

OBNOVA

Číslo 1. Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h na půl roku 5 k — h V Hradci Králové, dne 8. ledna 1909. Ročník XV.

K novému životu!

Katolíku, který vážil si náboženského přesvědčení svojí poctivě, upřímně a pilně české matky, vzhůru v tento nový rok k nové práci, k obrodu veřejného života!

„Kde jest Duch Páně, tu i svoboda“, napsal z plného přesvědčení apoštol sv. Pavel. My víme, že pod lesklými hesly svobodomyšlnými připravují se lidu katolickému těžké okovy, že již nyní — pokud nedána našim protivníkům plná moc nad námi do rukou — tito lidé katolíky pronásledují, jak jen se dá, a v příhodném okamžiku i o chléb je olupují. Máme snad nečinně přihlížeti k řádění takové „svobody“? Nemáme-li se státí nevolníky moderních panovačských lidí, nemají-li se šlapati naše lidská práva dle příkladu Francie, musíme ze všech sil pracovati, aby byla v našem staroslavném království zachována svoboda Ducha Božího. Při dobrém osvětlení příkazů Kristových nejvolněji se dýše; kdo následuje ducha Kristova, váží si netoliko svobody vlastní, ale i cizí, svoboda pravého křesťana nezvrhá se ve svévoli, v jízlivou zlovůli, která k rozšíření rozpínavosti vlastní utahuje nemilosrdná pouta na rukou bližního. Pod zákonem Božím volnosti! A kdo tuto volnost tvoji má především hájiti? Zajisté v přední řadě její k tomu povolán sám. Nebudeš-li všude žádati, aby se tvoje přesvědčení respektovalo, zajisté že tím méně tak bude žádati pro tebe člověk jiný.

Katolíci francouzští skládali ruce v klín, majíce zato, že jejich svobodu ubíjí národnost. A hle, nyní pykají za svoji nečinnost hlubokým fyzickým ponížením. A že my sami musíme se hlásiti stále o svoje práva, to patrně z toho, že žádná z českých stran jiných nemá ve svém programu zřetelně vysloveno, že bude hájiti katolickou školu a svobodu katolických občanů vůbec. Taž se kterékoli mimokatolické strany české, zdaž bude hájiti práva katolictva ve školství, v soudnictví, v obcích, vůbec ve veřejném životě, odpoví ti buď odmítavě nebo vyhýbavě. A přece každému pozorovateli veřejných poměrů jest zcela zřejmo, jak se pracuje pomocí moderních besed na ujaření katolictva. Jest zcela zjevné, jak často církevní otázka ve veřejnosti se přetřásá, jak naši nepřátelé při

každé příležitosti vtahují otázku náboženskou do politiky, aby nám oškodili, jak se mluví často o náboženských otázkách v parlamentě, jak naši protivníci usilují, aby nastala taková „odluka“ státu od církve, jaká jest ve Francii, totiž aby svobodná církev byla spoutána na všech stranách pyšnou zlovůli zapřisáhlých nepřátel-laiků.

Jestliže tudíž kterákoli strana politická v čase tak svrchované kritickém odbývá naši žádost za ochranu vytáčkami, odkazováním na dobu příští nebo docela káráním katolíků, pak každý vidí, že takové straně nelze svěditi osud náš, nýbrž že musíme všechno doufati od Boha a svépomoci. Jest jednoduše přílišnou troufalostí, žádati od katolíků hlasy k různým funkcím ať obecním či politickým, přitom nic určitěho katolíkům neslibiti a pak po volbě ještě za katolíky se stydět.

Jak proti nám vlastenčí naši protivníci.

Uvaž, katolíku, jak velké věci vykonali lidé přesvědčení katolického v době národního probuzení! Jak katoličtí kněží i laikové nechali se křutě pronásledovati pro svoje vlastenecké cíle! Uvaž, s jakými obětmi zakládali a udržovali národní časopisy, besedy, jak se nechávali pro vlast i žalářovati! A nyní za všechny ty oběti jsou katoličtí Čechové vylučováni z národa; nezralí, vymazlení jinoši zámožných rodičů, kteří dosud málo se naučili a zkusili, pohlížejí i na katolické české inteligenty s pohrdáním. Na druhé straně titíž mladici horlivě se přátelí se synky bohatých židů, kteří pro národ ani prstem nehnují. A ti, katolíku, povědí pokrokaři, kolik židů v dobách pro národ náš nejpohnutějších trpělo obětavě za národnost naši, mezitím co vlastenčtí kněží byli vlečeni do žalářů! Jest v tom nějaké skutečné vlastenectví, jestliže se odkopává krev vlastní proto, že jest katolická, a jestliže na druhé straně komplimentuje se poníženě krvi cizí, jež nadto hlásí se k učení rabinskému, které jest našemu národu zcela cizí? Farizejští protivníci naši prohlašují, že při udělování ať státních či samosprávných úřadů, při obsazování škol nemá rozhodovati náboženské vyznání uchazečův. Sami však veřejnými protesty dosvědčují, že člověka kato-

licky smýšlejícího nechtějí viděti v úřadě žádném. Jakmile se někde rozhodne ve prospěch uchazeče katolického, hned se ozve nesnášlivé, fanatické lamento, hned se křičí, že „klerikál“ na to místo nepatří (byť by byl uchazeč čilvěkem sebo mírnějším a snášlivějším). Není v takovém dvojakém počinání notná dávka farizejství? Dostane-li se na vynikající místo štvavý evangelík nebo žid, ihned jásají, že úřad světen člověku „pokrokovému.“ Z všech sil takového protikatolického fanatika ti „snášliví“ naši protivníci hájí. *A tihle lidé že chtějí odstraniti z národa náboženskou nesnášlivost?* Jest snášlivým takový evangelík, který ze vzteku vůči katolíkům (tedy vůči lidem v Krista věřícím) pomáhá volným myslitelům nebo soc. demokratům při schůzích, na nichž se žádá odstranění katolického náboženství ze škol? A nikdo z našich protivníků nevyčte takovému „evangelickému“ (!!) spojenci bezvěrcův nesnášlivost. Katolíku, vidíš sám, v čem spatřují naši nepřátelé vlastenectví a snášlivost: v dráždění vlastních krajanů z protikatolické nenávisti, v posluhování lidem cizím, v bezcenném třídění národa.

Jest vlastencem takový akademik, který, ačkoliv jest vydržován z nadace založené knězem, chodí k vůli potěšení židů kněžstvo tupit, jako by ničím na vzdělavací potřeby nepřispíval? Jest skutečným vlastencem a člověkem vzdělaným takový člověk, který se bohopustě vysmívá náboženskému přesvědčení svých lepších a poctivějších otců? Nyní s velikou úctou sbírají se staré neumělé české malby, staré i sebe prostěji složené české písničky a jiné předměty od našich předků vytvořené, aby neupadly v zapomnutí. Má-li se zbořiti starý český domek, třebaž jen hrubě pracovaný, hned proti tomu dobří vlastenci protestují, říkájce: „Vždyť jest to drabá památka po našich předcích; není sice výtvozem zvlášť uměleckým, ale přece svědčí aspoň o dobré vůli, že naši otcové snažili se umělecky pracovati.“ Hle, tak uctivě a vděčně vzhlíží se k památkám, které naši předkové nijak nepovažovali za věci nejceennější. Děje se tak z přirozené vlastenecké lásky k dobrým snahám starých Čechů.

Ale právě Čechové takové věci vytvořivší považovali svoje náboženství za poklad nejvyšší, nenahraditelný. Jak tedy možno, aby člověk,

FEUILLETON.

Hadař.

(M) Ve vlasti „hadařů“ v K. jsou zvláštní lidé. — Lidé světem protřelí, zcestovalí, však nezkažení, bodří, dosud duší tělem ti Rezníčkovi „hadaři“, plní humoru, svěžesti života, zábavy, milí. Komu se tak nedař, zažil, zkusil jistě nějakou jejich taškařinu, která se mu, jako postiženému, jistě nelíbila.

Ferda Kuchař byl hadař duší tělem, humorista — zkrátka jedním slovem dobrá kopa. Neučinil nikdy žádnému nic dobrého, nemohl se proto nikdo diviti, že i on od svých bratříčků mnohdy byl náležitě zkoumán. Dost se bránil; dost byl chytrý, ale neuklouzl.

Měl smůlu Ferda. Oženil se s děvčátkem krásným; jako trnky černá očka zářila samou přívětivostí, dobrotou a láskou — dokud si Ferda nezkažil život manželstvím. Jakmile velebný pán složil nad nimi ruce u oltáře, zmizela Aniččina přívětivost, dobrota a láska, Aninka změnila se zázrakem. Drobná, spanilá postavička mihla se jako hadě kolem nebohého hadaře; mrštná, drobná ručka, jež jindy dovedla něžně bládit milého Ferdáčka, teď často nemilosrdně vklouzla do jeho černých kučer. Jindy štědrá, teď jako Brandenburg plnila nelibostné kapsy Ferdáčkovy, že nezůstalo v nich ani drobečku, ani prášku. Největší bývalo, když šiznivý hadař zapomněl se děle v hospodě. Tu ukázala rázná Anička svoji platnost manželské polovice způsobem tak rázným, že bylo těžko rozhodnouti, kdo z Ferdáčka a Aničky, těch dvou láskou vrkajících a často se klobajících holoubků je „silnějšího“ pohlaví.

Ovšem že se Ferdáček Aninky bál, že hleděl jí vyhověti ve všem možném. Nosil jí pentličky, rukavičky, cukroví, něco dobrého na zub vždycky jí donesl, ale málo kdy k spokojenosti.

Konečně stávalo se, že Ferdáček — jindy tak ostrý hoch — býval tichý jako putička, sedával okropěčkem v koutě, ruka jeho málo kdy sáhla po skleničce, aby ji převrátila do šiznivých útrob, ústa nikdy už neotevřela se k nadšenému zpěvu a hymnu „hadařů“ „Másku, másku, másku, já mám k tobě lásku!“

Měl lásku, měl takovou šiznivou, palčivou, plamennou lásku měl Ferdáček k mázku, ale musel ji zapírat před žárlivou Aničkou; jako tajemství nezrušitelné bývaly jeho návštěvy u „Koníčka“, kde své lásky holdoval.

Ferdáček byl nešťasten.

Jednou vrátil se Kuchař ze Skrčce. Unaven dlouhou cestou, břemenem, jež neprodané nesl domů, rozmrzen špatným obchodem, jehož byl zakusil, sotva belhal se do vráku od Lhoty ku K. Byl rozezlen na celý život, na celý svět, Aničky se bál a tak byl ve velice špatné náladě.

„Ferdo!“

Ferda neslyšel, zabrán jsa do trudných myšlenek.

„Ferdo, máš naloženo hadů i v uších, že nealýš? — vykřikl ještě hřmotněji hostinský od „Koníčka“ v bílé zástěře s čepicí za uchem, nějak celý rozebratý, rozpálený. Líce jeho zarudlá masnotou jen svítila. „Pojď, zastav se u nás. Mám dnes zabijačku. Půjď na polívku a na nějakou tu jaternici. Máme dobré, jen se vypijou. Pochutnej si.“

To Ferdovi vrátilo náladu. Vešel, shodil „hada“ se břehu, oddechl si, usedl a už se před ním kouřila mísa svůdně vonící polévky jaternicové, čerstvější se z obruby zelenavých kvítků na

starodávné práci mísy. Jen se po polévce zaprážilo a už se zableskly před ním osmažené jaterničky a jelítka. Počet dosti povážlivý pro obyčejný žaludek nezazrazil Tondu. Jedl a pil a zas jedl a pil. Když měl dost, ukazovaly hodiny nemilosrdně na hodinu druhou po půlnoci.

„Nešťastné jaternice, nešťastné pivo a zlá hodina od Aničky“, zabručel si Ferdáček, nekládaje si tlumok s hadem na záda.

Ferdo, koukni, vezmi tuhle výslužku pro kmotra. Udělal jsem jí schválně veliké, aby se na tebe nezlobila; myslím, že bude spokojena.“

„Nevím, nevím, Tonšku, Anička bude zlá, moc zlá na mne.“

A byla zlá, hodně zlá. Nic nepomohly jaterničky dlouhé, jelítka silná. Letěla do kamen, kde vzplanula, jako by byla z nejlepšího, nejsmolovatejšího dříví smrkového. A pohlavky suché plekaly.

„Flamendě, podruhé nepustím tě do světa, půjdu sama; všechno bys se svými čistými kamarády probil, na mne ubohou a toho červíčka nešťastného ani nevzpomeneš. Sama půjdu a obchod půjde lépe. Ukaž, cos prodal. Nic, ležáku nešťastný, po hospodách jsi se povaloval, jaternice jsi jedl, peníze darmo probíjel a my s brambory se museli spokojiti!“ A znova pohlavky suché plekaly; mrštná ručka litala jako vztekla po kučeravé blavě zmoženého nešťastníka, jehož hřmotné tělo nezmožlo se ani na nejmenší známku odporu.

Vzešlo ráno růžové, jitřenka slatonošná otvírala brány nebeskému světu a slunéčko i se svými kloučky, oranžové oblečenými obláčky, rozbíhlo se po obloze. Ferdáček vstával těžce, blava mu hučela, ale vstávat musel, Anička brečela ale Mrzela se na muže i na sebe, že včera byla tak prudká a vhodila jaternice do ohně. Mohli mítí dnes oběd.

A neméně mrzelo to Ferdu. On k smrti

pravým vlastenectvím, pravou láskou k národu se chlubí, vyznívá v ústech jeho ideály, je náim otázkou byly nejdražší, nejšťastnější? Pravdou zůstává, že pokročí, nebo soc. demokrat, chlubit se láskou k národu a odsuzující „vlastenectví“ katolíků, pozměně se jedná národa nejvíce, tupe bedry nenávidějící lid český pro jeho náboženské přesvědčení lidí jiných ani nezavádí, s nepokřivenou jistotou hájí se, v čem národ právě jeho český národ stál a pozměně myslí nejvíce. Je surovost protikřesťanská je tak daleko, že docela se již očišťují představy na směr Krista. Na to se má dívat katolík zcela nečinně, s chladnou krví? A právě ti lidé, kteří proti takovým nezbednostem ani prstem nehnují, kteří i často pomáhali přímo nebo nepřímou švábům takovým, nyní najednou dovedou ještě projevovali údiv, proč prý třítíme národ založením svojí obranné strany. Najednou mají strach o národ teď! Dříve, když prováděno proti katolíkům nejdražší uličnictví, neprojevovají svoji bázeň nad tříštěním českého lidu. A jest skutečným vlastencem člověk takový, který netoliko tupí katolíky přítomné doby, ale který ve svém fanatismu násilně překrucuje dějiny, aby zlehčil památku českých vynikajících mužů katolických, před jejich věhlasem sama cizina v úctě se sklání? Jest omluvitelné na př., jestliže proti všemu poučování věhlasných dějepisců (i nekatolických) tupí se památka sv. Václava a Karla IV.? Netupí se bezsectným snižováním takých velikých mužů sami naši předkové, kteří je tolik vlebili, požádajíce jim pocty největší? Kdo se záští proti katolického hanobí takové ekválně české výtečníky, ten netoliko vůbec vlasteneckého citu nemá, ten nadto dokazuje, že jeho moslemské zášti udusilo v něm i cit pro spravedlnost.

Kde pravá statečnost, ideální smahy a obětavost?

Prý katolictví podlamuje statečnost duševní, vede k náboženskému, pěstuje ducha otrockého. Nato odpovídáme: Jevili snad středověcí rytíři báslivost, když po tisících zcela dobrovolně a obětavě padali v Palestině, kam je vedla láska k trpícím spolekům? A což ti katolíci Španělské, kteří, nadšení jsouce vlasteneckými slovy svých kněží, vzepěli se udatně a se znamenitým výsledkem panovačného dobyvateli Bonapartovi? Známo, jak katolíci sedláci tyrolští bez nucení bojovali za svoji svobodu udatně s tímž Bonapartem. A což katolíci Poláci v dobách pro národ zlých? Statky i život dávali v žano, jen aby svoji drahou vlast osvobodili. Zbožná dívka francouzská, postavivši se v čelo odhodlaných bojovníků, krčila z lásky vlastenecké nepřátely ve velkých bitvách.

A u nás v Čechách? Katolíci, velice zbožní Chodové dovedli bojovat jako lvi pro práva lidu českého, i když jich k tomu žádný inteligent nevybízěl. Za odporu proti nespravedlivostem Lamingerovým obětovaly celé davy početných chodských sedláků svoje životy. Zato však moderní pokročí spustí ve své hrdinosti srdcelomný pláč, jestliže by měl pro svoje výstřednosti přijíti o několik slatek. Celá kompanie nynějších pokročíků nemá tolik srdna-

jaternice rád. Tak se na ně těžilo jeho nenasytné nitro! Pohlavky ho nemrzely, byl už na ně během dvouletého manželství zvyklý jako na denní chléb. Ale jaternice, jaternice, to je něco jiného! Škoda, věčná škoda! Život jeho byl tu dobu otráven. Nemluvil on, a co ho poněkud utěšovalo, nemluvila ani Anička.

Ani malý Pepíček, chrobáček zlatý, nestál dnes za nic. Celá domácnost rozvrácena.

Bylo deset hodin, když otevřely se dveře a v nich objevila se smějící se kmotrova tvář. Tvář kmotra od „Koníčka.“ V ruce nesl talíř, zavázaný bílým šátkem.

„Tady vám, kmotra, nesu výslužku ze zabitky. Poprve vám to jistě nechutnalo.“ Zasmál se.

„Jápek by chutnalo, když to hodila do kamen. Škoda, kmotra, těch krásných jaterniček a jelit, hořelo to jako fakluc. Jako pochodeň hořely. To muselo být mastnoty v nich! Škoda, věčná škoda!“ povádal Ferdáček.

Aninka mlčela, ale nemračila se už, rozbalujíc výslužku.

„Jápek by nehořely, když v nich byly mastné piliny!“ smál se plnou tvář kmotr. „Vždyť ti je tvoji bratříčkové nespali samými pilinami. Mně nedalo svědomí; teda vám nesu pravé.“

V domácnosti Kuchařové jako by se rozsvítilo. Ferda se usmál, Anička zjasnila líc ovinuvši svoje ramě okolo krku muže svého, vlepila mu na pohlavek — ale krásný polibek.

Za chvíli voněly jaternice na plotně.

Ferda zajímal, že ho má Anička přece jen „da.“ „Holka, uvidíš, jak ode dneška budu dělat ak! Ti holmové mi chtěli vyvésti takovou svízu! Ale nepovedlo se. Teď se jim vysměju ečt. Už s nimi ponocovat nebudu.“

„Jen aby!“

točí k boji za svoje přesvědčení, jakou projevili jediný sedlák chodský Kestna. Protestanti po bitvě na Bílé hoře z Prahy honem utíkali, ně bylo toto místo velmi dobře spravanou tvrdí. Zato však nedlouho nato český jezuita Jiří Plachý s jinými katolickými Čechy hájili vítězně Prahu proti prudkým útokům švédského vojska. Obrovský počet katolíků v husitských bojích raději v kruté bitvě padl, než by se sponověřil svojí víře! Jaké množství kněží katolických dalo se raději v smolných sudech upalovati, než by jednali proti svému přesvědčení! Nevíme, jak by taková krutá smrt byla statečně podstoupena od našich protivníků, kteří při vši hlásané obětavosti jsou sobeckými příživníky a když jsou postiženi v radikálních nepřítelstnostech — a úřadů statečně zapírají jako hoši chycení na luskách. Rytířské myslí zbožného sv. Václava, Otce vlasti a jiných velikých katolíků českých divili se národové sousední. A jak statečně dovedli všechno strašné týrání protestantských vojáků snášeti katolíci, kteří v Čechách za války třicetileté stáli! Jinověrcům, kteří z království prošli, bylo rozhodně lépe než těm, kteří v zemi přes všechny svízele setrvali. A teď přijde vypočítavý pokročí, který pase hlavně potažným místě, který pečlivě počítá, kde by měl o několik slatek více, aby pomlouval katolictvo naše, že jest sváděno v církvi k nestatečnosti, k sanedbávání věcí pozemských, k neláse ku společné věci české, k malé obětavosti. Katolíku, jak dlouho budeš bez věcných a soustavných protestů takové snižování snášeti? My rozhodně rozumíme vlastenecké povinnosti a národní hrdosti lépe než ti, kteří se pláší před cizím kapitálem, kteří úzkostlivě se skrývají, má-li se dle pravdy promluvit o germanizační činnosti židů, kteří z českých peněz zbohatli.

Pokročí, který k vůli několika grošům jest hned ochoten lhát, opovažuje se vytýkat katolíkům, že svoje přesvědčení projevují z příčin posemakých, ba k vůli svému zisku. Tu se tážeme: co z toho má chudý dělník katolický, když s ním socialisté zacházejí ve fabrice jako s psancem? Kněz, který z lásky k duším svěšeným veřejně se ozve proti podvrzatým proudům, hned jest v novinách sprostě pranýřován; vyhrožuje se mu okázale. Kdyby seděl za pécí a nechal řádit socialisty dále, měl by pro svoji osobu pokoj. A dějí se ještě horší věci, které vrhají plné světlo na farizejství našich protivníků. Usnesou se mezi sebou lidé, kteří do kostela nechodí a proti křesťanskému náboženství mluví, že půjdou žalovat na horlivého kněze jako na fanatika u samé církevní vrchnosti. Vci obláknou se do roucha beráncího, aby zákeřná rána dopadla co nejcitlivěji. Tváří se totiž v žalobě jako katolíci. Ačkoli pak dříve protináboženské proudy podporovali, snažou se farizejským povzdechem deklamovati: „My jsme sice také katolíky, ale jak ten náš farář jest neznalostivý, to přesahuje všechny meze.“ Zkrátka chce-li náš protivník hodně potrestati, dovede se udělati hned i katolíkem. Jest boj kněze s takovými lidmi věcí příjemnou, výnosnou?

Jaký hmotný zisk máš, katolíku, z toho, jestliže i v nečas vzdálený kostel horlivě navštěvuješ? Co z toho kysne pro tvoji kapsu, jestliže na zvelebení chrámu Páně dáváš příspěvky? Jak veliké peníze vysíláš, jestliže jdeš někde na procesi? A proč proti procesím zdvihají naši protivníci tak veliký boj, proč dobré katolické účastníky zesměšňují? Vždyť pořádají různé průvody a výlety sami. A z výletů různých spolků nevracejí se lidé v takovém pořádku jako se vrací procesi, které často řije na pouť výhradně o chléb a vodě. Ale — proti výletům námítky žádné, proti procesím veliký odpor. Navádíš snad svoje děti k sobectví, když je poučuješ dle svojí víry, aby nikomu nezavíděly, nekradly, nikoho nešidily? A přece jsi od různých příživníků tupen, jako bys byl nešťastím národa.

Vytýkalo se kněžím, že chtějí odměňovati věřící hodně lacino jenom odkázaním na království nebeské. Tu musíme říci, že žádná strana nám nepřátelská nezaložila tolik dobročinných ústav a lidumilných fondů jako právě katolictvo. A když kněží i organizovaným způsobem začali pracovati pro lepší existenci dělnictva, hned farizeové křičeli naopak, že kněz nemá se do takových záležitostí veřejných plést, že třítí dělnictvo, aby prý mohl panovat. Slyšel jsi často, katolíku, od našich protivníků, že kněz jest jako každý jiný člověk. Dobře; když však kněz jako každý jiný svéprávný člověk vznírá svůj hlas do politické debaty, hned křičí mladíci nezkušení, kteří ani volebního práva nemají, že kněz nemá se plést do politiky. Křičí se, aby raději se modlili breviář. Pastorům a rabínům však nikdo politických práv nebral. Naopak mladoděti měli mezi pastory nejvíce politické agitátory. Nevídiš a protivník vybarvené farizejství?

Nyní se klade důraz na to, aby se národ ve všech oborech věděl uvědomovat. Dobře. Je-li však založena katolická organizace, jež

dělem jest náboženské uvědomování lidu, hned se svedá peckík, že to jest „klerikalismem“, že takového sdružení není potřeba. A i lidé, kteří z chytrosti tvrdí, že jsou taky katolíky, se protestují proti výchovné obráběcímu spolku katolickému. Tážeme se, zda máme se mrzeti skutečným katolíkem na organizované hájení svatých ideálů náboženských? Zašť takový „katolík“, který hlásí potlačiti židovské směřující k uvědomění a obraně katolictva v době tolik pohrůžky, kdy nesrali mladíci do očí se staršími katolíky posmívají jako tmářům? Známe pravý účel takových „upřimých rad.“ Oai chtějí, aby katolík se nedovedl brániti, aby nemohl vysvětlovati, proč čemu zcela rozumné věří. Ohtějí, aby mohli dále pokračovati v jistivosti na „zatemnělost a sleponu víru klerikálů.“ Když se k vůli lepšímu hájení národnostních práv organizovali horliví vlastenci v jednoty sokolské, v Severočeskou jednotu a pod., žádný upřimý vlastenec neohrál, že ti horlivci chtějí dělati extravlastence. Jakmile však katolíci sdružili se v obrannou jednotu náboženskou, již farizeové křičí do světa, že „klerikálové“ ohtějí dělati „extrakatolíky.“

Protiivníci naši ohápají se všemožných knýfů, aby naše uvědomovací hnutí zastavili. Prý vnášíme otázky náboženské do víru politického, do čmoudu tabákového v hostincích při schůzích. Tím prý náboženství na svoji vznešenosti trpí. Jako by naši katolíci v „tom tabákovém dýmu“ sami to svoje náboženství tupili! Kdo jen v těch hostincích snižuje naše náboženství? Nejsou to právě naši protivníci, kteří si brouní jazyky o naše přesvědčení a jimž zcela správně našinci hned na místě odpovídají? Jest dále hroznou věcí, jestliže se debatuje o kterék-li důležitější věci v hostinci, není-li jinde příhodnější místo? A vždyť právě naši protivníci nejdříve vnesli přetřásání věcí náboženských do hostinců, zlehčující tam naše vyznání do opravy. A proti těm farizejstím mravokárci nevystoupili. A pak — rozhodně lépe jest, jestliže v hostinci místo dlouhotrvajících muzik, místo hraní karet a místo vypouštění tabákového dýmu činí se věci užitečnější. I v hostinci a na každém místě má mítí upřimý syn církve takové názory, jaké má při církevním průvodu a při čtení náboženských knih.

Kdo by ostatně vypočetl celou sponu farizejských námitek, jež se nám metají vstříc při našem organizovaném postupu? A každá ta námítka jest letivá, jen aby utlačování katolictva pokračovalo.

* * *

Sluhové židovského, stále se vzrůstajícího kapitálu bojují proti nám též z příčin hospodářských, sociálních. Chceme, aby konečně nenasytý kapitalismus, tolik tisíců lidí ohudě, zastavil se ve svém řádění. Chceme, aby stále rostoucí militarismus, k vůli němuž státy si musí vypůjčovati u židovských bankéřů, a který tolik těže na poplatnictvo dolehá, se umíral. Máme před očima „temný“ středověk, kdy pod ochranou papežské stolice národ národa tolik se nebál, tak že vlastně ani stálého vojska nebylo. Chceme, aby přestalo barbarské pronásledování národa pro jeho jazyk, svislé slé utlačování národů slovanských. Právě nyní, kdy se hlásá, že i bez Krista lidé dospějí k veliké vzájemné lásce, jest národnostní utlačování nejhorší. A utlačují nejvíce ti, kteří zároveň bojují proti katolickým zásadám. Zavrhujece arputný třídní boj, pracujeme ku křesťanskému sblížení se stavá všech, ku křesťanské vzájemné pomoci. Ohtějíce pomoci všechněm trpícím — ať už malorolníkům či dělníkům a jiným, neustříme, aby člověk nepracující pronásledoval závistnými manévry lidi, kteří poctivou a pilnou prací něco pro potomky svoje uspořili. Zkrátka chceme, aby se všechno obnovilo na základě Kristově, jelikož naše doba jest nejvýmluvnější svědectvím, kterak na základě ideál protikřesťanských upadají různé strany do hrozného bludiště smutka a chorob sociálních, politických i kulturních.

Náš program jest nejurčitější, nejjasnější a všechněm lidem dobré vůle nejprospěšnější. Na základě programu toho zreformovalo se již mnoho a bude se reformovati ještě více, ať davy našich stoupenců se rozmnoží. K novému životu spějeme, jdeme za cíli obrodnými. Nuže, naši milí přátelé, jen ku předu! Necht každý katolík dělat dle sil svých apoktola ve svém okolí! Ať sve všechny lidi dobré vůle v nás střídá! Nikdo ať se práce nevzdává pro sarové poamětky nepřátel, máje na zřeteli jasnou tvář Krista Pána, která byla poplívána a smáčena a přece se konec svítěla nad celým světem. Neai nám potřebí bojovati odsouzením hodným způsobem našich protivníků. Pracujme s láskou a s láskou s nezávislostí, pracujme však vytrvale a pak, jak již nyní situace výmluvně do- svědčuje, staneme se rozhodně vítězi.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

Umělecká terrakotta
Obrazy Kassety papíru
Alba na fotografie
Rámečky na fotografie
 má v největším výběru
František Piša,
 prodej uměleckých výrobků
 v Hradci Králové,
 Velké nám. 186.
 Knihkupectví. Antikvariát. Papírnaictví.

Obrana

Lumné květy masarykovské reformy. Při známé „debattě“ Masaryk po nespravedlivých útocích na kněžstvo kladl důraz na lásku k bližnímu, na snášlivost. Prý ať vyslechnou další slova aspoň ti katolíci, kteří mají opravdu lásku k bližnímu atd. Najednou však nedávno propustil služku, jakmile se dověděl, že má tatáž bratra katolickým knězem. Slova a skutky! Strannická nedůtklivost, zabíhající v hrůzu přímo komickou! V uplynulém měsíci konán ve Vídni protialkoholický sjezd, jehož se účastnili i slovinští pracovníci katoličtí. Byla totiž zaručena jednáním řádem nejpršnější nestrannost v ohledu politickém, národním i náboženském. Leč slečna Masarykova, která se sjezdu účastnila, nebyla by dcerou svého otce, kdyby všude neviděla temný stín, ploučící se za „klerikalismem“. Proto jí to nedalo; musila zarýt do katolického kněžstva. Zkrátka raději katolíky od dobré práce odrazit, raději znamenitému účelu sjezdu uškodit, než se opánovat v jistlivosti! Ovšem nikde jsme nečetli, že by byla tehdy slečna „spravedlivě roztřípená“ důrazně potepala židovské majetníky kořalen, kteří zvláště na Slovákku tolik lidu škodí. A to by bývalo zajisté trochu místnější.

Když však slečna zaveslovala do zapovězených vod, protestoval přítomný kněz Kalan energicky proti porušení jednacího řádu; že na sjezdu nemá se mluvit o „nebezpečí klerikalismu“, ale o nebezpečí alkoholu. P. Kalanovi bylo bouřlivě tleskáno. Důvody Kalanovy byly sjezdem jednomyslně schváleny, předseda se zaručil, že se již takový výjev nebude opakovati a tak slečna zůstala osamocena.

Tu jest vyloženo, proč výhradně masarykovská družina ve veřejnosti pracuje. Kdekoli se dá příležitost kousnout, schladit si žáhu na katolictvu, tam jsou hned moderní apoštolé lásky k bližnímu na koni. A ke kousnutí se zneužije i schůze povšechně lidumilné. Což kdyby byl chtěl kněz Kalan na odvetu na základě samých pokrokových zpráv dovozovati, jak ve Francii právě po veliké porážce „klerikálů“ dělnictvo houně propadá pití absintu? Patrně, jak protikatolická nenávisť přímo oslepuje zdravou soudnost.

Vrhele nevěrecké nadutosti. Proti „Paedagogickém Rozhledu“, hájícím aspoň křesťanskou výchovu nekonesijní, jakýsi Zachar v pokrokové učitelství „Škol. Obs.“ napsal, že „děti začínají lhat a být nemravnými teprve vlivem náboženské výchovy.“ Také Zachar prohlašuje, že „nejlepší reformou náboženství je, vyplnit je jako jedovaté býlí.“ — Tu máme výmluvný doklad, jak protikřesťanský faustismus připravuje přímo o rozum. Zachar zapomněl při svých jízlivých výtevech vysvětliti, proč nyní ve Francii úžasné šíří se zkáza mravů právě u mládeže, která vychází ze škol beznáboženských. Za jaké charaktery považuje ten fanatik Husa, Komenského, Palackého, Chelického, které přece pokrokaři sami tolik chválí? Snad je náboženská výchova zkažila? — Pořád čekáme, kdy obrovité skutky bezvěreckých pozérů nám dokáží, že teprve beznáboženská výchova utváří právě největší dobrodince národa, proti nimž jsou mužové nábožensky založení jen ubohými stíny. Posud ovšem nemají bezvěrci na epochální skutky kdy. Tu potřebují nenávisťou jízlivostí pronásledovati lidi věřící, tam zas potají škemrají o protekci a lidí věřících, tu pořádají schůze, na nichž chtějí ideu Boha vyrvat se srdce posluchačů, tam zas před zaměstnavatelem v potu tváří snaží se nalhati, že jsou úplně snášlivými nebo hledají bohatou nevěstu nebo snaží se pracně pomlouvami uškoditi kariéře

konkurentově atd. A tak budeme čekat hezky dlouho na ty nové kulové charaktery a na ošklivější skutky moderní humanity i pokroku.

Politický přehled.

Zdá se, že skutečně stojíme před válkou. Srbský sněm měl neobyčejně prudké řeči proti rakouské politice balkánské. Milovanovič pravil, že Rakousku musí býti zabráněna cesta za Sávu, Dunaj, na Balkán, k moři Egejskému. Annexe Bosny a Hercegoviny doznala prý všeobecného odsouzení. Milovanovič promluvil velice příkře o Rakousko-Uhersku. Novakovič pravil: „Se zbraní v ruce musí Srbsko Evropě říci, čeho mu třeba, aby mohlo žít.“ Poslanec Bojnovič pravil: „Srbské sedláci vyčkají rozhodnutí Evropy. Bude-li Evropa k požadavkům Srbska nespravedlivou, pak se udržeti nedají a vtrhnou se zbraní v ruce za Drinu. Bojkot Turecka proti Rakousku a jeho zboží nemenší se, nýbrž stupňuje. Velvyslanec rakouský Pallavicini musel tyto dny znovu zakročiti u Porty. Ba objevují se již zprávy o vypovězení války, které vzbudily v Bělohradě velikou paniku. Rakousko-uherský vyslanec Forgach má prý rozkaz, aby Bělohrad ihned opustil, kdyby se zahraniční ministr srbský Milovanovič neomluvil. V Bělohradě panovalo v pondělí všeobecné zděšení. Byly rozšířeny zprávy, že rakousko-uherský vyslanec dal srbské vládě ultimatum. Mnoho rodin Bělohrad opustilo a odjelo do odlehlejších končin Srbska.

V některých zemích rakouských svolány jsou na den 8. ledna zemské sněmy, v Čechách pro národnostní třenicí nikoliv. Ministerský předseda Bieńerth dělá Pythii. Jeho odpovědi jsou hádankou, nelze dobádati se v nich jádra, ministerstvo mlčí, bluboce mlčí, odpirá jakoukoliv odpověď a vysvětlení o vyvíjení se politické situace. Čeští agrárníci konali ve svém užším výkonném výboru poradu, den poté ve svém širším výkonném výboře radili se o další taktice agrárních poslanců na říšské radě.

V neděli konali poradu němečtí poslanci zeměti i říši z Čech v Praze se svým ministr-krajanem Scheinerem. „Nepopustí“ bylo výsledkem jich konference, jenom asi proto, že jsou Němci, kteří musí mít vždy vrch. Není tudíž ani pomýšlení na nějakou koalici.

Katastrofa Sicílie a Calabrie dosáhla ne-slychaných rozměrů. 24 měst úplně je zbořeno, obrovský počet vesnic a samot zničen, přes 200.000 lidí usmrceno, dvakráte tolik raněno, takže není opravdu příkladu v dějinách tak strašlivé pohromy, která má dalekosáhlé politické, obchodní i kulturní změny v zápětí.

Rumunští poslanci počtem pět hospitují při schůzích křesťansko-sociálního něm. klubu, takže tento nyní bude disponovati 102 hlasy.

Z činnosti katol. spolků.

Z Nového Hradce Král. Dne 27. pros. m. r. uspořádala naše místní katol. jednota v hostinci p. J. Duška zábavný večer, jenž nad očekávání skvěle se vydařil. Návštěva byla četná. Každému se průběh ušlechtilé zábavy líbil. Zdař Bůh!

Katolická národní jednota v Novém Bydčově koná dne 17. ledna o 4. hod. odp. řádnou valnou hromadu s přednáškou.

Ze Žehuně. Dne 27. prosince minulého roku zavítal k nám známý řečník p. sekretář Mužík, jehož přednáška o katolické organizaci, přednesená krásným způsobem, vzbudila veliké nadšení. Po té promluvil dp. Honsák, vykonány byly volby do výboru volné organizace žehunské farnosti, při nichž svolení byli p. Fr. Novák, rolník v Žehuni, za hl. důvěrníka, p. Josef Vidner z Chotovic, p. Karel Boura z Dobšic, p. Němeček Fr. z Nové Báně a p. Franc Eduard ze Žehuně za výbory. Schůze tato byla velmi četně navštívena a do organizace se přihlásil nový veliký počet členů. Další práci „Zdař Bůh.“

Ze Sáz. Kdyby se agrárníci a socialisté vstali, kdyby dělali co chtěli, už nezadrží stranu naši v Sázech na vítěsném postupu. Aspoň důvěrná schůze, kterou konal u nás o Nový rok t. r. p. sekretář Mužík z Hradce Králové, dokázala to, že katolíci už se nedají zastrážiti. Po skvělé řeči p. referenta Mužíka a po promluvě vlp. faráře Kládva přihlásilo se do organizace veliké množství z četné návštěvné schůze. Důvěrníkem zvolen p. Jan Vondrák ze Sádk, do výboru p. Jos. Houšvička, p. Václ. Němec, p. Václ. Bažout, a Marie Houšvičkova a p. Václ. Adamec. P. řečníkovi dík a naší práci další mnoho zdaru!

Z Bytče u Jablonného n. Orli. Zdejší katolíci zemědělců dobře prohlédli neupřímnou hru těch, kteří je chtěli vlákat do táborů nekatolických. Pevně stojí v řadě neochvějně na katolickém pátě. Na Nový rok uspořádána od nich schůze v prostorném sále hostince p. Fr. Špičáka, který se naplnil množstvím účastníků obouho po-

hlaví. Po uvítání přítomných zvolen za předsedu p. Vinc. Matějka, za místopředsedu dp. farář Matouš, za zapisovatele p. J. Mrázek. Pan předseda v krátkém proslovu kladl důraz na naše požadavky vlastenecké, církevní i na reformování těsnivých poměrů pohorských zemědělců. Nato udělil slovo posvanému řečníkovi dp. J. Sabulovi z Hradce Král., který v delší, obsažné řeči poukazyval na nutnost katolické organizace proti nepříteli našeho náboženství. Upozorňoval na nástlaivost našich soků; my nebudeme odpáčetí našlím ani jinými nespravedlnostmi. Přejeme jiným svobodu vyznání, ale též postavíme se na obranu nezadatých práv vlastních. Slova řečníkova vyslechnuta až do konce se vzornou pozorností. Pak ještě promluvil krátce a účinně p. předseda a dp. farář. Po skončených řečech přihlásilo se do organizace nových členů z omladiny 24 a ze starších 19. Schůze byla velice zdařilá a utkví dlouho v milé paměti. Teď jen pracujme horlivě dále, jelikož pohnutá doba, v níž trpí zemědělci i naše náboženství, vyžaduje stále čile práce obranné.

Ze Suchdola u Kutné Hory. V neděli dne 3. ledna odpoledne o 2. hodině byla zdařilá důvěrná schůze místních organizací z farnosti suchdolské i z blízkého okolí v místnostech p. Dudka, koláře v Suchdole. Schůze zahájena p. Jos. Převrátilcem, rolníkem ze Suchdola. Za předsedu zvolen jednomyslně p. Karel Proch, místní správce velkostatku, za místopředsedu p. J. Němeček, rolník a za zapisovatele p. Bukovanský, mistr pekařský. Pak přítomný posvaný řečník p. F. Šupka z Hradce Králové ve své věcné, přes 2 hodiny trvající řeči ukázal, že strana katolického lidu u nás v Čechách byla zřícena proto, aby obhájlila statek nám všem katolíkům nejdražší — svatou víru naši i na kolbišti politickém, kam v posledních dobách i náboženství bývá vtažováno nepříteli víry, že byla zřícena proto, aby pomohla nám Čechům i v ohledu hospodářském, národním a kulturním. Pak vyvrátil p. řečník lehkým způsobem mnohé námitky nepřátel proti naší katolické straně. Povzbudil muže, ženy, jinochy i panny, aby pevně stáli při straně katol. lidu. Řeč p. řečníka věcná a humorem kořeněná s napjetím byla asi od 350 posluchačů vyslechnuta a bojným potleskem odměněna. Pan Jos. Převrátil ujistil p. řečníka, že osadníci farnosti suchdolské pevně se budou držeti strany katol. lidu a srdečně že budou hájiti sv. víru svoji i svou národnost. Za zpěvu „Kde domov můj“ shromáždění s povznesenou myslí se rozcázelo.

Z Nového Dvora u Čáslavě. Nepřátelé věnní osadě naší velikou pozornost, třeba že jest skrovná. Leč my se tak lebec nedáme. Loni jeden našinec hezky dovedl promluvit do duše agrárníkům a jest dále neunavným harcovníkem. A tak již zde máme odbočku hospodář. sdružení, jejíž předsedou jest týž nenáviděný „klerikál“ D. Uspořádal též schůzi v Březince, na níž sám pěkně a přesvědčivě referoval. Rozumí se, že protivníci měli zlost; hned z počátku jeden pitelíšek řečníka vyrušoval. Ale málo platno. Získáno 10 nových členů, čímž odbočka posílens. Máme ostatně naději, že i ti, od kterých zakoušíme trpkosti, jednou pro věc dobrou se dají získati, až se u nich dostaví klidná rozvaha. Ku konci voláme ku všem katolíkům: Povstaňte ze sna jako jeden muž, dokud jest čas!

Z Uhelné Příbramě. Dne 3. ledna byla u nás veřejná schůze dospělých i mládeže. Řečník p. farář Vlček z Nové Vsi, jenž odůvodňoval organizaci mládeže. Osvětlil poměry veřejné, zejména počínání stran protikatolických a doporučoval obranu pohotovou, která se nejlépe vykonává organizací, tiskem a četbou, přednáškami a schůzemi. Řečník zabýval se moderními hesly: víra a věda, náboženství a mravnost, vzdělání a pokrok. Posluchači se zájmem sledovali pochod myšlenkový a z jejich duševního účastenství bylo pozorovati, že schůze vytiskne trvalé stopy. Po té jednání o založení organizace mládeže a přihlásilo se 33 členů. Na konec doporučil řečník dospělým a samostatným zemědělcům pojišťování dobytka na základě svépomocnosti; bylo pozorovati, že tato myšlenka co nejdříve bude učiněna skutkem. Předsedou schůze byl p. starosta Vacák, místopředsedou p. farář Prokůpek, zapisovatelem člen organizace mládeže p. Jarolím.

Z Kolíma. Zdejší křesť.-soc. spolek skončil řadu členských schůzí spojených vždy s přednáškou v roce 1908 dne 13. prosince schůzí, na které přednášel vdp. dr. Hanuš na thema: „O rodinné výchově“. Vdp. řečník poukázal na některé příčiny dnešní pokleslosti mravní u naší mládeže a na důležitost mravní výchovy v rodině; dovořil, že právě rodiče musí položit základ, na kterém by se mohlo budovati dále. Z toho však patrně, že rodiče musí se naučiti vlastnostem dobrých vychovatelů, kterých mohou nabýti ve škole křesťanské. Tyto vlastnosti probírá vdp. řečník a dokládá i příklady. Rodiče musí ve všem dobrým svým vlastním životem jíti napřed a jen tak lze doufati, že rodiče poslouží náležitě své vlasti a národu, který potřebuje právě v nynější době statečných, nadšených, charakterních synů a dcer. — Touto přednáškou zakončil spolek i akci v roce 1908 svou činností, která byla bohatá řed vedením obecním, občanským a nekatolickým p. předsedy stav. Koedělky a celého výboru. Řada

přednášek dosvědčuje, že bylo s dostatek postaráno o vždělání členů. Ale i o ulehčtílov zábavu bylo pečováno celou řadou dobrých divadelních představení. Klidná, ale účinná jest práce spolku, jak viděti na stálém přibývání členů. V tom novém roce další práci Zdař Bůh! — Kdo by snad přispěvek nějaký za rok 1908 dlužoval, nechtě laskavě neopomene zapraviti, aby pokladna byla v pořádku.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY

KNIHY ČASOPISY A NOVINY

všech evropských jazyků s donátkou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1862).

Telefon č. 17.

Nové Jiřánské Hdy.

Zprávy místní a z kraje.

J. Ex. nejdp. biskup dr. Jos. Dembava zakončil občanský rok 1908 slavnostním kázáním, chvalozpěvem „Te Deum“ a požehnáním s Nejsv. Svátostí v katedrálním chrámu Páně sv. Ducha. Na Nový rok byl J. Ex. nejdp. biskup za asistence nejdp. katedrální kapituly přítomen pontifikální mši sv., kterou sloužil vedp. generál. vikář Magr. dr. Al. Frýdek. V den Sv. Tří králů sloužil J. Ex. nejdp. biskup v katedrálním chrámu slavnou pontifikální mši sv., po níž udělil Apoštolské požehnání.

Schůze městské rady dne 4. ledna t. r. Návrh na úpravu zbytku pevnostních hradeb u důstojnického parku postoupil se okrašlovacím odboru. S ústředním výborem N. J. S. v Praze se sdělí, že výnos sbírky ve zdejších městě, předse-
vzaté ve prospěch českých menšin, činil K 565 30 mimo příspěvek obce v obnosu K 100, zaslán byl menšinovému odboru Národní Rady České. S fide-
listvím městského dívčího lycea se sdělí, že c. k. zemská školní rada v Praze dala svolení k tomu, aby kurs domácích prací, sřízený při tomto ústavě, rozšířen byl o teoretické vyučování domácímu hospodářství. Protokol sepsaný c. k. fide-
listvím pro stavbu vodních cest a firmou Kress a Bernard o podmínkách záboru pozemků, potřeb-
ných k úpravě Labe za účelem bezodkladného pokračování s úpravnými pracemi v tati Vysoká a L. — Věkové, byl vzat na vědomí. Návrh na pro-
dej pozemku okresnímu výboru pro stavbu nové nemocnice v kotlině v levo od Pospíšilovy třídy ve výměře 10.000 čtv. sáhů za cenu K 26.000 postoupil se městskému zastupitelstvu ku schválení. C. k. okresnímu soudu předložil se pozůstalost Anny Rieglové, vdovy po kostelníku, ku projednání. Dobývání ledu na rybníku „Plachta“ u No-
vého Hradce Králové povolil se p. H. Malcovi. Opis protokolu, sepsaného o odevzdání kavalíru č. 84 a c. a k. vojenským stanič. velitelstvím v Hradci Králové, byl vzat na vědomí.

Koncert bratří Hájků, rodáků králové-
hradeckých, za spoludělníků c. k. vojenského hudby pl. č. 42., koná se dne 13. t. m. v Kliepe-
rově divadle. Jména mistrů Ševčík, Jiránek a An-
sorge v Berlíně, a nichž výsoco nadání mladí
umělci svá studia v prospěchem mimofádým u-
končili, řada koncertů absolvovalých ve vlasti i
v cizině, jež vzbuzovaly všude ohromné nadšení
a vynikajícího úspěchu, uspořádání programu, ho-
nosícího se jmény skladatelů světové slávy, to vše
zaručuje hudbymilovnému obecenstvu požitky
prvního řádu. Uvádíme projev zvláštní poety, již
se milým našim krajanům na Rusi dostalo, zní do-
alova: „Prof. Jarka Hájek koncertoval po několik
neděl v Rostově a hned při prvním svém vystou-
pení jako koncertní mistr i solista velkého symfo-
nického orchestru „Klubu prikasčikov“ obecenstvo
přímou elektrisoval. O všech koncertech bylo vy-
prodáno a v den jeho benefice odevzdán mu se
středu obecenstva pamětní list, jenž v překladu
zní: „Vysoco vážený Jaroslave Jaroslavoviči! Do-
volte svým obdivovatelům i milovníkům vášného
hudebního umění, by směli projevit Vám svoje
hluboké uznání a vděčnost za estetické hody,
jež připravoval jste jim po celou dobu trvání sa-
sany. Svým dokonalým provedením děl Bacha,
Mozarta, Brahmsa, Goldmarka, Vieuxtempa,
Wieniavského, Krusta, Paganiniho i jiných mistrů
umožnil jste nám vyznání číst svého seriosního

klasického repertoáru, v němž nakupené technické
obříte s Hdkou lehkostí i elegancí jste překonával.
Široký rozsah smyčce, skvostný smyk, stříbrné
staccato, čistý slavičí trilek, uměleckost a stylová
uvědomělá interpretace, to vše etnosta virtuosa
a přednosti houslisty-umělce! Projevující Vašemu
umění hluboce citčné uznání, přejeme Vám, milo-
vaný Jaroslave Jaroslavoviči, plně zasluženého
úspěchu na Vaší umělecké pouti a prosíme, byste
přijal tuto adresu díků jako zálohu nepomíjejících
sympatií Vašich obdivovatelů k Vám i k Vašemu
velkému talentu.“ Zároveň dostal od klubu český
zlatý přívěsek, zdobený briliantem, rubínem a sa-
ffrem a spoustu květin. Bratr umělců Emil Hájek
spolupůsobil při tomto koncertu jako dirigent i
solista. Řídil ouverturu k „Holandské“ a „Sme-
tanovu“ „Vltavu“ a přednesl Chopinovu „Fantasii“,
která byla jeho druhým vystupem jako pianisty.
Poprvé hrál na symfonickém koncertě celý Schu-
manův a-moll koncert s orchestrem a kritika
chválí jeho zdravou techniku a vyspělý smysl pro
přednes klasických děl. Jelikož projektovaný
koncert slibuje býti jistě vrcholem letošního období,
doutáme, že bude také po zásluze oceněn a —
bojně navštíven. — L. F. K.

Vánoční hra „Jesličky“ bude tovaryšskou
jednotou provedena v neděli dne 17. ledna o 5.
hod. odpoledne. Hra pilně se studuje a slibuje
pěkný požitky.

Úmrtí v Hradci Králové v roce 1908. V Hradci Králové zemřelo v roce 1908
celkem 238 osob proti 226 osobám v roce 1907. Ze
všech zemřelých zemřelo: tuberkulosa 64 osoby
(26,8%), rakovina 18 osob (7,56%), mrtvicí 7
osob (2,98%) marasmem 15 osob (6,3%), sebe-
vraždou 4 osoby (1,68%). Nejstarším zemřelým
byl Čeněk Malý, měšťan a poročník. Ze stavu
stálého vojska zemřel jeden podplukovník, jeden
major, jeden pěšák 18. p. pl. a jeden pěšák 42.
p. pl. (tento sebevraždou). Z úmrtí infekční ne-
mocí byl jeden případ rube v obličeji a tři pří-
pady spály.

**Velká hromada včelařského spolku
pro Hradec Králové a okolí** konána byla
13. pros. m. r. v hotelu „Černý kůň“ v Hradci Kr.
Předsedou zvolen jednoblásně zasloužilý dosavadní
předseda p. Karel Kalát, lesní ve Svinarech, za
místopředsedu p. V. Špalek, obchodník zde, a jed-
natel p. J. Vaněk, materialista zde. Za členy
výboru zvoleni pánové: G. Honke, maj. hotelu zde,
Ant. Kvasnička, měst. assist. zde, J. Jelínek, obch.
zde, Fr. Podhora, zahr. zde, V. Machek, říd. uč.
v Nov. Hradci Král., K. Machek, správce školy
v Rusku, V. Pospíšil, říd. uč. v v. v. Nepasich, J.
Houžvička, učitel ve Svob. Dvorech, V. Neumanna,
říd. uč. v Malšovicích, J. Pančík, maj. domu zde,
J. Votava, rolník v Žižkově, MUDr. Janko v Lib-
čanech, Fr. Jos. Císař, obch. na Praž. Předměstí,
K. Plč, říd. uč. v Dobřenicích a G. Bakoš, správce
okrašlovací zde. Za revisory účtů zvoleni pánové: Boh.
Ryba, ředitel měst. dívčí školy zde a J. Pavelka,
učitel na Praž. Předměstí. — Usneseno zakoupiti
včelín p. G. Bakoše za 330 K. Místo pro včelín
propůjčilo zdarma sl. měst. rada v Hradci Králové
v octárně. Na včelínu vystaveny budou různé typy
úlu, aby členové mohli seznati včelaření v různých
úlech. Současně usneseno, aby spolkový sluhá vy-
bíral od členů příspěvky za r. 1908 a 1909. Čie-
nové se opětne upozorňují, aby ve vlastním zájmu
příhlásky ku pojištění zaslali co nejdříve jednate-
li spolku p. Vančkovi, materialistovi v Hradci Král.

**Ples spolku na podporu chudých
studujících gymnasia, realky a pedagogia,**
který těšíva se vědecky všestranné a zasloužené
přání, konati se bude již dne 12. t. m. ve dvor-
aně „Besedy“. Komu snad dosud pozvání doručeno
nebylo, nechtě laskavě promine, jelikož rozsezení
velikého počtu posvánek musilo býti svěřeno je-
diné osobě. Reklama se vytisuje jednate-
li spolku p. Vančkovi, materialistovi v Hradci Král.

**Vzájemně se podporující a vždělá-
vací Jednota státních zřizovatelů v Hradci
Králové a okolí** pořádá 16. ledna 1909 ples v sále
Živnost. čtenářské Jednoty v Hradci Králové. Za-
čátek v 7 hodin. Čistý výtěžek věnován bude ve
prospěch vdovského a sirotčího fondu.

**Na vždělání českých dětí v Dol.
Makemských jazykem mateřským** přispěli v měsíci
listopadu 1908 spolku „Komenský“ ve Vídni
III/3. Strohgasse 45., který vydrží 8 obecné
školy, školu pokračovací pro učně o 3 odděleních,
2 opatrovny a 6 jazykových škol o 14 odděleních
P. o. Hradec Králové: Dvory Svobodné. O. Smetana
2 K. — Hradec Králové. Dáhodenský úřad zaslal
dar městské rady k uctění 80. narozenin J. O.
hraběte Harracha 200 K, M. Srdínková 2 K,
Okresní výbor zaslal mimořádnou podporu povo-
lenou za příčinou 80letého jubilea hraběte Harracha
200 K, A. Štěrba, předseda Jeda. „Třebízský“
5 60 K, polovina ze sbírky vykonané p. J. Hýskem
o svatbě p. Jos. a Aloise Hýkových. — Kachlany.
MUDr. J. Bob 2 K. — Nechanice. Městský úřad
25 K.

Dary + Vojtěcha Budecina. Dne 9.
prosince m. r. v Krči v sanatoriu Dr. Šimay se-
znalý bývalý profesor zdejšího gymnasia a školní
rada Vojtěch Budecina, rodák horašdovický, učinil
ve své závěti mimo jiné tyto odkazy: 1000 K
Ústřední Matici Školné, 1000 K Národní jednotě

Polumavské, 1000 K Národní jednotě Severočeské;
600 K odkázal místním chudým svého rodiče a
600 K místním chudým města Hradce Králové. —
Nehynoucí paměť dobrodětému dárci!

Z Besedy. Dne 23. ledna pořádá beseda
pro své členy a jich hosty věnoček ve dvoraně
besedy. Pozvánky budou včas rozesílány. Hudba
pana Jaroměřského s Třebechovic

Záložna v Hradci Králové. Výkas
za měsíc prosinec 1908. — Vloženo K 91.947,95,
vybráno K 98.932,78, zůstatek K 1.548 571,76.
Závazky: Základní podíl K 71.969,68, fond rezerv
K 103.833,85, fond pensijní K 29.771,27, fond pro
kurové rozdíly K 14.814,08, vlastní reality K
159.726 50, cenové papíry a přebytky K 354.583,43,
půjčky směnečné K 387.644,14, půjčky hypoteční
K 937.596 89, úhrnem K 2.028.739 29

Speřitelna Královéhradecká. V měsíci
prosince 1908 bylo vloženo K 241.909,79, vybráno
K 213.071,99, stav vkladů koncem prosince
K 12.893.539,47. Na hypotéky bylo nově půjčeno
K 516 733 46, splaceno K 2.835,10, na hypoté-
kách koncem prosince K 9.929 768 86. Zásoba
cenových papírů K 2 566.000 —, uložené přebytky
K 349.608,10, zásoba směnek K 608.555,41.

Osební. Pan Václav Nejedlý, c. k. vrchní
oficiál krajského soudu v Hradci Králové, odchází
na vyžádanou dovolenou. Při té příležitosti za
horlivou svou činnost v úřadě vyznamenán byl
zlatým záslužným křížem s korou. Gratulujeme

Z Hradčičky. Pěkně jest postaráno o
zdravotní poměry ubožáka, žijícího u většího kul-
turního města, kam chodí každou chvíli někdo
zvyšovati moderní humanitu. U nás jedna ubohá
matka před povitím dítky ocitla se ve stavu velice
povážlivém. Svěřela se v hrozných křečích od 6 do
12 hodin; spěchalo se ihned do Hradce Králové
pro lékaře, ale byla to trnitá pouť. Jakkoli byla
pomoc lékařská nevyhnutelná, našlo 7 lékařů
rozdílné omluvy, tak že ani jeden lékař nepospíchal
hned s pomocí ubohé ženě, již bylo všem soucivním
lidem zdejšími líto. Když páni nechtějí sloužiti
trpícím, at tedy vsadí se praxe a udělají tím
místo jiným svědomitějším lékařům. Nemohl zde
prakticky uplatnit humanitu aspoň některý po-
krokový? Teprve dlouho po 12. hod. polomrtvá
žena lékařsky ošetřena a dovezena do nemocnice.
Myslíme, že v Hradci, kde je tolik doktorů, je po-
vinnost svatá, aby některý v takovém případě bez
všelikých omluv ihned k nemocné jel. Máme za to,
že venkovan je také člověkem a také rád
za poskytnutou pomoc lékařskou zaplatí. L.

Z Nechanice. Zpěvácký spolek „Hlahol“
pořádá dne 31. m. m. Sylvestrovskou zábavu
v sále „na Hárce“. Večerek byl znamenitý, zábava
skutečně animovaná. Tentokrát vydalo se vše
nad očekávání. Začátek určen na 7 hod. večer;
ale již o 6 hod. počaly se scházeti zástupy hostů
a půl hodiny na to byl sál, jak říkáme, natiskán!
Pochvalu zaslouhuje ochota mnoha pánů, kteří o-
pozdivším se dámám nabídli své místa. Na pro-
gramu střídaly se sbory a hudba s dvojspěvy,
kuplety a sol. výstupy, věci skutečně zábavné,
svědčící o dobrém nastudování. Odměnou účinku-
jících byl bouřlivý potlesk. Pobavili jsme se zna-
menitě. — Po vyčerpání programu bylo vybráno
alečnou M. Sixlovou a p. F. Vydrnou 25 kor. na
menšinové školství. — Patrolistovi věnujeme po-
zornost příští týden.

Z Borohrádku. V době různých epide-
miických nemocí poukazuje mnozí u nás na ha-
dráfský závod a kostnici p. starosty Smrtky. Na-
chází se ve středu města, ač měl by být hodně
daleko za městem. O něm právem říci se může,
že je to pateniště k šíření všeho druhu bacillů.
Některé poměry znalí tvrdí naopak, že závod ten
hadráfský je pravým dobrodínem pro Borohrádek,
ješto každý bacill vůbec, ať je druhu kteréhokoliv,
musí puknouti zápachem vycházejícím ze závodu
toho, tak že je to pravá bacillo-morna! Kdo tomu
nevěří, ať obětuje svůj nos a dá nám jistě za
pravdu! — Neradíme však, aby zkoušku tu s čichem
prováděl někdo za parných dnů letních — kdy
zápachy ty jsou v nejvyšším stupni. Víme dobře,
že p. starosta již před lety měl okres. lékařem
nařízeno, aby hadry vyprašoval mimo město, aby
děl největší čistoty vůde — ale to se p. sta-
rosty netýká, vždyť přece je starostou. Připomi-
náme, že celý jeho závod hadráfský postaven jest
přes veřejný potok, který se nedá pod budovou
podlahami opatřenou nijak čistit, že neobčasný počet
něm. myši tam má své sídlo a na kostech pastvu,
že dvůr jest v nevidaném nepořádku — ale to nic
nevadí; vždyť je to závod na družení hadrů ve
velkém p. starosty Ant. Smrtky, na slovo vzátého
„pokrokatě“. Ihned vedle závodu u samé silnice
proti škole jest pravá atrakce Borohrádku, barák
(spíše bouda) na spadnutí, se střechou déravou,
tak prolomenou, že tvoří ve hřbetě pravý oblouk.
Dobrý kámel na střechě je pravou vzácností, barák
jest hluboko pod silnicí, v něm přibytak, který
by se hodil sotva pro nímou tráť — ale hle —
v tomto nezdavném sbořeníšti bydlí v nájmě lidé!
— A či jest tato indiánská „villa“? — Inu po-
krokového pana starosty Ant. Smrtky! — To zatím
snad postačí. — Právě naproti vyhovetel domek
sluhů. Při požáru tom ukázal se „výsvit“ někte-
rých pokrokatů. Jen ve všem „pokrokové!“ —

Nedávno přednášel u nás p. Ů. Hruška, učitel z Kostelce n. O., o bratřích jihoslovanských. Za přednášku jsme vděční, ale zarazilo nás tištěné pozvání k této přednášce, na němž dole bylo tučně psáno: „Kdož obrátí!“ Obrátili jsme a tam čteme přes celou stranu doporučení židovské firmy Emila Smrčky v Kostelci n. O. — Myslíme, že zvláště v této době jest jisté nevhodné, aby národní, český, organizovaný učitel dělal reklamu a snad agenta židovi. Pane učiteli, byl jste snad na lonském sjezdu učitelům v Praze, kde jednali jste o „národní výchově“. To je ten výsledek sjezdu — dělati reklamu židům? — Inu pokrok — strana pokroková, strana židovských služeb!

Z Velké Čermé a Borehrádku. Pořád lidé říkají, že p. Hrdá učitel Smrčka, majitel, vydavatel a redaktor „Školy našeho venkova“ je smyšlený protiklerikální. A snad to přece není pravda. Vždyť má svoji dceru v Olomouci v ústavě, který založil kněz kanovník a šlechtic Pötting. Či i on uznává, že ústavy od „klerikálů“ založené jsou dobré? Jsme tomu rádi a je to jisté chvála hodná, snaží-li se otcové, aby jejich děti byly zbožnější, než jsou oni sami. Je to u nás jako ve Francii: otcové na „klerikály“ nadávají, ale své děti do ústavů katolických dávají! — Jinak v theorii jinak v praxi, ale vždy „pokroková“!

Ze Strákovic a Golčova Jeníkova. V neděli dne 27. prosince pořádá pan poslanec Adam u nás veřejnou schůzi. Z celého okolí sešlo se veliké množství našich jak mužů a jiných tak i žen a dívek. Pan poslanec líčil v delší řeči poměry v zemském sněmu, obstrukci Němců, buršácké bumby v Praze a poválečnou situaci národa českého. Za jeho výbornou řeč dostalo se mu ode všech přítomných zasloužené pochvaly. Po řeči pana poslance přihlásil se k slovu pan Satorie ze Strákovic, který vzdal díky panu poslanci ve jménu všech přítomných a pádnými důvody odrazil útoky agrárního tisku na naši stranu podnikání. Pan poslanec přihlásil se ještě ku slovu a líčil, jak *stěhováno jest postavení jeho stranou agrární, ale slíbil, že jako katolík nebude se mstiti, ale vždy a všude spravedlivě a nestranně bude se chovati ku všem obyvatelům okresu, ať si náležejí ku kterékoliv straně.* Po té odešel pan poslanec ze schůze, aby mohl příhodným vlakem zase odejet domů. — Po odchodu pana poslance ujal se slova p. děkan Turek z Golč. Jeníkova, který doporučoval zavedení ve všech obcích odboček sdružení mládeže katolické a napomínal přítomné ku opořivosti, ku čtení a rozšiřování dobrého tisku a ku konci vyhlásil obzvláště přítomnou mládež k boji proti alkoholismu. — Po něm přihlásil se ku slovu p. Veinert z Podmok, příslušník strany agrární, a dovozoval, že jest dobrý boj proti alkoholismu, ale že stačí k tomu pouze vzdělání. Pan děkan Turek a pan Satorie mu případně odpověděli a po té rospředila se zajímavá debata, do které zasáhli pan Němec, pan Cháma, hlavně však pan Vávra ze Strákovic, který svou krásnou, zajímavou a pádnými důvody podepřenou řeč všechny okousal a zároveň překvapil. Tím dokázal pan Vávra, jiných to asi 20letý, jak daleko to může přivést ten, který pilně čte, všeho si všímá a po sebevzdělání touží. Panu Vávrovi gratulujeme k jeho úspěchu a těšíme se na něho, že při budoucích schůzích opět činně debat se účastní. Tak mnohý talent dříve na tom našem venkově a povinností naší jest jej buditi, aby k platnosti přišel. Pozoruhodno a zároveň potřebitelno bylo pozorovati tu velikou účast a to nadšení naší mládeže obojího pohlaví. Ta strana, která má mládež za sebou, má též budoucnost. Kdyby se všude a s takovým nadšením pracovalo jako zde, pak by nepřelám brzo naša chuť proti nám vystupovati. Pochvaly zvláště zaslouží omladina z Kobylí Hlavy, z nejvzdálenější to osady kolatury Golčejnovské. Nevadila jim cesta skoro 2 hodiny trvající a v počtu velikém dostavili se, aby dokumentovali své přesvědčení a své nadšení pro naši spravedlivou věc. Jen chutě ku předu na dráze jednou započaté, a pak jistě zvítězíme!

Z Hlinska. Na Nový rok promluvil zde v důvěrné schůzi Hlinský poslanec p. Václ. Myslivec o nynější politické situaci. Ve své přes 2 hodiny trvající řeči rozhovořil se o nejpálčivějších otázkách nynějšího politického života a stkvěle obhájl klub poslanců katolicko-národních proti všem nájezdům, obzvláště v poslední době proti němu činným. Obšírně probral otázku anexe Bosny a Hercegoviny, zákona směřovacího, starobního a invalidního pojištění a vysvětlil, proč poslanci katol. národní vystoupili z Národního klubu na Hlinské radě. Ku konci zmínil se p. poslanec o hlášeném t. sv. „klerikalizování školy“ a „aféře Wahrmondové.“ Bouře potlesku, přerušující řeč, byly zajisté — ač malou — odměnou za jeho v pravdě postavou přednášku. Po díky horlivého organizátora dp. Ant. Vobejdy p. říš. poslanci schůze skončena a účastníci i se vzdáleného okolí rozbíhali se do svých domovů, nelitující cesty v třeškatém mrazu a potěšení, že slyšeli zase jednou tak výkoleného řečníka a horlivého pracovníka na poli křesťansko-sociálního probuzení.

Z Kutnohorská. Že na Kutnohorsku katolici s dlouhého spánku se probouzejí, trápí všechny, kdož katolíky nejsou a kteří matkou svou

církví katolickou pohrdají. Zvláště „Čas“ náramně se slobí na jisté dva kaplany, kteří katolický lid uvědomují a na urputný boj proti katolicismu poukazují. Kutnohorské nár. sociální listy pláží nad tím, že „černá havěť (němý název) se roztahuje a báby v sukách a kalhotách chytá“. Kdyby každý kožď mluvil a nechal živlům poudratným volnou pádu, pak by ovšem byl hodným, jinak je klerikální kobout, a každý, kdo do kostela chodí, je klerikál. Pro sebe, ať už evangelici, ať demokraté, ať národní, chtějí volnost — a žádný jim ji nebere, ale pro katolíka uvědomělého jen posměch a násilí. Snad by „Čas“ lépe slušelo, kdyby si svých pastora a oveček všiml a nás katolíky nechal na pokoji, ale to výbojný „Čas“ nadovede. Ostatně ty jeho novinářské zprávičky, lži více nežné pošramocené, nás nezasraší; spíše budou mít opačný výsledek. Nejvíce zaráží „Čas“, že dva statkáři z Malína jsou členy katol. organizace; my zase bychom se divili, kdyby ti rolníci, uvědomělí katolíci, byli členy evangelické organizace. Světe, div se, vidíte-li v tom něco divného. Katolíci, kteří nikdy jste nesouhlasili s agrárním bohupustým psaním Venkova i Čepu, zůstanete v agrární organizaci! Teď už, světe, nediv se; takhle máme asi mluvit, že ano? A hleďte, ani p. učitel si nevzal dovolení od „Času“ nebo od Budče kutnohorské a jednal dle svého přesvědčení. Tuhle je zločin; to jistě ten p. učitel nevypájuje si „Čas“ od dvojitěhodného pána. — A konečně v pokročilé obci, kde je tolik organizovaných dělníků soc. dem. i národních, také katolická organizace; to už přestává všechno. Ze je Malín pokročilý, je viděti i z toho, že páni soudruzi názorně poučují hochy, jak by měli tatíčkovi natlouci a oděv mu potrhati, kdyby otec nechtěl syna poslouchat. Rodiče, chcete-li, aby vám syn váš poslédě nabíl, tedy nechte děti své pod radým praporem a předeem se s nimi rozlučte, neboť podle učení soc. dem. láska k rodičům je hloupé citlivostkářství. — Vida, pak že není v Malíně pokroku! Jest, ale k pohasnutí, a pro ten my „studenti“ nemůžeme se rozhnutí.

Z Čáslavě. Rozpočet. Právě vydaná finanční správa našeho města uvádí obecních aktiv 1,292,254.26 K, passiv 800,471.65 K, takže zůstatek čistého jmění činí 491,782.61 K. V roce 1907 vzrostlo obecní jmění o 12,651.54 K. Pro místní školní obec praeliminováno jest na r. 1909 vydání 23,983.02 K, náhrada obnů 3,492.58 K, takže zbyvá uhraditi 20,490.44 K, k čemuž vyptána jest 18%, školní přírůžka k zemědělským daním. Celková potřeba městských důchodů na rok 1909 obnů 188,379.81 K, celková úhrada 124,916.74 K, takže schodek 63,463.07 bude třeba kryti 55%, obecní přírůžkou. Budou tedy činiti přírůžky celkem 78%. — Pro jednání rozpočtu konáno bylo ve schůzi obecního zastupitelstva dne 21. prosince, v níž p. dr. Tesar poukázal na nové zvýšení přírůžek, zavazující také odpisováním daní a s tím spojených přírůžek, takže pro majitele domů a ještě více jejich nájemníky hrozí tím pro budoucnost poměry nesnesitelné. Máme-li na mysli úkoly, které obci nastávají, zvláště zavedení vody a úpravu kanalizace, pak vyšším přírůžkám obecním nebo s nájmemuho naprostu nebude lze se vyhnouti. Horší sousto, do něhož přitáhne otcové města budou musiti kousnouti, nadělá mnoho zlé krve, jako činí již nyní nepatrné stoupnutí percent. Nepromyšlenost některých kroků našich zástupců městských ukázala debata o fondu gymnasiálním. Město žádalo za změnu gymnasia v nový typ střední školy, ale zvolilo si typ, který jest možný tam, kde dosud byla realka. A tak nyní bude třeba podávati žádost novou o změnu na vyšší reálné gymnasium, které se jedine hodí nejlépe a nejlaciněji na naše gymnasium. Dlouhá debata vyvolána byla žádostí akademiků o školu, Sokola o subvenci na stavbu sokolovny, položkou na kanalizaci a udržování tržišť. Bylo viděti, že začíná v obecním zastupitelstvu krystalisovati se nová strana, která na tyto záležitosti hledí jiným zrakem než dosavadní většina. Prošli sice návrhy městské rady, ale bylo třeba přidati i mnoho alibů pro budoucnost, zvláště při otázce tržišť. Podobně stalo se při projednávání stavby nové poštovní budovy. S plnou pochvalou setká se v obecněstve žádost p. dra. Tesara, aby každoroční „paukovní ovčeni konána byla také v Čáslavi a ne stále v Kutné Hoře. Čáslav, která pro vojáky tolik obětuje, zaslouží, aby záložníci zůstali v ní a nebyli po obleknutí hned odváděni pryč. Podobně i jeho návrh, aby práce v novém evang. semináři obdrželi zdejší živnostníci, když obec dává subvence 10,000 K. Pohnutí mezi členy katolíky způsobila dojemná píše p. lic. theol. Fr. Komáka o odepsání kostelního dluhu a restauraci kostela. P. purkmistr uvedl tuto píseť ovšem na pravou míru, jakož i k plnému nespokojení vysvětlil dotaz o kontroverzi mezi purkmistrůvým úřadem a místním velitelstvím, na něž byl z jiné strany dotázán. Radostně svědčelo obecněstvo, že fond na kapli hřbitovní dostoupil 40,000 K a každý bude jistě souhlasiti s tím, aby se počalo co nejdříve se stavbou. Po šhodinném téměř jednání byla schůze skončena a přemnozí s otok města si oddechli, neboť úkol podržeti starou neb přiznati novou barvu není tak snadný. — Stavěním nové obce k horobincem počalo se právě upravovati. Lze jenom

chváliti, že byla vrata na tento bývalý hřbitov uzavřena a že tak zabráněno přístupu rozličným výrostkům, kteří v prvních dnech vybrahli se to na rožděné spustěho uličnictví, hnušné zacházejíce se smehovalými pozůstatky mrtvol. Bylo by záhodno, aby i dělnictva, vykopávajícímu sádky, uvedeno bylo na mysl, že má jednati slušně při otírání hrobů a že má se zdržeti všeho žertování o věcech tak vážných. Pro zbytky hrobů vykopána byla na hřbitově jáma, do níž mají býti uloženy, a hlíny má býti použito k zasypání stráně pod hřbitovem. Lze doufati, že okresní zastupitelstvo, místní policie i p. podnikatel všecko vynaloží, aby nebyl cit uražen a obecněstvo rozhodčíváno. — Defraudace v berním úřadě. Nemalý poplach a smutné překvapení způsobilo v řadách poplatníků zatčení berního assistenta F. Přihlo se na celou řadu malverzací, páchaných již od r. 1906, při nichž někteří poplatníci byli o sta obženi svou přílišnou důvěřivostí a pohodlím. Nadbájece nařízeni, že všechny peníze mají býti odváděny v berním úřadě, dali si doručovati daně berním assistentem a nyní nezbude jim, než znova platiti. Vyšetřování jest v plném proudu.

Směšlivá práce agrárníků na Čáslavsku. Jak to upřímně myslí agrární strana s dohodou se stranou katolickou, poznali jsme právě v poslední době u nás. Předáci agrární strany jsou u nás většinou statkáři evangelici, za nimiž jdou často slepi někteří rolníci katolických. A hle, tyto evang. vůdcové činně podporují volnomýšlenkářský zájezd, horlivě navštěvují schůze, kde se do katolíků až hrubě bije, a fadrujíce hojně přistupování za členy tohoto protináboženského hnutí. Aby pak i nejzazší končiny našeho volebního okresu svědčely o „lásece“ těchto přátel lidu, pozvali si k nám býv. redaktora H., který má „klerikální“ baštu rozbořit pořádným vyvoláním kraválů. Jenže Čáslavsko není Jericho. Posledně konal své podivuhodné produkce v obci, která má tu znamenitou pověst, že se tam kosa opila, a že tam hasiči (prosím pokrokoví!) troubí, když se má starostova kráva dostat do kouta. Dostalo se mu však stejné lekce, jako před tím v obci L., kde panáček ten, přiveden do úzkých, mluvil na konec tak, že jenom dobrotou katolíků se nedostane za mříže. Pronášel totiž podivné názory o Bohu a posv. věcech. Naším organizovaným katolíčkům klademe na srdce, aby dali dobrý pozor na povídání tohoto agrárního proroka, ale nedali se při tom strhnouti k žádným výstupům násilným, neboť k tomu směřuje všechna jeho tendence. Chce být mučedníkem i třeba za cenu svého cvikru. Na jeho schůze odpovíme proti-schůzemi!

Štědrý večer v okresní nemocnici čáslavské a krále Františka Josefa I. v Německém Brodě. Jako minulé léta, tak i letošního roku připravily jsme přispěním vzácných dobrodinců nemocným o štědrém večeru vánoční stromek. Při spěvu písní: „Narodil se Kristus Pán“ zaleskla se vša radostí v oku přítomných a zapomenuto na všechny strasti a bolesti, jimiž atd. Ze vzácných dobrodinců, kteří velmi štědrě k štědrému večeru nám přispěli, dovolují si uvést: Slav. městskou radu, sl. okr. výbor, pravováreční měšťanstvo, sl. obč. záložnu, sl. správu spořitelny, sl. obch. gremium a p. t. dámy: M. Matějkovou, R. Štefličkovou, Jul. Zelinkovou, Kl. Neuerovou, M. Vánišovou, Em. Pohlovou, M. Círanovou, Jos. Čapkovou, R. Menšíkovou, M. Živnou, M. Stránskou, M. Horáčekovou, L. Spurnou a p. t. pány: dra E. Šubrtu, MUDra Fr. Zahradnického, MUDra Jos. Skrétu, MUDra Vaška, MUDra Al. Šlechtu, V. Kabeláče, Frant. Šupička, Ant. Štolze, J. Smrta, Lad. Chvoje, Drymly, August. Hanka, bratry Čišky, Liznera a Krauzera, R. Seidla, V. Klimenta, Ant. Komárka, bratry Baurovy, Ad. Zvojemského, V. Zárubu, N. Bobka, Jos. Klíma, Zvonka, dva jiné pacienty a dvě neznámé paní, N. Caldu, P. Frant. Stejskala, O. Pr. Duška, Boh. Neumanna, Jos. Kopeckého, Jar. Hrdého a Jos. Bilka. Všem vzácným dobrodincům jménem podělených srdečně: Zaplat Pán Bůh! — Sestra Xaverie, představená sestra III. řádu sv. Františka Seraf. v okresní nemocnici v Něm. Brodě.

Městské spořitelna ve Vyn. Mýtě vykasuje za měsíc prosince 1908: vloženo na knížky K 441,543.25, vybráno K 288,717.75, vloženo na běžný účet K 141,638.—, vybráno K 160,992.39; zůstatek vkladů na knížky K 3,962,797.66, na běžný účet K 1,408,488.60, úhrnem K 5,371,286.16; hypotečních půjček vyplaceno K 547,497.70, splaceno K 20,492.46, zůstatek hypotečních půjček 3,895,374.88; smének eskomptováno za K 66,041.72, splaceno K 90,594.92, zůstatek K 322,116.10, do jiných ústavů vloženo K 334,015.09, vybráno K 2,019,760.28, zůstatek vkladů v jiných ústavech K 83,629.44; cenných papírů v zásobě za korun 2,339,583.10, záloh lombardních K 6,380, hotovost pokladni K 90,767.90; obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1908 do 31. prosince 1908 K 33,614,106.23.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejdříve

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Různé zprávy.

Diecése královéhradecká v r. 1909
čítá v 32 vikar. 1.496.886 katolíků, křesť. nekatolíků (anglikánek, angliků a helvet. konfesse) 60.071, řeck. nesjedn. 82, židů 11.734, bez vyznání 846, celkem 1.569.619 obyvatel. Nejhladnější jest vikariát náhodský, čítající 91.612 katolíků, nejméně katol. obyvatel má vikariát poděbradský 18.674, zato křesť. nekatolíků má 6736; vlastně nejmenší jest generální vikariát platící pouze pro město Hradec Králové a Poděbrady, totiž 16.272 katolíků. Nejvíce křesťanů nekatolíků má vikariát skutecký 7768, nejméně v kralovickém 7. Židé jest nejvíce ve vikariátu náhodském 865, nejméně ve venkovském vikariátu královéhradeckém 84. Bez vyznání má nejvíce lidí vikariát opočenský 184, ani jednoho nemá venkovský vikariát královéhradecký, hostinský, chrastický, kopidlenský, kralovický a lipnický. Děkanství kanovnícké má diecése 1, proboštství 2, arciděkanství 3, děkanství 38, far 404, 6 kaplanských expositur, 6 far řádu praemonstrátského, 10 benediktinského atd., celkem 474 duchovních správ; dále 11 zámeckých kaplan. a 18 fundací kapl. Kněží v diecési jest 1018, vedle toho ještě 82 kněží řeholních: z řádu praemonstrátského 17, benediktinského 41, jesuitského 2, piaristického 1, redemptoristického 8, augustiánského 2, františkánského 2, kapucinského 5, milosrdných bratří 4. Jeptišek jest celkem 479: Uršulinek 75, Sester sv. D. 138, milosrdných řádu sv. Karla B. 51, Salvatoriánek 4, III. řádu sv. Fr. 147, milosrdných sester sv. Kříže 14, sester sv. Hedv. 10, Eucharist. 10.

Vyvolali duchy, které snášejí se zohmatl. Nenáviděný předseda francouzského ministerstva Clémenceau vyšplhal se po zádech důvěřivých demokratů k despoticke vládě. Pracoval pro svoji osobu zadržování, úplatky a přetvářkou tak obratně, že demokratická(?) republika nedovedla jeho moc zkrátit. Dovedl se výtečně přizpůsobit požadavkům židovského velkokapitalismu a odtud pevnost jeho postavení. Dělnický lid již prohlédl, jakou fal. šnou hru ten demagog s ním prováděl. Ale nepomohly ani velké demonstrace, neboť na žocih nacpaných peněz sedl se ve Francii pevně. Nyní se musil líšák podrobiti zase volbě do senátu. Pronesl dne 2. t. m. v Draguianu kandidátní řeč, v níž pravil: „Když se seznalo, že na program můj nelze útočit, bylo mi vytýkáno, že jsem nechal vojsko při stávkách zakročiti. Avšak musel jsem to učiniti, abych zachoval pořádek. Vojsko, které jsou též dítkami lidu, byli však napadeni, což za žádných okolností nesmělo býti trpěno. Spílali vojínům vražd a důstojníkům banditů a prohlašovali, že v případě války musí býti usnesena všeobecná stávka a že se musí na důstojníky střílet, jednání podobné není přestupkem spáchaným smýšlením, nýbrž spíše velezradou. Proletáři, kteří všechno(?) děkují Francii, opovážili se prohlásiti, že kdyby Francie byla napadena, musí býti stroje skazeny a na důstojníky stříleno. Takoví lidé jsou blázni a patří do blázince.“ — Tak vida! Napřed Clémenceau všechno zradikalisoval, ale při pochodu za svojí mocí nenčil omámené davy válné a vlastenecky přemýšletí. Poctivým poučováním by se byl totiž stěží vyšplhal k tak vlivnému úřadu! Když pak pevně seděl v křesle, viděl, že musí zakročiti proti proudům, jež byl sám vyvolal. Bolestné, krvavé demonstrace strádajícího dělnictva proti vysevacímu kapitálu byly pouze přirozeným důsledkem předešlé radikální akce Clémenceauovy. Teď najednou radikální demokraty jmenuje blázny, vyčítá jim vlastizradu a živě snaží se namluvit, co má proletariát děkovati nyníž Francii. Clémenceau proti vlastním žákům! Podobaňm chytrákem byl v Itálii demokratický re-

volucionář Crispi, který po zabytí moci vysával drobný lid jen co a pronásledoval svobodu demokratů. A jak dopadla volba nenáviděného Clémenceaua dne 3. t. m? Ačkoli jest autu 24 náleží volb, byl Clémenceau zvolen hned při volbě první. Dobře ubodl, čeho jest potřebl, aby se vyhlíval na výsluní dále. Vždyť dle samých listů pokrokových musí si dáti každý „zástupce lidu“ ve Francii pozor, aby nešetně nezavádil o kapitalisty, kteří svým křesťovnictvím lid demoralisují. Jinak i při tom všeobecném hlasovací právu postarali by se kapitalisté, aby se kandidát nedostal do senátu — natož do senátu. A 15.000 franků ročních příjmů není k zabození. Pokroková republika! Pod lesklou rouškou pokrokovosti byrokratismus, strýčkovství, zcela šosácké křesťovnictví s ideami a přísný postup proti žákům příliš účelivým.

Lúrdský zážrak před senátem. „Věst. katol. duob.“ píše: Rolník Alfons Alliaume z Falaise byl napaden zdivočelým zvířetem, které mu rohem těžce poranilo břicho. Nastal zánět, následkem čehož sedlák poslyl vlády v pravé ruce i noze. Rolník žádal u soudu na majiteli dobytčete náhrady, soud tohoto odsoudil k náhradě 8000 franků. Lékaři doznali, že poranění a následky jeho jsou nevyhléditelné. Alliaume poslyl za rok 23 kg váhy svého těla a chřadl neustále. Dne 22. srpna odebral se s pontafky normanskými do Lúrd. Lékařský sbor tamul prohlédl těžkou ránu a rovněž prohlásil ji za nevyhléditelnou. Když Alliaume vycházel z vody v jeskyni lúrdské, pocítil, že hnusající rána se mu zavřela. Po krátkém čase mohl volně býti rakou a lékaři zjistili, že Alliaume za půl hodiny se úplně vyléčil. Nyní žádá majitel dobytčete vrácení oněch 8000 fr. a tak francouzský soud prve bude mlti přiležitost, aby zákonitě zjistil zážrak. — Ovšem v prvých dobách snažily se liberální soudy všemožně „zjistiti“, že zážraky lúrdské jsou klamem; užívaly knofů bezectných a různého zastrašování, jen aby výsledek šetření dopadl dle jejich přání. Leč nepodařilo se.

V pražské nemocnici Milosrdných bratří bylo v roce 1908 přijato 3172 nemocných a s roku 1907 bylo v ošetřování 183; bylo tudíž celkem ošetřováno a léčeno 3355 nemocných. Z těch odešlo uzdravených nebo zlepšených 2977 a zemřelo 192 nemocných. Dle náboženství bylo 3.043 katolíků, 6 pravoslavných, 45 evangeliků, 1 starokatolík, 60 israelitů a 9 bez vyznání. Do nemocnice přijímání jsou nemocní každodenně od 8. hod. ranní. Takéž porady lékařské udělují se každodenně a zdarma. Za všelikou přízeň vzdává správa ústavu vřelě: Zaplat Báh!

Zemský rozpočet na rok 1909 dle zprávy zemského výboru království Českého vyžaduje potřebu 94.387.453 K, celková úhrada včetně výnos 55%, zemské přírážky a ostatních dávek 71.269.82 K; z toho vyplývá schodek 23.117.771, proti schodku loňskému (23.997.186 kor.) o 879.415 K méně. Snížení schodku vysvětluje se značným klesnutím potřeby v mimořádných výdáních, v celku v mimořádném rozpočtu jest menší potřeba okrouhle o 2.320.000 K. Řádná potřeba proti loňsku značně stoupá. Na zvýšení tomto účastní se zemská ústřední správa 200.000 K úpravou platů zem. úředníků a zřízenců, na školení více o 1.300.000 K, zemědělská rada a hospodářská akademie o 140.000 K více, železnice o 670.000 K více, humanitní ústavy a nemocnice 880.000 K, zemský dlah 940.000 K a j. Celkem činí vyšší potřeba v řádném rozpočtu 4.210.000 K. Naproti tomu stoupily řádné příjmy toliko o 2.830.000 K, z čehož plyne vyšší schodek v řádném rozpočtu o 1.440.000 K. Pokud se tkne řádných příjmů, navrhuje se tyto, nehledí-li se k menším položkám při zemských berních, částkou o 2 mil. K vyšší. V tom jest zemská pivní dávka 600.000 K a zem. přírážky 1.400.000 K. Na zvýšení přírážkovém jsou účastněny daň z nájemného 400.000 K a všeobecná výdělková daň z podniků, podrobených veřejnému účtování, okrouhle 2.900.000 K, státní úděly z výnosu kořaleční dávky a osobní daně z příjmu rozpočteny jsou částkou o 750.000 vyšší. — Ve příčině osdravení zem. financí přes všechny své sliby podnikla vláda pramálo, usnesl se proto zemský výbor, zahájit v tom směru energickou akci a v první řadě naléhati na to, aby polovice nákladu na obecné školství státem byla převzata.

Lesné mhlí. V Krakově zřídili na letoš zimu lidový městský prodej uhlí. Metrál uhlí prodává se za 1 K do domu, a kdo si přijde do skladiště sám, za 80 hal. Z našich obcí měli by si odtud zjednatí patřičné informace, a pak dle Krakova přispět středním i nižším třídám na ochranu proti různým vykořisťovatelům.

Pivovary na venkově se množí. Nedávno přinesl „Hlas“ brněnský zprávu, že v Doloplasích u Olomouce objevila finanční stráž na udání velkokobytického pivovaru strašlivou věc: 12 rolníků doložských vařilo si pro domácnost podle staročeského receptu černé pivo. Je zjištěno, že ho uvařeno bylo asi 100 hektolitřů — dle udání vesměs výborné jakosti. — A v okolí Hradce Králové po obalupách zakládají také „pivovary“. Hrnce jsou tu kotlem, v něm se z připravků od obchodníka koupených vesele vaří pivo a, jak si

všichni pochvalují, dobré. „Várka“ stojí se do lahví a dá se na čas odpočívati do sklepa. Tyto pokusy jsou odpovědí na stále zdražování piva a provádějí se především v rodinách dělnických. Počinání to jest zároveň připomenutím, aby si rodiny své potřeby dle možnosti vyráběly samy, aby, co dům potřebuje, dům také dal, což by bylo nejlepší obranou proti neustálému zdražování všech životních potřeb. Ovšem pivovary v tomto hnutí „pivovarském“ neprávem se rozšlejí a volají po pomoci, vždyť přece každému jest volno životní své potřeby vyrobiti si vlastní rukou.

Židé proti obřizce. Několik pokrokových židů v Rusku zaslalo do křesťanského časopisu „Drug“ protest proti obřizce, kterou nazývají „hanlivým obřadem, který je vlastně rouháním se náboženství“, dále „operaci, kterou provádějí hnusní a poverčiví rabíni“, „pokoušející pečeti, která je židům fanatismem nevzdělaného židovského lidu a despotismem kahalního režimu na čelo vypalována“. Protest podepsalo 49 židovských lékařů a židovských studentů. K protestu připojen je datalek tří židovských lékařek, které rovněž protestují proti „nevhodnému obřadu“ obřizce.

K drahotě masa. Stesky na drahotu masa jsou všeobecné, především ve městech. Ale bývají tu rozdíly v ceně téhož druhu masa tak patrné, že by se dle nich konsumenty zcela dobře ku svému prospěchu mohli zaříditi. Tak na př. v Hradci Králové prodává se kilogram skopového masa asi za 1.76 K, kdežto v 5 minut vzdálené sousední obci Pražském Předměstí stojí kg téhož masa 1.36 K, tedy rozdíl 40 hal. Telecího masa prodává se v Hradci Králové kg od 2 K a něco i výše, kdežto v Plotištích, obci něco přes čtvrt hodiny vzdálené, prodává se asi za 1.40 K, tedy rozdíl kolem 60 hal. — Návod k slevěni masa podává také zásobovací a nákupní spolek dělnický na Králové a Lauřině Huti v pruském Slezsku, kterýž uzavřel přísmou dodávku živého dobytka s místními hospodářskými spolky. Spotřebuje do roka na 400 kusů hovězího dobytka a přes 1000 vepřů. Tím všichni prostředníci vyloučení a maso jde od prvovýrobce (rolníka) hned ku spotřebiteli, čímž získají rolníci a dělníci-konsumentii.

Anglický tlak. V roce 1840 bylo v Anglii 550 novin, r. 1870 již 1370 a dnes vychází tam na 2353 časopisů. Roku 1870 vyráběl nejlepší stroj toliko 8000 úplných čísel listu osmistranného za jednu hodinu, dnes vyrábějí zlepšené stroje v téže době 24.000 čísel 24stránkového listu.

Vzájemný obchod Rakousko-Uherska a Ruska. V době, kdy na Balkáně strácíme jedno obyviště za druhým, měla by se věnovati náležitá pozornost nesmírnému trhu ruskému. Vývoz z Rakousko-Uherska do Ruska jest doposud nepatrný. V r. 1907 obnášel toliko 23.615.000 rublů, kdežto vývoz ruský do Rakousko-Uherska páchil se na 46.582.000 rublů. Potěšitelné však jest, že vývoz rakousko-uherský do Ruska stoupá v poslední době. Od roku 1905 do r. 1907 stoupl z 19.620.000 na 23.615.000 rublů. Během minulého roku stoupl vývoz rakousko-uherský o 2.300.000 rublů, zatím co vývoz ruský do Rakousko-Uherska poklesl o 2.500.000 rublů. Pokles zejména vývoz ruského obilí a to okrouhle z 12 na 8 milionů pudů. Silně poklesl také vývoz ruského lnu do Rakousko-Uherska. Vývoz ruského petroleje ustal úplně. Za to silně vzrostl vývoz ruského železa a ocele. Co se týče dovozu ruského z Rakousko-Uherska, stoupl zejména dovoz chlebovin, ovoce, vín a likérů, minerálních vod, zvířat, vosku, obuvi, dřevěného zboží, nábytku, semen, ohnivzdorné hlíny, sádry, cementu, chemických výrobků, výrobků železných a ocelových, smaltovaného nádobí, nástrojů, hospodářských strojů, matematických a chirurgických přístrojův, hudebních nástrojů a vlněného zboží. Odbyt výrobků těchto jest schopen značného rozšíření. Vývoz ovoce stoupl na př. v r. 1907 ze 165.000 na 245.000 rublů, přes soutěž ovoce se střední Asie. Odbyt minerálních vod z Rakousko-Uherska se stále šíří v Rusku, zatím co dovoz z ostatních zemí klesá. Značná poptávka jest po velkém vosku. Dovoz dámské a luxusní obuvi ovládá Rakousko-Uhersko skoro výhradně. Značné vyhledky jsou pro odbyt fayencového a kameninového zboží z Rakouska. Co se týče nástrojů, dal by se v Rusku zvýšiti odbyt seker, pil a truhlářských nástrojů. Ve smaltovaném nádobí jest dovozní obchod čilý přes domácí soutěž a vysoké poplatky dopravní a celní. Co se týče dovozu strojů, musí Rakousko-Uhersko zápasiti se soutěží anglickou a ještě více německou, totéž platí o dovozu hospodářských strojů. Z hudebních nástrojů dovážejí se nejvíce klavíry a pianina. Jablonecké zboží těší se v Rusku uspokojivému odbytu.

Dur a molli. Črty a obrázky ze života hudebního a hudebníků napsal prof. Fr. Michl v Holicích. Řada druhá. Vydal nakladatel Karel Hylský v Jičíně. Před rokem nakladatel Mojžíra Urbánka v Praze vydal prof. Michl první řadu svých zajímavých črt ze života hudebního a hudebníků. Radou druhou pokračuje, rovněž poutavě, ve svých vypravováních o známých i méně známých umělcích hudebních, uvádí vás v zákulisí života jich soukromého a odhraňuje plentu různých příhod, z nichž mnohá stala se námětem pro určitou

skladbu hudební. Obě knižky, velice zajímavé obsahem, vyplňují strádajícího mezeru v hudební literatuře české a protož ku čtení a ku příjemnému i poučnému pobavení se vřele doporučujeme.

(Zasláno.)

Jubilejní, živnostenský dobročinný spolek „Charitas“ koná svoji

Valnou hromadu

v neděli dne 17. ledna 1909 o půl 2. hod. odp. v sále Adalbertina v Hradci Králové.

PROGRAM:

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisníka min. schůze.
3. Zprávy jednatele, pokladníka a revizorů.
4. Volby 8 čl. výboru, 3 náhradníků a revizorů.
5. Volné návrhy.

V Hradci Králové dne 3. ledna 1909.

Dr. Fr. Rojl, Václav Jenšovský,
předseda. jednatel.

POJIŠTŮJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o sobě.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 3. ledna 1909 1 hl pšenice K 18:00 — 19:00, žito K 14:40 — 15:80, ječmene K 11:90 — 12:40, proso K 12:00 — 14:00, vřes K 18:00 až 14:00, hrachu K 22:00 — 24:00, oves K 7:10 — 8:00, čočky K 30:00 — 34:30, jablka K 28:00 — 29:00, hrub K 22:00 — 42:00, bramborů starých K 4:40 — 4:80, nových K 00:0 — 00:0, jetel. semeno červeného K 94:3 — 106—, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00:00 — 00:00 máku K 28:00 — 32:00, lně. semeno K 00:00 — 00:00, 100 kg žitných otrub K 14:50 — 15:00, 100 kg pšeničných otrub K 12:20 — 14:00, 1 kg másla čerstvého K 2— až 2:52, 1 kg másla převařeného K 0:00 — 00:00, 1 kg másla vepřového K 1:84 — 1:92, 1 kg tvarohu, 0:28 — 0—, 1 vejce K 0:10 — 0:12, 1 kopa sálí K 00:0 až 00:0, 1 kopa petržele K 0:00 — 0:00, 1 kopa kapusty K 0:00 — 0:00, 1 hl cibule K 10:00 — 15:0, 1 kopa drobné zeleniny K 1:00 — 3:00, 1 pytlík mrkve K 2:0 — 3:00, 1 hl jablka K 4:00 — 14:00, 1 bečka švestek K 0:00 — 0:00 1 hl jablka K 5:00 — 16:20, 1 hl hrubek 0:00 — 00:00. Na týd. trž v Hradci Králové dne 3. ledna 1909 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 36 hektol., žito 47, ječmene 10, oves 55, proso 00, vřes 0, hrachu 00, čočky 00, hrub 10, jablka 10, jetel. semínka 000, lněného semene 2, máku 7. — 2) Zeleniny: petržele 000 kop, celeru 000 kop, kapusty 00 kop, cibule 13 hl, drobné zeleniny 30 kop, mrkve 10 pytlík, brambor 16 hl, sálí 00 kop. — 3) Ovoce: jablka 25 hl, hrubek 0 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob. dobytka: vepř 0 kusy, podvinčat 216 kusů, kůňat 3 kusy.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařenišť

24krát24 cm po 11 h 10 kg tmele sklenářského
24krát26 cm po 12 h za 2 K.
24krát30 cm po 14 h Sklenář. zaručeně vyzk.
26krát26 cm po 13 h diamanty kus za 5 K.
26krát30 cm po 15 h Dodáním
30krát30 cm po 17 h kamkoliv drabou.
30krát32 cm po 19 h

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řezbářských, jako jsou: rámy k obrazům, oltářní pultíky, podstavce pod sochy, jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné patronátní úřady a veleředst. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor řezbářský spadající, v každém slohu a bezvadném provedení v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hochn z řádné rodiny do učení za mírných podmínek, nejraději takového, který navštěvoval měšťanskou školu.

Velkorestaurace
Ohoděra-Vacek
... V PRAZE, ...
na Ferdinandské třídě

Jest stálým dostaveníčkem
hostů z venkova a depe-
renčí se jim co nejlépe.

Pestralé pokrmy vždy jsou
„ pohotově. „

Novinka! Novinka!

K vínu, čaji a kávě

zkuste

České cakes „Salvo“

výtečné výživné zákusky, velice lehce stravitelné.

Balíček 50 h, větší 80 h.

Zásilka 5 kg obsahuje 85, větších 20 balíčků
a zasílá se franko — franko se sražíkou 10%.

Dr. St. Rejthárek,
Král. Městec.

Legitimace
do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

.. dostati lze levně ..

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

!!
Navštívenky
všeho druhu
nabízí
Biskupská
knihtiskárna
v Hradci Králové.

Fotografie
PŘI SVĚTLE UMĚLCŮ!
PROVEDENÍ OD DENNÍCH SNÍMEK NEROZEZNATELNÉ
V MÍSTĚ BEZ KONKURENCE
J. FLANGHANS CAK DVORNÍ
FOTOGRAF
v HRADCI KRÁLOVÉ, ADALBERTINUM
PŘIJMUTÍ MOŽNO PROVÉSTI V KAŽDÉ HODINĚ VEČERNÍ.

Kupte si tyto spisy:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše JIH Sahula. Cena 3 K.

Rozmarné příhody. Humoresky.

Píše JIH Sahula. Cena 1:80 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

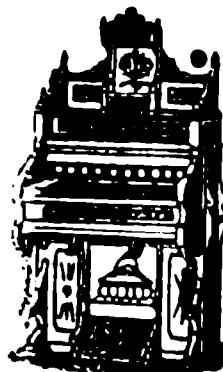
Sklady:

Budapešť, VIII. ker János-
kört 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariablaferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu sviditelné výhody.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před sochy svatých a p.

vyrábí jedinečně a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Khourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2—3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 sl. 3, 4—5 sl.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliéfech, soch světců, kradíků, rámtě atd. atd.

Opravuje a obnovoje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Konkurs.

Okresní výbor v Hradci Králové sadá

ofertním řízením

následující řemeslnické práce na stavbě budovy pro okresní stravovnu a ústav pro sprostředkování práce v Hradci Králové:

I. práci truhlářskou: a) dvře, b) okna, c) rázně;
II. práci zámečnickou: a) stavební práci, b) umělecko-zámečnickou práci, b) svinovací žaluzie;

III. práci sklenářskou;

IV. práci natěračskou;

V. zařízení: a) vodovodu, lázní, umývadla, klosetů a pod., b) hromosvodu a elektrického svodkového vedení;

VI. práci malířskou;

VII. práci kamnářskou;

VIII. práci řádounickou.

Jednotlivé práce sub I. a II. sadají se buď v celku nebo dle nasazených oddílů.

Oferty kolikem za 1 K opatřené, vlastnoručně podepsané buďtež výboru okresnímu podány do dne 20. ledna 1909 do 12. hod. polední.

V plány, rozpočty a podmínky sadávající nahlednouti lze v úřadovně výboru okresního v hodinách úředních.

Okresní výbor v Hradci Králové,
dne 7. ledna 1909.

Okresní starosta:

Hynek Srdínko.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ástecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémské slivovice jakož i pív. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Solicitátor

s dlouholetou praxí advok., notář. a bankovní, obou zem. jazyků v slově i písmu úplná mocen. samostatný dobrý pracovník, perf. tabularista

hledá místo.

Ot. nabídky p. zn. „Solicitátor“ do admin. t. l.

Rozšiřujte

„Časové Úvahy“

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškály) s krápníky krve a ranami, též krášené s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poutnická, prvního pří-
padnými obrázky o-
sazené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veleobch. kráhm
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna

v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky všeotr. uznané. Vzorů a cenůvek zdarma a franko

Pravá :FRANCKOVKA: z Pardubic doporučována budiž všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší:** přísada ku kávě.

Nově zřízená **MODNÍ SÍŇ PRO DÁMY** **KARLA MACHA**

V HRADCI KRÁL.,
náměstí Františka Josefa,

Ceny levné. dovoluje si nabídnouti vešctěným dámám své služby. **Rychlá obsluha.**

Akciový kapitál K 6,000.000.— Založeno roku 1868. Reservní fondy K 800.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Sladiště. Eskont směnek a faktur. Směnárna.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Bureovní obchody. Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - **4%** na poklad. poukázky ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem října K 10,306.364-88.

Telefon č. 9. Filiálka v Semilech. Telegram: „Ústav“.

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 15. ledna 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Krise.

(14*) Píši toto slovo, nemáme na myslí krizi peněžní, kterou bursiáni dělají dle zpráv novinářských, ani krizi mravní, k níž spěje dnešní společnost občanská, tím méně krizi politiků národních i mezinárodních, nýbrž — krizi hospodářskou, a to zvláště v jednom odvětví, jež je pro naši říši důležitosti největší — v odvětví průmyslu textilního. Ovšem nevede se cukrovarnictví dobře, ale tu nejsou postiženy široké masy, nýbrž krom národního kapitálu pouze jistá část dělnictva zemědělského.

V našich rakouských tkalcovnách a přádelnách jest zaměstnáno však přes 2 miliony lidí a tu představme si okamžik, kdy továrníci byli by nuceni říci: „Naše sklady jsou přeplněny, velkoobchodníci nám nic neobjednávají, protože není odbytu, vývozu, musíme obmeziti dobu pracovní.“ Před 2 lety bylo objednávek na 2 roky, dnes pracuje se z posledního, staré uzávěrky se vyfídí, továren vyrostlo jako hub po dešti — co potom?!

Velké závody, jež mají širší konjunkturu, větší známosti a peněžní prostředky, snad to vydrží, mohou jíti s cenami dolů v naději, že se to svým časem upraví; menší však počnou praskati a přecházeti do rukou větších — židovských a německých a to proto, že se na své zboží nebudou moci dívat, nýbrž je za každou cenu budou muset odsaditi; to nezůstane bez následků na ústavy peněžní, v první řadě na ty, jež sprostředkují úvěr průmyslový, a pak ovšem i na ony, jež s nimi v jakémkoli peněžním jsou spojení, čili na veškeren peněžní trh. Již v lednu očekávalo se obmezení pracovní doby o 1 den v týdnu a nastane prý toto v únoru doista; avšak co jest to jeden den? — Lid, který pracuje od kusu, napne —

*) Gratulujeme p. dopisovateli k uzdravení.

FEUILLETON.

Poprvé na Golgotě.

Dojmy z cest dra Hejla.

Vrátili jsme se do rakouského hospice a hned po poledni v slunečném úpalu vydali jsme se na místo, které jsem již nedočkavě, horoucně toužil spatřiti — na Golgotu.

Vstoupili jsme na ulici, zvanou „Via dolorosa“ (křížová cesta). Hned u východu z hospice dr Ehrlich mě zastavil ukazuje na levo do dlouhé, přímé ulice, táhnoucí se sem od brány Báb Sitti Marjam (brána Štěpánská).

„První zastavení křížové cesty jest tamto na dvoře tureckých kasáren. Dole na ulici pod kasárnami jest zastavení druhé. Zde, kde stojíme — jak jste si asi již všimnul — jest zastavení třetí. Teď půjdeme stále po „křížové cestě“, abyste si snadno zapamatoval, kudy se k Božímu hrobu jde a budoucně abyste trefil již sám.“

„Což jest tak nesnadno trefiti k velikolepé svatyni, která jest středem celého Jerusalema?“

„Uvidíte!“

Zahýbáme na levo a kráčíme po ulici, zvané Tariq el-uádi, která jest pokračováním ulice vinoucí se od brány damašské (sloupobranské). Po několika (asi 60) krocích přicházíme k ústí malé uličky. Nápis umístěný na zdi nás poučuje, že zde potkal Největší Trpitel, vlekoucí kříž, svoji milovanou matku (zastavení IV.).

Cestou potkáváme špinavé, otrhané Mohamedány. Jest nám divno u srdce. Tane nám na myslí, že každá píď země v těchto ulicích jest zbrocena krví Syna člověka; zdá se nám, že na každém kameni čteme velikou jeho myšlenku: „Zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mě!“ Jaký však kontrast k této velikým myšlenkám působí dnešní stav křížové cesty...! Prvé zastavení jest na dvoře kasáren tureckých... Zasní mi vždycky znova v uchu, kdykoliv slyším kolemjdoucí Mohamedány křiketi bez ohledu na význam místa, kterým jdou.

když si byl odpočinul — své síly a výroba zůstane asi stejnou; proto bude se muset obmezovat dále, příp. až na polovici, že se bude 3 dni pracovati, 3 dni ne, to lid již ucítí a nejso zvyklý na jiné zaměstnání, ani na ukrovnění se; půjde na ulici a máme sociální revoluci botovou, která je tím snazší, čím více hořlavé látky se nahromadilo.

Ten lid jen provede, čemu byl učen, že majetek je krádež, theoretický marxismus od besel přejde ke skutkům a nejsmutnější přítom bude, že, jako v každé revoluci, bude lid svedený myslit, že národu, vlasti a člověčenstvu prokazuje neocenitelných služeb. K revoluci dojde, bude-li hospodářská krise náhlá a nenajdou-li se prostředky k jejímu zadržení, jakým by bylo znovuvytvoření trhu balkánského, příp. jiných tržišť, když již koloniální politiku neděláme. Psalo se, že to s tím bojkotem není tak zlé, ale nechme mluvit cifry! Za listopad jsou již číselnice známy a těmi dokázáno, že pouze v listopadu — prosinec není ještě hotov — vyvezlo se na Balkán o 36 mil. zboží méně. Ovšem týká se to i jiných předmětů, ale textilnictví je tu zastoupeno v první řadě.

Je však naděje na poznenáhle oklidnění a vyrovnání hospodářských poměrů a jsou lidé s širším rozhledem, kteří doufají v příznivější konjunkturu na podzim. Válka by stav věci nezměnila, naopak bojkot jen zостřila. Za každou cenu je povinností vlády a kompetentních kruhů o to se starati, by krise nepřišla náhle a aby — poněvadž cizina bude se víc a více emancipovati od naší průmyslové produkce — lid počal se vrhati za jiná odvětví práce než do továren; kapitál pak aby hledal jiná zřídla výdělku, zvláště taková, s nimiž odkázání jsme byli až posud na cizinu.

Dnes viděti v městě tabulky s nápisem: „Hleď s mravní hoch do učení“ a ty tabulky visí tam již půl roku, tak že bude pomalu větší nouze o pořádného dělníka než o úřed-

Z trudného zamyšlení budí mě po 30 krocích cesty průvodce upozorňující, že jsme na místě, kde Šimon z Cyreny položil část břemene Kristova na své ráme (V. zastavení). Zahýbáme na pravo do ulice (částečně klenbou přepažené) Tariq es-Serai, která připomíná šlechtetný čin soustrastného srdce Veroniky (VI. zast.). Tam, kde Tariq es-Serai se ústí do bazáru olivového oleje (chán ez-zét), vzpomínáme na třetí pád krále mučedníků pod těžkým nástrojem, na který měl za chvíli býti přibit (zast. VII.).

„Kdybychom chtěli se podívat na místo osmého zastavení, vykládá přítel, „bylo by nám jíti přímo; my však zabneme zde na levo do bazáru.“

„Koná-li se tu společná pobožnost křížové cesty, chodí se také tímto bazárem?“ táži se, vida, kterak Arabové zde na křížové cestě prodávají s obvyklým hlukem své zboží.

„Ano!“

„A neposmívají se snad křesťanům, konajícím zde průvod?“

„Křičí sice prodávající své zboží; jinak však chovají se slušně. Ať jsou vyznáním Mohamedáni, mají přece k úkonům náboženským a k samému Ježíšovi více úcty než leckterý katolík v Evropě, který by jistě insultoval pobožnost křížové cesty, konanou v bludných ulicích města. — K devátému zastavení zatím nepůjdeme; bylo by nám jíti tuto ke klášteru koptickému a pak se zase vrátiti; půjdeme přímo dále. Jsme skoro již u cíle své cesty. Našel byste nyní cestu k Božímu hrobu?“

Rozhlížel jsem se, zdali snad uvidím kopuli velechrámu, avšak marně. V bazáru jsem ovšem nemohl viděti než špinavou, začazenou klenbu nebo roztrhaná, rezná, hrubá plátina, kterými zabírají kramářů vstup paprskům slunečným. Jiné pak ulice byly jednak úzké, jednak stěny jejich tak vysoké, že bylo mi naprosto nemožno se orientovati.

„Teď jsme na ulici Haret ed-Dabbágrin (— ulice košeluhů) Již jen několik kroků nás dělí od obrovské fačady chrámu Božího hrobu. Kudy byste nyní šel?“

Představoval jsem si, že bude chrám Božího

níka, protože nikdo nechce na řemeslo, ale všichni se ženou do továren, kde se nepotřebují učiti a kde vydělávají hned, majíce pro sebe náležitou svobodu a volný čas. Tak je s chlapci a ještě více s děvčaty, jichž je přirozeně více potřebí v domácnostech; dnes dostanou služku jen do nobli domů, k dětem již ztěžka a k dobytku dokonce ne, aneb jen sešlá individua, či, jak sedláci říkají, vrak.

Z té příčiny také větší rolníci drží krav jen tolik, co pro svou domácnost potřebují; raději se vrhají na pěstování jatečného dobytka, jež obstará síla mužská, čehož následek je zase stoupání ceny mléka, na němž chudý lid, jenž je jím nejvíce stížen, sám také však největší vinu nese. Praskne-li několik závodů, vrhne se lid na zemědělství a do rodin a tak se přirozenou cestou upraví, co zákonodárná upravit se opomnělo, neb upravit a to nebylo — zamezení odlidňování venkova a přelidňování měst a průmyslových míst.

Něco se státi musí, buď náhlá krise, neb poznenáhle, zdávající se přerod nynějších společenských poměrů. Bohužel, že vlády na sáhlá sociální revoluce nic nepracují; spíše k ní půdu připravují, neboť co je zamítání náboženství, potlačování církve a její prostředků výchovných, než připravování půdy revoluce? — To všem revolucím, co jich kdy bylo, předobázele, to je i dnes již zde a to ostatní dopoví lid, až promluví. Proto caveat!

Zrcadlo naší národohospodářské svépomoci.

Silná slova, hřímavější slova — ale přece pouze slova. Když se hrdlo českého radikála vykřičí do ochraptění, jedná se pak tak do- sácky, až upřímného vlastence v duši zamrzá. Co se v posledních měsících namluvilo radi-

hrobu se všech stran volně přístupný, že bude kolem něho široké prázdno prostranství, na kterém by mohly kočáry zdejších patriarchů se volně otáčet. Nic podobného jsem však neviděl a nebyl jsem proto s to, abych určil směr cesty.

„Těmito úzkými a nízkými dveřmi přijdeme na nádvoří velechrámu“, ukazuje mi kolega.

„Není z jiné strany přístup volnější?“

„Naproti jest vchod sice ještě jeden, není však o mnoho větší než tento.“

Uzoučkými dveřmi octlí jsme se na neve- likém dlážděném nádvoří. Mohutná fačada vele- chrámu stála před námi. Nemáme času ani chuti dnes se obdivovati a studovati její architektonické formy, podobně jako jsme se prozatím cestou kří- žovou neobírali kritickými otázkami, zdaž jednot- livá zastavení nyní skutečně se ukazují na oněch místech, na kterých se příslušné události oběhly. Na otázky tyto dojde též svým časem. Jemnou lancettou rozumu je probereme. Dnes však nás srdce utáhá — na Golgotu.

Překročili jsme práh chrámu. Nemile, rušivě působí pohled na Mohamedány, který si tu u vchodu hová na pobovce. Jest to strážce chrámu. Trpí to věru ironie: Mohamedán strážcem sva- tyně křesťanské! Než teď ve chvíli, kdy se již již vyplňuje tůha, kterou jsme dlouho, dlouho v srdci nosili, ani tento božský pocit nás nemůže na dlouho zdržovati. Stoupáme ve přitími po 19 schodech tak rychle, jak jen posvátnost místa do- voluje, a již stojíme — na Kalvarii. Srdce jest tak uchváčeno, že nemá smyslu pro jiného než pro největší událost v dějinách světových, která se na těchto místech před XIX. věky odehrávala. V polo- šeru, v němž kmitá několik lamp, klečí tu před třemi oltáři řada poutníků hluboce se schylujících a libajících půdu...!

Stojíte na skále, která projevila soustrast nad smrtí svého Pána tím, že pukala... Obraz oltáře na pravo stojícího a představujícího křížování Páně jest v takovém přitími, že jednotlivé rysy jeho sotva možno jest rozpoznat. Zato kříž veliký a dvě postavy pod ním v životní velikosti stojící nám násorně představují veliké drama této hory. Zde se člověk zamyslí tak, až se mu zdá, že vidí

nisterstva Thanova podkopávaly půdu svou bezohledností v boji pro otázku hlášení se slovem „Zde“. Když po Koerbrovi přišel Gautsch, zastavena byla obstrukce, která Koerbra poválila, ale právě proto vyčítáno poslancům, že jeví nedostatek mužnosti a odvahy. „Nár. Listy“ se nás však velmi chabě zastávaly, ač věděly, že za Gautsche počala se šířiti vnitřní čeština, o čemž jsme nemohli veřejně mluvit a výtka, že sloužíme zadarmo, odmítnout. Dnes, po tolika trpkých zkušenostech, neváhám říci, že nám v bojeování o jazykovou rovnoprávnost neuškodil nedostatek odvahy, rozhodnosti a důslednosti, nýbrž daleko spíše nedostatek smyslu pro to, co jest v jazykové otázce možným a co jest naprosto nedosažitelným. Ale, tento nedostatek byl ve veřejném mínění, které bylo „Nár. Listy“ stále popuzováno.

Podrobnosti vynechávajíc, připomněli jsme z polemiky Kramářovy, co jest hlavního. Jest co litovati, že s takovými rozklady nepřijel Kramář již před lety, a právě opozdění jeho ukazuje, jak veliký vliv „Nár. Listy“ na poslance provozovaly. Jest to podivným vysvětlením o přimosti a opravdovém zájmu když poslanci tak značného počtu proti lepšímu svému přesvědčení dovedou mlčet, nechávajíc volné pole škodlivé kozačině. Poslanec Kramář stoupl sice na šnůle místo naší domácí politiky, ale jest mnoho pochyb, zda se mu podaří je udržeti. Ovšem rozumnému pozorovateli jest jasno, že oba dva směry českou politiku řídit nemohou a že jest účelnější Kramářův než „Nár. Listů“. Ale, jak „Nár. Listy“ známe, neukrotí svého temperamentu ani po této veřejné obžalobě.

Volná myšlenka. V předchozí úvaze naběhali jsme se hodně za volnými myšlenkami, hledajíc u nich jednotliho principu — ovšem marně. A nyní nuceni jsme jim říci, co jim bude chutnati pelyňkem. Upozorňujeme je tedy, aby se obrnili proti úleku: jednotliho principu — kytá jen náboženství, a varujeme je, aby neupadli ve mlhobu: jednotu provádí obzvláště náboženství katolické, které zamýšlejí do posledního vyhladiti s povrchu zemskeho.

Budou-li chtít volní myšlenkáři pro toto tvrzení dáti nás do klatby, žádáme jich, aby se vrhli se svými bleaky předem na Comte, který o věci rozpádá tyto myšlenky: Věda jest mnohonásobná a různá ve svém uskutečňování, a lidstvo touží po souvislosti, harmonii a jednotě pojetí. Protože učenci nemohou nám opatřiti rozumové jednoty lidstva, protože přímé a objektivní složení věd jest nemožné, nezbyvá než pokusiti se o jednotu provedenou ne s hlediska věcí, nýbrž s hlediska člověka. Dějiny nám ukazují uskutečněné společnosti. Kdo je vytvořil? Věda? Filosofie? *Posporodně dokazuje, že jest to náboženství.* Trvalá činnost náboženství musí býti sociologií (společenskou vědou) předmětem nad jiné důležitým. Rozum jest neschopen, aby stvořil nebo zachoval společenské pouto. Nejúčinnější plány a konstrukce mohou organizovati jen sobectví a osamocení. Proč? Protože rozum jen pořádá, dělá systémy, rozum nezplňuje. Srdce stvořuje! Srdce nutně jde v předu té nejvyšší tvorby, kterou jest společenský organismus. Existence společnosti jest tudíž vázána na stav věcí, jehož nemůže realizovati rozum ani pud. Společenská věda (sociologie) konstatuje, že bez převahy citových schopností nad schopnostmi rozumovými (intelektuálními) pojem sociálního organismu byl by nepochopitelný. *Sociologie jest jen pomyslným (abstraktním) pojetím společenského pouta, náboženství jest jeho uskutečněním.* Bez náboženství není možno společnosti existovati, ono provádělo a provádí spojení srdcí, jež jest podmínkou spojení rozumů. A dokládá-li Comte, že tímto náboženstvím rozumí náboženství humanity, pak ovšem zároveň jest jasno, že tuto humanitu filosofové vypůjčili si z učení Kristova.

Kýho výraz Volní myšlenkáři, hledající jednotliho principu, s povzneseným opovržením odmítají náboženství, a tu, kde se vzal tu se vzal, přichází Comte a, strhnuv jejich pyšnou korouhvičku, prohlásí, že právě náboženství jest jedině pouto společenské jednoty. Comte tedy odpovídá zajímavě na otázku, zda jest to věda, která může poskytnouti jednotliho principu. Uvádíme tedy ještě některé myšlenky, aby tím více vynikl rozdíl mezi Comtem a volnými myšlenkáři, kteří s vědou cestují jako Mahomedáni se svým talismanem.

„Provedeme-li“, dí Comte, „skladbu intelektuální (všech poznatků rozumem, vědou a zkušeností nabytých), objevuje se nám mezera, která musí býti vyplněna, chceme-li, aby byla sjitěna nejen theoretická možnost sociologie jako vědy, nýbrž i uskutečnění normální společnosti. Aby společnost existovala, jest nutno, aby u jednotlivců vztahy ku bližšímu vítězily nad sobectvím. Rozum však jest neschopen tento požadavek provést. A cit, tak jak jest přirozeně dán, jest nejen k pořádku lhostejný, ale jest dokonce anarchický. Nuže, prádně,

jež tu filosofie zanechává, náboženství přesně vyplňuje. Věda, uvedená ve vztah s potřebami člověka, vede k náboženství, jež jediné může zajistiti uskutečnění cílů, jichž prostředky skýtá věda. Svobodná, nezávislá věda směřuje k specialisaci, k rozpílení.“ — Tím se tedy odhaduje cena tvrzení, že věda provádí jednotu názoru světového a životního.

O spojovacím významu náboženství praví Kant: „Ideál nejvyšší bytosti jest regulativním principem myslí, aby všechny zjevy světa spojovala tak, jako by vyplývaly z jedné všepostačitelné a nutné příčiny, pro systematickou a dle všeobecných zákonů nutnou jednotu výkladu. Morální příkazy, mající nepodmíněnou platnost, předpokládají a požadují bytí nejvyšší bytosti. *Nejvyšší bytost jest pojem, který usavřá a korunuje všechno lidské poznání, objektivně reálnost tohoto pojmu nedá se touto cestou dokázat, ale také ne vyvrátit.*“ (Mareš: Idealism a realism v přírodní vědě).

„Tytéž věčné a nezměnné idey, které stělesněny v dané přírodě a rozumem z ní bývají čerpány, spojují vesmír v jeden pomyslný celek jednotné zákonnosti, dle níž utvořeny bytosti nahodilé, ale trvalost jistou měrou zastupující. Opravdu nezměnné jsou idey věcí, které ovšem nemohou záviseti na nahodilé existenci člověka, nýbrž mají svůj důvod v bytosti rovněž věčné a nezměnné, v Bohu. Tím vyhovuje se neodolatelné snaze člověka, uvěsti se v souvislost a soulad s veškerenstvím, neboť jen při tomto názoru lze mluvit o jednotné zákonnosti všehomíra, při všech různých podobách a stupních, jelikož jeden jest pravzor její, jeden zdroj. Jinak jsou jednotlivé třídy a bytosti od sebe odříznuty, nemohouce se odvolávati na společný důvod a původ.“ — Tolik aspoň uvádíme z Apologie Vychodilovy na zdůraznění hlediska, s kterého pohledu jest na spojovací moc světového názoru náboženského.

Jinak dokážeme jednotliho hledisko náboženské, jestliže máme zření k povinnosti, která v životě politickém, mravním a sociálním vůbec má největší platnost udržující. Zdrárně prosívalci společnosti, národ a všelikou dobrou výchovu nelze sobě mysleti bez konání povinnosti, která jest tmelem všeho. A odkud můžeme odvozovati společnou povinnost, ne-li od idey, kterou si tvoříme o Bohu a jeho poměru k nám? Není-li nezměnitelného zákona, lidem daného a lidmi neutvořeného, není-li nejvyšší jedině vůle, podle čeho pak budou lidé měřiti, co jest dobré a co jest zlé, podle čeho pak určiti se může povinnost všech? Bez povinnosti takto odůvodněné stane se na setkání slabší kofistí silnějšího a veškerá společnost promění se v nelad a bouři vzájemně zápasících a potírajících se zájmů lidského sobectví. (Dle Mazzinibo.)

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejdříve

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Obrana.

Pro české dítě! Dne 7. t. m. odhlasovali křesť. sociálové dolnorakouského návrh Axmannův, dle něhož má býti v dolnorakouských školách obecných vyučovací řečí výhradně němčina. Návrh ten ovšem potvrzen nebude, jelikož by dříve musil býti změněn říšský zákon o zřizování škol obecných. Křesť. sociálové obnovili tudíž nespravedlivé požadavky stále strážícího „Zákona Kolískova“, ač vědí, jak se přišel netoliko zásadám křesťanským, ale i zásadám lidskosti vůbec. Tu musí promluvit velice důrazně česká reprezentace všechna. A také již z mnohých stran vydány ostré protesty. Za strana katol. lidu v Čechách vydal prohlášení dr Horák, v němž se čte, že návrh zákona toho jest *příjím saptímán nápad křesťanské spravedlnosti.* Prohlášení dra Horáka končí:

„*Prohláujeme však slavně, že nájmý Čechů dolnorakouských, kteří jsou spjati souběží našeho českého národa, pokládáme za nájmý své vlastní, že jejich ústky spoluctíme jako ústky učiněné nám Zdviháme rukavici od křesťanských sociálů německých nám hosenou a svorně s ostatními stranami českého národa bojovně budeme sa svatá práva našeho národa v Dolních Rakousích až do těch hrde a statně.*“

Poslanci strany naší na říšské radě sasadí se všemi silami a veškerým vlivem svým o to, aby zákonu Axmannovu nejvyšší sankce se nedostalo.“

Toto jasné ohrazení jest ohlasem jednomyslného přání všech věrných katolíků českých. Divné by se reformovaly rozhrné pc-měry národnostní „na základě křesťanském“ — takovým bezohledným způsobem, vlastně novým drážděním. Kristus plakal z lásky vlastenecké i nad hříšným Jeruzalemem; a my bychom neměli míti soucit s nevinnými dětmi českými? Neví Vídeň, že jako hlavní říšské město má býti skutečnou matkou všech národů? Neví, že za svoji velikost a slávu má děkovati z valné části národu našemu? Snad nespravedlivý útok německého zemskeho sněmu semkne české poslance v užší šik, čehož bychom si v zájmu národa srdečně přáli. Děti české, krev krve naší, nesmí býti opuštěny!

Dobře si také zapamatujme jednání něm. soc. demokratů. Ti sice hlasovali proti formální pilnosti; když však došlo k hlasování o jádro návrhu, o meritum, všichni odcílili se sněmovny. Co říci takovým chameleonům, kteří jinak mluví a jinak jednají? Jsou daleko horší než nepřítel zjevný. Ci ohlašuje se program té neb oné strany proto, aby v okamžiku nejdůležitějším od něho se prchalo? Pamatuje též, že domesticcký posluhovač strany soc. dem. „Čas“ dne 10. t. m. chlácholí samé české socialisty tvrzením, že vine něm. socialistů „nebyla tak zlá.“ Vždyť prý dle řeči soc. dem. Seitze ustanovení vyučovací řeči nenáleží do kompetence zem sněmu. Inu, nějaká omluva se nalézt musí. A něm. soc. dem. aspoň budou moci tvrditi, že „nezradili německých zájmů“. Nemanifestovali socialisté často své „zásady“ na místech nejnevhodnějších a to často i pěstí? Ale najednou jsou až příliš úzkostliví.

Zástupcové odkopávaných českých dětí však sduťují otevřeně a přímo se všemi, kdo jakýmkoli způsobem nekřesťanský návrh Axmannův podporovali.

Jak skončila nepectivá agrárnícká výprava proti předsedovi katol. zemědělců. Znám, jak živě obvinil „Venkov“ a „Čep“ našeho Fr. Šafránka ze skutků nečestných. Lži ty byly ovšem vyvráceny v zápětí. Nado rozšiřovatel pomluvačných zpráv, agrárnícký hostinský Č. Bednář z Dol. Města, který docela drze ještě u soudu Šafránka udal, postaven před soud v Ledči. Měl dokazovati vyslovené podezření, že prý Šafránek neupozornil jako revizor obec. účtů na padělanou kvitanci a že ji padělal sám. Leč dne 9. t. m. před soudem v Ledči hlavní svědek Bednářův sám dosvědčil, že Šafránek na kvitanci upozornil. Když měl Bednář dokazovati Šafránkovo padělání, ani se o důkaz pravdy nepokusil, omlouval se unáhleností. Odsouzen za svoji pomluvačnost k pokutě 20 K a k náhradě soudních útrat 96 K. Ovšem „velice křesťanské“ orgány agrárnícké pomluvu svoji posud neodvolaly a o soudním řízení ani muk — ačkoli „Venkov“ sliboval, že ještě další věci v té záležitosti sdělí.

Kdyby byla doba upřímnosti. Pod tím titulem jakýsi Klín v „Času“ dne 8. ledna uvažuje o české neupřímnosti, jako by snad byl zapomněl, jak psal Masaryk opatrnicky o aféře Herbenově, jak se úhořovitě před soudem vyjádřil redaktor „Času“ Dušek, jak sám Machar vyřkl nad stranou masarykovskou slavné odsouzení pro její neupřímnost a nedůslednost. Klín píše, že prof. Kopecký se dožil hrozného poznání, že nesmí ani jinému profesorovi nadávat. Jak asi nadával? Prosíme na vysvětlení. Nadával „černá banda“ jako vysoce ušlechtilý prof. Masaryk? Nebo mluvil o „moralistní bestii“, o „svinstvu“, o „vráněti“ jako Machar? Ci o „špinavých prstech“ jako Herben anebo o „pastýřích dobytka“ jako ulomená a přece obrozená odnož masarykovského stromu „Přehled“? *Nápodob v „realistickém“ orgánu přece nestáčí; tu jest potřeba sřejmě vytknouti slovo urážky, aby bylo zcela jasno.* Inu — kdyby byla doba upřímnosti!

Dále Klín se sřejmou denunciantskou tendencí píše: „Pedagog při vykrucování a zalhávání postižený přestává býti pedagogem . . . Pro výstrahu měl by být okamžitě se školní budovy vyhnán. V žádném povolání není nepravdomluvnost takovým sločinem jako v učitelském. Ne snad se stanoviska zákoníka, nýbrž se stanoviska národního.“ — Pardon, horlivý reformátore! Nepeal kdysi sám „Čes. Učitel“, jak se dr Dřtina vykrucuje? A co to bylo s Masarykem, když byl obžalován? Hned pro něho sháněn poslanecký mandát, jako by poslanectví nemělo být pro lid, ale pro posti-

žene jednotlivce! Jak se zachoval před soudem při žalobě katechetů? Ani tam nešel, aby náhodou nebyl přinucen dokazovat věcně to, k čemu důkazy horlivě sháněl. Nehnali útokem na Herberna také realističtí pedagogové, aby pak sami prohlásili, že se jako trochu s pravdou minuli?

Leť mezi pokrokovými pedagogy panuje docela promyšlený systém sahávající a vykrucovací. Pokrokové učitele byste docela jistě urazili, kdybyste mu řekli, že není pro vyloučení katolického náboženství ze škol a že pro to nepracuje. Jestliže však se mu ta práce dokazuje v disciplinárním vyšetřování, lomí rukama, že on nic, že se neprovinil ničím proti školskému řádu, nafižujícímu výchovu náboženskou-mravní. A tento systém jest stejně podporován pokrokovými listy. Pozor tedy, p. Klíne, nepřipravujte o existenci lidi vlastní!

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Politický přehled.

Vyjednávání ministra zahraničního Aehrenthala došlo jakéhosi vážnějšího úspěchu. Rakouská vláda nabídla turecké 2 a 1/2 milionu tureckých liber čili 54 a 1/4 milionu korun jakožto odškodnění za někdejší statky turecké říše v zabraných zemích. Uvážíme-li, že Bosna a Hercegovina průmyslově zkvétá, že bohatství nerostné a přírodní a rozloha její jsou veliké, nebyl by to špatný obchod, který by Aehrenthal zde podnikl. Turecko nabídlo tuto oficiálně již přijalo. Zato nebezpečí války se Srbskem a Černou Horou jenom vzrostlo. Ministeraká rada srbská konala v pondělí dne 11. t. m. schůzi za předsednictví krále a v přítomnosti srbského zástupce v Cařihradě Stojana Novakoviče. Jednalo se o postavení Srbska se zřetelem na možnou dohodu rakousko-tureckou v příčině Bosny a Hercegoviny. Rada usnesla se vyzvat Mladoturky, aby odmítli nabídku Rakouska. Komitét srbských povstaleckých čet brozí v případě přijetí náhrady, že srbské a makedonské čtyři začnou v tureckém území starosrbským a makedonským svoji činnost. Srbům stává se stále více válečných zásob a to parníky italskými, francouzskými, ruskými, anglickými, německými, švédskými i dánskými. Zásoby ty zasílají se přes Soluň. Na dunajský most v Bajích učinili srbská povstaleci dynamitový atentát. Záměr byl v čas překažen. Most má veliký vojenský význam. Proto jest nyní most ten vojensky strážěn.

Jménem předsednictva katolicko-národního klubu na radě říšské poslal v pondělí, dne 11. t. m. jeho předseda dr. Mořic Hruban předsedovi ministerstva bar. Bienensthovi ostré ohrazení proti schválení zákona, v zemském sněmu dolnorak. přijatého na návrh posl. Axmanna, jímž se ustanovuje, že němčina jest výhradním jazykem na školách dolnorakouských. Poukazuje zároveň na nebezpečí tohoto zákona pro všechnu dnešní politickou situaci. Klub poslanců katolické strany národní i na radě říšské zakročil rozhodně vhodným parlamentárním způsobem, aby zákonu Axmannova císařského schválení se nedostalo.

Slavná universita pařížská Sorbonna byla jevištěm silných nepokojů. Příčinou jich bylo přeplnění poslucháren cizinci a hlavně židy, kteří uprohlí z Ruska a byli vzati pod ochranu sednáctými profesory. Studenti, zejména medicové prorazili kordon policistů, odsbrojili národní gardu a jen největší námahou mohli být skroveni.

V Rusku zase bylo odhaleno spiknutí. V petrohradském životě známý student Selesnev, syn univerzitního profesora, a student Nejmann byli zatčeni a v bytu jich nalezeno 100 kg dynamitu a tiskopis terroristického

obsahu. Pak se „Čas“ diví těm četným satýkáním v Rusku.

Uherská vláda potřebuje pokladní poukázky v obnosu 100 milionů korun. Rothschildovi je prodávají na burse za 98 fr. Vláda rakouská potřebuje do pokladen 65 milionů korun. Peníze tyto se opatří od Rothschildů na běžný účet státu za obvyklý bankovní úrok. Finanční lidé mají žně.

Jeviště hrůzné katastrofy v Itálii zažilo ještě jeden otřes. Pokračuje se v záchranných pracích. Ještě v úterý byly vytaženy z trosce živé osoby. Stálý liják zabíjí záchraným pracím. Civilní rejstřík municipality messinské byl zničen, ale v soudě jsou duplikáty, které, jak se zdá, zůstaly neporušeny. Vojenský soud v Messině sešel se včera a dnes a pronese rozsudky nad 14 osobami, které jsou obžalovány z krádeže a zplnění. Mezi obžalovanými není žádný voják.

Říšský sněm německý zahájil opět své porady po vánočních prázdninách. V pruském rozpočtu, jenž byl zemskému sněmu pruskému podán, jsou stanoveny na rozpočtový rok 1909 příjmy 3671,475 675 marek, řádné výdaje čini 3596,531,370 marek, mimořádné výdaje 230,943,315 marek t. j. dohromady 3827,474 686 mar. Výdaje jsou tedy o 166 mil. marek vyšší než příjmy.

Z činnosti katol. spolků.

Z Nov. Hradce Král. Pohlédneme-li na počátku nového roku na činnost naší jednoty v uplynulém roce, dává nám tento pohled potěšný výsledek, že jednotka na všechny strany vzrostla. Nejen jednotlivé spolkové dny vykazovaly četnou návštěvu, cybřz též při všech přednáškách (všdp. dr. Reyl, dp. Sahula, p. Šupka a j.), projednání a zábavách projevován vždy tak čilý zájem, že všichni k naději oprávnění se cítíme, že jednotka též nadále vždy silněji se vyvíjí a členům vždy více vnitřní potřebou bude, aby rok od roku řešení její úlohy vždy lépe se dařilo. Život spolkový podává též zábavu a povzbuzení, podává milou hodinu zotavení, když po dlouhých a trpkých dnech práce síla umdlévá. Spolkové dny jsou dobrým kusem poesie v prose denní práce mezi trnami a bodláčí. Když tento zdar a rozkvět naší jednoty s vřelou radostí pozdravujeme, vyžaduje to zajisté též povinnost vděčnosti, vzpomínání mužů, majících zásluhu, že jednotu na všechny strany podporovali. Jest to náš protektor jednoty vldp. děkan a bisk. notář Antonín Vitvar, který s neupmdlenou činností o založení a rozkvět jednoty pečoval, jest to ct. výbor naší jednoty, zvláště pokladník a ředitel káru p. V. Studený a jednatel vlp. R. Mendl, kteří o dnech spolkových nejen o hudbu dovedných ochotníků, ale i o nacvičení vlnových zpěvů, výstupů a přednesů se starali a tak vždy hojnou příležitost podali, ono ušlechtilé pobavení členů jednoty docílit. Nadmíru nás těší, že vlp. Rudolf Mendl se výtečně vyzná ve hře na housle a i jiné hudební nástroje. Pánům hudebníkům a všem, kteří zpívají a deklamují čísla programu o zábavách velmi zdařile přednesli, vzdává organizace upřímný dík. Kž naše jednotka vždy krásněji rozkvétá a vždy více sílí, rovná silné slovanské lípě, neskloněné za bouři času. Další činnosti jednoty zďaf Bůh!

Z Čermilova. (Valná schůze, přednášky, divadla, ples). Přítí neděli dne 17. ledna o 2. hod. odpol. konati bude katol. nár. jednotka svou řádnou valnou schůzi s tímto pořádkem: 1. Zahájení schůze. 2. Přednáška všdp. kanovníka dra. Frant. Šolce „O sociálním pojištění“. 3. Zprávy funkcionářů. 4. Volby nového výboru a placení příspěvků. 5. Volné návrhy a stanovení, v jakém postupu členstvo časopisy ke čtení bude dostávat. — Vzpomínáme vděčně přednášky, kterou měl zasloužilý dp. jednatel J. Mynařík o tisícileté památce svatočlávské; důkladně a pontavě poučil p. posluchačstvo o důležitosti části našich dějin a přejeme si všichni, aby slova jeho mnohý užitek přinesla. Dp. řečníku dostalo se zasloužené pochvaly. — Dvakrát sebrané „Jesličky“ daly opět důkaz o plii i umělosti pp. ochotníků, pečlivé rešii a touze obecnstva po hře ušlechtilé. Druhé představení s příslušným svolením náleželo mládeži a že chudším dovolen vstup zdarma, radovav se toho dne celé zástupy těch malíčkových. — Děkujeme za tu lásku ke mládeži! — I ples Jednoty měl obvyklý skvělý průběh; shromáždil upřímné přátele ve velikém počtu k zábavě opravdu srdečné. — Činnosti spolkové „Zďaf Bůh.“

Ze Smiřic. Dne 1. ledna přednášela v katol. spolku slč. M. Věchová z Nov. Bydžova o školu katol. žen. Nádherná slova obětavé řečnice došla všeobecné pochvaly četné sbromážděných katolických žen a dívek. Schůzi poctil návštěvou vldp. dr. Fr. Reyl z Hradce Králové, který vřele odporučoval dobročinný spolek „Charitas“, který ve Smiřicích čítá již značný počet členů. V následující valné bromažé podány jednotlivými funkcionáři — jímž vzdává díky — zprávy o činnosti spolkové v roce minulém. Vykonány pak volby nové, v nichž funkcionáři z roku minulého posuzová jednolamné svolení. Další spolkové činnosti v novém roce zďaf Bůh!

Založení katolické politické organizace v Hořicích. Dne 6. ledna t. r. přednášel p. říd. učitel Václav Špaček ve schůzi Všeoborového sdružení v Hořicích „O postavení katolické v době nynější“. Účastenství při přednášce bylo veliké a mnoho poslé přilých se do sálu ani nedostalo. Za brobového tieha a vzorné pozornosti nevhacujícím způsobem vylíčil pan řečník cíle nepřátel křesťanského náboženství, jejich opatrnou, postupnou taktiku. Velice připadá poukázal, jak práce nepřátel rok od roku pokračuje a vyvodil z toho nutnost, aby křesťanský lid pevně se organizoval a tak odkřesťanské společnosti zabránil. Na vyzvání pana řečníka dalo se ihned po přednášce 108 účastníků přednášky zapasati do nové zřízené politické katolické organizace a lze s jistotou očekávat, že počet jejich v krátké době značně se rozmnoží. Za úchvatnou přednášku vzdáváme srdečný dík a voláme neunavné činnosti pana říd. učitele Špačka „Zďaf Bůh“!

Z České Skalice. Dne 3. ledna t. r. pořádala katol. organizace z České Skalice dvě schůze, odpoledne ve Svištauech a večer v Říkově. Na obou promluvil p. sekretář Mužík z Hradce Král. o politické situaci. Jeho zdařilé přednášky, které byly provázeny bouřlivým potleskem, nadchly přítomné tou měrou, že velké množství přihlásilo se za členy místní organizace. Jest to opět nejlepším důkazem, že českoskalický venkov, tak jako město samo, které ještě před krátkou dobou nepřáteli katolicismu do světa prohlásováno bylo za soc. demokratické, plně prodchnut jest opravdovým citem katolickým a má pravé pochopení pro dokonalý pokrok. Jen stále ku předu, organizované legie katolického lidu! — Dne 6. ledna t. r. odbyvala katol. organizace v České Skalici schůzi všech důvěrníků celého soudního okresu českoskalického, na které stalo se více důležitých organizačních usnesení. Schůzi přítomen byl též zatím krajský sekretář pro říšské volební okres č. 42 a 43 p. Sředa z Náchoda, který schůzi platnými pomůckami velice prospěl. Na schůzi zvoleni byli do výkonného okresního výboru za předsedu p. Josef Brandejs, za náměstka p. Hynek Špáta, oba z Č. Skalice, za členy pp.: Jos. Šimek ze Stollna, Fr. Rydl ze Žernova, Josef Mojžíš z Litoboře, Václ. Domašínský z Velké Jesenice a p. Matěj Kadenbach z Bonšína. Do užšího výkonného výboru zvoleni byli kromě již jmenovaného předsedy a náměstka dále za členy pp.: Josef Prokop ze Zliče, Josef Šulc ze Svišťan, Ant. Ott z Říkova, Fr. Rydl ze Žernova, Cel. Krecbach z Malé Skalice a zapisovatelem a hlasovacím právem p. Jos. Přibyl z České Skalice. Přítí schůze okr. důvěrníků stanovena jest na 31. ledna t. r. o 2. hod. odpol. v hostinci p. Anžorge v České Skalici. Jest nutno, aby přitíli opětně všichni pp. důvěrníci a přinesli s sebou vyplněné dotazníky.

Z Ronova n. D. K mohutné organizaci „Strany katolického lidu v Čechách“ v osadě naší přibyla jako dárek k Novému roku organizace „katolické venkovské mládeže.“ Dne 5., 6. a 10. ledna odbyvány byly čtyry veřejné schůze, na kterých za neobyčejného účastenství mluvil z části fulminantní řečník, předseda organizace mládeže p. Ant. Kaňourek, rolnický synek ze Strunkovic n. Bl. a z části vlp. Martin Klouda, kaplan z Ronova. Pan Kaňourek, nadějný to jinoch, dokázal pádnými důvody a zkušenostmi naprosto nutnost organizace venkovské mládeže, objasňoval program katolického lidu s nenucenou lehkostí, jasné odrazil všechny námítky od nepřátel naší strany nespravedlivě vytýkané. Odměnou mladému řečníkovi, jemuž z té duše děkujeme a bojné zduaru a zdraví přejeme v jeho poctivých a nezištných snahách, byly burácející salvy potlesku všude, kde se objevil. Schůze pořádány byly dne 5. v Mladoticích, 6. ve městě Ronově n. D. a v Kněžicích a 10. v obci Závratcích. V Mladoticích přednášel p. Kaňourek a vlp. Klouda, v Ronově (a Kněžicích) p. Kaňourek, v Kněžicích p. Kaňourek a Václav Vávra, rolnický syn ze Sirákovic a v Závratcích vlp. Klouda sám. Přihlášených členů jest dosud 170 a stále nové přihlášky docházejí. Rozmachu hnutí katolické mládeže na Ronovsku voláme z plna srdce „Zďaf Bůh“!

Ze Závratců n. Ronova n. D. Myšlenka organizace mládeže, vstípená v Ronově p. Kaňourem, nalezla mohutného ohlasu po veškeré farnosti. V neděli 10. ledna konána byla další schůze v Závratci. Prostorový sál hostince p. Jošta naplnil se četnou mládeží mužskou a ženskou, mnohými příznivci i řad katolické organizace, takže nebylo místa prázdného. Dp. M. Klouda, kaplan z Ronova, rozvířil ve skvělé, četným souhlasem provázené řeči myšlenku organizování mládeže, poukazuje na její důležitost pro jednotlivce a řad katolických i veškeré katolické veřejnosti. Vytkl spolu i užitečné stránky její pro mládež, která v ní najde nejen osvětlení, ale i pravé vzdělání. Ku konci jeho řeči savitáli do schůze p. Pospíšil, rolník z Miskovic, kandidát strany kat. lidu a p. prof. Kohout z Čáslavě. P. Pospíšil, vyřádav si slovo, projevil potěšení nad takovou účastí a takovým nadšením, jeboť právě jest svědkem, a představiv se přítomným, nabádal je, aby přitílni druh k druhu pod praporem kříže, pěstajíce v sobě cit povinnosti v našich dobách tak napáň a sanedbávav. Mládež járd, venclá a nad-

žend, mládí a znalci a komajci svou povinnost, jest nejlepší nadějí vlasti. P. prof. Kohout reaguje na vývody dp. kaplana Kloudy, ukazuje, že vzděláme se vedle přednášek a ušlechtilých zábav i četbou. Ukazuje na důležitost tisku v organizacím životě a povzbuzuje k bojně podpoře katolických listů a knih. Krátce pak načrtává, jak máme čísti, abychom s tiskem měli užitek. Krásná schůze skončena byla přilímaním členů s řad jiných a dívek, s nimiž téměř všichni v obci se přilíhali. Další práci: Zdat Bůh!

Z Písečné. V neděli dne 10. ledna t. r. pořádala zdejší katolická organizace četné návštěvenou důvěrnou schůzi u p. Ant. Dostálka. Návštěvou nás poctil redaktor „Štítu“ p. Frant. Šupka s Hradce Král., který v milé řeči své svým obvyklým a klidným způsobem a pádnými důvody důležitými dokázal, že strana katolická není v národě našem zbytečnou, nýbrž při nepřátelství všech ostatních politických stran a při lhostejnosti strany agrární vůči útokům proti náboženství nejvíce potřebnou. Řeč jeho zanechala hluboký dojem a dá Bůh, že ponese i trvalé ovoce! Schůzi řídil radní p. Jan Vrba, rolník z Písečné, zapisovatelem byl p. Alois Peterec, rolník ze Žanpachu. Zdat Bůh!

Knihy a časopisy

odebřejte a objednávejte v knihkupectví

František Piša

v Hradci Králové,
Velké náměstí 135.

Antikvariát. — Prodej psacích potřeb.
Velký výběr obrazů a hudebnin. —
Seznamy zdarma.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. Tomáš Confal, farář ve Veltrusích, pražská arcidiecése, za faráře do Zábří; p. Eman. Šavrdá, kaplan v Litomyšli, za administrátora proboštství litomyšlského; p. Fr. Pöter, kaplan v Kohoutově, za administr. do Žirče; p. Jos. Svata, administr. v Zahořově, za kaplana do Kohoutova; p. Aug. Kristian, kaplan ve Věstecích, za koop. do Pouchova; p. Jindř. Laš, koop. v Pouchově, za koop. do Borové u Poličky; p. Frant. Boštlík, koop. v Oubyslavicích, za kaplana do Věstec; p. Vinc. Macek, koop. v Radimí, za koop. do Oubyslavic; p. Rudolf Dutek, kaplan, za admin. v Činěvsi; p. Aug. Michálek, administr. ve Stěžerách, za kaplana do Jablonce n. Jiz.; p. Jos. Cerman, administrátor, za kapl. v Něm. Bělé; p. Karel Volevec, administr., za kaplana v Zábří; p. Fr. Herman, kaplan v Zábří, za kaplana do Nových Dvůrů; p. Eman. Ulrich, kaplan, za administrátora v Zahradce (u Ledče). — Na odpočinek vstoupil: p. Václav Bier, b. vikář, probošt v Litomyšli. — V Pánu zesnuli: p. Vinc. Marek (V Vula.), farář na odpoč. v Rokytnici, † 15. pros. (naroz. 1843, vysv. 1869); p. Zelyrin Beneš (V Vula.), farář na odpoč. v Hlívatech, † 17. pros. (naroz. 1840, vysv. 1865); p. Jos. Janský, vik. sekret., děkan v Zahradce, † 2. ledna (naroz. 1842, vysv. 1869); p. Jos. Flesar (V. Vula.), farář v Dobřanech, † 6. ledna (naroz. 1861, vysv. 1885). — Uprázdňené místa: Litomyšl, proboštství, patron kníže Albert Thurn-Taxis, od 1. prosince; Nízkov, fara, patron nábož. matice, podruhé, od 1. ledna 1909; Zahradka, fara, patron kníže Frant. Josef Aersperg, od 7. ledna; Dobřany, fara, patron kníže Colloredo Mansfeld, od 7. ledna b. r.

Schůze měst. rady dne 11. ledna. Farším úřadem v Ločenicích předložený seznam nutných vydání v roce 1908 učiněných postoupí se politickému úřadu ku schválení. — Nedoplatky nájemného s obecních pozemků a s travin hradebních budou vymáhány exekučně. — Po latky vybrané r. 1908 za proplátí vorů na Orlici v obnosu K 1880 poukázal se ku příjmu. — Vzata byla na vědomí správa měst. svěřelkyně, dle níž v prosinci 1908 prodáno bylo průměrně denně 2285 l mléka dobrého, 441 l mléka sblázněného a 290 l smetany. — Bolzanovu samostatnému učitelskému v Praze začle se obvyklý příspěvek. — Výkaz pokladni hotovosti ze dne 4. ledna t. r. byl vzat na vědomí. — Poukázal se ku příjmu výnos obilní váhy za rok 1908 částí K 18608. — Žádost okrašlovacího spolku za svolení k výsaze černého besu kolem kostela a domku bládného v Ločenicích postoupí se technické kanceláři ku

správě. — Nedoplatky nájemného s pozemků fondů a nájemů za rok 1908 a dlužné obecní dávky se psů budou vymáhány cestou soudní. — Přípis e. k. okresního hejtmanství, dle něhož pro berní období 1909—1910 rovněž daň činíval se všech budov v Hradci Králové bude předepsána, byl vzat na vědomí. — C. k. okr. finanční ředitelství v Hradci Králové vyplatí se poplatek K 1888.—, předepsaný s nadace, založené p. K. Trubnerem ve Vídni pro zdejší chudé, zdejšímu bernímu úřadu. — Statistická zpráva, dle níž byly na městských ústředních jatkách zdejších r. 1908 poraženy úhrnem 1203 kusy dobytka hovězího a 1806 kusů dobytka drobného, byla vzata na vědomí. — Návrh fasády rodinného domu, předložený p. Václavem Poledníkem, hosp. správcem pivovaru, byl schválen.

Symfonický koncert bratří Hájků v Klicperově divadle dne 13. t. m. naplnil dům do posledního místa. Program velmi zajímavý našel v obecenstvu plného porozumění a neváhám alespoň k hlavním částem podati krátké vysvětlivky. Je to v první řadě Dvořákova symfonická báseň „Polednice“, po dlouhé době opět u nás provozovaná. Hravý, téměř kolodový motiv (klarinetto solo s prův. dřev) přerušen je solovým oboem (křídlicí dítě). Matčina netrpělivost sní z nepokoje větý smyčců, leč odpovídá jest jen stupňovaný nářek (vrchní dřeva v dissonanci a-fis). Hruška ozývá se již ze smyčců: poprvé ozve se nářek na motiv polednice. Dítě se lekne a utichne, brzo však začne znovu (počáteční motiv). Rozčesný orchestr kreslí hněv matky (úder v hornách): dítě zlostně odhodí hračky (trhaná věta fagotta) a křídí tím víc (flauto a oboá v řezavé dissonanci e-die). Matka v návalu hněvu volá polednici: (tuba, horny, tympani). V ráz ztichne vše: pouze clarinetto basso v hloubce sní a nahotě chromatické postupy smyčců con sordino působí přišerným dojmem tajemné hrůzy. Je to nejefektivnější místo celé symfonie. Motiv polednice ozve se ve fagotech a clarinetto basso. Nastává boj: stoupající trubky duseny přívalem smyčců. Polednice znovu sahá po dítěti (opakuje se clar. basso se smyčci). Vášnivý zápas líčen plným orchestrem: markantně vyniká v pozounech a trubkách motiv vítězí polednice. Všecky smyčce unisono v chromatických kadencích líší bolest matky. Klidný akord v hornách a jasný zvuk zvonků oznamuje poledne; otec klidně vchází — ulekne se (pesante smyčců). Oboá stále žalostněji zničí tlumocí jeho nářek. Zoufalost jeho dostupuje vrcholu, když vidí mrtvé dítě (plný orchestr), které marně volá k životu: tvrdé sní mu vetřic ponurý motiv polednice. — Provedení bylo vzorné; bylo znáti na něm jednak hluboké pochopení se strany dirigenta (p. kapelník Manzer), jednak pilné studium a precizní nacvičení v orchestru. Celek zněl vyrovnaně a plně; solové nástroje držely se znamenitě, na př. oboá a clarinetto basso, jehož Dvořák geniálně použil k efektu jiným nástrojem nedostizitelnému. Provedení této obtížné skladby slouží ku cti celé kapele, zvláště dirigentovi. — Schumannův A moll klavírní koncert počíná plnou kadenčí solového nástroje; hned na to přináší žestová harmonie vedoucí motiv, který solo opakuje a v lehkých arpeggiích kvintol doprovází pak violino I. mo., provádí a opakuje thema, jež se změnami v různých nástrojích se objevuje (clar., oboá). V Andante espressivo přichází v augmentaci střídavě v solu a klarinetu. Následující Allegro je provedením počáteční kadence, pak flétna podporována fagotem přináší thema. Konec (tempo I. mo.) je rekapitulací, v níž solová kadence zasluhuje pozornosti. Po graciosním intermezzu následuje velmi obtížné Allegro vivace, jež v základě jeví taby vedoucího motivu, nyní v Adur stavěného a dává scilicet přiležitost vyniknouti v těžkých pasážích. — Uváží-li, co je to Schumannův klavírní part, jež dovede s finessou jemu vlastní obtíž hromaditi, pak nemohu zatajiti svého obdivu nad výkonem p. Hájků ml., třeba že pasáže nezněly místy určitě a doprovodu působily obtížně nepřesným taktem. Mnohem výše stavím čísla solová, kde virtuos skutečně podal výkon bezvadný a velmi cenný. — Wienavského houslový D moll koncert uvádí v předehře oba motivy: první v houslích, druhý v hornách a v žestech. Pak vstupuje solo, předváděje I. motiv dolce sotto voce s violou imitující, který pak v brilliantních pasážích provádí. II. motiv přejímá s oboem, houslemi, klarinetem a flétnou a končí kadenčí na D. Romance, jejíž měkká kantilena doprovázena je triolami (resp. 3/4) smyčců a zpeřena soly žestů, přechází dlouhou kadenčí (Allegro con fuoco) do III. části „a la zingara“; ostré saltando střídá se s melodii, jež je imitací druhého motivu první části. Orchestrace Wienavského, chudá a mnohdy nencelená, prozrazuje neodborníka. Solista, p. Hájek st. vedl si velmi dobře a všestranně uspokojil. Zvláštního obdivu zasluhuje mistrné staccato a spiccato; co se pak přehledu týče, málokdy slyšel jsem něco tak dokonalého. Sarasateho fantasie nebyla na té výši. Za to přidané Thomeho „Andante religioso“ přímo elektrisovalo a štítám jej za nejlepší. — Program mohl být aspoňádán mnohem efektněji. — Mám-li se však celkově vysloviti, tu a potěšením uznávám, že koncert tento byl pro Hradec hudební událostí prvního řádu jak programem, tak provedením. Tři žáci pražské konservatoře podali

krásný důkaz své umělecké vyspělosti; a úspěch dobytý bude jim zájmem vzpruhu k zárné činnosti další.

Výkaz činnosti a peněžního obrátu e. k. poštovního a telegrafního úřadu v Hradci Král. I. za rok 1908 Psaní doporučených podáno 90.549, doručeno 67.540. Peněžních psaní a balíků podáno 74.932, doručeno 81.209. Poukázek pošt. podáno 38.868 (úhrnem na obnos 2.085.072 K), doručeno 64.725 (na obnos 2.429.367 K). — Příkazů poštovních došlo 1046, vyplaceno 854 (24.917 K), vráceno 692 (68.782 K). — Do poštovního spojitelný vloženo na 51.246 sloků listů 7.836.024, vyplaceno na 7.315 poukázek pošt. spoř. 4.022.941 K. — Peněžní obrát 22.960.524 K. — Telegramů podáno 14.634, doručeno 16.295. Došlo a dále dáno 14.430. — V telegrafu (96 stanic) rozhovorů meziměstských 14.239, doposíl podáno 6.108. — Dobírek poštovních došlo 8.635. — Dopisů vyřizeno 4866.

Vánoční zpěvohra „Jesličky“ provedena bude pěti jednoty katol. tovaryšů v neděli dne 17. ledna ve dvoraně „Adalbertina.“ Novinka tato (s textem od Amerlinka) má 2 dějství. Orchestrální průvod obstará hudební kroužek, jež dirigovati bude p. Wünsch ml. — Začátek v 5 hod. odpol., konec o 7. hod. Ceny míst: Křeslo 1 K. Sedadlo předních řad 70 hal., zadních řad 50 hal., parterre 40 h. Sedadlo na galerii 40 h. Dělnický, vojenský a studentský lístek k stání 20 hal. Dětské lístky na sedadla poloviční, k stání 10 hal. Předprodej lístků v Adalbertině číle dvěti 1.

Rajské vyhlídky právnictva. V minulých dnech jeden zdejší advokát vyhrál proces a šťastná mandantka zavázala se k odměně 17 K 40 h. jež vyplácti bude denní dodávku mléka neshíraného a 20 h. (Pozn. sazeče: To snad mohla při takovém šestákovém placení už přidat aspoň tři homolky.) Jako by se vracely dobré časy, kdy se platilo učitelům a jiným naturaliiemi!

Podpůrný spolek II. živnost. společenstva v Hradci Králové odbývá řádnou valnou hromadu v pondělí dne 18. ledna 1909 v místnostech záloženských. Účastenství všech členů jest žádoucí, neboť jednání obsahuje důležité body.

Štelevá společnost „stál pp. kmotrů“ v hostinci p. Fr. Košťála pořádá dne 13. února v sále živnost. čten. jednoty věneček ve prospěch osázení chudých dětí. Kroužek ten jest povinností hodným již proto, že při svých večerních schůzkách aneb společné domácí zábavě konají se balérové sbírky k dobročinným účelům. Posledně vystrojen dne 20. pros. vánoční stromek, při kterém 4 školní děti podarovány byly úplnými obleky. Proto se očekává, že snaha kroužku kmotrovského bude uznána a věneček k tak humanitnímu účelu pořádaný bude čteně navštíven.

Ze Záložního úvěrního ústavu v Hradci Král. Stav vkladů: (na knížky, pokladniční poukázky a běžný účet) v prosinci 1908 K 21.303.538.20. Ekont smének: V prosinci roku 1908 eskontováno kusů 2.354 v obnosu korun 5.988.727.17. Skladiště: V prosinci 1908 uloženo zboží v ceně 1.134.000. Vklady na vkladní pokl. knížky a pokl. poukázky 4 proc. ode dne vložení do dne vybrání.

Jubilejní výstava v Praze r. 1908 s pěknými ukázkami výstavních pavillonů, zábavních podniků a pestrého života, jež jsou krásnou upomínkou všem návštěvníkům výstavy, lze spatřiti v panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové od 16. ledna do 23. ledna t. r.

Přiznání k osobní dani s příjmu a k dani děchevé. V základě § 202. zákona ze dne 25. října 1896 č. 220 t. z. o přímých daních osobních, článku 29. a 43 prováděcího nařízení ku IV. hlavě tohoto zákona byla stanovena lhůta k podání přiznání k osobní dani s příjmu pro rok 1909 do 31. ledna 1909. Podati přiznání povinen jest dle §§ 202. a 204. zákona každý poplatník, jehož poplatný roční příjem 2000 K převyšuje, aneb kdo k podání téhož byl zvláště vyzván; doporučuje se však, aby ti, kdož mají příjem pod 2000 K, ale větší než 1200 K, ve vlastním zájmu i bez zvláštního vyzvání přiznání podali. Přiznání buďtež podána buď písemně neb ústně a vyměřovacích berních úřadů (berních správ, okresních hejtmanství), v jejich obvodu daň jest předepsati (§ 176. citovaného zákona). Nebude-li přiznání v předepsané lhůtě podáno, může daň na základě pomůcek úřadu po ruce jeoucích s moci úřední odhadní komisí uložena býti. Kdo ve lhůtě předepsané nepodá povinného přiznání k osobní dani s příjmu, může býti vzat do vyšetřování pro zatajení daně (§ 243.). Konečně se upozorňuje zvláště na to, že povinnost podati přiznání a následky opomenutého snad podání nejsou závisly na tom, bylo-li doručeno osobní vyzvání podle § 204. Přiznání o všech děchodcích dani děchodové podrobených (§ 124. a 125. zákona), mimo ty, z nichž daň děchodová dlužníkem se sráží, buďtež pro rok 1909 podána na základě § 128. zákona ze dne 25. října 1896, č. 220 t. z., a článku 18. prováděcího nařízení ku III. hlavě tohoto zákona ve lhůtě, ku podání přiznání k osobní dani s příjmu srraženo, u onoho berního úřadu vyměřovacího, který jest příslušem přijímati přiznání k osobní dani s příjmu. Přiznání k dani děchodové buďtež

Z Opotavie m. L. „Když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají!“ mohl by se říci při zakládání org. agrární o řečnickém výkonu učitele Černíka. Všem tolik podkořoval, že nebylo lze poznati, které straně nadhánil. Ptal jsem se jednoho mládence, takto agrárníka, za kterou stranu mluví p. učitel, a on mi odpověděl, že nevím! Na konec však přece s řečníka vylezlo, že shání dobromady agrárníky. Není p. učitel Černík hloupý; nejlépe hladit všechny strany a on už z toho nějaký ten zemský mandát přece vykvete — loni se neurodilo, protože bylo sucho! — Poukazujeme pryč ohudáky až na život posmrtný. Tak, tak! A co pak se církev nemodlí: „Chléb náš vezdejší dej nám dnes“? Nezná už z katechismu skutky tělesného miloarodenství: láčné krmiti, žízňivé napájetí — nahé odívati? Ale to on to p. učitel neví a nevěděl také, co je to náboženství. Ale to nic. Vytáhl ho z bryndy pěkně p. doktor. Tuto otázku: „Co je to náboženství?“ pan předseda pryč nepipouští a proat také p. učitele, aby na ni neodpovídal. Je pryč to provokace(!). Snad nebude pryč dotazován p. učitel jako malý školák! V celé řeci nebylo o náboženství zmíněno, protože agrárníci o něm nemají nic v programu a potom proto, že se nemá náboženství zatahovat do čmoudu. Chyťte páni! Teď, když lid už prohlédá a žene se pod prapor Kristův, což se nelíbí ani „Osvětě lidu“ (2. ledna napsala: Hnutí katol. šíří se jako mor!), teď už je, hulenkové, pozdě. Naše strana by nikdy nepovstala, kdyby náboženství bývalo necháno na pokoji anebo kdyby je byla některá strana, třeba agrární (ta však v programu o hájení náboženství nic nemá) hájila. Teď, když bylo už nutné založit naši stranu, která má obrovský počet uvědomělých katolíků, nedáme se odstrkovat. Máme svobodu sdružovati se i my, kteří dobře víme, jak to v té organizaci agrární dopadá; agr. poslancem Švehlou začato a šifeno spojení řepářů proti cukrovarům a právě ti pánové, kteří jsou největvějšími agrárníky pod sluncem, akci řepářskou proti cukrovarům kazí. Mají stovky, tisíce, kalý za dodávku své řepy od cukrovarů a toho je jim líto. S takovými vy, sedláci, kteří máte několik kreček, se spojujete? K tomu vám jen gratulujeme. To jste brzy zapomněli na sdejší cukrovar, obecni kovárnu, bonbu, pronájem obecních gruntů atd. atd. Nemáme nic proti tomu, aby se rolnictvo sdružovalo; at tak činí, ale na základech zdravých, poctivých. Chalupníci, domkáři, spojte se na základech křesťanských v organizaci katolické! Zde jediná vaše spása a záchrana. — Také jsme se rozloučili s p. ředitelem polepšovny. Bylo to srdce-ronci, ale plzeňské se nepilo. Byli posvátni jenom tak ti „od piky“. Na chudáky si pan ředitel ani nevzpomněl a přece je jich tu tolik. Jen se podívejte do některé z chalup poblíž kostela; člověk by tam nedal do pronájmu ani koně, merci-li lidí. Nemáme také co říci odchodu p. ředitele Tilára, neboť právě za jeho ředitelování to bylo, že jistý dozorce dělal ze sebe šaška v hávu kapucína na plese a chtěl od přítomných dam, aby se mu vyspovídaly, že jim břicho odpustí; za jeho ředitelování hrál se u „Bažů“ kus „Páni“, nespravedlivě zlehčující stav kněžský, a ředitelovic děvče při tom hrála hlavní roli; za jeho ředitelství káranici často v neděli neb ve svátek sušili a sekali na louce k pohoršení lidu, na místo toho aby se polepšovali. A proto netešíme odchodu jeho a dáváme mu tyhle obrázky za rámeček na památku!

Ze f. farářem Jos. Fiesarem. Narodil se 8. května 1861 v Poděštině, fararosti nítkovské. Na kněze posvěcen dne 5. července 1885, načest sestával 12 roků místo kaplanské v Trebechovicích, kde osadníci doposud s láskou naň vzpomínají. Z Trebechovic odebral se do Dobrušky, kde administroval děkanství po svém známém strýci vd. děkanu Fiesarovi, odkudž ustanoven farářem v Dobřanech, kde působil 10 roků, těle se pro svou milou a akromnou povahu lásky svých faráři, Čechů i Němců. Poslední léta života jeho podrývala a plnění povinností v duchovní správě ztěžovala krátká rakovina, kteréto zákeřnické nemoc potlačil po krátkém boji; zaspatřen sv. světosťou zemřel těle 6. ledna r. 1905, opřítván obřelem fararosti. — Pohřben 9. ledna sčastavilo se 27 kněží z vd. bisk. vikariátu Uhřetova a dále přítomni byli p. patronální komisaři z Opočna a davy větších místních a přespolečni. Nad rakvi promluvil tklivě a věcně dp. farář z Bystřého Erlebach, nad hrobem pak jménem kolegů z r. 1885 rozloučil se se zemským děkanem dp. Novotný z Nov. Města n. M. a ještě jedenkrát poděkoval přítomným.

Z válečnického táboru v Hechtanovicích. Poslední blázniv, že už je po válce. Trochu jsem se s raportem sdílel, poněvadž jsem musel uklidit mrtvé. Jsem se je pravda, ten jemal má tvrdou káti; ne a se umřít, sčotiv dostal ránu na nejcitelnějším místě. Hánil sebou jako lach na bláh,

Z Čáslavě. Valná hromada Čtenářské Besedy. K výročním schůzím této korporace bývaly své doby upoutány zraky všech občanů, neboť ona předváděla úhrnný obraz myšlenkových proudů a snah města. Upadající společenský život neblaze působil i na Čtenářskou besedu, jež přestala býti tím, čím bývala a jež tones od delší doby v mrtvé skoro stagnaci. Projevilo se to i na valné hromadě letošní způsobem tímto sjezdějším, že měla to býti valná hromada jubilejní. Čtyřicet roků bylo tomu, co byla beseda založena a odbylo se to tak klidně, že to mnohé starší členy až saráželo. Dle zpráv jednotlivých funkcionářů snažil se výbor pozdvižnosti bývalý besední život, ale když zůstali členové vlažní, nemělo to přes všechno úsilí radostného výsledku. Nejvíce těšila se lásce knihovna, která pod správou p. Šihala postavena byla na nový základ a jež se nyní nově zřizena a skatalogisována, podává členstvu hojnou a vybranou duševní stravu. Debata rozvinula se jenom o účelnějším zařízení některých místností, byly však návrhy všechny odročeny, protože jedná se o přístavbu Sokolovny Čtenářské Besedy a bude teprve přitom možno všechno prakticky a účelně luštit. Mezi návrhy přijat byl i návrh dp. Stan. Pospíšila, kaplana, aby odebrán byl některý z listů katolických, když už všechny starý a odřevý jsou. — **Tržba.** — Otázka rozšíření tržnice na tak zvaná vala rozbíhá se pro příslušné požadavky církev. obce evangelické. — **Zastání** prozatím na posavadním místě, které se dostalo zakoupením kovárny a domu p. Minářka. Teprve jednání o vystavění a odfení nového zastání. Minare se bude možná tráti na docevadění nové obč. šk. bude vyhlédnuto místo nové. — **Praví se,** že bude přizváno tržiště z zahrady Havelkové na předměstí Chručimské. — **Neprí-
stojnost.** Při rekonstrukci kostela, nastaven byl přechod s námostí do Kostelní alce ohrazen. Zdáli tedy ohrazené Kostelní alce, aby přechod byl otevřen. Stalo se tak a hol chručimské v-

Z Lón na Dáiku. Na začátku prosince
objevila se u nás vsteklina psů. Strážník Miti-
jovský byl pokousán v obličej a na ruce. Poslán
do Vídně k očkování a teprve na Štědrý den pro-
pustěn domů jako gylený. Mnozí psi z ná-
sady svraskávají namarpeno u nás i v divočině
na Rugele a na Kápi za přívivých duš rybní
přeskoků. V počítání jsme dlouho nedostatky
rodů ve stádech. Šedí a bílé, Mpe.

**Vyrovnejte nedoplatky
za Obnovu a Časové Úvahy.**

Jen

malá dávka

vysokoveselské oikorky

„Bušovky“

**z nejstarší české to-
vární na oikorii postací
k zlepšení chuť a barvy
kávy.**

Různé zprávy.

Srbsko má 48 302,6 km², jest tudíž skoro tak velké jako království české. R. 1890 bylo tam 2,161.961 obyvatel, r. 1905 již 2,688.747 obyv. Jest tam 4302 obydlených míst, mezi nimiž 24 měst a 61 městeček. Patrně tudíž, že jest obyvatelstvo převážnou většinou venkovské, obírající se přirozeně výhradně zemědělstvím. Polní hospodářství a dobytčářství — tot hlavní zdroj příjmů. Přes to však o vzdělání zemědělského dorostu postaráno měrou nepatrnou. Lesů má Srbsko na 900.000 hektarů. Ku konci r. 1906 napočítáno tam 5,562.986 kusů dobytka, mezi nimiž vepřového 875.549. — Obdělávaná půda obnášela 1,768.411,72 ha, v níž produktivní vinohrady zaujímaly prostoru 14.359,58 ha. — Na pěstování tabáku věnováno 2,615,15 ha. — Jest tam 34 otevřených dolů a 8 kamenných lomů; ve 4 dobývá se zlato, v 7 olovo a stříbro. — Pivovarů 9, parních mlýnů 165, vodních 79. — Vývoz zvýšil se r. 1907 proti roku předchozímu o 9,887.164 franků, dovoz zvýšen o 26,254.685 fr. Na přívozu do Srbska sčítáno jest na předním místě sousední Rakousko-Uhersko (36,27%), pak Německo (28,79%), Anglie (14,48%). Vývoz šel se r. 1907 hlavně do Německa (40,40%), do Rakousko-Uherska (pouze 15,87%, klesnul proti 41,96% z r. 1906). Síť železniční obnáší pouze 616 km.

Kde se lidé nejvíce soudí? Čechy dle statistiky mají 6,3 mil. obyvatel, Dol. Rakousy 4,1 mil., Lvovský obvod vrchního soudu 4,8 mil., krakovský 2,5 mil. l. 1906 bylo v obvodu pražského soudu sporů pro rušení dráhy 1615, ve Vídni 850, ve Lvově 15.106, v Krakově 4998. Bagatelů bylo v Čechách 97.740, ve Vídni 122.224, ve Lvově 434.898, v Krakově 146.593. Směsáčnických žalob bylo v Čechách 15.510, v Dol. Rakousích 22.249, ve Lvově 88.514, v Krakově 9894.

Židé na středních školách. V Brně je na prvním německém gymnasiu mezi 459 žáky 119 židů, na druhém mezi 279 žáky 136 židů; na prvním českém mezi 602 žáky 2 židé, na druhém mezi 226 žáky 1 žid. Na německé reálce se 471 žáků 45 židů, na druhé s tolikéž žáků 144 židů, na české se 479 žáků 6 židů. V Karlíně je na německé reálce mezi 312 žáky 149 židů, na české mezi 455 žáky 11 židů. Ve Lvově na německém gymnasiu se 447 žáků 217 židů; na polském gymnasiu s 980 žáků 241 židů. — Je vidět, že se židé brnou do škol, aby jednou zaujali výnosné postavení mezi křesťanským lidem, a že jsou i živlem, který podporuje vládu němečiny.

Kterí studenti jsou nejpilnější. Ministerstvo vyučování rozoslalo zemským školním radám seznam kandidátů, kteří pro střední školy v roce 1908 složili zkoušku před komisemi na 7 předlitavských univerzitách. Celkem nabylo 692 kandidátů úplné způsobilosti a to na universitě ve Vídni 201, na české v Praze 196, v Krakově 76, ve Lvově 68, na německé v Praze 54, v Innsbrodu 46, ve Štyrském Hradci 34 a v Černovicích 18. Z čísel těchto je patrné, že nejpilnější studenti jsou na české universitě v Praze, kde složilo zkoušku o 6 kandidátů méně než na universitě ve Vídni, ačkoliv universita vídeňská má dvakrát tolik posluchačů. Bumly německých studentů a vytloukání hospod mají na slabých výsledcích na německých universitách hlavní podíl.

Velikost billionu. Kdosi se otázel, jak dlouho by se muselo počítat, abychom se dopočítali billionu. Odpověď přivedla celou společnost v údiv, poněvadž zněla: Devatenáct tisíc roků! Potřebuje-li kdo, aby napočítal sto, jedné minuty, spočítá za hodinu 6000, za den 144 000, za týden 1,008,000, za rok 52,416 000. Vyjde tudíž, že teprve za devatenáct tisíc roků by se dopočítalo 995 908,000,000, čísel to, jež ještě není plným billionem. Při tom muselo by se počítati ve dne v noci a to ve velkých číslech právě tak rychle jako v malých.

Guanoový ostrov. Uprostřed Tichého oceánu, nedaleko rovníku, zvedá se nízký ostrov 14 angl. mil dlouhý, 6 mil široký, náležející k souostroví Manihiki, majetku Angličanů. — Na ostrově Maldenu, tak se totiž onen ostrov jmenuje, nalezneme hejna krys a koček, několik koz a na 70 divokých vepřů. Z rostlinstva jsou na celém ostrově pouze tři datlovníky a asi tucet menších stromků. Ostrov tento vynácejí se nesmírnými ložisky guana. Vyladné právo k využitkování těchto bohatých ložisek má jistý obchodní dům v Melbourne, jehožto úředníci a dělníci jsou jedinými obyvateli ostrova a jejichžto hlavní úlohou jest, drahocenné hnojivo sbírat a pro loďní dopravu upravit. Vynálezci dobé žije na Maldenu pouze 7 Evropanů, pod jejichžto dozorem pracuje asi 100 Kanaků. Jak Evropané tak ostrované zavazují se při nastoupení smlouvou, že na ostrově budou rok pracovati, po jehož uplynutí se zase jinými nástupci vystřídají. Zřízenci mají za obydli dobře zařízené dřevěné domy; veškeré potřeby jejich musejí se dovážeti. Kanakové kupí guano na ploché bremadě a na parném slunci je suší, načez se do pytlů zabaluje a odtud vlečnými dráhami dopravuje k přístavnímu místu, asi 6 mil od náležišť vzdálenému. Ročně navštěvují ostrov pravidelně tři až čtyři lodí.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 20. ledna 1909, o 2. hod. odpol.

v diecimním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tř. da č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Reyl,
jednatel.

Solicitátor

s dlouholetou praxí advok., notář. a bankovní, obou zem. jazyků v slově i písmu úplně mocen, samostatný dobrý pracovník, perf. tabularista

hledá místo.

Ot. nabídky p. zn. „Solicitátor“ do admin. t. l.

Pronajme se velká světlá místnost,

hodící se za dílnu neb
skladiště.

Bližší v administraci t. l.

Žádný svatební dárek

jiný není tak vděčný a trvalý ceny jako krásný
umělecký obraz **Madonny, Krísta** neb krajiny stá. v nejsolidnější
úpravě, jako dodává nejlevněji

první východočeský umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové.

Závod pozlaccovačský. Výroba rámců.

Obchod papírnický.

■ Dlouholeté renomé zárukou ■
■ reální obsluhy ■

Veškeré prádlo dámské i pánské,

bílé zboží lněné i bavlněné

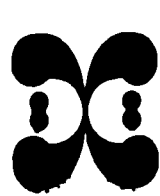
v obrovském výběru, v kvalitě nejlepší a v cenách nejlevnějších

doporučí

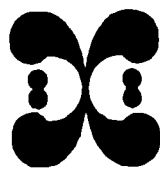
Stanislav Jirásek, Hradec Králové, Velké nám. 136.

Knážské kolárky.

Objednávky obratem.

Pravá:FRANCKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší:** přísada ku kávě.

Nově zřízená **MODNÍ SÍŇ PRO DÁMY** **KARLA MACHA**
V HRADCI KRÁL.,
náměstí Františka Josefa,

Ceny levné.

dovoluje si nabídnouti velectěným dámám své služby.

Rychlá obsluha.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Kulturní hlídka.

Proč jest nebe modré?

Otázka o původu nebeské modře zaměstnává badatele již dlouho a dle stavu vědeckého poznání byly na ni dány různé odpovědi. V jednom bodě již předem panovalo sjednocení, totiž v tom, že příčinu modrého zbarvení je třeba hledati v naší atmosféře.

Vzdušný obal, který obklopuje těleso zemské, není vždy pravidelně stejné průhledný. Průhlednosti jeho jest škodlivě větší množství částeček prachu a smísení různých teplech a různé vlnky vrstev vzduchových, čímž část vzduchových molekul bývá zhuštěna.

Částečky prachu právě tak jako molekuly vzdušné odrážejí světlo sluneční, čili vědecky řečeno: reflektují je. Výška atmosféry, t. j. vrstvy vzduchové, pokud má moc odrazu, počítána bývá na 60 až 80 kilometrů. Tento odraz světelných paprsků jest to, co naše oči oslepuje, a tím ostrost zraku zmenšuje.

Proto samozřejmě jsou i ve dne hrůzy na viditelné klenbě nebeské — nejen v noci. Měli bychom je tedy při nezabaleném nebi také ve dne viděti. Odraz světla však způsobuje se svým z něho plynoucím oslazením to, že pro nás jsou neviditelné. Kdyby oslazení odpadlo, mohli bychom hvězdy i ve dne viděti. To na př. stává se, když se díváme na nebe z hluboké nějaké studny. Těž odraz světelný způsobuje ve spolku se zakalením vzduchu plynoucími v něm částečkami prachu to, že v noci vidíme jen malou část hvězd na nebi, ať reflexe světla hvězd podstatně slabší jest než světla slunečního. Jak velice jest tím ostrost našeho zraku zmenšena, ukazuje pozorování souhvězdí prostým okem a fotografického snímku, pořízeného silnou čočkou. Neozbrojeným okem spatřujeme z pásma Orionu jenom sedm hvězd, kdežto fotografický snímek hvězdárny greenwichské ukazuje nespočetné množství hvězd.

Tento rozdíl může poučiti, jak nekonečně veliké jest množství částic, jež světlo odrážejí. Na těchto částicích založil anglický badatel lord Rayleigh svůj výklad o povstání modré barvy nebeské. Theorie jeho jest přijata v učeném světě se všeobecným uznáním. Když paprsky sluneční, jež se jak vědomo v pohybu vlnovitě šíří, na nejmenší částečky narazí, jež podmiňují zakalení vzduchu, uvedeny jsou ve víření a stávají se takto východisky nových, od nich odrážených vln. Bílé světlo sluneční však sestává ze smísení barevných paprsků a tyto barevné paprsky mají dle barvy různé délky vlnových pohybů. Výpočet matematický učí nás, že světlo odrážené jest tím působivější, čím kratší jest délka jeho vln, čili jinými slovy řečeno: modré světlo, poněvadž má nejkratší vlny svých paprsků, musí býti nejsilněji odráženo. Ve vidmu odráženém nejmenšími částečkami ve vzduchu jsou modré paprsky čtyřikrát až pětikrát silnější než žluté; šestkrát až sedmkrát silnější než červené; fialové šestkrát až osmkrát silnější než žluté, tytéž devětkrát až desítkrát silnější než červené.

Proto musí modrá barva míti převahu. Rayleigh ukázal dále, že pro takový odraz jen takové nejmenší částečky přijdou v úvahu, jež menší jsou nežli nejmenší délky vlnové, čili menší než 0,00035. Odrážejícími částečkami jsou nejen tyčinkové částečky prachu, ale i vzduchové molekuly.

Jak jest postaráno o kulturní postup českých menšin na Trutnovsku

čili

jak si pomáhá taky-redaktor k reklamě a předplatitelům.

Zaslán nám dopis p. Calaby, redaktora „Trutnovského Věstníku“, adresovaný jednomu p. faráři. Věru, již z těch několika řádků lze dobře poznati, jak si p. redaktor váží vlasti a tedy i mateřského jazyka, za jehož práva chce bojovati. Vyměnití britvu za péro ovšem není věcí nepřipustnou. Vždyť i řemeslník může nyní vynikati značnou inteligencí. Ale — řídit časopis bojující za práva českého jazyka a uznání ani základních pravidel českého pravopisu, k tomu přece náleží kuraž mimořádná. Takového literáta by Hus honal až za hranice. Nabídka p. Calabou podepsaná psána jest takto:

Jate nám odporučen co dobrý přítel menšiny naší. Dovolujeme si zaslati Vám číslo našeho menšinového časopisu s tou nadějí, že se stanete odběratelem. Pro případ, že by Jate list náš odbírali nehodlal, odporučujte jej prosíme svým známým.

Neměl-li p. Calaba po ruce toho p. saxece, který mu asi opravuje chyby v rukopisech dodávaných do „Trut. Věst.“, mohl se přece aspoň přeptati školáčka ze 4. třídy, jak se těch několik řádků napíše aspoň bez hrubých chyb. Zjistěte že podobných anebo stejných nabídek poslal p. Calaba kněžstvu více. A to bylo potřebí přece jen trochu šetrnosti při umělování úmlu, který se mnohonásobně přepisuje.

Sděluje se nám dále, že před několika roky „Trut. V.“ psal, že Františkáni v Hostinném svoji Porciunkuli svádějí lidi ku hraní v karty a kuželky, k pijanství, utrácení atd. Tak byli neomaleně napadeni *čestí kněží a čestí bratři laikové*. V celém klášteře totiž nebylo ani jednoho Němce; nadto jeden z kněží ani německy neuměl. Tak se tedy „ujal“ orgán „českých menšin“ těch českých lidí, kteří mnoho zakoušeli od fanatických německých nacionalů. A teď píše „Pontifex proprio motu“ ve „Věstníku“: „Majitel „Tr. Věst.“ nás dosud neklamal.“ Koho? *Pány pastory; těm slouží věrně*. Vždyť již dříve ochotně oznamoval, kdy bude evang. p. farář T. z V. v Trutnově Neuhořgasse 13. konati evangelické služby Boží. A podivno, Trautenaue Zeitung, orgán Losvonnomistů, když se dověděl, že se má klásti základní kámen k českému kostelu, chvástavě napsal, že se tomu musí zabrániti i kdyby měla téci krev. Ale k evangelickým kázáním českým mlčí. Inu — to jest tak. Orgán ten, který by katolického Čecha na lžci vody utopil, jest též tělesným orgánem evang. farního úřadu. Má stálou rubriku: „Evangelisches Gottesdienst.“ Poněvadž pak trutnovský evang. farář neumí česky, pracuje pro evangelisování Čechů za něho p. pastor T. z V. — v „Trut. Věst.“ Ovšem Calaba tolik ostrovtipu nemá, aby prohlédl hru pp. pastorů. A tomu člověkovu mají čestí kněží posílati latinské (!) dopisy! Ovšem jeho přítel T. z V. latinsky umí; tedy p. pastor už si dopisy přečte a našim kněžím poradí! Jest skutečně velikou troufalostí nastrokávati člověka, který jest s pravopisem tolik na štiřu, jako „menšinového vůdce“ inteligentního kněžstva! Ovšem třeba evangelický „Pontifex“ pak může v provolání tvrdit, že naše národní katolické hnutí jest ve vleku Vídne; kdyby si byl aspoň přečetl, jak orgán našeho organizovaného dělnictva vydal ostrý protest proti lákání čes. dělníků do sirany něm. křesť. sociální! Kdyby si byl přečetl, jak agrárníci s německými zemědělci jsou v poměru velice vlídném, kdežto předáci našich zemědělců ostře dovedou se ozvati i proti Luegrovi atd. A tak bylo potřebí evangelickou ať nalíčiti trochu chytřejí. Takhle se nedá chytit žádný rozumný člověk, poněvadž ignorance přilíz z provolání vytahuje. — Pěkná podpora českých menšin! O takové reprezentaci, jež „spojuje národ“ třífářním a náboženským drážděním, by měla „Národní Rada“ vážně přemýšleti, aby se nám Němci sami do očí nevysemáli.

Elektrické ≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventily, počítačidla, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnoměrný. Žárovky Tantalové, Voltframové, Edison, za ceny tovární. Sklad lustrů a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jirákova třída č. 254.

Hospodářská hlídka.

Moravští rolníci při uzavírkách řepných docílili v mnohých obcích značné slevy cen. Tak na jihu Moravy v Rakvicích za 1 q řepy 2 60 K a 50% fyzků, stejně v Bilovicích, ano v německé obci Zaječ 2 80 K a 60% fyzků. O zvýšení ceny řepy pracují rolníci moravští na všech stranách se zdarem, ano na některých místech jako na Kojetíně a Kroměřížsku rozhodli se postaviti čistě rolnické cukrovary. Moravští rolníci v akci cukrovarek daleko předhlonili bratry své v Čechách.

Cukrovarek zisk vypočítává se letos při 1 q řepy na 1 72 K, což při spracování 500 000 q činí 860 000 K, čili 40—60% zárukovaní vložených kapitálů. Rolník naproti tomu při dodávání 1 q řepy za 1 90 K nekryje ani svůj výrobní náklad řepy.

Cena močůvky. V 1 hl močůvky obsaženo jest 0 15 kg dusíku, 0 10 kyseliny fosforečné ve vodě rozpustné a 0 49 kg drasla. 1 kg dusíku ve strojových hnojivech stojí 1 K, 1 kg kyseliny fosforečné 70 hal. a 1 kg drasla 80 hal. Dle toho jeví se nám cena 1 hl močůvky 86 7 hal. Počítáme-li, že jeden dorostlý kus hovězího dobytka poskytně ročně 25 hl moče, jest cena této 9 18 K, což u několika kusů dobytka jest slušný obnos.

Vrbové proutí jest nyní velice v ceně a je po něm všude poptávka. Vrbiny nevyžadují tolik práce jako plodiny polní a sklizeň je téměř jistá po mnoho let. Pochodí tedy dobře, kdo vhlčí neb odlehlejší pozemky z jara osadí vrbám a sice buď vrbou konopinou nebo jinou hledanou vrbou košíkářskou.

Chov včel u černochoch afrických Wjamnesiů jest též důležitou součástí hospodářství jejich. Med jest jim cennou potravinou a jsou jeho velikými ctiteli. Úly zařizují si takto: Špalek asi metr dlouhý, mající v průměru okolo 40 cm, rozštípné se v polovici a obě polovice vydlabou se až na tenkou stěnu, takže když se obě polovice opět spojí a lýkem svážou, povstane roura, jejíž oba postranní otvory zavrou se talířovitými víčky, upletenými ze slámy. Uprostřed těchto vík jest malé česno, ostatní pak skulinky dobře jsou blinou umazány. Dovnitř takového úlu dá se něco málo medu a ten zavěsí se kdesi ve větvích vysokého stromu buď ve vesnici neb na poli. V takové rourě uhodí se včely obyčejně co nejdříve. Když je pln medu, včely se vykoufí, med vybere a úl zavěsí se na dřívější místo. — Afričtí černoši jistě mohli by tu býti příkladem leckterému českému rolníku, který ve své „pokročilosti“ o med nestojí.

Odbyt uherské pšenice a mouky v Rakousku. Od ledna až do konce měsíce července 1908 vyvezlo se uherské mouky a pšenice do Rakouska o 3 296 142 q méně než ve stejném období předchozího roku. V téže době poklesl vývoz uherské mouky do ciziny o 382 182 q. Od měsíce srpna do listopadu 1908 odbyt uherské mouky i pšenice se zvýšil v Rakousku, kdežto v cizině značně poklesl. Odbyt mouky v Rakousku stoupl z 2 026 753 q na 2 791 393 q a pšenice z 1 914 770 na 1 968 000 q. V příštích měsících však vývoz uherské mouky a pšenice do Rakouska poklesne. Uherská mouka ztrácí u nás v Rakousku půdu, ale přece jest hodná českých lidí i mezi rolníky, kteří svou pšenicí lacino prodávají a k tomu hodné draze kupují mouku uherskou.

Mnoho zeměků sklídí, kdo několikrát okope. Tato zkušenost dobře se hodí zvláště pro ty, kdož v zahradách v menší míře pěstují ranné zeměky. Ani ne tak obrovitím, jako spíše trojím okopáváním lze výtěžek ranních zeměků téměř zdvojnásobiti a tím výnos neobyčejně zvýšiti. Pěstování ranních zeměků zvláště poblíž měst je vůbec nejvýnosnější a dvětví polního hospodářství, a to tím lepší, čím rannější zeměků získáno.

Největší výnos, jak pokusy bylo dokázáno, poskytují řepy pletí druhu Ideál, pak Askania, červená Eckendorfská a obrovská olivovitá. Rozdíl sklizně za stejných poměrů na téže poli je až o 259 kg na aře. Jak důležité je tedy voliti vždy odrůdu nejvýnosnější a p. třeba zjistiť občas v každém kraji, které druhy pletí řepy nejlépe se daří.

POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

— Píšte o sazby. —

Školský obzor.

Zkoušky externistů v Hradci Králové. Ředitelství c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové přijímá kolkované žádosti externistů ke zkoušce učitelské dospělosti do 1. března 1909. Externistky vyplní důvody, proč žádají, aby směly maturovati na zdejším ústavě. K žádosti jest připojiti: 1. vysvědčení maturitní anebo poslední školní vysvědčení. Všem, kdo nabyli r. 1908 vysvědčení dospělosti na některé střední škole nebo lyceu, jest mimo to předložiti též pololetní vysvědčení z nejvyšších tří tříd školy střední aneb lycea; 2. křestní list, jímž žadatel prokazuje, že jest mu v době písemných zkoušek 19 let; 3. vysvědčení o způsobilosti k stavu učitelskému od lékaře úředně ustanoveného; 4. vysvědčení o mravní zachovalosti, není-li žadatel ustanoven ve školní službě; 5. vypsání životů a způsobu, jak se vzdělával — Žádosti externistek na přípuštění ke zkoušce způsobilosti ze ženských ručních prací přijímají se do 15. dubna 1909.

C. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá kolikované žádosti ke zkouškám učitelské způsobilosti pro období květnové 1909 do konce měsíce března t. r. — Žádosti za dispense podány budou nejpozději do konce února t. r.

Jak proměšluje klerikalismus pokrokové učitelstvo. Znám, jakou mají pokrokové zásadu v přičině regenerace. Leč bojí se ji radikálně provádět, poněvadž právě nejpokrokovější odhodí každou zásadu jako převlečník, jedná-li se jen o hmotný zisk. Dne 8. t. m. obdrželi jsme zajímavý dopis zaslaný katedře teologie, který byl nedávno k svojí žádosti přeložen do jiné odady. Píše mimo jiné: Doufal jsem, že si hmotné polepším; zejména počítal jsem na to, že stanu se ředitelem káru kostelního. Avšak p. farář zdejší, ač mi ředitelství káru dříve sliboval, potom slibu svému nedostál, uváděje za důvod, že bývalý radikální ředitel učitel (nyní na odpočinku zde) by moc křičel, kdyby mu káru odebral. Proto řízení káru jsem nedostal. — Ejhle, jak jsou pronásledováni! Právě pokrokové učitelstvo se bojí kde kdo! A přece by býval p. farář jednal jen ve smyslu „Čes. Učitel“, kdyby byl řekl radikálnímu varhaníkovi: „Pane, pamatujte na zásady organizovaných! Nevěřte-li po katolicku, nedělejte klerikála. Vždyť kdo slouží v kostele jenom pro hmotný zisk, zneuctívá náboženských zájmů — ergo jest klerikálem.“ Kdyby všude faráři a takovými varhaníky se chtěli rozloučit, nastal by mezi organizovaným učitelstvem klík větší, než jaký jest akademický povyk proti regeneraci v orgánech organizovaných pánů. A zistnost takých lidí odnese pak i učitel katolický

Zima je tu

a proto obraťte se s důvěrou — kupujete-li: pánské a dámské trikové prádlo (též pravé jágrové), rukavice, punčochy,

pánské vlněné vesty s rukávy atd., jakož i:

Kněžské kolárky a náprsenky —

na firmu:

Fejgl & Byčičtš,
Hradec Králové.

Divadelní ulice (proti kostelu P. Marie).

Veškeré přípravy pro švadleny a krejčí.

Solidní obsluha.

Levné, pevné ceny.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Zábavy večerní, roč. 29., č. 6: Panimaminka. Povídka od T. Polabské. Cena 30 hal. — Ludmila. Sběrka zábavné četby pro lid. Roč. 10., č. 5: Pode mlynem, nade mlynem... Světlovský zámeček. Napsal Mil. Javorník. Roč. předpl. na 6 svazků 2 K. — Sebrané spisy Boh. Brodského. Seš. 147.—150., sv. XI: Příslušníci. Za 130 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí Frt. Vaněček. Roč. 16., čís. 2. Roční předplatné 8 K. — Český jinoch. Řídí V. Müller. Roč. 14., seš. 3. Předpl. na 10 seš. ročně 1 K. — Rajská Zahrádka. Řídí V. Špaček. Roč. 18., seš. 3. Roč. předplatné na 10 seš. 160 K. — Dr. Al. Kudrnovský: Spiritismus. Vzdělávací knihovny katolické sv. 46., č. 2. Za 50 hal.

Z nakladatelství R. Prombergra v Olomouci. Moravsko Slezská kronika. Roč. 19., sv. V: Počestná obec Valtice. Napsal V. K. Jeřábek. Za 1 K. Sv. VI: Večerní stíny. Píše M. Jahn. Cena 1 K. Předplatné na celý ročník Kroniky o 6 sv. 3 K. — Rytířové, panoši a krásné pastýřky. Kniha pohádek. Vypravuje Q. Vyskočil. Ilustrovala M. Podhajská. Cena 180 K, v originální vazbě 240 K. — Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Roč. 16., čís. 1. Řídí Katech. Jirásko. Roč. předpl. 7 K.

Nákladem J. Otty v Praze. Lidové rozpravy lékařské. Čís. 78: O rýmě. Píše dr. O. Kutvirt. Za 120 K. Čís. 88: O lékařích a nemocných povídkách veselé i neveselé. Od dr. F. Scholze. Za 140 K. Čís. 84: Chřipka, její historie, příčina, atd. Píše dr. F. Lašek. Za 30 hal. Čís. 85: Spála. Napsal dr. L. Čech. Za 30 hal. — Česká knihovna zábavy a poučení. Sv. 24. Seš. 2. a 5: Národové evropské. Napsal dr. J. Vlach. Sešit za 24 hal. — Sebrané spisy Frt. Heritosa: Křemen a hlína. Seš. 1.—7. po 30 hal. — Sebrané spisy M. A. Šimáčka. Sv. IX: Dvojí láska. Sv. X: Otec. Román. Sešit 75.—78. Sv. XI: Bratři. Novela. Seš. 79.—84. po 32 hal. — Příběhy Mobykání. Román Al. Dumasa. Ilustruje V. Oliva. Obrazové knihovny Světlozora. Seš. 36. a 40. po 30 hal.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. Castopisné romány dr. K. Maye. Old Serehaad. Sešit 200.—207. po 32 hal. — Memoiry ministra dr. J. Kaizla. Sv. I. za 8 K vyjde ve Vilímkově knihovně historické a kulturní. — Vilímková humoristická knihovna. Řada II., seš. 10. —12: Kde se pivo vaří... Píše V. Tůma. Za 30 hal.

Náš Domov. Zábavné poučavý obrázkový měsíčník pro lid. Řídí J. Věvoda. Vydává Jednota Našeho Domova v Olomouci. Roč. 17., čís. 10.—12. Předpl. 4 K ročně přijímá benediktinská knihtiskárna v Brně.

Obzor. Roč. 81., čís. 10.—12. Řídí L. Tomášek. Vydává knihtiskárna benediktinská v Brně. Roč. předpl. 4 K.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. B. Vaněk. Roč. VII., č. 1.—4. Vychází v 10 čís. do roka za 660 K nákladem R. Rupp v Pelhřimově.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Pořádá P. J. Rubringer. Roč. VIII., čís. 2. a 4. Roční předpl. i s kalendářem „Sv. František“ 240 K přijímá administrace v Olomouci.

Kvítky. Časopis katol. školní mládeže. Roč. I., č. 2. Řídí a vydává P. F. Svatek v Praze II., čp. 1538. Vychází desetkrát ročně za 60 hal. K číslu 2. přiložen zdarma Kapesní kalendář čes. dětí na r. 1909.

Básně a deklamace pro mládež dospělejší. Knihovny českoslovan. mládeže venkovské čís. 2. Pořádá F. V. Jelínek. Nákladem organizace československé mládeže venkovské.

Černé království. Souborný název práce Sokola Tupy o Ostravsku. První dílo je „Pan závodní.“ Román z ovzduší železářského kartelu. Sešit za 20 hal. Nákladem E. Šolce v Telči.

„Dětský Máj.“ Obrázkový časopis pro mládež. Roč. V., č. 1.—4. Řídí a vydává Frt. Hraší v Nymburce. Ročně 10 čísel s četnými vyobrazeními a malovanými přílohami. Předplatné 80 hal. i poštou. Jako příloha knižnice Dětského Maje seš. 2.—4. obsahuje Dějiny Španělska a Portugalska. Sešitil F. Hrnčíř. S obrázky a mapou. Na přílohu tuto, již vyjde ročně 10 čísel současně s časopisem, předplácí se zvlášť též 80 hal. ročně, jednotlivá čísla po 8 hal.

Raisovy spisy počaly právě vycházeti nákladem „Unie“ v Praze. Vydání zahájeno znamenitým obrazem z Podhoří „Kalibův zločin.“ Sešit 1 za 32 hal.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou věnovanou theolog. literatuře národů slovanských. Řídí dr. Frt. Kryštůfek, dr. J. Tumpach, dr. A. Podlaha. Roč. 49., č. 1. Vychází 10krát za rok s přílohou „Slavorum litterae theologicae“ čtyřikrát v roce. Předplatné 9 K. Expedice v kn. s. knihtiskárně v Praze 190-I.

Museum. Časopis boboslovců československých. Pořádá Fr. Kunka. Nákladem „Růže Sušilovy.“ Roč. 43., č. 1. Dopisy a zaslíky zasílají se na pořadatele Musea v Brně, Alumnát.

Ve službách Královny. Věstník mariánských družin českých. Roč. I., č. 4. Řídí P. Frt. Zák T. J. Nákladem Mariánské družiny mužů a jinochů v Praze. Roční předplatné pro sodaly a sodalky 120 K, pro ostatní 150 K.

Česká žena. Časopis věnovaný česko-katol. ženám a dívkám v Americe. Vydává Český literární spolek v St. Louis jednou měsíčně. Roč. I., čís. 2.

■ Světoznámé lomnické ■ ■ „suchary“ ■

vyráběny z horakého másla, jsou pro svoji výtečnou chuť velice rozšířeny. Suchary možno uchováti bez nebezpečí, že na své jakosti utrpí a zasílají se v každém množství jen dobírkou.

■ Petr Vinklář, ■

■ první výroba lomnických sucharů ■
■ v Lomnici nad Popelkou, Čechy. ■

■ Suchary moje uznány jsou v místě za nejlepší. ■

Novinka! Novinka!

K vínu, čaji a kávě

zkuste

České cakes „Salvo“

výtečné výživné zákusky, velice lahce stravitelné.

Balíček 50 h, větší 80 h.

Zásilka 5 kg obsahuje 85, větších 20 balíčků a zasílá se franko — franko se srážkou 10%.

Dr. St. Rejthárek,

Král. Městec.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému dachovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nalezájících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaillie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva v různých úpravách od K 370

Křesla honpaci od . . . K 20—

Křesla ku psaní od . . . K 9—

Křesla na šroubu od . . . K 19—

Sedátka na šroubu od . . . K 12—

Stojany a věšáky z ohýbaného dřeva od K 20—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších

nabízí velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřichská ulice 1.

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1906. Londýn 1905: Zlatá medaile.

Videa 1906 Zlatá medaile. Antverpy 1906. Zlatá medaile. Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uz. z. i. které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“
akceový svítkárna a veskárna v Kl. B. leslaví.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla s vranou obnosem K 30.000.

Kupte si

brožuru:

Vlastenectví . . .

v duchu křesťanském

z pera biskupa
: A. EGGERA :

Stran 40. — Cena 8 hal. Při hromadných objednávkách velká sleva.

Objednávky vyřídí administrace „Časových Ůvah“ v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidněji koupíte
v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleútojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyevého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Založeno r. 1860.

Vyznamenan státní medailí.

Veleútojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob se stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejsofistikovanějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevní slohu. Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodatí veleútojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni zlatem na ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasláno jen poselstvem.

Vzorky, rozpočty, náčrty i hotové zboží na ukásku franko se zašlou.

Chcete-li kostelní nádobu možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čistých uznání po ruce.

Prosím veleútojn. duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru záveď domácímu.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení odměnami spořitelny atd.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařenišť

24krát24 cm po 11 h	10 kg tmele sklenářského
24krát26 cm po 12 h	za 2 K.
24krát30 cm po 14 h	Sklenář. zaručeně vyzk.
26krát26 cm po 18 h	diamanty kus za 5 K.
26krát30 cm po 15 h	Dodáním
30krát30 cm po 17 h	kamkoliv drahou.
30krát32 cm po 19 h	

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

MOSAIKY

skleněné

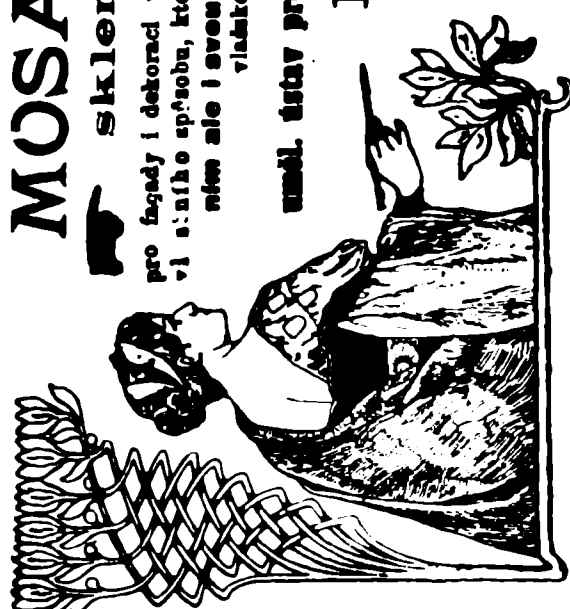
pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlnitěho způsobu, které nejen vzezření ale i svou lástí předčí mramor vlnitě, hotoví

uměl. ústav pro malbu na sklo

B. Škarda,

Brno.

liop. št. pro chrám, nová okna, lustrův bezplatně.

Atelier sochařsko-řezbářské
pro práce kostelní

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, křticů, rámu atd. atd.

Opravy a obnovuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a cenník zašlou se zdarma a franko a požadují se naspět jen tenkrát, nebylo-li nic objednáno

Velkorestaurace Choděra-Vacek

*** V PRAZE, ***

na Ferdinandově třídě

jest stálým destaventěkem
hostů z venkova a depe-
renčí se jim co nejlépe.

Postní pokrmy vždy jsou
pohotově.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

dostati se levně
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Kupte si a rozšiřujte!

Právě vyšel důležitý, valice poučný spis

Z domácnosti sociálních demokratů

(řada III.)

Vyšlo jako 10., 11. a 12. číslo tohoto ročníku „Časových Úvah“.

OBSAH:

I. Úvod str. 1. — II. Sociální demokraté a náboženství, str. 9. — III. Československá sociální demokracie, str. 21. — IV. C. k. sociální demokracie. — Její poměr ku vládě a anarohistům, str. 27. — V. Budoucí stát, str. 35. — VI. „Tajná“ všeobecné hlasovací právo, str. 44. — VII. Ve službách z. d. str. 51. — VIII. „Volná lástka“ a mravy soc. demokratů, str. 59. — IX. Starost soc. demokracie o dělnictvo, str. 67. — X. Soc. demokraté a střední stavy. — XI. Doslav, str. 89. Ještěže již první dva díly setkaly se s takovým úspěchem, že bylo nutno pořídit brzy nové vydání obou, doufáme, že tento III. díl, zpracovaný a velikou péčí, bude uvítán s horlivostí ještě větší. Všecko zpracováno na základě nej-spolehlivějších pramenů.

Stran 96, cena pouze 24 hal.

Při hromadných objednávkách značné slevy
Pro křest. sociály nutná příručka.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

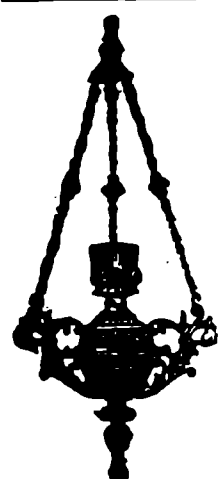
dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Velebotojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučený parčík speciálně na kostelní náčiní, dovozuje i doporučení svůj bohatě zásobený sklad ve vlastní dílně různé pracovních kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a je v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, návrhy neb ceníky franko. Na veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejtukostnějšího. Chudším kostelům dle va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované výrobky bezcenné. Vše posílám již poštou.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvk, keberů a kevevého náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrazkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyzkoušuje.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bělidla na trávníku září čistotou dříve nikdy nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Král., a nikdy již bez něho práti nebude, neboť ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretského chrámu Páně.

Na ukásku posílám vše franco.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stílní osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vázavosti ku definitivní objednávce.

Neúčtují veřejně i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Nejlevnější a nejvýhodnější

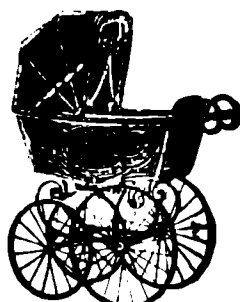
dětské vozíky

a velkovýroba firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Právě vyšlo číslo I. Časových

Úvah s pojednáním

O duši lidské

z pera J. Bělina.

Autor na základě francouzských a polských pramenů pojednává o důležitém problému tomto se stanoviska filosofického-náboženského. Ačkoliv práce Bělina je přesně vědecká, podána je přece formou srozumitelnou a populárním slohem. Úvaha o duši lidské náleží bez odporu k nejlepším publikacím, které dosud ve sbírce „Časových Úvah“ byly vydány a nechybujeme tvrdíce, že dosud nebylo vůbec v jazyce českém vydáno dílo, které by vědecky a ve stručném srozumitelném rouše probralo otázku za dnů našich tak palčivou. Práce Bělina bude vhodnou pomůckou duchovenstvu a nepostrádatelnou příručkou našim organizacím.

Obsahově cenný spisek na 36 stranách stojí pouze 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy. — Objednávky vyřizuje obratem

Administrace „Časových Úvah“ v Hradci Král.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církv. obrazů

Praha-Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

doporučuje velebotojnému duchovenstvu všestranně uznávané kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křížové cesty, postní obrazy atd. na plátně, plechu, v uměleckém provedení, v cenách nejlevnějších.

Obnovuji staré zašlé obrazy.

Nákresy a vzorky franko.

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů velebotojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze meze ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Užijte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

— jako výtečné —

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář

v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným záilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Ke všem příležitostem

praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísečný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr

slatých, stříbrných skvostů a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakost
o nejlevnější.

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatné na čtyři roky 2 K 50 h
na tři roky 5 K — h

V Hradci Králové, dne 22. ledna 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Prohlášení!

Podepsané družstvo, přihlížejíc ku kritickému napětí politické situace, uznává správným jednání katolických poslanců na říšské radě při prosincovém hlasování a projevuje jim svou plnou důvěru. Zadáme však, aby poselstvo katolické strany lidové vstoupilo do „Národního klubu“, bude-li obnoven, a při všech národních otázkách hlasovalo svorně se všemi vlasteneckými stranami českými. Pro otázky kulturní, sociální a politické nechť si však rezervuje plnou neodvislost, odpovídající zásadám programu, na základě jehož bylo zvoleno. V tom ohledu nechť naváže styky se slovanskými poslanci a pokusi se utvořit slovanský svaz říšských poslanců.

Výbor Politického družstva tisk.

pod ochranou sv. Jana Nepom.

v Hradci Králové 20. ledna 1909.

Václav Uhlíř, Dr. František Šulc,
předseda. místopředseda.

Dr. Fr. Reyl,
jedenatel.

Z Babylonu na Dunaji.

Bydleli pravděpodobně v pradávnu Češi na jih od Čech až k Dunaji, kde se opět stýkali na druhém břehu s Korutany. Jest aspoň pro to oprávněná domněnka, že při obnově hierarchie za Mojžíše II. jeden ze 4 sufragánů velehradských sídlil v končinách dnešní Vídně. Ale Maďaři, povolání na pomoc proti Velkomoravské říši od Němců, postarali se o něm a mečem, aby z krajín těch vymizel slovaneký blahol, takže po jich přemožení kraje ty pro Slovanstvo navždy byly ztraceny. Přes to však zůstaly některé zlomky Čechů dosud

FEUILLETON.

Mecenáš.

Máme-li na mysl Mecenáše starověkého, jenž štědrě podporoval vědy a umění a jenž neustále byl obklopen básníky, kteří jeho šlechtetnost opěvali — velice se mýlíme. Náš Mecenáš sice býval také obklopován pochlebníky, také sem tam dal něco k lepšmu, ale v pravém slova smyslu mnoho nestál o krásné umění.

Měl veliké jmění a velikou známost po dalekém okolí; nebylo divu, že sem tam nějaký učitel, úředník, redaktor slonili se v papracích jeho přiznání a dostali svůj baktiáš. Zejména když v hostinci blížila se hodina duchův a pan Mecenáš se „pěkně“ bavil, tu brzy pili přátelé na jeho řád, brzy hostinský sháněl koš šampaňského (z duchovaké továrny!) na jeho zdraví.

Ale velice zle pochopil ten, kdo přišel sbírat na dobrý účel, zejména zavázáno-li z účelu podpoření „klerikalismu“. Obchody jdou špatně, vádne to vážne, výdaje brozné — žadatel musil „odpuštění“, nebo se spokojiti se skrovnou almužnou. Ale ať se nikdo neopovázá pana Mecenáše podezřívati z lakoty! To to! Když tak byla paráda proticírkevní, jež by mohla dopáliti děkana nebo aspoň kaplana, tu pan Mecenáš nešetřil. Vlastenectví! Také noviny protikatolické odebíral a do hostince věšel. Ba i laciné brožurky a letáky kupoval a při parádách nechal od svých lidí rozdávat. Než, aby nebylo nedorozumění, nemyslete, že to činil pro slávu svátá! Nikolí! O takových dobrodincích nesměl věděti ani pan děkan ani kaplan, ba ani řádci, jenž by snadno věc do fary mohli donést. Penzi Mecenášovi na tom velice

po staletích v Dol. Rakousích z bývalé šupy české Vitorazské a pak při řece Moravě, o jichž poněmčení se úsilně pracuje. Vášni národnostní tedy nepředpojatý člověk přiznal by práva téměř zbytkům, jakožto archaickému zbytku, ale ovšem právo a spravedlnost k Čechům byly u Němců po všechny doby etnosti neznámou, takže již pouhá existence Čecha byla a je dosud pro ně urážkou a hříchem. Proto všude i státními zřízeními starají se o to, aby Slovany sváděli, ano i násilím nutili k bezcharakternosti a zradě na vlastním národu páchané, aby zapřeli matku svou, aby se styděli a pohrdali otcem svým.

Což divu tedy, že se vzpírá mravní cit a čestný charakter proti tomu vládou podporovanému násilí a přes útlak snaží se uchovati národní existenci v Rabšahách, v Poštorné a jinde, aby se uchovalo dědictví přes 1000 let uhájené. V Poštorné u Břeclavy byla zřízena konečně dvoutřídní česká škola Komenského a dá Bůh, že bude-li dosti prostředků, bude zřízena i jinde.

Zřízením vládního ústředí ve Vídni nutí vláda Čechy, aby ve Vídni se usazovali; vřdyt přece je nám přiznána účast ve vládě, nejsme přece otroky a proto v zájmu spravedlnosti a mravnosti má býti těmto nuceně zde bydlícím Čechům i jiným národům poskytnuta příležitost k těm výhodám a právům, jichž přistěhovaním se do Vídně pozbyli. Daně od Čechů vybrané zůstanou většinou opět ve Vídni a tu zase je to zcela přirozené, aby zase také Češi z těch daní něco měli, čili aby ve Vídni našli obživu, v té Vídni, která tyje, roste, kvete a se pyšní z mozolů našich sourodáků. Ale zase to vše žádá přirozený rozum, aby se toho přistěhovařům Čechům dostávalo bez znásilnění, bez zadání přirozených práv lidských na svobodu, národnost, náboženství. Stát je povinen svou centralisací správní, svou centralisací soudní i finanční, aby těm, které o práva doma připravil, do Vídně je jíti přinutil, aby jim tady přirozená práva byla přiznávána, aby zde měli své školy, své kostely, aby zde ve své mateřštině došli práva. Člověk přece není stroj a nemá tvář a proto mravnost a spravedlnost spořádaného státu žádá hájení statků nejen fyzických, ale i ideálních. Jestliže to stát nečiní, porušuje zákon přirozený. hřeší.

mnoho zalezelo, aby měl s farou dobrou vůli. Byl považován dokonce za dobrodince a příznivce duchovenstva. Vřdyt měl sám příbuzné stavu kněžského; co by si o něm pomyslili? Jen bezky zticha a opatrně! Ať se páni čertí, nevědouce, kdo jim to nastrojil!

Až tu jednou čerchmant způsobil mu velice nemilou mrzutost. Stojí za to, abychom ji s veřejností sdělili.

V Lomě chtěli odhalovati jakousi sochu, a jinoši z naší vesnice chystali se téměř po celou noc na tuto řídkou slavnost. Aby nezaběleli, bavili se při svitu měsíčním svým způsobem. Sem tam utrpěl plot, pomazána byla firma, odnesena psí bouda — na faře dokonce vytlučena u kaplánsky okna. Druhý den se nad tímto veselím pan děkan poněkud volněji vyjádřil. Mládenci z naší vesnice byli uraženi. Zejména když Jindu Klemptřova a Honzika Pavlova přímo jmenoval!

Byla nad takovou „opovázlivostí“ veliká debatta v hostinci, již se účastnil nepozorovaně a jen tak z dálky též pan Mecenáš.

„Víte co?“ pošeptal jim, „dojděte si do Mladrova k panu doktorovi Právěvysokému, aby vám napsal žalobu pro urážku na cti!“

„Ale kde svědci?“

„O ty bude hej!“ A zase jakoby nic, vzdálil se na své místo. To bude ivanda! —

Pan doktor Právěvysoký nechtěl s takovou kriminální záležitostí nic mít, zejména když viděl, že z Jindy ani Honzika mnoho nekouká. Ale kuliferdové si pomohli. Protékli, jako že je pan Mecenáš posílá. To je arci něco jiného! Žaloba se napsí; časy jsou zlé a výdělek dobrý.

Doma pochlubili se mládenci, jak dopadli, a pan Mecenáš maul si nad tou legrací ruce. „Jen, boží, pěkně sticha! O mně ani slova!“

A — Bohu žalováno — ve Vídni tak se děje, že ideální statky Němců se tu ničí, drze šlapou nohama. Všecky strany německé — sociální demokracii počínajíc, křesťanskými sociály končíc — v tom jsou za jedno, že v Německých neuznávají plnoprávné občany a práva na ideální statky jim upírají, v čemž jim vláda jde na ruku. Pripomínám upírání českých doporučených dopisů a poukazek, chikanování úradů, Kolisko-Axmanův zákon školský, jímž má býti dovolen pouze jazyk německý jakožto vyučovací. Zvláště tento byl potvrzen vládou při školách pokračovacích za asistence českých(!) ministrů. A když si Češi pořídili soukromou pokračovací školu, pohroženo mistrům oduětím obecních objednávek, dají-li tam své učně. Tento boykot je vládě neznám — inu týká se Čechů a ti byli a jsou Němcům minderwertig — ale jedná-li se o placení, tu se i na chudinské losy z nařizení Luegra dá český text, aby Češi peníze dávali Němcům. Tu najednou jsou Češi privilegovaní. Platí tu o všech těch stranách: „Mluve s ním, když je to Němec.“

Čechům vídeňským byl by vítaným takový útlak, jakého se dostává Němcům v Praze, útlak, v němž pro hrstku Němců rozmnožených židy vydržuje se celá řada německých škol obecních, měšťanských, středních, ano i školy vysoké, kdežto my Češi ve Vídni nemáme pro svou školu soukromou ani práva veřejnosti a to za souhlasu a vinou vlády.

Tedy státní správa staví se přímo zásadně proti spravedlnosti.

Poněkud lepší je to, ale málo uspokojivé s tou spravedlností církevní. Pravda, církev jako taká nečiní rozdílu mezi národy. Ale představitelé církve jsou lidé a ti často vnášejí lidské názory do svých úradů a překážejí tak dílu Božímu. Tak zásadně v církvi v theorii dávno jest rozhodnuto pro rovnoprávnost jazyků, neboť hlavní obřady dějí se jazyky mrtvými, zpověď a kázání pak jazykem mateřským. Speciálně pro Vídeň tento spor je i prakticky v zásadě v náš prospěch rozhodnut. Tak dostávají redemptoristé 1600 K ročně z náboženské Matice, sáčej mají povinnost zpodobiti a kázati v neděle a svátky po česku ve třech kostelích a to: na III. okr. Rennweg. u sv. Jana Nep., na I. u P. M. na schodech a v Hernalsu; ale kam to stačí pro ty statisíce Čechů?

„To se rozumí, vřdyt jsme vlastenci.“

Před panem děkanem se stavěl náš hrdina do pózy člověka, jenž má útrpnost a jenž odsuzuje veliké uličnictví.

Než chyba lávky!

Přišly obsilky a jednu dostal také pan Mecenáš. Jak on? Zcela dobře. Advokát hledal svědky a pro nedostatek o své újmě vzpomněl si také na pana Mecenáše. Vřdyt mládence poslal, jestli záležitost dobře zná!

Ale na pana Mecenáše působila obsilka jako pytel neštěstí. Co to vyvedli lotři? Jaká to bloupost od toho doktora! Co si o něm jen děkan pomyslí! Kdyby aspoň při té urážce býval! Než, co platno. Marné zakročení u doktora, marné zakročování u soudu. Musil se dostaviti a stál tvář v tvář panu děkanovi, aby proti němu svědčil. Bylo mu, jako by slyšel: „J ty, můj Brute?“ Tisíc zlatých za to by dal, kdyby se mohl na tu chvíli propadnouti. Zejména hořkou bylo polůškou, když pan děkan slyšel, že jako pan Mecenáš junákům žalobu poradil. Pan Mecenáš? Jenž se tak stavěl do očí přítelem?

Z první hořkosti nadešla druhá. Advokát arci tušil, že žaloba jest jalová a rozplyne se v nívěč, ale chtěl se odškodniti. Z mládenců nic nekoukalo, poslal tedy účet 80 K na pana Mecenáše — a ten zaplatil. I to se pan děkan dověděl.

A konečně třetí nehoda. Pan Mecenáš nechá na sobě záležeti, pohyboval se vřdy ve vyšší společnosti. Jak mu tudíž asi jest mile, když ho potká nyní Jinda Klemptřů nebo Honda Paulů a hlásá se k němu kamarádky: „Nazdar!“ Přátelé se diví, nazývají to smělostí, ale pan Mecenáš div se nepropadne! Jaký Mecenáš, takový se ohřívají velikáni v papracích slunce jeho. Vojtěch Křídlo.

Proto již dávno seškupily se zbožné duše české a založily spolek sv. Methoděje, aby aspoň částečně nedostatku českého slova Božího odpomohly. (Dlouholetý členem tohoto českého spolku byl i otec bývalého ministerského předsedy Becka.) Jest však členstvo toto většinou samý dělník a řemeslník a malá jen část z inteligence a lidí zámožných. Podivné se to ovšem zdá býti, že tento spolek má nahražovat, k čemu svým úřadem jest ve svědomí zavázána vídeňská hierarchie. Pravít přece Tridentinum výselovně, že má biskup a farář znáti jazyk svých oveček. To by ovšem ve Vídni nebylo možno důsledně při množství lidí německých národností, ale bylo by možno, aby při každém větší klášterě a při každé farnosti aspoň jeden kněz byl, jenž by znal aspoň česky. Marné však volání. Jak si to ti páni při posledním soudu zodpoví, že jejich liknavosti tolik duší žije bez Boha a umírá bez Boha, nevíme.

Po mnohých obtížích dostalo se konečně spolku sv. Methoděje milostivého dovolení, aby na své konto obstarával české bohoslužby a to: I. Annagasse v 1/2 10. kázání a mše sv. (kostel francouzský), VII. Kaiserstrasse (u Lazaretů) ve 2 1/2 odp. kázání a požehnání, X. Keplerplatz v 5 h. kázání a požehnání, XII. Miggasplatz v 5 h. odp. kázání a požehnání, XIX. Brigittaplatz v 5 1/2 kázání a požehnání, Inserdorf u Vídne jednou za měsíc kázání a požehnání. Mimo to obstarává spolek vyučování náboženství na české škole Komenského. *Ačkoli tedy pracuje spolek na duchovní správy, jest od nich více méně ignorován, trpěn.* Na kostelníky, osvětlení, varhaníky, kněžím jest ročně třeba na 9000 K, což všecko shání se příspěvky a milodary (v diecési hradecké veřejná sbírka na sv. Cyrilla a Methoda). Před lety podal si spolek žádost o podporu náboženské Matice — dostal dar 1600 K a více nic. Obnovil žádost, žádaje stálý příspěvek — odpovědi dosud nedostal. Snad teď by mohl pomoci J. Exc. ministr Kanera, aby žádost byla příznivě vyřízena. Před 4 roky hájila se vídeňská Konsistoř v ordinariátním listě, jak jest o české bohoslužby postaráno; jen že úmyslně zapomněla připomenout, že přes její hlavu s kapes českých dělníků.

Spolek sv. Methoděje byl si vědom, že koná dílo záslužné, bohumilé, ale také vlastenecké; proto poslal provolání a prosbu před lety všem českým denníkům. „Čech“, „Hlas Národa“, „Hlas“ vyhověly, ale *Národní Politika, Národní Listy a Lidové Noviny hořlivě provolání do koše.* Vlastní krev zachovala se tedy k Čechům vídeňským právě tak, jako Němcům.

Ale spolek sv. Methoděje neklesl na mysli. Chtěl mít svůj dům Páně, jako mají Poláci, Francouzi, Maďari, Italové, Rusíni. Chtěl koupiti klášter na Rennwegu. Ale 1.000.000 bylo mnoho peněz. Kdyby tak zvané vlastenecké kruhy nebyly raněny slepotou, sehnaly by peníze, poněvadž se nabízel ke koupi klášter s velkou zahradou — stavebními to místy. Tedy byl možný i finanční efekt. Konečně byl po dlouhém uvažování a s mnohým strachem klášter s kostelem koupen a tak zajištěn českému Božímu slovu vlastní stánek. Štěstí, že se to stalo, nebo brzy potom zemřel J. M. Magr. Horný, štit Čechů před úřady církevními, a těžkou nemocí stížen byl J. O. hrabě Harrach, záštita Čechů před světskými pány. Zahrady převzala Vídeň, za kostel a klášter požadováno a zapláceno bylo 520.000 K. Sám hrabě Harrach dal 100.000. Dluh zůstalo jednotě 236.000. Slušná to částka, ale Pán Bůh má víc než rozdal a proto doufají katoličtí vídeňští Čechové, že s pomocí Boží bude ten dluh udolán.

Duši katolického ruchu je kons. rada a katecheta T. Bláha. Po maturitě žádal do brněnského alumnátu. Byl však odmítnut pro tělesnou vadu; má jednu nohu kratší. Studoval tedy v letech 1865—9 klassickou filologii, byl pak suppletem v Brně, professorem v Meziříčí, vychovatelem princů Windischgrätzových, načež teprve splněna byla jeho ideální touha, že byl přijat a vysvěcen od kard. Fürstenberga. Po 16 let je katechetou na něm. měšťanské škole chlap. ve Vídni, kde má 6 tříd I. r. 4 tř. II. r. a 2 tř. III. r. — tedy 24 hod. týdně. Každou neděli a svátek má jedno až dvě česká kázání vedle mnohého zpovídání. Je to opravdu tatíček Bláha. Jeho zásluhy jsou nesmírné. Nikdo nemůže jich oceniti. Vedle něho působí bratři Svátosti Oltářní, kteří však dosud po několikaletém působení nejsou ani do diecése přijati. Jsou trpěni. Snad až přestáhnou se do českého kostela, budou přijati a uznáni.

Ve 14 okresech vídeňských není vůbec o české slovo Boží postaráno, ač tam je Čechů velice mnoho, zvláště ve Florisdorfu. Sociální demokraté, národní socialisté mají mezi nimi se svými nevědeckými směry volné ruce. Evangelické sekty lákají Čechy českým slovem do svých sborů. Proto pomozte každý, jak můžete, k zachráně těchto duší. Kdo může penězi, pomoz penězi kdo nemůže sám, vybidni k těmto

jiné, jdoucí známé do Vídne upozorni na Jednotu a české bohoslužby a přičiň se všemožně, aby nebyly ty duše ve Vídni straceny. Budou-li se držeti Boha, budou se držeti tím déle i mateřského jazyka. Zřeteneť slověk věren té řeči, již se modlí svůj Otčenáš; přestane-li se ho modliti, půjde brzo při prvním sobeckém prospěchu proti svému rodu.

Nedejte tedy dle sil svých zahynouti nám ni budoucím!

Adresa pro příspěvky: Dp. Tomáš Bláha, kons. rada a český kazatel Vídeň III. Rennweg 8.

Dopis z Prahy.

J. Pelcl kurátorem závodu Bedřicha Kočího. V několika minulých letech způsobil v knihkupeckém světě českém v Praze značný rozruch nakladatel B. Kočí, jenž založil závod na vydávání „levných“ knih a uměleckých děl, aby prý čelil stávající drahotě knih. Také ji „čelil.“ Vydal díla, která za několik měsíců po jich vyjití prodával za pětinu, ne-li desetinu jich původní ceny, ba přidával je jako nádavkem kupujícím, kteří koupili za korunu některý z jeho tiskopisů. Poněvadž v Čechách možno s velkým zdarem a vtipně těžiti z mrtvol, činil tak i pan Bedřich Kočí, vydávaje spisy Tylovy, Rubešovy, Palackého, za něž mimo papír a tisk a mimo barnumské inseráty v novinách nebylo nutno zaplatiti ani haléře. Nejvíce měl B. Kočí na mysli těžiti ze spisů a la „Krása ženského těla“ a pod, jež lačným zrakem mladého světa poskytovaly žádoucí potravu. Poněvadž pak tisk a papír jsou věci drahé, stával závod B. Kočího v placení pozadu, neboť v novinách „inzeráty nutno platiti hotově napřed.“ Barnumský rozmach závodu, dryádnická reklama a humbug s časopisem „Národní Obzor“, jenž jako denník měl zabíti na jeden ráz jiné časopisectvo, měly následky, jaké se vždycky dostávají v podobných případech, když se staví na písku a bez základů — došlo ke katastrofě, a sice dříve, než-li se někdo nadál: firma zastavila platy. V humbugu narozený „Národní Obzor“ přeměnil se v týdeník, jenž řízen pověstným Horkým „bojuje za pravdu proti tmám —“ a kde může, snižuje význam náboženství a osvědčených mravních zásad.

Když selhal fantastický pokus, „aby milionový závod Bedřicha Kočího stal se majetkem národa“, když 100.000 jednotlivců služí po 20 korunách (1), kterýžto zvláštní plán vyšel z hlavy vydavatele „Rozhledů“ a soudruha Horkého Josefa Pelcla, jenž seesměšňoval „Národní Politiku“, psal proti ní v „Rozhledech“ a pak se jí nabízel za spolupracovníka, jímž také se vlastně stal, jak některé věci v tomto listě otištěné svědčí — stal se Josef Pelcl — slyš to, světe — kurátorem závodu Kočího — Konsorcium věřitelů poslechlo, pan Josef Pelcl je u cíle, a jako byl dříve náramně maličkým, tak jest nyní náramně velikánským pánem, pravým demokratem.

Josef Pelcl — „milostpán“ mu říkají slušně — nikomu v závode, byť byl úředníkem nebo zřízencem nad Josefa Pelcla starším, neřekne již „pane“, jak se velkým cítí; jen rozkazuje: „Ten a ten ať přijde!“ Josef Pelcl také nikomu v závode nepohládne do očí — Rozkazy vydávaje, hledí na špičky svých bot, jako kategorie jistých pánů, kteří sami se diví, jak velkými se stali.

Kurátor Pelcl na jedné a na druhé straně Horký — tam to dopracoval „závod na zlevnění české literatury“ —

* * *

Jak se v Praze sadávají hostinské koncesse. Jakým způsobem možno v Praze nabýti hostinskou koncesii, o tom dalo by se psáti stále a velice mnoho. Chvalně známou v tomto oboru jest firma známého záchrance úspor, pověstného správce Littengrúna, dra Karla Černo-horského, jehož sláva Kestránkovštinou hodně sice pobledla, jenž však přes to všechno jest velmi vlivným činitelem na Staroměstské radnici. Ačkoliv jsou ministerské nařízení, že koncesse mají býti udělovány jenom v těch případech, kde jeví se toho zvláštní potřeba, jsou v Praze přece koncesse udílěny šmahem. Jest nutno prohlásiti, že dají se to hlavně v případech, kdy jde o koncesse „otců města“, čili městským radním a obecním starším, kteří jsou v kompromisu. Zejména když takový pan obecní starší míní dům výhodně prodati, tu jest jeho první starostí, aby měl v něm koncesii hostinskou. Radní, jenž za svůj mandát má co děkovati úřednictvu na Novém Městě pražském, má za zetele advokáta. Pan ať jest členem sdružení obecních starších strany slobodomyslné, tak sv. Grošovec, a není nikdo postrádán, kde v komisi jedná se o nějaké obecní dodávky. Ale jednoho jest napřed potřeba. . . . Kdo chce koncesii, musí napřed se

pěkně rozhodnouti pro pivo! Bráník — Holešovice — Naše? —

Po rozhodnutí, pro které pivo, vše pak již jde dále svým chodem. V komisi obecní zasedají akcionáři těchto pivovarů, kteří se potom toho „ujmou“, ať to prosadí. Nedělá jim to žádných obtíží. Jednou tomu, podruhé zas onomu. Aby každý něco z toho měl, odpouští se alibiti „otci města“, panu staviteli který v komisi zasedá, že mu bude zadáno upravení místnosti. Pak vzájemnými ústapky rostou výčepy v Praze jako houby po dešti, páni obecní starší stávají se zámožnými a jich domy, resp. jich známých v ceně stoupají. Až na fidele výjimky pivnice a výčepy obyčejně se nendří a zajdou záhy po prodeji domu. Kompromisování při udělování živností hostinských jednou Praze velmi špatně se vyplatí.

Obrana.

Proti pověrobným modlitbičkám a různým „nebeským psaním“ jak katolický tisk tak duchovenstvo naše dosti se naprotestovalo. Ale marno všechno! Jízliví zákeřníci, kteří by nejraději viděli v lidu katolickém skutečnou pověru, aby mohli hodné spílati církvi, sami takové modlitbičky skládají a tajně rozestírají, aby pak v listech svých mohli s odporným farizejstvím lháti, co prý katolíci lidu dávají.

Jsou také knihtiskárny, které beze všeho stádu tisknou různé náboženskáfaké vymyšleniny, které se pak po jarmarcích prodávají. Známá jest v té příčině tiskárna V. Augusty v Litomyšli. Právě nám zasláno od jednoho kněze k nahlédnutí „Psaní od Panny Marie“, v kterém jsou vymyšleniny snižující hluboce náboženství naše. Mimo jiné v brožurce té čteme: „Tato knížka, kterouž psaním jmenujeme, jest na rozkaz pána Ježíše Krista vystavená (anebo na rozkaz ziskuchtivého spekulantů?) . . . Tato kniha pochází z poručení Božího . . . Pán Ježíš pravil sám: „Vlastními rukama jsem sepsal tato slova . . . kdo ji čísti počne, ať ji požehná znamením svatého kříže . . . byla nalezená pod jedním olivovým stromem (kde?), kdo by se ji chtěl dotknouti neb čísti, sama se otevře a v ní bylo psáno: „Já, Ježíš Kristus . . . já poručím vám křesťané . . . Já vám dám vědomost nejmilejší křesťané . . . tato knize žádnou viru nedá, ten je věčně stracen a nebeskou radost na věky nespasí“ . . . atd. Tolik pouze na ukázkou citujeme i s pravopisnými chybami, jimiž se ten šmejdi jen hemží.

Taková tiskovina snižuje a uráží náboženství víc než neomalené protikřesťanské pamflety socialistické. A o konfiskaci přece postaráno není. Když některý socialistický list sprostě se vysmívá našemu náboženskému přesvědčení, konfiskační aparát obyčejně jest v klidu. Jakmile by však chtěl katolický list na ukázkou zloby nepřátelské citovati jako odstrašující příklad takový některý výpadek, jest již skonfiskován. Tudíž bez závadý takový útok projde, chce-li vzbuditi protikřesťanskou jízlivost. Jestliže však se otiskne s případnou kritikou a odsouzením, tudíž nikoli s protikřesťanskou tendencí, už jest starostlivě postaráno, aby světla deního nespasí. Podivná starost o nedotknutelnost citů náboženských! A co zaslouží dokonce takový podvodník, který se snaží k váli svému zisku nebo z jízlivosti mražditi mozky náboženskáfakými vymyšleninami? Na takové bezectné matení duší by měl býti přisněnější paragraf než na padělatele peněz a velké zloděje.

Do humoru se nutila „Osvěta 1.“ nad zprávou naší, sdělující, že lurdský zázrak stane se ve Francii předmětem soudního šetření. Nuže, nyní dopovíme, jak soud dopadl. Onomu poraněnému venkovskému bylo přiznáno od živnostenského soudu odškodné 8000 fr. Když však zaměstnavatel seznal, jak se čeledín v Lurdech pozdravil, podal odvolání. A jak rozhodl zcela neklerikální soud? Uzal čeledína Alliauma za tak dalece vyhojeného, že mu prozatím přiznanou rentu na úraz snížil se 8000 na 3000 fr. „Frank. Zeitung“ (do níž sám Masaryk psává), uveřejnila ten případ z „Revue psychologique“ s podotknutím, že prý Lurdy budou přistě prohlášeny za sanatorium pro různé úrazy. Tak tedy tvrdí kruhy nekatolické. Sám slavný francouzský lékař dr. Charcot, který svým smýšlením nebyl katolíkem, prohlásil za vhodné poslati některé nemocné do Lurd. Ovšem se svého stanoviska přičítal úspěšný vliv Lurd prostě sugesci, ale nespílal sprostě Lurdům jako listy nevěrecké a evangelické, nelhal tak drze, jako Zola, který byl jasně z nepoctivého lhaní o lurdských zázracích usvědčen.

Jak rozumějí v rajchu pořádku. V meklenburské Střelici buršáci stropili výstřednosti. Proti nim zakročily úřady rázné; rozpustily provinivší se studentské spolky a zakázaly jim nositi barevné čapky. V rajchu

jeon skrátka toho náhledu, že se má každá neuváženost, každá flamendrovská výtržnost pokárat a zamezit. V Praze však jinak. Tam buršáci za potlesku „Tagblattu“ flamendrovskými výtržnostmi manifestují a reprezentují německí. Ubohé německí, které z nedostatku silných česť snaží se jeviti život aspoň vysíláním nezralých (z polovice židovských) mladíků na silně frekventovaný chodník, kteří hulákáním projevují, že matka Germanie posud má v Praze několik dětí!

Politický přehled.

„Bum!“ je nezmar, opět žije, žije a chrání ho policajtské klobouky a četnické piketážky. Buršáci vyvolali v neděli svým provokativním chováním opět nové výtržnosti, při kterých muselo se zakročiti se zvláštní rázností. Němci chystají se náležitě k zasedání říšské rady, která v tomto týdnu svolána byla. Čhtějí vši mocí vzbuditi zdání, že oni jsou utiskováni, že oni jsou obětí národnostního záští. V říšské radě jednati se bude o 21 pilných návrzích, mezi nimiž jsou návrhy o národnostních konflikttech v Praze a Lublani. U většiny návrhů se ovšem už předem předpokládá, že v případě potřeby budou odvolány. Myslíme, že vláda ani nebude na tom záležet, aby byly hned odvolány, poněvadž chce vyplnit čas a dobu jednání, dokud nebude skončena národnostní anketa, která počne 26. t. m. Poněvadž rozpočtové provisorium má vláda povoleno až do konce června, potřebuje v nejbližší době souhlas parlamentu už jenom ke dvěma kardinálními otázkám: schválení annexe a kontingentu nováčků.

Ústava pro Bosnu a Hercegovinu má být vydána během několika málo měsíců a vedle toho, jak již sděleno, má dojít k volbám do nového zemského sněmu. Bosenský zemský sněm bude čítati 90—100 zástupců, při čemž podmínky pro aktivní a pasivní volební právo budou podobny těm, které jsou také ve volebním zřízení a jiných rakouských zemských sněmů. Volby budou rozděleny dle kurií konfesijských, při čemž budou také zastoupeny na zemském sněmu současně i národnosti. Dle statistiky z roku 1895 bude poměr hlasů katolických k mohamedánským a orthodoxním 4:6:7, takže katolíci by měli asi 16, mohamedáni 24 a orthodoxní 27 poslanců. Na 8 tisíc židů rozšířených po celé zemi nebude moci ani býti brán zřetel. Celkem však tu budou pouze dva proudy, které budou spočívati na otázkách národnostních.

Bulharsko na místo odškodného, které Turecko žádá, chce postoupiti Turecku pásmo území ve východní Rumélii, obývané mohamedány.

V Srbsku válečná nálada neutuchá. V rozhodujících kruzích se prý smýšlení podstatně povážlivě změnilo a nabyly prý tam převahu úmysly krajně válečné. V neděli povolání byli pilnými telegramy do Bělehradu všichni velitelé divízií. V pondělí odpoledne se tučila se válečná rada v ministerstvu vojenství, které předsedal ministr vojenství Živkovič. Faktum válečné porady bylo, že žurnalistům odepřely se veškeré informace a že ministr vojenství nařídil urychlení různých dodávek vojenských a zapověděl prodej knih, kteří byli k válečným účelům konskribováni. Smýšlení lidu v hlavním městě i také všude na venkově stává se následkem podpalujících řečí korunního prince a vérolomného prý chování Turecka vždy podrážděnější, takže král Petr dostává výhrůžné dopisy, že bude zabit jako král Alexander Obrenovič, neodhodlá-li se k ráznému vystoupení proti Rakousku. To, že by Srbsko žádalo nějaký pruh země mezi sandžakem novopazarským, aby tím způsobem bylo docíleno spojení s Černou Horou a mořem, není oficiálně známo. Jsou to pouze dohady některých politiků, jak by se mohlo předejít válce. Pruh země byl by asi 65 km dlouhý a 35 km široký. Jen aby se pak Srbsko a Černá Hora v případě mírného řešení nepopraly o něj!

Správce ministerstva veřejných prací podal poslanecké sněmovně vládní předlohu o změně všeobecného zákona z r. 1854 k ústavě projednání. Podstatným obsahem zákonné osnovy jest zrušení tiskářské svobody, pokud jde o ublí a vyhrazení tohoto nerostu státu.

Právě tak, jako my bojujeme za národnost v Čechách, bojují též naši slovanští bratři Chorváci a Slovinci. Do městské rady Lublaňské vysílali bade zemský prezident vládního zástupce, jehož první vystoupení a hájení jednání zemského prezidenta při krvavých událostech v září vyvolalo prudký odpor a starostovi Hribarovi byla pak vyslovena důvěra.

V pondělí dne 18. ledna byl na guvernéra rjeckého hraběte Naka učiněn atentát. Když vrátil se autemobilem z výletu do Opatje, vypálila neznámá osoba poblíž Cantridy na něho ránu z revolveru. Kula zasáhla chasenkou rukáv. Útočník prchl. Na udání guverné-

rovo zahájeno bylo vyšetřování. Guvernéř nebyl vůbec ranou zasažen.

Ústřední rada zemědělská měla dne 19. ledna svoje sezení. Během jednání podal profesor vysoké školy zemědělské, dv. r. Gutenberg návrh, aby vláda věnovala určitý obnos na zřízení zemědělského musea při vídeňské vysoké škole zemědělské. Dr. Viškovský poukázal na nutnost náležitěho vypravení vysokých škol zemědělských, hlavně zemědělské fakulty při české technice v Praze a učinil návrh, jímž se vyzývá vláda, aby také náležitě vybudovala zemědělské vysoké školství slovanské, zvláště českou vysokou školu zemědělskou v Praze a v Brně.

Hrabě Julius Andrássy byl přijat císařem v audienci, jež trvala plnou hodinu. Odpovědně konferoval se zahraničním ministrem baronem Aehrenthalem a o 5 hod. vrátil se do Budapešti. Předmětem konference bylo stanovení lhůty ku projednávání volební opravy uherské. Výsledkem porad těchto bylo vůbec odročení projednávání volební opravy na dobu pozdější, která však stanovena nebyla.

Kor. Centrum sděluje z pramene úplně spolehlivého, že je vládou rozhodnuto nepředložiti zákon Axmannův o výhradném právu němčin jako vyučovací řeči k císařské sankci. Za důvod vláda uvádí, že usnešení to odporuje státním základním zákonům a říšskému zákonu školskému.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 18. ledna. Běže se na vědomí, že okresní výbor souhlasí s návrhem roční těžby v obecních lesích Královéhradeckých pro rok 1908—1909. — Účty drobných vydání za rok 1908, předložené farním úřadem Pouchovským, zašlou se c. k. okresnímu hejmanství se žádostí za povolení výplaty jich ze zádušního jmění kostela sv. Pavla tamtéž. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 11. ledna 1909 byl vzat na vědomí. — K žádosti c. k. krajského soudu navrhnout se městskému zastupitelstvu za přičinou doplnění knihy pozemkové pro kat. obec Hradec Králové 2 důvěrníci. — Žádost p. Ant. Vokala za koncesi kavárenskou pro dům čp. 291 postoupí se živnostenskému odboru. — Učiní se dotaz u měst Karlovu a Královských Vinohrad stran výše nákladů spojených se zřízením podzemních pissoirů. — Panu Josefu Hametovi, hostinskému, dá se povolení ku prodloužení policejní hodiny v domě čp. 249 za obvyklých podmínek. — Výměr c. k. okresního hejmanství v Hradci Králové za předložení statistiky o pohybu obyvatelstva místní samostatné zdravotní obce za rok 1908 a za předložení celoroční zprávy o činnosti obecního lékaře za též rok postoupí se p. MUDru Otakaru Klumparovi ku vyřízení. — Vzáto bylo na vědomí, že firma „Hollman, Jindra a spol., slévárna a strojírna v Hradci Králové“ uděleno bylo povolení ku živnostenské výrobě a opravě parních kotlů. — Návrh policie na provádění minister. nařízení o každodenním opovídaní cizinců hostinskými postoupí se živnostenskému úřadu. — Se sdružením architektů S. V. U. Manes se sdělí, že k žádosti jeho lhůta konkluzní na regulaci nové části města Hradce Králové prodlužuje se do 1. července t. r. — Obecnímu výboru se učiní návrh na zřízení obecní sirotčí rady. — Jedna chudinská podpora byla zvýšena.

Vánoční spěvohra v Adalbertinu. Jednota katolických tovaryšů pořádá každoročně oblíbenou vánoční hru za velikého účastenství obecenstva. Letos nastudoval p. Wünsch ml. vlastní svou skladbu, která i při reminiscencích na cizí motivy působila velice přiznivým dojmem. Solové partie světeny byly dobrým pěveckým silám. Uvádíme p. Páclta, p. Černého, na jejichž bedrech spočívala tíha celého večera. Velmi zdařile zhostili se svých partí al. Štalmachová a Fábrová. Zdařile vedli si párové: Hostýnek, Šalanda, Malý, Česák a Pech, jehož basové sólo zvláště se samlovalo. Slečna Náhlíčková přes patrnou hlasovou churavost přece podala znamenitý výkon. Sbory držely se statně a orchestrální průvod, provedený vybranými silami hudebního kroužku, tlumočil věrně krásy hudební skladby. Představení potčil svou návštěvou J. Exo. adp. biskup dr. Doubrava a nadv. opat Schachleiter z Prahy, jenž téhož dne náhodou v Hradci meškali. Vedle toho celá řada vzácných hostů a veliký počet obecenstva, zejména mládeže, naplnila dvoranu Adalbertinu.

Valná schůze „Charity“ v Hradci Králové. V neděli 17. t. m. pořádá spolek „Charitas“ valnou schůzi za přítomnosti 50 členů. Schůzi zahájil předseda spolku p. dr. Rojl strážník řečí, v níž dokazoval, že „Charita“ během 8 měsíců rychle vytvořila se v jeden z nejvzácnějších spolků hradeckých, neboť čítá přes 600 členů a poskytuje za členský příspěvek 2 K v případě úmrtí 1.200 K. Po stručném slovu člen zápisník ustavující valné schůze zminěného roku, v němž bylo vzpomínáno zásluh těch mužů, kteří o založení spolku se přičinili. Jsou to pp.: dr. Rojl, Jan Černý, V. Medek, A. Fajt a

V. Jencovský. Poté přednesena byla zajímavá jednatelešská zpráva, která přesnými čísly dokázala rozmach spolkové činnosti. Vypraveno bylo celkem 740 dopisů, úmrtní podpora vyplacena byla dvěma zemským členům v úhraném obnosu 1800 K. Z přijatých členů třetina jest starších než 50 let, dvě třetiny mladších. Ze členů náleží 164 stavu živnostenskému, 177 bylo žen, 29 kněží, 11 učitelů atd. Ke správě jednatelešské podotýká předseda, že výborové schůze byly vždycky pilně navštěvovány, ačkoliv mnohdy zabíraly mnoho času. Zpráva účetní, velmi pečlivě a snalecky sestavená p. účetním Černým, poskytla přehledný obraz spolkového jmění. Do konce prosince 1908 přijato na zápisném 1182 K, ročních příspěvků 592 K, úmrtních příspěvků 3168 K, na dluhích zůstalo 736 K. Veškeré jmění uloženo jest ve spořitelně královéhradecké na vinkulní knížky. Zpráva pokladní pak vykazovala v podrobnostech menší výlohy v obnosu 300 K. Když pp. revisori potvrdili správnost položek a vyslovili své uznání p. účetnímu, udělila valná schůze výboru absolutorium. Po zprávách funkcionářů přikročeno k volbě odstupujících výborů, náhradníků, revisorů, členů rozhodčího soudu. Zvoleni byli všichni odstupující výbori, což jest nejlepším důkazem, že členové chovají naprostou důvěru v činnost výboru. Valná schůze rozhodla, že zápisné v roce 1909 má se poměrně dle let zvýšiti, a to od 24 až do 30 let 2 K, od 30 až do 40 let 4 K, od 40 až do 50 let 6 K; roční správní příspěvek zvýšen na 2 K, úmrtní příspěvek nezměněn (2 K); podpora úmrtní bude se vypláceti jako dosud 2 K za každého člena. Členové budou se však přijímati pouze do staří 50 let a musí předložiti dobrosrdečné lékařské o svém zdravotním stavu, jakož i osvědčení o své mravní zachovalosti. Při volných návrzích přijaty některé doplňky ke stanovám dle návrhu výboru. Mimo to k návrhu p. Podhorského usneseno zahájit agitaci zvláštními řečnickými ve prospěch spolku a k návrhu p. Hofmana bude výbor uveřejňovati občas zprávy v časopise „Střetu.“ Průběh valné hromady byl zcela hladký a dosvědčoval, že nově založený spolek plní v plné míře naději, které do něho byly na počátku kladeny. Další činnosti voláme: Zdať Bůh!

Nový případ spály v Hradci Králové. Minulý týden onemocněl studující reálky spálov a byl ihned náležitě izolován. „Osvěta lidu“ píše, že se onemocnělý student nakazil patrně někde na venkově a že naše město věnuje veřejnému zdravotnictví velikou péči, takže odstraňuje všemožné typické příčiny nakažlivých nemocí. Zdravotní referent „Osvěty lidu“ připouští tedy možnost přenesení nákazy spály z venkova a doznává, že nelze obviňovati město z nedbalosti, ač událo se během letošní zimy několik případů spály přese všecku desinfekci škol. Odvoláme se na tento rozumný názor pana zdravotního referenta, až začne zase v návalu pokrokové borečky obviňovati Boromeum z nedbalosti v případě možného onemocnění spálov některého chovance. Dosud ovšem navzdor moudrosti pokrokového referenta neudal se ani jediný případ onemocnění ve zmíněném ústavě, ač spála v Hradci nabyla povahy epidemické. Pokrokoví vzdělanci mívají tedy také světlé okamžiky a pak plíř zcela rozumně.

Ples spolku na podporu chudých studujících dne 12. ledna v „Besedě“ pořádaný těžil se i letos vzácné přísní mnohých štědrých dobrodinců studentstva jakož i bojné návštěvě tancechtivé mládeže. Finanční výsledek plesu byl: příjem činil 1077.20 K, vydání 370.31 K, takže zbývá ku podpoře chudých žáků 706.89 K. Většími obnosy přispěli: 30 K P. T. důstojnický sbor c. a k. pěš. pluku č. 42, 25 K Jeho Excellence ndp. biskup dr. Josef Doubrava, 20 K p. starosta JUDr. Fr. Ulrich, 14 K p. K. Hubáček, lékařník; po 10 K: p. c. rada V. Colino, H. Erbeček, řed. cukrovaru, F. Fiala, řed. doč. dvor. rada prezident F. Koschin, A. Libický, řed. reálky, MUDr. Nohejl, J. Štěmcha, mlynář, K. Teubner, velkoobchodník, dále P. T. staniční voj. velitelství, Záložní úvěrní ústav, Všeob. úvěrní společnost; po 6 K: místodržitelství rada H. Steinfeld, knihkupec J. Tolman; po 5 K: pp. vrch. inž. V. Červenka, hotelier F. Holub, MUDr. V. Kracík, insp. dráhy F. Kathan, sládek J. Matuš, vlád. rada J. Novák, soud. sekretář V. Sláma, továrník K. Schulz, ředitel J. Urban, ředitel J. Vojta, ředitel dr. O. Wagner, prof. Fr. Zdařil. Těmto i všem ostatním přispíváním vzdává výbor spolku srdečný a aktivní dík.

Cyrlilská Jednota v Hradci Králové. pořádá dne 24. ledna přátelský večer pro svaz a uvedené hosty. Z velmi cenného programu vyjímáme: Dvořák: „Allegro vivace“ (slečny Václavovy čtyřruční klavír). Frimmlovy: „Piané Závěšky“ (spívá p. Jan Veverka). Solový dvojhlas: „Skrýval se měsíček“ (pí Beková a ml. Novobradská). Ze sborů zajímaví bude nová valčíková píseň dra Rud. Šetiny: „Ohlíku sami“ a veselé „Tutti frutti“. Klavír Petrof.

Z městského průmyslového musea v Hradci Králové. Čísťárna musejní navštíveno během měsíce prosince v 10 dvouhodinách 785 osob. Domů vypůjčilo si 230 osob 257 svazků knih a 987 předloh. Do okolí zapůjčeno 24 osobám 30 svazků a 561 předloha. Z okolí vzdělanějšího vypůjčovaly si poselství školy obecné.

městanské, řemeslnické a pokračovací, méně spolky a sdružení. Přespolní členové musea hojně knihovny používali, třeba někteří z nich přesídlili do Prahy, Brna, Čáslavě, Paříže a j. měst. Agenda knihovny vzdor stísněným poměrům stoupá rok od roku. Rovněž obsah knihovny se rozšiřuje a letos překročil značně 7000 svazků. Pro nedostatek místa nebudou již vykládány některé zaniklé časopisy. Nově vyloženy jsou časopisy: Neueste Erfindungen, Brdský kraj, Przemysloviec, Stavební věstník, Živnostník. Během r. 1908 nově zařadeno celkem 478 svazků, jichž seznam je v rámu nad stolem u dveří čítnárny. Přednášek v r. 1908 uspořádáno bylo 14. Účast 1932 osob. Kursa konána 8 s 313 účastníky. Členů přiblížilo se 22; celkem čítá museum 182 členů. Pro rok 1909 uchystána nová řada přednášek odborné vzdělávací, 5 kursů a několik menších výstav, zejména barevných leptů Šimonových a plaket Španielových, návrhů na rodinné a dělnické domky, české grafiky, mod. fotografie. V předvádění menších kolekcí ve výkladní skříni tržnice bude pokračováno, jakmile to jen poněkud počasí dovolí. Umístěna v ní bude nejprve nová kolekce moderních hraček hraček dle návrhu p. E. Mikanové-Urbánové, řada jejich barevných leptů, poslední nákupy pro sbírky musejní a j. Z darů, kteří v poslední době knihovnu neb sbírky obohatili, sluší jmenovati p. J. Janda, uč. spojit. zde, za dar předlobového díla „Villen-Eutwürfe“, Slav. Českou Akademii za věnované spisy, p. Frant. Plánu, knihkupce zde, za barevnou reprodukci Úprkova obrazu „Dětské procesí“ v ozdobném rámu a V. Vraného, učitele zde, za věnování 4 ozdobných dýmek.

Bezplatný kurs pro lakýrnický na imitaci dřev a lečební technologii za pomoci technické školy v Hradci Králové musea v Praze při městském prům. museu v Hradci Králové zahájen bude dne 8. února o půl 2. hod. odpo. v čítnárně musejní. Vyučování bude po 14 dnů vždy od 1—7 hod. večer. Přednášky lečební odbývají se budou dne 11. února od 4—7 hod. večer a dne 12. února od 8—11 hod. dopol. Praktickým vyučováním v imitaci dřev vyučování bude odborný učitel p. V. Bladík. Přednášky o laci a barvách vykoná přednost chem. oddělení technolog. musea p. inž. Břet. Šelík. Veškeré potřeby dodány budou účastníkům zdarma.

Kurs kreslířský pro truhláře hodlá se svolením c. k. ministerstva veřejných prací uspořádati v březnu za pomoci c. k. stát. řemeslnické školy v Jaroměři městské průmyslové museu zde. Kurs potrvá asi 40 hodin vyučovacích. Vyučováno by bylo dvakrát týdně od 5—8 hod. več. a sice detailování, konstrukce a navrhování nábytku. Vyučování říditi bude p. arch. V. Jeřábek, c. k. profesor v Jaroměři. Kurs bude zcela bezplatný. Přihlášky přijímá ředitelství musea i knihovnik v čítnárně musejní.

O mramoru a jeho upotřebení přednášel se zvrubnou znalostí sochař p. V. Škoda dne 14. t. m. v čítnárně průmyslového musea. Přednáška byla upravena velice poutavě, takže přítomní s nemalým zájmem sledovali výklady zkušeného odborníka. S velikou pozorností prohlíželi ukázky nejkrásnějších druhů mramoru. Litujeme jen toho, že mnoho těch, které měla přednáška nejvíce zajmáti, zůstalo doma. Snad kdyby se tak důležitá přednáška opakovala, účast by byla daleko větší. — Podotýkáme, že p. Škoda započne pracovati sochu Panny Marie, která bude umístěna v kapli Rožberské. Model sochy té již p. Škoda dokončil.

Na osázení chudé školní mládeže Živnosten. čtenářské jednotě v Hradci Králové přispěly: 50 K spojitelná královéhradecká, 30 K okres královéhradecký, 25 K stolová společnost u Macáků, 20 K p. dr. Heller z Prahy, 20 K záložna královéhradecká, 15 K obec královéhradecká. Po 10 K: společnost „Svornost“, p. Teubner z Vídně, gremium zde, zastavárna zde, pravováreční měšťanstvo, Záložna úvěrní ústav, sdružení IV., stolová společnost Krákora u Černého koně, výbor Sokola.

Sdružení stavebních a přidělených živností v Hradci Králové koná svou řádnou valnou hromadu v neděli dne 24. ledna t. r. o 2. hod. odpo. v místnostech zasedací síně obecního zastupitelstva. Na pořadu jest mimo jiné též volba společenstevního posla. Písemné žádosti přijímá do 24. t. m. starosta společenstva.

Země půlměsíční slunce, divukrásná, smutná Norsko s hlubokými fjordy a drobnými ostrůvky, vystavena jest ve dnech od 23. do 29. ledna 1909 v panorámě Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží.

Dobročinná sbírka ve prospěch nešťastných postižených. Nepopsatelné neštěstí, jež velkým zemětřesením jižní Itálii stihlo, vzbudilo vřavě, kde srdce lidí jsou útrpná, potřebu, dobročinnými dary nouzi postižených zmírňiti. C. k. místodržitelské praesidium a c. k. policejní ředitelství v Praze jakož i všechna okresní hejtmanství na venkově přijímají peněžité dary pro nešťastným stíženým. Jména darů se uveřejní a dary samy budou svému účelu odvedeny.

Dary. Administraci naší k dalšímu dodání odevzdali p. t. pp.: Václav Strnad, děkan v Dobrušce, na Seyvalterův ústalek slepých dívek na Kampě v Praze 8 K, Boh. Neumann, c. k. prof.

v Ném. Brodě na dobročinný účel 8 K, firma Feigl a Bytštev ve prospěch školy „Komenského“ ve Vídni 4 K 30 h k odvolání se na vánoční insert v „Obnově“, nejmenovaný vojín 1 K na Útulek sv. Josefa v Praze.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdní řády.

Všech živnost. společenstvům. Loni usnesl se župní odbor zemské jednoty založiti místo dosavadní župy okresní jednotu, ku které náležela by veškerá společenstva v okrese. Stanovy k těmto účelům byly též schváleny a zadány politickému úřadu. Před nedlouhou dobou obdržela veškerá společenstva v okrese od zdejšího c. k. okr. hejtmanství dotazník, v němž zodpověděno býti má, zda-li to neb ono spol. s vytvořením se této jednoty souhlasí; vyžaduje si schválení valných hromad, i protokol má býti předložen. Procedura tato snad jest zbytečnou. Přihlížeje k tomu, že ve valné hromadě župního odboru účastněno bylo 14 delegátů, zastupujících většinu společenstev v okrese, každý delegát má plnou moc od společenstva za toto jednání a unesla-li se valná hromada župy na vytvoření se okresní jednoty, jednala tudíž za souhlasu většiny společenstev v okrese a stačiti má v případě tom zápis této valné hromady, který ostatně byl též přiložen. Není však cílem tohoto poučování vst. c. k. místodržitelství, které tak nařídilo; fakt jest však ten, že stěžuje se postup organizace živnostenské, ku které připojuje se dále nepochopení celé této akce se strany jistých společenstev. Každému jest známo, že schválena jest při ministerstvu obchodu říšská živnostenská rada (viz „Český řemeslník“ čís. 2. z 9. ledna 1909). Po té následovati budou zemské živnost. rady a za těmito sházeny býti musí okresní jednoty. Chýlí se k uskutečnění velká politická organizace živnost., jejíž členové (společenstva spojená v okresní jednotu) budou v nepřímém styku s ministerstvem obchodu. Živnost. spol., sloučená takto v celek, tvořiti mají kořen této velké organizace a jejím účelem bude dodávati materiál vyšším instancím (zemské, říšské živnost. radě). — Účelem této jednoty hlavně jest: Podávati správy a dobrozdání úřadům a jich orgánům dle ustanovení živnost. řádu; podávati návrhy, žádosti, rozklady, odvolání a stížnosti úřadům a sborům zastupitelským buď o sobě nebo společně s jinými jednotami nebo se společenstvy k jednotě náležejícími a to ve všech záležitostech živnostenských, zejména však v příčině zákonodárství živnostenského i zákonného upravení živnostenských společenstev raditi se společně o zájmech stavu živnostenského, upravovati jednotný postup ve všech záležitostech společenstevních, zejména v příčině účinnosti, sprostředkování práce, společenstevních pokladen nemocenských a sřizování škol pokračovacích, konati kočovné schůze a přednáškami o otázkách živnostenských a národohospodářských na různých místech v obvodu jednoty, pořádati výstavy výrobků maloživnostenských, motorů a pomůcek pro maloživnostnictvo a výstavy prací učňovských, navrhovati a zakládati hospodářská sdružení, zejména výrobní a nákupní družstva atd. Jest tudíž pole působnosti této jednoty velice dalekosáhlé a blahodárné, bude-li se svědomitě prováděti, a bude na přístím představenstvu této, aby se práce, přikázané mu dle stanov, energicky chopilo. Jest tudíž na nás, abychom tuto jednotu co možná nejdříve vytvořili; a k tomu účelu slouží právě vydané dotazníky od sl. c. k. okr. hejtmanství společenstvům zaslány. Necht každý představa, pokud k tomu valnou hromadou již jest splnomocněn, dotazník ten neprodleně vyplní a zašle; pokud není, necht neopomenouti do valné hromady, které se právě nyní odbývají, sobě souhlas od této zaslati; necht není jednoho spol., které by tak nečinilo! V příčině příspěvku nebudete úskořsi! Nelitujte vydati nějaký ten halibet ve prospěch vlastni; ten příspěvek nebude asi větš, než jaký dosavad zemské jednotě odvádíme, o čemž se ostatně usnáší každý rok valná hromada. Pohledme na dělnictvo, které platí tak veliké příspěvky; dle toho světají též jeho organizace. Lec.

kteří z vás jako dělník platí též velké příspěvky svazu, avšak jedná-li se o placení na organizaci živnostenskou, tu sice vše dobré, ale skutek utek. Protož vzhůru k obranným činům!

Odchod řeholnic z pardubské okr. nemocnice. V měsíci dubnu odejdou řeholní sestry z pardubské okr. nemocnice. Posud neznámo, kdo nastoupí jejich místo. Protože tu a tam se předatřají zcela jiné důvody jejich odchodu nežli skutečné, podotýkáme znovu, že jen *bestátní a hrubé sacházení* s nimi dalo jim nezvratný podnět k opuštění nemocnice. A prosím, to všecko — velká práce a utrpení — za 10 K měsíčně pro jednu sestru. K tomu všemu se ještě vrátíme a ukážeme ty rudé buržoy v papracích Röntgenových.

Zvláštní dar neznámé dámy pro „Kostelíček“ v Pardubicích. Před nedávným časem obdržely ctihodné sestry v okr. chudobinci v Pardubicích, které mají zároveň tamější „kostelíček“ v opatrování, poštovní zásilku ze Slaného a v ní zvláštní dárek s přípisem podepsaným „A. F.“ Zásilka obsahovala cenné, bílé hedvábné, svatební šaty s dlouhou vlečkou a přiložený dopis zněl asi takto: Zaslám k upotřebení pro vás kostelíček a prosím zato o vzpomínku v modlitbách za nešťastnou duši A. F. Ctihodné sestry s povděkem přijaly zvláštní zásilku a určitě splní prosbu dotyčné neznámé. Z hedvábné látky velmi ještě zachovalé daly ve svém mateřinci v Budejovicích zříditi pěkně zdobený ornat s příslušenstvím, krásné malované antependium a pláštík na ciborium. Neznámá by jistě pocítila blahou radost z toho, kdyby nyní přijdouc do útulného „kostelíčka“ spatřila tam své krásné svatební šaty proměněné v tak nádherná roucha bohoslužebná.

Nového Bydžova. Jako každoročně zavítala i letos k zimnímu svému pobytu do našeho města vysocectná paní Karla Klazarová, majitelka velkostatku Komorova na Moravě. Pobyt této vzácné paní znamená u nás vždy řadu šlechtých skutků, vykonaných ke cti a slávě Boží a ku blahu bližního. Nový hřbitovní chrám Páně kromě velkomyslného daru ozdoben od této šlechté dámy dvěma figurálními okny a posledně jejím nákladem za 3000 K obnoven hlavní oltář děkan. chrámu Páně. Městskému sirotčinci věnovala na 20.000 K s podmínkou, aby domácí výchova sirotek světěna byla školákým sestrám, jichž obětavost a láska jediné může nahraditi sirotkům péči zemřelých jejich rodičů. Kde jaký lidumilný a podpůrný spolek, najde vždy u této šlechté paní podporu a vzácnou přízeň. Spolky na podporu chudých studujících a školní mládeže mohly by z každoročních svých zpráv velmi mnoho vypravovati o osázení chudých i o velkomyslných činech. Šťastné město, v němž sídlí dáma s tak šlechtickým srdcem! Církevní úřady ocenily šlechtnost a lidumilnost vzácné této dámy a postaraly se o jich ocenění i u papežského trůnu. Od papeže Lva XIII. vyslaná byla tato šlechtá paní s důležitým křtem „Pro Ecclesia et Pontifice“. K té šlechtnosti a obětavosti vysocectné paní velkostatkyně Klazarové je dobrým příkladem i jiným zámožným našim rodinám, aby zavládlo více lásky v naší společnosti a sociální otázka lehčeji se u nás řešila. — V neděli dne 17. t. m. byli jsme svědky utěšené slavnosti, pořádané na podnět dámského odboru místního spolku Červeného kříže. Týž den ve 2. hod. odpo. byl slavnostním způsobem odevzdán v zasedací síni městské radnice řád Alžbětin II. tr. vysoce ct. paní Anně Richtrové, šlechticně z Burgbrücken, předsedkyni místního odboru Červeného kříže a dámy svou vzácnou lidumilností široko daleko známé. Zasedací síň naplnila se již záhy před 2. hod. vybraným obecenstvem, jež s dychtivostí očekávalo příchod vzácné paní, kteréž všichni dobří lidé pro její šlechtnost upřímně jsou nakloněni. Když se pak přesně o 2. hod. dostavila, byla při svém vstupu pozdravena Bendlovým sborem „Probusen!“, jež přesně přednesl mužský odbor místního spév. spolku Ludiše a Lubora. Slavnost samu zahájila vřelým proslovem místopředsedkyně odboru Červeného kříže p. Kühnová, kteráž upřímnými slovy vítala všechny přítomné, jakož i samu oslavenku v jejich střed. Poté ujal se slova p. místodržitelský rada dr. Volkar a vyličil srdečnými slovy veškeru záslužnou činnost ušlechtilé oslavenky a připíal na prosa její řád sám. Vzácná paní sřejně dojala děkovala pak všem za sympatie touto oslavou jí projevené, řádaje zároveň, aby přítomný p. místodrž. rada tlumočil její dík ke státním nejvyšším trůnům. Jméno odboru Červeného kříže vzdala pak ještě jednou všem přítomným deputacím a spolkům povinný, upřímný dík pokladní odboru p. Burškové. Šlechtá oslavenka přijala pak blahopřání městské rady novobydžovské z úst náměstka p. Peřiny. Blahopřání chudiny, kteréž přednesli jadrnými slovy dva prostí dělníci, poháulo jak oslavenku tak i téměř všechny přítomné až k slzám. Sborem „Krásný můj kraji“, předneseným bezvadně, byl zakončen slavnostní akt. Velečtá paní přijímala pak od přítomných gratulace, kteréž nebraly konce a misty měly svou srdečnost velmi pohnutý ráz. Byliť tam mezi gratulanty mnozí, kteří dovedným rukám šlechté paní mnoho vděčí. Slavnosti účastnila se městská rada, deputace všech místních státních a samosprávných úřadů, všech místních

školy, duchovenstva a mnohých spolků. Omluvenky a blahopřání zasílaly mnohé vynikající osobnosti, mezi nimi též Jeho Excellence B. M. Dr. Josef Doubrava. „Bůh Vám žehnej a dej k Vašemu řádu mnoho štěstí a zdraví za všechno, co pro chudý lid činíte“, tak Vám přáli, šlechta a paní, prostí lidé práce. Též i my, vzácná paní, za všechno Vaší lidumilnou činnost ze srdce Vám přejeme!

Z Čáslavě. Obecní zastupitelstvo svoláno bylo poprvé v novém roce na den 15. ledna. Na programu bylo několik důležitých záležitostí, ježebž rozluštění nesetká se na některých stranách a radostí. Byla to především koncese na novou knihtiskárnu. O věci této mluvilo se již několikrát, ale byla vždy odložena, i novinářská polemika vznikla k vůli ní, ale utichlo to brzy. Dnes ovšem již jest rozhodnuta, neboť zastupitelstvo usneslo se většinou hlasů dáti svůj souhlas a to po vývodech p. Vančury z Kalabousku, jenž vidí v novém závodu nový zdroj příjmů pro obyvatele i obec. Těm, kterým se zdá, až to tají v hloubi nitra, nová knihtiskárna počátkem nové strany a nového novinářského podniku, ukáže teprve všechno budoucnost. — Pochopitelnou sensací způsobila mezi zástupci města jediná tolika žádost, a to žáka vyznání mojí, o městské stipendium. Zebráno bylo na to, že město zřizuje stipendia pro syny svých příslušníků, a nikdo se o stipendium neuchází. Pan prof. Pokorný vysvětlil důvody této zdánlivě nevšimavosti a vdp. děkan Jos. Foltz prosadil přes odpor některých zástupců, kteří žádali, aby stipendium bylo znovu vysláno, aby uděleno bylo přece synu p. Agulára, byl i byl israelitou. Vdp. děkan dal tím nejlepší odpověď našim židům, kteří tak ostentativně podporují protikatolickou Volnou myšlenku u nás. — K rozšíření tržiště, jak již bylo referováno, zakoupeny budou domky p. Minaříka, p. Pytla a kovárna p. Rážíčky. Pan lic. theol. Fr. Kozák žádá, aby byl domek p. Minaříka postoupen evang. církvi za příčinou novostavby semináře a fary. P. purkmistr upozorňuje, že obec šla evang. církvi obci všemožně vstříc, ale za podmínek, jaké ona žádá, v jednání pokračovati nelze. Slova tato přijata budou se souhlasem všech katolíků, neboť všeobecný zájem města žádá, aby oběti šly jen k hranicím možnosti. — Souhlasu všech a jistě i vděčnosti mnohých občanů našeho města získal si p. Ant. Kruliš, že tlumočil veřejně nepřítelosti, které se dějí při kopání základů pro okr. chorobicec na býv. hřbitově sv. Alžběty. Jménem mrtvých občanů na tomto hřbitově pochovaných, když žijí k tomu mlčí, protestuje proti tomu, aby hlína byla odvážena na pole, jak to někteří rolníci činí, bez ohledu na to, že mohou být a snad jsou tam úlomky kostí. P. purkmistr konstatuje, že děje se to proti nariadení a že přisedá zakročí. Hlíny má být použito k zásepnu pod hřbitovem a kosti všechny mají být vybrány a pochovány. Veřejnost naše ráda tato slova uslyší; ale jen aby byla také vyplněna! Dnes se vidí, že myšlenka použití tohoto místa za staveniště byla pochybná, a sám podnikatel stavby se tím netají. Když bylo chybeno v jednom, až aspoň v ostatním jde vše v přímém pořádku. Rozhořčen v obecnstvu je veliké a my jako katolický list znovu to zdůrazňujeme, neboť, kdo to naposledy odnese, bude katolická věc. A proti tomu již třeba předem se ohraditi, neboť katolické nadřazené instituce nemají viny na tom, co je věcí místních dozíráních orgánů a zdravotně politických, ať policejních a co je povinností ať majetníků místa, ať podnikatele. — Pro sicilské nešťastníky. Sl. okres. hejtmanství rozeslalo provolání na sbírky pro nešťastníky zemětřesením postižené. Doufati lze, že veřejnost naše hlasu tohoto nepřeslechne.

Z Hlinska. V jednom z posledních čísel „Osvěty lidu“ promlouvá patrně opatrná hlava města s velikým sebevědomím (jak jinak, vždyť jest to pokrokář! Pozn. red.) a s hrdostí o tom, co na dráze „pokroku“ od našich pokrokářů ve správě města i mimo ni v poslední době bylo vykonáno. Pochvaluje si boj vedený proti „zpátečnickům“ (rozumíme katolíkům). Hned na to ale skuhrá, že prý nemá být veden boj osobně. Aha! Pálí ho ty mravní výsledky, jichž se mu v poslední době dostalo! S tím se už, milý pane purkmistře, musíte smířiti, že kdo chce veřejně vystupovati, musí si také nechat veřejnou kritiku líbiti. — Ohlubené plíce pana dopisovatele hrdosti se dímou při zmínce o zavedení elektrického osvětlení města, které ze samého vlasteneckého citění sadáno bylo německé firmě berlínské. — Ale o druhém velikém podniku, o naprosto pochybené kanalizaci, do níž nyní pokrokářská správa města zakopala ohromné tisíce a z níž v krátké době budou jít zříceniny, ani muk! Náš pan purkmistr si potrpí v podnikcích za jeho vlády provedených na památku desky, na níž by se v mramoru zlatem stěvovalo jeho u poplatníků bez toho až do kolikátého kolena v „libé“ paměti chované jméno. Ale jedna věc jest nám divná, totiž: že si na kanál ani desku ani podobiznu nedává. Snad myslí, že by to bylo zbytečné, když už jeho jméno v Hlinsku dostatečně svědčeno jest musem hřobového bádání v popěvku: „Kanále, kanále, už je tě na malé...“ V poslední době provedla nynější správa města dva veliké podniky: kanalizaci a elektrické osvětlení. Ale budou-li chytit opatrní otcové města město býti opravdu otcí a ne otcími, jak oba tyto podniky se neobejdou bez velkých

procesů. Z toho patrně, že ta bilance nyníjší správy města z minulou dobu není tak stěvná, jak by nám rád p. purkmistr namítl.

Z rychnovského vikariátu. (Skalecké sedmdesátiny.) Na našem vikariátu mezi tím, co někteří vld. páni se blíží již k osmdesátce oslaven dne 16. t. m. již pátý sedmdesátiník. Je jím ten, o němž by to podle už od řady let nezměněného a stále světlého vzhledu nikdo nesoudil. A přece je to pravda. Slavil své sedmdesátiny vdp. Pavel Rozínka, zámecký farář, bisk. notář, konsist. rada, kněz podle srdce Božího, miláček svého lidu i duchovních spolubratří, srdce rychnovského vikariátu. Skalecký pán je milý všem. Nahoře i dole. V paměti zámecké kaplanky na Skalce navždy bude trvati ten den, kdy pro veliké zásluhy jejího kněze návštěvou svou jí poctil r. 1905 o sv. bitmování na vikariátu rychnovském sám J. M. vrchní pastýř, náš biskup Josef. A nedávno dostalo se mu i vyznamenání od samého trůnu; byl mu udělen zlatý záslužný kříž s korunou. A jak lid okolní ke skaleckému pánu lne, o tom dalo by se podati dokladů mnoho. A to vše pro to jeho vysoce zasloužilé působení. Narozen roku 1839 ve Svinném ve farnosti skuhrovské, vysvěcen byl v Hradci Králové r. 1864. Působil po nějaký čas jako kaplan v Přepychách a pak a to již přes 40 let jako penista při zámecké kapli na Skalce u Dobrušky. Nemá kolatury žádné a přece má tu největší. Působí v celém širém okolí Skalky. — Říkával ve skromnosti své, že si vždy jen přával, aby měl svou zpovědnici, svůj oltář. Tou zpovědnicí, tím oltářem jeho stala se Skalka střediskem celého širého okolí. Za rytíře Mladoty na Skalce spěchali sem lidé z daleka a široka o pomoc. Za působení vdp. Rozínky spěchají sem mnozí pro útěchu duševní, jak dělník, rolník, kněz, tak i paní vzácná. Skalecký pán slyne opravdovou zbožností, on získává duše Bohu, víře, církvi pravou láskou, slovem otcovským i bratrským, zároveň příkladnou obětavostí. Jako kněz deficient při poměrech materiálních nevalně příznivých co pro čest a chválu Boží podnikne, jest až na podiv. Za působení svého na tiché zámecké kaplaunce rozšířil přímo stohy dobrého českého čtení mezi naším lidem. Když se u nás začalo s organizací katol. lidu, jemu to mezi jeho věrnými mnoho práce nedalo. Měl ten svůj lid zorganizovaný svým dřívějším působením. Zasloužil si v plné míře toho, aby sedmdesáté narozeniny jeho byly důstojně oslaveny. To se také stalo a sice dne 16. t. m. Ku přání svých ctitelů, jichž sešlo se deset v milém zátíší skaleckého zámku, poseřkal vdp. jubilant se má svatou k hod. 1/2. Předě má svatou promluvil k němu i o jeho zásluhách velice případně vdp. A. Kaška, děkan z Kostelce n. Orli. Po má sv. v přibytku oslavence oslovil jej srdečně vdp. J. Čížek, děkan z Dobrého, jménem duchovenstva rychnovského vikariátu. Za patronátní duchovenstvo Opocenska — ana Skalka náleží k opocenskému patronátu — řečí vzletnou oslovil jubilanta vdp. J. Řehák, děkan z Opocna. Ku slavnosti došlo mnoho blahopřání z různých stran. Ke všem těmto přípojujeme i my to všelá a upřímné přání, aby dobrý Bůh nám skaleckého pána ve zdraví a svěžesti zachoval na mnohá a mnohá ještě leta! Deus det!

Ze Žďáru u Borehrádka. Spíše se dočkáme soudného dne než toho šťastného okamžiku, aby náš drabý říd. učitel Kajetán Peiskr od nás jinak se obrátil. Máme ho tak rádi, že jsme již před dvěma roky podali k okres. školní radě v Rychnově n. Kn. 150 podpisy opatřenou žádost, aby od nás byl bez odkladu přesazen, ale marně. Páni v Rychnově mají jej více rádi než my a proto nám jej nechávají. Ale on to je hodný učitel. Před 2 roky chtěl z naší školy vyhodit našeho vp. B. Hubáčka, při čemž užil krásných, pokrokových slov: „Já vás mohu vyhodit, tam jsou dvě, marš ven!“ — Páni u o. k. kraj. soudu v Hradci Králové udělili mu za to místo odměny 30 K p.kuty a určili mu zaplatit přes 166 K útrat soudních. Ani věrný přítel jeho pokrokový advokát dr. Štemberka mu ubohému nebyl nic platný. — Neviněťko, vždyť přece tak moc panu kaplanovi „neřekl“, jen těch několik „neviněťků“ slov a za to takový trest! On jen poněkud „volně myslí“, vždyť proto nosí macešku, odznak „Volné myšlenky“. Pan říd. učitel Peiskr přeje všem pokrokovým a moderním směrům, je také přívrženec soc. demokratů a nosí na kabátu červený karafiát a také již nechal vyvěsiti na chodbě školní budovy plakát, zvoucí na schůzi socialistů. Pan školní inspektor po uplynutí půl roku to vyšetřuje, a jsme svědavi, jak to přece dopadne. Výsledek uveřejníme — bude zajímavý. Ve schůzi místní školní rady náš p. farář Vacek vytýkal p. říd. uč. Peiskrovi, že nesrovnává se to s jeho služební přísahou, aby nosil veřejně odznaky soc. demokratů a volaých myslitelů, ješto jsou to strany protináboženské a on že přisahal jako učitel Bohu, že bude děti dle zákona nábožensky-mravně vychovávat. Zle se durdil p. řídící na p. faráře; jak prý to opovržlivost omezovat jeho svobodu a chytit mu něco takového sakazovat nositi, to že si nedá líbiti. Přisahal tedy p. Peiskr, že nosí odznaky ty. My rodičové k tomu něco připojujeme; ale jen se neuboh, p. Peiskre; rozčilení nám škodí. My jsme vás neprosili, abyste k nám šel, vy, pane Peiskre, ale nás moc prosil o místo řídícího J. M.

na vás platíme a chceme, abyste ve smyslu škol. zákona naše děti nábožensko-mravně vychovával, a proto si nepřejeme, abyste před zraky našich dětí nosil odznaky stran protináboženských. My nechtíme mít se svých dětí soc. demokrata a volné myslitele, nýbrž zbožné křesťany a hodné vlastence, milující Boha a českou vlast. Ještě před nedávnem nad hlavními dveřmi školní naší budovy byl nápis: „Škola.“ Teď zmizel a místo něho je tam namalovaný „červený“ pruh. Co to má znamenat? Snad že tam je sídlo a hnízdo nějakého „rudého“? — Však rozumíme! — A teď něco jiného. Je u nás moc známý „pokrokář“. Na věrnost manželkou tuze nedrží a jsou o něm nepěkné malby na různých zdech — zejména na domku p. Krakory — a pod těmi nepěknými nápisy. Děti i velcí mají z toho náramný „bec“, což k zušlechtnění neslouží. Týž pokrokář byl nucen dáti své služce za „pláče malíčkov“ jedno sto zlatých; bylo to sice málo, ale on jí ještě pětiku utrhl a nedoplátil. Neří divu, že tu nemilujeme volných (a vlných) myšlenkářů. Zatím dosti — jindy více!

PAPÍR

dejší, obchodní a kancelářský.

Obálky, obchodní knihy

a veškeré ostatní psací potřeby ve velkém výběru má na skladě

papírnictví

František Piša

v Hradci Král., Velké nám. 135.

Pánům obchodníkům zvláštní výhody.

Knihkupectví. — Antikvariát.

Obchod s hudebninami.

Prodej obrazů.

Z Chrastocka. Odborové organizace v našem okolí nabývají příznivější půdy. Všeobecné sdružení křesťanského dělnictva přechází všechny překážky a kráčí za svojí ideou přes posměch a teror našich nepřátel. Vědomo, že kráčí cestou pravou, že v křesťanské organizaci spočívá jeho moc a uskutečnění jeho požadavků. — V měsíci listopadu minulého roku přičiněním dp. Jana Beneše založena byla odbočka českých křesťanských zemědělců v Rosicích, která nyní čítá přes 60 členů a chápe se svépomoci. Zakládá družstvo na pojišťování dobytka. Páni agrárníci nad tím žasnou, jak se mohou ti šabatovci odvážiti něčeho podobného na baště agrarismu (!). Jenže ta bašta pro samé pletichy agrární se jim bortí pod nohama. Na jedné straně lákali lid do řepařských organizací a na druhé statkáři tajně se umlouvali s cukrovary, které jim dávaly zvláštní výhody proti malým zemědělcům. Jenže ten vrábec, co seděl na mříži, byl moc prostofeký a vyštěbetal všechno. Též i v jiných obcích se zakládají nové odbočky. Výrok despoty agrárníka Hrdličky v Řestokách, který prohlásil, že kam ta černá banda přijde, všude to rozryje, nás nepřekvapil. Pane Hrdličko, dávejte si pozor, kdo ryje více a jakým právem smíte jménem celého okresu zasílati projev nedůvěry našemu poslanci a výzvu, aby se vzdal mandátu? On se ovšem nechce podříditi vašemu agrárnímu komandu. Tak rozumíte svobodě? Rád byste hrál na despotu, ale žádejte vás již nechce poslouchati. Zvláště páni agrárníci v Rosicích štvou proti našim příslušníkům, kteří jsou v obecním výboru a ve školní radě. Rádi by je odtamtud vystvali. Rozumějí také svobodě. Pamatujte si, pánové, že žijeme v státě konstitučním a ne v dobách zámeckých pánů Franců. — Pozorovatel.

Působení „Venkova“ na venkově. Měl prvé křtiny zámožný rolník z P. (z volebního okresu p. Udržala). Sám si určil den; farář proto odložil zamýšlenou autou cestu. Jako poplatek požádal farář (i s úvodem) tolik, co vždy zámožní rolníci dávají, 4 K. — Ale otec klade na stůl 2 K. Po sv. křtu farář připomíná: „Snad jste mi špatně rozuměl; nikoliv 2 K., 2 zlaté dávají takový zámožní otcové jako jste vy.“ — A nato pilný čtenář „Venkova“: „My musíme šetřit. Vždyť víte, jak nám to vaši poslanci s tím Srbkem odhlašovali.“ Dostal ovšem své 2 K. zpět. — „Venkov“ výhradně proti „klerikálům“ píše, a rolník z osady zachovalé, který sám dříve v dobrých stycích býval se svým farářem, dává se unášeti duchem politického štvraní, vší svým novinám, jichž redaktory a pisatele jak živ neviděl, a protože kleriku nosí jeho farář, musí tento pocíťti umravňující vliv agrárního tisku. Pomyslete si, že by byl farář řekl: „Agrární poslanci nabízejí, jak máš se líbit, já vám nepokřtím nebo nevyhovím vašemu přání oblečení čarů“ a podobně kdyby kněz tak přelí polítku do náboženství a „Venkov“ se to dozvěděl!

Z Ústí n. O. V neděli 17. ledna t. r. svolali důvěrníci strany katol. lidové velikou důvěrnou schůzi, na které mluvil po 3 hodiny říšský poslanec p. Václav Myslivec. Schůzi přítomno bylo asi 200 lidí, vesměs mužů, povětšinou živnostníků. Řeč p. poslance, ve které jasně vyložena taktika katol. poslanců na říšské radě v příčině hlasování o anexi Bosny a Hercegoviny, zmocňovacím zákoně, provisorním rozpočtu a veškeré činnosti jejich za uskutečnění starobního a invalidního pojištění, jakož i zásluhy a zrušení stanného práva v Praze, vyslechnuta byla s napjatou pozorností. Pan poslanec uváděl, že všechny politické činy posledních dnů plně chápe, ale vystupování českých radikálů, kteří nedovedou rozumně přemýšlet, ale za vše činí zodpovědný poslanec katolické — to počínání že nechápe. Soubhlas všech přítomných dovědčoval, že p. poslanec mluvil od srdce k srdci. Konstatujeme pouze, že lidé, daleko od přesvědčení našeho stojící, plný soubhlas s vývody p. poslance projevíli. Nás však překvapilo, že přednášku našeho zasloužilého pracovníka ve hnutí katolíků českých naši velební páni ignorovali. Nač jen se bát? Děkujeme p. poslanci z celého srdce za jeho velice poučnou a všestrannou přednášku, kterou zapasal se ústecké společnosti hluboko v paměť. Jsme přesvědčeni o tom, že slova jeho a klidný průběh schůze nezůstanou bez účinku na výsledcích živly, které se kasaly, kterak p. poslanec „usadí“. Jsme hotovi pro naši svatou věc přinést oběti všechny. Chceme jít za svými cíli třeba sami — opuštění, ale jít za nimi po příkladu pana poslance a voláme mu k brzkému uskutečnění všech jeho snah a cílů upřímně „Zdráhá!“

Z České Bělé. Dne 27. m. m. konala se v Č. Bělé agrární schůze velmi četně navštívená, na níž mluvili agrární poslanci pp. Hyrš a Šmírouš a za agrární mládež p. Chroustovský. Pan Hyrš, který měl mluvit o politické situaci, s respektem mluvil o Kristu, Vánocích, náboženství, ukázal na utlačování školství našeho v uzavíraném území, promluvil o otázkách hospodářských, které mají být na říšské radě projednány, a ostře odsoudil hlasování katol. poslanců českých pro provisorní rozpočet. — P. posl. Šmírouš mluvil krátce a rovněž odsoudil katol. poslance české pro hlasování pro rozpočet. — Místní kaplan vp. Tužín prohlašuje vůči řeči p. Hyrše, že každý poctivý Čech bez rozdílu politického smýšlení soubhlasit musí s otázkami národními a hospodářskými, jak je p. Hyrš přednesl; v otázce náboženské že jest žádoucí, aby p. Hyrš také vždy ve veřejném životě tak mluvil a jednal jako na této schůzi. Dále prohlašuje vp. Tužín, že nevýtýkalo se agrárním poslancům, že po několik roků hlasovali pro vládní předlohy nám Čechům o nic příznivější než byla předloha rozpočtu a za okolností tehdy o nic lepší než byly v poslední dny. — Hlasováním pro vládu chránili agrárníci českého ministra (tehdy ze své strany), který spolupracoval na vládních předlohách. A proto, když nyní ve vládě zasedá ministr dr. Žáček, který, jako staročech, blízký je poslancům katol., nemohou zase nyní agrárníci katol. poslancům vytýkat to, co dělali k vůli svému ministru sami. Vůči p. Šmíroušovi prohlašuje vp. Tužín, že dosti nerad se s ním veřejně utkává, když aspoň na poli národohospodářském se sblížili; ale v příčině otázky náboženské vytknonti musí p. poslanci, že katolíci našeho okresu nelibě nesli, že p. Šmírouš podepsal provolání ke schůzi v Ném. Brodě: „Proti útokům klerikalismu na svobodnou školu.“ Podrobně vysvětluje, v čem záležel návrh na zkrácení návštěvy školní do 13 let, že vlastně by dítě, kdyby úlevy odpadly, chodilo do školy déle než nyní (k tomu ještě opakovací hodiny do 16 roků). Když učitelé žádali delší prázdniny a svátky, neozval se nikdo, že bude snížena úroveň vzdělání; dle toho jest vidět, odkud onen proud proti návrhu křesť. sociálů pocházel, a divíme se, že tím proudem dali se strhnout i lidé jinak řádní. Během repliky vp. Tužína došlo mezi ním a občanstvem ze strany jedné, a fideicim učitelem p. Mančálou a učitelstvem vůbec ze strany druhé k ostrému výstupu, který uvádíme jinde. Pan posl. Šmírouš odpovídá vp. Tužínovi, že před volbami se proti němu stvalo ze strany katol. lidu a v důsledcích toho že podepsal se na provolání k oné schůzi. (Tak tedy chtěl „na truc“ dokazovati p. Šmírouš, že jest lepším křesťanem a že si náboženství více váží než katolíci? Inu teď vidí, že jest pro jeho politiku lépe aspoň na venek obracet. Kdyby se byli katolíci různě neozvali, ulevoval by svému pokrokovému srdci svobodněji). Činí prý rozdíly mezi náboženstvím a klerikalismem. Na tuto frázi trefně odpověděl theolog p. Fiedler. — Pan posl. Hyrš praví, že politika se hlásá s kazatelen, proti čemuž se brání vp. Tužín a žádá předsedu schůze, aby vyslal všechny přítomné, by se přihlásili, kdo vlp. Tužína slyšel mluvit a kazatelnou o politice. Na vysvání p. předsedy nepřihlásil se nikdo ani ze sociálních demokratů, ba ani z učitelstva. — Za mládež agrární promluvil p. Chroustovský; jen že jeho řeč jinak slušná, naprosto nebyla se na poměry v Č. Bělé; zejména v příčině onoho vysedávání a hraní karet hospodářů v hospodách, a oně neuvědomělosti. Vždyť rolníci v Čes. Bělé až na nepatrné výjimky ve spofádánosti, stavovské uvědomělosti a pokroku jsou vsorem. Nato vyměněno bylo více názorů klidně i ostřeji. — Jako

dosvuk schůze ozvalo se několik malomocných nadávek v „Hl. z Posázaví“ proti vp. Tužínovi. Podotýkáme k těm nadávkám pouze, že řádný rolník se strany kterékoliv něco tak hloupého a rolníky urážejícího (v příčině oně „akciové?“) tovary v Ústí!? ani napsati by nedovedl, poněvadž pisatel nerozumí ani abecedě družstevnictví.

Také český učitel. Na ostrávkú Jihlavském vede se dlouho úporný boj o českou školu. Každým rokem rozpoutává se s umírající německé strany zuřivá agitace o každé české dítě. S nevolí odvrací se od takých rodičů, kteří dávají své děti ještě nyní do přelejvárny. Co však říci o českém učiteli, který, místo aby hájil zájmy české školy, ještě německví podporuje? A přece tomu tak, jak vyšlo na jevo při agrární schůzi v Č. Bělé 27. m. m. Tamní kaplan vlp. Tužín vytkl předáku českého pokrokového učitelstva, fideicimu učiteli p. Fr. Mančálovi z Kojetína, že poslal hocha svého do schulvereinské školy v Jilemníku, kde vášnivě musíme brániti každé české dítě. Pan fideicim na to odpověděl, že hoch vyšel již i měšťanskou školu českou a doslova pravil, že ho poslal do německé školy proto: „... aby z něho nebyl hloupý Honza vyvalený za pecí“ (a ne jak se snaží p. M. vymluvit v „Hl. z P.“, „aby nezůstal stále doma za pecí jako ten hloupý Honza z pohádky.“) Také odpověď p. M., jako by česká škola vychovávala hloupé Honzy a že by se musely děti ještě do německé a k tomu ještě schulvereinské školy posílat, aby z nich nebyli hloupí Honzové, vzbudila u přítomných bouřlivý odpor. — Skutek svůj snažil se p. M. v „Hl. z P.“ omluviti. Praví, že v českých novinách objevil se v době, kdy uvažoval o vhodnosti svého kroku, úvodník, že se mají děti do německé školy poslat tehdy, až nabyli plného vzdělání v jazyku mateřském, a dle toho p. M. jednal. — Odpovídáme: Správné jest, aby člověk, když jest řádně vzdělán ve své mateřštině, naučil se i jiným jazykům, ale nesmí se to dít na úkor češtiny nebo vůbec české věci. Správným by bylo, kdyby p. M. byl dal dítě do německé školy do krajiny čistě a nebo velkou většinou německé a ne do Jilemníku do německé přelejvárny, kde povětšinou děti německy ani nerozumějí a kde i jilemničtí sami, chtějí-li se smluvit, mluví česky. Kolik se dítě naučí německy v takové škole, tolik by p. M., kdyby si dal se synkem trochu práce, naučil i také Omlouvá se dále p. M., že prostřednictvím svého hochu chtěl působit na jilemnické, aby své děti aspoň poslední rok poslali do české školy, a aby mohl kontrolovati německého učitele, u něhož hoch byl na bytě. — Jaká to naivní výmluva! Co se nezdařilo dosud lidem vlivným, to měl učinit hoch, o kterém p. M. ještě ke všemu pravil, že do schulvereinské školy chodil, aby z něho nebyl hloupý Honza. Honza — a obracet jilemnické! — A že chtěl prostřednictvím dítěte sledovat a regulovat činnost německého kollegy? K smíchu! To by byl ten německý kollega na hlavu padlý, aby hned nevypozoroval, k čemu má u sebe dítě, a aby hned s ním dle toho nezatočil. Mnozí uvědomělí rodiče z Jilemníku a okolí ani neposílají děti do schulvereinské školy v J., ale činností protičeskou tamního učitele znají až moc dobře; vše možné již učinili, aby tuto činnost regulovali, a nezdařilo se jim to. — Nejpovedenější je výmluva, že by p. M. musil v Jihlavě platit přes 40 K. v Jilemníku u německého kollegy platil 28 K. Za hanbu se pokládá českým chudým rodičům, když dají dítě do německé školy proto, že tam zdarma dostává šaty, knihy, jíst atd. A přece ty věci mají u těch chudých lidí mnohem větší cenu než u p. M. měsíčně 12 K. Jak vysoko stojí chudý dělník a nádeník, který proto, že dítě posílá do české školy, nechá se vyhnati z práce a bytu, trpí bídu a hlad... a český učitel pro 12 K. měsíčně pošle dítě do schulvereinské školy. Jihlava prý nás ohrožuje, Jilemník nic. — Tak? Jilemník nás neohrožuje? Jestliže nás neohrožuje, tu nebylo třeba působit prostřednictvím dítěte na jilemnické a nebylo třeba kontrolovat a regulovat činnost tamního učitele německého, a to vše se mohlo dít tam, kde nás ohrožují. Ale ti čeští obyvatelé v Jilemníku a Židrci nejlépe vědí, jak je to německví v Jilemníku neohrožuje! — V Jilemníku prý měl chlapec vliv! Tolik vzdělaných a prozřelých lidí českých snažilo se uplatnit svůj vliv v Jilemníku a nemohli toho učinit; a najednou tím Jilemníkem zatočil hoch! Smutným zjevem je, že na schůzi v Č. Bělé, kde jednalo se o české školy, nikdo z přítomných učitelů se jí proti p. M. nezastal ani slovem. Snad tu činnost svou dobře znali? — Zato hájili ji skoro všichni ostatní otčané svorně, všech stran, kteří asi pocházejí ještě z těch českých škol, z kterých nevycházel hloupý Honzové vyvalený za pecí. — Teď se národnostně nespolehliví rodiče vymlouvají, proč by neměli sami dáti děti do přelejvárny, když tak učinil sám český učitel! Prý také chtějí, aby hoši jejich chytli dál do světa. — Ovoce „vsorného“ příkladu tedy už dozrálo.

Na dům Katolické jednoty v Libštátě darovali: Nejmenované z blízké obce 1600 K. Dále z Libštátu: Vdp. Frant. Dohnálek, farář, 1000 K., dp. Kügler Ludvík, kaplan, 200 K., p. Kubánek, rolník, 200 K., pí. Richtrová Barbora, 200 K., sl. Matějčková Bohumila, tovární tkalčinka, 200 K., sl. Šimonová Emilie 100 K., p. Jurek Frant., tovární tkadlec, 100 K., p. Fejfar Josef

č. 148, 10 K., sl. Františka Bílková, tovární tkalčinka, 50 K., p. Frant. Těhník, tovární tkadlec, 100 K., sl. Marie Těhníková, tovární tkalčinka, 50 K., p. t. dárcové z Libštátu a Košťálova, kteří nechtějí býti jmenováni, 339 K., sl. Nyklůva Božena 10 K., p. Šmíd 6 K., p. Jurek Fr. tov. tkadlec, 10 K., p. Hadinec 6 K., p. Prášil Petr 10 K., sl. Jírová Marie 8 K., sl. Řehořova Marie z Libštátu 20 K. — Ze Svojků: sl. M. Koblířová, dcera rolníka, 200 K., p. Jos. Kmínek 2 K., p. Ant. Kovář 2 K., p. Jos. Podzimek 1 K., p. t. jiní 530 K., p. Prášil Jos. 1 K., p. Nosek Petr 1 K., p. Fejfar Fr. č. 30., 12 K., p. Paulů Jos. 1 K., p. Beran Jos. 1 K., p. Dejmeš Ant. 4 K., pí. Korbelářová Marie 1 K., p. Mikáška Fr. 5 K., p. Petr Podzimek 1 K., p. Fišera Jan 1 K., p. Jerie Jan 160 K., p. Podlipný Jan 1 K., p. Jína Fr. 1 K., p. Medlák Fr. 3 K., p. Beran Ant. 1 K., p. Křížek Jos. 1 K. — Z Košťálova: pí. Anna Rolcová 200 K., p. Umáčený Jos., tovární tkadlec, 10 K., p. Fr. Bílek, tov. tkadlec, 10 K., pí. Anna Lukšová, tov. tkalčinka 20 K., pí. Anežka Rolcová 2 K., p. Jan Svoboda, tov. tkadlec, 4 K. — Z Liberce: sl. Fejfarová Fr. 5 K. — Různí dárcové: d. farář úřad v Solnici 3 K., dp. Řeháček Václav, kaplan v Chlumci n. C., 2 K., dp. Fr. Boštíř, kaplan ve Váostarech, 2 K., dp. Václav Mazač, kaplan v Ponchově, 1 K., vdp. Dittrich František, děkan v Jičíně, 10 K., vdp. J. Gabriel, duchovní správce c. k. trestnice v Kartouzích, 2 K., dp. Jan Baborovský, duchovní správce c. k. trestnice v Kartouzích, 2 K., vld. Konvent v Kuksu 2 K., vldp. Jos. Kašpar, farář v Rosicích, 50 hal., vdp. Václav Jeínek, farář v Hofíněvsi, 2 K., vdp. Bohumil Tomíček, farář v Petrovicích, 4 K., dp. Josef Šmejkal, kaplan v N. Bydžově, 5 K., dp. Jar. Pavelka, kaplan v Chlebič, 2 K., sl. Hospodářská besídka pro Jestrábi Lhotu 4 K., vdp. Jan Letošník, děkan v Poličce, 4 K., dp. Josef Ullík, kaplan v Lužanech, 1 K., dp. J. Jilek, kaplan v Mikulovicích, 2 K., vdp. Josef Kučera, farář v Seči, 106 K., dp. A. Máka, kaplan v Polné, 5 K., sl. Katolická jednota v České Skalici 10 K., sl. Katolická jednota v N. Bydžově 2 K., dp. Josef Svoboda, kaplan v Přelouči, 1 K., etihodné Školské Sestry D. N. D. v Jičíně, 2 K., etihodná Sestra M. Prokopie Zitzková v Hradci Král. (seminář) 440 K., sl. Konvent sv. Vorský v Hofe Kutné 3 K., dp. Josef Černý, katecheta v Jičíně, 5 K., vdp. Josef Moldán, farář ve Váp. Podole 2 K., dp. ThDr. C. Antonín Mikan, kaplan v Brandýse n. Orli, 510 K., vldp. Josef Koneš, děkan a b. notář v Holicích, 20 K. — Za bloky odvedli: sl. Fejfarová Albína z Libštátu 5 K., p. Bílek Stanislav z Košťálova 5 K., sl. Marie Prášková z Libštátu 6 K., sl. J. Vozsedáková z Libštátu 6 K., sl. Šolcova Emilie ze Svojků 5 K., p. Zajček z Bělé 580 K., pp. Doubek a Korbelář 13 K., p. J. Šafář z Libštátu 5 K., sl. Těhníková Anna 6 K., vdp. František Matouš, farář v Bystrci, 100 K., vdp. Václav Groh, farář ve Zvoli, 1 K., vldp. Jan Huátek, farář ve Skorenici, 2 K., sl. křesť.-sociál. spolek v Sedici 2 K., vdp. Frant. Kašák, farář v Ronově, 5 K., sl. Katol. jednota v Branně 5 K., důst. farář úřad v Nové Pace 10 K., vdp. Theodor Čermák, kněz v. v. 1 K. — Vzdáváme vroucí díky těm, kteří nám dárkem přispěli, a prosíme snažně dobrotivé příznivce o dary další. Snaha naše nelézá dosti ohlasu v diecési. Dp. ThDr. C. Antonín Mikan píše: Milerád zasilám malý ovšem dárek a tím vroucněji přeji, aby Vám Pán vzbudil více a daleko bohatších příznivců. — Pan Špáta Hynek, předseda Katolické jednoty v České Skalici: Zásilete mně ještě dva bloky, postarám se, abych je odprodal, chci se přičiníti. — Dp. A. Máka: Jednáte ve směru velikého, českého biskupa Bryncha a proto milerád a ochotně několik cíbel posílám — Seznam darů dalších uveřejněn bude postupně.

Z Kolína. Dne 31. ledna pořádá zdejší lidový spolek křesť. sociální elitní věneček.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvoleji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Z Chotěbořska. Dne 17. ledna t. r. byla schůze ve Svinně. Za hojného účastenství řečnický poslanec p. Adam o zemědělských úkolech českého sněmu. Promlouvá o zemském pojišťování, zemědělských nacených družstvech. Trpce žaluje na německé poslance, kteří obstrukcí všelikou činnost sněmovní překazili. Rozhovoří se o zrušení pozemkové daně, za níž dlužno učiniti náhradu vzestupnou daní z příjmů, aby tak nebyli stále zdaňováni lidé malí, nýbrž kapitalisté. Požadavek tento jest nejen sociálně spravedlivý, ale také lidský. Doporučuje pilné sebezvědomění rolnictva. Končí za hluchého souhlasu. Po té mluvil p. farář Vlček o nutnosti obrany katolické proti nepřátelským stranám. My nikomu přesvědčení své nevoučujeme, ale ohraňujeme se proti tomu, aby nám byly vnucovány nepromyšlené názory rozpálených blav, které do života usilují přemáhati vyčtené nápady knihové. Proti agitaci stavme všude svoji agitaci, proti tisku tisk, proti slovu slovo. Řečník podrobně rozebral myšlenkové zmatky a povrchní fráze mravouky, která prý má nahraditi nábožensko mravní vyučování ve školách. Také přecházel přítomné katolické mládeži, jak si z ní posměchy tropí tisk protikatolický. Všechna přítomná mládež přihlásila se k organizaci a jako odběratel svého časopisu. Dospělí přihlásili se se odběratele časopisů, pro ně vydávaných. Schůze dosáhla naprosto zaru a výsledku.

Z Nechanic. V „Hlasech Venkova“ se uvádí, že proti volbě účetního do městské spořitelny podán byl rekurs zbylou menšinou a sice starostou města, dvěma radními a dvěma členy obecního výboru z důvodu, že nebyl vypsan konkurs veřejně, ale jen doma a že zvolen byl notářský písař, k čemuž Vám, pane okresní tajemníku, jako jednomu radnímu připomínáme, že Vy jste to byl sám, který navrhl ve schůzi výboru, aby konkurs vypsan byl co možná nejširší a domácí, neboť jste chtěl prosaditi, aby zvolen byl kamenický pomocník, s čímž ostatní Vaše menšina by byla souhlasila, neboť až do dnes se Vám vždy povedlo to, co jste sám vždy chtěl, jako zvolit do občanské záložny — kde jste ovšem sám ředitelem — kupeckého mládence bez praxe vůbec (nejlépe pokladník), pak tamtéž za účetního písaře od městského úřadu, který k tomu je synem nynějšího kontrolora téže záložny (tedy otec má revidovat syna!) a kde ještě témuž dána hned za dva dny definitivita; pak kancelistou okresního výboru spolusprávce okresní stravovny, dřívejšího aluba, předtím však pekařského pomocníka a konečně správce okresní nemocnice knihaře. Ze tentokráte se Vám to nepovedlo a ostatní členové, jímž rozkvět spořitelny leží na srdci (neboť Vy jako ředitel ústavu konkurenčního více se staráte o rozvoj záložny než spořitelny — parcelace, Bohárna a Zvikov) — volili proti Vašemu přání, tu podáváte rekursy. Zapomínáte, že tentokrát nebyl zvolen notářský písař, ale sollicitátor s 19letou praxí, že však Vy sám jste byl jen advokátním písařem a žádají Vám to nevyčítá, že zastáváte místo, kde nyní má býti právník. Konečně vysvětlíme Vás z důvodu, že sám jste byl zvolen do komise v příčině právě vyšetřování oné strážnické papíru, o čemž list ten se zmiňuje a kde jest číselná chyba, abyste onu chybu sám veřejně opravil.

Různé zprávy.

Ve prospěch českého života ve Vídni počal vycházeti samostatně týdeník „Pravda“, hájící národnostní i náboženské zájmy utlačovaných našich sourodáků. Zkusí-li ve Vídni mnoho našinec pro svoje čestství, zkusí ještě více, je-li zároveň upřímným katolíkem; zápasí netoliko proti vládnoucí nacionální klíse, ale i proti soc. demokratům. Proto jest potřeba, aby „Pravda“ nalezla hojnou podporu. Na časopis ten, řízený velice dovedně, předplácí se pouze 4 K 80 h ročně administraci ve Vídni X., Weldengasse 13. Pamatujme na u-tiskované sourodáky!

Upozornění. Po diecési chodí staříček Jos. Němeček z Král. Lhoty, bývalý voják, a nabízí katolíkům různé tiskopisy ke koupi. V administraci „Cas. Úvah“ mu byly z útrpnosti prodány brožury za nejnižší cenu, které si pak rozprodával. Stavěl se jako horlivý katolík. Prý se mu nabízí stále, aby chodil s brožurami nevěreckými, ale to on prý nečiní. Dověděli jsme se však, že si dělá velice přemrštěné nároky za to svoje prodávání, že obtěžuje příliš fary a pod. Docela si i v Hradci vymáhal zvláštní odměnu za to, že — se mu brožury daly tak lacino. Nyní dochází nás zpráva, že roznášá i brašně také volnomyšlenkářské tiskopisy a nabízí je katolíkům, při čemž prý se chlubí doporučením nejd. konsistore. Připomínáme, že jestliže si nějaké doporučení vyprosil, bylo mu jistě dáno z útrpnosti a nikoli k tomu, aby šířil nevěrecké tiskoviny. Muž ten je staříčkým ubožákem, ale přes to, že při svých pochůzkách výhradně bere almužnu z rukou kněžských, velice nepřiměřeně o nich mluví. Prý útoky na církev zavínil kněží jen sami. Ubžák jest patrně inspirován od někoho, kdo mu sice něčeho nedal a chce ho použiti lacino proti katolictvu. Odporujeme děti mu almužnu, ale na všeliké stařecké povídání a chlubení pranic nedbatí.

Firma Rudolf Pajkr a spol. v Hradci Králové, továrna na americká cottagová harmonia, mohu co nejlépe doporučiti svým spoluobčanům, jak přesvědčil jsem se na svém nástroji ve stylu „Triumph“, jenž mi právě tento týden došel. Za svědomitou a přesnou obsluhu výše naznačené ct. firmě vyslovuji svůj dík P. Vít Štěpánek, kaplan v Sezemovicích u Pardubic.

A zase pokrokové vlastenectví. Pokrokové zastupitelstvo v Uher. Hradišti zadalo kácení obecního lesa německému židovi z Kojetína; zajímavé to proto, že v témže Hradišti dělali pokrovní protiněmecké demonstrace. — V Kyjově zadány byly pokrokovou obecní radou (v jejíž čele jest známý p. Joklik) dodávky židovsko-německé firmě Redlichové v Hodoníně. A když statistická dodávka tak „vlastenecky“ rozhodnuta, šel p. Joklik s jinými členy města. rady do Hodonína protestovat proti Němcům. — Žárlivý příklad dobročinné matičky Prahy vrhá silné paprsky na družnou Moravu.

Čestí stenografové. Ústřední jednota českých stenopisců žádá za příčinou sestavování adresáře, aby udali hned svoje úplné adresy: 1. Všichni, kdož stenopis ovládají, nemají z něho žádné zkoušky a nejsou sdruženi v žádném stenopisném spolku. 2. Všichni učitelé stenopisu se státní zkouškou, kteří nejsou zahrnuti ve schématismu českých profesorů. Adresy přijímá jednatel Ú. J. Č. T. pan Prokop Novák v Praze-III Újezd č. 22.

Tabák ukazovatelem, jak se kdesi četří Francouzská vláda vydala právě statistiku o spotřebě tabáku. Marnotratní lidé ve Francii prokouřili za rok 1907 okrouhle 39,900,000 kg tabáku a erár stržil za něj přesně 506,400 000 franků! Čistého výtěžku měl stát z tohoto prodeje 386 mil. franků. Číslice tyto převyšují dosud ve spotřebě tabáku v letech dřívějších dosažené číslíce. Výtěžek z prodeje cigaret činil více než 79 milionů a doutníků — jejich spotřeba nápadně stoupá, prodáno bylo 2,400,000 kg. Doutníků jest ve Francii 30 druhů, a to kus od 5 centimů až do 5 franků. Pětifrankových doutníků prodáno bylo za celý rok pouze 909 — jiných arcit do milionů. Na jednoho obyvatele připadá tedy ve Francii 1013 gramů roční spotřeby tabáku — tedy více než kilogram — a dle peněz 13 franků. Tim ovšem není řečeno, že by Francouzi co do spotřeby tabáku byli největšími marnotratníky. Holanďané jsou na prvním místě a připadá tam na jednoho 3 kg 400 gramů tabáku ročně; potom následuje obyvatel Spojených států sev. roamerických, jenž každý vykone ročně 2 kg 110 gramů; na třetím místě jest Belgičan (1-552 kg), na čtvrtém Němec s říše (1-485 kg), na pátém občan z Rakouska (1-350 kg), na šestém Nor (1-335 kg), na sedmém Kanaďan (1-060 kg) a nyní teprv Francouz se svou troškou, váží ročně 1-013 kg. Nejmenší vykone Španěl — totiž 575 gramů ročně. Není to mnoho, ale vyfouknouti ročně do vzduchu 8 franků — také marnotratnost.

Debrodinečkové. V Uhrách nastává senzáční přelčení se 194 polskými židy, kteří před třemi lety všemožnými prostředky osvobodili od vojenské povinnosti. V díle tom vyznamenali se i někteří rabíni, kteří v matrikách zapisovali chlapce za děvčátka.

Z ruského života. Inspektor zemských nemocnic v Rusku Šingarev na nedávném sjezdu ruských ženských spolků v Petrohradě poukázal na bahno v ruském lidu. Podle něho prý 83% všeho obyvatelstva vesnického a dělnického v městech jest nemocno tajnými nemocemi. Na vai veškerá práce ukládá se ženám, muž buď pije nebo leží. Žena musí všecko odříti a při tom bídne se žít. Čím více poslední léta množí se selské statky bez tažného dobytka, tím častěji nacházíme na venkově ženu zapráženou do pluhu a do brány, pole orati a vláčet. Přirůstek obyvatelstva v Rusku musil by býti ohromný, kdyby dívky přicházely na svět zdravé a živé. Ale 54% všech dítek v prvním roce umírá, tedy jen každé druhé zůstává do druhého roku na živu. Na 5% bývá potracených dětí a tyto potraty dlužno připsati právě tajným nemocem. Nedivno potom, že v takovémto prostředí získávali židovští revolucionáři ochotné následovníky.

Škody ze zemětřesení v Itálii. Ze zničených budov při zemětřesení platilo se 3,086,000 lir daní, což odpovídá asi ceně 90,000,000 lir. Při tom ovšem nejsou počítány budovy veřejné, musea, kostely, knihovny a pod. Na pohyblivých daních platilo se z poškozených krajů 2,301,799 lir daně. Znovuvzřízení přístavu messinského, největšího a nejchráněnějšího na italském středomořském pobřeží, bude stát na 100 mil. lir. Roční ztráty pro Messina obnášejí 500,000,000 lir, pro Reggio 180,000,000. Hmotná škoda zemětřesením způsobená páci se tedy dle odhadu turinského katastrálního úřadu, jak jistý pařížský list sděluje, na několik miliard lir (1 lira = 0-96 K).

Papírnický kartel. Nemáme ani jedině české papírny, všechna ta ohromná spotřeba papíru pro české lidi bere se z papíren nám nepřátelských, které té okolnosti užily k založení kartelu papíren, aby zvýšením cen papíru tím více vydřeli z českého národa. Papírna česká mohla tu býti už dávno, snad tedy nyní česká podnikavost bude donucena k rychlejšímu kroku.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 16. ledna 1909. 1 hl pšenice K 17-40 — 19-00, žito K 14-00 — 15-00, ječmene K 11-40 — 12-00, proso K 12-00 — 14-00, vikev K 12-00 až 15-00, hrachy K 25-00 — 30-00, oves K 7-40 — 8-50, čočky K 34-00 — 40-00, jablek K 24-00 — 26-00, krup K 24-00 — 28-00, bramborů starých K 4-40 — 5-00, nových K 00-0 — 00-0, jetel. semene červeného K 92-00 — 108-00 1 hl. jetelového semínka bílého K 000-00 — 000-00 máku K 20-00 — 28-00, lně. semene K 00-00 — 00-00, 100 kg žitných otrub K 14-50 — 00-00, 100 kg pšeničných otrub 18-50 — 00-00, 1 kg másla čerstvého K 2-— až 2-08, 1 kg másla převařeného K 0-00 — 00-00, 1 kg másla vepřového K 1-76 — 1-84, 1 kg tvarohu, 0-24 — 0-28, 1 vejce K 00-9 — 0-12, 1 kopa selí K 00-0 až 00-0, 1 kopa petržele K 6-00 — 7-00, 1 kopa kapusty K 0-80 — 1-60, 1 q cibule K 20-00 — 24-0, 1 kopa drobné seleniny K 0-80 — 1-00, 1 pytel mrkve K 4-0 — 5-00, 1 hl jablek K 5-00 — 20-00, 1 bedka švestek K 0-00 — 0-00 1 hl jablek K 0-00 — 00-00, 1 hl hrášek 0-0 — 00-00. Na týd. trž v Hradci Králové dne 16. ledna 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 96 hektol., žito 132, ječmene 30, oves 112, proso 0, vikev 5, hrachy 5, čočky 7, krup 00, jablek 6, jetel. semínka 225, lněného semene 11, máku 6. — 2) Zeleniny: petržele 35 kop, celer 30 kop, kapusty 15 kop, cibule 20 q, drobné seleniny 60 kop, mrkve 25 pytlů, brambor 101 hl, selí 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 68 hl, hrášek 0 hl, švestek 00 bedek. — 4) Drob. dobytka: vepř 8 kusů, podvedinat 304 kusů, kůzlát 0 kusy.

BOŽÍ HROBY. KŘÍŽOVÉ CESTY

RELIEFONÉ I MALOVANÉ.

SOŠKY „VZKŘÍŠENÍ.“

Klečící „ANDELE“

A TĚLA PÁNĚ

ZE DŘEVA ŘEZANÉ A Z TVRDE PEVNÉ

SADRY (TYTO VELICE LEVNÉ).

JESKYNĚ S P. M. LOURD.

JAKOŽ I VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE

SOLIDNĚ, VYKUSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJEME

P. BUŠKA SYNOVÉ
v SYCHROVĚ.

Kupte si a rozšiřujte!

Právě vyšel důležitý, velice poučný spis

Z domácnosti sociálních demokratů

(číslo III.)

Vyšlo jako 10., 11. a 12. číslo tohoto ročníku „Casových Úvah“.

OBSAH:

I. Úvod str. 1. — II. Sociální demokraté a náboženství, str. 9. — III. Československá sociální demokracie, str. 21. — IV. C. k. sociální demokracie. — Její poměr ku vládě a anarchistům, str. 27. — V. Budoucnost státu, str. 36. — VI. „Tajná“ všeobecné hlasovací právo, str. 44. — VII. Ve službách židů, str. 51. — VIII. „Volná lázeň“ a mravy soc. demokratů, str. 59. — IX. Starost soc. demokracie o dělnictvo, str. 67. — X. Soc. demokraté a střední stav. — XI. Dolež, str. 89. Jestliže již prvé dva díly setkaly se s takovým úspěchem, že bylo nutno poříditi brzy nové vydání obou, doufáme, že tento III. díl, zpracovaný s velkou péčí, bude uvítán s horlivostí ještě větší. Všecko zpracováno na základě nej-spolehlivějších pramenů.

Stran 96, cena pouze 24 hal.

PH hromadných objednávkách značné slevy Pro křesť. sociální křesť. příručku.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Casových Úvah“
v Hradci Králové.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prodá se levně

Schwarzův

Výklad zákona obecního.

Vydáno r. 1898.

Nabídky přijímá a dále dodá administrace „Obnovy.“

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veškeré prádlo dámské i pánské,

bílé zboží lněné i bavlněné

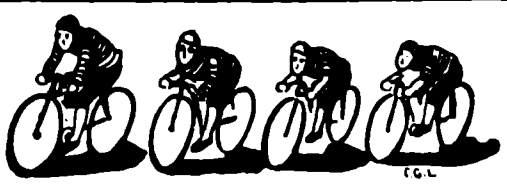
v obrovském výběru, v kvalitě nejlepší a v cenách nejlevnějších

doporučí

Stanislav Jirásek, Hradec Králové, Velké nám. 136.

Kněžské kolárky.

Objednávky obratem.

Krásný

automobil

málo ojetý 14HP, 4—6 sedad.
„Opel“, v nejlepším chodu

prodá levně

Vinc. Chomrák,
sportovní závod
Pardubice.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8., str. 82
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

**v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.**

Křestní listy
(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

!!

Navštívenky
všeho druhu
nabízí

Biskupská
knihtiskárna
v Hradci Králové.

Fotografie
PŘI SVĚTLE UMĚLEM!
PROVEDENÍ OD DENNÍCH SNÍMEK NEROZEZNATELNÉ.
• V MÍSTĚ BEZ KONKURENCE •
J. LANGHANS ČAK DVORNÍ FOTOGRAF
v HRADCI KRÁLOVÉ. ADALBERTINUM.
• PŘIJMUTÍ MOŽNO PROVÉSTI V KAŽDÉ HODINĚ VEČERNÍ •

Pravá: FRANKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší:** přísada ku kávě.

Akiový kapitál K 6,000.000.— Založeno roku 1868. Reservní fondy K 800.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště. Eskont směnek a faktur. Směnárna.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.

Vklady na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky 0 ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem prosince K 21,303.533-20.

Telefon č. 9. Filiálka v Semilech. Telegram: »Ústav«.

Informační oddělení.

Burevní obchody.

Kulturní hlídka.

Spis o současném českém učení.

Nákladem R. Prombergera v Olomouci vyšel z pera Ferd. Menčíka spis: „Prof. dr. Alois Musil. O jeho cestách, spisech a jejich významu“. Cena 2 K. — Kniha ozdobena 16 poučnými obrázky; připojena též mapa krajů, které dr. Musil procestoval a vědecky prozkoumal.

Přáli bychom si, aby přečetl knihu tu každý, kdo chce poznati, jak vytrvale, s jakým krajním napětím všech sil, s heroickým sebezaporem dovede pracovati katolický učenec. Rázní pidi mužci, kteří sotva znají český pravopis, s velikým hlukem projevují bázeň o svoji „moderní vysokou kulturu“; sekají do strašidla klerikalismu, jež si v pověřivé fantazii sami vytvořili, aby aspoň nějakým „kulturním bojem“ na sebe upozornili. A zatím co tyto malí a směšní lidé svůj pokrok vyčerpávají kritikou proti „temným choutkám klerikalismu“, rozvíjí katolický badatel vědu skutečnou, otvírá širé obzory, o nichž i ti nejpokrokovější „strážcové moderní kultury“ sotva snili.

Kniha Menčíkova líčí, jaké překážky musil náš slovatný krajan překonati, než se ocitl v místech, odkud vyvázil na základě samostatného studia tolik překvapujících objevů. On jako doktor bohosloví začal se učiti znovu r. 1895 v jeruzalémské škole biblické. Osvojiv si důkladně jazyk hebrejský a arabský, po delší bromadné studijní cestě (na Sinaj a do Egypta) odhodlal se putovati r. 1896 samostatně za Jordán do krajiny moabské a idumejské na východ od Mrtvého moře. Začal s malou ochrannou družinou cestovati s velikým nebezpečenstvím života do krajů, jež v nynějším věku od žádného evropského badatele nebyly prozkoumány. Svízele měl hrozná. Tu byl přepaden rozjítým kmenem beduinským, tam vyháněn s míst, kde bylo nutno načerpati vody, jinde byl okraden o své důležité poznámky atd. Upadl při nadlidské námaze v nehostinných krajích několikrát do těžké nemoci. A při všem tom často musil léčiti jiné. S krátkými přestávkami pracoval v Zájordaní několik let za neztěněných obtíží.

Hned když se navrátil z cest 1896 a 1897, spracoval nasbíraný materiál a sestavil mapy okolí Mádabského. R. 1903 počal pečlivě upravovati celkovou mapu prozkoumaných krajů, do nichž větším dílem noba Evropana sotva kdy vkročila. Mimo to doplnil výzkumy slaveného prof. Brünova a podal k jeho knize „Die Provincia Arabia“ na 800 místopisných oprav. Sám Brünov vědecké opravy ty přijal a vřadil je do II. svazku svého vědeckého díla. Musilova znamenitá mapa Arabie Petrejské (Skalnaté) vzbudila po konečném vydání tlakem velké nadšení v odborných kruzích celého světa. Jsou v ní podrobné místopisné údaje velkého kraje 95 000 čt. kilometrů, procestovaného a vědecky zbadaného Musilem samým. Listy ručké, francouzské, německé a anglické vyslovovaly se s jednomyslnou pochvalou o Musilovi, zvláště když pronikla zvěst o jeho velikých úcených úvahách, zpracovaných po dokončení mapy. Sama vláda anglická r. 1905 vyhlásila našeho učenice, aby svými zkušenostmi přispěl k úpravě hranic mezi Egyptem, který stojí pod anglickým protektorem, a mezi Tureckem vlastním. A dobrozdání Musilovo přijato ochotně Anglií i Tureckem.

To budiž důrazně připomenuto, že v čase, kdy socialisté a jiní „vzdělavaři“ svoje stoupence ubohými protibiblickými pamflety, dr. Musil svými přesnými vědeckými výzkumy věrohodnost biblických zpráv znamenitě potvrdil. Nyní nachází se na výskumné cestě znovu a napsal 15. prosince m. r. do Olomouce dopis z Al-Kefry, v němž píše: „Odtud ještě nikdy nebyl poslán dopis do Olomouce, ba ani ne do Evropy, poněvadž sem dosud Evropan nepřišel. Před více než 6 měsíci odjel jsem z Evropy a po měsíce vedu život Beduinův. Mám svůj stan, 17 velbloudů, 5 služů a doprovází mne velký kmen Rwalo-Eben-Solon. Můj stan a potraviny se pohybují s celým kmenem, kdežto já s 5 velbloudy a 3 služy podnikám vědecké výstřelky na západ, východ, sever a jih. Dosud prozkoumal jsem území od Dmejrů po Eufat a od Rasofy po Mijdy. Teď právě jsem na podobné výstřelce na plic Arabii a doufám, že dorazím později do Rehobot (18. pros. m. r.) na Eufatu a že odevzdám dopis ten v Miodinu na počtu. Jinak by se mnou cestoval 3—4 měsíce později. Život můj jest velmi krušný. Míváme až 12 Celsia pod nulou a při této teplotě spátí venku beze stanu není příjemno. Jsem již znám a všech náčelníků po celé Arabii, ale přece strádám velice od loupežných tlup Razw. Dosud byl jsem sedmkrát přepaden. Obvyčejně mi posdělí vrátí vše, ale dostanu ran, ba i nožem mne bodli do prsou. Byl jsem 18 dní těžce nemocen, ale sotavil jsem se chvála Bohu opět. Výsledky jsou dobré a vydám dílo ještě dříve, než Arabia Petraea...“

Z těch řádků zjevo, jaké nové obřité zmudilý učenec musí překonávat. Bůh dejť neuvádnému učenci hojně síly a ochrany k dokonání nové velké práce!

O významu nově nalezených aramejských papyrů pro biblické studium Starého zákona

napsal dr. Jan Hejčl velice obsažnou úvahu do brněnské „Hlídky“ (viz 11 a 12. číslo z r. 1908), kde jasnými dedukcemi osvětluje otázku židovského chrámu v Elefantině (v jižním cípu Egypta). Tam tvořili židé již v 6. století před Kristem značnou kolonii, což potvrzuji osvědčené historické správy. Chrámy jejich „agora“ neznamená pouze synagoga, nýbrž skutečný chrám s oltářem, na němž obětovalo. Budova ta byla dle všeho velkolepá. Dle líčení nalezených papyrů svatyně elefantinská měla patero portálů, sloupy z pevně tesaných (nejspíše granitových) balvanů, kryt z pevných trámů cedrových, dovezených až z dálného Libanonu. Dřevo se otáčelo na bronzových veřejích. Uvnitř byly misky zlaté i stříbrné a množství jiných drahocenných věcí. Aramejština oněch papyrů jest poněkud starší než jest aramejština či „chaldejština“ biblická. Sepsány za Daria II. (424—405) dne 28 října r. 407 před Kristem (datum v nich uvedeno: dne 20. měsícevanu roku 17. krále Daria).

Ku konci svoji detailní studie dr. Hejčl odmitá velice bystře a věcně domněnku, dle níž prý papyry jsou dokladem, že Pentateuch ve formě nám známé nebyl ještě v 5. století před Kr. pro židy elefantinské žádnou autoritou. Naopak samy listiny potvrzují biblickou charakteristiku králů perských. Nový nálezy papyrů jest novým svědkem pro historickou věrohodnost bible, objasňuje a potvrzuje věci, o nichž se Starý zákon zmiňuje stručně.

Zase v roli historika.

Machar svoji až příliš vzletnou fantazii zase připravil mrzutou chvíli příteli dru. Herbenovi, čtení českobratrských pohrobkův. Dopálil se na augsburského učitele Klímu a odpověděl svoji originální historickou kritikou. Muž jako Machar zná všechno hned. Nač listovati v Jansenovi, Denisovi, Pastorovi, Weissovi a v knihách jiných ubožáckých historiků? Rázná fantazie nade všechno! Gordický uzel všelikých historických problémů prosekne se jednoduše širočinou — a jest hned jasný. Ubohý dr. Kaloušek, dr. Goll a jiní dějepisci, kteří myslí, že „scholastickým“ zkoumáním zaprášených foliantů dopracují se k světlu nejjistější! Ostrovid Machar vidí přítomnost, minulost i budoucnost líp než lékař vnitřek rany pomocí Röntgenových paprsků. A tak Machar v „Čase“ dne 17. t. m. promluvil:

„Myslel jsem kdysi, že by protestantismus mohl býti přechodní fází v boji našeho národa proti římské ohlupující tmě — člověk mívá během života leccakou početilou myšlenku... A tenkrát jsem si chtěl také dát přečíst svůj římský kabát na augsburský — ale kdo mě vyléčil, byli právě protestanti. Mají železnou obradu okolo lebky jako lidé římské a studenou rukou drží duše lidské jak Řím. Ba, Řím je koncilantnější: jemu chytrákoví stačí vyznávat ústy — duše ať si myslí, co chce. Řím jde konečně i na pohřeb Edvarda Grégra a Svatopluka Čecha — diplomatem, úžasný diplomat. Ale protestantismus je jako solný sloup Lotovy ženy v Starém Zákone. Ušel se Sodomy, jenže chtěl přece vědět, co se tam bude dít. Zastavil se, ohlédl se a stojí na polovici cesty smrazen římskou Medusou za nehybný sloup. Reformace podala jako revoluce proti Římu a skončila jako opereta: mniši se poženili, jeptišky povdaly — dál ani krok. Za čtyři sta roků ani krok. A zatím celá ta tak zvaná kultura křesťanská po devate. ácti sty letém pásobení (a strašném pásobení) se řítí v trosky, a protestantismus, jenž jediný byl povolán zachránit, co s ní bylo zachráněno hodno, stojí jak ta Lotova žena a dívá se ztroule na Sodomu. Ale té už dávno není. Smrduté, mrtvé moře stojí na místě jejím, a on jí nevidí, protože je už dávno tupým nešťovným sloupem.“

Tak tedy popravuje Machar Herbenovy a Masarykovy českobratrské pohrobky. Stojí jeho slova za kritický rozbor? Anebo měl by katolík poukazovati se zadostiučiněním, jak sám veliký, obávaný, geniální Machar protestantismu odsuzuje? Ani jedno — ani druhé. Machar se dopálil a podle toho dopadl rozsudek. Nač by ho v takovém rozhoštění šimrala vzpomínka na zápas Herbenův s „Nár. listy“? Konstatujeme pouze proto, že evangelici z jáslivosti proti katolicismu před několika lety tolik hloucně Machara vlebili. A výlevy jeho „Čas“ uveřejniti musí. Nejsou s tím rázným mužem totiž žádné žerty, jak poznala pokroková frakce „Přehledu“ i — sám Masaryk, když musil čísti písané pokárání Macharovo, uveřejněné pod výtkou: „Tomáš!“ Tenkrát ani slovem se neosval se strachu před rozjítým lvem.

Behovédný slovník český

konečně začal vycházeti nákladem V. Kotrby, Praha II., Pětrossova ulice 200. O potřebě takového velikého, nákladného díla mluvilo se již dávno a potřeba jeho stávala se stále palčivější. Dobré snahy však narážely na velikou překážku, spočívalou ve financování drahého podniku. Konečně přikročeno k dílu v okamžiku nejnalehavějším se všim potřebným appa-

rátém, na široké basi. Za spolupracovníky přihlásil se veliký počet odborných, osvědčených znalců. Již z prvních ukázkových sloupců seznali jsme, že slovník ten bude podrobnou, dle nejnovějších výzkumů vědeckých pracovanou encyklopaedií theologických vědomostí. Slovník bude vrcholným dílem nejrozumnějších odborů bohosloví; bude pro každého bohatou pokladnicí vědění, nahraňující celé knihovny, v nichž často pracně se musí vyhledávati a pomalu sestavovati různé poznatky, jež se naleznou ve slovníku ihned. Hojně mapy a ilustrace vhodné doplň a objasní text. Dílo vycházeti bude měsíčně v sešitech po 1 K 40 h. Předplatné na 5 sešitů franko obnáší 7 K. Celkem vyjde asi 80 sešitů. Přes to, že bude potřebí obětavosti i se strany předplatitelů, zajisté a velkou radostí bude odbíráno netoliko od kapitol, klášterů, spolk. knihoven, ale i od jednotlivců, jimž na důkladných vědomostech záleží. I kruhy laické jistě radostně uvítají dílo to jako společnou práci odborných učenců a jako nový doklad kulturního pokroku národa vůbec. Nechť hned z počátku se přihlásí co možno nejvíce abonentů, aby výše nákladu byla hned úspěšně odhadnuta.

Elektrické ≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventilátory, počítač, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnoměrný. Žárovky Tantalové, Volfrámové, Edison, za ceny tovární. Sklad lustrů a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiráskova třída č. 254.

Hospodářská hlídka.

Vzrůstající nedostatek dřeva a jeho cena. Lesy a háje se kácí neustále a dorost nestačí. Zvláště však chybí dřeva tvrdého, k účelům průmyslovým nezbytně potřebného. Pekný dub, javor, jasan, habr, ořech, bruceň, trnovník a podobné druhy jsou k nezaplacení, protože málokde lze ještě takové stromy koupiti. A jak bude dále, až poslední zbytky bývalých doubrav, hájů a sadů z niv a luhů našich zmizí? Jest věru na čase, abychom pamatovali na budoucnost a na místech vhodných, podél potoků, na pastvínkách a pustkách, na stránkách a ve zlebech okolo lučin i podél cest, kde se ovocný strom nehodí, vysazovali stromy vhodné, jak toho poloha, podnebí a půda vyžaduje. Ty časy již dávno minuly, kdy stromy samy se rozmnožovaly bez lidského přičinění. Nyní samovolný dorost již málokde se ukazuje. Nesbývá tedy, než užité stromy polní a lesní dosazovat. K tomu účelu by každá obec měla poříditi lesní školku, v níž by se vypěstovaly potřebné stromky poměrně místním nejlépe odpovídající. Z jara pak rok po roce každý hospodář na svých pozemcích, obec na obecních by měli sázeti stromy polní, jejichž dřevo je hledané v kolářství, strojínictví, truhlářství atd. Povolna se tak docílí dorostu bez zbytečného nákladu, obohatí celek i jednotlivce, kraj zelení ozdobí a předejde se pohromě, jakáž nám hrozí následkem nedostatku dřeva.

Kdy se vyplácí zahrádkářství. V zahradě každý kousek půdy má býti zastíněn stíhací zeleninou. Slunce nesmí ani den zabívatí holou zem, má-li se zahrádkářství vypláceti. Na vhodném místě po celou dobu letní musí býti zásoba různých sazenic, aby ihned, jakmile se některá zelenina sklídí, již byla jiná po ruce. Nesmí se ani čekati, až poslední listek zeleniny zmizí, nýbrž záhon se ihned rozryje, popřipadá i pohnoj, jakmile jest hlavní sklizeň ukončena. U Králové Hradce, kde se s úspěchem provádí zelenářství na polích, počínají si rolníci takto: Na jednotlivý záhonek dají se na př. čtyři řady sazenic, mezi něž kedlubny, raná salá, okurky, karfiol a celer;

jedno po druhém dosrává a rolaik z nepatrného záhonka získá pár korunek.

Co věnuje Rakousko na zemědělství. Dle státního rozpočtu na r. 1909 obnáší výdaje 2 803,596 103 K. Z obnosu tohoto věnuje se na nejvyšší dvůr 11,300,000 a kabinetní kancelář 184,416 K, dále příspěvek na společné záležitosti státní 300,636 890 K t. j. 13.6%, všech státních výdajů. Ministerstvo financí požaduje 753 234 140 korun, t. j. 32%, všech státních výdajů, ministerstvo železnic 465,884 570 K, t. j. 20%, všech státních výdajů, ministerstvo obchodu 201,154 090 kor., t. j. 8.9%, všeho nákladu, ministerstvo vyučování a osvěty 104,618 185 K, t. j. 4.5%, všech výdajů státních; pense státního úřednictva a střízenců 91,625 625 K, t. j. 3.9%, všech státních výdajů, ministerstvo vnitra 46,215 424 K, t. j. 2%, všech státních výdajů, ministerstvo spravedlnosti 92,598 190 K, ministerstvo zemské obrany 87,304 574 K, ministerstvo veřejných prací 89 460 754 K a ministerstvo orby pouze 50 598 840 K, t. j. všeho všudy 2.1% všech státních výdajů. Srazíme-li z tohoto obnosu položky věnované na h. rnictví 18,244 549 K, dále náklad na státní lesy a statky 12 972 870 K a na ústřední správu těchto statků 1,602 058 K, zbývá na vlastní zemědělství a lesnictví pouze 24,771 838 K, t. j. 1.2%, všech státních výdajů.

Zemědělská organizace v Německu v mnohém předhlonila naše české zemědělce a jest rozšířena především v jižním a západním Německu. Největší jest bavorský selský spolek se 138,055 členy, badenský s 63 810, porýnský s 55,097, vestfálský s 48 500 atd., všeho členstva v polovici r. 1908 bylo 357,510. Osm svazů má své listy, devět jich uděluje právní poradů, devět spolků zařídilo pro své členy pojištění, 8 spolků zprostředkuje v životním a požárovém, 6 v úrazovém, 4 v krupobitním a 2 v dobytčím pojištění. Zboží různého zprostředkováno přes 10 mil. metrů. Tři svazy mají pro své členy stavební kancelář, banky selské 7 svazů, zprostředkování dělnictva vedou 2, prodej statků jeden, prodej řepy kontrahuje za své členy jeden atd. Veškerý obrát peněžní ve spolcích činil 205.7 mil. marek (242.7 mil. K).

POJIŠTŮJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o sázby.

Z činnosti katol. spolků.

Z Černilova. Valná schůze, čestní členové, přednáška, volby. — V neděli dne 17. t. m. konala Jednota naše svou řádnou valnou schůzi obou odborů. Ačkoli počasí bylo právě velmi nepohodlné, přece prostranný spolkový sál byl naplněn členy i hosty, kteří přišli, aby jednak přehlédlí celou činnost za rok uplynulý, jednak aby vyslechli řeč milého lidového řečníka vesp. kanovníka Fr. Šulce z Hradce Králové. — Zahájiv schůzi uvítáním přítomných, poukázal předseda vldp. děkan J. Seidl ke skvělým výsledkům prací Jednoty naší, naznačil směry, jimiž členstvu neustále brátí se jest, vytkl i kritici, Bohu díky marné a nevysevěditelné úsilí „přítelů“ jednoty, vzdal zaslouženou chválu členům mnohými způsoby zasloužilým. K danému pak návrhu jednomyslně zvoleni čestnými členy jednoty, zasloužili o Jednotu: dp. Jos. Myšík, jednatel, dp. Jos. Profusa, farář v Křtířích, jenž neobyčejně cennou knihovnou i s nadáním obdaril osadu černilovskou, a p. Ant. Toman, pokladník. — Na to pojednal vesp. kanovník v dlouhé, poutavé řeči o věci časové, totiž „O sociálním pojištění.“ Velmi krásně a jasně vysvětlil předlohu zákona o pojištění invalidním a starobním, poukázav na přednosti i také vady předlohy této. Souhlas mezi řeči a dlouho trvající nadšený potlesk byl odměnou vesp. řečníkovi, kterémuž řeč Pán Bůh popřeje hojně zdraví a síly, kteréž lidu věnuje a jehož učitelem a miláčkem se stal! — Po té podali jednotliví funkcionáři své správy, kteréž s uznáním jednomyslně byly schváleny, a vykonány volby nového výboru. — Za nadšení schůze tato velice zdařilá skončena. — Příští neděli po odpoledních službách Božích začínají opět poučné přednášky pro náš dorost i dospělý. — Další činnosti Zdať Bůh!

Katolická národní jednota v Nov. Bydčově konala dne 17. t. m. řádnou valnou hromadu. Dle jednatele správy pořádáno v r. 1908 12 výborových schůzí, 2 mimoř. valné hromady a 10 členských důvěrných a veřejných schůzí, na nichž pojednáno bylo o organizaci a nynější situaci katolíků ve veřejném životě, o významu spolkového praporu, o volné myšlence, o rodině, o klerikalismu, o ženské otázce, o otázce dělnické, o emancipaci žen, o sdružení křesť. dělnictva, o organizaci katol. mládeže a j. v. Nezapomenutelným dnem pro jednotu je den sv. Cecilie spolkového praporu pod protektorem J. O. Em. hr. Mensdorffa z Chotěb, kterážto slavnost byla opravdovou manifestací organizovaných katolíků z Nov.

Bydčova a okolí. Zábavných večírků pořádáno bylo sedm, jejichž výsledek byl vždy skvělý. Počet členů na počátku roku obnášel 47 a do konce roku stoupl na 185. V každé výborové schůzi přijímání byli noví členové. Dle pokladniční správy byl za rok 1908 peněžní obrát 3207 K 64 hal. Rozmnožena byla spolková knihovna, předplaceno 250 exempl. Sv. Vojtěcha, 70 exempl. Štítu, 180 exempl. Jitřenky, 10 exempl. Obaovy, 20 exempl. Meče, po 10 ex. Živnostník, Dělník, Žena, Mládež, 5 ex. Sels. Listů, 10 ex. Práce a j. v. Čisté jmění spolku obnáší 971 K 73 h. Zisk z r. 1908 byl 606 K 14 h. — Čestnými členy jednoty ve valné hromadě jmenování byli: J. O. Em. hrabě Mensdorff a Vincenc Šetina, kaplan. Po valné hromadě ustavila se skupina „Všeob. sdružení křesť. dělnictva.“ Ktéž jednota ve svornosti a práci všech členů pokračuje na této cestě dále, aby byla platným činitelem v našem veřejném životě a oporou kříže a naší milé vlasti!

Z Bousova u Ronova nad Doubravkou. Myšlenka kat. organizace mládeže, přijatá s takovým nadšením ve všech obcích farnosti ronovské, přinesla i hojně ovoce v naší osadě, mnohé prostoupené živlem evangelickým a agrárním. Radostno bylo spatřiti veliké těšení na 300 osob, jež sbromáždily se, aby vyslechly řeč p. prof. Fr. Kohouta z Čáslavě, který uvoil se promluvití o organizaci mládeže katolické. Dp. Martin Klouda, kaplan v Ronově, zahajuje schůzi a uděluje slovo p. řečníkovi. Ten ve své pročitáné a přesvědčivé řeči ukazuje na důležitost kat. organizace vůbec a mládeže zvlášť a to se stanoviska vlasteneckého i náboženského. Vysvětluje pak, co jest to organizace mládeže kat. a uvádí, že dílo její jest vychováti nám řádné charakteru Čechy a katolíky. Naznačuje cesty, kterými se bude k dosažení účelu toho brátí a vybízí přítomné jinochy a dívky, aby chrbte se postavili pod vítězný prapor kříže. Řeč jeho přerušovaná četnými projevy souhlasu povzbudila přítomné tak, že všichni jinoši a dívky dali se sapsati za členy organizace. Dp. M. Klouda vybízí ku konci schůze přítomné, mezi nimiž bylo viděti i dosti příslušníků stran jiných, aby se otevřeně přihlásili ku slovu a projevili případně své mínění. Neptihlasi se nikdo a proto ve světle tím podivnějším se jeví počínání některých pánů, kteří ještě než posluchači se rozšli, v sousední místnosti se rozčilovali. Nač to? Pravda sobě mluvíme, dobře spolu budme!

Z Chvalovic pod Železnými horami. Konec korunuje dílo, mohli si tci obětavi pracovníci kat. organizace z Ronova, když v neděli 17. ledna zapisovali členy organizace mládeže kat. v této svou láskou ku katolickému hnutí proslulé obci. Nebylo kat. jinocha a dívky, kteří by se nebyli přihlásili. Prostranný sál naplněn byl do posledního místa, když ujal se řeči p. prof. Kohout z Čáslavě, aby povzbudil a přijal mladý dorost našich katolických řad. Osvětliv smutnou a rozčarovanou dobu nynější, jež podvrtně působí v rodinách, obcích, zemi i státě, dovedl, že lepší časy lze čekati toliko od návratu k praktickému provádění zásad křesťanských. V tom přesvědčení musí růsti naše mládež, budoucnost národa a k tomu ji chce vésti organizace mládeže. Úkol její ukazuje odznak, který si zvolila. Na lipovém listě v národních barvách stkví se kříž, spojený ruce a pluh. Chceme, aby naše mládež byla prochnuta láskou k vlasti a národu, láskou ku kříži a jeho spásnosné nauce, aby rostla v upřímné bratrskosti a byla pilná, šetrná, svých povinností vědoma. Slova jeho sledována byla s plným porozuměním, jak také svědčily o tom stálé projevy souhlasu. Dp. M. Klouda, kaplan z Ronova, děkuje řečníku za jeho ochotu a vybízí přítomné, aby, nesusouhlasili s vývody přednesenými, otevřeně se přihlásili. Zdůrazňuje tuto svobodu slova, kterou nabízíme, aby neopakoval se sjev, jak stalo se v Bousově, že příslušníci stran protichůdných veřejně se nepřihlásili, ale po straně se hněvali. Než přes toto vyzvání tak důrazně nikdo ne nepřihlásil. Odbočka chvalovická bude jedna z nejsilnějších. Ktéž příklad farnosti ronovské nalezne v braku hojně následovníků! Statečným jinochům a dívkám všech organizací na Ronovsku: Zdať Bůh!

Z Lomnice n. P. V neděli dne 17. ledna sebráno na nově zřízeném jevišti katolické jednoty divadelní představení „Spanilá Savojanka“ od J. K. Tyla. Celková souhra, jakož i vypravení kusu bylo zdařilé, a účinkujícím za výborné provedení přidělených úloh dostalo se hojně pochvaly od velmi četné shromážděné obecnosti. Budiž vzdán uctivý dík všem účinkujícím, zvláště dčt. p. Kudrnovskému za obětavé nacrčení a Hroší Piného uznání zaslouhuje také uměle a za mírnou cenu provedené namalování nových dekorací od pana Fr. Kudrnovského, místopředsedy katol. jednoty a dekorálního malíře z Pečky, který provedením dekorací těchto poznova svoji dobrou pověst co zkušený odborník potvrdil a může směle doporučen býti pro svoji solidnost a vakutku krásné provedení ku podobným pracím všem našim organizacím a katolickým jednotám. Svůj k svému!

Z Říkova. Veliký dojem a vzrušení zanechala zde schůze, kterou v Říkově vykonala organizace československá. Po nadšené řeči známého řečníka p. sekretáře Mušíka z Hradce Králové za-

ložena byla i u nás organizace katol. lidu. Nie nepomohlo našim přítelům vystoupení páne Řehákovo, jehož „osvícen“ řeči p. sekretář v dlouhé replice podrobil důkladnému rozboru a kritice. Pan Řehák svíjel se jak had, mluvil konečně tak, že předseda schůze byl nucen odříci mu slovo. Agrárníci zdejší prokoukli jednatel agrárníků kliky a obraceli se k pravdě. Nové založené organizaci a všemu jejímu konání Zdať Bůh!

Ze Svišťan. Schůze, kterou ve Svišťanech konali přívrženci strany katolické a při které řeč svou všechny uchvátil p. sekretář Mušík z Hradce Králové, měla zdárný výsledek. Založena velice silná organizace, slaskáni i mírnější dosud protivníci naši, takže přiblížili se ku straně, kam už dávno táhlo je srdce, ale různými ohledy byli zdržováni. Při schůzi této prodáno bylo dvě bloky na stavbu spolkového domu katolického v Libětatě.

Z České Třebové. V neděli dne 17. t. m. pořádala odbočka Všeob. sdružení důvěrnou schůzi v sále p. Kestřánka, ve které za účasti asi 300 osob obojího pohlaví přednášela sl. Jakubcová o postavení žen ve veřejném životě. Přednáška sledována se vzornou pozorností a četný potlesk svědčil, že posluchačům slova slečny Jakubcové se jak náleží líbila. V této schůzi měl dle svého slibu přednáseti o politické situaci vlp. V. Krenk z Ústí n. Orli, kterýžto však pro povinnost v duchovní správě musil, ač nerad, slib svůj zrušiti. Těšíme se srdečně, že jednou později určitě do Třebové přednáseti přijede. Svolavatelé schůze vzdávají tímto dík sl. Jakubcové za její krásnou přednášku; účastníkům schůze pak děkují, že v tak bojném počtu v tak hrozném nečase, který před zahájením schůze byl, se do schůze dostavili. Příteli schůzi zdať Bůh!

Ze Sezemce. Křesťansko-sociální spolek žen a dívek pro Sezemice a okolí pořádal 17. ledna ve 2 hod. odp. ve svých místnostech „u Stárků“ valnou schůzi s přednáškou vlp. P. J. Beneše, organizátora a kaplana z Chrásti. P. řečník ve své řeči: „Co nutí nás, abychom se spojili“ poukázal krátce na bídný stav hospodářský i mravní. Šífeji zabýval se tužbou pokrokářů „reformovati“ manželství katolíků. Poukázal na zhoubné výsledky této akce. Dále ukázal na některé příčiny dnešní pokleslosti mravní u naší mládeže a na důležitost mravní výchovy v rodině. Vytýkal, že děti tak záhy jsou posílány do továren, kde při nedostatku vzduchu ubíjejí svůj mladistvý život a ve společnosti slyší věci, kterých slyšeti ještě nemají, a tak mravně klesají. Dovedl, že právě rodiče musí položit základ, na kterém by se mohlo budovati dále. P. řečník pak udává, čím by rodiče mohli zaměstnat děti ze školy vycházející aspoň do 16 let. — Pl. Balcarová, jednatelka spolku, která má i v podíl o zdar schůze, vzdává vlp. Benešovi díky nejsrdečnější za jeho obětavost a námahu. Každý si přál, aby p. řečník k nám zavítal znovu co nejdříve. Po přednášce rozvinula se na vyzvání samého p. řečníka čilá debata. Klidný průběh schůze nedal spáti našim švarným sokolíkům; vřídli dostali povel, aby, kdekoli se objeví P. Beneš, schůze jeho znemožňovali. Že k tomu fyzickou sílu mají, tím pochlubil se tlumočník sokolských citů br. Procházka. Bujaří sokolci, ač nezvaní, s blukem vhruli se do místnosti a poněvadž proti přednášce nemohli ničeho namítati, vzali útočiště dle svého zvyku ku babšskému klepu, že p. Beneš je ve spolku se šidly a štve proti Sokolu. Bylo by dobře, kdyby páni, když sami maslo na hlavě mají, nechodili mnoho na slunce. Dlouho-li tomu, co br. starosta Sokola Dr. Rychtr, syn katolických rodičů, jak sám vyznává, hostil o pátek při sabjačce šida Wachtla, ultra Němce. Než náš řečník vše s klidem vyslechl, objasnil místní situaci a veřejně prohlásil, že nikdy neštal řádného továrníka proti sokolům, ač neměl nikdy příčiny, aby je snad obhajoval. První salva selhala. Vystoupil p. Roubíček s Husem, toť útočiště všech pokrokářů a frásistů. Nastal jásoť. Ale na otázku, zda někdo čtí spisy Husovy, kolik se jich řídí tím tolik velebošným životem Husovým, hrdinové utichli, a letem sokola odlétli a stratili se z parády. Nevíme, jak br. pohlavár byl se svým štábem spokojen; ale na upozornění, že by celý tah se mohl octnouti před tribunálem soudním, dovolávali se křesťanské lásky. Poněvadž všechny místní politické strany se organizují, tu na návrh vlp. P. Víta Štěpánka bylo projednáno přání, aby stoupenci národní katolické strany v naší kolatuře po většině katolicky smýšlející se organizovali a vždy drželi se hesla „Svůj k svému“ jak ve směru národním tak i v ohledu náboženském. Dnes je třeba otevřeného, přímého jednání. Buď přihlásíme se pod prapor kříže, nebo jeme proti němu. Buď s Kristem nebo proti.

Kupte si tyto opisy:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jih. Šabala. Cena 1 K.

Rozmarné příhody. Humoresky.

Píše Jih. Šabala. Cena 1.00 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihovna v Hradci Králové.

Šťastná domácnost

příruční kniha a účetní zápisník českých, křesťanských žen a dívek s kalendářem na r. 1909.

má býti v každé rodině!

Jeť nevyhnutelnou pomůckou pro každou pořádku milovnou a o rodinu starostlivou hospodyni. Zvlášť oddíl: „Přívraty“ a „Účetnictví“ v domácnosti s podrobným návodem a praktickými tabulkami účetními bude hospodyňkám vítanými. Hodí se též za účelový dárek pro dospělá dívk, zvlášť pro nevěsty. — „Šťastná domácnost“ uhlavně brožovaná stojí: 1 výtisk franko 80 hal. Pro členy katol. spolku a organizací: 1 ex. franko 70 hal., 6 kusů franko 3 K 30 h, tuce (12 kusů) franko 6 K. — Objednávky obratem vyřizuje vydav. Frant. Svatek, redaktor „Kvítků“ v Praze—II., Salmovská ul.

MASOPUST 1909.

Novinky veškerých příprav a ozdob na dámské toalety.

Vějíře, pánské i dámské rukavice a prádlo, kravaty atd.

Fejgl & Byčičtš,
Hradec Králové.

Divadelní ulice (proti kostelu P. Marie).

Kněžské kolárky a náprsenky.

Rozšiřujete

„Časové Úvahy“

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápníky, jemi krve a ranami, též krášené s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. břimování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poutnická, prvníhoji připadající obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní st-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veleďst. krahů duchovním největší speciální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách: **Pardubice 1903**, státní medaile. **Paříž 1905**, státní medaile. **London 1905**, státní medaile. **Praha 1906**, diplom čestného umělce. **Víděň 1906**, státní medaile. **Antverpy 1906**, státní medaile.

Výrobky všestr. uznané. Vzorky a ceníky zdarma a franko

Světově známé lomnické

„suchary“

vyráběny z boráckého másla, jsou pro svoji výtečnou chuť velice rozšířeny. Suchary možno uchováti bez nebezpečí, že na své jakosti utrpí a zasílají se v každém množství jen do birkou.

Petr Vinklář,

první výrobce lomnických sucharů v Lomnici nad Popelkou, Čechy.

Suchary moje uznány jsou v místě za nejlepší.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Novinka! Novinka!

K vínu, čaji a kávě

zkuste

České cakes „Salvo“

výtečné výživné zákusky, velice lehce stravitelné.

Balíček 50 h, větší 80 h.

Zásilka 5 kg obsahuje 35, větších 20 balíčků a zasílá se franko — franko se srážkou 10%.

Dr. St. Rejthárek,
Král. Městec.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací po-	železná mycí stolky
stele od . . . K 7-80	od . . . K 5-
železná skříňové po-	železná noční stolky
stele s 3 díl. matrací	od . . . K 10-
od . . . K 27-	železná stojany na
	šaty od . . . K 11-

Úplně zařízení lážka od K 33.—
Skládací polí sedátka od . . . K 1—
zahrad. sklád. lenošky od . . . K 5—
zahradní patentní svínovací záštitky K 36—

Úplně zařízení nemocnic a dobročinných ústavů za ceny zvlášť výhodné.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v oboru ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrů“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleďstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalezajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a keyového náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařenišť

24krát24 cm po 11 h	10 kg tmele sklenářského
24krát26 cm po 12 h	za 2 K.
24krát30 cm po 14 h	Sklenář. zaručené vyzk.
26krát26 cm po 13 h	diamanty kus za 5 K.
26krát30 cm po 16 h	Dodáním
30krát30 cm po 17 h	kamkoliv drabou.
30krát32 cm po 19 h	

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové proti hotelu „Merkur“.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

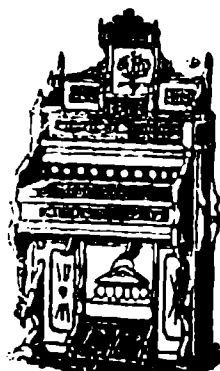
Skldy:

Budapeřt, VIII. ker József-körút 15. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariakillerstr. 86.

Ceníky zdarma a franko.

Nejnižší měřící splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Legitimace do důvěrných schůzí

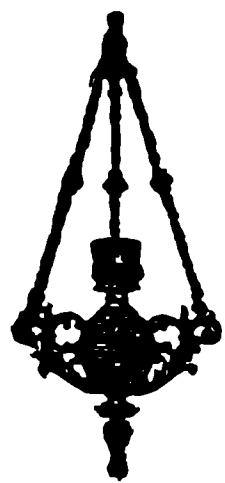
dle § 2. shromažďev. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867

.. dostati lze levně ..

v Biskupské knihárně v Hradci Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Veledůstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., vyučený pastř speciálně na kostelní nádobu, dovoluje i doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákrasy neb ceníky franko. Za velkové výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejkvotnějšího. Chodím kostelům dle va v placení. Více umění po ruce. Žádám přesované výrobky bezceně. Vše posílám již posvěcené.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bělidla na trávniku září čistotou dříve nikdy nebývalou?
Použila jsem do vyvátky

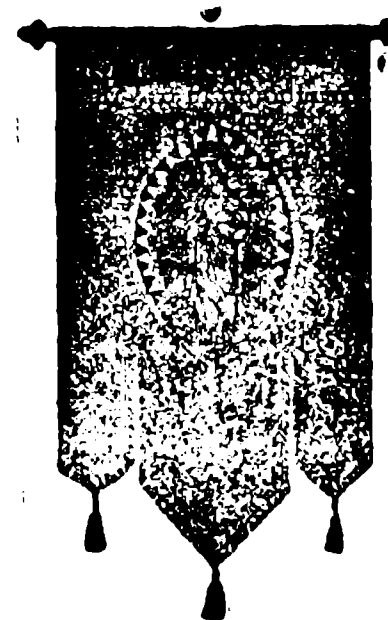
za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Králové, a nikdy již bez něho prádlo nebudu, neboť ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně.

Na ukásku saslí se vše franco.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

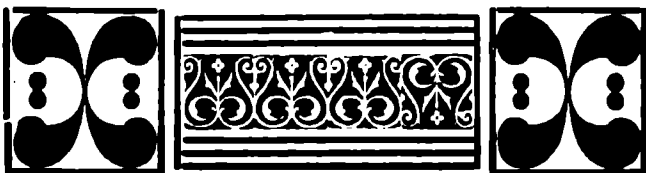
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele důst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učinit, prosím, malou objednávku na skoušku.

Velkolepé látky na taláry.

Vše na spídky bez zvýšení cen!

Žádný svatební dárek

jiný není tak vděčný a trvalé ceny jako krásný umělecký obraz Madonny, Krista neb krajiny atd. v nejsolidnější úpravě, jako dodává nejlevněji

první východočeský umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové.

Závod pozlaccovačský.

Výroba rámců.

Obchod papírnický.

■ Dlouholeté renomé zárukou ■
■ reálné obsluhy ■

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

— jako výtečné —

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář

v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zásilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

— odborný umělecký závod —

— pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 19 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se barevnými výmalbami, stílní voskáním.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vázavosti ku definitivní objednávce.

Neodstahujeme a písemná pochovaň námání.

Založeno roku 1828.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Ke všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísečný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

≡ za 4¼% až 5% ≡

úrok a to dle výpovědi.

— Složní listky na požádání zdarma. —

Uhlí nejlepší jakosti

co nejlevnější.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastřáků

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkvotnějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu. Vše přesné, čisté a důkladné zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umocňuje mi dodatí vele důstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mélní nádoby jen v ohni slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se ryze, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákrasy i hotové zboží na ukásku franko se zasílou.

Chodím kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a četnými uznání po ruce.

Prosim vele důstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a dárku závodu domácím.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

OBNOVA

Číslo 4.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 29. ledna 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Změna jednacího řádu.

(14) Předloha opravy jednacího řádu sněmovního, jež dělá pp. parlamentárníkům takové obtíže, má být odložena až na konec, kdy řekne bezpochyby vláda: „Nejde-li to, tedy toho, pánové, nechte!“ K věci této, jež je částí ústavy, je třeba dvoutřetinové většiny, jež se nenajde ani na straně slovanské; jak pak teprve Němců, kteří jsou v menšině a vědouce, že se nikdy do většiny, jež by byla dle jejich chuti, nedostanou, o žádnou opravu nestojí! Každá strana navrhuje něco jiného a tu je ovšem k dvoutřetinovému souhlasu daleko. Za vládním návrhem stojí hlavně němečtí křesť. sociálové, Poláci, kteří vidí v ní zajištění dělů parlamentu a tím i posílení velmocenského postavení říše, jak na venek tak oproti Maďarům, kteří až posud z parlamentárních smatků této polovice jen těžili. Ostatní menší strany cítí se zoslabením jednacího řádu ohroženy, poněvadž by nejen imunita poslanecká utrpěla, ale i t. zv. pilné návrhy, jež by v jistých případech musily ustoupiti vládním předloham, pro něž musilo by se dle nové změny najíti nikoli 20, ale 50 poslanců.

Nahlíží sice každý, že jednací řád sněmovny je zastaralý a že musí býti opraven, hlavně novému, na lidové basi stojícímu a rozmožněnému parlamentu přizpůsoben, ale každý také se bojí, že bude opravou on postižen, ježto neví, nebude-li muset dnes neb zítra vstoupiti do opozice a dělati obstrukci, jež je zbraní, ježž ostří namířily by menší strany proti sobě.

Při dnešních neupravených poměrech národnostních v Rakousku není divu, že si chtějí právě opoziční strany nechat zadní dvířka otevřená, aby mohly aspoň zmařiti, co nemohou ve svůj prospěch obrátiti. Dejme tomu však, že by se i podařilo najíti pro změnu jednacího řádu dvě třetiny sněmovny; bude to co platno, nepřijdou-li Češi a Němci do Vídně smířeni? Opět strany jsou v parlamentě tak mocné, že těch 50 poslanců vždy najdou, po případě že hrubým násilím budou vždy s to jednání znemožniti, a tak bude obstrukce česká na obzoru, bude-li vláda nadržovati Němcům, německá, učiní-li koncese po právu Čechům, což znamená ve vysoké němčině: vládnouti proti Němcům.

Nejkrásněji vyspravený jednací řád nebude nic platný, jestliže se nesáhne k základu — k revisi celé ústavy, jejížto volební řády jsou sice poněkud nové době upraveny, která však sama jinak je naprosto opotřebovaná a zastaralá. Nejdříve učinili do ní průlom Maďaři, kteří jednoduše nedali svým národům, co jim v nedostatečné míře, ale přec prosincovka zaručovala a kteří se na naší polovici stále a stále prohřešují, a o to ostatní postarali se Němci, kteří si počínají, jako by § 19. základních zákonů ani nebylo, jako na posměch povybíjce svůj jazyk za státní a to nejen v novinách, ale i v úřadech, jež jsou přece k tomu zde, aby ústavní zákony nikoli kritisovaly, ale v duchu ústavy a platných nařízení prováděly.

Jak jsme se kdysi rozdílovali vůči jazykovým nařízením Stremayerovým a ejhle, dnes po 28 letech byli bychom rádi, kdyby je Němci uznávali! Tak daleko jsme to dopracovali, a jak zahraniční věci stojí, není naděje, že by se Němci tak dalece opanovali, aby nám rovnoprávnost české řeči před úřady dobrovolně uznali. Naopak jakási tajemná vis major (vyšší síla) k tomu pracuje, aby němčina bez zástupců obou národů, bez všeho parlamentárního jednání, tedy bez zákona a proti zákonu i právu stala se řečí státní, nikoli pouze via facti, ale de jure (zákonitě). To, co dnes se děje v oboru železničním a soudcovským, je výměch základním zákonům ústavy, kterou boží tůž ti, kteří ji sami vytvořili. To, co starým Němcům rázu Plenerova stažilo, nestáčí již Scheinerům, oni chtějí stůj co stůj rozbiti zemský sněm tohoto staroslavného království a bez něho upravit jazykovou otázku dle okresů, čili rozdělit toto

roncho nesešíváné nikoli losem, nýbrž svými německými nůžkami.

A v takové době chcete zjednatí nápravu opravou jednacího sněmovního pořádku? Co jsou platny nové papírové manžety individuu, jež je sešlé od hlavy k patě? Ty to nespraví, naopak v tomto případě sešlost toalety stane se ještě křiklavější. Chcete-li z něho udělati člověka, musíte ho celého ošatiti; rakouskou ústavu nevytrhnete změnou řádu jednacího, nýbrž dokonalou revisí, a v Cislajtanií nesmí se čekat, až k tomu Maďaři dají popud novým útokem na pragmatickou či finanční stránku ústavy, národům této poloviny musí se dáti ústava, která by odpovídala jejich potřebám, hlavně však jejich historickým právům, která by je upokojila, aby se mohli státi opravdu sloupem říše jak proti Maďarům, kteří jí hledí využítkovati, tak proti Němcům, kteří ji chtějí přivést do vleku cizího státu, od něhož očekávají pomoc nikoli pro říši, ale pro svou velkoněmeckou ideu.

Maďarům se při takovémto „vyrovnání“ dobře daří; proč by oni chtěli změnu ústavy, zvláště když nepřišla ještě hodina jejich? Tato ústava zaručuje jim jejich bezpráví, páchané na národech slovanských, ti jsou prozatím s dualismem spokojeni, poněvadž každá nová ústava zanesla by do Zálitaví prudký národnostní boj a oslabení velkomadžarské idey.

Ale zde v Předitavsku potřebujeme jiného ústavního zřízení, jež v budoucnosti nemůže býti žádné jiné, než jaké vyžaduje a předpokládá historický vývin říše, základ, na němž mocnářství Habsburků bylo zbudováno. Ovšem beze změny na trůně nebo bez rozhodné události zahraniční, jež by měla vliv na novou konstelaci říše, není na revisi ústavy pomyslení, ale právě proto nepřišel ještě také čas na nový jednací řád, ježto ten sám o sobě neznamenal pro uklidnění národnostních třenic, lépe řečeno zápasů, ničeho. Pro to hledí to někteří páni nechat na konec, kdy se nebude moci nic zkaziti, hlavně však asi proto, že doufají do té doby v vytvoření parlamentární většiny, která by byla s to, nový jednací řád podepřít, a s ní i parlamentární vlády. O nějaké oktrojřice, jako kdysi bývalo, dnes nemůže býti řeči již k vůli Maďarům a k vůli prosincovce, jež zrušení ústavních poměrů a zavedení absolutismu vůbec nepřipouští. Patří na to silná ruka.

Volné listy.

Dejme si slovo. Na zjevy společenské nelze ovšem nazírat v jejich vnitřní podstatě, protože tajemné ono dění není poznání našemu přístupno, ale za to můžeme pozorovati společenské zjevy v jejich vzájemném vztahu zevnějším, určovati, kterak jedna zvláštnost pojí se k určitým zvláštnostem jiným a kterak v skutečích odhalují se duše jednotlivců a hromadných davů.

Ten tam jest dnes již názor socialistický, že podmínkou a hybnou silou společenských přeměn a životního vývoje jsou hmotné hospodářské poměry. Naopak čím dál víc rází si cestu přesvědčení, že jediné myšlenka lidská jest hnačím perem velikolepého společenského proudění. Vždyť názorně lze to dokázati na socialistech samých. Jejich zakladatelé uchytili se názoru Feuerbachova, že neexistuje nic než hmota. Čím jiným byl tento názor, než domněnka, než lidská myšlenka? A právě tak výplodem ducha jest názor socialistický, jímž s obměnami svými vyproudil z onoho míslní Feuerbachova.

Důsledně každé společenské hnutí nestojí mimo řetěz příčin a účinků a nemůže býti vyřazeno ze sledu životních jevů. Platí to ovšem i o hnutí katolickém v Čechách, které, jsouc podmiňováno, stejně zase podmiňuje jiné. Již z tohoto zákonného hlediska patrné jest, jak nepravdivě mluví a píše ti, kdož veřejnosti namlouvají, že hnutí katolické jest uměle vyvoláno. Tím více však zřetelná jest nepravda tvrzení

tohoto, máme-li zření ke konkrétním příčinám, jež hnutí katolické vyvolaly.

Jsou to zajisté hrubé a druhdy i surové výpady socialistické, které — bohužel — dosti dlouho jsouce přezírány, mnoho náboženských zpoust způsobily ve třídě dělnické; bylo to plytké náboženské svobodářství novinářů, a nejnověji ke všemu tomu přidružilo se hnutí pokrokové a nakonec ze směru pokrokové vyloupili se volní myšlenkáři. Všichni táhnou za jeden protikatolický provaz a mají před očima jeden společný cíl.

Hledíme-li tedy k soustavnosti, která na místo dřívějšího rozptýleného harcování v protikatolických útocích se dostavila, musíme se jen diviti opovázlivosti, která tvrdí, že katolická strana jest zbytečná a že ruší národní jednotu.

Vizme v tomto ohledu na příklad stranu pokrokovou! Tato strana ještě nikdy nerokovala, že hnutí katolické jest zbytečné a že nemá oprávnění. Aby takovou hloupost tvrdili, na to jsou pokrokáři dost chytří. Naopak, snaží se nás usilovně potírati, již samými hověnatými nájezdy mlčky přiznávají, že se musíme brániti. A právě titíž pokrokáři, kteří se nám tolik lepí na kůži, přinutili nás vyhledávati účinné duševní zbraně, pobídli, abychom se usilovněji vzdělávali, volili vhodnou taktiku a pozorně obhlíželi válečný terén. Opět v tom doklad, jak jeden zjev podmíněn jest zjevem jiným.

A proto popírati oprávněnost katolického hnutí, jest tolik jako počínati si dle způsobu onoho kaprála, jenž ptával se nováčků, proč musejí se brániti, když nepřítel žene na ně útokem. Jestliže tedy kdo hnutí naše prohláší za neodůvodněné, dokazuje jen, že vtíp mu vyschl jako tvaroh na slunci a že nehodí se leč k tomu, aby oháněl se plácačkou a na sdi mouchy pobíjel.

Vždyť i to usilování protikatolických stran, aby uvedly pod své prapory mládež, odhalilo opět katolickým nový cíl, aby chopili se organizační práce i na tomto poli. Věřme rádi, že i tato činnost naše je mnohým stranám nemilá, ale již nám na ni ukázali a my jsme si jí všimly tak, že nastávají právě organizační závody a že rozhodnuto bude nakonec dle toho, či trumfy budou silnější.

Všechny urážky, pomlavy, snižování a bezmezné drzosti stačily konečně, aby přemohly trpělivost katolíků, zejména když čím dál víc protikatolické agitace zúčastňují se pokřtění i nekřtění židé. Ohazovali nás do kouta jako zavazadla, a hle nyní mrzutě poznávají, že ta zavazadla jsou jim velmi těžkými a že se nedají již odkopnouti. Vedle zástupů dospělých, sezelenej ve tváři, pokrokáři a volní myšlenkáři, řadí se na obranu svého náboženství čilá a nadšená mládež. To jest pro svrochovaný náš pokrokism velmi povážlivé. Tak se to hezky deklamovalo a prorokovalo o blížícím se království pokroku a osvěty, takové budily se naděje o povaleném katolicismu, a hle, dnes po dlouhých přípravných trampotách tužby se boří, svět jest tak divně změněn a tak mnohé, co nebylo, začíná býti.

Oh ano, nové katolické pokolení povstává, blíží se sebevědomým pochodem a ohlas kroků jeho mnohým jest velmi nepřijemný. Tak pracuje myšlenka, jež má právo na život. Bez oceli po boku, bez zláta v sádce, ale se schopností myšlenky v hlavě možno vykopati mnohdy věci veliké. Ještě mnoho práce čeká na katolické organizátory, neboť širé lány leží ještě ladem. Jsme v takových poměrech, že není radno příliš mnoho mluvit o tom, co se již vykonalo, nýbrž o tom, co se posud nevykonalo, nebo co se vykonává špatně. Jest pro nás v přítomné době povšimnutí hodnější nerušená činnost, kterou jsme vzbudili, jako spíše klid na mnohých ještě místech, kdež se nechápe, že klid jest nepřírozený duchu lidskému a že jest příznakem hrozícího úpadku. Klid v katolických osadách jest živnou půdou budoucí činnosti, činnosti však protikatolické. Ostatně i tam nepřítel nezahálí, ale pracuje,

byl tvářil se třeba pokojným a nevšímavým. Jsa poučen a nechť se na sebe upozorňovati, rozšiřuje své myšlenky potají a plíživě — bez hluchého zvonění. V každé osadě jest nějaký pokrokář, jenž opatrně kolportuje volnomyšlenkářského „Havlíčka“ a má namířeno zejména na mládež, která nese v sobě děje budoucnosti. Či neshledalo se již na mnohých místech, že „Havlíček“ byl podstrčen i mládeži školní? Ano, shledalo se, a musíme to konstatovati, pomýšlejíce zároveň na všechny důsledky mravní a společenské, jestliže tato cholera zmohutní.

Pozor na mládež! Pozor na osidla, jimiž ji chtějí zatáhnout! Jest každému dovoleno o tom míti své myšlenky, ale hlavní myšlenka jest, všemi silami vrhati se na organizaci mládeže. Jestliže který pastýř saspí, přijde jistě chvilka, která mu přinese posnání, že jest od duchovního života osadníků odříznut a že volky nevolky houpá se na houpačce, strachem postrach pod nohama. Poznej tedy každý a, pravím, poznej v čas, že obzvláště pro tyto poměry a pro tato nebezpečí jest velmi moudrým pravidlem: Běh se hned z počátku. Každá zameškaná chvíle jest na vždy ztracená a nevrátí se již, každá hodina využitkována přináší nová rozpětí a radostný rozvoj. Schůze mládeže, pravda, se množí, ale jest potřebí organizačnímu stroji přidati páry a zrychlití jeho pohyb, a to blavně z toho životního důvodu, že prapor mládeže jest korouhví, kolem níž shromažďuje se přítomnost a budoucnost.

O vánočních vybižení byli příslušníci stran, aby získali vlastním tisku hojně odběratelů. Nuže, dejme si slovo, že některou neděli uspořádáme hojně schůze mládeže. Návrh tento činím ovšem zejména pro diecési královéhradeckou a domnívám se, že není přílišným požadavkem, když v každém vikariátu našem budou aspoň tři shromáždění. Po dorozumění s diecézním komitétem navrhuji druhou neděli po devátiku dne 21. února. Žádají se tudíž p. t. ovd. vikáři, aby se s knězeštem domluvili a místa tří schůzí v každém vikariátu určili. Kde nebude možno opatřiti řečníků laiků, bude tato úloha zajiště u vědoměle vykonána kněžími, jimž není potřebí důležitosti věci novými důvody obhajovati. Kdo se přihlásí předem bez vybižení, usnadní ovšem přípravu, které nutno provéstí co nejdříve, aby každá z těchto schůzí přinesla žádoucí ovoce. Snad ten který kněžský řečník pokusí se poprvé, ale tím lépe pro něho, neboť do proudu doby vnoří se sám, nečekaje, až tam bude později zahrán. Nuže ku předu! Dejme si slovo na dvacátý první den měsíce února. Prohlédneme si dobře úlohu a zmocníme se jí. Jsem-li uprostřed kritické doby, jest nezbytno, abychom pronikli až do základu otázky: Co jest mládež a co znamená míti mládež? (Poznámka redakce: Jak nám bylo oznámeno, diecézní komitét výsledky těchto schůzí uveřejní, aby o nich všechny naše organizace byly uvědoměny.)

* * *

Dejte nám program! Kdykoli visí nejistý osud nad naší českou politikou a kdykoli jedna strana druhé pořádně chce vyčinit, dají se novináři a politikové do řeči o programu. Tou kterou stranou program byl prý opuštěn, anebo — světe šasi — tam ta strana ani programu nemá a tamlle ta dokonce jednala proti programu vlastnímu. Tak v posledních dnech „Nár. Listy“ vysazovali celé stromořadí výtek, kde všude poslanci mladočeští hřešili proti nymburskému programu.

Pokrokáři a hlavně „Čas“ zase vyčítají, že příčina politické mizerie záleží v tom, že mladočeští vlastně posud pořádného programu nesestavili. Vůbec pokrokářům program jest kumenem mudrců, počátkem a koncem veškeré politiky a důsledně všechny jejich projevy politické nemohou se bez slova toho obejít, jako krejčí nemůže býti bez jehly. A když se řeči o programu do široka rozvíkají a do únavy opakují, není divu, že to programování stává se nejen velmi podesřelou moudrostí, ale také denním zvykem. Pak ovšem každý mladík, jenž v politice se zaučuje, bez toho slovíčka nemůže si ani volně vykročiti. A tak pokrokářská manie dává slyšeti a tušiti: Dejte nám program, nemáte programu, bez programu jste ničím, programem vytřete zrak vládě a skrotíte Němce, všechna vaše politika jest marna, ba osudna, nemáte-li programu; program vyřídí vše, jest rychlopalným dělem, létací lodí, rychlým parníkem — zkrátka ve vzduchu, na vodě i pod zemí, všude vám pomůže jen program.

Přičiněním pokrokářů stal se program nejpopulárnější formulí, jež káže ulpívati na zastaralých předpisech, jež nemohou za to, že v nich lidé vidí to, co v nich není. Zvykem posvěcené slovo, strašné obřadnictví, od něhož naivní lidé očekávají pořád jakési čarodějné výsledky jako v nějaké pohádce, v níž právě to jest povážlivé, že jest jen pohádka. Jest přiznání, že toto programové černokněžnictví pěstují právě pokrokáři, kteří ohlubi se jas-

ným myšlením a reálnými skutky. Řekněme hned a přímo, že autorem tohoto programového slovíčkářství a pokrokářů jest Masarykova katedra. Soudný člověk musí v tom viděti jen tůžnost, neboť ve věcech tolik proměnlivých jako jest politika, nemůže býti vodítkem zvyk programového paponškování. I v politice jest každý nucen mysliti sonou dávkou originality, jakou má, anebo učiti se od těch, kdo skutečně mysliti dovedou.

„Dřte se programu, zrevizujte program“, jak neochabuje blástat na příklad Masaryk, jest doktrinářství. Program zajiště vyhovuje svému účelu, když strana v něm vytkne své základní cíle a když v jejich rámci dle potřeby a podnětů stanoví, jak si představuje provedení jednotlivých úkolů zákonodárných nebo správních. A to ještě jak poměry dovolují a politická možnost připouští. Programy, obsahující nejpodrobnější předpisy, omezují jen samostatnost konání a všechny zdravý pohyb. Právě proto, že tak složitým jest život sociální a přináší vždy nové změny, musí se program přizpůsobovat dočasnému stavu poměrů. Činí-li se každá maličkost předmětem programu, pak v několika letech program vypadá jako nedokončená a z různě zbarvených látek sešíváná přikrývka.

Není pravda, neběží o program přesně stanovený, nýbrž o způsob nazírání na politickou práci ve službě české politiky. Obsah programů všech českých politických stran jest podstatně tentýž, ale jde o metodu, o zdravou soudnost, o prozíravou úvahu, jak postupně dosahovati toho, co jest v rozumu a srdci národa.

* * *

Volná myšlenka. Minule jsem dovodil, jaká ironie osudu postihuje volné myšlenkáře, kteří, hledajíce jednotliho principu, zásadně zavrhnou náboženství, které právě obsahuje nejmocnější sílu jednotli. Podbají se v tom ohledu plavcům, kteří, chtějíce pevně zakotviti, přeskakují jediný provaz, na němž přivázána jest kotva. Ostatně takových bezhlavých činů, jak se ještě přesvědčíme, volní myšlenkáři dopouštějí se i jině.

Přihlédneme chvilku k společanským dějinám, kterak náboženství katolické hned z počátku na rozdíl od zmatků pohaných přivádělo lidstvo k jednotě. Pohané pracovali o vzrůst rodiny, později o rozvoj národa, ale o lidstvu nevěděli. Každý národ pohaný nazýval cizince barbari. Tito cizinci, barbari, žili sice uprostřed národů pohaných, ale nebyli připouštěni k náboženským obřadům občanů, byli pokládáni za lidi jiné přirozenosti, za otroky mezi svobodnými.

Jednota pokolení lidského mohla býti uznána jen jako následek jednoty Boha. A tato jednota za rozvratu říše římské oznámena byla náboženstvím křesťanským. Ježíš Kristus promluvil ono mocné světodělné slovo, že jest jenom jeden Bůh a že všichni lidé jsou syny Božími. Rozšíření těchto pravd změnilo tvářnost světa a rozšířilo mravní povinnosti až po končiny obydlených zemí. K povinnostem vůči rodině a vůči vlasti přistoupily povinnosti vůči lidstvu. Tu člověk zvěděl, že kdekoli nalézá sobě podobného, tam jest jeho bratr, bratr obdařený duší nesmrtelnou jako jeho, povoláním spojití se opět se Stvořitelem, a že jest mu povinen láskou, úctastenstvím víry a pomocí ve slově a skutku, kde by toho potřeboval.

A právě církev katolická to byla, která z těchto pravd odvozovala všude důsledky, rozšiřovala je na každého jednotlivce a na soubor schopností a sil lidských, přítomných a budoucích — slovem na celé lidstvo.

Tyto velikolepé jednotli pravdy s úrodným působením a tvůrčí silou svou celá staletí uplatňovaly se ve výchovatelečském, organizačním a společenském konání církve. Právě ve středověku, kdy církev katolická na společenské zřízení měla vliv rozhodující, působily tyto jednotli pravdy tak požehnaně, že ani sami odpárci nemohou dobám těm odpřítí svého obdivu a uznávají církev samu za prototyp (za první vzor) řádného společenstva. A nejeví se výsledky našich jednotlicích zásad náboženských jen v zájmech hmotných, nýbrž také v ohledu duševním, neboť i tu shledáváme veřejnou jednotu, které jinde marně bychom hledali. Jeden jest Bůh, všichni lidé, opatření dušemi nesmrtelnými, jsou jeho dětmi, se kteréhož poměru plynou i všechny jejich povinnosti, směřující nejen k tomuto světu časnému, ale také ke světu onomu. Není pak divu, že tyto pravdy, zjevivše se ve světě, zaujaly místo suveréna, který ukojuje a slučuje všechny v duchu jediném. Proto dí profesor v Giesseu August Meiser, že církev katolická podává světový názor a takové pojetí života, ježichž velikolepost nelze popřeti.

Jmenujte nám podobný jednotli názor světový, který by spojoval přítomnost a budoucnost v hlubokém míra společné myšlenky,

aby běh člověka byl podoban běhu lodí, která, odpoutána od břehu silnou rukou, plave vedena tou rukou bezpečnou a nebojí se oceánu, jako se nebála pobřeží! Volní myšlenkáři haraší před veřejností světovým názorem filosofickým, vědeckým, jež vynášejí nad názor v hlavních zásadách právě narysovaný. Ptáme se, kde jest jednota, kde jest životní směrnatá síla tohoto jejich vědeckého názoru? Ano, jest tam síla, ale síla nejrozumnějších a zarážejících odporů, jest tam jednota, ale jenom ta, která se jeví v popírání Boha a povinnosti k němu, důsledně jednota anarchie, která nemá naděje leč, že tento svůj stav ještě zdokonalí. Vždyť novodobé filosofování za nejvýznačnější známku má rozdělení duchů. Tot onen známý individualism. Patřiti sobě a jen sobě, býti sám sobě principem duševní činnosti, mysliti pro sebe a za sebe, zvrátiti myšlenku ráno vzniklou, žíti bez učitele a bez žáků, bez minulosti a budoucnosti; ano, to jest ta síla a ta jednota! A právě na této plodné půdě svobody vypučela i volná myšlenka a nyní musí růsti. Soudíce dle její přehnanosti a chorobnosti, dle ovzduší, v němž se pohybuje, můžeme očekávati, že nás ještě mnohými věcmi překvapí. Ale jedno jest jisto: s takovou duševní výbavou pokoušeti se o jednotný názor, znamená z písku splétati provaz.

* * *

Vzájemné vraždění mezi realistickými notáblí. Již bylo v „Obnově“ vzpomenu, že Machar prudce zaútočil proti protestantismu, nazvav jej ztuhlým, solným sloupem. Za rozčilené evangeliky odpověděl Macharovi v „Čase“ J. Stěhule. Nazývá ho průměrně českým inteligentem. Jaká to mluva z čista jasna, jež odvažuje se pochybovati o vznešené osobnosti jasného Syna Heliova p. J. S. Machara? Což protestanté nežili s Ním dlouhá léta v neoddanějším přátelství a což nemnuli si radostně ruce, kdykoli se rozružil proti přesvědčení katolickému? A slyšte ještě jiné rouhání proti Jeho majestátu: „Machar jal se řešiti dějiny bez filosofického vzdělání. Naši čeští lidé berou Macharovy koncepce jako zjevení a přestávají myslit. To tak tluče naše nesamostatné lidi k Macharovi.“ O, nešťastný smrtelníku, J. Stěhule, což nechápeš, že tímto tvrzením vrážíš meč do bohatýrských prsou Macharových a že ho vraždíš?

Ostatně budme jen vděční, že p. J. Stěhule tuto operaci na duši Macharově koná veřejně a že o všem tom možno také veřejně hovořiti. Jako vzdělaní protestanté vůbec, tak p. Stěhule zvláště věděl přece již dávno, že Machar řeší dějiny bez filosofického vzdělání. My s katolické strany hodně dlouho jsme již dokazovali, že sově není dáno státi se orlem a že bohatství vědomostí Macharových jest jako děravý pytel, z něhož všude teče. Jest v tom tedy veliká neupřímnost a neoprávněnost, když s takovým poznáním přichází p. Stěhule teprve nyní. Prozrazuje tedy, že i sám koncepce Macharovy dlouhý čas přijímal za zjevení, neboť nemá-li Machar filosofického vzdělání teď, neměl ho ani dříve, za mlada. Z toho plyne, že naši vzdělaní evangelici mají dvojí přesvědčení, kteráž okolnost hrozně zápasí s protestantskou mravností, kterou p. Stěhule ve svém článku tolik vynáší. Když Machar nadával katolíkům, byl v očích jejich zjevením, a teď, když zaryl se do nich, shledávají, že ho mohli velebiti lidé jen nesamostatní.

Máme v dobré paměti, jak i evangelici mezi pokrokáři přednášeli o Macharovi jako o člověku velikých rozhledů, hlubokého vzdělání a mohutné filosofie, čímž živý názor o Macharovi rozlézal se všude u lidí skutečně nesamostatných jako kokotice. Proč jste tedy tak vůdcovali těm, jimž předstírané přinášeli jste nové poznatky? Kdo se tedy blamoval? Machar jistě ne, neboť on se již ani blamovati nemůže. Vy jste to byli, realističtí inteligenti, kteří jste nasazovali lidem falešné brejle. Přišla však černá a krutá Nemesis, přivlečená p. Stěhulem, který vpaluje všem realistickým inteligentům znamení duševní nesamostatnosti, neboť byli to právě učitelé obecných i středních škol a jiní pokrokářtí inteligenti, kteří před Macharem padali na kolena, stavěli mu oltáře a na nich upalovali — svůj vlastní rozum. Vždyť oslavovali Machara pro jeho fanatické protináboženské zbrkllosti, či jinými slovy, dle smyslu Stěhulovy úvahy řečeno, kvůli se nedostatku jeho filosofického vzdělání. Naše veřejnost může jen děkovati p. Stěhulovi, že pravda tato byla pověděna konečně i z tábora pokrokového.

Obrana.

Komedie plná omylů. Masaryk v královéhradecké „debattě“ mocným hlasem povolal, že učinil pro křesťanství více než všichni přítomní kněží. Jest zvláštní tudíž, že jeho veliký přítel Machar, který nota bene Masaryka prohlásil za jednu z tří nejjasnějších hvězd současného Slovanstva, prohlašuje křesťanství

za „jed z Judey“ a že mluví s pohrdáním docela o existenci Boží. Teď se neví, koho vlastně mají žáci Masarykovi poslouchati. Vždyť Macharův protikřesťanský spis o Římu byl velice vychválen v samém orgánu „učedníka Ježíšova“ Masaryka. A Masaryk sám otevřeně chválil v „Čase“ úvahy Macharovy, které mají tendenci protikřesťanskou. Velký vládce českého pokrokaťstva tudíž nepřivedl k náboženskému smýšlení ani svého obdivovaného, velebeného a vulebceho přítele. A kolik jiných svých přátel nadechl Masaryk pro ctění a šíření aspoň nějakého (třebas necírkevního) náboženství? Obořiti se na církev katolickou, sešlehati hodné lidi, kteří aspoň něco věří, a pak krátce prohlásiti: „Já sám jsem člověk věřící“ — tot zajisté není vážným nábehem k novým náboženským metám; a to ani nevěděl o příliš dobré vůli. Prohlášení-li, že jsem mužem věřícím, a tvrdím-li, že jiné t k e chci učiniti věřícími, tu musím hodně pilně vysvětlovati, proč a jak věřím, musím před nevěrci uváděti vytrvale na předním místě důkazy o existenci Boží a nikoli chváliti člověka, který si dělá děťátky z víry v Boha. Není tudíž divu, že výklady Masarykovy o náboženství měly účinek výhradně negativní. Kdokoli ještě aspoň trochu s církví svojí věřil, přestal býti církevním zcela; vždyť jest to obrod tolik pohodlný! Ale zároveň přestal také vůbec po takových přednáškách přemýšletí vážně o existenci Boží. Tohle jest ovšem pohodlnější. Vždyť učeliví žáci Masarykovi pozorovali, jak jejich mistr, tepající tolik církevníky, netoliko chválil Machara, ale lísal se dvorně i k ec. demokratům, kteří prohlásili nejednou, že kulturním úkolem jejich jest odstraniti náboženské ideály vůbec, a jak se chová kompromisně Masaryk k volným myslitelům, kteří přece jak zastřené tak zcela otevřené (jak se jim kdy hodí) pracují pro vyhlazení idey Boha ze srdcí lidských. A tak kamkoli se k žákům Masarykovým obrátíš, buď uvidíš volnomyšlenkářskou macešku nebo uslyšíš protináboženské pošklebky a jízlivý smích nad těmi věřícími (i evangeliky), kteří jsou nespravedlivě v různých rvavých tiskovních tupeni. Negace, destrukce — jak lehká práce! To konečně zastanou snadno také devatenáctiletí rudí žurnalisté, kteří netoliko otázky náboženské nestudují, ale jsou docela na štiro se základními pravidly českého pravopisu. Budit odpor a bezmyšlenkovitou jízlivost — na to není potřebí nějakého filosofa.

A teď dále do klobka nedůsledností a zmatků „průkopníků nové, nadkřesťanské morálky.“ Masaryk z odporu proti církvi katolické, z níž pro něho velká popularita neky-nula, přestoupil k církvi jiné, v jejíž věroučné články vlastně sám nevěřil, jejíž obřadů se neúčastnil. Pak prohlásil, že v zjevení Boží (dle našich evangelií) nevěří, že nevěří v Božství Kristovo, staví se v čelo proticírkevníků, ale aby neztratil velice výnosný úřad, v církvi evangelické trvá před úřady dále. Kdyby byl nevystoupil z církve katolické, mohl se aspoň vymlouvati, že do ní nevstoupil v době užívání rozumu, že tedy není jeho nejvyšší povinností z ní vystupovati. Leč vstoupiti manifestacně do církve jiné a pak se stavěti v čelo lidí protestujících proti církevnictví, to už jest přece velká nedůslednost. Ovšem věrný panoš Herben musil mluvit „přesvědčení“ dle svého pána. Také odpadl k církvi evangelické; když Masaryk prohlásil, že v zjevení nevěří, neměl odvislý Herben ukázati v „Čase“ přesvědčení jiné, třeba že předtím tolik lhal nad ubohými „českobratrskými pohrobky.“ Teď, kdy po sirutě aféře mu Masaryk zachránil existenci, může tím méně něco jiného psáti než Masaryk.

A stavěti se proti Macharovy, také svému protektorovi? To by teprv dopadl ale. A tak mu nezbyvá než velebiti „vrunci náboženský cit“ Masarykův a zároveň poslušně otiskovati výklady Macharovy, který pohrdavě píše, jaké představy v něm budí „pánb.“ Ovšem při tom všem jest neomylný jak Masaryk tak Machar. Na — a čtvrté světlo na realistické obloze, dr Ortina, může zase dál sprádati mihavé nitky o výchově — křesťanské. Jen ovšem nesmí mluvití příliš určitě, aby nenarazil na oba nedůtklivé bohy realistického Olympa. Tihle lidé pak mají dáti národu jednotící princip!

Jedna okolnost zvlášť zajímavá! Masaryk, který prý otázku náboženskou velice pilně studoval, nejdřív se přehoupl do táboru evangelického a pak teprve po delším čase „poznal“, jak neradso jest býti v kterékoli církvi. Zatím jeho intimní přítel, který pro samé „kácení model“ a jiné zaměstnání neměl tolik času k studiu církevnictví a filosofie, pokročil v rozhodnosti rychleji než muž, s jehož knih jako věrný přítel přece měl se trochu učit. Poznal jakost anglického kabáta dřív než studující a filosofující Masaryk — hned, rázem. Ale tu jest zase jedna nedůslednost. Machar se totiž chlubil, že jeho dobré a spravedlivé děti, svědkové jeho práce, jeho myšlenek, jeho bolestí, nemají jiné touhy, než aby jim už bylo láh; že prý si samy vyplní formulář, jímž

oznámí své vystoupení s církví. Je-li to tak úplně pravda, pak zajisté mají tu touhu vlivem otcovy výchovy. Proč však tatínek sám si už dávno nevyplnil formulář takový? J. Stěhule dne 21. t. m. v hodně opatrnické odpovědi Macharovi praví: „Machar jal se řešiti dějiny bez filosofického vzdělání.“ K čemu tedy jenom Masaryk tolik kladl důraz na moderní filosofii, když sám jeho přítel, platící ve straně za autoritu, tak málo i z filosofie Masarykovy pochytil? K čemu velká námaha filosofická, k čemu dlouhé úvahy o různých „ismech“, které prý učí samostatně přemýšlet, když sám jeden z vůdců dělá přes ně čáru a jde si cestou úplně samostatnou? A — jakou vlastně po-itivní práci si vyberou učedníci těchto hrdých učitelů, jakou pozitivní cestou půjdou vpřed za pravdou a za prospěchem národa, když jejich bohové (ovšem neomylní) tančí tolik zmatený čardáš? Destrukce již ovšem natrpeno dost. Teď se čeká dychtivě ještě na maličkost — jak totiž dovedou pánové na vlastních křivolakých základech něco velkého a blahonosného stavěti.

Vrchol protikateolického fanatismu. Zle se borí masarykovský denník na Rejzkovo dílo o Balbinovi. Kniha Rejzkova mrskána v „Čase“ dne 26. t. m. tak fanaticky, že uvážlivý čtenář sezná hned, jak taková kritika „táhne k pravdě.“ Ne — obětavý vlastenec Balbin nesmí se chváliti; zapovídají to lidé, kterým vlastenectví poskytl znamenité zaopatrření. Ačkoli však kritika listu před židy tolik pokorného odsuzuje se sama, přece uvádíme na ukázk u tuto perlu pokrokaťské moudrosti: „Čechy nebyly nikdy slavné a po-žehnané, dokud byly katolické. Národ český byl jen jedenkrát slavný a to v době husitské a bratrské.“ — Takhle může mluvit pouze člověk, jehož odborné vědeckou výba-vou jest výhradně zaslepená zášť, která by „z vlastenecké lásky“ nejraději viděla naše katolické předky jako lidi nejtupější, směšné. Ať se již němečtí židé nad takovou pobanou radují! Vše jedno — jen když se uleví protikateolické slobě!

Ve XIV. století za Karla IV. a Václava IV., kdy ještě o rozluce národa našeho s církví obecnou nikdy se nemluvalo, byla naše země velice slavnou, dle úsudku předních znalců českých dějin. Tomek píše: „Nastoupením Karla IV. na královský stolec Český začala se nová doba štěstí a slávy země České.“ (Děj. Prahy II, 3). Dr. Tadra napsal: „... zajisté každý musí uznati, že řeč česká těšila se v době císaře Karla IV. ve všech částech říše Německé takové vážnosti a rozšířenosti, jako nikdy předtím, aniž kdy potom.“ (Kult. styky 180). Dr. Kalousek praví: „Za celých těch tisíc let, co trvá boj mezi Slovanstvem a Němectvím o tuto zemi, nikdy nebyla věc česká na lepší cestě a nekráčela vítězněji k svému cíli (vyjma dobu husitskou), nežli za panování Karla IV. a jeho syna Václava. Ano národní převrat v husitské době byl by možným býval, kdyby mu předešla doba byla neupravila cesty“ (Srv. Karla IV., 104—7). Otec vlasti založil universitu, která se stala kulturním ohniskem celé střední Evropy, byl to dle Palackého „nejvznešenější panovník středověku.“ Husité však statky universitní „vyvlastnili“, přivedli universitu na pokraj záhuby, protestanté nechtěli na ni ničím přispěti a trpěli, že za rektory voleni byli — šlechtičtí chlapečkové. Ale — za Karla žádná sláva, ta až teprve v době husitské. Hus nazýval Karla „světlem kníže“ a „císařem svaté paměti.“ Podobně mluvili o Karlovi husité — i protestanté. To snad proto, že nepokládali katolickou dobu Karlova za slavnou.

Za éry katolické učený Čech stal se rektorem university pařížské, vysoké úřady svěťovány v Německu s velikou ochotou rozeným Čechům, okolní panovníci volali české učence za vychovatele svých synů, učenci naši zaujímali významná místa na většině universit evropských, čeští umělci voláni do Vídně, Strassburku, Norimberku atd., kde zvědňili slávu českého jména. Tehdy u nás působil veliký český filosof, který první ze všech evropských učenců vůbec universitní vědu šílil mistrným způsobem mezi lidem. Ale — tenkrát sláva českého jména žádná, to až teprve za těch dob, kdy vyústila „všeobecná uvědomělost a charakternost“ Čechů ve zvolení sobeckého a rozmařilého cizince za krále českého. Karel IV. a Fridrich II. Ta dvě jména jsou významnou charakteristikou dvou dob země naší. A přece ani protestanté Fridricha poslouchající nebyli tak bezcitní, aby snižovali památku muže, jemuž dal vděčný národ souhlasné titul „otce vlasti.“ To dovedou teprve moderní evangeličtí extravlastenci, vynutivši se ve škole fanatických pastorů. Potřásnit vše, co nějak v národě s katolictvím souvisí a spojo-vati se s německými židy proti vlastní krvi.

Karel založil první moderní, pevně spjatý stát ve střední Evropě, zdvojnásobil rozsah naší koruny České, zabezpečil veliký vliv český na

osudy říše Německé, učinil Prahu nejvýznam-nějším městem střední Evropy, byl uznán za nejvlivnějšího současného panovníka, budil respekt k českému národu v daleké cizině, pro umění vykonal víc, než co dokázal celý husitský věk. Sami italští učenci tehdy s nelíbenou úctou vyslovovali jména učených Čechů. Ale to všechno nic — slavnější byly zbraně hu-sitské, které zničily staroslavný Vyšehrad, jež Prahu z polovice pobořily, jež s barbar-kou bezcitností ničily i na venkově to, co v sa-mých hrdých Italech budilo nelčený podiv. Prohlížejí s úctou Čechové v Praze to, co „po-stavily“ husitské cepy či ty památky, jež máme z doby katolické? Husité se mohli před světem blýskat potud, pokud tyli se sásoh Karlem nashro-mážděných. Reserovní materiál však promrhan a pak nastala miserie.

Samí rozvážnější husité bádovali, do jak velikého opovření náš národ přišel v sousedě be-shlavným řáděním soldatesky tábořské. Jen čtete Vavřince z Brezové!

To byla tedy doba „pravé slávy!“ A přece v témtě „Čase“ čte se na titulní straně: „Kdykoli jsme vítězili, dalo se to pokaždě více převahou ducha nežli mocí fysickou.“

„Čas“ píše, že po husitských bojích dočkal se za Poděbrada náš národ blahobytu příslovečného. A dřív ho neměl? Nebyl ten blahobyt stavěn na základech položených Karlem, kdy rozmach femesel a zemědělství byl ještě daleko větší? Inu k čemu věda, k čemu velká práce historiků, když fanatický tisk dovede ze záští překroučiti všechno! Ovšem u „Času“ doba Otakarů a Václava II. také podle všeho není nijak slavnou Patrně, jaká drzost jest dovolena v době, kdy aspoň abe-cedu českých dějin má každý průměrně vzdě-laný Čech znáti. Ovšem lidé vychovaní pamfletem Lžiepogiovým shltanou všechno. Až náš národ zlehčí památku všech svých vyni-kajících katolických rodáků, až jedněmi ústy prohlásí semitu Hilsnera za nevinného mu-čedníka, až osud svůj svěří zcela do rukou židovských kapitalistů, pak teprve patrně na-stane to „hospodářské osvobození“, pak půjde se vpřed „rozumnou a poctivou politikou“.

Umělecká terrakotta

Obrazy Kassetý papíru

Alba na fotografie

Rámečky na fotografie

má v největším výběru

František Piša,

prodej uměleckých výrobků

v Hradci Králové,

Velké nám. 135.

Knihkupectví. Antikvariát. Papírniectví.

Politický přehled.

To, co se v Praze nyní děje, opravdu přesahuje všechny meze. Buršáci v neděli při svém bunlu počínali si tak, že i neohlavnějším kypěla krev a div, že se ty obrovské masy lidu udržely. Buršáci kopali do lidu, zmlátili surově jednu ženu, jež se jim náhodou připletla do cesty, tloukli svými železnými holemi, dělníka Honeho ztloukli tak, že mu zlomili nohu. Za to všechno byl český lid hnán bodáky haličských a německých četaíků. Čepičková aféra hrozí růsti do nekonečna, pře-růstá úřadům přes hlavu, poněvadž ti svým kolísavým, nerozhodným jednáním mimoděk potvrzují jaksi historičnost a právo buršáckého bunlu. Za takovýchto poměrů, kdy český lid jest štván a provokován fanatickou drzostí německých studentů až k šílenosti, bude asi těžko avěsti v život jazykový a národnostní mír. Ministerský předseda Bienerth chce do dvou týdnů předložiti poslanecké sněmovně jazykové osnovy, doprovoditi je výkladem a zároveň ohlásiti, jaké osnovy dá ještě sam-skému sněmu českému.

Na Balkáně situace, možno-li, ještě ne-přijímavější. Bulharsko mobilisuje, Srbsko a Černou Horou neustále sbírají a hrozí dále. Italie, štvána jeouc nacionálními listy, které ašairy s právníkou fakultou italskou použily proti Rakousku, stojí příkře proti naší mo-narchii, odmítá i dary, které jí s Rakouska byly naslány k ukojení a stíšení bídy a bo-

leští způsobených zemětřesením. Turecko není nikterak tak jistým po přijetí podmínky náhrady, jak si Aehrenthal, ministr zahraničních záležitostí, představoval. Bujkot rakouského zboží trvá dále. Nedávno musel velvyslanec Palavicini zakročit u turecké vlády pro dva případy hrubého porušení mezinárodního práva ze strany turecké.

Anglie není tak nepřátelsky zanjata proti Rakousku, jak se z počátku tvářila, nebo jak ji listy rakouské a německé lidily. O nějaké rivalitě mezi Anglií a Rakouskem nemůže být ani řeči. Srbsko dle „Morning Postu“ podniká šíleně odvážnou ofenzivu. Soudí snad, že může rozpoutat všeobecnou válku. Tento záměr je velice pochybný. Neboť obsazení Srbska vojskem rakouským bylo by operací tak prostou a snadnou, že mstitel Srbskem očekávaní by snad ani neměli času přijít. Státní tajemník Grey ve své řeči coldstreamské pravil, že doufá, že návštěva Eduarda v Evropě všecku nedůvěru odstraní.

V poslanecké sněmovně uherské podán byl návrh a odůvodněn poslancem Bozokym, jímž se výbor bankovní vyzývá, aby do 1. února předložil sněmovně zprávu o zřízení samostatné banky uherské. Řečník pravil, že parlament rakouský již zaujal stanovisko proti myšlence banky kartelové. Jest tudíž nutno, aby též říšský sněm prohlásil, že žádá banku samostatnou. Nynější kritický stav není beztoho vhodný, aby se nyní projednávala reforma berní. Návrh tento byl zamítnut.

Bilance státní železniční společnosti bude vykazovati pravděpodobně pro rok 1908 — větší schodek, výdaje značně stouply. Již v jednáních o sestátnění bylo pro rok 1908 největším schodkem počítáno, ježto tehdejší výsledek rakouské sítě byl 27 a půl mil. K. proti 29 mil. K. v roce předchozím. Bilance r. 1908 není ještě přesně známa, platí však za pravděpodobné, že odpovídá tehdejšímu příjmu a že výsledek vykáže schodek 1 a půl až 2 mil. K. Otázka, zda budou smlouvy sestátnovací do 31. března říšskou radou přijaty, závisí od utváření se politické situace, která se nedá s jistotou odhadnouti ani na dva měsíce. Vyhlídka na nepříznivý bilanční výsledek státní dráhy by mohly, jak se to má, společně s pokročilou dobou očekávání na včasné dokončení smluv poněkud při hlasování oslabiti.

Rozpočtová komise sněmovny zástupců v severoamerických státech snížila navržené položky stanovené na opevnování, kteréž obnášely původně téměř 10 mil. dollarů, na 7,920,011 dollarů. Mezi nimi je jakožto největší položka million na pobřežní baterie na ostrovech Filipinských. Též místo žádaných vládou 4 lodí povolila pouze dvě nové lodě bitevní.

V Berlíně konány byly veliké demonstrace za všeobecné volební právo, při nichž udaly se srážky s policií.

V Rusku bylo vydáno v uplynulém roce 959 rozsudků smrti, poprav vykonáno 792.

Německý říšský sněm projednává právě reformu spolkového zákona.

jasnými rysy charakterisoval pan professor bystrozrak Sv. otec, jakým prohlédá potřeby moderních dob v církvi, ukazuje i v nejnepřehlednějších problémech správné a zdárné řešení. Vděkem jsme vděp. řečníkovi zavázáni, že poukázal také na to, že se Sv. otec nebál nikdy, naopak za svou povinnost to měl, vystoupiti také na politické kolbiště; že se neměl za „neoprávněnou“ probouzení mezi katolíky myšlenku organizační, kterou považoval vždy za část programu svého kněžského působení a že s obzvláštním porozuměním a péčí staral se stále o vybudování katolického tisku. (Není tudíž třeba některým pánům míti obavu o proradu na věci náboženské, budou-li jeviti také trochu interesu na katolické organizaci a nebudou-li chladnouti hrázou před politikou). Velikost ducha Pia X., jež se jeví v uplatňování devisy, kterou byl Sv. otec oznámil svůj program, když nastoupil vládu na stolici Petrově: „Omnia restaurare in Christo“, na poli vědeckém (hlavně sasažením do bludů modernistických) a v otázce rozluky francouzské, naznačil vážený p. professor črtami věru charakteristickými. Také charitativní činnost Sv. otce došla náležitého ocenění. Vádávajíc nejraději díky panu profesorovi, chovají vděční posluchači na čji, že jim bude lze opět brzo sčastniti se podobných hodů duchovních.

Katol. národní jednoty v Nov. Bydžově koná v neděli dne 31. ledna „U anděla“ domácí zábavu. Začátek o 7. hod. večer. Vstupné: člen 1 K, nečlen 1 K 60 hal.

Z Ronova n. D. Ve čtvrtek dne 21. ledna t. r. byla odpoledne svolána důvěrná schůze našich stoupenců v hostinci u p. Josefa Vávry v Ronově n. D. za účelem založení odbočky „Hospodářského sdružení katolických zemědělců“. Účastnictví bylo veliké. Místní důvěrník p. Jan Handlíř zahájil schůzi a případnými slovy ukázal, že jen svornou a usilovnou prací na základě křesťanském se můžeme dodělati v budoucnosti žádoucího výsledku. Nato navrhl předsednictvo. Předseda ujal se slova a poukázal na to, proč se organizujeme odborově na základě křesťanském a přečetl a vysvětlil stanovy „Hospodářského sdružení katol. zemědělců“, načež se přihlásilo 80 členů (stále se hlásí noví členové) a tak založena odbočka velikého významu. Potom provedeny volby výboru a náhradníků a z nich zvolen za předsedu dp. Fr. Kašák, místní farář, za místopředsedu p. Frant. Skokan, rolník v Ronově n. D., jednatelem p. K. Kratochvíl, učitel v Ronově, pokladníkem p. Jos. Vávra, malorolník v Ronově č. 72.; do výboru p. Čeněk Nesládek, hostinský ve Žleb. Chválovicích, p. Vincenc Svoboda, domkář v Ronově a p. Fr. Němec, domkář v Mladoticích; náhradníky p. Jan Mach, kolář, v Ronově a p. Frant. Nesládek, domkář ze Lhůt; revisory účtů p. Frant. Hudík, rolník v Ronově a p. Josef Forman, rolník ze Závratic a posel p. Jan Handlíř, sedlák z Ronova. Po té rozvinula se čilá debata a schůze za nejlepší nálady ukončena. Hospodářskému sdružení katolických zemědělců na Ronovsku voláme s plnou srdce Zdraví Bůh!

Z Kozohled. Pro farnost vikariátskou založena byla organizace mládeže dne 24. ledna t. r. Tohoto dne promluvili u nás účinné řeči pp. říš. poslanec Prokop a organizátor Kaňourek. Účast, ač agitace pro krátkost času téměř možnou nebyla, byla četná. Našinci pp. Kubát a Kutlík celou skoro hodinu zapisovali jména nadšených bojovníků v nové katolické matriky. Díky Bohu!

Z Kolína. Křesť. soc. spolek zahájil svou činnost v novém roce I. členskou schůzí dne 24. ledna t. r. Promluvil na této schůzi dp. Jos. Mašina z Kutné Hory o kulturním a národním programu strany katol. lidu v Čechách. V řeči 1 1/2 hodiny trvající odůvodnil dp. řečník, že program toliko strany této jest zdravý program lidový, ježto válmá si prospěchu a zájmů všech stavů a tříd. Vyvrátil mnohé námitky — s hluchým souhlasem posluchačů — proti tomuto programu činnému, zvláště ohradil se řečník proti tomu, že by katolík nemohl býti pravým vlastencem, a poukázal, že právě strana katolického lidu má ve svém programu hájení státoprávní celistvosti země koruny české. Dp. řečník zmínil se též o stanovisku, jaké strana zaujímá vzhledem k volebnímu právu, ke školství a k tisku, jehož pro příslušnou svobodu se zneužívá k tupení všeho dobra, k snižování mravnosti, k tupení náboženství katolického, k napadání osobní cti rozšiřováním lží. Dp. řečník odměněn za poučnou řeč tuto hluchým potleskem. A věru členové budou hleděti, aby dokonale byli obeznámeni s tímto programem své strany. Pan předseda povzbuzujícími slovy skončil tuto sdělitelskou schůzi, hojně navítanou.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze měst. rady dne 25. ledna. Přijme se výpověď kapitálu, náležejícího sdružení špitálnímu fondu a výsoudného na usměrnosti čp. 22. v Plotiškách n. L., ke dni 30. prosince 1909. — Byl vzat na vědomí výkaz pokl. hotovosti ze dne 18. ledna t. r. — (Polie. úřadu se dloží, aby se řídil chůlárám okres. výbora, dle něhož má se činiti závislým od svolení příslušného soudu jakožto é-

řadu poručenského vydání vysvědčení, ježž úřady politické vyžadují ku vydání potřebných cestovních povolení osobám nezletilým. Se „Živnost. bankou pro Čechy a Moravu v Praze“ se sdělí, že uznáváme, že možno užívati 4 1/2 % bank. ježž dlužník uplatí k ukládání vadí a kančí, kteréž u zdejšího úřadu složeny býti mají. — Panu Frant. Kryštofovi se povolí zříditi kram s bytu v domě čp. 416 ve třídě Lüsenerově. — Organizační osnova ženských škol prům. a učební osnova ženské školy průmyslové pro šiti bílého prádla a oděvnictví, zasláné c. k. ministerstvem veřejných prací, postoupí se fideletství městského divěního lycea. — Vyda se vyhláška, aby obecnstvo vodou pitnou co nejvíce šetřilo. — Zpráva p. městského svěrolékaře, že v roce 1908 byly podrobeny prohlídce 33,752 l mléka tržního a vykonán 341 chemický rozbor jeho, byla vzata na vědomí. — Výnos c. k. místopředsednictví o zdokonalení návštěvních služeb o velkých vodách postoupí se policii ku provádění. — Připis c. k. místodrž., aby vydáno bylo prohlášení, že obec přijímá závazek, opuštěný díl říš. silnice u villové čtvrti, který přejde do jejího taktického držení, na vyzvání silniční správy v nynějším stavu navrátiti a že náhradní díl nynější silnice bude vydržovati, postoupen byl obecnímu zastupitelstvu. — Měst. lesním úřadem zasláná kalkulace na seřezání staty městských lesů per 5000 m parní pilou, postoupí se technické kanceláři. — Připis c. a k. 9. sboru v Litoměřicích, že používati bude kavaliru č. 35 dle svolení městské rady do 1. října t. r., že zašle pro zdejší městské muzeum plány kavaliera č. 34 v originále, berte se na vědomí. — Panu V. Nedvídkovi udělí se povolní k obývání jeho novostavby, postavené r. 1908 na parc č. 5. v bloku VII. — Ješto p. dr. Štolba oznámil svou osobní účast na divadelním představení, jež hodlá uspořádati jednota divad. ochotníků „Kliepera“ dne 2. února t. r., povolí se výmínečně přeložení tohoto představení se dne 14. února t. r. na den jmenovaný; spolu sdělí se ochotnickým spolkům, že přístě nebudou se vůbec připoštěti jakékoli výměny dnů pro divadelní představení jednou již povolených. — Předpis dávky vodní za IV. čtvrtletí 1908 v obnosu K 5288 92 poukáže se ku příjmu. — Pan Jindř. Šolc, uzenář, se stížností svou na zatékání vody do jeho jídelny z domu p. Ant. Matka poukáže se na pořad práva. — Udělena byla jedna řádná podpora, dvě mimořádné, jedna řádná podpora byla zvýšena a tři žádosti za udělení stálých podpor byly zamítnuty.

Projev městské rady proti návrhu Axmannova. Městská rada v Hradci Králové protestuje proti uzákonění návrhu Axmannova, schváleného dolnorakouským sněmem zemským, ješto porušuje čl. 19. základního zákona říšského a tudíž i čl. 6. ústavního rámcového zákona školského z roku 1869 a směřuje k potlačení německých obyvatelů Dolních Rakous. Naše poslance a vládu žádáme, aby sankci zákona toho všemožným způsobem zabránili.

Okresní zastupitelstvo v Hradci Králové ve smyslu svého jednomyslného usnesení ze dne 25. ledna 1909 tlumočí veřejnosti oprávněné rozhořčení veškerého obyvatelstva okresu nad přijetím na zemském sněmu dolnorakouském návrhu zákona, aby na všech obcích a městanských školách v Dolních Rakousích zavedla se němčina jako výhradný jazyk vyučovací, neboť zákon tento přičl se základním zákonům státním, jimiž každému občanu státnímu zaručeno jest neporušitelné právo na zachování a pěstování jeho národnosti a jazyka (§ 19. zák. st. o všeob. právech občanů státních), a byli by jím postřiženi čenři příslušníci obcí zdejšího okresu v Dolních Rakousích zejména ve Vídni trvale usazení a k rozkvětu této země pilnou svou prací přispívající. Z důvodů těchto prohlašuje okresní zastupitelstvo zákon onen za neslýchaný útok na práva státních občanů, ústavou zaručená, za útok na samy základy státu a za pokus vyhubiti českou národnost v celé jedné korunní zemi a v hlavním městě říše před zraky ústřední vlády jíž hájiti má stejné práva všech národů říši obývajících, a žádá důrazně vládu, povolanou k hájení ústavy a práv všem občanům státním ústavou zaručených, aby zákon sněmem dolnorakouským usnesený císaři k sankci nepředložila.

Veštek Cyrilské Jednoty dne 24. t. m. vydal se nad očekávání skvěle. Ač sábkva byla jen pro zvand, přece návštěva byla velmi četná, tak že prostorná dvorana Adalbertina sotva stačila. A zajisté že nikdo neštkoval; bylo to snění na stoupající nadšení, s jakým obecnstvo amělecký vskutku program sledovalo. Hned Kuerstérav melodram „Morská ballada“ spoutal jak představenou reakcí alé Novohradské, tak také přednesem přebobtného klavírního partu, ježž mistrně obstarala pí Hubzková. Slé. Vicozovy v brilliantním Presto ohlasy nejen překvapující techniku, nýbrž i velkou hudební vycpálost hlubokým porozuměním, se kterým skladba přednesly. Mělo poslouchalo se duetto pí Bakové a slé. Novohradské. Co host ziskal si všeob. sympatií absokvent komer-vatě (právník p. Jar. Vavřeka vracením [pudalím „Planí Závěrových“, kde vyláždě jeho krásný a bo-hatý hlasový fond přišel k plátnosti. Ze abprť vsbuzila hosti potleska valdibová, plně dirigenta vdp. dra Šetiny „Chvilka sami“ a spontánní e-

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svojí velký

Antikvariát

doporučuje co nejzdvofileji

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Z činnosti katol. spolků.

Ze semináře. V úterý vdpol. 26. t. m. tužila „Liter. řečnícká jednota bohoul. králové-hrad.“ měsíční schůzi, na které přednášel vydep. dr. G. Domabyl, professor theologie, na thema: Pius X. a jeho význam. Nedostávajíc se počítěti do obřádné kritiky, dovolujeme si jen tolik po-šumět, že po stránce formální to byl výkon opravdu mistrný, obsahově pak dlo, jaké máse podati jen osvědčený církevní historik. Obzvláště

vace, kterých se mu dostalo, byly výmluvným důkazem všeobecné obliby, které se náš p. dirigent též Rossmann „Tutti fratti“ muzického sboru vhodně zakončoval program a bystře jsouc předneseno, vneslo veselou náladu do společnosti, která ještě dlouho v přátelské zábavě setrvala.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek bude přednáška p. vicerektor Kepl v neděli 31. ledna „O povinnostech křesťanské ženy. Začátek ve 2. hod. odpol.

Divadlo v Adalbertinu. Tovaryšská jednota sehraje v neděli dne 31. ledna v Adalbertinu Šamberkovu veselohru „Brinkalovy trampoty.“ Začátek o půl 8. hod. Ceny míst obvyklé.

Vánoční hra v Borromen. V úterý 2. února bude provedena vánoční hra, původní novinka dra. Šetiny. Začátek o 5. hod. odpol.

Jmenování a soudu. Kancelářskými vřeh oficiály jmenování oficiálů v Hradci Král. Frant. Hušek a Rom. Fetter.

Katolickou banku v Hradci Králové založila „Osvěta lidu“. Již prý jest kapitál upsan. Na četné dotazy sdělujeme, že všechny podrobné informace vyřídí pardubská redakce „Osvěty lidu“, která eskompt smének již zahájila.

Osobní. JUDr. Bedřich Petr, advokát a obhájce ve věcech trestních, zapsán byl do seznamu advokátů království Českého se sídlem v Hradci Králové a otevřel tamtéž advokátní kancelář v Jitřkové tř. čp. 300 (Adalbertinum).

Městské práh. museum v Hradci Král. Dnes v pátek dne 29. ledna 1909 přednáší náměstek přednosty chem. odd. Ústavu ku zvelebení živností v Praze, pan inž. Rob. Urban: O blahobytných zařízeních pro dělnictvo se zřetelem k obyvání. Začátek o půl 8. hod. večer. Vstup volný. Přednáška koná se v čitárně městského práh. musea v budově c. k. odborné školy v přilehlém v levo. Kuratorium.

Ohlášený kurs pro lakýrnyky při městském průmyslovém museu v Hradci Králové, pořádaný ústavem ku zvelebení živností v Praze, zahájena bude v pondělí dne 8. února o 1. hod. odpol. v čitárně musejní v budově c. k. odborné školy a potrvá až do 20. února. Vyučováno bude vždy odpolodne od 1.—7. hod. večer. Přednášky chemicko-technologické odbývají se budou ve čtvrtek dne 11. února od 4—7. hod. večer a v pátek od 8.—11. hod. dopol. Praktická ovčení říditi bude p. odb. učitel V. Hladík, přednášky chemické p. inž. Břet. Šetlik. Do kursu přihlášeno 21 účastník z místa a okolí. Praktických cvičení účastní se 14 účastníků. Veškeré potřeby obdrží účastníci zdarma. K praktickým cvičením připuštění budou pouze ti, kdož se zaváží navštěvovati kurs po celou dobu jeho trvání.

Konečné kasárna v našem městě označena i nápisy českými, čímž vyhověno v českém kraji skutečnému účelu nápisů takových.

Všeob. úvěrní společnost v Hradci Králové, zapsané společenstvo s ručením omezeným, dokončila právě pátou svoji výroční uzávěrku svých účtů, z níž opravdový rozkvět společnosti jest patrný. Ku znamenitým výsledkům bilančním za rok 1908 přispěl v nemalé míře při společnosti zařízený obchod ublím, který velice dobře prosperoval, neboť obecnost v plné míře uznávala, že Všeobecná úvěrní společnost zařízením obchodu tohoto pro vždy znemožnila v Hradci Králové v minulých letech provozovanou lichvu ublím. Hutově splacené členské podíly dostoupily koncem roku 1908 výše K 101.130.—, fondy rezervní a dotací se zisku za rok 1908 dostoupily výše přes K 10.500.—, vklady na knížky K 308.843.60 h. Zápůjčky se zálohami na cenné papíry obnášejí koncem r. 1908 K 497.498.81 h, tedy takřka půl milionu korun. Čistý zisk po všech odpočtech, i po odpisu remunerace úřednictvu obnáší za poslední rok K 5.419.95 h, z něhož po náležité dotaci rezervních fondů valné hromadě navrženo bude vyplácení 5% dividendy členům v letech 1904 až 1906 přistouplým.

Výlet do Belgie a Holandska možno pohodlně vykonati v panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Král. za Blou věži v týdnu od 30. ledna do 5. února t. r. — Příští serie: „Sicilie.“

Jubilejní dobročinná sbírka. C. k. okresní hejmanství uspořádalo na místě osvětlení budov v památný jubilejní den 2. pros. 1908 ve prospěch české zemské komise pro ochranu dětí a péči o mládež dobročinnou sbírku, která vynesla celkem 967 korun 40 hal. — Všem šlechetným dárcům náležitý dík!

Neštěstí. Minulou nocou odpoledne vlak obchodní dráhy, příjezdící od Václav do Hradce Králové, vrazil na silnici Plotišti se vlnou de vosa přejezdějícího trať. Ván nárazem na dvě páte rozdrčen, komo rázem odpoutáni se všemo dříve, jakoby domá odstrojeni, a také pohmoždění. Řidič povozu čeledia Temel tážce poraněn na blavě a p. Řehák, mistr námednický a Plotík, s sebou vosa jen menší zranění odnesli. Vlak tedy, jak napsáno, upozornoval na sebe plácním na jednou, ale dvakrát; přes to čeledia nezastavil, ale chtěl přejíti. Na místě tak nešťastným už dávno měly být závery, o to mohli se dobře nadřizovat postarati.

Z Nov. Hradce Král. Katol. Jednota v Novém Hradci Král. pořádá dne 2. února t. r. humoristicko-zábavní večer pro své členy a jimž uvedené pp. hosty v místnosti spolkové u p. J. Duška. Pořad: Koncertní orchestralní skladby od B. Smetany, A. Dvořáka, J. Maláta a j.; smíšené sbory, dvoj., čtverospěvy, recitace, humoristické věci, tombola a j. Program jest velice pestrý a zábavný a vše řídí p. V. Studený, řed. kůru a hudby. Začátek určitě v 6 hod. večer. Vstupné jak obyčejně. Žádoucné je, by členové do jednoho se dostavili a o hojnou účast se postarali. Hosté jsou nám vítáni! Po vyčerpání programu volná zábava.

Z Dobrušky. Minulou neděli po službách Božích vypukl z nevyvážitelné dosud příčiny oheň v usedlosti zdejšího rolníka p. Slezáka a všechny nás velmi polekal. Divák se sběhlo mnoho, za to však ochotných pomocníků bylo málo. Mimo sbor hasičský a některé muže zaslouhují uznání dívky, které obětavě při vynášení nábytku pomáhaly. Třochu dlouho to trvalo, než byla stříkačka pohotová. Měla spletené hadice. Musí totiž naše „obecní“ stříkačka být ve dvoře, svou kolnu, jako v jiných obcích, mítí nesmí; když některé členové sboru byli ochotni kolnu zadarmo vystavět, jen když obec dodá materiál, byli odmítnuti. V létě prý káranci kropili dvůr, hadici protřhli a popletli.

Svobodomyšlná strana v Pardubicích usiluje znovu o své obrození a s té příčinou svolala dne 25. t. m. veřejnou schůzi do sálu Městské Besedy v Pardubicích, aby zde pohovořila o své dosavadní taktice a, uvažujíc o politickém životě své strany, probudila se a vstala ze své ztrnulosti a o své zkušenosti se opírajíc nastoupila v taktice jiné cesty, nežli ty, jimiž kráčela a které vedly ji jen k absurdnostem a konečnému skoro bankrotu. Schůze byla čteně navštívena a pěkně při ní mluvil p. prof. Hlavatý, ukazuje, že je třeba postaviti se na takové separátní stanovisko, jako stojí jiné strany politické, aby tak zodpovědnost za veškeré neúspěchy v české politice nebyla přičítána na vrub jen straně svobodomyšlné. Po řeči p. profesora rozpráda se živá debata. Jsme však toho přesvědčení, že strana svobodomyšlná také v Pardubicích nemá příliš růžové vyhlídky na nějakou skvělou budoucnost. Hyne při své bezradnosti, kolísavosti a vyložené politické chabosti a možná dost, že jednou smete ji rudá vlina za pomoci židovských pokrokářů stejně v Pardubicích jako jinde v místech průmyslových.

Nová židovská bašta v Pardubicích. Židovský finanční ústav ve Vídni „Wiener-Bank-Verein“ zařídil si v Pardubicích za pomoci svých lidí filiálku pod jménem „Živnostenský úvěrní ústav“, který si zařídil svoji kancelář na Zeleném předměstí v domě p. MUDr. Svobody. Pardubské židovské noviny vítají nový tento peněžní ústav se zvláštní radostí jako dávno hledanou spásu pro naše živnostníky a dělají mu v předních sloupcích svých hluchnou reklamu. Z toho již jest jasno, že je to židovský podnik, při kterém paradují zdejší pokrokářští evangelici a aby se neřeklo — také drobček stejné smýšlejších katolíků. Rakousko-uherská banka, která v Pardubicích postavila novou velkou budovu pro svoji zdejší filiálku, nalezne v „Živnostenském úvěrním ústavu“ velkého soupeře.

Baron Ringhofer do Pardubic. Známý majitel továrny na vagony na Smíchově, baron Ringhofer — jak se v Pardubicích proslychá — přestěhuje se prý se svým závodem do Pardubic. Za tou příčinou koupil prý od hr. Henkla zámek v Pardubicích a bude na tom místě ve velkých rozměrech stavěti továrny.

Zajímavý inserát v „Osvětě lidu“. Před nedávnem posílaly se pardubské česko-židovské noviny, že v státním rozpočtu jest příspěvek na varhany v klášterním kostele v Pardubicích. Pardubice budou prý mítí nové varhany a budou si nyní mocti na ně hráti. Nyní najednou čteme v témže listě mezi inseráty konkurs na varhany při chrámu Páně v Heřmanově Městci. Mysleli jsme, že se snad jedná o varhany pro synagogu anebo pro kostel evangelický, ale synagoga v Heřm. Městci varhany má a kostel evangelický tam neexistuje. Tedy pro kostel katolický hledá se v česko-židovských novinách, stranicích dle potřeby evangelikům, regenchorů. Rádi bychom opravdu věděli, kolik asi žádá anebo evangeliků se na toto místo přihlásí. Zajímavé to jest rozhodně; jest to asi tak, jako kdyby se uprázdnilo místo varhany nebo spěváka v evangelickém kostele nebo v synagoze v Pardubicích a konkurs na toto místo přinesl by některý katolický list. To by se asi židé anebo evangelici podivně vylovoili o takovém svém patronátním komitatu, který by pro jejich kostel hledal ředitele kůru v katolických listech. Katolická šlehta vůbec a osoba knížete Kinského sama byla nejednou hledaným přednětem surových ptáků v „Osv. Lidu“ a patronátní komitát nejednou přijde a doprospěje se na tom listě milostivého pardubského placení inserátu.

„Obětí svíce“ v Novém Bydčově. Roku 1868 dne 25. ledna prohlášen byl Nový Bydčov za král. věčné město. Od té doby na památku toho každoročně v pátek po svátku Nejsv. Jména Ježíš neal sbor obecních starších evangeti-

liberní, posadí šestiliberní svíce do děk. chrámu Páně a při slavných službách Božích obětoval ji na oltář. Tak stalo se i letos v pátek 22. ledna přes protest několika členů našeho obecního zastupitelstva, jímž asi více záleží na jejich osobní pokrokové popularitě než na cti našeho města. Neznajíce náležitě dějin svého města a nevědíce si starodávných jeho obyčejů, ptáli si, aby položka na „obětí svíce“ byla škrtnuta a obnos věnován nějakému jinému účelu. Za technický výkon nedostalo se jim však ani očekávané pochvaly, ani souhlasu a byvše třemi čtvrtinami přítomných hlasů přehlasování, odnesli si jen blamáť a všeobecné odsouzení obyvatelstva, znajícího příčinu naší „obětí svíce“.

Čestnými členy spolku na podporu chudých studujících v Novém Bydčově jmenováni byli: vdp. Jos. Šrámek, č. kons. rada, bisk. vikář a děkan v Novém Bydčově a vctpl. Karla Klazarová, velkostatkárka v Nov. Bydčově, jež při té příležitosti věnovala témuž spolku 2.000 K.

Schůze katolického lidu v Čáslavi. Výbor katolických organizací volebního okresu Čáslavského svolal na den 24. ledna 1909 schůzi příslušníků katol. lidové strany a přátel její do Duskova divadla v Čáslavi, k níž pozval p. řá. poslance Fr. Šabatu, ústředním výborem přijatého kandidáta p. Č. Pospíšila a nadšeného organizátora mládeže venkovské p. Kaňourka. Již před počátkem schůze před 10 hodinou naplněno bylo divadlo do posledního místa. Na 1000 účastníků možno čítati. P. předseda org. výboru dp. M. Smrčka zabývá schůzi, děkuje za obět, již přináší přemnozí, přicházející až z n. j. a z. končin volebního okresu a žádá o důstojný průběh schůze, abychom již tak se manifestovali jako strana pořádku a mravní dospělosti. Pak navrhuje předsednictvo, jež zaujímá místo a představuje přítomné pozvané řečníky, k nimž přidružil se i p. říšský poslanec za okres sousoední p. Prokop. Udlil slovo p. posl. Fr. Šabatu, který podává v řeči téměř 2 hodiny trávající účet z činnosti své a veškerého poselstva kat. strany národní na radě říšské. Vysvětluje situaci, v níž ocitla se česká delegace, hnána radikalismem a prosincového zasedání minulého roku a ukazuje, proč katolická strana národní nedala se strhnouti tam, kam začla většina proti vůli a lepšímu přesvědčení svých předních politiků, kteří správně viděli bezúčelnost opozice, ale nemohouce odolati nátlaku z dola i s hora, buď odešli, nebo s vnitřním odporem hlasovali. Tak bylo při pilném návrhu o rozpočt. provisoriu a podobně i při pilném návrhu prodloužení smlouvy obchodní se Srbskem, při jejímž projednávání v opozici se octnuvší strana agrární nečinila to pro nic jiného než pro pohnutky zcela osobní. Vždyť to byla též smlouva, kterou před tím tak chválily orgány strany agrární, dokud měli na ministerském křesle svého muže. Nepravdou jest, jakoby zemědělci byli touto smlouvou ublíženi, neboť ono množství k nám se Srbska dodaného dobytka tvoří 1 proc. veškerého konsumu. Nemusil by pro svou osobu hájiti taktiku strany katolické, protože hlasoval společně se všemi agrárníky říšské rady, ale hájil-li ji přece, činí tak v zájmu pravdy a spravedlnosti. Co se týče anexy Bosny a Hercegoviny, jest věc každému občanu tak samozřejma, že není třeba o ní ani mluvit. Strana katolická nezachová se svým odpůrcům nikdy; bylo to viděti, pokud zasedal Národní klub. Není také divu, když strana, která by měla býti vlastně vůdčí stranou národa dle počtu svých poslanců, strana agrární, chlubí se, že ona stojí o kolik etáží výše. Kde jest pycha a domýšlivost, tam se těžko možno spojovati k bratrské součinnosti. My jsme vždy hotovi přijmouti pravici, když nám podávána bude upřímně, ale libatí rukou, která jen bije, bylo by otrocké. Ku konci žádá, aby ponechána byla volnost poslancům katolickým, neboť oni znají půdu, na které pracují a dovedou nalésti i vhodné prostředky, kterými by svým voličům a všemu národu nejlépe prospěli. Řeč p. poslance, provázena četnými projevy souhlasu, přijata byla spontánní pochvalou. K vyzvání předsednictva, má-li kdo, co podotknouti, nechtěl se nikdo. — Udělena slovo p. posl. Prokopovi, který k řeči předcházející přičiňuje ještě několik vysvětlujících poznámek, zvláště pokud se týká bezdůvodných štoků na kat. stranu se strany agrárního tisku, jež k Novému roku vyražoval opět skrz na skrz prolhaným letákem a jež neotřehá se uživati i takových lží, jako jest to, že kat. poslanci mají 30 procent. slevy v radničním sklepe ve Vídni. Konstatuje, že katolíci byli dobří, dokud aboučili, když však za služby chybli také odměnu, dostalo se jim jen ra. Dnes však, že sdravý rozum valičtva to pozná, a že zrádcovství kat. strany přestane, neboť v budoucnu bude jako byla, sdělena strana katolická, aby se řadila gramk. Dp. Smrčka přidává na to řešení, která jednoduše byla přijata: „My si slavníci národní katolické strany lidové, za konkrétní volební okres Čáslavský, shromáždění na schůzi v Duskově divadle v Čáslavi, vysocehodně a radostí správu o činnosti svého zastup. p. řá. poslance p. Fr. Šabaty: Uprávně správně jest, že jako v pravním obsech národního lidu, schvalujeme dosavadní postup katolické národní

blahu a projevujeme v něm jeho činem plnou důvěru. Odsuzujeme co nejrozhodněji nekřesťanský a provokativní návrh sázby Azmannova, který porušuje čl. XIX. zák. státního, sádkona, sáručujícího jazykovou rovnoprávnost všech národů v naší říši obyvatelích, tedy i příslušníků našeho národa českého v Dol. Rakousích. Děkuje poslancům naší národní strany lidové, že tak energicky hned na počátku nynějšíhoasední říšské rady se opřeli sankcionování tohoto návrhu a vysvětlují, aby se spojili se všemi vlasteneckými stranami českými nejen proti návrhu Azmannovu, ale i proti všem jiným projevům panovačnosti německé i přístě se vším úderem se postavili." P. Pospíšil, kandidát za volební okres Čáslavský na český sněm, promlouvá o národohospodářských potřebách českého lidu. Vzpomíná na úpadek národa, ukazuje, že katolík to byl, který zachránil půdu národní a národní usše byti a že o vlastenecký katolík nemůže býti naprosto pochybnosti. Český člověk musí zůstat katolíkem a zvlášť musí jím zůstat český venkovan. Katolická mravovka, jako nejkrásnější plod křesťanství učí ho všem ctí, bez kterých nelze si mysliti spořádaný národohospodářský stav země a národa. Ukazuje na zbloudlý stav národohospodářství obecního i zemského, z něhož nalézá se východ jenom tenkrát, bude-li každý stát na svém místě, vědom si zodpovědnosti, kterou má nejen k sobě, ale i ke všem vrstvám národa. Nelze bráti jednomu a dávat všem, jako nelze dávat jednomu a bráti všem. Stoupajícím a klesajícím hospodářstvím národním podmíněny jsou i skvětající a klesající poměry sociální. A má-li se všem požadavkům společnosti vyhověti, musí dít se to dle normy křesťanské spravedlnosti, která dle povinnosti měří práva. Národ prodechnutý vědomím povinnosti jde jedinou cestou pokroku. Vystoupení p. kandidáta přijato bylo velmi sympaticky a doufáme, že po vypnutí volby, jež prý má býti ustanovena na 26. února, setkáme se s ním jako s prozíravým politikem, jež provede věci pravdu a dovede i pracovat pro pravdu. — Potleskem přivítán promlouvá p. Kaňourek o organizaci mládeže. P. řečník znám jest v četných obcích našeho okresu jako výborná síla organizační a proto není divu, že i přes pokročilou dobu obecenstvo setrvalo ve vzorném pořádku a sledovalo s naprostou pozorností, ba s napětím jeho vývoje, jímž kladl na srdce přítomným mužům a otcům, aby své dospívající děti vychovávali jako organizované katolíky. S bouřlivými projevy souhlasu odrážel útoky odporu na katolíky smýšlející nášince, ukazuje na podvody a lži, které páš se ve jménu pokroku, volnosti a svobody. Doporučuje katolícký tisk a končí se nadšenými ovací. Když provedeny byly volby organizačního výboru okresního, přihlásil se ku slovu p. Převrtil, rolník ze Suchdola, který projevuje svou radost nad schůzí tak čistou, která na něho Kubaňorák činí důchvatný dojem, a vybízí rolníky, aby nesedali na léčku kortéž strany agrární, která pod rouškou sdružení řepářského snaží se do svých řad politických zláskati příslušníky strany katolícké buď alibujíc neb i vyhrožujíc. Případná tato slova setkala se s potleskem, neboť my na Čáslavsku již jsme to zakusili a znova zakusíme. Poslední řepářské schůze bylo použito opět jako agitacího prostředku pro politiku agrární, až se to samým účastníkům vzpříčilo. — Ke druhé hodině odpol. roscházeli se teprve účastníci schůze, mezi nimiž bylo viděti i mnohé stoupence strany agrární. Jáme rádi, že byli přítomni, viděti aspoň, že kat. strana lidová se nemusí báti veřejnosti a že činnost její, tolika odpůrci napadana, nese se ku blahu všech vrstev a všech příslušníků našeho národa. Sl. karatoriu a sl. kat. spolku vzdělávacímu srdečný dík za ochotný propůjčení divadla.

Vít Stálý. V Čáslavi zemřel 27. t. m. dp. Vít Stálý, (V Vula.), katecheta měšť. školy, u věku 46 let. V Pánu zesnulý byl kněz vzorný, upřímný přítel svěřené mládeže školní. Churavěl dlouhá léta, ale od svátků vánočních zhoršila se jeho nemoc tak, že po zhořelém přijetí sv. svátosti klidně na věčnost odešel. V Čáslavi působil jako katecheta 18 let. Před tím kaplanoval na Rychnovsku. Ave, anima pia!

Následování hodno. Krásný příklad lásky ku trpícím podal tyto dny opět toho našeho malého lidu příslušník a duše dobrá, šlechetná. Krkonošský řemeslník p. František Pochop, mistr kovářský v Rostkách, který sám jest nemocen a statický, z úsporných let ku podpoře slepých dívek věnoval „Útulku" jejich v Praze 20 K. Šlechetař dárce nepřál si v nejmenším proto býti jmenován, leč krásný ten příklad prostého našeho borala hyse srdcem všech a výmluvně vybízí ku smilování nad nešťastným.

Vělařský kurs. pořádá Vělařský spolek pro Přelouč a okolí ve dnech 31. ledna, 1., 2. a 3. února b. r. v Přelouči v kreslárně chlapecké měšťanské školy. Kurs začíná v neděli a ve svátek až o 10. hod. dopol., v pondělí a ve středu však již o 9. hodině dopolední. Odpoledne vždy od 2. do 4. hodiny. Kurs řídí p. t. pp.: Al. Thuma a Chrástka a Fr. Wohout z Kozmle.

Z Obětoboraka. Dne 24. t. m. byla lidová schůze v Ostružně, kamž přišli delegáti mládeže až z Čáslavky. Pan farář Vlček objasňoval

veřejné poměry, líčil cíle jednotlivých stran protikatolických, jejich zbraň a způsob bojování. Vstekl až proti katolíkům bud suti otavě, nebo jde tichými kroky a saludně tam, kde ještě nemáme se vysraditi. Katolíci musejí proto všechno sledovat, pozorovat strany i lidi v nich činné, katolíci musejí umět soudit o každém projevu, aby věděli, co a jak činiti. Organizace důkladná, organizace uvědomělá jest nejprůběžnějším cílem katolíků, kteří však nikdy nesmí se zřetele pouštět sebovzdělávání. Otázka hospodářská dochází i u katolíků vědy většího porozumění a soutinnosti. Na této cestě mužné ku předu! Katolíci jest věřina, proto nedají se urážet od protináboženských najatých žoldnéřů. Katolíci musejí se vychovávat, pěstovat své povahy, milovat pravdu a čest. Když byl řečník promluvil obšírněji o hospodářských potřebách, promluvil ku přítomné mládeži. Po řeči rozptýla se debata, a po té přiblížila se přítomná mládež do své organizace a za odběratele svého časopisu.

Na „katolícký dům" v Libštátě darovali: p. Marie Mikášková ze Svojků 5 K, nejmenovaná 50 K, p. Fejfar Pavel z Libštátu 5 K, p. Valšová Marie z Libštátu 5 K, sl. Marie Jírová z Libštátu 10 K, sl. Marie Stránská 20 K, dp. Ant. Audrlický, kaplan v Sadské 5 K, křesť. soc. spolek v Týništi n. Orli 5 K, vdp. dr. Josef Mršík, arciděkan v Chrudimi 1 K, vdp. Václav Kohout, farář v Nemyčevsi 2 K, vdp. Ant. Brdiček, farář v Jestbovicích 1 K, vdp. Jan Záruba, farář v Gruntě 2 K.

„Hlas Pokroku" o „klerikalismu" v Machově. Tento podařený list psal tak směle osobní útoky, že se každý diví, proč ta slavná reformovaná redakce dříve trochu nezamete před vlastním prahem. Vády přece jest všude známo, že odpovědný redaktor právě nejlépe přesně dle pravidel přišelého Husa. Proto my katolíci, jímž není lhostejno, zlehčují-li se nespravedlivě čest našich duchovních, považujeme za vhodné se ozvati. Sice před 12 lety do našeho zbožného venkova vnášel nepokoj a švanice jen sem tam při vendrovaly cizák, jehož si lidé věřící mnoho nevěřili. Teď však od doby volební rozkvetl tu nevázaný život a nezbedné útočení proti našemu přesvědčení. Rozumní a řádní občané oděšili se se toho presenta, který k nám zavál „moderní názory" a proto založili katolickou organizaci na obranu víry. Tito laikové snažili se, aby při volbách zvítězil věřící hr. Šternberg. Zde nepracovala žádná „klerikální hydra", jak by „Hl. P. k." rády namluví, ale uvědomělí mužové, kteří, neškodíce nikomu, myslili, že mají tolik občanských práv jako každý jiný. Agenty přítom nebyli náš zasloužilý p. farář a p. kaplan; pečovali o úspěch katolictva laikové. Kuka klerikalni se nemstila, ale má právo žádati spravedlnost. Náš p. farář nebyl žádným podněcovatelem, ale bylo jeho svatou povinností ohraditi se proti nepřeknému řádění protivníků naší víry. Dále víme tolik, že p. farář pravil věřícím, aby se nevěřící báli, jejich svůdným slovům nevěřili, a nikoli — jak se lze — aby se jich nebáli. Byla-li podána stížnost na vychovatele, tu tvrdíme, že rodiče za svoje placení mají rozhodné aspoň tolik práva občanského, aby nenechali „zakasovati" vlastním dětem sv. zpověď a sv. přijímání. Tu jsou katolíci v obraně, tu není „matič se prst." Spolek „Havlíček" rozhodně nesačí svoji činnosti bez provokace; nechť se tudíž nediví, že nechválíme spolek, který proti našemu přesvědčení bojuje. Rozbití plotu u zahrádky a rozslapaní záhonků stalo se v noci a schůze byla o 2. hod. odpol. Nechtějí pokrokoví lhať nepodstatně ihned „klerikalů." — Náš vel. pán nikomu neublížil, nezasloužil si od nikoho osobních urážek. Navíme, že by spíval dvakrát „Credo." Samozvaný kostelník pokrokařský asi slyší na každé ucho zvlášť anebo vůbec má sv. nerozumí. Dříve se vel. pánovi pokrokaři vysmívali, že má holou hlavu; nyní, když s příčin zdravotních se opatřil, vysmívají se mu lidé titíž. Víme, kam takové osobní útoky směřají. My však víme, komu věříme, v nás štvácký tisk neotřese ani pevnou vírou ani úctou k zasloužilým duchovním správcům. A hanba katolíkovi takovému, který by si dovolil nespravedlivě tupit svoje kněze!

Koňský trh v Německém Brodu konal se dne 19. ledna s velmi pěkným výsledkem. Přivezeno bylo na trh 712 kusů z dalekého okolí, zejména z Moravy, odkudž bylo přivezeno a ke koupi nabízeno mnoho koní ohladnokrevných. Obchod byl čilý a mnoho kusů bylo prodáno. — Přítí trh koňský bude se odbyvati dne 9. března, další dne 22. června a 21. září. Město Německý Brod, které jest přirozeným střediskem dalekého okolí a má na všechny strany výhodné spojení jak drahou tak silnicemi, jest nad jiné vhodné místem pro koňské trhy, jež zde mají budoucnost, jak ukázaly poslední dva trhy, jímž byli napojeni jak kupci, tak i prodávající. Upozorňujeme na přítí trh zejména kupce koní, poněvadž zde budou mti příležitost nakupovati dobrý koňský materiál přímo od producentů. Rovněž očekáváme od rolníků a statkářů, že dostaví se na zdejší trh, konaný v příhodné době před jarními pracemi polními, aby ve vlastním svém zájmu kupovali zde koně přímo od majitelů a ne jako dosud prostřednictvím překupníků. Trh se o koňských trzích neoplatí.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY
všech evropských jazyků a donáskou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví
B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdní řády.

Různé zprávy.
Pastour a bible. Roku 1896 zesnulý slavný francouzský učenec Pastour lišil se od mnohých svých kolegů tím, že byl upřímně věřícím katolíkem. Byl otázan: „Kterak dovedete výsledky svých vědeckých bádání srovnati a v souhlas uvésti s učením a názory bible?" Pastour odpověděl: „Pročtete prvé bibli a všechny komentáře apologetů, a já pak zodpovím vám vaši otázku. Prozatím mohu vám pouze tolik říci: veškerým svým studiem a bádáním docílil jsem dopo-ud toho, že mám téměř tak silnou víru, jako bretoňský sedlák (lid bretoňský jest znám pro svoji skalopevnou víru. Pozn. red.) Nepochybují však ani dosti málo, že, kdybych byl dále studoval a bádá, byl bych to přivedl k tomu, že bych měl víru jako bretoňská selka." — Pastour byl ovšem také odpůrcem beznáboženské školy a často projevil svůj odpor proti ústavu školnímu, v němž učitelé a žáci se štítí jménem Boží vysloviti. Tak si počínal muž, jehož prohlásovali současní rodáci i z kruhů protikřesťanských za nejslavnějšího Francouze.
Smrt velikého katolíckého učenec. Smrt Henry Becquerela, výborného fysika, nazvána byla od francouzských časopisů ztrátou pro vědu nenahraditelnou. Čítal pouze 56 roků. Dale se tedy očekávat, že bude ještě mnoho let v důležitých vědeckých výzkumech pokračovati. O jeho vědeckých výzkumech a výsledcích bude lze čísti a slyšeti ještě dlouho a mnoho zasloužené chvály, leč obáváme se, že sotva jaká zmínka se učiní o tom (abychom jeho vlastního výrazu užili), že vědecké jeho výzkumy a hloubání ho přivedly k víře v B. ha." Pohřební řeč, jakou nad ním pronesl jeho osobní kněz, uveřejněna byla v časopisu La Croix (Kříž) dne 9. září r. 1908. Dá se z ní vyrozuměti, že ve mládí svém Becquerel zanedbával své náboženské povinnosti. Potom se obrátil k Bohu a toto své obrácení připsal sám svému vědeckému bádání. Za podivuhodnými jevy, jež některé měl to štěstí sám odhaliti, jež svět řídí, poznal on intelligentní „První přičinu", či „Počátek", před kterým sklonil ducha svého a pokoril srdce své. V tehdejších životech byl Becquerel praktickým katolíkem, věrným navštěvovatelem nedělní mše svaté, a vzorem ve své rodině, kde denních modliteb se účastňoval se všemi členy domácnosti své. Jeho život jest novým vyvrácením tvrzení, že víra a věda se nemohou spolu srovnati.
Tedy ruští vojáci přece jen dobří. Vzpomínáme, jak židovský a pošidovštělý tisk za války ruskoo-japonské plnou parou pracoval k hanobení ruského vojska, které nastavovalo prae na zájmy arijských Evropanů vůbec. Vytknouti chyby jest vždy dobře, ale tupiti pověchné a soustavně ze semitské jšlivosti, to už jest přece mnoho. Nyní po katastrofě messinské našednou evropská veřejnost srazila, jaký jest ruský voják, pžeala, jak byla židovským tiskem podváděna. Ruští námořníci konali právě divy hrđinnosti. „Nár. listy" dne 20. t. m. sdělily, že listy italské, anglické, francouzské i německé psaly o tom s nadšeným uznáním. Na př. „Frankfurter Zeitung", list Rusům nepřátelský a přijímající úvahy Masarykovy, napsal: „S hrđami messinskými na věky bude spojena vzpomínka na herojské skutky ruských námořníků. I tomu, kdo na vlastní oči viděl tyto skutečné lidi, srdce jako rychleji bije v hrđi." — Italská „Stampa" píše: „Rasáti, přivezení do Neapole, mluvili o Rusoch ne již jako o lidech, nýbrž jako o andělech, poslaných s nebe k jejich záchraně." — City o Rusoch nejlépe vyjádřila známá spisovatelka Matilda Serao: „Nechť bude zaznamenána v historii lidského milosrdenství na stránce nesmrtelné paměti o všem tom, co vykonali ruští námořníci v Messině! Necht jim prospějí modlitby a blahoslavění takiba nešťastných bytostí, kým budou blahoslavěni v životě! Kdž je provázejí na jejich

cestách životem vřede jen zdar a štěstí! Kéž budou blahoslaveni ti to důstojníci i námořníci na každé pidi dráhy svého krásného korábu, kéž na něm zniknou všeho nebespělí a dosáhnou vítězství! Kéž budou blahoslaveni, až se vrátí na svůj chladný sever a vstoupí do svých přibytků, skloní hlavy před svými rodovými světcí! Kéž pyšní se svými syny ruské matky, ať žijí v rozkošných palácích Petrohradu a Moskvy, nebo v prostých selaských jsiabách! Kéž se jimi pyšní všichni jejich rodáci Rosové, k nimž dojde zvěst o jejich veliké odvaze a milosrdenství! Ruský národ může se pyšnit těmi, kdož proslavili jeho jméno svou chrabrostí a svou láskou k bližnímu. Často býváme svědky projevy dobroty, velikomyslnosti a milosrdenství. Ale kdo bude psáti historii lásky k bližnímu, na prvon stránku, na stránku nesmrtelnosti zapíše hrdinství těch bělošicích a plavovlasých Slovanů, tak chladných na pohled a tak horoucích duší. To nejsou lidé jako my, to jsou lidé jakoby ze zaslých věků, umějící ještě dávat své životy za Boha i za svého hosudára, umějící se modlit i konat, umějící šlechetně žít i šlechetně umírat. — Posud tudíž ruský lid neztratil vzácných ctností křesťanských. Ovšem kde jest obklopen židy, tam se učí krást a probíjet poslední groš v židovských krémách. Izraelští revolucionáři v Rusku, které je živilo, bezcizně pobíjeli tisíce lidí nevinných. Ruští vojáci však v daleké cizině počínali si opatrně: konali s krajní obětavostí skutky tělesného milosrdenství. Stálo by za to vyzkoumat, kolik italských zednářských židů, majících v ústech stále humanitu, počínalo si aspoň podobně jako Rusové.

Vodní páry na Marsu. Existence vodních par na Marsu, jejíž objev pomoci spektrální analýzy americkým astronomem Lovellem oznámen, opravňuje k další domněnce, že se na Marsu nalézá také voda, jedna se základních podmínek organického života. Ředitel treptovské hvězdárny Archenhold, jenž vedle Itala Chiaparelliho náleží k předním badatelům o Marsu, vyslovil se o věci následovně: „Po léta již zastávám názor, že zjevy kanálů a mofakých ploch na Marsu, jak je lze pozorovati dalekohledem, odpovídají skutečnosti. Spolehlivými pozorovateli byly tam zjištěny změny, jež se nedají vysvětliti přirozenými účinky, nýbrž kde patrně účinkují umělé zařízení. Tyto kanály, jež jsou 30—50 km široké, zdají se býti určeny k tomu, aby produkty táhly, jež, jak bylo pozorováno, v létě s polů odtékají, svedly v určité dráhy.“ — To jsou prozatím důsledky, jež možno z tohoto objevu vyvoditi. K oné spektrální analýze, v níž se dají vodní páry dokázati, bylo použito zvlášť citlivých přístrojů, jakých dosud nebylo použito.

Židé v Nov. Yorku. V Nov. Yorku jest židů téměř milion. Přistěhovali se z Ruska, Německa, Rakouska a Rumunska. Zaujímají touto dobou několik čtvrtí města. Většinou jsou velmi chudobní, při tom však velmi pracovití a ziskuchtiví. Věrně jsou ke svému náboženství. Mají své časopisy tištěné hebrejskými písmenami, synagogy, školy, sdružení mládeže, nemocnice, útulny. Krok za krokem dostávají do svých rukou vysoký oběd, stávají se pány velkých bank a velkoobchodů. Zkrátka daří se jim dobře a cítí se silnými, ač lid jejich vězí ještě v ubohém postavení. Jest známo, že poslední rok zahájili boj proti křesťanským zvykům amerických škol, zvláště proti vánočním slavnostem, které dotud byly v amerických školách obvyklými — a vyhráli. Tento rok ukázal solidaritu a odvahu židův amerických v novém světle. Náčelník policie novyorské Bingham dokázal asi před dvěma měsíci v senátním článku v „North American Review“ a sice číslíci, že se sta složitě zkoumaných v Nov. Yorku 50 mají na svědomí židé a po nich že přijdou hned Italové! Židé se rozasílili nad tímto výrokem, začali organizovati protestní schůze, zasílali petici za peticí ku starostovi novyorskému, žádající, aby Bingham buď byl dán na odpouinek, anebo aby veřejně odvolal. A Bingham raději vše odvolal, než by svého místa posbýl.

Daň z přepychu, ve Francii zavedená, vzrůstá rok od roku. Roku 1907 vynesla daň z 89.315 zdaněných kulečníků 1.060.50 franků, ze 4.994 spolků a společností 1.310.000 franků, daň z karet 2.695.477 fr. Daň z karet domácích činí 1/4 fr., z cizozemských 1 1/4 fr., pro spolky a kroužky společenské dvojnásobně. Honební listky jsou zdaněny 28 fr., z toho připadá státu 18 fr., obcím 10 fr. Daň tato vynášela 16.055.000 fr. Daň z prachu, jehož bylo prodáno 564.000 kg. vynesla 8.5 mil. fr. Daň ze psů kolísá od 1—10 fr. R. 1907 zdaněno 3.488.719 psů, a čehož vynesla daň 10.220.000 franků. Daň z vozů a koní, mesků a oslů vynesla 14.887.000 fr. Vozy utívané v obchodě a průmyslu platí daň poloviční. R. 1907 zdaněno bylo 1.677.362 vozů, a to 370.817 čtyřkolových a 306.845 dvoukolových. Ze 227.600 vozů platila se daň celá, z 1.449.762 poloviční. Automobilů bylo zdaněno 31.286 a vynesly daň 7.818.000, z obyčejných vozů 7.818.000 fr., z koní, mesků a oslů 4.240.000 fr. Daň z předmětů slatých činila 5.529.000 fr., ze stříbrných 7.802.048 fr. — Daň z přepychu ukazuje více veliký výnos, ale též vyšetřováním a vybíráním také hodná se zmenšit.

Český kapr na něm. bojkotu. Štávy Němec nemůže sice přijít Čechu na jméno, ale vý-

robky české jí a pije velmi rád. Tak jest s kaprem českým, který se těší v Německu značnému obdoby. Tak v loni na Štědrý večer prodáno bylo v Berlíně českých kaprů přes veškerou „bojkot českého zboží“ 60.000 metrických centů.

Pilzeňskému pivu — vale dávají Němci na prohlášení svazu Všeněmců, který pít piva, výrobeného v kterémkoliv pilzeňském pivovaru, zapovídá, ač prý dva pilzeňské pivovary jsou převážně německého charakteru. Němci zapomínají, že tento bojkot stihne pouze jedno odvětví průmyslu; na kterém lid český tak dalece není účastněn, a že nám přamalo na tom bude záležitost, pijí-li nebo nepijí-li Němci pilzeňské pivo. Sami měli by pamatovati, že naše trhy zaplavovány jsou spoustou nejhrdnějších výrobků německých a že by odveta s naší strany byla hodná citelná.

Zkoušení pitné vody. Chceme-li se přesvědčiti, obsahuje-li v sobě voda zdraví lidákému škodlivé součástky, počínáme si takto: Čistou sklenici naplníme do 3/4 vodou a rozpustíme v ní malou lžičku nejčistšího, bílého cukru kandisového. Nato se sklenice dobře uzavře a na 48 hodin postaví na teplé místo. Změní-li se po té době voda, zbarví-li se mléčně, nehodí se k pití. Zůstane-li však čistou, jest to znamením, že v ní není znečišťujících a škodlivých působících látek.

Nový charitativní časopis. Redakce Antonína Hoffmanna, kooperatora v Kr. Vinohradech a ředitele „Útulku sv. Josefa pro opuštěné děti“, začal vycházeti časopis „Květy lásky“, lidový měsíčník, věnovaný zájmům křesťanské charity. List bude si všímati všech odvětví křesťanského lidumilství a seznamovati s nimi nejširší kruhy lidové. Časopis tento má nahraditi „Rozhledy po lidumilství“, které přestaly vycházeti. Při pěkném obsahu i slušné úpravě, přinášeje též vhodné ilustrace, není roční předplatné 2 K 40 h i s poštovní dobůvkou vysoké. Čistý výnos jest věnován sirotkům „Útulku sv. Josefa“. Doporučíme křesťanským křehům co nejvileji, aby si vyžádaly číslo na ukázkou, které administrace „Květy lásky“ v Kr. Vinohradech, Palackého tř. 86 zdarma i větší množství k rozšířování odešle. List zaslubuje i pro své ideální snahy všemožnou podporu.

Užijte výhody, kterou dává Cyrillo-Methodějská tiskárna v Praze při prodeji sblých (z remittend) kalendářů na rok 1909 z knihupeckého trhu. Nádherné vypravením a vysoce poutavé i poučné tyto kalendáře (s mnoha obrazovými barevnými přílohami) obdržíte při společném objednavce za polovici krámské ceny franko. Naše organizace mají tu vhodnou příležitost svým členům opatřiti tuto rodinnou knihu za několik haléřů.

Rázovitým dekladem správnosti tvrzení, že české podniky mohou bez pomoci cizího kapitálu slušně existovati, potkávají-li se jen s náležitým porozuměním a věnuje-li jim české obecnost zaslouženou pozornost, jest největší náš domácí ústav pojišťovací, banka „Slavia“. Ačkoli ji provázejí od počátku jejího působení sympatie nejen doma, ale po celém světě slovanském, předčí zájem obecnostem projevem v právě minulém roce 1908 všechna leta minulá, a banka „Slavia“ může se dnes v každé příčině směle postaviti mezi nej přednější pojišťovny celého mocnářství. Čítá banka „Slavia“ v odborech životních koncem r. 1908 na 160 milionů korun pojištěných kapitálů, a za jediný minulý rok přihlášeno bylo nových pojištění skoro za 30 milionů korun. Mohutné fondy, které vedle zaručení státního dávají ústavu naprosté jistoty, vzrostly opět měrou znamenitou a dosahují již impozantní výše 44 mil. korun. Též odbor pojišťovní vykazují stále větší přírůstek risků prvního řádu jak venkovských tak i podniků průmyslových, nejlepší to zájisté důkaz, že celá česká veřejnost obrací se i při pojištění živelním s důvěrou k tomuto starému, osvědčenému ústavu.

Zpráva o tom, že nár. sociál. proslávky Šrajr koupil si nábytek u německo-židovské firmy, otkli jsme po souhlasném sdělení něk. lika listů. Nyní nár. soc. „Naše Právo“ sdělení to probíhá za naprosto klamné, což zde charakterně konstatujeme.

Ztráta mezi Krčínem a Náchodem. Dne 12. července 1908 straceny mezi Krčínem a Náchodem stihy od praporu. Dosud pátráno po nich bezvýsledně. Kdo by o nich něco věděl, necht to oznámit administraci t. l., načež mu bude vyplaceno pátrájcím pánem 20 K.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 23. ledna 1909 1 hl pšenice K 18 00—19 10, žito K 14 40—15 40, ječmene K 12 40—13 20, prosa K 12 00—14 00, vřkve K 14 00 až 15 00, hrachu K 24 00—25 00, oves K 7 20—8 20, čočky K 22 00—23 00, jahel K 22 00—24 00, krup K 22 00—23 00, brambor starých K 4 40—5 20, nových K 00 00—00 00, jetel. semene červeného K 90 00—105 00 1 hl. jetelového semínka bílého K 000 00—000 00 máku K 25 00—26 00, lně. semene K 00 00—00 00, 100 kg žitných otrub K 14 60—15 00, 100 kg pšeničných otrub 12 50—14 00, 1 kg mála červeného K 1 20 až 2 00, 1 kg mála převázaného K 0 00—00 00, 1 kg mála vepřového K 1 24—1 26, 1 kg tvarohu,

0 28—0 00, 1 vejce K 00 9—0 10, 1 kopa selí K 00 0 až 00 0, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 2 40—3 00, 1 q cibule K 12 00—13 0, 1 kopa drobné zeleniny K 0 80—1 00, 1 pytel mrkve K 3 0—5 00, 1 hl jablek K 6 00—10 00, 1 bečka švestek K 0 00—0 00 1 hl jablek K 0 00—00 00, 1 hl hrášek 0 0—00 00. Na týd. trh v Hradci Králové dne 23. ledna 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 177 hektol., žito 281, ječmene 31, oves 154, prosa 4, vřkve 5, hrachu 5, čočky 8, krup 4, jahel 7, jetel. semínka 482, lněného semene 4, máku 5. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, celer 00 kop, kapusty 19 kop, cibule 15 q, drobné zeleniny 25 kop, mrkve 21 pytlů, brambor 103 hl, selí 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 70 hl, hrášek 0 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob. dobytka: vepřů 21 kusů, podvinčat 450 kusů, křálat 4 kusy.

Listárna redakce.

Do Nechanic, Kutnohorska, Kácova atd. pMsté. Mnoho látky odloženo.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
— SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křtíkových cest v reliefech, soch světců, kruciáksů, ráme atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Koberce **JAN** Záclony

STOUPA

V PRAZE, Hradčanská ul. 1.

Havleky. — Pláště de deště.

Přikrývky

flanelové, se srti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

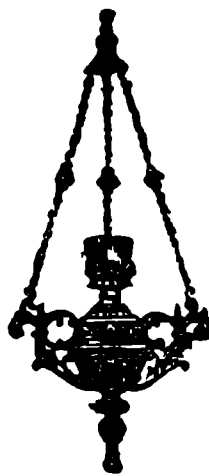
Župany v každé velikosti.

Došňky — — — Železný nábytek

v bohatém
výběru

Zbytky koberců
za značně
sníženou cenou.

v cenách
nejvýhodnějších

Veleděstojnému

**duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depe-

rušiti veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibáče, nádobky, paténky, paciřkály, svícny, lampy, kaditelnice, kroupenky atd. své vlastní výroby, předpřím církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úkásku franko bez závažnosti koupě. Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů, Madonek, křásků, prstýnků, náramků atd. *Notářské přetopy, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínské vřady na skládě. Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny*

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čí. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vypraštitěch)

doporučuje P. T. veleděstojna. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporek a krevého náčiní.**

Ocenky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Jen

malá dávka

vysokoveselské oikorky

„Buřovky“

z nejstarší české to-
várny na oikorii postadí
k zlepšení ohuti a barvy
kávy.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř cír. obrazů

Praha-Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

doporučuje veledůstojnému duchovenstvu všestranně uznávané kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křížové cesty, postní obrazy atd.

na plátně, plochu, v uměleckém provedení, v cenách nejlevnějších.

Obnovují staré zašlé obrazy.

Nákresy a vzorky franko.

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jeť v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalc. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se naspět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do patenišť

24krát24 cm po 11 h
24krát26 cm po 12 h
24krát30 cm po 14 h
26krát26 cm po 13 h
26krát30 cm po 15 h
30krát30 cm po 17 h
30krát32 cm po 19 h

10 kg tmele sklenářského
za 2 K.
Sklenář. zaručeně vysk.
diamanty kus za 5 K.
Dodáním
kamkoliv drahou.

K. V. Skuherský,

e. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

J. U. Dr. Bedřich Petr,
advokát a obhájce ve věcech trestních,

dovoluje si oznámiti, že otevřel
v lednu 1909 advokátní kancelář

v Hradci Králové,
Jiřkova ul. č. p. 300 v prvním poschodí
(Adalbertinum).

Veškeré prádlo dámské i pánské,

bílé zboží lněné i bavlněné

v obrovském výběru, v kvalitě nejlepší a v cenách nejlevnějších

doporučí

Stanislav Jirásek, Hradec Králové, Velké nám. 136.

Kaňžské kolárky.

Objednávky obratem.

Pravá :FRANCKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetrným hospodyním jakožto nejlepší: přísada ku kávě.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabídní
Biskupská knihtiskárna.

**Pronajme se
velká světlá**

místnost,

hodící se za dílnu neb
skladiště.

Bližší v administraci t. l.

Novinka! Novinka!

K vínu, čaji a kávě
zkuste

České cakes „Salvo“

výtečné výživné zákusky, velice lehce stravitelné.
Balíček 50 h, větší 80 h.
Zásilka 5 kg obsahuje 85, větších 20 balíčků
a zasílá se franko — franko se srážkou 10%.

Dr. St. Rejthárek,
Král. Městec.

Výklad zákona obecního.

Vydáno r. 1898.

Nabídka přijímá a dá'e dodá-administrace
„Obnovy.“

Rozšiřuje

„Časové Úvahy“

Nově zřízená

MODNÍ SÍŇ PRO DÁMY KARLA MACHA

V HRADCI KRÁL.,

náměstí Františka Josefa,

Rychlá obsluha.

Ceny levné.

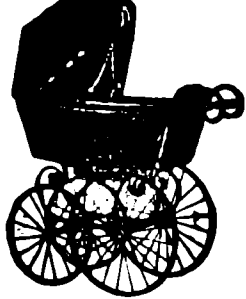
dovoluje si nabídnouti velectěným dámám své služby.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pouchman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky
a velkovýroba firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Ke všem příležitostem
praktické dárky
za velice levné ceny nabízí
V. Šolc,
zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.
Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.
Prodej se zárukou.

Služka
na farmě bez hospodářství se přijme, která se
vysnává v úklidu, praní, žehlení a je spolehlivá,
v ústí do 30 let.
Doporučení důst. p. vítané.
Nab. do 5. února do adm. t. l. pod značkou
„Služka“.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem
— jako výtečné —
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi
Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.
Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zárukou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

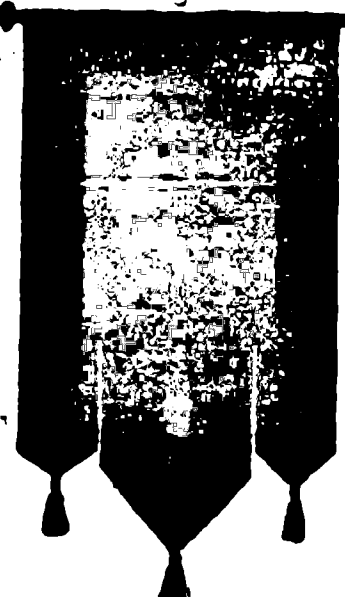
Všeob. úvěrní společnost
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/2% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složení listů na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

+++++
„Naše Mládež“
organ „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“
vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplácí
se 1 výtisk 1 K 70 h ročně, při odbírání nejméně
5 výtisků 1 exemplár po 1 K 20 h ročně. Redakce
a administrace časopisu „NAŠE MLÁDEŽ“,
Praha II, Opatovická ulice č. 10.
Žádejte číslo na ukázkou!
+++++

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi vsazením.
Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bez
všich záruk ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?
Použila jsem do vyvážky
za 6 haléřů
»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Králové, a nikdy již bez něho prádlo nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak libeznou vůní fialek, že mi činí opravdové
potěšení.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ubáhu sešlá
se vše franco.

XXXXXX
Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!
XXXXXX

PRÁCTICKÉ, ROZLOŽITELNÉ
BOŽÍ HROBY.
KŘÍŽOVÉ CESTY
RELIEFOVÉ I MALOVANÉ.
SOŠKY „VZKŘÍŠENÍ.“
Klešči „ANDĚLÉ“
A TĚLA PÁNĚ
ZE DŘEVA ŘEZANÉ A Z TVRDÉ PEVNÉ
SÁDRY (TYTO VELICE LEVNÉ).
JESKYNĚ S P. M. LOURD.
JAKOŽ I VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ
DOPORUČUJÍ UCTIVĚ
P. BUŠKA SYNOVÉ
v SYCHROVĚ.

Legitimace
do důvěrných schůzí
dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
dostati ze levné
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veleúspěšnému ducho-
venstvu a sl. patronátům úřadům k opravování
a přezlacování
oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,
zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po roce a hromadné
státní medaile z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

Kulturní hlídka.

Pokrok českého umění?

Pravé, zdravé umění, jdoucí po steskách skutečně ideálních, tlučoucí k slunci, nemá právě vyhlídky růžové. Do všech oborů vtrá se lačné kšeftaření, které pod záminkou uměleckých snah boví choutkám davů nevzdělaných. Takové kasovní podniky nepovznášejí, ale samy se snižují k davům, pochlebujícím tomu, co by měly odstraniti. A svojí obratností bezohledně dusí náběhy k čistému umění, které pro finanční nesnáze není s to konkurovati s vypočítavým kapitalismem, s barnumskou reklamou kšeftařských spekulantů. Přes všechny vzletné články, zvoucí do slávek umění, přes časté povzbuzující přednášky, přes pěkné ukázky uměleckých výtvarů vlastně láska k pravému umění v širokých davech mizí. Směšným se ukázalo tvrzení, že naprostá svoboda, úplná emancipace od úzkoprsých prý zásad křesťanských zjedná volnou cestu nejvzletnějším rozvojem uměleckým. Týmž krokem, jakým mizely v davech omámených ideály nejvyšší, náboženské, klesal cit i pro ideály umělecké — ruku v ruce. Známo, jak nádherná díla umělecká vytvořil vroucí cit náboženský; známo však též, jak pokazen jemný vkus v lidu materialistickým nasláním na život. Jde to u nás obdobně jako ve Francii, kde sami pokrokaři jsou nuceni doznávati, že lid okradený o ideály náboženské nestojí o umělecké podniky, ale hledá potěšení v materialistických radovánkách.

Byly doby, kdy naši ideální snaživci neměli ani pětinu takových prostředků k pěstování umění jako nyní — a přece jevil se všude umělecký ruch. S krajní obětavostí šlo se vpřed. V tésných místnostech hrála se často velice mistrně divadla, nové skladby horlivě bez naděje na hmotný zisk opisovány, i chudí zruční hudebníci učili jiné zdarma, pěvecké sbory cvičily se s horlivostí účtyhodnou. Teď, kdy postaveny budovy lepší, bud si jich málokdo vá má nebo jsou navštěvovány výhradně tehdy, kdy se má otfášati bránice hrubými vtipy. Jemné národní zpěvy upadají v zapomnění, zato však různé odrhovačky zpívají se sborově. Velice zhubla pěkné melodie ze starších oper znárodněly, zpívaly se všude. Z novějších oper davy neosvojují si melodie žádné; nejkrásnější operní píleň zmizela na stěnách divadelní dvorany. Skládá se sice dosti mnoho, ale není obohacujících lidí, kteří by nádherné kantáty na podiu reprodukovali. Jest potřebí od sborníků mnoho prošení, při čemž každý musí dbáti, aby neurasil maršovou jednoduše, kteří chtějí spolupůsobiti spíše se slavomamu, k prospěchu vlastního než k vůli skutečnému umění.

Jest věru pro nás zahanbujícím zjevem, že česká filharmonie, sbor vášných umělců, musila se rozejíti s finančními nesnázi, nenacházející pochopení. A přece nežádána od českého obecnstva obětavost přiléhá. Zato však různým kabaretům dají se dobře. Divadlo paní Zieglerové přímo bylo obléháno, že dobře hovořelo hrubé náladě socialistických návštěvníků.

V „Národ. listech“ dne 6. t. m. čteme o české hudbě:

„Pokud se týče tvorby, tu hlavní rys postavení obecnstva vůči mladé produkci je nedůvěra. Vše, co mladí napíší, setkává se s citelným chladem; sází se, že necítí se toho potřeby, aby se psaly nové věci a že necítí se jako stráža, ubývá-li tvorby čím dále tím více. A ubývá jí opravdu. Běh za rokem počet prováděných nových skladeb klesá kvantitativně hrozným poměrem: letos dospěli jsme k rekordům. V dvaceti populárních koncertech České filharmonie nebude provozována ani jediná původní novinka; v komorních koncertech rovněž ne; v koncertech Orchestrální jednoty jediná domácí novinka; jen v divadle letos dvě domácí novinky. Na poli symfonické a komorní produkce klesá rok za rokem. A ne snad, že by nebylo talentů: těch je dosti. Ale proto, že není potřeby: publikum i nakladatelé i výkonci umělci i ředitelství koncertů původní novinky prostě odmítají. Obecnstvo s nedůvěrou: pokud někdo nemá pochvaly a signa úspěchu ciziny, neplatí u nás nic: není samostatného tendku, poněvadž není hlubší hudební kultury. Nakladatelé odmítají proto, že není poptávky. V tomto ohledu jsou naši mladí skladatelé na tom hůře, než na čas Smetanových a Fibichových. Smetanovy věci se tiskly hned a doma; Fibich mívával klavírní výtah opery vydaný před premiérou. Na to dnes není pomyslení. Skladatelé píší v nejlepším případě pro jedno provozování, obvykle pro stůl a slavnky; a na skladatelům se nechce vydávati věci pro skladatelský výkon umělci odmítají domácí novinky, poněvadž nemají s nimi při chladu a nevěřivosti posluchačstva úspěchu; a ředitelství koncertů se všech těchto příčin dohromady . . . Lhostejnost našeho obecnstva k celé produkci a reprodukci jde však ještě dále. Koncertní ruch v Praze upadá. Umělci světového jména, cizí i domácí, se Praze vyhýbají čím dále tím více. Samostatný koncert v Praze je dnes absurdum, odvážný podnik, spojený vždy se značnou finanční strátou, poněvadž obecnstvo koncerty podobné šmahem ignoruje. . . . Jediné koncerty, jež plní hudební posluchači, jsou nejdílnější populární koncerty Čs. filharmonie v Floidn barce. To, co pojme tento obřad, nevychází sálůlek, určený pro bursovni spekulace a s milostí levně

pro ubohou muziku propůjčený, to je hudební publikum Prahy . . . Na Žofíně prázdno; na Vinohradech publika ubývá; v ostatních předměstích, bohatých a lidnatých, v Karlíně, Smíchově, Žižkově není na slušné navštívení koncert symfonický ani pomyslení: to je bilance hudebního ruchu pražského, bilance hudební kultury 500.000 lidí, bilance hlavního města národa hudebníků; a důstojným závěrem toho bude jen, až v dubnu Filharmonie pro naprostou nečist se rozejde a převeze se ji německé drážstvo, jež již je připraveno: pak 25.000 Němců v Praze bude mítí samostatný symfonický orchestr a 500.000 Čechů — nic. A tam za vyněkšších poměrů dospějeme, dospěti musíme. . . . Smutný je tenor této úvahy, jež lze shrnouti v jediné slovo: hyneme! Česká hudba je v úpadku; a v úpadku je ne pro vnější příčiny, pro nedostatek talentů, nýbrž čistě a důvodů zevnějších: pro úpadek vkusu hudebního, pro úpadek celkové hudební kultury, pro úpadek české hudebnosti. A je viděti světýl paprsek? Aspoň jediný, třeba slabý zásvit naděje? Já nevidím nic. Vidím národ, hnáný a ženoucí se za hmotnými statky plnou energií; národ, útočící na bašty průmyslu a obchodu; národ, s něhou své kající kus po kus jeho posavadní kroj, mrav i ideály, tvrdící, že je to maskarada. Cíť směr českého myšlení, české touhy, českého snažení obrací se pomalu a zastřeně, ale bezpečně a nesaditelně od staré idylly, starých ideálů, starých písní k — tanci kolem slatého teletu.“

Takovým tónem nese se celý delší článek. Obecnstvo by mohlo pohodlně píti ze zdroje nečistého — ale není vůle, není chuti. Tu nestačí námaha několika horlivců; jest nutno obnoviti zdravou výchovu davů již od mládí. Cíť tvořící duchové jdou rychlým krokem ku předu, jádro národa, široké davy obecnstva jdou zpět, nemají pochopení ani pro stravu nejzáživnější, nerozumějí věcem nejpřístupnějším. Mezi tvůrci a posluchači rozevírá se stále větší propast. Jest to tudíž skutečný umělecký pokrok národa? Pozorujme, jaké davy dětí učí se zpívat a hrát! Leč jakmile mládež, donucená svými rodiči, jest o učitele propuštěna, nechá všeho být; učila se proto, že toho vyžadovala móda, noblessa.

A nemůže-li se uživiti dobře v naší zemi absolutně konservatoře, může počítati na slušnou existenci akademický malíř? Tomu bývá u nás ještě hůře. Jak se podporuje malířství? Pozorujte ty sprostácké mazanice v „Záti“, v nedělní příloze k „Právu lidu“ a jinde! Věru úžasno, jakým „uměním“ vzdělává svoje lidi strana ta, s níž se chce pokroková v „kulturních snahách“ spojovati. Oršem — i karikatura může dobře působiti. Leč jest k ilustracím takovým potřebí aspoň trochu vtipu, nemají se malovat místo obličejů brambory, nemá se mysliti, že sprostota sama už jest velikým vtipem, výronem duše spravedlivě rozčilené a pod.

Zatím co bujná Paříž chová se nevěstěmavě k naší velkolepé „Prodané nevěstě“, hraji se u nás místo znamenitých původních kusů klusé francouzské frašky, které nemají vůbec umělecké ceny a jichž by si nikdo nevěšm, kdyby nebyly kofeněny hrubými pikanteriemi.

Pravda — na vzdělání umělců dá se peněz dost. Máme slušný počet uměleckých škol, postavených s velikou obětavostí. Velice častá nadace a jiné podpory umožňují umělecké studium i mladíkům nejchudším. Ale takovému ubožákovi vede se po dokončení studia často hůř než když byl žákem. Po přijetí vyvádění stojí ubožák ve světě s holýma rukama; nikdo ho nevolá k práci slušné placené. Musí s velikými úklonami šebroňit u sterých dveří, hledati velikou protekci, než si vyprosí aspoň takový plat, jaký má průměrně placený křivodělník. O ty, kteří se teprve učí postarati dosti; kdo však už něco umí, o toho pečuje málokdo. Máme již společnosti pro blaho spustilých a saneďbaných dětí, pro dobro propuštěných trestanců. Taková starost jest prospěšná. Leč kolik svlátních společností stará se o blaho a aspoň skromnou existenci nadšených mladíků, propuštěných se znamenitým vysvědčením s ústavů uměleckých? Co posud vykonáno v tom směru, jest příliš málo. A akce svépomocná jest velice slabá, jestliže vůči uměleckým sdružením vane z obecnstva mrazivý chlad.

Zvláštní ohlas italské katastrofy u nás.

V době, kdy srdce vskutku soucinné nad nevinnými oběťmi strašného zemětřesení italského naplní se žalem a kdy vítá s radostí každou sebe menší pomoc ve prospěch nešťastníků, přemýšlejí u nás pokrokaři dobrodinečkové, jak by si při té smutné příležitosti vyliili co nejšikovněji svoji jízlivost na katolíky. Novinářské správy oznamovaly, že Sv. Otec byl přímo zdrcen tím národním neštěstím, že daroval ve prospěch nebožáků 100.000 lir, že pro 500 nemocných dal střídi ve Vatikánu nemocnici a ujal se 1000 sirotků, jichž živitelé v Messině zahynuli. Ale kdež by požádavšití tisk chtěl o tom správně a se soucitu referovati! Takový tisk nutí se viděti v církvi katolické všecko v barvě nejděrnější, aby měl příležitost hodně proti ní řádně, aby mohl ulevit svojí jízlivé konšavosti. Největší radostí by pro něj bylo, kdyby v katolictvu bylo všecko špatné. Vždyť přece se štváří proti obyčejným skutečným a ještě více vy-

myšleným šíje. Jak přál pomoc církve nešťastníkům ve chvíli tolik pobuřené, patrao z této perfidní správy, uveřejněné ve 4. čísle Hajnovy „Osvěty lidu“:

„Ve prospěch z mětřesením postižených papež — mnohonás bný millionář — sloužil ve Vatikánu mši a mimo to poslal nešťastníkům své požehnání a spoustu svatých obrázků a svých podobizen. Dále udělil obzvláštní papežské povolení, aby zázračné ostatky svatých mohly býti veřejně nošeny na ulicích. — Velebný „Čech“ prohlásil zemětřesení za „zasáhnutí vyššího úinitele do lidských jednání“ (tedy prst boží); nyní se právě na Sicilii a Kalabrii zemětřesení opakuje stále i přes prosebnou mši papežovu a přes obrázky a ostatky svatých. Také prst boží?“

Cíťte pravou tendenci těch jedovatých ústěpků? V době, kdy sám semita, římský purkmistr Nathan vzdal dík Vatikánu za jeho velkolepou pomoc, snažil se bez ctýl pokrokařský tisk snižovati čest dobrodinců a slebčovati katolické řády. Katastrofa messinská měla mu býti vhodným beranem proti církvi katolické. A práce poměrně málokdo projevil za té katastrofy tlik účinné lásky k bližnímu jako právě italské katolictvo. Na papežovu výzvu sešlo se od katolictva téměř rázem 300.000 lir podpory. Papež povolil k vůli podpoře nešťastníků biskupům neomezený úvěr, tak že brzy sešlo se přes million lir jako katolický dar ve prospěch strádajících ubožáků. R. skázáno, aby do klášterů přijímání byli nemající přístřeší, v Ospedale St. Maria dáno k dispozici račným 400 postelí. Řeholnice a kněží pracovali na místě neštěstí do únavy, až jim začali úředníci záviděti vůdk ošetřovaných, zatím co dámy Červeného kříže dostavily se na místo neštěstí sice v nádherných toiletách, ale bez — obvazů. Starý arcibiskup messinský stal se svojí nadlidskou horlivostí miláčkem všechných kteří jeho namahu pozorovali. A lid, dříve tolik zaslepuvaný vulnými mysliteli, když viděl, jak moderní „humanitář“ nechají za sebe pracovati kněze, nahyl jsoucíjšího poznání, tak že dával veřejné průchod svojí znovu probuzené zbožnosti. A že omlíbenost obětavého kněžstva hodně lezla za nehty našim protivníkům, to neptimo prozradil 7. t. m. „Čas“, který s netajeným hněvem napsal: „Dnes přichází papež a vysoká hierarchie italská se svými lirami a odpušky, ale italský národ měl by strhnout smutečků závoj, jímž církev zabíjuje nyní svou tvář. Renovace (obnova) pobořených velikých chrámů byly vždy počátkem renovace celých zbořených měst, neboť bigotní lid nikdy neodvykl si žiti bese stínů těchto svatých a jejich zbožňovanými svatými a světicemi. Avšak i jinak jeví se církev v pravém světle při těchto strašlivých pohromách italského národa. Loví v rozčepřených vodách pověřivosti, jež vzrná se po katastrofě v celé Italii. Nápadně snaží se sblížiti se s panujícím rodem a využívá nejstrašnějšího národního neštěstí — ke svým politickým cílům a záměrům.“ — Tento výlev pokrokařského vateku bezděčně mnoho napovídá. Proč jen ti lidé tolik se začali oddávati „pověřivosti“, když tak dlouho je zpracovávali sednaři, kteří dlela ve své „výchové lidu“ pokročili tak daleko, že posměšné před katastrofou vyzývali Krista, aby seslal na Messinu zemětřesení? Odkud tedy najednou tolik „bigotnosti“? Patrně messianští poznali v neštěstí právě přátele a seznali, že náboženství poskytuje větší útěchu, než sto jízlivých frází bezvěrců. Lid patrně strhl závoj nikoli církvi, ale sobeckým zednářům. „Osvěta l.“ svým perfidním psaním chtěla vzbudit hnáv proti církvi skoupé, která chce pomoci jen prostředky duchovními. „Čas“ zase dal na jevo hnáv proti církevním lřám. Tudíž pokrokařský vzték se u nás vybiřel zcela různými směry, zjednal si průchod protilehlými, kontradiktorními průlomy. Jen když zchlazena žaha! Sami pokrokaři přece už ode dávna mají papeži za zlé, že se dávno nesmířil s vládou. A najednou v „Čase“ ukrutný strach nad možným sblížením se Vatikánu s Kvirinálem! Vášně zaslepuje. Sblížení hned by znamenalo — světe, slyš — využitkování katastrofy k politickým cílům! Zkrátka at dělá katolíci cokoli, dostane pokrokařskou knoutou vždycky. Kdyby bývali dle tajného plánu pokrokaři katolíci kněží sázali se svojí pomocí doma, byli by zkusili aleht ještě více.

Zdravý smysl lidu však naposledy přes všechny fanatické útoky nepřátel našich abaví se mrakot a dá spravedlivé vysvědčení duším skutečně soucinným, které nepřinášejí milardenství pouze na papíře.

Trutnovské národnostní poměry.

Český zápis křesťan v Trutnově jest povolen na svlátních matričních archích, které ovšem mají platnost matrik. Také řádatel dostane po plání křesťan list český. Takto vše uspořádáno prozatím, jak také české bohoslužby v Trutnově jsou dosud jen prozatím. To uspokojuje jistě širší časou veřejnost za dnešních dob bouřlivatého odporu Němců. Než ačkoli se tím spokojují česká veřejnost a ačkoli se tím spokojují všichni rozvální lidé trutnovské menšiny, p. redaktor Calaba

a jeho dva kamarádi, otce to nechtěných dětí, nejsou s tím dosud spokojeni a odpírají dosud děti své pokřtiti, bojující přf za další práva českého jazyka!

Jak je však jejich boj za národní věc pozitivní, nejlépe vysvitá z toho, že si „český redaktor“ Calaba a br. Horák povolali do svých rodin porodní babičky Němkyne, ač jsou v Trutnově tři Češky toho oboru, z nichž dvě toho času byly jisté doma. — Jaká to ironie osudu! Při zápisu českém, který stál tolik práce, a který veřejnost českou tolik pobouřil, mají *sedportidati o-tásky Němkyne*, z nichž jedna — docela Průšačka — nedovíde vám říci slova českého, kdybyste ji za ně dali dukát. Tomu se říká pozitivní práce národní! Tak prakticky provádí Calaba heslo „Svůj k svému“, jímž se jeho „Věstník“ občas, na př. před vánocemi, jen jen hemží! Je to směla!

Jak pozitivně to smýšlí „český“ taký redaktor Calaba s menšinou trutnovskou, jde z toho, že svou štvaničí poškodil a poškozuje dosud české bohoslužby, které jsou přece hlavní tepnou života menšinového; ba hledí je úplně zničit, poslouchaje komanda, ani ne snad tolik pastora T. z V. jako spíše žida M. L., bez něhož by Calabův „Věst“ již dávno neměl co psát, bez něhož by byl český taký-redaktor C hotovým ubožákem. — Tento žid nazval Calabovi styky s „Volnou myšlenkou“, kterou „Trut. Věstník“ také horlivě propaguje, a odporučil Calabu, jak právem soudíme, přiznati a ochráněti oněch „českých kněží“, kteří také stojí ve službách Volné myšlenky.

Že by C. chtěl, kdyby to bylo jen v jeho moci, zničit české bohoslužby, dokazuje to, že *usiloval, aby N. J. S. odeřela své podpory*, že radí lidu nedávati ničeho na nový kostel a t. m. kteří již něco darovali, jako dala na př. p. J. značnější obnos, mermomocí namlouvá, by si dali peníze vrátiti (a snad je obětovali nejspíše na podporu „českého“ redaktora C.).

O tom, jak pozitivně český pracuje a dopracoval to C., svědčí toto: Menšina tr. nebyla nikdy tak rozeřována a uřvována jako nyní — a zásluhu o to z valné části dlužno přičísti red. Calabovi, jemuž je prospěch vlastní nejprřednější a prospěch národa poslední věcí. Proto také toto jeho pozérství budi největší hnus a odpor u všech vážných lidí Tr. menšiny. Proto také za celého pětiletého roku, co se domáhá českého zápisu, nenašel dosud stoupence kromě dvou — tří za posledních tří měsíců, ač se zde čítá na čtyry tisíce Čechů. — Zjev ten si možno vysvětliti jen tím, že se chopil tak akutní věci člověk právě tak „pozitivně“ český smýšlející. — Proto také všechno to bouření české veřejnosti není smýšlením celé menšiny tr., nýbrž je jen bubnováním redaktorského bubnu hlavně proti „klerikalismu“. Proto také „Věstník“ neprávem se nazývá Trutnovský, správně má se nazývati Calabův Věstník.

Menšina trutnovská se red. Calaby oficiálně stěhla dne 5. července r. 1908 na vespolkové schůzi, když se jí stále vtíral za vůdce.

Tot opravdu k smích! Takový vůdce!? — O jeho schopnosti vůdcovské pro čes. menšinu přinesla Obnova v předposledním č. t. r. ukázkou jeho českého ducha a pravopisu z dopisu jednomu p. faráři. Ale ještě lépe se poslouchá tato epizoda: Když byl Tr. Věst. před šesti roky ještě v plenkách — a v těch je dosud, jenom že ty plénky jsou potrhány a nakaženy lutherismem a judaismem — red. C. si už tenkrát do něho také něco psával. To bývalo tištěno se všemi chybami, jak si je p. redaktor navymýšlel, poněvadž asi sázel souditi, že „český“ redaktor musí pravopisu lépe rozuměti než on. — Pan soudní official v Tr. K. Marš., nyní již nebožtík, laskavě ho tehdy upozornil na jeho nevědomá nedopatření, aby tak trutnovské menšině neplodil před světem ostudy. Tu však se C. na p. M. rozcalabalil a poslal mu drsný dopis, kde mimo jiné také dokazuje, že chyby vytištěné nejsou jeho, nýbrž sázeče. Pan M. se proto docela nehněval, ale dopis mu opravil a vrátil k jeho studiu pravopisnému. — Tento dopis „českého“ redaktora C., sepsaný na obranu jazyka a pravopisu českého, obsahoval — nezmějte se! — 120 chyb, t. j. jedno sto dvacet chyb — tedy více než dost. To byl počátek jeho činnosti spisovatelské, a jaká jest jeho vyspělost literární nyní, je s dostatek známo. Z toho tedy soudíme, že „český“ red. C. ani do nejdělejší smrti nebude pravopisně psáti, i kdyby mu prsty oslzl. Pro samé předběsné vzdělávání sebe zapomněl na čes. pravopis úplně. Studoval totiž botaniku u jistého řádného mistra obuvnického a potom kosmetiku po holírních. A když ho už i kosmetika omrzela, věnoval se spisovatelství v Tr. Věst. a nabídl se menšině za vůdce, a za vůdce menšinového jej považovala a směl dosud považuje česká veřejnost.

Klamala se tedy stále česká veřejnost, když stobohovněla jednání jednotlivce českého taký-redaktora se smýšlením a cítěním celé menšiny trutnovské, která ve skutečnosti o něm nechoce a nechce věděti. Tého právě každý soudný příslušník menšiny trutnovské upřímně želí.

Zelati pak je zvláště toho, že se sbytočně stěhuje, ba zasměhuje život zdejším Čechům usedlým tím stálým štváním a nyní ještě planým horováním za český zápis, který ve skutečnosti již celé tři měsíce je povolán a dosud neproveden

právě pro štvání toho „českého“ redaktora Calaby. Pak odbírejte a podporujte Calabův Věstník, o pravdu český lid, můžete-li!

Takový vůdce! Není to ironie? Zlé jazyky při jeho přemetech docela v poslední době se táčí, co bere od Němců za takovou „obranu“ českého živlu. Ostatně jest pravdou, že by ani podplacený člověk lépe do rukou Němců nemohl pracovati, než takový pozér, poslouchající návodů pastora a žida.

Kristus a dr. Panýrek.

Píše se nám: Před několika dny přinesl mi listonos dr. Panýrka „Lékařské epistol“ k prohlédnutí a lákavým doporučením.

Otevřel jsem knihu asi uprostřed a za chvíli jsem četl na str. 182: — — neboť každé náboženství je dílem lidským. Zde jsem se zastavil a znovu četl větu z Credo pana autora. Když každé náboženství, tedy i katolické má být dílem lidským? Také židé palestínští upřáli Ježíši Kristu Jeho Božství. Ano uslyševše z Jeho úst „Já a Otec jedno jsme“ (Jan 10, 30), kmenovali Nazaretského, volajíce: „Pro dobrý skutek tebe nekamenujeme, ale pro rouhání: a že ty jsi člověk, děláš se Bohem“ (Jan 10, 33). Ale Kristus jim odpověděl: „Nečiním-li skutky Otce svého, nevěřte mi: pakli činím, a nechcete-li věřiti mně, skutkům věřte, abyste poznali a věřili, že Otec ve mně jest a já v Otci.“ (Jan 10, 37—38). Kristus odsouzen proto, že pod přísahou vyznal, že jest Synem Boha živého.

Zázrakům je těžko věřit jen dle nízké duchovní výše, se které se na ně poblíží. Jako třeba je známkou nevědomosti, tak nevěra jest známkou neúplnosti. Začátečník žasne nad obtíž nějaké práce, ale zavedenec překonal všechny rušivé pocity, které nevyhnutelně provázejí nevědomost.

Začátečník vidí obtíže a jsa si vědom nerovnosti mezi silou vlastní i výsledkem, jehož má dosáhnouti, zvětšuje obtíž na nemožnost. Člověk nepatrne víry, člověk, ve kterém svěžíval je na vrchu, žasne nad zázraky Ježíše Krista, ale člověk velké víry, ve kterém svěžíval je podřízen, přijímá je klidně.“ (J. R. Seeley — Dr. J. Parker, Ejhle člověk, ejhle Bůh. Cap III)

Popírání nadpřirozenosti jest chorobou mnohých učenců, kdežto Kristus hlásal stále, že je víra pojítkem mezi přirozeným a nadpřirozeným. Až dr. Panýrek uzdraví slepého od narození, jako to učinil Kristus, pak dokáže, že i katolické náboženství jest dílem lidským. Má na to počkat?

Zatím si ještě něco přečtu z jeho „Lékařských epistol“. Na str. 173 je napsáno: „Lid nerad mění názory svoje o zjevech, které se naskytují jeho pozorování. Mění je jednou přijaté se léta, ale století podržuje. S otce přechází předsudky na syna, na vnuky a bouřevnatě se ještě udržují pak, když už věda osvětlila zjev zcela jinak, než lid si jej vykládá buďto sám ze svého rozumu nebo vlivem činitelů, kteří mají naň veliký vliv, na př. kněžstva.“

V lidu se tedy udržují předsudky o různých zjevech i když je věda osvětlila zcela jinak, a zásluhu na tom udržování předsudků má — kněžstvo. To se to píše! Zase jedna perla na krku pyšné krasavice — moderní „vědy“. Církev učící kněžstvo, neptejte rozmachu hloubavého dacha, v daném případě výsledkům bádání v říši přírody, nebť zde se naskytují zjevy našemu pozorování. Mohou se tu skutečně vědecké poznatky nepřátelsky střetnouti s pravdami katol. náboženství? Kněz učí: Bůh stvořil svět. Překážá tím na př. lékařům zkoumat složitost oka lidského? Jest víra v nesmrtnost duše a v život posmrtný překážkou provádění chemické analýzy nebo synthese? Nemůže lékař zkoumat plícní neduhy a živon vřrou v přítomnost Ježíše Krista v Nejev. Sv. Oltáři? Který článek katolické víry zakazuje svobodně bádát, osvětlovat zjevy naskytající se našemu pozorování?

Malpighi Marcello (1628—1694) tělesný lékař papeže Innocence XII., je otcem mikroskop. anatomie a rostlinné fyziologie. Doplnil objevy angl. lékaře Harveye o oběhu krve. Lékař papeže Klementa VIII., Cesalpino Andreas (1422—1491), napsal dílo „De plantis“ a od Linnea nazván byl „prvním pravověrným a soustavným botanikem.“ Misionář P. F. Lopez de Gomara poprvé seznámil Evropu s bujnou flórou mexickou a polský jezuita P. Michael Boym uveřejnil r. 1659 první náčrtek o květeně čínské. Květina — kamolie — má jméno od jezuity P. Kamela, který ji do Evropy přivezl, a Linné za odměnu květinu jeho jménem nazval. Sv. Tomáš Aquinský napsal „Pojednání o bytosti nerostů“. K dokladům, jak kněžstvo „bojuje proti vědě“, bylo by zapotřebí celých knih.

Dr. Ph. a Th. Jan Ude praví: „Přirodověda není ani katolická ani protestantská, ani židovská, není ani theistická, ani atheistická — nýbrž neutrální a musí takovou býti podle své „podstaty“. Mezi pravdami, které kněžstvo hlásá a mezi pravou vědou nejen odporu není, nýbrž odpor jest nemožný, protože obě cesty směřují k témuž cíli, obě nás vedou k Páveci všeho bytí a všech zjevů — k Bohu. Kde končí věda — začíná víra.

To jest malá ukáзка z „Lékařských epistol“, ale i ta stačí, aby nám napověděla, že jen duch pátrající po pravdě má štu k zjevnému náboženství a k jeho vysnáváním.

POJIŠTŮJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o sahy.

Školský obzor.

Skvělé vysvědčení katolickým školám. Americký „Měsíční Věstník“ napsal v čísle lednovém: O veřejné škole (Public school) činí T. L. James, někdejší spolkový generální poštovníř a nekatolík, následující pozoruhodné projevy v novoročném časopise „Sun“: „Velkou chybou ve výchování značného počtu oněch, kteří tvoří dorůstající generaci, jest ono zcela povrchní vychování, jehož následky mnozí odchovanci veřejných škol tak příliš zřetelně na jevo dávají. Každý, jenž „klerky“ do svého obchodu hledá, může pravdu slov mých potvrditi. Většinou uvažují o místě v bankách, v kancelářích velkých dopravních společností, v kupeckých a jiných obchodních závodch jsou neschopni správnou žádost o místo napsati. Jejich rukopis jest špatný; často probíhají se proti pravopisu. Kdežto v dřívějších dobách pracovalo se ve školách o důkladné vychování mládeže, a hlavně o to, aby dobrý základ dán byl mládeži k dalšímu vzdělávání se, aby nabýli žáci výtečnou znalost zemského jazyka a počtenictví, i aby si osvojili zřetelný, čitelný rukopis, v nové době nedbá se v dostatečné míře těchto hlavních pravidel vyučování. Jsou sice výjimky, za něž tato země měla by býti vděčnou, a přehledující velký počet takových výjimek nalézá se v elementárních školách, které jsou pod ochranou a vedením katolické církve. V těchto školách setkáváme se s onou důkladností dřívějších dob, a proto také dívky navštěvující školy katolické skutečně něčemu užitečnému se naučí. Ačkoli nikdo tak ochotně neoreňuje zásluhy „svobodné školy“ o mládež jako já, nicméně nemohu jinak, nežli způsob vyučování, zavedený v katolických školách, našim státním školním řádům v mnohých místech co nejvíceji doporučiti.“ A pamatujeme si nyní, že pan T. L. James není katolík, nýbrž protestant, že není muž chatrých vědomostí a omezeného rozhledu, nýbrž muž učený, zkušený, se širokým rozhledem, a svědectví takového muže tušíme zajisté mnoho platí.

Elektrické ≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventilaátory, počítačla, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnosměrný. Žárovky Tantalové, Volfrámové, Edison, za ceny tovární. Sklad lustrů a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncessovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

Hospodářská hlídka.

Nový Wiesner. Náš český průmysl bohu-dík zkrvětá utěšeně. Před nedávnem s potěšením jsme sledovali rozvoj továrny na hospodářské stroje p. A. Havlíka na kuklenách, jenž výrobou jakosti svých strojů získal si dobrou pověst právě jako p. Wichterle na Moravě, a nyní zase snad ještě více podiv nabazuje činnost p. Jana Divec-kého v Libraaticích u Černilova, jehož strojnický talent jest opravdu pozoruhodný. Jest mladík ještě svobodný, vyučen od svého otce, jest jest prostým zámečnickem; nikde na zkušené nebyl, ale dovede sestaviti stroj at jakýkoliv. Stroje malé, jako řezáčky, křuhačky, pumpy, mlátičky a j. s objednané litiny sestaviti, není právě pro valmavého řemeslníka příliš velká umění, ale zhotoviti bezsinnový motor, aby dobře pracoval, k tomu potřebí již trochu virtuosity. A tute on také pro-kázal. Zhotovil si motor o 6 koňských silách, jehož používá ku haení soustrahu a vrtačky a srovná druhý o 4 koňských silách, jež jest menšího

Jara koupil od něho za cenu směšně nízkou, povinně-li ji s cenami jiných firem, a musím o něm dáti vyvážejícího nejlepši; vždyť jak jsem se přemýšlel, žádný jiný motor, byť i nejlepší tovary a poměrně třikrát tak drahý, nekonečně lepší služby, nežli výrobek nezkušeného, doma téměř nevšimnutého mladíka v odlehlé vesnici. Ještě doposud mívá platnost staré pořekadlo: „Prorok ve vlasti své není vážen“. A nyní právě hotoví si vlastní model na lití potřebných součástí k novému motoru, jež hotil slepiti. Jenže jako poctivý Čech prodává výrobky své příliš levně a tak asi dříve se nezmůže na srovnání s obpatření potřebných strojů obráběcích, aby závod svůj mohl rozšířiti. Poctivost a nezištnost postupují sice jistě, ale příliš zvolna k zámožnosti; jen hojný obdoby urychluje cestu. Protož dle hesla „Svůj k svému“, každý, kdo potřebuje nějaký hospodářský stroj, obrať se s důvěrou k mladému, snaživému, důmyslnému tomuto strojíku, aby nová tato hvězda na obloze českého průmyslu zasílala jasné ku etí svého stavu, ku prospěchu našeho rolnictva i k oslavě národa československého!

Z říšské rady. Katol. poslanci z Čech Záruba, Prokop, Šachl, Šabata a soudr. podali v posl. sněmovně pilný návrh, aby okřesům loňského roku suchem stíženým přiděl. no bylo z dolů státních bezplatně dostatečné množství odpadkové soli. Katol. poslanci z Moravy podali pak při jednání o srbako-rakouské smlouvě obch. dní resoluci, aby vláda při uzavírání obchodních smluv důrazně hájila zájmy našeho zemědělství, aby urychlovala akci nazonou, zvýšila státní příspěvek nazonový a postarala se o snížení sazeb dopravních na dráhách a spolu aby čistý výnos katastrální byl upraven a kontingent daně pozemkové snížen. Resoluce tato sněmovnou posl. schválena.

Na anketě o chovu zvířecím v Čechách, pořádané zemědělskou radou čes. odboru, usneseno, aby se celé Čechy rozdělily na 10 obvodů dobytčářských po 10 až 15 okresích. V každém okrese stídí se družstvo pro chov dobytka. Anketa doporučila pro Pošumaví a Opočno d. bytek simentalický (jakožto horské obrody) a pro ostatní obrody dobytek buď bernský a kravařský nebo s ním i simentalický. Tim se Čechy značně přispějí Moravě, jež ve většině svých obvodů má dobytek bernský a kravařský zaveden. Simentalci jsou na Moravě méně oblíbeni, v Čechách pak hlavně to plémě doposud dop. ručovali.

Soupis pastvišť. V Čechách počíná místodržitelství na žádost zemědělské rady provádět soupis pastvišť, aby se mohla podniknouti akce ku povznesení pastvy dobytčí. — Pastevní chov dobytčí zavádí se úsilně jak v Alpách a borských krajích našich zemí, tak i pokud možno na dolinách. Jen že na dolinách už nebude možno mnoho upravovat. Tu půdy pastvinné není, a na pastviny věnovat půdu jinak a lépe užívánu, ani obce ani jednotlivci se neptimějí.

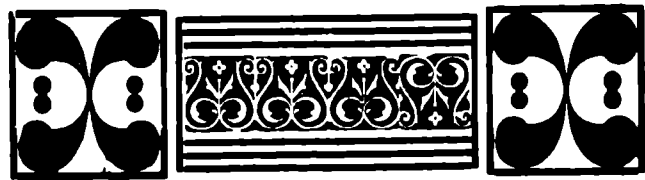
Zemědělstvím žijí se v Rakousku průměrně 600 obyvatel s jednoho tisíce. Jest tedy naše říše dosud převážně zemědělským stát. m. To však platí pouze o některých zemích. Některé země jsou většinou průmyslové, nebo nemají už daleko do doby, kdy jejich obyvatelstvo z většiny se bude živiti prací průmyslovou.

Vyučování zemědělství ve vojsku. Poslanci Stöckler a Grimm podali návrh na říšské radě, aby vláda učinila co nejdříve kroky, aby v rakousko-uherském vojsku bylo zavedeno vyučování v zemědělství pro syny rolnické a zemědělské čeledi. — V Německu vyučování toto zavedeno bylo v celé armádě. Zkouška podniknuta v Bavorsku, kde minulého roku na 6000 vojáků tohoto vyučování se účastnilo a mnoho ještě pro nedostatek místa muselo býti odmítnuto, osvědčila se znamenitě. Navrhovatelé slibují si od provedení návrhu svého, že synové rolníci a čeled zemědělská neodcizí se tak v čas své vojenské služby svému povolání, nezůstane pak ve městech, nýbrž věnuje se opět zemědělství.

Šetřme na pravém místě i v dobytčářství. Obyčejně plyná se hodně na podzim, dobytka píce se valí bez ladu a skladu, jak právě dříve napadne, k jaru pak dobytek hladoví. Nejen hospodář v jeseni toulá se po nivách za koroptvemi a sajici, jezdí po zábavách do okolí, prosedí nejdén den v hospodě při plesném tluhu „politickém“, hádá se o otázkách, jimž nerozumí a doma čeledin „hospodář“. Podle toho je pak i výsledek. Rozumný hospodář sleduje veřejný život, účastní se v ruchu společenském, ale v první řadě pečuje o sebe a stará se o pořádek na vlastním dvoře. Spočítá, změní, zváží zásoby píce a pak rozpočítá vše, aby stačilo průměrně na 200 dní zimního období. Sam dohlíží při vydávání píce, dozírá na úpravu, míchání píce a tak pečuje, aby každý kus dostal, co mu patří, ale též aby včas a náležitě zužitkovalo se krmivo vcelkové, a tím ušetřil sta za píce, jež kupovati se musí tam, kde se krmí bez rozpočtu a dozoru, jak se čeledín líbí.

Nady chráníme před hmysem nejúčinněji, když všemožně chráníme a opatrujeme drobné ptactvo, jež se živi hmysem. Střílík denně otas 600 mušek, červáků, vajíček a motýlků zhltno. Tedy páreček střílíků s rodinou za rok

více než 1,296 000 hmyzu snižl. Píseka obecná i žlutá, pěnice, sýkory, rebeč atd. za čto na miliony hmyzu vyhubí. Ráček pilně stídí po slimácích a jiných škůdcích plodin na poli. Špatně stačí vyhubit črousty sbíráním posrav. Čajka loví červy, křepelka a koroptev na miliony semen plevelu posbírá. Kos i drozd ničí kobyličky, brouky; vlaštovky v letu lapají motýle a mouchy; lelek kosojedlový noční motýle. Jediná rodina sýkorek za rok zničí na 2 mil. vajíček a h usenek. Kde ptactvo zmizí, hmyz zničí plodiny i stromy a všechna lidská námaha je marna. Treba tudíž ptactvo pečlivě chránit, šetřit a před škůdci střežit.

Žádný svatební dárek

jiný není tak vděčný a trvalé ceny jako krásný umělecký obraz **Madonny, Krista neb krajiny** atd. v nejsolidnější úpravě, jako dodává nejlevněji

první východočeský umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové.

Závod pozlacovačský. Výroba rámců.

Obchod papírnický.

■ Dlouholeté renomé zárukou ■
■ reelní obsluhy. ■

Šťastná domácnost

příručn. kniha a účetní zápisník českých, křesťanských žen a dívek s kalendariem na r. 1909.

má býti v každé rodině!

Jeť **nerovnatelnou pomůckou pro každou pořádku milovnou a o rodinu starostlivou hospodyni.** Zvláště oddíly: „**Potravin**“ a „**Účetnictví**“ v domácnosti s podrobným návodem a praktickými tabulkami účelnými **budou hospodyňkám vítanými.** Hodí se též za **šatební dárek** pro dospělé dívky, zvláště pro nevěsty. „**Šťastná domácnost**“ úhledně brožovaná stojí: 1 výtisk franko 80 hal. **Pro členy katol. spolku a organizací:** 1 ex. franko 70 hal., 6 kusů franko 3 K 30 h, tucet (12 kusů) franko 6 K. — Objednávky obratem vyřizuje vydav. **Frant. Svatek**, redaktor „**Květků**“ v Praze—II., Salmovská ul.

MASOPUST 1909.

Novinky veškerých příprav a ozdob na dámské toalety.

Vějíře, pánské i dámské rukavice a prádlo, kravaty atd.

Fejgl & Bydlišťe,
Hradec Králové.
Divadelní ulice (proti kostelu P. Marie).

Kněžské kolárky a náprsenky.

Odebírejte v každé obci krejcarový týdeník

„Venkovan“

orgán „Sdružení českých katolických zemědělců v království Českém“.

Vychází každý týden ve čtvrtek.

Na „**VENKOVANA**“ předplácí se: Aby mohlo na venku býti čísl. za 1 krejcar (2 haléře), zasílá se poštou pod jednou adresou nejméně 5 výtisků. (Tedy 5 výtisků na rok 5 K 20 h). — Při zásilece menšího počtu výtisků předplácí se na 1 výtisk ročně 2 K 8 hal. Odběratelé mají nárok na bezplatné právní, zvěrolékařské a hospodářské porady. Předplatné a objednávky přijímá administrace „**VENKOVANA**“, v Praze—II., Opatovická ulice čísl. 10.

Hleďte, aby v každé obci odebíral se „**VENKOVAN**“. Požádejte několik čísel na ukázkou zdarma.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých **kupů a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Gramofon, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Nejlepším mýdlem jest

mýdlo s vranou

a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905. Londýn 1906: Zlatá medaile.

Videa 1906 Zlatá medaile. Antverpy 1906. Zlatá medaile. Praha 1906. I. cena. Diplom čestného as.: i i které jedině kupte a žijte:

„MONOPOL“

akciová svítkárna a veskárna v HL. B. 1887/1901. Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla a vranou obnosem K 30.000.

Kupte si tyto spisy:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.
Píše Jiří Šahula. Cena 3 K.

Rozmarné příhody. Humoresky.
Píše Jiří Šahula. Cena 1 K. 40 h. Objednávky vyřídí

Diskusková knižtiskárna v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatní na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 5. února 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Jazyková předloha pro naše království.

Nepopráno našemu národu, aby národnostní spor v Čechách byl urovnán na sněmu zemském. Vídeň má rozhodnouti o požadavcích obou národních kmenů; naše království postaveno jako pod kuratelu ostatních zemí Císařstvie. Vláda čeká, že zkrátka přehlasováním zástupců jiných zemí musí se spokojiti náš národ presentem, jaký mu nabídne. Již předložena říšské sněmovně osnova jazykového zákona a zákona o krajském zřízení.

Dotkneme se zde bodů zvlášť významných. Pro obvod politické správy má býti zřízeno 20 krajských vlád, jež mají být bezprostředně podřízeny místodržitelství. Z nich má býti 10 jednojazyčných českých, němec. 6 (i v Krumlově, Zlatci, Litoměřicích) a 4 dvojazyčné (i v Budějovicích a Plzni!). Z toho patrně, jak vláda se úzkostlivě stará, aby přes faktickou početnost příslušníků našeho národa německý Bumbříček příliš se nerozšířil. Osnova jazykového zákona chce mít 138 okresů jednojazyčných českých, německých 95; za dvojazyčné počítá Most, Budějovice, Dobrušku, Duchcov a Horní Litvínov, dále veškeré okresy v král. hlavním městě v Praze. Předměstské okresy platí za jednojazyčné české. Tu hned bije do očí, proč za smíšený okres pro malou hrstku Němců se má považovati Nové Město a Karlín. Vždyť ve většině okresů za německé prohlašovaných jest početná síla Čechů v poměru k Němcům daleko větší než na př. v Nov. Městě. Aniž by český sněm byl požádán o dobrozdání, parcelluje se ve Vídní národnostně naše země ve prospěch Němců.

V příčině ústního a trestního řízení, zápisu do veřejných knih a rejstříků, úředních vyhlásek, vnitřní úřední řeči a styků úřadů s úřady, tu by se dbalo dle návrhu dosti jazykové rovnoprávnosti. Leč jiné ustanovení praví, že ve styku s úřady mimo království užívá se pouze němčiny a rovněž také ve styku se všemi centrálními úřady. Tu vidíme pokus o savádění německé státní řeči jako předního, cennějšího jazyka zemského. To jest v příkrém rozporu se státoprávními požadavky českého lidu. Tudíž by úřady našeho království byly nuceny dopisovati i do Moravy, Haliče, do Dalmácie po německu. K tomu v německých okresech, ba i ve smíšených by se otevřela ve smyslu návrhu o jazykové kvalifikaci úřednictva brána německému úřednictvu, které by slova českého znáti nemusilo. A jestliže za trvání Stremayerových nařízení německí soudcové bázetrestně tak odvážlivě řídili se vlastními jazykovými náhledy, nalezli by tím spíše vítané příklady i v těch sláncích, které na pohled zaručují Čechům úplnou rovnoprávnost. Ostatně osnova odporuje platným ustanovením stát. zák. zákona, dle něhož každý občan (a zvláště příslušník tak silného národa, jakým jsme my) musí dojíti svého práva u úřadu ve svém jazyku. Ovšem že vlastně Bienenrothova předloha jest pro nás podstatně lepší proti návrhům dřívějším; ale jest potřebí největší ostražitosti.

Velice byl odstrčen český národ při volební opravě. Nyní jest patrna snaha poškoditi naše zájmy jazykovou „reformou.“ Předloha vládní skrývá pod pláštěm daleko ostřejší ostny než se dra Riegra připravované punktace. Co punktace sledovaly národnostní ohraničení okřesů, nyní předloha o zřízení krajských vlád docela rozděluje zemi na část českou a německou. Návrhem vládním nebylo vyhověno českým politikům, kteří již předem zamítali národnostní ohraničení, v němž tažl správně počátek trvání politické celistvosti naší země.

Kdyby vláda přála si smír mezi národnostmi v Čechách upřímně, spracovala by předlohu maohem jednodušší na základě pravidla: Rovné právo ve všem oběma kmenům, obývajícím české království!

Ovšem nutno počítati s danými bolestnými poměry, jež nelze naprosto zreformovati platným radikálním kritikem. Doufáme, že české

poselstvo sotva předlohu již předem odmítne. Leč při věcném projednávání stále musí míti na zřeteli nezadajná práva České koruny, která nejsou promlčena ani faktickým postupem Bacha ani B.usta. To státní právo, jehož národ užíval celá dlouhá staletí, nedá se potlačiti nepřirozenou oktrojirkou, která trvá pouze několik desetiletí. Bohužel předlohou vládní trhá se historická souvislost mezi naším královstvím, Moravou a Slezskem. Morava má zvláštní národnostní zákon, ve Slezsku bude též jiný než v Čechách. Pomalu, po etapách snaží se vláda nčiniti z nedílnosti zemí koruny České obytnou historickou kuriositu, chce všemožně přerušiti přirozený dějinný vývoj soustátí, které za Karla IV. bylo prohlášeno za samostatné a svrchované a dlouho jím také zůstalo. Nemůžeme dopustiti, aby Čechy v soustátí Rakouském byly považovány za pouhopouhou provincii, v níž by naše řeč byla považována za jazyk druhé třídy, zvláště uvážíme-li, jak dolnorakouští Němci ve svojí zemi obrovské menšine naší vůbec všechna práva jazyková v úředním jednání odpirají. Vyjednávati zajisté možno, aby Němci nezačali se vymlouvat, že o dohodu vůbec nestojíme. Leč projednávání bodů zvlášť chonlostivých nutno vésti s největší ostražitostí.

Dopis z Prahy.

Mrhání miliony a finanční budoucnost. Každý, kdo sleduje nynější kompromisní hospodářství na Staroměstské radnici pražské, a komu budoucnost Prahy opravdově leží na srdci, musí často se zamysliiti, co řeknou jednou potomci nynější generace, až dostane se jim v dědictví ohromný dluh, způsobený za svorné činnosti staročesko-mladočeského kompromisu. Zatím co Vídeň chlubí se každoročním přebytkem svého obecního rozpočtu, zatím co všechna středoevropská velká města dávno již nvedla rovnováhu do svých vydání a příjmů, zatahne několik osob, vedoucích v Praze mladočesko-staročeský kompropis, nejnezdavější to útvar, jaký kdy v Praze působil, hlavní město země české do propasti dluhů, z níž při dalším postupu může vzejíti pouze — ohromný bankrot obecní. Člověk musí žasnouti, že poplatnictvo pražské nečinne dosud přiblíží k hospodářství radničnímu. Nepromyšlené hromadění dluhů, které přece neodstáhnou pánové, vedoucí kompromis, ježto nemají čím, a ježto teprve tím, že se dostali na Staroměstskou radnici, nabyli hodnosti a jmění, *toto hromadění dluhů odnese jenom pražské poplatnictvo!*

Jest přímo frivolností, jak staročesko-mladočeský kompromis hromadí dluhy a s jakou lehkomyšlností je dovede omlouvat! Jakým hospodářstvím možno nazvati nápad vyphčiti si 10 milionů K na založení obecního fondu (!) velké Prahy? Lze-li nazvati rozumným kupování ovenceckého velkostatku za mnoho milionů korun, když obec pražská ani v době jednoho půlstoletí jeho polností nebude potřebovati, ba ani jich nikdy nebude moci využítkovati? A není-li stejně nesmyslným nápadem kupovati v Podskalské třídě starou chalupu od Václava Práška, před 10 lety oceněnou na 24.000 K, nyní za 140.000 K?

Dvakrát sbor obecních starších tento návrh zamítl, ale jsme přesvědčeni, že zásluhou dra. Černohorského tento návrh dostane se ještě jednou do sboru obecních starších! A tu nutno pronésti několik slov. Ze zákulisí Staroměstské radnice dostaly se do zasvěcených kruhů správy, že chalupa Václava Práška musí býti koupena, aby již jednou pan Prášek dal Grošovicům pokoj. Václav Prášek jako obecní starší byl ono „enfant terrible“, které šlapalo těm různým Černohorským na Staroměstské radnici na prsty. V paměti pražského poplatnictva jsou doposud fakta o senzáčním hospodaření dra. Černohorského na Littengrúne a jiné a jiné aféry, při nichž peníze místo do obecních důchodů stěhovaly se jinať. Václav Prášek jako obecní starší přecoloval stále polévku staro-

stovi dra. Grošovi, jenž přese všechno to, co již na Staroměstské radnici se událo, doposud ve všem podlehá osobě, kterou prostý humor pražského lidu nazval „rytíř Roura z Littengrúnu“ — Obava, aby při příštích volbách do sboru obecních starších pan Prášek zase nevytáhl proti Grošovicům a nevěšel v různých částech Prahy a na volebních schůzích všelijaké prádlo, podnítila stranu Grošovu, aby umlčela Václava Práška „náležitou koupí“ jeho chalupy.

Že s podobným hospodářstvím musí se jednou přijíti ke konci, rozumí se samo sebou. Při všeobecném děláni dluhů není pak žádným překvapením, že také páni stavitelé obecního domu u Pražské brány přicházejí s požadavky, nad nimiž se všem přátelům obce pražské opravdu vlasy ježí. Nevím skutečně, jak nazvati jednání, když podnikatelstvo stavby domáhá se náhrady ohromného obnosu přes 2 miliony korun, že nemohlo pro nedostatek plánů pracovati, a že dále stavba reprezentačního domu z původně rozpočtených 2.755 132 K má stoupnouti na 5.424 393 K! Takovouto milionovou „representaci“ mohla si Praha úplně odpustit. Podobné zatížení poplatnictva bude osudným, ježto do stavby vložené miliony nikdy ani přibližně se nezúročí. Tato fakta jsou smutným úkazem, jaká neohospodárnost ovládá kompromis, jehož hospodářské následky ukazují se stále osudnějšími. Staročesí počítají dnes, že uzavření kompromisu s Mladočechy po rourové aféře bylo nejosudnější chybou, jaké se kdy dopustili. Zdá se, že o této straně již neplatí, že z chyb se člověk i strana politická učí —

* * *

Armáda obecních pensistů. Jedním z nejnezdavějších úkazů nynějšího pražského obecního hospodářství jest neustálý odchod doposud čilých, zdravých a služby schopných obecních úředníků do penze. V Praze vřilo se nyní do obyčeje, že po třiceti letech odcházejí do penze obecní úředníci, kteří by mohli ještě po několik let zdárně zastávati svoje povinnosti. Přímě do očí bijícím dokladem tohoto — mírně řečeno — rozkladného systému byl vynucený odchod na odpočinek ředitele městské důtárny Františka Fleissiga, úředníka vzorného a horlivého, jenž obci pražské prokázal služby trvalého významu. Odešel na odpočinek, byv přímě vyštván ze svého úřadu tak zv. organizací úřednickou, která použila vlivu několika obecních starších, jichž volba pomohla prosaditi, k tomu, aby vzurný úředník tento byl nucen předčasně a proti své vůli odejiti na odpočinek.

Kam věci dojdou, budou-li se takto dále bráti? Nepochopují různé ty úřednické organizace, že takovýto hnaním věcí na něž mohou nadejiti okolnosti přímo nejpovážlivější? Obecní rozpočet, vykazující stále větší schodek, jest dnes již tak přetížen, že neunesse dalšího zatěžování, a rozmáhající se množství obecních pensistů musí nutně vyvolati opatření, aby *tedy počet obecních úředníků byl snížen a svedením dvou denní frekvence v úřadech učiněna náležitá opatření, aby denní agenda byla spracována.* Ku přesvědčivým tímto argumentům vedou nás všestranně propagované snahy úřednické organizace pražské, t. j. úředníků ve službách obce pražské působících. Došlo-li to tedy nyní v Praze již tak daleko, že úředníci zmohli se do té míry, že sami dávají své kolegy do penze, musí býti učiněna opatření, aby předčasněmu odcházení do penze bylo čeleno praktickými zařízeními, která zajistí každý svědomitý obecní úředník schváli a bude říditi se tak, aby zbytečně nenastalo rozkladění mezi jednotlivými třídami občanstva. Neobvyklé snahy úřednické organizace, která nutí obec Pražskou k rozmnožování pensistů, aby její členové mohli postupovati, počínají narážeti na prudký odpor poplatnictva, a ti obecní starší, kteří jsou zřejmými stranáky neobvyklých těchto snah, sledují se zejména při volbách se zaslíbenými výsledky.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY KNIHY ČASOPISY A NOVINY

všech evropských jazyků s dodávkou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1882).

Telefon č. 17.

Nové jízdní řády.

Obrana.

Velikými učenci jsou volní myslitelé. Myslí velice pohodlně. Svatí z domněnek Haecklových a Delitzových protináboženský letkvar, v němž se těžko sami vyznají, a ten prodávají na veřejných schůzích jako — důsledek vlastního volného myšlení. S jakou vědeckou výbavou, vlastně s jak velikou drzostí přikročují k osvětlení „protiklerikálního“ dílu, to patrně na násilném překrucování slov bible a na jejich neznalosti základních článků různých náboženství. Pánové tolik dychtí po vědeckém studiu, že jest jim docela lno přecháti aspoň malý katechismus víry, kterou chtějí potírat. „Volná Myšlenka“ (prosincevé číslo) poferala se zase důkladně. Tam mimo jiné báje jest uvedeno též, že „protestantský katechismus prostě vypustil druhé přikázání („Neučiniš sobě rytiny atd.“) a za náhradu rozdělil poslední přikázání ve dvě, aby tím byl zachován počet desatera“, kdežto prý „katolické katechismy tato přikázání nezapírají, nýbrž jen vysvětlují.“ — Zatím však jest pravdou, že kalvínská církev slova „Neučiniš sobě rytiny atd.“ z desatera v katechismu nevypustila a proto neměla žádné příčiny uměle upravovati poslední článek desatera. A církev lutherská přijala nezměněný text z církve katolické, tak že ani ona v té příčině nemá méně než církev katolická. Tudíž lidé, kteří neznají ani toho, co mají přímo před očima, jako neomylní oastrovidové dovolují si podávati „vědecké rozhodnutí“ o původu bible! „Hlas z Siona“ 14. ledna t. r. praví, že ten objev „Volné M.“ je projevem bezedné přímo ignorance, není-li nestydatou, vědomou lží. Ovšem když volní myslitelé s podobnou „promyšleností“ potírali učení katolické, tu evangelické orgány „z lásky k pravdě“ ani slovem neokřikly ty lidičky, mrzačící bezcitně české mozky. Sama „Naše Doba“ už jest zaražena nad kotrmelci volných myslitelů. Ve 4. čísle totiž píše v příčině hlediska náboženského: „Pro volné myslitele není problémů, ani záhad. Jednoduchým řezem odpraví každou otázku, ale rozřešení to není... Srovnávejme! „Školský Obzor“ otiskl svému spolupracovníku výrok: „Nejlepší reformou náboženství je vyplenit je jako jedovaté byliny“, výrok tak kategorický, jak nejčastěji mluví bezmyšlenkovitost a nemalost problému. Saské učitelstvo soudí: „Národní škole musí býti náboženství zachováno. Vymýtiti je, znamenalo by ohroziti nejvyšší cíle veškeré činnosti výchovné. Vyučování náboženství má za úkol učiniti v dítěti smýšlení Kristovo živým“. Z těchto tří vět vyniká, jak se jinde otázka reformy vážně zkoumá a řeší, a jak se u nás postupuje dogmaticky i proti náboženství“. Potud tedy Masarykova „Naše Doba.“ Zapomněla ovšem schválně dodati, kde bral takový bezmyšlenkovitý protináboženský fanatismus podpal. Naučili se volní myslitelé nějak pozitivně luštit otázku náboženskou snad z řečí Masarykových? Mohlo se doufati, že ti, kteří fanaticky tleskali Masarykovi při jeho kárání církevních společností, chopí se lepší pozitivní práce než církevnici? A když Masaryko prohlásil, že má býti náboženství odstraněno ze škol, to přece nebylo žádnou pobídkou k nalezení nových náboženských cest, nýbrž k rušení a zatlačování toho, co existuje. Tudíž učitelé saští dle „Naší Doby“ luštěním vyučování náboženství otázku reformy vážně zkoumají a řeší, naši volní myslitelé jsou pak na cestě nepravé. Co tedy sám redaktor „Naší Doby“ Masaryk?

Protestantská jednotliá shromáždění. Náboženství křesťanské prohlásilo, že všichni národové jsou si před Bohem rovni; pravé křesťanství má savádeti bratrství různých národů.

V době největšího kvasu hesla „Pryč od Říma“ hlásali evangelici, že chtějí Evropu obroditi pravým evangeliem, skutečným, ryzím křesťanstvím, které prý v církvi katolické bylo velice znetvořeno. Tudíž prostomyslní lidé čekali, jak wolfské-protestantské heslo vnese do lidstva národnostní snášelivost, evangelické bratrství „reformovaných křesťanů.“

A ejhle! Najednou začali sami čeští evangelici naříkati na bezohlednost a drzou rozpínatost německých souvěrců! Na př. „Hlas z Siona“ v 1. čísle t. r. praví v příčině nynějších národnostních bouří: „A zase se vyskytuje zjev, námi často pozorovaný, že právě z evang. kruhů německých pochází (sic!) nejšťavnatější slova a nejpříkřejší hroby vůči nám... I časopis tak rozvášný, duchy zkrušující a po spravedlnosti toužící, jako „Chr. Welt“, otiskuje v posledním čísle výroky, že u nás jde o násilné poslovanění Němců, a haraší pak také šavli, i když před nacionalismem varuje... Kde jest při nich vliv evangelia Páně? Jen trochu vášně — a jest ten tam, a člověk zří, že nacionalism jest vlastním jejich náboženstvím a poselství násilí vlastním jejich evangeliem!“ Dále naříkají „Hlas z Siona“, jak se starají němečtí evangelici, aby na stoličce fakulty vídeňské se nedostal profesor český i znamenitě kvalifikovaný. Prý čeští bohoslovci na vídeňské fakultě byli hrubě uráženi z příčin národnostních. Fakulta jich nechránila v jejich právech. — Ref. synoda usnesla se slaviti jako círk. den reformační česk. ref. církve 6. červenec. Leč gen. synoda a. v. prohlásila, aby čeští souvěrci neslavili jiný den pamětní na místě 31. října, který jest prý právoplatným v lut. církvi. A pak připustila, aby se slavil 6. červenec vedle 31. října. — Zástupcem ev. církvi v zemské školní radě v Praze měl se státi superint. Dušek. Leč proti němu brojí něm. evangelici. „Nikdo z nás nepřičiňoval se tak o to, aby mezi námi a ev. Němci byl poměr přátelský, jako on (to rádi věříme). A přec má býti odstrčen.“ Tak a podobně stýskají si „Hlas z Siona.“

„Hus“ v č. 11. z r. 1908 píše: „V německém evang. kalendáři, vyšlém v Podmoklích (za 60 hal.) péčí a nákladem vikáře Hannse Müllera, stojí na str. 69. báseň pod nápisem „Gustav Adolf a Čechové“. Smysl její jest: Hrdina Gustav Adolf: dnes ještě táhne světem. Nemává však mečem ani oštěpem, ale rozděljuje dary. Kamkoliv přijde, všude se před ním shromažďují prosebníci. I Čechové, přišli z daleka, prosí, dří a pláčí po německu. Král praví: Buďte vítáni, pánové. Německý král rád rozdává dary. Němec jen proto vládne ve světě, že nedrží nic jen pro sebe. Bohudík jsme tak bohati, že to dostačí pro nás i pro vás. Shrbení běhou cizinci a odcházejíce s chvatem, co hrdlo stačí, vydávají pustý, cizozemský, vzdorný řev. Králi je to moc. Hněv pobrává kolem jeho rtů. I volá za křiklouny: Páni bratři, to se nesluší. Kdo něco ode mne máti chce, ten se přede mnou klackovitě nechovej. A kdo nechce po německu říci Děkuji, ten ať se neodvažuje po německu žebřati. — Je to báseň? Neří. Je to odrhovačka, která do evang. kalendáře nepatří. Je to v duchu Kristovu? Neří. To je v duchu Knotzovu, Irovu a Wolfovu. A co je toho účel? Potupiti Čechy a donutiti vedoucí muže ve spolku „Gustav Adolf“, aby českým evang. sborům a školám nedávali žádných podpor. To ostatně i jiné a jinak se snaží docílit, dehož máme díky.“

Hle, taková jest tedy fotografie nadšených německých ctitelů českého Husa, zhotovená v atelieru českého evangelictva! Marno tedy bylo podkuřování Duškovo, marno všechny obrany pruských pastorů v evang. českém tisku po známé evangel.-pruské schůzi v německém kasinu. Naši evangelici se bili za svoje souvěrce německé jako lvi, hlásali, jak zjednávají na základě „reformované“ víry v Německu našemu národu dobré, rozvášné přátele. Teď se odměňují němečtí evangelici za všechny služby zpapnými kopanci, mrskají svoje vlastní stance. Neří tudíž potřebí, aby ta „reformovaná ryzí víra křesťanská“ se znovu hodně zreformovala a pročistila? Pak teprve ať prustí pastotři přijdou lákati do svého ovčáče český náš lid!

Volní myslitelé už se přihlásili. Tázali jsme se ve chvílích barbarského pronásledování českých menšin, kde jsou se svojí humanitou volní myslitelé a ti němečtí židé, kteří na volnomyšlenkářském sjezdu pražském jen se rozplývali láskou k menším národům. Tázali jsme se, proč němečtí účastníci sjezdu z našeho království v tak pohanté době mlčí.

Teď konečně — až se přihlásí k slovu němečtí volní myslitelé a hovoří podobně, jako německé listy evangelické. Sama „Česká Škola“, pobočný list pokrokového „Českého Učitele“, dne 3. t. m. stýská velice na nepoctivé zprávy volnomyšlenkářských listů německých o české „rozpínatosti.“ Tolik českých učitelů tleskalo v Praze německým židům! A teď najednou sklamaní veliké. „Česká Škola“ vzpomíná, jak

již na pražském sjezdu jednalo od Němců nespravedlivě. „Vzpomínáme si, jak ve školském odboru, když do resoluce vložili jsme passus (věta) o odstátání a znárodnění školství, eměle a rořčeně roztřhl nám papír, na němž to bylo napsáno, „volný myslitel“, delegát německé sekce Volné myšlenky v Rakousku, p. E. V. Zenker, libivý a temperamentní řečník kongresu. Hodil nám jej na stůl a po poznámce, že k tomu práva neměl, odešel s pohrdlivým a ironickým úsměvem.“ Z pera Videňtka ve volnomyšlenkářském frankfortském listě „Das freie Wort“ objevil se článek, jenž přímo číší nenávistí k našemu národu. Jak zloba doveče naprosto oslepovati lidi, hledající čistou pravdu vlastním rozumem“, patrně z ničomných, zd-myslných lží toho článku. Prý si vydali Slovaneé heslo všeslovanské výbojnosti. Prý Čechové mají v Rakousku poměrně výhodnou pozici. Prý tvoří uzavřené (!) území, jež s vysokou šlechtou (!) žárlivě obhajují. Byli dlouho dynastií hýčkáni. Ve Vídni chtějí co nejvíce svých lidí usaditi v důstředních úřadech. Chtějí českým státním právem zničiti v zemi menšinu německou. V Praze se nestřípá na ulici již slova německého. (Jak přece mluvili němečtí židé v Praze o sjezdu a to veřejně — za potlesku českých lidí?) Národnostní zájem u Čechů dusí každé hnutí svědomí; jsou prý schopni každého násilí. Nechtějí se podříditi Masarykovi, na něhož by každý kulturní národ byl pyšný (aha!). Česká šlechta feudální podučovala český fanatismus proti povznášejícímu se německému měšťanstvu. Čechové míru nechtějí. V budování národní kultury nikdo jim nebrání. Němcům jde jen o záchrannu národní existence. — Na takové rafinované prohané zprávy, jichž ničemnost jest tolik křiklavá, zbytečno jest odpovídati velkou, odůvodněnou úvahou. Takový bezcitný volnomyšlenkářský fanatik se o pravdě vůbec poučiti nechce. Jestliže volní myslitelé tak horlivě šířili zbrklé výmysly vědeckých podvodníků a la Haeckel, aby ranili církev, není divu, že lhou se stejnou nestoudností, chtějí-li ublížiti z nacionálního vzteku jinému národu. Pěkná památka nám v Čechách zůstala po německých volnomyšlenkářských židech, jimž naši volní myslitelé tak čile v Praze posluhovali! A rozkazovalo se na všechny strany, jaké povinnosti má česká Praha u příležitosti návštěvy tak vzácných hostů — lidumilů! A zle bylo tomu, kdo cizím židům projevil nedůvěru! Bylo proti němu štváno jako proti vlastizrádci. Teď vidí Praha účinky „sebratřování se národů“, jež se v jejich zdech dalo za pověstného sjezdu.

Politický přehled.

Konečně nastoupila vláda pevnější krok k řešení národnostních bojů v království českém. Když všechno volání a lákání vládní, aby poslanci němečtí z Čech sdůstlnili se konference na odklizení sporů, bylo marno, podala vláda ve středu beze všeho smlouvání poslanecké sněmovně předlohu o upravení jazykových poměrů a státních úřadů v Čechách a o svedení krajského zřízení. Předlohy tyto podány sněmovně přes protest ministrů krajanů dr. Závčka i dr. Schreineru, nejsou tedy s chystaným zákonem spokojeni Češi ani Němci, ač Němci mohli by si při leckterém bodě zammouti ruce. Předseda minister. baron Bienenrth podal výklad o zmíněných předlohách, při čemž čeští radikálové snažili se obstrukcí samesit jeho řeč. Po jeho řeči však bouřili dále, ale bez výsledku; předsednictvo jest odhodláno překonati všemi prostředky obstrukci českých radikálů, i kdyby měla echůze trvati 24 hodin. O vládním prohlášení zahájena pak bezodkladně debata.

Důležitou událostí jest utvoření Slovanského centra na říšské radě. Co se dosud nepodařilo českým liberálům, to beze všeho přemlouvání podařilo se českému klubu katolicko národnímu. To není snad pevný klub, ale volné sdružení tří klubů, českého katol. národního, národního svazu jihoslovanského a klubu ruskonárodního. Čechoslované, Jihoslované a Starorusní, počtem 58 osob, podali si tu ruce, aby srovné postupovali ve všech důležitých otázkách parlamentárních. Klub katolicko národní stává se takto důležitým činitelem, kolem kterého může se jednou soustřediti všechno slovanské poselstvo na obranu společných zájmů.

Otázka annexe Bosny a Hercegoviny dosud nebyla na žádnou stranu vyřizena. Porta, s Rakouskem se stále ještě dorozumívá, stejně vede se dále jednání o náhradu mezi Bulharskem a Tureckem. Bulharsko dává 82 mil. franků, Porta však žádá 100 mil., právo suverenity nad rumunskou východní dráhou a upravení rumelských hranic. Najednou tu však vystoupilo Rusko s návrhem, aby se použilo náhrady vídeňské, kterou Turecko dluhuje dosud Rusku, k sáplácení bulharské náhrady Portě. Rusko prý sáhne takto sázazat Bulharsko a upevniti tam svůj vliv. Boykot rakonského sborů v Turecku valně již upadá.

Knihy a časopisy

odebírejte a objednávejte v knihkupectví

František Piša

v Hradci Králové,

Velké náměstí 135.

Antikvariát. — Prodej psacích potřeb.

Velký výběr obrazů a hudebnin.

Seznamy zdarma.

Z činnosti katol. spolků.

Z Ronova n. D. Vzdělávací katolický sociální spolek „Rovnost“ v Ronově n. D. pořádá dne 31. ledna t. r. valnou hromadu v hostinci p. Josefa Vávry. Schůze byla navštívena téměř všemi členy. Předseda spolku vlp. Martin Klouda, místní kaplan, zahajuje schůzi křesťanským pozdravem a vše vítá všechny přítomné. V delší řeči poukazuje na obtíže, s jakými se setkalo zakládání spolku, jakož i překážky, které se v cestu kladly spolkovým pracovníkům. Dále líčí význam spolku vůbec a poukazuje na bystrost p. biskupa Brynychy, který předvádí rány, jež na lid katolický vůbec a v naší milé české vlasti zvláště přijdou, vydal vzácné heslo: „proti spolku spolek!“ Vy všichni jste se přesvědčili aneb aspoň přesvědčiti mohli, jak spolek náš horlivě účastnil se organizace katolické, čele vši spravedlností a pravdou proti organizacím jiným, všemu katolickému nepříteli. Nato udílí slovo p. jednatele Karlu Bláhovi, katechetovi, který podává podrobný přehled činnosti spolkové za minulá dvě léta. Zpráva ta byla sepešana s největší pílí a pozorností, začež panu jednatele vsdán všeobecný dík. Spolek pořádá několik výborových schůzí, účastnil se všech schůzí politických, církevních slavností a pod. Dále pořádá řadu schůzí s veřejnými přednáškami znamenitých řečníků, na nichž referovali: p. říšský poslanec Šabata (řečnil vícekrát), p. dr. Josef Myslivec, p. Václav Myslivec (dvakrát), p. Fikejzl z Prahy, p. Václav Špaček, řídící učitel, p. profesor Frant. Kohout z Čáslavě (třikrát), p. Satorie z Prahy, p. Jindřich Mužík, tajemník z Hradce Králové (dvakrát), dp. Max Smrčka, kaplan (Žleby), sl. Fr. Jakubcová z Vrsovic (redaktorka Jitřenky), p. Antonín Kaňourek, rolnický syn ze Strunkovic n. D. (tři schůze), p. Jan Handlíř z Ronova, p. Martin Klouda, kaplan z Ronova (vícekrát) atd. Činnost vskutku obrovská, o níž zpráva provázena hřímavým applausem. Dále stalo se vysvětlení bodu 1. čl. IV. stanov, by také mohly ženy a dívky státi se činnými členkami spolku, což přijato jednohlasně. Nato provedeny nové volby a to na návrh p. Ant. Pátka akklamací: pp. Martin Klouda, kaplan, předsedou, Jan Novák, majetník realit v Ronově, místopředsedou, Emanuel Čalek, učitel v Ronově, jednatelem, Jan Handlíř, sedlák v Ronově, pokladníkem. Do výboru: Fr. Zikmund, panský ponocný v Ronově, Jos. Tuhy, cihlář v Biskupicích, Jos. Dufek, rolník ze Lhot, Jos. Auer, obuvník v Ronově, Frant. Nesládek, pokrývač v Lipovci, Jos. Svoboda, domkář v Ronově a Václ. Holoun, domkář v Mladoticích. Náhradníky: V. Handlíř, domkář v Ronově, Fr. Tůma, dělník v Ronově, Ant. Bureš, dělník v Ronově, K. Janda, dělník v Ronově. Revisory účtů: J. Bukovský, slaha v zámku v Ronově, Ant. Pátek, mistr truhlářský v Ronově. Knihovníkem J. Svoboda a sluhou Jos. Vašíček, dělník v Ronově n. D. Řada volných návrhů schválena, jako pořádání přednášek, divadla (zvolen výbor osmičlenný), šíření tisku a pod. Jednohlasně zvoleni na návrh vlp. Martina Kloudy čestnými členy spolku a to prvními: vldp. František Vacek, bývalý děkan v Ronově, a dp. Karel Neutíl, farář v Kostelci u Chrástě. Oba získali si jak duchem, tak také hmotně velikých zásluh o spolek. Tato krásná schůze skončena za všeobecného nadšení pro věc katolickou a voláno radostně do budoucnosti „Zdař Bůh!“

Z Kutné Hory. Katolická Jednota sv. Vojtěcha dávala dne 17. ledna divadelní představení a sice vánoční spěvohru „Narození Páně“ od dra Kováče a Jana Zelinky. Byl to podnik zajiště odvázný, ale setkal se s výsledkem netušeným. Ačkoliv současně byla zde divadelní společnost Sedláčková, přece sál Řemeslnické besedy byl úplně vyprodán a sice po obě představení; bralo se totiž dvakrát, odpoledne pro dívky, večer pro dospělé; mnozí byli nuceni vrátiti se od pokladny, nemohouce obdržeti místa. Velp. kazatel J. Matějka a kaplan František Paplham, kteří jednotu k po-

řádání hry této přiměli a ji na jevišti uvedli, zalouží chvály ne menší než p. ředitel káru Ant. Ledvina, který s nevědnou trpělivostí zpěvy nacvičil a virtuosní hrou doprovázel na harmonium, jež lalekově zapůjčil p. Jan Tuček, majitel c. k. výsadní továrny na varhany a harmonia. Radostno bylo pohleděti na mladé ochotníky, žáky a žákyňe zdejších škol měšťanských, kteří pozoruhodnými výkony svými dokázali pěveckou zdatnost a svému učiteli zpěvu získali zaslouženou pochvalu. Členové jednoty svl. pp. Beneš, Dvořáček, Novák, Řebna, Peichl a sl. Paušův provedli dílo své dokonale nejen po stránce pěvecké, ale procítěnou hrou dovedli naplniti obecenstvo pravou náladou vánoční. Čestný morální úspěch byl též provázen úspěchem hmotným, jelikož ve prospěch severočeských škol menšinových mohl býti odveden čistý výnos K 93-22. O veliký poměrae tento výnos též mnoho zasloužili se: předprodejem vstupenek slečny Machová a Paušová, a obchodník p. Keist, dále některé spasilomyslné dámy zapůjčením a darováním potřebných kostýmů, jakož i p. Jindřich Mašín ml. dovedným a nezištným upravením jeviště. Jelikož přes četné dotazy a žádosti jednota naše pro nedostatek místa a času hry tak krásné již opakovati nemůže, musíme se spokojiti slibem, že roku příštího setkáme se sni na jevišti větším. A k tomu jí přejeme „Zdař Bůh!“

Z katol. vzdělávacího spolku v Čáslavi. V měsíci lednu konal spolek výroční valnou hromadu ve spolkových místnostech u Modré Hvězdy za předsednictví p. Fr. Musila. P. jednatel Fr. Kerouš podává jednatelešskou zprávu, z které patrno jest, jak živý byl spolkový život náš. Spolkových schůzí výborových konáno bylo 12 řadných a 3 mimořádně. — Vzdělávací tendence spolku zjevna jest z toho, že pořádá vedlo řady debatařích večírků, tři veřejné přednášky a to p. prof. Kohoutem o spiritismu, vdp. kanovníkem a prof. theologie dr. Fr. Šalcem o činnosti katolíků v naší době a p. A. Naškou o Švýcarsku, kterážto přednáška byla provázena i světelnými obrazy. Debatař večírky vedl horlivý člen p. Ant. Zeman, absolvent řečnického kursu v Král. Hradci. Účast jak na přednáškách tak na večírech byla vždy velmi uspokojivá. K hlubšímu vzdělání členstva slouží knihovna spolková, výborně vedená p. Machou, která čítá již přes 500 svazků zábavných i vzdělávacích. Velikou zásluhu má o její obhacení duchovní rádec spolku dp. katecheta Otakar Semerád. Ke knihovně druží se četné časopisy, jichž spolek odebírá 11, některé z nich v několika exemplářích, vykládaje je v místnostech spolkových i jiných. Sociální činnost spolku projevila se zvláště v podporách nemocenských členům poskytnutých a pak v akci ve prospěch pohorělého člena p. J. Nováka zahájené. Na žádost spolku dostalo se četných příspěvků zvláště v první době neštěstí tak potřebných. Veřejně a korporativně vystoupil spolek na sjezdě katolickém v Praze, pak při církevních slavnostech, v den pohřbu zemřelých členů a při společném sv. přijímání. Aby členstvu poskytl i veselé zábavy, pořádá v měsíci lednu ples v místnostech Dusíkova divadla, jehož čistý výnos věnován byl na doplnění knihovny. S radostí lze zaznamenati, že i mimo hranice města nalezl spolek četné příznivce a to mimo zdejší rodáky kněze zvláště třeba zaznamenati veleúspěšné pány: P. Lobelia Schmidta ze Strahova, A. Schreibra, vikáře ze Zleb a J. Turka, děkana z Golč. Jeníkova. P. pokladník Veber uvádí stav pokladny, jež vykazuje 340 K příjmů, které rozvrženy byly na rok 1909 jednak na rozmožnění knihovny, na nemocenské podpory a jednak na spolkovou hudbu, která pod řízením p. Zabílanského pěkně se osvědčuje a slibuje velmi zdárný výsledek pro budoucnost. Spolek čítá 106 členů. Mesitím, co podávali pp. revisori svou zprávu, provedeny byly volby nového výboru, do něhož zvoleni p. t. pp.: Musil, Kerouš, Veber, Pila, Vančura a Mucha. Za revisory pp. Ryšavý a Samec. Duchovním rádcem zůstává dp. Ot. Semerád. V návrzích učiněna mnohá důležitá usnesení, týkající se vnitřního života spolkového. Nové činnosti: Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Exe. nejdp. biskup odejel v úterý dne 2. t. m. odpoledne do Prahy, odkud vrátí se v sobotu dne 6. t. m. do Hradce Králové.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání: Za příčinou b. generální visitace ve vikariátě hoříckém jmenování jsou: p. Jos. Procházka, b. vikář a farář v Mlýzovicích, čestným konsist. radou, p. Frant. Zajíček, fundatista v Cerekvici, p. Ant. Seliger, farář ve Stračově — osobními děkany; p. Ignác Lhota, spiritual v Oboře, p. Jos. Konal, děkan v Hořicích, p. Mat. Panský, farář v Hněvčevsi, p. Fil. Šabrt, farář v Milešíně, jmenování b. notáry. — Expositorium canonicale obdrželi: p. Josef Hlavsa, farář v Nechanicích, p. Josef Hlavsa, farář v Chomuticích, p. Josef Dítě, farář v Lanškově; farář synodali: p. Václav Paukert, katecheta v Hořicích, p. Jos. Nosek, kaplan v Milešíně; ordinariátní pochvala: p. Frant. Kašák, farář v Soběslavě, p. Jan Vít, farář v Jeticích, p. Al. Delek, farář v Liskovicích, p. Boh. Tomiček,

farář v Petrovicích; p. Ant. Vlk, farář v Chodovicích, p. Ant. Vančura, katecheta v Hořicích, p. Frant. Dostál, katech. v Nechanicích; konsistorií pochvala: p. Ant. Bartoš, farář ve Vřešlově, p. Frant. Nosek, kaplan v Hořicích, p. Ang. Michálek, administr. v Dobrušce. — Ustanovení jsou: p. Jos. Paulus, kaplan v Kukleněch, za faráře do Rohozné; p. Václav Sokol, administrátor, za faráře v Čenkovicích; p. Frant. Novotný, administrátor Choltický, za faráře v Lipolticích; p. Josef Svata, kaplan v Kohoutově, za kaplana do Schwarzenthalu; p. Jos. Dokonal, kaplan v Jesenicích, za administrátora do Dobruš; p. Václav Lankaš, koop. ve Schwarzenthalu, za duchovního správce do zemské polepšovny v Králíkách. — V Pánu zesnuli: p. Dr. Konst. Švorčík, O. S. B., professor gymu. v Broumově, † 31. prosince 1908; p. Vít Stálý (V. Vuln.), katecheta škol měšť. v Čáslavi, † 27. ledna 1909. — Nové zřízená místa katechetická: 1. V Nové Pace místo zvláštního katechety pro 10 tříd škol obecných za celkovou roční odměnu 1400 K 2. V Čermné místo zvláštního katechety při měšťanské škole chlapecké.

Schůze městské rady dne 1. února. Sdělení Právovarního měšťanstva, že v t. sv. flošně Lhotové provedlo menší adaptace a že jí používá teprve od 18. ledna t. r. a výkaz pokl. hotovosti ze dne 25. m. m. byly vzaty na vědomí. — Zpráva policejní o stíhání p. J. Mikeše na kouř, unikající z pražírny v domě čp. 87, postoupí se technické kanceláři ku podání zprávy. — Žádosti p. J. Pažouta, stavitele v Hradci Králové, za úřední stvrzení protokolu o úspěšném průběhu zkoušky zatěžkací, které byly za přítomnosti p. J. Jančí, městského inženýra, podrobeny vazby krovů „Ditrigon“ na villové novostavbě pp. manž. Novákových v Žerotínově ulici, se vyhověly. — Městskému průmyslovému museu propůjčí se městské divadlo na den 14. března t. r. a místo dne 28. února t. r., již zadaného, nabídnou se témuž divadlo na den 21. března t. r. k odpoledním přednáškám. — Totéž divadlo propůjčí se za obvyklých podmínek sl. Marii Dvořákové, koncertní pianistce a sl. Ele. Stillerové, houslistce, k hudebnímu koncertu na den 21. února t. r. — Žádost p. Jos. Razíma za koncesi hostinskou pro dům čp. 385 postoupí se živnotě odboru a městskému zastupitelstvu. — K návrhu měst. zadrádníka střídi se se starých prken, získaných z kavalírů č. 34, paňalíky a truhlíky k sázení květin. — Jedna stálá chudinská podpora byla udělena a dvě byly zvýšeny.

Te snad přece ne. Na živnotenských schůzích, pořádaných na přání p. poslance dra Drtiny v hotelu „Merkur“ v Hradci Král. dne 2. února, prohlásil člen výboru Zemské živnotenské Jednoty pro král. České p. Formánek z Kostelce n. Orli: „Vážené shromáždění, tak jak zastupuje zájmy živnotenské náš p. poslanec prof. Drtina na radě říšské, nezastával by lépe ani poslanec z řad našich živnotenských, pročť mu projevují úplnou důvěru.“ K takové pokloně našemu živnotnictvu může se odvážiti arot jen z dob volebních známý koteš p. posl. Drtiny p. Formánek. Jak patrno, sebrali pokrokaři opět hotovou komedii se živnotnickým stavem, jenž již zapomněl na volební triky těchto svých přátel. Jen obchodní gremium zdejší nasedlo pánům na lep.

Divadelní hra **tovaryšské jednoty „Břinkalovy trampoty“** dlužno počítati k nejzdařilejšímu produkci adalbertinského jeviště. Titulní roli sebral s neodolatelnou komikou p. Beránek, jenž v téže roli před 10 lety zahájil svou uměleckou dráhu na prknech divadelních. Z ostatních rolí dlužno pochvalně se zmíniti o hře sl. Černé, pp. Černého, Šalce, Soudila a Bubna. V menších rolích podali zdařilé figúrky pp. Pech, Böhm a sl. Fábrya. Uznání zaslouží snaha sl. Alounkové Štalmachové a p. Šejnohy.

Vánoční hra „u Jeslíček“ v Berremem. Původní novinka hudebního skladatele dp. dra Šetiny došla při své premiéře velmi čestného úspěchu a sympatického přijetí pro své populární podání jinak přesně umělecké skladby. Hra je komponována se zřetelem na potenci venkovských pěveckých spolků a proto bude jistě vděčně vyhledávána. Hru nastudoval a řídil oktáván Pírko, pěveckou pak část a výpravu scénickou opatřil oktáván Topinka. Účast při hře pak byla ohromná, takže nebylo možno ani všem hostům do sálu divadelního přistup povolit. Hra se opakuje v neděli 7. února v 5 hod. odpol. Zvláštní pozvánky se nerozesílají.

Dámský odbor Ústřední Mat. co školské v Hradci Králové konati bude valnou hromadu ve středu dne 10. února o 4. hod. odpol. v místnostech obecní kuchyně. Pořád: Zpráva jednatelešká za r. 1908, správa pokladní, volba výboru, volné návrhy. Přístup do schůze této mají všichni přispívající členové a žádoucí jest, aby v počtu nejbojnější se seřadili.

Z tříleté činnosti nemocnice Královéhradecké. V r. 1908 přijato bylo 1882 nemocných, celkem ošetřováno 1990 nemocných, z nichž bylo 750 chorob chirurg., 109 ženských, 508 vnitřních, 478 očních atd. Stoupila tudíž návštěva o 261 nemocných, z nichž 85 připadá chorobám očním. Léžek má ústav 120, čítaje v to i oddělení pro choroby nakažlivé; denní ošetřováno průměrně 181-4 nemocných (83—162); byla

tedy nemocnice přeplněna skoro celý rok přes to, že denně nemocní byli odmištěni. Obyvatel okresu hradeckého bylo přes 1000. V r. 1906 bylo přijato nemocných 838, z těch z našeho okresu 556, v r. 1908 přijato 1351, v r. 1907 — 1621, v r. 1908 pak 1882, z těch domácích přes 1000. Počet nemocných se tudíž ve 3 letech zdvojnásobil, očních téměř strojnásobil. Operativních výkonů chirurg. a ženských provedeno 565, nečítaje v to zlomeniny, zhmožděny a ošetřování ran nežitých. Operací očních 77, tedy operací úhrnem 642. Celkem v posledním tříletí provedeno operací 1651, očních 198, tedy úhrnem 1849. Celkové narkozy užito v 988 případech. Operací v dutině břišní vedle 120 byl provedeno 124. Operací speciálně ženských provedeno 152, operativních porodů 14. Při tom operuje se intensivně v okolních nemocnicích v Pardubicích, Holicích, Náchodě, Opočně, Rychnově. Jeví se tudíž uvedenými čísly potřeba větší moderní nemocnice pro okres dostatečně prokázána. Lze tudíž rozhodnutí zastupitelstva o novostavbě jen vítati a přáti si, aby jen co možná brzo pro potřebu trpících v život bylo uvedeno. Náklad bude sice větší, ale nebude neproduktivní. Více než 1/10 investovaného kapitálu zůstane v místě, oživi značně stavební živnost, zabezpečí práci pro místní dělnictvo. Čistého výnosu přímého ovšem neponese, jako žádný humanitní ústav veřejné potřebě sloužící, ale dále okres sázející nebude a posílí přece spotřební sílu okresu. Přínástek nějakých 40 000 ošetřovacích dnů v roce znamená větší příjem 68 800 K, jež více než ze 1/3 zaplatí země a jež by jinak pro spotřební sílu okresu byly straceny.

Ze Zálož. úvěr. ústavu v Hradci Kr. Měsíční výkaz. Stav vkladů: (na knížky, pokladniční poukázky a běžný účet) v lednu 1909 K 23.366.548-63. Eskont smének: V lednu roku 1909 eskontováno kušů 2.030 v obnosu K 8.844.004-12. Skladiště: V lednu 1909 uloženo zboží v ceně K 1.008.136-—.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc leden 1909: Vloženo K 114.413-10, vybráno K 115.900-57, zůstatek K 1.567.880-75. Záruka: Závodní podíl K 75.058-28, fond rezervní K 107.704-45, fond pensijní K 31.043-07, fond pro kursové rozdíly K 14.414-18, vlastní reality K 159.800-—, cenné papíry a přebytky K 375.045-87, půjčky směnečné K 370.471-39, půjčky hypoteční K 927.769-87, úhrnem K 2.061.307-21.

Společnost Kralohradecká. V měsíci lednu 1909 bylo vloženo K 345.789-68, vybráno K 311.895-96, stav vkladů koncem ledna koran 12.927.433-18. Na hypotéky nové půjčeno korun 29.000-—, splaceno 49.588-98, na hypotékách koncem ledna K 9.909.179-88, zásoba cenných papírů K 2.566.000-—, uložené přebytky korun 1.396.962-53.

Všeobecný Sdražení křesť. dělnictva pro království české, jehož Ústředí jest v Hradci Králové, za měsíc leden vydalo na podpory v nemoci 121925 K, v nezaměstnanosti 41786 K, cestovní 6 K, potřebného 80 K, mimořádná podpora 14 K, celkem vydáno na podpory 173711 K. Nových členů přijato 244.

Nejvyšší vysazení. Vysocetěná choť váženého člena katol. nář. jednoty v Novém Bydčově p. Anna Richterová šlechtice z Burgbrückenu vysazená byla za svoji lidumilnou činnost řádem Alžbětiným II. třídy. Uprávně blahopřejí organizovaní katolíci v N. Bydčově a okolí.

V nemocnici Milosrdných bratří v Nov. Městě n. M. bylo za rok 1908 ošetřováno 444 nemocných; z nich propuštěno 307 vyléčených, 62 lidí se zdravím zlepšeným a 20 nevyléčených. Zemřelo tam z nemocných pouze 22 lidí (534/100). V ošetřování zůstalo 33 chorých. Součet ošetřovacích dnů obnáší 8309, připadají tudíž průměrně 1872 dnů na jednoho nemocného. Z nově přijatých ošetřovanců bylo 397 katolíků a 11 evangelíků. Do nemocnice té přijímají se lidé bez rozdílu náboženství, národnosti a stavu. Dobře jest časem uvéstí takovou statistiku, aby se vědělo, nač teholfníci vybírají. Zatím co na veřejných echůzích spílají dobře placení agítátoři řeholníkům, konají skromní katolíci ošetřovatelé tiše a sebezapřave skutky tělesného milosrdenství; před takovou obtížnou prací by utíkal radý fanatik na sto bonů.

V Uhersku u Vys. Mýta konati budou sv. misie od 7. do 15. února t. r. dšst. OO. s kongregací Nejv. Vykupitele (PP. Redemptoristů) z Prahy.

Z Kutnohorska. Velká schůze důvěrníků katol. strany z okresu kutnohorského byla konána v Hře Kutné 21. t. m. Účastníků bylo přes osmdesát, z nich několik hostů z Čáslavska. Schůzi předsedal p. Převrátil, rolník ze Sukdola, místopředsedou byl p. Sojka, rolník z Chlístovic, zapisovatelem p. V. Dus, rolník z Mladotic. Vědp. kanovník Dr. Šaló z Hradce Králové, jenž se vzácnou ochotou mezi nás zavítal, jasnou a nadšenou řečí skázal příčinu, pro které musíme proti agrární straně postaviti kandidáta strany katolického lidu. Jako takový předatavil se p. Čeněk Pospíšil, rolník z Miskovic u Kutné Hory. Po debatě, již účastnili se pp. vikář Schreiber ze Žlebe, Klouda z Ronova, Smrčka z Píštěh, Řehna z Kutné Hory, Vepřek z Onomonina, Němec ze Sedlic, byla

kandidatura p. Pospíšila přijata a zároveň zvolen organ. okresní výbor. Jest tudíž povinností každého organizovaného katolíka pracovati k tomu, by za poslance do zemského sněmu za okresy Kutná Hora — Čáslav zvolen byl p. Čeněk Pospíšil, rolník z Miskovic. — Musíme též vděčně doznati, že nemálo potěšila nás návštěva pp. hostů z Čáslavska, jakož i účast našeho vědp. arciděkana a vikáře kutnohorského Magra Vorlíčka.

Za p. Vítem Stálým. Zajisté všemi spoluťaky jeho i známými zachvěla ta správa, že zemřel. A není divu! V 46. roce svého věku, v plné životní síle odchází a odchází tak náhle! Trpěl sice již po delší dobu těžkou chorobou, rozsednou plíc, ale při své silné konstrukci tělesné mohl i s touto chorobou býti mezi námi ještě dlouhá a dlouhá léta. Vždyť byl, jak se sám chluboval, „tvrdý borák“ a takoví „chasnici“ něco vydrží. Choroba však ardeční, tajná a potutelná učinila konec všem nadějím. Po svátcích Vánočních uleh, aby více nepovstával. Narozem v Lukavici 2. ledna 1863, studoval v Rychnově nad Kněžnou a vstoupiv do semináře hradeckého, vysvěcen byl na kněze 14. července 1889. Po tři léta působil v duchovní správě a pak stal se katechetou na měšťanských školách v Čáslavi, po jejichž rozdělení přešel na dívčí školu, kde vyučoval až do konce škol. roku 1908, kdy pro chorobu byl nucen žádati do penze. Než však došel dekret a dočasnému odpočinku, povolal ho Pán života a smrti k odpočinku věčnému. Jako katecheta získal si lásky všech žáků a žákyň svou pilností, svědomitostí a láskou, s kterou vykonával těžké své povolání. Škola přirostla mu k srdci a jenom nerad a těžce s ní se loučil. Toto obětavé působení jeho oceněno bylo také planu měrou při pořebním průvodě. Ač žádal, aby pohřeb jeho vykonán byl co nejjednodušeji, přece sta a sta přátel a ctitelů provázelo prostou černou rakev s tělesnými ostatky jeho na ústřední hřbitov. Na třicet spolupráť s vědp. vikářem A. Schreiberem vedlo pořební kondukt, v němž zastoupeny byly všechny masoprávné i zeměpanské úřady s p. c. k. místodržitelským radou v čele a všechny školy i c. k. vyšší gym. a evang. učitelský seminář tvořily špalír. Nad rakví po slavných bohoslužbách promluvil přítel zvěčného dp. Fr. Kohout, gymnasiální katecheta, oceňuje osobní i kněžské vlastnosti zesnulého s tklivou vroucností, takže ani jedno oko nezůstalo suché. Dálko od svých milých hor Orlických leží pochován, ale neodpočívá mezi cizími. Láska, již v životě rozseval, jistě za hrobem ho provázeti bude. Nepřál si věnců na rakev, nepřál si kvítí do hrobu, Bůh nechť korunuje ho věncem slávy a květem věčné radosti. — Ave anima pia! — Místo věnce na rakev věnoval p. prof. Ant. Nosek ze Smíchova útluku sv. Josefa na Král. Vinohradech 10 K a útluku slepých dívek také 10 K.

Z Čáslavě. Valná hromada spolku sv. Ludmily konána byla jako po všechna léta v oktávě Nejv. Jména Ježíš. U přítomnosti četných dam sahající sechůzi vědp. děkan Jos. Folta křesťanským pozdravem, vzpomínaje s radostí četných dobrodínů, jichž se chrám Páně dostalo dobročinností p. t. členek. Zvláště uvádí nákladné vyzlacení čtyř kalichů s patenami a pacifikálu, jenž jest památkou velmi drahocennou, poněvadž obsahuje autentickou potvrzenou částičku sv. kříže. Ve správním roce zemřely členky p. t. pí: Kavková, Peterková, Horáčková, Sebiadlerová, Zvolánková, Köhlerová a Tichá. Všem projevuje vědp. předseda upřímnou posmrtnou vzpomínku. Ve správním roce ubylo 14 členek, přistoupilo 24. Dne 26. ledna 1908 čítal spolek 262 členek, 24. ledna 1909 čítá 272 členek. Korporativně účastnil se spolek pobožností: Výstavy Nejv. Svát. Oltářní, Božího Těla, Vskříšení Páně a mimo to pohřbů členek. Veliké zásluby získal si opět při pobožnostech májových, kdy různými dary přispěl k zvelebení těchto krásných večerů. Zvláště třeba jmenovati pí. Nebožákovou, která doplnila skvostné kandelabry a věnovala mohutné svíce před hlavní oltář, pí. Hlavovou, která okrášlila oltář překrásným antependiem; nejmenovaná slečna taktéž zhotovila dva velmi krásné polštáře a antependium. Mimo to četné dámy pamatovaly svícemi na okrášlení oltáře a jiné peněžitými dárky. Přijem spolkový obnášel 176240 K, vydání 58146 K; zbývá 118094 K (o 22120 K více než loni). Pro výzdobu kaple pod věží sebráno 245989 K. Při pokladnici vzdány díky za řádné vedení účtů. Při volných návrzích přijato bylo, aby opraveny byly důstojné kříže kolem města, zvláště ty, k nimž bývají konány průvody. Sympaticky přijat byl i návrh na opravu sousoší na náměstí, k níž přistoupeno bude však v roce příštím, až bude sebrán takový kapitál, aby byla provedena umělecky. Vědp. děkan oznamuje, že na pódě radnice nalezen byl obraz: „Kristus na kříži“ od Škrety, který bude vyčištěn a vystaven. Stanoveno bylo pak spolku po žádosti některých členek pevné místo při průvodech církevních, aby předešlo se mrzutostem a nepřijemnostem. Ku konci provedeny volby a do výboru povolány p. t. pí: Heyrová, Bayerová, Nebožáková, Růžarová, Hoffrová z Wehrfeldu a slč. Ohudobová. Zdárné činnosti pro příští rok: Zdat Bůh! — Odchod ředitelů choru p. učitelů Jos. Boka na zasloužený odpočinek sledován byl s rozdíllými názory a city. Jisto jest, že při poměrech, jež zavládly v poslední době v našem celém životě a jež

odrážejí tak mnohé od blahovolač činnosti se pouhé „Zaplat Bůh“, dovedl si udržeti vycvičené těleso pěvkyní a zpěváků i tehdy, když odloučen byl od stědiaka pěveckého ruchu a života. V téžké této krizi jenom osobní jeho vlastnosti jeho to byly, které udržely ochor na výši přes všechnu nepřiseň, která byla mu v poslední době údělem. Nemalé energie a nemalé lásky k věci bylo potřebí, aby bývalá pověst kostelní hudby byla zachována a udržena. Všecko to šťastně překonal a dnes může s vědomím plodné vykonané práce odevédati to rukám mladším. Všichni ctitelé jeho vzpomínati budou vždycky s úctou jeho ředitelské činnosti a kdož ví, zda nenajde po čase i uznání tam, kde vanul dosud chlad? My přejeme mu toho co nejdříve a co nejupřímněji.

Chytání hejlů na Čáslavsku. Z té letošní zimy máme zde mnoho hejlů. Bůh ví, jak se v takových mrzacech mohou líhnouti! Vyskytuje se jich taková sponata, že na vzdor zákonu o šetření ptactva je chytání jich zde dovoleno. Chytají je všelijak; někdo ho chytí za nos, třeba seděl za kamny v politických bačkorách, jiný na vábníčku, ale nejvíce je chytají na syrovou řepu. Ale co s nimi? Jako se prý vycpávají stěny korábů peřím, tak peřím hejlů budou vycpávat agrární mandát, aby se v březnové volební záplavě acutopil. Za tou příčinou pobíhá celý volební okres pái kopy agrárních agentů, kteří hejly za šnupec tabáku kupují a i sami chytají na — řepu. Když prý vinou tureckého a arabského bojkotu nemůže se z řepy vařiti cukr (kdo by jej snědl?), budou na ni chytat hejly, a z toho, co zbude, se bude dělati politika, a to bude výnosnější. Hejl je hezký pták a zaslouží, aby se mu, má-li se chytit, také hezky zazpívalo. „Nu tak, pane N., jakožto jeden z nejstarších sedláků v obci, podepište se nejdříve!“ A katolík, (je rád, že má barák), vypne na agenta přes a udělá záškrt — ale na sobě. Ani ho doktor nevyhojí. Teď by si od něho rád pomohl, ale záškrt nerozumný žertn. — Takové mrzy — a epidemie! Ze ty bacily nepomrznou! A ještě není všem dnům konec! To byl kdysi Starý zákon, teď Nový zákon, a ode dneška bude třetí zákon — „Volná myšlenka.“ Ta až pomine, bude už soudný den. To bude hejlů! Ti budou krásit ráj „Volné myšlenky.“ Aby byla ná sada co možno největší, hodlá „Volná myšlenka“ znovu zbudovati na Čáslavsku Šalamounův chrám, a to dokud ještě mrzne. Bude potřebl 300.000 zedníků; že každý bude mít na nose hejla, o to se už „bůh Přirody“ postará. Ani v červenci jim nezbledne. Zápis zedníků, duchovních to dítek Chiramových, děje se v Čáslavi po předchozím ohlášení. Přijímají se i osoby ženské, kterým nepěsobil řádná myšlenka nevolnost. Ovšem že stavbu si povedou inženýři a inženýrky pouze volnou myšlenkou křtěné, a gojové budou přidávat a dodávat material. Volně myslit bude jim úplně na vůli ponecháno, ale přidávat musí, jak se patří. Trochu zdá se býti předčasným, že shánějí pro dosud nevystavěný chrám kostelníka nebo kostelnici. Avšak buď! Veliké to bude renomé pro tu obec, se které tak vlivná osoba pro chrám Šalamounův vzejde. Z vážných důvodů se soudí, že tou šťastnou bude obec Z., z níž o toto místo se uchází dcera kostelníka, která už umí otce na věži zastávati a znamenitě pečé buchty. Vědomosti své doplňuje ze Zoly, jehož jí p. učitel pilně půjčuje a ostatní práci s jejím mozkem obstará paní „dolejší.“ — Náš okres může se nazývati šťastným plnou měrou. Neschází nám nic. A aby štěstí to bylo trvalé prodává jeden prozřavý pán v Bíl. Podolí „pro štěstí“ jetelový čtverlístek do kabátu. Pořídí-li si jej každý volič na okrese, pak prý se při nastávajících nám zemských volbách nespleteme. A to dej nebeský Pán Bůh!

Z Kobyli Hlavy u Golč. Jeníkova. V neděli dne 31. ledna odbyvala se u nás schůze katolického lidu a mládeže, která se znamenitě vydatila, ačkoliv bylo tak nepřipravě počasi, že se na účast přespolních nepočítalo. A přece přišli ti naši milí stoupenci jak muži tak i ženy a dívky. Zvláště z Golčova Jeníkova a ze Sirákovic se dostavivší účastníci schůze dokázali, jak veliký mají zájem o naši spravedlivou věc a nelekají se ani daleké cesty ani špatného počasi, jen když mohou svou přítomností na jevo dáti své křesťanské přesvědčení. Mohou býti ujištěni, že jim toho nesa-pomeneme a že vždy ochotně i my přispěcháme, kdykoliv se bude schůze odvívati buď v Jeníkově nebo v Sirákovicích. Ve dvě hodiny byla okremním důvěrníkem panem Satoriem ze Sirákovic schůze zahájena a po zvolení předsednictva (pan Vobořil z Kob. Hlavy, pan Kameník z Římovic a pan Dobrý z Jeníkova) ujal se slova referent schůze pan děkan Turek z Golč. Jeníkova, který dojednal o otázce pracujícího lidu, líčil namu sociální demokracie a končil vysvětlením, aby každý na základě křesťanském hleděl pracovati k povznesení pracujícího lidu. Po panu děkanovi promluvil k přítomné mládeži naší obojího pohlaví pan Vávra ze Sirákovic. Výbornou svou řečí hleděl přítomnou mládež nadchnouti pro ideu křesťanského socialismu a pro společnou práci na programu strany naší. Zeť pan Vávra šla od srdce k srdci, bylo stejno z toho, že téměř všichni přítomní z naší mládeže stali se členy organizace mládeže a naší snad u nás ani jednoho jiného a ani jedné dívky, aby nebyli členy naší organizace.

Po řetě pana Vávry rozpředla se debata, do které hlavně zasáhl pan Satorie ze Sítákovie, který slovy přesvědčujícími dovozoval nutnost naší strany, neboť uvědomělý rolník nebo dělník nemůže nikdy náležeti ani ke straně agrární ani ku straně sociálně demokratické. Zdařilá schůze naše, která jistě v srdcích všech přítomných hluboký a trvalý dojem zůstala, byla již v pokročilé večerní hodině bývalým starostou zdejší p. Vobořilem ukončena. Všichni účastníci rozcházel se uspokojeni, v pravdě utvrzeni a k nové práci nadšení do svých domovů. Přítelno bylo znamenatí tu účast a to domovní našich křesťanských žen a dívek. Další práci naši mládeže voláme: Zdař Bůh!

V Opatovicích a Červených Janovicích byla konána schůze za příčinou založení organizace strany katol. lidu v neděli 31. ledna. Promluvil vlp Josef Mašina, kazatel z Kutné Hory, a kandidát poslance p. Čeněk Pospíšil, rolník z Mískovic. Když pak k vyzvání p. faráře Bartoše počali se přítomní v hojném počtu přihlašovat za členy organizace, vpadl do sálu jako puma rolník p. Zelený. Nevyžádan si ani slova od předsedy schůze, počal navrhovat resoluci, v níž se odmítá kandidatura „nepřítelů rolnického lidu“. Na otázku, koho míní tím nepřítel, odvětil: Pana Pospíšila! Bouře upřímného smíchu všech přítomných, kteří přirozeně vystupení p. Zeleného považovali za nepříjemnou legraci, rozčílila tohoto tak, že zvolal, proč prý si p. Mašina nevěšíma Kutné Hory. Nová salva smíchu byla odpovědí tomuto pánu, který sám s sebou vodí agitátora agrárního z Kutné Hory. Nezdá se jeho vystoupení chtěl zakrýti p. Zelený tím, že s pomocí ještě jednoho „zeleného“ počal křičeti tak, že jsme si hned vzpomenuli na dobytí Jericha. Někteří navrhovali, by bylo posláno pro lékaře, přesporní hosté zas minili, aby dotyčný rušitel schůze za pomoci obecního strážníka byl vyveden ven. To však bylo naprosto nemožno, jelikož v Opatovicích starostou je právě tento pan — zelený. Krásný to představitel řádu a pořádku! Řádění „Zelených“ pánu je nevyseřaditelné z té příčiny, že právě p. Mašina i p. Pospíšil důrazně na to ukazovali, že nás prý gram hlí se od agrárního výhradně v otázce náboženské. Na půdné důvody řečníků našich odpověděli páni „zelení“ — křikem. Je to ovšem pohodlnější. Schůze musila být tudíž ukončena, ale myslili si páni, že takhle zadrží svoji posici v našem okrese, pak se náramně mylí. Ukážu-li nám, jak licoměrná byla slova p. poslance Udržala na lůžském sjezdu agrární: „Ať jdou kněží mezi nás a ať nás poučí, v čem jsme chybili.“ A když kněz přijde, odpoví se mu — řevem. Došli jsme už tak daleko, že již ani důvěrné schůze konati nemůžeme. Agráři tedy sami uznávají, že svoji državu jinak nezachráně než násilím. Ale to právě jest pro nás úkazem nejvyšší potěšitelným.

Z Kaliště a Humpolce. Ač v neděli 31. ledna byla krutá vánice, přece na přednášku p. red. Šupky sešlo se jak v Kališti tak v Rejčkově hojnost posluchačů. V Kališti pojednal p. řečník o potřebách hospodářských a kulturních a jaké stanovisko ta která strana k nim zaujímá. Stanovisko katol. poslanců přijato s všeobecnou pochvalou. V Rejčkově zase p. řečník pojednal o tom, proč je třeba katol. strany. I tu p. řečník byl odměněn radostným potleskem. Ku konci přiblížil se ke slovu prostý tkadlec a domkář Václ. Hrala. V okamžiku bylo ticho jako v kostele, neboť byl každý dychtiv, co bude mluvit. Sotva že začal, vykřikl kdosi: „Socialista!“ Ano, byl jsem kdysi socialistou, p. kračoval p. Hrala, pak jsem volil agrárníka, ale co čtu „Štít“, jsem rozhodným katolíkem a raději se doas z toho, že mohu na p. redaktora patřit; jen jeho list mi otevřel oči. Toho chopil se místní p. farář a pravil: Na p. Hralovi máte nejlepší doklad, jak je nutno číst katol. listy. Sám se přiznává, že jen katol. list mu otevřel oči. On četl listy socialistické, agrární a katolické. Avšak nejen že četl, on také rozumem uvažoval a tak k pravdě dospěl. Čtěte všichni jako p. Hrala katol. listy a pak práce nepřítel katol. církve bude marná. Katolíci bez čtení katolických listů jest dnes tolik, jako voják bez zbraně. P. Hrala vzbudil svojí řečí takový obdiv, že hned přihlásilo se 20 odběratelů „Štítu“, ač se tam již odebrá 12 „Venkován“ a „Bel. list.“ Na tak malou a chudou obec zajiště sluhý to počet. K tomu třeba dodat, že, ačkoliv ledečský okres téměř celý je v rukou agrárníků, Rejčkov je katolický hlavně zásluhou p. Zelenky a Dvořáka, kteří za to snáší mnoho potupy, kdykoli se otnou v Ledči. Sláva takovým statečným bojovníkům!

Z Kácova n. M. V neděli dne 24. m. m. konala se v domě p. Jeníšty v Tichonicích po 2. hod. odpo. důvěrná schůze katolického lidu, na které k čestnému shromáždění obojího pohlaví velmi dojemně promluvil p. říd. učitel Václav Špaček z Prahy o nutnosti, účelu a povinnostech katolické organizace. P. řečník vyzval ke konci své přednášky rodiče k založení organizace, nábožensko-morální výchově dětí a pilné četbě katolických listů a knih, jež od p. faráře z Kácova přítomným ihned byly rozdány. Dvuhodinová řeč p. říd. učitele, přerušovaná projevy souhlasu, povzbudila přítomné tak, že hned k nové organizaci přihlásilo se 80 členů z osady Kácovské a p. farář se Zdebusovi

veřejně prohlásil, že také v nejbližší době založí katolickou organizaci pro své osadníky, kteří v hojném počtu naší schůzi navštívili. V předsednictví schůze zasedali pp: Karel Mašek, starosta z Tichonic, Alois Machek, rolník z Tichonic a Josef Bezáčinský, starosta ze Soušic. — Nově založenou organizaci zdař Bůh!

Z Liběšat. Poněvadž katol. jednota již v nejbližší době chce začít s přípravami ke stavbě spolkového domu, prosíme všechny ty, jimž zaslány byly blanky, o laskavé poslání vybraných peněz, za které již předem voláme: Zaplať Bůh.

Na spolkový dům v Liběšatě darovali: (Pokrač.) J. E. nřp. dr. Jos. Doubrava, biskup královéhradecký 50 K, sl. Katol. jednota jiných a mužů v Pardubicích 10-20 K, vřdp. a dpp. Čeněk Jázl, děkan v Libici u Chotěboře 1 K, Josef Herkner, farář v Bílé Třešně 3 K, Jos. Kössler, kaplan ve Velkém Otřimí 1 K, Jiří Sahula, redaktor v Hradci Král. 5 K, Konvent řádu Tor. Ježíšova v Hradci Král. 3 K, farní úřad v Dačicích 1 K, Jan Nep. Novák, zámecký kaplan ve Žlebech 5 K, ctihodné Sestry ve Žlebech 1 K, Igo. Weiss, farář v Chotči 3 K, J. Sedláček, farář v Červeném Hrádku 1 K, Josef Nosek, kaplan v Milešíně 1 K, Josef Tichovský, farář v Bratronicích a Uhroštvě 1 K, Petr Čáp, professor v Litomyšli 2 K, Dr. Jan Hejčl, professor v Hradci Král. 2 K, Ant. Pogert, kanovník v Hradci Kr. 3 K, Jan Albert Vaněk, farář ve Mělně 5 K, Boh. Kobza, kaplan v Nové Vsi nad P. 3 K, organ. katol. lidu v Suché Rybné 3-90 K, Katol. jednota jiných a mužů v Rovni 2 K, Školské Sestry d. N. D. v Hradci Král. (Rudolfinum) 2 K, Jan Brabec, kaplan v Hradci Král. 1 K, farní úřad v Nčvě Vsi u P. 4 K, Vlad. Sekera, ředitel ústavu pro hluchoněmé v Hradci Král. 2 K, M. Musil, děkan a kanovník v Hradci Král. 5 K, Jan Rameš, farář v Ohnišanech 2 K, Frant. Burghart, kaplan v Jičíně 10 K, Josef Michálek, kaplan v Nechanicích 2 K, Sdružení mládeže v Hodějovicích 2-80 K, Jan Mašek, farář v Kuflově u Vys. Mýta 2 K, Katol. jednota v Příbrami 5-10 K, Školské Sestry v Hradci Král. 3 K, Všeob. sdružení křesť. dělnictva Praha I. 5-90 K, Ant. Peměkl, farář ve Zruči 2 K, Jednota katol. lidu v Červeném Kostelci 2-40 Kor. Zaplať Bůh.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě vykazuje za měsíc leden 1909: vloženo na knížky K 490 516-26, vybráno K 211 868-15, vloženo na běžný účet K 105 375-77, vybráno K 22 358-98; zůstatek vkladů na knížky K 4 250 445-67, na běžný účet K 1 491 505-39, úhrnem K 5 741 951 06; hypotečních půjček vyplaceno K 16 902-77, splaceno K 18 072-42, zůstatek hypotečních půjček 3 394 205-23; směnek eskomptováno za K 186 784-58, splaceno K 79 763-50, zůstatek K 429 137-18, do jiných ústavů vloženo K 2 681 785-64, vybráno K 619 204-20, zůstatek vkladů v jiných ústavech K 2 146 210-88; cenných papírů v zásobě za korun 1 388 065-60, záloh lombardních K 6 130, hotovost pokladni K 11 746-07; obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1909 do 31. ledna 1909 K 7 569 091-67.

Z Nuslí. Minulé pondělí večer konal „U Kocanů“ v Nuslích „Klub křesťansko-sociální pro král. české“ veřejnou schůzi. O politické situaci přednášel říšský poslanec p. V. Myslivec. Týž v 2 hod. na pevných základech pödepfené, a častým souhlasem doprovázené přednášce vysvětlil posluchačům (kolem tří set), proč klub poslanců katolických hlasoval na říšské radě pro prozatímní rozpočet, pro prozatímní smlouvu se Srbskem, jakož i o anexi Bosny a Hercegoviny. Přednáška od přítomných posluchačů i z jiných stran a táborů vyslechnuta s velikým zájmem, začež se p. poslanci dostalo veřejného uznání. Nato byla dp. Cigánkem navržena resoluce, již se klubu poslanců katolicko-národních vyslovuje úplná důvěra. Tím nejlépe vyvráceny lži nepřátelských listů na katolické poslance vrhané. Schůzi za přítomnosti zeměpanského komisea řídil p. K. Brož, městský důchodní z Nuslí. Po debatě rozpředla se teprv debata soukromá, ve které se naši straně dostalo takového uznání, jakého si právem zaslouží. Jedna řeč byla: To máte výborného poslance. Jiná zase: To my nevěděli, že vy katolíci máte tak krásné a poučné schůze. V těchto schůzích není o štvání stran ani potuchy, to si necháme libit, přijdeme častěji atd. My podotýkáme: Jen lžt mezi lid a věc mu řádně vysvětliti! Zjistěte by nabyl o naší straně jiného názoru.

Z Nechanic. (Opzd.) Jsem sice manévry skončeny, jak jsem již dříve mluvil. Ale já patrolovat musím dále přes to, že inkoust na papíře mrzne. Mé dopisy byly velikým alarmem. Jen to mi nejde do hlavy, že dle správ listů jiných je to tady samý realista. Mně se naopak zdá, že jich jest zde asi tolik, jako radličních „husitův.“ Spočítám-li totiž všechny občany, pak by nezbyvalo na mne — „klerikála“ — nic. A přece tu nejsem sám. Jest pravda, že zde máme jakousi osobu, která hraje politickou komedii, tak že jí říkájí „politické trojce“; bere totiž na sebe dle potřeby různou generálovskou uniformu. Snad si myslí, že má každý takový politický „kaláher“ (jak říká náš „regimentsleuter“) a že nikdo nic nepamatuje. Dveřmi ho vyhodí, oknem k tobě vleze. A hned mluví o důberech špíny, zavádí-li o něj jen ma-

ličko. Leť pozor, aby se nezačalo trochu míchat jistou „čistou vodou“. Jednomu špiclovi udělají, že už teď vím, proč v hospodě pro samé naslouchání zapomené zaplatit a protáhne se klíčovou děrou. Že někdo nechápe britkou satyru kupletů p. B., nechťel jsem ani věřiti. Snad schválně nastrojenou nechápavostí snaží se dávat kupletům tím smysl jiný, jako by školství urážející. Ostatně na novinářské lži dovedu dobře odpovědět a dovedu smažit takové vykrucování. Napaden naivně p. B., který mnoho obhájení nepotřebuje a jenž, jak jsem z patroly zvěděl, odpoví znovu novými kuplety. Tady každý, než něco napočne, běží bázlívě napřed na generálkomando žádat za dovolení; je-li čislovaný, milostivě se mu něco povolí. Ale já nejsem tolik závislý. Také jsem četl o nějakém zděšení. Pravda ovšem, že „oposice“, složená z různých politických stran, se zděsila, ale nad vypravením nových přirážek, protože mocný pán na jedné schůzi prohlásil, že se bude platit nejvýše 12 1/2% — a ejhle, zatím se objevilo v letošním rozpočtu plných 65%. Ovšem zděšení někde nastane, ale ne u oposice! Jeden vyžívá tištěným meldungsscheinem, aby mušketyr z „Obnovy“ otevřel svoje konzervy. Dělá hrdinu, ale má strach. Nechť zatím otevře sám, nechávám mu první slovo! Mám být přeložen k jinému regimentu, a tak bych ještě chtěl zde také „okoštovat“, nežli v tom rohovém domě na náměstí se bude odbyvat nějaká nedobrovolná schůze těch mlounů. Prosim tedy — jen račte! Ještě jen žádám p. okr. tajemníka o vystavení účtu na vydání a vyměrování naší dráhy, po které asi do smrti jezdit nebudeme. Též prosím tři zvolené pány o prozkoumání účtů těch a jich předložení, abychom zcela jasně věděli, nač jsme tolik platili.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejdříve

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Pan B. Vančura z Nechanic zaslal nám úřední opravu, která by jinde padla do koše, protože neodpovídá příslušným požadavkům. My však nejsme zli; aby se nezdálo, že chceme být nespravedliví, dobrovolně věcná sdělení reprodukuje. Pan V., když se jednalo o obsazení místa účetního, hájil zásadu kvalifikace a nejširší konkurs vůbec; kandidátem strany p. V. byl absolvent měst. školy a školy sochařsko-kamenické v Hořicích, absolvent obchod. školy Československé besedy v Praze a praktikant nechanické měst. spořitelny s praxí 1 1/2 roční. Nynější pokladník obc. záložny absolvoval 3 třídy reál. gymnasia a Skřivanovu obchodní školu a měl praxi obchodní a spořitelni; účetní byl absolventem Česk. obchod. besedy v Praze s 1 1/2 roční praxí záloženskou a 3roční praxí samosprávnou u měst. úřadu v Roudnici n. L., kde byl úředníkem definitivním, proč i v záložně jmenován trvale. Okresním zastupitelstvem samým zvolen správcem stravovny (nikoli kancelistou) Jan Matějovský po víceleté kancelářské praxi samosprávné a správcem nemocnice Jos. Kolářský s víceletou praxí v advokátní kanceláři. P. V. dosud oběma peněžním ústavům se stejným zájmem sloužil a ku shodě působil. Studoval 8 ročníky gymnasia, složil státní zkoušku z věd účetních a ze státního účetnictví, byl 5 roků účetním advokátní kanceláře, 5 roků účetním spořitelny, současně 14 let správcem všeobecné veřejné nemocnice, současně znalce a revisorem účetním a již přes 18 let konceptním úředníkem samosprávným. Dřívějšími zákony pak se žádná určitá kvalifikace nevyžadovala, jak tvrdí p. V. — Takové jest tedy vadění p. Vančury dle jeho vlastních slov. Rádi jsme tyto řádky uveřejnili, aby bylo jasno zcela. Ale již z těch řádků patrné, že dopisy v našem listě otiskované přemělo p. Vančurovi křivdily. Zde nešlo tak o kvalifikaci, jako o výslovné úřední skutky pana V.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Přel. JIH Sahula. Cena 8 K.

Různé zprávy.

Nastane malého lidu. V poslanecké sněmovně minulý týden pro pilnost návrhů poslance Liého a Fressla na ochranu českých menšin a pro návrh br. Sternberga na vydání zákazu barev hlasovali všichni slovanští poslanci, proti hlasovali sociální demokraté a Němci. Už i školáci vědí, co útrap musí snést naše české menšiny, které jsou doplňovány především z řad dělnictva, a tu máš „jediní přátele“ dělného lidu — soc. demokratičtí poslanci stávají se právě tu do řad nepřátel jeho; stejně jako by těmto „přátelům“ lidu nebylo známo, co už rozehřívání a škod způsobily pověstné barmy pražské, které by jistě zákazem barev a odsazků poměrně.

Jem íbát a bouřit. Přičiněním katol. poslanců na říšské radě vešlo v život slibné „Slovanské centrum.“ Ale že se tak stalo bez s ublusu českých radikálů, prohlásil z nich p. sl. Fressl, že tento slovanský střed umluven byl v bytě něm. křesť. sociála dr. Gesemanna, že tedy jest založen na popud německý. Poslanci slov. středu ovšem protestovali bořitivě proti této lži, ale původce její k odvolání se neměl, vždyť by nebyl českým radikálem.

Jubiläum lurdské ukončí se ve dnech 10. a 11. února t. r. okázalým způsobem. Mimo jiné bude ve čtvrtek dne 11. února Msgr. Longhin, biskup z Trevia (z diecése rodiště Jeho Svatosti), o půl 8. hod. sloužit slavnou mši svatou na úmysl všech přítomných poutníků jakož i těch, kteří duchovním způsobem pouti do Lurd se zúčastnili. V tutéž dobu bude Sv. Otec v Římě na tentýž úmysl mši sv. sloužiti. — Po této mši sv. udělí Msgr. Longhin všem papežské požehnání. Na to odevzdá ústřední výbor duchovní pouti do Lurd Msgr. Schöpfrovi, biskupu Tarbako-lurdskému, slatě srdce jakožto dar Panně Marii Lurdské se zaslíbenou modlitbou účastníků duch. pouti do Lurd. Mimo to dostane se účastníkům duch. pouti mnoho milostí duchovních. Z našich vlastí čítá se účastníků duch. pouti na tisíce, kteří na milodarech k tomuto účelu věnovali na 15.000 K. Kdo snad neobdrží slibné památky do 14 dní, t. j. do 20. února, nechť se o ně u podepsaného přihlásí. Leopold Kolisek, rada biskupské konsistole a farář v Předklášteří u Tišnova.

Uchotný něm. ministr dr. Schreiner při své návštěvě v Olomouci slíbil, že se postará o vyčištění německých míst od Čechů. A už takové sliby začíná plnit. Ze sleského Frývaldova odstranění dva Češi, železniční asistent Staněk a staniční dozorce Pták. V osmačtyřiceti hodinách museli se odstěhovat. Vůbec od nastoupení ministra Schreinerova jsou Němci jako na koni, svědčí o tom i ministerský výnos týkající se vnitřního úřadování u poštovního ředitelství v Praze, jímž se vyhovuje požadavkům Němců na úkor platných zákonů a saručené rovnoprávnosti.

Plány Němců. Posl. Michl v páteční schůzi sněmovny prohlásil: Němci neočekávají od Vídně nicého. Jsou odhodláni pomoci si sami. Nepůjde li to cestou zákona, tedy násilím. Tím právě projevují se nynější kulturní snahy Němců v Čechách.

Nemze ve státní pokladnici rakouské hlásí se již dle prohlášení poslance Maštálky. Není žádným tajemstvím, že pokladny ministerstva financí jsou prázdné. V tomto roce stojíme před dvojnásobným deficitem ministerstva železnic, jež bude činit na 80 mil. proti 30 mil. r. 1905. Toť výsledek neustálého štvání německého, pro něž se v parlamentě nemůže dojíti k plodné práci.

Národní Rada Moravská jako spre- středkovatelna práce. U této Národní Rady vytvořil se abiturientální odbor, jehož úkolem jest opatrovati místa našim abiturientům. V odboru tomto soustřediti se mají znalosti o všech místech, která jsou kde uprázdňena, ať v úřadech státních, zemských, obecních, cukrových, ať u drab, průmyslových závodů, nebo kdekoli jinde. I v tomto směru, budou li se odporučovati lidé opravdu hodní a způsobilí, může mnoho získati národní naše snažení.

Čeští lidé do Bukoviny. Nyní hledá ministerstvo spravedlnosti pro Bukovinu, kde je nedostatek úřednických kandidátů, české praktiky, auskultanty a soudce, poněvadž by se tyto snáz naučili rusinsky nebo rumunsky než Němci, kteří ve svém slavomamu myslí, že se vůbec žádným řečem učiti nemusí. Tento krok justiční správy plácí Němce. Vyzývají německé právníky, aby se do Bukoviny pilně hlásili a tím Čechům cestu zatarasili.

Po šidovaku. Ve Varšavě zemřel bohatý šid Zilberger, který odkázal obci, jež mu vypraví pohřeb, 25.000 rublů. Najednou tu byly tři šidovské obce, které si přivzovaly právo na vypravění pohřbu. O mrtvolu šidovu se téměř rvaly, několikrát byla ukradena a odnesena do jiné obce, až konečně musel zakročiti soud.

Pořádná pokuta. Nejvyšší spolkový soud severoamerický potvrdil nálezu soudu v Texasu, jímž odsuzuje se Waters Please Oil Company v St. Louis k peněžní pokutě 1,623 000 dolarů (přes 8 mil. korun) a vypořádá se se státním územím texaského pro porušení tamního protitrustového zákona. U nás se jeví vláda slabou proti řádění různých kartelů, v Americe však umějí si dupnout.

Kdo zachránil národ náš před němčenkou? V „Almanachu praktického člověka“ pro rok 1909 jest informativní článek dra Josefa Chlumeckého „O nynějším stavu jazykové otázky v úřadech“, v němž čteme o protestantských stavech, zavinivších bitvu bělohorskou, toto: „V jich čele ostatně stáli šlechtici původu i jazyka německého, kteří proti korunovanému již králi Ferdinandu II. zvolili za krále slabocha Bedřicha Falckého; ten ovšem jakož i dvůr jeho málo účty a náklonnosti jevil k jazyku našemu.“ O témž absolutismu po válce třicetileté soudí spisovatel, že by snadno byl provedl germanisaci současně protireformaci náboženskou, kdyby nebylo svízelných válečných. — O tehdejších snahách církve píše do slova: „Církev katolická neměla při tom ovšem zájmu, aby germanisovala aneb aspoň germanisaci podporovala; spíše možno tvrditi, že za účelem rychlého postupu protireformace duchovenstvo katolické hledělo přizpůsobiti se lidu a také jeho řeči, čímž do jisté míry již tehda stávalo se ochráncem a zachovatelem jazyka našeho ve vrstvách nejširších.“

Návrh poslance Záruby a soudruhů v záležitosti zavedení domácího průmyslu na český jih. Neutěšené poměry malého lidu na českém jihu vyžadují zvláštní pozornosti příslušných kruhů, zvláště pozornosti vlády, která na prvním místě jest povolána k tomu, aby chránila životní zájem drobného obyvatelstva českého, a poskytla mu možnost, aby za dnešních zoufalých poměrů zachován byl své rodné zemi a tím i státu. V poslední době, bohužel, pozorovati lze smutný zjev, že drobnému obyvatelstvu českému, zvláště v okresích jihočeských, vede se čím dále tím hůře, a nebude-li závčas vysokou vládou zjednána náprava a získány nové prameny a zdroje obživy malému venkovskému lidu, pak s jistotou očekávati lze hospodářskou katastrofu drobného pracovního lidu venkovského, který jest tmelem veškeré společnosti. A tu na prvním místě jest povinnost c. k. vlády, aby učinila taková opatření a zařízení, která by vedla k posílení a hospodářskému zmožnění drobného venkovského lidu. A toto hospodářské posílení zmíněných vrstev záleží především v tom, aby byly otevřeny nové prameny výživy. Takovým zdrojem nových příjmů jest nesporně zavedení domácí práce a domácího průmyslu na jihočeský venkov. V této příčině doporučovalo by se zavedení průmyslu krajkářského, který by dobře na jihu, jako se stalo na českém severu, státi se mohl značným zdrojem obživy a příjmů malého českého člověka. Aby tohoto cíle snáz se dosáhlo, jest třeba, aby nákladem státu zřízeny byly ústavy, které by zvláště mládež vedly k tomu, aby domácí průmysl na českém jihu byl zaveden. Z té příčiny podepsaní navrhuji: Slavné sněmovno, račiž se uaněsti: Vysoká c. k. vláda se vybízi: 1. Buďtež zřízeny na českém jihu nákladem státním ústavy, které by vedly k praktickému výcviku a zavedení domácího průmyslu krajkářského mezi chudým lidem českým. 2. Ústavy tyto buďtež zřízeny v menších jihočeských městech, z nichž zvláště jmenovány buďtež: Červená Řečice, Nový Rychnov, Hořepník, Dolní Cerekev, Nová Cerekev, Bošejov. — Ve Vídni, 20. ledna 1909.

Svebodná Amerika. Ve sněmovně státu Nov. Yorku byl podán návrh zákona, dle něhož se má cizoložství trestati 10 až 20letým žalářem. Evropským pokrokařům a volnomyšlenkářům zákon takový jest ovšem bezohledným zpátečnictvím!

Hnědé uhlí české v Čechách elzin- cem. Jest dokázáno, že hnědé uhlí ze severozápadní pánve české jest tím nejlevnějším palivem, vždyť uhlí samo prodává se na dole metrů za 50—90 haléřů, ale následkem velkých dopravních sazeb jest uhlí toto přístupno jen místní spotřebě severních Čech a většinou pak po Labi lacino dopravováno jest do sousedního Saska. Celé severovýchodní, ba i část středních Čech jsou hnědému uhlí uzavřeny a největší díl spotřeby uhelné krajiny těchto hrazen jest uhlím cizozemským, dolno- a hornoslezským, jehož metrů stojí na dole 1-10—1-35 K. Na tratích od Velkého Oseka ke Král. Hradci a k Ostroměři končí možnost použití hnědého uhlí již v Libňovsi, tedy hned první stanici za Vel. Osekem. Na tratích c. k. priv. rak.-uhor. společnosti státní dráhy končí možnost obvodu hnědého uhlí již ve stanicích v Pečkách, kladenského uhlí již v Českém Brodě. Těžba severozápadních pánví v Čechách obnáší 82 94% celého vytěženého množství hnědého uhlí v Rakousku a z vydatného a levného tohoto českého topiva brala cizina osmkrát více než všechny ostatní země rakouské mimo království České, které ho spotřebovaly pouze 5-26%. (Roku 1907 vytěženo v Rakousku celkem 26,262,109 tun uhlí hnědého.) Jest tedy na vládě, a zástupci lidu musí ji k tomu přiměti, aby snížením dopravních tarifů především lid český využil bohatství země ku svému prospěchu, a ne aby z něho těžila nepřátelská cizina.

Vytápění lokomotiv petrolejem na státních drahách rakouských bude zavedeno od 1. prosince t. r. Do té doby bude dokončena stavba závodu na oddělení petroleje v Drohobyci. Je zařízení na spracování 300.000 tun petroleje. Náklad půjde se na 48 mil. korun. Strojná zařízení do tohoto závodu dodají vítkovické

a těšínské železárny. Dodávka 212 cisternových vozů pro dopravu petroleje byla zadána firmě Bromovský, Schulz a Sobr v Hradci Králové. Ostatní práce byly už také zadány.

Poláci na Moravu. Moravští Valaši o- posťují valem své krásné Valašsko a hledají ne- jistý chléb v Americe. A za nimi hrnou se na Valašsko polští zemědělci zakupující si tu selké statky. Tak v okolí Vysovic prodána Polákům řada usedlostí. Škoda každé české duše, která opouští svou vlast a která při větši uvědomělosti mohla by i tu slušně býti živa.

Výzva k spořivosti. V Německu, které „kromě Boha nebojí se nikoho“, už se mnoho v státní pokladnici nedostává. A v této starosti při rokování o rozpočtu v pruské sněmovně nanovo vyzývá říšský kancléř kn Bül- w k staré pruské spořivosti: Přepych v hofejších stavech pohřbnu velmi se rozmohl. Mělo by se opět žiti prostěji, aby synové obdrželi dědictví otců. — Nešetří se ovšem ani u nás, nepočítá se rozvážně leckde v žádném stavu, k čemu pak ten nátek na špatné časy?

Kouzelná loď Sven Hedina. Sven Hedin (cestovatel švédský) vypravoval v Petrohradě jistému korespondentovi „Standardu“, jaká magická síla jej při všech jeho nebezpečných cestách přede vším chránila. Byl to jeho člun, v němž cestoval nejlidnatější částí kraje poblíže Brahmaputry. Domorodci neviděli dosud nikdy takového člunu a nemohli si vysvětliti, odkudž bere tento cizinec moc letěti přes hladinu vody. Považovali jej proto za vládce větru a počasí a ctili jej jako mocného kouzelníka.

Milí — zpátečníci. Poslední číslo brněnské „Zemědělské Politiky“ přináší článek o zemědělství v Itálii. Je to překlad dra Č. z anglické knihy „Italy of the Italians.“ V článku tom mluví se také o kulturní práci muichů před konfiakci a zrušením klášterů. Píše se tam: Kdo přišel do míst dříve muichy spravovaných a zří na mohutné sochy a vyskycující se mezi nimi po různu buky, uznává, že mužové modlitby a pokory byli zároveň muži práce, a je-t jim povděčen, že v poušti holých, pustých pahorků k- l do kola se rozprostírající zachovali oazy nehybnoucí zeleně. Lesní ty ráje, naplněné libezným zpěvem ptactva, oživené hukotem vod pádů řek, vystlané koberci peště zbarveného divokého kvítí, vlídné zvony unaveného poutníka k odpočinku, nabádající jej ku vděčnosti a podivu darům přírody v chrámu lidskou před- stavu daleko předstihující.

Útulak sv. Josefa pro opuštěné dívky na Král. Vinohradech sděluje k četným dotazům, že má dosud na skladě 2500 kalendářů „Sv. Josef“, který dosel veliké obliby. Maozí páni se domnívají, že jest již rozebrán. Objeďte aspoň po jednom krásném kalendáři o 176 stranách s pěknými výtčkami a ilustracemi a proměňte tuto broma- du knih ve 2500 korun almužny na chléb ubo- hým, českým sirotkům. Jak by tím bylo stráda- jícímu ústavu se 106 dětmi vydatně zpomoženo, a přece objednat jeden kalendář — jak nepatrná to oběť! Ke kalendáři přidává se darem krásný obraz. Přineseme zprávu, zdali se našla srdce šlechtná, která odpom hla „Útulku“ proměnití knihy v chléb. Adresa: Útulak sv. Josefa — Král. Vinohrady.

Mořská cibule, známá to květina, již ví- dáme u nás často za okny v květináčích, an lid čerstvé cibule a rozmačkaných listů užívá na rány. Mořská cibule roste ve všech zemích k lem Stře- dozemního moře. Léčivost její znali už starověcí Řekové, kteří ji sázeli též na brotech a zavěš- vali nade dveře svých příbytků, aby chránila ro- diou od nemoci. Dvůl lékařem dodává se cibule moř- ská ve způsobě práskovitých, křehkých proužků, ve které byly vnitřní sušnice čerstvých cibulí roz- krájeny a pak na slunci obě usušeny. V léká- rnách je chováni v uzavřených nádobách a připra- vují z nich různé léky, jež se doporučují zvláště v chorobách ústrojí vymešovací, proti vodnatel- nosti a jako davidlo.

Druhý ročník „Pořádníku poštov- ních úředníků v král. Českém“ na rok 1909 právě vyšel nákladem „Spolku c. k. pošt. úředníků v král. Českém“ a obsahuje týž v první části: úředníky zeměpanské, důležitější ustanovení ze služebního řádu, práva a výhody státních úřad- níků. V druhé části úředníky úřadů třídních: c. k. poštmistry, důležitější ustanovení ze služebního řádu c. k. poštmistrů, poštovních oficiantů a ofi- ciantek, aspirantů a aspirantek. V třetí části různé tabulky: státní rozpočet pošt., osob. záležitosti na r. 1909, tabulka služného a penzijních příspěvků, funkčních a aktivních, výsluhové všech kategorií poštovních, tabulka obytného a výchovných přis- pěvků, organizace poštovní a jiné účelné pokyny. Část čtvrtá: pořádník poštov. úřednictva: a) země- panské úředníky dle odvětví; b) poštmistry; c) oficianty; d) oficiantky. Část pátá: Rostřídění pošt. úřednictva dle jednotlivých úřadů s uvedením všech přidělených sil dle hodnoty a stáří. Lze na- díti se, že pořádník tento, s největší péčí sestá- vený a úředně autenticky správný, bude v nej- kratším čase úplně rozebrán. Cena K 1-50 i s po- štovní zášilkou. Přihlášky na spolek.

Dějící se hrozného seméřezání ostrov v Sicílii, její kvetoucí města se všemi krásami

přirodními od 6. do 12. února 1909 v prostorách
Národní Jednoty Svatoceské v Hradci Králové na
Bílé vlně. Nová serie obrazů „Poslední katastrofa
v Jižní Itálii“ bude za krátko vystavena.

(Zasláno)

Valná hromada

Politického družstva tisk. pod ochr. sv. Jana N.
v Hradci Králové

dne 16. února o 2. hod. odp. v Adalbertinu
dle obvyklého pořadu bude pořádána.

V Hradci Králové, 5. února 1909.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. Fr. Keyl,
jedenatel.

Zasláno.

Poděkování do Nechanic.

Za dojemné zpěvy při mši sv. u příležitosti na-
šeho sňatku dne 26. ledna vyslovujeme tímto srdečný
dík sl. zpěváckému sboru a p. řed. křtu K. Jančom
v čele a zvláště all. Matějkovým.

Při svatební hostině osvědčila se v umění ku-
chařském paní Marie Novopacká, kterouž vše dopo-
ručiti můžeme.

V Hradci Králové, v lednu 1909.

Josef a Pavla Ježekovi.

Skutečně nejlevnější

k dodávání veškerých

suken

a tkalcovských výrobků jest ryze křesťanský

Orlický podnik J. Krčma,
Častolovice n. Orli.

Velejemné černé látky na obleky a taláry, též na
splátky za stejných cen.

Vzoranky pro jarní období na požádání se již
frankem zasílají.

Prosí se o laskavou podporu křesť. tohoto podniku.

Hospodářského správce

ve výslužbě,

vládnoucího nějakým vlastním kapitálem, přijme
průmyslový podnik k samostatnému vedení ho-
spodářství ve výměře as 210 měřic polí a luk
na společný účet dle dohodnutí.

Nabídky pod značkou N. & S. do adm. t. l.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

K DOBĚ POSTNÍ: KŘÍŽOVÉ CESTY,
VKUSNÉ A LEVNÉ OLTÁŘE

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a klečících andělů,

dovoluje si nabídnouti veleduš. duchovenstvu
absolvent. c. k. odborné školy v Chrudimi

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Dílna pro sochařství, řezbářství a práce
kostelní.

J. U. Dr. Bedřich Petr,

advokát a obhájce ve věcech trestních,

dovoluje si oznámiti, že otevřel
v lednu 1909 advokátní kancelář

≡ v Hradci Králové, ≡

Jiřikova ul. č. p. 300 v prvním poschodí
(Adalbertinum).

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

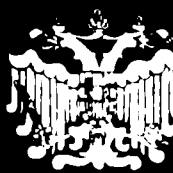
Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

!!

Navštívenky
všeho druhu
nabízí

Biskupská

knihtiskárna
v Hradci Králové.

Fotografie

PŘI SVĚTLE UMĚLEM!

PROVEDENÍ OD DENNÍCH SNÍMEK NEROZEZNATELNÉ.
• V MÍSTĚ BEZ KONKURENCE •

J. FLANGHANS

CAK-DVORNÍ FOTOGRAF
v HRADCI KRÁLOVÉ, ADALBERTINUM.

• PŘIJMUTÍ MOŽNO PROVÉSTI V KAŽDÉ HODINĚ VEČERNÍ. •

Veškeré prádlo dámské i pánské,

bílé zboží lněné i bavlněné

v obrovském výběru, v kvalitě nejlepší a v cenách nejlevnějších

doporučí

Stanislav Jirásek, Hradec Králové, Velké nám. 136.

Kněžské kolárky.

Objednávky obratem.

Jen

malá dávka

vysokoveselské oikorky

„Buvočky“

z nejstarší české to-
vární na oikorky postá-
k zlepšení chuti a barvy
káv.

Konkurs.

Obec Královéhradecká vypisuje tímto veřejnou soutěž na podání návrhu

regulačního plánu

pro plochy v obvodu města Hradce Králové, tak zvané Labské a Orličné kotlinky.

Za nejlepší projekty stanoveny jsou tyto ceny:

I. cena K 2000.—, II. cena K 1400.—

Mimo to může být jeden projekt zakoupen za K 800.—.

Situační plán města a konkurenční podmínky vydá podepsaný úřad parkmistrovský proti zaplacení obnosu K 5.—.

Lhůta konkursní prodlužuje se tímto do dne 1. července 1909.

Z parkmistrovského úřadu v Hradci Králové,
dne 29. ledna 1909.

Dr. Fr. Ulrich,
starosta.

**Velocipedy, automobily,
:: zbraně ::**

od předních světových firem
dodává nejlevněji sport. závod

V. Chomrák, Pardubice,

dílna na
opravy,
auto-
garaže.
Velký
sklad sou-
částí.
Opravy
hned!

Gramofon,
fonografy,

desky a válce

nejsolidněji koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Dívka

z řádné rodiny,

jež se dobře vyzná ve vaření i v jiných do-
mácích pracích a která již podobnou službu
k úplné spokojenosti po více roků zastávala.

prosí o místo na faru hospodyně
k ruce nebo k starším bezdětným
pánům.

Adresu sdělí administrace t. l.

Poděkování.

Ve chvílích smutku a bolu nad ztrátou naší dobré, milo-
vané švagrové, slečny

Marie Vojáčkové,

dostalo se nám tolik projevů účasti a upřímné soustrasti, že pova-
žujeme za povinnost vysloviti všem účastněným svoje

nejsrdečnější díky.

Především děkujeme vys. důst. pánu Msgru. M. Musilovi
za osobní doprovod drahé zesnulé, jakož i všem, kteří naši milenou
švagrovou k věčnému odpočinku provázeli.

V Hradci Králové, dne 5. února 1909.

Rodina Pokorných.

4%

Pokladniční poukázky

4%

Vkladní knížky

Bursovní obchody

Eskont směnek

Akciový kapitál K 6,000.000.—. Rezervní fondy K 800.000.—.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.

Založen roku 1868.

Založen roku 1868.

Eskont faktur

Vadla a kauce

Běžný účet

4%

Vklady vázané delší výpovědí i více než

Stav vkladů koncem roku 1908 K 21,303.538-20.

4%

Kulturní hlídka.

Odpověď p. Stěhulevi o dnešním protestantismu.

Před čim dr Herben z důvodů abonentních oči zavíral, to nyní musí uveřejňovati prostředkem Macharovi. Než vyhnouti. Herben dobře zná povahu svého protektora, který se ho ujal v okamžiku nejkritičtější; musí už z vděčnosti otákovati Macharovy články, které tak nemilodárně odpravují jeho limonádové, frázovitě obrany „českobratrských pohrobků“. Pastoři ryli způsbn do jiných věřících křesťanů — do katolíků — proti nimž se spojovali s každým, se židem i volným myslitelem. Jen když jim byla za to poskytnuta od nepřátel křesťanství osobní imunita! Evang. farář Šádek, který podpíroval kandidaturu bezkonfessionho Al. Hajna, nevěstělo v Božství Kristovo, sám na voličské schůzi prohlásil, že evangelici proti katolíkům spojí se třeba s čertem. Takové oboujné a krajně nedůsledné postavení českého evangelictva ovšem vleklo za sebou přirozeně příslušné důsledky. Pro protikatolický fanatismus zapomínalo evangelictvo utvrzovati to, čeho si mělo nejvíce vážit — křesťanskou víru. Pracováno pouze mělkými frázemi. „Náš jest Palacký, náš Komenský, náš jest Hus!“ Tak se ozývalo chlubně z tábora těch, kteří podporovali nepřátele víry křesťanské, aby se zakryla vnitřní chudoba a malé vzdělání. Vypadalo to tak, jako když se chlubí chudý čeledín, že měl jeho dědeček statek. Na čas tedy udrželi pastoři u lidí málo myslících mínění, že jsou velikými osvícenci, třeba že „vzdělávali“ lid ve své tupé ignoranci podvodným pamfletem „Pogiovým“, který s nesmírnou drzostí a bloupostí poličkuje základní historické vědomosti o Husovi a jeho době.

Nyní najednou Machar opakuje zcela zřetelně to, co už napsali katolíci dávno a z čeho nemysleli evangelici ve svojí ztrnulé zaujatosti nechtěli zmoudřeti. Pro čtenáře našeho jest zajímavé, že Machar pronáší některé úsudky, které jako by byly kopírováním toho, co nedávno před ním „Obnova“ napsala. Slysíme tedy! Machar v „Čase dne 31. ledna proti Stěhulovi píše:

Nešlo mu (Stěhulovi) ani o protestantismus, pánaboha a víru, ale o nervosní pastory (p. Herbenovi hlavně šlo o abonenty. Pozn. „Obn.“), kteří se vždy ješt, jakmile savadím jen slovíčkem o tak sv. náboženství a není-li to výslovně Řím a papež ství. A proto také p. Stěhule po dobrém a běžném způsobu, jenž se zdá i těm nejreformovanějším protestantům být vlastní, vrhl se na mě, aby si pastorské duše jednou křesťanský řád neoddychly. (Chyba, Machare! Stěhule psal velice úlisně, s dvorní etiketou, aby neurazil v nejmenším váš majestát. Věděl přece, jaké odpovědi Herben počítá, aby se evangelisti předplatitelé uklidnili a aby vídeňský lev zároveň ve své nedůtklivosti neještěl příliš hřívu). . . . On nepoznal, že hybnou silou života jednotlivce, společnosti i národa je věčná skepse, stálé hledání a přemáhání nových forem; on nevyočtil té bolestné touhy po smyslu života; on nemá tušení (?!), co to znamená být v nitru nábožensky založeným člověkem. . . . on neví, že hlavní věcí je šit a ne věřit. (Poslední slova snad vytrýskla s malého nedorozumění, p. Machare! Na jaké základně má šit věčný pochybovač, který neustále teprve hledá filosofický, opěrný bod nejlepšího praktického života? Denis — který trochu líp zná dějepis než Vy — dokazoval, kam zapadli lidé skepticismem. Napsal také, že skepticismus není s to něco založiti). Než sám. Takových lidí běhá po Čechách apousta. Prof. Masaryk nabádal k studiu. Studovali. Ale pojmy a myšlenky jim nepřišly do krve a neustále se součastkou jejich duší — mají je ve velkém mozku jako sterilní škvrky a domnívají se, že jsou to myšlenkové ganglie. Jeou reportéry a chlují se, že mají filosofické vzdělání. Soudí lehce a okamžitě o všem, protože ani netuší, že každá i sebe menší myšlenka přichází z duše v porodních bolestech — ano, tehle druh lidí má prof. Masaryk mimovolně na svědomí. Jeou traktatníky, ale myslí, že rozumějí architekturu. (Tak tedy oceňuje sám Machar důsledky činnosti Masaryka, který se chlubil, že naučil lidi myslit. Teprve on! Nepeala „Obnova“ dávno často v téže smyslu o „samostatné myšlení“ „porobencích Masarykových? Neapsal tak po „Obnově“ „Přehled“ s „Časem“ rosmotřený? Kdokoli s volněji myšlenkami pokrokuje odvádí se jen maličko Masaryka kritizovati, hned s „Časem“ proti němu lítaly pumpy motivového vstoku). I slohu Masarykovu podléhá p. Stěhule. . . . A že prý protestantismus rigoróznost (velikou mravní přísnost) nenávidí dnešní člověk český. (Pěkná rigoróznost, když protestanté chytali do svého ovčince nejdrsnější individua za trochu napítí nebo za několik slátek! Pozn. „Obn.“) I ne, p. Stěhule! Protestantismus sáhodělnost, protestantismus obrně kolem čela, protestantismus nedůtklivost a choděli: protestantismus sáhodělnost. Je vás tolik a tolik set tisíc — kde je vás vidět a slyšet? (Jedná-li se o opřímá katolíků, či jest slyšet, p. Machare, protestanté až příliš jasně.) V dějinách? Ano. Před 1620. je připravili Břlou Hora a připravili je i tak, že přišla Vídeň a Řím a provedla ji — díky vám. Ano, p. Stěhule. Máme vědomí, že náboženství v Čechách bylo, a že to byl protestantismus a víme dobře, jací to byli lidé, kteří prohlili, co se probí dalo a kteří pracovali do rukou Římu a dostali nás tam, kde jsme teď — víme to a vy to také víte. A proto byste neměli vyvolávat minulost z hrobu (vždyť tak činí nejvíce, p. Machare, sám „Čas“). Vy ne. A nezmínili

jeť se. A je to pravda, že se díváte na Mrtvé moře, které bylo kdysi Sodomou — díváte se strnule a mlčky a vytkli-li jsem vám tohle, tož jea proto, že vás viním s té strnulostí: slo vidíte, zápaoh cítíte, ale přetm jeť nepohnuli. Zbabělí jeť. Proto se nestaráte. —

A hned k bořejším slovům dodává Machar vysoko zajímavé sdělení: „A na druhé straně přece se staráte. A jak! Dokud jsem psal proti Římu, — kde jsou ty krásné časy, ó zbožní pastoři! — tenkrát jeť mi podávali souhlasné listy a navštěvovali mě a citovali mé aforismy nejen v městech koruny svatováclavské, ale i v letátech sa hranicemi — slovem: starali jeť se o ten Řím. (Není tohle potvrzení slov „Obnovy“?) A nejen vy tenkrát, ale i p. Stěhule dnes: zajisté měsíc co měsíc píše své Rozhledy po životě náboženském a církevním a v těch zaznamenává a glosuje každé zásplychnutí vln Mrtvého moře — stará se tedy také a proto by neměl z protestantismu dělat takového nafukánského furianta — měli byste se starat, ale ne tak, jak se staráte vy, nýbrž tak, jak chěl bych já“.

Tak tedy jsou spráskání dvorní nadšenci od toho, jehož dříve tolik velebili, ačkoli přece mohli viděti jasně, že Machar lije zřravou kyselinu na všechny květy a odnože křesťanství vůbec. Pastorům byla milejší protikatolická jízlivost, než zkoumání pozitivní půdy, na níž stáli. Nic nedbali toho, že ztrácejí raison d'être (důvod k existenci), že ru-mařskou práci za ně vykonají zcela ochotně jiní. Trávili nikoli z pozitivní úspěšné práce, ale z nezávisti; zneužívali Husa, svobody atd. k boření — ale najednou přes všechno spolupracovníctví s nepřáteli křesťanství — pozbyli docela i osobní imunitu. Sami k tomu nepřimo pracovali a byli tak zaslepení, že se domnívali, jako by sezení na dvou židlích jejich význam v národě utvrdilo. Leč nyní, když sami vyvolali tak veliký vír, táž se jich sami žáci, proč již dávno nejsou na penzi, jestliže lidé jimi velebení proti křesťanstvu tak různě bujají.

Praktická reforma třináctého apoštola.

Třináctý apoštol! Takové jméno dano věhlasnému spisovateli Tolstému tenkrát teprve, když ho jako starce rozvázná bystrost opouštěla, když utápěl svoji činnost ve filosofických hříčkách, které sice dovedly interessovati, ale jeť pro praktickou reformu sociální a politickou neznamenały téměř nic — leda zmatek. Bujará mládež nejvš psalechla Tolstého v negaci, v tom, co zbavovalo nepřijemných povinností. Horlivě četla, akademicky o přečteném debatovala — a zase akademicky odložila přečtené, aniž hleděla prakticky pozitivní jeho příkazy prováděti. Třináctý apoštol! Vždyť stateček — jak d. kázáno — sám žil a žije prakticky jinak, než jak jiným doporučuje. Když byl zcela spravedlivě vyloučen z církve pravoslavné z té příčiny, že vlastně podvracel její stěžejné sloupce, rozlehl se protestní křik, Tolstoj byl brdion dne. Aby osvitil ten den bengálem, prohlásil, že jeť to jeho nejradostnější okamžik života. Věděl fráze, která nepraví nic. Snad by měla mu býti nejkrásnější okamžikem ta chvíle, v níž by celé davy se zápletem přetvořily svůj způsob života dle jeho návrhů a až by nová životní prakse dodělala se velikých úspěchů.

Zatím však jinak. Troušily se už dříve zprávy, jak se sedlákům (tolik od Tolstého litovaným) vede ale právě v nejbližším okolí filosofově. Mnoho jich z Jasně Poljany odešlo, aby — před tvář velikého lidumila a třináctého apoštola nezemřeli hladem.

Maloruský spisovatel Petr Galda po shlednutí Jasně Poljany apráskl ruce. Napsal, že „starý pán, jenž vůči světu hraje si na Diogena, se svými sedláky zachází hůře, než kterýkoliv tyranický bojar“. Dále sděluje, že v obci skut. čného kupce-kého krámu není; musí se jíti 3 veraty dále k židovi. Není v Poljaně ani kovárny, ani mlýna, ba ani přístipkát nebyval v té zakleté vsi. 60 let žijí tam lidé bez kupce, protože zcela nevzdělání a hladoví sedláci brali by zboží na dluh. Škola na konci vsi jeť ubohou chatrčí, vedle níž hned žije — apoštol moderní osvěty. „Kdybychom si na panském nenradili otechův a hub, musili bychom hladem umřít“, říkají mužíci. Polévku si maší pouze v neděli, jedí horší jídla, než jaká se předkládají němé tráfí. Chudáci jsou nezdraví, utýraní, žlutí jako vosk. Surové klení a nadávky ozývají se tam celý den. Druh druhu krade, jak se dá. Poseději večer nebezpečno jíti na alici. Prý činí ta zchabralá vesnice dojem lupičského polechu.

Tudíž Tolstého praktické reformy skončily hrozným bankrotem ve vlastním jeho okolí, nepovznesly ani těch lidí, kteří ve své prostomyselnosti rádi se přece dají vésti od toho, u něhož vidí — upřímnost a opravdovou lidumilnost.

Třináctý apoštol! Kdyby byly hledeny nepřekonatelné překážky jeho hříčků, hned by špěl jako veliký mučedník všočené idey. Tak daleko však se nešlo. Vůbec neradno dělati s člověka, provozujícího hokus-pokusový sport, mučedníka. Lépe jeť mu dáti příležitost, aby ukázal, co do-

vede na základě svého blouznění. A tu příležitost Tolstoj měl.

Některé obce, založené na základě soc. demokracického programu, bídne doklepaly. Účastníci takových osad loučili se s malou ukázkou „ráje budoucnosti“ s velikou kletbou na rtech. A jestliže židé nyní tolik podporují Volnou myšlenku, přispěli by ke zkušenosti lidské znamenitou hřívnou, kdyby si stídili školu, v níž by jejich vlastní děti vychovávali ti zpronevěřilí křesťané, kterým židé na schůzích tolik tleskají! Svěřili by jim své děti, propustili by rabíny ze svých služeb? — Dajte některému rudému agitátorovi, jenž si na schůzích plácem nad dělnickou bídou vydělává pěkné peníze, větší statek A za tři léta se ho ptejte, jak statek zvelebil, co vydělal sám a jak bratráky zachází s čeládkou. Sprásknete ruce nad tím, co uslyšíte. Vždyť víte dobře, jak se vede dělníkům v továrnách židovských mill onářů, kteří jsou také „oudrahy“ a zastávají čelná místa v rudé organizaci. — Přinutte několik rudých agitátorů, kteří řeholnictvu spílají lenochů, aby vystředili ze soucitu k lidské bídě milosrdné sestry v nemocnicích aspoň na rok a nechali si všechno, co řeholnice za svoji službu dostávají. Ta byste musili takové lidumily přivést do nemocnice pomoci četníků. A pak po roce se taže samých ošetřovaných soudruhů, jak pečlivě noví opatrovatelé zvláště při noční službě si počínali. — Anoho zvolte, aby dle příkladu misionářů šli nejlidumilnější socialisté posluhovat do Asie proletářům — stíženým malomocenstvím. Kolik se jich přihlásí? Hozky se rozdělují povinnosti — lidem jiným.

O jasnopoljanském bohatém filosofovi, který — chudák! — si přístipkuje boty sám, sice jeho ctitelé psali mnoho; ale nápadno bylo každému, že titě nadšenci se nezmiňovali, jakou reformu provádí muž ten prakticky ve svém okolí. — Mluvíti proti starým formám sociálního a kulturního řádu, objevovati jeho slabiny, jak snalná věc! A přece některému zbrklému novotářu ne-nápadno, že týž řád — třeba méně dokonalý — jeť výslednicí myšlenek mnoha lidí bystřejších a zkušenějších, než jeť on sám. Ba při svém furiantství nemá ani tolik pile a opravdovosti, aby řádně prostudoval, jakými příčinami, jakými dlouholetými zkušenostmi byla ta která společnost hnána právě k utvoření řádu takového, jakým se právě spravuje. Dobrodružné rozběhy „třináctého apoštola“ svými výsledky mluví víc, než tlusté svazky knih.

Elektrické ≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventilátory, počítadla, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnoměrný. Žárovky Tantalové, Volfrámové, Edison, za ceny tovární. Sklad lustrů a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

Hospodářská hlídka.

Ze sekretariátu „Hospodářského sdružení českých katolických zemědělců“.

Odbočky naše upozorňujeme, aby hleděly co nejdříve dosáti počtu členů 30, buď siskáváním nových nebo sloučením se skupinami blízkými, aby se rok trvání nabyly práva voliti delegáta do „Zemědělské rady“. Jednatelé odboček a naši důvěrníci at na tuto okolnost nezapomínají! — Při objednávkách korporací (hospodář. spolků, Raiffeisenek atd.) třeba, aby dle stanov byly podepsány, t. j. vedle razítka podpisu předsedy a jednoho člena výboru (představenstva). U odboček podepsání objednávky satm, než stanovby budou schváleny, dva členové. — Upozorňujeme, aby malých listůk stanov odboček nikdo na úřady nezasílal, musily by se kořky platiti potažně. Tiskopisy správné podle sekretariátu vždy po přihlášení nové odbočky. — Skupiny se na úřad nasedávají!

hlášení jich obstará sekretariát. — Skupiny (5—15 členů) odvádějí všechny své příjmy ústředí: tedy i zápisné i příspěvky. Za to však, jakmile dosáhnou 15, takže se ustaví jako odbočka, všechny výlohy se zadáním stanov, spolkové knihy atd. poměse také Ústředí. — Výlohy poštovní arci se jednají skupiny z Ústředí nahrazení ihned. — Při zakládání odboček nových a slučování skupin budíž vždy už předem pamatováno na to, co nahodě řečeno. — Kdokoli od Ústředí splnomocněn jest k založení odboček, nechať si hlavní věci na příložených listech (nových) vyplní důvě, aby pak při zápisu se dlouho tím nezdržoval. — Pro kraj česlavský splnomocněn k zakládání p. Jan Handlíř, obalupník v Rnově n. D., jemuž lze o schůzi dopisati. — Legitimace členské, jež se rozepisují po zaslání zápisného, se nerozdávají ihned, nýbrž až po ustavující valné hromadě zvolen bude předseda, jednatel a pokladník odbočky. Pak první dva podepíší legitimace, třetí potvrdí zaplacené příspěvky a teprve se legitimace členům rozdají. — Barva na razítko pro pokladníka se připravuje takto: 45 gramů anilínové barvy (červené, zelené, fialové) se poleje 150 gramy vařící vody, směs se promíchá, ponechá v klidu a pak se sleje jasná tekutina. Na to se přidá barvivu tolik čistého glycerinu, aby barva byla dosti hustá. Barvou se navihčí polštářik, který si jistě každý dovede udělati (na prkénko přitáhne se kus vaty bílým plátnkem, jež se na prkénko se spodu přibije). — Kdo by — se členů — měl na prodej jetelové semínko — rychlík žluták — ve větším množství, sděl to i s cenou sekretariátu.

Sekretariát Hospodářského Sdružení v Janovicích u Votic.

Co vydělávají cukrovary, jasně ukazuje následující statistika. V kampani 1907/8 pracovalo v Čechách 121, na Moravě 47 a ve Slezsku 5, celkem 173 cukrovarů a sklizeno v těchto 3 zemích 59,859.722 q cukrovky, dle čehož připadalo na 1 cukrovar průměrně asi 346.000 q řepy. Jak samy cukrovary doznávají, vytěžily v poslední kampani (1908/9) 17.13% cukru t. j. průměrně každý cukrovar 59.270 q cukru, což činí — při současně průměrné ceně cukru 21.90 K za 1 q — 1.298.013 K. K tomu počítati dlužno výtěžek zadaného produktu, asi po 20 h na 1 q řepy, což činí při 346.000 q cukrovky 69.200 K. Celkem tedy přijato 1,367.213 K. Odrazili se od tohoto hrubého výnosu režie (asi 1 K za 1 q) v obnosu 346.000 K, zbude hrubý příjem 1,021.213 K. Na 1 q řepy činí to 2.95 K. Tolik případne na zpeněžení cukrovky. Vedle režie může činiti cukrovar ještě nárok na podnikatelský zisk. Počítáme-li, že při zpracování 346.000 q cukrovky činí nárok cukrovaru na zisk podnikatelský z 1 q řepy 10 h: připadalo by, po srážce celého podnikatelského zisku, 34.600 K na zpeněžení řepy (1,021.213 — 34.600 =) 986.613 K čili na 1 q = 2.85. Dejme však i tomu, že cukrovar chce mít podnikatelského zisku z 1 q cukrovky 30 h. — Pak vydělá při 346.000 q cukrovky 103.800 K a při tom může platiti za cukrovku ještě 2.65 K. Dosud platily cukrovary průměrně za 1 q řepy 2 K, dle čehož jeden cukrovar dal průměrně v celku za řepu as 692.000 K. Porovnání tohoto obnosu s hrubým příjmem, po srážce nákladu na režii, t. j. s 1,021.213 shledáváme, že výtěžek resp. podnikatelský „zisk“ činí ročně u jediného průměrného cukrovaru 329.213 K. Kartel — a proti němu musí býti rolnictvo pohotové — na dobu od roku 1891 až do 1901 smlouvený, vynesl kartelářům jen 250 milionů K!! Ukázali jsme, zdali mohou cukrovary za řepu více platiti, a nyní je na rolnictvu, aby z toho vyvodilo důsledky a nedalo se jen tak zloha odbýti.

Židovsko-německý kapitalismus proti majetku zemědělců. V Rakousku jest zdaněno pozemků na 28,240.000 ha, kterýžto pozemkový majetek tvořil r. 1906 55,816.481 parcel náležejících 5,462.664 vlastníkům. Čistý katastr. výnos z těchto pozemků činí na 306,292.99 K, z nichž platí se 69,503.205 K daně. Dle čistého katastr. výnosu odhaduje se pozemkový kapitál zemědělců rakouských na 7700 mil. K. Naproti tomu akciový kapitál pouze vídeňských závodů a bank r. 1906 činil 642,820.000 K a vynesl čistých 147,423.000 K. Němečtí, většinou židovští kapitalisté v Rakousku měli téhož roku jen v cenných papírech kapitálu na 29.473 mil. K. Kapitalisté v této polovině říše berou z úspor a cenných papírů 1500 mil. K úroků. Jediný vídeňský Rothschild vládne ohromným fideikomisním jménem, jež r. 1901 činilo 11,116,594.672 K. Při 4% úročení nese majetek tento ročně kolem 440 mil. K, čili asi 1,200.000 K denně. Má tedy pouze dům Rothschildův více, než kolik obnáší hodnota pozemkového majetku celého Rakouska. Kapitalisté německo-židovští dle odhadu z r. 1905 mají dvakrát tak veliký příjem jako zemědělci. Zemědělci měli totiž příjmu ročního 266,935.970 K, něm.-židovští kapitalisté však 510,175.679 K. Přes to zemědělství neztratí nikdy na svém významu, ba vliv jeho bude jednou stoupati.

Zmlazování starých stromů má býti vykonáno vždy, jakmile strom přestane letorosty mazzovat, neboť jinak předčasně zabyne. Za tím účelem se páda řádě pohnojí a skypí. Větve se skráť na polovici až třetinu tak, aby tvar koruny

byl zachován, a sice vykoná se to v jeseni anebo časně z jara. Peckovité stromy lépe snášejí řez jarní. Aby výřiva stromu byla řádná, ponechají se dvě až tři boční haluze spodní, a ty po 2—3 letech se pak také skráť neb vůbec odstraní. Pokud možno řezme haluzi bezprostředně nad boční větvičkou tak, aby rány nebyly většího průměru než 6—7 cm. Všechny rány hladce zřežeme a voskem samažeme. V příštím roku přebyťeas výhony vyřezáme a necháme jen nejseilnější, jež skrátime na polovici. Takto zajistíme stromu dlouhý věk i plodnost náležitou.

Ovocné keře bobulevité jsou netoliko pěknou ozdobou každé zahrady, ale též poskytují užitku značného. Měli bychom tedy v našich zahradách hojně pěstovati srsťky i meruzalky čili rybíz. Z mnohých druhů zvláště se doporučuje černá meruzalka G. liáš. Tento druh jest úrodný, má zrna neobyčejné velikosti a hrozný váží až 20 gr. Je tedy pro trh i výrobu vína ovocného, jakož i na zavařeniny velice vhodný. Černý rybíz G. liáš má i tu výhodu, že lupení slouží k přípravě léků proti nemocem krku.

Slabé oximliny posilujeme čilským ledkem, kterýž po záhonech se rozhodí, jakmile obilí na jaro se budí k novému životu. Stačí 60 kg po hektáři hned po vydatnější dešti a za tři neděle opět 60 kg, arci v době, kdy oximina již počala vzrůstat. Kde je škraloup, rozdrtíme jej buď vláčením neb válením, podle polohy a půdy. Válení se má diti hned po rozmrznutí, aby se kofinky do půdy vtláčily, ujalý, a tak tra nezahynul, nemaje kofinků v zemi zapuštěných. Válení se doporučuje na lehkých půdách v dolinách, zejména na polích humusovitých a rašelinatých, pak na písčinách.

O píci nouze není, kde z jara seje se směsina v různém období. Pakli časné na jaře nasejeme směsku z hrachu, ovsu, bobu a něco viku, setbu pak po 14 dnech opakujeme a opět za 10 dní něco vysejeme, máme zelené píce hojnost i v letech nejhorších. K vůli rozmanitosti může se něco pohanky a koňského bobu přidati. Hrách volně drobný zelený. Jakmile se ukazuje první květ, třeba zeleň zkrátit anebo usušit, neboť przději stonky ztvrdnou a ztrácejí na chuť i výživnost. Na zimu pak píce nepochybí, když v dubnu nasadíme dostatek řepy krmné.

Sušení bramborů. V Německu vypěstuje se ročně as 430 milionů metr. centů brambor. Z toho spotřebuje se 120 milionů k jídla, 175 milionů ku krmení dobytka, 51 milionů k sázení, 28 milionů v lihovarech, 14 milionů ve škrobárnách. Zbytek 43 milionů čili 10 procent přichází na zmar. Shnuje, skází se. — V Německu tudíž usilují, aby toto ohromné množství brambor, které má cenu alespoň 80 milionů korun, alespoň z větší části zahrnuli. Proto vynakládají všecko, aby zavedeno bylo sušení brambor. — V letech na zemáky úrodných jsou ztráty ještě větší. Počítáme-li, že u nás v takovém zvláště úrodném roce přijde na zmar špatným uložením, hnilobou atd. alespoň 20 procent čili pětina celé sklizně bramborové, pak bylo by opatření takové u nás ještě více na místě.

Drátovci způsobují všude velkých škod a na zahrádě ničí zeleninu tak, že pěstování některých druhů, zejména zimního salátu znemožňují. Tomu se předejde, když na záhonky určené pro zimní salát rozložíme zemáky na kusy pokrájené. Každý 2.—3. den skrajky posbíráme a pro drůbež uvaříme. Tak se zničí drátovci, kteří do země se zavrtali.

MASOPUST 1909.

Novinky veškerých příprav a ozdob na dámské toalety.

Vějíře, pánské i dámské rukavice a prádlo, kravaty atd.

Feigl & Byčičtě,
Hradec Králové.

Divadelní ulice (proti kostelu P. Marie).

Kněžské kolárky a náprsenky.

Školský obzor.

Jen ve všem důsledně, přímě a pokrokově! Učitelka slé. Kadeřábková dává do docházejícího. Tato vychovatelka katolických dětí jest horlivou stoupenkou soc. demokratických ideí, účastní se radých schůzí, dala svoje protikatolické

smýšlení na jevo při arcibiskupské visitaci. Trpěli by ji na své škole židé nebo protestanté, kdyby okazale dávala na jevo pohrdání náboženstvím dětí těch, jež by měla vychováti? Lze přihlížeti blíže k okolnostem ještě výmluvnějším. Prohlásila se za bezkonfessi, aniž by dávala na jevo jakékoli, třeba „necírkevní“ náboženské přesvědčení. Jak může tudíž vychováti děti nábožensky a plniti tak svůj přísahný slib? Tu žádné sofistické vykrucování nepomůže. Plně pytle frází o „klerikálním útlaku“ nedokáží, že taková vychovatelka jest charakterně důslednou. Jen pod podmínkou, že vychováti bude děti nábožensky-mravně, vůbec definitivní místo obdržel; k tomu jest zavázána přihlížeti k §§ 71 a 74 školního řádu, kdež se vybiř, aby byly dívky vedeny k bázi Boží. Jestliže slečna si myslí, že nemůže dle svého přesvědčení povinnosti uvedené konati, má se jednoduše klidně se školou, naplněnou katolickými dětmi, rozloučiti a žádati za nějakou existenci u volnomyšlenkářských židů nebo protestantů. Jak veliký již byl počet žurnalistů, kteří seznávají, že nedovoluje jim přesvědčení psáti dle vůle nakladatele nebo šéfredaktora, zcela bez hluku místa svého se vzdali! A nemarkýrovali veliké mudecký.

Zač by platil celý školní řád vůbec, kdyby bylo dovoleno beztrápně přestupovati ty body, které by si kterýkoli učitel k zanedbávání vybral? Tu se nejedná pouze o otázku náboženskou, nýbrž o autoritu školského řádu vůbec, o zamezení anarchie. A jedná se též o jednotu zásadu při vyučování. Jest rozhodně nepedagogické a nepokrokové žádati, aby kazil buď mluvením buď manifestačním vystupováním jeden pedagog druhému to, co tento do duší dětských vštěpuje. Pokud katecheta jest ve škole osobou zákonitě chráněnou, pokud by byl v krajně nedůslednou bez hlesu trpěti, aby vyučoval předmět katechetův byl v neváznosti uváděn od jiného spoluvychovatele. Učitelé pokrokoví sami doznávají, že vyučováním náboženství trpí jednotu výchovy. Hle, jak se poděklí! Patrně z jejich vlastního přiznání, že se snaží náboženskou práci katechetovu podkopávati, ačkoli by přece rozhodně neměli do svých světských předmětů theologii vplétati. Má snad povinnost církve, mají povinnost rodiče katolických dětí anebo dokonce katecheta k takovému jednání mlčeti? Nepřeznával by kněz svoji trpnou resignaci, že vlastně do školy nepatří, že jest jen z milosti trpěným zlem? A mají katolické kruhy všecku obranu pustiti z ruky, jestliže jest docela zákon na straně jejich? Dle stávajícího řádu přece jest na bíledni, že útočícími jsou pokrokové, kteří radikálně brojí proti dosavadnímu řádu, a že katolíci vedou boj pouze obranný. Oni stojí na jednotném principu, jak jej předpisuje zákon.

Veřejně se ohlašuje z kruhů pokrokových, že kněz musí býti vyhoštěn ze školy. Nebyl by učitel náboženství předmětem posměchu, kdyby se proti takovým heslům neozval? Zač by cenil v případě mlčení svoji práci, jestliže dle jeho přesvědčení jest náboženství předmětem nejdůležitějším? Ale teď víme moderní, přímo drsň farizeje! Prohlásují veřejně, že jsou pokrokové, že souhlasí ve všem, co jejich oficiální orgány proti katolictvu podnikají, chlubí se veřejně, že takový „pokrok“ sami jsou nuceni prakticky prováděti. Kdyby se řekli pokrokovému učiteli, že nechce, aby katolický kněz byl vyháněn ze školy, že v tom směru sám ani veřejně ani tajně nepracuje, urazíte ho na smrt, odpoví vám, že tak bescharakterní není. (Bescharakternost by u něho byla dle pokrokové logiky teprve tenkrát, kdyby zachovával ve všech bodech školní řád a tak plnil svůj slavnostní slib). Ale jen se odvažte slůvkem zavazet veřejně o jeho pokrokové ásilí! Prozradíte jedinou větu, co ve směru odcírkvevání školy činí! Hned jste od něho nazváni bescharakterní sami. Učitel, který stejně stál o to, aby kněz byl vyhnán ze školy, dá se do velikého lamenta, že má pro přestoupení školských předpisů, pro nedodržení svých slibů jíti se školy sám. Kde jest tu opravdovost? Najednou takový „charakterní“ pán před veřejností se dušuje, že on vlastně nic proti náboženské škole nepodnikal, že ničím neznal se náboženský cit dětí zvíklati, že i při dozoru v kostele choval se zcela nesávaně atd. Teď by měla vystoupit pokroková organizace a řici takovému hrdinovi, jak se chová oboje, jak sáhá svoji vlastní „osvětovou“ práci, jak skrátka veřejným prohlášením zraňuje hecla, napsaná na praporu pokrokovém. Ale co se děje? Organizace sama „ubozáka“ omlouvá, dokazuje nejhrůznější sofistikou, že jest postižený hotovým beránkem. A přece ví, co by s takovými beránky pořídila ve prospěch svých cílů. Vždyť proti tímto učitelem pokrokatům každou chvíli harcuje, vybiř je k větší ráznosti, odhaluje svoje skutečné tužby křiklavým způsobem. Docela „Oes. Učitel“ napsal, že ani rodiče nemají právo vštěpovati vlastním dítkám náboženské přesvědčení svoje. A najednou před veřejností se dokazuje, že přistižený jednotlivec jest chudáčkem, který rozkaz ústředního vedení vlastně neposlouchá. A proto — jen proto, vzhůru na jeho obranu! Máte si někdo představiti větší nedůslednost? Tak se se vychovávají žalové charaktery?

A kdyby při všem bylo dbáno aspoň trochu spravedlnosti! Kdyby za pokrokový skatek nepovažovali organizovaní každý nízký projev protika-

tolického vstupu! Ale to hájí každého svého příslušníka, ať již je jakýkoli, jako muže velice bystrého a opravdově pokrokového, jakmile pronese proti věčnému nějakou neomalenou lož, jakmile zcela nedokázanou hypotézou saryje do věrouky katolické! Nikdy se neozve varovný hlas: „Příteli, každá protikatolická neomalenost není ještě jistou známkou pravého pokroku a lásky k pravdě!“ Ne — musí se podporovati místo vědy fanatismu učitelstva. Každému zbrklému nápadu proti náboženskému se musí vyjít vstříc. Vždyť orgán organizovaných docela rozložil na širokou plachtu „vědecké“ zboží nenávislného Haackla, o jehož vědeckých podvodech přece mohl zcela dobře vědět.

Zde jest přece situace zcela jasná. Katolictvo vyslovil rozhodně, že si náboženskou výchovu ve školách přeje a že nechce trpět, aby jakýmkoli způsobem učitel měl sítě, zaseté do dětských duší od katolického kněze. Pokrokové učitelstvo prohlašuje veřejně, že se musí odstraniti náboženská výchova vůbec a že každý pokrokový vychovatel k tomu musí pracovati. Tudíž zcela protichůdné jednotlivé zásady stojí proti sobě v boji a nedají se odspadovati žádným elegickým líčením, jak jsou „průsledování“ pokr. učitelé od těch, kteří hájí zákon a jsou v obraně. Dvojí výchova nemůže ve škole zůstati pravidlem. Jeden ze soupeřů konečně odstoupiti musí. A kteří-li pokr. učitelstvo, že to musí býti kněz, pak jest směšné, nedůstojné a — nedůsledné farizejsky lomiti rukama nad tím, že vyhazovaný duchovní proti útočícím v zájmu svého přesvědčení se hájí. Kdyby naprosto mlčel, právě tenkrát by zasloužil osud, jaký mu organizování připravují.

POJIŠTŮJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

— Píšte o sazby. —

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Vydaření finančníci. Dle sdělení „W.-Neustädter Zeitung“ soc. demokratický truhlářský pomocník Michael Steiner, který byl ve Vídeňském Nov. Městě správcem nemocenské pokladny trohl. pomocníků, zadržel pro sebe 295 K, které byly sebrány pro stávkový fond. Když revise zjistila schodek, bylo Steinerovi dovoleno zadržet obnos splácti po částkách. Steiner však ani při vlnném jednání soudruhů neukázal ochotu vzdáti se svého důležitého úřadu. Tudíž se mu řeklo otevřeněji, co by měl udělat. Leč honževnatý finančník, že k tomu nemá žádné příčiny. Byla tedy záležitost oznámena městské radě. — Také příspěvek k poznání, k čemu slouží sbírky rudých na stávkující! — „Christl. Textilarbeiter“ sdělil, že dělnictvo krajských továrny Damböckovy ve Vídni bylo o vánocích překvapeno zvláštním nadělením. Dělníci, kteří nechtějí být vyhozeni od rudých z továrny, musejí se stát členy soc. dem. organizace. Založen pro ně rudý „Spořitelna a důvěrný spolek“, který nesl hezké jméno „Hilfe in der Not“ (Pomoc v nouzi). Když pak ubož. členové měli dostávat k vánocům po celoroční lopotě těžce uspořené peníze, přišlo se na schodek 370 K. Správce pokladny, soudruh Isepe, který ten obnos zpronevěřil, již vzat do vyšetřování. Zpronevěřil též jako předseda skupiny peníze. Celkem vyvlastnil na 800 K; snad proto, aby prakticky dokázal, jak soukromý majetek jest krádeží a jak na druhé straně jest dobře, dávatí všecko do společné pokladny. — Na 800 K objeveno schodek v rudém konumu ve Veltrusech. — V Eisenstadte rudý pokladník Štěpán Polgar měl to neštěstí, že mu revise přišla ku konci minulého roku na schodek 180 K. — V Podmoklech pomocný pokladník rudého svazu kovodělníků Rud. Schögl náhle zmizel, aniž se ozloučil se soudruhy. Sotva asi měl v kase přebytek. Soudruzi mlčí a to je podezřelé. — V Arnsdorfu u Haidy pokladník skupiny soc. dem. dřevodělníků W. Wabra odcestoval, zapoměl však náhodou předtím vysvětliti kasovní schodek 816 K. — V Rýmařově soudruh-pokladník Jan Ludwig hodně nesekal dluhů a pak vzal do saječích. — Zase tedy nová dosti četná společnost sešáckých rudých finančníků!

Pro koho pracují. Vůdcové rudých ovšem mají v přední řadě na zřeteli blaho vlastní. Dobře je placen takový pohlavár, který tuřím hlasem dovede rozkazovati „buržoušům“, co všechno sami mají dělat pro blaho jiných. Zatím sám bere z mozolných rukou dělnických velké obnosy — a mimo svého hrdla neobětuje společné věci obvykle nic. Ukázalo se dostatečně, jakým chytrým, sobeckým chlápěkem byl v Petrohradě vůdce rudých Gapon, který vedl svedené dělnictvo proti budákům. Nyní jsme objeveny podané exemplář Evno

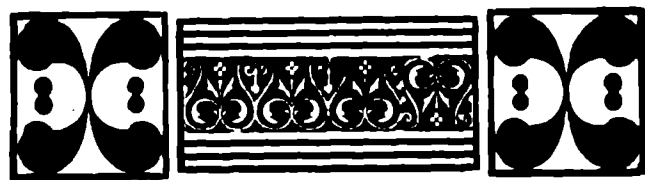
Filipovič Azev, vůdce revoluční rudé strany ruské. Jezdil, řečnil, robil pamy, osnoval spiknutí a atentáty. Měl na svědomí zavraždění velkoknížete Sergeje, Plehva Sipjagina. Vědce dával na jevo „spravedlivé rozhodnutí“ nad ruskou byrokratickou vládou. — Leč najednou se ukázalo, že chytrý Azev byl zároveň tajným agentem ruské policie. Tato zrada rudých mu vynesla 100 000 franků. Teď soc. dem. revoluční výbor odsoudil svého předního harcovníka k smrti. Prý bude zabít, kdekoliv bude dopaden. Azev sice rozuměl výborně svému výnosnému kšeftu; ale co platno, klopýtl-li se při takové odvážné hře jen jedinkrát? — Soc. dem. poslanec Liebermann dle zpráv novinářských podá na radě říšské návrh, aby diéty říš. i zem. poslanců n mohly býti zabaveny. To jest starost o lid? Jest nutno dělati nesplnitelné dluhy při desítkách dnů?

Veliký útěk z rudého ráje. 80.000 dělníků odpadlo v Německu od strany rudé, která přece v téže říši má nejsilnější organizaci, tak že tam mohla zvlášť mnoho pro dělnictvo vykonati. „Frank. Kurier“ vypočítává odpady takto: zedníků 21 956, dřevodělníků 8266, zámečnicků 4153, tesatů 3800, sazečů 1265, tabákových dělníků 3000 atd. Svaz kovodělníků udal až před několika měsíci úbytek členstva o 2990 členů. — O všem drsně vydírání přispěvků, surový despotismus, velký blahobyt vůdců, často zklamané naděje — to příliš málo přispívá k spokojenosti poddaných. Nyní ovšem ještě lépe lze si vysvětliti velikou porážku soc. demokratů do říšské rady německé. — Uherský ministr vnitra rozpustil soc. dem. svaz kovodělníků pro spáchání protizákonných činů. Socialisté zaharašili udatně šavli a na pomstu vyhlásili generální stávkou na 24 hodin. — Leč přes všechny fanatické terror začal stávkovati sotva pětadvacátý díl dělnictva, takže hrozivé prohlášení skončilo naprostým fiaskem. Zkrátka i v Uhrách už je dobře prokoukli.

Zpupný terror. Při soudním projednávání úpadku hostinského J. B. gyje se dokázalo, že se mu socialisté postavili a velikým terrorem proti němu pracovali, až ho finančně zničili. Proč? Inu, že se nechtěl přidati ke straně rudých „lidumilů“. Obviněný po vylíčení svých děsných útrap byl osvobozen. — Ostatně k svému terroru se přiznávají i sami dosti často. Na př. letos na sv. Tří krále konala se v Michálkovicích valná hromada místní skupiny „Unie“. Při volbě revisorů navržen zedník Jan Čeleba. Leč hned protestoval soudruh Kravjovský; řekl, že Čeleba jest členem „Unie“ pouze ze strachu a z donucení. A tak se Kravjovský notně ve své horlivosti potřepl. — Zase odsouzení rudí terroristé. Loni konalo katol. dělnictvo veřejnou schůzi na Mar. Horách, kterou socialisté rozbili. Když zpupní roštilé byli úředně stíháni, kroutili se, jak mohli. Pořád předvolávali nové svědky. Leč přes to jejich „kulturní“ počínání usvědčeno úředně 16. t. m. v Mor. Ostravě jako velká surovost. A tak odsouzení k 10 K pokuty Pala a Něč, k 5 K Gajda, Malá, Sýkora, Mokřý a Prášil. Mimo to všichni odsouzení k zaplacení svédečného v obnosu 21 K.

Jak bojují pro pravdu. V č. 24. rudého „Nového Obuvníka“ z r. 1908 nap deni rafinovanými lžemi pokladníci katol. spolků třebských, kaplan Možný, terciáři i kostelníci. Redaktor „Nov. Ob.“ nechtěl z počátku uveřejnit opravu žádnou, pak — když hořela koudel nad hlavou, otiskl aspoň opravu Možného — více nic. Podána tudíž žaloba. Před soudem v Jihlavě dne 11. t. m. všemožné vykrucování redaktora Beneše. Prý se obvinění týkalo lidí jiných, z jejich docela míst atd. Leč marno vykrucování. Když poznal Beneš, že by se mu zle vedlo, zavázal se konečně v listě svém odvolati. — Drzejšího hanobení katolictva však se dopustil rudý list „Duch Času.“ „Ostr. Kraj“ uvedl celou řadu nevědčených socialistických zlodějů, uváděje i ukradené obnosy. Rudý list ze vzteku dne 13. ledna opsal tatáž jména i s obnosy, ale každému tomu zloději přidává titul faráře, nebo děkana, Monsignora a pod. To proto, aby čtenáři se domnívali, že rudí zloději byli vlastně kněží. Jest myslitelná drzost větší?

SNÍH NENÍ
tak blý jako prádlo, jemuž
přidan do vyvážky
SAPONIT
svůní fialkovou od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o cenu.

Žádný svatební dárek

jiný není tak vděčný a trvalé ceny jako krásný umělecký obraz **Madonny, Krista neb krajiny** atd. v nejsolidnější úpravě, jako dodává nejlevněji

první východočeský umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové.

Závod pozlacovačský. Výroba rámců.

Obchod papírnický.

■ Dlouholeté renomé zárukou ■
■ reální obsluhy. ■

Odebírejte v každé obci
krejcarový týdeník

„Venkovan“,

orgán „Sdružení českých katolických zemědělců v království Českém“.

Vychází každý týden ve čtvrtek.

Na „VENKOVANA“ předplácí se: Aby mohlo na venku býti číslo za 1 krejcar (2 haléře), zasílá se poštou pod jednou adresou nejméně 5 výtisků. (Tedy 5 výtisků na rok 5 K 20 h). — Při záslile menšího počtu výtisků předplácí se na 1 výtisk ročně 2 K 8 hal. Odběratelé mají nárok na bezplatné právní, svérolékařské a hospodářské porady. Předplatné a objednávky přijímá administrace „VENKOVANA“, v Praze-III, Opatovická ulice č. 10.

Hleďte, aby v každé obci odebíral se „VENKOVAN“. Požádejte několik čísel na ukázkou zdarma.

Chrámové svíce

voskové — dle liturgických předpisů vyráběné,
polovoskové (ceresinové)
velikonoční svíce (paškaly) s krápkami krve a ranami, též krášené s beránkem velikonočním,
třínožky hladké, neb krášené,
svíčky ke křtu, sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,
svíčky a obět. před- měty pro místa poustnická, prvníhoji případnými obrázky ozdobené,
svíce pro chrámové lustry,
svíce kostelní starinové,
zápalkový drát,
svíce obětí ve všech velikostech
sloupky voskové a polovoskové, jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučené vešlejší krahů duchovním největší speciální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

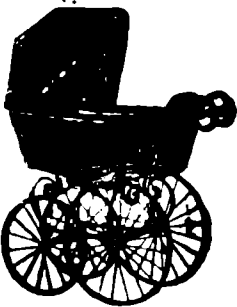
Vyznamenáno na výstavách:
Paríž 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905, diplom čestného uznání. Vídeň 1905, stříbrná medaile. Antverpy 1905, stříbrná medaile.

Výrobky vsostr. umané. Vozky a cenový seznam a franko

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nejlevnější a nejvýhodnější
dětské vozíky
a velkovýrobové firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Ke všem příležitostem
praktické dárky
za velice levné ceny nabízí
V. Šolc,
zlatník a stříbrník,
přísežný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.
Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.
Prodej se zárukou.

Všeob. úvěrní společnost
zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složení listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem
jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi
Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.
Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zámkem na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

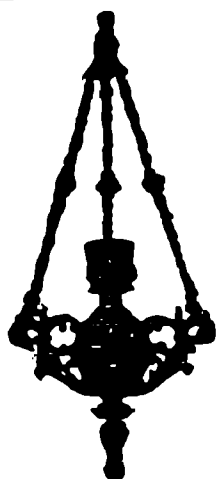

+++
„Naše Mládež“
organ „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“,
vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplácí
se 1 výtisk 1 K 70 h ročně, při odbírání nejméně
5 výtisků 1 exemplář po 1 K 20 h ročně. Redakce
a administrace časopisu „NAŠE MLÁDEŽ“,
Praha II., Opatovická ulice č. 10.
Žádejte číslo na ukásku!
++++

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez
vší záležitosti ku definitivní objednávce.
Neobtěžná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyražděch)
doporučuje P. T. velečestojná duchovenstvu
světí osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a keyevého náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Notářské**
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i českého vždy na skladě.
Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,
paříž a ciseleur
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Šťastná domácnost
příruční kniha a účetní zápisník českých, křesťanských žen
a dívek s kalendářem na r. 1909.
má býti v každé rodině!

Jeť nevyhnutelnou pomůckou pro každou
pořádku milovnou a o rodinu starostlivou hospodyně.
Zvláště oddíl: „Petraviny“ a „Účetnictví“ v do-
mácnosti s podrobným návodem a praktickými tabulkami
účetními každou hospodyně vítanými. Hodí se
též za **dělný dárek** pro dospělé dívky, zvláště pro
nevěsty. — „Šťastná domácnost“ uhlavně brožovaná stojí:
1 výtisk franko 80 hal. Pro **dvě** kusy, **opět** a
organizováni: 1 **čl.** franko 70 hal., 3 kusy franko
2 K 30 h, **kníž.** (12 kusů) franko 6 K. — Objednávky
okřem vyřizuje vydav. **Frant. Svatek**, redaktor
„Květy“ v Praze II., Salmovská ul.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční **seizony kolekce**
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
čest. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
[Též na splátky bez zvýšení cen!]

PRÁCTICKÉ, ROZLOŽITELNÉ
BOŽÍ HROBY.
KŘÍŽOVÉ CESTY
RELIEFOVÉ I MALOVANÉ.
SOŠKY „VZKŘÍŠENÍ.“
Klečící „ANDĚLÉ“
A TĚLA PÁNĚ
ZE DŘEVA ŘEZANÉ A Z TVRDÉ PEVNÉ
SÁDRY (TYTO VELICE LEVNÉ).
JESKYNĚ S. P. M. LOURD.
JAKOŽ I VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ
DOPORUČUJÍ UCTIVĚ
P. BUŠKA SYNOVÉ
v SYCHROVĚ.

Legitimace
do důvěrných schůzí
dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati lze levně ::
v **Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.**

Josef Stěpán,
odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj velečestojnému duche-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a pozlaccování
oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,
zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty shotovují úplně besplatně a
k útěsnému jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po roce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

OBNOVA

Číslo 6.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 12. února 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Prohloubení učitelského vzdělání.

(14.) Organizace učitelstva rozesílá všem místním školním radám petici k říšské radě v příčině svýšení učitelského studia. Nic bychom proti tomu neměli, dokonce nezaměstnávali bychom se tímto předmětem na úvodním místě, kdyby se jednalo pouze jen o prohloubení, t. j. kdyby páni chtěli hloub do paedagogické vědy. Oni žádají však ještě dvouletý kurs univerzitní, a pak to není již pouze vnitřní otázka stavovská, nýbrž otázka nejširšího obecnostva, totiž poplatnictva. Oni ovšem namítanou, že toto univerzitní vzdělání zaplatil by stát; ale kdo je stát, než zase poplatnictvo? A jak nabudou toho univerzitního vzdělání děti rodičů zpravidla chudých, kteří jsou rádi, protlačí-li se jim syn neb dcera na učitelském ústavě? — K tomu cíli musila by býti zde státní stipendia, zní odpověď, a k takovým stipendii by také nutně došlo, ať by se nikdo následkem zdražených studií k učitelství nehlásil. Jsme tedy zase tam, kde jsme nechtěli býti — a velice svýšeného nákladu na školství.

A nyní otázka: Máme si něco podobného dovoliti zvláště my Češi, kteří pod zemskými přírážkami přímo klesáme? Nevím určitě, co obnáší náklad na obecné školství nyní, ale před několika lety přesahoval 50 mil. K. Je to nejvyšší položka v zemském rozpočtu, o níž sami poslanci se vyslovují, že dále jíti nemůže. Já se divím, že za takových poměrů najdou se ještě zastupci lidu, kteří, když dojdou k hlasování o této žádosti učitelstva, pozdvíhají ruce „pro“, a to nikoli, že by uznávali toho potřebu, ale že se bojí, aby hlasováním „proti“ neupadli v podezření spátečnictví. „Oni by o nás řekli, že jsme tmáři“, pravil mi jeden pán, když jsme šli ze schůze. „Ono k tomu za nás stejně nedojde a naši potomci ať si dělají, co chtějí“, dodal. Tak seriosně jedná se u nás o věcech, jež jsou velikého značného dosahu!

„Jen stále ku předu!“ zní heslo; zdaž ten pokrok však také uneseme, po tom se

nikdo neptá. Snad nemyslí pánové, kteří chtějí pokrok jen proto, že se to jmenuje pokrokem, že se pak učitelstvo spokojí s nynějšími platy? Dnes je postaveno na rovněž úřednictvu poštovnímu a bernímu, ale pak řekne: „Já jsem více, já mám universitu a ochci býti placen, jako ostatní.“ Kdyby při stavu 20 000 učitelů mělo se každému přidati jen 500 K, je to nový náklad 10 milionů K; odkud jej však vzíti, kdy již všechny prameny jsou vyčerpány, vše již sdanéno? Na to však nikdo nemyslí a když myslí, odbývá to naději, že vzdělanějším učitelstvem zvýší se úroveň vzdělání lidu a tím i obecný blahobyt, což sice pěkně zní, ale skutečnosti neodpovídá, neboť kdyby tomu tak bylo, dnes neměli bychom zvláště ve větších městech, tolik skrachovaných existencí, jež vystudovaly ne obecní a měšťanskou školu, ale namnoze často střední školu a jsou obecnosti zpravidla jenom na obtíž — proč? — Protože nechtějí pracovati, a jen v práci, ať duševní, ať hmotné, je síla a blahobyt národa. Povznese-li mravní úroveň lidu, chuť ku práci a šetrnosti, skromnosti a vytrvalosti, to je základna, na níž musí postavena býti zase nynější společnost, zvláště rodinný život; univerzitní vzdělání učitelstva nás však nespasí, nebudou-li z universit vycházeti lidé, kteří by tyto jmenované ctnosti a podmínky obecného blahobytu nejen slovem, ale sami svým příkladem lidu většovali. Vždyť obecná škola je k tomu zde, aby učila pouze základům obecného vzdělání a to přec dovede člověk s osmiiletým vzděláním, ať má-li k vychovávání vůbec ochotnost, neboť jsou učitelé a profesori, kteří vědí mnoho, ale málo naučí. Takové profesory a učitele jsme znali a takoví jsou i budou, protože není každému dáno, býti vychovatelem. Špatný učitel nebo profesor, který svou osnovu ačební pouští s myslí a chce žákům povědět vše, co sám umí! Takový poví ze všeho něco a z celého vlastně nic, přivede mladého ducha v rozptýlenost a na bezcestí tak, že tento ztratí praktický cíl s myslí a udělá ze sebe učeného proletáře, jemuž jest vše hloupé a malé.

Nechtělo se mi, avšak na stále vybízení kolegovo dal jsem si konečně fci a činil k tomu přípravy. Hrášek, upřímný můj přítel, byl mi radou i skutkem nápomocen. Když pak byl jist, že se do zábavy dostavím, odcházal s přáním, abych se pro v Pražské ulici zastavil.

Vyleš z domu, namířil jsem do Dlouhé ulice. Neušel jsem ani sto kroků a již zaslechl jsem volati nejprve slabě, pak silněji: „Vojtěšku! Vojtěšku!“ Byl to hlas ženský, mně zcela neznámý.

Udiven ohlédl jsem se, pozoruje blízkí se štihlou dívčí postavu. Když pak tato seznala, že jsem volání jejího uposlechl, dávala znamení, abych posečkal a chvatně přihopkovala ke mně.

Což pak mne znáš? Ty se mi vyhýbáš? Tyto otázky, takřka jedním dechem pronesené, mne tak zarazily, že nebyl jsem řeči mocen. Když pak jsem se vzpamatoval, pravil jsem: „Slečno, řekněte se mými; jsem sice Vojtěch, avšak . . .“

Nedala mi domluvit; hebkou svou ručkou dala mi zakrývajíc, důvěrně pronesla: „Vím, že mne neoklameš.“

Jako nějakým kouzlem ovládnutá strpěla jsem, že se v paži mou zavěsila, sama směr cesty řídila a na náměstí zahýbala. Cestou činila různé poznámky: tu o hrboleté dlažbě, tam o bídném osvětlení, onde o tom kterém starém domě. Namířila na Velkou podlahu a tu zabobila se mnou do tmavé chodby kterého domu.

Šel jsem, nevěda proč. Na konci chodby má průvodkyně odemkla klíčem dveře a vsunula mne do vnitř. S toutéž hbitostí, s jakou otevřela, opět zase zavřela a klíčem otočila. Zalekl jsem se, avšak neš jsem se nadál, rozlévalo se jasné světlo veliké moderatérky pro místnost. Byl to pokoj dosti prostorný, velmi krásně zařízený; vše zde svědčilo o vkusu a vyšším vzdělání. Má neznámá, odložitivě hbitě svrchní oděv, stála přede mnou v nádherném bílém saténovém. Opravdu, andělský to zjev.

Hledíc mi důvěrně do očí, praví: „Tak ty mne ještě znáš? — Jen se na mne dobře po-

Petice vypočítává, až na astronomii a teologii, snad všechny vědy na světě, v nichž by měl učitel se vzdělati za ty dva roky na universitě, tak že kdyby ze všech těch věd měl mladý člověk slyšeti jen dvoud, k vlastní paedagogice a methodice se nedostane. Ostatně — co překážá mladému učiteli, aby se ve vědách těch, resp. v jedné neb druhé nevzdělal soukromě? Na to má přece stav učitelský času více, než mnozí jiní. My známe bývalé učitele, kteří jsou dnes professory a řediteli akademií; proč to nedělají ti, kteří po vyšším vzdělání touží, také tak? My však při všem všudy zastáváme zásadu, že obecné školství nevytrhne univerzitní vzdělání, nýbrž povolání k tomu stavu a láska k němu, protože denní zkušenost nám praví, že učitel nevyvíkající učenosti, ale láskou k svému povolání, je vlastně nejlepším vychovatelem a že ti učitelé, kteří síly své rozptýlí ve všech možných společenských oborech, pracích a funkcích, mívají ve škole pochybnou kázeň a často méně než průměrný výsledek. Ve Francii, kde zavedli státní, zajisté pokrokovou a „pokročilou“ školu, mají značný počet analfabetů!

Zanechme drahých pokusů, dbejme raději, aby škola dnešní svědomitě konala své povinnosti nejen vědecké, ale i nábožensko-mravní, podporujme ji v rodinách a — pokud třeba — i ve veřejném životě a tím nejlépe zajistíme její zdar a svého národa budoucnost.

Volné listy.

Budu jsme stranu vytrvale. Uzavření říšské rady nepřekvapilo, protože v třetí politické období českého a německého možno co chvíli očekávati hromy a blesky. A pak v této polo-
vici říše trvají takové poměry, že již nic překvapiti ani nemůže. Očekávalo se obecně, že nějaká prádelň nastane, ať v rokování o jazykovém sázru vládním nebude jiného východiště.

Němci však věc uspíšili. Záležitost, kterou jest dokumentována úšlechťá drzost německá,

dívej! — Učin tak aspoň jednou, jak jsi to dříve tisíckrát učinil!

Hledím do jejího krásného obličej, který toužebně ke mně byl obrácen, ujišťuji však každého, že to bylo v mém životě poprvé.

Rekl jsem jí to také. Ona však plna zoufalosti se vzhopila, rozsvítila dvě svíce, postavila je zároveň s malým stříbrným křížkem na stůl a praví slavným hlasem: „Zde, před tímto svatým znamením obnovíš sliby, které jsi mi byl učinil! — Pojd jen blíž a neděs se.“

Jako nějaký stroj pobou se blížila, chci mluviti, vysvětlovati, avšak slova mi váznou v hrdle.

Ona pak vyběhla dále: „Odříkávěj za mnou slova, která jsi jindy sám dobrovolně ke mně pronášel!“

Tak jsem byl pomaten, že nevěděl jsem, co se mnou se děje.

Mlčel jsem . . .

Tu neznámá se vzhopila a se slovy: „Já tě tedy ještě jinak přesvědčím!“ odemkla dveře, vytáhla klíč, rychle vyšla a mne v pokoji uzamkla. Slyšel jsem, jak rychle chodbou odchází. Kam? O tom jsem ani neuvažoval.

Ačkoliv jsem byl v cizím bytě uzamčen, přece se mi odchodem této záhadné bytosti poněkud ulehčilo. Jako blesk vjela mi do hlavy myšlenka, abych se z toho okouzleného místa bledě vyprostili.

Avšak kudy? Dveře byly uzamknuty; nezbyvalo než hledati jiný východ. Spěšně — přece však s největší tichostí — šel jsem k oknu, otevřel je a — nemysle na následky svého počínání, skočil do tmy. Octnul jsem se na smetišti malého dvorku.

Tápeje po zdi, abych výchoď nahnatal, slyším vraznutí dveří a již mi zní do uší hřmotný hlas: „Kdo je to tu?“ Ulekl jsem se ovšem, avšak rychle ze sebe vypravím: „Opusťte, byl jsem zde v domě a odcházím po tmě, místo na náměstí zabloudil jsem do dvorku a teď nemohu východ nalésti.“

Zdá se mi, že to byl někdo, kdo mne po-

FEUILLETON.

Pan Klásek na Cecileké zábavě.

Pan kancelista Klásek byl zamilován. Neďte se mu! Vždyť Márinka Látková líbila se všec každému a mnohý mládenec po tom pásl, aby s ní mohl promluvit. Márinka byla sice vládná ke každému, avšak s nikým dlouho se nezabývala: po jedné, dvou odpovědích býval hovor ukončen.

Jinak však se zdálo panu Kláskovi. Nejen že mu Márinka při setkání dala otázky dle přání odpovídala, ona i sama na to a ono se dotazovala. A tu nejednou se stalo, že, pohlédnouc na hodiny, se zalekla, jak se opozdila.

Známost páně Klásková s Márinkou stále postupovala a brzy vyvinulo se s ní důvěrné dopisování.

Klásek, přišed před večerem dne 23. listopadu 1848 z kanceláře do svého mládeneckého bytu, rozdělal v kamnech oheň, postavil hrnek s vodou na plát a těžil se již předem, jak si pochuťná na teplé jaternici z výlužky, kterou mu maminka v poledne poslala.

Odbyv tuto funkci, udělal si pohodlí: těžký kabát vyměnil za lehký župan, těsné boty za lehké střevíce. Spustiv záclonu v okně, rozsvítil lampičku na stole stojící, uložil se na pohovku a jal se pročítati ještě jednou dopis, který mu Márinka dříve poslala. Za jednotlivými větami dopisu přemýšlel o odpovědi, již chtěl Márince zaslati.

Zabráno do čtení a vzpomínaje na tu, jejíž obraz stále se mu stával před očmi, ani nepozoroval, že voda klokotem vře a že někdo již podruhé na dveře zaklepal.

Nyní necháme vypravovati Klásku samého.

„Po avolání „dole!“ vstoupil ke mně do pokoje kolega Hrášek a vybízel mne, abych se účastnil „Cecileké zábavy“ v kasině.“

jest tato: Dr. Mataja, správce ministerstva obchodu, užil obrata, že jazyk český v jistém oboru poštovního řádování jest „přesunutý“. Čeští poslanci tohoto výrazu nemohli strpěti, protože český jazyk v Českém království jest jazykem země. Dr. Mataja byl žádán, aby výsnam opravil, k čemuž byli on i ministerský předseda s počátku ochotni. Němci však postavili si hlavu a ministři nestoudného německého zákazu uposlechl. Ministerský předseda, vida na české straně broživé napětí a naprostý úmysl ostrakizace, říšskou radu usavřel. Zase jeden příklad, že vláda jest v zajetí německém a že za takových předpokladů nemožno spor českoněmecký urovnati. Český národ od rovnoprávnosti ustoupiti nemůže, a Němci zase zuby nehty drží svá nadprávi. Zmiňují-li se vládní listy o hledání střední cesty, pak dlužno jim odpověděti, že jest jen jedna cesta, po které jest se vláde bráti, totiž stejná práva všem.

V naší vlasti těmito událostmi sesiluje se jen řvavý radikalismus, kterému rozvášliví živlové političtí již znatelně ustupují. Radikalismus neznamená v naší politice kroku vpřed, nýbrž jen ještě větší smatky, neboť nepřináší nové politické myšlenky. Rádi bychom věděli, proč voličstvo, opouštějíc mladočechy, dává důvěru radikálům. Že radikálové nejsou vládní a že dovedou si proti ministrům dupnouti? Ale dělati dnes rozdíl mezi stranou vládní a proti-vládní, jest vlastně hádkou o žabí chlup, neboť strany vládní, ve smyslu naprostého služebníkova, dnes mezi českými poslanci není. Vždyť konečně ten český politický radikalismus významává se jen tím, že dovede ve Vídni ministrům nadávat vrahův a ničemníků, což smutně osvětluje vkus a politické potřeby příslušných voličských vrstev a což nejméně může imponovat vzdělanému českému obecstvu. A takovým způsobem ani věcně ani mravně ministři se neporážejí.

Ze tento radikalismus mohl i proti stranám seriosním, jest důkazem nesprávného politického nazírání. Politické nedary nejsou přece zaviňovány tak neschopností poslanců, jako spíše příčinami zevnějšími. Budme spravedliví! Strkati všechnu vinu na poslance jest buď zlomyslností nebo nevědomostí, slovem, ať se to jmenuje tak nebo jinak, nedostatkem jest to vždycky. Byly situace, kterých by nebyli a nás překonali ani politikové nejganiálnější.

Radikalismus však, jehož hlavním cílem jest dobývání mandátů, všeho toho dbáti nemůže. A potom, říká-li se, že hlas lidu jest hlasem Božím, radikalismus chce jím býti také. Jazykovými návrhy vládními situace jest zapletena a znesnadněna tak, že na ni nemožno jíti rámušem, nýbrž jasným a stříslivým rozhledem. Sobáš nám politická autorita, která by pevně vedla. Ne že bychom neměli schopných mužů, ale proto, že pro uznávání a přijetí nějaké autority není podmínek. Autorita byla zabita v Riegrově a Palackém, do nichž straně všech tak dlouho žihadlem svým bodala, pokud všichni jed v mláku nevypotřebovala a pokud lid nebyl úplně zpuštěn. Poplivejte velikost, strhněte ji posměchem do bláta a pak marně

budete ji nastolovati. Za autoritu nemusí se vždycky alepš bíteti, ale musí býti souhlasem. Nechtě tedy nyní podléhat hádkám, kdož vyvede takové plémě, které mimo svou vlastní neobce znáti jiné autority.

Prostřed domácích našich politických smatků vynořuje se zvolna katolická strana lidová, která počítaje v sobě život v době, kdy starší strany jsou strnulé a jako v křídli strženy. Překonávajíc počáteční nejistota, rozplánuje před sebou mlhy a vidí vady určitéji cíl svůj. Jsou výrazem živého odporu proti těm, kdož barbarským ubíjením náboženství svracují mravní základnu člověka, zandaje se vydatně i v činnosti politicko-sociální. Spojuje tím v souladný celek dvě stránky lidských tužeb: duševní a hmotnou.

S nedůvěrou a pohrdlivým úsměvem byli prováděni poslanci naši na říšskou radu a očekáváno, že se tam proslaví významem nal. Věak jaké to překvapení a nármutek pro všechny protikatolíky! Poslanci katoličtí projevovali pozoruhodnou obratnost, porozumění a účastenství ve všech sněmovních pracích a můžeme říci, že dorůstají v nejobratnější politiky. Oh ano, přátelé, čiňte se a neobejte, že na vás vychrstávají den co den džbery kaly; katolický poslanec musí býti dnes okatý ocelovou trpělivostí právě tak jako ti, kdož doma organizují.

Kdy staré útvary politických stran se rospadávají a kdy brozí přívál planého radikalismu, všichni vědci duchové ve straně katolické musí bedlivě voličstvu objasňovati poměry a chrániti je ode všech škodlivých fantasií a nesprávného nazírání. Učít, aby voličstvo dívalo se na lidi a věci tak, jak jsou, aby odhadovalo v politické činnosti ty síly, které český národ má a aby z bludiškového tance převedeno bylo na půdu stříslivé politiky, která, nehledíc plytké popularnosti, vyhledává jen to, co skutečně zájmům lidovým prospívá.

Politický vychovávat, to jest to staré dobré slovo, peníz zvučného cenného kovu, jenž musí býti starostlivě aváděn v oběh ve vrstvách lidových. Všichni pracovníci nechtě si uvědomují, že úsilná práce hospodářská buduje stranu a že jest nutno vytrvale strážiti a shromažďovati onu sílu, která každé straně jest nutným základem, na němž stavi se tak zvaná vrchní politická stavba ve sborech zákonodárných.

Pracovníků sice přibývá, ale na předních pozicích nejsou ještě všichni ti, kteří tam mají býti, což dím ovšem o kněžích. Mluvim přímo a bez klíček: zanedbá-li kněžstvo tohoto příhodného času, budoucnost přinese všem mnohem zhoršené. Či chtěli by mnozí vyvolati ona slova, která řečena byla o kněžích v revoluci francouzské: „upřičili se ničemu a nechtěli se ničemu přičítit“? Nebo musí dojít k tomu, co v kritických poměrech dělal slavný Lacordaire, jenž, vida marným všechno domlouvání, podal netechníky pranýřovati? Všechno má svůj konec, buď jej máti bespochyby již také přátelské vybízení, a bude nutno obrátiti list. Čvilie jest historická, vždyť i nepřátelé potají báslivě si šeptají, kdyby prý tak všechno kněžstvo

známou kráskou, rádi by se byli dověděli o ní něčeho bližšího, nikdo jim však nemohl podati zprávy. Mne pak tázati se v její přítomnosti nikdo se neodvážil.

Čas rychle ubíhal a než jsem se naděl, byla půlnoc. V malé chvíli na to připravovala se má tanečnice k odchodu, majíc za průvodkyni starší dámu, taktéž mi neznámou.

Šlečna požádala mne, abych je doprovodil.

Neotrachoval jsem se již před ní, ba bylo mi spíše její vyzvání vhod; domníval jsem se, že se mi záhadná schůzka s ní nějak přece objasní.

Nepozorovaně jsem se vytratil za odcházející a ještě na schodech ji zastihl.

Zabaleni ve svrchní oděv, mlčky jsme zabžili na Velké náměstí.

Tu asi uprostřed moje společnice stanula; děkujíc mi za doprovování, doložila: „Vidím, že se ke mně více snáti nechceš a dobře přetvárovati se dovedeš; avšak já tě znám! Již tě obtěžovati nebudu. Jdi a Bohem! Tento list tě z tvé zatvřelosti probudí a tobě mé počínání vysvětlí.“

Vloživši list do mé ruky, již upřímně stiskla, s hlubokým povzdchnutím se obrátila a na poslední zmizela.

Okamžik jsem byl celý zarazen. Jakýs chlad mne obětel a vzpomínávav se, do svého bytu jsem nemřil. Zde však po otevření dveří klopytnu přes práh a beze vši obrany padnu na zemi. Vzpamatuji se a vstanu.

Nové překvapení!

Jaasé světlo bít mi do očí. List držím sice v ruce, avšak kvítky v knoflíkové dírcce nemohu nalésti. Poblédnu blíže na místo, kde kvítky vřezly, vidím místo plesového kabátu — župan, místo, s kterého jsem povstal, není u dveří, nýbrž — u pohovky, se které jsem, Márinčin list pročítaje, ve spaní se skulil.

Odpovědí pana Kláša na list Márinčin bylo vypravování jeho — sou.

V. P—a.

povetalo! Pozorujte jen, co znamená ten strach našich odpárců, kteří jako kulichové na světě samburají oči, oslepeni a zaraženi tím temným katolického lidu! Nuže, přátele, ke práci a budujme stranu vytrvale!

Mravní síla. V proudu novinových bojův a sešlů snad mnohým pozorovatelům vzhledu života uniká mravní jádro známého spory mezi katolickou lidovou stranou a agrárníky. Agrární listy „Čep“ a „Venkov“ umístily ve svých redakcích neofezaný kyj výtky, že prý katolická lidová strana jest šlechtou placena a udržována. Věak celá veřejnost dnes jest jasné avědoměna o tom, že šlechta v převážné většině kloní se k agrárníkům, o čemž mnozí se peněžíť důkazy, jež jsou velmi výmluvné. Jest třeba tedy, aby známeno bylo přehledu věcí, konstatovati tuto fakta: poměry šlechtických zaprodanců vynalezly a s obzvláštní pozorností pěstují listy agrární; strana agrární přijala hmotnou podporu šlechtickou a právě v listech této strany se vylíhla kalkulace: budeme-li nadávati katolické straně šlechtických zaprodanců, budou tím podrážděny nehy nemáviděných „klerikálů“.

Spojení těchto věcí s hlediska mravních zásad jest nepochopitelné. Agrární novináři, aniž jsou zakřiknutí, katolickým přitiskují na záda šlechtické visitky a kříd: „He, tam ti s tím znamením hanby a opovržení! Vyhybejte se jim, teče z nich špína a bláto. A titíž vyvolávači doma radostně shrabují dary šlechty, která jest jim na veřejnosti mltém, do kterého zuřivě kopají. Uvědomují si tyto lidé, jak šlechta anižují? Nepíšeme tyto řádky, abychom snad šlechtu od agrárníků odvrátili, neboť snad přece má tam jistý vliv, aby radikální živly úplně vedeni neopanovaly. Ale to jest jisto, že každý slušný a rozumný člověk musí protestovati proti způsobu, kterým jest šlechta v agrárních listech smetodnecována jako společenský vyvrhel.

Volná myšlenka. Světový názor. Dříve než promluvíme o světovém názoru volných myšlenkářů, který opsali od filosofujícího přírodopysce Haeckla, jest objasniti pojmy, které v této úvaze budou vyslovovány.

Ohledně pojmu „světového názoru“ jeví se velmi účelným rozlišení, které činí A. J. Peters ve své knize: „Klerikale Weltanfassung und Freie Forschung“. Vytýkáť novodobým vědcům a filosofům, že nesprávně si počínají, když náš náboženský názor stavějí v příkrý rozpor proti vědě. Slovo „světový názor“ má dvojnásobný smysl. Jednak znamená představu, jakon kdo má o povstání a vytváření světa, jednak označuje mravní hledisko, které kdo zaujímá, chtěje oceňovati a usuzovati o světě a lidském životě. V prvé vzhled světový názor jest záležitostí přírodovědeckého pozorování a badání, ve druhém pak vztahu světový a životní názor jest ovocem přemýšlení o otázkách: odkud a kam?

Protože tyto dva zásadní rozdíly nejsou uznávány, pak ovšem stává se obyčejem, že novodobí odpárci naši v důsledcích pomíchání těchto pojmů snižují náboženský náš názor světový, tvrdíce, že odporuje svou strnulostí názoru vědeckému, jenž má za podklad soustavu Koperníkovu a mnozíci se poznatky z oboru geologického a paleontologického (výzkumy o složení země, otisky a nálezy rostlin a zvířat v útvarcích zemských). Náš náboženský světový a životní názor nepředkládá vědeckých poznatků o světě, ač ovšem jich ani nezamítá, kdekoli na své zdůvodnění je nachází a kdekoli jsou na jisto postaveny. Vědecké poznávání světa zřetavujeme oobotně rozličným oborům vědeckým.

Věak nicméně jsou to právě novodobí odpárci, kteří ve jménu vědy na náboženský názor se vrhají, odmítajíce s hrdou povýšeností naše odpovědi na otázky: odkud a kam? Totéž ovšem činí i volní myšlenkáři, kteří jsou šumivou pánou a sbírkou pábérků z protináboženských soustav filosofických. Všichni tyto lidé dávají na jevo, jako by vědecké poznání světa bylo již dávno hotovou věcí. Ve skutečnosti však jejich odvážná tvrzení nejsou vědou, ale volnou fantasií. Volní myšlenkáři, jak již řečeno, chodí do školy k Haecklovi a vysnávají s ním, že všechno jest hmota a síla, které jsou základními vlastnostmi všeobšílé světové podstaty. Jest to onen známý monism, řekli bychom: jednota hmoty. Tímto pojetím volní myšlenkáři skrátka a jednoduše vyřizují s Haecklem všechny záhady světa. Záhada původu života, sdělnivě účelových zařízení přírodních a rozumného myšlení jsou prý konečně platně rozřešeny vývojem této jediné hmotné podstaty a její síly.

Volní myšlenkáři však sbytečně se namáhají nás přesvědčovati, neboť takové řešení záhad světových podal již Špínova. Ba

znal po blase, neboť zaslechl jsem zdvořile pronesená slova: „Sem ke mně! Zde jsou dvěle. A již šťastně ocitl jsem se v chodbě a touto na podání.

Z radosti nad šťastným vyvážnutím z vězení ani jsem se blíže nepodíval, ve kterém to domě jsem byl. Rychle krácel jsem přímo do „kasina“.

Tu teprv se mi ulehčilo. Na domluvy svých známých, kteří mi opozdění vytýkali, jsem neodpovídal a raději hleděl se posilniti šťastným řízkem, jež jsem zapljel pénivým ležákem. Netrvalo dlouho a již jsem vstoupil do sálu mezi taneční, kde jsem na vylíčenou příbodu přestal mysliti.

Asi po půl hodině — kde se vzala tu se vzala — mihla se mi ve směai procházejících se domoje známá neznámá. Poznal jsem ji hned, i ona mne zpozorovala. Tvářil jsem se ovšem, jako bych ji nikdy byl neviděl a střežil se, bych jí nepřítel na blízko.

Co však náhoda mi nastrojila! Když jsem, ješ již poněkud rozjařen, z vedlejší místnosti do tanečního sálu vstupoval, stanu tu tvář v tvář svému tajemnému zjevení.

Zalekl jsem se, očekávaje výtky pro svůj podivný odchod z jejího bytu, avšak neučinila toho; buď zdálo se jí místo k tomu nevhodné, nebo sama sobě vinu přičítala.

Začala rozhovor — jako dávno se mnou známá — o přítomnosti: jak se bavím? s kým? co se mi líbí? a pod. Vyslovila vědy také svůj posudek.

Její příjemnou řeč a ušlechtilými způsoby byl jsem tak zaujat, že jsem zapomněl na všechny ty nesnáse, do nichž mne asi před z hodinami uvedla.

Tanče s ní, byl jsem její rostomilostí unesen. Po jednom valčíku dostalo se mi od ní odměny: několik kvítků s vonné kyticky, již měla vetknutou za pasem, ocitlo se v knoflíkové dírcce mého kabátu.

Moji přátelé, vidouce mne baviti se s ne-

ještě máme průměrní přírodopysce, tak i pod-
průměrní volní myslenkáři nevědí, že bez jejích
základů přírodní vědy rozřešení záhad světo-
vých bylo pověřeno již starořeckými materi-
alisty (hmatateli). O těchto a podobných veli-
kánech píše prof. Mareš: „Neposuzuj vůbec,
že obor a dílo přírodní vědy nelýká se řešení
záhad světa a že nemůže být přírodovědeckého roz-
řešení těchto záhad. Haecklovo učení představuje
důstojně přírodovědeckého ducha na konci
19. století, totiž duchaprázdnotu, která se jeví
zvláště v tom, že potírá náboženské nauky
jménem přírodovědeckého poznání, vrhaje se
v nerovný zápas s filosoficky rozmyslnějšími
teologiemi.“

Jestliže tedy volní myslenkáři předstírají
ve smyslu Haecklova vědecké poznání světa,
jestliže tvrdí, že věda vyvrací víru v Boha a
vůbec názor náboženský, *provokují pustý humbug
a šíří klam a mamlas*. Řekneme, že jest to volní-
myslenkářské donkichotství, které se chlubit
silou a statečností tam, kde možno mluvit jen
o romantické slabosti a nevědomosti.

To jest ta přírodní filosofie, kterou se
volní myslenkáři tolik nafukují a kterou se ze
široka holebali p. Kliment v Čáslavi, přírodní
filosofie směšná a ubohá, přicházející ve jménu
vědy, kterou jest ubíjena.

Podle zminěné přírodní filosofie volní my-
slenkáři vědí, že hmota vývojem se oživila,
odtud původ života; atomy oživené vývojem
počaly v člověku myslit, ony vědí, co je síla,
co jest hmota a co všechno ještě jiného! Odtud
ovšem popření Boha a lidské duše, odtud brat-
řství člověka se zvířaty, jak s překvapujícím
důmyslem dr. Bartošek nadhodil v debatě krá-
lovéhradecké.

Podivná věc! Nejprádnější učenci s Du
Bois-Reymondem, co jest hmota a co jest síla,
zase nevědí. Podstata hmoty a síly jest jim
záhadou, mezi přírodovědeckého poznání. Ne-
mohou také vysvětliti původ pohybu, života a
pocitu. Upřímně vyznávají, že jest jim záhadou
původ rozumného myšlení, mluvy a svobodné
vůle.

Tedy stručně řečeno: *volní myslenkáři snají
vše, o nich nejedli vědci nemají ani ponětí, a
vědí to proto, že to ví Haeckel*. Erasmus opice
také napodobila tiskou, jak se pán její holi
... Kdyby tak svět byl hloupý — jak veli-
kými lidmi byli by dnes tyto volní myslenkáři!
Leč zanechme humoru, který se člověka z ta-
kové přírodní filosofie neodolatelně zmocňuje,
a mluvíme vážně, neboť i filosofický a vědecký
senát volných myslenkářů obzvláště vážně tvrdí,
že není a není Boha.

Dáváme volným myslenkářům předem
chutnati výpovědi Mazziniho: „Bůh existuje.
Nemusíme a nechceme toho dokazovati: po-
koušeti se o to, zdálo by se nám rouháním,
jako popírání — bláznovstvím. Bůh jest, protože
my jsme. Bůh žije v našem svědomí, ve svě-
domí lidstva, ve světě, jenž nás obklopuje. Naše
svědomí Ho vyzývá v nejsilnějších chví-
lích bolesti a radosti. Lidstvo mohlo změnit
zkaziti, nikdy však potlačiti jeho svaté jméno.“

Však my existenci Boha nicméně musíme
dokazovati, protože volní myslenkáři vědeckými
zbraněmi (prý) ho popírají.

Existence Boha jest požadavek důsledného
myšlení. Přírodopysce profesor Reinke praví:
„Boha zjišťujeme touže metodou, kterou určí-
me přírodní zákony, a byť bychom neměli
smyslových orgánů, Ho vnímali, přece okol-
nost tato nemůže být vedena proti Jeho sku-
tečnosti. Není důkazem proti existenci Boží,
jestliže Ho nemůžeme viděti ani dalekohledem
ani mikroskopem. Usuzujeme existenci Boha
z jeho činnosti, jako o jeoucnosti hmoty a síly,
o jeoucnosti přírodních zákonů převládání
jame z jejich působnosti.“ „Původ života na
zemi“, praví Reinke, „stává se teprve tehdy
pochopitelným, připustíme-li moc nám nevy-
sptatelnou, která jest za přírodou a v jedno-
tlivých případech zákony přírodní tak dovede
říditi, že nastává událost zvláštní, od veškeré
dosavadní zkušenosti odchylná.“

Göttingský profesor Julius Baumann, mluvě
o určitých a na jisto postavených pravdách,
jichž duch lidský namáhavě se dobádal a které
jsou výtlékem moderní vědy, konstatuje jed-
notné spolupůsobení rozdílných hmotných částí
a přírodními silami a za určitými účely. Z toho
profesor Baumann usavírá, že jest to jednotná
Intelligence, která jest příčinou reálných pří-
rodních zjevů. Profesorem Baumannovi tanula
jistě na mysli jako zřejmý fakt účelnost, kte-
rou přírodopysci sledují jak v nejmenším
živočišhu a rostlině, tak v úžasném pohybu
nebeských těles. Bylo sice úlohou darwinismu
účelnost potkati jako nepohodlnou, ale badlivým
badáním, které odtud vzniklo, účelnost a zá-
konitost ve veškeré přírodě tím jasněji byla
potvrzena. Darwinism vyšel proklínati, a na-
koniec musil chrtit nechť řádně.

Proti Wassermannovi na známé berlínské vě-
decké schůzi vystoupil profesor Plate, který
hence hence musí přiznati, že jsou záhady, že
musí se logicky mluvit o náboženství.

Po těchto výrocích, které nepocházejí od

lidí ledajakých, jest ještě patrnější věc. Je
popírání Boha od volných myslenkářů jest
především vůle a nikoli rozum. Neboť museli
se mluvit o zákonodárci tam, kde jsou zákony,
jest přesně logickým i další závěr, že tento
zákonodárcem jest bytost osobní, absolutně ne-
závislá, všemocná... A to není již toliko
víra, ale zároveň resultát (výsledek) logicky
použitých zákonů rozumného myšlení a tím
také resultát vědeckého badání. Pročeť jest lho-
stojno, chtějí-li to volní myslenkáři uznati či
nic; hlavní jest, že již nemají vědeckého zá-
kladu, jímž by mohli naše pojetí jako nevě-
decké a oboru vědy vylučovati. Bylo by tedy
e prospěchem pro volné myslenkáře, kdyby si
více zamílovali skromnost, protože jejich na-
strojená vědeckost nemá zamýšlené vzneše-
nosti a protože po důkazech shora uvedených
musíme je řaditi mezi filosofy, kteří jsou sice
volní, ale nikoli — myslitelé.

Ve svém zeleném sešitku, jenž obsahuje
jejich zelený program, dušují se slavnostně:
„Pravda nade vše! Není tu žádného věření, jest
jen rozum, smyslová zkušenost a jasné, nikým
nefalšované zákony logiky.“ Nuže, právě před
chvilku jsme ukázali, že dokazující jsoucnost
Boha, opíráme se také o jasné zákony logiky.
Pochopujeme také, že zavrhují věření, neboť
dle jejich úsudku přijati nějaký článek víry,
jest tolik, jako vzdáti se zdravého rozumu.
Ale což, jestliže volní myslenkáři sami mají
pevné vyznání víry a jestliže mu tedy obětují
zdravý rozum? A jestli tomu tak skutečně, zda
nezahrnují sami sebe širavým posměchem, který
jest tím pronikavější, čím méně mají o tom
potuchy?

Co volní myslenkář musí věřiti, to jsou právě
články nevěry, na příklad: není Boha, svět jest
věčný, hmota myslí, člověk vyvinul se z opice
a jiné. Slovem, jsou to pokrmy starého mate-
rialismu, které v nové úpravě volní myslenkáři
světu nabízejí. Toto hrubé učení o látce a síle
ve své původní podobě nemělo by ovšem za-
jímavosti. Ale šaty dělají člověka, myslí si naši
osvěcovatelé a proto rozpádaný materialism
oblekli v pestré roucho, dali mu novou pod-
rážku a udělali z něho náboženství Volné myš-
lenky. Vlastně, abychom pravdu mluvíli, pro-
vádí všechnu tuto práci tatíček Haeckel, a naši
volní myslenkáři snad z účty něčeho nepřiči-
ňují, protože se nesluší, aby sluha dral se
v popředí před svého pána a velitele.

Jest přirozeno, že z takového zaujatého
ovzdání rodí se různé nesvobodomyšlné touhy
a návrhy, jako na příklad: katolíci nemohou
učiti na universitě, protože nejsou schopni
vědeckého badání pro své předsudky. Kdo tento
předsudek v Čechách poprvé vyslovil, může si
nyní libovati, co hejtlá lacině na svou vějičku
nachytal. Dlužno tyto mlhoviny rospýtliti. Věda
zabývá se pravdami přirozenými, bádá v do-
stupné hmotné přírodě; přírodopysce zkoumá
rostlinstvo, živočišstvo, hmotu a její vlastnosti,
dějepisec určuje události dějinné, jazykozpytec
zaměstnává se rozličnými jazyky. To vše ne-
týká se pravd náboženských, které mají docela
jiný původ a cíl, než pravdy vědecké! Věřili
kdo v Krista, Mahomeda, nebo Luthera, může
docela dobře jsa hvězdářem stopovati pohyby
nebeských těles, jsa matematikem konati své
výpočty, jsa chemikem slučovati a rozlučovati
prvky. Jest celá řada nejvýznamnějších katolíků,
kteří na poli vědeckém před světem se pro-
slavili a podali tak nezvratitelný důkaz, že
náboženské přesvědčení nebrání vědecky pra-
covati, anebo zajištěné vědecké poznatky
uznávati.

Toto rozlišování uvádíme ve jménu jas-
ných a nefalšovaných zákonů logiky. Úkol víry
dán jest původem a obsahem jejím, věda vy-
víjí se sama sebou, nejsou si vědoma vždy
určitých cílů. Již dávno před dobou, ve které
konaly se disputace, zda věda jest pro vědu
nebo pro pohodlí a potřeby života, o nábo-
ženství bylo známo, že úkolem jeho jest po-
važet, posvěcovati a umravňovati duše zde
na zemi a připravovati je tak pro život po-
smrtný. Kdo jasně myslí a s člověkem poctivě
smýšlí, uzná, že věda nedostačuje k zaokrou-
hlení obzoru a nasycení touhy a že člověk má
potřeby, o které věda postarati se nemůže. A
připomeneme-li ještě slov prof. Mareše, že prvá
přičina a poslední účel jsou otázky mravní,
otázky citu, přesvědčení a víry, snesli jsme
dosti důvodů, aby náboženský a tak zvaný vě-
decký nábor správně byly rozpoznávány. Naš
světový názor náboženský tu jest, existuje-li
však názor vědecký, o tom promluvíme si
s volnými myslenkáři badatelně.

Obrana.

„Agrární tisk a slechtické peníze“.
Hledě k různým zprávám, které o tomto před-
mětu v českých listech kolují, choi věc uvěsti
na pravou míru a vyřídit ji tak, jak ve sku-
tečnosti se udála. Předem konstatuji, že jsem
Jeho Jasnosti knížete z Colloredc-Mannsfelda

nikdy se netázal, zda-li s ním agrárníci na
volby nebo na agrární časopisy o podporu pro-
sili čili nic. Moje prohlášení o knížecím pří-
spěvku na agrární tisk jest jiného původu.

Dne 24. prosince 1908 jeden z našich
listů, jsa špatně informován, obvinil knížete-
jako by svými penězi agrární stranu proti ma-
lému venkovskému lidu podporoval. Kdo kní-
žete pána zná, ví o něm dobře, že právě na-
opak malému lidu našemu se srdce přeje,
s ním cítí a kdekoli jen může, ve všech jeho
potřebách a tísních rukou opravdu knížecí mu
pomáhá. Není divu, že knížete ono obvině-
ní bolestně se dotklo. Aby proti němu se ohradil,
žádal mne dopisem poslaným z Dobrušky dne
13. ledna t. r. na kníž. fideletství v Opočně,
abych do „Selského listu“ a do „Štítu“ poslal
prohlášení stran peněz na agrární tisk daných.
V dopise tvrdí kníže pán jasně a určitě:

1.) že byl před založením „Venkova“ za
příspěvek na vydávání tohoto listu požádán;
2.) že se mu dostalo ujištění, že list bude
hájití zády konservativní a že nebude směru
protináboženského; a

3.) že na tento účel dal K 500 a ne víc.
Zdaž za tento obnos byly mu vydány ně-
jaké akcie „Tisk. a vydav. družstva rolnického
v Praze“, o tom Jeho Jasnost v dopise se ne-
zmínuje. To však bude asi celkem irrelevantní.

Co zde uvedeno, stačí úplně, aby kruhy,
jichž věc se týče, nabyly pravého náboru o pů-
vodu mého prohlášení ze dne 17. ledna 1909,
jež jménem Jeho Jasnosti redakcí „Selského
listu“ a „Štítu“ jsem poslal, a pro něž „Oep“
a „Venkov“ tolik se rozbourily; byloť s té
strany knížeti vytýkáno, že prý svým prohlá-
šením tiskové družstvo jejich poškodil.

Já nikoho ke hněvu popuditi nechťel, tak
jako kníže pán rozhodně úmyslu neměl, někoho
poškoditi. Mné výhradně šlo o to, aby neza-
sloužené obvinění knížete bylo odčiněno. Jen
proto jsem přání jeho vyhověl a dotyčné pro-
hlášení na veřejnost dal.

Faktum nesporné jest: Kníže Colloredc-
Mannsfeld dal na agrární orgán „Venkov“ 500
korun proto, poněvadž měl za to, že to bude
tisk dobrý a zdravý, jenž by český lid ven-
kovský opravdu osvěcoval, vzdělával a po
dobrých cestách vodil. A pro tuto pravdu nemá
věru nikdo přičiny se horšiti — leč by byl
pravdy vůbec nepřítel. — Na Opočně, dne
8. února 1909. Jan Řehák, č. kons. rada a děkan.

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejzdevotileji

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Politický přehled.

Nedostupnost Němců i vlády v parlamentě
přinesla ovoce. Zuřivou ostrakizaci všech čer-
kých poslanců byla donucena vláda couvnout
se svými zamýšlenými předlohami a uzavřela
Přiskou radu dne 5. února. Co tím chtěla Mei,
že uzavřen byl i zemský sněm království
Českého, jest nejasno. Není sile, aby nebylo
ještě hůře. Jen at teď radikálnost českých po-
slanců nezmění se v lhostejné očekávání věci,
jež přijíti mají a jež nové ministerstvo sestá-
vené svob. p. Bienerthem chystá. Nový kabi-
net má následující osoby: ministrpresident:
Dr. svob. p. Bienerth, ministr zeměské obrany:
Pol. podmaršálek z Georgů, ministr vnitra:
svob. p. z Haerdtlé, ministr financí: Dr. Lev
rytíř z Bilinských, ministr železnic: sešdní
chof Dr. Wrba, ministr kultu a vyučování:
hrabě Karel Stürgkh, ministr obchodu: Dr.
Richard Weisskirchner, ministr spravedlnosti:
Dr. Viktor Hochenburger, ministři bez porte-
feuille: Abrahamowicz, Dr. Žáček a Schreiner.
Ministrem orby jmenován jest professor na
české právnické fakultě v Praze dr. Albin
Bráf a ministrem veřej. prací dv. r. Ritt August.

Rytíř Lev Bilinský narodil se 15. června 1846 v Zálesosyzi. Byl profesorem národního hospodářství na universitě Lvovské, sekčním čelem v ministerstvu financí, a jenerálním říditelem rakouských drah. Finančním ministrem byl jmenován za Badenho 1896.

Wrba, ministr železnic, narozen jest r. 1844. v Benátkách, ministr vyučování hrabě Karel Stürgkh 1859 v Štyrském Hradci, ministr obchodu Dr. Richard Weiskirchner 1861 ve Vídni, ministr spravedlnosti rytíř Hochenburger 1867 v Štyrském Hradci. Svede-li o nový kabinet, je velice pochybné. Kardinál spravedlnost ve všem je fundamentem pro dělný parlament.

I v Itálii byla kalamita sněmovny. Jenže tam byli ještě energičtější nežli u nás a sněmovna krátce a dobře byla rozpuštěna. Rozpuštění dekret praví mezi jinými: Politika míru a srdečného přátelství se všemi mocnostmi, jakož i politika loyálního plnění smlouvy alianční a všech mezinárodních aktů, jež jest Itálii stále sledována, zabezpečila jí sympatie všech vzdělaných národů, sympatie, o nichž nabyli jsme skvělého povznášejícího důkazu za strašné pohromy, která nás nedávno postihla. Poněvadž jest našim pevným úmyslem na této cestě setrvati, můžeme doufati v dlouhé období míru; to nemůže nás však zbaviti povinnosti pečovati o bezpečnou ochranu na vodě a na souši, která jest nejbezpečnější zárukou míru a nezbytnou podmínkou hospodářského zdatu země, neboť tam, kde existence není jistou a kde nejzákonnější zájmy postrádají účinné ochrany, nemůže existovati pokrok. — To by nasvědčovalo, že Itálie nemyslí na žádné nepřátelství s Rakouskem.

Z oficiálních kruhů ruských se proslychá, že vláda ruská přijala sympaticky protinávhr turecký stran návrhu války za Bulharsko a že vyslovila ochotu válečnou náhradu likvidovati. Finauční stránka protinávhru musí však býti přesněji prozkoumána a bude předložena znalcům, aby podali dobrozdání.

Hrozící již konflikt anglo-německý je snad uklidněn návštěvou krále Eduarda VII. u císaře Viléma II. v Berlíně.

Srbsko zbrojí neustále. Dle posledních zpráv přibýlo do Soluně 985 beden s ručnicemi a střelivem, jejichž průvoz byl do Bělehradu tureckou vládou povolen.

V říšském sněmu uherském levice strany neodvislosti usnesla se vystoupiti proti předložení kontingentu nováčků všemi parlamentárními prostředky.

V Paříži byla uspořádána dne 8. února velká schůze proti protirepublikánské agitaci. Po schůzi táhlo množství členů Action Française ku pomníku Panny Orleánské a pak před obydlí Dreyfussovo, kde bylo voláno: Smrt zrůdcům! Pryč se židy! Policie rozehnala demonstranty a mnoho jich zatkla.

Plán opěvnění průplavu panamského schválený Taftem vyžaduje vydání 5 a půl milionu dolarů. Chefsingénieur Goethals avazuje nyní o plánu, aby v stavbě průplavu bylo též v noci pokračováno, aby byla za 4 léta ukončena.

spolků. Pokladní správa vykazuje příznivý rozkvět spolkových financí, při čemž ještě vrací se chudým členům na podporách nemocenských a na potřebném více nežli obnášejí příspěvky všech členek dobrodruhy. V nemoci uděleno 135 K, na pohřbeném 75 K, o vánocích rozdáno 126 K, mimořádných darů poskytnuto 18 K, úhrnem 354 K. Z této charitativní činnosti spolku jest patrno, že příspěvky zámožnějších členek, které na podporu spolkovou nepočítají, věnují se chudým. Proto zaslouží spolek, aby přibývalo stále nových členek a dobrodruhů spolkových. Spolek čítá 179 členek, dorost spolkový čítá 26 členek a patronát služebných děvčat 20 členek. — Patronát služebných děvčat vede obětavě ct. sestra Dionysie každou druhou neděli odpoledne, kdy poskytuje se děvčatům mimo povšechné vzdělání a ušlechtilou zábavu též příležitost vycvičiti se v šití na stroji, jenž byl spolkem k témuž účelu loni již zakoupen. Patronát vystrojil jako jiná léta o vánocích členkám štádrovečerní nadílku, ku kteréž přispěly šlechtné dámy zdejších kruhů. Značnou zásluhu získal si spolek o zdat velikého sjezdu křesťanských žen, který loni v červenci shromáždil na 600 účastnic v sále Adalbertina a poprvé poskytl důkaz, že dovedou ženy pořádati velikou schůzi a referáty obstarávati vešměs řečnicemi. — Zpráva knihovny vykazuje 252 svazky, 8 časopisů a řadu brožur. Knihovna jest otevřena každou středu v 5 hod. odpo. a jest žádoucno, aby jí bylo hojně používáno. Volby nového výboru daly se téměř evraň dle navržené kandidátní listiny a do výboru povolány jsou p. t. dámy a slečny: p. M. Rossová (předsedkyně), p. R. Hobzková (místopředsed.), p. A. Lukešová (účetní), p. E. Uhrová (knihovni), p. K. Nosková (jednatelka), p. Z. Rezková (správa pohř. odboru), p. J. Pražanová (správa patronátu), sl. Z. Hůlová (delegátka výboru v dorostu), p. J. Rybová, p. K. Svatoňová a p. A. Škodová. Za náhradnice p. t.: p. J. Smolíková a sl. Alounková. Za revisorky: p. t. A. Nedělková, p. A. Kieselichová. Za duchovního rádce vdp. dr. Reyl. Ježto nebylo žádných volaných návrhů, zakomil duchovní rádce valnou schůzi povzbuzením, aby členky samy přispívaly k rozkvětu spolku, jenž v městě našem zaujímá mezi všemi spolky vynikající místo a zaslouží pro své ušlechtilé snahy náležitěho porozumění a hojně podpory. Zdat Báh!

Z Lomnice n. P. V neděli dne 31. ledna odbyvána byla výroční valná hromada katolické jednoty. Dle přednesené jednatele zprávy jevila se činnost jednoty v uplynalém roce následovně: schůzi výborových odbyváno 14, členských s přednáškami 6, při kterých přednášeli: vldp. Fr. Řih o volné myšlence, dñat. p. M. Voňavka po dvakrát o organizaci a časových otázkách, vldp. Ant. Láš o významu jubilea sv. Otce a J. V. císaře a krále a o své cestě do Londýna. Mimo tyto schůze pořádána schůze politického klubu křesť. soc., při které proslovena byla vdp. dr. Fr. Šulcem nadšená řeč o politické situaci. Z činnosti v ohledu zábavním sluší uvésti pořádání spol. plesu, Mikulášské zábavy a 5 divadelních představení. Na veřejnost vystoupila jednota při slavnostech církevních o Vzkříšení Páně a Božím Těle, o sv. Václavu účastnila se jednota sl. služeb Božích, dne 15. listopadu oslavy jubilea sv. Otce a dne 2. prosince oslavy jubilea J. V. císaře a krále. Dne 19. července účastnila se jednota krajinického sjezdu katol. jednot a organizací podkrkonošských v Nové Vsi n. P.; všeobecného sjezdu katolických českoslovanských, odbyvaného v Praze, účastnila se jednota značným počtem členů. Přednesené zprávy pokladní a knihovni a hospodářského správce přijaty byly rovněž s uspokojením. Všem funkcionářům jednoty a obětavým pracovníkům za celoroční činnost, kterou v rozličných případech horlivě jevíli, vzdány byly jak v jednatele zprávě, tak i panem předsedou vldp. Ant. Lášem uctivé díky. Ve vykonané volbě, která provedena hlasovacími listky, jednomyslné zvoleni byli: za předsedu vldp. Ant. Láš, za místopředsedu p. J. Mikule, za jednatele p. Jos. Kozák, za pokladníka p. Jos. Hrabu. Do výboru zvoleni jsou pánové: V Rada, J. Kobrle, Jan Fejfar, Jos. Souček, Jos. Adlof, Fr. Prskavec, Ant. Hrabu, Jos. Macháček, Fr. Harcuba, Sucharda Jiří, Al. Jirouš, Ant. Fišera. Náhradníky zvoleni jsou pánové: Fučík Jos., Ryšavý Jos., Kobrle V., Oubrabka J. Praporečnický zvoleni jsou pánové: Fišera Ant., Housák Al. Za funkcionářky ženského odboru zvoleny jsou: za předsedkyni paní Vil. Mikulová, za místopředsedkyni paní A. Ryšavá, za jednatele slečna R. Knopová. Zdat Báh!

Ze Žlebu. Chvalovic n. Remova n. D. Sdružení katol. mládeže pořádalo dne 2. února b. r. schůzku, na níž savítali milí hosté z Ronova n. D. vlpp. Martin Klouda a katecheta K. Bláha. Po srdečném uvítání na žádost ujímá se slova vp. Klouda a mluví o „moderní chorobě a o prostředcích proti ní.“ Právě: Jedna z nejlhůdnějších příčin moderní choroby jest náboženská lhostejnost. Náboženská lhostejnost vyplývá z naprosté nevědomosti. Jest to nevědomost a věcech víry, která nepovíží, jaké důstojnosti dodává člověku víra, jak ho povznáší. O nevědomost a věcech víry a plynoucí z ní náboženská lhostejnost velikou měrou se přičiňuje špatný tisk. Nemalou další příčinou náb. ženské lhostejnosti jest u mnohého strach, aby nebyl nazýván klerikálem. Neméně plodným stromem náboženské lhostejnosti jest die

sv. Pavla náboženská těla. K poslední jmenované příčině řadí se pycha; tať jest snad nejhorší! Nevědomost náboženská dá se odstraniti poučením slova Božího. Proti špatnému tisku stavme a rozšiřujme tisk katolický. Strach odstraníme, když se přivtělíme ku katolickému spolku, katolické jednotě. Proti náboženské tělu jsou slova Kristova: Chce-li kdo za mnou přijíti, zapí se sám, vezmi kříž svůj a následuj mne! Proti pyše jest pokora Spasitelova, která dala novou tvářnost všem národům. Po té dává vp. ještě praktické pokyny pro organizaci mládeže a končí se nadšeného potlesku a volání slávy. — Na to chápě se slova vp. Karel Bláha a promlouvá o důležitosti chrupu pro člověka, a jakým způsobem si jej máme chrániti. Jeho řeč, vešměs kořeněná přirozeným vtípem, odměněna burácejícím potleskem. Kéž p. katecheta přijde mezi nás, své žáky, častěji, aby nás i dále poučoval. Budeme mu za to vděčni. Potom spívány byly národní písně i zbožné písně. Ku konci přednesla Anna Poláková z Chvalovic krásnou dlouhou báseň. Přítomní všichni byli velice dojati. Na to za povznášené, srdečné nálady schůzka byla skončena.

Z Mladčova. Organizace česko-slovan. mládeže v Mladčově pořádala dne 2. února děveřnou schůzi v sále pana Jana Motyčky. Ač bylo počasí velmi nepříznivé, přece z dalekého okolí sešlo se účastníků na 300, tak že sál byl přeplněn. Velice překvapily zdatilé přednášky paní Jana Rožka z Horního Újezda, Fr. Kováře ze Zrnětína, Fr. Simona z Mladčova a odměněny netušenými salvy potlesku. Bylo rado: sledovati mladé vyškolené řečníky, a jakým zápalem hájili sv. víru proti podvratným zásadám pokrokařů a volnomyšlenkářů. Též o péknu zábavu postaralo; krásné přednesly básně: sl. Stránská z Hor. Újezda, sl. Lenochová z Jarošova, p. Vít Holub z Mladčova a p. Fr. Kovář ze Zrnětína. Pěvecký kroužek z Desné po každém přednesu zapěl místně a bezvadně nacvičené sbory pod řízením p. Frant. Lipavského z Desné. V povznášené náladě opouštěli všichni účastníci schůzi, volajíce další činnosti organizace křesť. mládeže: Zdat Báh.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Při generální visitaci ve vikariátu Poděbradském vyznamenáni jsou: p. Václ. Dvořáček, b. vikář a farář v Kostelní Lhotě, a p. Jos. Závodní, probost v Poděbradech, jmenováni čestnými konsist. rady; p. Alois Chaloupka, b. notář, farář ve Chlebičech a p. Václ. Petřík, farář v Kovančích, osob. děkany; p. Jan Bonaventura, farář v Libici, p. Jos. Bukovský, farář na odpoc. v Poděbradech, p. Frant. Jina, farář na odpoc. v Sadské, b. notář. Expositorium canonicale obdrželi: p. Vojtěch Jelínek, děkan v Sadské, p. Jos. Pátek, farář ve Vrbici, p. Ladisl. Kalina, farář v Oumyslovicích, p. Václ. Štátný, farář ve Velimi, p. Jos. Lanerman, farář na odpoc. v Poděbradech. Farní synodalie: p. Ant. Drašnar, kaplan v Poděbradech, Boh. Šrámek, katecheta v Poděbradech. Ordinariátní pochvalu: p. Jan Kabrhol, farář v Předhradí, p. Jos. Zelinka, katech. v Poděbradech. Konsistoriální pochvalu: p. R. Dufek, kaplan v Činěvsi, p. Ant. Audrlický, kapl. v Sadské, p. Hugo Bittermanna, koop. ve Vrbici. V Pánu zesnuli: p. Jos. Šmidt, b. notář, děkan a farář v Liběanech, † 8. února, (naroz. 1839, vyev. 1863), p. Václ. Šrám, (v Vulu.), b. notář, farář ve Smidarech, † 9. února, (naroz. 1851, vyev. 1876). Uprázdňená místa: Knířov, fara, patron. města Vys. Mýta, od 1. února; Libčany, fara, patron. hrab. Jana Harracha, od 11. února; Smidary, fara, patron. Jana Čížka ze Smidaichu, od 11. února 1909.

V hořickém vikariátu za přičinou generální kanonické visitace obdrželi ordinariátní pochvalu prostřednictvím bisk. vik. úřadu: p. Fr. Stříbrný, kaplan ve Vel. Petrovicích, p. K. Kučera, kaplan v Hořicích, p. Josef Michálek, kaplan v Nechanicích, p. Václav Farkač, kaplan v Nechanicích.

Schůze městské rady dne 8. února. Připis c. k. okres hejtmanství, že odvolání p. V. Nedvíka, podané jím do neudělení koncesse hostinské a výčepnické, c. k. místodržitelství zamílo, výkaz činnosti policejní stráže v lednu t. r., výkaz pokladní hotovosti ze dne 8. února t. r. a správa měst. zvěrolékaře, ze žádné vady mléka, podrobeného prohlídce v minulém měsíci o 32 mlékařů, zjištěny nebyly, byly vzaty na vědomí. — Damakému pěveckému spolku „Eliška“ propůjčí se městské divadlo Klieperovo ku zkouškám a koncertu na dny 22., 23., 24. a 26. března t. r., Cyriilské jednotě v Hradci Králové na den 3. dubna 1909, počínaje 6. hodinou večerní, sekretariátu odborových a politických organizací v Hradci Králové na den 30. dubna t. r. Za dar K 50, věnovaných ve prospěch zdejších chudých p. Marii Hajnovskou vdovou, k uctění památky jejího chotě p. Norberta Hajnovského, c. k. gymn. ředitele v. v., vzdají se díky. Zřídí se vrátě studně v budově měst. lesního úřadu v Novém Hradci Králové a opatří se nový kotel pro prašírnu měst. jatek. K žádosti Marie Novotné, majitelky domu

PAPÍR

depsní, obchodní a kancelářský.

Obálky, obchodní knihy

a veškeré ostatní psací potřeby ve velkém výběru má na skladě

papírnictví

František Piša

v Hradci Král., Velké nám. 135.

Pánům obchodníkům zvláštní výhody.

Knihkupectví. — Antikvariát.

Obchod s hudebninami.

Prodej obrazů.

Z činnosti katol. spolků.

Valná schůze křesť. sociál. spolku „Anežky“ v Hradci Král. Schůzi sešlo se přítomnosti 74 členek duchovní rádce vdp. Dr. Reyl delší řeč, v níž nasítil vzdělávací, charitativní i sociální úkoly spolku. Jednatele správa líčí činnost výboru, jenž konal 8 schůzí, usnamená 5 schůzí přednáškových, jeden sjezd, jeden výlet, jedno procenší do Přepych, účast na spolkových pobožnostech a na slavnostech okolních

čp. 107, dá se povolení ku střílení lesnické dílny a udělení pro koňské maso ve dvorní budově téhož domu, až uděleno bude povolení ku střílení provozovárny živnostenským úřadem.

Dlečení jednoty Cyrillské chystá pro jarní sezonu duchovní koncert, jehož programem je velkolepé oratorium nesmrtelného genia L. v. Beethovena: „Kristus na hoře Olivetské“. Sešlenný sbor Jednoty (150 spěváků) koná již skoušky a obhájí se jistě svou skvělou pověst. Je tomu již hodně let, co u nás nebylo provedeno souvislé oratorium, a proto lze se nadíti, že veledílo Beethovenovo dočká se u nás vřelého přijetí. Kdo přál by si ještě spolupůčinkovati, přihlas se u dirigenta p. dra. Šetiny.

Koncert sl. H. Dvořákové a H. Stillerové dne 21. t. m. v Klicperově divadle slibuje býti počátkem uměleckým prvého řádu. Obě virtuosky jsou absolventkami pražské konservatoře. Sl. Dvořáková známa jest našemu uměnímilovnému obecnstvu z podzimu r. 1906, když po ukončení studií u prof. Jiránka zastavila se na svém prvním touré v Hradci Králové a mistrovní výkony klavírními a pronikavý talent svůj upozornila. Od té doby vystoupila v celé řadě koncertů v Praze i na venkově vždy s velkým úspěchem. Zimní sezonu 1907—8 strávila ve Vídni, kde koncertovala v reprezentačních koncertech Slovenské Besedy a Slovenského zpěváckého spolku. V dubnu r. 1908 hrála v Srbském Bělehradě a obdržela od krále Petra řád sv. Sávy. Sl. Stillerová po konservatoři studovala ještě dvě léta u prof. Ševčíka. Loni na koncertě českých žurnalistů velmi čestně se uplatnila a potom absolvovala více koncertů po českém venkově a dosáhla vždy plného uznání kritiky. Program, pokud víme, jest velice bohatý a zajímavý.

K porotnímu zasedání u krajského soudu v Hradci Králové na den 1. března vylosováni jsou porotcové pp.: R. Herzog z Broumově, statkář A. Rotter v N. Dvoře, továrník J. Gintz v Č. Skalici, továrník Z. Böhm v M. Skalici, rolník J. Horák ve Světlé, host. V. Klus v Dvoře Králové, rolník J. Patzák v Libotově, továrník A. Pick v B. Třešně, rolník J. Jarkovský v Bělči, továrník Fr. Holub v Pražském Předměstí, mlynář J. Voženilek v Předměstích, rolník Frant. Kalas v Roudnici, rolník K. Machek ve Střebě, rolník A. Voženilek ve Střebě, továrník J. Šehnoutka v Černošicích, rolník F. Matějka v Holohlavech, mlynář J. Holan v Hustifanech, mlynář L. Kotán v Týništi, rolník F. Rápek v Zámělech, rolník J. Kučera v Hrádku, lesmistr V. John v Dol. Přímě, host. J. Bednář v Třešovicích, rolník J. Matějka ve Voznicích, rolník J. Mašek v Dolešku, rolník J. Vojnar v Nahořanech, rolník F. Firbas v Provodově, rolník J. Baše v Kr. Lhotě, rolník K. Městecký v Semechnici, rolník K. Souček v Č. Ledhuj, statkář F. Meisner v Pěkově, soukrom. J. Antoň v Polci n. M., rolník P. Mannel v H. Rokytici, továrník Al. Herschmann v Rychnově n. K., starosta J. Friede ve Stárkově, sládek O. Tockstein v Teplici, obch. J. Stouda ve Rtyni, náhradní porotcové z Hradce Králové pp.: drog. K. Dix, rukavičkář A. Dvořák, hotelier A. Hofbauer, obchodník J. Kiesel, hostinský F. Košťál, J. Kotrč, A. Měkota, knihopec B. Melichar, V. Rejchl.

Václav. úvěrní společnost v Hradci Králové, zapsané společenstvo s ručením omezeným, svolává dle usnesení řídícího výboru svou pátou řádnou valnou hromadu členů dle § 8 stanov k hlasování oprávněných na den 28. února 1909 na 1 1/2 h. odpolední do úřadoven společnosti.

České pohorí Brdy, jeho ústředí krajiny, hrady, zámky, vesnice a města Přibram, Hořovice, Rokycany, Rožmitál, Plzeň, komárovské hutě a j. možno viděti v panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bilou vřít ve dnech od 13. do 19. února 1909.

Reprisa vánoční hry dra. Šetiny „U ještětek“ opakovala se za velikého návalu obecnstva s plným zdarem. Reprisa pocíl návštěvou J. Ex. ndp. biskup Dr. Doubrava, jenž o skladbě a provedení velmi pochvalně se vyslovil. Bylo by záhodno, aby skladba byla tiskem vydána pro katolické spolky.

Volá po četnicích! Pardubská „Osvěta lidu“ má nyní veliké starosti s projektovaným sjezdem katolických československých v Hradci Králové. Nedávno sám chtěl sháněti podpisy ze svých stoupenců na sjezdu provolání. Když seznala, že o takovou společnost nestojíme, nabídl se, že bude sháněti lidi na stafáž, jako obyčejně zdejší pokrokový klub shánívá statisty v Kukleších a v Malovicích pro své světové projevy. Kormouti se dále péčí o uspořádání průvodu a má strach, že její stoupenci mohli by zapomenouti na svou předstíranou pokrokovost a provokovati lidné občanstvo. Ve své ušlechtilosti jde tak daleko elitní list, že dovolává se policie: „Politické úřady mají povinnost, takové provokace jinak smýšlejícího obecnstva zameziti.“ Patrně se domnívá p. Alfréd, že svoboda shromažďovací je pouze pro 10 zdejších pokrokových židomilů. Malá, ale zajímavá ukáзка pravého jádra patentované pokrokovosti, svobodomyšlenosti a umravenosti! Radíme pánu, aby si nepřipouštěl zbytečné starosti se sjezdem katolickým, protože pro ně se

ně nepotřebá, a starali se raději o své „pokrokové“ záležitosti, abychom nepotřebovali jim na ně pokřásati.

Oltář sv. Antonína v kostele na Novém Hradci Králové. Z řádného zasedání magistrátu v Hradci Králové dne 27. dubna 1773 č. 7.: „Referují urození pp. komisaři stran předsezaté komise na Novém Hradci stran oltáře, že se dříve u svatého Ducha oltář sv. Antonína cum ante peritis extraneis změnil a napotom že když se přijelo na Nový Hradec, tam zase se vyměřilo místo, na kterém oltář k postavení přichází, kdežto anteperiti vytkli, že ten oltář sv. Antonína na Novém Hradci postaven býti nemůže. A slyševše to sousedi, na tom stáli, aby se aspoň obraz přenesl. Načež zase od uroz. pp. komisařů se předneslo, že více sousedův na podměstí zůstává, kteří k témuž obrazu právo mají a ostatně že ještě od mnoha vzácného magistrátu se reflexiones složily, které také in continenti reflexiované byly.“ — 30. dubna 1773. č. 11. „Byla referovaná missiva krajská, mocí které se nařizuje (v)snámost uvéstí peculium jmenovati, z kterého ten nový oltář sv. Antonína se postaviti nechati chce a co by takový koštoval a 2 do. má se extract ab ao 1768 kapitálův sv. Antonína vyhotoviti a na sl. úřad krajský odeslati.“ Sněseno: „Má se dříve accordiovaní a napotom to samé na sl. úřad krajský doprovoditi, stran ale extraktu se má zádušník povolati a jemu to samé naříditi.“ — 7. května 1773 č. 3.: „Byl referován projekt na nový oltář sv. Antonína, který v novém kostele na Novém Hradci k postavení přijde a dle projectu by koštoval 500 zl.“ Sněseno: „Má se project comissionaliter s potažením uroz. pp. komisařův in piis causis šetřiti.“ — 14. května 1773. č. 10.: „Referován byl project p. Devoti na nový oltář, který na Novém Hradci k postavení přijde, vynášející 500 zl.“ Sněseno: „Notetur, a má se ještě 50 zl. do téhož projectu přisaditi.“ — 25. května 1773 č. 13.: „Referuje král. pan purkmistr, že p. sekretář kraj. žádá, by se ve zprávě učiněné stran oltáře na Novém Hradci dosadilo, ex quo peculio sestaviti chce, aby se capitalia sv. Antonína patřící vysadily.“ Sněseno: „Má se za odpovědi dáti, že ex hoc peculio, kterému zase oltář připadne; ostatně — stran kapitálův se má extract od zádušníka vyhotoviti a doložiti, že ty kapitály se prostavěly.“ — 2. Julii 1773 č. 8.: „Referovaná byla missiva krajská, mocí které se oznamuje, že ten starý oltář sv. Antonína u sv. Ducha zůstati má, a dle projectu nový na Novém Hradci postaviti nechati se nařizuje. Při tom se nařizuje ale ao 1768. Vermögen-Stand téhož kostela extractivně vyhotoviti a na sl. úřad krajský odeslati.“ Sněseno: „Notetur a má se ta důležitost comissionaliter jednati.“ — 13. Julii 1773 č. 4.: „Referovaná byla na vys. slav. podkomorský úřad podaná žádost sousedů Novohradeckých, kdežto sobě ti sami proti neslušnému protisuplicantům pokračování na p. polesného stěžují, a žádají takové procedere jemu zameziti a k obrazu sv. Antonína sobě dopomoci.“ Sněseno: „Má se ta žádost propůjčiti directorio economico ad dandum pa. re a pro re nata pak oprava se dáti.“ („Protocolum politicum“ z r. 1773.) V. P.—s.

Valná hromada Všeob. sdružení křesť. dělnictva odbyvala se dne 2. února ve dvoraně Adalbertina. S velikou pozorností nasloucháno referátům o znamenitém vzrůstu „sdružení“, o zdatilých akcích, které na ochranu a povznesení stavu dělnického vykonány beze všeho terroru, bez nekřesťanského nátlaku na dělnictvo smýšlení jiného. Valná hromada vyzněla v ostrý protest proti národnostnímu stanovisku křesť. sociál. dolnorakouských, kteří právě pořádali ve Vídni svůj sjezd, na nějž se nedostavil žádný český delegát ani z Čech ani z Moravy. Posl. Šrámek, který byl naší valné hromadě přítomen jako host, vyložil své snahy o vytvoření československého svazu dělnictva křesťanského v Rakousku, odsoudil šovinism německých křesť. sociál. a vyložil, jak se již na útvaru budoucího velkého svazu pracuje. Vlastenecké projevy jeho přijímány se stále blůdněji pochvalou. Přijata s velkým potleskem resoluce, že české sdružení trvá v obledu národnostním bezpodmínečně na národnostním programu strany katolického lidu v Čechách.

† Josef Smidř. Libčanský biskupský notář, děkan, čestný občan Bílé Třešně, dlouholetý duchovní správce libčanské kolatury, zesnul v Pánu po delší trápě nemoci v pondělí dne 8. t. m. v 70. roce svého věku. Zesnulý kněz téžil se lásky osadníků pro svoji tichou, rozvážnou povahu. Zemřel v 46. roce svého kněžství a v 21. roce svého pastýřského úřadu v Libčanech.

† Václav Šrám. Zasloužilý bisk. notář a farář ve Smidarech povolán Nejvyšším dne 9. t. m. z tohoto světa. Zesnulý, který se narodil r. 1851 v Jesenici, byl pečlivým správcem svojí osady a a nezávazným historickým badatelem. Zvláště jeho veliká kniha „Paměti městečka Smidar“ zachováma velice čestnou památku. Télesná sobráka zesnulého bude v sobotu dne 13. února t. r. o 10. hod. dop. ve farním domě posvátnými obřady sv. církve požehána a po zádušních službách Božích na hřbitově Smidarském k tichému odpočinku uložena. Běh odmění horlivost věrného sluhy svého!

Z Nového Hradce Králové. Naše jednota uspořádala 2. února zábavní večer, který v každém směru velmi uspokojivě se vydařil. Již před začátkem byla místnost v hostinci „u Dušáků“ tak smetnaně plná, že jsme náležitě sotva místo k stání vybojovatí mohli. Členové jednoty a příznivcové naši z Nov. Hradce Král. a z Roudničky byli přítomni zdatilým produkcím a tleskali statečně praktickým přednáškám, za něž přednášejícím patřil skutečně zvláštní chvála. Chory a četvospěvy z „Prodané nevěsty“, jež zpívány byly, dokazovaly důkladnou přípravu pod vedením ředitele kůru p. Studeného, který si též velkou zásluhu o skvělé provedení hudebních aríí od Smetany získal. Též deklamace byly velmi zdařilé. Jednohlasná chvála a konce nemající potlesk byl odměnou pečlivé přípravy. Též tombola, jejíž výhry ochotně obstaral člen jednoty p. J. Kunc, pošt. úředník v. v., těšila se veliké účasti. Když program byl vyčerpán a když byl p. Hruša jako člen zábavního výboru všem příznivcům jménem katol. jednoty poděkoval a pro příště zase bohatý a zajímavý program slibil, ukončil se večer, který každému účastníku v příjemné vzpomínce zůstane. Výbor spolku klade si za milou povinnost, vysloviti všem, kteří ku zdanu této zábavy působili, svůj nejvřelejší dík. — b.

Z Nechanic. Když někdo čte správy z Nechanic a ustavičně dovidá se o různých realistech, pokrokových a — istech, snadno by se mohl domnívat, že zdejší pokrokáři jsou praví beránci, kteří dle jiných časopisů prý také dopisují do „klerikální Obnovy“. Bohužel mylí by se, kdo by tohoto byl názoru. Sobotní večírek svedl stejné smýšlející, či lépe řečeno nemyslicí, aby vyslechli přednášku zdejšího syna pokolení Israelova o božském jejich geniovi Macharovi. Předčítaje z různých novinářských kritik sehnanou přednášku svoji, poučil nás mladíček tento, jemuž, mimochodem řečeno, lépe by v ruce slušely právnické přednášky, co už dávno jsme z různých požidovstých listů slyšeli. Co však nejvíce nás naplnilo obdivem, bylo to, že zdejší p. řídící Fr. Malina se svojí chotí pomáhali tomuto židovskému řečníkovi kopati do katolické církve tím, že recitovali a četli místa z Macharova „Níma“, sršící nenávistí proti všemu, co dosud křesťanstvím bylo svato a vědecky i svatým bude. — Mysleli-li si, p. řídící, že tímto a podobným činem svým vykonávajíte poslání svoje, pak velice se mýlíte. Přišel jste mezi nás jako člověk poměrně neznaný a doufáte-li, že podkopnickou prací vžijete se do přízně občanstva, opět jste na omylu. Několik lidíček, dítek ani nemajících, jimž zamlouvá se učení atheismu, poněvadž dovoluje jim žiti, jak oni chtějí, snad vás za to pochválí, avšak ptáte se 99% ostatního obyvatelstva zdejšího školního obvodu, co omo tomu říká, a tu uslyšíte, co si sotva budete moci dáti za rámeček. Tento lid vám do očí řekne, že mu záleží na náboženském mravní výchově dítek, že si přeje, aby i učitel choval se vždy a všude k cizím a k náboženskému přesvědčení jeho způsobem co nejšeternějším, aby nebral dítkám ideály jich a to, co rodiče pokládají za nejdůležitější u dítěte. Jen takového učitele lid ctí a váží si ho. Tolik prosatím Vám, p. řídící! A nyní dovolte ještě, abych slušněji dotekl se vaší pí. choti, než-li ona se dotýkala při onom večírku nás katolické a smýšlení našeho. Ona ovšem jen recitovala, avšak proč žádná jiná ze vzdělaných dam, jichž je v městě našem počet značný, k tomu se nepropůjčila? Lépe ženě sluší, jestliže domácnost svoji dobře spravuje, než když na jevišti snaží se takovou recitací dobytí si vavříků. A těch paní Vaše v Nechanicích jistě nestíská. Snad hoří příliš pro Machara a proto ani slyší jinou damu, vzdělanou, sestru paní Herbenovou G. Fouškovou, která v příloze „Času“ uveřejňuje tento projev ženského srdce proti Macharovi: „Pojmenování křesťanství jedem z Judey mne urazilo. Z Krista neplyne žádný jed, nýbrž láska, milosrdenství, dobré skutky, pokora, hrdinská smrt. Miluji Ježíše! I v naší beznáboženské době je Kristus světlem světa, ač jméno jeho se profanuje. Židé, žijící v záři Hellenického slunce, lépe by učinili, kdyby postavili se do záře lásky Kristovy.“ — Tak odusuje Machara tato dáma a směšno jest, že dáma nechanická tolik zase pro Machara hoří! — Krásný to byl večírek! Žid a řídící muželé získali si zásluhu o jeho zdan. — Ovšem ty verše, v nichž nazývá Machar sám sebe klackem, nerecitovali.

Správce vikariátu pardubského jmenován byl Jeho Exzellenzí p. biskupem vldp. Ferdinand Zajícem, farář v Holicích. Jmenování toto přijato duchovenstvem na vikariátě vesměs s povděkem. Nový vikář těší se pro svoji milou a příjemnou povahu všeobecné sympatii a veškerého kleru. Za příčinou představení se svolává p. vikář sobě kněžstva na čtvrtek dne 18. t. m. na děkanství v Pardubicích, kdež jednati se bude o bžných záležitostech církevních. Bývalý p. vikář Fr. Čermák vadal se svého úřadu pro chorobu a stál.

Konfektování v Pardubicích. V Pardubicích je několik závodů konfektních. Majitelové jsou jako všude jinde šleď, dělnice jsou křesťanky. Měda je malá a v mnohých případech

i miserná. Ale živobytí je kručné a není tuďš divu, že přes všechny náhly a stecky hláse se do takových závodů bouřky dělníci. Leč i s tou nízkou mzdou provádí se to všelijak. Švadleny jsou auceny mnohdy místo peněz brát si různé přádko a to v ceně tak vysoké, že celá mada se sametkavou a vysilující práci sčvrkne se pak na to nejmenší. Ještě však jiné trápy mají švadleny v konfekčních závodech. Třeba jest jim získati si přisné různých těch slečinek, které v závodech těch dominují, práci šičkám buď vydávají anebo přijímají. Něco se jim musí každou chvíli podstrčiti v jakékoli formě. A která švadlena nic nedá, má u nich špatné oko a je vydána v šanc všelijakým šikanování a nadto musí se spokojiti a práci nejmizernější. Konečně přijde šéf a ten dověd tak sekyrovati a třeba i nadávati. Jeden takový milostpán orientálního typu měl tolik drzosti, že přítomným dělnicím bodil v tvář sprostou nadávku: „Katolická luzo!“ Tu výtku musejí švadleny stále slyšeti, že jim šid dává práci a živobytí, což je sice pravda, ale ještě větší pravda jest, že křesťanské dělnice úmornou práci svou nejen přemnohým židům pomáhají k živobytí nejen skvostnému, ale i ku samočnosti a blahobytu. Žádná švadlena posud nezubuhla ze židovské mady, ale mnoho židů zbohatlo z práce mnohých švadlen.

Agrárnícké sdružení v Pardubicích. Agrárníci z okolí Pardubic konali za včerejšího p. pondělí dne 8. t. m. schůzi v městanské besedě v Pardubicích a ustanoveno zříditi sdružení agrárnícké mládeže pro zdejší okolí a technický kurs na posílení posic agrárních na okrese pardubském. Máme tu iž v Pardubicích již sdružení mládeže soc.-demokratické, národ.-socialní a nyní také agrární.

Dotěrná žebrota na ulicích v Pardubicích. V Pardubicích platíme sice na ohudě a máme tu celou řadu strážníků, ale přes to nemůžete vyjít na ulici, abyste nebyli obtěžováni nejděšnější žebrotou. Po domech provádí se žebrota od řemeslných žebrotů skoro bez závary, ale na ulicích by se mělo přece proti různým těm sdravým a mladým povolačům zakročiti s důrazem. Je to opravdu paskvil na všechna policejní a chudinská zařízení, když na hlavní ulici v Pardubicích srovná přede dveřmi kořaliny postaví se vám takový tulák v cestu, takže chť nechťj musíte se vysvoboditi z dosahu dotěrného alkoholika tributem na kořalku. A prosím, to se máš děti v Pardubicích na nynější ulici k nádraží celou hodinu, aniž by kdo takovému nestoudnému počínání učinil konec. Více než hodinu nebylo také lze strážníka spatřiti.

Z Přelouče nad Labem (včelařský kurs). 31. ledna v neděli ráno o 10. hodině v kreslirné měst. chlap. školy v Přelouči p. předseda Václav Jarolím zahájil kurs včelařský, představiv velezasloužilého p. kočujícího učitele z Chrudimě Aloise Thuma. Jméno sl. městské rady přeloučské uvítal všechny účastníky, zvláště p. Thuma, který za 50leté včelařské činnosti už III. kurs včelařský v Přelouči počal říditi, p. Karel Liegr, městský radní. Potom rozvěsil diagrammy domácí včely na tabuli a začal jasně, srozumitelně a místy dosti zábavně vykládati: o ústrojí včely, o chovu včel, o významu a důležitosti včelařství. — Odpoledne v neděli 31. ledna o 2. hod. základy praktického včelařství. Vývoj včely. Stavba včel. V pondělí zase začal přednáseti ráno o 9. hodině p. Fr. Wahnout z Kosmic, správce pozorovacích stanic včelařských: o vlastnostech včely, pro které si člověk včelku samoloval. O přibytí včel v dutém stromě, kládu, košních, slaměných koších, truhlících, domečcích, o úlu Dzierzonově, úlu normálním a jeho zařízení, úlu slovanckém od Zuklína, o úlech amerických stropových, zasouvacích atd. — Odpoledne o 2. hodině o včelaření v úlech amerických. O amerických včelařích, o jejich báječné praxi a využitkování daných okolností; tam jsou včelaři řemeslníky, ne s obliby jako u nás, ale duší i tělem a jen včelaři a ničím jiným a to buď medaři neb rojaři dle toho, co více v té které krajině vynáší. Jaký div, že se starším včelařům nemálo zavděčil, když zmínil se o novém způsobu pěstování kralovinek po způsobu světoznámých praktik v Americe: Pratta a Roota! Dotazy a odpovědi. — Pak vykládal o vařáku na vosk, co je medomet a od koho první medomet byl sestaven. — Ráno v úterý o 10. hodině přednášel o množení včel přirozeným, o rojení a rojích umělých. O 2. hod. zase převzal řízení kursu p. Al. Thuma a přednášel o pracích na včelíně od 1. října dle roku včelařského o zasimování, přikrmování, opatření úlu na zimu, o činnosti včel v zimě, o jarní přehlídce včel a obmyšlném přikrmování, o pěstování trubcův s nejlepší včelstev v dubu. — Ráno o 9. hod. ve středu o nemocech a nepřátelích včel, o 10. hod. o snižkování medu a vosku. O 1. hod. doslov a zakončení kursu. Zkouška 26 účastníků (2 dam, 8 páků, 16 žáků). Posluchačů dospělých z celého okolí bylo 50, žáků 43 a dam 6. Kurs včelařský v Přelouči se dobře vydařil, ale mohl býti velkolepší, když na bylo přálo počasí.

Z volebního boje na Čáslavsku. Před nedávnem přijel do Čáslavě cirkus a po celém okolí rozesílal plakáty plné bombastu, aby

obecenstvo dalo se sláskati. Něco podobného děje se na Čáslavsku nyní. Nastává pro agrárníky taby volební boj, a tu, aby katolíky sláskali do svého tábora, rozesílali na všechny naše pp. starosty tolik letáků agrárních, že budou mnozí naši pp. starostové mít dlouho dosti papíru na zatápění. Ale to ještě nedostačuje, a proto jezdí řečníci a slibují voličům cukr. A konečně vrchol bombastu je, že slibují vyplatit na Čáslavsko všechny své kněze, aby se před voličstvem dušovali, že jsou katolíky kněžími, a lid slepý sváděli do tábora zeleného. Něco podobného se stalo 2. února ve Zbejšově. Přijel dr. Hnídek až z Chrudimě takto profesor dějepisu na gymnasiu a nositel také kněžského kolkru a tam se do těch klerikálů pustil. O straně katolické prý se vyjádřil, že je ta nejhorší, a časopis „Štít“ nešpatnějším plátek (protože jej snad ještě nečetl. Pozn. red.) a dušoval se, že náboženství katolické není ohroženo. Leč nedařilo se mu. Také p. agrární kandidát Blažek v průvodu pp. reformovaných již si okresy své objíždí; jenže na mnohých místech je hrozné zklamání. Tak 7. února byl prý v Potěšicích, v jedné z největších a nejbohatších vesnic okresu; a hle, účastníků z obce měl as 15, mezi nimi 70 proc. evangeliků. Ostatní byli ještě nařinci. Celkem počítajíc k tomu evangeliky z okolí, měl as 50 posluchačů. Mluvil velmi mírně. Po schůzi si obcházel některé nášince, obťže je získati ujištěním, že je dobrým katolíkem a že své přibuzné má v křesťanství. Ano, p. Blažku, věřme vám, že snad vy jste konservativní — ale pamatujte si, že *naš rozhoduje program strany*, ku které se hlásíte a která vás bude doposud v pr. xi se ukázala protikatolickou, volnomyšlenkátskou. Také prý jste se vyjádřil, že byste rád viděl smír. Ano, a to teď v době voleb — vidíte — abyste neměl mnoho práce. Ale, p. kandidáto, zda-li pak někdy čtete „Venkov“, který hájí volnomyšlenkátské, či „Čep“, který lže a který proti straně katolické a jejím poslancům šve způsobem nejprostším, který na venkově svým slohem vychovává nevěře a socialisty. Zda-li pak víte, že ti někteří vaši pp. průvodci jsou ve skutečnosti kamarádi socialistických demokratů, že rozhazují mezi náš lid „Havlíčka“? Zda-li pak víte, že strana, k níž se hlásíte, posílá mezi náš venkov kněze Hnídky a chce poslati i Vacky, aby našemu lidu katolickému zaslepovali oči a švali jej proti straně katolické a jejím věrným kněžím? Zda-li pak víte, že mnozí rolníci, kteří dříve byli dobrými katolíky, tiškem agrárními a agrárními letáky jsou svedeni tak, že se stávají nábožensky rozervanými ba i nevěrci? Vložte si ruku na své srdce, přemýšlejte o tomto a chcete-li mluvit o smíru, pak především obraťte se proti té straně, ke které se hlásíte, a která na venkově katolickém rozesévá koukol největší. Vždyť se poznává ta vaše strana po peti. Kde jaký nevěrečný učitel, žid, evangelik, pokrokat, volnomyšlenkat — každý chce ve vaší straně poroučeti. Proč jen pokrokové učitelé při zemských volbách vám tolik pomáhali? Snad proto, že jste katolíky? Když uvážíte všechny tyto okolnosti, odpustíte jistě naší katolické straně lidové, že nemůžeme voliti vás, byť byste se dušoval, že jste dobrým katolíkem. Vždyť vy jako stoupence strany agrární jste vášn celou stranou — a té my věřiti nesmíme. Proto naším heslem bude: „Budeme a musíme voliti kandidáta ze sebe a stoupence strany své a tím je p. Čeněk Pospíšil, rolník z Miskovic.“

V Oumomíně u Kutné Hory konána zdařilá schůze strany katol. lidu v pondělí 8. t. m. Pan kandidát poslanectví do zemského sněmu Čeněk Pospíšil, rolník z Miskovic, předvedl nám svůj program, jen doprovázen částími projevy soublesu, které dosáhly nejvyššího stupně, když rozhodnými slovy, vektuka z celé duše vycházejícími, zdůrazňoval své stanovisko náboženské. Bylo obecným úsudkem všech přítomných, že byla to šťastná myšlenka kandidovati za naši stranu tohoto pána, z naší krajiny, rolníka vzdělaného a katolíka rozhodného. Proto také po debatě, na níž se účastnili pp. Vepřek z Oumomína, kazatel Mašina z Kutné Hory, Kroupa z Bahna, Vaněk z Nové Lhoty, Lebeda z Korutic, kaplan Pavel z Byčkané a starosta Vodehnal z Oumomína, všichni přítomní jedomyšlně usnesli se podporovati kandidaturu p. Pospíšila. Účastníků bylo na 150 z Oumomína i širého okolí, ačkoliv schůze teprve den před tím byla ohlášena.

Z Mladěčova. Dne 7. února shledali vyznání víry katolické ve farám ohráma Páně mladěčovského za velikého účastenství lidu: Jan Přivratský a Antonie Koutná, oba z Badislavě.

Jak evangelici v Ranné podporují umění. V naší farnosti jest organizace katolické mládeže vankovské. Organizace pořádala před adventem m. r. své první divadelní představení v Mrákotíně a nyní předešlou nedělí v Ranné. Prvnímu kladený překážky ve Mrákotíně, druhému v Ranné a jaké! Ale n'e uplat: škůdcové si uřídili ohromnou ostudu, což ctili sami; neboť na konec začali jako Pilát umývat si ruce a říkati: „Já s tím nemám co dělat, já za to nemohu.“ Napopak organizace naší mládeže má být s velkolepým výsledkem úplně spokojena. Organizace svého jeviště nemá, proto poprvé vypůjčeno od p. Sodomy z Račic. Pořádavá však nyní má jeviště toto vypůjčeno na Zbošnově, řádala organi-

sace o přejetí jeviště sice na Ranné. Správce jeviště, nynější starosta p. Kyncl, ochotně alibil, že je pětčí, ale že nutno hrát na Ranné, poněvadž je upraveno pro sal hostince p. Burše a že polevic vývěška řádá ve prospěch šakovské školní knihovny rannské. — V pondělí 1. února tedy odtáhli členové organizace jeviště se školy, kde je schováno, odnést a postavit. Ale tu dostali od p. Kyncla správu, že jeviště pětčiti nemůže. Jak to? Je p. Kyncl takový zlý člověk? I nikoliv. To máte asi tak, jako když povstalci obklíčili město. To víte, že vědycky očekají, až bude den neb úřední hodiny. Tak i zde ještě byl v posteli ráno a už na něj běhali rannští evangelici (a od dvou let agrárníci): a to by prý bylo, aby klerikálové hráli na Ranné divadlo a to na rannském jevišti. Od rána do poledne na něj doráželi, až povolil. A jaké důvody uváděl? Nejdůležitější důvod byl, že se Ranná soadí s Mrákotínem o voda. Ačkoliv i z Ranné tři účastníci byli při divadle a organizace juncí pro celou farnost má své sídlo v Ranné, chytali se okolností, že většina účastníků je z Mrákotína. Jako by za kašlou moudrost otců mohla nejen naše, ale i jiné obce! Ale byly uváděny ještě jiné věci. Jeden výkvát ještě uvedu. Že prý by se i p. řídící učitel Vittoch, který jeviště prý maloval, v hrobě obrátil. Klerikálové jej prý uštvali k smrti, a teď prý jim půjčiti to jeviště, to tak! Myšlím, že by se již mrtvým mohl dáti pokoj, tudíž i p. říd. učitel Vittochovi i p. faráři Bartošovi. Ale když se pokoj nedá, musí býti dovolena k tomu odpověď: Byly to smutné věci. Chybilo se na obou stranách. Když p. svém přesazení do Čerekvice i p. farář Bartoš přijel s p. vikářem Kopeckým k inventáře do Ranné, šli navštívit téžce nemocného p. říd. uč. Vittocha, a tu tento řekl i p. faráři Bartošovi: „Pán Bůh nám buď oběma milostiv!“ A dle hodnověrných zpráv, jež jsem slyšel z obou stran, trápilo p. řídícího víc něco jiného. O tom nejspolehlivější zprávu by mohl dáti, kdyby chtěl mluvit pravdu, p. učitel Adamec. Vůbec se musím diviti, jak tento pán posud při tom, co již prodělal, může lésti na veřejnost a jmenovitě též tvrditi mezi lidmi, že klerikálové uštvali p. řídícího Vittocha. Leda snad klerikálové držící s p. Adamcem. Kdo jest panovačtější než on? Kdyby tak byl skutečným říd. učitelem, věděli by podřízení učitelé, jak by dělal šéfa. Kdo jest rýpavějším než on? Vždyť ani dámám pokoje nedal. „Neteží“ také z náboženství? Nepopřeje si o jednu nebo několik sklenic piva víc, když byla od pohřbu pékna šóla? Vždyť by byl málem odpíval pohřební píseň p. Cajpovi z Prasetína, ač posud nezemřel. Proto, myslí-li „klerikály“ sebe a comp., nic proti tomu nemám. Sám by mohl dáti nejlepší zprávu o duetech, tercetech a pod., jež se odehrávala mezi p. říd. učitelem Vittochem na jedné a mezi firmou „Adamec a spol.“ na druhé straně, že až, až těžce nemocen, p. říd. učitel Vittoch se vydal na cestu do Chrudimě a tam si stěžoval. Kde se teď najednou vzala tak něžná láska k p. říd. učitelu Vittochovi a strach, aby se nemuel v hrobě obrátit, kdyby jeviště bylo půjčeno organizaci katol. mládeže? Každý se té „něžné“ lásky, tak najednou a tak pozdě se ukazující, směje. Ale prosím vás, „dávod“, který by omluvil „chytrý“ kousek, jež provedli, se musí hledat. Ale my přece neřekneme, že jej k smrti uštvali, poněvadž víme, že příčinou jeho smrti bylo nastydnutí na boné — Tedy jeviště nepřijčeno Ale jak to je s ním? Pořízeno hlavní zásluhou a prací katolíků. Na pořízení jeho bylo divadlo vícekrát hráno. Ku př. kromě jiných hráli „jedni s nejčernějších“, nynější redaktor „Vankovana“ p. Adámek, p. Novák a i p. Tlustý z Vojtěchova, též manželka nynějšího starosty p. Marie Kynclová, on sám a j. *A teď hrátka lidí, kteří si o jeho pořízení žádných zásluh nesjednali*, leda že snad nějaký dvouděsták dali, *chce jím vládnout*. Tady mají katolíci nový důkaz snášlivosti a spravedlnosti nepřátel. To bylo směchu, ale jakého směchu! Jako když nezbeda ve škole nějaký špatný kousek provede a ještě se tomu směje! Co mu tekne učitel? „Ty se tomu ještě směješ? Spíše bys měl nad tím plakat.“ Nadto zapomněli, že se směje nejlépe ten, kdo se směje naposled. Přáli jsme jim jejich směch. Na Ryeburku jeviště půjčeno se vši ochotou, za níž zde veřejně vzdáváme úcty dík; divadlo nacvičeno, hudba obstarána. Návštěva byla ohromná. Ochotníci z naší organizace mládeže, se sdružení katol. zemědělců a všeobdobového sdružení křesťan. dělnictva hráli s chutí a krásně. Veliký potlesk byl jim odměnou a povzbuzením k další práci. Po divadle byla taneční zábava. I při té bylo t. b. opatrnosti. Bylo se co bát, aby se strany nepřátelské nebyl vyvolán nějaký rušivý výstup, který by pak byl připočítán katolické organizaci za vinu. Vždyť kolem půlnoci bylo řečeno mrákotinským, že se někteří chystají je zbít. Tomu všemu se předešlo pokynem, daným hudebníkům, aby ve dvě hodiny přestali hrát. Tak skončil útok na katol. organizaci mládeže protato s čestným úspěchem, pro nepřátely s ohromnou ostudou. Nepřátelé nám vyčítají, že jsme proti umění; jestliže však chceme se v umění oviditi, tu se všim fanatismem házejí nám klacky pod nohy, aby nás mohli tupit dál jako „spátečníky“. Taková „evangelická“ sloba jest nejodpornější, ukázkou brabosrnného klerikalismu.

Na stavbu katolického domu v Libštátě darovali: (Pokračování). Vdpp. Ferd. Bleda, děkan v Solci 2 K, Egib Stary, blak. osatř a děkan v Rovni 2 K, Jan Tichý, děkan ve Valšb 5 K, Jos. Sedláček, farář v Dol. Kalsé 5 K, nejménovaný pan farář 2 K, ctih. Školek Seestry D. N. D. v N. Pace (sirotčinec) 2 K. Frt. Jemšek, farář v Chotusicích 5 K. B. Schönberg farář v Hor. Studenci 3 K, Katol. sociální jednota v H. Jeleni 1 K, Jan Groh, farář v Lužanech 15 K, J. Šorm, admin. v Jaroměři 1 K, J. Pátek, farář ve Vrbici 1 K, farář úřad ve Vrbici 1 K, Frt. Kerner, kanovník v Hradci Král. 2 K, Vinc. Rameš, farář v Radimi 3 K. sl. „Abassia“ 5 K, Sv. Josefská jednota v Černoušce 3 K, Mart. Klouda, kaplan v Ronové n. D. 5 K, křesť. sociální spolek v Hefm. Městci 4 90 K, J. Okroubický, farář v Roboustech 2 K, Útulek sv. Josefa v Červ. Kostecl 1 K, Jos. Elitzer, farář v Banné 2 K, Jan Soukup, kanovník v Hradci Král. 3 K, Alois Soukup, farář v Lochovcích 1 K, Jan Schwaller, kaplan ve Zlebích 2 K, katol. vzdělávací jednota v N. Pace 20 K, p. Jan Panýrek ml. Libšice n. Vl. 5 40 K, dr. Gustav Domabyl, profesor v Hradci Král. 4 K, Frant. Řib, farář ve Studenci 5 04 K, S. Karásek, farář v Býšti 1 K, sl. Katol. jednota v Chradimí 5 K, Ant. Láš, farář v Lomnici n. Pop. 20 K, V. Kudraovský, kaplan v Lomnici n. Pop. 10 K, J. Jezbera, kaplan v Lomnici n. Pop. 10 K, sl. Katol. jednota v Lomnici n. Pop. 10 K, sl. Katol. jednota v Nové Pace 15 K, Vinc. Mrátek, farář v Nové Vsi n. Pop. 4 K (třetí dar), pl. Neuváděna Marie z Košálůva 3 K, nejménovaný z Libštátu 62 K, sl. Jírová Frant. z Libštátu 5 K, p. Hadinec Al. z Libštátu 10 K, pl. t. členové rodiny Pospíšilovy z Libštátu 50 K, sl. Marie Jírová z Libštátu 2 K, sl. Janoušková Anna z Libštátu 1 K, p. František a Marie Pospíšilovi z Libštátu 10 K, pl. t. členové rodiny Reifovy z Libštátu 15 K. Zdat Báh!

končí nepřítel papežství: s papírovou tlačenou na hlavě. Revoluze Macharova proti neomylnosti Říma končí jako operetta. — Před lety začal p. Machar pítvat mrtvoly starého věku a objevil prý v jeho útrobcích jed. Nazval ho jedem z Judey. Nebylo to nic nového, ale v prostých, dobromyslných lidích českých vzbudilo to hrůzu, v jiných posvátý úžas nad genialitou básnickovou. Oj těch dob haustřuje p. Machar se svým objevem, a aby nebylo na něj zapomenuto, hlásá svůj objev každého týdne znovu, pravidelně v neděli. . . . Jednoho dne odešel do Říma. Zavázal si jedno oko, do druhého vtiskl skřítko fixní ideje, a prohlížel si zbytky starého pohanského a papežského Říma, a protože se takhle nikdo ještě na Řím nedíval, našel p. Machar v celé světové literatuře ani jedinou knihu, která by mu dovedla říci, co je to „Řím“, a napsal si ji sám. „Je to kniha jeho lásky, nenávisti a vítězného pocitu. . . . Ale když tak vidím p. Machara rozbíjet kosti papežů na praech a sypat je v oči čtenářů, když jej vidím plácet se před každým římským praetorianem — jak už mu to tréfné řekl dr. Chalupný — a snižujícího anebo zamlčujícího světlé stránky křesťanské kultury středověké, protiví se mi ta jeho láska k antice, protože jej činí zaslepeným, nespravedlivým a mativým. — O Řím svedeno bylo kritikou několik tuhých bojů. Hlásili se k slovu znovu vátař odd roci, přesvědčovali a dokazovali, a p. Machar, odpovídal-li vůbec, odpovídal suverenním tónem anebo zase jen kramlíkem. Jest neomylný a zbytkový. Autokritika ho opustila už dříve, na kritiku cíží nedá. Nemalou vinu na tom mají přátelé jeho a žurnalistika jemu nakloněná. . . . Pan Machar je zbytkové dítě pokrokové stravy. . . . Nejlepšími a neoddanějšími přáteli a obhájci Macharovými byli realisté. Stal se jejich miláčkem a zbytkem ho. Přišla doba, že se stal nedotknutelným. Rozvátní lidé byli disgustováni, ale vedoucí hlavy měly vždy koše omluv a výmluv. Ať si dělal, co dělal, ať psal, co psal — vždy to byl p. Machar, s kterým se musilo mluvit tiše, mírně, šetrně. Veličenstvo! Poslal v kritických dobách z Vídně zbrklé, pathetické dopisy, jež trkaly neinformovanost a přiváděly zmatek v řadě venkovských straníků. Vedení nezasehlo, protože to byl pan Machar, pomazaný básník, jemuž bylo dovoleno vše. V orgáně strany přepadal protivníky tak bezohledně, brutálně, že to bylo ku škodě strany. Ale nebylo zakřiknutí, protože p. Macharovi bylo dovoleno vše, i vlastní straně v Čase vynadat, jí se stíci a znovu do Času psát. . . . A bída tomu, kdo by se byl ozval. Byl pronásledován zřivým vitpem, stával se terčem konavosti a jízlivosti p. Macharových nešetřících ani osobních vlastností protivníkůvých, jichž každý gentleman šetrně pomlčí. Ozval-li se protest proti tomuto způsobu boje a byl-li vzat protivník v ochranu, byl obhájce sesměšen nebo bagatelisován. Bylo to v době polemik Macharových s drem. Chalupným. Prof. Velemlínský napsal v tábořské „Jiskře“ mírné mínění, které převládalo u všech pokrokových lidí a opravdových přátel Macharových, že tón jeho odpovědi je nízký a přednáška našeho básníka, který je chloubou naší, nedůstojná. Dra. Chalupného ujali se i jiní. Jaká byla odpověď Macharova? „Pánové, rozslápl jsem švába. Vy jste myslili, že to je brozinka. A on byl přece šváb! Má ščeta!“ — To je popietví, které mělo být nejbližšími přáteli Macharovými v zájmu jeho saktikantu! Než p. Machar kráčí na těchto cestách dále, samolibě a spokojeně. Je nejvyšší čas, aby nejbližší přátelé p. Macharovi zasáhli a vyvedli jej, je-li to ještě možno, z chorobného neomylnictví, sebezbožňování a rabulistiky, jimiž odpuzuje svoje nejvěrnější a neoddanější přátele, kteří s ním šli od oné chvíle, kdy se objevil na fóru české literatury, a kteří neradi ztrácejí svého Machara. Je nebezpečí, že polemik Machar zabije Machara básníka a že Machar, ten silný sverátný, k sobě strhující Machar, jenž do svých veršů vleval svoji krev, skončí jako malý, vychlív, uslobený pamfletář. — Jak patrně, otvírali nyní evangelioi čsta dokořán, provádějí z hněvu nad nemilým překvapením přímo komický čardáš. Ovšem Macharova vypočítavost jde trochu jiným směrem než Masarykova. A oba se přitom mají dobře. Masaryk k zesílení svoji politické čety evangeliků velice potřeboval (svlášše na Valašku) a proto, ačkoli se prohlásil proti církvím všechněm, sákl dále výhradně do katolické a přimbuje oči nad velikými boláky úskočné a útočné společnosti evangelické. Za to však Machar, aby nezavěděl, nemohl celá dlouhá léta žítí svoji popularitu stálým, nudným snižováním nástupců sv. Petra. Stále přehánval čtenářům čerstvý kaviár. A tak se o něm bloune mluví dál. Ovšem že Israelity popraví až napoleón: až smud čtenářstvo i kritiku velkých myslitelů. — Jestliže totiž žid v podkufování jeho jména poněkud zemdlí.

Konec v Uhřech sedláčů, ale jak! Ovšem takto si představit žida za plátnem. On dovede a pole být živ pohodlnější. Takou práci odbudou křesťané, žid shrábne výdělek. Na uherském sněmu dokumentováno, že v letech 1880—1900 přešlo do rukou židovských, ze statků obáštějících víc než 100 jiter, celý 1 milion 1700 jiter. Dosud mají židé uherští v rakou 6,400.000 jiter půdy. A tak přicházejí o svoji půdu setoliko maloroínáci, ale i

magatí. Maloroínáci k tomu všemu platili z 1 jitra až 10 K pozemkové daně, kdežto velkostatkáři 2, 3 až 4 K za 1 jitra. Takto se to ovšem židům sedláčů znamenitě. Až bude u nás hospodářství vynáseti tolik jako v Uhřech, hned zde bude plno židovských „rolníků.“

Chlouba velkých myslitelů Haeckel má stále parašůl dny pro svoje vědecké předvody. Sypon se na něho také stále nové a nové důkazy jeho šarlatánství, a to už teď nejen filosofického, ale i čistě odborného. Německý přírodopisec dr. Brass vytkl loni Haecklovi, že jeho embryologie jest z části padělána a Haeckel jeho výtky nazval drzou lži. Odmítnutý dr. Brass dal si tedy práci a počal sbírat důkazy k falsu a šarlatánství vědeckému u Haeckla. V Lipsku ve zvláštním spise (das Affenproblem) rozcupává teď vědecké podklady Haecklova zákona, podle něhož každý zárodek proděává všechny fáse vývojové celého rodu. Už v letech 70tých sice to bylo H. vytýkáno, ale tehdy svou autoritou H. všecko umlčel. Embrya opice a člověka, jak je H. podává, jsou z části falšována, z části vůbec vymyšlena, upravena tak, aby se to právě pro biogenetický zákon hodilo. (Naši učenci z „Havlíčka“ o tom ovšem nevědí — pro ně budou „Záhady“ dosud dosti dobré — a pro jejich čtenáře teprv; spíay nákladem „Samostatnosti“ nebo „Děl. tiskárny“ vydané tádají velikou víru! — někdy sice až hloupona — ale najdou ji.)

Proti kartelům navrhl slovinský posl. dr. Krek v národohospodářském výboru sněmovní radikální prostředek. Škody kartelů jeví se trojím směrem: ve smyslu hospodářském, politickém a mravním, tyto dva poslední jsou následkem prvního. Proto stačí obrátiti se jen proti hospodářským škodám kartelů. A ty jsou: zdražování lidového zboží, vyúsťívání dobré konjunktury a krytí se před sesláblou vědy na účet konsumentů; prodávání v cizině lacino, doma draho, vylučování a bojkotování odběratelů, zvlášť drobných, tedy tyranisování a násilí nad konsumentem, ale také nad dělníkem. Zostření dosavadního zákona společnického jest slabou zbraní proti kartelům, dle dr. Kreka může stát vydatněji vystoupiti proti kartelům zřízením národohospodářského úřadu a cenového soudu. Hospodářský úřad měl by na starosti bděti nad celým chodem hospodářského života a v mezech stávajících zákonů vůde zasahovati, nápravu přinášeti. Cenový soud rozhoduje v žalobách na vysokou cenu toho či onoho zboží, když žaloba přišla a podána byla většinou členů poslanecké nebo panáské sněmovny. Soud rozhoduje pouze otázku, je-li tržní cena přiměřenou či není. Vyslovil-li soud, že cena jest nepřiměřená, má soud určití cenu minimální, nad níž zboží nesmí vystoupiti. Žalování pak do osmi dnů pod pokutou 20.000 K musejí ceny snížit. Kdo byl v pěti letech dvakrát odsouzen ku snížení ceny, může býti vyvlastněn; vyvlastnění vyřkne též soud cenový. — Návrh tento uzavřením říšské rady sice padl, ale snad už nezmizí jinak z obzoru říšské rady.

Pozor na práci „Osvětových svazů“! Nevěra dovedou obratní agenti šifřiti nejrozdílnějším způsobem, pod různými vábívními tituly. Soc. demokracie volala, jak chce pomoci dělnictvu — a vyplňovala svoje listy hlavně útoky proti lidem výřicím. Nejen to; když se v tisku rudém četly i surové přezdívký na Spasitele. Přišla „Volná myšlenka“, která pod záminkou „pravdy a humanity“ šířila protikřesťanské lži, křiklavé lži, opsané z knih troničale ohlupujících. Teď zas volní myslitelé vystupují pod vábívným titulem „Osvětový svaz moravský“. Dne 6 ledna mluvil v Uher. Brodě prof. Seidl, člen „Československé jednoty“ (!), proti „klerikalismu“ a pravil mimo jiné: „Budme sobě upřímní a řekneme si to otevřeně: naše práce mezi lidem musí se proměnit v boj, v boj neústupný. Boj náš s klerikalismem je bojem dvou světových názorů křesťanského a protikřesťanského a není pochyby, že vítězství dohne naše strana. Zde není žádné střední cesty. „Media via aurea“ (střední cesta zlatá) platí pro slabochy, ale pro stoupence naší strany pouze heslo: „Boj na vyhlazení světa věřícího, boj proti klerikalismu, ať jakkoli se jmenuje. Zvítězit nebo padnout, platí pro nás, třetího nestává.“ — Tohle jest snad hodné sřetelné.

Jaké následky má uzavření říšské rady? Následky jsou dalekosáhlé: přestává imunita poslanců, což pro politický život v pohutých dobách znamená vážné omezení svobody projevu; dičky se ovšem vyspělacejí; funkce předsedy, místopředsedy a zapisovatelů přestávají a musí býti při novém sejití se říšské rady provedena nová volba; veškeré výbory musí býti nově voleny, všechny podané návrhy, interpelace a předlohy padají a musí býti znovu podány a tiskány. Konečně strádá se tribuna pro hájení práv takového výsnamu jako je parlament.

Německá štvárnice na státní útraty. V rozpočtovém výboru posl. sněmovny učinil posl. Kerošec dotaz k bar. Bismarckovi, adali jest mu známo, že německý ministr krajan dr. Schreiner za své agitací cesty, jako byla na př. do Styrského Hradce a Olomouce, dává si vypláceti dičky ze státní pokladny a že také ze státních prostředků podporuje výbojně prašácké spolky.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY
všech evropských jazyků s donádkou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
výhodočeské knihkupectví
B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Různé zprávy.
Evangelická tarantella. Doba skoušky nalezla je — malicherné. Evangelici jsou nyní náramně překvapeni Macharovým úderem, ač každý vážně přemýšlející křesťan mohl lehce předvídati, že bič, mřekající křesťanství vytrvale, nemůže se minouti káze evangelické. A teď teprve rozvažují pastori jazyky a hovoří proti Macharově povaze, ač ji znali dobře dávno. Ovšem dřív sekal Machar — hlava nehlava — do katolíků, lhal přítom křiklavě. Leč — lidemilní evangelioi mauli si radostné ruce. Tenkrát ve svoji jízlivosti Macharovy slostné a mativé výstřelky pokládali za velikou ctaost. A nyní? Přímó chrilí proti Macharovi to, co zcela klidně, bez hysterických gest pověděl tisk katolický. Slyšme, co plčí „Hlas z Sions“ dne 28. m. m. „Pan Machar je válnivec a váleč je nepřítelkyní rozvahy a rozumu. Proto nebudou mít jeho exhortace (vejšplechce) a la beseda o protestantismu nikdy věcné ceny a budou vždy jeho spiasovatel-skému profilu na útmu. „Reformace počala jako revoluce a skončila jako operetta.“ Vypadá to vitpné a je to nestydatá blasfemie (rouhání) jednoho z nejvelikolepějších a pro človecťenstvo nejvýznamnějších sjevů lidských dějin. . . . Jeem přesvědčen, že naši čestí protestanti alyželi tato slova našeho předního básníka s úlasem, který se mění v odpor a nejtrpčí rozhořčení. . . . Pan Machar se poučit nedá, spíš papeže přesvědčí. Pokládá už od několika let za svou výsadu psát nejvýstřednější, umělá, bravurní a jen svým temperamntem podlehlostá axiomatica tónem těch papežů, jichž studiem se tak boučevnatě zabývá. Jest to ironická, tichá msta Říma: nakasil p. Machara svou despotickou neomylností. Už jsme si mohli svykaout na jeho suverenní tón, jímž posílá z Vídně svoje boborovné myšlenky do vlasti: to je moje J. S. Macharovo dogma, a vy tam v Čechách věřte, seďtežte rozumu, skůčenosti, historie, jen věřte. Tak

Odporúčame našim priateľom neďavno
zrišený závod čilého a obrataého sochaře p. Bo-
humija Beka v Kutné Hore. Majitel jest vzděla-
ným odborníkem.

(Z a s l á n o).

Valná hromada

Politického družstva tisk. pod ochr. sv. Jana N.
v Hradci Králové

dne 16. února o 2. hod. odp. v Adalbertinu
dle obvyklého pořadu bude pořádána.

V Hradci Králové, 5. února 1909.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. Fr. Eoyl,
jednatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. února 1909. 1 hl
pšenice K 16:00—18:40, žito K 15:00—15:50, ječme-
ne K 11:40—13:20, prosa K 13:00—14:00, vike K 14:00
až 15:00, hrachy K 24:00—26:00, oves K 7:50—8:50,
česky K 22:00—24:00, jablek K 22:00—24:00, krup K
22:00—24:00, bramborů starých K 4:40—4:60, nových
K 00:00—00:00, jetel. semene červeného K 97:00—100:00
1 hl. jetelového semínka bílého K 000:00—000:00
máku K 28:00—30:00, lně. semene K 00:00—00:00, 100
kg žitných struh K 14:40—00:00, 100 kg pšeničných
struh K 14:00—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:00
až 2:40, 1 kg másla převařeného K 0:00—00:00,
1 kg másla vepřového K 1:22—0:00, 1 kg tvarohu,
0:22—0:32, 1 vejce K 0:8—0:14, 1 kopa selí K 00:00
až 00:00, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty
K 2:40—3:00, 1 kg cibule K 12:00—0:00, 1 kopa drobná
seleniny K 11:20—0:00, 1 kopa mrkve K 2:40—0:00, 1 hl
jablek K 8:00—12:00, 1 baňka švestek K 0:00—0:00
1 hl třesák K 0:00—00:00, 1 hl hrášek 0:0—00:00. Na týd.
trh v Hradci Králové dne 6. února 1909 odbyvaný
přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 24 hektol., žito
64, ječmene 48, oves 61, prosa 8, vike 0, hra-
chy 2, česky 1, krup 0, jablek 0, jetel. semínka
20, lněného semene 12, máku 0. — 2) Zeleniny:
petržele 00 kop, celeru 00 kop, kapusty 17 kop, cibule
14 kop, drob. seleniny 29 kop, mrkve 21 kop,
brambor 72 hl, selí 00 kop. — 3) Ovoce: jablek
21 hl, hrášek 0 hl, švestek 00 bedek. — 4) Drob.
dobytka: vepř. 1 kus, podvinčat 205 kusů, kůňat
0 kusy.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

**Velocipedy, automobily,
:: zbraně ::**

od předních světových firem
dodává nejlevnější sport. závod

V. Chomrák, Pardubice,

dělna na
opravy,
auto-
garaže.
Velký
sklad sou-
částí.
Opravy
hned!

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam.
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. páni obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

O. k. mistodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahraníční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

SNÍH NENÍ

tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vuvárky

SAPONIT

světí fialkovou od firmy
JOSEF JELÍNEK, HYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o ceny.

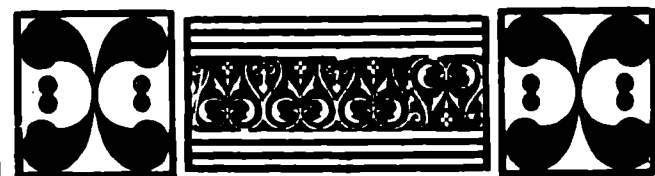
Prodá se levně

Schwarzův

Výklad zákona obecního.

Vydáno r. 1898.

Nabídka přijímá a dále dodá administrace
„Obnovy.“

Žádný

svatební dárek

jiný není tak vděčný a trvalý ceny jako krásný
umělecký obraz Madonny, Kři-
sta neb krajiny atd. v nejsolidnější
úpravě, jako dodává nejlevnější

první východočeský umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové.

Závod pozlaccovský. Výroba rámců.

Obchod papírnický.

■ Dlouholeté renomé zárukou
reelní obsluhy. ■

Jednatelství pro Hradec Králové

žadá český

velmi oblíbený podnik.

Nabídka pod zn. „Vedlejší příjem 987“
do ins. konc. J. Grégra Praha, Jindř. ul. 19.

MASOPUST 1909.

Novinky veškerých pří-
prav a ozdob na dámské
toilety.

Vějíře, pánské i dámské
rukavice a prádlo,
kravaty atd.

Fejgl & Byčičtš,
Hradec Králové.

Divadelní ulice (proti kostelu P. Marie).

Kněžské kolárky a
náprsenky.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před sochy svatých a p.
vyrábí jediné a nejlevnější bezpečné balené
zasílá

Louis Khourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 sl. 3, 4-5 sl.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do patevní

24krát24 cm po 11 h 10 kg tmele sklenářského
24krát26 cm po 12 h za 2 K.
24krát30 cm po 14 h Sklenář. zaručeně vyzk.
26krát26 cm po 13 h diamanty kus za 5 K.
26krát30 cm po 15 h Dodáním
30krát30 cm po 17 h kamkoliv drahou.
30krát32 cm po 19 h

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 6, vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franc.

Kulturní hlídka.

Vysoce kulturní země.

Italii nepřekáží ani v nejmenším tak sv. klerikalismus v činech vysoce kulturních a humanitních. Země, která má vládu sednáctkou a v její hlavní městě jest hlava městské samosprávy semita, ukazující stejně svoji nezávislost ke katolické církvi, zatím neupí pod jhem „klerikalismu.“ Zato však jest tlaštěna velikými dluhy, jež nasekali sednáctí ministři, chatrnou péčí o nejpotřebnější vzdělání širokých vrstev lidových. A málokde hmotná bída tak těžce na široké vrstvy dolehá jako v tomto státě, který přirodně přece jest tolik početnější!

Při nedávném sjezdu „Volné myšlenky“ nadali polovzdělanci, čerpající svoji moudrost hlavně ze spisů podvodníka Haacka, vystupovali tak sebevědomě, jako by byli chtěli místo, stejně již hodné svrácené, ještě jednou na ruby převrátiti. Ozval se i hlas proti samému králi italskému — jako odměna za poh stinativ! Hovořili tam tak „vysoce vyspělí“ lidé se vši „vědeckou“ pyšnou, že v nešťastném okamžiku nazval sám Pelant jednoho z nich — klinkem. A v řečech cukrleta o humanitě jen se s řečnického podla do posluchačstva sypala. A účastníci nadšeně tleskali šarlatánům, rozdávajícím lidumilnost tak hodně lacino.

Kdo četl chlumné články o velikém úspěchu Hmáckého sjezdu „Volné myšlenky“, byl v pokušení se domnívati, že na základě „ryzího lidství“ bylo prakticky zreformováno aspoň devadesát procent italských „protiklerikálů.“ Přišla doba zkoušky — katastrofa messinská — vhodná příležitost pro uplatnění sednáctské humanity. A aj, chvíle zvoucí k humanitním činům našla slavnostní řečníky a jejich posluchače nepřipravené! Zednáři, kteří nemohli snadno zatlačovati svoji neochotu a neschopnost, hleděli odvrátiti pozornost od své bezradnosti a od svého sobectví aspoň hanobením skutečných lidumilů — katolíků. Tak se páchala jedna z nejhorších špatností na světě. Do celého světa zaslány prohrané zprávy dle manýry socialistických slobových cvičení, v nichž namlouváno, jak chtějí kněží lacino odbyti svoji povinnost modlitbou a pod.

Leč pravda rasila si cestu; i mezi zmámené davy pronikaly pravdivé zprávy, jak kněžstvo italské stojí se svojí obětavou pomocí na předním místě.

A teď pravda se valí plným tokem. Vojsko ruské, před několika lety tolik hanobené řidovkosednáctským tiskem, najednou v samé Italii pro svoje záchranné práce jest vzelebo na výsost, zato však „uvědomělejší“ vojsko italské jest buď káráno pro svoji malou schopnost — anebo se o něm s lásky k pověsti státa mlčí.

Admirál Mirabello hleděl zakrýti svoje rozpaky nestoudnou pomluvou kněžstva — i obětavého messinského arcibiskupa. Když horlivé kněžstvo dávalo při záchranných pracích svůj život v šanc, když lidé pod troskami úpící volali po vysvobození, pan admirál dával páliť z děl požadované salvy, kdykoli král vyšel ven anebo se procházel.

Fanatické listy socialistické ve své slobě šlapaly si na rozum. „Avanti“ hned „věděli“ o tom, že kněžstvo se vzdálo, aby nemusilo pomáhati; a zatím jeho bratr „Ragione“ se poděkoval, že „duchovní jako černí havrani kroužili nad sesutými městy.“ Každý z obou listů tedy chtěl špinit; oba však šli zcela opačným způsobem.

Sicilská organizace slavně prohlásila proti bezesetnému tvrzení Mirabellovi, že četní kněží a sestry přes všechny obtíže pospíchli do Messiny. „Giornale d'Italia“ odsoudil velice ostře „záchranné dílo“, jaké podnikla vláda. Zato však napsal, jak farář ve vsi Mazzacupa u Regia, ač byl raněn a polonahý, řídil práce záchranné, protože všechno od „řádu“ pohodlně přchlo (snad proto, aby mohli ti pánové v sále nádherně vyzdobeném řečníci o humanitě). Teprve statečný příklad farářův povzbudil k lidumilné práci lidi jiné. C) jeptišky konaly divy obětavosti, „neklerikální“ dámy „červeného kříže“ vykonaly v nádherných šatech v místě neštěstí salonní přehlídku; snad tam šly proto, aby zkontrolovaly, zda ti „černí“ něco dělají anebo proto, aby ukojily zvědavost a vykonaly pohodlné studium praktické humanity.

Volnomyšlenkářská „přirozená, rozumová humanita“, která prý nepotřebuje k svému osvětlení a posvěcení základnu náboženskou, skrachovala v Italii v době nejvážnější zkoušky velice. Teď by se měli slavnostní řečníci, kteří tolikrát o humanitě mluvili, ale prakticky ji nekonali, poslati za trest do nemocnice, aby vystřídali aspoň na půl roku (apenas miloedné bratry a sestry. Při vymýšlených „kanadálech klášterních“ byli ti lidé hned jako na koni a starali se horlivě o — potrestání a zbítí společníků. K tomu se dají najmouti tací humanitáři ihned.

Vyšší vzdělání.

Uvěřejte! jsme volný projev našeho p. dopisovatele o vyšším vzdělání učitelstva beze váh opravy, jelikož jest věrným zrcadlem názorů širokých davů, které o vyšším vzdělání učitelstva také vážně přemýšlejí. Tisíce občanů soudí o universitním vzdělání učitelstva zrovna tak, jako náš p. dopisovatel; sta zasloužilých učitelů potvrdí hlavní myšlenky článku toho. I mnoho lidí těch, kteří na venek příkryují pokrokátům, potají šeptají jinak. Bojí se veřejného pranyře a proto před veřejností jednají proti svým náhledům, zkrátka neupřímně.

Nyní připojíme k článku poznámky vlastní. Vyšší vzdělání! Velmi krásné slovo. Kdo by si vyššího vzdělání nepřál? Čím člověk vzdělanější, tím více může národu prospěti, jestliže si vyšší kulturu neosvojil jen z přičin sobeckých. A proč by uvědomělý katolik nepřál co nejvyššího vzdělání stavu tak důležitému, jakým jest stav učitelský? Zde však jde hlavně o provedení myšlenky pokroku; nepromyšlené, netaktické provádění nejlepšího plánu může končiti velikou škodou. Předně nutno dobře si uvědomiti, že škola, národ — nejsou pro učitele, ale učitel (jak) vychovatel) jest zde pro školu, pro národ. Zrovna tak věřící nejsou pro kněze, ale kněz pro věřící; záložny nejsou pro znamenité zaopatřování úřednictva, zato však úředníci jsou v nich umístěni k vůli tomu, aby svými službami vědomostmi prospívali širokým vrstvám lidovým.

To jest potřebí mít na mysli v nynějším čase, tolik demokratickém, v čase, kdy se tolik volá, že úředníci mají býti ochotnými a obětavými služby lidu, kdy od p slance se často žádá nejrdnější práce více než od pěti učitelův. A jestliže tedy otázka universitního vzdělání jest v úzké souvislosti se zájmy poplatnictva, má toto poplatnictvo nezadatelné právo ptáti se, co dobrého by plynulo výhradně pro veřejnost, pro školní mládež z vyššího vzdělání paedagogů.

Kdo si chce osvojit vyšší vzdělání na vlastní útraty, tomu nesmí nikdo překážeti. Jedná-li se však o obrovské zvýšení nákladu na moderní pokus učitelstva, musí každý avážlivý člověk přemýšlet, co z toho bude mít národ sám a zdaž by neprospělo obecnému vzdělání víc, kdyby nové vysoké placení plynulo na jiné, velice potřebné kulturní potřeby. Stav učitelův, třebaže náležel k stavům nejctihodnějším, není stavem tolik privilegiovaným, aby se vši ponížeností každý bez blesu upolchl všech jeho rozkazů pod trestem exkomunikace ze společnosti lidí osvícených. Posavdní poroučení štábu organizovaných dělá skutečné dojem jako by se mělo pomoci s nadlidskou námahou výhradně stavu a to stavu privilegovanému, který sice hodně zotrva vyměňuje povinnosti jiným, ale sám chce jednati zcela nezávisle, bez zodpovědnosti.

Potřebuje ku zdanu školy samé nyní učitel malehavé nejvyššího theoretického vzdělání? Učiti malé děti jest ovšem daleko obtížnější než vyučovati na středních ústavech. Ale jest k vůli potřebné rutíně paedagogické nutno osvojit si základy vyšší matematiky, astronomie a věcí podobných, z nichž dítě v obecné škole pro svůj věk a krátký čas nedozví se téměř nic? Potřebnou vychovatelskou obratnost pak poskytne horlivému paedagogovi aspoň průměrné vzdělanému nejlépe škola života, denní školní zkušenost. Pozorný, svědomitý učitel každý den odchází ze školy s novými zkušenostmi, jimi se stále více vzdělává, ať již sebe dle slouží. Zvláštní věc! Učitelé měšťanských škol štěžovali si na přetěžování žactva i učitelstva učivem. Prošli stesk korporativně, veřejně. Leč heslo o universitním vzdělání učitelstva chová v sobě sliby, že se děti naučí ještě více. Není tu rozpor? Známe učitele, který vychodil — celé dvě třídy středního ústavu, ale svoje vzdělání, svoji rutinu tak znamenitě vlastní pilí a svědomitostí vyvrcholil, že neznám paedagoga lepšího. Děti zdokonalil v charakternosti tak, že mu do očí žádná nezalhalo. Když v 5. třídě některému neposorovi nalezl v díloze pravopisnou chybu, chytil se za hlavu. Hoch se červenal před ostatními jako veliký hříšník. Učil školkařství, včelařství, připravoval pro život jako málokdo. Věci pro mladou duši neztravitelných nepřednášel a přece jeho žáci věděli daleko více než hoši vyučovaní od majitelů daleko vyšší úřední kvalifikace. A teď? Kolik hochů z měšťanských škol, vzdělávaných od pokrokových paedagogů, naučí se kale aspoň českému pravopisu? O školách obecných ani nemluvíme. Někdy jest to hotový skandal, s jakou kulturní výpravou přicházejí hoši na gymnasium, aby tam trestali profesory, kteří mají základní pravidla pravopisu žákům oběrně vykládati a kteří musí hochy ty i v náobilice vyučovati.

Ta se ocitáme u otázky, mají-li skutečné dobroty vůli co nejvíce povznésti školní mládež učitelé ti, kteří tolik po universitním vzdělání horují. Nejprve, pánové, prakticky dohadejte ve škole, že se staráte upřímně o vzdělání žactva ať na

učitelé starší, na něž pohlédíte s pohrdlivým úsměvem, a pak teprve s poukazem na svoje záměrné zásluhy žádejte, aby vaše horlivost byla dále podporována. Jak však u těch osvícenců toha po vyšším vzdělání vyhlídá, patrně z toho, že málokdo z nich kale si osvojit vzdělání nižší. Leda co by odbyl zkoušky, aby zachránil — nikoli vzdělání — ale svoji vlastní existenci! Jest věru úžasné, jak veliký počet mladých lidí při většitnosti skušebních komisi při skouškách učitelských propadá. Co bude chtít takový mladík studovati vážně a důkladně později, když již v mladém věku jeví velikou netečnost k předmětům, jež jsou mu nejbližší, k jichž studiu jest vážná povinnost a docela existenci sv. j!

A dokazuje to hromadné propadávání filosofů v Praze, že kandidát akademického učitelství bude na universitě pilnější? Nynější studentstvo přece nemá času na takové „malichernosti.“ Tu se musí předstí, co píše protiklerikálního podvodný spisovatel Haackel; vřdyt sám „Český Učitel“ k tomu pobádá. Tam zas jest potřebí „uvědoměle“ se účastniti slavnosti Husovy, Macharovy, protestních schůzí proti „klerikalismu školy“, schůze „Volné myšlenky.“ Hned zas jest nutno pořádati politické projevy. Funkce ve studentských spolech vyžadují veliké práce. Moderní proudy jest mladík vzděláván tak, že se k důkladné a soustavné práci vědecké vůbec nedostane. Nejráději čte to, čím se ukojí jeho protiklerická jízlivost a co protiklerického do ruky mu přijde. A tak má v hlavě nešťavenou, rozkouskovanou strakatinu, v ní se sám nevyzná a kterou nikoli k vůli vědě, ale k vůli dráždění dotěrné jiným lidem předkládá. Kolik z těchto papoušků opravdu samostatně myslí, kolik z nich se vykáže o nalezení nových exaktních vědeckých pravd?

Tak se to má s pokrokem ve škole obecné i na universitě ve skutečnosti. A na takových základech chcete, pánové, postupovati výše? Zde nejde tak o jednotlivce, kteří vyplavě z bludného víru, stanou se přece dobrodinci národa. Zde jde o celkovou situaci. Nebylo by dobře napřed upravit důkladně základy a pak teprve stavěti dále? Vyšší vzdělání! A zatím to základní hyne. Pokrok! Právě poslední číslo „Čes. Učitele“ dne 10. t. m. se šťastně poděkovalo, napřaví: „Tak rádi sobě sami tvrdíme, že kráčíme ku předu s duchem času. Tvrdíme — a málokdy uvažujeme. srovnává-li se toto tvrzení naše vědy s pravdou. Někdy ten t. sv. „pokrok“ není pokrokem, nýbrž spíše krokem — vzad, zpět.“ Toto by si měli právě p. krokaři často opakovati, poněvadž slova „pokrok“ nikdy se tolik nezneužívalo jako právě nyní.

Co je křiku proti zneužívání náboženství, čili klerikalismu; leč titíž karatelé dovolují největší řádění klerikalismu vědeckého. Neokřikne se žádný parasita, který vychodiv s tva měšťanskou školu, drze převrací vědu na ruby s protiklerického fanatismu. Neokřiknou ho pokrokoví učitelé, kteří prý tolik po pravdě a pravé vědě touží.

Přes to vše, že kulturní výsledky dnešního školství nijak neodpovídají velikým peněžním nákladům, tvrdí pokrokové učitelstvo, že se škola dalsím jeho postupem velice zreformuje. Dejte tomu, že by na tom byla část pravdy. Ale co při velikém placení nemají těš jiné vrstvy národa právo, aby bylo o jejich lepší vzdělání postaráno? Není na př. potřebí, aby velice schopní dělníci byli od země podporováni, chtějí-li se ve svém odboru zdokonaliti? Má snad rolník při své tuhé práci jen právo platit na vzdělání jiného stavu a nemá práva žádat, aby se pomohlo poněkud od země na odborné vzdělání jeho velice talentovaného syna? Nepotřebujeme jako soli vzdělaného obchodního dorostu, který se se stal jednou pevnou hrází proti rozmachu cizáckého kapitálu? A — jest už dostatečně postaráno o příslušné existenční podmínky odborných škol? Jsou to zdravé, normální poměry, jestliže tisíce dobře vycudovaných universitních nemohou nalézt v národě vlastním obstojnou existenci? Scházejí peníze na podniky, v nichž by se tyto inteligenti mohli umístiti.

Tyto a jiné otázky vtrhají se mocně do mysli při luštění otázky universitního vzdělání učitelstva.

V záadě proti universitnímu vzdělání učitelstva nemůže býti nikdo. Vždyť by bylo dobře, kdyby si mohl každý Čech universitní kulturu osvojit. Leč — při boui za pokrokem nutno mít zření na spravedlivost, kulturní rovnováhu, to jest starati se o to, aby pro kulturní potřeby stava jednako nebylo zapomínáno na kulturní naléhavosti stavů jiných. Otázka požadovaného vzdělání učitelstva nedá se řešiti sama o sobě; tu jest nutno luštit v rámci všedních kulturních potřeb. A přede všim jiným jest potřebí vnitřiti opravdovou lásku k pokroku nešťastovanému, k vědě skutečné.

Volali tak úsilně po universitním vzdělání učitelé, kteří přemahou v oboru vědeckém a uměleckém vykoukali. Vzdělávali se pilně samostatně, poznali, že talentovaný duch nepotřebuje stále nějakého akademického vedení. Ti čiporové, kteří tolik po universitě volají, sami na ni nepájejou

Nechť však si dají pozor, aby posléze ještě „pokrokovější“ akademičtí kolegové se na ně nedívali pak s patra víc, než jak se dívají učitelé měšťanských škol na svědomité kolegy, působící na školách obecných! A zvýšení vzdělanosti — pokud se dotýká kapes všeho poplatníctva — nutno rozdělovati stejnoměrně na všechny vrstvy.

K DOBĚ POSTNÍ: KRÍŽOVÉ CESTY, VKUSNÉ A LEVNÉ OLTÁŘE

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a klečících andělů,

dovoluje si nabídnouti veledůst. duchovenstvu
absolvent c. k. odborné školy v Chrudimi

BOHUMIL BEK V HORE KUTNÉ.

Dílna pro sochařství, řezbářství a práce
kostelní.

Hospodářská hlídka.

Nařízení, týkající se ochrany zemědělství. Die zákona jest každý držitel pozemku povinen do konce března každého roku své ovocné a ozdobné stromy a keře očistiti od vajidek hmyzu, kukel nebo housenek a tyto ničiti, když se i na jaře objeví. Stejně se mají hubiti mšice chmelová a krvavá, chrousti a při orání ponravy. — Zanedbá-li se vyplnění uvedených povinností, budou opatření tato — nehledíc k zákonitému potrestání — na útraty liknavých provedena. — Zapovězeno jest vybírat i ničiti vejce a housla všech na svobodě žijících ptáků, vyjmajíc škodlivé druby, a chytati neb usmrcovati ptáky a jiná zvířata, jež se žijí hlavně myšmi a hmyzem. Tato záповěď vztahuje se i na havrana polního, na krtka (pokud se nejedná o zelinářské zahrady a pole) a ježka. Chytati a usmrcovati ptáky, již žijí se jen částečně hmyzem, jest v době od 1. února do 14. září zapovězeno. Obchod užitečnými druhy ptáků jest zapovězen. — Kokotice jetelová má býti na všech pozemcích vyhubena. Opatření na vyhubení brabošů nařizuje obecní úřad. — Přestupky uvedených nařízení trestají se starostou obce společně s dvěma obecními radními pokutami od 2—40 K anebo vězením od 12 hodin do 4 dnů.

Mravenci a mšice. Mšice jsou dojnici mravencům. Mravenci lesou se nimi na rostliny a dráždí se šimráním tykadly, aby vylučovaly se sebe sladkou šťávu, kterou mravenci dychtivě sají. Čím více šťávy mšice vylučají, tím jsou pak travější. I včely, nemají-li pastvy a je-li hodně mšic, nosí šťávu mšicovou do úlu, která ovšem plodu neprospěje. Mělo by se tedy působiti k tomu, aby byl mravencům zamezen přístup na stromy a na růže lepkavými pávy.

Cukerní daň bude snížena ne sice v Rakousku, ale v Německu, a to 1. dubnem 1909. Zlevněním cukru má se zvýšiti jeho spotřeba a zastaven tak povážlivý pokles vývozu. V Rakousku snad také budou povolány kruhy nuceny přikročiti k snížení daně cukerní, zvláště když z boykotu rakouského zboží v Turecku dostalo se jim náležitěho upozornění.

Pozemková banka. Organizace českých peněžních ústavů doplněna býti má novou bankou, jejíž účelem jest provozovati a sprostředkovati obchod s pozemky a stopovati pohyb české půdy, jejíž činnost bude se tedy pohybovati v oboru u nás dosud nepěstovaném. — Soukromé upesno bylo do dnešního dne 1,200.000 K a zbytek akcií Pozemkové banky předkládá se veřejné subakripci. Upišovatí se může i u Záložního ústředního ústavu v Hradci Králové.

Sázte akátové okraje. Okolo luk a polí by se měly všude vysazovati akátové ploty za obradu. Akát velmi rychle roste, dobře chrání před nepovolenými vetřelci, není štítlivým hmyzem a s jara květ jeho poskytuje včelkám sazenitnou pastvu. Má-li však plot vyhovovati všem požadavkům, třeba akát vysázeti hodně husto a často ho řezati. Akát i na půdách suchoparných ještě dobře roste a chrání. Také k upevňování sypkých svahů na stráních a březích velmi dobře se hodí.

Škořápky z vajec lóživem. Při slabosti div, bledniče, chudokrevnosti, akroflose, hostci a po chorobách dobře působí moučka ze škořápek slepičích vajec jako prostředek posilovací i pro svůj obsah vápenatofosforečnatý. Šupky dobře usušené se utlukou na jemný prášek a pak třikrát denně se užívají kávovou lžiči buď ve mléce neb jinak. Toto léčivo se chválí při vodnatelnosti.

Stinné polohy v zahradách zasítu-jeme sazeničky pěstování malin, kterýmž dobře se dají v místech pro jiné bobuloviny nevhodných. Půda se hluboko skypčí, krávkou neb mrvou od vepřů pobnoží, což osvědčuje se zvláště na suchých místech, načež časně s jara neb v jeseni trsy vysadíme do řad na metr od sebe. Z jara se malinářské baoní, kypří a čisti. Větve staré se odstraní a nechatí letorosty louské, ale jen silné a zdravé.

V lednu výhony zuštípujeme, aby více ovoce nasadily. Více než 4 pruty na trsu nesecháváme. Volně vždy druhy plodné a vonné, na př. superlativ. —

Zkouška mléka. Jedná-li se o to, zjistiti, je-li mléko čerstvé, poslouží do něho kousek lakmusového papíru modrého anebo červeného. Je-li mléko čerstvé, nezmodrá v něm červený a nezčervená modrý papír. Je-li mléko starší, promění se ihned nápadně barva onoho papíru: modrá v červenou nebo naopak. — Ponořme blazenou, lesklou jehlicí do mléka a pak ji zcela svisle vytáhneme. Zůstane-li na jehlici něco mléka, pak jest ono čisté, nefalšované. Nežůstane-li na jehlici povlak mléka, pak lze bezpečně souditi, že bylo něčím porušeno.

POJIŠTŮJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

— Píšte o sanby. —

Šťastná domácnost

příruční kniha a účelntí zápisník českých, křesťanských žen
a dívek s kalendariem na r. 1909,

má býti v každé rodině!

Jeť nevyhnutelnou pomůckou pro každou
pořádku milovnou a o rodinu starostlivou hospodyni. Zvláště oddíly: „Petraviny“ a „Účelntví“ v domácnosti a podrobným návodem a praktickými tabulkami účelntími budou hospodyňkám vítanými. Hodí se též za účelntí dárek pro dospělé dívky, zvláště pro nevěsty. — „Šťastná domácnost“ uhlavně brožovaná stojí: 1 výtisk franko 80 hal. Pro členy katol. spolku a organizací: 1 ex. franko 70 hal., 6 kusů franko 3 K 30 h, most (12 kusů) franko 6 K. — Objednávky obratem vyřizuje vydav. **Frant. Svatek**, redaktor „Kvítků“ v Praze—H., Salmovská ul.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církv. obrazů

Praha—Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

doporučuje veledůstojnému duchovenstvu všestranně uznané kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křížové cesty, postní obrazy atd.

na plátně, plechu, v uměleckém provedení, v cenách nejlevnějších.

Obnovují staré zašlé obrazy.

Nákresy a vzorky franko.

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Zajímavé doznání. Nadsoudruh švýcarský Stande napsal ve svém orgánu „Arbeit“: „Nyní čekáme na věci, které pak mají přijíti. To znamená nikoli snad race do klínu složití, ale nyní se přikazuje všem kolegům: Agitovati! Štváti! Rýpati! (Agitieren! Hetzen! Wühlen!) aby i poslední muž byl přiveden k organizaci.“ — Co by dělali ti štváci, kteří s takovou otevřeností k surrovostem pobízejí, kdyžby měli nad jiným dělnictvem jinou moc? Svoboda a vzdělanost!

A zase zloději. Z Paříže oznáměno, že soc. dem. předák Dusan jest ve vyšetřování, poněvadž osídlil jistou společnost o půl milionu franků. — V rudém konsumním spolku „Vzájemnosti“ některý velice obratný diouhoprácták vyvlastnil s nedobytné pokladny 390 K. Kdo mu jen půjčil klíče? Vždyť na pokladně nebylo žádné známky násilného vloupání. — „Arbeiter-Zeitung“ sama sděluje, že správce rudé pokladny nemocenské kavárnických pomocníků ve Vídni, jménem Petr Schubert, byl zatčen, poněvadž zpronevěřil veliký obnos. Posud vypočítáno zpronevěřených 3000 K. Proč najednou rudý orgán jest tolik hovorův o Schubertovi? Jest v tom veliká rudá chytrost. Poněvadž věděl, že se krádež utajiti nedá, vyrukoval honem sám a to tak úskočně, aby uškodil křesť. sociálům. Prý byl ten zloděj křesť. sociálem. Zatím však zem. poslanec Bielowek odpovídá, že Schubert nebyl v křesť. straně nikdy a že naopak při říšských volbách roku 1907 společně s rudými čilníky agitoval

horlivě ve prospěch M. Thayerthala, protikandidáta Bielowkova. Rozeslal ve prospěch rudého kandidáta letáky, které se hemžily u rádkami křesť. sociálů. — Takové darování rudých zlodějů křesť. sociálům ovšem rudí provádějí velice často. — Rudý pokladník německého obuvnictva Karel Kiesewetter zodpovídal se v Erfurtu ze zpronevěry. Soud zjistil, že ukradl ze spolkových peněz 720 K. A tak soudruh, který byl zároveň předsedou rudého volebního výboru pro Erfurt a okolí, odsouzen do vězení na 4 měsíce.

A zase rudá komedie. Před třemi týdny projednával říšský sněm v Německu časovou předlohu o komorách práce. Komory tyto mají býti zřízeny, v němž rovným dílem budou zastoupeni zaměstnavatelé i dělníci. Účelem komor bude odstraňovati mzdové spory, přičiny stávek, vyhovovati stížnostem, souditi a vůbec prostředkovati mezi dělníkem a podnikatelem. Komory práce mají především zabrániti stávkám a výlukám a pěstovati dobrý poměr mezi podnikatelem a dělníkem. Jsou tudíž komory práce podnikem eminentně sociálním a důležitosti nevjední. A proti zřízení těchto komor postavili se jedině soc. demokraté. To nejlépe osvětluje činnost těch rudých šarlatánů. Tam, kde se jedná o sociální reformu, jsou proti, neboť dobře vědí, že potom nemohli by vyvolávat bezúčelné stávký a plnit své kapes různými sbírkami.

Jak pracují rudí vůdcové pro lid, o tom píše „České Slovo“: „Jestli někdo dovede řádně žít na útraty lidské hlouposti, pak je to celá řada soc.-dem. předáků, horujících odpoledne natáborech lidu proti zdražování potravin a večer sedících u hostiny ve známé pilsenské restauraci. Tak bláhoko neklesla žádná strana v Rakousku, aby žila z bídy nejhudších vrstev a na útraty nejméně uvědomělé chudiny.“

Kam jen mizí celé miliony? „Našinec“ napsal: „Zajímavou záhadou zabývají se konservativní listy berlínské i venkovské, které sestavily následující číslce. Každý organizovaný sociálně-demokratický dělník v Německu platí nejméně 6 marek do pokladny sociálně-demokratické strany. Jsou ovšem dělníci, že odvádějí ročně 60 až 125 marek různým pokladnám a fondům. Příjmy strany činily z těchto příspěvků v roce 1904 25 mil., v r. 1905 však 34,750.000 marek Z těchto třiceti čtyř milionů marek vykázána byla následující výdaje: na propagandu 900.000 marek, na cestovné 1,300.000 marek, na přednášky a sjezdy 900.000 marek, na platy a mzdy 550.000 marek, na správní výlohy 600.000 marek, na podpory v nemoci a v nezaměstnanosti, při stávkách atd. 6.600.000 marek, což činí však pouze 10,550.000 marek. Není tu oprávněná otázka, kam se podělo za jediný rok oněch 24 milionů marek, které přece byly majetkem dělnictva? Na otázku tuto dovedli by nejlépe odpověděti sociálně-demokratičtí vůdcové a redaktoři.“

Jak pomohli židovskému kapitalistovi. Na Ostravsku soudruzi vyvolali veliký poplach pro zdražení piva. Nejlépe prý bude, zřídí-li se pivovar soudružský. V Radvanicích tedy začal pracovati pivovar „dělnický“, který vlastně náleží německému židovi dru Benovi Karpelesovi. Rudý „Duch Času“ sám přiznává, že v tom pivovaru není kapitál dělnický: ale — prý získá případně dělníkům a jich organizacím. Teď jest jenom nutno čekat, kdy sliby se stěží ve skutek a jakou (ovšem malichernou) provisi si ponechá Karpeles. Zatím židovský pivovar prodává pivo za tytéž ceny, za jaké prodávají tupené pivovary jiné. A soudruzi již nekřičí proti „nesmyslně vysokým cenám.“

Nejdrzejší tyranii spáchali rudí na západočeských domkářích a maloroľnicích, kteří pomohli socialistům k mandátům. Domkáři již nechťají rudého velení poslouchat a proto za odměnu prokázaných služeb se jim rudé komando mstí brutálním násilím. Dne 19. ledna přijel soudr. Pechman v kočáře do Plzně, vstoupil do kanceláře maloroľnicko-domkářského sdružení v „Hamburku“ a počal důležitější spisy před zrakem právoplatného výboru balit a svazovat. Plsaři vzal protokolní knihu a na dotaz, proč tak činí, vskříkl: „Zde nemá žádný z vás co poroučeti; já jsem zde páne! Co vy zde máte dělat? Ihned se odstraňte!“ (Pechman si dovolil tolik, že dosud nebyl svržen z místa předsednického. Není ani domkářem, nýbrž továrníkem sodové vody a různých likérů). Vyhrožoval funkcionářům strážníky a odvezl knihy do Dubravky. Druhý den odnesli soudruzi jiné knihy a spisy přes protesty předsedy chvatně do známého „Pekla“. — Výbor nyní vydal proti rudým násilníkům leták, v němž mimo jiné praví: „Kde to šijeme? Je to možné, je to dovolené ve 20. století, by páchan byl na domkářích takový předčín od mužů zastupujících sociální demokracii? Což klesli jsme již tak hluboko pod mravní úroveň, abychom tak křiklavému a násilnému jednání, jež nebylo by možno ani v Turecku, nedovedli se vzepřít? Naši předkové, žijící až do r. 1848 v porobě, nesařovali tak krutěho

nášli od pánů, jako záživati musíme my, maloroletci a domkáři, od nastrojených figurek výkonného výboru XX. kraje soc. demokratického, Pechmana, Nykodýma, Brůši a Petřika.“ — Socialisté ve svém „Obzoru“ po sebrání úředních knih prohlásili živě, že se nalezá úředovna sdružení domkářského v „Pekle“ a že jednatel Jos. Hornof přestává býti jednatelem úředního spolku. — Obratně to naražili rudí. Chtějí vnutiti domkářům za vůdce svoje přespočetné agitátory, kteří ani domkáři nejsou, aby jim chudí venkované zabezpečili existenci. Aby se zdálo, že přece měli trochu práva, poslali rudého místopředsedu Pechmana, který stánek na předsednictví. Brůša, který není vůbec členem sdružení, vyslán z Prahy ku „práci“, za kterou měl dostávat 180 K měsíčně. Který domkář má tolik příjmů? Pěkně se odměnili zpupní soudruzi tím ubožákům, kteří jim dopomohli k zvolení tolika poslancův!

Jak „nejdou“ proti náboženství, to dokázali rudí často v takových chvílích, kdy nepotřebovali volebních lístků lidí věřících. Loni na zem. sněmu soudruh Vacék prohlásil náboženství za „klam a mam, podvod a švindl“. Rudý předák dr. Fr. Soukup zase v minulých dnech na schůzi v Pelhřimově veřejně řekl: „Není nebe, není peklo, není očištec, nejsou zázraky — všechno jest jen vývoj.“ Dobře si zapamatovat, až při volbách rudí obleknou opět kůži beránčí!

Elektrické ≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventily, počítačy, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnosměrný. Žárovky Tantalové, Voltámové, Edison, za ceny tovární. Sklad ilustrací a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiráskova třída č. 254.

Obecním úřadům.

Mladý, silný muž prosí o místo

obecního strážníka.

Přijal by též službu korrespondenta u obecního úřadu, čímž se dosud několik let zabýval.

Adresu sdělí administrace t. l.

Ředitel kůru se přijme

pro faru osadu čítající přes 1300 duší. Požívá 10 korců dobrých polí, jež snadno a výhodně lze pronajati. Kraj zdravý. Nádraží v místě, poblíže většího města.

Přihlášky dodá dále administrace t. l.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řezbářských, jako jsou: rámy k obrazům, oltářní pultíky, podstavce pod sochy, jemně řezané kříže, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné patronátní úřady a veleřed. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor řezbářský spadajících, v každém slohu a bezvadném provedení v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hochy z řádné rodiny do učení za mírných podmínek, nejraději takového, který navštěvoval měšťanskou školu.

Továrna na cottagové americké HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

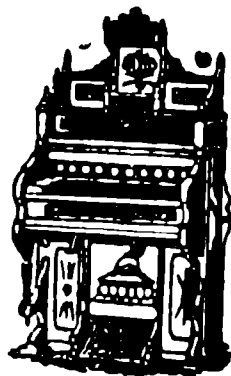
v Hradci Králové.

Sklady:

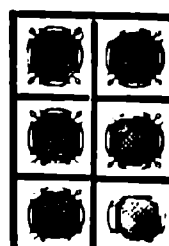
Budapešť, VIII. ker. József-körút 15. a. — Praha, Ferdinandova tř. 42. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

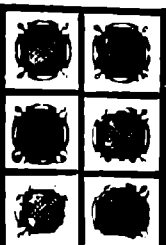
J. U. Dr. Bedřich Petr,

advokát a obhájce ve věcech trestních,

dovoluje si oznámiti, že otevřel
v lednu 1909 advokátní kancelář

≡ v Hradci Králové, ≡

Jiráskova ul. č. p. 300 v prvním poschodí
(Adalbertinum).

O lepší

místo sluhy

do katol. domu, závodu neb ústavu prosí 30letý
silný muž.

Adresu sdělí administrace t. l.

**Gramofon,
fonografy,
desky a válce**

nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě

**Josef Ježek,
Hradec Králové.**

Veškeré prádlo dámské i pánské,

bílé zboží lněné i bavlněné

v obrovském výběru, v kvalitě nejlepší a v cenách nejlevnějších

doporučí

Stanislav Jirásek, Hradec Králové, Velké nám. 136.

Knážské kolárky.

Objednávky obratem.

Nově zřízená MODNÍ SÍŇ PRO DÁMY KARLA MACHA

Ceny levné.

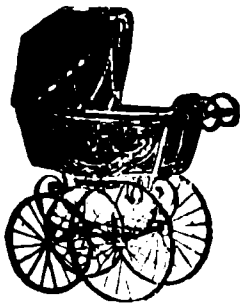
dovoluje si nabídnouti velectěným dámám své služby.

**V HRADCI KRÁLOVÉ,
náměstí Františka Josefa,
Rychlá obsluha.**

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nejlevnější a nejvýkonnější
dětské vozíky
u velkovýrobců firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Ke všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Všeob. úvěrní společnost
sepsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4¼% až 5%
úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem

— jako výtečné —
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.
Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zámkem na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

+++++
„Naše Mládež“,
organ „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“,
vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplácí
se 1 výtisk 1 K 70 h ročně, při odbírání nejméně
5 výtisků 1 exemplár po 1 K 20 h ročně. Redakce
a administrace časopisu „NAŠE MLÁDEŽ“,
Praha II., Opatovická ulice č. 10.
Žádejte číslo na ukázkou!
+++++

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 19 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
rňuje se

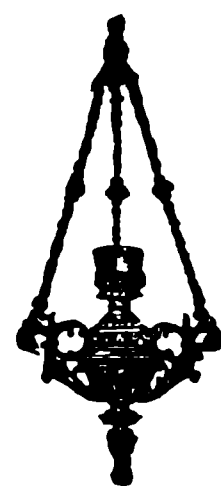
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, síťmi osazením.

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. velebdstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Velebdstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
novat veškeré kostelní nádoby a
nacinu a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní inerci a
v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-
plátku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázkou franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové**
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Dívka
z řádné rodiny,

jež se dobře vyzná ve vaření i v jiných do-
máckých pracích a která již podobnou službu
k úplné spokojenosti po více roků zastávala.
prosi o místo na fara hospodyně
k ruce nebo k starším bezdětným
pánům.

Adresu sdělí administrace t. l.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
bdst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
[Těž na splátky bez zvýšení cen!]

Obehrané piano
dlouhé, dobře zachované, silného zvuku, se velmi
levně prodá
v Hradci Král., Velké nám. č. 39.
2. posch.

PRÁCTICKÉ, ROZLOŽITELNÉ
BOŽÍ HROBY.
KŘÍŽOVÉ CESTY
RELIEFOVÉ I MALOVANÉ.
SOŠKY „VZKŘÍŠENÍ.“
Klečící „ANDĚLÉ“
A TĚLA PÁNĚ
ZE DŘEVA ŘEZANÉ A Z TVRDÉ PEVNÉ
SÁDRY (TYTO VELICE LEVNÉ).
JESKYNĚ S P. M. LOURD.
JAKOŽ I VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
SOLIDNĚ, VĚKVNĚ A LEVNĚ
DOPORUČUJÍ UCTIVĚ
P. BUŠKA SYNOVÉ
v SYCHROVĚ.

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj velebdstojnému duchoven-
stvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování
oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,
zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a hrosová
státní medallie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

OBNOVA

Číslo 7.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 19. února 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Naším voličům!

Ríšská rada jest uzavřena. Nikdy nám k ardeci nepřirostla a nepřiroste, poněvadž od prvního svého počátku jest v přední řadě baštou německého centralismu na úkor svéprávnosti a svézákonnosti země koruny české. My, stojíce neochvějně na základech našeho státního práva, neustaneme domáhati se toho, aby staroslavný směr království českého byl jediným rozhodčím v záležitostech života našeho národa.

Nicméně nelze však upřít, že mnohé záležitosti jsou všem rakouským národům společné, které také společně od zástupců jejich projednávány býti musí, a to jsou v přední řadě záležitosti národohospodářské a sociální.

Toto obojí v paměti majíce, seznáme, co bylo vlastně příčinou zastavení činnosti dnešní Ríšské rady.

Lid, který na základě všeobecného rovného hlasovacího práva zástupce své do Ríšské rady vyslal, doufal, že tato bude se zabývatí hlavně řešením otázek sociálních a národohospodářských, především starobním a invalidním pojištěním, skrácením vojenské služby, sestátněním drah, upravením vod, melioracemi a tomu podobnými věcmi; spojené Německo však učinilo Ríšskou radu rejdištěm národnostních sporů, pro které Ríšská rada k vážné a prospěšné práci pro lid dostati se nemohla. A vláda, místo aby postavila se po bok lidu, podléhala stále terroru německého sourozenstva. *Kladouc sádky Německu výše než náležitou potřebu lidu.*

K tomuto počinání vlády a Německa nemohli jsme my katoličtí poslanci čeští lhostejně přihlížeti, a proto stále jsme činili výtky jak vládě, tak i Němcům, poukazující na to, co do kompetence směru a co do kompetence Ríšské rady náleží. Byli jsme jak horlivými zastanci svéprávnosti a svézákonnosti koruny české a práv našeho národa, tak i společných zájmů lidu a z celé duše jsme si toho přáli, aby tento první lidový parlament pro společné zájmy a pro blaho lidu pracoval.

Bohužel však nestalo se tak a my těžce jsme to nesli, vidouce, že zavlékáním záležitostí, které do kompetence Ríšské rady nenáleží, všechna prospěšná práce se kazí a že dalekosáhlé opravy národohospodářské a soci-

ální uzavřením Ríšské rady na dohlednou dobu jsou zmařeny.

My toho vinu neneseme. Veškerá vina a zodpovědnost padá na všechny ty, kteří jakýmkoli způsobem činnost Ríšské rady v mezích její kompetence zkazili. Klidně hledíme budoucnosti vstříc, bez bázně o národ náš, třeba dnes ode všech opuštěn stál v boji za své práva sám a sám. Národ náš v staletém boji s Německem dosud vždycky zvítězil a zajisté že i v nastávajícím urputném boji vyjde vítězem. Jsme bez bázně i o lid, jež zastupujeme, jsouce přesvědčeni, že spravedlivé jeho sociální i národohospodářské požadavky svého splnění dojdí musí, vzdor vídeňské vládě, vzdor německému sourozenstvu, vzdor nepřátelům uhněteného lidu.

Nebojíme se ničeho a nikoho, právo a pravda je na naší straně, a právo proti násilí a pravda proti lži konečně zvítězí musí.

V Praze, dne 9. února 1909.

Katoličtí Místní poslanci z Čech:

Dr. Rudolf Horský, Dr. Josef Myslivec, Václav Myslivec, Josef Prokop, Fr. Šabata, Ant. Šachl, Milo Záruba.

Šestnáctá řádná valná schůze Polit. družstva tiskového v Hradci Králové dne 16. února 1909.

V nepřítomnosti ochuravělého p. předsedy zahájil schůzi za menší účasti členstva místopředseda vedp. kanovník dr. Šulc. Přčtený zápisník valné schůze uznán správným. Po té podána jednatelelská zpráva, která poskytla hojnost dokladů o mravním i finančním rozvoji družstva. Ze zprávy některé význačnější body uvádíme. V uplynulém roce věnována byla u silovné péče k prohloubení a seřízení katolické myšlenky drobnou organizační prací, kterou provádí zvláštní odbor družstva, diecéšní organizační komitě. Vydátným průkopíkem této drobné práce jest laciný týdeník „Štit“, jenž vyžadoval ročního nákladu 16.000 K. Z činnosti na provádění organizace věnovaného jest patrno, že není zmařen ani haléř, který věnován jest účelům družstva, jehožto běžné příjmy a příspěvky plynou jen na časové a potřebné

aby se něco nového od starého mistra Škréty našlo.

„Náhodou. Včera jsem byl v Bránku na výletě. Vlastně ne na výletě; kupoval jsem tam starý džbán. Když jsem se vracel Podolí, stihla mne bouřka, že jsem musel zaskočit zrovna do jednoho domku u silnice. Nikdo nebyl doma — jen starý dědoušek. Laskavě mne přivítal a honem utíkal do sklepa pro trochu mléka prý, abych spláchl prach. Díval jsem se tak kolem. Pojednou padl můj zrak na starý obraz na zdi. Šňal jsem jej, prohlížel bezcennou starou dřevorytinu, hrubou, ručně kolorovanou, jakých je po Čechách plno. Chystal jsem se už zavěsiti jej na zeď, ale tu padl zrak můj do rohu, kde pod odlisnutým poněkud prvním obrazem zahlédl jsem k svému úžasu obraz druhý, který sloužil prvému za lepenku. Odlepil jsem roh ještě více a div jsem nezajásal. Objevila se tvář krásné Madonny zcela stylu Škrétova. Víš, že se v tom vyznám. V tom už se děda vracel. Přichýlil jsem opět vrchní obraz na valčný originál a pověšil jsem honem obraz na zeď.

Dědoušek přinesl mléko. Napil jsem se a chutl a začal jsem:

„Dědečku, prodejte mi ten obrázek.“

„Nemohu, milostpane“, povídá on, „mám jej po prababičce. Co by mi za něj dali? Řeknou. Dátičku, padesát slatých, ty mi nepomohou. Ano, takhle kdybyste mi chtěl dát za něj pět stovek, to bych si poplátil dluhy na domku a to bych už tu lítost, že obrázek dávám pryč, oželel. Ale za pár slatých ničeho bych neužil a neměl bych nic. A takhle když se koukám na ten obrázek, mám z něho radost. Beztoho mi moje nebožka žena říkávala, abych obrázek nikdy pryč nedával.“

Jak vidíš, děda za pět stovek by si dal fci a mohli bychom to koupiti!.

podniky, kdežto stavební dluhy jsou umořovány výnosem indultu. Organizaci připravována půda četnými přednáškami, jichž bylo během roku uspořádáno na různých místech kolem 300. Přednášky tyto konali po většině členové výboru pp. dr. Šulc, dr. Reyl, Jukl, dále Šupka, Mažík a jiní, vedle četných absolventů technických kursů hradeckých.

K výchově lidových ředníků uspořádán opět roku minulého v červenci řednický kurs, jehož se účastnilo trvale 110 posluchačů. Řednický kurs zakončen byl zdařilým sjezdem žen, jichž dostavilo se na 600, a význačným sjezdem mládeže se 400 účastníky.

Politická agitační a vzdělávací práce družstva opřena jest o vlastní tisk, jenž vykasuje čtyři časopisy. Dobře zakořeněná „Obnova“ vychází již 15. rok a pro svou důslednost v programových zásadách těší se vážnosti i u nepřátelských stran a nalézá oblibu zejména v kruzích vzdělaných. Vzdělání lidové sleduje nový bojovník „Štit“, jenž vnáší dnes do každé c-sady v diecési a mohl by se udržeti vlastní silou, kdyby všichni odběratelé také předplatné řádně zaplatili. „Časové úvahy“ ve svém 12. ročníku rozšířily 40.000 hledaných brožur. „Knihovna Obnovy“ chystá pro letošní rok některé zajímavé publikace.

Středisko spolkové „Adalbertinum“ utěšeným způsobem sanuje svoje finance a můžeme pronésti zcela odůvodněné přesvědčení, že během 10 let veškeren stavební dluh bude umořen. Ovšem bez podpory duchovenstva nebylo by možno udržeti tuto baštu a kulturní středisko katolického ruchu v diecési a proto záleží na další vydatné podpoře kléru, abychom mohli ve skutek uvéstí všechny skvělé své plány se spolkovým svým domem.

Usilovná činnost družstva povzbuzuje a posiluje čilý ruch v celé diecési. Tak minulého roku bylo pořádáno několik skvělých krajin-ských sjezdů: V Týništi (4000 účastníků), v Dobrušce (10000 účast.), v Novém Městě (3000 účast.), v Želivě (4000 účast.), v Chrastě (1000 účast.), v Lomnici n. P. (2000 účast.) atd. V Praze na čtvrtém sjezdě katolickém skoro třetina účastníků byla z hradecké diecése, takže pražský katolický tisk napsal o diecési naší „slatě Hradecko.“

Zdárná činnost družstva podmíněna jest

„Koupíš jej, tatínku, já ti sám peníze půjčím. Kdy tam půjdeš?“

„No — snad ještě dnes bych tam došel k večeru.“

„Kde je to?“

„Ale — blízko, v Podolí č. 26.“

Pan Rosenzweig dál už neposlouchal, odstrčil noviny, nedopil ani vinný stítek, který měl před sebou, hodil na stůlek 30 haléřů a prchal jako štván do svého obchodu.

Vpadl do krámků jako puma. Paní jeho seděla ve vřední toaletě zaplácované a šeredném čepci ve svém křesle, dumajíc o úspěších, jichž dobyla v neděli v Národním domě na Vinohradech v koncertě Filharmonie. Byla bezoučká paní Marie v těch dementových špercích a těžké hedvábné robě, ve kterých si ji pan Rosenzweig vodíval na pochlubenou. Ted dřímala, baculaté ruky do široka se napřáhly, když prudce vpadl její pán a velitel do dveří.

„Marie, honem klíč od kasy!“

„Copak, copak Josefku?“

„Mám obchod, báječný obchod.“

Oddělil si značnou částku bankovek, vyrazil znovu ven. Marie úzkostlivě dívala se za ním, povážlivě kývajíc hlavou. Pan manžel mezitím už doběhl ke Spálené ulici, vlétl jenom, jako dravý pták vlétl na přední plošinu elektrického vagonu. Jen aby ho ten starý pán nepředhonil! Tisíce na tom obrázku může vydělat! Ten vagon, který jenom hřměl ulicemi, byl mu povozem taženým voly. Už jenom kdyby tam byl! Čís. 26. Hřmál ten starý.

Náhle vagon zarávil. Byli na konci trati u výehradské radnice. Pan Rosenzweig vyběhl jako listonoš, když jde domů k obědu, poletil podél řeky, do výehradského tunelu krejčovského vběhl

FEUILLETON.

Kdo jinému jámu — — —

(M) Pan Rosenzweig, majitel výnosného obchodu starozitnostmi v Praze, chodíval pravidelně do kavérny „Union“ kolem jedenácté hodiny. Jeho paní mezitím zcela dobře obstarala obchod, který v té době zrovna živě nešel. Tak i dnes vyšel z dušného krámu pod širé nebe. Oddychoval blaženě, útlé tělíčko jeho jen rostlo a nalévalo se pod účinky parného dopoledního slunka. Proběhl několika ulicemi na širokou Ferdinandovu třídu a čilými krůčky vpadl do „Unionky“.

Pohlížel se do novin, prošel bursovní zprávy a listoval v inserátech. Obchod byl mu nade vše.

„Arnošte, našel jsem nádherný, dosud neznámý obraz Škrétův.“

„Nemožno!“

Pan Rosenzweig napjal uši. Cože, Škrétův obraz že byl nalezen? Ten by zrovna potřeboval. Má pana podplukovníka Dietricha mezi svými odběrateli, který je vášnivým sběratelem Škrétových obrazů a který každý originál velice a rád štědře platí.

„Nu opravdu“, pokračoval ve své rozmluvě vedle sedící starý pán, dle vsazení nějaký profesor, ku svému mladšímu společníkovi, dle obliby synovi, „vždyť víš že Škrétu důkladně znám.“

„A máš jej, koupil jsi jej, tatínku?“

„To je právě to; nemám právě peníze. Kdybych měl pět set, hned by byl můj, aspoň pět set bych mohl na něm získati.“

„Já té založím, tatínku! Ale jak a kde jsi nový originál Škrétův našel? To je neuvěřitelné,

štedrosti příznivců a pracovitostí členů. V popředí příznivců dlužno uvést Jeho Exzellenci nejdp. bisk. dra Josefa Doubravu, jenž prolikavou organizační akcí obezpečil řídí a obětavě podporuje.

Po zprávě jednatele podána příznivá správa pokladní, která odůvodnila nutnost zřízení zvláštního pensijního fondu pro úředníky družstva. Provedenou volbou byli povoláni do výboru P. T. pánové: kons. rada V. Uhlíř (předseda), kanovník dr. Šulc (místopředseda), ředitel dr. Reyl (jednatel), prof. dr. Novotný (pokladník), arciděkan dr. Mršátek, ředitel semináře Nývlt, děkan Kousal, vikář Seidl, farář Vaněček a kaplan Beneš.

Za náhradníky zvoleni pp.: ředitel Sekera, sekretář dr. Šetina, katecheta Jakl a vicerektor Keppl. Revisory účtů zvoleni pánové: Nývlt, Kousal a Sekera.

Při volných návrzích vyhověno běžným potřebám spolkové agendy.

Valná schůze konána za povznesené nálady, neboť jednotná idea udržuje všechny pracovníky ve svornosti a v náležitém souladu s vrchním pastýřem. Další cestě družstva za světlými ideály zdař Bůh!

Dopis z Prahy.

Jak správná rada společné vodárny hospodaří. Zaslouhou zaslátelské firmy „J. Kosta“ v Praze vyšlo v minulých dnech na jevo několik dokladů o tom, jak správná rada společné vodárny král. hlav. města Prahy a předměstí hospodaří a jak nepravými zprávami hledí omluviti toto jednání. Letos po Novém roce dala správná rada společné vodárny rozhlásiti, že byla nucena sadati dopravu rour pro nový pražský vodovod — německo-židovské firmě „Schencker a Spol.“ poněvadž firmy české byly nejméně o 13 000 K dražší. Neuvěřitelné tyto zvěsti způsobily v české veřejnosti pochopitelný rozruch a české dopravní firmy dostaly svůj díl, že nedovedou konkurovati s firmou německo-židovskou. V nedávných dnech vyšly však na jevo ku všeobecnému překvapení věci, které jsou smutným dokladem neprozíravého hospodaření správní rady a protekčního systému, který tato korporaci ovládá na velkou škodu poplatnictva pražského.

Jest nad veškeru pochybnost nyní zjištěno: že správní radě společné vodárny učinila česká dopravní firma Kostova nabídku, že obci pražské ušetří nejméně 60 000 korun, budou-li firmě této svěřeny k dopravě roury na nový vodovod pražský. Nabídka byla velmi podrobně odůvodněna a doložena, leč nedošla milosti správní rady, jejíž jeden vlivný člen prosadil zadání dopravy rour firmě německo-židovské, poněvadž u této firmy má ve službě svého seté. Vlivným tímto členem jest člen sboru obecních starších, staritel Antonín Novotný.

Na voličstvu jest, aby při doplňovacích volbách příštích proneslo o této méně záslužné činnosti svého delegáta a zástupce svůj úsudek.

a už sypel dolů do Podolí—Dvorců. Očka jeho blýskala se strany na stranu, s domu na dům, s čísla na číslo.

Aha, tady je číslo 26!

Domek ohraný špinavými okénky smutně hleděl do světa. Pan Rosenzweig vešel. Pejsek — nebyl větší než chundelatá čepice — se rozstěkal. Pronikavý jeho blásek vyvolal ze světnice stařečka. Živý, usměvavý, s dlouhými vlasy, malý, ale spory.

„Co by si vinoval pán?“

„Ale máte přý tady nějaký starý obrázek, koupil bych jej.“

Stáříkovi se zaleskla očka. Zavedl pana Rosenzweiga do světnice a umlouvali se. Trvalo to hodně dlouho, než pan Rosenzweig vyšel, tisknu k srdci drahocenný obrázek. A zase utíkal. Ani neslyšel, když v chodbě za ním ozval se výsměšný chechtot. To stařeček se smál. — — —

„Marie, podívej se.“

„Nač, na ten škvár?“

„Marie, ten obraz mne stál šest set!“

„Blázne, ožebračit nás chceš, vyhazuješ peníze.“

„Nepovídej, Marie — a podívej se.“ Pan Rosenzweig tiskl se k dlu. Vzal jemný nožík ku pomoci a slavnostně jal se odlepovat vrchní obal škvárného mistra. Šlo to snadno. Obraz, jenž visel dlouho na vlhké stěně, dal se stáhnouti lehounce. Ale pod svrškem stálo křivě psaným písmem něčeho:

„Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá!“

Dobré chumání! To byl škvár! A mafné bylo podobné stařečka v č. 26 v Podolí, který si našel pokojík jen tři týdny a ještě třetí den odešel; marně bylo pátrání po odchodu dvou rozmilovaných, v kárárně „Union.“ Pan Rosenzweig byl nešťastný. Marie mu říkala: „Jen roby ti nasadit.“

Po senačním procesu. Senační proces s říditelem železnižského kartelu Kestránekem odkryl velice mnoho ze zákulisí Staroměstské radnice, na čem vedoucí toho času straně mladočeské velice záleželo, aby zůstalo zakryto na věky rouškou tajemnou. Byla vysvětlena *šlápnutá lehkomyšlnost, s jakou sdělována tajemství ofert osobám mimo veškerou agendu obecní státní* a vysvětlena i překvapující okolnost, že „chrabrý“ zastávce obecních zájmů, dr. Karel Černohorský, jehož činnost častěji po zásluze jsme ocenili, jenž, jak známo, šel ke kartelu s nabídkami, měl společníky. O dobro obce pražské stejně pešlivými jako dr. Černohorský jsou osvědčení zajiště ve službách obecních pánové cis. rada Červený, cis. rada Schiller a stavitel Seifert! Jak při procesu vyšlo na jevo, doporučovali tyto tři obecní starší dru Černohorskému, aby ke kartelu šel vyjednávat, a vyslali ho k zástupci Kestránkovi!

Klub obecních starších mladočeských sešel se po procesu k poradě, v níž přetřásány okolnosti, které nastaly po procesu, který tak uboze pro čelného předáka klubu dra Černohorského dopadl, že byl nucen poděkovati se ze všech svých hodností ve sboru obecních starších a vzdáti se i mandátu. Pražská veřejnost očekávala, že klub učiní z porážky dra Černohorského důsledek, a vyzve jeho společníky ku vzdání se obecních hodností, leč k obojímu nedošlo. Byly pouze „vysvětlovány různé okolnosti procesu“, byly vylechnuty řeči členů klubu: Červeného, Schillera a Seiferta, činěny jim ostré výtky, leč důsledků nečiněno! Páni podrželi své funkce a odcházeli spokojeně z porady, jako by byli docílili úspěchu nejtrvalejšího.

Nemůžeme nežli se diviti mravnostním názorům lidí, kteří zneužili důvěry svého voličstva a zašli na cesty, po nichž na Staroměstské radnici v minulých dobách se nechodilo. Kdyby ve sdružení dra Groše bylo smyslu pro konání povinnosti, bylo by bývalo jedině možným následkem, aby obecní starší Červený, Schiller a Seifert poděkovali se ze svých hodností okamžitě — a nebylo by sáhuto ke kličkování, až jak budou zníti — stenografické soudní protokoly! Nač panstvo čekalo? Stačilo přece přesvědčující faktum, že dr. Černohorský, ten prototyp mladočestství, hrabivosti a boucharonství padl, jak si zasloužil, a že padl s ním i systém, který ponižoval radnici, ovládanou tímto mužem za slabé ruky dra Groše —

Inu, vždyť bylo usneseno, aby dr. Pinkas, čelný člen sdružení mladočeského, podal prohlášení ve schůzi sboru příštího měsíce března! Ještě štěstí, že v březnu — neboť neuplynulo ani 24 hodin a již mladočeské správy hlásaly, že prohlášení nebude podáno. Věříme, že těžko jest podávati prohlášení —

Obrana.

Vrchof farizejství. „Český Učitel“ dne 10. t. m. pod titulem „Nenávisť kněze až za hrob“ borší se na vikáře toulouského, že odepřel církevní pohřeb radikálnímu poslanci Poissonovi, jelikož zesnulý hlasoval pro zákony proticírkevní a hlasování svého nijak nelitoval. K tomu dodává orgán organizovaných kousavů: „A odpust nám naše viny, jakož i my odpustíme...“ — Pane Tučku, nebyla s posměchem vytýkána velká vládost církve k lidem mimo-katolického smýšlení právě z kruhů pokrokových? Mohl protikatolický poslanec, který přece bojoval proti církevnímu náteru Francie, státi o to, aby ho k hrobu doprovodil kněz? Vždyť by přece radikální orgány přítomnost knězovu při pohřbu toho poslance prohlásily za katolickou dotěrnost, za znesvěcení památky „pokrokového“ muže, třeba že si rodina zesnulého církevní pohřeb svého člena přála. Nenávaly by to právě pokrokové listy násilím na mrtvole? A pak — což si myslíte, že kněžstvo tolik utištěné a radikálními poslanci tak bezohledně odkopnuté má přední povinnost v nevážnost uváděti církevní obřady otročským posluhováním rozhodným nepřátelům katolické církve? Vždyť vaše strana přímo vášnivě pronásleduje učitele, kteří mají jiné smýšlení než rašínovský generální štáb. Nechce jim dopřáti ani náboženské svobody — natož aby čimkoli reprezentativně účtovala jejich památku! „A odpust nám...“ V tomto poukazu zrcadlí se jasně pokrokové šlosofie, která dovede býti od příjadu ke příjadu hodně pružná. Dal odepřítu pohřbu ozen vikář oprávně na jevo „nenávisť až za hrob“? Vždyť přece některý pastor má též některého katolika rád a přece ví, že by bylo naprosto nevhodno, aby obřady nad mrtvolou toho katolika vykonával on — evangelický farář. Velice obrátě dovede pokrokové jižňvost vybíratí citát z evangelia — pro vlastní tendenci. Zapomněl však „Čes. Učitel“ důmyslně dodati, že dle slov Písma slovek neposlušnost církve má býti považována za pohana a pablikána, že

Kristus neměl v ústech pouze slova lásky, ale i slova spravedlnosti a že jednou splní bíh na ty, kteří se chovali k posvátnému místu srovna tak lhostejně, jako onen poslanec. Připomínáme to jen proto, aby se ukázala farizejská „lidemilnost“ pokrokového sořisty v pravém světle. „Odpust nám...“ Tak volají ti, kteří schvalovali bezcitné vyhnání obětavých řeholnic z francouzských nemocnic. Ano, odpustiti nutno každému, i pokrokové fanatikům. Ale proto nemusí kněz znehodnocovati církevní obřady posluhováním lidem těm, kteří jsou od církve dále než věřící žid.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY KNIHY ČASOPISY A NOVINY

všech evropských jazyků s donáskou do doma
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1862).

Telefon č. 17.

Nové jízdni řády.

Politický přehled.

Nová vláda pustila se již do vyjednávání. Neždar jednání na říšské radě poučil vládu, jak jinak ani býti nemůže, že těžiště vši politické situace točí se stále kolem otázky česko-německé a že ta jediné může býti řešena na sněmu království Českého. Jedná se jí tedy o to, aby sněm český stal se dělným, ač hned jí Němci z Čech hřmí naproti, že bez splnění známých požadavků německých nemůže býti ani řeči o dělnosti sněmu českého. Přes to bar. Bienert vyjednává s předáky českými i něm.; vždyť chce míti vláda klid i na říšské radě, již prý co nejdřív svolá, aby si vymohla především předlohu o rekrutech a postátnění drab. Proto vábí rozeklené Čechy a nepovlné Němce, slibujíc jim pro případ parlamentarizace kabinetu čtyři ministerstva: veřejných prací, spravedlnosti, železnic a v. učování nebo orby. Jiho-slovany chce vláda získat zřízením krajského ministerstva jihoslovanského.

Nejllepší odpovědi na plány vládní jest vytvoření Slovanské jednoty. Dne 17. t. m. dopoledne o 11. hod. konala se ve Vídni společná porada zástupců slovanského centra a svazu českých klubů, kterou řídil dr. Pacák. Přítomni byli: dr. Čelakovský, Šilinger, Maštálka, dr. Šusteršič, dr. Ploj, Hlibovický, Kurylovič, Kalina a Dürich. Po návrhu dr. Šusteršiča vypracován a schválen organizační statut, jenž má umožniti společný slovanský postup v parlamentě tím, že slovanské kluby vytvoří společnou organizaci nazvanou Slovanská Jednota. Sdružení toto bude čítat 122 poslanců a bude tudíž nejsilnějším parlamentárním svazem. Dle ustanovení organizačního statutu bude se voliti společný výkonný výbor Jednoty. Parlamentární komise ovšem zůstanou. Ve věcech důležitějších usnáší se svaz většinou dvoutřetinovou, při čemž má každý klub jeden hlas. Kluby o více než 10 členech mají dva hlasy, a případně na každých 10 členů o hlas více. Autonomie jednotlivých klubů nebude nikterak porušena. Nové sdružení je dalším praktickým krokem v provádění slovanské vzájemnosti na půdě parlamentární a krok ten bude jistě rozváznou a poctivou veřejností slovanskou s radostí uvítán.

Proti vládě Bienertově stojí ta mocná slovanská hráz, s kterou musí se již počítati. Nedávno proti bar. Bienertovi šli se i v německé straně křes. apciální, a usuzuje se na, že následkem sbědu slovanského poselství poslání bar. Bienertova skončí fiaskem.

Otázka balkánská dosud čeká na své vyřízení. Vyskytnou se zprávy, že Rakousko odráželo od velmocí svolení k zakročení proti Srbsku, a že mezi oběma státy skutečně outip se obává nejhoršího. Na jiné straně však se zase hlásá, že Rakko a ostatní velmocí v Belohradě okamžitě zakročí, jakmile by Srbsko vážně ohrozilo mir a že Srbsko pak tomuto nátlaku také povolí. V anglické tiskové řeči se praví, že vyhlídka na uzavření smlouvek na Balkáně podstatně se zlepšila a že dohodnutí připravované mezi Tureckem a Rakouskem a

Tureckem a Bulharskem jest dobrým sázem. Sázem dohodnutí Rakouska s Tureckem zakázalo se pondělní změnou ministerstva v Turecku, v jehož čelo se dostal Hilmi paša. Sázem zázemí, že dohodnutí chystané rozpadne se sázem, ale sotva se tak stane, ježto Hilmi paša a ministr obchodu spolupodepsali protokol o dohodnutí. I mezi mladoturky jeví se sázem, aby se dohodnutí brzo stalo skutkem. Ovšem jestliže i smírné plány turecké nebudou zmařeny nenadálým výbuchem, který by věru nebyl ničím novým za nynějšího stálého kvášení v evropské říši sultánové.

Umělecká terrakotta
Obrazy Kassety papíru
Alba na fotografie
Rámečky na fotografie
 má v největším výběru
František Píša,
 prodej uměleckých výrobků
 v Hradci Králové,
 Velká nám. 135.
 Kalkupectví. Antikvariát. Papírnictví.

Z činnosti katol. spolků.

Lidový spolek křesť. sociální v Jaroměřu uspořádal v neděli dne 7. února přednášku, při které velice krásně promluvil o době husitské dp. Jiří Šahula z Hradce Králové. Přednáška byla velmi pozorně vyslechnuta a potleskem odměněna. Jelikož nikdo na odchod nepomýšlel, požádal p. předseda dp. řečníka, aby na všeobecné přání ještě něco promluvil. Tu dp. řečník vykládal rozdíly mezi člověkem věčným a nevěčným. Zaplat Pán Bůh dp. řečníkovi. — Zároveň vyjednáváno o tamburašský večírek; dp. slíbil, že vyhoví. Darovaný obraz byl spolkem prodán za 24 K. Zdat Bůh! —

Katolická jednota paní a dívek v Pardubicích pořádá za laskavého spoluúčinkování některých výborných domácích sítí dne 21. t. m. zábavu s pestrým programem v místnostech Městského besedy v Pardubicích.

Z křesť. sociálního lidového spolku v Bíl. Podolí. Dne 31. ledna t. r. pořádá spolek v hostinci p. Radovnického v Bíl. Podolí spolkový ples, který vynesl čistého výtěžku přes 44 K. Den před tím pořádali v jiném hostinci agrárníci podobně vadorobal „střelecko-rolnický“ (původně chtěli na týž den, ale sklaplo jim) a vynesl jim, ač byl elitní, 10 K. Má čta! Každému otvřelátek nesvěděl. Honza Nalezinků ať leze na zelinku.

Z Chrastky. Naše katolická mládež tuží se výborně. Dne 7. t. m. sešla se spoluúčinkování některých členů Všeobor. sdružení ve dvoraně p. Kličky v Rasicích divadelní hru od J. K. Tyla „České amazony“. Veliká dvorana byla před počtím téměř přeplněna obecenstvem napjatě očekávajícím, co mládež dokáže. A mladí ochotníci provedli své úlohy znamenitě — ač byli skoro všichni na prknech nováčky. I písně do děje vložené předneseny celkem zdařile. Výtečné byly navrženy pochody žen s kopím a společné tance. Obecenstvo silným potleskem dávalo výraz svoji pochvaly. Projevem obecné přání, aby a: hra opakovala co nejdříve. Přání lidu vyhověno dne 14. t. m. Vyznamenali se svými výkony zvláště pp. Jan Žák, K. Chmelík, Kříž a sl. Čermáková. I ostatní zasluhují za svoji dovednost plně pochvaly. Hlavní zásluhu mají o zdar večera dpp. J. Beneš a K. Kerhart z Ohra. ti, kteří uměli výtečně mladé sily navičítit.

Z Mladotě u Remeva n. D. Odbočka naše „sdružení katolické mládeže“ pořádala schůzku dne 14. února b. r. Mezi nás přišli horiví pracovníci naši dp. Karel Bláha, katecheta a vlp. Martin Klouda, kaplan z Remeva n. D. Shromáždění vřele vítají své duchovní pracovníky. Po té povítává dp. katecheta Bláha a počíná svoji propracovanou řeč heslem sv. Augustina, jakožto předmluvu: Ve věcech nutných budiž jednota, v nepravých volnost a ve všech láska. Praktická přednáška s obornou zdravotnictví byla přijata s velkým povděkem a řečníku byl odměněn upřímným potleskem. Nato ujmá se slova vlp. Martin Klouda. Diví se, že přicházejí k nám lidé s vábívným helem „Volné myšlenky“. Namítají se máše, že přece každý člověk může mít zájem o volnost

v myšlení. Což by vás netrápilo, kdybychom si mohli mysliti, že 2x2=5, že trojúhelník jest kulatý, že česká politika rozhoduje již ve Vídni o osudech celé říše a pod? Tohle všecko však si mysliti nesmíme, poněvadž nám to zákony zdravého myšlení nedovolují, a proto každý musí uznati, že ve volném myšlení a zejména v projevu jeho nám ještě mnoho překážek brání. Volná Myšlenka jako bludná nauka má dvě základní zásady: 1. Nevěřím nic a spoléhám jen na svůj rozum a 2. Uznávám jen náboženství lidskosti. Zásada první nespokívá na pravdě, protože není ani jediného člověka na světě bez víry. Nutno rozeznávati víru dvoji: přirozenou a nadpřirozenou. Nadpřirozená jest založena na Božské autoritě, na slovu Božím a upravuje náš poměr k Bohu. Přirozená víra pramení z vášnosti, jakou chováme k hodnověrným lidem a umožňuje nám soužití s nimi a duševní rozvoj. Přirozená i nadpřirozená víra naše společná sice na autoritu, ale není proto slepou, nýbrž podřizuje nás jen tehdy autoritě, když tato ukázala se býti hodnověrnou a když dokázala, že nutně musí vyžadovati ode mne víru a souhlas. Kdyby člověk věřil jen tomu, o čem se sám přesvědčil svým vlastním názorem, pak by naše vědomosti byly velmi nepatrné. Volná myšlenkárna zavrhují víru nadpřirozenou t. j. ve zjevené náboženství Bohem, ale sami žádají, aby jim jiní věřili Všecko připisují ve světě silám přírodním, a přece jich dosud nikdo neviděl. Vyžadují víru od svých stoupenců pro své předáky, pěstují tedy autoritářství. Mají své dogmata a články vědecké, které nesnášlivě obhajují. Ba nechtějí se ani podvodu, jako na př. předák jejich Haeckel, aby své vědecké báchorky učinili lidstvu přijatelnější. A této „vědecké“ metodě, plné dogmatismu, autoritářství, nesnášlivosti, pověrčivosti a neomylnosti, máme dáti přednost před věcnou pravdou náboženskou, tisíciletou zkušeností osvědčenou, krví Kristovou a sv. mučedníků dokázanou a vlastní zkušeností procítěnou? Nikdy! Nato přechází dp. řečník ku přednášce, kterou konal Dr. prof. Nábelek dne 2. února b. r. v Prostějově. Týž praví: Společnost lidská rozestupuje se ve stranu těch, kteří v Boha věří a těch, kteří nevěří. Ti, kdož nevěří, organizují se ve sdružení Volné myšlenky, které založeno bylo před 28 roky v Belgii a všude zakládá své skupiny a odbočky. V Čechách vydává sdružení toto listy „Volnou Myšlenku“ a „Volnou Školu“, „Havlíčka“, různé brožury a pohlednice za hlavní redakce pp. Pelanta a dra Bartoška. Volná myšlenka má sice v programu hájiti volnost přesvědčení a projevu každého, ale ve skutečnosti sleduje cíl: znásilnit a vyhubiti každé náboženství, zvláště katolické. Řeč sledována byla s neobyčejným zájmem a ku konci odměněna neucháječím potleskem. Nato dává dp. Klouda praktické pokyny a udává směr, jakým se musí v organizaci mládeže postupovati. Potom Mařenka Petřílková přednesla zajímavý výstup „Švanda“. Dále též překvapila přítomné s Josefem Cemperem výtečně nastudovaným kupletem „Kdo má pravdu“. Nato zpívána kolela: „Poslyšte bratři jen“, písně „Křesťanských sociálů“, „Pr. jsem ubohá na teu svět se zrodila“, „Kde domov můj“; přednesena jedna vtipná anekdota a schůzka za neobyčejně ardečné a upřímné nálady skončena. Další práci „Zdat Bůh!“

Z Kostok. Katol. mládež festocká pořádá v neděli 21. února v hostinci p. J. Malinského v Řestokách divadelní hru „Chudý písníkář“, obraz ze života se zpěvy dle R. Kneisla. Začátek o 7 hod. večer. Přátelé, dostavte se tam v hojném počtu!

Z Kolína. Elištin věneček, pořádaný zdejší křesť. soc. spolkem, stkvěle se zdařil. Jednotný úsudek zněl, že v žádném plese tak milo nebylo, jako na tomto věnečku. Zábava byla nenucená, takže i nepřítomníci tohoto spolku, které jen zvědavost, „jak se studení budou baviti“, nutkala do tohoto věnečku, otevřeně vyznali, jak ti „studenci“ se dovedou pěkně baviti. A při této zábavě nezapomněly naše šlechtěné slečny členky na trpící, neboť o půlnoci vybraly pro „Útulek sv. Josefa“ 20 K. Na věnečku tomto byly četné zdejší spolky a korporace zastoupeny deputací. — Spolek obývá svou valnou bromaďu dne 21. února t. r. — Týden na to 28. února t. r. pořádá spolek divadelní představení: „Chléb z milosti.“

Zprávy místní a z kraje.

Schůzka městské rady dne 15. února. Místnímu odboru Ústř. Matice Škol. propůjčil se městské Klicperovo divadlo na den 19. května 1909 k uspořádání divadelního představení. — Výkaz pokl. hotovosti ze dne 8. února 1909, výnos c. k. okres. hejtmanství, jímž se uděluje sl. Anně Chavátové v Hradci Králové koncesse ku provozování živnosti hostinské a výdělnické v domě čp. 105 a správa p. dra Al. Zimmera, práv. zástupce obce, že odvolání p. Jos. Hladíka, podané ve sporu jeho o náhradu za úraz pr. ti obci, rozsudkem c. k. vrchního zem. soudu v Praze bylo zamítnuto, byly vzaty na vědomí. — Připis c. k. okres. hejtmanství, jímž toto vybíží ku zaplacení dlouhého šosovného a upozorňuje na revers z 15. září 1863, dle něhož věnaš města po úmrtí dožné královny aneb, pak-li by též ve stavu vdovském vstupila

do drabého manželství, se vším příslušenstvím a dčebody spět připadnouti mají králi, pokud se týče české koruny, přistoupí se městskému zastupitelstvu. — Schválena byla koupě nového stojaan pro ústřední topení v budově městských škol od Českomoravské strojířny. — K žádosti c. k. okres. hejtmanství svoli se k uložení štěrku, určeného pro silnici, vedoucí od Labského mostu k „Pěti domů“, podél rigolu silnice na západní straně nabřeží Františka Josefa v jednotlivých meších figurách. — Schválena byla likvidace výloh a náhrad za přechodné ubytování vojska ve IV. čtvrtletí 1908. — Jedná žádosti za podporu nebylo vyhověno pro nepřislusnost, jedna žádost za zvýšení podpory byla zamítnuta.

Program pro řádnou schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové, jež konati se bude v pondělí dne 22. února 1909 o 2¹/₂ hod. odpoledne v zasedací síni. Rozhodne se o žádosti kuratoria průmyslového musea zdejšího stran doplnění financování stavby muzejní budovy. — Stane se usnesení o koupi části domu čp. 171 v Hradci Králové od pp. manželů Františka a Marie Chrudimských za K 5000 k rozšíření ulice. — Dá se vyjádření o žádostech: p. Jos. Rasima, hostinského, za koncesi hostinskou pro dům čp. 385 v Hradci Králové v bloku IV., p. Antonína Vokala, hostinského, za koncesi kavárenskou v domě čp. 291 v Karlově třídě, p. Václava Brzka za koncesi hostinskou pro dům, který hodlá postaviti v tovární čtvrti v bloku VII. na parcele č. 8. — Projedná se obecní rozpočet na rok 1909.

Dary. J. Exc. nejdp. biskup Dr. Doubrava daroval jednotě katolických tovaryšů v Hradci Kr. 200 K a Politickému družstvu tiskovému 600 K. Vadv. kanovník Puget věnoval tovaryšské jednotě 10 K. Šlechtatým darcům O. piat Bůh! — Pí. M. Netuková ze Slez. Předm. odevzdala naši administraci 2 K na „Útulek sv. Josefa.“

Ples jednoty katolických tovaryšů vydařil se v každém směru znamenitě. Prostranná, vkusně dekorovaná dvorana „Adalbertina“ hostila v týž den tolik jaré mládeže, že by žádný jiný sál takového návalu nepojal. Ples navštívily hojně živnostenské kruhy zdejší, takže ples jednoty čítati lze k nejzdařilejším plesům sezóny. Spolkové pokladně vynesl také slušný příspěvek na spolkové výlohy.

Děklistvá výzva majitelům účtů u poštovní spořitelny! Výbor obchodního gremia v Hradci Králové usnesl se ve své schůzi dne 9. t. m. bromaďně žádati poštovní spořitelnu ve Vídni, aby nejdéle dnem 25. února 1909 veškeré dopisy, výtahy účtů a veškeré přílohy byly zaslány v jazyku českém. Nebude-li spravedlivému k tomu požadavku vyhověno, budou veškeré německé přípisy spět vráceny. Vyzýváme k svorné součinnosti veškerá bratrská gremia a všechny jednotlivce, již jsou majiteli účtů u poštovní spořitelny. Kdo český jen tr. chu cítí, jistě v této čistě akci svojí účasti neodepře a přispěje v tak trudné době, kdy českému poštovnímu úředníku jest po únavné práci i nocleh v německém městě odpírán, k dosažení práva a spravedlnosti.

Z městského prům. musea v Hradci Králové. Čítárna muzejní otevřena byla v měsíci lednu třináctkrát po 2 hodinách a vykazuje návštěvu 879 osob a sice 328 studujících, 228 žáků odbor. školy, 152 živnostníků, 118 učitelů a úředníků a 53 žen a dívek. V čítárně vydáno na 518 žádánek a použito 367 svazků odbor. spisů a 323 děl předlohových s více než 16150 předlohami. Domů učiněno 302 půjček a vypůjčeno od 117 studujících, 66 žáků odbor. školy, 51 živnostníků, 37 úředníků a učitelů a 14 žen a dívek 286 svazků knih a 1419 jednotlivých předloh. Do okolí vypůjčeno 21 osobou 43 svazků knih a 643 předloh a sice 5 učitelů, 10 živnostníků, 2 studující vys. škol, 2 správci škol obecních a 1 správce školy pokračovací průmyslové. Řada časopisů opět rozmnožena. Kurs lakýrnický byl zahájen 8. února o 2. hod. odpo. Přednášky. Ve čtvrtek dne 14. ledna přednášel p. V. Škoda, sechař zde, o mazmora a jeho upotřebení. Přednášku pečlivě poslechnou přišlo vyslechnouti 28 osob a z nich živnostníků ani tolik, co by na prstech spočítali. A přece obsah její byl zajímavý nejen pro sechaře a kameníky, ale hlavně pro truhláře nábytku. Podán v ní byl mnohý cenný pokyn. Ani druhá přednáška dne 21. ledna nenabíla zájmu u našich živnostníků, ačkoliv thema „Národohosp. význam umělecko-průmyslového hnutí“ bylo voleno výhradně s ohledu na ně. Třeba účast byla větší než při prvé přednášce, přece jen již osoba p. přednášejícího insp. Z. Weigera z Prahy shromáždila vždy značný počet živnostnictva. Pěkné účasti téžila se přednáška p. insp. R. Urbana z Prahy 28. ledna. Přednášel o blahobytných zařízeních pro dělnictvo se zřetelem k obyvání. Přednášky p. inž. jako vždy mile pobaví i poučí. Dále jsou na programu přednášky dne 25. února p. inž. N. Škracha „O telegrafii, telefonii a přenášení obrazů do dálky bez drátu, pp. prof. Rudl a uč. Kysely „O mod. směrech ve vyučování kreslení. Přednášku p. K. Dvořáka „Uměl obrázky ze Slováků“ pro ochutnávání p. přednášejícího bylo nutno odložit o 14 dní. Výstavy. V trávici vystavena kolekce bratřích. Od 15. února vystavena kolekce českých keramičkových prací značky „Gratiton“, které vzbuzají

vůde zasluženou pozornost. Prodej těchto převzal p. knihkupec Piša. V dubnu otevřena bude výstavka barevných leptů Šimonových a plakát Španělských. V květnu výstava fotografií berlínského útavu pro vyměťování a zobrazování uměleckých památek Dile výstavka návrhů a rozpočtů na rodinné a dělnické domky, jakož i skupinové domy nájemné. — *Dárce.* Pan Jiří Tolman, knihkupec zde, věnoval muzeu orig. olejomalbu J. Feikla s mod. rámcem. Pan V. Obelupa, malíř v Kuklenách, dvě větší nádobky a víčky, majolíkové, s čínskou malbou. Český výrobek z let 1820. Malou vásičku s fig. emailovou malbou čínskou. Za přispívajícího člena přihlásil se p. V. Podolník, malíř v Třebechovicích, a živnostenské společenstvo ve Vysoké n. J.

V závědě e. a k. dvorního fotografa p. cis. rady J. F. Langhans vystaven ve hlavní výkladní skříní proti Grand-hótelu velice sdělily portrét Jeho Excellence ministra Dr. Albína Bráfa.

Beseda v Hradci Král. odbyvá v sobotu 27. února 1909 o 7. hod. večerní výroční řádnou valnou hromadu v sále Besedy. Program: 1. Zahájení starostou Besedy. 2. Čtení protokolu poslední valné hromady. 3. Zpráva jednatele. 4. Zpráva pokladníka. 5. Zpráva revisorův účtů. 6. Zpráva knihovníka. 7. Zpráva správce čítárny. 8. Zpráva správce domu. 9. Čtení a schválení rozpočtu pro rok 1909. 10. Volby: a) starosty, místostarosty a pokladníka; b) 10členného výboru a 4 náhradníků; c) revisorův účtů. 11. Dražba novin. 12. Volné návrhy a návrhy výboru.

Krádež dříví. V pondělí nebo v úterý tento týden byla firmě K. V. Skuberský odcizena ze skladiště u přádelny dra Aningra prkna v ceně přes K 80—. Policejní vyšetřování bylo zavedeno. Poškozená firma určila za vypátrání viníka odměnu K 20—.

Zábavný večírek pořádá v neděli dne 21. února 1909 v Adalbertinu odbočka Všeob. sdružení křesť. dělnictva v Hradci Král. — Program: „Bez kabátu“, žert o jednom jednání. — „Misota“, veselohra o jednom jednání. — Solové výstupy a kuplety. Začátek o půl 8. hod. večer. Vstup za osobu 50 h, rodina 1 K, členský lístek 30 hal. Po vyčerpání programu volná zábava.

Velký koncert Marie Dvořákové, virtuosky na klavír, a Elly Stillerové, virtuosky na housle, pořádá se v neděli 21. t. m. o půl 8. hod. večer v Klicperově divadle v Hradci Králové. — Program: 1. A. Jiránek: Sonata pro klavír a housle. 2. Pabst-Čajkovski: Paraphrase de Concert sur l'opéra „Eugene Onegin“ Kavír solo. 3. Saint-Saëns: Koncert h Moll pro housle. Allegro non troppo — Andantino quasi Allegretto — Allegro non troppo. 4. Dvořák: Suita h Dur op. 98. Moderato — Molto vivace — Allegretto — Andante — Allegro. Klavír solo. 5. J. S. Bach: Giaccona pro housle. 6. a) F. Chopin: Ballada as dur. b) F. Liszt-Paganini: Campanella. Klavír solo. 7. P. d. Sarasate: Cikánské Melodie Housle solo. — Klavír Petr f. — Cený míst: Lože 6 K, křeslo a tribuna 1 K 60 h, I. místo 1 K 20 h, II. místo 1 K, sedadlo na galerii 60 h, parket 60 h, parter 40 h, galerie 30 h, studentský, vojenský a dělnický lístek do parketu 40 h, do parteru 30 h. Předprodej lístků v knihkupectví p. Pišy.

Prevekece či bentaktment? Na obecních národních tabulích stívá se plakát časopisu „Lidu“ s karrikaturou kněze. Jeme toho náhledu, že obecní tabule má sloužiti v přední řadě ku podpoře živnostenského ruchu ve městě a k označování všeobecně prospěšných podniků K účelům provokačním však tabule obecní rozhodně nejsou a protestujeme proti takovému zneužití jich jménem klera zdejšího, jenž patří také do řad poplatníků obecních. Klademe obecní správě otázku, zda by dovolila vyvěsiti karrikaturu žida na obecní tabuli?

Peřetovní schránky u Grand-hotelu, kraj. soudu, spořitelny, p. Hellwicha, u hlavní trafiky a na Malém náměstí vybíráti se budou od 1. března o 7 h. d. 15 minut večer.

Na vzdělání českých dětí v jazyku mateřském přispěl v měsíci prosinci 1908 spolek „Komenský“ ve Vídni III-3 Strohgassee 45, který vydrží 3 obecné školy, škola pokračovací pro učně o 3 odděleních, 2 opatrovny a 6 škol jazykových o 14 odděleních politický okres Hradec Králové: Bělá. Obecní úřad 5 K. — Hradec Kr. Dr. Ippen 5 K, Dr. J. Král 2 K, F. Frydrych 4 K, A. Hampl za soc. demokraty v Malšovicích 4 27 K, V. Bouček 1 K. — Hradec Král. Nový. Občanská záložna 5 K. — Hrádek. Jednota „Třebíský“ 3 60 K jako věnování za životopis J. Oav. J. hr. Harracha, Fr. Ryba 2 K, J. Ledvinka 1 40 K. — Libánsy. Dr. Jos. Janko 2 K. — Nechanice St.: Lad. Kaňkal místo půl hl piva na oslavu narozenin svého chlapce 10 K. — Předměstí n. L. Dr. Ant. Šefl 2 K, Ant. Dvůrka 1 K. — Třebouchovice. Dr. Šim. Klepotář 2 K.

Z Výravky. (Přednáška). Dlouho měli jsme vroucí přání, abychom mohli poslechnouti i v osadě naší opravdu lidového a oblíbeného řečníka vadv. kanovníka dra Fr. Šulce z Hradce Králové. Toto přání naše bylo vyplněno v neděli dne 7. února, kdy k nám vadv. kanovník zavítal a v řeči přes 2 hodiny trvající vysvětloval program strany katol. lidu v Čechách. Velice jasné a srozumitelné objasnil nám celý program, tak že i příslušníci jiných stran byli nuceni v duchu dáti vadv. řečníku

za pravdu a museli poznaní, že program náš jest se všech nejlepším. Strana naše nikoho nevylučuje a starati se chce stejně o všechny. Přednáška tato jistě mnoho prospěla k osvětlení ducha katolického u nás a jest si jen přání, abychom svořili spojení kráčeli dále vpřed za pravdou a rozumem, zdravým pokrokem a dokázali, že nespíme, ale opravdu že žijeme. Vadv. kanovník dra Fr. Šulcovi vzdáváme za jeho účinnou řeč nejardnější díky a další činnosti voláme „Ziať Báh!“

Z Bukeviny a Černilova. V neděli dne 14. t. m. přednášel u nás neuvážený předseda kat. zemědělců p. Frant. Šafránek, rolník z Dolního Města. Krásně, věcně promluvil o otázce zemědělské. Po přednášce přihlásil se ke slovu náhodou jmenovec p. řečníka p. Šafránek, předseda okresní agrární organizace. Dle šablony u agrárníků obvyklé užil klíček a přesunul otázku zemědělskou na boj mezi stranou agrární a stranou katol. lidu. Tím jenom nám velice prospěl. V díle debattě bravře odpověděli: p. řečník, p. dr. Arnošt Pekař a vlp. Jan Petrášek. Velmi zajímavě líčení zamýšleného kompromisu s agrárníky, ježto je podával náš p. řečník jako očitý svědek. „Otevřené slovo“ se šitru, věnované k ústaze a odpovědi p. agrárnímu poslanci Bergmanovi, sajisté mnohým větší agrárníkům otevřelo oči. Naši lidé vedenou debattou jen se utvrdili. Na konec schůze nás velice pobavil svými dějepisy vmi vědomostmi osamocený agrárník p. Rabas. Schůzi případným do slovem zakončil p. starosta Josef Kvasnička

Za Václ. Srámem. Dne 9. února 1909 semřel ve Smidarech vadv. Václav Srám, bisk. notát a zasluhý farář ve Smidarech. Narodil se dne 29. května roku 1851 ve Velké Jesenici, na kněze vysvěcen dne 3 srpna 1876 Kaplanoval v německém městečku Giesshübel (Olešnici) za Nov. Městem n. Met. Po 2 letech byl poslán za kaplana do České Skalice, kde stál v čele vlasteneckého národního hnutí. Založil čtenářskou Besedu, vydal v Urbánkové bibliotéce „Historický popis okresu českoskalického“, na který professor jeho Augustin Sedláček ve svých „Hradech“ v díle pátém se odvolává. Se studujícími českoskalickými dal podnět k zasažení pamětní desky professoru, přírodopysci, dějepisci a spisovateli Jos. Frant. Smetanovi v jeho rodišti Sviněšanech. Podrobiv se katechetické zk. ušce pro školy střední, odešel r. 1882 jako katecheta na měšťanskou školu v Poličce. R. 1884 stal se farářem v německých Markoušovicích u Trutnova, po 4 letech dostal se za faráře do Borevnice u Dolních Kralovic a r 1894 přesídlil za faráře do Starého Bydžova. Tu vydal spisek „Chrást Páně sv. Prokopa“ ve St. Bydžově a za spolupůčinn. ování předních občanů založil spolek dle systému Raiffeisenova, jehož byl předsedou. Myšlenku tuto rozšiřoval ve svých přednáškách v okolních obcích jako na příklad v Hlušicích, Žlunicích, Vinarech a Ohnišanech, kde také raiffeisenky založeny byly. Dne 7. dubna 1902 byl investován na faru smidarskou, kdež do své smrti působil. Po svém příchodu ihned si všiml starých matrik farních a s chutí dal se do oblíbené své práce. Použív zápisků svých z let mladších a opatřiv si nutné výpisky z archivu zemského Musea království českého, upravil „Paměti městečka Smidar“, v nichž jeví se mravenčí píle, jeho historická činnost badatelská a z nichž dýše jeho láska k milým osadníkům. O jeho vlastnictví svědčí též jeho snaha o zasažení pamětní desky na rodném domku básníka Karla Sudimíra Šnajdra, o jejíž zasažení a odhalení měl hlavní zásluhu. Celý průběh slavnosti podal v dodatku „Paměti městečka Smidar.“ Svou milou povahou a skromností získal četné dubrodince farnímu chrámu Páně, jež všechny vyjmenoval seznalý ve svých „Pamětech.“ Zesnulý byl muž rýšho charakteru, kněz vzorný, jemuž na srdci bylo pros,ěti lidu, jež tak vrouceré miloval, jak jen srdce otcovské milovati může. Známé bylo jeho pohostitství. Každého rád viděl, každého rád vítal, každému s usměvavou tváří vstříc vycházel. Ke svým kaplanům choval se jako otcovský přítel a ne jako jejich představený; všude, kde mohl, radou, skutkem pomáhal. Zkrátka každý, kdo měl co jednati se smidarským panem farářem Srámem, musil si jej zamilovati pro jeho upřímnou povahu. A že v Pánu seznalý velké lásky a oblibě se těšil u svých farníků, to dokázal imposantní průvod pohřební, jehož účastenly se vrstvy veškerého lidu. O pobřbu samém přineseme správu v příštím čísle.

Ze Stejle u Heřm. Městec. U nás přes špatné počasí se organizační schůze dne 31. ledna znamenitě sdělila. Promluvil zde p. V. Štastný z Prahy. Poukázal na smutné doby a význam stavu rolnického i na jeho nepřátele. Odůvodnil krásné nutnost sdružení na základě křesťanském. Do organizace přistoupilo hned 40 osob.

Křesť. soc. spolek žen a dívek pro Nezemice a okolí pořádá „u Boránka“ v neděli dne 21. února taneční a humoristický večírek s pestrým programem ve prospěch Ústř. Matice školské. V neděli pak 28. února v téže místnosti při organizační schůzi stoupenců katolické strany promluví se vzácné ochoty vadv. Thdr. Fr. Šulc, ř. kanovník z Hradce Králové. Legitimační lístky k důvěrné schůzi této lze vyzvednouti u p. Boř. B. Jarové, jednatelky katolické jednoty, a vlp. Víta Štěpánka, kaplana. Hojná účast žádoucí.

Ze Senemle. P. dr. Rychter počil mě veřejnou pozorností a proto dovolí, abych veřejně opravil jeho sdělení. Dle mého soudu v referátu „Obnovy“ neobráší se ani mativost ani zbytečné mlčání se do rodinného života jednotlivce; bylo to obranné sdělení v zájmu veřejnosti o těch, kteří veřejnost chtějí vésti. Zato však musím vysloviti politování, jak p. doktor sám zbytečně a snad i s denunciační tendencí dovede mluvit o mne. Zámýslně zamlčel, že mě sám v pátek k sobě posval a že jsem ho na pozvání navštívil po své domácí, večer, sestávali z posních jídel. Pan dr. ví, ale zámýslně nedejmuje též, že jsem ani nebyl spraven, že má právě zabijačku a že posval nároven žida. Také víte, pane, že jsem s oním židem několik slov promluvil jen se společenskou slušností, chtěje se chovati jako intelligent, což sám odporučujete. Jinak byste mne byl přece nazval nesnášlivcem. Nač bych si byl onomu židovi natíkal, věru sám nevím. Máte podle všeho pamět přeměřtěně velikou. *Dále víte a nedejmuje, že jsem u Vás ten den nepůžil ničeho, co by bylo porušilo církevní příkázání o postu.* Leť Vaše „Zasláno“ jest tak obratně sestaveno, že by čtenář soudil o pravém opaku. Není zkrátka nad chytrost! A při tom tvrdíte, že nechcete býti zlomyslným. Rozumíme! Na Vaš rozklad, koho čtíte, odpovídám zase já, že si vážím každého intelligenta, který se s láskou věnuje svému povolání a který podle větru neobrací svoji politickou korouhvičku k vůli materiálním výhodám. Nemohu věnovati nejvroucenější přisěz takovému muži, který jiným lidem v jejich občanské svobodě překáží a u něhož výron konkurenčních zájů nezastavuje se ani nad hrotem. Tím jsme o té záležitosti domluvili. — Vít Štěpánek, kaplan.

Katolická m. r. jednata v Novém Bydžově pořádá v neděli dne 21. února 1909 „U zlatého anděla“ zibavný večer. Program: 1. Deklamace. 2. Duetto. 3. „Kdo je vinen“, žert o jednom jednání. 4. Solový výstup. 5. „Vzorný vlastenec“, fraška o jednom jedn. 6. Duetto. Začátek určité o půl osmé hodině večer. Vstupné: sedadlo: člen 40 h, nečlen 60 h; k stání: člen 20 h, nečlen 40 h.

Kapelník divadla sdružených měst východočeských p. Fr. Procházka jmenován ředitelem káru v Heřm. Městci, kde nastoupí 5. března. Známé, že p. Procházka neuvávnou píli a vzácným talentem velice se zasluhí o umělecký rozkvět operního ensemblu. Doufáme, že stejně intenzivně bude pokračovati v Městci na poli hudeb církevní, jejíž jest dobrým znalcem. — Uprázdňené místo u východočesk. divadla nastoupí p. Winkler, dosavadní kapelník u divadla M. Zieglerové v Libni.

Z Heřm. Odbocka Všeoborového sdružení křesť. dělnictva v Heřm. vzdává tímto upřímný dík vadv. děkanu J. Kousalovi za přijízenou částku 30 K na divadelní jeviště, kterouž jsme teprve nyní mohli splatiti. Též kaplanům dp. Fr. Noskovi a dp. Karlu Kučerovi za darování 30 K na týž účel voláme: Zaplať Báh. — Výbor.

Pan Pelant v Pardubicích. Volno-myšlenkářský redaktor Pelant zavítal také do Pardubic a měl zde v neděli dne 14. t. m. večer „u Štěbříských“ volno-myšlenkářskou přednášku pod názvem: „Život v Americe a u nás.“ Tak to stálo na plakátech, ale správně tam mělo býti: Volno-myšlenkářské tažení proti náboženství vůbec a katolickému zvláště. Byla nás tam kvíleků také troška, ale musíme říci, že přednáška ta ve své sřetěstnosti dělala na nás dojem zrovna opačný nežli jaký byl její cíl. Ba ani v ostatních přemýšl. ných, kteří si zachovali posud trochu střídlivé rozvahy, nevyvolal p. Pelant zamýšlené hnutí duševní. Zkrátka, nic jiného. Významné je, že česko-židovské pardubské noviny velmi důtklivě vysývaly ženy všech vrstev společnosti pardubské k účasti na této protináboženské přednášce. Přitom s dovolem chceme tu něco málo připomenouti. V Pardubicích konají se velmi shusta takové přednášky rázu protináboženského a hlavně protikatolického. V tomto ohledu dáváme my katolíci svým nepřátelům v Pardubicích úplně volné pole. Posud nevystoupil zde nikdo, aby na obranu katolického náboženství různým těm agentům kladl odpor. Tím věc katolická rozhodně trpí. Hrot všech takových přednášek a řečí vědecky jest obrácen proti katolíkům a bylo by tudíž velmi na prospěch věci katolické, abychom tu měli ve všech takových případech pohotové svého obhájce, dabátora, nějakého řečníka, který by hrot ten účinně dovedl lámati. V Pardubicích bylo by to už svrchované potřeba. Máme tu katolický spolek a ten by sajisté při dobré vůli mohl sávas postarati se o takového obrátého protirečníka. Stálo by to věru zato. — Někteří katolíci.

Jaký „klerikalismus“ roněluje „Osvětu lidu.“ V panu učiteli staroměstských škol v Pardubicích vědecky vskypí jeho semitká krev, když vidí školní mládež sčásteněnou na některé pobožnosti v katolickém kostele. Tak požehnal sv. Blažejské dalo zase p. učiteli příležitost, aby v českožidovském pardubském žuradle dal průchod svému pokrokatěkému odporu věci katolické církvi kousavou lokálkou o tomto starobylém obyčejí křesťanském. Pan učitel dobře zná nečetné ty pahrbky, které by měli rovnati školní pedagogové jako je dopisovatel českožidovských pardub-

rych novin na poli školní výchovy, ale kdepak takový pokrokový pan nevidí, co má před sebou, le raději sldí a rýpe, jide a nejraději v katolické církvi. Vždyť přece víte, jak ulechnutá je lásť pardubské školní mládeže, tak že se jí sami vojíte; proč tedy tam nenasadíte páky svého pedagogického vřhlaasu? Často si nevíte rady, jak byste na správnou cestu přivedli věci, kterým náte přece rozumíte; jak můžete dělati mentora i reformátora ve věcech, kterým nerozumíte? Ano, udatěte jen se svou moudrostí hlavně ve škole; am máte tolik záslužné práce, že jí při všech pokrokových methodách nezdoáte za celý svůj život. Církev katolickou pěkně nechte na pokoji, eada že byste stejně řízně zakročil také u evangeliků anebo chtěl zreformovati obřadu a femínky. Ty vás nerozčilují?

Do Čáslavské a Kutnohorské. Uporňujeme naše důvěrníky, aby si přečetli správu: Tisu na Habersku, kde volný myšlenkář pracoval pro agrárníky a s agrárníky. Povězte to, at budou se tlonci do prsou, že jsou také katolíky. Jaká to krásná aliance v jeden čas: pp. Haldek, Kroiber a — p. Klimt! Red.

Rachocení agrárního bubnu na Čáslavsku. Bum—bum—bum! Jaká to zas bude komedie? I — agrárníci na Čáslavsku bu tou natrat. A koho? I chtějí z barvy černé dělati zelenou. A kde pak? Inu tentokrát chtějí obejeti celé Zbejšovsko zaoza; poněvadž se to však Haldkovi nepodařilo, přijede mu na pomoc jiný kož — at z Borovan, p. Kroiber. Takové řeči panuly před nedělí, plakáty se lepily, agitovali se všemožně, až konečně p. Kroiber vskutku přijel také do černého Schofova u Potěh, který se nepodařilo ani velikému osvětlení p. řídícímu Dráhkovi za 26 let obl. t. Agrárníci v Tupadlích, takto také volnomyšlenkáři, v hostinci „ve frmole“ o zábavě socialistické již se uhlavili předem se socialisty, že vniknou do Schofova celým regmentem, aby v natráni mohli pomábat. V den schůze našel si p. Louda, obragrární a člen volné myšlenky, až do Potěh, též pan obvodní lékař z Tupadel, aby získali horlivé posluchače a pomocníky natěračám na zeleno. A vskutku z Potěh se také v přiměřenou dobu dostavili p. Hailička a p. F. Havelka, jenž o sobě říká, že sám neví, co je. Lež je to zpropadené; všichni horliví agrárníci z okolí se sjedou: p. obvodní lékař z Tupadel, agrárník a předseda volné myšlenky na Čáslavsku, p. řídící Drábek, p. poštmistr, tedy sami agrárníci, všichni pp. evangelici; ale ti, kteří by toho nejvíce potřebovali, totiž Schofovéci, zřetenu doma! Nedivíme se, že p. předseda schůze, obvodní lékař z Tupadel, div uerpoléval slzy bolesti nad tou tmou a zpátečnictvím Schofováků. Co se jen narodává Hailička zadarmo co všelijakých jiných brožur protikatolických — přece z těch Schofováků samé udělali zelené semany, totiž agrárníky. Schůze tedy začala, ale bez Schofováků. Bylo nám líto toho kněze Kroibera; kdyby tak věděl, koho má se poslouchat! Celkem as 60 lidí z širokého okolí sehnanych a mezi nimi 40 volnomyšlenkářů, socialistů a evangeliků, 10 ještě našich, kteří z okolí nevědomky přišli. Bylo zřejmavo se podívat na toho kněze ze zeleného tábora, jak poslouchají ho přemaozí nevěrci a áhlavní nepřátelé katolicismu proto, že rozbíjí katolickou stranu. Inu — ale také je v tom něco dobrého. Už dávno nebyli v kostele katolickém mnozí z nich, teď aspoň slyšeli kázat kněze na schůzi agrární. Větime mu, že měl mnohé dojmy z toho černého Čáslavka, až prý si upřímně povzdychl: „Co jsem dneska zažil, to jsem ještě nezžil za celý život!“ Ke konci radíme pp. volnomyšlenkářským agrárníkům, aby se podruhé tak nenamáhali a nejedžili až do Schofova. Vždyť chtějí-li si udělati schůzi, mohou se sejiti někde blíže, nejlépe „ve frmole“ v Tupadlích, kde jsou sice socialisté sídlem, ale v objeti společném s pány agrárníky.

Ze Zbislavi. Na den 16. února svolala agr. strana do Zbislavi, kde je půldruhého agrárníka, schůzi voličů do hostince p. Bucka. Aby katol. lid byl podveden a uveden v omyl, že se jedná o schůzi katolickou, pozvali za řečníka katol. kněze (ovšem čtverlístkem dekorovaného) vel. pána Kroibera, kaplana z Borovan, na plakátech slovíčko „agrární“ vynechali a sámslně rostrušovali mezi naším lidem, že to bude schůze katolická. Avšak katolické voličové byli v čas poučení, o jaký podvod se jedná. Dostavili se také u velikém množství k této agrární komedii. Pan Č. Vančura, agr. důvěrník z Bučic, jenž p. řečníka i s p. kandidátem Blažkem v kočáře (monogramem opatřeném) dovězi dal, ohlédnuv předem, že v sále se to málo zelená, pravil s kočáru vystoupivšímu p. řečníkovi do slova (máme 2 svědky, z nich jeden je osobou přaseň): „Jsem tedy tři strany, které jsou silnější než my, musíte obraťit jinou a mluvit hladce“. A také mluvil, jako když se úboř pláší po louce. Kromě ujištění, že agrární strana není proti náboženství, se katolické strany ani nedotekl. Byl tázan, je-li to pravda, že dostává za svou janitářskou práci denně tři desátky. Doznal, ruka na srdce polektiv, že ani haléře, jenom někdy že p. kandidát Blažek zaplatí svůj oběd, a on zas za něho večerí. O sūdání se nezmínil. Chudák, ještě ho moří hlady. Ujišťoval, že p. blažak ani p. vikář proti němu něčeho ne-

mají, a farníci borovanští, kteří prý jsou vesměs agrárníky, ho mají rádi (jak by neměli, když je jejich!) a odměna, která ho prý za všechnu práci čeká, změnil se s dnešního „Hossanna“ a „Ukřižuj“, protože mu bylo již řečeno, že do smrti farní nedostane. Na kazatelně je prý knězem, ale jinak civilním člověkem. Ku konci podotkl: „Kdybych mohl mluvit, jak bych chtěl!“ Ale on musel mluvit, jak ho navedl p. Vančura. Voličové právem si kladou otázku, proč mluvil dle císlého navedení a ne dle svého přesvědčení? Jednáni toto nazývají správně podváděním voličů. Zvláště pak s trpkostí se odsuzuje agrární manévř, poslat kněze na kněze, v čemž očividná je snaha, kněze vyprovokovat a strhnout k nějakému pohoršení. V tom se však přepočítali a kněžstvo se s nimi vefejně k radosti leckoho hádat napůjde. Katol. strana má z těch agrárních kněží zde na Čáslavsku kočujících jenom švandu. I ve Zbislavi skončila tato ag. schůze jako každá jiná komedie s úsměvem Správy lívé řečeno, mohou si agrárníci k výsledku celkem gratulovat, neboť rovná se nule veliké jako chalupa. Jestli se svých neposbýli, odjinud nepochytili něčeho Hlasování, má-li se věnovat důvěra p. kandidátu Blažkovi, bylo překáženo jako nemístné. Debata, již se z katol. strany horlivě zúčastnili kromě jiných: pp. Jos. Burč z Výtav, Jan Vláner ze Zatičan a Fr. Doležal z Podhořan, a z jiného tábora p. V. Pilný ze Zbislavi, byla peprná, a dodala pánům chuti na silný oběd. Tentokrát snad ani p. kandidát ani p. řečník nemuseli oběd platit, poněvadž si je lačné odvezl p. Č. Vančura z Bučic. Adieu, dobrou chuť!

Z Čáslavě. (V alné hromady.) Žijeme v době valných hromad jednotlivých našich spolků a spoleků. Všeobecný dojem přes sebe delší referáty jest, že spolkový život upadá. Kde je pravá příčina, jest v našich poměrech uhodnouti dosti snadno. Jest to vzájemná nedůvěra a nechuť; dříve křídlo členstvo spolků jedno politické přesevědčení, teď, kdy vzniká tolik nových politických programů a hlásí se tolik politických generálů, rozbíjí se staré svazky. Ještě častě stavovské organizace též se jistě přizní. Snad až přejde doba kvasu, začne opět bývalý sousedský a přátelský styk spolkový — Schůze proti pivovarskému kartelu, svolaná spolkem Hailiček, přivábila spoustu obecenstva všech kruhů a povolání. P. Hejnic případně vyložil nečasovost a neprozřavost v jednání kartelářů a zvláště našich pravověrníků P. dr. Tesař snažil se váhu jeho důvodů vyvrátiti, ale myslíme, že sám cítí, že hájí věc ztracenou a nepopulární a že jenom jeho postavení jako člena správní rady ho k výkladům jeho vedlo. Předseda správní rady p. Jeřábek nepověděl nic nového a jeho výroky byly ubohé. Velmi pěkně promluvil p. hostinský Drdek, který ukázal na těžké postavení hostinských v této záležitosti a varoval před nepotřebným zdražováním, při němž řada malých živností, odkázaná na pracující třídy, by musila zvíti nutně za své. Ku knoci prohlášen, že agitace proti pití zdraženého piva nebudou vedeny jen v městě, ale i na venku. Jsmo zvědaví, kdo zvítězí, zda umlénost správní rady zdejší, která jest prohlášována za původkyni zdražení, at právem či neprávem nevíme; nebo spontanní vůle odběratelů. — Jednoduchá frekvence zavedena byla počátkem polletí na c. k. gymnasia. I obecné a měšťanské školy chystají se o ni tádati.

Ze Žak u Čáslavě. Sociálně-demokratická strana, která stavi v okrese našem kandidáta sčítacího a agitačního, svolala v neděli schůzi do Žak, aby mezi dělnictvem a maloroľnictvem nachytala spíše stoupence než voličů. Měl přijeti sám kandidát, ale nepřijel a tak dlohu tu vzal na sebe soudruh Skala z Čáslavě, který začal o majetku Anerspergů, Lichtenstejnů a pod. a v číslích vypočítával, kolik by se lidí uživilo na tolika kilometrech majetků. Patrně tedy dělní choutky pořád sociální demokraty nepřecházejí. Pak zmínil se o volebním právu a ukazoval, jak která strana se k tomu chová. Že katolická strana, nebo jak deklamoval „kredykáni“ dostala co proto, rozumí se samo sebou. Zmínil se také o poslední schůzi katolické v Čáslavi, že prý se chtěl podívat, jak hanebnosti tam budou páchat a že ho tam nepustili. Na dotaz p. Nováka ze Štrampouchu, co myslí těmi hanebnostmi, začal se ošívati a konečně po způsobu sociálně demokratických řečníků dotazovateli bodně vyčítal. Pak dal hlasování o své resoluci, kterou rozumí se jeho stoupenci, voličové, kteří vedou ještě s housaty proces, statečně odhlasovali. Jiné neštěstí se při tom nestalo.

Mobilisace na Čáslavsku. Ve všem je už dnes „praktika“. V předposledním čísle „Obnovy“ jsme sdělili s naším čtenářstvem, jak a proč na Čáslavsku chytají se hejly. Peřim jejich že nechtějí nad vycpávat stěny nějakého korábu, nýbrž agrární mandát, aby se při volbách nepotopil. S poptávkou rosta i nabídka, a tak hejliho peř se skoupilo lacině dost — dokud brali ti hejli na řepu. Ale dnes jsou už přeplašeni a nechtějí na ni jít. Je téžto ho chytit, a peř přičásti do oasy! A teď ta lidácká praktičnost: V poslední době byl zašypín celý volební náš okres spoustou papíru, na němž jakýsi p. ředitel Blažek z Prahy posílá prosť katolíky o hlas. A co ti katolíci neudělali? Potrbali dopisy na malé kusky

a míchají to do peř, že prý je to na vycpán agrárního mandátu dobré dost. Ale brzo se na toto falšování sbořil přišlo a agrárníci katolíkům už nevěří. Ani kněžím už nevěří, jenom asi pěti na světě. A těch pět musí je s nesází vytrhnout a se vši vervou věnovat se čistiě na hejly. Dávěra mají (o to není), a nějaká zrada se od nich vůbec nečeká, že by věc zfalšovali. Chvály hodno je, že s ohledem na mizerné platy nižšího kléru věnovala agrární strana svou důvěru i jednemu ubohému kaplanu z jižních Čech, aby si zde něco přivydělal. Osvědčují se všichni jako dobří dělníci na vinici Páně a doufají ještě v únoru dostatečné množství hejlů sehnat — ovšem s pomocí Boží. Avšak důtklivě vybízejí k odstranění hlavní překážky, pro kterou Bůh svou pomoc odprává, a volají: „Zamčte bezbožnosti a čistiě pokáři aspoň do těch voleb, sice nechytíme ničeho, a vám nezbyde než vycpat mandát pražským papírem!“ Hlas jejich vniká do srdcí a dělá divy: Agrárníci se učí katechismu, hlavně sedmera hlavních hříchů, nosí ve vestě růženec, smekají z daleka před každým knězem, slovo „agrární“ úplně ztratili, zavržli jako nevěřecké, takže se na plakátech ani nevyskytne, pořádají sice schůze, ale ne agrární (Bůh chraň!), nýbrž „katolické“, ba katolickéjší než klerikálové, protože na nich mluví jen kněží, kteří i katolíkům dovedou jinak do duš promluvit než kněz domácí. Jsou to missie ve většině sílu, hromadné obracení katolíků i agrárníky na jakousi společnou víru, která vidí spásu ne v nebi, nýbrž ve vycpaném mandátu. Chvála Bohu, že dobří a pětiví kněží ještě nevyhynuli. Je jich sice i s odpadlíkem jen asi pět, ale naleznou-li podpory u předních činitelů na našem okrese, rozbíjí tu tvrdošjnou „klerikální“ stranu dřív, než na ni přivezou své karozny bývalé a budoucí agrární Excellence. A to možno doufat; neboť záležitosti této chopil se za pravý konec Čáslavský okresní žurnál „Pravda“, a ta všude vítízi (kde není, kd by prohrál). Vyžaduje to sice obět, ale na to se nesmí hledět v tak kritické době, kde „klerikální“ strana nemůže ztratit ničeho, a agrární všecko, a proto zasílá se „Pravda“ do hostinců na okrese teď před volbami úplně zdarma, aby nikdo pro chudou kapsu nebyl odřiznut od zřídla moudrosti a nemohl se vymlouvat. (Však ony to Excellence zaplatí!) Ale jací lidé jsou: Nechtějí někde tu moudrost ani zadarmo a jsou líní, to číst. Takhle to dále nesmí chodit! Slavná redakce měla by se řádně na tento zjev „obout“, aby nebyla — boma. Zato ušetřil agrární Excellence mnoho na karonech a pozvedao zle na ráz fomeslo beduářské již zanikající. Do takového dřevěného kaconu, když se po Žižkovsku dobře obručemi stáhne, dá se maládovat daleko větší „bumbu“ než do lodního děla a zasáhne-li hejno hejlů, něco se „rozletět“ musí! Proto, katolíci, beřte si vánde sebou „Štít“, at se nedostanete i s peřim do pytle!

Z Mifátek u Habrů. Po příkladě do-spělých katolíků, sdružených v politických organizacích, přáli si mnozí z jejich synů a dcer, aby mohli se sdružiti v jednotu, a tak vychovávat se k nastávajícímu povinnostem. Snaha jejich byla vyplněna v neděli dne 14. února, kdy na pozvání duchovenstva haberského dostavil se dp. prof. Fr. Kohout z Čáslavě, aby promluvil o způsobu zakládání organizací katolické mládeže venkovské a poučil o životě v organizaci. V řeči téměř četných posluchačů z Mifátek, Jiřkova a Proseče program organizace katolické mládeže venkovské, ukázal, jaký duch má panovati v katolických sdruženích a jakými cestami dojde se k vytknutému cíli: vychovati z mládeže dobré Čechy a dobré katolíky. Nakonec vyzývá přítomné, má-li kdo co k podotknouti nebo k namítání, aby se přihlásil, neboť se trvívá o našich schůzích, že zasklínají strany druhé. Nehlásil se nikdo, naopak souhlas, který se ozval po řeči dp. profesora, ukázal, že s vývody jeho splna se souhlasí. Ukázal se to hned při zápisu do organizace, k níž přistoupili téměř všichni přítomní jiní a dívky. Za nejlepší náladu a za zpěvu „Kde domov můj“ schůze ukončena. Dp. profesorovi třeba vsátí tu veřejně dík za to, že v poslední době večerní po bouřlivé kolikahodinové schůzi v Tisu neváhal zavítati mezi nás, aby nás poučil, povzbudil a nadchnul. Máte býti ujištěni, že naše organizace, v osvědčených rukou se nacházející, nezkame!

Bouřlivá schůze organizací v Tisu na Habersku. Mohutně se rozvíjející organizace mládeže katolické pohnula některé stoupence národní katolické strany lidové, aby i v naší obci, kde zvláště v poslední době prováděna jest agitace protikatolická horlivou stoupenkyní Volné Myšlenky šířením „Hailička“ a pod. tiskovin, ustavena byla organizace katolické mládeže venkovské. V úkol ten uvažal se dp. prof. Fr. Kohout z Čáslavě, jenž provázen duchovními Haberskými a p. zem. poslancem Adamem, zavítal v neděli 14. února do naší obce, kde před tím vůbec dosud ještě katolická schůze pořádána nebyla. Neú divu, že prostranný sál hostince p. Šýkorova naplněn byl do posledního místa. Sešli se tam nejen uvědomělí katolíci, ale i spousta agrárníků, sociálních demokratů, z celého okolí sjeli se pokrokoví pp. učitelové a přichvátali z Prahy zvláště objednaný řečník, již z Čáslavě a Král. Hradce pověřený p. kand.

prof. A. Klímt. Po svolení předsednictva ujal se slova dp. prof. Fr. Kohout, jenž ve věcné a především v duchovní přítomnosti přítomným natuou organizace katolické vůbec, mládeže pak katolické zvláště. Vyvěřil účel, pro nějž katolici organizují svou mládež; jest to výchova mládeže v ohledu vlasteneckém a náboženském a zároveň uvedl prostředky, jimiž organizace mládeže tohoto účelu se bude domáhati. Ku konci vyzval mládež, aby se dala zapojiti. Než tu hlásil se o slovo p. Klímt a protestuje proti tomu, žádaje, aby podle zákona dáno mu bylo slovo k debatě. Strhuje se při tom bouře, jedna strana křičí: „Nechceme ho poslouchat“; druhá: „Ať mluví“. P. Klímt dovolává se dp. prof. Kohouta, aby mu vymohl slovo, ten ho však odkazuje na předsedu, aby se jednalo důsledně v mezích zákona. Učitelka sl. Pfäifrova běhá při tom všude nervosní a papírem a tužkou a volá: „Zapisovat, kdo ruší schůzi!“ — Konečně podařilo se zjednati předsednictvu klid a p. Klímt může pokračovati. V patrném rozčilení plete páte přes deváté. Kněží že švou z kasatelen proti agrárníkům jako na př. poslancové Záruba a Šamalík. Kristus Pán nekázal proti agrárníkům a nevěrec-kému tisku, ale kázal o lásce k bližnímu. Náboženství není ohroženo, protože je v srdci a odtamtud je nikdo nemůže vyrvat. Kněží že musí poslouchat biskupů ve všem všudy, mluví o kněžském proletariátu, který je hierarchií utiskován, ohřívá i Drozda. Podceňuje lásku vlasteneckou duchovenstva a katolické strany. Poslanci katoličtí prý šli libat ruku Luegrovi. Videňští sociálové jsou proti vzdělání lidu, protože podali návrh na snížení návštěvy školní. Čechové se o národnost bát nemusí, protože národnost jest v srdci a nedá se vyrvat jako náboženství. Katolicismus nyní je jiný nežli ho kázal Kristus a pod. Řeč jeho byla snůškou každodenních „šlágrů“ protikatolických listů. Skončil ji pak vybižením, aby mládež venkovská vstupovala do organizací agrárních a ne klerikálních. Dostalo se mu za to potlesku od agrárníků, což snad ho nadchnulo k tomu, že prohlásil, že je také katolík. Na otázku p. faráře, zda-li jako katolík vykonal také does náboženskou povinnost: návštěvu služeb Božích, odpovídá, aby se p. farář sral o svou povinnost, že má mít pohoštění v Habrech a je v Tisu. P. farář odpovídá: „Buďte bez starosti, mám zástupce!“ „A já jsem měl také zástupce!“ Dp. prof. Kohout žádá o klid, který za řeči p. Klímty nebyl dodržován projevy souhlasu a odporu, a uvádí, že by ani na vývozy p. Klímty odpovídati nemusel, neboť kdo rozumně přirovná řeč jeho, v které se nedotýkal ani jedné politické strany ani jednoho vyznání náboženského, a řeč p. Klímty, ten utvoří si úsudek sám, kde je pravda. Vyvrací pak za stálých projevů veselosti „šlágrů“ p. Klímtovy, které ukazují úžasnou neznalost ve všech podstatných i případných. *Domnívati se na př., že Šamalík šve v káráních, jest komické, když Šamalík je moravský sedlák.* Kněží nepřicházejí rozeřňovat, ale spojovat, neboť organizovati se spojuvati. Kdo přišel toto spojování rušit, jest p. Klímt. Potěšitelným zjevem jest, že p. Klímt pokračuje k dobru. *V Čáslavi byl volným myslitelem, dnes je katolíkem, ovšem matrikovým zatím. V Čáslavi byl vysokým vědátorem, dnes je lidovějším, je agrárníkem nebo aspoň příslivcem agrárníků. V Čáslavi nechtěl odpovídati, věří-li o Boha, dnes snad už věří. „Ano, věřím!“ „A co ve tři Božské osoby?“ „Nejsem proto, abyste mne skoušeli.“* Je to tedy tuze slabé katolictví. Mohl bych býti osobní, jako byl p. Klímt, praví dp. prof. Kohout, ale nebudu. Slušné, snad až příliš slušné jsem jednal s p. Klímtem v Čáslavi, byly mi i předhánky činěny, neporostím toho ani teď, obražuji se však proti tomu, aby se tvrdilo, že kněží při práci organizací se jedná o něco jiného než o národní věc a jako by strana katolická chtěla zasahovati svobodu. „A co udávání učitelů? Konečně, Bayerle z Nového Bydžova?“ volá p. Klímt. Co se týče Konečného, ví každý, že byli to sami občané, kteří si bo nepřáli, a co se týče toho Bayerle, přešlech se p. Klímt. Byl to Bayer z Míšova, který ve Vilimově dostal se do sporu s p. bar. Rajským a byl přeložen na Míšov. Tam pak dostal se do sporu s občanem a na stížnost ne faráře, ale svého představeného byl vyšetřován a propuštěn z okresu. Pokud pp. učitelé drží se zákona, potom jich nikdo na svobodě nepoškozují, když ale proti předpisům zákona a proti přísaze, že budou nábožensko-morálně vychovávat, se postaví, pak nemůžeme obmezování svob. dy, neboť svoboda jest jenom tam, kde je pftně držení se zákonitě pftdy. Ku konci pak podotýká dp. prof. Kohout, že musí se ozvati proti tomu, jako by pokrokový tisk jen byl solidní a katolický sprostý. Doporučí p. Klímtovi, aby si přičetl knihu: „Zrcadlo pokrokového tisku“ a nechce-li, aby se nepál přítomných pp. učitelů, jak jejich orgán: „Český učitel“ se vyjádřil o pokrokově „Osvědčí lidu“. Pověděl mu, že ji nasval stokou špinu. Nejlepší odpovědi na dnešní schůzi bude zřícení katol. organizace mládeže, do níž se bude ve vedlejší místnosti zapisovati. Poněvadž již k duplce se p. Klímt nehlásil, ujal se slova p. posl. Adam, který lituje, že schůze protáhla se již tak dlouho, takže mnozí jsou nuceni odejít. Čtěl se přítomným dnes představit, protože ve volbách mu to nebylo možno, čtěl vyložiti politickou situaci, ponechává si to na dobu nejbližší. Zatím

děkuje všem, kdož mu důvěru věnovali a doufá, že i ti, kdož proti němu byli, až ho poznají, půjdou s ním pod prapor křtise, za nějž jako katolík se nestydí a nikdy stydět nebude. P. Klímt hlásil se ku slovu, aby aspoň na p. poslanci si napravil postrannou pověst, ale obecenstvo se již rozobáší, mládež katolická, aby se dala zapojiti do organizace, agrárníci, aby hned venku si ulehčili nad zklamáním naděje; zůstávají jen někteří pp. učitelé a sociální demokraté s obzouredruhem Gruntorádem, aby to aspoň teď rozsekali a nějaký bodné šavnatý referát do svých listů sestavili. Zdaž se také radili o tom, jak úřad poučí rušitele — toť se ví, že katolíky, anebo i samotného předsedu, jak mu to z počátku slibovali, ukáže budoucnost. Katolické organizaci tím věm neubíhá, ta stojí tu již pevně. Jejím zmohutněním zdať Bůh!

Z Oukřesane. Dne 14. t. m. konala se u nás schůze schůze. Mluvil p. sekretář Mužík z Hradce Králové, p. Vávra, rolnický syn ze Strákovic a p. Satorie, rolník ze Strákovic. Pěkné řeči jejich se setkaly se všeobecným souhlasem a jásotem. Do debatty, v níž se velice uboze ukázali naši odpůrci, zasáhl i vsp. vikář šlebský Schreiber. Přítomno bylo asi 350 lidí. Předsedali: rolník p. Zelený jako předseda, rolník p. Volný místopředseda a p. Mikeš, syn rolnický, zapisovatel. Takových schůzí bouš. Zdať Bůh!

Z volebního turnaje na Kutnohorsku a Čáslavsku. Už jsme tedy v tom! Agrární strana, aby se katolické straně odměnila za to, že tak poctivě a slušně s ní jednala při volbě + posl. Kubra, sahá ku zbraním, které jí mohou přinésti všecko jiné než čest a slávu. Nechtěli jsme tomu věřiti, když jsme slyšeli, že k rozbití katolické strany agrárníci si pozvou sem své stoupence katolické kněze, ne že by toho agrární strana nebyla schopna, ale že se k tomu kněží v její straně nepřijí. Tolik jsme od nich doufali, ale jako vždy při jednání s agrární stranou, i tu jsme se zklamali. „Nejdřív pošlem na vás Hnídku, pak Kroihera a jestli ti to nevytrhnu, přijde na vás Vacek a Zahradník. A co ti načas, to našich 40 poslanců, kteří v poslední chvíli sem vtrhnou, dorazí.“ Hnídek to dosud nevytrhl, ač si na to vsal zcela nový koldárek, a Kroiber to asi sotva vytrhne. Prohlašuje sice, že chce být raději na smetišti než v katolické straně, ale tím strhuje k potlesku nejvyšší pár evangeliků. kteří mu tvoří čestnou suitu; na katolíky však, kteří se hlásí i k politickému programu agrárnímu, to působí trapné. Vidí v tom chystati se řečníka ne k úctě biblického Joba, ale k dloze jiné biblické osoby, počínající třeba také písmenou J. A tak můžeme čekat nyní Vacka a Zahradníka, jsou-li informace agrárních důvěrníků správné. Duchovenstvo schůzím těchto spolutratí se vyhýbá napotád, protože jest si vědomo, že ku kněžským činnostem náleží také stavovský takt. Divně se při tom všem vyjímá vystupování p. kand. Blažka, který sdejštmu duchovenstvu katolickému posílá dopisy o svém dobrém smýšlení katolickém a křesťanském. Aby pak boj byl veselější, začínají potádati schůze i sociální demokraté a oblažují kandidaturu národní socialisté! Soc. demokraté prohlašují, že budou agrárníkům dobří. Cožpak už je ruka v rukávě? Puříšských volbách by nás to nepřekvapilo. Naši důvěrníci nechť konají svou povinnost od osoby k osobě.

Z Kutnohorska. Náš kandidát poslanectví p. Čeněk Pospíšil, rolník z Miskovic, konal několik schůzí (v Oumomně, Červ. Janovicích, N. Dvorech, Malné, Sedlici, Zábři) a můžeme dle pravdy prohlásiti, že setkává se s přízní voličů. Agrární tisk nám vyčítá, že prý se bojíme veřejnosti. I to to, veřejnosti se nebojíme, ale až se budou agrárníci na našich schůzích chováti tak slušně, jako my na jejich, pak i my svoláme schůze veřejné. Doum se pokoušeli rozbiti nám schůze důvěrné a ještě to prohlásili za vítězství. Na př. v Opatovicích jsme museli ukončiti schůzi, protože dva „zelení“ páni naplnili tak hlasivky, až byl strach. „Venkov“ radostně hlásal „šlasko klerikálního kandidáta.“ Vidi-li „Venkov“ vítězství agrárníků v tom, že dva „zelení“ překřičili dvě stě katolíků, nic proti tomu nemáme, ale k takové „porážce klerikálé“ by stačilo, kdyby jeden agrárník vsal vždy troubu a začal na ní při našich schůzích troubit. Pak by agrárníci všude vybráli. „Cep“ se zlobí na nevděčné „klerikály“, kterým se nechce libit agrární kandidát p. Blažek. Měli bychom prý respektovat jejich mlčení o našem kandidátu p. Pospíšilovi. I jen nemlč a mluv, „Cepe“, co víš a řekni: Pan Pospíšil byl u agrárníků, ale když viděl ty štvance protikatolické, které agrárníci tropí, odešel od nich. Tak se nejlépe otevrou lidem oči. Že prý to udělal jen k vůli mandátu. V té věci zametaj, „Cepe“, před vlastním prahem. Poslanci jako Údržal a jiní — ti nepřeběhli od Mladočechů k agrárníkům „k vůli mandátu“, ti to udělali — z ryzího přesvědčení, že přes noc slyšeli kabát, že!

Z Kutnohorska. Náš kandidát poslanectví p. Čeněk Pospíšil, rolník z Miskovic, konal řadu schůzí, v nichž setkává se s velikou přízní voličů. Slušně podotknouti, že ani stoupenci agrární strany přikře proti němu se nestaví. Není vůbec pravdou, co přináší „Venkov“, že kandidatura p. cis. rady Blažka setkává se s nadšením. Agrárníci k nás mnozí začínají prohlédati neupřímnost svého štábu.

Jest ještě v dobré paměti, s jakým talem byl jim vnučen za říšského poslance p. Švajk. Ministr Pacák zastupoval venkovské obce 17 let, ale musel padnouti. Dáno bylo heslo: *Venkov rolníkům!* Teď, když katol. strana kandiduje rolníka, sase proti němu dán sa kandidáta agrárního — pán s Prahy. Jest obecným míněním, že p. Blažek má práše až dost s Ústřední Jednotou, když už teď při nejpilnější práci nacházejí se v bilanci tiskové chyby, jdoucí do tisíců korun. Kde by nabral ještě času starati se o venkovské okresy tak vzdálené! Agrárníci vytýkali našim kněžím, že se pletou do politiky — a sami sem shánějí P. Kroihera a dra Hnídku. Panu Pospíšilovi vytýkají, že k vůli mandátu přeběhl od agrárníků ke straně naší a sami ve svém středu mají mnoho poslanců, kteří přes noc s mladočechy stali se agrárníky. Ostatně ani p. Blažek agrárníkem není, anebo není jím tak příliš dlouho; svým smýšlením vlastním jest spíše staročech. Sám řekl, že obce, aby do agrární strany bylo zvoleno hojně lidí konservativních. Inu — agrárníci, když poctili, že jsou se svojí volno-myšlenkátskou akcí v úzkých, věděli, koho právě teď z nouze mají do okresu poslat jako kandidáta. A tu rozvášni agrárníci, vyslechnuvše prohlášení p. Blažka, sami se diví, proč tedy kandiduje proti katolickému rolníkovi. Že p. Pospíšil za poslance se hodí, uznávají i listy národní sociální, které mu nic jiného nevytýkají, než-li že je „klerikál.“ Konečně když loni strana katol. mohla voliti + poslance Kubra, proč by letos agrárníci nemohli voliti Pospíšila? Či vadilo by jim skutečně jeho přesvědčení náboženské?

Z Chotěbořska. Dne 14. února byla schůze hospodářského spolku okresního ve Slavíkově, kteréž účastnili se občané ze všech okolních vesnic. Pan učitel Vík předložel o významu včelaření pro rolnictvo. Vyličil zajímavý život včel a jejich činnost pro oplodňování rostlin. Doporučoval pozornost a lásku k tomuto podivuhodnému tvoru, který vyrábí takovou látku, které posud málo jest rozuměno a která osvědčuje se zejména jako znamenitý lék. Pan farář Vlček mluvil o svépomoci rolnické, organizaci a nutném odbor vém vzdělávání se rolnictva. Založeno nákupní družstvo, k němuž přihlásilo se mnoho rolníkův a které dalšími přihláškami bude ještě rozšířeno. Mimo to položeny základy k svépomocnému pojišťování dobytka. Na našem okresu nákupních družstev letos založeno již několik, z čehož vidno, že hospodářský spolek pracuje velmi vydatně. Všechno ani v novinách se neuveřejňuje, protože přednější je-t činnost, nežli bez práce faufary v novinách, jako si oblíbují jiné spolky. Na příklad dva členové hospodářského spolku pilně pracují v uvědomování rolnictva o důležitosti obilního skladiště. Pro jednu obilní skladiště stakány již čtyři vesnice a rozhodná schůze bude konána co nejdříve. Jest proto velmi zábavné, když ti, kteří odporným násilím chtěli se zmocniti hospodářského spolku, nyní hubují, že se nic nedělá. I kdyby se nic nedělalo, pánům těm do toho nic není, protože z hospodářského spolku vystoupili — ježto nechtěl se svěřiti jejich komanda. Co se v hospodářském spolku dělá nebo nedělá, to není potřeba oznamovati hned poslušně těm, kteří jen posazují, ale nic kloudného pro rolnictvo udělat neumějí, leda že dovedou na nejvyšší z hospodářského spolku vystoupit. V nejbližších nedělích budou schůze hospodářského spolku, na nichž budou přednášeti pp. poslanec Adam, učitel Vík, Sibera a farář Vlček. Na výborové schůze docházejí pilně skoro všichni členové, kteří dle přidělených referátův oznamují, kde a jak šli hospodářské odborové listy a kde připravili půdu pro vzdělávající přednášky dle místních poměrův a potřeb. O všech schůzích bude nyní v novinách referováno, protože, opomíjeli-li se zprávy, nepřátelé toho užívají k pomluvám, jako by se nic nedělalo, ačkoliv každý na okresu vidí, jaký kus práce v oboru svépomocného družstevnictví byl již vykonán.

Na dům katolické jednoty v Liběšátě darevati. (Pokračování). Vdp. František Kašík, farář v Bonově 5 K, al. Národní jednota na Smíchově 640 K, slč. Anna Tůmová ze Staré Paky 1680 K, Odbočka křest. dělnictva v Dašicích 480 K, Skupina křest. dělnictva v Pardubicích 5 K, dp. Frant. Plichta, kaplan v Lás Bělohradě 3 K, vsp. Ant. Nývlt, rektor bisk. semináře v Hradci Král. 3 K, vdp. Ant. Škaba, farář v Újezdě u Chocně 1 K, vdp. Jan Kuhn, děkan v Opatovicích 4 K, vdp. V. Tejchman, farář v Nymburce 10 K, vdp. Václav Fayka, c. k. profesor v Jičíně 5 K, Katolická jednota v Jilemnicích 10 K, vdp. Ant. Sysel, děkan ve Slatiňanech 1 K, Katolická hospodářská beseda „Svornost“ v Dašicích 4 K, dp. Ign. Dovrtál, kaplan v Klášterci n. O. 2 K, Odbočka křest. dělnictva v Kyšperku 520 K, Jednota paní a dívek „Vlast“ v Klatovech 520 K, vdp. Joz. Kašpar, Nový Bydžov 2 K, ctih. Školské Sestry v Poděbradech 2 K.

Různé zprávy.

Komu prospívá ruská revoluce? Masaryk prohlásil, že jen darebák může býti proti ruským revolucionářům. Inu — vyukařící lidé s těch bezcitných katanů byli valdov vet-

soc. demokratické. Listy šidovské zveličily „nebespečnost“ klofáčovců prohanými správami tolik, že se sluhové vlády chytají za hlavu — aniž by srovnali, co píše listy české. Jsme rozhodně proti neplodnému radikalismu. Ale proč jen starostlivá vláda již dávno nekonalá prohlídky u Wolfa, Ira, Schönerera? Ti přece zcela jasně dávali na jevo, kam jejich politika cílí. My chceme pouze spravedlivost v rámci císařtánského soustátí, nepromlčená svoje práva. Proto podivno, že stejně rozrušený národ vláda „uklidňuje“ takovým způsobem.

Příloha. K celému nákladu dnešního čísla příložen jest prospekt osvědčené pozlaccovačské firmy p. Jos. Štěpána z Pardubic. Prosíme, aby se reklamnímu prospektu věnovala pozornost, poněvadž firmu tu můžeme co nejlépe doporučit.

(Zasláno).

Redakci „Trutnovského Věstníku.“

1. Původcem „Trutnovských národnostních poměrů“, uveřejněných ve 4. č. „Obnovy“ t. r., nejsem. Ostatně, že vše je pravda, co tato stať šíří veřejnosti hlásá, dokazují milióny souhlasné projevy u příslušných menšinových lidí a — Calabovské sušené, které se bezdůvodně na mě obrátilo.

2. S Calabou polemizovati bylo by směšné. Volné rozmyšlenky, jimiž se ohání, předčasto, ba pravidelně nebyvají jeho, vybrší někoho jiného, který Calabovi dovolí, aby je ve Věstníku svým jasným jménem podepsal.

3. Ostatně na Calabu, který má hroší kůži, jak poslední číslo „Trutnov. Věstníku“ bez ostychu světu hlásá, je sebe ostřejší pero slabé.

To je první a poslední slovo, jež Calabovi veřejně věnuje

Václav Vaněk.

Tržní správy

V Hradci Králové, dne 18. února 1909. 1 hl pšenice K 17.80 — 18.80, žito K 14.70 — 15.15, ječme K 12.20 — 13.40, proso K 00.00 — 00.00, vike K 15.00 až 16.00, hrachy K 00.00 — 00.00, oves K 7.80 — 9.00, šelky K 00.00 — 00.00, jabl K 22.00 — 23.00, krup K 22.00 — 40.00, bramborů starých K 4.40 — 5.00, nových K 00.00 — 00.00, jetel. semeno červeného K 27.00 — 28.00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.00 máku K 00.00 — 00.00, lně. semeno K 00.00 — 00.00, 10 kg žitných otrub K 14.00 — 15.00, 100 kg pšeničných otrub 14.00 — 14.40, 1 kg másla červeného K 2.10 až 2.40, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.76, L/0.92, 1 kg tvarohu, 0.22 — 0.22, 1 vejce K 0.8 — 0.10, 1 kopa salí K 00.00 až 00.0, 1 kopa petržele K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 3.00 — 4.00, 1 hl cibule K 11.20 — 12.40, 1 kopa drobná zeleniny K 1.00 — 2.0, 1 pytel mrkve K 4.00 — 5.00, 1 hl jablek K 6.00 — 12.00, 1 bečka švestek K 0.00 — 0.00 1 hl třelů K 0.00 — 00.00, 1 hl hrášek 0.0 — 00.00. Na týd. trž v Hradci Králové dne 18. února 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 134 hektol., žito 141, ječmene 15, oves 131, proso 1, vike 1, hrachy 0, šelky 7, krup 0, jabl 0, jetel. semínka 88%, lněného semeno 0, máku 0. — 2) Zeleniny:

petržele 00 kop, celer 00 kop, kapusty 18 kop, cibule 12 hl, drob. zeleniny 22 kop, mrkve 20 kop, brambor 44 hl, salí 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 45 hl, hrášek 0 hl, švestek 00 beček. — 4) Droh. dobytka: vepř 19 kusů, podvinčat 485 kusů, kůzlat 5 kusů.

Listárna redakce.

De Trutnova. Váš pěkný rozbor národní práce Calabovy uveřejníme přistě. De Týniště n. Orli. Již vysláno, ale nutno odložit do čísla příštího. — Pro dopisy z volebního bojiště vůbec mnoho látky odloženo.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jih. Sahula, Cena 3 K.

Atelier sockařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

**J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.**

Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, krucifiků, rámy atd. atd.

Opravné a obnovné staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitování

(dle Ord. listu č. 2, str. 22)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů za 1 K

**v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.**

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústaímu jednání dostávám se na pořádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

➡ Závod založen r. 1898. ➡

Navštívenky
všeho druhu
nabízí
**Biskupská
knihtiskárna**
v Hradci Králové.

Fotografie
PŘI SVĚTLE UMĚLCŮ!
PROVEDENÍ OD DENNÍCH SNÍMEK NEROZEZNATELNÉ
• V MÍSTĚ BEZ KONKURENCE •
J. FLANGHANS ČAK DVORNÍ
FOTOGRAF
v HRADCI KRÁLOVÉ. ADALBERTINUM.
• PŘIJMUTÍ MOŽNO PROVÉSTI V KAŽDÉ HODINĚ VEČERNÍ •

4%

Pokladniční poukázky

4%

Vkladní knížky

Burevní obchody

Eskont směnek

Akciový kapitál K 6,000.000.—. Rezervní fondy K 800.000.—.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.

Založen roku 1893.

Založen roku 1903.

Eskont faktur

Vadla a knuce

Běžný účet

4%

Vklady vázané delší výpovědí i více než

Stav vkladů koncem roku 1908 K 21,303.538.20.

4%

Z tábora katolického dělnictva.

I mnozí z našich potřásali rameny, když založeno Všeobecné sdružení křesť. dělnictva se sídlem v Hradci Král. Prý sotva může mít sdružení to budoucnost. Tak velká převaha dělnictva rudého! Ovšem — kdyby se bylo učinilo jen několik chybných kroků v ústředí, kdyby obětaví členové nebyli pracovali s náporom všech sil, snad tábor katolického dělnictva dosud živořil. Leč obratné ruce činovníků, zvláště pečlivé přiblížení k financím, obrovská práce zdarma konaná, čilost důvěrníků — to všecko z malých základů vystavělo budovu velikolepou.

Státěž zde důležitá čísla ze statistiky dvou posledních let! Cifry z r. 1907 uvádíme v závorce a z r. 1908 hned vedle bez závorky k vůli srovnání a odhadnutí silného vzestupu sdružení našeho dělnictva. Na členských příspěvcích vybráno (21.733 76 K) 30.448 64 K, na zápisném (2047 95 K) 1898 50 K, na agitační fond (62 09 K) 288 22 K, na stávkový fond (625 65 K) 165 12 K. Úhrnem přijato (30.658 34 K) 36 157 85 K. — Vyplaceny podpory: nezaměstnaným (1067 86 K) 2123 75 K, nemocným (791 687 K) 11.852 62 K, mimořádné (70 K) 133 K, na stěhování a cestování (164 93 K) 232 76 K; na pohřebné a právní ochranu dáno (353 46 K) 308 K; služné úředníkovi a agitaci (1594 15 K) 2718 73 K. Za spolkový časopis „Práci“ vyplaceno tiskárně (4707 50 K) 6567 19 K, za administraci a expedici (2196 45 K) 2523 51 K, správní výlohy (1301 08 K) 1694 95 K. Celkem vyplaceno (30 509 12 K) 34 261 92 K.

Místo nekontrolovaného vykřikování o množství členů mluví zde významně neudobytné číselce. Uvažme, jak velké obnosy dovedou k vůli organizované svépomoci shromáždit mozolné ruce katolických dělníků, těch lidí, kteří v továrnách za svoje přesvědčení prodávají cestu křížovou! Každou chvíli náš obětavý dělník v dílně se musí báti, že ho rudí spojenci připraví o existenci. Musí vyslyšeti kousavé, surové poznámky, jízlivé útkleby a přece stojí jako skála. Všecka čest takovým předbojovníkům, kteří nenásledují chlebařského ducha veliké části intelligence a než by se dali přinutit k přijetí dvojí tvaře, k nedůslednosti, raději obětují svoji existenci.

Jak nízko stojí pod charakterem těchto mužů prostých pokrokoví mluvčové, kteří, jsouce přistiženi při nespravedlivých vystřednostech, vykrucují se jako úhoři, hrají si na beránky a zvykají si snadno na — dvojí duši! Ani kněz pro svoji víru nezkusí tolik šikanování jako — v „klerikálním“ Rakousku katolický dělník, jemuž se hnuší platiti na surové tiskoviny rudé. Kdo zná dobře náдавkovou povahu rudých listů, jízlivé posměchy těch listů z názoru křesťanského, nechť srovná s tou „kulturní“ činností opravdu uvědomovací akcí spolkového časopisu křesť. sociálního „Práce.“ V „Práci“ nevychovávali se křesť. dělníci k surovostem, k znásilňování lidí jinak smýšlejících. Co rudí „vzdělávací“ tisk pomalu víc věnuje místu protikatolickému fanatismu, probírají se v „Práci“ pečlivě otázky dělnické.

Však také na valné hromadě našeho dělnictva znamenitě se osvědčila výchovná činnost spolkového listu. Radost bylo poslechnouti, jak veliký počet bystrých náhledů zde vystřídán.

A neméně potěšitelné, jak toto uvědomělé dělnictvo dalo prakticky výraz svým vlasteneckým citům. Proti šovinistické akci křesť. sociálů dolnorakouských proneseny různé projevy. Z referátu poslance Šrámka, starosty sdružení Jukla a ze souhlasných nadšených projevů bylo patrné, že projekt slovanického svazu křesť. sociálů spočívá na půdě velice pevné. A tyto dělníci nebudou bráti při nynějším všeob. hlasovacím právu poslední úlohu při ochraně zájmů všeho Slovanstva rakouského.

Činnost „Všeob. sdružení“ jest nehluchá, ale vydatná. Dobře jest srovnání číselce svrhu zavedené s ciframi soc. demokratů. Jen dobře porovnejte, kolik kde se dává na podporu členstva a — na živobytí agitátorů! Přijďte k důsledkům zajímavým a sestrňte, jak na základě křesťanském pro skutečné dobro dělnictva koná se nepoměrně více než v patentované dělnické straně soc. demokratické. A nyní jen čile dále ku předu! Jsou-li počátky stkvělé, přijde vývoj další při neumdlévající a obětavé práci vpřed kroky obrovitými. Zdař Bůh dílu velikému!

Rozmarné příhody. Humoresky.

* Píše Jitř Sahala. Cena 1-00 K.
Objednávky vyřídí

Obkupce knihotiskárna v Hradci Král.

Jos. Bičíš

měch. tkalcovna a úprava
Lázně Bělohrad.

**Sklad vlastní výroby
lněného i bavlněného zboží
v cenách továrních.**

Pláte si o vzorky!

Ručníky:	Kapesníky:
č. 850 bílý lněný tct. 6 K 30 h	1. bílé 1 tct. K 2 20
č. J. B. bílý lněný tct. 8 K 40 h	1. barevné přezné K 2 70
Utěrky: K	Košile
A. pololněné tct. 2 70	1 kus z věby za K 2 50
č. 68 lněné „ 4 20	1 „ „ 3 —
č. 766 lma „ 7 80	1 „ plátěná „ 4 50
	1 „ lma „ 5 50
Prostěradla:	Při objednávce košil nutno udati míru kol krku a délku rukávů.
č. 230 1. lněné K 2 50	
č. 230/ „ „ 2 70	
č. 251 „ lma „ 4 90	

Sklad dámských látek na šaty!

Školský obzor.

Klerikální nesnášlivost? Necht si evangelici vzpomenou, jak psal náš tisk o právu evangeliků na ev. bohosloveckou fakultu — když naši odpárci katolickou bohosloveckou fakultu vybazovali se svazku universitního! A kdo z katolíků klade překážky evang. konfessiijním školám, ačkoli evangelici s volnomyslelými tak důkladně zaharcovali proti konfessiálnímu vyučování katolickému? A teď v č. 21. samy evang. „Hlas z Siona“ v příčině složení zem. výboru dozouvají: „Kanovník dr. Burian byl náš evang. lictkým záležitostem školním daleko příznivěji nakloněn, než jeho předchůdce dr. Pražák. Za něho došlo se přijetí učitelů evang. škol do veřejného zemského pensijního fondu učitelského. Také započítávání služebních let učitelů, kteří z evang. šk. přešli na školy veřejné, šlo dosti hladce.“ — Věru významné to vysvědčení katolickému knězi v době, kdy „volnomyslelští“ pokrokoví učitelé pronásledují kolleky katolicky smýšlející jako nějaké psance! Kde vlastně jest ta spravedlivost, snášlivost a svoboda?

Klatba organizovaných jest velice zlá. U nich platí za charakterního ten učitel, který jedná proti svému přísednému slibu zástupnou akci protikonfessiální. Běda však tomu, kdo by celým svým životem osvědčoval, že skutečně chce jednati důsledně podle přísahy a kdo zkrátka nejví dvojí tvář — jednu z nutnosti úřední, druhou protestující proti tomu, k čemu se zavázal! Organizovaní pedagogové z okresu rychnovského ale zprávy „Lid. listů“ vyloučili z organizace kolleky Griebla ze Šachova proto, že „porašil organizační povinnosti.“ A čeho se Griebl dopustil? Uvažte: 1. chodí pravidelně do kostela (netoliko tehdy, kdy jiní kollegové jdou tam jen z přísností), 2. mluví s kněžími, 3. nepodepsal udání na kaplana (patrně se domníval, že mu organizovaní sponři židibec svobody popřejí), 4. vyučuje subsidiární náboženství (srovna jako evangeličtí kollegové, v čemž jim pokrokovci nebrání). Všecko jiné by mu nadpokrokové paustvo dovolilo. Ale takové hříchy? Ale dobře, že se vyjasňuje čím dále tím více. Organizovaní dokazují stejně netoliko, že chtějí kněze vyhoditi ze škol, ale že svým členům naprosto nestřípí náboženskou svobodu. *Asi zase pokrokové učitelstvo bude při volbách pomáhati agrárníkům nebo socialistům s odporné podvodným ujišťováním, že katolíkům stejně nechce nikdo svobodu bráti, poukážte jim na případy rádu shora vytklého.* A tuto lidsé dovedou ještě s dojemným plácem lžiti, jak jsou utiskováni! Dejte jim moc a oni dají katolictvu na ruce pouta otrocká. Jestliže za takových poměrů některý organizovaný učitel jest přistižen při fanatickém řádění protikatolickém a jest za to právem potrestán, pak jest hořm farizejstvím mluvit o nějaké denunciaci, o bezcitnosti, nespravedlivosti a podobně. Tu se v zásadě nejedná o iatriky, o osobní msta, o pronásledování pokroku. *Tu přece celý boj zcela otevřený jako po řáděm vyhlášené války.* Všichni organizovaní přece dle programu svého jsou vázáni pracovat pro odstranění církevního vlivu ze školství vůbec. A bylo by směšno vytýkati straně na-

padené, že se hájí proti organizovanému, dobře promyšlenému a veřejnému útoku všemi zákonnými prostředky. Katolická strana by brala úlohu komickou, až by při nečinnosti po své porážce bédovale, jak jest utiskována. Taci liknavci by zaslužili po prohře udávkem nových ran. Vždyť přece válečné postavení nenechává nikoho válné přemýšlejšího v rozpacích. Ale co činí nadto pokrokoví učitelé? Zápasí v plné výzbroji zcela veřejně, jejich pušky silně rachotí. A když v této otevřené bitvě některý jest raněn, zdvihá farizejské oči vzhůru nad tím „barbarstvím.“ Kdy — pro Bůh — vytýkalo některé útočící vojsko napadnutému pluku, že vojáci z téhož pluku při otevřené bitvě stříleli také a některé nepřátele ranili? Něco zcela jiného jest, jestliže v době míru vojáci sousedního státu zakeřnů na hranicích několik vojínů jiných postelí. Ale ronit slzy nad brannou střebou, když začala pravidelná válka? Pánové, jest jasno; vyhlásili jste svobodě katolické boj na nř. Nedivte se tudíž následkům takového rozhodnutí!

A ještě školské poměry v protestantském Sasku. „Berliner Tagblatt“ napsal dne 12. t. m.: „Zemská saská synoda se usnesla, že má býti na školách při vyučování náboženství zachován církevní dozor, že žáci musí si oděsti ze školy poklad písní a definic, má se i nadále vyučovati katechismu. Toto synodální usnesení schválila jednomyslně zemská protestantská konsistoř.“ — A dobře jest známo, že mocnému vzestupu industrialnímu a kulturnímu v Sasku vůbec školy přisné konfessiální ani v nejmenším nepřekážejí.

Jaká jest ta snaha po vyšším vzdělání. Jako na zavolání po našem článku z minulého čísla uveřejnil „Čes. Učitel“ dne 17. t. m. tuto upřímnou ložalku: „Ličt nám jeden člen zkušební komise pro zkoušky učitelské, že kandidáti a kandidátky dostávají se mnohdy ke zkouškám s nedostatečnou přípravou. spoléhajíce pak na protekci. Toť učitelstva nedůstojno! Nejprve se každý řádně připrav a studuj pilně, raději více nežli méně a pak teprve se hla ke zkouškám. Stále se domáháme vyššího vzdělání a tu pak lehkomyšlní jednotlivci kazí celou akci, nedovedou-li vyhověti ani těm požadavkům, jež se nyní na ně kladou. Neradi toho připomínáme, ale vážnost stavu toho vyžaduje, aby každý zkoušenec toliko na sebe spoléhá a nepotřeboval nějakých milostí a hledů zkušebních komisí.“ — Neří tohle potvrzením našich vývodů?

K DOBĚ POSTNÍ: KŘÍŽOVÉ CESTY, VKUSNÉ A LEVNÉ OLTÁŘE

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a klečících andělů,

dovoluje si nabídnouti veleduš. duchovenstvu
absolvent c. k. odborné školy v Chrudimi

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Dílka pro sochařství, řezbářství a práce
kostelní.

Hospodářská hlídka.

**Věstník Hospodářského Sdružení
českých křesťanských zemědělců
pro království České.**

- Odbotek je 118, členů 2800.
- V dopisech na sekretariát buď vždy uvedeno číslo posledního dopisu jeho.
- Telegramy pro sekretariát znějte krátce: Sdružení Janovice Vrchotovy (počítá se za dvě slova)
- Porta na dopisy a zásilky, knihy spolkové, rasítka atd. uhrazují odbotky se své poloviny příspěvků.
- Při zasílání peněz buď na kuponu vždy správně uveden zasilatel (celou adresou), po případě číslo odbotky, a naž peníze jsou (podrobně), jiného pak nic. Spolkové záležitosti buďte pešny na zvláštním, nákupní zase na zvláštním a pojišťovací také na zvláštním listu papíru — což bedlivě buď zachováno.
- Při sestavování odbotek budiš hledáno k tomu, aby členové jedné odbotky byli ze stejného okresu soudního (k vůli volbám do Zemědělské rady).
- Scházejí-li ještě některé odbotky či členové legitimace, označte to listkem kanceláři.
- Odbotky, jež mají schváleny stanovy, oznámí nekolik podáním na okr. hejtmanství 8 dní napřed ustav. valnou hromadu (čas, místo a program), a po ní sekretariátu i hejtmanství výsledek voleb; každá jiná schůze má se hlásiti jen 24 hodin před konáním; výborová se vůbec nehlásí.

9. V nedostatku strusky poradí sekretariát vhodnou a lacinou náhradu a sprostředkuje její společný nákup.

10. V odbočkách včera dbejte o zakládání organizací k pojišťování dobytka.

11. Knihy pro nákup zboží levně dodá sekretariát. Informace podá Sekretariát Hospodářského sdružení v Janovicích u Votic.

Škodí nám srbské maso? Dne 8. února dovezeno na vídeňský trh 2512 volů uherských, 987 německých (?), 709 haličských, celkem 4208 kusů krmených dobytka a 831 kusů hubeného. Prodání volů uherů za 46—72 K, nejlepší až 80 K; haličský dobytek se platil 64—74 K, lepší až 82 K, nejlepší 84—90 K; německý 64—82 K, lepší 92 K, nejlepší 94—100 K. Hubený dobytek 48—58 K. Celkem platilo se o 2—3 K více než předešlý týden a také ceny hubeného dobytka byly vyšší — je tedy povídání o zhublé dobytkařství následkem smlouvy se Srbskem — planý žvást. Neboť i telata byla o 4—6 h za kilo dražší, rovněž tak vepři o 3—4 h za kilo byli dražší než předešlý týden.

Obchod s pozemky v Německu a u nás. Obchod s pozemky u nás dosud upraven není. Obce-li někdo prodati svůj statek neb koupiti statek, kam se má obrátiti? O nějaké ústředí, kde by se soustřeďovala nabídka a poptávka, u nás postarano není. V Německu tento obor obchodů jest již do detailu proveden. Obchod s pozemky v okolí velkých měst obstarávají v Německu tak zv. terénní společnosti. Téměř v každém velkém městě německém jest několik takových společností, jež získají určitou partii pozemků a zřizují na nich kolonie. V Berlíně samotném jest přes 40 takových společností s kapitálem 150 mil. marek. Téměř všem výborů se vede. Tak vypravuje prof. Horaček („Bytová otázka“ str. 122.) o „Kurfürstendamgesellschaft“ v Berlíně, že tato společnost za let svého trvání vyplatila 25 mil. marek naproti původnímu akciovému kapitálu 8 mil. marek a z přebytku připadl zakladatelský zisk 3 1/2 mil. marek bankám, 11 a půl mil. marek akcionářům, 2 mil. mar. tautiem správní radě atd. za r. 1907. Společnost „Heimstätten-Aktion-Ges.“ v Berlíně zakoupila široké souvislé lány v okolí Berlína a zřídila na nich nové osady. Pracuje na nich s akciovým kapitálem 1,800 000 marek a dosáhla v roce 1907 výtěžku 471,606 mar., z něhož platila 16 proc. dividendu. Jiná společnost berlínská „Union Baugesellschaft“ jest sčastněna při velkém počtu menších terénních společností a při akciovém kapitálu 8 mil. marek vykazuje v roce 1907 zisk 638 000 marek, z něhož vyplácí 8 proc. dividendu. Nejlakavější vzrůst výtěžku vykazuje „Berlinische Bodengesellschaft“, která po dobu svého 8letého trvání vykazuje toto stoupání dividendy: V prvních dvou letech vyplácena byla 6 proc., v následujících pak letech 12, 30, 30 a 30 proc., v posledním roce 35 proc. dividendy. Obchod s pozemky zemědělskými a vnitřní kolonizací provádějí opět banky jiné. Vnitřní kolonizace nejintenzivněji provádí se v Prusku z velké části ovšem na útraty bratří Poláků. V Berlíně vedle státní osidlovací komise působí řada bank a ústavů, které se zabývají tržbou půdy a to s výsledky velmi příznivými. V obou těchto směrech pracovatí bude u nás Pozemková banka, o jejíž zřízení právě se jedná. Zkušenosti, kterých dodělaly se jmenované společnosti v Německu, budou také vodítkem Pozemkové bance. Poněvadž v Čechách a na Moravě jest velmi příznivá půda pro činnost této banky, lze bezpečně očekávat, že výsledky práce její budou pro akcionáře úplně uspokojivými.

POJIŠTŮJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o sahy.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Rudé argumenty. Mnoho zkoušel učedník F. B. člen křesť. organizace mládeže, v dílně mistra Emila Winklera ve Vídni (7. okres, Bernardgasse 35); mistr řekl rudému dílovedoucímu Fr. Hitzlerovi, jen aby hocha bil. Rozumí se, že socialista takovou práci konává se zvláštní horlivostí. Přes týden hocha zle týral. Konečně 25. ledna zmlátil učedníka holí tak, že trpěliví zůstaly na těle důkladné památky rudé humanity. Zavedeno soudní šetření. — Tak tedy chtějí rudí vyloukati do hlavy jiným Beblovy zásady a svobodomyšlnost?

Náboženství jest věcí soukromou. Tak tvrdí rudí farizeové před lidmi, kteří jich ještě dobře neznají. Zatím však rudé regimenty pronásledují lidi věřící háť ne nějaké zločince. Ve švýcarském Zürichu evangelický farář a socialistický pohlavár Pfäfer rozhodl se, že nebude vykonávat již žádné církevního oddávání a jeho církevní představenstvo ho také toho úkolu sprostilo. Farář ten prohlásil, že

jest to pověřené, jestliže si někdo chce křesťanským sňatkem sjednati Boží požehnání. Socialistické „Volksrecht“, v témže místě vycházející, šlo ve svojí ušlechtilosti ještě dále; napsalo totiž: „U organizovaného dělnictva ve městech církevní sňatek stal se vzácností. Pověrečné nevěsty nechťají od církev. sňatku dosud upustiti. Má se jim odporučiti, aby třikrát skočily přes koště. Pak postačí civilní sňatek.“ — Patrao z toho surového vtípu, jak chtějí socialisté nahrazovati staré ideály ideálními věcmi novými.

Zase útěk z rudého ráje. Doplnovací volby do zem. sněmu v Dol. Rakousích skončily dne 8. t. m. zase úbytkem rudých hlasů. Soudruh Beran ve III. okrese dne 26. října min. roku ohrádel 7220 hlasů, ale nyní pouze 5658, tak že ztratil 1562 hlasů. Též v rudé tvrzí, ve Favoritech ztratili soudruzi 705 hlasů a křesť. sociálové získali 326 hlasů. V 7. okrese ztratili též mnoho hlasů, v 19. okrese 239 hlasů. — V Pardubicích dne 8. t. m. prohrali soudruzi velikou svoji baštu, totiž pomocnickou bromaďu při společenstvu obuvníků. Tak tam pozbyli posledního zastoupení v dělnických institucích, které mají nyní v moci nár. sociál. Soudruhy tam stihala porážka za porážkou. Proč jen ten útěk? Inu — rudý ráj jest jen vlastně výmyslem sobeckých spekulantů; dělníkům samým skýtá pomoci málo.

Otevřené přiznání soc. demokrata. Dne 8. t. m. na schůzi nár. sociálů v Žižkově přihlásil se k slovu příslušník tábora rudého Václ. Beran, který dle zprávy „Našeho Práva“ prohlásil: „Nutilo mne to jako Čecha, abych ujal se slova na vaší schůzi a vysvětlil, že my, sociální demokraté — a mluvím jménem tisíců organizovaných soudruhů — jsme naprosto nespokojeni s poslanci sociálně demokratickými. Nebojím se násilí a kdyby mne chtěli i zabiti. Přiznávám, že je nás tisíce, kteří jsme čekali se zatajeným dechem, bude-li říšská rada rozpuštěna; pak bychom byli si zvolili takové lidi, jako vy máte, poctivé, nezištné a neohrožené zástupce pracujícího lidu, jimž musím vzdáti čest.“ Po těchto slovech následovalo nevyčísitelné nadšení a jasot celého shromáždění. A když hluk se trochu uklidnil, pokračoval řečník: „Ve mně, jako sociálním demokratu, velmi často při posledních událostech bouřila se krev a pokládal jsem za povinnost dáti výraz své nespokojenosti. Ztratili jsme veškerou důvěru k straně vedené vůdci sociálně demokratickými a já jménem stejně citlivých tisíců nespokojených soudruhů provolávám vašim poslancům — národně sociálním své upřímné na zdar!“

Jakými „důvody“ chtějí uvědomovat. Na schůzi v Plodinové burse prohlásil nad-soudruh dr. Soukup: „Boj s nár. socialisty nebude lze vybojovati ani v novinách a na schůzích; bude asi zanešen dále a rozhodnutí se stane v továrnách a na ulicích.“ Jak ty rudé výměny názorů na ulici dopadají, o tom svědčí mohou tisíce vytlučených tabulí v krámech a hojnost modřin na zádech odpůrců soc. demokracie. A z továren se jednoduše vyhazují na dlažbu dělníci ti, kteří nechtějí platiti do rudé kasy. Jak tedy dopadne ten předpovídaný boj? Rudí mají veliký hněv, že jim nár. dělníci přerůstají přes hlavu a že už se tolik rudého štábu nebojí ani rudí zajatci, kteří jen z donucení jsou poplatníky rudé pokladny. — V celých Babnech socialisté horlivě agitovali pro svoji schůzi, jež obdrželi se měla dne 14. t. m. Připojovali vyzvání, aby dle možnosti každý soudruh vzal s sebou hůl. Vždyť prý není vyloučeno, že tam ti nár. sociálové také přijdou.

Na čem založili soc. demokraté svůj nový světový názor? Zkrátka na darwinismu. Svedené stádece uvěřilo, že člověk má jen to, co zde na světě užije, protože člověk jest pouze zdokonaleným zvířetem. Zatím však nyní již sama židovsko-liberální „Neue Freie Presse“ křídí zásady Beblovy zajímavým článkem o darwinismu, jež sepsal univerzitní professor B. Hatschek. Ten napsal dne 12. t. m.: „Darwinismus jest theorie velmi pravděpodobná, ale ne revoluční, nýbrž velice konservativní. Nejvíce falešných vývodů vybrali si vykladači Darwinovi na poli sociologickém a mravním. Zůřiví zastánci Darwinovi, holdující „boji o život“ a učení „o výběru“, obětují lásku manželů, dětí, rodičů, poesii, umění, kulturu i mravnost. Žádají jen krutý boj o život, ať v něm třeba zhyne miliony lidí. Místo státu, lidské společnosti a rodiny zakládají stáj na plemenný chov lidstva, volnou láskou žádají si nejhlubšího ponížení ženy, hlásají absolutní rovnost, hubí lidskou individualitu. To všechno žádají na základě nedokázaných, domněle vědeckých zásad darwinismu. Výsledkem těchto snah nebyl by však vypěstovaný nadčlověk, nýbrž pustá rovnost a lidé by byli jako dobytčí stádo.“ — Tak napsal sám citel Darwinův. Ergo s nedokázané nauky vyvodili socialisté důsledky ještě méně oprávněné. Pěkná rudá věda!

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí

Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci Králové,

z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:

smrk, borovice, modřín, akát, dub, obyčejný a americký, borovice černou, hedvábnou, jasan, javory, olše, břízu, jilmy a mnohé jiné druhy. Žádejte cenník, který obsahuje krátký a jasný návod pro neodborníky.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

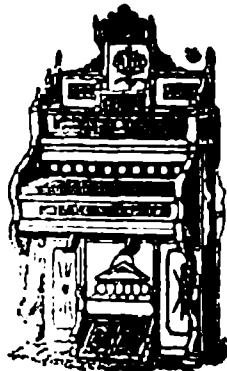
v Hradci Králové.

Skla dy:

Budapešť, VIII. ker József-körút 15. s. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventily, počítač, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnosměrný. Žárovky Tantalové, Volfrámové, Edison, za ceny tovární. Sklad lustrů a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiříkova třída č. 254.

MOSAIKY

skleněné

pro bytů i dekoraci vnitřní, zejména vzhledem k jejich spolehlivosti, které nejen vzhledem ale i svou krásou předčí mramor vlnité, hotové

uměl. stav přemalu na stě

B. Škarda, Brno.

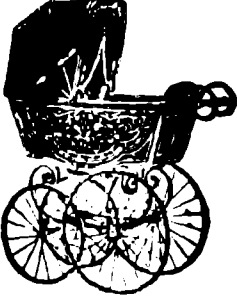
Mozaiky, které jsou vzhledem k své spolehlivosti a krásě předčí mramor vlnité, hotové

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky
a velkovýrobové firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte cenníky.

Ke všem příležitostem
praktické dárky
za velice levné ceny nabízí
V. Šolc,
zlatník a stříbrník,
přísežný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.
Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.
Prodej se zárukou.

Všeob. úvěrní společnost
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složení listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem
jakožto výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi
Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.
Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

+++++
„Naše Mládež“
organ „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“,
vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplácí
se 1 výtisk 1 K 70 h ročně, při odbírání nejméně
5 výtisků 1 exemplár po 1 K 30 h ročně. Redakce
a administrace časopisu „NAŠE MLÁDEŽ“,
Práha II., Opatovická ulice č. 10.
Žádejte číslo na ukázkou!
+++++

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Výprachticích)
doporučuje P. J. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franco zašlou.

SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vuvárky
SAPONIT
světlní fialkovou od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ.
Píšte si o ceny.

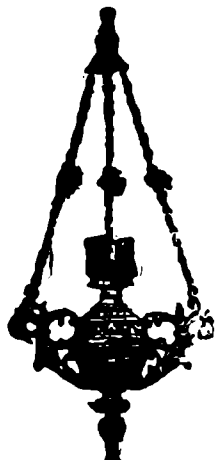

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, střími vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836

Rozšiřuje
Časové úvahy!!
Veleddstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si de-
poručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbrí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázkou franco bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.
Shledá veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Stříbrné
prsteny, tabulěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vady na skladě.
Staré zlato, stříbro a drahotkam kupuje za nejvyšší ceny.
JAN STANĚK,
penz. a cizelce
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ddst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mcho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učinie, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
(Též na splátky bez zvýšení cen!)

PRÁKTIKÉ. ROZLOŽITELNÉ
BOŽÍ HROBY.
KŘÍŽOVÉ CESTY
RELIEFOVÉ I MALOVANÉ.
SOŠKY „VZKŘÍŠENÍ.“
Klečící „ANDĚLÉ“
A TĚLA PÁNĚ
ZE DŘEVA ŘEZANÉ A Z TVRDÉ PEVNÉ
SADRY (TYTO VELICE LEVNÉ).
JESKYNĚ S P. M. LOURD.
JAKOŽ I VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ
DOPORUČUJI UCTIVĚ
P. BUŠKA SYNOVÉ
v SYCHROVĚ.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veleddstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.
k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkrásnějšího
provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleddstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupské Milosti revido-
vány.
Mešní nádoby jsou v ohni
zlata a ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franco
se nařídí.
Chcete-li kostelním možno splácet bez přirádek.
Dla odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím veleddstojné duchovenstvo o laskavou přímě
a důvěru závěda domácnosti.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Šťastná domácnost

přiruční kniha a účetní zápisník českých, křesťanských žen a dívek s kalendářem na r. 1909.

má býti v každé rodině!

Jeť nevyhnutelnou pomůckou pro každou pořádku milovnou a o rodinu starostlivou hospodyní. Zvláště oddíl: „Přiruční“ a „Účetní“ v domácnosti a podrobným návodem a praktickými tabulkami účetními budou hospodyněm vítány. Hodí se též za účelový dárek pro dospělé dívky, zvláště pro nevěsty. — „Šťastná domácnost“ uhlavně brožovaná stojí: 1 výtisk franko 80 hal. Pro členy katol. spolků a organizací: 1 ex. franko 70 hal., 6 kusů franko 3 K 30 h, deset (12 kusů) franko 6 K. — Objednávky obratem vyřizuje vydav. Frant. Svatek, redaktor „Kvítků“ v Praze-III., Salmovská ul.

Koberce

JAN

Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Havleky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky — — — železný nábytek

v bohatém
výběru

Zbytky koberců
za snížené
cenou.

v cenách
nejlevnějších

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

**Velocipedy, automobily,
:: zbraně ::**

od předních světových firem
dodává nejlevnější sport. závod

V. Chomrák, Pardubice,

dílna na
opravy,
auto-
garáž.
Velký
sklad sou-
částí.
Opravy
hned!

Ředitel kůru

se přijme

pro farmi osadu čítající přes 1300 duší. Požívá 10 korců dobrých polí, jež snadno a výhodně lze pronajati. Kraj zdravý. Nádraží v místě, poblíže většeho města.

Příhlášky dodá dále administrace t. l.

Odebírejte v každé obci
krejcarový týdeník

„Venkovan“

organ „Sdružení českých katolických zemědělců
v království Českém“.

Vychází každý týden ve čtvrtek.

Na „VENKOVANA“ předplácí se: Aby mohlo na venku býti čísti za 1 krejcar (2 haléře), zasílá se poštou pod jednou adresou nejméně 5 výtisků. (Tedy 5 výtisků na rok 5 K 20 h). — Při zaslance menšího počtu výtisků předplácí se na 1 výtisk ročně 2 K 8 hal. Odběratelé mají nárok na bezplatné právní, zvěrolékařské a hospodářské porady. Předplatné a objednávky přijímá administrace „VENKOVANA“, v Praze-III., Opatovická ulice č. 10.

Hleďte, aby v každé obci odebíral se „VENKOVAN“. Požádejte několik čísel na ukázkou zdarma.

Nejlépeším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Vídeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uz
které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akceová svíčkárna a voskárna v HL. B. lesavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 30.000.

První česká křest.-soc. svépomocná firma

v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZAJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno

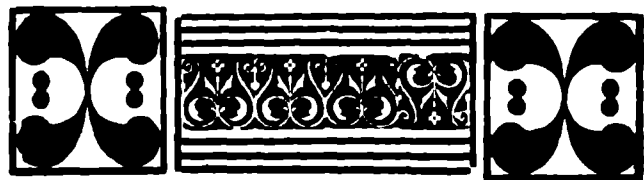
Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do patenišť

24krát24 cm po 11 h	10 kg tmele sklenářského
24krát26 cm po 12 h	za 2 K.
24krát30 cm po 14 h	Sklenář. zaručené vyzk.
26krát26 cm po 18 h	diamanty kus za 5 K.
26krát30 cm po 16 h	Dodáním
30krát30 cm po 17 h	kamkoliv drabou.
30krát33 cm po 19 h	

K. V. Skuherský,

a. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

Žádný svatební dárek

jiný není tak vděčný a trvalý ceny jako krásný
umělecký obraz Madonny, Kři-
sta neb krajiny atd. v nejsolidnější
úpravě, jako dodává nejlevněji

První východočeský umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové.

Závod pozlacovačský. Výroba rámců.

Obchod papírnický.

Dlouholeté renomé zárukou
reelní obsluhy.

Gramofony,
fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

MASOPUST 1909.

Novinky veškerých pří-
prav a ozdob na dámské
toiletty.

Vějíře, pánské i dámské
rukavice a prádlo,
kravaty atd.

Fejgl & Byčičtš,

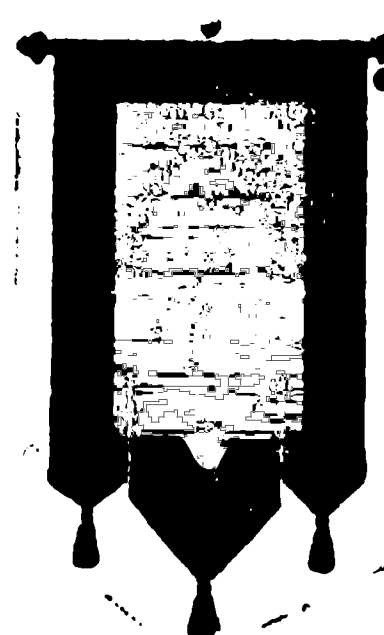
Hradec Králové.

Divadelní ulice (proti kostelu P. Marie).

Kněžské kolárky a
náprsenky.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vytváření
a zhotovení ka-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
seritzkého chrámu
Pán.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

OBNOVA

Číslo 8.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 26. února 1909.

Inserty se politají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

„Národní církev katolická“ a protestantismus.

Pan dr Stěhule neuměl odolati Macharovu odsouzení protestantismu. Proto léčí raněné srdce zvlášť horlivým pátráním po nedostatech církve katolické. Věru dojemná to starost v době, kdy každý věřící a uvážlivý protestant by měl co nejvíce práce s léčením církve vlastní! Dobrák — radí, jak se má naše církev zreformovat. Radí v „Naší Době“ i v „Čase.“

Dne 10. t. m. v „Hlídce Času“ uložil zvláštní nápad, na něž vhodno trochu posvítiti. Prý reformistům rázu francouzského se musí zjednotiti svoboda přes hlavu kurie (dvora papežského). Přitom však musí spolupůsobiti státní moc. Vlády katolických států musí se vrátiti k politice francouzských králů a Josefa II. Co prováděla tehdy knížata, musí dnes provést buržoazie i proletariát pomocí parlamentu. Kurie k reformě nesvolí, „musíme (kdo? snad evangelici?) proto jí ukázat, že jí k reformě není třeba, že lze provésti reformu bez ní.“ — Jest potřeba, aby biskupové některého státu prohlásili, že provedou reformy na státním území, a je úspěch zabezpečen. Nebudou-li chtít, nechť se učiní výzva k duchovenstvu a lidu. Ti nechť si zvolí reformní biskupy. Takto zvolení biskupové budou pravými držiteli apoštolské moci a bude jim možno ordinovat duchovní. „Tak by byla zřízena katolická národní církev, od Říma neodvislá. Kdyby tak stalo se ve všech katolických státech, měli bychom řadu národních katolických církví, na Řím neodvislých, místo nynější absolutické organizace papální (papežské) . . . Světovost katolicismu by tím neutrpěla . . . světovost zakládá se na ideích, ne na absolutismu . . . Organem světové církve by byl pak všeobecný koncil.“ To jsou tak hlavní myšlenky evangelického reformátora naší církve, nad nimiž i rozumný a historie znalý evangelík sotva se zdrží útrpného úsměvu. Vyznáte se, p. dr. Stěhule, trochu v historii husitstva a evangelictva? Vždyť v těchto konfesioních značné náběhy k národním církvím byly; a jakou „reformou“ skončily? Husitský kněz naprosto nezávisel poddanstvím svým na Řím, ba i husitská konsistoř mohla mu poroučeti málo. Jeho poručníky byly obce, resp. reprezentanti obcí — kollátorů. Kněz byl těsně spjat s osadou. A jaká reforma? Skoro hned po válce přechali zbožnější husité z oficiální národní církve, bojíce se o svoji spásu, poněvadž demoralisace kněžstva husitského rychle se šířila. Správce husitské církve Rokycana (osobní přítel Husův!) spílal těm uprchlíkům (českým bratřím) surově a nespravedlivě, pomlouvaje je hůř než Turky. Kněžstvo, nemající vlastního příslušného jmění, záviselo svojí existencí na libovůli zpupných, bezcitných a hrabivých kollátorů, kteří s kněžími nakládali jako s nízkou šleďí. Pěkné bylo „svobodné hlášení slova Božího“ kněze husitského, když týž chudera musil se bát, aby šlechtic zbohatlý konšpaskací církevního jmění, nesbil svého kněžského „náchlebníka“ karabáčem! Málokdy a málokde vlezlo kněžstvo do chomoutu tak veliké otročiny, jako kněžstvo husitské; ovšem uznáváme, že mnozí z těch kněžských idealistů, kteří evliili dobrovolně k svému ochuzení, myslili potivě, že tak reforma přijde k platnosti.

A následek těch děsných poměrů? Málokterý vzdělaný a řádný člověk odhodlal se k spášení té svízelné otročiny. A tak přijímání za kněze řemeslníci, podezřelá individua, ba i zlodinci, kteří před kriminálem uprchli. A tito chudáci k skromné almužně, udělované od kollátorů, namnoze si musili přivydělávati krejčováním, ševcováním a jinými živnostmi, aby nehladovali. Již v XV. století sjištěny od podkomořího krále Jiřího a jiných přímo hnané simonistické kšefty ošebračeného duchovenstva. Rokycana ale na zubožené panstvo hartnul, jak místo reformy podporuje velikou demoralisaci. Luther napal r. 1525 Pražanům líst, kde praví, že Čechy seplavou jsou špatnými kněžími, kteří své lahky morav a bludné učení;

nepravili přísloví, že kdo s Němci na šibenici a na kolo se dostal, v Čechách by vždy byl dobrý knězem? (Denis-Vančura: Konec samost. čes., 365). Které kněze to Němci prohlášeli za tak zkužené? Vždyť obyvatelstvo české tehdy bylo ze čtyř pětín husitské. Ať si prý každá obec sama zvolí kněze a tito svoje představené! Ve skutečnosti však vlastně už tehdy „via facti“ byl kněz na kollátoru úplně odvislý, tak že administrátoři konsistoře husitské spínali ruce a naposledy plačtivě žádali, aby „z toho ouřadu byli složení.“

Církev „národní“ začala se rychle „reformovati“ po protestantsku — a bylo ještě hůř. Jak veliký počet poběhlíků přijímán do osad! Ba přijímání i zločinci z německých zálářů uprchli, kteří tropili výtržnosti nejhorší. Tehdy málokterý slušnější člověk chtěl vedle duchovního se posaditi. „Obce“ staraly se o stavovské třenice, o ujařmení sedláků, hamitnost dostupovala vrcholů: bídný morální stav duchovenstva přetřepávan dosti často, ale pro vymanění kněžského „náchlebníka“ z hmotné a morální odvislosti na kollátorovi nepostaral se vážně nikdo.

Když se aspoň na venek spojili lutherští s čes. bratry ve stranu konfessionistů, nebylo lépe. A svobodomyšlnější kněz, jehož hlavní vrchností byli šlechtičtí defensorové, pronásledován jako největší zločinec. Tohle všechno přece máte, p. dr. Stěhule, snáti. Jest odporné, že se tohle evangelikům má stále opakovati. Prostí evangelici ovšem o těch poměrech hrozných málo vědí; jejich pastýři pečlivě jim pravou historii českého sektářství zatajují. Zato však prostým evangelikům pořád ještě straší v hlavně podvodné vymyšleniny protestantského švingulanta „Pogia“ o soudu nad Husem.

A jak že jste to studoval dobu josefinskou? Tenkrát že se opravdu prováděla reforma? Máte věděti, že právě z těch států řízených seminářů vycházeli klerikálové hrubozrní, kteří zneužívali svého kněžského úřadu k nejochotnějšímu sloužení vídeňskému centralismu, jenž tehdy tak těžce český národ tísnil. Josefinská hierarchie představovala spíše velkou politickou sluzební organizaci než pastýře věřícího stáda. Který kněz kladl výše věru než politické zájmy svého hierarchy, byl očerňován u vlády; jeho postavení stěžováno. (Dokonce)

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Uvahy.

Volné listy.

Kde jest nepřítel? Jest to svízel s těmi klerikály, vzdychají na všech stranách přátelé tak zvaného pokroku. Potírej je slovem, bodej do nich perem, vše nic nepomáhá. Ba zdá se dokonce, že tím více se množí, čím ostřeji je napadáme. Máme proti nim hezkou frázi o „klerikalismu“ a užíváme jí neuváženě a statečně, děsíme jí lidi jak můžeme, zapřísaháme, proklínáme zejména vlasti, vzdělanosti a pravé osvěty, ale přes veškeru námahu naši černé to rojení bzučí čím dál víc. „Klerikalismus, to nepřítel!“ zvolal jsi o, Gambetto, a tvoji vrstevníci přijali tvůj výrok jako slovo, které otvíralo výhledy do budoucnosti, ale hle, teď jest jako vinný mých, z něhož vyteklo všechno víno.

Mají své osudy zvučná hesla, ale mají své osudy lidé, kteří je vyslovili. Gambetta, jak známo, stál v čele Francie za války prusko-francouzské, ale se svým francouzským vlastenstvím uměl spojovati postranní obchody ve prospěch židů. Zvláštní a povšimnutí hodnou charakteristiku Gambetty obsahují Rochefortovy „Paměti“. Gambetta, dí Rochefort, reorganizoval pošty a telegrafy, zreorganizoval či lépe řečeno zdesorganizoval Alžír a snížil jej na vřdy oním nesmyslným dekretem Cremieuxovým, který tím, že domorodým židům poskytl francouzské naturalisace, vydal v jejich ruce všechno bohatství země.

Gambetta, jsa israelského původu, jevil vždycky náklonnost ke starým souvěrům své rodiny. Ostatně jest známo, když se stal tajným náčelníkem Francie, že se obklopil především Hebrejci, jako byli Reinach a celý ten štáb, který tvořil vládní stranu, která ostatně existovala za všech dob a byla vždycky jen sjednocením lidí, kteří měli apetit.

Nej tady pochyby, že tento smutný dekret, jemuž děkujeme za zničení své osady, byl výsledkem dohody mezi ním a Cremieuxem, který ostatně bez svolení a spolupůsobení svého šéfa nebyl jej mohl učiniti zákonem. Avšak v té době prošel téměř nepozorovaně, neboť pařížská vláda ani nechápala jeho dosahu ani netušila jeho nebezpečnosti.

Tak vida, jak Rochefort stáhl z Gambetty záslonu, kterou ho zastřel povrchní a nemyšlící liberalism! Gambetta hrál si na vlastence, zachraňoval Francii a zároveň podloudně hmatl jí do kapes, rozdávaje její národní majetek svým židovským souvěrům. A aby jeho vlastenecké obchody ušly zraků veřejnosti, sváděl pozornost na klerikály, kteří byli jeho obětím beránkem. Francie poražená, deptaná kopyty nepřátelských koní, zalitá krví, sténající výkřiky raněných svých synů hledávala kde jaký groš, aby mohla zaplatiti pět miliard válečné náhrady, a vlastenec Gambetta s vlastencem Cremieuxem stahovali jí poslední košili.

A přece: klerikalismus, to nepřítel! Gambetta tak vykřikl bezpochyby ze strachu a opatrnosti, aby ho někdo nepředešel a nezvolal: „Židovství, to nepřítel!“ Po tomto nepříteli však svobodomyšlnici se nikde neohlíží, neboť nevidí les pro stromy, a také u nás pokrokáři, nepostačující ani háfat proti klerikalismu, nerádi čenichat praktiky, kterými se vyznamenal Gambetta a které v rostoucí síle ohrožují národy nejen ve válce, ale také v míru.

„Národní silon“, „hospodářským osvobozením“, a jinak divně se to vytrubuje z vlasteneckých polnic, ale když má dojít co k čemu, zalezou slamení vlastenci za kamna a ve chvíli, kdy mají příležitost promluvit o židovském kapitálu a němčení, přepadne je hluchoněmost. Ale proti českému knězi, proti klerikalismu se činí jen což. Jak to vysvětlit? Takto. I naše tak zvané vzdělané vrstvy, zastupované svobodomyšlným žurnalismem a pokrokovými schůzovými řečníky, zatíženy jsou jistým nedostatkem novodobé kultury. Prostřed všech výsledků ducha zvítězila hmotná část nad duší, prostřed všemožného vědění rozšiřuje se vždy větší nevědomost dobra a zla. Vzdělání rozumu nepostačuje, aby zajištěna byla pravá vzdělanost. K tomu patří pěstění povahy, vůle, zjemnění svědomí, vláda nad náruživostmi, sebezapírání. Kde vymizela síla niterná, ani sebe větší vědomosti neudělají z člověka pravého vzdělance. Již filosof Spencer naznačil, že vzdělání rozumové jest nedostatečné, aby bylo samo postačitelnou zárukou pro dobrý mrav, smysl pro pravdu v životě společenském. Mluví se stále o zdokonalování mravním, o povznesení a polepšení člověka, ale křesťanství se zamítá, ačkoli jest jedním z nejdůležitějších prostředků k danému cíli. Pojem vzdělanosti stává se jednostranným, vylučuje-li se stránka náboženská a klesá-li vážnost před vším nadpřirozeným. Odstraňuje-li novodobá vzdělanost posmrtný cíl, působí nejen temnou budoucnost, ale upravuje přirozenost lidskou tak, že člověk podle hmotné síle a koří se nejvlastnějšímu představiteli a sprostředkovateli smyslných požitků — penězům. Tento materialismus jest přední značkou přítomné doby, a odtud právě ta moc židovského kapitálu, před nímž savírají oči povolání i nepovolání oprávcové společenského a národního života. Proto otrocky volají: „klerikalismus, to nepřítel“, na místo aby svobodně uznávali: „židovský kapitalismus, to nepřítel!“

Slovenská Jednota. Každému osí jeho jest. V politickém životě upoutala k sobě pozornost Slovenská Jednota, která povstala sdružením

všech poslanců českých mimo socialisty, jihoslovanských a staroruských. Jednota má společný výbor a 125 členů, tak že jest nejsilnějším svazem poslanecké sněmovny. Hlavním jádrem, jež přitáhlo ostatní příslušné živly, byli právě katoličtí poslanci čeští a jihoslovanskí. Tuto pozoruhodnou věc tedy vykonala Popelka, na kterou pohlíželi tak mnozí přes rameno a pro niž měli jen slova pohrdání a zrádování. Katolickým poslancům bylo vytýkáno, že rozbili český svaz a tím že poškodili na výstoup politické zájmy českého národa, a zatím dnes se musí uznati, že počínali sobě velmi účelně a prozíravě. Nebýtí poslanců katolických, nebylo by došlo k Jednotě Slovanské, jejíž důležitost měří se špatně zakrytým hněvem Němců, kteří v přítomné době rozehnalí se, aby upevnili svá nadpráva a provedli trhaní země.

Dnes jest tedy patrné, že katoličtí poslanci čeští nevyšli ze společného klubu českého jen na sdaňbůh a za ukojením nějakého vzdoru, aniž co při tom myslili. Měli svůj účel, vykonati tíže spojení, jež stalo se nyní základem mohutného útvaru, jenž jest viditelným projevem slovanské solidarity poslanecké, čehož v takovém rozměru na půdě vídeňské posud nebylo. Důvodně možno očekávati, že Slovanská Jednota poslanecká bude hráti závažné úlohy v budoucím politickém dějstvu. Ovšem proti zásluze katolických českých poslanců stavi se lidé, kteří chtějí býti slepci a oslepovati také jiné. Tak na příklad „Přehled“ praví: „O jeho vznik (svazu slovanského) hlavní zásluhu má německá panovačnost, která na konec vhní do společného svazu slovanské klerikály a pokrokovce. Vliv křesťanských sociálů německých ovšem bude působiti na české klerikály i nadále přitažlivě a nakažlivě, protože v nich vidíme nejnepolehlivější živel slovanského svazu.“ Věcné nepravdy a směšná prorocství zároveň! Skutečnost, která se vytvářela před očima veřejné veřejnosti, dokazuje, že zásluhu o svaz mají katoličtí čeští poslanci, neboť obavy před německou panovačností nebyly by jejich kolegy zabraly do svazu, kdyby již nebyl býval v základech hotov. Předpověď pak „Přehledu“, že katoličtí poslanci budou zůstat nespolehlivými, jest právě jen takový panšální úsudek, pro nějž pokrokař do své příhrádky vždy hmatne jen tak mechanicky jako typograf vybírá k sazbe určitá písmena. A katoličtí poslanci se již potěšují, aby „Přehled“ byl špatným prorokem, jako jest neupřímným politickým referentem. Kdyby ještě polští poslanci přidali se ke svazu, vykonali by čin opravdu slovanský a setřásali by se sebe stále trávající výčitku subectví, dokázali by, že v pravý čas pochopili svoji povinnost. To by pak ovšem byla nejlepší odpověď Slovanů: spojovati se a růsti, když Němci chtějí je přitlačiti úmyslně v působených ořesech, svárech a zmatcích.

* * *

Jak se také stávají osvěta a pokrok. „Čas“, jenž dle vlastních vysvědčení jest nejlepším českým listem, střediskem české inteligence, skladem duševní pronikavosti a nádržkou pravé filosofie, podjal se nejnovější úlohy, propůjčovatí svých sloupců lidem, kteří se domnívají, že jsou také povinni a realistického majáku osvětlovati člověčenstvo. Onehdy tedy uvedl „Čas“ mezi své literáty p. Ležáka Josefa, takto redaktora tábořské „Jiskry“. Tento muž záviděl Macharovi vavřínů, jichž získal si u omezených čtenářů protináboženskými pomluvami, zejména svým nesmírně nepravdivým „Jedem z Judey“. I zahloubal se tedy Ležák, jaký problém by měl proti církvi katolické rozřešiti. Přemýšlel hluboce, přemýšlel namáhavě, až na to konečně kápl. Rozepsal se o tom, jak stará žena umírala, kdežto její dcera musila býti v továrně. Stať na umírala v bídě. Po té hned slovně autor feuilletonu chtěl ohromiti čtenáře otázkou: Kdo tímto umírál v bídě jest vinen? Katolická církev! Bůh! Klerikálové jsou teď rozdraceni.

V tomto p. Ležákovi skutečně něco jest. Neboť když pod jeho kloubkem zrodil se takový nápad, možno očekávati, že to přivede pod protektorát „Času“ hodně daleko. Neboť čeho se mu nedostává ještě do objevu, není-li posud vystavěna železnice na město a není-li on jejím konduktérem, že to přezabila katolická církev? Oh, Ležáku, Ležáku! Jest to nebezpečná spekulace, když kdo ukazuje, že chce mysliti něco a neumí mysliti nic. Však ticho, nerušíme p. Ležáka a nesmějme se mu; jestliž dříve často smutnější než slzy, nechme ho kochati se radostí, že vstoupil mezi spolupracovníky Času a že tam bude šířiti osvětu a pokrok.

* * *

Vědecký názor světový. Minule jsme řekli, že náš světový názor náboženský neosobuje si vědecky rozhodnutí o tom, jak postupně svět se rozvíjel, jak usazovaly se jednotlivé vrstvy naší země, nebo jak zdokonalovaly se rostliny

a zvířata. Ale již hned tady také tvrdíme, že ani věda o tom všem nepodává žádné určité pravdy a že, chtějíc snad jaký taký názor světový sestrojiti, opírá se jen o pouhé domněnky a dohady. Proto tím více zaráží, když rozliční filosofové ve jménu vědy haroují proti našemu názoru náboženskému, jehož podstatným jádrem jsou ony úžasné dvě otázky: odkud a kam?

Otázka po konečném cíli a účelu, jak dí filosof Hartmann. v lidské přirozenosti hluboko jest zakotvena. Člověk obdařený rozumem touží věděti, které jest konečné nejvyšší dobro, jenž má podříditi svoji bytost, všechno své chtění a snažení. Myslíci člověk chce mít pevný základ povinností, které nezřídka od něho žáují o-běti, chce věděti o prameni, z něhož by čerpal posilu pro věrnost, v povinnostech a potěchu v námáhách a utrpeních života.

Jak odpovídá na nejdůležitější otázky duše lidské vědecký názor světový? Dříve vš k než odpovědi ty aspekty v podstatě čtenářům předvedeme, tvrdíme důrazně, že vědeckého světového názoru vůbec není. Ti, kteří si na něm tolik zakládají, dopouštějí se buď sladkého sebeklamu, anebo úmyslně slovem tím své bližní obkluzují. A jest řezavou ironií, že i volní myšlenkáři „vědecký“ názor co chvíli mají na jazyku, neumějíce si uvědomiti, že výrazem tím naznačován jest jen výpomocný pojem bez věcného obsahu a podkladu. A tak na nejvlastnějším poli, na němž volní myšlenkáři, hrozivě potřásající válečným chocholem, ženou se proti světovému názoru náboženskému, ukazuje se, že jejich vědecký názor jest méně než mýdlová bublina.

Všichni odpůrci náboženského názoru světového velmi mnoho spoléhají na vědy přírodní. Avšak přírodní vědy podávají jen jednotlivá fyzická fakta, kteráž, mluvili se o přesné vědě, nesmějí se překročiti. V tom smysle zdátavají jen jednotlivé představy bez ladu a skladu, na příklad jevy elektrické, magnetické, pohyb těles, zevnější projevy života. Mají-li se tyto úlomky spojití v celek světového názoru, musí se užít metafysiky, totiž pojmů, které smyslovou zkušenost přesahují — a pak tu není již názoru „vědeckého“. Volní myšlenkáři nemohou víře přijíti na jméno a zatím sami nutí své stoupence věřiti vědeckému názoru, který jest pouhým slovem. Kdyby bylo lze mluviti o vědeckém světovém názoru, pak by musila věda podávati poznání pravé skutečnosti jakožto základu všech zjevů přírodních a zvláště zjevů životních, nebo, jak dí prof. Mareš, „poznání skutečna vše podmiňujícího, kteréž skutečno však samo jest nepodmíněné, absolutní. Jenom na základě tohoto poznání utvořiti se může vědecký názor světa a života a ukázati se mohou pravdy, na nichž člověku nejvíc záleží a kterých hledá celým svým životem. Takové vědecké poznání pravdy rozřešilo by všechny záhady.“

Jelikož však největší záhady světa a života mají se před námi v hlubokém temnu nerozřešeny, není vědeckého názoru, což by ovšem i volní myšlenkáři musili uznati, kdyby volně nemluvili, ale více přesně myslili.

Du Bois-Raymond v onom památném sezení přírodopysců německých stanovil sedm světových záhad: prvá jest podstata hmoty a síly, druhá jest původ pohybu, třetí původ života, čtvrtá záhada jest účelnost přírody, pátá záhada původ pocitu, šestá původ rozumného myšlení, sedmá původ mluvy a svobody vůle. Kde rozřešil tyto záhady? Nikdo. *Nepodevají se tedy mluviti o vědeckém světovém názoru!*

A slyšte, professor Masaryk přece se od-vážil, dávaje ovšem bujným větrům své přesné myšlení a vědeckost. Řekl na říšské radě toto: „Celý moderní názor světový jest uzavřenou soustavou, která vědeckými výtvěsky prakticky jest zdůvodněna a potvrzena.“ Professor Masaryk stojí na vrcholu vědeckého světového názoru, vykřikla zbožně „Neue Freie Presse“; ovšem že stojí, dokládáme my, ale na vrcholu papírovém. Takové nehorázné tvrzení hodilo by se snad v rámeček schůze naivních posluchačů, ale že tak učinil Masaryk na říšské radě, to dokazuje, jak ve velikých rozměrech miluje pohrdání lidskými vědomostmi i před posluchači inteligentními. Jsou lidé, kteří chtějí omračovati nepředvídanými velikými slovy, ale určitějším rozbořením slov těch se shledává, že to jest jen efektní raketa, která nanejvýš může oslniti vědce z „Neue Freie Presse“ a podobné jim filosofy.

Jak si neuctivě Masaryk ve sněmovně zaprášil, vysvitá se slov na slovo bráněho prof. Mareše: „Věda přírodní nemůže podat poznání skutečna nepodmíněného a vše podmiňujícího, věda musila se vzdáti nadějí, že jednou dospěje k poznání skutečna, skrytého za lidskou zkušeností.“ A jelikož věda toho skutečna ještě nepoznala, opakujeme ještě jednou, není vědeckého světového názoru. Zjistíme nyní, jak odpovídá domnělý tento vědecký názor na ony dvě důležité otázky: odkud a kam? Volní myšlenkáři věří, majíce odpovídati na otázku: odkud?

— že svět jest věčná hmota a co se člověka týče, může prý se jen mluviti o vyvinutějších zvířeti, jehož duševní projevy nepocházejí od samostatné duše, nýbrž jsou vlastností hmoty, která prý v mozku lidském jest tak zorganizovaná, že myslí. Majíce odpovídati na otázku: kam? — volní myšlenkáři věří, že člověk hyně bez památky jako obyčejné zvíře. Vira volných myšlenkářů ve věčnost hmoty bez Tvůrce jest vyvrácena tím, že věda dokazuje, že bude konec světa. Jest to zákon entropie, o kterém mluví Thomson, Chvolson a náš český učenec Vald. Kde jest konec, tam musí býti i počátek, proto nelze mluviti o věčnosti hmoty. Věda nemůže vysvětliti pohyb hmoty, jak praví Du Bois-Raymond, z čehož patrné, že si hmota sama pohyb nedala.

Původ rozumného myšlení u člověka, původ mluvy a svobody vůle jest téměř učením záhadou, čímž jasné napovídá, že příčinou velikolepých těch skutečností v člověku není hmota. Prof. Mareš praví: „Duševní fakta jsou patrna a jista. Někteří materialisté chtějí dokázat, že myslí mozková hmota; prohlédávají tedy mozek, ale zírají do prázdna. Tvrdí však neústupně, že hmota jest základem všeho bytí, i kdyby to mělo vésti k nejnemyslnějším absurdnostem. Vmýšleti oduševnění do hmoty a vykládati z toho oduševnění člověka, jest vrcholem přírodovědecké mystifikace (podvádění). Pozoruhodné jest také, co praví Du Bois-Raymond: „Výteční myslitelé poznali dávno, že ani nejjednodušší pocit nedá se pochopiti se žádného uspořádání a pohybu hmoty.“ Natož pak myšlení, dokládáme my.

Ježto všichni vážní učenec shodují se v tom mínění, že hmota, byť sebe lépe v mozku byla organizována, mysliti nemůže, jest dle přesného logického myšlení jenom ten závěr možný, že původem myšlení jest bytost podstatně duchová, nemohutná, slovem duše.

Opakujeme, že záhady Du Bois-Raymondem vyčtené jsou nerozřešeny a právě o nich řekl týž učenec: „Nevíme a nebudeme věděti.“ Tady vlastně novodobá věda stanula na půl cestě. Jest tedy na místě otázka duchovního ducha lidského: „Proč věda neví a nebude věděti?“ Protože nechce znáti jediného dostatečného důvodu (rationis sufficientie). Vše, co jest, má nezbytně nějaký důvod své jsoucnosti, a to buďto v sobě samém anebo v něčem jiném. Důvod jsoucnosti, který jest v něčem jiném, jest příčina. Jest tedy zásada dostatečného důvodu samozřejmá, důkazu nepotřebuje, aniž jest ho schopna. Neboť kdo ji popírá neb o ní pochybuje, činí to již z toho důvodu, že mu není pravdivou nebo jistou, tedy předpokládá to, o čem pochybuje.

A nyní se zásadou dostatečného důvodu poohlédneme se třeba po otázce života. „Když nechci přijati učení o stvoření“, praví Virchow, „musím původ života vykládati bezmatečným plozením (že život povstal z hmoty), ale vědní důkazu pro toto bezmatečné plození nemám.“ Jinými slovy: Protože nechci uznati Stvořitele, ač dle zákonů rozumného myšlení měl bych tak učiniti, přijímám domněnku, že život povstal sám sebou z hmoty, což zase odporuje poznatkům přírodní vědy. A to že má býti vědeckým vysvětlením? Právem tedy poznamenává prof. Reiske: „Nemůže býti ironičtějšího protikladu, než když myslící přírodopysce bezmatečné plození samitá a zase tímž dechem jako filosofický myslitel je přehlazuje za požadavek vědy.“

Respektuákové bádání vědecké otázky po dostatečném důvodu vyhýbatí se nemůže, neboť myslící duch odpověď tady neaprosně si vynucuje. Bez přijetí a uznání osobního Stvořitele světa a nemrtelné duše, kterouž člověk zřetelně a podstatně liší se od zvířete, ani řádu přirozeného ani mravního nelze vysvětliti, protože bez tohoto obojího pojetí pro duchovnou a hmotnou přírodu není pevného základu. Z toho konečně plyne, že toto naše pojetí v pravém slova významu jest požadavkem vědy. Nakonec rekapitulujeme: Vědeckého názoru světového není a pravdy té nezmění volní myšlenkáři, byť třeba po blavách tancovali. Námitky tak zvaného vědeckého názoru proti názoru náboženskému před stolici soudného rozumu nemohou obstáti, což se mělo dokázati.

Obrana.

Rozsáhlé pole působnosti pro volné myslitele. Pořád stýkají, jak jsou prý utřesováni, že se jim překází v rozvinutí jejich „vědy“ atd. Divno dost, že ti dobráci tak dlouho trpělivě snáší nepochopení a tvrdohlavost „klerikálů“ a neohrábí se jinam, kde by jim kynula svoboda vědy. Katoličtí misijníci s lásky k svému přesvědčení a s lásky k bližním i při velice nedokonalých dopravních prostředcích vnikali již ve středověku do krajín, kam se každý jiný Evropan jíti bál. Spěchali k nevzdálaným kmenům pohanickým, které evropské vědy a umění podlé jichž neznala. Dali po-

hádám africkým, asijským a americkým počátky vzdělanosti, učili je řemeslům, pracovali s nimi na poli do únavy. A tu ti lidé již s vděčností přijímali také náboženské názory missonářů. Jestliže tedy volní myslitelé (zvláště židovští) tolik toho o nutnosti humanity napovídali, až začnou konečně dokazovati skutkem, jak jim lidumilnost k srdci přirostla. Jsou-li obětavější než ti nenávidění missonáři katolíti, až nepropasou vhodný okamžik a nenechají v nehostinných krajích přepracovávatí prostomyslné pohany na katolicko! Veliké moderní humanitě bude hračkou překonat v obětavosti tupené katolické pracovníky. Volní myslitelé přijdou na půdu panenskou, nezoranou, nezasetou „klerikálním plevelm“; žádná evropská vláda v odlehlých krajinách jim nebude překážeti ve volnomyslenkářské výchově lidí primitivního života. Snadno se volní myslitelům podaří dokázati divochům — zvláště těm mladším — že cti bohů nepravé, že v mnohém chybují. Což musí v nehostinných asijských krajích ošetřovati malomocné jen ti naši missonáři a jeptišky? Volní myslitelé, jen honem tam! Zbývá tam takové práce pro vás plno; a vděční ošetřovanci rádi vám uvěří. Což se musí africkými lesy plahočiti za černocho jen křesťané? Volní myslitelé k Africe nyní dojedou hned a pak zajisté svízelnou cestu další co nejochotněji nastoupí pro zdar Volné myšlenky. Israelští volní myslitelé mají dostatek peněz k takové výpravě. Posud židé vždy se svojí „kulturou“ čekali, až jim upraví důkladně cestu kultura neohrožených missonářů. Přišli teprve za nimi křesťové, ale nikoli se obětovat. Nechtěly tedy nyní israelští volní myslitelé pomáhati k proniknutí do temných krajů svým obchodním bratřím sami!

Který první volný myslitel kousne do tohoto jablčka? Který první dokáže v dalekých krajích větší humanitu než našinci? Jest to sice práce těžší než prohaně pomlouvati pracovníky křesťanské. Ale jak veliký zisk s toho pro Volnou myšlenku! Posud jest poháně na světě mnohem víc než katolíků. A chce-li Volná myšlenka vyvlastniti jmění kněžstva, až taky nezapomene sebrati církvi kus její veliké práce. Na těch panenských, odlehlých půdách dají se vytvořiti zářivé vzory společenství volnomyslenkářských! Žádná cenzura, žádné oblažování přednášek, žádná denunciací! Jen vděčnost těch, kterým se obětavě pomůže! Až pak českým zatvrzelcům dokáží, jaká rajská údolí utvořili na základě svého „světového názoru“ (který ovšem teprve hledají), pak zajisté nejen naše země, ale celá Evropa kajcně na kolenu tyto hrdiny odprosí a přidá se k nim.

A nové agrárnícké lži. Na registrování agrárníckých lží by se musila pořídit každý týden kniha. Nejhorší bezcharakternosti však jest, že zelený tisk znovu opakuje zdumyslné lži, které byly několikrát od naší strany důkladně vyvráceny. Na př. „Hlas Venkova“ dne 18. t. m. napsaly, že „klerikálové toužebně ve svých novinách volají“ — po státní němčině. Pane Srdínko, co si má charakterní člověk mysliti o takovém stále se opakujícím lhaní agrárníckého tisku? Ptejme se, pátrejme v agrárnícké redakci, kde který náš list po té němčině „toužebně volal.“ Redakce se vykroutí, napíše lež jinou a za několik týdnů starou bude zase cmlítati.

„Venkov“ zase hněvem se necítí, že čeští katolíti poslanci obratnou politickou taktikou zabezpečují lépe ochranu našich národnostních práv než jak činil Jeho Exc. Prášek se všemi poslanci agrárními. Proto „z lásky k společné české věci“ drze našince podezřívá a chce je vyloučiti ze spojeného stolu národního. „Venkov“ papouškoval po jiných, že našinci měli poradu v bytě něm. křesť. sociála dra Gessmanna se starorusínou a katol. Slovínkou; tam prý ukuli pověstné (proč jen pověstné?) tak zv. slovancké Centrum. Tak se neostýchá „Venkov“ lháti ve chvíli, kdy může dobře věděti, že ta lež jest již veřejně vyvrácena drem Šusterčíkem i drem Gessmannem. Inu — chce nějak balamutiti svoje čtenáře, jako by našinci kuli společný plán s něm. křesť. sociály, ačkoli postavili našich poslanců proti křesť. sociálům jest zcela jasná. Ovšem našinci nebudou pomáhati našemu národu na nohy přátelským šampaniováním s německo-židovskými žurnalisty. Ti pojímají svůj úkol trochu vážněji než Jeho Exc. Prášek. Nikdo z našich netvořil slovancké „Centrum“ pod dohledem něm. křesť. sociála. Zato však sám Prášek s nimi seděl ve společném ministerstvu a — choval se k nim velice vlídně. Ať si raději vzpomene „Venkov“ na horlivé vyjednávání svých agrárníků s agrárníky německými.

„Venkov“ ještě velkopanský rozvažuje, je-li místno katolíky bráti do jednoty tolik důležitě. Musí prý býti dána záruka, že „nebudou se zase smlouvat v ústraní s našimi úhlavními nepřáteli národními proti — Čechům.“ Nato odpovídáme, že zvláštní záruka jest zde shola obyčejnou věcí, pokud „Venkov“ sám nezaručí a nedokáže, že klepy o postranním smlouvání

jeou jistou pravdou. Vida! Nepoctivý šakobník nejednou dělá ze sebe i soudce! Uvažlivý člověk žasne nad smělostí těch dietářských „čistitelů národa.“ Slov. centrum založeno v klubu katolicko-národním za součinnosti a přítomnosti jiných Slovanů. A právě naši katol. poslanci z tohoto centra zasloužili se nejvíce o následující Slov. jednota. A nyní „Venkov“ chce pohodlně vyhazovati samy tvůrce z jejich vlastního díla. Snad chce tak v „klerikálech“ vznítiti ještě větší lásku ke společné věci české! Ovšem rozestřvat, rozrušit — nato jsou agrárníci chlapičci.

A jak umí „Venkov“ sypati písek do očí svému čtenářstvu prohaným zpravodajstvím o nespokojenosti voličů s našimi poslanci! Na př. 6. února přinesl z Dol. Kralovic, jak „se každý myslící volič zarazil“ nad hlasováním V. Myslivce pro povolení provisorie rozpočtového a zmocňovacího zákona . . . dali jsme mu své hlasy. Ale nyní z jeho chování vidíme, že šlo mu pouze o mandát a nikoliv o zájmy našeho rolnictva . . .“ Jak patrně, lišácký agrárník sepsal svoji zprávu tak, jako by nafíkal nad Myslivcem sami katolíti jeho voličové. A co se stalo? Myslivec svolal nato dne 21. t. m. schůzi v Dolnokralovicku (v Křivšou-dově), kam sešlo se voličstva k umačkaní. Tam poslanec promluvil znamenitě o politické situaci, posvětil na agrární lži. Byl odměňován salvy potlesku. Z těch „nespokojených voličů“ přihlásil se jeden agrární mladík, kterému musilo býti připomenuto, aby se choval slušně, aby neurážel. A obrovské shromáždění vyslovilo Myslivcovi nadšeně díky a naprostou důvěru. Téhož dne projeven Myslivcovi nadšený souhlas na schůzi ve Vondřově. Z toho patrně, jak se fabrikuje v agrárním tisku „veřejné mínění.“ Už ani nejtlustší lži nepomohou, páni agrárníci! Považujete svoje vlastní voliče za posetilejší, důvěřivější, než vskutku jsou. Ti však stále více prohlédají a přemýšlejí, jaká jest to strana, která k svému udržení potřebuje takových zbraní.

Jos. Bičíš

mech. tkalcovna a úprava

Lázně Bělohrad.

Sklad vlastní výroby
líněného i bavlněného zboží
v cenách továrnických.

Ptejte si o vzorky!

Ručníky:	Kapesníky:
č. 850 bílý líněný tct. 6 K 30 h	1. bílé 1 tct. K 2-20
č. J. B. bílý líněný tct. 8 K 40 h	1. barevné přezné K 2-70
Utěrky: K	Košile
A. pololíněné tct. 2-70	1 kus z voby za K 2-50
č. 68 líněné „ 4-20	1 „ „ „ 3-—
č. 756 lma „ 7-80	1 „ plátěná „ 4-50
	1 „ lma „ 5-50
Prostěradla:	Při objednávce košil nutno udati míru kol krku a délku rukávů.
č. 230 1. líněné K 2-50	
č. 230/1 „ „ 2-70	
č. 251 „ „ la „ 4-90	

Sklad dámských látek na šaty!

Politický přehled.

Němci přestávají se již smáti Slovancké Jednotě na říšské radě a vědouce, že Slované chystají se k ráznému odporu proti panovačným choutkám německým, dávají se také do práce, aby proti Slovancké Jednotě vybudovali blok německý. Začali něm. křesť. sociálové a smlouvají se s německo-národním svazem o vytvoření něm. bloku. Ale nemohou se při nejlepší vůli dopočítat většiny. Něm. křesť. soc. snaží se sbubnovati nejen všechny Němce, ale i Poláky a socialisty, aby tak rázem získali 370 hlasů. Těžké klížení. Socialisté sami mají v zá-pěti všechny naděje v blok něm., opovírají vládě nejostřejší opozici, ježto prý v uzavření parlamentu spatřují velkou chybu, jejíž následky nedají se tak snadno odstraniti. Poláci si také dvakrát rozmyslí, než by podali Němcům pomocnou ruku, ježto i jinak jejich spolupůsobení protislovancké by dovedla Slovancká Jednota rázem zničit, nadto Poláci nejsou nadšení pro kabinet Bienerthův. Bar. Bienerth naléhá nyní na svolání říšské rady, aby mohl dostati pod střechu státní nezbytnosti. Ale Slovancká Jednota tu stojí broživě, až se ona dosud nikde

nevyslovila ani proti státním nezbytnostem, ani proti naléhavým předlohám ve prospěch lida, ani proti parlamentu. Baron Bienerth jest na rozcestí . . .

V nynější vážné situaci politické neobyčejně čile vedou si Maďari, chtějíce napiatosti politické využítovati pro sebe. Zákon o počtu rekrutů na rok 1909 vyřízen na uherském sněmu i ve třetím čtení, a teď na kvap pracují na otázce bankovní a vojenské. Maďari jako by hnali celou říši do války se Srbskem, počítajíce z případného vítězství na rozšíření Uher.

Napětí rakousko-srbské v poslední době s nastávajícím jarem se stupňuje. Tisk mimo-rakouský, především německý šve Rakousko do války, aby Německo samo jako spojenec mohlo pro sebe získati nějaký prospěch. Šve se Rusko proti Rakousku, že na haličských hranicích hromadí se ruské vojsko, že Srbsko Ruskem nikdy nebude opuštěno, až Rusko samo poznovu varuje Srby před kroky, které by vedly k válce. Mocnosti vyjednávají o návrhu, má-li se zakročiti v Bělehradě na základě ústupků, které chce učinit Rakousko Srbsku. Listy francouzské vyslovují se rozhodně proti válce. „Radical“ praví, že k vůli Srbsku Evropa války nepovede. Srbům třeba říci, že nemohou spolehat na ničí pomoc a že hra, kterou provozují, jest velmi nebezpečná. „Eclair“ píše, že Rakousko dalo dosti důkazů svých mírumilovných úmyslů, nicméně jest napětí veliké, že by Evropa měla v Bělehradě rozumě promluvit.

Z činnosti katol. spolků.

Z Černilova. V neděli dne 28. února pořádá katolická národní jednota v Černilové schůzi v Libranticích o půl 2. hod. odpo. a večeř v 7 hod. v Černilové. Přednáseti bude na obou schůzích p. Václav Myslivec, říšský poslanec z Prahy.

Ze Čenčovic. Taneční a humoristický večer katolické dámské jednoty vydatil se nad očekávání znamenitě; byl atrakcí všech místních zábav. Zasluhu o zdar mají účinkující sl.: Božena Balcarová, Růžena Čapková, Marie Kneschková, Aninka Štěpánková, p. ředitel Ulrich a velebným pánem a mládenci z ct. kronžku místních fotbalistů pp. Ceral, Hošek a Šafařík. Za jejich námahu a nezištnou ochotu vzdává nejvděčnější díky Anna Štěpánková, t. č. předsedkyně. — Bylo by přáním, aby podobná návštěva byla i budoucí neděli dne 28. února při ustavující organizační schůzi stoupence katol. strany. Přednáseti bude vadv. dr. Fr. Šule, č. kanovník z Hradce Král. Upozorňuje se, že schůze bude důvěrná; proto hleďte si všichni, kdo dobrá vůle jste, v čas vyzvednutí legitimace na farním úřadě, u p. Josefa Štěpánka, obchodníka, neb u pt. Bož. Balcarové, důvěrnice. Neochabujme v započaté práci, jen smužile vpřed! Zdař Bůh! — V postě na 25. března připravuje jednota přednášku o Sv. zemi, doprovázenou 200 světloých obrázků. — Veliké rozhořčení mezi věrnými katolíky způsobilo úhořovitě obviňování ně-šeho velebného pána v novinách. Jaký byl úmysl pana doktora, to nejlépe stějmo z toho, že dál velikými písmeny vytisknouti věc, která vlastně při ohledání všech okolností neznamená pravdě závažného. Leč člověk, který to „sezení s židem“ neznal, tak jako p. doktor, vyčetl by si lehce mezi řádky kdo ví co! Proč jen tak chytíte ty řádky napsány? Snad z lásky k bližnímu? Všichni jsme cítili odpor nad takovou chytrostí. Ať si nikdo nemyslí, že jsme tak pošetilí, abychom se sami na tak chytré psaní dali chytiti. My svého kněze známe a budeme jeho práci ctiti přes všechnu hněv protivníků. Máme v jeho opravdovost pevnou důvěru.

Katolická národní jednota v Novém Bydčově konala 18. února v Chudonicích v hostinci p. Frant. Matouše důvěrnou schůzi s přednáškou kaplana dp. V. Šetiny „o nynější národohospodářské, sociální a politické situaci.“ Téměř dvě hodiny trávící přednáška přijata byla od shromážděných s úplným souhlasem až na přítomného soc. demokrata Dusila, jenž proti vývodům řečníkovým neměl jiné zbraně než Khosa a Drosda. Po náležitém odbyti odnesl si výměch všech posluchačů a přičinil se, že do katol. organizace se přihlásilo nových 57 členů.

Z Rosle u Chrásti. V neděli dne 7. února pořádala místní organizace českoslov. mládeže divadelní představení „České amazonky.“ Černá mračna po celý týden zakrývala jasnou oblohu. Sychravý vítr se sněhem se proháněl naší krajinou; tu vznikala obava, že se nám první divadlo zkaží. Avšak jaké bylo naše potěšení, když se špatné počasí v poslední den obrátilo! Místnost byla nad očekávání přeplněna. Mladí ochotníci drželi se znamenitě, tak že byli často obecenstvem odměňováni hluchým potleskem. Všem našim podporovatelům a návštěvníkům vzdáváme srdečné díky. Zvláště našemu milému dp. Janu Benčovi za jeho obětavou lásku a námahu, kterou nám jako začátečníkům věnoval. Bůh mu odpusť velikou obětavost! Též děkujeme dp. Karla Kerhartovi za navrácení písní a za obětavost, kterou nám často

prokazoval, nedbaje daleké cesty a námahy. Za vše vzdáváme srdečný dík a k další práci voláme: Zdař Bůh!

Z Kutnohorska. Dne 21. února konala v Suchdole „Sdružení venkovské mládeže“ schůzi. Byla to v okolí první katolická schůze veřejná a proto očekávána byla s napětím. Vydatila se. Navštěvena byla velmi četně jak mládeží z farnosti celé, tak dospělými, takže místnosti hostince p. K. Lisý úplně naplněny. Po uvítání přítomných p. kaplanem J. Králem zvoleni do předsednictva: p. J. Převrtil, rolník ze Suchdola a předseda místní org. katolické, p. Fr. Panš, starosta skupiny Sdr. v. ml. z Miskovic a slč. Mařenka Semerádová, drera mlynáře z Bořetic. Se vzornou pozorností vyslechnuta byla přednáška nadšená předsedy Sdr. v. ml. a rolníka p. A. Kaňourka ze Strunkovic, která dlouhotrvajícím potleskem a upřímnými slovy díky předsedy schůze p. Převrtila odměněna. Po 2hodinné přednášce té ku slovu přiblížil se p. Zeman, absolvent řec. kursu, který s některými členy katolických spolků kutnohorského a čáslavského až z Čáslavě k nám zavítal a způsobem přesvědčivým o nutnosti strany katol. lidu promluvil. Stoupenci jiných stran, kteří přítomni byli, ku slovu se nehlásili a schůze za zpěvu Národní hymny skončena. Nadšení pro národní stranu katol. lidu touto velezdávilou schůzí ještě více u nás vzrostlo a mnoho nových členů do org. dospělých i mládeže se přihlásilo, takže hned přikročeno ku založení nové skupiny „Sdr. v. ml.“ pro Suchdol, Bořetice a Vysokou. Jsou nyní ve farnosti 3 skupiny, čítající 120 členů. K výsledku tomuto nemálo přispěly mimo jiné také ony „ušlechtilé“ nadávky a posměchy některých fanatiků ze strany evang.-agrární, jimiž katolíky organizované poctívají a od strany naší hledí odvrátiti. Ale viděti, že se jim snaha tato nedaří a jedním svým dokazují jen „vysokou“ úroveň svého vzdělání a své ušlechtilosti. At jsou jisti, že na této cestě organizování katolíci jich následovati nebudou. Ostatně musí si páni ti na Kutnohorsku pomalu zvykat, že také katolíci mají právo se organizovat — vždyť už tolik desetiletí ovládali evangélici na okrese všecko. Půjďme tedy bez ohledu, líbí-li se to pánům, či nikoli, dále.

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejzdařovileji

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.
Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Zprávy místní a z kraje.

Koncert sl. M. Dvořákové a E. Stillerové shromáždil dne 21. t. m. v Klicperově divadle nejvybranější obecenstvo, které s velkým zájmem program sledovalo. Obě virtuosky získaly si již prvním vystoupením všeobecných sympatií, takže pronikavý úspěch byl hned z počátku zajištěn. Byla to Jiránkova „Sonata A-moll“ pro klavír a housle. Nevyhovuje sice té formě klassické, jak nalézáme ji u Beethovena, Schuberta, Brahmsa; první věta je příliš nepatrná, a ani druhá není dokonalá, ale líbí se a to zvláště dobrá věta třetí, vyznačující se svěžím půvabem melodickým a pěknou zpracovaností. — Slč. Dvořáková představila se třemi solovými čísly, z nichž první, Pabstova parafraze „Onégina“, ukázala úžasnou přímo techniku a pochopení skladby. Byla to radost poslouchati libné motivy, kolem nichž jako drobný děst květů laškově oslňující pasáže precizní rytmem, vzdušné jemným tónem. Znalcům imponovala as nejvíce Chopinova „Ballada“, přednesená s nekonečnou něhou, svědčící o naprosté vyspělosti hudební. Rozkošná Lisztova „Campella“, velmi vhodně na programu umístěná, předala ukásky efektních triků a překvapovala mistrnou imitací orchestrální zvonkové hry. — Slč. Stillerová podala výborný, jichť se sotva kdo naděl. Jsme zvyklí poslouchati houslistky, i virtuosní, s jistotou shovívavostí a odpouštíme předem nějaké selhání tónů, nedokonalost pasáže; leč u mladistvé umělkyně nebylo toho vůbec třeba. Povždy správná intonace, svědomitě, detailně nastudování, přesný přednes míst i nejtěžších, hlubokým citem prod-

chnutá kantilena jsou předností, které zdobí její hru a dávají tušiti, že před veřejnost vystupuje talent neobyčejný. Slečna uchvátíla již v druhé větě Saint-Saënsova koncertu H-moll překrásnou kantilenou a dlouhou řadou čistých flageoletů; ale dokonalé ovládnutí nástroje ukázala brilliantně podaná Bachova „Giaccona“, která dle slov sl. vněho Lauba je skutečným kamenem virtuosity. To byl výkon mistrovský, jemuž lze se jenom podívat. Dr. Aliquis.

Přednáška p. inž. R. b. Urbana O českém průmyslu chemickém a možnosti jeho rozvoje saslukuje pozornosti zejména našich odborných kruhů. Chemický průmysl, zejména drobný, jest u nás dosud velice přezírá, ač jediný speciální artikl chemický může vynésti svému výrobcí při dokonalém technickém zpracování větší zisk, než ve velkých rozměrech a široce založené výroby všeobecné. Dosud mnoho výrobků chemických dováží se k nám z ciziny i za výrobky, které nechaly by se doma snadno vyráběti. Zuzitkování odpadků jest u nás v plenkách, rovněž zpracovávání různých surovin domácích neděje se tak intensivně, aby nepřišlo při něm ještě mnoho nazmar a jako bezcenné neb méně cenné nebylo pomíjeno. Ale zejména speciální výroba přináší zisk. Naše lékárny, droguerie a materiální obchody, naše prodejní družstva hospodářská i živnostenská mohly by svoji činnost úspěšně rozšířiti v tomto oboru. I naši mladí chemikové málo snaží se uplatniti svoje dlouholetým studiem nabyté zkušenosti ve vlastních třeba menších závodech a nabízejí svoje služby raději velkokapitálu. Odporúčujeme všem návštěvu oznámené přednášky: osba p. přednášejícího svědčí předem o cenném a zajímavém obsahu jejím. Přednáška odbyvá se dnes v člátně průmyslového musea v budově c. k. odborné školy. Vstup volný. Začátek v 7 1/2 hod. več.

Ročníme. Pan B. Bartoš, k. mistr všeho klempřství a jednatel katolické Jednoty pro Smiřice a okolí, slavil dne 22. t. m. svátek svůj se slč. El. Šaršonovou v katedrále chrámu sv. Duchla v Hradci Králové. Gratulujeme horlivému našemu pracovníku.

Před porotou královéhradeckou očitne se 1. března V. Hanuš pro zločin krádeže, J. Schreiber pro zločin nedokonané proste vraždy, 2. března V. Tyřech pro zločin násilného smilstva, A. Jirásek pro zločin nedokonaného podvodu, 3. března A. Šenfeld a F. Hloušek pro zločin krádeže, 4. března C. Mourek pro přestupek proti bezpečnosti cti.

Záložní ústřední ústav v Hradci Králové. Ve schůzi správní rady odbyvané dne 18. února 1909 předložena bilance banky za rok 1908, dle níž docílno jak v contrále tak i ve filíálce v Semilech velice příznivých výsledků. Hrubý zisk vykázán obnosem K 637.051,67, takže po odečtení daní a výloh správních obnáší čistý zisk K 401.179 10 (úrok ze splátek na IV. emisi akcií již odečten) oproti loňskému zisku korun 319.553 10. Usneseno doporučiti valné hromadě akcionářů na den 9 března t. r. svolané vyplácení opětně 6 a 1/2 % dividendy K 26 — na 1 akcii jako roku loňského, naproti tomu však přidělití rezervním fondům tentokrát K 103.257 38 a zbytek po vyplacení tantiémy správní radě dle stanov a odměny revisorům účtů K 18.617 56 převést na nový účet. Výstřžky z průmyslových podniků za rok 1908, kde banka na zisku participuje, v této bilanci zahrnuty nejsou. Ze IV. emise akcií, v minulém roce s plným zdarem provedené, přiděluje se co ažio rezervnímu fondu K 148.051 73, stoupnou tudíž rezervní fondy banky s hořejším podílem ze zisku za rok 1908 o více jak čtvrtí miliona korun, tudíž na K 921.704 55. Celkového obrátu za rok 1908 docílno korun 844.002 793 04.

Záložna v Hradci Králové odbyvala v neděli dne 21. t. m. svou 46. řádnou valnou hromadu za účasti 80 členů. Schůzi zahájil dosavadní místostarosta p. Rudolf Helwich oznámením, že p. Josef Pilnáček z obhledu zdravotních nadále úřad starostenský zastávat nemůže a volena býti nechce. Nato se valná hromada jednomyslně usnáší, vzdáti panu Pilnáčkovi za jeho dlouholetou nezištnou a obětavou činnost pro ústav náš uznání a dík valné hromady, což celé shromáždění povstáním schválilo. Zprávy o činnosti, o revizi vlastní i o revizi provedené Jednotou Záložen v Praze vzaty na vědomí a závěrečné účty za rok 1908 schváleny i s návrhem na rozdělení zisku K 6107 62. Poté přikročeno k volbám revisorů a zvoleni dosavadní pp. Josef Laštovička, professor obchodní akademie, Karel Janda, úředník spořitelny a Josef Řezáč, účetní zastavárny. Za předsedu zvolen p. Rudolf Helwich, kontrolorem p. J. E. Dyrhánek a tajemníkem p. Václav Formánek. Dv výboru pak zvoleni pp. Pinkava Alois, Raiman Václav, Formánek Josef, Jirásek Stanislav, Rejchl Václav, Haller Adolf, Ježek Zdenko, Paldus Lud, Laboučka Jindřich a Urner Otakar. Za náhradníky pp.: Pultar Jan, dr Klumpar Ot. a Divecký Jan.

Vivat sequens! Katol.-nár. jednota z Černilova věnovala na výlohy spojené s projektovaným sjezdem katolickým v Hradci Králové dar 50 K, čímž zahájila sbírky na zmíněný podnik. Doufáme, že příklad čilé jednoty Černilovské nalezne hojnost následovníků.

Nebezpečnoství nové živelní pohromy. Po odplutí velkých ledových mas utvářil se na Labi nový silný led. Nastane-li náhlá obleva — což možno nyní ještě spíše čekati než před okamžikem katastrofy první — nastane pohroma ještě větší. Starý led nakupen v zátočinách v hromadách a ten popluje s ledem nově utvořeným. Věru smutné vyhlídky.

Vzácný přírodní úkaz vyskytl se v Čáslavi. Ačkoli do května daleko, vyhlíhla se u nás straka — a k tomu všemu celá radá. Soudruh Mokřý zval na hasičský ples. Tentokrát měl nějak velice krátkou paměť, protože velkou část vyzyvaných peněz zapoměl odvésti. Hasičský sbor však bez dotazování se psychiatra ubohého soudruha vyloučil ze svého středu. Mokřý jest též znám jako horlivý zastance volné lásky. Teď se tážeme p. redaktora „Pravdy“ zda se bude stavěti dále nevidomým. Když se podobný případ stal jinde, dovedla „Pravda“, to faktum rozšlapávati, aby škodila lidem poctivým. A což „Východočes. Obzor“? Při prvním případě mluvil hned o zlodějích, ač se jednalo jen o člověka jednoho. Nazval sbor hasičský Augiášovým chovem, jež prý třeba vyčistiti. Proto snad začal čistit soudruh Mokřý — ale od peněz. Ale poctiví hasiči čistili lépe a spravedlivě.

Z Nechanic. Podívejme se, jak mé zprávy v „Obnově“ pro nás nevyjasněný život účinkovaly! Od strany, resp. od její vůdců, proti kterým byly mé články mřeny — jsem nedostal posud pravdivé odpovědi. — Misto upřímných doznání či vysvětlení jsou naivně promluveni od pisatele „Hlasu Venkova“ a téhož pisatele „Orlických Proudů“ neinteresoventi, kterým ani ve snu nenapadlo účastniti se na věci činné. Ti dostávají takových útulů, že to vypadá tak, jako by se choulstivi oavivenci mluvíli s rozumem. Není to poprvé ani naposled, že list u jeho dopisatelé, hájící pravdu, jsou obyčejně upadání a vinění ze lži. — Aby pak články p. V. učinily ještě větší senaci, tedy adresují se na firmu „klerikal-pokrokář“. Věřim úplně takovému napadenému „husitovi“, že kdyby mohl, umlčel by i dopisy mé — ale ať si neděla starosti! To se mu nepodaří. Pokud se týče osoby mojí, sáhnou potom i já do staré registratury. To majestátní vystoupení — ohledné těch konserv a jich otevření — očekávám! A právím, že nelevím! — Dopisovatel „Hlasu Venkova“ uváří, že není okresní tajemník povinen předložit účty na vydání a měření naší dráhy; tolik vi i začek druhé obecné školy. To víme, že řekne, já nic, já nic, já muzikant. Já jen trvám na tom, na čem se obecni zastupitelstvo usneslo a k čemu sám okr. tajemník se uvolil. Jest nyní na pp. Vydrovi Žabkovi a Slávi, aby konali svoji povinnost — a jen se toho nebáli — a výsledek veřejnosti sdělili. — A nyní několik slovíček ku „zaslánu“ p. B. Vancury ze dne 5. t. m. t. listu. Jsem mu úplně povděčen (ač jsem toho nezádal), že nás „obromil“ širokým vypisáním svého úzkého vzdělání. P. Vancura doslovně píše, že dosud oběma peněžním ústavům se stejným zájmem sloužil a ku shodě působil. — Stadoval III. roč. gymnasia, složil statni zkoušku z věd účetních a ze statního účetnictví (neznajícím počerů jednoduše řekne, že má statnicí), byl 5 roků účetním spořitelny, současně 14 let správcem nemocnice, soudním znalcem a revisorem účetním a již 18 let koncepčním úředníkem samosprávným. — Dřívějšími zákony pak se žádná určitá kvalifikace nevyžadovala. Tak to dosvědčuje sám p. V. Že té husa nekopel — My, kteří máme trochu paměti, víme, že to jest jinak. A to takhle! V roce 1882, tedy po těch třech ročnících gymnasia (nepátral jsem, zda v tercii propadl či nepropadl), když nesložil zkoušku do ústavu učitelského, navrátil se domů a učil se v obch. f. p. Štětká. Po absolvování tohoto kursu (musím to na venek lépe omastit) přišel do veřejné advokátní kanceláře p. dra Horáčka za pisate, kde víme my všichni a i dr Horáček, jaké účetnictví měl na starosti (chození na poštu, pro kolky a opisování, vedení stran k c. k. soudu atd.). Přičítá-li takovému postavení tento titul, pak ovšem se nedivím, co všechno v jeho „zaslánu“ jest obsaženo — začal patrně od píky — jest tedy velice hodný a záslužný muž. Po pěti letech tohoto důležitého úřadu uprázdnilo se místo obecního tajemníka — při čemž on byl také jedním z kandidátů na místo to. A jak již v Nechanicích jest ustálený zvyk i nyní — bylo v hlavách otců naší obecní reprezentace v jedno unisono zharmonováno, že by se mohl státí nejzpůsobilějším na místo to p. V. — a to z toho důvodu, že je svoboděn a mohl by učiniti některou družku nechanickou šťastnou — a že by tím byly zabity (jak se proutnárodně říká) dvě mouchy najednou. Na základě tohoto bohatého připraveného materiálu dostal ono místo obecního tajemníka a k vůli srdeční vadě nemohl se (p. jmenování tajemníkem) a vyhlédnutou slečnou oženiti. — Zde pak jako městský tajemník zastával v pozdější době nějaký čas účetního spořitelny, která se právě založila. Snad asi patrně a ve v tomto čase prospěl mnoho spořitelně — jak v zaslánu se odvolává. Nedá se popřiti, že v době jeho úřadování přibývalo mnoho anonymních udání, která i v dnešní době zdárně kvetou, se kteréhožto speciálního podnikání jej prosatím podestivati mne ani nenapadá. (Pokrač.)

Studový obkladek na rozpálenou hlavu pokrokařského fanatika u Nechanice. Zvláštní, jak náš zcela slušný a pravdivý referát o té oslavě Macharové šel do živého. Nechanický fanatik složil se necíti a chrlil dne 18. t. m. v „Osvětu lidu“ tak hustou lávu běhů, že se uvážlivý člověk táže, dovolují-li „svobodomyšlní“ pokrokaři ještě milostivě, aby se vůbec psalo „svobodně“ o jejich činnosti. Dejte takovým „svobodomyšlníkům“ moc nad katolíky a oni nám budou vtoukat svoje názory a rozkazy karabáčem! Když psala „Osvěta lidu“ o svých odpůrcích tak surově a prolhaně, že sám pokrokařský „Český Učitel“ ji nazval stokou špíny, tu nechanickému pokrokařství ta hrubá strava chutnala. Ale jen se dotekni sebe méně pokrokařské netýkavky, pověz o ní čistou pravdu — a už jest oheň na střeše! Pokrokaři si udělali šikovnou morálku. Katolíka mohou ztupit jako vyvrhele, ale mluvit o nich třebaš i pravdu — to je denunciacce, „klerikální mizernost“, „ničemný výpad“ atd. Hezky tlusté výrazy se rodí na roli „pokroka“. To má být tedy ta věčná, pokroková polemika! Odhoďte od jádra věci, nechat vše, která se nedá popístiti stranou — ale za to ulevili si surovými nadávkami, toť jest taktika čistě pokrokařská. Pravíte, že jste vždy považoval náboženství za věc s ukromou. Tu vám odpovídáme, že takové mínění může mít pouze nemyslivý ignorant anebo farizejský ultraklerikál. Vždyť máte věděti, že náboženství řídí veřejné skutky jednotlivce i celých společností. Sami pokrokaři říkají, že prý se nemá při náboženství učit tolik dogmatice, ale víc mravouce. A co by znamenala křesťanská mravouka, která by se obmezovala jen na „vnitřní nedotknutelný“ cit, nezasahující do veřejného praktického života? Proč jen v Nechanicích postavena socha mistra Husa, který z náboženství činil vše nejveřejnější, který přece napádal, aby násilně byli puzeni k sv. přijímání od vrchnosti lidé liknaví? Snad proto jste prokázali Husovi tolik sympatie, abyste mluvili o významu náboženství zrovna obráceně? Nenadali by pokrokaři katolíkům pokrytci, kdyby ti to veřejně jednali opatrně než jak se něč v hodině náboženské? Nebylo už dávno hodné kritiku a pomluvu, že ve veřejnosti naši kněží jinak jednají než jak v kostele káží? Kdyby byl tím křiklounům některý kněz řekl, že jeho veřejné působení nemá co činit se soukromým jeho názorem náboženským, byli by mu tekli, že jest člověkem bezcharakterním. A nedělá p. řídící z náboženství na oně schůzi také věc veřejnou? Vždyť přece Machar nepsal ve svém „Římě“ pouze proti papežství, ale proti křesťanství vůbec; vždyť nazval křesťanství jednoduše „jedem z Jucy“. Bezcharakterem a krajně nedůsledným byl by takový katolík, který by takovou potupu schvaloval a proti ní se nehradil. Pokrokařská nobles a nazývá „pustým antisemitismem“, že jsme se odvážili pujmínovati jednoho přednáš-jícího „synem Israele“; tedy konstatování skutečnosti jest něčím hrozným!! Proč jen se má žid za svůj původ stydět? Měli jsme snad lhat, že jest synem slunce? Je-li naše konstatování „pustým“, jak si pokrokaři představují vlastně psaní ušlechtilé? Vždyť přece o téže „Osv. lidu“, do níž jste vchřstli svůj hněv, napsal pokrokařský „Čes. Uč.“, že uveřejňuje takové věci, které se mluví na záchodě. Nevzpomínáte si? Nejsurovějšími nadávkami a p. šklebky pronásledovala „Osvěta l.“ české katolíky; jízlivě se vysmívala i tělesným jejich vadám. A to byla tedy činnost „ušlechťovací“. A honem vzpomíná fanatický pisatel, co kde za celých 1900 let který církevní zlého provedl. Přitom prozrazuje zpátečnickou ignoranci tvrzením, že „mořský pirát a loupežník“ (dva přívlastky víc vydají) byl zvolen za papeže. Snad by už ten mozek popletený rudými tiskovinami mohl konečně čísti něco z pravdivé historie! Obhříváte také Drozda. My jsme jej, pane drahý, odsoudili hned a to hodně přileně. A pak „Osvěta lidu“ bezsectně napsala o „Obnově“, že ho hájila. Dovede si představit někdo prolhanost větší? Zato však tatáž „Osvěta l.“ hájila s nápořem všech sil pokrokařského fackáče, který pozval do pokojku kněze, kdež ho zpoličkoval a holi zbil. Tu máte ten rozdíl mezi morálkou naší a pokrokařskou. Jednotlivci všech stran mohou být chyblivci. Ale háže jest, když oficiální tisk strany hájí navěčeného násilníka, hledí ještě přepadenému ubožákovi škodit a pak po soudě ještě drze mu ukazuje cestu z města. — Nechejte tudíž jízlivých úštěpků o „velebnější“ Obnově a raději přemýšlejte, co v ní psáno. Že článek náš způsobil v Nechanicích „pochoptitelné rozhořčení“, to uznáváme; ale ne proto „Obnově“, protože hodní lidé pro sdělení pravdy se hněvati nebudou. Takovou potupu si Nechanice přece nezaslouží, aby se o nich lhalo, že nastalo „v celém městě(!!) rozhořčení“ proti výpadu (!! kdo pak vlastně udělal první a skutečný výpad?), který byl vlastně spravedlivým referátem a jako takový setkal se s obecnou pochvalou lidí uvážlivých. Ovšem u pokrokařů jest i morálka a logika věci čistě soukromou a hodně pružnou — od případu k případu.

Z Nového Bydžova. Zdejší pokroková strana konala v neděli 21. t. m. veřejnou schůzi s přednáškou o všeobecném hlasovacím právu žen. Výsledky technice, horující pro účastenství žen v životě politickém vykonáváním aktivního i pasivního práva volebního do zákonárných sborů,

seslabery byly značně v debatě s p. Topičem, jenž odmítavě své stanovisko k tomuto požadavku odůvodňoval dvacetiletou zkušeností, nabytou za pobytu svého v Australii, kde v obč. hlasovací právo žen je zavedeno. Uvedl rozhrané politické poměry naší říše a poukázal, že by volební boj z ulice přenesen byl do našich rodin, jak se děje všude tam, kde volební právo žen je zavedeno — Nechceme vliv ženy na život národa vyloučiti, ale nutno při tom pomýšlet, aby při tom její veliký význam, jaký má co matka v rodině pro veřejné vzdělání a národní kulturu, účastenstvím na zákonodárné činnosti nebyl poškozen. Emancipované ženy neznají samy své moci, chtějíce úkol svůj v rodině zaměnit za volební právo mužů. Dopustili bychom se však bezpráví na ženách, kdybychom je chtěli vinit z nějaké osobivosti; víme, že zachráněny jsou proudem přítomné doby. Moderní „právní státy“ jsou chorobnou zřídou skutečného státu kulturního. Přirozené tvoření a vyvíjení se zákonů z mravního a právního vědomí svobodného národa nahrazen umělým strojem na dělání zákonů. Právo se dnes fabrikuje. Vládnoucí strana ve státě zhotoví bez ohledu na mravní blaho celku šablonu zákona a vnúť jí nasílá život národa. Při tom nepřirozeném potlačování života národního nelze ženě vykládati ve zlé, že se cítí odstrčenou a že činí nároky na své spolupobytní i při nikoli řádném dělání zákonů. Žádáme k osvobození ženy emancipaci rodiny, znovuzřízení křesťanské společnosti, ozdravení hospodářských poměrů, krátce — úplné rozřešení sociální otázky.

Pohřeb V. Šráma, bisk. notáře a faráře ve Smidarech, konal se v sobotu 13. února t. r. z farního domu na svatě pole ve Smidarech, kdež v Pánu zesnulý dle závěti své si přál být noložen k věčné u odpočinku. O půl 11. hodině vykropil tělesnou schránku drahého zesnulého vdp. tajemník strážnický novobydžovského Jos. Pospíšil, farář a bisk. notář z Lužce. Též kondukt vedl a slavné requiem celebroidal za assistance pp. F. Houdka, kaplana hořického a cthp. boboslovce Ot. Dejla, rodáků smidareckých. V chrámu Páně nad rakví velice vzletnou a dojemnou řeč pohřební proslovil vdp. Josef P. f. farář starobydžovský. Vyřkl nesčetné a nesmrtelné záliby v Pánu zesnulého o spásu duší jemu svěřených, jak ži i buditelskou a vlasteneckou činnost jeho ocenil. Vyřkl též lásku dětskou a úctu jeho k rodičům, jež ihned stav se farářem, k sobě vzal a jim co věrný a vděčný syn k smrti dosloužil. I přibuzné své štědře podporoval. Že vdp. kazatel od srdce k srdcím mluvil toho důkazem byl hluboký dojem, jež řeč jeho na tvářích všech účastníků zůstala. Po obvyklých obřadech potřebných v chrámu Páně rozvinul se imponantní průvod městem na sv. pole. V zástupu, jenž tělesnou schránku zesnulého doprovázel, šla řada důst. duchovenstva, počtem 37. Z vikariátu novobydžovského vdp. Jos. Pospíšil, Bon. J. Holub Thdr. Jos. Kašpar, P. f. Jos. K. Khun, V. Kysela, J. Rameš, Jos. Kašpar, Jos. Šmejkal, Ferd. Žofák, Vinc. Šetina, Jos. Andacht; z cizích vikariátů vdp. Jan Kořínek, děkan na odpod. v Jičíně, Jos. Ptáček, farář v Sedlci a Ant. Boukal, farář z Pečky, spoluzáční zesnulého. Josef Kousal, děkan v Hořicích, Ig. Lhota, bisk. notář a spiritual v Oboře, Thdr. Jos. Hanuš, profesor v Kolíně, Jan Vlt, farář v Jeticích, Jos. Hlavsa, farář v Chomuticích, Nechvátal Fr., farář ve Vys. Veselí, Ant. Láš, farář v Lounech, Ant. Klenka, děkan v Zásnukách, Fr. Melich, farář v Sobčicích, Fr. Knapp, kaplan ve Vys. Veselí, Jos. Moravec, deficient v Čáslavě, Jos. Pácal, kaplan v Bystrém, Fr. Stříbrný, kaplan ve Vel. Petrovích, Ant. Doležal administrátor v Hradišku, Jan Hlaváček, kaplan v Českém Škalici, F. Hondek, kaplan v Hořicích, Ot. Dejl, boboslovec v Hradiš. Král. a cthp. E. Kejzlar, člen konventu Milosrdných bratří v Nov. Městě n. M. Dále viděli jsme mezi smutečními hosty slovit pp. JUDra. O. Volčara, c. k. místodrž. radu z Nov. Bydžova, Arn. Kirschnera, c. k. okr. š. inspektora z N. Bydžova, Svobodu, tajemníka hejtmanský novobydžovského, MUDra. P. Hejtmána, c. k. okr. lékaře z Nov. Bydžova, Jandečku, professora z N. Bydžova, vys. uroz. pl. baronku z Mallmanů, patr. komissáře V. Feyerera ze Smidar a Beřtina ze Skřivan, Čížka, hosp. správce ze Sloupna, Setvinu, tech. správce cukr. rafinerie ze Skřivan, st. městskou radu smidareckou, obecní zastupitelstva všech přifařených obcí deputace obecního zastupitelstva a záložny Ra fisenovy ze St. Bydžova a Vinar, všechny spolky farnosti smidarecké a nepřehledné zástupy jiných věřících. Vá-m. kteří v Pánu zesnulého na cestě k poslednímu odpočinku doprovázeli, voláme: „Zaplat Pán Bůh!“ Nemenší dík vzdáváme též st. zpěváckému spolku „Smetana“ ve Smidarech za krásné a dojemné zpevy.

Sdružené spolky v Týništi n. Ori. pořádají v neděli dne 28. února o 1/8. hod. več. v sále „Panského domu“ přednášku slavného cestovatele E. St. Vráse na thema „Z mých dvacetiletých cest světem.“

Z Holce. Odbočka všeobecného sdružení křesť. dělnictva pro Holice a okolí pořádá ustavující důvěrnou schůzi politické organizace dne 28. února t. j. první neděli postní ve spolkové místnosti v hostinci p. J. Konráda o 3. hod. odpol., na níž promluví o politické organizaci vdp. Thdr.

Fr. Sulc, kanovník z Hradce Králové. Žádáme veškeré členstvo, aby rozvinulo co nejčilejší agitaci a v plném počtu se dostavilo.

Politická schůze v Měst. besedě v Pardubicích. Pokrokaři svolali na den 17. t. m. politickou schůzi, na níž hlavním řečníkem byl dr. Drtina. Ve svojí řeči svaloval politické neštěpěchy na křesťanské sociály. Už nám někteří politikové čeští připadají jako děti. Aby svou politickou slabost v parlamentě před veřejností omluvili, svalují veškerou vinu vždycky na jiné. Víme, že byla na křesť. sociálech velká vina; ale jinde žádná? Celk-m však p. profesor mluvil umírněné a rozumně. Po něm promluvil domácí mladočeský poslanec prof. Hrázský, prof. Hlavatý, dr. Horlivý a prof. Rosa. Na konec se přiblížil ke slovu pardubský advokát dr. Lipčák, známý zdejší pokrokař, který ve své řeči se přimlouval, aby ze svazu slovanských psalanců na říšské radě vyloučena byla strana „klerikální“, která je prý reakční, černá, zpátečnická, která není národní, která má vlast někde za hranicemi. Povídal dr. Lipčák. Pěkný jednotliční princip! Všichni ostatní volali po jednotě.

Starožitný nález. U hřbitova pardubské donucovací pracovny přišlo se při kopání na staré popeláice. Pro zmrzlou půdu nemohlo se však přistoupiti k dalšímu odkrytí. Jakmile země se uvolní, bude v kopání pokračováno.

Jesuita P. Siepravský a „Osvěta lidu.“ Mezi prvními listy, které vyřčily se svého ča-u s prolhaným obviňováním na jesuitu P. Siepravského v Ostravě, byla také počestná „Osvěta lidu“ a nazvala jej ušlechtilé zhovadilcem. Nyní však státní návladnictví případ ten přesně vyšetřilo a vyšlo na jevo, že celá sfera je pouze bídnou pomluvou. Na základě lékařské prohlídky odborných soudců lékařů bylo zjištěno, že dívka Amalie Perzynová je osoba tělesně a duševně chora a že si celou skandální událost a jesuitou ve své choré fantasii prostě vymyslela. Na základě toho byl P. Siepravský celé obžaloby sprostěn a prohlášen za zcela nevinna. Tim padají samo sebou také všechny báje zosobněné sociálně-demokratickým a pokrokařským tiskem na ostuzení jesuitů. Rozumí se samo sebou, že „Osvěta lidu“, tolikrát již osvědčená z bezectného a úmyslného lhaní, svoje dřívější „rozhořčení“ neoprávila a také neopraví. Vždyť už napsala tolik listů, které pak místo opravy ještě bezcharakterně opakovala. Neod divu, že ji nazval sám „Čes. Učitel“ stokou špíny. Její nátura se ovšem nezmění a přitom drze bude předpisovati pravidla o nejvyšší charakternosti dále.

Ze Slatiňan. Několik zdejších pánů, kteří ovšem nejsou členy honebního výboru, velice se rozčilili nad tím, že patronátní úřad s p. farářem dovolili si šetrně a uctivě upozorniti slavný honební výbor zdejší, by honebné ze zádušních a farních pozemků, již po osm roků neplacené, do zádušní pokladny bylo složeno, čemuž honební výbor. uznává ve většině své správnost toho, ihned ochotně vyhověl. Olivolavajice se na jakési usnesení obecního zastupitelstva, dle kterého honebné má být věnováno veřejnému prý dobru, nazývají v „Hlasech z vých. Čech“ p. faráře pro ono jeho jednání osvědčeným dobrodincem a mecenášem od kosti, vytýkají mu, že tak jednal z roztrpění nad nezdarem pronájmu honitby, a berouce jednání jeho na vědomí, projevují, že se přičiní, aby projektovaná stavba fary nestala se po jeho chuti skutkem, nebť dosavadní budova prý pro jednu neb dvě osoby stačí a oni že více osob ve farní nepotřebují. Velečtí pánové! K čemu tolik rozčilování? Dokažte, že p. farář jednal neoprávněné a těch ironických jeho titulatur, kterými u všech, kdo vás zná, jen soustrastný úsměv lze vzbuditi a sobě škodili, mohli jste si ušetřiti. Proč pak jste se nepustili také do patronátního úřadu? I na opatrnosti — vidíte — nikdy nezbyvá. I ne, p. farář není roztrpčen nezdarem pronájmu honitby, to vy jste roztrpčení, že se vám zase jednou nepodařilo prosaditi svou panovačnou libovůli. My dobře víme, že p. farář a s ním mnohým jiným nemůže se všechno tak zdáti, jako se vám svého času tak hloubo vydatila záležitost s p. Faimanem, a jako se vám nyní vydatil proces s odklizením známé zahrádky a ještě jiné. A ležili vám veřejné dobro tolik na srdci, proč pak jste se, vy osvědčení mecenášové, nepřičinili, aby se odmítly diety povolené kdysi za přičinou povinné gratulace ku prospěchu veřejného dobra a aby tato čestná funkce na vlastní útraty byla vykonána? Proč pak jste se, vy dobrodinci od kosti, nepřičinili, aby peníze věnované na hřbitov, která mnohdy oslavovati měla jen jediného člověka, nebyly raději dány k veřejnému dobru? Bylo by to vyneslo více, než těch několik korunek honebného, které — jen radče dobře rozeznávati — nebyly dány p. faráři, ale do zádušní pokladny na opravy kostela a hřbitova, tedy k dobru veřejnému na výsost. Vaše, odpustte, instivě vybrožování proti stavbě fary bereme k libému vědomí, a vy radče zase laskavě vzíti na vědomí, že o stavbě budovy farní budou rozhodovati povolanější orgányové. Rovněž radče vzíti k laskavému vědomí, že vaše předpisování, kolik ve farní chcete mít osob, je zase, odpustte, drzost, které si veřejně nedovolí ani poslední nájemník ku svému podstýmašce, a proto ta facka onoho vám známého pana:

„přijít, a bude panovati“, jest jakoby za vás
mláta.

Včelařský spolek kráje čestolavi-
čského pořádá dne 27., 28. února a 3., 6. a 7.
března vždy od 1.—5. hod. odpol. v hostinci p.
Chrástu v Rašovicích u Týniště n. O. kurs na
řezání, šití slaměných a rákosových dešek úlo-
vých a sestavování normálních stojanů i ame-
rických ležanů, který říditi bude Karel Pasourek,
říd. uč., obvodový uč. a přísečný znalec včelařství
a čestie. Včelařům a jich přátelům vstup volný.
Týž spolek pořádá 14. března o 2. h. odp. t. r.
v hostinci p. Tichého v Čestolovicích u nádraží
řádnou valnou hromadu. Pořád: 1. Formalie. 2.
Zpráva jednatele a pokladníka. 3. Přednáška jed-
natele o časových otázkách včelařských a o včel-
ářských novinách. 4. Volné návrhy a rozhovor
včelařský. Přítomnost p. t. členů nutna. Vstup volný.

Z Budislavě. „Litomyšlský Obzor“ v mi-
slém čísle zákeřnický vystoupil proti váženému
starostovi p. Václavu Bartošovi z Budislavě, jenž
v celém okrese litomyšlském znám jest jako muž
povahy ryze vlastenecké. A co udělal zbrodného,
že tak bezohledně byl napaden? Na obecní úřad
v Budislavi přišel potulný puškař s vysvědčením
o pobytu svém v obci Budislavi, žádaje p. sta-
rosta pouze o ověření úřední pečeti. Vysvědčení
to dal si onen puškař napsati v Budislavi od haj-
ného Jana Veselíka a sice v jazyku českém i ně-
meckém. Hajný napsal pod obojí text podpis p.
starosty, na český: Václav Bartoš a pod německý
text: Venzl Bartoš. Pan starosta přečetl si český
text a ke svému tam připojenému jménu Václav
Bartoš dal obecní pečeť, německého textu si ne-
všimaje. Vysvědčení toto dostalo se do rukou do-
pisovatele „Lit. Obzoru“ a slavná redakce neměla
nic pilnějšího, než že vysvědčení to v plném znění
etiakla, jako by pan starosta zradil svou vlast!
Ale chytrácky redakce zaměřila, kam p. starosta
pečet obecní dal. Zato však jistivě připojila
k tomu svoji poznámku: Tak napsal Václav Bartoš,
sloup katolických semedělců. — Jen, slavná red-
kace Lit. Obzoru, ne se mnoho rozčilovat — to
škodí! Pan starosta Václav Bartoš vám dává dobrý
lék — 100 K na Ústřední Matici, jestliže doká-
žete, že podpis na vysvědčení tom je psán jeho
vlastní rukou! Nuže do práce, peníze k vydělání!
Nám pak Lit. Obzor ukázal se v pravém světle —
v němž se nelíší od „Cepu“.

Z Chotěbořska. Dne 21. února byla v
Oudoleni schůze dospělých i mládeže. Přítomných
bylo přes 200, ačkoli řádila hrozná vánice. Ře-
čník p. farář Vlček mluvil o záležitostech veřejného
života, objasnil cíle stran protikatolických zejména
volných myšlenkářův a pokrokařův a probral ná-
mitky jejich proti základním pravdám nábožen-
ským se stanoviska vědy. Když vyličil snahy těch,
kteří, chlabíce se svobodomyšlností, nemohou snést
vedle sebe katolíky, tážal se: Jest tedy organizo-
vání katolického lidu nutné či není? Odpověď byla
jen jedna: katolíci se uvědomovat a organizovat
mají. (Po s házi jeden rolník řekl: Víme, že nás
balamutí lidé, kteří říkají, že strana katolická jest
zbytečná). Řečník mimo to doporučoval organizaci
a další vidělávání se rolnictva, které musí všech
svojích objevů pro své hospodářství využívat. Jako
katolíci musíme chovati se slušně ke každému
člověku, byť byl i naším zarputilým odpůrcem,
což však nebrání, abychom důsledně a pevně vy-
stupovali proti zásadám nebezpečným a zločinným
jak pro život rodinný tak společenský. Všichni ka-
tolíci dospělí i mládež museli v jednu armádu,
jejíž zřízení vynucují zbrojní útoky protikatoli-
cké den ze dne se množí. Na konci své řeči ob-
líbněji zmínil se řečník o nutnosti organizace mlá-
deže. Schůze vyzněla velikým nadšením, takže
všechna přítomná mládež přihlásila se do orga-
nisace.

Katolickým voličům na Čáslavsku a Kutnohorsku!

Katolíci, agituje pro kandidáta národní ka-
tolické strany lidové, kterým jest: p.

Čeněk Pospíšil,
rolník v Miskovicích.

K volbě 10. března jděte všichni a volte sverné!

Z volebního buje na Čáslavsku. Dne
21. února náš kandidát pan Čeněk Pospíšil po-
řádal tři veřejné schůze a to: ve Zblich, v Po-
třebách a v Bračicích, kdež všude s nadšením
všichni voličové strany naší sblbili, že budou jej
za poslance voliti. Do Potřeb a Bračic dostavil se
také vedp. dr. F. Šulc, profesor z Hradce Krá-
lové, jenž v řeči při 3. hodině trávající za napjaté
pozornosti rozvíjel program strany národní ka-
tolické lidu. Všichni přítomní se shodovali v tom,
že tak krásné a věcné řeči hned neslyšeli. Též
dne odpoledne sbubnovali pp. evangelíci a volno-
myšlenkáři s okolí schůzi sgrární také do Bračic,
na níž měl do seleného tábora převáděti p. dr.
Haldek, prof. dějepisu z Chrudimě. Pánům evan-
gelickým se velmi zamlouval, když pomáhal jim bu-
rati stranu katolickou; jeden se vyjádřil, že by se
samenitě bodil za pána dvojvládného. Avšak
p. Haldek pobízel sase jako Křižák. Zpropadení

ti klerikálové, v Bračicích nejsou o nic méně čer-
ní než ti Schotovi! Pp. Čejkové si pozvou
Haldeka až z Chrudimě a nevděčí tmaři z Bračic
jdu do Potřeb poslouchati raději Pospíšila než
učeného pána Haldeka, pro něž by evangelíci dy-
chali (i ti, kteří ukazovali ten obrázek s těmi 2
kněžskými, snad z Plamenů). Aby se sgrárníci se to
vymstili těm klerikálům, zůstali v Bračicích seděti
při dobrém tupadelském až do večera, chystajíce
se na ty katolíky o schůzi naší. Ale sklaplo jim.
Zvláště dva páni, věrní stoupenci Kalvínova učení,
pp. Zahradníkové — jeden z Tupadel a druhý z
Čáslavě — blešky metali, ale jen špásem, neboť
nic se nestalo. Zaváděli debatu, v níž uvázli celí,
a již každý odušoval, posévali nesouvisela se
zemským mandátem a měla se účel jen schůzi ru-
šiti. Ale nepodařilo se jim a za svoji námahu
sklidili jen posměch všech přítomných. Také jeden
mladistvý zelený bojovník z Hostoulic se přihlásil
o slovo, aby p. kandidát zodpovídal: proč prý
člen strany národní, předák Vídně, utíkáje Čechy.
Ale všichni přítomní poznávali, že každý p. bo-
jovník nejspíše má také objednaný talent od re-
daktora „Cepu“, a proto i jeho zelení kamarádi
mu řekli, aby mlčel a tak hloupě nemluvil. Po
přijetí kandidatury p. Čeněka Pospíšila všemi ka-
tolickými voliči promluvil ještě vp. Max. Smrčka
z Potřeb, poukazuje, že sgrárníci jsou jen katolíky
na takových schůzích, kde nemají pády pro libe-
ralismus a Volnou myšlenku. Zmínuje se o otázce
Wahrmondové, o táborch, kdež přímo sgrárníci
s nevěrou proti katolíkům štvali a na paměť uvádí
všem přítomným schůzi v Tisú kdež stranu sgrární
doporučoval p. Klimeš, řečník Volné myšlenky, jenž
na schůzi v Čáslavi katolíky a církev katolickou
způsobem drsným napadal. (Však on ví, proč se
má hlásiti k sgrárníkům. Pozn. red.). Vyblíli ka-
tolíky, aby se nedali plésti několika kněžskými agrár-
ními, které pp. evangelíci a volnoomyšlenkáři roz-
vázejí po okrese čáslavském a kutnohorském, aby
stavěli zelenou baštu, hodné pošramocenou, a po-
ukazuje na to, že, když Pán Ježíš měl jednoho
měsí 12, jenž s Ním nesouhlasil, není divu,
když najdou se mezi několika tisíci kněžskými 4
kněží agrární, kteří nosí zelenou náprsenku. Volá:
Lépe býti černým a věrným, než chameleonem:
chvilí zeleným, a když tráva neroste, chytí se
červeného karamútu. Za zpěvu písně: „Hej Slo-
vané“ se tato významná schůze končí. Pp. sgrár-
níci na to se přestěhovali do své hospody do
Potřeb, kdež zalévají slout na ty klerikály ještě
dlouho a dlouho; pořádali při tom řečnícký kurs
a jiné neštěstí se nestalo.

Ze Zbudovic. U nás sgrárníci se vma-
bají jako houby po dešti. Už jsou zde tři čisto-
krevní, a teď k nim přibyl čtvrtý jakýsi p. Kutek,
jenž se vychloubá: Inu, přič bych agrárníkem
nebyl, když mně to vynáší? Já také rád něco utiju.
Vždyť jsme jen jednou na světě!

Agrární velmi myslitelé. Nedávno byl
v Čáslavi na schůzi „Volné myšlenky“ dr. Bar-
tůšek, jenž získal mnohé sgrárníky za členy „Volné
myšlenky“. Aby to nemuseli dáti vyhubovati,
chodí od čísla k číslu a ukazují svoji legitimaci.
Ale aspoň v některých sgrárních se p. činá bý-
bati svědomí. A proto prý pošlou co nejdříve
svého agrárního faráře Vacka k těmto novým
členům na noc, aby je obrátil a zase přivedl na
pravou cestu. Jsou to přece jen „taky-katolíci“.

Z Chotěboře u Čáslavě. Dne 22. února
zavítal k nám kandidát národní katolické strany
lidové p. Čeněk Pospíšil. Hostinec p. Bobka byl
naplněn do posledního místa. Předsedou zvolen
byl p. J. Vebr, rolník z Chotěboře, jenž po krát-
kém proslovu udělil slovo nejprve vedp. prof. dr.
Šulcovi, kanovníku z Král. Hradce, aby nakreslil
obraz politického života v národě českém od po-
čátku doby ústavní až do dnešních dnů. Hlu-
boce založená řeč vedp. řečníka osvětlila náležitě
důvodnost národní kat. strany lidové a jejího ho-
spodářského, kulturního a politického programu,
který v zásadních otázkách byl náležitě vyložen
a s programy ostatních stran srovnán. Půlhrabé
hodiny trávící řeč přijata byla s naprostou po-
zorností a sanechla mohutný dojem. Aby váha
přednesených důvodů byla zesílena, vyrukovali
někteří z přítomných předáků agrárních se „slagry-
hodnými „Cepu“. Tak p. Fanda vytýkal, že kat.
strana drží se šlechticů a šlehel, že není při této
volbě jednota jako při volbě Kubrové. Komicky
přávil, když p. Fanda, reformovaný evang.,
tvrdil, že s nimi jdou kat. kněží, protože jsou
lepší katolíci než klerikálové. Na odpověď p. dra
Šulce o baronu Ralsbergovi, členu strany sgrární,
stíchl a na poznámku o korunách hrab C. Ilredo-
Mansfelda volali jeho stranaici, že p. hrabé do-
stane svých 500 K spět. P. Forman, oplývající
znamenitě darem vyřečnosti, zabrounil i do potřeby
počítání Božího pro úrodu polní. Mezi jinými
spletenými poznámkami projevil i neobvyklou zna-
lost historie. Dle něho totiž kněžské vyhození
na počátku bouří husitských ze „staroměstské“ (!)
radnice byli utrácení mrtví (!) Za stálých projevů
veselosti vyvrací p. dr. Šulc jeho názory, ukazuje
na správné hlediště historické a vybízí ho,
když je tak hrolivým katolíkem, aby se postaral
o doplnění programu sgrárního otázkami nábožen-
skými, pak že půjdeme společně P. Čeněk mluví
proti klerikálům, že dělají rostráky, ať prý se při-

dejí, protože jest jich má. Bylo mu řečeno, že
tímto právem možno obrátiti se na sgrárníky,
neboť kde je přemla, nebývá ještě právo. Za vše-
obecného hluku mluví cosi p. Čeněk, ale není mu
rozuměti. Jen tolik lze zaslechnouti, že prý kat.
strana dělá nepokoj. Řeč jeho přetrhuje p. Horký,
který chce vědět, kdo ustanovuje hierarchii. Dostává
odpověď, aby si to přečetl v kanonickém právu,
protože to do politické schůze volební nepatří.
Po uklidnění ujmá se slova p. Čeněk Pospíšil,
kandidát. kat. strany lidové, a praví, že po skvě-
lém osvětlení programu katol. strany lidové p. ka-
novníkem udá jen příčinu, proč se chopil kandi-
datury. Jest z rodiny, v níž pěstoval se nábožen-
ský konservatismus, který jest v programu katol.
strany lidové a proto s radostí vítal příležitost, kdy
bude moci pro tento program pracovati. Nečiní
tak ze ctižádostivosti, jak mu bylo vytýkáno, že
snad nebyl navržen stranou agrární; sympatisoval
se stranou agrární z počátku, to nezapírá, ale
když viděl, že počíná se strana tato vzdalovati
tradici konservativních, oddělil se od ní, neboť
český venkovan musí býti konservativní a nic ne-
může býti našemu venkovu nebezpečnější nad to,
když by b. zmyšlenkovitě přijímal zásady a myš-
lenky svému dosavadnímu životnímu vývoji se při-
čící. Odmítá výtku, která mu byla činěna, že prý
skoupil od rolníků tipu pro řáda Tausseiga v Or-
čicích a tím rolníky poškodil. Naopak podotkla
se mu rolníkům vymoči místo nabízené ceny 2-24 K
— 2-40 K. A že to byla smlouva se židem? Kому
má na Podvysocku rolník dodat tipu, když v Hofe
je cukrovar v rukou židovských, v Bečvárech a
Radboři též? Diví se, že k takovým věcem utíkají
se odpůrcové jeho, ať on ani jedním slovem o ně
nesavadil. Ku konci podotýká, že bude-li počtem
důvěrou, pak jako rolník dovede pracovati pro
rolníky, jako venkovan pro venkovany. Snad po-
znali nyní mnozí příslušníci strany agrární, že
není vše pravdou, co předkládá „Cep“ a „Venkov“,
a doufáme, že svým zdravým úsudkem pochopí,
kdo by pro jejich tužby a přání měl větší po-
rozumění, zdaž muž z jejich řad a z jejich kruhů,
nebo vzdálený úředník, který přichází na okres
teprve nyní poprvé a kdož ví, zdaž nikoliv naposled!

**O jednom nemam v košile z Čá-
slavsku.** Na naši schůzi v Bračicích vstoupil
se jeden zeman v košile z Čáslavě; byl věrnou
podobiznou zemana z doby roboty. Když se nemohl
vymstíti na p. kandidáta Pospíšila jiným zpá-
sobem, ještě se svým bratrem, jenž v říšských
vojskách byl věrný Jiráskovec a jenž proti kato-
líkům šve všude, počal útočiti na p. kandidáta
otázkami, které do té schůze naprosto nepatřily.
Mezi jiným přišel na přetřes zmocňovací zákon.
V této věci ať si vspomene ten zeman v košile,
sráčí oheň a síru, že za otevření hranic srbských
má pp. sgrárníci děkovati v první řadě svému
p. ministru Práškovu, za jehož panování tento zá-
kon se stal skutkem, a že tehdy byl ve Venkově
co výborný chválen. A když po propaštění p. mi-
nistra Práška zákon byl prodloužen na čtvrt roku,
už je největším neštěstím pro zelené politiky?
Zajisté že se sejedná pp. agrárníkům o věc, nýbrž
toliko o štvaní proti naší straně. Až bude p.
Prášek zase ministrem v aktivitě nebo Staněk nebo
Udržal nebo mnohomluvný Švejk, zase všechny
zákony budou dobré? Že ano? Dále pamatujte, že
jste voličem za město Čáslav a tudíž v první řadě
ptejte se svého p. poslance a nám venkovanům
dejte pokoj; ostatně náš pan poslanec Šabata hla-
soval s agrárníky, tedy vaše námitka na Čáslavsko
nepatřila. Šetřili jsme vás, ačkoli jste neměli
dostati slovo, poněvadž bylo lidu plno a vy byste
sotva byl se sálu trf. l. Ke konci podotýkáme:
chcete-li debatovati, při debatě slušně se chovejte
a nekekejte sukovi stále do řeči, což svědčí o
chudosti ducha. Sluší podotknouti, že pp. sgrár-
níci z Potřeb se na této schůzi chovali tak, jak se
sluší, což k jejich cti tuto zaznamenáváme.

Z jedné farnosti na Čáslavsku. S bolestí
pozorujeme tuto věc: mezitím co jinde duchovní
jsou pravými pastýři lidu, sjednocujícími křesťan-
ský lid proti nevěře v jeden šik, náš stát jay
pán se chce zachovati na všech stranách vlivným
pánem a pro nás katolíky nic nedělá. Což u něho
platí více členové jiné víry, než katolíci, třeba
že jsme majetkově chudší? Páda ty u nás byla.
Jen jest potřeba vůle a příkladu pastýřů! Ostatně
voláme ke katolíkům, v nichž dosud nezhybnula
víra svatováclavská, voláme hrdě: „Pojďte za
heslem: lásko k vlasti a sv. církvi!“ Doufáme, že
tak přimějeme svého pastýře k práci. Jinak po-
roste mezi námi sociální demokracie tolik, že ná-
stupce bude mítí příliš těžkou práci.

Z Kněžic u Znojma m. D. Místní sku-
pina venk. mládeže pořádala 14. t. m. svůj první
ples. Přes to, že v okolí byly plesy jiné a do našeho
obnáselo vstupné 1 K 20 h, vybrali jsme 123 K.
Z 13 obcí přišli účastníci. Vše od nás privítali
horliví pracovníci vlpp. Klouda a Bláha. S nimi naši
protivníci přiznávali, že takového pěkného plesu
zde ještě nebylo. A jak krásné se zde snesli a
vespolek se bavili účastníci nejrozumnějších stavů!
Jako v jedné veliké rodině! Všecky účastníky po-
sdravuje a jim děkuje J. K., jednatel míst. sku-
piny.

Ze Zbraslavi u Kutné Hory. Dne
18. t. m. pořádána byla u nás důvěrná schůze, na

kteří se nám představili a svůj program rozvinuli. Kandidát do sněmu p. C. Pospíšil, rolník z Miskovic. Schůzi svolal vldp. T. Koutník, místní tajemník, který avítav četné účastníky, navrhl představení. Předsedou byl voleván pan K. Dynda, sekretářem, místopř. p. Fr. Král, správce velkostatku, zapisovatelem vlp. Macek Fr., kaplan. Pan kandidát, ujav se slova, vhodnými slovy rozvinul program svůj národohospodářský, politický i kulturní. Dokázal nám, jakým způsobem chce pracovat na osvobození venkovského lidu a není tu divu, že účastníci této schůze projevíli mu jednomyslně svou důvěru. Po zajímavé jeho řeči promluvil ještě krásnými slovy p. Hynek Přádný, který ukázal na potřebu víry. Pak vlp. Macek promluvil o nutnosti svorného postupu v boji proti nepříteli našim. Po krátké debatě, které se účastnil zejména p. Král, správce velkostatku, byla zadaná tato schůze ukončena. Nepochybujeme, že zdejší lid ukáže v den volby své dobré přesvědčení a že jednomyslně voliti bude kandidáta katolického.

Volická schůze v Henevě n. D. Dne 23. února potádal u nás p. Čeněk Pospíšil volickou schůzi do zemského sněmu v hostinci p. Jos. Vávry. Sp. kandidátem, rolníkem českého bohrého venkova, přijel též výtečný řečník, hluboký učenec prof. Thdr. František Šulc z Hradce Král. Schůze svolána byla poslední večer t. j. 22. února a potádal se 23. února v 9 hodin dopoledne, takže mnoho interestů ani o ní nevědělo. Přes značnou krátkost sál p. Vávry byl skorem naplněn. Vldp. místní farář Kašák zahajuje schůzi a na jeho návrh zvolen za předsedu p. Fr. Hudík, rolník z Ronova n. D., za místopředsedu p. Antonín Němeček, klempíř z Ronova n. D. a za zapisovatele p. Josef Novotný, domkář z Bousova. Volba přijata jednohlasně. — Předseda zahajuje schůzi a udílí slovo dru Šulcevi. Vsdp. kanovník bystře a nadšeně vykládá program strany katolického lidu v Čechách. Krátce řečeno: jeho vývody každou chvíli provázeny byly salvy potlesku. Jmenovitě dojemně působilo, když veřejně celá shromáždění na podnět vsdp. dra. provolává slávu pp. učitelům, kteří vychovávají a vychovávají i dále etejší děti v duchu rodičů. Neutuchající souhlas erývá se sálem při vývodech vsdp. řečníka o nutnosti náboženství pro společnost lidskou. Není pravda, že náboženství nemá se míchat do politiky, ale jest pravda, že i poctivá a spravedlivá politika náboženstvím proniknuta býti musí. Názor, že p. litka a náboženství se nemají míchat dohromady, jest názorem doby starého copatského josefismu. V Čechách jest 10 politických stran, ač národ náš jest tak malý. Hlavní však jsou čtyři. Jedni jsou s Bohem, druzí proti Bohu, třetí nad Boha a čtvrtá část bez Boha. Proti Bohu jsou sociální demokraté, nad Boha všichni p. křesťané a volnomyšlenkáři a bez Boha agrárníci. *Vesmíre si program strany agrární a nenajdete tam o Bohu a náboženství ani slova.* Páni agrárníci jsou a mění se dle potřeby. Když přijdou mezi katolické voliče, tlukou se do prsu, že jsou také katolíci; přijdou-li mezi pokroky, jsou tací, jak tito žádají. Co však při všech stranách jest zvláštního, že, jedná-li se proti katolíkům, všechny strany se spojí proti nám. Vytkají nám, že my třístíme národ český; ale naopak nám mají co děkovati tomu, že jsme, poněvadž jedná-li se o nás, spojí se všichni. My je vlastně spojujeme. Pan profesor podrobně dále vykládá otázku národní a odsuzuje útoky, které se dějí na nás křesťanské sociály pro násilnost pá hané křesťanskými sociály německými na národ český ve Vídni, v Dolních Rakousích a jinde. Když jednali po křesťanskou, nemohlo by se takové hrubé násilí páchat na národ český. Naše strana jest lidová, neboť ona pojímá v sobě všechny vrstvy společnosti lidské. Snámi může se spojit každý, my však se žádnou stranou. Jedinou základnou, na kteréž národ český se může dohlédati lepší budoucnosti, jest Kristus a jím hlášené náboženství. — My však nemáme toliko potřeby duševní, nýbrž také tělesné. Nyní přechází vsdp. řečník na pole národohospodářské a uchvatným způsobem líčí, jak lze národu českému zajistiti lepší budoucnost. Řekne snad mnohý: Tohle se nemůže uskutečnit; já však pravím ano, jen jest třeba dobré vůle. Ať nám stát vrátí aspoň část toho, co mu odvádíme a bude dobře. Ať sruší malou loterii, ať sruší pozemkovou a domovní daň a saveže daň tak zvanou vzestupnou (progressivní). *Ať sruší starobní pojištění pro dělnictvo, rolnictvo a malorolnictvo.* To aby se stalo, musí vládnouti u nás spravedlnost. A tu žádáme, abychom měli domovního hrde v Čechách, ne snad pro slávu, ale pro přisluhu, která jej váže, aby pilně svědomitě základní zákony státní. Stále se mluví o jazykové úpravě v Čechách a my máme § 19., kde se praví, že každý má se při všech úřadech domáhati práva ve svém jazyce. My máme zákony, ale ty se neprovádějí. Mají-li se prováděti, musí zavlažnouti spravedlnost; ta však zavlažně, bude-li nejen vy, ale i vaše děti, i vaše státa prodechnuti pravým náboženstvím, a tím jest náboženství katolické. — Přednáška vzácného správního a brilantního přednesu odměněna voláním slávy a bouří potlesku. Nato ujmá se slova p. Pospíšil a vykládá vlt. program. Časem reaguje na vývody vsdp. řečníka, dokládá doplněním, že vsdp. přednáška se odbočuje směrem jiným a

udává způsob, jakým možno stávající poměry aspoň poněkud na lepší míru přivést. Připomíná některé taktické chyby při posledním zasedání zemského sněmu a odsuzuje jednání p. místodržitele. V příčině kulturní praví: „My máme se učiti z dějin, ne dějinám, ale z dějin.“ Vzpomíná revoluce francouzské a dokazuje, že národ bez Boha ještě nikam to nepřivedl. Pan kandidát svým milým a přátelským tónem, řečí nikoho neurážející rázem získal si sympatie všech přítomných voličů, takže jednomyslně projevena mu důvěra a provolává se sláva. Ujišťujeme všichni p. kandidáta Pospíšila, že heslem všech nás jest: dne 10. března na svůj hlasovací lístek napíšeme: Čeněk Pospíšil, rolník z Miskovic u Kutné Hory.

Knihy a časopisy

odebírejte a objednávejte v knihkupectví

František Piša

v Hradci Králové,
Velké náměstí 135.

Antikvariát. — Prodej psacích potřeb.
Velký výběr obrazů a hudebnin. —
Seznamy zdarma.

Různé zprávy.

Klerikalismus — tof nepřítel. Píše nám jeden poctivý živnostník z Týniště n. Orli: Každý uvědomělejší člověk ví, že fráze o klerikalismu vhozena do světa výhradně na klamání lidu. Israelité pozorují, že prostý náš lid nerad přilís mnoho přemýšlí a proto jej chtějí oslepit blýskavými rachejtlemi. Klerikalismus — tof nepřítel! Najatí agenti s tímhle heslem mnoho lidí natchytali; vždyť na něm závisela jejich existence a proto se hodně tužili. — Ta fráze bohužel ujala se i u živnostnictva. Seděl jsem v hostinci, kde u vedlejšího stolu hovořili učitelé a několika živnostníky. Jeden z živnostníků, zpozorovav mne, počal sle kritizovati církev a stranu katolickou k radosti pánů učitelů, kteří se hlasitě smáli. Horlivý řečník vždy po mně blýskl okem, co tomu budu říkat. A tu bezděčně jsem si vzpomněl na hochy asi 15letého ze sousední obce, který ob čas ke mně chodí s prací; máje dýmku v ústech, vybařuje vždy přede mnou kotouče dýmu a vždy se přitom nechutně ušklebuje — snad proto, že mu to nejde k duhu. Jako ten chlapec nezralý vidí v kotoučích dýmu velikou svoji zmužlost, tak ten živnostník viděl svoji povznesenost a pokrokovost v nespravedlivých výpadech proti katolictvu. Po krátkém čase sešel jsem se s týměž živnostníkem v jiné společnosti. Zase veliká slova proti klerikalismu, který jest prý našim největším nepřitelem. Táž se ho, co pod slovem klerikalismus rozumí. Kurážně, horlivě však se začal vypracováti. Ale já jsem nepobíhál; řekl jsem, aby mně přece toho „největšího nepřitele“ označil; neví-li to, že bojuje, aniž by věděl s kým. Pokrokářský živnostník šalomounsky odpověděl: „Jak se to vezme; někdo říká, že je to církev, někdo zase, že kněží.“ Tu tedy byla vidět hloubká pokrokovost. Chudák ani dobře nevěděl, proti komu se tolik ohání, popouštěval jednoduše bez přemýšlení po jiných ovlivněných a moje otázka ho přivedla do velkých rozpaků. Snad ten „klerikalismus“ ubližuje tolik živnostenstvu, že právě živnostník má na něj takový dopad? Jsem také živnostníkem, ale mne hospodářsky nepoškodila církev v ničem; ptal jsem se jiných živnostníků, kteří mluvili souhlasně se mnou. A tázal jsem se i o onoho pokroky. Neuvědli mi ani jediného případu. A já jsem mu připomněl, že ti „klerikalové“ jsou jeho největšími zákazníky, kterým má děkovati svoji existenci. A ty pokrokářský horlivec oněměl. Ovšem bude křičet dle požadavku běžné módy proti „klerikalismu“ dále. Vždyť pokrokový tisk dovede i živnostníka tolik oslepit, že nepozoruje, jakou ránu zasadil stavu živnostenskému právě židovský liberalismus a jak živnostenstvo nyní jest velice tělesně hospodářsky stranou rudou. Kdo jen značil, cel u řady dobrých živností jako tkalcovství, klebounictví a mnoho jiných? Byla to katolická politická strana, která tehdy ještě neexistovala? Anebo to byli biskupové? Napadne živnostníka při nákupu různých surovin snad kněz? Kdo sdrážil živnostníkovi káži, dříví, železo, uhlí? Kdo mouku a jiné potraviny? To přece děláti židovští milionáři, ale kněží nikoliv. A ubohý svedený živnostník ve své bezmyšlenkovitosti by napadl kněze, ten, kam se má, podobně jako — a má — klerikalismus — živnostnictva v ohledu

národním? O tom netřeba mnoho psáti. Co dělali předkové synajských stávkových židů, když se neobhale mnoho kněží pro své vlastenectví šaláfovali? Křesťovali a chránili germanizaci. Vždyť kněží na předním místě probouzeli hrdoost národní, zakládali vlastenecké spolky atd. A že by byli nepřáteli kultury? Žádný stav tolik v Čechách na umění a vědy nedal jako katolictví kněží. Jejich velikou pomocí střízena universita, odkud se nyní podnikají útoky proti katolictvu. Umělci byli hlavně podporováni kláštery a farními kostely. Sám Palacký vzdává nadšený hold veliké práci kulturní, kterou kláštery vykonaly. A posud celá řada živnostníků by přišla o svoji existenci, kdyby jim práci neplatily katolické korporace. Co by dělali varhanáři, pasíři, sklomalíři, někteří řezbáři, kdyby je ten „klerikalismus“ nezval k práci? Dále dle výkazu o. k. praž. místodržitelství založili u nás kněží studentické nadace, na něž dali 2,974 353 K. Z tohoto kapitálu vydává se ročně (z úroků) 98.752 K studujícímu, z nichž někteří také žalují na klerikalismus. Jest ten klerikalismus tedy tolik zlý? Pozor, živnostníci! Pokud vládly řády křesťanské, bylo s vašimi živnostmi daleko líp; kapitalismus tolik netyl s mizotě vašich.“ Dejte pozor a sledujte pokrok pravý!

„Klerikalní internacionála“ pro práva slovanských národů v Olšajtmí. Co tu bylo různých úšklebků od stran, od náslejších z Vídně porážku za porážkou, když zvoleno v naší zemi sedm katolických českých poslanců! Mluvílo se potupně o „sedmi havranech“, kteří politice nerozumějí a jimž jest Řím milejší než celý český národ. Otrpané fráze o „klerikalismu“ znova se obřívaly a prodávaly; leč náhodou nešly příliš na odbyt. Ačkoliv katolíci zkusili od jiných politických stran českých plno ústřků, přece v zájmu všennárodní věci a krajním apozáperem vytrvali přes všechny kopance dlouho v národním klubu. Když pak si dovolili míti v přičině povolení provisorního rozpočtu a vývozu ze Srbska bystřejší náhled než poslanci jiní, hned byli zrádcováni. Divně postupuje u nás svobodomyšlnost! Jakmile některý člověk, neosoblivci s rudými nebo s pokroky, pronese volnější náhled a dle svého svobodného přesvědčení chce jednati, hned mu „svobodomyšlnici“ věší na krk tabulku s potupným nápisem: „Zrádco!“ Ovzdušší národ. klubu bylo skutečně dusné. Pod patronátem Praškovým a Kramářovým pracovalo se od sta do pěti. A naši, jsouce obklíčeni železným kruhem, byli taženi s ostatními do slepé uličky. Když si volněji odychli, přes všechno zrádcování přemýšleli dále horlivě a opravdově o poctivé ochraně našich národnostních práv. Před svátky vánočními vykazali se znamenitým úspěchem. Utvořili spolu s Rusy a Jihoslovany společný svaz, který pojmenován později Slovanským centrem. Listy protikatolické ocitly se v rozpacích po takovém obrátěním politickém tahu těch „internacionálních klerikalů.“ A naši šli statně a obezřele dále. Když byl uzavřen říšský parlament, nabídli katolické poslanci českému svazu solidární postup Slov. centra proti kabinetu Bismarckovu. A návrh měl znamenitý úspěch. Že proti němu protestoval Masaryk, není divu; vždyť přece raději radí českým studentům ke spojení s německými židy než k nějaké opravdové solidaritě národní. Zůstává však se svým protestem oamocen. A tak po přijetí návrhu utvořen zsluhou poslanců katolických, společný šik pode jménem „Slovanská jednotá.“ Toť mohutné sdružení jest brozívou výstrahou Bismarckovi; židovsko-německé listy projevují nebezpečnou zlost, že německo-centralisační cíle Bismarckovy najednou jsou překvapeny nenadálou, tuhou překážkou. Tak znamenitě se osvědčili katolické poslanci českí, kteří netvoří ani šestinu všech poslanců českých! A nyní samy ty listy, které dříve naše poslance haněly, pojednou samy byly nuceny chváliti. Na př. 18. února napsaly „Národní listy“: „V temnotách úsvitu... Ano, svitem v temnotách, lze nazvat radostnou tu událost dneška: náhle, to bratrské sdružení 83 národních poslanců českých, 37. jihoslovanských a 5 staroruských v jednom parlamentním těle, spevněný ne pouze společnými stanovami, ne pouze střížením výkonného výboru a zvláštní parlamentní komise o 16 členech, ale, což za důležitější ještě považujeme: svorným duchem a přesvědčením o potřebě nerozborné solidarity a úcty vzájemnosti slovanských kmenův této říše vůči spojenému a splečenému protivníkovi, který naplní právě v této době veškeré síly své k našemu nebezpečnému porážení a udušení na celé čáře.“ — Německý Israel nyní pláče, křesť. sociální německí, kteří si myslili, že se spokojíme almužnou, ostrouhali k ločka; katolické poslanci českí dali základ k široké všeslovanské politice v Rakousku, aniž by šli plně radikální a protirakouské směry.

Dr. Břetislav o českém katol. národním klubu. Prof. dr. Břetislav v řeči své „o nejbližším úkolu české politiky“, kterým označil soustředění slovanských stran a sdružení slovanského stanoviska v delegacích — dle „Unio“ pravil: „Chci vyslovit náost, že v tomto okamžiku jednala si zaslouží česká strana katolického národnostního klubu, který umí, jak abtšeno, židovský a utvoření Slovanské jednoty.“

kolem sebe každý ve svém povolání. Kdo se z nás odborně vzdělává, má je již nějakou živnost nebo teplé místo? Ze sta jsou to sotva tři a ti jistě vyniknou. Ostatních 97 si boví až běda a hubuje po hospodách, na mizerné poměry. Máme na př. již armádu bankovních, spořitelních a záloženských úředníků, ale velmi málo těch, kteří by svůj obor dokonale ovládali a o něm ve společnosti znalci něco mohli předvésti nebo napsati. Neschází nám assekurační úředníci, ale pravého asseureura, pojišťovacího počtáře, třeba po Praze hledati se slyškou v ruce. Kam by to přivedl na příklad venkovský učitel, kdyby v prázdných chvílích svých — a těch má dosti — jal se studovati národní hospodářství? Stal by se v krátké době ekonomickým rádcem a vůdcem svého kraje a získal by tak nejen chválu, ale i hojnou odměnu.

k zemi poručby ve sluneční atmosféře mohou nejjednodušší účinkovati na zemi.

Úkol sleziny. V „Zentralblattu“ pro fyziologii vypisuje dr. Leon Asher výsledky pokusů, jež konal s prof. H. Grossenbacherem na psech. Zkoumána výměna železitých látek v těle u psů se slezinou a u psů, jimž byla slezina vyňata. Slezina sama vždy obsahuje mnoho železitých usazenin a myslilo se, že jejím úkolem v první řadě jest udržování železa v těle. Ale shledáno též, že psi se slezinou vylučují denně nejvýše 11 miligramů železa, psi bez sleziny však 29 miligramů. A toto silné vylučování železa shledáno i po 10 nedělích, když už po 4 až 5 nedělích nahradní orgány v těle obyčejně přejímají úplné funkce orgánu chybějícího. Slezina tedy zdá se nenahraditelným orgánem tělesným pro udržení železa v těle živočišném a pro řádnou výměnu jeho. Železo náleží ke vsácným a těžko brazeným součástkám krve, proto má asi i svůj zvláštní skladní orgán v těle — ve slezině.

(Zasláno).

Katolickým spolkům v diecési královéhradecké!

Letos v srpnu bude pořádán V. všeobecný sjezd katolických českoslovanů v Hradci Králové. Jakkoliv všichni katolíci českoslovanští mají zájem na zdaru sjezdu, přece hlavní tíha práce a výloh spadá na naši diecési. Sjezd bude velikých rozměrů a bude vyžadovati tisícové výlohy, které musí býti uhrazeny dary a dobrovolnými příspěvky. Vyzývám všechny spolky naše, aby do konce března zaslaly na přípravy komitét sjezdový v Hradci Králové nějaký příspěvek buď ze spolkové pokladny aneb výtěžek nějaké, k tomu cíli pořádané zábavy.

Rovněž si založte v každém spolku cestovní korunový fond, aby si členové střídali na cestu ke sjezdu, neb.ť jádrem účastníků sjezdových bude jistě naše disciplinované členstvo katol. spolků.

Potřebné složní listky pošt. spořitelny č. 1701 (zuející na jméno pokladníka finančního odboru vldp řaditele Bisk. tiskárny Ant. Hrubého) ihned na požádání ochotně zašle sjezdový výbor nebo pokladník vldp. Ant. Hrubý.

Na shledanou v srpnu v Hradci Králové!

Dr. Fr. Reyl,
diecéšní předseda katol. spolků.

Listárna redakce.

Nechance Další dopisy příst.

Nejlepší sukna,

moderní pančé i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním ryze českém,
osvědčeném velkoobchodě

Lužný & Trlica v Brně,

na Velkém nám. č. 30, na Veselí ul. č. 8.

Skvělé vzorníky zadáme na požádání
zdarma a vyplacené pouze na mistry krejčovské. Žádejte je proto vždy u svého mistra. Uspokojí vás v míře netažené.

Zbytky

ku všemu se hodící máme stále na skla.

Zručný pozlacovač

žádá o místo

nejraději v Praze.

Adresu jeho adéla administrace č. 1

Nejlevnější nákupní pramen

veškerých příprav

a ozdob pro svatby a křty,

kněžských koláří a náprsenek

Fejgl & Byčičtě

Hradeo Králové.

Divadelní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Došálky.

Šle — Kapesníky — Rukavice.

Šněrovačky.

Výhradní prodej „Triumfaly.“

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY

KNIHY ČASOPISY A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1862).

Telefon č. 17.

Nové jízdní řády.

Hrozná zemětřesení na nejbližší dny
prorokuje astronom E. Marchand, řídící observa-
toho na Pic du Midi, který stejně jako náš učenec
prof. Zenger jest přesvědčen, že zemětřesení vzniká
účinkem slunce. Kde bude zemětřesení, nelze
ovšem napřed určit, ale stane se tak prý ve dnech
od 20. — 24. března, kdy následkem poloby slunce

Kupte si tento opile:
Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Přís. Jitř Sahula, Cena 3 K.

Navštivenky

všeho druhu nabídi

Biskupská knihovna

v Hradci Králové.

Rezmarné příběhy. Humoresky.

Přís. Jitř Sahula, Cena 1.00 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihovna v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové zve pány akcionáře

ku

40. řádné valné hromadě,

která konati se bude

v úterý 9. března t. r. o půl 11. hodině dopolední

v zasedací síni vlastní bankovní budovy.

Pořad jednání:

1. Výroční zpráva obchodní a účetní za rok 1908.
2. Zpráva revisorů účtů.
3. Volba čtyř skrutátorů.
4. Rozdělení zisku za rok 1908 s určením dividendy na kupon číslo 55, resp. 5.
5. Návrh na změnu stanov. Úplné přepracování.
6. Vyžádá se schválení stanov náhradního pensijního ústavu úřednictva.
7. Doplnovací volba do správní rady.
8. Volba revisorů účtů.
9. Volné návrhy.

Platně hlasování ve valné hromadě může seúčastniti dle § 18. stanov každý akcionář, který své akcie nejdéle do 1. března t. r. inkluze u pokladny ústavu v Hradci Králové neb u filiálky v Semilech složil.

Správní rada.

Kulturní hlídka.

Socialista o náboženství.

Různé „moderátory“ se horlivě u nás papouškují, když již v cizině, odkud vyšly, ztratily cenu. Na př. generátor rakouské soc. demokracie plnou hrsti podávají svým poddaným místo chleba nevěru. V Německu, Švýcarsku a ve Francii také se lid nechal dlouho mámiti nevěreckými výpady. Ale když to trvalo již hodně dlouho a taková „kulturní práce“ stává dělostrojkou nepříteli každého nic, omrzela taková strava. Vůdcové vědí, že melou z posledního, vědí, že už nevěra tolik netáhne a proto leckde sami obrací — ovšem v Rakousku ještě nikoli. V Schaffhausenu odbyval se debata večer, na kterém mluvili redaktor křesťansko-socialní a soc. demokratický. V rudém tamějším listě „Echu“ byl uveřejněn o debatě referát, který končil těmito výslovnými větami:

„Dogmatický ateismus Marxův, Beblův, toto „liberalní“ dědictví se nás už docela netýká. Jak málo věda ateismus podporuje, tak málo jej podporuje socialismus. Theoretického důvodu pro přijetí nepřátelského stanoviska k náboženství nestává. Také žádného praktického (důvodu) nebude, jakmile křesťanství se ukáže sociálně indifferents nebo se zcela přispůsobí existenciálním podmínkám proletariátu. A ono to učiní, o tom nelze pochybovat. Tendence, které v tomto směru vedou, pozorujeme dnes již v táborech všech konfessí. Nejdříve se to podaří dle mého osobního přesvědčení katolické církvi; a toliko že dle výroku jednoho z jejích theoretiků činí opatření o „neobmezené přizpůsobovací schopnosti“, nýbrž ona proti protestantismu představuje útěšnější utváření křesťanské myšlenky pro život. Ti socialisté, kteří dosud myslí, že cesta k jejich cíli vede přes trasy katolické církve, mohou svoji naději na vítězství, dokončující se v dohledném čase, nyní již pochovat.“

Tot věru zajímavé přiznání v době, kdy u nás rudí řetězci mohou se uhlavět lhaním, že katolická církev jest jednou z největších překážek dělnického blaha. Lou — odvraťte pozornost svedeného lidu od měsíců kapitalismu židovského a od skutečných příčin dělnické bídě. Jisto však jest, že ta „protiklerikální“ pláňka na konec omrzí i soudruhy české a že tito začnou žádati o upřímnou práci posilování. Známky toho obratu vyskytují se již nyní. Rudí poddaní jsou teď sklamaní „dělnickou prací“ svých parlamentních zástupců a začínají srovnávat předvolební veliké sliby se skutky. Až svedení stáde začne přemýšlet ještě svobodněji, pak výnosný protikřesťanský křest skončí velikým úpadkem.

Trutnov — „Trutnovský Věstník“ a jeho redakce.

Pan Calaba se v posledním čísle „Trutnov. Věst.“ rozcalabalil až k šílenství. Zatím pěstí a křičí našemu spravodaji „Trutnovských národnostních poměrů“ do uší, div neohluchne: lže — lže. A přece při tom čarodáši potvrzuje, že pisatel má pravdu. Všechno to křičení svezlo se na našeho káze, kterému jsme vyslovili sympatie své ústně i písemně. Stává se někdy, že blek nesjede vždy po hromosvodu, nýbrž pleskne vedle; to se stalo s blekem zlosti Calabovy.

Calaba i se svými pomocníky chce světu mermomocí dokázat, že „Trut. národ. poměry“, jež ptineala „Obnova“ ve 4. čísle t. r., jsou samá lež až na jednu pravdu: „do dnešní doby narodilo se více českých dětí“. To je prý ta jediná pravda. Při všem tom C. však sám jednak mluví nepravdu, jednak odvádí lid od poznání pravdy nechtivými historkami, se kterými trutnovská menšina nemá co činiti. Věcného důvodu však napati nedovede, kdyby mu prsty ozlatil, jak říkáme. Vybírá si větu, kterou chce, a podloží jí smysl, jaký chce. Než i tak protidůkazy jeho široko daleko rozlápané vysnávají v jedno s důvody původce „Trutnovských národ. poměrů“, že totiž v jádru vše je pravda.

V čem p. C. přestřelil, ochotně mu povysvětlíme a popravíme.

Tak hned není pravda, jako by český zápis měl být jen pro dva nebo tři kamarády. Ve skutečnosti však ti dva nebo tři, kteří se před světem tváří, jako by to měla být výsada jen pro ně, český pokřtí a sapať děti svých dosud nedali — kdežto čtyři jiní, se kterých tři na nějakou výsadu vůbec nemyšlí, již dali děti své český křtí a sapať, a to na úředních arších matričních, které v podstatě jsou kniha, a jsou tak spokojeni. Sami jsme se o tom očitě přesvědčili. Tedy svatozář toho národnostního mudrnickví začíná blednouti. Než pravda, že nejbližší babička je Němkyň. O tu nepravdu klopýtá C., kdykoliv s domu vyjde. Než pravda, že, upozorňující na babičku, chceme národnosti škádlit, nýbrž chtěli jsme jen říci, jak C. nedůsledně jedná, když se každé číslo jeho Věstníka hemží heslem: Svůj k svému! Projeme zdraví i peněz i dlouhého věku jak Čechu tak Němci.

Není pravda, že do české kaple chodí jen lidé indiferentní, kteří nejsou členy ani jedného spolku. Vždyť tam chodí i předsedové i jednatele aspoň některých spolků. Že váš Věstník menšinské trutnovské valné neprospívá, ba docela škodí, toho je důkazů více než dost. Tak píšete nebo — ještě lépe — váš Věstník uveřejňuje v předposledním čísle epizodu z parních lázní: „Dozorčí výbor něm. nacionál sešel se v parních lázních, jichž majitelem je Čech. To jim nevadilo, aby při smýšlání německé špíny českou parou radili se o dalším postupu proti českému dragra“. Tak „podporuje“ menšinový list české živnostníky v době bojkotu!! Tak upozorňoval Němce již několikrát, koho mají „podporovati“, nebo koho mají přesaditi (B). — Pro vše žádáte dokladů, ba i pro tu epizodu s p. M. Ten doklad nám opatřil trutnovský šotek; vysákal totiž v jedné knihovně ten dopis „českého redaktora“, který si chcete ještě jednou pročísti:

v Trutnově 15 dubna 1906

Ctený pan

Karel Maršálek

v Trutnově

Dopis Váš mě nepřekvapil. To všechno, co ve svém ctěném dopise nám sdělujete, jest i nám známé, avšak na redakci chybu uvalovati bylo by nevhodné, an toto doklady máme, že pouze tiskárna jest na tom všem vina a k tomu svou vinou působí, že chyby ve „Vestníku“ staly se přislověnými. Zvláště číslo 7 bylo těmito řádně proseto. Já sám našel a do tiskárny zaslal opravené číslo (7) v němž červeným inkou jsem označil jsem 120.

Uvěřili a vůdce libereckých Čechů — p. Dr. Šamanka jehož celé Čechy znají, — Šramka, — jest naši tiskárně maličkosti.

Také vynechati celou větu není nic nemožného. Avšak pomozte si!

K korekturu prováděti v Trutnově jest holou nemožností an by se vydání listu o dva dny opozdilo, přesto, že musíme — chceme-li, by „Vestník“ ve čtvrtek vyšel, — již vneděli blavat material do Jilemnice zaslati. Zprávy politické, aby jen poněkud časovými byly, zasíláme až v úterý a ty nám nemohou již neuveřejni a tím prováděti korektury v Trutnově naprosto zuemožňuje. Vina toho nese jediné tiskárna Personal její, hlavně saseč „Vestníku“ dle všeho nic neče což jest ale pro sazbu listu veledůležitá. Korekturu má prováděti v Jilemnici jistý pan učitel který číslo honosící se dotyčnými chybami asi ku korektuře neobdržel. Nazývám též že podobné vypravení listu, cti nedodá a mě líto, že nemohu blíže některou českou tiskárnu najíti. Budě ubezpečen že s naší strany věnuje se vypravení každého nákladu vzorná péče a že slovosled zpráv úvodníků, uvah, atd. jest správný. Velice by mně těšilo s Vámi si o této záležitosti osobně promluvit. Jen mimochodem podotýkám že pro „Vestník“ mimo mé maličkosti píše řada lidí s akademickým vzděláním jimž právě na rozkvětu „Vestníku“ záleží a kteří v první řadě trpce nesou ledabylé vypravení mnohého díla. — Že chyby v rukopise nejsou o to Váš mohou lehce přesvědčit.

Čekaje Vaši vz. návštěvu

znamenám se Jindřich Calaba.

K tomu podotýkáme, že jsme poněkud chybili, když jsme jako polehčující okolnost uvedli, že C. ten list sepsal před šesti roky, kdy počínal spisovati; kdežto, jak datum dokazuje, psal je před třemi roky, tedy již v rozkvětu jeho spisovatelské činnosti.

Na konec sám „nevěří“, jak píše, že bychom adoptovali (rozuměj: že by menšina trut. adoptovala) takového člověka, jemuž nyní nemůžeme (prý) přijíti na jméno. Dobře tak píšete, že tomu sám nevěříte, že vás adoptovala menšina, poněvadž víte, že vás adoptovali pouze dva, resp. tři, z nichž dva již s Trutnova odešli. Sám také nevěříte, že bychom vám nemohli přijíti na jméno; vždyť každý obyvatel Trutnova, ba poslední dobou i celých Čech ví, že se jmenujete Calaba.

Nikdy jsme také neslyšeli, že by kněz v čes. kapli doporučoval voliti K. H. Wolfa; takové naivnosti mu snad ani C. nepřičítá. Že C. teď „nemá chuti“ se přiznati veřejně, jak usiloval, aby N. J. S. odepřela své podpory na čes. bohoslužby, rádi věříme.

Není pravda, že p. K. dal přes 300 K na stavbu čes. kostela. Pan K. sám a záloženská kniha, nyní v záložně v Nár. domě uložena, pana C. poučí, že dar byl věnován na monstranci, jak jsme se také sami o tom přesvědčili. A to je notný rozdíl. Těší nás, že C. přiznává, jak on sám a ještě někdo jiný namlouvá lidu, by nedával ničeho na nový kostel; píšeť totiž: „radíme lidu, aby se neukvapoval, a dobře radíme.“ Zároveň balamutí lid, že „v novém kostele budou čes. bohoslužby ojedíněle přípustnými“; kdežto jsme se přesvědčili, že jsou úředně i oprávněny i na vždy zajištěny.

Ptali jsme se také čes. kněze, proč se již dříve nezaměřil o čes. matriku. Odpověděl sám, že

mu jednak nikdo něčeho podobného neuložil, a jednak že ani menšina trut. ani Calaba s ním o něčem podobném nevyjednával.

Nejlepší je „protidůkaz“ toho, že menšina tr. se red. C. oficiálně zřekla dne 5. července 1908. Není prý mu o tom nic povědomo. — Ačkoli jsme mu docela datum napsali, kdy to bylo, nemůže a nemůže se upamatovati. Bud má opravdu tak špatnou paměť, nebo schválně zapomíná. Musíme prý podati důkazy. Ale co pak jsou sebelepší důkazy platny, jestliže člověk nechápe a ničeho si nezapamatuje! Pomůže ne tedy jeho slabá paměť. Bylo to v neděli 5. července 1908 dopoledne. Tenkrát přijela do Tr. spousta hasičů, a pak moc práelo, jen se lilo. Na tu neděli právě dopoledne byla svolána schůze d. besedy v Nár. domě, na kterou byli pozváni po dvou výborové nebo delegáti všech čes. spolků v Tr. Váespolkovou, výborovou tu schůzi řídil p. Dr. Srdínko z Prahy, kterého vyslal úst. výbor Nár. Jedn. Sev., aby rozváděné a rozešvané strany umístil. Už se pamatujete? Tam vám toho tolik navytýkali, že nám váš bylo líto. Jeden pán vám také řekl, že jste měl už několik „přesvědčení“ a takový prý člověk pak má vésti menš. Věstník. Bylo ustanoveno dáti vám dozorčí radu. Co to je tedy jich, než sesazení nebo zřeknutí se vašeho vůdcovství, s něhož vás — jak sám píšete v posl. č. Tr. Věst. — „různí křepaví dopisovatelé stále a stále osvědčovali.“ Kdyby nebyla „menšina trut. t. lik rozeštvána a uštvána“, nač ta celá schůze vše výborová a nač ta ujednaná dozorčí rada, která mimo jiné měla dohlížeti, by nebyly ve Věst. uveřejňovány zprávy a feuilletony se zlomyšlnou dvojitou tendencí, jako na př. „Jed“ a pod., které měly snižovati osoby nepohodlné? Snad prý plat na oně schůzi jste na všecko zapomněl tak, že jste se nemohl ani hned upamatovati, když jsme se o ní krátce zmínili. Doufáme však, že se vám nyní v hlavě rozjasní, neboť jsme tu nesnáze důkladně vyvětlili. Vyzýváte nás konečně, bychom se plným jménem vždy podepsali. Naše jméno je: Krakouš, který má právo jako kral Krkonos a trpaslíků i šotků říkati sobě: My.

POJIŠŤUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o sahy.

Hospodářská hlídka.

Sázení ovocných zákratek víc a více se šíří. Vždyť ošetřování a časné ovoce jest na zákratech pohodlnější a méně nákladné. Zákratek může mít i ten, kdo má jen zahrádku, jimi lze využívat i taková místa, jež se k sázení vysokokmenů nehodí, jako na př. stráně proti větrům otevřená. Pro zákratek lze voliti ty nejvzácnější a také nejvýnosnější odrůdy ovocné, a plody jsou tu větší, vyvinutější a vybarvenější než na vysokokmenech. V zahradách zákratek tolik se nestíní, tak že mezi nimi jest ještě dosti místa a světla pro jiný úžitek. Zde máme mít na myli především jablka a brusky, které ze všeho ovoce dle se uchovávají, ale také zvláště u větších měst vždy se dobře zpeněží. U každé chalupy jest přece místo pro nějaký zákratek, který jistě upoutá k sobě pozornost pilného hospodáře a stane se tak zdrojem potěšení i pramenem příjmu celé rodině. Rolník, který nemá jednoho stromku ovocného, jistě necítí v srdci svém na statku rodinném nic povznášejícího. Takový vidí před sebou jen to dřenění, ale necítí tu radost, která vytryskuje z rostoucího stromoví. Člověk bez ideálů!

Veliká cena medu potvrzena bezděky opět vědou lékařskou, jak sděluje dr. Brůnnich ve S. 11. Jedná se o nové léčivo, tak svařý formagol, s nímž na klinice pisaňské činil pokusy profesor Michelazzi. Seznal, že léčivo to má velikou cenu jako prostředek k posilování srdce, při poruchách v oběhu krve (vodaťelnosti), zvláště v ledvinách a vůbec při slabosti, jaká se dostavuje po dlouhé nemoci; užívá se ho uvnitř neb se vstřikuje pod kůži v množství 0-2 gr. Co jest však formagol? Nic jiného, leč mravenčí kyselinka, jehož účinky na vnitřní ústrojí jsou stejné jako účinky kyseliny mravenčí. Tuto však používáme laciněji a příjemněji v medu, nebudě ani k tomu, že med obsahuje ještě značnější množství jiného léčiva, které účinek kyseliny mravenčí podporuje. Pan profesor by! by zajisté docílil podobných výsledků přisatých, kdyby místo formagolu byl předepsal čistý med vcelk. Aby však účinka toho bylo dostatečné, osadí se s medem šetřiti. Nové toto a neptímé potvrzení výtěžných vlastností našeho medu vášliho může nás těšiti a máli bychom všem nemocí oslablým, velkým i malým, starým i mladým posiloval medu více doporučiti.

Jak by se mělo platit maso hověcí.
Jak dlužno ceniti maso z krmných volů, vědí nejlépe gurmandi v Severní Americe. Tam na trhu masném cení se jinak maso z vysokého hřbetu anebo maso zadní od špičky než u nás. Na našem venkově se maso vůbec netřídí a v městech, ani Prahu nevyjímaje, spokojí se mnozí s pouhým rozčlebováním masa v přední a zadní a k tomu přistupuje v poslední době také ještě avičková, jakožto nejčistší a nejblednější kus hovězího masa. V Americe však, kde rumbsteak, rostbeef atd. staly se rozšířeným, oblíbeným pokrmem, tam cení maso zvláště z vysokého hřbetu daleko více než u nás jak pro chuť, tak pro výživnost, tak i pro vhodnost k úpravě pečením, jaké u nás lidé nepochybují ani neznají. Tam cení se na př. maso z vysokého hřbetu 20 centy (tedy 20x5 h — 1 K za půl kg, kdežto maso z nohy zvané klizka (kii-hovatina) anebo maso z blavy sotva draže než za 2 centy. Tedy za 10 h se prodává. Tak zaplatí tam bohatší cennější maso poměrně vysoce a chudší má za pár haléřů možnost opatřit si maso pro kuchyň svou.

Věnujme větší péči drábežnictví!
Za loňský rok dovezeno bylo do rakousko-uherské říše za 49.000.000 K vajec. Vyvezeno za 116.080.000 korun. Číslo vývozu je účtyhodné, myslíme však, že při důkladné péči, věnované chovu drábeže, docílili bychom, že by těch 49.000.000 K odvezených do ciziny zůstalo nám pěkně doma.

K DOBĚ POSTNÍ: KRÍŽOVÉ CESTY,
VKUSNÉ A LEVNÉ OLTÁŘE

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a klečících andělů,

dovoluje si nabídnouti veleduš. duchovenstvu absolvent c. k. odborné školy v Chrudimi

BOHUMIL BEK V HORE KUTNÉ.

Dílna pro sochařství, řezbářství a práce kostelní.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Slepá z Aventinu Povídka z dob císaře Nerona od Ant. de Waale. Zábav večerních ročník 30., čís. 1. Za 40 hal. — Notářova Vilka. Napsala B. Mellanova. Sv. 6., roč. X. Ludmily, na niž (6 svazků) ročně předplácí se 2-20 K. — Rajská Zahradka. Časopis pro křesť. mládež. Řídí V. Špaček. Roč. 18., č. 6. Roční předplatné na 10 čísel 1-60 K. — Český jinech. Časopis pro dospělejší mládež. Řídí V. Müller. Roč. 14., č. 3. a 4. Roč. předpl. na 10 seš. 1 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněček. Roč. 18., č. 4

Z nakladatelství J. Otty v Praze. Spála. Napsal dr. L. Čech. Za 30 hal. Ochrana mládeže. Napsal dr. L. Haškovec. Za 75 hal. Lidových rozprav lékařských č. 85. a 86. — Fr. Heritosa sebrané spisy: Křemen a blína. Seš. 8. a 9. po 30 hal. a řada III. Sklizeň podzimu, seš. 1.—3. — Pářížští Mohykáni. Román. Napsal A. Dumas. Přeložil dr. J. Sterzinger. Obrazové knihovny světového seš. 41.—45. po 30 hal. — Slavische Roman-Bibliothek. Sešit 1.—12. přináší Zeyerův Román Jan Maria Plojhar. Seš. za 32 hal. — Národní evropské. Sepsal dr. J. Vlach. Seš. 6. a 7. po 24 hal. Vychází v České knihovně zábavy a poučení.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Dr. Josef Kaizl: „Z mého života.“ Memoiry a zápisky, redigované dr. Z. Tobolkou. Memoiry Kaizlovy počaly právě vycházeti v sešitech po 48 haléřích v „Knihovně historické a kulturní.“ Kniha vzácné ceny. — Cestopisné romány dr. K. Maye: Old Surehand. Seš. 34.—38. po 32 hal. — V. Tůma Kde se pivo vaří... Vilímkovy Humoristické knihovny seš. 15.—19. po 30 hal.

Z nakladatelství R. Prombergera v Olomouci. Život v přírodě. Píše V. Káral. Seš. 1. za 80 hal. Tu nalezneme četná příklady, jak se živočich i rostlina žijí, jak se brání proti nepříteli, jak se rozmnožuje, v jakém poměru jednotlivec žije s ostatními a jaký význam má pro člověka. S obrázky. Velmi poučné. — Knihovna Kasatele č. 24.: Úplné katechese pro školní rok. S přílohou: Otázky a odpovědi k vyučování katol. náboženství v prvním škol. roku. Dle 4 oprav. vydání z němečtiny přeložil F. Pitrocha. Za 2-40 K. Čís. 25.: Vytřáste starý kvas! Časové postní řeči, které napsal a kopal F. Jirásko, katecheta a redaktor „Kasatele.“ Za 80 hal.

Květy lásky. Lidový měsíčník věnovaný zejména křesť. charitě, zvláště opuštěným dětem. Řídí A. Hoffmann. Roč. V., čís. 1. a 2. Administrace na Král. Vinohradech, Palackého tř. Předplatné na celý rok 2-40 K.

Kvítky. Časopis katol. školní mládeže. Vychází desetkrát ročně. Roč. I., čís. 4. Roč. předpl. na 1 ex. 60 hal., na 5 ex. 2-60 K. Vydává a řídí F. Svatek v Praze II., Salmovská ul.

Serafinský přítel dětí. Spolkový list „Serafin. díla lásky“ pro samé československé. Pro rodiče a dospělé přátele mládeže. Účastníci „Díla lásky“ dostávají zdarma. Vychází jednou měsíčně. Roč. II., č. 1., s přílohou měsíční „Dítko Mariánské.“ Řídí J. Seidenglanz. Administrace v Č. Budějovicích. Roč. předpl. 2-40 K.

Serafinské Květy. Časopis terciátů československých. Roč. 8., č. 4. a 5. Pořádá J. Rubinger. Předplácí se na rok spolu s kalendářem „Sv. Fantišek“ 2-40 K u administrace v Olomouci.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou věnovanou theologické literatuře národů slovanských. Řídí dr. F. Kryštofak, dr. J. Tumpach, dr. A. Podlaha. Seš. 1. Roč. 50. Vzácný tento časopis vychází desetkrát za rok, příloha čtyřikrát, za předplatné 9 K. Administrace v Praze 190-I.

Škůdcové našich sadů a moderní ochrana proti nim. Napsal F. Pleskot. S četnými vyobrazeními, znázorňujícími škůdce a nemoce ovocného stromoví, rostlin atd. Poštou za 1-10 zasílá F. Pleskot v Praze II., Václav. nám. č. 58.

Statistika Východočeského odboru spolku úředníků českých spořitel. z níž vyčísti lze všechny otázky, týkající se úřednictva spořitelního. Nákladem Východoč. odboru spolku úředníků českých spořitel. v Chrudimi.

Český slovník bohovědný, jehož prvý sešit právě vyšel, bude vlastně prvním z encyklopedií podobných, jež užívají také materiálu obrazového po způsobu moderních slovníků naučných. Ani nejnovější slovník německý, drem Buchbergem v Mnichově vydávaný „Kirchl. Handlexicon“, nemá obrazů. Encyklopedie naše předčí v té příčině díla francouzská, anglická a španělská a čerpající namnoze z materiálu doposud neznámého a přiblížející bedlivě k světu slovanskému, stane se zajisté záhy nepostradatelnou pomůckou každému. Z té příčiny však nezbytno, aby předem stanoven mohli býti náklad tak velkého podniku, a proto upozorňujeme čtenáře své, aby se přiblížili již nyní za odběratele Slovníku. Způsob ten je nezbytný. Také vydání veliké katolické encyklopedie americké bylo tímto způsobem zabezpečeno.

„Česká Liga Akad.“, spolek katol.-národních studentů, založila vlastní svůj časopis zvaný: „Stud. Hlídka“. Vychází měsíčně každého 25. Redaktorem jest inženýr pan V. Bitnar, VIII. 444. Administrace I. 209 Anenské nám. Předplatné roční 2 K, jednotlivé číslo po 20 h. První číslo již vyšlo jest velice bohaté obsahově. Účel zmíněného listu jest uvědomovati studentstvo v duchu katolickém a národním.

Ke všem příležitostem
praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísežný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
statých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripové, gobelinové polo- i celohedvábné v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: štůry, střepece, třepení atd.

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pieáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí

Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci Králové,

z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:

smrk, borovice, modřín, akát, dub, obyčejný a americký, borovice černou, hedvábnou, jasan, javory, olše, břízy, jilmy a mnohé jiné druhy. Žádáte ceník, který obsahuje krátký a jasný návod pro neodborníky.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

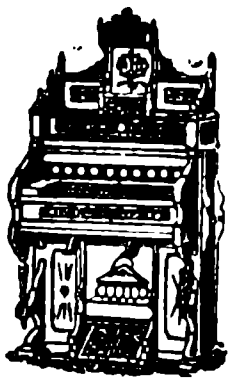
v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-körút 15. a. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měštní splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventilátory, počítadla, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnoměrný. Žárovky Tantalové, Voltrámové, Edison, za ceny tovární. Sklad lustrů a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

MOSAIKY

skleněné

pro logy, dekoraci vnitřní, napovíjka, s níže spířbou, které nejen vzrušují, nýbrž i svou krásou předtí mozdily vlně, hovějí

— M. ústav projevů na vše

B. Škarda,

Brno.

— upěl, pro chráněnou okna, lustrů bezplatně

Ředitel kůru

se přijme

pro farní osadu čítající přes 1300 duší. Požívá 10 korců dobrých polí, jež snadno a výhodně lze pronajati. Kraj zdravý. Nádraží v místě, poblíže většího města.

Příhlášky dodá dále administrace t. l.

Odebírejte v každé obci
krejcarový týdeník

„Venkovan“

organ „Sdružení českých katolických zemědělců v království Českém“.

Vychází každý týden ve čtvrtek.

Na „VENKOVANA“ předplácí se: Aby mohlo na venku býti číslo za 1 krejcar (2 haléře), zasílá se poštou pod jednou adresou nejméně 5 výtisků. (Tedy 5 výtisků na rok 5 K 20 h). — Při zásluce menšího počtu výtisků předplácí se na 1 výtisk ročně 2 K 8 hal. Odběratelé mají nárok na bezplatné právní, zvěrolékařské a hospodářské porady. Předplatné a objednávky přijímá administrace „VENKOVANA“, v Praze-II., Opatovická ulice č. 10.

Hleďte, aby v každé obci odebíral se „VENKOVAN“. Požádejte několik čísel na ukázkou zdarma.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává
Tkalc. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen teokráte, nebylo-li nic
objednáno

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hronová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

➡ Závod založen r. 1898. ➡

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do patenišť

24krát24 cm po 11 h	10 kg tmele sklenářského za 2 K. Sklenář. zaručené vysk. diamanty kus za 5 K. Dodáním kamkoliv drahou.
24krát26 cm po 12 h	
24krát30 cm po 14 h	
26krát26 cm po 13 h	
26krát30 cm po 15 h	
30krát30 cm po 17 h	
30krát32 cm po 19 h	

K. V. Skuherský,

o. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

O. k. místodržitelství koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrář“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církv. obrazů

Praha-Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

doporučuje veleúspěšnému duchovenstvu všestranně
uznané kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křížové cesty, postní obrazy atd.
na plátně, plechu, v uměleckém provedení, v ce-
nách nejlevnějších

➡ Obnovuji staré zaslé obrazy. ➡

Nákresy a vzorky franko.
Na sta doporučení k volnému nahlédnutí

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
dostati lze levně

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Služební výkaz

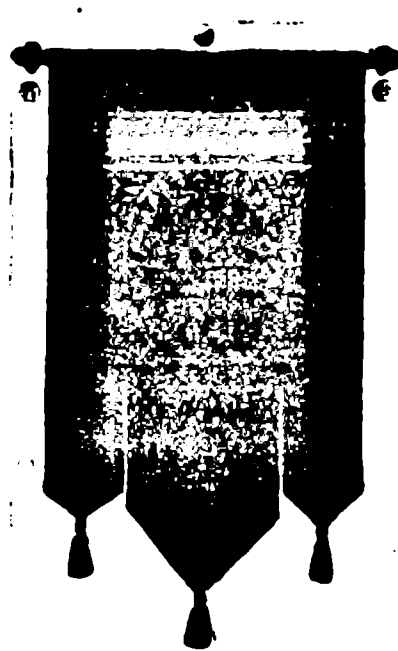
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Veškeré prádlo dámské i pánské,

bílé zboží lněné i bavlněné

v obrovském výběru, v kvalitě nejlepší a v cenách nejlevnějších

doporučí

Stanislav Jirásek, Hradec Králové, Velké nám. 136.

Kněžské kolárky.

Objednávky obratem.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

➡ 4 1/4% ➡

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

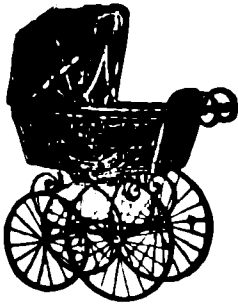
Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku

Nejlepší a nejkrásnější
dětské vozíky
a velkovýrobové firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vzáhy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze město ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejte látky na taláry.
[Též na splátky bez zvýšení cen!]

Všeob. úvěrní společnost
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složení listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
oo nejlevnější.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem
— jakožto —
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříňkách,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi
Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.
Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásluhy na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

„Naše Mládež“
organ „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“,
vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplácí
se 1 výtisk 1 K 70 h ročně, při odbírání nejméně
5 výtisků 1 exemplář po 1 K 20 h ročně. Redakce
a administrace časopisu „NAŠE MLÁDEŽ“,
Praha II., Opatovická ulice č. 10.
Žádejte číslo na ukázkou!

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.
Doporučuje se slušně P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kanzel, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliéfech, soch světců, křucifiků,
rámu atd. atd.
Opravné a obnovné staré
kostelní práce.
Výkresy a rozpočty na požádání.

PRAXICKÉ, ROZLOŽITELNÉ
BOŽÍ HROBY.
KŘÍŽOVÉ CESTY
RELIEFOVÉ I MALOVANÉ.
SOŠKY „VZKŘÍŠENÍ.“
Kleščí „ANDĚLÉ“
A TĚLA PÁNĚ
ZE DŘEVA ŘEZANÉ A Z TVRDÉ PEVNÉ
SÁDRY (TYTO VELICE LEVNÉ).
JESKYNĚ s P. M. LOURD.
JAKOŽ I VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ
DOPORUČUJÍ UCTIVĚ
P. BUŠKA SYNOVÉ
v SYCHROVĚ.

Chrámové svíce
voskové
dle liturgických před-
pisů vyráběné,
polovoskové
(ceresinové)
velikonoční svíce
(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,
třínožky hladké,
nebo krášené,
svíčky ke křtu,
sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,
svíčky a obět. před-
měty pro místa pout-
nická, prvnější při-
padnými obrázky o-
zdobené,
svíce pro chrámové
lustry,
svíce kostelní ste-
arinové,
zápalkový drát,
svíce obětí
ve všech velikostech
sloupky voskové a
polovoskové,
jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje velelůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.
Vyznamenána na výstavách:
Paríž 1902, stříbrná medaile. Paříž 1903, stříbrná
medaile. Londýn 1903, stříbrná medaile. Praha 1906,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile.
Antverpy 1906, stříbrná medaile.
Výrobky vsostr. uznané. Vsozky a ceníky zdarma a franko

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyprachtěch)
doporučuje P. T. velelůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
vše h kostelních paramentů,
praporek a kovevého náčiní.
Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zasílou.

SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vuváruky
SAPONIT
svuňi fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ.
Píšte si o cenu.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvateryův
synovec, nástupce).
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se tělesnými
vsozky, stílní vsozením.
Veškeré rozpočty, akizy i odborná rada bezplatně, boso
vší svsozlosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Rozšiřujte
Časové úvahy!!
Velelůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům doporučuje si depo-
ručit veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
císaře, nádoby, paténky, paciňky,
svíce, lampy, křtitelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církve n. vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
pátku se nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázkou franko: bos svsozlosti kospé.
Vše se posílá posvědčené. Práce ruční.
Sklad veškerých státek a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křtíků, prstýnků, náramků atd. :: Souděpné
prsteny, tabulárky, jídelní náčiní ze stříbra přívsoho
i čistého vsoy na skládě.
Staré zlato, stříbro a drahokamy bupuje se nejvýš činy
JAN STANĚK,
posl a clesleur
Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

OBNOVA

Číslo 9.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 5. března 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

„Národní církev katolická“ a protestantismus.

II.

Pan dr. Stěhule ve své prostomyslnosti by chtěl vlastně zavést tvrdý klerikalismus. Stát má církev poroučeti, jak se má reformovat! Biskupové a kněží vůbec by se tak stali vlastně ubohými služebníky nejrozumnějších a méněvých rozmarů vlády. Ta by sestávala úřad papeže, i kdyby ministerským předsedou byl evangelík nebo liberál se-nitského původu i smýšlení. Jak by tolik porobený kněz mohl zvláště za nynějších časů získati důvěru lidu, o tom ať přemýšlí jak p. dr. Stěhule, tak Klofáč, Baza a jiní! Parlament má dle vlastního dobrozdání odhlasovati, jaká jaké reformy provést! Forma učením Kristova by byla dána na milost i nemilost rozmarům různých politiků, kteří by náboženských zájmů hleděli využívat k nejvíce pro světské, politické cíle svých stran. Byla by to podivná, až by na př. „reforma věroučná“ byla lacino provedena náhodnou nepřítomností několika poslanců, nebo až by někteří poslanci hlasovali pro vládní návrh po některém tajném smlouvě o povolení dráhy a pod. I Vůbec se nám tu naskytá celá kopa otázek, které by těžce se daly rozluštit. Bylo by dovoleno hlasovati o katolické reformě též bezvěrečným volným myslitelům, socialistům, evangelikům a židům? A kdyby dovoleno nebylo, nemyšlíte, že plno lidí by se na venek probírálo za taky-katolíky, jen aby mohli na sněmu hlasovati proti článku o Božství Kristovu, proti svobodnosti evangelia, proti svobodě věrných katolických kněží? Byla by to pak podivná, až by po sněmu rozkázal na př. v českém kraji okres hejtmán německého původu, jak má kněz kázati! S jakou radostí by byla přijata c. k. víra od těch lidí, jimž by byla odnětá od lidí nepřátelského politického táboře? A jak by na př. český zem. sněm rozhodoval o „národní církvi“ pro Čechy i Němce v ústředí usedlé? Dali by si vnutit Němci „reformy“, odhlasované převahou českých hlasů proti zásazení poslanců německých? Či by se pokusilo již na základě církevně-národnostních kriterií naší země? A k jakým reformám by byli nutkáni lidé ve smíšeném území? Po jakých volbách by se na sněmu „reformy“ měly dle okamžité nálady. A takové vraždě, pásmenlivé dílo rukou lidských že by vůbec mělo mezi věřícími nějakou autoritu?

Jestliže již nyní evangelici a židé hrubým způsobem poroučejí, jak má kněz kázati, co by dělali teprve po těch reformách, až by došli nad knězem katolickým větší moc? Podívejme se do Uher, kde má maďarská reprezentace veliký vliv na obsazování stolic biskupských! Kam to vede? Přes všechno vzpírání upřímných katolíků prosazuje za biskupy obohaté politické sluhý vládního (taky — národního) režimu. A kdo saručí, že nebudou „reformy“ říditi byrokraté, nýbrž reprezentace skutečně národní, ideálně demokratická? Popatřme na Francii! Co bylo tam těch hesel o svobodě, bratrství, o vládě demokracie! A přece i při všeob. hlasování práva ovláde tu republiku muž, kterému právě demokraté kloua a jehož se přece nijak zbavit nemohou. Jest to despota, násilník, metlic se na těch, kteří by se odvážili jeho vládu kritizovati. Tak přece odělují samy listy pokrokové. A takový člověk by v případě přijetí Stěhulových návrhů na církevní reformu měl v národě největší vliv na — „nábožensko-mravní obrod katolictva.“ Pěkný úpoštěl!

A co by se dělo u nás, kdyby nyní návrh Stěhulův byl přijat a — kdyby docela Čechům bylo dovoleno úplně samostatně provést reformy? Nejvyšší konsistoři by se stali poslanci zemského sněmu a vysocí zemětí hodnostáři. A tak by kněží katolické poroučeli netoliko švejkové, Janákové, Štemberkové ale i přepadně i Černošští, pokud by se s. nepřístěpili. Pan Klofáč by měl ovšem také válné slovo. Práskové by mimo počítání diet také dělali

hlubokomyslné bohoslovce a dozorce nad „čistým učením Kristovým“ a nařizovali by, co má „mrtvá ruka“ komu rozdávat. Počátek učiněn již nyní. Agrárníci rozšiřují josefinské nařízení o štělových poplatcích, aby aspoň trochu dokázali svůj zájem o církev. Zemské diety ovšem nezkracují dle poměrů doby josefinské. Lidé, kteří by celá léta o kostel nezávadili, poroučeli by věřícímu lidu jako pašové.

Nejhůř by bylo, až by kněz poslechl těch, kteří nyní frázovitě radí, aby kázal dle příkladu Husova. Jakmile by dle Husa jen málo zavádil o praktické skutky posluchačů, zazněl by od „reformovaných“ hřímavý protest proti „zanášení světských záležitostí na kazatelnu.“

Ostatně není potřeba rozvínovati otázky dalších obtíží. Vždyť přece dosti výmluvně poučuje lidstvo o prospěchu tak sv. národních církví protestantismus i v době přítomné. Není zde značný náběh k utvoření volných církví národních? A není-li veliký, proč evangelici místo dalšího postupu v tom směru — raději radí nám, co činiti v zájmu utvoření církve národní? Evangelici poroučejí presbyteri, kteří se podívají do chrámu jen za zvláštních příležitostí. Evangelici musí býti hodně opatrní, aby si některého takového byrokrata nepohněval. A nad rakví jeho jen se rozplývá ohlavoštěm, co chudí, málo vlivní souvěrci přemýšlejí s trpkostí, co všechno proti křesťanskému duchu zespulý konal! A káže třeba evangel. farářů několik. Ve chrámě pak běhají poplašně jako zváci výbor ve dvoraně, ukazující s dvornými poklonami, kam se má evangelická honorace posadit. Hlásí-li se některý ev. farář o lepší místo, musí se představit kázáním; presbyteri zkoumají, zda jest ženat či svobodný, jaký má hlas, jaké zuby, kolik mu je let. A často zedivivý duchovní, který strádal při nepatřném honoráři a mnoho pracoval přes dvacet let, jest odmrštěn, že „už teď k ničemu není.“ A krásné místo dostane fešný, 26letý muž, který ještě vůbec v duchovní správě nebyl. I zde kvete strýčkovství víc než jest potřeba.

A co protestantská církev v Německu? Ta jest málo národní a svobodomyslná? A kam to přivedla? Kde viděti pronikavý a postupující vliv na širé davy? Vždyť právě tam bezvěrečtí socialisté utvořili hlavní baštu, generální kádr v Evropě. A církev ta sama sebe má, jest vnitřním neduhem chorá až běda! Co už provedeno „reformních“, dogmatických změn! Některý ev. duchovní ani v Božství Kristovo nevěří a také dle toho káže. A lid, který se měl tou svobodou připojiti, tím více se odvrací, když pozoruje nestálost a nejistotu svých pastýřů. Buď se stává zcela nevěrečným, nebo na vzdor duchovnímu správci oddává se nejpošetilejším pověrám. Sami upřímní ev. faráři to uznávají. Na př. pastor Paul Gerade rozvinul přímo strašný obraz tvrdošijné zatemnělosti a mravní nízkosti svých oveček.

A při největším křiku „Pryč od Říma“ přechází a přechází celé davy od Luthera, jehož věroučné články ostatně stejně nyní již lutheráni z valné části potlačili. Dle bolestně pronášené správy protestantského listu „Chronik der christlichen Welt“ (z r. 1908 na str. 314) kandidátů prot. bohosloví na něm. universitách valem ubývá. Dle oděhlé téhož listu od r. 1886 do 1891 bylo v Berlíně bohoslovců 732, od r. 1908 do 1908 pouze 306. Stejná změna v těch dvou obdobích na universitách jiných. Na př. v Bonnenu dříve 130, pak jen 78, ve Vratelavi dříve 169, pak 63, v Královci dříve 201, pak 71, v Jeně dříve 126, pak 49 atd. A přece o evang. duchovního v Německu jest daleko lépe postaráno než u nás o evangelického i katolického. A přitom církevní společnost tolik strádající odvažuje se vysílati svoje duchovní do Čech k váli „evangelizaci.“ Jsou to křesťané, zoutalá gesta chorého muže. Protestantismus uděluje dary z toho, čeho sám by velice potřeboval. Počátek konce! A k tomu ty miliony marek do Čech k podpoře „evangelia“! Do roku 1907 zasláno do naší země 4,672 000 marek, do Moravy 1,525 007 marek. V posledních 2 letech obdarováno 72 obcí; Blatkov

s 265 prot. dušemi obdržel 14.447 mk, brněnských 2280 duší 39.690 mk, moravskostravských 128 duší 14.193 mk, 800 duší ve Velké Vrbce 86.183 mk, atd. Tak se má zachrániti církev? Berlínský „Evangelisch-kirchlicher Anzeiger“ vyznal: „Náš dnešní hluboko zarmucující boj byl vyvolán vědou, křesťanskou se jmenující, jež skutky našeho spasení veřejně popírá.“

Nuže, p. dr. Stěhule, co myslíte o té národní církvi německé? Honem poraďte, co činit na základě náboženském i vědeckém, aby němečtí pastoři sami nepodřývali křesťanskou víru protikřesťanskými řečmi! Citovaný list dří: „Věra je hlavně podřývána těmi, kteří povinni jsou ji hájiti. Církev jmenuje se dle Krista, ale Kristus se jeho božská čest odprá, jmenuje se evangelickou a trpí se, že její sluhové ji evangelium odprá.“ — Jak vybědnouti z toho bludného kruhu, p. dr. Stěhule? Ať nám napřed dokážte protestantské soufaleci, co velikého a prospěšného provedli pro církevní život svými „reformami“ na základě moderní (ovšem „neomylné“) vědy a pak ať teprve reformují nás. Vždyť problém mezi německými protestanty jest mnoho učenějších a bystřejších mužů než p. dr. Stěhule; a ti sami si nevědí rady od té doby, kdy každý zřetelný protináboženský nápad prohlášen za výron nejvyšší vědy. Evangelické křesťanství jest v Německu pouhou přízdobou velikášství nacionálního; pastorevi odpustí se ledacos, zato však musí kazatel v řečech stále a stále zdůrazňovati německé stanovisko. Právě náboženství — lidské! Kristu dovolí v něm mluvit protestanté milostivě jen potud, pokud se to hodí jejich světským zájmům.

Někdo snad řekne, že by v „národ. církvi katolické“ přece jen kněz nemusil se státi tak porobeným sluhou, jak jsme vyličili! Ve skutečnosti však by k tomu došlo. A ne-li? Vrhla by se ta svoboda na správnější a jednodušší cestu než v Německu? Naivností jest mysliti, že by světovost a jednota zachovaly po odpoutání od papežství církevní koncily. Nezná p. dr. Stěhule „sjednocovací“ práci moderního parlamentarismu? Jestliže kněz proti škůdcům pravé víry trochu svobody má, děkuje ji právě obrovskému jednolitému církevnímu tělesu, jež má hlavu jedinou. Jinak by se stalo kněžstvo ubohou hřídkou politických proudů.

Probrali jsme Stěhulovy návrhy hlavně se stanoviska historického a politického. V ohledu náboženském by se dalo dokázati tomu starostlivému evangelíkovi naivnosti a nesprávnosti ještě více.

Dopis z Prahy.

Resignace starosty dra Karla Groše. Starosta dr K. Groš, do jehož činnosti byly kladeny tak velké naděje, rozloučil se 2. t. m. s primatorským stolicem a odešel z pražské radnice, v níž za jeho úřadování vlády poměry skutečně — zvláštní. Jeho éra působnosti možno nazvati mladočesstvím v úpadku na Staroměstské radnici, jemuž přítel starostův, předseda mladočeského sdružení dr Karel Černošský, tak smutně proslulý aférou rourovou, zasedil ránu smrtelnou. Kdyby sdružení strany staročeské na Staroměstské radnici bylo vedeno akašenou a prozíravou osobou, kdyby po aféře rourové nebylo obnovilo kompromis, tento útvar ubohé slabosti a politování vzbuzující odvolosti, bylo by to mělo zcela jinaké důsledky na poměry pražské všeobce a jich nápravu.

Kompromis (čili dohoda o vládě nad různými honorovanými funkcemi ubecními) byl jedním výsledkem strýčkovství, prospěchařských cílů a soukromého snažení, a díme přímo, i nemírného obohacování jednotlivců. Jsou to poměry vzbuzující odpor, poměry nezdravé, které již řadu obětavých pracovníků, kteří se nejlepšími nadějemi na radnici Staroměstské vstupovali, z ní vypudily. Důsledkem kompromisu bylo neustálé tutlání, sakulizaci jednatí a satajování chyb, pro rozvoj obce pražské přímo osudných a ostudných, sadávaní

obecních dodávek pod rukou a lidem protekvaným, ba došlo to tak daleko, že obecní dodávky dostávali přímo obecní starší sami. Může-li něco vyleštiti saší a pobledlý štít obecního zastupitelstva pražského, pak je to jenom činnost na všechny strany otevřená, vzájemné kritice obecních starších i širší veřejnosti přístupná, aby na příště nebylo nutno konati velice důležitá a významná schůze při zavřených dveřích.

Kde bude státi česká universita? Za doby poslední návštěvy císaře a krále v Praze bylo panovníku mimo jiné ukázáno také místo, kde bude státi jedna z fakult české university, proti níž za předmostím Čechova mostu postavena bude obrovská budova university německé. Česká veřejnost v Praze nemá náležitě informována o tajném paktu, který ujednala na Staroměstské radnici s vládou o „vhodném umístění“ české university a university německé v Praze. V novinách se psalo a referovalo „o budově české university“, „o budově německé university“, a dnes každý Čech v Praze věří, že bude státi česká universita u mostu Svatopluka Čecha na Starém Městě pražském a universita německá proti ní. Věšák to jest veliký omyl!! U mostu Svatopluka Čecha, na nejkrásnějším místě proti Letné, bude státi opravdu německá universita a sice celá, leč university české pouze jenom část, jenom jedna fakulta! Tak se věci mají a ne jinak! Tedy pro Němce zbuduje se za souhlasu presidia rady městské, za souhlasu dra Groše, za souhlasu mladočeského vedení a za souhlasu celé Staroměstské radnice nádherná a nákladná budova v nejkrásnějším, volném prostoru, pro Čechy zbuduje se jediná fakulta!

Tázáme se: spali zástupci obce pražské při jednání o vhodných místech pro obě university? Věděli, o čem jde, pochopili, že mají býti stavěny budovy: pro německou universitu ohromná, a pro českou universitu malá — daleko se německou srovnávají?

Byli si zástupci obce pražské vědomi, že, schválivše toto ujednání, přiznají pro všechnu budoucnost Praze méněcennost živlu českého, když tak odpor vzbuzujícím způsobem přitkali, že budova německé university má býti velkolepá a budova university české nepatrná?

To stalo se za starostenství dra Karla Groše, zetě zemřelého dra Julia Grégra, za doby ovládnutí Staroměstské radnice živlem mladočeským —

Moudré rozkopání Příkopů. Každý, kdo v posledních pěti nedělích projde po pražských Příkopech, spráskne ruce nad hlavou a bledne nad velemoudrým opatřením, které učinila pražská obec, aby znemožnila buršácké bumly na hlavní třídě pražské. Opatření to nezádá v ničem různým moudrým usnesením v pověstném městě Kocourkově. Aby překáženy byly buršácké provokativní procházky po Příkopech v Praze, učinili na Staroměstské radnici opravdu světoznámé usnesení: dejme rozkopati chodníky na Příkopech, a buršáci po nich nebudou moči choditi! Stalo se; přímo komicky to vypadá a působí, když na jedné z hlavních pražských tříd jsou chodníky tak rozkopány, že vypadají jako po zemětřesení v Messině. Nemohou po nich sice proměnovati buršáci, ale nemohou po nich také choditi tisíce pražských lidí jiných, tisíce návštěvníků venkovských a cizinců vůbec! Takto stalo se velemoudré opatření proti buršákům metlou obecního, a to hlavní, o čem šlo, aby byly překáženy buršácké bumly, selhalo, neboť buršáci nebudou přece choditi po rozkopaných chodnících — přeložili své bumly — na Václavské náměstí, kde nyní bumlají beze všech překážek.

A český rás Prahy, který reprezentace její jest povinná hájiti? Darmo se o tom rozepisovati —

Obrana.

„Evangelická“ starost o naše národní práva. Farář německé evang. církve pražské p. dr. Robert Zilchert byl vyzván připsaním pražského úřadu, aby vyhotovil jistý výťah z matriky. Zilchert však odepřel českému přípisu vyhověti a to i po druhém vyslání magistrátu. Proto za přítomnosti dvou svědků byl mu přibit na domovní vrata rozsudek, jímž se odsuzuje k pokutě 50 K, po případě do vězení na 7 dní. „Snášenlivý“ pán však si znovu postavil hlavu a odvolal se k místodržeteli. — Dne 2. března byla plenární schůze c. k. zem. škol. rady pro král. České. Zde něm. poslanec dr. Malý dával z národního bovinismu návrh nepřipustný. Jednání o zřízení české školy v Podmoklech smažil se týmž Němec odroiti. Předtím člen zem. škol. rady evang. farář Kaldá projevil přání, aby jednání bylo ukončeno a schůze odročena, leč čeští autonomní členové opřeli se tomu s úspěchem a návrh na zřízení školy schválen. V případě

přijetí návrhu Kaldova by byla podmokelská menšina zase odkázána na budoucnost.

Obratný „Venkov“. Aby hodně zosundil poslance katolicko-národní, otiskl vymyšlený citát z „Deut. Volksblattu“, který se v témže čísle nenacházel. Po něm šel pak také „Cep“, co prý v onom listě „doslovně“ jest napsáno. Leč pražský „Čech“ nabídl na agrární účely 2000 K, jestliže dokáže „Venkov“, že ten citát v kterémkoli čísle „Deutsch. Volksbl.“ se nachází. „Venkov“ nato dne 28. února, aniž by uvážel na srovnání znovu citát dříve otištěný, citoval jiná slova, která byla podobná, ale jimiž hlavní ostří otupeno. Chtěl dokazovati na základě svého vymyšleného citátu a jiných klamných zpráv, že vlastně slovanské centrum bylo založeno spolu a pod dohledem křesť. sociálů. Proto si ještě musel přilhati, že „Deutsch. Volksblatt“ jest orgánem křesť. sociálů. Zatím však týž list jest soukromým orgánem protestanta Verganiho, který stranu křesť. sociálů prudce napadá; mluví o „klerikálech“ a nikoli o katolících. Zprávy o domnělém smlouvání se s Gessmanem jsou naprosto vyvráceny, ale lze se vesele dále. — Zato však jest spiklé, že sami agrárníci sanděli se úmyslem odtrhnouti se od ostatních Čechů a učiniti spolek s něm. agrárníky. Nic podivného! Jestliže tito dělali před zem. volbami k vůli mandátům s Němci volební smlouvu proti českým svým odpůrcům, pak mohli také jednati bezky potichu o alianci ve ve Vídni. „Deutsch. Agrarierblatt“ a „Zeit“ hodně zřetelně napověděly, co se kulo za zády „Národního klubu“. Proto teď lehce vysvětlitelné, proč hlasovali agrárníci proti rozpočtu, ač katolíci a mladočeši vyslovili se pro. Chtěli rozbiti „Nár. klub“ protestem proti chystaným hodnostem pro dra Hrubana. Ti, kteří pokoutně nadbíhali něm. agrárníkům a kteří tolik vládních přehmatů trpěli proto, aby Jeho Exc. Prášek nepřišel o ministerský úřad, chtějí pak zrádčovati jiné!

Mladočesko-agrární hospodářství. V pokladně okres. výboru benešovského zjištěn schodek přes 100 000 K. Ředitel kanceláře Jan Matoušek sesazen. Nepořádky tam byly již delší čas. A přece když okres. výbor dal revidovati účty před několika lety soukromým revidentem, p. revident Sl. (dle zprávy „Času“) žádných nepořádků neobjevil. K „pokrokovému a protiklerikálnímu“ režimu byla slepá důvěra. Matouškových vliv v městě byl tak mocný, že se nikdo neodvážil proti němu se postaviti. Soudí se, že po podrobné revisi objeven bude schodek ještě daleko větší.

Kde bude předsedem sněmovny? Dle „Času“ učiněn dne 3. t. m. návrh, aby byl kandidován dr. Masaryk. Hledíme na to zcela klidně. Bude-li souhlasiti většina slovanských zástupců, nařinoci sotva asi budou protestovati, protože naši odpůrci čekají na příležitost, aby mohli podezřívati katolíky z trhacích, rušivých choutek. Zato však Masarykovi nastanou parné dny. Tu již nezbude času k velkým a laciným výpadům proti katolictvu. Tu se bude požadovati neúměrná pozitivní práce, v níž jest tolik slabý; budou se od něho požadovati spravedlivé ohledy na všechny strany. A čím dříve na to nevděčné podium Masaryk vstoupí, tím také dřív bude hotov.

Šance zemských šmanců byla slibována od agrárníků. Tito dobráci však posud ty zubožené finance zlepšovali hlavně tím, že si z nich brali velice tučné diety. Kdy už začnou sanovati trochu příznivěji?

Politický přehled.

Ríšská rada svolána jest císařským patentem na den 10. března a přípravy k zasedání jsou v plném proudu. Bar. Bienerth jak může stlouká většinu pro vládní požadavky. Váží Němce k uklidnění, s těmi nejdříve se v poradě pustil. Ale Němci nejsou už všechno, vláda musí počítati i se Slovany. Slovanská Jednota staví se tu sice proti vládě, ale bar. Bienerth, jako by jí nebylo. Diplomatičky chce celou Jednotu rozsebrat, k povolnosti přivést, proto povolal k sobě nejdříve zástupce klubu katol. národního dra Hrubana, dra Jar. hr. Thuna, dra B. Horského, P. Šilingra, nato shledali se u něho češ. agrárníci, po nich mladočeši, staročeši; odtud i rozmrzení mezi mladočechy, že se s nimi počítá až naposled. Bar. Bienerthovi tlumočili zástupci všech českých stran naprostou nedůvěru k vládě. Předloha o odvodu brančí a sestátnění drah jsou první úkoly poslan. sněmovny, ale za nynějších poměrů visí ve vzduchu. Bude-li schválen branecké předlohy znemožněno, bude prý říšská rada hned zase zavřena, brančí pak opatření budou § 14, a ustátní vše se zase odloží. — Velkou starost působí také vládě volba předsedy sněmovny. Křesť. sociálové nám. chtějí za místo to dostati dr. Patta, ale kandidatura tato sdá se Slovanům nepřijatelnou; mimo to Slované, kteří mají většinu, neměli by připustiti, aby se otázka předsednictví řídila bez nich. — Slo-

vanské většině v nejmenším vláda nepřichází vstříc, sato zástupcem italských poslanců oznámil bar. Bienerth, že poznovu podá předlohu o zřízení právnícké fakulty ve Vídni a že se přičiní, aby byla předloha bez prvního čtení odkázána výboru. Taková ochota bratce Vlachů! Finanční ministr vydal již za 200 mil. pokladničních poukázek na uhrazení úvěrů říšskou radou povolených. Předloha o tom sněmovně nepodá.

V Uhrách jest zase rozkladění způsobené bankovní otázkou. Chystá se tu asi k parlamentární krizi, která nastane při rozhodování o otázce, má-li trvati dále banka společná nebo má-li se zříditi samostatná banka uherská. Posoruhodno jest, že se Košut, ač jest členem vlády, přidá vlastně ku straně, která žádá rozluky banky.

Napětí, povstálé z připojení Bosny a Hercegoviny k Rakousku, jako by se uklidňovalo. Článkem k tomu jest dohodnutí rakousko-turecké, stvrzené podepsáním protokolu. Turecko uznává rakouskou svrchovanost v Bosně a Hercegovině za 2 1/2 mil. tureckých liber ve zlatě a za některé jiné výhody. Také Rusko snaží se přispěti ke klidnému rozřešení rakousko-serbského sporu. Ruská vláda udělila totiž serbské vládě přátelskou radu, aby určitě prohlásila, že se vzdává požadavků v příčině rozšíření území a že ponechává mocnostem rozhodnutí o jiných svých požadavcích. Stejně zakročili u serbské vlády vyslanci francouzský, anglický, italský a německý, ale ta odpověděla, že nemůže odvolat požadavky, které vytkla národní skupština a že tudíž neupustí od požadavku teritoriální náhrady, ani od požadavku autonomie pro Bosnu a Hercegovinu. Ve Vídni považuje se situace dále za nezměněnou. Také prý se situace dle mínění vládních kruhů nezmění, dokud neudílní Srbsko bez výhrady prohlášení, jak Rakousko v zájmu míru žádá a nepr. jeví úmysl slibu svému dostáti.

Jos. Bičiště

mech. tkalcovna a úpravna
Lázně Bělohrad.

**Sklad vlastní výroby
líněného i bavlněného zboží
v cenách továrnických.**

Přijďte si o vzorky!

Ručníky:	Kapronky:
č. 850 bílý líněný tot. 6 K 30 h	1. bílý 1 tot. K 2-20 1. barevné přezné K 2-70
č. J. B. bílý líněný tot. 8 K 40 h	Košile
Úštky: K	s měkkou odpramkou
A. pološílné tot. 2-70	1 kus z váby za K 2-50
č. 68 líněné „ 4-90	1 „ „ „ „ 3-—
č. 766 líněná „ 7-80	1 „ „ „ „ 4-50
	1 „ „ „ „ 5-50
Prostěradla:	Při objednávce košil nutno udati míru kol krku a délku rukávů.
č. 230 1. líněné K 2-50	
č. 230 1/2 „ „ 2-70	
č. 251 „ „ „ 4-90	

Sklad dámských látek na šaty!

Z činnosti katol. spolků.

Z Černilova. Nač se naši lidé tak dlouho táhli, konečně splněno. 28. února o 2. hod. odpo. v Libranticích a večer pak v Černilově přednášel říšský poslanec p. Václav Myslivec. Překrásně, způsobem elegantním a jasným pojednal o nejdůležitějších otázkách nynější zahraniční i vnitřní politiky. Reč byla vyslechnuta s napjatou pozorností ode všech přítomných a provázena bouřlivým potleskem. Prostorův sál byl do posledního místa naplněn. Schůze účastnili se také i pánové jiného politického smýšlení, ale žádný z nich ke slovu se nepřihlásil. Schůze tato zanechala u nás bluboký dojem. — Katol. poslancům českým vyslovena celým shromážděním neomezená důvěra.

Z Renova n. D. Katolický sociál. vzděl. spolek „Rovnost“ pořádá během měsíce února tři výborové schůze, na nichž vyřizována celá řada spolkových záležitostí. Ochotníci spolku sebrali za osvědčeného režiséra p. Ant. Pátka dne 7. března frašku „Mistr Bedrník a jeho chasa“ v hostinci p. Josefa Vávry. Divadlo se pořádá ve prospěch fondu osmecených členů.

Ze Smilčar Dne 22. února t. r. odbývana byla důvěrná schůze organizací v hostinci p. Fr. Hajduka za šatenství mužů, žen i dívek. Schůzi zahájil p. svolavatel; po krátkém jeho prosluvu

svoleno předsednictvo. Za předsedu jednoblazně zvolen byl administrátor tamní fary dp. Jos. Červinka, za místopředsedu p. Karel Děl, sedlářský mistr, zapisovatelem sl. M. Reháčková ze Smidaru. Zvolení volba přijali a dp. předseda udělil slovo p. Satoriemu, řečníku z Prahy, jenž promluvil o důležitosti a autosti katol. organizace a tisku, o poměrech na Moravě, kde v ohledu tom jsou daleko v předu. Na konec vyhlášené i ženy k tomu, by své syny a dcery do schůzí našich brali. Předsedka půl 2 hodiny trávící sledována s velkým zájmem, čehož důkazem byl bouřlivý potlesk, jímž řečník byl odměněn. Po řeči poděkoval p. předseda p. řečníkovi, jakož i všem účastníkům. Velikou radostí naplněni byli všichni přítomní, když od p. předsedy se dozvěděli, že 21. t. m. zavítá k nám oblíbená řečnice sl. Jakubcová z Prahy, na niž se všichni těšíme. Dávěrník strany katolické.

Ze Žleb. Chválovce a Monova m. D. Naše mládež sdružená pořádala dne 28. února schůzku za bohatého programu. Jednatel Jan Kutilek přednášel o „Svornosti v organizaci“. Potom se debatovalo o různých časových otázkách a tak se třibily názory jednotlivců. Jaroslav Kutilek a Anežka Kutilková přednesli kuplet „Báseň a kucharka“. Dále přednesly básně: „Tři jezdcí“ Marie Horáková, „Sen otce vlasti“ Anežka Vilimová, „Strom v jamném“ Marie Pospíšilová a Anna Poláková krásnou modlitbu na způsob básně. Poté jsme zpívali národní písně. Ku konci uspořádána sbírka ve prospěch sirotků v Mešíně, která vynesla 4 K. Další práci voláme: „Ku předu; zdať Bůh!“

Není lepšího dárku o povrchnosti a mělkosti myslí, než oplaké vtipkování a výsměch při útvarrech náboženských. Kdo starou babičku v posměchech vedl a tupí, že se modlí k patronu svému, knížky jí s rukou trhá a na sem hást: ten nestojí nad omou babičkou, ten stojí náramně hluboko pod ní, at jest kdokoliv a kdyby byl kýmkoliv graduován, ba kdyby se i chlubil, že není doktorem, že povrhá učnost školskou a že nové světlo jen se hloubí nedostihlého vlastního ducha svého vyčerpá; ten jest brouna takový, ano věděl barbar, než ten, kdo by ve veřejných našich stních, v knihovnách, v divadlech sochy Zeusa, Apollina rostlucukati chtěl, Musám nohy urádel, Venuši vousy maloval, pondváš prý to není bestho pravda, nikdy to nebylo!

Dr Jos. Čurdič,
+ professor na pražské universitě.

PAPÍR
dopisní, obchodní a kancelářský.
Obilky, obchodní knihy
a veškeré ostatní psací potřeby ve
velkém výběru má na skladě
papírnictví
František Piša
v Hradci Král., Velké nám. 135.
Pánům obchodníkům zvláštní výhody.
Knihupectví. — Antikvariát.
Obchod s hudebninami.
Prodej obrazů.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Při generální visitaci ve vikariátu Broumovském významnější jsou: p. P. Vojtěch Krinke, O. S. B., b. vikář v Broumově a p. P. Isidor Vondráček, O. S. B., b. notář, provisor a gymn. profesor v Broumově, jmenování čestnými konsist. rady; p. P. Pantrác Drechsel, O. S. B., b. notář, duchovní správce v Šonově, osobním děkanem; p. P. Benno Christoph, O. S. B., duchovní správce v Ruprechticích; p. P. Bohdan Lebeda, O. S. B., gymn. profesor v Broumově; p. P. Aem. Remeš, O. S. B., gymn. profesor v Broumově; p. P. Vinc. Maiwald, O. S. B., gymn. profesor v Broumově; p. P. Vavřinec Vintera, O. S. B., gymn. profesor v Broumově, b. notář. — Expositorium canonicale obdrželi: p. Alois Leder, vik. sekretář, farář v Teplicích (Vekelsdorf); p. Jos. Franc, farář ve Starkově; p. Ant. Boháč, farář ve Chvalči. — Ordinariátní uznání: Mgr. Fr. Schmied, pap. komoří, čestný kanovník, atd., na odpočinku ve Zdonově; P. Kajetan Treutler, O. S. B., duchovní správce v Něm. Varnetovicích; P. M. Riedel, O. S. B., duchovní správce v Martinskovicích; P. dr. Alf. Pohl, O. S. B., duchovní správce v Helfmánekovicích; P. Václ. Radolf, O. S. B., kaplan v Broumově; P. Štěp. Staněk, O. S. B., katecheta v Broumově; P. Guat. Kahler, O. S. B., katecheta v Broumově; P. Mart. Faulhaber, O. S. B., katecheta v Broumově; P. Franc. Ryšl,

O. S. B., kaplan v Broumově; p. Vojt. Lebeda, farář v Adersbachu; p. Balt. Lath, farář v Č. Varnetovicích; p. Ocel. Baier, farář ve Zdonově; p. Am. Kvas, O. S. B., gymn. profesor v Broumově. — Ustanovení jsou: p. Jan Roud, admin. v Robozně, za koop. do Kostece u Chrásti; p. Jos. Holzmanna, kapl. v Helm. Městei, za administr. do Choltic; p. Karel Jirka, katecheta v Dobrušce, za katech. do Opočna; p. Jos. Dušek, katecheta v Opočně, za katech. do Jablonce n. Jiz.; p. Jos. Červinka, kaplan, za administrátora ve Smidaru; p. Václ. Havlík, b. notář, farář v Sopotech, obdržel propuštění do Brněnské diecése na faru v Obyčově.

Stížným povedení roku minulého sešlo se s diecése naší u bisk. konsist. okolo 8000 K. Značnejší části poslány z vikariátu kopidlenského, opočenského, náchodského, vrchlabského, novobyzdovského atd. Z příspěvků těchto zasláno bylo do vikariátu nejvíce stížných: časlavského 1200 K, do chrastického, chrudimského a německobrodského shrnem 1800 K.

Jak to tedy vlastně bylo se schůzí Drtinovou? Z kruhů živnostenských dochází nás tato zpráva: Až příliš milosrdné poznámky „Obnovy“ o schůzi Drtinové rozjitzily velice hněv pokrokařského tisku. Ale že „Obnova“ nám z duše promluvila, to patrao i z kritiky orgánu zeměké jednoty fmesl. společenstev. „Český fmeslník“ totiž v č. 7. píše: „Trapně pro nás živnostnictvo působilo prohlášení jednoho přislušníka našeho stavu, že prý nikdo nemohl by lépe hájit naše zájmy, než jak to činí pan prof. Drtina. Vždyť realisté dšty p. prof. Masaryka byli na radě říšské vůbec proti pojizšťování živnostnictva současně s dělnictvem. Ci chce tyto hříchy p. prof. dr. Drtina náhle oděinit? Dáváme si vysvědčení abohosti, jestli na tyto okolnosti ihned zapomináme. Dlužno konstatovati, že popud ku této schůzi nedalo místní živnostnictvo, jak hlásala „Osvěta lidu“ a soc. dem. „Živnostník“, nýbrž jak řečeno bylo v předběžné schůzi, vyslovil se sám pan profesor vůči jednomu místnímu obchodníku, že by byl ochoten podobnou schůzi uspořádati sám, což také učinil. Důsledek toho byl, že obchodní gremium odmítlo spolupřektorkát, na základě čehož svolávací návštěví znělo: Živnostníci spolu s prof. Drtinou svolávají atd. Bylo by si ovšem přáti, by pro přístě náš pan poslanec obracel se v takových případech ne na jednotlivce, nýbrž na místní, jedině kompetentní živn. společenstva a gremium obchodníků.“ — Kdo tedy měl vlastně pravdu? A teď at se pokrokařský tisk složí a nadává dál!

Dar na katol. sjezd. Jednota katolických tovaryšů v Hradci Králové ze spolkové pokladny věnovala 30 K. Díky! Vivat sequens!

O. a k. rak. dvor. operní pěvkyně pí. Beria Förster-Lauterová, primadona c. k. dvorní opery ve Vídni, obdržela, dle přípisu řiditele dvorní opery Felixe z Weingartnera zasláního řid. Karlu Kracíkovi, zajištěnou dovolenou ku koncertu na neděli dne 14. března 1909 pro Hradec Králové. Tím splňuje se mnohaměsíční přání řid. Kracíka, aby tohoto své doby velikého miláčka Národního divadla a nyní nej přednější umělkyni při prvním uměleckém útavu v Evropě dopřál Královéhradeckému uměnímilovnému obecenstvu poslechnouti.

Z Besedy. Ve valné hromadě 27. února zvoleni za starostu p. řed. měst. školy B. Ryba, za místopředsedu p. prof. F. Rejthárek, pokladníka p. Dr. M. Kukla. Do výboru zvoleni pp.: prof. Filip, prof. Dr. Pešek, ofic. Kučera, Piskora, J. Tolman, uč. Senger, Dr. F. Pokorný, prof. Mareš, řed. Nepeřený a MUDr. Jan Král. Za náhradníky pp.: prof. Dr. Hostovský, asist. Štúrský, berní spr. Dušek a civič. učít. Oehm. Revisory účtů pp.: Fischer a Vocásek, professoři. Uspořádány budou do jara 3 přednáškové večery s přednáškami sl. Dr. Fischerové, pp. prof. Rejthárka a Dr. Hostovského, s časy hudebními, spěvními a recitačními. Na leto projektuje se více výletů, návštěva Kralodvorských v Hradci. Beseda zve k hojněmu přistupování za členy, majíc bohatou knihovnu, spoustu odborných, politických a ilustrovaných listů, pořádající časté večery a zábavy programové i přednáškové. Přihlášky u uvedených členů výboru.

Valná hromada dámského odboru Ústřední Matice škol. v Hradci Králové. konána byla dne 10. února t. r. Po přečtení správy jednatele a pokladní za minulý rok provedeny byly volby. Za předsedkyni zvolena byla pí. M. Hackerová, za místopředsedkyni pí. M. Schmidtová, za jednatečku sl. B. Trykarev, za pokladní sl. A. Lautová a za revisorku účtů pí. B. Tolmanová. Mimo tyto dámy zvoleny byly do výboru: pí. M. Bathová, pí. M. Bartheldyová, pí. M. Červená, pí. Domečková, sl. A. Eglarová, pí. Franková, pí. Habsková, pí. M. Klumárová, sl. B. Přegrová, pí. M. Rybová, pí. A. Slámová, pí. M. Součková, sl. Steinmannová, sl. M. Šimová, pí. Špalková, pí. K. Trappová, sl. Vanická a pí. Vojtová.

Místní odbor Národní jednoty Severečeské pro Hradec Králové a okolí koná svoji řádnou valnou hromadu v pondělí dne 8. března 1909 o 7. hodině večerní v zasedací síni obecního zastupitelstva a obvyklým pořadem. K této schůzi své výbor veškeré své členy a přátele českých mužův tento správu máti každéhožto jiného osámení.

Zemětřesení v Itálii. Krásné kraje Itálie stíženy bývali mohutnými otřesy země a výbuchy sopkami, jež působí obrovské škody materiální a brozné stráty na životech lidských. Z tohoto bědného obsahu tajemné knihy přírody zachyceny výjevy nejvíce charakteristické, zejména z poslední brozné katastrofy Sicilsko-Kalabrijské a ty možno viděti ve dnech od 6. do 12. března v panoramě Národní jednoty Sever. v Hradci Král.

Kurs pro truhláře. Kuratorium měst. přím. musea v Hradci Král. pořádá ve dnech od 15. března do 15. dubna t. r. bezplatný kurs kretilský pro truhláře. Vyučovateli se bude konstruktivnímu kreslení, detailování a navrhování nábytkových prací a sice vždy v pondělí, ve středu a ve čtvrtek od 5. do 8. hodiny večer. Vyučovateli bude p. arch. J. Jeřábek, c. k. profesor z Jaroměře. Přihlášky přijímá do 14. března 1909 řid. musea.

Valná hromada jednoty katolických tovaryšů v Hradci Králové. Schůzi zahájil za veliké účasti členů předseda jednoty p. dr. Reyl delší řečí, ve které poukázal na výchovnou stránku tovaryšské jednoty. Dobré vychování jest zajisté velmi cenným kapitálem každému živnostníkovi a proto jednota zaujímá ve vývoji fmeslnického stavu důležitý úkol, když vzdělává fmeslnický dorost. Po zahávací řeči podány správy jednotlivých činovníků. Jednatelská zpráva líčí podrobně činnost spolkovou v uplynulém dvacátém roce správním, který byl pro jednotu jubilejní. Vzdělávací přednášky (počet 25) nesly se všechny k tomu, aby členové na zásadách náboženských cvičili se v sebkázní a chovali účtu ku svým povinnostem. Jubileum spolkové bylo oslaveno tichou, ale významnou slavností a poskytlo příležitost, by jednota podala díky o své předchozí činnosti. Během roku byla pořádána 3 divadelní představení, 1 vánoční hra, 1 výlet a 1 ples. Na vzdělání členů věnováno bylo 170 K, nemocenská podpora vyplacena 46 K a celkové vydání spolkové obnáší 903 K. Knihovna spolková obhacena byla 30 svazky, mezi nimi všemi spisy Raisovými. Při volbách povolání byli do výboru pp.: Jenšovský (starší), Soudil (jednatel), Černý (knihovna), Šulc (novinář), Polák st., Polák ml., Sejaoha a Autušek. Za náhradníky zvoleni pp.: Svaták (hospodářem) a Liška. Revisory účtů zvoleni byli pp.: Katnar a Fejgl. Volebné návrhy směřovaly jednak ku přípravným pracím na přístě katolický sjezd a jednak k organizaci vzdělávací stránky jednoty. Zdať Bůh!

Přednáška. Ve spolku paní a dívek bude přednášeti vedp. kanovník dr. Jan Soukup „O bl. Anežce Přemyslovně“. Začátek ve 3 hod. odpo.

Dramatické sdružení Tyl schraje 7. března v městském Klieperově divadle v Hradci Králové hru od E. Trévala „Válka bohů“ — za laskavého spoluúčinkování pí. Marie Procházkové-Malé, proslulé a v zdejšího městě velice oblíbené tragédky.

Ze soudní síně. Dne 4. t. m. mělo se odbyvati před zdejší c. k. krajským co porotním soudem hlavní přelíčení o žalobě p. dr. Th. Bartoška proti JUC. C. Mourkovi pro přečin proti bezpečnosti cti. Na zakročení obhájce obžalovaného p. JUDra Bedřicha Petra, advokáta v Hradci Králové, bylo líčení toto odročeno do příštího porotního období a neopomeneme o jeho průběhu referovati.

Společnost Kralohradecká. V měsíci únoru 1909 bylo vloženo K 209.280.30, vybráno K 216.517.41, stav vkladů koncem února korun 13.163.532.82. Na hypotéky bylo nově půjčeno korun 22.6000, splaceno 16.534.14, na hypotékách koncem února K 9.915.254.02, zásoba cenových papírů K 2.566.000—, uložené přebytky korun 1.414.788.59.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc únor 1909: Vloženo K 95.588.71, vybráno K 88.575.—, zůstatek K 1.583.603.52. Záruka: Závodní podily K 78.989.48, fond rezervní K 108.724.45, fond pensijní K 32.063.07, fond pro kursové rozdíly K 14.414.28, vlastní reality K 159.400.—, cenné papíry a přebytky K 341.544.05, půjčky směnčné K 369.487.45, půjčky hypoteční K 938.041.54, shrnem K 2.037.664.32.

Ze Svedeckých Dverů. Skupina soc. demokr. cíhlářů ve Svob. Dvorech dle svého svyku oslavila smrt soudruha Jos. Pomesného — zábavou a pitím. Čistý výnos měl býti věnován vdově a sedmi nezopatřeným dítkám. Lidumilnost soudruhů málo vynesla — zbyly útraty. Přitom se láteřilo ovšem na klerikály kuklenkové, zvláště na dra Jana Sobotu, který nedopřál známému agitátorovi svobodnodvorských cíhlářů soudruhu Gotvaldovi přednésti — dle zákona 'přírody — řeč nad hrobem soudruha. Posléze poznamenáno bylo, že 10 K, které byly dány „klerikálům“, se měly dáti vdově. Zatím však „dle řádné informace“ dpp. duchovní s Kuklen pohřb vykonali úplně sdarma, ano i vdově přispěli peněžitým příspěvkem. Nezalesto snad těch 10 K při minulých mrazech někomu se soujruhá za neby? Pozor na kasu, soudruzi, a pak snad ta vaše lidumilnost k spolusoudruhovi bude větší! — Jeden z přítomných k poučení.

Z Kostece n. Orli. V neděli dne 14. března pořádá nábo katolická jednota tamburaňský večer. Přijedou k nám tamburaři katol. jednoty z Hradce Král. Začátek o 7 hod. večer. Při večírku promluví dp. V. Gyarkovics o lidové písni.

Zvláštní snášlivost a neustannost pokrokového pána v Opatovicích n. L.
Dne 6. ledna t. r. na veřejné schůzi agrární přítomný p. MUDr. Em. Nobejl, evangelik, vyjádřil se, že kněžstvo české jest hrobatem českého národa. Když jsem odmítl tuto urážku kněžstva českého a dokázal, že právě kněžstvo nejvíce národ český vídy hájilo a podporovalo, jak musí uznati každý člověk nepředsedající, který si nespleti dějiny, tu p. doktor řekl, že to není výrok jeho, ale že se tak vyjádřil p. farář Vacek; rovněž dne 17. února ve společnosti u „Šanderů“ pravil p. dr. Nobejl, že užil výroku jiného, totiž p. faráře Vacka. Poněvadž jsem si nemohl v hlavě srovnati, že by tak urážlivě o kněžstvu českém mohl se vyjádřiti katolík vůbec a zvláště český kněz, informoval jsem se u p. faráře Vacka v Božejově a odpověď na můj dopis zněla: „Dp. Divím se, že mi někdo může imputovati výrok: „kněžstvo české jest hrobatem českého národa“, vždyť jsem sám součástí kněžstva českého. Nikdy a nikde jsem tohoto ani podobného výroku neučinil.“ — Nyní má slovo p. dr. Nobejl. — Jan Širůček, kaplan.

Odpověď z Černilova, „Hlasům Venkova“. Týdeník české strany agrární přinesl 25. února článek pod názvem „Klerikální schůze v Bukovině“ zprávu, která se dle stejné řady ku správám tatážka „Venkova“ a bratříčka „Cepu“ v přičině přetváření pravdy, falšování skutečnosti a živých zpráv. Uvádím průběh schůze: Předseda sdružení pan Šafránek mluvil o otázce zemědělské věcné (dopisovatel však praví neobvykle mírně a bezbarevně) ne zelené, politiky se dotknuv jen tolik, co nutné bylo potřebi, a ku konci doporučoval založení „Hospodářského sdružení křesťanských zemědělců“. Jemu měl odpověděti poslaný stranou agrární pan Šafránek z Čistěvsi. Poněvadž proti ředi hlavního řečníka mluvit nemohl nic rozumného, jelikož týž mluvil věcně, mírně a nestranně, musil nalésti něco, aby dostal svému úkolu. Tak vyvolal na místo rozpravy o otázce zemědělské debatu nábožensko-politickou. Pravil, že není třeba „křesťan. sdruž. zeměděl.“, že máme své hospodářské okres. spolky a besedy, a ku konci vytýkal řečníku, že nemluvil o postupu katol. posl., hlavně ne o rozbití „Nár. klubu“, hlasování pro rozpočet a zmocňovací zákon na říšské radě; a dále sametel velice pilně před cizím prahem a smetl před svým vlastním neviděl. Jelikož řeč trvala příliš dlouho a odchýlovala se od bodu programu, žádali posluchači o zkrácení této, aby se mohlo debatovati o věci. Vyžádal jsem si slovo, abych krátce odmítl jeho důvody. Pravil jsem, že do sdružení křesť. zemědělců mohou vstoupiti všichni rolníci v obci, poněvadž jest to sdružení křesťanské a v obci nenalezá se žádný žid, pohan ani mohamedán a že všichni obyvatelé obce B. jsou křesťané — dále, že se právě má podporovati sdružení v obcích, aby tak zemědělci mohli často a poměrně přiměřeně rozhovíti se a poučovati v otázkách zemědělských, neboť malý rolník nemá času ani peněz nazbyt, aby mohl navštěvovati schůze spolku okresního po různých obcích až na několik hodin vzdálených, kde se probírá obyčejně jedna otázka zemědělská, a to v takovém slohu, že jest využitkování její pro malého rolníka nemožno a mimo to že na př. v obci B. byla schůze rolnického spolku za 18 let snad jednou nebo dvakrát. Co se týká činnosti poslanců katol. národ., o tom že mluví nechi z té příčiny, že se záležitost ta rozmáhá již po dlouhý čas v novinách, a o tom že mají posluchači již svůj správný úsudek. — Když pronesl p. agrární řečník něco o tříštění (obvyklá agr. fráze), přiblížil se ke slovu vlp. Petrásek z Černilova a pravil: Strana naše okamžitě přestane pracovati, jestliže p. poslanec Bergman nebo jiný příslušník strany agrární dokáže, že nemluvíme pravdu a tuto nepřijímáme, když veřejně prohlášíme: — Nato přečetl 15 odstavců ze „Štítu“ č. 51. z 21. prosince. Poněvadž však ani p. posl. Bergman ani jiný ani z jednoho procenta nevyvrátil, tedy že spojení se stranou agrární jest nemožné (dopisovatel praví, že jsou ty důkazy z 99% nepravdivé a stejněkrát již vyvrácené; ale zapomenl udati od koho?). Nato p. Rabas se otáz. l. kdo zachránil český národ od germanisace a já mu odpověděl, že křesťanství, a na jeho otázku, kdo zavinil Bilou horu a popravu na Staroměstském náměstí, že Němci; to, že křesťanství zachránilo Čechy od germanisace, dovědčuje Palacký nejednou. Na otázku p. R. kdo byl příčinou poroby českého národa, pravil pan řečník red. Šafránek, aby mu pan R. dříve pověděl, kdo český národ vzkřísil. Agrární řečník se svými stoupenci s. p. hrůzkou: „volby to ukážou“, ze schůze odešel do druhého hostince, kdež mezi agrárníky dále se debata vedla v tom blahém vědomí, že kdo uteče, vyhrá. V dějinách jsou agrárníci slabí, to jest dávno už známo; z dějin se vybírá jen to, co se pro zelený štít hodí a jiné se přebírá na zeleno. Pan dopisovatel mě nazývá smutně proslaveným (proč? Pane dopisovateli, máte málo na hlavě, nechodte na slunce!) věcným, (lituji pana dopisovatele, že považuje dobu 23 měsíců za věčnost, to by byl on starší než věčný žid!) klerikálním kandidátem. Na to mu odpovídám: Máte své přesvědčení založené na životní zkušenosti a rozumu a nedám si je bráti od ležákého nezkušeného, duševně malého absolventa obecné školy a anonymního dopisovatele „Hlasů Venkova“, který byl nejed-

na humay a myslí, že za Sedlákem je konec světa. Ke kóni se ptám, proč nepřišel dopisovatel se svým agrárním řečníkem do schůze veřejné do Librantic nebo do Černilova dne 28. února, kde mluvil říšský poslanec p. Václav Myslivec o politické situaci? Tam by se byl mohl rozhovíti o politice té neb oné strany. Proč? Inu, ono to vždycky nejde, k tomu jsme maličci, poslanec může leccos z Vídně vypravovati, co by nás netěšilo, neboť šampaňské se s klerikály v Bukovině nepilo; to mají ve Vídni! Tím se p. dopisovatel poroučím. „Na shledanou“, ale na schůzi! — ne za zády redaktora některého agrárního listu; ty máš přijdou málo do ruky. — MUDr. Arn. Pekař.

Zmarlý nalezén byl v těchto dnech na louce blíže Černilova. Dle pracovní knížky u mrtvoly nalezén zjištěno, že jest to Václav Ehl, truhlářský pomocník z Kvásin u Solnice, rozený v r. 1865.

Z Třebosovic. Snad poprvé sdružila se u nás k nepolitické akci živnostenská společnost, pořádající cyklus přednášek všeobecně užitečných. Prvá přednáška konala se 28. února v sále hotelu Černý kůň. Účastenství bylo slušné, ale mohlo být větší. Přednášel člen Palackého ústáry z Hradce Král. p. prof. K. Kryl a sice o působení elektřiny na poli průmyslu. Pan přednášející v krátkém čase, který měl k dispozici, podal vše, co podati mohl odborník. Úvodem vysvětlil pojem energie vůbec, načež přešel k vlastním tematům, líčil vznik páry, její epochu v 19. století a jejího vítěze elektřinu. To vše způsobem zábavným vysvětluje a peptí příslušnou dávkou samostatného humoru. Ký div, že posluchačstvo od počátku až do konce přednášky sleduje s napjatou pozorností. Škoda, že čas tak rychle uběhl a p. prof. nemohl o všem mluvit, o čem v úmyslu mluvit chtěl. Nicméně máme naději, že p. prof. při podzimním cyklu přednášek ještě uvidíme. Zatím mu vzdáváme vřelý dík. Schůzi uspořádal p. Ant. Vašíčko, předseda živnost. společnosti rozličného. Příští přednáška koná se touže dobou, na téměř místě dne 7. března. Přednáší p. prof. dr. Zachoval z Hradce Králové a sice o řádu živnostenském.

Z Nechanic. Jednání II. Dnes dovolím si na chvíli přidrjeti zase srdadlo p. tajemníku Vančurovi k jeho „Zaslání“ se dne 5. m. m. V úvodu prohlášení praví, že dosud oběma peněžním ústavům se stejným zájmem sloužil a působil. Toto prohlášení mne neuspokojuje a to proto, poněvadž mi není známo, že by jako městský radní se staral tak o spořitelnu jako o ústav, kde jest ředitelem. Prosim, zde malá ukážka! Udělal pokladník spořitelny p. Novotný nějaký obchod, když byl vyslán od ředitelstva na parcelaci mlýna a pozemků v Bohárně? Pan V. ano, a sice pro záložnu, mimo to mu to vyneslo přes 1800 K. (Mohlo mu to vynésti ještě něco jiného; jen se neměli páni dědicové pozůstalosti pana Bergra o nějaký den opozdit!) Má pan V. uložené nějaké peníze ve spořitelně, třeba docela nepatrný obnos a řeknu jen jedinou korunu?! — Takový městský zástupce nemá práva chlubit se veřejně, že mu leží zájem obou ústavů na srdci stejně. To může povídati svým podřízeným lidem jako: služovi okresního výboru Matějovskému, Kolátskému, Javárkovi a jiným, kteří jsou od něho závislí, buď různými okresními dodávkami anebo zjednávaným povozů. Doby, že Vám to někdo bude větiti — ty jsou pryč! Na dobu úřadování pana V. jako městského tajemníka většina občanstva nerada vzpomíná. Co trpkých chvil musila jistá část občanstva zakusiti, to teprv se uvažuje a vychází na jevo nyní! Občané, kteří dnes stojí v opozičním táboře proti panu V., nejsou lidé, kteří snad stáli vždy proti jeho jednání. Jsou to občané, kteří dlouhý čas důvěřovali a věřili jeho vedení — jsou to lidé, kteří dlouho a dlouho nosili jej na svých rukou a ne nechali na něho dopustiti, ba jemu ani vlásku na hlavě zkriviti, — zatím co on pracoval, aby, kde jaká funkce a spolek pole opanoval. To se mu také plně podařilo. Když pak tito jeho lidé byli skoro ve všem zklamáni a s jeho režimem nemohli souhlasiti, oceli se arci dnes v táboře opozičního hnutí, kterého ho zajisté — kdyby se uvažoval pod brejle sebe lépe — netěší — a těšiti nebude. Ale staré přísloví praví: „Kdo chce kam — pomozme mu tam!“ Jeho velikým přičiněním dle hesla: „rozděl a panuj!“ bylo rozrazení občanstva ve dva tábory, a soustřediti kolem sebe řadu poslušných lidí, čímž vládu a moc stihl cele na sebe. A jest dnes mnoho těch, kteří se setají tím, že byly u nás doby, kdy nebylo prý ani hůle než za vlády Stambulovy. Dlouhá doba uplynula od času toho, tak že, kdo nezná skutečné poměry, myslí v něm, že se mu křivdí — a je také tudíž dobře seznámiti a informovat aspoň poněkud — nově přibylé občanstvo o pravdě a skutečnosti. Uprázdňením místa okres. tajemníka byla opět znovu jeho kariéra otevřena. I tenkrát měl své dobré a hodné přátele, kteří se zasadili, aby se stal výše jmenovaným úředníkem. Napsal, že důvěřivými zákony se žádná určitá kvalifikace nevyžadovala. My však víme, že i právníci žádali o místo to a že to byl dr. Hošek z Jitčny, který měl jako bystrý právník nejlepší chance na místo to. Zde sluší uvést, že vlivem svým se o to přičinil a velikou zásluhu o to má pan Ant. Taichman, který tehdy jako vynikající a veliké důvěry požívatel člen okr. vý-

boru nejednou nadání pana V. vychvaloval a jej za nejspokojnějšího prohlašoval, pravě, že se máme pokládati za šťastny. Vyhraďeť jemu má co děkovati p. V. za své zvolení okr. tajemníkem. Důvěrou, kterou p. A. Taichman tehdy požíval a ještě i nyní požívá, bylo ono místo pro pana V. zajištěno; a jak by ne? Poplatník, který platí 4 K 20 h, má přece rozhodovací slovo. Charakteristické u toho dnes je, že i okresní tajemník V. plně uznává ráznost, největší poctivost a pracovitost (už v tak pokročilém věku) tohoto muže, který všechen svůj drabý čas věnuje zase jen ve prospěch dobra svých spoluobčanů a okresu. Nemusíme pro doklad daleko a zajdeme jen do sušarského dražství (známá aféra), po které si odpočal a ujal se zase práce tak horlivě, až se ma ta starost odhala, aby se nám ve dne i v noci neupracoval. No zkrátka: náš dědeček je člověk do roztrhání. Tak jsem skutečně ani nevěděl, jak hodné a pracovitě (lubenská silnice k Sobětuši) i poctivě lidi máme kolem sebe! Když je člověk pozná, vidí, že jsou u nás zrovna blahoslavení! Po jmenování okres. tajemníkem definitivně měl p. V. příležitost snášeti své bohaté zkušenosti, které jsou postaveny hned za ony III. ročníky. Já znal dokonce jednoho člověka, který měl také bohaté zkušenosti nastřádané a to docela — z obyčejných kapesních kalendářů — ale neměl nikdy (on byl chud) příležitost, aby se s tím mohl veřejně pochlubit — natož aby se mohl někde uplatit! (Pokrač.)

Z Řestek a Chrástí. Organizace československé mládeže venkovské v Řestokách pořádala dne 21. února 1909 v hostinci p. Malinského divadelní hru „Chudý písařník“. Dosti velký sál byl obecněm přeplněn, tak že byli opodivni se hosté nuceni dívat se z vedlejší místnosti. Zájem o souhru byl velký, neboť mladí herci byli většinou na prknech nováčky; ale tužili se znamenitě. Obecnostvo odměňovalo naše herce častým potleskem a přálím, aby podobné pobavení se brzy opakovalo. Znamenitě hráli pp. Ziesák, Bléha, Rabas, Slečný M. Šmahlová a Sedláková i ostatní účinkující drželi se stkvěle a zasluhují pochvaly. Po divadle byla taneční zábava. Též sluší podotknouti, že na naši mládež vzpomněl náš milý říšský posl. p. Fr. Šabata. Ježto se nemohl osobně dostavit, zaslal 5 K vstupného a srdečný pozdrav a přání mnoha zdaru na práci započaté, začež vzdává mládež milému posl. srdečný dík. Tento krásný večer zůstane dlouho v paměti umění milovného občanstva. Tuž se, tuž, mládeži milá a Pán Bůh tvoji práci požehná, neboť tobě patří budoucnost, tobě bude vésti boj pro Boha, vlast a krále! Práci tvoji sláva, čest! M.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzvořileji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Práce pokrokového hnutí a židů a Borohradku. Pokrokaté členové rozhodli, že musí velitel p. J. Sekera přijíti o svoji hodnost, protože je prý klerikál a snaží se, aby sbor účastnil se církevních slavností. Věděli, že to nedokáží při valné hromadě sami. Proto ubohý obecní strážník vyslán, aby získával přispívající členy. Proč jen ten strážník nenutkal k přistoupení také upřímné katolíky? — Dne 12. ledna ve výborové schůzi přiblížil starosta několik členů přispívajících a hned za ně zaplatil příspěvky na 2 měsíce. Pak přišel obecní strážník, který udělal totéž. No — těch pár šestáků nezabije, hodné se jimi pro okamžik dočasně a — na další čas už ať se platí nebo neplatí; to v cílech pokrokaté nebude rozhodující. Leť den před schůzí řekl jeden z přisp. členů, že ho strážník k přistoupení nutil; na to dolehání odpověděl, že platit nebude! A přece za něho příspěvek zaplacen. Jiný člen přiblížen dvakrát — od starosty i strážníka; oba za něho chtěli platiti příspěvek. Zvláštní, jaký to byl bohatec, když chtěl hned platit dvakrát! Někteří členové výboru tudíž byli proti přijetí; ale starosta, aniž dal o tom hlasovati, řekl jednatele, jen aby je šápel, prý dle stanov musí býti přijati. Měně po schůzi prohlásil jistý člen, za kterého

dvakrát placeno, že se vlastně za člena nepřiblíží a příspěvků nezaplátí. Od koho jen ty příspěvky byly? — Konečně 17. ledna valná hromada. Pan velitel tápal se, jak to možno, že někteří „členové“ o svém přistoupení nevědí, ač byli přijati a peníze zaplacený. Teď byla podivná na ty pokrokové obličeje! Jako by je někdo byl octem pokřil! — Prý — inu prý velitel měl nové členy přivítati a nikoliv je kritizovati! (A snad dát každému porci guláše a hodné piva, není-li pravda?) Veliteli se vysvětlení nedostalo. Zvolen velitel nový. Do výboru měli být zvoleni dva z činných členů Velké debata! Nikdo nechtl tuto hodnost přijmouti, až přece zbyli poslední, kteří si dali Hci. Při volbě z členů přispívajících tentýž obrázek. Proč — není známo. — Při volných návrzích jednatel sám žádal vysvětlení to, které požadoval dříve velitel. Ale zase marně. Za velikého vzrušení hromada ukončena. Hned potom vystoupili někteří členové ze sboru. A za týden při předávání inventáře zbylo novému výboru ze 17 jen sedm. Tudíž „klerikálové“ jsou ze sboru venku, pravda. Ale jakým způsobem? Nyní pokrokové snad budou lépe hospodařit, nebudou mít prohořelou podlahu. No — uvidíme! — Velice zajímavý příspěvek, jak pokrokové rozumějí hlavnímu účelu sboru a jak vyšší morálka Masarykova, Práškova a Chaloupkova (která jest prý povýšena nad mravouku katolickou) u nich se ujímá!

Z Čáslavě. Jubilejní slavnostní představení. 40 roků! Poměrně doba krátká, ale v životě našeho města velmi významná. Padají v ní počátky pterodu našeho královského města na město ryze české, uvědomělé, vlastenecké. Lvi podíl měly na tom spolky: Čtenářská Beseda, Hlahol a Jednota divadelních ochotníků. Prvé spolky oslavily již svá jubilea, v sobotu a v neděli oslavovala je jednota div. ochotníků. Vybrala si k tomu také jubilejní hru „Jitíkovo vidění.“ Slavnost dostala tím větší lesku, že bylo to zároveň 600. představení v Dukačkově divadle. Zatoř divadla naplněny byly do posledního místa, nálada byla povznesená. A naši ochotníci si toto zasloužili. Bylo viděti, že hrají s pietou, prochnuti slavnostní náladou, vědomi vykonané práce, časem tak málo snad ceněné a doceněné. Všecko šlo jako na drátkách, nikde nebylo viděti nejmenší chyby. A jaká výprava! Ti, kteří vzpomínají kdysi chudého vypravění „Jitíkova vidění“, nevycházeli z úžasu, co všecko dovede mistrná ruka p. režiséra Skřivánka na našem jevišti. Slavnost zahájena byla proslovem od dra Pipicha, předneseným p. dr. Tesátem, jemuž následoval živý obraz, komponovaný osvědčenou rukou p. prof. V. Kleina a sestavený p. Skřivánkem. V úlohách vedli sobě mistrně naše staré osvědčené sily sl. Wolfova, p. Janda a p. Pertold, kteří, jak naskami tak souhrou na sebe strhovali. Z mladších všeobecně uchvátili sl. Bayerova Liduška a p. Kondratický Jos. Nechceme pochlebovati, ale myslíme, že by na každém jevišti i velkoměstském chytli. Paní Slámová M. ukázala, že pověst ji předcházela jako rutinovanou ochotnice mluvila pravdu. Imenší úlohy hrály byly s pravým porozuměním a pochopením. Bouřlivý, neutuchající potlesk byl po oba dva dny odměnou jak pp. hercům tak p. režisérovi. Zpěvy s nevšední ochotou nacvičil p. Ant. Kondratický, osvědčený dirigent, a ve sborech účinkovali s ochotou pp. členové „Hlaholu“, provázení ochotnickým hudebním sborem. Jak se hra líbila, patrně z toho, že bude v neděli 7. března opakována potřeť v odpoledním představení. — Po divadle následoval přátelský večírek, v němž proneseny byly četné zdravice jménem spolků sdružených v Čt. Besedě a jménem městské rady. — Plovárna. Konečně tedy můžeme se těšiti, že této nalahavé a potřebné otázky věnována bude náležitá péče. Když se projektované koupadlo na Zernánku neosvědčilo, má býti postavena plovárna pod „Sádkami“, kde jest stálý přítok a odtok vody. Věci ujal se okrašlovací spolek, jemuž dostalo se již úředního povolení od politického úřadu a od města bezplatného použití parcel k tomu potřebných. Mládež i starší mají se nyní nač těšiti. Plovárna byla by tak v blízkosti města, na čistě, probráté vodě a lze tedy doufati, že bude hojně používána. Výboru okrašl. spolku zasloužený dík! — Osobní. Vrchní inženýr pan Frič, rodák královéhradecký, jmenován byl v minulých dnech inspektorem severozápadní dráhy se sídlem v Čáslavi na místě vrchního inspektora p. Schindlera, který odešel do výslužby.

Z Kunštátu. Ačkoli u nás leží sněhu na kolik metrů vysoko, tak že ani dočkáme, zdali se letos ze sněhu vyhrabeme a jara dočkáme, panuje zde přece citelný nedostatek vody, který již více než půl století zde nebyl pamatován. Lidé mají se vzdálenosti více než 2 kilom. vodu pracně a namáhavě domů v těch velkých mrazích a vánicích si dovážeti. — Letošního roku se nechce žádnému semřiti a kdo semře, vybere si tak divnou smrt. — „strnulost šljo“, která zde zachvátila 50 let starého mládence Ant. Kincela; zato však o masopustě jsme mysleli, že se nám ze strachu před nestávající daní všichni mládenci ožení, neboť tolik svateb nebylo zde již dávno. — Výroba škatulek, která je hlavní výživou zdejších horalů, začíná povážlivě váznouti. Všecky sklady jsou přeplněny a po zboží je malá poptávka. Jestliže ten stav se nezmění,

nastane zde velká bída, neboť Němci nejsou šetrní, co za celý týden vydělají, to hned také obyčejně utratí.

Na čem katolické jednoty v Libštátě darovali: (Pokračování). Vádp. Jan Sehnal, bisk. vikář etc. v Lázních Bělohradě 20 K, dp. Boh. Beneš, katecheta v Lázních Bělohradě 10 K, sl. Lidový křesť. soc. spolek v Lázních Bělohradě 15-40 K, sl. Katol. sdružení v Komarovicích 2-60 K, dp. Vojtěch Láska, kaplan v Žlunicích 2 K, vld. farář úřad v Jenišovicích 1-40 K, vadv. Jos. Vlček, osobní děkan v Dol. Újezdě 3-06 K, sl. organizace v Českém Dubě 7 K, dp. J. Pospíšil, kaplan v Pecce 3 K, dp. A. Šternberský, kaplan v Pecce 3 K, sl. Sv.-Václavská jednota ve Vel. Poříčí 5 K, vadv. Václ. Dědek, spirituál v České Skalici 2 K, sl. Všeob. sdružení křesť. dělnictva v Železném Brodě 1-20 K, sl. Pudlarská Julie, Jablonce n. J., 5 K, p. Plichta Josef, Libštát, 20 K, p. Mikolášková Marie, Libštát 2 K, p. Makovička Čeněk, Libštát 20 K, vdp. Vojt. Kratochvíl, farář ve Vidochově 5 K, sl. Křesť. soc. spolek v Úněticích 2 K, nejmenovaná z Libštátu 24 K, nejmenovaná z Libštátu 80 K, vadv. Václ. Strnad, děkan v Sebranicích 2 K, sl. Katolická jednota v Dobrušce 5 K, sl. Katol. jednota v Lomnici n. P. (II.) 10 K, nejmenovaná z Libštátu a Košťálova 47 K.

Řádění fanatického německého poslance v Orlickém údolí. Dne 24. února měl v Kunštátě schůzi za Schulverein kočující učitel a z. posl. H. Schreiter. Svou paličkou řečí, kterou v hostinci u Schliemannů konal a kterou český lid těmi nejkrásnějšími jazyky poctil (všiváci, sběr, luza, pakáž atd.), vyhazoval všechny Čechy z uzavřeného území; čeští úředníci, čeští kněží, čeští učitelové musí pryč z našeho německého území. Česká zem je naše, Praha je naše. Němci byli v Čechách dříve než Češi, jim patří prý tato zem. Prahu Němci vystavěli; most Karla IV., chrám sv. Víteky, universitu a vše, co tam památného a krásného je, je dílo Němců. Oni jsou ti praví a jediní kulturtrágti, bez nich byli by Češi praví divoši. Všechny úřady v Čechách u zemského výboru jsou prý obsazeny Čechy, strana německá je prý tam zastoupena jen dvěma muži. Tak a podobně mluvil, a svou samospasitelnou celou historii překrucoval. A tu nelze se pak diviti, že ten prostý lid, který tohoto německého messiáše slyšel tak přášiti, jsa ještě rozpálen líhovými nápoji, byl by hned skutkem přikročil, k čemu plamenými slovy byl vybízen: Pryč s tou českou sběti, s tou pakáží, s tou luzou, pryč s českými kněžími, pryč s českými učiteli, pryč s českými úředníky! Byl by se na nás Čechy zde žijící hned také vrhul. Kde by však potom ten lid německých kněží nabral, to jim neřekl. Neměli jste dříve štvrti proti náboženství a pak byste měli své německé kněze; čeští by jim s radostí místo udělali, neboť to není žádnou rozkoší pro českého kněze, býti v Němech. Na této agitaci museli i nevinné školní děti účastenství bráti; učitelové natiskli si doma pozvánky a dávali je ve škole dětem, aby je roznášely se vzkazem, aby jistě všichni se dostavili! Pěkné kulturní poměry!

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě vykazuje za měsíc únor 1909: vloženo na knížky K 236.726 09, vybráno K 165.041 02, vloženo na běžný účet K 53.149 19, vybráno K 55 016 04, zůstatek vkladů na knížky K 4.322.130 74, na běžný účet K 1.489 638 54, úhrnem K 5.811.769 28; hypotečních půjček vyplaceno K 8.860 37, splaceno K 17.602 68, zůstatek hypotečních půjček K 3.387 135 10; směnec eskomptováno za K 14 520, splaceno K 13 512 02, zůstatek K 430.145 26, do jiných ústavů vloženo K 553 921 86, vybráno K 821 328 26, zůstatek vkladů v jiných ústavech K 1.904.482 26; cenných papírů v zásobě za K 1.444.234 35, záloh lombardních K 6 130, hotovost pokladni K 15 044 50; obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1909 do 28. února 1909 K 10.161 295 89.

Prohlášení.

Vzhledem k mylným zprávám o mně šířeným, jako bych hodlal kandidatury se vzdáti, prohlašuji, že **na kandidaturu své setrvávám** a sice prohlašuji důrazně, že kandiduji do sněmu království Českého na program strany katolického lidu v Čechách.

V Miskovicích, dne 4. března 1909.

Čeněk Pospíšil,

rolník v Miskovicích u Kutné Hory.

Důvěrníkům Čáslavska a Kutnohorska. Nastává nám vážný okamžik — blíží se 10. březen. Svolajte všude důvěrné schůze, na nichž vysvětlíte důležitost doby a uraďte se o jednotné práci! Kde není posud založena organizace, obzvláště na Kutnohorsku, agitujte osobně k osobě. Vybidněte ženy voličky, ať se účastní volby. Každý hlas je dobrý. Hned po volbě sestavena bude statistika hlasů v jednotlivých farnostech a tak ukaže se nejlepší, kde byla rec pochopena a kde se spole. — Ozareni výbory Čáslavska a Kutnohorska.

Důtklivé připomenutí našim voličům na Čáslavsku a Kutnohorsku. Buďte obezřetli zvláště poslední dny před volbami. My katolíci máme zkušenosti, že právě krátce před volbou do Hš. a zemského sněmu vypuštěny od našich nepřátel právě nejzákeřnější pumy nepřátelského fanatismu a lsti. Rozšiřovány proti našim kandidátům nejprohnanější letáky bez podpisu původců, poněvadž pisatelé takových listů by se ocitli zcela jistě v žaláři pro svoje nepoctivé řádění, kdyby byla známa jejich jména. A neš se na takové rafinované listy mohlo důkladné odpověděti, již bylo po volbě. — Též šířeny klamně správy, kde která korporace kandidáta strany odporne odporučuje, šířeny letáky s podpisem osob vymyšlených. Také náhle před volbou chytráckými agitátory šířena pověst, že kandidát náš těžce onemocněl nebo že se vzdal kandidatury. Zkrátka šířeny vymyšleniny tak prohnané, že i člověk soudný lehce se dal podvésti. Každá špatnost byla dobrá k utloukání kandidatury našich lidí. Očekáváme, že naši protivníci na vašich okresech stěly nejedovatější vymrští také v poslední chvíli. Buďte tudíž již předem připraveni na zákeřnický manévř a nedávejte sluchu hlasům nepřátelským, byť by tyto sebe lákavěji zněly. — Co se dělo proti našincům při volbách, to překračuje všechny meze. Nechtě tedy dají našinci při volbě pozor, zda se neodhazuje volební lístek pro malichernou pravopisnou chybu! Ať každý rapíše jméno našeho kandidáta přesně dle udání našich listů a jiných katolických tiskopisů! — V poslední chvíli placení agitátorů i jiní naši protivníci budou přemlouvatí jednotlivce, seť jen stačí, aby napsali na lístek jméno kandidáta jiného. Vy v ak stůjte pevně jako žulová hradba! Již teď se přímo hemží voleb. okresy vaše dobře placenými náhončími protivníky vašich. Ti se činí, seť jsou, aby si žold zasloužili. Tážeme se, zda potřebuje tak obrovské a nákladné práce strana nezištná, zcela poctivá, pracující jen ku blahu národního celku a utiskovaného venkova? Nebylo by lépe, aby za ni mluvily raději znamenité, osvědčené skutky, vykonané pro dobro celku? Jakou vděčnost by si získala strana ta, kdyby ty tisíce, vydávané na potlačení kandidatury rolníka, raději upotřebila pro dobro malorolníků! V posledních dnech však, milý katolický rolníku, ještě těch různých agentů přibude. Ty však dokaž, že přes všechny agenty, přes všechny balíky nenávistných tiskopisů chceš si uchovati plnou samostatnost proti agrárníkům, pokrokovým učitelům, klerikálním evangelíkům a židům, kteří všichni společně půjdou proti tobě! Nezapíráme, že ten boj zvláště při stávajícím privilegiovaném voleb. práva bude dosti obtížný. Leč nezvítězili již na několika místech naši kandidáti proti všechném spojeným stranám nepřátelským? Tím cennější bude vítězství, čím pracněji ho dobudete. Proti agrárním statkářům budou státi v boji valnou většinou malorolníci a vůbec lidé chudší, z nichž největší část jest volebního práva zbavena. Agrárníkům však nadto budou pomáhati — poněvadž musí — četní jejich zřizenci mimo jiné zvláště placené agitátory. Katolíku, vypočítej si, co se rozpíjívá peněz k vůli udolání tvého kandidáta! Přemýšlej, odkud na jednu tolik peněz se vzalo, kdo tohle všechno platí! — Přemýšlej, jak dlouho to trvá i nyní, než malorolník dostane nepatrnou podporu nebo ošklivou za utrpené škody! A nyní peněz plác! — My ovšem takové volební munice nemáme. Bojujeme výhradně zásadami, dobrou vůlí, upřímnou touhou a nikoli penězi a násilnickým zastrašováním. Proto i rozváží agrárníci prohlédají; nedají se dále zpracovávatí prohnaným tiskem, opouštějí tábor, v němž byli notně zklamáni a odevzdají hlasy poctivému rolníku Pospíšilovi; čím více a rafinovaněji proti němu se bude štváti, tím spíše lidé dobré vůle prohlédnou. Dřív velice fanaticky vytýkal nám agrární tisk, že za venkov od nás jest postaveno za kandidáty málo rolníkův. A nyní tentýž tisk tolik bezohledným způsobem chce porážeti rolníka nerolníkem, znamenitě placeným p. cis. radou, který tak dobře poměry voleb. okresu nezná. Tak plní agrární tábor svoje heslo: „Venkov rolníkům!“ — Buďte všichni připraveni na největší úklady krátce před hodinou volby, na listivé matení našinců! A dokažte přitom pravou uvědomělost, svůj charakterní odpor proti dietátské politice! Svoji statečnou samostatností zachraňte čest venkova! Při dobré a neslomné vůli vítězství jest vaše!

Mušné slovo v čas — alema nepravou adresou. Agrární tisk chlubně hlásá, že celá řada obcí na Kutnohorsku vyslovila ostrý protest proti kandidatu naší strany p. Pospíšilovi, že prý se tím tkláti svornost venkova. Škoda, že opatrní starostové a radní obcí k té svornosti nezapomínali dříve — pány agrárníky. *Naše strana ukázala právě na kutnohorském okrese sebezpupení co největší, jen aby svornost byla suchována.* Uvěřili jsme slibům agrárníků a nepostavili jsme kandidáta svého při volbách do říšské rady, ba do zemského sněmu volili jsme + Kubra jako kandidáta kompromisního. A výsledek? Říšský poslanec Švejk pomohl naší straně zvolením 7. června 1908 v Kutné Hoře pyšně hlásat na schůzi „Voleb. Myšlenky“. Bylo to právě agrární strana, která proti straně klerikální první vyatcupila při volbách do říšské rady, a *poté byla strana tato úplně při volbách do zemského sněmu!* Kde byli stateční obhajcové

svornosti venkova tenkrát? Za to, že volili jsme + Kubra, poslanec námi volený, hlubí se, že agr. strana naša stranu úplně potřebla!!! Či předstávají si agrárníci svornost tak, že my jim budeme dávat hlasy a oni za to budou nám nadávat? O jakém třetího venkova můžete mluvit? Vždyť die vás neexistuje žádná strana klerikální, tu jste úplně potřebla, jak se chvilil povídavý pan poslanec — a teď takové strachy! To jste tu stranu „klerikální“ prapodivně potřebla! Ano, pánové, bojíte se, že budete klidit smutné ovoce za ty štvance, které jste proti nám buď provozovali buď trpěli. Platíte páté přes deváté! Vždyť přece p. Pospíšil nepřišel na náš okres rozbijet venkovský lid, on jest tu domovem — ale vy jste proti domácímu člověku z okresu najednou postavili kandidáta císařského. Protestujete na Kutnohorsku (v Miskovicích) „proti způsobu, jakým vystupuje strana klerikální ku rozšíření venkova zatahováním otázek náboženských.“ Když „Venkov“ odporučoval čtení nevěreckých časopisů, když vaši poslanci gratulovali ke zhoubné činnosti „Volné Myšlenky“, když celá řada poslanců (mezi nimi i váš Švejk) veřejně hlasovala pro vyloučení náboženství ze škol, proč jste tenkrát nemluvili? Vždyť jste přec museli vědět, že něco takového náš lid nesnese. Voláte proti nám kněze Kroibera na Kutnohorsko, — a na Čáslavsko posíláte průkopníka nevěry Klimpta! Nechápete té komedie? „Cep“ čís. 8. píše: „Volňochové na Čáslavsku potírají stranu klerikální i z toho důvodu, že ona je největším škůdcem náboženství.“ A proti tomu „škůdci náboženství“ psaláte nevěrce, spojíte se s nevěrci, a při tom směle tvrdíte, že hájíte náboženství! Odvrhnete, pánové, tu škrabošku a ukažte na Kutnohorsku tutéž tvář jako na Čáslavsku a uvidíte, že náš lid dává vám tutéž odpověď, jako dal vám na Čáslavsku.

Volňochská schůze v Renově n. D. Sloupové strany agrární v našem městě spolu s nemajetnými ani za groš polí uspořádali dne 28. února volňochskou schůzi, na níž jako řečníci mluvili p. Antonín Blažek, cís. rada z Prahy co kandidát a dr. Holdek z Chrudimě. Byl to vskutku vznešený pohled, když tento kněz abíral se v průvodu jinověrců ku slavnostní schůzi přes náměstí! Zatrlení katolici! Oni nějak ani na tuto vějičku nedali se chytнути a do schůze nešli. Zdálo se, že promyšlený plán potáhl; ale marně. Jeden řekl, že bylo na schůzi 63 osob, jiný 70, a jiný opět 80. Z těch bylo 30 náhinců, ostatní pravověrní agrárníci, z nichž dobře 30 evangeliků. Volňoch snad dobročinný také 30. Mimo jiné připomínáme, že dovolil si dr. Holdek balamutiti posluchače, že prý jest lež, že agrárníci hlasovali pro rozšíření brožury Wahrmondovy. Inu když tohle sнесou posluchači agrární a k tomu mlčí, pak již se nedivíme, že jim také lichoť květomluva agrárního Venkova v č. 38, kde čteme: „Podlost, nejhaněnější listy zálesácké, klerikální ničemnost, padoušství, nejspustlejší kriminálník, nejbližší nadávky, nejhrůznější infamie, klerikální rota v celé její nahotě atd.“ — Ku konci schůze přišel ještě uplatnit svůj tenor sociální demokrát jakýsi Hovorka z Pardubic. Ten polemisoval statečně s pp. řečníky agrárními a po velkém rozčilení p. dra Huidka řekl: „Pánové, mne se nebojte, však my se spojíme, jako v říšských volbách.“ Řečníci, dráče hodinky v ruce, rychle ukončili. Snad by nám byl ještě něco zajímavého p. Hovorka pověděl. Může se zas napsati, že kandidatura p. Blažka v Ronově byla přijata jednoblasně. Agrární tisk to sнесe. Z osady Ronovské katolíků bylo přítomno celkem 20. Pánové, zde vám píenice nepokvete, kdybyste rozdali ještě 10 000 výtišek sprostého letáku „Výstraha.“ Tak šerednými prostředky nebojovala dosud žádná politická strana v Čechách. Katolíci a volňochové Ronovští, zmažile k volebnímu osudí dne 10. března s listkem, na němž napsáno: „Čeněk Pospíšil, rolník v Miskovicích u Kutné Hory“.

Divadelní společnost na Čáslavsku a Kutnohorsku. Společnost, sestávající z několika lidí Čáslavska, pořádá divadelní představení po celém našem venkově. Jezdí od vesnice k vesnici; ukazují buď agrárního kněze Huidka nebo Kroibera, nebo jakéhosi pána z Prahy, jenž stojí za podivnou, poněvadž prý to je sám císař. Vstup jest volný, ale ani tak prý se to té divadelní společnosti nevyplácí; mají „deficit“, poněvadž prý lidé nechtějí na divadlo chodit, a tak prý jsou pořadatelé poněvíc vřede osamoceni. Ale oni smějí v tom chodit, všude zatleskají a volají, že se jim divadlo líbí a jedou zase dál. Východočeská společnost je proti nim — hadr.

Ze Žehuší u Čáslavě. S agrárními schůzemi protřel se pytel. Není pomalu vesničky, kam by nezapadli. Při tom se všech stran scházejí se agrární stoupenci, aby jen schůze byly co největší a imponovaly. Poslední týden pustili se do našeho okolí. V Žehuších vykládal p. Blažek svůj program a při tom pronášel slova hodná pravého agrárního mudrce: „Agrární strana si proto náboženství nevolí, že má jiných starostí dost a že není potřeba náboženství chránit. Proti „Soláckým listům“, které tvrdí, že agrární strana volnou školu, náboženství se školy a křesťanství, pravím, že to není pravda. Důležité se však, že bude lepší, když ve škole nebudou křesťané a pak bude lépe.“ Přítomný stoupence kat. strany hlásal se hned s fak-

tickou posádkou na tato si odporující slova a ptal se, co by mohlo být lepší než křesťanství. A tu p. císařský rada obořil se naň, že to tak neřekl, že mu dobře nerozuměl. Když však s mnohých stran bylo mu potvrzeno, že to pronášel, začal se omlouvat, že se přetekl a že to tak nemyslí a za příklad uváděl přeteklý býv. správce ministerstva obchodu Mataje. Buď p. řediteli utíká jazyk před myšlenkami, nebo ústa pronášela v nestřežené chvíli, čím srdce přetéká! Za obojí však zaslonil odsouzení jako Mataje. Katolíci volňochové to vědí a také se dle toho zachovají. Je vidět, že p. Blažek pokračuje; na počátku kandidatury se zapřísahal, že je dobrý katolík, že má sestry v klášteře, příbuzného na faře a teď chce nahradit křesťanství lepším. Snad muří nohou, když Ústřední jednota pěstovala tak výborné obchodní styky s Golč. Jeníkovským židovským obchodníkem. Patrně dostává kuráž, neboť v Rohožci prohlásil, že má 60 procent hlasů jistých. Nejvíce rozčiluje p. Blažka útočování Ústřední jednoty, které referáty katolíků vyšlo na jevo; schlazuje si při tom žábu na posl. Myslívce, o němž se vyjadřuje ne jako císařský rada, ale jako —. V Chotusicích přijeli mu na pomoc poslanci Dvořák a Hybš. Poslední, aby nachytil katolické voliče, tvrdil, že agrární strana křesťanství ze školy odstranit nechce. Jak to srovná s p. Blažkem, nevíme! Je vidět, že v zásadních věcech jsou předáci agrární strany — velmi nesjednoceni! Katolickým voličům se tím ukazuje cesta, aby prosavj ucelený, jednotný program tím více pracovali, a o zvolení svého kandidáta se plnou silou přičinili.

Z Mladotie u Renova n. D. Dne 28. února objevil se na návsí naší jednokoháský kočárek se třemi členy c. k. sociální demokracie. Bude prý voličská schůze v hostinci p. Mercle — inu obchod! — Vskutku! Schůze zahájena a počiná volba předsednictva. Pánové tři navrhli za předsedu tuto vzácnou počtu odmláti. Konečně navržen, kdo ani v místnosti nebyl. Ač toto se stalo, poněvadž nikdo již pátý zde nebyl k volení, začal jakýsi p. Skála (snad soudruh) z Práchevici svoji ohnivou řeč. Dal se do vlády a pravil: „dokud bude vláda spojena s černým kořenem (snad myslil s katolickou stranou), tak bude stále zle!“ Nyní začal tupiti naše přesvědčení, a bít do papeže a církve. To však naše statečné ženy dohřály tak, že mu zakázaly dále mluvit. Pan řečník musel odejít. Konečně katolíci na všech stranách se probouzejí. Už jsme se natrpěli dosti. Sem a nic dále!

Z Míčova u Čáslavě. Dne 27. února konala se u nás schůze voličů, v níž představil se a program svůj objasnil kandidát do sněmu zemského p. Čeněk Pospíšil, rolník z Miskovic u Kutné Hory. S ním zavítal též znamenitý organizátor katol. lidu vp. M. Klouda, kaplan z Ronova. I přes n. vhodnou dobu (v sobotu odpo.) sešlo se dosti účastníků. Schůzi zahájil a přítomné avítal místní farář dp. Fr. Optátka a navrhl předsednictví. Předsedou zvolen p. Jan Kutil, starosta ze Zbislavce, místopředsedou p. Jos. Vávra, rolník ze Zbislavce a zapisovatelem p. Jos. Ktepelka, říd. učitel z Míčova. Volba jednoblasně přijata. Slova ujímá se vp. Klouda a v řeči své hodinu trvajících slovy jadrnými předvádí program strany katol. lidu v Čechách a ukazuje na činnost různých stran. Jasným způsobem dokazuje potřebu zrušení daně pozemkové a domovní a zavedení daně vzestupné, mluví o pojišťování starob. veškerého dělnictva, živnostnictva i malorolníků. Přednáška s napjetím sledována a hojným potleskem odměněna. Na slova jeho navazuje řeč svou p. kandidát Pospíšil, rozvíjí program svůj a četným souhlasem provázen uvádí, jakým způsobem chce pracovat ve prospěch venkovského lidu. Po provolání slávy p. kandidátu blásl se o slovo p. J. Doležal, rolník z Podbořan a přesvědčivými slovy mluví o otcech a praktikách strany agrární, oceňuje záslužnou činnost duchovenstva, povzbuzuje k důvěře k němu a doporučí kandidáta p. Pospíšila. K závěrce pak ještě chápe se slova p. kandidát a odráží útoky na něho činěné v listech nepřátelských. Na vyzvání p. předsedy projeven souhlas p. kandidátem a tento žádá, byt snad i někdo nebyl mu přítelem politickým, aby mu zůstal aspoň přítelem osobně a neprávem se nikdy cti jeho nedotýkal. Zajisté, že kdo vývody obou páň řečníků rozumně uváží, neopomene dne 10. března k volbě se dostaviti a hlas svůj p. Č. Pospíšilovi odevzdat.

Z Kutnohorska. Agrární poslanec p. Blažek vydal předvolební leták s nadpisem: „Výstraha!“ Zasluhuje toho násvu, neboť je opravdu výstrahou před agrární nobilitací, pravdomluvností a společenskou slávností. Myslíme, až si ho pan Blažek po volebním boji přečte v klidném rozpoložení myslí, že se za něj bude stydět nejvíce — sám. Tolik hrubosti může vyjíti ovšem jenom z pera agrárního. Jak poctivě a v pravdě taktně psány jsou letáky katol. lidu! Osoby protikandidátský nemí tam v ničím dohlédnu; ne že by nebylo proti němu sbratř a to účinně, ale že strana katol. lidu chce povzneseť mravní úroveň, ale ne srovnání, jímá agrární listy a letáky tak proměly. Strana, která spláním, vyhrožováním a nabubřelou chloubou si musí pomáhat, ta stojí na bahně a bahno jí pohltí. Mohli bychom si odělati legraci z celého toho provolání, svádí srovná k tomu, ale víme, že si čtenáři i agrárníci dělají z toho legraci

sami. Pro zasmání uvádíme jenom větu. Pan Ant. Blažek jest tu jmenován: „jedním s nejvýznamnějších, vynikajících lidí českých, jehož jméno bude zapáno zlatými písmeny v dějinách hospodářského osvobození lidu venkovského, znamenitým Čechem a vlastencem!“ Podle toho Palacký, Rieger, Grégrové, Sladkovský, Bráň, Horáček atd. atd. jsou pravé auly. A předáci agrární jak by smet! Ani neobtěžk Kubr ani náš slavný poslanec Švejk takhle nebyli vychováni. Inu, patrně v p. Blažkovi vychází spasitel agrární strany. A jestliže tak propadne rány piláňovy, to bude pěkná věc! A je-li počátek povedený, konec to koruna. O čem všem p. Blažek pracuje, pečuje, se stará, co všechno řídí a vede, to bezděky vnučuje myšlenku, že jest to od agrární strany holá nevědomitost přidávat mu ještě poslanecký mandát. Vždyť to všechno aby jeho síly strhalo, chce li z toho jen něco uskutečnit! A věnuje-li se politice, co se potom stane s těch jeho národohospodářských, svépomocných, dražstevních, živnostenských, nákupních a prodejních plánů? Páni agrární voličové, neolupujte organizace, o nichž „výstraha“ tvrdí, že v nich roste a šíří se duch pravého křesťanství, duch solidarity a vzájemnosti, neolupujte je o takového muže a dejte hlas s námi katolíky p. Čenku Pospíšilovi z Miskovic!

Z Podvysocka. Neel nad agrární svobodomyšlnost. Pod Vysokou leží vesnička, která si přikládá název agrární bašty. Aby se do ní nestal nějaký průlom, o to se horlivě stará p. starosta. Onehdy se mu připlétl do cesty klerikální „Štít“. Kde je štít, tam musí být bojovník a proto začal po něm p. starosta pátrat. Vypátral, že se tam dostal pomocí osvědčeného kat. organizátora na Podvysocku dp. K. S nalezenou věcí se musí na outat! A proto p. starosta sedl a napsal podání na místní školní radu do sousední obce, aby se hned sešla a podala udání na toho pramilionského štítonoše k okresní školní radě. Tu ať ho exemplárně potrestá. Takhle ho strčit na trdlici nebo na osal! Agrárníci by vypomohli, kdyby takové zástoje u outadů už neměli. Nestane-li se to, pak to možná počene až k „salcamtu“. Agrární bašta se obhájit musí a dost!

Povedení „protestantů“ z Kutnohorska. Z Bylan, Dobřaně, Košic, Malenovic, Mezboles, Přitoky, Tuchotie a Vidic vydali zástupcové protest proti p. Čenku Pospíšilovi, vysývající ho, aby jako býv. agrárník a místopředseda agrární organizace složil kandidaturu. P. Pospíšil, který vysvětlil, pr. č odesl z agrární strany (pro její stanovisko náboženské), pomyslí si ovšem své a kandiduje za stranu katolickou dál. Páni „protestantů“ z Kutnohorska by byli učinili lépe, kdyby mlčeli. Neboť všechna ta jména jsou jména osob, kdysi horlivé pro mladočeskou stranu pracujících a J. Ex. p. dra Pacáka žádostmi bombardující a za všechny jeho intervence, rady a pomoci mu pak záda ukazavých. Rozčilování se těchto páň „protestantů“ je tedy poněkud podestvácí a bude v tom asi něco jiného, než láska k věci agrární. Neboť dr. Rieger to vyslovil v závěti své — otevřeně.

Z Podmok u Golč. Jeníkově. Vátery konala se u nás schůze voličů, kterou svolal kandidát na zemský sněm p. Čeněk Pospíšil, statkář z Miskovic. Kandidatura četně navštívenou schůzí byla jednoblasně přijata. Nezbytný pan Pěšina, „chalupník“ z Kutné Hory, dostal tu jak od přítomného říd. poslance Záruby, tak od p. kandidáta patřičné odbyti.

Z Kozehled u Čáslavě. Minulý úterek svolal sem p. Čeněk Pospíšil voličskou schůzi, při které zároveň posl. Šabata podával zprávu o politické situaci. Na doporučení posl. Šabaty a Záruby kandidatura p. Č. Pospíšila jednoblasně přijata. Schůzi přítomen byl vldp. B. Flum, farář z Víkánce.

Obrázky z Čáslavska a Kutnohorska. Agrárníci potřebují nějakou reklamu na oslepení katolíků; jinak by dali kněžím vale. Pan Kroiber napsal před lety, jak nevlastenecky si vedli čeští protestanté v odporu proti Ferdinandovi II. Nyní však o tom ani muk. Žádný protest proti volnomyšlenkářským, židovským a evangelickým spojencům agrárníků neanalytujete z úst těch agrárních kněží. Zato ostré protesty proti těm, kteří katolickou víru organizovaně hájí. — V únoru pořádána ve Zbejšově schůze orgao. kat. mládeže. Náklad sešlo se na 500, ale přispěchovalo také asi 30 evangelických agrárníků, sehnanych z široka daleka, kteří při zahájení stropili brozův povyk. Dupali, na židle vyskakovali, mňmili vstřekem barvu v obličej. Posl. Prokop je vysval, aby řekl, co vlastně chtějí. Leč kulturní a „sestřeliví“ povýšenci řádili dále, až byl strach, aby se nezačali na náhince sápati. Proto jsme odesli manifestace do blízké Lhoty, kde promluvil poslanec Prokop. Po něm řečnili p. Reichlt a vlp. Smrčka. Mezi řeči p. poslance častěji projeven hromadný odpor k machinacím agrárníků. Nato manifestován od přítomného četného voličstva souhlas s kandidaturou p. Pospíšila. Schůze skončena se zdarem znamenitým. — Tisíce a tisíce letáků rozhazují agrárníci po celém Čáslavsku, v nichž jsou li nejnešikovnější a nejdrzejší, tak že i mírnější agrárníci takovou taktiku zavrhnají. Na 50 schůzi denně pořádá ta strana ve vol. okrese, na 100 agitátorů

obřad vesnici od vesnice, aby nařídili přemlouvat. (Odkud jen na to berou? Pozn. red.) **Voličové, nechte se mluvit! Nechte konečně porazit peněžní moc charakterním a nedolným vystoupením!** — Dne 28. února pořádána sdátila schůze mládeže v Trebošíně, kde promluvil vzletně p. Rejchlt. Na 60 členů dalo se započít. Nepřítomní nařídili co nejdříve tak učinit. Po zápisu p. posl. Prokop vyvrátil dávno ošlepané námitky a lži, pronášené proti nám v agr. tisku. Nad zdarem schůze vykypěl veliký hněv agr. evangeliků a jiných ubohých katolických sluhů, kteří za trochu trávy, plev nebo kousek pole jsou ochotni ihned jednat dle „agrárního přesvědčení.“ Katolíci, vzhůru hlavy! Buďte pevní a svítostel!

Katolickým voličům na Čáslavsku a Kutnohorsku!

Katolíci, agituje pro kandidáta národní katolické strany lidové, kterým jest: p.

Čeněk Pospíšil,
rolník v Miskovicích.

K volbě 10. března jděte vřele a volte sverné!

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
výhodočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdni řady.

Různé zprávy.

Veliký boj rudé vědy s rudou vědou. Nemá tomu tak dávno, co považovali socialisté za tupého spáteleška takového člověka, který nechtěl Marxova proroctví usnávatí za neomylná a který objevoval v rudém programu veliké nesprávnosti. Marxovy hlavní myšlenky platily u socialistů za korunu moderní moudrosti. Najednou však po dobrých studiích a po zkušenostech z doby současně sám Bernstein, jeden z rudých předáků, podrobil marxismus důkladné revizi a kritice, až z toho socialistickému vrcholmu generálovi Bebelovi vlasy na hlavě vstávaly. A přes všechny terror, přes všecku velikou moc marxistů ujmali se u myslících soudruhů Bernsteinovy odsuzující názory dále. Bylo z toho už hodně křiku. Stará neomylná věda rudá zápalá s neomylnou vědou radou novou. Zase nová epizoda z toho boje v Nizozemsku! Právě v okamžiku, kdy Bebel smrtelně onemocněl (a s ním i jeho věda), napsal (2. t. m.) „Čech“: „Jako v Německu utvořil se v lůně této strany ruch revisionistický za tím účelem, aby přizpůsobil se sociálním a ostatním požadavkům doby a zejména, aby zatlačen byl divoký boj proti kapitalismu, tak stalo se i v Nizozemí. Vůdce revisionistů je zde dr. Troelstra a dosud též vůdce sedmičlenné frakce socialistů v parlamentě, kde již nejednou osvědčila se jako strana vládní, což rezultilo neklidnost sociálních demokratů směru Marxova. Začali tudíž boj proti demokratické frakci, kterou nazvali městáčkou a založili svůj list „Tribuna“ naproti Troelstrovu listu „Het Volk“. Aby oddělení marxistů dán byl ostřejší výraz, byl svolán sjezd do Deventeru, kdež mezi oběma stranami rozpířel se zuřivý boj, jehož následek byl, že marxisti za vedení židovského švábe Mendla se strany vystoupili a svou si založili. Nyní musí se každý dělník rozhodnouti, ke komu se přidá, sáhl k Troelstrovi, nebo k řídící Mendlovi. Právě nastávají volby do parlamentu, při nichž může snadno se stát, že obě strany se potlou a že strana sociálně demokratická s parlamentem smizí. Těž zde je zátiší, že židé všude tvoří hlavní jádro sociální demokracie.“

Jak pomáhá „Venkov“ rolnictvu. Známo, jak fanatickým nepřitelem rolnictva jest pokrokový „Čas“, orgán Masarykův a Drtinův. Jeho Exe. Předák však na veřejné schůzi prohlásil, že s těmi pokroky ve sněmovně vycházel nejlépe. A najednou! „Venkov“ s masarykovským žurnálem se podkorpily — a pravda lesla ven. „Čas“ napsal 26. ledna, jak na chmelářské schůzi

v Katiševě u Rakovníka (18. listop. r. 1908) bovořeno o chmelářské pohromě. Rolníci rostrpěné poukazovali, že správy, které „Venkov“ v době sezonní uveřejňoval, byly naprosto falešné Rolník Štís prohlásil, že pro důvěru k těm zprávám poštěna jest velká část chmelářů katastrofou. Venkov totiž radil, aby rolníci sečkali s prodejem, dokud jim nebude nabízeno až 100 K za metr. cent. Vyslovena Venkovu i Čepu nedůvěra. — Venkov oběhl se vykrucovati, ale Čas ho navěděl znova. A dne 29. ledna uveřejnil dopis venkovana, který napsal, že jeho přítel v Pavlíkově, kteří na radu Venkova také vyčkávali, nemohou prodati chmel ani za cenu, která by kryla hotové výlohy. A dne 2. února uveřejnil Čas proti Venkovu dopis rolníkův: „Dovolují si Vám sdělit, že Venkov nejen při chmeli a řepě, nýbrž také při obilí udává pravidelně vyšší ceny neb alespoň plše tendence ve správách o koupěch obilí; můj přítel, jenž odbírá Venkov, chodí ke mně kontrolovat ceny obilí.“ — Hle, tak nenapsali „klerikálové“, ale list, který se dříve s agrárníky mazlil, který je vysývá k ráznějšímu ještě postupu proti katolíkům. — Katolický rolník, komu propisoval nesprávné udávané tržní ceny Venkova? Nejvíce židovským překupníkům. Tak hájil agrární denník zájmy rolnictva proti kapitalismu!

„O nás českých agrárníci se může úplatným právem říci: Kordy měli, ale fechtovat se neuměli.“ Tak zvolal v čísle 1. dvacátého ročníku „Sel. Novin“ zakladatel agrární strany, Alfons Štátný. A aby to zdůvodnil, píše dále: „Nejmocnější strana v národě, aspoň co do počtu, strana, která je nejmocnější na sněmu, strana, s níž se musí počítat na radě říšské velice vážně, strana, která dnes je v zemi takřka do poslední vesnice, ba do poslední chalupy zorganizovaná, strana, která má jediný program, dle smýšlení lidu stejného, státopravné, národné, hospodářsky úplně stejného a jednotného, která má svůj nezvratný základ ve stavu nezníčiitelném, tak že to vlastně strana nerozborná atd., atd., slovem strana, nad níž co do sevznějšku nelze nám si ani lepší přát, strana ta tu dnes stojí beze všeho rozmyslu, beze vši rady, co počítí, a kdyby se dnes někdo těch, již stranu tu vedou, zeptal, co tu vlastně dnes na tom světě chce, nedostane od ní odpovědi jiné nežli asi této: Poctivě řečeno, nelze nám říci, co vlastně chceme: Jenom jedno víme, že chceme u nás býti X nebo Y ministrem orby.“ — Inn, na venek říše ostruhami, mávání opoziční šaví, zrůdování katolíků, ale přitom stálá touha po ministerákem fraku.

Agrární předák o agrární straně. Známy Alfons Štátný, zakladatel agrární strany v Čechách, napsal ve svých „Selských Novinách“: „A náš ministr krajan odstoupil. A sotva se tak stalo, hned už zase chtěl do ministerstva na místo, které dnes zaujímá dr. Žáček, vstoupit, a dnes se o nic jiného mezi našimi agrárními předáky nejedná, nežli o to, aby on anebo některý jiný stal se ministrem.“

Rudá náhrada za prohranou stávkou. Socialističtí předáci napřed vysyřují své poddané k ráznosti, která jim prospěti nemůže. A když chudáci trpělivě na př. dlouhou stávkou se ožebračí, pak jim dá vrchní štáb místo peněz lacinou útěchu. V 8 čísle rudých „Zájmů kovodělníků“ čteme tuto povědomou správu: „Stávka hudebních nástrojářů v Kraslicích a okolí skončena v posledních dnech po 40 týdnech. Stávkovalo tu 600 dělníků, zápasících o právo na organizaci, rovnocennost v námezdním poměru, jež zákonem dávno, aspoň slovem, je zaručeno. A přece musili zde dělníci o toto jasné právo pomalu rok stávkovat. A ještě není jich boj skončen. Ustoupili jen, aby znova dále za své nároky pracovali. Továrníci, kteří jim minulého roku v květnu vnutíli zhoršený pracovní řád, shledají, že se zklamali, počítají-li, že nyní po ústupu dělníků se jim podaří dosáhnouti svých cílů. Obdivuhodný boj kraslických dělníků zaslouží uznání a zajisté že nyní s tím větším zápletem pracovatí budou na své organizaci kovodělníků, která jim umožnila, aby tak dlouho mohli vzdorovat přesile zaměstnavatelů. O čem také poučení máme si vzít z boje, z poznatků, jež v něm nasbírali, neboť jistě že poznali, že musejí dbáti i podmiňek, za nichž stávka může s úspěchem končiti. Každý krok, který dělnictvo podniká, musí obstat před soudem spravedlivého kritika.“ — Tedy 1. rudá stávka 600 lidí skončila po úporném boji po 40 týdnech bezvýsledně; rudá statečnost skončila žalostnou porážkou. 2. Poráženy křídla: „Pčkové, já ti dám!“ 3. Boj ten prý zaslouží uznání. Ale co zaslouží ti, kteří vohnali dělnictvo do tak dlouhé stávky a do bída? 4. Prý si také musejí vzít dělníci z nasbíraných zkušeností poučení. Trochu drabá zkušenost! Ti, kteří již větší zkušenost dříve měli, zajisté měli povinnost ihned před počtem stávky poukázat, na jaké nebezpečnosti a na jaké svízele musí býti dělnictvo připraveno. — Věru, doveďou ti soudruzi poraženým kolegům hodně lacinou chvíli trpělosti spříjemnit!

Stěvali se tuří. Stěvalci vlastenci v Uhřech snaží se v poslední době soustředovati národní kapitál. Založili si dvě banky ve Vel. Topolčaněch a Lázních, ve Vrátkách otevřeli spořitelnu, ve Zvolezi a Turč. Sv. Martině svýřili u svých spo-

Hitelen základní kapitál. S jménem poroste i sebevědomí Slováků.

Jak křesťoval. Před 20 roky usadil se v rumunské části Bukoviny úplně chudý haličský žid Abraham Guttwald, který má dnes jmění pětící se na desetitisíce. Jak je nabyt, o tom svědčí udání učiněné na něho u státního návladnictví v Sučavě. Abraham půjčil Jiřímu Buracovi 600 K. Z těch obdržel pouze 560 K a platil Abrahamovi 83% úroků. Jiří Mironius platil z vypůjčených 1000 K židovi 20%, Mikuláš Repsinc platil 24%, úroků, rovněž tolik platil ze svých dluhů Mikuláš Tetler a j. Jistá Bilanca platila židovi 16% úroků. Její dluh 600 K vzrostl za 6 měsíců tak, že byla nucena prodati pole, které stálo 1200 K, židovi za 800 K. Manžel Buracovi vypůjčili si u Guttwalda 200 K, musili mu však upsat dlužný ápis na 500 K, z nichž platili k tomu všemu vysoký úrok. Rovněž tak musili upsat: Jan Bauer místo 540 K 900 K a Veronika a Petrea Ursové místo 220 K 600 K. Žid zničil tímto způsobem četné selské usedlosti.

Židovské šmejdly. V Haliči jsou lidé se vzděláním ještě daleko a tu hloupostí lidské dovedou židé využiti při každé vhodné příležitosti. Váka vůbec jest osvědčeným pramenem příjmů pro židy, zvláště velkokapitalisty jako různé dodavatele. Ale i drobní židé haličtí chytli se poplašných zpráv o hroziící válce rakousko-srbské. Dle haličských listů nalhávají obecnostem, že dvacetikorunové bankovky nebudou v čas války platiti a radí mu, aby se jich zbavilo za každou cenu. A jako „dobří přátelé“ venkován vyměňují těm, kteří jim sednou na vějíčku, sami bankovky za jiné peníze, ovšem že s patřičnou srážkou. To nový důkaz lupičství židovských pijavic.

Uhlobaroni hromí. V Německu chystají se sáhnutí do měšce uhlobaronů. Konservativci navrhuji totiž, aby v Německu byla zavedena daň z uhlí, proti čemuž nečiní vláda námitky. Z každé tuny mělo by se platiti 50 feniků daně. Uhlobaroni ovšem hrozí, bude-li daň ta zavedena, že sníží jednak mrdy boraků, jednak zvýší ceny uhlí. Stane-li se daň ta skutkem v Německu, můžeme ji také očekávati v Rakousku a možná dost, že při obratném vedení zákonodárných sborů vzešlo by z této daně aspoň něco na osravnění zemských financí.

Ochranný svaz věřitelů chystají se u nás založiti velkoobchodníci sukrem a jeho vlastním cílem jest zachrániti při insolvenčních pro svoje členy co nejvíce.

Nejmladší město v Americe jmenuje se Gary ve státě Indianě a jest dílem amerického ocelového trustu. v němž právě první tavírna na ocel byla zřízena. Ocelový trust během tří let sehnal kapitál 500 milionů k výstavbě města, v němž již 18 000 dělníků vyrábí ocel, a až budou všechny výhře úplně zafixeny, shromáždí se zde 300 000 dělníků. Na jižním cípu Michiganského jezera před 2 a půl rokem byly pouhé bařiny a písečné pahrbky a dnes má z města zde státi se metropole k vyrábění ocele. Nejdelší ulice je zde Broadway, 5 km dlouhá. Jsou tam dva velké hotely pro 160 až 300 hostů. Je tam též několik kostelů a jedno divadlo. Město má prostorný přístav. Čtyři železná dráhy ástí do města. Nádraží může pojímati na 68 000 nákladních vagonů. Ročně zpracuje se zde 5 milionů tun železa a 2 a půl milionu tun ocele, poněvile kolejaice.

Pivevarů v Rakousko-Uhersku jest 1357, z nichž připadá na Čechy 598, Moravu 109 a Slezsko 83. Piva se uvatilo ve všech zemích 22 594 005 hl, z nichž obnášela pivní daň 87 496 044 K. Nejvíce piva na jednu hlavu připadá v Solnohradsku počtem 226 litrů, pak přijdou Čechy 150 litrů, Hor. Rakousy 137, Dolní Rakousy 118, Morava 86, Slezsko 64 litrů atd. Nejmenší připadá na jednu hlavu v Přímoří (6 litrů), v Bosně a Hercegovině (7 litrů) a v Haliči (14 litrů). Z pivní daně připadá lvi podíl na Čechy obnosem 33 945 472 K, čili na jednu hlavu v Čechách připadá daň 5 K 60 h, Morava státněná je 7 121 074 K (na hlavu 3 K 50 h) V Uhersku připadá na jednu hlavu daně 0 5 K.

Počet žáků na středních školách r. 1908-9. V celém Rakousku je na gymnasiích 91 626 žáků, z čehož 2318 žáků, a na reálkách 46 375 žáků, dohromady 138 001; na českých gymnasiích v Čechách 9939 (na německých 7229), na Moravě je 4539 (na německých 3397), ve Slezsku 222 (na německých 1747); na českých reálkách v Čechách 10 131 (na německých 5038), na Moravě 4723 (na německých 4177), ve Slezsku 0 (na německých 1511)

Křesť. sociální vítězství v Čes. Budějovicích. Při volbách do nemocenské pokladny c. k. tabákové továrny v Čes. Budějovicích svítěla kandidátní listina strany křesť.-sociální. Stoupenci její dostali až 878 hlasů, soc. demokraté nejvíce 438 hlasů. Při užší volbě jednoho kandidáta dostali křesťanští soc. 772 hlasy, soc. dem. 638 hlasů.

Soc. demokraté proti pojistění zaměstnancův a nemocenského dělnictva. VII. sjezd socialistických nemocenských pokladen vyslovil se proti pojistění domků, maloobchodníků a maloživnostníků, ba docela i proti pojistění

dělnictva zemědělského. — Dále se ajezd vyvolal proti poměrnému volení do 'nemocenských pokladec'. — Socialisté mají strach, že posadnou svoji dejsnou krávu.

Odvedy v Evropě. Největší roční kontingent rekrutů má Rusko 469.618 mužů, po něm Německo 280.000 mužů, Francie 248.000 mužů, Rakousko-Uhersko 130.000, Turecko 95.000, Itálie 95.000, Anglie 75.000, Bulharsko 24.000, Srbsko 17.000. Ale v poměru k počtu obyvatelstva je odvedených v Bulharsku 1.45%, v Turecku — až se tam jen Mohamedáni odvádějí — 1.4%, ve Francii 1.3%, v Německu 1%, v Itálii 0.85%, v Srbsku 0.88%, v Rakousko-Uhersku 0.8%, v Rusku 0.7%, v Anglii 0.62%.

Čech v Cařihradě pro Ústřední Matici Školskou. Sběratelům dopisnic a poštovních známek nabízí upřímný Čech v Cařihradě své služby. Jest ochoten poslati z Cařihradu pohlednice těm, kteří složí za každý listek nejmeně 20 haléřů u pokladny Ústřední Matice Školské v Praze (mimo hotová vydání za pohlední listek a porto v částce 35 haléřů). Celkem by tedy stál jednotlivý listek z Cařihradu zasláný 55 haléřů, jež nutno předem u pokladny matiční v Praze složit. Dále se uvoluje týž příznivec Ústřední Matice Škol. zaslati cařihradské poštovní známky turecké (jubilejní parlamentní však již nemožno obdržeti), pak rakouské piastrové, centimové italské, ruské, německé a francouzské, vše po náhradě skutečného výloh. Znamky uvoluje se zaslati všem, kdož hotové složí u pokladny Ústřední Matice Školské v Praze alespoň 1 K. Kdož by sobě ptáti záselek známek ze všech pošt, nechť zaplatí ve prospěch Ústřední Matice Školské u pokladny matiční alespoň 3 koruny.

Všem odborům Ústřední Matice Školské, které dosud zprávy o činnosti za rok 1908 a zprávy o vykonaných volbách kanceláři Ústřední Matice Školské nezaslaly, žádáme, aby tak učinily co nejdříve. Pro „Rádce odborů Ústř. Matice Školské“, který vydán bude jako příloha Věstníku Ústř. Matice Školské, mohou odbory a pracovníci matiční zaslati příspěvky ještě do začátku března 1909. Později zasláné příspěvky nebylo by možno již pro „Rádce“ použiti.

Potěšitelný zjev. Po časopisech „Ludmila“ (pro křesť. matky), „Anežka“ (pro křesť. dívky) a „Václav“ (pro křesť. jinochy a muže) je letos taková poptávka, že všechna první a druhá díla jsou úplně rozebrána. Vydavatelstvo bylo nuceno uspořádati nové vydání prvních dvou čísel. Časopisy ty před 30 lety založil a řídil vys. důst. p. prelát Dr. A. Skočdopole, posledních 5 let je redigoval vdp. Dr. J. Budař, prof. bohosloví v Č. Budějovicích a nyní redakci jejich vede vdp. K. Balík, děkan v Černovicích (u Tábora). Do svého nákladu převzala je nyní „Česká sekce diecévního komitétu v Č. Budějovicích.“ (Blíží viz insert!) Jsou psány slohem lidu přistapným a proto se tolik líbí. Mnoho jich jde na Moravu, kde mají nemalou zásluhu o rozkvět života katolického;

čilý ruch lidový na českém jihu měl v nich první práhopytky a podněcovatele. Stejně zájto dopasí si o číselo na ukázkou a poznati je blíže.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. února 1909. 1 hl pšenice K 19.20 — 21.00, žito K 14.30 — 15.00, ječmene K 12.00 — 13.80, prosa K 12.00 — 14.00, vřkve K 16.00 až 17.00, hrachu K 28.00 — 28.00, oves K 8.80 — 9.00, čočky K 34.00 — 38.00, jahel K 24.00 — 00.00, krup K 24.00 — 26.00, bramborů starých K 2.30 — 3.20, nových K 00.0 — 00.0, jetel. semene červeného K 76.00 — 84.00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.00 máku K 28.00 — 32.00, lněm. semene K 20.00 — 22.00, 100 kg žitných otrub K 14.00 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub K 14.00 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.20 až 2.04, 1 kg másla přečištěného K 0.00 — 00.00, 1 kg másla vepřového K 1.88 — 1.92, 1 kg tvarohu 0.32 — 0.00, 1 vejce K 0.7 — 0.08, 1 kopa selí K 00.00 až 00.0, 1 kopa petršale K 8.40 — 9.00, 1 kopa kapusty K 5.00 — 10.0, 1 hl cibule K 16.00 — 17.00, 1 kopa drobné zeleniny K 2.00 — 4.0, 1 pytel mrkve K 7.00 — 8.00, 1 hl jablák K 0.00 — 00.00, 1 bečka švestek K 0.00 — 0.00 1 hl třesní K 0.00 — 00.00, 1 hl hrůšek 0.0 — 00.00. Na týd. trž v Hradci Králové dne 27. února 1909 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 227 hektol., žito 122, ječmene 84, oves 109, prosa 0, vřkve 2, hrachu 0, čočky 2, krup 10, jahel 10, jetel. semínka 28, lněného semene 0, máku 3. — 2) Zeleniny: petršale 26 kop, celeru 00 kop, kapusty 82 kop, cibule 18 hl, drob. zeleniny 20 kop, mrkve 16 pytlů, brambor 53 hl, selí 00 kop. — 3) Ovoce: jablák 00 hl, hrůšek 0 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob. dobytka: vepř 2 kusy, podavínčat 473 kusů, kůslat 12 kusů.

Příloha. K dnešnímu celému nákladu „Obnovy“ přikládáme kursovní listky Záložního úvěr. ústavu v Hradci Král. a doporučujeme je bedlivě pozornosti.

Listárna redakce.

De Nechanie, Holie atd. Přátelé, máte strpení! Pro správy z volebního ruchu bylo nutno mnoho odložit.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše. Lissánské výtečné jakosti I. druh 80 hal., II. druh 72 hal. Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 h za 1 litr.

ALOIS ČÍZEK,

majitel vinných sklepů

" V HUMPOLCI, "

c. k. soudní přísedný znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důstojné farní úřady v Čechách.

Obohodní dům sukny

V. J. ŠPALEK

Hradec Králové.

Doporučuje ku nastávajícímu

jarnímu a letnímu období

obrovský výběr

jen dobrých moderních látek.

Pevné ceny.

Telefon 64.

Vsery na požádání.

4%

Pokladniční poukázky

4%

Vkladné knížky

Bursovní obchody

Eskont směnek

Akciový kapitál K 6,000.000.—. Reservní fondy K 800.000.—.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Založen roku 1888.

Založen roku 1903.

Eskont faktur

Vadís a lance

Běžný účet

4%

Vklady vázané delší výpovědí i více než

Stav vkladů koncem roku 1908 K 21,303.538-20.

4%

Besídka.

Z knihy duchův.

(Spirituistická historie.)

Věste nevěste, ale takhle to bylo! V Roztočově zjevil se duch a mnoho lidí ho vidělo. Byl vysoký, celý bílý, bez kloubů a bos. Utíkal rychle od kostela (nejspíše ze hřbitova) kolem řady dolů jako ke škole, pak se uhnul po silnici kolem Skaláků a kupce Drobného. Drobný tak snadno něčemu nevěří; teď však by mohl na místě přísahati, že ducha viděl, jak zatáčí ke statku Bohušovu a pak mizí v živnosti Lukovského.

A hned potom stala se chalupa, kde druhdy stará Lukovská zbožný vedla život, poulním místem „pohádkových a vždy originálních duchů.“ Přišla sem Máša z hor i Pochojka ze Zálého, redaktor Sezemský i spirituistický básník z Kraba, Jodan z Karlova i ze Špice, Rolníček z Prkšína i Výbor z Rokle. Vamberice i Boskov musily nyní ustoupiti novému poulnímu stánku, kde viditelným způsobem zjevil se duch. Jaká sláva kynula Lukovského chalupě, vidno z toho, že „muš přírody“ — Janáč — ve své pověstné košili poctil ji svojí návštěvou.

Čekali jsme, že redaktor Sezemský vydá „Posla záhrobního“ ve zvláštním vydání a s věrnou podobiznou toho ducha. Čekali jsme též, že kručáký básník napíše píseň aspoň loket dlouhou o několika stech veršů a nejméně v pěti zpěvech, ale marné čekání. Také časopisy podle formy Záře, Červánků, Volné Myšlenky, Havlíčka atd., jimiž se duchův oševčují, nyní nápadně mlčely. Co to? Zde něco vězí! A vězelo!

Přišel jsem do hostince, kde seděl bodrý hospodář Kopecký. Přisednu blíže a začneme rozhovor o všem na světě.

„Jest zle“, povidám.

„Ba, jest čím dále hůře“, přitakal. „Ani tak do nedávna nebylo. Pamatuji se: když jsme měli ještě toho strakatého koně, to ještě náš fotr dělal kavalíra.“

„Jo — jo!“ povzdechnu.

Pak jsme se najednou dostali na toho zjeveného ducha.

Kopecký na mě vyvalí oči, odfonkne a spustí: „Vy tomu věříte?“

„Jakpak ne? Vždyť ho přece viděli!“

Kopecký se pousmál, podíval se na mě jako s útrpností a začal vypravovati:

„Počkejte, něco vám povím! Kdy to bylo s tím duchem?“

„Kdy? — V neděli večer!“

„No tak dobře. V neděli večer sedím tady v hospodě jako dnes. Byl jsem tu sám. Už chci jít domů, když se tu dvéře otevrou a přijde sem náš fotr s Lukovským. Byli již ve vyšších sférách. Sám jsem se tomu sejít divil. Do nedávna se soudili a dnes jako rodní bratři. Zasedli a náš fotr pobízel, aby Lukovský poručil a pil.“

Lukovský zalhal, že nemá peněz.

„Teda, nedovípo, něco ze sebe prdvej!“

Tomu nápadu se Lukovský smál: „Prodám, kup!“

A fotr, že prý mu dá sedm kulí za všecko; hodinky a peněženku že si může vzít. Snad se ani nenadál, že se toho Lukovský chytí. Než uplynulo pět minut, byl principál od duchův ve spodních jen šatech, dostal sedm kulí a vandroval domů. Arci musel jít po hřbitově, vedle kostela dolů k silnici, jak ho viděli. Vypadal věru při měsíčku jako sněhulák.“

Zasmál jsem se té ducháfské historii. Kopecký pokračoval: „Náš fotr svázal svůj kup a hajdy taky domů. Doma se maminka dívala a mnoho hubovala. A ráno hubovala ještě více, když přišla Lukovská se sedmi kullemi, aby jí naši jako vrátili ten prodaný munda. Fotr nechťel; ať si prý přijde Lukovský sám! Ale maminka vzala uzel a vyšla s Lukovskou na dvůr. Tam si alehůlly, jaké to prý mají ti mužští prapodivné záhavy!“

Kopecký domluvil a podíval se na mne „Co tomu říkáte?“

„Inu, prapodivná historie“, odpovídám. „Čekali jsme jít dno k Lukovským do zasedání, ale nyní si to již pořádně rozmyslím.“

B. K. R.

Kulturní hlídka.

Z lky.

Když jsem před 10 lety navštívil Rijeku (Fiume), byl jsem unesen dobrotou slovinského lidu a bratrským přijetím, jehož se mi v čítnici dostalo. Dne 26. února přijel jsem sem opět a snad nový křížek na bedrách, snad miserné počasí bylo příčinou, že jsem se na své okolí jinými očima díval. Den byl ovšem přímo katastrofální; sněh, Fiumanům dosti vzácná podívaná sypal se, jak říká lid, jako z pytle, že ho leželo na 12 cm. Vozků tu stálo v Matuglii dost, ale my sáhli k modernímu dopravnímu prostředku, k nově otevřené elektrické dráze, brzy jsme však pykali a pozdě ovšem vysvětlili si posměšné pohledy a prázdné kočy, kteří věděli, že pro sněh vozba je znemožněna. Električka udělala slabý pokus, ale živou mocí nemohla dál. Řidič pracoval vši silou, ale marně, ještě biletář, jenž musel sáhnouti k lopatě, nebyl nijak s to, aby sám masu sněhové hromadění se pod koly, odstranil. A na nás se, prosím, dívalo množství lidu pracujícího, jenž z toho měl kratochvilu.

„Což pak nevědělo podnikatelstvo“, pravím, v tomto případě akce ová společnost, že věje již od věčejšího dne a nevidí ty spousty sněhové jež zahalují celý krásný kraj se všemi jeho krásami, všecky ty bujné oleandry, fíkovníky, cypríše, révy, chlebovníky, citrony a pomeranče? Proč pak hned z rána neposlalo sem ten zvláštní lid, aby si v tomto výmínečném případě vydělal po koruně za hodinu? Vídeňský rychlík přináší den co den do rakouské Nizzy zástup hostí, kteří jsou odkázáni na elektrickou dráhu; proč električku vůbec vypravovali z rána, a nepřesvědčili se, bude-li moci konati též svou službu, když sněh již od rána se sypel? Mrzeme již plně dvě hodiny, aniž bychom urazili čtvrt té hodinové cesty do Voloscy, až konečně povozy se dostavily, aby nás z našeho zajetí vysvobodily. Ale neptejte se, co ti lidé žádali! A jak si počínali, když jsme jim chtěli zaplatiti dle uznání! To nebyl již ten slovinský, dobrý lid, jenž před 23 lety vezi na bledské jezero celou českou výpravu. To byli chorvatští zutívo, u nichž závist a zášť proti elektrickému podniku rozpoutaly všechny vášně.

A po této stránce měl jsem ještě téhož dne příležitost poznati darmošlapy opatijské, kteří raději zevlují a posměch si tropí z cizinců, přinášejících jim peníze, než aby přiložili rukou, nebo aspoň slušně se chovali vůči hostům z velké části slovanským svým bratřím. Zde musím promluvit k lidu, jenž je o 100 let pozadu, škola, kazatelna a blavné tisk. Jak však rozumí svému úkolu tento poslední, vidíme u nás a ne lépe tomu u jižních Slovanův. I zde tiskne se mnoho, co vášně nekrotí, co nezuschleňuje, nýbrž zesurovuje a k bezohlednostem svádí. Pryč i tu je autorita rodičů, učitelů, úředníků a kněží. „Náš goldinar (zlatka) za vaša dva“, zvolal jeden z lidu — patrně sebevědomý vychovanec strany dělení. Ti lidé jsou všude stejní; jen oni pracují a jen jejich práce má cenu. Lid vzdělanější nedá se špatným tiskem tak lehko svést a nepochybně tak snadno na slušnost vůči cizincům, ale lid nevzdělaný nepotřebuje, než špatného příkladu, aby zapomněl na vše kol sebe; proto u něho nesou podvrtné zásady nejsmutnější ovoce. Jak dvojnásobně hřeší, kdo prostému lidu bere i to, co přirozený zákon mu do srdce vštípl, nebo co náboženství dobrého v tomto srcei vador všemu zanechal! Ještě dnes sychravo a nevlídnou, prát, cesty neschůdný, žijeme v očekávání, co přijíti má — zlaté slunko a s ním trochu radosti do srdce, namnoze pod břemenem choroby sklíčeného.

Hospodářská hlídka.

Důležitost vnitřní kolonizace nanovo dokládá Hospodářský list chrudimský. Vnitřní kolonizace jest pozvolným prostředkem, kterým lze vylidnění venkova a nouzi o dělnictvo předejiti. Třeba zříditi okresní organizace osídlovací. Ty zmocní se k nákupu a prodeji vhodných pozemků, ke stavbám domků a k řízení stavby. Kapitál opatří by se půjčkou nejvýše na 3 1/2 %, úročítelem a 1 %, umožitelnou. Dávodem pro vnitřní kolonizaci venkova jest vedle nedostatku, i povaha usedlého dělnictva. Dělnictvo v okolí usedlé jest nejspol-hlivější, jemu na práci v sousedstvu záleží, proto ji spíše svědomitě vykonává — jdeť ma o zaměstnání trvalé. První počín k vytvoření organizací musí vyjít co nejdříve z obcí. Kdyby vnitřní kolonizaci vzal do rukou stát, stálo by to mnoho drobné práce a peněz. Tedy zase jen svépomoc poslouží i zde venkovu našemu nejvíce.

Vývoz cukru z Rakouska. V kampani cukerní r. 1907—8 vyrobilo se v Předlitavsku 11 187 900 q rafinovaného cukru a vyvezlo se 4 644 000 q. V Uhách vyrobilo se celkem 2 944 000 q a vyvezlo se 1 376 000 q. Celkem tedy vyrobeno bylo v celé říši 14 131 000 q rafinovaného cukru a vyvezlo se 6 006 000 q, čili 42 6 %. Výroby. Přes zápletky balkánské, jež náš vývoz v r. 1908 poškodily, vývoz cukru značně stoupl. Polovice vývozu rafinovaného cukru jde do Anglie a Hamburku, vývoz do Švýcar činí as 1/2 mil. q, do Indie se vyvezlo 933 000 q, o 274 000 q více než loni. Vývoz do Turecka ovšem poklesl. Klesl s 932 000 q v r. 1907 na 753 000 q. Toto klesnutí ovšem vyváží vzrůst vývozu do Indie — Surového cukru vyvezlo se v r. 1908 2 118 592 q proti 1 102 713 q z r. 1907. Stoupl tedy vývoz suroviny v r. 1908 o více než 90 %. Celkem se tedy vyvezlo rafinovaného a surového cukru 8 139 592 q v ceně 226 5 mil. K. proti 185 6 mil. K., kterouž cenu měl vývoz v roce 1907. — Francouzská obchodní komora v Cañbradě sděluje, že bojkot přece jen nevytlačil rakouského cukru. Jakmile přestane, ihned se rakouský cukr, a to ve větším množství, bude objednávat a kupovat. Zatím sic objednávaný ruský a jiný cukr, ale jen v tak malém množství, aby to na zatím vystačilo. Mnozí obchodníci raději neobjednali ničeho, když rakouské zboží objednat nesměli. A obecnost také vlastně raději trpěla nouzí, než by jiné zboží místo rakouského bylo kupovala. Jen něco málo, a to velmi drahé, takže jistě s hrůzou bude jak obchodnictvo tak obecnost na dobu bojkotu vzpomínati. Zřejmě, jak mocný je zvyk a jak silnou je zavedená a ustálená cesta obchodu. Přerušit ji násilně, znamená všeobecné strádání a všeobecnou škodu vlastní.

Brambory k sázení pozdnímu určené nesmí se nechat ve sklepě vyklíčiti. Zjištěno, že brambory před vysazením jednou vyklíčené daly výnos o 6 % menší. Proto nutno sazenice částečně v blesnu na vzdušném místě (na př. na mlát) vysypati, aby až do vysazení zavadly; vždyť zavadlé brambory dávají netoliko nejvyšší výnosy, nýbrž také nejmenší nemocem podléhají. V prvních klíčcích nachází se pak nejlepší síla, proto třeba brambory opatrně sázeti, aby se jim klíčky neulamovaly. Nejlepšími sazenicemi jsou ony, jež mají klíčky 1/2 až 1 cm dlouhé.

Hlavní zásadou zelinářství budiž, že jen malé plocha se má obhospodařovati, avšak tuto třeba co nejlépe vzdělávati a využítkovati. Zelinářství jest nejvýnosnější, jestliže se intenzivně provozuje. Velká spotřeba hnoje u většiny zeleniny ani nedovoluje, aby pěstování zeleniny nabylo větších rozměrů, má-li se totiž vypláceti. Za stá-

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, rezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se netivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty.

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., shotovají úplně bezplatně, bez nároku k objednávce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejvšestranněji, o čemž svědčí četná doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1894.

POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT

u banky SLAVIE v Praze.

Řízení o cenách.

vajíci nouse o dšlnictvo selse na rozsáhlých plo-
chách půdy jak náleži spracovat.

Dvoje housata získáme nejlépe, když
na první vejce posadíme krátku, po případě dvě
nebo tři slepice většího druhu. Ješto housátka ne-
potřebují mnoho tepla a tudíž snadno i bez vo-
dení se ovedou, vydati se obyčejně tento způsob
výchovy nad vše očekávání. To platí o husách jež
mnoho vajec snášejí.

Vývoz a dovoz dobytka do Ra-
kousko-Uherska. Vzhledem k nynější drahotě
masa nejsou bez jisté zajímavosti statistická data
o vývozu a dovozu dobytka do Rakousko-Uherska.
Loňského roku značně stoupl vývoz dobytka. Ho-
dnota vyvezeného p ráškového dobytka činila
okrouhle 81 milionů korun a byla o 80 milionů
korun větší než v roce 1907. Množství vyveze-
ného dobytka se zdvojnásobilo. Nejvíce se vyvezlo
hovězího skotu. Hodnota tohoto vývozu činila
okrouhle 77 milionů korun. Pozoruhodno jest, že
loňského roku vyvezlo se nejvíce hovězího dobytka
do Itálie. Německo získalo na druhém místě. Do
Itálie vyvezlo se 103.365, kdežto do Německa to-
liko 94.906 kusů skotu. Dovozy dobytka do Ra-
kousko-Uherska byl nepatrný. Doveslo se loň-
ského roku pouze 46.696 kusů v ceně 4 milionů
korun a 4411 q masa v ceně 1 milionu korun. Ze
Srbska přivezlo se 3254 kusů hovězího skotu a
20 970 kusů vepřového brava. Dovozy dobytka ne-
byl pro svou nepatrnost s to, aby vykonával ně-
jaký vliv na vývoj cen tuzemského dobytka. Na-
proti tomu silný vývoz dobytka nezůstal bez účinků
na zásobování domácího obyvatelstva masem a
ovšem i na ceny masa.

Ku sv. birmování praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatoík a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných šperků a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20-—

Křesla hospodí
od K 20-—
Křesla ku psaní
od K 9-—
Křesla na žroubu
od K 19-—
Sedátka na žroubu
od K 12-—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízí velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,

1. března 1908.

Nejlevnější nákupní pramen
všeckých příprav
a ozdob pro švadleny a krojí,
kněžských koláříků a náprsenek

Fejgl & Bydžovský

Hradec Králové.
Divadelní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Deštníky.
Šle — Kapesníky — Ručavice.
Šněrovačky.
Výhradní prodej „Triumfaly.“

Nejlepší sukna,

moderní panské i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním ryse českém,
osvědčeném velkozávodě

Lužný & Frlica v Brně,

na Václavě m. č. 80, na Vozov. ul. č. 8.

Skvozně vzoráky zašleme na požádání
zdarma a vyplacené pouze na mistry krej-
čovské. Žádejte je proto vždy a svého mi-
stra. Uspokojí vás v míře nečekaně.

Zbytky

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí

Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci Králové,

z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:

smrk, borovice, modřín, akát, dub, obyčejný a ame-
rický, borovice černou, hedvábnou, jasan, javory,
olše, břízu, jilmy a mnohé jiné druhy. Žádejte
cenník, který obsahuje krátký a jasný návod
pro neodborníky.

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Videa 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uz-
které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akceová svíčkárna a veskárna v HL. B. lesní.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnozem K 30.000.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme akce tabulové do pateníšt

24krát24 cm po 11 h	10 kg tmele sklenářského
24krát28 cm po 12 h	za 2 K.
24krát30 cm po 14 h	Sklenář. zaručeně vysok.
26krát26 cm po 13 h	diamanty kus za 5 K.
26krát30 cm po 15 h	Dodám
30krát30 cm po 17 h	kamkoliv drahou.
30krát32 cm po 19 h	

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické ventila-
tory, počítač, obloukové
lamps

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejněměrný. Žárovky Tantalové, Vel-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný

závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiříkova třída č. 254.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltářní pultíky, podstavce pod sochy,
jemně řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné
patronátní úřady a veleláš. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řízení kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém alohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hochy
z řádné rodiny do učení za mír-
ných podmínek, nejraději takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.

BYT,

1 pokoj a kuchyň s příslu-
šenstvím ve středu města
hledá od 1. května t. r.
žilenná rodina.

Lask. nab. do administr. t. 1

Odebírejte

časopisy „Ladmila“, „Anetka“
a „Václav“! Na jeden předplácí
se ročně 2 K, při bromačních (nej-
méně 10) objednávkách pouze K 1.60.
Objednávku napište: „Časopis
„Ladmila“ („Anetka“, „Václav“)
v Č. Budějovicích.

Dopíšte si o číslo na ukážku!

Návštivenky
všeho druhu
nabízí

Biskupská
knihtiskárna
v Hradci Králové.

Fotografie

PŘI SVĚTLE UMĚLEM!

PROVEDENÍ OD DENNÍCH SNÍMEK NEROZEZNATELNĚ
V MÍSTĚ BEZ KONKURENCE

J. FLANGHANS

HRADCI KRÁLOVÉ

PRIMUTI MOŽNO PROVESTI V KAŽDÉ HOUDINĚ

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli., továrna nejmenších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srbské slivovice jakož i páv. jam. rumu a všech druhů nejmenších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Odebírejte v každé obci krejcarový týdeník

„Venkovan“,

organ „Sdružení českých katolických zemědělců v království Českém“.

Vychází každý týden ve čtvrtek.

Na „VENKOVANA“ předplácí se: Aby mohlo na venku býti dále za 1 krejcar (2 haléře), zasílá se poštou pod jednou adresou nejméně 5 výtisků. (Tedy 5 výtisků na rok 5 K 20 h). — Při záslužce menšího počtu výtisků předplácí se za 1 výtisk ročně 2 K 8 hal. Odběratelé mají nárok na bezplatné právní, zvěrolékařské a hospodářské porady. Předplatné a objednávky přijímá administrace „VENKOVANA“, v Praze-II., Opatovická ulice č. 10.

Hledte, aby v každé obci odebíral se „VENKOVAN“. Požádejte několik čísel na ukázkou zdarma.

Velkorestaurace Choděra-Vacek

*** V PRAZE, ***
na Ferdinandově třídě

jest stálým dostavemítkem
hostů z venkova a doporučí se jim se nejlépe.

První pokrmy vždy jsou
„ pohotová. “

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje svému velděšojnému dachovanému a sl. patronátním třídám k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

malování písmen a různých předmětů venku se nalozujících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celou

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a k datu jediné dopravy se nepočítají taktéž bezplatně za cestování.

Mnoho pochvalných uznání po řadě a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Štěpán Josef, narozen r. 1862.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dole, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Domek

se zahrádkou nebo polem koupím v Hradci Králové nebo v nejbližším okolí.

Nabídky do administrace t. l.

První česká křest.-soc. svépomocná firma v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společnost „VZÁJEMNOST“ v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko a požadují se naspět jen tenkrát, nebylo-li nic objednáno

Veškeré prádlo dámské i pánské,

bílé zboží lněné i bavlněné

v obrovském výběru, v kvalitě nejlepší a v cenách nejlevnějších

doporučí

Stanislav Jirásek, Hradec Králové, Velké nám. 136.

Knážkové kotárky.

Objednávky obratem.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1900 počínajíc.

Záruka obce, poplatečníká a spořitelny.

Záruka jakákoliž proto úplně nemožna.

Legitimace de důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1862

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Gramofon, fonograf,

desky a válce

nejlepšího koupi

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitovaní

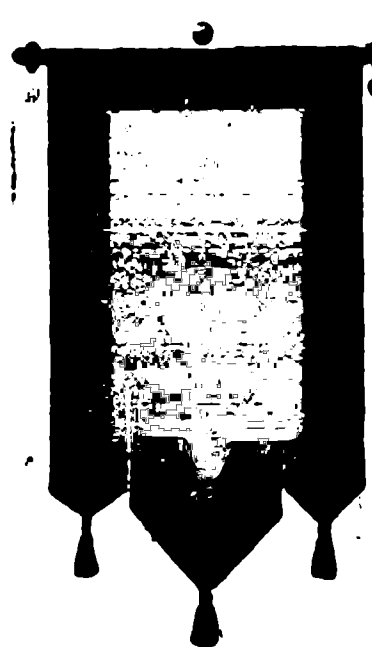
(dle Ord. listu č. 3., str. 88

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vytváření
a zhotovení ke-
stelních rouch,
korunví (balda-
chínů), nebes a
spolkových prape-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kři-
stal a t. d.

Vídeň,

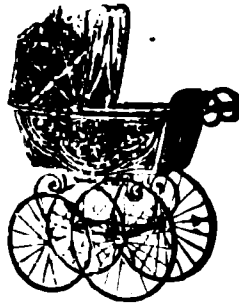
VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
marškého chrámu
Páně.

Na ukázkou saslí
se vše franco.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky
a velkovýrobové firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte cenníky.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíníte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
(Též na splátky bez zvýšení cen!)

Všeob. úvěrní společnost
zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složení listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem
— jako výtečné —
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi
Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.
Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zárukou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

„Naše Mládež“
organ „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“,
vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplácí
se 1 výtisk 1 K 70 h ročně, při odbírání nejméně
5 výtisků 1 exemplář po 1 K 20 h ročně. Redakce
a administrace časopisu „NAŠE MLÁDEŽ“,
Praha II., Opatovická ulice č. 10.
Žádejte číslo na ukázkou!

K DOBĚ POSTNÍ: KŘÍŽOVÉ CESTY,
VKUSNÉ A LEVNÉ OLTÁŘE
BOŽÍHO HROBU
jakož i sochy Těla Páně a klečících andělů,
dovoluje si nabídnouti veleduš. duchovenstvu
absolvent c. k. odborné školy v Chrudimi
BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.
Dílna pro sochařství, řezbářství a práce
kostelní.

- - Palmy - -
stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře, před sochy svatých a p.
vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá
Louis Kňourek,
materialista v Dobrušce.
Palmy stromovité 2—3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 zl. 3, 4—5 zl.

PRÁCTICKÉ, ROZLOŽITELNÉ
BOŽÍ HROBY,
KŘÍŽOVÉ CESTY
RELIEFOVÉ I MALOVANÉ.
SOŠKY „VZKRÍŠENÍ.“
Klečící „ANDĚLÉ“
A TĚLA PÁNĚ
ZE DŘEVA ŘEZANÉ A Z TVRDÉ PEVNÉ
SÁDRY (TYTO VELICE LEVNÉ).
JESKYNĚ s P. M. LOURD.
JAKOŽ I VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ
DOPORUČUJÍ UCTIVĚ
P. BUŠKA SYNOVÉ
v SYCHROVĚ.

MOSAIKY
skleněné
110 řadový dekorativní, nejnovějšího,
i střího správně, které nejen vzeš-
něm ale i svou krásou předčí mramor
vláské, hotové
mal. stav. prof. malba na sklo
B. Škarda,
Brno.
Lica, et. p. o. chrá-
nová okna, mosaičky
besplatně.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Vyprachtělech)
doporučuje P. I. veleduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a keyevého náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

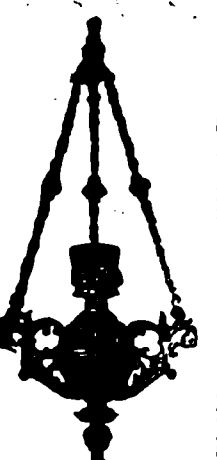
SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vuvárky
SAPONIT
světí fialkovou od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o cenu.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)-
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 6a. 59 nové bláze Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, střílní vsazením.
Veškeré rozpočty, akizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ke definitivní objednávce.
Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Rozšiřujte
Časové úvahy!!
Veleduštojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručovat veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, paténky, paciškály,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpřím
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti de-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázkou franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Předce ruční.
Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. 22. Bělohorské
poutě, šatoborů, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.
Staré zlato, stříbro a drahotné kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
paší a ciseleur
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19.-n.

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 12. března 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Důvody české oposice.

Každý samostatnější krok katolicko-národního poselstva byl podezříván, každý svobodnější náhled a čin dle mínění protikatolických fanatiků směřoval k vlasti zrádce. A — přitom si sociální demokracie mohla činiti, co jí libo. Po strašných politických porážkách nemyslivého radikalismu dalo se doufati, že jednání katolického poselstva konečně se začne posuzovati střízlivě, že rozvázná politika nalezne rozvázně posuzovatele. Ozval se znovu zaslepený pokřik o zrádcích. A najednou, když se tolik „pomáhalo národu“ planým křikem, z něhož si Němci dávno nic nedělají, pracovali naši pilně dál, až došlo k Slovanskému svazu. Teprve teď, kdy půda k výsledným rozdělným dobře upevněna, odvážili se našinci k různé oposici.

Dr. Hruban vyložil v „Centru“ důvody katolických poslanců pro oposici. Z článku vyjímáme: „Poslanci katol. národní — za čestnatí mluvit nejsem povolán — svým postupem vůbec, ale zvláště v zasedání předvánočním dokázali úplně dostatečně, že jsou samostatní a že mají v plné míře odvahu jednat dle přesvědčení. Proč však ve chvíli uzavření poslanecké smlouvy prohlásili se solidárními se všemi ostatními českými stranami — důvod pro to nutno hledat prostě v tom, že běželo o prestige (lesk) české politiky a věc národní cti. Nebyla to obstrukce radikálů, která způsobila sloučení všech českých stran, žádná „vydávácká politika“ a také ne ochromení parlamentu nebyly zde pohnutkou, nýbrž neunesitelnost německého veto (sarkhavacého „práva“), před nímž vláda ustoupila, vším tím jest vinna.

Vždyť radikální obstrukce byla známým prohlášením předsedy dra Weiskirchnera ukončena, debatta o vládním prohlášení šla celkem svou cestou — tu však přišla řeč dra Kramáře, odpověď Matajova a co dále následovalo. Zdržují se úsudku o tom, byl-li právě v té chvíli na místě více než temperamentní výrok dra Kramáře o „lumpáctví“.

Chci také správci ministerstva obchodu dra Matajovi přiznat tolik spravedlnosti, že výrokem „přípustný“ nechtěl ublížit národnostním citům národa českého — ačkoli bylo příkazem upatrnosti býti ve chvíli všeobecného napjetí ve volbě slov úzkostlivě vyhíravým. Ať už jest tomu jakkoli, bouře rozhořčení propukla, hlas citu převládl. Ale přece bylo by jediné slůvko s vládních lavic statilo, aby všechno se upokojilo. Místo toho však přišlo německé veto a z vládních lavic nesmělo se stát naprosto žádné prohlášení. A tu není divu, že čeští poslanci pod dojmem tímto nemohli jednat jinak, než právě jednali.

Německé veto způsobilo už mnoho zlého, proto musí býti zlomeno, má-li nastat pokoj. Pochopil bych takové veto, neměl bych je a nemohl mít Němcům za zlé, kdyby sloužilo k obraně ve chvíli největšího národního nebezpečí a jako prostředek poslední. Ale ješto se ho užívá při každé i nejmaličernější příležitosti a to i tam, kde neběží o právo německého národa, stává se neunesitelným.

Nuže, za takových poměrů nelze se divit, že ustupování před tímto vetem, kterého se užívá docela neoprávněně i v záležitostech ryze českých, nemůže v nikom vzbudit důvěru. Toto a nic jiného bylo důvodem, že došlo k bouři na českých lavicích. A každý, kdo jen poněkud vyzná se v psychologii (dušesloví), uzná, že věc jest úplně vysvětlitelná.

Co konečně následovalo: sestavení nového kabinetu atd. atd., všechno to nebylo dle toho, aby mohlo přispět k upokojení ve slovanských kruzích poslaneckých.

Strana katol.-národní je stranou lidovou a také stranou státu udržující. Takovou stranou ohceme zůstat a také vědecky zůstaneme. Víme, čim jsme povinni státu, víme, co máme dáti koruně a jejím vznešenému nositeli, víme však také, čim jsme povinni svému dobrému lidu a celému svému národu. — Nezaměsíme žádné opravdové státní nezbytnosti, každou svědomitě splní-

me, ale rozesnáváme mezi nezbytnostmi pro stát a mezi nezbytnostmi, které jsou pro okamžik nutné pro vládu“.

Jistě to bylo velikou kuráží od Bienenrtha, když týž sestavil vládu, jejíž většina členů jest slovanským právům krajně nepřátelská. Tito ministři že mají býti ze všech sil podporováni naší delegací? A proč křesť. sociálové němečtí svým vlivem neprosadili, aby Bienenrthův kabinet měl složení kompromisnější? Bienenrth poklonil se dne 5. února německému vetu, Čechové vědí, jaký záslusk mají Němci na provádění germanizačních novot „via facti.“ Takovým způsobem se příliš málo prospěje balkánské politice, i kdyby Rakousko sebe více se spolehalo na opportunní postavení říše Německé. A nynější politika křesť. sociálů že má býti politikou uklidňující, křesťanský obrodnou? Takovým jednáním jen se oddaluje a kazí to, co ve smyslu učení křesťanského jest nutno protiskovaně národy dělati. Jestliže obrod, tedy obrod upřímný a nikoli hnaní vody na Wořův mlýn! Napřed jest potřeba reformovati politiku všech stran německých i vlády; pak teprve důkladně žádati od české delegace ochotu k povolání vládních potřeb.

Volné listy.

Volná myšlenka. Dokázali jsme minule, že vědeckého názoru světového není. Ovšem jest jen názor sdánlivě vědecký, jaký mají na příklad volní myšlenkáři. Nelze také s jistotou určit, zda vyznávají pantheism, všebožství, nebo hrubý materialism (pouhou hmotu), neboť ve svých projevech často přeskakují z jednoho do druhého, podobajíce se onomu pantátovi, jenž, ocitnuv se v plesové dvoraně v okamžiku, kdy hudebníci spustili čtverylku, poškrábal se za uchem a pravil: Namoutě, teď nevím, mám-li se dát do třásáka, či jest mi tancovati valčík.

Ale ať jest to u volných myšlenkářů pouhý materialism nebo všebožství, Haeckel jest přitom vědecký. A jako jest Haeckel sám sobě jediný, neomylný a na výsost vědecký, tak jsou i volní myšlenkáři sobě vždy vědeckí a neomylní, čemuž na důkaz ustavičně drží sobě podnosem kadidlo, do něhož sypají vlastní svou chválu.

Pantheism až do dna vypíjí jmenovitě dr. Bartošek, který v debatě královéhradecké nadhodil, že zvířata jsou člověku velmi příbuzná, že myslí a uvažují. I odjinud ozývají se hlasy pantheistické, že zvířata tvoří i svoji mluvu, což vše má účel dokazati, že duševní činnost člověka vyvinula se ze základů zvířecích. Všichni ti lidé, ovládnuti jsouce „vědeckou“ pýchou a hledíce stále ve své zamilované domněnky, na konec nejsou již ani schopni, aby si uvědomili, co pravá věda o jejich fantasích povídá.

Všeobecně a srovnávací dušesloví zvířat podává jen skutečnosti, totiž pohyby, které zvířata konají za určitých vnějších podmínek. Volní myšlenkář, jako dr. Bartošek, jest tak naivně nevědecký, že tyto pohyby vykládá psychologicky, totiž dle vlastní své niterné zkušenosti přisuzuje zvířatům pocity, které sám za podobných podmínek prožil. Pocity zvířat a jejich duševní jsoucnost vůbec jest antropomorfní (na člověka promítaná) domněnka, nikoli však pozitivně zajištěná skutečnost. Potom věrme volným myšlenkářům, vyhlázejí-li ve svém zeleném sešitku, že nechtějí nic jiného, než objektivní, pozitivně zjištěnou pravdu, když zatím zacházejí s vědou jako baroni Prášilové.

Positivní věda nepřipouští žádné domněnky a báseňských výhledů, o tom musíme tyto Prášily poučiti, ať chtějí nebo nechtějí; věda může toliko určovati pohyby zvířat dle rozmanitých podmínek a podnětů, nemohouc praviti, mají-li při tom zvířata pocity, známé člověku za podobných podmínek a podnětů. Učenec Loeb, jak dí prof. Mareš, prokázal, že pohyby zvířat jsou určovány světlem, tlakem, fyzickými podněty právě tak, jako pohyby rostlin. Friedländer horlí proti tomu, aby se vnášelo do otázky živočišných pohybů člověcké a dušeslovné hle-

disko, ješto jsou určovány příčinami, jako jiné přírodní zjevy.

Kdyby dr. Bartošek nechtěl vypravovati jen samé pohádky, mohl by mnohého dovědět se od včelařů, kteří by mu řekli, že včely, tyto snad nejpodivuhodnější tvorové, nejeví nic, co by svědčilo o rozumovosti, ješto se nepřiučl ničemu, nedovedou nic nového na základě zkušenosti, nejeví žádné uzpůsobené činnosti, která jest venkoncem vrozená, bezvědomá, strojová a odpovídající jen na podněty. *Zvíře, jehož činnosti jsou stále stejné, také se ničemu nepřiučl, důkladně pokládá za pouhý stroj, i kdyby jeho výkony byly sebe účelnější.* Tato nemožnost zvířat, vybočiti z daných kolejí, vyvrací ze základu domněnku, že by člověk byl na téže linii duševního vývoje se zvířaty. Vhodně praví tedy H. Favre: „Dokud zvíře ubírá se onou přímon čarou, jež mu od prvopočátku byla vytčena, sledujeme u něho divy zručnosti: jakmile však od ní se uchyluje, sledujeme u něho divy tuposti. Zvířatům rozumové uvažování schází naprosto, protože nemohou vykročiti z oněch hranic, které jim jsou pudem vytčeny.“ Jest tedy na bledni, že volní myšlenkáři i co do zvířecí filosofie jsou se svým „ajmolancem“ v koncích neodvolatelně.

Volní myšlenkáři na podporu své domněnky o myšlení zvířat vzpomínají často také buddhismu, který věří, že duše lidské stěhuje se do zvířat a proto přikazuje ochranu jejich. Jest to přirozeno. Kdo věří, že ve zvířeti žije duše jeho otce nebo dědečka, musí se zvířaty zacházeti co nepřátelstěji. Ze všech filosofických vaje, která volní myšlenkáři obsedávají, jest toto příbuzenství s buddhismem snad nejpodivuhodnější, jsouc označováno naivností a věrou, pod níž hlubší klesnou již ani nelze. Nevolej také nikdo po svěraci kazajce; jestli toto rozumové poblouzení velmi tiché, protože volní myšlenkáři sami ani nevědí, kde tento jejich napapouškováný žvást končí a kde počíná.

Můžeme o světovém názoru řeč skončiti. Vědeckého názoru není a pantheistický názor volných myšlenkářů jest těžká, ponurá mlhovina, jejíž slabomyslnost tím jasněji vystupuje, čím usilovněji volní myšlenkáři rozpřádají o ní své rozhovory. A dovolávají-li se tolik zkušenosti, pak málo co jest tak jistého, jako že jejich partie o rozumové činnosti zvířat jest zkušeností na prach rozemleta. Tito lidé nevědí nic o názoru, jež doporučují, ale přes to o Bohu a nesmrtelné duši lidské opovažují se volati své skřehotavé: *ne! Jest to vědecké, čimti s nevědomostí základ vědeckého přesvědčení?* Za revoluce francouzské říkali každému odvedenci, že ve své torbě nosí hůl francouzského maršála, ale devět set devětašedesát velmi brzo poznalo pouhým prohlédnutím torby, že tam hole není. Volní myšlenkáři hejtlům, jichž nachytali, nastrkují víru, že ve svém ranečku mají vědecké poznání, kdešto skutečnost vypravuje jen, „jak ti chudí o své jmění přišli.“

Volní myšlenkáři, chtějíce býti filosofy a nejsouce jimi, milují silné výrazy a pachti se, aby něco světu řekli. Tak na příklad urputně žádají, aby náboženství bylo se škol odstraněno a aby křesťanská mravouka jako nedostačující byla zaměněna novou. Dle sebevědomé řeči jejich měli bychom očekávati, že novou mravouku poskytnou sami. Protože však s určitým vytčením pravidel nové své mravouky stále otálejí, vykonáme práci tu sami, neboť základy tu máme v jejich světovém názoru. Není Boha, člověk jest vyvinutější zvíře a končí jako zvíře. To jest velmi jasné, a jest jen potřeba vyvinouti z těchto volnomyšlenkářských předpokladů důsledky, v nichž nelze vůbec pochybiti. Povstal-li tedy — dle této volnomyšlenkářské filosofie — člověk z hmoty sám sebou a nemá-li cíle posmrtného, pak nemá jiných mravních zákonů než svou osobní vůli. Vše, co chceme, jest spravedlivé, vše, co konáme, jest dobré. Jestliže přidáme, která nás zplodila, není lepší než my, pak ji vzdáme pocta jen napodobením její nízkosti. Jestliže pouze hmota sama jest naším původem, jak jest možno žádati na nás, abychom něco jiného

dělali, než váleli se v blátě a říkali červům: „Jste naši bratři a naše sestry!“ Čím více se snížíme k zemi, tím více aktivní budeme příčinou, z níž jsme vyšli. Jinými slovy: člověk tady jest, aby jedl a pil, měl se dobře, aby plakal, smál se, aby pracoval a pak umřel. Jest to mravouka největšího sobectví a nejbezsmyslnějších smyslných rozkoší, je to mravouka, která dle přesného logického myšlení uzavírá, že by byl bláznem nebo hlupcem ten, kdo by kvůli bližnímu vzdával se prospěchův nebo přinášel oběti. A to že má nahraditi katolickou mravouku ve školách? V bádce vypravuje se o medvědovi, jenž, chtěje pána svého šbavit obtížné mouchy, hodil po ní kamenem a rozbil pánovi hlavu. Právě tak obratně volní myšlenkáři řeši znepekující otázku po cíli života a po lepší mravnosti. Neboť, hlásajíce svým světovým názorem čiré hmotářské užívání, nejen že nenahrazují ničím lepším mravouky katolické, ale zabilují rázem veškeru mravnost vůbec.

Ovšem — oni mluví o humanitě a mravním zdokonalování. Ale nemají k tomu již práva. Nemí-li tvůrčí příčinou duševního a mravního života Stvořitel, nýbrž jen hmota, pak nelze říci člověku: buď mravně dokonalým. Máme-li svoji naprostou příčinu ve hmotě, pak jest onen požadavek neodůvodněným a nesmyslným. Proto volní myšlenkáři, na podkladě hmotářství doporučující mravní zdokonalování, poskytují takové útěchy, jako onen kat, jenž šel odsouzenec na popravišti, že si pospíší a že mu utme hlavu velmi obratně.

Humanita, účinná láska ku bližnímu a materialistický národ volnomyšlenkářský vylučují se jako oheň a voda. Ovšem logika nekouše a proto páchá se proti ní nesčetné hříchy, v kterých praktice volní myšlenkáři jsou dobře honěni. Nejprve zpodvracejí základy mravnosti a potom se jim usdá deklamovati o humanitě, to jest, přinesou si umývadlo jako Pontský Pilát a umyjí si ruce . . .

Oheň a mečem. Pod tímto názvem napsal slavný Sienkiewicz úchvatný román, v němž nádhernými barvami a dramatickou živostí líčí obranu polského národa, proti němuž v XVII. století se všech stran hnali nepřátelé útokem. V takové situaci vězí dnes katolická strana v Čechách, neboť kde kdo přikládá polínko na oheň, v němž má být upálena. Všechny svobodomyšlné strany v tomto ohledu pijí na bratrství, a všichni jejich řečníci, kteří umějí i kteří neumějí mluvit, brouní si o katolíky jazyky a — budiž prominut tento výraz — vyplakují si jí ústa. Protikatolické noviny otevírají všechny své průduchy a troubí hlasitě do všech úhlů světa na poplach, snažíce se zanášeti oheň a bouři proti katolíkům do posledního koutu, kde jen lidský tvor žije.

Za této zevnější vřavy děje se však skrytě něco, čeho dlužno si všimati především. Nepřátelé, po většině ještě dosti nevědomé, tuší, že katolická strana na politickém jevišti nabývá významu a rostoucí váhy. Obratné tahy našich katolických poslanců ve Vídni, jmenovitě přičiňování jejich o „Slovanskou Jednotu“, vrhají znatelné reflexy i domů do Čech a vytvořují podmínky, za kterých katolíci musí nazývání býti již stranou politickou. Tvrdý jest los strany katolické. Sestoupí-li se kde jen několik lidí, a vypustí-li do světa jen několik slov o pokřikovosti a protiklerikálnosti svého programu, hned jsou pohotové novináři, kteří z daté takové hrstky, krmíce ji a vyzdobujíce příslušnými prostředky až do náležitě výše, vytvoří vážnou politickou stranu. Takto vyzdobená a vykrmená strana, byť žila jen dle jména, vyplňuje pak určité místo v národě, ježto dostala svůj dekret.

Nezávidíme však takovým stranám; vznikly namátkou a žijí jeptičí život. Katolická strana prochází ohněm a svého místa si získává bojem a prací, prostředky tedy, které zajišťují trvalý výsledek. Nesena oživující myšlenkou náboženskou a majíc cíle pochopení pro vážnou práci politickou a sociální potřeby lidové, bude přitahovati vždy větší počet těch, kteří posavad ve víru klamných frází a šumných hesel jsou ji vzdáleni, ač citěním svým k ní dávno náležejí. Všechny takové jest vyhledávati a přičiňovati se, aby našli sami sebe. Při tom všem stále dlužno prohlubovati správné nazírání na všechny události politické a sociální vůbec. Prostředky výchovné, schůze, řeči i noviny musí milovati věcnost a slušnost. Nemáme se trpěti, aby výstřelky jednotlivcůvými oslabována byla strana celá.

Strana staročeská, vynikající rozhledem a správným oceňováním sil národních a sil nepřátelských, opomíjela styku s lidovými vrstvami a drobné práce. Strana mladočeská radikálně bouřila, ale dosáhla snadného vítězství, zapoměla spracovávat své voliče a dorost. Strana agrární, zmešnivši se snadně hospodářských pověr, vybudovaných od předchůdcův, plíne na povrchu zděděných frází a odůvod-

ňuje svou důležitost řinčivými slovy. Strana katolická má správné svědomí, že po toliketých žibutkách a různými stranami máše v lide zastupiti hluboké kofny jen vážnou poctivou prací. Proto již alibě podléhá učila tím, že razí si vlastní řečiště politické činnosti a že chápe se svépomocné organizace hospodářské. Jdou na nás ohněm a mečem. Tím více jest tedy potřeba na naší straně bystrého vtipu, dovednosti a houževnatosti, den po dni a týden po týdnu. I v bouři možno býti tichým, ale také nezvratným a neproměnitelným.

Něco o hvězdářství. V nynější rozhárané době, v níž mnozí samozvané pasují se na bohoslince, častěji přibíhá se na schůzích, že se trojí vtípy na Písmo sv. Protikatolické řečníci hrabají se se zálibou v tom, co odjinud slyšeli a rozličnými znetvořeními obeluhují dráždivou zálibu svých posluchačů. Kamenem úrazu pro takové bohoslince jmenovitě jest známé místo ze Starého Zákona, kde vypravuje se o Josuovi a zastavení slunce na nebi. Bláznovství, povídačky, nesmysly! Tak vykřikuje řečník a rozhlíží se s hloupou nadutostí po shromáždění, aby vystihl dojem svého řečnického talentu.

Zesnulý profesor Zenger rozepsal se jednou o tom, že věda hvězdářská může zjistiti jednotlivá zatmění slunce v hluboké minulosti — i před tisíciletími. Dle něho hvězdáři všimli si vypravování o Josuovi a počítajíc zpět, určili, že skutečně v den Písmem sv. určený bylo zatmění slunce, jež bylo viděti z místa, kde Josue s vojskem israelským bojoval proti nepříteli. Slunce chýlilo se již k západu, když na ně byl vržen stín měsíce, takže zmizelo očím diváků, a po té, když stín měsíce přešel, slunce nad obzorem zase se objevilo, takže celý zjev činil dojem, jako by se bylo zastavilo.

Jiný zajímavý výklad, o hvězdě tří králů, přináší břežnová brněnská Hlídka. Prof. frýburské university dr. Grimme zkoumal berlínskou planetární tabulku, nalezenou v Egyptě, ve spojení s údaji evangelisty sv. Matouše, jenž vypravuje o třech králich, kteří, vidouce velikou hvězdu, přišli na západ pokloniti se králi, jehož narození bylo jim tímto obzvláštním zjevem oznámeno. Dr. Grimme zkoumá roli „magů“, jak se také v Písmě sv. jmenují oni tři muži od východu přišedši a přicházející k tomu závěru, že to byla zvláštní kněžská služba hvězdopravecká, tehdy po celé Asii obecná. O takové „magy“ běží ve vypravování sv. Matouše. Byli z východu — asi z Babylonie — a mohli přinášeti dary, neboť kněží magové bývali bohatí, obdarovávaní jsoouce od králů, velmožů a lidu. Hvězda, o níž jde, byla tak zvaná „conjunctio maxima“ (spojení velké) oběžnic Jupitera a Saturna, které se na obloze k sobě přiblížily a spojily. Magové cestou pozorovali obě oběžnice rozcházející se a zase splývající. Krásné a nápadné spojení stalo se téhož roku 4. prosince. Tu byli již v Jerusalemě, kdež doptávali se u Herodesa, u něhož bylo jim vyloženo místo proroka Micheáše, jenž předpovídal narození Mesiášovo v Betlemě. Spojení obou planet celý prosinec rostlo a koncem prosince pak se ustálilo (hvězda zastavila se, jak praví evangelium).

Malíčkosti. Čteme-li o sopečném ovzduší, ve kterém žije přítomná Francie, máme vzpomínáme revoluce, která vrhá svá znamení i do budoucnosti. Přirozené — neboť takový ohromný výbuch v dějinách, jakým byla revoluce francouzská, zanechává po sobě lví stopy. Pročítáme-li stránky dějin revolučních, setkáváme se se zjevy vznešenosti a nízké snovosti. Především však poutá pozornost královská rodina, která musila pykati za hříchy, které na trůně francouzském předchozími vládci byly nahromaděny. Mysl lidská protestuje proti hlavnímu činitelům revoluce, že zardousili krále, který již svou bojácností a nerozhodnou dobrotou zasluhoval, aby ho bylo šetřeno. Jaké malíčkosti drobný mají veliké následky, dokazuje útek Ludvíka XVI. z Paříže. Ač obyvatelstvo pařížské znatelně ovládáno bylo již pouličními suřivci a vraby, přece král stále odkládal a stále váhal, rozhodnouti se k útěku. Když konečně liné se rozkolébal, dál se útek s takovou neopatrností, která podnes vzbuzuje úžas a ne-libost. Dle tajných úmluv generál Buillé čekal na krále v určitých místech s široce roztáženými vojenskými sástupy. Král, jenž, neopatrně vyhlédaje z povozu, dal se v jedné vesnici poznati pöštmištrům Dřobětem, dýjel do stanice jménem Varennes. Drdnet, třetěly drágon, se svým pisákem královský povoz v noci předejeli do Varennes a na silnici narovnali klády, sudy a všeliké jiné harampáči, aby povoz musil zastaviti. Někteří vojáci královi rychle sledovali povoz a na blízku čekal věrný Baillé. Poštmištr se svým pomocníkem jediný postarčili se proti družině královské a kázali svému králi, aby s povozu vylezl. Byl to rozhodný okamžik. Carlyle, dějepisec francouzské revo-

luce, o této kritické chvíli praví: „O, Ludvíku, o nešťastná Marie-Antoinetto! Flegmatický Ludvík, jsi až do svého nejvyššího nitra líná, poloosivněná šátečností? Říkáš, že jsi velitel, panovník Franků! Je-li tvé srdce vůbec schopno nějakého rozhodnutí od té doby, kdy začalo tlouci pod jménem srdce, budiž to vždy anebo nikdy na tomto světě. Což nemá král právo, jaké mají všichni šebřáci, aby nerušeně cestoval po vlastní silnici?“ Carlyle dovazuje, že král mohl a měl vstříknouti: „Sám že mám, tělesné strážě, postilion!“ Carlyle dokládá: „Můžeme si představit v tomto okamžiku bledé leknutí útočníků, jak sklesla spodní čelist Drouetovi a jak pomocník jeho Sansse rozpiýval se jako lůj v žaru peci! Představme si, že Ludvík jede dále; po několika krocích probudí v těžce vzbíceli mladého Builléa, syna generála, probudí připeř a husary, kteří čekali, vjede vítězně se svými jízdními družinami do Montmédy — a celý běh francouzské historie by se byl bral jinak. Žel, s to nebyl ubohý flegmatický muž. Kdyby byl býval, nebyla by se francouzská historie nikdy rozhodla pod tímto obloukem brány varenneské.“ Potud Carlyle, jenž výstižně představuje malíčkost, která v epochálním dějstvu francouzské revoluce hrála tak příšernou a truchlivou úlohu. Poučení to, kterak tajemným způsobem splétá se tkanivo velikých událostí a kterak dějiny záviely jsou často od zdánlivých malíčkostí, v nichž lidé projevují buď odhodlanou ráznost, nebo trpné dávají se ovládati zevnějšími okolnostmi. Podobné malíčkosti té, která se stala s Ludvíkem XVI. ve Varennes, vznikají a zanikají v širokém a hlubokém toku života neustále a lidé měli by si jich hodně všimati.

Jos. Bičíště

mech. tkalcovna a úpravna

Lázně Bělohrad.

**Sklad vlastní výroby
líného i bavlněného zboží
v cenách tovarišních.**

Pláte si a vzorky!

Butelky: č. 850 bílý líný tct. 6 K 30 h č. J. B. bílý líný tct. 8 K 40 h Úterky: K A. pololíné tct. 2-70 č. 68 líné „ 4-20 č. 756 lma „ 7-80 Prostěradla: č. 230 1. líné K 2-50 č. 230/ „ „ 2-70 č. 251 „ la „ 4-90	Kapenky: 1. bílé 1 tct. K 2-20 1. barevné přezné K 2-70 Kobily <i>s měkkou náprsenkou</i> 1 kus z včby za K 2-50 1 „ „ 3-— 1 „ plátěná „ 4-50 1 „ lma „ 5-50 Při objednávce košil nutno udati míru kol krku a délku rukávů.
---	---

Sklad dámských látek na šaty!

Obrana.

Zároveň četby knih v naší církvi a jinde. Každou chvíli čtete v novinách dryadnický insert, oznamující, že ta neb ona kniha jest na římském indexu. Nakladatelství chce žititi z protikatolického fanatismu jistých kruhů. Vydá knížku bezcennou, kterou by málokdo koupil a již dělá „reklamu“ jedině ten nenáviděný index (seznam knih zapověděných). Rudý nebo pokrokařský fanatik pak se mnoho neptá po hodnotě. Jeho „vědecká a esthetická opravdovost“ jest různými listy tak zpracována, že věří slepě největším protikatolickým nesmyslům, že uznává za krásno nejhorší odpadky protikatolické literatury. Kdyby nakladatel oznámil, že ta kniha jest pochválena slovnými kritiky, soc. demokrat a pokrokař by ji věnovali velmi málo pozornosti. Na té cestě se ocitlo „nestranné hledání ryzí pravdy!“

Nikde však nečtete v listech protikatolických, jak přivrženci protikřesťanských stran se vši bezohledností odvracejí pozornost svých stoupenců od četby listů katolických; a kde nemohou zmociti něco násilím, tam se aspoň poklebuji tomu, kdo chce čísti i obrana strany napadané.

A jak je to v církvích jiných? Dr. Novotný uveřejňuje o tom v letošním „Časopise katol. duchovenstva“ zajímavé správy, z nichž aspoň něco uvádíme: Luther pomilostně přijal knihy katolické. V Anglii za královny Alžběty

zapořádány všechny katolické knihy. R. 1557 ve Wittenberku pastor E. Rauber dokazoval ve zvláštním spise, že úřady mají povinnost ničit knihy všech těch křesťanů, kteří nejsou lutherány. Lutherůvi také horlivě ničili a zapovídali knihy kalvínův a Zwingliánů přes protesty postižených sektářův.

Na synodě kalvínské v Dortrechta roku 1574 ustanoveno, že má být lid vybídnut, aby nečetl knih kacířských, ale učil o nich oznámení. Knihkupcům se nařídí, aby takových ani netiskli ani neprodávali. Budou komu bedlivě domovní prohlídky; nalezená škodlivá kniha bude zničena. Basilejští kalvínci docela Davida Jiřího Hollandského dali z hrobu vykopati a s knihami jeho i s knihami Karolostadijovými ho upáliti. — Tedy ta „obětí horlivosti svobodomyšlných kalvínů“ nešťítala se ani hygienou. Kalvínská synoda Flanderská rozhodla r. 1578, že nesmí být vydána žádná náboženská kniha dříve, pokud nebude od kalvínských odborníků prozkoumána. Na četbu knih zapověděných ovaleny nej přísnější tresty: vyhnanství i smrt. Jsou zachovány celé evangelické indexy knih zapověděných.

Melanchton (pravá ruka Lutherova) prohlásil, že mají úřady v jednotlivých místech ustanoviti tiskárnám jisté inspektory čili cenzory, bez jejich dovoletí nemají se knihy vydávati.

Ostatné netřeba se dále šířiti. Vždyť evangelické indexy byly jen přirozenou a nutnou výslednicí násilnické soustavy církvi „reformovaných.“ Jestliže byli od protestantů přímo krutě pronásledováni lidé jiného smýšlení, tím apíše si smisli kacířští fanaticové na knihách.

Dr. Štemberka v pastě. Dr. Štemberka, advokát v Rychnově a přední sloup pokrokářů, natíká si na spravedlnost. „Spravedlnost nemůže býti bezohlednou, nýbrž musí býti plna ohledů atd.“ Podobné lamento p. dra Štemberky čteme v „Osvětě lidu“. Někdo si pomyslí, že dr. Štemberka z vrozené nestranosti lituje nějakého „klerikála“, jenž upadl v ruce přísné spravedlnosti, ale domněnka tato byla by omylem, protože smíšený nářek vyplývá z poznání, že zákon platí také pro pokrokáře. Páni z pokrokového tábora bestrestně loupi lidem čest, nešetíce ani zákona ani lidského citu. Pan dr. Štemberka si dovolil v „Osvětě lidu“ uveřejniti obsah soukromého dopisu, jenž byl sice poště odevzdán, ale adresáta nedošel. Dr. Štemberka zná jistě zákon o ochraně tajnosti listů a písemností z 6. dubna 1870, §. 43. F. z., jenž ustanovuje:

§ 1. Porušil-li by kdo tajnost listů čili psaní a jiných písemností zapečetěných tím, že by je proti právu otevřel, nebo za sebou zadržel, pokutován bude za to jako za přestupek, a není-li v obecním zákoně trestním na takové porušení nic přísnějšího vyměřeno. Dopustil-li se toho přestupku některý úředník nebo služebník nebo nějaká jiná osoba ve veřejné službě stojící u vykonávání úřadu svého nebo služby své, tedy bude potrestán vězením až do šesti měsíců, kromě toho však pokutou peněžitou až do 1000 K anebo vězením až do tří měsíců.

Zákon jest zcela jasný, ale dr. Štemberka, obhájce práva, uveřejnil dopis tiukem, jímž přesvědčen, že sněmovna ho nevydá. Pod tízkou imunitou provozuje „Osvěta lidu“ zcela sprosté zákeřnické přepady po léta a páni si myslili, že mají na bezecnost výsadu. Bylo nahořklivě p. Štemberku vypuditi z křovi tiskového a přivesti ho do rukou spravedlnosti, která nesmí dosud dělati rozdíl mezi pokrokářem a jiným občanem. Žaloba byla podána na neznámého pachatele a p. dr. Štemberka volán za svědka podlého činu. Pan doktor nechce vyraziti; proč nechce a nemáme, ví nejlépe sám, ale před veřejností se omlouvá, že se nechce dopustiti vyrazením pachatele podlosti, jako by to bylo zcela mravné, když pod uveřejněný soukromý dopis se podepsal. Trestní praxe svědka renitentního trestá pokutou i vězením, čímž dr. Štemberka dostal se do pastí, kterou chce vyličiti jako nespravedlnost Luegrova. Tak to dovedli pokrokáři daleko, že ani listovního tajemství nešetili a skrývají zločin, který spáchal prý nějaký nářek, toť se rozumí, že pokrokový. Strana pokroková má krásné souhvězdí právnícké ve svém vedení: dra Štemberku, dra Lhotu a dra Boučka.

Politický přehled.

Dne 10. března zase otevřely se brány politické sněmovny ve Vídni. Baron Bienenrth se členy kabinetu vetoupl do sněmovny za lozku českých radikálů. Předsednictví převzal zatím dr. Funke jako prezident dla stáří. Zapomněl Němec Funke na rozsvícenou činnost německých spoludruhů svých z Čech, když vyhlízel poslance, že jako zástupci lidu mají obhajovati práva ústavní a svobodu, na smích rovnoprávnosti začla jeho ržava: Pracujeme

společně pro blaho státu a národa a pečujeme tak o budoucnost, aby historie jako přímý a neustraný soudce nás neodsoudila. V nastalé volbě zvolen předsedou sněmovny něm. křesť. soc. dr. Pattai 287 z 342 hlasů. Slovanská Jednota usnesla se jednohlasně voliti za předsedu dr. Papáka, muže jistě v každém ohledu vhodného, ale týž dostal pouze 103 hlasů. Dr. Pattai nesvolen tedy absolutní většinou. K zvolení jeho přispěli hlavně soc. demokraté vůbec a čeští zvláště, kteří odevzdali prázdné listky, a že Rusi volili s Němci; a Poláci volili také Němce dra. Pattai. Slovanská solidarita u nich ještě na sto honů pozadu. Řeč nového presidenta učinila na sněmovnu trapný dojem i svým přednesem i svým obsahem. Místopředsedy zvoleni dr. Starzynski (Polák) 308 hlasy, dr. Steinwender (Němec) 311, Zázvorka (Čech) 227, Pernerstorfer (Němec — soc. dem.) 207, dr. Laginja (Slovinec) 284. — Bar. Bienenrth přečetl svoje prohlášení, ale slova nebylo mu rozumět, a to zase zásluhou českých národních sociálů, jako by nic nemohli dokázat než lozmožit. Návrh soc. demokrata Němce, aby se o vládním prohlášení zabýjala debata, padl. Hlasovali pro soc. demokraty, Rusi a čeští radikálové. Pěkně dbají rozhodnutí Slovanské Jednoty čeští radikálové, k níž se hlásí, a která se usnesla nehlasovat pro debatu o vládním prohlášení.

Bar. Bienenrth jistě čekal na politickou debatu o vládním prohlášení zvláště se strany Slovanské Jednoty, ale táž rozhodla se, že nebude ani navrhovat ani hlasovat pro návrh na zahájení debaty. Stalo se tak z taktického postupu a ostatně debata taková nemá nijakého praktického smyslu, škoda času. Slovanská Jednota chystá důležitější návrhy, v jejichž projednání strany i vláda musejí přiznat barvu. Ony pilné návrhy týkají se budoucího zamyšleného společnou vládou zasaňtročení Bosny a Hercegoviny maďarským bankám, používání policejních agentů provokaterů v Čechách od policejních úřadů, neoprávněného zasaňzení min. spravedlnosti dr. Hohenburga do neodvislosti soudcovské a konečně návrh stran persekuce českého tisku. Slovanská Jednota vystupuje důstojně, klidně a tím právě mate v očekávání vládu i strany její.

Napětí rakousko-srbské dosud nepovolilo. Mocnosti sice zakročily v Bělehradě, aby Srbsko nechalo všeho válečného bouření a všech požadavků naproti Rakousku, ale to ve své potřeštěné povýšenosti prohlásilo, že od požadavků svých neustoupí hned, ale že je podá konferenci mocností k rozhodnutí a dle toho pak se zařídí; s Rakouskem vůbec nechce ani vyjednávat. Patrně mocný strýček ruský přes svou radu Srbsku, aby zanechalo hňčení zbraní, a skrblí také sliby, že Srbsko přece také něco získá. Myšlenka konference evropské vstupuje nyní do popředí. Konference vezme prý přivtělení Bosny a Hercegoviny jednoduše na vědomí, ale uzná prý oprávněnost požadavku, aby Srbsko a Černá Hora dostaly náhradu. Na programskou konferenci budou prý pojaty projekty drah od Dunaje k Jaderskému moři a z Niše do Soluně a se Soluní jako svobodným přístavem, čímž by se balkanským státům dostalo přirozeného spojení s mořem. — V Srbsku obhraňují se též proti tomu, aby byla s otázkou obchodní smlouvy slučována politická otázka přivtělení Bosny a Hercegoviny. — Vědcové většiny ruské dmy vyslovili se jednohlasně pro zachování míru.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Z činnosti katol. spolků.
Z Holic. V neděli dne 28. února pořádala „Odbočka Všeobecného sdružení“ u nás důvěrnou schůzi za účelem založení politické organizace.

Méno říci, že už předem kde kdo se na ni tělil a to hlavně s toho důvodu, jelikož při ní měl přednášeti väd. kanovník dr. Fr. Šulc, profesor z Hradce Králové, vñde známý jakožto oblíbený a slov. řečník. A radostně očekávání věru naše lidi nezklamalo. Neboť každý, kdo sledoval přednášku väd. řečníka, v ní dokázána naprostá nutnost organizace katol. lidu za našich dob pohutých, každý, pravím, sbodoval se v tom, že tak krásně, vlastenecké, věcné řeči hned neslyšel. Proto na tomto místě ještě jednou srdečně děkujeme slov. p. řečníku za jeho krásnou a nadšená slova a prosíme Boha, aby mu žehnal na jeho zdraví a jeho nevšední obětavost odměňoval zdárným výsledkem v jeho organizační činnosti. Schůzi, již předsedal väd. vikář Ferd. Zajtšek a jenž také krátkými, ale případnými slovy nastínil nutnost organizace vůbec, navštívilo tolik posluchačů, že místnost téměř ani nestačovala. A co nás těšilo, bylo také to, že i z okolí přišlo mnoho posluchačů, z nichž jmenujeme p. Švarc, rolník z Rovné, vyřádal si slovo a svojí kratičkou přednáškou, svědčící o pracovitosti v otázce katol. hnutí, nás velice mile překvapil. I jemu voláme srdečně: Zaplať Pán Bůh! Na konci schůze pak přihlašovali se členové k organizaci a sice ve velkém množství. Každý pak, kdo domů odcházel po ukončení schůze, přejíval přání, aby podobné schůze konaly se častěji. Snad i v tom, dá-li Bůh, bude všem vyhoveno. Další činnosti zdat Bůh!

Z Remeva m. D. Katolický vzdělávací sociální spolek „Rovnost“ uspořádal u nás dne 7. března v hostinci p. Josefa Vávry divadelní představení. K účelu tomu vybrána fraška: „Mistř Bedrník a jeho chasa“. Jakým sympatiím se náš spolek těší u všech slušných lidí, toho jest důkazem, že sál p. Vávry byl tak nabit v pravém slova smyslu, že by ani jablko nebylo propadlo. Viděli jsme zde ve velkém počtu zastoupenou inteligenci města Ronova. Přispěchali k nám též našiinci ze všech přifaňných obcí: Kačic, Mladotín, Bousova, Závratce, Chvalovic, Biakovic a odjinud. Ochotníci, ač mnozí stáli poprvé na prknech, vesměs všichni dostali svým útlám nanejvyšší čestně. Jmeovitě zpěvy provedeny byly bezvadně. Kus provázen častým potleskem posluchačů. Všem ochotníkům jakož i ostatním, kteří o pořádání divadla měli zásluhu (mezi jinými obětavý p. učitel Culek z Ronova), volá divadelní výbor spolku srdečně: Zaplať Bůh! V brzkou bude se hráti opět. Naším heslem budiz: Poznávájme se, vzdělávejme se, milujme se, nebojme se, a dejme se, Bůh s námi! Další činnosti: Zdat Bůh

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 8. března. Česká společnost Národohospodářské začla se obvyklý roční příspěvek. — S vodním družstvem pro Pouchov, Piletice, Hradec Králové a Věrova se sdělí, že souhlasíme s návrhem ministerstva orbý, aby stoka, do níž ústí má Piletický potok, provedena byla z betonu. — Poukáže se k příjmu částka K 816, vyplacená c. k. ředitelstvím pro stavbu vodních cest za 34desátí snížení hladiny vodní řeky Labe před jezem „huňským“ — Výkonným výborům všech politických stran začla se žádat, aby kandidátem poslaneckví ve IV. voleb. okresu provolan byl znatel poměrů českých menšin, škol. rada Jindřich Motelka. — Žádost lesního dělníka Jos. Kotka za místo hrobečka při hřbitově Novobradeckém postoupí se hřbitovnímu odboru. — Pan K. Mayer, c. k. rada z. s., daroval jménem pozůstalých k uctění památky zem. svého otce ve prospěch ústavu chudých K 50; dárce se vzdalí díky. — Zpráva o činnosti policejní strážě za měsíce únor 1909 vzata na vědomí. — Uděleny byly dvě mimořádné podpory, jedna řádná podpora byla zvýšena a jedna žádost za příspěvek na byt byla zamítnuta.

Na katolický sjезд darovali: po 5 K väd. Theodor Čermák, kněz jubilar v Státníci, väd. Fr. Matouš, farář v Bystřeli.

Orchestr České Filharmonie do Hradce Králové přibude 18. dubna ke 2 koncertům, symfonickému a populárnímu.

Spěším plukem 42. z Hradce Kr. Něm. severočeské obce podaly ministerstvu války hromadné petice, aby 42. pěší pluk (většinou něm. národnosti) přeložen byl z Hradce Králové do německého města. Ale ministerstvo války zamítlo tyto petice, jelto neuznává důvodů, které přijíjí z národnostních štvanic. Něm. vojínům v Hradci nikdo nepřekážá, zvláště dají-li i oni Čechům pokoj.

Místní odbor Národní Jednoty severočeské v Hradci Král. konal 8. března valnou hromadu. Schůzi za elabé účasti členů zahájil předseda p. Ot. Vojta. Jednatel p. K. Kašpar podal zprávu o činnosti za minulý rok správně. V uplynulém období soustředily národnostní boje; bylo tudíž potřeba zvýšiti podporu menšin. Podporována vydatně matiční škola v Těchoníně. Je přispěno též štědrě uspořádáním škol. slavnosti divišního lycea. Mnoho českých listů menšinám zasláno. Založeny a rozmnoženy menšinové knihovny. Místní obchod. gremium sešlo se o vřtí, dr. Paserama vysela za loňský rok 1.238 67 K čísl.

ho sisku přednáška Pojmanova 11134 K. Odber pracoval všestranně. Vzdání díky šlechtickým příznivcům. — Dle správy p. pokladníka Zd. Ješka činí přirostek proti roku dřívějšímu více o 1.042 18 K. Důl výboru jednomyslně zvolení: pp. MUDr. Leopold Batek, Frant. Čermák, státní lékař, Jan Divočák, učitel, st. Marie Dombková, profesorka dívčího lycea, p. Zd. Ješek, sochař, p. Karel Sl. Kašpar, městský kontrolor, p. J. E. Durčánek, kontrolor záložny, Ph. Dr. Josef Pešek, gymn. profesor, Otakar Vojta, městský důchodář, J. J. Vrabec, gymn. profesor, Ph. Dr. Okt. Wagner, ředitel městského dívčího lycea, za náhradníky: JUDr. H. Gaduliger, advokát, Rudolf Hacker, c. a k. lesmistr v. v., MUDr. Otakar Klumppar, městský fysik, Jan Mareš, profesor realky a p. Fr. Viktorin, obchodník, za revisory účtů páni: Karel Janda a Josef Valenta, střední spořitelny. V následovavším rozhovoru projednána návrh našeho odboru podaný rozhodujícím kruhům a korporacím v Praze, by upravný mandát poslance do říšské rady za Vyšehrad svěřen byl v zájmu českých menšin neúnávnému pracovníku a znalci záležitostí českých škol v území zmíněném a ve Vídni panu šk. radovi Ph. Dru Jindřichu Matelkovi. Valná hromada pak doslovem předsedy skončena. — V ustavující schůzi výborové po návrhu p. Divočáka zvoleni jako roku minulého za předsedu p. Ot. Vojta, za místopředsedu p. MUDr. Leop. Batek, za jednatele p. Karel Sl. Kašpar, za pokladníka p. Zd. Ješek, a za správce panorámy a novináře p. J. E. Durčánek.

Z Klieperova divadla. Trevalovo drama „Válka bohů“ těšilo se značné účasti obecenstva, leč je nesporně, že trochu zklamalo. Děj dramatu vzat je z doby ruské revoluce a velmi málo přiléhá k bombastickému názvu. Ester Geršomova za drahokamy zradí své souvěrce; přichází mstitel Lejb Rand, jenž Esteru miluje; bůh lásky přemůže ho na chvíli, ale pak zvítězí přec bůh pomsty. Pěkná jsou místa psychologická, jež velmi působivě jsou vyvrcholena, jinde však chatrný děj zbytečně se vleče; poukazují na nevhodné rozdělení mezi druhým a třetím jednáním. Počet osob zredukován na minimum, což ovšem není vadou; ale komický působí, když se šesti hraje čtyři zabynou. Hlavní roli Esteru hrála jako host paní Procházková-Malá celkem dobře a se správným pojetím. Tlumený smích a šum v obecenstvu hned na místě odsudil věci, které (snad vinou kusu) dopadly drasticky. Z ostatních zasluhují pochvalné smínky Mandelblüh p. Huňáčka a ve třetím jednání Lejb Rand p. Paula. Přestávky trvaly déle než bra sama. Jinak byla režie velmi pečlivá.

Dr. Aliquis.

Darovali a v administraci naší složili: Nejmenovaná na Seyvalterův útlek slepých 5 K, „pantátové“ sbírku při večírku 8 K na Ústř. Matice Škol., katol. jednota na Slezském Předměstí na katolický sjezd 20 K.

40. řádná valná hromada „Zál. úv. ústavu“ v Hradci Král. odbyvána dne 9. t. m. Předseda p. V. Collino konstatoval značný rozvoj ústavu. V souvislosti se značným zvýšením akc. kapitálu stoupaly vklady banky, tak že koncem r. 1908 dosáhly obnosu 22.247.989 77 K, tudíž stoupaly během roku o celých 8.596.590 39 K. Celkový obrát proti r. 1907 byl větší o 256.540 413 K 64 hal. Zisk za rok 1908 obnášel 401.179 10 K přes to, že obecným poklesem kursů jevila se stráža na cenných papírech kolem 15.000 K. — Do správní rady zvoleni pp.: Ol. Čerych z Josefova, V. Formánek, MUDr. Ant. Špidler ze Semil. Za revisory účtů pp.: V. Morávek, Fr. Vachek, Ot. Vojta.

Basoda v Hradci Králové pořádá ve středu 17. břez. 1909 pro své členy a jimi uvedené hosty prvý programový večer s pestrým programem.

Nový č. kanovník. Císař a král jmenoval vesp. Ferdinanda Kutcheru, bisk. vikáře a faráře v Maršově čestným kanovníkem katedrální kapituly v Hradci Králové.

Bezplatný kurs odborného kreslení pro truhláře nábytku při městském průmyslovém muzeu v Hradci Králové, přístupný mistrům i dělníkům, zahájen bude v pondělí dne 15. března v 5 hod. odp. v čtárně muzejní. Kurs potrvá po 6 týdnů a vyučování se bude vždy v pondělí a ve čtvrtek od 5 do 8 hod. večer. Účelem kursu jest obeznámiti účastníky kursu s výkony kreslířskými, potřebnými v nábytkovém truhlářství, a program kursu upraven tak, aby i pokročilejší měli z kursu zisk. Počet účastníků omezen na 12. Pomůcky kreslířské odbrlí každý účastník zdarma, jen křesadlo, má-li jaké, ať s sebou přinese. Kdo se chce ještě přihlásiti do kursu, může tak učiniti v pondělí dne 15. března o 5. hod. odp. v čtárně, kde se všem dostane dalšího vysvětlení. Vyučovatí bude p. arch. V. Jeřábek, c. k. prof. řemeslnické školy v Jaroměři.

Odsezení před porotou královéhradeckou. Minulý týden odsouzen V. Hanní (naroz. 1884) pro zločin krádeže na 18 měsíců, J. Schreiber (nar. 1881) pro zločin nedokonané prosté vraždy na 8 let, V. Tyrych (nar. 1889) pro přestupek ublížení na těle na 1 týden, A. Jirásek (nar. 1887) pro zločin nedokonaného podvodu — sprostěn, Ar. Šešfeld (nar. 1888) pro zločin krádeže na 5 roků, F. Hloušek (nar. 1862) pro zločin krádeže na 5 měsíců.

Slovanská řiviera. Na malebném pobřeží modré Adrie krásně položená města dalmatská Split, Gruže a rozkošný Dubrovnik, honosící se nádhernými paláci z dob své republiky, proslulou boku Kotorskou a j. spatřiti možno ve dnech 18 do 19. března v panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou vědi.

Na vzdělání českých dětí v Dolních Bakoších jazykem mateřským přispěl v měs. lednu 1909 spolk. „Komenský“ ve Vídni III/3: Strogasse 45, který vydržuje 3 obecné školy, školu pokračovací pro učně o 3 odděleních, 2 opatrovny a 6 jazykových škol o 14 odděleních. Politický okres Hradec Králové: Černilov. Sbor dobrov. hasičů 5 — Hradec Králové. V. Bayer 1 K, Dr. B. Honsák 4 K, Sociální demokraté „na Náhoně“ 8 80 K. — Hradec Králové Nový. Obecní úřad 5 K. — Nechanice. J. Rainiš 4 K. — Třebouchovice. Zpěvácký spolek „Orel“ 4 K.

Měsíční výkaz Záložního úvěrního ústavu. Stav vkladů: (na knížky, pokladniční poukázky a běžný účet) v únoru 1909 korun 24.379.673 34. Eskont smének: V únoru 1909 eskontováno kusů 1.835 v obnosu K 2.729 658 28. Skladistiže: V únoru 1909 uloženo zboží v ceně K 934.081.—

Z Třebouchovic. Minulé neděle pokračovala sdružená živnostenská společnost zdejší ve svém cyklu poučných přednášek. Ačkoliv současně konala místní soc. dem. organizace schůzi, na které přednášel posl. Hudec a mimo to konalo se představení v meškajícím zde cirk. Kellerově, přece naše schůze čtená byla navštívena. Schůzi zahájil a řídil předseda živnosten. společnosti oděvařů p. V. Koleč, který představitel pozvaného řečníka p. prof. dra. Zachovalu z Hradce Králové, jenž promluvil na thema: „O řádu živnostenském“. Pan přednášející líčil úpadek a příčiny úpadku zřízení cechovního a další vývoj organizace živnostenské a živnostenského zákonodárství až po doby nejnovější. Tenor jeho řeči vysníval v ten směr, že živnost. společnost mnoho dobrého mohou vykonati, jsou-li spřádány vedena. Za své výklady řečník odměněn hlučným potleskem. Nato po zodpovězení některých dotazů předsedající poděkoval panu řečníku a doporučil hojné účasti příští přednášce, na které probráno bude thema: „O úvěru živnostenském“.

Z Dobřenic do Nechanic. Správná kritika nechanických poměrů v „Obnově“ otiskovaná nás velice zajímala. Vždyť my také s těmi pány „od péra“ máme svoje zkušenosti. My jsme žádali okresní výbor za sdělení, máme-li dávat zálohy vrchním rozhodcím. Zákon honební natisuje okr. výboru, aby měl dohled a zákon ten uváděl ve skutek; jestliže by vznikly rozepře, má je sám vyrovnati, aby nebyl rolník vydán na pospas právníkům Ale — okr. výbor na nás dotaz posud mlčí. Bylo by to ovšem chvilostivé říci: „Zálohu dejte!“ Vždyť bychom se mohli tázati po příslušném příkazu zákona. A říci, aby se záloha nedávala? To teprve ne! Vždyť chodí na komise sami členové výboru. Takové máme tedy zastání u zástupců! Starouškoví Taichmanovi se mnoho nedivíme; ten má již příliš slabý zrak na ty škody od zajců v obilí. Ale na 30 K zálohy by byl přece viděl; ty chtěl. A p. Rašín? Ten jel nejdřív do dvora, a pány se vítal. Ti mu ukázali cestu na pole. Pak šli na pole jinou cestou, kde s ním vítali se zas, jako by nic. Bude-li taková komise ještě několik let, pak raději pole nechat a jít s lopatami ke dvoru. Podivné znalce nám posílá okr. výbor. Někteří lidé, kteří pro veliké stáří anebo neschopnost dávno by měli seděti v ústraní, derou se na přední místa, jen aby hodné poslouchali sobě. — U nás v Dobřenicích p. ředitel cukrovaru chce být pomale všude. Jest cestmistrem a při stavbě školy vykonával dozor jako technický znalec; nu — a teď po tom znalci dělníci musili opravovat školu, když pustil sněh. Museli upravovat příkopy. Do záchodu voda silně tekla. A co činí v Rašicích, toho ukásku přinesly „Hlasý Venk.“ Jestliže se někdo ozve, je zle. Četli jsme v „Hl. V.“ to nadávání na písaře „Obnovy“. Jenže ten vztek málo pomůže. Nejsme zde totiž tak hloupí, abychom každému silnému slovu věřili; my čteme „Obnovu“ i „Hl. V.“ V „Obnově“ jsme nečetli jediného nadávkového slova, nýbrž sdělení nesporných událostí. Zato však „Hl. V.“ otfely se o nás sprostou urážkou. Nám nenosí „Obnovu“ žádný „plátěnný had“ přes Babice a Zvíkov; vždyť se s tím čestným listem nemusí někdo skrývat jako s pašovaným zbožím. My si ji řádně předplácíme, nám ji dodává domácí pošta. Jen ať p. Vančura koná to, co konal Hus! Vždyť ho má před očima. Pak ho pravda tolik mrzet nebude.

Z Nechanic. Jako smrtelně zraněný dravec v předtuše svého akonu soufale mává svými křídly na vše strany, tak i nechanický dopisovatel „Hlasý Venkova“ v předtuše brzkého skonu své slávy mává jedovatým perem na vše strany. Jmenovitě „černý plát“ sděluje na nás jako čarovaný šátek na krocanu a rozčiluje ho až do nepřítomnosti. Všecky články z Nechanic v tomto ct. časopise uveřejněné potírají vyněkší krásné hospodářství na naší radnici, jehož příčinou je samovláda, ale dopisovatel „Hl. Venkova“, nemoha ani jedině výtky popřít, vrhl se po způsobu zákeřníka na jednotlivé osoby, které s tímto hospodářstvím nesouhlasí, a vychrlil na ně

pod rouškou anonymity takovou spoustu kalu, že každý slušný člověk s hnušem tyto výpady odsoudil a pouze nepatrná část stejné s dopisovatelem smýšlejších se škodolibě směje. Leč ke cti občanů nechanických mehu poznamenati, že jich není ani 10%. Ovšem po nedávných procesech tiskových v Praze může psáti směle a snad se dočkáme, že bude někdo z protivných mu osob obviněn také z vraždy nebo něčeho ještě horšího. Idu to „vysoké“ vzdělání i ta se ukazuje. Nechci smýkati nechanické rodiny blátem, tu privilej ponechávám dopisovateli do „Hl. V.“, ale vysytám ho, aby se ku svému „uštěchtilému“ článku veřejně přihlásil, bych mu mohl poskytnouti příležitost, aby své tvrzení také mohl dokázati. Já se pak přihlásím též.

Ze Smiřic. V neděli dne 14. března o 4. hod. odpol. bude odbyvána členská schůze křesť. soc. lid. spolku pro Holohlavy a okolí v sále Městského hotelu ve Smiřicích. Promluví zde vldp. dr. Fr. Reyl z Hradce Král.: „O charakteru.“

Ze Semerovic. Projevené přání, aby ustavující organizační schůze stoupenců katol. strany byla co nejvíce navštívena, v skutku se také vyplnilo. Dobrá vůle nasinců to byla a pak věhlasné jméno vysdp. řečníka dr. Fr. Šulce, kanovníka z Hradce Králové, přivábilo na 700 posluchačů z místa i dálného okolí. V pravém slova smyslu bylo namáčkáno. A jejich cesta nebyla marná. Nebť řeč vysdp. řečníka byla tak krásně i vlastenecky propracována a s takovým nadšením a láskou přednesena, že po ukončení schůze přihlásilo se 278 za členy naší organizace, což zajisté výsledek velkolepý v našich poměrech, kdy páda je tak borká. Odbočka Všeodborového sdružení křesť. dělnictva dobrou pádu by zde měla. Průběh schůze byl velmi zdařilý. Svolavatel dp. Štěpánek uvítal shromáždění, žádal, aby důstojnost schůze byla zachována. Pak se souhlasem bylo přijato navržené předseductvo a sice: pp. Josef Čapek, předseda, Fr. Kudrnatý, místopředseda, J. Šůza, jednatel, P. Štěpánek zástupce, pl. Balcarová a pl. Štěpánková, zástupkyňe žen. Zvolený p. předseda představil a udělil slovo vysdp. řečníku, který v dlouhé řeči své poukázal na politickou situaci, jak zkracování jsme jak v právech národních tak i náboženských. Jediné východisko z této situace viděl v dobré organizaci. Jediné v organizaci je síla, život, vítězství — v roztrášenosti však slabost, zřáza, smrt. Přednáška s nadšením byla vyslechnuta a výtky souhlasu byly projevem, jak se líbila. Organizační výbor vzdává vysdp. řečníku tímto veřejně nejvrděnější díky za jeho obětavost. Pomyslíme-li, že odpředne řečník v Holicích a večer zase u nás, pak jistě je to láska k věci, jež vede vysdp. řečníka k této nevděčné práci, která však přinese jednou jistou odměnu — naše vítězství, a to každého těší. My se pak přičiníme, abychom přispěli k tomuto vítězství spojením — vždyť jsme Čechové, jsme katolíci! Místopředseda p. Kudrnatý pamatoval také na Ústř. Matici Školskou; vybral na tento účel přes 18 K, což zajisté s díky od místního odboru Ú. M. Š. bude přijato. S nejlepšími vědomími může se říci: ustavující schůze stoupenců katolické strany se zdařila v každém směru. Necht jen neochabujeme a v poslání svém jdeme zdárně ku předu! — Katolická dámská jednota připravuje na den 25. března přednášku „O Sv. semí“, doprovázenou 200 světelnými obrázky. Přednáška podobného rázu zde ještě nikdy nebyla a proto jest očekáváti, že návštěva bude projevem a nejlepší odpovědí, jakého jsme smýšlení, zase těm, kteří nám spílají! Pamatujme vždy a všude, že čím větší budou překážky, tím sladší bude naše vítězství!

Sememickému pokrokáři. Věru máte zbraně proti katolíkům hodně ubohé. Otřepaný frází na frází. A takovými prolhanými frázemi nedá se už lapiti žádný uvážlivý člověk. Pravíte, že v Semerovicích do nedávna se žil život politický i společenský dosti pěkný a klidný; ale teď! — Ano, dřív si nechali katolíci po hlavě šlapat, proti řvavým schůzím necekli, nechali řádit pokrokáře i socialisty; a proto byli „hodnější“ než jinde. Kývat na prolhané útoky pokrokářského tisku, nehlesnout na tupení církve a přitom v církvi sástávat — to patrně dle vaší logiky náleží k charakternosti. Každá strana má právo se organizovat k ochraně svých ideí, jen nikoli strana katolická; tak aspoň soudí „svobodomyšlní“ naši pokrokáři. Prý v Semerovicích nikdo víru neohrožuje! Tak! A co ty surové útoky rudého a národ. soc. tisku na naše přesvědčení? Ty už přece trvají hodně dlouho. I u nás se otou přece volnomyšlenkářské spisy a spisy Macharovy, který nasývá křesťanství vábec jodem z Judey. A proti tomu nemáme práva pověděti na obranu pravdu a organizovaným způsobem poučovati! Milý pane, „do dýmu hospod a výparů alkoholu“ se sanálo naše náboženství v Semerovicích už dávno, než si katolíci vzpomněli i v hostincích je sami hájiti. V dýmu hospodském si vyplakovali ústa naším významným lidé nejraději. A vy jste jich nikdy neopřítli. Teď teprve chcete okřikovati ty, kteří se domnívají, že hoonanec není pouze pro alkohol, karty, pro kouření ti surové útoky na naši církev. A že byl MUDr. Rychter v „Obnově“ smýkán? To jest smýkáním, uveřejní-li se spravedlivá a slušná odpověď na jeho vlastní úhorovitý novinářský výpad? Přáete dle staré, ověšené písničky tuto prolhanou frází:

„Je to vlastně významným, koho „Obnova“ potápí, a děkanem, že je to moc pořádný člověk; my jsme nepohledy (11 km) čestí v „Obnově“ stoky jen na řádě, pokrokové občany.“ Prosim vás, nechtějte se tak komicky svým slabým zrakem! „Obnova“ psala hesky rázně proti Drozdovi; tedy to bylo děkanem, že je moc pořádný člověk. Odsoudila šachře dr. Lhotu; již proto tudíž dr. Lhota jest hotový světec. Pověděla a dokázala Al. Hájovi, jak „Osvěta 1.“ bezectně a úmyslně lže, jak na naši žádost po důkazech odpovídala jednoduše novým opakováním drzých lží. Nu — a proto ten pokrokář jest mužem nejšťastnějším, že ani „Obnova“ netupí, ale uvádí zaroučená, křiklavá fakta. Zato však „Osvěta 1.“ spílá katolictvu způsobem nejspostší. Nazval-li sám pokrokařský „Čas Učitel“, že „Osv. 1.“ jest stokou špíny, pak už takové slovo mluví za mnohé důkazy. Všecko, co zde píšeme, můžeme dokázati způsobem nejjasnějším, ačkoli bychom dosti neradi třásnili papír „Obnovy“ na př. ukázkami surových, pepických nadávek „Osv. 1.“ Vy, pane pokrokáři, ovšem se po těch důkazech ani ptát nebudete, protože je sám dobře znáte; to si raději vymyslíte nové lži! Idu — sv. j. k svému! A na lži, které jste nakupil v „Osvěte 1.“, také důkazy nevdáte, protože nemůžete. Spokojte se zase uovou „vynalézavostí.“ A proto není divu, jestliže proti takovým bezcharakterním prohaným tiskovinám se organizují milovníci pravdy a slušnosti, aby zabránili zesurování veřejného života. Tím zatím „na dorozumění“; že bychom vás napravili, tolik ani na okamžik nedoufáme. Ale musíme vám d. kázat, že předivo pokrokařských úskoků a literárních podvodů jsme dobře prohlédli, že si nedáme kalit zrak my katolici.

Z Koštěnic u Dašic. (Dar.) Jeho Excellence vysoce urozený pan Alexander markrabě z Pallavicini, majitel velkostatku dašického, ráčil blahosklonně darovati obnos 180 K na stavbu císařské jubilejní kaple v Koštěnicích. Ocenil úřad koštěnický skládá za značný ten dar uctivé díky a srdečně „Zaplat Bůh!“

Vlastenecký čin pokrokového „protiklerikála“ v Borohradku. Obuvníci pracující pro továrnu žida Sig. Steina v Holicích byli nuceni zahájit stávkou, aby dosácli mohli zvýšení mzdy. Stávkokazem stal se z bluposti lidské v Borohradku trpěný jakýsi Havránek, který přijal mnoho práce z továrny židovské. Rozeslány ve velikém počtu tištěné letáky, vybízející ku protestní schůzi proti Havránkovi, v nichž doslovně psáno: „Ptáte se, kdo je ten verbít stávkokaz p. Havránek? Velký vlastenec a radikál v našem městě, vydávající se za pokrokaře, Sokola a protiklerikála, který svým vlastenectvím a svobodomyšlností rád se chvástá. A tento vlastenecký verbít zrádných daň stávkokazeckých dělá nahořežidovské německé firmě a napomáhá ubíjeti chudé české dělnictvo, vpadá mu vzad, aby bylo zdoláno v boji za větší skývu chleba.“ — Tedy Sokol a pokrokář — ubíjí české dělnictvo! Jasně tu opět dokázána pravda, že strana pokrokařská je strana židovská a proto — „protiklerikální“. A tato smutná proslavená figurka Havránkova, která v Chocni nebyla již možná, přestěhovala se s malým ranečkem, ale s velkými ústy k nám a chce zde bráti první úlohu. A také již hraje. Vádyt svojí nezřiznou agitační při posledních volbách zvolen za odměnu vykonané agitační práce, ve prospěch hlavně svůj i jiných t. sv. pánu, do obecního zastupitelstva i do místní školní rady, ano z téže hlouposti lidské stal se i velitelem hasičů. — Vyslovujeme své politování a soustrast těm, kteří o volbu jeho mají zásluhu a tak si dali sami — mírně řečeno — nejsemtnější vysvědčení neprozřetivosti, což budiž pro věčnou paměť poznamenáno. Co bylo Havránkovi o protestní schůzi veřejné dle pravdy řečeno — jistě si nedá za rámeček! — Kdo někde ve světě jest bez ceny a zcela nemožný, jen ať se přitěhuje do Borohradku a bude li jen umět hodné nadávat kněžím a posmívat se drze katolickému přesvědčení — u nás jistě t. sv. páni udělají jej ihned první osobou. Idu, jednooký mezi slepými bývá vždy králem!

Z Čáslavě. Úmrtí. V pondělí 8. března doprovodilo občanstvo ku hrobu zasl. člena městské rady, býv. vrchního inspektora s. z. dráhy pana Schindlera. Zákeřná, několikaměsíční choroba učinila konec muži, jenž pro obec bude velkou ztrátou. Co pro obec znamenal, patrně z toho, že byl jednomyslně před časem jmenován čestným občanem. On byl tvůrcem plynárny, kterou vedl s takovou svědomitostí, že mohlo to býti příkladem všem ostatním referentům. Jen jeho přičiněním překonány byly těžké překážky, jež tomuto obecnímu podniku se v cestu kladly. Podobně účastnil se všech jiných prací a městská spořitelna strčila v něm znamenitého znalce. Jistě jest, že považován byl za předního činitele našeho města a stráž jeho bude značně pocíťována, zvláště nyní, kdy máje doslouženo, mohl se úplně věnovati záležitostem obecním. Nad hrobem promluvil za čestné účasti všech kruhů občanstva i úřednictva purkmistr p. dr. Zimmer, akcentuje výborné vlastnosti jeho a strážu tím atpěnou. Pochován byl na t. hřbitově vedle chotí, jež před 8 měsíci ho předala. Odpověď v pokoji! — Divadlo. I nedělní odp. představení „Jířkova vidění“ těšilo se

plnému domu. Byl zastoupen zvláště venkov a děti. Publikum oddané a vděčné, což p. t. ochotnictvo naše plně také zasloužilo. Přítel nedělní hraje se: Láška bdi! — Dvojí překvapení. Zpěvácký spolek „Hlahol“ chystá k provozování starou, ale svěží operetu a studentstvo c. k. gymnasia hudební a deklamatorní akademii. Přejeme hojně zdaru! — Pivovarský kartel či jak tomu naši předáci právovarečnictva říkájí eufemistický svaz, bude mít dobru dosti zajímavou ve valné hromadě, kterou nesouhlasící majitelé podílů várečných svolávají na neděli 14. března. Zdá se, že náš pivovar zašel do věci, která mu nebude k prospěchu Zdražili pivo, postaví se proti němu konsumenti, nezdraží-li, postaví se spolukarteláři, kteří prý již nyní brozí těžkými prostředky, odváží-li se právovarečníci ze svazu couvnout. Dle umnesení svazu má býti 1. dubnem prodáváno pivo čáslavské za 17 K hostinským. Zač přijde se zemskou a obecní dávkou hostům, dá se vypočítati. Byla asi pravdivá pověst, že bude sklenice piva za 9 dvouhaléřů. Kořaloy tím jistě získají. Páni si popřejí pizeňského, které bude dle dohody hostinských čepováno o 2 h laciněji na sklenici; a o lid, kdo by se staral? Ci snad se tím má podporovat abstinenci bau? Pak by to bylo ovšem pochopitelné

Koupě
Obstarávání
Prodej

Svojí velký

Antikvariát

doporučuje co nejsdvořileji

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Z Pařížova u Vilímeva. Volebního boje, jenž rozpoutal se v minulých dnech na okrese Čáslavském, použila strana agrární hojně k tomu, aby neprovedenou dosud organizaci doplnila a při tom i rozestřela síť organizace venkovské mládeže. Snahy tyto vyvolaly pochopitelný protivlak se strany stoupenců národní katolické strany lidové a tak na začátku měsíce března položeny i v naší vesničce základy k organizaci katol. mládeže venkovské, o niž hlavní zásluha získali si dpp. Martin Kloude, kaplan z Ronova a prof. Fr. Kohout z Čáslavě. Pomocí katol. spolku ronovského svolána byla veřejná schůz., do níž sešlo se hojně stoupenců strany katolické, agrární i sociál. demokratické. Dp. prof. Kohout po zahájení schůze předsedou ronovského spolku dp. M. Kloudou vyložil nutnost i povinnost organizací katol. vůbec, mládeže pak zvláště a objasnil spolu účel těchto nezbytných sdružení. Řeč jeho sledována byla pozorně, jen za dvěma ozvaly se chvílemi hlasy odporující. Když však po schůzi dána byla volnost k replice, nepřiblížil se nikdo. P. předseda konstatuje toto faktum a ukazuje, že proti programu organizací našich nemohou namítati nicého ani odpůrcové a přece nepřestávají česopisy jejich štváti proti katol. organizovaným. Vybízí katol., aby si proto všíli svých organizací, hlásili se k nim brd a pro jejich program bojovali. Kterýsi agrárník volá: „A my budem přec volit Blaška.“ Na to odpovídá dp. prof. Kohout, že nikdo jich nenutí tak nejednat, ale obražuje se, aby tak ničímne lži byly šířeny, jako se děje právě v posledních dnech a také se, souhlasí-li přítomní agrárníci s těmito hanebnostmi. Neovzal se ani jediný na obranu jejich a tím sami je odsoudili. Nadšený pracovník katol. organizací mládeže p. Dus z Mladotic vybízí přítomné jinochy a dívky, aby se dali jen sapsati, poslušni svého přesvědčení. Přiblížilo se 20 členů. P. Dus slyši slovy zalíbil se přítomné pl. starostové, která chtěla sezměšnění odznak org. katolické, ale se špatnou se potázala. Byla rázně odbyta. Agrární straně tím neposloužila a svou rodinu tím zbytečně sarmoutila, poněvadž její vystoupení mohlo zavdati příčinu k nemilým výstupům. Má co děkovati jen rozvážnosti katolických stoupenců. Nechceme jednatí její, jakož i k jejím slábkám se hotovujících rytířů dle zásluby nazvati, jsouce přesvědčení, že sami usnávají, jak si tím málo poslouží. Naším jinochům a dívkám voláme: Dokažte nyní, že katol. organizace vaše jest lepší než ta, kterou do života týden před tím vyvolal posl. Kotland. Zdat Bůh!

Z Tisem u Habrůh. Schůze, na níž utřili agrárníci, sociální demokraté i organizovaní vy-

chovatelé mládeže takové škasko i svým vědcem p. Křimtem a jeho adjutantkou al. Fajfrovou, ale je dohřála. Patrně to s referátní, kterým ai odlehčili v pověstném orgánu německo-brodském. Ani bychom nevěřili, že to psala ruka něná, neboť není to psáno perem, ale — kopěcem. Na snůžky nepravd, překroucení a ničomnosti odpovídati bylo by zbytečno. Necht se tím původcové těšit. Organizaci tím nepoškodí, té jenom prospívají. Vybrátek o šíření „Volné myšlenky“ se nelekáme; jen aby se nepořezali její š. Hleď vlastním nožem! Že lid prohlédá a má kejkliž různých pokrokových veličin dost, je jisté a nepomohou proti tomu sebe šťastnější dopisy a splešenější agitace.

Ze Suchbátela u Kutné Hory. V úterý dne 9. března byla u nás svolána na třetí hodinu odpolední do hostince p. Liscky schůze voličů venkovských obcí stoupenců sdružení českých katolických zemědělců s programem: *Koho budeme voliti do zemského sněmu*, o čemž promluví měl a také promluvil kandidát strany katolické p. Čeněk Pospíšil, rolník v Miskovicích. Ale schůze ta byla tak četně navštívena agrárníky, sbabovanými z celého blízkého i dalekého okolí, tak že agrár. řečník pyšně prohlásil, že ta schůze jest velikou manifestací agrární! Významnou tuto schůzi voličskou svou návštěvou také potčili i poslanci agrární p. dr. Pazderka, p. posl. Dvořák a p. posl. Douša a řečníci agrární — až z Prahy. Již brzy po půlnoci sjížděli se a scházeli v četných zastupcích agrárníci, aby nám místnost naši obsadili. Agrárníci proti našim byli v takové přesile, že byl předseda z jich středu p. Pařez z Dobřeně, místopředsedou pak zvolen horlivý a obětavý nášinec p. Převrtil, švagr p. Pařez Stanoveno, aby až promluví p. kandidát poslancev, střídali se agrární řečníci s řečníky našimi. Každému z těchto řečníků krom našeho pana kandidáta poslancev k řečníení vyměřena lhůta 20 minut. Náš pan kandidát poslancev hned na počátku své řeči upozornil, že chce mluvití věcně a že chce se zdržeti všech nájezdů osobních a žádal podobnou taktuost i od řečníků strany protivné. V řeči své přes hodinu trvajcí a od začátku až do konce věcně, vážně a všeliké neváživosti osobní prostě zmínil se nejprve o tom, že poselstvo české na sněmu zemském mělo rozhodněji se obraditi proti troufalosti německé, která v posvátné budově sněmovní vyvrcholila ve zpívání písně „Wacht am Rhein“. Na to probral program naší strany se stanoviska politického a dokazoval, že máme-li my Čechové v ohledu politickém míti váhu, že třeba vrátiti se nám k politice konservativní, jakou u nás pěstovali praví vlastenci naši: nezapomenutelný Palacký a Rieger. Politika liberální, radikální a pokroková se svými nešťastnými kotrmelci nám nikdy neprospeje, nas nikdy nesachrán. S ohledem na národohospodářskou stránku pravil, že snahou naší strany jest prospěti nejen stavu jednomu, jak to chtějí agrárníci, ale stavům v národě všem, jak to bláží veliký národohospodář náš český, J. Excellence p. ministr Albin Bráf. My chceme pracovati k takovému národohospodářskému povznesení, aby každý český obyvatel naší milé vlasti byl zámožným a cítil se šťastným ve své vlasti a nehledal štěstí svého jinde. Vzáorem budtež nám malí síce a při tom zámožní a ve své vlasti šťastní národové holandský a dánský. Cúceme se zasídliti o zemskou pojišťovnu, aby naše české peníze u nás zůstaly a nám i semí naši prospěly. Aspoň 10 milionů výtěžku tím zachráníme. Vzhledem na stanovisko kulturní pravil p. kandidát, chce naše strana, aby účte té největší těšilo se náboženství — ten poklad člověka nejdražší. Zasadíme se o to, aby nebylo tupeno, slehčováno. Jím nechť proniknout jest jednotlivec i cel k národu našeho. Na základě náboženství nechť děje se výchova naší mládeže i nadále, neboť ono oporou jest nám tou nejjistější ve všech dobách života našeho. Nábožný národ je silný národ, bezbožný národ je slabý národ, národ otroctví propadlý. Kdo s těmito vývody mými souhlasí, tak pravil náš p. kandidát poslancev, nechť zítra na svůj volební listek napíše: Čeněk Pospíšil, rolník v Miskovicích u Kutné Hory. Na to přiblížil se k slovu p. agr. posl. dr. Pazderka, obražuje se, že strana jeho dosti energicky vystoupila proti jednání Němců na sněmu království českého. Na to začal o centralismu, jako by snad naše katolická strana se ho zastávala, k němu tábila. Proti náboženství prý agrárníci nejsou a těch několik poslanců katolických prý náboženství neprospeje. Mimo to prý náboženství nebudíž zatahováno do čmoudu hospod, do politického života. Kris us Pán prý tomu nechť, řka: Království mé není z tohoto světa — a dokládal se i miláčka Páně, jehož evangelium tak rád prý čítá. (Na neštěstí však slova citovaná, jak d. bře přítomný vedp. kanovník dr. Šulc poznamenal, nepapal sv. Jan, ale sv. Augustin; a s'ova ta stanovisko dra Pazderky nijak neschvaluje.) I slova bully Karla IV. p. dr. Pazderkou uvedená byla pro jeho tvrzení nemístná. A konečně málo prý se pr. gram náš liší od agrárního a tudíž nemáme prý třístiti jednotu lidu venkovského. Na to přiblížil se ke slovu vedp. dr. František Šulc, profesor a kanovník s Hradce Králové, který svými jasnými a pádnými důvody sjednal si sympatie a souhlas nášinec a obdiv i milejší respekt agrárníků. Pádná a pravdivá slova jeho byla pro nášince vsprubou, pro agrárníky děkladně ochab-

zřejmě spoch. Pan kanovník hned se poštří své
tím okradil se; nejlépe pro centralismus, aby
decentralizaci. Poukázal větší p. dr. Pasderka
že za cíle Ferdinand II. nepovstal centralismus,
aby ab. otuismus a že centralismus povstal za
panování Marie Terenzie a Josefa II. Ukázal, že
občane, aby o právech a platnosti jazyka našeho
jednalo se na samém sněmu. I náš program
hospodářský jest lepší než agrární; chceme, aby
daň pozemková nahrazena byla daní progresivní,
což by s prospěchem bylo zvláště maloročníkům,
jiné hospodářský program agrární není k žádnému
prospěchu. Jakou je strana politická v příčině
náboženství, o tom nám nejlépe poučuje její pro-
gram. A prohlédneme-li celý program strany agrár-
ní, nenalezneme tam ani slova o náboženství.
V podrobně uvedených předmětech, jímž se má
využívat na škole obecné, maraš hledáme před-
mět nejdůležitější — náboženství. Mají agrárníci
dle svého programu již nyní školu bez nábožen-
ství. A co se tkne slov Krista Pána: Království
mé není z tohoto světa — smysl jich jest docela
jiný, než jak si p. posl. Pasderka vykládá. Kristus
Pán slovy těmi praví, že církev jeho není z to-
hoto světa, ale jest od Pána Boha, jest dílem
Božího a milosti v ní a skrze ni udělené nejsou
dary přirozenými, ale dary nadpřirozenými, dary
Božími. Naopak Kristus Pán chce, aby nábožen-
ství jako kvas proniklo lidstvo. Jak obhajují agrár-
níci statečně náboženství, toho dokladem jsou nám
Hořice a jiná místa, kde strana agrární neohra-
dila se nijakým způsobem proti navrženým resolu-
cím, jež vysněly v odluku státu od církve, v roz-
tuku manželskou a odstranění náboženství ze školy.
A konečně my dopříváme svobody všem stranám;
nechtí i strana agrární je k nám tak liberální jako
ke stranám ostatním. A jsme-li my v začátcích
málo početní, nechtí vzpomene si strana agrární i
na své nepatrné začátky. A když jediná lidová
strana naše katolická na prapuru svém veřejné
má napsáno obhajování náboženství, vidno z toho,
že ona veřejně tím doznává, že za náboženství se
nestydí, jako ostatní strany, které buďto se ani o
něm nezmiňují, neb je podceňují, neb jemu boj
vyhlásily. Jak účinně zachvěla agrárníky slova
páně kanovníkova, toho dokladem jsou slova se
strany agrární pronesená, že řeč pana kanovníka
je tak důkladná, jako by sám chtěl být na okres
naším kandidátem poslaneckým. Řeči agrárníků p.
Berana a p. poslance Douši frásovitě a málo
věcně, ba i osobně nevěcně a tendenčně zabar-
vené věci p. kandidátu poslaneckému strany naší
zřejmě nepochybně v nás dojem našich páni řeč-
níků, ba naopak jej posilily a nás v našem pře-
svědčení utvrdily. Nemístnou posádkou na kope-
váci našemu p. kandidátovi pronesenou nepodloužil
p. dr. Pasderka ani sobě ani své straně právě
v ohledu náboženském. A případně na to vedp.
dr. Šule poukázal. Po skončení za pozdních hodin
večerních schůzí rozcházeli jsme se utvrzení a pro
naši stranu nadšením naplnění. A výsledek voleb
u nás dle toho dopadl. U nás v Suchbole náš kan-
didát dostal 34 hlasů, agrární 30 hlasů, a soc.
dem. 6 hlasů.

**Rušená schůze ve Vysoke-Srbské na
Raděch.** Sdružení katol. zemědělců uspořádalo
dne 28. února spolkovou schůzi, na níž mluvil dr.
Joa. Myslivec o nutnosti katol. organizace. V ú-
vodu zmínil se o tom, jak trestání loupeživí rytíři
na Karla IV. Poukázal pak, že vydracat rytíři
rybnějšího století řádi bestrestat. Nár. socialisté,
kteří jsou hned na místě a při nejpilnější „práci“,
jedná-li se o to, někoho potrestat a drážditi, směli
se tomu přirovnání řečníkovu. Bylo mezi nimi
hodně seznámé mládeže ze všech koutů, která mu-
sila ukázati „uvědomělost“. Bylo nám přímo líto
těch chapečků, kterým by ještě neškodilo učit se
psát nebo opakovat nábožinu, jak se jejich nesku-
senosti a nevědomosti zneklívá. Vůd. soci-
álů br. Vrbata, který si chce agitací horlivostí
zajistiti u bratrů definitivu, za podpory mladistvých
bratřů žádal, aby přý řečník mluvil k věci. Proč
je to poroučení? Vždyť přece náš řečník jím
nebyl k řečníci vyzván a neřekl, že schůze koná
se pro nár. sociály. Vždyť to byla schůze naše.
Dr. Myslivec odpověděl nezvanému hosti, aby schůzi
zbytečně nerušil. Dr. Myslivec uvedl tři druhy těch
vydracatých rytířů: jsou to karteláři, velkokapi-
talističtí burši a židovští a ti, kteří sahají na
práva rodičů snahou po odstranění náboženství ze
školy a připravují „reformu“ manželskou. Při uve-
dení třetího druhu — jako když píchne do vosku
báseň! Hned to byla bouře odporu. — K slovu
se přihlásil soudruh Podstata a za ním se také
tlačil k slovu br. V. Podstata nejdříve bovořil o
velikém přý jmění Sv. Otce. Kdyby se přý roz-
dalo, připadlo by na každého 48 K. — Teď, sou-
druhu, jest jen otázka, co by z toho za krátko
zbylo žiznivým soudruhům! Jak to máte dobře
spečítáno! Jako byste byl osobní papěřský kněz.
Podívejte se! Vaše organizace v Rakousku je o
mnoho menší než organizace naší církve; a sebere
od chudých dělníků ročně miliony. Soudruhu, ni-
čím by nebyli vaši kavalírsky žijící pohlaví po-
trestáni tak, jako kdyby jim bylo dáno jmění pa-
pěřské do správy s tou podmínkou, aby si ze
všeho nechávali pro svůj vlastní užitek jen tolik, co
Sv. Otec. To by ten hraběcí šlák šel brzy v va-
ších poslancích přestál. Proč jste jenom, soudruhu,
nevedli jména těch židovských milionářů, kteří

sejímají mezi naším proletariátem vynikající
místa? Proč nejdete napřed k těmto vlastním
„soudruhům“, aby tito nejdříve se s ostatními po-
dělili? Také poukázal dle nějakého špatně
přetvářeného paměti, jak přý šlověk povstal z o-
pice. No — z opice některí lidé, zvláště ti radi-
— povstávají posud, ale výhradně o modrém pon-
dělku. Proti bezohledným slovům soudruhových
nastalo veliké rozechvění mezi našimi poctivými
a řádnými ženami. Podstata pak ještě poděkoval
dru Myslivci za ty „ušlechtilé nadávky“, jimiž přý
ho poctil. Hrál si s krátkou chytře na mučedníka,
zato však my jsme žádné urážky s úst našeho řeč-
níka neslyšeli, tak že Podstata vzbudil dojem
pouze komický. Pak nastal rozhovor mezi jednot-
livými účastníky, který byl stále rušnější, tak že
br. V. již přes všechno šel k slovu se nedostal.
Byli přítomni též volní myslenkáři i agrárníci, ale
tito chováli se slušně. Panu řečníku srdečně dě-
kujeme; otevřel oči mnohým. Jen takových schůzí
více! Našinci se lépe poznají a poznají též chy-
tlost a fanatismus svých nepřátel. — Jeden s pří-
tomných.

PAPÍR
čepiční, obchodní a kancelářský.
Obálky, obchodní knihy
a veškeré ostatní psací potřeby ve
velikém výběru má na skladě
papírnictví
František Piša
v Hradci Král., Velké nám. 135.
Pánům obchodníkům zvláštní výhody.
Knihkupectví. — Antikvariát.
Obchod s hudebninami.
Prodej obrazů.

Různé zprávy.

Komická poprava dra. Horákové.
Slyšte! Lidé, kteří před užitím volbami do sněmu
Háského horěšně pracovali proti dra. Horákovu a
pro agrárníka Kotlana, najednou vyzývají dra.
Horákové, aby se mandátu vzdal. A nečinili to
v době, kdy fanatism nepřátelský uměle marky-
roval „vlastenecké roztřepení“ proti známému bla-
sování našich poslanců; pánové rozkývali se
k výzvě teprve v tom čase, kdy i nepřátelé chválí
vlastenecké služby poslanců našich o utvoření
Slovanského svazu. A jak jest ta výzva skvozně
složena! Na př. takhle slova: „tak důležitou školu
býtí zástanec... by posloužil Jste vládě...
by Jste mandát poslanecký Vám námi svěřený do
rukou našich okamžitě složil. Doufáme, že přání
našemu... s důvodem, že Jste mužem čestným
vyhovíte.“ Pánové pravopisně a slohově čtení! A
to dali pánové otisknouti! Nu — snad tiskárna
ještě jiná „opomenutí“ opravila. Vskutku agraris-
mus na 43. okresu doklepávající jest při svých
posledních křehkých přímě komický. Vy k jste sv-
řili dra. Horákovu mandát? Vám že jej má dr.
Horák vrátit? Těžko vzrácet někomu něco, co
nikdy nedal. A to si dovolí páni žádati právě na
okresu Opocanském, kde v posledním čase ještě
více naše strana se rozmohla a kde protestující
agrárníci přes všechny soufale pokusy melou z po-
sledního. Jestliže páni se podpisují za „Hospodár-
ský spolek“ a praví, že oni jsou „nejpovolanější
korporaci v otázce této“, nechtí nezapomínají, že
jsou zde daleko větší davy rolnictva katolického,
malozemnostníků a dělníků. Ti snad mají aspoň
tolik práva jako oni dva pány, za „Hospodářský
spolek“ podepsaní. Víme dobře, jak agrárníci
hodně jednoduše prohlásí „jednomyslné přání“ celé
korporace. Pánové, dříve než jste začali „popravo-
vati“ Horákové, měli jste — když už na čest tolik
aplujete — vysvětlit napřed p. Holanec, aby pro-
hlásil charakter své, že mu mandát po šlaku lidem
protestující voličtva nemělo být. Pak teprve začte
jiným, co jest jejich povinností. Celé prohlášení
vyhláší jako opozdělý masopustní žert. Leč páni
ještě je rozsláší k podpisu jiným. Činí se snad
stahnouti jiné korporace, ba i hagičské sbory
k podpisu! Jak se jim přitom daří, dosud se
nepochlubili. Ovšem kde je předsedačstvo agrární,
tam mohou prorazit snadno; tam se mnoho ne-
přemýšlí, jedná-li se o to, strhat „klerikala“. Kam-
koli dr. H. raký osobně přijde a svoji promyšlenou,
zdatnou práci vyvádí, všude se mu dostává ou-
volčtva souhlasu a díků. Právě proto, že se o
svůj okres velice bedlivě stará, že chce ještě
mnoho častěji parlamentní pro něj výmoci, nechtěl
střetnout se s ním a s našimi odpárci odstav-
ným hlasováním podržeti parlamentu noby. Když

Jeho Exc. Fránek podpísal totéž, pro co hlasoval
pak dr. Horák, jení agrárníci přišli málo radi-
kálismu. K vůli zachování ministerstva fraku
svému předákoví byli tito jako putičky. Teď na-
jednou svoji podramocnou politiku chtějí napra-
vovati plným, nepodným radikalismem. Pán
Pavlíkovi radíme, aby jenom nechal uvědomělosti
voličtva plnou volnost. Dr. Horák by se stal ho-
tovým srádcem svého voličtva, kdyby je opustil
k vůli rosnagu lidí těch, kteří šli proti němu
k volbě svorně s nepřáteli stavu rolnického soc. de-
mokraty. Jdy, volnímy myslenkáři a posluhovači
soc. demokracie — šetři s pokroky. Na okrese se
lidé té komické odvaze agrárníků smějí a — od-
vují vzpomínky na kandidaturu Holanecovu. A tak
katolíkům dělá agrární tábor zdarma reklamu.

**Pevaha strany agrární na Králové-
hradecku dobře jest osvětlena** dvahou „Osvěty
lidu“ se dne 6. t. m. Vyjímáme tyto významné
věty: „Strana mladočeská na venkově stoupenou
nemá, ať venkov býval mladočeský. Poslední ránu
mladočeství utrpělo r. 1904 nešťastnou kandida-
turou statkáře Kolenského. Mladočestí sedláci
takřka přes noc přešli do tábora agrárního.“ Za
kandidatury hr. Sternberga proti Srdákovu „ob-
jevuje se hnutí pokrokové jako strana, kandiduje
dra. Hajna a soustřeďuje pozoruhodný počet hlasů.
Není to jen mínění naše, řekneme-li, že tehdy
mohl kandidát pokrokový zvítěziti, kdyby to byla
osobnost mající živější pochopení pro potřeby
venkova, pro potřeby dané dobou... Po nezda-
řené kandidatuře dra. Hajna hnutí pokrokové octlo
se zcela neočekávaně v stagnaci... Hnutí agrární
posílalo mnoho pokrokových sedláků a daes
tito jsou leckde vlastně sloupy místních organizací
agrárních a příčinou i podmínkou činnosti.“ Ku
konci pisatel agrárníky povzbuzuje k obraně proti
„klerikalům“. „Agrární hnutí musí pracovati pro-
nikavěji. Je to jeho povinností. Ono musí nejen
hájit, ale i dobývat. Přáteli bychom mu úspěchů co
nejlepších, neboť blízká budoucnost musí ukázat,
jeme-li potomky Husitů či děti Říma“. — Tu máme
vyloženo, s jakých elementů strana agrární jest
složena. Přestoupili k ní valem mladočestí a po-
krokatí. Ovšem jsou v ní i skoro všichni venkovští
evangelici a židé. A tato strana veřejně odvažuje
se sypati lidem písek do očí prohlášením: „My
jsme lepší katolíci než klerikalové“. Zatím však
šidlo v pytli těžko jest utajiti. Byl by to hotový
zásrak, kdyby tak s přebarvených na zeleno libe-
ralův a pokrokatův přes noc rásem se stali ka-
tolíci. Katolíci z těch pokrokatů, kteří vůbec
naprosto nic katolického ani slyšeti ani čísti
nechtějí a nechtějí! Odhad jim tedy přišlo tak
najednou světlo poznání, že se vtráží za vědec
katolického rolnictva jako „taky-katolíci“? Staré
tradiční nerozplynou se tak snadno v barvě zelené.
Významno, že masarykovští pokrokatí, jnouce sami
na venkově příliš slabí, pobádají k pronikavé
práci agrárníky jako svoje bratry. Nač tedy ne-
přiznat holou skutečnost, že strana agrárních po-
krokatů těžko může hájiti kulturní požadavky
katolického rolnictva? Nač tudíž zapírat, že exi-
stence strany katolického rolnictva jest naprosto
oprávněná? Všecko jednání třídní strany agrární
nemůže se přece obmezit na pouhé zájmy stavov-
ské, musí spolu s jinými luštití také otázky ná-
rodnostní a kulturní. Proto jest směšno agrárníků
tvrzení, že agrárníci mají mnoho jiných prací, než
aby se starali o náboženství. Otázka náboženská
přece naskytuje se na každém kroku. A naši ka-
toličtí zemědělci chtějí se starati na tom poli, které
by agrární chytřák (zvláště při volebním ruchu)
nejraději obešel. L-hce si vysvětlíme dlouhou řadu
nedůsledností strany agrární, uvážíme-li, s jakých
elementů se skládá a co o sobě neupřímně tvrdí.
Co platí o straně agrární na Královéhradecku, to
platí o straně agrární s malými obměnami v Če-
chách vůbec.

**Kde pracoval nejednatelji s naším
náhlavním nepřáteli?** Teď to lze ve-
— teď kdy Němci Israelity za jejich věrné služby
odkupávají. Katolíkům nanejvýš se splá nejhor-
ším způsobem se to, co jejich předkové prováděli
před několika staletími nebo docela co apáchali
jejich souvěrci dávno někde za mořem. Šidly se
jedná však zcela jinak. Dlouhé ticho panovalo o
tom, co všechno před několika desítkami let se
natropili jejich předkové v zájmu germanisace a
co tropí ve prospěch téhož národnostního bezpráví
i židé nynější. Leda sem tam nějaké uctivé oslo-
vení: „Israelité, buďte rozumní! — Uvažte, že vaše
němčení není místné a rozumné! — Proč se od
nás vzdalujete?“ A podoba. Pokrokařsko-liberál-
ní společenost vlastenecká na kolenou prosí šidly,
aby odložili svoji bezcitnost k českému lidu, svojí
bezohlednost k národu, s něhož tyji. Zatím však
každý samostatnější krok českého katolictva stihá
se karabádem jako vlastizrada. Sami Němci od
židů posilnění nyní se zbavují soumrácnosti s Israe-
lity; a české pokrokařské lidy jásaří, že tito pro-
puštěnáci přitahují jako vlnění koplát nám. Vítají
je jako nejcharakternější osvobozené zajatce. —
Teď jakýsi český žid uveřejnil v „Čase“ dne 9.
t. m. tyto řádky: „Židé v Čechách a na Moravě
exponovali se pro vše Němci, jejich kandidátům
pomáhali s nasazením všech sil k vítězství nad
Cechy. Obětami svými na čase a penězích zach-
vali židé námeřky nás mnohého města. Bez četné
návštěvy židovských šláků, kteří by byli bývali na

českých stavech s otevřenou náručí vítání, mohla být nejedna, ale přesto stála před námi, nebo dokonce vstala. Během války Němci, odsloužili se židům za 60letou odevěšenou oddanost proklatým, bezohledným návrhům... Nyní obviňují Němci v Rakousku zavádění poměry horší, než byly před sto lety, před Josefem II., chtěli snížit vzdělání židů... Tak odměňují se Němci židům za nezískanou(?) obětavost, a jakou jim od roku 1848 bezpodmínečně pomáhali! Kdyby však byli židé apokalyptičtí přátelé rady onoho ráce svého křesťanského z Brüxer Zeitungu 1849, mohli si ušetřit nejedno sklamaní od Němců a nebyli by svou agitací činností vyvolali nenávist Čechův. Prý onen spisovatel „chtěl zabránit svým pokynům četným nehodám, židy obrožující“. — Tato slova jsou významná z mnohých příčin.

1. Izraelita zde sděluje z chyb židovstva víc, než co se odvažovali napsati „otevření pokrokové vlastenci“, kteří měli kuráž jen proti „internacionále černé“, poddané přisluhující nečitelným semitům. 2. Z řádků těch vysvitá, že jsou přece jen židé svlaštěním národem a nikoli pouze Němci nebo Čechy vyznání mojžišského. Jestliže ti utiskovatelé českého lidu jako „Němci“ mají najednou přejíti do táboru českého, pak by to bylo renegátstvím, k němuž nikdo raditi nemůže. 3. Hlídky do nebe volající, zřejmě potlačování nezadajných, přirozených českých práv páchali tedy ve spojení s Němci židé. A že to byla od nich „nezískaná obětavost, vrozená ctnost věrnosti a vděčnosti“, jak to český žid jmenuje? No — pěkně děkujeme za takové násilné převrácení veřejné morálky! Židští židé drželi se pohodlně strany vládnoucí, z níž mnoho koukalo a šlapalo po utiskovaných, břešice na jejich beráncích trpělivců a hospodářskou nesamostatnost. 4. Z celého článku jest zřejma veliká starost o židovské prospěchy, ale nikoliv o český národ. Lide český, zachraňuj sám nerozumné židy! To jest tvoji první povinnost. — Máme se plazit pokorně k těm, kteří volik nám ublížili? Zde přece jest samozřejmo, že židé bez velikých proseb mají přijíti k národu našemu sami, udeřit se v prsa a sami žádati za přijetí. Toť cesta jediné správné.

Nebespešné sňatky mezi pokrevnými příbuznými. Anthropologicko-právní časopis „L'Anomale“ zassazuje se velmi rozhodně o reformy zákonů v příčině uzavírání manželství a prohlašuje mimo jiné, že nutno nejpřísněji zakázati manželská spojení mezi strýcem a neteří a mezi vlastními bratranci a sestřenicemi, protože manželství ta přinášejí lidstvu značné škody. Nejčastějším následkem manželství mezi pokrevnými příbuznými jest vrozená hluchoněma dětí, vzestých z takovýchto manželství. V některých údolích bavorského kantónu, jejichž obyvatelé se užívají všemu styku se sousedními obcemi a jež z pravidla pouze mezi sebou sňatky uzavírají, lze sjišiti jako smutný výsledek těchto manželství nápadné zhoršení rasy. V údolích těchto jest totiž neobyčejně velký počet slabomyslných a hluchoněmých. Menší je Boudin máj za to, že pokrevné příbuzné rodičové, byť i jinak zcela pravidelné tělesné konstrukce, mohou zplozovati hluchoněmé děti. Při dětech z rodičů pokrevně příbuzných jeví se značnou měrou vliv zákonů o dědičnosti. Jaké škody vznikají z uzavírání manželství mezi pokrevnými příbuznými, viděti lze z nepopíratelného fakta, že nejstarší rodiny v Evropě již úplně vyhynuly, anebo jsou blízko vymření. Během 208 let, od r. 1611—1819 klesl počet anglických baronetů z 1527 na 636 — Tolik sděluje „Nár. Politika“. Tím tedy nepřímě jest pochválena „zpátečnická“ církev naše, která již dávno před výzkumy a posudky moderních vědců proti sňatkům pokrevných příbuzných protestovala.

Bývalé léno koruny české. Ke koruně české patřily také Osvětim a Zátor, příslušné nyní do Haliče. Nyní Zátor od dědiců po hraběti Augustu Potockém byl rozprodán několika majetníkům za 4,700,000 K. Hlavní část statků s palácem a rybolovem koupila hraběnka Potocká, vdova po místodržeteli. Lesy sousedící s panstvím živěckým koupil arcikníže Karel Štěpán a pozemky pod Osvětimem parcelaci banka ve Lvově, která je rozprodá na dílce. Tím je bývalé léno koruny české úplně zrušeno.

Počet katolíků v celé říši anglické obnášel v r. 1908 celkem asi 12,053,000. Z toho připadá na Vel. Britanii 2,190,000, Irsko 3,310,000, Gibraltar a Malta 215,000, Asii 2,085,000, Afriku 310,000, Ameriku 2,810,000, Austrálii a Nový Zéland 1,093,000. Katolíky tyto tvoří celkem 30 arcibiskupů, 190 biskupů, 34 apšt. vikářů a 12 apšt. prefektů. Jako účinek loňského mezinárodního kongresu eucharistického v Londýně jsou česká přestoupení od anglikanismu ke katolictví.

Nejbohatší město v Evropě. Ze statistiky města Frankfurtu nad Rýnem vysvitá, že v r. 1908 mělo 21,163 obyvatelů platících dan z příjmů. Z tohoto počtu jest 261 několiknásobných milionářů, 338 lidí, jejichž jmění kolísá mezi 1 a 2 miliony marek, tedy zhruba 599 milionářů. Všechno to jest 708 lidí, jejichž jmění se pohybuje mezi 500,000 a 1 milionem marek. Poměrně jest tedy Frankfurt středem finančníků německých, nejbohatším městem v Evropě, a možná na celém světě. Ovšem třeba podotknouti, že je to město velice bohatých lidí.

Náš národní matematik má svůj kořen v nedostatku úspor. Nemáme-li provést ideální tužby svoje pro nedostatek peněz. Chováme sympatie pro mnohý podatek kulturní, ale nemáme peněz. Kdybychom pomáhali Slovákům v jejich tuhém boji o národní bytí, ale není peněz. Všude narážíme na totéž překážku národního pokroku svého, ale nečiníme nic, abychom ji odstranili. Nakládáme, že nás cizí kapitál utlačuje, ale vzdáváme se lehkomyslně i toho, jež jsme zdědili po rodičích. Že bychom sami měli a mohli tvořiti veliké úspěchy na svou obranu, to nikoho nenadchne, bojí se, že by se musil vzdáti nějakého samilovaného návyku anebo zbytečného vydání. Nemí však žádné jiné bezpečné cesty ke zbohatnutí, než to trochu odříkání zbytečnosti v mládí, abychom si mohli opatřiti věci potřebné za stáří.

Vejecké bedny na vaření zavedeny u vojenských oddílů v Bosně a Hercegovině, a také se dobře osvědčily. Bedna na vaření, kterou při pochodu nese mezek, skládá se ze čtyřhranného kotle na vaření a z vlastní bedny, uvnitř vyložené korkem. Kotel vloží se do bedny. V každém kotli možno vařiti pro 25 mužů. Před počátkem pochodu se pokrm v kotli na ohni asi půl hodiny nechá vařiti, potom se kotel pokličkou neprodyšně uzavře a vloží do bedny, která se uzavírá na mezik. Korková vložka jako špatný vodič tepla nepropustí z kotle jinak ucházející teplo, a jelikož je kotel pokličkou neprodyšně přepár uzavřen, dovaří se strava při pochodu. Asi po 2—3hodinném pochodu možno již uvařené pokrmy vojsku rozdělit. Mimo to používá se těchto kotlů k dovážení vody v krajinách chudých na vodu.

Střela ručnice a karabiny u rakouského vojska jest nyní 31.66 mm dlouhá a zrna, potažené ocelovým pláštěm, složeno z 95% olova a 5% antimonu; na vrchu jest střela mírně zakulacená. Počáteční rychlost (v 1 vteřině) obnáší u ručnice 620 m, u karabiny (poněvadž hlavě kratší a tlak plynu v hlavní kratší trvá déle) 690 m. — Střelný bezdymný prach (2.75 gr. v jedné patroně) jest vyráběn se střelné bavin. Aby byla počáteční rychlost a následkem toho též prorážející síla střely zvýšena, konaly se v Rakousko-Uhersku s nově vynalezenými střelami delší čas pokusy, které nyní byly ukončeny. Nová střela jest 28 mm dlouhá a na vrchu zapičatělá. Aby mohla prorazit pancéřové štíty strojních pušek a rychlopalných děl, opatřena jest uvnitř ocelovým trnem. 5 mm ocelové štíty prorazí až do vzdálenosti 1000 m. Počáteční rychlost 900 m. Mimo to má být zaveden pro ručnice a karabiny (též i pro strojní pušky) nový střelný prach (směs střelné bavin a nitroglycerinu), který rychlost střely zvýší.

Válečné útraty. Ještě ani válka není a již vypočítávají se útraty a výdaje, které by byly a ní spojeny. Nejjistějším prý jest počítati na každého vojína denně 10—12 korun válečných výdajů. Dle toho stála by armáda o 200,000 mužích denně 2,000,000—2,400,000 kor. V německo-francouzské válce stál jeden muž denně 6 marek (7 K 20 h.). Dnes však jsou životní potřeby dražší a cena peněz poklesla. Srbské fincení zbraněmi a odškodným Turecku, jakož i stráty bojkotem a jinými opatřeními způsobené rakouskému průmyslu a obchodu v Turecku stály již Rakousko na 150—180 mil. K. Zajisté slušná to sumička — pro nic a za nic!

Jak v Rakousku rostou daně. Na schůzi spolku národohospodářů ve Vídni bylo konstatováno, že v roce 1868 obnášely u nás přímé daně průměrně na jednu osobu ročně K 7.32 a v roce letošním 11.70 K. Stouply tedy v Rakousku daně přímé za posledních 40 let, pokud jde o průměrné zatížení jednotlivce, o 4.38 K, čili o 59 proc. Daně nepřímé vzrostly o 105 proc. Rozumí se samo sebou, že stouplo i rozpětí mezi daněmi přímými a nepřímými. V roce 1868 bylo průměrné zatížení jedné osoby daněmi nepřímými vyšší o 80 proc. než zatížení daněmi přímými, kdežto letos o 131 proc.

Český slovník bohevědný. Pořádají Dr. J. Tumpach a Dr. A. Podlaha. Vydává V. Kotrba. Seš. 1. Cena 1 K 70 h. Jediný pohled do sešitu toho ukazuje, že encyklopedie theologická má nahražovati všechny slovníky odborné a tvořiti střed mezi nimi a velikými encyklopediemi. Tím však nabývá slovník náš významu všeobecného. Jeho důležitost neobmáhá se tu pouze na stránkách odborných, nýbrž stává se nezbytnou pomůckou každého vzdělance. Prohlížíme-li první sešit obsahující tři archy velkého lexikonového formátu, shledáváme v něm řadu hesel nejen ze všech odborů vědy theologické práva, morálky, pastoračky, filosofie, věd biblických, ale četná hesla životopisná všech sborů theologů, apokryfů, umělců, státníků. Při tom shledáváme četná hesla slovanská a česká. K tomu přistupuje jina přednost bohevědného našeho slovníku, totiž ilustrace: je jich v sešitě celkem 11 a vyborně slouží k objasnění bohevědného slovního obsahu. Jak patrné i z této věci státi na věci čisté. Máme tedy český bohevědný slovník: Naše jest, bychom ho rádi měli a rádi, aby směl nabytí slovo: „pocel stávek a nemohl dokončiti.“ Slovník je dle nejen velmi obsáhlý, ale i velice krásný. Doufáme, že každý křesťan, o tom si asi

netroufáme pochybovati, ale i každý inteligent se stane odběratelem slovníka bohevědného.

Protest. Sněholika stran bylo navrhováno, aby protestem proti zákazu Armanovu uspokojena byla v zemích českých jeden den v roce sbírka ve prospěch českého školství dolnorakouského — ve prospěch spolku „Komenský“ k zajištění a vydržování českých škol pro Dol. Rakousy ve Vídni. Nelze dosti přivítati tento návrh. Ve Vídni dosud dle řední statistiky jest ve školách německých na 12,000 českých dětí. Spolek „Komenský“ vydrží dnes 3 obecné školy celkem o 18 třídách, školu pokračovací o 3 odděleních, 2 opatrovny a 6 jazykových škol o 14 odděleních. Ve Vídni samé jsou dvě obecné školy české spolkem vydržované, z nichž jedna má vlastní budovu, druhá jest umístěna v najatých místnostech. Letos stál se pokus školu zavřít, poněvadž prý nevyhovují místnosti. Škola se rozšiřuje a bude třeba pro ni budovy. Bylo by zajisté velmi účinné, aby jako protest sebrán byl fond stavební, z něhož by vybudována byla účelná budova školní pro druhou českou školu ve Vídni. Tato budova byla by nejen pomníkem nastrokat osvědčené obětavosti, ale i mementem vídeňským násilníkům a povzbuzením utlačované menšiny dolnorakouské, že věc Čechů dolnorakouských je společnou celému českému národu. Za den všeobecné sbírky velmi dobře hodil by se 28. březen — den Komenského. To by byla důstojná oslava Komenského, jehož jménem se nahodile a bezvýznamně pojmenovali Čechové v Dol. Rakousích svůj obranný školský spolek. — Komenského lze oslaviti přednáškami o českém školství dolnorakouském i účinnou pomocí jemu. Blíží se podá a příslušnou látku, tiskopisy i slovní listy zašle ochotně spolek „Komenský“ ve Vídni III./3, Strohgassee 45.

Upozornění. K četným dotazům sděluje, že „Příž Komenského“ není podnikem spolku „Komenský“ ve Vídni a že tento na výtěžku prodaje této příže nikterak není účastníkem. Uvedené zboží uvádí do obchodu vídeňská firma Braun a spol., se kterou spolek v žádném styku není.

Ovládnutí zem. jazyka v úřednictvu sdružasil právě generál jízdy šl. Winzor, náčelník zemské vlády v Bosně a Hercegovině, který žádost svou za sprostění svého dosavadního místa odvodnil neznalostí zemského jazyka, a kterýžto důvod císař také plně uznal. A v zemích koruny české následkem dosavadního systému tolik něm. státního úřednictva vyššího i nižšího bez znalosti zem. jazyka českého, ač úplná znalost jeho jest tu čirou nezbytností. Snad vlastnoruční list císařský ke gen. šl. Winzorovi bude mít vliv i na požadavek znalosti jazykové v zemích koruny české.

Krásný volební úspěch našiměv. Dle věřejších zpráv samého „Venkova“ náš kandidát obdržel na Časlavsku 1127 hlasů, na Kutnohorsku 476 hlasů. Blažek obdržel na Časlavsku 1213 hl., na Kutnohorsku 1462 hlasů. Tedy dohromady Pospíšil 1603 hlasy, Blažek 2675 hl., soc. demokrat Vácha všeho všudy jen 201 hlasů. V to nejsou zahrnuty ještě hlasy tří obcí na Časlavsku. Ale uvedený poměr hlasů, který nedozná dodatečnou zprávou velikých změn, mluví velice zřetelně. Zde vydáno jasné svědectví, jak naše strana mohutní. Při volbách do zem. sněmu roku 1908 měl našinec na téměř všech okresech pouze 444 hlasů, agrárníci plyných 2941, soc. demokrat 235 hl. Poslyli tudíž agrárníci při doplňovacích volbách na přelomu sta hlasů, čili počet voličstva jejich se skoro sčtvnásobil. A tento postup musí potěšiti a povzbuditi všechny upřímné katolíky a to tím více, že přes složitý a dobře vypočítaný volební aparát agrárníků, přes nejdřívejší lži agrárníckého tisku uvědomění v katolických kruzích stále stoupá. Soc. demokrat obdržel méně hlasů než r. 1908. Kam se ostatní poděly? To vědí agrárníci. „Venkov“ chce osperkevat svoje Pyrrhovo vítězství přirovnáním nynějších katolických hlasů k číslu hlasů z říšských voleb!! Chytrák! Vždyť přece ví, že 1. valná většina těch katolíků, kteří volili v říš. volbách, neměla teď volebního práva. 2. Ze valné většiny agráříků, kteří volili do říš. sněmu, měla právo volební i nyní. Vždyť jest to strana lidí zámožných. 3. Že agráříka volili netoliko skuteční agrárníci, ale ze zásti proti katolické církvi i pokrokoví učitelé, nár. socialisté, volní myslitelé, židé. Náš stáli na vlastních nohách, a proti všem; agrární stranu podporoval několik sloupů cizorodých. Poděkujte, agrárníci, nynějšímu privilegiovanému volebnímu řádu, že ještě majetková moc vás zachovala při vesle proti tisícům lidí chudých! Podle šikovného srovnání „Venkova“ by byla soc. demokratická strana nyní na okresu tom docela na bromaďe. Vždyť při říš. volbách dle správy samého „Venkova“ měl soc. demokrat 2021 hl., nyní jen 201, tedy desetkrát méně. A bude tvrditi „Venkov“, že tohle značí strašný úpadek strany rudé na okrese? Tu jest skrátka věcí, co může majetek proti lidovosti. Našiměv vstoupil do zem. sněmu a zaslouží si povzbuzení. Čas, kdy k nám se přiblíží ze všech kandidátů říš. volby, přiblíží se pro nás krásné ovoce do budoucnosti. — a je to i ten vítěz!

Vysvětlění. Novinami přiblíhla správa, že dp. Kriehar v Oasomíně „omýval“ Währmunda. Konstatujeme dle správy zcela správně, že dp. Kriehar

her na otázku p. Vepřka řekl, že vlastního úsudku o brožuře podati nemůže, protože ji nečetl; myslí však, že jest to asi práce méně jako většina protináboženských spisů, nebodná té posrnosti, která se jí věnuje. Dodal, že bývalo velmi snadno postaviti proti ní brožuru lepší a že konfiskace jest zbraň dvojsečná, která se může obrátiti i proti nám. Týž kněz pronesl i některou obrasu strany naší proti nár. sociálům ve Zbislavi. Tolik v sájmů pravdy i o politickém odpůrci. — Podotýkáme pouze, že strana agrární nijak není omluvna svým hlasováním o brožuře Wahrmondové, poněvadž die křiklavých a zveřejněných ukázek mohla věděti, že v brožuře se nejedná o vědu, nýbrž o náboženské štvánice, proti nimž agrární dobříci jindy tolik protestují.

(Zasláno).

Rezbářskému závodu pana **Jos. Soudila** v Hradci Králové.

Obecní úřad v Račovicích vyslovuje tímto plnou spokojenost se zdatilým provedením oltáře, který nám výše jmenovanou firmou pro obecní kapli k úplné naší spokojenosti zhotoven byl, a můžeme tudíž rezbářský závod pana Josefa Soudila ku zhotovení podobných prací co nejlépe doporučiti.

Obecní úřad v Račovicích, dne 8. března 1909

Josef Bartoš, I. radní. Jan Charvát, starosta.

Obecní pečet.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. března 1909 1 al pšenice K 18 00 — 21 20, žito K 15 10 — 15 90, ječmene K 00 00 — 00 00, prosa K 13 00 — 14 00, vřkve K 16 00 až 17 00, hrachu K 22 00 — 26 00, oves K 8 40 — 9 40, čočky K 28 00 — 32 00, jabl K 24 00 — 26 00, krup K 22 00 — 40 00, brambor starých K 4 00 — 4 60, nových K 00 00 — 00 00, jetel. semena červeného K 80 00 — 92 00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00 00 — 00 00 máku K 26 00 — 32 00, lněm. semena K 00 00 — 00 00, 100 kg žitných otrub K 15 00 — 00 00, 100 kg pšeničných otrub 14 50 — 00 00, 1 kg másla čerstvého K 2 24 až 2 42, 1 kg másla převařeného K 0 00 — 00 00, 1 kg másla vepřového K 1 76 — 1 92, 1 kg tvarohu 0 82 — 0 86, 1 vejce K 0 7 — 0 08, 1 kopa salí K 00 00 až 00 00, 1 kopa petržele K 0 00 — 0 00, 1 kopa kapusty K 2 40 — 6 00, 1 hl cibule K 18 00 — 20 00, 1 kopa drobné zeleniny K 1 00 — 1 80, 1 pytel mrkve K 3 00 — 5 00, 1 hl jabl K 0 00 — 00 00, 1 bedka švestek K 0 00 — 0 00 1 hl třelín K 0 00 — 00 00, 1 hl hrášek 0 00 — 00 00. Na týd. trž v Hradci Králové dne 6. března 1909 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 269 hektol., žito 127, ječmene 25, oves 144, prosa 0, vřkve 0, hrachu 0, čočky 8, krup 2, jabl 12, jetel. semínka 17, lněného semena 8, máku 0. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, celeru 00 kop, kapusty 26 kop, cibule 19 hl, drob. zeleniny 19 kop, mrkve 13 pytlů, brambor 128 hl, salí 00 kop. — 3) Ovoce: jabl 00 hl, hrášek 0 hl, švestek 00 bedek. — 4) Drob. dobytka: vepřá 5 kusů, podvinčat 218 kusů, kánlat 28 kusů.

Listárna redakce.

De Nechanie. Delší polemický dopis bylo nutno odložit do čísla příštího.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitkvenálky (dle Ord. listu č. 3., str. 32 dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů za 1 K v biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše JH Sahula. Cena 2 K.

Rozmarné příhody. Humoresky.

Píše JH Sahula. Cena 1 80 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Nově zřízená

MODNÍ SÍŇ PRO DÁMY KARLA MACHA
V HRADCI KRÁL.,
náměstí Františka Josefa,
Rychlá obchůzka.

Ceny levné.

dovoluje si nabídnouti velectěným dámám své služby.

Mařtel: Poříděné družstvo tkavé v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem Bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Parní kotel

(Tischbein)

o 120 m² topicí plochy a 7 1/2 Atm. napjetí, dobře zachovaný, prodá se následkem rekonstrukce kotelný

v pivovaru

Právovarního měšťanstva

v Hradci Králové.

Páni reflektanti mohou si kotel na místě prohlédnouti.

Nabídky přijímá nejdéle do 31. března t. r.

ředitelství pivovaru.

Přijmou se

dva učňové
na kovářství.

Dostanou celou stravu a byt; první rok na očacení 50 K, druhý rok 70 K a třetí rok 100 K. Jest nutno, aby chlapci byli statní a zdraví.

Adresu mistrova sdělí administrace t. l.

Vyhláška.

Kuratorium měst. průmyslového musea pro severovýchodní část král. českého v Hradci Králové sadé veřejným obstaráním

stavbu budovy

pro průmyslové museum v Hradci Králové a sice:

I. Jednomu podnikateli:

- Práce zednické a nádenické,
- práce kamenické,
- práci tesáckou,
- dodávku železných nosičů a kleští,
- krytinu terras,
- korkové izolace,
- podlahy frýskové,
- kanalizace.

II Práce speciální

jednotlivým oprávněným podnikatelům a sice:

- Stropy systému Klemmova,
- stěny systému Brucknerova,
- práce systému Rabsitzova,
- z armovaného betonu,
- chamotové,
- z pálené glazované hlíny,
- železné konstrukce,
- ústřední topení.

Výtah z rozpočtu práce zednické obdržeti lze za poplatek K 6 — ve všední dny od 9—12 hod. dopoledne v městské technické kanceláři, kde jsou též plány a podmínky stavební k nahlédnutí vloženy. Vadím podmínkami stanovené, složeno budiž před projitím offertního řízení hotové neb v senných papírech v Záložním Úvěr. Ústavě v Hradci Králové, bez nároku na srokování.

Offerty řádně sepsané, zapečetěné a na obálce die předmětu offertu dobře označené, budiž podány nejdéle do 9. dubna 1909 12. hod. polední buď v podacím protokolu obec. úřadu v Hradci Králové, nebo poštou adresované na předsednictvo kuratoria průmyslového musea v Hradci Králové.

Na offertu později došlé se žádného zřetele nevezme.

Z kuratoria

městského průmyslového musea v Hradci Král.
dne 10. března 1909.

Dr. Fr. Ulrich,
předseda kuratoria.

Domek

se zahrádkou nebo polem koupím v Hradci Králové nebo v nejbližším okolí.

Nabídky do administrace t. l.

Vyrovnejte nedoplatky
za Obnovu a Časové Uvahy.

Dobrá pověst,

již se výrobky naše těší, zavdává příčinu k nekalým manipulacím některých lidí, kteří výrobky nedokonalé a méně cenné snaží se velectěnému obchodnictvu vnutiti za osvědčené výrobky

továren Maršnerových.

Z té příčiny žádáme každého konsumenta, aby vždy při nakupování šokolád k vaření, lahůdkových i mléčných, jemných cukrovinek fendantových, ovocných i orientálních, neapolitánek, mignonn a hlavně šumivých bonbonů Himenádových žádal výslovně zboží **MARŠNEROVÉ.**

Speciality závodu nižádnou soutěží nedostížené, jako Klairon, Gigant, Lu-Sim a výživnou šokoládu, zákonem chráněno:

REFORM

Chocolat Hygiénique, netřeba doporučovati.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 10.

Kulturní hlídka.

Časopis pro katolickou hudbu posvátnou.

Po ročním spánku vzkříšen časopis „Cyrill“ a snažně sveleben. List tento jest nevyhnutelným tlumočnickem a rádcem „Obecné jednoty cyrilské.“ Vedení jeho spočívá v rukou znalce a horlivce zvláště povolného. Jest jím Dobroslav Orel, který v reformě zpěvu církevního již tolik vykonal a jenž bez únavy dlouhý čas pracuje zvláště o svelebení zpěvu chorálního. K té „Cyrill“, který opravdově se snaží s krásou chorálu seznámiti nejširší veřejnost, vzbudí mocný zájem ve všech zpěvu a hudby milovných kruzích, zvláště pak mezi kněžstvem a fediteli kůru! Chorální melodie umělecky, proclténě zpívané, jsou nejlepší branou k poznání, který spěv jest krásný vůbec, jsou nepřítomným měřítkem velebnosti různých písní, dobrým prostředkem proti zálibě v rozpustilých, vulgárních melodických. Krásu a vznešenost modlitby, pronášené v gotických chrámech, žádný zpěv nemůže tak přilehlavě, velebně a zbožně tlumočiti jako zpěv chorální. Nečí vtravý, honosný, různými nápadnými šperky přizdobený, neruší modlitbu se věřící, nýbrž k pravé modlitbě je povzbuzuje. Jak často čerpali přední skladatelé při svém komponování z chorálů! Nejkrásnější jejich melodie mensuralní nesou na sobě významné stopy chorálu. A jednoduší ústy všichni přední velikáni v oboru hudby velebi chorál jako sjev nádherný, nestárnoucí!

Nuže tedy, nemáme si my katolíci co nejvíce vážit tohoto slaveného odkazu katolické církve? Dbejme, aby všude pronikla známost, jak nádherným dílem jest chorál. Napravujme skazený vkus obecnosti umělecky zpívanými melodiemi zpěvu, který leckde plácá za odbytou Popelku! Náprava nenastane ledabylným „odzpíváním“ některých nejobyčejnějších a nejnutnějších chorálních partií. Vždyť známo, že chorál jest květinou velice jemnou, choulostivou a že všední, neprostudovanou produkcí nikomu se nezalíbí. Zde tudíž čeká práce mnoho. A půjde-li výborně chorál, pak i jiné církevní skladby snadno dokonale se navědí. Všude dbejme zvláště v nynějších pohutých dobách, aby v kostele slyšeli lidé vskutku něco uměleckého, velebného. Valtíkové tempo klarinetu, vřetivých trubek a fortissimo pokaškových varhan k zbožnosti málo přispějí. Nuže — v příčině reformy církevní hudby „Cyrill“ jest znamenitým rádcem a oporou. A neznamená při moderním kvasu uměleckém toliko cennou pomůcku pro hudbu chrámovou; jeho význam jest širší, jest učitelem lidí zpěva a hudby milovných vůbec. Dbejme tudíž, aby „Cyrill“ byl co nejvíce rozšířen v uměleckých kruzích vůbec!

Právě vydané dva sešity reprezentují velmi krásné uměleckou a kritickou zdatnost katolického světa. Mají též hudební přílohy a velmi cennými a praktickými zpěvními čísly.

„Cyrill“ vychází měsíčně mimo prázdniny desetkrát ročně. Předplatné obnáší pouze 5 Kč ročně a zasílá se na adresu: Clem. Kuffner, farář, Praha IV. Adresa na administraci: Bohumil Kašpar, feditel kůru, Smíchov, 783.

Farní úřady mohou předplácet list ten jako časopis pro každý kůr nepostrádatelný na účet jmění zádušního. A tu by bylo chybou neodpuštělnou, kdyby obnos tolik nepatrný všude nebyl věnován ke cti a slávě Boží účelu tak významnému. Vyjadřujeme upřímnou radost nad vzkříšením a svelebením listu toho a přejeme redakci, aby skládila z ideální práce svoji hojnou žně.

Ve prospěch vzájemnosti slovanské.

Bez velikých fanfár přikročili vlastenečtí katolíci k novému praktickému činu, jímž vzájemnost Slovanstva má být utužena. V tom směru pracoval již dávno zdatný časopis bohoslovců „Museum“. Brněnská výtečná „Hlídka“ vedla a vede pilavě přehled všech významných zjevů ze života slovanského. To však neznamená tak přímý kontakt jako vzájemná korespondence bohoslovců v „Museum“. „Časopis katolického duchovenstva“ svými „Slavorum litterae theologiae“ pokročil značně dále; soustřeďuje pozornost všech znamenitých bohoslovců slovanských. Nyní pak v knihtiště Kotrbové vydáno prvé čís. listu, nesoucího název: „Velegradskij Věstnik. Žurnal dlia rasprostraneniia slovenstva k soedineniju cerkvej“. Tedy „Věstnik Velehradský“, list pro šíření idey Cyrillo-Methodějské, pro užší seznámení křesťanských Slovanů. List pro sledování východní církevní otázky. Vydán v jazyku ruském, ale užito přitom písmen našich. Tím má se vyjít vstříc těm, kteří se chtějí nejrozsáhlejšímu jazyku slovanskému naučiti, aniž by potřebovali zápasiti s nesnadnou cyrilicí. Kdyby ruská literatura vůbec byla tištěna latinkou, jak velice by se vzájemnosti slovanské prospělo! Smad — smad ten máš pokus dočká se časem stálého tápobu a pak my Slované budeme si blížiti. Ta by i Rusové raději se učili jiným řečtem slovanským, než by s latinou lépe byli

seznámeni. Užší vzájemnost se neprovede na oslavných banketech, ale pilnou praktickou prací. „Velegradskij Věstnik“ vychází čtyřikrát ročně předplatné pouze 1 Kč 60 h ročně. Redakce i administrace: Praha II.-200.

POJIŠŤUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o smrti.

Školský obzor.

Vlastní charakteristika pokrokových. V č. 19. ročníku VIII. „Věstniku“ pokrok. učitelů moravských čteme následující: „Hraničká jednotu při své mimořádné valné hromadě dne 16. pro. 1903 uanesla se po řečích delegátů na této resoluci: 1. Celkové jednání na schůzích správního zastupitelstva by mohlo býti učitelstva důstojnějším. Zvláště tón, jakým se vedou polemiky, je mnohdy bezohledný, až neurvalý. Jednoty vysílají za delegáty muže do věci zapracované a čestné, kteří by na schůzích pracovali a nikoli jen dlouhými řečmi parádovali. Totéž nechtě platí i o členech kooptovaných. 2. Pro neurvalé polemiky a výkřiky mohou býti delegáti předsedou voláni k pořádku — Takové resoluce že jest potřebí pro učitelstvo „zůlčténé a osvěcené“ pokrokovým tiskem? To že jest potřebí připínati o samé smetánce pokrokového učitelstva — o delegátech? Tak sprostě že vyhláší sám učitelství sněm, v němž j. dnoutlivé členy pojí „pokrokovost“? Delegáti, lidé, kteří hlásí nadkřesťanskou, vyšší morálku tropí tak veliké výstřednosti? Z č. by stáli teprve ti méně cenní pedagogové, kteří jsou přece také majiteli pokroku a jako tačí převyšují nejmní o dvě hlavy nejčestnějšího „klerikála“? — Iou, hledejme takový útvar výchovy ve sprostém psaní samých učitelství listů. Pokrokový pedagog čte ve svých listech nejhrubší útoky proti katolické církvi, jímž se ovšem velice snadno přiučuje sám; a často s tímto „pokrokem“ spokojí se už zcela. A tu není divu, že často přenesse nauceu hrubost do schůzí svých vlastních kolegů. Pokrok, pokrok! A najednou místo „odkrývání nových světů“ vidíme vyjevenost, třeštinou zpupnost, která jest náchylna ke všem nepřístojnostem — jen ne k svobodnému, nestrannému a zralému přemýšlení. Hotový pokrokový klerikalismus, cizopaneictví na stromě pokroku.

V čí rukou jest „Volná škola.“ V č. 1. roč. IV. „Freie Schule“ jest plno jmen sloupů a podpěr „Volné školy.“ Na př.: Ernst Pollack, Sophie Pollack, dr. A. Goldschmied, Stein, Spitz, Epstejn, dr. Hammerschlag. — Nedala by se nazvat škola ta hebrejskou?

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše. Lisánské výtečné jakosti I. druh 80 hal., II. druh 72 hal. Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 h za 1 litr.

ALOIS ČÍŽEK,

majitel vinných sklepů

„ V HUMPOLCI, „

o. k. soudní přísečný znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důstojné farní úřady v Čechách.

Hospodářská hlídka.

Všem našim Raiffeisenkám!

V živé paměti dosud jest poslední loňská valná hromada „Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev.“ Naši zástupci tam aktivity, umlčení, tupení a posmívání, dotazy jejich po vysvětlení, na něž měli jako delegáti plné právo, provázeny posměchem, aneb vysvětleny jen nespokojivě; zastoupení našich v představenstvu zcela odepřeno. Výkřik rozhořčení a ošklivosti zabouřil v našich řadách — a to všim právem. Ústřední Jednota stala se doménou a rejdištěm jedné politické hlavy, strany agrárních zemanů, jež vyvolala healo: s klerikály z Raiffeisenek ven! Ty

„klerikály“, kteří jich nejvíce založili a v nich nejvíce obětí i práce přinesli! Všecko konejšení ušlechtilějších živlů „Ústřední Jednoty“ neodčiní fakta: Ústřední Jednota propadla v neobmezené panství politické str. ny agrární, která ji využívá ku svým strannickým, sobeckým a „proti-klerikálním“ cílům. Místo klidné práce družstevní — rejdy politické! Od těchto těžkých obvil voláno ustavičně po novém svazu Raiffeisenek, jenž by se těšil daleko větší důvěře našich stoupenců a jehož peněz nebylo by užíváno proti — nám! Vyhověli jsme tolikrátému pobízení, spracovali jsme stanov nového střediska našich Raiffeisenek pod názvem „Zemský Svaz českých hospodářských družstev a společenstev pro král. Českou“, společenstva to s ručením omezeným, a vymohli i jich zápis do obchodního rejstříka.

Jedná se nyní o to, abychom hned v počátcích čestně a úspěšně mohli vystoupiti. Ač řada Raiffeisenek sama se již přiblížila, chceli celou vystoupení své zdůvodnit před veřejností a spolu na pevný základ — při tak zodpovědné akci — postaviti tím, že už v počátku reprezentovali bude „Zemský Svaz“ uznání hodný počet Raiffeisenek. Žádáme tudíž všechny naše stoupence a přátele v Raiffeisenkách, aby v nejbližších dnech zahájili potřebné kroky k tomu, aby Raiffeisenka v jejich obci se nalézající z „Ústřední Jednoty“ vystoupila a přistoupila k „Zemskému Svazu“ tomu. Potřebné kroky k tomu jsou tyto: Je nutno svolati řádnou neb mimořádnou valnou hromadu Raiffeisenky. Ve vyhlášce o valné hromadě, jež má to provést, musí býti výslovně uvedeno na programu: „Změna § 29. stanov.“ Svolání musí se státi přesně dle stanov, vyhláška či obězůk musí býti patřičnou dobu vyřešen, pak dobře uschována. Ve valné hromadě musí býti většina dle stanov pro změnu stanov, tedy o vystoupení z Ústřední Jednoty a přistoupení k „Zemskému Svazu českých hospodářských družstev a společenstev“ potřebná (§ 36) určitě konstatována a do protokolu zapsána, tento pak buď jak předsedajícím a jím jmenovaným zapisovatelem, tak i členem ze sídla valné hromady zvoleným podepsán. Jakmile protokol bude řádně sepsán, bude ostatní už věc jednoduchá. Opis protokolu, starostou Raiffeisenky stvrzený, pošle se jeden „Ústřední Jednotě českých hospodářských společenstev“ a druhý „Zemskému Svazu českých hospodářských družstev a společenstev“ (zatím: Praha II., Opatovická ul. č. 10). Svaz pak ostatní kroky učiní.

Upozorňujeme dále, že k „Zemskému Svazu“ přistoupiti může každá Raiffeisenka ihned (po odbyté valné hromadě) vsdru tomu, že zůstane ještě letos členem i Ústřední Jednoty. U Ústřední Jednoty může se totiž dáti výpověď 8 měsíce před ukončením správního roku, tedy nejdříve do září t. r. Pro letošek zůstanou tedy Raiffeisenky, které přistoupí k „Zemskému Svazu“, členy obou ústředí: jak „Zemského Svazu“ tak i „Ústřední Jednoty.“ Dále je nutno v každé obci či farnosti, kde dosud Raiffeisenka není, tuto založiti. Veškeré potřebné informace, pokyny, tiskopisy a rady rádi k tomu poskytneme. Ba nebudeme se i oštychat založit Raiffeisenku novou, do níž si naše peníze uložíme, když agráři budou nám bránit a překážet, aby Raiffeisenka přistoupila k „Zemskému Svazu“ našemu.

Nuže, členové Raiffeisenek, členové představenstev jejich i dozorcích rad, přistupte k práci a k činu. Dokažte, že jako na poli politickém dovedli jsme se postaviti na vlastní své nohy, že i na poli hospodářském a družstevním dovedeme se také osamostatnit a nebudeme své peníze dávat do rukou nejurputilejších nepřátel, aby si oni za ně a své straně pomáhali a nás jimi ubíjeli. Zdať Bůh!

Zemský Svaz českých hospodářských družstev a společenstev pro království Česká v Praze-II., Opatovická ul. č. 10.

Za přípravný výbor:

Frant. Šafránek, rolník v Dol. Městě n. Sáz., předseda „Sdružení českých katol. zemědělců“, Prokop Holý, farář v Janovicích u Votic, jednatel „Hospodářského Sdružení českých křesťanských zemědělců“, Dr. Fr. Svojsík, advokát v Praze, Emanuel Junger, tajemník strany katolické v Praze, Václav Myslivec, redaktor a říšíský poslanec v Praze.

Pamatujte na len. Bývalá pýcha našich hospodyní, len vládnoucí na mnohých místech vymizel s polí k nemalé škodě rolnictva. Bylo by velmi prospěšno, kdyby zase byl tak pěstován jako za našich otců, neboť statice slatých stálo by nám v kapech, ani k tomu nepřiblížilo, že po stránce zdravotní len se nedá nikým nahraditi a nejméně již cizozemskou bavlnou. Proto doporučujeme rozumným hospodářům, aby zase popřáli kousek půdy lenu a hospodyním radíme, aby opět chopily se kolevátků. Nejlépe se dají len po okopávání a pak po jetelování. Po stěbalování, zvláště po ječmeni se nedají. Vyráběje hrubé orby, posudně hnojení slámatým hnojem vyběhým, k němuž z jara se přidá po hektare 2—3 q

superfosfátu 20%, a 4–6 g kaimitu a bezprostředně před setbou 15 g čilského ledku. Na velmi lehkých půdách ledkuje se po zasetí na povrchu ornice. Dobře také působí vápnění, ale toto nesmí se dít zároveň s hnojením.

Zbytečně vyhazujeme peníze za semena, kupující víc než potřebujeme pro sebe. Mnohému stačí od každého druhu špetka, a těch vlastně potřebuje 5–6. Ale nepotíší si, čeho skutečně potřebuje, nýbrž zlákan pěkně malými, vybarveným ceníkem a dryáčnickou chválou „novinek“ objedná — nejraději arcit někde v cizině — balíčků a „porcí“ bez počtu. Vydá zbytečně několik korun, kdežto by stačilo několik haléřů, neboť nakonec ze všeho toho semena nevypěstuje zeleniny a květin ani tolik, kolik zaplatil za semeno. A tak vyhazujeme tisíce a zbytečně obohacujeme cizinu. Radíme tedy, aby v každé osadě sousedé již v zimě se domluvili, kolik a čeho bude třeba, a sice jenom nejnútnejší a osvědčené věci se určí. V hospodářské besídce, ve sdružení, ve skupině omladiny, anebo po případech důvěrníků rol. spolku podle objednávek členů u našeho semenáře osvědčeného — a jest už celá řada spolehlivých semenářů domácích — objedná najednou všechno. Když semena dojdou, rozdělí se na špetky a dávky, jak si každý určí. Tak ušetří se na poštovním, ušetří se na ceně — kupujeme ve velkém za mírné ceny a nevydá se zbytečně ani haléř za věci nepotřebné anebo nadbytečné.

Rákos v zahradnictví. V nížinách bezlesých roste všude na místech bažinatých rákos obecný. Někde zužitkuje se na rohože k účelům stavebním, jinde zůstane na místě nepovšimnut, až vítr polámané a rozdrčené části roznese po celém okolí. V Hollandsku a severním Německu lépe si váží rákosu. Místo drahé slámy používají tam rákosu k zazimování ušlechtilých keřů a zeleniny. Rákos má tu přednost, že tak snadno neplesniví a nehnije jako sláma, jest čistější a pevnější než sláma neb lupení. [Zpracování na rohože anebo i volně svázané okolo keře a na záhonky rozložené dobře chrání rostliny před mrazem. Lze tudíž rákos dobře zužítkovati v zahradnictví místo slámy a jiných podobných látek. Zvláště rákosové rohože doma vyrobené v obvilích klidu zimního se velmi doporučují. Podobně lze i jiné rostliny bažinaté zužítkovati, a když z nich napleteme rohože, i slušně se zpeněží. Kde je hojnost rostlin takových, mělo by se pletení rohoží zavádět jako domácí průmysl, jímž lze v zimě s prospěchem zaměstnati čeledě.]

Při odhadu stromu dlužno přiblížiti netoliko k věku, nýbrž také k druhu ovoce, poloze, tržním poměrům, plodnosti, výši mzdy a p. m. majitele. Jablůň poloplaná v odlehlé krajině liduprázdne jistě menší cenu má, než plodná jadrnička nedaleko lidnaté osady. Anebo zdravá, na počátku plné plodnosti stojící jablůň panenská, jistě větší cenu má, než stárá a rakovinou položničená jablůň s neúhledným ovocem, trpkým, takměř nejedlým. Počítáme-li u 18leté ušlechtilé jablůně roční sklizeň jenom po 40 kg plodů, každý za 15 hal., činí výtěžek 6 K, a po odečtení nákladu za sklizeň ovoce obnosem 1 K, zbude 5 K. Aby se dočkal hospodář takového výtěžku, musí čekat 18 let, to jest ujde mu 18 — 5 K — 90 K; k tomu vydání za štěp, sázení a ošetřování, — tedy jistě cena 120 K za takový strom není přemrštěná, uopřibližuje ani k tomu, že strom by 40 i více let hojně úrody byl poskytoval.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Odebírejte v každé obci krejcarový týdeník

„Venkovan“,

orgán „Sdružení českých katolických zemědělců v království Českém“.

Vychází každý týden ve čtvrtek.

Na „VENKOVANA“ předplácí se: Aby mohlo na venku býti číslo za 1 krejcar (2 haléře), zasílá se poštou pod jednou adresou nejméně 5 výtisků. (Tedy 5 výtisků na rok 5 K 20 h). — Při zásluce menšího počtu výtisků předplácí se na 1 výtisk ročně 2 K 8 hal. Odběratelé mají nárok na bezplatné právní, zvěrolékařské a hospodářské porady. Předplatné a objednávky přijímá administrace „VENKOVANA“, v Praze-III., Opatovická ulice č. 10.

Hleďte, aby v každé obci odebíral se „VENKOVAN“. Požádejte několik čísel na ukázkou zdarma.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúctojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
— SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch svatců, krucifiků, rámu atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleúctojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkvostnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přečtené, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veleúctojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni slatin za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasíláno jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákreby i hotové zboží na ukázkou franko se zasílá.

Chudším kostelům možno splácet bez přiráček. Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosím veleúctojné duchovenstvo o laskavou přislaní a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

Obchodní dům sukny

V. J. ŠPALEK

Hradec Králové.

Doporučuje ku nastávajícímu

jarnímu a letnímu období

obrovský výběr

jen dobrých moderních látek.

Pevné ceny.

Telefon 64.

Vzory na požádání.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Dle usnesení řádné valné hromady ze dne 9. března 1909 vyplácí se za rok 1908 na kupon č. 55 resp. č. 5 našich akcií dividendy

K 26.—, t. j. 6½% na jednu akcií

počínaje dnem 10. března t. r. jak u hlavní pokladny v Hradci Králové tak i u pokladny filiálky v Semilech.

S kuponem č. 55 u akcií č. 1—2500 nutno zaslati též talon k výměně nových kuponových archů.

V Hradci Králové, dne 10. března 1909.

Správní rada.

Inkaso kuponů obstarává bez provize Živnostenská banka pro Čechy a Moravu v Praze a její filiálky a Ústřední banka českých spořitelů v Praze a všechny její filiálky.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky
a velkovýrobní firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte cenníky.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejmné látky na taláry.
[Též na splátky bez zvýšení cen!]

Všeob. úvěrní společnost
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem
jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi
Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.
Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zámkem na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

„Naše Mládež“
organ „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“,
vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplácí
se 1 výtisk 1 K 70 h ročně, při odbírání nejméně
5 výtisků 1 exemplář po 1 K 20 h ročně. Redakce
a administrace časopisu „NAŠE MLÁDEŽ“,
Praha II., Opatovická ulice č. 10.
Žádejte číslo na ukásku!

K DOBĚ POSTNÍ: KŘÍŽOVÉ CESTY,
VKUSNÉ A LEVNÉ OLTÁŘE

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a klečících andělů,

dovoluje si nabídnouti veleduš. duchovenstvu
absolvent c. k. odborné školy v Chrudimi

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Dílna pro sochařství, řezbářství a práce
kostelní.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř cír. obrazů

Praha-Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

doporučuje veleduš. duchovenstvu všestranně
uznané kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křížové cesty, postní obrazy atd.

na plátně, plechu, v uměleckém provedení, v ce-
nách nejlevnějších.

Obnovuji staré zašlé obrazy.

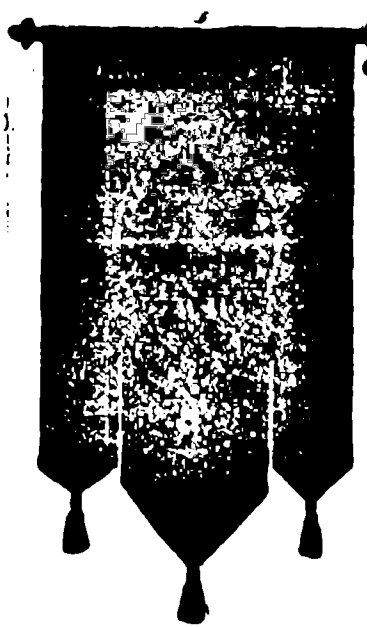
Nákresy a vzorky franko.

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí

PRÁCTICKÉ. ROZLOŽITELNÉ
BOŽÍ HROBY.
KŘÍŽOVÉ CESTY
RELIEFOVÉ I MALOVANÉ.
SOŠKY „VZKŘÍŠENÍ.“
Klečící „ANDĚLÉ“
A TĚLA PÁNĚ
ZE DŘEVA ŘEZANÉ A Z TVRDÉ PEVNÉ
SÁDRY (TYTO VEJŠE LEVNĚ).
JESKYNĚ s P. M. LOURD.
JAKOŽ I VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ
DOPORUČUJÍ UCTIVĚ
P. BUŠKA SYNOVÉ
v SYCHROVĚ.

První český katolický závod ve Vídni:

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyprachtělech)
doporučuje P. J. veleduš. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovářského náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vyvářky
„SAPONIT“
světelně fialovou od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ.
Píšte si o cenu.

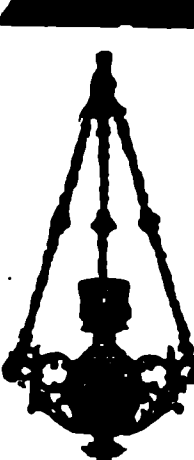

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)-
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) do-
poručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se tělesnými
váhy, síťmi osazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Neodstává veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Rozšiřujte
Časové úvahy!!

Veleduš. duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si do-
poručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibále, nádoby, paténky, paciřky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti de-
platku sa nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na
ukásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.
Sběl veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Neodstává**
prsteny, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i klenotů vždy na ukásku.
Staré zlato, stříbro a drahokamy bupuje sa nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
paříř a ciseleur
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Nejlevnější nákupní pramen
veškerých příprav
a oděb pro švadleny a krejčí,
kněžských koláříků a náprsenek

Fejgl & Byčičtš

Hradeo Králové.
Divadelní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Deštníky.
Šle — Kapesníky — Rukavice.
Šněrovačky.
Výhradní prodej „Triumfaly.“

Ku sv. birmování praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlataik a stříbrník,
přímstný
souadní znaleo a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výbér
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

JAN STOUPA V PRAZE,

Mladěšská ul. 1.,
doporučuje:

železné skládací po- železné mycí stolky
stele od . . . K 7-80 od . . . K 5—
železné skládací po- železné noční stolky
stele s 3díl. matrací od . . . K 10—
od . . . K 27— železné stojany na
šaty od . . K 11—
Úplně zařízená lůžka od K 33—.

Skládací polní sedátka
od . . . K 1—
zahrad. sklád. lenošky
od . . . K 5—
zahradní patentní svi-
novací zástěny K 36—

Zahradní nábytek.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útavů
za ceny zvlášť výhodné.

Do Hradce Králové a okolí!

Uctivě oznamuji, že dnem 15. března
1909 otevřen bude můj

závod kočárnický a čalounický

na Pražském Předměstí, číslo 71.

Nabyl jsem mnohých zkušeností
v různých závodech rakouských, pilně
sleduji všechny moderní požadavky, tak
že mohu vyjít vstříc všem přáním p. t.
obceanstva.

Upřímnou snahou mojí bude po-
sloužiti všdy solidně a levně.

O bojnou přích proci

František Doubrava,

majitel závodu kočárnického a čalounického
na Pražském Předměstí, č. 71.

Nejlepší sukna,

moderní panské i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním rýze českém,
osvědčeném velkozávodě

Lužný & Trlica v Brně,

na Veliké m. č. 30, na Vozí ul. č. 8.

Skvostné vzorníky zasíláme na požádání
zdarma a vyplacené pouze na mistry krej-
čovské. Žádejte je proto vždy u svého mi-
stra. Uspokojí vás v míře netažené.

Zbytky

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

Gramofon, fonografy,

desky a válce

nejsolidněji koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradeo Králové.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krpě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
birmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější při-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. krahům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna

v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, státní medaile. Paříž 1905, státní
medaile. Londýn 1905, státní medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, státní medaile
Antverpy 1906, státní medaile.

Výrobky všestr. uznané. Vzoroky a cenníky zdarma a franko

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařeníšť

24krát24 cm po 11 h 10 kg tmele akk nářekého
24krát26 cm po 12 h za 9 K.
24krát30 cm po 14 h Sklenář. zaručeně vysok.
26krát26 cm po 13 h diamanty kus za 5 K.
26krát30 cm po 15 h Dodáním
30krát30 cm po 17 h kamkoliv drabou.
30krát32 cm po 19 h

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradeo Králové
proti hotelu „Merkur“.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

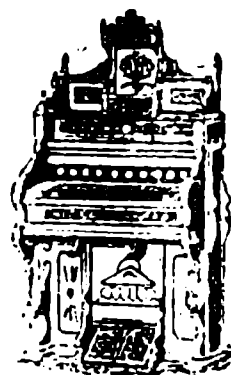
v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší městění
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
láторы, počítadla, obloukové
lamps

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejněměrný. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncessovaný

závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiráková třída č. 254.

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se uctivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v oboru tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., shotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednávce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četná
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

OBNOVA

Číslo 11.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 19. března 1909.

Inserty se počítají samostatně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Vyšší obzory pokrokové mravenky ve znamení strannických knýfů.

Případ Judů, Lhotů, Herbenů a Masarykův.

Když pověstný Juda napsal drzou lež, že „nikdy nebylo a není záboženství lidské nic jiného než femeslo, než obchod“, že „nikdy nešlo za ideály božskými, nýbrž za světským úspěchem“, cítili se právem lidé upřímně věřící uraženi; a to tím spíše, jelikož jest známo, jak na př. celé davy laiků pro své náboženské ideály mnoho obětují, aniž by měli za to jakýkoli užitek a k tomu všemu snáší ještě spílání pokrokových suroučů.

A teď jste měli viděti tu tarantellu pokrokových „rytířů s otevřeným bledím“, těch lidí, obírajících se „přímocárně“ za svým cílem! Kněz, který na veřejná slova Judova dal veřejnou odpověď a veřejnou výzvu, vyčetlo se — denunciantství. Iu — katolík jest zde jen proto, aby dal do sebe kopat; nesmí se ozvat ani proti nejnepřávanějšímu pomluvám; má právo jen tiše vyslyšet jízlivý chechtot slepých fanatiků. Jak mohl ten kněz tázati se přímo Judy? Vždyť týž byl pod svojí nehoráznou kritikou podepsán pseudonymem „Kara Ben Jehuda.“ Tedy na toho se měl duchovní obrátiti! Nic nevádal, že pokrokové listy poházejí nejhorším blátem osobu, o níž mají jen slatě domněnky, že proti nim píše. Juda odpovídal posměšně, že „se v posvátné době velikonoční vyspovídá.“ Psal již předtím štvavé, posměšné noticky proti obyčejným církevním, tak že právě pokroková společnost mu měla důrazně připomenouti, co žádá náboženská snášlivost, na kterou pokrokaři jindy (ovšem proti „klerikálům“) tak velikou váhu kladou. Ale ne! Pokrokaři zavěsili se svorně na Judu jako roj vdel na královnu. Jak prý ten necitelný kněz mohl interpelovat Judu před Božím hodem vánočním? (Iu právě z lásky k uraženému záboženství tak učinil. Vždyť Kristus se šel modlit do chrámu Jeruzalémského a — najednou začal rouchaže docela mrskati!) Prý Kristus přinesl odpuštění (ale zaputilecům přísne hrozby). A vždyť prý svobodný občan může ukazovati mimo školu přesvědčení jakékoli, jen když ve škole proti katolictvu nevystupuje! Zkrátka pokrokový člověk má právo na dvě duše, na

dvě masky. Jeho záci pranic se v náboženství nezviklají, jestliže vědí, že jejich učitel útočí v životě veřejném — kdekoliv může — proti církvi jejich. Tak se snad prospěje „jednotné výchově žactva.“

A teď druhý případ. „Osvěta lidu“, která za oné aféry plula plnými plachtami ve vodách Judových, začala s netajeným hněvem pátrati po smělovi, který napsal na pokrokaře přilehavou a zcela odůvodněnou satyru o „dobývání Perníkova.“ Teď už zapomněla, že se nemá urakat autor. A na rychlo také jmenovala podezřelou osobu. Ať se ten muž také jednou přizná a trpí! A došlo tak daleko, že pokrokařský advokát dr. Lhota pozval si kněze, na něhož měl podezření, do tichého pokojíku, kdež ubožáka nemilosrdně ztloukl. Pokrokaři měli „naskřesanskou“ jundu, která dlouho netrvala. Při své vyšší morálce myslili, že zbitý kněz musí mlčeti o svojí nehodě, nemá-li se státi „v slušné společnosti nemožným“ — právě pro to zbití. Ale když kněz žaloval, tu „Osv. lidu“, která jednání Lhotovo ani slov n nepokárala, napjala všechny páky, aby fackáče zachránila a ztloučeného kněze ještě do horší pcupy přivedla. Přibrála na pomoc dru Lhotovi kriminálák, host v krčmách často vídaný, který měl na krku nové vyšetřování pro obyčejný podvod. Masarykovský „Čas“ očišťovací akci Lhotovu provázel svojí pomocí. Nepovedlo se. Svědectví individua proti zbitému knězi uznáno soudně za falešné. A co teď „Osvěta lidu“? Po prohrané při Lhotově vypovídala ztýraného kněze z Pardubic. Jakmile prý veřejnost ví, co se mu stalo, není mu radno před očima té veřejnosti působiti. Prý měl o fackách mlčeti. O dru Lhotovi nepískla ovšem ani slovem, že by měl jako usvědčený fackář z Pardubic odejiti. Tedy nové pokrokové pravidlo: Chceš-li někoho učiniti morálně nemožným, chceš-li, aby ve slušné společnosti neměl místa, nafackuj mu! Ozve-li se proti tělesnému ztýrání, pak se stane v místě morální mrtvolou! Takové pravidlo bylo možno vyčísti z „rad a spravedlivého roztrpčení“ humanitářské „Osvěty I.“ Platilo by u pokrokařů takové pravidlo, kdyby některý katolík se stal tak pňlým žalobcem, soudcem a zároveň vykonavatelem nad pokrokařem sebe jízlivějším a nepoctivějším? Jen si dobře tedy prohlédni, čtenáři, ten dvojitý loket pokrokařské morálky! Jednou hrozí

klík, když se vystoupí proti pokrokařskému prohlášení, povykování o denunciaci! Pak zase veliký rámus proti pisateli, který satyrou posvítí na pravdu, pátrání po něm a naposled drzá denunciaci proti člověku tělesně ztýranému. Zde již ani vlastně nelze mluvit o morálních zásadách, zde se naskytuje otázka, mají-li hlavní původcové takových zjevů vůbec aspoň trochu lidského citu.

V theorii horování pro mravní výšiny, pro charakterní vyrovnání muže s mužem, despekt k stávajícímu „byrokratickému“ právu; v praxi snaha po překročení paragrafů k vůli ukojení msty, chytání za neopatrné slovo, aby se dalo přispěditi třebaš i na ten paragraf, který považují pokrokaři za stanovisko dávno překonané. Vyhrají-li šikovným seskupením paragrafů, a někdo jim vytkne velikou nedůslednost mezi zásadou a činem, odpovědi jízlivým posměchem. Jen když „pokro.“ zachráněn!

Jen přímocárnost! S pravdou ven! Tak se ovšem pohodlně houká do tábora lidí jiných. Začalo se však také chodit náhodou „s pravdou ven“ za aféry Herbenovy. Sami masarykovci začali Herbenu obviňovati z defraudace. Ten začal také chodit „s pravdou ven.“ A najednou po dlouhém dokazování, co vlastně jest pravda, kdo kradl a kdo nekradl, utekli se soudcové celé české veřejnosti k soudcům obyčejným, státním. A odpůrci Herbenovi tvrdili rozhodně, že celé to předivo vytáček bude rozřazeno před soudem, že mají důkazy. A pojednou? Rozvážení bratři se sešli a pod patronací Masarykovou jednoduše škrtili dlouhé stati svých vývodů; odvolávali, ač dříve si hráli na neomylné. Báli se, aby při dalším „s pravdou ven“ nekrvácely strany obě. Nakouslo se a nedokončilo. A pak ještě jásoť, že byl „vřed vyříznut!“

Případ Masarykův a Štemberkův.

Dr. Štemberka rázem se stal nyní mučedníkem. Umějí ti pánové kupovati vysvědčení mučednictví hodně lacino. Když Masaryk byl obžalován, brozilo mu něco horšího než dru Štemberkovi. A do skutečného trestu vrchnímu patronovi pokroku se nechťalo. Tudíž připravován pro jeho dobro mandát. Zkrátka toho zákonného zřízení, které slouží prospěchu celku, mělo být použito ve prospěch jedinca. Poslanecký mandát nikoli k dobru voličstva, ale k dobru poslance! Velice chytré obcházení sku-

FEUILLETON.

Strážidlo.

V Chlebovicích strašilo. Starý, suchý švec Dratevka celý rozechvěný vyprávěl, jak ho strašidlo prohnalo v noci na úvoze blízce louky Ječmenovy. Proč se tam právě v tu večernější noc ocitl, o tom se nezmiňoval. Taková bílá přisera — kde se vzala, tu se vzala. Dutým hlasem se ho ptala: „Josefe, kam jdeš.“ Ubohý švec ztrnul, noby mu zděvěněly, že se první okamžik nemohl ani hnouti. Chtěl křiknout, ale hrdlo bylo sevřeno úzkostí; klepal se jako by měl simnici. A jak by ne? Přisera hned po své otázce rostla a rostla, že by jí sotva veliký chlap po pás sahál. Ale jakmile strašidlo učinilo dva kroky k němu, tu se již probral z ustroutí a střídal noby z brozného místa tak rychle, jako by byly hnány benzinem. Celou noc nespál.

A hned druhý den na to podobná nehoda stihla přítipkáře Kublu, souseda vystrašeného Dratevky. Zás taková obluda — tentokrát u jetele Zvoníkova. Byla tak asi třicet metrů od Kubly, zdvihla se za houštím. Kubla už ani nečekal na bližší seznámení a upaloval rychlostí půl kilometru za vtefinu, až při svém úteku jednu treпку ztratil. Ani se za sebe neoblédl. Vrazil do světničky se zrakem vyjeveným, zabouchl za sebou prudce dvéře, až se barák otřásl. Děti, vytržené ze spánku, zabřečely a dva psi venku štěkali jako posedlí. Přece tedy strašidlo se bálo jít až tak daleko. Anebo ti psi mu právě ukazují cestu z vesnice.

Kmotři začali teď vážně, obezřele studovati otázku té přisery; rokováno, proč ta želma si právě Chlebovice vybrala k provozování svého strašidelného femesla, co ji sem táhne, proč nedá

dobrym lidem pokoje. Rokováno též o prostředcích, kterými by se dalo strašidlo zabít, aspoň za obvod katastru. Spiritista Klužek pořád chtěl mít první slovo. Však prý on to dobře od přátelských a hodných duchů vyzví, který to mezi nimi řádil tolik, že ho musili vyloučiti a nazpátek na zem poslati, aby si tropil neplechu jinde.

Jestě kmotři ani zdaleka se neshodli, jaký prostředek by byl proti duchu nejkratší a nejúčinnější, když Máša Vyhňalová jednoho rána vypravovala, jak právě u rybníka byla taky k smrti postrašena bílým duchem. „Lidičky, kdybych ho na tyhle vlastní oči neviděla, nepovídala bych. Ani jsem tomu dřív sama nechtěla uvěřit. Hned za kompostem takový bílý duch! Nějaké dlouhé hrábě v ruce. Zaječel, div ze mne duši nevyrazil. Do srdce mne píchlo jako šídlem. Nejsem tolik lekává; to ví dobře můj starý, když se i v kloudné ráži z hospody vrtí. A proto jsem si napřed ducha chtěla prohlédnout, není-li to snad hastrman. Padne-li velká rosa nebo déšť, tu prý hastrmani v noci taky z vody vylézají asi jako úhoři. Dívám se na to strašidlo, dívám, ze vzkřikne znovu a rovnou ke mně. Ale žádná voda z něho netekla. Já jsem houkla taky. Ale strašidlo jako by nic — zas několik kroků ke mně. A když jsem viděla, že to je habán jako Rýbrcoul, raději jsem honem utekla. Kde pak jsem se mohla s takovým netvorem rvát, když jsem měla v ruce jenom srp!“

„A proč jste si ten srp brala tak pozdě v noci?“ ptal se hospodář Rozklada, jemuž se u rybníka strcal jetel.

Máša se na okamžik zarazila, ale přece se pokusila vysvětlovati, že jej našla domů od staré tety. Dlouho rozmlouvaly a tak se zdržela.

„Pěkné strašidlo! Já vám dám strašidlo, chaso

zlodějská“, bručel od sedivých vousů Rozklada. „Hned každý, kdo nemá ani půl korce pole, musí mít králíky, zajíce, musí si krmit vepřička, musí mít dvě kozy. To je opravdu zvláštní, jak to strašidlo právě přepadá v noci zloděje. Jest to asi nějaký dobrý duch. Takhle kdybychom s ním mohli moudře promluvit a dát mu od hlídání dva šestáky za každou noc! Lepšího hlídače by jistě sotva bylo. Proč se jenom neobjevuje lidem spouštěním?“

Králci Dratevkovy v ten čas třeli bídu; Kubla doma taky bēdovál, že jest těžko potřebnému člověku teď zajíce vyživit. Za živý svět by teď nešel trhat v noci jetel. Máša se nabízelá k výpomoci hospodyně Zahradníkové; prý jen co by dostala aspoň něco pro kozu a kůzle. A hrůza šfila se dále jako záplava. Tuhle zas Francěk Klásků taky v noci byl přepaden tím bezcitným strašidlem. Přihnal se domů s bouří na hlavě; taky si obrazil koleno. Vyděšený výrostek ani neuměl vysvětliti, zda se mu to stalo při pádu, či zda po něm ten zlý duch něčím praštil. Na tu noc prý do nejdelší smrti nezapomene.

„Tohle už přestává všechno, něco se státi musí!“ prohlásil udatně soused Rozmara. Ale jeho samého by byl nikdo za celý svět nepřivedl před toho ducha tvátí v tvát. Čekal po svém vyhlášení rozhodného stanoviska, zda se někdo přihlásí k mužnému činu. Ale nabral cedníkem.

„Ba jo, lehké se to, kmotře, řekne; ale hůt je vykonat. Vezmete pistoli, nebo klacek anebo kámen. Jdete proti duchu; on se vám vysměje a před ránou zmizí někde na hřbitov. A pak se vám začne ještě mstít, až vás to do hrobu přivede.“ (Dokonč.)

tečného účelu mandátu, neobvyklé vyhýbání se paragrafů, platícím pro všechny občany (jako jednotlivce) stejně. A proč jest dána vlastně imunita poslancům? Rozhodně nikoli k vůli jejich osobám, nýbrž k vůli voličstvu. A toto právo imunitní chtějí pokrokoví občané stejně dáti ku prospěchu jedné osoby. Uvažme, jaké by to mělo následky, kdyby našel takový „zářivý“ příklad časté následování! Celá konstituce a lidovost stala by se směšnou; zneužívalo by se demokratického sřizení ku zcela jiným účelům než k čemu bylo ustanoveno. A nebylo by divu, kdyby byrokraté se namáhali, aby instituce sloužící k hájení jednotlivců před trestním paragrafem — byla odstraněna. — Tedy okusit nějaké větší mučednictví — na to mají pokrokaři nervy příliš slabé.

Dr Štemberka přece jednou se trochu spletl. Dán do vazby, která vlastně v občanském jeho působení a postavení nebude mít nemilých následků. Chudák musil nastoupiti dlouhou cestu ze svého bytu až do budovy místního okres. soudu. Aby svůj bol na té dlouhé cestě unesl, bylo potřebí, aby ho na cestě provázela rodina a někteří přátelé. K vůli několika týdnům dojemně se loučil mučedník se svojí šestiletou dceruškou, „která nemohla pochopit, co se děje, proč otec odchází.“ Vždyť přece mohl vědět, že při té „kruté“ vazbě se bude moci se svojí rodinou a s přátely stýkati dál. A otec byl snad dokonce tolik nemilosrdný, že to dcerušce hned všechno vyložil? Pan dr Štemberka ovšem jindy nikdy na několik dní se nevzdálil. Proto ten veliký žal všech soucitných lidí. Demokratická srdce! Takhle zavřít tesaře, zedníka, kováře! Ale p. dra Štemberku, pro něhož přece musí platiti všemožné polehčující okolnosti? Taková smělost proti privilegované osobě přesahá všechny meze.

A teď k jádru věci! Proč se ocitl ten pokrokář v donucovací vazbě? Rafinovanost našich nepřátel stále více překvapuje; proti překvapujícím manévřům jejich není nikdy člověk prostomyslný bezpečen. Psaní, dané knězem na poštu, dostalo se „náhodou“ do rukou pokrokového muže — nikoli do rukou adresáta. A náhodou se to stalo právě v ten čas, kdy měl onen kněz sond s pokrokovým učitelem. Jaký to byl charakter, který „náhodou“ psaní do rukou dostal, otevřel a na adresu určenou neodeslal? Jak se nazývá rušení listovního tajemství? A proč náhodou právě ten pro pokrokaře tolik vhodný list do rukou jeho se dostal? Nepotřeboval onen člověk toho dopisu jako soli? A co měl říci obhájce práva dr Štemberka muži, který mu dopis odevzdával? Měl mu přátelsky vysvětliti, že taková pokoutní cesta k strhání odpůrce není čestná, že zadržení dopisu osobou, na niž není adresován, jest jednoduše krádeží. Aby však zloděj zůstal beztrestný a list k vůli pomsty nad knězem přece spatřil světlo světa, p. dr Štemberka jej uveřejnil na své zodpovědní. Tím nepřimo ukázána cesta, jak by se dalo beztrestně porušovati listovní tajemství. Jestliže by se v tom směru pokračovalo, každý by se bál pošty světiti nějakou soukromou zprávu, kterou by chtěl před širší veřejností skryti. Kdo by vykradl dopis z poštovní dopravy, nechť se pak uteče k osobě druhé, která jej s příslušnou omáčkou uveřejní — a bude všechno v pořádku. Zvlášť dobře se to vydaří, svěří-li se takový přítel cizích dopisů imunitovanému poslanci.

Nejmajímavějším přítom jest, jak masarykovský „Čas“ obrátem ruky sase slásky k příslušníku strany směnšil svoji morálku. V dlouhých sloupcích dokazuje charakternost Štemberkovu a velikou troufalost c. k. soudu. Jak však soudil dříve? Jest ještě v čerstvé paměti, jak „Čas“ referoval o vystoupení volného myslitele p. Pelanta na katolické schůzi. Pelant dělal si poznámky, které mu vypadly; ty zdvihl kněz a nevydal jich. A tu „Čas“ bouřil zle proti té nešlechtnosti. Napsal, že dopisovatelem „Čecha“ jest zloděj. A což když předtím jeden Masarykův dopis došel adresátovi v jiné obálce, než do které jej Masaryk vložil? Hned s tím případem do „Času“! Hruža! Pokrokový člověk už i na té poště jest stopován, co komu líše. Rozhorlení „Času“ bylo veliké. Zatím však naprosto šetřením zjištěno, že dopis dodán na poštu již v té obálce, v které byl na příslušné místo poštou odevzdán. A veliké ticho savládlo pak v masarykovském orgánu. Ani z toho porušení listovního tajemství nebyla usvědčena služka. Nic nebylo oznámeno, že by bývala propuštěna, ač Masaryk dovedl dáti výpověď služce i proto, že má tatáž bratra knězem. A na lidi bližší, v domácnosti se nacházející, teprve nebylo radno veřejně vinu sváděti. Proto moudrý včas dovede mlčet. Zkrátka tenkrát si utržil Masaryk nehoráznou blamáž.

A nepamatuje se „Čas“, jak velice se rozčiloval, když probleskla novinami zpráva, že vyzvzděl arcibiskup Kohn jednu depeši telegrafického útadu? Padal do mdlob nad tou smělostí. Teď zase omdlévá „spravedlivým rozhořčením“, že soud využívá svědomitě všech zákonných prostředků k vypátrání takového

rušitele, zloděje soukromého dopisu. A obhájce práva netěšilo řečel, že takové pokoutní cesta k vytrestání kněze není přípustná; naopak — ještě mu byl podporou k výsazení listovního tajemství. A na základě toho vyjádření snailo se pokrokové panstvo přivesti piasole listu do kriminálu. Jaká to jen byla šťastná „náhoda“, která přifoukla soukromý dopis pokrokaři do rukou právě ve chvíli tolik potřebné! A kdo ví, kolikrát už náhoda házela pokrokaři do klína i jiné dopisy, které jako nepotřebné byly milostivě svěřeny třebas další expedici poštovní, až — až přiletěl list, který se právě k uveřejnění hodil! Vtírá se nám do hlavy neodbytné otázky, zda ještě platí pravidlo o poměru přechovávče ku zloději.

Pan Štemberka napsal v „Čase“, že by bylo nečestno prozradit, co mu jako poslanci a osobě veřejně působící bylo důvěrně sděleno. Tak! Nemohl býti ku krytí důvěrného sdělení ochoten už dříve a důsledně? Musil s připsaním vlastního podpisu sdělovati veřejnosti tu část důvěrného sdělení, která škodila protivníkovi? Člověk žasne nad nekonečností takové byrokratické troufalostí, vzdychá dr Štemberka nad svým „žalářováním.“ Snad pánové se laskavě upamatují, jak horlivě hájí redakční tajemství jejich orgány před různými přehmaty. A listovní tajemství porušovati — to už není žádná „byrokratická troufalost“? Komu to tekla voda tolik do bot, že potřeboval právě v oné kritické chvíli dopis Hubáčkův?

A není rafinovaná krádež soukromého dopisu zjevem nešlechternějším, než když cikán z hladu ukradne dvě husy? Jestliže velebí pokrokařské korporace nyní veřejně Štemberkovo odprání svědectví jako charakternost a stálost, mohly by snad vědět, že jen tenkrát jest zmužilá obrana někoho velikou ctuostí, jestliže chráníme bližního pro čin krásný, charakterní. Leč hájiti muže takového, který dle dřívější terminologie „Času“ jest zlodějem, to přece není zářivým příkladem vyšších, ušlechtlejších mravnostních obzorů. Zde spáchán chytrý trik a teď velká bolest, že se nepovedl zcela dle předpokladů.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvoleji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Dopis z Prahy.

JUDr. Karel Černohorský sase na obsoru. Po procesu Ketránkové nebyl by nikdo zajisté řekl, že dr. Karel Černohorský, který při procesu tak pohořel, že byl v Praze i okolí na vždy hotov a chystal se přesídliti jinam, bude mlti za nedlouho tolik odvahy, že začne pomýšleti, jak by svou vzácnou osobnost opět uplatnil v české veřejnosti. Došlo k tomu již; dr. Karel Černohorský dere se opět na světlo dne. Hezky vyčkal, až jak to dopadne s volbou starosty pražských měst, načež ihned zabáhl „činnost“. Poněvadž v podobných případech bývá radno pozakryti p šramocený štít nějak vhodně, učinil tak i dr. Černohorský: dal svolati magistrátní úředníky, za protekci jemu zavázané, do své hospody na Vyšehradě, kde se seznalo, že by pana Černohorského bylo vlastně pro český národ škoda, a že bude dobře, když veřejně působnosti bude zachován, načež přesteny v kanceláři Černohorského přichystané resoluce a dr. Černohorský prohlášen za kandidáta mandátů —

Věru, slyší-li člověk podobné zprávy, nechce svému sluchu ani věřiti, poněvadž jsou úplně neuvěřitelné. Osoba taková, jako dr. Černohorský, má troufalost považovati se za senabraditelnou, a po svém zkompromitování má znovu odvahy vystupovati na kolbiště veřejné. Že drzé čelo jest lepší než-li poplušní dvůr, říkával již nebožtík Skrejšovský, ale jsou přece

ve všem a všady jisté hranice a meze, kterých musí dbáti veřejnost, když na ně napomínají osoby postižené. Troufáme si prohlásiti, že by to s morálkou špatně dopadalo, kdyby s veřejným míněním směl si zahrávat takový člověk, jenž skompromitoval mimo sebe i celou stranu, ve které to přivedl dosti hodně daleko.

Ať pražští voličové odpovědí na troufalost, která po zásluze musí býti — odměněna, neboť jsou někdy někteří lidé, jimž nestačí pouze jediné „memento!“

* * *

Předseda správní rady elektrických podniků V. Brož. Sdružení obecních starších strany národní — staročeské — připravil nemilé překvapení dlouholetý jeho člen, Staročech Václav Brož, zastupující bradčanské voliče prvního sboru v obecním zastupitelstvu pražském. Václav Brož, rytíř cí. rak. řádu Františka Josefa, předseda První pražské malostranské lidové kuchyně, místostarosta Společnosti přátel starobitností českých, čestný občan města Třebenic, vrchní ředitel ústavu chudých, ředitel okresu chudinského na Strahově, předseda Malostranské Besedy a obecní starší od roku 1890, dlouholetý městský radní a nyní předseda správní rady elektrických podniků pražských, mnohonásobný majitel domů, místopředseda Malostranské záložny atd., uznal za dobré porušiti disciplinu sdružení strany národní, hlasovati pro volbu dra. K. Groše za starostu a pak vystoupiti ze sdružení.

Václav Brož je prazvláštním zjevem na Staroměstské radnici a běh dosavadního jeho života se nesl podle hesla, že mezi slepým i jest jednooký králem. Stranou staročeskou kandidován, dostal se do sboru a na jejich zádech došplhal se různých hodností, vyznamenání a úspěchů. Dokad strana staročeska byla u vesla, byl Václav Brož — povoláním svým krupař — jejím vytrvalým straníkem. Když však její hvězda počala blednouti, počalo blednouti zároveň i staročeské přesvědčení páne Brožovo, až konečně vybledlo docela a přebarvilo se pak na mladočeství. Tento muž není osamoceným zjevem v tomto sboru, neboť měl své předchůdce a bude mít i následovníky. Vlastní prospěch bývá u některých výtečník nad zájmy strany a podle toho podobní výtečníci pak jednají. V. Brož byl vynesena z občana nepatrného rozhledu na hodnostáře prvního řádu na Staroměstské radnici, tak že jisté doby bylo pomýšleno kandidovati ho za náměstka starostova. Všeobecně považovaný tento muž za jeden ze základů strany staročeské však změkkl a nevytrval již při prvním savanutí větru, kdy sdružení obecních starších strany národní mělo projevit solidaritu a dokazati, že dovede unesena plniti. V. Brož porušil dlouholeté závazky, jež poutaly ho ke sdružení staročeskému, prokázal se býti mužem bezzásadným a přerušiv svým hlasováním proti unesení strany styky v parlamentních kruzích obvyklé, učinil zajisté důsledky z činu svého a vzdá se všech funkcí, jichž příčiněním strany staročeské nabyl.

Jest ostatně velmi podivno, že doposud tak neučinil.

Žádný člověk s citem, buď si on muhamedán buďsi evangelík, buďsi třeba pohan nebo ateista, nemůže se posmívati prostécké babičce, která myslí v pevné víře, že sa groš ulehčí některé duši v očistci: naopak každý poctivý a lidumilový člověk musí se s takového činu potěšiti, poněvadž jeví lásku a obětavost. . . Mné sajiatě svata je upřímná víra každého člověka i v tom pádu, kdy ji dráti musím dle svého přesvědčení sa pošetilou, neboť umím oceniti ten pokoj duše, tu mnohou utěšenou chvilu, kterých člověk nabývá pevným náboženským přesvědčením.

K. Havlíček Borovský
v „Epitólách kutnohorských“, na str. 7.

Obrana.

Dietař o náboženském obchodu. Dle zprávy „Hlasu Národa“ ze dne 16. t. m. poslanec Prášek řekl na schůzi v Nymburce, že neposuzuje lidi dle jejich přesvědčení politického nebo náboženského, nýbrž činí jen (opravdu jen?) rozdíl mezi lidmi dobrými a zlými a nemůže proto býti nakloněn straně, která činí obchod ze svého náboženství a s ním kupčí. — Pane Prášku, neprovozovali předstíraným katolictvím (ergo klerikalismem) znamenitý obchod někteří pohlaví agraři? Neshráblí plno katolických hlasů při volbách ti agrární kandidáti, kteří si vzpomněli na svoje „katolické přesvědčení“ teprve při schůzích, když viděli, že by jim při všeob. hlasovacím právu přibýlo? Pane Prášek sám ovšem neudělal ze svého politického přesvědčení žádný. „Blázen bych byl, abych nebral, co jsem mohl dostat“, vyjádřil se před soudem, na nějž pohnul muž, který ma vyčeti přemrštěné brání diet. A což třebasť

dietař agrární? Jaký „výnosný obchod“ mají se svého přesvědčení političtí předáci naši, to může na př. Hci dr. Stojan, který svojí upřímnou lidovou prací se ožebračoval. Dověděl to Práškovi sami mladošci. Ten „obchodní zisk“ může do agrárnícké pokladny směle vložit i poslanec dr. Horský i ostatní naši poslanci. A že rozeznává p. Prášek pouze mezi lidmi dobrými a zlými? Proč jenom gratuloval Holáncovi k jeho zvolení a tak zapochlebil všem těm, kteří neslýchanými knyfy tolik hlasů Sternbergových „stopili“? Jak může jen nálezi člověk poctivý k straně, jejíž oficiálními mluvčími jsou „Venkov“ a „Čep“, listy to stokrát navěštěné se zúmyslných lží, které místo odvolání znova jízlivě opakovaly? Radě listy nyní nelhou tak hanebně, s takým fanatismem o lidech věřících, o katolících, jako to dovedou listy agrární. Nechtě tedy agrárníci s tou řečí o „kupčení“ a „lidech zlých“ jsou velice opatrní!

Vždy je sbožnost sákladem blaha těch, kdo jí jsou prodchnuti, a velký hřích páse ten, kdo hrubou rukou trhá představu, s níž sbožnost a důvera v Boha na rásných stupních vyplývá.

Univer. professor dr. Krejčí.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
výhodočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1863).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Politický přehled.

Toužebně očekávaná obstrukce slovenské na říšské radě se tedy nedostavila, ale přes to jednání Slovenské Jednoty není vláde přijemným; ukázalo se to při hlasování o pilných návrzích Slovenské Jednoty. K prvnímu návrhu proti privilegování uherské banky v Budě přistoupila celá sněmovna i vláda; opposice, Slovanským uvedená, zaujala v tomto případě vůdčí postavení. V pilném návrhu dr. Stránského ve příčině vměšování soudní správy v soudní řízení nedosáhla vláda ani většiny prosté, byla přehlasována 32 hlasy. Při hlasování o pilném návrhu posl. Křofáče ohledně činnosti agentů-provokatérů a dr. Hajna o pronásledování českého tisku nabyly zase vrchu strany vládní a pilnost návrhů obou zamítnuta. Ohyba byla na straně české, neboť opposiční poslanci z velké části rozběhli se k vlakovu, dřív než se o pilnosti hlasovalo. Scházela na př. celá moravská opposice, i v lavicích českých byly velké mezery. Jinak mohlo se i tu nabýti prosté většiny, a vláda by zase poznala, že Slovenská Jednota přece něco znamená. Prvním týdnem sněmování se ukázalo, že velkou většinou převládají snahy pro zachování parlamentu a že nikdo nechce obstrukci parlament rozbit a vládu § 14. nastolit. Pilné návrhy tedy celkem rychle a také věcně projednány a tak sněmovna přikročila k jednání o předloze branecké, již také v prvním čtení vyřídila. Předseda ministerský baron Bienenrth učinil ve sněmovně poslanecké prohlášení, které se rozhodně obrací proti tak zvanému vojenskému vyrovnání s Ubrami.

Politickou situaci v Rakousku hledělo minulou neděli osvětlit a do správných kolejí přivést pět českých poslanců. Bývalý ministr posl. dr. Fiedler na krajském sjezdu mladočeské strany v Hradci Král. prohlásil, že dlešno zachovati Slovenskou Jednotu. Taktika radikálních stran není správná. Rovněž nebylo by účelno, kdyby široká veřejnost diktovala taktický postup českého poselstva. Rovněž posl. dr. Kramář v Něm. Brodě kladl důraz na stížení Slovenské Jednoty. Největší služby prokázali by poslanci čeští vládě a Němcům, kdyby jí dali do rukou zbraň, aby rozebrala parlament. Když parlament bude pracovati, bude to vládě nejméně pohodlné. Naši politici ocházi vytrvalost a důslednost. V Říčanech

býv. ministr dr. Fort dokládá, že tou dohou jest jedinou možnou politikou českou snažiti se, abyhom hospodářsky smohutěli a silili, abyhom získali si spojence a připravili okamžik, kdy dojde ke konečné úpravě ústavních poměrů rakouských. Býv. ministr Prášek sdělil na schůzi v Nymburce snahu dostatí na rozhodující místa v ústředních úřadech poctivé české muže, což bude znamenati více než 10 jazykových nařízení Badeniových. A všichni ti to řečníci volali po jednotě všech českých stran...

Pověsti o besprostředním nebezpečí války se Srbskem se množí. I baron Bienenrth v poslanecké sněmovně v debatě o rekrutech kladl důraz na nebezpečnou situaci zahraniční. Srbsko odpovědělo sice na zakročení rakouského vyslance v Bělehradě, že od Rakouska nezádá ani územních ani hospodářských ústupků a vyslovuje ochotu prodloužit došavadní obchodní smlouvu s Rakouskem zatím do konce tohoto roku, anebo vyjednávatí o smlouvě nové; ale odpověď Srbska vyvolala velmi nepříznivý dojem. Srbská vláda vyhýbá se přímé odpovědi a odpovídá na otázku vedlejší. O svém zbrojení nemluví srbská vláda nic, ačkoliv zastavit zbrojení jest podmínkou pro schválení obchodní smlouvy se Srbskem. Srbsko žene vše na ostří nože; ba zdá se, že už ani convnout nemůže, aby se tu neprovalila revoluce, stále doufajíc, že Evropa nedopustí, aby území srbské bylo nějak zkráceno. A pro Rakousko případná válka se Srbskem byla by nejnevýhodnější válkou, jaká kdy byla vedena. Oběti na krvi a majetku státi bude veliké a přece není z ní naprosto žádného zisku, ježto ani na zabrání území srbského ani na nějakou válečnou náhradu není ani pomyslení, a pak vydává se říše naše nebezpečí požáru evropského, který by se mohl státi hotovou katastrofou. Vláda rakouská chystá ještě poslední pokus vážným dotazem v Bělehradě, chce-li či nechce-li Srbsko zbrojení nechat. Rakousku třeba hodné míry trpělivosti a nedat se vyprovokovat k válce, tak jako právě Srbsko tajně štíváno jest do války.

Z činnosti katol. spolků.

Ze Stes. Předměstí. Dne 7. března přednášel v naší jednotě u p. Spryňara dp. J. Saha'a z Hradce Králové o době husitské. Vytkl zvláště ty zaručené poměry husitského hnutí, jež nám protivaici katolictva rádi zamlčují. Po přednášce s velikou pozorností vyslechnuté následovala valná hromada, která věnovala na připravovaný katolický sjezd královéhradecký 20 K. Zdat Báh!

Ze Smíle. V neděli 14. t. m. přednášel v našem katol. spolku vldp. dr. Fr. Rey z Hradce Králové o charakteru Dnes, kdy pravých charakterů stále více abývá, kdy jistí lidé, majíce o charakteru pojmy naprosto převrácené, oslavují uveřejnění ukradeného dopisu a odepírání povinného svědectví jako čin, jehož jen veliký charakter je schopn, volit p. řečník thema k přednášce velice vhodné. Reč vldp. doktora byla velice poučná a vhodně volenými příklady stala se i velice poutavou. Proto také vyslechnuta za napjaté pozornosti a odměněna zaslouženým potleskem. Děk přítomných tlumočil vldp. řečníkovi jednatel spolku p. Bartošek Návěťva byla slušná. — Konečně splněno přání naše pořízením spolkového jeviště, kterého jsme již častokrát za nedlouhého trvání spolku postrádali. Kéž činnost našich ochotníků setká se se zdarem, a jejich námaha a obětavost kž jest všemi našimi členy a příznivci podporována! Zdat Báh!

Z Jareměže. Zdejší katol. spolek uspořádal v neděli dne 14. t. m. o 4. hod. přednášku ve své spolkové místnosti za velké účasti členstva. Promluvil o ženské otázce sl. Kosařová z Dobrušky. Zvučný a příjemný hlas, elegantní vystoupení, programová promluva, věcné doklady a výtečné promyšlený spel na shromážděné nevysněly na prázdnou. Neutuchající potlesk a nadšené tvaře posluchačů dostatečně svědčily o souhlasu apoštole našeho programu. Jen houš takových sil! Druhý řečník pan Bechyňa promluvil o organizaci mládeže. S velkým vděkem konstatujeme, že bylo radostí poslouchat se zápletem promluvajících jinocha o nutnosti organizace mládeže pod praporem kříže. Škoda, že k vlaku čas nadešel a my příměšky nemohli přijmáti! Doufáme, že dostatečně se členové přihlásí. — Tisíce díky vám, drazí přátelé! Zdat Báh!

Z Kostelee m. Or. V neděli dne 14. t. m. měli jsme zde zdatilý tamburašský večerek. Ochotní tamburaši katol. jednoty královéhradecké pospíšili k nám a hráli v sále „na Rabštejně“ tak mistrně, že obecenstvo nadšené tleskalo. Mili hosté musili stále k programovým číslům přidávati. Tamburašská hudba střídána s jinými pěknými produkcemi. Za té příležitosti přednášel nám dp. V. Gyurkovics z Kuklen velmi krásně o české písní lidové. Večerek skončen se obecně pochvaly. Teď jen svara a čile dále!

Výkonný výbor strany katolické lidu konal dne 15. března plenární schůzi v míst-

nostech sekretariátu strany. Jako hosté přítomní byli pp. poslanci Prokop, Šabata a dp. Holý. Za odstoupivšího p. hr. Šchönborna zvolen místopředsedou posl. Václav Myslivec. V doplňovací volbě zvoleni do ústředního výboru pp. JUC. J. Schladler a posl. dr. Jos. Myslivec. Na to projednána zleřitost krajské konference smíchovsko-zbraslavské. Celý průběh i výsledek debaty jednomyšlně vyzněl proti dotýcným nepovolným kritikům a byl skvělou satisfakcí výkonnému výboru i katolickým poslancům. Výsledek podniknutých kroků bude v brzkou veřejně přislušníků strany sdělen. — Ohledně svolání sjezdu usneseno ponechatí výk. výboru na rozhodnutí, až toho uzná váznou potřeba a jemu též bude určiti, kde se sjezd konati má. — Konstatováno dále, že ani „Týden“ ani „Lidové listy“ nejsou orgány strany. — K sjezdu v Bud. jovicích vyslán bude posl. dr. Myslivec a tajemník strany Jung. — Ohledně kandidatury na Král. Vyšehradě (mandát po dru Černohorském) usneseno vysloviti souhlas, aby kandidatura ta ponechána byla MUDru. Drozdovi za Čechy vídeňské, s podmínkou, že se v tomž smyslu zachovají i všechny ostatní strany české. — V příčině reklamních letáků firmy p. Šmuclové usneseno prohlásiti, že výkonný výbor a touže firmou nic nevyslával a vyslovena nelibost nad nemístným směřováním strany a její institucí se soukromými obchodními podniky. Voličstvu našemu na okresu Čáslav-Kutná Hora vysloveno uznání a dík za čestný výsledek voleb. Po vyřizení jiných menších záležitostí za naprosté jednomyšlnosti schůze skončena.

Zprávy místní a z kraje.

Sv. břímování udělal Jeho Excel. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava dne 17. t. m. dopoledne v chrámu Panny Marie. Břímováno okolo 500 studentůch zdejších středních škol. Před posvátným úkonem pronesl Jeho Milost velmi případnou řeč o nynějším boji víry s nevěrou. Jasně odůvodněné vývody, jež povzbuzovaly k stálosti u víry a k pravému vlastenectví, byly sledovány s napjatou pozorností od posluchačstva, jež plnilo všechny prostory velkého chrámu. Posvátné úkony skončeny krátce před 12. hodinou.

Schůze městské rady dne 15. března t. r. Paní Karolině Dobrušské, majitelce domu v Mýtské ulici, se uiož, aby vnitřek domu toho uvedla do stavu bezpečné stability. Výkaz hotovosti pokladni se dne 8. t. m. a výroční správa „Vodního družstva Hoděšovickeho“ byly vzaty na vědomí. Policii se sdělí, že Vojtěchu Rážšovi, obchodníku, byla udělena koncese ku prodeji zbraní a střeliva v místnostech Jeho železářského závodu. Statistická celoroční zpráva zdravotnictví zdejšího města se týkající bude městským lékařem d. zvláštní knihy zaznamenávána a v časopisech, pokud možno, publikována. Obecnímu výboru se doporučířízení ústavu pro výrobu dětského mléka. Učiní se dotaz u zdejších živnostníků, zda prodávají patentní smetáky Milwaukee Dustless Brushes Co. Zpráva o výsledku komise konané stran žádaného povolení přestavby závodních budov a s. rojního zařízení pivovaru v Hradci Králové byla vzata na vědomí. Společenstvu pro stavbu úřednických domků v Hradci Králové udělí se povolení ku stavbě dvou jednopatrových rodinných domů na právém břehu Orlice v bloku XII. za Vodickými kástrami. Paní Antonínu Hanušovi, obchodníku, povolí se provedení přestavby domu čp. 170, 171 a adaptace domu čp. 169 na Svatojanském náměstí. Objedná se 600 kusů štítků z kovu opatřených známkou města s nápisem: „Přispívá na městní chudé v Hradci Králové“. Technické kanceláři se uiož, by přeložila návrh na úpravu přechodu přes okrestní silnici u továrny J. Katochnera.

Beethovenovo oratorium „Kristus na hoře Olivetské“ provedeno bude dne 3. dubna v městském divadle. Velkolepá skladba tato klade sice nesmírné požadavky na sóla, sbor i orchestr, ale neúporná píle účinkujících i dirigentova znenáhla překonává všechny obtíže a nádherné dílo nabývá již své formy. Part sólového koloraturního sopránu (Seraf) převzal výtečná koncertní pěvkyně pl Jančova, v tenorové partii Krista představí se nadějný žák profesorů Viktorina p. Iva Batistis z Prahy a barytonové solo Petra zpívá boboslovec p. K. Prácha. Činná sborová obstará sesílený sbor Cyrillské jednoty (150 zpěváků), orchestrální pak právod místní vojenské hudby. Orchestr řízením p. kapelníka zahraje jako ouverturu Lisztovu symfonickou háseň „Zázrak“ (utišení bouře na moři) s oratorik „Kristus“. Produkce začne v 7 hod. a skončí ve 9/4 na 9, tak že možno použiti výhodného spojení drahou. Jest radno listky si zaopatřiti předem.

Na katolický sjezd zaslala sv. Josefská jednota v Proseči 30 K. Zaplat Báh! — Přesíme, aby na katolický náš sjezd obětaví dárci zaslali příspěvky své pro ušetření porta čekem poštovní spořitelny číslo 1701, znejícím nájmén „Ant. Hrubý v Hradci Králové“ Český ty na pořádání v libovolném počtu dodá Biskupská knihtiskárna v Hradci Král. aneb Sjezdový výbor.

Přednáška o uměleckých obrazech ze Slováků, pořádaná městským přím. mecem

Hradci Králové v neděli dne 21. března v měst. Kieperově divadle, přichází včas, aby nám opět připomněla naši povinnost, nespomenuti při stavování programů cestovních na letošní léto Moravy a uherského Slovácka. Přednáška p. K. Dvořáka, inspektora stát. drah v Olomouci, mohla by být nejlepší pobídkou k hojněmu pořádání výletů do těchto obdivuhodných míst krásy krajinné i krovové. Tím více, že p. Dvořák zná kraj i lid dobře ze svého dlouhého pobytu tamního, kterého dovedl také důkladně využítkovati ve prospěch československého folkloru, o který sjednal si tím velkých zásluh. Krásný, rázovitý kraj lidový, ve kraji dovalčím dosud nejvíce zachovaný, začíná mizeti. Za několik desítek roků nezbude z celého tohoto idového bohatství docela nic, pomine zevní rozdílnost Slováckem a Slezákem neb Chodem. Velikou radu obrátek s porozuměním zachycených a po stránce technické bezvadných, slibuje nám p. K. Dvořák předvésti o svojí přednášce. Z přednášky nad nejvíce a nejpěknější jest oddíl „Velehradská pouť.“ Tu měl by navštívit každý turista, byť i snad nebyl přítelem poutí. Velehrad sám již svým historickým významem jest pro každého Čecha turistu důležitým cílem cestovním, nehledě ke krásě krajiny, která ho se všech stran obklopuje. A což ten život v něm o pouti! Vše se idem a peštrým krojem jen hemží. Procesí přibíháje ustavičně; zde malý hlouček s prostým třítkem, jinde zas slavné procesí s družkami a děvci. Oko profanního návštěvníka se zalíbením požívá na těch nádherných postavách chlapečích i děvčic vrozené elegance a pružnosti. Na náměstí peští se to, jako pole maků. Co různých krojů pohromadě, ženských i mužských! A ti hoši! Obrázky se rychle střídají a všechny jsou plny života. Slovem, přednesem nabývají netušené plastiky, tak že se nám zdá, jako bychom se ocitli v tom hloučcích množství. Zajímavé jest i, co lovec p. Dvořák pověděl o mistru Uprkovi a jeho družině a o celém tom jeho kraji. Přijďte poslechnouti, nebudete litovat! Ceny jsou mírné a čistý výnos určen jest na postavení uměleckého domu v Hodoníně.

Akademie pořádána v semináři dne 18. m. na počest Jeho Exc. nejdp. biskupa v předvečer jmenin téhož. Pročtený proslov přednesl p. Kopecký, osvědčuje jménem všech kolegů úctu a rybnou oddanost k arcipastýři, nezlomnou pevnost a víru a lásku k církvi. Nejdp. biskup odpověděl vřelými, otcovskými slovy. Slavnostní sbory zazpívány pod obrátek taktovkou p. prefekta Svobody mistrně, s pravým uměleckým pochopením. I orchestr sklízal zaslužený potlesk. Sola za viola, jež sehrál dp. Sahula, byla cennou částí programu. P. Průcha uchvátil oduševnělým přednesem plně Dvořákovy a Smetanovy. P. Svoboda zahrál se vzácnou rutinou na klavír Dvořákov „Rej skřítků.“ Průběh akademie vzbudil nadšení, jež bylo zasluženou odměnou a povzbuzením k další umělecké práci Jeho Exc. nejdp. biskup při loučení děkoval vřele všem účinkujícím.

Místní mužský odbor Ústř. Matice školské v Hradci Králové svolává tímto, nerozesílaje zvláštních pozvání — výroční valnou hromadu na úterý dne 23. března 1909 na 8 hodin večerní do místnosti „Besedy“. Předmět: Zprávy funkcionářů o činnosti odboru roku minulého; volba nových členů výboru a volné návrhy. P. T. členové se k hojně účasti uctivě zvou.

Divadlo v Adalbertinu. Odbočka Všeob. sdružení křesť. dělnictva pořádá v neděli dne 21. března o půl 8. hod. večer divadelní představení „Vzhůru do Prahy!“ Žertovná hra od F. Šamberka. Předprodej lístků v Adalbertinu č. 1.

Vodní stavby na Labi. Zástupci Středolabského komitétu sešli se 12. března se sdružením polabských poslanců v parlamentě, aby se domáhali zahájení vodoprávního řízení pro dílní projekty již dávno předložené, informativního řízení pro projekty generální, dále toho, aby stupeň poděbradský byl zařazen do prvního stavu atd. Deputace Středolabského komitétu uvedena k ministru financí Biliňskému, k min. orby dr. Bráfovi, k min. dr. Záchovi a dr. Weiskirchnerovi. Předseda Středol. komitétu dr. Ulrich z Hradce Králové přednesl pak všechny požadavky polabského obyvatelstva. Ministři slíbili ovšem vše možné.

Velká schůze hodinářů v Hradci Králové konati se bude dne 22. března o 3. hodině odpo. v místnosti Živnostensk-čtenářské Jednoty. Dá se očekávat účast největší. Hodinářští čeští domáhají se poslední dobou hlavně ochrany proti různým obchodníkům, kteří nabízejí obecně naše venkovské obecnatvo dává takovýmto kramářům přednost před domácími hodináři. Když pak dostane se mu za drabé peníze hodinek, které vůbec nejdou, lituje svého činu, ale pozdě. Proto provádějí nyní hodináři svoji organizaci bouřevnaté, spoléhajíce, že s jistotou pak budou se moci tímto nešťarům opřít. Jest záhodno, aby všichni páni hodináři na důležitou schůzi tuto se dostavili v hojném počtu a o dalších krocích Svazu se informovali.

Stavba školy ve Věkošicích ve schůzi obec. zastupitelstva byla sadána arch. Jar. Pašoutovi, aut. staviteli v Hradci Králové.

Nelidský čin. Veliké vraždění nastalo v Býšti (u Holic) v neděli dne 7. t. m. Když lidé šli z kostela, naskytla se jim smutná podívaná. Dívku Vohralíkovou odváděli četníci k trestnímu soudu do Holic. Dívka ta svoje nerozené dítě dala k pohledu prašnici, aby všecko sásto před světem utajeno. Leč hrozný ten skutek přece prozrazen. Přitom dlužno uvážit, že dívka i její milence jsou z bohatšího rodu, tak že nějaký soufalý čin byl zde zcela nemístný.

Z Dobřenic. Někdo si na našem p. faráři musel vyřít svou zlost a z té zlosti stal se i advokát. m. p. Hrdliho Píče. Zašel si tentokrát do trojích novín najednou. Osvěta I., Ratibor a Orl. Proudý, až na sebe se dívají skrze prsty, propůjčily svorně své sloupce, aby osámily světu hroznou věc, hřích pokrokové humanitě nad jiné protivný, denunciaci farářovu na navianého mučedníka, p. Hrdliho Píče, pro pověšení Husova obrazu. Denunciace! Pokrokoví, organizovaní páni ve škole náboženské uvědomění katolických dětí pěstují velmi neradi — na vinohradském školním okresu docela i úctu k Bohu vypustili z řádu školního. A když kněz dle úřední své povinnosti i z nehlubšího přesvědčení proti tomu se ozve a věda na základě dřívějších zkušeností, že cestou mírou něčeho nepotřebí, obrátí se k úřadům školním, aby dle platných zákonů náboženské cíty katolických dětí ochránily, je to denunciaci, udavačství, kterým každý slušný člověk opovrhne. Někteří pp. učitelé na všechny náboženské výkony dětí musí mítí paragraf! Oznámi-li jim jej kněz, dostane v poradě školní za odpověď: „Co vy nám povídáte, pro nás neplatí; pro nás je rozhodné, co ustanoví okresní školní rada.“ Obrátí-li se však na úřady školní, je zase zle; celý sbor pokrokových nepřátel církve křičí a do všech jemu přístupných novin píše: denunciaci! Dokud ve věcech náboženských mezi knězem a učitelem byla svornost, nedocházelo k takovým sporům. Od té doby, co organizované učitelstvo proti náboženství nejen vůbec, ale i ve škole se staví, nelze se knězi při nejlepší vůli podobným sporům vyhnouti. Školní zákony přece stanoví, že kněžstvo ve školních úřadech má své zastoupení, aby však na odstranění toho, co se s mravně náboženskou výchovou nesnáší, zakročiti mohlo. A jest zajisté velikou otázkou, snáš-li se s mravně náboženskou výchovou dětí na obecné škole stavěti jim za vzorného Čecha kněze, jenž svým povinností vůči církvi se zpronevřil! Že má také zásluhy literární i národní, nikdo nepopírá; dovede však dítě vesnické trojitky rozlišiti správně, co na Husovi dobrého a co nikoliv? K tomu jest potřebí důkladných vědomostí z různých oborů vědění a uceleného náboženského přesvědčení, aby netrpěla u dětí věrnost k církvi, která Husa odsouditi musila, nechtěla-li se zpronevřiti Boží pravdě. Že by p. farář proti obrazu Husovu ve škole mohl činiti vážné námitky, cítil pan Hrdli sám také; proto nedal opatření obrazů na výzdobu školy (o žádné učebné pomůcky tu nešlo!) za obnos místní škol. radou povolený na pořad školní rady, ale sám potajmu několik obrazů z Vilémkova alba zakoupil a rozvěsil. Jako učebné pomůcky tyto obrazy c. k. ministerstvem schváleny nejsou. Kdyby výběr obrazů býval se dal, jak školní řád nakazuje — v učitelské poradě, byl by p. farář buď se tomu opřel a pravidelnou cestou úřední náboženské cíty katolických dětí hájil, tak že by veřejnost o věci nebyla ani zvěděla, anebo by byl navrhl, aby se prozatím sečkalo, jak o věci této soudí vysoký úřad církevní. Tomu však mnil se p. Hrdli chytře vyhnouti. Myslí si: postavím faráře před hotovou událost; ať si pak dělá, co mu libo! Začne-li něco, bude on tím rušitelem míru a já budu beránkem, který vody nikomu nezkalí, jenom nevině trpí. Smýšlení p. Hrdliho i jeho pomocníků při výběru prozrazuje i to, že z obrazů vynikajících českých kněží neobjednal mimo Husův a Dobrovského žádný. České katolické dítě nesmí zaštiť milou otcovskou tvář vlasteneckého biskupa Jirska, jenž s velikými obětmi založil české gymnasium a dívčí školu v Budějovicích, pro své vlastenecké smýšlení mnoho překorů od vlád národu našemu nepřátelských zakusil, i jeho nepatrné příjmy mu zkrátili — a na sta ryším vlastenectvím nadšených kněží na vinici Páně rozela! Rovněž Pravda, Sušil, Pötting-Persing nesmí přijít dětem na oči, také se církvi věrný dějepisec Tomek a zbožný básník Zeyer nenašli milost před zrskem našeho pana Hrdliho. (Dokonč.)

Z Třeboschovic. O ávěru živnostenském přednášel u nás minulá neděle p. prof. Zachoval. Po historickém přehledu o ávěru a lichvé technice líčil výhody živnostníka, který může platit ihned, aniž by ávěru vůbec potřeboval. Liché důležitost a rozsah různých druhů záložen a spořitelén vůbec a v naší vlasti zvláště. Vysvětluje poslání bursy, cedulové banky, banky Rakousko-uherské a placení směnkou. Když byl řečník vyřídil naše bankovníctví a porovnal naši úrokovou míru s úrokovou mírou anglickou, skončil za hluché pochvaly přítomných — vesměs živnostníků. Řečníku mimo to zvlášť poděkoval p. V. Kolář, který schůzi řídil v zastoupení potravniho společenstva.

Z Libřic. Sv. Mimie v měsíci únoru u nás konané ukázaly, jak potřebí nám upevnění naší organizace — jak potřebí semknutí se všech

katolíků dobré vůle v jeden šik na obranu našich náboženských práv. Čtyry schůze s přednáškami u nás konané vykonaly dílo to. Dne 14. února přednášel u nás p. předseda katol. semeděleč p. Fr. Šafránek o autosti sešské a to katolické organizace, kteráto přednáška všem se líbila. — Dne 21. února byla II. přednáška, při níž pan J. Bastl z Hradce Králové představil nám naše nepřátele a jejich útoky na posvátnost rodiny, na křesť. školu a církev. — Dne 23. února přednášel dp. Josef Mynařík z Černilova o své pouti do Sv. země; ač nemocen, obětavě po celé skoro 3 hodiny prováděl nás slovem a pomocí světelových obrazů po Sv. zemi a seznamoval s místy, jež posvětil životem a smrtí svou Ježíš Kristus. Celý čistý výtěžek 42 K 18 hal. věnován chrámu Páně, ješto dp. Mynařík něčeho pro sebe nežádal. Za vše to dobré jemu „Odplat Bůh“. — Dílo organizační korunováno dne 14. března, kdy zavítal k nám vysdp. kanovník dr. František Šála v překrásné, přes 2 hod. trvající řeči vysvětlil nám program strany katol. lidu v Čechách. Slova vesp. kanovníka přímo elektrisovala přítomné množství lidu — mužů i žen. A účinek byl ten, že po přednášce doplnili jsme počet členů organizace z 35 na 98 — Nemožno naléztí příslušných slov k díkům vys. důst. pana kanovníka za jeho obětavost a jeho mocné působící slova. Další pak organizační činnosti v Libřicích voláme: „Zdat Bůh!“

Z Nechanic. Dnes, dříve než dovolím si vytáhnouti oponu jeviště našeho mloměstského života, musím věnovati několik slov p. dopisovateli do „Hlasu Venkova“, který mi věnoval několik poznámek, za které jsem mu — ne snad povinen domluvit — ale udělati poklonu, a to z toho důvodu, že prý začínají kroužit krkavci nad naším městem. Obyčejně nás mají za zpátečníky, ale poněvadž dnešní pokrok a vynálezy budou hráti ve vzduchu hlavní úlohu, považuje mne tímto za bystrého pozorovatele. Jestliže by mi to nechěl přiznati a tvrdil opak, tedy mu zase do tvrdím j., že vřehradě v takových místech krkavci krouží, kde cítí nějaké pachnoucí věci, aby je odstranili. A nyní opona vzhůra a začíná jednání III. započatého divadla — k zaslání taj. p. Vančury ze dne 5. m. m. Vyřídil jsem ve svých zprávách dřívějších způsob, jak je možno za dnešních dob docela s malým vzděláním opakovati míst. takového důležitého úřadu, na které jiný smrtelník s velikými studiemi musel věnovati mnoho času a obětí, nežli se mohl pochlubit, že konečně dosáhl podobného postavení. Podotknouti zde sluší, že zástupci velko- statku tehdejší při volbě okresního tajemníka hájili zásadu kvalifikace a sice právnícké. Víme také, jak dopadl zástupce velko- statku, hospodářský rada p. Vaníček u jednoho člena okres. výboru (takto přitále okres. tajem.). Ale jak jsem již dříve uvedl: starý p. Ant. Taichman, co tehdy chtěl, prosadil; tak stalo se i zde. A jak by ne? Muž tak zvučného jména! Jmenováním okresním tajemníkem byla panu V. opět daleko více jeho působnost otevřena, nežli když byl tajemníkem městským. Tímž směrem, jako dříve u obce, začal pracovati i zde. Nechal se voliti do obecního zastupitelstva a soustředil kolem sebe řadu otrocky poslušných lidí. A viděli jsme kolikrát, že i v zastupitelstvu obecním házel klacky pod nohy svému bývalému chlebodárci, tak že tento přestal úplně schůze obecní navštěvovati. (Jisto je, že každý nemá tak tvrdou kůži a nesnese toho tolik, co snese taj. Vančura). Máme lidi, kterým se kolikrát dost málo ublíží — a oni se veřejnosti vzdáli; u tohoto však tato eventualita schází. Snad nikde není tolik dobrého, hodného a poslušného lidu jako u nás, ať u obce neb okresu; obrázek, jak jsme chudí a nebozí. Nejlepší ilustrací toho jest, že vidíme často občanky uhněti se o rady, kterých by se jim dostalo v Zlámané Lhotě u prostého člověka. Ale tím vším přece se jen získává popularita a co hlavního — stávají se tím lidé jemu podřízení. Ovšem že neskrblí takový velice nadaný V. radou i v záležitostech zvlášť odborových, neboť jak z bezpečného pramene dobře víme, radil jedné občance, jak to má navléknout, aby se stala posluchačkou kursu porodních babiček. Ale já říkám: študýrování lidé mají dvéře vůdce otevřeny. K poslušnosti lidí Vančarových co doklad malý obrázek: p. Ant. Maděra st., jde-li p. ulici s p. Vančurou, nesmí odpárci jeho pozdravit, ba často tímto ani na pozdrav odpovědět, ačkoli jinak pan Maděra v nepřítomnosti svého komandanta si počíná na veřejnosti docela loyálně. Stěštim ještě jest, že takových slabochů je prozatím pramálo. Toho se obávám, aby nám ho jednou příroda nezachvátla a my o takového pracovníka nepřišli. Uvažme, co všecko má ještě ku svému úřadu na starosti — a jest to také proto mou svatou povinností, okresní výbor o tom informovati, aby učinil včas nějaké řádné opatření. Okresní tajemník vedle svého důležitého úřadu má tolik času, že může sustávat ještě tyto jiné důležité funkce a funkce různých spolků, třeba méně důležitých, jako: funkce ředitele občanské záložny, př. blížitele obč. hospodářské záložny, člena městské rady, stavebního referenta, výbora městské spořitelny, výbora pokračovací školy, člena místní školní rady, starosty „Sokola“, starosty hasičů, předsedy pro úpravu meliorace, činovníka sudáray na čekanu (v té. co je dědeček). Člena semedělečské rady,

výbora hospodářského spolku, výbora spolku „Kolár“ (býval předsedou, ale poněvadž musel by byl věnovat na to čas a ně to nesešlo, tedy se poděkoval), předsedy odboru Ústř. Matice Školské (tedy je zvlášť horlivý; vidíme, co odvede peněz), člena železničního výboru (zde vynaložil tolik obětí a práce, že mu bylo svědono samému vyhledání inženýra až v Praze, aby potřeboval plány a rozpočty zhotovil), pokladníka okresní nemocnice, účetního znalce, výbora spolku okrašlovacího, zástupce pojišťovny „Slavie“ (to prý nepuští!), jest jednatelem automobilního spojení (kde tak to žene ku předu, že z občanstva se vytvořila nová zvláštní společnost, která se stará bez něho, abychom takové spojení měli), zástupcem pro případ krupobití, jest členem pětky mladočeské, členem výboru pro ochranu proti tuberkulosnímu nemoci, členem organizace agrární, delegátem župy hasičské, bývalým kandidátem poslance, revisorem účtů družstva řezníků v Nechanicích, referentem pro zbudování nového hřbitova v Nechanicích a docela tiše se povídá, že místo pro nový hřbitov bude na jeho poli, které mu ovšem dobře zaplatíme. Ale upadá mi brozná obava, aby se nám neupracoval, abychom ho na ten nový hřbitov nemuseli pochováti — a konec konců nemuseli pak to svaté pole nazváti hřbitovem „Vandurovým.“ (Pokrač.)

Jmenování. Dp. Jan Šotka, duchovní správce okresní nemocnice v Pardubicích, byl jmenován J. E. kardinálem bar. Skrbenským kurátem všeob. okresní nemocnice na Král. Vinohradech. Jeho odchodu z Pardubic a zvlášť z nemocnice pardubské želi každý, kdo tohoto vzorného a spravedlivého kněze blíže poznal. Laskyplnou a obětavou povahou svojí stal se oblíbeným u všech známých a zvlášť u nemocných, kteří v těžkých svých chvílích vyžadovali si jeho útěchu náboženskou. Přejeme mu ze srdce na novém působišti hojnost zdraví a spokojenosti.

Místo duchovního správce v okresní nemocnici v Pardubicích. Odchodem dosavadního duchovního správce dp. Jana Šotky z Pardubic uprázdnil se toto místo pro kněze, jehož povinností jest vésti duchovní správu v této nemocnici. Za to má celé zaopatření a byt vedle roční remunerace v obnosu 400 K. Místo uprázdnil se od 19. dubna b. r.

Bahno kolem děkan. kostela v Pardubicích. Tolik hlubokého bahna, jako vidíte kolem děkan. kostela v Pardubicích, nenaleznete ani v poslední vesnici. Člověk musí žasnouti, že král. věnné město Pardubice snáší to zcela klidně, když hlavní jeho kostel tone úplně v bažinách a a blátě. Se strany hlavní ulice města není ke kostelu vůbec přístupu, leda by se člověk vydal v nebezpečí krále Ludvíka. Toť přece příliš v takovém městě, jako jsou Pardubice. Ručíme za to, že by takovou spousta rudí páni kolem svého hradu netrpěli. Duplo by se jednoduše ve „Východočeském Obzoru“ a cesta by tu byla za chvíli jako mlát. Ale kdo pak by se staral o slušnou cestu ke kostelu? Cizinec musí sprásknouti rukama, vidí-li spousta bláta tam, kde jinde se dbá o to, aby tu byl, když ne ladný pořádek, tož aspoň slušné upravený přístup.

Reholnice z pardubské nemocnice. Dne 19. dubna b. r. opustil posavadní reholní ošetřovatelky okresní nemocnici v Pardubicích. Po mnoho let ve staré i v nové nemocnici za žebračskou službu v obnosu 10 K na jednu ošetřovatelku konaly tu reholnice s největším sebezapřením namáhavou a obětivou službu nemocným. Vděku dostalo se jim v hojně míře ve způsobě nízkých pomluv a sprostých nadávek, kterých schopen bývá jen člověk zlý a bezcitný. Tak odplácí se svět za dobrodiní. Na Krista plní také. Nechtě tedy blaží ctihodné ošetřovatelky při jejich odchodu do sladké vědomí na trnité cestě života, že plnily vždycky svědomitě těžké svoje povinnosti k Bohu i k lidem také v Pardubicích.

Úmrtí. V Opatně zemřel dne 13. t. m. náhlou smrtí p. Jan Šuka, majitel knihtiskárny a knihkupectví. Pohřben v pondělí 15. t. m. za veliké účasti obecnosti. Zesnulý vyučil se sazectví v Hradci Král. u p. Lad. Pospíšila a když závod stal se majetkem „Politického družstva tiskového“, byl jmenován faktorem. Působil v Hradci přes 26 let jako vzorný, svědomitý a obětavý pracovník. Tichá byla jeho činnost, celý život velice skromný. Ale starostlivá jeho péče měla znamenité výsledky. Pro svoji vrozenou vřelost a vzácnou skromnost těžil se tento pracovník vřelým sympatiím u všech lidí, s nimiž byl ve styku. Báh dej lehké odpočinné duši šlechetné!

Ze soudní síně. Dne 11. t. m. odbyvalo se u c. k. okres. soudu v Jilemci hlavní přelíčení o žalobě dp. Františka Říba, faráře ve Studenci u Horek, vznesené na Josefa Exnera, starostu obce tamtéž, pro přestupek proti bezpečnosti cti, naznačený v ustanovení § 488. tr. z., jehož dopustil se obžalovaný starosta vůči soukr. žalobci sepsáním a zasláním nájezdného spisu na p. faráře J. E. nejdp. biskupa dr. Jos. Doubravovi, též dále v něm za přeznění faráře Říba. Po provedeném řízení byl obžalovaný starosta Exner uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti, naznačeným v ustanovení § 488 tr. z., odsouzen ke zřetelnému vězení a ke náhradě nákladu právního

zastupování per 90 K 45 h. Jedním dílil c. k. soudce Winklár, žalobce zastupoval dr. Bedřich Petr, advokát z Hradce Králové.

Z Hlinska. Ve dnech od 7. do 14. března konal zde sv. misal dp. Josef Stryhal S. J. z Králové Hradce. Horlivou a namáhavou práci dštp. missonáře provázel Pán Báh svým poctěním, neboť chrám Páně býval naplněn do posledního místa a ještě mnozí stáli venku. Závěrečné kázání při svěcení sv. kříže autou bylo docela konati venku, ježto ani polovice účastníků nebyla by se do chrámu Páně dostala. Sv. svátosti přijalo skoro 1100 věřících. Káz potrvá užitek sv. misie na mnohá léta!

Ze Slatinn. V sobotu dne 13. března zemřel zde p. Jos. Souček, který více než 42 let zastával službu kostelnickou. Byla to povaha mírná, tichá, klidná, kterou každý měl rád. Takřka do posledního dechu sloužil kosteliku slatinanskému. V neděli ještě byl v kostele, ve středu nato byl již zaopatřen sv. svátostmi a v sobotu zemřel. Byla to v kosteliku slatinanském povaha typická a s ním odchází zase kousek starých Slatinan. Slatinanští katolíci, pokud kterým kostel není cizí, až jej nebudete viděti více v nedělní službu chrámovou konati, vzpomeňte sobě na místě posvátném, kolika z vás přisluboval při křtu sv., při oddávce, kolika vašim příbuzným přisluboval při zaopatřování a pohřbu jejich, kolika vašim dítkám podával při křtu sv. křestní vodu v ruku kněze křtícího; upřímně se za něho pomodlete. Pohřeb jeho, ač byla velká nepohoda, konal se za velikého účasti lidstva v úterý dne 16. března. R. i. p.

Chválihodný čin pravověrečného měšťanstva v Čáslavi. Nepředložené přistoupení správy zdejšího pivovaru ku kartelu, či jak eufemisticky probíráno bylo svazu vyvolalo v obecnosti našem hotovou bouři. Zřetelně bylo dááno na jevo, že výrobek bude bojkotován, neboť nebylo naprosto žádné příčiny k zdražování, které by nutně vyvolalo jednak pád mnohých malých živností hostinských jen na účtův odkázaných, jednak naplnilo by beztoho rostoucí kofaloy. Majitelé práva várečného, vidouce ohroženy své zájmy a zájmy malého lidu, odhodlali se k různému činu. Na základě § 8. svých stanov svolali p. ing. F. Heroldem mimořádnou valnou bromaду na den 14. března, již zúčastnilo se na 80 podilníků, a na program položili otázku, zakládá-li se na pravdě, že správní rada ujednala vstup do svazu pivovarnického rayonu Kolín, Kutná Hora, Čáslav, aby zdraženo bylo pivo. V pobité debatě, jež po konstatování toho jednání předsedou správní rady p. J. Jeřábkem se rozvinula, snažil se člen správní rady p. MUDr. K. Tesar omluviti a vysvětliti stanovisko, které vedlo předsednictvo k tomuto kroku, byl však řečníky s řad podilníků poučen, že krok tento byl pochybný, ba v mnohých ohledech škodlivý. Zvlášť promyšlena a věcnými důvody podepřena byla řeč purkmistra p. dra. Zimmera, který objasnil, že svaz tento na vlas se shoduje s kartelem, k jehož přistoupení správní rada naprosto neměla kompetence, poněvadž jest to záležitost na leta trvající, ukázal také na škody, které by podnik vznikly z bojkota, jaký již obecnost v Kutné Hoře provádí proti zkartelovanému pivovaru tamějšímu, a upozornil, že i obci vznikla by škoda, poněvadž klesl by výtěžek pивní dávky, kterýžto úbytek by poplatníci zvýšenými přírůžkami musili bradit. Slova jeho odměněna byla bojným potleskem. Na námitku, že klesne výtěžek ročního podílu, odpovídají pp. Herold, Skřivánek, Růžicka, Riedl a Štraka, že raději hotovi jsou podílíci stratiť na dividendě, než uvaliti na sebe nenávisť širokých vrstev lidových a zdiskreditovati tak podnik snad na dlouhou dobu. Uvádějí, že svaz tento má pomoci vlastně na noby závodům, které nesousedskou konkurencí poškozily ceny výrobků i důvěru občanstva a které nyní tímto způsobem chtějí své finanční a výrobní poměry zlepšiti. Navrhují, aby valná bromaда se uanesla, že pivovar Čáslavský do svazu nevstoupí a pivo nezdraží. Všichni přítomní podilníci, členové výboru i se správním radou p. K. Zemanem hlasují pro návrh, proti toliko p. Lorenc, p. Rössler a p. MUDr. Tesar. Páni pravověrečnáci zasloužili si tímto činem vetejšné chvály, která také byla jim všude vzdávána. Doufáme, že obecnost tuto snahu jejich, rozbít stahující se kartelářský kruh, bojně odmění a proti zkartelovaným výrobcům okolních pivovarů všude odporučovati bude výrobek Čáslavský.

Z Čáslavska. Nový „pompeš de funebres“ zakládá — zde s nedostatkem zaměstnání či něčeho jiného, to nevíme — jeden graduovaný pán z tábora „Volných myšlenkářů“. Hausíruje dům od domu s pojistkami na splnění po smrti a to prý všechno za 25 měsíčně. Musí to být přece jen pravda, že je bída, když i graduovaní pánové chytají se pohřebních bratrstev a pompfunebračství. Kde bude stát holubník s popelnicemi, se ještě nerozhodlo — snad na Bumbálce. Přejeme mnoho štěstí a těch 25 také!

Z Čáslavě. Divadlo. Po vavřínech, jež sklídila naše Jednota „Jitřkovým viděním“, bylo opravdovým uměním obecnost udržet a upoutat. Sáhauto bylo k francouzské veselohře „Láska bdi“,

která těší se přízni velkoměsta zvyklého na nějaké to pikantní koření. Myslíme však, že pro naše široké a tak rozdílné publikum byla přece jen překročená. Nic nevádí, jest-li snad řada osob žádá reprízu, vždyť každému chutná díla gusta. Na souhrn ovšem to nemělo vlivu, neboť naše dámy i pánové se řad ochotnictva hledí vždy podat to nejlepší. Bylo to stejmo i při tomto kuse, kdy zvlášť osvědčené sly naše bráry s rutinou jim vlastní i dílo vyžadující značného sebezapření a obětí. Ocenstvo také jim kvitovalo jejich námahu a byla-li snad zvlášť ku konci nálada již straulejší, byly tím vinný jen ty dlouhé přestávky, za něž ovšem nikdo nemůže, tím méně režie, které uloženo bylo notný kus práce. Zbyla se jí však znamenitě. Jest třeba to konstatovati proti vtipu, který letěl divadlem: láska bdi, obecnost však spí, neboť na prodloužení hry přes 11 hodin nemají ani děinkující ani režie viny. Té třeba hledati u pp. spisovatelů. — Nová politická strana? Živnostníci naši, tvořící dosavadě kadr mladočeské strany, počínají se organizovat samostatně. Konána byla ustavující schůze a zvolena do prosatimního výboru řada pánů příslušejících rozdílným politickým vyznáním. Zvlášť překvapilo vystoupení p. Pelikána v této straně, až do krátké doby horlivého soc. demokrata, který svůj přerod vložil tím, že na jeho politické straně zklamala, protože za ta dvě léta pranic nevymohla. S touto novou živnostenskou stranou bude snad ve spojení i agitace mladočeské strany, některými příslušníky jejími od osoby k osobě vedená, aby znovu potvrdily svou věrnost k programu.

Všem P. T. katolickým voličům na Kutnohorsku a Čáslavsku! Za projev důvěry, jimž jste mne poctili, věnující mně svoje hlasy, srdečný dík! Početně jsme nevítežili, ale vítězství mravní jest naše. A myšlenka tato, jakož i skutečnost, že během krátké doby získal jsem tolik nadšených a obětavých přátel, jest mi posilou a pobídkou, abych svorně a ochotně s vámi pracoval k povznesení a rozšíření naší dobré věci. Zdař Bůh! — V Miskovicích, 15. března 1909 Čeněk Pospíšil.

Glosy k volbám na okres čáslavsko-kutnohorský. Silný jásot ozval se ve „Venkově“ a jeho odnožích po vykonaném skrutině na Kutnohorsku, neboť pokud přicházely zprávy toliko z Čáslavska, bylo pádné dsko usrdece. Dostal totiž cis. rada p. ředitel Blažek na Čáslavsku z 2471 hlasů pouze 1213, což činí 49 procent a byl by tím slavně prolétl. Teprve když Kutnohorsko z 2081 hlasů přineslo mu 1467, to jest 70 procent, teprve pak byl pojištěn. Přes to však celková většina jeho tvoří toliko 59 procent všech odvedaných hlasů a 48 procent hlasů všech oprávněných voličů. Jest viděti, že s politikou agrární více než polovice oprávněných voličů nesouhlasí. Tomu říká vítězství, jest věci gusta. A pochybujeme, že splní se, co prorokuje „Venkov“, že přichází doba, kdy venkov bude veskrze agrární. Pochybujeme tím více, když si pomyslíme, jakých přímo hanebných prostředků používáno bylo k tomu, aby kandidát národní katol. strany lidové byl odstřelen. Doufáme ve zdravý smysl venkova, že i jemu se zhouzily takové zbraně, neboť i přední zástupci agrární stýdělí se za poslední letáky p. cis. rady Blažka. Faror některých stoupenců agrární strany šel tak daleko, že sabali až na rolnáče poměry kandidáta jim nepohodlného. Opakovalo se totéž, co prováděno bylo proti hraběti Sterabergovi. Byla to opravdu podivná, když v Kutné Hoře i Čáslavi ve volebních kancelářích strany agrární podávaly si ruce všechny přední sloupky evangelictva, netrpělivě čítající pomalu stoupající hlasy Blažkovy, a stál za poslechnutí ten jásot, s jakým vítaly jeho vítězství. Škoda, že to neviděly řady těch agrárních voličů, kteří opravdu katolicky smýšlejí a jenom z politického stanoviska s agrární stranou drží. Prohlédli by a viděli by, že při těchto volbách šlo ještě o něco více, o udržení domény a srochovaného vlivu evangelické zvlášť na okrese kutnohorském. Všeobecně překvapilo, že pro sociálního demokrata odezdány byly celkem pouze 202 hlasy a to na Kutnohorsku jen 78 hl., když přece při volbách říšských měl tam více hlasů než J. Ex. p. dr. Pacák. Nepatrné toto množství však vysvětluje poznámka „Práva lidu“ ze dne 7. března, kde výslovně se uvádí, že strana sociálně demokratická nedovolí, aby zvíťazil — zpátečník. Kdo všechno pojišťoval vítězství strany agrární? Na Čáslavsku hlavními koteři byli volnomyšlenkáři, na Kutnohorsku drželi silné palec — soc. demokraté. Za jakou asi cenu? Že by to bylo rozšíření volebního práva — pochybujeme. A s těmito dvěma spoluchiniteli spojili se pp. učitelé, jimž slibovány bonifikace a novou úpravou poměrů služebních, zbývajících Mladochů, jichž čáslavský i kutnohorský orgán zajisté nezištně pomáhaly celými haldami gratis exemplářů, a konečně i peněžní dštavvy. Kdo spóčto a uváží všechny ten volební aparát agrární strany a srovná s ním nepatrné namnoze prostředky katol. nár. strany lidové ten podiviti se musí, že při tom všem podařilo se získati kandidátu katolickému 1600 hlasů. Národní katol. strana lidová má pádu opravdu v lidu, v jeho středních vrstvách, a bude záležeti nyní na vedoucích kruzích, aby tyto vrstvy udržely a rozmnožily. Zvlášť na Kutnohorsku otevírá se široké pole působení.

sebnosti. Díky vám, vy stateční voličové, a vzhledem k tomu, že jste se rozhodli, že budete hlasovat za kandidáta katolického na radu Hrádku volili vrstvy jiné. Proto, nic se bát!

K početní eskamotáži „Venkova“
Některé skupenci naší strany byli konstatováni výsledkem voleb tak, že věřili, že pravdivá jest správa „Venkova“, jako by hář. kat. straně lidové ubývalo stoupenců. Příčinou toho bylo eskamotážní agrárního demagoga při srovnávání katolických voleb říšských s volbami zemskými. Zatím opak je pravdou. Vizme přehled agrárních hlasů říšských a zemských minule a letos. V říšských volbách dostal p. Havelka 1481 hlasů agrárních na Čáslavsku, letos p. cíl. rada Blažek 1218 Jeví se úbytek agrárních o 268 hlasů. Loni p. Kubr dostal celkem 2941 hlasů, letos jeho nástupce celkem 2680; jeví se opět úbytek agrárních 261 hlasů. Patrně tedy, že ubýlo straně agrární hlasů v jejích vrstvách, neboť agrárníka i při říšských i zemských volbách volí vždy titíž voličové, kdežto kandidáta katolického na radu Hrádku volili vrstvy jiné. Proto, nic se bát!

Na stavbu katolického domu v Libštátu darovali (pokrač.): p. Leopold Říha z Kostílova 70 K, nejmenovaný z Libštátu 10 K, sl. skupina mládeže Plačkov-Humpolec 3 K, vdp. A. Boukal, farář v Pecce, 5 K, sl. organizace v Obecnici 260 K, dp. Rudolf Laňka, kaplan v Pobludu 2 K, vdp. ThDr. Josef Novotný, professor v Hradci Král. 3 K, vdp. Frt. Müller, professor v Kutné Hoře 5 K, sl. Všeodb. sdružení v N. Dvoře 4 K, sl. Všeodb. sdružení v Ruvni 2 K, sl. Všeodb. sdružení ve Všeměrovicích 4 K, vdp. Josef Klepl, farář v Samšíně 3 K, vdp. Josef Hlavsa, farář v Nechanicích 2 K, nejmenovaný ze Železnice 2 K, sl. katol. jednota paní a dívek v Pardubicích 14 K, Ze Svojků: p. Marek 2 K, p. Mikáška 2 K, p. Kovář 2 K, pl. Mikášková 70 h, p. Nosek 1 K, p. Fejfar 16 K, p. Beran 2 K, p. Beran 1 K, p. Dejmeš 5 K, p. Medík 1 K, p. Podzimek 10 K, p. Zajíček Pavel 5 K, sl. Marie Šourková z Libštátu 10 K, pl. Františka Halšová z Libštátu 40 K, p. t. manželé Pospíšilovi z Libštátu 10 K.

Pěvecko-hudební spolek „Dobrá“
v Obštátě pořádky v sobotu dne 20. března pro své členy, pro členy spolků „Beseda“ a „Palacký“ i jejich hosty pěveckou a hudební zábavu. Mezi jiným i Šobova Valná hromada vědecko-dramaticko-pěvecko-politicko-vlastenecko-vědecko-zábavního spolku „Hrom.“ (Nevelká opera v jednom jednání bez proměny). Sehraje mužský pěvecký odbor. V 8 hodin večer. Dvorana „Panského domu.“ Zastavení restaurační. Vstupné: osoba 1 K, rod na 2 K 80 h. Veškeré čládky řídí sborník pan Josef Hoffmann.

Knihy a časopisy

odebtejte a objednávejte v knihkupectví

František Piša

v Hradci Králové,
Velké náměstí 135.

Antikvariát. — Prodej psacích potřeb.
Velký výběr obrazů a hudebnin.

Seznamy zdarma.

Různé zprávy.

Kněžstvo proti pokroku. Co se nyní pod jménem pokroku všechno děje, jaké výslednosti ba i surovosti páší se pod značkou pokroku, to lze věru právem nazvat pokrokovým klerikalismem. Učedník, který sotva ze školy vystoupil, jakmile se k některé společnosti „pokrokové“ přidá, již jest osvěceny, již jest mu dovoleno pod imunitou pokroku spílati tmář lidem konservativním, kteří dlouhou řadu let pracovali vědecky do úpadu. Sedmáctiletý chlapec v póze přísného soudce dovede interpellovati muže o celý národ zasloužilé, ječeti jim za odměnu do očí vyjvené protesty atd. Má na to právo; vždyť ten hoch jest uvědomělý, pokrokový a spravedlivě roztřpčený „liknavostí“, nevědomitostí a pošetilostí“ mužů veřejné pracovních. Viduch se zachvěje výřikem nějaké protivníkovské fráze. Hoch beze všeho roztvářování klade za svoji povinnost tuto frázi hloubo papoukovati v ústě, kamžli přijde, aby se o něm vědělo a v novinách psalo. Posaďte takového kadeta na stůl a uložte mu, aby aspoň tři řádky napsal bez hrubých pravopisných chyb, septe se ho, co jest vlastně česká státní právo. A strnete se od něj před staršími společníky toho chlápce pak řekne, že takový ignorant má nejméně právo omi-

liti stále s nadšením slovo „pokrok“! Teď se veď široko daleko: „Klerikalismus, to nepřítel národa a vědy!“ Přitom se zapomíná pověděti, co na pokrok a národní účely dali peněží velmoži šidovští, kteří přece mají daleko lepší možnost dokázat, co obtížji učinili pro dobro veškerenstva. A zapomíná se na všechny útrapy, na všechny oběti, jež kladeny na oltář vědy a národa. Jak pracovali kněží horlivě pro vědu, o tom svědčí celé svazky historie. A že dobrovolně ve prospěch kultury obrovské sumy peněžitě věnovali, o tom svědčí mimo jiné tato úřední statistika: V Rakousku užívají 1943 řáci ročních úroků 463.336 K se stipendii, jež založili kněží. Jména kněžími věnované k tomu účelu činí 12.584.602 K. Jednotlivě sem jeví se v tomto poměru ročních úroků z nadací: Čechy 370 ve výši 98.752 K, Morava 207 ve výši 36.158 K, Slezsko 33 ve výši 4584 K, Halič 329 ve výši 84.708 K, Dalmacie 89 ve výši 22.870 K, Dolní Rakousy 147 ve výši 52.180 K, H. Rakousy 69 ve výši 22.312 K, Salmohrady 39 ve výši 26.096 K, Štýrsko 121 ve výši 32.680 K, Korutany 42 ve výši 7122 K, Kraňsko 137 ve výši 19.304 K, Gorice a Gradiška 9 ve výši 1182 K, Terst 49 ve výši 13.304 K, Istrie 1 ve výši 168 K, Přimorí 59 ve výši 12.834 K, Tyrolsko 146 ve výši 27.256 K, Vorarlbersko 92 ve výši 9992 K, Bukovina 6 ve výši 1652 K. — A ten obrovský obnos nebyl od kněztva sebrán nějakým morálním nebo fyzickým nucením. Přijde-li se osobně vybitati na Matici, na ples, na chudé, tu dá i žid, poněvadž se bojí, že by neochota v tom případě uškodila jeho obchodu. Ale peníze věnovány na stipendia beze všeho upomínání, bez vnějšího upozornění zcela samostatným nímchtělým rozhodnutím dárcův. A nyní mnozí studující, kteří peníze ty berou, nepřestávají jízlivě tvrditi, jak jest církev tmářská, jak má býti „mrtvá ruka“ v pohrdání národa. Nemají-li k církvi tací lidé vděčnosti a lasky, neměli by pamatovati aspoň na to, že žijíce z kněžských peněz měli by jako slušní jinoci chovati se k dárcům církve aspoň spravedlivě? Věru divné cesty jsou moderního — pokrokového klerikalismu.

Kongres výchovy o náboženském vymezení. V Londýně se odbyval nedávno kongres výchovy. Jednou z projednaných otázek byla o vztahu mezi vyučováním a mravoukou. Známý francouzský nepřítel mravouky křesťanské hájil skutečně mravouku beznáboženskou. Slavný historik begický, rector historického institutu belgického v Římě, odpověděl mu na místě: „Je-li pravda, že lidstvo v celku svém, všech věků a všech zemí, potřebuje nějakou část pravdy a věcné spravedlnosti, pak jest neméně nesporno, že pojem, který o ní mělo, byl nějak zvlášť zatměn až po ten den, kdy přišel ten, který pronesl slova, která navždy určují náš ideál: Milovati budeš Bůha nade vše a bližního svého jako sebe samého. Chceš-li tedy dítě vychovávat mravně, pak je uveďte záhy ve styk s mistrem, jenž nemá sobě rovných, který si přeje, aby díky byl k Němu, který nakatčuje pro ně, pro nás, pro všechny věky nejvznešenější vzor člověka: Ecce homo (ejhle člověk!)“ Shromáždění přijalo tato slova s potleskem. Po něm ujal se slova delegát amerických, profesor Adler, jenž prohlásil: „Po třicetileté zkušenosti ve vyučování mravouky přišel jsem k dvojitému přesvědčení: poznání: předně výchovu mravní nelze oddělit od náboženství, podruhé, že nelze podávat mravouku jako jiné předměty jen ústní přednáškou; učitel musí předcházeti svým osobním příkladem. Proto myslím, že mravní výchova stěží může býti vložena do rukou státu.“

Drzost německá. Něm. poslanec šl. Strany v parlamentě prohlásil, že jest to provokací, když se v německých částech Čech český úřaduje (ovšem úřadování německé v českém kraji máme dle Němců klidně snášet). Těž něm. nesnášlivce urasil třeba i české soudce výrokem, že český soudce nemá ani jiskry spravedlnosti.

Slovanskou vzájemnost projevil v parlamentě také český posl. p. of. Hráský, který řeč svou z největší části procezl zvucným jazykem slovinským. Němečtí poslanci, seskupeni kolem řečníka, věru se divili, že Čech mluví slovinsky tak hladce jako svým mateřským jazykem. Ukázáno tu, že není potřebí Slovům němčinu jako dorozumívacího jazyka, o čemž by Němci svět tak rádi přesvědčili.

Zná mělo býtli člověk potrestán?
Dne 21. července 1908 měl polský spolek v Kleku (Poznaňsko) slavnost. Kupec Vojtasiak žádal o dovolení, aby spolek s právem mohl jíti přes město. Dovolení došlo a spolek šel na faru pro faráře, aby se jejich slavnosti účastnil. Farář byl churav a proto se omluvil po polsku slovy: „Poněvadž mi zdraví nedovoluje se vaší slavnosti účastnit, tak věnuji spolku 10 marek a přeji vám dobrého pobavení.“ Za to však byl farář odsouzen k pokutě 15 marek, že ve „veřejné schůzi“ mluvil polsky a kupec Vojtasiak také 15 marek, že jako předseda spolku neměl dovolení k „veřejné schůzi“. Několik vyměňovaných slov mezi farářem a předsedou spolku prohlášeno hned úřady za spolkovou schůzi, v které se nesmí polsky jednati. Tak vypadá nový spolkový zákon v Prusku.

Židé do Ameriky vysílalo se loni 45.172, v tom byly dvě třetiny ruských židů. Loňský proud byl dvakrát slabší předloňského,

kdy přišlo do Ameriky na 100 tisíc židů, v tom 60 tisíc se samého Ruska. Ježto příliv přistěhovalecký ve Spoj. Státech vloni sklesl na třetinu, patrně s toho, že židovský odliv z Evropy stál přece poměrně silnější než ostatní odliv vystěhovalecký.

Nový York je třetím největším městem německým na světě. Berlín má 2 mil. obyvatel, Hamburg 730.000 obyvatel, Maiebov 520.000. Drážďany 500.000. Ze 3.500.000 obyvatel Nov. Yorku jest skutečných Američanů pouze 737 447 a 659.000 Němců. Nový York se svými 505.210 Iry největším městem irským, poněvadž hlavní město Iraka Belfast má pouze 348 965 obyvatel. Nový York je skutečnou metropolí Israelitův, obývá zde nic více a nic méně než 872 776 židů. Po Vídni, Pešti a Praze jest Nový York se svými 177.198 Raků čtvrtým městem rakouským. Dále jest Nový York pátým městem švédským, sedmým italským a osmým největším městem ruským.

Podpis analfabetův na směnec je platným. Nejvyšší soud učinil právě rozhodnutí, jímž zrušeny byly rozsudky nižších soudů o neplatnosti podpisů analfabetů na směnkách. Podnět k tomuto rozhodnutí dal případ z Haliče, kdy analfabeta, jenž naučil se mechanicky se podepsati, podepsal směnku, ale následky podpisu něsti nechtěl. Krajský soud v Kolomyji i vrchní soud ve Lvově uznaly, že podpis analfabetův je neplatným a v důsledku toho že nemá právních závazností směnecův. Nejvyšší soud však uznal, že i mechanický podpis analfabetův na směnce je platným a v důvodech uvedl: Jakmile někdo v plném a zdravém vědomí dobrovolně svůj podpis na směnku dá, ať už ostatní obsah jejímu, rozumí neb nerozumí a čísti neb psati neumí, přeneší na sebe odpovědnost za toto konání a je povinen ať jako akceptant nebo ručitel směnku zaplatit.

Dehtování silnic. Uprava silnic věnuje se u nás vždy větší péče. U Hradce Král. na př. vydlážděny části silnic velkými kostkami žulovými, jiná část silnice vydlážděna na zkoušku drobnými kostkami kamennými, na jiném místě pak použito dehtu k úpravě silnice. O dehtování silnic a dosud docílených výsledcích pojednal na schůzi „Spolku architektů a inženýrů“ v Praze vrch. stav. rada Fiala. Devatenáct okresů poslalo na schůzi tuto své zástupce. Dehtování silnic provádí se soustavně ve Francii. Tímto způsobem odstraní se ze silnic téměř úplně prach, sníží se úbytek jízdní dráhy, udržování je levnější atd. Dehtování silnic je bez bláta a není kluzkou. Dehtování děje se vždy po dvou letech a děje se jen za velmi suchého a teplého počasí. Dehtování je nezbytná potřeba na silnicích, kde jezdí často automobily. Nejdůležitější stránkou dehtování silnic je zvýšení hygieny, o čemž člen francouzské akademie dr. Albert Jurias praví, že dehtování úplně zamezuje vdechování onoho množství různých zárodků, jež se přenáší na povrch buněk slizných. Počet mikrobů je i v malém množství prachu ohromný a dle výpočtu chová jed. n gram uličního prachu na 1 300 000 mikrobů. Největší počet epidemických nemocí vzniká pravidelně v době, kdy na silnicích je nejvíce prachu a proto potlačení prachu na cestách má ohromnou důležitost ve zdravotnictví.

Velikonoční výlet. O letošních velikonočních uspořádá Jaroslav Karásek, c. k. učitel tělocviku v Brně, společnou výpravu do Terstu, Pulje, Benátek, na Gardské jezero (Riva, Arco) a do Celovce. Náklad na celé opatření, jízdné, ubytování, stravu, vstupné i zpropišné činí z Vídně 210 K. z Prahy s jízdnou přes Linec 218 K. Na parníku jede se I. třídou, v Italii II. třídou, v Rakousku III. třídou. Přihlášky se zálohou 50 korun přijímá do konce března pořadatel.

Nejmodernější obrázek k prvnímu sv. přijímání pro české děti jest právě vydaný umělecký a vlastenecký obraz: Sv. Metoděj podává Tělo Páně sv. Ludmile, Bořivojovi a českým pánům. Jest to tedy první sv. přijímání panující rodiny v Čechách. Obraz mistrně provedl nadaný český malíř J. Dašek. Reprodukce jest velmi zdařilá ve 12 barvách ve velikosti 14/23 cm. Cena velmi nízká; při sto kusech přijde jeden na 12 hal. Za tu cenu kupujeme z ciziny obrázky jarmareční a často bezcenné. Zde máme věc českou a uměleckou. Proto ji dáváme českým dětem; budeme tím podporovati českou věc a u dětí umělecký vkus. Obrazek má na skladě: Umělecký závod Jan Kotík na Smíchově.

O Slovensku velice často se mluví, ale bohužel znalost slovenských poměrů mezi českým lidem není taková, jak by toho bylo zapotřebí. Proto můžeme jen s radostí uvítati první dva svazky „Ludové knihovny“, ve které vyšlo: 1. Co treba vedet každému Slovákovi? a 2. slovenský překlad se znamenitého spisu anglického dějepisce Setona Watsona: „Počátky slovenské literatury“. Předplatné na „Ludovou knihovnu“ obnáší ročně 2 K. se Slovenským Májem a humoristickým časopisem Škriatok 4 K. 60 h. Jednotlivé brožury prodávají se za 20 h. po 23 h. Každý uvědomělý Čech měl by býti čtenářem „Ludové knihovny“. Jako četí svazek vyjde v polovici března: Přehled slovenské literatury a v dubnu: Co treba vedet a ústavy uhorské. Objednávky přijímá administrace čas-

pisu „Slovenský Máj“ v Prešporku (Pozsony),
Sázpák utca 28.

V ústředí české rodinné a v ústředí
spolku neměl by scházeti lidový obrázkový časopis „Slovenský Máj“, který vychází v Prešporku (Pozsony) Sázpák utca 28. Časopis tento pro zábavu a poučení slovenského lidu stojí pouze 2 K ročně, s humoristickou přílohou „Škratok“ a „Ludovou knižnicí“ 4 K 80 h ročně. Každý předplatitel dostane Úprkáv obraz „Hudo“ zdarma.

(Zasláno.)

Našemu bývalému sasloužilému zřizenci panu Františku Vachkovi, který dovrší 20leté jubileum své věrné služby, gratulujeme.

Ant. Komárek, Václ. Hubka-Rtyňský,
býv. starosta Záloužny. jub. c. k. ředitel v. v.

Jan Červenka,
býv. člen výboru, vládn. rada.

(Zasláno.)

P. T. panu Janu Novákovi, řezbáři v Kutné Hoře, a panu Antonínu Ontlovi, majiteli uměleckého závodu pozlacačského v Kutné Hoře.

Dodali jste pro náš farní chrám Páně sv. Markety v Křeseticích křesťanskou cestu dle nejlepších vzorů provedenou, ze dřeva lipového umělecky vyřezanou s bohatě řezanými barokovými rámy, dle slohu kostela v pravdě umělecky polychromovanou.

Jak při kolaudaci dne 27. ledna t. r. tak i při slavném posvěcení vdp. Akcurs. Kostělem, kvardiánem ze Zámku, dne 28. února t. r. líbila se všeobecně. Zvláště výraz tváří všech osob, především Spasitelovy, vystihují dokonale duševní stav osob při tom světovém dramatu súčastných.

Děkujeme Vám srdečně za umělecké, dokonalé a levné provedení této křesťanské cesty, která bude trvalou a cennou ozdobou našeho kostela; můžeme s dobrým svědomím obě ctěné firmy církevním správám pro kostelní práci uměleckého rázu co nejvíceji doporučiti a přejeme Vám, aby Vás jmenovitě veleúspěšné duchovenstvo — jak jste toho v každém ohledu hodni — svými objednávkami podporovalo.

Farní úřad v Křeseticích,
dne 2. března 1909.

Aleš Novák, farář.

Patronátní úřad v Oumoníně.

Ondřej Gerlický, zádušní účetní.

(Zasláno.)

Vyznamenán na jub. výstavě Pražské r. 1908
za varhany postavené v koncertní síni: Hora
concours.

P. T.

Následkem přihodivší se již mylné záměny uvádím tímto ve všeobecnou známost, že živnost zřízená sociální organizací dřevodělníků pro stávkující a více zpět do práce nepřijaté mnohým dělníkům na jméno jednoho z nich: Bohumil Tuček, výroba varhan a harmonií v Kutné Hoře, jest podnik zcela nový, který nemá ničeho společného s mou roku 1869 založenou továrnou na stavbu varhan a harmonií.

Prosím, by laskavě při ctěných dotazech vždy přesného dle uvedeného znění firmy bylo dbáno a zamenám se v dokonalé účtě

Jan Tuček,
c. k. vjs. továrna varhan a harmonií
Hora Kutná.

Kutná Hora, v únoru 1909.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. března 1909 1 hl pšenice K 18:40 — 21:30, žito K 14:30 — 15:50, ječmene K 12:40 — 13:00, proso K 14:00 — 15:00, vike K 16:00 až 17:00, hrachu K 22:00 — 26:00, oves K 8:30 — 9:50, čočky K 30:00 — 38:00, jablek K 24:00 — 25:00, krup K 22:00 — 42:00, bramborů starých K 4:00 — 4:40, nových K 00:00 — 00:00, jetel. semene červeného K 86:00 — 96:00 1 hl, jetelového semínka bílého K 00:00 — 00:00 máku K 30:00 — 32:00, lně. semene K 00:00 — 00:00, 100 kg křídových otrub K 15:00 — 00:00, 100 kg pšeničných otrub K 15:00 — 00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:08 až 2:40, 1 kg másla převařeného K 0:00 — 00:00, 1 kg sádla vepřového K 1:30 — 2:00, 1 kg tvarohu 0:28 — 0:32, 1 vejce K 0:6 — 0:07, 1 kopa zelí K 00:00 až 00:00, 1 kopa petržele K 0:00 — 0:00, 1 kopa kapusty K 4:00 — 8:00, 1 hl cibule K 18:00 — 20:00, 1 kopa drobné zeleniny K 1:0 — 2:00, 1 pytel mrkve K 4:00 — 6:00, 1 hl jablek K 0:00 — 00:00, 1 bedka švestek K 0:00 — 0:00 1 hl třesák K 0:00 — 00:00, 1 hl hrášek 0:0 — 00:00. Na týž. trž v Hradci Králové dne 18. března 1909 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 187 hektol., žito 137, ječmene 6, oves 222, proso 1, vike 7, hrachu 2, čočky 2, krup 0, jablek 10, jetel. semínka 15, lněného semene 0, máku 1. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, celer 00 kop, kapusty 30 kop, cibule 18 hl, drob. zeleniny 30 kop, mrkve 15 pytlů, brambor 111 1/2 hl, zelí 60 kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, hrášek 0 hl, švestek 00 bedek. — 4) Drob. dobytka: vepřů 5 kusů, podvinčat 367 kusů, kůnat 50 kusů.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jihl. Sahula, Cena 3 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí!

Uctivě oznamuji, že dnem 15. března
1909 otevřen bude můj

závod kočárnický a čalounický na Pražském Předměstí, číslo 71.

Nabyl jsem mnohých zkušeností
v různých závodech rakouských, pilně
sleduji všechny moderní požadavky, tak
že mohu vyjítí vstříc všem přáním p. t.
obecenstva.

Uptímnou snahou mojí bude po-
sloužiti vady solidně a levně.

O hojnou přízeň prosí

František Doubrava,

majitel závodu kočárnického a čalounického
na Pražském Předměstí, č. 71.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církv. obrazů

Praha-Král. Vinohrady, Celak. ul. č. 9.

doporučuje veleúspěšnému duchovenstvu všestranně
uznané kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křesťanské cesty, postní obrazy atd.

na plátně, plechu, v uměleckém provedení, v ce-
nách nejlevnějších.

Obnovuji staré zašlé obrazy.

Nákresy a vzorky franko.

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí

Ku sv. birmování

praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísečný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleúspěšnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířů

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přímé, čisté a důkladné
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožňuji
mi dodatí veleúspěšnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revide-
vány.

Mezi nádobami v ohni
slatými za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zaslám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zaslám.

Chudším kostelům možno splácet bez přírátů.

Sta odporučení a čestných umění pe ruce.

Prosim veleúspěšné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické věnti-
látory, počítačlá, obloukové
lamps

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejnoproudý. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný

závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiríkova třída č. 254.

Návštěvníky

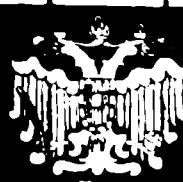
všeho druhu

nabízí

Biskupská

knihtiskárna

v Hradci Králové.

Fotografie

PŘI SVĚTLE UMĚLEM!

PROVEDENÍ OD DÍNNÍCH SNÍMEK NEROZEZNATELNÉ

V MÍSTĚ BEZ KONKURENCE

J. LANGHANS

CAK DVORNÍ
FOTOGRAF

V HRADECI KRÁLOVÉ V Z. ADALBERTINUM

PŘIJMUTÍ A OŽAČENÍ PROVEDENÍ V KAŽDÉ HODINĚ VEČERNÍ

Nejlepší sukna,

moderní panské i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním ryze českém,
osvědčeném velkoobchodě

Lužný & Trlica v Brně,

na Veliké ul. č. 84, na Václav. ul. č. 8.

Skvělost vzorůk zašleme na požádání
zdarma a vyplacené pouze na míru krej-
čovské. Žádejte je proto vždy u svého mi-
stra. Uspokojí vás v míře netaženě.

Zbytky

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

Šťastná domácnost

příruční kniha a účetní zápisník českých, křesťanských žen
a dívek s kalendářem na r. 1909,

má býti v každé rodině!

Jeť nevyhnutelnou pomůckou pro každou
pořádku milovnou a o rodinu starostlivou hospodyní.
Zvláště oddíl: „Petraviny“ a „Účetnictví“ v do-
mácnosti s podrobným návodem a praktickými tabulkami
účetními budou hospodyněm vítány. Hodí se
též za účelný dárek pro dospělé dívky, zvláště pro
nevěsty. — „Šťastná domácnost“ úhledně brožovaná stojí:
1 výtisk franko 80 hal. Pro členy katol. spolku a
organizací: 1 ex. franko 70 hal., 6 kusů franko
3 K 30 h, tucet (12 kusů) franko 6 K. — Objednávky
obratem vyřizuje vydav. Frant. Svatek, redaktor
„Kvítků“ v Praze—N., Salmovská ul.

Železný sekačsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušné P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kanzel, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světce, krucifiků,
rámů atd. atd.

Opravení a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Hocha

z lepší rodiny přijme do učení

Jan Wolek,

zahradník na Hrázce u Hradce Králové.

Tento

klobouk

již třikrát opravený a jak vidno
ještě dosti slušný pochází od

Jos. Dvořáčka

v Hradci Král. poblíž Grandhotelu,

který kromě moderních tuhých klobouků má
též na skladě cylindry, jemné zdravotní
měkké klobouky z plstě a vlny, slaměné
klobouky z prvních českých továren, sportovní
čepice jak pánské, tak chlapecké a dětské.

Vše v nejmírnějších cenách.

Gramofon,
fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Dle usnesení řádné valné hromady se dne 9. března 1909 vyplácí se za
rok 1908 na kupon č. 55 resp. č. 5 našich akcií dividendy

K 26.—, t. j. 6 $\frac{1}{2}$ % na jednu akcií

počínaje dnem 10. března t. r. jak u hlavní pokladny v Hradci Králové tak
i u pokladny filiálky v Semilech.

S kuponem č. 55 u akcií č. 1—2500 nutno zaslati též talon k výměně nových
kuponových archů.

V Hradci Králové, dne 10. března 1909.

Správní rada.

Inkasso kuponů obstarává bez provize Živnostenská banka pro Čechy a Moravu v Praze
a její filiálky a Ústřední banka českých spořitelen v Praze a všechny její filiálky.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 $\frac{1}{4}$ %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliž proto úplně nemožna.

60.000 jabloní

vysokokmenů I. výběru

10 kusů K 9.—, 100 kusů K 80.—,
1000 kusů K 750.—.

Smrky

přesazované z řídké sadby velmi košaté

4leté 1000 kusů K 750,—,
100.000 „ K 600.—,
5leté 1000 „ K 9.—,
10.000 „ K 700.—

a veškerou lesní sadbu výborně zakore-
něnou a ovocné stromy nejlevněji dodá

V. Vacek,

školký,

Pamětník n. Oldi.

Dobrá pověst,

již se výrobky naše těší, zavdává příčinu k nekalým manipulacím někte-
rých lidí, kteří výrobky nedokonalé a méně cenné snaží se velectěnému
obehodnictví vnutiti za osvědčené výrobky

továren Maršnerových.

Z té příčiny žádáme každého konsumenta, aby vždy při nakupování
čokolád k vaření, lahůdkových i mléčných, jemných cukrovinek fon-
dantových, ovocných i orientálních, neapolitánek, mignonů a hlavně
šumivých benbovů limonádových žádal výslovně zboží **MARŠNEROVÉ.**

Speciality závodu nižádnou soutěží nedostižené, jako **Klairsen,**
Gigant, Lu-Sin a výšivnou čokoládu, zákonem chráněno:

REFORM

Chocolat Hygiénique, netřeba doporučovati.

Bodlka

Dumitrik Yenni, kněz-mučník.

Strojný katolický kněz, který jen za odměny Boží sít a čas svého života dluh vychovatelskému světu; stal se vzorem mnohým nešťastným a nádhavným mužům. Zasloužil největšímu všech umění, vzdělání duší lidských, padesát let svého života.

Dumitrik Yenni (původně se psal Jemni) narodil se 1. ledna 1810 v Dornbirnu ve Voráříberku. Vzdělání dostalo se mu v St. Gallenu; na podzim r. 1830 vstoupil ve Štyrském Hradci do řádu jezuitů. Svou učitelskou činnost počal v Tarnopolu v Galicii s nejmenší gramatické školy. Podobně zaměstnán byl v Nov. Sance, kam byl přesazen. Právě po vysvěcení na kněze povolala jej řádová povelnost z Innsbrucku do Spojených Států Severoamerických. Sotva že si a glickou řeč poněkud obojoil, počal na počátku roku 1847 svou učitelskou činnost ve Spring Hill College, která též v červenci 1846 řádu jezuitskému byla odevzdána. Vyučoval v nejvyšší latinské třídě. Zde obdržel až do své smrti (8 července 1888). Jediné přerušení způsobil mu strašný požár, který 5. února 1869 kolleje zničil. Dne 19. února přešel do chovance a ostatními profesory na Grand-Coteau, aby tam školní rok dokončil. Když pak Spring Hill dne 8. prosince 1869 opět byla otevřena, tu také Yenni na své místo se navrátil.

Školní učebnice latinské a řecké řeči, jež s neuvěřitelnou pečlivostí spracoval a zdokonaloval, nabýly veliké obliby a dalekého rozšíření.

Yenni byl mužem řídké skromnosti, veliké zbožnosti, dokonalého sebestmíření, vzrůstného člena řádu, plný laskavosti a dobroty ku svým bližním a důvěrně poslušen svých nadřízených. Mimo modlitbu a plnění povinností měl Yenni jen jedinou libůstku — hrna na housle. Již v mládí dosáhl v ní veliké dokonalosti; housle provázely jej r. 1830 do noviciátu, šly s ním i za oceán. Teprv požár roku 1869 je zničil; avšak Yenni sjednal si náhradu, opatřiv si housle nové. Mnohou domácností slavnost kolleje pomáhal zpíjemeiti čistými tóny svých houslí; v sále však dal se slyšeti pouze ku přání představených, aneb k velikým prosbám svých vlastních žáků. Dne 23. září 1887, tedy osm měsíců před jeho smrtí, poslouchali starého virtuosa posledně.

Tento skromnický řeholník spojoval v sobě s podivuhodnou svědomitostí a neustávající láskou k mládeži genia pravého pedagoga. „V obcování se svými žáky“, píše jeden z nich, „zachovával P. Yenni nezměnitelnou klidnost. Neměl mezi nimi žádných zvláštních mlaďůk, ale nikdy také nikoho z nich si nezneptáčil. Nikdy se nevařil; a přece chlapci vycítili, co jest jeho přáním. I ti nejslabší a nejmenší činili pod jeho vedením pokroky a mnozí často se vyslovili, že dobrý ten starý pán učí je pilnosti.“

Veliké vážnosti a výtečných úspěchů, jichž se P. Yenni až do vysokého stáří a svých divokých, malých Američanů dodělával, docílil nezávislou pílí, s kterou se na každou hodinu připravoval. Bylo mu to až na konec života nepřestavitelným zákonem, v němž ho ani nejnadšenější začátečníci nepřekonal. Nejednalo se mu ovšem vždy o to, aby si věc všípil, nýbrž přiblížil hlavně k tomu, aby způsob učení zdokonalil. Obzvláště hleděl dobrým přirovnáním, neb umělými obraty pílí svých žáků povzbudit. A tím docílil vždy, že při přímé kázi hodina jeho vyučování žákům nikdy dlouhou nebyla.

V únoru 1888 bylo to plných 41 let, co Yenni ve Spring Hill gramatickou třídu převzal. V katalogu jeho koleje na r. 1887—8 byla při jeho jménu poznámka: „Magister v 51. roce učitelské činnosti.“ To nešlo řeholník představeným. Generál řádu, P. Anderledy, zaslal v prosinci 1887 zaslanému muži připsané usnutí a blahopřání. Spolubratři Yenniho o tomto usnutí něco zaslechli, avšak obsahu nesnali. Když pak vydavatelé Woodstock-Letters (pouze pro řádové domy ustanovené) se snažili, aby prostřednictvím představených ve Spring Hill doslovné znění smíšené listiny obdrželi, tu vyšlo na jevo, že pokorný stařec blahopřání generála řádu brzy po obdržení zničil. Obával se, že by mohla tato neobyčejná známka uznání po jeho smrti jiným dostat se do rukou a být zveřejněna. Generál řádu, dověděl se o této neobyčejné skromnosti, poručil, aby předešlé znění dopisem redaktorů listu Woodstock-Letters bylo zničeno. Počátkem dubna 1888 přinesly Woodstock-Letters omam dopis tohoto znění:

Fiesole, 18. prosince 1887.

Velebný otče v Kristu! P. X.

S obdivem seznamám se našimi katalogy, že Vaše Důstojnost nyní již 50 let ve škole a to v třídě gramat. jest činná. Tot něco řídkého; věc zvláštního usnutí hodná, překrásný příklad. Vaše Důstojnost zajisté to, co jste svého času při skládání svého posledního alibu „všemohoucímu Bohu před Jeho panenskou matkou Marií a celým nebeským dvorem“ v posvátné radosti a nadšení „zvláště vzdělávání mládeže“ zaslíbil, v skutku a v pravdě hojně vyplnil, tak že smíme smíti těšiti se jednoukrátě o čemž utěchy plnému pozvání: „Pojď, služebníče dobrý a věrný!“

O mládež pak sama, již zachováti v nevinnosti tolik našemu Spasiteli na srdci leželo, a již vychovávatí naše společnost stále měla za nejdůležitější prostředek k rozšíření slávy Boží a pro spásu duší, získala sobě Vaše Důstojnost nezávislou práci celého půlstoletí zásluh, které neomezují se na jeden lidský věk snad, ale rovny jsouce zasetému semeni varostu a vydají užitek stonásobný.

Zároveň dala Vaše Důstojnost svým spolubratřím, kteří v práci školní Vašimi drubky jsou, příklad, jenž k tomu přispěje, že budou na tuto důležitou stránku svého povolání s novým oceněním pohlížeti a je vykonávati, svaté činnosti trpělivosti, která na tomto poli přede všemi jest potřebná, ještě více se učiti a proti poněkud ochabnutí zdova chuť a horlivost čerpati.

Za tyto dary Boží budíž nejvyššímu Dárci všeho dobrého vzdán povinný dík; Jemu za to budíž čest a sláva!

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše. Lisánské výtečné jakosti I. druh 80 hal., II. druh 72 hal. Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 h za 1 litr.

ALOIS ČÍZEK,

majitel vinných sklepů

" V HUMPOLCI, "

c. k. soudní přísečný znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důstojné farní úřady v Čechách.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

V Americe, kde je dovolena rozluza manželství, bylo za 20 let rozvedeno na milion sňatků. Bylo tolik rozluk provedeno skutečně výhradně pro lidi nešťastným sňatkem nezaviněné trpící? Nezáleží zde plno lidí lehkomyslných a povinností se vyhýbajících vítanou sámkou k rozpoutání svaské rodinné? Roztrpčení uvážlivých Američanů nad tou neblabou a stále rostoucí krizí jest velice významné. — Známo, jak úzkostlivými odpůrci školní rákosky jsou socialisté, kteří přece často i proti dospělým lidem pracují helemi a kamením. V socialistickém „Hlasu lidu“ dne 9. t. m. proti knězi Světlíkovi čte se toto rytířské vyjádření: „Peněz na poroty nemáme (?), ale máme zdravé ruce, které dovedeme vložit na nestydaté prohnanou hubu, kdyby byla desetkrát posvácená.“ Na — a masarykovci s nadšením potlesku socialistů usuzují, jak idey vyšší humanity Masarykovy nacházejí mezi rudými v. l. k. porozumění. Co by dělal pokrokový tisk, kdyby takovou surovou broubu otiskl list katolický? — Dne 14. t. m. napsal „Čas“ při kritice nehorázných výrazů Heydukových: „V našich dějinách je tolik křivd, tolik obavých a surových bespráví, tolik podlých mrskostí, že se nám musí odpustit, přetypovali někdy šluc. Ale to, co propuká v básních Heydukových, není bohužel ani bůhvě ani duševní, těžká bolest, které u nás potřebujeme; je to právě jen známý starovlastenecký mrav, sešpinití odpůrce bezohledné a násce až pod obraz boží, je to známá starovlastenecká křivost v nehorádném snižování, která se vrhá i na vlastní, domnělí lid potěšit, kdyžli došli s obecným proudem.“ — Ano. Ale, drahoušku, o těchto vašich řádcích by měl přemýšlet mládež ještě více než Heyduk. Snad jste přece aspoň něco četl z jeho surových výpovědí a poukázalho odsuzování. — Když začala silná propaganda strany agrární, cel-

kalo se, jaká z toho krasu bude výslednice pro odborné uvědomění českého rolnictva. A vliv agrární stavovské výchovy už jest zde; předáci ap. slušně obohatili, sajásali, když jeden z pohlavců stal se ministrem, vycínil přímo horečnou činnost při houbě za mandáty. Rolnictvo jejich se „uvědomuje“ šťastnými nadávkami „Čepu“, který jest vítanou a nezbytnou stravou duší žiznivých po jízlivosti a potupení bližního. A zatím — skutečný hospodářský pokrok charakterisován jest tím, že v době tak veliké agrární horlivosti zasiklo pečlivě tohoto roku pět odborných hospodářských listů, totiž: „Zemědělské Rozhledy“, „Hospodářský svět“, „Rádce hospodářů“, „Český rolník“ a „Listy pro české hospodáře“. Tyto potřebné časopisy zanikly beze všeho smutku agrární reprezentace. Vždyť přece agrárnímu hospodáři povede se nejlíp, rozšíří-li hodné čísel bezvěreckého „Havlíčka.“ Pro rozšířování volnomyšlenkářských tiskopisů nemají oavícení agrárníci času hledět si otázek nejbližších, jež podmíní jejich existenci i svobodu. Teprve snad při žalobě výdělkářského věřitele židovského se jim trochu rozbrekne. — A čím se zabývají některé listy odborné? „Hostinské listy“ opakovaly po potrokářských listech, že poslal papíru nešťastníkům messinským jenom svoje pohledy a obrázky. „Středočeský Živnostník“ dovede se otírat o „studené bratry“ a „nebeské kozy“. Také namáhavá stavovská práce! — A co čísl hospodářská korporace a Raiffeisenky, v nichž se náhodou vyvíjeli agrárníci k předním místům? Vyzývají dra Horského, ať se vzdal mandátu. A drsost jde tak daleko, že až z Ledčska a z jiných míst, nespádajících do volebního okresu Horského, dějí se ty politické výzvy korporací hospodářských. Aspoň takovým způsobem se tedy fabrikuje „roztřepení voličstva“, když celý manévra na okresu Horského šeredně pohorší. Proto není divu, že katoličtí zemědělci, vidouce to zneužívání funkcí, táhnou pryč ze zajetí a i hospodářsky se usamoostatňují. Co katolických peněz věnováno — na štěstí rejdy politické protikatolických agrárních

Stařecké umělecké záchvaty.

I největším geniům přicházejí chvíle, kdy jest dobře se odmlčeti, zvláště tísň-li jejich bedra pokročilá stáří. Dobře jest býti autokritikem a nechtít za každou cenu, aby každý i senilní nápad byl tištěn. Jinak oslava se mění v útrpný úsměv.

Stařeček Heyduk zajisté sepsal spisy, jež jsou jiskřivými perlami našeho písemnictví. Jest však potřebí za všech okolností bromaditi větší jaké verše jiné?

Stařeček musí se vyhovotiti — a kde mu schází svěžest, originalita výrazu, pravá básnická forma, tam haraší neobratné hrmotným kladivem, seká kolem sebe širočinou, užívá sprostých výrazů, že pomalu zapomínáte, k jakým senitům dříve se povznášel. V posledních letech dává stále větší průchod kousavé jízlivosti, jako by záviděl vavřiny Macharovi. Jeví se u něho zaujatost proti katolictvu přímo komická. Chcekrátka jíti s módou, aby aspoň některý mladý kadet nynějšího „pokroku“ řekl: „Heyduk nestárne“. Chuť však zapomíná, že útočnicí sama ještě ke skutečné slávě nestočí, že hrubé výrazy nejsou ještě snáhou dara básnického. Co Heyduk násilně nutí do veršů, to socialista řekne na fanatických schůzích jadrněji pouhou prózou. Jest zajímavé, že právě pokrokový „Čas“, který ovšem proti Macharovi silnému popři vystoupiti si netroufá, osval se apřima proti nehoráznostem Heydukovým, což bude ovšem stařečka nejvíce boleti. Takový nevděk za všechny „protiklerikální“ slágy!

Kritik „Času“ píše o tvorbě Heydukově: „Kde co je, čím nejmenší smýšlení protivníky zahánjuje a zosazuje, alová, polohy, nehody, špatné konce, všeho je v básních užito, aby se vykonala másta na „šklůdích a dobrodružích“ národních. To není historický soud, to je čirý křivobáň.“ Na př. Heyduk užívá protivníka Husova Micháela de Causis psém, jehož psí vsték „másku svého trus za viklefovským kacířem háse!“; prý „řádl jím vstetný psí, stál se mřtí, sáhl na vše šarady pílí, užl do pětia ho vřít.“ — Na pověstného dona Huerta vytvořil Heyduk sloky s jízlivým kozím refrénem: „mek, mek, mek.“ Prý Huerta měl dělit lůž, hlavu jak náprstek, břích jak poděvku, hlav se mu hlí „v drobech“. Je prý teď „jenerálem kozlů“. O papežském legátovi Karaffovi špálá, jak „táhl, háhl, báhl“, jak slídil „řádků řáhl“. Prý Karafi Veřilý „v dlabové řáhl páchno, řej, srdí: peješme dlab.“ Sekně Mátyáše Korvína „potím se špekem.“ — Leť dosti již. Takové „básnické“ záchvaty, z nichž sloba a sprostota čpí na sto honů, odsuzují se samy. Péro Heydukovo vyšlo proti katolickým ještě sprostěji kaluž, kterou hnusao ukazovati. Stařeček snad místo svého umělkovského bůhvě by měl raději trochu studovat novější historické objevy z povahy dějia národů, které nepochybne jadrně a věcně na ruby převrací násoy Heydukových buchtářských lyrík. Patří k tomu volně dávká dávky, vyliší houbky jako souvěry horlí tygrů a vychvalova

do nebe ty kališanky, kteří měli „předsost“ vyhraně tu, že fanaticky katolíky pronásledovali. V době, kdy má každý vzdělaný Čech snáti aspoň zaručené a dobře odůvodněné úsudky Wintrový a Denisovy, jest slepé útočení Heydukovo prostě komickým. Když nazval jeden šlechtic husitské drancovačky pravým jménem, rozlehl se burácející protest po všech shelvetisovaných krajích. Teď, kdy Heyduk spílá katolíkům co nejdrsněji, panuje ticho. Což kdyby se odvážil katolík tak hrubě nadávati slovníky kněžím husitským, jichž byla spousta, nebo husitským chamtivcům, kteří se bravře kněžské statky, na celou reformaci zapoměli a utíkali do bezpečí rolnický lid — svoji vlastní krev? Staťeček neví, jak svými výbuchy mrhá vlastní krev, jak po způsobu mladoděnských frásistů, nyní již doslovných, seká do té části národa, jež reprezentuje u nás většinu stále více vzrůstající a národní práva upřímně hájící. Jestliže se nedovedl jiným způsobem v moderním prostředí uplatnit, měl se raději odmlčet. Pyšná doba aprostých „Šípů“ již jest překonaným stanoviskem.

A co Vrchlický? Muž, který nám dal „Legendu o sv. Prokopu“, rozkošné, nádherné lyrické básně? Básník, který prociťl svým šhavým temperamentem básně předních evropských básníků jako žádný jiný Čech? Musí fabricky vyrábět nové a nové verše, ať už jsou jakékoli. Sepsal román, o němž upřímní jeho přátelé zachovali chválné mlčení. A teď ještě drama, jež charakterizuje výmluvně jeho tvůrčí dekadenci. „Národní listy“, jichž jest spolupracovníkem, řekly mu samy jemně, v rukavičkách: „Ohybil jsi, zadal jsi své pověsti!“ „Máj“ ovšem dle svého strýčkovského zvyku nešel vydati svému člámu členu chválu největší. Zahraul „Kočičího krále“ chvalozpěvem, který dobře charakterizuje, jde-li mu o umění či jednoduše o tuctovou reklamu.

Mladoděnský „Národ“ nad tím strnul a napsal dne 12. t. m. mimo jiné: „O hře pana Vrchlického bylo by nejpříjemnější vůbec nepsati. Vrchlický nebyl nikdy dramatikem. A „Kočičí král“ má sice všechny obvyklé vady a chyby jeho dramatu, ale nemá ani jediné jejich přednosti: nemá parátnosti výrazu, lehkosti vtipu a břitkosti dialogů, které jsou příznačné starším pracím básnickým. Zbývá jen neumělá, naivně násilná konstrukce dramatu a postavy, skreslené v nedovedené karikatury. Práce je jedním z četných pochybení borečné plodnosti autorovy, jež pomínouti bylo by dnes vlastně příkazem literární slušnosti. Bohužel však Máj — povolán, nebo aspoň oficiální reprezentace české obce spisovatelé — neměl dosti taktu k autorovi (či byla v tom přímo škodolibost?) a uvedl „Kočičího krále“ na scénu, ke všemu na jeviště, jehož hercům z rukou by sotva vyšla bez pohromy i kterákoli hra cenná. Ale ovšem spolek spisovatelů i při podnikcích, jejichž hlavní a snad jediný účel je prospěti spolkovým fondům, neměl by přece ani na chvíli zapomínati, že sám je sdružením umělců a divadlo že má vždy, i když hraje „k účelu dobročinnému“, své povinnosti umělecké. Či jak uvítali byste na p. Maness, kde, bohudík, podobně poklesnutí smyslu pro uměleckou zodpovědnost není ani myslitelné, kdyby vydal na prospěch nějakého svého spolkového fondu tuctové barvotisky? Ale „Máj“, reprezentace českých spisovatelů, necítí umělecké své zodpovědnosti. . . . Zda hne se aspoň v jediném členu Máje umělecká krev, aby výbor či pořadatelstvo, či koho byla tu kompetence a koho je provinění, upozornil, že svůj nedostatek všeho uměleckého smyslu nebo škodolibou beztaktčnost vůči Vrchlickému nemá provozovati pod firmou a na účet „Máje“? Či je „Máj“ opravu jen a jen spolkem podpůrným, jako jsou třeba naše spolky veteránské, a po umění mu není shola ničeho?“

Staťeček nepos. dnost! Skuteční přátelé Heydukovi a Vrchlického by prokázali těmto dvěma tolik svěřením a zasloužilým mužům nejlepší službu, kdyby s přátelským napomenutím jim otiaknutí odmlčeli. Bolesno dívati se na orly, mávající přelomenými křídly.

K DOBĚ POSTNÍ: KŘÍŽOVÉ CESTY,
VKUSNÉ A LEVNÉ OLTÁŘE

BOŽÍHO HROBU
jakož i sochy Těla Páně a klečících andělů,

dozvoluje si nabídnouti veledůst. duchovenstvu
absolvent c. k. odborné školy v Ohrudimí

BOHUMIL BEK V HORE KUTNÉ.

Dílka pro sechařství, řezbářství a práce
kostelní.

Školský obzor.

Toreadore, pozor! „Český Učitel“ až příliš bedlivě zasnamenal, čím který kněz chybil třeba i daleko za hranicemi, ať už lapí správu pravdivou či překroucenou nebo vyhlášenou. Pracuje tak zkrátka „k sblížení školy s duchovenstvem“ a na druhé straně se zoufale vytřeštělým a udiveným zrakem

hledí na to, že někde kněz odvažuje se vůbec něčím proti pokrokovým fanatikům pracovat. Ale pozor, toreadore smělý! Začnou-li katolické listy rozvířovati dlouhou řadu pokrokovsko-učitelských přehmatů, neobstojíš v boji! Nabodneš se na vlastní kopí. Na př. tuhle jedna maličkost. V Milavči u Domašovic uprohl v minulých dnech tamní učitel Josef Steiner s devatenáctiletým děvčetem do Ameriky; doma zanechal manželku s dětmi v bídě. Aby se pohodlně mohl dostat za oceán, vykradl Raiffeisenku, jejíž byl pokladníkem. Zastával heslo: „Náboženství se škol ven!“ Ale trochu neudělal; aniž by čekal, až se náboženství jeho mužného hlasu ulekne a se školy prchne, vzal satím do saječích sám. Horlivě četl „Čep“ a „Venkov“, aby se ve svém „protiklerikálním“ záru posílil. Zkrátka paedagog každým coulem pokrokov.

Jak se dělá pokrokový mužedník. Kdo by byl o učitelce slč. Kadeřábkové svěděl, kdyby si nebyla koupila lacino popularitu protikatolickým fanatismem? Můda teď žádá takovou zaslepenou zaujatost jako hlavní podmínku „charakteru celého, veskrze osvíceného;“ a s ranečkem takové pokrokovosti vyspíhá se lehce na Olymp osvícených i kulhavých. — Nyní v „Čechu“ uveřejňuje muž, který nýřanské bojistě osobně sblídl, zajímavé podrobnosti, o nichž ovšem tisk pokrokový chytře mlčí. Slč. Kadeřábková byla ve svém působení povahy panovačné. Vyhlýbala se společenským stykům s učitelstvem místním a s okolním zvláště; nebyla ani členem učitelských spolků. Stěhovala se při své veliké snášelivosti z bytu do bytu, až jako velká vlastenka (nyní najednou tolik vychvalovaná) uvízla v domě, který jest majetkem německé spřítelky. I zde dostala výpověď pro svoji nesnášelivost. Pro tutéž vlastnost zůstala jednatelekou odboru „Národ. Pošum. Jednoty“ pouze — tři měsíce. To jest ta její hlavní velká práce národní za 22 let. Když se platilo na národní účely, neclávala koruny i niklačky v kapsu. Teprve letos uštědřila 2 K na Ústř. Matici Školáckou. Před 3 lety se otírala pooměně o lidi ty, kteří na Matici platili. Tato rudá učitelka chovala se k dělnictvu pohrdavě, až to děti pobuřovalo. Pravá „aristokratická demokrátka“, jakých jest nyní na kopy. Na veřejných schůzích, v osvědčeních, resolucích samá lidovost, v praktickém jednání despotie, jaké se málokterý šlechtic oddává. K vůli ní se musil vystěhovati jeden horník, mající vedle jejího třípokojového bytu pronajatu jedinou světničku, aby slečna mohla míti pokoje čtyry. Toužila po větším bytě či po odstranění nemilého souseda?

Ale teď všechno zapomenuto! Prošla očistným ohněm protiklerikálního prostředí, které ji dokonale vybělilo. Vystoupila z církve — a proto zazaňte blůdné fanfáry! Ta, s kterou nevydrželi ani pokrovní Češi, má teď býti co nejvíce milována jak od českých katolíků, tak od Němcův od úřadů — zkrátka všude. Poslat ji do redakce „Čes. Učitele“ nebo „Vol. Myšlenky“, vrátí panstvo takový vzácný dar s příslušným poděkováním za několik týdnů zpět. Ale katoličtí rodičové mají největší povinnost v ničem se proti ní neozvat — jelikož tak poroučí etiketa pokroku.

Divná škola volného myšlení. Když pokrokovsko-učitelské listy do syta se naspílaly oírky, že zabraňuje volnému myšlení, čekalo se, jak asi vysoká škola učitelů pokrokovských naučí svoje žáky (nota bene taky paedagogy!) samostatně choditi. Ale pojednou se ukazuje, že ta „samostatná soudnost“ se vyčerpává výhradně jednotlivými útoky protikatolickými a že ti „sebevědomí, bystří a ukáznění“ členové organizace jsou ubohými nedochůdkaty, které ve svojí rozmazlenosti ani nevědí, co by vlastně měla činiti. Učedníci vysoké paedagogické školy volnosti a svobody myšlenky! Sami pokrovní přiznávají bankrot clubných rozběhů. Pokrokovsko-učitelský „Věstník“ v 6. čísle, že členstvo „jest pro všechno, co se navrhuje, ale od jeho malého usnadnění daleko jest do přesvědčení, jest by prolínalo bytost a nitilo v ně odvahu a čin.“ — Ale, vždyť jste, páni otcové, svobodnou myšlenku členstva sami zle pronásledovali, jakmile se nehodila na formu vašeho pokroku. Máte-li tedy nemyslivé kývaly, vychováli jste si je sami. Strach před pokrokovským pranyfem takové lidi vychovává zcela přirozeně.

Pochvalné uznání za horlivé a úspěšné působení vyslovila c. k. zemská školní rada v Praze řediteli ústavu ku vzdělání učitelů a sv. Anny v Praze Vojtěchu Pekařovi, jakož i hlavním učitelkám M. Celestině Vodičkové, M. Engelbertě Škobové a M. Zdislavě Velískové. Zároveň vzala s nespokojením na vědomí inspekční zprávu o ústavě a škole cvičné. — Ústav ku vzdělání učitelů s cvičnou měšťanskou obecnou dívčí školou u sv. Anny v Praze vydržíje po celých Čechách chvalně známá kongregace Školních sester s mateřince horatdovického.

POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

— Píšte o naší. —

Hospodářská hlídka.

**Věstník Hospodářského Sdružení
českých křesťanských zemědělců
pro království české.**

1. Spolky přidružené budou dostávati tolik exemplářů „Věstníka Zemědělců“, kolik korun zaplatí jako člen přispívající. — Členové řádní budou jej dostávati vždy po celé čtvrtletí, na které mají předem zapláceno. Členové součinní (s roč. přisp. 60 hal.) jej sdarma nedostávají.

2. Odbočky už schválené dostanou vyhlášené Zemědělské Rady ku přihlášení se a předplacení „Zpráv Zeměd.“ Přihlášku zasílejte všechny, předplatné po libosti. Pro ty, kdož „Zprávy Zemědělské“ odebrati nebudou, bude nutná věcí přinášeti nás „Věstník Zemědělců“. O stanovy, jež se mají přiložit, dopište si nám korespondenčním listkem.

3. Sekretariát sprostředkuje odbočkám vedle spolkových knih také spolková razítka, obálky s firmou a pod. Odbočkám, jež mají více objednávek, se zvláště doporučuje „knihy na zboží“ (franko 5 K). Obálky pro odbočky s firmou natištěnou jsou 100 kusů za 1 K franko.

4. Členové sdružení nabízejí ke koupi dvojsečný červený jetel, zcela čistý. Jiný člen by koupil staročes. ovos zelenáč. Zprávy buďte posílány sekretariátu.

5. Aby se naši členové vystříbali rozmarných chyb při ustavení odboček, vypisujeme tuto celý postup podrobně (na zvláštní přání):

Když dojdou schválené stanovy z hejtmanství (přímo či prostřednictvím ústředí), napíše sat. jednatel a 3 day přede dnem valné hromady satle c. k. okres. hejtmanství toto oznámení (bez kolku):
Slavné c. k. okres. hejtmanství v V úctě p. depešný oznamuje, že po schválení stanov místodrž. vykoná podepsaná odbočka dne v místnosti p. o hod. pol. ustavující valnou hromadu s tímto pořadem: 1. Zahájení. 2. Sdělení o schválení stanov. 3. Volba výboru dle § 12. odst. 2. a 3. (4. Řeč p. Není-li řečník žádný, vynechá se bod 4.) 5. Zprávy spolkové. 6. Volné návrhy.

V dne

Za příprav. výbor:

Oznámení toto podepíše a ustav. valnou hromadu řídí dle stanov člen ústř. výborem splnomocněný. Kdo by takového zplnomocnění neměl, nechať si o ně do sekretariátu dopíše.

Den či nejdéle dva po ustav. valné hromadě napíše zvolený zapisovatel (či jednatel) odbočky toto oznámení:

Sl. c. k. okres. hejtm. v Podepsaní oznamují zvdofile, že při ustavující valné hromadě odbočky H. 8. v zvoleni byli:

předsedou pan	v
místopředsedou pan	v
zapisovatelem pan	v
pokladníkem pan	v

V

Podepíší toto oznámení, jež je zase bez kolku, předseda a zapisovatel. A tím jest odbočka ustavena. — Sekretariátu pak zvolený zapisovatel, jenž bude pak s ústředím jménem odbočky dopisovati, oznámí celý výbor, jak byl zvolen, a satle to do 8 dní po volbě. Bude-li zvolen zvláštní kolportér na roznášení listů členům (na to není potřebí zvláštního povolení), bude také ústředí oznámením Jinak za kolportéra bude považován zapisovatel.

6. Odboček je 189, členů 3350 (nepočítaje členy přidružených hosp. spolků a besídek).

7. Při přihláškách nových členů budiž přesný rozdíl činěn mezi členy řádnými a součinnými, a to k vůli zasílání „Věstníka Zemědělců“. Splacené příspěvky buďte na listku přihlašovacím řádně uvedeny, (na celý rok K 1.20 nebo 60 kr., na půl roku 60 h nebo 30 kr.) a to tak, jak byly zapláceny, ne jak si je odbočka rozděljuje.

8. Komu se zdá, že mu dlouho nejde odpovět, nechať nejprve uváží, co se každodenně nahrne práce do sekretariátu, že jí nelze zdotat. Dále však tak mnohý nalezl by odpověď prostým bedlivějším pročtením zaslaných tiskopisů, nebo našich věstníků a ušetřil by práce sobě i nám!

Ze zásluky uhlí a hnějiv se někdy trochu zposdí. toho příčinou je veliký, stálý nedostatek vagonů na rakouských dráhách, na který se dávno stísnosti vedou. Mimo to dlouho leckdy nakládáti vagonů o nosnosti větší či menší, dle toho, jak je dráha dodá. S tím nutno vždy počítati.

9. Při žádostech o přednášky k Zemědělské Radě budiž vždy podotčeno, že se žádá o přednášku poučnou, odborně hospodářskou, nikoli politickou! Naše Sdružení jako takové se politikou nezabývá.

„Sekretariát Hosp. Sdružení“
v Janovicích u Votic.

Proti zřízení privilegované maďarské banky v Beoře a Herocevině podal v parlamentě pilný návrh dr. Šusterčík jménem Slovanů Jednoty. Z přivítání Boasy a Herocevinu chtějí totiž těžit budapeštské burzovní a pe-

mezi jich i vláda uherská, která se snaží Bosnu zabrat pro Uhry. Celý totiž náleží privilegovanou bosensko-agrární banku, která by provedla všech výkup bosenských kmetů s poddanství držitelů půdy begův a agův. V Bosně totiž dělí se o výměřek půdy kmet (sedlák) s pánem Sedlák pracuje a půdu obdělává a pánovi třetinu odvádí. Jedná se nyní o výkup. Ten provést má výlučně zamyšlená banka, která chce sebrat všecek zisk, útraty však má zaplatit kmet a samé má převést záruku na 120 mil. K. Kromě této maďarské banky nesmí se žádná druhá výkupem pozemků zabývat. Uherští spekulanti bursovní mají vysádati chudáky a jak bega tak aga dostati do svých rukou. Přítomnost návrhu tohoto příjma sněmovna jednohlasně. A vláda ještě vyzývá, aby bezodkladně podnikla kroky zabránit ještě v poslední chvíli privilegování bosensko-agrární banky. Rakouská vláda stává se v této záležitosti na stranu parlamentu.

Jos. Bičíš

mech. tkalcovna a úpravna
Lázně Bělohrad.

Sklad vlastní výroby
líného i bavlněného zboží
v cenách továrnických.

Přijíme si o vzorky!

Ručníky:

č. 850 bílý lněný
tct. 6 K 30 h
č. J. B. bílý lněný
tct. 8 K 40 h

Útěrky: K

A. poločinné tct. 2-70
č. 68 lněné " 4-20
č. 766 lina " 7-80

Prostěradla:

č. 230 l. lněné K 2-50
č. 230/1 " 2-70
č. 251 " lina 4-90

Kapesníky:

1. bílé 1 tct. K 2-20
1. barevné přezné
K 2-70

Kobíle

s měkkou náprsenkou

1 kus z vlny za K 2-50
1 " " " 3-
1 " plátěná " 4-50
1 " lina " 5-50

Při objednávce košil
nutno udati míru
kol krku a délku
rukávů.

Sklad dámských látek na šaty!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písma a různých předmětů venku se nale-
zejících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Koberce

JAN

Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Haveloký. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, z prádla velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky — — — Železný nábytek

v bohatém
výběru

Zbytky koberců
a sušoun
nižších cen.

v cenách
nejlevnějších

Přijme se

služné solidní

děvče

k obsluze do
okružství :

u Josefa Fialy

Hradeo Králové.

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Víděň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uz. : i
které jediné kupujte a žádejte :
„MONOPOL“
akceová svíčkárna a voskárna v Ml. Bolešlavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 30.000.

Služka z venkova,

která již sloužila, v stáří od 22—35 r., která
je spolehlivá, dovede samostatně na dvě osoby
vyprat, vyžehliti a ukliditi, přijme se na faru
bez hospodářství.

Nestoupiti možno 1. dubna.

Nabídky do 27. t. m. na adm. t. l. pod
značkou: „Věrná“.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltářní pultíky, podstavce pod sochy,
jemně řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné
patronátní úřady a veledůst. duchov-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řízení kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém slohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hochy
z řádné rodiny do učení za mír-
ných podmínek, nejraději takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.

Odebírejte v každé obci

krejcarový týdeník

„Venkovan“,

organ „Sdružení českých katolických zemědělců
v království Českém“.

Vychází každý týden ve čtvrtek.

Na „VENKOVANA“ předplácí se: Aby mohlo na
venku býti čisto za 1 krejcar (2 haléře), zasílá se
poštou od jednou adresou nejméně 5 výtisků.
(Teď výtisků na rok 5 K 20 h). — Při sánilce
menšího počtu výtisků předplácí se za 1 výtisk
ročně 2 K 8 hal. Odběratelé mají nárok na bez-
platné právní, zemědělské a hospodářské porady.
Předplatné a objednávky přijímá administrace
„VENKOVANA“, v Praze-III, Opatovická ulice
čís. 10.

Hleďte, aby v každé obci odebíral se
„VENKOVAN“. Požádejte několik čísel na
ukázkou zdarma.

Obchodní dům sukny

V. J. ŠPALEK

Hradec Králové.

Doporučuje ku nastávajícímu

jarnímu a letnímu období

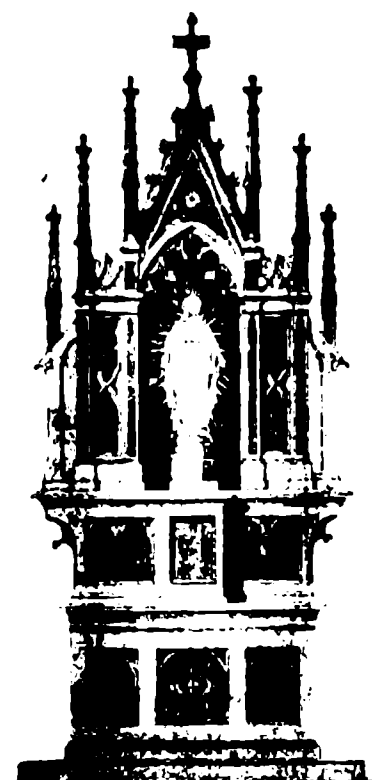
obrovský výběr

jen dobrých moderních látek.

Pevné ceny.

Telefon 64.

Vzory na požádání.

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se uctivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží broby, křížové cesty atd., zhotovuji
úplně bezplatně, bez nároku k objednávce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím se nejvšednější, o čem svědčí četná
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

Doporučujeme
naše rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍH NEMÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vyvarky
SAPONIT
světí flakovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK PRAHA
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o ceně.

Nejlevnější nákupní pramen
veškerých příprav
a ozdob pro švadleny a kroje,
kněžských kalámků a náprsenek

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové.

Divadelní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Deštníky.
Šle — Kapesníky — Rukavice.

Šaňrovačky.

Výhradní prodej „Triumfaly.“

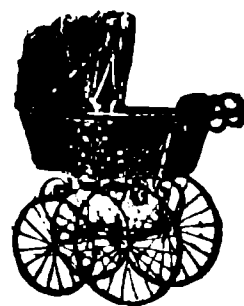
Nejnovější a nejvýhodnější
dětské vozíky

a velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Užite, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte nám látky na taláry.

(Též na splátky bez zvýšení cen)

Paramenta.
Ignác V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšších Lázních)

doporučuje P. T. veleřádně. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všechny kostelní paramenty,
praporek a keramické nádobí.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franco zašlou.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 146 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
něho náměstí, dříve přez-
dívala na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
ruje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se bohatými
váhy, stříbrnými
váhy, stříbrnými

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatná, bez
vážnosti k definitivní objednávce.

Neodstává veřejná i písemná poštovní úmění.

Založeno roku 1886.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Veleobchodnímu

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovozuje si depo-
ruje veškeré kostelní nádoby a
nádobí a to: monstrance, kalichy,
cibíky, nádobky, paténky, paciřáky,
svíce, lampy, křesťanské, křesťanské
atd. a vše ostatní srovná, předpisem
církve vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrné nebo proti de-
plátku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výrobky zasílá na u-
kázkou franco bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledání veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
náušnic, křížků, prstenů, náramků atd. :: Modré a bílé
prošívky, šatníky, jidejní nádobí ze stříbra pravého
i žlutého vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a cizotour

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

PRÁCTICKÉ, ROZLOŽITELNÉ
BOŽÍ HROBY.
KŘÍŽOVÉ CESTY

RELIEFOVÉ I MALOVANÉ.

SOŠKY „VZKRÍŠENÍ.“

Klečící „ANDĚLÉ“

A TĚLA PÁNĚ

ZE DŘEVA ŘEZANÉ A Z TVRDÉ PEVNÉ
SÁDRY (TYTO VELICE LEVNÉ).

JESKYNĚ s P. M. LOURD.

JAKOŽ I VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE

SOLIDNĚ, V KUSNĚ A LEVNĚ

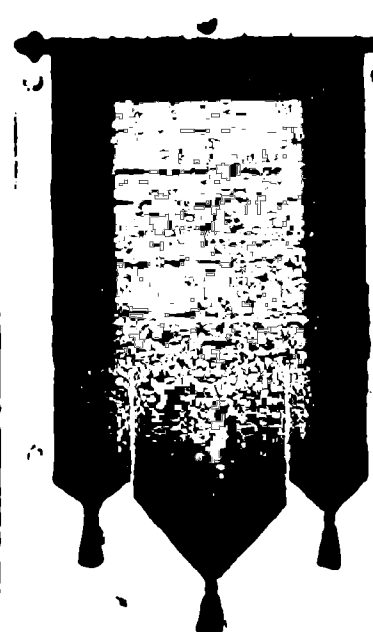
DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

P. BUŠKA SYNOVÉ

v SYCHROVĚ.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chymů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
dávám též ko-
věné nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritického chrámu
Páně.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do patenič

24krát24 cm po 11 h	10 kg tmele sklenářského
24krát26 cm po 12 h	za 2 K.
24krát28 cm po 14 h	Sklenář. sručené vyzk.
28krát26 cm po 13 h	diamanty kus za 5 K.
28krát28 cm po 15 h	Dodáním
28krát30 cm po 17 h	kamkoliv drabou.
30krát28 cm po 19 h	

K. V. Skuherský,

a. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

— jako výtečné —
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných akčních,
řetízky, prsteny, náramky,
jahly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obchod při mírných cenách. Důvěry-
hodným náhlíky na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

„Naše Mládež“

organ „Sdražení venkovské mládeže v Čechách“,
vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplatci
se 1 výtisk 1 K 70 h ročně, při odbírání nejméně
5 výtisků 1 exemplár po 1 K 20 h ročně. Redakce
a administrace časopisu „NAŠE MLÁDEŽ“,
Praha II., Opatovická ulice č. 10.

Žádejte číslo na ukázkou!

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 26. března 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Obraz nejmodernějšího státu.

Fanfáry, které uvítaly bezohledný protikatolický boj ve Francii jako nejsvětější důkaz vysoké vyspělosti, pojednou nápadně zmlkly. Teď mysl, dříve rozptylovaná protikatolickým bojem, počíná ve Francii opravdově uvažovati o skutečném stavu kulturním i národohospodářském; nyní sebe obratnější šarlatáni nedovedou již protikatolickými randály odvrátiti pozornost širých davů od smutné zkušenosti; nyní jeví se v černém světle všechna neupřímnost těch obratných eskamotérů, kteří za cenu povalení církve slibovali ráj.

Zdálo se důvělivému a klamanému lidu, jako by po pádu církve měly do Francie vniknouti přímo oslňující paprsky svěží kultury, jako by v tom okamžiku čarovným proutkem z údolí slzavého měl býti vykouzlen sociální ráj, reformy největší. Nyní však každý vidí, že k povznesení kultury naprosto boj proticírkve nestačí a že chuť k pozitivní práci vzdělávací po ukončeném boji náboženském nestoupá. Nestačí jen čtené školy; nutno, aby práce vědecká a umělecká byla probírána jasně, ideálně zápalem srdcí ryzí, aby byla ctěna davy nejširšími. Ale přes všechny nápor předních harcovníků v dekadenci, umlčené společnosti francouzské obecný zájem o vyšší kulturní mety, chuť k práci ideální vlastně klesá. Zdálo se, že stoupá, když se pokládala zavilá sloba proti všemu katolickému — za projevy vyšších mravnostních obzorů, za lásku k humanitě a výslednici ideálního rozdělení. A přece z dějin dobře víme, jak „jemnocitná, povznesená“ byla duševní úroveň bezohledných cyniků, kteří surovým posměchem stíhali každý projev náboženství. A karikaturní listy francouzské tonou nyní v tak šeredném bahně, že by sám konservativní Voltair spráskl nad takovým „sušilechováním“ ruce.

Vizme, jak po porážce církve jaré proudy francouzské kultury valí se asi vpřed! V samém „Komenekém“ napsal A. Sellner: „Ve Francii je lovinná ducháčka školní sice uzákoněna, leč dosud u přirovnání s docháskou naší je velmi pozadu. Mnoho mladých lidí ani školy nevidělo; dorůstáše litují, že se ani čísti

ani psati nenaučili. Některé departementy se zvláště vyznačují velikou číslací analfabetů (lidí neumějících čísti a psati) Z těchto důvodů se zařídil kurs pro analfabety v Rochechouardském kantonu, jež navštěvovalo 200 rolníků až do stáří 80 let, aby se naučili čísti. Také kursy pro analfabetické vojáky se toho roku zdvojnásobily.“

Není ovšem divu; v době, kdy u nás v Čechách málokterý voják se nalezne, který by postrádal předběžného vzdělání v psaní, počtech, dějepise atd., v pyšné Francii jest mezi nováčky celá spousta obožáků, kteří jsou naprostými ignoranty, kteří ani z daleka nevědí, proč vlastně mají bojovati a jaká jest minulost Francie.

Nekatolický časopis „Gaulois“ napsal r. 1908: „Bylo shledáno, že mezi letošními nováčky jest 12000 analfabetů. Loňského roku byl tento počet o něco menší; avšak rok od roku vzrůstá... Naříká pan ministr vyučování Doumerque: „Počet analfabetů se nejen nikterak nezmenšuje, ale naopak až děsně vzrůstá.“... Ale jak pak to vyhlíží s těmi, kteří si aspoň nějaké vědomosti ve státních školách osvojili? Kterýsi důstojník měl duchaplnou myšlenku zkoušeti nováčky své setniny, čemu se byli naučili... Zde několik těch odpovědí (rekrutů): Jeanne d'Arc? Panna Orleánská? — Francouz. královna, která r. 1870 byla upálena. — Austerlitz? Slavkov? — Vyslanec Napoleonův. — Algerien? Alžír? — Země Zuavův. — Viktor Hugo? — Slavný advokát a hudební skladatel, jenž vynášel také očkovači? — Gambetta? — Učenec, kterýž v roce 1789 udělal státní převrat (chudinka rekruta spletl si ho s Voltairem). ... Tyto odpovědi, jež působí směšný dojem, ačkoli nevědomost z nich zraňuje se zdá neuvěřitelnou, jsou přece hanbou.“ Tak a podobně pokračuje „Gaulois“ dále.

Ve francouzské sněmovně pravil poslanec Briand: „Roku 1882 bylo v celé Francii 14 procent analfabetů, roku 1907 však 25 až 30 procent.“ To jest tedy věru pokrok pravoslávní! Není vinna jenom nedostatečná návštěva školy, ale i učitelé, kteří raději vtlučkají dětem do hlavy různé svoje „ismy“ a vzdušné hypotézy než nejpotřebnější přípravné vzdělání. Kam se pak poženě národ, který se takovým způsobem

a vzbuzuje hrůzu, s tím bych ani nemluvil. Takový nestojí za nic... Ale já už radši dál mlčím, abyste se nevysmívali věcem, kterým nerozumíte, protože by to dobré duchy bolelo, uráželo. Ani nevím, jak bych se jim potom omluvil.“

„No — no, teda si jenom nechejte svou moudrost pro sebe, nikdo se vás nepřá,“ odsekl Kolíček; „my starší toho víme ze zkušenosti víc, než co vám našušká některá popletená ženská při sedánkách.“

Spiritista již otvíral ústa k obraně, když Rozmara řekl: „Víte co, nechejte hádky. Tady se jedná o nás všechny. To strašidlo už musíme nějak skrotit, aby se nám ženské strachy nezbláznily; teď málokterá chce vykročit večer za vesnici. Takhle narůfčit na ducha Frantu Zatočilova. Byl na vojné, nebojí se nikoho. A zmínil-li se mu někdo o tom strašidle, jen se směje. U rybníka už ten duch byl dvakrát. Zítra je úplněk; to se tam strašidlo ukaže zas, protože v takové noci vycházejí strašit nejčastěji. A to by bylo zle, aby Fronta jeho nedokázal, zvláště bude-li mu přidána záloha jiných statečných lidí!“

Do řetě vpadla Hůlková, která šla kolem kmotrů pro vodu: „Jděte pokoj už jednou s těmi strašidly! Vždycky mi maminka říkala, abych se strašidel nebála, ale abych měla strach před zlými lidmi. Nějaká liška pálená dělá si z vás blázný.“

„Mlčte, vy jste nic neviděla; houby můžete povídat,“ zlobil se Dratevka. „Až byste tu příšeru uviděla, měla byste z toho povídat smrt.“

„Inu — snad vy; to bych ještě uvěřila, kdyby z vás někdo slyšel kabát, hned se ty vaše hrdinské kosti rozsejou. Natož při spatření strašidla! Ale já bych tomu duchu pověděla. Je to hanba, že vy mužští třesete se jako rosol a že mluvíte jako staré zašklávané. Mně tak přijít to strašidlo do rány!“

„vzdělal“ a ví o Francii méně než cizinci? Stane se kořistí rafinovaných demagogů.

O dani z modlitby, která najednou od volnoomyšlenkářských pašů na katolících byla požadována, již jsme se zmínili. Nyní další doklad „svobody“. Ministr Doumerque totiž vydal nařízení, kterým se zakazuje každá kritika školy, vyučování i učitelů; na kritiku stanovena pokuta nebo vězení. Dle toho nařízení nelze osobně žalovati žádného učitele pro úkol učitelský, výbrž jen samotného prefekta vyučovacího departementu jakožto úřad školní. Ovšem takovou žalobu úřad by vždy urážení katolíků podával marně. Ve Francii byl lid protikatolickou „kritikou“ církve tak bezcitně ohlupován, že tací balamutitelé zasloužili na své řádění delší kriminál než velcí zloději. To však fanaticové dovolili. O štvavém učiteli však katolíci pravdu pronést nesmí. Svobodomyslný náhubek, čelící výhradně proti katolíkům! Vláda ví, jak jsou učitelé proti ní roztrpčeni z příčin hmotných; proto jim chce „nabízet“ hodně lacinou aspoň samovládou nad dětmi — ovšem na účet katolíků.

Protimilitaristický ruch ve Francii stoupá netoliko pro zásadní moderní stanovisko, ale i z toho důvodu, že při obecném úpadku vlastenectví málokdo chce pro vlast cokoli trpěti. Vláda tutlá, ale přes to probleskují nové správy o šíření ruchu toho.

Otřesy z velikých sociálních nerovností se opakují. Po veliké demonstraci vinné, po obrovském vzrušení v Paříži stávka poštovních a telegrafních zřízenců státních! Zřízenci, nacházející se ve službách republiky, která tolik slibovala, sami ostře proti ní promluví. A přežezáno několik kilometrů telegrafního drátu 600 stávkářů tahlo k sněmovně za srozumitelným účelem. Čtli dokumentovati ostře, jak jsou nespokojeni — se zástupci lidu. A poslanci? Sněmovna obsazena proti státním zřízencům státním vojskem. Tu rozložení úředníci honem chvátali do ulice Grenellové, tam vrazili zadním vchodem do poštovní budovy, kdež skazili jemné telegrafní aparáty, určené především pro zahraniční telegrafní službu. Pak nastala rvačka s policií. Stávka šířila se po jiných městech. I úředníci a dělníci ve státních loděnicích, v arsenálu, dělníci

„Jděte si, ženská po svém,“ zahuboval Dratevka. To vaše kázání ještě může snést váš muž. my do toho příliš chuti nemáme.“

„Však počkejte, Dratevko, až si zas na vás boukne ten duch! To schlípnete jako beránek.“

Francek byl vyrozuměn o tom, jak jeho čacká povaha byla chválena, jakou důvěru postrášení kmotři do jeho statného ramene skládají. Francek si vytlučkal právě v síle matčina baráku paličkou žitné klásky. Zamžkl očima; prý tohle jest přece jenom na pováženou. Nelekne se čtyř policajtů, postaví se třebas proti švadroně bulánů; ale bojovat s nějakým duchem? Kdyby prý aspoň věděl, jak na něj! A ostatně ať si to se strašidlem spraví ten, komu ta příšera škodí. Milejší život a zdraví než veliké peníze.

Po odbyté řetě Francek vstoupil do světničky. „Másko, těm jsem nabídl! S takovými pitomci může našinec dělat cokoli. Čhtěl krást a neuměl. A když ten strejz tolik upřeně se na žito díval a ptal se, kde jsem to dostal, odpověděl jsem, že je to z vašeho sberu. Mně se nestane nic.“

Strašidlo se neobjevilo druhý den u rybníka, ale blízko pole Hůlkova na kopečku v houští. Vidina tentokrát byla zvlášť strašlivá. Tonča Moláková si svázala veliký ranec kradeného ječmene za kopečkem, aby při svitu měsíce nebyla snadno z vesnice někým spozorována. Najednou v houští objeví se veliké dvě žhavé oči. Tonča zakřikne! Do výše roste bílá příšera. Tonča ranec pustila a už se bñala jako velká voda a vyfouknutým znakem k vesnici. Příšera sbýbala se k ranci, ale v tom jí padly na hřbet takové dvě rány bolí, až vypadla z role a zaklela jako zvrhlost. „A jen ho, jen ho, darebáko!“ zvolal silný hlas Hůlkové. A když padlo ještě pět ran, utříděných Hůlkovými manželi, strašidlo nečekalo na žeston Peláše z místa hrůzy letem ptáka.

FEUILLETON.

Strašidlo.

(Dokončení.)

„Ba jo — se strašidly nic není, raději jít dál a čekat, až to takovou šelmu samo omrzí. Nejlip jít kolem, jako byste nic neviděli, dokládá drobný Kolíček. „Před rokem jsem šel lesem večer do Ječmenova. Jak vycházel ven, vidím v bahně u rybníka několik světel. Poskakovalo to z místa na místo jako rarátek. A najednou div na mne nepřišly mráčky; vidím vám ohnivého muže. Házet sebou sem tam. Ale já jsem věděl co dělat; pěkně jsem odvrátil oči a jdu vedle jako by nic. A nestala se mi nehoda žádná! Každé strašidlo není nejhorší. D-te-li na příklad pokoj ohnivému muži, on vám dá pokoj taky.“

„Jen to je mi divné,“ podotkl Rozmara, „že ten ohnivý muž má tolik rád bahno; vždyť tam může zapadnout. A syčela, strejče, voda, když ten ohnivác se v ní brouzdal?“

„Inu trochu, pravda; zdálo se mi, jako by bahno kysalo. To víte, že takový ohnivý muž do lesa nebo do pánice nevkráčí. Vždyť by zapálil. A co by z toho měl? Jak jsem už řekl: Dejte mu pokoj a on neublíží ani kurti.“

„Ale jiní duchové nikdy do bahna nechodí,“ vykládal učené Dratevka. „To tak leda straší kolem hřbitova, taky přijdou potrestat do lesa nebo na louku. Neuškodí jim rosa ani déšť. A je-li vtr, tancují jako divi. To mají největší body.“

„I to je jináč,“ začal opravovatí spiritista Kluzek. „Co pak si myslíte, že duch jest jen pro strašení? Kdybyste si dali říci, co já všechno vím, poznali byste, co je mezi nimi dobráků, upřímných ádcův, a dobrodincův. Který duch lajda po louce

na námořních lodích začali mluvit o generální stávce. Nastal rozruch strašný, státní úředníci začali spívat revoluční zpěv. A lišák Clemencau usel tentokrát za vhodné ustoupiti. Sociálně-demokratická konfederace práce tentokrát vymetla si na republikánských přísluhovačích velkokapitalismu úspěch. Vždyť šla hrůza z toho rudého kvasu. Dovoli však židovští velkokapitalisté, aby na jejich účet vyrovnány byly sociální nerovnosti dále? Dají pracujícím, což jejich jest? Tu jest kámen úrazu. A proto možno čekati otřesů další, které umlčenou republiku oslabí ještě více. Proto všude, ve všech státech bedlivý pozor na ty, kteří těží z falešného předstírání demokratických snah! Nyní se kramají výnosně s demokratismem po fabricku.

Jos. Bičíš

mech. tkalcovna a úpravna
Lázně Bělohrad.

**Sklad vlastní výroby
lněného i bavlněného zboží
v cenách továrnických.**

Přijďte si o vzorky!

Ručníky:	Kapesníky:
č. 850 bílý lněný tct. 6 K 30 b	1. bílé 1 tct. K 2:20
č. J. B. bílý lněný tct. 8 K 40 b	1. barevné přezné K 2:70
Utěrky: K	Kobíle
A. pololněné tct. 2:70	1 kus z věby za K 2:50
č. 68 lněné " 4:20	1 " plátěná " 3:—
č. 766 lma " 7:80	1 " lma " 5:50
Prostěradla:	Při objednávce košil
č. 230 1. lněné K 2:50	nutno udati míru
č. 230/1 " " 2:70	kol krku a délku
č. 251 " lma " 4:90	rukávů.

Sklad dámských látek na šaty!

Volné listy.

Vědecká mravouka. V předchozí úvaze dokázali jsme, že popřením posmrtného cíle člověka, tedy vybičnutím k materialismu, volní myšlenkáři dávají mravnosti osudnou ránu. Oni jsou lidé vůbec od rány. Mají kromě materialismu v záloze munici, která trefuje mravnost neomylně. Jest to onen zabiják determinismu, neboli nesvoboda vůle v lidském konání.

Kdyby lidé dříve uvažovali, než poddají se blyskavým slovům, kdyby dříve přemýšleli, než vyvedou bloupost, nejmenovali by se volními myšlenkáři. Demosthenes volných myšlenkářů, dr. Bartošek, v Hradci Králové za-

Hůlková právě tu noc hlídala posečený ječmen, protože se na polích kradlo pořád a společný hlídač nebyl k ničemu. Hůlka ji šel právě na stráž vystřídat, když zazněl Tončin ryk. Tu manželé rychle přiskočili a vypořádali se s duchem za několik vteřin. A běžíce po stopě přehájeného, našli staré hrábě a kus roztrhaného bílého plátna. Na místě přísného trestu ležela rozslapaná dýně s uhaslou lojovou svíčkou.

Bylo bezúčelné za chlapem se hnáti dál, protože měl noby mrátné jako laň a zmizel v blízkém lese.

„Tedy už vím, proč to strašidlo tolik vždycky rostlo. Ten ničema postrkoval hrábě s plátnem do výše; a tuhle dýně připevnil na vrch, poznamenala Hůlková.

„A já zas teď dobře rozumím, proč to strašidlo tolik strachu nahánělo právě polním zlodějům.“

Druhý den v Chlebovicích bylo mnoho smíchu. Tonča se ani svojí nehodou nepochlubil. Zato však Hůlkovi všude vypravovali, jak strašidlo prohnali. Jen to je smutné, že nemohli s jistotou dosvědčit, kdo to strašidlo představoval. Při tom zaklení se jim zdálo, jako by to byl Franta Zatočilů. „Tak? Francek?“ Vůde údiv. A zdá se přece pořádný. Jenže — proč neměl kuráže k boji s tím duchem?

Hězky na rychlo vykonána u Francka prohlídka. Zas ten chlapík vytloukal paličkou žitná zrnka, když pátravé zraky v baráku se objevily. A v chatě objevena košil velká. Jak na půdě tak ve skřípku mnoho nejružnějších počin polních, jichž Franc nekdý nesel ani nesáhal. Francek se potil víc než u přísného raportu. Zapírání se mu nijak nepodařilo. Starosta mu řekl: „Chlepe, ty bys mohl v mazanosti zivodit se ševcem z Kopníku.“

logofoval si takto: „Jest možno na příklad stanovisko dnešní vědecké theorie k problému svobodné vůle. Dnes jest souhlas o tom mezi učenci, že lidská vůle jest determinována, že nic se neděje bez příčiny, že jest to jaksi nutné, co chce konati, že vůle naše není svobodná, že činy člověka nejsou výsledkem jeho pouhé osobní neomezené vůle, že zodpovědnost za lidské činy, je-li vůbec, je kolektivní (hromadná).“ Dr. Bartošek tím popřel mravnost. A co řekl tatíček Haeckel o myšlení lidském? Na sjezdu italském přednášel, že člověk musí mysliti dle složení mozkové hmoty a že tedy není svobody myšlení. Vězte tedy, že máme volné myšlenkáře, kteří nemohou volně mysliti a máme budovatele nové mravnosti, kteří nemohou mravně jednati. Tak co znamená neustálé to vyvolávání o volném myšlení a vyšší mravnosti? Nic jiného než Kašpárkovu truchlohru. Melouce tu o vyšší mravnosti, tu zase o nesvobodě vůle, volní myšlenkáři vhnějí se do těsné chodby, až konečně na místo ve vysněném chrámu svobody a mravní dokonalosti ocitají se u jatek, na nichž jsou siláckými porážeci a sami zároveň ubohými poraženými. Ovšem povrchní pozorovatel z velikých jejich posuňků věru mohl by usuzovati: aha, teď bude závoj roztržen, za okamžik spatřím vše, co závoj zastíral, dovím se, jaký jest smysl mého života, co mám činiti a k čemu jsem určen. Zatím však volní myšlenkáři na otázku: kam? dávají odpověď, která hlásá konečné zapadnutí člověka v nicotu a která obsahuje bezmeznou zoufalství. Ještě dobře, že zmatená nedůslednost jejich názoru kde komu jest patrna a že soustava jejich pod určitějším rozborem rozpadává se jako křehké nádoby, má-li se ostatně v ní vůbec co rozpadávati.

Jak neznámým jest toto sdružení lidí samo sobě! Moucha v Esopově bájce seděla na ujždějším voze a volala: „Jaké množství prachu jsem zvířila!“ I volní myšlenkáři nepochybují o tom, že jsou budovateli nového světového názoru a nezávislé mravnosti, která prý jest dokonalejší než mravnost křesťanská. Ale co skutečně jsou a co přišli vykonat? Pošetilé a nemoudré věci: oprašovat dávno do kouta zahozenou veteš snah materialistických.

„Volná Myšlenka“, tak to stojí v zeleném jejich sešitku, „usiluje o novou, pozitivní mravnost. Morálka bez boha bylo jedno thema jednání sjezdu pařížského. Podívejme se tedy jejich morálce trochu na zuby, stále majíce v paměti, že se řídí darvinismem.“

Jsou hlavně tři předpoklady mravouky volnomyšlenkářské: vývoj, determinismus a svézákonnost (autonomie). Předpokladem, že se člověk vyvinul ze zvířete, odmítá se mravnosti vše, co duševního a nezměnitelného. Pravidlem mravnosti jsou jenom pocity, jak povstaly ze stavu původně zvířecího. Jest-li člověk jen vyvinutějším zvířetem, pak živočišné pudy jeho jsou jenom zmocněny, nikoli však podřízeny tomu, co nazývá se vyšším životním principem. Z toho nad slunce jasněji vysvítá, že volní myšlenkáři nemají měřítka na určení, které činy lidské jsou mravné a které nemravné, ba mravním pak jest právě smyslné vyhodnotit se, jak toho žádají živočišné pudy tělesné přirozenosti. Mravouka to věru jen zvěřecí.

„Ale, pantáto, tak zlý přece nejsem. Ten okradl lidi hodně, ale já jsem okradal jenom zloděje. Nahnal jsem jim strachu, že jich polovic přestalo dělat noční výlety.“

„A proč právě zloděje?“

„Inu — myslil jsem si, proč bych se dřel a trhánil jetele, s vyhrabávaním bramborů a jináč, jestliže mi poslouží jin? Postrašil jsem vždycky teprve tenkrát, když byl ranec už hotov; ten jsem si pak pohodlně odnesl. Stejně by to zas ukradl někdo jiný. Já jsem dost dobře vyslídl ty cestičky, po kterých chodily ty zlodějské noční kuny. A jak takový zloděj utekl a rozšířil hrůzu, tu jsem se už nemusil tolik bát, že mne někdo překvapí.“ A Franta, udeřiv se v mocná prsa, dodel blásem zvýšeným: „Však jsem, pantáto, obíral jenom ničemy; žádnému hodnému člověku jsem nekradl, na to já nemám srdce ani svědomí. Ted mi jen řekněte, kdy jsem co ukradl některému poctivci a pak mne teprve odsuzujte! Můžete býti rádi, že jsem ty noční můry rozpláčil.“

Ovšem že na tenhle výklad se nedal starosta chytit, neobměkčil se ani za mák. „A kteří zloději to, Francku, byli?“

„No — mám-li už sedět, ať si tu hořkou polévku snědí taky jiní.“ Francek prozradil několik jmen.

A hned potom se ulekli lidé, dříve tolik postrašení, znovu — když jim učinili vísitu četníci. Chudáci byli tolik okradeni Franckem — a teď ještě kriminál!

Starý Rozklada si pak řekl: „No — už se tedy v obci stalo hodně věcí! Ale aby zde někdo okradl tolik zlodějů, to přece ještě slyšáno nebylo! Ted už se tedy takové strašidlo hned neobjeví a kmotři snad ustanou v pověrečných povídačkách. Ale s Hůlkovou bych se nechtěl pustit do hádky, když ta ženská i strašidlo dovedla tak hrdinsky postrašit! Ji by se lekl sám Rýbrcoul.“

Determinismus zase člověk jest poučován, že prudkým útokem svých myšlenek padáv a náruživostí nemůže se brániti a proto důsledně, nemaje svobodné vůle, nemůže býti zodpověden za své činy, čímž smazán rozešel mezi dobrem a zlem. O mravním řádu nemůže tu býti řeči. Nemá-li člověk svobodné vůle, jsou všechny jeho činy indiferentní (jednostranné), není ctnosti ani hříchu, a ten, jenž činí dobrodini svému bližnímu, jest roven tomu, kdo bližního okrádá, vypaluje a vraždí. Až všichni lidé volnými myšlenkáři budou takto osvíceni, hoj, jaké to budou slatě časy pro veliké zločince, když se jim umožní, svoji „nezávislou mravnost“ i vědecky odůvodňovati!

Autonomie neboli svézákonností uvádí se do mravnosti dokonalá anarchie. Prohlásí-li se, že člověk jest svým mravním zákonodárcem, není tu vyššího obecně závazného pravidla (normy), které by bylo pro posuzování lidských činů směrodatným a rozhodujícím. Neboť jest-li člověk svým nejvyšším mravním zákonodárcem, vyplývá z toho, že se může od svých mravních předpisů a povinností dle potřeby osvobodovati a že nemůže mu býti ukládána poslušnost vůči cizí autoritě.

Tím provedli jsme důsledky tří volnomyšlenkářských předpokladů sice podrobněji, ale kde kdo může poznati, že důsledek jest vlastně jeden a týž, totiž zničení a rozvrat mravnosti vůbec. Volnomyšlenkářská mravouka nezná žádného nejvyššího dobra, nemá jednotného mravního ideálu a pevného mravního měřítka a kromě toho jest naplněna nerozumnými odpory. Velmi dobře tedy sami sebe odsuzují těmito slovy: „Skutečná ryzí mravnost může býti dotvrzena jen rozumem, neboť není mravní, co jest nerozumné.“

Sledovati volné myšlenkáře v jejich vývodech jest dost obtížné a vyžaduje mnohou trpělivost, protože člověk, aby nespustil z mysli jejich pravého základu, stále musí odhazovat spony plev v podobě oslnivých a mnohobídných slov. Ukaz tento napovídá, že sami tuší, že vybudovati novou mravouku nejsou schopni a že mnohomluvností třeba nahrazovati skutky.

Či není to mnohomluvnost, rozkládati mezi jiným také o mravouce vědecké? Co má věda co činiti s mravností? Věda přece svými výtěky ulehčuje a zpřijemňuje život, ale mravouka právě má úkol určovati, jak tyto vědecké výtěky rozdělovati, aby dobra toho dostalo se všem. V mravouce jsou hlavními činiteli: svědomí, vůle, povinnosti a chápání jich, poměr člověka k člověku a k Bohu, a to vše jest docela jiného řádu, nežli poznatky vědecké. Zase ukázka, že volní myšlenkáři se již docela rozmyšlenkovali. Abychom však se ještě důkladněji přesvědčili, jak bouchnají na prázdno, posvíme si na ty důsledky jejich vědecké mravouky.

Nemá-li člověk svobodné vůle, musí se směřiti dosavadní trestní právo a před soudnou stolicí vlastně patří společnost, která posavad soudila a smrti trestala lidi, kteří vlastně zločinci ani nebyli. Vždyť to řekl také berlínský profesor Liszt, že zločin jest vlastně nemocí společenskou. Přesvědčujeme se vždy hojněji, že rozsudky podléhají vlivu takových blábolů s univerzitních stolic. Jakmile hájí o zločince z vyšších tříd tak zvané moderní vyčiblené kultury, najdou se vždy listy, které zločinné zjevy vysvětlují buď vrozenou zločinností nebo nervovými nemocemi. Pak ovšem pochopujeme, že takový p. Liszt njal se i Hilsnera a že zejména „Nene Fr. Presse“ toto moderní nazírání na zločiny tak horlivě pěstuje. To vše však znamená, zdravé právní přesvědčení a cítění lidu podvracovati a otravovati.

A které jsou důsledky názorů volnomyšlenkářských na poli národohospodářském a sociálním vůbec? Neúprosný boj všech proti všem a neobmezená, bezcitná konkurence. Vratlavský profesor Sombart mravní povinnosti z hospodářského života vyloučil úplně, neboť jinak byl prý by to konec všeho hospodářského pokroku. Jen s tohoto hlediska tedy dlužno vysvětlovati ohromnou přemoc kapitálu proti třídám pracujícím, neboť kde se nemusí člověk ohlížeti na svědomí a mravnost, tam ovšem brutálně vítězí, kdo jest silnější. Tady jsou důsledky darvinistického „boje o život“ v plné slávě své. To jest ta mravnost, která tak velice dobře utkvěla v hlavách lidí a která ve svém nejkrásnějším výkvětu zní: člověk povstal sám sebou z bahna, právě tak jako zvíře, tedy také nic více není; kdo je silnější, jen ten má podle přírodního zákona právo bytovati. Každý pad jest dovolen a oprávněn a proto mu dlužno vyhověti, pokud jen možno, byť i na úkor jiných. Boj o život, vlastně užívání života, nesmá smilování. Tato mravouka ubíjí v srdci lásku jedněch ke druhým, ničí soucit a milosrdenství, jest to evangelium absolutismu, práva silnějšího, evangelium vášně a političtství. Sobectví, bezohledné sobectví jest ovocem této mravouky i na poli národohospodářském, odkudž pochopujeme, proč právě

v době, kdy tyto volnomyšlenkářské názory se ujímají, rozevírá se tolik propast mezi lidovými a nenasytným kapitalismem a třídami pracujícími. *Jon tato mravníka pojímáje kapitalistickým hříchem moc a vládu nad světem.*

A teď si představte, že volní myšlenkáři alibují osovobodit lidé od *hříchů a majetkového otroctví*. To jest: volní myšlenkáři názory, jež vznikly v život hospodářský a způsobily žravou dravost kapitalistickou, ještě rozhojňují a podporují. Píkájíce, že lidé nadávají se jen zvěšenými dávkami jedu, který jim v menších dávkách posud byl podáván. To znamená: člověče, ubij poslední špetku rozumu, kterou jsme ještě z tebe nevytloukli, a přijmi za pravdu, co ti povídáme. Tím podávají volní myšlenkáři nejstávkovější důkaz, že potřebují jen těch lidí, kteří nedovedou mysliti, či jinými slovy: potřebují blupáků v nejpečlivějším výběru a v nejdokonalejší formě. Na konec rekapitulujeme: požadavek vědecké mravouky jest nesmyslem, mravouka volnomyšlenkářská na podkladě nesvobody vůle, darvinistického vývoje a boje o život vede železným chodem ke zhoubným důsledkům v právu trestním a ke kapitalistickým násilnostem na poli hospodářském, *jest to tedy mravouka podvratná.*

* * *

Náš vídeňský politika. Zahraniční napjetí odvrací pozornost od vnitřní politiky a není tedy divu, že novinářské úvahy o vídeňském sněmování ustupují širokým rozkladům o otázce: vypukne-li válka či nikoli? Hlavní úlohou vlády bylo, aby co nejdříve byla vyřízena předloha o vojen. nováčcích. Za poměrů klidných předloha tato byla by zajisté předmětem smlovnání a stálo by to mnoho práhu a vyjednávání, než by došla svého vyřízení. Dnes však vláda nemusila se namáhati, neboť nejmocnějším přímluvčím u poslanců jest válečné nebezpečí. Očekávalo se tedy určitě, že ochota poslanců nebude se musit vynucovati.

Pro nás jest zajímavé, že z našich poslanců hlasovalo pro nováčky jen něco přes polovici. Ovšem mezi oponenty třeba počítati české sociální demokraty, ale i mimo ně byl přece dosti značný počet těch, kteří svými hlasy vyjádřili se proti. Ze svou opozicí prospěchů národních u vlády nevynutí, asi sami dobře věděli. Byl tedy jejich projev nedůvěry zahrčen jen okamžitě proti vládě a — jak poměry a nálada se utvořily — nebude mítí také znatelných výsledků, leda snad ty, že příslušní machti postarají se o to, že národ český u rozhodujících kruhů bude očerán jako neloyální a protirakouský. Jest v tom divná logika. Vhod i nevhod rozkládá se, že jen v Rakousku můžeme zabezpečenu mítí národní existenci, a když přijde hodina zkoušky, odeprá se téměř Rakousku a jeho armádě rozmoženi vojenské moci. Jest pravda, máme mnohé žaloby proti nynější vládě, ale jsou doby, v nichž mužná rozvaha musí voliti to, co prospívá zájmům, společným všemu obyvatelstvu. K politice náleží sice odvaha, ale také rozvaha. Vlastnosti tyto musí býtí nerozlučné a v měnlivých událostech je určena činnost hned té a hned zase oné. Jako máme sto důvodů, abychom čelili vládě býčkájící Němce, také na druhé straně není ani jednoho důvodu, abychom odpirali státu, čeho potřebuje ve chvíli nebezpečí.

Jsem ovšem nadšen z tábora tak zvaných stran radikálních, kteří se domnívají, že dělají slovanskou politiku, ale skutečnost ukazuje, že slovanská politika musí se předem pěstovati uvnitř státu, a že nesmí spočívat na vzdálených předpokladech zahraničních. Či chtěli čeliti opozici porazit vládu? Kdyby byl býval kontingent nováčků na válečných, byli by přiskočili vládě na pomoc sociální demokraté, což by nebyli učinili poprvé; umějí se v kritických chvílích rychle rozhodovati. Ale dejme tomu, že by vláda byla poražena. Co z toho? Byla by povolána hned jiná a snad ještě nám nepřátelštější. Jest jasno, že povolení nováčků znamená sesílení armády a tím podporu míru; mír odvrací vojenskou pomoc německé říši, čímž zase domácí Němci ztrácejí jeden důvod nátlaku na vládu, aby Slované, zejména Čechy, tlačila ke zdi.

Jinak ovšem souhlasíme i s radikály, že ve sněmovně protestovali proti válce. Válka, jako bromačné zabíjení a mračením lidí, jest netvorně brozná a surová. Jestliže jest potřeba jistého soucítě vzhledem ke zvířatům, tím více vůči člověku. Proto nelze ani pochopiti, že křesťanství sociálně německé spíše nežli odmítáním války samolibně se smutkem poklon pasovalkovi sousední říši Viléma II. Na tato okázala projevovanou příchť masí ovšem Slované v naší říši hleděti tak jako kapec pozorně prohlíží si podezřelou směnku. Rovněž přemítámě holedbavá řed některých listů německých, že jde o válku mezi světem slovanským a německým, dokazují, že jim nejde o právo a lidskost, výběr o ekopení národnostního útvaru barbarismu, a to není důkazem ani výmí vadlilstvosti ani šlovedčského ducha, kterýmž

vlastnostmi Němci tak ochotně vědy se přizdobují. Každé políčko přiložené na zápalnou hranici války jest hříchem proti Bohu a proti lidem.

* * *

Válečné nebezpečí. Nelíbujeme si dělati výlety v zahraniční politiku, neboť člověk jest tak ovládnán blízkými zájmy národními, hospodářskými a politickými, že dle svého měřítka měří všechno a že těžko osvojuje si hledisko nestranného usuzování. Nicméně však válečné napětí skýtá dosti jasných bodů, které, byť nebylo lze viděti do tajných kabinetů diplomatických, dávají možnost určití, pokud vznícení války závisí od samého Srbska nebo tajných jeho náseptávačů. Byl v Srbsku rozbouráná mysl lidových davů nedala se tak snadno sméstnati v řečiště mírnější a rozmyslné úvahy, jest tam přece dosti lidí inteligentních a politiků z povolání, kteří by mohli dávati střízlivou formu tomu, co jako žhavá láva vzdouvá se a vaří ve výhni rozčilené národní mysli. Ale právě proto, že tyto odpovědní ředitelé srbské politiky plují anebo nechávají se proudem unášeti, možno pravdě podobně se domnívati, že jim byly učiněny určité sliby, na které zavěsili své naděje a že podle rozličných nářevů domnívají se, že válkou mezi Srbskem a Rakouskem budou vyvolány válečné srážky ještě na stranách jiných.

Z neunavných a divně kroucených výkladů, které uveřejňují diplomaté evropských států, najmě zahraniční ministři, vystupovalo zprvu mezi řádky přání, aby se něco semlelo, ale s doložením: Já si nechci v tom prsty páli. Přímě řečeno: s války srbsko-rakouské a z konfliktů dalších jiné mocnosti sobecky by chtěly těžiti, ale každá z nich si myslí, že by bylo jako dubě, kdyby začal ten druhý. Rusko hraje úlohu ochránce Srbska, ale války se bojí, Italie vyčkává, Anglie ráda by se vrhla na restoraci válečné loďstvo Německa a očekává, že se do toho předem pustí ruský Ivan, a Francie potají toužebně mžourá po Elzasku a Lotrinsku. Druh druhá počíná se strká, aby vchodil jiskra do sudu naplněného prachem, ale všichni ti milí druzí bázlivě uskakují a couvají. Diplomacie evropská hraje, anebo aspoň z počátku hrála neupřímnou hru jak se Srbskem tak sama s sebou, a lehkovánní Srbové lehce tančí svou životní polku nad bezednou propastí, od které je dělí jen papírová tenká stěna. Kdyby to páni evropské diplomati mluili s mírem opravdově, pak by řed jejich musila hřimati a byla by prozřetelná pravdou, která se nechá snadno poznati. Souká se však jenom pokrytecká řed o mírumilovnosti, již odpovídá falešná ozvěna, a veškerá velebnost diplomatických projevů stává se prázdnotou slovní náherou.

Ale v ohromné náplni neupřímnosti, jež vleče se jako těžká dusivá mlha, uzavřeno jest dobro, jež mate a zdržuje výpčety sobeckých diplomatů. Dobrem tím míníme spolurozhodující zájmy a přání lidu ve státních společnostech. Lid, jenž na svých bedrech nese břemena peněz a krve, všude proti válce rozhořčeně protestuje a hlas jeho leckde prodírá se k svobodě a vítězství. Lid vyrůstá na světovou veličinu a bude brzo nejdůležitějším činitelem moderního života, z kteréhož důvodu ty tam jsou doby, kdy mohl na příklad francouzský Ludvík XIV. říci: Stát? To jsem já!

Nechť se sebe učeněji rozkládá, že nálada válečná jest cosi nevyspytatelného a že postačí jen malý náraz nebo náhodný otfes, aby vybuchl požár, není to přece pravda! Lidé a zejména diplomaté, kteří mají všechny nitky v rukou, nejsou kdesi a cosi a netenou se kamsi, nýbrž žijí, myslí, usuzují a jednají, nejspouze vyopanými a bezvládnými figurami, které by pokázněny byly temnou osudovostí. Kdyby tomu bylo tak, jak se leckdy bloupě vykládá, pak by lidé byli nedůstojní světa a svět nedůstojný lidí, pak by svět skutečně byl velkým bláncem, v němž nikdo neví, co jest mu chití a jak jest mu jednati. Proto i v nynějším čase, válečného nebezpečí diplomaté stojí před soudnou stolicí přítomnosti a budoucnosti a mají před očima buď zachráněné životy a zdraví stotisícův, anebo zdrcený kletby mraček, nářek vdov a sirotek. Mají-li tedy diplomaté evropské svědomí, vymanuší se jistě o to, aby válečné napětí smíselo v propast nicoty.

Obrana.

Pane dra Stemberke, jak to bylo s tím „náhodou“? Kdyby pánové mlčeli, nerozmazovali by zbytečně stíny nejmodernější svoji morálky, vynalezené obratem ruky — zcela náhle — k ochraně pokrokové provincie. Ale státní praktikanci chlapí se dál. „Osvěta lidu“ uveřejňuje projev městské rady kyšperské, která přetváří se proti dle mírné právníků křiklavému bezpráví, páchanému na poslanci dra. Jindřicha Štemberkovi, který stál

se obětí (?) klerikalismu“ — Uveřejněny další projevy pokrokových korporací ve prospěch Štemberkův. Bodejť by chtěli ti lidé spravedlivě usuzovati, jedná-li se o potrestání kněze a vysekání příslušníka „pokroku“! Jejich „mravní stanovisko“ jest určeno hned, jakmile zvědí, o kterou osobu se jedná. A dne 18. března slovně učený baccalarus pokrokovienasis takto přemýšluje: „V případě dra Štemberky nestalo se v pravdě žádné porušení listovního tajemství. Pokud se dra Š. samotného týče, nemohl by ani jako svědek býti vyslýchán, kdyby na něm lpělo nejmenší (!!) podezření. Také onen učitel, který mu dopis zaslal, se takového porušení nedopustil (ovčé!) Jedná se zkrátka o náhodu (ale hodně čiprnou, že?) Vždyť nikdo (!) nemohl mítí tušení (ani ten učitel?), že dopis jednoho kaplana druhému kaplanovi, nota bene v německém území, mohl by se nějak týkati procesu se řídícím učitelem Peiskrem.“

A tohle hnusné šroubování, vykrucování a překrucování má býti vodítkem „mravně rozčileným“ pokrokařům! Aby se však poznalo ještě víc, jak ten pokrytecký rozšafa se nutí do nevědomosti, konstatujeme zde známá fakta. *Kaplan sám vlastnoručně dal dopis do poštovní schránky v Borohrádku.* Dle úředního vyšetření jednoho svědka p. dr. Štemberka měl v ruce dopis kaplanův i s obálkou, na níž byl otisk poštovního razítka: Borohrádek. Krátce a dobře zjištěno zcela určitě, že *psaní poště dodáno bylo.* Nadto naprosto dokázáno, že *adresát v.p. Krádmor dopisu neobdržel.* Aby nezbednost celé té „náhody“ ještě lépe vysvitla, pravíme tolik, že kaplan psal list dne 17. března a dne 19. března byl již celý uveřejněn s přílohou pokrokového pepře v „Osvětu lidu.“ Mohl tedy ten list vůbec do Kunštátu dojít? Jen uvažte tu zpravedlivou rychlost, přímo báječnou! A teď „Osvěta lidu“ praví, že onen učitel Štemberkovi list ten zaslal. Jak? Telegramem? A nedopustil se porušení listovního tajemství. A dr. Štemberka, který přece věděl, že takový soukromý dopis není psán pro pokrokaře a který měl v ruce dopis i s obálkou, neporušil listovního tajemství také! Ach, vy dobrodincové! Nikdo z pokrokařů nemohl mítí tušení! Proto vzácná kořist byla uveřejněna v novinách rychlostí telegrafické jiskry! Dřív než venkovská pošta dopis adresátovi dovede odevzdati, již se tiskl v Pardubicích.

A tahle rozmarná „náhoda“ jest jaksi chronická. Právě za rok, zrovna 17. března t. r. poslán důvěrný dopis řade borohrádecké. A dne 19. března byl dopis otevřen v Borohrádku rukou cizí a pak teprve zase odevzdán poště. Tenhle 17. a 19. března jest věra pro ubohé mučedníky pokrokařské dnem kritickým.

Ovšem kdyby se konstatovalo cokoliv, svoje „mravní stanovisko“ nezmění ani jediný pokrokař. Kde vládne fanatická zást, tam těžko čekati smysl pro pravdu.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY

KNIHY

ČASOPISY

A NOVINY

všech evropských jazyků s donátkou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1882).

Telefon č. 17. Nové jindřišské náb.

Politický přehled.

Přijetí předlohy o rakouských zemi vnitřních známku přání parlamentních stran k vládě, nýbrž naopak schválení této předlohy jest taktickým postupem, kterého právě opozice musí používat i k vlastnímu prospěchu. Hlasování Slovanské Jednoty pro předlohu této správně posuzuje brněnský „Hlas“: „Zvítězilo stanovisko, že nejedná se v tomto případě o nijaký projev důvěry vládě, nýbrž o záležitost státní, jež vyřizena býti musí za každé vlády a za nynějších poměrů vzhledem k nebezpečné situaci zahraniční zvláště. Stát není bar. Bienenův stát jsme všichni, stát je společným našim domem, z něhož nemůžeme a také nechceme. Nelíbí-li se nám, aneb nájeme-li spokojení a

Politický rajdám. Ale teď ještě něco lepšího. Na valce bromadé basit, aboru v Pohorí totiž pro podpis nedávky s 25 přítomných hlasovali čtyři. Tak to tedy bylo usneseno „jednohlasně“. Ostatní členové i s přítomným velitelem zcela správně odsoudili znevažování aboru k účelu agrární politiky. Přes to však prý protest podepsal. Od koho jen, „Venkove“? Pověz! U jiných pak korporaci, (prostompených silně od náčinců), vedli si agrárníci jako uhoři. Aby neustršili blamáž, podepsána věc bez vědomí katolických členů, ba i členů výboru. Není nad šikovnost! Někteří rozumější agrárníci sami mají alost na ty mazané knufy, vědí, že se poženali; a kdyby začaly volby znovu, dostane zde dr. Horský hlasů víc než dřívě. — Z Horský se nám sděluje, jak odsuzována byla zpráva „Čepu“ o té nedávce. Dr. Horský vymohl pro tu (větinou agrární) obec nouzovou podporu 1800 K. V každé obci jest nějaký zelený generál, který má k ruce čilého bábošáka. Tak i zde. Ten s tím běhal, jako by mu hlava bořela. Podepsali se mu někteří, kteří ani nevěděli nač. Měl by ten ubohý vykonavatel mít hlavu sehnoutou a opakovat si často prosbu: „Aby nás Pán Bůh při zdravém rozumu zachoval ráčil!“ Každý náčinec zde se směje, jak mohou agrárníci požadovati od Horského spět to, co mu nikdy nedali. Inu ovšem, poslanec Horský nevymohl šikovnou subvenci 1000 K některému bohatci, nevymohl ji němu dosti zámožnému agrárníkovi 500 korun na chůvku pro vepřky. Proto rozmrzení. Voliči dra H. jsou naprosto spokojeni. — Z Hlinného vyslovuje se dru Horskému od obec. představenstva neochvějná důvěra, jiní odvolávali podpisy, jež na nich byly vymámeny šalebným předstíráním. — Tak končí „horlivá práce agrárníků“ pro venkov. A ti lidé při svojí komedii se nezastydí! Teď — v nynější rušné době nemají nic pilnějšího na práci, než podrývati poctivému národnímu pracovníkovi půdu — snad aby se pozapomnělo na agrárníky knufy při volbě Holancové. Místo co by se ti lidé chopili opravdové národohospodářské práce, vyvinují nepoctivé intriky a kasí svým fáděním zachovaly venkov. A chtějí-li tak velkou váhu klást na vyložené projevy nedůvěry, nechť jednají důsledně a hodně si povšimnou té spousty projevů proti volbě Holancové! Proč jen přechlí tak bludce protestní výtky tisíců voličů? Proto, všude panstvo, vaší opravdovosti a nějakému „národnímu rostrpčení“ vašemu nikdo rozumět nevěří a vaší komedii, umělému fabrikování „nedůvěry“, jen se musí usmíti.

V protestantismu čarodějnice dosud straší. V čísle 155. „Köln. Volkszeitung“ píše o soudním přelíčení, které se konalo před několika dny v Brunšviku a které ukázalo, že v Brunšviku domnělých lid na čarodějnice. Ze pověra ta režírovaná je ještě dnes také v Saaku, o tom možno se dočísti v knize E. Johna vydané v Annabergu r. 1909 (Aberglaube — Sitte und Gebrauch im sächsischen Erzgebirge, str. 135.) Totéž platí o o Meklenbursku. „Věra na tajemnou moc čarodějnic“ — píše meklenburský pastor K. Beyer. (Zauber und Hexenprozesse in evangelischen Meklenburg. Berlin 1908) — udržela se v našem lida až do dnešního dne. Brunšvicko, Meklenbursko a Saako jsou země protestantské.

Česty českého radikálního. Tolik vypjatosti až by česká veřejnost mohla mít, aby nepokládala každý zbrklý výkřik za ohromující projev lásky k vlasti, aby nepovažovala práskání bičem do vzduchu za udanost Jitřko a Poděbrad, aby povyk nesralých hochů neproblážděvala za vydatné smetřesení, před nímž nepřítel strachem koprní. Také trumpetkami a tabací harmonikou se ještě s h parlamentní nabobila. Co bylo opozičního povyku v táboře radikálním před novým sahájením Mláské rady! A teď? Když měl poslanec Kalina v debatě o pilném návrhu Susterčicovu mluvit jako generální řečník, slyšela jeho nepřítomnost. A tak debata skončena dle přání vlády. Posl. Klopáč psal do „Čes. Slova“ dlouho o agentu provokatérovi Maškovi. Hrozil vládu, jak se vytasil s písemnými doklady o vlivných stycích provokatérských s policií. Slovanská jednota, dávši se svědci bránuu pázu přední špiče nár. sociál., podepsala pilný návrh Klopáčův. Všecko dychtělo, jaké tajnosti Klopáč vynese na světlo denní. A bál! Když byl neohrožený kanonýr vysván, aby vystřílil dlouho shromažďovaný náboj, prohlásil, že zatím mluvit nebude, není prý dostatečně se svými důvody připraven. A měl na to přece tři měsíce času. A když pak přece promluvil, byla jeho řeč o Maškovi skoro jen opakováním toho, co dříve „Čes. Slovo“ vytýkalo. A tak připravena česká opozici dynasobná blamáž. — Dle sdělení „Práva lida“ při hltování řečníků k debatě o kontingentu povážlivě a při určování pořadu shledáno, že posl. Kalina byl vylosován dvakrát. Předseda sněmovny ptal se Kaliny, který podpis jeho jest vlastní pravý. Ovšem zjištěno, že jeden byl falšován a že tedy nár. sociálové znevzdali obvyklé dva hlasy. A takových rytířů se se má Vídeň ulekat! Před svými voliči jeji tito lvové hltav, ve Vídně se přemění v systy a škodí k radosti německých štváčů pověsti českého poselstva. Máchokrát děkujeme za takovou politiku i za ty parlamentní koncerty, před nimiž sice utekou všechny myši, ale které naprosto ani jednoho náčeho protiváha.

Jak jsou soc. demokraté národní. Dne 14. t. m. v Plzeňské měst. soc. demokratické schůzi, na níž jejich řečník Meisner při řeči o národnostních sporech zdůrazňoval, že se nemá poloucháti „národnostních štváčů“, že soc. demokracie jest stranou mezinárodní, že české dělnictvo musí jíti rukou s Němci a naopak. Vznikla bouře nevole. Přítomní členové odboru Národní jednoty pokládali slova „národní štváci“ za urážku, tak že Meisner usnul za vhodno se omlouvat. Rudý řečník prohlásil bez obalu, že při národním smíru, který jest nutný, musí odstoupiti Němci Čechům, ale i Češi Němcům některé posice. Oršem zapomněl vysvětlit, které posice má darovati náš národ Němcům. Vždyť přece i každý nestraný Němec může věděti, že Češi drží všechny svoje posice plným právem, kdežto Němci mají mnoho posic v držení neprávem. Věru nevíme, co bychom ještě víc měli Němcům darovati — zvláště v nynější době, kdy německý blok tak směle sahá na naše přirozená práva. Odpověděl na ta slova velice jadrně náčinec PhC. Drobavý a to tak, až jeden přítomný Němec snažil se mu lánanou češtinou nadávati. Patrně, jak nespravedlivým Němcům jest právě strana českého katolického lidu trnem v oku. — Téhož dne konána rudá schůze v Polské Ostravě, která jednala o československém sporu. O ní napsal „Opavský Týdeník“: „Předsed schůze ukázal opětně, že v předcích českých soc.-demokratických není ani stopy po českém národním uvědomění, neb aspoň po spravedlivém a objektivním nazírání. Že se Čechové domáhají, aby se jim stalo po právu tam, kde mají starý nárok, prohlášeno bylo za politické zachování. Vlastně vysnamenal se některými českými kruhy tolik fedrovatý dr. Witt, který se zvláštěm důrazem uváděl, že sociální demokraté neuznávají slovanské vzájemnosti a neschvalují polsko-ostravskou odvetu za Rychvald. Dělnictvo na Slesku nezná prý nacionálních tabanic a nechce je znát. Ve skutečnosti nesmí neb nemá aspoň znát, poněvadž by pak dra. Wittovi, Ciegrovi a ostatním vůdcům vůbec písnice nekvěla. „Duch Času“ pak ujišťuje, že zachování jazyka není sociální demokracii jediným účelem, cílem je prý lidství v nejširším smyslu slova; jazyk pak je pouze prostředkem k dosažení jeho a to ještě ne hlavním. Na konec byla sice na schůzi usnesena resoluce, kterou se žádá zveřejnění českých škol v Rychvaldě a polské na Pol. Ostravě, ale jakou cenu má takové usnesení po výkladech soc. demokratických předáků, posoudí každý snadně sám. Zde ani netřeba poznámek.“

Český obrázek při schválení předlohy o nováctech. Předloha o nováctech přijata v parlamentě 298 proti 103 hlasům. Slovanská Jednota usnešla se hlasovati pro, ale přesto nebylo přítomno 22 poslanců a s těch jak obyčejně scházelo nejvíce Mladoběchtů, čímž znova ukázali, jak vážně berou mandát poslancecký. Pro — hlasovali s Mladoběchtů pouze tři Excellence a poslanci Brdiš a Kratochvíl, kdežto scházeli: Čech, Čipera, Čelakovský, Kaftan, Kramář, Mašálka a Hráský. Ze Staroběchtů, kteří jsou v mladoběchtěm klubu, hlasovali pro — Žáček, Neuman, Prašák a Vrtal, kdežto Kuip, Srb a Svozil chyběli. Z agrárníků odešel prof. Velich a Bergman, rovněž scházeli Náprstek, Rolaberg, Roškoňský a Staněk, k nimž se družilo i 6 Jihoslovánů. Kdo utře, ten vyhraje — stává se při hlasování helem některých českých poslanců. Voličové jejich měli by se jim jinak podívat do očí. Čeští radikálové hlasovali tentokrát proti, ale po tomto dnu ohlásili své vstoupení do Slovanské Jednoty. Čeští soc. dem. hlasovali proti, někteří odešli.

Pe realitistick. Professor Masaryk vyčetl Slovanské Jednotě nedůslednost, že se rozhodla hlasovati pro nováčky a „trval“, že se musí hlasovati proti. Ale na konec Masaryk i Ortina, kterým obyčejně problém není dosti jasným a každý má jiné mínění, zůstali ve své nedůslednosti důslednými. Nehlasovali proti, vybrli před hlasováním — odešli.

Ze štvání proti obchodní smlouvě se Srbskem raduje se především náš soused Německo, které chystá se navázati hospodářské styky se Srbskem — a domluví-li se Rakousko se Srbskem — jak to učinilo již v Rumunsku bene všech obětí se své strany.

Maďaři přejí si války. Štěpán Tlaza v magnátské sněmovně přímo volal po vypovězení války Srbskem. Maďaři totiž rádi by se dnes postavili do světa nejoddanějších pomocníků dynastie v nouzi, aby potom svou ochotu dali si bohatě zaplatit.

Zaopatření rodin mobilizovaných vojínů. Dle zákona o taze vojenské se dne 18. června 1880 má v případě mobilizace nárok na vojenskou podporu manželka, dívky a rodiče vojína do zbraně povolaneého. Bratři a sestry mžnou podporu obdržeti tehdy, pokud-li, že je bratr úplně vydržoval. Lidé zámožní, majitelé realit, rolníci, úředníci atd. nemají však nároku na podporu, neboť podmínkou nároku jest, aby i nejzatejší výživu aspoň z větší části byla závislou od osobního výdělku mobilizovaného vojína. Každá podporovaná osoba obdrží za každý den obnos, který rovná se pochodovému zaopatření vojína, asi 60 h. U ožib, bydlících v nájmě, avýř se obnos též o polovinu. Za dívky do 8 let vyplácí

se polovice obnosu arondra pop depřím osobu. — Rodiny rozestvácích dělníků a vojenských úředníků, pokud tito nejsou v civilní státní službě, obdrží přibytčné drahé třídy, 842 K ročně a kromě toho dostanou obnos 50 K měsíčně — tedy celkem měsíčně asi 118 K.

Kontingent bramed, který na rok 1909 byl povolen, obnáší pro vojsko a námořní moc 103.100 mužů, pro zeměbrnu 19.340 mužů. Počet pro armádu po 21 let jest nezměněn, třeba že správa vojenská nalehá stále na zvýšení počtu branců. Pro zeměbrnu zvýšen byl loni počet branců o 7000 mužů se výhody, které poskytnuty byly jednak zrušením posledních dvou evičen, jednak zavedením podpor pro rodiny chudých záložníků. Ze 103.100 rekrutů připadá na naši polovici čísle 59.024.

Hlinka vítězí. Dle správy bratř. Hlasu slovenskému trpěti Hlinkovi dostává se s Říma v jeho církevním sporu s maďaronským biskupem Parvym sadostinčiněm. Parvy žádá potvrzení suspense (zbavení úřadu kněží.) Hlinkovy, ale kongregace mu nevyhovuje. Parvy žádá zbavení fary na základě posavadního výsledku svědků bez jakéhokoliv procesu. Kongregace mu nevyhovuje. Hlinka žádá zrušení suspense jakožto protizákonného trestu v jeho případě. Kongregace vyhovuje. Hlinka žádá obnovení procesu. Kongregace vyhovuje. Hlinka žádá, aby k tomu byl delegován J. Ex. kníže-arcibiskup olomoucký, jako jeden z nejbližších nestraných biskupů. V Římě ovšem nemohou Hlinkovi dopomoci k vysvobození z politického žaláře, k čemuž nemají žádného plomocenství a autority. — Dle „Ludových Novin“ nehodlá však biskup Parvy sávest proti Hlinkovi proces pro domnělou simonii (evatokupeství), pro kterou byl Hlinka bez procesu zbaven fary. Tím Hlinka stává se úplným vítězem.

Strach o poměze. Nedávno divili jsme se, jak v Haliči a Bukovině jest lid s tak malým obzorem duševním, že na pouhé pověsti o válce, rozšířované židovskými podvodníky, vybírá své úspory z peněžních ústavů, aby si je za zlato vyměněné sám bezpečněji uschoval. A najednou i vzdělanější Čechové strachem posedlí hrnou se do záložna a spořitelna, vymáhající odtud své úspory „ve zlatě“. aby si je bezpečně uložili do — punčochy. Staťte ty jsou zbytečné. Dobře o věci té prohlásil v poslanecké sněmovně ministr financí ryt. Biliňski: „I kdyby k válce došlo, zůstane soukromé vlastnictví věcí nedotknutelnou. Nechápu, jak jest možno věřiti a rozšířovati, že by stát vlastním občanům proti zákonu sebral jejich majetek. Zprávy tyto šíří urběti agenti. Tak ohudě Rakousko není, aby muselo bráti svým občanům majetek. Kdyby vlast byla v nebezpečí, pak jest zde sněmovna, která by jistě ukázala, že rakouští národové jsou obětaví a dala by státu potřebné prostředky. Nikdy a nikde se cos podobného státi nemůže, aby rakouská vláda položila ruku na cizí majetek, který považuje za svatý. Vklady do záložna a spořitelna jsou jistě a zřetelnou nedotknutelné at jest mír nebo válka, a proto vkladatelé nemají předs svých vkladů vysdvihnouti. Doufám, že toto prohlášení stačí, aby vkladatelé byli uspokojeni a aby abyččasé runy přestaly.“

České spolky na hranicích nemají kerumy české požádala Národní rada česká zvláštními dotazníky za sdělení přesných adres zahraničních českých spolků a kroužků, případně jednotlivců, kteří by mohli poskytnouti Národní radě české pro případ potřeby různé informace, jakož i těch majitelů restaurací atd. v cizině, jejichž majitelé jsou Češi nebo pokud se v nich Češi scházejí. Bude totiž v nejbližší době v novém 111. vydání před zahraničního odboru Národní rady české vydán „Adresář českých zahraničních spolků v Evropě“, jehož důležitostí byla všeobecně uznána a který přispěl znamenitě jak k utužení styků mezi Čechy zahraničními a českou jejich vlastí, tak i k poznání českého zahraničí. K adresáři tomuto pak má býti připsán seznam hotelů, restaurací, kavýren a pod. v cizině, jejichž majitelé jsou Češi, nebo kde jsou vykládány české noviny a scházejí se naši krajané. Aby publikace tato dle možnosti byla úplným a správným obrazem spolkového života českého zahraničí, jest v zájmu věci, aby dotazníky tyto byly včas neodkladně vyplněny, opatřeny podpisem odesílatele a zaslány na adresu: Národní rada česká, Praha (Vodčova 20.). — Věle toho žádají dále pp. cestovatelé Jos. Kofeňský, Al. Svojsík a E. St. Vrás jako správořejí zahraničního odboru NRČ. pro Čechy mimoevropské, aby Národní radě české zasílány byly všemi, kdož správné informace mají, pokud možná úplně a přesné adresy také těch českých krajanů zahraničních, kteří žijí mimo Evropu a Severní Ameriku, jelikož se připravuje také vydání adresáře českého zahraničí mimoevropského, ve kterém kromě toho prostřednictvím důvěrníků Národní rady české v Severní Americe uveřejněna bude také seznam všech větších spolků, škol, národních domů a časopisů česko-amerických.

Přáv spolek koná v pátek dne 2. dubna o 8 h. odp. v domě Jednoty kařil. trvající v Páve řádon valnou hromadu. 1. Právav předevy. 2. Čtení protokolu min. valné hromady. 3. Zpráva jednatele a pokladai. 4. Návrh výboru na sdělení

stanov. 5. Volba výboru a náhradníků. 6. Volné návrhy.

Podmáslí — lékem. V městské dětské nemocnici císaře Rudolfa v Berlíně delší dobu se znamenitým výsledkem podávalo se nemocným kojencům podmáslí. Zvláště při poruchách trávení se podmáslí, střídavě s mlékem z prsu kojících podávané, výborně osvědčilo. Se stejným výsledkem potkalo se podávání podmáslí i u dětí trpících nejtěžším onemocněním žaludku.

Obrat na Balkáně? Neotevírávané sni Evropou ruské prohlášení, že dohodou mezi Rakousko-Uherskem a Tureckem jest otázka Bosny a Hercegoviny definitivně vyřízena. Toto prohlášení za souhlasu ostatních signatářů velmocí zasláno srbské vládě. Následkem tohoto rozhodnutí vzdal prý se srbský korunní princ Jiří nárok na srbský trůn, dle jiných zpráv prchl do ciziny před rozhořčením lidu, ježto jest označen jako vrah svého komorníka. V Srbsku nastává prý vystřízlivění...

Tržní správy.

V Hradci Králové, dne 20. března 1909. 1 hl pšenice K 18.50 — 21.30, žito K 14.80 — 15.80, ječmene K 13.60 — 14.80, prosa K 14.00 — 15.00, vike K 18.00 až 20.00, hrachy K 20.00 — 22.00, oves K 8.00 — 9.40, čočky K 22.00 — 24.00, jahel K 23.00 — 25.00, krup K 23.00 — 25.00, brambor starých K 4.00 — 4.40, nových K 0.00 — 0.00, jetel. semene červeného K 80.00 — 100.00 1 hl. jetelového semínka bílého K 0.00 — 0.00 máku K 21.00 — 22.00, lně. semene K 20.00 — 24.00, 100 kg žitných otrub K 14.00 — 16.00, 100 kg pšeničných otrub K 15.00 — 17.00, 1 kg másla čerstvého K 2.16 až 2.40, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 0.00, 1 kg másla vepřového K 1.76 — 2.00, 1 kg tvarohu 0.30 — 0.32, 1 vejce K 0.6 — 0.07, 1 kopa sálí K 10.00 až 12.00, 1 kopa petržele K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 8.00 — 8.00, 1 hl cibule K 16.00 — 18.00, 1 kopa drobný zeleniny K 1.0 — 2.00, 1 pytl mrkve K 8.00 — 4.00, 1 hl jablěk K 8.00 — 10.00, 1 bečka švestek K 0.00 — 0.00 1 hl třesák K 0.00 — 0.00, 1 hl hrášek 0.0 — 0.00. Na týd. trž. v Hradci Králové dne 12. března 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 234 hektol., žito 258, ječmene 45, oves 249, prosa 1, vike 13, hrachy 2, čočky 23, krup 0, jahel 5, jetel. semínka 20, lněného semene 5, máku 5. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, celer 00 kop, kapusty 20 kop, cibule 23 hl, drob. zeleniny 34 kop, mrkve 15 pytlů, brambor 178 hl, sálí 00 kop. — 3) Ovoce: jablěk 18 hl, hrášek 0 hl, švestek 00 beček. — 4) Drobn. dobytka: vepřů 18 kusů, podsvinčat 732 kusů, křálat 180 kusů.

Listárna redakce.

De Nechanie. Teprve v příštím čísle možno uveřejnit „IV. jednání“ jakož i jiné správy z Vašeho města. K vůli svátku bylo nutno usávrku učiniti dříve.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šachula. Cena 2 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

Do Hradce Králové a okolí!

Uctivě oznamuji, že dnem 15. března 1909 otevřen bude můj

závod kočárnický a čalounický

na Prázkém Předměstí, číslo 71.

Nabyl jsem mnohých zkušeností v různých závozech rakouských, pilně sleduji všechny moderní požadavky, tak že mohu vyjít vstříc všem přáním p. t. obecnosti.

Upřímnou snahou mojí bude poskytnouti vády solidně a levně.

O hojnou příchť prosí

František Doubrava,

majitel závodu kočárnického a čalounického na Prázkém Předměstí, č. 71.

Elektrické ≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventilátory, počítadla, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnoměrný. Žárovky Tantalové, Volfrámové, Edison, za ceny tovární. Sklad lustrů a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřikova třída č. 254.

K DOBĚ POSTNÍ: KŘÍŽOVÉ CESTY, VKUSNÉ A LEVNÉ OLTÁŘE

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a klečících andělů,

dovoluje si nabídnouti veledůst. duchovenstvu absolvent c. k. odborné školy v Chrudimi

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Dílna pro sochařství, řezbářství a práce kostelní.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše. Lisánské výtečné jakosti I. druh 80 hal., II. druh 72 hal. Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 h za 1 litr.

ALOIS ČÍŽEK,

majitel vinných sklepů

„ V HUMPOLCI, „

c. k. soudní přísežný znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důstojné farní úřady v Čechách.

Josef Stěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní

v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlakování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nalézajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celou

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plánu a rozpočtu zhotovím úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1893.

Nejlepší sukna,

moderní panské i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním ryze českém,
osvědčeném velkozávodě

Lužný & Trlica v Brně,
na Veliké ul. č. 30, na Vnitřní ul. č. 8.

Skvělé vzorníky zašleme na požádání zdarma a vyplacené pouze na mistry krejčovské. Žádejte je proto vždy u svého mistra. Uspokojí vás v míře nezapomené.

Z b y t k y

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hydr“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripové, gobelinové polo- i celohedvábné v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: šňůry, střepe, špení atd. —

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNÁ

do koupelen, lázní, pisáren, úřadů atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Tento

klobouk

již třikrát opravený a jak vidno ještě dosti slušný pochází od

Jos. Dvořáčka

v Hradci Král. poblíž Grandhotelu

kteří kromě moderních typů klobouků mají též na skladě cylindry, jemné šaravaty, měkké klobouky z plstě, vlákna, staménové klobouky z prvňích českých továren, sportovní šlepy jak panské, tak chlapecké a dětské.

Vše v nejmodernějších vzorech.

Konkursa.

Die amnestie městského zastupitelstva v Hradci Králové se dne 17. března 1909 obsadil se místo

správce vodárny a elektrárny

král. vön. města Hradce Králové.

S místem tímto jest spojeno roční služné K 3200.—, bezplatný byt v budově hydroelektrické stanice, palivo a světlo.

Uchazeč musí prokázati, že absolvoval nej-
méně vyšší průmyslovou školu v oboru strojníc-
tém a elektrotechnickém a že je prakticky vzdělán,
by mohl při montování vodovodů a elektrického
vedení samostatný dozor a zodpovědnost na se
vzít. — Věk vyžaduje se do 35 let. Čtvrtletní
výpověď jest každé straně vyhrazena.

Zádosťi opatřené příslušnými doklady přijí-
mají se v hodinách úředních incl. do 10. dubna
1909.

Z parkmistevského úřadu
král. vöného města Hradce Králové,
dne 17. března 1909.

Starosta:

Dr. Fr. Ulrich m. p.

Gramofon, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Ku sv. birmování praktické dárky

za velmi levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatař a stříbrník,

přísečný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných šperků a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Václ. Vejvoda,

kloboučník

v Hradci Králové, na Vel. podsíni,
proti gymnasiu

odporučuje plstěné
a slaměné klobouky
nejlepší jakosti,
ceny mírné.

Pouze český výrobek.

≡ Též přijímá všechny opravy. ≡

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

První česká křest. soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jeť v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společnost „VZÁJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a pošlouji se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

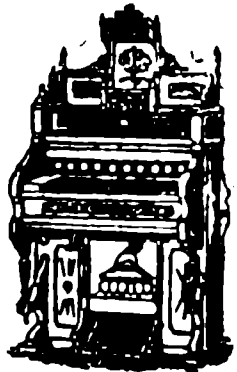
v Hradci Králové.

Skla dy:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariablsferstr.
86.

Cenálky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Nově zřízená MODNÍ SÍŇ PRO DÁMY KARLA MACHA

Ceny levné.

dovoluje si nabídnouti velectěným dámám své služby.

Rychlá obsluha.

4%

Pokladniční poukázky

4%

Vkladní knížky

Bursovni obchody

Eskont směnek

Akciový kapitál K 6,000.000.—. Rezervní fondy K 800.000.—.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Založen roku 1903.

Založen roku 1903.

Eskont faktur

Vadla a knuce

Běžný účet

4%

Vklady vázané delší výpovědí i více než

Stav vkladů koncem roku 1908 K 21,303.536-20.

4%

Besídka

Na ostrově Arbe.

(14) Po dvakrát jsem se stal hostem známého dr. Luegra, v jehož chorém těle sídlí posud tak zdravý duch, tohoto obratného vědce své strany a obávaného politika. Po prvé bylo to o posledním sjezdu rakouských katolíků, kdy se nás shromáždilo na 1600 k hostině na radnici vídeňské, na kterou městská rada povolila 20.000 K.* Po druhé stalo se to pouhou náhodou, již by se musilo dostati jiného pojmenování, kdyby se jednalo o nějakou vypočítavost s mé strany.

Vyjde si 16. března po snídani na procházku, kdy vidím v přístavišti Ikánském, kam jen obyčejné menší parníky dopravní zabloudí, kolébati se nádhernou bílou jachtu, na níž čtu jméno „Pelagosa“. Tážu se, jaký to parník a slyším, že to J. Ex. dr. Lueger odjíždí na Arbe, první dalmatský ostrov, jiho-východně od Veglie. Slyšel jsem o městečku Arbe vypravovati jako o zbořeném výstavišti staré italské renaissance a zajímavé zvláštnosti vůbec, tužil jsem spatřiti je, ale nevěděl jsem, jak bych se tam dostal, ježto menší přístavy rakouské Rivieri nejsou s ní ve spojení. Vstoupím na palubu a tážu se, mohli-li bych konati cestu sebou; bylo tu však jen několik pánů a dam, kteří mne odkázali na J. Excellenci.

Představím se, ale vídeňský starosta byl sám hostem a netroufal si rozhodnouti, ježto domácí paní byla choť gen. ředitele Länderbanky p. Lohnsteina, jenž ku počtu Luegrové byl hostitelem. Ta však pochopila situaci a s ženským taktem vstala, podala mi ruku a zvala mne, bych pro dnešek byl jejím hostem. Tu teprv rozpoznal jsem situaci, ale bylo již pozdě; městek vzdvižen a Pelagosa, již ministr obchodu dal k dispozici vídeňskému měšťanostovi k jeho pobytu v Lovraně, takto jachty, jež slouží pouze ministrům a místodržitelům k inspekčním cestám, sličně počala se otáčeti před zvědavým ikánským publikem. Představiv se všem spolucestujícím, jichž bylo 20 a mezi nimiž většinu tvořili členové vídeňské městské rady s náměstkem dr. Porzrem, továrník Pivoňka, milionář cis. rada Schub, dvorní rada a chef námořní správy z Terstu Delles, jenž od vlády byl k uvítání Luegra vyslán a j. Ze p. gen. ředitel o všechny potřeby svých hostů, kteří byli hostmi Luegrovy, se postaral, a to způsobem knížecím, netřeba podotýkati. Upomínka na roztomilou společnost, v níž kněz mohl se cítiti jako doma, nezmizí mi nikdy z paměti. Moře bylo prostřední, pro dámy nebylo rozhodně příznivé a delším přinesena nejedna oběť, když se loď octla v „canal di mezzo“. Po levé straně pusté skalnaté stráně Veglie, po pravé ještě strmější a pustější břehy ostrova Cherso — věru celý nový svět pro oči diváka. Kol poledne ukázal se na obzoru neméně holý ostrov Lussin a od něho na levo poněkud o vegetaci svědčící Arbe, jemuž Chorvaté, kteří jej asi z polovice obývají, říkají Rab. K němu mířila naše Pelagosa, by jej oplula a přistála v městečku, jež leží mezi 2 zálivy na jakémsi poloostrově.

Jak neúprosný je ten lineál a ta tužka byrokratů! Ostrovy istrijské i dalmatské tvoří jednu řadu stejnorodých útvarů, na nichž zřejmé se jeví pustota i charakter Krasu. Jsou se výmí horami jen jakýmsi předhořím sněhem krytými Velebitu, vystupujícím z nekonečných mass vodních na povrch. Proto také většina ostrovů má tutéž vodu, jako Kras sám, jenž svým pod mořem jdoucími prameny skromně chudé ostrovy opatřuje. Republika benátská spáchala tu pravý zločin, vykácevala lesy Krasu a ostrovů přiléhajících a nepostaravši se o patřičné postupné zalesnění. Což divu, že bouře a lijavce poznamenala snesly všecky přel do moře a že tu zůstaly jen ojedinelé kotličky, aneb skromná městečka, jež pilná ruka lidská hrázemi a stromy proti stržení se půdy zajišťovala a jež v úrodné nivě, většinou výbornou révou porostlé, proměnila. Výminku činí, pokud oko moře bylo s to postřehnouti, ostrov Arbe, jehož zelené písčivých lesků lahodně se od světlé šedě opukových skalisk odráží. Pamatuji se ještě z let ve vězeňské duchovní správě strávených, že učiněn byl kdysi návrh, aby sem na tyto dalmatské ostrovy rakouská vláda deportovala část svých těžkých zločinců, zde pro ně kolonie vystavěla a je kulturu těchto holých strání zaměstnávala. Má-li Francie svůj Cayenne, Rusko svou Sibíř, Anglie své vězeňské osady australské, proč by Rakousko, nepostávající jinak t. zv. politiky koloniální, nemohlo zhořtiti se několika set zločinců způsobem po-

dobným? Snad by jinak vypadaly ty nahé stráně, kdyby tu bydlil lid podnikavý a ne chudí a neuvědomělí občané. Dr. Lueger podnikl výlet na Arbe především proto, že zastupitelstvo tamní nabídlo městu Vídní stavební místo zadarmo k stavbě villy pro churavé a odpočinku potřebné magistrátní úřednictvo. Mně se však zdá, že se to pánům radním mnoho nezamlouvalo a také právem. Úředník z Vídně, jde-li do mořských lázní, žádá a očekává jistý comfort, o němž na Arbe nemůže býti řeči. Je na považeno, vraziti do nějakého podniku na př. 10.000 K a míti na konec prázdnu villu, v níž nikdo nechce bydliti.

K účelu deportace by se to hodilo, ale pro pány? — Ti se přijedou podívat na zvláštnost mořskou, hledí však, aby se dostali ještě týž den zpět. Lákavým Arbe rozhodně není. Městečko, jsouc vystavěno z kamene tamního po způsobu starých pyramid, při nichž rovněž neupotřebeno žádného vápna, z kvádrů přisekaných a na sebe položených, téměř strácí se a nijak nevyniká z opukové šedě.

Byli jsme přivítáni městskou radou, jejíž členové nás též ulicemi městečka, jež čítá 900 obyvatel, tedy asi šestinu celého obyvatelstva ostrovního, provázeli. Kdysi mělo svou periodu lesku, kdy ještě Venetie tu vládla a biskup zde sídlil, dnes je Arbe z polovice rozvalinou a s druhé polovice na rychle a chudě doplněným přístavkem neurčitého slohu. A to vše má na svědomí mor, jenž r. 1456 z orientu sem byl zavlečen. Je zde několik chrámů, z nichž jen t. zv. dóm jakž takž udržuje se ve staré slávě, ostatní jsou chudoučké stánky Boží, jež bylo by lépe zbořiti, ježto jich udržování je při tak nepatrném počtu obyvatelstva nemožností. V dómu, v němž uloženy v zlaté urně ostatky sv. Křištofa, jsou stally podivuhodné vzácné práce řezbářské a v kostele sv. Justiny obraz Tizianův, dlažba pak jeví zbytky umělé antické mosaičky. Též nástěnné malby mosaikové zdály se mi býti vzácnou prací, ale kde možno věnovali takové epoustě starých staveb pozornosti, když lid za dvě hodiny odjíždí? Věž, t. zv. Campanilla, náleží k nejvyšším a nejskvostnějším v Dalmácii. Každý portál proveden v staré italské renaissanci, sem tam trochu ještě starší gothiky, a všude sv. Marek, patron republiky, se lvem.

Obyvatelstvo se chovalo slušně a klidně; ženské dívaly se sice z oken, ale žádná nevyšla na ulici. Při vši chudobě žádných do-
těrných žebráků, krátce zavátý kout světa, zvláštní v každém způsobu a jediný snad svého druhu. Avšak již stojíme opět na palubě a fotograf upravuje svůj aparát, aby nás, bezpochyby pro „Illustrierte Zeitung“, zvěčnil. Na mólo stojí příslušníci klubu chorvatského i italského Odonud: „živili“, odtud: „eviva“ ozývá se nám na pozdrav, zvonek zní, Pelagosa těžce dýchá, Arbe strácí se v šedi a my usedáme k čaji.

POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o smrti.

Starožitné knihy archivu městského v Chlumu n. Cidl. a poznámky písařovy v nich.

Napsal Karel Khun, děkan.

Staré tyto knihy mají zápisy o křátech, smlouvách svadebních, trzích (koupih i pro-

dejích domův, rolí, zahrad, vinic); pak jsou to knihy gruntovní, knihy sedění radních, práva parkrechtního, řízení soudních, řízení sirotčích, či registra sirotčích, počty (důty) obecní s mála let, registra živých duší s pěti let 18. století. Nejsou všechny zachovány, objevují se několikaleté mezery téměř ve všech.

Všecky jsou psány na dobrém papíru. Nejstarší (s 16. stol.) mají podobu velmi praktickou, jsouc formátu čtvrtarchového (od l. 1638), registra sirotčích (l. 1641) čtvrtarchu obdélkového, pozdější ze stol. 17. a 18. archů celých, buď sešity nebo vázány v deskách. Desky buď jednoduché kůže vepřová nebo docela listy pergamenové. Škoda těch desk a ještě větší škoda těch starých latinsky psaných antifonářův a mšálů, ze kterých jsou vytrženy a jež jsou zajisté ze 14. století. Jsou velmi krásné psány a mají jednoduché barevné iniciálky. Ze století 17. mají desky dřevěné, koží potažené; jsou to však vazby pozdější. Zajímavost jest, že v některých jsou na první straně některé historické údaje. Tak nejstarší z roku 1538 má značné setřelou, pozdější poznámku: Letha Panie 1496 ten patek po vzetj Panny Marie na nebe stjnali havjrze u Podiebrad.

Na první desce dvou knih jsou dvě, letopočtem se různící poznámky o kostele (velkém) Chlumeckém, totiž na desce „register sirotčích“ z r. 1541 psáno: „Letha 1536 počal se stavěti kostel Chlumecký a utratilo se naň vobecních peněz 300, ba nákladu panského 400 kop 54 gr. měšenské, a pán jim dal zvlášť 200 kop a potom sám jest nakládal jeho mocí na krov, na klenutí, na dlažbu; tak že jest k samému tisíci na něj naloženo.“

A na desce manualu N. 2. od l. 1614 pozdějšího jiný opět o tom zápis: „Tento kostel Chlumecký dělán a staven jest k rozkazu a nákladu urozeného pána Jana z Pernštejna a na Helfenštejně, dědičného pána města tohoto, a dodělán letha od narození Syna Božih 1443 na ouředníka ty časy Thomáše Stěchovského, Zachaře z Plotiště, Jiříka Myslivce, tehdež hospodáře města, a dostavěl jej mistr Petr, kterýž po dostavení jest umřel a tu také pochován jest. Pán Bůh všemohoucí rač se smilovati nad jeho duší.“

V jiné knize, totiž „registrech sirotčích“, jsou docela tři staročeské recepty: jeden na dělání špicglasu a dva na goltfarb.

Kromě přesné úředních zápisův čísti lze sem tam při některých knihách i aktech úředních poznámku písařovu, nebo nějakou jeho prapověď, zbožný nebo i náladový jeho vzdech.

Písař radní zkoušel nové pero, jež si sám s brku sřezával. Nového papíru bylo nehrubé, sbytečného jako dnes nebylo. Zkoušel na přední nebo zadní desce nebo na prvním i posledním listě. Obyčejně byly to prapovědi modlitebné, což projevuje zbožného té doby ducha: Pane, smiluj se námi! — Pán Bůh s námi! — Bože můj, spravedlivý soudce! — P. Bůh s námi, za námi i před námi vše dobré rozmnožuje mezi námi. — Nebo na první stránce

* Z těchto odlišných zápisův viděti, že by byl kostel o 93 léta dříve dodělán než se stavěti počal! Záhadu tuto r. sláštli jsme takto: Byly dva zápisy o kostele Chlumeckém; onen v registrech sirotčích, nám známý, a pak jiný, nám neznámý, z něhž však píšet asi l. 1619 přepsal zápis do manualu od r. 1614. Ze však značky staré pětky (5) neznal, opsal na místě l. 1643 — léta 1443. Spolu si nepovšimnul, že zápis první mluví „o počětí stavby“, druhý zmínku činí „o dodělání jeho.“ Tu pak jeví se tento závěr: Kostel počal se stavěti l. 1536 od neznámého mistra stavitele, který jej postavil až po klenutí. Potom nějaký čas se stavěti přestalo, až mistr Petr, pokračuje ve stavbě, dodělal kostel l. 1643; tak že se o kostele velkém pracovalo po sedm let.

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se aktivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých v obory tyto spadajících prací.

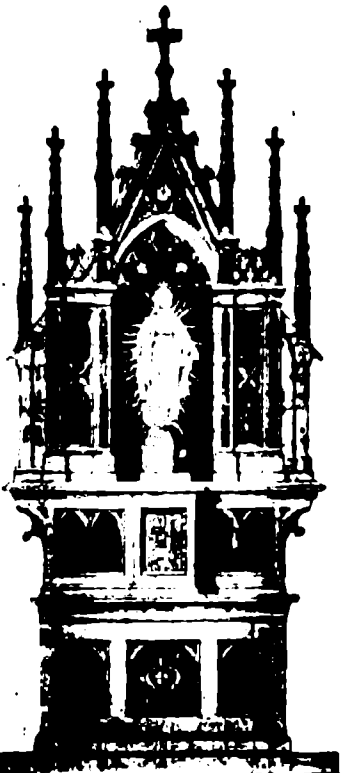
Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., shotovají úplně bezplatně, bez nároku k objednávce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četná doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

* Odtud nyzájm stanovisko českých katolíků k Luegrově jest dostatečně známo. Pozn. red.

Věra typický příklad starovlastence! Moje-
dedáček: Zemřel jsem na tu jím stálo, předhaz-
vanou vlast, na všecko, co se jí týká! Přesto
jsem býti vlastencem, protože tak šerední lidé,
jako Prokop, se k ní hlásí a vydávají se za její
apostoly." — Přitom dlešně mluví na mysl, že ten
Prokop viděl běda bližního tak z blízka, a přece
užijemím sprevodlivě, nudy páchal na vlastní kři-
ba na lidach svého stáru blížky do nebe volal.
A přece pročetl mnoho a mnoho knížek o na-
rodním kláse k vlasti, o umacích obětavosti. Každý
jen trochu zasracovaný hruš jeť mluví proste-

Jm. Jak působila však i ta nejvlastenečtější četa na jeho povahu? Případ takového ředitele divadelní společnosti není jediný. Pravda, že někdy přijde ředitel svým podnikem o všecko. Ale na druhé straně zase tohle sluší zaznamenati: někteří taci vlastenečtí lvové jsou k personálu samé vřdnost, rozplývají se přímo demokratickými, bratrskými výlevy padělanců citů; ale to jen do chvíle, kdy sami nic nemají. Jakmile však mohou hercům platit o šesták nebo o dva denně víc, rázem s demokratické jsou kavalíry, kteří se stýkají s personálem jen jako hejtmani s kmény, sedají v hostinci bezky daleko od podřizných, sekýrují, jak by platili místo osmi šestáků denně celými pětkami. To napravíme k haně stavu hereckého. Ale právě to jest významno, že i u stavu tolik suborbného vlastenečtí se praktikuje leckdy zrovna tak jako u sazobných buržo.

Těď osm vlastenecké kurzy hodné poklesly; vlastenecký klerikalismus již tolik nevynáší a proto k vůli dobrému zopatrnutí klekají housy stracených existencí před novodobou modlou s o. demokracie, před šlovoským měšcem, před „Volnou myšlenkou“, zkrátka kdekoliv kyne zopatrnutí výnosnější než v kanceláři vlastenecké fráze.

Jisto jest, že čím která idea jest světejší, tím více se jí dá od chytráků zneužívat, tím lépe ji dovede chamtivce zpeněžit. Toho by si měli zvláště v nynějším čase všimnouti lidé ti, kteří křičí výhradně proti klerikalismu katolickému. Vždyť se zneužívá bráně jak vlastenečtí, tak vědy, pokroku a humanity.

Kulturní jiskry.

Pokrokatý „Pozor“ napsal: „Náboženství pokrokové hájí do poslední písmenky (!) vznešené zásady Kristem hlášené, klerikalci nezachovávají z toho učení ani poslední písmenky.“ — No, tohle tu ještě nebylo, třeba že pokrokatská drzost jest už příliš známá. Jeden pokrokatský žid napsal v „Osvěte lidu“ veršované povídání, že vlastně pokrokatí Krista proti nám hájí; jest to ovšem nejvíce vidět z volnomyšlenkářských záchvatů, „dokazujících“, že ani Kristus nebyl. Ale napsat, že „pokrokové náboženství do poslední písmenky...“ atd., k tomu už jest potřebí nadnormální chuti po balamucení. Namanuje se tu otázka, zda ten lhatá aspoň několik písmenek ze zásad Kristových (hlavně věroučných) četl.

Privilegovaní vlastenci se číní. V českém městě Kroměříži pokrokatí při obecních volbách propadli. Jak jenom po té blamáži dokázati, že jsou stranou reformní, upřímně vlasteneckou? Učinil se krátký proces. Kaučukovitá morálka pokrokatská vždycky si ví rady, chce-li si pomoci z tísně a bodlá-li potrestat odpůrce. Volnomyšlenkářští professoři Štrážek a Béha s pokrokatým drem. Strossem podali proti volbám protest s tím odůvodněním, že volební listiny byly vyhotoveny pouze v jazyku českém a nikoli také v německém. Tahle Panstvo, které jindy proti formalitám tolik bouří, chytne se i protičesté formality, vyštárá některé už dávno zapomenuté, nepokrokové ustanovení, jen když toho pro svoje cíle potřebuje. Pékně bychom s takovou četou proti Němcům harcovali.

Kdo má největší zásluhu o to, že zachována jednota písemného jazyka našeho království? Můžeme? O tom podává zajímavý dokument životopisec Štefán, kněz Hrochůvka, který napsal: „Hlas“ (ještě Procházka založil), valně byl rozšířen po celé Moravě a prospíval nejen církvi a životu církevnímu, ale i vlastní české tisk, že četli přímě jako Štefán přesných forem mluvnických, v jehožto šlépějích kněží napotom všichni kněží na Moravě, kteří tentokrát skoro jediné ze všech stavů moravských český psali a laicky v češtině cvičili.“ — Ovšem když vlastenečtí začalo vynášet, obsadili vřdně, zblýzně poše Hrochůvka advokáti, siřití parsovi a dobrodruzi, kteří kněžstvo začali vyhánět z jeho národních posic a docela začali vylučovat katolický lid z národa.

V Čechách v druhé polovině minulého a oletí láhla b čestě mezi lidem nejprostším mocné povážusena „Dědictvím Malíčkových“. Tam, kde ku čtení byla naprostá apatie, kde o knihu se nestálo, povídky Pravdovy, Eberšbergovy a knížky „Dědictvím“ vydávané vřdně razily si cestu svým populárním sfohem. Teprve po těch knížkách stěhovaly se do českých dědič knihy jiné — i mluvnice. Když nebyl katolický tisk učinil přelom, posud by na mnohých místech ani nekatolické knihy nebyly čteny. A odměna za katolickou kulturní činnost? Lancelita rpu v ruce s požidovčtým pokrokatým vřdně také láhla z národa.

„Volná myšlenka“ jeví stále činnost přímo horečnou. Volnomyšlenkáři umějí k svým bezvěreckým cílům vyhledávat tak rafinované prostředky, že jsou čestě mluvnice. Nyní vyblat, aby se u ní přihlásili ti učitelé, kteří by se prý postarali o to, aby se vystoupení provedlo úspěšnou; to prý bude nejlepší odpověď na příhod Kadetůvova. Zkrátka „Volná myšlenka“ ope třetly vřdně mluvnice, povídky pravdové, Eberšbergovy a knížky „Dědictvím“ vydávané vřdně razily si cestu svým populárním sfohem. Teprve po těch knížkách stěhovaly se do českých dědič knihy jiné — i mluvnice. Když nebyl katolický tisk učinil přelom, posud by na mnohých místech ani nekatolické knihy nebyly čteny. A odměna za katolickou kulturní činnost? Lancelita rpu v ruce s požidovčtým pokrokatým vřdně také láhla z národa.

i lid, který se chová snášenlivě k pokrokovým pseudogigantům. Mluvnice mluvnice, ale tohle ne přestávají lháti, jak jsou dobrými křesťany, lapěmi než koží. A jak se zachová lid k takovým učitelským odpadlíkům, kteří při volbách do smšského sněmu hezky agitovali pro agrárníky tvrzním, že nechtějí ani potřebu stravy katolické, že stejné venkov jest katolický? S takovými pokrytci by si teprv katolici vážně promluvíli. A — ohlebat, „Volná myšlenka“, jest velice bázlivý. Pro ztrátu jedné křesťanské dřevede lkati jako před skolem. A tak dle vřdně „Volná myšlenka“ řala sekerou do vody. A podal-li se jí plán přece, bude aspoň jasnéji; zabráni se pokryteckým švindlům na mnohých schůzích a rodiče i úřady se septají, jací jsou to charakterové, kteří přisabavě na nábožensko-mravní výchovu, jdou raku v ruce s těmi, kteří drze lhou, že ani Krista nebylo.

Proti zlátnému zneužívání umění.

Jakmile se ozval některý katolický list proti neslušným obrázkům, ihned měli lidé „vyšších mravnostních obzorů“ pr ruce spílání o „perversních klerikálech“, o „studu nestydatých“ a jiné jizlivé názvy. A přece každý věděl, že takové obrázky kupují šmahem nikoli lidé toužící po umění, ale mladci k vůli „legraci“. Nyní mluví proti kramatění s uměním samy „Národní listy“. Dne 18. t. m. čteme v témž listě:

„Píše se nám: „Ve školské hlídce „Nár. Li-tá“ bylo ondyho záslužně upozorněno na foto-pornografii, roztaahující se ve výkladních obchodech s poblednicemi a se stanoviska duševního a ko-nečné i tělesného zdravotnictví mládeže žádáno za nápravu v té věci. Zlořád nestoudných foto-grafií v naznačených obchodech vzrná se však stále více. Nejedná se tu o reprodukce slavných obrazů z galerií a uměleckých výstav, na nichž se nudily vyskytní, ačkoli i tu jméno starého aneb i moderního mistra bývá začasť jenom posvěcení prostředku nestoudné hamizuo-iti, ale v první řadě dovolují si upozorniti na svrchovaně urážející serie pornografických podobizen podle přírody. Žádný akt ani malovaný ani ko-metně fotografovaný nemůže býti tak obscénní, jako tyto svlékací anebo oblékací sošay v tu-ctech výjevů, s bioskopickou věrností provede-ných a pravidelně o dvou osobách pojednáva-jících. K oznáčení hanu takových „galanterních artiklů“ stačí tato nápověd, ostatně — jsou ve-ře-ně vytařeny. Některá slušnější závoody po-šlají si tak že nejoblečenější z těchto fotografií dají navrch a ostatní za ní vystukují jenom hla-vičky. Docela bezohledná hamiznost vyloř a zavěsí celý „řit“ vedle sebe, a že ti spekulanti chystají pastvu pro mládež, viděti z toho, že své zboží vyhládní všemotně nízko. Také bývá po škole realisti a gymnasioti u takových výkřitů jako mach na syrapu. To jsou nejčastější kupci takového zboží. Že se něco podobného trpí, je prostě hanba. Kdyby se někdo opovážil v Paříži, odkudž se vyváží tyto nudily, veřejně je vylořiti, měl by „pročes verbal“ na krku téhož dne a věc by skončila těžkou pokuton. Ve Francii vůbec nesmějí se jinak prodávati než pod tak zvanou „fermeture“, obálkou, kterou může rozlepti jenom kupec. U nás rozvážují se na veřejné ulici jako nátorné vyučování zrající mládeže. Jest ještě jeden a sice říšsko-německý drab těchto porno-grafií, daleko sprostší, poněvadž se pohybuje okolo nenaznačitelných naturalií, ten však nezdá se být ani tak nebezpečný, poněvadž je svrchované od-porný. Pedagogové a lékaři znají následek tohoto „papírnického odvčtvi“ na fastasii mládeže a o následcích takového soustavného dráždění útlých čivních soustav netřeba se rozepisovati. Tu musí býti zjednána náprava a s takovou žádostí musí souhlasiti každý slušný člověk a přítel mládeže, systematicky slořádem tím otravované.“

Hospodářská hlídka.

Dvece masa ze Srbska. Kdežto minulý podzim přibon a denní porážka dosahovala 40.000 až 50.000 kg masa vepřového a 20.000 až 30.000 kg masa hovězího. Dnes klesla denní příprava masa pro vývoz na polovici. Dobytek jest také menší a hubenější. V Hřau vážilo zabité prase průměrem 145 kg, dnes váží průměrem jen 115 kg. Mezi městy dovolenými pro vývoz už jen se nalézají obyčejné Vídeň, Pešť a Praha. Dříve bývala cílem velmi často i Otrava, teď už řídceji, někdy i města Linec, Hradec, Záhřeb, Cheb, Liberec, jednou dokonce i Brno. Dnes nestačí srbský vývoz poptávce, která žádá větší partie, než jaké mohou menší města odebrati. Hovězího dobytka mnohé dny vůbec se neporáží, ani přibon nijaký není. Celkem za těch sedm měsíců od září do konce března vyveze Srbsko dobytka vepřového asi 20.000 kusů, a hovězího asi 5000 kusů. A to v měsících, kdy jinak odprodej dobytka i vývoz bývá nejsilnější. Podmínkou vyvážeti dobytek jen zabítý zhoršily se podmínky prodeje pro Srbsko tak, že by dovoleného počtu 35.000 a 70.000 vepřů snad ani z polovice nebylo dosáhlo. Aspoň první rok ne!

Nový kolonizační zákon podán v uberské sásmovně ministerstvem orby; stat má ve-novati na 120 mil. K na vytvoření statků střední velikosti, které v Uraích jsou velmi řídké. Roz-umí se samo sebou, že by kolonizace a vytvoření nových středních statků šle jen na prospěch ma-darizace.

Zeleninářství. Dle statistických dat přive-seno roku 1907 do Rakouska z ciziny 301.682 q zeleniny (3016 vagonů); z Uher 154.286 q, naproti tomu vyvezlo se z Rakouska do ciziny 284.117 q zeleniny, do Uher pouze 22.679 q, t. j. 227 vag. Celkem dovezeno do Rakouska 4587 vagonů zele-niny, což reprezentuje samu přímou o iromnou. Kdyby cizina z pěstování zeleniny nic neměla, nepěsto-vala by ji. Dobře píše Hospodářský list chrudim-ský: Ty časy, kdy bylo možno zeleninu za babku sehnati, už jsou ty tam a nevrátí se. Když jsme probírali otázku vylidňování venkova a báječný postup v salidňování měst, ukázalo se, že tento neobyčejný vzrůst měst vyžaduje kolosální roz-možení i živočišných potřeb, hlavně tedy potravin. Nad zráton trhá ječmenářských hofekujem; bu-ducnosti vývozu cukru našeho se lekáme, ale ne-chceme se přikloniti k tomu, do čeho nás poměry přímo nutí a lákají. Pěstování a sušení zeleniny ať nám nahradí to, co v jiném oboru domácí pro-dukce zvolna stráčíme.

Zemědělství v Srbsku jest nejdůleži-tějším zdrojem výživy srbského lidu a zaměstnává se jím 84% všech obyvatelstva. V Srbsku není velkostatkářů; jsou tam jen menší rolníci, kteří se o zvelebení zemědělství nevalně starají; hospo-datí se, jak se hospodařovalo před stoletím. Ru-šifikování intenzivního hospodaření, meliorování půdy, zavádění hospodář. strojů a j. překážá netoliko nedostatku odborného vzdělání, ale také nedostatek hmotných prostředků nezámolného rolnictva. Ca-krovka pěstuje se teprv od několika let, kdy byl založen v Bělehradě cukrovar. V ovocnářství jest nej důležitějším pěstování švestek. Vábec přírodní poměry v Srbsku jsou pěstování ovoce valice pří-fk-nivými. Hlavním pramenem výživy srbského ro-lnictva jest chov dobytka.

Návrh na zrušení pozemkové daně podal dne 17. t. m. na říšské radě poslanec nebi Prokop Šabata, Šachl a soudruzi: Zákoný ze dne 24. května 1869 f. z. č. 88 a ze dne 12. července 1896 f. z. č. 121 byla daň pozemková upravena a kon-tingentována, kterážto kontingent dle vypočteného tak zv. čistého výnosu katastrálního jednotlivých parcel byl rozdělen. Ješto národohospodářské po-měry od roku 1869 velice se v neprospech země-děl-tví změnily hlavně tím, že téměř veškeré plo-

Obchodní dům sukny

V. J. ŠPALEK

Hradec Králové.

Deporučuje ku nastávajícímu

jarnímu a letnímu období

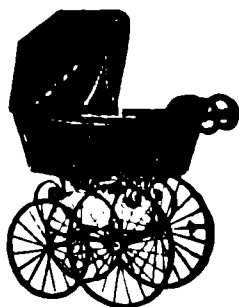
obrovský výběr

jeu dobrých moderních látek.

Telefon 64. Vozy na poštovní.

diary v ceně kleby a výrobní náklady se zdvojnásobily, vyšetřeny tehdy čistý výnos naprosto dnešním poměrům neodpovídá. Vuvážení toho, že nepřiznivými hospodářskými poměry se rolnictvo velice sadišilo, dále v uvážení toho, že na základě této tak nespravedlivé daně též veškeré autonomní daně se odvádějí, jeví se dnes posemková daň v této formě naprosto nespravedlivou. Proto podepsaní navrhnou: Budiž daň posemková zrušena a úbytek státních příjmů tímto zrušením nastalý nahrazen buď jednak daní z přepychu, jednak osobní daní z příjmu, jež budiž neobmezeně vzestupnou. V ohledu formálním navrhnou, aby tento návrh přikázán byl výboru bernímu.

**Nejkrásnější a nejvýhodnější
dětské vozíky**
a velkovýrobové firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zárukou na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Nejlevnější nákupní pramen
velkých příprav
a ošed pro švadleny a krojčí,
kněžských kolárek a náprsenek

Fejgl & Byčičtš

Hradeo Králové.

Divadelní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Deštáiky.
Šle — Kapesníky — Rukavice.
Šněrovačky.
Výhradní prodej „Triumfaly.“

PRAKTICKÉ, ROZLOŽITELNÉ
BOŽÍ HROBY.
KŘÍŽOVÉ CESTY

RELIEFOVÉ I MALOVANÉ.

SOŠKY „VZKŘÍŠENÍ.“

Klečící „ANDĚLÉ“

A TĚLA PÁNĚ

ZE DŘEVA ŘEZANÉ A Z TVRDÉ PEVNÉ
SÁDRY (TYTO VELICE LEVNÉ).

JESKYNĚ S P. M. LOURD.

JAKOŽ I VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ
DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

P. BUŠKA SYNOVÉ
v SYCHROVĚ.

SNÍH NEMÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vuvárky
SAPONIT
světlní fialkovou od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ.
Píšte si o cenu.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšším Brodě)

doporučuje P. T. velečdušojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatertův
synovec, nástupce).

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dolo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
tého až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se lesklými
rámy, stříbrnými vrasením.

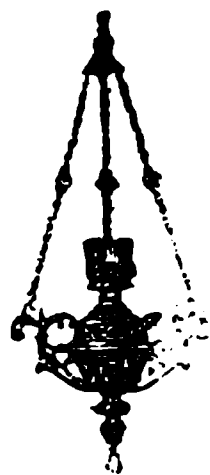
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bene-
vůli závažnosti ku definitivní objednávce.

Neodstátní veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Velečdušojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si dolo-

ručeti veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy,

cibále, nádoby, paténky, paciřkály,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré před-

měty opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbrní nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zašle na u-

kásku franko bez závažnosti koupě.

Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Shled veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madenek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Motáčeků
prstenů, šňůrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vady na skládě.

Staré zlato, stříbro a drahobahy kupuje za nejvyšší ceny

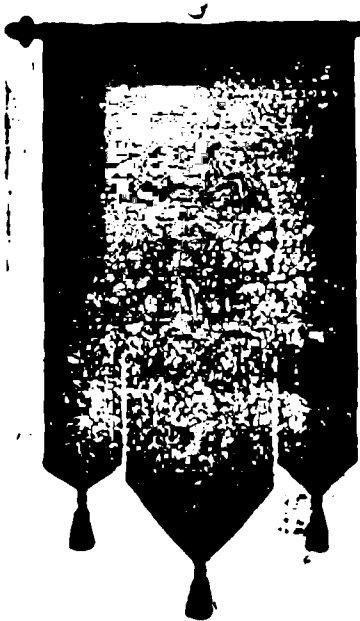
JAN STANĚK,

pasíř a císolour

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse č. 6., vedle La-
zaritského chrámu
Páse.

Na ukásku zašle
se vše franco.

Pp. sklenářům a zahradníkům

zabízíme sklo tabulové do patenišť

24krát24 cm po 11 h	10 kg tmele sklenářského
24krát26 cm po 12 h	za 2 K.
24krát30 cm po 14 h	Sklenář. zaručené vysok.
26krát26 cm po 18 h	diamanty kus za 5 K.
26krát30 cm po 15 h	Dodáním
30krát30 cm po 17 h	kamkoliv drahou.
30krát32 cm po 19 h	

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradeo Králové
proti hotelu „Merkur“.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zašle na požádání vzly

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

sve vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
čduš. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze meho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učinie, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

(Též na splátky bez zvýšení cen!)

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

v níž žádalo, aby smánil smere bylo vyhrazeno evropské konferenci, v níž by se postavilo po bok Srbku. To byla sprcha pro Srbko nejbolestnější. Hlavní ochránce Srbku kapituloval a tak bojovné kraby erbské ctily se v neprosté bezradnosti. Jiří se vzdal práva následnictví; horečka válečná utichla, jako když do velkého plamene pustí se silný proud vody. Anglie a Francie ještě naléhaly, aby se Rakousko podrobilo anglickým náporům o další uspořádání erbské otázky. Vídeň však dala na jevo, že se nemíní podvoliti, že již déle nesečeká, ale zakročí, nepřistoupí-li Anglie na návrhy rakouské.

A nato 31. března odevzdána bar. Aehrenthalovi tato srbská nota: „Vzhledem na dřívější notu srbské vlády ze dne 14. března svědčící rakousko-uherské vládě, jakož i proto, aby bylo odstraněno veškeré nedorozumění, jež by mohlo z toho vzniknouti, obdržel srbský vyslanec rozkaz, aby podal c. k. ministerstvu zahraničních záležitostí tato vysvětlení: Srbsko uznává, že nebylo skutečností, v Bosně nastáti, ve svých právech dotčeno, že se tudíž přispůsobí rozhodnutím, jež učiní mocnosti vzhledem na článek XXV. berlínské smlouvy. Srbsko vyhovuje radám velmocí a zavazuje se, že upuští od protestu a odporu, jež od minulého října anexi kladlo, a zavazuje se dále, že změní směr své nynější politiky vůči Rakousko-Uhersku a že bude na příště s Rakousko-Uherskem štíti v přátelských, sousedských poměrech. Na základě těchto prohlášení, jakož i v důvěře v pokojné úmysly Rakousko-Uherska uvede Srbsko svou armádu, pokud jde o její organizaci, rozložení a efektivní stav, opět na stav z jara roku 1908. Odsbrojí dobrovolníky a četý, propuští je domů a zabráni na svém území tvoření nových nepravidelných sborů.“

Ovšem že nota tato byla ve Vídni přijata. A tak válečné nebezpečství jest aspoň pro dohlednou dobu zažehnáno. Tak prohralo Srbsko svůj rozběh bez boje na celé čáře. Slovanští diplomaté vůbec celkem hráli smutnou přítom roli. Kdyby nebyl ruský ministr zahraničních záležitostí udržoval mezi Srby a Černohorci klamné naděje, mohl být pokoj už dávno. Ti státy nemusily vydati obrovské sumy na mobilisaci vojska; nebylo by šlo tolik postrašených žen a matek, jichž mužové a synové k vojsku byli povoláni, nebyl by utrpení obchod a průmysl tolik škod. Teď at' Kiofáš srovnává svoje veliká slova s drancou skutečností. Srbsko, které chtělo svými požadavky rozšířiti svoji moc za hranice, má nyní nejtrapnější starosti s vlastní domácností. Již telegramy ohlašují, jak za zvířených poměrů vnitřních král Petr obce se vzdáti jménem svým i jménem celé dynastie Karađorđevićů srbského trůnu. A co bude pak? Dostanou Srbové bystřejšího a pečlivějšího krále? Již nyní prohlašuje se, že velmocí nestrpí provolání srbské republiky. Kéž téžce zkoušená Slovanecko konečně dožije se šťastnějších ohvů! Aby pak novým nepokojům se předešlo, jest rozhodnou povinností Rakouska, aby se o přivolené slovanské země otcovsky staralo a nedalo je vysekat od cizinců. Tak se vliv Rakouska na Balkáně utuží nejvíce.

Je byli raději ponechali pro sebe. Z připojování předměstí nemá Praha a nemá také její obyvatelstvo doposud prášádného prospěchu, ješto v tom poměra, v jakém vsrůstají různé vymoženosti v připojovaných předměstích, jsou odtrkány a zanedbávány potřeby kmenových měst Pražských, v prvé řadě Menšího Města Pražského. Zatím co se účet obyvatelstva pražského buduje se spojení elektrickou drahou do obcí předměstských, již připojených nebo připojení velice hledících, nemá na příklad doposud Malá Strana se středem Prahy lež jenom nedostatečné spojení jedním automobilem po starobylém mostě Karlově — nehledě ku spojení elektrickou drahou po novém kamenném mostě u Národního divadla, kteréžto spojení jest neobyčejně sdlouhavé a doposud nedostatečné.

Že podobných příkladů jsou celé řady, netřeba zase a do omrzení opakovati. Obyvatelstvo v předměstích těší se dnes výhodnému spojení drahou elektrickou, jest o ně postaráno v ohledu zdravotním i bytovém mnohem lépe než-li o obyvatelstvo pražské a podobné i v ohledu školském. V předměstích buduje se dále dokonalá kanalizační síť, zdokonalují se dlažby, opatřuje se osvětlení; a v Praze? V Praze ponechává se zatím památný kostel sv. Václava na Zderaze zkáze, až rozsepe se v rozvaliny — — Dlahy obce pražské při tom vsrůstají úžasnou měrou, miliony se povolují na Staroměstské radnici pražské zcela bezstarostně, bez debaty, pouhým zvednutím ruky, stále nové a nové. Povážlivé toto hospodaření nemůže vésti a také nepovede nežli k úpadku, ba k bankrotu obecního hospodářství pražského, které nemohlo se doposud lépe prezentovati než-li procesem, který projednáván v těchto dnech v Praze s některými správci obecních dvorů pražských, kteří nejen svoji drůbež, nýbrž i svoje koně dali si krmiti v obecních domech na účet obce pražské. Kam podobné hospodářství v hlavě i údech povede, nežli k bankrotu? Jsou to poměry, které dozazují, že Staroměstské radnici pražské doposud nedostává se oné pevné ruky, která pevně uchočila by se otěží rozmarilosti a strhla je opět, nežli bude úplně pozdě.

Nesmyslné hromadění dluhů na účet pražského poplatnictva mělo by již přestati, neboť nadchází skutečně nejvyšší čas. Došloť tak daleko, že Městská spořitelna, tedy ústav samým městem Prahou založený, byla již nucena odmítnouti obci Pražské žádané půjčky — aby nebyla nucena jednati proti svým stanovám — — Kéž manie rozmnožování dluhů obce Pražské dospěla ke svému konci, tím více pak manie dělání dluhů k vůli — připojování předměstí! Obecní starší, kteří jsou na radnici dnes, a zítra kdes — — nedovedou snad ani pochopiti tu velikou zodpovědnost, která na ně byla vložena vysláním do obecního zastupitelstva — a proto musí býti upozorňováni kdekoli možno, že jsou spolaviníci nynějším hospodářstvím, kde obecní finance spějí stále k úpadku.

Jsou-li tyto mužové unášeni manii dělání dluhů, at' se konečně vspamatují a přestanou dělati zatím aspoň dluhy — — pod záštitkou potřeb předměstí!

JUDr. Karol Groš opět pražským starostou.
Díky neprospěšnosti a chabosti vedení sdružení strany národní čili staročeské na Staroměstské radnici zasedne po instalaci JUDr. Karol Groš opět na primátorském stolci král. hláv. města Prahy jako zvláštní mladoběšský obecní starší a hlavní reprezentant směřu, který v době uplynulé činnosti starostenského dra. Groše dostával kruté rány a vyvrcholil ve známé, ostudné aféře rourové. Ponecháme stranou chyby starosty dra. Groše v minulosti, jako bylo zakoupení nábytku od německo-židovské firmy, kompromis s pražskými židy a Němci při volbě dra. Groše do sboru a zemského sněmu, ponechání otěží vedení mladoběšského sdružení v rukou dobře známého rytíře z Littengránu, a vyslovíme nepokryté svůj úsudek v ten rozum, že starosta dr. Groš, má-li zřetel k svému dluhování památku takovou, jakou jako starosta prvního města v království Českém zanechal po sobě má, že musí obrátiti zcela se svým směřem, prostředím, které ho doposud ovládalo, i svou činností. Musí dbáti, aby nebyl již možný unášlosti, které jmenno materiálně českých měst smýkaly kalém a blátem, které vysněly v českou veřejnost co nejtrapnější a kterých bude povědy jenom s velikou trpkostí vzpomínáno. V dra. Grošovi stotožňuje se nynější mladoběšství v Praze jako v malém — kterém pohlavěru této politické strany — a proto at' je tedy aspoň hledí v posledních stýbách ubrániti — ostudný afér, nemůže-li jeho štít zachovati na Staroměstské radnici čistý na památku budoucnosti — —

Vyrovnejte nedoplatky za Obecní a Časové Uvaly.

Obrana.

● valné hromadě Jednoty sv. Methoda ve Vídni. O svátku Zvěstování Panny Marie uspořádána valná hromada Jednoty sv. Methoda ve Vídni za předsednictví poslance dra Ant. Cyr. Stojana. Z celého jednání věcného vyznívala žalost katolických Čechů vídeňských a oprávněný stesk. Jednota oplakává svého nezapomenutelného předsedu zemřelého pražského dr. Ant. Horného. Raduje se z toho, že zakoupen kostel a klášter pro české řeholníky a stále české služby Boží. Co hrstka Polákův a Vlachův, jakož i cizozemců Francouzův od dávných let ve Vídni již má, to teprv po pracích trpkých, po svízelech hrozných a přemnohých podařilo se českému lidu ve Vídni, jenž dle úředních zpráv počtem více než 100.000 duší ve Vídni bydlí. Dle pokladniční zprávy má Jednota sv. Methoda 317.638 K dluhů. Vídeňští Češi katoličtí přinášejí oběti pro služby Boží a pro kostel převeliké. Jest to převážnou většinou naprosto dělnický lid, jenž od út si utrhnouti musí, aby dlo nade všechnu pochybnost Bohu milé a pro vídeňské Čechy předléžitě podporovati mohl. Jedná se též o časné a věčné blaho. Sami vídeňští Češi si nepomohou. Nelze říkati: „Ve Vídni dost peněz, nač tam ještě posíláte peníze?“ Není to pravda. Z Vídně roslévá se zloba i dobro po vlastech našich. Nemůže býti lhostejno, přijde-li, navrátí-li se v náboženském ohledu náš rodák domů zkažený anebo náboženských povinností dbalý. První je kletbou a neštěstím pro domov svůj, druhé štěstím. Přispěj každý, čím můžeš a neočekávej teprve zvláštní prosby. Adresa zní: Jednota sv. Methoda ve Vídni III., Rennweg 8. — Všemohoucí Pán budiž přestědrým odplátcem a odměnitelem každému dárce!

● Kde te chtějí přes mrtvély katolíků jíti a vítězství národním praporem ku předu? Dr. Pacák v Kutné Hofe dne 28. března promluvil mimo jiné toto: „My jsme měli a máme svůj veliký program státoprávní, program velikého dosahu, ale také program, kterého se dá dosáhnouti jenom v dobách abnormálních. My neměli programu pro dobu normální a neměli jsme programu, abych tak řekl, pro aktuální potřeby. Veliký státoprávní program se neuskutečnil a všeliké malé věci, které se dosáhly, považoval náš lid vzhledem k velikému programu státoprávnímu za nic a buse na tím stále a stále nespokojenost. My jsme lidu věci nevysvětlili, pravdu nepověděli, ponechali jsme lid v rukou nesvědomitých, které tohoto rozporu mezi skutečností a ideálem využívali. Bylo by tudíž zapotřebí, abychom se sešli a vedle velikého programu státoprávního vybudovali si program aktuální a vedle toho pracovní program pro nejbližší dobu, abychom tak dle času a potřeby dobývali hospodářské, sociální a politické potřeby našeho národa, při tom připravovali cesty našim programům aktuálním a velikým, ideálním státem, tak abychom na jedné straně krok za krokem pomáhalí potřebám našeho lidu a na druhé straně budili zájem a lásku jeho k velikým našim státním ideálům. — Při loučení se s politickým životem považují za svou povinnost hřích své zpytovati a nápravu sjednati. Poctivě se přiznám, že neméně jako jiní mám na sobě temný hřích: v tom jsme chybovali, že jsme nechodili mezi lid a jemu plnou pravdu namalovat.“

Věru zajímavé doznání jednoho z lepších, pilavých pracovníků strany mladoběšské. Tehdy, když se za šité pomoci pastora šanaticky švalo proti katolíkům a proti dra. Riegrovi, měli raději pásmové přemýšletí, jak by bylo lze seskupiti celý národ pod určitý, důsledný a výhledný program. — Ovšem mladoběši málokdy pomýšleli lid věrně, štěplivě. Ale jakmile začal červenec, běhali s Lžipogiovým patřiletem od místa k místu „poučovat“ o Husovi — vlastně neškodné štvát proti katolictvu a tak trhati národní jednotu. Jaké jedovaté střely vypouštěly přitom pověstně „Šipy“, o tom hanba psáti. Akdo teď odnáší to nevládnícké řádění pohlavěru, ustoupivších z veřejného kolbiště? Teď platí za tu divokou romanci účet národ celý a za chyby předchůdců téžce trpí ti opravdoví pracovníci mladoběšští, kteří poznali, že nutno obrátit. Nemyslí však jako Exc. dr. Pacák, že ten sebezpyt jest snadně opozdělý a teď málo vydatný? Klusáková strana ovšem již nyní výmluvně dosvědčuje, že se s dájí a denní zkušenosti ničemu přiučiti nehodá.

Politický přehled.

Ministr president bar. Bismarck tentokrát se v dobrém rozal s poslanceckou sněmovnou, která mu vyřídila vše, co si přál. Ovšem stěhu o to nemí přibíhati sobě, v tom hloupě šleha měla tentokrát broziva zahraniční sněmov. V poslední chvíli na kvap přijaty osnovy

IMEL PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY
všech evropských jazyků s dodávkou do domu
v přívodních cizích dočká rychle a správně
všehoděšské knihkupectví
B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1882).
Telefon 4. 17. Nová Jičínská 147.

Dopis z Prahy.

Připojování obcí. Hlaso „Velké Prahy“, které v devadesátých letech minulého století stálo se okřídleným slovem všech přátel rozvoje Prahy, skutečně je se sice pozvolna, zato však velmi rychle vzrůstá na jeho účet dlahy obce Pražské. Kdyby-li, kdož heslo, ono první vyslovili, byli tužili, jak nepatrné úspěchy, ponechám nyní skutečným obci Pražské, jistě by

zákonů o potírání moru hověcího dobytka, plnění náklady a o povinné desinfekci. Schválena též resoluce, kterou se žádá zřízení vysoké zemědělské školy v Praze a vyučovací jazykem českým a resoluce na přikázání rozpočtovému výboru. Přijata i předloha zákona o zákazu užívání bílého a žlutého fosforu při výrobě sirek. Po návrhu dr. Mayera vláda zmocněna upravití sátmně na základě největších výhod obchodní a dopravní poměry s omezení zahraničními státy (Srbsko, Rumunsko a ostatní státy balkánské), se kterými jest nutno obnoviti nynější úmlavy. Provedena i volba výboru pro vyvážení pozemků z hlubů. Opětným nárazem na vládu a novým připomenutím bar. Bienenrthovi, že tak dále dlouho to nepůjde, bylo hlasování o návrhu dr. Kramáře proti vydání pokladničních poukazek vládou. Slovanští Jednota souhlasila s podáním návrhu dra Kramáře a usnesla se hlasovati pro pilnost, ale členům Jednoty ponechána volnost hlasování s ohledem na vážnou situaci zahraniční. Návrh sice padl, ale bar. Bienenrth poznává, že se Slov. Jednotou musí také jednou počítati.

Po šťastném výsledku jednání na říšské radě chystá se vláda v dubnu po svátcích svolati sněm království Českého ke krátkému zasedání. Za tou příčinou pozváni budou ke konferenci s vládou němečtí poslanci z Čech, aby rokování sněmovní bylo klidné a nejdůležitější věci byly vyřízeny. Stále doprošování se, jako by jen Němci byli v Čechách pány.

Jmenováním soudců v Čechách dle slov ministra dr. Schreinerova vyhověno prý bylo přání německého obyvatelstva potud, že do německých míst jmenování jsou soudcové německého původu a že tentokrát není do žádného německého místa jmenován úředník, jenž by nebyl Němcem. Naproti tomu jest několik českých úředníků z německého území v Čechách přeloženo do českých okresů. Vyplnili-li se slova něm. ministra, pak ovšem v českých krajinách neměli by býti ani němečtí úředníci.

Při zemských volbách ve všeobecné kurii v Korutansku dne 24. břez. zaznamenávají vzrůst hlasů křesť. sociálních a soc. demokratů, úpadek němečtí nacionálův.

V říšském sněmu něm. promluvil říšský kancléř kníže Bülów obsáhlou řeč o zahraniční situaci, v níž ovšem největší pozornost věnoval anexi Bosny a Hercegoviny, oplývá sebechvalou, chválou německé věrnosti, hraje si na zachránce Rakouska v této těžké zahraniční krizi, aby si nás v Rakousku tím více Německo zavázalo pro případ zápletek zahraničních, a pojišťilo si rozhodující vliv německý i ve vnitřních záležitostech říše.

Srbsko povolilo konečně nátlaku mocností a mezi ním a Rakouskem počíná se spor klidně vyřizovati. Srbku budou prý pro jeho nynější dobrou vůli poskytnuty výhody: Volný průvoz zboží Bosnou až k moři v uzavřených vagoncích. Zabezpečení stavby dráhy k moři. Prohlášení neutrality Srbska dle vzoru podmínek platných pro Švýcarsko. — Zloduch Srbska princ Jiří spěchá do ciziny a místo jeho v nástupnictví zaujímá bratr Alexander. Na druhé straně však pracuje prý se tajně, aby mezi Srbskem a Černou Horou vyvolán byl spor, aby nynější královská rodina srbská byla se země vytržena a králem prohlášen černohorský princ Mirko.

Z činnosti katol. spolků.

Konference mládeže. Sdružení křesť. soc. mládeže východočeské své mládež a její pracovníky z Podkrkonoší ku konferenci, která se bude konati v pondělí velikonoční dne 12. dubna o 1 hod. odpol. v Šonově v hostinci u p. M. Berešové. Pořad: Národnostní otázka: p. V. Bechyňa. Organizace dívčího dorostu: sl. Milča Kosařová. Úkoly organizace mládeže: p. Jiří Orlický. Naše situace: dp. J. L. Petrásek. Porada důvěrníků jednotlivých organizací a volné návrhy. Žádáme všechny organizace mládeže, aby tuto důležitou konferenci v největším počtu obelazily. — Jan Lad. Petrásek, starosta.

Opočeno. Spolek křesť. sociální na Opočenu pořádá na Květnou neděli dne 4. dubna 1909 o 2. hod. odp. v sále Kodymova národ. domu na Opočenu přednášku pro své členy a jimi uvedené hosty. Přednášeti bude vys. důst. pán Th. Dr. Fr. Šulc, kanovník a profesor v Hradci Králové, o bitvě na Bílé Hoře. Zvláště uctívě českých bratrských spolků a organizace katol. národní k hojně účasti. — Výbor.

Senomates. Stoupenci národní katolické strany pro místo a okolí pořádají na Květnou neděli 4. dubna ve 8 hod. odpoledne důvěrnou schůzi, na které promluví „O politické situaci“ náš všudejší host, neznámý pracovník, slovný pán JUDr. Jos. Myšlavec, říšský poslanec z Prahy. Katolíci, muži i ženy, hlase se včas o legitimaci, neboť v den schůze vydávati se nebudou. Legitimace možno vysvědčouti si na farám úřadě neb u důvěrníků: pp. J. Janška, Jos. Štěpánku, Em. Valenty a u p. B. Balcarové. Kde po schůzi

legitimaci odevzdá, přistoupí a hlásí se do řady strany naší, což vezmete na milé vědomí. Při poslední schůzi vysp. kanovníka dra. Fr. Šulce z Hradce Králové učinilo tak 287; proto jen hosh, at ukážeme, že my katolíci jsme sila! Václav, kdož dobré věle jete; dostavte se! — Zdať Bůh!

Žleb. Chválovice u Ronova n. D. Naše sdružení mládeže jak náleží se tuší. Dne 28. března b. r. pořádalo sdružení svůj první divadelní kus, k němuž vybrána veselohra „Elbý Janček“ čili „Divotvorné housle“ od A. Wolfa. Ač poprvé vesměs všichni účinkující stáli na prknech, musím doznati, že souhra byla bezvadná, přirozená. Mile nás překvapila přítomnost všech pp. duchovních z Ronova n. D., s nimiž k nám savital též p. kanovník dr. Frant. Šulc z Hradce Králové, meškající za účelem přednášky toho dne v Ronově. Gratulujeme z plna srdce naší sdružené mládeži ve Žleb. Chválovicích a voláme: Ku předu, směle vpřed! Mládež ve Chválovicích může býti vzorem organizací na osadě! „Zdať Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: p. Ferd. Zajíček, vik. sekretář, farář v Holicích, jmenován správcem vikariátu Pardubického; p. Frant. Honc, kaplan na Novém Hrádku, obdržel farní syrodacie. — Ustanovení jsou: p. Jos. Cvojn, administrátor, za faráře v Klukách, p. Karel Mensinger, administrátor, za faráře v Hronově; p. Fr. Plichta, kaplan v Lázních Bělohradě, za faráře v Levíně; p. Fr. Kofínek, administrátor v Levíně, za faráře do Hnátnice; p. Aug. Michálek, kaplan v Jablonci n. J., za kaplana v Heřmanově Městci; p. Jan Řib, kaplan, za administrátora v Libčanech; p. Jos. Macák, katecheta v Jablonci, za katechetu v Dobrušce; p. Frant. Paulus, kaplan v Lučci, za kaplana do Žebuně; p. Ed. Franc, kaplan v Žebuni, za kaplana do Lužce; p. Jos. Kapoun, svob. pán ze Svojkova, kapl. v České Třebové, za kaplana do Onet n. O.; p. Ant. Máka, kaplan v Polné, za administrátora do Sopot; p. Karel Kučera, kapl. v Přibyslavi, p. kapl. do Polné; p. Al. Dolák, koop. v Nížkově, za kooper. do Nového Hradce; p. Rud. Mendl, koop. na Novém Hradci, za II. kaplana do Kuklen; p. Frant. Mareš, koop. ve Svojanově, za kapl. do Přibyslavi. — Na odpocínek vstoupil: p. Frant. Král, farář v B. Onjezdě. — V Pánu zesnul: p. Jindřich Fiala, vikarista katedrálního chrámu Páně v Hradci Králové, † 25. března (naroz. 1879, vyav. 1908). — Uprázdňené místa: Sopoty, fara, patron. Eduardiny kněžny Khevenhüllerové, od 1. března; Bílý Újezd, fara, patron. hrab. Bohuše Kolovrat Krakovský-Libsteinský, od 1. dubna b. r.

Na katolický sjезд darovali: Křesť. soc. lidový spolek pro Holohlavu a okolí 15 K. Křesť. jednota sv. Václava v Dobrušce 30 K. Chudé katolické jednoty (9) neprošeny zaslaly již K 235. Důstojné duchovenstvo vikariátu Hradeckého (venkov) 120 K (po 10 K: p. vikář Soukup, vldpp. faráři: Martinec, Vitvar, Kotrbaelec, Kutil, Břeský, Jičinský, Procházka. Po 6 K vldpp. farář Váňa, adm. Řib. Po 4 K dpp. kaplani: Dolák, Kristián, Mazáč, Sobota, Mendl, Bořtík, p. katech. Gyurkovics). Po 5 K: vldpp. farář Nosek v Nekoři, J. Profous, farář v Křáslavě. Zaplat Bůh! — Prosíme, aby příspěvky pro ušetření porta zasílány byly cheky č. 1701, znějícími na jméno „Antonín Hrubý v Hradci Králové“. Cheky ty zašle na pořádání Biskupské knihtiskárny aneb Přípravný komitét sjездový.

Program pro řádnou schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové, jež konati se bude v úterý, dne 8. dubna 1909 o 4. hod. odpol. v zasedací síni. 1. Zpráva o re-vizi účtů obecních za rok 1907. 2. Předloží se ku schválení hospodářský plán městských lesů Královéhradeckých pro rok 1908-9 až 1917-18. 3. Návrh na zřízení útvaru pro výrobu dětského mléka v Hradci Králové. 4. Návrh zdravotní komise na zjednodušení prohlídky mléka. 5. Vyžádá se schválení reversu stran jmenování ředitele a def. sil učitelských Jubilej. měst. dívčího lycea císaře a krále Františka Josefa I. ve smyslu vyřízení c. k. min. vynuovení ze dne 25. ledna 1909 č. 20.184 1908. 6. Vyžádá se schválení ku prodloužení poplatků jatečných. 7. Rozhodne se o požadavcích Vodního družstva pro úpravu potoka Piletického. 8. Žádost „Společenstva pro stavbu úřednických domků“ za zavedení vody užitkové pro úřednické domky. 9. Rozhodne se o žádostech za změnu parceláčních podmínek pro blok A na Eliščině ná-břeží a pro blok O v Pospíšilově tř. 10. Návrh na změnu typu transformátorů pro elektrický pohon pump v městské hydroelektrické stanici a na po-hízení kandelábrů dle oferty fy. Křáskovy. 11. Stane se usnesení o převzetí nadace založené vele-důstojnou katedrální kapitulou v Hradci Králové pro neschopné ku sloužení ženské osoby. 12. Návrh na zastavení politiků nadání F. X. Lanámana pro studijního výšší realky v Hradci Král. 13. Žádost p. Antonína Lochmana, městského asistenta, za udělení titulu II. městského stavitele a úprava slavného. 14. Udělí se jedna špitálská perce mužské a jedna ženské. 15. Dotazy.

Schůze městské rady dne 29. března. Účet ze správy domu čp. 126 za rok 1908 byl schválen. — Vodnímu družstvu v Hoděšovicích vyplati se příspěvek částí K 928 09. — Bylo vzato na vědomí, že p. J. M. Razimovi, hostinskému, byla udělena koncese hostinská a výčepnická v domě čp. 385 a že udělení téže koncese pro dům, jenž vystavěn býti má na stavební parc. č. 8., bylo p. Václavu Brskovi odepřeno. — Požičky v úhraném obnosu K 32 z nadace Arnošta Bradybo, lékárníka v Praze, vyplati se dne 10. dubna t. r. M. Šnaj-drové, 65 roků staré, Jos. Šimkovi, 74 r. st., Al. Jiráskovi, 71 r. st. a Čechové Anně 74 r. st. — C. k. ministerstvu železnic podá se žádost, aby vlak č. 203, vyjíždějící z Pardubic o 12 h. 40 m., vyjížděl dnem 1. května o 40—50 minut později, aby ziskal tam připojení na oba rychlíky státní dráhy od Vídně, Brna a Prahy. — Uděleny byly 2 podpory mimořádné, 3 řádné, 1 příspěvek na byt, 3 podpory byly zvýšeny, 2 žádosti o příspěvek na byt a 1 za řádnou podporu byly zamítnuty.

Za Jindřichem Fialou. S modlitbou na rtech a se slzou v oku v hrob jsme uložili kollegu svého Jindřicha v den, který chmurami svými bez hřejivého paprsku slunce jen rozmnožoval smutek všech přátelských a bratrských duší, jež u vzácné účasti poslední mu dávaly s Bohem! Tak záhy opustil Hradec, který tolik měl rád, tak záhy maminku, od které vždycky nerad se loučil, tak záhy dospíval píseň svého kněžského žití! A bylo to finale její tak zdařeně, krásně! Umírá silně milostí Boží, v plném vědomí blízkého se konce, za šepotu modlitby mariánské v raných hodinách svátku Zvěstování Přesvaté Panny. . . Hradec přišel se s ním rozloučit účastí tak vzácnou a tklivou. J. E. nejd. pan biskup sám nad rakví prvního z prvních svých ordinandů vykonává obřady smuteční a v pohnutí modlí se Requiem aeternam. . . J. M. pan kapitol. účkan pak vede průvod za asistence nejdůst. kapituly a čteného duchovenstva a dříve než propouští za hranice města mrtvolu drabého zesnulého, oceňuje vzácnými slovy památku mladičského pěvce a tklivé dotýká se srdcí všech. Na cestě poslední ho provázejí jeho kolegové a přátelé duchovní bratři o-statní, k nim poji se přední zástupci úřadů veřej-ných, aborá professorských a učitelských a čtené zástupcy ostatního lidu hradeckého. Patrně, že měli ho rádi. — Budiž všem za to znova vzdán srdečný dík a vroucí Zaplat Bůh!

Pražská Česká Filharmonie uspořádá v Hradci Králové 18. dubna 1909 dva koncerty za osobního řízení dra Viléma Zemánka. Program odpoledního koncertu: Dvořák: „Humoreska“, Fibich: „V podvečer“, „Selanka“, Nedbal: „Scherzo caprice“, Weiss: Ouvertura k opeře „Viola“, Čajkovský: „Andante, cantabile“, Grieg: „Solvejtnina píseň“, Liszt: Uherák rhapsodie č. 2. Massenet: „Elsaské scény“, Wagner: Ouvertura k opeře „Rienzi“. Při večerním koncertě proveden bude Smetanův cyklus symfonických básní, věnovaný král. blav. městu Praze: „Má vlast“ (Vyšehrad, Vltava, Šárka, Z českých luhův a hájův, Tábor, Blaník). Orchester je v plném obsazení: 8 prvních houslí, 6 druhých houslí, 4 violy, 4 violoncella, 4 kontrabassy, 3 fléty, 2 hoboj, 2 klarinety, 2 fagoty, 4 lesní rohy, 3 trubky, 3 posony, tuba, harfa, 8 bicí nástroje. Začátek odpoledního koncertu o pól 4. hod., večerního o pól 8. hod. Pro oba koncerty jeví se již dnes neobyčejný zájem a upozorňujeme p. t. čtenáře našeho listu, aby včasnou přihláškou zabezpečili si místa v divadle. Zásnamy a předprodej vstupenek v knihkupectví p. Fr. Piši.

Hudební a pěvecký spolek v Hradci Králové. Hradec Králové zaujímá hudebním ruchem vždy přední místo mezi městy českými. Leč od posledního koncertu „Slavjana“ (1902), který byl jeho spěvem labutím, nejen mužský spěv, nýbrž i hudba orchestrální v městě našem zanikly. Po šestiletém mlčení založen byl v říjnu 1908 ně- kterými hudebními našinci „Hudební a pěvecký spolek“. — Prvního příznivce našel spolek a tím i snahy o povznesení hudby u nás vůbec v „Be-seedě, jež mu propůjčila místnost ke konání skušek. Spolek účinkoval s vděčností při programu něko-lika večírků besedních. — K žádosti „Elišky“ spo-le- účinkoval při jejím jarním koncertě mužský sbor „Hud. a p. spolek“. — Třetí účinkovati bude při sábním večírku „Sokol“ dne 3. dubna. Spolek vyvíjí péči o to, aby měl ve svém orchestru při všech nástrojích vlastní lidi, členy spolku, což se mu již do jisté míry podařilo (mimo obvyklé hu-dební nástroje obsazeny jsou již také hoboj, klarinety a fagot.). Aby pěstování spěvu položeno bylo na hlubší základ, rozhodl se spolek uspořá-dati besplatný kurs vyučování spěvu, s nímž sa-po-čáto. — Doufáme, že dlouholeté pausy v notách muž. spěvu i hudby orchestrální jsou již dohrány a že oživne v Hradci Králové bývalý hudební ruch.

Divadlo v Adalbertinu pro děti. Odbočka Všeob. sdružení křesť. dělnictva v Hradci Král. pořádá v neděli dne 4. dubna 1909 ve dvoraně Adalbertina odpolední představení pro děti, zde dosud neprovozanou hru „Veseň na Křiv-kládkě“. Historická hra se spěvy o 4 jednáních. Sepsal J. Haie-Týnecký. Hudba složil Karel Kafka. Začátek o 5. hod. odpol. Ceny míst: Křeslo 1 K. I. místo 70 h, II. místo 60 h, k stání 30 h. Se-

dadlo na galerii 40 b. k stání 20 b. — Předprodej lístků v Adalbertinu č. dv. 1. Na sedadle platí dtky polovic, k stání 10 haléřů.

Svatost sv. břimování udílí Jeho Exc. nejdp. biskup včera 1. dubna žákyním dívčího lycea a žactvu obec. a měšt. škol ve školní kapli zdejší. Započato o 8. hod. ráno. U vchodu uvítán byl arcipastýř p. ředitelem Šedou a žákem měšt. školy. V kapli, ozdobené velice vkusně květinami, sloužil Jeho Exc. tichou mši sv., po níž měl velice krásnou promluvu o dítěti jako miláčku Božím a miláčku rodičů. Aby dítěto svým bohumilým životem dělalo pěstounům radost, potřebuje posily Boží, jež se udílí svátostí sv. břimování. Pak udílí nejdp. biskup svátost nejprve chlapečkům a pak dívkám. Břimování bylo na 700, tak že není divu, že posvátné úkony trvaly skoro do 1 hodiny. Všeobecnou pochvalou rodičů bylo provázeno, že Jeho Exc. s lásky k mládeži odhodlal se břimovati v kapli, ač tím nastávalo zdržení a jiné obtíže. Zato však žactvo nemusilo celou dobu všecko v kapli státi a nastupovalo z tříd v oddělech. Velmi krásné, vzorně secevičené spěvy provedly ctih. sestry s chovankami pensionátu. Po sv. břimování žákyně III. roč. měšt. školy vzdala Jeho Milosti vzletnými slovy dík a podala poklonu kytici.

Výšší svěcení. Minulou sobotu a neděli vyavětil Jeho Exc. adp. biskup 11 bohoslovců na podjáhny a jáhny.

Moralem cestu na vlnách severního Atlantu, Indického a Tichého oceánu s přístavy obchodními a válečnými vykoná pohodlně každý, kdo navštíví ve dnech 3. až 9. dubna paroramu Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží.

Velká voda. Snh v kraji rostával pozvolna; táni přerušováno mrazíky, tak že odtok vody v obou řekách byl celkem normální. Leč v posledních deseti dnech teplota stoupila značně, tak že obrovské spousty sněhové v podhůří rychle se měnily v kalné proudy. I snh na Krkonošských a Orlických horách dotčen značně, tak že hladina Labe i Otlice nebezpečně stoupala. V neděli kolem Malšovic velká zátopa, u Střeběe kalné proudy Labe široce zaplavovaly luka; voda rychle se drala na luka u kasáren 42. pluku, až širé lány mezi Hradcem, Pouchovem a Věkošemi proměněny v jedno veliké jezero, nad nímž poletovali houfné rackové. Odpoledne poněkud voda opadla, tak že zase proudy odtékaly z luk do Labe. Teplota vzduchu však v následujících dnech stoupala tak, že ve čtvrtek vyslaly nám hory nové spousty kalných vod, až lávka, zřízená na Labi za účelem regulace, vyčnívala pouze povrchem. Vojenská plovárna již v neděli z části stržena, regulace utrpěla valných škod. Dnes již voda značně opadla.

Dar. Stolni společnost „pantátů“ darovala chudým chovancům zdejšího ústavu pro hluchoněmé částku 12 K místo věnce na rakev + dp. vikaristy Jind. Fialy. — Ředitelství ústavu vzdává za dar ten uctivé díky a volá šlechetným dárcům vřele: Zaplat Báh!

Vyhlašky purkmistrovského úřadu. Z nadace „J. V. císařovny a královny Alžběty pro vzdělání sirotka po chudém živnostníku královéhradeckém“, založené městskou obcí Královéhradeckou na paměť úmrtí J. V. císařovny a královny Alžběty, udělí se dvě místa, každé s požitkem K 187.88. Nároky na požitky tyto mají sirotci po živnostníku, do Hradce Králové přeloušní a bez vlastní viny schedlí, s použitím k jich vzdělání. Žádosti opatřené doklady o přeloušnosti, nemajetnosti a o tom, že žadatel jest sirotek, podány buďtež a podepsaného úřadu purkmistrovského v hodinách úředních do dne 15. dubna t. r. — Dnem 1. dubna 1909 počínaje zapovídá se mimo dovolené cesty a chodáky na hradby a posezky pevnostní vůbec vstupovati, trávu na nich šlapati neb jinak poškozovali.

Z Nechanic. Kroužek mládežácké nechanických řízením p. Fr. Nováka pořádal 19. března v den sv. Josefa hudební a humoristický večírek „u Šimlů“, spojený se závěšením diplomu. Po krásném dárku 150 K nedávno Ú. M. Š. zaslaném položil kroužek mládežácký základ ku sbírací třetího diplomu. Vybralot se při jmenovaném večírku kolem 80 K na čtvrtý diplom, i dá se bezpečně očekávat, že činnost kroužku bude ještě na přístě intenzivnější. Ačkoliv jsme na podobné zásky svykli, jest přece nepochopitelné, že radniční pánové si uvolili za pravidlo systematicky vyhýbati se podobným večírkům, které sledují přece účel velice důležitý. Věc je tím podivnější, ať p. Vančura jest na slovo vzatým předsedou Ú. M. Š. Či snad se pánové obávají ostrých satyr, které se těži většinou pochopení a oblibě? — Rozsáhlý program večírku byl skutečně zdařilý. Jmenovitě satyrická čísla byla zvláště bojným potleskem odměňována. Potrval až do 1 1/2 hod. noční. — Dlužno předem poděkovati velectěné pí Petrové, která, majíc před očima hlavně prospěch Ú. M. Š., ochotně přispěla ku zdaru večera, jakož i vlt. pí Šimlové, pádným soudci Kvapilovi, MUDr. Planěkovi, Jančovi a L. Kašákovi za láskavé spolapřobování ve věci pro naše bytí národní nevyhnutelné. Pánům Karlovi Bokovi a Jos. Šlávovi byl pádnou odměnou bouřlivý potlesk.

Na vzdělání českých dítek dolnorakouských v jazyku mateřském přispěl v únoru 1909 spolku „Komenský“ ve Vidni III/3 Strohgaase 45., který vydruje 3 obecné školy, školu pokračovací pro učně o 3 odděleních, 2 opatrovny a 6 škol jazykových o 14 odděleních: — Pol. okr. Hradec Král. V. Zahradník 2 K, L. Haněl 1 K, Dr. Kracík 2 K, J. Pilnáček 300 K, 33 34 K, Professorský sbor o. k. reálky 10 K, Fr. Fischer 2 K. — Nechanice. Fr. Dostál 2 K, J. Rainš, uč. sbírka 10 K.

Speřitelna v Královéhradecké. V měsíci březnu 1909 bylo vloženo K 250.013.02, vybráno K 370.347.76, stav vkladů koncem března korun 13.033.197.58. Na hypotéky bylo nově půjčeno korun 250.120, splaceno 22.947.89, na hypotékách koncem března K 10.142.426.13, zásoba cenných papírů K 2.566.000.—, uložené přebytky korun 1.106.101.04.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc březen 1909: Vloženo K 102.231.— vybráno K 124.967.—, zůstatek K 1.530.867.— Závazky: Závodní podíl K 72.036.— fond rezervní K 103.756.—, fond pensijní K 32.073.—, fond pro kursové rozdíly K 14.414.—, vlastní reality K 158.400.—, cenné papíry a přebytky K 327.150.—, půjčky směnečné K 364.329.—, půjčky hypoteční K 936.856.—, úhrnem K 2.014.015.—.

Z Pouchova. Vzhledem k článku veřejněnému pod tímto názvem v 12. čísle „Východočeského Obzoru“ dovolují si členové zastupitelstva obecního v Pouchově tendenci správu p. pisatele, že se vzdání se p. Poláka funkce starostenské měla by celá obec užitek a že by k úřadu starostenskému nebyl schopen, v ten smysl opravit, že p. Polák jest z celé obce jediný, kterému lze funkci tuto se zdarem zastávati a že u vedení obecního hospodářství za svého desítiletého starostování získal si jistou znalost, kterou jiný vykázati se nemůže. Na odškodnění obou obcí p. Polák viny nenese, což lze spisy dokázati. — Někteří členové zastupitelstva.

Divadlo ve Smiřicích. Křesťansko sociální lidový spolek pro Holohlavy a okolí se sídlem ve Smiřicích pořádá v neděli dne 4. dubna 1909 v místnostech spolkových v sále Městského Hotelu ve Smiřicích první zahajovací divadelní představení na novém spolkovém jevišti. Proslav přednese sl. Adamírová „Zachycen proudem.“ Obraz ze života od Dra Františka Hermana, režii má dp. Novotný. Začátek o 7. hodině večer.

Stavba školy v Dívě a Král. Hradce zadána byla ve schůzi obec. zastup. dne 31. března konané arch. p. Jarosl. Pažoutovi, autor. staviteli v Král. Hradci.

Nechanická mobilisace. (Opod.) Mobilisace tří armádních sborů válečného tažení — nových voleb do obecního zastupitelstva v Nechanicích, jest vysokým c. k. místodržitelstvím nařízena. Radniční vedení stále myslelo a pevně věřilo, že podle jejich zákonných §§ to musí zůstat tak, jak oni volby ty v květnu m. r. provedli, a že aspoň 4 roky potrvá t. zv. „stilitand“. Podotknouti sluší, že to bude válečné tažení bez kanonů, žádní marodi nebudou a ani žádné konzervy se nebudou rozdávat. Strana radniční — a hlavně sám měšťanosta Rašín — musí na svidělní nařízení svého pobočníka vždycky poslechnouti a proto obchází již dnes dne 20/3. válečný terén, a voliče až v Starých Nechanicích mobilisuje, aby mu jako hlavě obce podepsali plné moci. I zvidělní případy se při tom staly, že voličové i na pědu před ním utíkali — a brali tak zvané „reterá“. Jsou to voličové, kteří platí docela nepatrnou daň ze svých pozemků obci Nechanické ve III. sboru, a přijdou-li voliči s opozicí, vydají plné moci zase. — Za zmínku sluší avšak též, že i v městě samém nestydí se jako hlava obce a volič z prvního sboru vstoupiti k voličům neb k voličce, která platí nepatrnou daň obchodní — a svůj svou primátorskou důstojnost (a hlavně důvěru) a žebrání a prosí onu voličku, by mu pomohla k klavé a popularitě vydáním plné moci. Když pak tato k velkému překvapení oděhl, že plná moc jest již pryč, tu musí pan primátor s prádnou odejti. To je, pane purkmistře, věru k zlosti. Máte to pěkný husitský národ! Tomuhle říkáte, pane měšťanoste, důvěra? Chcete-li reprezentovat se jako hlava obce, radím vám, byste se těchto směšností vyvaroval — aby, až zavřete dveře, se vám voliči, aneb i celá rodina nezmáli, jak se to děje. Či to opravdu považujete za důvěru lidu? To by se každý jen trochu slušný člověk za to poděkoval. Jednejte v duchu šetrnosti, jednejte samostatně — a jen s polovicí hospodářsky jako váš + otec — nenahávejte voličstvu na veřejné schůzi, že bude platit jen 12 1/2 %, neposlouchajte rady svého pobočníka a přijdete k poznání, že vám takovýto způsobem dobývati si své slávy — není zapotřebí, neboť se to i prostým lidem, neřkuli inteligenci, ha a sí. Pak vám nebude zapotřebí s p. Maděrou dne 22. března v 7 hodin u něho v průjezdě do vozu sedati, aby vás žádaly, kam jedete, neviděl, a nebudete vám zapotřebí k objždění našeho okresu. . . . Abyste si, pánové, nemysleli, že vám oněch plných moci nepřijí, uposorhuji vás na 5 plných takových s III. sboru a vše: 3 jsou v Mandurii, 1 v Charbiš a 1 v Egyptě, a aby se vám cestou nestýskalo, pořá-

dejte p. okresního tajemníka Vančura, aby se s vámi vydal na cestu, byste se mohli jako tři mudrci od západu takové okružní cesty účastniti. Je to 5 plných moci a mohou býti dobré! — Opozice je chudá a proto si nemůže takové procházky dovolit. — Jakou důvěru mají naši dalajlamové u lidu, je vidno z toho, že nemohou-li dosáti někde plné moci, echovají se za opozici t. j. klamou lid, jako se to provedlo zákeřným způsobem pomocí třetí osoby ve Stěšerách a jinde. Na tyto volební švindly širokou veřejnost upozorňujeme, aby se každý dítěte přesvědčil — než plaou moc dá z ruky, kdo stojí za takovým agitátorem. Jen tolik nás u toho těší, že si páni naši důvěrou pomáhají z nouze. Víte, jaké nepřijemnosti jste musil zakusiti a jakých prostředků jste použil, abyste mohl jen s největším náním čeliti hnůti, které je dnes proti vedení vašeho hospodářství! Či myslíte, že ten lid III. sboru bude vašim podřízeným? Cuccete-li slyšeti jeho hlas, nechejte mu volnost přesvědčení, za které jste se před říšskými volbami sám tolik přimlouval — a výsledek uvidíte. Ku konci radím: Dokud je čas, napečte, pánové, po způsobu budějovického dostatečný počet čestných měšťanů — namažte si své agitátorské okončeciny „Elektrikou“ a buďte jisti, že fiasko vaše bude úplné! Na cestu vám dávám své černé klerikální blahopřání.

Poslanec pro Pardubice. V posledním zasedání říšské rady zasazoval se říšský poslanec Hráský o sídlo obchodní a živnostenské komory v Pardubicích. Také usiloval o zřízení reformního gymnasia v Pardubicích. Katol. posl. Záruba mluvil při debatě o sestátnění severozáp. a rakousko-uherské společnosti státní dráhy pro zřízení ředitelství státních dráh pro východní Čechy se sídlem v Pardubicích. Pokud jsme informováni, bude asi sídlo obchodní a živnostenské komory v Hradci Králové, ředitelství pak dráh v Pardubicích. Tak by se oběma městům dostalo stejným dílem.

Znamení čam. Nedávno byly uprázdňeny čtyři, eventuelně 6 míst pro dozorce v donucovací zenské pracovně v Pardubicích. Po vypršení konkursu došlo k ředitelství této pracovny 216 žádostí za udělení těchto míst.

Modlitba na pokračovací škole v Pardubicích. Až do nedávna modlili se učitelové na pokračovací chlapeč škole v Pardubicích se svými žáky aspoň před vyučováním, dávajíce tak na jevo, že jest jim modlitba i při takových chlapečích z pokračovací školy moudrým prostředkem vychovávacím. Na počátku letošního školního roku byl najednou ředitel této školy p. Šedivý pro konání modlitby na této škole v rudém „Východočeském Obzoru“ sprostě napaden. A vidíte — to stačilo, že někteří, řekněme, přímo většina učitelů se strachu před novinami přestala se nadobro se svými žáky modlit. Hoši (užco přes 14 let) dupli si na své učitele v červeném tisku, dali výraz své neochuti vůči modlitbě a učitelové vzali před nimi do saječích. Jak se to nazývá, zdali hrdivosti či zbabělosti, to lehko každý uhodne. Kdo vlastně tu poroučí, ti chlapi v těch škamách s „Východočeským Obzorem“ anebo ředitel a učitelové, to zase ilustruje nedávna lokálka v orgánu sociálně demokratickém. Pan učitel Macháček, supluje na p. učitele Kneschkeho, chtěl se se žáky té třídy modlit, ale nejen že u žáků narazil na patrný odpor, ale byl dán zato i do novia. Jsou to na nejvyšší smutné zjevy, když už pouhý novinařský výpad stačí na potlačení modlitby ve škole, protože je soudruhům odporná. Důsledky takového jednání jsou tu. Kdyby páni učitelové byli upřímní, dosvědčili by nám, jak jsou před těmi chlapeci na pokračovací škole maličci, co si všechno musí dáti líbit a jak se musí přemnou srovnat k těm chlapečkům líst, aby tu vyučovací hodinu tam nějak přestáli. Tu ovšem není divu, že někteří hoši odepírají prostě se modlit a neděje-li se po jejich, dupnou si na to ve své redakci. Následuje červený mandát: „Nemodlit se!“ a páni učitelové, přede aby mužné odbyli takový výpad, skloní šje před radým terorem. Tím nechceme tvrditi, jako by zrovna ti učitelové vltični byli proti modlitbě, ale přece to ukazuje na podivný charakter, na ustrašenou nesamostatnost, která se nedovede povznesiti nad nízké proudy rudé žurnalistiky.

Z Koštěnic. (Dar.) Jeho Ex. nřdp. biskup Dr. Jos. Doubrava ráčil milostivě věnovati na stavbu císařské jubilejní kaple v Koštěnicích ve farnosti Daličské obnos 80 korun. Obecní představenstvo Koštěnické vzdává za tento blahodělný dar vřelě díky a tiskeré „Zaplat Báh!“

Křídla u Nového Města n. M. Dne 25. března t. r. konáno bylo u nás křesťanské cvičení. Až do nynějška vždy byli účastni páni učitelé, aspoň několik členů obec. zastupitelstva a místní školní rady, jakož i školní dozorce. Tak ovšem se dělo, pokud Křídla nebyl pokračovým, pokud v obecním zastupitelstvu zasedali ti nemodliví „klerikálové“. Dnes však jest Křídla pokračovým. Letošního roku nové zvolené obecní zastupitelstvo skládá se vesměs z páni od selesného stábu, jímž vrahni komando dává sám pan starosta, který, ač taky katolík, do kostela nechodí. A proto se nedivte, milí čtenáři, jestliže pravím, že mimo pana Hrdého učitele zde nebyl nikdo ani z páni učitelů (ačkoli tu jsou 4 páni učitelové a dvě al. učitelky), ani z obecního zastupitelstva,

ani z místní školní rady. Tedy — kde ti ostatní byli? Kdyby v obecním zastupitelstvu seděli soc. dem., tu nebyli bychom se tomu nic. Ale agrárníci přece říkají, že prý jsou lepšími katolíky než my „klerikálové“. Teď tedy ukážou své katolictví v pravém světle!

Přednáška o Komenenském v Ronově
m. D. Přednáška místosti p. Josefa Vávry byl svědkem dne 28. března, jak lid náš katolický po vzdělání touží a sám snaží se dohonit, co snad zameškal. Pořádá toho dne katol. spolek „Rovnost“ v Ronově n. D. veřejnou schůzi s přednáškou, na níž poslán hluboký učenec, muž neobyčejného rozhledu a výborný řečník, kanovník v. d. dr. F. Šulc z Hradce Králové. Za theme si obral: „Jan Amos Komeneský“. Thema zvoleno velmi vhodně, poněvadž dne toho právě spatřil světlo světa Komeneský. Vlp. Martin Klouda, místní kaplan, zahajuje schůzi, vítá přítomné, mezi nimiž bylo štíhlé též vysoce zasloužilého, obětavého a horlivého pracovníka v organizaci katol., v. d. Ant. Schreiebra, bisk. vikáře ze Žlebska, a uděluje slovo panu kanovníkovi. Řečník mluví o místě narození Komeneského. Jedni praví, že se narodil v Uher. Brodě, jiní v Nivnici a jiní v Komné; určitého nevíme nic. Dle udání narodil se 28. března 1632. Také v příčině jeho jména není nic bezpečné jistého. Ošivě záhy, Komeneský dostal se na učení latinské teprve v šestnáctém roce věku svého. V Herborně mohl dokonale nahradit nedostatků mládí, kde naň veliký vliv měl učitel Jan Jiřích Alsted. Komeneský trávil dlouhá léta jako učitel „Jednoty českých bratrů“. Jako učitel a kazatel ve Falsceku ztratil svoji první manželku (byla třikrát ženat), děti a svoje zápisky k důležitým spisům. Po tomto neštěstí napsal knihu „Labyrint světa a ráj srdce“. V Labyrintě líčí všechny bídě života lidského. Komeneský svým spisem „Brána jazyků zlatá otevřená“ upozornil na sebe celý učený svět. Byl z té příčiny volán do různých zemí, aby tam školství upravil, jako do Švédska, do Anglie, Sedmihradska a do Uher. Základou pedagogickou jeho bylo: Také všemu tomu, čemu se učí křesťanská mládež po svatém písmě (vědom, umění, řečem atd.), budí vyučováno v závislosti na písmech, totiž aby mohli všude znamenati a jasně viděti, že všechno, čeho cílem není Bůh a budoucí život, je čirou marností. Mohlo by se zdáti, že by někdo řekl: „Vy si děláte z Komeneského svého člověka!“ Tomu tak není, my si jej ani svým dělati nemůžeme. My jej doporučujeme moderně pokrokovým učitelům, kteří svým jednotám dávají jméno Komeneský — a horlí na mnohých místech šíleně, aby náboženství se ve školách dále nevynochovalo. Všem dáváme radu, kteří mají co dělati s výchovou a vyučováním, kteří vyučujete děti nejmenší, vezměte si do ruky knihu Komeneského, „Informatorium školy mateřské“; s Bohem začíná i končí. Ktož učí dospělou, čte „Svět v obrazích“; s Bohem začíná i končí. Kdož zabývá se výchovou na školách středních, studujte „Jazyků bránu zlatou otevřenou“. Anebo když přednášíte na univerzitě? Vezměte si do ruky Komeneského „Vševěda“ a všude Bůh jest na začátku i konci. Komeneský napsal též knihu, která nese název „Jednota jest potřeba“ a dokládá zřejmý, že to jest víra v Boha. Jestliže tedy kdo horlí pro to, aby se náboženství činilo ve škole nějaké příkoří a při tom zdělí svůj štít jménem Komeneský, jest nepoctivým. Často se stává, že u nás hásejí Komeneského a Husa do jednoho pytle. Tím dva mužové stojí v úplném rozporu. Hus usnával mluvit svu na oběti Komeneský nikoliv. Hus usnával sedm sv. svátostí, Komeneský nikoliv. Hus modlil se za zemřelý, uctíval mrtvé Boží a svaté, Komeneský nikoliv. Kdo spojuje Komeneského s Husem, ukazuje, že nemá ani prvního, ani druhého. Ostatně podívejte se na lidi, kteří dnes čínají hřebík s olovem Husovými, jací jsou! Hus ještě ve vězení se spovídal, a řeknete tímto, aby také oni konali svoji povinnost. Hus složil mluvit sv. a pod. Vytáhal se nám, že prý jsme nechtěli do našich škol přijímati obraz Komeneského. Na to odpovídám, že Komeneský ne škola, kde vyučuje se katolickému náboženství, by se též nebláznil, poněvadž ve svém spisku „Křesťan umírající matky“ nazývá církev katolickou „nevěstkou“. Jest tudíž na Komeneském pěstěno hrubé násilí, jestliže se epe do katolické školy, jako se páde násilí na člověka nekatolíku, když jej po smrti chtějí pochovali mezi katolíky. Za živa mezi ně nechceš a po smrti jest to sňatí proti jeho vůli. My snad žádným způsobem Komeneského neodstuzujeme, aniž ho zatracujeme. Můžeme, že jest svědkem; to leží v nás Božím. My jej uctíváme, jako muže neocenitelných zásluh, jichž si škola v příslušném vyučování ve školách. Byl však nepřítelům nepřítelům církve katolické. Komeneský napřá se často blakapem Jednoty českých bratrů. Biskupem nebyl, nýbrž tak. avněm voleným staťm. Katolíci, učme se s dějin a tu se nám... objasní mnohá nepravda, která se dnes od mnohých jako skutečnost světa předkládá ku potupě církve katolické. Máte církev nemusí se bát děje! Komeneský zemřel 15. listopadu 1670 v Amsterdamě. — Po přednášce ovšem se všemi účastníky neustálejší potěšil. Vlp. Martin Klouda pověděl a také se, škola-li se má tu člena. Nepřiblížil se nikdo. Na to dp. děkuje p. řečníku v příslušném duchu a ještě

jedenkrát provolává se p. kanovníku „šáva“. Další ústředí „Zlatý Bůh“.

Z Čáslavsku. Agrárníci pořádají a pořádají občitní schůze na Čáslavsku a zakládají své raiffeisenky, aby rostliti naše síly. Upozorňujeme na to své naslínce, aby schůze jejich ignorovali, a kde raiffeisenky je třeba, aby založili raiffeisenku naši a ne takovou, které by snoušovaly agrárníci ke svým politickým rejdm. Vádcové strany agrární na Čáslavsku jsou vesměs evangelici a volno-myslenkáři. Jsou ve straně hlavně proto, aby ji snoušovali ke svým protináboženským účtům. — Pozorovatel.

Ze Zbejševska. Minulý týden chodil po vesnicích na Zbejševsku jakýsi mladík z Bratic, evangelík, v průvodu tamního řezníka Horálka, aby lákali naše katolické synky a dcery do organizace agrární. Známé Horálka — vždyť byl ve Zbejševě, kdež dořezníčil, když mu došla cisterna, šel tam, odkud přišel. Nyní prý bude dělati agenta evangelickým agrárníkům z Bratic, u nichž také zůstává. Upozorňuji vás, vy katolíci synkové a dcery, až k vám přijdou podobní náhonci strany agrární, abyste jim poukázali na jejich drzost, které ve své vesnici by se odvážili nesměli. Představte si, jak by pochozil katolický synek, kdyby přišel k evangelíkům. Proto až k vám se zase dostaví p. Horálek, řezník z Bratic, a evangelickým synkem agrární, aby vás barvili na selau, ukažte jim dvě. — Vesnický synek.

Studeme u Horek. Dne 28. března sebrala Jednota naše a sice odbor paní a dívek dramatickou legendu „Svatá Julie“ od V. Palliera. Kus sehrán byl velice zdařile, ač bylo několik sil, které poprvé vystoupily. Dokonale provedla úlohu svoji (Sabina) pl. Tauchmannová, předsedkyně dámského odboru, rovněž s porozuměním hrála (Egerie) sl. Háková. Stejně vřila se v úlohu svoji (Julie) sl. Těmášová, zvláště svým spěvem a představením svého uctižování. Podobně se zdarem hrály i dámy ostatní. Návštěva byla velice četná, čemuž valně mimo dobrou pověst našeho ochotnického kroužku přispělo též až příliš radikální vystoupení našeho pokrokového pana starosty. Ač hra byla od c. k. hejtmanství úředně povolena, přece on, aby na těch „milých“ mu „klerikálech“ se mohl vymstít, hrů provozovati zakázal, jelikož prý není místnost ku konání divadel schválena. Přece však na opětové zakročení a c. k. hejtmanství povolení dáno. Snad se domníval p. starosta, že už i p. okr. hejtmán musí se řídit jeho vůlí. Hru doporučujeme všem bratrským spolkům, ale podobného starostu nepřijeme obci žádná.

Na dům Katolické jednoty v Libštátě darovali (pokračování): Sl. sv. Josefka jednota v Týně n. K. 270 K, K. v. p. Jan Vaníček, farář v Oubislavici 10 K, Nejmenované z farnosti Bělohorské 50 K, sl. Skupina Věsodb. sdruž. křesť. dělnictva v Modřanech 660 K, sl. Odbočka křesť. dělnictva v Hradci Králové 410 K, slečna Julie Pušlarská v Jablonci n. Jiz. 610 K, pan Spáta Hynek v České Skalici 10 K, otihodné sestry v Hořicích (nemocnice) 3 K, v. d. Frant. Dvořák, farář v Ostružné 3 K, p. David Jan z Pohorle 060 K, p. Prokeš Jan z Pohorle 1 K, Nejmenované z Košťálova 2 K, Nejmenované z Libštátu 10 K, Nejmenované z Bálé 20 K, Nejmenované z Libštátu 5 K, pl. Francová z Libštátu 5 K, Nejmenované z Košťálova 10 K, pl. Vrbatová Pavlína z Valdic 50 K, p. Sedláček Frant. z Bálé 2 K, Z. Kamratic: p. Janoušek 2 K, p. Horáček Fr. 1 K, p. Mach Fr. 5 K, Nejmenované 320 K, Z. Bálé: p. t. Hofavková F. 2 K, Svoboda J. 160 K, Svoboda Fr. 2 K, Podzimek F. 1 K, Zajíc Karel 1 K, Křížek A. 1 K, Konopáček A. 1 K, Konopáček Ant. 1 K, Fajfr Jindřich 1 K, Matouš V. 1 K, Nejmenované 260 K.

Různé zprávy.

Eklerikalizované Rakousko. Poslanec Václav Myslívek a soudr. podal v říšské radě na ministra vnitra dotaz, z něhož vyjímáme: „Kdoby se listům židovským dovoluje i nepustit proti křesťanské šíření, nesmí český a křesťanský tisk ani na nejhrubší výstředky shodného řádění židů poukázati. Přímě neslýchané jest, jak nás ukážete, že tiskové úřady v Praze konfiskují i samotné projevy a dekrety císařské. Časopis „Mě“ se dne 4. února 1909 přinesl článek, v němž uvedl dekret císařovny Marie Terezie s r. 1777, v němž o blaho lidu svého pedlivá tato císařovna řídí z Vídně vypořádá a při tom následujícími slovy rozhodnutí své odůvodňuje: „Na přístě nebudíš dovoleno žádnému židu bez mého přímého dovolení přebývat ve Vídni. Nemáš věti pohromy pro stát než tento národ, a to pro jeho podvody, lichvu a umlouvání peněz, jimiž lid přivádí do žebroty, jakož i pro všechny špatné činy, jichž se dopouští a jimiž všichni potěšení lidé opovrhují. Přes nebudíš jim dovoleno zde přebývat.“ — A co učinil tiskový úřad v Praze? Patrně tam sedí nějaký žid a ten postaral se o to, aby článek „Mě“ se nedovzdědil, jak o židech umýšlel slavný český císařovna Marie Terezie. Dopustil se totiž hrubý úředník následující neomalenosti. Slova dekretu nechal sice netknout, za to však

zabavil bezpřestředně předcházející řádky, v nichž právě bylo uvedeno, že to byla císařovna rakouská, Marie Terezie, která dotčený dekret vydala. Následkem toho mohou si čtenáři mysliti, že dekret ten vydala nějaká císařovna česká a proto že si úředník pražského tiskového úřadu troufal i jméno její skoufnikovati. . . . Rakousko je seřidovské skrs na skrs a úřady samy pomáhají v zájmu židovstva okovy otrocké zavázovati na šíji křesťanského obyvatelstva. Tisk židovský v Čechách srdí zrovna oheň a síru na vše české, s židovskou drzostí cynicky se posmívá všemu, co křesťanskému Čechu jest drahé a svaté, hlavně české město Prahu městem sloděje nazývá a ke všemu tomu tiskové úřady pražské mlčky a snad i se škodolibou radostí přihlížejí. V tisku českém a křesťanském nesmí se ale napsati ani to, že císařovna ze slavné panujícího rodu Habsburků židy za metlu křesťanského obyvatelstva pokládala. Nebyje tu židům stranícky nadřizující jednání pražských tiskových úřadů přímo do očí? Či snad i dnes pracují židé prostředky, jimiž pracovali za císaře Josefa II.? Zajímavá jest následující událost z těch dob. Císař Josef II., panovník v mnohém ohledu účelovitý, chtěl židům v některém směru poskytnouti rovnoprávnost s křesťanským obyvatelstvem. V ministerské radě, již úmysl a plán svůj k dobrozdání předložil, někteří ministři a velikým záplem zájmů židovských se zastávali. Jediný hr. Kaunice seděl mlčky. Vida to císař Josef II., pravil: „Milý Kaunice, bylo by mi velice milé, kdyby i vy jste se o věci vyjádřil.“ Hrabě Kaunice sáhl na to pod své křeslo, vytáhl odtud pytel s penězi a postaviv jej na stůl, pravil: „Vaše Veličenstvo, toto dostal jsem já, abych mlčel, co teprve museli dostat ti pánové, kteří se právě tak horlivě zájmů židovských zastávali!“ Tak pracovali židé ještě v době, kdy ještě tak příliš zámožní nebyli, kdy ještě nebylo tolik židovských milionářů a obromých bohů jako tomu jest dnes. Jak asi teprve pracují dnes, kdy vydírali s lidu křesťanského obrovské své jmění? Když židovský tisk neslýchaným způsobem tupil všechno české, tu tiskové úřady mlčely, tisk ten nestihaly a tím národní věc českou ve psí dávaly. Když tentýž tisk jedovatou slinou házel po náboženství, církvi a náboženském přesvědčení lidu, ani nepadlo tiskové úřady, aby zakročily. Když se ale jedná o židy, tu tytéž tiskové úřady prsty si mohou ubrositi, jak zlmíně se židů zastávají. Horší poměry nemohly by ani býti, kdyby žid Rothschild skutečným panovníkem Rakouska byl. Takovéto stranícké, nespravedlivé, nezákonné nadřizování židům nemůže a nebude křesťanské obyvatelstvo děle mlčky seděti a trpěti. Otrokem židů a židům nadřizujících úředníků státi se nemíná. Bude se brániti se všech sil úplnému seřidování Rakouska a zejména staroslavného království českého. Obyvatelstvo české není nakloněno násilnému vystupování proti židům, ale také nechce trpěti, aby mu úřady bránily v nezávislosti, nutně sebochraně vůči židům. Ani sebo větši persekuce tisku křesťanského ze strany úřadů nepřijmou křesťanské Čechy, aby pracně vydělaný groš nosili do obchodů svých nepřátel, židů. Vzhledem k tomu se táži p. d. p. 1. Jest jeho Exc. panu ministru vnitra známá persekuce českého, křesťanského tisku v Praze? 2. Jest ochoten tiskovým úřadům v Praze dáti pokyn, aby od této persekuce upustily? Ve Vídní, dne 16. března 1909.

Monistický Cato dnes promluvil. Dne 27. března opakuje „Cato“ po „Nár. Obzoru“ toto zřehotnění: „V prvním čísle časopisu Vševěd v Mostě uveřejněna byla zprávička, která prý se šeptá o tom, že spisy vyšlé pode jménem Boženy Němcové psal muž. . . Dvojí je tu možno: buď běží o bloppu reklamní sensaci na účelem lovn abonentů, o idiotickém kopii otázky „Shakespeare či Bacon?“ a tu nutno odrazit nečistě ruce vydělníků; nebo přece strpět, aby se provozovaly špinavé křesly se jménem a cti velké mrtvé ženy. Anebo: vystrkuje zde hlavu opět jedna z těch nešťastných německých pomlky, které otravovaly srdce B. Němcové za živa a žanohily ji i za hrobem, a pak třeba přibít pomlouváče jako petopysa na vrata.“ — No — zcela správné stanovisko, k jehož zdůraznění nebylo snad ani potřebí tak ukrutné siláckých výrazů. Někdo by však myslil, že takové výrazy vynatilo „krajní spravedlivé roztřesení“ nad miserností lidem. Leč — jen se neklamte tím papírovým idealismem. Vždyť již druhý den nato (28. března) čteme v tomže „Cato“ reklamní oznamení: „Objednejte si nový ilustrovaný měsíčník Vševěd, jehož první číslo právě vyšlo. Zobrahu nejvýřivějšími vyjímáme: Válečné radosti. — Sven Hedbh, cestovatel po střední Asii. . . Podivné slechy o spisech Boženy Němcové.“ — Už dost! Stačí úplně k ocenění opravdovosti, resp. idealismu. Tak tedy masarykovský orgán bojuje proti „špinavým křesťům“, proti „blouňá reklamní sensaci“ a „přímým pomlouvám“, tak „odřezá nečistě ruce vydělníků“. A za bude vymluv: „Vždyť tu reklamu otiskla administrace; což redakce může za to, že . . .“ Jen je, monistický Cato, ševřkrucni! Šeď jest tvůj deník tak málo čtený, že v něm píšete ani tvůj pokrokový administrátor? Proč jen „Cato“ často propheťoval, že jeho inserční část jest d. brym radcem čtenářstva? Který časopis zapřel, že jeho administrace nejsem v čase související s redakcí, klame svoje čtenářstvo vědomě Jakým vydělníkem asi jest ten,

Oznámení

PODNIKATELSTVÍ STAVEB

B. HOLLMANN A SPOL. V PRAZE,

úředně oprávněný stavební inženýr a stavitel,

dovoloje si oznámiti, že, počínajíc dnem 15. března 1909, otevřelo poboční

technickou a stavební kancelář

v Hradci Králové, Jiřikova tř. č. 303.

Projektujeme a provádíme:

Veškeré speciální práce z betonu dusaného i vyztuženého (beton armé) jako: Mosty rovné i klenuté na největší rozpon a zatížení, dle nejosvědčenějších systémů, přesně vyhovující nejnovějším nařízením o. k. ministerstva vnitra. Stropy továrních budov, obchodních domů, skladišť, obytných budov na jakémkoliv zatížení a rozpon. — Vnitřní výstavby průmyslových závodů, jako škrobáren, libovarů, pivovarů, cukrovarů a jatek.

Kanalizace měst, osad i průmyslových podniků dle moderních technických i hygienických požadavků. — Řepní splavy jakéhokoliv profilu. — Vodojemy nadzemní i podzemní pro zásobování měst, osad a továrních podniků pitnou neb užitkovou vodou a vodojemy plynárenské. — Jezy a propustě všech soustav. — Zadržky turbín a fundamenty pod stroje. — Kominy tovární, vyhovující úředním předpisům.

Přijímáme ku provedení neb projektování veškeré inženýrské práce jako: Regulace tek a potoků, zahrazování bystřin, stavby pobřežních zdí, opevňování břehů, stavby silnic, továrních vlečků atd.

Veškeré nám svěřené práce provádíme pod dohledem vlastních inženýrů specialistů, tudíž naprosto odborně a solidně.

Vzhledem k vlastnímu modernímu strojnímu zařízení a vzhledem k počtu zaměstnaného vyškoleného dělnictva jsme s to i ty největší práce v čase nejkratším provést.

Rozpočty.

Statické výpočty.

Technická dobrozdání.

Gramofon,
fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společnost „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno.

Čís. 2744.

KONKURS.

Při městské obci Královéhradecké obsadí se
nejméně na jeden rok provizorně

dvě místa

policejních strážníků

III. tř.,

každé s ročním platem K 600.—, 20% drahotným
přídavkem, svobodným bytem, po případě s ročním
příbytným v obnosu K 240.—, služebním odě-
vem a jiným příslušenstvím dle zvláštního usta-
novení.

Žádosti za udělení míst těch, via tluččně
psané, podány buďtež podepsanému úřadu purk-
mistrovskému do 19. dubna 1909 opatřené
průkazy, že žadatelé jsou úplně zdrávi, statné
postavy, zachovalí a ne starší 27 roků.

Přednost bude dána těm, kteří podají důkazy
o chvalné činnosti své u některého sboru hasič-
ského ve větším městě.

Osobní představení jest vyloučeno.

Po osvědčení nejmeně jednorocní službě stane
se postoupení z III. do II. třídy služební se svý-
šeným platem K 760.— a požitky výše zmíněnými.

Purkmistrovský úřad

král. věnného města Hradec Králové,

dne 26. března 1909.

Starosta:

Dr. Fr. Ulrich, m. p.

K DOBĚ POSTNÍ: KŘÍŽOVÉ CESTY,
VKUSNĚ A LEVNĚ OLTÁŘE

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a klečících andělů,

dovoluje si nabídnouti veledůst. duchovenstvu
absolvent c. k. odborné školy v Chrudimi

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Dílna pro sochařství, řezbářství a práce
kostelní.

4%

Pokladniční poukázky

4%

Vkladní knížky

Eskont směnek

Akciový kapitál K 6,000.000.—. Reservní fondy K 800.000.—.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Založen roku 1903. Založen roku 1903.

Eskont faktur

Burevní obchody

Vadla a knoce

Běžný účet

4%

Vklady vázané delší výpovědí i více než

Stav vkladů koncem roku 1908 K 21,303.538-20.

4%

OBNOVA

Číslo 13.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 2. dubna 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Pastýřský list Jeho Exc. ndp. biskupa dr. Jos. Doubravy.

Velevázná byla apoštolská slova, jimiž svatý Otec Pius X. k nám biskupům rakouským za příčinou zlatého jubilea kněžského u něho shromážděným promluvil, a jež vrcholila napomenutím: „Nemlčte . . . Opět napomínám vás, byste nemlčeli a se nebáli pravdě vydati svědectví.“

Kdykoliv od té chvíle na mysl mi přišla tato slova, spolu bezděky rozpomínal jsem se slov našeho božského Spasitele, jenž napomínaje děl apoštolům: „Co vám pravím ve tmě, vypravujte na světle, a co v ucho slyšíte, hlásejte na střechách“ (Mat. 10, 27.) A připadalo mi vždy, že vyslyším ze slov těchto pokyn, abych ono napomenutí náměstka Kristova, jež s ostatními biskupy v komnatě Jeho Svatosti takřka v ucho jsem slyšel, na světle svého biskupského úřadu vypravoval a veřejně hlásal po diecési.

Z tohoto pocitu vyšel pastýřský list můj, v němž již počátkem roku jsem s vámi, milovaní v Kristu, sdělil památná slova svatého Otce, a též závazný pocit byl mi též podnětem, že vracím se k slovům svatého Otce, abych na ně navázal své vrchnopastýřské napomenutí k vám v této době svatopostní.

A tak již volám: Milovaní v Pánu, nemlčte a nebojte se vydati pravdě svědectví!

Povinností jest vám tedy nemlčeti a nebáti se pravdě vydati svědectví.

Co jest pravda? Tato otázka zasluhuje především jasné a nezvratné odpovědi, kde dožadováno se toho, aby pravdě bylo vydáno svědectví. A odpověď ta vsutku též dána jasným zjevením Božím, odpověď ta nesporně vyází z dějin pokolení lidského a nezvratně tkví v millionech srdcí lidských.

Není ovšem neznámo, že pátralo se dlouho, než vyvázlo se z bludiště nejistoty a dopátráno se kýžené odpovědi. Tou dobou zřejmě dvoji zkušenost na jevo vycházela: Zatemňovalo se poznání pravdy tím více, čím více po pádu prarodičů množilo se pokolení lidské, i rostla touha po pravdě a hlasitěji voláno, co jest

pravda, čím více zahaloval se pojem pravdy. Zatím usilovaly hlavy nejbystřejší u všech národů, pravdy se dopídit, ji odhaliti duším po ní prahnoucím a otevřiti zřídlo, z něhož by pravdy čerpali. „Seděli ve tmě a v stínu smrti.“ (Žalm 106, 10). Vidouce slabost svoji a doznávající své nedostatečnosti, vlastní silou rozpláštěti temnotu bludů, v nichž se potáceli: „Volali k Hospodinu v nouzi své, a z nouze jejich vysvobodil je. A vyvedl je z temnoty a stínu smrti; a okovy jejich roztrhl.“ (Žalm 106, 13-14.)

To učinil Hospodin, poslav jednorozeného Syna svého, neboť v něm: „bylo světlo pravé, kteréž osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět.“ (Jan 1, 9.)

Tak přišlo světlo pravdy na svět, a otázka: co jest pravda, zodpověděna jednou pro vždy nepomíjitelnými slovy Syna Božího, Ježíše Krista: „Já jsem . . . pravda.“ (Jan 14, 6.) „Já jsem světlo světa; kdo mne následuje, nechodí ve tmě, ale bude mít světlo života.“ (Jan 8, 12.)

Od té chvíle nemůže býti více o tom pochyby, čeho se dožaduje příkaz, vydati pravdě svědectví. Káže vydati svědectví pravdě věčné, již jest Ježíš Kristus. Káže vyznati, jako druhdy vyznal Petr jménem ostatních apoštolů: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.“ (Mat. 16, 16.) Káže s Petrem vysvědčiti: „Ty máš slovo života věčného.“ (Jan 6, 69.) Zkrátka, příkaz ten ukládá dle apoštolského vyznání prohlásiti: *Věříme v Ježíše Krista!*

Jest pak vydati svědectví toto bez bázně a odepření; proto napomenutí: Nemlčte a nebojte se vydati pravdě svědectví.

Nebojte se! Strach jest úzkost duše pro blízké neb přísti nějaké zlo. Kdož by tu důvodně mohl se báti, vydati věčné pravdy, Ježíši Kristu, svědectví! Kde z toho hrozí zlo, — blízké či vzdálené — jež by duši lidskou otfásti mohlo tou měrou, že by právem rozpakovali se musela víru svoji v Ježíše Krista a jeho učení vyznati?!

Neopomíjeli ovšem odpůrcové božského

apoštolů: „Pane, zachovej nás, hyneme!“ Celá následující část působí mocným kontrastem: „I poručil větrům a bouři a stalo se utišení veliké.“ Orchester rázem ztichne a v úchvatných barvách kreslí moře, jak se uklidňuje, až na mrtvé jeho hladině zavládne velebné ticho.

2. číslem jest *Beethovenovo oratorium „Kristus na hoře Olivetské“*.

L. van Beethoven, největší skladatel všech věků a národů, nar. r. 1770 v Bonnu, zemřel r. 1828 ve Vídni. Mezi sporné skladby církevní, které vedle duchů vytvořil, patří na prvním místě jeho slavnostní mše z Ddur, která vedle Bachovy H moll mše jest nejvelikolepějším dílem hudby chrámové vůbec; pak to jest přítomné jeho oratorium, nevelké sice rozměry, zato plné hudebních krás. Skladatel nedrží se přísně slohu oratorního, takže styl koncertní někde převládá. Nicméně však jest forma výrazu veskrze případná a důstojná biblického sujetu. Skladba má šest oddílů. Po nedlouhé introdukcii, důsledně na třech motivech vypracované, počíná

1. Modlitba Kristova. Vedena jest ve volném recitativu:

„Můj Bože! Ty otče můj! poskytni sly mně a útěchu! Hle, již se blíží doba utrpení mnou již dříve zvolená, než tento svět na slovo tvé byl z temna vytvořen.“

Celý orchestr ozve se dvakrát v mohutném Maestoso při slovech:

„Aj anděla se již mocně hlas rozléhá . . .“ a tklivě doprovází odhodlání Kristovo:

„Můj otče, vůle tvé jsem poslušen!“

Následuje arie v C moll:

„V srdci mém tak teskno jesti, úzkost jímá duši mou . . .“

Zvláště pozoruhodným jest místo, kdy volnou větou klarinetů a fagotů přejímají smyčce

a solový hlas opakuje úpěnlivou prosbu:

učitele pravdy od počátku až po dny naše zkoušeti to způsobem všemožným, aby oblužujícím lhaním, nejrůznějšími přikotím, ba i nejsurovějším násilím od pravdy odvrátili její vyznavače. Než lze v tom všem, co lidé osnují na potlačení svědectví, pravdě povinného, sledovati zlo naprosté a nelze ono zlo, pokud odpůrcové Ježíše Krista na jeho vyznavače je skutečně uvaliti mohou, ničím vyvážit, ničím zbaviti hrůzných účinků?

Vhodno připomenouti tu především slov proroka Isaiáše: „Kdož jsi, ty abys se bál člověka smrtelného, a syna člověka, kterýž uschne jako seno?“ (51, 12.) Jak důvodná to výtku všem, kdo z liché bázně lidské ostýchají se vydati pravdě svědectví! Smrtelného člověka se lekají, a nedbají napomenutí božského Mistra: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; než bojte se spíše toho, kterýž může i duši i tělo zahrnouti do pekelného ohně.“ (Mat. 10, 28.)

Není se tedy báti největšího zla od lidí; nejhroznějším všeho zla — věčnou záhubou — pohrozil Kristus Pán, označiv také hned zřejmou vinu, jež má toto zlo hrozné v zápleti. Právě: „Kdož by pak zapřel mne před lidmi, zapru i já ho před Otcem svým, kterýž je v nebesích.“ (Mat. 10, 23.)

Slyšíte tento rozsudek? Vynáší jej Ježíš, tichý, pokorný Ježíš, jenž klidně snesl, když tupen byl a posmíván, jenž za katany své o odpuštění k otci volal! . . .

Jak důležitou jest před očima jeho povinnost, vyznávati jej, a jakou musí býti před očima jeho vina těch, kdož zpěčují se vydati mu svědectví, an nedává jim naděje odpuštění, nýbrž slavně pohrozuje, že zapře je před Otcem v nebesích!

Jak pochopitelně vzhledem k rozsudku takovému, že Petr, v sni veleknězově ze strachu zapřev Pána a postřehnuv pak pohled jeho plný výčitky, hořce zplakal nad vinou svojí! Jak zdůvodněn tu zjev, svého druhu jediný, že nesčetní vyznavači Ježíše Krista, každého stáří, obého pohlaví, každého stavu beze strachu

„Otče! V hloubi prachu sklání Syn tvůj zde se před tebou!“

2. Zjevení andělů. Počíná solem Serafa:

„Zachvěj se země, Syn boží klečí zde! Ve prachu Otci se koří, od něhož je opuštěn.“

Krátká arie: „Aj již oslavujte Pána“ přechází pěknou koloraturní kadencí do hlavní věty:

„Vám spása kyne, vykoupení, vám kyne blaženost . . .“

Nato počíná sbor též motiv; solový hlas brzy se připojuje a v smělých pasážích vyniká nad průvod celého ensemblu.

Nádherné fugato vystavěno jest na slova: „Však běda těm, kdož krutě zneuctili krev pro ně vylitou, je stihne Soudce kletba!“

V řezavých dissonancích křídí se tu hlasy a příšerný dojem stupňován jest mohutnými rázy pozounů v souběžných oktávách. Je to jedno z nejobtížnějších míst celého díla.

Ostrý akkord zmenšené septimy rozplývá se pak v lahodnou konsonanci a vedoucí melodií přejímá opět solový hlas, doprovázený volnými akkordy sboru, jenž po brilliantním „a piacere“ sola končí ve fortissimu.

3. Číslo toto věnováno je duettu Krista a Serafa a počíná opět recitativem:

„Zvěstují, Serafe, ústa tvá slitování nebeského Otce?“

„Tak mluví Pán: Dokud nevyplní svaté se dílo vykoupení lidu, dotud neuzří slávu života věčného!“

Následují dvě arie:

Kristus: „Nechť spočine již svou celou tíž na muč, můj Otče, krutý výrok tvůj . . .“

Seraf: „Hle Pán v úzkostech se chvěje . . .“

Zajímavý je zde třesavý průvod smyčce. Konec tvoří melodický dvojzpěv: „Velké jsou hrůzy a muky děsné . . .“

4. Po krátkém recitativu: „Vítána buď

FEUILLETON.

Vysvětlivky k nastávajícímu duchovnímu koncertu v Hradci Králové.

Diecéšní Jednota Cyrillská pořádá dne 3. dubna velký duchovní koncert v Klicperově divadle. Začátek o 7. hod. — 1. číslem koncertu jest *Lisztův „Zázrak“*, symfonická báseň z oratoria „Kristus.“

František Liszt, nar. r. 1811 v Šoproni, zemřel r. 1886 v Bayreuthu. Ke konci života věnoval se zcela skladbě církevní, čímž razil dráhu opravné činnosti na poli hudby chrámové. Zaujav v zásadě stanovisko klassické hudby církevní věku XVI., přimknul se k směru moderního Wagnerismu; vždy podřizoval se ideám liturgickým, nevyhýbaje se moderním prostředkům dramatické působivosti. Vrcholu tvoření v tomto oboru dospívá oratorium „Kristus.“ Námětem i provedením opírá se o Haendlova „Messiáše.“ Založení je třídílné: 1. Narození Páně. 2. Veřejné působení. 3. Utrpení Páně. Každý díl obsahuje několik samostatných čísel. Symfonie na programu jest vyňata z druhého dílu a má za předmět zázrak „Utišení bouře na moři.“ Velmi vděčná tato idea jest opravdu mistrně provedena.

„Aj bouře veliká stala se na moři, takže se lodička pokrývala vlnami.“ Do třesavých sextol smyčců mísí se chromatické postupy basů a vrchních žestů, líčící neklidné moře; brzy tichnou, ustupující volným akkordům fléten, klarinetů a fagotů: „On pak spal.“ Hned nato vrací se počáteční motiv prováděný s rostoucí vehemencí. Bouře, stavěná na dvou příznačných themech smyčců a žestů, vrcholí ve fortissimu plného orchestru, v jehož stíněných akkordech cítíme zděšení

vydávali pravdě svědectví a za tuto pravdu všechno v oběť dali, neboť se ani smrti moudnické!

A naopak, jak nepochopitelným připadati musí, že moc pravdy, svatá povinnost ji svědectví vydávati, stkvělý příklad nesčíslných statečných vyznavačův a nebezpečí propadnutí rozsudku Kristovu, nezmůže v mnohých zbabělý strach před lidmi.

Fantomu — strašáku — lidské přiznání či nepřiznání, kterouž ztratiti neb již propadnouti se obávají, ustupují tito zbabělci, obětující mu nejednou své vnitřní lepší přesvědčení. S útrpným úsměvem nasloucháme vypravování o divoších, kteří ve své prostotě potulným kramářům za bezcennou skleněnou oetku v záměnu dávají drahocenné diamanty: ale co pak souditi o jednání, v němž — nikoliv prostí divoši — nýbrž lidé více méně pečlivého vzdělání, ba dokonce snad i vyšší intelligence, nemají tolik soudnosti aneb tolik duševní síly, aby nahlédli, do jaké míry to ponižujícím jest, když z bázlivých ohledů k přiznání či nepřiznání doby mluvícím, šifíci tak zvanou osvětu, klenot pravdy zaprodávají, aneb alespoň mlčky si jej upíratí dávají.

Nemlčte! Ano, také mlčení jest nemístné, a proto další vážné napomenutí: Nemlčte, kdekoli toho povinnost nastane, vydati pravdě svědectví.

Toto napomenutí bez odporu nejprve svědčí nám kněžím, a denně takřka vyznívá ze slov, jimiž počínáme církevní hodinky, modlíce se: »Aperi Domine os meum ad benedicendum nomen sanctum tuum.« »Otevři, ó Pane, ústa má na ohválu svatého jména Tvého.« Jest tu ovšem především otevřítí ústa, aby z nich vycházela předepsaná církevní denní modlitba, tím však nestalo by se ještě zadoost cele našemu úkolu, aniž by tím dovršeno bylo vzelešení, jménu Hospodinovu povinné. Příkaz Hospodinův, jenž prorokem Malachiášem dán byl kněžím Zákona Starého a měrou větší ještě víze kněžský stav novozákonní, prohlašuje za naši úlohu: »Rtové kněze mají ostříhati poznání, a z úst jeho hledati budou zákona: nebo jest poslem Hospodina zástupů.« (2, 7.) Povinností kněze tedy jest poznání pravdy chovati neporušené a nezkrácené, lidu pak náleží právo, zákona a pravdy u něho hledati, jich z úst jeho slyšeti. Běda, kdyby něma zůstávala ústa tato; běda, kdyby oprávněnou tu byla výtku z pláče Jeremiášova: »Maličci žádali chleba, a nebyl, kdo by jim ho lámal.« (4, 4.) Běda, kdyby zvláště nyní, kdy odevšad nepřátelé, jako smečka vlků hladových, napadají pravdy Kristem zjevené, lid věřící marně čekal poučení, povzbuzení, obrany z úst kněží!

Běda poslům Hospodinovým, kteří by tak zasluhovali výtky prorokovy: »Strážní jeho všichni jsou slepi, všichni nevědoucí; psi němí, nemohoucí štěkati, vidí věci marné, spí a milují sny.« (Isaiáš 56, 10.) Nebylo by v pravdě jinak, než milovati sny, kdybychom my kněží domnívali se, že lze v úřadu našem oddati se pohodlnému námému klidu. Jsouť poměry naše

mi smrti kříže . . . ozve se úsečné Marciale a jakoby z dálky počne v pianissimu sbor vojínů:

»Vždyť viděn byl dojista, jak krácel v tato místa . . . a zmlkne opět v pianissimu.

5. Počíná timentž Marciale, přejde však ihned v recitativ:

»Ti, kdož jsou vyšli, aby mne jali, se blíží již. Můj Otče, nechť rychle minou ty hrůzné doby přehořké smrti! Kéž rychle minou, jak mraky děsné na bouřném nebi!»

Již blíží se zástup: »Hle, zde jest, buřič lidu, jenž děl se býti králem Židů!»

V mohutné jich unisono mísí se volání učedníků: »Co znamená ta bouře? Teď ztraceni jsme všichni.«

Unisono vojínů mění se v imitaci hlasů a v neustálé gradaci proráží sborem učedníků: »Uchopte ho a svažte ho!»

6. Finale. Tato část jest bez odporu nejkrásnější. V pohnutém Allegro líčí se hněv Petrův: »Nesmi utrestán lid ten smělý, tebe, ó pane můj a mistře, se dotknout drzou rukou svou! Mírně naproti tomu znějí slova: »Schovej svůj meč do pochvy jeho zas! . . .

Solisté v překrásném trojzpěvu zakončují intermezzo plné nebeského míru. Hned nato počíná pohnutá scéna zjetí Kristova; žoldnéři volají: »Hoj uchopte se toho zrádce, děle neprodívejte!« Bědující učedníky mírní slova Ježíšova: »Brzy bude dokonáno, cesta spásy skončena . . .

Vlastní finale počíná vážným Maestoso; pak následuje předvěti fugy v plném sboru: »Pějte slávu Synu Boha živého!»

Odtud až ke konci provedena jest klasická trojdušná fuga smíšený sbor:

»Pějte vy andělé sbory . . .

Pletivo hlasů jest velmi umělé a začasné mistrnou ukázkou kontrapunktického umění.

Dr. Ahquis.

podobny onomu stavu, v němž lid Judský, vrátiv se ze zajetí babylonského, za vedení Nehemiášova pracoval o novém zbudování Jerusalema i chrámu, jea nepřáteli obklopen a v práci znepokojován. »Jednou rukou každý pracoval a v druhé držel meč.« (II. Esdrášova 4, 17.)

I naši nepřátelé, plni vzteku, že úsilujeme o to, aby trhlíny v hradbách svatého města, to jest života nábožensko-mravního, způsobené útoky více nepřátelskými, se zacelily, a chrám svaté víry v srdcích lidu ze seutin se pozvedl, nutkají nás jednou rukou konati denní práce pastýřského úřadu, a druhou rukou pozvedati meč pravdy na obranu. Při tom však případno jest slovo, jímž napomínal Nehemiáš: »Dílo veliké jest a rozsáhlé, a my porůznu jsme na zdi daleko jeden od druhého: protož na kterémkoli místě uslyšeli byste zvuk trouby, sběhněte se k nám.« (II. Esdr. 4, 19. 20.) Zajisté dílo naše veliké jest i rozsáhlé a za nemalého nedostatku duchovenstva v širé oblasti diecése naší vzdálení jsme velmi jeden od druhého; tím mohutnější musí proto zníti náš hlásný roh pravdy, aby lid, slyše jej, za hlasem naším spěl s námi se spojit. Jest lidu spojití se s námi, v nadšené odvaze vydat božské pravdě svědectví, a kdekoli to velí potřeba, této pravdy se zastati.

Proto, drazí věřící mé diecése, i vám svědčí napomenutí svatého Otce: Nemlčte!

Uvažujce na mysli povinnost tuto, vzpomínáme nikoli bez bolu — slov božského Spasitele: »Synové tohoto světa opatrnější jsou v pokolení svém, nežli synové světla.« (Luk. 16, 8.) Vizte jen syny světa, onoho světa, jenž, nepřije zjevené božské pravdě, lži se dává ve službu, a lži rozšiřuje v zaryté nenávisti a s bezohlednou okázalostí. Slyšíte tyto syny světa denně jejich názory v tisícerých časopisech roznášejících; vidíte je schůzemi jako stíli obepínati lid, aby stržen byl v proud víry a Boha pustý; víte též, že za tímto účelem ze stolic učitelských pozvedají hlasy své, ba i ve sborech zákonodárných zřejmě toho se domáhají, aby názorům jejich dostalo se moci zákona.

A věřící katolický lid? Zarmouceným srdcem sleduje toto počínání; trnoucím srdcem, hledě v budoucnost, táže se, v jaké konce to vše spěje a — srdcem bázlivým mlčky ustupuje často hlasatelům osudných zásad! Přímě se zdá, jako by namnoze poddával se názoru, pronesenému před kterýmiž časem ústy jistě vynikající osoby, že o katolickou církev, která již horších bouří přestála, ani za útoků, tou dobou proti ní strojících, netřeba se báti.

Zajisté o církev obavu míti nemusíme; nám však úzko jest pro ty, jichž spása zkáza hrozí, ponechá-li se lži bezmezný průběh, nezvedne-li se veřejně a rozhodně odpor proti znásilňování pravdy.

Proto, milení diecésaní, nemlčte, kdekoli právo máte se ozvati. Nemlčte, katoličtí manželé a rodičové, ve svých rodinách: Položte zde meze zásadám, jež uvolňují posvátný svazek manželský, podřívají štěstí rodinné, zneškodňují, ba znemožňují výchovu dítek v ctnosti a bázni Boží.

Nemlčte, katoličtí sousedé, v obcích, kde nešetíte se, jak po právu sluší, vašeho katolického přesvědčení.

Nemlčte, věrní katolíci, ve schůzích, na nichž lžemi tisíckrát otepanými, tisíckrát vyvrácenými vždy na novo hanobí se posvátné pravdy a zostouzí se vaše katolické smýšlení.

Nemlčte, katoličtí občané, v zákonodárných sborech zemských a Říšských, kdykoli nastane potřeba zastati se tam práva, jež se svatou naší věrou souvisí a nám náleží. — Čestní mužové za povinnost mají v soukromém i veřejném životě toho dbáti, aby srdce a ústa nebyla v rozporu, ústa nehlásala jinak, než jaké jest v srdci přesvědčení. Ve sborech zákonodárných přesvědčení arci vašich projevuje se prostřednictvím poslanců, vámi zvolených; ti jsou takřka ústy vašimi. Nuže, ať mluví a jednají, jak toho žádá vaše přesvědčení. Kdyby pak zřejmě v rozpor se dali s tímto vašim přesvědčením, vězte, že jako čestní katoličtí mužové, kteří nemohou míti jiné přesvědčení po domáčku a jiné ve veřejném životě, nesměli byste k tomu přiblížiti mlčky.

Hle, jak hluboko v život náš soukromý i veřejný zasáhá napomenutí: Nemlčte a nebojte se pravdě vydati svědectví! Jest přímě heslem v boji, jenž katolickým po celém rozsahu tipota — s rodinné domácnosti až do ruchu společenské veřejnosti — se smucuje.

Přáním svatého Otce tedy jest, nás prostě bázně a vyzbrojené odhodlaností, která nedbá malicherných ohledů, žítí v řadách vyznavačův a zastanců pravdy. Než jako velkové učení katolické i tato věčná výzva svatého Otce slavná jest v základní ton lasky; Svědčíť zajisté věřícímu lidu, co nám a výzvou touto na srdce vložil, napomínaje: »Provázěj vás trpělivost a moudrost.« Důvodně takto napomíná: Tehdy teprve, sdružili se zmužilost vaše a trpělivost, jež jest vlastností lásky. (I. Kor. 13, 14), a vaše otevře-

nost s opatrností, pohne svědectví, jež vydáváte pravdě, celou silou srdcem odpůře.

Než ještě jednoho třeba k podmínkám křesťaného zdaru v našem boji za pravdu a Boží čest: Jest třeba jednomyslnosti mezi námi, a k té na konec napomínám vás slovy apoštola národů svatého Pavla: »Běh pak dárce trpělivosti a potěšení, dež sém jednomyslně smýšleti vespolek podle Ježíše Krista, abyste jednomyslně, jednami ústy otčíli Boha a Otce Pána našeho Ježíše Krista.« (Řím, 15, 5. 6.) Amen.

Ka koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvoleji

Bohdan Melichar

knihkupectví
zakladatelství
závod hudební
antikvariát
v Hradci Králové.
Zal. r. 1808.

Mraky rozptýleny.

Den 24. března byl dusivým k salknutí. Již již se čekaly správy, jak nad Drinou boukají děla. A náhle veliký obrat! Jest jisto, že válečná nálada v Srbsku byla různými dobrodruhy uměle živena. V Bělehradě ovšem bylo válečného pokřiku mnoho. Jaká však ozvěna v celém království? Zvláště srbští venkované se strachem a s velikou nechuťí sledovali zprávy o hrozivém nebezpečnosti. Obavy byly odůvodněny tím více, když se obecně seznalo, jak naše vojsko (a zvláště dělostřelectvo) svoji výzbrojí a výcvikem vyniká. Země, která potřebuje vnitřních reforem jako soli, která se nemůže svojí vyspělostí nijak rovnati ani sousednímu Bulharsku, země, která tak těžce stůně rozbroji vnitřními, chtěla provésti dalekosáhlé a úspěšné převraty v politice zahraniční!

A nezkusný princ Jiří Fečnil, štal, stávl se v šelo straně válečné. Komu to jenom srbští radikálové věnovali tolik důvěry? Osvědčil se jako mladík panovačný, brubý, bezcitný. Pro pýchu neviděl před sebe ani na tři kroky. Na pozdravy podřisených odpovídal nlechte: »Kuš, psel!« Vyznamenal se tělesným trýzněním vojáků. Vyváděl při svém hýření koně, až mu bylo jednou za nezbednost napráskáno. A ten člověk, který si počínal i k svým nejbližším hůř než paša ku křesťanovi, dušoval se, jak miluje svůj národ celý! Primo, který nasekal svým nezřízeným životem plno dluhů, jako by byl vychodil školu Milanovu, měl se jednou státi v ohledu národním a hospodářském pevnou oporou celé země! Věru nešťastné Srbsko! Kdo jen za Jiřím stál, jaká kamarila podpichovala nezkušeného mladíka k přemetům tak nebezpečným? Kdyby se v době nejhorší nesnáze nepromlivilo důrazně o charakteru toho bouřliváčka, snad dnes Duna a Drina byly zbarveny krví tisíců a tisíců lidí nevinných, obětovaných lehkomyslného mladíka, který chtěl vyniknouti stůj co stůj! A drahou tu bra by bylo odneslo Slovaustvo v prvé řadě. A přece každý uváslivý diplomat měl usnati, že připejení Bosny a Hercegoviny bylo jen nutným důsledkem usnesení kongresu Berlinského. Jiří, chtěje škoditi jinému, podřyl zmačké postavení vlastního otce. Po těch ranách, které Srbsko v posledních letech stihly, rozhodně mělo býti postupováno na královském dvoře s lepším rozmyslem, ba s úzkostlivým strachem před každým střetáním dobrodružstvím. Dynastie, která nastoupila po zavraždění spaseého syna Milanova, měla hned z počátku pochopiti též svůj úkol uklidňovací a měla mít stále na mysli chmurný osud onoho despoty. Jiří však se nechtěl poučiti z dějin země vlastní.

Jakmile seznáno, že jest nutnou potřebou podivného budise Jiřího z veřejného kolbiště odstraniti, hned se sňatce slepila. — Již od 25. března. Ve čtyřech dnech černé mraky se rozptýlily. Dne 29. března samřdily Aeghe, Francie, Německo a Rusko v Bělehradě; podle směřované formace udělily Srbsku radu, aby odbrojilo a zřeklo se všech nároků na Bosnu a Hercegovinu. Rusko odváželo se strachem před Německem svojí nákladem starou notu,

Kulturní hlídka.

Kulturní drobnosti.

Jindřich Mošna, který si obrovských zásluh získal o umělecký rozvoj „Nár. divadla“, slavil dne 28. března jubileum 45leté činnosti při téměř divadle. Divadlo v ten den bylo úplně vyprodáno. Mošna zahrál svoji oblíbenou úlohu Pecky v „Jedenáctém přikázání“. Připraveny mu byly ovace a zasloužené pocty. — 60. narozeniny slavil zasloužilý býv. ředitel „Nár. divadla“ a spisovatel F. A. Šubrt. — Letos je tomu sto let, co zemřel proslulý skladatel Josef Hayden. Týž narodil se 1. dubna r. 1732 v Rohravě v Dol. Rakousích, zemřel 31. května 1809 ve Vídni. Hayden má obrovské zásluby o úspěšný vývoj smyčcových kvartet, jichž napsal 83. Jeho obsáhlá a geniální činnost kompoziční pojistila mu jméno nesmrtelné. Slavný ten muž strávil též jistý čas mezi českým lidem. Byl jmenován komponistou komorní hudby hraběte Morzina v Dolním Lukavci u Písně, kdež napsal r. 1759 svoji první symfonii D-dur. Hayden při všech svých vavřínech byl mužem vroucí zbožnosti, velkým ctitelem Panny Marie a vsorem skromnosti. — 3. číslo „Cyrilla“ pokračuje zdatně ve své vytyčené. Jest zde znamenitá studie Orlova o nádherné písni velikonoční „Vstáť jest této chvíle“, a o vánoční písni „Narodil se Kristus Pán“. O epochální mši Říhovského „Missa jubilei solemnis“ pojednává zde Boh. Kašpar. I jiné úvahy a zprávy jsou zajímavé pro všechny odborníky. Ještě jednou připomínáme, že farní úřady jsou povinny předplácet „Cyrilla“ na účet zádušního jmění za ročních 5 K. Nechtějí dostane „Cyrillum“ rozšíření co největšího! Umění k srdci, srdcem k Bohu! — „Meditace“, stkvostný katolický měsíčník pro literaturu, umění a filosofii, na své druhoroční ponti dokončily svazek 3. a 4. Z pestrého a pečlivě voleného obsahu zasluhuje zvláštní pozornosti: Spisarovo pojednání o nábožensko-filosofických názorech Svatopluka Čecha, Jindřicha Š. Baara „Sám“, Bouškův „Cyklus lyriky“, Dr. Jos. Kratochvíla „Filosofie pohanství a křesťanství“, Novotného „Stín Egidie Vailladara“, Boh. Brodského „Perutě“. Rozhledy po filosofii, výtvarném umění, literatuře a hudbě prozrazují vynikající odborné kritiky. Jen tedy dále na cestě zásluhy! Církev, jejíž oddanými syny byli Dante, Mickiewicz, Torquato Tasso, Cervantes, Petrarca a jiní geniové světového jména, má ve svých vznešených ideách nevyčerpatelný zdroj ku všemu krásnému po všechny věky. Potřebí jen dobře porozumět a bystrá duše, křesťanstvím znalečtělá, dostupuje k vrcholům krásy. Oznamuje se, že „Meditace“ připravují bohaté číslo, věnované umělecké kultuře staré Prahy. Bude v něm řada příloh, provedených dřevorytem, leptem, lithografií, tiskem trojbarvným a světlotiskem od českých výtvarníků. Horlivě a obratně redakci mnoho zdaru! „Meditace“ vycházejí měsíčně. Předplatné i s poštovní zásluhou 10 K. Redakce i administrace: Praha-Libeň, č. 444. — L. R. Pazdírek, ředitel káru v Olomouci, vydal na slova Sv. Jansk. kancionálu dvě písně o utrpení Kristově (Lide křesťanské, slyš Pána svého — Křesťanská duše, rozvažuj sobě); melodie Pazdírkovy jsou jímavé, dobře vystihují kajícínou skroušenou náladu, tlumočenou textem. Nápěvy k oběma písním, upravené pro varhany s předehrami, lze dostati u nakladatele v Olomouci za 24 hal. franko.

Věda a víra.

Přirodopyspec prof. dr. Dennert (protestant) v Godesbergu do svého spisu „Náboženství přirodopyspec“ zařadil životopisy všech znamenitějších přirodopysců od starověku až do naší doby po stránce náboženské. Přirodopysce uvádí 300. Výsledek je překvapující. U 38 učenců nemohl se dopátrati jejich stanoviska náboženského. Z 262 lze 242 označiti jako theisty t. j. věřící v Boha, 15 je jich lhostejných nebo nevěřících a jen 5 (a to z poslední doby) jsou hmotníci, křesťanství úplně nepřátelští. — Nejznamenitějšího z těchto 300 učenců lze těžko vybrati; dr. Dennert myslí, avšak jejich vědeckou práci, že za nejznamenitější z oněch 300 lze pokládati těchto 32: Koperník, Galilea, Bacon, Verulannského, Keplera, Vesala, Newtona, Huyghensa, Ray-e, Swannerdanna, Boyle, Leibnitze, Eulera, Hallera, Linnéa, Scheele, Lavoisiera, Laplacea, Humboldta, Herachela, Wernera, Cuviera, Gaussa, Müllera, R. Mayera, Faradaye, Liebiga, Lyella, von Baer-a, Darvina, Helmholtze, Pasteura, von Sackea. Z těchto 32 mužů je náboženské mínění neznámo u Scheela. Lavoisier a Laplace byli atheisté, Humboldt a Darwin lhostejní, ostatní (27) byli úplně věřící v Boha, a z těchto konfesionálního (církvního) smýšlení byli: Koperník, Galilei, Kepler, Newton, Ray, Swannerdanna, Leibnitz, Boyle, Euler, von Haller, Cuvier, Faraday a Pasteur. My věřící katolíci tudíž můžeme býti na učenců souvěrce hrdi. Komu pravá učenost schází, dělá aspoň reklamu svému jménu pohodlným atheismem.

POJIŠŤUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o sanby.

Hospodářská hlídka.

O vybavení selských dluhů. V panské sněmovně ve Vídni ohlášeny referentem dr. Šl. Grabmayerem důležité reformy k hospodářskému posílení a ozdravení rolnictva. Ministru orby dr. Bráfovi přisnáno tu, že jest učencem (českým), který ovládá toto thema (chystané reformy) jako nikdo jiný a že nikdo není více povolán než on, aby měl vedoucí roli v této otázce. Sám ministr dr. Bráf prohlásil, že tu jde o pozvolné, asi během jedné generace provedené rozřešení této otázky. Vyvazení dluhů má býti provedeno v rámci agrární středostavovské politiky a to proto, poněvadž toto vyvazení obmezuje se na střední a malý majetek, který má samostatnou existenci. V chystané osnově se počítá s tím, že poměry v jednotlivých zemích jsou různé, že tudíž zastupitelstvem zemským musí býti poskytnut rozsáhlý vliv.

Katolického rolnictva českého, sdruženého v katolickém spolku čes. rolnictva na Moravě, jest dnes 18.000 členů, k nimž se řadí 10.000 členů rolnické omladiny. Morava kráčí jate vpřed na poli organizace, přinášeje sdruženému rolnictvu katol. nejen uvědomění, ale i mnohé prospěchy praktickým řešením otázky národohospodářské.

Samostatnost rolníka združována na valné hromadě katol. spolku čes. rolnictva na Moravě řečí slovinského poslance dr. Iv. Kreka: Vidím-li rolníka, který hrdě chodí po svém gruntě, který pochopuje dosah fakta, že ten grunt je jeho, jehož srdce i život jsou v tom gruntě, protože je jeho a protože ten grunt patřil od dávných dob jeho rodině, cítím takového sedláka jako krále. On chce býti ve svém svém, on chce býti na svém jediným pánem. Máme takových sedláků, díky Bohu, dost. A ti žijí tak, jak jim poměry dovolují, jedí s chutí třeba jen suchý chléb, proto aby zachovali svou samostatnost a neodvislost. Škoda, že i v ostatních stavech není tolik vůle býti hospodářsky samostatným. Vždyť taková své hospodářské a každé jiné samostatnosti dbalí lidé jsou jediným základem lepší budoucnosti. Říkám toto výslovně: Ten, kdo je hospodářsky odvislý, stane se odvislým i rozumově. Tím, že je tolik lidí hospodářsky nesamostatných, se jen dá vysvětliti, že máme tolik politických stran. Dnes bohužel nemáme již dost lidí hospodářsky samostatných, lidí s vůlí býti samostatným — a po sponstách, jež liberalismus v rolnictvu způsobil, klidně můžeme říci, že sedláka starobním pojištěním již o jeho samostatnost hospodářskou nepřipravíme. Dnes tato výška je opozděná a nepadá na váhu.

Stoupání obilních cen. Dle vídeňských zpráv minulý týden stouply ceny obilní za jediný den při dubnové a květnové pšenici o 18 hal. za 100 kg, při dubnovém žitě o 8 h a při květnovém ovsu o 15 hal. Stoupání toto, které se událo na burse budapeštské, má pevnou platnost i v Rakousku, kde jsou terminové spekulace s obilím sameseny. Vliv spekulací, zejména na drobný prodej, tedy na rozpočet malých lidí, jest tak podstatný, že na př. kilogram pšeničné mouky, který před několika dny byl za 36 h, jest dnes za 48 hal. — Nekřesťanští spekulanti, kteří nesejí aniž žnou, drou zde především malý lid, proti nim měli by vyrazit soc. demokrati a ne proti ubohému rolníku. Ovšem patroni soc. demokratů jsou v přátelském spojení s těmito vykořisťovateli lidu, proto mezi proletáři musí býti na této straně ticho . . .

Nové krmivo. Vláda německá věnovala 99.000 marek na pokusy s krmivem dobytka sušenými brambory. Pokusy prováděla německá rada zemědělská. Krmeno bylo sušenými brambory celkem 156 koní a 400 prasat v různých částech říše. Koním dalo se do krmiva až 40 procent sušených bramborů, aniž mělo to nějaké škodlivé následky pro zdraví, výživu, zdatnost a vytrvalost koní. U prasat osvědčily se sušené brambory lépe než kukuřice; působily příznivě jak na vzrůst živé váhy, tak na jakost masa. Celkem se poznalo, že sušené brambory jsou výtečným krmivem. Sušením bramborů zabývá se té doby v Německu 200 podniků, které spracují 3—4 miliony mtr. centů bramborů.

Cena ovsa je nyní tak značná, že se pěstování ovsa velice doporučuje zvláště tam, kde ječmen pivovarský se buď nedáří, anebo sklizeň je nejistá následkem počasí nepřítulného a nestálého. Jenom třeba ovsa popřít trochu lepšího obdělávání a hnojení, pak jistě bohatě odmění práci a náklad jemu věnovaný. Chybovali jsme a

chybujeme, že oves dáváme do půdy nejhorší, kdež už nic nechce se dařiti. Takové půdy zalesněte, proměňte v louky a pastviny, a oves dejte na pole dobré, úrodné, vyhnojené. Jistě se dobře vyplatí. Mnohým krajinám může oves býti tím, čím je dosud ječmen, krajům úrodným, ječmennáským.

Japonské včelařství podporováno jest včelařskou školou, která před několika lety zřízena byla v hlavním městě Tokiu. Školu navštěvují nejvíce dívky; každý kurs trvá tři měsíce a končí zkouškou. Národní a dobré královny obdrží návštěvnice za poloviční cenu. Spolky včelařské jsou rozšířeny po celé zemi a zdatně působí na rozšíření včelařství. Včelaři se již zhusta v amerikánech, neboť od Ameriky se Japonci nejdříve učili. Včela japonská podobá se vlašské, avšak jest poněkud menší.

Může-li maloroelník porážeti svůj dobytek a vysekávati maso? Rolnictvo v krajích, kde odkázáno jest pouze na chov dobytka, chťo výhodněji zpeněžití svůj dobytek, poráželo jej ve svých domácnostech a maso z něho prodávalo. Proti této svépomoci rolnické vystupovali řezníci i c. k. úřady, které zakazovaly takovéto zpeněžení dobytka. C. k. ministerstvo obchodu na zakročení c. k. místodržitelství českého vydalo právě výnos, v němž dovoluje rolnictvu porážeti dobytek a maso z něho prodávati, avšak jen v rozsahu přiměřeném jeho hospodářství. Po obchodnicku nesmí rolník dobytek porážeti a vysekávati. Svůj doma pěstěný dobytek smí tedy rolník porážeti a maso z něho zpeněžit. Něco jiného je, kdyby měsíčně 10 kusů koupil, doma je několik dní měl a vždy pak vysekal. Takové vysekávání ovšem by bylo už obchodnické a tudíž nedovolené.

Zemský svaz českých hospodářských družstev a společenstev pro král. České nám sděloje, že k přistoupení záložního spolku za člona k Zemskému Svazu není zapotřebí usnesení valné hromady záložního spolku, nýbrž že ve smyslu § 8. a 11. stanov spolkových postačí k tomuto účelu usnesení představenstva a svolení dozorců rady. Toliko k vystoupení z ústředí, ve kterém záloženský spolek dosud byl sdružen, jest tam třeba usnesení valné hromady a případně změny stanov, kde toho stanoví spolek žádají. Nijak není zakázáno, aby záložní spolek současně nesměl býti členem dvou ústředí. Vystoupení z dosavadního ústředí provéstí může záložní spolek později během roku. Poněvadž pak valná hromada Zemského Svazu koná se již v úterý, dne 13. dubna v místnostech Svazu v Praze-II, Opatovická ulice č. 10, vyblzejí se veškeré záložní spolky, které členy Zemského Svazu státi se hodlají, aby bez odkladu dopsaly o členkou přihlášku do Zemského Svazu a po usnesení představenstva a dozorců rady za členy Zemského Svazu se přihlášily. Každý spolek učiní tak bezodkladně, aby na valné hromadě mohl býti zastoupen.

Jos. Bičiště

mech. tkalcovna a úprava
Lázně Bělohrad.

**Skład vlastní výroby
lněného i bavlněného zboží
v cenách továrnických.**

Pište si o vzorky!

Ručníky:	Kapronky:
č. 850 bílý lněný tct. 6 K 30 h	1. bílé 1 tot. K 2-20
č. J. B. bílý lněný tct. 8 K 40 h	1. barevné přímé K 2-70
Utěrky: K	Kobily
A. pololněné tct. 2-70	1 kus z věby za K 2-50
č. 68 lněné „ 4-20	1 „ „ „ 3-—
č. 756 lma „ 7-80	1 „ plátěná „ 4-50
	1 „ lma „ 5-60
Prostěradla:	Při objednávkách košil
č. 230 1. lněné K 2-50	nutno udati míru
č. 230/1 „ „ 2-70	kol krku a délku
č. 251 „ lma „ 4-90	rukávů.

Skład dámských látek na šaty!

Školský obzor.

Protest nuselských rodičů proti pokrokové škole. Piše se nám: V neděli dne 28. března t. r. konaly nuselské ženy v nále velkorestaurace u Kocanů v Nuselích protestní

schůzi proti usnesení konference učitelů a učitelek měšťanských škol sdejších, konané dne 18. března t. r., již ze školního řádu proti přisaze vyloučili slovo Bůh a tím tyto věty: „Dítě buď zbožným! Miluj Boga a říd se jeho příkázáními. Plň rozkazy Boží a tím prokážeš svou pravou zbožnost! Cti Boga nejen modlitbou, ale i užitečnou prací i vzorným, čistým, nevinným životem“. Páni učitelé a slečny učitelky viděli snad v těchto slovech škodu dítěte a proto proti hlasům pp. katechetů přijali káseňský řád tak, jak si ho na Král. Vinohradech učitelstvo z celého vinohradského okresu odhlasovalo. Učitelstvo zapomnělo na to, že jsou tu ještě rodičové a že těm záleží více na výchově dítěte než pokrokovým učitelům; a tu katolické ženy nusele, jsouce si vědomy, že stojí častě na podkladě zákona, svolaly tuto schůzi, aby protestovaly svou morální účastí proti tomuto drsnému útoku na mravní náboženskou výchovu svých dětí. Bohu díky! Nusele ženy porozuměly nebezpečí, jaké jim volnomyšlenkářští učitelé připravili chytějí. Šel u Kocanů byl již dávno před započatím schůze přepněn; kde jaký stůl a židle, vše snešeno, ale účastníci museli ještě státi mezi dveřmi. Po řečech na slovo vzatých řečníků přijata jednoblazná resoluce (což opačnou zkoušku zjištěno) čelící proti výše uvedenému usnesení. Resoluce tato podána bude zvláštní deputací p. místodržiteli jako předsedovi c. k. zemské školní rady a místní školní radě v Nuslích. Velice jsme litovali, že nebylo přítomno naše důstojné farní duchovenstvo. Litujeme toho, že Národní Politika všem pokrokovým stranám jich schůze uveřejňuje, nám však tuto schůzi vzor prosbě neuveřejnila.

Jako za dob inkvisice. „Našinec“ 14. t. m. sdělil, že při výborové schůzi zemské Jednoty měšťanských škol dne 21. února v Přerově byl na základě udání jednoho učitele souzen a odsouzen odborný učitel pan Jedmínek z Visovic. Byl vyloučen z Jednoty proto, že prý šel proti měšťanským školám, že podřívá autoritu školy a poškozují vážnost stavu učitelského. Zajímavé jest, že vyloučený nebyl ani uvědoměn o obvinění proti němu proneseném, jak patrné z jeho dopisu v „Našinci“ a byl tudíž bez výsledku vyloučen. Obvinění proti němu pronesená označuje „za nestoudnou lež a zákeřnické a cti utrhaní.“ Za denunciaci činí pak zodpovědný dva pány učitele, jež plným jménem jmenuje. To jsou věru pěkné poměry mezi pokrokovými pány učiteli, kteří jako inkvisitoři zasedají na soud proti svému kolegovi proto, že se netají svým náboženským přesvědčením. A staří inkvisitoři aspoň obviněného vyslyšeli, ale pokrokoví inkvisitoři odsuzují bez výsledku. Také „svobodomyšlnost“, již patří do snaku skřepce a hranice! Co to bylo křiku mezi pokrokovými, když štady podle své povinnosti učinili přítrž řádění Konečného! Křičeli o násilí, omezování svobody, denunciaci. A nyní vychází na jevo, že se páni sami neštítí ani jednoho, ani druhého proti nepohodlnému kolegovi, který je smýšlení katolického. To je v očích pokrokových svobodomyšlníků zločinem.

Nejdůstoj. biskup. konsistoři doporučený
umělecký závod pozlacačský
Jos. Kieslicha
v Hradci Králové

doporučuje se aktivně al. patronátním a veleláš.
farním úřadům.

Provádí veškeré práce v oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slobově.
Oděrné a bedlivé opravy, slacení a polychromování oltářů, soch neb uměleckých památek a plným sřetelem na původní sloh. Opravy a výzdoby památek a soch venku se nalézajících. Vše s náležitou sárkou. Rospočty, nákresy atd. bezplatně. Mírné ceny a solidnost závodu dovědět u čestné písemné usazání.

Vlastní dílna na výrobu rámců a sasklívání obrazů atd. Sklad uměleckých výrobků, velký výběr obrazů a krcadel.

Založeno 1891.

Dělnická hlídka.

Potřeba sociálního muzea. „Hasičský Kraj“ píše: „Museum sociální mělo by se zříditi po způsobě jiných semí táb i u nás; jako v muzeu technologickém poučí se fmešníci, živnostníci a výtvarní umělci o tom, jak byly drahé předměty domácí výroby spracovány, jako v muzeu hospodářském uloženy předměty

použijí rolníka o pěstování obilí, zmléčtění ornice, o chovu dobytka a pod., tak museum sociální týká se pracovního lidu, jenž potřebuje všestranného poučení. V Anglii zařízení sociálního muzea, by dělníci seznali, co zdraví jich je na ájmu a pod. V Paříži založeno museum sociální již r. 1889, kde udělejí se bezplatné pokyny a rady v nejrůznějších sociálních otázkách. Při ústavě zřizena výstava a veřejná knihovna s čítárnou, pořádají se přednášky a kurey, dávají příspěvky na studijní cesty po vlasti i do ciziny. Ve Frankfurtě nad Mohanem zřídili ústav pro obecné blaho, jenž podporuje a šíří porozumění pro potřeby dělnictva mezi třídami zámožnými, snaží se zlepšiti bytné poměry dělnických vrstev a nabádá k dobročinnosti; při ústavě je archiv sociální, výstava vynálezů a zřízení k zamezení úrazů, modelů z oboru dělnického zdravotnictví a pod. Také Bremen, Mnichov a Berlín zřídily ústavy podobné, a kde lze viděti nejnovější přístroje a opatření ku zamezení úrazů a pod.

Katolický kněz a dělnictvo. Nedávno pohřben byl v Shenandoah v Pennsylvanii prostý katolický farář způsobem vektuku kněžím. Rev. H. F. O'Reilly byl nepřímým otcem a rádcem tamějších chudých horníků. Po 40 let s neúpornou pílí a velikými obětmi staral se o jemu svěřené dělnictvo takovým šlechtným způsobem, že v den jeho pohřbu dělnictvo v počtu 16.000 mužů zastavilo práci, aby vzdalo svému otcovskému ochránci poslední poctu.

„Dělnická“ práce rudých. Ve středu dne 24. února soc. demokraté Gustav Linke a Vinc. Danel stáli před zemským soudem berlínským pro zpupné násilí, které spáchali v rozjařeném stavu v kostele. Vrazili tam při mši sv., pošklemovali se věřícími, zpívali pouliční odhovačku a naposledy Danel zapálil si doutník. Všecko domlouvání bylo marné. Když byli vytlačeni, vrátili se zas. Teprve policie je zkontrolovala. Soud jim vyměřil 4 týdny vězení. — Na dvoře varšavské citadelly popraveno pět rudých lupičů, kteří jsouce členy socialistické bojové organizace provedli celou řadu odvážných loupeží a jiných zločinů. — „Deutsches Volksblatt“ sdělil 27. února, že důvěrník soc. dem. svazu tov. dělníků německých Kraup po zpronevěře spolkových peněz přelil z Drážďan. Byl však již v Hallu zatčen. — Rudý předseda Klubu novinářských sasečů pražských St. Holub zadržel si 1200 K ze spolkového jmění; na bouřlivé nedělní schůzi Klubu (21. března) hájil se, že nedeftoval tolik; prý jen 720 K, protože prý ostatní má jako pohledávky za výstavní lístky. Svoji „výpůjčku“ omlouval nemocí v rodině, ač se mu vede líp než jiným soudruhům. — V Hirschbergu (v pruském Slezsku) zodpovídal se sociál. dem. sklářský dělník Fric Grützmacher z Libova pro zpronevěru. Týž byl důvěrníkem a pokladníkem místní skupiny v Libově. Leč přišlo se mu při mimořádné revizi na schodek 589 marek. Dostal 9 měsíců žaláře; odsouzen též k tříleté stráž obč. eti. — Soc. dem. dělník Dvořák v Třebíči odpadl od víry a k těmž přinutil i svoji ženu. Došel tak daleko, že naváděl ženu, aby pobila děti; potom prý se sami usmrtili, protože prý po smrti beztoho nic není. Manželka odporovala a proto Dvořák dne 12. března přikročil k černému činu sám. Začal děti zabíjet kladivem; na pokřik nevinných ubožátek oběhli se sousedé a krvavé dílo přerušili. Dvořák chtěl spáchat aspoň sebevraždu; poranil se, ač bylo nutno dopravit ho do nemocnice. Teď je a jeho nejstarší zraněné dítě ošetřují jeptišky. Věru veliký rozdíl mezi morálkou, která nemocné rozkasuje uzdravovat a tou, která žene k zabíjení. Neměli by nyní být potrestáni nejvíce ti, kteří neurvalými tlakovinami k takové dispoici duše čtenářů svádějí?

Rudý štáb již u demokráty nepečeď. Samy rudé „Rozhledy“ po známém boji znásilněných demokráty napsaly dne 18. března: „Kvapem blíží se doba, kde strana prohlásí „dogma“ a na té půdě sdělá církev svou. Krátce řečeno — obrovský rozmach strany v posledním desetiletí v Čechách svedl vůdce strany s koleji a na místě, aby vůdcové strany soc.-demokratické řídili se dle vůle lidu — musel se celá armáda přílečníků sociální demokracie podřídit vůli několika jednotlivců na špičce strany stojících. Dnes musíme vytknouti některým jednotlivcům, že si ze strany udělali svého samostatného a spoléhají na příjem straně plynoucí. Jaký pak div, že stále a stále příspěvky se zvyšují. V každém větším místě najdeme sekretáře strany, který se dosti často nestará o nic jiného, nežli, jakým způsobem by získal více příspěvků. Obce-me-li Hci pravdu, nesmíme si zapírat, že není dnes sociálním demokratem možno býti z přesvědčení, nýbrž za peníze. Májí si přesvědčení sebe lepší, pracují pro stranu sebe více, vol a agitují ve volbách, když ale nemá tolik příjmů a nemá se platiti daň strany, která obnáší bez přírůstek 2 K 40 h, není soc. demokratem.“

Bez socialistů jde to lépe. Málokde tak zavržně, horlivě a opravdově probírána otázka sociální jako v Anglii. A hle, uvědoměnému dělnictvu tamějšímu nechce se do rudého chomoutu! Celá strana dělnická tam má ve svém lůně mezi 1,121.256 příslušníky pouze 27.000 soc. demokratů. Sjezd té strany vyslovil se proti třídnímu boji 800.000 hlasů proti 100.000 hlasů. Dělníci angličtí chtějí jíti solidárně se stranami občanskými, nepodpalují třídních vášní a přece jsou na tom mnohem lépe než zajatci rudých táborů.

Cena obuvi opět zvýšena. Dostali snad dělníci vyšší, skvostnou mzdu? I nikoliv. Izraelité zdražili kůži a fabrikanti chtějí také více vydělati.

Klesání soc. demokracie v Německu dovědět též tyto číselce: r. 1906 měla tam rudá strana příjmů 810.917 marek, r. 1907 do cela 1,191.819 marek, leč loni pouze 852.976 marek. Z čeho hlavně si vysvětlíme vzestup příjmů r. 1907? Byly zkrátka zvyšovány různé příspěvky. A přes to za jeden rok tak veliký odliv! I náklad rudých orgánů poklesl značně.

Poměr křesť. sociálů českých k německým v naší říši jest dán nespravedlivým nacionálním stanoviskem Vídně. Němci mají asi 50.000 dělníků, Slované dohromady asi 40.000. Kdyby dle přání něm. křesť. sociálů Slované utvořili s nimi ústřední svaz, pak by zavládla rozhodně německá hegemonie, která by se dle všech známek málo ohlížela na naše oprávněné národnostní požadavky. Náš český křesť. soc. dělník však dobře ví, jakou obrovskou úlohu národní má před sebou a hřešil by proti zásadám křesťanství, kdyby vešel pode jeho německých nacionálů, i kdyby totéž jho bylo sebe lépe ozdobeno hesly křesťanskými. Rovnost národům všem! Toť přece nejjasnější křesťanská zásada, která se nedá odstraniti žádnou sofistikou. Jak nynější situace svědčí, přibývá slovanským křesť. sociálům členstvo rychlejším tempem než německým. Až náš počet organizovaných bude větší než Němců, pak teprve bude možno mluvit o ústředním sloučení bez obav, že by se našinci stali porobenci vídeňského vedení. Národní práva v křesťan. organizacích nikdy nelze dusiti a umlčovati. Víme dobře, že náš zásadní odpor k národnostnímu stanovisku křesť. sociálů Vídně Němce hodně mrzí. Leč ti škodí si jen a jen sami. Napřed radikální náprava — a pak teprve vzájemné úmluvy!

Václ. Vejvoda,
kloboučník
v Hradci Králové, na Vel. podsíni,
proti gymnasiu,
odporučuje plstěné
a slaměné klobouky
nejlepší jakosti,
ceny mírné.

Pouze český výrobek.
Těš přijímá všechny opravy.

Elektrické
≡ světlo ≡

pre továrny, hotely, domy, vily atd.
Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické ventila-
tory, počítačla, obloukové
lamps

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejnoproudý. Žárovky Tantalové, Vel-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,
úředně koncesovaný
závod elektrotechnický
v Hradci Králové
Jiřkova třída č. 254.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Křesla houpací
od K 20—
Křesla ku psaní
od K 9—
Křesla na šroubu
od K 19—
Sedátka na šroubu
od K 12—

a jiné, v nejmodernějším provedení
a v cenách nejlevnějších
nabízí velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,
Jindřichská ulice 1.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zámkem na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Nejlevnější nákupní pramen
veškerých příprav
a ozdob pro švadleny a krojčí,
kněžských koláříků a náprsenek

Fejgl & Byčičtě

Hradeo Králové.

Divadelní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Dežníky.
Šle — Kapesníky — Rakavice.
Šněrovačky.
Výhradní prodej „Triumfaly.“

SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vuvarky
SAPONIT
světí fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ.
Píšte si o ceny.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)
doporučuje P. T. veleřádku, duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a krovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

BOŽÍ HROBY. KŘÍŽOVÉ CESTY

RELIEFOVÉ I MALOVANÉ.

SOŠKY „VZKŘÍŠENÍ.“

Klešící „ANDĚLÉ“

A TĚLA PÁNĚ

ZE DŘEVA ŘEZANÉ A Z TVRDÉ PEVNÉ
SÁDRY (TYTO VELICE LEVNÉ).

JESKYNĚ s P. M. LOURD.

JAKOŽ I VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE

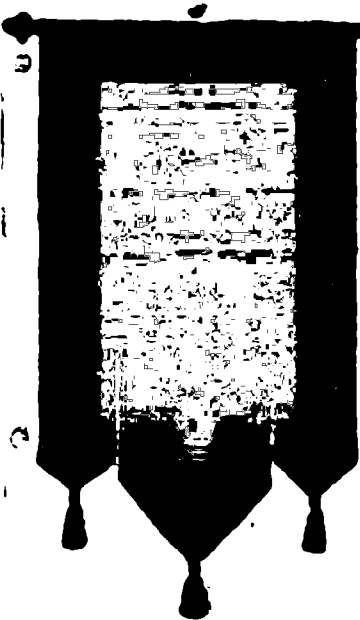
SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

P. BUŠKA SYNOVÉ
v SYCHROVĚ.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chintů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritického chrámu
Páse.

Na ukásku zašle
se vše franco.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pažení

24krát24 cm po 11 h 10 kg tmele sklenářského
24krát24 cm po 12 h za 2 K.
24krát24 cm po 14 h
24krát24 cm po 18 h
24krát24 cm po 15 h
24krát24 cm po 17 h
24krát24 cm po 19 h

Sklenář. zaručeně vyzk.
diamanty kus za 5 K.
Dodám
kamkoliv drahou.

K. V. Skuherský,

a k. dverní dodavatel Hradeo Králové
proti hotelu „Merkur“.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přim
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dolo-
ručuje se

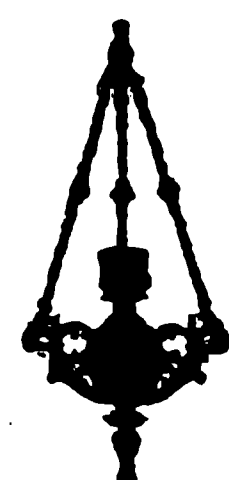
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatým fi-
gurálním provedením a
sice i se tělesnými
rámky, stěží se osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vš. závaznosti ku definitivní objednávce.

Neustatná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Veleřádku

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-
ručit veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibice, nádoby, paténky, pacířky,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výrobky, předpřím
církvevni vyhovující. Staré předmě-
ty opravuje v původní intenci a
v ohi slatí a stříbři nebo proti de-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výrobky zašle na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštovní. Předce ruční.

Šleď osvědčených stříbrných a stříbrných blonů, jako: řetěz,
nádovek, křížů, prstýnků, náramků atd. :: Nežádám
proševy, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i křesťanského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbrné dráhobany kupuje se nejvyšší cenou

JAN STANĚK,

posílá a dopravu

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 10. n.

Všeob. úvěrní společnost

zápisné společenstvo s ručením obmezeným

v Hradeo Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/2% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

Stoňat listky na poštovní zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
od nejlevnější.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zašle na požádání vky

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z křesť. vele-
řádku duchovenstva svědčí o pečlivé ob-
sluze mábe ryze křesťanského závedu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíse, prosím, malou objednávku na
skusku.

Volejemně látky na taláry.

Těch na splátky bez zvýšení cen!

Nejlepší sukna,

moderní pánské i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním ryse českém,
osvědčeném velkozávodě

Lužný & Trlica v Brně,

na Veliké ul. č. 36, na Václav. ul. č. 8.

Skvělost vzorůky sahláme na pořádku
zdarma a vyplacení pouze na míru krej-
čovské. Žádejte je proto vždy u svého mi-
stra. Uspokojí vás v míře netašné.

Z b y t k y

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína
za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.
Lissánské výtečné jakosti I. druh 80 hal.,
II. druh 72 hal. Mostarské velmi jemné a
silné I. druh 88 hal., II. druh 80 h za 1 litr.

ALOIS ČÍŽEK,

majitel viných sklepů

" V HUMPOLCI, "

c. k. soudní přísežný znalec vin, dodavatel pro klášter
král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důstojné farní úřady v Čechách.

Tento

klobouk

již třikrát opravený a jak vidno
ještě dosti slušný pochází od

Jos. Dvořáčka

v Hradci Králové poblíž Grandhotelu,

který kromě moderních tuhých klobouků má
též na skladě cylindry, jemné zdravotní
měkké klobouky z plstě a vlny, slaměné
klobouky z prvních českých továren, sportovní
čepice jak pánské, tak chlapecké a dětské.

Vše v nejmírnějších cenách.

Nejlevnější a nejrychlejší

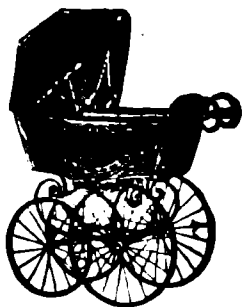
dětské vozíky

u velkovýrobové firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

„Naše Mládež“,

organ „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“,
vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplácí
se 1 výtisk 1 K 70 h ročně, při odbírání nejméně
5 výtisků 1 exemplář po 1 K 20 h ročně. Redakce
a administrace časopisu „NAŠE MLÁDEŽ“,
Praha II., Opatovická ulice č. 10.

Žádejte číslo na ukázkou!

MOSAIKY

skleněné

pro každý dekorativní vnitřní, nejnovějšího,
i stáho spůsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou lástí předčí mramor
vláské, hověí

mal. obraz projevů na abis

B. Škarda,

Brno.

102 31 p. o chr-
mová okna lanošky
bezplatně

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se aktivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

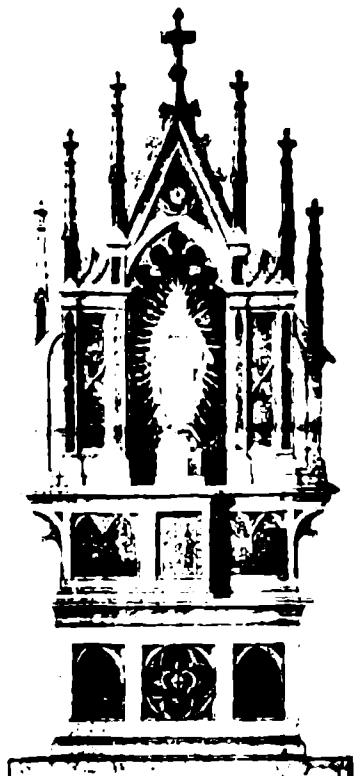
Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednávce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četná
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

Dobrá pověst,

již se výrobky naše těší, savdává příčinu k nekalm manipulacím někte-
rých lidí, kteří výrobky nedokonalé a méně cenné snaží se volecitnému
obchodnictvu vnutiti se osvědčené výrobky

továren Maršnerových.

Z té příčiny žádáme každého konsumenta, aby vždy při nakupování
dohledal k vaření, lahůdkových i mléčných, jemných cukrovinek fon-
dantových, ovocných i orientálních, neapolitánek, mignonu a hlavně
žutivých bombon limonádových žadal výslovně zboží **MARŠNEROVÉ**.

Speciality závodu nížádnou soutěží nedostižené, jako **Klaxon**,
Gigant, **Lu-Sin** a výživnou čokoládu, zákonem chráněno:

REFORM

Chocolat Hygiénique, netřeba odporučovati.

Kulturní hlídka.

Sloup nejvyšší pravdy.

Nikdo jasným světlem svého rozumu neozářil hlubokomyslné pravdy a epochální výzkumy budoucnosti tak, jak to dokázal ostrý žárovník volnomyšlenkářských mozků. Lidé malicherní, kteří ani v jediném oboru důkladně se nevzdělali, kteří pro samé napapouškování popírání Boha vůbec nemají kdy k žádné vědecké práci, slibují udatně světu více než velice vážní odborníci z universit celého světa. „Volná myšlenka“ tak nadutě se káse svými moderními výhledy, moderní reformou, vítězstvím bezbožské „vědy“, zdatnou prací pro pozemský ráj budoucnosti! Jest tudíž veliký divem, proč již zkušený učenec, kteří po tak pracovním studiu tvrdí, že stojí před velikými záhadami, nepřenechají svoje univerzitní katedry volnomyšlenkářským mladíkům a dobrodruhům; těm moderním ostrovidům jest skoro všechno jasno. Přesně se těžkopádnou vědou univerzitní, avolněte křídla mladé družině, která vám rozluští bravě všechno bez dlouhého potu! Kde by snad rozum jiného se zastavil, tam křídla mladých věstců letí dál. Co rozum a zkušenost nepoví, tam všechno doplní jasný let básnické fantasie.

Těžko se zdržeti smíchu, vidíme-li na střechě vážně se nafukovati holuba. Těžko se nesmát, myslí-li kohout, že svým hlasem časné ráno budí slunce.

Slovutný sekretář české sekce Volné Myšlenky K. Pelant byl v době sjezdu německých židů v Praze r. 1907 velikým hrdinou. V nadšené knize o pražském kongresu stkl se podobizna jeho osvědčené tváře docela čtyřikrát, aby každý dobře poznal, jak tento genius českého lidu vyhlíží. Ale brzy po sjezdu nějak sami jeho věrní poddaní se rozmrzeli na jeho velikost. Milý Pelant přišel o hvězdičky a z Paříže vydal věrným českým čtenářům Žizky z Trocna projev o výnosném uplatnění českého uzenářského umění ve Francii. A přý jako aby ten, kdo rozumí svému povolání, poslal p. Pelantovi peníze. Leč zakrásle, zpátečnické mosky Čecháček ani zdaleka neměly pochopení pro veliký rozhled Pelantův. A proto osvícenec, rozněvav se na párky a buřty, odjel osvícovat Ameriku a mluvit jí cosi o svobodě. Tam však nosil dříví do lesa; jest tam té svobody tolik, až se v ní puctiví lidé škrtí. Konečně se vrátil do nevděčné Čechie, kde začal chytat existenci přednáškami o životě v Americe a u nás, prošípanými mrskáním naší církve. Ale ve sboru předních vyvolenců nenalezl zaměstnání, a tak má teď volnost tak velikou až ho mrzí.

Po něm opanoval pole ve „V. myšlence“ p. Myslík, bývalý kreslič, člověk záračný, který téměř přes noc se stal velekritikem nejmodernějších poznatků vědeckých, tedy atencou kapacitou svého řádu. Jen to vadí, že mu vlastní jeho rozmrzelý kolega (snad proto, že sám nemohl do teplého hnízdečka sednouti) vyčetl despotii, egoismus, tleskání jiné volné myšlence.

Po naší vlasti obodí též jiná veliká kapacita, dlouholetý akademik p. Kliment, který již před lety poučoval naše město, jak Hus převzal zásady Luthrovy. Teď ví na trnc nevděčného Husovi, že Boha není a že vůbec člověk svobodné vůle nemá. Volní myslitelé totiž mají sami od macešské přírody privilej volně mysliti a svobodně jednati. Jinak svým determinismem volnost myšlení a jednání popírají. Ovšem kdo se stane volnomyšlenkářem, hned s ním učiní příroda zázrak. Jinak nelze vysvětliti chválení volného myšlení a zároveň potírání náhledu o možnosti volného myšlení různých pp. klimentů. Aby pak důsledná činnost tohoto osvícence byla dovršena, snažil se tento syn slunce namluviti později posluchačstvu jako agitátor agrárníků, že přý v Bohu věří. Teď skutečných kašpárkových komedií jest již pořádku; proto louthkové divadlo s živými šgarami jest včasnou náhradou k udržení humoru. — Stoupence nejvolnější volné myšlenky Vohryzek spolu s jinými vol. mysliteli v Žofinském sále zle budoval nad útlakem školy, nad „klerikálními úklady“. Veliké shromáždění tleskalo nadšeně tomu ideálnímu, poctivě rozhořčenému muži, který v tom okamžiku zdál se být rytířem schopným každé oběti pro lidstvo těžce tísněné klerikální příšerou. A najednou byl satčen a dán za mříže, poněvadž obžalován, že s jinými volnými mysliteli „vyvlastnil“ zcela vědním, šosáckým způsobem ve Švýcarsku na 11 000 franků. Uptímnou soustrast ideálnímu trpiteli, jehož veliké činy tak málo mají v byrokratické společnosti pochopení. — A vzácný paedagog dr. Bartošek! Někteří pokrokaři ale se horlí, že přý se musí pokrokový učitel z hledu náboženském přetvářati! Bartošek však takové opačné rozhořčení považuje za stanovisko vzhledem k nejmodernější svojí morálce za naprosto odbyté. Jen ať přý hoší nekatolického smýšlení se dají v katolických obvyklých švití! Ať zachovávali katolický řád, obvyklé ceremonie! To není nic tak těžkého. To že by byla zvláštní přetvářka? Vůak až vyjdou, pak... Vidí! Tedy přece

jenom átel má posvěcovat (po případě znešvařovat) prostředky. Co se namyslíl Renan, jaký Kristus byl! Přišel Strauss a zase snažil se přemalovati dle vlastní chuti obraz Kristův. V tom přichází „největší český učenec“ Masaryk a praví milostivě aspoň tolik, že Kristus byl hlava bystrá. Později docela s nastudovanou poklonou řekl, že jest učením Ježíšovým. — Ale teď přišel na tyto všecky jiné pokrokaře uadpokrokař dr. Bartošek s heverem. Jak ti lidé mohli tak pošetile psát? Vždyť dle Bartoška Kristus jest osobou legandární, vždyť vlastně neexistoval. Tak udělal největší z největších učenců českého tábora tlustou čáru přes náboženskou filozofii Masarykovu, Drtinovu, Tolstého, Renanovu atd. Nač otázku existence Kristovy vážně a důkladně studovati? To ať dělají univerzitní školo-meti, kteří potřebují k objevům zaprášených svazků; jak zpátečnické! „Volná myšlenka“ však musí odstraňovati všechno, co jest „volné myšlením“ lidem závadou, trnem v oku, nebezpečstvím. A křesť. nauka jest přece pro ně balvanem nejtrapnější. Nač by tedy járá fantasie Bartošekova dlouho přemýšlela, má-li milostivě povolit existenci Největšímu mezi syny lidskými? Chce-li něco vzlet „Volné myšlenky“ proti „klerikálnímu nebezpečství“ dokázati, musí být hodně radikální, rázný, nesmí se dlouho rozmyšlet. A tak podle jednání a učení volných myslitelů vidíme, že jsou vlastně vysoké školy odborné zcela zbytečné. Mezi tím, co jiní pokrokaři stále volají po rozmoocení škol, volní myslitelé docela lehce i bez nich — ano proti nim — dostupují bravě nejvyššího zenitu moudrosti a učenosti.

Kulturní jiskry.

„Rozvoj“, českožidovský list, orgán protirabinický, vlastenci. V příčině kandidatury sl. Támové na Vysokomýtku napsal: „Sklon sl. Támové k antisemitismu je pro pokrokové lidi všech stran dostatečným (rádi věříme) důvodem k odmítnutí... Pro sebe reklamují dámy spravedlnost, stěžují si do utlačování, ale samy by rády šartily náboženskou minoritu ritu (obřadní menšinu) jen což.“ Tak vida! Cizí krev mají vlastenci naši hájiti i tenkrát, když tatáž vyznává náboženství možžácké, hodně konservativní. — Ale to nijak „Rozvoj“ nerozčiluje, že strká přímo psí hlavu na české katolíky, odvážli-li se tito pouze obcovati svým bohoslužbám. Pokrokové kruhy naší náboženské svobody škrtiti nechtějí?

To tu dosud nebylo! Kam až protikřesťanská zášť může sahati, patrně na prohlášení „Školského Obzoru“ vůči dru Drtinovi: „Sebrané spisy Komenského nejsou anachronismem. Rozlišovati však třeba, srovnávali-li se s posláním moderního učitelstva vy-dávati a čísti celou řadu náboženských knih, jež pro stav, povolání nemají ceny. Jest ovšem nepochybné, že naše škola jest dítětem církvi; je však také jisto, že každý vliv církvi byl přirozenému poslánu školy na útma. Čistě náboženské knihy Komenského nechtě vydati naši věřící evangelici. Snad by si nedali vzíti tu čest učitelstvem, a věřícího dílu nevěřícím? Učitelstvu našemu není třeba čísti celého Komenského. Jemu schází spíše neomezený rozhled po vývoji paedagogické vědy před Komenským, za Komenského a po Komenském. A pro tento rozhled pracuje od let s úspěchem Dědictví Komenského, nejlepší naše nakladatelství. Nač se mu míšiti do vlastního oboru? Z místního patriotismu? Tvrdím směle, že moravské učitelstvo sotva bude odebírat náboženské spisy“ věho velikého rodáka.“ — Ergo nevěreční učitelé chtějí zkoumati povahu a směr Komenského (skrz naskrz křesťanského) s pomínutím jeho náboženského stanoviska. Ovšem tak osekání Komenský by byl hořovou karikaturou; nerozumělo by se ani vývoji a důkaznosti jeho paedagogického směru, jemuž jest náboženství základnou nejpevnější. Dobře, že řekli pokrokové učitelé, horliví pomocníci agrárníků taky-katolíků, konečně zas jednou zcela upřímně, že jsou větším dílem nevěřící.

Když se tak Bileam podíráme. Velice mrzutá pravda otíštěna v nestřeženém okamžiku v 57. čís. „Času“, kde napsáno: „Kdyby dr. Podlipný chtěl snad odstraňovati všechny korupční živly, otevřel by na druhé straně na radnici dokofán vrata zpátečnictví.“ Tedy pokrokaři a svobodomyšlníci korupčním živlem, který pro strach před poctivými „zpátečnickými“ má korupci udržovati dál? Divné větrání! — „Osvěta lidu“ v č. 21. napsala proti radikálnímu JUC. Nucovi, bývalému svému příteli, že strana naše v Kostece n. O. zmohutněla právě úsilnou „protiklerikální“ prací Nucovou. „Nemožno se ani dopočísti těch občanů, kteří klerikály se stali jenom proto, že p. Nuc byl protiklerikálem, a oni nechtěli s ním mít nic společného. Klerikalismus se neporazí agitacími a intrikami, nýbrž výbovou lidu, změnou jeho názoru světového a životního.“ Ergo hajnovský Bileam se najednou poděkl a bezděčně pronášá trpkou obžalobu „proti samé „Osvěte lidu.“ Kdo to jen otiskoval neurvalé popleky sprostoty proti katolíkům kosteleckým? Kdo špičil surové bezbranné ženy katolické pro

jejich přesvědčení? Kdo nemohl přijíti na ječoo ženám těm? Byla to přece „Osvěta lidu“, kterou sám jiný pokrokový list nazval stokou špiný. V nadávkách a osobních výpadech nemá „Osvěta lidu“ soka žádného, jak jsme již často dokázali.

POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o sazby.

Hospodářská hlídka.

Nač pojištění rolnictva? Na tu otázku vhodně odpověděl slovinský poslanec dr. Krek na valné hromadě katol. spolku čes. rolnictva moravského: Pomine systém výměnkářů a nemusím zde široce vykládati, co to znamená. To dobře víme sami. — Pak pomine loufné stěhování z veskova do měst a zarazí se vystěhovalectví. Poznejte daši lidi! Má-i mladý člověk dostati dědictví, třeba jen v obnosu 50 K, běh, shání potřebné listiny a s chutí platí potřebné kolky. Chce dostati to, co mu patří, třebaže to není výsledkem jeho práce. A teď uvažte: Již 16letý mladík musí platiti na své zaopatření ve stáří. Po málo letech ho někdo láká k vystěhování se. Myšlenka, že by ztratil, co pro své zaopatření ve stáří z vlastní práce zaplatil, zadržel ho doma a připoutává ho k dosavadnímu zaměstnání. A čím více lidí zůstane i na venkově při svém zaměstnání, tím normálnější a spravedlivější budou i poměry na trhu práce na venkově. Dosud jsou neblahé. Příčina je ovšem v tom, že města pohlubují venkov mnoho sil, a to sil způsobily. Provedením starobního pojišťování rolnictva zmírní se v mnohém břemena obcí i země v ohledu chudinství. To je dnes nejtrpěší kapitola. Mnoho peněz stojí to chudinství a přece jak nedokonalé je jeho provádění! A proto je hloupostí, křivdou a nespravedlností, když sociální demokraté, aby mohli něco proti starobnímu pojišťování rolnictva namítati, opovíží se srovnávat sedláka s obyčejným kapitalistou. Kapitalista má radost z toho, že má, ale nemá radosti uad tím, co má. Shofli-li mu továrna, shofela, dostane pojištění, postaví novou a ta nová je mu tím, čím byla stará, prostředkem k nabývání nového kapitálu; hodí-li se to, prodá továrnu a koupí jinou, on k té továrně nelze proto, že je jeho, ale proto, že mu nese — a nese-li jiná více, rád se se starou rozloučí, bez bolesti ji opouští a jde do výnosnější. Sedlák však žije jako ve sňatku se zemí, ve sňatku posvěceném láskou a prací, on ji miluje, poněvadž vidí, že on svou práci z ní dobývá chléb pro celý svát, on v ní vidí svou vlast i svůj hrob, on je s ní svát, on v ní prací a památkou předků, a proto truchlí a pláče, když ji musí opustiti. Grunt je sedlákovu náradím, výrobním kapitálem, on z něho nechce rentu. Proto rád vidím, drutli-li se rolník k řadám dělnickým a tvrdím, že dělnictvo svůj boj proti kapitalistům nevyhraje, nepůjde-li svorně s rolnictvem.

Do menších zahrad nejlépe se hodí ovocné stromy úšlechtilých druhů, pěstované ve tvaru jehlanovitém. Takový tvar stromu si může každý vypěstiti, když v podletí dvouleté pláně u spodu naočkuje. Jakmile v příštím roce prut vyhná, pláně se zkrátí asi na decimetr dlouhý pahýl, kterýž v příštím roce se zřítase a zatmelí. Prut zkrátíme na osm ošek. Horní se během léta zaštipne, aby spodní sesílily a zbužněly. Příštího roku vedoucí prut střední opět se zkrátí na pět ošek, nad posledním nechá se malý cípek, aby výhon se mohl k němu přivázat. Později se cípek užítase, výhony boční, v létě přistipované, zřítanou se na větevň krah, jenž má pak slabší výhony. Letorosty přistipujeme, aby spodní větvice silily. Tak se postupuje rok od roku a přiblíží se, aby boční větve se nevzpřimily do výše, každá rostla určitým směrem, spodní vědy zůstaly nejdelší, horní nejkratší, a tak jehlan důhledný byl zachován.

Mlékařemí nabývá u nás jindy nebyvalého významu hospodářského, ba místy stává se hlavním zdrojem stálých a jistých příjmů. Účelář chov dobytka k účelům mlékařským vyžaduje však také změnu starodávného pěstování. Kdo chce chovat zdatné dojnice, nesmí spoléhati jen na slámu a cny píceiny, kteréž v hospodářství nám samy se namanou, nýbrž musí pici takovou doplňovat jednak přecizami cizími, jako jest záboj čili pokrutiny, různé moučky, otravy, obilný šrot, sladový květ, řízky, odpadky lihovarnické, melasa atd., jednak zakládáním širných pastvin, lučin a pěstováním píce na polích, zvláště mlásein, jetelotravin, zelené kukufice, krmné řepy, vodnice, kvaček atd., a tak opatřiti zásoby píce, kteráž dojivost krav podporuje a udržuje i v zimě, kdy mléko nejlépe se platí.

Zahraníční obchod náš v měsíci lednu die statistických dat vykazuje stále nepříznivost bilance obchodní. Die statistiky té může býti apokojen v celku jen zemědělec, neboť ve vývozu zemědělských výrobků lze zaznamenati celkom vzestup. Tak činil vývoz dobytka tažného i jatečného 108 mil. K (o 6 mil. K více), a to hovězího 76 mil. K (o 4½ mil. více), koní 3 (více o 15), dále koží srnových 6 (více o 2½), vlny 1·7 mil. K (více o 0·3). Pokles vykazuje vývoz obilí 2·5 (méně o 1·5), vajec 4·9 (— 1·7) a dříví 15·4 (— 2·7) mil. K. Zvýšení dovozu obilí dokazuje, že ceny na našem trhu jsou tak vysoké že i dovoz tu a tam se vyplácí, a naproti tomu i při dobrých cenách masa podařilo se zvýšiti vývoz jen dobytka o 6 mil. K.

Skled dámských látek na šaty!

**na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.**

☐ **Opravy a přestavby varhan.**
☐ Veškeré práce vykonávají se bez-
☐ ☐ vadně a se zaručením. ☐
☒ Poděkovací přípis na požádání.
☐ **Plány a rozpočty zdarma.**

Biskupská knihovna v Hradci Král.

**První česká akc. společnost továren
na orient. cukrovinky a čokoládu na
Kr. Vinohradech (dříve A. MARŠNER.)**

**Vlastní dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů
atd. Sklad uměleckých výrobků, velký výběr obrazů
a zrcadel.**

Založeno 1891.

za nejvýhodnějších podmínek.

Eskort směnok a účtů.

Nejlepší sukna,

moderní pančáky i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním ryze českém,
osvědčeném velkoobchodě

Kučný & Trlica v Brně,

na Velkém nám. č. 80, na Václav. ul. č. 8.

Skrvostné vzoráčky zašleme na požádání
zdarma a vyplacení pouze na místry krej-
čovské. Žádejte je proto vždy u svého mi-
stra. Uspokojí vás v míře netažené.

Zbytky

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uz-
nání, které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akceová svíčkárna a voskárna v Ml. B. lesavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 30.000.

Vejce k lihnutí

od čistokrevné drůbeže, na výstavách první cenou
poctěné, pekingských kachen, pravých obrů, 1 kus
25 h, minorek černých 1 kus 16 h. Dále prodám
1 kohouta a několik slepic
s různovitými hřebeny, výstavní to kusy 10 mě-
síců staré, již nesoucí. Kohout za 6 K, slepice po
4 K 50 h, prodá a dotazy zodpoví

Alois Blatto v Ostřetíně u Holic.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvostněj-
šího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revide-
vány.

Mojí nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen poštou.

Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílá.

Chudším kostelům možno spíšet bez přirádku.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
cenných spolkových děl.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odpo ručuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejsů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.

Kancelář „Hôtel Hyřel“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Tento

klobouk

již třikrát opravený a jak vidno
ještě dosti slušný pochází od

Jos. Dvořáčka

v Hradci Král. poblíž Grandhotelu,

který kromě moderních tuhých klobouků má
též na skladě cylindry, jemné zdravotní
měkké klobouky z plstě a vlny, slaměné
klobouky z prvních českých továren, sportovní
čepice jak pánské, tak chlapecké a dětské.

Vše v nejmírnějších cenách.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína
za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.
Lissánské výtečné jakosti I. druh 80 hal.,
II. druh 72 hal. Mcstarské velmi jemné a
silné I. druh 88 hal., II. druh 80 h za 1 litr.

ALOIS ČÍŽEK,

majitel vinných sklepů

„ V HUMPOLCI, „

c. k. soudní přísední znalec vin, dodavatel pro klášter
král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro čestné
důstojné farní úřady v Čechách.

MOSAIKY

skleněné

pro lupy dekorací vnitřní, námořní,
státního upravení, které nejen vzhle-
dím ale i svou krásou předčí mramor
vláknité, hotové

uměl. útvar vyjádření na stě
B. Škarda,

Brno.

Respekt pro chr-
mová díla i jejich
bezpřekáž.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železné skládací po- stele od . . . K 7-80	železné mycí stolky od K 5-—
železné skříňové po- stele s 3díln. matrací od K 27-—	železné noční stolky od K 10-—
	železné stojany na šaty od . . . K 11-—

Úplně zařízené lůžka od K 88-—

Skládací polci sedátka
od K 1-—
zahrad. sklád. lenošky
od K 5-—
zahradní patentní svi-
novací zástěny K 36-—

Zahradní nábytek.

Úplně zařízené nemocnice a dobrotinných ústavů
za ceny zvláště výhodné.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hronová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se uctivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

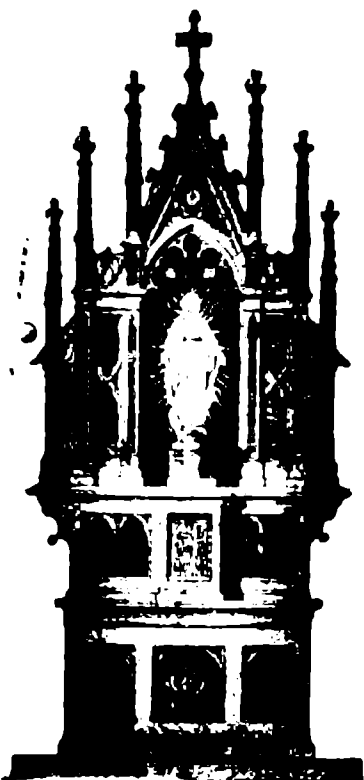
Nákreby a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovuji
úplně bezplatně, bez nároku k objednavce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provedím co nejvšednější, o čemž svědčí čestné
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zásilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do patenišť

24krát24 cm po 11 h
24krát26 cm po 12 h
24krát30 cm po 14 h
26krát26 cm po 13 h
26krát30 cm po 15 h
30krát30 cm po 17 h
30krát32 cm po 19 h

10 kg tmele sklenářského
za 2 K.

Sklenář. zaručeně vyzk.
diamanty kus za 5 K.

Dodáním
kamkoliv drahou.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“

SNÍH NENÍ

tak bílý jako prádlo, jemuž
přidan do vyvářky

SAPONIT

světí fialkovou od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ

V HRADCI KRÁLOVÉ

Pišťe si o cenu.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleddstoj. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Odebírejte v každé obci
krejcarový týdeník

„Venkovan“,

organ „Sdružení českých katolických zemědělců
v království Českém“.

Vychází každý týden ve čtvrtek.

Na „VENKOVANA“ předplácí se: Aby mohlo na
venku býti číslo za 1 krejcar (2 haléře), zasílá se
poštou pod jednou adresou nejméně 5 výtisků.
(Tedy 5 výtisků na rok 5 K 20 h). — Při záslce
menšího počtu výtisků předplácí se na 1 výtisk
ročně 2 K 8 hal. Odběratelé mají nárok na bez-
platné právní, zvěrolékařské a hospodářské porady.
Předplatné a objednávky přijímá administrace
„VENKOVANA“, v Praze-II., Opatovická ulice
čís. 10.

Hleďte, aby v každé obci odebíral se
„VENKOVAN“. Požádejte několik čísel na
ukásku zdarma.

„Naše Mládež“

organ „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“.
vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplácí
se 1 výtisk 1 K 70 h ročně. při odbírání nejméně
5 výtisků 1 exemplář po 1 K 20 h ročně. Redakce
a administrace časopisu „NAŠE MLÁDEŽ“,
Praha II., Opatovická ulice č. 10.

Žádejte číslo na ukásku!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

— pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 19 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stěmi osazením.

Věkové rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bez
vš. závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodstát veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Veleddstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům develope si depo-

ružití věkové kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy,

cibály, nádobky, paténky, paciřkaly,

svícny, lampy, křtitelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbí nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kásku franko bez závaznosti koupě.

Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

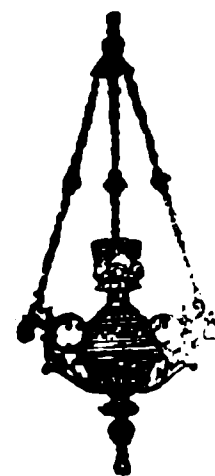
Shled osvědčených slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Neodstát
prsteny, tabulčky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i železného vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čís. 19. n.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce

nejnovějších druhů pravých

vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ddst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

(Též na splátky bez zvýšení cen!)

Všeob. úvěrní společnost

zápeané společenstvo s ručením obmeceným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Sklaň listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Nejlevnější nákupní pramen

vědkých příprav

a ozdob pro švadlany a krojí,

kněžských koláříků a náprsenek

Fejgl & Byčičtš

Hradec Králové.

Divadelní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Deštníky.

Šle — Kapesníky — Rakavice.

Šněrovačky.

Výhradní prodej „Triumfaly.“

OBNOVA

Číslo 14.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 9. dubna 1909.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v polednu.

Ročník XV.

Svátek naděje.

Vzkříšení! Jakým kouzlem, jakou útěchou působí toto slovo na člověka věčného! V čase, kdy raší listí k novému životu, kdy ptactvo vítá obrod přírody, zemlená srdce lidská okřívají při zpěvu radostného „alleluja“, při vzpomínce na Krista vítěze. Věru žádná slavnost, žádná památka nelije do duše skroušené tolik ideální tužby, takovou posilu k dalšímu zápolení, tak pevnou naději, jako vzpomínka na slavné vzkříšení muže bolesti, muže zsinaleho útrapami. Největšího z velikých, Bohočlověka Jeho život nejlepším kázáním, On prakticky ukázal, jaké cesty ku krásnu a dobru se mají voliti, kudy jíti přes posměch sobcův. A zároveň potěšil svoje věrné důkazem, jak síla zářivé dokonalosti přec konečně strhá všechna pouta násilnosti a dojde stkvělé odměny.

Svým příštím vzkříšením již se těšil trpělivý Job, kdy v nesnesitelné trýzni zvolal: „Vím, že Vykupitel můj živ jest a že v poslední den ze země vstanu; a zase oblečen budu kůže svou a v těle svém užijm Boha svého.“ Jaký balsám lila do jizev muže strasti neochvějná naděje na vzkříšení! A svojí pevné naději dal tak krásný výraz člověk, který ani Krista neviděl! Nedivme se tudíž, že tím nadšeněji zahřela srdce apoštolů, když uslyšeli o slavném vzkříšení Pána, s nímž tak dlouho po Judsku putovali! „Tatof pak jest vůle Toho, který mne poslal, Otce: abych z toho, co mi dal, ničehož nestratil, ale vzkřísil to v den nejposlednější.“ Tak promluvil Kristus. A jeho žáci všude kladli důraz na slavné z mrtvých vstání; tou radostnou zvěstí posilovali ty, kteří klesali podél cest, stírali slzy mučedníků, lili tužbu po šlechtetných činech do srdcí, jež v pohanském životě stala se vyprahlými. „Kristus promění tělo ponížení našeho, aby připodobněno bylo k tělu jasnosti jeho, podle působení, kterýmž také může podmaniti sobě všechny věky.“ Tak těšil sv. Pavel v listě Filipenské. Jinde dří: „Věrné slovo: nebo jestliže jsme s ním zemřeli, spolu s ním i živi budeme.“ Taková a těm podobná slova netoliko sílila naději, ale poskytovala zároveň chuť k činnorodé práci, velikou radost z šlechtetného života.

Jak velikou líš jest tvrzení, že křesťanství vneslo do života pozemského pochmurnost, úzkostlivou báslivost před světským turujem, elegickou sklíčenost, naprosté pohrdání světskými zájmy, odvrát od přirozeného, jásevého toku života! Jest naopak pravdou nepopírnou, že křesťanství svými vznešenými eliby, svojí útěchou přivádělo k novému životu duše pohanů, jež klesaly v zoufalství a chtěly ukončiti život svůj sebevraždou. Zcela přirozeno! Jaké byly náhledy pohanské o zásvětí? Homér a Virgilius na základě pohanských představ líčili záhrobní poměry elegicky; i mužové dle jich názorů šlechtetní stali se v objetí smrti nešťastnými stíny, které v podsvětí žalostně vzpomínají na — krásnější minulost. Co slibuje pohanská Nirvana, co budhismus? Trapná, beznadějná strnulost. Většinou pohanské názory vidí ve smrti nejvyšší dobro to, že smrt končí útrapy života pozemského.

Zato však z celého evangelia vyznívá vítěsný, radostný hymnus: „Človče, jasej, až se duše tvá od těla oddělí! Dostane se ti radosti, jakých oko tvoje nikdy nevidalo, o jakých sluch tvůj nikdy neslyšel. Vzpomeň té radosti, jakou získali apoštolé, když se Kristus před nimi proměnil na hoře Tábor! Toť byla jen malá osvěta toho jasotu, jaký připraví po smrti Hospodina všem, kteří ho milují. Smrti, kde jest osten trýní, kde vítězství tvé? „Já jsem vzkřísil a život“, pravil Ten, nad něž v dokonalosti, lásce a mravní statečnosti nikdo nevynikl, jak sami nevěrci uznávají.“

Nedovede žádný systém filosofický ani žádná kterákoli mimokřesťanská náboženství dáti duši tak velikou oporu a útěchu jako naše křesťanství svým čarovným slovem:

„Vzkříšení!“ Předně jednotný filosofický, vědecký názor na lidské žití, na hlavní otázky naší existence — vůbec není. To uznávají přední učenci, kteří sami pilně pátrají, hledají. Tím méně nějaká filosofie dovede člověka s určitostí slibiti tolik, co bez nejmenších rozpaků se skálopevným přesvědčením připovídal Syn Boha živého. Křesťan jest šťasten svojí jistotou, co nejbystřejší filosof bezvěrecký zoufá při svém zkoumání, bezradném tápání. A nejkruťjším olupováním lidstva jest obrozený pohanský názor materialistický, který praví, že žije se jen pro tento svět a že po smrti skončeno pro člověka všechno: a tak ubožák nakašený takovou naukou skonává bez naděje, že se mu dostane někdy řádné satisfakce za nespravedlivé utrpení, nemá naděje, že po dnech sklamaných rozběhů zazáří mu přece slunce vítězné. Ubohý vrak, tonoucí bez pomoci!

Křesťan však vzpomínkou na Krista triumfát ra i v hrozných bolestech se potěší; tupení trpělivě nese, věda, jak roucha jeho, pomluvy lidem potřísněné, zastkvi se po smrti jako sněh, jak Kristus napraví všechny nesrovnalosti.

Vzkříšení — svátek naděje, svátek vítězného hymnu, den jasotu a neocenitelné posily pro všechny ty, jimž Kristus vůdcem!

Výstražné poměry v nejmodernějším státě.

Přímě se rojí v různém přestrojení dobře placení agenti nevěry, kteří nepřestávají ujišťovati, jak veliké blaho zasvitne národu, až „hydra klerikální“ bude zničena. Proti hlasu těchto volavek, rozdávajících štědrým jazykem hory doly, jest nejhodnější zbraní poukazovati na chmurný, ba děsný stav Francie, která přece již „hydra klerikální“ na svém území stala hlavu, peníze jí pobrala a zřídila lidovádu na základech nejmodernějších, na základech těch, jež protikatoличtí agenti tak vřele doporučují.

Ukázali jsme již na celou řadu stínů, jež těžce zachmuřily obraz „omlazené“ republiky. Stíny však se mění v hradbu černých mraků, z níž stále silněji hřmí. tak že jest zcela věsnou poukazati aspoň ještě na některé body chmurné scenerie. Stávkou státních zřizenců poštovních utrpěla Francie obrovských škod. Bylo přerušeno spojení vlády s provinciálními úřady, spojení ministerstva vojenství s pluky mimopatrišskými. Právě ve chvíli balkánského kvasu ministři zahraničních záležitostí co nejvíce znesnadněna korrespondence s cizími ministry. Celý týden zdrženy nejnaléhavější žádosti jednotlivců k úřadům. Obchodní svět ocítl se v úzkostech největších. Vždyť docela 26. března vytvořil se v Paříži svaz obchodníků a průmyslníků, který chtěl vyzvati kollegy i rolníky k obraně vůči úřednictvu. A zatím stávkující žalovali hlasem hřímavým, že o postupu úřednictva nerozhoduje služební doba, zásluha, obratnost, ale — protekcionářství, strýčkovství. Velice zasloužili úředníci byli odstrkování, katolickým úředníkům křiklavě ubližováno; špiclovalo se, aby bezcharakterní a sobečtí představení věděli, koho se msty potrestat a zničit. Drahotu stoupala, ale zřizencům se nepřidávalo. Volalo se ve stávce, že obnosy, jež byly určeny za odměnu práce přes čas, byly obráceny na volební agitaci ve prospěch vládních kandidátů, tak že mnoho zřizenců neobdrželo zasloužený honorář. Stát sekretáři Simyanovi vytýkáno hrubé zacházení s podřízenými. A Simyan, jeden z čelných komidelníků přeosvícené republiky, za všeobecného kvasu osvědčil tak velikou nešikovnost, počínal si tak neobratně a pošetile, až se stal komickým. Lišák Clemenceau měl co dělati, aby aspoň trochu napravil následky hloupých skoků Simyanových. Clemenceau kousl do velice kyselého jablka. Tento ministerský předseda v republice „veskrzi demokratické“, tato špice lidovádu, pro svoji čemné kousky právě před lidem nerad se ukazuje, neboť kdekoli se před veřejností objeví, hned bývá vítán plaskotem.

Velice by se mýlil, kdo by myslel, že vláda nureným convutím před vlastním úřednictvem revoluční kvas aspoň na dohlednou dobu utišila. Mnohokrát sklamané úřednictvo postupuje dále. V Hippodromu konán 4. t. m. tábor lidu, jehož účastníci se společně zedníci, cihláři, elektrárenští dělníci a státní zřizenci, zejména četní poštovní zřizenci v uniformách. Tam státní zřizenci slibovali, že v případě všeobecné stávky chtějí postupovati společně s všeobecným dělnickým svazem. Osnovatel stávek Pataud prohlásil, že by dělnictvo v případě nové stávky státních zřizenců ohlíželo všeobecnou stávku. Přijat jednomyslně návrh Pataudův, aby zvolen byl tajný stávkový výbor dvanáctičlenný, složený po šesti členech z dělnictva a státního úřednictva. V okamžiku vhodném tento výbor prohlásí všeobecnou stávku. Někteří členové schůze za bouřlivého potlesku mluvili proti republice, proti členům parlamentu a svobodným zednářům. A tento zjev, vyskytnuvší se na schůzi protikatoличtých účastníků, jest zvlášť významným poučením. V Lyonu tentýž den 1500 státních a obecních zřizenců na schůzi usneslo se na resoluci, kterou byla vyslovena solidarita úřednictva s dělnickým proletariátem.

Co nyní překáží, aby tento revoluční duch zachvacoval rychlým tempem i samé vojsko, které již často prokázalo svoji nespolehlivost? Kde bude potom Clemenceau hledati pevnou hradbu nynější republiky?

A při těch poměrech tolik zbledovaných, kde v demokratické republice vládne člověk všemi lidovými vrstvami odsuzovaný, kde tolik zlořádů bují, ještě se pokoušejí pohlaví zapěti hrdou hymnu osvícenosti, pokroku, svobody! Ale marno všechno. Hlas jejich zní dutě, národ se již nedává frázemi mámiti. Ministr kultu Briand, který v první řadě prováděl rozlukový zákon, pokusil se o fanfary nad svým činem. Napsal: „Naše církevní-státní rozluka jest velkolepým dílem svobody a spravedlnosti.“ — Zbytečné řeči! Teď každý vidí, jak vláda dřív lhalo o obrovském jmění církve a jak se skoufiskovaného jmění církevního sobchati výlučně zámožní chráněnci úplatných pohlavářů, kteří rozumějí dobře strýčkovství.

A ta svoboda! Dnes jsou ve Francii u vesla lidé, kteří mají stejné choutky jako Robespierre. Kdyby mohli, řádili by stejně krvavě. Snaží se aspoň trestati lidi poctivé potud, pokud jim to okolnosti dovolují. V Laonu bylo potrestáno 5 důstojníků proto, že se odvážili jíti do kostela na mši sv. V jiných posádkách potrestáno několik důstojníků, že se odvážili navštívit katolické spolky. Ministr války, semita Picquart, ve sněmovně snažil se vykrocovati. Prý důstojníci byli v kostele přítomni politické schůzi (!); odůvodňoval zákaz navštěvování katol. spolků tím, že prý ty spolky pracují proti armádě (!?) a republice. A jazyk mu při těch lžech nezdrževněl. — Starosta v Taulieu vydal ustanovení, že duchovenstvo již nesmí doprovázeti pohřby v církevním rouchu. Proti jednomu knězi, který toho zákazu nedbal, zavedeno trestní vyšetřování. Snad tedy republice bylo prospěšnější a méně nebezpečné, když státní zřizenci přetrhávali telegrafní dráty a když nyní se připravují na generální stávku.

Klidu ve Francii nebude. Voľnomysliteľ štítidé nezvedli ve Francii boj proti církvi proto aby po skončeném zápase o něco přišli, aby dali pracujícím vrstvám, co jim náleží. Z císlého by ještě rozdávali rádi, toť pravdou. Ale nyní, kdy již řidovšti velkokapitalisté nemohou strkatí vina chudoby dělného lidu na církev, kdy jim lid už dobře do karet vidí, jest jejich „lidumilnost“ naprosto odkryta. Kapitalista dobrovolně nepřilepší lidu ničím a dělnici budou se tím bouřlivěji domáhati zlepšení existence. Jak zápas skončí? Francie jest výstražným příkladem státům všem.

**Vyrovnejte nedoplatky
za Obnovu a Časové Uvahy.**

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY KNIHY ČASOPISY A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1892).

Telefon č. 17.

Nové jízdni řády.

Volné listy.

Student a politika. Pod tímto nadpisem přinesl „Cas“ dne 21. března obsah přednášky, kterou měl Masaryk na veřejné schůzi studentké. Otázka, má-li se student zabývat politikou, jest důležitá nejen pro něho, ale i pro národ. Jestliže kdo jest tak nesamostatný, že si posud na tuto otázku neumí správně odpovědět, pochopil by velmi špatně, kdyby přijal za svou odpověď Masarykovu, která silně se přimlouvá, aby se student politiky činně účastnil.

Dle Masaryka má se student pro politiku vzdělávat a připravovat. „Naše vysoké školy“, dí Masaryk, „zejména právnická fakulta, která podává sonbor poznatků, politice sloužících, je dosti neúplná a nedokonalá. Je tedy nutné především našemu studentu politické sebevzdělávání, aby mohl rozpoznávat, rozsuzovat ideje politické, směry, strany, aby mohl rozpoznávat kritičtěji, věcněji, spravedlivěji, pro které zásady, pro který směr a kterou stranu má se rozhodnout.“

Citovali jsme zámyslně výrok Masarykův doslova, aby vysvětlila nesprávnost jeho názoru, nesprávnost zajiště okatá, která dokázána jest nemožností toho, čeho Masaryk na studentovi žádá. Pomysleme jen: právnická fakulta, politice sloužící, jest nedokonalá, z čehož důsledně plyne, že student na politiku se připravující musí se vyzbrojit vědomostmi ještě mnohem hlubšími, aby dostal úkolů, v politice Masarykem mu vyčíslených. S touto úkol však mohou být jen ti inteligenti, kteří, prožívše studentské léta, praxe, pozcíváním a zkušeností mají vyřizovaný úsudek a spolehlivý rozhled. Ale dejme tomu, že by jednotlivci již jako student opatřil si všechno to, čeho od něho žádá Masaryk — byl by to pak skutečně student záračný. A připusťme dále, že by studenti této rady Masarykovy uposlechli a vrhli se na předepsané politické studium; nezabrály by snahy tyto všechny jejich čas? Zjistě, zejména když vědomosti jejich mají být ještě nad celou právnickou fakultu. Kde pak potom, s dovolením, zůstává jejich studium pro životní budoucí povolání? Či sušovat do politiky jest pro studenta důležitější, než-li příprava pro zajištění hmotné existence, pro kterou otec syna na universitu poslal a pro kterou ho často těžce vydělanými penězi vydrží. Nepřerací tu Masaryk úkol studentův na universitě vzhůru nohama? Otázky tyto jsou zajiště pro rozklad Masarykův osudné od začátku až do konce. Neřekli bychom nic, kdyby tato theorie Masarykova zůstala skutečnou jen theorií na papíře; ale, bohužel, politika dnes jest tak chytlivá a nakažlivá, mladické nadšení studentů pro rady oblíbeného profesora tak bezúspěšné, že odtud mohou mnozí býti přivedeni na scestí a litovati teprve tehdy, když již čas přípravy na životní povolání neodvolatelně minul a když svědomí jejich pro vlastní úkol jest již vysušeno.

Není dosti studentů, kteří propadli různým lákadlům velkoměstského života na úkor životních studií? Jest třeba způsobování v jejich životě ještě novou trhlinu a hnát je do politiky? Jest nutno pro blaho národa rozmnožovati ubohé a zrušné existence, které jakoby s provazem na krku po promarněném čase a probíhých penězích ohlížejí se kolem sebe a nemou otázkou: „Není tu nikoho, kdo by nás zachránil?“

Masaryk podává návod, jak se má student k určité stráně postaviti. Má-li prý se formulovat nějaké pravidlo všeobecné, jest třeba říci, aby student byl hospitantem ve straně v tom smyslu, jak se o tom v politických stranách

mluvívá. Přebíhat prý ne, ale hospitovat, a to nejen po stránce formální, ale také vnitřní. K tomu bychom připomenuli, že, býti u nějaké strany po stránce formální a také vnitřní, není již hospitovat, nýbrž znamená, býti již straníkem ve všem vědu.

A tak Masaryk nejen že radí studentovi účastňovat se politiky, ale hned také předpisuje hospitaci jako způsob, jak má student nějaké straně náležet. Masaryk všechno štípá na drobno; kamkoli se ohlédne, nalézá všude nové úlohy a problémy, které formuluje a definuje, rovná a ukládá v programy, nadřazuje a podřazuje. Pro množství úkolů však, které národu Masaryk takofka sype z rukávu, není viděti práce samé. A to jest při filosofování Masarykově nejhorší. Bylo by národu bláze, kdyby vyplňoval všechny úkoly staré a kdyby dobře bylo oživáno těch institucí, které již máme. Kde se stále vztyčují nové a nové síly, nastává zmatek a nedbá se pak ani starého ani nového, což jest důsledkem a kletbou každého doktrinářství.

Kdyby se všechno sebralo, byla by to sponsta návrhů, které Masaryk a jeho strana národu již předložili, a kdyby se prohlédalo k tomu, jak se návrhy ty plní, nejbůře by na tom byli sami navrhovatelé.

Ale vraťme se k otázce, zda student má pěstovat politiku. Každý rozumný přítel studentstva a upřímný vlastenec bez dlouhého přemýšlení rozhodne, že student má předem studovati, neboť prospěje nejen sobě, ale i národu, když opatří si pevné místo a zajištěnou hmotnou existenci. Národ potřebuje předem dobrých lékařů, soudců, učitelů, kněží a nikoli politisujících studentů. A kdyby deset Masaryků dokazovalo, že student má býti politicky činným, praktický život a zkušenosti volají, že nikoli.

Ostatně dovolíme se proti Masarykovi Masaryka samého z dob, kdy nechtěl dělati strany a kdy studentů do politické agitace káry nemusil zapřahovati.

Ve spise: „Naše nynější krise“ praví „Taková činnost (hlavně novinářství, agitace) *sabírá člověka celého*, chce-li skutečně pracovat. Student takový pak při nejlepší vůli studovat ani nemůže; jest sice zapsán na té oné vysoké škole, ale to je formalita, je student dle jména, ve skutečnosti jím není. A tím praxe dána odpověď valice jasná, určitá a pádná, může-li student, t. j. student studující svůj předmět svědomitě, zároveň býti činným politicky a jak. A teď představme si skutečnost zase konkrétně. Jako všude — i ve spolicích a stranách studentkých, kde běží o práci, o skutečnou práci, pracuje a dře se malinký počet, často dva tři, ba jeden — ostatní se rozčilují mluvením, dávají se pořád do práce, ale skutečně ničeho nedělají, stejně však nestudují jako ti, kteří poctivě plní úkoly, které si položili. Takový jest stav skutečný, vždy byl a bude. Tudíž kladu si otázku: je tato a taková politická činnost dnes pro náš národ potřebná, potřebnější než jiná? Odpovídám zcela určitě: není. Právnik, medik, technik, filosof atd. ten onen byl politicky činný. Jezdil po zemi a agitoval. Podařilo se mu v Zlamané Lhotě, Křivě a Malé Lhotě pro svou ideu získat 100 lidí, voličů nevoličů — stojí to za to? A teď ještě pochtejme: Náš akademik při své činnosti ztratil rok, dva, tři, čtyři — pozívá na konec, že musí složit zkoušky — musí počít znova a znova, ale to jde těžko, velmi těžko . . . jeho přítel a kolega, který s ním tak neagitoval, ale pilně studoval, je dnes v té Lhotě již koncipistou nebo lékařem a pracuje pro své a jeho idee . . .“

Masaryk z oné doby, jak jest očitividno, na padrtí rozblíží Masaryka dnešního a jeho nesvědomité rady, studentstvu adresované. Masaryk dřívější radil poctivě jako otec, aby mládež studovala a neztrácela politikařením čas a peníze, Masaryk dnešní radami svými usiluje o studování proletariátu, o ztrátu jednoho, dvou, tří a čtyř roků, svádí studenta, aby se nestaral o budoucí své povolání koncipisty, lékaře, profesora atd., aby pilně nestudoval . . . Jest dobře někdy na paměť uvést dobré zásady z minula, aby přirovnány byly ke snahám přítomnosti, a očekáváme, že Masaryk výroky své, které jsme citovali, za zbytky starých vzpomínek a sčů snad neprohlásí. Zkrátka řečeno, dokázali jsme z jeho vlastních vývodů, že Masaryk, odporučující studentstvu činnost politickou, není ani dobrým profesorem ani dobrým vlastencem, protože řečmi, jako ona, kterou nedávno proslavil, odvádí studenty od jejich přírodních a vlastních úkolů, kterými jsou studia a svědomitá příprava pro životní povolání.

Čestnost jest nejlepší politikou. „Národní Listy“ bojují v přítomné době na dvou frontách: proti nepříteli zevnějšku, totiž proti Němcům a vládě, a proti poslanci Kramářovi. Čeho všeho schopna jest strana sájetost, stupňovaná v zášť a nenávisť, o tom lze se přesvědčit právě v tomto

případě. Kramář, nemoha snést komanda „Nár. Listů a jejich škodlivého zasahování v českou politiku, přičinil se o založení listu „Dne“, ve kterém bylo by lze o každé důležité otázce promluvití upřímně a otevřeně bez postranních ohledů na administraci pokladnu. A to jest hlavní provinění Kramářovo, že bez dovolení „Nár. Listů“ má svůj rozum a že pro svobodné vyjádření svých názorů má příhodný list. Vlastenectví „Nár. Listů“ to nepřijemné pocítilo a bytlem předplatitelů. Ovšem, „Nár. Listy“ tato bolest halí zvýšenou starostí o „nezadatelnou a drahou věc národa.“ Kramář musí býti bit, ať dělá co dělá, ba vlastenecký žurnál nespočítá by, kdyby Kramář nedělal vůbec již nic.

Není tady naší úlohou rozhodovati, kde Kramář v politice chyboval, ale způsob, jakým si počínají „Nár. Listy“, jest duševním zrcadlením listu, který drahnou dobu vedl českou politiku a vychovával lidové davy. Dnes docela dobře možno usouditi, jakou cenu mají pyšné druhdy fráze, že neběží o osoby, nýbrž o „nezadatelné zájmy národa.“ Vždyť, co „Nár. Listy“ provádějí, není leč neustálé zatýkání osoby Kramářovy. Oh, kdyby ve vytrvalém bodání předního politika byla největší vlastenecká zásluha, „Nár. Listy“ jistě by obdržely největší bobkový věnec, jako jej měly vždy před tím, kdykoli na úkor střizlivého úsudku proti „odvěkému nepříteli“ rozněcovaly city národa až do hysterických křečí a rozvodněného žvanění!

Zmiňujeme-li se o věci obšírněji, děje se tak proto, že český list před očima nepřítelů trhá českého člověka nespravedlivě a že národní nepřítel sám mimo škodolibou radost má laciné divadlo naší domácí rozháranosti a do jisté míry i slabosti, ze které po leckteré stránce možno mu těžiti. Šeredný tento zjev, jež „Nár. Listy“ scénují, není dokladem ani povahové, mravní a vzdělanostní vyspělosti, ani znamením povinné národní kázně, které obavláště v přítomné době tolik jest potřebí. Nepravda útoků „Nár. Listů“ proti Kramářovi patrna jest zejména z logických kotrmelcův a z babylonského zmatku námitek, jimž by se musil vyhnouti i ten, kdo poprvé novinářské pero bere do ruky.

Noviny jsou mocí. Novinář jest tvůrcem veřejného mínění a právě proto, že přesvědčuje čtenáře, stává se i jejich vládcem. Ale toto vědomí moci nemůže býti bez zodpovědnosti a bez dobrých úmyslů, sloužiti dobru, spravedlnosti a pravdě. Nemá-li však novinář těchto vlastností, bývá trestán vlastními zbraněmi. Hřeše na výsady, jichž není hoden, podněcuje a živí nevážnost ke svým novinám a novinářství vůbec, což konečně jest nutným i přirozeným vyrovnáváním, neboť každý hřích dřív nebo později musí býti spravedlností postížen. A přišli-li novinář pro inteligenci, která se přece nedůstojně na provázku voditi nedá, nemesis přichází v zápětí. A jako jest ve slově psaném obsažen duch, tak jest duch i ve čtenáři, který uvažuje a soudí, čehož by měli býti pamětlivi všichni novináři, kteří chápají povolání své vážně a ne po stránce obchodu nebo sportu. „*Čím více kdo jest mocen*“, praví Taine, „*tím více jest povinen býti spravedliv, a čestnost na konec jest tou nejlepší politikou.*“ Tato zlatá slova doporučujeme nejen „Nár. Listům“, ale novinám vůbec, doporučujeme je člověku každému, ať již veřejně působí, ať plní úkoly životní v soukromém zátiší, ať zaujímá úřad nižší, nebo ať ozdoben je vysokými hodnostmi.

Neupřímná otázka. Zlatý mír! Miliony lidí si oddychly hluboce a spokojeně. Synové a otcové nemusili tedy překročiti čáru, která dělí živé od mrtvých, nemusili se vydati v nepovědomé útrapy a smrt. Věak v trapném onom napětí a nejistém očekávání byli také lidé, kteří nemohli se válečných výstřelů ani dočkat, aby se mohli kochati správami z bojiště, tak příjemně rozčilujícími. Tyto lidi zplodila nám moderní kultura a hodila je mezi ty, kteří si posud zachovali zdravého ducha, mravní přesvědčení a cítění. Takoví lidé mají potřebu dráždicích prostředků, a chtějí po nich toužit, nelekajíce se ani hrůzných stěn raněných a umírajících. Jako rozdrážděný piják hledá stále silnějších lihovin, tak může se i o takových lidech říci, že vypadili ze sebe poslední zbytky duševního a mravního zdraví, slídíce vždy po silnějších dráždidlech.

Sotva že mír zajištěn, nastalo jiné podivuhodné dějství, které není bez zajímavosti. Diplomaté jak úřední tak i ti neúřední v novinách zbystřají zrak a — rezhlíjejíce se po Evropě — s čistou jasnou vyzvedli otázku: a kdo prohrál? Při rozvádění otázky této velmi hloupé, či snad velmi farizejsky, vypadají ti, kdož pro mír mohli se takofka uhlaviti a prsty si upesati Tady jest ta světová komedie v plýsch nedbalkách! Před hroziící válkou velebiti pořebného míra, dovolavati se lidskosti a potom, když nebezpečností naprosto pohřbeno — škodolibě ukazovati, že ten a ten byl diplomaticky poražen. Kdo může po uzavření míru takto mluvití, prozrazuje, že před-

chom jeho tažby po pokoji byly jen neupří-
manými deklamacemi anebo že měl tajné zá-
měry a zájmy, které s mírem neměly nic spo-
ledného. Všimneme si zejména pozornosti, která
se věnuje Rusku. Izvolský poražen, car po-
ražen! Tak volá i náš český „Čas“. A všimneme
si také, že mimo listy německé a maďarské,
u nichž zaujatost vysvětluje se dávným zarpu-
tilým nepřátelstvím, posílají se Rusku noviny,
sloužící zájmům židovsko-zednářským a kapi-
talistickým. Hlasy těchto novin mohou být
jen vítány, neboť pronikají k jádru věci, po-
máhajíce roztříhat logické pavučiny, které
před tím nasoukaly a umožňující, abychom
viděli věc, jaká vskutku jest a jak se s ní má
zacházet. Odporní fariseové! Před tím křičeli,
že Rusko překáží míru, a když totéž Rusko
srbským politikům vskáže, aby branného za-
kročení od slovenské říše nečekali, posílají fa-
riseové od Petrohradu škodolibý posměch za-
to, že jejich nekalmým záměrům selhalo.

Co se jen nalákali Ruska do války! I
v samém Rusku našli tito mezinárodní paliči
podivuhodné vlastence, kteří pojednou nabyli
přesvědčení, že Rusko nemůže sraditi své slo-
vanské poslání na Balkáně. A byli to právě
kadeti, kteří, zatracující válku s Japonskem a
vynášející ideály míru a lidskosti, pojednou
stali se krvelačnými rytíři. Mezi těmito kadety
jest vynikající jistě člověk, Miljukov, a i ten
ladil struny válečné, z kteréhož důvodu ne-
směji nám ho již naši realisté nikdy líčiti jako
člověka pokrokového a bojovného „pro ideály
humanitní“, jak říkává Masaryk. Kadeti i se
svým Miljukovem u všech uvážlivých lidí stra-
tili všechnu vážnost, neboť hnali svou vlast do
katastrofy ještě větší, než která odehrála se
v Mandžursku. Pánové ti sňali masku a ukázali
se v pravé podobě a, předstírajíce zájmy slo-
vanské, jednoduše lhali, neboť kdyby se bylo
Rusko do války pustilo, zájmy slovanské byly
co nejvíce poškozeny.

A tak i ti páni světoobčané v zednářských
a židovských listech marně se těšili a marně
na svých redakčních divanech již předem po-
ráželi ruskou armádu a zajímali její maršálky.
Tentokrát ruský medvěd zůstal moudře v br-
lohu a sám na sebe štvánici neuspokořoval. Jest-
liže kdy, tož jistě tentokrát diplomacie ruská
e carem pořádně vytřela zrak všem odporné
líšajícím se přátelům a horlitelům pro slovan-
skou slávu a velikost. Měl se tu opakovat ten
starý vtíp, jenž zrodil se zároveň s lidskou
sobeckostí: Rusko mělo za jiné tahat kaštany
z ohně. Ale váhajíce, pomyslelo si: nu což, za-
chováme klid a uvidíme, kdo si pro kaštany
poleze sám. A hle, ukázalo se, že pro kaštany
do ohně neodvážil se nikdo. Ti podezřelí vlast-
stenci ruští mají plně sta vnitřního obroz-
vání své veliké vlasti, ale jaké jest to obroz-
vání, chtějí krvavé válce, která všechno pu-
stoší? Měli tedy vládní činitelé, pro něž po-
krokáři nemají ani jednoho dobrého slova, pro
obrozování více smysla, nežli vyšňování frásistů,
kokoťjící o revoluci. Zevně deklamovalo se
s vysokou a povinností a zájmem slovenských
a uvnitř rozněcovány pilně revoluční myšlenky.
Pisatelé těchto řádků vypravoval jistý příchod
s Ruska, jenž tam má příbuzného, zavedeného
zejména ve vojenské poměry, kterak brozívé
vojsko ruské prosáknuto jest myšlenkami re-
volučními a kterak ještě dlouho potrvá, než
zaveden bude pořádek a než jedovaté býli bude
vypleto. To vše známo jest mezinárodním štvá-
čům a domácím podezřelým vlastencům a to
vše nasvědčuje, jak dobře bylo na Rusko po-
liknuto. Necht jen se tedy nepřítelé Rusku
vysmívají, že bylo diplomaticky poraženo;
praví vlastenci ruští a rozboďující činitelé,
kteří si zachovali klidnou rozvahu, mohou
lepším právem strouhati mrkvičku těm, jejichž
past sklapla na prázdno . . .

Poučná vzpomínka. Nynější sloba vládní
Francie proti katolickým řádům a církevnímu
majetku jest opakováním revoluční suřivosti,
o níž dějepisec francouzský Taine mluví takto:
„Čtrnáct tisíc miloárduých sester, rozdělených
ve čtyřech stech dvaceti domech, bdi v ne-
mocnicích, ošetřuje nemocné, slouží slabým,
vychovávají nalezenice, starají se o sirotky, ro-
díí ženy a kajlonice. Klášter „Navštívení Panny
Marie“ jest aylem pro děvčata, jež „přiroda
macešsky obmyslila“, a tehdy bylo jich více
očkivých než nyní, poněvadž mezi osmi úmr-
tími způsobovaly neštovic jedno. Přijímaly se
též vdovy, dcery bene jmění a bez protekce,
ženy „unavené rozšilováním života“, ty, které
byly příliš slabé pro životní boj, ty, které a-
stupovaly s něho raněné; a pravidla ne příliš
přísá nepřesahují sílu zdraví nejjemnějšího a
traba i nejchoulostlivějšího. Na každou ránu at
sociální, at mravní důmyslná miloárduost šer-
tná a ochotná připíná vhodný obvaz.

Před takovými ústavami stejné musil by se
zastavit, kdo by měl ohled na zájmy veřejné
a na spravedlnost. Tím spíše, že jest marno je
odstraňovati; marně hrubá ruka zákonodárcova

pokazil se je vyhubiti; vyrůstají opět, poněvadž
jsou z krve katolického národa. Místo 87.000
jeptišek jest jich nyní ve Francii 86.000, to
jest na 10.000 žen nyní 45 místo 28. (Taine tak
psal nepředvídáje, co učiní zednářská vláda
v budoucnosti). Najisto však, jestliže stát při-
kročí k expropriaci (vyvlastnění) těch i jiných
církevních řádů, nemůže pro sebe požadovati
kořist. Není dědicem, a jejich nemovitosti i
movitosti a renty mají přirozené, když ne ur-
čitého majitele, aspoň závažný účel. Tento
poklad, hromaděný čtrnácti století, povstal,
rostl a chován byl pro určitý cíl. Miliony duší
buď velikomyslných buď kajlcných a oddaných,
které k němu buď přispívaly, nebo jej spra-
vovaly, měly všechny přesný úmysl. Čhtěly
pracovati pro výchovu, pro dobročinnost, pro
náboženství a pro nic jiného. Není dovoleno
zmařiti jejich oprávněnou vůli. Mrtví mají ve
společnosti práva jako živí; neboť tuto spo-
lečnost, které živí užívají, udělali mrtví, a my
přijímáme jejich dědictví jen s podmínkou, že
provedeme závěť.

Jest tedy spravedливо a užitečno, aby
církev, jako v Anglii a v Americe, aby vyšší
školaství, jako v Anglii, v Německu a v Ame-
rice, aby různá nadání pro podporu a obecný
prosperch byly nepřetržitě ponechávány v dr-
žení svého dědictví. *Stát, jenž jest vykonavatelem
závěti, krajně smeušívá svého úkolu, jestliže strká
je do své kapsy, aby kryl deficit vlastních pokladů,
anebo je nasadil ve špatných spekulacích a konečně
je utopil ve vlastním bankrotu;* takže konečně
z tohoto pokladu shromažďovaného po čtyřicet
generací pro děti, pro slabé, pro nemocné, pro
chudé, pro věřící nezbyvá nic, z čehož by se
zaplatila učitelka školy, správa farnosti a talíř
polévky v nemocnici.“

Těmito zdrcujícími slovy odsoudil Taine
před tvář všeho právního a vzdělaného světa
loupež, kterou spáchala vláda francouzská na
katolických řádech a církevním jmění ve
Francii, odsoudil též všechny pokrokáře, i naše
české, kteří tento násilný čin schvalují. Odtud
také viděti hlubokou propast mezi mužem tak
velikým, jako byl Taine, a mezi pídimažiky,
kteří se žvaněním o pokroku spojují choutky
po ničení práva a spravedlnosti, bez nichž ne-
může být pokroku a vzdělanosti.

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejdvořileji

BOHDAN MELICHAR

knihupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Obrana

Vážené suamení doby. Všem podřimu-
jícím na Sioně jest vážným napomenutím
kravál, který spáchán byl 24. m. m. proti ne-
vinným misijnářům ve Žďáře. „Čas“ uveřejnil
26. března původní telegrafickou správu, jak
vyvolal příchod tří misijnářů „veliké rozčilení“
(snad z úcty k cizímu, tedy i katolickému pře-
svědčení?). Misijnáři hned na nádraží přiví-
tání projevy nevole (a ještě se přece ani ne-
vědělo, jak budou kázati). Občané ukazovali
misijnářům dětem, varujíce je před nimi. (Pro
Boha! Šli tam snad ti kněží vrážet anebo na-
vádět k hotovení pum? Anebo přicházeli př-
bízet k hýření, slodějství a ke kartám? Sluší
taková fanatická bázeň lidem pokrokovým?)
Cestou na faru byli zahrnuti bouřlivými pro-
jevy nevole (snad proto, že se odvážili věřiti
jako jiní katolíci?), zejména dělnictva (aha!).
Vešer sešel se veliký zástup pokrokového ot-
čanstva v Národním domě (aby protestovali
proti germanisujícímu židům, či aby hovořil
„pravé snášlivostí“) a táhl odtud k fara, kdež
hlavně protestoval proti misijnářům a žádal,
aby neprodleně město opustili (tedy s katolí-
kem má se založiti pro jeho víru jako se slo-
vějským šupákem). Od faru badovy odebral
se zástup na nádraží a tam bouřlivě demon-
stroval proti vrchnímu inženýru Brodlovi, který

je hlavním strážcem klerikálních agitací ve
Žďáře. Také včera a dnes občanstvo se shluko-
valo na náměstí a v celém městě je neutu-
chající jítentí proti nucovaným misijním. (Což
nekatolické občané jsou k nim nuceni?) Městská
rada usnesla se protestovati proti misijním,
které prohlašuje za politickou štvánici (a přece
ještě neslyšela od těch kněží jediného štvavého
slova) a oznámila zároveň politickému úřadu,
že neručí za osobní bezpečnost misijnářů,
jestliže ihned město neopustí. Zamýšlejí se také
energicky opatření proti tomu, že misijnáři
zamýšlejí při svých kázáních zamykati kostel,
což odporuje policejné-bezpečnostním předpi-
sům. (Tedy všim možným způsobem se mělo
uplatniti násilí na občanské svobodě kněžstva?)
Fara nařídila školním dětem, aby vykonaly
misijnářům zpověď, rodičové však dětem svým
tuto zpověď zapověděli. Na neděli 28. března
připravuje se ve Žďáře velká protiklerikální
manifestace.

Tak tedy referuje „Čas“. Přelustné po-
známky k jeho větám jsme v závorkách při-
pojili. Již ten pokrokářský referát, třeba že
jest psán velice chytře, aby z něho neprokonkl
slepý fanatism řvavých hrdel, jest hodné vý-
mluvný. Každému cizímu židu dovolí pánové
pronášeti štvavé řeči proti nám. Misijnář
však nemá ani práva mluvit v kostele a po
případě pronésti obranu svého přesvědčení
proti nejštvavějším lžem. Politické rejdy může
pokrokářské učitelstvo prováděti i mezi školní
mládeží, katolický řezník má být usmýkán
dřív, než na vlastní půdě — v chrámě pro-
mluví. Neprozrazovalo to násilnické „rozčilení“
tak trochu zlé svědomí? Proč se jenom město
tak pokrokové tolik bálo tří kněží? Vždyť
duchovenstvo jest už tolik v listech protika-
tolických pošpiněno, že „uvědomělé“ občany
nepřevrátil.

Leč dle souhlasných zpráv jiných byla
ta demonstrace dobře promyšleným a napřed
rafinovaně připraveným randálem. Rozdány ú-
koly kapralům i frajtrům a šlo se na manév-
se svedeným davem. Hned na nádraží misio-
náři i kněží je vítající byli vydáni v šanc ne-
urvalým pošklebkům surových najatců, za ve-
dení pokrokářského polovzdělance. Za cesty
sypaly se z úst soc. demokratů vsříc kněším
sprosté nadávky. Večer pak menší hlouček
rudých hochů měl protestní schůzi. Pak
tato stkvostná společnost šla řvat před faru
za vedení — polointeligenta. Přístalky, trubky,
klacky a kamení ovšem byly po ruce jako
mocná kulturní zbraň XX. věku. Za zpěvu pe-
pieckých odrhovaček odcházeli ti lidé, bojující se
o — svoji kulturu. Udělali také dostaveníčko
inspektorovi Brodlovi. *Městská policie se při
demonstracích ani neukázala.* Teď už pochopujeme,
proč městská rada obrnila svůj protest proti
misijním prohlášením, že neručí za pořádek
v městě a za osobní bezpečnost (ovšem kněží).
Hezké si dala vysvědčení! Pěkně zcharakteri-
sovala bezděčně kulturní úroveň svého „pokro-
kového lidu“!

A že ten velký randál byl episkán uměle,
že to „mravní rozhořčení“ bylo vedeno a ko-
mandováno, patrně se zdaru misii. Chrást
každodenně byl plný. Ovšem smutno dost, že
před kostelem musili přitom krotiti rudá hrdla
četníci svoji přítomností. Ejhle, tak se zach-
vali pokrokáři k faze, která přece dle různých
pokrokářských teorií jest neklerikální. Ve
Žďáře nezaložena „k vůli rozeřtávání obce“
žádná katolická jednota; za tiché resignace
katolíků ujali se správy města pokrokáři. A ti
by přece měli být katolíctvu za jeho berání
ústupnost vděční. Což nevyslovil lišácký ži-
dovsko-pokrokářský tiak přání, aby kněží se
nemíchali do veřejné politiky, aby si hleděli
jen záležitosti nejbližších atd.? Teď fara do-
stala odměnu. A taková odměna bude dána
jednou všude, kde se zapomíná organizovati.
Tři nedostatečné mladíci dovedou převraceti
v obci všecko na ruby; svolají-li čtyři schůze,
tu farář, který si veřejných proudů nevěšmal,
sotva pozná svoji osadu. Faráři samému dá se
pokoj jen potud, pokud potřebují pokrokáři
jeho nečinnosti a klidu k vlastnímu postupu.
Pak začnou útočit i na nejmírnějšího. Bylo
nám řečeno od několika horlivých kněží, že
by v kollataře vůbec nevydrželi, kdyby ne-
chtěli věrně katolíky organizovati. Jinde ještě
i mezi velkým počtem rudých a pokrokářů
kněží vydrží. Ale ti uboží jejich nástupci!
Při nejnevědomitější práci jim bude brzy tak
hořko, že prohnou raději někam na kaplánek
nebo budou žádati za duchovní správce trest-
nice, než by v takové farnosti čekali každou
chvilu vytlučení oken. „Nemlšte!“ volal náš
arcipastýř ve svém listě. Nemlšte! Tak volá
nynější svízelná doba. Jen podvodník nebo ve-
líký ignorant, sedící za psací, může ještě nyní
tvrditi, že stejně „všecko jest katolické“ a tá-
sati se, proč jest potřebí „zakládání spojk
extra-katolíků“. V Praze založena německá ra-
tuhká škola; ta má pokoj. Evangelickým kle-
rikům otvírají se školovny k učením. Ale
katolíci se již zapovídá ve vlastních

kostele sloužití Bohu. Není to výmluvné znamení doby? Strážcové na Sioně, vzhůru všichni k práci obranné! Jste to povinni těm laikům-katolíkům, kteří pro svoje přesevštění trpí veliké pošklebky a násilí, aniž by se jich vůbec kdo ujmál.

Politický přehled.

Nová trpkost zabouřila národem českým, k čemuž příčinu dalo právě jmenování soudců v Čechách. Celkem bylo jmenováno 42 soudních radů (VII. hodnostní třída), z nichž jest 28 Čechů a 14 Němců; 43 soudních sekretářů a okresních soudců (VIII. hodnostní třída), z nichž jest 34 Čechů a 9 Němců; konečně 62 adjunktů (IX. hodnost. třída), z nichž jest 40 Čechů a 22 Němců. Dle počtu jmenovaných nezdá se jmenování toto tak nepřiznivým pro nás Čechy, ale odpor vzbuzuje, že na české uchazeče kladlo se přílišné měřítko způsobilosti, ač jinak byli třeba způsobilější než Němci, jen aby čeští soudcové byli vystřídáni z německého území. A tak se i stalo, že do něm. území nedostal se ani jediný český soudce, ano odtud přesazeno několik Čechů do českých krajů. A vedle toho celá řada českých soudců, jimž patrně následkem politických vlivů dána byla špatná kvalifikace, byla pomínuta. Zvítězili zase nepřátelé národa českého, především ministr spravedlnosti dr. Hochenburger a něm. ministr krajan dr. Schreiner, který vzal si za úkol „očistění“ německého uzavřeného území; pak není divu, že naše snudy a naše soudnictví strhují se vždy více do strannických proudů a zájmů a spravedlnost stává se strannictvím tu politickým, tam nacionálním. Tak provádí se pomalu národnostní rozhraničení naší vlasti. Tato křivda na právech národa českého i jeho příslušníků páchaná jistě musí býti vládě naším poselstvem rázně připomenuta.

Nové daně na obzoru! Zápletka rakousko-srbská vyžádá si na Rakousku obnos ještě větší, než jest obnos opatřený vydáním pokladničních poukazek. Zavedením invalidního a starobního pojišťování vzniknou státu nové velké výdaje, přibližně 120 mill. ročně. Správa válečného námořnictva bude na podzim požadovati asi o 64 mill. korun více než loňského roku na pořízení nových obrovských lodí, jaké právě zavádějí Anglie a Německo; náklady na takovou válečnou loď páchají se asi na 50 mill. korun. Hledá proto ministr financí nové zdroje příjmů. Zvýšením tarifů na státních dráhách má se zabezpečiti financím státním nových 40–50 mill. korun. Zavedení státního monopolu na sirky a zvýšení daně z lihu vyneslo by také něco. Mluví se i o tom, že se ministr financí zanášá myšlenkou odkoupení zemím výnos zemské dávky pšeni, která činí, jak známo, 1.70 K z hektolitra, a zvýšiti tuto dávku na 4 K. Nové daně zalehnou na obyvatelstvo hodně citelně.

Sněmy zemské svolány asi nebudou. Deputace poslanců z Istriie dostavila se k předsedovi ministerskému, aby svolán byl sněm istrijský, ježto jest třeba, aby byla zahájena nouzová akce pro Istrii. Bar. Bienenrath odpověděl, že jest vláda ochotna poskytnout na zařehnutí nouze stejně vysoký obnos jako země, ale svolání sněmu ze tou dobou není možno a že se to stane, až bude moci být ustanoveno s ohledem na poměry politické všeobecné zasedání sněmů. V nynějším okamžiku to však není možno, ježto pro některé sněmy nové volby vykonány býti mají, kdežto jiné sněmy nejsou ku práci způsobilými. Krom toho jest také pracovní program říšské rady na překážku svolání sněmů. Tak chudinka sněm království českého pohořel zase. V březnu slavil jednoroční jubileum svojí volby, ale dosud neměl ani příležitosti se ustavit. Království české má sněm, ale žádné sněmování, a to jen zásluhou Němců.

Balkánská otázka spíše ku klidnému vyřízení. V Srbsku nabývá převahy pokojné smýšlení. Ve schůzích mladoradikálů, nacionalistů a pokrokovců bylo usneseno vyzvati vládu, aby všemi prostředky pracovala k tomu, aby obnoven byl přátelský poměr k Rakousku a co možná brzo uzavřena příznivá obchodní smlouva. Bývalý korunní princ Jiří chytá se prý do Londýna a po návratu že vstoupí zase do srbské armády. — K tomu ještě turecký parlament schválil dohodnutí rakousko-turecké o Bosně a Hercegovině 186 proti 46 hlasům. Otázka annexe považuje se za definitivně vyřízenou, a jakákoliv konference o tom jest prý zbytečnou. Jde nyní ještě o revizi č. 29. berlinské smlouvy, jímž Černá Hora zbavena byla práva svrchovanosti v příčině stavby železnice a vykonávání námoř. policie v přístavu barakém, čímž zmocněno Rakousko. A příčinou mocností spíše se i tu ke klidnému vyřízení.

Z činnosti katol. spolků.

Malín u Kutsné Hory. Dne 28. března pořádala naše katol. organizace důvěrnou schůzi, na které nadšeně a k všeobecné spokojenosti řečnil p. redaktor Švec-Blanický, jenž sděloval rozšíření katolického tisku v té záplavě tisku špatného. A v pravdě, velikého nadšení pro tisk dobrý jest třeba dnes i horlivému katolíku, jinak v proudu naší doby vstane a rozmrzen povzdechne: Po nás třeba vstane! — Všichni členové katol. organizace a všichni pp. rodiče uctivě se zvon ku společnému sv. přijímání na den 18. dubna, kdy i dívky jejich poprvé přijmou Božského hosta p. d. střechem srdce svého. K té sejdou se nevinné dívky se svými rodiči u stolu Páně!

Verdeň u Dvora Král. m. L. V naší horské visce pod Zvíčnem 25. března t. r. byla veliká schůze. Katolický spolek křesť.-sociální pořádá u nás členskou schůzi, spojenou s přednáškou: „Proč se katolíci organizují“, kterou na se vzal náš milý, horlivý dp. František Stejskal, duchovní rádce spolku. Přednáška vyslechnuta od lidí z různých táborů s velikou pozorností a zánechala u nás hluboký dojem. Doufáme, že přinese užitek stonásobný. Zdat Bůh!

Organizační schůze na „Chybe“ u Ronovala m. D. Neuvážený pracovník vedl. pan Ant. Schreiber, bisk. vikář ve Zlebích, svolal na Květnou neděli schůzi do hostince na Chybu za příčinou založení „sdružení mládeže“ pro obce Lipovec, Tuchov a Licoměřice. Vldp. zahajuje vřelými slovy schůzi, načž zvoleno předsednictvo. Pan předseda Vojtěch Dus z Mladotic vítá přítomné a uděluje slovo p. Václavu Vávrovi, rolnickému synku ze Sirákovic. Pan řečník dotýká se v hlavních bodech programu strany katolického lidu a probírá nejdůležitější rysy „sdružení mládeže“. Přednáška odměněna hlubokým potleskem. Druhým řečníkem byl p. Satorie, rolník ze Sirákovic, který mluvil od srdce k srdci o politické situaci, vřelá se hlavně sněmu království českého. Výklad jeho svědčí o tom, že bedlivě si všímá české politiky. Výsledky jeho provázeny hlubokým souhlasem. Ke slovu pak hlásí se vlp. Martin Klouda, kaplan z Ronovala, který navazuje na slova předřečníka, jenž zmínil se o výtku nám katolíkům tak často činěné, že náboženství nemá se míchat do politiky. My stojíme na stanovisku, které nám vytkl Kristus. Těž Kristus řekl, že náboženství má pronikati vše jako kvas. Má-li pronikati vše, zajisté také i politiku. Na to odráží útoky, činěné na našeho milého slovatného poslance p. Šabatu a zmiňuje se o jeho poslední práci v parlamentě, t. j. kdy podal se soudruhů návrh, aby srážena byla pozemková a domovní daň. Po té vlp. dává praktické pokyny o způsobu založení odbočky „organizace mládeže“. Ku konci promlouvá o důležitosti příštího katolického sjezdu v Hradci Králové a nabádá přítomné, aby se již od nynějška připravovali. Řeč jeho provázena častým projevem souhlasu a potlesku. Do sdružení vstoupilo 46 členů. Nový důkaz, že Časlavsko ani na jaře se nechce politicky zelenat, nýbrž že čím dále, tím více černá. Mimo uvedené obce hojně zastoupeni byli stoupenci z Vinat a Ronovala m. D. Směle do boje vpřed za svatá naše práva národní a náboženská! Schůze ukončena písní „Křesťanských sociálů“ a „Kde domov můj“!

Řepníky u Vys. Mýta. Okresní výbor „Organizace česk. ml. venkov.“ svolal na den 28. března t. r. důvěrnou schůzi mládeže do hostince p. J. Pavlíše v Řepních. Měli jsme předem určité zprávy, že šlechtetní agrárníci z místa i okolí chystají se schůzi tuto znemožniti — než nelekali jsme se — ba rádi spěchali jsme do schůze této v naději, že budeme moci slyšeti obranu našich zásad. Leč sotva je svolavatel navrhl předsednictvo, spustili tito pokrokařští osvícenci agrární takový pekelný rámus, že slova svého nikdo neslyšel. Tlučení sklenicemi na stůl, huronský řev a konečně pronikavé pláskání agrárního dorostu znemožnilo tuto nepolitickou schůzi mládeže hned v zárodku. Než — naši lidé nestratili hlavu a uspořádali ihned na to schůzi novou, ku které laškově propůjčil místnost dp. farář! Agrárníci — mnozí již hodaš „kurážní“ — sčítali s dlouhým noseem buď seděti, anebo tiš jako beránci přišli za námi na faru. Tam po zvolení předsednictva, v němž byl dp. farář předsedou, p. Jan Poslušný ze Zádolí místopředsedou a p. Frant. Krejčí ze Sřemošic zapisovatelem, mluvil na thema „Organizace venkovské mládeže“ p. Jar. Kosofínský. Vložil pohantky organizační, rozdělení práce i formu organizací mládeže za nadšeného souhlasu přítomných. Ba i oběma přítomným agrárníkům kladené mu otázky vložil, tak že po dalším vysvětlení výchovné činnosti organizační od dp. faráře oba mlčeli jako sazezaní! Mládež katolická pak prohlédla způsob agrárního bratrství, rozumní agrárníci odsoudili své vlastní stranníky a pravda hlásaná na zásadách katolických slavi své vítězství. Páni ze zeleného tábora, buďte ujištěni, že přes vaše volání „nechceme tmu — chceme pokrok“ přece „spolky zčernají“ a to zajisté i proti vaší vůli. Katolická mládež poznala, kde je pravda, právo a budoucnost její — ona dokáže, že chce ve své organizaci, státi se opravdovou nadějí vlasti — čemuž patří naše vřelá „Zdat Bůh!“

Pláňany. Dne 28. března konala se zdatilá schůze zdejšího křesť.-soc. spolku. Účastenství bylo neobyčejně četné. Po zahájení schůze p. předsedou Kolenským ujal se slova org. sdružením vyslaný řečník p. M. učitel Špaček z Prahy. Vylíčil, že poslední příčinou veškerých nedostatků sociálních jest úpadek náboženství. Boj proti klerikalismu jest bojem proti náboženství. Výborně tu řeč nadchnul celé shromáždění. Slzy leskly se v očích mužů. Poté předseda oznámil, že spolek přihlásil se za člena Hospodářského sdružení katol. zemědělců a schůze za nadšené nálady skončena. — Při svatbě našeho milého člena p. Frant. Skaly vybráno na spolek 15 K, za něž zde vřelě díky vzdáváme. — O schůzi naší referoval známý nár. socialista dr. „Našeho Práva.“ Na celé zprávě není slova pravdivého, až na to, že se naše schůze konala. Pánové přičete své správy pro naše choré, či snad chcete čtenáře na duchu chorými učiniti? Nebo snad má zpráva býti „vtipem“? Těžko rozhodnouti. Po takových výpodech důsledek sotva se budete činiti ještě nároky na název nedím intelligentů, ale vůbec zralých, dospělých mužů, o slušnosti a spravedlnosti ani nemluva. Jen pokračujte takovým způsobem dále a zkompromitujete svou věc úplně! C) se osobních útoků týče, kolik by as u vás těch pecí spadlo? Jen zavěsti o tom debatě. Či snad je libo? Pamatujte, že potupa a posměch jsou zbraní dvojsečnou.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 5. dubna K žádosti Klubu českých velocipedistů pro Hradec Králové a okolí povolil se postaveu dřevěného pavillonu na pozemku určeném pro stavbu tělocvičny „Sokola“, v Žerutínově ulici do odvolání. C k okresním hejtmanstvím zasláná žádost p. Arnošta Jiříčky za povolení výčepu vína v domě čp. 156 v ulici Tomkové postoupil se živnostenskému odboru. — Výkaz požadavků hotovosti ze dne 29. m. m. byl vzat na vědomí. — Běže se k vědomosti, že p. M. Novotný v Hradci Král. uděleno bylo c. k. okresním hejtmanstvím povolení ku sřizení dílny řeznické a udrlny v domě čp. 107. — Též majitelce domu uděli se stavební povolení k adaptaci dvorní budovy k témuž účelu. — Vzato bylo na vědomí udělení koncesse ku provozování živnosti hostinské a výčepnické v domě čp. 215 p. Jos. Semeckému. — Udělena byla jedna chudinská podpora řádná a jedna chudinská podpora byla zvýšena.

Na katolický „sjezd“ darovali: Křesť. soc. spolek žen a dívek v Hradci Králové 10 K, Organizace katol. lidu a Obočka Všeodb. sdružení v Čes. Třebové po 10 K, Vld. duchovenstvo vikariátu Polenského: Magre Šimek 10 K, p. farář Šahan K 9 06, p. farář Machka 6 K, p. adm. Máka 4 K, vpp. kaplani Jan Prokeš a Václav Prokeš po 2 K. Vld. duchovenstvo vikariátu Skutečského K 100 50. — P. Al. Blatný, hostinský v Ostřetině 2 K. — Zaplat Bůh! — Prosíme, aby příspěvky pro usřetení porta zasílány byly cheky č. 1701, znějícími na jméno „Antonín Hrabý v Hradci Králové“. Cheky ty zasle na požádání Biskupské knihtiskárny aneb Přípravný komitét sjezdový. Spolu s naším prosíme, aby chekem č. 1701 zasílány byly obnosy jen na „sjezd“ a nebylo chekem tím ani tiskárně ani komukoli jinému placeno; vznikají nám jinak nesnáze veliké v účtování.

Duchovní koncert dílečnými „Jednoty Cyrillské“ v Hradci Králové. Málokteré město horuje tak pro hudební umění jako Hradec Králové a ještě méně českých měst může se doprátí takového hudebního počtu ku válné hudby církevní, jaký nám připravila minulý týden díla „Jednota Cyrillská“ provedením klassického oratoria Beethovenova „Kristus na hoře Olivetské.“ Beethoven štán jest ku nejlepšímu skladatelům všech věků a z jeho skladeb církevních zmlsnému oratoriu náleží přední místo. Skladba jest sice plná hudebních krás, ale také obsahuje hojnost obtížných míst, která však hudebně vzdělaným a inteligentním dirigentem p. dr. Šetinou byla hravě překonána následkem pečlivého nastudování a odaševněného řízení. Kdo přicházel na koncert v očekávání, že nalezne přiměřenou a velikého skladatele důstojnou interpretaci, odcházel jistě s plným uspokojením nad výkonem přímě obdivuhodným při úvaze, že na koncertním podiu kromě vojenských hudebních kapel byli ve směr jen přátelé pěveckého umění. Dovede-li dirigent s takových pěveckých sil vytvořiti tak mohutné a disciplinované umělecké těleso, buď jeho energie tím větší uznání. — Solové party byly šťastně obsazeny a vytvořily s mohutnými sbory ladný celek. Part Serafa nemohl býti sřeten ani povolnější interpretce, než-li jakou jest p. intenzýrová Jančová, její hlasový poklad zdá se rok od roku vzrůstat. Obecenstvo uvítalo souhlasným projevem podání kytyce, kterou odměněna byla naše vzácná, ale při tom vždy skromná umělkyně. Tenorové solo spíval p. Batistič, chorvatský akademik, který jedním svým mnohobylým tenorem, jednak svým romantickým vystupováním získal si neobyčejné sympatie obecenstva i všech těch, s nimiž se stýkal. Lze očekávati, že při nadějném svém talentu vyškolí

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

se pečlivým výcvikem na vynikajícího umělce. Barytonové solo přednesl p. bobolovec Prucha, jež vládne vyškoleným a lahodným orgánem, kterým v trojici solisté zdárně se uplatnili. — Ve sborovém spěvu hlavní úloha večera spádávala na sbor mužských, které zejména v číslu pátém („Aj zde jest, buřtí lid...“) a obřadním čísle šestém („Ho, uchopte se toho zrádce...“) projeví svou výslovnost. Pravou perlou hudební krásy a dokonalého přednesu bylo fugato v čís. 2. („Však bída těm...“) a nádherná fuga smíšených sborů ve finále „Pějte slávu Synu Boha živého“. Když vyslovujeme též s: úsazení vojenské hudební kapely za vzorný průvod, dáváme průchod jen všeobecné platnému mínění, že hudební kapela 42. pluku za řízení p. kapelníka Manzera vyspěla k pozoruhodné hudební dokonalosti, jak o tom svědčila umělecky provedená skladba Lisztova „Zázrak“. Pro úplnost referátu uvádíme, že koncert vyznamenaly svou návštěvou přední hradecké osobnosti a široké kruhy občanské. Zejména uvádíme J. E. ndp. biskupa dr. Doubravu, vasp. prelata dra Frýdka a členy katedrální kapitoly, generála Křtíka s chotí, dvorního radu Koschima, míst. radu Steinfelda, plukovníka Jirotku atd. Také ze vzdáleného okolí zavítali přátelé církevní hudby (na př. hr. Spork), aby dopřáli si vzácného požitku, jaký nám poskytli duchovní koncert „Cyrillské jednoty“. — Stkvělý průběh večera dokázal, že strannické umělování nejvyššího uměleckému sboru místnímu v jeho zdárném uměleckém vývoji pranic neškodí.

Výroční valná hromada místního odboru Ústřední Matice škol. v Hradci Králové konala se dne 23. t. m. v místnostech „Besedy“ za obvyklé účasti. Zprávy funkcionářů o činnosti odboru za rok 1908 došly vešměs schválení, po přednesené pak zprávě revisní uděleno bylo p. pokladníkovi absolutorium. Z jednání stěž zde přehled pokladny mužského odboru za r. 1908, přednesený p. J. Tolmanem, pokladníkem: Příjem: Zůstatek z r. 1907 K 275.61, plus K 1102, dary a příspěvky 344.51, váha 117.45, právní rosepfe 85.60, člen. příspěvky 761.90, pokladničky 42.31, úroky 60.47, slavnost 2732.27, Svatováclavský dar 963.10, úhrnem K 6485.22. — Vydání: Plus 628.90, váha, obsluha, opravy 91.40, slavnost 1511.67, správní výlohy 275, inkasné 116, do Prahy ústř. výboru posláno K 4070.42, zůstatek hotovosti K 6408, úhrnem K 6485.22. Poté vykonány volby a zvoleni jsou pánové: Dr. Frant. Ulrich, starosta města, starostou odboru, Al. Kučera, c. k. berní official, K. Piskora, bank. úředník, Fr. Rejthárek, c. k. prof., Boh. Ryba, ředitel měst. školy divěl členy výboru; Dr. J. Pešek, c. k. prof., F. Senger, učitel, Josef Štirský, c. k. pošt. asistent, uhradník výboru; Fr. Fischer, c. k. profesor a Ed. Chocenský, c. k. ředitel pomocných úřadů, revisory účtů; Jiří Tolman, knihkupec, pokladníkem. Dále neneseno bylo uspořádati v městských sadech na Stejnici dne 4. července t. r. Matiční slavnost.

Na oslavu jmenin pana c. k. míst. rady Heřmana Steinfelda uspořádána byla úřednictvem c. k. okresních hejtmanství celého kraje královéhradeckého dne 4. dubna t. r. ve dvoraně Grand-hôtelu v Hradci Králové slavnost, jejíž stkvělý průběh dokázal nejvýmluvněji, a jakou neličenou a upřímnou přichylností lne veškeré politické úřednictvo k osobě oslavence; ačliž se tohoto dne zástupcové c. k. okresních hejtmanství v Králové Dvoře, Broumově, Náchodě, Novém Městě, Rychnově n. K., Žamberku a Král. Hradci, aby svému chefovi ke dni jmenin jakož i ke dni, kdy dovršuje své desátileté působení v Králové Hradci, spontánním projevem své oddanosti dokázali, jak váží si osoby jeho. Slavnost zabýjena byla všele procítěnou řečí p. míst. rady Vojáčka ze Žamberka, jež poukázal na velké zásluhy oslavence, za něž byl z nejvyššího místa řádem Železné koruny III. tř. vyznamenán, jakož i na účtu, již sobě týž nejen v kruzích úřednictva, ale i v celém obyvatelstvu svou spravedlivou a nestrannou činností, svým obětavým působením a laskavou chotou ke každému ziskati dovedl, a v upomínku na tento den podal jménem všeho úřednictva panu radovi skvostně pracované album, obsahující skupiny úředníků jednotlivých hejtmanství dohledacího okresu. P. rada Steinfeld blahoře pohnut pronesl slova díků, která svou upřímností všem účastníkům k srdci promluvila, načež následovala slavnostní hostina, při níž se záhy za zvuků hudby 42. pús. pl. animovaná zábava rospřádila. Všem účastníkům slavnosti zůstane tento den pro vždy v milé paměti a zajisté že i p. místodržitelský rada rád vzpomínati bude na tyto chvíle, kdy těše se lásko a děte všech svých spolupracovníků, poznal, jak krásné jsou výsledky života jeho, zasvěceného práci a blahu ostatních. Kéž dopřeje mu Bůh, aby se ještě dlouho těšiti mohl z díla svého a kéž zůstane nám dlouho sechován!

Městské Kliperevo div. v Hradci Králové. V pondělí dne 12. dubna 1909. Podvojný houslový koncert mistra Em. Ondříčka a jeho žákyne ruské virtuosky na housle sl. Jeltzavety Alexandrovny Kuljuské, za laskavého spoludělníkování virtuosky na klavír alecky Leonky Váškovy z Prahy. Program velice vybraný. Začátek ardité o půl 8. hodině večerní. Ceny míst: Lože K 8 —, křeslo a tribuna K 2 —, I. místo K 1.00, II. místo K 1.20, sedadlo na galerii v I.

radě 80 h. v II. a III. radě 60 h. Parket 60 h. parterre 50 h. galerie 30 h. studenty, dělníky a vojenské lístky do parketu 40 h. do parteru 30 h. Předprodej vstupenek s laskavé ochoty obstará knihkupectví pana B. E. Tolmana. Koncertní klavír s c. a k. dvorní továrny Ant. Petrofa.

Sjezd mistrů klempířských v Hradci Králové. Dne 12. dubna v pondělí velikonoční v místnostech zdejší „Klempířské Besedy“ bude pořádána schůze mistrů klempířských kraje královéhradeckého. Začátek o 2. hodině odpolední. — Pořad. 1. Zvolení předsedy, místopředsedy a zapisovatele schůze — 2. Rozhovor o zřízení Odborového společenstva mistrů klempířských pro obvod krajského soudu královéhradeckého. — 3. Usnesení o stanovách a obvodu společenstva. — 4. Volba zatímního předsednictva a výboru — Výbor „Jednoty mistrů klempířských z Čech, Moravy a Slezska“ upozorňuje, jestliže by snad přece některý mistr se nemohl účastniti té důležité schůze, aby asp. ň podepsal prohlášení, schvalující zřízení obvodového společenstva; toto prohlášení autno zaslati ještě před schůzí buď p. Ant. Faitovi v Hradci Králové, nebo p. Bedř. Bartoškovu ve Smiticích, nebo p. Ant. Slavíkovi, starostovi Jednoty v Praze-I., Konviktská ulice č. 24.

Všeobecná úvěrní společnost, zapsaná společenstvem s ruč. omezením v Hradci Králové obdržela dne 28. února t. r. svoji pátou řádnou valnou hromadu členů v místnostech společnosti. Valná hromada vzala s potěšením sdělení říditelstva a rady dozorců na vědomí, neb číslice, které poslední zpráva výroční vykazuje, jsou vzhledem ku krátkému trvání této peněžní společnosti velice pozoruhodny. Vklad dosáhl koncem m. r. výše K 308 343.60. Stav zápočtek směnečářských a hypotekárních s připočtením záloh na cenné papíry a skvosty dostoupil výše K 497.498.81, tedy takřka půl milionu korun. Členské podíly hotové splacené dosáhly obnosu K 101.130 —, rezervní fondy zvýšily se na K 10 601.34, takže statutární záruka hotové splacených podílů členských s připočtením fondů rezervních koncem m. r. obnášela K 313 991.34. Z těchto cifr jasně vysvítá, že společnost při výhodném úročení vkladů 4 1/2% až 5% vkladatelům skýtá nejvyšší jistotu. Bilanční suma jeví se v účtech obnosem K 604.291.93 a docílen obrát peněžní během m. r. K 5 524.700.92. Čistý zisk docílen byl po náležitých odpisech na inventáři atd. K 5.419.95, z něhož upotřebí se K 2 500 — na výplatu 5% dividendy členům, kteří až incl. do r. 1906 podíly své splatili a dosud tyto nevyověděli, K 600 — na výplatu odměn říditelstvu a radě dozorců, K 200 — na dobročinné dary a K 2 119.95 přidělí se fondům rezervním. Ve dnech 15., 16., 17., 18. a 19. března t. r. podrobena byla společnost povinné revisi zákonné, kterou vykonal již po třetí během pěti let p. A. Kovář, revisor „Jednoty záložen pro Čechy a Moravu v Praze“, který nejen že shledal vše ve vzorném pořádku, nýbrž vyslovil se ve své zprávě revisní co nejprchvalněji o obestřetosti, a jakou společnost jest spravována, a bezpečnostních opatřeních, jak u společnosti jsou zavedena, tak že každý s největší důvěrou se společnost v blízké obchodní spojení věžazeti může. — Obchod uhlím rozvíjel se velice utěšeně, protože valná hromada se usnesla, aby společnost obchod všemi stavebninami zařídila a tím obor své působnosti co nejvíce rozšířila. Můžeme směle tvrditi, že velmi příznivý vývin Všeobecné úvěrní společnosti jest tím pozoruhodnější tomu, komu jest zámo, a jak skromnými prostředky společnost před pěti lety byla založena a jak velké o'tíže a překážky mladému ústavu tomu ze všech stran byly kladeny. Proto jsou zajisté dosažené úspěchy tím zasluženější.

Beseda pořádá ve čtvrtek 15. t. m. III. programový večer s přednáškou p. prof. Rejthárka „Památce Komenkého“. Spoludělníkuji pí Bartoldyová, sl. Součková, p. prof. Doucha, p. vrch. official Paul, sl. hradecké kvarteto, sl. pěvec. a hudeb. spolek. V květnu pořádán bude výlet do Trutnova a obrazy provázené přednáškou prof. Sixty „O zeměřesné a sopečné činnosti naší země“.

Měsíční výkys Záložního úvěrního ústavu: Stav vkladů: (za knížky, poklad.poukázky a běžný účet) v březnu 1909 K 23.263.462.36. Eakont směnek: V březnu roku 1909 eakontováno kusů 2231 v obnosu K 3.818.893.46. Skladisté: V březnu 1909 uloženo zboží v ceně K 664.724 —.

Dobřemice. (Dokonč.) Kdyby se bylo jednalo o obrazu Husové ve školní poradě, byl by jistě p. farář navrhl též podobiznu některého jiného českého velikána. Když se později p. řídící nejapně vymlouval, že přeloužených obrazů firma Vilimkova na sklade nemá, dověděl mu p. farář, že většinu z nich dosud lze dostati. Není rozhodně denunciací stížnost na tendenční, nápadné vyvěšování obrazu Husova a do očí bijící nevěřmavost k obrazům velikánů katolických. Marně tudíž kamarád p. řídícího tloukl na tři bubny majednou, volaje: „Denunciace!“ Ovšem denunciací by se mohly sváti (dle jeho názvosloví) rozhodně spíš správy jiné. Jak by nazval žalobu p. řed. Erlebeke na p. faráře u jeho představených, že se plete do obecních záležitostí? A nenavrhnouť týž pán v místní škole radě stížnost na p. řídícího k vyšším úřadům pro špatné tepení škol. uhlím? Snad také ten kamarád p. řídícího ví o prohlášení sdáni, které pod falešným jménem

bylo učiněno na p. faráře. To že nejsou denunciací? Jděte k šupku se svým předsáým cítem a lidumilnou starostlivostí — která jenom bodá!

Lihbátst. Dne 25. března konala naše jednota veřejnou schůzi, na níž přednášel dp. J. Sabala o Karlu IV. Naši odpárci chtěli rozhodně prorazit s předsednictvem vlastním, ačkoli bylo stejmo, že našiáci jsou ve většině. Našinci však osvědčili vřácnou snášelivost a tak s jejich dovolením sasedl s předsednický stolek p. Jos. Lisek. Po věčné, přesné odborné a klidné vyalechání řeči referentové vyzval předseda dvakrát shromážděné k diskusi. Jelikož se nikdo nehlásil, schůze v klidu ukončena. Další naši práci zdať Bůh!

Válka malých garajsem v Nechemicích. Dopisovateli „Hlasů Venkova“ tímto sděluji, aby pro tentokrát odpustil, že nemám tolik času (je to před svátky a čekám hosty), abych jeho nervosní a rozčilené výpady studoval. Poznal jsem okamžitě, že ubožák přišel z rovnováhy. Na svoje články bych prosil (opakuji to již podruhé) vždy jen určitou odpověď a napomínám jej, aby nechal klidné občany, na které má stálý apetit, na pokoji a neruždmýchoval proti sobě zenávisť lidu, toho lidu, o jehož důvěru bude co nejdříve žebrotit. Co se mu as před 15 lety dařovalo — bohá se mu již nepodaří. Na jeho lživé zprávy odpovídati nebudu, ponevadž nemám v úmyslu při vážných věcech s každou lapálič se zbytečně zdržovati. Poměry — kdy jste vy, nebohý tvore, psával sám vždy do novin a nechal si vždy někoho podepsati jako to děláte i dnes, abyste se mohl vždy schovatí — směnili se. I budete jist, že na každý svůj lživý článek dostanete dva nové, však pravdivé. Šíříte nepravdu, jste mativým až k nepřítelství a dotáhl jste to až na anonymního ndavače. Vy jste anonymně denuncoval loni velice oblíbeného c. k. evadního úředníka K., kterého si občanstvo pro jeho nestranné jednání a společenkost velice váží a jehož i vaše společná partaj ctíla, dokud vás jak se patří nepoznal — takd nepohlédli vaše cíle. Je pravda — vám se každý zamlouvá, pokud vaše jednání schvaluje. Jakmile vás však odkáže do jistých hranic slušnosti, ta jest to dle vašeho názoru lump největší na celém okresu — jak vaše anonymní udání k vysokému c. k. ministerstvu a presidiu vrchního zemského soudu v Praze prohlásilo. — Veliká dobrota a povýšenost nad takový mrzký čin nesla dotýcného úředníka k tomu, že nečinil žádných kroků k potrestání onoho anonyma — ponevadž věděl dobře, že by mohl strpčiti život jen tomu, kdo byl k takovému anonymnímu diktandu donucen. A nyní i druhý zločin, který se datuje jen před několika málo dny, jest v téže formě spáchán na c. k. berního správce, který též nehodlá se podrobiti paragrafům patentovaných našich vlastenců. — *Chcete-li býti pravými muži, stěhujte si vždy, když se vám něco nesákonného děje, jak to dělá oposice, která se však na takové stížnosti vždy podepíše, aby mohla takové věci také dokázat.* — Ale nefabrikujte to tak chytrácky jako dosud! Vždyť jest to proti Husovi a proti pokroku! Co se vašich infamních článků v „Hlasích Venkova“ a „Orlických Proudích“ týče, tu budete ujištěn, že náhradu i s úroky, bude-li třeba, obdržíte. Záleží jen na naší dobré vůli. Vezměte jednoho po druhém z vaší gardy, poohlédněte se na svou a jejich minulost a přijdete hned na jiné myšlenky, které vám vaše nervosní srdéčko trochu usadí — anebo, máte-li v hlavě horečku, tu vám pomůže křénová placka. No — a zatím má účta! — Teď však uče jiného. Jest nezbytno a pro náš lid nejvýš důležité „roentgenovat“ nitro vůdce radničského režimu, principála našich obecních loutek, pana Bohumila Vančury. Loutky jsou připraveny, všecko je na svém místě; rače, pane tajemníku, vsít šňůrky do ruky, ciliilink a — pozor, opona letí vzhůru! Opozdil jsem se docela zámyslně — jen k vůli tomu, bych mohl sledovati úsudek občanstva zdejšího a také vákolních měst. Pokud jsem mohl zjistiti, nechce zejména ve vákolních městech žádný smrtelník tomu věřiti, že může okresní tajemník tolik funkei (které jsem ve III. jednání obšírně vypsal) zastávati a maas se každý ptá, kde je možno nabratí tolik volného času k jednotlivým funkcím, ku kterým přece není možno věnovati čas večerní, zvláště když jest každému známo, že ať zaměstnáním tím aneb oním — jest člověk po poctivě celodenní práci utýrán a touží po zasluženém klidu. Pardon! — Abych nezapomněl, byl jsem ještě interpelován, že jsem na jednu funkci zapomněl, totiž že je p. V. předsedou spolku porotců pro Hradec Králové — *tať se celkem sastává přes 30 dobře počítaných funkcí* — skutečně námaha koňská. — Zajímavé by bylo věděti, mnoho-li se zbývá času na práce v okresním výboru (Pokrač.)

Konference vikariátu pardubického konala se za účasti asi 15 vikariátních kněží dne 31. března t. r. na děkanství v Pardubicích, při níž referoval „pozvaný“ víp. Beneš, kaplan z Chrastí, o starobním pojišťování. Po vyřízení běžných stavebních záležitostí učiněna sbírka ve prospěch přítítního katolického sjezdu v Hradci Králové a přítomní dárkivě vybidnutí k účasti na valné konferenci, chystané na den 18. dubna t. r. v Otředimí, která se tu bude konati za účasti tří souosedních vikariátů dle nové nařizených formálů a při níž promluví vldp. Kaška, děkan z Kostelce n. O.

Katechetická místa v Pardubicích. Zemský výbor dal v poslední době po dlouhých průtahách konečně souhlas ke zřízení definit. místa katechety na dívčí obecné škole na novém městě v Pardubicích, které pro nezanedbatelné přičiny po dlouhou řadu let bylo pouze prozatímní. Při té příležitosti souhlasil podobně zemský výbor se zřízením nového definit. místa katechety na smíšené obecné škole „u Kostelíčka“.

Tuberkulóza mezi dělnictvem v Pardubicích. Dle úřední statistiky je 70% úmrtí mezi dělnictvem v Pardubicích tuberkulosou. V této příčině stojí Pardubice hned po Novém Městě n. M., kde poměrně mezi dělnictvem řadí tuberkulóza nejvíce v celých Čechách. Průmyslové závody textilní, sklářské, na zpracování kamenů, rohů, perleti a věci tím podobných šíří tuberkulózu mezi dělnictvem nejméně. Ač Pardubice podobných závodů průmyslových až na jednu továrnu na zpracování perleti a rohu nemají, přece vykazují tak vysoké procento v úmrtní dělníků stížených tuberkulosou, že v tom ohledu zaujímají druhé místo v Čechách. Rozumí se, že tuto nebezpečnou nemoc nepřivádí pouze ovadnutí prosozené jedovatým prachem, ale také nezdravý způsob života, nedostatek, poměry sociální a pod. Doufáme, že toto procento tuberkulosních v Pardubicích značně mezi dělnictvem poklesne, jakmile dojde ku vystavění účelných dělnických domků, o nichž tak ustílně v Pardubicích se jedná.

Škeřil s mostem de Labe. V neděli odpoledne dne 4. t. m. stali se chodci po labském mostě v Pardubicích mimoděk svědky varušího výjevu. Na vysoké zábradlí mostu vyhoupl se na jednou jakýsi muž a než se kdo nadál, vrhl se střemhlav do rozvodněného Labu, kde v hlubíně smizel. Najednou však objevil se na povrchu a hleděl připlavati ku břehu, ale dravé vlny strhly jej ve chvíli do proudu, kde muž ten utonul. Za chvíli podařilo se dělníku Košťálovi plovoucí mrtvolu na lodičce dostihnouti a vytáhnouti. Byl v něm poznán J. Matocha, obchodník krajkami z Chrudimě.

Poslanec Šabata mezi svými voliči. (Opozděno.) Zavítal mezi nás opět náš oblíbený p. říšský poslanec Frt. Šabata. Přes 500 účastníků naplnilo 25. března místnost u p. Synka v Chrasti, kde lidový zástupce skládal účty své činnosti; obhájil počinání strany katol.-národní tak stkvěle, že odpůrcové, ač měli nabroušeno, ani se ke slovu nepřihlásili. Přes dvě hodiny trávící řeč p. posl. vydechla s napětím pozornosti a bouří potlesku byla jasnou odpovědí, jakou pádu má p. poslanec mezi svými voliči. Na konec schůze požádal o slovo vlp. Beneš z Chrasti; jménem organizačního výboru okrsku chrastického projevil díky p. poslanci za obětavou jeho práci, za jeho lásku k voličstvu. „Jsem mnozí“, dodal veselejší pán, „kteří by chtěli nás rozvolit, oslabiti důvěru k našemu zástupci; avšak všechna práce těchto přítelů je marná; jediné vystoupení slovut. p. poslance přesvědčí nás o něčem jiném, že muž, jenž důvěru jame věnovali, té důvěry jest hoden. Té vzájemnosti a svorné práci volám upřímně „Zdať Bůh!“ Neutuchající potlesk a nadšený posrdiv byl svědkem, že slova duchovního nevytála snad jenom z jeho přesvědčení, nýbrž se srdce všech shromážděných. Za tento spontánní projev důvěry dojat děkoval p. poslanec a ujistil znovu: „Co budu moci, jistě udělám.“ Shromáždění za spěvu národní hymny rozcházeli se do svých domovů.

Ze Chrasti. Není tomu dávno, kdy chrastický Sokol byl vzorem antisemitického smýšlení, kdy metali blešky svého hněvu proti svým nepřítelům, a jedním z nejsilnějších áspů bylo podezření ze spolku se židy. Ovšem důkaz podati nemohli, ale toho ani nepotřebovali do svého krámu. A týž bujarý Sokol dnes v objetí lidovského rozplývá se samou láskou k nim. Chť se stavět Sokolovnu, jsou od čela k čelu, útočí na kapy i svých odpůrců, ale to nic; jen když se korunky scházejí. Udělali takhle katolíci, no — děkuji pěkně, ti by se měli! A víte, kdo také chodil s jedním velkým činovníkem Sokola? — Pan továrník H., o jehož příslušnosti k semitickému národu snad ani sloví by nepochyboval. Inu — jen „záhadně“ až do těch — kape. — Tichý pozorovatel.

Ze rychnovského vikariátu. V pátek dne 2. dubna vypustil šlechetou a zbožnou svou duši p. Jan Tomášek, soukromník v Peníkě u Jilemce. Zeman byl jediným bratrem vdp. P. Fr. Tomáška, b. notáře, vik. sekretáře a zasloužilého děkana ve Vel. Outimě u Solnice. Zpráva tato zůstává bolestně se dotkne vikariátního kléru, který o ponti outimské měl příležitost poznati ryzí charakter „starého pána.“ Kdež nebes Pán vlije báseň štěstí v zarmocené nitro milovaného vikariátního sekretáře vdp. Tomáška!

Želby. V jednom z posledních čísel česlavské „Pravdy“ vyskytl se tendenční správa, jakoby měl a nás založen býti „klerikální konsum“. Úmyslem pisatele bylo asi pobouřiti zdejší živnostníky proti vždy větších sympatií ta nabývající straně katolického lidu; jinak si správa ta vysvětliti nelze. Oi snad si pisatel spletl sociální demokracii s „klerikály“? V každém případě jest však zotlesná „Pravdy“ na míru s pravdou. Víme sice, že některé pány v Česlavě mrzí říšci se odbočky Hospodářského sdružení katolického, ale za tolik

romant je přece máme, že dovedou rozsestati, co jest Hospodářské sdružení a co konsum. Medo-vedou-li ani této primitivní věci, pak spasiteli ná- boho živnostnictva se stanou sotva. A chť-li-li proti tomuto fantastickému klerikálnímu konsumu pořádati protestní schůzi, mají volno, aspoň ukáží, že Don Quichoti ještě nevymřeli.

Česlav. Divadelní. V posledních dnech měsíce března překvapil nás zpěvácký spolek „Hlahol“ operetou „Orfeus v podsvětí“. Krásná výprava i na ochotníky znamenitě provedení přivábily po všechny tři večery, kdy hra byla dá- vána, veliké množství posluchačů, takže divadle bylo vždy již napřed vyprodáno. O seveření hlavní zásluhu má sborníster „Hlaholu“ p. asis- tent A. Kondratický, o výpravu p. Jos. Skřivá- nek, stavitel. Solové úlohy provázeny byly čet- ným potleskem obecnstva, ale zasloužily si ho i sbory, které se držely velmi statně. Doprovod obstaraný také hudebníky ochotníky vyzněl plně a harmonicky. „Hlahol“ vplel si tu do věnce úspěchu opět jeden list vavřínový. — Třetí hra v předplacení, pořádaná p. t. ochotníky, předvedla Štolbovou lidovou hru: „Za šlechtickým erbem“. Tiskárenský šotek přilepil tam „se zpěvy“, čímž darmo obecnstva, jež čekalo, kdo asi zpěvy u nás bru tu okrášlil, připravil zklamání. Za to však nahradili to p. t. herci; bylť hráno opět jednou s tou pravou vervou a vynikly i síly mladé a slabší. Hlavní úlohy byly ovšem v rukou rutinovaných a pp. Janda, Kondratický Josef a František, Pertold předvedli figurky skrs na skrs dokonale. Z úloh ženských č. stane místo zajišťuje si vždy více p. Slámová M. Vedle městské de- putace vystupovala byla osoba řezníka Sekáčka, pro představitele jako ušitá. Režie stála opět na staré vší, na níž v době poslední dodělává se úspěchů čestných a zasloužených. — Spořitelna a král. města našeho vydala v minulých dnech tištěnou zprávu, přehled své desetileté činnosti. Zpráva ta podává nejlepší důkaz, jak dobrá byla myšlenka těch, kteří se o založení tohoto městského ústavu postarali, a jak zbytečné bylo rozčilování oněch, kteří se domnívali, že spořitelna buď citelně po- škod občanskou zálohu nebo vůbec prospero- vati nebude. Dnes peněžní tento ústav znamená mocného činitele, o němž dá se právem souditi, že bude jednou městem našemu i znamenitým zdro- jem příjmů. O solidnosti jeho základu svědčí, že stal se podružným ústavem Rak.-uherské banky a že vklady jeho rapidně vstoupají. Hlavní zásluhu o tento zdár má vedle ředitelstva i p. městský důchodní Jos. Dlabáček. Přejeme spořitelně, která co nejdříve přesídí do nových místností v měst- ské radnici, aby i v novém desetiletí mohutněla, zkvétala a hojněho prospěchu vkladatelům i městu přinesla. — S otevřením se jarem počala v městě celá řada staveb, o nichž před krátkým časem nebylo ještě ani potuchy. Klamně bylo domnění těch, kteří hlásali, že město naše jest a zůstane mrtvým. Okr. sni chorobinec a evangelický semi- nár počnou se co nejdříve svedati ze základu a o dvou nových velikých stavbách bylo právě v po- sledním zasedání obecního zastupitelstva rozhod- nuto. Budou to třetní budova v ulici Husově a poštovní budova v třídě Koudelově. Potvrdili se správa o nové třídové finančního ředitelství, lze očekávati právem nový rozmach města. A přitom přijíti má i ku konečnému rozhodnutí o stavbě nové „Sokolovny“ na zahradě besední, při čemž i čtenářské besedě dostalo by se účelových a požadavků doby odpovídajících místností. Všechni Česlaváci zajisté s radostí přivítají tyto správy. Jen jednoho bylo by si přáli, aby při tomto stavebním ruchu nebylo zapomenuto na dlouholetého pastorka — gymnasia. — Koncert. Před odjezdem do Váruhy koná česká Filhar- monie poslední koncert ještě v Česlavě dne 22. dubna v divadle Duzkové. Program slibuje vy- brany počitek všem hudebním entusiastům.

Pedčkování s Remova n. D. Nej- důstojnější biskupské Koadjutor v Hradci Král. věnovala 200 K na požikození povodní (dne 23. května 1907) pro obec Mladotice a Ronov n. D. Podpora byla v minulých dnech farním úřadem řádně rozdělena právě v nejpříhodnější dobu před velkonočními svátky. Obdarovaní volají šlecht- ným dárcům vděčně a upřímně: Zaplať Bůh!

Ze Zářčan a Běl. Podolí u Česlavě. V neděli 4. dubna zavítal k nám náš a okolní mládež vytožený a s nedůtkavostí očekávaný náš milý p. Ant. Kaňorek, předseda Sdružení venkovské mládeže v Čechách, aby na dvou schů- zích objasnil mládeži naší, proč se má organi- sovat a na jakém základě. Obě schůze byly kromě rodičů tak četnou mládeží obojího pohlaví navští- veny, že to až překvapovalo. Pan Kaňorek také dovede mladým i starým v pravou stranu udek- ti. Nesponžte se své slatě nitky, dovede svou řeč konkrétními příklady vzaty z časových otázek, jež působí červeně i zeleně interakcionálně záplí mandlí. Každý byl nadšen; jen jednoma podate- němu starostovi, který po katolických zádech na- hora vyjel a teď neví, či je, se to neserevnávalo dobře v hlavě. Rovnal si to na konsek papíru. Ostatní srovná pas Pravda v Česlavě Jan aby to neposlal do Česlavě omylem v lajtanuském ja- syku! Ale — snad ne, protože většinu vime, jestliže se přj za to všechno dupál, že vícekrát

k třídám nic po německu vyřizovat nebude. A že depale je, to ví každý Visek. Také nás dobrotvě navštívil jeden převorný myslitel z Bej- man, takto „co nevidět“ professor. Ten s toho zase dostal kroucení hlavy, škrubání v obličej a dočasnou námoť. Jinak vypadal jako Sokrates v županu. — Obě schůze vyzněly s nadšením, přiblížilo se již přes sto členů z mládeže z Vlač- Věp, Zářčan, Podolí, Starkoce a Zblavi, ne snad teprv po schůzích, nýbrž dávno před nimi, s čehož patrně, že naše mládež po organizaci, poctivém poučování a ulehčité závaž touží a že srovná hřchem je ruku k dílu nepřiložit. Agrár- níci ji už také přikládají. Agrární dorost dnes už ví mnohou věc, o které se katolickému ani ne- zdálo. V Zářčanech před třemi týdny už se do- věděli od známého, podtrhlého „kacapy“ ze Zblavi, který panu Pravdovi Česlavskému opisuje „avé“ rozumu o ptáčích, jako je sám, z Nauč- něho slovníku, že opice jsou naši bratři a sestry. Otázka je, může-li opice chodit s máslem na hlavě na slunce. To snad se dovíme, až vyřou- rají nějaký klínový rukopis z předadamských dob. Že se jim to podaří, nelze pochybovat, vždyť se jim podařilo vypátrat tak dlouho neznámé předky. Mají být nať brdi Nu, naše mládež bude hrda zas na jiné věci, takže tento neho- statek ošle. Jedinou stinnou stránkou by bylo, coť snad během času pomine a se změni, že se tato celá organizace katol. mládeže číverlístkům nelíbí. Mohou si zejména v Podolí nohy ubíhat. Radíme jim, aby, když jsou už teď pěkné cesty, jezdili na kole — ale dobré kliky!

Včelařský spolek pro Přelomě a okolí pořádá včelařskou schůzi 12. dubna b. r. o pomláse ve Zdechovicích u Kladub n. Lab. v hostinci u p. Karla Sazimy (u Štěpáně). Pro- gram: 1. Obvyklosti. 2. P. předseda V. Jarolím přednese o „loupeži včel“. 3. „Jarní přehlídka na včelíně“, v rozhovor uvede p. Jan Pelikán, říd. učitel v Kladubech n. L. 4. Volné návrhy. Začátek o půl 3. hod. odpol.

Lázně Bělehrad. Městská rada ozna- muje, že vldp. P. Janu Sehnalovi, biskup. vikáři, čestnému měšťanu a dlouholetému zasloužilému členu obec. zastupitelství, bude odevzdán rytířský kříž řádu Františka Josefa ve farním chrámu Paně v úterý dne 13. dubna 1909 o 8. hod. odp.

Hora Kutná. (Návštěvy cizinců.) Staro- slavná Hora Kutná, na historické a stavitelské památky po Praze nejbohatší, nabývá rok od roku větší přitačlivosti. Návštěvy cizinců mohou měrou netaženou. V březnu zavítali sem věhlasný franc. sochař p. A. E. Bourdelle s obotí, a franc. spiso- vatel a kritik p. Bumann s našimi mistry Dědinou, Mařatkou, Bílkem a tajemníkem Štechem, pak známý cestovatel Frič s četnou společností z Plzně a Prahy; v červnu pak očekává se hromadná ná- vštěva Poláků. Návštěva tato platiti bude býti sídla českých králů — Vlašskému dvoru za účelem prohlídky památné místnosti, ve které zvolen byl českým králem Polák Vladislav Jagajlovec a kde podepsal byl Václavem III. památný a letos oslavo- vaný „Dekret kutnohorský“. (Oba tyto momenty znázorněny jsou zde dvěma velkými nástěnnými obrazy, práce mistrů Klusáčka a bratří Špillarů.) Velký počet škol a ústavů z Čech i Moravy, pak různé spolky a korporace osámily hromadné ná- vštěvy Hory Kutné. Městská rada učinila opatření, aby každému návštěvníku přistupny byly veškeré hist. ric budovy a památky, jakož i postarala se o slušné, po případě bezplatné noclehy turistické.

Kandidatura do zemského sněmu na volební okr. Vysoké Mýte, Hlinsko, Skuteč. Přise se nám z Vys. Mýta: Zaplesej, matko Čechie, pozvedai brdů zastarané čelo své! Vždyť českým východem nese se radostná zvěst, že lidu tvému strádajícímu nadešla kytěná spása. Ó jak litujeme, že celý český národ jako jeden muž nemohl býti přítomen voličské schůzi kandi- datky poslanectví slč. M. Těmové dne 4. t. m. ve Vys. Mýte pořádané, která odbyvala se sice bez voličů, ale přes to vyzněla akkordem tak mohutně dojemným, že se vlastenecká srdce naše hrozila pohnutím utrhnouti. Do schůze dostavila se kromě statečných sufragetů s několika nestatečnými je- jich manželé a delegovaných tam šlech pokračo- vací školy (dívčensk to od 14 do 18 let) taky četa 6 mužů — možná, že jich bylo i sedm — sdá se nám větinou nevoličů! A nyní alyš, národe, čeho jsme se tam dověděli! Jako kníže českého Parnasu, Svatoplak Čech, uvedl „pana Broučka“ do století 14., tak generální ředitelce na památné schůzi, té, slč. profsorská Honzáková, uvedla nás, užalé posluchačstvo, do století 21. Jako inspirovaná věštkyne mluvila slečna, jak následuje: „Před sta- kem mým vynořuje se krásný jarní deš, podobný dnešnímu, ve století 21. Z nádherné budovy školní vyhranly se přede rozradoštěné dívky, děti to vavích nauk, a skvětaon, kvetoucí zahrada ubí- rají se ke svým domovům. Doma vypravují děti s obličejem šťastím zářícím: „Ach, co krásného vyprávěti nám dnes naše drahá učitelka: „Český národ, drubdy slavaj a mocaj, ocitnul se před sta- lety na pokraji záhuby, nad propastí neodvratné zkazy a tu ve chvíli nejvyššího nebezpečí vzstala hvězda na českém východě, pokročilá občanstve postčlehlo v ní spasm, vyvalalo hvězdu — slč. M. Těmova, učitelka v Žižkově — jako první žena

do sněmu zemského — národ byl zachráněn. Města Vysoké Mýto, Skuteč a Hlinsko státnou slatým písmem zaznamenána v análech českých dějů za tento veliký čin.“ — Zde netřeba komentáře. Tak mluvila, vlastně anylým hlasem předčítala akademicky vzdělaná dáma na veřejné schůzi před lidmi, snad přece také myslivci. Nechápejte těch několik neprosprávných měšťanských rodin, které nevidí v tom zájmu, že na potupu mužům našeho voleb. okresu uchází se zde o mandát neznámá, naše poměry a potřeby nesnáší, nekvalifikovaná pražská slečinka, o které nevíme nic jiného, než že jest — učitelkou v Žižkově a že zároveň s rudými má na programu zánik středního stavu, který jest a zůstane stěžejním pilířem národa. Slč. kandidátka prohlásila zájmy hospodářské za podřadné; všechno její mluvení vyznívá v refrén: škola a učitel a zase učitel a škola. Tážeme se: Kdo pak bude vydržovat tu spoustu škol stávajících a projektovaných, kdo pak bude živit to množství učitelů a učitelek, ne-li země, resp. stát hospodářsky silný? ... Myslíme, stojí-li psáno ve hvězdách, že do sněmu zem. za náš volební okres nevyhnutelně musí být vyslána žena, že by to mohla být spíše důvěrná přítelkyně slč. kandidátky paní Sosnová, lázeňská masérka, o níž víme alespoň tolik, že má masivní pěst, kterou by mohla v parlamentě občas účinně uplatnit, neboť nesdílíme naději slč. kandidátky, že by její (slečnina) přítomnost ve sněmovně umravnila pány poslance do té míry, aby se vzdali pěstního práva; tím méně klademe důvěru v ten předpoklad, protože žena emancipovaná, mající kuráž mužtaky, strácí nároky na galantnost mužů. To by taky ještě scházelo naší české politice, aby vodítkem jejím stala se — galantnost! — ová.

Sírákovic z Golč. Jeníkova. Nerad sahám k péro, ale okolnostmi jsem k tomu přímo nucen, neboť způsob, jakým vystupuje jistá třída „vzdělaných“ lidí proti hnutí naší katolické mládeže, se musí každému charakternímu člověku hnusit. Pánové ti se totiž nechtějí patrně vžít do možnosti, že by se mohli ten jejich svobodomyšlný sloup na Habersku a zejména kolem Golč. Jeníkova povážlivě zhroutiti. Proto zabývají činnost. 21. března pořádali jsme schůzi v Hostačově, na níž jsem mluvil já a p. professor Kohout z Čáslavě. Sotva jsem však začal mluvit, vpadl mi jeden ten „vzdělanec“ hrubým způsobem do řeči s patrným úmyslem vyprovokovati hádku. Byl ovšem různé poučen, jak si slušní lidé na schůzi počínají, že totiž polemizují až po vývodech technických a hrubě nepřerušují. Leč páni do debaty nezasáhli; když jim byla dána příležitost k polemice, srdnatě mlčeli. Ta jejich ubohost se zde ukázala až příliš křiklavě. Tedy ti páni sáhli k důstojnější zbraní, uchýlili se jednoduše se svojí hrdičností do — čtělavské „Pravdy.“ A tam způsobem jim vlastním mne zkřísovali. Ovšem bez lhaní se to neobešlo. Předně je lež, že jsem se nazval řečníkem z broudy cdrostlým, pravda jest, že jsem řekl: „Mým zaměstnáním není obor řečnícký, jsem rolník a braba se v těch broukách jako každý jiný.“ To jsem řekl. Tím však snad nechci dokazovati, že bych se za svůj stav styděl; naopak jsem naš brdým. Ten, kdo tento stav zlečňuje, činí se smyšlným sám. Drzá lež dále jest, že prý totiž nebyla dána příležitost příslušníkům protivné strany k polemizování. Pravda jest, že když jsem domluvil, byli přítomní vyzváni předsedou schůze, aby, kdo chce, přihlásil se o slovo. Zvedl se jakýsi mladíček, který vykořkal několik vět. Poté byl několika stručnými slovy usazen a to — za úplného klidu. Když byli účastníci znovu vyzváni a o slovo se již nikdo nehlásil, ujal se slova p. prof. Kohout. Co se týče poznámky, abychom si osvojili více způsobu, podotýkám, že se nepůjždeme učit slušnosti k lidem, kteří ji sami nemají. Jsem dalek toho, abych si ty užlechtilé výkony jejich mozku připouštěl tuze k srdci, neboť jsem si vědom, že tito lidé mne ani vůbec uraziti nemohou; ale jest divné, že ti lidé — lidé „více vzdělání“ nežli my (jak se totiž sami nazývají), na schůzi ani zvoje mínění neřekli přímo, otevřeně a že zbaběle zalezli do takového listu; jest mi dále divné, že lidé, stojící svým „vzděláním“ vysoko nade mnou, neměli odvahu mně, prostěmu rolnickému synku svoje mínění říci do očí. Takové cesty, jakou vy jste, pánové, nalezli, užívají jenom zbabelci, lidé, kteří na schůzi slušné polemizovat nedovedou, ale po straně se chvástají. Tímto způsobem nám také neškodíte, ba naopak ještě prospějete, neboť váš způsob se každému slušnému člověku hnusí. V přítomné sdružování mládeže buďte ujistěni, drazí pánové, že půjdeme k vyřešení věci a hlavou vyřídíme neochvějně dále a že si v tom nedáme rozkazovati nikdo a — nikým. My se svým programem můžeme směle vystoupiti na veřejnost, poněvadž je v každém ohledu bezvadný — dobrý; je-li váš lepší, tedy to dokazte, dávejte to maj. vo svým jednáním a nebojujte zbaběle, každého charakterního člověka nedůstojnými. Vůči dalším útokům vaším ujděteji vás, že čím více se vaše útoky osobními nájedzy a j. způsobem na nás bude vybijeti, tím budu klidnější, a čím více budete naše hnutí potírati, tím ono bude povstáti a vytrvaleji pře vaše hlavy postopovati. Vím. Pavra, rolnický syn ze Sirákovice.

Komarov. Jak známo, založili jsme v naší katolický spolek, což bylo některým lidem v Praze v oči. Proto by rádi viděli jeho rozpadnutí.

Za tím účelem měl být u nás založen trnc-spolek, prý národní jednoty severočeské — anebo šokol, který posud založen není. K tomu se mělo užiti naší mládeže. Nezasílíváme v tom ohledu naši mládeži ničeho, neboť není ještě tak prosprávná, aby sesocla, jak se těch spolků snaží. Těť víme, kdo k tomu mládež nabádal; ten člověk vidí, že mu již v Konnově píseňce nekvetá, jelikož v poslední době již počínáme chápati, kam jeho dosavadní činnost směřuje, a po zásuze ji také odusuzujeme. A také se z naší strany na tuto jeho činnost víc a více poukazuje. Odtud také se nenávisť ke katol. spolku. Proto by rád viděl jeho rozpadnutí. Ale marná zloba! Bylo sice řečeno, že spolek „Severočeské jednoty“ nebude ničím čeliti proti náboženství, ale dnes již vidíme, jaký duch v podobných spolecích vládne. Proto také takového spolku v naší katol. obci rozhodně si nepřijeme. Našemu katol. spolku voláme „Zdař Bůh!“

Městská spořitelna ve Vys. Mýto vyazuje za měsíc březen 1909: vloženo na knížky K 361.386 85, vybráno K 245.918 42, vloženo na běžný účet K 105.976 67, vybráno K 67.321 73, zůstatek vkladů na knížky K 4.437.599 17, na běžný účet K 1.528.293 48, úhrnem K 5.965.892 65; hypotečních půjček vyplaceno K 19.100, splaceno K 17.994 51, zůstatek hypotečních půjček K 3.388.240 59; směnek eskomptováno za K 23.170 99, splaceno K 9.240, zůstatek K 444.076 25, do jiných ústavů vloženo K 375.975 44, vybráno K 290.579 97, zůstatek vkladů v jiných ústavech K 1.989.877 73; cenných papírů v zásobě za K 1.694.234 35, záloh lombardních K 6 180, hotovost pokladni K 13.745 86; obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1909 do 31. března 1909 K 12.291.509 25.

Různé zprávy.

Když realista promluví realně. Masarykovi zase jazyk ujel před rozumem. Některé listy oznámily, že ve své vídeňské řeči dne 25. března nazval české státní právo utopií. „Čas“ považoval za nejchytřejší na to mlčeti. Když však „Nár. listy“ jej rýply za to do boku, že Masaryk „pojem jen přesněji rozebral“, nepodal přesného, plného znění řeči Masarykovy, ale pouze výtah. Ze po každém klopýtnutí Masarykově spěchal „Čas“ s celým aparátém sofistiky, překrucování atd., aby svého mistra vysekal, jest obecně známo; dokázali to také ti, kteří do nedávna před ním se skláněli jako před modlou. Vážný „Opavský Týdeník“ praví, že ten výtah jest v „Čase“ tak upravený, jak pronesen nebyl. Ale připustíme docela, že Masaryk mluvil tak, jak „Čas“ namlouvá. Tu i hodně chytře redigovaná slova v jeho orgáně uveřejněná přímo drtí dne 2. t. m. Rozsádkáv „Týden“. Tedy dle výtahu „Času“ Masaryk prý řekl: „Náš hlavní politický program byl utopistický (blouznivý, vyhájený) v pravém slova smyslu. Utopistický, neříkáme úplně nesprávný, ale ne dost životný a činorodý. Státoprávní program let šedesátých byl koncipován (uspořádán) beznárodní šlechtou a ne Palachým. Staročechem Šlechta chtěla česko-německé amphibium. V r. 1848 jsme státoprávního programu všenárodního neměli; tento koncipován teprve v letech šedesátých Člam-Martincem a přijat staročeskou stranou, která byla tehdy jedinou českou stranou.“ Nato „Týden“ praví: „Co slovo, to nevědomost, co věta, to banální fráze.“ A také realistickému nadčlověkovi pádně svoje odsouzení odůvodňuje a dokazuje, jak Masaryk nezná ani nejdůležitějších jevů z našich politických dějin minulého století. Čechové již roku 1848 hlásali vytvoření slovanské říše pod vládnou prince z rodu habsbursko-lotrinské, která by obsahovala Čechy a Moravu, administrativně tehdy spojenou se Slezskem; byli by si přáli i připojení severních Uher, obývaných od Slováků. Podpírali svůj požadavek poukazováním na právo historické. A na tom státním programu r. 1848 stály i Havlíčkovy „Národní Noviny“, nesouce pod svým titulem heslo: „Skutečná rovnost národností. Spojení samé koruny naší. Zrušení práv feudálních. Rovnost všech stavů před zákonem. Soudu přístěžných. Odpovědné ministerstvo pro korunu naši. Všeobecný sněm celého národa. Národní gardy všude. Úplná reforma škol a úřadů. Místokrál v Praze.“ Jest tedy brožátkou nepravdu tvrzení Masarykovo, že r. 1848 jsme neměli státoprávního programu. A jest velikou ostudou, že životopisec Havlíčkův takovou nepravdu vypustil z úst. A což korunovace a státoprávní sliby krále Ferdinanda V. již roku 1836? Vždyť Čechové sami jeho státoprávní přísahu přijali. — A sdat Palacký či beznárodní šlechta koncipovala státopr. program? Dr. Řezníček na základě podrobných údajů Tomkových dokazuje, jak po konferenci Riegrova s Člam-Martincem šlechta přistoupila k programu, její sepsal Rieger. Požadavky státoprávní, v programu tom obsažené, byly prohlášeny Riegrem v „Nár. Listech“ dříve, než se tyž s Člam-Martincem setkal. — Tolik aspoň uvádíme z odpovědi dra. Řezníčka. — Masaryk tedy aspoň na chvíli chtěl sestoupiti z ovařů svých lyriků a povědět něco věcného. Jak patrně, propadl při tom pokusů velice ostudně. A tak zase směl povadit vášnivý svoji popahůlky pokřepiti na rychle vodou protikate-

lických šílgrů. Pak se mu bude tleskat zas. Z fanatického vstupu protikatolického zapomenou jeho omlavovatelé na největší jeho kotrmelec.

Protestantský list o řečnických. Berlínská prot. „Kreuzzeitung“, pojednávajíc o světo-topisu prof. Spickera „Vom Kloster ins akademische Lehramt“, shrnuje svůj úsudek o řádech v tato slova: „Zásady, jichž si nejrozumnější řády o kulturu Evropy vydobily, jsou nesmírné, zejména v prvních stoletích středověku. Téměř všechno poklad tehdejšího vzdělání v nich se soustřeďoval. Bere-li se zřetel k činnosti lidumilné (charitativní) a vychovávající, vychází z toho všeho součet činnosti, jež sotva lze náležitě oceniti. Jejich přínásem životem v ústraní vyvinul se zvláštní ráz našeho pokolení, jehož neznal svět starý, totiž vzor (typ) podivuhodného, osvíceného, prozřetelného a přitom radostného člověka. Ideál takový uskutečňoval se nešťastněkrát. Zkažených mnichů a slotilých klášterů bývalo za dlouhé věky také, ale při známé křehkosti lidské povahy není to ani jinak možné. Jelikož však dítáme se k pokolení, jež z temnot touží do jasna, měli bychom vždy vděčně vzpomínati těch, kteří ve svém životě bývali nám zářícími vzory. Dějinné zásluhy řádů zasluhují za nynějšího času tím více býti osvětleny, protože účastenství lidí na této instituci začíná se ochlazovati.“

Havlíček o vlastenectví kněží. Havlíček sám napsal, že vždycky rád vidí hodného kněze; oficiálně vlastenecká společnost se Havlíčkovi po jeho návratu z Brixenu vyhýbala; ale hle — tehdy, při nemoci jeho byl mu vítaným přítelem katolický kněz; Havlíček sám byl velice vděčen za ty důkazy přízně. Ostatně již ve „Slovannu“ dne 24. srpna (sv. 6. str. 875) napsal Havlíček: „Známa věc jest, že naše duchovenstvo katolické bylo vždycky nejhlavnější silou českého vlastenectví, ba může se srovnat i bez pochybnosti, že vlastně duchovenstvo katolické bylo počátkem a zakladatelem celého našeho vlastenectví. Největší část těch pokroků, které náš národ v životě vzdělanějších tříd učinil, jest jen zásluhou duchovenstva.“ — Havlíčkovo úmrtní parte znělo: „Havlíček Karel, 35 let star, narozen v Borově, zemřel na úbytě dne 29. července 1856 o 6. hod. odpol., jsa zaopatřen svátostmi umírajících. Právod pohřební se povede na hřbitov Volšanský dne 1. srpna 1856 o 6. hod. odpol. z č. 1029.-II. naproti nádraží. Máe sv. se budou sloužiti v kostele sv. Jindřicha dne 10. srpna 1856. Truchlivou zprávu tu všem příbuzným a přátelům podává Havlíčkova Josefa, matka, spolu jménem nezletilé dcery zesnulého, Zdeňky. — V Praze dne 30. července 1856.“ — Volní myslitelé, jichž hlavním oilem jest vyrvati náboženské idey z duší lidských a kteří se namáhají popřiti existenci Boha, dali svému listu název „Havlíček.“ Není to šeredné sneuctivání a lativě vykořisťování jména Havlíčkova?

Ani česky mluvit se nám nedovolje. Ve Vídni ustavila se odbočka spolku českých železničních úředníků, ale místodržitelství dolnorakouské jí schválení své odepřelo, ješto jednací řeč spolku jest česká. Cožpak jsme někde v Prusku, že se státním občanům Čechům zapovídá v životě spolkovém užívati jazyka mateřského?

Cesta k zmožutnému národu. Na sjezdu stoupenců mladočeské strany v Praze 4. t. m. zcela správně ukázal ministr m. sl. dr. Fiedler cestu ke zmožutnému národu českému. Právil: Nutno dnes otevřeně hlásati, že hospodářské zájmy mají pro vývoj národa tutéž důležitost, jako zájmy národnostní, ba ještě více, hospodářské úspěchy jsou podmínkou politických úspěchů. Politické naše dějiny ukazují na každé téměř stránce, jak byl to náš hospodářský vzrůst a rozmach, který přivodil úspěch a pokroky politické. V témže poměru, v jakém slepšovati se budou naše hospodářské a sociální poměry, t. j. v jakém stoupati bude všeobecný blahobyt, tedy blahobyt výrobních vrstev a současně těch, které odkázány jsou na stálé platy, v českém národě, budeme blížiti se k uskutečnění svých politických ideálů. Ba i na konečné rozřešení palčivé otázky jazykové bude mít silné rozhodující vliv hospodářská mohutnost národa. Politika není proto dnes jen pouhým vymáháním politických a národnostních našich práv, nýbrž daleko více: zahrnuje v sobě — vedle kulturních úkolů — též usilovnou péči o opatření podmínek pro hospodářské a sociální povznesení lidu ve všech oborech. — To podepsati musí každý uvážlivý člověk.

Z volnomyšlenkářského slovníku. Pověstný A. Klím, známý již ze schůze v Čáslavi a v Tisu u Habera, na schůzi v Sušici se slosti, že mu přítomný kaplan vlp. Mottl kladl odpor, dovolil si říci: „Držte hubu!“ — Úšlechtilost volnomyšlenkářská.

Vyděděme! Český katolický člověk jest leckde ve vlasti své skutečným vyděděncem. Uházele se to i na horké půdě tak sv. uzavřeného území, kde právě česťti lidé všech stran mají by společně postopovati proti svému nepříteli. . . Dne 14. března t. r. měla se v Duchcově konati zastavující valná hromada Všeoborového sdružování křesť. dělnictva a sice v domě České Besedy, jediném to středisku Čechů duchcovských. Ale místnost besední v poslední chvíli odkrouty. Sociál. demokraté, anarchisté, národní dělníci, socialisté, komunističtí besedé, Severočeská jednoty atd. obotně otvírá se brána Český Březov, aby katolický smýšlejší český dělník dostal odně-

vyhazov. Pěkné vlastenectví! Za takových okolností bychom se nedivili, kdyby uvědomělí čeští katolíci místo na menšinové podání peněz svých použili jen na podporu české věci katolické v uzavřeném zemi. Kdo potom třídí národní naši sílu?

Dr. Pacák a „klerikalismus“. Býv. ministr dr. Pacák na voličské schůzi v Hefe Kuné 28 března šel také nad vzděláním „klerikalismu“ v Čechách. A volal po vytvoření strany z mladočechů, staročechů, agrárních a realistů, kteří prý jediní vytkli si udržení stavu středních v naší vlasti. Na odboj a výboj chtěl by dr. Pacák vyraziti s touto silnou stranou „měšťáckou“ i proti „klerikalismu“, ač právě ti mají ve svém programu nejen udržení stavu středních, ale celého národa. Jako by jen mladočeši, staročeši, agrárníci a realisté měli dobrou vůli prospět národu, kterou zastupovali jejich v poslanecké sněmovně prokazují leckdy — útekem před hlasováním.

Sven Hedín o misijnářích. Velikou pozornost budí slova slavného cestovatele Sven Hedína, který na dotaz sdělil zpravodaji časopisu „Svenska Mordenblad“ o křesťanských misijnářích toto: Je mým přesvědčením, že křesťanská misie má pro vzdělanost velkou, ba velmi velkou důležitost. Misijnáři, nehledě k náboženské jejich stránce, o níž se neoboi šítiti, protože je nevyčerpatelnou, vykonali mnoho dobrého a všude tam, kde působí, lze zaznamenati vzrůst civilisace. Zřizují školy, učí domorodce vzdělávati půdu a j. Tedy i z čistě praktického stanoviska vykonávají misijnáři mnoho dobrého. Býval jsem vždy v dobrém poměru s misijnáři. Poněvadž semí soají zevrubně, byly jejich zprávy pro mne velice cenné; i jejich pobostinaví zůstávalo u mne nejlepší vzpomínku. Stran poslední měasty platí to zvláště o misijnářích v Himalajích. V Číně misijnáři jsou sice pouhou kapkou v moři. To však nic nemění na úsudku, že činnost jejich je nesmírně blahodárná. — Td jest jen otázka, kolik volno-myšlenkářských židů misijnářům v oněch nehostinných krajích pomáhá v kulturní práci. Tam by měli přece volní myslitelé široké pole působnosti. Proč se jim tam s lásky k lidem duševně velice zanedbaným nechce? Inu — volno-myšlenkáři židé sečkají, až misijnáři s největší námahou tam kulturu rozšíří a až zajistí osobní bezpečnost. Pak tam teprve židé přijdou, zaprotestují si proti misijnářským zpátečnickům a začnou křestovat, až domorodcům z toho vysávání bude úsko.

Jakými by nás chtěli mít nepřátelé nejraději? Vidí-li šlechtická duše někde nepoctivost, zanedbanost, surrovost a podobné nečnosti, upřímně se zarmoutí. U pokrokařů a rudých jinak. Ti pasou po chybách bližních s takovou láčností, a tak nehorázným gustem, že je chytne největší vztek, vysílá-li málo a naleznou-li místo nepřítelů vlastní chvalitěbné. Tu ovšem lidé brodicí se kolem asprů z nouze něco vymyslí, sestojí karikaturu, aby se mohli zase jednou od plíc škodolibě zachechtati. V minulých dnech kolovala v „osvícených“ časopisech moravských správa, sebraná z prolhaných „Lidových Novin“, o brumovickém kaplanu. „Hlas“ o tom případu uveřejnil tyto řádky: „Před několika dny přinesly „Lidové Noviny“ zprávu o jakési blahoslavené v Brumovicích. Případ nemoci v této zprávě ovšem způsobem pravdě odporujícím líčený stal se v Hjnu minulého roku. Proto snad, aby se dalo lépe sehati, přišly s ním „Lid. Noviny“ až letos v březnu. Celá věc se má takto: V Hjnu onemocněla A. H. v Brumovicích, trpěla silnou horečkou, v níž blouznila. Děvče bylo zaopatřeno 10. Hjna dp. Kubou z Kobylí, jenž tehdy zastupoval p. faráře Nováka, který byl na ponti v Římě. Vykonal zaopatřovací akt, odešel dp. Kuba z obydli nepromluviv s nikým. Za několik dní se rozneslo, že prý nemocná v horečce volala, že vidí P. Marii a dp. Kuba byl otázan, co na věci je, a odpověděl: „Počkejte, vždyť se to vysvětlí.“ K nemocné docházel dr. H., evangelík. A co z této události za půl roku udělaly „Lidové Noviny“? V dlouhém a prolhaném článku lhou, že prý dp. Kuba v přibytku nemocnou dívku prohlásil za blahoslavenou, že prý ji políbil před přítomnými a že v Kobylí vykládal o zázraku blahoslavené, takže všechny ženské z Kobylí utíkaly se dívat na svatou do Brumovic, že prý k nemocné nepustili dr. H. atd. Dp. Kuba poslal „Lid. Novinám“ oprava. Neotiskli ji. Proč, to se snad dovíme jinde. Ale „Lidové Noviny“ mohou dokázati pravdivost své správy a ještě vydělati — jde tedy o dobrý obchod, neboť dp. Kuba poslal nám toto prohlášení: „V zájmu pravdy a své cti nabídnám tomu, kdo mně dokáže, že jsem při zaopatřování v Brumovicích dne 10. Hjna r. 1908 k přítomným o nemocné promluvil, že jsem nemocnou blahoslavit, že jsem nemocnou na čelo políbil a že jsem v Kobylí vypravoval o zázraku a o blahoslavení, 100 (sto) K, kterýchž obnos ihned vyplátím.“ — J. Kuba, koop. v Kobylí.“ — Věru charakteristické, jak dovedou rafinované mýřiti fanatikové obratem ruky vytvořiti z kněze komechého a pobetileho náboženskáře; skrátka přilíš dali na jevo, jakých kněží by nejlépe ve prospěch svého štvavého křesťanství potřebovali. — V „Osvětu“ dne 27. března s nouze napadáno, že řeholní ústředky hradecké s chovankami ani výlety nešli k vůli obhacení astronomických

vědomostí řádek konati nebudou. A už k vůli tomu „asi“ sype se přival jízlivých poznámek: „To by byl hřích, prohlášení Pánu Bohu nebeské hošpodáství. Na nebi jest Pán Bůh s Pánem Ježíškem (cítíte ten židovský cynismus?), s Pannou Marií a se všemi svatými a tam se jednou také dostaneme a budeme se tam radovati. Konkati tam ale už teď nemusíme, kdo ví, jak by to bylo nebešťanům milé... Jeptišky zdejší školy diví výlety do přírody nedělají a kdyby dělaly, nejsou s to vysvětliti názorně jednoduchý zjev přírodní, např. zakulacený oblázek vyvržený vodou z řeky.“ A tak dále pokračuje pokrokařský lhat v nepoctivé denunciaci a v podvodném seasměšňování řeholnic o nichž ví, že proti surrovému obušku se brání, nebudou. Jak ten lhat jenom vyzkoumal, že řádne zhoušené řeholnice nerozumějí ani zakulacenému oblázku? „Osvěta lidu“ ovšem dvakrát za sebou lhala, jak „nezkoušené“ jeptišky učí budbě. Když byla dotázána, která to jeptiška učí, aniž by měla zkoušek, tu podvodný denunciant místo odpovědi znovu svoji lež v této „Osvětu“ opakoval. Td dělá „Osvěta lidu“ „pokání“ novými pomluvami. Kdyby se tak bezcharakterně útočilo na některého pokrokaře, pracovala by bez rozmyšlení jeho tvrdá pěst. — Upozorňujeme, jaké karikatu y pokrokaři potřebují, aby před nemyslivými davy dovedli bodné potupit a sázit uvědomělost katolických pracovníků. Co rabín dětem vykládá, to jest ovšem všechno nejvyšší pokrokové.

Je česká menšina dolnorakouská života schopna? Je všeobecně známo, že českému lidu v sídelním městě království a zemi na říšské radě zastoupených háte se vede, nežli Turkům v tomtéž městě, jichž škola právo veřejnosti má, co zatím škola „Komenského“ nedomohla se ho ani po 26letém zádrném působení. Je všeobecně známo, jak letošního roku zákonem Axmanovým byl učiněn pokus české školy s právem veřejnosti v Dolních Rakousích vůbec znemožniti. Srovnáme-li dnešek se stavem před 35 léty, kdy německé listy přinášely provolání k sbírkám na české pokračovací školy, jest dnešní básnění proti českým školám pouze článkem v řetězu důkazů, že český živel ve Vídni a v Dolních Rakousích vůbec nehyne, ale roste a mohutní. Tuho také důkazem rozvoje spolku „Komenský“. — Počet odborů obranného tohoto spolku stoupl loni na 17 (16 ve Vídni, 1 v Poštorné) a stav členstva dosáhl 4325 proti 2440 členům roku loňského. Během právního roku přibyla škola obecná o 2 třídách v Poštorné, 1 třída obecné školy ve III. okresu, škola pokračovací o 3 odděleních, takže spolek vydrží nyní 3 školy obecné o 18 třídách, do kterých dochází 1060 dětí, 2 opatrovny se 106 dítkami a škola pokračovací, ve které zachraňuje 122 učňů. Rozvoj českého života ve Vídni přirozeně vyžaduje však škol nových — samo úřední sčítání napočítalo 11.000 českých dětí na německých školách — a mluví se také o školách odborných i škole střední. Zvláště však naléhavou nutností je opatření školní budovy pro druhou českou obecnou školu ve Vídni. To vše ovšem vyžadovati bude velkého nákladu a řešení ponecháno musí býti letům příštím. Podmínkou jest samozřejmě svěřená podpora nejširší české veřejnosti. Tolik však možno s plným přesvědčením říci: Česká věc v Dolních Rakousích je na postupu a návalu germanizačních vln „assimilačních“ stává se pevně hráze. Čtěte výroční správa „Komenského“, která má mnohá zajímavá data, pěkně sestavené tabulky a přesvědčíte se, že podunajská větev česká je schopna života. Stanete se pak jejím podporovatelem a také nadšeným příslivcem. Spolek „Komenský“ ve Vídni III/3 Strohgaasse 45. ochotná na požádání objemuou svou výroční zprávu z r. 1908 zasle za pouhou náhradu poštovního 10 hal.

Otázka bankovní v Uhrách. Maďarští politikové a národohospodáři v boji o hospodářskou nezávislost Uher sautočili na dosavadní společnou Rakousko-uherskou banku. Jeden směr přeje si prodloužení privileje této banky, jiní však usilují o zřízení samostatné banky cedulové. I když si Uhry zřídí svou samostatnou ban-u, musí přistoupiti k Rakousku a ujednati s ním nový srovnatelný poměr. Uhry jsou oprávněny tisknouti si bankovky jaké chtějí, ale nikdo v Rakousku není nucen je přijímati a dokonce ne přijímati je v takové hodnotě, jakou jim Uhry dají. Zřízením samostatné banky uherské přestane také společná měna a bude potřeba upravití nové poměry zákonem.

X. kurs nauk obchodních pro učitele škol pokračovacích obchodních a průmyslových bude letos jako obvykle v hlavních školních prázdninách (mesí 15. červencem a 15. srpnem) pořádáti České obchodní museum v Praze. Na kursu budou vykládány tyto disciplíny: nauka obchodní (část právní i praktická), nauka o zboží, kupecké počítáství, korrespondence, účetnictví a cvičný kantor. Přednášet budou odborní síly. Ku konci kursu se skládají skoušky, o jejichž výsledku bude vydáno posluchačům kursu zvláštní vysvědčení. Poplatek za kurs obnáší 22 K i se zápisným. Přihlášky přijímá a veškeré dotazy zodpoví České obchodní museum v Praze V., Mikulášská tř. č. 9. (palác „Merkur“).

Zákon hry v uherském třídní loterii. V zájmu veřejnosti sdílujeme, že die platných zákonů předpisů hra v cizozemskou lo-

terii jakéhokoli druhu, tedy i hra v uherskou třídní loterii jest zakázána a že na přestupky tohoto zákazu stanoveny jsou citelné tresty. Pokuta mimo propadnutí losu obnáší 5 až 15ná-sobný obnos učiněného neb zamýšleného vkladu. Z té příčiny varujeme důtklivě před koupí neb prodejem losů a uherské třídní loterie a připomínáme, že i ten se důhodkového přestupku dopouští, kdo losy třeba bez objednávky od uherských firem neb odjinad zaslané si podrží.

Maďarské volby v Peninku. Slovenský poslanec dr. Ivanka zbaven mandátu pro „pobuřování proti maďarské národnosti“ a jeho místo zaujal slovenský odrodilec dr. Ochaba. Ovšem jemu na pomoc k volbám obsadil 400 četníků celý volební okres, aby sledovali krok každého slovenského voliče. Z cizí obce nesměl uikdo v obcích agitovat. 109 dobrých slovenských voličů před volbou vyloučeno, a hlasy dány železniční zřizovatel, kteří museli volit vládního kandidáta. Kde nepomohly síly, tam se pracovalo zastrašováním a vyhrůžkami. A zpití voliči vládní k volbě...

(Zasláno.)

Dne 3. dubna t. r. provedla diecéšní Cyrillská Jednota v Hradci Králové se zdárným výsledkem Beethovenovo oratorium „Kristus na hoře Ovetzké“, díky všem, kdož ke sdaru večera nějakým způsobem přispěli. V první řadě patří díky náš osvědčenému nádemu dirigentu vldp. Dru Rudolfa Šetinovi, jenž obrovské práce té ochotně se ujal a s pravým porozuměním na jejím navícení pracoval. Nemenší díky vyslovujeme též vážené paní Jančové, ohoi vrbního inženýra, p. PhSt. J. Batističovi a othp. R. Prachovi, boboslovci, za ochotné a nezištné převzetí i odrušavší přednes solových partí. Srdečně děkujeme i othpp. boboslovce, orchestru o. a k. pš. pluku č. 43., a zvláště kapelníkovi p. Manzerovi za brilliantní přednes orchestrálního ústla, jakož i všem, kdož jakýmkoliv způsobem o sdar koncertu zásluh si získali.

Diecéšní Cyrillská Jednota v Hradci Králové,
dne 5. dubna 1909.

Dr. Fr. Šule, Dr. Jos. Mrštk, Leop. Sokol,
t. č. místopředseda. t. č. předseda. t. č. jednatel.

(Zasláno.)

Výborová schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 14. dubna 1909, o 2. hod. odpo.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřikova tř.
da č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř, Dr. František Rojl,
předseda. jednatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 3. dubna 1909. 1 hl pšenice K 17-40 — 20 80, žito K 14-30 — 15-20, ječmene K 13-00 — 14-00, proso K 00-00 — 00-00, vřikve K 19-00 až — 00, hrachy K 24-00 — 26-00, oves K 8 80 — 9-60, čočky K 30-00 — 34-00, jabal K 24-00 — 26-00, krap K 24-00 — 40-00, brambor starých K 3-60 — 4-60, nových K 00-0 — 00-0, jetel. semene červeného K 90-00 — 00-00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00-00 — 00-00 máku K 20-00 — 00, lně. semene K 00-00 — 00-00, 100 kg žitných otrub K 18-00 — 00-00, 100 kg pšeničných otrub 14-40 — 00-00, 1 kg mála červeného K 2-82 až 2-80, 1 kg mála převařeného K 0-00 — 00-00, 1 kg mála vepřového K 1-84 — 0-00, 1 kg tvarohu 0-28 — 0-36, 1 vejce K 0-6 — 0-00, 1 kopa selí K 00-00 až — 0, 1 kopa petržele K 0-00 — 0-00, 1 kopa kapusty K 2-00 — 6-00, 1 hl cibule K 17-00 — 18-00, 1 kopa drobné zeleniny K 1-0 — 0-00, 1 pytel mrkve K 6 00 — 4 00, 1 hl jablák K 7-00 — 16-00, 1 bedka švestek K 0-00 — 0-00 1 hl třel K 0-00 — 00-00, 1 hl hrachek 0-0 — 00-00. Na týd. trž v Hradci Králové dne 3. dubna 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 240 hektol., žito 220, ječmene 110, oves 473, proso 2, vřikve 86, hrachy 3, čočky 18, krap 0, jabal 3, jetel. semínka 13, lněného semene 17, máku 3. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, celer 00 kop, kapusty 31 kop, cibule 24 hl, drob. zeleniny 42 kop, mrkve 27 pytlů brambor 373 hl, selí 00 kop. — 3) Ovoce: jablák 32 hl, hrachek 0 hl, švestek 00 bedek. — 4) Drob. dobytka: vepř 526 kusů, podviněná 16 kusů, kůnat 320 kusů.

5 54 13 7 82

Sázejte,

ale ne do loterie, nýbrž stromky.
Křoviny, sazenice a t. d. Kupte je od fy
V. VACEK velkoobchodní a maloobchodní
a jistě vyjdou!

OBNOVA

Číslo 15.

Předplatná na šest let 5 k 50 k
na tři lety 5 k — k

V Hradci Králové, dne 16. dubna 1909.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Boj řepářů s kapitalismem.

Naše cukrovary staly se po rychlém rozvoji chloubou českého průmyslu; s jejichdalekosáhlou působností nedovedla konkurovat žádná země na světě — ani tam, kde třoda jest značně lepší než v našem království. Z ciziny hruly se do Čech každoročně za cukr miliony; rolníci domácí, kteří předtím těžce zápasili, vydělávali najednou vzorným pěstěním řepy značné obnosy.

Nyní však, když se rychle staví cukrovary v cizině, nastává krize. Cukr přestává pro nás mít tu sladkost, jakou dříve měl. Cukrovary již tolik nevydělávají a proto akcionáři, kteří berou dosud obstojné dividendy ze zisku, aniž by v cukrovarech pracovali, chtějí se odškodniti na těch, kteří se lopotí na řepných polích do únavy. Boj mezi řepáři a cukrovary jest již dlouholetý. Jeť měla u nás ve prospěch řepářů rozhodnutí agrární strana, která svojí nezřízenou agitací vyžádala se tak, že téměř samojediná zastupuje na zem. sněmě český venkov. Jeť, kdy dosáhla velikých práv, požadovány jsou od ní také veliké povinnosti. A to jest hodně mrzuté, obtížné pro stranu tu, která tolik alibovala. Po jasně začíná poplach; s počátku akademické resoluce proti kartelářům, ožehavání těch lidí, kteří tvrdili, že strana agrární nemyslí to s tím bojem upřímně. — Ale teď konečně nebylo vyhnutí, mělo se přikročiti k praktickému, otevřenému boji. *Jaká to byla svolal pro čelné agrárníky, kteří sami trvali v kartelu, kteří sami měli plno akcií zkartelovaných cukrovár!* Dne 8. t. m. uveřejnil „Štít“ ohromující zprávu, že předseda agrár. poslanců Udršal jest sám v jiných agrárníky majitelem několika akcií zkartelovaného cukrovaru moravanského, proti němuž pořádali agrárníci schůze, vytknouce, že jest potřeba proti tomu cukrovaru uvést cukrovár nový, družstevní v Třebčanech. Když sám bratr Udršal byl na schůzi tázan, proč agrární rolníci, akcionáři moravanského cukrovaru, změnou stanov neprosadí změnu akc. cukrovaru v družstevní, řekl tázaný, že to páni ve správní radě neudělají, poněvadž by jednali proti svému prospěchu.

Teď jsme čekali, jak „Venkov“ začne vykrucovat; informovali jsme se zároveň na příslušných místech, že zpráva „Štítu“ jest zcela zaručená. A „Venkov“ vytáhl, jak obvykle — s papírovým obuškem. Krouť se jako úhoř, bůduje, že chtějí „klerikálové“ uškoditi řepářům. Chytrák otiskl sice na „důkaz smélosti“ katolického listu částečku článku ze „Štítu“, ale vynechal chytře to, co by samým agrárníkům důkladně otevřelo oči. Zato hanebně salbal, že „Štít“ uveřejnil „prudký článek proti řepářské organizaci.“ Prý strana naše vystupuje proti řepářům na pomoc cukrovarníkům.

Ale jak si s nesnázou najednou pomoci? „Venkov“ tedy lže, že se mezi karteláři a stranou naší „asi“ v posledních týdnech stalo ujednání. Hierarchie prý dává do pachtu svoje statky zkartelovaným (právě po vytvoření kartelů?) cukrovarům a dokonce jim je prodává. Pomocí „klerikálního“ tisku prý chtějí dnes karteláři rozbiti řepářsko-agrární organizaci.

Ale, pánové, krouťte se, kopete na pravo, na levo, aniž byste chtěli poctivě mluvit o jádru sporu. Jak dokážete, že se karteláři „tak hluboce snížili“, aby hledali pomoc u nenáviděných „klerikálů“? Všecky ty původní správy o agrárním padělaném útoku pocházejí právě od nezámožných rolníků, kteří si nedali zalépit oči zeleným tiskem. Vždyť ty rolníky opobně známe. A co honem pletete do sporu nenáviděnou hierarchii, které byste měli být pro její krajní snášlivost až příliš vděční? Vždyť agrárníci sami u ní pucovali kliky s farizejským úsměvem a s lícenými poklonami rozhodně častěji než ti malorolníci, kteří se na stavovský hambuk už dle dívati nemohou. A kde hierarchie tak okázale vystoupila proti kartelářům jako vy, přeupřímní ochránci řepářstva? O to se tu jedná, že jste se postavili v čelo nejdrsnějšího boje proti kartelářům, ale že

jest zároveň samičeli přítom, jak četní vynikající předáci vaši, kteří markýrují také protikartelářské rozhodnutí, sami jsou ve svazku kartelovém. T ková křiklavá nedůslednost nedá se však přikrytí plachtou umělkovského hněvu a pavučinou nejryčnějších frazí. Vy, kteří jste otřesením posměšného obrázku v „Cepu“ podváděli lid, jako by posl. V. Myslivec vychloval a velebil kartel, neměli jste tolik taktu, abyste se podívali na praktickou politiku kartelářskou — svých vlastních rytířů.

Jestliže na propachtovaných hierarchických pozemcích cukrovary vstoupily do kartelu, tu můžeme dobře vědět, jak málo lze zde viniti hierarchii ze spolupůsobení. Vždyť víte dobře, že na takových statech panuje tolerance i ve směru jiném; úředníci na propachtovaných i nepropachtovaných takých statech velice málo přispěli k zdanu obranné naší organizace. Například jest dokázáno, jak sami horlivě se účastnili schůzí našich protivníků, ano činně agitovali pro proudu nám krajně nepřátelské. Jenom jednou — pokud nám známo — hierarcha zakročil proti pokrokařskému lékaři, vydržovanému z arcibiskupských peněz — a již byl pokřik proti „znásilnění“ atd.

A kdyby ta hierarchie tak činně a přímo podporovala kartely jako vy a zároveň proti nim na venek prudce útočila, zúčtovali by s ní titíž roztrpčení malorolníci řepáři zrovna tak, jako s vypočítavými, lstivými sobci agrárníky. Právě agrárníci karteláři měli nejlepší příležitost a největší vliv na urovnání sporu mezi kartelem a řepáři. Oni však místo nehluché a blahodárné práce spíše hleděli fabrikovati hluchou reklamu pro svoji politickou stranu. Křičeli o vyřídění, o nemravných snahách kartelu, volali do boje, zakládali aspoň ústy cukrovary družstevní; chtěli sehnati svoji lícenou řepářskou akcií zástupy katolických zemědělců do politického tábora vlastního.

Ani slovem však se nezmínili, že ty agrárníky, kteří v kartelu dosud dále trvají, vyloučí se svého tábora. A přece takových zelených kartelářů znali dost. Hnali útokem na kartelářství, ale zapomněli pocuchati — jednotlivé karteláře. Theorie a praxe! Agrárníci se dušují, že nejsou proti katolickému náboženství; prý jen proti „klerikálům“, zneužívatelům téhož. Katolické listy však nenapsaly proti obranné akci řepářské ani slova, psali pouze proti švingulantům, kteří téže akce zneužívají. A už jest oheň na střeše! Divné, křivolaké cesty! Už se lže, až se od úst práší. „Cep“ na př. napsal 9. dubna: „Klerikálové proti řepářům ve svých listech „Venkovu“ a „Selském listu“ útočí nejprudším způsobem... Jak klerikální poslanci na říšské radě chrání kartel, jest každému známo... Co poutá klerikály ke kartelářům? Proč předáci klerikální vědecky vystupují jako nejvěrnější zbrojnoši kartelářů?“ Drží podvodník, který tohle psal, ovšem spolehl se na to, že mu ruka po těch neodůvodněných výmyslech nezdrvění. Vždyť už ví, co se nalhal agrární tisk bestrestně! Uvádíme ty lži proto, aby si je naši srovnali s věcnými články našich listů a s řečmi našich poslanců. Kdyby podvodný pisatel mohl svoje lži aspoň překrouceným citátem z katolického tisku odůvodniti jako pravdu, hned by citoval. Ale jelikož se nedostává ani k překroucení látky, lže se pohodlně paušálně.

Nutno uznati, že boj řepářů s kartelem jest spravedlivý. Akcionáři by měli uvážiti, jak svojí strohou nedůstupností poškozují netoliko upracované rolnictvo, ale zároveň i průmysl, který sjednal našemu národu slavnou pověst, jenž prospěl obchodu, vedl rolnictvo k racionálnímu hospodaření a samostatně velká zástupstva českého dělnictva. Leč řepáři těžce si pomohou, jestliže svěří svůj osud plně do rukou neupřímných agrárníků. Pro přítomnou dobu pomohlo by se řepářům vydatně tím, že by bez ohledu na politickou příslušnost zvolili si za vůdce a zástupce spravedlivé a nezištné muže bez rozdílu politického přesvědčení. — Neústupnost kartelu rozhodně aspoň pro dobu

přítomnou uškodí více cukrovarům než řepářům, kteří mohou pole sužítkovati jiným způsobem. Ať jest jednou také rolník vítězem!

Obrana.

Pedvedníci. Známo, jak doved. u soc. demokraté beze všeho studu mrzačit mozky způsobem nejkřiklavějším, jen aby svoji jízlivosti ulevili nebo něco pro svou stranu získali. Drzost jejich jde tak daleko, že překrucují násilně slova bible. Známo, jak Šmeral ve své všude rozšiřované brožuře o soc. demokracii napsal, že prý učení Kristovo jest v první řadě učení sociálním, nač není nikde v Písmu důkaz. (Naopak jsou tam slova: Nestarejte se, co byste jedli... Hleďte nejprve království Božího... Odplata vaše hojná jest v nebesích atd.) A k tomu všemu Šmeral se odvážil drze napsati, že Kristus byl souzen a odsouzen jako sociální nespokojenec, jako sociální revolucionář! (Snad proto, že schválil placení císařské daně, že šířil dčtu a vážnost k vrchnostem.) Brožurka ta chytře napsala, že lidé prý žalovali před Pilátem na Krista takto: „Svádí a bouří lid! Říká, že se nemá platit daň císaři a proto hoden jest smrti.“ A teď se ptejte pisatele, kde se tyto věty v takové souvislosti v Písmu nacházejí. Vezměte láhe za obě ramena a třepte jim třebas celý den! Odpovědi od něho nedostanete. Zato katolík ví, že Písmo označuje zřejmě za příčinu odsouzení otevřené přiznání Krista, že jest Synem Božím. Žalobcové mluvili před Pilátem takhle: „Tohoto jsme našli, an převrací národ a brání dávat daně císaři a praví se býti Kristem králem.“ Mezi podvodným tvrzením Šmeralovým a skutečnou žalobou jest tudíž ohromný rozdíl. A vysoce osvědčené hlavy pokrokařské proti takovému rudému švindlu, kterým byly balamuceny statisíce čtenářů, ani slovem se neozvaly.

Teď zas „Červánky“ před Božím hodem velikonočním snažily se dokázati, že vzkršení Kristovo jest vybájeno. Rudí dějepiscové utvořili si pro svoje nepravdy důkazy hned, zcela pohodlně. „Červánky“ učeně poukazují, jak prý si příslušná místa v evangelích odporují. Prý dle zprávy sv. Marka a sv. Matouše Marie Magdalena, Marie Jakobova a Salome, když přišly k hrobu, našly jej prázdný. Zato však prý v evangeliu sv. Lukáše v kap. 24. a 3. verši čteme: „A vešedše (do hrobu), našly tělo Pána Ježíše.“ Zato však každý čtenář se může přesvědčiti, že na tom místě jsou tato slova: „A vešedše tam, nenalezly tělo Pána Ježíše.“ Tedy pravý opak toho, co tvrdí rudý list. Ovšem „Červánky“ dovoli si tak drze lháti proto, poněvadž dobře vědí, že socialističtí čtenáři bible nečtou a že tedy nebudou tu nešťatou lež kontrolovati. A možno snad se domnívati, že rudý list tu lež vypustil pouhým nezaviněným omylem, přehlédnutím? Nikdy ne! Kdo jen trochu po poznání a vyslovení pravdy touží, tu při srovnávání a při náhodném myšlence o nesrovnalosti přece přede přislíbené místo znovu. Neodváží se „odhalovati“ odporující výrok, pokud se důkladně nepřesvědčí o jeho existenci. Leč rudý orgán úmyslným vynecháním slabiky „ne“ spitvořil výrok Písma s drzostí, nad níž se musí pozastaviti každý, komu jen trochu na poctivosti a skutečném vzdělání lidu záleží. *Proč jen Masaryk nevystoupí ani jednou proti tolik hřiklavým vědeckým švindlům?* Na jedné straně pořádají se univerzální extenze pro malé hloučky posluchačstva, na druhé straně nechávají patentovati majitelé pokroku otravování statisíce čtenářstva zřejmými literárními podvody.

Kdyby někdo z souze ukradl bochník chleba, bude odsouzen do kriminálu. Leč podvodník, který ve svém nestíhém fanatismu lže tak drze výroky samého písma a okrádá celé zástupy o rosam, sedí v teple. Možné ruce dělnictva, jež by ho měly hást se svého středu, snášíjí mu peníze na dobrou existenci. A čím větší kuráž ke lžání, tím se má vést líp

Socialistické-pokrokové kravál ve Žďáře a práva katolictva. Co se stalo v pokrokovém Žďáře, toť případ nad jiné důležitý, na jehož povahu nikdy nesmíme zapomenouti. Pracováno tam všemožně na potlačení náboženské svobody katolictva a ani jediný pokrokový list řádně nedejme neodsoudit. Naopak oslavila se s listů pokrokových pochvala. „Hlas“ dne 10. t. m. přinesl další podrobnosti o válečných výstupech pokrokové-rudé aliance, jež sluší dobře pamatovati. Dva dni před začátkem misie podán byl v obecním zastupitelstvu návrh, aby se poslala na nádraží deputace se vzkazem, že se misie nesmí odvíjati za žádnou cenu. — Místo deputace dostavil se na nádraží s pomocníky propuštěný tajemník pokrokové strany Klusáček, který jest nyní bez zaměstnání — snad aby se rehabilitoval. Poněvadž byla četa skrovná, vyvolaná reserva — radi dělníci z továren. Nejvíce potup a vyhrůžek vmetla ta společnost do tváře staříčkému chorému superiorovi Nedbalovi. Večer uspořádána před farou pověstná muzika, při níž se řvala tato vysoce kulturní hesla: Hanba kněžourům! Vytlouci faru! Pryč s misiónáři, břícha jim rozpárat! Zástup vyl, štěkal, kokrhal. Zkrátka jako by tam řádil bouř rozvzteklý zvěř. Zvoněno ustavičně farním zvonkem, boucháno na farní dveře. Policejní stráž se před faru nedostavila, ač byli ohroženi klidní občané od vyjevených surovců. Pak ještě dovršili randalisté veliký svůj kulturní úkol tloučením na dveře jiných nášinců. O 10. hodině rozpustil Klusáček zástup se slovy: „Pro dnešek se rozejďte!“

Ještě větší demonstrace, chystaná na čtvrtek, zmařena zakročením okr. hejtmanství. *Pohrobno městské radě nejostřejším opatřením, jestliže se nepostará o bezpečnost v městě.* Přibýlo do města 6 nových četníků, aby řvává hrdla byla aspoň trochu udržena při lidské kultuře.

V sobotu Klusáček roznášel tištěné protesty proti obcování dětí při bohoslužbách misijních a proti misijní zповědi těchže, vybízejí rodiče, aby podpisovali. Pochočil hodně blbě. Pořádány od „ovčenců“ čtyři schůze proti misii. I v kostele třikrát stropili fanatické výtržnost. Misiónářům po celou dobu jejich pobytu v městě posílány nejsprostší dopisy (ovšem nepodepsané), plné nadávek a rouhání. Klusáček udatně pokřikoval na lidi jdoucí do kostela. — A přes to všecko sv. svátosti přijalo 2280 osob.

Tu vidíme živý obrazek, jak by s naší svobodou zacházeli lidé, zfanatisovaní nedostudovanými hucy, taky-pokrokáři. A zde se naskytne neodbytná otázka: „*Jsou snad katolíci potulnými cikány, že městská rada žďárská hned přechochne dala na jevo, jak chce měřiti občanská práva rádným loktem dle náboženského vyznání? Kdo jí dal právo, aby protestovala proti chystaným bohoslužbám katolickým, které přece se neměly odvíjati na radnici? Kde která městská rada obdržela právo předpisovati, kdy a jaké bohoslužby se mají nebo nemají konati v katolickém nebo evangelickém chrámě anebo v synagoze? Kdo to vlastně zanášel politiku do čistě vnitřních věcí církevních? Kdyby mohly úřady takové odvážné překračování autonomního práva schváliti, pak by věřící člověk i se svojí pobožností byl vydán na pospas jízlivým fanatickům. Hesky to dopracovala městská správa, která veřejně prohlásila svoji nestatečnost vůči „kultur.“ místních fanaticů! Což kdyby byli tedy pokojní občané vysvali takové hrdiny, aby se funkci svých vzdali? I náboženská menšina má právo na svobodu. Kdyby nebylo ve Žďáře katolika žádného, pak by snad byla vysvětlitelna „obraná akce“ měst. rady. Pak by se mohlo říci, že se postavila proti vetřelcům. Ale počínati si tak velikým despektem vůči spoluožčanům, kteří nota bene tak dlouho trpělivě s krajní snášlivostí nechalí zpupné protivníky řádit? *Tyto nesadné otázky nesmí katolictvo pouštěti se stěle.**

Masarykovský „Cas“ již podle zprávy, která mu byla zaslána a kterou silnějším písmem otiskl, mohl dobře poznati, že se dalo ve Žďáře nepokryté násilí. A co učinil tento humanitář, když vrženo ještě pronikavější světlo na řádění oněch fanaticů? Netoliko nepokáral surovce, ale na opak 29. března uveřejnil dopis z Mělníka: „*Sotva jsme dnes s radostí (ach, ta dobrácká, vznešená radost!) přečetli zprávu o smutném počínání (takovou smutnost mají také buršáci a pražští Pepíci) žďárské veřejnosti proti agitacím (?) misiónářů v městě, v kostele a hlavně (?) ve škole, dovidáme se, že na velikonoční týden jsou připraveny pro nás (dovolte, pro vás?) misie na Mělníku.*“ — Tak! Moderní humanitě, jdi na týměneki Kulháš na obě nohy. C. by „Cas“ dělal, kdyby vídeňskému rabinovi zapověděla Pražská obec vstup do pražské synagogy? Hned by přelý blásky na utlačovatele náboženské menšiny.

Hlavní světla žďárského pokroku. Ah, se vědělo, ječ výtečníci povědou národ k nejvyšším vrcholům pokroku, otkajeme a

ryvek z dopisu sám zasláno. Ku konci minulého roku bylo u krajského soudu v Jihlavě přelíčení, které po půl 8. měsíce uplynulo v napětí celý žďárský okres. Zaloval bývalý tajemník pokrok. strany Klusáček z Brna, syn řídicího učitele ve Žďáře, dp. faráře Fr. Víthaa z Nového Veselí. Prý farář při táboře lida ve Veselí, na němž Klusáček svým obvyklým způsobem šval, do něho strčil. Klusáček věděl, že při svědkové mu budou nejspolehlivější; vedl si na svědectví socialisty. Farář měl za svědky nejvážnější rolníky z okolí. Celkem konány 3 veřejné přelíčení a dva soukromé výslechy svědků při okresním soudu ve Žďáře, na nichž ovšem Klusáček vždy byl odbyt. Svědkové Klusáčkovi vypovídali s odíma vypoulenými, s pěstmi zatvrdělými a pod přísahou svědčili tak popletaně, že jednou dokonce spisy postoupeny státnímu zastupitelství, není-li v nich falešné přísahy. Stojně prudkým způsobem mluvil i obhájce Klusáčkův a prudké jeho nájezdy tím křiklavěji vynikaly vedle klidné, ale účinné řeči zástupce farářova p. dra. Baara. Klusáček vedl si ke každému přelíčení stále nové a nové svědky, ale čím více jich bylo, tím vypovídali zmateněji a v neprospech Klusáčkův. Snad si uvědomili důležitost přísahy, když poznali, že také státní zástupce může skonmat její pravost. Jeden ze svědků chtěl také svědčit, že to bylo všechno „samá pravda“, co Klusáček „přes kněze na táboře mluvil“. Musl se uznati, že pan soudce choval se ke Klusáčkovi co nejshovívavěji a ačkoli poznával, že žaloba nemá podkladu, přece stále jen vybízel ke smíru. Leč Klusáček zrovna smír odmítal, všude se chlubil, že má vítěství jisté a po okolí se roznášelo, že to musí přijíti farář co nejdráž. Poslední přelíčení bylo u krajského soudu v Jihlavě 18. m. m. Po přelíčení přes 2 hodiny trvajícím vynesen byl rozsudek: „Rozsudek okres. soudu ve Žďáře úplně se potvrzuje, p. farář úplně se osvobozuje a Klusáček nahradí útraty soudní žalovanému v obnosu 400 K, ostatní pak výlohy, až se zjistí, oznámí se mu písemně.“ Všeobecně odhadují se výlohy na 1000 K.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1893).
Telefon č. 17. Nové jízdní řády.

Politický přehled.

Říšská rada hlásí se zase k práci. Poslanecká sněmovna sejde prý se 27. dubna a bude zasedat asi do 26. června. V tomto zasedání má být vyřízena annexe Bosny a Hercegoviny, protokol rakousko-turecký, obchodní smlouvy, zákon lihový a rozpočet. Baron Biekerth cítí se v sedle pevným a dává rozhlašovati, že ve vládě nenastanou prozatím žádné změny. Zbožným přáním Němců především z Čech jest, aby na říšské radě byla projednána také předloha jazyková a o krajském rozdělení v Čechách; nestane-li se tak, prohlašují Němci, že nedopustí, aby sněm český zasedal. Ovšem Čechové naproti tomu mohou si také postaviti hlavu, a na říšské radě proti chystaným předlohám účinně zasobstruovati. A dosud není státníka u nás, který by rázně vykročil cestou spravedlnosti a práva.

O svátcích velikonočních zase zahlaholilo českým světem volání po jednotě, po sešknutí českých stran v jedinou frontu protiněmeckou; ovšem že někteří „vlastenci“ chtějí míti v jednotě všechny strany, jen ne „klerikály“. Pak ovšem marno mluvit o jednotě národní. — O jmenování soudce jednal výkonný výbor strany staročeské v Praze. Vyslovil se v ten smysl, že by Čechové v případě nutnosti mohli přijít zásadu soudce téže národnosti, jaké jest většina v sídle soudu, ale pak musí býti tato zásada provedena ve všech slovanských zemích a Slovane musí býti zastoupeni spravedlivě v centrálních úřadech a v řád. koruně.

Ministerstvo války nařídilo, aby se již započalo s propuštěním záložníků z Bosny, Hercegoviny a Dalmácie. Z náhradních záložníků jes ti nebudou propuštěni, pokud je jich ještě třeba k udržení zvýšeného stavu oddílů v Bosně, Hercegovině a Dalmácii. Muštrva které bylo podřízeno po tříleté službě vojenské, bude se služba do propuštění konaná počítati za tři vojenská cvičení, ostatním záložníkům za jedno vojenské cvičení. S ohledem na stížné poměry dopravní potrvá doprava záložníků delší dobu.

Vyjednávání o rakousko-ramun. smlouvu obchodní bude prý tento týden vyřízeno; zato vyjednávání o prozatímní obchodní smlouvě rakousko-srbské bylo dosud bezvýsledným, ač prý vláda srbská si přeje, aby definitivní rozřešení otázky té bylo urychleno. Také mezi Rakouskem a Černou Horou nastalo vyjasnění a přátelský poměr obnoven, následkem čehož kníže černohorský nařídil, aby odvoláno bylo vojsko vyslané na hranice hercegovské.

Neklidný Balkán zase se rozechvěl vojenskou revolucí v Tarecku, jejímž účelem bylo sjednání islamu platnost státních zákonů pro celou říši, vynutiti propuštění dosavadního ministerstva, zlomiti moc mladoturckého výboru, jehož politiku považují fanatické mohamedánští za nebezpečnou islamu atd. Větší část posádky cafihradské se vsboudila, důstojníci, kteří většinou byli proti vsbouřenému muštrvu, byli spoutáni, zraněni, ano i zavražděni, parlament a ulice k němu vedoucí obsazeny vojskem a zástupy lidu až na 100.000 hlav čítajícími. Všeobecné rozhořčení proti mladoturkům a jejich snahám. Práví se, že v osnování vzpoury má prsty známá plerichárka Anglie, která chce s bouří těch sama pro sebe těžiti. Bouřilo to Cařihradem dva dni, ale prý je zase klid. Oběti vzpoury stal se i ministr spravedlnosti. Povstalcům se vyhovuje. Velkovezír a celý kabinet odstoupili, všichni vojáci, kteří se tohoto povstání účastnili, dostávají milost. Ješto jest Turecko říš mohamedánskou, dal sultán rozkaz, aby se přístě dbalo ustanovení zákona šeriatního (to jest zákonů, spočívajících na koranu a mohamedánském podání). — Obyvatelstvu křesťan: dosud v ničem neublíženo.

Z činnosti katol. spolků.

Katolická schůze v Hradci Králové. V pondělí velikonoční dne 12. t. m. konala se v Hradci Králové velká důvěrná schůze katolické ze 42. a 45. volebního okresu. Pravíme beze všeho přehánění veliká, neboť byla to radost podivati se, která kolem 2. hod. odpoledne prostorná dvorana Adalbertova se naplňovala téměř do posledního místa muži, kteří přišli z blízka i dál, aby se upevnili ve svých sháhách organizací. Po zvolení předsednictva, do kteréhož zvolen vasp. kanovník dr. Fr. Sulc předsedou, p. říšský poslanec Prokop místopředsedou, a vřp. kř. techeta Rezníček zapisovatelem, ujal se slova vasp. dr. Sulc, aby promluvil na téma: „*Náboženství a politika.*“ Směle můžeme říci, že jsme tak krásné a přesvědčující řeči již dávno neuslyšeli. Vysvětliv nejprve oba pojmy náboženství a politika, dokázal jasně, že kdykoliv náboženství a politika svorně spolu pracovaly, bylo to vždy ku prospěchu lidstva a naopak se škodou bylo vždy, když mezi oběma nastal rozpor. Zdravá politika musí bráti zřetel na náboženství a naopak náboženství na politiku. Hlasitý souhlas mezi přednáškou a neutuchající potlesk po ní byl důkazem, jak dokáže vasp. kanovník přesvědčivě působiti na mysl posluchačů svých. Kde jej Pán Bůh dlouho zachová na prospěch našeho lidu! Na to p. poslanec Prokop ve své řeči obhájil správné počinání katolických poslanců našich na říšské radě. Jim projevena úplná důvěra a svoláno třikráte „sláva.“ Vřdp. dr. Fr. Reyl ve své řeči praví, že předpokládá pro svoji přednášku řeč p. poslance V. Myslivce a protože tento se nedostavil, promlouvá sám nejprve o způsobu katolické organizace a pak povzbuzuje přítomné, by každý ze svých sil se přičinil, aby účastenství na sjezdu česko-slovanských katolíků v Hradci Králové bylo co největší. Řeč jeho rovněž s nadšeným souhlasem přijata a každý odnáší si pevně předsevzetí, že o zdar jak organizace tak i příštího sjezdu se přičiní. Nato po zvolení důvěrníků pro okres 45. a vyřízení volných návrhů schůze za všeobecného nadšení byla skončena. Podávajíc širší veřejnosti stručný referát o této důležité a krásné schůzi, nemůžeme opomenouti vysloviti jménem všech účastníků galicené díky všem, kteří o schůzi tuto zásluh si získali. Jest to vasp. vikář a děkan z Čeravova F. Seidl, který schůzi tuto svolal, vasp. dr. F. Sulc, vasp. dr. F. Reyl a říš. posl. p. Prokop, kteří svými krásnými řečmi povzbudili nás a posílili k dalšímu boji za naši svatou katolickou věc. Chváme pak jenom jednoho, aby nadšení to, které ze schůze jsme si odnáeli, došlo se aspoň podobně ardeí těch, kteří mají býti vůdci naš lidu, aby „*nebyli oči jejich drápy*“ jako onen dva nedávno jdoucí do Kman, ale aby prošli i po všech důležitých místech naší vlasti. —

hoří v nás; jest však potřeba iár ten udržet a posilovat, a až podruhé opět se sejde, bůž je uvidíme také ve středu našem!

Organizace mládeže východočeské. Valná hromada bude se konati dne 25. dubna v sále Adalbertina v Hradci Králové. Přednáší vesp. dr. Fr. Šulc o politických stranách našich a útocích jejich na mládež, sl. Milča Kosařová o organizaci dívčího dorostu. Zpráva jednatele a pokladní. Změna stanov. Volba diecéšního výboru. Volné návrhy. — Petrásek, starosta.

Upozornění všem, kdož žádají o řetězky pro mládež. Sdražení mládeže východočeské utvořilo řetězský odbor, ve kterém jsou: sl. Milča Kosařová, sl. A. Radová, sl. M. Pácaltová, pásové Bechyška, Orlický, Petrásek, Petrus. Proje-li si někdo na přednášku z jmenovaných, necht dopíše sekretariátu mládeže východočeské, (Hradec Král., Adalbertinum), který sdělí další podmínky. Na dopisy jednotlivým osobám nebude vůbec odpověděno. Sekretariát.

V **Senemilech** konali stoupenci národně-katolické strany zdatilou schůzi, na které promluvil vzácný host a neuvážený pracovník p. dr. Josef Myslivec, říšský poslanec. Účast sase byla veliká z místa i okolí. Všechny obce byly zastoupeny; docela viděli jsme bohré občany z Rokytan, Chvojence; ano několik voličů až od Ústí n. O. Přijelo vyslechnout svého milého poslance. To věru překvapuje, neboť tím ukázali nejlépe, jak si váží svého poslance a dali tím také nejlepší vysvědčení jeho horlivosti. Pan poslanec ve své řeči rozvinul obraz činnosti našich poslanců a na otázku p. Pánka, rolníka z Choce, odůvodnil hlasování pro zmocňovací zákon a za politický klep prohlásil tvrzení, že jsou karteláři. Dle posledního čísla „Štítu“ dovidáme se, že vlastně páni agrárníci jsou karteláři, ano docela předseda agrárního klubu posl. Udržel je majitelem mnoha akcií kartelářského cukrovoru — je tedy kartelář. Vysvětlení p. poslancem daná vyslechnuta k úplné spokojenosti tazatele jakož i nás všech ostatních a odměněna potleskem. Předseda p. Šára vzdává p. poslanci ještě jednou za jeho obětavost nejsrdčnější dík. Vyslovujeme jemu i všem našim poslancům úplný souhlas a jejich jednáním na říšské radě a bylo by našim přáním, abychom za venkov měli také takového poslance. Jediná k tomu je cesta — dobrá organizace. Kéž jen by tomu chtěli všichni rozumět v zájmu svém vlastním! Pro zlepšení sociálních poměrů našeho dělníka odporučoval p. poslanec vstup jeho do Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva v Hradci Králové. Výhod takových za poměrně malé příspěvky neposkytuje žádná jiná organizace dělnická. Počet stoupenců našich vzrostl již na 359. Zdat Bůh! — Přísti neděli ve 3 hod. odp. hraje se divadlo pro děti.

Romev n. D. V pondělí velikonoční uspořádal vzdělávací katolický spolek „Rovnost“ v Rovné divadelní představení v místnostech p. Josefa Vávry. K účelu tomu vybrána veliká fraška „Pan Náci“. Přeplněné místnosti v pravém slova smyslu svědčí, jaký zájem divadlo u nás budí a zároveň jakým sympatiím se spolek katolický těší. Byla-li souhra předešlá dokonalá, musíme doznati, že tentokrát vskatku byla eminentní. Všichni dostali svým úloham co nejlépe. Zvláštní přínas došly spěvy solové během jednání a komicky působilo vystoupení „tří starých klepů“. Dojem souhry zvyšovaly vesměs nové kulisy upravené p. Jaro slavem Čeráňm, z Kutné Hory, kterého bratrským spolkům doporučujeme co nejvteleji. Všem slečnám a páním berčům, jakož i ostatním, kteří o představení mají zásluhu, jmenovitě panu režisérovi a p. učiteli Calkovi vzdává divadelní odbor spolků srdečné díky.

Hor. Jelení. Naše katol. organ. s členy katol. soc. Jednoty účastnili se společné slavnosti Vzkříšení v počtu dosti hojném, ačkoliv bylo by si přáti, by členstvo katol. organ. plnilo do jednoho své náboženské povinnosti. Bratři a sestry, obzvláště vy mladší, nedbejte aie na pomluvy a smích nějakého nadutce a pamatujte si, že kdo se směje na poseda, směje se nejlépe. A proto až někde zas naše katol. organizace vyjde, ať nescházíte ani jeden. Tak aspoň ukážete své pře-svědčení. Zdat Bůh!

Lipsa a Týniště n. Orli. Horlivá organiza-ce katol. mládeže v Lipsě přes přikotí různých stran se činí. Dne 21. března sebrána divadelní hra „Námluvy v lese“, dějepisný obraz se spěvy od J. Brožka. Ačkoliv většina účinkujících hrála ponejprv, přece beavadně hra tato s úplným pochopením úloh a s citem byla sebrána. Dlouhotrvající potlesk a vyvolání účinkujících jest toho důkazem. Velmi nás těšilo, že organizace katolické mládeže z obcí okolních (Žďár, Čestie, Rašovice a Olešnice) velmi četnou návštěvou nás poctily. Jen s chutí, naše milá mládeži, uslechtilou zábavou ku předu!

Konference mládeže v Šenově dne 12. dubna 1909. Schůze nade vše očekávání se vydařila; dostavilo se skoro 400 osob. D stavily se organizace ze Šenova, z Náchoda, Potčel, Dřevíče, Vysokova, České Skalice, z Dobrušky, delegáti ze Dvora Králové, Litbice, Černilova, Hradce Králové, Opocna, Úpice atd. Po zahájení schůze dp. Petráskem zvoleno předsednictvo: dp. Petrá-

sek předseda, p. Štředa místopředseda, sl. A. Radová místopředsedkyně, p. Al. zapřisovatelem, sl. Hornychová zapřisovatelkou. Zvolení všichni posdraveni potleskem. První sjezd se slova p. V. Bechyška z Úpice. V pěkné řeči podává obraz národnostních bojů v Čechách a smiňuje se o dvojím lohtu, jakým se u nás v Čechách měří, líší naše probuzení, mluví o utlačení českého národu. Srovnává mládež českou s rytíři blanickými; prosí ji, aby odhodlaně šla v boj. Nadšená řeč jeho odměněna byla potleskem. Po něm uděluje slovo předseda naděje naš řetězci sl. Milče Kosařové z Dobrušky. Sympatickým svým hlasem, lahodným přednesem uchvacuje všechny přítomné, takže někteří až slzí. Zve všechny dívky ku společné práci, promlouvá o útocích, které se nyní dějí na naše ženy; žádá, aby dívky byly organizovány hned, jak opouštějí učebnu! Srovnává ženu pohanskou a křesťanskou. Prosí přítomné, aby u-jali se dívčí mládeže. Boutlivý potlesk a souhlas svědčí, jak slečna dovede krásně mluvit. Po pěti-minutové přestávce mluví sekretář p. Orlický. V přednášce své smiňuje se o vývinu stran poli-tických v Čechách, přechází na vznik strany naší a z toho dále dovazuje nutnost organizace mlá-deže. Projednává jednotlivé body, důvody, proč organizujeme mládež: národnostní, náboženský, mravní, hospodářský, vzdělávací a zábavní. Zve mládež do organizace mládeže. Po něm promlouvá dp. předseda o naší situaci. Mluví o čtyřech hlavních proudech v politickém životě, dokazuje, jak církev vždy pracovala pro pokrok a vzdělanost, žádá, aby všichni organizovali mládež. Konečně mluví tatíček našeho lidu posl. vdp. dr. Horský. Vykládá nynější politickou situaci, smiňuje se o zasílání protestů nedůvěry z jeho volebního okresu, které podepisovali školáci. Nabádá přítomné, aby snažili se organizovati mládež. Konference ukončena o půl 6 hod. večer. Možno mluvit ne o konferenci, ale o táboru. Účastníci rozcáheli se v nadšení, posílení jsouce k dalšímu boji.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

Koupě	Obstarávání	Prodej
Svět velký		
Antikvariát		
doporučuje co nejsrdčileji		
BOHDAN MELICHAR		
knihkupectví nakladatelství závod hudební antikvariát		
v Hradci Králové.		
Zal. r. 1898.		
Velký seznam na požádání zdarma.		

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva a udělení sv. birmování počato bude J. Ex. nejdp. biskupem dr. Jos. Doubravou v Jičíně v neděli 18. dubna a potrvá tu až do 24. dubna incl.

Posvátný týden velikonoční sase jako léta jind povzbudil mocně křesťanská srdce v našem městě k vděčnému rozjímání o veliké lásce nejvtejšího Trpitele. Při všech čelaych posvátných úkonech bylo sítí v obou chrámech veliké davy věřících. Veliké množství katolíků přistoupilo k sv. svátostem. K Božímu hrobu v kostele Panny Marie i v kapli sv. Klimenta po oba dny bylo stále tolik bouřně se střídajících věřících, že se mnozí teprve po delší chvíli mohli ku předu dostat. Na selený čtvrtek Jeho Excel. nejdp. biskup posvětil za četné asistence oleje, na veliký pátek za veliké účasti věřících vykonal tklivé posvátné obrady; v sobotu Jeho Bisk. Milost o slavnosti vzkříšení vysvedl Velebnou svátost z Božího hrobu stkvěle vyzdobeného. náčež následoval radostný průvod náměstím za účasti místního duchovenstva, zástupců státních i autonomních útadů a velikého zástupu jiných věřících. — Později o 7. hod. vedl slavnostní průvod vesp. kanovník Musil za asistence z chrámu Panny Marie. Přitom sáhly s oken domů na náměstí tisíce světla. I zde byl průvod přes mrazivé, větrné počasí veliký. Při následujícím požehnání celý chrám byl naplněn. Patruo, že v okamžicích posv. týdne i duše l: x-

mýšlí křesťan mocně se probouzí a hluboce přemýšlí o velikosti vykoupení, jež značí neocenitelnou ústupu a posilu. — Na kruhové sjezdě kathe-drály byla přednesena říšením p. ředitele Wünsche během sv. téhodne celá řada zdatilých skladeb. Jen to přání ještě vyslovujeme, aby byl bedlivý střetel věnován církevním předpisům, které vyžadují úplné vyzpívání mešního formuláře. Postrádali jsme na pt. sequenci o Hodu Božím při slavné mši sv. Neať pochyby, že při dobré snaze p. ředitele Wünsche bude i tomuto opomenutí přilže uvarováno.

Přednáška. Ve spolku pení a dívek přednáseti bude v neděli dne 18. dubna p. dr. Gust. Domabyl v sále Adalbertina. Začátek o 2. h. odp.

Schůze městské rady dne 13. dubna. Panu Ant. Hanušovi, majiteli domu čp. 170 a 171, povolí se stříditi nad sklepy a přizemkem těchto domů stropy železobetonové. — Panu Frant. Ochrádimskému, majiteli domu čp. 114, povolí se vyvěsení výkladní skříně na domě tomto za roční poplatek. — Pokračovací škole průmyslové udělí se k opatření odměn pilným žákům obvyklý příspěvek. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 5. t. m. byl vzat na vědomí. — O žádosti p. Jana Malinovského za rozšíření jeho koncesse na zprostředkování, pronajímání a najímání obchodních a živnostenských místností dá se e. k. okres. hejtmanství příznivé vyjádření. — Stížnost p. Jos. Novotného, stavitele, do výměru okresního výboru čis. 4508 ze dne 15. února t. r. ve věci stavby budovy hydroelektrické centrály v retii městské obce, postoupí se zemskému výboru král. Českého. — Výkaz o činnosti policejní stráže v březnu t. r. byl vzat na vědomí. — Obecní účty za rok 1908 vyloží se k veřejnému nahlédnutí vzhledem k § 72. obec. stis. — Panu Frant. Peškovi, vlastníku domu čp. 427, udělí se povolení ku střízení výkladní skříně v jeho domě.

Na katolický sjezd darovali: Lidový křesť. soc. spolek pro Jaroměř a okolí, Katol. jednota v Kostelci n. Orli. po 20 K. — Sv. Josefská jednota v Poličce, Lidový křesť. soc. spolek v Lázních Bělohradě, Katol. jednota v Lomnici nad Popelkou po 10 K. — Velečtstvojné duchovenstvo vikariátu Dolnokralovického 100 K, vidpp. Al. Pinl, děkan ve Slapákově 7 K. Stan. Schönberg, farář v Hor. Studenci 6 K, Ant. Holub, farář za odp. v Novém Hradci Králové 5 K, L. Moláček, adm. v Nížkově 3 K, V. Dědek, spiritual v Čes. Skalici 2 K. — Zaplat Bůh! — Prosíme, aby příspěvky pro ušetření porta zasílány byly cheky č. 1701, snějícími na jméno „Antonín Hrabý v Hradci Králové“. Cheky ty zasle na požádání Biskupské knihtiskárny a neb Připravý komitét sjezdový. Spolu s n a ž n e prosíme, aby chekem č. 1701 zasílány byly obnosy jen na sjezd a nebylo chekem tím ani tiskárně ani komukoli jinému placeno; vznikají nám jinak nesnáze veliké v účtování.

Umělecký den. V neděli dne 18. dubna budou dva koncerty České Filharmonie v Hradci Král. za osobního řízení dr. Viléma Zemánka. Před-prodej listků v knihkupectví p. F. Plši.

Výstava grafiky Frant. Simona a plaket Otokara Španiela otevřena v čtárně muzejní v Hradci Král. od 18. dubna do 2. května 1909 denně od 9—12 a od 2—6 hod. — Vstup volný. — Katalog ilustrovaný 40 hal.

Z Rudolína. Jeho Excellence nejdtst. pan biskup zaslal veliký dar na penězích zdejšímu ústavu ku vzdělání hluchoněmých, aby zaň vyčastování byli všickni chovanci. — Rovněž některé dámy sl. dobročinného komitétu, které ochotně převzaly kmotrovství 14 chovanců při sv. birmování, darovaly těmto birmovánkám překrásné zlaté medailky s Rodičkou Boží jako upomínku a vyčastovaly je cakrovím. — Ředitelství ústavu jménem svěřených chovanců vzdává Jeho Excellenci a damám z dobročinného komitétu za lásku k hluchoněmým dítkám tímto projevenou nejactívější díky a ujišťuje, že vděční chovanci Jeho Excellence i šlechtetných dam ve svých modlitbách vždy pamětlívi budou. „Zaplat Bůh!“

Valná hromada „Dobročinného komitétu dam“ v Hradci Králové konati se bude dne 21. dubna 1909 o 4. hod. odp. v místnostech nového „Rudolína.“ Ku této valné hromadě se tímto místem jinakého oznámení active zvon všichni p. t. přispívající členové a členky spolku.

Veikopáteční shon. Dne 9. t. m. krášel ráno mladí muž kolem adalbertinské zahrady; race v kapsách, t: ať unylá, skloněná, jako po pohtbu. Za ním zařřel náhle bicykl, nesoucí vytáblého, ještě mladšího muže. „Ale — ale“, zazněl somorní tenor jezdec, který hned seskočil, „to jsem rád, že jsem vás našel. A vida! Ani jste daleko nedošel. Myslíš jsem, co se ještě nejedmd. Teda pojďte, pojďte.“ Skloněná tvář pšákova klesla ještě aťš. Obrátil se a poslechl vyavání beze slova. Saad dva dobří přátelé, kteří se z veliké touhy hledali? I ne! Zase zazvonil přívětivý tenor: „To jsem rád. Teda pojďte! Jeden už je na strážnici, kolo je tam taky. Sháněli jsme už jenom vás.“ Vtom již také rámě bezpečnosti položilo ruku na rámě tichého a povolného chodce. V Palackého tř. už stály živé rokujejí boufy lidu. Strážník probázel se svojí kofistí velikým ápalírem. „A jak vypadá hcdný, jako největší dobráček, jak, by neuměl ani pět počítat!“ ozvala se kritika. „Když krást neumíte, teda se do toho nepleťte“, dával

modré naučení spokojený tenor. „Inu, teď na ty dva svátky každý mnoho potřebuje“, ozvalo se z druhé strany. Strážník smílel, hloučky rozní-
děl se rozptylovaly. — Zkrátka dva švarní mlá-
denci Straka a Chvála náhle u Třebetovic u-
kradli kolo a pustili se s ním po proudu šumné
Orlice dobrou cestou k Hradci. Byl však na ně
včasné napotádán hon; chyceni a místo co by se
na moderním vehiklu učili rychlému pohybu, sedli
si do vazby.

Prasentace. Dp. Josef Mynařík, kaplan
senior v Černilově, prasentován byl Nejvyšším
rozhodnutím ze dne 29. března t. r. na faru ve
Vřetovicích v arcidiecési pražské. Horlivý tento
duchovní láskou přilnul k osadníkům černilovským,
mezi nimiž tak dlouho zdárně působil! Těžko se
bude loučiti kolářka se šlechtným, obětavým
knězem, který svoji bystrostí a neúnavnou činností
sajetil si krásnou, nehybnou památku. Přejeme
mu na novém působišti hojnost požehnání Božího
a provázíme ho na jeho odchodu vroucími díky
za všechnu jeho lásku k nám, která nám s pamětí
nikdy nevyhne.

Dobřemíse. Někteří, přečetše naši správu
o prohaném udání pod falešným jménem na dp.
faráře Nováka, vstahovali tu denunciaci neprávě
na p. ředitele H. Erlbecka ze Syrovátky. Osmamu-
jeme, že to podezření proti p. Erlbeckovi jest
 zcela bezpodstatné.

Z Čes. Skalice. V „Ratiborn“ věnoval
nám kterýsi lbatí svoji vzácnou pozornost. Prý
naše strana obrací se svými dopisy do revolvero-
vých plátek Snad do „Záře“, nebo do trháci
„Osvěty I.“, jež nazývá od samého listu pokro-
kářského stokou špíny? Také prý rušíme klid. I
vy filutové! Nepamatujete se, jak jste dlouho
štvali proti p. kojnému katolictvu, jak dlouho jsme
vaše hrubé nájezdy snášeli trpělivě, bez odpovědi?
Kdo pak to vlastně ruší klid? Vzácný svobodo-
myslník, snad nám dovolíš aspoň nutnou obranu;
či nikoli? Volní myšlenkáři a pokrokaři zdejší jsou
jako beránci, na nikoho neútočí; že ano? Prý jsme
hamizni. I ne — my naopak musíme hájiti poplat-
nictvo proti bládovým krkům stracených existencí,
jichž v žádném úřadě nemohou potřebovati. Chce-
me, aby chudé poplatnictvo nestalo se žebráky.
Ten „pokrok“ zde zatím prospívá tolik, že by
musil při jeho následování každý naposlědy pre-
hnuti z chalupy jako po bitvě na Bílé Hoře. To
vidí každý, kdo nechce násilně oči zavírat. —
Také p. pisatel bezděčně dělá reklamu chvalko-
vickému panu D. poukazem na přips, jež mu
poslali spolustolovníci českoskalických. Když byl p.
D. uražen nemístnou výtkou, proč se ukázal jako
pravý loyální občan, nebylo mu zapotřebí mezi
stolovníky českoskalickými znovu choditi. A teď nad
rozptýlenou společností smutně stojí ti, jimž byly
příjemy dobré. Jemu ten radikalismus pranic ne-
škodil. — Naše obecni representace ovšem z ve-
líké „brdinnosti“ zase se nestěšťovala velikonočních
obřadů. Milí rytíři schovali se z básně před po-
krokářským pranyfem jako zajáci do řiti. Ovšem
naše strana obstarala ochotně tu náboženskou
službu, kterou při právdou s Nejsv. svátostí naši
poctiví a zbožní předkové s největší radostí za-
stávali.

Z Nechanic. (Pokračování ve III. jednání).
K funkcím v předešlém čísle „Obnovy“ uvedeným
je zapotřebí mnoho času a velmi často se stává,
že p. taj. Vančura je nucen vzdáti se z kanceláře
a věnovati půl dne i více různým těm funkcím,
kteroužto okolnost ponechávám každému k stří-
slivému avážení — zvláště těm pánům, kteří jsou
obdařeni funkcemi podobnými. A nyní dovolím si
sestaviti malou účtenku (samo sebou se rozumí,
že neúplnou) ročního příjmu takového okresního
tajemníka jako je p. Vančura. Služné 3600 K,
jako ředitel záložny 400 K, co přehlížel hospo-
dářské záložny 200 K, předseda pro melioraci
(zde budou jen diety), činovník v sušárně na čer-
kanku (mnoho-li, nevím), výbor hospodářského
spolku. (Tam měl za rok 1908 na dietách 97 K.
Zajímavé je, že dotčený spolek neměl prý kolik
roků valnou hromadu, až když okresní taj. chtěl
býti volen za delegáta zemědělské rady; dříve
býval tímto okresní starosta — také zajímavé —
tu byla valná hromada svolána, by mohlo být na-
vrženo a zvoleno 5 delegátů, a jak referát v no-
vinách oznamoval — byla tato v pravdě zdatilá
valná hromada za výborné nálady ukončena.) Jed-
natelství železničářského výboru (prý mu nic dle jeho
vlastního doznání nenese(?)). Jako pokladník okres.
nemocnice 800 K, co účtení zašle — cifra ne-
známa; zastupitelství pojišťovny „Slavie“ vynášel
as 1500 K, (předchůdci to neslo 1400 K, nyn-
ještě to rozšířenéjší), agentura krapotičská (není
známo), co revisor družstva řezníků v Nechanic-
cích spokojí se s 20 K, takže okrouhle to činí
rozhodně přes 6000 K ročního příjmu. A teď ať
mi také někdo řekne, že pan tajemník je chudák!
— Žádný chudák! Chudáci jsme my! — Ať mi to
vyvrátí páni členové okresního výboru, že není
možné, aby takový studios výměnoval své příjmy
tak vysoko, ať musí každý dvorní rada záviděti
seleznati. U našich samosprávných úřadů se dokáže
vše — takový dědeček jako je pan Ant. Taich-
man — poplatník se 4 K 20 hal, smíte kolikráte
více než zastupci velkostatků; toť se rozumí, že
obyčtřím způsobem. Všude máme nápovery, kterým
— jak se říká — práce se rozdělí, aby si toho

veřejnost tak nevěřila; že ano, pane okresní ta-
jemníku? Já také pamatuji, že velkostatek Šádavce
svého času neměl ve výboru ani žádného zastupce
a přece jest největším poplatníkem na celém
okresu. Za velkostatek přes 97 000 K a za pa-
tronát skoro 2000 K, celkem na sto tisíc korun
— za to však baron Dráse, poplatník se celé
koruny — ano rovněž tak náš dědeček p. Taich-
man — ano. Ale u nás se moc na vše zapomíná.
Máme zde sorta lidí (je pravda, že jich je velmi
málo), od kterých musilo úřednictvo jeho Osvi-
cenosti i urážky zakusiti. Když však takový
„dobrodinec“ potřeboval jich souhlasu k upev-
nění svého postavení, shodil svoji dřivější škr-
bošku, popřel vše, co byl dříve proti samému
úřednictvu psával — a svedl to na osobu druhou.
Jak se tomu říká, pánové z Lišákovic? No, vidíte,
pane tajemníku, že takoví lidé zde existují? —
Vy můžete dnes blahopřáti našemu dědečkovi p.
A. Taichmanovi za své excellentní postavení,
které vám na vaše „obrovské“ vzdělání tolik ro-
čního důchodu přináší. Ani bych to byl do našeho
dědečka nikdy neřekl (když se k nám do Necha-
nic přistěhoval), že tak malinký poplatník z III.
sboru u nás v okresu může požívatí největší dů-
věry. Nikdy by mi nenapadlo, když jako čipera
v pantofličkách po ulici běháva, že pane tajem-
níku Vančuro, jste spolu tak dobří kamarádi —
a že i vy, když můžete, dobrým za dobré se mu
odměníte. — Ale jak se říká: Když se lidé znají,
dovedou si vyhovět, a pak již to jde! A — forte
fortuna iuvat. — Ku konci došlého referátu do-
volím si apelovati na pány členy okresního vý-
boru, by slova má vzali v úvahu a k tomu půso-
bili, by p. tajemníku V. přibrána byla ještě vý-
pomocná síla, aneb aby mu poradili, by si hleděl
jen kanceláře okresního výboru. Videant consules,
ne quid detrimenti secretariis noster capiat! O t.
starost hlavní! (Pokrač.)

Nechanické táčky. K trefným článkům
„Obnovy“, ličícím nechanické komediantství, rád
bych připojil několik dodatků o věcech, které asi
pozornosti p. dopisovatele unikly. Mírně řečeno:
potřebuje naše obec řádnou reparaturu. Je tomu
heská řada let, kdy všemohoucí činitel p. B. Van-
čura rozhlásoval již jako městský tajemník své síle,
chtěje dosíci rozhodujícího vlivu. Tehdy, když při-
kročeno k obecním volbám, zakoušela opposice
mrskání p. Vančury. Chtěla-li si poříditi volební
seznamy, byl nucen nyníšší řídící v Bohárně pan
Mach utéci se ke leti. Vyzval p. Bohumila, aby
mu laskavě předložil seznamy k prohlédnutí, načež
si pomalu tyto po řadě pročítal a přitomní oppo-
sičalci horlivě psali. Tentýž Bohumil byl velikým
protivníkem dra Štrossa; to mu však nevažilo, aby
se v příhodné době polepšil a jelikož se má o
mrtvých mluvit dobře, tak také mluvil a to hesky
dlouho při založení pomníku zemřelého dra Štrossa;
snad státně též na něco podobného. Proč ne? Jen
malou však otázku! Co učinil p. Vančura pro ná-
rod a na druhé straně co učinil pro sebe? Něco
u něho je skutečně chvalyhodné a to jest, že jest
příslovečně šetrným a že by se mohl stát lehko
čestným členem spolku „Střádala“. Já sám bych
za něj dal na 70 000 korun a to přece za těch pár
let je obdivuhodné. A pak vystoupení má! Osoba
skutečně reprezentativní. No — když si ho „Hla-
hol“ sjednal za mluvčího při odevzdání adresy hr.
Harrachovi v den jeho jubilea! To přece až za-
ráčí. On, kterýž v členské knize „Hlaholu“ v pa-
trných rozpacích podepsal se jako přistupující člen
věkopamatáým podpisem Bohumil Vančura,
soukromník. Zapomněl, nadobro zapomněl, až
teprve v „Obnově“ ze dne 5. února t. r. si vzpo-
mněl, že byl za onoho času vysloveným účetením
advokátním. Časy se mění. Ze soukromníka
vládeckým udlíčem tituly, dosazujícím na místa a
seazujícím — pardon! To teprve chce a to ještě
zvláštními písemnými žádostmi. O tom však jiný
a jinde. Dali jsme p. Žďárskému ze Žižkova čestné
městianství a hledíte, jako by osud sám chtěl splatit
tuto bezmeznou důvěru! Již dvěma pánům, Jos.
Vančurovi a Keprtovi dostalo se štěstí, že mohou
šlapati dlešlání naší stověžaté matičky Prahy.
S bolestí vzpomínám, že nebylo mi popřáno sů-
častniti se na pozvání pana Žďárského banketu,
vždyť jsem přece jen člověk a k tomu mladý člo-
věk! Rozhodně bych však elektriku nesfukoval,
jako to naši páni výletníci na Žižkově, ubírajíce
se na ládku, mermomocí dokázati chtěli. — Pardon,
uzávěrka listu. Pokračovat budu příště. Ni zisk,
ni sláva! Na zdar!

Poslanec dr. Drtina v Týništi n. O.
Dne 28. března pořádala u nás strana pokroková
jezd důvěrníků východních Čech. Kromě řídů
v cylindrech viděli jsme také několik učitelů, ovšem
že ani pokrokový mučedník dr. Štemberka nesech-
zel. Bylo i zde patro, že strana tato pády mezi
lidem nemá. Ovšem minulý volby, ve kterých byl
dr. Drtina zvolen proti soc. demokratu Hamplovi,
popletly hlavy našim pánům pokrokařům, kterých
jest u nás paldruhého. Ten celý kádr skládá se
z výstředního učitele K. a profesora K., nyní
koželužského učedníka. Večer o 8. hodině měl p.
dr. Drtina řeč k svým voličům, které řádně vyci-
chal, že opovřítli se mu zaslat projev nedůvěry
za jeho známé hlasování s „Wolfem“; zvláště naše
slavná městská rada, která vždy brala protektorát
na jeho schůzích, dostala svůj díl. Pan prof. Drtina
počínal si jako před svými žáky (ba ani ti by si

takový tón nesechali líbit); sakazoval, odsuzoval
a také odsoudil, řka, že řádný diurnista při měst-
ském úřadě tak nejedná, jako prý jednala naše ul.
městská rada. Sledl podotknouti, že člen městského
zastupitelstva ještě schází té předseda a řeč p.
dr. Drtina velebit (ovšem možná jen v Týništi n.
O.) V řeči své až do omrzení chtěl p. posl. Drtina
dokazovat, že posílení německého živla v Praze
stížením německé akademie by bylo ku prospěchu
našemu národu a dodal, že kdyby Wolf opět podal
návrh, který by prospíval české věci, že pro něj
bude opět hlasovat. Toho se p. posl. Drtina nikdy
nedočkal a nedočká; důkaz to, jaký úsudek o nás
p. posl. Drtina má. Jinde by ho vypískali. V delší
své řeči opakoval jako na fláminu známé své,
hodně již vyvětralé fráze proti klerikalismu. Kres-
ťanství zapovídá vraždy a křesťanství sociální
byli pro válku; že prý církev katolická žehná
sbraním. Pane poslanče, proč jste si na nás směl
až zacházku do německých krajů? Byli snad naši
čestní katolíci taky pro válku? A potom pozor!
Husitské kněžstvo vašim husitům nejenom zbra-
něžnalo, ale docela je v boji vedlo, křiče, aby
„bylo mordováno a přinuceno k zákonu Božímu.“
— O týden později dne 4. t. m. pořádá zde schůzi
zemský poslanec dr. Švihla ze Zamberka, který
svým klidným tónem a odbornou znalostí probral
osnova zákona o starobním a invalidním pojištění
a o krajském stížení, které podrobil přímé kritice.
Řeč jeho byla prostá všech útoků na strany druhé,
prostá všech ottepaných frází dávno vyvrácených,
kterými p. poslanec Drtina většinu svojí přednášky
vypínil. Tim líbil se p. posl. dr. Drtina od poslance
dra Švihla.

Smířlice. Se živým zájmem sledován byl
u nás pokus zřízení spolkového jeviště. Přes značné
obtíže zamýšlené bylo uskutečněno a náš spolek,
křes. soc., poprvé 4. dubna vstoupil v řady, které
dobrymi hrami hodlají působiti ve výchově našeho
českého lidu. Již proslav, který zdatile byl před-
nášen sl. Adamírovou, udával cestu a cíl, který
si naše členstvo vytlo stížením divadla. Umění,
vira — tak tlumočily rty slečiny myšlenky
básníka — povznášejí člověka k světům nad-
hvězdným. K prvnímu představení vybrán, zvláště
vhodné dramatické dílo „Zachycen proudem“; a
čtění členové za výtečného řízení dp. Novotného
znamenitě se zhostili svých úloh, ačkoliv musli
vystupovali poprvé. Se živým zájmem byl stopo-
ván p. Čluhař v úloze Standy. Jeho pročitání
hra byla oceněna všestranně. P. Bárta nám po-
dal zdatilý typ dobrého a pečlivého otce a sl.
Kaubová sehrála svou roli bezvadně. A naivní
Boženka rozvinula obraz něžné sestřičky
a dcery. Též díloha studenta, silných zásad a ve-
likou pochvalou byla přijata. Pěkný vzor dobro-
myslné a útrpné vdovy podala pl. Vachková; a
sl. Nováková svou živostí výtečně vyplňovala
rámce druhého a třetího jednání. Skupina poli-
tických přátel Standových byla dobře obsazena.
Celkové se může říci, že selezná snaha, která
podjala se provedení tohoto prvního, značné ob-
tížeňho kusu, korunována byla zdarem. Lvi po-
dily na tom mají dpp. Frydrych a Novotný. —
Ba i nepřítelé naší práce se zájmem sledovali toto
vystoupení. Ovšem — jaké pohánky při tom měli,
nechtě spytují sebe samy. Meziakti vyplňovala zda-
tilé hudba p. Nováka. — Jako doušku dlouh-
ještě uvést, že jistý horkokrevný pán, bojující
pod rudým karafiátem, domnívaje se, že jest na
schůzi, (snad se zmýlil), nedovedl utlumiť své hu-
boké přesvědčení, jež háralo v něm, a proto ve
výstupu, kdy Stanislav bouřným způsobem bránil
se vývodům svého přítele, který ho napomínal, hla-
siti souhlasil s výroky, které Stanislav pronášel.
Dal si však výtečně vysvědčení, neboť ukázal, jaké
má vzdělání a jak sekce, již jest členem, jistě
mnoho jej ještě musí vychovávat, než bude vě-
dět, jak se má ve společnosti chovat.

Z Holic. Volby do obecního zastupitelstva
skončeny, v třetím sboru neprávem vyhrála skom-
promisovaná strana pokroková-socialistická. Tím
však dokázala svoji mravní úroveň. Zároveň ověd-
čil se náš úsudek o starostovi p. MUDr. Baurovi,
že jednání jeho nese se dle libovůle strany soc.
dem., což dokázáno při volbách. Volby odbyvaly
se do 3. sboru 29. března t. r. Zvolena členná
komise, jižto předsedal starosta p. dr. V. Baur,
kterýž po obvyklém proslovu před zahájením voleb
vysvětlil, jak se volby odbyvati budou, totiž že
dvakrát bude čten seznam voličů a po druhém
čtení se místnost volební uzavře a od přítomných
voličů, kteří ještě své hlasy neodevzdali, se hla-
sovací listky přijmou. Volby započaly o 9. hod.
dop. Volební místnost byla přepíněna tak, že ne-
mohl se k volebnímu usadí vyvolaný volič hned
dostati, trvalo tudíž první čtení celých 5 hodin,
načež o půl 4. hod. odp. skončeno čtení druhé.
Pan předseda nakázal uzavřiti dvéře a strážník
nesměl žádného již do místnosti pustit a měly se
tudíž od přítomných voličů volební listky při-
jmouti. Tu však vystoupil obzouredub Bedřich
Pavlat a pravil, že to jest nezákonné a čínil ná-
tlak na předsedu, aby volby ukončil. Hlasováno
tedy; dva členové komise volební byli pro a dva
proti; předseda pan dr. V. Baur ve své slabosti
podlehl přisnému pohledu socialisty B. Pavláta,
srušil sbora uvedený pořádek volební a ukončil
volby s podotknutím, aby se přijímaly hlasy od
J. Horyny a Fr. Doležala, což se také stalo.

Soudruh Pavlát měl dobře spočteny hlasy svojí strany a věděl tudíž, že kdyby mělo 50 přítomných voličů ze strany druhé hlasy odevzdati, že by strana jeho prohrála na celé čáře. Zde jest to „Veliké vítězství“, které přinesl čas. „Vých. Obsor“ dne 1. dubna t. r., a Obuvník v č. 8 se dne 11. t. m. vystavil velikého strašáka, slibuje při even. nových volbách voličstvu tance, jakéh- jakživí neviděli. Nato krátce odpovídáme: s prvního boje vyšli jsme čestně a vítky, které neprávem nám jsou činěny, v čas. Obuvníku měly být adresovány na tábor opoziční a vyzýváme pisatele, aby otevřeně jmenoval tu osobu ze strany naší, která plnou moc falšovala. Ptáme se: Nebyla falšována ze strany vaší žádná plná moc? Jak mohla podepsati vám plnou moc jistá žena s Podlesí, která jest písmem nesnášá? My přijímáme boj, který nám alibujete a těšíme se naň. Kdybychom se ho báli jak vy si myslíte, mohli bychom přijmouti váš kompromis, který jste nám nabízelí ve voličské schůzi ve Starých Holicích v hostinci p. Keislara. Tolik prozatím. Proti volbám do třetího sboru podala strana naše námítky.

Lázně Bělohrad. Významné slavnosti bylo svědkem lázeňské místo Bělohrad dne 13. t. m. Zasloužilému duchovnímu správci tamějšímu vesp. Janu Sehnalovi, č. konsist. radovi, bisk. vikáři a děkanu odevzdáno bylo nejvyšší vyznamenání, rytířský řád císaře Františka Josefa I. Vzdor nastalé nepohodě zástupci lidu shromáždily se ve farním kostele, kde se slavnost pořádala. Město reprezentováno bylo plným počtem svých zástupců; viděli jsme místní zastupitelstvo s p. starostou, učitelský sbor místní s p. ředitelem, pp. učitele venkovských škol, téměř všechny místní a okolní spolky a korporace s jich funkcionáři. V ustanovenou hodinu dostavil se c. k. okresní hejtman p. dr. Pecka s p. okresním školním inspektorem a před oltářem proslavil k shromáždění obsazenou řeč, v níž případně poukázal na to, že vesp. P. Sehnal narodil se několik kroků od chrámu, jehož službě celý život věnoval. Slovy vslechnými vyhlásil pak zásluhy jeho o kostel, školu a rodnou obec, kterou svým působením přivedl k rozkvětu. Neméně případně uvedl slovatný p. řečník, že jak spoluobčané v uznání zásluh potčili svého vynikajícího rodáka čestným měšťanstvím, tak i církevní úřad svého vikáře čestným titulem bisk. konsistorního rady, nyní pak že i panovník sám vyznamenává jej vysokým řádem. Za všeobecného pohovutí připlal pak řád na prsa vesp. vikáře, jemuž jistě každý tohoto vyznamenání se srdce přejí. Vždyť p. vikář je miláčkem své osady, svého vikariálního kléru, všech, kteří ho znají. Pro svou dobrotivost, charakternost a široký rozhled požívá po celém okolí takové vážnosti, že marně bychom rovná mu hledali. Dojat děkoval za nejvyšší vyznamenání, žádaje p. okr. hejtmana, aby u trůnu tlumočil slova jeho díků i slib nesdolané věrnosti. Shromáždění zapělo poté císařskou hymnu, a pořebním, které vysdp. oslavenec za asistence okolních pp. duchovních udělil, byla povznášející slavnost ukončena.

Mikuláš. Na Hod Boží Velikonoční obývali zde dpp. Pachler a Klameth, OO. ss. Red. triduum s potěšitelným výsledkem. Přes 600 věřících přistoupilo ke stola Páně.

Ještě protesty proti dru Horskému. „Hlasy Venkova“, orgán pana Chaloupky, dne 18. března píše: Další projevy nedůvěry zasílaly... atd., kde uvádějí také: Pohot 79 voličů, obecní zastupitelstvo, člen. hosp. beseda, Raiffeisenka a spolek dobrovol. hasičů. *Obecní zastupitelstvo, člen. hosp. beseda a 79 voličů jsou jedni a titíž lidé, a že by protestovala Raiffeisenka? Jak to, že členové představenstva o ničem nevědí?* Také protest, který se dostal jako volný návrh do schůze hasičského sboru, podporován s přítomných členů 4—5 hlasy a označován jako nepatřičný do schůze hasičské; *kosm. do kóse (! !)*. Dále: Mokré: 21 voličů z 901 (P. Adamec a Rybín byli také voliči?) Čtenářská beseda a obecní zastupitelstvo... celčí! — ptáme se my. To pánům nevadí, že jsou to evangelici a titíž lidé. A dále: Dobřívovce 15 voličů; *Pavlaček a Plichtaň hoch jsou také voliči?* A od kdy jest v Dobřívově místní zastupitelstvo? Ci jest to pan Machač s Pavlíkovým hochem? A nyní malé slovíčko. Vyzvání k protestu vyšlo z hospodářského spolku, aspoň tak pánové psali; funkcionáři hosp. spolku byli podepsáni; z nich jeden jest vychovatelem mládeže. Také žádáno, aby tamtéž protesty zasílány byly; proto máme za zcela jisté, že odtud zasílány byly správy do časopisů. Příslovi praví: „Poctivost jest nejkrásnější ctnost“. K poctivosti patří také pravda a pravda patří také k výchově mládeže. Jaká však jest to výchova, jestliže od vychovatele dostává pravda takovýto kopanec a mládeži ke čtení se to předkládá? Tak jedná „jedinná poctivá strana českého venkova.“

Sv. Jakub u Kutné Hory. V masopustě odbýval se ples sboru dobrovolných hasičů v Orlkvi. Mimo jiné hosty byla zde zastoupena nár. soc. deputace „Pokroku“ se Sv. Jakuba. Jini hosté přítomní si vyřádali tančit čtverylku a slavná deputace protestovala a nejvíce hostinský p. Petrásek, který ani tančit neumí. Vyslovil se, že to ani vidět nemůže. A hle, jak se ty časy mění! Setva nadešla doba svatopostní, propůjčil svoji místnost ke tanečním hodinám, kdež mimo čte-

rylky a besedy tančilo se též do kola. Jeho paní, dobrá katolička, se sestrami tančí též. Těž podotýkáme, jakými žáky taneční hodiny byly navštěvovány. Mimo několika otců od spolku Pokroku a matek od četných rodin tančily též školní dívky. Světo, div se, kam ten pokrok ve Sv. Jakubě dospěje! — Pozorovatel.

Pelhřimov. (Osobní.) Pan Václav Eugelman, c. k. pošt. správce v Pelhřimově, přesazen byl ku své žádosti k nádražnímu poštovnímu úřadu v Hradci Králové. Nového poštovního přednostu předchází s Pelhřimova pověst jako výborného odborníka a podporovatele sájmů obchodních a dopravních na poli poštovním, kdež téměř 10 roků tamní úřad poštovní vzorně spravoval, a přivedl jej z primitivního stavu až ku dnešní vzorné dokonalosti. Město Pelhřimov vděčí mu za značné spolupůsobení při sestátňovací akci poštov. úřadu a vybudování nově, všem požadavkům vyhovující, dělné poštovní budovy, jakou se mnohá větší města nedovedou vykázati. Organizování v doručování městským, rozmnožení listovních a jich pooběsek, zavedení přespolní pošty do všech obcí venkovských, opatření schránek nejmodernější soustavy, jich četné a pravidelné vybírání, prodloužení úřed. hodin v telegrafu až do večera, rozvětvení telegraf. spojení, zejména se stanicemi stát. dráhy, zavedení poštov. dopravy v odpoledním smíšeném vlaku, nová spojení poštovní, zřízení poštoven na Křemešínku a ve Chvojnově, zařízení četných prodejen známkových, větší než dvojnásobný počet personálu, zřízení 5 míst zeměpanských úředníků a 8 služb jest jeho dílem, takže vše, co bylo možno, působením neb zásluhou jeho na poštovním úřadě provedeno bylo. Úřednictvo a služové poštov. úřadu ztrácejí v odcházejícím svém řádu nejenom vzorného a laskavého představeného, ale i dobrého přítele, který se vždy staral všemožně o postup a definitivní jmenování svých podřízených. Nebudeme široce se zmiňovati o jeho šlechtěném, ryzím charakteru, kterým dovedl jako vzácný příklad v české inteligenci zachovati si náboženské přesvědčení, a je neohrožené projevovali svou činností ve spolecích národně katolických přes posměch tak zv. pokrokaté našich. Ztrácíme jej neradi, a odchod jeho doprovázíme vřelým přáním, aby jak ve své činnosti úřední tak mimoúřední dosah i na novém působišti plného věku. Obchodník.

Různé zprávy.

Katolíci internacionálové? Masaryk nazval na Moravě katolíky černou bandou. Ovšem germanisující židům tamějším ani slovem nikdy neublížil. Zaslouží si nejčestnější strana v národě, která tolik pro dobro svojí vlasti vykonala, takového hraběho kopance? „Našinec“ sděluje tento zajímavý zjev: „Naše přední a nejvlástenější sdružení na Moravě „Matice Moravská“ vydala právě svou výroční zprávu a v ní též výkazy o členstvu. Jak se zjevuje v něm „černá internacionála kněžská“? Patří kněžstvu první místo mezi všemi. Jsou sice profesoři vysokých a středních škol se 205 členy před ním, ale ti jsou ze všech tří našich zemí, kdežto z řad kněžstva až na pět, kteří z Moravy jinam se dostali, má z Moravy a Slezska „Matice Moravská“ 191 členů. Z nich tři (mezi 10) jsou zakládajícími a 28 činnými i s Jesuity na sv. Hostýně. — Za to z tisíců učitelů československých našlo se jich 70, kteří přispívají na nejvlástenější podnik, a z těch asi ještě bude dobré procento „klerikálů“. Nejčestnější internacionála“ náš kníže arcibiskup přispívá ročně 3000 K.

Kdy bude Hlinka na svedbě? „Našinec“ sděluje: „Hlinkovi, jak bylo podotkauto, trest spojen a snížen na 2 roky 9 měsíců Hlinka byl ve vězňarjící vazbě 5 měsíců, v Segedíně jest 17 měsíců, zůstává mu ještě 11 měsíců. Bude-li Hlinkovi pod titulem „podmíněná svoboda“ odpuštěna osmina trestu, na co má právo každý vězeň politický, který slušně se chová, zůstávají mu ještě 3 měsíce. Ve vězení zdokonaluje se v němčině a franciině, naučil se rumunsky, čte rumunské deníky „Lupta“ a „Tribuna“ a ostatní čas — denně 6—8 hodin — věnuje překladu bible do slovenčiny. Mnoho starostí mu působí Černovský kostel, na němž vážne dluh 25 tisíc korun, za které ručí Hlinkova rodina.“

Německá madkultura. Mravní velikášství německé shroutilo se najednou pouhými statistickými daty pod nuby tupeného Slovanstva. Stalo se tak nedávno v plenární schůzi rakousko-uherské německé koloniální společnosti ve Vídni, kde konstatovalo: „Rakousko-uherské vystěhovaleci tvoří nejlepší vystěhovalecký materiál (v cizích zemích). Rakouský Slovan, zejména Krušín, Polák, Slovák, Chorvát a Dalmatjec jsou vzory hospodářských osídlovatelů svou vytrvalostí, skromností, svykom na polní práci, pracovitostí, snábelivostí a usnáváním autority a konečně také — a to nikoliv v poslední řadě — nepatrným procentem v těžkém sločinnectví (vraždy, zejména loupežné a úkladné a podobné zločiny). Zatím, co na příklad jest mezi italskými vystěhoválci 32 procent těžkých zločinnů, mezi německými 9 procent, vykazují Rusi 0, Chorvati 0.7 proc., Slováci 2 proc., Krasové 1.75

proc. a Maďaři 2.5 proc. Také procentuální poměr těch, již se štítí práce, jest u rakouských Slovanů nejpříznivější.“ — Slovan rakouský tedy nad Němce, to přiznáno německými daty. Zářící kultura německá — blíká!

Státočný starosta. „Ostravský Kraj“ píše: Pan Vávra, starosta obce Skalice u Frýdku, napsal na německý dopis, jež od c. k. soudu dostal: „Jelikož Jeho Veličenstvo císař pán pronesl k státnímu úřednictvu přání, by se jen zákony řídilo a národní spory z úřadu vylučovalo, žádám tímto, by c. k. okr. soud ve Frýdku také neřápal 19. článek státních základních zákonů a s obcí Skalici český úřadoval.“ — Za tento dopis byl pan starosta odsouzen frýdeckým okresem soudem pro urážku soudu ku 100 K pokuty nebo 7 dní vězení. Při odvolacím přelčení v Těšně byl rozsudek první stolice potvrzen. Případ tento stane se předmětem jednání na radě říšské. Státočný p. starosta zasluhuje všeobecného uznání. — Mnozí naši pokrokoví starostové rozohňují vlastenectvím na vše strany, celá lamenta svádějí nad odpiráním národních práv, ale starosta p. Vávru v rázosti jistě by nenásledovali, vždyť z vlastenectví chtějí mít jen prospěch hmotný; pokutu, žalář, to jim ani nenapadne.

Vlastenectví až do těch kapes. Český cukrovar ve Vranovicích na Mor. prodán náhle německé firmě Kürschnerové a to zásluhou osob a korporací, jež jsou povinny i povolány, aby hájily zájmy české. A což zvlášť charakterisuje příslušné vlastenecké kruhy, jest to, že celé vyjednávání o koupi bylo tak úzkostlivé tajemo, že úřednictvo do jednání zasvěcené dostalo rozkaz zachovati naprosté mlčení až do skončení jednání. Jen tak se stalo, že česká akce pro udržení cukrovaru v českých rukou nemohla býti zabavena. Za dobré zaplacení (Němec šl. Kürschner cukrovar přeplatil, ač oferoval sám; mermomocí chtěl dostat závod do svých rukou) udělá se leckdy všechno a proto i v tomto případě sstrčeno vlastenectví do kapsy. To už bylo moc, a proto i naše Národní Rada vyrukovala a čin tento náležitě odsoudila. — Pak se divíme, že za vedení takovými patentovanými vlastenci česká věc nepostupuje, ano leckdy se nám i boří česká půda pod nohama.

Vlastenka. Selka Terezie Milnerova ve Veskově u Znojma darovala Matici pro zbudování české střední školy ve Znojme své jmění v obnosu 25 000 K. Celý život pracovala a strádala, aby mohla vykonati tak šlechtitný vlastenecký čin. — Této prosté ženě nesahají patentovaní vlastenci, zúčastnění při prodeji vranovického cukrovaru německé firmě, ani po kotníky.

Blahodárná práce „reformujících“ anarchistův. Co natropili sociální revolucionáři v Rusku, to by věru budilo záviřt krvavých indiánských pohlavářů. Zesurování veřejnosti, barbarství jejich skutky způsobené, nebude ještě napraveno po dlouhou řadu let. A činnost die vzoru Azefa, Gapona a jiných bují dále. Ve varšavském hotelu „de l' Europe“ zastřelen byl lehkomyslný kníže Sasin-Rostovský Rosou Bauerovou, o níž se tvrdí, že jest nástrojem strany revoluční. — Revolucionář římský Napoleon Parboni svými fanatickými řečmi svedl mnoho lidí k podvratným zásadám, ale v jeho vlastní domácnosti zasnámenán bankrot jeho snahy. Jedinou dceru svoji sice Parboni vychoval v proticírkevních zásadách; ale když tato onemocněla, posnávala stále líp, kdo jí poskytl vydatnější útěchu: zda církev či fanatický otec. Bývalá přítelkyně dcery Parboniovy, klášterní vychovatelka Rainalda, při svých rozmluvách s nemocnou vsadila u této mocnou touhu po smíru s církví. A tak děvče zemřelo jako zbožná křesťanka. Parbonia zmocnila se zoufalost z dvojí příčiny: věděl, jak se bude poukaso-ovati na jeho propagační fiasco — a k tomu jediná dcera mrtvá! Přišel do kláštera a dav si předvolati Rainaldu, pobodal ji dýkou smrtelně, načež si probodil hrdlo, tak že za krátko vykvrácel. Tak dokumentovano přiběrně, jak oblaňuje anar-chistická nauka samé pohlaváry a jak je uší snábelivosti vůči přesvědčení lidí jiných. — Ve Varšavě v sobotu vnikli v Maršalovského ulici dva lupiči do budovy továrny oděvů Friedmanna a usmrtili jej revolverem. Když mu oštěl úředník přispěti a jednoho pachatele zatkouti, byl také zabít. Lupiči dali se pak na útěk a byli pronásledováni několika policeisty. Stihli na strašáky a pět jich zranili. Jeden z vrabů vzedl do drošky, byl však dohoněn a utrpěl při svém zatčení srážení, jemuž podlehl. Druhý vrah byl také zatčen a uvězněn.

Katolická církev v Srbsku. „Vaterland“ v č. 138 píše: Události balkánské budí všeobecnou pozornost Srbska. Srbsko — jak píše „Correspondence Romana“ — jest jedinou zemí, v níž není vůbec katolické organizace: není diecése, není vikariátu, není prefektury; ani misio-nářské stanice a představeným. V Dalmácii na př. jsou katolíci Srbové, již mají své rodáky srbské kněžími; též na Černé Hoře, bratrském to kmenu srbském, mají katolíci jakousi výloost na základě konkordátu mezi knížetem Mikulášem a papežskou Stolicí apoštolskou. Katolíci v Srbsku se zdržující nastěhovali se s větším dílem z Polska a Albánska, počtem asi 10 000 mezi 2,500 000 Srby. Srbská vláda vybírá od každého občana daň

na potřeby kultury; z té dostávají dle tarceři duchovní, rabíni a protestantští kazatelové — pouze katolíci kněží nedostávají ani haléře. Daň katolickými Srby zapravovaná plyne do kapes srbských popů. Až do smrti biskupa Strossmayera byli srbské katolíci rozděleni na tři farnosti; každá z nich měla svého faráře. Dvě nejstarší fary byly v Bělehradě a Krugujevaci. Po rusko-turecké válce a po rozdělení území srbského povstala fara v Niši. Tam nastáhoval se se Srbska farář Vilibald Čok a s velikými námahami a svízely stěhoval v Niši kostel a školu. Od r. 1908 po jeho smrti řídí duchovní správu farář z Krugujevaca. Pro vzrůstající nepřiseň vlády srbské vůči katolíkům jest i tomto organisacím krušno. Katolíci čím dál více stávající se lhotejnějšími, jesto vlastní faráři stídka do roka se s nimi mohou stýkati, a tak snadno srbské popi mají na vlnné katolíky mocný vliv.

Za přičinou

V. sjezdu českoslov. katolíků

ktej konati se bude v srpnu r. 1909 v Hradci Králové, vydán bude katalog křesťanských firem českoslov. ve skvostném kapesním vydání. Náklad tiakový jeho bude as 20.000 kusů a rozdáván bude.

zdarma

před sjezdem i při sjezdu. Připomíná se, že od firem židovských a německých doporučenky se nepřijmou, pouze od firem křesťanských. Výhodné inserování v tomto katalogu firem jest zabezpečeno; neboť při sjezdech katolických bývá vždy ohromný počet návštěvníků a zastoupeny všechny katolické kruhy. To lze čekatí letos zvláště, jelikož sjezd bude

všeobecným sjezdem českoslov.

Ceny inserování učinili jsme velmi výhodné, bez zisku, jen proto, abychom seznámili křesť. firmy s kruhy katolickými, aby z neznalosti firem nebyli katolíci nuceni utíkatí se k firmám nekřesťanským. Čítáme pouze: celou stranu 22 K, 1/2 strany 15 K, 1/4 strany 9 K, 1/8 strany 6 K.

Při objednávkách, které musí býti učiněny hned a nejdéle do polovice června, musí býti zaslán obnos určený.

Poradatelstvo, aby umožnilo těmto inserentům též levnější inserování v kapesním kalendáři na r. 1910 „Křesťanský Organisátor“ — jenž jest velice oblíben a hojně rozšířen a vyjde ve dnech sjezdových — učinilo inserentům v katalogu tu výhodu, že

za pouhou čtvrtinu

příplatku hořejších cen uveřejní inserty i v kalendáři. Jenž ceny do kalendáře, který bude letos vydán ve větším rozměru a počtu, jsou tyto: Celá strana 10 K, 1/2 strany 6 K, 1/4 strany 4 K, 1/8 strany 3 K.

Připomíná se, že možno přijmouti inserci do katalogu na více stran, jakož i do kalendáře. — Inserce v kalendáři hned za desku jest dražší a dle dohodnutí. — Objednávky jakož i obnosy přijímá pouze administrátor Josef Polák v Hradci Králové — Adalbertinum.

V obědňáku, jež vydal abbatinál svaz, čteme: Pro zdraví národa, pro jeho duševní, mravní a politickou kulturu je čistá abstinence nejprospěšnější. V celém vzdělaném světě šíří se touha po obrození národů. Tisíce, miliony lidí stikají se dobrovolně alkoholních nápojů (piva, vína, kořalek a likérů). Co tedy máme pít, když chceme uhasiti žízeň? Na otázku tu můžeme odpověditi jenom toto: Kupte si Maršnerovy šumivé limonádové bombony, jež vnde lze dostati a připravíte si pomocí těchto dle návodu výborný, alkoholuprostý, osvěžující nápoj, který jest i vašemu zdraví prospěšným. Kde by tyto Maršnerovy šumivé limonádové bombony, jež jsou opatřeny ochrannou známkou (viz insert), neboť jen s touto jsou pravé, nebyly, vyžádejte si prospekt od této firmy, který vám bude zdarma a franko zaslán.

Dopis z Prahy.

Vrchol občanské „škrvonnosti“. Šíří česká veřejnost, která navykla si již na nejhrůznější překvapení ze staroměstské radnice pražské, byla po dubnové schůzi pražského obecního zastupitelstva přece jenom překvapena neobyčejnou událostí, zběhlá se jako na posměch právě v době, kdy rozhodující kruhy na radnici staroměstské měly dbáti, aby valnou část ztracené autority aspoň poněkud zase získaly.

A neobyčejná ta událost? Důstojná staročeské Abdery a českého Kocourkova.

Vedle četných obecních komisí působí na staroměstské radnici pražské i komise, jejíž účelem jest navrhovati sbornu obecních starších, komu bylo by vhodné uděliti různá vyznamenání a medaile. Této komisi dlouholetým předsedou jest JUDr. Jan Vlček, po léta předseda sdružení strany národní, funkcionář mnoha spolků, člen předsedních komisí obecních, a vůbec osoba jedna velmi vlivná na radnici staroměstské, náležející k těm, o nichž se myslí — osoby tyto jsou o tom ovšem přesvědčeny — že jsou nepostrádatelnou na staroměstské radnici. Obvyčejně bývá zvykem, že osoby skutečně zasloužilé bývají za péči o blaho obce odměňovány v době, kdy přestala jich záslužná působnost — leč zvyk není zákonem a též nemůže býti na staroměstské radnici zákonem v době, kdy mnohé ctižádostivé snahy, tužby a přání jsou mnohem větší, ba dalekosáhlejší nežli smysl pro — slušnost.

Stalo se, čeho nikdo nečekal, čeho radnice staroměstská doposud zůstávala ušetřena, že páni odměnili samy sebe! Odporné divadlo připravil sbor obecních starších pražskému obyvateľstvu, schváliv návrh, aby předsedovi komise pro udělování vyznamenání a medaili byla udělena medaile zlatá (!!) král. hlav. města Prahy — a podobně aby udělena byla místopředsedovi této komise — tesařskému mistru Hubáčkovi z Malé Strany — a takéž zlatá medaile královského hlavního města Prahy.

Chápali „bodří otcové města Prahy“ celou směšnost tohoto počínání, propast duševní chudoby, do které vstoupili? Nemohli aspoň oba ti vyznamenání „zasluhující“ vystoupiti — pro formu — z komise, dáti si odhlasovati medaile, když již nezbytně jich majiteli musili býti, a jako lidé dbalí aspoň slušných formalit? —

Leč nikoli — ani těch formalit na staroměstské radnici páni nedbají — natož aby dbali neformalit. Inu, všeho do času, přijde také den, kdy toto řádění neslušnosti vezme konec!

Tu pomůže jenom, jako v podobných případech bývá, velké — — koště — —.

Příloha. K celému dnešnímu nákladu přikládáme reklamní prospekty osvědčené solidní firmy V. Vacka v Paměťku u Chlumce n. Cidl. Odporučujeme je pilně pozornosti všech čtenářů.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. dubna 1909. 1 hl pšenice K 18.40 — 21.00, žito K 14.80 — 15.60, ječmene K 13.40 — 14.00, prosa K 00.00 — 00.00, vřsko K 19.50 až 20.00, hrach K 00.00 — 00.00, oves K 8.50 — 10.40, čočky K 00.00 — 00.00, jabl K 25.00 — 25.50, krup K 23.00 — 24.00, brambor starých K 4.40 — 5.60, nových K 00.0 — 00.0, jetel. semena červeného K 00.00 — 00.00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.00 máku K 00.00 — 00.00, lně. semena K 19.20 — 00.00, 100 kg žitných otrub K 14.80 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub 14.40 — 00.00, 1 kg mála čerstvého K 2.72 až 3.04, 1 kg mála převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg mála vepřového K 1.80 — 0.00, 1 kg tvarohu 0.40 — 0.48, 1 vejce K 0.6 — 0.00, 1 kopa selí K 00.00 až 00.0, 1 kopa petržele K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 3.40 — 4.00, 1 hl cibule K 5.50 — 5.80, 1 kopa drobné salámy K 1.0 — 0.00, 1 pytel markve K 5.00 — 5.00, 1 hl jabl K 8.00 — 14.00, 1 bočka švestek K 0.0 — 0.00 1 hl třesal K 0.00 — 00.00, 1 hl brambor 0.0 — 30.00. Na týž. trž v Hradci Králové dne 10. dubna 1909 odbyvaný přivazeno bylo: 1) obilí: pšenice 13 hektol., žito 9, ječmene 22, oves 99, prosa 0, vřsko 8, hrach 0, čočky 0, krup 15, jabl 0, jetel. semínka

1, lněného semene 1/2, máku 0.00 — 2) Salámy: petržele 00 kop, cecile 00 kop, kapusty 7 kop, cibule 0 hl, drob. salámy 17 kop, markve 18 pytlů brambor 124 hl, selí 00 kop. — 3) Oves: jabl K 34 hl, brambor 0 hl, švestek 00 boček. — 4) Drob. dobytka: vepř 8 kusy, podvinat 378 kusů, křálat 120 kusů.

Velkorestaurace Ohoděra-Vacek

*** V PRAZE, ***

na Ferdinandské třídě

Jest stálým destaventěkem
hostí z venkova a dopo-
rení se jim se nejlépe.

Postní pokrmy vždy jsou
„ pohodově. „

5 54 13 7 82

Sázejte,

ale ne do loterie, nýbrž stromky.
Křoviny, sazenice a t. d. Kupte je od ry
V. VACEK velkoobchodní a maloobchodní
a jistě vyjdou!

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šahula, Cena 3 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitkovanálly
(dle Ord. listu č. 8., str. 33
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veike-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Sebeochrana rostlinstva. Čím hlouběji vniká věda do hlíny přírody, tím více se odkrývají tajemné, důmyslné plány a zařízení, jež poukazují na to, že Kdosi moudře řídí celou přírodu. Na př. byliny brání se i proti úběhu tepla. Jest známo, že teplo sluneční ve dne do země vniká, v noci pak se s ní vyzáruje. Pro vývoj a zájem rostlinstva však výdaj tepla není vhodným. Vidíme, že i v noci rostliny rostou a kvetou a proto tepla potřebují. Rostliny si pomáhají tak, jako my svými šaty. Kolik mají na sobě rostliny vlásků, plaidů, šátků i přiléhajících kabátků v podobě rozmanitých listů a obalů jak na větvích, tak okolo pestiků a prášníků! Často viděti listy schliplé. To není nic jiného, než pudová ochrana buď před zimou, deštěm nebo vedrem. U citlivěk vidíme, že jejich listy okamžitě jako uvadlé dolů se schylují, když se o listéček nčím bylo zavádilo. Je to ochrana proti bylinožravcům, kteří, vidouce své listy a trčeni ostud, se zarazí a neškubou jich. Rostliny si pomáhají pro vypařování a proti němu listy svými. Táž rostlina, na př. pampeliška, na různých místech má různé veliké listy, ve vlhku větší, v suchu menší. Byliny vodní a takové, jejichž bydlíště jest u vod, v lesích bažinatých, musejí se mnoho vypařovati; mají veliké listy. Listy ty musí býti svobodné, hladké. Dostaneme-li do rukou bylinu, jejíž listy jsou porostlé chloupky, ihned právem soudíme, že její vlast jest místem suchým; chloupky zamezují výpar. Dostaneme-li do rukou rostlinu, která má hladké, masité a velké listy, poznáme, že její domov jest buď u teky nebo ve vlhké půdě lesní.

Konec hnědouhelných kartelů. Správa břeštské dráhy obdržela od správy státních drah sdělení, že vzhledem na sestátnění drah severozápadní, jiho-severozápadní a společnosti státní dráhy vypovídá. seškeré hnědouhelné kartely tuzemské. Stejněho sdělení dostalo se též ústeckoteplické dráze.

Elektrické světlo

pro továrny, hotely, domy, vily atd.
Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítačidla, obloukové
lamps

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejnouměrný. Žárovky Tantalové, Vol-
tránové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,
úředně koncesovaný
závod elektrotechnický
v Hradci Králové
Jiríkova třída č. 254.

Josef Štěpán,
odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleúspěšnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejvzácnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryze církevního slohu.
Vše přesně, čistě a dle
zhotovuje se v mé dílně, kde
jen ručně, čímž umožňuji
mi dodatí veleúspěšnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré práce jsou Jeho
Blahoslavenosti Milosti revidé-
vány.

Mojní nádob jsou v ohni
zlacené za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vykonávají.

Vše zasláním jen posvěcené.
Vazby, respekt, náklady i
hotové zboží za nákladu hradecké
se zaslou.

Chcete-li kostelní nádobu s náklady
stačí poslat a dostanete uznání po race.
Prostředím veleúspěšného duchovenstva
dávám záruku za cenu.
Vše rychle a levně provedeno
odborně spolekům.

Nejlepší sukna,

moderní paaské i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním ryze českém,
osvědčeném velkoobchodě

Lužný & Trlica v Brně,
na Veliké M. č. 36, na Václav. M. č. 1.

Skvělost vzorů a sahlé na požádání
zdarma a vyplacené pouze na mistry krej-
čovské. Žádejte je proto vždy u svého mi-
stra. Uspokojí vás v míře neustále.

Zbytky

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

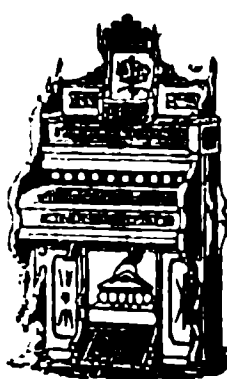
v Hradci Králové.

Skлады:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

TABLEAUX

studentská
a spolková

v provedení uměleckém doporu-
čuje při cenách nejpříznivějších

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové.

(Adalbertinum).

Odebírejte v každé obci
knihovny, tiskárny

„Venkovana“

organ „Sdružení českých katolických zemědělců
v království Českém“.

Vychází každý týden ve čtvrtek.

Na „VENKOVANA“ předplatí se: Aby mohlo na
venku být čisto za 1 krejcar (2 haléře), zasílá se
poštou pod jednou adresou nejméně 5 výtisků.
(Tedy 5 výtisků na rok 5 K 20 h). — Při zámlce
měsíční počtu výtisků předplatí se za 1 výtisk
ročně 2 K 8 hal. Odběratelé mají nárok na bez-
platné právní, zemědělské a hospodářské porady.
Předplatné a objednávky přijímá administrace
„VENKOVANA“, v Praze-III., Opatovická ulice
čís. 10.

Prostředím veleúspěšného duchovenstva
dávám záruku za cenu.
Vše rychle a levně provedeno
odborně spolekům.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(cerozinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a oběť, před-

měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-
arinové,

zápalkový drát,
svíce obětní

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veleúspěš. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, státní medaile. Paříž 1905, státní
medaile. Londýn 1905, státní medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Viedeň 1906, státní medaile.
Antverpy 1906, státní medaile.

Výrobky všestr. uznány. Vzorky a cenníky zdarma a franko

Koberce **JAN** Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Naveloky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srsti velbloudí

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Došňky — — — železný nábytek

v bohatém
výběru

žebřiky koberců
za snadné
odstranění

v cenách
nejpříznivějších

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁLOV.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se služně P. T. duchov-
enstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křížů, spo-
věnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světů, krucifiků,
rámo atd. atd.

Opravy a obnovení staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

C. k. místodrž. koncesovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer

Hradec Králové

podává správy o úvěrnosti firem obchodních
i živnostenských, jakož i veškeré správy soukromé

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr obecní,
vyrovnání s věřiteli, inkasno po-
hledávek atd.

První česká křesť.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,
jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává
Tkal. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno

Václ. Vejvoda,
kloboučník
v Hradci Králové, na Vel. podsíni,
proti gymnasiu,
odporučuje plstěné
a slaměné klobouky
nejlepší jakosti,
ceny mírné.
Pouze český výrobek.
Též přijímá všechny opravy.

Oznámení

PODNIKATELSTVÍ STAVEB

B. HOLLMANN A SPOL. V PRAZE,

úředně oprávněný stavební inženýr a stavitel,

dovoluje si oznámiti, že, počínaje dnem 15. března 1909, otevřelo pobočí

technickou a stavební kancelář

v Hradci Králové, Jiříkova tř. č. 303.

Projektujeme a provádíme:

Veškeré speciální práce s betonem dusaného i vyztuženého (beton armé) jako:
Mosty rovné i klenuté na největší rozpon a zatížení, dle nejosvědčenějších
systémů, přímě vyhovující nejnovějším nařízením o. k. ministerstva vnitra.
Stropy továrních budov, obchodních domů, skladišť, obytných budov na jaké-
koliv zatížení a rozpon. — Vnitřní výstavby průmyslových závodů, jako
škrobáren, libovarů, pivovarů, cukrovarů a jatek.

Kanalizace měst, osad i průmyslových podniků dle moderních technických
i hygienických požadavků. — Řepní splavy jakéhokoliv profilu. — Vodojemy
nadzemní i podzemní pro zásobování měst, osad a továrních podniků pitnou
nebo užitkovou vodou a vodojemy plynárenské. — Jezy a propustě všech soustav.
— Zásuvky turbín a fundamenty pod stroje. — Komíny tovární, vyhovující
úředním předpisům.

Přijímáme ku provedení neb projektování veškeré inženýrské práce jako:
Regulace tek a potoků, zahrazování bystřin, stavby pobřežních zdí, opevňování
břehů, stavby silnic, továrních vleček atd.

Veškeré nám svěřené práce provádíme pod dohledem vlastních inženýrů speci-
alistů, tudíž naprosto odborně a solidně.

Vzhledem k vlastnímu modernímu strojnímu zařízení a vzhledem k počtu za-
městnaného vyškoleného dělnictva jsme s to i ty největší práce v čase
nejkratším provést.

Rospečty. Statické výpočty. Technická dohledání.

SVÍCE CHRÁMOVÉ

pravé voskové

vlastní výroby, přesně dle liturgi-
ckých předpisů zhotovené, nabízí

J. Pilnáček,

továrník a o.s. a král. dvorní dodavatel
v HRADCI KRÁLOVÉ.

V Litomyšli má voskové
svíce Pilnáčkovy na skladě jen

sl. Anna Brunová,

Dolní náměstí.

Poznámka: Závod Pilnáčkův byl
již v r. 1888. Ordinariátním listem nej-
důstojnější biskupské konsistoře v Hrad-
ci Králové veleddst. duchovenstvu k ná-
kupu oltářního světla doporučen a v roce
1908 Jeho Biskupská Milost osobně Pil-
náčkovu továrnu svou Vysokou návště-
vou poctiti ráčila, a co nejchvalněji o
zařízení téže se vyslovila.

Vejce k lihnutí

od čistokrevné dráčky, na výstavách první cenou
poctěné, pekingských kachen, pravých obrů, 1 kus
25 h, minorek černých 1 kus 16 h. Dále prodám
1 kohouta a několik slepic
s ráčovitými břebeny, vystavení to kusy 10 mě-
síců staré, již nesoucí. Kohout za 6 K, slepice po
4 K 50 h, prodá a dotazy zodpoví

Alois Blatto v Ostřetíně u Holic.

4%

Pokladniční poukázky

4%

Vkladní knížky

Bursovní obchody

Eskont směnek

Akciový kapitál K 6,000.000.—. Rezervní fondy K 800.000.—.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.

Založen roku 1888.

Založen roku 1888.

Eskont faktur

Vadla a knuce

Běžný účet

4%

Vklady vázané delší výpovědí i více než

Stav vkladů koncem roku 1908 K 21,303.538-20.

4%

Kulturní hlídka.

Proti katolicismu či proti klerikalismu?

Zase jednou v táboře našich protivníků v nešťastné chvíli upřímné poděkování. Po volnomyšlenkářské schůzi v Teplicích napeal radikální list „Volkswacht“ tyto řádky:

Prvním předpokladem pro zdárné vedení brje jest, abychom nepříteli („klerikalismu“) také dobře znali, sice jinak mine se boj cílem. A že této přesné znalosti odpůrce „Volné školy“ se nedostává, nanovo opět dokázala schůze v Telovci. Pánové musili by přece věděti, že nikoliv znázorňování náboženství jest příčinou oněch sjezdů, které obecně pod jménem „klerikalismu“ jeon potírány, nýbrž římská náboženská nauka sama. Římská církev jest to, která se sama „mocí svého božského poslání“ za nejvyšší vychovatelku a učitelku národů vydává, která proto také na základě svého „božského práva“ na přelivný vliv ve všech oborech veřejného života a jmenovitě v oboru školství nárok činí, ona jest tím „kvatem, který celý svět pronikati má“. Nároku toho nemůže se římská církev nikdy vzdáti, nechce-li svou vlastní učební soustavu prolomiti, jak se to také s rozhodujícími církevními místy po staletí zděrazňuje. To je pro každého, kdo se důkladným studiem náboženských problémů obírá, a sobě nvykl všem sjezdům jíti na kloub, hotovou věc. Z toho následuje, že každý dobrý katolík vědy také bude řízným klerikálem, z toho ale také následuje, že není možný žádný boj proti klerikalismu, který by přirozenou nutnou tí nemusel také býti bojem proti římskému vyznání. Jestliže však místní skupina spolku „Volná škola“ ve svém zakládacím prohlášení hned podotkla, že nebojuje proti katolickému náboženství, dokázala tím předem, že buď podstatu nepříteli, jež má potírati, vůbec nezná a tudíž předem neschopna jest skutečného úspěchu dosáhnouti, nebo že její vystoupení od prvního okamžiku je planým mlácením do větru. Pokud bude statistika vykazovati, že je v Rakousku nějakých 90% římských, potom také bude římský vliv u dvora a vlády nesteněný? Proto je jasno, že jen úplné zřeknutí se církve jest prostředkem, a sice jediným účinným prostředkem k potírání klerikalismu. Může být, že hnutí „Pryč od Říma“ proto bylo pochybeným, poněvadž jmenovitě a počátků z důvodů stranického politického a národních v život bylo vyvoláno. Ale páni řečníci se schůze v Telovci ať si nechají říci, že jen taková z kulturních důvodů všemi svobodomyšlenými stranami proпованá hnutí jest a to klerikální vliv navždy zlomit.“

Předně článek odkrývá hadí chytráctví volných myslitelů, kteří — kdekoliv necítí pevnou půdu pod nohama, zkroušené lhou, že nejsou proti katolíkům upřímně pobožným a bludí balamutit posluchačstvo, že ta naše víra jest záležitostí soukromou. Přitom neřeknou, jak dovedou špiclové volnomyšlenkářské vlády francouzské bezcitně pronásledovati katolíky, kteří jakýmkoli způsobem dají na jevo své přesvědčení.

A pak jest jisto, jak „Volkswacht“ podstatně správně dokládá, že církev není pouze pro katakomby, ale že její poslání jest všesvětové. Každý rozumný člověk by se nahlas vysmál církvi takové, která by „skromě“ tvrdila, že její dalekosáhlé zásady vlastně platí jen pro obmezený kruh přátel — a že snad jinde by škodily. Soc. demokraté, kteří výslovně se prohlašují za stranu dělnickou, za stranu třídní, okázale vykřikují, že jejich úkolem jest reformovati ve všech stavech na celé zeměkouli vůbec. A církev, společnost pro všechny, by se měla skrýti! Zásady její, jež mají sloužiti k obrodu světa celého, jež jsou přece už svojí povahou určeny k pronikání života veřejného, mají býti uschovány v soukromé pokladnici! Prý církev jen s panovačností chce lákati k sobě širší davy! Vy páni volnomyšlenkáři, socialisté, anarchisté, nechcete také přeměnit celý svět na základě svých zásad? Zda někdy odvážíte se tvrditi, že vaše zásady jednomu národu prospějí, ale druhému velice uškodí? Ovšem dobrý katolík nemusí býti „řízným klerikálem“. Ale musí míti na paměti stále, že osvěžující zdroj Kristovy nauky není toliko pro něho, že jest vlastně nutnou jeho povinností apoštolovati tam, kde vládné nevědomost, nebo kde se lid balamutí podvodnými výklady o působení a učení církve. Volní myslitelé byli v Teplicích velice chytrí. Vědí sice, jaké poslání církev míti musí, ale k nachytání hejlů stavěli se do pózy krátkosrakých dobrákův.

Náboženství věci soukromou.

Kdo tohle tvrdí, jest buďto vypočítavý podvodník, zákeřný chytrák, který rafinované balamutí, nebo veliký nevědomec, který přemýšletí vůbec nechce. Ta „zásada“ prohlášená teprve v čase nejnovějším od lidí, kteří ji pokřesovali k rychlému potírání katolictva. Komenský, Hus, Chelčický a jiní nekatolíci vynikající mužové by užali, kdyby se dověděli o bezcharakterním tvrzení svých vlastních falešných číselů.

Kdo jen na chvíli se zamyslí nad podstatou a účelem náboženství, musí prohlásiti, že buďto má býti náboženství naprosto odstraněno i ze života soukromého nebo že má býti věcí nejveřejnější, jelikož svými pravidly zasahuje pronikavě do života veřejného a luští nejdůležitější otázky osudu lidstva vůbec.

Věci soukromou! A milostivý Kristus, který i na kříži za nepřátele se modlí, brozil věčným zatracením těm lidem, kteří by nechtěli přijati náboženství, jež sám hlásal! Plemenem ještěřím nazval ty, kteří soukromě i veřejně chtěli žiti dle pohodlných náboženských pravidel, jež si sami upravili.

Jaké to pokrytectví, jestliže ti lidé, kteří volali, že se má ve škole místo dogmatiky raději vykládati více morálka, najednou obratem ruky prohlásili náboženství za věc soukromou! To je logika, nad kterou by sám africký černoch zasl. Neurčuje přece právě morálka náboženská povahu veřejného konání jednotlivce i celých společenstev? Nezasahovala hluboce do veřejného života na př. podivná morálka tábořská, rozkazující „mordovati a přinutiti k zákonu Božímu“ a vyzývající, aby každý věrný v krvi protivníků ruce své umyl a tak „posvětil“? Nemá dalekosáhlý vliv veřejný zásada katolické morálky, vyzádající poslušnost k představeným? Morálka naše káže: „Nestaň se sebevrahem, nemsti se, nepomlouvej, nevyvlastňuj, odlož zášť, zastaň se svojí víry, nikde na veřejnosti ji nezapírej, nepodporuj prohaný tisk bezvěrecký, který tupí samého Krista! Jáku — tato morálka nezasahuje do veřejného života víc než tisíce filosofických knih a víc než ozbrojená moc? Jak mohli tudíž moderní podvodníci jedněmi ústy prohlašovati náboženství za věc soukromou a zároveň žádati, aby se vyučovalo více křesťanské mravouce, než jak dosud se děje?

Vyzáduje se, aby se žáci učili ve školách o hvězdách vzdálených milliony mil, o cizích droucích, o pohanských bozích, kteří ani neexistovali. Takové učení má býti zcela veřejné. Ale náboženství odpovídající na nejdůležitější, nejbližší a každý den se naskytující otázky životní — má býti jako „věc soukromá“ ze školy odstraněno!! Proč neřeknete, pokrytci, „jako věc nenáležitá“? Jste tak slepi, abyste neviděli, že životní názor katolíkův musí nutně měniti veřejné poměry proti veřejným plánům a veřejnému působení vašemu? Dobře věděli římské tyrané, proč tolik pronásledují první křesťany, kteří ještě vůbec neměli vlivu na znatelné působení ve veřejnosti. Buržoové římské dobře prohlédli, že v případě pokřesťanění říše nastanou v řádu sociálním a politickém poměry zcela jiné, že rozmařili parasiti přestanou na účet znásilněného lidu řádit. Vždyť sám přemýšlející pohan by byl spráskal pochlebného a řádu (mudralanta), který by byl řekl, že křesťanství svými zásadami jest obmezeno pouze na působení v katakombách, v lesích a pouštích. Byl by spráskal i takového křesťana, který by byl lhal, že náboženství křesťanské jest tu jen proto, aby se učedníci Kristovi nechali od ničímůt mučit a vyhánět, aniž by chtěli společnost lidskou vůbec vésti prakticky k jiným cílům, než kam ji vedli římské otrokáři svým nelidským bičem. — „Náboženství jest věc soukromou, nemá se plésti do politiky!“ — Jen v jistých případech, brachu! Nepromluví-li do politiky nikdy, ani tehdy, kdy některá strana jest nekřesťansky utlačována, nadáte nám pokrytce, kteří jinak věří a jinak jednají. Bývalo by velmi dobře, kdyby se byl železný Bismarck ve své politice řídil trochu křesťanským náboženstvím. Nebyla by se zmožila tolik despotie, nebyl by tolik zbuřený militarismus. Křesťanský politik patrně má vždycky čekati, až co mu jiní lišáctí politikové dovolí. Věsti politiku ve smyslu křesťanské lásky samostatně nesmí; to by bylo vplétání víry do politiky. „Jest věc soukromou, jak kdo věří.“ — Jenže věřící jednotlivci, nechce-li býti ramenářem, mužem dvojí tváře, zkrátka odporným pokrytcem, musí jednati tak, jak mu víra káže. A jestliže jeho jednání jest prospěšné jemu a jednotlivcům, zajisté prospívá celé společnosti ergo — veřejnosti také. A jestliže jednání věřícího, vytrysknuvší z náboženských zásad, jest škodlivé, nemá žádný liberální podvodník teprve žádného práva tvrditi, že jest věc soukromou. Má povinnost poukázati, co jest potřebí v zájmu veřejného blaha z té oné víry odstraniti. Vždyť lhaním o „soukromosti“ se podvodně vliv náboženství podceňuje. Kruší inkvizitori husitů, kalvinistů a lutherů měli aspoň své náhledy logicky uspořádány; moderní podvodníci však k vůli nachytání hejlů dovedou se mistrně stavět nevidomými.

Věc soukromá! Může se náboženská společnost jako „soukromá“ vůbec rozvíjeti, může za nynějších spletitých poměrů sociálních plniti svůj úkol „soukromě“? Spolek šachistů, ba i táboráků nebo kuřáků má svoje stanovy, svého předsedu, docela členskou příspěvký; jinak by nepomohly ty spolky existovati. Katolík chce se pomohat, chce jíti na mši sv., chce dát zapeat křesť svého dítěte, chce slyšet kázání; musí také chtíti, aby vzdělávali jeho děti schopní učitelé ve víře, jelikož sám k tomu třebas nemá času ani příslušnou obratnost. Jak vyplní svoje povinnosti, nebude-li zřísena budova pro náboženské účely, nebude-li se platit na kněze, který pro velikou duchovní práci nemá vůbec času na zaměstnání jiné? Tu jest přece potřebí organizace veřejné, spojení většiny počtu katolíků k udržování a rozkvětu ná-

boženských zásad. A nedokáž-li slát, že taková společnost velice poškozuje zájmy veřejné, musí potvrditi spravedlivé společnosti takové právo veřejnosti. Jinak by dal na jevo, že ji pokládá za sdružení lidí zlých, kteří nemají před poctivě lidmi ani předstupovati. Zde nerozhodují mlhavé zásady „o soukromosti a veřejnosti“, nýbrž otázka, zda se má náboženská společnost dovoliti vůbec, aby svůj životní názor rozvíjela a v praxi uplatnila. Co škodí nebo prospívá jednotlivcům v soukromí, to škodí a prospívá veřejnosti vůbec.

Kolik skutků lidských ostatně vůbec (i těch nejprivátnějších) nemá dalekosáhlý vliv na celou veřejnost? Prohlíží-li otec rodiny peníze v kartách, není to rozhodně jen věc soukromá. Jestliže zločinec zabil člověka, zarmoutil tím velice přibuzenstvo a dal zlý příklad jiným. V nynějším sociálním řádu každý jednotlivec má tolik vztahů a povinností k veřejnosti, že nemůže říci téměř v žádném svém kroku, že by škodil nebo prospíval jen jemu. Ale — věřící lidé mají jíti se svým přesvědčením do katakomb! Ale i tam by velice zle pochodili. Jakmile by měli volní myšlenkáři vrch, honili a týrali by katolíky i v podzemních slujích. Vždyť již nyní rozlašují, že rodiče nemají práva nábožencky vzdělávati svoje děti. Bezvěrci, kteří dělají z náboženství svými surovými útoky otázku nejveřejnější, radí přelaskavě katolíkům, aby před veřejností sami o svém přesvědčení — mlčeli.

Jos. Bičíš

mech. tkalcovna a úpravna
Lázně Bělohrad.

Sklad vlastní výroby
lněného i bavlněného zboží
v cenách továrních.

Přijete si o vzorky!

Ručníky:	Kapesníky:
č. 850 bílý lněný tct. 6 K 30 h	1. bílé 1 tct. K 2-20
č. J. B. bílý lněný tct. 8 K 40 h	1. barevné přezné K 2-70
Utěrky:	Kotile
A. pololněné tct. 2-70	1 kus z vby za K 2-50
č. 68 lněné „ 4-20	1 „ „ „ 3-—
č. 766 lma „ 7-80	1 „ plátěná „ 4-50
	1 „ lma „ 5-50
Prostěradla:	Při objednávce košil
č. 230 1. lněné K 2-50	nutno udati míru
č. 230/ „ „ 2-70	kol krku a délku
č. 251 „ „ 4-90	rukávů.

Sklad dámských látek na šaty!

Školský obzor.

Když se liška obleče do lví kůže. „A protož, velectěle shromáždění, přislahejme si v této chvíli, že dle světlého příkladu Husova vždycky budeme nepokrytě hájiti pravdu, že s čelěm brde vztyčeným a hlasem hromovým odrážeti chceme všechny útoky byrokratismu a zpátečnictví. Pryč se vši polovícatosti, pryč s bloudou básní! Přislahejme si, že svojí statečností dokážeme, jak si vážíme jasného vzoru nepřemožitelných husitů!“ — „Přislahejme!“ volá shromáždění nadšené; a pokročískému učiteli za jeho nadšená slova se gratuluje. Hus totiž v místnosti s bičem není, aby sešlehal přítomné vlastenecké káseřate, potouchlé sobou a lidí, kteří projevují plnými ústy hrdinství jen mezi svými. — Ted obrátme list a vizme ty lvy, z jejichž ústní hrdianosti mráz obchází, když se vrátí k svým teplým krbům a k domácím bačkorám! Na Časlavsku proslulo učitelstvo tak velikým pokročístvím, že by se někdo divil, proč v kraji tolik osvěcovaném se mohou vyskytovati i lidé zcela prosti! A to učitelstvo pomohlo hodně zatlačiti agrárnímu kandidátovi proti „zpátečníkům.“ A ejhle! Najednou v „Úředním listě“ časlavského c. k. okr. hejtmanský a okres. škol. rady objevilo se toto zajímavé prohlášení: „Při posledním obecném místě učitelských shledalo se opítně, že předseda i jednotliví členové c. k. okresní školní rady bývají nemile občlekovni čistými i plesnými probami jednotlivých uchazečů neb jich známých a příbuzných o přístě neb přímluvu. To jest nevhodné odsouzení hodný a oti stavu učitelského nedůstojný. Při ucházení se o místo státi úplně podaná žádost a úřední kvalifikace. Uvádějící to veškerému učitelstvu sdějího školního okresu svou na paměť,

nekarujeme smírné obléhování a obcházení před-
sednictva i členů c. k. okresní školní rady v nějaké
či stavu učitelstva samého co nejdůležitější.

Zkrátka „byrokrati“ už měli po krk pokro-
kově-účitelského lsbání rukou. „Byrokrati a zpáteč-
níci“ musejí poučovati pokrokové lvy, že jejich
patolizalství jest přílišné, že jejich úpěnlivě že-
brání a chlebařské záchvaty nejsou reformou. „By-
rokrati“ cítí povinnost říci, že jest nečestné do-
sádkým pucováním klik vydírati lepší místo kol-
legům zaslanžilejším. Sám „Český Učitel“, znaje
dobře povahu svých stoupenců, stydlivě přiznal,
jaká jest mezi nimi chamtivost. Nyní to pověděl
důrazně sám c. k. úřad. A úřady nadřizené dobře
vědí, jak se právě pokrokové učitelé denně chovají.
navzájem se házky tiše očerňují, jedná-li se o
získání lepšího uprázdneného místa. Ovšem —
když už takový pokrokovec pevně sedí v sedle,
navlekně si kůži znovu, zjeví hřívu a jeho ústa
chrlí blásem hromovým od repetice: „Pokrok!
Zpátky si krok! Hanba všem zbabělčům!“ A tak
zmodernizovaná společnost dovede hráti komedii,
o níž se sotva zdálo nejvychytralejšímu sobci
starobusitskému.

**Bilance paedagogické práce moderních
vychovatelů.** Po velikašských nadějích někteří
rozvážnější pokrokovci sami všel smutné hlavu.
Nejmarkantnější doklady o výsledcích zreforma-
vané výchovy podává Francie. Proč tam vzdělání
lidové stojí na tolik nízkém stupni? Poněvadž učitelé,
odkojení zmatenými hesly moderními, epou
do duší dětských různé „gigantické“ náhledy, jež
mladá dušička strávit nemůže; a přitom se učitelům
dostává příliš málo času k důkladnému vý-
cviku dětí v základních vědomostech. Sám neka-
tolik Jules Delafosse napsal v „Gaulois“ o přiči-
nách veliké nevědomosti lidí z moderních škol
francouzských výřechy:

„Tu jsou především nevhodné a přečpané
učebné osnovy. Republikánští učitelé mají přichut
nabubřelosti, a všechny jejich skutky nesou na
sobě tuto tovární značku. Proto je jejich vyučování
nemírné a okázalé. Víte, čemu se v našich
obecních školách vyučuje? O, nyní a nespokojí
s těmi předměty, kteréž obsahovala učebná osnova
za našeho mládí. Dnes si vypůjčili spoustu předmětů,
jímž se dříve vyučovalo jenom na středních
školách, mezi jinými rostlinopis, nerostopis, světo-
pis (kosmografi), fysiku, chemii, přirodopis, civi-
lní morálku, nauku o ústavě a konstituci. Chudé
dítě, které bude někdy továrním dělníkem, zed-
níkem, tesařem nebo křepičem, nuceno jest všechny
tyto předměty pojmuti do svého nezralého mozku.“

Teď zase uveřejněny jsou v „Hillice Casu“
(v č. 14. ze dne 14. t. m.) tyto myšlenky pokro-
kového učitele Ant. Rambouska: „S výsledky své
činnosti školní jsme dnes, myslím, stejně, ne-li
více nespokojeni, nežli před 20—30 lety, vždyť
mnohé mladé naděje tehdejší musily být pocho-
vány. Nečekáme již od školy zázraků a nemáme
iluzi o všemohoucnosti jejího vlivu. Víme, že pro
výchovu dítěte rodina a společnost znamená mnohem,
mnohem více, a že my učitelé výchovně působíme
snad jen potud, pokud naučíme děti pozorné, my-
šlenkové práci. K té však jest třeba sebekázně,
jíz u většiny čtrnáctiletých, ze škol našich vystu-
pajících žákův a žákyň nenalézáme. Naopak, pře-
vládá ledabylost a povrchnost v myšlení, a úsudek
často mění se dle tvárnosti učitelovy nebo poslucha-
če, který sá se našemu žákovi autoritou. Pre-
mýšlení jsou stále ještě děti, vynikající dobrou pa-
mětí, a místo všestranné znalosti, ovládnání věci
často se spokojujeme pouhým odříkáváním.“

Již výsledky obecné školy, jak se jeví
v žactvu, přicházejícím do škol měšťanských,
naprosto neuspokojují ani v předmětech, které
se povrchnímu pozorovateli mohou zdáti velmi
prosté, k nimž není skoro třeba zvláštního
umění vyučovatelského. Mám na mysli čtení.
Valná část dětí po pátileté i delší docházce
školní slabikuje, trhá slova, přestává, kde do-
chází dech, nemá ponětí o logickém učiánko-
vání věty, nestará se o smysl čteného. Vyučuje
zeměpisu na pokračovací škole obchodní, mno-
hokrát jsem se přesvědčil, že žáci vyšší z I.,
II., někdy i III. třídy měšť. školy nedovedli se
na mapě orientovati ohledně stran světových,
na mapě Evropy nenašli Čechy, Prahu, na mapě
Čech Plzeň, Budějovice atd., vesměs věci, které
ve škole jistě nečetnekrát slyšeli. Čtvrtina
žáků prvních tříd škol měšť. nezná násobilky,
a mnozí ji umějí spíš mnemotechnicky, dle
podobného zvuku slov. Většina žáků těchto
tříd dopouští se nejen hrabých pravopisných
omyků (plynoucích víc z neukázněnosti, z ne-
dbalosti a nepozornosti nežli z nevědomosti),
ale zejména velmi hrubých chyb mluvnických,
jímž dalo by se, o tom jsem přesvědčen, při
soustavném výcviku odnaučiti. Ale při tom
ovšem nebývá ani tak o to, že výsledky jsou
neuspokojivé: horší je ona ledabylost, lhotař-
nost, odbytnost, kterou škola zaznamenala,
sčítá leckdy spolupěstila.

Neuvádím vše na učitele, musel bych se za-
jíst i sám bít v prsa. Že nepřeháním, patřeno
i na statistiky těchto opakujících. V prvních tří-
dách školy měšťanské býváme nuceni až polovinu
žáků nechat opakovat. Jmenovitě v prvním polo-
letí býval výsledek školních hroty. Není vzácností,
být ze 60 žáků propadlých 35—40! Máte škola

na př. přijímá žactvo ze tří tříd obecných škol.
V prvních třídách těchto škol bývá 140—160
dětí, v prvních třídách měšť. školy asi 120 (do
střední školy odchází 12—15), ve druhých 70, ve
III. měšť. však sotva 30, tedy asi čtvrtina těch,
kteří do měšť. školy vstoupili a z nich ovšem
již přemnozí opakovali některou třídu obecné školy.
Opakuje-li na měšť. školách tolik dětí, neděje se
to pro naši obzvláštní přísnost. Vždyť žáci, kteří
opustili pro slabý prospěch střední školu, u nás
nikterak nebývají nejhorší.“

A co tvrdila často „Obnova“? Jisto jest, že
si starší učitelé hleděli svého nejvládnějšího oboru
daleko víc než nynější pokrokové učitelstvo, které
pro samý mihavý pokrok a pro hlavu vysoce
vztýčenou brká na vlastní podlaže až brůzu! Pan
Rambousek také poněkud učitelstvo omlouvá různými
okolnostmi, ale to popřítí nemůže, že zá-
kladní vědomosti byly většinou dětem s daleko
větší pečlivostí než se děje nyní.

POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o sahy.

Hospodářská hlídka.

Řepaři a cukrovárníci, dvě strany zá-
pasící na život a na smrt. Armáda 150 000 če-
ských řepařů stojí tu proti zkartelovaným cukro-
varům, které zdrábají se vyhovět řepařům, aby
se řepa platila podle cukernatosti a podle vše-
obecné tržní ceny cukru. Ceny za řepu jsou
také proti výtěžku cukrovarů velmi malé; sám
jeden z předních cukrovarů prohlásil, že cukro-
vary vydělají 40 procent. Na tuto neústupnost
cukrovarů prohlášeno ze strany zem. jednoty
řepařské: letos se vůbec cukrovka pěstovati ne-
hude. Rozhodnutí to přijato na straně rolnictva
českého s rozdílným pocitem. Jedni prohlásili řepařské
jednoty během stejné důrazně za své, druzí
však v obavě, čím nahradí si výnos z cukrovky,
jsou nerozhodni, jiní pak již dříve před tím za-
vázali se „forseusem“ k dalšímu dodávání řepy.
Stávka českých rolníků proti velkokapitalismu
v cukrovarech soustředěnému, proti jeho vykořisťo-
vatelům může býti účinnou zbraní rolnictva. spolu
jest připomenutím, že zemědělství jen tenkrát
bude zkvétati, až vezme si rolnictvo do svých
rukou zpeněžení hospodářských výrobců. — Z ne-
chuti a rozmrzelosti nad spory mezi řepaři a
cukrovárníky slabší společnosti některé usnely
se závody své prodati. Tato likvidace menších a
slabších závodů značí však soustředění velkokapi-
tálu v cukrovarnictví, čímž dostanou řepaři ještě
silnějšího protivníka. Na neštěstí, že každé sou-
středění výroby znamená u nás často i nená-
vratné odcizení českým rakám a českému kapitálu.

**Rozvrstvení venkovského, zvláště
zemědělského obyvatelstva** jest nejen po
stránce hospodářské, ale také po stránce sociální
politické velkou důležitostí. V 56 českých politic-
kých okresích v království českém, v nichž byla
statistika rolnických usedlostí dle rozlohy prove-
dena, bylo v rozloze 50—100 ha 1935 usedlostí,
20—50 ha mělo 21.477 usedlostí, 10—20 ha
42.018, 5—10 ha 48.925, 2—5 ha 100.493, 1—2 ha
74.449. Usedlostí v rozloze 5—100 ha bylo
114.855, v rozloze 1—5 ha 174.942. V této sku-
pině malých zemědělců sociální demokracii vůči-
hledě půdy nebývá.

Ztráty dusíku v chlévském hnoji obse-
zeného jsou tím větší, čím déle leží hnůj volně
na ozduší, čímž jeho cena značně se zmenšuje.
Tak na příklad 200 q chlévského hnoje 3 měsíce
uchovaného bez pokrývky jeví se ztráta 35%, sušiny
a 40% dusíku, tedy asi polovici hodnoty pozbyl
hnůj nepokrytý. Kainitem posypaný hnůj za 3 mě-

síce ztratil sušiny 34%, a dusíku 38%. Kypru
semí suchou zabázený jeví ztráty za tutéž dobu
jen 17%, sušiny a 11% dusíku. Hoří pak kaini-
tem posypaný a hlinou pokrytý za 8 měsíce ztratil
jenom 8% sušiny a 6% dusíku. Je tedy zřejmé,
že se hnůj dá zachovati bez značnější ztráty, když
se pokryje kainitem a hlinou.

Saze s kamem jsou znamenitým hnojivem
a proto třeba s nimi nakládati šetrně. Osení, jež
zažloutlo nebo živoří, posypáním sazemí nabude
brzo zelené, zdravé barvy. Také do kompostů jsou
saze výtečným přídavkem. Důležitost popela z ka-
men jistě každý hospodář zná.

Dobré stelivo pod krávy je drt rašelino-
vá. Saze ohromné množství močůvky, pohlcuje
čpavek, udržuje suché lože a chrání dobytek před
nákazou, zejména pasoučnicki. Kde není dosti slámy
a třeba náhradit stelivo kapovát, sáhneme po drti
rašelinové. Je to nejlepší náhrada slámy.

**Ustavující valná hromada Zem-
ského svazu českých hospodářských
společenstev** konala se v úterý 13. t. m.
v Praze. Předsedou svazu zvolen říš. poslanec J.
Prokop, jeho náměstkem JUDr. A. Svojsák, advo-
kát v Praze. Nyní jest úkolem Raiffisenek, jež
právem nesouhlasí s Ústřední jednotou, aby se
jednoduše připojily k Zemskému svazu, který po-
skytuje tytéž finanční výhody jako Ústřední jed-
nota. Sdělujeme zároveň, že Zem. svaz nabude
v době nejbližší práva revidovati přidružená spo-
lečenstva. Počátek jest mnohooblibný. Potřebné
bližší informace poskytné na požádání ochotně
Zemský svaz čes. hosp. spol., Praha II., Opato-
vická ul., č. 10.

**Důležitá vyhláška c. k. místodržitel-
ství** ze dne 20. března zní: Aby se vsadil
zájem pro sbírání chroustů a ponrav, poskytuje
se dle § 9 zákona ze dne 30. dubna 1870. č. 38
z. z. odměna každému, kdo odvede nasbírané
chrousty a ponravy obecnímu úřadu té obce, ve
které byly nasbírány. Výš. této odměny ustano-
vuje se v souhlasu se zemským výborem králov-
ství Českého pro rok 1909 obnosem 6 haléřů za
litr dodaných chroustů a 12 haléřů za liter do-
daných ponrav. Obnos vypadající na každou dodávku
zaplatí se zcela z pokladny obecní a bude z po-
lovice nahrazen z prostředků zemských. Odměna
vypadá se starostou obce aneb na místě ustano-
veném obecním zastupitelstvem hned po odevzdání
nasbíraných chroustů a ponrav proti vlastnoruč-
nému potvrzení odvádějícího ve výkazu, jenž pře-
depsán byl vyhláškou c. k. místodržitele pro krá-
lovství České ze dne 12. dubna 1906, č. 30 z. z.
Obecní představenstvo určí, kde, u koho a v které
denní době chrousti a ponravy odvedeny býti
mohou.

**Některé i nejkrásnější
dětské vozíky**
u velkovýroby firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte cenníky.

Dělnická hlídka.

Komu prospěla krádež církevního
jmění ve Francii. Socialistický ministr ve-
řejných prací ve Francii soudr. Viviani (také
jeden zástupce proletariátu) přestěhoval se do
svoji residence — bývalého paláce pařížských
arcibiskupů. Kapli v paláci proměnil v nádhernou
jidelnu. V prvním poschodí má ministr
soudruh — „proletář“ kulečníky, privátní
komnaty, několik ložnic a jídelny. Vzdor tomu,
že on i přátelé — socialisté často láteřili na
přepych arcibiskupů, přece se to podařenému
„proletáři“ nelíbilo a poplatníci musili jen na
adaptaci (přetvoření starého zařízení) paláce
zaplatiti Vivianimu 600.000 franků. Tak vypadá

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se aktivě vld. duchovenstvu ke provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

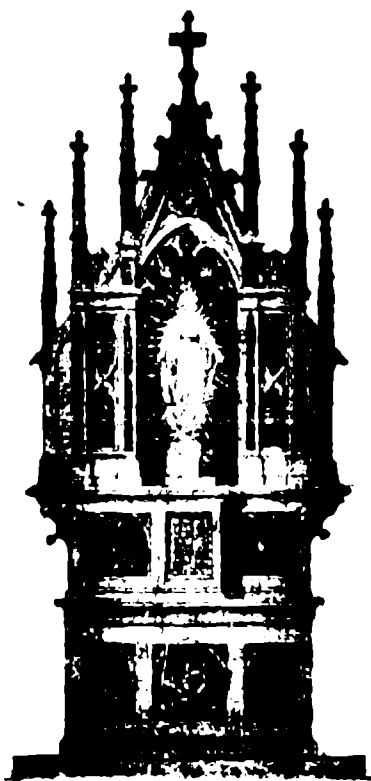
Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednávce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četná
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

proletář, který z hlouposti dělníka se vyšine na výsluní. Dělník čeká na starobní pojištění dál. — U nás ovšem v Praze také si soudruzi samilovali šlechtický palác, ač proti takovým budovám dřív tolik mluvili! Oslem ten palác pro skutečného dělníka neznamená prospěch žádný.

Ročníci, pozor na hlásky! Až začnou volby, budou se rudí zase dušovat, jak to upřímně se stavem rolnickým myslí. Slova, která pronesena byla od soc. demokratů proti rolnickému stavu, budou rudí agenti různě „vysvětlovat“, překrucovat a pod. Leč uvědomělý rolník nesmí chytrákům sednouti na lep. Teď zase v nestřeženém okamžiku rudý „Hlas lidu“ v 16 čísle odkryl svoje srdce i lečví upřímně. Napsal totiž, že strana agrární musí zaniknouti, protože též musejí zaniknouti rolnické statky.

Soudruzi jako zaměstnavatelé! A zase jeden velice zajímavý doklad. „Christlich soz. Arb. Zeitung“ sděluje dne 10. t. m., že rudé dělnické sdružení lithografů rakouských („Oesterreichischer Senefelderbund“) platí svému spolčovému sluhovi měsíčně 20 K. Zpravodaj se táže, zda by také vůdcové Mühlberger a Precht byli s tak „vysokou“ mzdou spokojeni.

Zajímavé doznání o vládních rudých pohlavcích. Ve švýcarském Curychu stávkovali soc. dem. dřevodělníci u firmy Aschbacherovy. Jakkoli se jim nedalv dokázati žádné trestné výstřednosti, zapověděla vládní rada kantonu curyšského, v níž zasedají též rudí, stavění ochranných stávkových hlídek, čímž zlomila stávce vaz. A tu napsal sám rudý orgán švýcarský „Volkerecht“ mimo jiné toto: „Ukázalo se, jak málo prospívá, jestliže dělnictvo, soc. demokracie, volí soudruhy do vlády. Jaký pocit zajisté musí mít soc. demokrat, jestliže jako prezident vládní rady chopí se mimofárných prostředků proti svým soudruhům, aby klid sytého měšťáctva nerušil, jestliže dělníky, otce rodin pro nic, ale zcela pro nic trhá od jejich rodin, jejich existenci ničí. Co znamenají dělnické existence proti pouhým vládním radám!“ — Idu lehce pochopitelné. Ti vládní soudruzi přece již při počátku svojí „dělnické“ práce pracovali v hradu k prospěchu vlastnímu. A když kynalo tučnější sousto u vládního talíře, tu se srdcem nejlépešim šli sloužit proti vlastním lidem. V zemích svobody — ve Švýcarsku a ve Francii, zasedají socialisté na vládních, velice vlivných křeslech — a soudruzi bédují na „svobodomyšlné“ vlády v těch zemích dále.

A zase svoboda! Ve Štokravě zedník Schwab, zaměstnaný u stavitele Knetha, zdráhal se dne 3. t. m. platiti na rudou organizaci. V neděli nato se mu dostalo rudého napomenutí. Nepořídili. Když pak v pondělí chudák Schwab kráčel domů, ztýrali jej číhající soudruzi nelidsky. V úterý na to šel Swab domů v průvodu svojí ženy. Velké množství soudruhů je obklopilo a zmlátilo oba manžele. Podnikatel Jeřábek spěchal ubožákům na pomoc, ale dostal ran a nadto byl poboden nožem. Násilníci byli dopraveni k okres. soudu v Kornesburku. Kdy jenom masarykovský „Čas“ proti rudým surovostem, tak často se opakujícím, trochu rázněji promluví! Z bázně před rudým karabáčem dělá hluchého a slepého.

**K DOBĚ POSTNÍ: KŘÍŽOVÉ CESTY,
VKUSNĚ A LEVNĚ OLTÁŘE**

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a klečících andělů,
dovoluje si nabídnouti velelúst. duchovenstvu
absolvent c. k. odborné školy v Chrudimi

BOHUMIL BEK V HORE KUTNÉ.

Dílna pro sochařství, řezbářství a práce
kostelní.

Literatura.

Nákladem V. Ketrby v Praze. **Rajská Zahradka.** Ročník 18., sešit 6. Roční předplatné K 1.60. — **Český Jinech.** Časopis pro mládež dospělejší. Řídí V. Müller. Ročník 14., č. 7. Roční předplatné 1 K. — **Bádce duchovní.** Časopis kněžstva československého. Ročník 16., sešit 5. Řídí F. Vaněček.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. **S. Newcombova Astronomie** pro každého. Přeložil dr. B. Mašek. Sešit 1.—3. po 24 h. České knihovny zábavy a poučení sv. 25. — **Příběhy Mohytky.** Román A. Dumasa. Obrazové knihovny Světlozora seš. 46. a 47. po 30 hal. — **Frant. Heritosa sebrané spisy III.** Shlizeň podsimu. Sešit 4.—8. po 30 h. — **Slavische Roman-Bibliothek.** Jul. Zeyera Jan Maria Plojhar. Přeložil F. Hlaváček. Seš. 18.—20. po 30 h.

Nákladem Jos. R. Vilímka v Praze. **L. N. Tolstoj: Vojna a mír.** Seš. 22. za 30 hal.

— V. Tůma: Kde se pivo vaří... Vilímky Humoristické knihovny řada II., seš. 20.—24. po 30 hal. — **Ostoplenský román dr. Mays:** Old Surehaud. Seš. 217. a 218. po 32 hal. — **M. Arcybířev:** Sanin. Román. Seš. 2. a 5. po 30 h.

Nákladem České grafické společnosti Unie v Praze. **M. A. Šimáček sebrané spisy XI.** Štěstí. Román. Sešit 87.—99. po 32 hal. — **Ralský spisy II.** Pantáta Bezoušek. Seš. 9. a 10. po 32 hal.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Roč. 18., č. 2. Řídí Fr. Jirásko. Roč. předplatné 7 K. Nákladem R. Prombergera v Olomouci.

Farské historiky. Napsal J. Š. Bear. Vydalo Nakladatelské družstvo Máje v Praze. Cena 4 koruny.

Praktický rádce včelařů. Obrazkový časopis včelařský. Vychází měsíčně za roční předplatné 2 K. Ročník VI., sešit 1 a 8. Řídí a vydává V. Švarc v Kolči u Slaného.

Eva. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu se zřetelem k ženské otázce. Vede a vydává B. Konařík v Prostějově. Roční předplatné 3 K.

Kazatelna. Homiletický časopis. Roč. VII., č. 5. a 6. Pořádá F. Vaněk. Vychází v 10 číslech do roka nákladem R. Ruppá v Pelhřimově za roční předplatné 6.60 K.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Roč. VIII., čís. 6. a 7. Pořádá P. J. Rubringer. Předplácí se spolu s kalendářem „Sv. František“ 2.40 K v administraci v Olomouci.

Causeries francaises. Besedník francouzský zábavný i poučný. K prospěchu škol a samouků řídí a vydává J. Kubín, professor v Jičíně. Roč. VII., čís. 4.—6. Vychází měsíčně za roční předplatné 3 K.

Studentská Hlídka. List katol. studentstva československého. Red. V. Bitnar. Roč. I., seš. 3. Vychází měsíčně za roční předplatné 2 K. Nákladem České Ligy akademické v Praze I 209.

Čáslavský kraj. Listy pro sběr staré i nové kulturní práce na Čáslavsku a v okresech sousedních. Vydává a řídí V. Jenček v Čáslavi. Předpl. za 10 čísel ročně 4.30 K.

Květy lásky. Lidový měsíčník, věnovaný zájmům křesť. charity, zvláště opouštěným dětem. Řídí Ant. Hoffman. Roč. V., čís. 3. Předplatné na rok 2.40 K v administraci na Král. Vinohradech.

Stýblova Knihovna kazatelská. Sv. 5.: Řeči na rozchodnou, na přivítanou, atd. Ředitelům a katechetům sestavil J. Ježek. Sv. II. Za 75 h. — Sv. 6.: Obrazy biblické Sedmero řečí svatopostních. Sestavil J. Ježek. Za 45 hal. Nákladem B. Stýbla v Praze.

Ku sv. biřmování praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných a zlatých
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nejdůstoj. biskup. konsistoři doporučený
umělecký závod pozlacovačský

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

doporučuje se uctivě sl. patronátním a velelúst.
farním úřadům.

Provádí veškeré práce v oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově.
Odborné a bedlivé opravy, slacení a polychromování oltářů, soch neb uměleckých památek s plným zřetelem na původní sloh. Opravy a výzdoby pomníků a soch venku se nalézajících. Vše s mnohaletou zárukou. Rozpruty, nákrasy atd. bezplatné. Mírné ceny a solidnost závodu dovedčují četná písemná uznání.

Vlastní dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů atd. Sklad uměleckých výrobků, velký výběr obrazů a zrcadel.

Založeno 1891.

již třikrát opravený a jak vidno
ještě dosti slušný pochází od

Jos. Dvořáčka

v Hradci Králové, poblíž Grandhotelu,

který kromě moderních tuhých klobouků má
též na skladě cylindry, jemné zdravotní
měkké klobouky z plsti a vlny, slaměné
klobouky z prvních českých továren, sportovní
čepice jak pánské, tak chlapecké a dětské.

Vše v nejmírnějších cenách.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční líhér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvláště výhodné ceny.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obec, poplatník a spořitelny.

Stráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zámkům na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Gramofon, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do patenišť

24krát24 cm po 11 h	10 kg tmele sklenářského
24krát26 cm po 12 h	za 2 K.
24krát30 cm po 14 h	Sklenář. zaručené vyzk.
26krát26 cm po 13 h	diamanty kus za 5 K.
26krát30 cm po 15 h	Dodáním
30krát30 cm po 17 h	kamkoliv drabou.
30krát32 cm po 19 h	

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

SNÍH NENÍ

tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vuvárky
SAPONIT
světí fialkovou od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ.
Píšte si o ceny.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšavě)

doporučuje P. T. velebdstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kováčského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů velebdst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Užijte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětím mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše. Lissánské výtečné jakosti I. druh 80 hal., II. druh 72 hal. Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 h za 1 litr.

ALOIS ČÍŽEK,

majitel vinných sklepů

„ V HUMPOLCI, „

c. k. soudní přísežný znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důstojné farní úřady v Čechách.

Všeob. úvěrní společnost

zapečené společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

„Naše Mládež“,

organ „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“, vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplácí se 1 výtisk 1 K 70 h ročně, při odbírání nejméně 5 výtisků 1 exemplář po 1 K 20 h ročně. Redakce a administrace časopisu „NAŠE MLÁDEŽ“, Praha II., Opatovická ulice č. 10.

Žádejte číslo na ukázkou!

Zdrojem zdraví

jeon **šumivé nápoje**, z nichž
dodnes nepřekonány jeon

šumivé limonády

chuti malinové, citronové, jahodové,
maťinkové a třešňové, připravované
pomocí

Marianových šumivých limonádových bonbonů
jedine pravých s touto

Roční výroba přes 40 mil. kusů.

Jediný výrobce:

První česká akc. společnost továren
na orient. cukrovinky a čokoládu na
Kr. Vinohradech (dříve A. MARŠNER.)

Nejlevnější nákupní pramen

veškerých příprav

a ozdob pro švadleny a krojí,

kněžských kolárek a náprsenek

Fejgl & Byčičtš

Hradec Králové.

Divadelní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Deštníky.

Šle — Kapesníky — Rakavice.

Šněrovačky.

Výhradní prodej „Triumfů.“

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se tělesnými
vámy, stílní vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážné závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Velebdstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

rušiti veškeré kostelní nádeby a

náčiní a to: monstrance, halichy,

cibáče, nádobky, paténky, paciškály,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbří nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kázkou franko bez závaznosti koupě

i čínského vády na skládě.

Vše se posílá poštou. Předce ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných bloncov, jako: řetězů,
madenek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Neodolatelné**
prsteny, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vády na skládě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a cizolož

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 23. dubna 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Otřesy v Turecku.

Obrovský stát chorého muže. Kolos, stojící na hlíněných nohou, jež jenom nevraživostí a vypočítavou podporou evropských velmocí dosud nevypověděly službu. Kdyby se byly dějiny vytvářely přirozeně, kdyby evropské státy chtěly podporovati pokrok, pořádek a právo upřímně, to by již dávno bylo po násilném, zpátečnickém a krvavém režimu nástupců Mohamedových veta. Velmoci však (mimo Rusko) luštily otázku tureckou vždy s bezohlednou vypočítavostí, se vzájemnou žárlivostí, s obavou, aby nevznikl na Balkáně, svědku to největší krvelačnosti turecké, větší samostatný stát slovanský. Balkán se rozparceloval na díly, které samy o sobě proti Turkům měly málo moci. A značná část Balkánu až k moři Jaderskému ponechána i po válce rusko-turecké pod mocí Porty, aby Jihoslované se všech stran byli střeženi, aby byli udržováni dále v šachu. Ovšem že si svoji vládnost k Turecku daly velmoci důkladně zaplatiti. Upevněn anglický vliv v Egyptě, poskytnuty velmocem obchodní výhody atd. Jihoslované pomáhali si za souhlasu Ruska na vlastní pěst a ne vždycky šťastně.

Evropa čím dál lépe mohla viděti, že i samým Mohamedánům dosavadní režim v Turecku stává se nesnesitelným a že by bylo nejvýš prospěšno všem poddaným Porty bez rozdílu vyznání, aby zavládl v širých krajích, zamořených Islamem, pořádek zcela nový.

Dějiny sultánů tureckých jsou prosyceny krví tolik, že žádný trůn dynastie jiné tolik barbarských násilností neviděl. Roku 1876, kdy povstání ujažmených křesťanů se šířilo, přinucen byl od mladoturků sultán Abdul Aziz k odstoupení ve prospěch Murada V., k vládě úplně neschopného. Abdul Aziz ke všemu ještě zavražděn. Za tři měsíce již svržen i Murad a za jeho nástupce prohlášen bratr jeho, nynější sultán Abdul Hamid II. Jest věru s podivem, že za vyličených okolností nynější padíšah tak dlouho na trůně se udržel. Ovšem sultán osvědčil velikou chytrost v okamžicích nejvážnějších. Když nalehaly velmoci na reformy, dal na oko ústavu; papírem se slibovala zodpovědnost vlády, rovnost všech občanů před zákonem, zlepšení financí, odstranění zlořádů ze

soudnictví, přístup křesťanům do veřejných úřadů a docela i parlament. Ovšem v okamžiku příhodném zas všechno r. 1877 zrušeno. Podivný parlament zasedal jen dvakrát.

A sultán prováděl násilnický režim přes všechny rány Turecku zasazené dále. Měl svoje tučně placené špičky, kteří denuncovali a Porta trestala hned přísně každé svobodnější hnutí. Vytéklo mnoho krve nespokojenců.

Přes všechny komplikace sociální, přes všechny nárazy postupující kultury vládlo se dle „šeriatu“, „svatého zákona“, utvořeného na základě koranu a suny (ústního podání). Dle práva šeriatního nemůže před soudem platně svědčiti člověk, který není mohamedánem; žena nemůže též rovnocenně svědčiti; veškeré veřejné soudnictví a politické zákonodárství jest odvislé od souhlasu šejka il islamatu, na jehož souhlasu v Turecku spočívá i ústava z 23. prosince 1876. Všechny zákony, o kterých by se i parlament uradil, podléhají kontrole a dobrozdání šejka il islamatu, dřív než sultán návrh zákona potvrdí. Turci šeriatem odchovaní hledí na všechny nemohamedány i usedlé jako na nízké cizince, kteří jsou dobří jen k sloužení „věřícím“, ani jich nezahrnují do počtu skutečných občanů tureckých.

Konečně mladoturci silným rozběhem donutili sultána k podstatným ústupkům od zastaralého práva šeriatního; vymohli jakousi spoluprádu lidu, parlamentní zastoupení. Radost jejich netrvala dlouho. Turečtí ulemové (theologové a zároveň právníci) utrpěli velikou ránu novým řádem. Vždyť státní právo turecké bylo před vítězstvím mladoturků v nejtěsnějším spojení se staroislamským náboženstvím, bylo výslednicí náboženských zásad. Proto schystáno v Cařihradě krvavé pozdvižení proti mladotureckým vymoženostem. Reakce několik dní triumfovala tak okázale, až se zdálo, že mladoturci pro přítomnost jsou úplně poraženi. Zatím však v samém vojsku mimo Cařihrad propuklo silné kvašení proti ulemům. Mladoturecké prapory zahájily z Evropy postup proti Cařihradu; proklázovaly 14. t. m., že oběsí všechny nepřátele konstituce, hrozily 16. t. m. sultánovi usmrcením.

Dne 19. t. m. oznamovaly, že rozhodně sultán musí být svržen s trůnu; den nato odmltly hrdě sultánovy jednatele. Každý večer

Luskoun trhl silně provazem, kráva s hlavou skloněnou se dala vést na silnici.

Tentokrát v Skalové byl trh veliký. Se všech stran vedeny velké houfy čtvernožců, v mětečku mísily se hlasy skotu a bravu v divou melodii.

Už na ulici houkl na Luskouna zakřslý, otýlý handlíř Tlacháč špekovým barytonem: „Co chcete, strejče, za to tele? Co chcete bez handlu? Jen si vyřkněte, ale poctivě, spravedlivě!“ A kulatý chlapík s býčím šijí už šasoval krávu na krku.

„Jděte o kus dál“, bránil se Luskoun. „Já vás už znám, s vámi se nesmlouvám.“

„Ale jen si vyřkněte, jak povídám — bez handlu. V minutě si můžeme plácnout a máte po starosti.“

„Teda padesát!“ prohlásil Luskoun obvyklou trání zkratkou.

„Za tohle?“ rozkročil se Tlacháč, sraštěv čelo a zdvihl dva prsty.

„Ale co vás napadá, dvacet! Za to si můžete koupit leda tele; dostanete k tomu kozu přídavkem.“

„Tady není žádný trh, rozumíte“, rozčepeřilo se hněvivě pětí na klobouku policajťové, „jděte si handlovat na náměstí.“

„Ale vždyť já nehandloval“, křičel Tlacháč, „jen jsem se poptával, co by takový kus stál bez handlu.“

„Jen jděte, strejče, na náměstí“, rozkazoval znovu policajt. A Luskoun se stračenou se hnul dále. Když ušel dvacet kroků, už zastavoval Tlacháč jiného strejce, který vedl statného vola: „Co chcete, strejče, za to tele? Co chcete bez handlu? Vyřkněte si hned, ale poctivě, svědomitě; můžeme si plácnout v minutě...“

Na náměstí byla zácpa. Sešly se houfy chudých domkářů, kteří dobytka prodati musili. Handlíři a řezníci tenkrát obcházelí prodavače pyšně,

čekal, že dojdou zprávy o nejhroznějších událostech. Zatím však došla krotká sdělení, že zatím mladoturecké sbory nevtrhnou do Cařihradu, že sultán nemusí se vzdáti trůnu atd. Jde nyní o to, jak mladoturci vyplní sliby dané spojencům — netureckým národnostem, které přirozeně rozmach mladoturecký ve svůj prospěch podporovaly. Zatím za nastalých nepokojů řadí vrácení Arménů a jiných křesťanů. Těžko předvídati, co všechno z toho „tureckého pořádku“ vyplyne. Jisto však jest, že doba věkovitého, strohého absolutismu již jest přece pochována a že po otřesech zavane v Turecku vzduch čistší, osvěžující.

Volné listy.

Vymání víry volnomyšlenkářské. Ale to jest odpor, pomysli si náš čtenář; svoboda myšlení a vyznání víry jsou přece dva jevy, které se navzájem vylučují, neboť v tom okamžiku, kdy člověk přijímá za vlastní nějaké vyznání víry, není mu možno mluvit již o svobodě myšlenek. Považuje-li člověk něco za pravdu, pak nutně to, co odporuje jeho vyznání víry, odmítá jako nepravdu a pak ta tam jest svoboda myšlení.

Volní myšlenkáři vyznávají náboženství „pravdy, dobra a krásna.“ To jsou tři bohové, které si postavili na oltář, se kterého odstranili Boha křesťanského. „To jsou trojí vznešená božstva“, jak dí Mahomed volných myšlenkářů, Haeckel, „před kterými poklekáme“. Zní to ovšem velmi velmi vznešeně, ale pod určitějším rozbořem vyjímá se to neskonale směšně, neboť dle skutečnosti klekají pánové před modlami, které si sami zhotovili a které hned rozpadávají se v trosky, jakmile je zdravým rozumem počneme zkoušeti.

Pravda jest prvá bohyně volných myšlenkářů. Ale kdo si uvědomuje, jak volní myšlenkáři ve své žhouní nenávisti proti křesťanství s pravdou zatáčejí a kdo ví, jak Haeckel sám bohyni pravdy všelikými amyšlenkami a podvody uctívá, ten záhy přijde věci na kloub a vystřízliví z podivu, jestliže se jím vůči volným myšlenkářům neopatrně nechal uchvátiti. Jestliť to zajisté přepodivná bohyně pravdy, která od svých vyznavačů dává se takovým způsobem uctívati. Ovšem tato bohyně jest také podle

pohrdavé, jako důstojníci při přehlídce zajatců. Který prodáváč udal obstojnou cenu, už slyšel z úst handlířových něco o zlodějství, strážnictví, neomalenosti.

Už stál Luskoun v ohlušující melodii skoro hodinu, když se hlásil první kupec, statný handlíř s malými, šilhajícíma očkami. Plaménky pichlavých očí utkvěly na stračené: „Jáčku, co pak za tu jalovičku?“

„Sedmdesát“, nadcenil opatrně Luskoun.

„Chýýý!“ Handlíř mávl rukou a odcházel beze slova. Pouze však třicet kroků. Holínky jeho se obrátily, pomalu se šinuly zase k Luskounovi. „Poslouchejte, strejče, povídám, slyšíte?“ A handlíř zdvihl jeden prst.

„Ale kdepak deset, zloději, to radši krávu zabiju nebo někomu dám.“

„Pětku přidám, no — no, lakoto jedna!“

„Ani řeči.“

„No tak — no!“ Handlíř zdvihl prsty dva.

„Sedesát, jinak není.“

„Dejte si teda to tele do salonu a vezměte mu komornou! Víc nedostanete, to vám povídám jako člověk poctivý.“ Boty handlířovy zas šlapaly bláto dál.

Za čtvrt hodiny byl tu handlíř zas: „Povídám, strejče, slyšíte?“ Zdvíhal tři prsty. Víc vám ani princ z Bengálie nedá. Povídám svědomitě, spravedlivě, poctivě.“

Luskoun zdvihl hůl: „A teď už dejte pokoj, partyko, nebo... S vámi nechci žádný bandl.“

A tak stál Luskoun nevěsmán jako planá bruška v širém poli přes hodinu. Další kupci nebyli o nic štědrější. Podávali ještě méně. Už se blížilo poledne. „A já že bych to statné zvíře měl prodat docela za stovku nebo pod stovku? Ne — tohle neudělám, ať si řekne žena cokoli. Stejně

FEUILLETON.

Dvojnásobná výhra.

„Teda zejtra poženěš naši stračenu na trh; to ti povídám, ať ji prodáš, dobře prodáš! Ať se mi s ní domů nevrátíš. Krmení už dochází. Ach, ten suchý rok nám dal!“ Stará Luskounová by bývala nejraději šla na trh sama. Luskoun byl sláva; co se mu nefeklo a neukázalo, neudělal nebo popletl. A nejhůř bylo, když ho některý známý vtáhl občas do hospody. Hned byl na měkko, brebentil páté přes deváté, vykládal světoborné myšlenky. Vyčítal do očí upřímně každému hostu jeho chyby, pověděl všem otevřeně, co Luskounová proti nim má, až z toho byly velké mrzutosti. A přece jindy byl zcela zamklý; jediná společnice — mlčelivá dýmka — stačila mu na celý den k ukrácení dlouhé chvíle, i kdyby s ním žádný člověk slova nevyměnil.

Luskoun sám znal dobře svoji slabou stránku a proto do hospody zapadl málokdy. I teď si dělal pevné předsevzetí, že po prodeji ani do hostince nevskočí. Věru by byl spokojenější, kdyby to všechno odbyla žena. Ta umí jinak s kupcem pohovořit! Ale chudák obrazila si zle ruku, má ji zavázanou. A kdo ji má v tak důležité funkci zastati jiný než její muž? — Vůak ostatně dostal Luskoun před odchodem tak podrobnou a přísnou instrukci, že mohl dobře pochoditi, kdyby si byl jen polovic těch slov dobře zapamatoval.

Vykročil s pěknou, vsrostlou stračenou; když se dojnice ocitla již v brance, obrátila se a táhle, smutně zabučela. Hospodyně ukáplu několik slziček. Takové dobré zvíře, tak si na ni zvyklo a teď musí do cizích rukou, snad ji docela koupí řezník!

toho. Již to jest hodně negalantní od m, že jest přístupna jen nemnohým vyvolencům, neboť, jak káže její kněz Haackel, tato bohyně pravdy bydlí ve chrámu přírody, v zeleném lese, na modrém moři a na zasněžených horách." Škoda, že většina lidí všechen čas prožívati musí namáhavou prací, aby si vydělala na vesdejší ohléd. Pak nemohou zajisté vydávati se na modré moře, nemohou stoupati na vysoké hory a dělati výlety v zelené lesy. Dosavad rozumní lidé domnívali se, že náboženství pravdy jest společně všem stejnou měrou a že nemůže býti výsadou peněžních pytlů. Nesbývá tedy všem pracujícím a chudým nic jiného, než věřiti volným myšlenkářům a Haacklovi, co o bohyni pravdy vypravují. Jen kdyby nebylo té proslulé otázky! Jest pravda, co Haackel a volní myšlenkáři o přírodní vědě povídají a co za pravdu vydávají? Což nebyl již často celý vědecký svět svědkem, jak Haackel za pravdu vydával omyly, domněnky a lži, které skutečnost a přírodní vědy ze základu vyvrátily? Anebo nebylo Haacklovi dokázáno, že s přírodní vědou zachází jako s voskovou figurou, kterou hneče, jak kdy toho má potřebu?

Ale i základní myšlenka jest docela pochybná, hledati náboženské pravdy v přírodních vědách. Ostatně které přírodní vědy to jsou: ty ze všerejška, ty z dneška anebo ze dne zítřejšího? Otázka jest důležitá. Neboť tvrzení vědy všerejší jest vyvráceno vědou dnešní, a co se dnes za přírodní pravdu vyhláší, bude do povětří vyhozeno vědou zítřejší, o kteréž pochodu přesvědčuje nás zkušenost víc než dostatečně.

Jest zásadním omylem, přesné logické myšlení volných myšlenkářů velmi málo odporující, když věda má platiti jako náhrada náboženství. Pánové slyšeli kdesi zvonit o náboženství vědeckém a ze svého fondu přičinili k tomu tolik zmatků, že již nelze ani rozsekat, zda sami jsou tvůrci takových nesmyslů, nebo zda nesmysly jsou otcem volných myšlenkářů.

Cím zaměstnává se věda? S věcmi přírodními. Ale to přece člověku celému nepostačuje. Všechny předměty přírodní od hvězd až k tomu nejmenšímu živočichu a nejnepatrnější rostlince, všechny věci, se kterými obírají se vědy ostatní, neznamenalí však docela nic vzhledem k otázkám, o které běží člověku zásadně a především. Člověk chce předem věděti, proč jest na světě, zda zahyne beze stopy jako jiné organismy přírodní, nebo zdaž mu Bohem určen život ještě za hrobem, zda mravní snahy, jež doporučili mu hlas svědomí, jsou odůvodněny či nikoli, slovem, zda vše to jest pouhým snem či má určitý smysl a účel. Jako žaludek potřebuje stravy hmotné, tak i tyto veliké životní otázky žádají svého pokrmu, kterého však věda nemůže poskytnouti. Tady odpovídá jen náboženství. Jest hrob zakončením všeho života lidského, všech jeho zápasů a tužeb? Co může věda o t.m. hrobu říci? Ona konstatuje mrtvolu s jejími prvky, kosti a lebku, víc oznámiti nemůže. A přece, kde věda se svou latinou jest v koncích, přichází náboženství a ukazuje cestu k Bohu a věčnému životu.

Nechť volní myšlenkáři svůj vědecký krám

by mě hubovala, kdybych prodal tak lacino, uzavřel smutný Luskoun.

Trh se prázdněl, Luskoun se hnul se strachem taky. Měl žízeň, jako by byl šel půl dne Saharou. Zapadl do hospody a pil na zlost. A když tam vkročil jeho dávný přítel Růžek z Káconic, bylo jisto, že se hodně zdrží. "Taky's, Honzíku, prodával, vidl! A prodal's", zavedl hospodářský rozhovor Luskoun, pozoruje tetěz otočený kolem prsou Růžkových. "Prodal, hochu, prodal, ale tři desítky ke všemu na krávé prodal. Já jsem nešťastný člověk. Ach, žena bude vyvádět! A nebylo vyhnutí."

"A já jsem neprodal; taky chyba. Manča bude brčet zle." Kmotří stýskali dál, srdce jim mtklo. — Za dvě hodiny se sebrali a krokem trochu vrávoravým se strachem kráčeli po ulici do kopce. Měli na půl hodiny cestu společnou. Hovořili horlivě, rozkládali rukama jako v parlamentě. Když zahýbali k lesu, posteskli si Růžek znovu: "Ach, já chuděra nebohl! Takový pakatel, jak jen příjdu ženě na oči! Já mám ve všem neštěstí. Počkej, to jsem ti ještě nevypravoval, jak mě jeden nicma před půl rokem okradl. Jdu z trhu z Kvasonic. Na silnici leží hodně naditá stará taška, dobře obvázaná. Myslím si: Tu tašku s penězi jistě neztratil chudák. Honzíku, můžeš se teda obohatit! Podívám se dobře kolem sebe, zdvihnu tašku. Sotva jsem udělal pět kroků dál, už v křoví za mnou vynořila se jezátá hlava. "Strejče, já tu tašku viděl taky; měli bychom se dělit. Ale, jak vidím, jse člověk chudý, potřebný. Teda dejte spouš pětiku, tašku schovejte, a já budu ticho jako ryba. Poslechl jsem. Ale když jsem v lese provázky odložal, našel jsem v tašce jenom chuchvalec starého papíru. To všechno napísal ten nevědomitý zloděj. Za křovím číhal, kdo mu spadne na vajíčko. Pravda, pak jsem se nespomněl, že jsem to taky zaslonzil."

doporučují sebe hlasitěji, nic nemění na skutečnosti, že jejich vylečené věci jsou bezcennými pebérky a nikoli pravdou, neboť pravda jest nezměnitelná a nesmí se dnes nebo zítra vyměňovati jako kabáty. A z toho jde na jevo, že modla jejich vědecké pravdy jest dutá a že jejich sudy jsou prázdné, protože tolik hloučí.

"Náboženství dobra". Zase blyskání skleněnou perlou. Náboženství dobra a volných myšlenkářů jmenuje se vlastně humanita, kteráž jako láska ku bližnímu pochází z náboženství Kristova, což sami přiznávají. Tím volní myšlenkáři házejí sami sebe přes palubu, neboť má-li křesťanství mravouku, z níž si své "dobra" musejí vypůjčovati, pak zajisté není tak nebezpečné, jak do celého světa píti a vyfukují... A jsou-li volní myšlenkáři tak ochotí, že jest jim učení mravů čerpati z křesťanství, pak nemají práva vychloubati se, že přináší lidstvu něco nového a lepšího, než-li jest mravouka křesťanská.

Volní myšlenkáři hlásají humanitní lásku ku bližnímu, ale zavrhnou věroučný její podklad. To jest tolik, jako chtítí jablka a neuznávatí stromů, a zatím každý školák ví, že jablka nerostou ve vzduchu, nýbrž na jabloních. Jako strom má kořeny, které přijímají potravu ze země, tak i láska ku bližnímu a oběti s ní spojené kotví v půdě věroučných článků. Necht' volní myšlenkáři vkročí do cely (jizby) některé z milosrdných sester, oněch dobrovolných služek, které posvěcují svůj život nemocem chudiny. Necht' se jí zeptají, proč opustila nádeje světa a pohřbila se v nemocnici, prostřed bolestí jí cizích, poví jim své tajemství. Kdo by také pověděti měl, ne-li oni, již mají onu lásku, jejíž příčiny jsou hledány? Řekne, že miluje Boha, protože ji Bůh miloval až k smrti, a že miluje lidi, protože Bůh, vzav na sebe jejich přirozenost a umřev za ně, vytvořil z nich část své převelbné dobroty. A kdyby nebylo bývalo Krista, nebylo ani milosrdných sester a bratrů, kteří lásku ku bližnímu, tu pravou humanitu tak zářivým způsobem ukazují. A proto volnomyšlenkářská humanita, to náboženství dobra bez půdy věroučné, nevytvořilo nikdy a nevytvoří ani jedné milosrdné sestry ani jednoho milosrdného bratra.

Jest tedy volnomyšlenkářské "náboženství dobra" pouhým okázalým slovem a pouhým stínem, neobsahujíc pravdy životní ani za mák.

"Náboženství krásna". Abychom si uvědomili, co volní myšlenkáři náboženstvím krásna rozumějí, jest třeba zkontati jejich úmysly vzhledem ke křesťanským obřadům. Dle Haackla musejí se obrazy a krucifixy z chrámů vyhoditi a na místo nich třeba tam umístiti umělecké zobrazení přírodních krás. Pod okny kostelními třeba postaviti štíhlé palmy a akvaria, v nichž divák pozná, co vše v moři žije. Na místo bohoslužeb budou se divákům předváděti světelné obrazy, představující slunce, měsíc a hvězdy. Tedy člověk ve svém strádání životním má býti potěšen a posílen pohledy na obrazy přírody. Ale to je hodně starý recept, který tu volní myšlenkáři podávají, neboť již staří pohané podle něho jednali a uctívali posvátné stromy. Leč toto náboženství krásna asi nebylo valné, když pohané hned je opustili, jakmile

"A já zas, Honzíku, jsem měl jiné neštěstí. Šel jsem platit daně za sebe, Koledu a Lejhance. Známí mě v městě svedli, sedl jsem ke kartém — a nešťastně. Daně pryč! Pak se žena divila, proč za měsíc za prodanou krávu přináším jen desítku. Musil jsem se vším ven. Ach, žena ti mně celý měsíc zpívala, div že jsem se nezbláznil."

"Hm, co pak ty; můžeš si už něco dovolit. Máš jen jedno dítě, pole víc. Ale copak já? Pět krků živit! Kdo by to jen vydržel!"

"Pravda, hochu, máš se zle, moc zle", kýval hlavou vrávorající Luskoun. "Hned bych ti pomohl, jen kdybych trochu věděl jak. Vždyt jsme se vždycky měli tolik rádi."

Strachena zabučela, kmotří se vláčeli lesní cestou. "I hele, co to tu leží! Někdo ztratil paklíček cikorky a jaký veliký", ukazoval Růžek. "Nejřp do toho kopnout, cikorku nikdy nemohu ani vidět."

"No — no, kopnout, to ne", blábolil Luskoun. "Taky nevidím cikorku nikdy rád; ale proč kopnout? Radši ji zdvihni. Může ti být dobrá."

"K ničemu dobrá", mávl holf Růžek.

"A já ti povídám, že by se ti ta hořkost proměnila v sladkost, kdybych ti něco pěkného pověděl." V obtíženě hlavě Luskounové probleskl nápad.

"I nepraš!"

"A — co, kamaráde nejmenší, ted ti dokážu, jak tě mám rád. Já krávu tolik potřebuju, vždyt ji sama Manča nechce vřít; já ji vytrestám. Ty nějaké peníze máš, ať máš taky krávu! Já ti dám krávu za padesátku, sniž-li tu celou cikorku."

Růžek siče věděl, jak se rád Luskoun v rozjetém stavu vřázil, ale ted přece jenom vyjeveně otevřel ústa.

"No — co koukáš jako na duchu? Tuhle je strachena a tady cikorka. Sníh-li ten paklíček celý, strachena je za padesátku troje."

se objevil na světě křesťanství. Konečně ani lidé nové doby, znamenití skomatelé, krásami přírodními nebyli uspokojeni; neboť přes mnohé cesty, na nichž prohlédli si všechny dívy naší zeměkoule, nashvali život "velikým nesmyslem." Tak na příklad spytatel přírody Alexander Humboldt ve svých pamětech píše: "Život jest velikým nesmyslem. Když člověk osmdesát roků se namáhá a skoumá, musí na konec se přiznati, že ničeho se nedodělal a nic nevy-skoumal. Víme, proč jsme na světě? Všechno jest mysliteli hádankou, a největší štěstí jest, naroditi se blbcem."

Takovým-li jeví se "náboženství krásna" a pozorování přírody velikým spytatelem, kteří takofka konstati propadají, pak ať si je hezky pro sebe zachovají i volní myšlenkáři, neboť nemají, čím by se chlubili. S takovým dřevěným železem nemůže nikdo z lidí v životním boji se probíjovati. Říkají člověku, jenž v utrpení k Bohu volá: "ustaň a raději pozoruj tyto krásné květiny a rostomilá zvířátka, hemčící se v akváriu"; není posílením, ale — pastým výsměchem.

Smysl jest jasný: z přírodních krás nelze sestaviti žádného uspokojivého náboženství. Ale také ne z krásy umění. Dokladem toho jsou pokusy ve Francii, kdež, dle svědectví samých listů socialistických a pokrokových, přes všechny "náboženský kult umění" duše zívají nudou a prázdnotou.

Návrh, aby se umění stalo náboženstvím, vyšel z hlavy D. Strausse. Strauss radí, aby lidé, na místo poslouchati kazatele v kostele, četli básně, bavili se na koncertech uměleckými hudebními kusy a napájeli svůj krasocit malbami a sochami. Ale stačilo vše to Straussovi samému? Nikoli. Potřásal hluchně zbraněmi jako Goliáš a zdál se býti statečným. "Žijeme tak šťastně!" Mkal před kulisami, ale za kulisami ve svých důvěrných soukromých dopisech byl schoulen a rezerván až běda. Kdyby náboženství uměleckých krás bylo tak uspokojivým, pak zajisté sochaři, malíři, básníci a hudebníci byli by lidmi nejšťastnějšími. Životopisy jejich však o tom nevyprávějí ničeho. Za všechny mluvím Michelangelo, který vyznal, že ho ani mramor ani barvy nespokojily a že musil duši nasycovati láskou k Bohu a mysl nořiti v Ukřižovaném.

Troji náboženství tedy předkládají volní myšlenkáři, ale třikrát budují na písku. Jest to tak příjemné rozvinovati theorie o náboženství pravdy, dobra a krásna, ale postačí to jen potud, pokud člověk nepřechází ku praksi. Jakmile by se mu zachtělo podle těchto volnomyšlenkářských receptů žiti, spozoroval by ihned, že honí pouhé stíny a nabírá řesetem vod. Volnomyšlenkářské tyto pokyny jsou vlastně jistou odrudou sentimentality. Avšak jako jest odpornou nasládá sentimentalita v povídkách a románech, tak odpuzují i tyto rady, zahalené v rozplislá slova bez moudrosti. Ovšem jinak jest pánům vše jasné a prosté, neboť jim jest svět rozdělen na dvě části: jednou jsou volní myšlenkáři a druhou vše ostatní. Pozorovatel však vidí, že část volnomyšlenkářská jest maloulinká, neboť jsou ukováni v jediném úzkém a nezměnitelném rámečku svých teorií, které postupem času tak

"Ach, ty moje srdíčko nejupřímnější, vzlykl blažené Růžek, až ho slzy polily. "Teda se do toho dám." A už žvýkal, mhouřil oči, dělal pepřný obličej, uškliboval se. "Brr, ale taková hořkost!"

"Jak povídám, musíš sníst všechno. Jináč probráš", smál se Luskoun.

"Brr, no už jím dál. Jako bych už v sobě měl půllitr pelyšku." Když už spořádal přes polovic hořké kávové přísady, prohlásil: "Ach, kamaráde, ty jsi kruták. Tuhle všechno že mám ještě sníst? Máš svědomí? Co z toho budeš mít? A — vš co? Když jsi mě tolik vytrestal, já se váším taky. Dokouše-li sám pořádně ostatek, krávu ti nechám. Slyš přece, jak chudinka bučí, hubuje, že má jít od tebe."

V spletené hlavě Luskounové taky trochu rozblesklo. "A já to dokážu", postavil se brdinsky, "abys viděl, že nejsem taková sláva jako ty." Vzal cikorku — a taky dojedl.

"No — to jsme si pochutnali", kýval hlavou Růžek. "Jen když jsme oba za tak krátkou chvíli vyhráli po krávé. Drželi jsme se oba jako rytíři."

"Chýýý, ted je jenom potřeba objevit ještě paklíček jeden, aby jedna strachena přibyla", snbil se Luskoun. Dost jsme vydělali za tu chvíli, pravda. Ale když ten handl byl přece nějak divný. Nač jsme, kamaráde, vlastně tu cikorku jedli? Proč jsme se pustili do takové hořké hostiny?"

"Máš pravdu, nač jsme se tak potrátili?" Když se žena Luskounova dováděla z drsné ruky o zážec svého muže, rozčílila se ale; bylo ještě šťastím, že měla pravici obrácenou, obrácenou. Luskoun se, stydlí moc, když se mu lidé vysmívali pro takový "heml". Zafňal se, že si dá největší pozor, aby zas někdy nebyl přčinou tak hubené dvojzámkové výhy. A Luskounka brzy křikotkovi odpustila. Jen když časem nedopadlo bít.

často se vynořovaly na povrch a které život nevěřil s právností a skutečností.

Antimilitarismus. Já, ty, on — všichni jsme proti válkám a proti bitevním vraždám, neboť nám to vonká mravní přesvědčení. Jsme také proti vydržování velikých vojsk, proti obromným peněžním nákladům na děla a pušky, protože tím trpí blahobyť lidu. — Tak můžeme mluvit teoreticky, ale něco jiného jest, jestliže prohlédáme k otázce prakticky, či jinými slovy, jestliže za jistých daných podmínek můžeme právě tak bezpodmínečně se vyjádřiti. Dejme tomu, že jsme poslanci na říšské radě a že se nám naskytá příležitost svými hlasy rozhodovati o povolení nebo nepovolení peněz na výzbroj vojska. Tu zajisté rozhodně promluvíme proti hrůze války, jež jsou pohromami lidských životův a statků, ale nemožno nám nerozhodnouti se pro nutné výdaje na zdokonalení výzbroje, když víme, že ani v jednom ze sousedních států neodsobrojují a když jsme přesvědčeni, že stát, v němž žijeme, i proti vůli většiny obyvatelstva může býti k válce přinucen.

Žádná otázka nemůže býti řešena v pokoji za psacím stolem bez spojitosti s mnohými jinými otázkami a tisícerými vztahy, které byť zdánlivě snad nevynikaly na povrch života, přece mají svůj určitý vliv a platnost. Života se všemi různými okolnostmi nelze rozstříhat a ústřížky narovnávat do škatulek. Nelze říci: tohle jest ta a ta otázka a já ji rozřeším takto a jsem přesvědčen, že tak bude dobře. Ovšem, ty jsi ji snad rozřešil způsobem příjemným a uklidňujícím, ale jen ve svých úvahách anebo snad na papíře, kdežto skutečnost valí se svým proudem a nezastavuje se u tvých hezkých myšlenek. Když bylo lze takto upravovati veliké bolesti člověčenstva, byli bychom dnes již bez starosti, neboť před námi žilo již tolik výtečných lidí a hlubokých myslitelů, stát-níkův a politiků, kteří již dávno vše to byli by urovnali.

Otázka zbrojení jest obecnou a společnou věc kulturním státům, a jak se dříve věci mají, lze snad tu onde ojedinelé zamesití válku, ale zbrojení nezávisejí již na vůli panovníkův a jejich ministrů. Zbrojení jest důsledkem mezinárodních vztahů, vyvíjejících se docela nezávisle od přání vládců i toho nejmírumilovnějšího. A není jedna příčina, nýbrž jsou staré příčiny, které se shlukují a vytvářejí ten podivný stav zbrojení, který odporuje zdravému lidskému rozumu. Příčiny zbrojení začínají již od prvních počátků kultury, postupem času se hromadí, zaplétají a často hledajícím sate-mňují se tak, že nelze jich vůbec stopovati. Jest to dlouhé, temné a úžasné pásmo příčin a není divu, že jejich smyslu druhdy nepochopíme. A čím více se namáháme, abychom rozumně vysvětlili smysl těchto zjevů v dějinách, tím stávají se pro nás nesmyslnějšími a nepochopitelnějšími.

A tu z ničeho nic politický demagog pojme myšlenku, že zbrojení se odstraní protimilitaristickou agitací v mládeži a vojsku a že není k tomu nic jiného potřeba, než nějakého tajného spolku anebo tiskoviny. Tak složitý zjev společenských, jako jest zbrojení, jehož vrstvy ukládaly se staletími, chytí rozřešit kdesi papíru, jest nerozumnou malicherností, která vidí jen na špičku svého nosu a která nesmyslnost svých pokusů nedovede ani chápati. Nejhorší však jest, že ubohé oběti musejí pykati, kdežto vůdcové se schovají. Kdo by chtěl dnes militarismu stávkou zničit, otevřel by bráhu militarismu novému, tyranskému a zmatkům nedozrým.

Vláda, byť každý její člen byl osobně odpůrcem zbrojení, proti takové agitaci zakročiti musí, protože jest výrazem a strážkyní hromadného života a musí tedy nevyhnutelně brániti potřebě jeho a plniti zákony, které se vývojem v tomto hromadném životě vytvořily. Ruský car Alexander III., jenž poslal hrůzy smrti lidu ve válce rucko-turecké, stal se zásadním nepřitelem každé války, ale nikdy nezakročil proti vládě, když trestala protimilitaristickou agitací. Proč tak neudělal? Protože nemohl pro zájmy, které stály pevně mimo jeho vůli. Zbrojení jako stav obecný a společný všem kulturám společně mohlo by se zmenšovati a odstraňovati zase jen obecně a společně, ale ojedinelé pokusy v jednotlivém státě, vymyšlené často jen k tomu, aby zameštnávaly stranu a zvyšovaly její důležitost a popularitu, jsou nebezpečnou hrou, ve které nesvědomitě a nesmyslně dávají se v šanc existenci, které mají v životě před sebou zajisté rozumnější povolání, než ohlíti seď prázdnými hlavami. Bohužel, že všechny české noviny nemají tolik upřímnosti a opravdové mužnosti, aby takové nezdravé zjevy po právu odsoudily. Jest tu zase onen nemístný strach před ztrátou popularity, který českému národu tolik škod již naphosobil, a byť nebyla pravda, že pětos, chtěje se schovati, strká

hlavu do písku, dělá tak přece mnohé noviny, které nesmyslné věci báslivým mlčením ve vřstětu podporují. Nehledě ani k osobním strážkyním postřížených romantických antimilitaristů, mluví tu zájem české politiky, protože Němci každý takový skutek dělají nezvratným majetkem historie a vytloukají z něho proti nám politický kapitál. Nepřízeň jejich jest puntičkářem, který stále něco na účet náš zapisuje pod záhlavím „rozdílnosti.“ A byť to byly často jen maličkosti, celková suma přece roste, zejména když uloví tak vydatného kapra antimilitaristického, s kterým jejich lidé na příslušných místech dovedou se v čas pochlubit. Tady má býti strážcem soudná česká veřejnost a zejména svědomitá žurnalistika, aby nedospělí chlápci nehrášili na úkor národa. S demonstracemi protiburšáckými to bylo právě tak. Křiky, plané rozčilování se, neprozíravá rozhorlenost! A kdyby byli buršáci bývali ignorování nebo zesměšnění, byla otázka rozřešena nejlépe a nejrozsudnější bez otáček důsledků, které politickou posici českou tak znesnadnily. Ale u nás nabývá se rozumu teprve, když se vychází z radnice, či jinými slovy, přichází se vždycky s křížkem po funuse.

„Vojna a Mír.“ Jest to název slavného románu Tolstého, laicně vydaného u Ottý. Jest si přáti, aby knihy dostalo se do rukou každému českému inteligentovi, jenž má ducha svého obohatiti vážnou četbou a nazírati na život v plné jeho pravdivosti a významu. „Vojna a Mír“ ze světové literatury lze po boku postaviti toliko Hugovy „Bídny“, taktéž knihu úžasného myšlenkového bohatství, která však, ačkoli čtenáře co chvíli novými a překvapujícími paradoxy zahrnuje a grandiózními obrazy uvádí v zasloužený podiv, přece nepřekrývá k nejdůležitějším otázkám života tak opravdově, jako román Tolstého. Nositelem hlavní myšlenky jest hrabě Pierre Bezuchov, jenž hledá smysl života a jenž nosí v duši své znepokojující otázky: proč a kam? Prochází nádhernými salóny, v nichž žijí duchaplné hovory, vyhledává spřízněné duše, jde na bojiště u Borodina, pozoruje vojáky, zkoumá lid, ale nikde zevnější život neutápí jeho snahy po proniknutí oněch důležitých otázek, které stále před ním se vznášejí a stále znepokojují. Až prostý mužik Karatajev, s nímž sdílí útrapy ve francouzském zajetí, nevědomky řečmi a skutky svými odhalí mu smysl života a odpoví na ony otázky. Odpověď vyznívá čistě ve smyslu křesťanského náboženství. Po návratu se zajetí Pierre Bezuchov má již přesvědčení, že pro toho, kdo v Bohu věří, oněch otázek vůbec není a jsou již také zbytečné.

Zajímavé jest, jak Tolstoj hledí na tak zvané geniální vojevůdce a na osovatele bitevních plánů. Řekneme zkrátka, že se taktice a strategii směřuje a dokazuje, že se žádný z bitevních plánů ve skutečnosti neprovádí a nemůže se ani provésti. S Napoleona, s nímž ruský národ v roce 1812 měl tolik co činiti, strhuje Tolstoj všechna gloriola. Slyšme: „Člověk bez přesvědčení, bez zvyků, bez podání, bez jména, ba ani ne Francouz, prosnuje se, jak se zdá, nejpodivnějšími nahodilostmi, mezi všemi stranami, hýbajícími Francií a nepřimykaje se k žádné z nich, vyvíjí se na vynikající místo. Nevzdělanost druhá, slabost a nepatrnost protivníků, nelíbenost lži a skvělá a sebevědomá omezenost tohoto člověka povyšuje ho v čelo armády. Nesčetné množství tak zvaných nahodilostí ho všude provází. Pokusy jeho, změnití předurčenou mu dráhu, se nedaří: nepřijímají ho do služby v Rusku, a nedaří se mu získati postavení v Turecku. Onen ideál slávy a velikosti, spočívající v tom, že nejen nepokládá pro sebe nic za špatnost, ale pyšní se každým svým zločinem, přikládá mu nepochopitelný, nadpřirozený význam — tento ideál, který měl říditi tohoto člověka a s ním svázané lidi, vytváří se v Africe. Vše, cokoli činí, se mu daří. Mor se ho nechytá, krutost vraždění zajatých se mu neklade za vinu. Chlapecky neopatrný, bezdůvodný a nešlechtný jeho odjezd z Afriky od soudruhů v neštěstí se mu klade za zásluhu, a opět ho nepřátelské loďstvo dvakrát propadne. Nemá nijakého plánu, všeho se bojí, ale strany v Paříži se ho chápou a žádají jeho účastenství. On jediný se svým v Itálii a Egyptě vypracovaným ideálem slávy a velikosti, se svým šíleným sebezbožňováním, se svou drzostí v páchání zločinů, se svou upřímností ve lži — on jediný může omluviti to, co se má státi. Je nezbytný pro toto místo, jež ho odevzdává a proto téměř nezávisle na jeho vůli a bez ohledu na jeho nerozhodnost, na nedostatek plánů, na všechny chyby, které dělá, je vtažen ve spiknutí, jehož cílem jest zmocniti se vlády, a spiknutí jest vědueno úspěchem. Nahodilost, miliony nahodilostí dávají mu moc, a všichni lidé, jakoby se smluvili, spolupůsobí k utvrzení této moci. Ale pojednou místo oněch nahodilostí a geniálnosti, jež ho tak dříve

slavně provázely nepřetržitou řadou úspěchů k předurčenému cíli, objevuje se nesčíslný počet opačných nahodilostí, od rýmy u Borodina do mravův a jlekry, jež zapálila Moskvu; a místo geniálnosti se objevuje hloupost a ničemnost, nemající příkladů.“ Však dosti, musili bychom citovati celé stránky, na nichž Tolstoj provádí důkaz sonda svého o Napoleonovi, a proto, jak jsme již z předu řekli, nejlépe bude, aby si každý takové zajímavé výklady přečetl v knize samé a rozhodl, pokud mu možno s charakteristikou Napoleona souhlasiti. Aspoň tolik pro každého jest jisto, že všechny chvalozpěvy na Napoleona šířené zejména z Francie musejí se přijímati s příslušnou rozvahou.

ARCHITEKT
JAR. PAŽOUT,
aut. stavitel
HRADEC KRÁLOVÉ,
:: Velké náměstí, podsiň. ::
Speciální vzby **DITRIGON,**
stropní konstrukce **PARSIMON,**
jsou praktické, trvanlivé, únosné a činí
stavbu levnější
o 10%.
Propracované
a praktický
přehled
zlevňuje
stavbu, zvyšuje výnos!

Obrana.

Kde smýšlí s menšími dolnorakouskými upřímně? Dr. Černohorský sám konečně uznal, že po rourově aféře ztratil důvěru a svůj říšský mandát za Vyšehrad dal voličstvu k dispozici. Odstoupivší poslanec zastával čelné úřady výhradně z protekce svojí strany. Jako samostatný kandidát svoji kvalifikaci by nebyl zvolen za vlivného činovníka do žádné vážné korporace. Mladocheská strana dobře mohla prohlédnouti, kam došla se svým strýčkovstvím, jakou blamáž strčila podpíráním takového vypočítavce. Právem bylo od ní požadováno, aby svoji osudnou chybu odčinila občasným skutkem v zájmu všennárodním. Pokání v tomto případě by nebylo žádným skutkem neštěstím, naskalo by jí sympatií. Ozvalo se zdravé heslo: „Volte na místo uprázdněné po dru. Černohorském nejzdatnějšího pracovníka menšinového z Vídně, který místo zasévání národnostních štvanců svojí prací české menšiny spojuje, posiluje! Volte muže, na němž nelpí ani stín sobectví, který naopak jest krajně obětavý!“ Jak by to bývalo hezké, kdyby tudíž mladočeskí byli prohlásili, že očistí starý svůj kvas zvolením nezištného, všennárodního zastance! Vždyť dolnorakouský odbor „Národní rady české“ (tedy korporace všennárodní) sám prosil, aby jeho předseda byl zvolen za Vyšehrad. Svorná volba toho kandidáta by bývala důkladnou sprechou na vídeňské požidovské liberály i křesť. sociály. Leč — pánové jinak usoudili. Tolik mandátů jm. r. 1907 sebráno! A teď ještě přijít o Vyšehrad? Za žádnou cenu! A tak prohlásili kandidaturu Metelkovu. Proti dru. Drozdovi postavili se též kandidáti radý, nár. sociální a rad. státoprávní. A tak měla Vídeň stkvostnou podívanou, jak stranické zájmy zatlačují u nás smysl pro všennárodní prospěch. Papirové testy proti zákonu chystanému Axmannem vytištěny a — pak dost. Leč katolická strana v zájmu českých menšin rozhodně prohlásila, že kandidáta svého nepostaví, ale bude voliti dra. Drozdu.

Tudíž vlasteneckou ukázněnost dokumentovala naše strana v Praze zrovna tak pěkně, jako to učinila v zájmu všennárodním tak často v Budějovicích. — Ovšem naši přítelštíkové budou nás prolihané pomlouvati dále, jak „složíme“ křesť. sociálům vídeňským. Zatím ovšem nejvíce vídeňským něm. nacionálům slouží ten, který v kritickém okamžiku, kdy může prospěti značně menšině úpěnlivě prosíci, stará se o sebe a rozeštvává národ. Vídeňská „Pravda“ dne 17. dubna v článku nadepsaném „Jediní upřímní“ nadšeně uvítala rozhodnutí výkonného

sboru strany katolické v Čechách s velikým nadšením. Dr. Drozda dne 5. t. m. poslal výkonnému výboru děkovný list, v němž napsal: „Naplnilo nás zajisté zadostoučiněním nemalým, že alespoň jedna strana naše národní uvědomila si zcela dosah obrovit vlastního parlamentárního zastoupení více jak půlmilionové menšiny české na Dunaji, plně to dvanáctiny všeho českého rodu“. — A tak strana katolická dokázala, že jí nejde o politický handl, o stranické prospěchářství, ale o spravedlivou obranu utlačených pokrevních bratrů.

Kde nejvíce potřebuje národnostních štvanců mezi Slovany? „Nár. Listy“, promlouvající dne 20. t. m. o brožurě Ant. Žwana (O nevyhnutelnosti franko-ruského spolku), praví: „Ze spisku páne Žwana je pro nás nejzajímavější, co se v něm praví o svobodných zednářích jakožto hlavních agitátorech pro rozvázání franko-ruského a zavázání franko-německého spolku. U nás je o současně činnosti tohoto přemocného tajemného spolku málo známo, proto vítáme každé poučení o ní. Ale svobodní zednáři jsou také nejzvrhilejšími protivníky vyrovnání ruské-polského. Hrabě Jiří Mošinský ve svém dvousvazkovém díle podrobně vložil celou machinaci masonů (zednářů). Z korespondence korunovaných osob dokázal, že ještě na počátku r. 1860 císař Napoleon zamýšlel uzavřít spolek s Ruskem na půdě ruské-polského vyrovnání, ale svobodní zednáři, aby to zmařili, vyvolali povstání v Polsku r. 1863. Polští povstanci, vrhnuvši se v nerovný boj beze vši naděje na vítězství, byli bezděky a bezvědomými sedláky na šachovnici masonů. Napoleon III. všemožně od polského povstání zrazoval. Jím dána Bismarckovi možnost vynutiti si od Ruska — odměnou za pomoc při potlačení polského povstání — neutralita ve válce r. 1866 a záruku východní hranice r. 1870. Masonstvo je stejné rozhodným nepřitelem Poláků jako Rusů. Ono to r. 1904 svedlo Rusko do války s Japonskem.“ A čím prospějí svobodní zednáři, vystupující u nás pod jménem volných myslitelů, našemu národu? Jsou křiklavé doklady, jak němečtí volní myslitelé jsou nejurputnějšími nepřáteli našich přirozených práv. A v době, kdy do nás od nacionálů německých kopáno jako do porobců, výbor německé sekce „Volné myšlenky“ echoval chytrácky protest proti tomuto řádění pod zámkem, až jindy plnou hrstí rozhazuje humanitářské fráze. Zato však napsal německý slon, „Volné myšlenky“ a spolubratr Wolfův poslanec Herzog tato krutá, vzteklá slova: „Pět Germánstva, která medvědy jeskynní a mamuty zničila, má Čecha ještě bezohledněji skoliti, ježto jako páni a tuzemci nad čistotou a bezpečností země máme bděti a ji před dobytým novou dobou, t. j. před Čechy, zachovati, neboť ohledy platí sice pro lidi — ale ne pro Čechy.“ Tedy Herzog dal vytisknouti slova tak enrové nenávisli, že by uvedla v úžas Indiány. A zda ho „Volná myšlenka“ za to volala k pořádku? Volnomyšlenkářští židé dobře věděli, proč jim nebylo radno uspořádati světový kongres v Buda-Pešti a proč byla k tomu účelu z nouze dobrá Praha. Hlínka dle pravdy, bez nejmenšího fanatismu prohlásil, že židé na Slováků jsou vesměs v službách maďarisace. — Nadto jest známo, že hlavními sloupy volných myslitelů v Uhrách jsou právě židé. Báli se tudíž důvodně chytit semité, aby veřejnost při té příležitosti nepověděla hodně mnoho do očí samým — israelickým volným myslitelům.

Nedivíme se pranic, že „humánní“ volní myslitelé v zájmu vlastním i v Rusku ndrží mezi Slovany národnostní štvance. Potřebují toho, aby na účet Slovanů v kalné vodě mohli pohodlně lovit pro svoje protislovanské cíle. — Až k vám, členáři, přijdou čeští příslubovači německých volnomyšlenkářských židů s plným pytletem laskavých slov a slibů, poukajte jim na to, jakou ušlechtilou duši vytvořila „Volná myšlenka“ z poslance a volnomyšlenkářského agitátora Herzoga.

Jen chytře na to! V předešlém čísle „Obnovy“ napsali jsme úvodník proti cukrovaráckému kartelu a proti těm agrárníkům, kteří z kartelu tyjí, což přece rozhodně poznal každý, kdo aspoň trochu dovede slabikovat. Nazvali jsme boj řepaří spravedlivým a přáli jsme vítězství rolníkovi nad cukrovarníky. A ejhle! Dne 18. dubna „Venkov“ balamutí čtenářstvo, že „Obnova“ „přispěchala na pomoc kartelu a lidů věci tak, jakoby řepaři (!?) nebojovali proti ako. cukrovarům.“ Uvádíme toto nepoctivé tvrzení na vědomí tým, kteří náš člunek čtli. Agrárníci bůde tyfikují, že bojují toliko proti zneužívání náboženství. Katolickému tisku však nechť doložit, aby vyslovil správný soud o těch akcionářských agrárnících, kteří berouce užitek ze skartelovaných cukrovarů, zneužívají řepařské organizace na škodu boje rolníků. „Čep“ to vzal ještě chytřeji. Napsal drzou lež, že „hierarchie ve shodě s kartelem rozkázala svým listům, aby psaly proti řepařské organizaci.“ Drzý podvodník ovšem neudává, kdy a která hierarchie

tohle učinila a která slova našich listů vůbec sváděl, že jsme proti řepařské organizaci. Ovšem, „Čep“ od podání důkazu uteče a vymyslí si podvod nový. Agrární tisk už si lhaním tolik nepomůže jako dřív. I agrární rolnictvo, dříve tolik důvěřující, uvažuje nyní prakticky a srovnávaje práci agrárních pohlavků se sliby, čte už také hojně tisk katolický. A tak pětrosí politika a spolehání se na nemyslivost agrárních čtenářů už málo pomůže. Bylo by však neodpustitelnou vinou, aby se nepoukázalo na bratřích agrárních, kteří mají plně ústa bruticko-kravárnického boje, sami bohatnou z akcí skartelovaných cukrovarů. Tvrdí-li „Venkov“ hrdinsky, že „organizace řepařská nečiní rozdílu mezi karteláři a bezohledně je potírá“, tážeme se, proč nevyloží jednoduše ze svého středu ty četné agrárníky, kteří z kartelu tyjí? Akademické prohlášení zde nepomůže. A my si přejeme, aby řepaři zvítězili bojem soustředěnějším, důslednějším, opravdovějším. Ano, jen vzhůru proti všem — i proti agrárnickým kartelářům!

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY
všech evropských jazyků s dodávkou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví
B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1882).
Telefon č. 17. Nové jízdni řady.

Politický přehled.
Dne 27. t. m. sejde se opět poslanecká sněmovna. Vládní kruhy představují si vývoj příštích věcí na říšské radě příliš růžově; předvídají, že české poselstvo nebude činiti vláde obtíží, jelikož na denním pořádku budou za sebou zákon o obchodních pomocnicích, druhé a třetí čtení předlohy o anexi Bosny a Hercegoviny a uzdravení zemských financí. Při všech těchto věcech nebude prý české strany podniknout žádný krok, jímž by bar. Bienerth byl donucen k odstoupení; teprv při rozpočtu počne vláda měřiti své síly. Jest otázka, co se stane s předlohou jazykovou a rozhraničovací pro království České. Němci usilují, aby se co nejdřív projednala v prvním čtení. Jako jsou na straně české hlasy, že se proti této jazykové předloze musí vystoupiti co nejrazněji, také se na druhé straně množí mínění, aby Čechové nebránili parlamentárnímu projednávání Bienerthových předloh. Tak hr. František Thun, býv. místopředseda český, radí Čechům, jako bývali vždy ochotni o dorozumění, ať účastní se také těchto porad a hájí v nich věcné stanovisko své vši silou jak ve výboru tak v plné sněmovně. Hr. Frant. Thun soudí, že Čechové budou moci dosáhnouti, co prý jest v předlohách dobrého a zamezí uzákonění všeho, co jest v nich zlého. Pro mír v zemi jest prý úplně lhostejno, před jakým forem se zahájí a skutečně, jen když bude vůbec dosažitelný. Posl. dr. Fořt na schůzi ve Slaném prohlásil, že ve příčině předloh jazykových panují mezi českými poslanci rozpory ne sice co do obsahu, ale co do způsobu projednávání, co do taktiky; sám vyslovuje odpor proti projednání. Dr. V. Škarda vyslovil se proti předpisování taktiky českému poselstvu k Bienerthovým předlohám a radí jednati o nich a dokázati jejich nemožnost a nepřijatelnost. České strany nejsou však dosud připraveny k úspěšnému odražení nastávajícího útoku; s rozhraností v táboře českém počítají Němci. Jednomyslností všech českých stran a získáním ostatních slovanských zástupců zastavila by se tu jistě rozpínavost německá. Stanovisko českých poslanců na radě říšské snažil se na schůzi ve Slaném vytknouti býv. ministr dr. Fořt: „Mám za to, že nejsprávnější stanovisko naše je, zachovávat klidnou rezervu, neříkat, my všechno rozbijeme, ale také neříkat, my obstruovat nebudeme! A naše stanovisko vůči vládě? Je pochopitelné, že my, kteří vidíme ve vládě Bienerthově shoršené vydání vlády Beckovy, musíme k ní zaujati také ostřejší stanovisko. Trvalé uklidnění poměrů za

vlády nám tak okatě nepřátelského kabinetu je nemožným.“

Ve Vídni poutají zase pozornost maďarští ministři, aby si tu vynutili ne-li samostatnou, tedy aspoň kartelovou banku. Že byl právě ustanoven guvernérem rak. uher. banky plnokrevný Maďar Popovič, to jest jim ještě málo. Pro naši polovici říše nemá společná banka takového významu, že by se k vůli zachování jednoty musily přinášet velké oběti, nad vlastně Maďaři počítali. A pak Uhři sami mají z jednotné banky větší prospěch než my; proto ani v Uhrách nejsou nadšení požadavkem strany neodvislé po samostatné bance uherské. Pro koalici vládu a koalici většinu v uherském sněmu stala se otázka bankovní příčinou krize, jež asi bude rozřešena pádem ministerstva Wekerlova. Koruna trvá při jednotě rak.-uher. banky a vláda nesmí přistoupit na nějaký kompromis pod jménem banky kartelové; tím by Maďaři dosáhli, že mohou dle své chuti ve své kartelové bance hospodařit, my pak museli bychom za jejich hospodářství ručit. Vyslovuje se i názor, že celá uherská krize jest pouhým pokusem koalice vyváznout se slibu daného koruně, že koalici vláda provede volební úpra u. Nynější vláda chystá se podati demisi jen proto, aby pod jinou firmou vládla. Volební oprava nebude podána a příští volby budou provedeny na základě starého volebního řádu. Maďaři jsou mistři v klíčování a v domáhání se požadavků.

Rakouská vláda požádala mocnosti po skončení sporu se Srbskem a Černou Horou, aby vyslovily souhlas se zrušením čl. 25. berlinské smlouvy, jenž týká se Bosny a Hercegoviny. Nejprv odpověděly vláda německá a italská ve smyslu příznivém. Nato i vlády ruská, francouzská a anglická projeví svůj souhlas se zrušením čl. 25. berlinské smlouvy. Tím jest také formální otázka bosensko-hercegovská definitivně vyřízena.

Z činnosti katol. spolků.

Okres. organizace katol. lidu v Nov. Bydčově pořádá v neděli dne 2. května 1909 o 10. hod. dopol ve dvoraně „na Kopečku“ v Nov. Bydčově velkou důvěrnou schůzi katolického lidu okresu novobydžovského, při níž promluví o politické situaci dr. Josef Myslivec, říšský poslanec z Prahy. O legitimace blaste se u p. Josefa Štra, kniháře v Nov. Bydčově.

Organizační schůze ve Vlnatých u Žlebu. Na Hod Boží Velikonoční pořádala se u nás schůze za příčinou založení sdružení mládeže. Schůzi zahájil vdp. Ant. Schreiber, vikář ze Žlebu. Po zvolení předsednictva uděluje p. předseda Rolenc slovo vlp. Mart. Kloudovi, kaplanu z Ronova n. D. Vlp. řečník nadšeně promlouvá o důležitosti organizace mládeže a dotýká se jmenovitě otázky národní, náboženské, hospodářské, kulturní a konečně i ušlechtilých zábav, jaké má naše mládež pořádati. Hlavní bod vrcholil v tom, že máme se snažiti, abychom s mládeží vychovali pevné charaktery, lidi, kteří si vůči vlasti, drží se své viry a konají povinnosti stavovské svědomitě a jsou poctivými. Jen tak může náš milý národ český, se všech stran utlačovaný, dodělati se lepší budoucnosti. Řeč trvala 1 1/2 hodiny přerušována byla častým bouřlivým souhlasem přítomných. Nadšený přednes vlp. řečníka působil jako elektrická jiskra na přítomné; také skoro všichni až na několik dali se do organizace sapsati počtem 50 členů. Zelené Vlnaté se dne 11. dubna nějak povážlivě sačernaly. Idu — nedivme se! Díky „Štítu“ a našim ostatním listům počíná na více agrárních místech svítati, že na Čáslavsku vítí místo boje politického boj protináboženský. Na jedné straně rozboďují vliv evangeliků t. j. agrárních a stoupenců Volné myšlenky a na druhé straně katolických, t. j. strany katolického lidu v Čechách. Milá naše mládeži vlnatá, bez bázně a hany mužné s Bohem ku předu! Schůze ukončena za nadšeného zpěvu. Vzdáváme díky ardečné našemu milému vdp. děkanovi a p. starostovi Krumlovi za uspořádání schůze.

Z Chotěboře u Čáslavě. Provedená sít organizací národní katolické strany lidové doplněna byla v neděli dne 18. dubna organizací v obci naší. Sešli se přátelé katol. programu z místa i četné množství organizovaných katolíků z okolí, aby se sešli v pevný celek. O 8. hod. zahájil schůzi vdp. bisk. vik. sekretář Fr. Jenček, vítaje přítomné, jichž bylo na 300 a žádal, aby zvoleno bylo předsednictvo a představitel zároveň řečníka dp. Frant. Kobouta, prof. z Čáslavě, který uvolil se objasniti program katol. strany a důležitost i potřebu katol. organizace. Po zvolení předsednictva ujmá se slova jmenovaný řečník a pojednává o tom, co jest organizace vůbec, politická a odborová zvláště. Nabádá, aby katolíci stávali se členy nejen org. politické, ale i odborové a vysvětluje v hlavních rysech účel sdružení hospodářského, vědodborového a jub. spolku „Charitas“, pracujících v intencích beula svépomoci. Řeč jeho, přes 2 hodiny trávící, sledována byla s naprostou pozorností a plným porozuměním, jak to také výsledek ukázal. Na 60

mužů přistoupilo k org. politické a slíbilo všichni, že postarají se o založení všeodborového sdružení a sdružení hospodářského. Všeodborové sdružení po řeči p. prof. Kohouta doporučil vše p. Reichelt, domkář, který prohlašuje, že po dlouhá léta byl stoupencem strany soc. demokratické, ale musel usnati, že za takových podmínek dělníka nepojistí žádná organizace jako sdružení všeodborové. Vyhlásil přítomné, aby se nebáli vstupovati do takových spolků, neboť jenom proto se s námi nepočítá, že nemáme kuráž. Jaku dělník prošel značný kus světa, a přece poznal, že kdo se otevřeně k svým zásadám hlásí, ten že má vážnost, třeba se mu z počátku smáli. Setrvá-li však, smích odpůrce přejde, protože v stálosti je síla. Za potlesku končí a aby dal příklad, přistupuje první. Když nikdo více se k slovu nehlásil, zvolení funkcionáři a schůze za přátelské nálady se rozešla. Přijeme zvoleným funkcionářům, aby dle jejich se zdařilo a co nejdříve vešla v život (dvočka všeodborová i hospodářské sdružení katol. zemědělců. Zl. Böh).

Katolická národní jednota paní a dívek v Pardubicích sehraje v neděli dne 25. t. m. v místnostech měšťanské Besedy v 8 h. večer Štolbovo drama „Peníze.“

Sdružené spolky katolické v Týništi n. Orli. sehraji dne 25. dubna 1909 ve dvoraně „Panského domu“ v Týništi n. O. divadelní představení „Z české domácnosti.“ Veselohra od dra Karla Pippicha. Meziaktí vyplní hudba třebechovská. Začátek o půl 8. hod. večer. Ceny míst: I. místo 60 h, II. místo 40 h, k stání 20 h. Předprodej lístků u p. Frt. Šedy, knihárna na náměstí. Po divadle bude následovati volná zábava.

Poděkování z Králové Dvora Poděpský křesť. sociální spolek pro Králové Dvůr a okolí koná milou povinnost srdečným poděkováním katol. jednotě v Třebechovicích za dokonale krásné provedení „Písmákovy dcery.“ Každý z účastníků představení odcházal s přáním, aby co nejdříve mezi nás zavítala. Za křesť. soc. spolek Fr. Malý, t. č. předseda.

Kolín. Čile počíná si zdejší spolek křesť. sociální i v tomto roce. V únoru a březnu sebral se svým mladým dorostem dvě sdílná představení a sice veselohry „Pan sekretář“ a „Nerozluční přátelé.“ Obě veselohry byly velice krásně shrány při hojně návštěvě obecnosti. — Členskou schůzi odbyval spolek 18. dubna t. r., na níž přednášel dp Holas na velice včasné a vhodné thema „Kulturní boj ve Francii za dnešní doby.“ Přednáška příklady a doklady propletená poučila členy ve velice hojném počtu shromážděné, jak rafinovaným způsobem jest lid katolický klamán a olupován o své práva.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvotileji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
sávod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Zprávy místní a z kraje.

Pořad vísitátní cesty J. Ex. nejdp. biskupa dr. Jos. Doubravy: V neděli 26. dubna v Železnici, 26. v Popovicích, 27. v Robouskch, 28. v Radimi, večer vždy v Jičíně. Ve čtvrtek 29. dubna v Lučanech, 30. dubna a 1. květnu v Lázních Bělohradě, večer vždy v Bělohradě.

Schůze městské rady dne 19. dubna. Výkaz pokladní hotovosti ze dne 13. dubna vzat byl na vědomí. — Poukázá se k příjmu obnos K 444 20 odkaz ve prospěch zdejších chudých, učiněný p. V. Badeciussem, škol. radou v. v., minulého roku seznulým. — Požitek z nadace kanovanka P. Jana Teuchla pro letošní rok vyplátí se v obnosu K 400 — p. Václava Pliškovi, krejč. dělníku, samostatnému u p. J. Michálka, a požitek z nadace též, určené na opatření výbavy chudé služebné, vyplátí se Anně Zumrové, služce u p. Dra. Fr. Pokorného, c. k. okres. soudce. — Požitek z nadace Ranovalka p. Č. Pražského v obnosu K 26 04, vyplátí se za rok 1909 Fr. Širokému, učni u p. Ed. Švendy, truhl. mistra. — Statistický

výpočet železných nosičů pro novostavbu dvoupatrového domu p. A. Stejskalové, choti inženýra, v Čelakovského ulici, byl shledán správným — Na žádost podnikatelství stavební Kress a Bernard za svolení ku položení polní dráhy na pozemcích, ležících podél pravé strany Piletičského potoka, kterouto dráhou voziti se bude země, získaná při regulaci Labe na stavenišť pro budoucí nemocnici všeobecnou u „Rudolfina“, ustanoví se místní komise. — Návrh instrukce pro pomocníka živnostenského společenstva techniků, ustanoveného pro porážení dobytka na městských ústř. jatkách, byl schválen.

Na katolický sjezd darovali: Organizace katol. lidu v Dol. Újezdě, Katol. spolek „Vlast“ v Sedlici u Kutné Hory p. 10 K. — Duchovenstvo vikariátu Rychnovského 152 K (vldpp. Ferdinand Blecha 15 K; po 10 K: Vinc. Kleprlík, Josef Čížek, Frant. Tomíček, Josef Pohl Lukavice, Karel Fink, Václav Hvězda, Frant. Kráčmar; po 5 K: Pavel Rozinek, Dr. Tomáš Kouřil, Frant. Košťál, Ferd. Andrlíček, Frant. Kubánek, Josef Pohl Liberk, St. Bobek, Jos. Rössler, Jos. Pecháček; po 4 K: Lud. Jelínek, Frant. Wolf, Jos. Rychter, Jan Novobradský, Josef Dvořák; 2 K: Josef Novák.) — Duchovenstvo vikariátu Litomyšlského 100 K (vldpp. Víček 20 K; po 10 K: Čáp, Šimon, Křivohlávek; po 5 K: Štěpán, Strnad, Macháček, Klapálek, Kučera, Pacha; 4 K: Dudek; po 3 K: Sobola, Váňa, Dubec; po 2 K: Daňša, Novák, Nejmenovaný; 1 K: Mašek. — Vldpp. Frant. Vacek, bisk. vikář, děkan a farář v. v. v Čes. Budějovicích 5 K, Jos. Winkler, farář ve Vel. Losenicích 6 K. — Zaplať Bůh! — Prosim, aby příspěvky pro ušetření porta zaslány byly cheky č. 1701, znějící na jméno „Antonín Hrubý v Hradci Králové“. Cheky ty zašle na pořádání Biskupské knihtiskárna aneb Přípravný komitét sjezdový. Spolu snažně prosíme, aby chekem č. 1701 zaslány byly obnosy je n a sjezd a nebylo chekem tím ani tiskárně ani komukoli jinému placeno; vznikají nám jinak ne-snáze veliké v účtování.

Koncerty České Filharmonie v městském divadle dne 18. t. m. čítali dlužno mezi nejlepší produkce letošní sezony. Ovšem, kdo slyšel Filharmonii za doby jejího rozkvětu, nemohl býti spokojen s ledačims — na př. s nest-jnými ná-supy, zvlášť ve dřevěch, nebo neurčitou někdy soubrou druhých hroul, což zavinil dirigent upli-lněním tempa. To ovšem vytknutí lze jen tě-lesu, které má nároky nejvyšší. Z druhé strany nemohu zamíčet, že v dynamice činil orchestr pravé divy, což hlavně platí o nástrojích plecho-vých. Umělci byli hluchně akklamováni a zajisté právem. Návštěva obou koncertů byla ohromná. Dr. Alquis.

Místní odbor Ústř. Matice školské v Hradci Králové připravuje na den 19. května t. r. v městském divadle Klicperové divadelní představení za laskavého účinkování „Dramatického Sdružení Tyl“, kteréž sehraje velice poutavou ve-seloherní novinku. Zajisté obecnstvo zdejší bojuj se účastní a tím hřívnou svou na nás nejdůleži-tější ústav národní přispěje.

Okrašlovací spolek v Hradci Král. koná v pátek dne 23. dubna o 7. hodině večerní řádnou valnou hromadu v místnostech Besedy. — Poznámka: Nesejde-li se v ustanovenou hodinu dostatečný počet členstva, koná se valná hromada o hodinu později za každého počtu přítom. členů.

Nález. Sl. VI. Jirotková (Tomkova ul. č. 146) našla u lesa na Hrázce damské hodinky; majitel je u ní ihned obdržel.

I. valnou hromadu odbyvá katolická mládež východočeská tuto neděli 25. t. m. v Adalbertinu v Hradci Král. Promluví na ní vsdp. ka-novník dr. Fr. Šulc a sl. Kosařová. Začátek o půl 2. hod. odpol.

Zřízení ústavu na výrobu dětského mléka nákladem obce na návrh p. MUDr. L. Batka schváleno dne 6. t. m. obecním zastupitel-stvem v Hradci Král.

Divadelní společnost dramatické umělkyně paní Marušky Procházkové-Malé, která zajisté známa jest co umělkyně prvního řádu i našemu P. T. umění milovnému obecnstvu, zavítá do Hradce Králové se svojí uměleckou dra-žinou dne 2. května t. r. na několik pohostinských her a hrátí bude v intimním divadle v „Adalbertinu“. Doufáme, že naše umění milovné obecnstvo bude umělecké snahy této renomované společnosti podporovati okázalou přízní a nenechá si ujíti umělecké požitky, které nám soubor paní Marušky Procházkové-Malé přinese.

Výstup na Dachštejn. Tuto věčnou horskou túru na mohutnou skupinu Alp se strmými skalami, velkými ledovci a holými vrchy pohodlně podniknouti a na úpatí tohoto horstva malebně v údolí položená jezera a města prohlédnouti máše každý, kdo navštíví ve dnech 24. až 30. dubna t. r. panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové.

Te na Žambercku ještě nebylo. Dne 18. dubna v neděli se na polích dvora Po-plaší oralo a selo. Pan nájemce bespochyby nedrží ani na církev ani na nedělní klid. V této době přece rozhodně není potřebí vláčet dělašky země-

dělské i v neděli do tubé práce. Mezi venkovany tento nový zvyk způsobil spravedlivé rostrpění.

Skalka. Dne 25. dubna — v neděli — o 10. hod. dopol. odevzdáno bude jubilejní vyzna-menání císařské, zlatý kříž s korunou, slov p. Dr. Boh. Porktem, správcem hejtmanství v Nov. Městě n. M., vsdp. Pavlu R. zínkovi, kons. radovi a zám. kaplanu na Skalce. Ad multos annos!

Jaroměř. Katolická naše organizace vyvíjí nehluchou, ale zdárnou činnost. Uspořádali jsme dne 12. t. m. přátelský večírek u „Zlatého kříže“, který byl četně navštíven jak mládeží tak starším obecnstvem. Zábava vydařila se nad očekávání skvěle. Jen tedy dále horlivě ku předu!

Zdechovice u Kladrub n. L. Dne 12. dubna t. r. uspořádána byla schůze včelař v ho-stinci p. Sasimy. Schůze byla zahájena p. předsedou po 3. hod. odpol. Jednatel čel z Č. Včelaře obšírnou správu o poslední schůzi včelař v Kladrubech n. L. Potom p. V. Jarolím, předseda, před-čítal správy spolkové i z ústředí pražského a kromě jiných zmínil se o krásné, bohaté illustro-vané, dvoudílné čítance včelařské za 6 K, kterou by měla mít každá škola. Pak o došlých semenech medonosných bylin jakož i o valné hromadě včela-řů v Praze. Mnoho jiných věcí bylo projednáno.

Večírek na rozloučenou s vel. p. Noskem v Hořicích. Dne 15. dubna uspořá-dán byl v Hořicích večírek na rozloučenou s vel. p. Noskem, který byl ustanoven kaplanem v Lázn. Bělohradě. Místnost na Doubravce byla naplněna příznivci vlp. Noska, kteří se slzami v očích se loučili se vzorným knězem, jenž horlivě konal své povinnosti mnohdy až do úpadu; byl štědrým k chu-dině, byl ochotným vyhověti každému, kdo jej o nějakou službu požádal. Čtyři roky byl vlp. Nosk kaplanem v Hořicích a za tu dobu získal si svým působením a dobročinností i úctu odpůrců směru křesťanského. Neradi loučili se příznivci s vlp. Noskem a přejí mu v tichém Bělohradě klid a spoko-jenost, po níž stále toužil.

Světské ošetřovatelky v okres. ne-mocnici v Pardubicích. Po odchodu řeho-lních ošetřovatelek z okr. nemocnice v Pardubicích převzou od 1. května t. r. místa jejich ošetřo-vatelky světské. Tak se usnesl okresní výbor a vypsal také už na takové ošetřovatelky konkura. Někteří páni z okr. výboru tážou se nyní, proč daly řeholní sestry nemocnici výpověď. K čemu takové naivní otázky nyní? Proč nezavedli páni z kuratoria nemocnice spravedlivé a nestranné vy-šetřování? Byli by měli hned zcela oficielní a pravdivé příčiny odchodu. Tot přece zcela nemy-slitelné, že by se dotyční páni někoho báli anebo se před někým krčili.

Z Čáslavě. Divadlo. V pondělí veliko-noční sehraja mimo předplacení Želenského ve-selohra: „Tajní ptáci“. Nalezla vděčného přijetí, dík hlavním interpretům sl. Volfové a Bayerové L. a pp. Jandovi a Pertoldovi, takže obecnstvo pobavilo se dle své chuti a sváteční nálady. Ra-dostně vítáme celou řadu mladých sil, z nichž některé vedou si na jevišti zcela po domáku a dávají tím naději na slibnou budoucnost. — Sla-vnost vskříšení vykonána byla za jasné po-hody právodem po náměstí a ve vzorném pořádku četné přítomného obecnstva, o což hlavní zásluhu má p. pol. komissář G. Bayer. Okna téměř všech domů byla slavnostně osvětlena a vědně kvitá-jeme pozornost tuto i se strany čestných jinovců. Ku slavnosti dostavily se všechny zeměpanské ú-řady, členové městského zastupitelstva a sbor dš-ťojnický s dvěma setninami c. k. zeměbrany, která poprvé nastoupila s novou svou hudbou. — Přednáška P. Svojsíka, k níž sešlo se hojně přihlídek, byla v poslední chvíli odřeknuta pro neočekávanou nehodu zaviněnou prý dopravou projekčního aparátu. Odložena jest na den 2. května, na což obecnstvo upozorňujeme s přá-ním, aby pořadatelům rozšíření dvojnásobnou ná-vštěvou nahradilo. — MUSEUM KAUČKÉHO, které úmrtím zakladatele utrpělo velkou škodu, má býti zreformováno. Podán byl učitelem p. Je-níčkem návrh o nové úpravě a programové změně musea sl. musejní komisi městské, jež návrh tento podrobaje právě bedlivému zkoumání. Zásadní myšlenka jest, aby změnilo se na průmyslovo-hospodářské museum. Všichni ctitelé zemřelého zakladatele doufají, že nebude při tom opomenuto však ani původní myšlenky a že staré a novým k plné spokojenosti všeho občanstva bude srov-náno. — Balvan z Rusalky, který způsobil jedné straně značných těžkostí a druhé straně dal podnět k laciné legraci, byl v posledních dnech definitivně upraven vtesaným nápisem, jímž svěd-něna jest památka zakladatele oněch sadů p. Ferd. Štastného. Tím záležitost ta dokončena a vtípy snad pohasnou. — Nová lékárna. To, nač jsme upozornili při projednávání doporučení ko-mise na druhou tiskárnu, již se dostavilo. Obecní zastupitelstvo v těchto dnech pojednání má o druhé lékárně. Nevíme ovšem, co tuto záprávu píšeme, jak záležitost tato bude přijata, ale myslíme, že dobře, bude-li se obecní zastupitelstvo řídit zá-sadou, pronesenou při projednávání druhé tiskárny samým nynějším majitelem jediné zdejší lékárny, že každá konkurence je zdravá. Pokud lze souditi z hlasů obecnstva, ptjalo by kladně rozhodnutí zástupců městských s největší pochvalou. — Ne-

Velkozávod krejčovský
pro pány a obchod ::
soukenický

V. ROSA

V HRADCI KRÁLOVÉ

Tovární sklad jemných
:: suken všeho druhu.

Zařičanská mosaika. Jsou všelijaké případy ve světě, na něž je dnes nutno býti připraveni. Mnohý vydává se za inteligenta a neví ani, co to je třeba mosaika. Obyčejné je to obrás složený z barevných kousků skla, dřeva, kovů a p. Kdybychom měli jistotu, že „Obnova“ se tak bojně čte v Anglii jako čáslavská „Pravda“, ani bychom o tom řeč nezačínali, poněvadž britické muzeum by nám sem nestačilo poslat nabídky ke koupi mosaikového obrazu, který spatřil světlo světa v Zařičanech u Čáslavě. Utočilo by se tak dlouho, až by to p. starosta ve své dobrotě povolil, neboť má strašně dobré srdce. Ačkoli by jim přišla taková mosaika náramně drahá, a my bychom dostali za ni, co bychom jen rádi, měli bychom z celého alavského projeje leda tu výhodu, že by, jak se rádo stává, poneši se plynouti a všelijak užilo k něčemu, po čem nic není. Raději — co je naše, ať pašim zůstane. Mosaikový obraz Zařičanský, na němž pracovalo více mistrů, představuje jakousi čistou společnost. Škoda, že tiskárna „Obnovy“ není zařízená na obrazové reprodukce vůbec a barevné teprv ne; právo reprodukce si Zařičany nevyhrážili, naopak odporučili širšímu okolí podobnou čistou společnost si sestavovat ke cti a slávě vlasti dle daného příkladu. Posadí obrazu tvoří velická louka, na níž však ještě tráva neroste ani jetýlek. Je to letoš včelčtady spozděno. Na louce veselí se 42 příslušníků katol. mládeže Zařičanské, která, jak z pohledu jejich patrac, nemá a čistou společností v popředí zúčastněnou nic společného. V popředí vyniká a musí vynikat hlava obce. Hrozivá postava p. starosty vystřena přesně právě v tom okamžiku, jak pohlížíte na naši mládež, praví: „Takoví kluci zasluhují vypráskat na obec a tam je řezat.“ Z očí srší mu oheň rozhořčení (to je zúčastněnou konaky skla z rozbité lucerny) nad tím, že do zábavy agrární mládeže se jich dostaví osm, ba ani zvědavé tetky nepřijdou, a pro zábavu mládeže katol. je už jiné pochopení, že ani místnost nestačí. To je asi následek té přednášky pro mládež agr. konané, že lidé jsou bratry a sestrami, a to je i pro agrární tetky silný tabák. Z p. starostou křčí se několik postav v posici, jako by bo se zadu posluchovali. Zvláště vyniká pán, který po druhé už od Židů kamenován nebude. Bez výrazné osoby, podotýkáme, vůbec na obraz nepříliš. Každá si dobytla něčím slávy nebo aspoťdovede ji provolat. Tento pán také. „Pane Vincenc, jestli tu organizaci klerikální mládeže rozbijete, sláva vám!“ Poblíže upokorňuje vás zrak osoba s košíkem jablíček. Kdo by měl tak geniální nápad, až jablíčka kupovat hlasy, takovou malířskou zapařovat do zemských voleb? Nu vidíte — a stálo se. V Zařičanech se to ještě unese, je málo voličů, ale býti to v Píleuči — krach na krku, jak je dobrým obchodníkem. Nad touto družinou p. starosty školní drobotinou i obecním obklopen, na řečnické tribuně třímá mladou lípu jako taťovku muž, na první pohled z daleka, ale při bližším prohlédnutí starý zámky „Kacapita“ ze Zbislavě. Je šrdinou stromkové slavnosti. Ten se stal ze všech až tím nejslavnějším u dědi „na tribunu.“ Škoda, že se řeč nedá

Nový projev pro dra. Horského
My podepsaní důvěrníci strany křesťansko-sociální
jame. požádání našimi voliči, abychom projevili
našemu poslanci p. dru. Rudolfo Horskému úplnou
důvěru. Žádáme ho, aby se nedal splésti nepřá-
teľskými frázemi a mluvit neskládal, nás pak
aby jako doposud poctivou cestou zastupoval.
Jame přesvědčeni, že tací lidé, kteří neviděli a
neslyšeli nebo viděti a slyšeti nechtěti, co se
a námi všemi v parlamentě dělo a našeho poslance
dra Rudolfa Horského nevolili, nemají žádné

Úmrtí. Dne 24. března zemřel v Gorle
Thdr Josef Gabrielič, domácí papežský praedik,
čestný kanovník, profesor theologie a emer. řed.

centrálního semináře v Gorici. Zeman, který byl známým vlastencem slovinským, byl předsedou kněžského spolku sv. Josefa v Gorici, jehož zakladatelem byl + praelát dominik Filip.

Bezkonfessní učitelé. Učitel Laube z Nenkovic na Moravě byl dán zemskou školní radou do pense proto, že se prohlásil bez vyznání. Rozhodnutí zemské školní rady potvrdilo i ministerstvo z toho důvodu, že učitel Laube svou bezkonfessností pozbyl důvěry rodičů a dětí, a tím stal se nezpůsobilým k učitelskému úřadu. Stejně zbaven úřadu učitelského L. Pelikán, učitel v Hlavně Kostelním u Prahy; ježto však týž nesloužil ještě ani 5 let, nemá nároků na výslužné.

Obec proti pokrokařskému učitelství. Město Bystřice pod Hostýnem na Moravě odhalo učitelstvu příbytečné, ježto tamější pokrokařští učitelé jsou hlavními podněcovateli štvanic protináboženských i politických v obci.

Církevní a školská autonomie v Bosně. Právě schválen císařem řád o autonomní správě náboženských, nadačních a školských záležitostí mohamedánů v Bosně a Hercegovině. Záležitosti islamského kultu, náboženských nadací (vakufy) a náboženských škol budou samostatně vyřizovány duchovními a světskými korporacemi a orgány, volenými svobodně mohamedánským obyvatelstvem. Náboženské jmění bude spravováno dle předpisů šariatu (posvátného zákona) a jeho příjmy, roznožených podstatně vybraním náboženské pitrážky a značnou statní roční subvencí, bude se používati výhradně na mohamedánské účely.

Proti vládním předlohám jazykovým. Zemský výbor království českého poslal v těchto dnech vládě 151 podání okresních výborů a městských rad, obsahujících projevy proti vládním předlohám jazykovým a ohraničovací a hájící zejména sněmovní kompetenci pro vydání zákona o úpravě jazykových poměrů u státních úřadů v království českém.

Děkovací hold císaři za zachování míru konal se v neděli dopol. v Schöbrunně za účasti přes 70.000 osob obyvatelstva vídeňského.

Právo jazyka českého. Nejvyšší soudní dvůr vzhledem na stížnost pražského advokáta dr. Šupicha proti rozhodnutí chebského krajského soudu, který v jisté české sporné záležitosti vydal jen německé rozhodnutí, rozhodl, že chebský krajský soud jest povinen vyřizovati české žaloby také českými rozsudky. Rozhodnutí nejvyššího dvoru odůvodněno jest článkem 19. základních státních zákonů. — Ale německí soudcové jako na posměch dávají se vždy znovu a znovu upozorňovati na státní zákony.

Ohromný zisk. Na valné hromadě rakouského ústavu pro úvěr pozemkový konstatováno, že zisk ústavu i s převodem z r. 1907 obnáší 12.097.054 K, jehož se použije k zaplacení 10% tantiem ve výši 935.395 K, příslušejících guvernérovi, řídícímu a úředníkům. Jmání ústavu činilo koncem r. 1908 K 127.073.262. — To se pak plní kapsy guvernéra, pověstného to ryt. Taussiga, a ostatních akcionářů!

Kde nás chtěli Němci mít. Dr. Kramář v čas „Dau“ správně charakterizuje českou nesamostatnost a neprozíravost. Praví: „Čestí, hlavně pražští Němci všemi známými prostředky, revolucí soudců, obstrukcí na sněmu, bumlem svědomitě pracovali k tomu, aby nás vytlačili z posice, kterou jsme zaujali a aby nás vhehali zase do nejpradáší opozice. My děláli jako slepi nebo jako pod neodolatelnou sugescí pánů z kasina všechno, co jen oni chtěli. Nerozmyslným radikálením pomáhali jsme v nečas rozbití Beckův kabinet a to tak, že těžko jsme mohli postavit na jeho místo něco lepšího...“ Čestí přední politikové v posledních dobách nepatřili k poukazování na to české politikatelní, které hledá oporu svoji v nerozmyslném radikálením. Jsou to ovšem přiléhavá slova na naše poměry, jenže sami hlasatelé nedovedou se nadchnouti k různějším činům; potřebovali by samí různého vůdce.

Adressáře katolických obchodníků pro pontníky. Všem návštěvníkům sv. Hory dovolujeme si oznámiti, že adressáře katolických obchodníků v Příbrami a na sv. Hoře v loni na žádost pontníků vydané zasílá důvěrník II. katol. organizace Josef Čížek, Mariánské údolí, Příbram.

Duchovní ovičení pro rolníky budou se konati na posv. Velehradě od 15. května večer do 19. května ráno. Kdo se jich míní účastniti, ať se přihlásí nejdříve do 11. května na adresu: Kolej T. J. na Velehradě. Za stravu atd. platí se 7 korun. Žádoucní, aby účastníci byli v sobotu 15. května již o půl šesté na Velehradě. Duchovní ovičení se končí 19. května okolo půl 8. hod. ráno.

Výroba domácího piva, jež se v poslední době po českém venkově rozmáhá, podlehá zdanění. Dle výnosu nedávno c. k. ministerstvem financí vydaného také výroba piva (mladinky) pro domácí potřebu dle § 1. první části nař. ze dne 17. července 1899 č. 120 f. z. potravní dani z piva podléhá a že tudíž neohlášená a nezdaněná výroba takového piva (mladinky) tvoří skutečnou poruchu českého hospodářského a finančního zákona a se trestá. — Naproti tomu výrobci domácího piva samí říkají, že pro svou potřebu může si každý uváti i cokoliv,

a že nemá nikdo práva nahlížeti mu do hrací, co chce pro svou potřebu, a tudíž každý pro své potřebě není zavázán žádným zákonem.

Petrklíč nebo-li prvosenka jarní patřící nejmilostivější jara a poskytuje zároveň vitanou pomoc lidem nemocným. Léčivou moc petrklíče proslazuje již příjemná vůně citronové kůly nálevkovitých květů. Z těchto se připravuje výborný čaj, jehož se užívá proti bolestem v prsou, migréně, závratí, jakož i při bolestech úst; lék masí se ovšem pěti delší dobu a to denně sklenice. Odvar petrklíčového kořene, které obsahuje avl. látku Primulin, mírní bolesti reumatické a také znamenitě účinkuje při nadýmání, bolestech žaludečních a při zácpě.

Hlinka nad maďaroum Párvyho zvítězil. Jasná pravda zpětrhala všecko předivo Párvyho. Sv. otec prohlásil suspensí Hlinkovu za nespravedlivou, žalobu Párvyho za nepravdivou. Hlinka už také v neděli a v pondělí velikonoční sloužil v szegedinské vězeňské kapli má svatou. Rozhodnutím papežské stolice dána zbožnému vlastenci zasloužená satisfakce, jež mu jest v žalosti velikou útěchou.

Novinka. A. Rejsek, T. J. superior na Sv. Hostýně, vydal májovou pobožnost ve 32 výkladech na „Tisíkrát pozdravujeme Tebe.“ Cena K 1.50.

Výsledek vyšehradské volby. Včera Metelka obdržel 1339 hl., Zdráhal 1535, Job 1174, Sokol 923, Drozda 95. — Ústí volba mezi Metelkou a Zdráhalem. Vláda svým pronásledováním pomohla nár. soc. straně k postupu.

Výstraha před stěhováním se do Ameriky. Některé listy přinesly zcela mylné náhledy o výhodách pro vystěhovalce do Spojených Států. Průmysl dosud se neprobral dostatečně ze své ochablosti a nelze toho čekati ani pro měsíce nejbližší. Obecně mají zatím pouze vyhlídky na slušné zaopatření služby, které jsou mocny anglické a německé řeči. Těž obdržel snadnější práci dělníci, umějící pracovati na farmách. Průmysloví dělníci nemají zatím žádných slušných vyhlídek. Ani po nádeních k nižším pracím není tak čilá poptávka jako dříve. Vzdělanci nemají dnes v Americe nijak na různých ustláno. V pennsylvanských dolech nastalo pro dělnictvo zlepšení jen nepatrné; horší jsou ještě poměry v Kalifornii a sousedních státech. A proto radíme všem, kteří si slibují v Americe lepší budoucnost, k největší opatrnosti.

Počet Němců. 87 milionů lidí mluví německy. V Německu jest Němců skoro 59 mil., v Rakousko-Uhersku 11 1/2 mil., ve Švýcarsku 2 1/2 mil. Asi 2 mil. Němců bydlí v Rusku, 400.000 v Brazílii, 225.000 v Lucemburku, 110.000 v Austrálii, 100.000 ve Velké Británii. V Japonsku jest Němců asi 1000, Peru kolem 2000.

(Zasláno.)

Nejdůstojnější biskupské Konsistoři v Hradci Králové!

Loňskou povodní postižení občané Tanečhod-Vestce, kterým byla nejdůstojnější bisk. Konsistoří udělena ze sbírek dobročinných podpora v úhrnné sumě 250 K, vzdávají nejserdečnější díky, kteréž patří i těm, kteří dobrotitivě k těmto sbírkám přispěli. Zaplať Bůh!

Obdarování občané spojených obcí Tanečhody a Vestce na Chrudimsku.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. dubna 1909 1 hl pšenice K 20.40 — 22.20, žito K 14.80 — 15.50, ječmene K 13.50 — 14.00, proso K 14.00 — 00.00, vikev K 19.00 až 20.00, hrach K 24.00 — 25.00, oves K 9.00 — 10.50, čočky K 30.00 — 35.00, jablek K 24.00 — 25.50, krup K 22.00 — 44.00, bramborů starých K 4.00 — 5.00, nových K 00.0 — 00.0, jetel. semene červeného K 88.00 — 00.00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 000.00 máku K 28.00 — 32.00, lně. semene K 20.00 — 24.00, 100 kg žitných otrub K 15.00 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub K 14.50 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.40 až 2.12, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg másla vepřového K 1.92 — 0.00, 1 kg tvarohu 0.22 — 0.26, 1 vejce K 0.6 — 0.00, 1 kopa cereale K 16.00 až 20.0, 1 kopa petršle K 9.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 8.00 — 6.00, 1 hl cibule K 20.0 — 0.00, 1 kopa drobné zeleniny K 4.0 — 6.00, 1 pytel mrkve K 7.00 — 0.00, 1 hl jablek K 10.0 — 14.00, 1 botka švestek K 0.00 — 0.00 1 hl třelů K 0.00 — 00.00, 1 hl hrášek 0.0 — 00.00. Na týž. trž. v Hradci Králové dne 17. dubna 1909 odbyvaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 88 hektol., žito 90, ječmene 21, oves 112, proso 0, vikev 26, hrach 0, čočky 0, krup 3, jablek 4, jetel. semínka 8, lněného semene 4, máku 2 — 3) Zeleniny: petršle 15 kop, cereale 20 kop, kapusty 5 kop, cibule 10 hl, drobn. zeleniny 20 kop, mrkve 5 pytlů, bramborů 100 hl, 100 00 kop. — 4) Droby: dobytek 25 hl, hrášek 0 hl, švestek 00 beček. — 4) Drobn. dobytek: vepř 5 kusů, podvinů 573 kusů, kůnat 173 kusů.

Do učení na cukrářství

Přijímá se mužský hoch z řádné rodiny u Josefa Flady u Hradec Králové.

Konkurs.

Okresní výbor v Hradci Králové obsadí následkem úmrtí uprázdňené místo

obvodního lékaře

pro zdravotní obvod se sídlem v Kukleněch.

K obvodu tomuto přiděleno jest dvanáct obcí s počtem 11.154 obyvatel (dle sčítání r. 1900).

Kozloha obvodu obnáší 50.86 km²

Služné obnáší 800 K

pausal cestovní 300 K

a drahotní přídavek 200 K ročně.

Místo obsadí na jeden rok provisorně.

Žádosti řádně doložené dle předpisu § 5. zák. ze dne 23. února 1888 č. 9. z. z. podány budtež podepsanému výboru okresnímu do dne 7. května 1909 do 12 hod. polední.

Okresní výbor v Hradci Králové,

dne 17. dubna 1909.

Okresní starosta:

Hynek Srdínko, v. r.

Ušetříte peněz!!!

Prodáme pod cenou tovární několik

jídeln od K 190—

ložnic od K 195—

kuchyní od K 90—

Doplate o zvláštní nabídka s poukazem na tento insert.

Rovněž pod cenou nákupní se prodají

zbytky

koberců běžných vlněných, jednotlivá okna záclon krajových a látkových, pokrývek na stůl a postele.

Pro saisonu letní

lehké přikrývky ložní (deky), flanelové, prošívané, z velbloudí srsti.

Záclony všeho druhu.

Kočárky

dětské a sportovní

za ceny tovární.

Ad. Novotný a spol.

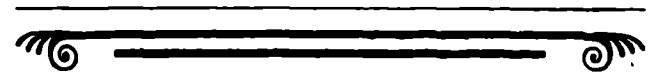
svíra nábytku a koberců

v Týništi n. Orlicí.

Cenařky, nákresy, fotografie, rozpočty zdarma.

Na požádání

se vyšle cestující odborník na naše škrtaty.

JOS. SOUDILA

závod rezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací rezbářských, jako jsou: rámy k obrazům, oltární pultky, podstavce pod sochy, jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje hlavně patronátní úřady a veleddst. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor rezbářský spadajících, v každém slohu a bezvadném provedení v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hochy z řádné rodiny do učení za mírných podmínek, nejraději takového, který navštěvoval měšťanskou školu.

Křesťanští mistři

(ex offi) 40 letů se 20 letů nabídní

Biskupský úřad.

Litanii k nejsv. Srdci Páně s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100 kusů 3 K) ve **snížené ceně** 100 kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci Páně 100 kusů za 80 h (místo za K 1.20)

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Ku sv. birmování praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1908. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznaní
které jediné kupujete a žádejte!

„MONOPOL“

akceová svíčkárna a voskárna v HL. B. leslaví.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 30.000.

MOSAIKY

sklenné

pro kapy dekorací vnitřní, nejnovějšího,
i sálho spřeben, které nejen vzeře-
nem ale i svou krásou předčí mosaičky
vlastní, hotové

mal. tisk prof. malba na stě

B. Škarda,
Brno.

Komplet pro chrá-
mová okna mosaičky
besplatně..

Zdrojem zdraví

jsou **úžuprosté nápoje**, s nichž
dodnes nepřekonány jsou

šumivé limonády

chuti malinové, citronové, jahodové,
mařinkové a třešňové. připravované
pomocí

Maršnerových šumivých limonádových bombonů
jedině pravých s touto

Roční výroba přes 40 mil. kusů.

Jediný výrobce:

První česká akc. společnost továren
na orient. cukrovinky a čokoládu na
Kr. Vinohradech (dříve A. MARŠNER.)

C. k. místodrž. koncesovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer

Hradec Králové

podává zprávy o úvěruhodnosti firem obchodních
i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé,

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

**k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

zlatění písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty shotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

— **Závod založen r. 1898.** —

Vejce k líhnutí

od čistokrevné drábeže, na výstavách první cenou
poctěné, pekingských kachen, pravých obrů, 1 kus
25 h, minorek černých 1 kus 18 h. Dále prodám
1 kohouta a několik slepic
s rázicovitými hřebeny, vystavali to kusy 10 mě-
síců staré, již nesoucí. Kohout za 6 K, slepice po
4 K 50 h, prodá a dotasy zodpoví

Alois Blatte v Ostřetíně u Holic.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých **koupí a prodejů** v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šňůry, střípce, tře-
pení atd.

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.

za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Nejlepší sukna,

moderní panské i dámské látky a

potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním rýze českém,
ověřčeném velkozávode

Lužný & Trlica v Brně,

na Velkém nám. č. 36, na Václav. ul. č. 8.

Skvělé vzoráky zašleme na požádání
zdarma a vyplacené pouze na mistry krej-
čovské. Žádejte je proto vždy u svého mi-
stra. Uspokojí vás v míře netažené.

Zbytky

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritického chrámu
Páně.

Na ukádku sestlé
se vše franco.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Bezvěrectví přichlo před vědeckými důkazy. Prostějovské spolky Beseda, Sokol a Učitelský spolek neměly v zájmu národní svornosti nic pilnějšího na práci než poslat pražského volného myslitele dra. Krejčího, aby promluvil (18. t. m.) na thema: „Náboženství, mravnost a škola“. Každý uhodne hned, měl-li příchod dra. Krejčího posloužit pravdě a pokroku či chtěly-li si „vlastenecké“ korporace zchladiť zlobnou záhu na katolíckých. Přednáška konána ovšem — v Sokolovně, aby bylo dokumentováno, jak nepotřebují katolíci sokolové „třítiti“ národní svornost. Když dr. Krejčí sofisticky „vyložil“, jak není potřeba náboženství, jak mravnost i bez něho vydrží, jak svědomí jest pouhou výslednicí přirozených sporů, důvodů atd., vzdaloval se metrovými kroky s podla, aniž čekal na poučkování předsedovo. Hrdina se ulekl přítomnosti katolíckého řečníka dra. Nábělky, který dokázal často, jak pronikavé světlo dovede vpuštění do přediva volnomyslenkářského mudrantsví. Nábělka šel rychle za Krejčím, ale tomu se už nechťelo zpět. Dvakrát předtím žádal na schůzi o slovo, ale bylo mu Krejčím odepřeno. Farář Dostál-Lutinov a dr. Štancel taktéž se svojí sádostí nepochodili. A tak milovníci „ryzí pravdy“ dali si na uší silnou šálu, aby kus té pravdy neslyšeli. Bezvěrectví leklo se o svoji existenci a zahřídilo se podle hesla: „Kdo uteče, ten vyhrá.“

Také veliký psycholog. „Hlas“ oznámil, jak na státní realce na Moravě nutí se volnomyslitelský profesor dějepisu do role theologa. V 5 tř. vykládal faktum, že biblická zpráva o zavraždění Abela Kainem jest „prasprostá lež“ (bez pochyby vynalezená na nesnesitelné dráždění moderních volných myslitelů?). Vždyť prý Kain jako zemědělec (dovolte, „theologu“, proč jen tedy obratem ruky zase biblické zprávě o zemědělské činnosti Kainové věříte?) stál na vyšším stupni kultury než pastýř (která věda vám dokázala mimo bible pastýřství Abelovo?) Abel a proto nemohl Kain klesnouti ke skutku tak broznému. — Nezdá se vám, psychologu, že agrární Měšťan, který zabíjí katol. zemědělce, stál ještě na vyšším kulturním stupni než Abel? A což ten pokrokový advokát dr. Lhota, který beze všeho zjištění viny zřekoval a holi zbil katolíckého kněze? Kdyby lidé nyní, chvástající se nejvyšší kulturou, měli moc, řádili by hůt než Indiáni. Tolik přece každý psycholog a vůbec každý zkušený člověk může vědět, že i člověk nejučenější může páchat nejrafinovanější zločiny, je-li mu hlas svědomí lhostejný.

Hymna na služebníka klamu. Zemřel známý rudý agitátor a redaktor Josef Krapka. Kdyby se měly sebrati ty spousty úmyslných lží a nejsprostších nadávek, které proti katolictvu uveřejňoval, vyplnilo by se tím několik knih. Za jeho pobytu v Prostějově sesuroval život dělnictva nad míru Rudí vychovanci Krapkovi sahali k skutkům násilným; prolévali docela i krev svých soků. Jak Krapka pracoval „k uvědomění“, o tom svědčí na př. tyto kumáty. Když katol. „Ostr. Kraj“ uveřejnil celou řadu jmen osvědčených rudých zlodějů s připojením ukradených obnosů, tu v Krapkově „Hlasu lidu“ schytlána mativá odvěta. Uveřejněna tam tatáž jména, tytéž obnosy, ale ke každému jménu připojen titul: „farář“, „děkan“ a pod. Tak udělal Krapka z rudých zlodějských pohlavrů obratem ruky — defraudanty kněžské. Jak dlouhý kriminál by měl býti přisouzen za tak křiklavé, drzé a bezectné balamucení, to nechť uváží nestranní lidé sami. Krapkovi byl dobrý k dosažení cíle každý literární podvod; vždyť věděl, že jeho nemysliví věrní uvěří každé lži, která nasytí jejich žitlivost. Pravda — Krapka získal si o rozšíření druhé strany zásluh velikých. Pracoval pro ni až do únavy. Leč samy rudé listy ve chvalotečech nad jeho mrtvolou opepluly opatrně úskalí, na něž mohly narážeti smínkou o jeho „pravdomluvnosti a jemných způsobech“. Leč — tu přišel náhle Machar a 18. t. m. v „Čase“ rozpěl se nad Krapkou v tak vznešený hymnus, až se musí utrpné usmát všichni, kdož kvalitou Krapkovy agitace sesnali. Slyšte! „Josef Krapka zemřel... Byl redaktorem dělnického listu — a redaktor takového listu táhne poctivě (!) na všech brázdách svého žurnálu... Krapka dovedl vždy z listu mu svěřeného udělati list vynikající (ale v čem?). Jeho články byly jasné... vnitřní poctivost (!) jejich činila i s té nejvšednější frázou, užil-li jí, vášnou a upřímnou (!) pravdu... Uměl probouzet lidi (snad spíš átódné pudy?) v lidech... psal jak mluvil, přesvědčeně, s humorem a ať čte člověk cokoli, je mu, jakoby se poctivě (tak!) a inteligentní oči jeho dívaly na něj z každé řádky (no — no!)... probuzení Prostějovska (snad k krvavé?) je posledním dílem jeho... Typický (to je pravda) sociální demokrat, před nímž člověk musí smeknout (nechce-li se ovšem dát vládnouti kalem rudých pomluv)... A já jej vítal vždy: bylo mi volno v jeho společnosti a měl jsem vždy

ten pocit jistoty, jaký mívá člověk, když mluví s člověkem bez falše a klamu“. — Iha, Krapka i Machar prohané átóčili na nynějšího prostějovského faráře; byly jim oběma dokázány v té příčině úmyslné lži. Proto se dvě ty dobré duše sešly a utvořily si o neklamání a pravdě svoje vlastní, společné názory.

Naproti hymnů Macharově stojí faktum, že agitace Krapkova mezi lidem dala se značně potud, pokud katolíci neopřeli se klamu pevně zorganizovanou obranou a poku: lidem nezačali otvírati oči soustavnějším šířením poctivého tisku. V poslední době bylo již s Krapkou zle; pozoruje, že předivo jeho překrucování a nepravd jest v širší veřejnosti prohlédnuto, pomáhal si vášnivými skoky — leč marně Nadávky „Hlasu lidu“ odpuzovaly stále více, čtenářstvo věcíhledě řídlo. Rozeslán tajný oběžník nejspolehlivějším důvěrníkům tohoto obsahu:

„Vážení soudruzi! Na konferenci III. kraje o vánočních svátcích v Prostějově přijat byl následující návrh: Veškeré organizace v obvodu III. kraje, které nepotřebují slavnosti 1. května, odvedou čistý výžitek ze slavnosti ve prospěch „Hlasu Lidu“. Organizace, které nemohou žádat slavnosti v den 1. května uspořádat, seberou mezi příslušníky strany nějaký obnos ve prospěch „Hlasu Lidu“. Usnesení toto stalo se vzhledem k tomu, že „Hlas Lidu“ utrpěl veliké ztráty u některých kolportérů, tak že hlubý přesahuje přes 6000 K. Usnesení toto stalo se jednomyselně. Výkonný výbor učinil opatření úsporná, ponechav pouze jednu administrativní a jednu redakční sílu, aby rozpočet „Hlasu Lidu“ zmenšil. Výkonný výbor jest přesvědčen, že není třeba organizací teprve vysvětlovat důležitost našeho listu a že veškeré organizace učiní, své budou, aby květnový dar ve prospěch „Hlasu Lidu“ vypadl co nejpriznivěji. Soudruzi má to být pobídkou, aby organizace postaraly se ve svém okolí o rozšíření „Hlasu Lidu“, a aby písně dbaly nad správným placením kolportérů. Jelikož by nebylo zdravé, aby se toto dostalo do veřejnosti, žádá výk. výbor, aby sdělení toto pokládáno bylo za přísně důvěrné a aby o něm jen soudruzi uvědoměni byli, ovšem jen důvěry hodní soudruzi. Se soc. demok. pozdravem ze výkonný výbor III. kraje Krapka Josef.“ Tedy z oběžníku zřejmo, že bylo už moc zle. Těžko uvěřitelné, že by byl agitátor tolik zkušený nechal mezi kolportéry dluhů na 6000 K a pak žádal tak důlně, aby jiní za ně platili. Zkrátka Krapkův orgán se znechtěl, pozbyval abonenty.

Krapkově jménu v dějinách dělnického hnutí náleží čelné místo; proto není zbytečným ubližováním, jestliže jsme o jeho činnosti psali beze všeho hněvu plnou, byť nemilou pravdu. Ovšem Krapka nepracoval jen k potrestání soupeře, namáhal se ze všech sil, aby otevřel širokou bránu směru, jež považoval za prospěšný dělnictvu; a pracoval bez sobeckých, chamtivých tužeb. Dovedl docela za svoji stranu i trpěti. Leč užíval ve svém zánčení prostředků, které se nikdy čestnými zvatí nemohou. Badoucnost ukáže, zda chyboval úmyslně, ze zlomyslnosti, či nutily-li jej k tomu zevnější poměry. Nyní jest na pravdě Boží, kde se ocení jeho činnost nejspřavedlivěji.

Jak se dělá věda. Professor dr. Plate, stoupelec Haecklov, dle sdělení „Märkische Volkszeitung“ měl v Brémách (v „Goethebundu“) přednášku o darwinismu, v níž odsuzoval hodně s vysoká lidi, kteří nechtějí věřit, že pradědečkem lidstva jest opicák. Pro své tvrzení uvedl tento „důkaz“: „Odněkud člověk přijíti musil; a poněvadž nespadl s nebe ani nemůže býti utvořen z kuší hlíny, tedy rozhodně se vyvíjel ze zvířecích předků: nebo by byl musil povstati zázrakem, což není možno.“ — Ovšem udatný hrdina Plate zapomněl dokázat, že zázrak jest věc nemožnou, a zapomněl vysvětliti, jak ti „zvířecí předkové“ bez zázraku na svět přišli. Pak prý haecklovci pěstují exaktní, empirickou vědu. Jak velikou víru vyjadřují!

== POJIŠTĚTE SE NA ŽIVOT ==

u banky **SLAVIE** v Praze.

— Pláte o sahy. —

Hospodářská hlídka.

● *stavu obilního trhu světového* přináší „Finanční listy“, spravidla velice sevrabně informované, v č. 16. tento pozoruhodný článek:

Poměry na světovém trhu obilí vabuzují nyní v interesovaných kruzích značnou pozornost. V posledních dnech trvá na amerických trzích neobyčejně prudký vzestup kursů, které dostoupily již takové výše, jakou měly během posledních dvou desetiletí pouze dvakrát: v r. 1888 a v r. 1898.

V obou těchto případech byly sde příčinou smělé machinace. V r. 1888 byl to spekulant Hutcheson, r. 1898 pak spekulant Leiter a nyní jest to znovu odvážlivý jednotlivec Patten. Patten utvořil přeučinný corner, skoupil veliké zásoby na venku i ve skladištích, aby zabránil větší příliv na trhy a snažil se ceny vyhnati do výše. Bylo to v době, kdy hrozila válka a poněvadž nikdo neměl tušení o této odvážné hře, bylo mnoho těch, kteří spekulovali à la baisse, spoléhajíce na to, že jakmile válečné nebezpečí pomine, vysoké ceny musí upadnouti. Mezitím přišlo Pattenovi na pomoc několik okolností: Ukázalo se, že vývozní schopnost Argentiny a Austrálie byla značně přeceňována, že zásoby produkčních zemí musí býti úplně vyprodány, má-li býti hrazena dovozní potřeba Evropy až do nové sklizně a na konec objevila se k tomu ještě první letošní americká zpráva o stavu osení, přinášející zprávy nepřilíh výhledné. Zpráva ta přinášela skutečně zhoršení výhledů pro americkou sklizeň pšenice o 3.1% od prosince. Všechny tyto okolnosti působily, že postup Pattenův se úplně dařil, což podporováno bylo také tím, že Patten svoje manipulace nechal do krajnosti, pamětliv osudu všech obilních cornerů, které všechny vyhnaný bysše do nemožnosti, shroutily se, pohřbívajíce pod sebou ty, kteří je vyvolali. V důsledku hnutí na trzích amerických stoupaly ceny také v Londýně, Paříži a Berlíně a stojí za zasměnění, že argentinskí zemědělci, kterým placena jest v Evropě pšenice 200 M za tunu, dostávají cenu právě dvakrát tak vysokou, nežli v letech, ve kterých poprvé argentinská pšenice objevila se ve větším množství na světovém trhu. Má to ten důsledek, že argentinskí zemědělci prodávají jenom část své sklizně, která vynese jim stejně tolik jako celá sklizeň dříve a ponechávají si ze spekulacních důvodů část druhou, doufajíce tak vyvolati další zvyšování cen.

Pro Německo má dnešní situace ten zajímavý a nepřijemný ověs: důsledek, že kdežto na podzim vyvážena byla německá pšenice při ceně 160 Mk, musí dnes německí importéři kupovati ji za cenu 200 Mk, poněvadž domácí zásoby spotřeby nestačí. V důsledku toho, jak se praví, má býti provedena revize ustanovení o dovozech listech obilních, které až dosud podporovaly vývoz obilí na neprospěch konsumentů a na prospěch jediné třídy — kruhu agrářůch. Moment tento není pro nás bez významu dnes, kdy v Uhrách volá se po zavedení podobné instituce také u nás. Jak americké spekulace skončí, nelze dnes říci, poněvadž je nesnadno přehlédnouti, pokud skutečně vysoké ceny jsou oprávněny statistickou situací zásob a spotřeby. V každém případě zdrazování nejdůležitější potravin na celém světě je pocitováno v době deprese a nezaměstnanosti tím nepřijemněji. Povede k obmezení konsumu a tu je nepřirozenější hranice proti přemrátnému zvyšování cen.

V letošním roce státní potřeby u nás, a Uhrách i Německu dosahují značné výše a ačkoliv doba poklesu konjunktury, kdy peníze zlevňují, jest pro emise nových rent velmi příznivá, nebylo až do té chvíle možno, jarní doby v tom směru využiti. Kursy rent trpěly velmi neklidnými dobami a bylo proto saháno k opatřením provisorním. Nyní se situace značně změnila a na všech stranách uvažuje se o definitivní úhradě velkých mimořádných potřeb. V Berlíně v těchto dnech počínají ředitelé bank vyjednávat s ministry financí Pruska i říše a mluví se o tom, že dojde k vydání 800 mil. mar. rent, z toho 500 mil. pruských a 300 mil. říšských. Zvláštní poměry trhu vysvětlují, že o otázce úrokové míry není ještě rozhodnuto. Banky by raději viděly typ 4proc., kdežto finanční správy mají obavu, že by setrvání při 4proc. typu tlačilo kurs níže úročitelných rent. Nemí vyloučeno, že bude vyhověno oběma partám, a že říše i Prusko dá bankám k dispozici typ 4% i 3½%, aby oba mohly nabídnouti obecenstvu. Subskripce tohoto drahů byla by jistě zajímavá a poučná. — Mezitím v Uhrách rozešel se již syndikát, který loni převzal 64 mil. uher. korunové renty, nepoužij opčního práva na dalších 64 mil. korun vzhledem k nepřiznivým poměrům na trhu peněžním. Mimořádné potřeby Uher jsou však velmi značné. Podíl Uher na mimořádných vojenských výdajích bude činiti přes 100 mil., k tomu přistoupí část odškodného Turecku a mimo to velmi značné potřeby na investice. Uherská vláda zahájila nyní se skupinou, která její potřeby obstarává, nové jednání o emisi větší sumy uher. korunové renty a vláda zamýšlí prý vydati jí asi v červnu za 300 až 400 mil. korun. Dojde-li k tomu skutečně, záleží na dalším vývinu kursů, které mohou znova býti ohroženy rozvratem v Turecku.

Reimické varny na cukr. Na řešení otázky řepatské podává brána. „Hlas“ pozoruhodnou úvehu: Konečně stála by za tvahe otázka, nebylo-li by možno vlastní varny postavit v místě upoloženstevním náhladem, jako jsou postaveny mlékárny, lihovary, škrobárny a podobně až hotovou lávu do továren k dalšímu zpracování. Od-

padlo by přetahování řepy a místa na místo, řepy by zůstaly doma, a řepaři by měli své pevné řepky z celého množství dodané a zpracované řepy; odpadl by jeden správný bod a pro rolníka řepaře důležitý. Nebylo by potřeba tolik cukrovarů, co dnes. A které by byly, mohly by být společnými podniky řepných selekčních varen, pokud by ony samy byly družstevními. Stávu by možno bylo daleko převážet, ba i vyvážet, když by nejbližší závod nechtěl se smluvit o přiměřené ceně. Jak dnes cukrovary jsou zřizeny a organizovány, jsou vlastně velmi nešikovnými podniky. Středili jsme je z malých poměrů dřívějších, kdy cukrovarůk na 50 000 metrů řepy už si myslili, že obstojí a udrží se! Dnes však slabé závody zanikají, silné se ještě sesilují, a pak za dnešní organizace a za nuceného dovozu ze široka daleka stávají se čím dále nehoráznějšími a obtížnějšími. Máme tyž případ u líhu, že lihovar na venkově postavený dodává pouze surovinu, již pak rafinérka musí pročištit. Stejně je též u tlačíren řepky, lněného semene, semence a j., které hrubý hrstý olej teprv musí poslati do továrny na sčistění. Při stávé řepové by pak ústřední závod přejímal nejen čištění a bílění cukru jako dnes činí rafinérky, ale už i buštění a krystalizaci, tedy všechny ty jemnější a soustředěnější procesy, jež vyžadují teprv vyšší znalosti technické a dražší zařízení, tudíž i vyšší kapitály. Na venkově by však zůstala jednoduchá práce s opráním, poferáním a svařením řepy spojená, jež by venkovu byla novým zdrojem zvýšeného příjmu. Takový družstevní závod nepřijel by draze než nyní nějaký mlékárny nebo lihovary rolnické.

Čím nahradit cukrovku? Otázka tu zodpovídá chrudim. Hospodářský list takto: 1. Letos může rolník cukrovku nahradit pěstováním obilí, jehož ceny jsou značně vysoké. Zejména v jaré pšenici nalezneme vhodnou náhradu, zvláště zvolili k pěstování druh výnosný. Také oves má cenu slušnou. Vedle toho obilí u porovnání s řepou půdu mnohem méně vyčerpává. 2. Dále jest nám příkazem rozšíření chovu dobytka. 3. K cíli tomu bude nutno jistou část pozemků věnovati pěstování rostlin pícních, jež půdu nevyčerpávají, naopak obohacují. Především doporučuje se pěstování řepy krmné a mrkve. 4. Zkusme pěstování kukurice, kterou bychom mnoho peněz za kupovanou pici ušetřili. 5. Rozšířme pěstování zeměků, zejména zeměků ranných. 6. Rozšířme pěstování řepky a postavme menší olejny, mimo kartel stojící. Tak řepku dobře speněšíme a olejny poskytnou nám výborné pokruty, čímž mnoho peněz za cizí krmiva ušetříme. 7. Nezapomeňme také na luskoviny, které půdu nevyčerpávají a věnoje pozornost zejména bobu koňskému, jež poskytuje mnoho výborného šrotu, a pak vikvi. 8. Jednotliví hospodáři, kteří mají zvlášť výbornou půdu, mohou se věnovati zeleninářství a pěstovati především zelí blávkové, okurky, cibuli, rajská jablčka a j.

Dohoda cukrovarů a řepaři uskutečněna v kraji chrudimském, kde cukrovary zakoupily od okres. organizací řepu, která se letos vypěstuje, a sice 1 q za 2 K 10 hal; stoupne-li cena cukru za 1 q nad 21 K, obdrží rolníci za každou korunu, cenu 21 K převyšující, na 1 q řepy příplatek 9 h. K těmto cukrovarům patří cukrovary v Pardubicích, Chotčicích, Chrudimi, Slatěanech, Rosicích, Hroch. Týnci, Dašicích, Moravanech, Vys. Mýtě, Cerekvici, Přelouči a v R. sicích. K dohodě došlo také na Československu, Mladoboleslavsku a Mělnicku.

Blíže na stavěnkama řepařské poleti na řepařské schůzi v Hradci Králové. Aby stávo bylo, kdo přes uhnešení: řepu letos nesázet, bude ji přece sázet, rozhodnuto založit pro okres památní knihu, která by potomkům hlásala, kdo v době boje vytrval a kdo slaběle ustoupil. Vidě, a v též kraji sázejí agrárníci jen co!

Nejlepší brambory dají se v půdách písečných, kde také nejdříve sází a nejméně hají. Ranné zeměky a druhy k jídlu pěstujeme tedy dle možnosti v půdách písečných.

Škoda peněz za cizí plemena včel. Každoročně vyhazují čeští lidé hezké hromádky peněz za včely krahské a italské. Kupují se tu čiperné sice krasavice, které především v rukou nezkušeného včelaře vyžadují drahého opatrování, ač na druhé straně černá česká populážka včel v dobrých rukou téměř divy činí. Marnivost i tu hoduje na útraty české. Černá domácí včela, která při tom nevímání pomalu nám mizí, má včelaři prospěti dvojnásobně nad cizí krásy.

Školský obzor.

Ještě o těch žulových charakterech pokrokařských. Potouchli sobei, oblečení v káži lví, šosáci vypočítavci, odporující jiným „obětavý boj za pokrok“, tedy poučení byli samými časlavskými „byrokraty“, že se nesluší učitelstvu, aby s poníženými komplimenty žebrořilo, skuhřalo — k vůli ubrání chleba vlastním kolegům. Zatím co učitelství poslanec Lisý pod imunitou pohodlně v parlamentě radikálizoval, troubil, křičel atd., jeho kolegové s poníženým, sladkým úsměvem žebřali u „zpátečníků“ o protekci, druh druhá černil, denuncoval, jen aby se dostal k tučnějšímu zoubu. A to se děje v době, kdy učitelské platy zlepšeny. Nic divného u chlebařů! Vždyť sám „Český Učitel“ si posteskl, že po úpravě platů pokrokařští učitelé posílají předplatné liknavěji než před úpravou. V samém „Horkého týdeníku“ 2. t. m. napsáno o husitsko-pokrokařských kruzích učitelských na Časlavsku: „Tak to tedy dopadá v kraji, v jehož středu stojí Jan Žižka z Trocnova, v kraji, o němž se tvrdí, že nebude poněmčen, i kdyby Prusko učinilo jednou Čechy svojí provincií. Dopadá-li to takto i v jiných končinách království, nechme prostě politické i osvětové práce, plivněme na všecko, čím jsme byli a chceme být, nelžeme si do očí, že mluvíme česky a že svoje češství bráníme a hájíme — a hodme těm, kteří na to čekají, svoji přítomnost i budoucnost do chřtánu rázem a nikoli po kouscích. Neboť kdybychom takto žili, nebyl by to život národa, bylo by to prodajné, potměšilé království bochařku, frivolní švábění jazykem Komenského, zárodek rozkladu.“

—Zas tedy se ozval „radikální vlastenec.“ Ovšem zlepšení jeho existence nezávisí na pucování „byrokratických“ klik; on se chce právě uživit radikální kritikou. Proto mu jest zcela snadno vztyčiti prapor silného protestu — jako Lisému. Takový projev by mnoho nesnamenal, kdyby jej byl neotíkal — sám „Český Učitel“ (dne 14. t. m. v dvojčísle 30—31.) Tyž pokrokařsko-účitelství list dodává: „Jak hrozné odsouzení! A týká se nás, učitelstva, které se domáhá své existence nikoli zásluhou, nýbrž opovržením hodnou žebrořou. Mácho pravdy v odsouzení tom, ale nikoli všechna.“ „Čes. Uč.“ nato snaží se v potu tváře dokazovati, že se místa neobezávají spravedlivě; proto prý mnohý dobrý učitel několikrát odmítnutý naposledy si pomáhá metodou žebrořic. To však „Čes. Uč.“ neprozrazuje, že právě mladší pánové, odchovaní od počátku pokrokařským vedením, jsou v otázce materiální nejcitlivější, že v případě uprázdnění místa běhají od kliky ku klice nejhrošlivěji a tak škodí starším kolegům. Neří divu, vidí-li sami, jak pohlavně pokrokové organizace na sebe tak pečlivě pamatovali, jak se pokrokem znamenitě obohacili. Příklady třeba, milí generálové!

Pokrokařská „škola našeho venkova“ v č. 5. sama napsala: „Učitelstvo houně přehá k agrárníkům, kteří opanovali pole v obcích, okresích, okresních školních radách a na jiných vědeckých místech. Celá řada mladých učitelů trpě se podává agrárníci a obohatě mu slouží třeba i za agitátory. A proč učitelé se brnou v objetí agrární? Mnozí si neujasňují program této strany a zmatkávají slov od škůlků. To jsou nešťastníci, kteří se chytají na lep lesklých frází. Jiní jdou do agrárního ovčince s „přímou“ jím s prospěchem, někteří konečně ze — strachu. Z pohodlí stali se agrárníky ti učitelé, jejichž healy jsou: „Plasť břícho! Prádný mozek! Klid v srdci!“ — Učitel — agrárník — prospěchář jest horší. Ten za kus chleba, za úsměv a jiné výhody jest ochoten kvát ke všem zřetěšenostem padlých agrárních. Učitelé sebeobětavě pláče; učitelství čest tu byne . . . Mnozí učitelé agrárníci se vymlouvají, že strana dala učitelstvu mandátý poslanectví, což jím neúčinná. Však jest lépe, když nám strana mandátý nedá, ale hájí rázně našich zájmů, jako to činila a činí dosud strana sociálně-demokratická (!) Učitel nemá a nemít býtí agrárníkem a přece může kulturně pracovat; to znamená plně se věnovati lidu své obce, svého okolí, svého okresu. Naše místo musí býtí tam, kde je vesecup a rozvoj; takže není ve straně agrární, oseta vše

pokroku jde proti agrárníci.“ — Zkrátka kde jest právě „táto“ tábořící; tam i srdce i přesvědčení učitelských nositelů pokroku; jsou to ti učitelé, kteří s nevyrovnanou dráostí dovadou tvrditi, že jejich konservativní kolegové účastní se jednou za uberský měsíc šarabě hostiny — k vůli najedení. Takovou představu může mítí o kolegovci pouze člověk, jehož myšlenky krouží vytrvale a výhradně právě kolem tobo hájedení, kolem otázky chlebařské. Vždyť malokterý socialista by se snížil k tak úpěnlivému a patolizaleckému žebrořic jako — pokrokařští vychovatelé národního dorostu. Pokrokoví učitelé, kteří stejné hlásají vyhození náboženského učiva ze škol, a vypočítavosti pomohli značně zatlačiti agrárními chytrákům, chlebařcům se aspoň při volbách „taky-katolickým“ přesvědčením. Svoji k svému a vždy dle osobního prospěchu! Agrárníci dietěti nemají si co vyčítat s učitelství pokrokaři, žebrajícími dojemně u dveří byrokratů. Každý chce naplniti svoji kapsu tím způsobem, jak mu okolnosti právě dovolují. Je-li některý pokrokařský učitel potrestán pro nepřipustné, protizákonné „pokrokové“ přehmaty, bouři, křičí, protestuje pokr. učitelstvo všecko; a zatím hezky soukromou cestou titěž lidé denuncují vlastní kolegy jiné, aby si na jejich účet vymohli lepší postavení.

Nová praxe zem. škol. rady ve příčině míst katechetských na měst. školách v Pardubicích. V poslední době zřizeny byly v Pardubicích dvě nové městanské školy dívčí a chlapecké pro obvod novoměstský. Dále následovalo se také očekáváti, že na těchto nových měst. školách ustanoven bude také nový katecheta. Ale zem. školní rada k velikému překvapení ve srozumění se zem. výborem z ohledu úsporných nedala souhlasu k zřízení takového místa s podotknutím, že dosud ustanovení dva katechety městanských škol v Pardubicích mají povinnost vyučovati na všech čtyřech pardubských městanských školách a ostatní tři na všech obecných. Dále se to ve skutečnosti provést, jest ovšem jiná otázka, kterou zemská školní rada proatě pominula. Jsme přesvědčeni, že onen referent zem. školní rady poměry v Pardubicích je naprosto neznalý, jinak by nemohl něco podobného propustiti. Obdobně musela by přistě zem. školní rada ustanoviti pouze dva ředitele pro všechny městanské školy v místě, jednoho pro školy chlapecké, druhého pro školy dívčí. Podle tobo také nemůže býtí ani vypsan konkurs na ředitelské místo nových měst. škol v Pardubicích, jedno-duše proto ne, že jsou tu již dva ředitelé měst. škol, kteří dle této nové úsporné praxe převezmou ředitelství na nových měst. školách, ať jsou tyto třeba i ve vzdáleném obvodu školním, jen když jsou v též místě. Jako tedy bude jeden katecheta pro všechny městanské školy chlapecké a jeden pro všechny měst. školy dívčí, tak bude jeden ředitel chlapeckých měst. škol a jeden ředitel měst. škol pro celé město. Myslíme, že to rozhodně nepohje ani v prvním ani v druhém případě, nemá-li nastati hotový smutek. Dávou v každém případě je tuze mnoho a budou zajisté v protestu na kompetenčních místech uvedeny.

Vynikající katolický pedagog. Bylo by nošením dříví do lesa, kdybychom dokazovali, jak obrovské zásluhy získalo si kněžstvo o rozvoj školství vůbec. Leč potřebí vzátní příslušný hořd knězi, který zaujímá zvlášť čestné místo v řadě učitelů národa. Jest to Karel Al. Vinařický, který v době národního probuzení byl jedním z předních vědců ušlechtilého pokroku, stojí na přední stráží svojí neúmornou pílí. Práci nehladnou vykonával dílo obrovské. Jeho znamenitá práce povodní i mistrné překlady z cizí literatury vnášely pochodeň pravé osvěty do nejtemnějších koutů. A přece tento osvěcený vzdělanec netěší se přílišnému vděku; ani v kruzích katolických neváhuje se mu tolik pozornosti, kolik by zasloužil. Leč přece aspoň v „Národních listech“ (dne 20. t. m.) jest položena na jeho hrob krásná pomněnka. V článku tom mimo jiné čteme: „Sedmdesát let již tomu, kdy na jaře r. 1839 vyšla tiskem Česká abeceda aneb malého čtenáře knížka první. Český, původní slabikář Karla Al. Vinařického. Knížka učebná s obrázky. Knížka dříve prakticky vykoušená, na pozorování dětské duše založená a novou, veskrze původní cestou se beroucí! Její základní rysy jsou po sedmdesát letech účelným kamenem v soustavě nauk o počátečním čtení a psaní. Pět let chodilval deane ušlechtilý farář kovářský do školy místní, pozoroval a zkoumal počáteční vývoj školního poznávání dětského; za tu dobu uzrály v duši jeho stáady, dle nichž v dubnu 1838 knížku svou dopracoval a rok na to veřejnosti české odevzdal . . .“

Česká abeceda jest perlou mezi knížkami své doby a jejížto skladaři trvale čestné místo v dějinách práce původních myslitelů a vychovatelů. Byl to první český slabikář pro vyučování dle metody hláskovací, proti staré metodě slabikové, první obrázková učebnice v nové době, první knížka se školou pro školu . . .

Když po bouřlivém r. 1848 obecná škola stala se povinnou a v ní mateřský jazyk dětský stal se jazykem vyučovací, obrátili se sraky všech k Vinařickému, v naději, že národním školám českým opatří české čtenáky. Tyž škol pro střední školy převzal na sebe F. L. Čelakovský, Vinařický ujal se práce a po poradách s tehdejšími

Jos. Bičíš

mech. tkalcovna a úpravna
Lázně Bělohrad.

**Sklad vlastní výroby
líného i bavlněného zboží
v cenách továrních.**

Přide si o vzorky!

Buclinky:	Kapucinky:
č. 860 bílý líný tot. 6 K 30 h	1. bílá 1 tot. K 2-20
č. J. B. bílý líný tot. 8 K 40 h	1. barevné přemé K 2-70
Útky: K	Kobily
A. poloháns tot. 2-70	1 kus z včby za K 2-50
č. 68 líná . 4-20	1 . „ 3-—
č. 768 líná . 7-80	1 . „ plátná . 4-50
	1 . „ líná . 5-50

Prostředky:
č. 2801. líná K 2-50
č. 2801. „ „ 2-70
č. 281 „ „ 4-90

Při objednávkách kolik
nutno udati míru
kol krků a délku
rukávů.

Sklad dětských kštek na šaty!

Dvacet let sloužily Vinařického knížky výchově národního dorostu našeho. Od r. 1874 přestalo se jich užívat. Za těch pět a třicet let vyrostla nová generace; ta nepoznala knížek, o nichž jsem hovořil, a přece třeba i jí říci, že čítanky J. Štastného a J. Sokola upraveny byly na podkladě idejí a úkolu, který svým čítankám vynášel Vinařický." — Tedy před 70 lety pronikavá reforma vyučovací od kněze — o to běže všech chvástavých „ismů“, bez hluku a — velice zdárně. Nehynoucí památka osvědčenému vlastenci, který svým bystrozrakem usnadnil výchovu národního dorostu!

20 COPY 2V 0010 1120

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí

Opravy přesně a rychle.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

**v biskupské knihtiskárně
v Brněti Králově.**

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné akvoty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěryhodným zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Gramofon, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pažení

24krát24 cm po 11 h	10 kg tmele sklenářského
24krát26 cm po 12 h	za 2 K.
24krát30 cm po 14 h	Sklenář. zaručeně vyzk.
28krát26 cm po 13 h	diamanty kus za 5 K.
28krát30 cm po 15 h	Dodáním
30krát30 cm po 17 h	kamkoliv drahou.
30krát32 cm po 19 h	

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

SNÍH NENÍ

tak bílý jako prádlo, jemuž
přidán do vyvárky

SAPONIT

světí fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ

V HRADCI KRÁLOVÉ

Pište si o cenu.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyraždětlech)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ďst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Tento

klobouk

již třikrát opravený a jak vidno
ještě dosti slušný pochází od

Jos. Dvořáčka

v Hradci Král. poblíž Grandhotelu,

který kromě moderních takých klobouků má
též na skladě cylindry, jemné zdravotní
mátré klobouky z plsti a vlny, žlamené
klobouky z prvních českých továren, sportovní
čepice jak pánské, tak chlapecké a dětské.

Vše v nejmírnějších cenách.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejskvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákrety i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prošim veledůstojné duchovenstvo o laskavou příšeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Nejlevnější nákupní pramen

veškerých příprav

a ozdob pro švadleny a krojčí,

kněžských kelárek a náprsenek

Fejgl & Bydžitz

Hradec Králové.

Divadelní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Deštiny.

Šle — Kapesníky — Rakavice.

Šaňrovačky.

Výhradní prodej „Triumfaly.“

Všeob. úvěrní společnost

zapezané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Služba listů na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce).

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
ruje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se krásnými
vámy, stíhmi vsazením.

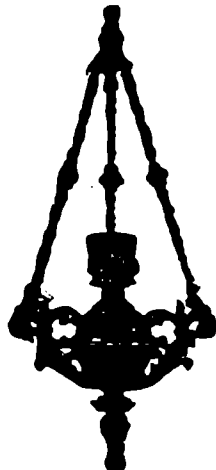
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodotná veřejná i písemná pochybná uznání.

Založeno roku 1836.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

rušit veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy,

cibáče, nádobky, paténky, paciálky,

svícny, lampy, kádělnice, kropsky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovějí. Staré předměty

opravuje v původní intenci, a

v ohni zlátí a stříbří nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kásku franko bez závaznosti koupě.

Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
medailek, křížků, prstenů, náramků atd. :: Nežádáme
prošim, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i českého vády na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

OBNOVA

Číslo 17.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 30. dubna 1909.

Inzeráty se počítají rovně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Hrdinství.

Co s militarismem? Jakým způsobem omezit instituci, která stále šíře rozkládá svoje chapadla do kapses poplatníků, jež činí mladé muže zajatci a která stále vymýšlí obratnější stroje k hromadnému pobíjení? Trudná perspektiva a nejvyšší obtížné řešení otázky tolik složité. „Vražda jako vražda, ať již vystupuje pod jakýmkoli jménem, ať se odívá do jakékoli formy“, řekne idealista, který spíná ruce při pouhém pomyslení na hromadné umrcování lidí nevinných ve válce. Ale dá se oddýt, potlačit militarismus pouhou zásadou, resolucí, pravidlem některé moderní filosofie? Jak už mohlo býti lidstvo v kultuře, zušlechtění, v šetrnosti práv bližního daleko, kdyby bylo pravdou, že sama moderní kultura i bez náboženství povznese duši k nejvyšším horizontům dobra a krásy! Vždyť již statisíce moderních spisů hovoří důrazně o humanitě, snášlivosti, — svobodě — zkrátka o věcech velice krásných. Kde však vidíme praktické provedení načrtnutých ideí, kde pozorujeme mimo akademický souhlas mohutný ořes srdce, odložené sobectví, pýchy, šarlivosti a strohé despotismu? Přes všechna krásná hesla humanitářů bortící, ničivá vášeň lidská rozpoutává se dále a cení zuby bezohledněji, rafinovaněji než před tisíciletím.

Odzbrojte, přestaňte vraždit! Tak ozývají se hlasy jednotlivců. Kdo je slyší, který národ — zvláště vládnoucí — chce dáti při těch neustálých výzvách první vznešený příklad? Který stát odhodlal se najednou zmenšiti vojsko na polovinu a hlavně bez fyzického tlaku z kořene vypleti nešťastné příčiny neustálého zbrojení? Dějí se veliké útlaky další, ani jeden stát nedůvěřuje, že by se k němu soused zachoval spravedlivěji, kdyby se nebál namířené a vždy připravené děl a pušek.

Vlády, odzbrojte! Lid vás volá k zodpovědnosti! Dokažte postup kultury jiným způsobem než stálým kupováním nových pušek a stavěním nových bronzových válečných lodí! — Ale co vlády na ten pokřik odpovídají? Ty, lide, sám můžeš rozhodnouti otázku odzbrojení! Zamysli se a poznáš, že uklizení té nešťastné vymyká se z moci naší. Propracoval jsi se tak daleko, abys zachoval aspoň nejnemnější pořádek bez assistance bodáků? Nepácháš barbarské rvačky na veřejných schůzích pro rozdílné politické názory, netrýzníš do krve i demokratické strany dělníky, kteří s nimi stávkují nechtějí, neznášilují docela při volbách svéprávné voliče? Kdyby se různé politické strany nebály četnických bodáků, olupovala by jedna druhou o svobodu ještě více. A což ti lidové poslanci, smetana politických stran? Hlasajíce odzbrojení, zavrhuje vojenské ná-

silnosti, sami se rvou často ve sněmovně více než nevzdělání lodníci v krčmě. Kde který ministr vojenství projevil tak horečnou chuť k fackování jako vámi vyvolená smetana lidové společnosti? Přemýšlej, lide, zda tací sněmovní násilníci nepozbývají vůbec práva mluvit proti fyzickému útisku! Nechť se svoji vyspělostí a humanitou, pokud jest potřebí ozbrojené moci, abys zachoval aspoň primitivní pravidla lidskosti! A vždyť tvoji poslanci sami rekruty potřebují. Jestliže, národe, nedovedeš se srovnati bez zakročení železné moci ani sám mezi sebou, jak se srovnáš bez poukazu na sílu vlastního vojska teprve se státem sousedním, který lačné připravuje tvoje ujaření? Myslíš snad, že soudní stát dá se uchlácholit nejjasnějšími důkazy o tvém právu, že si přečte některý humanitář spis, než začne nabíjet rychlopalná děla? Nejtrpčí zkušenosti svědčí o něčem zcela jiném. Domníváš se snad, že v době největší hamižnosti, kdy soused hledí nejrafinovanějším způsobem obelstít a oloupiti souseda, uhájíš svoje právo tolstojovským pravidlem — neodpíráním zlému, zanedbáním zdatné obrany svých posic? Máš na vybranou: buďto přijmouti krvavý boj, jehož se hrozí každé citlivé srdce — nebo trpěti veliký útlak vlastních pokrevních, případně nejtěžší ujaření. Obojí věc zlá: dá se však taková nesnáze odstraniti akademickým projevem?

Lid vládám odpovídá: „Ale vždyť, vy páni ministři, kteří se chlubíte svojí mírumilovností, můžete sami přece mnoho učiniti. Sejděte se a ustanovte nepřekročitelná mezinárodní pravidla, směřující k poměrnému odzbrojení ve všech státech. Tak bude fyzická rovnováha ve státech stejně zachována.“

A ministři vysvětlují: Vždyť jsme se již častěji o tom radili. Ale okolnosti, ležící mimo okruh naší moci, způsobily žalostný nezdar. Puzvedli k vůli svému prospěchu hlasy bankéři, kteří jako věřitelé států mají ohromný vliv, poroučely nám samy národy, které od svojí panovačnosti ustoupiti nechtějí; obchodníci, zbohatlí ze zvláštních privilegií, chráněných ozbrojenou mocí, strachovali se o svoje pokladny; a ti nám platí obrovské daně. Ulekli se vysokí šlechtici, kteří by při odzbrojení přišli o kariéru a vojska, lamentovali vojenští dodavatelé, veliké překážky kladli národové, kteří celá desetiletí voje své velikým nákladem sesilovali, aby mohli ujařmiti národy jiné. Zkrátka ocitli jsme se v předivě tak spleť politické a sociální situace, že přes všechnu námahu jako zodpovědní zástupci států těžko jsme mohli odhlasovati sotva stý díl toho, co by bylo k odzbrojení potřebno. Pomoz nám, lide, sám! Myslíš snad, že vzájemné výpady v novinách, prohané ostouzení politických stran odporých, novinářské vyhrůžky a ne-

přímé dráždění k násilnostem povede k žádoucímu věčnému míru? Vytrhni nejprve kořen zla a trpké plody stromu samy uschnou, padnou i s kmenem. Spása výhradně v tobě!

— A tak to je; vina na několika stranách. Málokdy tolik choutek násilnických se vyrazilo jako v čase nynějším. Hlasovali by maďarští volní myslitelé pro odzbrojení, pro zmenšení počtu četnictva? Vždyť by v tom přepadě — ó hrůza! — Slovinci se odvážili volněji dýchat. Odhlasuje německý parlament odzbrojení? Jaká naivní otázka! Vždyť též parlament hlasoval pro bezohledné potlačování Poláků v Poznaňsku; a k útlaku potřebuje ozbrojené moci. Pošle Srbsko nebo Bulharsko svoje všechny vojáky k rodinným krbům? Vždyť by v témž okamžiku jejich nepřátelé zosnovali útok na svobodu těch zemí.

A jděme do státu nejmodernějšího — do Francie, která přece ochrápěla voláním hesla: „Svoboda, rovnost, bratrství!“ Lidový parlament, lidová vláda. A právě ta „lidová“ vláda proti svému lidu rozmnožuje četnictvo i vojsko. Vojsko musí v hustých kolonách hájiti — lid proti lidu. Ironie osudu! Nepořádků, tyranství jest tam mnoho. Zrušte však vojsko francouzské a pěstní právo začne tyranisovati ještě hůře. Klidní občané budou vydáni v šanc vzteku a mstivosti těch, kteří se učiní žalobci, soudci a vykonavateli zároven.

Odzbrojte! Tak volá i „Volná myšlenka“ a zároveň blahopřeje ruským revolucionářům, kteří představují soldatesku nejkrutější, nejnespravedlivější. Nebýti pravidelného vojska — bylo by si musilo samo obyvatelstvo vojenské zástupy zříditi. — Změňte lidskou povahu, změňte ji radikálně, můžete-li! Pak teprve bude lze vojska poslati k občanskému zaměstnání. (Dokonč.)

Ze Zemského Svazu českých hospodářských družstev a společenstev.

Jak všeobecně již známo, jest „Zemský Svaz“ právoplatně ustaven a v čelo jeho postaveny osoby, jichž jméno a význam naprosto vážnost a důvěru samo sebou již přinášejí. Je proto povinností všech našich stoupenců v místních Raiffeisenkách, aby všemožné nyní přičinili se o to, aby „Zemský Svaz“ stal se mocným a mohutným střediskem našeho života družstevního v naší straně. Zejména nyní nemělo by být jedině Raiffeisenky naší, v níž máme svůj vliv, aby v nejbližší době nepřihlásila se k našemu „Zemskému Svazu.“

Dle zákona svaz náš nemůže dříve doslovi práva revisního, pokud počet družstev a společenstev u něho soustředěných nedosáhne počtu 50. Málo již jen schází Raiffeisenek, aby

Však on Schütz mého dobrého Hektora taky . . . Proč mu překážel? A co by? Vždyť lišák není jeho — rozhodně není, ten je panský. No ne? houkl vysokou fistulkou. „Počkej Němče!“ Nato položil Příkazu lišáka stranou, usedl a zouval si starou, ošmáchanou botu, za kterou by mu žid sotva šesták nabídl. Usmívaje se potouchle, dokládal: „Abys věděl, Němče, že nejsem tak zlý, nechám ti tady taky něco zemského. Kůži za kůži!“

Pak v místě, kde byla železa, něco cvaklo, nato krátké zašustění — a Příkaza zmizel. Kdybyste byli chtěli další počínání Příkazovo sledovati, musili byste za ním bezky rychle běžet, abyste aspoň spatřili liščí „prute“, vyčítavající z kabátu.

Ale jak veliké překvapení pro Schütze! Když s plnou důvěrou ve své umění přišel k železům, našel v nich starý křep, do něhož vložen papírový praporeček s tučným nápisem: „Weidmanns Heill!“ A teď jste se mohli přesvědčit, jak je němčina bohatá na řízná výrazy, které Němec ze sebe chrlí jako přívall. Poněvadž pak Schütz měl promluvu pouze před ptačtvem lesním, zajděte si do hospody, kam chodí a septejte se po česku: „No — Schützi, už se ti chytla?“ Jistě vám tu celou svoji řeč ochotně s mateřštinou svojí přeloží.

FEUILLETON.

Vyzrál na něj.

Píše P. Slušovický.

Na panství barona Grundsteina věnována oboje všemožná péče. Revírníkovi přiděleni čtyři hajní, mezi nimiž vedl hlavní slovo Němec z Korutan. Naparoval se, díval se s patra na český lid; měl zvláštní privileje — už proto, že byl z ciziny, jak to u nás bývá. Ovšem chlapík světlý rozuměl. Nikdo neuměl tak obratně vysliditi a ničiti škodnou. Druzí hajní měli velikou zlost, když při každé měsíční závěrečné dostával vždy větší odměnu za ničení škodné. Tužili se také, jak mohli. Ale co jim pomohlo těch několik kočících a psích nosů, neměli-li žádný z nich tolik želez nastražených v lese i v polích? Zvláště hajného Příkazu dopalovaly počůcky Němcovy; a brozné nepřátelství vůči cizinci v prsou Příkazových báralo od té chvíle, kdy docela nos jeho věrného psa Hektora vandroval k lesnímu úřadu.

Co? Ten Němec odvážil se mu zničiti psa? Příkaza zchlazoval svůj hněv v hospodě silnými doušky žluté bryndy. Však ten Němec Schütz uvidil Od té chvíle Příkaza zdvojnásobil svoji sil-

divost; prohlížel každou chrestinku netoliko v oddílu mu přiděleném, ale i v oddílu Schützově.

Náhle jednou — jaká radost! V Schützově oddělení sevřela mu železa, polícená na lišku, hůl. Takové vhodné místo! „Což, abych je sebral?“ blesklo mu hlavou. „Ale ne, to necháme na jiný okamžik. Jen když vím, kde jsou.“ A zase si zaskočil na skazenou žlutou vodu do hospody, kde to dotrhl až do rána. Když slunéčko vyšlo, vyšel i Příkaza a zápasé těžce se zemskou gravitací, šinul svoje obléčené holínky rovnou cestou k zátíši, kdo objevil včera železa. A ejhle! Ferina lišák už tam měl v železech kůži zvalchovanou! Příkaza z počátku ani nechtěl věřiti šťastnému nálezu. Protřel si oči, pohlídl ryšavé tělíčko lišákovu a rozumoval: „Vidíš, mršino, jak jsem tě přece chytil? Já ti dám, chodit mně na Schützova železa! Ty kujóně, proč jsi nešel do mého oddílu? Tam by se ti bylo stejně nic nestalo, já jsem hodnější. Ale za tím Němcem jest všechno jako posedlé! — A ten hospodský? Zloděj, přepisuje čárky; už jich tam mám jako vojáků v kompanii. Ne — víš, hebounký kůzláku, ty to přece aspoň trochu poplatíš, že o tom ani moje stará neví.“

Ale v tom ho nějak rýpla do zad myšlenka na čest, poctivost. Ale hned se dovedl vymlouvat: „Co — co? Já že kradu? To že je špatnost?

počet tento dovršily. Poškození proto nás, celé hnutí naše a „Zemský Svaz“ ony spolky, které, ač sympaticky k jeho založení přihlížejí, své rozhodnutí o přistoupení odkládají na dobu pozdější. Právě teď, než získán bude potřebný počet 50 Raiffeisenek, jest každý nový spolek dvojnásob vítaným, poněvadž usplní dosažení životní podmínky a zádného rozvoje Svazu — práva revisního.

Přistoupení ku Svazu budiž první starostí každého spolku. Rozhodnutí takové může učiniti každý spolek bez obav — a sice způsobem dvojnásob: buď svolá valnou hromadu Raiffeisenky, na jejíž program dá se změna stanov (vystoupení z „Ústřední Jednoty“ a přistoupení k „Zemskému Svazu“), aneb kde nelze okamžitě čekati, že by valná hromada usnesení to provedla, *stačí, když představenstvo a dozorčí rada* Raiffeisenky se usnesou k „Zemskému Svazu“ *přistoupení* a podepíší přihlášku, kterouž jim „Zemský Svaz“ rád a okamžitě na požádání zašle. Obsahují totiž stanovy našeho „Zemského Svazu“ ustanovení, že členem „Zemského Svazu“ může se stát každý spolek, který usnesením představenstva a dozorčí rady písemně se přihlásí. Nemůže tudíž „Ústřední Jednota“ nikomu brániti a tomu spolku překážeti, který k „Zemskému Svazu“ usnesením představenstva a dozorčí rady se přihlásil.

Upozorňujeme dále, že zařizující zemské subvence obdrží i ty spolky, které náš „Zemský Svaz“ založí a k němuž ony se přihlásí. Není pravdou tvrzení „Ústřední Jednoty“, že zařizovací subvence zemské obdrží jen ony spolky, které jsou členy „Ústřední Jednoty“. Jakmile náš „Zemský Svaz“ bude mít právo revisní (a to bude mít hned, jakmile bude 50 Raiffeisenek přihlášeno), pak i zařizující zemské subvence každému novému spolku našemu se také dostane.

Upozorňuje se dále, že členství Raiffeisenek u „Ústřední Jednoty“ je jen dobrovolným a nikdo, ani „Ústřední Jednota“ ani celá strana agrární-velkostatkářská nemůže nutit Raiffeisenky, aby u „Ústřední Jednoty“ setrvaly. V ustanovách „Ústřední Jednoty“ stojí doslovně, že členství *pomůže dobrovolným* vystoupením, vykonaným písemnou výpovědí nejméně čtyři měsíce před ukončením kalendářního roku. Může tedy každá Raiffeisenka bez obav z „Ústřední Jednoty“ vystoupiti a k novému ústředí, k „Zemskému Svazu“ se přihlásiti. Je tedy nyní nejpřednější povinností všech našich stoupenců a pracovníků, kteří zejména jsou funkcionáři Raiffeisenek, aby

1. ihned svolali mimořádnou valnou hromadu Raiffeisenky a na program její dali změnu stanov (vystoupení z „Ústřední Jednoty“ a přistoupení k „Zemskému Svazu“);

2. tam, kde není okamžitě naděje, že bychom lehko v mimořádné této valné hromadě změnu stanov v tomto smyslu provedli, *nechtě* se představenstvo a dozorčí rada ve schůzi své usnesou, přistoupení ku „Zemskému Svazu“ našemu. Potřebné přihlášky zašleme.

3. Pokud možno, nechtě všechny Raiffeisenky své vystoupení z „Ústřední Jednoty“ ohlásí nejdříve do konce srpna (čtyři měsíce před ukončením kalendářního roku)

4. Kde Raiffeisenka dosud není (zejména ve farní obci), aneb kde pro novou podmínky jsou, nechtě naši stoupenci ihned učini přípravné kroky, aby Raiffeisenka (třeba i novou a třeba i druhou) založili. Potřebné tiiskopisy, pokyny a informace zdarma poskytneme a i řečníka na schůzi o tom jednajícím vyšleme. Neotálejte tedy, přiblaste své Raiffeisenky za členy „Zemského Svazu“ a přispějte k tomu, aby „Zemský Svaz“ posílen k řešení velikých úkolů přistoupení a pro další rozvoj českého družstevnictví důležitou složkou státi se mohl. Čeká tu mnoho práce, potřebujeme podpory, dá Bůh, že činnost naše se setká se zdarem. Záleží to na nás samotných.

Zemský Svaz

českých hospodářských družstev a společenstev pro král. České v Praze-II., Opatovická ul. 10.

Dopis z Prahy.

Systém předčasného odchášení do pense. Mění úřednictvem obce pražské zavládli neobyčejný, zcela zvláštní a nikde v celém světě v praxi nejsooucí a netrpěný systém, že počíná dávatí samo sebe do pense za poměrů úžasné finanční tísně obce pražské, kdy rozpočet obecní jest prováděn každoročním stále vzrůstajícím schodkem, uplatňovati počínají své vlivy snahy naprosto nepřístojné a násilné. Aby tak ještě před nějakými deseti lety byl někdo u obce pražské zaměstnaný osmělil se říci svému spoludělníku: „Hleď, ať jdeš do pense!“ — Jaké by to bývalo překvapení! Zcela proti každé slušné obvyklosti, proti každému mravu a proti zájmům a interesům úřednictva podobné počínání směřující by bývalo odkázáno do příslušných mesí; leč nyní? Nyní, na základě terrorisování se strany svých vlastních

spoludělníků může právník, technik, medik a každý jiný úředník vůbec s vysokoškolským vzděláním odejít do pense ve věku 55 let po třiceti služebních letech. Možná právem poukázati k tomu, že pakli jest vykázaná již taková hranice neschopnosti ku práci, nebo vůbec zmenšená schopnost pracovati, že nelze naprosto nijak pochopiti, jak že na příklad profesura na universitě a technice připouští se i do 70 let — a bývá ještě ku cti dotýcnému profesoru přidáván tak zvaný rok čestný — V namáhavé, zodpovědnosti plné a vysilující službě profesorské jest tudíž možno působiti i do 70 let, a ve službách obce pražské nikoli?

Jak povážlivé to okolnosti! Nemůže přece býti o tom nejmenší pochyby, že úředník ve službách obecních zapracovaný, ať již je právníkem, medikem, technikem a pod., má a může mít v padesáti pěti letech dostatečnou a bohatou míru vědomostí, zkušeností a rozhledu, jakých každá obec vůbec, nejen pražská, na svém úřednictvu žádati může, a také nezbytně jich potřebuje. Jestliže ovšem úřednictvo má na tom zájem, aby rychle bylo povyšováno z třídy do třídy, aby nikdo jeho postupu nepřekážel, pak musí, jak se samo sebou rozumí, i obec mít zájem ten, aby úředníci, kteří duševně i tělesně jsou svěží a zdraví a mohli by v neztenčené síle pracovati, úřadu svému byli zachováni. Samovolné posílání úředníků do pense musí konečně narazit na odpor nejpradáší, musí vzbuditi ohlas v širokých kruzích poplatnictva, které nemůže přece k tomu přihlížeti, když množí se armáda pensistů, schopných činnosti a práce, které pracovati se znevažuje. Jsouť přece jisté meze, přes které nelze dále jíti.

Když dělnické organizace byly tak zdonkonaleny, že nebylo možno požadavkům jich odpirati, došlo ku protioorganizacím — zaměstnavatelů. Budou-li úředníci obce pražské v nemírných a nespravedlivých svých požadavcích postupovati, bude na čase přesvědčiti je, že obec má právo i moc ponechati všechny úředníky, kteří pracovati mohou, ve svých službách, a nesmí mrhati na úkor poplatnictva penězi na vydržování armády pensistů.

* * *

Doplňovací volba na Král. Vyšehradě. Málokdo by uvěřil, jak dovedli při skončené své volbě nář. sociálové agitovati! Přes třicet kočárů bylo v jejich službě, přes padesát lidí shánělo a chytalo voliče pro svého kandidáta. Druhé strany nezůstaly příliš po zadu. Byl to zápas na nůž. A co dělali našiinci? Jak ta „hydra klerikální“ dokázala svoji účinnost v místech, kde přece má dosti vlivu? Menšinovému pracovníkovi, tak vše odporučenému naším tiskem — odevzdáno celých 118 hlasů!

Není to přímo ironií na ty nepřátelské pokřiky o panovačnosti, „krvavosti“, o nesnesitelných útocích „klerikálů“? Ti se ukázali za všeobecně vřavy jako tiš — až moc tiší beránkové. K tomu všemu velká většina hlasů odevzdána od laiků, kteří za svoje přesvědčení musí snášeti nejhorší šikanování. Počítáme-li hlasy našich, o nichž dobře víme, že odevzdány ve prospěch dra. Drozdů, ty vychází na jevo, že duchovní zvláště světské volili z velké části — mladočechy. Až pak učitelstvo, posilněno jsouc důkazem katolické netečnosti a slabosti, vydá na těch místech nějakou protikatolickou resoluci, pak pánové se budou divit, horšit, ptát se, odkud ta smělost. Inu — za peci nám vítězství rozhodně nekyne. A shnilé kompromisování se stranou, která z chytrosti a z bázně o svoji existenci postarala se trochu o úpravu duchovenských platů, na konec se vymstí. Nepronášejte se mladočeši všude, kdekoli jsou od pokrokařů interpellováni, pro volnou školu a rozluky církve od státu? Až poznají vhodný okamžik, začnou v tom směru zrovna tak pracovati jako volní myslitelé. Posud se bojí, aby při odepření katolické podpory nepřišli o všechny mandáty. Má snad katolictvo se vznešenou svojí vírou považovati za opěrné své sloupky lidi, kteří mají program protikatolický? Vždyť taková shnilá opora jest urážkou našeho přesvědčení a vynáší posměch. Víme, že p. dr. Metelka sám jest muž etihodný. Ale zde se jedná o důležitě, zásadní stanovisko. Výkonný výbor náš sám při nejlepší vůli příliš málo smůže, strčí-li kruhy nejpovolnější jeho prohlášení do pece.

Při sebe menší upřímné agitaci ve volebním okrese našiinci mohli hravě sehnati třikrát tolik hlasů. Naši dobří laikové byli jako rozplašené stáde bez vůdce. A dělníci katoličtí sami nejlépe pochopili potřebu organizačního postupu, jelikož by přece všechno kněžstvo mělo věděti, že katolickému dělníkovi zapovídají rudí spoludělníci i návštěvu kostela a jiné náboženské úkony. A tento sjev by neměl býti nejvýznamnějším napomenutím, aby kněžstvo poskytlo pomoc utiskovaným chudým křesťanům, kteří pro svoje přesvědčení jsou i s práce vyháněni? Ovšem — *kněz nevolí v dílně od rána do večera surové útěpky soci. demokratů;*

nemusí se s nimi tolik stýkati, nemusí se s nimi přísti, jemu osobně zatím ty útoky příliš neškodí. Je-li „hodným a snášlivým“, pak mu dají protivníci z chytrosti v novinách pokoj a mrskájí ty, kteří nezakládají na svém náboženském přesvědčení svoji existenci, ale kteří ji k vůli svojí víře ztrácejí. Roztrpčení těch dělníků, kteří přes všechny terror odevzdali listky pro dra. Drozdu, jest veliké. Co teď budou říkati českému voličstvu naši bratři na Dunaji? Dostali od české veřejnosti políček, na nějž dlouho nezapomenou. Nejlepšímsadost- učiněním pro dra. Drozdu by bylo zajistiti mu mandát na Malé Straně, kdež jest veliká naděje na dobrý výsledek. Ať už však nyní výkonný výbor rozhodne jakkoli, jsme jisti, že na Malé Straně se bude jeviti a našich dílost daleko větší a úspěšnější, než ve volebním okrese Metelkové.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY

KNIHY

ČASOPISY

A NOVINY

všeck evropských jazyků s donátkou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1862).

Telefon č. 17. Nové jízdni řady.

Obrana.

Katolici, pomeňte! Silnou sprechou na velikáštvím rozpálená čela agrárnícká bylo ustavení Zem. svazu česk. hosp. společenstev, do jehož výboru zvoleni upřímní katolíci. Teď v nestřeženém okamžiku agrárníci svým nářkem prozrazují, kde byl základ jejich — mravní, ideové velikosti. Peníze od celých katolických davů zasílané dostali pod svoji správu agrárníci. Tím jejich moc a vliv stoupl vysoce. A uživalo se té přemoci k nemilosrdnému stíhání — katolických poplatníků. A najednou porobenci zdvihli zdeptanou hlavu a řekli si, že nechtějí, aby jejich Raiffeisenky byly podnožím agrárníckých velkostatkářův. — A již letělo nervosní prohlášení společenstevního revisora agrárnícké Ústřední jednoty i do časopisů katolických s prosbou za otištění toho „varovného hlasu.“ Nač prý tříštit, nač třídit čistě hospodářské ústavy na dva druhy — agrární a katolicko zemědělský? Vždyť přece nemohou a nesmí naše kampaňky a družstva politiku provozovati.

Pan revisor však mohl na svoje otázky nalésti stetelnou odpověď v samých agrárníckých listech. Neprovozovaly Raiffeisenky, ovládané agrárníky, politiku, když vysývaly zpupné katolického poslance, aby se mandátu vzdal? Dobří pánové, ve Vašem „Cepu“ dne 4 dubna r. 1908 (v č. 19.) byla po volbách do „Ústřed. Jednoty“ vytištěna tučně tato slova: „*Jest vůbec nutno, abychom všechny Raiffeisenky otištěli úplně od klerikálů! Naprosto jest vyloučeno, aby klerikál sasedal v představenstvu kampaňky.*“ A níže na téže stránce doloženo: „Jednota jest očištěna od klerikálního vlivu. — *Jest nyní přikazem všech našich stoupenců, aby tuto očistu provedli i na venkově a kampaňky i družstva všude klerikálů zbavili.*“

Co tedy redakce „Zemědělských listů“ svoji prosbou za otištění „varovného hlasu“ od katolických listů chce? Vždyť jste nás „odstředili a vyloučili“ z práv a spolupráce, vstoupili již před rokem a to způsobem hodně politickým. Nestydíte se volati nyní k svorné práci ty, které jste označili před rokem za největší škůdce, za lučavku hospodářského pokroku? Svými nynějšími sáhvaty jste najednou prozradili, jak tehdy váš tisk lhal. A proč najednou prosíte za pomoc „klerikální“ listy? Vždyť jste je soustavně pomlouvali jako listy nejhorší a nejprolhanější. Neškodil by vám tedy jejich souhlas? — Jen slabý katolík může po takových přemetech strany agrární nadále posilovati baštu politických rozběhů agrárníckých. Katolíci, vzhůru k samostatné práci a svobodě!

Politický přehled.

Dne 27. dubna zahájila poslanecká sněmovna své letní zasedání. Čeští radikální poslanci vítali vládu obvyklým „abeng“ a podob., přebíraje tak ve sněmovně trapný dojem. Ministrský předseda bar. Bienenrth v delší řeči snažil se rozvinouti obraz situace zahraniční i vnitropolitické. Vyslovil povděk, že nedošlo k válce se Srbskem, vysekl poklonu i Německu, že přispělo k zachování míru, doufá, že přátelské styky budou se Srbskem v každém ohledu obnoveny, vůči Turecku postavil se na stanovisko klidného pozorovatele. Mnoho nadšených slov měl bar. Bienenrth pro armádu a vyznačil nejbližší úkoly říšské rady. Má se jednati o schválení zákona o Bosny a Hercegoviny, o vyřízení rozpočtu, o změně jednacího řádu sněmovního, o úpravě otázky jazykové v Čechách, o starobním a invalidním pojištění a sanaci zemských financí. — Na poradě parlamentární komise Slovanského středu zjištěno, že jazykové dohodnutí v Dalmácii nebude mít nijakého vlivu na opoziční stanovisko jihoslovanského svazu vůči vládě bar. Bienenrtha. — V českém klubu na říšské radě usneseno vejíti v jednání o součinnost se všemi neněmeckými kluby a také sociálními demokraty proti jazykovým předlohám. Rovněž ve schůzi klubu čes. agrárníků znova důrazně prohlášeno, že vládní předlohy, jazyková a o krajském zřízení jsou pro Čechy nepřijatelné a usneseno, aby popřípadě jednání bylo znemožněno a stanovisko to hájeno bylo zástupci nejen v Českém svazu, nýbrž i ve Slovanské jednotě. — Ministr financí ryt. Bilinski předložil sněmovně osnovu zákona o zvýšení daně z piva, kořaleční a předlohu o údělech státem zemím poskytovaných. Stát vyčte pro sebe ze zvýšené daně z piva a kořalky 21 neb 22 mil. K. Zvýšení to totiž celkem vynese 64 mil. K. a z toho země dostanou 41 mil. K. Zvláštní starost o malý lid projevil ministr ryt. Bilinski právě, že s radostí uvítá, bude-li dán praktický návod, jak lze zvýšením přímých dávek i méně majetné vrstvy přiměti k tomu, aby přispívaly na potřeby státu.

V Uhrách nastala očekávaná krize. Koaliční vláda Wekerlova podala žádost za propuštění, čehož příčinou hlavně neústupnost rakouské vlády, která nepřistoupila k návrhu vlády uherské, aby na místo dosavadní pospolité cedulové banky byly zřízeny dvě samostatné cedulové banky, totiž rakouská a uherská, které by však vešly navzájem v určitý a přesně vymezený kotel. Císař vyhradil si rozhodnutí na pozdější dobu a odstoupil ministerstvo pověřil dalším vedením státní agendy až do rozhodnutí. Císař prý si přeje, aby vláda Wekerlova zůstala až do doby, kdy provedena bude volební oprava v Uhrách. Zdá se, že otázka volební opravy odsune do pozadí bankovní otázku, která krizi vyvolala. Maďarský tisk po demisi Wekerlova kabinetu prudce napadá následníka trůnu, který jest prý „fanatickým rytířem Velkého Rakouska“.

Německý korunní princ Bedřich Vilém byl návštěvou ve Vídni. — Anglický král Edward přijel na Sicílii a 29. dubna setkal se s italským králem a Neapole.

Revoluce v Turecku nabyla jiného rázu. Zdálo se, že konstituce a jiné vymoženosti mladoturky získané padnou, že vláda mladoturcká bude navždy smetena a že zavládne reakce a v ní že bude zase pánem sultán se svým absolutismem. Ale nestalo se. Mladoturci sbubnovali protirevoluci, mladoturkům oddané vojsko z venkova dalo se na pochod na Cařihrad; ten v sobotu po boji, v němž padlo neb zraněno přes 1000 osob, obsazen mladoturckým vojskem. Vojsko sultánské buď se vzdalo nebo přehlo. A všemocný sultán vztýčil v jildizském paláci bílý prapor. Národní shromáždění, které dne 25. zasedalo v San Stefanu, schválilo zatímtný stav obležení a neslo se přeložit sídlo národního shromáždění opět do Cařihradu. A došlo i na sultána, který se marně proti svému sesazení vzpíral. Národní shromáždění deputaci dvou poslanců a dvou senátorů oznámilo sultánovi, že jest sesazen. Sultán deputaci odpověděl po turecku: Byl to můj osud. Mocný kdysi vládce, na jehož pokyn nečetní nešťastníci odpraveni, třásl se sám o život svůj. Ale deputace ho konejšila sliby, že otomanský národ jest šlechetný, národ že ho chrání. Abdül Hamid dopravěn do zajetí do Soluně, sídla sily mladoturckého hnutí. Mladoturci zvítězili, ale počali se také brodit v krvi. Na jejich rozkaz popraveno 27. dubna 200 důstojníků, 200 poddůstojníků atd. Místo Abdüla Hamida dosazen na trůn nejstarší bratr jeho Mohamed Rešad efendi. Narodil se r. 1844 a líčen jest jako vzdělaný muž mírné povahy. Bratrem svým býval příheň střechen a vězněn, ježto v něm cítil nebezpečného soupeře. V Cařihradě nastalo zatím uklidnění. Z provincií asiatských, zvláště z krajů arménských docházejí zprávy o vraždění Arménů...

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejsdvořileji

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát
v Hradci Králové.
Zal. r. 1898.

Velký seznam na požádání zdarma.

Z činnosti katol. spolků.

Sedlec a Hory Kutné. Dne 18. dubna ve spolkové schůzi křesť. sociální přednášel zde p. Václ. Šťastný z Prahy. Zdatilými výklady dokazoval, kterak nutná jest katolická organizace a mezi jiným jadrně vyvrátil výtky, že církev jest držitelkou ohromného jmění a že učení její obluje lidstvo. — Toho dne ráno byla dojemná podívaná v našem velechrámu na množství dospělých, kteří s dětmi první přijímajícími nejv. Svátost též zbožně k stolu Páně přikleklí, aby ve sv. přijímání došli posily v bojích života a pokoje duše. Všechna čest vám, muži a ženy katolické, že bez ohledů v době náboženské lhostejnosti konáte své povinnosti! Kdo nestydí se za Ježíše, za toho nebude se Ježíš stydět před Otcem svým nebeským.

Zprávy místní a z kraje.

Pořad visitační cesty J. Ex. nejd. bitkupa dra. Jos. Doubravy: V neděli 2. května v Lázních Bělohradě, v pondělí 3. května v Chotči, 4. v Pecce, večer vždy v Bělohradě, 5. v Pecce, 7.—9. května v Nové Pace, večer vždy v N. Pace.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jindř. Bergmann, kaplan v Koclétově, za faráře do Žirče; p. Frant. Krivohlávek, farář v Č. Heřmanicích, za probošta do Litomyšle; p. Emil Balcar, katecheta v Ptelouči, za faráře do Choltic; p. Aug. Kristián, kaplan, za administrátora v Poučově; p. Ed. Švore, koop. v Dobřem, za administr. do Bílého Újezda; p. Štěp. Bobek, kaplan v Bílém Újezdě, za koop. do Dobroho; p. Jos. Chaloupka, katech. v Humpolci, za proz. katechetu v Ném. Brodě; p. Quirin Kratochvíl, O. Praem., kaplan, za katechetu v Humpolci; p. Frant. Nosek, kaplan v Hoticích, za kaplana do Lázní Bělohradu; p. Albert Ullver za kaplana do Roketnice (Rochlitz); p. Frant. Franc, kaplan v Roketnici, za kaplana do Lubavce; p. Jos. Krkoška, kaplan v Chvalči, za kaplana do Koclétova; p. Jos. Holzmann, administrátor v Cholticích, za administr. do Kaliště; p. Václ. Dědek, spirituál ve Skalci, za fundatistu v Oboře; p. Jos. Mynář, kaplan v Černilově, obdržel dimisi na faru Vřetovic, v Pražské diecési; p. Karel Havran, koop. v Čestíně, obdržel dimisi na faru Neddice, Buděj. diec.; p. Karel Volenec, kaplan v Zaboři, obdržel dimisi na faru Veltruhy, Pražské diec. — Na odpočinek vstoupil: p. Karel Kotrbelec, farář v Poučově, p. Josef Hájek, farář ve Velké Borovnici. — V Pánu zesnuli: p. Jan Veit (V. Vuln.), děkan Schwarzenhaleký na odpoč. v Č. Budějovicích, † 5. dubna (naroz. 1821, vysv. 1846); p. Jos. Kotláš, katech. v Hronově, † 15. dubna (naroz. 1875, vysv. 1898); p. Frant. Štěpánek, kaplan v Hrochově Týnci, † 21. dubna, (naroz. 1871, vysv. 1896). — Uprázdňena místa: Poučov, fara patron. nábož. matice, od 1. května; V. Borovnice, fara patron. nábož. matice, od 1. května; Č. Heřmanice, fara kníž. Thurn Taxise, od 1. května 1909.

Schůze městské rady dne 26. dubna. Výkaz pokladní hotovosti se dne 19. dubna t. r. byl vzat na vědomí. — Rohová místnost v domě čp. 293, náležející Založnickému Úvěrnímu Ustavu v Hradci Králové, na náběží Františka Josefa I., najme se dnem 1. června t. r. počínaje pro účele městské váhy. — Žádost p. Fr. J. Šafaříka za udělení koncesse knihtiskárské pro Hradec Králové postoupil se živnostenskému odboru. — Běže se na vědomí, že p. K. Skuberskému, c. k. dvor. dodavateli, uděleno bylo c. k. okres. hejtmanstvím povolení ku stavbě továrny na nábytek v bloku VIII.

„Na faře“. Něco z pokrokové kuchyně. Víta, jak se vede moderní „drama“? Prosím: Vezme se fara s farářem, aby to bylo mastnější,

třeba dva, ovšem nestejného kalibru. Přidá se k tomu dvě velké lásky odkudsi přišlé, jež milordenství přivede do ložnice farářovy, aby tu povila mladého světoobčana. To vše se pořádne zamíchá, a aby to bylo pro pokrokový žaludek stravitelnější, hodně prošpikuje duchaplným řečením „nejtěžších problémů životních“, ovšem že nikoli podle křesťanského katechismu. Pak se to dá upéci v kuchyni „Volné Myšlenky“ a s jejím doporučením pošle do světa jako moderní sociální „drama“. — Vykonal jistě i dramatické sdružení „Klicpera“ dílo nanejvýš záslužné, že uvedlo na scéně „drama“ „Na faře“. Je to jistě vrchol snahy jeho zdůraznit uměleckou výchovu lidu z jeviště! Proto také „uměnímilovné“ obecenstvo to uznalo plnou měrou, nešetřilo vavříny uznání! Na tom nescjde, že „drama“ „Na faře“ je vším — jen ne dramatem a že sdružení, uvedši je na scéně, ukázalo, že rozumí dramatu asi tolik jako katolické liturgii, dle níž nechává sloužit „mši“ po odzvonění poledne! V pravdě „dramatické“ to skvosty, jež musí pobouřit bránici: Rita šílí zrovna láskou k mrtvému dítěti — obecenstvo pláče dojmutím — v tom přijde galan a z Rity jako když to spadne. Rita po přestálém utrpení v takovém je dosud nebezpečí života, že ani povozem nemůže být dopravena jinam — útrpnost v publiku — v tom přijde galan a v náruči jeho hned cítí v sobě nezdolnou sílu mladosti a odchází bez cizí pomoci. A jaký to „dramatický“ vznět, když před „bohem“ jen obnovují si svůj slib — před „bohem“, jemuž se stále rouhá a v něhož nevěří. Inu právě sociální, moderní, „volné“ drama. V korunu zásluh o zvýšení ideové, umělecké úrovně lidu, jež za úkol si obralo dramatické sdružení „Klicpera“ v Hradci Králové, vsazen nový drachokam se zářivým rudým nápisem: „Na faře“. — Kdyby tak tatíček Klicpera vstal!

II. kurs kreslířský pro truhláře zahájen bude v pondělí dne 3. května t. r. a potrvá do 28. května. Vyučovatí se bude vždy v pondělí, ve čtvrtek a v pátek od 5—8 hodin večer v čtátné městského průmyslového musea v Hradci Králové. Veškeré potřeby obdržel účastníci zdarma. Přihlásiti se možno ještě u ředitelství musea i v hodinách vyučovacích.

Kuratorium měst. průmyslového musea v Hradci Králové hodlá za přispění technologického musea v Praze uspořádati ve dnech 20.—24. května t. r. bezplatný kurs na hotovení mramorových ořízek. Kurs trval by 40 hodin vyučovacích a vyučováno by bylo celodenně od 8—12 a od 2—6 dle následujícího programu: Materialie, náčiní a přístroje, připravování žluče, volba a příprava barev. Zhotovování podkladu, theorie, harmonie, zkoušení barev a jich složení. Hotovení mramoru hřebenového, žilkovaného, tureckého a pod. V měsíci červenci pak kurs další pro hotovení škrabových papírů. Účastníků nejvýše 14. Veškeré potřeby zdarma. Po přání účastnících bylo by možno uspořádati kursy s vyučováním polodenním a sice vždy v sobotu odpoledne, v neděli a v pondělí dopoledne vždy po 5 hodinách, a bylo by možno kurs během tří týdnů skončiti. Přihlášky mistrů i dělníků řádně vyplněné přijímá do 15. května t. r. ředitelství musea.

Regulace Orlice. Dne 26. dubna konalo se v Hradci Král. vodoprávní řízení o projektu na úpravu části Orlice v Hradci Král. v délce 400 m, od jezu orlihožského až na konec náběžních zdí; část od jezu až k ústí Orlice upravuje právě firma Kress a Bernard. Novou úpravou zruší se stávající jez na Orlici, jakož i erární t. zv. Moravský most, na jehož místě hlouběji založen bude most nový s pohyblivým jezem stavidlovým. Následkem toho řektiště se prohloubí, čímž povětšinou přestanou pověstné záplavy kol Malšovic.

Spolek českých průmyslníků textilních konal dne 26. dubna valnou hromadu v Hradci Králové. Město zastupoval tu starosta p. dr. Ulrich. Valnou hromadu zahájil předseda spolku p. Jos. Bartoš, který poukázal na nepřiznivou situaci, ve které se zvláště český průmysl v uplynulém roce nalézal. Po podání zprávy jednatele a pokladní pojednal p. dr. J. Preiss o situaci textilního průmyslu a potřebách jeho. Při volbě funkcionářů zvoleni byli opět všichni vystoupivší členové. V přijaté resoluci výtčeno, že obchodní a živnostenská komora v Liberci naprosto nedbá svých povinností k českému průmyslu textilnímu, který v jejím obvodu tak četně jest zastoupen. Důrazně se znova požaduje, aby zřízena byla nová obchodní a živnostenská komora v Hradci Král. pro průmyslové kraje českého severovýchodu. Vzhledem k tomu, že zřízení vlastní obchod. a živn. komory pro severových. Čechy bude vyžadovati ještě delšího času, usneseno, aby bylo přikročeno k svépomoci a v rámci spolkového zákona zřízena byla organizace průmyslníků, obchodníků a živnostníků se sídlem v Hradci Král., která by na sebe vzala všechny soukromoprávní práce obchodních komor a tvořila zvláštní poradní sbor. Přípravnými pracemi pověřen byl výbor Spolka českých průmyslníků textilních.

Na katolický sjednání darovali: Sdružení katol. spolky v Týněti n. O. 20 K. Po 10 K: Katol. spolek paní a dívek v Polné, Sv. Josefská jednota v Rovně. — Odbočka Všeob. sdružení křesť. dělnictva v Čáslavi 5 K. — Vld. duchovenstvo

vikariátu Hořického 197 K (po 20 K: vldpp. vikář Procházka, Kousal, Viehta. Po 15 K vldpp.: Panský, Šubrt, Hlavsa, Nechanice. Po 10 K vldpp.: Hlavsa, Chomutice, Melich, Seliger. 6 K: Tomiček. Po 5 K: Dítě, Vik, Vit, Nosek Fr., Nosek Jos., Houdek. Po 4 K: Zajíček, Pankert, Vančura, Dostál. Po 3 K: Michálek, Farkaš. Po 2 K: Bartoš, Štíbrný). — Vsdp. kanovník a vikář Klepřík v Rychnově zaslal za duchovenstvo vikariátu opět K 44/86 (celkem již — s obnosem minulé vykásným — K 196/86). — Vld. duchovenstvo vikariátu Lipnického 125 K. — Vld. duchovenstvo vikariátu Pardubického 105 K. — Vld. duchovenstvo vikariátu Broumovského 100 K (z nich 50 K od J. M. nejd. opata dra Čtvrtečky). — Vldp. duchovenstvo vikariátu Čáslavského 100 K. — Vldp. farář Kučera v Seči 7 K. Vldp. farář Brant ve Zdrči v Polné 6 K, p. ředitel Al. Nový a spol. v Chrásti 6 K; p. M. Donátová v Rosicích u Chrásti 2 K. — Prosim, aby příspěvky pro ušetření porta zaslány byly cheky č. 1701, sčíslicími na jméno „Antonín Hrubý v Hradci Králově“. Cheky ty zašle na požádání Biskupská knihtiskárna aneb Přípravný komitét sjezdový. Spolu snažně prosíme, aby chekem č. 1701 zaslány byly obnosy jen na sjezd a nebylo chekem tím ani tiskárně ani komukoli jinému placeno; vsuikajít nám jinak nesnáze veliké v účtování.

Na c. k. odborné škole pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové obsadí se počátkem školního roku 1909/10 několik státních stipendií ve výši 40 K měsíčně. Zadátele mají podat do 15. června běžícího roku svrchu uvedenému ředitelství nekolikovanou žádost, k níž mají přiložiti: 1. svůj křestní a domovský list, 2. vysvědčení, že odbyli s dobrým prospěchem III. tř. měšťanské školy, 3. výuční list neb doklad, že alespoň 2 roky byli v učení u mistra, 4. vysvědčení, že po tu dobu navštěvovali pokračovací školu s dobrým prospěchem, 5. vysvědčení chudoby neb nemajetnosti (bez kolku), 6. výkresy a rysy z posledního roku. Za podmínek jinak stejných dává se synům zámečníků, kovářů atd. přednost.

Společná nemocniční pokladna pro živnost. společenstva I., II., III. a IV. v Hradci Králové odbývá v pondělí 3. května t. r. o 7. hod. večer řádnou valnou hromadu v místnostech Živnostensko-čtenářské jednoty. Program. 1. Čtení protokolu poslední valné hromady. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva pokladní. 4. Zpráva revisora účtů. 5. Volba 4 členů do rozhodčího soudu. 6. Návrh na udělení remunerace starostovi za r. 1908. 7. Volné návrhy. — Nesejde-li se v určitou hodinu dostatečný počet členů, odbývá se druhá valná hromada o hodinu později za každého počtu členů. — Po odbytí této valné hromady odbývá se valná hromada všech čtyř živnost. společenstev za příčinou zvolení 2 delegátů a 1 náhradníka do výboru dozorců. Dále odbývá se valná hromada všech čtyř hromad pomocnických za příčinou zvolení dvou delegátů a 1 náhradníka na 2 roky do správ. výboru pokladny nadepsané.

Okrašlovací spolek v Hradci Kr. konal v pátek dne 28. dubna valnou hromadu. Jako jiná léta i roku minulého soustředil spolek činnost svou v péči o sady na Žižkově. Hlavně postaral se o to, aby sady již záhy za jara poskytovaly pohled příjemný. Proto již na podzim r. 1907 vysázeny na zákony pomněnky a macešky, lonského podzimu pak i hyacinty, tulipány a krusky. K nemalé a trvalé ozdobě sadů zakoupeny 4 obrovské agave a 4 draceny. Celkem vysázeny jen v sadech na Žižkově nám. 30.752 sazenice rozličných druhů ozdobných květin v úhrnec ceně 1977 K 21 h. Tamtéž vysázeny byly 2 lípy, jedna na paměť sv. Čecha, druhá J. Hlávky. V jiných stromoradiích stromy scházející doplňovány a špatně seřezávány. Péči sl. obce, jejíž okrašlovací odbor roku v ruce se spolkem ve snahách okrašlování města krádí, vysázeny byly podél silnice pod Kozinkou k voj. parku šlechtěné akáty, před Rudolfinem jehlanovitě duby, podél nové cesty při regul. Labi pod „Hučákem“ pěkné velké stromy s allejí, jež k vůli regulaci bylo nutno srušiti. Letošního roku zřizují se nové sady proti Rudolfinu směrem k nemocnici, jež vysázeny budou keři a stromy zvláště jehličnatými; podél chodníku při silnici na Žižkově vysazena druhá řada javorů. — Čtení činných a roč. přisp. po 2-40 K čítal spolek v uplynulém roce 260. Větší obnosy darovaly: Sl. obec královéhradecká 400 K, Společná 300 K, Okr. zastupitelstvo 80 K, Záložna 50 K, Zál. Úvěr. ústav 30 K, J. Exc. nejd. biskup Th. dr. J. Doubrava 20 K, pravovár. měšťanstvo 20 K. Všem šlechtěným dárcům vyslovuje tímto spolek nejvroucnější díky. — Spolek jest členem Svazu okr. spolků v král. Českém. Spolkový časopis „Krása našeho domova“ vypočen jest v číslu 2 Besedy, která besplatně místnosti své ke schůzím spolkovým propůjčuje, sačež vzdává jí výbor díky, jakož i redakci místních časopisů, jež ochotně správy spolkové uveřejňují, a všem, kdož jakýmkoli způsobem činnost spolku podporují. Za odstupušci členy výboru zvoleni pp. v. insp. Koutník a knibk. Tolman, náhradníkem p. Thoř, čal. Kéř počet příznivců spolku sčítá se zmenšil, ale stále vzrůstá!

Dobrodružný komitét dam v Hradci Králové, jehož účelem jest započítovati chudé

dětky hluchoněmé potřebným šatstvem, prádlem a j. v., konal svoji řádnou valnou hromadu dne 21. dubna t. r. v nové budově „Radolína“. Spolek čítal v roce minulém 225 řádných členů a 41 dobrodynců. Příspěvky členské činily 397/60 K, sbírka štedroveců 340 K, úhrnem 737/60 K. Vydání činilo 593/18 K. Spolek odbýval dvě výborové schůze, v nichž vyřízeny všechny záležitosti spolkové. Obvyklá štedroveců slavnost se za příčinou nemoci spalniček nekonala. Dětky podělovány dámkami z komitétu různými potřebnými dárky. Funkcionářky zůstaly tytéž jako roku minulého a sice: předsedkyně p. Marie Steinfeldová, místopředsedkyně p. Aloisie Šantrůčková, pokladní p. Pavlína Tolmanová a jednatelkou sl. Adéla Eiglová. Do výboru zvoleny opět dámy: pp. Anna Czurbová, Marie Beránková, Božena Frankeová, Růžena Hobzková, Růžena Jirotková, Bohumila Kořínková, Anna Nováková, Terezie Štefanová a vldp. Vl. Sekera, ředitel ústavu. Týž zvolen též za revisora účtů. Panu revidentovi účtů budiž vysloven srdečný dík za ochotu spolku věnovanou. Srdečné díky vzdává spolek vůbec všem, kdož jakýmkoli způsobem přispěli ku podpoře chudých dětek hluchoněmých.

Chytrí agrární řepaři. Jest nutno sdělit veřejnosti, že pp. Udržalové z Rovné sázejí nyní oba více řepy než roku lonského. Teď už poznáváme, proč věhlasný poslanec Udržal vyběhal se schůzím, na nichž bylo vybizeno k založení družstevního rolnického cukrovaru. Vždyť jest majitelem akcií cukrovaru zkartelovaného. Tedy řečníl aspoň jeho bratr. Ale proč jen sází víc řepy než loni? To snad z tolika korchů nepošle do nenáviděného cukrovaru ani jeden vůz? — Vy, důslední a upřímní řepaři malí, jak pohlížíte na zrádce řepařského lnutí a pomocnický kartel?

Výstraha. Na Rychnovsku obchází řady dívka, která se představuje jako Marie Vrbická. Prý hledá si místo industr. učitelky! Sděluje se s námi, že to jest lhářka, která louzí podvodným předstíráním podpory. Proto pozor!

Pele — melé z Nechanic. (Čestný večírek.) Dne 24. dubna večer v hostinci p. Simla nalezli jsme společnost (náš paša ji jmenuje ušlechtilým slovem „jelita“), jaká již po mnoho let nedala si dostaveníčko v Nechanicích. Bylo to dostaveníčko na počest c. k. sudího pana Václava Kvapila. Pán ten získal si svým rozhodným a přímým jednáním sympatie tolika kruhů, že nebude hned tak druhého, aby se s ním občanstvo tak tklivě loučilo jak s p. sudím Kvapilem. Řečnivost na jeho popularitu vyvolala jistý zjev a případ, nade kterým se mnohý ve městě pozarazil. Maloměstská tradice a vodní družstvo a nás nikdy se nepřekážejí. Panu sudímu Kvapilovi přejeme na novém působišti vše nejlepší. — (Stravovna.) Na radnici řeší těžký úkol. Má se voliti správce stravovny. Musí to být muž z jejich řad. Bude voliti okr. výbor. Předem prozrazujeme a sotva se zmýlíme, že to bude jeden, jehož panička s purkmistrem a členem okr. výboru je spřízněna. Bude to odměna za naše peníze za služby straně radniční prokazované. Ať pláče spravedlnost — ať nařikají sirotci, jimž zničeno domácí štěstí a otec — a vedle toho mnoho lidí agenturou svedených! Strýčkové nade vším zamhouří ne jedno, ale obě oči. Je nás — a to postačí. — (Valná hromada čekankárn.) Dne 25. dubna v neděli konána valná hromada družstevníků (čekárny) sušárny čekankové. Dle lidového vypravování přišel Prušák podívat se na ona místa, kde trpěli jeho rodáci a krajané, do Nechanic. Nikoho hned nemohl nalézt, ani našeho generála, aby mu německy vyložil pamětihodné věci Nechanic. Generál neumí také německy, kdyby uměl — hodil by vlastenectví do kouta a za nějakou marku němčil by o přetot a dostal by řád na svá prsa. Našel se však jiný ciceró. Za městem ptá se Prušák našeho cicerona: „Jaké jsou to tam na poli fabriky?“ Ciceró vysvětluje: „Das ist unsere Cigorien, Gehwindel-tukventions-Agrar Fabrik — Und die sweite dort oben das ist Pateraken-Concurrenz-Cigorien Fabrik auf eigene Kosten zusammengetelte“. Prušák ptá se dál: „Která na tom je líp?“ „Já řku ta dole“, praví ciceró, „dostala sukvenci a postavila si kolmín, ale teď to v ní moc vysychá.“ Jak to tak mohl vykládat? Tatík v ní teď předsedou představenstva a syn dosud sice jen tak, ale budoucně „virklich“ oučetením a pokladníkem — srovna jako v záložně, aby to nevyšlo z přátelstva. Ti pracují na ní jako na své — nemůže lepšího poměru býti. Padlo slovo o té valné hromadě, že jejich báh je Frank — bylo to také viděti, že jejich báh je Frank na den sv. Marka, kdy katolíci rolníci zděšťují se prosebného právodu. Robotníci Židů na ten den si položí valnou hromadu. Tak to bylo srovna tenkrát před úpadkem rolnických cukrovarů. V neděli a svátky místo služeb Božích se pracovalo. Podle toho vypadly také volby do představenstva a dozorců rady, které řídil se štábu radniční generál a dva pobočníci, kteří čekanku nesázejí, ani hroude ani záhonům nerozumějí. To, rolníci, dopracujete! — A abych nezapomněl na manévry, třeba že tím se stávám už čtenářem neobratným. Máme povoleny nový kontingent nováčků, náš generál s těmi pány od odvodů byl moc za dobře, chtěl se stát virklich vojákem — ale nemohl ho potřebovat pro alabé ardece a vrátkou

povahu — zůstal tedy u „našich“, vzali si ho do Prahy ku zemědělské radě — ku Práškovcům — k těm je „tauglich“, nauku o dítech a subvencích theoreticky a prakticky sná — a dle charakteru se také hodí mezi agrárnícké panstvo; kapsy má hluboké.

V Nechanicích konají od 1. května do 10. května včetně Otcové Dominikáni z Prahy sv. missie a sice vldp. převor Odilo Pospíšil z řádu kazatelského a konventuál řádu téhož dp. Bruno Bárta. Jsou to první sv. missie na osadě a žebnej jim Pán Bůh!

Třebochovice. Letošního roku následkem bojáného sněhu na horách Olických byly Orlice a Dědina dlouhou dobu kolem Třebochovic rozlity. A jak nás tomu ve škole učili, vystupují z vody páry, mlhy. A snad právě to je příčinou, že i tyto mlhy dostaly se do hlavy zdejších několika živnostníků, kteří se tak zapomněli, že k nastávajícím obecním volbám se spojili se stranou socialistickou, jak to bylo viděti na schůzi u p. Jarkovské. Poněvadž p. řečník při oné schůzi vlastně řečí svou u lidí rozvážných přímo své straně škodil a tvrdil, že není do poměrů zasvěcen, co vlastně socialisté o nich soudí. „Vorwärts“, časopis německých socialistických demokratů, r. 1891 č. 42, 1894 č. 134, píše: „Zničením středních stavů má se proletarisování společnosti provést. Udržování řemesla jest škodlivé, ježto zdrňuje nutný přerod soukromé výroby ve společnou. Řemeslo zasvěceno jest zkáze bezesv. naděje na záchranu, byt jeho smrtelný zápas trval ještě nějakou dobu.“ Dr. Lux, soc. demokrat, ve své příruční knize str. 296: „Se živnostníky je konec a my se můžeme jen radovati.“ Engels r. 1890 psal: „I velkokapitál malého živnostníka a maloobchodníka ničí a vykonává tím dílo zasluzné.“ Ústřední orgán sociální demokracie v Německu napsal letos v č. 38: „Koncesse (ústupky) třídám zájmům rolníků a řemeslníků, které nespoučívají na cestě všeobecného kulturního vývoje, které naopak jsou v rozporu se zájmy proletariátu ve smyslu socialismu, mohla ovšem sociální demokracie v minulosti tak málo činiti, jako bude moci ve vší budoucnosti.“ Živnostníci, můžete tedy za své zástupce voliti příslušníky té strany, jež chce živnostníka jen ničiti a ne podporovati? Ukažte, že tyto nauky socialistické jsou vám dobře známy a dle toho při volbách se řiďte!

Časovence. Naše skupina mládeže měla dne 12. t. m. šťastný den. Konána slavnost otevření nového jeviště. Odpoledne uspořádán v hostinci p. Vaňkové koncert tamburašů katolické jednoty královéhradecké. Již dávno před počtím koncertu byl sál účastníky jako nabit. Jen z Holic k nám přišlo přes 80 horlivých našich. Netoliko z obcí sousedních, ale i se vzdálené Rovné hudby-milovní naši se dostavili. Dík všem za obětavou lásku! Kdož se do sálu nevešli, naslouchali jemným zvukům jihoslovanské hudby venku. Zdařile provedená čísla odměňována stupňujícím se potleskem. Po koncertě promluvil několik srdečných slov p. Kamenický o významu toho dne, děkoval všem účastníkům a zvláště ochotným tamburašům. Večer nato na novém jevišti provedena velmi obratně Procházka prostonárodní hra „Přátky“. Večer byla návštěva tak stkvělá jako odpoledne. Všichni účastníci odcházeli s velikou pochvalou. Zjistěte že zdar toho dne bude nám povzbuzením k další jaré práci. Nuže, ruče k dalšímu dílu! Pracujme všichni horlivě! Bůh nám požehná.

Tamburašský večírek v Bohuslavicích a Opočně pořádá křes. soc. jednota sv. Václava dne 2. května. Zavitá k nám mistrné sevcitány sbor tamburašů katolické jednoty královéhradecké. Zadátek o 7. hod. večer.

Opočno. Hudební a pěvecká jednota „Vorel“ na Opočně vypraví dne 9. května v Národ. domě operu Bludkovu „Ve studni“. Potom sehraha bude Vrchlického veselohra „Závět lukavického pána.“

Přednáška dp. Aloise Svojsíka, slovatného cestovatele, koná se v sobotu 2. května v osm hodin večer v Nov. Bydčově „Na kopečku“. Čistý výtěžek věnuje se novobydžovskému odboru Ústř. Matice Školské. Doufáme, že thema „K proti-nošicím“ i národní účel přednášky přivábí množství účastníků, neboť již dnes jeví se o přednášku velký zájem.

Jiřím. Dne 17. dubna byly u nás zahájeny slavnosti birmovací. Uvítání Jeho Excellence nejd. biskupa dra Josefa Doubravy bylo všeobecné a srdečné. K uvítání dostavil se starosta města a celé zastupitelstvo, dvorní rada Buchner s úřednictvem okresního hejtmanství, prezident krajského soudu Šrámek s úřednictvem kraj. soudu, vrchní finanční rada Kubeš s úřednictvem okr. finančního ředitelství, důstojnické sbory a plukovníkem Alexandrovicem a podplukovníkem hr. Bercholdem, veškeré střední školy s řectvem a s řediteli pp. Somrem, Maternou, Dunovským a Storchem, všechny školy měšťanské a obecné s řectvem a řediteli pp. Kolářkem, Chvapilem, Kopeckým a Gabauem, ředitel hospodářské školy Havránka, spolek místních čtenářů, občanská beseda na Novém městě, křesťansko sociální spolek „Záchrana“, dámský spolek místní opatrovay, dámský spolek Červeného kříže a zástupci korporací charitativních. Uvítání bylo velkolepé! Nejdůstojnější arci pastýř uděluje

avátost bitmování s horlivostí nevšední. Jeho práce stává se misijním kazáním pro obrození duchovního života v městě a okolí. Při každé promluvě, kterou má k dospělým, k žactvu anebo k jednotlivcům, vystupuje jako pravý apoštol, probouzí sv. víru a šíří lásku k sv. církvi. Z jeho slov vyčníí i nepřítel, že má v lásce všechny spolubližní. Lásky k církvi a lásky k vlasti — toť dva prameny, které se vinou jemně a srozumitelně promluvy Jeho Bisk. Milosti, a každý nepředpojatý vyčníí obojí lásku a pochopí, proč ji biskup-apostol v dnešních dnech hojnosti náboženské a vlastenecké tolik vroucně doporučuje. Ubosti nepřítel! Jako mučedníci svého zbloudilého nitra stojí v zamýšlení nad svojí marnou prací. Pracují ve dne, ba i v noci a chtějí neslušným, brabým a nízkým tónem žurnalistickým zakřiknouti násilně ústa katolíků. Nedovedou toho v „Pokrokových listech.“ Přemýšlejí, jak by pomluvy a nactiutrbáním snížili katolíkům biskupa a tím zavřeli srdce jejich. Nemohou! Vrchní pastýř vítězí slovem a jednáním. Přichází do škol a rodin a tam pronáší několik slov a svým láskyplným okem proniká srdce nedůvěřivých a povzbuzuje lhostejné u víře a posiluje věrné oddané. Ne, ne, pane doktore Všecko, lid věří svému vrchnímu pastýři a výraz svých citů projevil v sobotu v děkanském chrámu Páně, kde zahrnoval biskupa svou láskou a dlouho do noci obklopoval děkanství a tiše a oddané se loučil se svým milovaným arcipastýřem. Práci nadlidskou vykonal nejdř. biskup v Jičíně, obrodil naše město duchovně a posílil život náboženský. K dalšímu působení apoštolskému katolíci jičínští přejí mu mnoho milosti od Boha, sílu, vytrvalost a nadšení, jaké vrchní pastýř projevoval v Jičíně.

Z Čáslavě. Divadlo. Poslední představení letošní jarní sezóny seznámilo obecenstvo s Aurnheimerovou veselohrou „Král dobrák“. Trochu historických kostýmů, víc nic. Zdálo se, jako by úrava byla již zasedla jak v hledišti tak na jevišti. Snazily se sice naše přední síly oživiti večer, ale bylo viděti, že obecenstvo již je zbito jarním vzduchem a že jenom k dodělaní abonementu naplnilo prostory divadla. Líto bylo skoro té námahy herců ochotníků, námahy poctivé a přesvědčivé, že vyznívala skoro na plano a že potlesk nesl se více ze slušnosti než pochopení. Ještě že trvala soubra tak krátce. Necht se tím však naše ochotnictvo nedá odvratiti od svého cíle. Doufáme, že se všemi v stejném zdraví a neztencené horlivosti se shledáme opět na podzim. — **Koncert Filharmonie** pořádaný „Sokolem“ přivábil dosti četnou návštěvu. Nebylo sice divadlo vyprodáno, ale bylo přece slušně naplněno. Nemůžeme se pouštět do rozboru produkce samé, neboť nejme si vědomi oné kritické vyspělosti, které vyžaduje sbor řádu Filharmonie, ale, pokud jsme slyšeli úsudky obecenstva, bylo s programem spokojeno. Jen jedno působilo na účastníky koncertu trapně. Že totiž jeviště našeho divadla znělo německým hovorem skrz na skrz a že zněla tímž hovorem i naše čtenářská beseda. Víme sice, že jsou členy Filharmonie i umělci Nčech, ale že by to bylo těleso, jež ovládáno jest jenom německou řečí, to překvapilo. Překvapilo to tím více, že stalo se to při koncertě „Sokola“. Pamatujeme se, jaký rámus se svého času strhl, když bylo rozhlášeno, že mistr Ondříček má pianistu Němce, sál „u Prince“ zel prázdnotou; štěstí, že se počínání umělců Filharmonie vyjevilo až — po koncertě. Má „Sokol“ štěstí, býti to tak u jiného spolku, nevíme, mohli-li by vůbec nějaké účty s příjmů uzavírat. — **Zasedání obec. zastupitelstva** bylo dosti živé, ba místy pohnuté. Zvláště byly to dva body, které rozčítly jeho hladinu a to při debatě o nošení primatorského řetězu se starodávnou pečeti a o nové lékárně. Při prvním bodu zvláště radikálně vystoupil p. MUDr. Tesaf, samitaje tento zvyk a p. Zátěra, materialista, který snažil se starodávný obyčej sesměšnit. P. dr. Zimmer však odmítl důstojně a věcně vedené útoky a prohlásil, že jest to smutné, že nevážíme si těchto starobylých práv, která, byť zdánlivě byla nepatrná, mají svou historickou cenu a důležitost a jsou dokumentem, jak dovedeme si připadně vážiti i práv velkých a životních. Přijato pak většinou hlasů, aby při význačných příležitostech parkmistr města Čáslavě zdobil se památným řetězem a pečeti. Při jednání o lékárně dojemně působila péče některých zástupců o dostatečné živobytí budoucího snad druhého lékárníka. Byli to p. hotelier Tichý a p. Moravec, kteří podle pravdy posuzovali celou záležitost a promluvíli skutečně jako praví zástupcové občanstva. Mezi 36 členy našlo se jenom jedenácte, kteří byli pro zdravou konkurenci, ostatní byli 11 proti a 14 buď ve schůzi nebylo neb se vzdálili nebo mlčeli. Stojí za zaznamenání a srovnání s hlasováním o bývalou „zdravou konkurenci“, o tiskárnu. Iu p. Frngl není p. Hulla. — **Májová pobožnost** počne 1. května a konána bude jako minulá léta vždy navěter o 7. hod. Vysývají se dobrodincové o lankavé příspěvky na zaplacení květin a svítel. — **Návštěva architekta** p. Hilberta, který povolán byl telegraficky, aby vyšetřena a opravena byla tržbna, objevená se na klenbě v kapli P. Marie bolestné, přivítána byla všemi přáteli renovace chrámu radostně. Snad bude přidáno v tempu, snad i v praktičtějším provádění prací. Při tom dovolujeme si poznamenati, že by

nevadilo, kdyby veřejnost zvěděla, kdo vlastně o všechny případné práce, objednávky a pod. záležitosti se stará, neboť ani výboji spolku o tom nevědí, ani zprávy z městské rady nic nepovídají. A valná lromada spolku ta patrně zamrzla. A přece co nejdříve má býti vypsaána oferta na konstrukci střechy. Nač to tajemníkářství?

Z Čáslavské. Minule jsem Vám sdělil, jaké náhledy panují o sázení řepy. Že zprávy ty jsou pravdivé, že totiž na venek organizovaní pánové dělají bastanty, ale zatím pilné pole k řepě připravují, dosvědčují zprávy čáslavské „Pravdy“, která v poslední době se stala orgánem poloagrárním. Ve zprávách zemědělských na druhé stránce praví, že se rolnictvo rozhodlo řepu nesázeti, ale pronáší hned: „Máme své obavy. Zkušenost a znalost venkova, podkopná snaha klerikálů o rozbití velkých agrárních organizací (kterých pak, p. dopisovatelé Pravdy?), řídké sice, ale přece jen aktuální případy lidí, kteří za pětníček zradili své soudruhy . . ., mimoděk uvádějí na mysl pochyby . . .“ A obavy ty se už splnily. V příloze téhož čísla Pravdy v rubrice „národní hospodář“ jest zpráva, kterou zaznamenali i pražské listy: „Ženy slušují. Dochází nás zpráva, že mnohé manželky rolníků uzavřely dodávku řepy do cukrovarů a sice ze své polovičky pol. Prohlásily, že ony jsou polovičními zápisnicemi a že tedy na své polovici pozemku řepu pěstovati budou bez ohledu, je-li manžel jejich organizovaný neb ne.“ A nyní vzpomeňme na sebevědomé vystupování řepářů agrárníků a na chloubu, kterou se nadýmali, jak budou si diktovati ceny, abychom poznali, jak strana tato vodila venkov za nos. Jedni předáci agrární zrazují za pětníček, druzí nastrojují manželky a chalupníci, domkáři, familianti, kterým se slibovalo modré s nebe, ti ostrouhají kolečka. Zajímavé by bylo, kdyby nám osvětlili agrárníci akcionáři bučického cukrovaru, mnoho-li oni přidali sousedům pěstitelům. Bylo by to výborné a poučné čtení. Dočkáme se, či máme začít sami?

Z Tisem u Habrů. Zdá se, že obec naše určena jest k věcem velikým. Stará se o to poctivě orgán pověstného Hofrychtera z Ném Brodu a stará se o to i odbor volnomyšlenkářů sbubnovaný proti katolické organizaci spojenými agrárníky, socialisty a pokrokovými paedagogy se svým předsedou v sukních učitelkou sleč. Fajfrovou. Máme svrchovanou obavu, aby Tis nepředstihl Řím. D. Říma historikové mermomocí strkají nějakou papežku Johannu, my v Tisu ji budeme hnedle mít a to jakou — volnomyšlenkářskou. Prošlm, žádný žert. Je neomylná na vodě i na suchu, v světnici i povětrí, ve vědách i v náboženství. Co ona řekne, to je „virklich“ pravda a kdo toho neuzná, tomu se vynadá p. t. oddanými členy a lajbžurnálem z Ném. Brodu. Jak ona zná křesťanství a život Ježíše Krista, to by každý musil koukat. Má také k tomu studie, měšťanku a učitelský ústav a soukromé vzdělání z „Volné Myšlenky“, „Volné školy“, „Práva lidu“, „Havlíčka“ atd. Samé vědecké, zvuché prameny, do nichž píš nejznamenitější mušové od rovníku nahoru k točně. Rozumným lidem však nejde to do hlavy, jak může sl. učitelka býti „předsedou“ odboru Volné Myšlenky, jak může šířiti tisk skrz naskrz protináboženský, jak může pořádati schůze a večírky, na nichž se mluví proti zákonem uznanému náboženství a při nichž se desepělé mládeži doporučují spisy a listy náboženství a mravnost podkopávající. Rodiče pak nedovedou pochopit, jak může nábožensko-mravně vychovávatí jejich dítky sl. učitelka, která je křesťanské pozdravení trnem v oku, která dětem doporučí časopis „Dítě“, pokračování to „Mládí“, zakázaného c. k. zemskou školní radou v Praze. Charakterní lidé nedovedou si představit, jak může tato sl. učitelka ustavičně mluvit o vychovávání charakteru, o klerikální bezcharakternosti atd., když sama z náboženství křesťanského pranic nevěří, tím méně z náboženství katolického a při tom v katolické církvi sítává. Iu, samá „volnost“. Co by tak řekli p. t. volnomyšlenkářští členové odboru a kolegové slečny „předsedy“, kdyby rodiče a poplatníci na školu vzali si zase volnost, aby se poseptali na kompetentních místech, platí-li stávající školské zákony také pro nás Tis? Ovšem to by byl rámus a křik o denunciacích a podobných nabubřelostech, v nichž jest tisk pokrokářský a volnomyšlenkářský mistrem. Sl. předsedovi radili bychom vážně, aby dosavadních experimentů zanechala a věnovala se především více svému životnímu povolání učitelskému, neboť mohl by se stát, že i ta naše trpělivost by mohla prasknouti. Brali jsme dosavad její večírky, schůzky s mládeží, čajové sedánky, návštěvy politických schůzí s nepřipadnými a jenom jí vlastními extravagancemi za sport pražské slečinky, která neví, jak by na venzu zabila nudu, ale mládeži dělá, bylo občanů katolíků nedůstojno. Více promatím neuvádíme.

Různé zprávy.

To že jest pokrokové a svobodomyšlné zbraně? Jen řekněte některému agrárnímu zemanovi, že jest málo svobodomyšlný, že nemá pokrokové a demokratického ducha! Prohlásí takové tvrzení za velkou urážku. A zatím

hesky vypočítavě, počouchle a motivě chytá se všech byrokratických prostředků na udolání nepohodlných lidí. Denunciace. za denunciací stíhá katolické zemědělce! Motivost agrárnícká nezná mezí. V Pacově udáno a odsouzeno několik mladých nášinců proto, že předsedali schůzím, svolaným od našeho „Sdružení venkovské mládeže.“ V neděli 4. t. konalo Sdružení veřejnou schůzi spolkovou v Branšově u Pelhřimova. Již v úterý dostavil se četník, který si dal zavolati pořadatele té schůze Václ. Lankota; vyslýchal sevrubně, kdo že měl jakou funkci na té schůzi, zda se vybralo zápisné, kolik bylo účastníků, jakého věku? Tedy hodně podrobně; to všecko proto, že se odvážila katolická mládež konati katolickou schůzi. Na Benešovsku dne 28. února konalo „Sdružení čes. katol. zemědělců“ spolkovou veřejnou schůzi, na níž vedle členů byli přítomni i hosté. V pátek, 9. t. m. dostal rolník pan Kaňka z Kácovské Lhoty předvolání k soudu do Benešova, aby se zodpovídal z přestupku § 2. zák. sbromážd., že jako předseda schůze prý připustil, aby tam byli přítomni i nečlenové. A zatím nebyla to schůze členská, nýbrž veřejná schůze spolková, u hejtmanství řádně 24 hodin předem hlášená. Svolavatel schůze té rolník Skrucký z Kozmic již drabý den po schůzi té (1. března) byl vyslýchán c. k. četníkem, zdali měl povolení ku šíření plakátů, ač on žádné plakáty nešířil, nýbrž vyvěsil jen pouhé blankety, tužkou vyplňované, které dle § 23 zák. o tisku povolení nepotřebují.

Zajímavý povahopis strany agrární.

Na Moravě s agrárníky už moc zle! Stavějí se před pokrokovci pokrokovými, před katolíky jako taky-křesťané. Sám šéfredaktor agr. denníku „Selských listů“ Hanuš Sonntag dal dosavadnímu vedení vale a založil dva neodvislé agrární listy „Moravský Venkov“ a „Mladou Moravu“, které břitce tepou zlétné a nedůsledné pohlavary agrárnícké. „Mor. Venkov“ však dne 24. t. m. přinesl též stesk pokrokářského agrárníka českého (člena výkonného výboru strany), který vyznává upřímně: „U nás v Čechách poměry nejsou lepší. Kam se oblédnete v naší straně, všude téměř užité šílené honění se předáči za osobními cíly, kterým musí ustoupiti vše ostatní, a pro kteréžto cíle zapomíná se na povinnosti k celku. Šílená ona horečka obzvláště začala od onoho okamžiku, kdy pan Prášek se stal ministrem. Máme u nás pěkně vybudovanou organizační síť, ale nebuť našich pánů k boji s klerikály, malá agilnost našich ofíc. předáků a taktika, vypočítaná na pohodlnost, způsobují, že v organizacích je mrtvý klid, a že klerikálové rostou měrou nebezpečnou. Jest mi líto toho lidu, neb jest tak dobrý a poctivý; organizátoři jeho však jsou na chybných cestách a velkou zásluhu by měl ten, kdo i u nás v Čechách by po vašem vzoru pro dobro strany začal pracovati. Že to u nás rovněž se neobdube uvažit strany, nýbrž že o nápravu se bude musiti volati veřejně, jsem přesvědčen. Čím však dříve s tím někdo začne, tím lépe bude pro stranu.“ Pro nás je nejsajímavější doznání, že páni prý nemají chuti k boji s „klerikály.“ Co to má znamenat? Snad se ještě o naši straně nalhali agrárníci málo? Snad ji pronásledovali udavačství, sháněním četníků, epiláním, hravým rozbíjením schůzí, spojením s volnomyšlenkáři toliko skrovně? Vždyť už přece to bezecné tupení překročuje všecku míru. Dopisovatel do „Mor. Venkova“ tadíž myslí tím bojem něco jiného; nelíbí se mu totiž, že agrární strana posud jen sem tam — dle daných okolností — bije do našeho přesvědčení náboženského a že jen některý předák vyznává veřejně, jak si přeje odstranění vyučování náboženského ze škol. Ovšem agrárníci volí cestu račnované chytrosti. O svém poměru k náboženským potřebám lidu nenapsali do svého programu nic, aby měli volné ruce na obě strany, aby před katolíky mohli říci, že jsou katolíky nejlepšími — před pokroky, že přece jsou pokrokoví, že jsou s nimi i v příčině odckřevnění národa. Tak se jim dařil politický čachr nějaký čas dosti dobře. Aby si získali reklamu před katolíky, ponechali i kašše ve výkon. výboru a posílají svoje kašše v čas voleb do předního bojového šiku. Proč? Aby zneužili kolárku a náboženství samého k politickým rejdmům! Klerikálové vybarvení! Dle všeho za opnou v kruhu nejvážnějších hodů šermovali pokrokovým rapírem, když jim nyní sám člen výkon. výboru vytýká nechut k důslednému boji. I jen ať jim pomohou věrní jejich pomocníci: volat myslitelé a židé! Nás už svým eskamotérstvím nespletou. Vždyť sami spravedliví agrárníci probouzejí se z mrákot.

Stevutný učence o zrušení klášterů.

Jeden z velikých přírodospytců a filosofů předešlého století, L. Oken, profesor lékařství v Jese, vyslovil se o zrušení klášterů takto: „Bylo velikou chybou, že se kláštery zrušily a duchovenstvo zmenšilo. Takové hříchy se dříve nebo později meti, jak už nyní se u nás počíná. Kde jest one jmění klášterům uloupené, kde jejich knihovny, sbírky přírodních, fyzikálních aparátů? Kláštery byly klenotnicemi pokladů a výchovy pro zemi; a které jimi nebyly, mohly býti takovými učitelkami. A ne-mohly kláštery i dále trvati s pouhými účty k jejich dřívějšímu určení? Což nebyly to kláštery, jež nejprve péče vzdělávaly, kd vyučovaly, nevědomě kaššata vedly, náboženství mla a s ním mravně

i vědecké vzdělání přinesly? Čím bychom byli bez našich klášterů? Ničím nežli polodivokými Germány. Nemá dnešní doba pražského citu pro věčnost a úctyhodné stáří? Ó, myslíme, že se ještě dožijeme doby, kdy vlády, vystřídavše s božského osvětlení, budou rády, vrátí-li se do rozpadlých budov klášterních mniši, aby zase v chóru pěli ku chvále Boha a ku povznesení lidu!

Jakou cenu měly peníze, když byl vydán štolový patent? Věstník katol. duchovenstva na otázku tu odpovídá: Tovaryš měl denně 10 kr., nádeník 7 kr., sednický mistr 12 kr., záleželo stál 18 kr. (dnes až 4 K), kuře 4 kr. (dnes až 2 K), 1 libra masa 4 kr. Štolový patent předpisoval za oddávky chudších osob v městě 45 kr., za obiláky 30 kr. Nádeník platil za obiláky 4 kr., za oddávky 18 kr., tedy při obiláčkách platil dělník celou svou denní mzdu, při oddávkách platil tolik, kolik za 4 a půl dne vydělal. Povázíme-li, že dnes průměrná denní mzda nádeníka obnáší 2 K, shledáme, že kdyby měl býti zachován poměr týž mezi cenou práce a mezi štolovým patentem, že by musil dělník platiti za obiláky 2 K a za svatbu 9 K.

Počet katolíků v celé říši anglické obnášel v r. 1908 celkem asi 12,053.000. Z toho připadá na Velkou Britanii 2,190.000, Irsko 3,310.000, Gibraltar a Maltu 215.000, Asii 2,085.000, Afriku 310.000, Ameriku 2,810.000, Australii a Nový Zéland 1,093.000. Katolíky tyto spravuje celkem 30 arcibiskupů, 190 biskupů, 34 apošt. vikářů a 12 apošt. prefektů. Jako účinek loňského mezinárodního kongresu eucharistického v Londýně jsou četná přestoupení od anglikanismu ku katolictví.

Volodělečité pro křesť. firmy, hostince, časopisy atd. Vydán bude zvláštním komitétem adresář křesť. firem ve velkém množství a rozdáván bude zdarma hlavně ve dnech sjednocených v Hradci Králové. Žádáme všechny firmy křesťanské, aby se přihlásily ve svém vlastním zájmu k odporučení. Informace podá J. Polák, Hradec Králové, Adalbertinum.

Jazyková otázka v Dalmácii upravena jest na základě dohod mezi zástupci dalmatských Chorvatů, Srbů a Italů s členy ministerstva bar. Bienenrtha. Zevnější úřední řeč v Dalmácii bude napříště jazyk chorvatský. Toliko v sídlech pěti krajských soudů dalmatských, totiž v Zadru, ve Splitě, v Šibeniku, v Dubrovniku a v Kotoru, pak v několika příměstských městech a městysech budou nápisy na úředních tabulkách, vyhlášky, veřejná nařízení a předtištěné formuláře úřadů i soudů oboujazyčné čili chorvatsko-italské. — Vnitřním úředním jazykem bude až na několik malých výjimek jazyk chorvatský. Dle těchto zásad bude upravena také úřední řeč u pošty, kde jak ve vnitřní tak v zevnitřní službě užívalo se dosud výhradně jazyka italského. Podivno; v Dalmácii řečí se otázka jazyka dohodou mezi oběma národy v zemi, kdežto pro Čechy má vláda jiný loket a předkládá otázku tu Hřecké radě. Posornohodné jest také, že při úpravě jazykové otázky v Dalmácii není ani zmínky o němčině, ani o státním německém jazyku, ani o německé zprostředkovací řeči, bez níž by rakouský stát nemůže býti, nemá-li se rozpadnouti. Když se toho nevyžaduje v Dalmácii, nemá to býti vymáháno ani pro Čechy. — Proti národnostní dohodě s Itálií v Dalmácii povstává v zemi nespokojenost jak v srbském tak chorvatském obyvatelstvu, ježto přý ryze chorvatská města mají býti vydána na pospas Italům. Otázku jazykovou nechce mít oposice řešenu nařízením, ale zemským zákonem. — Nařízení jazykové pro Dalmácii jest už také císařem schváleno.

Sociální pojištění. Minulý týden konal výbor poslanecké sněmovny pro sociální pojištění několik schůzí, aby připravil předlohu tuto poslanecké sněmovně. Především naši čes. katol. národ. poslanci Šrámek a V. Myslivec hájili zásady, aby starobní pojištění nesamostatných sloučeno bylo s pojištěním samostatných (maloročníků, živnostníků a obchodníků). Stejně zásadu tu hájil ministr vnitra bar. Haerdtl dokládaje, že pro malé lidi jest nutnost starobního pojištění snad ještě větší než u dělníka. Ovšem zástupcové soc. demokratů jako nepřátelé středních vrstev vzpírali se společnému pojištění a také další zásadě, aby se provedla soustava okresního rozdělení; vždyť se jim jedná o to, aby správu chytané instituce dostali do svých rukou.

Slovanský sjезд v Petrohradu konal se v minulých dnech za účastenství zástupců všech politických stran i ze slovanské ciziny. V popředí jednání byla otázka polská v Rusku, při čemž jedni toužili po jednotě ruskopolské, druzí byli proti ní. Snaby německé prohlášený tu za největší nebezpečnost pro Slovanstvo. Annexe Bosny a Hercegoviny nemaleza tu protivníky; vyslovena i naděje, že autonomie bude také na prospěch Slovanů tímto anektovaným zemím Rakousko-Uherskému dána. Zdůrazněno i, že spravedlivé rozřešení polské otázky v Rusku (t. j. autonomie království Polského a udělení rovnoprávnosti Polákům v ostatních částech říše) posílí slovanský život v Rakousku. Sjезд uznal také, že oslabení zahraniční posily Ruska jest následkem falešné valitní politiky. Mnohá pravda tu projevona, jen aby také v život byla uvedena.

Ozdravění zemských financí a zvýšení daně z piva. Dne 24. t. m. konala se v ministerstvu financí ve Vídni porada zástupců zemských výborů o ozdravění zemských financí. Ministr financí prohlásil tu, že vláda podá parlamentu návrh zákona, dle něhož se má zemím dáti ze státních prostředků na rok 1910 příspěvek 105 millionů korun, který se každým rokem zvýší o 2 mil. K. Těchto 105 mil. K má se rozdělit na jednotlivé země s polovice dle počtu obyvatelstva, ze 1/4 dle spotřeby piva a ze 1/4 dle spotřeby kořalky v té které zemi. Na Čechy připadlo by 31,119.000 K, o 5,539.212 K více, než by připadlo, kdyby si země vybírala poplatek z piva po 1.70 K sama a dostávala část z osobní daně z příjmu dle dosavadního způsobu a se zvýšené daně z kořalky dle zákona vloni předloženého. Pouze Morava, Slezsko a Korutany mají dostati méně, všechny ostatní pak více. Tyto příspěvky mají však ostatní země jen pod těmito podmínkami: 1. že se vzdají práva vybírati z osobní daně z příjmu zemské přírůžky; 2. že se vzdají práva od 1. ledna 1910 vybírati poplatek ze spotřeby piva; 3. že veškerou řádnou potřebu uhradí řádnými příjmy a zavedou řádné hospodářství. Zástupcové Čech a Moravy prohlásili, že jsou návrhy vlády nepřijatelnými a bude nyní věc zemských výborů a poslanců, aby k návrhům těm zaujali své stanovisko. — Na ozdravění zem. financí chystá se vláda zvýšiti daň z piva a lihu. Daň z piva desetistupňového, které se u nás vyrábí a konsumuje nejvíce, bude zvýšena z 3 40 K na 6 80 K za 1 hl. Poněvadž v tomto zvýšení bude zahrnuta i dosavadní zemská dávka pивní, bude daň pивní zvýšena fakticky o 1.70 K na 1 hl. Daň tuto budou platiti pivovary. Jest jisto, že ji přenesou na hostinské, resp. na konsumenty. Rovněž jest jisto, že pivovary zvýší při přesunutí cenu piva o celé 2 K. To bude znamenati zdražení litru piva o 2 b. Vláda počítá s poklesem tímto konsumu. Myslí však, že nebude větší než 10 až 12 proc. Doufá, že pивní daň i se zemskou dávkou pивní vynese ročně 142 milionů korun, o 39 milionů korun více než doposud. Jest samozřejmo, že zvýšení daně pивní poškodí jak průmysl pivovarský a živnost hostinskou, tak produkci chmele a ječmene. — Pak tím hojněji porostou „pivovary domácí“, jež by finanční aparát nedovedl obsáhnouti, byť by sebe většími pokutami hrozil pro neoznámení „várek“ v hrncích.

K deseti cílům? V českých obchodech je celá řada příruží, obchodvedoucích etc., kteří touží po samostatnosti, neznají však dobrých míst k etablování. Stesky na nadbytek obchodnictva jsou však bezdůvodné. Celá řada moravských měst a míst vydržela by značný počet českých obchodníků různých oborů, hlavně smíšeného, střížného, kožního, šlezařského, materiálního, modního atd. Vhodná místa k etablování má v seznamu Obchodnická jednota pro Moravu a Slezsko v Brně, Vel. nám., která je interestům (jen Čechům) bezplatně sdělí. Přiložiti nutno známku na odpověď.

Mořský příboj ve službách lidských. Vedle slunečního tepla, na zmar přicházejícího a jen částečně využítkovaných sil větru, jsou dosud nevyužítkovány síly mořského přílivu a odlivu a nesmírné síly příboje mořských vln, které byvše dýmšlým zařízením přinuceny vykonávati práci, snažily by ohromně bohatství nevyčerpatelné energie. Pokusy, jak by zdroj této energie dal se zužitkovati, zabýval se po dlouhá léta americký inženýr William Snee s Pitaburku a jak pravě „Iron Age“ sděluje, podařilo se mu nyní v youngských dokách v Atlantic City N. J. sestaviti motor, jehož hybnou silou jsou vodní vlny. Motor tento podobá se vodní turbíně a sestává z cylindrového kola, na jeho upevňovacího, spojeného ko. mo s paprskovitě zakřivenými klikami, jež pohybovány jsou uvnitř nalezajícími se štitky. Zevnější štit sestává z řady postranních štitů či spíše řídítek, položených do úhlu tak, aby běžící vodu, která na ně naráží, jaksi odrážely, že tato tangenciálním směrem vchází do kola. Otáčející se kolo opatřeno jest zvlášť k tomu účelu konstruovanou klikou. Vlny, přicházející kterýmkoliv směrem, bijí do postranních štitů, odrážejí se o ně a otáčejí vnitřním kolem stále stejným směrem. Při praktickém zkoušení motoru vykazoval tento tak překvapující výsledky, že se ihned utvořila společnost pod jménem „Snee wave-motor-Company“ s kapitálem mnoha set tisíc dolarů, která hodlá motory tyto vyráběti ve velkém.

Dopis, který jest 279 roků na cestě. V Marseille leží ještě neotevřen a královským snámem zapečetěn dopis, který byl před 279 lety odeslán a ještě nedospěl na místo svého určení. Ludvík XIII. odeslal toto úctyhodné psaní „na vysokorodého, znamenitého, mocného, velkodůstojného a nepřemožitelného, velkého císaře Muselmannů, sultána Amurata, který je přebohatý na čest a ctnost, nádeho nejmilejšího a nejlepšího přítele.“ — Dopis světěn byl obchodní komorou v Marseille k doručení, které měla k dispozici toho času nejspolehlivější a nejrychlejší kurýry mezi Francií a východem. — Nějaká překážka, snad mor, který toho času suřil v městě, zrušila poštovní spojení, a tak se stalo, že dopis zůstal nedoručen ležeti v domě obchodní komory. Myslí se, že Ludvík XIII. prosil sultána o dovolání, aby lodí z Marseille směly v tureckých přístavech pro

Provenci, kde tehdy panoval broský hlad, nakládati nejpotřebnější potřeby životní. — Byl to tedy v každém případě náležitý dopis, který nyní už 279 let je „na cestě“.

Počet Rusů. R. 1724 bylo všech obyvatel Hře ruské asi 14 mil., r. 1900 bylo Rusů v Rusku a v Asii 89 mil., v Rakousku 3,375 576, v Uhrách 429.447. R. 1906 napočteno v Rusku již 146,796 000 obyv., ovšem valaou většinou příslušníků to ruského národa. Tedy proti Francii ohromný vzestup.

Jak dlouho žijí zvířata? „Prometheus“ činí v té příčině zajímavá sdělení. Žijí dosahují vzhledem k tomuto druhu zvířat pozoruhodného stáří as 10 let; v mariborském zoologickém ústavě byla jedna pozorována v zajetí po 9 let a 11 měsíců. Mezi hmyzy žijí samičky některých mravenčích druhů nejdéle — až 15 let, kdežto královny včel a bílých mravenčů žijí toliko 5 let. Z pozemských savců dosahuje as slon nejvyššího stáří — 150 až 200 let, mezi ptáky dosahují havran a skalní orel stáří 100 let, supi 118 let, sokoli 194 let a papoušci přý i více. Rosnice (zelená žabka) žije v zajetí 10 let, alpský salamandr 15 let. Rypuchy dosahují přý věku až 40 let. Velice vysokého věku dosahují želvy, z nichž jedna, jejíž stáří bylo počteno na 300 let, žila v zajetí 150 let.

Ochotná cizina, macešská Vídeň. Dle lužicko-srbského čas. „Katholski Posol“ dostane se do saské Žitavy za kaplana novosvěcenec Jan Ojz, rodem lužický Srb, který mluví česky a polsky. Do této osady bude poslán (od duchovní vrchnosti německé), aby se vyhověl náboženským potřebám četných Čechů a Poláků v tomto městě žijících. Tak se stará cizina o naše krajany, kdežto v naší říši ve Vídni ani církevní úřady se nestarají o Čechy v náboženské příčině.

Jaké bude počasí v květnu. Květen jest zvlášť v první polovině značně bohatým na povětrnostní poruchy, které dle theorie prof. K. V. Zengra připadají na 1., 2., 5., 6., 7., 11., 15., 27., 29. a 30., z nichž největší silou mají působiti 2., 6., 15. a 27.; z toho lze souditi, že první polovina měsíce bude značně deštivá, avšak s tepým a bouřlivým počasím počásím a teprve v druhé polovině nastoupiti má jasné, ale chladnější počasí. Na začátku měsíce pod vlivem poruch 1. a 2. bude dosti větrno a deštivo. Teplota znenáhla bude stoupati a dostaví se parna, která vyvrcholí v částech bouřlivých a hojných srážkách kolem 5. až 7. Po této době nastane poněkud zlepšení s jasným počasím, vyjímaje 11., na kterýž den možno očekávati bouřlivé počasí. K 15. dostaví se mírné západní větry, načež obloha se zachmuří a při značné teplotě povětrnost bude náchylná ke tvoření lokálních bouří a k deštům. Odtud tlakoměr bude stoupati, vítr přesune se na severozápad, posdělí na východ a nastane řada slunných, poněkud chladnějších dnů. Ráz tohoto počasí pozmění se teprve kolem 27. pod vlivem značnější poruchy, na tento den připadající. S klesajícím tlakoměrem a stoupající teplotou za mírných větrů bude opět panoovati proměnlivé a deštivé počasí až do konce měsíce. Dle theorie Falbovy začne měsíc květen parným a dusným počasím a lehčími místními bouřkami, 5 květen jest kritickým dnem nepatrného významu, který na počasí nebu. e mítí velikého vlivu. Po této době nastoupí poněkud chladnější proměnlivé počasí s nepatrnými srážkami. Od 12. polepší se povětrnost, tlakoměr stoupne a následkem dosti značného tepla nastanou výpary a dusno. Po 16., kdy nalezá se měsíc v přezemi, bude pocíten vliv silnějšího kritického dne, na 19. připadajícího. Kritický den tento bude provázen silnými, dlouhotrvajícími bouřkami a lijáky. Počasí tuto, jež bude proměnlivé a větrné, dodrží až do 23., načež zvolna se vyjasní a pěkné jarní počasí zavládne až do konce měsíce.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. dubna 1909 2 a 1 penice K 18 40 — 22 40, žito K 14 80 — 15 40, ječmene K 12 80 — 13 90, pšenice K 20 00 — 20 00, vlna K 19 00 až 20 00, hrachy K 24 00 — 26 00, oves K 9 80 — 10 80, čočky K 32 00 — 34 00, jablka K 26 00 — 30 00, hrub K 27 00 — 34 00, brambory starých K 4 40 — 5 20, nových K 00 00 — 00 00, jetel. semeno červeného K 00 00 — 00 00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00 00 — 00 00 máku K 22 00 — 24 00, lně. semeno K 24 00 — 26 00, 100 kg žitných otrab K 15 00 — 20 00, 100 kg pšeničných otrab 14 50 — 20 00, 1 kg mála červeného K 2 40 až 2 80, 1 kg mála převařeného K 0 00 — 00 00, 1 kg mála vepřového K 1 84 — 1 92, 1 kg tvarohu 0 82 — 0 86, 1 vejce K 0 6 — 0 00, 1 kopa ovesu K 00 00 až 00 00, 1 kopa pšenice K 0 67 — 1 60, 1 kopa kapusty. K 0 00 — 0 00, 1 hl cibule K 16 0 — 17 00, 1 kopa drobné zeleniny K 4 0 — 6 00, 1 pytel mrkve K 2 40 — 3 60, 1 hl jablka K 8 00 — 14 00, 1 bedka švestek K 0 00 — 0 00 1 hl třelů K 0 00 — 00 00, 1 hl brambor 0 0 — 00 00. Na týž. trž. v Hradci Králové dne 24. dubna 1909 odbyvaný přívazem bylo: 1) obilí: pšenice 11 hektol., žito 82, ječmene 9, oves 126, pšenice 0, vlna 8, hrachy 8, čočky 0, hrub 10, jablka 10, jetel. semínka 8, lněného semene 2, máku 0 — 2; Zeleniny: petržele 16 kop, ovese 00 kop, kapusty 0 kop, cibule 15 hl, drob. zeleniny 30 kop, mrkve 6 pytlů brambor 413 hl, salát 00 kop. — 2) Ovoce: jablka 27 hl, hrachy 0 hl, švestek 00 bedek. — 3) Drobn. dobytka: vepř. 9 kusů, podvínat 756 kusů, kůňat 166 kusů.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zámkem na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Čestná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Tento

klobouk

již třikrát opravený a jak vidno
ještě dosti slušný pochází od

Jos. Dvořáčka

v Hradci Král. poblíž Grandhotelu,

který kromě moderních tuhých klobouků má
též na skladě cylindry, jemné zdravotní
měkké klobouky z plsti a vlny, slaměné
klobouky z prvních českých továren, sportovní
čepice jak pánské, tak chlapecké a dětské.

Vše v nejmírnějších cenách.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidněji koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pažení

24krát24 cm po 11 h
24krát26 cm po 12 h
24krát30 cm po 14 h
26krát26 cm po 13 h
26krát30 cm po 15 h
30krát30 cm po 17 h
30krát32 cm po 19 h

10 kg tmele sklenářského
za 2 K.

Sklenář. zaručené vyzk.
diamanty kus za 5 K.

Dodáním
kamkoliv drahou.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

Volejemné zvláštnosti

toiletních mýdel

z továrny firmy

J. Pilnáček,

c. a k. dvorní voňavkář v Hradci Králové,

jako jest: „**Lanol**“, jež tvoří a
udržuje krásnou pleť, „**Matiční mýdla**“
ve prospěch „**Ústřed. Matice Škol.**“,
„**indické květové mýdlo Creme Palmi-
time**“, „**Pilnáčkovy Liliomléčné
mýdlo**“, „**Nevošenovonné**“, specialita
„**Bouquet Ideal**“, dále no-
vinku: „**Bouvardia**“, (vysoce-
jemná voňavka a nedostižitelné toilet-
ní mýdlo)

doporučuje velečestným dámám za ceny
velmi levné

Anna Brunová

v Litomyšli,

- - Dolní náměstí. - -

Nejlevnější nákupní pramen

všech druhů příprav

a oděb pro švadleny a krojí,

kněžských koláříků a náprsenek

Fojgl & Byčičtů

Hradec Králové.

Divadelní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Dešátky.

Šle — Kapesníky — Rakavice.

Šačovačky.

Výhradní prodej „**Triumfaly**“.

SNÍH NENÍ

...blý jako prádlo, jemný
přidan do vyvárky
SAPONIT
světí fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o cenu.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšším Brodě)

doporučuje P. T. velečestoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovářského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chod-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stříbrnými
vsazením.

Všechny rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Neodstát veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Velečestojnému

**duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depo-
ručovat

veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibálky, nádobky, paténky, paciálky,
svícny, lampy, křtitelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církvevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
plátku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na
ukásku franko bez závanosti koupě.
Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězy,
madonky, křížky, prstýnky, náprsenky atd. v Hradci Králové
příběhy, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravěho
i železa vždy na skládě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuji za nejvyšší ceny

JAN STANEK,

posel a ošelour

Praha I., Malá Karlova Světla, č. 145

Všeob. úvěrní společnost

zápůjčné společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

z 4% až 5%

úrok a 1% výpovědi.

Složit lišty na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
od nejlevnějších

Litanii k nejsv. Srdci Páně s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100 kusů 3 K) ve **snížené ceně** 100 kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci Páně 100 kusů za 80 h (místo za K 1-20)

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Ku sv. birmování praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr
stříbrných šperků a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše JIH Šahula. Cena 3 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Nejdůstoj. biskup. konsistoří doporučený
umělecký závod pozlacovačský

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

doporučuje se uctivě sl. patronátním a velelšt.
farním úřadům.

Provádí veškeré práce v oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a polychro-
mování oltářů, soch neb uměleckých památek
s plným zřetelem na původní sloh. Opravy a vý-
zdoby pomníků a soch venku se nalézajících. Vše
s mnohaletou zárukou. Rozpočty, nákresy atd. bez-
platné. Mírné ceny a solidnost závodu dovědčují
četná písemná uznání.

Vlastní dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů
atd. Sklad uměleckých výrobků, velký výběr obrazů
a zrcadel.

Založeno 1891.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Vejce k lihnutí

od čistokrevné drůbeže, na výstavách první cenou
poctěné, pekingských kachen, pravých obrů, 1 kus
25 h, minorek černých 1 kus 16 h. Dále prodám
1 kohouta a několik slepic
s různovitými hřebeny, výstavní to kusy 10 mě-
síců staré, již nesoucí. Kohout za 6 K, slepice po
4 K 50 h, prodá a dotazy zodpoví

Alois Blatto v Ostřetíně u Holic.

Do Hradce Králové a okolí

Oznamuji velectěným pp. příznivcům, že jsem
přeložil svoji

kolářskou dílnu

z Praž. Předměstí

do Hradce Králové

do bývalé octárny (u kasáren o. k. pš. pluku
č. 42.)

Hynek Jírek,
mistr kolářský.

Ušetříte peněz!!!

Prodáme pod cenou tovární několik

lůžek od K 190 —

ložnic od K 195 —

kuchyní od K 90 —

Dopisťte o zvláštní nabídku s poukazem na
tento insert.

Rovněž pod cenou nákupní se prodají

zbytky

koberců běžných vlněných, jednotlivá okna záslon
krajových a látkových, pokrývek na stůl a postele.

Pro saisonu letní

lehké přikrývky ložní (deky), flanelové, přelísané,
z velbloudí srsti.

Záslony všeho druhu.

Kočárky

dětské a sportovní

za ceny tovární.

Ad. Novotný a spol.

ovárna nábytku a koberců

v Týništi n. Orlicí.

Cenníky, nákresy, fotografie, rozpočty zdarma.

Na požádání

se vyšle cestující odborník na naše útraty.

4%

Pokladniční poukázky

4%

Vkladní knížky.

Bursovní obojody

Eskont směnek

Akciový kapitál K 6,000.000.—. Reservní fondy K 920.000.—.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.

Založen roku 1888.

Přílaha v Semilech.

Eskont faktur

Vadla a kauce

Běžný účet

4 1/2%

Vklady vázané delší výpovědí

Stav vkladů koncem března 1909 K 23,263.462-36.

4 1/2%

Příloha „OBNOVY“ k číslu 17.

Jak v Chlumci n. Cidl. v l. 1542-1630 křařtovali.

Sebral z archivu městského P. Karel Khun.

Křařtovní pořizování činili buď za zdraví, anebo jsouce v nemoci. Činili-li je, jsouce na dobrém zdraví, dožádali se konšelův nebo svých přátel, postavili se na rathouz a písař radní vše ve knihu křařtů vepsal. Od zapsání dano mu ovšem příslušné odměny. Byl-li kdo v nemoci, či v kázni a trestání Božím, dožádal se buď některých osob konšelských, anebo purkmistra se sousedy a u přítomnosti jich křařt svůj řídil.

L. 1542. Pan Václav Zachař z Pašiněvsi a v Chlumci (úředník či hejtman pánů z Pernštejna, držitelův panství Chlumeckého) učinil křařt či poručenství před p. purgmistrem Matějem kožišníkem a starším Jiřím Mikševým, Jakubem krajčím, Urbanem vinařem, Janem koželuhem, Jiřím Chmelem, Vaňatou řezníkem, Janem Vrabcem mlynářem, Červenkou ševcem a Martinem Vydrou.

Užívaje dobrého rozumu svého, proto aby mezi jeho přáteli žádných soudů ani ržnic nebylo, i takto řídí a rozkazuje: „Statek, kterýž mám v Chlumci, jenž slove Sabeč a roli, kteráž jest na vinici a druhá roli, kteráž jest za panským dvorem a louku, kteráž jest za lázní, to vše spolu poručím Anně, manželce své milé tak s tou svobodou, jakž sám držím, aby jí v tom žádný žádné překážky nečinil. Oto prosil jsem týchž pánů svrchu psaných, tento křařt aby vepsán byl v tyto knihy křařtovní městské. K tomu jí ještě poručím dobytky všechny, vobilí i s těmi všemi nábytky, což tu jest jen. Jest psán a dělán v středu po sv. Briku l. 1542.“

Když otce nebo rodiče oba P. Bůh s tohoto světa prostředkem smrti časné pojal, ujmali se konšelé spravedlnosti po nich buď sami nebo odevzdávali věci některé, jako šaty choděcí, vinuté nebo pernaté, nábytky nebo nástroje domácí a řemeslné přibuzným, aby jich pro sirotky dochovali. L. 1550 přijal k sobě Jan Hlaváček šatů i nádob sirotka Horáčkova, děvčete Marty, a to jí má dochoovati do moci její: peřina svrchní a spodní po jedné cíše, podušky dvě, prostěradla tři, cíchy dvě, plášť barasový, sukně červená lindyšová s černým aksamitem, ubrusce, fěrtochy dva, rouška jedna a chrchol jeden, klubek lněných třicet jedno, mísy cínové tři a talíř jeden, mísky malé tři, konvice cínová bez víka, konvice poloupínatelná, šejdlíky dva, truhlice dvě a jarmara jedna, luže.

Již křařtovníkem byl Petr Melhuba. L. 1551 v sobotu po sv. Filipu a Jakubu, leže v kázni Boží, učinil mimo jiné ve křařtě svém poručení: „což jest málo nebo mnoho, poručím dceři své; jestli že by P. Bůh děvče nechoval, tehdy aby to spadlo všecko k záduší Chlumeckému, aneb kdyby byla zle živa, tíž (páni) aby jí nic nedávali. Item: zahradu poručím k záduší Chlumeckému; než ženě nic aby dano nebylo, neb mi slotu dosti vsala. (Anky, sirotka nebožtíka Petra Melhuby, přijal k sobě Vaněk Mikšů šatů: tři peřiny, podušku jednu, polštář koženou dva, plachta jedna; truhlice dvě a poloutruhli jedno; seker: široká tesářská 1, voštěpačka 1, kládni 2 a ruční 1; pila 1 nedobrá, konvice cínová 1, jarmárka 1.)

L. 1556 umřela Juhanka, dcera nebožtíka Václava Kopejtky a toto po ní šatů choděcích zůstalo a jsou za Havičkem, strejcem jejím: sukně modrá lindyšová, sametka s barasovým živátkem aksamitová přemovaná, blány, barčanka stará nedobrá, rukávce čtvery zánovní: dvoje kmentovy a dvoje plátěnný, roušky tři tenké, dvě tlusté, chrchol jeden, čepec zlatý s pruhami, hedbávník aneb poučník dobrý, fěrtoch, pláštík laciného sukně dobrý.

V sobotu po sv. Jilji l. 1589 činí křařt soused Libánský. In nomine sanctae et individuae Trinitatis: Já, Jan Libánský, leže v kázni a trestání Pána Boha, však rozumu zdravého užívaje, nechť, aby o stateček můj po mé smrti jaké nevole vzniknouti měly, takto pořizování činím: A nejprve oznamuji, že žádnému nic dlužen nejsem. — — —

L. 1603: Křařt a poslední vůle Doroty Hovádkové sepsán v přítomnosti pánův vyslaných, p. Jakuba Vicena a p. Jiřika Kacha: Ve jméno svaté a nerozdílné Trojice Boha Otce, Boha Syna, Boha Duchy svatého. Amen. Já, Dorota Hovádková, souseda města Chlumce, uznávaje běh člověka a život jeho jako páru had hrnce a stín sluneční, ležíc v trestání a kázni Boha všemohoucího i také se rozmyslím, aby po mně mezi dcerami mými rozbroje a soudův nebylo, a dobrým mým rozmyslem toto pořizování činím. Předně duši mou v ruce věčného Pána Boha poručím a tomu všlne věřím, že v den nejposlednější uslím Boha v mém těle. Potom také křařt, kterýž sem před lety

dvěma sobě sepsati dala a kterýž za p. purgmistrem a pány zůstal, ten ruším, mořím a v nic obracím a tímto posledním mocným pravou a dostatečnou vůli mou pozůstavuji — — — (atd.)

Po zasluzce a chování se dětí k němu, činí Jan Čaban, soused města Chlumce, „věda o tom, že vše, co se narodilo, zase časem svým umřítí musí“, 5. března 1630 křařt a ustanovuje, aby dle uznání a možnosti dano bylo: Dorotě Šilhavé, dceři mé, poněvadž nechťela poslouchati a mnou se spravovati, 3 kopy gr.; dětem Petra Čabana s matkou jich 15 kop gr.; Jiříkovi, synu mýmu 5 kop gr., a to proto, nebo sem jsem nejednou do vši peníze na koupi dal, ty mi pokaždý utratil a nic mi nenavrátil. Dorotě, nejmladší dceři, kteráž ještě nevdana, pokudž k poctivému vdání přijde, slože šatů pernačích aby manželka má podle možnosti byla povinna vydati a k tomu místo vejpravy 20 kop gr.

Po smrti souseda Adama Jelínka l. 1617 zmřhány byly jakési peníze na komoře v truhlici. Úřad městský volal a vyslyšal svědkův, kteří obšírně též o posledním pořizování Jelínkově vypovídají. Z výpovědí jich zřítí jeho schránlivost, snad lakotu i přísné vychování rodinné, ale spolu též starost o budoucnost dítěte. Před úřadem Martin Labounský po učiněné přísaze vysvědčil: V průvodě řici mohu, čeho jsem povědom a v paměti co se mi snáš, že když Adam Jelínek v těžké nemoci od P. Boha postaven byl, tu Jakub Slaviček do příbytku mého přede dnem v pondělí s Václavem Kostkou spolucechovním našim přišel, kdež sem já ještě na posteli ležal. Tu Jakub Slaviček jest mne zbudil a takto ke mně promluvil, oznamujíc mi, jaká by příčina byla: „že Adam Jelínek těžce stůně a že již rozumí, že dlouho živ nebude; jeho že jest několikráte nabízel, aby poručení křařtovní učinil pro děti své; on že toho učiniti nechce, ale praví, že nemá o čem.“ Tu jest mne prosil Jakub Slaviček, abych to na žádost jeho, Jakuba Slavička, učinil a s ním k Adamovi Jelínkovi šel, bude-li chtít přede mnou o čem co řici a abych jeho sám napomenul, chce-li jaké pořizování pro děti své učiniti. Což já k žádosti Jakuba Slavička sem to učinil a s ním oběma sem tam šel. A když sme do příbytku Adama Jelínka přišli, stoje u lože Jakub Slaviček, k Adamovi promluvil jest: „Adame, bratře, p. Martin Labounský a spolucechovní náš!“ Což Adam Jelínek, ohledši se na mne, jest mne přivítal. Tu Jakub Slaviček k němu řek: „Poněvadž jest tu p. Martin Labounský, Adame, chceš-li jaké pořizování o statečku svým pro děti své učiniti, poněvadž p. Martin Labounský úřad purkmistrovský na sobě má?“ Což i já sem ho napomínal.

I oznámil: „komu by je dál? a že nemá o čem.“ I zavolal Anny dcery a Doroty, a řekl k nim: „Tejď p. Jakuba Slavička vám, dítkám svým, za otce a poručníka, jest-li že mne P. Bůh z tohoto světa pojítí račí, postavuji, abyste se ním tak a ne jinak ve všech příčinách řídily a spravovaly, jako byste mne, otce svého, přítomného měly. A jest-li že by p. Jakub kdy k tomu dostačiti nemoh, tehdy p. Martina Labounského mti budete. Vám poručím, abyste se k nim v potřebách vašich utíkaly. A vás, pane Jakube Slavičku, pro Boha prosím, abyste jich neopouštěli a vám všecko moc nad nimi dávám. Kdyby co neslušného proti P. Bohu a proti dobré pověsti brali, abyste, vezmouce hál, v tom žádného se neostejchajíc, trestali. Za to vás pro Boha žádám, že nad nimi ruku ochrannou držeti budete a jim nouze trpěti nedáte. Však z darů Pána Boha budou mít, jest-li že mne P. Bůh nechová, co jim po sobě s požehnání Božím zanechám. Za to vás pro Boha žádám, jest-li že mne P. Bůh nechová, že mé tělo jakožto jiná těla mrtvá k hrobu vypravíte; však máte z čeho na funus naložiti. I to vás žádám: dítkám mejm pro opatření jich v potřebě jejich některé peníze dáte.“

V tom Jakub Slaviček k němu promluvil: „Adame, aby se dítkám tvejm nějaký skrácení nestalo! Víme o tobě, že si se o to staral, ponechá-li tě Pán Bůh dlouho na tom světě s dítkami tvejm, abys měl nať s nimi živ bejtí, že, když si kterýho peníze dobrého dostal, že si ho nerad od sebe dal.“

I řekl Adam: „Jest tak, pane Jakube, že bych byl rád z jednoho dva uděl.“ Řekl mu Jakub: „Víme o tom, že také lidskej dlužník nejses, ale že lidé spíše tobě jsou povinni. Proč nemáš oznámit, jest-li že ti kdo co povinen, abychom o tom, jest-li že tě Pán Bůh pojme, správu učinili?“

Ale on oznámil, že p. Jan Kasda ví, co jest mu dlužka povinna, a jím že mu nejsou mnoho dlužni: jen Vrauka dvě kopé, Krémář ve Štítě dvě kopé; paní Anna barvířka sedm kop míš., ale že za sebou má dva zlatý a třetí tapidukát. A sám že není povinen, že jest

grunt zaplatil, a na něm že žádnéj nic nemá. Jen panu Janovi mydláři za víno kopa a do cechu kopa, Anně Smetačce dvacetí jeden groš, a jinýmu žádýmu nic.“

I řekl mu Jakub Slaviček: „Máš-li jaký hotový peníze?“ — Mám, co mne P. Bůh naděliti račil; mají bejtí na komoře v truhlici za dveřmi. Dáte, pane Jakube, s panem Martinem! Nechtě de Anna s vámi, a pohlďte, js u-li tam i ty zlatý barvířčiny v přítrubli!“

Dávše klíče, šli sme tam Václav Kostka a Anna dcera s námi. A Anna dcera, odmekše truhlici řekla: „Pane Jakube a pane Martine!“ Pozvihše plátua kusu, pytlík z režného plátua jest nám ukázala i se třemi měsíci v přítrubli i ty tři zlatý barvířčiny, kteréž v přítrubli byly.

I to řekl Adam, že by tam měly bejtí tři zlatý jeho, ten jedenkaždej aby každé dceři jeden dán byl pro památku jeho.

Řekl mu Jakub Slaviček: „Co bys rozuměl, Adame, co bys dítkám tvejm statečku tvého, co tě P. naděliti račil, i s dluhy všeho zanechal?“ — „I tak, pane Jakube, že nedaleko do šesti set i s dluhy, a že by se jim nedaleko po dvou stech dostalo, kdybyste spravedlivě statečkem mým rozdělili.“

Na zejtrí pak P. Bůh Adama Jelínka prostředkem smrti již z toho světa pojal.

ARCHITEKT

JAR. PAŽOUT,

aut. stavitel

HRADEC KRALOVÉ,

:: Velké náměstí, podsíň ::

Speciální vazby **DITRIGON**,
stropní konstrukce **PARSIMON**,
jsou praktické, trvanlivé, únosné a činí
stavbu levnější
o 10%.

Propracovaný
a praktický
půdorys
zlevňuje
stavbu, zvyšuje
výnos!

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Jsou katolíci součástí národa? O tom se vede důležitá debata u těch, kteří od českých katolíků žádají a dostávají podporu na všechny národní podniky, začať odměňují obětavou spolupráci katolíků nadávkami, dávající v národě přednost židům. „Osvěta l.“ reprodukuje lokálku „N. n.“, v níž se praví, že předsednictvo obce sokolské rozhodlo, že kněz může (jaká veliká milost!) býti členem sokolských jednot. „Klerikálové však nedávající této blahovůli (ach ta veliká blahosklonnost k nízkému stádcí!) tolerance, zakládají už po Čechách tělocvičné jednoty svoje.“ — V téže čísle „Osv. l.“ se sděluje: „Vystoupením dra. Drosdy jako kandidáta klerikálního při doplňovací volbě pražské a to ve funkci předsedy Národní rady dolnorakouské vzbudilo velmi nepřiznivý dojem u vídeňské menšiny. Dr. Drosda bude volán k zodpovědnosti, neboť kandidoval na vlastní pěst. Sděluje se, že se své funkce jako předseda Národní rady vzdá.“ Předně jest líž, že vystoupil dr. Drosda jako kandidát strany „klerikální“. Pokrokatý lhat přece jistě dobře ví, že dr. Drosda kandidoval jako menšinový pracovník a byl opuštěn ode všech stran politických (jen katolická mu albila jako menšinovému pracovníku ochranu). Pokrokatí však, kteří vytýkají katolictvu tříštění, chtějí vši mocí vraziti do vídeňské menšiny klín, namáhají se rozjitřiti v ní konfessijní boj. Ale významno jest zvláště to, že dle lokálky „Osv. l.“ naprosto jest zapovězeno menšinovému pracovníkovi hlásiti se ke straně katolické; katolík jest pokrokatům nižším tvorem, stráci u nich čest, i kdyby pro národ život obětoval. Proč tedy jen pokrokatí na straně té, kterou jako „hlisnu“ a náředa vyloučili, žádají dále a to hodně s výslova národní spolupráci a obětavost? Proč této „vylou-

čené" straně vytýkají, že za té neb oné příležitosti neschovává národní solidaritu a podobně? Proč jen žádat tolik povinností od strany, již se nepřipisává právo ništěné? Pékař rovnost a svoboda! My tedy za všechen poctivý národní boj máme úpěnlivě prositi na kolenou — o blahovolnou toleranci!

Israelité již se asimilují Prý se nemají klásti překážky židům, kteří se chtějí přispůsobiti národu, v němž žijí, ano kteří docela snaží se s ním splynouti. Tak aspoň hlásí poživatelé tisk, jako by nevěděli, jakou dlouhou dobu náš národ s boránci trpělivostí snášel germanisační propagandu židovstva, jak jim popřává plnou náboženskou volnost, jak je ani nesaktikl, když si stídili v Praze německou rabinskou školu Ozve-li se někdo proti nejkřiklavějším provokacím talmudistů, už pokrokový tisk jako poplašný domestik okřikuje, vykládá na svůj kram nejcitlivější pravidla o snášlivosti, svolá na poplach proti „tupému zpátečnictví“. Ovšem přitom zároveň tupí české katolictvo (tedy krev vlastní) nejsprostějšími výpady. — A židé se zdatně odměňují. Houknou sem tam na své pokřtěné domestiky a patra, že je ještě málo velebí a ochraňují — a žijí životem vlastním, izolovaným dále. V Praze, kde je živý výhradně český zákazník, netoliko si stídili Talmud-Thora-Schule, ale pražská židovská náboženská obec ani nepřijímá českých obléšek o narozených dětech, odpírá český zápis do matriky a české potvrzení; ve všech pražských synagogách konají se služby Boží jen německy a hebrejsky, stíženici pohřeb. bratrstva mají na čepicích jen německé nápisy, tiskopisy též nábož. obce jsou jen německé. (Proč by si židé tolik netroufali, když se „vlastenecké“ kapacity místo důvodného napomenutí plavivě ucházejí o přitěžení těchto germanisujících židů, kdykoli jest před volbami?) — Pro Moravu a Slezsko ve vší tichosti založena „Jüdische Volksbank“ (židovská lidová banka), která má za účel židovským živnostníkům a obchodníkům poskytovat levný úvěr. Tedy bašta, postavená v neprosopěch křesťanského obchodnictva a živnostenstva. — V hlavním městě uherském, kde přece maďaronští židé hrají hlavní finanční roli, kde jsou nejpevnější oporou maďarisace, kde před nimi sekají hluboké komplimenty nejvlivnější magnáti, založili si židé židovské gymnasium. Snad proto, aby se vyhnuli „ústrkům“. Taký asimilace! A přece jsou zde židé hlavními sloupy „Volné myšlenky“. Nemí jim tudíž volno-myšlenkářství, sbratření národů pouhým předmětem dáchnu? — V Plzni usaesla se židovská náboženská obec, aby i pro dívky navštěvující české školy, byly pořízeny modlitební knížky s překladem pouze německým. Představenstvo té náb. obce netrpí, aby německý rás bohoslužeb byl setřen; i děti navštěvující české školy musí se účastniti „Sohüllergottesdienst“, kde jsou nuceny zpívat německou vstupní píseň a slyšeti něm. exhortu. Rabin dr. Golinski (Němec z říše) veřejně prohlásil, že nepokládá za nutné učiti se česky; obec činí obtíže, žádá-li se o český zápis do matriky, představenstvo nepřipouští českých obléšek snátek, atd. Zkrátka sami českí židé vytýkali představenstvu, že zneužívá náboženství k politickým účelům. — „Frankf. Ztg.“ přinesl zprávu, že Dr. Israel Lévi z Paříže vykonal prohlídku 42 škol, které na východě založila „Alliance israélite universelle“. Účelem těchto škol jest žid. náboženství a učtu k židovství povznést. Tyto školy (větší díl jich jest v Palestině) jsou pro dívky a chlapce. Jsou to školy řemeslnické, hospodářské a obchodní. Tu to máme! Židé zakládají si konfessionální školy i ve Francii a po celém světě — židé však také jsou ve všech zemích co nejvíce pro to, aby katolické školy byly konfessionální.

Náboženství překážkou národního blaha? Volno-myšlenkářská, židovská „Neue freie Presse“ napela 28. března: „Bosenští mohamedáns jsou velmi pravověrní; děti ve škole učí se nejprve celému koránu na paměť, potom učí se vysvětlení obřadů a pak teprve čtení, psaní a počtům. Bosenští mohamedáns jsou velmi pobožní; pětkrát denně na hlas umezindův spěchají do mešity a často konají svá rituální omývání. V tom, že tak pevně drží se své víry, spočívá pevnost jejich povahy. A když se podíváš na jejich těla, souměrná a krásně vyvinutá, posad v nich panický národ, šlechtice, i kuyš jsou chudě ustrojeni. Mezi Bosenáky není smíšených manželství, každá konfese drží se svého — snad i ta okolnost přispěla k tomu, že arabský lid tak lepě se vyvinul.“ — Věru šťastné poděkanutí! A kdo se odváží nazvat víru mohamedánskou pokrokovější, humanitnější, než jest víra naše? A přece tyž israelácký denník borlivě se pachtí, aby naše víra, která stokrát více sušlechťuje a blaží, se škol vymizela. Na — až přijdou k mohamedánům volno-myšlenkářští židé z Ruska s pamami, zákeřnými přepady, pak začne „pořádek“ nový. Rusko div se neudusilo v objetí těch pokrokových „dobrodinců“, jímž „Neue freie Presse“ čestkala.

Zajímavé domněnky. „Vlašský Denník“, jež má odpůrcové katolictva, napela dne 15. t. m.: „Nejčilejší českou politickou stranou na Moravě jest dnes strana katolická. Její poslanci pořádky schází se scházeli, kdežto poslanci ostatních stran hovoří si většinou v nečinnosti. Tento významná se zejména faze pokrokové lidové. Z poslanců ka-

tolických pořádky v pondělí velikonoční říšský poslanec hr. Thau tři scházeli: v Březnici, Bobuslavicih a Březolupcích.“

Stará práva češtiny. Zikmund, císař římský a král český, majestátem daným poctivému a moudrému Janu Maršíkovi z Prahy, potvrdil konpi dvoru řečeného Předměstce: „Tak jakož jest Ludvík Fattereich z Prahy svůj dvůr řečený Předměstce, kterýžto leží půl míle od města Hradce Král. nad Labem, kterýžto někdy byl jest paní Markéty řečené Pohlička, ten jistý s dědinami a lukami, s lesy atd. a se vším příslušenstvím jak jej sám mnohá léta se nejjasnější kněžny a paní, paní Ofky v ty časy královny české, v moci měl. A také jmenovitě svůj dům v tom městě Hradci, jenž tu ležením jest mezi rychtářovým domem jmenovaným v ty časy Rapkus a paní Kateřinou Sparbrotovou, a vše zboží movité i nemovité dal a vzdal témuž Janu Maršíkovi s jeho erbům neb dědicům; které odevzdání on Ludvík Fattereich potvrditi nechal skrze Mikuláše Šlika staršího, ty časy správce purkrabství a rychtářství chebského s čtyřmi pečeti obrazice skrze muže tu vnitřně radě sedící ty časy ve Chebu, listem daným po božím narození čtrnácte set let po tom v tom třetím a čtyřicátém letě, v pondělí po naší milé Matce Boží do nebe vzeti. To vše onen majestát potvrzuje a tobo ouřednickým království Českého opatrovati přikazuje. Dáno v Řezné leta Božího tisícého čtyřstého třicátého čtvrtého den povýšení sv. Kříže. K rozkázání Císařovy Milosti Kašpar Šlik, kancléř.“ Tedy čeština v Chebu r. 1434! Svenda II. 1. str. 61. připomíná: „List onen císařský, jenž v té češtině sepsán jest, s které zde vlastní slova se přivádějí svědecky jasně dává, že věku toho i v Chebu jazyk český nepaměť nebyl.“ Na zemském sněmu, který na den 5. m. října r. 1479 do Prahy svolal král Vladislav, vyjevili stavové českí nespokojenost s tím, „že v případnostech zemských, jako v zápisech, prodejkách, ve smlouvách a takových zase v latinských řeči, což již král Jiří jednou zapověděl, vše obyčejně se jedná a tak do královských desk se vpisuje. Z čehož opovržení vlastenské řeči a tudy celého národu zavřiti můžeme. Král Vladislav, by jejich žádosti úplně zadost učinil, rozkázal, by budoucně při ustanovení krále Jiřího pozůstalo. Kterého způsobu předkové v této celé vlasti užívali s ještě roku 1616 na anému zemském uzavřeli, by žádná pře při soudu královským přijata nebyla, leč v češtině, jazykem Svatováclavským a svatých patronů sepsaná, dobře uznávající, co Lipius vypověděl: Nejhorší a otrocké utlačení (býti), jazyka mateřského proměnění.“ Svenda II. 1. str. 189.

POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o sahy.

Hospodářská hlídka.

Věstník Hospodářského Sdružení českých křesťanských zemědělců pro království České.

Členové nové přistupující, hlásili se za řádné, t. j. mají-li dostávat „V. Z.“ zdarma, musí platiti celý podíl pro ústředí na celý rok, t. j. 60 h, až přistoupí kdykoli; ročník „V. Z.“ konškovati nelze. — Součinní členové (pod 5 měr polí) platí arci, počínajíc tím čtvrtletím, ve kterém přistoupili, a dále se rovněž jich příspěvek mezi ústředí i odbočku na polovic.

Upozorňujeme, že lze očekávati zvýšení dovozného, a že tedy vše bude dražší. Je v zájmu členů i odboček, aby s objednávkami uhlí atd. si přispíšili, dokud je dovozně levnější.

Na strusku, hnojiva, vápno atd. pro dobu podzimní je záhodno činiti objednávky pomalu už nyní, t. j. samluviti si je, ješto potom bývá nával a mnohdy při nejlepší vůli nelze vyhověti dle přání.

Na výměnu plodů zemských budou včas rozseřány odbočkám vhodné blankety. Vše sama nese s sebou, že opozdění jich zasílání bylo by na škodu členů. Jednatelé, pište svou povinnost!

K dodávkám hnojiv.

Poněvadž mnohé naše odbočky objednávají hnojiva po prvé, je třeba pro ně jakéhosí všeobecného poučení.

Přednáška vědět, že jistá hnojiva v našich továrnách se nevyrábějí, ale odjíždí, s ciziny musí se objednávat. Jsou to nejprve ledek, dále káinit a jiné t. zv. soli stásefurnaké a potom do jisté míry struska Thomasova.

Superfosfáty minerální a složitě vyrábějí chemické továrny naše, české. Nutno nyní čeliti rozdíl mezi objednávkou celého vagonu (nejméně 100 q), a menší objednávkou.

Objedná-li se celý vagon superfosfátu, vyplácí jej továrna franko, t. j. vyplacený, a dává

jistou náhradu, mimo to pak náhradu rozboru, jež si objedávající má vždy opatřiti, aby byl jist, platí-li takový obsah živin, jaký superfosfát skutečně obsahuje.

Jestliže však objedávající nevezme celý vagon superfosfátu a hnojiv složených, ale jako příkladku doloží na vagon jisté množství káinitu, ledku (či strusky), pak musí pamatovati na toto:

Tyto tři druhy hnojiv dodávají továrny vyrábějící (či obchodníci ledekem) vyplacené na pohraniční stanici, strusku pak buď tam nebo do Prahy (Bubenče). Odtud musí továrny zdejší za dovození hnojiv těch zaplatiti. (Na př. z Bubenče do Opatovic, nebo z Děčína do Slaného atd.) A dle toho se pak také hnojiva tato účtují. Kdyby kteréhokoli z nich byl vagon celý, pak se cena i dovozně účtuje zcela jinak. Jestliže se však vezme jen menší množství na doplnění vagonu, pak se předně k ceně připočítá, mnoho-li stojí dovozně členem objednaného množství s pohraniční stanice do dodávající továrny — a o to je cena vyšší — a dále se sačtuje dovozně s továrny dodávající na stanici objednatele. Toto třeba míti na zřeteli při objednávání i posuzování účtů.

Při ledku nadto třeba míti na zřeteli, že jakožto zboží bursovní (t. j. jehož cena denně bursu mění) nemá cenu stálou, a že při něm (jako při uhlí) dle obchodních pravidel — není-li napřed pevně stanovena — účtuje se cena, jakou má na trhu v den vypravení, nikoli v den objednání. Mimo to pak ledek, káinit a strusku třeba platiti hned, kdežto na superfosfát je bezúročná lhůta šesti měsíců; po ní teprve nastává zároková obnošen šestiprocentní.

Poněvadž pak naše odbočky dosavadním ceníkům hnojiv leckde dobře nerozuměly — není to žádný div, když zhušta nemají v obci, s kým by se poradily — oznamujeme tímto, že ceníky do dnes zaslané nemají platnosti, ale že pro podzimní období na požádání zasleme jiné, v nichž na to, co jsme nahoře vyložili, bude vzat zřetel, aby byly každému hned jasny.

„Sekretariát Hosp. Sdružení“
v Janovicích u Votic.

Český odbor Rady Zemědělské pro království České konal minulý týden ustavující valné shromáždění za předsednictví nově jmenovaného presidenta dr. Bedřicha knížete Schwarzenberga. Pan president uvedl se v úřad slovy: „Své povinnosti konati budu dle hlasu svědomí a srdce svého. Nikdy nepokládám konání těchto přirozených úkolů za zásluhu, nýbrž za povinný závazek, kterému každý, jenž slepým a hluchým proti potřebám našeho lidu není, dostáti musí, aby na základě společné činnosti, řízené myšlenkou svornosti, kyslené zlepšení nastalo. Na tomto širém poli působnosti setkejmež se všichni a po dejmež si ruce zde, v této nejvyšší agrární organizaci bez rozdílu; kde zájem lidu volá, tam něcht najde se jen jediný oblas: Soucit a rásnost práce.“ Slova ta podepeati musí každý a měl by se jimi řídit především nově zvolený výbor českého odboru, který jest v plném držení strany agrární. Jest nyní na čes. katol. rolnících, aby všude zakládali hospodářské spolky, besídky, které, mají-li 30 členů, mají právo voliti delegáty do Rady Zemědělské. Jen tak mohou se naši rolníci uplatniti i v této nejvyšší hospodářské organizaci. Novým předsedou tohoto čes. odboru zvolen Ad. Prokšpek, statkář z Kutlíř, a místopředsedou Fr. Dostál, rolník z Moravie.

Slunečnice obrovská jest dosud ještě mezi rolníky nedoceněna. Ovšem překážkou pěstování jest i ta okolnost, že na dozrávající kotouč dostane zásluk leckterý poberta, jenž právě ukazuje, že slunečnice má v sobě více ceny, o které rolník nechce vědět. Neměla by scházeti v žádné zahrádce, kde by jich v každém koutě na výsluní mohlo býti několik. Kvetoucí obrovská slunečnice jest ozdobou každé zahrady, skýtá celé léto až do podzimu dobrou pastvu včelám, olejnaté zrni usazené a upravené jest znamenitou přísadou ku kávě, poskytuje výtečný olej, s něhož by rolník mohl získati pár korunek, slunečnicové pokrutiny jsou památkou dobytku hovézima, rovněž slupicím chutná zrni to, začtež odměňují se hospodyním hojností chutných vajec, na listí smlane si také dobytek, s dřevnaté lodyhy nahradí leckdes při topení kasy dřev. Každý pokročilý hospodář jistě poskytne každoročně slunečnici kousek místa nejen na zahrádce, nýbrž i na poli. A saje-li občas slunečnici rozředěnou hnojivkou, vzjede mu s ní užitel tím větší.

Znamení písmen pro králíky je židovské seméle neboli topinambur, kterýž i v nejhorší pěstě obstojně se daří a téměř bez práce dává výnos uspokojivý po mnohá léta. V létě s králíci pochutnávají na lupení a šavnatých lodyhách, v zimě bulvy a svláště z jara, kdy jsou vlastně úplně vyvinuté a nejlepší, nahraňují saled. Dobře tedy učiti každý králíkář, má-li svůj posemek, když někde v zákoutí nasadí něco topinamburů.

Literatura.

Dědictví sv. Jana Nepomuckého v Praze založené r. 1835, jest útav k vydávání dobrých knih českých pro lid. Do r. 1906 dostalo se ka-

děmu ádu ročně po jedné ceně knize; rokem 1907 počínaje vychází nákladem tohoto dědictví každého roku knih několik. Tímto zařízením zavedla se správa Dědictví jistě všem. Na rok 1909 vydány tyto svazky: I. Posvátná místa království českého. (Dějiny a popis chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů a jiných pomníků katol. víry a nábožnosti v království Českém.) S četnými obrázky. Sepsal dr. Ant. Podlaha. Řada první: Arcidiecése pražská, díl III., obsahující vikariáty: královický, vlášimský a zbraslavský. Krámská cena 4 K. — II. Po stopách Boží prozřetelnosti. Sepsal B. J.říček. Cena 80 haléřů. — III. Nový Zákon Pána našeho Ježíše Krista. Podle Vulgáty se stálým obledem na text původní (řecký) přeložil a úvody i výklady opatřil dr. Jan L. Sýkora, universitní profesor. Část první: Evangelia. Kapesní formát. Za 1 K. — IV. Jindřich S. Baar: Místkové obrázky. Řada I.: Velké a malé děti. Cena 1 K. — V. Na cestě k lepšímu. Povídky. Napsal Al. Dostál. Cena 1 K. Celkem 5 knih za 7-80 K, jež podávají četbu vážnou, vzdělávací i zábavnou. Těch 20 K, které každý úd složí jednou pro vždy, zárukují se tu stonásobně. Úhrnem zaplácáno údů žijících i zemřelých 30 821. Mezi těmi jest údů stálých: rodů 5960, škol, obcí, knihoven, spolků atd. 1307, údů stavu duchovního 3516. Přihlášky nových údů přijímá ředitelství Dědictví Svatojanského v Praze IV., Hradčany.

jak vlastně ta „vyšší“ mravnost bez náboženství vypadá. Osoby, které nám tu předvádí, buď náboženství již docela prohodily anebo mnoho na ně nedržely, a ejhle — o nějaké mravnosti ani řeči, ba naopak s lidí bez náboženství vyklubali se praprostí sobci, necitové, lidé bez svědomí. Toto dílo mělo by se co nejvíce bromadně rozšířit mezi lid. Je psáno zajímavě, přesvědčivě. Jak jsem se dočetl, je pan autor ochoten při větších objednávkách dílko dát za 50 h. J. Doležal.

Lidové a levné byty. Sepsal Edvard Srb Vyšlo právě jako IX. svazek „Melicharovy Biblioteky“ nákladem knihtupectví Bohdana Melichara v Hradci Králové. Je 4 obrázky rodinných domků. Cena K 1-10, poštou K 1-20. Otázka opatření levných, zdravých bytů pro nejširší vrstvy lidové jest jednou z nejpálčivějších sociálních otázek naší doby, neboť zdravé byty jsou životní podmínkou celých pokolení lidských. Proto jest svrchované potřeba věnovati této velmi důležitě otázce plnou pozornost. Spis „Lidové a levné byty“ vystihuje význam otázky bytové, líčí se v něm přesvědčivě a účinně zhoubnost špatného a blahodárné účinky zdravého bydlení. V knize jest vhodně uvedeno, kterak v různých státech řeší se účelně a úspěšně reforma bytová. Autor nabádá k následování osvědčených příkladů v cizině, poukazuje na veškeré zákonné výhody a úlevy při provádění rodinných a dělnických domů a rozebírá, kterak mohou při stavbách těchto vydatně působiti družstva stavební, ústavy peněžní, obce, země a stát. Každý, kdo hodlá při provádění staveb rodinných a dělnických domků využívatí veškerých výhod zákonných, hlavně daňových a úvěrních, každý podnikatel staveb i každý, kdo se o důležitou otázku bytovou zajímá, nalezne v knize cenné pokyny.

demokratického lůna západu českého, že v té průmyslové Plzni, kde zaměstnáno jest a bydlí tisíce lidu dělného, cítí se býti páni z „Pekla“ nejistí — proto vrhli se na venek, aby pomoci domkářů a chalupníků dostali se ke korytkům. — Co však pro domkáře a chalupníky na té říšské radě dělají? Nechtěli připustiti, aby starobní pojišťování pro malorolníka a maloživnostníka bylo též současně s pojištěním dělníka uskutečněno. Když však přes vůli sociálních demokratů vláda návrh na současně pojištění starobní malorolníků a maloživnostníků a dělnictvem parlamentu předložila, tu ovšem že pak nemohli sociální demokraté hlasovat proti návrhu, ale za to tvrdili, že nemůže býti pojištění takové — dokonalé, neboť prý není po ruce dostatečná statistika. A hle, pro dělnictvo měli sociální demokraté dostatečné statistiky; přece však přes to, že nechají si nadávati sociál. demokratů, jak se zdá, nechají uskutečniti zákon, kde jednomu dělníku dostane se k stáří 50 hal. denní almužny od státu, jinému dostane se starobní renty více nežli třikrát tolik . . .

Kde to má strana sociál. demokratická v programu, aby měla jinak zemědělskému dělníku na veškově a jinak průmyslovému dělníku ve městě? — „Rozhledy“, které jinak jsou listem pokrokovějším, zatopily soc. demokratickým despotům a sobcům tak, že rudé karafáty v západních Čechách ocitly se v suchém písku a na zelených nivách po druhé se neujmou.

Praská to stále víc. Zápasil-li těžko sám Krapka, není divu, že jinde jest ještě hůře. Rudý redaktor „Slováčka“ přes všechnu silnou agitaci nedovedl pomoci pokladně, tak že dle nar. soc. „Obrany Slováctva“ schodek se páčí na 3600 K. — Dle zprávy listu „Hamburger Echo“ unesl se všeob. dělnický spolek v Hamburku přistoupení ku svazu na — potírání soc. demokracie. A přece všeob. děl. spolek byl založen samým Lassalem!! — Soc. dem. strana v Nizozemí schválila 11. března velikou většinou unesení deventského kongresu, jímž marxisti ze svazu vyloučeni. A tak stoupenci „velikého proroka“ Marxa založí samostatnou zpátečnickou stranu marxistů. — V Bilsku ve Slezsku dne 21. března přes všechnu vášnivou agitaci rudých zvítězila při volbě do nemoc. pokladny kandidátní listina křesť. sociálů. Textilní dělnictvo v Rumburku 28. března zvolilo do své nemoc. pokladny přes všechny fašnický nápor rudých za činovníky křesťan. sociálů. — „České Slovo“ pokládá dva zjevy za příznak úpadku strany soc. dem., že vedení strany se usneslo, aby pro tentokrátě upuštěno bylo od oslavy prvního května a dále rozvrat soc. dem. na Moravě. Moravští soc. demokraté posílají děti své do šniverajanských škol, dají se komandovati svými německými soudruhy a pomáhají udržovati německé minority svou mezinárodní vládností. Vedení strany suspendovalo několik místních vůdců kolem Brna, ti však svolali soud nad delegáty Tusarem, Vaňkem a Toužilem a nad celým vedením strany vůbec. Vedení straně v četli: Vládě povolili jete rekruty, účastníte se při zdražování potravin, vládě děláte oposici jenom na oko. O orgánu moravské internacionály se vyslovili: „Rovnost“ den se dne upadá, tiskárna má dluhů 250 000 zl., redaktori dávají si však z mozolů dělnických platiti veliké platy, cestují po Itálii a ženy posílají po lázních.

A zase surové násilnosti. „Christlich-soziale Arbeiter-Zeitung“ píše dne 24. t. m., že neminul téměř den, v němž by ve Vídni nepáchali rudí trubláři pomocníci násilí na křesť. sociálech. V Meidlingu na př. přepadli rudí křesťansko-sociální trubláři pomocníka S., zranili ho v obličeji a sebrali mu depici. V blízkosti záp. nádraží udeřen W. K. dlátem, v Hernalsen tři křesť. sociálové přepadeni a

Dělnická hlídka.

Organisace dělnická či židovská? Rudý ústřední svaz obchodních příručí rakouských konal v Brně cyklus přednášek; a řečníky byli tito pánové: dr. Stern, dr. Richard Freund, Siegfried Taub, dr. Lud. Czech a dr. Moritz Czech — sami židé. A ti snad se svými židovskými soudruhy chtějí zlomiti vaz velko-kapitalismu velkoobchodního? Vždyť přece židovsko-rudí příručí sami se stávají rychle samostatnými a bohatými obchodníky.

Nervosa „Práva Lidu“. Domkáři shazují rudý chomout pražského vedení; tím nбудe veliký počet hlasovacích lístků pro pohodlně žijící rudé pohlaváry. „Práva lidu“ „otecovsky“ dne 25. t. m. varuje: „Domkář a malorolník nemůže býti agrárem, neboť agrární politika, at v obcích nebo ve státě, je politikou k dobru bohatých zemanů a velkostatkářů. Agrarism již dnes ovládá obce, okresy a zemský sněm, ptejme se, co udělali agrárníci k dobru domkářů? V obcích a okresích mají všude (?) většiny a odporují každé změně volebního řádu, která by poskytla dělnictvu a menším vrstvám obyvatelstva spravedlivé zastoupení. V zemědělské radě jsou agrárníci rozhodujícím činitelem a tu ptejte se: „Co dělá zemědělská rada pro domkáře a malé zemědělce? Subvence shrabují sedláci, ale domkáři nedostanou nic!“ Jakkoli „Práva lidu“ těmi výtkami povědělo také kus peprné pravdy, přece jenom řada rudých poplatníků mezi domkáři řídne, jelikož tito se přesvědčili, jak platili mozolnou rukou na rudé příživníky, pro něž by jinak v ústřední pokladně málo zbylo. Přesvědčili se též o bezohledné despotii rudé strany a zklamali se ve svých nadějích velice bolestně. Agrárníci toho posud mnoho na ztracené rudé vartě nezajali. Odrůšení domkáři na Plzeňsku si vydávají list „Rozhledy“, v něm dne 8. t. m. napsali:

„Kdyby páni z plzeňského „Pekla“ měli zajištěny mandáty v Plzni, nechali by domkáře — domkáři. Že ale v samotné baště sociálně-

Jos. Bičíště

mech. tkalcovna a úpravna
Lázně Bělohrad.

**Skład vlastní výroby
lněného i bavlněného zboží
v cenách továrních.**

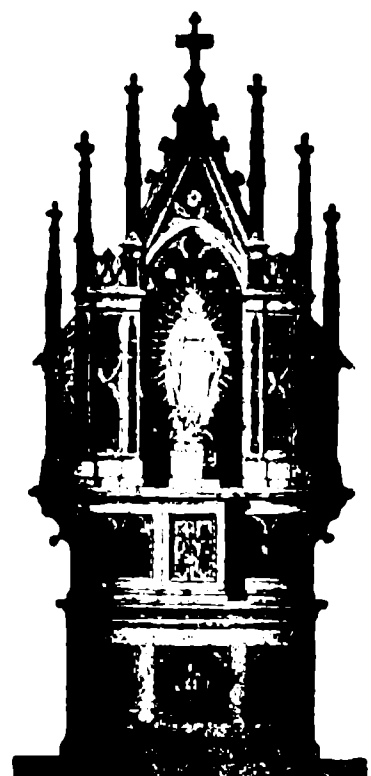
Pleťte si o vzorky!

Ručníky:	Kapesníky:
č. 850 bílý lněný tct. 6 K 30 h	1. bílé 1 tct. K 2-20
č. J. B. bílý lněný tct. 8 K 40 h	1. barevné přezné K 2-70
Utěrky: K	Kobily
A. polo lněné tct. 2-70	1 kus z voby za K 2-50
č. 68 lněné „ 4-30	1 „ „ „ 3-—
č. 766 lma „ 7-80	1 „ plátěná „ 4-50
	1 „ lma „ 5-50
Prostírání:	Při objednávce košil nutno udati míru kol krku a délku rukávů.
č. 290 1. lněné K 2-50	
č. 280 „ „ 2-70	
č. 251 „ la „ 4-90	

Skład dámských látek na šaty!

Zpráva o 4. všeobecném sjezdu katolíků českoslovanských v Praze ve dnech 29. srpna až 2. září 1908. Leť před námi silná kniha, čítající na 370 stran 8°, v níž je podán věrný obraz velikolepého sjezdu českoslovanských katolíků v Praze. Kanovník dr. Tumpach s komitétem sjezdovým musil tu zpracovati obrovský materiál, aby věrně vylíčil celý přípravný ruch a svoji činnost, jakož i průběh sjezdu pro katolické zájmy nejvýš důležitého. Klade tu závěrečný kámen na své dílo. Proto není nám nikterak podivno, že tisková, authentická správa o sjezdu vychází teprve půl léta po sjezdu samém. — Za to tím lépe a věrněji podařilo se vydavatelskému komitétu jeho dílo. Teprve touto správou jasné si uvědomujeme bohatství látky, o níž na sjezdu se jednalo. Zpráva je jako nádherný, živý pomník onoho katolického ruchu, který Praze dal v oněch dnech zvláštní, čilý život, a kdy jako v díle pracovalo se ve všech prostorných místnostech žofia-ské dvorany. — Proto sjezdová zpráva jest opravdu vzácnou myšlenkovou quintessencí nynějšího katolicko-sociálního ruchu, je pro řečníky, spolky, debatéry nejlepší sborník k práci za šíření katolických ideí a jich praktického oživoťování. Vzácné myšlenky, jež tu byly sneseny, třeba nyní rozšířiti po všech katolických krajích a místech. — Kniha jest ozdobena též zdařilými obrásky J. Sv. papeže Pia X., J. Em. kardinála pražského Leona ze Škrbenských a několika celostránkovými obrásky zachycujícími hlavními ruch sjezdový. Úprava knihy, vydané v knihtiskárně Cyrillo-Methodějské (V. Kotrba) v Praze, je pečlivá a elegantní. Náklad na ni seel sjezdový komitét. Cena 4 K. Přihlášky a objednávky buďtež adresovány na Cyrillo-Methodějskou knihtiskárnu (V. Kotrba) v Praze-I., Pštrosova ul. č. 200, které svěřena komise knihy.

„Lze-li žítí mravně bez Boha a bez jeho příkazů?“ Napsal a svým nákladem vydal P. Josef Hofer, kooperátor ve Slatkovicích u Olomouce. Cena 70 h, poštou 80 h. — Autor ukazuje v celé řadě obrázků, se skutečného života vzatých,

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se aktivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží broby, křížové cesty atd., zhotovují úplně bezplatně, bez nároku k objednávce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejvšedněji, o čemž svědčí četná doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

jeden z nich zabíjácím prstenem od rudého Havlíčka sraněn u oka velice těžce. Násilník obce a bude se zodpovídati za svoji kuráž před soudem.

Horníci v Rakousku v roce 1907. Statistika mnohdy odhaluje svými neúprosnými čísly strašné obrazy sociálních poměrů, což stalo se i v II. dílu statistiky o hornických poměrech v roce 1907. Celkem zaměstnáno bylo v dolech kamenouhelných 69 995 horníků, v hnědouhelných 56 326 horníků, v dolech na železnou rudu 5241, na měď 1066, v dolech grafitových 1491, na ostatní nerosty 1427 a v hutích 9112, celkem 144 658, oproti minulému roku o 5878 více. Mimo to bylo zaměstnáno 7944 horníků v dolech na různé kovy. Průměrná mzda obnášela za šichtu maximálně 3 K 63 hal. a minimálně (pro ženské) 1 K 36 hal. a pracovní doba z 53 proc. od osmi do devíti hodin, kdežto u ostatních buď 8 hodin (16 65 procent), devět až deset hodin (7 78 procent), deset až jedenáct (10 29 proc.) a přes jedenáct 12 26 proc. Celkem událo se 185 zabíjení a 1894 úrazů těžkých. Případů onemocnění bylo 136 646 u mužů a 6026 u žen, takže poměrně skoro každý horník byl nemocen.

Starobní pojišťování. Jak potřeba, aby i rolnictvu a zemědělskému dělnictvu dostalo se sociálního pojištění, dokazuje následující: R 1869 bylo na Moravě děveček a pacholků 262 182, kdežto roku 1900 už jen 119 689. Národních zemědělských roku 1868 bylo 276 364 a v roce 1900 už jen 129 368. Zemědělského dělnictva tedy při vzrůstu obyvatelstva ubylo. To svědčí o útlaku pracovních sil z venkova do města, kde dělnictvo má svoje výhody v různém pojištění. — Jak se chovají k pojištění strádajících pracovníků soc. demokraté? VII. sjezd socialistických nemocenských pokladen vyslovil se proti pojištění domkářů, malobychodníků a malotivnostníků, ba docela i proti pojištění dělnictva zemědělského. Dále se sjezd vyslovil proti ponehnutému volení do nemocenských pokladen. Socialisté mají strach, že pozbudou svoji dojnou krávu. Ovšem dělníkem jest u rudých dogmatistů výhradně dělník průmyslový. Maloročník, který se nadře do úpadu od úsvitu až do noci, aby aspoň hlad zahnal, ten už jest zaměstnavatelem, není dělníkem!

Mešní vína!

Nej důstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše. Lissánské výtečné jakosti I. druh 80 hal., II. druh 72 hal. Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 h za 1 litr.

ALOIS ČÍZEK,

majitel vinných sklepů

" V HUMPOLCI, "

c. k. soudní přisezný znalec vin, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důstojné farní úřady v Čechách.

Hromosvody

dle systému prof. K. V. Zengra
: s víceletou zárukou provádí :

JOS. BAUDYŠ

odborný závod elektrotechnický
v Hradci Král.

Staré hromosvody opravuje a skouší
nejnovějším přístrojem za mírný
poplatek. — Po vyskousení doručí
: písemné dobrosdání. :

Rozpočty
a odborné porady zdarma.

TABLEAUX

studentská
a spolková

v provedení uměleckém doporu-
čuje při cenách nejpříznivějších

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové.

(Adalbertinum).

Jen umělecky pracované
SOCHY oltáře a kazatelny
i ostatní
zařízení chrámové
— levně provádí —
absolvent c. k. odborné školy sochař.
BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

C. k. místodrž. koncessovaná
Informační kancelář
Pavel Bayer
Hradec Králové

podává správy o úvěrůhodnosti firem obchodních
i živnostenských, jakož i veškeré zápravy soukromé,

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Továrna na cottagová americká HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

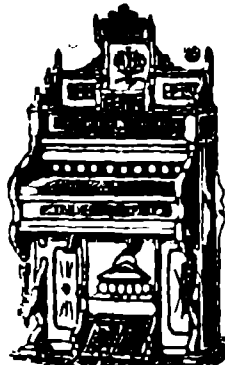
Skлады:

Budapešť, VIII. ker. József-
körút 18. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Nejlepší sukna,

moderní panenské i dámské látky a
potřeby krejčovské
nejlevněji koupíte v prvním ryse českém,
osvědčeném velkozávodě

Lužný & Trlica v Brně,
na Valšské ul. č. 34, na Veselé ul. č. 1.

Skrvostné vzorníky zašleme na požádání
zdarma a vyplacené pouze na mistry krej-
čovské. Žádejte je proto vždy u svého mi-
stra. Uspokojí vás v míře netažené.

Z b y t k y

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
mi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

**svíce pro chrámové
lnustry.**

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním nejvyšší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná
medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile
Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky všestr. uznány. Vzorů a ceníků zdarma a franko

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20-
Křesla boupací
od . . . K 20-
Křesla ku psaní
od . . . K 9-
Křesla na šroubu
od . . . K 19-
Sedátka na šroubu
od . . . K 12-

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízí velkozávod ty.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřišská ulice 1.

Nejlevnější a nejkrásnější

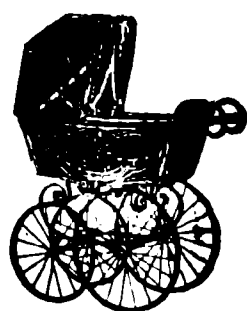
dětské vozíky

u velkozávodce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém alohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

OBNOVA

Číslo 18.

Předplatní na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 7. května 1909.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Hrdinství.

II.

Jak veliký počet šlechtických a bystrých mužů do únavy se napřemýšlel, jak učiniti militarism zbytečným! A marna všechna námaha. Zbrojení pokračuje, nejnovějších vynálezů z oboru vzduchoplavby užívá se hned v počátcích k účelům vojenským, budují se nová vrahedná plavidla. Snahy o mezinárodní, autoritativní smírčí soudy rozbily se důkladně o tvrdou panovačnost mocných národů. A který mocný stát, mající záslusk na ujařmení souseda, chtěl by se nyní bez hlesu podrobiti výroku několika mezinárodních soudců, jestliže by jeho hamitost neudržovala v jistých mezích vždy připravená děla? I kdyby takový stát na oko uznával potřebu a autoritu mezinárodního soudu, přece jakmile by dopadl rozsudek pro něho nepříznivý, použije svoji fyzické moci. Výmluv nalezne vždycky dosti. Prohlásí a svými vymyšleninami „zdůvodní“, že soudcové nebyli nestranní, že sledovali prospěch nepřátelského státu atd. A válka jest na krku i po rozsudku autoritativního tribunálu hned.

A zdaž by chtěly státy evropské hledati beze zbraní ochranu svých práv u státu v Evropě nejmocnějšího? To teprve nikoli! Každý by se lekl, že moc a vliv takového protektora vzroste dvojnásobně na úkor jiných, že a ochránce stane se tyran. Bezradnost na všech stranách.

Ovšem ve středověku bylo trochu jinak. V době, kdy celá katolická Evropa papežské stolici světila obrovskou moc, kdy papež volán za rozhodčího i v neshodách politických, militarism spal. Sta krutých válek zažehnáno. Stálého vojska vlastně nebylo. Když čas od času přece válečná lítice zaburácela, tu volání na rychlo do zbraní občané, jimž byl vojenský stav španělskou vesnicí. Hrstka rytířů ovšem se vždy těšila na vavříny. A starý pohanský Řím by býval v úžasu, kdyby byl spatřil, jaké hrstky vojska veliké státy proti sobě posílají! Sám německý císař někdy sotva mohl vyžebrať na poddaných velmožích šest, sedm tisíc vojáků. Zkrátka tehdy státní pokladny nebyly zařízeny na pravidelné financování vojska. Peníze též se na vojsko sháněly jako daň zcela

nezvyklá teprve krátce před bojem. Ovšem že veliké svoji rozhodčí moci papežská stolice také někdy zneužívala. Ale přes to vše nejvyšší ten smírčí tribunál vykonal daleko víc dobrčin než nepřístojností. Jakmile papežská moc byla značně ponížena, tak že v příčině politiky jí ponechán jen vliv nepatrný, rostly bodáky jako houby po dešti. Věta po mravní autoritě! Každý tudíž se utekl k svépomoci fyzické. Dějiny posud dokázaly, že jen papežská autorita zdržovala lačnou vášeň států evropských a tím i postup militarismu; žádná jiná velmoc v té příčině tolik nedokázala. Podřídily by se však nynější mocnosti témuž, jedině osvědčenému tribunálu? Pro přítomnost na to není ani pomyslení, třeba že se ví, jak papež Lev XIII. k zabezpečení evropského míru a tím i na odstranění militarismu upřímně a pilně pracoval. Co tedy učiniti? Na všechny takové otázky zívá temná propast naprosté bezradnosti. Vždyť sami socialisté v několika státech prohlašili, že nemíní vydávati vlast v nebezpečení stříbrným vystupováním proti povolení nových nákladů na vojsko.

A teď dále: jest všechno, co s militarismem souvisí, hodno odsouzení? Lze i na každé válečné hrdinství pohlížeti jako na obyčejné, bezcenné vraždění? Sami lidé nejmodernějších názorů nám dávají na to odpověď zápornou. Český radikál, který každodenně na militarism hubuje, pyšně vykřikuje na schůzích, že jest potomkem statečných husitů, jimž zaječel bázeň byla věcí neznámou. Hrdě poukazuje na Žižku, velebí i krvavé Tábority, kteří přece tak děsně vlastní zemi poplenili a kteří měli v programu, že každý věrný má ruce své v krvi protivníků umýti „a tak posvětit“; jinak prý jest zločenný. Respekt k hrdinství našich předků šel u některých tak daleko, že docela apoštolskému knížeti sv. Václavovi vytýkali, proč prý se poddal Němcům bez krveprolití! Na ten neodůvodněný klep ovšem odpověděl důkladně dr. Kalousek, který dokázal, že před uzavřením míru svatý kníže s Němci statečně bojoval. Ale přiznáno přec, že sami moderní protimilitaristé chtěli vytýkati velikému Václavu jako chybu to, co by měli vlastně dle svojí zásady pokládati za ctnost. Který moderní Čech jen kdy Žižkovi má anebo může míti za zlé, že

bojoval na Vítkově proti cizáckým, hrabivým žoldnérům?

Ať se pronášejí náhledy o militarismu jakékoli, posud v nejširších vrstvách válečné hrdinství nachází obdiv a úctu. Tu ovšem se musí dobře rozeznávati, bojuje-li někdo ze mstivého vzteku, či třímá-li meč ze šlechtné lásky k vlasti, k účelům obranným, k záchraně lidí šlechtných. Tu jest morální rozdíl obrovský.

Podivné jsou cesty moderního mudrlantství. Na jedné straně pokřik proti militarismu vůbec, na druhé straně velké chlubení se militaristickými předky, a aby míra nedůslednosti byla dovršena, vytýkají tatáž ústa katolickým bojácnost, nábožnostkářskou úzkoprsost; píše se o katolících tak, jako by symbolem jejich byl jen růženec.

A zatím co jest pravdou? Revoluce protikatolických osvícenců brodila se v krvi celých zástupů lidí nevinných. Zato však katolíci křesťáci ve středověku statisíce vlastních životů hrdinně obětovali ve prospěch souvěrců soužených mohamedánským páměsíkem. Jak možno přirovnati pokrokařského učitelského „hrdinu“, který velikým plácem pro ztracenou kvinkvenálku bouří celou veřejnost, k statisícům katolíkům, kteří pro svoje přesvědčení bez kritiky, ano s jásotem na krutých mučidlech umírali? Katolíci — báblivci? Kde který pokrokový časopis musil uvědomiti katolické Chody k rytířskému odporu proti Lamingerovi? I toho Otce vlasti by rádi vyličili protivníci jako nábožnostkářského blouzníka. Leč čtěte v dějinách, jakou řadu bojů Karel IV. osobně od utlého mládí prodělal v Tyrolích, v Itálii, ve Francii! Ne nadarmo nejsrdnatější rytíři vzhlíželi ke Karlovi jako k zářícímu vzoru hrdinnosti s velikou úctou. Tím větší úctu musí míti k panovníkovi tomu nynější Čech, uváží-li, že Karel přes svoji rytířskou zdatnost po zasednutí na královský trůn český se vši pečlivostí nebezpečení války zažehnával. A což ti katolíci Španělé, kteří svoji hrdinností důkladně vytřeli zrak samému Napoleonovi? Pustili se v boj tolik směle a přece obstáli čestně. A což Ondřej Hofer se svými katolickými sedláky? Tito nezkažení lidé nešli na poradu k žádné universitě a přece neulpěli pouze na růženci; zatopili zcela dobrovolně násilnému

FEUILLETON.

Zmýlená neplati.

Divadelní prázdniny! Ven za hřejivého léta z dusného prachu velkoměsta do svěžího vzduchu venkovského, do tichých hájův! Dlaždice při velkém vedru páli. Proto ven k pohorákům, čistým bystřinám! Přátelé Franci a Náci, kteří svým hereckým uměním uvedli v nadšení tisíce a tisíce diváků, odhodlali se tentokrát užiti letních prázdnin hodné pohodlně. Nač se všude vystavovati zvědavým pohledům, interviuům? Proč by měli býti něde ve venkovských lázních stále obtěžováni lidmi, kteří se chtějí všude pochlubit, kde který znamenitý muž jim stiskl ruku nebo podepsal pohledku? Dobrodiní velkých společností zažili v Praze tolik, až z toho byli nervoší. Půjdu tedy daleko na venk pěkne pěšky s incognito. Nejlepší to způsob nerušeného a důkladného poznávání krás české vlasti. Oděli se zcela prostým, režným oděvem, každý vzal do ruky silnou hůl — a za krásného rána již šáli mezi nivami a rolemi plnými doušky čistý, osvěžující venkovský vzduch. Franci se smál: „To jsme nade vši etiketu vyzráli! Nikde tak chudě oděným lidem nebudou vypočítávi hostinští ceny zvyšovat; nikdo se nebude divit, poručíme-li si pokrmy nejprostší, nejlacnější. Ani v nejhustším lese nás nástupci Babinského nepřepadnou. No — letos to letní zotavení jistě bude o polovku lacinější.“

„Teď toulbe cestou! ukazoval Náci svoji massivní hůl. „Tady půjdeme k Ječmenovu. Za ním se rozkládá tak krásný, tichý, bluboký les! Počkej, užasneš! Já to tady dobře znám.“ Franci zatoužil: „Ach, jaký mají šťastný život ti prostí lidé na venkově! V takové rajske přírodě! Nikde

nelze spatřiti ten fádň, velkoměstský shon, to nervósní rozčilování. Všude samá rozkošná idylka. Věru šťastní lidé! — No — jen přestaň s přemrštěnými básnickými vzdechy! Kdyby tak věděl, co se ten lid nadře, co se nastará, aby netrpěl hladul! O tom málokterý měšťák má ponětí. Já ten život dobře znám, vím, jak do venkovské idylky zabuší každou chvíli bouřlivý severák, jehož drsný dech mrazí až do kostí, opravoval Náci.

„I dobré jitro, babičko, pozdrav vás Pán Bůh, pozdravil náhle po sousedsku Franci stařenu, ne-soucí na zádech otep roští. Schýlená starucha pozdvihla hlavu a místo odpovědi vyfěštila oči, otevřela bezzubá ústa dokořán. Vyrážela skřek, shodila otep a již se hnala za velkého lání přes silniční příkop do polí, pokud jí staré noby její stačily.“

Oba umělci byli velice překvapeni tím venkovským poděkováním na slušný pozdrav. „Co jen do té staré babky vlezlo, že si počínala jako divá?“ prohodil Franci.

„No — vidíš, už se ti ta slunná idylka začíná trochu zatemňovat, usmál se Náci. „Ale věru sám nepochopuji, proč najednou ten útek. Vždyť zde přece nikde není vidět ani hejného ani lesního.“

V přemýšlení o ztřeštěné babičce kráčeli dále. Naproti nim přihřel žebřinový vůz s dvěma oči, na němž stál zamračený, rozčuchaný čeledín. „Bje, bje, zavyl vozataj a práskl do koní, až silně poskočili. Ohnal se ještě bičem za sebe, až Franci pocítil důkladné šlehnutí na svých uměleckých zádech. Koně pádili jako splašení a ze žlutých zubů čeledínových rojily se přitom nadávky, až děsno poslouchati.

„No — tohle už je přece velká surovost, odlehčil si Franci; tohle vypadá, jako bychom kráčeli územím Apačů.“

„Raději pojď dál, lid tady není zlý; a jestliže jeden nevzdělaný neurvalec takhle si počíná, zato nemohou ostatní. — Nu, dětičky, co tu děláte? Hráte si, vidíte, bráto?“ obracel Náci ke třem dětem, sedícím pod švestkou. Děti však vřiskly a pelenitly jako šlené s velkým nářkem k polí, kde se právě nakládal jetel. Tam nastalo velké vzrušení; jedna žena vzala menší dítě do náruče a už se hnala k vesnici. Ostatní pracovníci hnali se za ní. O koně s žebřinákem, do polovice naplněným, nestaral se ve zmatku nikdo.

„No — tohle už přestává všechno, durdil se Franci. Zbláznil se ti lid — či co se vlastně děje?“

„Pojď, zahame radši touto pěšinou do lesa“, pobízel Náci. „Kdo ví, co by s námi ti ztřeštění lidé ve vesnici dělali. Jako bychom byli exekutory! Projdeme kus lesa a stavíme se ve výletní hospodě na občerstvení. Hostinský jest mým dobrým známým; jest to člověk inteligentní.“

Když oba přátelé do hostinské místnosti vkročili, stál právě majitel Rozmara u „ženkyše“. Trhl sebou, zachvěl se — ale již se vřidně usmál a podával přichozím ruku se slovy: „I pěkné vítám, pane Libomíře, to jsou k nám hosté!“. Když přátelé začali jíst, hnali se kolem hospody asi 30letný zástup s vidlemi a obuškami. Míhala se v davu též uniforma policajtova. Také dvě dvojky blýskly se na zádech dvou mužů. „Tady šli ti chlapi, dobře jsem je viděl. Už nemohou býti daleko, nejvýš na kraji druhého lesa“, křičel jeden mladík. „Jen ku předu, čerata za nimi!“ A už zástup se řtil dál.

„A nestavili se třebaš tady v hospodě?“ ozval se jeden hlas. — „Kde pak v hospodě ve dne, takový vykukání lumpové! Však dobře vědí, jak by je Rozmara přivítal. Jen slou za nimi!“ Zástup zmizel.

Napoleonovi tak, že na to do nejdelší smrti nezapomněl. Může snad ještě vykládati o zločině, obětavém hrdinství Jana Sobieského, katolických Chorvatů, protestantských katolíků, zavedení Jirky Plachého a jiných jim podobných katolických hrdinů? To by byla velice dlouhá kapitola.

Nám dnes tane na myslí hlavně překvapující hrdinství mladičské rekyně — Panny Orleánské. Johana z Arku (Jeanne d'Arc) jest zjevně v dějinách velice překvapujícím, výjimečným. Mladička, útloucí dívka vykonala dílo tak heroické, že by moderní historik vřadil správy o jejím rekovském posláni do Říše báji, kdyby nebyly zdůvodněny nejstřízlivějšími důkazy, kdyby vystoupení mladičské rekyně nebylo pevným článkem v řetězu dějin Francie, kdyby vystoupení její nemělo dalekosáhlý vliv na další proud dějin až do časů nynějšího. A přece zjev přímo záračný, nad nímž umlknouti musí pomluvy, úškleby jsiřivých det. Dívka pomatená, hysterická, nebo mající utkvélou ideu mohla by tvrditi, že má posláni od Boha k záchraně samostatnosti celého státu; mohla by za sebou strhnouti i celé davy nikoli pouhých blouzníků, ale i lidí rozvášněnějších. Ale nikdy by nemohla dívka duševně zatížená provést tak stkvělé úkol, k němuž se chystala, jak to učinila Johana z Arku. Bůh vyvoluje alabé, prostomyšlné, aby zahanbil silné a moudré. Zrodila se r. 1412 v malé vesnici Domrémy a byla jako zcela chudá dívka známa jen nejbližším sousedům. Ačkoli ani číst a psát neuměla, přece v jejím srdci s vroucí zbožností pojila se žhavá láska k vlasti.

Anglie lačně připravovala v té době ujažmení Francie. Zle bylo s tou zemí od r. 1415, kdy Angličané po vítězné bitvě u Azincourtu postupovali hrde do středu království, dříve tolik slavného a mocného! Naposled korunovní princ Karlovi zbylo jen území za řekou Loiron. Leč tu anglický vévoda Salisbury r. 1428 hleděl se zmocniti klíče k jižní Francii, města Orleansu. Francouzové tehdy dobře pozorovali, že by po pádu města toho byla i druhá polovice francouzského království ztracena. Hrozná ta situace dotkla se těžce i srdce Johany, tehdy teprve 16leté. „Hlasý s hůry“, jak sama říkala, vyběhla ji k záchraně vlasti. Odpovídala si z počátku: „Vždyť jsem jen ubohé dítě, neumím ani jezdit ani válčit.“ Naposled však přece roku následujícího (1429) ve zbroji rytířské přijela s malou družinou ke královskému dvoru. Princ byl překvapen, přirozeně nedůvěřoval; již se chystal k útěku do Savojska, čímž by bývalo straceno všecko. Neodbyl však dívku drsně; dal prozkoumati její duševní i zdravotní stav profesorům pařížské university. Všecko vyšetřování dopadlo pro Johanu příznivě. Svědčeno jí tudíž záložní vojsko orleánské. Johana pak, jsouc ozbrojena mečem a držíc prapor vyšívaný liliemi a jmény Ježíše a Marie, přitáhla k útoku na Angličany. A ti, kterým nedovedli odolati ani nejstatečnější synové ztrápené Francie, couvali. Ve 4 dnech vojsko anglické vytlačeno. Po tak stkvělém vítězství, jímž zachráněna Francie, by jiný velice zpyšněl. Leč Johana odmítala všechny pocty, jakkoli ji obyvatelstvo orleánské prohlášovalo za spasitelku města. Zato měla tato rekyně radost,

že při útupu Angličanů vyteklo málo krve. Po válkách šlun útlé dívky vstala až do poklesek duši smužnost a naděje. Kara uveden do kathedrály remešské, kde korunován Chyňou jen bylo, že Karel nevyužíval příznivé chvíle k dokonalému využitkování vítězství, jak mu Johana radila. Když u dvora trpce pocítila rekyně nevděk a žárlivost pohodlných dvořanů, odešla a sváděla menší pátky na vlastní pěst. Konečně r. 1430 ucítila se v několikaměsíčním zajetí. Vůdce Burgundů Jan Lucemburský prodal zajatce Angličanům za 10 000 franků. Panna Orleánská uvězněna v Rouenu. Tam zkusila nejtrapnější mučednictví. Navedený biskup Cauchon s jedním bezcharakterním knězem, aby se zachovali Angličanům, prohlásili Pannu Orleánskou za kacířku a kouzelnici. Nato 30. května r. 1431 byla vedena na hranici. I po přestálém utrpení zachovala rekyně smužnost. Tiskla na srdce kříž a hlasitě se modlíla. Posledním výkřikem jejím bylo: „O Ježíši!“ Kolem stojící plakali nad odsouzenou světlí jako děti.

Brzy však po smrti dobré jméno osvoboditelky Francie bylo očištěno jak vynikajícími theology tak laiky. Francouzský lid s nevyslovným bolem vzpomínal, jaká hrozná odměna dána nejlepší dceři Francie. Konečně 18letá mučednice tohoto roku dne 18. dubna prohlášena papežem Piem X. za blahoslavenou za obrovské účasti francouzských věřících.

V době, kdy ještě Francouzové milovali svoji vlast celou duší, zvonce ji neustále „sladkou Francii“, nebylo divu, že vlastenecký zápal mnoho v boji s nepřitelem zmohl. Leč veliký div se stal, že právě mladičská dívka dokázala rekovství největší. Do vřavy válečné nepřáhla ji zášť, ale veliká láska. Pravá křesťanská rekyně, jejíž skutkům nic nepřistojného nemůže vytýkati ani odpůrce militarismu. Veliká útloucí a statečnost v jediné duši! Prohlásila hrde před svými nespravedlivými soudci: „Mojí vinou nikdo neustratil život.“ Maně nám napadá, jak dle správy samého husitského pisatele sestry tábořské bojovaly „jako líté medvědice“, jak řádily v Praze, jak u Chomutova napřed probíhající ženy oloupily a pak je zavřely v jedné chalupě, kde je upálily. — Slepy vztek a hrdinství, zápal pro vítězství dobra a fanatická pomstychtivost, obrana a kratoch, jak různé to vlastnosti! Přímě protilehlé póly. Zákeřné skutky revolucionářů ruských a soucitnost Panny Orleánské! Prý ve sjemnění povahy proti „barbarskému středověku“ pokračujeme! Vždyť se stále ozývají hluché výkřiky proti militarismu. Jen aby ta národní, dobrovolná milice netropila horší věci než vojska středověká!

Volné listy.

Radikalismus stoupá. Mladočeši vyhráli mandát vyšehradský, ale — bohužel nikoli vlastními voliči. Kdyby nebylo pomocníků sociálně-demokratických, byl by se stal poslancem národní sociál Zdráhal, jehož bychom mohli charakterisovati stručně jako člověka, jenž mluví. Projevujeme bez ostychu uspokojení, že stal se poslancem dr. Metelka, muž inteligence, skvělosti a práce, ale nemožno nám zároveň zaměřiti, ozval se jeden mladík. „Já jsem ty chlapy už jednou dobře viděl. Tenhle vyšší dost se tomu ničemu podobá, ale má husté vlasy černé; ten trestanec však měl prořídle zrzavé. A tenhle menší není pihovaty a nešilhá. Jak povídám, nějaká mejka přece.“

„A kloudná myška! dotvrdil Rozmar; „já se vám divím, že beze všeho vyšetření přímo blázníte. Tento pán jest proslavený berce pan Libomír, kterého jste tady už přece loni viděli; a vedle stojí jeho přítel. Budete-li se hrubě dál k slušným hostům chovati, zodpovíte si to před soudem. Budte ještě rádi, že to nepovím dál. Měli byste nehoráznou ostudu.“

Dav se vzpamatoval. Tři z ozbrojenců skutečně sami se upamatovali, jak ten oholený pán loni čtrnáct dní v té hospodě pobýval.

„No — no, tak teda odpusťte, nic ve zlé, poplácal umělcům po rameně kurážný silák. — Zmýlené odjakživa neplatí a to víte, že strach často mívá velké oči. My jsme tu už vystáli úzkosti dost.“

„Dobrovolná domebrana odcházela. — Strejčku, mně se zdá, že ty dva pány chlapy v lese přepadli, šaty jim vzali a nechali jim na památku jen svoje trestanecké. A tihle dva se do něčeho pak na rychle obléci musili.“

„Tady vidíš, jaké bývají konce vesnické idylky, upozorňoval Náci Francio. — Vyšli jsme incognito do světa lehných samet, ale přece jsme se nemohli legitimovat — a před jakou velkou společností!“

„No, budiz vám těm bodrým, prestým lidem bádající! Ted už dobře vím, proč před mým obličejem tolik utíkali, skutečně před mými chudými strachy jako zajáci před chrti. Jen když smýšlela nepřítel.“

tajiti jistého nepokoje, že strana mladočeská byla spousta tolik se spoléhati na hlasy socialistické. Strana přivrátého programu sociálního, strana v ohledu národním podléhající střednímu velení sémekému, strana nejprve svého náslit agitadního pojednou získává a sluh, že v českém národě a k tomu ještě v matičce Praze zvolen byl kandidát, jen vedle ostatních konkurentů měl nejlepší kvalifikaci. Zasněl tu nepřijemný cizí tón a očemeli to plněji označiti, jest to skutečnost, která se nemůže vměstnati v rámec dosavadního českého nazírání a cítění. Nechtějí se v prsa ti, kteří, holdující bezhlavému radikálnímu národnímu sociálnímu, takové slovy utmožňují. Jest zahanbující, že strana národně-sociální, jež žije řvavou demagogií, nabývá půdy v Praze, odkudž bychom právě měli očekávati správný rozhled a pronikavé vystižení celkové situace politické. A zlám jiným k tomu ke všemu jest, že kandidáti vybraných kvalit dostávají méně hlasů nežli lidé, jichž jest šedesát na kopu. Není také možno zaměřiti, že voličové tímto směrem se mužíci povážlivě natrhávají myšlenkovou a mravní oslonu, která svucným názvem Prahy jako matky českých měst byla naznačována. Za takový příklad slušně sice, ale rozhodně děkujeme, neboť po této politické stránce zdání není skutečností. Tak bledíme ve tvář své Praze a sledujeme, že nemá nám co dáti, a opravujeme, ohtějíce nechtějíce mínění, jako by hlavní město vědy rasilo nové cesty a správný tón udávalo.

Může myslící člověk v českém národě říci, že strana národně-sociální znamená nějaký krok ku předu a že přinese úspěchy s poměry, dnes pro nás se tak chmurně utvářejících? Anebo, abychom odpověď učinili snadnější, lze z minulých činů této strany odvozovati určité naděje? Ano, jsou tu naděje, ale ve větší chaos a klesání v temné hlubiny zmatků, ohrože v pusté křiky, zápasy a blábolení o všech možných věcech. Krásný to vývoj: od Riegrův a Palackých ke Sládkům, Chocům a Lisým! Nikdo takového rozmachu strany národně-sociální neočekával, nejméně asi Mladočeši, ale voličské pole bylo stranou tou pilně oséváno, byt koukolem, a dnes se ukazují výsledky. Každé hnutí roste mlčky a každým okamžikem, rostou myšlenky, zvyky a rostou činy. I v této straně byli a jsou lidé činní, ale jsou si toho jen z pola vědomi, neznají sebe, neznají svého okolí a nemohou předpovídati, co dobrého či co zlého přinese strana jejich národa. Hlavní cíl jak prostých vojáků, tak vůdců jest vítězit ve volbách a přičiňovat se, aby strana mohutněla, konečných důsledků však nemůže z nich postihnouti nikdo. Ale považme také, že strana tato byla původně založena proti sociální demokracii a teď na místo, aby veškerou silou vrhala se na posice socialistické, změnila směr a útočí na stranu mladočeskou, nad níž není ani ideově ani myšlenkově bohatší.

Jen mandáty, mandáty sem! S těmi do zítřka vystačíme a o politickou budoucnost národa zatím si hlav lámati nemusíme. Ubodí lidé hledí vždy jen na zítřek jako na zaslíbenou zemi. Tu vize, vy národní filosofové, kteří jste hlásali, že vznikání stran nemůže národu škoditi, vize, jaký nastává zmatek, jak poměry jsou stoženy a proměnlivly! Sami pochybujete nyní, že strana, kterou jste svými planými theoriemi podporovali, povede k užitnému a užitečnému cíli. Ale nechme pochyb, když máme jistotu, že Němci v zápase proti našemu národu ničím nebudou tak potěšováni, jako českými voliči, kteří jsou slepí jen za okamžitými hesly, která jsou jen záminkou stranického sobectví, nemajíce vyššího základu myšlenkového. Nelze popírati a nezavírejme před tím oči — národ náš vnitřním rozvratem ztrácí politický význam ve Vídni právě v době, kdy vyvstává vždy broživěji nebezpečství německé, ať už utužovanou aliancí s říší Vilémovou. Všichni myslící lidé volají po svornosti, tušíce nesnadnou budoucnost. Všechno volání po svornosti však jest marno, nepřili tu silných myšlenek, a tu možno říci, že mohutnou spojující myšlenkou nesena jest strana katolická, která by mohla mnoho vykonati, kdyby všichni činitelé, pochopující situaci, uvědoměle vzrůst její podporovali.

Když tak svobodě. Rozkládají se Francie leckterými náladami připomíná revoluci stav svůj před sto a několika roky. Nynější zřivá nesnášenlivost proti všem projevům katolického života jest osvěnou oá revoluci volnosti, která zhasla života tisíců, kteří buď byli jistého mínění, anebo byli pouze podvedeni, že smýšlejí jinak, než v čestné stádo krvešných tygrů. Vždyť šílené zvěsilosti bylo konečně i to zločinem, když někde podzemním se vědec ani vzdal. Národní shromáždění poslanců, které mělo vědout a spravovat sami, stalo se poslušným strukem politických zvěstí, které jakoby v náde francouzské chvěje se a dává plně svou organizovanou sílu.

„Co se to, prosím vás, pane Rozmaro, jen děje?“ tázal se Náci. „Ti lidé si tady počínají jako blázni.“

Milý pane Libomíre, však to jest skutečně k zbláznění, co se nám tu teď děje. Dva chlapi utekli z trestnice, potuluji se po lesích a kradou, nač přijdou. Dvě ubohé ženy ve zdejších lesích oloupily a jednoho člověka zabili. Máme to pěkné nadělení; sám se každou chvíli bojím, že mne tady na samotě přepadnou. A četníci se za těmi zločinci posud marně honí.“

Náci s Francim podívali se na sebe; píchlo je u srdce při pohledu na rezný oděv. Jedli a bovořili dál, snažíce se zachovati bezstarostnou, veselou náladu. Ale už se před hostincem objevily vidle. „Tady jsou ti darebáci, tady! Co pak jsem to nepovídal?“ vřel jeden hlas. „A teď, lidičky, všichni dovnitř! Už nám lumpové neutekou.“ A již vtrhla dobrovolná rozvídka do nálevny. „Teda — jako — ve jménu zákona vás zatýkám“, pištěl vysokým, třesavým hlasem suchý policejní vstříc oběma umělcům.

„No — prosím vás, lidé, co na nás vlastně chcete? Vždyť vystupujete na klidné občany jako Petrovští, vstal Náci. „Co Petrovští? Vy jste Petrovští, lotři, zloději, zabijáci! Ted nám, ptáček, neuklítec, zahřmél mocný bas a široká dlaň dopadla na ramě Náciho. „A teď alou, hybej ven, hezky čerstvá, nebo vás pobídneme. — A vy, Rozmaro, si to taky vypijete, jako že se Rozmaro jmenuje. Přechovávat horší než zloděje!“

„Ale, lidičky, mějte přece rozum, spráskuce Rozmara. Vždyť mne přece znáte. Takhle nejsou trestanci, to jsou velicí páni z Prahy.“

„Pěkně! Tisť! Tisť! Trestanecké kazaky na sobě, ohrožení, dejte pozor! Jak se na ně člověk podívá, už...“

„Ale strejčku, tady přece smůl je nějaká

středníkům, nedovodeno proti nim hájiti obecného blaha a společenského pořádku.

Není na škodu připomenouti si nyní po sta letech některých rostomilostí oné minulé volnosti, které jako vejce podoba se i svoboda, dříve i písemně hlásaná obzvláště volnými mysliteli. A byt přítomní revolucionáři nevrátili, přece jisto jest, že jejich protináboženské zuření jest shodné s oným, které ruku v ruce krádele s počátky francouzské revoluce. Každá myšlenka jest buď dobrá nebo zlá a podle toho má i své přirozené následky. Vismé tedy některé výkřevy oné revoluční svobody, jak je líčí Carlyle. Na příklad: „V hluší prosincových a lednových noci sázíval nad městem Nantes zmatený hluk jako od střelby a poplachu, jako od vzteku a nářku, což vše se mísí s neustávajícím hukotem vod řeky Loire. Město Nantes jest pohřbeno ve spánek, ale vyslanec pařížských revolucionářů Carrier nespi. Proč odráží v jedenáct hodin v noci od břehu oma bárka s plochým dnem, s devadesáti kněžími na palubě? Odtějí do Belle Isle? Na dané znamení prostřed proudů Loire se bárka provrtá a potopí se s celým nákladem. „Rozsudek deportace“, píše Carrier, „byl vykonán kolmo.“ Devadesát kněží se svou loďní rakví leží hluboko. Jest to prvá z plaveb Carrierových, které se staly navždy pověstnými. A bylo guillotinováno v Nantes, až kat kleseal ve smrtelné únavě; pak střílení v „rovině Saint-Mauvenské“; byly zastřeleny malé děti a ženy sděti u prsu; ženy i děti, počtem sto dvacet a počtem pěti set; až to omrzí i Jakobíny a všichni kromě čtyř Maratovy volají: Dosti! Proto máme plavby. V noci dne 24. Mrazivého, což jest 14. prosinec 1793, máme druhou plavbu, sestávající ze sto třiceti osmi osob.

Ale proč ničiti bárku a potápěti ji s nimi? Bhodte je tam se svázanými rukama, spnete nepřetržitě olovený děst nad celým místem, až se potopí poslední zápasníci z nich! Špatní spáci v Nantes a okolní pobřeží vesnice slyší střelbu za nočního větru, a diví se, co to znamená. A v borce byly ženy, jež Rudé čepice svlékly do naha a které ve smrtelné úzkosti prosily, aby jim nesvlékaly košile. A malé děti byly házeny do vody a marně prosily jejich matky. „Vlčata“, odpovídala četa Maratova, která by vyrostla na vlky.“

Znenáhla jest i deání světlo svědkem plaveb; ženy a mužové jsou svázáni spole, noha k noze a ruka k ruce, a vrženi do vody: to se nazývá Mariage Republicain (republikánský sňatek): Němy, zbaveny teď již utrpení, jako bláznové, naduřelé mrtvoly plovou oběti zmatené po Loire směrem k moři, přiliv odplavuje je zase zpět. Mračna havranů zatemňují řeku, na mšlích vyjí vlci. Carrier píše: „Quelle torrente revolutionnaire, jaký to revoluční proud!“ Toť jsou ony Carrierovy plavby, počtem dvacet pět, neboť co bylo apácháno v temnotě, přijde v vyšetřování na denní světlo a nebude zapomenuto po staletí. Ale vakutka jsou všichni lidé vstokle šfění, jako jest Doba. V Arrasu smáčí zástupce Lebon med svůj v krvi, též konci z guillotiny a volá: „Jak je milá!“ Na jeho rozkaz bylo matkám státi a guillotiny, když pobíhala jejich děti. Na blízku byla hudební kapela a při pádu každé hlavy spustila. V Mendonze byla jirchárna na lidské kůže a oněch popravených, jehož kůže zdála se být hodna stažení a s ní se shotovaly kalhoty a jiné potřeby. Hledí-li historie zpět na kanibalismus, nenajde snad nikde na zemi kanibalismus, který by celkem byl tak ohavný.“

Čtenáři, zajímavé a poučné to kapitoly z dějin svobody, že ano!

Nový svaz Raiffeisenův jest již nastaven a vstupuje do života, provázen jím dychtivou svědovostí jak od strany katolické, tak od strany agrární. Obě strany atkávají se již mimo pole politické i v oboru činnosti hospodářské, jejmž nejvýraznějším znamením právě jsou Raiffeisenky. Nového svazu by nebylo, kdyby při lonské valné hromadě „Ústřední Jednoty“ agrárníci byli měli náležitou míru snášlivosti a prozíravosti a kdyby zastoupení katolické strany nebyli argutně odmítli. Po tomto činu a po výzvě agrárního „Čepu“: „s klerikály s Raiffeisenem“ žádný leták nemůže zamluviti to, co jest, totiž, že strana agrární zanesla hrubou politiku na místa, kdež mělo se díti jen neustranné obstarávání hospodářských potřeb lidových.

Znatelnější příliv Raiffeisenův k novému svazu očekává se spkem příštím, protože letos v mnohých Raiffeisenkách nebylo možno učiniti náležitých příprav ke kroku tak důležitému. Při tom důležno připomenouti převládající úspění, že měl do svazu do Prahy hned povolán býti farář Prokop Holý, který svým stavem a odborovou činností měl dáti útavu podklad důvěry a mravní jistoty, po které čtené Raiffeisenky se ohlížejí a pro kterou váhají. Upozorňujeme na to veřejně, aby bylo na všechny strany jasno a aby bylo všeho rádné, co

máme nový poštík podporovati. Na mnohých Raiffeisenkách vše sama jest dosti mihaná a řekneme hned, že na mnohých místech nevědí, jak do toho. Bude potřeba tedy vše důkladně vysvětliti těm, kteří mají nejasnosti, což by nejlépe mohlo se státi na nějaké společné schůzi delegátů všech Raiffeisenův, které k novému svazu mají přistoupiti. Pojmenujme to třeba kurzem a řekneme, že katolický sjezd v Hradci Králové takové odborové poučení mohl by obstarati.

Možno také očekávati, že agrárníci, poučení byvše, do výboru „Ústřední Jednoty“ stávající několik míst katolické straně nabídnou již z toho důvodu, že zasvěceným jest známo toto: *kdyby jen třetina sklade byla vybrána, „Ústřední Jednota“ nemohla by existovati.*

Serbi nás. Ději se věci podivuhodné. Čeští evangeličtí inteligenti brání se proti úsudekům a útokům volných myšlenkářů, kteří v českém evangelictví nechtějí viděti netýkavku a rozhodli se mluvití to, co posavad z taktických důvodů schovávali. Začal Machar o strnulosti a neplodnosti evangelismu a vyčetl českým protestantům „Bílou horu“, vše to, která ostatně každému znalci českých dějin jest velmi dobře známa. Vlastenečtí boucharoni, kteří své vzdělání plnými doušky pijí ze svobodomyšlných listů, posavad „Bílou horu“ strkali na katolíky, od kteréhož pobínání asi neustanou potud, pokud v Čechách hrubá nevědomost o věcech katolických bude se těšiti zvláštním výsadám.

Proti Macharovi ozval se dr. Stěhule a promluvil velmi mírně asi z toho ohledu, aby protivníka ještě více nepodráždil a neuvedl do rozpáku „Času“, jenž proti videňskému svému spolupracovníku nesmí jistě meze vůbec překročiti, nechce-li na svou hlavu vyvolati hromy a blesky.

Machar proti dru Stěhulemu tak se rázně svým způsobem rozpřáhl, že se protivník skrčil a naprosto oněměl, z čehož soudíme, že i sám dr. Stěhule uznává, jak strom evangelismu jest opadavý a jak skoro všechna síla z něho vyprchala. A protože jedno neštěstí často sledováno jest druhým, pověděl v „Osvětu Lidu“ kterýsi volný myšlenkář, že protestantská menšina českého národa jest tak nepokroková, jako celý protestantismus, jehož pokrokovost rovná se nule.“

Tedy takové konce pro evangeliky? Tak se nám to hezky pod střechou všech svobodomyšlníků v suchu sedělo, tak jsme si oddychovali, mluouce si radostně ruce a spokojeně se usmívajíce, když se střílelo do katolíků. Volali jsme sláva, poštudovali jsme a pokud eily stačily, sekali jsme do toho také — a teď, jaká to hrůza, leckterý přítel se obrací, páli do nás a řek, bolestně nás tréfuje.

Čeští evangelici, až vzdělání at nevzdělání, všudy byli a jsou tam, kde se opájí pikle a živi nenávisť proti katolíkům. Nebylo jednoho myšlenkového proudu protikatolického v Čechách, aby v něm neměli nejhojnější účast, rebylo jedné strany sociální a politické, aby tam nepomáhali zahrožovatí program proti katolíkům. Vůde se obestíreli pokrokovostí a vzděláním, váppe nasazovali si masku mužednictví, vřady dovedli s agitací protikatolickou spojovati nejvznešenější zájmy národní a jmenovitě svobodu svědomí. Znám, jak ovládali stranu mladočeskou a teprve tehdy, když probuzená a aražená čest národní je pranýřovala a zakřikovala (jelikož měli známé schůze pražské s nositeli velkoněmecké myšlenky), přiklonili se znatelně ke straně realistické a zase hlavně proto, že tam viděli možnost, co nejvýdatněji uplatňovati nepřátelství proti českým katolíkům. Při všech volbách sněmovních zločným strachem se zachvívali, jestliže jen někde katolický kandidát vystoupil, kterýžto děs svorně s nimi sdíleli i židé, a r. 1907 konečně, kdy za všeobecného práva hlasovacího mohli se katolíci čeští volněji projevití, čeští evangelici v rozhodovacích ústěch všudy šli se socialisty.

Jsou ovšem také rozumnější živelové mezi českými evangeliky, kteří napomínají, aby takovými skutky většina katolická se nepopuzovala, ale takových prohládivých jest hrozně málo, a konečně utloukání katolíků českých trvalo taková léta, že se zdá nemožností, že by se vůbec mohli vzbopiti k nějakému samostatnějšímu životu a sebrati takové síly, které by daly evangelikům podnět k vážnému přemýšlení. Nebylo také hloupým pláhem, uvaditi se někde ve straně agrární a to hezky bliske u vesla, aby bylo možno dávatí směr loďi. Ale přece jen velmi neopatrně byfo počítáno, že katolíci přijmou zásadu, že s náboženskou otázkou musí býti tiši.

A přece jest tolik příčin, které vysvětlují, proč konečně musili býti probuzeni z klamu evangelici, pokrokaři, židé a mnozí jiní! Z klamu, ve kterém sladce byli kolébáni domněnkou, že čeští katolíci snebou, ba masejí již sděti všechno. Den pořádní dějinných událostí blíž se

řádky zvolna, pomalu, skoro nepozorovaně přes všechny chvátavost a dobývací hrůzství nepřítelovo. A tak přišel i den účtování českým katolíkům. Že neustálých urážek, sprátot, zavlí nenávisti dozrávala a bblala, a teď povstávají katolíci, aby ji pořáli a sklídili. Tak lehkomyšlně dlouhý čas byl rosenván protikatolický vítr a nyní vyrážejí se na všech stranách ustrašené vzřeky, že se blíží bouře.

A k těmto starostem přibývají ještě také ty, že do českého evangelismu počínají rýti i inteligenti, kteří ovšem hodně pozdě poznávají, že to, co se třpytilo, není zlatem. Inteligenti evangeličtí se brání. Jeden z nich v pardubské „Osvětu Lidu“ praví: „Konstatuji přede vším, že žádná náboženská společnost na světě nemá za cíl svého snažení nějakou pokrokovost nebo nepokrokovost. Sféra náboženské činnosti jest docela na jiné straně. Jest to udržování živého vědomí závislosti na vyšší moci a naku-tečkování ideálu mravnosti. Podle toho, jak se které církvi daří toto poslednější, posuzujeme její prospěšnost pro společnost lidskou.“ Škoda, že tento evangelický inteligent tak nemluvil, když jsme se proti rozličným pokrokovým nesmyslům bránili právě týmiž myšlenkami. Vždyť pokrokovost „Osvěty Lidu“, od generála počínaje a posledním „kmánem“ konče, nebyla jinak rozuměna a vykládána, nežli jako zásadní boj proti zpátečnictví náboženství katolického. A tomuto programovému poslání „Osvěty Lidu“ nikdy evangelici neodpírali, naopak se židy všemi silami ve veřejném mínění je podporovali. Tehdy ani onen inteligent, jenž se nyní ozývá, násilný výklad, že náboženství má co dělat s nějakým pokrokem, neodsoudil a nevyvracel. Až teprve teď, kdy nešťastlivý volný myšlenkář výtkou nepokrokovosti jako žhavým železem dotkl se českého evangelismu! Hyčkaný, velebený český evangelism, jenž v konfi a ranách proti katolicismu tučněl, ten že jest nepokrokový? Ne, to není možno uzavřiti ve formy dosavadních pokrokových frází, to jest tvrzení úžasné a nečekané, vždyť přece žádná náboženská společnost nemá za cíl svého snažení nějakou pokrokovost. Čiž se nyní, evangelický inteligente, abys rázem zvrátil před-sudky, jejichž úrodnost před tím jsi podporoval. I tebe a tvůj český evangelism zasahuje konečně Nemesis; tak se točí kolo života. My zatím konstatujeme, že ti „Osvěta Lidu“ vytiskla výrok, kterým sama sebe viní se lži, jako by náboženská společnost, tedy i katolická, měla za úkol pěstiti nějakou pokrokovost. Jest dovoleno býti zvědavým, jak „Osvěta Lidu“ tuto širokou a hlubokou čáru přes svůj program vedenou vymaže.

Evangelický inteligent však ukazuje krátkou pamět a ještě kratší logiku. Rozkládá se o nerozumnosti požadavku, že náboženství má mítí za cíl pokrokovost, hned v zápatí chlubí se, že v zemích protestantských jsou poměry mnohem prospěšnější náli v krajích katolických. Dokladem mu jest nikoli zaručená statistika a pravdivé kulturní dějiny, nýbrž spis Emila de Lavallée. Evangelický inteligent mnoho zaspal, anebo jest příliš pohodlný k tomu, aby otázku tuto všestranně prostudoval. Nemohouce se o věci široce rozepisovati, připomínáme jen, že přospěchů, jimiž honosí se země protestantské, přiměřeným procentem účastna jest vůde i menšina katolická. V říši Německé na příklad nejbohatší jest Porýnsko, které jest obydleno katolíky. Úrodné kantony švýcarské osazeny jsou evangeliky. Nehostinné a skápnaté Norsko a Švédsko nestává se pořád úrodným, jakoli tam žijí evangelici. Když v Anglii, bohaté na uhlí, jest podporuje rozličných průmyslů, bydlili katolíci, byli by přirozenými těmito podniká-kami tak bohatí, jako obyvatelé náboženská anglikánského. Nebo možno říci, že katolíci v úrodné krajině mírné jsou nepokrokové pokrokaři, že evangelici v chudších Prusích, kdež dle je to jen strach a oves? A tak, evangelický inteligente, vidíš, že i tato otázka nemůže se posuzovat jen po jedné straně, jako nelze říci o holi, že má jeden konec, když má konce dva.

Dle evangelického inteligenta český národ nemůže politicky a hospodářsky zplna, protože nej jest spoután klamem církve katolické. Klám i pohledy národa, že národ s katolíky český národ byl zastupován všemi lidmi, jen ne katolíky. Necht si tedy evangelický inteligent vše rozmysli, aby neobratně nezatvá a nekotkal tam, kde věci jsou náramně jasné. Upřímnost velí říci: Skrývali jsme se ve věc, teď však posvítili i na nás, a svrbí nás to.

Obrana

Asi se očekává, že bude. Osvěta Lidu napadá dne 2. 11. v „Pravdě“ v Nechanovicích: „Tatloji mluví protiklerikálně, jako většina mladohusitských našich předků, ale doma se nezmůže (sic!) ani na to, aby se žena s doerkami nezúčastnily všelijakých misiaonářských parád a produkcí (jak náležitě to mluva

nábožensky „tolerantního tisku“). „Pokrokové listy“ přinesly plným (jakým?) právem otázku, jak se zachová k misijnářům naše městská rada. Dobře je tam také ujištěno, že pisatel bude stopovatí horlivé návštěvnice missií, na jejichž břichy nestačí již pokání u obyčejného kněze. Jména těch paniček a slečinek přinese také „Osvěta lidu“, aby veřejnost široká i domácí poznala pravý duševní stav naší inteligence. Páteři s bílými tovaryši jsou v práci, je tedy povinností každého pokrokového občana, přiložit ruku k dílu a pracovatí ze všech sil a všemi prostředky pro osvobození (!?) našeho pohlouplého lidu.“

Tuhle vidíš, čtenáři, vzácnou svobodomyšlnost a snášelivost listu, který proti bohoslužbám židovským a evangelickým ani slovem neprotěstuje. Umiš číst mezi řádky toho požádavého listu? Vyčteš velice snadno, co „Osv. l.“ napovídá, k čemu nepřimo radí. Kdyby totiž řekla všechno otevřeně, měla by opletání s úřady. Proto hovoří v rukavičkách. Její líto, že pokrokovější otcové rodin popřávají trochu náboženskou svobodu svým ženám a dcerkám, což odporuje židovskému diktátu. Pěkně byste „osvobodili“ — jako ve Francii! Doma podle všeho má nastati protikatolická tyranie. Katolická žena nemá požívatí náboženské svobody ani pod vlastní střechou. Hezky by si poroucheli majitelé volnomyšlenkářské macošky. Jen škoda, že nemají tak velikou moc jako revolucionáři ruští! To by začali pracovat, až by vlasý na hlavě vstávali! Teď zatím dělají, co se dělat vůbec dá. Ovšem se nedivíme pranic, že list, jež nazval sám pokrokový „Český Učitel“ „stokou špíny“, slibuje, jak bude pronásledovat návštěvnice missií. „Osvěta lidu“ čest neztratí, až začne zase rafinovaným způsobem ostouzetí ženy a to tak chytře, aby se to nedalo žalovat. Vy ženy a dívky katolické, pěknou svobodu vám připravují ti lidé moderní! Nedivíme se pranic jejímu nátlaku. List, který horlivě hájil fackáře dra Lhotu, který se radoval nad znásilněním katolíků vysokomýtských, který předešlý týden s cynickou radostí se chlubil, jak dal zas jiný pokrokař knězi dvě rány (až si přerazil prsten), ovšem dokáže taky trhat čest lidí těch, kteří se jeho karabáči podříditi nechtějí. Víme velmi dobře, jak si ty „všechny prostředky k osvobození lidu“ představujete. Ale až nám trpělivost praskne a my začneme mluvití ryzí pravdu o povaze a činech vetřelců, kteří našemu městu s karabáčem v ruce chtějí velkopanský diktovat, pak nelamentujte nad „denunciacemi“. Jest potřeba v zájmu záchrany svobody ochaliti odpovědné náslilky, kteří zatím tyraniení aspoň pod imunitou tisku a pod pečeti redakčního tajemství. Jen si tedy zašermujte! Ale jakmile se vám rapír přerazí v půli, pak neroňte krokodýlích slz!

Nový náslilnický povel. Rudá kládenská „Svoboda“ napsala dne 30. dubna: „Ten, kdo chce slouiti opravdu pokrokovým, nesmí dopustiti, aby jeho žena nebo děti sloužily ke zvýšení efektu klerikálních ceremonií.“ Těmi „ceremoniemi“ míní „Svoboda“ sv. břimování! Tak tedy provádějí rudí zásadu o náboženství „jako věci soukromé“. Soc. demokrat, který po sobotní výplatě dá často ženě místo peněz hodné ran, nemá takové mučednické popřátí ani náboženské útechy! Jen hodná tyranisoval! — Tak tedy mluví protikatolický tisk již nyní; poznáváte, co by to panstvo dělalo, až by nad katolíky mělo plnou moc?

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvotileji

Bohdan Melichar

knihupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.
Zal. r. 1808.

Politický přehled.

Pochopitelné rozčilení vzbudila v poslanecké sněmovně správa, že byla udělena císař-

ská sankce zřízení uherské agrární a průmyslové banky pro Bosnu, ač sám ministr financí ryt. Biliňski ve příčině této banky již v březnu před sněmovnou prohlásil, že vláda rakouská má nejen právo, nýbrž i povinnost, aby měla rozhodující vliv v otázce vyvazování kmetů. Poněvadž záruka Bosny a Hercegoviny za pozemkové vyvazovací dluhopisy mohla by býti jednou pocítěna také v Rakousku, musí nám v Rakousku přináležeti právo, abychom projednali také tuto otázku. A najednou takový obrat, založení banky maďarské přes hlavu Rakouska. Ministr Biliňski ohlácholí rozhořčené poslance tím, že prý uzákonění vyvazování kmetů dle prohlášení společné vlády zastaveno bude až do uplynutí prvního zasedání bosenského sněmu, a že jeden ze dvou místopředsedů této maďarské banky bude rakouským státním příslušníkem. To také uráží Slovanstvo rakouské, že společ. ministr financí v příčině zálohy této banky obrátil se pouze na německé banky vídeňské a budapeštské a opomenul opět slovanský kapitál. Zejména Jihoslované nemohou se zhostiti obav, bude-li vyvazení selských pozemků v Bosně a Hercegovině svěřeno výhradně útstavu uherskému, že vliv maďarský v anektovaných zemích zatlačí vliv naší poloviny říše úplna a usnadní tak přivtělení Bosny k zemím koruny uherské. Bouří se proti tomu kroku poslanci čeští i něm. křesť. sociálové. — Nespokojenost projevena vládě i v rozpočtovém výboru, kde většina byla pro pokárání vlády, že bez vědomí parlamentu vydala pokladniční poukázky, a jen přijetím návrhu Procháskova, 19 proti 17 hlasům, aby hlasování bylo zatím odloženo, vláda vyhnula se porážce.

Výbor pro sociální pojišťování usnesl se zvoliti 21členný užší výbor, do něhož zvoleni z čes. poslanců Šrámek, Staněk, Kratochvíl, Černý a dr. Sláma. Vládní předloha přijata pak za podklad podrobného rokování. — Dne 4. května jednalo se ve sněmovně o pracovní době v obchodních živnostech. Pokud se týče doby klidu v obchodních živnostech, byl přijat návrh něm. křesť. soc. Pabsta, aby doba klidu byla stanovena na 11 hodin s výjimkou kočích zaměstnanců u špeditérů; pro ty stanovena doba klidu na 10 hodin. Ohledně oddechu poledního přijat byl návrh výboru, aby oddech při obědě na místě zaměstnání stanoven byl na hodinu a na 1 1/2 hod. mimo místo zaměstnání. Doba klidu stanovena od 8. hod. večer do 7. hod. ráno, kromě obchodů potravinami, které budou zavírány o 9. hod. večer. — První čtení předlohy ministra financí ryt. Biliňského o zvýšení spotřební daně z piva a kořalky, o sanaci financí zemských, bylo zahájeno v posl. sněmovně již v úterý. Všichni řečníci vyslovili se, že předloha, jak jest, přijata býti nemůže. Posl. Šilinger za souhlasu celé sněmovny učinil dotaz na presidenta sněmovny, je-li ochoten vyzvatí min. zem. obrany, aby odpověděl na interpelaci posl. Šrámka a soudr., týkající se vyslání náhradních záložníků do Bosny, čímž vzniká v obyvatelstvu velké znepokojení.

V rozpočtovém výboru konečně vyřízena otázka pokladničních poukázek. Návrh dr. Kramáře, jímž se prohlašuje, že vláda vydáním poklad. poukázek bez souhlasu sněmovny porušila práva sněmovny, byl zamítnut 24 proti 18 hlasům. Přijat pak velkou většinou všemi hlasy proti dvěma návrh Steinwenderův, jímž v mírnější formě vláda rovněž se kárá pro vydání poklad. poukázek bez souhlasu sněmovny, ale omlouvá se její počínání zahraničními tehdejšími zápletkami a vládě se ukládá, aby dodatečně vyžádala si schválení sněmovní, což vláda původně učinit neminila. Pro návrh Steinwenderův hlasovali Němci a Poláci, pro návrh Kramářův Slovanští jednota a sociál. demokrati.

Při volbě na sněm hornorakouský ve všeobecné kurii dobyli všech 10 mandátů křesť. sociálové hned v první volbě. — Dne 4. konaly se také dvě doplňovací volby zemské v Čechách, ale nerozhodnuty. V městské skupině písecké dostal státní pokrokař šokol 419 hlasů, samostatný B. Dvořáček 340, mladočech dr. Štěpán 331, nár. sociál. Fresl 202 a soc. dem. 84. Za skupinu vysokomýtskou dostal nár. soc. dr. Eliáš 479, mladočech dr. Matelka 376, M. Tůma 214, živnosten. kandidát 110, soc. dem. 48. Pěkně to hájení zájmů národa.

Mezi poslanci strany katolicko-národní je velké roztrpčení nad interpelací posl. Masaryka a Drtiny, kterou immunisován je překlad knihy „Věk rozumu“ od Tom. Pajna, vyšlé nákladem Leichtrovým. Kniha je 100 let stará a obsahuje nejhnusnější paměti na samy základy křesťanství. Mezi podepsanými jsou též členové českého klubu dr. Vrtal, Svobila, dr. Kramář, Sláma, bývalý ministr dr. Fiedler a nezbytný dr. Adolf Stránský.

Císař dne 4. května přijel do Peště, aby tu přispěl k rozřešení uherské krise. Císař přijal sice demisi celého kabinetu, ale ten musí vytrvat v činnosti až do dalšího rozhodnutí. Neodvislost Bulharska oficiálně uznána

mocnostmi; zahraniční zástupci v Sofii odezdali králi Ferdinandovi blahopřání k uznání neodvislosti. Úřední titul krále bulharského soi nyní „král Bulharů“.

Sněmovna turecká jedná o změně ústavy. Jde o to, aby byla moc sultánova omezena a aby nabyla platnosti svrchovanost národa. Vyhláška generalissima Šefket paše, že armáda přerušuje spojení s mladotureckou stranou, učinila silný dojem. Nový sultán nařídil, aby byl majetek sesazeného sultána odevzdán státu, rovněž tak statky, které byly za panování Abdula Hamida zabaveny. — V Albanii panuje nespokojenost se způsobem, jakým se nakládá se sultánem sesazeným. Mají se mu prokazovatí pocty, které mu jako bývalému kalifovi patří.

Z činnosti katol. spolků.

Důvěrná schůze katol. lidu okresu novobydžovského byla v neděli 2. května v Novém Bydžově navštívena více než 400 účastníky a přispěla mocně k posilnění katolického hnutí v novobydžovském okrese. Účastníky přivítal novobydžovský kaplan dp. Vincenc Setina a navrhl předsednictvo, do něhož jednomyslně zvoleni pp.: V. Jiráček, ob. starosta a rolník z Voseka za předsedu, F. Eberle, živnostník a měšťan z Nového Bydžova za I. místopředsedu, J. Pultr, strojmistr a důvěrník „Všeob. sdružení křesť. dělnictva“ z N. Bydžova za II. místopředsedu a V. Symon, říd. učitel ze Slovice, za zapisovatele. Po zahájení schůze předsedou promluvil vzácný náš host vadv. Dr. Frant. Šulc, č. kanovník a profesor theologie z Hradce Králové, na thema „náboženství a politika“. Srozumitelným a velmi zajímavým způsobem vysvětlil, co náboženství je a co náboženství není, vysvětlil i pojem politiky a poukázal na důležitost náboženství v politice a na povinnosti katolíků k veřejnému a politickému našemu životu. Bylo by věru záhodno, aby ozvěna této překrásné řeči vadv. kanovníka rozezněla se celou naší českou vlastí a dotkla se strun všech českých katolických srdcí a způsobila mohutnou harmonii naší katolicko-národní politiky! Často se řeči projevovaný souhlas a ku konci neutechající potlesk a blahopřání i děkování jednotlivců svědčily o všeobecném pochopení a oblibě této zajímavé řeči. Na to pak vystoupil druhý náš řečník slov. p. Dr. Jos. Myslivec, řías. poslanec z Prahy. S napjatou pozorností naslouchali účastníci, jak si počíná katol. národní klub na říasé radě, jak upřímně vlastenecky bez vítivého bubnu reklamy smýšlí s českým národem a naším lidem, ač od nepřátel často prohlašován za škůdce a zrádce českého národa. Slovatný p. řečník zmínil se o taktice, a jakou si naši pp. poslanci počínají, aby ubájlili vážnost a čest našeho národního poselstva a byli tak opravdovými representanty našeho dobrého českého lidu. Poukázal na planý radikalismus, jenž dnes už odsuzován je u nás i samými vůdci našich radikálů, a tím dokumentovány i od nepřátel správné jednání a smýšlení naší katol. nár. delegace na říasé radě. Škoda, že nadešla již 1 hodina odpo. a schůze pro nastávající schůzi pokrokové strany musila býti ukončena. Neradi jsme ukončovali, poněvadž mnohé důležité věci jsme měli ještě na programu a rádi bychom byli popřáli místa k debatě, k níž se asi čtyři přítomní páni z agrárního tábora svým obvyklým v sobězích našich způsobem hlásili, aby účinek naší schůze byl tím mocnější a porážka přítomných agrárních citelnější. Poněvadž se páni agrárníci o dovou místaost k debatě s naším p. řečníkem nepostarali, rozešli se přítomní, povzbuzeni k vytrvalé práci pro naši národní a katolickou věc, do svých domovů. Ku konci připomínáme, že za řeči p. řías. poslance dra Myslivce volal přítomný člen agrárního dorostu z našeho okresu s naraženým kloubkem na hlavě (dle všeho asi předák) „sláva“ volnomyšlenkářům, žádajícím vyloučení náboženství ze škol. Dobře si to, katolíci, pamatujte! Na agitační fond věnováno 20 K.

Remov n. D. Divadelní odbor katolického sociálně vzdělávacího spolku „Rovnost“ v Ronově n. D. uspořádal dne 25. dubna t. r. divadelní představení „České Amazonky“ aneb „Ženská vojna“, žertovnou hru ve třech jednáních od J. K. Tyla. Souhra provedena úplně bezvadně. Bylo viděti veliký pokrok u jednotlivců jak v přednesu tak v pohybech. Účinkující vzili se do svých úloh a každý pochopil charakter své role. Směs národních písní přechánil přednesených úošla zvláštního potlesku posluchačů. Neuvěřitelnému režisérovi p. Ant. Pátkovi, jakož i p. učiteli Culkovi a dp. katechetovi Bláhovi za vydatnou pomoc při divadle vzdává spolek srdečné díky!

Přednáška o „Bílé hoře“ v Ronově n. D. Katolický spolek „Rovnost“ v Ronově n. D. uspořádal dne 2. května v hostinci p. Vávry veřejnou schůzi s přednáškou, na níž mluvil vadv. Frant. Kobout, profesor z Čáslavě, na thema „Bílá hora“. Pan řečník praví: O dějinách bělohorských není ještě pravého a vlastního díla. Palacký napsal dějiny své do r. 1526, Tomek popsal dobu před Bílou horou a Rezek počal až Ferdinandem III. Celkem se zdá, že ještě není pravé chuti do

toho, jako by si nikdo netroufal opřít se posavadním běhům národů na dějiny bělohorské. Bude potřeba ty národy velmi směniti, opravit, zvláště když se tak povrchně a chybně popularisují, že bědný stav v zemích českých po třicetileté válce klade se hned po Bílé hoře a zaměňuje se pravá, jediná a vlastní příčina té pohromy: odboj odrodilých šlecht, poslušajících zrádných povelů Němců. Bitva na Bílé hoře byla ohromnou pohromou národa českého. Ale když nepřítel církve tak směle falšují dějiny, svádějce vinu na katoliky a dínice z bojů a ztřeštěných odbojníků obhájce a mučedníky svobody, potřeba tu bez obalu vysloviti prostou pravdu: protestantská velezrada zavinila tu hroznou pohromu. Porážka krále Fridricha a odbojné stávy protestantských na Bílé hoře řádným králem Ferdinandem II. a obnovení katolického náboženství v Čechách zachovaly Čechy při jejich národnosti, že jsou Čechev Slovany. Kdyby byli zůstali protestanty, byli by dnes už poněmčení. Protestantství podporovalo znamenitě šíření německosti v Čechách. Vždyť stavové zvolili si za krále Němce Fridricha! Čtyři vojvodcové vojska českého byli pouzí Němci. Habsburkové a šlechta nebojovali ani za německost, ani za češství, ani za náboženství, nýbrž byl to boj politický. České povstání z roku 1618 mezi širším obecněstvem vesměs pokládá se za boj českonárodní, a povstálá šlechta se prohlašuje za mučedníky věci národní. Na katolících pak uvázla předhůzka katanů českého národa. Bádání historické podává podrobný kritický výklad těchto událostí. Na vlastenectví české šlechty vrhá smutné světlo pověstné usnešení generálního anému v Praze r. 1615, svědčící o zanedbávání a hynutí jazyka českého mezi šlechtou. Česká šlechta hleděla získati za spojence nejvřetší nepřátele národa českého, ano i sultána tureckého Osmana II. prosila, aby národu českému byl spojencem. Petr Müller vyjádřil se v té příčině k českému pánu Budovcovi: „I kdyby císař turecký dostatečný nebyl nás zastávat, tehdy bychom raději k dáblu do pekla se utíkali a jemu suplikovali, aby nám pomohl.“ Takové zrady byli schopni, že dobrovolně do tureckého jáma lezli a celý národ za sebou táhli odbojní stavové protestantští, kteří, když se jim zráda a vzpoura nepodařila, prohlašovali jsou nyní za mučedníky svobody. Odbojní stavové, kteří neprechli se „zimním králem“ Fridrichem do Vratislavi, který, místo co by šel na bojště vojny povzbudit, hodoval, pohnání jsou před soud, aby se zodpovídali z velezrady. Katolicism tím není vinen ani jesuité, že se zbouřeným stavům dostalo přísného trestu, ale názorů právních spravedlivého. Revoluce je revoluce, má své právo, kruté, krvavé. Kdyby byli zvítězili odbojní stavové, byl by král pozbyl koruny české, a běda pak jeho přívržencům, jak se již předem ukázalo v Čechách vyhozením katolických pánů z okna a na Moravě vypovídáním. Vádcové vzpoury byli eizáci a uprchli hned s Fridrichem. Z ostatních ne všichni, kteří bývají považováni za české pány, byli českého smýšlení. Bohuslav z Michalovic, Pavel z Říčan, Martin Frouwe z Podolí, Kašpar Kaplíř ze Sulevic, Šťastný Václav Pětipecský z Chýbce vypovídali na soudě německy. O mnohých se nezachovaly protokoly, ale Ondřeje Šlika provázal na popraviště německý predikant Lippach; doktor Jesenský byl Maďar a neuměl česky. K celkovému posudku osob, věcí a doby předbělohorské dlužno ještě připomenouti, že polní maršál „českých“ stavů Linhart Kolona z Felsu neuměl dobře česky a že deputace „česká“, vítajíc na hranicích Bedřicha Falckého, mluvila jen německy; královnu vítala francouzsky. Který pak panovník „osvíceného a humanního 20. století“ by jinak trestal zjevné odbojné stavy? Stavové čeští chabě vedli výpravu jako válku z bujnosti, odvracejce se od ní, jakmile hrozilo, že tím mohou více pozbyti než získati. Měšťanstvo ochuzené a v poddanost uvedené odvyklo zbraním. Propast mezi vyššími stavy a poddaným lidem selským se stále šířila a byla jednou z hlavních příčin katastrofy bělohorské a následujícího na to úpadku země. Zachovala se žaloba lidu selského ku Fridrichu Falckému, při jeho vjezdu do Prahy: „Nechť je to kdokoliv, jenž počal tuto věc (vzpouru proti Habsburkům), nedojde milosti u Boha. To neštěstí musíme my snášeti, my trpěti po celý život svůj, a nejen my sami, ale i děti naše, naše ženy a i ti, kdo nejsou ještě narozeni.“ Nezavinili tedy „Bílou horu“, pro národ český tak smutnou kapitolu, katolíci, nýbrž příčinou té pohromy byl: „odboj odrodilých šlecht, poslušajících zrádných povelů Němců.“ Nebojovalo se ani o vlastenectví ani o náboženství; nejsou popravení páni mučedníky za svobodu národa českého, nýbrž bojovali jednotlivci o politickou nadvládu osobní. Nebyl poražen národ český na „Bílé hoře“, nýbrž páni čeští. Lidu byl ten boj cizí, úplně vnanucý. Nepřijde zase někdy národu českému „Bílá hora“, horší ještě než tato? Doufejme, že nikoliv. Vážme si toho života, že neprobudil nás Bůh k životu proto, abychom jenom hynuli, až konečně zhyňeme. A dá Bůh nezahyneme, bude-li nám sdravá historie učitelkou života a světlem pravdy, že jediné ve víře katolické jest také naše spása národní. Vývody řečníkovy provázeny potleskem a voláním slávy vlády řečníkovi. Pánu profesorovi se neudmárnou plní a práci na poli vzdělání lidového zvláště u nás vsdává spolek ardečné díky.

Katolická jednota sv. Vojtěcha v Hoře Kutné pořádá v neděli 9. t. m. přednášku: „Křesťanská výchova v rodině vzhledem k časovým poměrům.“ Přednáší p. Václav Špaček, Hd. učitel a spisovatel z Prahy. Začátek o půl 4. hod. v hostinci „u Rohlíků.“ Vstup volný.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáskou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Zprávy místní a z kraje.

Pořad návštěvní cesty J. Ex. nřdp. biskupa dr. Jos. Doubravy: dne 10. května v pondělí v Onbislavcích, 11. v Levině, večer vždy v N. Pace; ve středu 12. května ve St. Pace, 13. až 15. v Lomnici n. P., večer vždy v Lomnici.

Na katolický sjezd darovali: Katol. organizace v Krčíně K 10.70. Katol. jednota jinouchů a mužů v Pardubicích K 10.—. Sv. Josefská jednota v Polné 6 K. Duchovenstvo vikariátu Po-děbradského K 95.70. (Po 8 K 70 b vldpp. vikář Dvořáček, děkan: Petřík, Chaloupka, Jellinek, farář: Bonaventura, Kalina, Kabrbel, Štátný, Pátek; po 4 K 35 dpp. adm. Dufek, kaplani: Audrlický, Bittermann, Pavelka). — Dp. Černý, katecheta v Jičíně 5 K, p. bisk. nadlesní A. Hrubý v Silnicích u Chraští 3 K, p. MgPh. J. Lupp, lékárník v Chraští 5 K. Zaplat Bůhl — Prosíme, aby příspěvky pro ušetření porta zasílány byly cheky č. 1701, znějícími na jméno „Antonín Hrubý v Hradci Králové“. Cheky ty zašle na pořádání Biskupská knihtiskárna aneb Přípravný komitét sjezdový. Spolu snažně prosíme, aby chekem č. 1701 zasílány byly obnosy jen na sjezd a nebylo chekem tím ani tiskárně ani komukoli jinému placeno; vznikají nám jinak nesnáze veliké v účtování.

Divadlo v Adalbertinu. Společnost pí Procházkové-Malé zahájila dne 2. t. m. řadu dramatických večerů v sále Adalbertina. Již několik prvních představení dokázalo, že řízení ensemble nachází se ve velmi dobrých rukou. Mezi jednotlivci jsou ally neobyčejně rutinované. Vesměs pak snáti je pilné nastudování a soubra dle toho je velmi zdařilá. Máne člověk vzpomínat na mizeroun mnohdy činohru východočeské společnosti... Škoda, že právě smlouva s touto společností je příčinou, že snáživý ensemble pí Procházkové-Malé nemůže vystupovati v Klicperově divadle, kde by se ještě lépe uplatnil.

Další repertoire společnosti Procházkové-Malé. Dnes v pátek (7. května): „Bobů kořich“ od Hauptmanna, v sobotu (8. t. m.): „Přýd a meži!“ od A. Engla, v neděli dne 9. t. m.: „G. diva“ od Vrchlického, v pondělí: K. Forta „Anna Karenina“, v úterý melodrama „Lešetinský kovář“, ve středu „Ohansnetta“, ve čtvrtek „Staří záletníci“, v pátek „Cornelius Voss“, v sobotu „V Nížíně“.

Benefice má v pátek p. Dobrovolný. Naše obecnostvo zajisté čestnou účastí projeví svoje sympatie umělci, který jak svým talentem tak horlivou plní osvědčil vzácné pochopení pro svůj umělecký obor.

Společnost Kralohradecká. V měsíci dubnu 1909 bylo vloženo K 229.752.23, vybráno K 221.836.70, stav vkladů koncem dubna korun 13.042.787.76. Na hypotéky bylo nově půjčeno korun 11.265.08, splaceno 51.995.43, na hypotékách koncem dubna K 10.101.687.60, zásoba cenových papírů K 2.566.000.—, uložené přebytky korun 1.229.032.66.

Založna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc duben 1909: Vloženo K 83.630.— vybráno K 115.028.—, zůstatek K 1.531.469.— Záruka: Závodní podíl K 71.509.— fond rezervní K 109.272.—, fond penzijní K 31.930.—, fond pro karoové rozdíly K 14.414.—, vlastní realty K 158.727.—, cenné papíry a přebytky K 299.668.—, půjčky sménečné K 873.923.—, půjčky hypoteční K 942.239.—, úhrnem K 2.001.682.—.

Reklamu snadno a rychle chce mít pokrokový tisk pro své sporty. Nadal nám, proč jsme nepšli proti výstavě Kupkové, lhal že katolíci roznášeli letáky proti dru. Drtinovi, teď zase lže, že katolíci rozvinuli agitaci proti představení Hejermansovy hry. I ne! Ať se děti svobodně vyskotočí!

Ušlechtilou zábavu i poučení posky-tuje panorama Nár. Jedn. Severočeské. Zvláště pro mládež jest velikou výhodou a dobrým výchovným prostředkem, ukazují-li se jí daleké kraje, kam cestovati nemůže, způsobem tolik názorným. Leč k zvýšení uměleckého dojmu bychom zatím odporučovali, aby raději byly voleny obrázky nekolorované, poněvadž i prostřední znalec lehce postřehne, jak jest kolorit proveden spěšně, bez dostatečné pozornosti. Na př. stromy v dalekém pozadí stojící malovány jsou jasnou zelení, někde zase sbarvení z části přesahuje příslušný předmět a pod. Jestliže N. J. S. v této příčině může sjednati nápravu, zavděčí se velice návštěvníkům.

Tamburašský koncert pořádá křesť. soc. spolek ve Dvoře Král. n. L. tuto neděli dne 9. t. m. ve dvoraně Hankova domu. Dostaví se k nám tamburaši katol. jednoty královéhradecké. Tamburašská čísla střídána budou zpěvem a sólovými čísly na housle s průvodem piana. Začátek o 8. hod. večer.

Pokroková starost o česlavský kraj. Čekali jsme, jak vyčiní „Čas“ těm pokrokovým učitelům, kteří obtěžují „byrokraty“ svým netvým škemráním o protekci. Leč — stalo se něco jiného. Masarykovský denník s důležitou tváří sdělil světu tu pro nás národ světobornou událost, že katolíci rolníci věnovali peníze na pluvíal. Teď doufáme, že ten volnomyšlenkářský dopisovatel také hesky za tepla poradí židům a evangelíkům, aby na svoje náboženské účely taky ničím nepřispívali. Co se chudáček nastará, aby stídil nějaký ten ústav pro spalování, co se naagituje proti našemu kněžstvu od domu k domu! A zatím co se mu po straně lidé vysmívají, že nemá „filipa“, katolíci beze všeho dotazu u té samozvané vrchnosti — dají peníze na pluvíal! Objevitel kmene „Sisoxů“ stále se marně pachtí po důvěře. „Čas“ a s ním „Pravda“ drze zároveň lhoun, že ti katolíci dárce nedají ani haléře na národní účely. Jsou to věru bystruzrací vševědové, kteří si dovoli tak různé docela až na baléř „konstatovat“ katolickou finanční statistiku! Jen ať se ti lháři septejí třebas samotného obvod. lékaře v Tupadlích! Ten sám musí dosvědčiti, že nikoli volní myslitelé nebo soc. demokraté, ale právě katolíci rolníci činí při každé příležitosti sbírky na národní účely, o čemž svědčí markantně četné diplomy v obou hostincích námi navštěvovaných. Ovšem naši protivníci mají vztek, že jsme prohlédli, jak se jim nejedná o boj politický, ale výhradně o náboženský; evangelíkům, kteří přiluhují horlivě bezvěrcům, jedná se o nabytí bývalé nadvlády. Vlondilo se do strany plno nerozluků, kteří „pomáhají rolnictvu“ výhradně tupením rolnictva katolického. A venkov ty jejich rejdy prohlédá čím dále líp. Kéž prohlédnou brzy všichni!

Divná medicína na Česlavsku. Ani byste nevěřili, jak jeden osvěcený lékař pomáhá trpícím! Když si ho nemocný jeden muž posval na poradu, podal mu povolání lékař „Havlička“ se slovy, aby si jej přečetli; pak prý bude uzdraven. Ale tenhle pověrečný prostředek ubohému venkovskému přece nevěděli — lež posud, snad jen proto, že „Havlička“ hodil do plotny. Kdyby tak některý „klerikál“ chtěl uzdravovat svými tiskopisly! To by se „Čas“ a „Pravda“ široce rozepsaly o pověrečnosti!

Raiffeisenky na Česlavsku. Pokrokaři k potírání katolictva volí zbraně nejhrůsnější. Hned chtějí chytati hejly na předstíranou národohospodářskou svépomoc, hned na „boj proti tmě“, hned zase na předstíranou svobodu atd. Založili si v Tupadlích Raiffeisenku, jež ovšem měla státati doménou agrárnícko-pokrokařské aliance. Když se dověděla aliance, že chtějí katolíci založiti velepotebnou Raiffeisenku v Bračicích, hned hleděli nás předstihnouti. Sehnáno asi 20 lidí k založení toho „pokrokovějšího“ podniku. A také v Potěbách rozvinuta k vůli předstízení pokrokařské činnosti v tom směru. Tak měla býti poškozena naše hospodářská samostatnost. Leč spálili se pánové, kteří myslili, že svoji předjíždkou smaří potvrzení zálohy naší. Dne 26. dubna založena v Bračicích přes všecko štvaní kampelička naše, která již nyní čítá 60 členů a dále ve Schofové, již se též bude dobře dařiti. Jen tedy žádný strach! My už dovedeme zcela úspěšně čeliti červenozelené alianci.

Na Česlavsku. Ať všude naši lidé pečují o založení Raiffeisenek, kdekolí jest nových potřeb. Začnete ihned a přihlaste se k Zem. svazu! Ne-dejte se másti našimi nepříteli, kteří nás hledí roztřístiti!

Zdechovice. Znamenitou schůzi katolickou měli jsme zde 28. března; účastníků na 600. — Agrárník p. V. Linhart však pozval na 2. května Udržala; po jeho řeči začal debatu žid Lustig se Belmic. Udržal řekl v posnámce o Bílé hoře, že prý Ferdinand byl tužší Němec než Fridrich, čemuž ovšem přítomní evangelíci byli rádi. On prý má rád čisté učení Kristovo, ale kněží je kromelí. (Dukně).

Nově zřízená **MODNÍ SÍŇ** PÁMY **KARLA MACHA**

Maňákové volby v Třeboslově.
 Již po více než existuje v našem městě oprávněná
 svobodná společnost. V této společnosti najdeme
 všechny shodě továrníka i proletáře, ačisti i
 ev. církevníky, sokoly a pokrokaře. Zvláště nyní
 v době volební tato vzájemně se podporující spo-
 lečnost na život a na smrt působila účinný po-
 mohl, jak svorně vřelá se na nás. Teď vidor tomu
 všemu, kdyby všechno šlo přitvořenou cestou, ve-
 dovala by nás tato kohorta, ale ná př. včas nouze,
 když kondel hoří, orve se hlas: Samueli, pomoz!
 A Samuel pomůže. Po přepadě zastaví se fabrika
 (všeobecně připomínám, ne israelská, ale křesťan-
 ská) a dělnictvo vyzbrojené plnými mocemi vrhne
 se před volební urnu. Nečlen volební komise již
 ale sjev a "oděvu vidí, a kým má tu čest, a proto
 jejich plné moci bravě jdou vřed. — Když však
 nevězí oděvzdavatel plné moci v továrním oděvu,
 tedy plné moci podrobeny jsou přísuš prohlídce,
 kritice a třebas pro tiskovou formální chybičku
 jsou samitány. Žádají-li však toho okolnosti, do-
 vedou se sábe velbloudi polýkati — jako komáry
 cořiti. Na př. volána občanka B. Ohce voliti její
 legální muž, řádnou moci opatřený. Leč hrde a
 potom stydlavě hlásí se i socialista, který má
 plnou moc podvodnou, padělanou. Muž protestuje,
 nečlen volební komise dělá prostředníka a konec
 konců i poctivá plná moc samitnuta. Za jistou
 věsu, která neumí psát, volí socialista. Řádný její
 sphomocněneč však tvrdí, že podpis její je falešný;
 socialista říká, že oná to psala. Zamítnuto. Za V.
 volí socialista; teď řádnou moci opatřený občan se
 vykasuje pravou moci; málo platno, obě samit-
 nuty. (Ovšem pro dotyčné podvodníky věci budou
 mít svou dobrou jinou.) Řádně vyhotovenou plnou
 moc občana z Přepych měl na př. odovzdati p. V.
 Koleč z Třeboslovic. Ten však za sebe zmocnil
 jiného. Nečlen volební komise důkladně listinou
 přehlídl (mimořádnou řečeno svědky pověřenou)
 a světe, slyš: uznává ji za nepřijatelnou!! Pro ne-
 patrné formální chybičky plné moci nepřijaty i
 jiným mnohým odmítány. Občan Rybín semřel.
 Přirášky občan tedy obecním úřadem vybrány od
 dcery zesnulého, které zaslán ná její jméno sně-
 žil volební lístek. Když však chtěl její zástupce,
 řádnou plnou moci opatřený, voliti, odpověděno,
 že Rybín semřel a že nemá právo dcera voliti.
 „Proč tedy zaslán volební lístek na dceru, proč
 až ní vybrány přirášky?“ namítal sphomocněneo.
 Zamítnuto. — Takovým a pod. způsobem utrváno
 nám smutství hlava. Věra, dělá to dojem, že vše
 bylo vypočítáno a zatřeno předem ku zneemožnění
 našeho účasti. Proti volbám ovšem podán pro-
 test. Když tak už v těchto věcech uvádíme, věru
 nevíme, koho máme politovati: socialisty či sokoly.
 Působením jednotlivce užitole mental se u nás
 Sokol tmelem společnosti, ale lučavkou. Továrník
 a učitel vyprasuje plán a dle něho vádce soci-
 alista padne a jiný již dříve byl odtročen. Zato
 svlečení ti, již jsou vřed buržoazkám. — Ovšem
 loyálně přiznáme, že v daném případě socialistický
 Hlefernes či šupne a pokrokařský učitel přeo-
 choťně přinese internacionále hlavu klerikálního
 Jana na talíři. Kde čes, romněj! Což ani jeden
 neupný socialista se neobjde, aby takle vše pro-
 blédl? Leč to je jejich věc. My pak tím více
 jasně utvární ve svém poctivém konání, voláme:
 „Klášťe vás proti nám jsou vateky!“ Při přístěh
 volbách chabědaneš! Děk našim, zvláště přespol-
 ním voličům.

Hoří, vy ani jej nechcete, na to nepovažíte, vy sá-
háte se sv. spisů, na cíl řádíte, hoří — vy
se ji rouháte. Váš by nazval křesťan, protože ne-
znáte jeho spise a nemáte pro ně ani pochopení,
protože nemáte přiměřeného vzdělání. Prostý ven-
kovan vás zahanbuje, říká, že čemu nerozumí —
o tom raději nemluví, s o čem nevěděl, to nekri-
stuje. Učte se dříve a pak promluvíte jinak. Zato
vy se vyčouháte, že budete stopovat rodiny, že
chcete smést iate z této rodin, o kterých píše
jedna známá spisovatelka o budebnících, zlehčíte
nás před světem a sama způsobila rozruch ve své
rodině. Udělejte na sobě hárkání jako ona to udě-
lala, ale myslím, že i tádné rodiny křesťanskému
poučování se nebudou vyhýbat a vaše jednání
odsoudily. Článek v „Pokrok listech“ napsalo jedno
chorobné parveau se schválením starého opelicha-
ného vrabce, který k nám nedávno přiletěl. Píšte
ještě více, bouchejte do nechanických katolíků,
uvěřtejněte jich jména; aspoň teď poznají, jací
jste lidé, komu světovali svoji důvěru; poznají
toho pokroka, který se mluví do náboženství,
do lékařství a do rodin; k tomu také jeden je
antimilitaristou, ale papírovými knedlíky rád spílá
a boucha. Jenže ty bouchačky nerásí, jen prohlásí
ospale a o to budete mít zásluhu vy — kteří
jste tu vojnu sdíleli a kterou máš každá kato-
lická osada prodělala, aby přišla ku pravému
poznání.

Agrárnícká kultura na postupu.
Literatura strany agrární vede k většímu sjem-
nění. Ve Václavě v neděli dne 2. t. m. přednášel

o poměrech katol. lidu českého p. Fr. Supka z Hradce Králové. Když viděl samotný agrárník Halanda, že celý shromáždění s nadšením přijímá výklady řečníkovy, snažil se protestovat aspoň tím, že vyplácl na shromáždění kásek. Ovšem „uvědomělý a protikřesťanský“ agrárník měl v hlavě hodně přesadeno, že se neodhodlal raději svého jazyka užití k silné polemice. Učel tedy aspoň to, co rády dělávají rozpustilé děti. Ovšem že tenhle „protest“ působil nejvýš komicky. — V Loučenci nastal mezi agrárníky velký poplach, když se dověděli, že tam přijde katolický řečník. Hrdza je chytila při pomýšlení, že by mohl povědět našinec něco o distáncích, o zelených zádech řepářstva, o křesťanství bohatých zemanů. Proto, jen za každou cenu katolickou schůzi znemožnit! Agrárníci přišli na tu veřejnou schůzi se židem a jeho chotí. Schůze rozbita hned při volbě předsednictva; proto našinci odešli ihned do hostince jiného na schůzi důvěrnou. Ale sle bylo zas. Agrárníci se přihnali též jako víchr a zavřené dveře vypálili. A žid začal provokovati zas. Byl přinucen k odchodu, ale pak se objevila jeho hlava v okně s posměšným voláním: „Koukejte sem, to je von, pan poslanec.“ Četníci měli co dělat, aby zabránili dalším zeleným násilnostem. Znamenité kulturní argumenty mají tihle agrárníci! A jak uměl znamenitě olakovat fanatism svých stoupenců „Venkov“! Ve správě o tom bouřlivém dni aspal 27. dubna: „Tisíce lidí kupí se před hostincem a stále nové a nové proudy se hrnou od Pažoutů; vše v jednom chomáči tlačí se na dvě dveře hostince, které pojednou pod tímto obrovským tlakem povolí. Vše hrne se dovnitř, čemuž zabrání chtí zutivci klerikální.“ Tedy ty potměšilé dveřepodle všeho povolíly skoro samy, bez násilného působení zelených beránků. A ti, kteří se postavili proti násilí fanatiků, byli zutivci? — V Ktenovicích u Kojetína založena byla dne 25. dubna skupina katolického sdružení venkovské omladiny. Poněvadž tak většina omladiny ktenovské uběhla pod rukou „pohorlivých“ agrárníků do tábora našeho, zalomcoval jimi nekřesťanský vztah; večer na faře okna vytlučená, — snad k vůli dokumentování svobodomyšlnosti. — Agrárníci, kteří před zemskými volbami dělali kompromisy s Němci proti dvěma českým kandidátům, odvažují se ke všemu pomlouvání, jak naše strana není vlastenecká! Sami volili poslance, který na zem. sněmu si zaspíval „Wacht am Rhein“, gráthofu Německému nacionálnímu fanatikovi Schreinerovi, když týž se stal mládstrem. Ted „Samostatnost“ napsala, že agrární poslanec ze Domažlicka Tom. Janovce posílá svého syna do německé hospodářské školy v Kadaňi, ačkoli české hospodářské školy mají učitele výborně kvalifikované. Nu — vždyť sám generál zelené armády Jeho Excel. Prásek posílá svého vidělského vládu, a svýšlení svoji velice tučně posílá. Proč by tedy agrární lajtnant nesměl s Němci také trochu koketovat!

Důvěrné a tajemné. Nejvyšší soud vynesením ze dne 18. března 1909 rozhodl, že nájemník nemusí tak dlouho, dokud bytu užívá, platit nájem, když se nájemník dostane do bytu, ani majetníka domu. Nejvyšší soud zabíjí zřetelně na exekuci donucení nájemníka, jenž dostal výpověď, aby prohlášení bytu vůbec trpěl. V důvodech rozhodovacích vyslovil nejvyšší soud, že výpověď sama o sobě bez předchozího ujednání není rozvázáním nájemního poměru v tom smyslu, že by nájemník pro dobu sbyvající nájemní lůžky musil cizí návštěvy ve svém bytě trpět. Po tomto rozhodnutí posbývá platnost i lůžky k vyklizení části bytu, určené cestou nařizovací. V důsledku tohoto rozhodnutí nejvyššího soudu nemusí se vystěhování z věci najaté státi dle dosavadní praxe, totiž aby dosavadní nájemník nejdříve třetí den před vyprášením lůžky nájemné s vyklizením bytu započal a novému nájemníku v poledne téhož dne dostatečně a slušné místo k uschování částí jeho svrské vyprázdnil. Po tomto rozhodnutí nejvyššího soudu posbývá platnost všechny ony v různých obcích vydané a místodržitelským nařízením publikované nařizovací řády. Podle tohoto rozhodnutí nejvyššího soudu, dokud poměr nájemní není rozvázán, kteréžto rozvázání nastane teprve čtrnáctého dne ve 12 hodin v poledne po uplynutí termínu, tedy ku př. 14. ledna, 14. dubna, 14. července, 14. října, nemusí žádný nájemník do bytu své o ani femalesníky pouštět, majetníkem doma za tím účelem zjednané, aby byt malovali nebo kamna do pořádku dávali. — Ale majetníku domu přísluší naproti tomu právo pronajmouti byt na podmíně, že nájemník podávaně, že strpí prohlášení bytu, že část jeho devátého dne po termínu vyklidí, že femalesníky do bytu vpustí, kdykoliv majetník domu za nutné uzná atd. Kdo podepíše, nemůže se pak na vynesení nejvyššího soudu ovšem odvolat.

Agrárníci přetahují. Do výboru českého odboru Zemědělské rady pro království české byli si agrárníci také žida Jindřicha Pantu, který káse z Unhoště. Žid jest agrárníkem milejší než katolický zemědělec.

Důležitá rozhodnutí o školce kánni. „Našinec“ píše: Sděluji, že dne 14. dubna 1909. Novák talován byl před časem c. k. krajským soudem v Uh. Hradci v 152. — On však stával v tom, že ve škole kánni hořbu C, jenž se

vzdorovitě choval, aby pokleknul, a když tento se vzpíral, a mu po nohou šlapal, nějakým pohybem do kotníku jej udeřil. P. N. obhajován dr. Ambrossem, byl osvobozen z důvodů, že nejednal v úmyslu nepřátelském, nýbrž v úmyslu a účelu školní kázně, k níž má právo i povinnost, jelikož C. dovolal se přiznat poslechnouti nechtěl. Proti rozsudku podalo c. k. státní zastupitelství zmatečnou stížnost, v níž zejména vyvracelo výklad tohoto úmyslu, tvrdíc, že i animus corrigendi ve výkonu kázně školské nelze vyloučiti úmysl v § 152. obsažený. Nejvyšší soud tuto stížnost zamítnul. V důvodech poukazuje se k tomu, že dlužno činiti rozdíly mezi úmyslem ve výkonu kázně, animus corrigendi, a úmyslem trestným dle § 152. Když první soud uznal, že úmyslem kárajícím bylo, aby vzdorovitě žák byl polepšen, jest tím samým slý úmysl dle § 152. tr. z. vyloučen, a proti tomu nepřísluší st. zastupitelství stížnost. Rozhodnutí toto jest pro všechny, kdož na škole působí, velmi významné a důležité. Neboť není pochybnosti, že mnohdy může učitel, aby uchránil svou autoritu a vzdorovitě žáka k poslušnosti přiměl, ruku svou na něj položit. Civilně snad za následky odpovídati může, ale přece úmysl jeho jest docela jinaký, nežli onen žlý nepřátelský úmysl, jaký předpokládá trestní zákon, a toto stanovisko uznal nyní nejvyšší soud.

Jen ne s „klerikály“! Pan dr. Kramář hledá opět vavřiny. Pracuje na novém projektu a chce sloučit Český klub agrární klubem v jedno parlamentární sdružení. Plán svůj sdělil již členům poslancům agrárním. Tito však nemají chuti spojit se se stranou mladočeskou, která v lidu posbýla veškeré váhy, moci i vlivu. Z projektu dra Kramáře nebude tedy pranic. Agrárníci poukazují také na to, že není přípustno, aby při zakládání velkého klubu českého opomenuti byli poslanci katol.-národní, jejichž strana v národě stále varstá a mohutná. — Pan dr. Kramář už by přece měl mít rozum, a po těch svých zkušenostech nepouštěl se do nových experimentů.

Činnost ministra dra. Schreimera ocenil minulý týden na Měské radě čes. katol. posl. P. Šillinger pravě: Německý ministr krajan jest hotovým bradícem českých zájmů a činnost ministerské rady podobá se tarokové partii, kde si ministři krajani dávají contra a recontra, na konec arci udělá vždy ultimó německý ministr krajan, poněvadž má v ministerské radě osm dobrych německých „kibiců“. Něm. ministr krajan je vždy takový, jak má býti. A doc. doc. posl. dr. Renner důkaz! V Čechách jest hotová správa anarchie, kterou vyvolává svým nezákonným vrahováním do správy něm. ministr krajan. Německý ministr krajan není reprezentantem lidu, nýbrž agentem německé buržoazie.

Národ. sociální komedie. Národní socialisté s pronásledováním své strany vládou vytlučkají poslední dobou kapital na „národní“ mučeníctví. A přitom této „pronásledované“ straně služeb svých propíjejí i — policejní detektivové, jak se ukázalo v doplňovací volbě za Vyšehrad-Nov. Město. Volební kancelář pro nář. soc. kandidáta Zdráhala řídil policejní důvěrník. Policejní úředníci i strážníci volili okázale nář. sociála. Tlupa nář. socialistů, vedená policejním špiclem, chytala po Praze rozdávané volební letáky pro mladočes. kandidáta dr. Metelku a zaváděla je na strážnici, kde je udávala pro nedovolenou kolportáž. Táž policie, která stíhá nář. socialisty, zároveň ve službách jejich; a národní soc. s tím souhlasí. Hotová komedie.

Katol. univerzita levanšská v Belgii oslavuje příští měsíc 75. let svého zřízení. V Belgii jest pět univerzit: Gentu (na 700 posluchačů), státní v Lutychi (1800 posluchačů); v Bruselu jsou dvě: sdružená (ve statustech se nejpozději, aby profesori byli svobodní zemaní) a 600 posluchačů, a katolická univerzita s nepatrným počtem posluchačů. Nejlépe však prospívá katol. univerzita v Lovani, ačkoli nedostává od státu ani centimu podpory, nýbrž jest podporována sbírkami diecézními. Má nejvíce přednášek (98 professorů) a nejvíce posluchačů (2200), mezi nimiž jsou četné zastoupení i Poláci, Češi jsou zde toliko dva.

V Praze už čítá. Stavob. rada Lindley, Němec z Frankfurtu, už od let pracuje pro obec pražskou v otázkách kanalizačních — na pohanu jména českého, ač v Praze samé dosti zkušených sil a ve světě ostatním sponza českých lidí technicky vzdělaných a zkušených provádí stavby obdivuhodné. Z těch českých lidí nebyl nikdo, a vyvolen — Němec, aby pro matičku Prahu za drahé peníze pracoval. Ta ostuda konečně pozastav, a radou král. hlava města Prahy usneseno, aby stav. rada Lindley v kanalizačních otázkách obce pražské nadále nebyl brán na poradu.

Smleuva s Rumunskem právě předložena až do konce r. 1917. Rakousko-uherská průmyslová výroba, jenž činí více jak 100 mil. K, zabezpečeny jsou ji trhy rumunské; rumunská výroba dostává se při tom značného snížení cel v obnosu asi 7 mil. K. Rumunsko žádá za snížení cel zbraní, ale nebylo mu vyhověno. Zabráno zároveň, aby do Rakouska rumunské vojsko bylo povoleno dojíti. Rakouské trhy samozřejmě byti rumunským dobyt-

kem zaplavovány, čímž snížení cen masa z domácí produkce vyloučeno. Maso smí se k nám z Rumunska dovážeti pouze do určitých větších středisk, a pak je stanovena výše dovozu pro každý rok a každý druh dobytka. Poraženého dobytka hovězího smí se k nám vyvážeti v prvním roce platnosti smlouvy 10.000 kusů, v druhém roce 12.000 kusů, v třetím 15.000, ve čtvrtém 20.000, v pátém 22.000, v šestém 25.000, v sedmém až devátém 35.000 kusů. Poraženého vepřového dobytka smí se k nám dovážeti v prvním roce 50.000 kusů, ve druhém 60.000, v třetím 70.000, ve čtvrtém až šestém 90.000, v sedmém až devátém 120.000 kusů. Ovci smí se k nám ročně dovážeti 100.000 kusů.

Gymnasium na posv. Velehradě. Budoucnost každého národa závisí hlavně na dorostu. Jaký dorost, tací i mužové, již budou později státi v popředí veřejného života. A platí-li to o dorostu vůbec, platí to tím větší měrou o dorostu, jenž má jednou sanjímati v životě společenském vynikající postavení, o dorostu student-ském. A proto již delší dobu byla posílována potřeba aspoň jedné střední školy, jež by mládeži vedle důkladného vzdělání věděpovala také hluboko do srdce zásady nábožensko-mravní. Tomuto toužebnému přání katol. lidu rozhodlo se podepsané Tov. Ježíšovo učiniti záost. Za tím účelem hodlá letos na podzim otevřít na posv. Velehradě první třídu (a každým dalším rokem třídu vyšší) vyučovacího ústavu, jenž by v celém zařízení svém se srovnával s našimi gymnasiemi. Ústav bude prozatím soukromý, ale asi ve 4 letech bude se domáhati práva veřejnosti. Tovaryšstvo volí tutéž cestu, jakou se bralo i při jiných ústavech svých, jež začaly vždy jako soukromé, ale v ne-dlouhé době dosáhly práva veřejnosti. Správa ústavu je si dobře vědoma velikosti úkolu, jehož se podjímá, než koji se nadějí, že bude v tomto pro katol. věc tak veledůležitém podniku vydatně podporována. Co nevidět bude potřebí přikročíti ku stavbě, poněvadž dosavadní budova, ač na pohled rozsáhlá, k umístění celého gymnasia nepostačí. Vedle toho i celé zařízení ústavu (kuchyně, kabinety) vyžadá si značných obětí. Správa ústavu obrací se tedy na katol. veřejnost a na všechny jednotlivce s aktivou prosbou, aby ji toto tak veliké dílo provéstí usnadnili a při sbírkách svých almužnách na ně pamatovali. Každý dar na penězích jakož i na předmětech, týkajících se vnitřního zařízení (kalhy, přírodnické sbírky a p.), bude s povděkem přijat. Mimo to prosí podepsané koleje Tov. Ježíšova všechny přátele katol. výchovy, zejména vřd. duchovenstvo, aby katol. rodiče, ho-dlají-li své děti dáti na studie, na tento ústav upozornili. Přihlášky přijímají se již od nynějška a ústav je ochoten bližší podmínky písemně sdělit. Kéz Báh žehná tomuto ústavu na příchutav sv. Cyrilla a Metodě, pod jichž mocnou ochranu je postaven! Velehrad dal náři křesť. kulturu a s ní blahé a štěstí celému národu; z Velehradu rozlévej se i dnes po všech vlastech našich světlo pravé osvěty a teple opravdové humanity! — Koleje Tovaryšstva Ježíšova na posv. Velehradě.

Všeobor. sdružení křesť. dělnictva, jehož Ústředí jest v Hradci Král., vydalo za měsíc duben na podpory v nemoci 958.99 K, v doč-městnanosti 216.28 K, ve stávce 1040.88 K, stě-hovací 13 K, pohřebné 20 K, úhrady 2245.27 K. Číslo tato mluví zřetelně, že křesť. toto Sdružení pracuje účinně, a že proto zasluhuje, aby působnost jeho byla rozšířena po všech koutech české vlasti.

Zlamaní mladočeských a bezdětných vdovců snad se stane skutekem i v Rakousku, neboť na tento nový pramen příjmů poukázal v poslanecké sněmovně dne 4. t. m. posl. Steinwender. A e bylo by divu, kdyby při nynějším vládním sňodu po nových příjmech chytil se ministr financí daně mladočeské a vdovské.

Severočeské hmoedemholné téžarstvo právě založeno jest v Praze. Jednotlivý podíl činí 6000 K. Mimo vysokou dividendu má každý podílník nárok na levnější uhlí z důlů získaných, za ceny ve velkém, tudíž za cenu loco dál 45 K za jeden vagon. — Nový tent; podnik zaovu připomíná českým obcím a bankám, aby se sjednotily a zakupovaly doly v píních českých; tak přespělo by se nejen občanstvu méně majetnému la-cinějším uhlím, ale zároveň tyto poklady zemské vyrvány by byly pomalu z vydrácovaných rukou ně-meckých uhlobaronů.

Místodržitelství pražské vaření piva v domácnostech. Dle správy „Kvasu“ rozslal místodržitel 17 okresním hejmanstvím v Čechách okružník, týkající se rozkládání se vaření piva v domácnostech. Okružník poukazuje na to, že se má jednak užiti živnostenského řádu, jednak vzhle-dem k jistým následkům požívání tohoto piva a štíti zákona o potravních vřtkách a váha a vyvážení okrem hejmanství, aby předešlo poškození hej-manství. Místodržitelství žádá, aby vaření piva v domácnostech vedlovali patřičnou pozorost a v žádném případě nepředstávalo opatření zdraví. Okružník vyzývá okružní hejmanství, aby své po-skytnutí v přímé váhové pivo v domácnostech (režimní, remah, pitavé, květinové, číslky, pivo vařené) místodržitelství do 15. března 1909. — To jest vaření piva v domácnostech.

námysle vládních sdrašeno bude v drobném prodeji o 10 hal. na 1 l. Po tak drahém pivu jistě velmi mnozí nebudou toužit, a budou se snažit připravit si po domácímu lacinější náhradní nápoj. Hostiněti jistě to nejdříve pocítí.

Z komitétu IV. katolického sjezdu českoslovanského. Zpráva sjezdová byla již včera p. t. pánům předplatitelům zaslána. Některé exempláře byly však vráceny zpět následkem neúplné adresy. Sjezdové komitě snažně žádá všechny, kdož se na sjezdovou zprávu předplatili a tuto doposud nedostali, aby ji reklamovali a legitimace sjezdem vydané zaslali na Cyrillo-Methodějskou knihtiskárnu V. Kotrba v Praze čp. 100—II. Aby zpráva o IV. sjezdu došla nejrychlejšího rozšíření, usneslo se komitě sjezdové účtovat „Zprávy“ na místě K 4 toliko po K 3; členům katolických organizací, spolků atd. po K 2 za výtisk bez porta. (Porto 30 haléřů, při zásilce doporučené 55 hal.) ovšem pokud zásoba stačí.

Nové rozdělení živnostenských okresů. Říšský úřední list uveřejnil nařízení ministerstva obchodu v dohodě s ministerstvem vnitra, jímž provedeno jest nové rozdělení živnostenských inspekčních okresů se zvláštním zřetelem na kraje průmyslové. Krajské živnostenské inspektoráty rozmnoženy jsou z 35 na 38 a to v Čechách se sídlem v Praze, Trutnově a Karlových Varech.

Harem sultánův spravuje „hasnedar usta“, dáma pokladu, tedy jakási hofmistryně, vedle ní jest tam „bachkadine“, první manželka sultána a tři další ženy jeho, dále „bachikbal“, první favoritka sultánova, druhá, třetí atd. favoritka. Po těchto ženách, které požívají jaksi přední důstojenství, přijdou na řadu „guieuzdés“. To jsou aspirantky sultánova lože; dále „kadinen Effendis“, matky princů a princezen domu Osmanova a konečně sultánky a provdané princezny. Každá z těchto dam má svůj dvůr, z nichž dvůr validity (hofmistryně) čítá dvanáct vysokých hodnostářek, které se jmenují „kalfes“. Každá z těchto žen má po boku několik „alajkes“, elévek harému, děvčat to 14 až 18letých. Celkem 400 žen stojí v tomto „rodinném“ poměru k sultánovi, jehož důvěrnost závisí pouze na rozmaru padišahové anebo na ceremonielním předpisu, neboť již pouhý úsměv, po případě i příjemné slovo z úst sultánových činí z koupene otrokyně, z nichž vlastně celý harém pozůstává, „guieuzdés“ anebo „dámou oblíbenou.“ Plně důvěrný poměr sultána k některé otrokyni činí z této „ikbal“, t. j. palácovou dāmu, kterými sultán obyčejně velmi rád obětobňuje některého ze svých milců, ovšem jen tehdy, porodí-li „ikbal“ sultánovi děcko. A na harém, tuto neslýchané přepychovou instituci, drou se v pota tvaří nejen křesťanští, ale i mohamedánští poddaní sultánovi, kteří platí vysoké daně, nehlédě ani k tomu, že právě harém sultánův stojí jako hradba proti každé reformě a znemožňuje jakoukoli reorganizaci ottomanských státních institucí.

Civilní listy sultánova činí 18,400,000 marek a příjmy sultánovy z panství obnášejí ročně přes 10 milionů franků. A tyto peníze často nebyly sultánovi vyplaceny, poněvadž pohltit je harém, tak že úřednictvu, dvornímu personálu a vojsku nemohla býti gáže vyplacena. Jak často pro tuto příčinu došlo k revoltám albánské gardy a sultán za všech podmínek byl přinucen, ač nerad činiti nové a nové závratné výpůjčky u banky ottomanské.

Papežská encyklika. Za příčinou stoleté památky sv. Anselma, primasa anglického, vydal papež encykliku, v níž poukazuje na vznešený příklad světce a jeho učení, na boj, který se vede i v katol. zemích proti právům katolíků; ukazuje i na tak zvané modernistní a jejich slovestné snahy a vybízí proto biskupy, aby toto zlo statečně potírali a sjednocenost věřících se sv. stolicí podporovali.

Nový ústav pro choromyslné. Ve schůzi zemského výboru království Českého schválena byla definitivní smlouva o koupi statku „Rozkoš“ u Ném. Brodu zemským výborem pro nový ústav choromyslných.

Oprava. V „Obraně“ minulého týdne vyznána v udání čísla „Čepu“ jedna číslíce; tudíž dokládáme, že to byl „Čep“ ze dne 24. dubna. Jeho řadové číslo výtiskové správné.

(Zasláno.)

Drazí krajané!

Jest tomu již okolo 60 let, co se naši otcové odtáhli s král. Českého, by si založili druhý domov v Chorvatsku. Zde jsme se s bratrským národem v braku aronuměli a též sdomácněli. Začátek nám byl ovšem těžký, neb jsme sem přišli z většího dílu chudobní, ale posnalou naši českou přičinlivost a setrností pomohli jsme si, buď Bohu chvála, obetou. Na svůj pak bývalý domov jsme dosud nezapomněli, což dosvědčuje nejlépe to, že se v naší obci mluví výhradně naším milým českým jazykem, na který jsme i zde v Chorvatsku hrdí. Jelikož jsme zde v novém domově trvale usazeni, usnuli jsme se, bychom na poděkování všemohoucímu Bohu, který s nás chudšák udělal obetoužné usazené rolníky, postavili chrám Páně. Potřebný obnos na stavbu kostela okolo 60,000 K sebrali jsme částečně mezi sebou. Šlo to ovšem dosti těžko, neb nejme bohatí, nýbrž pouze maloroľníci, kteří jsme svůj majetek pracně svými mramoly shromáždili. Kostel bychom tedy vystavěli, ale nedostává se nám na vnitřní zařízení.

Obrácíme se tedy s uctivou prosbou na občany naší staré vlasti, by nám též s lásky krajské něžně pomohli. Společajíce na lásku Čechů, kteří pro vše, co jest české, jeví hned největší obětavost, jsme přesvědčeni, že na nás též nezapomenou. Za každý sebe menší dárek vzdáváme předem vřelý dík, a se roveň posíláme náš bratrský český pozdrav.

Dobrotivé příspěvky zasílány buďtež na uctivé podepsaný výbor.

Výbor pro stavbu f. k. kostela v Končanici v Chorvatsku.

V Končanici, dne 26. března 1909.

Josef Matužek,
předseda.

Václav Novák,
tajemník.

P. S. Končanica náleží pod arcibiskupství zářebské a faru Daruvar. Farní úřad daruvarský zasílá vysvědčení, jímž dosvědčuje, že obyvatelé filiální osady (přifařené obce) Končanice v Chorvatsku začali stavbu kostelíka, jehož náklad rozpočten na 60,000 K. Obyvatelé zmíněné osady jsou vystěhovalci z Čech a zachovali si dosud mateřský svůj jazyk a český ráz; jest jich tam počtem asi 2000. Z tohoto důvodu jest nemožno, aby si sami mohli náklad na kapli uhraditi a proto duchovní správa daruvarská doporučuje je jejich krajanům, aby jim tímto nějakým milodarem na zmíněnou stavbu přispěli.

Farní úřad v Daruvaru.

V Daruvaru dne 7. dubna 1909.

Michael Ettinger, farář.

Přestoupiv 1. květnem ze služeb Jeho Excellence vysokorodého pana markraběte Alexandra z Pallavicini do služeb J. Jasnosti knížete Karla z Clary-Aldringen za lesmistra do Binsdorfu u Děčína, dávám všem milým pp. kolegům, přátelům a známým v kraji Královéhradeckém a Chrudimském, s nimiž nebylo mi možno pro krátkost času osobně se rozloučiti

srdečné ,S Bohem.'

Všem pánům starostům venkovských obcí okresu Královéhradeckého, s nimiž bylo mi ve služební styky vejíti, vzdávám při svém odchodu upřímné díky za dlouholetou vzájemnou shodu a podporu v mé služební působnosti na velko-statku Dašickém.

V Bělči koncem dubna 1909.

Viktor Benesch,
lesní správce.

BYT

k pronajmutí ihned

o 3 pokojích, kuchyní, se zahradou a sklepem (hodící se velmi dobře pro pensistu) pro léto, po případě na celý rok.

Bližší sdělí se v domě č. 95. na Novém Hradci u Hradce Králové. — Pošta v místě.

Litanii k nejsv. Srdci Páně s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100 kusů 8 K) ve **snížené ceně** 100 kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci Páně 100 kusů za 80 h (místo za K 1.20)

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Vkusná, úplně nová

Zahradní besídka,

která stála 500 korun, jest za příčinou předsedlení za 250 korun na prodej v myslivně v Bělči.

Zdrojem zdraví

jsou **limonády**, z nichž
dodnes nepřekonány jsou

šumivé limonády

chuti malinové, citronové, jahodové,
maťinkové a třešňové, připravované
pomocí

Maršnerových šumivých limonádových masel
jediné pravých s touto

Roční výroba přes 40 mil. kusů.

Jediný výrobce:

První česká akc. společnost továren
na orient. cukrovinky a čokoládu na
Kr. Vinohradech (dříve A. MARŠNER.)

JAN STOUPA V PRAZE,

Staroměstská ul. 1.,
doporučuje:

železná skládací postele od . . . K 7.80	železná mycí stoly od . . . K 5.—
železná skládací postele s 3díln. matrací od . . . K 27.—	železná noční stoly od . . . K 10.—
	železná stojany na šaty od . . . K 11.—

Úplně snížené látky od K 23.—

Skládací polní sedátka

od . . . K 1.—

zahrad. sklád. lenošky

od . . . K 5.—

zahradní patentní svinovací záclony K 36.—

Úplně snížené nemocnic a dobročinných útavů za ceny zvláště výhodné.

Zahradní nábytek.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1909 počínajíc.

Záruka obce, poplatečníků a spořitelny.

Stráta jakákoli proto úplně nemožná.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Také svobodomyšlnost. Nár. soc. „Náš Právo“ dne 16. dubna sděluje, že na důvěrnou schůzi stolicí křesťanských postavili se též nár. sociálové. Na slovo se přihlásil nár. soc. Půlpán prohlásil, že „národně sociální mládež (což — ta jest vždycky při sile!) všemi šíjemi (aba!) se opře klerikální organizaci.“ A „N. Právo“ končí: „V Kolíně se katolíkům hned tak nepodaří založit organizaci mládeže — o to se již naše mládež postará!“ Buďará mládež červenobílá ovšem jest dosti chápavá, aby porozuměla té jemné nápoděvi.

Akademická degradace. Masaryk (ovšem s chytřím vypočítavostí) osvědčoval akademické mládeži tolik účty, sekal před ní tak veliké komplementy, přiznával jí tak nebetyčná práva, až mládež ovšem snadno vstúpila si domněnku, že jeden mozek kteréhokoli studujícího váží víc než deset mozků uznávaných vědeckých odborníků. „Otec studentstva“, který svým nechutným byzantinismem stídl vysokou soudcovskou stolicí studentskou, apálil se sám. Akademikové totiž najednou začínají přemýšlet do opravdy svobodně, odvažili se vystoupiti proti pozlacené svěrací kazajce realismu a souditi — Masaryka samého. V pokračovém „Přehledu“ píše o něm dne 30. dubna akademik Kodlíček: „Což to, že vykonal kus a veliký kus práce (hlavně destruktivní, p. Kodlíčku!), zavazuje nás, abychom se stali „hospitanty“ (návštěvníky, posluchači) ve straně, kde je ať už o omegu (počátek i koncem) muž, s jehož názory nesouhlasíme, který je pověstný svou dogmaticností a nesnášlivostí? Ano, bystrá a pronikavá charakteristika Arnošta Denise, který zejména mystičnost a fantastičnost v politice Masarykovi vytýká, nabyla pody u mladé intelligence, která probládá 1. poklesky Masarykovy v politice, 2. áskoprost jeho moralismu, 3. nesprávnost jeho názoru na české obrození, 4. neudržitelnost jeho náboženského stanoviska, plného nejasností a rozporů, 5. neudržitelnost jeho humanitní theorie, 6. zanášení doktriny do politiky, 7. neúrodnost jeho vytrvalé ideologie, 8. mělkost věčně opakovaných slovků, jichž obsah není přesně vymezen, a které jeho stoupenci bezduše opakují. Rad bych věděl, co zůstává dnes ze základních thesů Masarykových pro inteligenta, dráčího stejný krok s vášnivě rušným vývojem českého národa! — A realistická praxe, k jejímuž osvětlení slušnou řadou kapitol přispěl právě tento list, činí dojem, že realism vymyšlil staré fráze o národnosti a vlastenectví, aby je nahradil frásami o „filosofickém základě“, „humanitě“, „přimosti“, „pocitivosti“ atd., že rozbíjel kamaraderie a kliky, aby je nahradil novými, s moderním nátěrem“. Tedy Masaryk degradován vysokým tribunálem, který sám zřídil. Ironie osudu! A mladí pánové papouškují po smutných zkušenostech to, co katolický tiak prohlásil a žulové sdělovali již dávno.

To že jsou lidé svobodomyšlní? Jen vracte slová jejich pravý význam! Nášli pod jakýmžkoli lesklým healem zůstane vždycky nášilím! — „Choeme všeobecné hlasovací právo!“ Tak provolávali soc. demokraté a nár. sociálové. A málokterý byrokrat olupoval tak drsně svéprávné voliče o jejich volební svobodu jako ty dvě strany. Při vyšehradské volbě tentokrát se vysnamemali nár. sociálové. Vše volební docházelo k různým hádkám, úštěpkám mezi soky. Ve volební kanceláři zaujaly tábory rudý a červenobílý proti sobě, brošivé postavení, jako by tato mšístnost byla k něčemu jinému než k odevzdání listků. Výsledek voleb přijali národní sociálové s bouřlivou nevolí. Tedy jako kdyby byli lidmi slými, nepocitívali ti, kteří se odvažili odevzdati listek proti Zdráhalovi! Policie s velikou námahou před volební místností zabránila srážce. Nár. sociálové vrhli se pak na volební kancelář rudou „Na Hrádku“; leč soc. demokraté za pomoci policie ji ubájili. Tři soc. demokraté do krve silučeni. Dav národ. sociálů rozbil též na Vyšehradě speditérský vās s volebním provoláním pro dra Metelku! Před volbou 27. dubna po voličské schůzi v restauraci Skopcové, která vysněla přisávně pro dra Metelku, byla okna restaurace vytlučena. Metelkovi musili jeho přátelé činiti při odchodu silnou ochrannou stráž. 28. dubna do místnosti soc. dem. strany (v hostinci u Mysterků) vtrhl asi 20-členný nástup; jeden ze zástupů šelal hostinskou „jménem zákona“ o všechny volební letáky a plakáty. Zástup přitom vytrhal všechny časopisy a rámu a porhal volební plakáty. Věděl-li ti při odchodu sejali mladočeského agitátora Ant. Chvoštu a odvedli ho na vyšehradskou strážnici, kde jej udali s nedovolené kolportáže. Nár. sociálové snad agitovali jinak? Zkrátka při volbách byl silný sklon k mravům africkým. Vládla přímo nepřítelstvá nenávisť vůči volební svobodě soků. Ti lidé, kteří chtějí národ vésti a každé chvíli spílají na brutálnost policie, počínali si zkrátka tak, jako by chtěli mocí merme dokázat, že má být ještě policie rozumnější, aby udržela v rovnováze s aspoň částečně rozumnými lidmi. Nebyli strážníci, byla by takle krv jako

při velké bitvě. A ti „svobodomyšlníci“ že jsou skutečně pro všeobecné a svobodné volební právo? Báh nás chraň před tak strašnou „svobodou“!

Konečně vítězství zkušenosti a rozumu?

Co se již katolický tiak namluvil, že nelze stavěti velkou budovu bez pevných základů, že ještě potřebí, aby se mládež dřív něčemu řádně naučila, základní pojmy o různých oborech důkladně si osvojila, než začne kritizovat, analyzovat, dedukovat, atd. Známo, že ty „kritické, volné moderní obzory“ mládeže vychované masarykismem jsou vlastně větším dilem nechutným a nemyslivým opakováním frazí přetčených. Snaha blýskati se duševním heroismem, povýšeným odsuzováním pozitivní práce, vžila se do duše valné části mládeže tak, že tatáž omladina pro samý aristokratický despekt zapomněla poznávatí abecedu různých vědeckých a uměleckých odborů. A slyšely se kritiky čím dále úsečnější; již nestačilo hovořiti v naouklé póse o „překonáném stanovisku“. Ale osývala se krotká slova: „To je blbost — to je pitomost — že můžeš ještě ty nesmysly číst!“ atd.

Najednou někteří aspoň nesměle bojují proti nadkulturnímu hubbuku, který vychovává mudrlanty a mělké sportsmany, ale nikoli vážné, důsledné učence a umělce. V mladočeském „Národě“ dne 9. dubna čteme:

„Ztratili se důsudek vlastní — protože se s propagací umění začlo od konce. Přinášejí se vrcholy, všechno exquiritní a jemné, formová vyjádření velice citlivých duší, které může pochopit jen několik lidí na stejném stupni poznání, a zapomnělo se na slabikování umění, na pochopení základních pravidel krásna, na vybronění zraku v prvotních liniích a tvarech. Publikují se dáva silný svazek poesie, aby se jim kochalo, a nikdo se nestaral, aby ho vyvedl z umělecké negramotnosti (naprosté nevědomosti). Pasťte se jen do rozhovoru s nějakým tím nadšencem pro umění a septejte se ho, co je to zákon zlatého řezu, jaký je rozdíl mezi vršeným a vlastním stínem a na vlastnosti oběhů: a dotyčný, jenž právě ducha-plně rozpytl duši moderního impresionisty, podívá se na vás třeba ještě útrpně, neboť takové školácké věci dle jeho pojmu do umění nepatří. A přece je nemožno všechno chápání estheticky vědomé — ne jen labužnický dilettantů — neznáme-li toto a celou spoustu jiných základních věcí, třeba zdánlivě jen geometricky nudných a femesně technických. Ruskin, jehož učení jsou nám dosud naši esthetici dlužni, nebude jistě nijak počítán za nepřitele i sebe vyššího umění; ale i tento „muž na vrcholu“ chápal, že předváděním nejvyšších met umění se nepozvedne nijak umělecký cit širších vrstev, ale že musí se začít od slabikování; a v Oxfordské své koleji postavil muzeum krásy, kde ukazují na barevné krásy mušle, neb pávho péra, ornamenty řezu napříč stonkem a hvězdice mořských, krásné proporce listů a zvířecích tvarů, všechno jako průprava k chápání umění dokonalého. A správně: jaké pak ocenění antiky, nesnám-li nabé lidské tělo dneška, jaké pak ocenění impresionismu, neviděl-li jsem slunce všech čtyř ročních počasi za východu, poledne i západu? Abecedy umění jest dosud třeba, ne vrchol.“

A dle „Času“ (ze dne 30. dubna) proslovil český esthetický kritik Šalda dne 28. dubna ve svojí přednášce tato pravidla: „Dětem buďtež dávány ne diferencovaná lyrika a román, nýbrž pohádka a epos, staré autentické epos (př. Zeyerův Zpěv o poměti za Igora a j.). — Je třeba přičinit se o to, aby i umění recitační, jež je teď v úpadku, dělo se se zřetelem na rytmus. Z dětí nesmí být vychovávání kritické a obrazů neami se znechňvát k vyučování realismu. Odpadnuť vodňní děti do galerií a koncertních síní. Účelem školy bud: napravit dítěti cestu k přímému obdivu a buditi v něm schopnost entusiasmu a rozkoše“. Konečně tedy pokusy o zdravý, přirozený vývoj duše mládeže. Dosud zbrklými přemety umělecká výchova našeho dorostu utrpěla nevyšlových škod.

Zajímavé stanovisko k modernímu Štylcevi.

Když vinou a nedbalostí Drozdovou moderní svobodomyšlníci rozkradli jmění Svatováclavské záložny, nastal hotoový hon na kněze vůbec. Katolický tiak odsuzoval přísně hospodaření Drozdovo, chudé kněžstvo poslední úspory věnovalo, od šet si utrholo, jen aby byly zachráněny nešťastné oběti té záložny. Leč všechno marno! Pořádány fanatické ševanice proti obětavým kněžským dobrodincům, spíláno kněžství vztakle od těch, kteří v záložně ani o haléř nepřáli.

Letos objeveno jiné velkozlodějství. Počátkem dubna amizel s Vídně israelický peněžní agent a lichvář Bedřich Reichr. Půjčoval peníze na směnky a vysoké úroky — potřebné obnosy k tomu mu dával kompteur Markus Spitzer. Reichr žil stkvě, měl krásu. Při dostizích, v nádherných viněných, v divadlech, při býření bohatců byl jako doma. Stal se kázrem celého nástupu mladých ly-

hů. Líbny měl se svého lichváření obrovské; jak lebec pájčoval, tak tvrdě vyníhal. Strašné rodinné skandály, sebevraždy, trapné soudy mívala jeho šňaněť ochota v zápětí. „Bud platit, nebo — prodámžme směnku s náležitým honorárem za čekání“ říkával velmocný Reichr ohladné obětem, které do svojí sítě zapletl. Když se mu zdálo, že mezi Srbem a Rakonskem dojde k válce, pustil se do odvážné spekulace na vídeňské burse, ale tentokrát přišel o spoustu vylicbovaných peněz. Pak prohl, vzav si na cestu asi 800 000 K. A ve Vídni veliký poprask! Lidé, kteří s ním byli ve spojení, byli okradeni o více miliard než věřitelé Svatováclavské záložny. Na př. rodina R. přišla o 2 mil. K, dva soukromníci o 1.500 000 K, jiný soukromník o 400.000 K, dědicové Seliga Reichra, bratra podvodníkovy, o 2 mil. K, sám Markus Spitzer o 1.800.000 K. Orasteiner o 1 mil. K atd., atd. Zkrátka falšovanými smenkami prováděl podvody prvního řádu, dovedl okrádati docela i vypočítavé souvěrce. Mnoho ziskuchtivců světovalo mu svoje peníze, aby s nimi lichvářsky manipuloval; titi dobrodinečkové chtěli z jeho talentu také něco vytěžiti. Proto pochopitelně, proč ani okradení židé neudělili na něho trestní oznámení. Bývali by potrestáni zároveň s Reichrem. Zkrátka tak obrovské švindly vabudily oprávněnou pozornost nejširší veřejnosti. Ovšem český protikatolický tiak, který dříve pro Drozda házel kal na české kněžstvo, byl teď nápadně zamklý. Báí se vyličiti švindly oizho, maďarského žida, aby — nebyli „uraženi“ židé v Čechách zijiiti. Jako by za židovskou alianci Reichrovu měli odpovídati židé čeští, kteří Reichra třeba ani neznali! Případ ten byl rozhodně pozoruhodnější než zprávy o splašených kněžích, o úrazu na bicyklu, o odsouzení některé klepny a pod. Katolický „Čas“ věnoval té velko-švindliřské společnosti přece větší pozornost a — už za to dostal od českožidovského „R. svoje.“ „Rozvoj“ 9. dubna napsal, že přý Reichr měl se židovstvem společný jen původ, nic víc. A že se stal takovým podvodníkem, to přý bylo umožněno „v šnilém prostředí katolického feudalismu.“ N. učili ho přý tomu zlodějství vlastně — katolíci. Tak — a hotovo! Kde pak byli „Rozvoji“, tvoji patroni, když zcela nevinnému kněžstvu spílalo za zlodějství rukou husitských? Vždyť přece víš, že Orth se neučil švindlům a velkém rabovám od Drozda.

Konečně přece protikatolický „Přehled“ napsal 23. dubna o případu Reichrova: „Nikdo přý nepodal trestního oznámení. Nám zdá se to vsutku nepochopitelným. Uvykli jsme si, že sebe menší krádež nebo podvod u nás spáchaný vyplňuje dlouho sloupce vídeň časopisů. Případ „Reichr“, který byl by as věrným doplnkem nedávnoho obrázku „komtesy Mici“ po stránce finanční, umlčuje se přímo nezasloužené. Kdo se odnese ztrátu těch milionů, o nichž nebylo možno záplna pomlčeti? Proskočily skromné zprávičky o jménech vynikajících, ba i vele vynikajících. Reichr přý byl pouze prostředníkem finanční nemravnosti. Proto ta šetrnost! Bohužel není u nás dosti pochopení pro využitkování podobných případů po stránce hospodářské. Mezi tím co vídeňská žurnalistika svou námezdnou částí hází kolem po čském peněžnictví, mlčí naše hospodářské rubriky o případech vídeňského bláta, a stává se naopak, že na slepo otiskují se i u nás sensační kaohny, s bařin těchto vyletují. Jedná-li se o věo politickou, jsou zde polehčující okolnosti. Při zprávách hospodářských, kde kontrola jest tak snadnou, musíme se zamyslet nad nízkou úrovní správců příslušných odborů časopiseckých, neboť o zámyslnosti jistě řeči býti nemáše. Ku satlažení novinky „Reichr a vídeňské bankovnictví“ vynalezen očekávaný úpadek v českém textilnictví. Vážné německé listy informovaly se o této kachně placené „Montage-Revue“ a „Pester Lloyd“ a předly přes velkonoční vynález k dennímu pořádku. V Praze však jest telefonická poptávka tak těšnou, že se raději blamuje i redakce listu velmi váženého. V cizím táboře musí to činiti právě gaudium, když vidí takové bezděčné sekundanty.“

Inu — Reichr byl žid — a tím vysvětluje se všechno mlčení. Aféra Drozdova k všeobecné veselosti židovských Němců se rozštěpávala široce několik let. Ale s „vlasteneckého zápalu“ o hospodářství, semitsko-německé společnosti se nemluví; patolizalství a chytrost zamýšlejí se. K tomu všemu padá na váhu ta okolnost, že Reichr začal svojí lichvářskou službu lichvář Fischer a natopil se tolik neplech, že měl být z Rakouska vypovědán. Leč friseur ministrů předsedy Taffeho Petka se za Reichra (sadmno?) přimluvil a tak lichvář žijet ve Vídni na dál. Patrně, že měl tedy hodně obrůpau posici. A teď měl protěti zá.

Jest nejřší nepravdivý, předsedavati některého chudého žida ranečkáte různými úštěpkami za to, co natropí bohatí židovští bankéři. Ale rovněž nepravdivo jest pronásledovati nepravdivě vlastní krev a při dokázaném velkém podvodu krev cizí míti povahu majetku.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných akcích,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné akvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěryhodným zásilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařenišť

24krát24 cm po 11 h	10 kg tmele sklenářského
24krát26 cm po 12 h	za 2 K.
24krát30 cm po 14 h	Sklenář. zaručeně vyzk.
26krát26 cm po 13 h	diamanty kus za 5 K.
26krát30 cm po 15 h	Dodáním
30krát30 cm po 17 h	kamkoliv drahou.
30krát32 cm po 19 h	

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

SNÍH NENÍ

tak bílý jako prádlo, jen už
přidan do vývěrky
„SAPONIT“
světlní fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ.
Píšte si o cenu.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. velečistoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyevého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek
své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů velečist. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učiněte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Volejte látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

SVÍCE CHRÁMOVÉ

pravé voskové

vlastní výroby, přesně dle liturgických předpisů zhotovené, nabízí

J. Pilnáček,

továrník a cís. a král. dvorní dodavatel
v HRADCI KRÁLOVÉ.

V Litomyšli má voskové
svíce Pilnáčkovy na skladě jen

sl. Anna Brunová,
Dolní náměstí.

Poznámka: Závod Pilnáčkův byl již v r. 1888. Ordinariátním listem nejčistojnější biskupské konsistoře v Hradci Králové velečist. duchovenstvu k nákupu oltářního světla doporučen a v roce 1908 Jeho Biskupská Milost osobně Pilnáčkovu továrnu Svou Vysokou návštěvou poctiti ráčila, a co nejchvalnější o zařízení téže se vyslovila.

Nejlevnější nákupní pramen

veškerých příprav

a oděb pro švadleny a krojí,

kněžských koláříků a náprocnok

Feigl & Byčičtů

Hradec Králové.

Dvůrčanská ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Došňáky.

Šle — Kapesníky — Ručníky.

Šatníky.

Výhradní prodej „Triumfů.“

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se kolečnými
rámy, stílní vosčením.

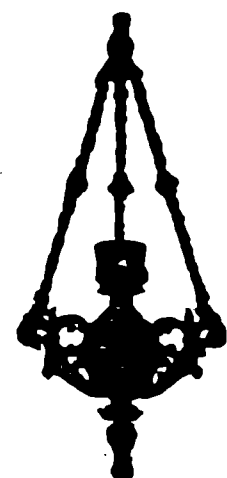
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vš. závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodstát veřejně i písemně pochvalná uznání.

Založeno roku 1838.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Velečistojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům doporučuje si depo-

rušit veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, balíčky,

čibáky, nádoby, patěny, paciálky,

svícny, lampy, kadělnice, křepeny

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovějí. Staré předměty

opravuje v původní intenci, a

v ohni slatí a stříbří nebo proti de-

plachu za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výrobky zasílá na u-

kásku franko bez závaznosti koupě.

Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Šleď celých nádob a stříbrných blonů, jako: řetězů,
madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. z čistého
stříbra, bronzů, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dráhobný kovy na nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a cizolov

Praha I, ul. Karlový Světlá, č. 19. n.

Všeob. úvěrní společnost

zápisné sdružení s ručním obmecením
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Stočí listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakost
se nejlevnější.

Neflepší sukna

moderní panáče i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním rýze českém,
osvědčeném velkoobchodě

Lažný & Trilka v Brně,
na Veliké ul. č. 34, na Václav. ul. č. 1.

Skvělostě vzorůky zasíláme na požádání
zdarma a vyplacení pouze na mistry krej-
čovské. Žádejte je proto vždy u svého mi-
stra. Uspokojí vás v míře nezávadné.

Zbytky

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

První česká křesť. soc. svépomočnická firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkala. výrobní společnost „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. Česká.

Vzorůky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleduštojněmu duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a rýsných předmětů venku se nále-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleduštojněmu duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 84

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistikov-
nějšího provedení, v každém
vzorůku a rýze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jsem ručně, čímž umožněno
mi dodat veleduštojněmu du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorůky jsou Jeho
Blahoslavenosti Milosti revidov-
ány.

Mélní nádobky jsou v ohni
zlacené a ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorůky, rozpočty, nákresy i
hotové nádobky zasílám zdarma
se radou.

Chcete-li kostelní nádobu opravit bez přitížení,
stačí doporučení a řádných uznání po ruce.

Prostím veleduštojněmu duchovenstvu o laskavou přízeň
a důvěru předložím ceník, na
Společný dopis bude rychle a dobře provedení
odráženo společně s nádobami.

Do Hradce Králové a okolí

Oznamuji volebním pp. přivítáním, že jsem
přeložil svoji

Kolářskou dílnu

z Praž. Předměstí

do Hradce Králové

do bývalé octárny (u kasáren o. k. pš. pluku
č. 42.)

Hynek Jírek,
mistr kolářský.

Jen umělecky pracované

SOCHY

oltářů a kazatelen
i ostatní
zařízení chrámové

— levně provádí —

absolvent o. k. odborné školy sochař.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Kruhová cihelna

Gustav Honke,

dříve V. Zahraděcký

v Předměstích n. Lab.,

nabízí P. T. pánům stavitelům a podnikatelům
staveb k stavebnímu období 1909

dobře pálené cihly

obyčejné, kanálové, jakož i veškeré druhy cihel
tvarových.

Ku sv. birmování

praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatoř a stříbrník,

přísečný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných šperků a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

C. k. místodrž. koncessovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer

Hradec Králové

podává správy o úvěrnosti firem obchodních
i živnostenských, jakož i veškeré správy soukromé,

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Nejdůstoj. biskup. konsistoř doporučený
umělecký závod pozlacovačský

Jos. Kieslicha
v Hradci Králové

doporučuje se uctivě sl. patronátním a veleduš-
tojným úřadům.

Provádí veškeré práce v oboru stavby a obnovení

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a polychro-
mování oltářů, soch neb uměleckých památek
s plným zřetelem na původní sloh. Opravy a vý-
sady pomníků a soch venku se nalézajících. Vše
s mnohaletou zárukou. Rozpočty, nákresy atd. bez-
platné. Mírné ceny a solidnost závodu dosvědčují
četná písemná uznání.

Vlastní dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů
atd. Sklad uměleckých výrobků, velký výběr obrazů
a zrcadel.

Založeno 1891.

Do učení na cukrářství

přijme se mravný hoch z řádné rodiny

u Josefa Fialy

Hradec Králové.

Velkorestaurace

Choděra-Vacek

■ ■ ■ V PRAZE, ■ ■ ■

na Ferdinandské třídě

jest stálým destaveníčkem
hostů z venku a dope-
rouží se jim co nejlépe.

Postní pokrmy vždy jsou
" pohodově. "

MOSAIKY

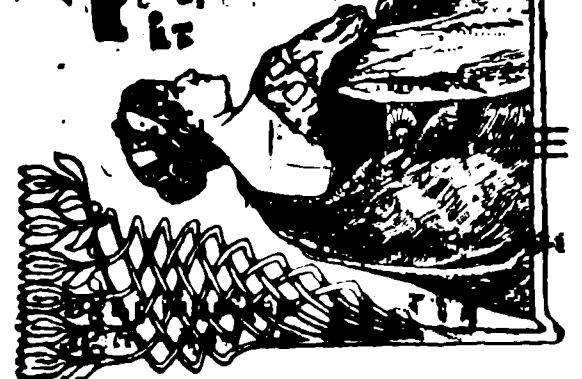
ukloněné

Provedy dekorativní, zejména
v grotto a sítích, které nejen vzruše-
ní ale i svou krásou předčí mnohé
malby, potaž

mal. látav přeměna na stě

B. Škarda,
Brno.

Liara št. p. o chr-
mová díla umělecky
besplatně.

OBNOVA

Číslo 19.

Předplatní na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 14. května 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Naši světci.

Každý věrný katolický Čech může být hrdým na ty muže a ženy české, jež stolice apoštolská prohlásila za svaté. Vznešené ty duše pracovaly výhradně tiše, nehlučně, ale vytrvale k zdárnému, přirozenému rozvoji českého lidu. Sv. Václav byl myslí rytířské, dovedl v čas krajní potřeby tasiti meč na ochranu lidu svěšeného se vši rázností, jak dr. Kalousek dokázal a jak ostatně uznával všechen lid český, který svého knížete osobně znal. Přes to však snažil se, aby národ dle možnosti pracoval na svém kulturním a hospodářském vývoji co možno v míru.

Kdo dovede doceniti veliký kulturní a národnostní význam svátce — umělce Prokopa? Po smrti jeho kolovaly legendy, které vytryskly z hluboké vděčnosti k národním a uměleckým snahám osvěceného, bystrého opata.

Sv. Vojtěch dle vzoru sv. Václava kladl důraz na praktické křesťanské obrození lidu českého. Jestliže se mu práce nedařila za živa dle jeho přání, nesla zdárné ovoce aspoň po smrti, kdy lid prohlédl, koho ztratil ve velikém světci, otčeném i v daleké cizině. Památka svatců Cyrilla a Methoda zůstane u nás slavnou, požehnanou, pokud národ český nezhyne. Osvícení mužové tito nepřinesli do slovanských krajů pouze výklad křesťanství; vždyť byli zároveň za svého věku předními šířiteli vyšší kultury v národě československém. Jejich překlady posvátných knih pořízeny jsou tak pečlivě, tak mistrně, že filologové nevyčázejí z údivu. Za jejich vedení poznal lid český svoji velikou duševní zdatnost, pracoval samostatně na vývoji vlastní kultury, aniž by se úzkostlivě ohlížel po vzorech a příkladech jiných.

A což světice Ludmila a Anežka? Stokrát žehnána budiž památka těchto velikých žen, které prací tichou více prospěly lidu svému než šiky velikých vojsk!

Krásnými, kouzelnými hvězdami zůstávají naši světci a svátice na českém horizontě; i když mračna protikatolické sloby na čas jejich svit zachmuří, zase za krátko zazáří krásou novou, světlem neodolatelným. Někteří extravagantci vedli si u nás tak, jako by považovali tupení a pomluvy našich svatých velikánů za šíření slávy české. Slíděno lačně po chybách svatců těch a našlo-li se něco, nač mohli svoje pomluvy zavěsiti, přímo jákali. Nespravedlivě pohaněn sv. Václav, zlehčován bezohledně památka sv. Vojtěcha; opisovali se i cizácké pomluvy, metané v tvář svatým bratřím slovanským. Naši zavilí nepřátelé národní mohli býti s touto rumařskou prací spokojeni. Pracovalo se jim do ruky; vždyť extravagantci ze zášti tapili ty lidi, které předkové naši svorně za velikány a svátce prohlásili; tak potupení i naši otcové, jako lidé pošetilí, neprozřetelní, dávající se uchvátiti rozmarem bez dlouhého přemýšlení.

Bláto nejhorších potup však stříkáno na tvář sv. Jana Nepomuckého, ačkoli se ví, že v celém světě křesťanském tento náš mučedník požívá veliké úcty, čímž se šíří i sláva našeho národa. Budiž zde poněkud aspoň na některé nepoctivé zbraně, jimiž měla býti úcta k sv. Janu u lidu českém ubita.

Spisovatel J. Arbes s tvářností velikého učence napsal, že *užší spověď byla Husem savorlena*; protože však na ní mnoho kněžstevná sledovalo, chtěli duchovní proti Husovi postaviti za vzor takového muže, který podstoupením mučednické smrti pro zachování tajemství této svátosti v ceně i povaze povýšil. Takovou lež, napapouškovanou dle podvodného spisu německo-protestantského, nestydl se opakovati spisovatel, který přece i při povrchném seznání spisů, života a procesu Husova musil poznati, jak si Hus užší spovědi vážil.

Když naši odpůrci vstřípli svým věrným přímo pověřeným strach a hrůzu před jesuity, hodila se do světa lež, že *jesuité latinské nadrželi lidu k uctívání Jana Nepomuckého, aby mu dali*

náhradu za Jana jiného, totiž Husa a aby tak obratným tahem odvrátili lid od velební mistra Husa. Zatím však již za tři léta po smrti sv. Jana (r. 1396) v zápise soudu konsistorního jest udáno, jak Mik. Puchník ustanovil, aby v den úmrtí Jana z Pomuk „dobré paměti“ byly rozdělovány peníze, které k tomu účelu daroval. Jan Protiva, soudce Janův, mluví r. 1409 o utopení „P. Jana, zbožné paměti“. Sám veliký asketa, arcibiskup Jan z Jenštejna, nazval svého Jana v listě k papeži mučedníkem svatým. Kapitola svatovítská měla již kolem r. 1480 kalich s nápisem „in honorem beati Johannis Nepomuki“ (ku cti blahoslaveného Jana z Pomuka). Tudiž v Čechách sv. Jan považován za svátce dávno dřív, než se narodil zakladatel řádu jesuitského. A sám prostý lid český dávno před památným prohlášením papežské stolice a před založením řádu jesuitského bez vybízení kněžstva k sv. Janu se modlil, vzýval jej o pomoc a šířil zprávy o zázracích, jež se na přímluvu svátce staly. Ve staré a zápisu čteme o Janovi: „A jest pochován na hradě Pražském u sv. Václava, tu, kdež jeho jméno vytesáno jest na kameni, a kříž na němž kameni. Na kterýžto kříž i podnes žádný nerad vstoupí.“ — A v jiném rukopise z téže doby se dočítáme: „Léta téhož byla jest suchota veliká v Čechách, na paměť smrti toho doktora utopeného.“ V tomto lidovém mínění zřetelně se zračí veliká úcta k muži, jež do té doby neoslavila ani papežská stolice ani dotud neexistující řád jesuitský. Později Tomáš Eben-derfer, který psal svoji kroniku o celé století dřívě, než do Čech první jesuita vstoupil (totiž v letech 1449-51), napsal o králi Václavi, že kázal Jana utopiti pro jeho prohlášení, že *jiného krále hoden jest ten, kdo dobře vládne i proto, jak se vypravuje, že odepřel porušiti pečet zповědání.* A český kanovník Židek napsal r. 1471 rovněž, že Václav dal utopiti sv. Jana proto, že nechtěl prozraditi zповědáního tajemství. „Potom přeschla řeka, a když lidé pro mlýny neměli chleba, počali proti králi reptati.“ — Podle toho zlí jesuité páchali lež dávno dřív, než se narodili!

Ostatně úcta ta našla zajímavý ohlas ve spise Chelčického. Lid český vzýval utopeného Jana jako ochránce proti nebezpečství na vodách, velice potupného muže toho jako ochránce před nespravedlivou potupou. Chelčický pak se svého stanoviska katolíky kárá, jak báji o pomoci svatých, z nichž někteří „vládnou ohněm, někteří vodou, někteří světskou hanbou.“ Tu jest zřetelná nářezka na našeho Jana. Vždyť předtím nebyl nikdy žádný světec u nás vzýván o ochranu před světskou hanbou. A proces o svatořečení Janově konal se teprve na počátku století osmáctého. Patrně, k jakým lžem tudiž se utekli ti, kteří počátek úcty k tomu světci přičítali chytrému manévru jesuitskému.

A jiné ještě láli! Prý starší sochy a obrazy Husovy později prohlášeny od katolíků za Jana Nep. Ovšem toto tvrzení právě od odborných znalců naprosto vyvráceno. A tak se teď protivníci úcty Svatojanské vozí hlavě nad nehodou roku, udaných v starých kronikách. Napsal-li však někdo ze starých omylem rok 1383 místo 1393 a jestliže zcela nespolehlivý kronikář Hájek (žijící teprve ve století 16.) bez dlouhého rozmyšlení usoudil, že zprávy zachované vztahují se na Jany dva, pak mají nejmenší právo papouškovati po Hájkovi ti, kteří se jindy témuž kronikáři posmívají.

Zvláštní jest, že zázraky, jimiž sv. Jan byl oslaven, hned odbývají naši „osvěcení“ protivníci neurvalými uličnickými poškľebky a že se věcně debatě o nich vyhýbají. Faktum nepopřené jest, že za přítomnosti mnoha přísedících svědků byl otevřen r. 1719 hrob, do něhož předtím nikdo nic letivě podstrčiti nemohl, jak naprosto dosvědčeno. Tam nalezen v leboce světcově celý neporušený jazyk; když byl týž lancetkou nafáknut, shledán uvnitř tak čerstvý, červený, jako bývá u člověka živého. Shledány tehdy i jiné úkazy podivuhodné. A

učená komise, vzatá pod přísahu, rozhodně při svém dobrozdání nelhala.

Až kapitelé sv. Jana Nep. dávno budou zapomenuti, bude se stále náš lid modliti ku světci, jehož jméno je slavné v celém světě.

V tomto měsíci bude prohlášen za svátce náš krajan Klement H. Bauer (Dvořák). Pro obrození duší vykonal tento muž skutky obrovské. Jakou radost jeví ze slávy svého krajana listy „protiklerikální“? Nár. soc. tisk, který haněti nemůže, napsal pouze štiplavě, že byl pekařem. Snad tak chtěl dokumentovati svoji „demokratičnost“ a účtu k ruční práci svých vlastních stoupenců. Leč zamlčuje, že mladý pekař Klement šel na studie a že se z něho stal kněz. Jest tedy ta kusá poznámka o Klementovi hodně charakteristická pro tisk strany.

Naši čeští světci nelibovali si v bouřlivých převratech, nebyli muži krve, silných slov, neuráželi svoje krajany; nehluchou prací působili k zúšlechťení a povzbuzení lidu; nezavinili převratnou činností plno pláče, ale stírali slzy s tváří trpčících. Všechněm budiž slavná, čestná paměť po všechny věky! Svatí patronové naši, buďte svému lidu silnou oporou i nyní, prostě za národ náš a nedejte zabynouti nám ani budoucím!

Dopis z Prahy.

„Uvažuje se —.“ Na Staroměstské radnici pražské vžilo se jedno slovo do duší všech otců města, magistrátu i všeho občanského úřednictva, slovo podivuhodné, záhadné a nikoli nemnoho významné, slovo zvláštního zvuku, konejšivé i útěchy, a slovo to zní: „Uvažuje se!“

— Uvažuje se téměř po čtvrt století o obnově památného chrámu sv. Václava na Zderaze, uvažuje se o přestavbě Staroměstské radnice, uvažuje se o zřízení hřbitova na levém vltavském břehu, uvažuje se o spojení Hradčan s vnitřními městy pražskými, uvažuje se — atd. atd. nyní již téměř po patnácté let o zastavění průlomu „U Klídků“ na Malé Straně, a bude se snad ještě půl století uvažovati o přeložení kanalizačního sběrače, jenž jest pod průlomem veden. Tak se uvažuje všady a ve všem, uvažuje se o regulaci Malé Strany, uvažuje se o zastavění tamních ploch po zbouraných domech, a dá-li náhoda, bude se snad uvažovati po celé století.

Šťastní uvažovatelé — nešťastní poplatníci! Zatím, co všichni na Staroměstské radnici uvažují, padají na hlavy poplatníků stále větší daně a dávky, řemeslníci a živnostníci pražští jsou utlačováni nedostatkem zakázek, hynou nadprodukcí tovární velkovýroby, přicházejí na mizinu — jako na Malé Straně, z níž se stáhuje obyvatelstvo následkem nedostatku bytů — ale na Staroměstské radnici se uvažuje. Když však jde o soukromé zájmy otců města Prahy, ó, tu se dlouho neuvažuje, tu se jedná. Tu jeden za druhým prodává své reality matišce Praze, hezky z čerstva, aby nezmeškal. Tu „slovutný a zasloužilý“ pan Hubáček, jenž pro vnučku nahospodařil 110.000 zl. v době svého zasedání na radnici, prodá hned své domy místo držitelství, tu slovutný předseda diplomové komise dr. Jan Vlček a jeho náměstek, malostranský obecní starší Hubáček, dají si bez uvažování odhlasovat *státé* záslužné medaile královského hlavního města Prahy — —. Inu, to jde ne se sty, nýbrž s tisíci jinými věcmi všechno rychle, bez uvažování.

Bud máte, páni otcové města, s armádou „výtečné“ kvalifikovaných sil odborných, s prostředků poplatnictva placených, tolik inteligence, že můžete a máte rozhodovati, a ne i po celé čtvrtstoletí uvažovati. Anebo tu inteligenci nemáte, a pak na radnici nepatříte! Na voličstvu jest, aby tu dělalo pořádek!

„Dětský den ne vystavíte.“ Hlučnými fanfarami v denních listech pražských dlouho slavnostně oblažovaný „Dětský den“ na první ne-

děti tohoto měsíce května ustanovený a na výstavišti pořádaný svrhl se v jeden z oněch podniků, kde nepromyšlenost, povrochnost, lehkomyšlnost a humbug pořadatelstva slavivají přímo své orgie. Sezvatí na výstaviště, plné rozbouřených pavilonů i neladu, na 40.000 dětí a na tisíce jich rodičů, nepostarati se pro tyto drobné návštěvníky ani o rohlík, neřku-li o napítí, to snad dovedou slavnostní výbory jenom v Praze, když v nich zasedají universitní profesoři, vládní a školní radové a různé učené hlavy, nevýjimaje ani pokrokové ženy s nejmodernějšími názory. Jest věci nad míru trapnou, ba odpornou, když něco podobného, jako to, co minulé neděle na výstavišti bylo páčáno, pojmenuje se *dětská slavnost*. Má-li býti dětskou slavností, když dívky hladové a žíznlivé bloudí spoustami prachu po výstavišti, nemajíce nikde věku svému žádoucí zábavy přiměřené a nemajíce, kde by uhasily svoji žízeň, pak s takovými slavnostmi si dejte pokoj!

Bude dbáno této rady na příště a bude v této věci docíleno nápravy? O tom, že lze přece v Praze, kde jest po ruce vše možné, docílit úspěšných slavností dětských, nelze přece pochybovati.

* * *

Praha v záplavě bot. Hlavní ulice a třídy pražské proměnily v poslední době valně svůj vzhled v tom směru, že jsou zaplaveny přetnými krámy a obchodními místnostmi obuví. Je to skutečně s podivem, že tak ohromné množství krámů s tovární obuví v poslední době rozbilo na pražských ulicích své stánky — s podivem tím větším, že v Praze zrovna o dobré výrobky obuvnické *nouse nebývalo*. Dnes na chodce nlicemi pražskými se ubírajícího nepřestávají se šklebiti americké boty nejbizarnějších tvarů, kolportované bůh ví odkud, a ku podivu i kupované s velkou horlivostí. Podobně rostou krámy s ženskými klobouky, které v tvarech nejkomičtějších vyskytají se na hlavách Pražanek, nevkusné, nemotorné vy-padající a křiklavě probarvené. Zdá se, že dnešním dnem vládnou Prahou a její obyvatelstvem boty a klobouky; čím nevkusnější, tím větší oblibě se těší. Pohříchu, že tímto — zlořádem množí se i úpadek vkusu, tak že o prostotě, elegantních zjevech Pražanek nelze skoro ani mluvit. Že s úpadkem vkusu nevrůstá ani morálnost tak mnohých krásků, o tom jindy v řadě článků doklady podrobnější.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáskou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
výhodočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1882).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Obrana.

Katolíci, spíte? Způsobem nejděsivějším ujařmují fanatikové naši svoboda. Lidé, vy-c-lá-vajíci jako dryádnici hesla osvobodě, chřestí přitom nepokrytě otrockými okovy, jež chtějí vložiti na ruce i takovým katolíkům, kteří se ani politické akce neúčastní, ale přece se od-vá-žují jíti aspoň do kostela. „Osvěta I.“ na-psala o ženách v kostele zpívajících, že tomu „řádění nebeských koz“ musí se udělati přítrž. Ve Zdáři docela děly se násilné pokusy, „by missionářskému kněžství byl zamezen přístup do kostela a na kazatelnu. Městská rada prc-testovala proti missiím a prohlásila jednoduše, že neručí v případě missií za pořádek. Tomu proh-lášení dobře se porozumělo, když při řv-ých randálech před farou ani jeden strážník se neukázal, aby zjednal klid. Masarykovský „Čas“, který jindy jen plýval humanitou, měl z násilností radost, až jej okřikly novy evan-gelické „Hlas z Sionu“, které dne 16. dubna napaaly: „Nikdy nemůžeme schvalovati násilné uplácování odpáree, jež dnes již nikde nepo-sá-hne svého cíle, a díváme se radostí „Čas“

z demonstrací židárských tím spíše, že o ně-kolik řádek níže sám zcela správně považuje pořádání missií za soukromou věc kruhů du-chovenských a církevnických, do níž nesluší jiným míchat se.“ Nyní kladenská rudá „Svo-boda“, která až dříve vyhlásila naprostý boj náboženství vůbec, dupla si, že opravdoví po-krokovci nesmí dopustiti, aby jejich ženy a děti účastnily se náboženských obřadů. „Osvěta lidu“, která jindy tolik horlivě bouřila do de-nunciantů, slibovala, že hodně spranýtne ty osoby, kterj by se v Nechanicích účastnily missií. Není to revolverový nátlak na věřící? Vždyť týž požidovstělý list se zároveň zlobil, proč se otcové nezmohou na to, aby jejich ženy s dcerkami neúčastnily se missionářských bohoslužeb. To má býti svobodou u toho listu, který pranic nenamítá, když Sokolovny, zapla-cené také z katolických peněz, jsou propůjč-vány k bohoslužbám evangelickým!

Když propukla aféra Svatováclavské zá-ložny, bylo surově útočeno na kněžstvo vůbec. Kdykoli některý učitel pro hrubé porušení svojí služební přísahy byl právem disciplinárně potrestán, už pořádaný četné schůze, na nichž vytýkáno „klerikalům“ šmahem násilnictví, necitelnost, na nichž nám spíláno co nejhubě.

A co děláme po zřejmých násilnických výzvách protikatolických fanatiků my? Zda nás probudí z liknavosti zřetelné vybržky a etalé, soustavné štvance zavilých našich ne-přátel? Není radno zmužilým protestem proti novověkým tyranům hájiti právo na nábožen-skou svobodu? My si obyčejně po nehorších ranách povzddecháme nad lidskou nešlech-ností; ale v praxi na důstojnou a vytrvalou obranu činíme velice málo, ačkoli vidíme, že se nás nezastanou proti surovosti ani listy ná-těru konservativního. Katolický lide, vzhůru všude do organizace, aby konečně přestal svi-štěti nad tvými zády bezcitný karabáč rudých a pokrokářských despotů!

Politický přehled.

Finanční náš ministr ryt. Bilinski v há-jení stanoviska svého v otázce uherské sgrární banky pro Bosnu nenašel ve sněmovně poroz-umění, přispěchal mu proto na pomoc (sám předseda ministerstva bar. Bienenrth. Pravid, že vláda v záležitosti té nejednala lehkomyšlně. Zodpovědnost prý padá zde na společného mi-nistra financí Buriana. Sněm bosenský rozhodne, má-li se bance odňati právo vyvazování půjčky a výkupu kmetů. Vymožeností (!) vlády rakouské jest, že do správní rady banky této bude při-jat rakouský místopředseda a že pod vlivem rakouské vlády vyjednává se s jistým vynika-jícím rakouským bankovním domem (snad ne s Rothschildem?), čímž lze očekávat, že ra-kouský kapitál skoro rovným dílem agendy banky se účastní. Samé omlouvání, které ne-důvěru poselstva k vládě nezvrátí. Na schůzi Slovanské jednoty zástupci Jihoslovanů uvedli, že zřizováním této uherské banky v Bosně zapro-dáno Maďarům 1.800.000 jejich rodáků. Z té příčiny dovolávali se Jihoslované podpory o-s-tatních slovanských stran v boji bezohledném, který jsou nuceni vésti. Zástupci všech stran v Slovanské jednotě soustředěných prohlásili jednomyslně solidaritu s Jihoslovany a slíbili jim svou podporu.

Ve sněmovně došlo také na náhradní zá-ložníky, kteří přes prohlášení, že v Bosně ne-hrozí už žádná nebezpečnost, byli nanovo do Bosny posláni. Na dotazy ze řad poslanců, proč se tak děje, nedostávalo se z minister-ských lavic odpovědi, ani když znovu posl. Šilinger naléhal na odpověď. Ve věci té podali zatím pilný návrh soc. demokrati a něm. ra-dikálové. V debatě o pilnosti dostalo se k slovu několik poslanců katol. národ. klubu, Šilinger, Záruba, dr. Horáký, dr. Myslivec, Prokop, kteří přednesli tu různě střízlivosti. Pro pilnost návrhu soc. demokratického, který však nedosáhl dvoutřetinové většiny, hlasovali i poslanci čeští, jihoslovanskí, rusínští a soc. demokratičtí, pro něm. návrh šl. Stránského hlasovala celá sně-movna, aby totiž náhradní záložníci byli co možná nejdříve propuštěni; byl však přijat i soc. demokrat. dodatek, aby se úřadům do-stalo řádného poučení, jak plnit zákon o udě-lování podpor. Ministr Georgi slíbil, že na podzim bude předložena osnova branného zákona na základě dvouleté služby vojenské, dovolenou o žních ochotně poskytne.

Dnem řepářů byla úterní schůze sněmovní. Jednalo se o pilném návrhu posl. Rychtery, Luksche a soudruhů, aby zvolen byl 52členný výbor sněmovní, jenž by vyšetřil poměry řep-ářské. O pilnosti návrhu rozhodne se až dnes v pátek a jisto, že bude přijata. Pilnost odů-vodňoval posl. Rychtera, Bergman, Lukesch Udrál a Šibata, který jako generální řečník vyslovil se pro stejný postup všech řepářů proti kartelům cukrovarů, aby cena řepy sta-novena byla dle cukrnatosti a cen cukru, záda se snížení spotřební daně z cukru.

Doplňovací volby v městské skupině pi-secké a vysokomýtské skončeny opět neroz-hodně, čímž dojde k užší volbě. Na Pisecku jest nutná užší volba mezi mladočechem dr. Štěpánem (507 hlasů) a státoprávníkem red. Sokolem (482 hl.). Na Vysokomýtsku bude užší volba mezi nár. soc. dr. Hlíňákem (667 hl.) a mladočechem šk. radou Metelkou (382 hl.). Jde tu tedy mladočechům o krk. Slč. Těmová do-stala na Vysokomýtsku 261 hlasů, čímž nejlépe prokázáno, že mnozí voličové neberou svůj ákol vzhled, že se tu jedná také o legraci. — V Hor. Rakousích ve skupině venkovských obcí byli vesměs zvoleni křesť. sociálové; v městské skupině většinu mandátů uhájili liberálové. V hornorakouském sněmu, který má celkem 69 poslanců, bude 37 křesť. sociálů; ve sněmu solnohradském dle dosavadních výsledků bude zasedati 16 křesť. sociálů, 9 liberálů a 2 soc. demokraté.

Krise v Uhrách dosud neodklizena. Nej-lepší charakteristiku maďarských politiků kreslí „Pesti Hirlap“, uveřejňuje výroky císařovy: „Pan Justh zase mi přednášel o otázce ban-kovní. Ale ten muž tomu nerozumí.“ — „Skoro všichni pánové, kteří se přede mnou objeví, přijdou s otevřenými rukama a chtějí koncesse“.

Slavnost opásání mečem, což jest offici-elním uznáním Mohameda V. za sultána, tedy jako korunovace, odbyla se klidně. Všechny zprávy nasvědčují tomu, že se vše nalézá ještě ve stavu kvašení. Vraždění křesťanů v Malé Asii a zakrývání těchto událostí se strany Tu-recka jest smutnou stránkou veřejné správy v říši turecké. Válčný soud v Cañibradě vy-nesl nanovo 26 rozsudků smrti.

Z činnosti katol. spolků.

Vys. Mýte. Konference důvěrníků a stou-penců strany koná se v neděli 16. května 1909 ve Vys. Mýtě o 10. hod. dopol. „u Zlaté líry“. Řečník posl. dr. Jos. Myslivec z Prahy.

Nová Paka. Dne 25. dubna 1909 odby-vala zdejší katolická vzdělávací jednota valnou bromaду, z níž vyjímáme následující: Výborových schůzí v r. 1908-9 konáno 16, spolkových 9, ve-řejná 1 a tábor lidu. Divadelních her dávano 6, čtyři po dvakrát a zdatilý ples. Z časopisů od-bírány: „Obnova“, „Týden“, „Naše Listy“, „Právo“, „Pravda“, „Sůt“, „Meč“, „Práce“, „Křesť. dělník“, „Slova pravdy“, „Sv. Vojtěch“ a půjčován nám „Čech“. Kromě toho odbírány knihy poučné a zábavné a četné brožury. Knihovna čítá 681 svazků. Knihy vypůjčeny 2175krát. Celkový příjem roční byl 1402 K 92 h, vydání 920 K 20 h, čistý zisk 482 K 72 h. Do výboru zvoleni pp. Jan Křížek st., Jan Křížek ml., Ant. Kynych, Jan Malý, Jos. Pavlovce (knihovník), Fr. Salický, (jednatel), Jos. Sucharda, Frant. Urban, P. Jos. Vomočil (místo-předseda), Zábejský Frt. (předseda). Náhradníky: Jan Vitvar, Jos. Malinský (2. knihovník), Jarosl. Franc, Jan Mádle. Revisory účtů: Karel Sulc (re-žisér div.), Frant. Vít. Přejeme jednotě a svi. zvolenému výboru plného zdaru.

Čáslav. Dne 25. dubna t. r. pořádali zdejší křesť. sociální vzdělávací spolek z místnostech hotelu „u Modré hvězdy“ večer zdatilou přednátku pro své členy a příznivce, k níž pozval slečnu B. Dobruskou z Turkovic u Podhořan, která promlu-vila o cestě do Lurd a vyličovala nyníjší stav a rozkvět toho poutního místa. Velice zajímavě u-váděla celou cestu, všechny země a města, kudy s ostatními poutníky projížděla, rozmarné dotýkala se též obyčejů, mravů a způsobů života těch oněch zemí. Ličila překrásné krajiny alpské, až dospěla ve své řeči ku předmětu hlavním, totiž k pout-nímu místu Lurdům ve Francii. Zde zmínila se povšechně o Francii, že docela vypadá jinak ve skutečnosti, než jak nám ji naši nepřátelé barvami až příliš pestrými malují. Země ta jest daleko šir-oko jednotvárnou, někde až nudnou rovinou, kde pěstuje se pouze vln; jiných plodin polních tam málo znají; takže není nikde viděti pšenice, žito, ječmen, oves atd. jako u nás. Venkov jest velice chatrný a ubohý; stavení jsou namnoze kryta došky nebo šindelem, někdy ve vesnicích bez oken, neboť rolníci na venkově musí platiti z oken daň. Cel-kový dojem venkova jest smutný a jest to tedy veliká odvaha od toho lůžiti krásně Francii, kdo ani tam nebyl a neviděl ji ve skutečnosti. Poutnické místo samu t. j. Lurdy leží v krajině romantické, skulinaté na hranicích Francie a Španělska. Vy-evěťovala podrobně původ, vznik a vzrůst tohoto poutního místa, kam putují ročně sta a tisíce poutníků křesťanských, ba i nevěrci a jinověrci zajištějí tam sbláznouti na vlastní oči blahodárný účinek milosti Boží. Ličila veškerý ceremonie cír-kevní, jakož i postup prací všech střízlivě slu-žebních, postavených k ošetřování nemocných tam dleších. Vyvrátila nesmysly a pomluvy necpá, které dodnes naši nepřátelé rozšiřují za účelem snížení a potupení tohoto památného místa. Za za-jímavou přednášku, kterou s živým zájmem vy-slechl všech přítomní, zdávámé úmto vřelý a upřímný dík. Po té rozpránila se srdečně, velice

zábava, při níž účinkovala spolková hudba. Kde by bylo více takových zdařilých přednášek! Zdař Bůh!

Bohuslavice. Krásný večer zažil náš spolek Václav dne 2. t. m. Přijeli k nám tamburaši katol. jednoty královéhradecké, kteří nás pobavili překrásnou hudbou jihoslovanskou. Jednotlivá, znamenitě přednesená čísla byla sledována s napjatou pozorností. Též naši ochotníci se činili zdárně obveselující obecenstvo dobře pochopenými sólovými výstupy. Sál byl návštěvníky přeplněn. Děkujeme srdečně bratřím královéhradeckým za jejich ochotu, s jakou k nám spěchali. Připravili nám zábavu překrásnou. Zdař Bůh!

Mladotice u Ronova n. D. Skupina sdružené mládeže zdejší sebrala 2. května t. r. divadelní představení „Tatíčků návrat“, děj ze sociálního ovzduší naší doby. Účinkující, ač vesměs byli poprvé na jevišti a kus sám je dosti těžký, zhostili se úloh svých velice zdařile, jak svědčil dlouhotrvající potlesk a úsudek odborníků. Upřímné díky vzdáváme vldp. Frant. Kašákovi za jeho návštěvu, jež uvítána s nadšením. Vldp. farář svým milým jednáním získal si lásku všech. Dále děkujeme dp. K. Bláhovi, katechetovi, za jeho vydatnou pomoc, dp. M. Kloudovi za zaslání vstupné, skupině sirákovské za vpravdě nezištnou ochotu, jakou nám projevili půjčením jeviště. Všem účastníkům z Ronova, Závratce, Pařížova, kteří v tak hojném počtu se účastnili, srdečně „Zaplat Pán Bůh.“ A nyní k tobě, mládeži naše milá: Vytrvej na započaté dráze, buď se svorní a milujte se bratřsky! A když vás vidím, jak celodenní práci znavení přece dostavujete se večer ke křtí a pějete ty krásné písně ku počtě „Královny máje“ a když na rozchod zablahoří jako by slib spolu s prosbou „Národ náš věrný víře vždy zůstane: Dědictví otců zachovej Pane“, tu srdce zachvívá se blahou nadějí, že v milené naší vlasti vzejdou nám doby lepší, když mládež naší půjde svorně a statečně vpřed pod praporem Kristovým.

TABLEAUX

studentská a spolková

v provedení uměleckém doporu-
čuje při cenách nejvýhodnějších

J. F. Langhans,

c. a. k. dvorní fotograf

Hradec Králové.

(Adalbertinum).

Zprávy místní a z kraje.

Pořad visitační cesty Jeho Excellence nejdp. biskupa dra Jos. Doubravy: V neděli 16. a v pondělí 17. května v Liběšátě, večer vždy v Lomnici n. Pop., 18. května v Nové Vsi n. P., k večeru odjezd do Hradce Králové.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jos. Seda, zat. katecheta v Novém Bydžově, za katecheta do Hronova; p. Ant. Gréger, katech. v Pardubicích, za katech. do Ptelouče; p. Frant. Bošík, kaplan ve Všeštarech, za katech. do Pardubic; p. Frant. Pöter, administrátor v Žitci, za administr. do Velké Borovnice; p. Fr. Klusáček, koop. ve Zruči, za kaplana do Všeštar; p. Václ. Mazák, koop. na Pouchově, za koop. do Oubyslavic; p. Šavřda, administrátor, za kapl. v Litomyšli; p. Jol. Váňa, kaplan, za administrátora v Č. Heřmanicích; p. Fr. Hermann, kaplan v Nových Dvorech, za kapl. do Zábok. — V Pánu zesnul: p. Frant. Košťál, farář ve Skuhrově, † 8. května 1909 (nar. 1857, vysv. 1881). — Uprázdňená fara ve Skuhrově, jare patron. ad tempus quiescente lib. coll., od 13. května 1909.

Na katolický sjезд darovali: Katol. jednota „Svornost“ v Ptelouči, Křesť. sociální spolek v Čáslavi, Katolická jednota v Chrastí po 10 K. Jednota katolických jinochů a mužů „Václav“ v Bohuslavicích 5 K. Vld. duchovenstvo vikariátu Chrudimského K 142—. Vld. duchovenstvo vikariátu Kopicinského K 128 (vldpp: vikář Tichý 80 K, po 6 K vldpp: Vašítko, Dvořák, Nechvatál, Pánek; po 5 K vldpp: Vintera, Němeček, Kobout, Kraus, Klepl, Kuba, Okrouhlický, Valenta, Mencl, Lásk; po 3 K dpp: Pavlišta, Doletal, Solníčka, Sychra, Bradáč, Knap, Kulhánek, Nožička). — Vld. duchovenstvo vikariátu Lito-

myšlákého 19 K (se dříve již splacenými a osuámenými K 100 celkem K 119— po 5 K vldpp: Balcar, Filip; po 3 K vldpp: Blažek, Šavřda; dp. Laštovička 2 K; dp. Kacafirek 1 K) — Dp. J. Enderle v Sadské 4 K, dp. Šandera v Rychnově n. K. 5 K, dp. V. Sál v Lánech n. Dálku 2 K. Zaplat Bůh! — Vysoce důstojné pány bisk. vikáře, kteří dosud ve svých traktech sbírku nevykonali, snažně prosíme, aby tak dobrotitivě co nejdříve v zájmu dobré věci učinili circulando se sběracím archem. Jiný způsob — dle nabyté zkušenosti — setkává se s nezdařem sbírky. Prosíme, aby příspěvky pro ušetření porta zaslány byly cheky č. 1701, znejícími na jméno „Antonín Hrubý v Hradci Králové“. Cheky ty zašle na požádání Biskupská knihtiskárna aneb Přípravný komitét sjездový. Spolu snažně prosíme, aby chekem č. 1701 zaslány byly obnosy jen na sjезд a nebylo chekem tím ani tiskárně ani komukoli jinému placeno; vznikajíc nám jinak nesnáze veliké v účtování.

Oslava slovenského básníka Hviezdoslava v Borromem. Jakkoliv básník Hviezdoslav (pseudonym Pavla Országha) má takový význam pro ujaťmenou Slovač, jako pro nás Sv. Čech, přece jméno jeho neproniklo daleko za hranice Slovenska. Ba letošní jeho 60. leté narozeniny prošly v Čechách téměř bez povšimnutí. Ačkoli Hviezdoslav byl odchovancem maďarských gymnasií, psal již jako jiných vlasteneckých lyrické básně slovenské, prohřáté vřelostí, nadšením citem. Nejvíce svých stkvostných plodů uložil do pečlivě řízených „Slovenských Pohladů“, o nichž v Čechách mimo duchovenstvo málokdo co ví. Jeho básně dýšají zanícenou zbožností, láskou k přírodě, ranějšíc, ocelnou fantasií. Vrcholem jeho tvorby jest bolestná epopej z utrpení slovenského lidu „Hajníkova žena“. — U nás ovšem obrací se raději pozornost k francouzským nbohým fraškám a k překladům krvavých detektivních románů než k velikým pěvcům sbratřeného lidu. A přece — máme-li Slovensko vřele milovati, musíme je napřed dobře poznati. Skromnému pěvci tatranskému platila pěvecká akademie, kterou uspořádali chovanci bisk. Borromea minulou neděli. Nadšenou chvalou na zásluhy Hviezdoslavovy přednesl septimán Novotný. Pěsňka a hudební čísla byla pilně nastudována. Návštěva akademie byla tentokrát slabší, čehož se zřetelem na úhel slavnosti jest litovati.

Schůze městské rady dne 10. května. Cirkulár okresního výboru v Hradci Král. stran přivzetí ku komisi o povolení neb kollaundování obytných staveb byl vzat na vědomí. — Instrukce pro nosení revolverů služebníky městskou policejí stráž byla schválena. — Výkaz pokladni botovosti ze dne 26. m. m. a schválení p. Jos. Hameta, jako nájemce živnosti hostinské v domě čp. 249 p. J. Štandery, byly vzaty na vědomí. — Schváleno bylo, by do odvolání nadační hroby ošetřoval p. Jos. Režner, hrobník na Pouchově a aby hroby osob, zasluživých o zdejší město, byly nákladem obce upraveny. — Žádosti za místo hrobníka na hřbitově Novohradeckém zašlou se tamnímu farnímu úřadu ku dobrozdání. — K žádosti okres. výboru vytyčil se staveniště, určené pro novou budovu všeobecné veřejné nemocnice, měst. techn. kancelář. — Organizaci soc. dem. v Hradci Král. propůjčil se městské divadlo na neděli, dne 23. t. m. k veřejné schůzi. — Panu V. Vocelovi, hotelierovi, udělil se povolení ku střílení zahrádky před hotelem „Černý kůň“ za obvyklý poplatek. — Panu V. Rejchlovi, staviteli, udělil se povolení ku stavbě dvoupatrového domu na par. č. 157-8 v bloku O v Pospíšilově tř. a kuratoriu městského práh. musea povolí se stavba muzejní budovy na levém břehu Labe. — Výkaz činnosti policejní stráže v dubnu t. r. byl vzat na vědomí. — K žádosti okres. výboru budou t. zv. zdravotní listky t. j. stvrzenky obecního úřadu na deponované u něho knížky čelední svěťovány okres. ústavu pro zprostředkování práce a služeb za účelem dalšího jejich doručení službodárcům, by v evidenci mohla býti vedena uprázdněná místa služebna. — Jednotě státních střízenců povolí se výstřel do lesa „U adné boudy“ dne 4. event. 11. července t. r. —

Divadlo. Společnost pl. Procházkové-Malé dobývá si čím dál tím více sympatií v obecenstvu. Skoda, že pokročilá sezona není již tak příznivou návštěvě, která někdy je slabá; jindy divadlo bývá velmi slušně naplněno. Z posledního týdne zaznamenal dlužno „Bobří kožich“, výtečnou komedii od Hauptmanna, ve které excellovala pí feditelová i její partner p. Dobrovolský; zejména však výtečným byl p. Čepela v úloze nahluchlého žalobce. V neděli za spolutěinkování „Tyla“ provedena byla v městském Klicperově divadle Vrchlického „Godiva“. Myšlenka hry sama o sobě není velká a rozhodně nestačí na čtyři akty. Byla by tu pěkná povídka, zvláště v rouše básnickém — ale dramatického dějinnu nemá. Výstup, kdy Godiva jede na koni přes jeviště, byl výstoupkem trapným. Vzor téměř slabostem měla hra úspěch zásluhou hrajících a bylo až na podiv, jak čestně naši ochotníci, zvláště p. Dvořák, se drželi. V pondělí byla „Anna Karenina“, ve kterém výkon pí feditelové daleko zastínil heroínu bývalé východočeské společnosti. V úterý „Lešetínský kovár“ naplnil dům — snad přitáhl národní subjekt, který se publiku očiividně líbil. Ve středu „Chansonetta“, fraška, které

se člověk jen směje, necháváje stranou všechno kriticeování. Dr. Aliquis.

Za příčinou čistění úředních místností c. k. berního úřadu v Hradci Král. nebudou se ve dnech 21. a 22. května 1909 t. r. peníze ani přijímati ani vydávati.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. Stav vkladů 30. dubna 1909 celkem K 22,980.716-93.

**Zvláštní péče o neporučenost pe-
řivatelů.** Píše se nám: Letos byly jsme nuceny častěji domluvití mlékaři se Světí, protože hodnota mléka málo odpovídala jeho ceně; nebylo též dbáno náležitě čistoty. Naše domluvy však neměly účinku; naopak jako na posměch přineseno nám dnes (13. t. m.) mléko s utopenou domácí myš. — Dvě hospodyně královéhradecké.

Syn Heliův mezi smrtelníky. Syn boha Slunce snížil se blahosklonně k synům zemské hroudy a na oslňujícím voze barumské reklamy objíždí své věrné poddané, kteří ve své oddanosti ani si netroufají volně něco mysliti proti jeho vsutku čarodějně spletené filosofii. Už se o tomto velikanovi napsalo velmi mnoho, ale přece jenom důsledně jeho přátelé opomíjejí do charakteristiky jeho tvorby vplést některé květy plné nepochopitelného mysticismu, ačkoli syn Heliův (jak se sám nazval) jest básníkem realistickým, mužem až příliš určitých, ba siláckých slov. Jistě tedy uvítají z lásky k velikému srdci Macharovu jeho čtenelé drobnou mosaiku, jež doplní charakteristiku jeho básnických perutí. Jsou ty zapomenuté okolnosti sice pro normálního myslitele tvrdými oříšky, ale rozhodně zaslouhují luštění věrných jeho čtenelů.

— Hned s počátku narážíme na nesnáze, jakým stručným a přece výstižným slovem si přeje Machar nazvati samu podstatu svoji umělecké práce. Jednou totiž napsal, že je „také aristokrata kus“ (tedy kavalír), jindy napsal o sobě, že jest klackem (tedy hodně poníženým) a naposledy zase vzletně se nazval synem Heliovým (ačkoli předtím napsal v příčině svojí osoby, že co se s čertem narodilo, to křtí dělat nebudě). A teď píše ne jako „aristokrata kus“, ale jako demokrat celý — úplně rudě zbarvený. Moderní analyticky, přikroče k nesnadné práci, smičejte všechny ty vlastnosti dohromady! Co se vlastně z toho vykási? Věru jeden z nejtěžších filosofických problémů. Spíš se už dá vysvětliti, proč do Hradce byl pozván přímo Volnou Myšlenkou a nikoli speciálně masarykovským pokrokovým klubem. Básník ten, uctívající hlubokými pokleky strany masarykovské, totiž jednou přece ve svém orlím, volném vzletu velice narazil, když se jednalo o existenci Herbenovu. Tém masarykovcům, kteří souhlasili s jeho dříve proneseným míněním o Herbenovi a kteří později se rozpakovali změniti svůj názor dle povelu téhož Machara, vyčelil Machar slodějství listin, objevil v jejich středu „moralistní bestii“, nazval některá jejich prohlášení „svinstvem“; a když Masaryk obrovský spor svých poddaných a přátel utulal způsobem přičím se vlastním jeho realistickým pravidlům, spráskl na svém trůně povznášený básník a prorok Machar rukama; napsal na adresu Masarykovu o straně jeho v samém „Čase“ tohle: „Myslíš, že se najde v království Českém v kterémkoli okrese nějaký volič, který by uznal, že takový štít může býti ochranou jeho práv a který by dal hlas příslušníku této strany? . . . Nikdy jsem navěřil, že takový šbnilý kompromis jest možným v naší straně poť anapiciemi mých přátel . . . Byla to zkonáška z pokrokovosti, humanity a chcoš-li, z českosti strany — a strana propadla v ní habebně.“ Zároveň prohlásil, že přestává býti členem té strany. Nešťastný Al. Hajn totiž suzil se mu předtím připražiti volná křídla tvrzením, že Machar chce říditi politiku, které nerozumí. Proto neoddivu, že M. ze strany vystoupil; tu však zůstává nerozluštěnou záhadou, proč v orgáně téže strany M. dále tepe a kárá příslušníky polit. stran jiných. A zase jiný problém! Masaryk, nejoddanější přítel Macharův, se prohlásil za „učedníka Ježíšova“ a pochlubil se, co všecko pro křesťanství učinil. Machar prohlásil za nejtřpytější hvězdy na obloze slovenské Tolstého, Masaryka a — Sienkiewicze (autora díla „Quo vadis?“) — nu a pak nazval křesťanství „jedem z Judey.“ Hvězdy tudíž snad — otravují také? Záhada! Vypichuje epizody ze života jen některých papežů, ač už jich byla dlouhá řada. A na těch jednotlivých příkladech „dokazuje“ úplný jed. A zase podivné! Na př. matkovraha Nerona chválí, ale papežům nemůže odpustiti nejmenší stín despotie. Ovšem jest tolik opatrný, že nyní při přednáškách nefekne, proč jen z toho „jedu“ neučinili hojivý lék ani evangelici ani Masaryk, proč „jed“ zůstává „jedem“ i v rukou „česko-bratráckých pohrobků.“ Přitom však nenechává M. záhadným svoje náboženské vyznání; nezaple, že vůbec v Boha nevěří, ale také n. vysvětlil, proč ani Masaryk ho k nějaké víře nepřivedl. Ale tu zase větší ještě nesnáze! Ačkoli dříve v Božství a spásu Kristovu nevěřil, najednou se přiblížil s úklonou k hierarcovi: „Vaše Eminenci, náš spásitel. . .“ Prorok Machar také dovedl se svého nadoblažného trůnu zkritisovati dílo nepohodlného pokrokové dra. Chalupného o Havlíčkovi dítě, než bylo na světlo vydáno. A takových temných problémů na slunném voze Heliůva krasojezdce naleznete při bedlivějším postřehu ještě celé tucty.

Další repertoire společnosti M. Procházkové-Malé. V sobota (15. t. m.): Chudá holka; v neděli: Pražské děti z mokré čtvrti; v pondělí: Denisa; ve středu: Jedenácté přikázání (čestný večer p. Čepely); v pátek (20 t. m.): Páni doktoři; v sobotu (21. t. m.): Terna.

Na vzdělání českých dětí dolnorakouských v jazyku mateřském přispěl v dubnu 1909 spolku „Komenský“ ve Vídni III/8 Strohgassee 45., který vydrží 3 obecné školy, školu pokračovací pro učně o 3 odděleních, 2 opatrovy a 6 škol jazykových o 14 odděleních P. o. Hradec Králové: Hradec Králové: Lutherův datav 3 K, Professorský sbor c. k. gymnasia 10 K, Spolitelni a záložní družstvo I. všeob. jednoty střední 20 K, Prof. J. Miksa jménem II. třídy dívčího lycea 10 K, Dr. L. Brtaický, gymn. prof. 20 K. — Plotiště n. L. „Sokol“ sbírka při přednášce o Komenském 13 06 K. — Hrádek. Jednota „Třebízský“ se zabývá 3 K, Povedení četverlístek za masopustního medvěda 1 K. — Kukleny. J. V. Balcar 2 K. — Třeběchovice. Učitelství sbor 11 K.

Zdroje příjmů pro Komenského. Čtvrté číslo časopisu „Komenský“, který vydává spolek „Komenský“ ve Vídni III/3 Strohgassee 45., přináší přehled, kolik z kterého okresu v zemích českých v minulém roce bylo věnováno pro české školství v Dolních Rakousích. Statistika tato je velmi zajímavá, tím zajímavější, že u každého okresního hejtmantství vedle množství darů připsán je počet příslušníků z okresu toho ve Vídni.

Článek má být pouze námětem k úvahám, jak sbírky upravit, aby příspěvky na české školství dolnorakouské byly stejnoměrně rozděleny a aby také odpovídaly potřebám, které neustále rostou. Zmíněné číslo „Komenského“ zasláno bude každému, kdož o ně požádá a zašle poštovné 10 hal. — Z politického okresu Král. Hradce jest ve Vídni příslušníků 4147 a v roce 1908 přispěl okres ten na vzdělání dětí svých příslušníků ve Vídni v mateřském jich jazyku 2084-31 K.

Nechanice. Učinil jsem ve svých člancích malou přestávku — a to proto, poněvadž sám pan Vančura si toho také přál. Prý již těch novinářských polemik je dosti — a zvláště takových, které těžce dolehaly na kůži nedotknutelné jeho osoby. Já to však neučinil k vůli jeho pokynů — mé opoždění málo svojí zvláštní podstatnou příčinu. — Své referáty rozdělil jsem totiž na jednotlivá jednání, a rozumí se, že páté a konečné jednání jsem jako svědomitý reportér hodlal uvést na scénu s výpravou — ano musil jsem učiniti i malou proměnu, poněvadž se mi z našeho kandidáta Mladotěcha stal pravý (prý!) agrárník — který dovede hájit, ať si je to již program mladočeský, agrární, sociálně-demokratický, pokrokový, národně-soc., a když bude potřeba i „klerikální“, jmenovitě když by to žádný neviděl. Jen když z toho něco bude! A nyní ještě několik posledních slovíček k „Zaslání“ p. Vančury ze dne 5. února 1909. Předem — než li poručím k tomuto pátému jednání vytáhnouti oponu, prosím své čtenáře, aby prohlédli znovu celý můj divadelní kus a posoudili, jaké máme v naší lidské společnosti charaktery! — A nyní opnu vzhůru! Vážené posluchačstvo prosím, by zaujalo své místa. Ve čtvrtém jednání dovolil jsem si apelovati na pány členy okresního výboru v tom směru, by tajemníka V. byla přibrána výpomocná síla, anebo aby mu poradili, by si hleděl jen práci okresní kanceláře. Nevím, zdali o záležitosti té bylo jednáno; ale nebude-li mých slov slyšeno, začnu s takovými referáty v denních listech, které tyto s radostí budou uveřejňovati! No víte, že to vaší popularitě poslouží. — Dnes, v posledních právě dnech, kde byl opět „s důvěry“ zvolen do výboru zemědělské rady, zvolme ho ještě s důvěry do zemědělského sněmu a do rady říšské, opatřme mu nějaké stálé místo u Slavie — domácí funkce uprázdňené dejme sluhovi Matějovskému, a aby se nám práce v kanceláři okresního výboru nezastavila (je prý tam moc práce), opatřme ještě jednoho okresního tajemníka a služu č. 2, dejme jim pevně — a bude navždy pokoj lidem dobré vůle! Je pravda, že okresní tajemníci jsou vůdce dobře (ne jen snad u nás) zapracovaní, ale aby byli zapracovaní „do všeho“ tak, jako náš tajemník, to nebude asi nikde, v tom jsme jistě jediní! A co to dělá? Všecko „důvěra“ s velkým D. — To máte jako s naším panem měšťanem Rašínem. Ten má taky takovou „důvěru“, kterou jsem již vylíčil v tomto listě dne 2. dubna t. r. A pan tajemník Vančura? Ten, prosím, minulého roku při obecních volbách získal si takovou důvěru, že musil sám osobně s p. Maděrou pro oboplné zvolení agitovati. Ostatní jeho kolegové kandidovali — ti že voleni býti nemusí, což se také stalo. — To vám byla taková silná „důvěra“, že když opozice podala proti volbám protest, usnalo vysoké c. k. místodržitelství za dobré ve všech třech sborech volby srušiti — a nařídilo volby nové. Nyní čekáme jen, jak zachová se v té věci c. k. okres. hejtmantství v Hradci Králové! Podotýkám pouze, že pp. Rašín a Vančura chtějí, aby dráhé volby provedeny nebyly. To všecko je jen důvěra; ti, kdož jsou jí pověřeni, jsou osudem vyhlázeni k tomu, aby poddaným svým kralovali definitivně. — O tom jindy! — Obce-li se státi někdo delegátem do zeměd. rady, obědou se

osobně voliči, a cítíme-li, že bychom v nějaké venkovské besedě nebyli příliš přijati, dáme takovým besedníkům na vědomí, že jsou pro právo volební nezralí. Nato svolá ihned valnou hromadu hospodářský spolek, který se k tomu činu nerozhoupal několik let, zvolí se pět volitelů — a vezme to tak anebo onak, máte to „laur a furt“ samou důvěru! No prosím! Když s druhého sboru chce se nechat kandidovat do sboru třetího, to nelze přece jinak pojmenovati než důvěrou. — Anebo — když učiti, že by nebyl do zastupitelstva volen, poděkuje se s městské rady, aby se mu nemohlo státi neštěstí, že by mu voličstvo samo od takové funkce pomohlo! Nyní prý bude víc v Praze než v Nechanicích! Veliká škoda! Ach, přeskoda, že neumí „eštá“ německy! Už se na to těším jako nebožtík Kovanda na placky, až náš nadčlověk bude v Praze, a já ho tam budu moci s naším dědečkem (kterému má co nejvíce děkovati) navštívit. Já ho tak té straně agrární přejí — že ani některý ten agrárník jí ho tak nepovinně. Ach, to je pracovník! A copak až se „zapracuje“! Až ho teprve poznají! S Jeho Excellencí Pražkem — to se už znají od pohřbu Kubrova; že pane tajemníku? Škoda, že je náš dědeček p. Taichman už tolik starý — ten by se vám hodil za sekretáře k té melioraci, a byla by to také jaksi odměna, kterou skutečně si zasluhuje. Největší bude, až se s vámi budeme loučit. Rozhodně uspořádáme vám večírek na rozloučenou. Já už to všechno vidím; to bude slz! A zvláště ty vaše bylo by potřebí všechny zachytit, aby ani jedna neukápla! Bylo by nejlépe je do nějakého hrnce natchytat, a pak hermeticky uzavřít, aby nám to nevyšlo. Ty vaše slzy budou jako ta vaše pravda, jako ta vaše nezištnost, jako to vaše krásné přesvědčení a jako ty vaše bratrské kolekové ideje! — Docela se tiše povídá, že také „Hlahol“ a „Jednota divadelních ochotníků“ se účastní onoho večírku na rozloučenou za to, co jste pro ně všechno udělali! Navrhuji vám, abyste spáchal zase nějaký pamětní spis. I mně jako zpravodaji se bude moc po vás stykat, poněvadž nebudu mít hned tak druhého, jenž by novinářský tisk tak zaměstnal, jako vzácná osoba vaše. Co vám závidím, jest to jediné, že se nemohu naučiti šetřit jako vy, vždyť všude, kde je třeba, jezdíte, utrácíte peníze pro dobro svého milovaného lidu a po všech těch výletech a spotřebě rodinné si tak pěkně finančně stojíte! — Tenhle „recept“ byste nám tady mohl zanechat. Nám by stačil; vy ho v Praze už potřebovati nebudete, neboť Praha jest zvyklá na silnější dávky. Ostatně vám pan Prašek poradí.

Starost o mechanický hřbitov. Městský úřad v Nechanicích podal žádost, aby z důvodů zdravotních byl zřízen nový hřbitov v Nechanicích. Řízení o tom konati se má na hřbitově mechanickém dne 17. května 1909 o 9 1/2 hod. dopoledne. Chce tedy Bohumil mermomocí prodati pole, nahraditi si funkce, kterých se vzdal ve městě, odraziti nám venkov, který si zařídí své hřbitovy. Je prý mu nakloněn sbůry p. okresní fysik. Podotýkáme, že o mrtvé postaráno v Nechanicích dosti, ale o živé nikoli; obecní škola pro mládež jest chatrným barákem a škola měšťanská povážlivě praská a je tam plovárna. Nečistoty ve městě dosti — jámy a žumpy někde ani nejsou. To se nevidí — ale hřbitov, ač při poslední komisi za dostatečný uznán — má býti nový. Máme ještě málo přírůstek — nová zbytečná věc se má říditi. Někdo chce draho prodati pole a někoho mrzí, že o pohřbech k nám jdou ještě do Nechanic lidí. Zeptejte se v Libčanech, kam s novým hřbitovem přišli! Po komisi uveřejníme více!

Z Chrudimě. Celá Chrudim a okolí želi stráty jednoho ze svých nejlepších synů, advokáta dr. Jos. Šfory, který zemřel 5. t. m. v 64. roce věku svého. Byl právníkem obratným; s jeho jménem setkáváme se v různých vlasteneckých a dobročinných spolcích, přemnohé blahodárné zřízení města Chrudimě děkuje mu za svůj původ a na rozkvětu města měl sametěho podíl. Čest budiž památce jeho — odpocívej v pokoji!

Prahmišské kosa chrudimských povýšilo svého milého kosa Kacafírka III. a kosa Salakvardu do stavu šlechtického s titulem fona a sice s prominutím zásluh, veškerých tax a přírůstek. Povýšení toto nabývá právoplatnosti ve středu, která připadá na čtvrtek dne 6. května o 8. hodině večer. Od této chvíle náš jméno oslavenců: Kos fon Kacafírka III. a kos fon Salakvarda. Oběma těmto významným provolává Svobodomyslný, Neomyslný a prov. Nesmrtelný Obrkos se svými šaršanty a ordinárními kosa hluché: „Klap!“ Co nevidět zahájena bude středa mimořádná ku počtu obou oslavenců v hotelu „u Modré nečkovice“ v Hradci Králové. Klap!

Nová Paka. Dne 5.—9. května t. r. ustanou nám milou a vážnou upomínkou na J. Exc. nřdp. biskupa, jenž zavítal k nám na své visitační cestě z Pečky. Za krátkého pobytu svého mezi námi získal si srdce každého dobrého člověka a zvláště mládeže, jejíž opravdovým přítelem a lask. duchovním otcem se osvědčil. Kdo přiležitost: měl slyšeti vše a v pravdě otceovské slova našeho nřdp. arcipastýře a seznati jeho ohleduplné taktní jednání, musil přisvědčiti těm, kdož jadravě, ale pravým způsobem posoudili jednání místního za-

stupitelství obecního a místní škol. rady. Nelze opakovati slov těch, ale to říci důrazně, že zelení mladíkové aneb lidé, jimž záští zaslepuje oči, též dovedou jednati tak, jako by znali pravidel slušnosti a společenského taktu. Má-li býti směrdatým pro nevídaní vysoce postavené osoby, jako jest biskup, jenž přijíždí do osady ne za politickým posláním, ale za vznešeným cílem duchovního povznesení a posvěcení, že jinde také tak „tahně“ se zachovali a svého pastýře nevítili, aneb museli přeloužiti za důvod banální lež, že se úkonů církevních užívá k politickým účelům, pak ti, kteří na této základně postavili obhájení svého stanoviska, ukázali, k jakým nejnepořádkům se musí člověk mnohdy uchýlovati, aby svému protinaboběnskému cílení mohl dáti průchodu. Nejsou jenom pokrokaři u nás, také i jinde jsou hlavy města, jimž jest „klerikalismus“ koníčkem, dobrým tahounem, který dotáhl je tam, kam dlouho spělo jejich dychtění. Ale tam řekli si: „My nezastupujeme jenom pokrokaře, nás nevolili jenom „taky katolíci“, ale lidé k více upřímné lhouci, jimž biskup něčím víc než hlava obce; a těch jest u nás většina. Proto slušnost i povinnost káže, bychom jejich city respektovali a třeba bychom sami, když leckterého poslance boučarova dovedeme vítat a přátelsky s ním ruku tisknout, necítili potřebu vítati toho, jenž nástupcem apoštola jest, přec zlehčovati city náboženské většiny obyvatelstva nesmíme.“ Tak řekli si leckde a ne musíme jíti daleko, jenom přes meze. Ale u nás osvěta jinak promluvíla. Zda slouží to pánům ke cti, jest jiná otázka. Chápeme ovšem pány, neboť ztratili pokrokařský „punc“, bylo by pro ně ztrátou nenahraditelnou. Gratulujeme jim k jejich osvětovému stanovisku: pnc jejich rozředu, přesvědčení a mravní vyspělosti nevybledne již po všechn budoucí čas, ale mohou býti ujištěni, že svou resistencí nikterak neubrali na upřímnosti a vážnosti uvítání, jehož se nřdp. biskupovi dostalo. Ty zástupy lidu, korporace, jež z plna srdce vítaly svého diecéšního arcipastýře, dostaly i bez nich ku vsácnému projevu, že ještě jsou zde upřímná srdce, jež s láskou louou k svému biskupu, jakož to reprezentantu jejich náboženského cílení i přesvědčení; a že i nadále s touže láskou louou bud on jak k více zděděné, tak také k těm, již hlasateli dědictví toho jsou. Děkujeme nřdp. arcipastýři svému za všechnu námahu jeho, za všechnu jeho krásná, upřímná slova a povzbuzení. Slibujeme mu, že nespravedlivě zůst protivník jen více nás ve svaté víře a v synovské oddanosti k arcipastýři utvrdí. Hospodin posiluj arcipastýře našeho! — Upřímní katolíci.

Čáslav. Přednáška vdp. Svojsík a konaná 2. května, vydařila se velmi pěkně. Divadlo bylo naplněno četným obecenstvem místním i venkovským a lze doufati, že snaha „Blesku“ korunována byla i slušným hmotným úspěchem. Ze úspěchů mravních byl znamenitý, při přednášce tak výtečného vypravovatele, jako jest vdp. Svojsík, lze se domysleti. Obrazy, jimiž přednáška jest provázena, jsou vskutku velmi krásné a naprosto nové. Nemůžeme, než vše doporučiti. — Oprava chrámu P. sv. Petra a Pavla má býti co nejrychleji usplněna. Byl již projednán konkurs na novou vazbu, jež zadána byla p. stav. Skřivánkovi a klempířské práce p. Holubovi. Lze tedy doufati, že rokem letošním aspoň nejstarší částí chrámu objeví se v novém rouše a ve vši své bývalé slávě. — Nová úprava musea, o níž jsme se minule zmínili, byla přijata al. městskou radou a proměněno bude museum Kaunického na průmyslové a hospodářské museum kraje čáslavského. Přitom však nebudou pracně shledané a nákladné zakoupené sbírky Kaunického odstraněny, nýbrž doplněny a nově zaranžovány. Podobně i dražocenné historické sbírky Věely čáslavské. Základ nové formace musea jest velmi obsáhlý, ale i velmi účelný a bude jistě všemi kruhy našeho obecenstva chvalně přijat. Kéž přispěje k povznesení města i všeho čáslavského kraje. — Důvěrná schůze strany svobodomyslné, konaná v sale radnice, shromáždila četné, nově zorganizované příslušníky z města i okolí. Řeči obou řečníků J. Ex p. Dra Pacáka i Dra Klumpara vynízaly ve výstřahy proti zmáhajícímu se radikalismu, od něhož nelze naprosto ničeho pro národ očekávati. P. Dr. Klampar varoval i před zakládáním stavovské strany živnostnické, která do panujícího chaosu v městech přivádí jen ještě nový zmatek a roztráštění. Ku konci zvolen byl širší výbor, který má stužiti a prohloubiti zápočetou organizaci. Zvoleni do něho příslušníci všech středních stavů. Co nejdříve konána budiž veřejná schůze. — Výstava prací žáků pokračovací školy, pořádaná v budově měst. chlapecké školy, ukázala opět, jak zdatné si vede učitelstvo i řádko. Zvláště některé práce překvapovaly svou upracovitostí a čistotou. Ředitelstvo může býti úplně spokojeno a lze doufati, že i z povolaných míst to bude uznáno. Výstava navštívena byla dosti četně; žel, že s pádnými mistrů tak mnozí chyběli!

Žitoby. Známý dopisovatel „Východočeského Obzoru“ opět si jednou smlnul, toť s; ví, že na fátě. Fara a velkostatek — toť jsou dva předmety, na nichž si stále broudí svůj sociálně demokratický rozum. Tentokrát nebylo mu vhod, že se stěhuje farní úřad do nové budovy. Orkem

na tuto novou budovu musil doplácel tolik platit! Po příkladě známé osobnosti z evangelia například, co mohli mít obděl. Jedná-li se mu o chudé jeho červené spolusoudrby, může jim dát poukaz k pražskému štábu; tam si koupili „lidový palác“ a to je něco jiného než nová fara. Při tom pak spáchal ku konci aprosté uličnictví; ošel se o osobu velezasloužilého a milovaného vdp. vikáře způsobem, který ukazuje surovost myslí a spustlost srdce. Jinak se o takovém zákeřnictví mluvit nemůže. Každý ovšem dle svého charakteru.

Z Velkého Oufima u Solnice. V neděli dne 9. května odpoledne konala se v naší obci první schůze právě založeného katolického spolku pro Vel. Oufim a okolí, na níž referovali zdejší kaplan dp. P. Jos. Rössler a pozvaný řečník Ongariša z Hostinného o účelu a nutnosti katolických spolků za nynějších rozhraných dnů. Šel byl do posledního místa naplašen, takže mnozí účastníci venku stáli musili. Téměř 500 mužů a žen dostavilo se k této manifestační schůzi, která i nepřítelům našim imponovala. Přišli zástupcové obcí, přišli „milenci“ agráři a 5 mladických učitelů, kteří se přišli přesvědčit o pravdivosti slov místního kaplana, že totiž katolické spolky nejsou štvácké spolky, ano oni přišli, aby se přiučili, jak se mají ve svých schůzích vůči přesvědčení jiného chovati. Prvá tato schůze byla markantním důkazem, že lid na Orlických horách jest dobrý a zbožný, který si víru svou po předcích zděděnou ze srdce vyrvati nedá. Na Orlických horách svět, probouzí se duch katolický — díky neúmorné agitaci horlivého vikáře a děkana z Rokytnice vdp. Václava Hlavay, který první položil základy, na nichž buduje se nyní dále. Nuže, nechť katolický spolek ve Vel. Oufimě, který prozatím čítá 250 členů, roste a vzrůstá se ku prospěchu a blahu toho božského lidu na dálném východě!

Volná myšlenka v Senemělech. Dne 9. května měli jsme schůzi, která působila neodolatelným humorem. Páni israelité Tausseig a Oesterreicher za pomoci vědy k službám ochotných soc. demokratů povolali sem jednoho z moderních spasilů. My jsme čekali, zda řečník přinese radostnou zvěst, že až židé začnou v Čechách usilovně pracovati proti šulfrajon, že dají na studentské nadace ze svého velikého jmění nejméně dvakrát tolik, co dali kněží, jímž přece požidovštělý tisk vytýká veliké skrblictví. Ale chybal! Lacinějším způsobem nás chtěl dvorně semitů oběstati; utěšeno nám zde na celé naše krásných slov a slibů. Takové zboží se totiž všude rádo zadarmo rozdává. Ale ještě další zklamání! Myslíli jsme, že snad nám vysvětlí řečník popletenou logiku volných myslitelů, kteří, nabádající k volnému myšlení a jednání, sami na druhé straně svým determinismem upírají lidstvu svobodnou vůli, svobodné myšlení. Čekali jsme také, zda nám předloží řečník ten nový ucelený a dokázaný filosofický názor na podstatu a účel lidského žití. Ale kdež! Chudáci pleťou páte přes deváté. Ačkoli tvrdí, že náš ucelený křesť. názor jest obdobytný stanoviskem, nechť a nechť říci, dle kterého nového vědeckého názoru mají se naše skutky otáčeti jako planety kolem slunce. To prý se až v budoucnosti dozvíme; teď to luští každý filosof jinak. A tak máme přijímati smůlku, na níž není udáno, kdy je splatná. Který opatřít žid by takovou smůlku přijal? Volnomyšlenkářský řečník hodně pochleboval ženám; vždyť veliká galantnost nic nestojí. Jak to prý bude krásné, až ženy s dobrým jazykem budou zasedati v parlamentě na místo Myslivců a jiných polanců, kteří ještě v hastrmany věří! Jen bohužel nevíme dosud, jak širokou by musila míti na pť. rudá poslaunky dlaň, aby svobodu svojí vyřídili ubájlila před kollegy poslanci, kteří by sotva projevili vůči temperamentní řečníci větší galantnost než vůči kollegům. V parlamentě totiž bývá ta svoboda někdy hrozně krvavá. Zkrátka řečník rozdával prostomyslným ženám cukrovinky jako o mikulášské zábavě. — Ale v tom nějak ve volnomyšlenkářském shromáždění hrklo, když se k slovu přihlásila pť. Bož. Balcarová. Už se svedl dravý nepokoj v lidech, prodávajících všude moderní humanitu ve velkém. Hlásící se paní bonem musila zapomětlivým hlavám připomenouti, že mluvili o volnosti. A tu po uklidnění následovaly otázky, pro koho ta schůze jest vlastně pořádána a jakému vyznání se hlásí řečník. Interpelovaný dobrodomine odpověděl úhořovitě, že prý tazatelce na tom nezáleží a — místo věcné odpovědi utekl se k obvyklé zbrani pokrokařské: bleděl paní zasměšnit. Tak tedy prováděl tu emancipaci, to povznešení ženy v praksi. Věru „upřimný“ dobrodineček svobody ženské! Leč jízlivost jeho selhala. Paní B. řekla, že poplatníci mají rozhodné právo pronášeti žádost, jakou si přejí školu míti. A přisahal-li učitel na mravně-náboženskou výchovu, má se také charakterně dle svého slibu zachovati. Nechť si pp. volní myslitelé postaví svoje školy za vlastní peníze! Když p. Jos. Čapek začal debatovati, už se ozval volnomyšlenkářský výkřik: „Vyhoďte ho!“ — Teď vidí naši sokové, že se začínáme konečně proti soustavným útokům bránit a proto se slouží nechtí. Nasazují všechno, aby nás umlčeli. Náš vel. pán zkouší za svoji obětav námahu, jako by páchal ukrutný nějaký předstí, že hájí veřejné přesvědčení svoje a přesvědčení všech věřících katolíků. Leč nebojte se, katolíci! Právě pokrokařský hněv svědčí, jak naše

organizační činnost máti jejich letivé předivo, jak se naši poctivé práce bojí ti, kteří dlouho nerušeně lid ohlupovali. My katolické ženy rozhodně neustoupíme. Ať nás pronásledují, ať se nám schůze znemožňují, ať jsme vypovídány z větších místností vhodných ke schůzím! Umlátíme spolek v privátním domě anebo budeme pořádati schůze venku! Věck proti nenáslivcům naposlady zvítězíme, jako zvítězili první křesťané! Víme dobře, jak veliký počet lidí měl pro nás zde jen opovržení, ale jak tíž lidí najednou na smrtelném loži hledali útěchu plynoucí z náboženství katolického. Dokažme my ženy, že nemáme v přibýtech symboly náboženského přesvědčení svých šlechtných matek jen tak na planol! Vzhůru k svorné uve-domovací práci!

Zákonem předepsaná zkouška z řízení automobilu a motocyklů koná se určité a za každého počasí v Pardubicích v neděli dne 16. května 1909 pod dozorem zkušební komise, pana vrchního inženýra Theodora Skuliny z Prahy. Seřazení ke zkoušce přihlášených ve zmiňovaný den o 1 hod. odpůldne ve Sladkovského ulici pod sportovním závodem Vincence Chomraka v Pardubicích. Přihlášky ke zkoušce přijímá závod Vincence Chomraka v Pardubicích. — P. t. páni interesenti se žádají, aby se v neděli dopoledne dne 16. května 1909 ve jmenované závodě přihlásili. Všechny potřebné informace budou tamže podány. Zkouška potrvá as 2 hodiny, takže bude p. t. páni interesenti možno během odpůldne nastoupiti zpáteční cestu. V zájmu sportu ráče laskavě všechny známé pp. majitele automobilů a motocyklů na zkoušku upozorniti.

Opočemo. Hudební a pěvecká jednota „Vorel“ na Opočně opakuje dne 16. t. m. v Kodymově Národním domě operu Blodkovu „V studni.“ Před tím sebrána bude komedie Vrchlického „K životu!“ — Začátek o 8. hodině večer.

† František Jiří Košťál.

Zemřel v Pánu dne 8. t. m. jeden z nejpopulárnějších českých povídkářů, věrný sluha Páně, otcovský správce svěcené kollatury, miláček všech těch, kteří jeho šlechtanost a nadšenou horlivost znali. Již před rokem ochuravěl povážlivě, uzdravil se, ale znovu padl do delší trapné nemoci, která ho sklátila v mladém ještě poměrně věku 51 let. — Narodil se 26. října r. 1857 v Solnici, bohoslovecká studia konal v Litoměřicích a v Hradci Králové, kdež na kněze vysvěcen 10. července r. 1881. Téhož roku stal se kooperátorem ve Skuhrově a r. 1888 farářem. Rozbýhy svých literárních prací podal již v letech 1877—8. Jako abiturient schystal řadu prací pro studentské zábavy, proslovy a výstupy, jež uveřejnil později u M. Kuappa (pod pseudonymem Řecký). — Jako bohoslovec psal v Litoměřicích dále do českého čtrnáctidenníku tamějšího — Jeho známá jednoaktovka „Stuentský kousek“ sepsána r. 1879. Když v úru r. 1879 založena v hradeckém semináři literární a řečnícká jednota, byl Košťál mezi jejími předními tvůrci. V témž roku otiskovaly jeho práce Šimáčkovy „České noviny“. Košťál psal sem dobře prostudované „Vzpomínky“ z doby národního probuzení. Mimo to byl spolupracovníkem „Šumavana“ a „Mor. Orlice“. Jako kooperátor psal v každé prázdné chvíli, dopisoval horlivě i do „Stráže na Východě“, „Pernštýna“, „Hradeckého Polabana“, „Slovana“, „Pokroka“, „Čecha“, „Vlasti“ a jiných listů. Pak s neúnavnou a horlivou pilí přispíval i do časopisů nově založených, tak že jeho literární činnost byla rozvětvena v celém českém východě. Byla to práce drobná, ale velice záslužná. Když založena „Obnova“, stal se Košťál jedním z nejčilejších prvních přispívatelů tohoto listu. Psal též do kalendáře „Sutu“. — Košťál dobýval si stále většího uznání zvláště pracemi věššími. Jmenujeme zde hlavně: „Cesty Boží“ (v Zábav. bibliotéce v Brně 1886), „Pantáta Troustil“ (v Zábavách večer. v Praze), „Na zdar Matci“ (dramatický obraz, Skuhrov 1887), „Z našich hor“ (Ottova laciná knihovna), „Z dějin rodného kraje“ (Rychnov 1888), „Od jeslíček září lásky“ (hra pro mládež 1893), „Hluchoněmý“ (Dědictví Mal 1893), „Za vpádů Bedřichových“ (Hlas katol. spol. tisk. 1897), „Věrný čeledín“ (Děd. Mal. 1896), „Božehodové kázání“ (Záb. več. 1899), „Tři obrazy našich dob“ (Praha). — Košťál napsal též mnoho teší do „Posvátné kazatelny“, „Pastýře“, „Rádce duchovního“, „Kazatele“. — Promiuvil množství slavnostních vlasteneckých řečí v době, kdy upřimný cit národní našeho kněžstva nebyl topen a černěn. R. 1887 byl duší Društva pro zřízení památné desky národnímu buditeli Silorádu Patřekovi. jmenován členem Musejního spolku „Pelci“ v Rychnově, atd., atd. Vůbec jeho práce byla obrovská, mnohostranná, snažil se všechně býti vším. — Báh odměň šlechtanost duš: zbožného kněze, horlivého spisovatele a vlastence věcným rájem!

Rozšiřujte „Obnovu“

Různé zprávy.

Nový světec se semí koruny české
Dnes vyjždí z Vídně do Říma zvláštní vlak Moravanů k slavnosti svatořečení v Římě, kdež 20. května bude sv. Otcem Piem X. za svatého prohlášen náš krajan, bl. Klement Marie Dvořák. Narodil se 26. prosince 1751 v Tasovicích u Znojma na Moravě. Otec jeho, Petr Dvořák, pocházel z Mor. Budějovic a byl řezníkem. V německých Tasovicích poněmčili mu však jeho jméno a nazývali jej Houfbauer. Toužil státi se knězem, ale ješto matka-vdova neměla prostředků, odešel v 16. roce do Znojma na p.kařství. Za pomocníka pekařského dostal se do premonstrátského kláštera v Lauce u Znojma, po roce stal se sluhou opata Řehoře Lambeka, který dovolil 21letému jinochu navštěvovati klášterní nižší gymnasium. Sotva dokončil niž. gymnasium, zemřel mu opat, načež byl nucen nechat studii. Rok nato poustevničil v lese u Tasovic, načež, když poustevny byly císařem Josefem II. zrušeny, odebral se do Mor. Budějovic, kde se opět přiučil jazyku českému, který byl zapomněl stálým pohybem mezi Němci. Pak jej zase sledujeme ve Vídni, kde pracoval jako pekař. pomocník a později pokračoval ve studiích. Odtud, studia svá přerušiv, odebral se s přítelům svým Hýblem, rodákem z Čermné v Čechách, do Říma, kdež byli od zakladatele kongregace Nejsv. Vykupitele (řád Redemptoristů), sv. Alfonsa z Liguori vídně přijati a dne 29. března 1785 na kněze vysvěceni. R. 1787 poslání oba přátelé do Varšavy, kde za málo roků vystavěli klášter, starající se horlivě o duchovní i tělesné potřeby Varšavanů. Zvláště se ujímali dětí opuštěných a sirotek. Pro ně založil P. Klement školu chlapeckou a dívčí, mimo to založil školu u třetí pro děti rodičů chudých, jako nádeníků, služebných a řemeslníků. Staral se i o dospělé žebráky a tuláky. P. Klement nešťatil se pro své opuštěné i žebrati. — Jednou, když bída byla již veliká, přišel také do hostince, kde sedělo při bře několik mužů. Když jednoho z nich poprosil P. Klement za almužnu, vyskočil tento a naplival mu do tváře Cíhondný P. Klement utěl si šátkem tvář a pravil klidně: „To bylo pro mne, ale teď mi dejte něco pro mé ubohé sirotky!“ Tento klid a ta pokora sluby Božího odzbrojila úplně zlostníka. Zastyděl se za svůj čin, dal P. Klementovi štědrou almužnu a polepšiv se sdástal i na dále štědrým jeho dobrodincem. Vedle toho horlil i za kazatelny a zpovědnice. Brojil takové proti čtení knih špatných a šílil četbu dobrou. Nebyl proto divu, že Varšavané hleděli na horlivé missionáře s úctou. Ale poměry se změnily, když se Varšava dostala z rukou ruských do pruských. V potupách strádali, až konečně kongregace zrušena a členové její vyvezeni za hranice. P. Klement ocitá se ve Vídni, kdež sprvu policii pozorován jako člověk prý nebezpečný. Ale přes to důvěra k němu rostla mezi všemi stavy, až si i naklonil dvůr císařský. Jako duchovní správce u Voršilek rozvinul činnost blahodárnou na všechny strany. Chudé i bohaté, neucené i učené, vše přitáhl k sobě, že i mnozí z jinověrců vstupovali do církve katolické. Ale odtud z kruhů jinověreckých povstal proti němu boj, zakázáno mu kázati, a byl vyšetřován jako slovinec. Ale z ponížení toto vzešlo vítězství a radost. Příčiněním samého císaře Františka I. povoleno, aby se kongregace Nejsv. Vykupitele usaditi mohla i v Rakousku. V přípravných pracích k uvedení Redemptoristů do Rakouska onemocněl těžce P. Klement a 15. března 1820 vydechl svou duši. Skoro celá Vídeň dostavila se na pohřeb jeho. R. 1888 byl P. Klement Dvořák prohlášen za blahoslaveného. Kž světec náš bdi nad vlastní náší!

Souste pro israelické volné myslitele.
Jest dojemno, a jakou péči židé se starají o to, aby duše křesťanského dítěte neutrpěla pohromy vyučováním náboženství. Kdy však židovští volní myslitelé promluvíli proti nově střízené rabínské škole pražské, která nadto má vyučovací jazyk německý? Nyní pak pražská náboženská obec israelická usnesla se za předsednictví dra Rosenbachra, dra Bendienra a císa rady Haurowitze, aby byly znovu zavedeny bohoslužby pro mládež; dopřáno též správám reálky a gymnasií pražských, aby dozor na tyto služby (Boží měli středoškolské profesoři israelického vyznání. Tudíž pražští židé přiliš málo se naučili od svého miláčka Masaryka. Leda že mu zatleskají, když mluví — proti církevnictví katolickému. Co teď jen řeknou pokřtění soc. demokraté a v. myšlenkáři? Inu budou tiše, jako zajci v žitě.

Otcovská starost agrárních hlavářů o rolnický lid a zlepšení zemědělských žánecí. Když veliký nepřítel našich národních práv dr. Schreiner stal se ministrem-krajanem, agrárníci pobívalí čestí mu k povýšení gratulovali. Není divu! Svoji k svému! Vždyť dr. Schreiner staral se o svoji kapsu s tak velikou pečlivostí jako naši agrární pobívalí. Pokrokařský rolník V. Karhan napsal v „Čase“ dne 10. t. m.: „Nejme národem Aristidů. Máme své doktory a nedoktory Černoohorské, Pražské a řadu jiných. Podívejme se však také na německého ministra-krajanu dra. Schreineru! Dr. Schreiner byl předsedou německého odboru rady zemědělské v této době, kdy tuto funkci v českém odboru zastává

Velkozávod krejčovský pro pány a obchod ::

V. R O S A

Tovární sklad jemných :: suken všeho druhu.

nyňjší J. E. Karel Prášek. Předsedům hradí se botové výlohy; jinak je to funkce čestná. Preliminováno (předem rozpočteno) je pro každého 3000 K. Obnos to s jistotou aluší. Pan Prášek započítal si ročně 7010 až 9375 K. Započítal jako botové výlohy, čeho nikdy nevydal. Koupil si ku př. permanentní železniční lístek za 90 K na celý rok, země mu však musela zaplatiti za jízdu drahou ročně asi 1500 K. Je to jednání nepřipustné, ale stalo se. V únoru r. 1907 jsem do toho střílil. Byla z toho boufka. Dr. Schreiner počítal a dal si vyplácet své cestovné právě tak jako pan Prášek. Když se přihnala ona boufka, přestal dr. Schreiner své účty předkládat. Teprve ke konci r. 1907 dopsal zemskému výboru: „Mám permanentní železniční lístek ze svého bydliště do Prahy. Smím si započítat za každou jízdu drahou celý lístek první třídy?“ Akademický občan, doktor práv a vysoký samosprávný činovník ptá se zemského výboru, může-li býti něco nepřipustného také dovoleno, aby zjištění byla ukojena. Každé dítě bylo by mu škoda, že to nejde. Tak mu mělo říci také jeho svědomí. Šlechtný Dr. Schreiner, nyní Excellence, dal zemskému výboru nůž na krk. Věděl, že zemský výbor nemůže stigmatizovat (označiti) za nečestné, co uznal u p. Karla Práška za správné. Dr. Schreiner dostal tedy mnoho peněz ze zemské pokladny, které mu nepatřily. A překračoval preliminovaný obnos rok co rok o velikou sumu jako p. Prášek. Kdyby o činu J. E. Dr. Schreineru měl rozhodovati čestný soud kteréhokoliv pluku rakouské armády, každý by jej prohlásil za nečestný. — Tedy Práškovu dietářství „pomáhálo“ k zlepšení zemských financí též jiným směrem, neboť — příklady táhnou.

Zřetadlo kurážných ochránců řepářstva. Kdyby agrární předáci měli tak kurážnou a nezištnou vůli, jako mají jazyk, mohli by si řepaři gratulovati. Ale ach! Ubohý malý řepaři, který jsi se spolehal, že zelení zemaní půdou světým příkladem jako lidé zámožní napřed, jak jsi se zklamal! „Venkov“ houkl statečně do českých niv: „*Každého, kdo letos cukrovku sází, považovati budeme za cukrovary placeného ničemu, jehož jak praviť ovce budeme se štítiti*“. Tohle bylo přece slovo hromové. A jaký výsledek! Sami pohlaví a patroni „Venkova“ sázeli řepu, jako by o hrozbě svého žurnálu ani nevěděli. Lounské „Podřipské Slovo“ pod otištěním citované agrární klatby uveřejnilo v černém rámečku tato vynikající agrární jména: J. Exc. Karel Prášek, říšský poslanec a statkář v Rývně; Ant. Zázvorka, místopředseda poslanecké sněmovny a statkář v Slapanicích; Josef Zázvorka, okresní starosta a statkář v Černochově; Rudolf Bergmann, říšský poslanec, nájemce dvora v Orasích, Jan Svoboda, rolník v Želevicích a Josef Kalouš, okresní starosta libochovický. — Jak patrné, jest ten seznam hodně neúplný. Vždyť v něm nejsou ani jmenování bratři Udršalové, kteří letos tolik řepy nasázeli! Jak teď má tedy zváti malý řepař, který slib dodržel, takové hrdiny? Kdyby se přidržel titulatur, provolaných předem „Venkovem“, zemaní ho zalují a pomohou mu do kriminálu.

činnosti. V Huštěnovicích na př. zvoleno vesměs pokrokaté představenstvo. Zásadou o takový výsledek voleb měl hlavně pokrokatý advokát a zem. posl. dr. Josef Seifert z Uher. Hradiště, který sám má v Huštěnovicích intabulováno (do knih pozemkových zapsáno) na 26.000 K. Huštěnovice jsou též dlužny větší obnosy pokrokatým dru. Vyslouzilovi a V. Galliovi. Věru nevíme, jakou to nezištnou obětavostí dr. Seifert tak vysoko přivedl. Ve St. Městě panoval za pokrokového představenstva v obecních účtech podivný pořádek, na který se přišlo revidi dubnovou. Ačkoli pokrokatí velice chválili svědomitost a vzorný pořádek horlivého pokrokového starosty Němečka, prohlásila revidní komise, zvolená od obec. výboru, toto: Při vypůjčování peněz z Občanské záložny ve St. Městě účtované diety 12 K 80 h, 24 K atd. neschvalujeme, poněvadž v místě se diety neplatí 2. Pro členy do Brna ohledně půjčky a bytu pro poštmistra per 19 K 78 h neschvalujeme, poněvadž cesty té nebylo potřeba a mimo to obecní výbor to neschválil. 3. Při místních komissích stačí dva, nejvýše tři členové, není tedy potřeba účtovat za členy komise a proto vydání takových drah neschvalujeme. 4. Malba jeviště účtovaná je obnosem 377 K. Poněvadž obecní výbor toto vydání neschválil, vytýkáme to vydání a je neschvalujeme. 5. Za lampy pro nový obecní dům účtováno jest 917 K 75 h; poněvadž položka tato doložena je pouze obnosem v účtu uvedeném per 682 K 40 h, neschvalujeme obnos převyšující tuto sumu, neboť na ten obnos schází podrobné vysvětlení. (Zbytek?) 6. Při slavnosti kladení základního kamene k obecní radnici utratilo se za pivo K 54; neschvalujeme to, protože na účet obce nějaké pitky důhny býti nemají. 7. Vytýkáme, že při výpůjčce 170.000 K obdržela obec hotových 162.214 K 61 h a tak obec velikou škodu utrpěla, což by se zajiště nestalo, kdyby se při provádění půjčky dbalo více opatrnosti a bedlivosti. Obecní výbor povolil sice výpůjčku per 170.000 K, ale na hotových penězích; když představenstvo vidělo, že při oné půjčce dojde k takové citelné ztrátě, mělo se o tázati a věc onu předněti obecnímu zastupitelství k vyřízení a schválení; jelikož se tak nestalo, neschvalujeme onen schodek utrpěný při ztrátě na cenných papírech 8. Účet p. dra Josefa Seiferta, advokáta v Uh. Hradišti, per 664 K 98 h za provedení půjčky neschvalujeme, poněvadž není toto vydání doloženo podrobným vyúčtováním; mimo to obecní výbor se neusnesl, aby půjčka prováděna byla drem Seifertem. Poněvadž účty jsou příliš obsáhlé a nejasné a my v tom směru nemůžeme pronéstí určitého úsudku v ostatních věcech, jsouce v účetnictví neznalí a neodborníky, odeptali jsme z toho důvodu své podpisy ke schválení účtů, a navrhuje, aby obecní účty St. Města za r. 1908 byly předloženy zemskému úředníku ke zrevidování. Ve St. Městě, 2. května 1909. Členové revidní komise. — Tedy již sami odborníci odkryli věci, které svědčí o příliš malém pořádku. — O pokrokatěm advokátovi dru Fischerovi napsal sám pokrokový „Pozor“, jak bájl vydavatele časopisu „Freie Stimmen“ Buresche, který byl obviněn ze zločinu vydírání a také jako vinník odsouzen k dvouměsíčnímu vězení. A přece jen se pokrokový advokát ujal takového Němce!

Komedie plná zámyslných omylův. Poslanec Udršal má akcie skartelovaného cukrovár a sázel letos řepy více než loni. Žádným mužným skutkem nedokázal, že se chce akci kartelu zbavit. Zato však hodně lacině pomáhá řepářům proti cukrovarům aspoň statečným jazykem — a to ve chvíli, kdy už všechna vyřídilka málo prospěje. Ve schůzi říšské rady dne 11. t. m. Udršal vytýkal ministru orby dru Bráňovi, že si netroufal vystoupiti proti všemocným cukrovarníkům; to prý jest důkazem, že tyto pánové mají moc, před kterou se všechno sklání. Ale, ale, pane Udršale, nemluvil jste tak trochu sám proti sobě? Nejste vy cukrovarníkem taky? Proč bez dlouhých řečí neudělali nápravu na předním místě sami cukrovarníci agrárníci? Proč zalezli jako zajíc do lesa, když jim bylo dokázáno, že kartely oni sami udržují? Posl. Bergmann mluvil na téže schůzi tak, že se jen rozplýval lícenou láskou k řepářům a rostrpčením vůči kartelu. A zatím dobrý ten muž taky sám řepu nasázel. Jak ještě dlouho chtějí agrárníci provozovati s malými řepaři nedůstojnou hru?

Francie pro katolické ztracena? Kdyby bylo v této republice katolictvo vyvinulo jen čtvrtinu takové veřejné činnosti, jakou vyniká katolictvo německé, nikdy by nebylo došlo k nynějšímu útlaku lidí věřících. Na př. „Věst. katol. duch.“ píše: Slavnosti ku počtu blahoslavené panny Orleánské daly předsedovi ministerstva Clémenceauvi tolik starostí jako na př. otázka marocká. Clémenceau zakázal úředníkům a důstojníkům účastniti se slavnostního průvodu v Orleansu, který byl určen na 8. května a jenž se měl konati za církevní asistence. Proto nastaly takové poměry, že byl předložen návrh, podle něhož se měly konati tři průvody, z nichž každý měl vyjiti z jiného místa a jinou dobu dostihnouti náměstí Place da Martroi, kde jest socha Johana z Arcu. Z těchto tří průvodů jeden měl býti vojenský, druhý občanský a třetí náboženský. Starosta orleánský, Constatin-Rousvigol, radikál, rozhodně prohlásil, že nechce provésti průvodu bez asistence duchoven-

stva, i když zakáže Clémenceau úřednictvu a vojsku účastenství. Clémenceau to zakázal, ale přes to bylo uneseno konati průvod za přítelby duchovenstva. Obecní zastupitelstvo rozhodlo se 22 hlasy proti 11 pro dotčnou návrh starostův. Tyto 22 hlasy náležejí radikální straně. Úcta k panně Orleánské přilís je zakouřená v lidu francouzském, tak že i radikálové jsou nuceni ustoupiti vůli lidu, třeba vláda se proti tomu ohradila. — Zkrátka teď ještě lépe Francouzové pochopují, že prostá katolická dívka osvědčila větší vlastenecký zápal a horlivější obětavost než nynější velice učená političtí kšeftaři, zaujmající ve Francii místa nejvyšší.

Jinak jinde, u nás také jinak. Nedávno přinesl vídeňský humoristický list „Kikeriki“ zajímavý — ale dravý žert. Dva malé obrázky; na prvním kouřící „syneček“, k němuž kvapí anglický policejní zřízenec a s hrozbou odmítá mu hořící doutník. V Anglii pod trestem zakázáno vydávání tabáku nedospělým. Druhý obrázek jest z Rakouska: Týž „syneček“ s doutníkem v ústech se založenýma rukama, nad nímž ministr financí dr. Bilinski drží ochrannou ruku: „Výborně, malířský, máš talent na zachování státu.“ — Případný žert v dnešním tuhém boji o finanční předlohy, přilís však kousavý, protože pravdivý. Jinde mládež trestají, že kouří — u nás ji za to chválí, když kouří.

Čechové a Slovinci mají přednost! Tak hlásá ministerstvo spravedlnosti. Div divonci, vždyť dosud lepší sousta dostávala se Němcům, na Čecha až co zbylo. V zastrčené Bukovině mají totiž nedostatek soudců; tam do této zapadlého světa nikomu se nechce a kdo se tam opetí, ve službě postoupí, hlásá se do jiné pokročilejší země rakouské a proto jeví se v Bukovině nedostatek úřednictva soudního. V brzké době bude tam obsazena celá řada soudcovských míst, o něž se mohou hlásiti zkoušení soudní praktikaanti z obvodů vrchních zemských soudů v Praze, Brně a St. Hradci, kteří německy znají a zaváží se, že se v krátkém čase naučí i rusínsky. Čechové a Slovinci mají přednost a naskytá se jim příležitost postoupiti ihned do IX. hodnostní třídy. — Ovšem v Bukovině čeští soudcové Němcům překazeti nebudou, jako v Čechách, proto najednou ta ochota Vídně k nám. Ale zároveň tímto prohlášením sama vláda dokazuje, že český úředník jest zdárnější, bystřejší a k službě způsobilější než německý, když vedle jazyka mateřského dovede ovládati i jazyk německý a rusínský.

Katolickým spolkům. O čem nyní nejlépe přednáseti? U V. Kotrby vyšla právě obšírná zpráva o IV. všeob. sjezdu katolických československých; tam naleznete mnoho znamenitých, časových řečí. V ročníku 30., dílu II. Vlčekovy „Osvěty“ naleznete pěknou přednášku národohospodářskou ředitele banky a vůdce střádačů F. Procházky: „Kdo má pro sebe dost.“ V lonském ročníku „Evy“ (administrace v Prostějově, předplácí se 3 K ročně), jest několik úvah upravených k přednášce. V „Časových Úvahách“ v Hradci Králové vyšly obsáhlé brožury proti volné škole, proti volné myšlence, o husitství a o reformě manželství Biskupská knihovnická v Hradci Králové vydala větší knihu o Karlu IV. — Pracujeme, dokud je čas!

Bojkotující Němci. V městech s většinou německou v Čechách vyhánění jsou čeští obchodníci a řemeslníci se svými krámkami z trhů, k čemuž směřuje i nejnovější opatření nesusázejících německých na př. v Králíkách, Broumově a jiných městech na hranici pruské, že totiž každý kramář musí vyvést tabulku se svým jménem a bydlištěm. To ovšem jest nalícený bojkot, kterého si vláda příliš neváhá.

Z Dědictví sv. Prokopa v Praze. Některé knihy vydané nakladem „Dědictví sv. Prokopa v Praze“ jsou již buď zcela nebo jen na několik málo exemplářů rozebrány. Je to „Všeobecného církevního dějepisu“ prof. dra Fr. Kryštofka díl I. (starověk) a díl II. (středověk I. a II. část), jakož i „Zpovědnice“ prof. dra G. Pečáčka. Jelikož po knihách těch ději se poptávky, hodlá „Dědictví sv. Prokopa“ vydati tyto knihy v novém vydání (přehlednutém a doplněném), je však třeba, by se přiblížil aspoň takový počet odběratelů, aby byl kryt náklad s vydáním s tím spojený. Za tím účelem žádá, by „Dědictví sv. Prokopa“ bylo oznámeno, kdo by na tu či onu knihu výše zmíněnou reflektoval, by se za odběratele jejího přiblížil. Přiblíšky přijímá starosta „Dědictví sv. Prokopa“ praelát vsp. dr. Jos. Tampach, metropolitní kanovník v Praze IV.—63.

Vojsko, rozloženo v Buzně, Heroogvině a Dalmácii, dostává zvýšené peněžní a potravní přídavky. Mužstvo posádek uvnitř těchto zemí má přídavek 10 haléřů denně, mužstvo posádek na hranicích denně přídavek 12 haléřů, mužstvo oddělení patrolujících na hranici denně 1 K. Poddůstojníci z povolání obdrží měsíčně 75 K více; důstojníci měsíční přídavky dle platných předpisů (podle hodnostních tříd) a pro jednu 200 K na doplnění a obnovení polního stejuokroje, který ve skalkatě a lesnaté krajině ve službě tuze trpí. Mimo to má každý muž místo 190 g denně 250 g masa, více zeleniny a 0.36 l vína. Mužstvo posádek hraničních a patrolujících oddělení má místo 190 g denně 500 g masa, větší

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejdvořileji

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Pořehmání pokrokaté práce. Stále více se ukazuje, jak boucharonští frázisté, kteří neustálou kritikou naposledy se přece čestných funkcí zmocnili, prozradili úžasnou nešikovnost a jak škodilci těm, kteří jim svoji důvěru světili. Kdo pracovati moudře a obězřele nedovede, upozorňuje aspoň na sebe tím, že se přidá k pokrokatému cechu. — V řízení záležitostí obecních ukázali velikou neobratnost pokrokatí v Hlíněku, kteří sice dlouhů navlčili na obec hodně, ale tak málo městu prospěli, že valná většina občanstva bez rozdílu stran svorně odsoudila to hospodářství. Neobratnost prozradili i pokrokatí chrudimští a v jiných městech, kde se na přední místa drali. Přitom ovšem porýšené panstvo staré se až příliš pečlivě o vlastní zisk. Nyní uveřejňují moravské noviny řadu obrázků s pokrokaté humanitní

množství seleniny, víno, čaj a rum. Na podzim minulého roku bylo vojsko podléháno zimním prádlem. Topivo bylo zvýšeno o 50%, až 100%, pro vytopení baráků o 200%. Zdravotní stav vojska jest, následkem přidělení většího počtu lékařů a zdravotních potřeb, velice uspokojivý. Průměrný počet nemocných při nynější těžké a namáhavé službě obnáší 3-2%.

Organisovaná společnost k soustavnému tupení duchovenstva. Jistivě naši sokové nemohou bolet spát, nepodaří-li se jim delší čas předložit protikatolickému čtenářstvu nějakou říznou papriku o kněžských chybách. Slídlí, čenichají, nad čím by se měli „spravedlivě rozčilovati“ a když se látka nenalezně, pomůže z nouze aspoň bujná fantasie. Nár. sociální „Moravský lid“ napsal, že farář Hoffmann v Brodském byl odsouzen pro cizoložství, farář Neumann v Hlívici pro § 28. a kaplan Zima z Padova pro nemravnost. *Tak vytištěny tři tři tlusté jako polena.* „Sel. Hlas“ na to dne 14. dubna odpověděly, že vesnice Brodská vůbec neexistuje; nazývá se tak pouze jedna část Starého Hrozenkova. Hlívici v celé řadě naší jest pouze jedna (u Uhrova na Moravě). Ta však není obcí farní, nýbrž jest přifařena k Medlovu. „Padov“ vůbec v Rakousku není. A jména tří oněch kněží jsou jednoduše také vymyšlena. Tedy podvodník vymyslel si jak vesnice, tak jména a trestné činy. Co tekne takovému fanatickému podvádění slušná veřejnost, ať už náleží ku kterékoli politické straně? Tak směle otravovat veřejnost dovede jen člověk naprosto bezectný, jehož by se měli štítiti charakterní lidé více než zlodějského cikána. Individuum, které na potupu celého stavu bez uzardění klame veřejnost takovými báchorkami, zasloužilo by žalář delší než zlučinec, který podvodem okradí lidi o statky hmotné. Před takovým individuem měla by se třást i ta strana, které slouží. — Starší farář na Českobrodsku žalován byl po 24 letech (11) za uznání otcovství „dítěte“, jenž jest nyní 25 let! Z toho velký chechtot a farizejské zdvihání očí v kruzích protikatolických jásavců; z aféry té se vyždímala každá kalná kapka. Ubohý farář byl vláčen kalem jako spontáný galejník. Jaký však byl zdroj, jaké příčiny toho řádění? Matka toho „dítěte“ provdala se před 14 roky za soc. demokrata, který prý se neptal (1?) nikdy po otci té její dívky; že by takový nevěřímavec byl pytle přastřený, to dá každému zdravý rozum. Teprve po čtvrt století prý mohla matka otevřít ústa přísahou (1?) vázaná a řekla mužovi, že otcem děcka jest farář S. v B. „Obětaví“ manželé šli napřed na faráře „po dobrém“. Ať prý zaplatí několik set a budou tiši! Inu — dobráci. Farář však při té výzvě, kterou těžko příslušným slovem nazvat, nejevil ani dost málo strachu — a jednoduše oba žadatele vyhodil. A když ne a nechtěl naplniti rudou kapsu, vzali to něžní manželé hezky z tuby, s plnou kuráží. Obrátili se na semitského poslaneckého rudého dra Wintra. Ale kněze přes všechno snažení rudého páru čtyřčlenný senát zem. soudu v Praze dne 3. t. m. žalobu za uznání otcovství zamítl jako naprosto neodůvodněnou; žalobci odsouzeni k náhradě útrat. Jenže na té „protistraně“ není si co vzít. Chytrý párek věděl, že stejně nic soudem nestratí. Odtud ta odvaha. A další zajímavá okolnost! Pokud farář byl na chudém obroci, potud lidumilný párek se k přibuzenství nehlásil. Teprve když se dostal na lepší místo a začal organisovati křesť. lid proti podvodnému tiisku rudému, schystána mu mstivá lázeň. Před úsoky našich záštíplých soků není katolík nikdy dosti bezpečný. Každou chvíli aby čekal, že zákeřník na něho hodí rafinované spletenou síť, kterou ho spoutá. Když pokroká dr. Lhota zřekoval a holt zbil katolického kněze, byla ještě obava, že zaující kněz ke všemu bude poštěněn, že by pes od něho chleba nevzal. Najednou vystoupil jako svědek jeden kriminálník, který obviňoval kněze toho z nečestného dobrodružství. A jen veliká opatrnost a pečlivost dokázala, že prolihanost svědkova byla zcela odkryta a plán jeho zmařen. Proto jest potřeba při rafinované zlobě našich odpůrců největší opatrnosti.

„Útluk sv. Josefa“ na Král. Vinohradech zadá několik chlapců k řádným mistrům k vyučení se řemeslu. Podmínky: Křesťanská rodina a otcovské zacházení. V ústavě možno se o ně přihlásiti.

Spousta cukrinu zabavena. Proti poškozování eráru i továren na cukr velkoobchodníky s cukrem zahájena byla finanční stráž nová akce nejprůběžnějšího postupu a to s tepěhem komisařem. Podatili se pánům Kozlerovi, vrchní komisaři finanční stráže, Robertu Veselému a Janu Březinovi, dozorcům finanční stráže dne 4. května o půl 12. hodině na ul. po usilovném pátrání objevili 1028 kg cukrinu v 10 bednách, jichž vlastník byl zatčen. Vyšetřování vede p. Jos. Podhajský, c. k. finanční sekretář z Král. Hradce. Později objeveno dalších 1472 kg cukrinu ve 12 bednách, celkem tolik cukrinu, že vydá tolik jako 1 a půl milionu kg cukru, neboli jeden nákladní vlak o 100 vozech samého cukru. Eráru zachráněno tímto zabavením daně, o kterou měl býti zkrácen, kolem 400.000 K. Očekává se, že finanční orgány, kteří učinili tak vydatný lov, budou patrně značně odměněni.

Holubi stávkokazy. Francouzští poštovní a telegrafní úředníci hrozí zase stávkou, ve které spatřují jediný prostředek k dosažení práv. A ministr president franc. Clémenceau sbíhá proti stavkářům — holuby; obrátil se totiž na spolek pěstitelů poštovních holubů a žádal je, aby byli připraveni pro případ stávky poštovních úředníků. A předseda spolku, který má na 165.000 poštovních holubů, ochotně slíbil vládě svou podporu.

Vlak ve sněhu v květnu. Místo květů na stromech spousty sněhu. Minulý týden nedaleko Krnova ve Slezsku uvál nákladní vlak s dvěma lokomotivami v závějí sněhové 1½ m vysoké, taktéž u Ostružné na Moravě. Sněhové bouře zuřily i v Uhrách a Sedmihradsku; ovšem před mrazy neušetřeny ani Čechy, kdež na p. kolem Hradce Král. na zelinářských polích částečně spálena mrazem právě vysázená mladá selenina.

Výroba piva. Z výkazů o loňské pivovarské kampani jest zjeveno, že měšťanskému pivovaru v Plzni podařilo se za uplynulé kampaně předbít ve výrobě vídeňského pivovary. Prvním byl dosud Dreherův švechatský pivovar. Nyní ustoupil na místo třetí. První místo zaujal Měšťanský v Plzni, druhé smíchovský akc. pivovar. A to vše na vzdor štvání Schreinerových v Německu proti závodům pivovarským v Čechách. Osvědčuje se stará pravda, že žaludek nedá si ani od knížete Bülowa poroučeti.

Místo spiritismu a katechety obsadí se v Čes. Skalici při klášteře Uršulinském za vhodných podmínek. Jest třeba znalosti obou zemských jazyků. Nastoupiti možno 1. června t. r. Bližší sdělí představená kláštera.

(Zasláno.)

Jeho Blahorodí pan

Bhumil Beck, sochař a řezbář

v Kutné Hoře.

Vámi provedená socha Madonny Lurdské se velmi zamlouvá, rovněž socha Vzkříšení Páně je místná. Jsem s provedením velmi spokojen; ani jsem neočekával díla tak vkusného a dokonalého, ať šádl jsem provedení co možná nejlepší.

Zemřelám se Vašnostem s úctou a obdivem oddaný

Augustin Odstrčil, farář.

Horní Stádky, 2. května 1909.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. května 1909. 1 hl pšenice K 21.00 — 22.50, žito K 14.60 — 15.80, ječmene K 13.60 — 00.00, prosa K 14.00 — 15.00, vike K 17.60 až 22.00, hrachy K 24.00 — 26.00, oves K 9.80 — 10.80, čočky K 24.00 — 26.00, jabl K 24.00 — 26.00, krup K 22.00 — 42.00, bramborů starých K 4.00 — 4.80, nových K 00.00 — 00.00, jetel. semene červeného K 00.00 — 00.00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.00 máku K 29.00 — 32.00, luž. semene K 21.00 — 00.00, 100 kg žitných otrub K 15.00 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub 14.50 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.72 až 2.80, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.92 — 2.00, 1 kg tvarohu 0.82 — 0.86, 1 vejce K 0.05 — 0.06, 1 kopa cerele K 20.00 až 00.00, 1 kopa petržele K 9.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 0.00 — 0.00, 1 hl cibule K 16.0 — 17.00, 1 kopa drobné seleniny K 1.0 — 0.00, 1 pytel mrkve K 4.00 — 4.20, 1 kopa salátu K 6.00 — 0.00, 1 hl jablek K 12.00 — 16.00, 1 kopa okurek 24.0 — 0.0 1 hl třesní K 0.0 — 0.0. — Na týd. trh v Hradci Králové dne 8. května 1909 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 100 hektol., žito 188, ječmene 7, oves 208, prosa 2, vike 9, hrachy 0, čočky 00, krup 00, jabl 8, jetel. semínka 0, lužného semene 0, máku 1 — 2) Zeleniny: petržele 30 kop, cerele 25 kop, kapusty 0 kop, cibule 80 hl, drob. seleniny 80 kop, mrkve 10 pytlů brambor 156 hl, salí 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 4 hl, hrachek 00 hl, švestek 00 bedek. — 4) Drob. dobytka: vepřů 7 kusů, podvinčat 558 kusů, kůsat 93 kusů.

Mešní vína!

Nejdušejnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše. Lissánské výtečné jakoosti I. druh 80 hal., II. druh 72 hal. Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 h za 1 litr.

ALOIS ŐÍŽEK,

majitel vinných sklepů

„ V HUMPOLCI, „

c. k. soudní přísedný znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důstojné farní úřady v Čechách.

Ku sv. birmování praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísežný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr

slatých, stříbrných skvostů a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Učně na klempířství a instalatérství

přijme

Ant. Fait

v Hradci Králové.

SOCHY, RELIEFY,

OBRÁZY (NA PLÁTNĚ, DŘEVĚ, PLECHU)

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
DLE PŘEDPISŮ CÍRKEVNÍCH, VE SLOHU
SPRÁVNĚ, SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ,
ŘEZBAŘSKÝ A MALÍŘSKÝ

ve SVOJCHOVĚ. (ZÁVOD TRVÁ OD R. 1853.)

Pozor! Zbytky!

12 m damašku růž., modr. neb červ. K 9.60
prouha s bílou K 8.—
20 m seřfru košilového K 12.—
30 m „ šatového K 16.—
40 m „ různé sdrůžených K 18.—
jediné náchodské výrobky, vybrané vzory, dobrá
jakost. Velikost zásilek dle přání, poštou proti
dobírce zasílá

Hyhlík a Souček,

vývozní dům v Náchodě.

Koberce **JAN** Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Havelsky. — Pláště do deště.

Přikrývky

šancelové, se erší včibloudí.

Pokrývky

na stoly a řůzné.

Šperky v každé valí

Božský — — — Božský nábytek

v bohatém výběru **Zbytky koberců** **v ceně**

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleřádnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalézajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

➡ Závod založen r. 1898. ➡

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, kruciáksů, rámců atd. atd.

✂

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Jen umělecky pracované

SOCHY

oltářů a kazatelen
i ostatní
zařízení chrámové

— levně provádí —

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Litanii

k nejsv. Srdci Páně

s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100 kusů 3 K) ve **snížené ceně** 100 kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci Páně 100 kusů za 80 h (místo za K 1.20)

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Nejdůstoj. biskup. konsistoř doporučený
umělecký závod pozlacovačský

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

doporučuje se uctivě sl. patronátním a veleřádným farním úřadům.

Provádí veškeré práce v oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a polychromování oltářů, soch neb uměleckých památek s plným střetem na původní sloh. Opravy a výzdoby pomníků a soch venku se nalézajících. Vše s mnohaletou zárukou. Rozpočty, nákresy atd. bezplatné. Mírné ceny a solidnost závodu dosvědčují četná písemná uznání.

Vlastní dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů atd. Sklad uměleckých výrobků, velký výběr obrazů a zrcadel.

➡ Založeno 1891. ➡

Dobré housle, struny, pouzdra, smyčce, jakož i veškeré
hudební nástroje koupiti lze jedině u odb. znalce a zkuš. hudebníka

Jana Čermáka v Hradci Král.,

Palackého třída č. 83. blízko Grandhotelu.

+++++

Speciality: Pařížské smyčce, anglická pouzdra.
Hliníkové D. Florentinské G.

Gramofony,
fonografy, desky, válečky a jehly.

Vše se prodává se zárukou. * * * * *

Opravy přesně a rychle.

■ ■ ■ ■ ■

4%

Pokladniční poukázky

4%

Vkladní knížky

Bursovní obchody

Eskont směnek

Akciový kapitál K 6,000.000.—. Rezervní fondy K 920.000.—.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Založen roku 1903.

Filialka v Semilech.

Eskont faktur

Vadla a kauce

Běžný účet

4 1/2%

Vklady vázané delší výpovědí

Stav vkladů koncem dubna 1909 K 22,980.716-93.

4 1/2%

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Katolický ruch neuvědomělý, spátečnický?
Masarykovský „Čas“ sám napsal, že strana katolicko-národní předběhla všechny ostatní strany v provádění praktické slovenské politiky ve Vídni. Nyní v 7. (dubnovém) sešitu Masarykovy „Naši Doby“ čteme: „Jediná strana, která si dovedla ověřit naučení z české politiky posledních 30 let, je strana klerikální — to nutno base všeho dosadit. Ze vidíme už v pouhé existenci takové strany vážné nebezpečí, netřeba dokazovat. (Inu — pověrečný pokrokář, bídící dle diktanda židovských listů, ovšem při své bezmyšlenkovitosti hrůzu se přímo třese, nelyál-li něco o práci katolické). Dnes tato klerikální strana je organizována a pracuje pouze politicky. (Tobě však jest, pokrokatý píšateli, úmyslná, tříklavá lež, vynalezená z nouze na temné zabarvení té bystré činnosti naší strany, kterou jsi sám musil pochváliti. V době, kdy na 50.000 dělníků československých požívá ochrany a podpory ve všeob. sdružení křesť. dělnictva, kdy katolíci tolik plně vyvinují v raiffeisenkách, kdy náš hospodářský Zemský svaz rozvinul tak širokou činnost, může mluvit o „pouhé politické práci“ katolictva pouze veliký ignorant, který sotva vidí na deset kroků před sebe — anebo zámyslný lhář). Prozatím. Jakmile se zorganizuje i hospodářsky, a to sociálně (ta organizace už tady jest přece dávno), bude počítat nejen s politickými instinkty mas a voličů, bude vyhovovat potřebám hmotným (už rozhodně vyhovuje a to daleko úspěšněji než rudí soběčtí kšeftaři), bude pro náš národ pohromou. (Tedy z nedostatku pilně hledaných a nenalezených důkazů „realistický“ pokrokář končí obvyklou, osuňtélou frází, kterou přejal od mladočechů. Divná logika! Strana, která vyhoví hmotným potřebám lidovým, která odhaluje příšerné cesty skutečných kapitalistů, bude pro národ pohromou!) — „Čas“ napsal 9. t. m. v příčině ustavení odboru Ústř. Matice Školské v Hustopeči: „Ve čtvrtek 15. dubna t. r. konala se tedy schůze, v níž ustaven matiční odbor. Přítomno bylo asi 50 osob, z Hustopeče a okolí, což svědčí o příliš malém porozumění a zájmu k věci tak důležité. (Ovšem až by tam přišel Masaryk štvát proti „černé bandě“, jak české katolíky nazval, hned by měl poslouchatva plno. „Zaslubou“ pokrokatstva mají protikatolické kulturní pojmy o vlastenecké práci hodně podivné). Z venkova chyběli i ti, kteří ve čtvrtek pravidelně bývají za nejvýznamnějšími záležitostmi v Hustopeči, ba téměř všichni předáci okolních osad, kteří na pozvání ke schůzi byli podepsáni. (Tak!) Hlavní výtky zasílují však naši (kteří?) předáci hustopečtí, kteří zůstali opatrně doma a kašpary z prvního ohně nechali vytahovat našim nezámým obchodníkům a živnostníkům. Ba vyskytly se mezi našimi hustopečskými vůdci hlasy, kterými má býti akce školská mařena . . . Ustavující schůzi zahájil hlavní svolavatel evangel. farář V. Juren, po jehož proslovu zvolen předseda schůze H. a zem. poslanec P. Tom. Šilinger. Posl. Šilinger přijel schválně z Brna, zástupce Matice nepřijel. Od klerikálů a svlátek od Šilingra měli by se naši nadšené vlastenci a lidové poslanci učít, jak se pracuje mezi lidem a jak se připravuje na dlouhá, dlouhá léta půda. Kde se co v jeho rajonu hustae, už je tam, pracuje a pomáhá a také ani deset pár siamských volů jej z jeho okresu při volbách nevytáhne. Učte se, pánové! — Nešťastný dopisovatel „Času“, jak řečavě uhlí sypeš na hlavu patriarchy realismu a jeho stoupenců! Ti jsou přece živi z boucharonství. Tichá, úmorná práce národní vynáš málo popularity; té pánové odvykli. A při nedávných vyjvevaných štvanicích proti českému katolictvu vynikal právě čelý pokrokatý funkcionář Ústř. M. Škol. A panstvo místo co by dalo satisfakci obětavým katolickým vlastencům, sjejmě provolalo, jak musí čistit od „klerikálů“. Kde německý žid lačně čeká, aby se hodně nadalo katolickým, národně cítícím lidem, tam jest při „práci“ pokrokář první. Takový obor „vlastenecké“ činnosti jest totiž nejpohodlnější a vynese mnoho slávy v pokrokovém tisku.

Vádná snáblivost. V pokrokatém „Zemském Obsoru“ napsáno bylo: „Ani haléře na humanitní instituce, pokud jsou v rukou klerikálů!“ Statečným pokrokovým ženám by zajisté jeptišky a řeholnice rádi přenechali alasti, jaké mají v nemocnicích, starobincích atd. Jenže by se málokterá pokroková šarka k takové práci hlásila. Když katolíci při nejhorších útocích pokrokatů poukázali na pouhou možnost, že při dalším chřemí surových pokrokových nadávek přestanou nadánci platit na podniky ovládané našimi soky, už se ozývaly nadávky nové na naše nevlastenství atd. Tedy dvojí morálka!

Zajímavá mluva šlechl.

Kdo málokdy viděl obrovský zástup lidí stojech těsně vedle sebe, ani by neuvěřil, na jak seštrnou plochu se směstnají celé tisíce lidí.

Pozorujeme-li rozsáhlou prostoru, na níž postavena Praha, zdá se, že domy pražské jsou postaveny pro tak širokou masu lidstva, že by občané při případném seřazení venku zaujali nejméně šestinu takové plochy. Vždyť se ví, jak se při stavění pražských čističek a každému místečkem šetří, jak malou plochu zaujímá dům, v němž bydlí lidé v několika poschodích, jak se Praha lidstvem přímo hemží. Zatím však by samo Václavské náměstí pohltilo skoro 100.000 lidí. Počítejme! 1 kilometr jest celkem vzdáleností malou. Nezdálo by se tudíž při povrchním odhadu, jak obrovská masa lidstva dá se směstnati na plochu 1 kilometru čtverého. Ale — 1 čtverec kilometru má celý million čtverců metrů. Dejme tomu, že by se průměrně na 1 čt. metr postavili 3 lidé. Tu by na čtverec kilometru čili na 100 hektarech stály tři milliony lidí, tak že by se na prostoru tu vešlo všechno obyvatelstvo Moravy. Na prostoru dvou čtverců kilometrů dalo by se směstnati skoro všechno obyvatelstvo Čech. Na prostoru, kterou Praha sama zaujímá, směstnalo by se všechno obyvatelstvo Rakousko-Uherské a Německé říše. Jakou prostoru by zaujali při těsném seřazení všichni národové všech dílů naší zeměkoule? Nyní lidstvo čítá okrouhle 1600 millionů duší. Stačila by mu tedy malá plocha 533 čtver. kilometrů. Stačil by tedy k tomu asi devátý díl našeho království, ačkoli celá zeměkoule měří celých 509.950.714 km².

Jak veliký dům by pojal od svých prostor lidstvo celé? Představme si budovu, v níž by byly pouhé dvorany bez chodeb, tak širokou a vysokou, jakou by byla její délka.

Kdyby krychlový obsah té budovy měl 1 krychl. kilometr, vešlo by se tam skoro lidstvo celé; ovšem že jednotlivá poschodí (počet 500) by nesměla býti vyšší nad 2 metry. Málokdo ovšem při pozorování velkoměst by řekl, do jaké budovy by se lidstvo celé stěsnalo. Ferina se usměje, že zkonštru naznačenou stejně naprosto nelze provésti. Ošem; ani podobnou zkonštru v malém nikdo nezamýšlí. Leč cifry uvedené dokazují, jak se často klame oko pozorovatele při odhadu množství vojska, účastníků manifestační slavnosti a podobně. Pokud jde tisíciblavý zástup ve čtyřtupu, zdá se být průvod tělesem obrovským. Jakmile tytéž davy stísní se před řečnicí, anž by usedaly, zaujmou dost malé místo, až se zdá, že se zmenšily o dvě třetiny. Na ploše 350 čtver. metrů postaví se tisíc lidí zcela pohodlně.

Pro pomník Smetanův.

Právě 12. t. m. uplynulo čtvrtstoletí od té doby, kdy zachmuřený duch ženiálního skladatele Smetany rozloučil se s tělesnou schránkou. Zemřel genius, jakých se rodí málo ve všech národech; odešel veleduch, který se řadí čestně k předním komponistům světovým. Nikdo před ním nepochopil, jak bohaté lze těžit pro hudbu umělou z neřeberného zdroje národních písní našich. Nikdo perly lidového umění tak mistrně nevybrousil jako Smetana. A také žádný náš umělec nezískal tolik slávy českému jmenu jako nešťastný mistr, který právě ve chvíli, kdy měl sklízeti zasloužené vřhny, stížen byl těžkou chorobou tělesnou i duševní.

Po jeho smrti umlkly hlasy jáslivých, malicherných kritiků, strhány bráze tupých předsudků, jež Smetanovi tolik hořkých chvílí způsobily, a národ sverně zasypal hrob umělce-mučedníka květin uznalého vděku. Smetana nebyl pouze geniem, byl mužem vysoce vzdělaným, studoval horlivě všechno, co současné repertoire hudební poskytovalo, přetěžoval se prací; byl skladatelem, spisovatelem, virtuosem, dirigentem, vychovatelem. A při vši vzácné znalosti hudby moderní i klassické nedal se strhnouti od vytěsněho cíle ani Wagnerem, ani jinými, kteří též nové cesty razili. Zůstal svůj; nepřelétl svoji tvorbou na cizí luby ani když jej existenční poměry vyhaly do ciziny. Tak zachována jeho skladbám (zvláště dramatickým) počet originality a českosti; a právě své vytrvalé důslednosti děkuje za svoji velkou slávu i za hranicemi. „Já jenom ukazuji cestu, čímž počátek“, říkali kromě; ale počátek ten byl zároveň vyvrcholením. Nikdo z pozdějších českých skladatelů nedovedl si počínati na cestě Smetanou prokletě dovedněji než sám zemaný prákopník.

Skladby Smetanovy v lidu našem tak zdomácněly jako žádné kompozice jiné. Při obecném vdáku jest zcela přirozeno, že se konají u nás první přípravy k postavení pomníku tomu národnímu skladateli jména světového. Dne 11. t. m. konala se slavnostní schůze hudebního odboru Umělecké Besedy, již se účastnili nejvýznamnější representanti národní společnosti; tam promluvil prof. Hostinský vřele o významu Smetanově a apeloval na Uměl. Besedu, aby se přičinila o zbudování pomníku na počest Smetanovu. Jednatel Umělecké Besedy prof. Svojaš sdělil, že hudební odbor zahájil akci na stísnění paměti desky, ale pro náčrt přehášký ušel se obnos 6.000 K položit do vinku novému sdružení, jež dnes běží si za

kol postaviti důstojný pomník. Hned pak zvolen přípravný komité.

POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o sanby.

Hospodářská hlídka.

Věstník Hospodářského Sdružení českých křesťanských zemědělců pro království české.

1. Komu se zdá, že nemá své záležitosti dlouho vyřízeny, toho prosíme, aby se laskavě podíval na číslo posledního svého od nás dopisu a uvážil, že je nad síly jednoho člověka více dělat. Naše Sdružení, které není založeno na výdělek, nemůže vydržovati mnoho kancelářských sil; jinak by režie šhla mnohem větší obnosy, jež arci by musili nésti členové. Tedy prosíme za trochu strpení, když někdy v návalu práce nelze vše obratem zodpovídati. Nechať to naši jednou pro vždy s pamětí nepustí.

2. O dodávce strusky nechť naše odbočky nezapominají, že tovary v podmínkách mají výslovně vyhrazeno, že mají volno ode dne v objednávce určeného dodání prodloužit si lhůtu 3—4 nedělní (v létě 4—5 nedělní)!! A tuto podmínku nikdo nezlomí a nezbytno je, se jí podříditi! Nechť na to pamatují jednatele při podzimních objednávkách! My se na toto oznámení vždy prostě odvoláme! — Nákladní listy vždy hned nám zašlete k revizi, po případné reklamaci přeplaceného dovozného u dráhy.

3. Také lučební rozborů hnojiv zasílejte jednatele hned po dojití vagonů nám, aby se účty podle nich hned upravily. Ušetří se pak psaní a posílání.

4. Odborkám vřele doporučujeme tyto spisky: 1. Katechismus ovocnictví od Jos. Holuba, 2. Katechismus praktického hnojářství od A. Kolářského, 3. Domácí výchova od J. Kurze, 4. Návod pro vodní družstva, jak odvodňovati atd. od Klabana.

Brožury tyto velmi levně výhodně lze objednat prostřednictvím sekretariátu a hodí se výborně k vyplnění schůzi odboček.

„Sekretariát Hosp. Sdružení“
v Janovicích u Votic.

Paušalování pojistných příspěvků Úrazové pojišťovny dělnické. Jak známo, má býti zavedeno paušalování pojistných příspěvků Úrazové pojišťovny dělnické pro král. české a sice pro rolnické podniky až do 60 hektarů polí a luk. Za účelem získání potřebných dat rozoslala nedávno Úrazová pojišťovna všem obecním úřadům v Čechách zvláštní dotazník se žádostí, aby byl vyplněn a vrácen. Poněvadž příslušným jednáním odstraněny byly závary a obavy, doporučujeme, aby na paušalování pojistných příspěvků bylo přistoupeno. Obecní úřady zaslaué jim dotazníky v rubrikách 1—10 nechtě podrobně vyplní a nechtě jednotlivé majitele hospodářských podniků vybídnou, aby na souhlas s tímto způsobem v rubrice 10 svůj podpis připojili. Vysloven však budiž v rubrice 17. požadavek, aby paušalování rozšířeno bylo i na nejmenší podniky s ručními řesačkami a mlátičkami, na stroje hospodářské a pohonem parním, benzínovým a pod., a dále aby do pojištění paušalovaného pojetí byli také majitelé podniků hospodářských, zejména menších. Dotazníky ty, vyplněné a obecním úřadstvem a dvěma radními podepsané, buďtež ihned zaslány na Sdružení českých katolických zemědělců v Praze II., Opatovická ul. č. 10, kteréž je na příslušné místo odevzdá.

Zrušení cla na obilí. Haličtí poslanci lidoví žádají, aby zrušeno bylo clo vůbec pro celou Halič a Bukovinu a to na tři druhy obilí: pšenici, žito a kukurici. Volnost dovozu by měla platiti od 21. května do 21. srpna. Za důvody uvádějí se: nedostatečná žnť minulého roku, ohrožná dražota letoš, hlad mezi chudinou na venkově i v městech, velké zástupy amerických vystěhovalců od l. naka doma sítavši bez práce a výdělku. A konečně nezaměstnanost mlýná haličských, které od lonáského podzimu stojí skoro úplně bez práce. Nepriznaný tento požadavek rolnictva haličského dle se vysvětluje tím, že Halič má ohromně četné drobné rolnictvo; rolník haličský neprodává obilí téměř nikdy, anebo v dobrém roce jen tak malou částku, že o nějaké clo na obilí nestojí. Zato ve špatném roce musí sám měku a obilí kupovat a pak bez cla obilí velice tísí. Proti tomuto pohledu návrhu na zrušení cel obilních platí se častí a německí agrárníci velmi rozhodně.

Ústava řepářská uvedena byla do poslanecké sněmovny českými poslanci agrárními, kteří žádají pilným návrhem, aby sněmovna projednala poměr řepářů a cukrovarníků a určila jej zákonem. Poslanecká sněmovna pomohla už jednou řepářům přijetím zákona proti rayonu, kterýžto zákon dosud nevytížen leží v panenské sněmovně, v níž mají rakouské cukrovary mocnou ochráncyni. Tedy sotva asi nyní návrh agrární, jenž by měl být dle úmyslu návrhatele daleko ostřejší než bývalý protirayonový, nalezne přijetí v panenské sněmovně.

Státní odměňování komí provádí se na 30 místech, ve východních Čechách: ve Svobodných Dvorech u Hradce Král., v Hoticích, Chrudimi, Kostelci n. O., Městci Král., Poděbradech, Ústí n. O. V každém z těchto míst rozdělno bude 600 K státních a 250 K zem. cen, dále po 15 stříbrných medailích státních a zemědělské rady. Odměňování bude se konati asi ve II. polovici června a v červenci.

Mléčný prášek. Mléko může se teplem vysušiti v prášek, jež lze levně a daleko dopravovati, a vydrží dlouhý čas neporušen, je-li uschován v místnosti čisté, suché a chladné. Mléčný prášek změní se zase v mléko rozředěním v desetinásobném množství čisté vody asi 70° C teple; prášku mléč. užívá se též jako přísady dětských mouček, čokolády, v pekařství, cukrářství atd. Sušením mléka zabývá se na př. První česká akciová mlékárna v Praze, společnost pro zhušťování mléka na Smíchově atd.

Nový průmysl zvlášť pro rolnictvo důležitý jest sušení zeměků, jež provádí se již v Německu. Rolníci měli by se chopiti sami tohoto průmyslu, než se ho chopí kapitalističtí spekulanti. Sušené zeměky upotřebí se v první řadě ku krmení a vydrží mnoho roku, aniž by se v sloučenství chemickém neb ve vzhledu změnily. Sušených zeměků lze užiti i k výrobě celé řady průmyslových výrobků. Sušením uchrání se zeměky před hnilobou, smrznutím atd.

Postřikování stromů ovocných hned po odkvětu jest nutné, chceme-li docíliti hojné sklizně zdravého ovoce. Nejlepší se osvědčuje jednoprocenový roztok vápenato-sodnatý neb vápenato-skalicový, k němuž se přidá něco zelené svíno-brodské. Postřikování koná se nejúčinněji 10—14 dní po odkvětu, dokud kalíšky květové jsou ještě otevřeny.

Zalévání zákrsků a všech ovocných stromů i když v době květu i po odkvětu jest velice prospěšné, ale musí býti vykonáno účelně. Pod korunou prohloubí se 30—40 cm hluboké díry, jež se vodou neb rozředěnou hnojivkou naplní. Tím se plodnost stromu neobyčejně podporuje.

Užitečnou obrubu okolo cestiček v zahradě si pořídíme, když záhonky obrobíme některou měsíční jahodou. Získáme úhlednou ozdobu a hojnost plodů vonných až do pozdního léta.

Zemědělství a vojenská. U 4. praporu 73. pěšího pluku v Chebu bylo v zimě zavedeno vyučování v zemědělství a v pěstování luk. Teoretický (zimní) kurs počal po výcviku nováčků a končil 31. března. Praktický kurs, který počal 1. dubna, končil 30. červnem. Mužstvo, dobrovolně se hlásící, vyučují profesoři zemědělské školy v Chebu od 6—6 hod. odpoledne.

Devolená vojínům v čas žní povolena i letos vojenskou správou a sice na tři neděle. Příslušné žádosti dlužno podati rodiči nebo příbuznými u okr. hejtmantství. Lonského roku dostalo dovolenou o žních v celém množství asi 47.000 mužů. Z těchto připadlo nejvíce na druhý vídeňský sbor (6000 mužů), nejméně pak na oba sbory z Čech se doplňující (3000 mužů).

Školský obzor.

Pravý účel školy při moderních blyskavých beslech ztrácí se v temnu. Ztěžštěné fráze, sneužívající slova „pokrok“ k nejasnějšímu dobrodružství, dělají dojem, jako by škola měla být sama sobě účelem a nikoli prostředkem, jako by celé lidstvo mělo být na světě jen k vůli pokrokovému učitelstvu a nikoli učitelstvo k vůli dětem. Postavili jste školu? Rozmnožili jste školy dostatečně? Kdo se to odvážil hlasovati proti některému požadavku pokrokového učitelstva? Jen na prany s tím zpátečnickem! Všecko pro školu! Taková a podobná slova slyšíte každý den. Jako by vlastně na světě byla školou výhradně místnost, kde pokrokový učitel učí, propouští se z ní žáky, kteří neznají základních pravidel pravopisu mateřské řeči. Málokdy však uslyšíte otázky: Vyhovuje pokrok učitel aspoň primitivním požadavkům svého poslání? Zvyšuje se rovnoměrně vzdělanost národa s přibýváním škol? Proč pokrokoví učitelé bedlivěji pozornost věnují detailnímu počítání o svém přibýtečném, o kvinkvenálkách atd., než ideálům, jimž mají v první řadě sloužiti? Proč hlásá překotný pokrok mladík, který propadl při učitelských zkouškách, prozradiv, že nemá kvalifikace průměrného inteligenta?

Nyní konečně ozývají se ojedinelé hlasy i lidí hodné pokrokatýsky nalaďených proti malému úspěchu zvýšených nákladů na školu. Mimo jiné sám opovědný nepřítel katolictva Alfons Štastný napsal ve svých „Selských Novinách“:

„Když kdysi vídeňský purkmistr dr. Lueger jako přednosta politického úřadu bral učitelstvo obecných škol vídeňských ve slib, tu si stěžoval na to, že ve dvou směrech třeba větší síle a to předně co do vyučování v mateřské řeči a za druhé co do počtů z hlavy. To, co připamatoval dr. Lueger učitelstvu tamějšímu, platí vůbec. Že dnes nedovede náš člověk tak dobře počítat z hlavy jako jindy, je všeobecně známo. Potřebuje to větší námahu a té se vystříhá naše škola, kde se hledí jenom k pohodlí žactva, ale ovšem především také učitelstva. Co požaduje větší námaha, pryč s tím. Ale i co do vyučování v řeči mateřské vidíme pokleslost na místo pokroku, aspoň ve směru jednom a to nápadném. A to se netýká pouze školy obecné, ale ještě více školy střední. Člověk školy starší by tomu ani nevěřil, že to může býti, ale je to. Dnešní náš vzdělanec nezná správné interpunkce, tak že neví, kam má položit čárku, pomlčku-pausu, středník a kdy zkratku, náš dnešní vzdělanec neví, co to věta. Když my starší si vzpomene, s jakou přesností a přesností se hledělo k správnému použití znamení rozdělovacích, tak musíme ruce spínat nad tou dnešní „svobodou“! Tak jako jinde znamená i tu svoboda nevázanost, ale i nesprávnost, zmatek, chaos... Když tedy ani pravopis nebude náš lid znát, pak se ptáme, co bude mti z toho vyučování mateřštině? A pravopis dnes náš lid nezná, ani když vyjde ze školy obecné, ani když vyjde ze školy střední, ani když vyjde ze školy vysoké. To pohodlí ve vyučování vede již tak daleko, že nebude konečně musit znát nic a zvlášť neznat žádná pravidla a žádný pořádek. Ta volnost, vlastně však bezuzdnost jde tak daleko, že každý píše, jak sám chce. Moc pěkné to není a moc prospěšné také ne. Na kom vina? Na učitelstvu přece. Za ty ohromné milliony, co nás to školství stojí, přece však máme právo žádat, aby náš lid dovedl správně psát, aby náš vzdělanec věděl, co to je věta, co dnes neví. A když pak ten náš ministr vyučování musí ve Vídni vědět, co se vyučuje ve škole ve Zlímaně Lhotě v úterý a co do 11 hodin dopoledne, tak by měl také vědět, že naši akademičtí vzdělanci nevědí, kam mají položit čárku! Neuvěřitelné, ale skutečné.“

Patrně ze slohu Štastného, že sám není velkým puntíkářem. A přece se obrací se s trpkostí proti nedbalosti moderních pedagogů. Věru významné! Přičiníme však malou opravu. Největší nyní pravopis se zauebává na obecných a měšťanských školách, až nad tím kaceřování učitelé spínají ruce, až horko obchází profesoři, kteří musí vysvětlovati žákům do studií se hrnoucím pravidla pravopisu od abecedy. Jestliže mladší profesoři, vychovanci Masarykovi, mnoho nad takovou „malíčkostí“ se nermoutí, pracují přece jen starší profesoři v tom směru k nápravě svědomitě.

Hrdinové v županu a bačkorách. V „Učit. novinách“ odpověděl K. Horkému organizovaný pokrokat tímto placem: „Oh, Karle Horký, Vy neznáte naší pýchy, našeho národního školství a jeho učitelstva!... Redaktore Horký, Vy jste nevěděli nic o učitelském moru? Vy teprve teď dočítáte se o tom, že učitelé čeští líbají červenobílé rukavičky národní autonomie v městech, hrubé zelené rukavice agrární po vesnicích, všude pak černé jemné rukavičky římské hierarchie a policejské černožluté rukavice c. k. byrokracie? Vy pšete: „Lidé, kteří dají dojiti až k tomuto, ať nevybovávají našich dětí, ať nepřednášejí jim české dějiny, neboť takoví lidé jsou zachvácení eho-robou a šíří národní mor. Učitel českého dítěte, stojí-li vyprávějí za dveřmi okresního hejtmána, ať jde do školy, napíše na tabuli křídou: osamocněl jsem morem — a nevrací se

už do třídy. Kdo lze dětem, sráduje svůj národ“ — a Vy se hrozně mýlíte! Vybíral byste nás všechny. vždyť žebráme všichni i naši učitelští svatci stávají vyprávějí za dveřmi. Žebráme všichni! Žebráme všichni permanentně! Léta napřed chodí nevěřící učitel ke spovědi (snad proto, aby ukázal „žulový“ charakter?), aby vyhlédnuté místo dostal. vypravuje se, že po léta učitelé na Vinohradech dělají synovi zbohatlého stavitele společníka a průvodce do hospod, aby se stali definitivně učiteli a říd. učiteli, po léta popíjejí při všichni příští žadatelé po všech hospodách všech radů na Žižkově... Karle Horký, snad pochopíte naši situaci takhle: Měl jste psa; i v novinách se o něm psalo. Když se Vám příliš vtíral, vyprávěl jste ho za dveře. A pudl za dveřmi žadonil, až jste je potvrdil. Pes se plazil po břiše, lízal Vám boty, a Vy jste byl tomu rád, že vládnete tak oddanému tvorů... A přáskal jste ho za dveře.“ — Pánové jsou stále upřímnější. Ale kdo jen podporuje nejvíce pánovitost těch, kteří školy obsazují? Jest to pokrytecké patolizalství a obapolná konkurenční závist organizovaných. Proč jen jejich orgán, který v příčině protikatolického boje dovádě tak rázně rozkazovat, nedovede zameziti různým způsobem svým „žulovým charakterem“ takovou pokoutní žebravou konkurenci? Protože by se mu stádece rozběhlo, jakmile by vydal přísnou klatbu. A ti lidé chtějí obroditi celý národ!

Jos. Bičíš

mech. tkalcovna a úpravna
Lázně Bělohrad.

**Sklad vlastní výroby
lněného i bavlněného zboží
v cenách továrních.**

Pšete si o vzorky!

Ručníky:	Kapesníky:
č. 850 bílý lněný tct. 6 K 30 h	1. bílý 1 tct. K 2-20
č. J. B. bílý lněný tct. 8 K 40 h	1. barevné přezné K 2-70
Útěrky:	Košile
A. pololněné tct. 2-70	1 kus z véby za K 2-50
č. 68 lněné „ 4-20	1 „ „ „ 3-—
č. 766 lma „ 7-80	1 „ plátěná „ 4-50
	1 „ lma „ 5-50
Prostěradla:	Při objednávce košil nutno udati míru kol krku a délku rukávů.
č. 230 1. lněné K 2-50	
č. 230/ „ „ 2-70	
č. 251 „ lma „ 4-90	

Sklad dámských látek na šaty!

Dělnická hlídka.

K rozvoji řemesel. Poslední sedmiletí nasvědčuje, že řemeslná výroba jest přes konkurenci průmyslu stále na postupu. Růžní přírůstek řemeslníků obnáší v posledních letech v Předlitavsku průměrně 74 až 100 tisíc osob. Největšího rozmachu dosáhla řemesla v Čechách a v Dolních Rakousích, neboť připadá na Čechy jedna třetina a na Dolní Rakousy jedna čtvrtina veškerých po řemeslnicku provozovaných živností v Rakousku. A poněvadž poměr Dol. Rakous přísluší vlastně Vídni, v níž zase čeští řemeslníci hrají důležitou úlohu, můžeme říci, že jsme národem poměrně nejvíce řemeslníckým. Toto poznání plyne i ze statistiky řemeslných společenstev, jichž jest v Rakousku 6026, v nich sdruženo 728 037 samostatných živnostníků, zaměstnávajících (kromě Tyrol) 614 977 tovaryšů a 237 455 učňů. V Čechách je českých společenstev 1465 se 154 381 živnostníky, 137 946 tovaryši a 50 288 učni, na Moravě (počátkem r. 1907) 328 a 54 235 členy, 20 139 tovaryši a 16 505 učni, tedy jen v Čechách a na Moravě reprezentují česká společenstva třetinu všech společenstev v Rakousku vůbec. — Tedy zase rána do Marxova proroctví!

Dělníci u papeže. Sv. Otec přijal na Bílou sobotu v audienci zástupce dělnických spolků ze západního Německa. V adrese, jež odevzdána sv. Otci, se praví, že katolických dělníků v Německu je 400 000 sdruženo v 1740 spolcích, jež tvoří 3 svazy; odborové organizace dělnické čítají 365 000 členů a jsou mocnou protivahou organizací soc. demokratických. Papež děkoval za počtu mu prokázanou, jakož i za to, že dělnictvo poslušně hlasu jeho předchůdce Lva XIII. vybudovalo si mohutnou organizaci. Dále se vyjádřil, že mu to dělá velikou radost, když vidí, jak kněžstvo v Německu slovem i písmem tak čile účastní se práce

ARCHITEKT

JAR. PAŽOUT,

aut. stavitel

HRADEC KRALOVÉ,

:: Velké náměstí, podsíň ::

Speciální vazby **DITRIGON,**

stropní konstrukce **PARSIMON,**

jsou praktické, trvanlivé, únosné a činí

stavbu levnější

o 10%.

Propracovaný

a praktický

půdorys

zlevňuje

stavbu, zvyšuje výnos!

organizační mezi dělnictvem; přál zderu všem podnikům organizace dělnické a udělil pošetilosti všem i jejich rodinám. Jak mnoho ještě práce před námi, bychom aspoň částečně mohli se rovnati organizacím kat. dělníků v Německu! Agitujeme horlivě pro vzrůst sdružení křesť. dělnictva!

Co platí soc. demokracie za utržení dvou prstů. Dne 27. ledna t. r. kupoval hoch v rudém dělnickém konsumu vídeňském mletý mák. Nedovedl mák sám semlet; proto mu pomáhala jedna žena. Když hoch podstrčil kabelku, do níž měl mák padat, utrhla mu ozubená kola ukazováček a prostřední prst. Státní zastupitelstvo vzneslo na rudý podnik žalobu. Tu před stáním chytří soc. demokraté dali matce 60 K — a prostomyslná žena, majíc nouzi, ten „kavaliřský“ dar přijala. Takhle kdyby odbyl smrzáčeného soudruha fabrikant! To by bylo křiku a protestů! Patrně, že mrzákům v ráji rudé budoucnosti bude moc zle.

Hromosvody

dle systému prof. K. V. Zengra
s víceletou zárukou provádí:

FIRMA

JOS. BAUDYŠ

odborný závod elektrotechnický
v Hradci Král.

— — —

Staré hromosvody opravuje a zkouší
nejnovějším přístrojem za mírný
poplatek. — Po vyzkoušení doručí
:: písemné dobrosdání. ::

• •

:: Rozpočty :
a odborné porady zdarma.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Vývin družstevnictví a výrobních společností v Anglii.

„Labour Gazette“ v listopadovém čísle minulého roku podává přehledný obraz rozvoje společenstev za rok 1907 v Anglii. Výsledky jsou takového rázu, že nelze si jich u nás nepovšimnouti, kde počínáme na hospodářském poli osamostatňující práci z toho jediného důvodu, že jen tak prospějeme svému lidu a hnutí lidové utvrdíme a zásadám konservativního rázu jak na poli hospodářském tak duchovém získáme. Mluvení nejkrásnějších řečí zůstane mluvením — praktická, promyšlená a tím zajištěná i ve výsledcích práce nám schází. „Chléb“, volá lid; hospodářské obrození chce přítomnost našeho národního snažení. Cestou hospodářského obrození a posílení vychovává si lid lhoucí k věci, která v praxi se osvědčila. Nechceme říci, že druhé — seznamování s nebezpečím a vymoženostmi na poli duchovém — má být zapomínáno. Jedno činíme, nesmíme opomíjeti druhého. První cestou jako všude na hospodářském poli je svépomoc. Družstevnictví — společenstevnictví je zde mocným činitelem. — V Anglii r. 1907 bylo 1.541 společenstev v činnosti, která dohromady čítala 2.352.814 členů. Společný kapitál obnášel 45.131.840 liber šter. U porovnání s rokem minulým stoupla družstva o 16, počet členů o 4,4%. Celkový obrát obnášel 119.664.710 liber šterlinků. Počet při 1.541 společnostech přímo zaměstnaných osob byl 112.182 (o 5,2% více než roku minulého). Dle svého původního určení možno společenstva rozdělit na trojí: produkční (výrobní), obchodující ve velkém a detailově prodávající společnosti.

Následující tabule naznačuje vývin obrátu peněžního v každém ze tří druhů společenstev v období 1897—1907, jakož i procentové i absolutní stoupání obrátu ve správném roce 1907 proti roku 1897.

Rok	Výrobní družstvo	Výprod. ve velkém	Detail. vypr. druž.	Celkový obrát
1897	8.687.770 L.	16.326.987 L.	40.074.980 L.	65.088.737 L.
1898	9.482.640 „	17.267.078 „	42.521.258 „	69.270.976 „
1899	9.894.891 „	19.226.564 „	44.985.490 „	74.096.948 „
1900	10.971.640 „	21.607.520 „	48.980.816 „	82.459.976 „
1901	11.875.573 „	23.342.825 „	52.670.719 „	87.889.117 „
1902	13.018.193 „	24.456.878 „	55.209.122 „	92.683.993 „
1903	13.724.782 „	25.728.630 „	57.978.252 „	97.431.664 „
1904	14.590.223 „	26.610.468 „	59.161.707 „	100.363.398 „
1905	16.284.518 „	27.726.207 „	60.901.553 „	104.911.278 „
1906	16.333.617 „	28.650.218 „	63.162.503 „	108.146.338 „
1907	19.396.787 „	32.390.028 „	67.877.896 „	119.664.710 „
	10.708.017	16.064.031	27.808.936	54.576.983
	123,3	96,4	69,4	83,8

Zajímavá čísla, která mané vyvozují myšlenku na „hospodářství budoucnosti“. Připomeneme-li, že anglické dělnictvo sčastněno v družstevnictví velikým počtem svých vlastních výrobních i prodejních společenstev, připomeneme-li, že anglické dělnictvo je ve druhých družstvech sčastněno jednotlivými podřly, které reprezentují pěknou sumu, můžeme uhadnouti i úkol naší práce v dělnických organizacích. Ovšem — započítati nutno s nejmenším a pomalu.

Výrobu zboží zanášelo se 1.046 společenstev (2 engros — a 917 detailového obchodu) se 47.537 zřízenými pracovními. Vyroběné zboží oceněno na 19.396.787 L, celkový obnos vyplacené mzdy obnášel 2.632.509 L. Na celkové produkci byla zastoupena tabáková industrie a výroba potravin skoro 70%, oděvnictví 16%,

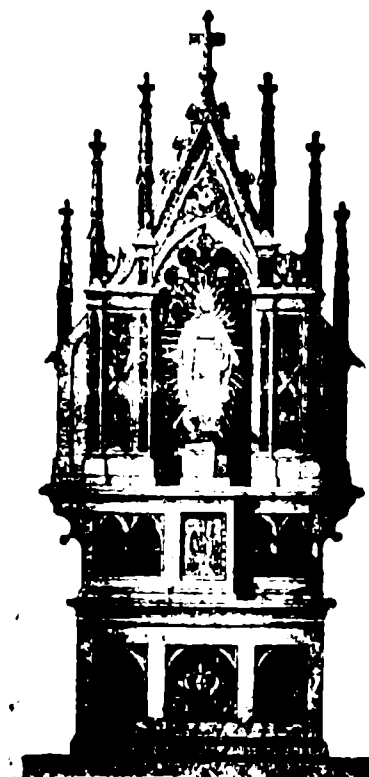
26.558 čili 56%, všech zaměstnaných bylo mužů, 13.433 čili 28%, žen, 7.546 čili 16%, mladistvých pomocných pracovníků pod 18letý věk.

Z 1.046 výrobních společenstev jich 160 nechalo bráti podíl na čistém výtěžku (ponejvíce dělnická družstva). Tohoto výtěžku dáno 35.737 L a rozděleno mezi 13.890 zaměstnaných, jimž celkem vyplaceno 734.712 L na mzdu. Z výtěžku přišlo na osobu 2 L 11 sh. 5 p. (t. j. 4,9% obdržené mzdy) proti 2 L 8 sh. (4,5%) v roce minulém.

Dvě společnosti Wholesale Societies v Anglii a Škotsku jsou společností nákupní engros a výrobní, které dodávají pak detailovým obch. družstvům. Celkový jich obrát obnášel 32.390.028 L a byl proti roku 1897 o 98,4% větší.

Detailových závodů stávalo 1.412 se 2.316.001 členy. Družst. kapitál byl 35.242.062 L; cena zboží prodaného: 67.877.895 L (+ 7,5%), netto — přebytek 10.884.094 L (+ 9,3%). Počet zaměstnaných stoupl o 4,4% na 59.117. Z těchto detailových družstev nechalo jich 210 bráti podíl na čistém výnosu zaměstnaným; obnášel 39.738 L, t. j. 5,1% vyplacené mzdy.

Takový je krátce naznačený celkový obraz družstevnictví a společenstev provozovacích v Anglii. Význam, jak již řečeno, pro nás má, a chceme-li mluvit o významu jeho pro dělnictvo, odkazujeme jen k tomu, že v Anglii jsou dělníci podřídní i majetníky určitých druhů společenstev provozovacích a tím že čistý výtěžek přichází k dobru sčastněných „malých lidí.“ „Vzájemnost“ textilníků v Hronově n. M. je dokladem, že ani u nás za daných poměrů není půda neúrodná pro praktické provádění. — V.

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré
kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.
v Hradci Králové,

doporučuje se aktivně vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., shotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednávce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejvšedněji, o čemž svědčí četná
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

Nejlepší sukna,

moderní panácké i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním ryze českém,
osvědčeném velkoobchodě

Lužný & Trlica v Brně,

na Velké m. č. 36, na Veselí ul. č. 2.

Skvětlé vzorníky zašleme na požádání
zdarma a vyplacené pouze na mistry krejčovské. Žádejte je proto vždy u svého mistra. Uspokojí vás v míře netušené.

Zbytky

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

C. k. místodrž. koncessovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer

Hradec Králové

podává zprávy o úvěrůhodnosti firem obchodních
i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé,

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k shotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvostnějšího
provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
shotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jeho
Biskupské Milosti revide-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvácené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukrátku franco
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůstek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěryhodným zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pažení

24krát24 cm po 11 h	10 kg tmele sklenářského
24krát26 cm po 12 h	za 2 K.
24krát30 cm po 14 h	Sklenář. zaručeně vyzk.
26krát26 cm po 13 h	diamanty kus za 5 K.
26krát30 cm po 15 h	Dodáním
30krát30 cm po 17 h	kamkoliv drabou.
30krát32 cm po 19 h	

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

SNÍH NENÍ

tak bílý jakoprádlo, jemuž
přidan do vuvárky

SAPONIT

světí fialkovou od firmy

JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ

V HRADCI KRÁLOVÉ

Pište si o cenu.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudla, farář ve Vrástě)

doporučuje P. T. veledduhoja. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů,

praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

die roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledduhoja. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Pilnáčkovo

... **Pravé** ...

jádrové mýdlo

(nefalšované)

žluté neb bílé

buď v tabulích neb lisované
s ovečkou,

salmiak - terpentinové

mýdlo

a jiné druhy nabízí ze svého

hojně zásobeného skladu

Anna Brunová

v Litomyšli,

-- Dolní náměstí. --

Potřeby k pohřbům,

skvostné věnce náhrobní ve
velkém výběru

za ceny zvláště nízké.

Tento

klobouk

již třikrát opravený a jak vidno
ještě dosti slušný pochází od

Jos. Dvořáčka

v Hradci Králové, poblíž Grandhotelu,

který kromě moderních takých klobouků má
též na skladě cylindry, jemné zářavotní
mákké klobouky z plsti a vlny, slaměné
klobouky z prvních českých továren, sportovní
čepice jak pánské, tak chlapecké a dětské.

Vše v nejmírnějších cenách.

Všeob. úvěrní společnost

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpočtů,

Stojní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Nejlevnější nákupní pramen

všeckých příprav

a ošed pro švadleny a krojčí,

kněžských kolářů a nápravenek

Fejgl & Bydžovský

Hradec Králové.

Dvůrní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Deštníky.

Šle — Kapesníky — Rakavice.

Šašovačky.

Výhradní prodej „Triumfů.“

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Volejemné

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

rušití veškeré kostelní nádobu a

náčiní a to: monstrance, kalichy,

cibále, nádobky, patény, paciálky,

svíce, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předplatím

duchovním vyhovující. Staré před-

měty opravuje v původní intenci; a

v ohni slatí a stříbří nebo proti de-

plátku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výrobky zasílá na a-

kásku franko bez záruční koupě

i ústřední vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dráhobany kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paraf a elektřin

Příma I. ul. Karlovy Světlé, č. 19.

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 21. května 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Vláda demokracie.

„Hlas lidu hlas Boží“, říkalo se dříve, pokud ještě lidé demokraticky smýšlejší na Boha trochu dbali. Nyní však demokratická pochodeň vztýčuje se vysoko nad bání nejvyšších chrámů; volá se triumfálně: „Všecka moc pochází z lidu! Co chce lid, byť by to bylo proti čemukoliv a komukoliv, nutno pokládati za nejvyšší rozkaz, za nejbystřejší moudrost, proti níž žádný protest se nepřipouští.“ — Nechceme zde podrobně vysvětlovati, jaké stanovisko zaujímá k heslu nyní vládnoucímu křesťanství. Byla by to kapitola příliš dlouhá. Leč budiž zde aspoň na základě dlouhé zkušenosti dokázáno, jak různí vypočítaví příživníci zdůrazněním toho hesla a patolizalským podkuřováním lid vedou vědomě do nejtmavějšího bludiště.

Především nutno uznati, že se lid sám proti nejrozumnějšímu, často násilnickým přehmatům byrokracie ozvatí musil, že jest valice dobrá a prospěšná kontrola práce těch, kteří mají velkou moc. Bylo nutno často a často vést v byrokratické kachyni, kdy se tam mnoho připalovalo. A lid uvědomělý dokázal přitom mnoho.

Leč — kolikrát vlastně hlas lidu byl skutečným hlasem Božím — a nikoli hlasem napouštěkovany po některém demagogovi? Jak často lid dokázal, že si dovede výtěčně vládnouti sám? O tom potřebí vážně přemýšlet, aby demokracie přílišnou sobelibostí a skutky příliš hrdými nepřipravila se o to, co dosud vybojovala.

Xenofón jeden z nejbystřejších pohanských myslitelů, byl občanem republiky athénské. Jemu se však nějak vláda lidu nezamlouvala. Napsal ve IV. století před Kristem, že jest nejlepší vláda jednoho člověka spravedlivého. Proč jen republikánský občan najednou se stal spásečnickem? Pokud hrál v Athénách přední roli věhlasný státník Perikles, pokud zkrátka ve skutečnosti lid se vzdával důvěřivě svých práv ve prospěch moci Perikleovy, Athény skvěly. Leč za války Peloponneské, kdy již Perikles zemřel, byl najednou lid při svojí veliké moci — bez hlavy.

Za vykonavatele přání republiky zvolen zbrklý, neschopný Kylon, který navštívil Athénám tolik peprné spartánské polévky, až chudáci div do mldoby nepadali. — V klassickém Římě před Kristem uměli bohatí otcové vyráběti „hlas lidu“ jednoduše. Byly tam zástupy lidí ožebračených nespravedlivým sociálním řádem, kteří však přece neztratili volebního práva. Kdo jim dal hodně peněz na pověstné hry, na vyčastování, měl je za rukou. A kdo dal nejvíce, ten byl jistě zvolen. A tak falšované „přesvědčení a volání lidu“ vedlo obrovskou republiku k rychlé zkáze.

V starověké republice carthaginské byli také znamenití lidoví vládce. Když Hannibal začal nad Římány rozhodně vítězíti, strčili lidoví zástupci hlavy dohromady a se zrakem lesknoucím se slopověstnou závisí se radili, jak by slávu svého rodáka zatemnili. Ubohému vítězi neposlány v dostatečné míře nové voje a tak naposledy odplul z Itálie jako muž poražený. — Taký hlas lidu!

Nejvýmluvnější se projevila svrchovanost lidu při tažení Izraelitů z Egypta. Dobrácký lid leckdy dal na jevo, že by mu byla milejší tučná strava v slunném Egyptě než všecka svoboda. Mojžíš staral se o dobro lidu do umdlení. Jakmile však odchodem na Sinaj zmizel vděčnému národu z očí, vzplála najednou v Izraelitech veliká touha po emancipaci, po lidovládě. „Nech poslouchat přieného Mojžíše? Zrovna z jeho bratra Arona si uděláme sluhu“, tak lid ve své milé duši rozhodl. A řekli Izraelité Aronovi: „Vstaň, udělej nám bohy, kteří by šli před námi.“ Bylo tedy ulito slatě tele, jemuž obětováno, kolem něhož tančeno. Lid, místo co by prokázal vděčnost obětavému vůdci, věnoval lásku a úctu — modle.

Tak tedy byl před Kristem. Byly tehdy republiky rozličné — většinou vlastně aristokratické; to však není podstatnou výmluvou pro nešťastné skoky lidu rozhodujícího. Ať již bohatší, ať chudší, hlasoval často tak, že škodil svojí nešikovností sobě i celé třídě, k níž náležel.

Praha si zahrála na republiku za slabé vlády Ludvíka II. Pražané zvolili si za vykonavatele „hlasu lidu“ tyrany, jakých bylo v Čechách málo. Pašek z Vratu, náčelník radniční kliky, páchal taková lotrovství, že by byl v každém roce svého ůřadování zasloužil několikrát šibenici. Moc královská nad Prahou byla posze na papíře. Krvavá družina Paškova buď se při rozkazech královských vykrucovala nebo je prostě ignorovala. Zvedena děsná inkvisice kališná, nábožensko-politická; kdo Paška nenáviděl jako sultána, byl buď upálen, nebo uvězněn nebo vyhnán. Teprve katolický monarcha Ferdinand I. učinil pustému řádění podivných milovníků „svrchovanosti obce“ konec, ačkoli počouchlý a všemi mastmi mazaný Pašek se uměl znamenitě lísat ke katolíkům a bezohledně mučiti ty, kteří nebyli starohusity nebo katolíky.

V Anglii také zatoužili v XVII. stol. po vládě lidové. Chytrák Cromwell nabídl se za sluhu lidu, přispěl k porážce Karla I. a — pak přisvojil si sám veškeru výkonnou moc co lord-protektor. Svolával a rozpoštěl parlamenty libovolně, dle toho, jak to jeho sobectví vyžadovalo. Anglie „republikánská“ ocitla se pod knutou muže krvavého, který páchal surové zločiny. A když ta republika „hlasem lidu“ — hlasem Božím — vyvolaná pomínula, oddechli si všichni lidé pectiví.

Málokdy vzplál tak silný demokratický požár jako za velké revoluce francouzské. Milliony hrdel křičelo po lidovládě. A suverenní moc národa prohlásila za vykonavatele svojí vůle — bezcenné katany, kteří se mstili kanibalsky na vlastních voličích, jakmile tyto sebe méně dali na jevo touhu po skutečné svobodě. Tekla potokem i krev těch, kteří s nadšením k náhlému převratu přacovali. Nejhorší zločinci odsuzovali vlastence nejšlechetnější. Hlasu lidu znečištěno k lybáchům osobního vzteku. Teprve tehdy zavládl jakýsi pořádek, když národ vložil osudy svojí země v ruce Napoleonovy. Napoleon byl despotou také, nechtěl se skutků bezcharakterních. Ale přece bylo ve Francii lépe než dříve, kdy se tvrdilo, že vládne „hlas lidu“.

A zase r. 1848 prohlášena republika, povoláno všeobecné hlasovací právo. A teď se hlas lidu tak velice třástil, až i největší demokrat vážně musil pochybovati, zda ty všechny sobě odporové hlasy mohou býti „hlasem Božím“. Lišák Ludvík Napoleon začal lovit v kalných proudech. Zvolen za pomoci podplácných stvrů za poslance, ale trval se udiveně, udivně. Prý se do Francie ani jako poslanec nevrátí, protože nechce, aby jeho jména bylo zneužíváno k rozmnožení nesvornosti ve vlasti; nechce, aby projev důvěry jemu osvědčené stal se záminkou vnitřních nepokojů. — Teprve v okamžik nejpříhodnější odebral se do Paříže a úsilné práci placených agitátorů podařilo se, že tento dobrodruh byl zvolen za presidenta republiky celými 5,430 000 hlasy. Ačkoli však přisahal slavně na ústavu, již činil přípravy k zvrácení republiky. Začal ty — ranisovati bezohledně. Dluhy jeho vzrostly tak, že by se byl po složení presidentství ocitl za mřížemi. Provolal se r. 1851 za císaře a krvavě potlačil protesty proti tomu obrovskému přehmatu. „Hlas lidu“ sám si vychoval besctného despota, v jehož železných rukou marně se svíjel. (Dokonč.)

Volné listy.

Ohlubená nevědomost. Za nedávné oslavy Darwinovy hlučelo forte o vývoji živočistva a rostlinstva. O anglickém učením přednášeli odborníci a celými záplavami oslavovali ho no-

vináři, jejichž obraznost v každém odstavci mluvila více frasem, než skutečným vystižením toho, v čem vlastně kotví význam Darwinův. Samo se rozumí, že chutě svezli se při příležitosti té zejména volní myslenkáři, jimž překroucená a znetvořená učení darvinské jest utahaným koněm, její stále švihají a bodají na své výpravě proti názoru náboženskému. Vývoj, oh ano, vývoj! To jest to čarovné heslo, jehož zuby nehty se drží ne z nějaké potřeby vědeckého poznání, jako spíše proto, že se jim hodí k účelům agitacním. Řádky tyto mají dokázati nevědomost těch, kdož vývojem živočistva a rostlinstva stílejí proti náboženství, zejména tedy proti názoru, který vyznává tvrdí a pořadatelskou činnost nejvyšší Bytosti.

Ať již učení o vývoji ve všeobecné platnosti jest přijímáno nebo není, jisto jest, že nauka vývojová jest jen výtvar lidského přemýšlení, jež usiluje o to, aby sestavil jednotné poznání veškerenstva. Není však posud dokázáno, že by vývoj byl výrazem pravé skutečnosti. Dlužno ovšem uznati, že doklady pro učení vývojové jsou; a tu dostavuje se otázka, jakými příčinami tento vývoj se uskutečňoval a jakými činiteli se děje. Předem uvědomiti si jest, že všichni velcí zpytatelé rostlinstva a živočistva spatřují ve vývoji tom postup k určitým účelům. Účelnost tuto sice jako velmi nepohodlnou materialisté z počátku popírali, ale dnes již neosmělují se podvracet, co jest dokázáno. Snaží se však význam této účelnosti smazati tvrzením, že účelnost není příčinou, která působí napřed, nýbrž že jest následkem předchozích činitelů, za které považují pohyby hmotných částic v rostlinstvu a živočistvu, tedy pohyb mechanismu. V životě lidském při hází se leckdy skutek, který nebyl předvídan ani dle pravidel zkušenosti duševní ani dle zvyklostí zevnějších. Neumějíce si takové údaje vysvětliti, říkáme, že se to stalo náhodou. Nazýváme tedy náhodou jev, který dostavuje se mimo všechno očekávání a proti všem zákonům zdravého myšlení, neboť kdyby se taková věc stěhla dle obvyklých pravidel zkušenosti, neříkali bychom, že jest to náhoda.

Pohyby hmotných částic v rostlinstvu a živočistvu, dle materialistických darvinistů nemajíce žádného vědomého ředitele, dějí se také náhodou; nakupí se tedy, shrnou se jinde, tedy oslábnu, jinde se silí. A nastojte, toto náhodné seskupování a pohyby hmotných částic dle náhody mají za následek účasnou pravidelnost a takový důsledný postup, že se musí mluvit o účelnosti! Ano darvinští materialisté jdou tak daleko, že mluví o *železných zákonech přírodních vědců a o vývojových souděch*. Mysl lidská tisíciletou kulturou jest zajisté tak vytříbena, že jasně obsáhla pojmy: příčiny a následku, kladu a protikladu, zákona a náhody, části a celku a mnohé jiné základy přesného myšlení. A proto hledá se člověk, který by nám vysvětlil, jak jest možno, že náhodné pohyby hmotných částic v rostlinstvu a živočistvu vytvářejí důsledné vývojové zákony, obdivuhodnou účelnost a pravidelné přizpůsobování se k okolnostem. Voláme po tomto člověku do celého světa a existuje-li, nechť se představí a strhne na sebe zářící slávu, kterou ho zahrnou všichni učenci, klanějíce se mu ve zbožném zanicení.

Zatím darvinským materialistům má tedy vypomáhati přírodní výběr, pochodící z boje o život. Tento přírodní výběr prý má jako následek ústrojně přizpůsobení, které prý se právem pokládá za účelnost, jež by si předem k svému cíli rostliny a zvířata upravovaly. Dnes však jest již známo každému, kdo se jen poněkud těmito otázkami zabývá, že přírodní výběr byl stanoven jako program, který se měl provést, ale který se neprovedl. Ostatně již pojem „výběru“ nelze srovnati a názory darvinských materialistů. Výběr podle lidského způsobu myšlení znamená nějakou činnost třídit, uvědoměle za určitým cílem postupující, kdežto darvinští materialisté uči pouhému pohybu hmotných částic. Činí tak ovšem proto, aby vymýtili v účelném přizpůsobování řídicího činitele, ačkoli přírodním výběrem je i mezi nase ved-

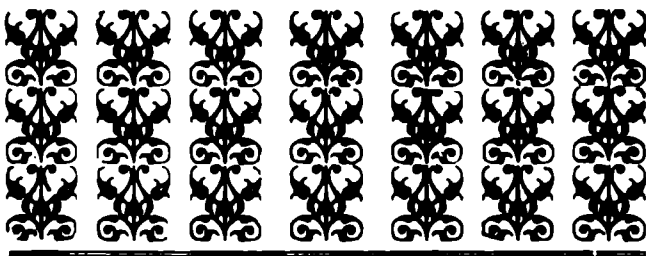
děje. Na tento v oči bijící rozpor zvláště upozorňujeme, protože, pokud nám známo, nebylo o něm nikde promluveno. Z toho vysvitá, že darvinští materialisté, chlubit se mohutnou vědeckou výbroží, jsou nedostateční již hned v logických základech myšlení. Náhodnému pohybu hmotných částek připisovati výběr, tedy záměrnou činnost, jest neomaleným útokem na zdravý lidský rozum.

Překotný darvinism zplodil spoustu domněnek, které vydávány jsou za přírodní vědu, a jsou davy „moderních vzdělanců“, kteří vše přijímají za bernou minci. Tak jest to právě s mechanickým přírodním výběrem, s touto logickou nestvůrou, kterou straší nejprudnější darvinisté jménem vědy. Oč hlavně běží? O výklad ústrojího přizpůsobování, „které jest“, jak dle prof. Mareše dle J. Wolff, „podstatnou známkou života. Ale není již odpovědi na otázku: co jest život. Kromě toho jest jisto, že bez přizpůsobování živého organismu nelze si mysliti. Materialističtí darvinisté, vykládající toto přizpůsobování, předpokládají přebytek organismů více méně přizpůsobených, se kterých přírodní výběr vybírá nejvíce přizpůsobené; předpokládá tedy většinu organismů méně přizpůsobených, což jest proti veškeré skutečnosti, která ukazuje jen organismy dokonale přizpůsobené.“ Z toho jde na jevo, že materialističtí darvinisté stanoví myšlenku, které nelze dokázat. Lze tedy si představit, jak směšně vypadají ti lidé, kteří neuvážlivě melou o přírodním výběru, jako na příklad volní myšlenkáři, a při tom ve své naivnosti nevědí, že opálávají jen nedokázané domněnky.

Zůstaňme tedy na poli, na kterém pohybují se tito materialističtí darvinisté a dokažme nemožnost jejich výkladů z věci samé. Náhodný pohyb hmotných částic nemůže mít nikdy za následek účelné a pravidelné přizpůsobování, nýbrž vždy jenom zmatek bez řádu a skladu. Jsou-li však pohyby hmotných částic, jak tomu skutečně jest, řízeny určitým směrem a účelnou pravidelností, pak neodvolatelně dlužno jest usuzovati, že tyto pravidelnosti jsou určovány podmínkami, které pohybu hmotných částic nebo-li přírodnímu výběru předcházejí. Jinými slovy, jest tu účel, který předem pohyby hmotných částic upravuje. Přizpůsobivost jest prvotná vlastnost životní, daná Tvůrcem, účelnost jest napřed ředitelem variací (změn), které nejsou náhodné, nýbrž mají určitý směr.

Jsou mnozí učenci, kteří dokazují, že organismy chovají se jako stroje sestavené od člověka. Člověk sestavuje stroj, aby jím uskutečnil určitý účel. Stroj sebe velikolepější bez poznání účelu zůstává nepochopen. Tak jest právě i u organismů, jejichž výklad z příčin nic nevysvětluje. Dejme tomu, že by někdo chtěl nějaký stroj, na příklad hodinky, lokomotivu, šicí stroj, vysvětlovati příčinou. Tu by musil říkati: tato páka žádala páky druhé, od které musila se převésti ella transmist tam na to kolo atd. . . . Takovýto pouze příčinný výklad stroje, který by neměl žádného účelu, jest nesmyslem. A má-li mrtvý stroj svého řídícího činitele, totiž člověka, tím spíše tohoto činitele musí mít dokonalý stroj živého organismu. Výklad materialistických darvinistů tedy padá úplně. Přizpůsobivost organismů živočišných a rostlinných není výsledkem pohybu hmotných částic, což jest nemožné, ale jest určena již předem zvláštními účely. Marně tedy rozliční volní myšlenkáři usilují o to, aby vývojem, působeným jenom hmotnými částicemi, odstranili z tohoto oboru myšlenku na Tvůrce a aby tady kovali zbraně proti názoru náboženskému. „Ano, jest tu určitý plán, zjevná účelnost i jednotnost“, jak dle F. Duilhé, „pro zřetelnosti stanovený soulad, pořadatelská rozumnost, vůle a moc. Zákony o vývoji, o výběru, dědičnosti atd. jsou buď zákony nesoucími se za svými účely, jsou podivuhodnými nástroji, anebo jsou to prázdna tolika slova.“ Jeden z nejhlavnějších představitelů filosofie německé, Eduard Hartmann, připouští učení o vývoji jako podstatnou část názoru světového. Zavrhuje však výklad mechanický, o kterém jsme právě mluvili, a dokazuje, že postup v čem vývoji mohl se díti toliko podle určitého plánu, mocí vnitřního zákona vývoje a pod vlivem popudu tvořivého; že není možno mysliti si postup ten bez ustavičné činnosti rozumu, jenž jej vymyslí, bez vůle, která jej chtěla, a bez moci, která jej ve skutek uvedla. K těmto důsledkům dochází v nejnovější době i německý přírodopysce Reiske.

Vývoj bez účelnosti, jak jej mají chtěli materialističtí darvinisté, jest znovuzrozením dávno zastaralého názoru o slepé náhodě. Materialisté před Darwinem popírali řád v přírodě nedbajíce skutečnosti, které jej dokazují; materialističtí darvinisté nepopírají řádu ve přírodě, míní však, že podaří se jim vysvětliti jej jako výsledek pohybu hmotných částic, tedy mechanicky. Ale kdo připouští řád jako skutečnost, a zároveň tvrdí, že jest výsledek zjevně pouze mechanických (hmotných), ocitá se před tímto dvojím: buď musí připustiti náhodou jakožto rozhodujícího činitele při vzniku

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1888.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:

K 6,000.000.—. ca K 920.000.—.

Stav vkladů

koncem dubna K 23,000.000.—.

VKLADY

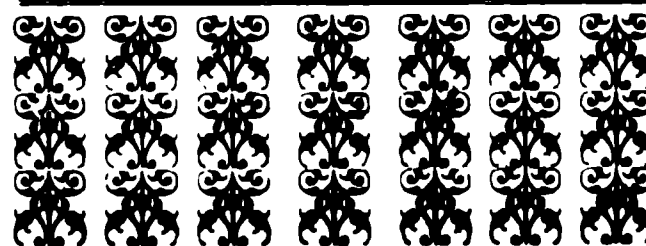
4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.

Vadia a kauce.
Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

a trvání řádu přírodního, což jest nevědecké a hrubě nesmyslné, anebo musí uznati pohyb částic za jistými účely (mechanismus teleologický), jenž provádí výkony dle určitého plánu, podle zákonů, jež přirozenosti svoji směřují k určitému cíli, to jest musí uznati vyšší zásadu jednoty, v níž účelnost a příčinnost jsou pouze dvoji tvářnostmi jeho. Tak Hartmann.

Tolik tedy považovali jsme za nutné uvéstí vzhledem k fanfárám, které nedávno se jménem Darwinovým a pod heslem vývoje proti náboženskému názoru byly vyluzovány. Celá desetiletí šinou se plané smyšlenky jako vědecké pravdy, pokolení za pokolením čerpá se z kalené studně, a přece správné poznání jest tak blízko! A tomuto poznání určeny jsou tyto řádky.

* * *

Přátelství osamocnosti. Ze způsobu, jak rakouští naši Němci oslavují císaře Viléma II., zdálo by se, že Rakousko vanášelo se již nad propastí záhuby, že nepřítel v několika bitvách naše armádní sbory rozdrtil a teprve, když již odnikud nekynula spása, přitáhl císař německý a rozhodnými údery nepřitele z našeho území vyhnal. Ať prý parlament poděkuje Vilémovi II., ať postaví se pomník německé věrnosti, ať jedna třída dostane jméno císaře Viléma atd! A když již Němci žádají toho tolik, mohou žádati ještě víc. Necht přijdou tedy také do Vídně deputace zemských sněmův a jejich maršálkové, necht přijdou zastupcové úřadů samosprávných a samosprávných, necht přijdou veteráni a všichni řádní vlastenci, necht hlavní hodnostáři země a říšští nad základy onoho pomníku německé věrnosti oslaví dějinný okamžik příslušným provoláním nebo prorockým výrokem, jak jen nejlépe umějí, ať jásá hudba doprovázená řevem dělostřelby a křikem statisíců lidských hrdel! Bude také záhodno, aby se rozvinuly prapory po všech hlavních městech a zejména ve Vídni; necht poslanci a úředníci nesou říšské německé barvy a, jelikož ke všemu tomu jest potřebí výmluvnosti, necht ředci náležitým způsobem naznačí, že vstupujeme do nové éry a necht všude na slavnostních branách a na okrášlených domech jsou výrazné nápisy: jedna a nerozdílná říše velkoněmecká, volnost, rovnost a německé bratrství, anebo smrt Slovanům. Což nepracujeme k tomu cíli již odedávna, což málo jsme se posud o tom namluvili a napsali v novinách a což nevolali jsme již v samém českém sněmu a ve vídeňské říšské radě: „Heil Hohenzollern“?

Však věci se mají trochu jinak, než jak nám je německá fantasie líčí. Rakousko nebylo nikým poraženo, a Vilém II. mu nemusel pomáhati, protože žádný stát evropský pro Bosnu a Hercegovinu s Rakouskem válčiti nechtěl. Naš císař a následník trůnu nejedzí do Berlína, jako v poslední době dělá Vilém a jeho syn časté zájezdy do Vídně. My nevyhledáváme jako kdosi vyhledává nás, my se nebojíme jako se strachuje ten, jenž vhod i nevhod věší se nám na šosy.

* * *

Oslavuje se bankrot. Obzor českého života zardívá se a rozsaňuje přednáškami syna Slunce — Machara. Tento název si dal sám a budiž mu ochotně ponechán, neboť směšným se může státi každý dle způsobu, který se mu zdá k účelu tomu nejvhodnějším. Rozhodl-li se Machar k těmto přednáškám sám dobrovolně, nebo byl-li naň učiněn nátlak přemírou přátelského podkuřování, nelze zatím rozhodnouti. Hlavní jest, že Machar skutečně kóduje a že velebí pohanský život Řekův a Římanů, jež prý křesťanské učení otráвило a podvrátilo. Co pokrokové jest již duševně zesláblé, neboť nedal by si líbiti komedie, které tak často tepal a které v „Božích Bojovnících“ tak sesměšnil. Jako obyčejně při projevu vášní mísí se tu všechno v bromaďe: veselé, směšné s úžasným. Víteční výbory, deputace, vyjížďky přes několik stanic vstříc, vše tone v dojemném plápolu etikety, ve chvějném zanícení, v zaleknutém a uctívém očekávání. Mává se klobouky, zástupy dle pokrokových listů hrnou se do sálů, vše ulpívá zrakoma na rtech věštce, jehož velikomyslné srdce nemůže zůstatí nedojato. I čte hlasitě svoji přednášku. — Naslouchání jest sladké pokrokové lidem, a účinek nemůže býti jiný, než hlučné provolávání slávy spojené s opravdovým úmyslem, saváďati co nejdříve antický pohanský život na místo toho hloupého křesťanského, jenž brání všem sladkým požitkům.

Sam tedy s pohanskými bohy, zaveďte otrokářství, otčete veliké muže pohanského světa, jako na příklad Nerona, jež vídeňský věštec nakreslil v básni jako člověka uměleckých vznětů, podivuhodné duše, mystika, který nebyl poskopen vrstevníky a který není dočasně historii. Aha, historie! Nuže, nikdo snad

nekonal tak důkladných studií k historickému románu z dob pohanských jako Sienkiewicz. Duševní a hmotný portrét Neronův podává takto: „Velká hlava sedící na hrubém krku, ovšem strašná, ale neméně také i smělá, neboť byla podobná hlavě děcka. Vousy nenosil, je-likož obětoval jej před nedávnem Jovovi, začal mu celý Řím děkovať. Ve stažených brvách zračilo se vědomí všemohoucnosti, leč pod tímto čelem poloboha byla i le opilce, pijáka, komedianta, plná vrtkavých žádostí, zalitá již, ať mladá, tukem, chorobná a necudná. Vypouklé modré oči, mžourající při silném světle, oči jakoby skleněné, bezmyšlenkovitě, podobné očím umřelých.“ Opilec, piják, komediant, člověk, jenž se chorobně domýšlel, že jest velkým umělcem, pachatel špatných veršů, prostřešní zpěvák, ukrutník, sketa, zuřivec a, jak na něj římský lid pokřikoval, matkobijce — toť charakteristika Neronova, kterou svorně načrtávají všichni nezávislí dějepisci. Jest tedy v Čechách myslící člověk, jenž by již dle této ukázky nemohl usuzovati, že Machar o pohanském světě píše nesprávně? A jaké mínění mají o tom pokrokaři? Bezpochyby žádné. Vzpomeňme též, že základní myšlenkoválínie Macharova v nazírání na život pohanský jest, že křesťanství, „jed z Judey“, bylo jeho zhubcem. Kdyby nebylo přišlo křesťanské učení, — pohanské krásy, požitky, ale také síly byly by se rozvíjely dále, ale teď jest lidstvo o slunné doby ty okradeno, nad čímž Machar roní slzy.

Sienkiewicz z myšlenek, zůstálých po bystrém Římanu Petroniovi, sestavil tento úsudek, jenž ostatně byl společný všem prozíravějším lidem tehdejší doby: „Takový svět, opřený o násilí, o ukrutenství, o němž ani barbari neměli ponětí, o sločiny a šílenou rozpustilost — nemůže se udržeti. Řím byl pánem světa, ale i vředem světa. Vann z něho umřelí puob. Na ehnilý život padal stín smrti. Ovččený vůz, na němž v postavě triumfátora stál Řím, vlekoucí za sebou spontanou změť národů, jel do propasti. Život světovládného města byl bláznivým průvodem, jakousi orgií, která se přece musila skončit.“ Machar, slovem, chce dokázati, že huiloba jest vůně, krása a život, čímž podjal se jedné z nejmudnějších úloh člověka: podvrátiti obrovitou dějinnou pravdu, která se stala nejpevnějším majetkem vzdělaného člověčenstva. A když konečně i Masaryk proti výtkám od historiků se hrnoucím Machara se zastal, jest patrné, že bankrot básníkův stal se i bankrotem pokrokové strany.

Co jest to zákon biogenetický? Do přírodovědy, bohužel, vloudili se mnozí básníci, kteří medbají, že v obor vědy náleží jen to, co jest zkušeností dokázáno a nikoli rozličné báje a nápady. Tímto způsobem vzniklo pojmenování: „zákon biogenetický“. Počalo se mezi darvinisty tvrditi, že vývoj jednotlivce živočicha ze zárodku (embrya) prochází určitými stadiemi. I člověk začíná jako zárodková buňka — a pak vyvíjí se všemi stupni živočichů, ze kterých postupem času člověk se vyvinul. Tak jeví prý se vývoj člověka jako zkrácené a zrychlené opakování všech jeho zvířecích předků. Haeckel dokonce, aby tomuto zákonu vzhledem ke člověku pomohl co nejdříve na nohy, dopustil se podvodu, že několikrát ofotografoval jeden a týž zárodek a pak prohlásil, to že jest zárodek člověka, druhé zárodek psa, třetí zárodek opice . . . Ale již s hlediska poznávacího tento biogenetický zákon jest domněnkou, protože se snaží vniknouti do běhu a příčin dávno minulých událostí, jejichž přímé zkoumání není možné.

Stanovi se, že člověk vyvíjel se ze zvířat, což se nemůže dokázati, a proto jest nesmyslem prohlašovati to za vědeckou pravdu; za druhé, aby se ona smyšlenka podepřela, utvoří se umělé učení název „biogenetického zákona“, jenž učí, že zárodek člověka a další jeho vývoj probíhá a opakuje všechny vývoje zvířecích předků, a jest to zase smyšlenka; a za třetí, protože biogenetický zákon zdá se i samým jeho hlasatelům slabým, Haeckel páchá podvody. Však konečně došlo i na něho, neboť jest důkladně německými učenici vypírán. Nejnověji počal zkoumati vědecké práce jeho přírodopysce dr. Brasz, jenž mu dokázal, že jeho embryologie (učení o vývoji zárodků) jest hodně padělána a zejména v příčině vývoje člověka, jest nejen falšována, ale také vymyšlena a upravena tak, aby se to hodilo na kopyto biogenetického zákona. Takhle se vědecky pracuje a takhle se člověčenstvo, které nemůže odborně skoumat, od darvinistů balamutí.

Obrana.

Jak chtějí očistiti agrárníci svůj řepařský „boj“. Zle je! Malí řepaři už prohlédli falešnou hru agrárních semanů a proto „Venkov“ přímo šílí. Napsal na př. na adresu „Čecha“ dne 18. t. m. tohle:

„Z nedělního „Čecha“ otiskujeme následující slovoletý výmysl: Konstatujeme tedy znovu ještě a slavnostně, že „Venkov“ dne 4. dubna t. r. přinesl článěk, v němž se pravilo: „Každého, kdo letos cukrovku sází, považovati budeme za cukrovary placeného ničemu, jehož jako prašivé ovce budeme se štititi“ . . . Pravda jest, že v tomto čísle nic takového nestojí. Hle, jak brozná šalba a klam, jichž schopen jenom klerikál! Vymyslí si nejhorší a nejhloupější lež a po kolik dní s ní bojuje proti agrárníkům! Přiblížíme řádění klerikálního „Čecha“ na pranýř . . .“ atd.

Zkrátka farizejský „Venkov“ dělá tak rozčilený obličej, jako by slova o prašivých ovcích mu byla nejdopornější, jako by jen veliký podvodník mohl o krasomluvě „Venkova“ něco takového tvrditi.

Zatím však mylka „Čech“, který ostatně citoval slova ta teprve po pokrokařském tisku (jemuž dal „Venkov“ pardon), nemá žádné vážné podstaty. Největší bmyl „Čecha“ spočíval vlastně jen v datu. Jinak tím a podobným tónem psal „Venkov“ častěji. Na př. 11. dubna uveřejnil „Venkov“ v rubrice řepařské dopise ze Sobčic, v němž referováno o schůzi řepařů konané dne 7. dubna, v níž usneseno, že „řepa nebude se vůbec letos sázeti. Každého srádce přibijeme na pranýř a budeme jej považovati za cukrovary uplaceného ničemu, jehož budeme se jako prašivé ovce štititi.“ Srovnajte tudíž citát uvedený „Čechem“ s citátem tímto! Čím se od sebe liší? Mimo to „Venkov“ den předtím (10. dubna) uveřejnil usnesení řepařů na manifestační schůzi roudnické (konané dne 9. dubna). Napsal, že po řeči posl. Švehly „přítomní řepaři, uznávající v plné míře správnost usnesení ředitelstva Ústřední jednoty řepařů, zavazují se solidárně jako jeden muž, že letošního roku řepu cukrovku vůbec sázeti nebudou. Každého, kdo by se dle usnesení tohoto neřídil, prohlašujeme za srádce našich poctivých, svépomocných snah a odvodíme z toho nejkrasnější důsledek nejen v životě soukromém, ale i veřejném.“ O hrůzu! Jak se uměl čepejit agrární tisk, aby dokázal svoji „opravdovost“, jak uměl kasat rukávy, jak si líčil karmínem obličej, aby se zdálo, jak jest rozhořčený na srádce. Nyní, kdy nasázeli plno řepy sami agrární předáci, prchá agrární tisk z kolbiště jako kotě před smetákem a upadá do vášnivých křečí, odváží-li se mu někdo připomenouti — jeho vlastní úsudek.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejdříve

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna lopotí se samými pilnými návrhy. Řepařská debata, při níž soc. dem. Biňovec pořádně zatopil předákům agrárníkům, skončena minulý pátek, přijat pilný návrh agrárních poslanců, aby zvolena byla řepařská permanentní komise, s dodatkem posl. Biňovce, aby okruh činnosti příštího tohoto výboru rozšířil se na všechny kartelní otázky. Nato zahájeno jednání o pilném návrhu posl. Masaryka o „velezrádném procesu“ v Záhřebě. Masaryk mluvil dlouho, ale za malé pozornosti sněmovny, která velikého zájmu pro tento návrh nejeví. — Všecha pozornost upíná se nyní k výborům sněmovním, z nichž bosenský výbor způsobil vládě nemalé potíže. 26 proti 21 hlasům byly v bosenské výboru zamítnuty ty návrhy, které vyslovovaly vládě rakouské nelibost pro její soubřaz ke zřízení banky agrární v Bosně. Pro hlasovala Slovanská jednota, sociál. demokraté a Rusín Okuciewski, proti hlasovali křesť. sociálové něm. Němci všech stran, Poláci a j. Zato přijata resoluce posl. Redlicha, kterou se žádá, aby příště vyvažovací akce děly se cestou státu a papíry maďarské banky že se nesmějí na rakouských

barácích připustiti. Předseda výboru dr. Šusteršič oběhl příkročí k volbě spravodaje pro sněmovnu, ale na návrh dr. Gessmanna přijato 26 proti 20 hlasům, aby správa podána byla současně se zprávou o anexi. Tak jenom proto zatím unikla vláda sondu sněmovny; posl. dr. Šusteršič podal již pilný návrh v těchto záležitostech, proti němuž sotva vláda bude se moci obrániti. Společný ministr financí baron Burian i bar. Bienenrth dostali tu svůj díl, ale z hlasování bosen. výboru rozzařuje se naprostá solidarita Slovanské jednoty a ruch v kole polském, který může skončiti vystoupením polské strany lidové z kola, poněvadž její vůdce posl. Stapiński nechce dělat politiku protislovanskou. Vedle záležitosti bosenské banky i finanční předlohy ryt. Bilinského doléhají těžce na vládu. Proti nim vystupuje se především ze zemí koruny české, naproti tomu Poláci jako zástupci passivní Haliče vítají finanční plány vládní. Zem. výbor království českého nepokládá návrhy vládní za dostatečné k uspořádání zem. financí, třeba, aby stát převzal část nákladu na obecné školství a sprostil zemí nákladů jako jsou: útraty vojen. ubytování, přípřeže, donucovací pracovní, očkování atd. Zemský výbor také znovu žádá, aby stát vzal na se náklady na místní dráhy. Těmito jinak dobře míněnými požadavky zemský výbor podává vládě ruce — k další centralisaci . . . V průmyslové radě ve Vídni všichni řečníci vyslovili se minulý týden proti zvýšení daně pивní. Byla schválena resoluce, v které se zvýšení pивní daně považuje za těžké poškození pivovarnictví, za uvalení nového břemena na konsumenty.

Na konferenci předsedů klubů usneseno, že má býti rozpočet ve výboru do svátků vyříšen a potom má přijít na řadu pilný návrh dr. Šusteršiče (bosenská agrární banka) a definitivní rozpočet. Aby mohl rozpočtový výbor pracovat, má býti příští schůze poslanecké sněmovny až dne 2. června. Vláda vidí, že za poměrů nynějších vládnouti nelze, že je neudržitelná a že třeba vyjednávat o nové seškupení stran sněmovních a nové ministerstvo. Strana křesť. soc. něm. má strach, proto naléhá na rychlé odstoupení bar. Buriana, aby byl zachráněn bar. Bienenrth.

Při užší volbě poslance do země čes. za volební okres pisecký zvolen státoprávní pokrokař Sokol 870 hlasy, mladočech dr. Štěpán dostal 594 hlasů. — Volby v Solnohradsku skončily úplným vítězstvím křesť. sociálů. Ze všech zem. poslanců solnohradských jest 22 křesť. sociálů, 15 liberálů a 2 soc. demokraté. Při sněmovních volbách ve Štyraku zvoleni byli za venkovské obce skoro vesměs křesť. sociálové a 8 Slovinců.

Uherská krise vleče se dále a rozvírá se tím více, ješto předseda sněmovny Justh vystupuje jako samostatný vůdce strany, jež se od vládnoucí strany neodvislosti počíná odlučovati a přináší už i svůj program. Justh stává se zjevně soupeřem Košutovým. Tato nová skupina také žádá, aby provedena byla volební oprava bez zásady pluralismu, tedy na základě všeobecného práva volebního a souhlasí s odročením vojenských otázek na dobu neurčitou.

Ve Francii broživé vystupující stávka poštovních úředníků jest téměř u konce. Tentokrát užila vláda radikálnějšího prostředku na potrestání stávkujících, jež propouští ze služby; dosud propuštěno přes 300 úředníků. Tak se jeví v praxi zednář.-socialistická vláda.

Nemohu nekárati a nelitovati bezmírného nepřátelství našich liberálů proti všemu, co se nazývá církví a s ní jest ve spojení. Slyším-li a uvažuji-li denní deklamace liberálního tisku a parlamentního řečníštve proti kněžstvu, jakož i proti všem těm, kterým pečovati jest o nauku Kristovu, připadá mi bezděčně myšlenka, jako by toto bylo hlavní slo naší doby a nevěrci líčí, jako by nebylo škodlivějšího povolání, nežli učitelé náboženství vůbec a e-vangelium Kristovo jako by bylo ječem, který se svléští pečlivě musí vzdalovati od škol, aby jim nebyli nakaženi mladiství duchové. Jak často již musil jsem litovati svléští venkovské kněžstvo české, osvěcené a vzdělané, jež trpěti musí takovými podvratnými proudy!

Fr. Palacký

v doslovu k svým politickým spisům.

Z činnosti katol. spolků.

Jaroměř. Dne 16. t. m. v našem spolku přednášel dp. Sahula z Hradce Král. o vztahu náboženství k životu veřejnému. Jakkoli překrásný den lákal každého do přírody, přece sešel se veliký počet účastníků, kteří s velikou pozorností sledovali důkazy přednášejícího, že náboženství není a nesmí býti pouze věcí soukromou, že se musí uplatniti v životě veřejném. Přednáška odměněna nadšeným souhlasem. Zdař Běh přede další!

Remov m. D. Hospodářské sdružení katol. zemědělců pořádá dne 28. května veřejnou schůzi s přednáškou, na níž promluví chvalně známý lidový řečník p. F. Šafránek, rolník v D. l. Městě, na téma „Otázka zemědělská“. Schůze koná se v hostinci p. Jos. Vávry o půl 8. hod. odpol.

Závratec u Čáslavě. Sdružení katolické mládeže Závratec—Lhůta pořádalo dne 9. května věneček v hostinci p. K. Jošta. Věneček neoděkaně se vydatil, neboť zbylo čistých 40 K. Máj první přinesl našemu Sdružení katol. mládeže osvětlení v klopnotném životě.

Čermilov. Dne 18. t. m. přednášel u nás p. Katnar z Hradce Králové, delegát „Všeobecného sdružení křesť. dělnictva“. V pěkné, dobře promyšlené a přednesené řeči podal historický vývoj sociální otázky ve starověku, středověku a době nejnovější. Naznačil, jak třeba sociální otázku řešiti v době nynější, poukázav na odborové organizace, podporování dobrého tisku, svornost v postupu pro naše idee a konečně péči o dorost. Řeč byla vylechnuta s příkladnou pozorností a odměněna blacným pleskem. Vldp. předseda spolku J. Fr. Seidl případným doslovem, zmíniv se zvláště o organizaci dorostu, schůzi ukončil. Zdať Bůh!

Smířice. Křesť. soc. lid. spolek pro Holo-blavu a okolí pořádá ve dvoraně Městského hotelu ve Smířicích tuto neděli dne 23. t. m. o půl 8. hod. večerní přednášku doprovázenou světelnými obrazy o slovanském jihu. Přednášet bude vesp. dr. Fr. Rýl, konsist. rada a ředitel Borromaea z Hradce Král.

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Dembrava vrátil se dne 18. t. m. z visitačních cest do Hradce Král.; v sobotu dne 22. t. m. odeběre se do Chrasti.

Svatejanské dny nyní měly ještě lepší zdar než léta předcházející. Všecky četné pobožnosti navštěvovány velice častě; zvláště v den sv. Jana byl v semináři nával obrovský. Slavnosti počaly v sobotu večer v seminářském chrámu kázáním a požehnáním. V neděli již od 5. hod. slouženy mše sv., o 10. hod. na dvoře prosloveno slavnostní kázání, načež sloužil pontifik. mši svatou vesp. gen. vikář dr. Frýdek; při ní zazpívali ctpp. bohoslovci velmi krásně Wittovu mši. I v následujících dnech byla účast věřících velika.

Schůze okres. zastupitelstva konati se bude dne 24. května o 9. hod. dopol. v zasedací síni Okresního domu v Hradci Král. Program: Volba tří verifikátorů protokolu. — Zpráva o činnosti okres. výboru. — Zpráva o revizi účtů fondu okresního za rok 1908. — Zpráva o činnosti a revizi účtů Okresní hospodářské záložny za rok 1908. (Rozdána tiskem). Návrh okres. výboru na systemisování místa okres. cestmistra. — Návrh správního výboru na zatavení všeob. veřejné nemocnice do II. třídy platové na úpravu platů funkcionářů ústavních dle této třídy. — Návrh správního výboru na systemisování místa II. výpomocné ally pro správní kancelář nemocnice, rozmožnění počtu služek na šest a prodloužení dovolené správci nemocnice. — Žádost obce Hradce Král. o schválení nanesení městského zastupitelstva o upesání dalších akcí České dopravní parolavební společnosti za 80 000 K. — Žádost obce Hradce Králové o povolení zápujčky 12 000 K na úhradu nákladu spojeného se zřizováním ústavu na výrobu dětského mléka. — Žádost obce Třebachovic o povolení k odprodeji částí obecního pozemku č. kat. 1826 ve výměře 1195 m² a č. kat. 1941-1 ve výměře 21 m². — Žádost obce Předměstí č. L o povolení k odprodeji obecního pozemku č. kat. 24-23. Žádost obvodního lékaře dra. J. Holečka o zvýšení cestovního penálu. — Žádosti o místo obv. lékaře v Kuklenách. — Žádosti o místo II. sekundárního lékaře ve všeob. veřejné nemocnici. Návrh okres. výboru na pronájem úředních místností a soukromých bytů v nové budově okres. ústavu pro sprostředkování práce a stravovny.

A zase touha po laciném mlučed-nictví a reklamě. K milovému fetišu sůmyslných lidí „Osvěty lidu“ přibýly zas nové články. Královohradečtí katolíci nekladli výřčnosti Macharově žádných překážek a proto se pokrokaři rozlobili; že jim záleží při ukazování Machara výhradně na štvání a dráždění, nikoli však na šíření pravdy, to prozradila „Osvěta I.“ 15. t. m. touto nehoráznou lží: „Tento upřímný interes (na přednášce Macharově. Pozn. Oba.) obtížili klerikálové paralyzovat všemi možnými (II) prostředky, jak už činili na Moravě. Sotva byla přednáška ohlášena, zasazovali se o to, aby hejtmanství pořádání nepovolilo. Jenže politický úřad na štěstí je rozumnější a ví, že zákaz takový nemohl by v žádném (?) smyslu odůvodniti. Panstvu tedy první krok se nezdařil.“ Tedy po čerstvé ještě lži (že sdejší katolíci rozvinuli agitaci proti představení Hejermansovy hry) činí „Osv. I.“ „nápravu“ tendencí lži novou, jen aby se sehnalo trochu kádila pro Machara. Vysvětluje „Osv. I.“, aby dokázala, že obě ty prohané správy jsou pravdou, bylo by nabíráním vody do cedníka. Vždyť jsme dokázali, že „Osv. I.“ po takové

výsve buď lež znovu bezdůkazně opakuje, nebo si vymyslí lež novou. Zde by naprosto bylo aby- tečné také obvyklé prohlášení: „Pokud nám ne-dokážete, kdo těch všech možných prostředků užívá, potud vás budeme považovati . . .“ Vždyť to vědí pokrokaři sami dávno, že „Osv. lidu“ jest listem podvodným. Nejsou-li slepi, musí znáti už celou řadu sůmyslných podvodů, jichž po stejnmém navědění neodvolala. — Na této stránce se lze k vůli větší slávě Macharově: „Na sdejším gymnasiu odbyvají se nedělní služby boží tuto neděli výminečně (!?) v 10 hod. dopol. a studující jsou zvláště (!) donucováni k boho-sluzbě se dostaviti.“ Podvodník, který tohle psal, jistě věděl, že mají gymnasiisté v 10 hod. boho-sluzby pravidelně, jistě věděl, zda jest potřeba mimořádného „donucování“. A snad měl právě k vůli Macharovi vyjítí mimořádný ferman, aby proti discipl. řádu studenti hodně dlouho přes 9. hodinu venku pobývali! Pro ten případ by se denunciační stroj „Osvěty I.“ rozhodně zastavil. Ode dneška tedy každý ředitel školy, dřív než napomene žáky jednající proti discipl. řádu, musí se pokorně tázati „Osvěty I.“, zda se právě pro dny nejbližší přilští nepřipravuje nějaký protika-tolický randál. Jinak zle s ním, i kdyby stokrát dokázal, že chce konati pouze služební povinnost! — „Osvěta I.“ dokázány vědomé nepoctivosti i od vášnivých našich protivníků; není proto potřeba obšírně dokazovati úroveň poctivosti toho listu i jeho šifitell, kteří by při dobré vůli mohli snadno sjednati nápravu. — Na takové s velikými fan-tárami připravované sesypání jarních krupek, které hned rostají, není potřeba střílení z hmoždíků. Takovou „bouři“ uvážlivý člověk snese s plným klidem. Vždyť dobře víme, jak reklama láká — k ukolení svědavosti. Přijde-li do českého města zápasník, jest nácpano. Dostaví-li se sruční ko-páči, hned se na ně chodí každý dívat. Veliké davy Pražanů za výstavy zapomínaly na divadlo, na koncerty, na poučné přednášky; musily věno-vati plnou pozornost několika africkým divochům, kteří měli z české zvědavosti jundu. Když přibyl do Hradce mistr kat. obestavý k popravě Jaro-šové, chtěl ten večer zůstat „incognito“; leč zpráva o jeho příchodu bleskem se rozhlásila a tento muž byl nobli — lidmi přímo obléhán a žádan za podpis na pohledkách. — Zkrátka kde se jedná o něco příšerného, o legraci nebo o randál, tam se nakupí u nás zvědavců plno hned. A proto rozvážného pozorovatele pranic nevyrušil z rovnováhy shon zvědavců po listcích, když měl být ukazován našemu publiku Machar.

Sebevědomí, poctivost, humanita? Kdo to vítal s jásotem Machara do Hradce Král.? Lidé, v jichž jednání objevil Machar „moralistní bestii“, jichž se veřejně odfekl jako zbankrotělých Čechů a humanitářů, aniž pseud svoji kritiku od-volal. Má tedy to panstvo prazvláštní sebevědomí. Machar napsal, jak mu byl sympatickým jeden profesor pro svoji mstivou povahu; několikrát prohlásil, jak by se měla utnouti jeho sokům ruka, napsal o katolických modernistech: „Tito lidé musí být postaveni mimo všechny zákony jako škodná svět a komu přijdou do rány, musí je uhořit ve jménu lidskosti, posnovu ve jménu Krista samého. A ve jménu češství, žije-li jen atom lidského citu v něm.“ Tak napsal ze zlosti, když byl usvědčen z rafinovaných lží o Dostálovi-Lutinovu. Kdyby něco podobného odvážil se pronésti forman o ži-dovských bankrotářích, hned by byl v kriminále. Leč básník (!) takový surový výlev neostýchá se docela dáti do tisku. Humanito s klackem vruce, která Machara veleblí, dosud jsi neprohlásila ban-krot? Když „Obnova“ uveřejnila sdělení Ljuto-stantského o ceremonielní přípravě židovských ma-cesů v Rusku na důkaz, že židé milují obřadnictví také, israelské netýkavky zlosti se necítily. V „Osv. lidu“ vychrlena spousta fanatických výpovědí, pod-strhávány nám ukrutné úmysly, až čtenář šel, když srovnal sdělení „Obnovy“ s kritikou semit-ských nedůtklivců. Křesťan však dle židovské lo-giky má se nechat práskat knoutou a pak ještě velebit karabáčníka jako šlechtetného humanitáře. V pokrokařském „Pozoru“ nazván M. „geniálním vůdcem doby“ a v téměř listě napsáno, jak týž M. řekl v Uh. Hradišti, že zvířeti by neublížil, ale zabít člověka prý mu nedělá žádných obtíží. Takového člověka rozhodně mohou velebiti jen ti humanitáři, kteří měli radost, když z masarykov-ského tábora vrženo podezření z vraždy Anežky Hrázové na nevinnou matku zavražděnou. Když vy-pukl spor kněžstva s arcibiskupem dr. Kohnem, „demokratický“ Machar při nevyčerpání svém komediantství projevil nad dr. Kohnem lítost, napsal o utlačovaných kněžích: „Nic to není. Vzpouza. Meuterei. U vojska by sborový velitel (M. byl lajtnantem) takovéhle kadety pozavíral, až by zmodrili, a rozřafná žurnalistika by ani neoclela.“ Přitom vinil kněze ze msty a odporučil jim zá-sadu: „Má jest pomsta a já odpovídám.“ Tak! A nedávno předtím v prohaném článku napsal o Dostálovi-Lutinovu, že to „vráně“ se mu nevy-mkne. A taky se mstí jak mše. Takového humanitáře mohou ovšem chváliti židé z „Rosvoje“, kteří na-psali o zákeřném židovském vrahu Kalajevovi, že jest mlučedníkem a obořili se na katolický tisk, proč jej nasývá vrahem. Na věcnou a klidnou kritiku naší o literární práci Macharově odpové-děl tento „syn Helld“ nadávkami o „nejsemrdu-

tější stoe“, špinavosti, hlouposti atd., prý by tu redakci „zavou obřimoval.“ — „A vale — čert vás vem!“ Tak skončil své nadávky. Kdyby tak mluvil pražský pepa, slušný člověk ho oklikne. Leč židé alyši v takových výpadech rajskou hudbu. Když sám pokrokař dr. Chalupný dokázal mu nepoctivé nájedzy, odpověděl M. jednoduše, že zašlápl švába, atd., atd. Pěkná to bude věru humanita a „cesta k pravdě“, kterou založil požídivatělský tisk za spolu-působení muže, který se nazval sám docela klackem.

Machar a židé. Píše se nám: Bar. Rotschild je milionářem a proto se mu každý snaží udělat radost. Poslední dobou získal v „nejslavnějším českém básníku“ Macharovi více než uctivého služebníka. Pan Machar z vděčnosti ku svému chleboďaři jezdí po zemích koruny české a všude bláší, že křesťanství je vlastně jedem, který lidstvo otrávil. V Rakousku si mohou židé tuto zábavu dovoliti! Také hradečtí židé za přispění pokrokových žido-milů a rudých služebníků si pospíšili, aby sdě-lanili své privilegované postavení v české spo-lečnosti. Pan Machar se také i při své pyramidální nevědomosti činil, aby uspokojil své patrony. Pro-vedl svým cynismem přímo silácký výkon a při-tomní židé měli radost, jak chutě pillo se do tváře křesťanským hlupáčkům, kteří zapřeli v sobě všecek stad a přišli až z daleka si na svou potupu za-platit. Z přednášky Macharovy bylo mnohým horko a proto dnes mnozí se stydí, že sedli na židovský lep. Nebudu se podrobně zabývati náladovými vý-potky obvyklé manýry pokrokového člověka, pro-tože je s dostatek známa neurvalost pokrokového tábora, ale kladu skromný dotaz strážcům státních zákonů, zaručujících nedotknutelnost náboženských citů: Jak dlouho by jezdil „první český básník“ po Čechách, kdyby hrubými vtipy, vymyšlenkami a gamínskou jstlivostí začal hanobiti židovské sy-nag-gy, posilntával rabínské obřady a prohlašo-val třeba na základě stejmych dokladů židy za otravu křesťanské společnosti?

Slavnost prvního sv. přijímání dítek sdejších obecných škol konati se bude v neděli (23. t. m.) o 8. hodině ranní v kathedrálním chrámu sv. Ducha. Dojemné a povznášející této slavnosti každoročně účastni se množství věřících lidu.

Chovanky penzionátu císaře Fran-tiška Josefa I. sehrají (podruhé) v neděli dne 23. května t. r. pro mládež ve prospěch stavby svatyně mariánské na Rožberku divadelní hru: Dvě matky. Činohra ve 4 jednáních od Vil. Pail-lera. Aby pořádek byl zachován, určeny jsou tyto ceny míst: Sedadlo 1 K, k stání 40 h; pro dítky ceny poloviční. Začátek o 5. hod. odpol.

Dar. Vesp. dru Janu Nep Jindrovi, svému profesorovi, projevíli ctihodní pp posluchači IV. roku biskupského kněžského semináře zde ke dni jmenin účtu a lásku svou místo květinné neb jiné oslavy věnováním daru 10 K chudým, podporova-ným spolkem sv. Vincence z Pauly zde. Konfe-rence sv. Ducha vyslovuje jménem chudých oše-třovanců svých vděčně: Zaplať Bůh! Kéž by spů-sob takého uctívání a oslavování stal se pěkným zvykem!

Na katolický sjem darovali: Vld. du-chovenstvo vikariátu Kosteletského 125 K 50 h (po 15 K vldpp.: bisk. vikář Kaplan, Karel Dvo-řák. 10 K vldp. Petr; po 6 K vldpp.: Kaška, Bezdiček, Veselík, Havel; po 5 K vldp.: Seidl, Portman, Aliger, Sindelář, Vacek, Dušanek, Bedrna; po 4 K vldpp.: Hänsler, Al. Dvořák; K 3 50 dp. Novotný; po 3 K dp.: Hubáček, Šalša, Zlámal; 2 K dp. Mencl; 1 K dp. Kofínek). — Vld. du-chovenstvo vikariátu Pardubického ke dříve zaslaným a kvitovaným K 105 ještě K 18, celkem tedy K 123 (10 K vesp. bisk. vikář Zajíček; po 5 K vldp.: Ulbrich, Starý, Čermák, Karásek, Kašpar ve Dřítči, Culka; po 4 K vldpp.: Kašpar v Rosi-cích, Kašpar v Bohdánči, Kuba, Adam v Morava-nech, Palouš, Kracík, Hora, Voříšek, Krájček, Langkramer; po 3 K dpp.: Adamec, Č. česka, Naxera, Štěpánek, Hůla, Jiříček, Sobotka, Šinkora, Vosáhlo, Šmika, Gartner, Adam v Pardubicích, Hovorka). — Z vikariátu Kopidlenského vldpp. Němeček v Kněžicích 10 K (s minule kvitovanými K 128 nyní K 138); — p. Ph Mr. Vojtěch Sedlák, lékárník v Polné 5 K. — Zaplať Bůh! — Vesp. bisk. vikáře, kteří dosud ve svých traktech sbírku nevykonali, snažně prosíme, aby tak dobro-tivě co nejdříve v zájmu dobré věci učinili cir-culando sběracím archem. Jiný způsob — dle nabyté zkušenosti — setkává se s nezdarem sbírky. Prosíme, aby příspěvky pro ušetření porta zasílány byly cheky č. 1701, sešitými na jméno „Antonín Hrubý v Hradci Králové“. Cheky ty zašle na pořádání Biskupské knihárně aneb Přípravný komitét sjezdový. Spolu snažně prosíme, aby chekem č. 1701 zasílány byly obnosy jen na sjezd a nebylo chekem tím ani tiskárné ani komukoli jinému placeno; vsakajit nám jinak nesnáze veliké v účtování.

Pan Alois Sedláček, režisér činohry Národ. divadla v Praze, vystoupí pohostinsky dne 26. května t. r. o benefici J. Nováka, člena div. spol. pl. M. Procházkové—Malé t. č. v Hradci Král. v Klieperově divadle v „Katakombách“, v tlo-ze „Bohrmanna“.

Letošní očkování dosud neočkovaných dětí dítí se bude v sokolovně ve dnech 25. a 26. května od 8 do 5 hod. dopol.

K zasedání poroty dne 14. června u c. k. krajského soudu v Hradci Králové. Určení následující pp. porotcové: továrník O. Mayer ve Dvoře Králové, obchod. J. Syřistě ve Dvoře Králové, stavitel Ed. Thym ve Dvoře Králové, řed. továr. Ig. Robitachek v Koclétově, továrník Al. Najedlý v Klenách, rolník J. Jeřábek ve Lhotě Malé, rolník J. Šrámek v Pileticích, rol. Frt. Havrda v Předměstí, továrník J. Pospíšil v Předměstí, rol. J. Fejgl v Rozbětích, rol. Fr. Tichý v Rozbětích, rol. Frt. Smetana ve Svob. Dvorech, rolník Frt. Kadečka ve Věstecích, rol. Frt. Voltr v Habřině, obchod. Ant. Kočvara v Jaroměři, obchod. Al. Lupa v Jaroměři, továr. K. Šapich v M. Čermé, továr. J. Seykora ml. v Kostelci n. O., obchod. N. Alter v Potátně, soukromník R. Seykora v Kostelci n. O., rolník J. Šeda v Tutelkách, majitel kruhovy J. Martinec ve Vel. Poříčí, majitel Kruhovy J. Mach v Dolní Radechově, továrník C. Bartoš ve St. Městě n. Met., rolník Jan Novotný v Nechanicích, hostin. V. Prokop v Nechanicích, rolník V. Trnovský v Bobuslavicích, obchod. S. Bergmann v Dobrušce, obchod. V. Mnuk v Dobrušce, obchod. H. Wildmana v Opočně, továrník L. Fišcher v Rychnově n. K., továrník J. Suchánek ve Vamberku, továr. G. Popper v Dol. Teplici, rol. Frt. Pauk v Mistrovicích, obchod. J. Hostovský v Žamberku, obchod. Ot. Prokop v Žamberku; náhradníci vesměs z Hradce Králové: obchod. V. Bouček, Frt. Čupr. R. Hacker, c. k. lesmistr v. v. Frant. Koutník, V. Rossa, A. Singer, K. Skuherský, V. Solc, V. Špalek.

Bezplatný kurs pro křihaře při městském průmyslovém muzeu v Hradci Králové. Ohlášený kurs pro mramorování ořízek pro nahodilou překážku zahájen bude v neděli, dne 23. května 1909 o 8 hod. dopolední. Vyučováno bude celodenně až do čtvrtka 27. V. Účastníci, dostavte se v neděli dne 23. května o 8. hod. ránní do muzejní malírny na Malém nám., v bývalé divčí škole v I. poschodí, kde přikročeno bude ihned ku praktickým cvičením v mramorování ořízek. Veškeré potřeby obdrží účastníci zdarma, provedené práce jako vzory zůstanou majetkem účastníků. Do kursu možno se dodatečně přihlásiti ještě v neděli ráno před zahájením cvičení a učitele kursu p. V. Šubrt.

Příští dobytí trh v Hradci Králové. odbývat se bude v úterý dne 1. června t. r.

Věry na Orlici na porouchaném jezu uvázly a již tři dny se nehybají z místa.

Ohrazení mechanických katolíků proti pokrokovému náslí. Považujeme za svou povinnost vzdáti vřelé díky důst. pp. missionářům z řádu sv. Dominika za vřelá a poučná slova o duchovních cvičeních k nám promluvená. Dejte Bůh, by zraka pravdy, jež u nás roznivali, padla do srdcí dobrých a přinesla užitek v budoucnosti! — Bůh sám buď odpátlitelem za námau jejich! — Důst. našemu panu faráři děkujeme ze srdce, že poskytl nám možnost, bychom na vlastní uši slyšeli a poznali, co sv. missie jsou, a tak slomil předsudek proti nim. Jest si jen přáti, aby práce jeho u nás v Nechanicích byla již jednou uznána a také oceněna! — A nyní dále. V době nevolnictví a roboty světlí nad lidmi karabáč a hůl panáského dráha, v době úplné svobody stačí u nás od nějakého přivandrovalého cizáka připomenutí, že jména těch, kteří půjdou na sv. missie, uveřejní — a ejhle, našli se někteří zbabělci, kteří lekli se toho a zůstali pěkně za pecí. Od těch dob, co zaháněli se u nás volnomyšlenkáři, netoliko že nedovolují nám volně myslet, nýbrž zakazují nám i volně se pohybovat — a není snad daleká doba, kdy nebude nám dovoleno ani volně dýchat. Nechť pak to krásná bůti živ na semí? —

Vždyť řijeme sde jako v nějaké trestanecké kolonii pod jakýmsi policejním dozorem. Z jedné strany ženou lidi a číslovanými listky k volbě, a z druhé zase zakazují volně chodit — takže směle můžeme říci: pravý Babylon a krutovládou několika paňů. A to děje se v městě, kde na náměstí stojí socha Husa, na něhož se vždy odvolávají. Jest to věru trapné, že naši lidé mají tak málo hrlosti a sebevědomí v sobě, že podobné věci snesou, či jest to ten tak vychvalovaný pokrok? Pájde-li to tak u nás dále, bude naše obec nejpokrokovější v celém českém království. Za těchto poměrů stojíme před obecními volbami a jak jsme na ně připraveni? Místo co by naše občanstvo pochopilo tu dobu vážnou, utvořily se u nás dvě strany, vjely si do vlasů, hádají se, kdo to upřímněji a obci myslí; a zatím dluhy obecní rostou výš a výš. A dluhy ty občané zaplatiti musí, ať mají co, či nic. *Ovi škrtíka musí a tak mají robotu jako před r. 1848.* To jest ovoce té naší samosprávy, ovšem trpké a kyselé. Tam jsme to dopracovali; místo k svobodě došli jsme k robotě!

Teplá hnišda v Nechanicích. V Nechanicích už nařízené obecní volby zase protahují rekursy, jen aby si poseděli v teplých hnišdech. Zde si každý vysedí teplé hnišdečko a něčeho se mu s náho; tak to je v záložně, spojitelné, čestné a přece je správnou zásadou funkcionářů mánit. Nebožtík Marek v Lubné nedal také výpis vyvěsiti po třech letech obecní volby a když mu

to politickým úřadem bylo nařízeno, prohodil: „E — očk to nevedu dobře?“ Vantura et consortes stojí ve znamení kokoterie a demokracií — radnice je teď jejich. „E — očk to nevedou dobře?“ Agrárníci, odpovězte na to, ať se s vámi budou dělit! E — očk to nevedou dobře?

Sírotčí rada v Pardubicích. Vedle obudinské rady, která v Pardubicích již po léta na prospěch chudých v městě blahodárně koná svoje poslání, ustavila se tu v poslední době nová ušlechtilá humanitní instituce, tak zv. sírotčí rada, která obrala si za úkol o mládež buď částečně nebo zcela osiřelou pečovat v ohledu mravním i hmotném. Nová tato instituce bude sestávat z 10 členů mužských, z nichž každému přiděleny budou k ruce také dámy, které věnuvají mají dobročinnou pozornost zvláště sirotkám ženského pohlaví. Jedná se tu hlavně o takové sirotky, kteří v dnešním společenském prostředí vydáni jsou v šanc šhonné mravní a jimž se nedostalo toho štěstí svůj osiřelý život trávit v sirotčinci. Není tudíž úkolem sírotčí rady, aby osiřelé děti, propadlé již hodně nákazě mravní, dopravovala do sirotčince a to proto ne, že sirotčinec není žádnou poepšovou a že mnohdy jediné takové zpuštělé dítě je na závalu spořádané výchově ostatních sirotek, kteří konečně přirozeně od něho se také kazí. Bude ovšem také sírotčí rada přiblížeti pozornost k tomu, aby různé osoby pod záminkou svazků příbuzenských nebraly děti ze sirotčince pro svůj osobní zisk, dělajíce z nebožehého dítěte ve své domácnosti hotového otroka. Tam, kde toho bude nutně potřeba, bude dbáti sírotčí rada o to, aby opuštěné zpuštělé dítě včas dopraveno bylo do polepšovny, kam jediné patří a to na prospěch vlastní i celé lidské společnosti. V Pardubicích bude mítí zajisté sírotčí rada široké pole pro svoji blahodárnou působnost a dojde ve všech kruzích hojně podpory.

Mravní zpuštělí v okolí Pardubic. V poslední době vyskytly se v okolí Pardubic smutné zjevy mravní zpuštělosti. Nedávno v polabinském směrem k Rosicům přepadl jakýsi zpuštělý výrostek mladé děvče, dceru jistého továrního úředníka z Rosic, aby ji znásilnil. Podobné případy opakovaly se na nedospělých děvčatech na Olšinkách u Nemošic. Docela i malí školní chlapičci byli v několika případech ohrožováni jakými perversními ničemou, který je různým způsobem láká do všelijakých břílohů, aby jich zneužil. Vyšetřování v tom směru je zavedeno.

Vypsání konkurencí na nové měšťanské chlapecké i dívčí škole v Pardubicích. Poslední úřední věstník okresu pardubického přináší ohlášení konkursu na místa ředitele a ostatních odborných učitelů při této škole, ale konkurs na místo katechety tu není! Nová tato škola o devíti třídách měšťanských nebude tudíž mítí žádného svého katechetu jediné proto, aby se několik korun nahoře ušetřilo. Dosavadní „učitel náboženství“ na této měšťanské škole, ať učí na měšťanské škole a koná příslušné exhorty, bere příjmy pouze jako katecheta obecných škol. Je to opravdová zvláštnost. Jáme zvědaví, jak to na té škole bude s náboženskými cvičeními, která zákonem jsou předepsána, až dosavadní katecheta z místa svého odejde. Jeden katecheta nemůže přece současně konati na dvou měšťanských školách tatáž náboženská cvičení.

Pardubská rafinerie na petrolej otravuje ryby v Labi. Po delší době lze pozorovati hromadné otravy ryb v Labi od Pardubic až do Nymburka. Člen zemědělské rady p. Kafka vyšetřil, že pramen této veliké zhouby ryb prýští v továrně na čištění petroleje v Pardubicích, náležející firmě David Fanto. Toto hromadné otravování ryb v Labi a znečišťování vody labské děje se vlastně od té doby, co tu továrna stojí. Všechny příkazy ze strany úřední vyzněly ponejvíce nadarmo. Obyvatelstvo vesnic podél Labe je již velmi rozhořčeno, že otravné této manipulaci židovské továrny nedovede nikdo učiniti konečnou příhr. Letošního roku zahynulo následkem toho tolik ryb, že to budí opravdový úžas. Prudké otravě neodolaly ani ty nejhouževnatější ryby a úhoři vyhynuli snad všichni. Je to ku podivu, že v Pardubicích vycházející noviny o tom celém případě ničeho nevědí. Naposledy snad jsou také „otravení“ nějakým tím „odpadkem“ ze židovské fabriky.

Nový kříž. V minulých dnech postaven byl za labským mostem na louce u Cibely, náležející p. Belouškově, měšťanu pardubickému, pěkný kamenný kříž. Naklad brašen byl sbírkou mezi dobrodinci v Pardubicích. Boží tato muka byla posvěcena na třetí den křížový. Všem dobrodincům Zaplat Bůh!

Slavnosti v Pardubicích. Dne 20. června t. r. uspořádají vlastenecké spolky v Pardubicích matiční slavnost na Olšinkách. Právdu za tím účelem městem pořádaného účastní se také veškerá školní mládež, která, dostaví-li se v plném počtu přes 3000, dodá zajisté celé slavnosti velkolepého vzhledu. Tato slavnosti bespochyby na trnc uspořádá také sociálně demokratická strana v Pardubicích dětskou slavnost, ku které láká děti sliby, že na její slavnosti dostanou všechno zadarmo.

Krajský spolek učitelů měšťanských škol z okolí Pardubic pořádá dne

23. května 1909 o 9. hod. dopol. členskou výroční schůzi v kreslirné měšťanské divčí škole v Pardubicích. Při schůzi promluví o výstavách škol. p. uč. Macháček z Pardubic a p. uč. Velimský z Přelouče bude referovati jako člen správního výboru Z. Ú. J.

Stávky. Mezi zednářky pracujícími na různých stavbách v Pardubicích vypukla minulé dny stávka. Zedníci žádají 4 K denně. Stávkující napili v městě a okolí plakáty s výstrahou, aby žádný zedník v Pardubicích práci nepřijímal a nestal se tak stávkokazem. — Také ve známé barvěrně p. Červinky vypukla mezi dělnicemi stávka. Vyjednávání mezi zaměstnavateli a dělníky vede známý agitátor sociálně-demokratický Vácha.

Inkvizice v Petrovickách u Hořic. V Petrovickách sice čtou s rozježenými vlasy na hlavě o hrůzách inkvisice, ale to jim nevadí, aby ještě hroznější inkvisici provozovali doma. Již loni četli jsme v novinách, že se sešli inkvisitoři, aby protestovali proti tomu, že někteří občané berou také „Štít“ a „Meč“. V Petrovickách nesmí nikdo mítí jiné přesvědčení nežli červené nebo aspoň zelené, ale bída, kdo by chtěl mítí přesvědčení lepší, nežli se v „Červánkách“ a v „Pochodni“ do hloupých lidí vtluhá. Hrůzu inkvisice bylo možno zakusiti letos. V Petrovickách se „odvážil“ kněz mítí také křesť. cvičení. A tu sluhové inkvisitorů dali mu na stůl „Havlička“, „Pochodeň“, „Volnou školu“ atd. Jeden ten sluha díval se z vedlejší místnosti okénkem ve dveřích, jak budou tyto tiekoviny účinkovati na kněze. Kněz otázel se děvčete jednoho, kdo ty listy dal na stůl. A to právě stačilo, aby inkvisice měla svůj slavnostní den. Hospodář děvčete podrobil nebohrou těžkému výslechu. Pak bylo slyšeti, jak onen kněz dostane za svou opovázlivost! A skutečně. Sotva v Turecku by dokázali, co dokázali Petrovičtí. Do „Červánků“ a „Pochodně“ vychrlili celé džbery lží, rouhání a nadávek, takže pověstná španělská inkvisice byla by jen pohádkou naproti inkvisici v Petrovickách. Tak to tedy dopracovali osvěťáci. V Turecku jest náboženská svoboda věčná, nežli na Hořicku. A potom někdo řekne, že katolíci občané mají složití ruku v kln a dovoliti, aby jejich děti byly otravovány nemravným tiskem. Zde v Petrovickách to vidíme jasně, co vykoná jedovatý tisk. Byla to osada zachovalá a vzorná, a dnes? . . . A přejte se, kdo Petrovickám dal zvláštní pověst široko daleko? Každé dítě vám poukáže na jednoho, dva, kteří šířili nemravný a nevěrečný tisk.

Úmrtí. V Litomyšli zemřel dne 17. t. m. zasloužilý pedagog, ředitel c. k. gymnasia dr. František Dušanek. Pohřeb konán dne 19. t. m. Odpočívaj v pokoji!

Otrávený dobytek. Rolníku J. Klikovi ve Sloupně u N. Bydžova otráveno bylo osm kusů dobytka. Poněvadž týž rolník přes rozkazy řepářské organizace sázel řepu, jest domněnka, že otrava dobytka způsobena mu byla jedným fanatickým agrárníkem seasty. Rolníku J. Skřivánkovi v Hrobčanech, jež rovněž sázel si letos řepu, otrávena byla všechna drůbež. Vyšetřování je v plném proudu. Zdá se, že se dovíme o pěkných účincích řepářské akce.

Černilov. V minulých dnech byla celá naše kolliatura svědkem tklivého loučení. Odcházel od nás po 12letém působení velehorlivý a ode všech vřele milovaný dp. Josef Mynařík na nové působení do Vřetovic u Prahy. Jak všichni k němu lnuhli a jeho obětavé činnosti si vážili, dokázala zvláště přítomnost při posledním jeho kázání. Prostorný kostel byl zcela naplněn a mnoho lidí muselo státi ještě venku. Starí, mladí, muži, ženy i děti (ač tyto se rozloučily již ve škole), všichni přišli. Při dojemném kázání celý kostel hlasitě plakal, ani mužův nevyjimaje. Dp. promluvil tklivě, sám se als zdržeti nemoha; zvláště působila slova, jež k jednotlivým stavům a případným napomenutím pronášel: „Buďte tady s Pánem Bohem“. Po kázání promlouval k odcházejícímu p. faráři vldp. vikář a děkan J. Fr. Seidl. Jako dp. Mynařík při kázání ocenil jeho zásluhy, tak zase p. děkan ocenil zásluhy odcházejícího kněze. Poukázal na jeho blahodárnou činnost a lásku všech; podal mu pak dar osadníků na památku: skvostný umělecký kalich v ceně 480 K s nápisem „Dp. Josefa Mynaříkovi v upomínku na léta 1897 až 1909 věnují vděční osadníci černilovští“. Tak velikého daru dp. nečekal; sotva poděkoval, jak byl dojat. A nás to těšilo a plakali jsme zase. Po pobožnosti obdržel každý na památku obrázek. Večer byl na rozloučenou ve spolkové místnosti kat. nár. Jednoty koncert na počest dp. Byl po celých 10 let jednatelem a horlivým v ní pracovníkem. Kapela p. Vanického osobním jeho řízením přednesla čistě, s úchvatným přednesem a hudební elegancí cenná, vybraná hudební čísla. Sál byl úplně naplněn. Zde po předneseném rozloučení družičky M. Černé odevzdan byl dp. jiný zase od osadníků dar: Ličtýv obraz Pána Ježíše na hoře Olivetské ve skvostném ráme. Poslé a těžko jsme odcházeli s tak tklivě, milé zábery. — Před dnem odjezdem měl u nás dp. naposled mši sv. Ač byl vědní den, přece byl naplněn kostel jako v neděli. Po mši sv. zaspívali zpěváci na kůra krásný sbor na rozloučenou za velikého dojmu všech přítomných. Naposled mezi námi, naposled jej vi-

díme o oltáře Páně, svého milovaného pastýře... nové slzy tekly. Nejsmetnější byl průvod za obce Ačkoliv dodával mu lesku prapor Jednoty a hudba pobízela k jiným myšlenkám — předešl nedovedl se nikdo opanovat, aby nesel. Ba i sami hudebníci při tom loučení ani již hrát nemohli. Líbajíce všichni z ohromného průvodu, děti i dospělí, ruku vřele milovaného, loučili se jednotlivě. Když již odjížděl, dlouho jsme se dívali za ním, až zmizel s očí našich... Náš milý důstojný pane! Neradi vás ztrácíme; byl jste knězem vzorným, občasným, příkladným. Ohnivým slovem nadšeného kazatele dovedl jste nás vždy uchvátiti, vésti po cestě ke spásě i nás potěšiti. Neradi vás ztrácíme; leč spějte do jiných krajů, abyste i tam pracoval na vinici Páně. My se těšíme, že zase přijdete k nám. Za všechno, co jste pro naši osadu vykonal z celé duše Vám děkujeme; Pán Bůh Vám to odplatí! Buďte také s Pánem Bohem! Katolíci kollatury černilovské.

Jos. Bičíš

mech. tkalcovna a úprava
Lázně Bělohrad.

**Sklad vlastní výroby
lněného i bavlněného zboží
v cenách továrních.**

Pište si o vzorky!

Ručníky:	Kapaliny:
č. 850 bílý lněný tot. 6 K 30 h	1. bílý 1 tot. K 2:20
č. J. B. bílý lněný tot. 8 K 40 h	1. barevné přezné K 2:70
Utěrky: K	Košíle
A. pololněná tot. 2:70	1 kus z včby za K 2:50
č. 68 lněná „4:20“	1 „ „ „ 3:—
č. 766 lma „ 7:80	1 „ plátěná „ 4:50
	1 „ lma „ 5:50
Prostěradla:	Při objednávkách košíl
č. 230 1. lněná K 2:50	nutno udati míru
č. 230/1 „ „ 2:70	kol krku a délku
č. 251 „ „ 4:90	rukávů.

Sklad dámských látek na šaty!

† Václav A. Fíšera. Dne 8. května t. r. zemřel v Barohůvku u Nov. Bydžova slovatý pán Václav A. Fíšera, velkostatkář, který po mnohá léta jako zemský i říšský poslanec pod národním praporem Riegrovým byl veřejně činným. Též v mnohých hospodářských institucích rozvíjel záslužnou činnost svou, což bylo svého času i záslužně oceněno. Vzdálen poslední léta politického ruchu, osvědčoval své katolické smýšlení nejen vzorným životem soukromým, ale i zřízením mnohých zbožných nadání. Hlásil se ku straně katolického lidu a nejednou projevil lítost, že nemohl pro churavost sdílet se veřejně politické činnosti. Vytknuti musíme, že zásluh tohoto zbožného šlechtického muže málo bylo všimáno u těch kruhů katolických, které v přední řadě měly spravedlivě oceniti jeho blahodárnou činnost. Katolíci v Barohůvku však mu byli velice vděční. Pohřeb konal se dne 11. t. m. do rodinné hrobky v Mlýnskébce, kamž doprovodilo jej šest duchovních a velký zástup významných osobností ze všech kruhů. R. i. p.

Úpice. Zdejší katolické spolky konaly dne 9. t. m. důvěrnou schůzi, na níž promluvil v. p. kanovník dr. Šulc z Hradce Králové na thema: Katolíci v době nynější. Schůze se velice zdařila; účastenství bylo velice četné, přáběh byl důstojný. Velice krásná řeč nás povzbudila. Děkuje se nejserdecněji p. kanovníkovi za jeho promyšlená, zlatá slova! — Dne 16. t. m. konala se volba do okres. pokladny. Z 1294 voličů dostavilo se pouze 683. Za Úpici volilo 71 delegátů. Jedná se o dvě kandidátky: soc. demokratickou a národní. Patrně, že nemají obě strany dohromady tolik u nás přízně, jak do světa hlásají. Skrutiním bude trvati ještě několik dní. Dbejme, abychom přistě mohli s nadějí na čestný úspěch vystoupiti s vlastní kandidátní listinou! K dalšímu postupu jest hlavně zapotřebí dobré vůle a vytrvalosti. Pak se podaří vše.

Habřina u Přelouče. „Bohu k oslavě, bližšímu k ochraně!“ je prý heslem sborů hasičských. Ale první část asi našemu sboru někdo vymazal ze stanov, poněvadž se jím neřídí. Na Vzkříšení nebyla ani noha v uniformě. A z toho veliký zármutek měli naši také katolíci. Jeden z nich nedávno na okresní schůzi hasičů v Přelouči božské slzy ronil že prý by rádi udělali Pánu Bohu radost a šli na průvod, ale p. farář prý si toho nepteje. „Vždyť nás ani nepoprosil, abychom šli. Přece se mu nebudeme vaucovat.“ Jako by hasičské sbory měly při církevním průvodu býti

přítomny k vůli knězi a nikoli pro čest a slávu Boží! Tak a podobně ulehčoval zarmoucenému svému srdci. Těšil se jedině tím, že nejsou sami. Z celé kollatury bálaké nebyl ani jediný sbor. Jen několik domácích, bálakých hasičů šlo ve stejnozkroji, ale bez šarže. Budíž jim všechna čest, že se nezalekli nikoho! A my si p. faráře přece vážíme. Když mezi nás jednou přišel, měli jsme takovou radost, že mu až uši zaléhaly; bylo to tenkrát, když jsme volili poslance. Byl radostí naší unesen, že se bojí vícekrát k nám přijít, aby někdo z nás si nepoškodil hlasivky. A to nás nyní nejvíce bolí. Aby tak naposled oběhl zde savádět ty „klerikální schůze“, to bychom mu ukázali, jací jsme katolíci! — To měl asi na srdci zástupce našich hasičů na okresní schůzi. Je viděti, že horlivě čte známé listy, které pravdu a lež si často popletou, jinak by nemohl tak lhát. „Oni by rádi šli na průvod, ale p. farář nechce.“ Jak šikovná by to byla výmluva, kdybychom neznali našeho p. faráře, jak horlivým je, co se týká služby Boží a neznali ty, kteří drží pomluvu na něho házejí. Kdyby tak po Vzkříšení padla větší nádoba jistého moku, jistě by podobní „horlivci“ nečekali, až je p. farář poprosí. Víme, že si někteří dovedou i vypůjčit uniformu z jiné vesnice, aby příležitost taková jim nešla. K vůli Pánu Bohu, k jeho oslavě něco učinit, to už je zastaralá věc; kdo pak by se nyní na to ohlížel? Jeden hasič, katolík.

Police. (Taktika národních sociálů.) Již několikrát měli jsme příležitost upozornit na umravnělost a činnost národních sociálů, kteří hrubostí a terorem chtějí každého jinak smýšlejícího dělníka přivést do svého tábora. Běda tomu, kdo se jim vzepře! Urážejí, zesměšňují, přesvědčení a sméle možno tvrdit, že násilím chtějí své politické odpůrce přesvědčovat. Nejpodlehnějším aranzérem všeho „protiklerikálního“ jest bratr Vrhata, takto úředník nemocenské pokladny, člověk, který je placen penězi všech členů pokladny, bez rozdílu přesvědčení. Proto jeho povinnost je, by nejednal tak strannicky a úředovnu pokladniční nepropůjčoval k různým organizacím a spolkovým poradám. Tento výtečník agituje od obce k obci a několika hochy sotva škole odrostlými; venkovský lid chce bombastickými řečmi soustředit pod svůj prapor. Nedat-li se mu získati lid řečmi štvavými, pomáhá si různými výmysly o duchovenstvu; když pak soudné má své lži dokázat, vymlouvá se, že byl špatně informován; musí odvolávat a máže děkovat shovívavosti našich kněží, kteří ho nedávají potrestati. Na jedné schůzi veřejné se br. Vrhata zaručoval svou cťou, že nikdy již nebude přednáseti, dokáže-li mu kdo, že někdy lhal. Nyní jsme zvědaví, jak čestné se tento pán zachová, jsa usvědčen ze lži. Přistě napíšeme o čistotě národních sociálních voleb do okresní nemocenské pokladny, které se právě konají. Proto váhnu, bratři, v řady naše, nechť naše Všeodborové sdružení mohutní, tomu volám srdečně „Zdať Bůh!“ — Pozorovatel.

Stupárevice. Dne 2. května pořádala naše skupina „Kotilonový vínek“, který se za velké účasti pěkně vydařil. O půlnoci prodávány byly kotilony, což dívky ochotně obstaraly a o volence významensaly jimi své tanečnický. Děkuje všem pp. hostům za jejich návštěvu, zvláště pak v. p. Tarkovi, děkanu v Golč. Jeníkově. Čistý výtěžek činí 26 K 62 h a věnován byl na zakoupení praporu. Zdať Bůh! — Dne 9. května konána byla důvěrná schůze, při níž řečnil známý p. Šafránek. Založena byla Raiffeisenka, do které přihlásilo se 15 členů; ústředí jest v Sirkovicích.

Na katolický dům v Liběšově věnovali dále: Jeho Excellence Nejdůstojnější pan biskup dr. Josef Doubrava 100 K, Všeodb. sdružení křes. dělnictva v Semilech 5 K, p. Kovář Josef v Liběšově 20 K, pt. pl. Mannova a sl. Charouskova 10 K, p. J. Musil, Náchod 1 K, p. Jan Staněk, Košťálov 10 K, v. p. Josef Filip, Tratenice 1 K, v. p. farář úřad v Nebovidech 5 K, p. Jan Šimek z Košťálova 6 K, sl. Anna Halířová z Liběšova 100 K, v. p. Adolf Bauer z Loukova 20 K, Všeodb. sdružení křes. dělnictva v Úpici 6 K. Zaplať Bůh!

Pohřeb spisovatele a faráře Fr. Jiř. Košťála. V sobotu dne 8. května o 1/9. hodině ranní vypustil svou šlechtinou duši kněz ryzího charakteru, vlastenec na slovo vzatý, horlivý pastýř osady skuherské, spisovatel po nívách českých a moravských chvalně známý, Frant. Jiří Košťál. Dobilo to srdce šlechtického, které tlouklo pro církev a vlast, ztuhla ta pravice, která nám tolik krásného a zajímavého napsala a která by ještě mnohými květy ozdobilu literaturu českou, kdyby tak předčasně nebyla přetržena nit života nám tak drahého a milého Jiříčka. Téměř po 2 léta zákeřná nemoc bloudila na svém žijícím jinak jeho zdraví; poněvadž však časem nastal obrát k lepšímu, doufal nemocný, že opět se uzdraví. Loňského roku, kdy ožil se svěžeji, odešel do Luhačovic, kdež stav jeho se zdánlivě zlepšil. Vrátil se do svého skuherského Tuskula, s toužebností očekávaný svými vikariátními bratřími. Letos o velkonočních nastala však recidiva, která osud P. Košťála zpečetila. Zaopatřen svátostmi umírajících a posilažen Spasitelem, v jehož pomoc stále doufal, po trapných a bolestných dnech odevzdal duši svou v ruce Hospodínovy. Zalkala osada skuherská, zalkala

kleras diecése královéhradecké, zalkala česká vlast, jež úmrtím jeho stratila jednoho z nejlepších svých synů. Ano, sméle možno říci, že národ český stratil muže nejlepšího, který budil spisy svými lásku k té naší zemi tak kacířovaně české vlasti! Pevně doufám, že péro povolanější ocení v krátké době činnost kněze tak ideálního, vlastence tak nadšeného. Jaké oblíbě a sympatiím se v Pánu zesnulý těšil, toho důkazem byl jeho slavný pohřeb, jakého ve Skuhrově není pamětníka. Veškeré vrstvy blízkého i vzdáleného občanstva ve středu dne 12. května se dostavily, aby daly na jeho svou lásku a oddanost skuhrovskému faráři a českému spisovateli. 37 kněží doprovodilo svého spolubratra na poslední cestě; z vikariátu rychnovského přijeli p. t. pp.: kanovník a vikář Kleprlík, děkan a sekretář Čížek z Dobrého, Tomášek z Vel. Outřma, děkan Blecha ze Solnice, farář Pohl z Lukavice, Pohl z Liberka, Hvězda z Vamberka, Kubánek z Javornice, Audriický z Černíkovice, Novák z Bělého, Scheitz z Kačerova, Wolf ze Zdobnice a konsistorní rada Rozánek. Kaplani: Rössler z Velkého Outřma, Dvořák z Vamberka, Pecháček ze Solnice, Bobek z Dobrého. Z vikariátu opočenského: kons. rada Řehák z Opočna, děkan Domašinský z Dobrušky, kaplan Tuček z Deštného, Moravec, deficient z Chábor, farář Jakubička z Jenšovic, Švorc, administrátor z Bělého Onjesa, professor Šandera z Rychnova, katecheta Černý z Jičína, děkan Ryšner z Čerekevce, děkan Koláček ze Sobotky, farář Dvořák z Lutic, farář Hroneš z Bohuslavic, farář Tauchman z Kyšperka, farář Selichar z Č. Rybné, farář Petr z Částolovic, děkan Bauch z Červ. Kostece, katecheta Světlý z Třebechovic, kaplan Jelínek ze Skuhrova, P. Jemelka, T. J. z Králové Hradce, bohosl. Knytl ze Solnice. Dostavil se urozený pan baron Königawarter, majitel panství a patron ze Solnice, představenstvo obce Skuhrova i všech příslušných obcí, sbory učitelské domácí a přespolní, sbory hasičské, školní dívky a nepřehlédnutelná řada zbožných věřících. Církevní obřady ve farním domě smutku vykonal po zapění dojemné písně zpěváckým sborem v. p. kanovník a vikář Kleprlík za asistence všech tu přítomných kněží; poté nesena rakev stělesnými ostatky drahého zesnulého kněžími do chrámu Páně. V pravdě imponující, triumfální to průvod. V oku vkřádala se bohatá slza, bol svíral nitro smutečních hostů. Za rakeví ubíral se bratr zesnulého v. p. kvardián a definitor řádu Františkánů P. Ak. Košťál ze Zámuk, kaplan skuhrovský dp. Jelínek, uroz. p. baron Königawarter, patronní úřednictvo, gymn. kollektiv dr. Vostřebal, purkmistr z Nov. Města n. M., dr. Laukač z Prahy a j., příbuzenstvo, obecní korporace, učitelsko s p. o. k. okr. inspektorem Chmelářem z Rychnova atd. Po zapění „Benedictus“ v chrámu Páně vystoupil na kazatelnu chvalně známý kazatel v. p. farář Hvězda z Vamberka, který věnoval v Pánu zesnulému dojemnou vzpomínku. Zmínil se o zásluhách P. Košťála jako kněze, učitele, spisovatele-buditele na slovo vzatého, líčil jeho šlechtické srdce, které bilo pro církev a vlast. Posvátné ticho panovalo za smuteční řečí výmluvného kazatele, které rušeno bylo tklivým pláčem přítomných osadníků. Ztratili mnoho; ztratili otce, pastýře, rádce nad jiné horlivého, těšitele ve svých bolestech a trampotách. Po řeči této, která v srdcích zbožného posluchačstva zanechala hluboký dojem, sloužil za spásu duše v Pánu zesnulého requiem v. p. kanovník Kleprlík. Po službách Božích a církevních dojemných obřadech nesli kněží svého spolubratra na místo posledního odpočinku. Vykonal záverečné obřady, zapěti přítomnými pp. učiteli smuteční sbor; nadešel okamžik loučení s mrtvým farářem a spisovatelem. Usměvavě, hřejivě slunce naposledy celovalo svými paprsky rakev ozdobenou odznakem kněžským a četnými věnci, jež vložena za hlubokého smutku v prostý hrob, vystlaný dle přání zesnulého zelením — barvy to naděje v lepší, posmrtný život! V tomto okamžiku, kdy zvony skuherské naposledy vyzváněly a kdy jímavé akordy velebné písně „Kde domov můj“ zazněly, zaleskla se slza i v oku otužilého muže. Nad otevřeným rohem ujmá se slova zarmoucený místní kaplan dp. L. Jelínek, který všem účastníkům vřele poděkoval. Dojemně, srdečně se loučil se svým farářem, s kterým po 18 roků společně v kolátně pracoval a pod jednou střechou ve svorně, bratrské lásce žil; loučil se tu syn s otcem, bratr s bratrem. Po tomto vřele procítěném proslovu spěchal každý, aby popatřil ještě jednou v hrob, v jehož klíně tise již dřímal zesnulý vlastenec dočasný svůj sen. Neradi loučili jsme se s místem nám tak drahým... Milý spolubratře! Ty's přál si, abys uložen byl mezi své osadníky v prostý hrob, odkudž viděti na chrám Páně a na ty modravé Orlické hory, které jsi tak vřele miloval a o kterých jsi tak dojemně psával! Tož přání Tvé splněno. Odpočíváš sobě po dnech největšího utrpení a bolu, kdy jsi volal: „Milosrdenství“, odpočíváš v pokoji — po boji. Ty's nepracoval nadarmo, práce Tvá oceněna. Dokud české srdce bude bít, vždy bude Tebe vděčně vzpomínáno a v dějinách českého kulturního snažení zabezpečeno Ti místo ne právě poslední. „Ty's odešel a nezmíš spáčky — a necitíš náš velký žal, — však jméno Tvé jak odkaz sladký — nám v srdci tkví a žije dál!“ — Buď s Bohem a na shledanou, duše dobrá a šlechtická! — P. Jos. Rössler.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY KNIHY ČASOPISY A NOVINY

všech evropských jazyků s dobrou do domů
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1882).

Telefon č. 17.

Nové jízdní řády.

Různé zprávy.

Američtí plavci se zastali náboženství. St. Louiský jeden kněz obdržel dopis, v němž se sděluje, že když některé z amerických bitevník kolem světa plujících přistály v Marseilles, vydalo se 150 amerických námořníků do kostela na mši sv. Za to se jim dostalo jízlivého výsměchu od protikatolických Francouzův. Zbožní plavci se však nelekli po příkladu jiných báblivců. Naopak po návratu na loď řekli ostatním: „Za to, že jsme tady šli do kostela, dostalo se nám posměšků a urážek. Dáte si to libiti?“ A hned následujícího dne šlo do katolického kostela čtrnáct set lidí, mezi nimiž byli i jinovérce, kteří chtěli svým vystoupením projevit protest proti jízlivcům. Pak posměšek na tváři nesnášlivců náhle zamral. — U nás ovšem právě velcí báblivci zaviňují kuráž bezvěreckých útočníků.

Spolek emigrantů ve Vídni. Letošní schůze delegátů, odbyvána 5 května, byla neobyčejně návštěvná a pohnutá; přinesla pronikavou změnu jak v předsednictvu, tak v ředitelstvu, kde místo kněze byl ředitelem jmenován laik odborník. Dle zprávy varoval r. 1908 jmění spolkové, jež obnášelo 800 tisíc korun, o 100 tisíc; trapně však působilo, že mladí kněží po krátkém čase pojištění odpadávají a to přý z finanční tísně; aby se tomu zabránilo, zřízena bude pomocná pokladna. Spolku katol. žurnalistů udělena podpora, na zakročení pak delegáta naší diecése bude v katol. českých a slovanských listech inserováno a správa ředitelstva vydána bude r. 1910 i český.

Vypočítavost maďarská. Neklamaly hlasy, které předpovídaly, že Maďaři snaží se dostat ve svou moc Bosnu. Vyděračné tyto snahy maďarské potvrzeny nanovo zprávy, že se jedná o zřízení mohamedánské bohoslovecké školy v Pešti. Taková najednou starost maďarská o náboženské potřeby mohamedánů bosenských! Prostoduší mohamedáni, kteří na přístupu zemském sněmu bosenském proti katolíkům i pravoslavným jsou ve většině, mají být takto zladěni v přátelství k Maďarům, kteří pak svých přátel na škodu rakouské polovice říše i anektovaných zemí dovedou náležitě využít. Maďarská agrární banka v Bosně i mohamedánská škola v Pešti jsou zatím nejistí se drápy maďarské nenasytosti v panenské tělo Bosny. A z Rakouska jim k tomu ještě pomáhají...

Agrárnícká komedie. Minulý týden poskočili si různě na říšské radě i čeští agrárníci. Jednalo se o pilném návrhu agrár. na ochranu řepařů, s jehož obsahem ovšem musí souhlasiti každý český člověk. Ale jde o to, jak se agrár. tisk topí v bezměrné slávě a jak fabrikuje „slavné dny“ agrárníků poslanců na říšské radě. Dle pravdy posl. Rychtera, když na říšské radě odůvodňoval návrh řepařský, četl svoji řeč do slova potichu a poslouchalo jej na 10 poslanců. V těsnopisném protokole ze dne 11. května jest poznamenáno asi pětkrát mezi řečí „tak jest“ nebo „slyšte“. Na konci a sice na straně 1024 jest v závorce poznamenáno (souhlas); to jest totiž zvykem připomínati, i když nikdo nescublasí. Agrárnícký „Venkov“ uveřejňuje řeč Rychterovu proloženým písmem a jen se v ní hemží „bouřlivým souhlasem, potleskem, výtkami“ atd. A konečně slovo „souhlas“ v stenografickém protokolu přeložil „Venkov“ takto: „Bouřlivý potlesk, blůdný souhlas. řečníka obklopují četní poslanci. Řečníka se všeobecně gratuluje.“ — Hotová komedie na klamání lidu!

Svaz českých měst dosud ještě se nevyhranil. Dne 15. t. m. konala se v Praze schůze stálého výboru tohoto svazu, na němž pojednáno o ustavení sekce technicko-zdravotní; mají tu již sekce právní, finanční a školní. Usneseno, aby se letošní sjezd českých měst konal ve dnech 22. a 23. srpna v Klatovech. Schválen také návrh organizačního statutu svazu českých měst. Toť vše! Prakticky dosud se Svaz tento málo uplatnil.

Záleží nyní na sděstných městech, aby odtud dále byl podnět k zásadnějšímu a praktičtějšímu řešení otázek národohospodářských, a aby se tu nestálo na mlčení, v suchém theoretisování, jako naše jiná instituce národní. — Národ. Rada Česká dosud nezmohla se na všemi uznávanou autoritu národní, jak se při jejím založení od ní očekávalo.

Maďarské volby v Itálii. Zednářští Italští provádějí nyní skutkem svobodu, které měli při svém římském sjezdu plně ústa. Samy liberální listy „Corriere della Serra“ a „Popolo romano“ přinesly o volbách tyto zajímavosti: „V Římě připustili sotva třetinu duchovních k volební urně. „Mám právo voliti“, stál na svém kterýsi kněz; volební komise však mu řekla: „Až budete pracovat lopatou, přijďte a dovolíme vám hlasovati.“ A když kněz dovolával se ochrany přítomného policejního komisaře, dostal v odpověď: „Co chcete? Už jsou čtyři hodiny pryč, už se nevolí.“ Ukázalo se, že komisař schválně nařídil si hodinky napřed. — K volebnímu osudí dostavil se také milosrdný bratr, známý tím, že Římanům a Římanům zadarmo tahá zuby. Mnicha přivítali vtipy a zasmáli mu „De profundis“ — musil odejít. — Přišel kněz v klerice. „Vy voliti nebudete“, odbyli ho a vytlačili ho z volební místnosti. Kněz přišel podruhé v černém kabátě, vytlačili však ho zase. „Popolo romano“ dodává, jak v Itálii opravují se volby: činí tak všemohoucí prefekt prostě tak, že do sapečetěného osudí přes noc dá jiné listky. V jižní Itálii provádí volby prefekt sám. Nejde-li to jinak, rozbíjí volební osudí a výmluvu nějakou již najdou. Jako ve všech zemích i v Itálii pracují o volbách peníze. Ital prodá hlasovací listek každému, kdo dá o liru víc. A parlament z těchto voleb vyšlý bude představovat národní savenrenní vůli a bude dávat zákony.

Nové jmenování soudců. úředníků v království Českém na nejbližší dobu chystá ministr spravedlnosti. To jest bude nám uchystáno zase nové překvapení. Na místo presidenta obchodního soudu v Praze vyhlédnut prý prezident krajského soudu v Hradci Králové dvorní rada Felix ryt. Koschín.

Odbojář Cheb manevr proti platným zákonům. V sobotu konalo se u kraj. soudu v Chebu přelíčení s českým člověkem Cvrčkem z Karlových Varů. Předseda čtyřlenného senátu, pověstný rada z. s. Freyer, ač český dobře umí, vyloučil všecko české jednání a provedl líčení pomocí tlumočnicků; také obhájci zapověděli, aby obhajovací řeč pronesl v jazyce českém. Po provedeném přelíčení byl vynesena rozsudek, kterým byl Josef Cvrček uznán vinným zločinem těžkého náskození na těle a odsouzen do těžkého žaláře na 1 měsíc. — To už jest jako na posměch platným zákonům. Tolikrát už se z Vídně rozhodlo, že se má i před německým soudem přiznati každému českému člověku právo jeho jazyka, ale německé soudy dají se znovu a znovu nutiti k přiznání práva jazyka.

Jubiläum zeměbrany. Dne 13. t. m. bylo tomu 40 let, co v Rakousku zavedena byla zeměbrana. Zeměbrana dnes čítá 16 pěších a 2 jízdní brigády, 120 praporů, 41 švadron, 16 houfnicových baterií a 52 oddělení se stroji a puškami. Zeměbrana jest nyní naším nejlepším vojskem.

POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pláte o snahy.

Osvobození Ondřeje Hlinky. Dva tisíce Ružomberčanů podalo na uherského ministra spravedlnosti žádost, aby P. Hlinka, který v červnu skončil dvě třetiny svého trestu, byl při té příležitosti z vězení propuštěn. V odůvodnění praví, že Ružomberk jest již dvě léta bez faráře a Hlinka že jest posledním rozhodnutím papežským úplně rehabilitován.

Výlet na Severní mya. O prázdninách letošního roku uspořádá Jaroslav Karásek, c. k. učitel tělocviku v Brně, společnou výpravu do Dánska, Švédska a Norvédska až na Severní Mya, která potrvá 28 dní. Program: Berlín, Stockholm, Trondhjem, Hammerfest, Severní Mya, Trondhjem, Aalesund, Hjørundsfjord, Merok, velká partie posemní k ledovcům, Norfjord, Bergen, velkolepou novou horskou drahou napříč jižním Norvéskem do Kristianie, vodopády Trollhättenská, Gotaburg, Kodaň, Berlín. Náklad na celé opatření a jízdu z Prahy, vstupným a spropitným činí 880 K. Na cestu vyjede se hned na začátku prázdnin, takže zastaveno bude ještě vícekrát půlnoční slunce. Podrobný rozvrh cesty zašle se na požádání. Přihlášky se zálohou 100 K přijímá nejpozději do 15. června pořadatel.

Nový zákon o podomním obchodu. Ministr obchodu podal v poslanecké sněmovně návrh nového zákona o podomním obchodu jako předlohu vlády. Dle článku 15 smlouvy o vyrovnání jest podomní obchod výslovně vyňat

z rovnoprávnosti příslušníků obou státních území, která byla pro provozování obchodu a živnosti zásadně smluvna. Ze snahy, která jest podkladem čl. 15. vyrovnací smlouvy, vyloučiti zásadně všechny cizí podomní obchodníky z provozování podomního obchodu, mají být nyní v obou státních územích vytvořeny výjimky ve prospěch některých, na podomní obchod v druhém státním území odkázaných krajin. Podomní obchodníci z některých určitých uherských žup mají být připuštěni k provozování podomního obchodu v Rakousku, naproti tomu na př. podomní obchodníci s krajkami, pleteným a vyšíváním zboží z českého Rudohoří atd. připuštění k provozování podomního obchodu v Uhrách. Má být dále přiznáno všem obcím rovné právo, aby mohly na základě usnesení obecního zastupitelstva podomní obchod zakázati. Schvalování takovýchto usnesení má spadati v obor působnosti úřadů zemských.

Co se sní a vypije ve Vídni. Ročně se tu spotřebuje 232.795 kusů hovězího dobytka, telat 304.158, prasat 614.804, ovců a koz 94.716, čerstvého a konzervovaného masa 16.288 tun, drůbeže 5.430.808, ryb 2.619 tun; vína se vypije ročně 666.338 hl a piva 2.566.669 hl.

De českých rájů. Srovnávajíc doby minulé s nynější, vidíme, že polepšili jsme se ve mnohém, co nám nesloužilo právě ke cti národa a tedy i v turistice, ve které jsme kulhali za jinými až povážlivě. Návštěva krásami bohatých míst našich značně stoupá. Jaký div, že člověk český cítí radost, vidí-li, že se lidé naši vrací ke svým pokladům historickým a krásám přírodním, kdežto jindy hledali je většinou v nevládné cizině! Značně rozvinula se turistika v našem Jičínsku a Turnovsku. Stalo se tak zásluhou nové dráhy, obě ta města spojující. A není divu. Vždyť jedouce z Jičína k Turnovu, můžete zastaviti pod Troškami, tímto cizinci i domácími obdivovaným unikem mezi místy památnými a hledanými, pod divokou Hrubou Skalou a útulnými Sedmihorkami a Valdštejnem tajuplným. Nemůžete se věru dosti pokochati pohledy v těch místech a nevíte, kde a s čím zašliti dřívě, abyste užili všeho a spatřili všechno... Dráha jmenovaná obličila naše turisty i s místem, v němž cítíte se hned jako doma, kde překvapuje ochota i solidnost, jakož i vzácná v těch případech láce pobytu. Je to nevelké městečko Zeleznice u Jičína. Podnikavý duch občanstva vykousil tu lázně rašelinné, které mnohoslibně prosperují. Je to ve dnech, „kdy každý pořádný člověk rheuma má, nebo již má“, atrakce cená. Letos vedle nich otevřena nejmodernější zařízení budova „českého ráje“ — hotel „Valdštejnův dvůr“ nazvaný, majetek to rodáka zdejšího, inženýra p. Zikmunda v Praze. Je málo míst s okolím tak krásami bohatým, jako je Zeleznice. Vyjděte na nejbližší vrch „Zelesný“ a užasnete, jaké otevírá se před vámi panorama. Krajina v pravém smyslu svítí a září jako na obraze kouselém. Malý kousek cesty odtud ponurě Kartouzy, někdy klášter Kartusiánů, dnes trestnice pro těžké zločince, několik kroků vabný „libosad“ a jediné snad v Čechách stromotřadí lipové, všeobecně nazývané „lipy“, spojující čtyřmi souběžnými řadami libosad s Jičínem. Stromotřadí, půl hodiny cesty dlouhé, jest ode dávna milým místem procházek mladých i starých a ty jeho lipy slyšely již bezpočtu samilovaných, mluvících vzdechy i slovy sladkými, jakož i — cvičících se zde vojáků, mluvících zase slova nevybíraná a nelichotiva. Nikomu neujde v pravo homolovitý Zebín s kapličkou, Čerovka s hostincem, na straně druhé pak Sibeňák, kde konopné zboží provaznické vykonávalo klidné to, co určeno bylo právem města Jičína. Přátelé zahrádnictví pobaví se v rozsáhlém závodě paně Mazánkové, který se tu napříč prostírá ve velikosti pozoruhodné, bohat jea zvláště keři a stromky druhů všemožných, malý to český Erfurt. Na druhé straně Železnice vybíží k vycházce zřícený Bradlec a starodávné sídlo panů Smiřických — Kumburk. S obou míst jest rozsáhlá vyhlídka široko daleko, jakož i s pouťnické hory Táboru. Pod Kumburkem jest v lese chvalné známá hospůdka, oblíbená výletní „Klepanda“. Kdo studoval v Jičíně, každý ji dobře zná a rád na ni vzpomíná. Poněkud vzdálenějšími, ale velmi vděčnými jsou výlety na Trošky a Kuč a vácovitý Humprecht u Sobotky, místa to vesměs ovanutá pověstmi romantického rázu. Zvláště Trošky jsou zjevem zvláštním a ojedinělým. Byli jednotlivci, kteří odvažovali se až na jich vrcholy vylézt, ba nedávno semel stařec, který činil tak za nevelkou odměnu se „řemesla“ báhvi kolikrát. Divoká je Hrubá Skála, kam jdete vedle umělecky bohaté vily Rezníčkovy, ve které trávívá Kofenrý o prázdninách. Majitel i host konali společně cestu „okolo světa“. Nikdo tu nepomoh vyhledati podivuhodnou „myš“ díru“ a „neblíčko“ hotelu Steclůva. Přes lázně Sedmihorky dojde se do „kameného města“, na historický památný Valdštejn a snad i na přírodní roshlednu „Hlavatice“. Nebudeme litovati ani návštěvy města, kde pro celý svět leží a brouzdá se české i cizí nerosty a drabokamy, četnými historickými událostmi památného Turnova, kde překvapují světoslavné zahradaické nádvoří. Město vy, odkud pochází cestovatel Pacit a velký přítel dětí osířelých — P. Skála. Ty všechny výlety

můžete vykonati bravě a pohodlně dráhou ji-
čiansko-turnovskou, která má i s Prahou spojení
denně šestkrát. A chcete-li, vzejďte si také do
Jičína, kdež je mnoho památek rozmanitých,
na historický Velš, kde chovány byly i koruno-
vační klenoty českého království, a do Prachov-
ských skal, které stávají se čím dále tím oblíbe-
nějšími. Vráťte se do Železnice osvěžení na
duchu i na těle a — budete jistě na milé a útulné
to městečko vděčně vzpomínati. Návštěvami míst
těchto budete podporovati i našince a siliti je
v jejich podnikavosti. Leží v tom mnoho z úkolů
našich národních i národohospodářských a měli
bychom toho býti pamětlivými zvláště nyní, kdy
turistika a sezóna letní otevřena jest se všemi
požitky a příjemnostmi, jakých země naše posky-
tuje množství nepřehledné!

Oprava. V předešlém čísle „Obnovy“
v kulturní blídce má být vytištěno, že devadesátý
díel našeho království by pojal též řady lidstva
celého; nikoli tedy devátý, jak šetek zkráceně
vysázel.

(Zasláno).

Otitelům a přátelům
† **dp. skuhrovského faráře a spisovatele**
Frant. J. Kořálka.

Lásko bratrská a ne farisejská, sástaň vědyoky
a námi! Tato krásnou zásadu šířil P. Kořál nevoliko
slovem, ale i skutkem. Hle, umkla však ta výmluvná
ústa jeho navždy, odešel od nás kněz s lidu, vlaste
někdy spisovatel, jenž svými spisy rozechvíval srdce
naše, odešel, nezanechav sice žádných statků pozem-
ských, ale zanechal po sobě památku, která nikdy
nevymizí z vědomí myslí všech těch, kteří měli pří-
ležitost poznati šlechetné a slaté jeho srdce. A aby
ohom osvědčili lásku a vědomost svou k skuhrovskému
povídkáři a humoristovi, hodláme postavit u pro-
stídkého hrobu důstojný pomník. Z té příčiny obra-
címe se s pokornou prosbou na Vás, šlechetní a vele-
ctění, abyste dle možnosti přivnau svou přispěli
k uskutečnění záslužné této akce! Přispěvky, které
v denních listech vědomě budou kvitovány, ochotně
přijímá farní úřad ve Skuhrově u Solnice.

Velký Ouhm u Solnice, v květnu 1909.

P. Jos. Rössler,
kaplan.

Na pomník † P. Frant. J. Kořálka dosud věno-
vali pp.: Josef Kolářek, děkan ze Sobotky 20 K, Jos.
Černý, katecheta z Jičína 20 K, Frant. Dvořák, farář
s Lučivce 3 K, Frant. Wolf, farář z Vel. Zdobnice
3 K, Frant. Kráčmar, farář z Nebeské Rybné 6 K,
sl. Františka Dusoza s N. Rybné 4 K, Jos. Rössler,
kaplan z Vel. Ouhma 5 K. Zaplať Bůh! Vivanť se
quanteo!

(Zasláno).

Velectný pán, pan

Bohumil Bek, závod sochařský
v Kutné Hore.

Sdělují Vám, že zasláné předměty v pořádku
došli. Socha Těla Páně se mi zamlouvá. Těším se, až
bude na Velký pátek socha umístěna v kostele.

Ve vši úctě J. Benda děk, farář.

Sopotnice, 3. dubna 1909.

Program strany katolického lidu v Čechách

8° o 2 listech dostati lze za 5 h

v Biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Jen umělecky pracované
SOCHY oltáře a kazatelny
i ostatní
zařízení chrámové
— levně provádí —
absolvovat s. k. odborné školy sochař. a řezbář.
BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

BYT

k pronajmutí ihned

o 3 pokojích, kuchyni, se zahrádou a aklepem
(hodící se velmi dobře pro pensistu) pro léto, po
případě na celý rok.

Blíží se oděti se v domě čís. 95. na Novém
Hradci u Hradce Králové. — Pošta v místě.

Litanii k nejsv. Srdci Páně s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100
kusů 3 K) ve **snížené ceně** 100
kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci
Páně 100 kusů
za 80 h (místo za K 120)

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Rozšiřujte „Obnovu“
časové úvahy!

**P. T. katolickým spolkům, odbočkám, skupinám,
organizacím a jednotlivcům vůbec.**

Co vykonal v organizačním hnutí za 3 roky náš oblíbený

kapesní kalendář

„Křesťanský Organisátor“

netřeba teprve vypisovati. Články od spisovatelů a řečníků na slovo vzatých byly
a jsou jeho nejlepším doporučením. Programová část kalendáře zpracována vždy
s nejpečlivější svědomitostí. Skvostná, úhledná a pohodlná kapesní úprava ka-
lendáře rovněž se zamlouvá. Také na rok 1910 chystáme opět vydání kalen-
dář tento a máme již po ruce rukopisy od vsdp. Dr. Šulce, vsdp. Dr. Reyla, dp.
Jukla, organizací mládeže atd., které vykazují praktické články a práce i dělní-
ctva se týkající.

Naše snaha jest čistě organizační a nezištná, proto doufáme, že naši
páci odměníte tím, že se přičiníte o hojný odbyt těchto velenutných kalendářů
ve všech organizacích. Jelikož letos očekáváme za příčinou sjezdu katolického
větší odbyt kalendářů, rozhodli jsme se **cenou jeho snížit** na nejnižší
míru a to

za 70 hal. jeden kus

s tou podmínkou. bude-li větší počet přihlášených z každého místa uelzi loni.
Rozměr kalendáře bude nezměněný a bude-li hojnější počet odběratelů, jsme
ochotni textovou část rozšířiti.

Odběratelům kalendáře poskytneme tu výhodu ochotou biskupské tiskárny,
že vydáme **nádherný velký nástěnný obraz Jeho Svatejšího papeže Pia X.**
dle nejvěrnějšího originálu a to za pouhý příplatek 10 haléřů — na kartoně 40
hal. Pro ty, kteří kalendář neodeberou, bude státi obraz 50 h a na kartoně 80 hal.

Prosíme tudíž, by v každém místě učinil se ihned soupis odběratelů
kalendáře i obrazů a po případě výtisky hned se zapravily a objednávkou na
adresu: **J. Polák, Hradec Králové — Adalbertinum nejdéle**
do konce června zaslána byla.

Kalendář výjde ke konci srpna a bude se rozaslati objednatelům po
1. září. Obnosy za ně, nezapraví-li se při objednávce, musí nejdéle 14 dní po ob-
držení býti zapraveny. Také možno zaslati na dobírku, což budiž připomenuto.
Odebrati jest nutno v téže ceně nejméně 12 ex.

Objednateli, jenž zapraví obnos hned, bude porto — vyjma nákladní list —
sleveno. Předem přihlášeným a těm, kteří zapraví obnos nejdéle 14 dní po ob-
držení, hrađí se porta polovice.

Při objednávce méně než 12 ex. bude státi kalendář 80 h (s obrazem 90 h)
a poštou 1 kor.

Doufáme, že naši přátelé opětně svědomitě tohoto bojovníka na poli or-
ganizačním a zvláště letos co nejvíce se ujmou a jemu pldu upraví. Také prosí
komitét pro sestavení **katalogu křesť. firem**, jelikož jest ve spojení s redakcí ka-
lendáře, by jeho tak velice důležitá akce při letošní vzácné příležitosti (sjezd)
byla hojně podporována a každý aby ve svém místě největší a svědomitou agitaci
k sehnání adres rozvinul. Maličký poplatek, — jenž jest jen režijní — 1 K 20 h,
může i nejchudší firma k reklamě své vydati. I o větší inserty se prosí. Ihůta
nejdéle do 15. června.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškery vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Katolické zpátečnictví. Na universitě oxfordské v Anglii každého roku odehrává se mezi členy obojího pohlaví zápolení o čestné ceny. Při posledním závodě vykazovala listina kandidátů, kteří nejstříkveji při zkouškách obstáli („honours of first class“), 51 jmen, z nichž bylo 24 katolíků. K tomu uvážiti dlužno, že Anglie (Velká Británie) čítá pouze 13 procent obyvatelstva katolického. A přece obdrželi katolíci kandidáti 48% všeho vyznamenání! A tak patřilo, že katolíci kandidáti vědy v Anglii místo boucharonství a shánění různých protestů věnují se pilně vědě skutečné. — Pokrokatý „Pozor“ napsal o dr. Stojanovi: „Uvězněný žurnalista Hugo Dvořák onemocněl ve vyšetřovací vazbě velmi nebezpečně. Přítel jeho obrátil se k našim (lidovým) poslancům s prosbou, aby na prospěch uvězněného zakročili a propuštění jeho vymohli. Žádný z poslanců těch však vůbec neodpověděl. V krajní tísní obrátili se tedy přítel jeho, kteří mimochodem řečeno náležejí k rozhodným odpárcům strany klerikální, na klerikálního poslance P. Stojana s prosbou, aby též na prospěch uvězněného intervenoval (zakročil). A P. Stojan ihned žádosti té vyhověl, zašel do ministerstva a vše potřebné zařídil. A potom bijte se za naše poslance, bijte se se stranou klerikální! To zde není první případ, kde poslanci strany klerikální, svláště pak dr. Stojan, dokázali, že „naši“ pp. poslanci jim nesahají ani po kotníky.“

Darwin o Bohu. Darwin sám napsal: „Nikdy jsem nepopíral Boha. Nemožnost pochybit, že by tento veliký a krásný svět i s mým sebevědomím mohl býti dílem náhody. A to se mi zdá hlavním důkazem pravdy, že Bůh jest.“

Israel. klerikalismus? „Nár. Politika“ dne 13. t. m. oznámila: „Přísti sobotu měli konati studující německého gymnasia v ulici Štěpánské výlet na Berdž. Proti tomu však zakročila židovská náboženská obec, poněvadž není přípustno, aby studující israelitického náboženství konali v den šábeu výlety, protože se tento výlet konati nebude.“ Zákaz ten jest snadno vysvětlitelný. A pokrokaté listy proti němu ani nemukají. Co by však činily, kdyby katolictvo zakazovalo katolickým žákům nedělní výlety, taneční zábavy a pod? Nehoršími cynismem by nás zasypali ti, kteří jindy s velikým nadšením chválili velice přísné řády českých bratří a přinejmenším pravidla Husova.

Odsouzení vlastního díla.

Kdo byl původcem fanglickářských oslav mistra Husa, v kterých se nemyslelo téměř na nic jiného než na nevážné výbuchy „protiklerikální“ jízlivosti? Která to byla strana, která, přijavši chvilou rukou podvodný panflet protestantsko-německého „Pogia“ z pastoraálního skladu, šílila balamcením, jímž byly necitelně mračený dějiny Tomkovy, Palackého a Demisovy? Byla to přece strana mladočeská, která si dovoluovala vůči jádru českého národa — totiž proti katolíkům — nejhorší a nejnepoctivější nájezdy. Místo co by byla zabezpečila přítomnost a budoucnost, vedla svoje stoupence cestami romantických báchorek a farizejského lyrisma.

Jaké mohly býti plody takového počínání? Marně katolictvo české upozorňovalo, kam taková laciná, pohodlná dobrodružství vedou; byl nám odpovědí pustý výsměch v „Šípcech.“ A nyní — mladočeskí sami přiznávají to, co katolíci na jisto předpovídali; opakují po nás charakteristiku Husových oslav.

Oficiální mladočeský týdeník „Národ“ dne 14. t. m. napsal:

„Dnes možno s jistotou konstatovat, že Husovy oslavy v červenci rok od roku klesají, nejen že jich ubývá, nýbrž i přibývá u těch, které stály, právě povrchnosti, nebýváme svědky mnohdy žádného vnitřního prožití oslav těch, ba nezdá se, že by i dojem jakéhos nucení, nu, aby se neteklo, že jsme u nás Husa neoslavovali. To platí hlavně o venkově, a kde se přece s Husovými oslavami setkáváme, tu velmi často vystižení jeho profilu vkládáno bývá do rukou právě nepovolných a slyší-li člověk podobnou expertu a má-li světlo památku velikého Mistra na základě vlastního studia dějin, přichází k poznání, že slyšel ne vylíčení Husovy povahy, nýbrž panflet jeho vsácného charakteru. Hus dnes hodí se každému a naši bratři radikálně národně-dělnické provenience by z něho udělali třeba i boucharona, který by — moderně řečeno — chodil se na Přikopy prát s buráky. . . .“

Na úrovni pravdy a skutečnosti ne stojící Husovy oslavy mají i svůj relief v Husově literatuře. Co tu besecného braku, mnohdy i dosti drabého, který máte jen pojem čtenářův o Husovi, jeho významu a době, zatím co ceaná díla mnohdy zůstávají nepovšimnuta aneb aspoň nedosahují rozšíření, kterého svou vnitřní cenou skutečně zasluhují.

Z uvedených příčin považují za vhodné právě dříve, než nastane t. zv. Husův týden, kdy mnozí také vlasteneč si na Husa rychle rozpomenou, že kdysi také žil a že třeba do dáti okázale na jeho zapálením hranice nebo osvětlením oken, ne-li k Husově oslavě, aspoň tedy na zlost panu faráři, upozorniti na příčinu těchto jevů a projevití názor stran odpomoci.“

V dalších řádcích praví „Národ“, že dosud scházely pevné race, které by oslavám Husovým daly ráz skutečně historický, pravlivý. Husova literatura vyžaduje radikální nápravy. (Tak! Po půlstoletém křiku, že husitský národ dobře zná svého miláčka, že jako uvědomělý nedá si jeho památku vyrvat, že teď už i babičky . . . atd. Divná to tedy byla věda těch osvícených, kteří se smáli „klerikálnímu“ zpátečnickům! Pane pisateli, katolíci v té příčině nepotřebují žádné radikální nápravy, ti otvírali svoji literaturou lidu oči a mohou směle opakovati to, co již dříve napsali!) Prý jest potřebí sboru povolných mužů, zvláště Husovy společnosti, sestávající ze znalců jeho doby a činnosti. (Nežádali katolíci už dávno, aby o Husovi mluvili a psali místo propadlých studentů skuteční odborní znalci? Nebyla to přímo ostuda pro Husovy elavnosti, když o Husovi mluvili lidé, kteří si na rychlo ten nějaký pamflet přečetli výhradně teprve tehdy, když jim uloženo bylo „řečnání“?) A dále píše „Národ“: „Husův kult, má-li býti kultem a nikoliv planou demonstrací, která jen vybuchne, praskne a dohoří, musí absolutně přestat býti politicem (záležitost politickou). Nelze líčiti Husa jako českého radikála nebo Mladočecha, nýbrž předně jako Čecha: člověka velkého charakteru bez úhony.“

Pánové tedy přicházejí pozdě k poznání; mladočeskí paedagogové národa začali stavěti dům od střechy a nyní — teprve po 25 boucharonských letech — přiznávají, že by při svém zanícení měli novohusité místo státní trochu taky Husa studovat. Ale tenhle obrat jest pro „protiklerikální“ křídlo velice nebezpečný. Jakmile se podá lidu pravá, vědou zrysovaná podobizna Husova, poženou se stoupenci „protiklerikálního“ bloku do naší církve, poněvadž poznají, k jakému politickému kšeftu chudák Hus sloužil různým těm „nadšenčům.“ Čtenáři poznají, jak Hus vroucně ctil mnohé zásady katolické, nyní posmíváné; poznají též, že bludy, pro něž by: odsouzen, valnou většinou sami jeho osobní přátelé nevysnávali a že se k nim nebláší ani novohusité; poznají, jak Hus velice málo byl svobodomyšlný, jak proti svobodomyšlným křesťanům (kacířům) protestoval, jak radil nášim nutiti liknavce k sv. přijímání atd. Politické strany zkrátka přemalovaly Husa k vůli svému kšeftu, skryvaly bezcitně jeho pravý obraz. Až začnou — ale sotva brzy začnou — líčiti Husa historického, bude to výhradně opakováním toho, co katolíci přes všechny surové poškľebky pověděli už dávno. Jiné strany přebíraly mladočeským výnosné kramářství s Husovou dobou, a proto poklešlý závod vypisuje akcie jiného, poctivějšího rázu.

K oktavě svatojanské.

Jako letošní praeimie Krasonné jednoty vyšlo péčí archiváře a architekta Heraina dílo: Karlův most. Zajímavé jest tam sdělení: Já níže-pasný ve Spišské Sobotě v Horních Uhřích narozený vyšel jsem se své vlasti do jiných krajů luteránských. Jsa z otce i matky luteránské zrozen, byl jsem tak pevný ve své víře, že jsem byl toho pevného přesvědčení, že i kdyby mě denně šňavými kleštěmi ůdy těla byly trhány, ve své víře luteránské až do nejděší smrti své setrvám. Před morem (1680) přišel jsem do tohoto slavného království a po pět let býval jsem katolickým kazá-ním slova Božího přítomen a přecasto, poněvadž jsem si o sporných otázkách jisté vědomosti byl osvojil, v prudké disputaci jsem se s katolíky utkal, a největší houževnatostí víře katolické odpíral, takže když mor vypukl (1680), pro svoji víru opět jsem se z měst pražských vybral, maje v úmyslu navštívit obce luteránské jako Řezno v Bavořích a jiné. Když jsem však na cestě do města Ronšperku přišel, tu mi nejjasněji v Pánu sesnulý svobodný Pán Matyáš z Vunavíc uložil provésti dílo umění sochařského, kdež jsem ve víře byl pevný a hluché hádky se mi zprotivily, skryval jsem svou víru luteránskou přede všemi. Zmíněný již svobodný pán mi však uložil vyřezati ze dřeva sochu sv. Jana Nepom. čtyři lokty vysokou, dle níž měla socha, která nyní na mostě pražském stojí, z kovu býti ulita, a tu za usilovné práce, kterou jsem na tuto sochu vynaložil, milost Ducha sv. mne osvětila, takže ne z přinucení, ale z vlastní vůle knihy katolické čítaje, přišel jsem konečně ku poznání, že se všech věr náboženství křesťansko-katolické pod vedením Petrovým duše ku věčné spáse vede. A tak pracuje na soše sv. Jana, srdce své jsem obrátil a odvrhnuv kacířství luteránské, přestoupil jsem v Pivoni r. 1682 na víru katolickou, za kteroužto milost Bohu všemohoucímu a sv. Janu Nepom. věrné díky nejpozorněji skládám. Jan Brokoff, tesář a měřán Starého města pražského.

Hospodářská hlídka.

Anketa o lnářském průmyslu. Nedávno konala se v ministerstvu orby za předsednictví ministra dra. Bráfa anketa zástupců domácího lnářství a lnářského průmyslu, při které podali referenti ministerstva orby obšírná vysvětlení o provedení opatření, jež vláda slíbila za parlamentního rokování o novém tarfu celním za účelem zlepšení poměrů domácího lnářství. Opatření ta týkají se přímého zvelebování pěstění lnu a zpracování lnu, úpravy styků mezi lnáři a přádelníky a dále rozsáhlejšího používání lněných výrobků u vojska a veřejných ústavů a konečně úpravy železniční dráhy. Sdělení zpravodijů byla vzata s uspokojením na vědomí. V diskusi na to nastávala byla ve shodě přijata usnesení o dalších opatřeních, s nimiž též ministerstvo orby ponejvíce souhlasilo.

Mlecí řízení či vývozní listy? Mlynáři a s nimi obchodníci a průmyslníci uherští pokoušejí se oživit ono staré, v roce 1897 odstraněné mlecí řízení: že totiž mlynář směl dovézt cizí obilí beze cla, když vyvezl z něho mouku za hranice. Ale ježto tato výhoda měla jen pro Maďary platnost a naše mlýny nemohly jí stejné používat jako uherské, byli u nás jak mlynáři tak zemědělci proti takovému zařízení. Nyní maďarský průmysl obnovuje žádost po téže výhodě, jen že spokojil by se se způsobem, jaký mají v Německu. Tam napřed se musí obilí nebo mouka vyvézt a vývozním listem, jaký vývozce obdrží, smí teprve platiti clo ze stejného množství obilí, když je z ciziny doveze. To je pro obchod nevýhodnější. Obchodník má ve clu ležet svůj kapitál, a musí si často hledati kupce na svůj vývozní list, pro ochranu zemědělskou jest však tento způsob ještě — To žádají Maďaři za svou nedobrovolnou ústupnost a „skromnost“ v otázce bankovní v Uhrách.

Neúrodné stromy donutíme k plodnosti ohybáním jedn ročních nebo dvouletých výhonů, které vyrostly jen ze dřeva. Při tom se přivazují konce větviček, aniž by se přistihly, ke spodním haluzím. Jak velice se má prut ohnouti, záleží na tom, jak strom rychle roste; žene-li příliš, tu možno bez obavy nejsilnější pruty ohnouti až do kruhu, že vršek větvičky jest blízko jejího začátku. Výsledek tohoto ohybání pozorovati brzy, neboť na prutech vyrostou větvičky plodové, kdežto kdybychom je nechali ve svém směru, vyhnaly by opět do dřeva. Neroste-li strom bujně, nemáme všechny jeho výhony ohybati, aby se snad vytvořování větviček plodonosných nepřesílil.

Kachny rouenské jsou právě pro naše podnebí jako stvořeny. Nosí velmi plně a káčata jejich se dají vychováti snadno a rychle. Všechním podobají se kachny rouenské divokým a zejména kačer má krásné peří. Vykrmené kusy dávají šťavnatou pečení. Vejce k nasadě dostati lze v každém větším závodě drábežnickém.

Kterak zabrániti rojení? Leckterý včelař jistě by si chtěl opatřiti včely, jež se nikdy nerojí a neunnavně snášejí med. Zbožné toto přání nedovedou však žádné včely svému hospodáři vyplniti. Proto se má včelař sám, seč může, přičiníti, aby rojení včel zabránil, nebo aspoň je uskrovnil. Předně musí se starati, aby včely s přibývajícím pastvou měly v oulu dostatek místa, jednak aby královna co nejvíce klásti, jednak aby dělnice plásky medem plniti mohly. Za teplého počasí nesmí sanedbávati větrání oulu. Je-li dno oulu pobyblivé, možno vložením malého klínu docílit mírného průvanu. Včely, které jsou postaveny ve stínu, rojívaly se řídkěji než ty, jež jsou na parném slunci. Když přese všecko úsilí včely jeví chuť k rojení, tu nezbyvá, než zalepené voštiny s červem jim odbíratí a slabé roje jimi zlepšovati.

Při pěstování květin v hrncích užívá se všeobecně příliš málo hlíny, vlastně jílu: každý přítel květiny měl by jí však míti stále nějakou částku po ruce. Nejlepší hlína jest se starých rozbouraných kamen, jaká na venkově dosud vídáme. Rovněž ze starých hliněných zdí se jí vyrovná; jsouc po celá desetiletí na vzduchu, zásobuje se živnými látkami rostlinnými a účinkuje tudíž na vzrůst a zdraví rostlin znamenitě. Květiny v ní pěstované nevyžadují častého přesazování a mohou býti také v menších hrncích. Dobře uhlilý koňský hnoj, jaký se dává do pařístí, pak třetina staré hlíny a trochu písku, slytá květinám tu nejlepší půdu, v níž možno pěstovati vavřín, kamelie, oleandry, myrty, palmy, fuksie, konifery, atd. Obecně budiž pravidlem, že dřevnaté rostliny, které se silně zakoreňují, nezbytně potřebují těžší hlíny, kdežto jemnokvětinné, jako azalky, begonie a j., vyžadují lehčí půdy.

Kapte si tento apl:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše JIH Šachla, Cena s K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihovna v Hradci Králové.

ARCHITEKT JAR. PAŽOUT,

aut. stavitel
HRADEC KRÁLOVÉ,
:: Velké náměstí, podšíň. ::

Speciální vazby **DITRIGON**,
stropní konstrukce **PARSIMON**,
jsou praktické, trvanlivé, únosné a činí

stavbu levnější
o 10%.

Propracovaný
a praktický
půdorys
zlevňuje
stavbu, zvyšuje
výnos!

Dělnická hlídka.

Rudí mučedníci. Pro zaviněné, trestné zadlužení rudého konumu ve Wörglu (v jižním Tyrolsku) byli odsouzeni do vězení soudruzi: Euseb Cimačon, Sig. Hofer, Jan Walter. Tak potrestán zaviněný bankrot. Pájde-li to rudé hospodářství stejně dál ve státu budoucnosti!

Dle vzoru Apačů. Křesť. soc. dělníci truhlářští snášejí nyní ve Vídni každého dne hrubá, rafinovaná násilí soc. demokratických dřevodělníků. Na př. dne 7. t. m. s křesť. sociálem Housárkem ve Währingu začal mluvit jeden soudruh, aby odvrátil jeho pozornost od soudruhů, připravených k zákeřnému přepadu. Za hovoru najednou přepadlo několik rudých Housárka ze zadu; zákeřníci zasadili mu do hlavy zabitým prstenem několik krvavých ran, tak že raněný nyní jest upoután na lůžko. — Dne 28. dubna přepadli rudí tovaru v Drážď. ulici a roztloukli v ní okna. Proč? Protože tam pracuje 800 dělnic, které nechťají přistoupiti k rudé organizaci.

Sociální demokraté jako zaměstnavatelé. Sociální demokratičtí zaměstnavatelé jsou — světoznámí. Zase o jeden příklad více. V italském městečku Scoto Fiorenina mají rudí páni „lidový dům“, v němž umístěna jest pekárna. Ředitelem tohoto podniku jest sociálně demokratický starosta obce. V pekárně pracuje pět organizovaných sociálních demokratů. V posledním čase se v pekárně pracovalo nad síly; vyrábělo se denně až 20 centů chleba. Dělníci si právem stěžovali na přepracování a žádali, aby jim byl přidán šestý dělník. Ředitelství, v němž sedí ještě dva známí kováři sociální demokraté — spravedlivé žádosti dělníků nevyhovělo. Poněvadž však dělníci na tomto požadavku setrvali, chopili se nadsoudruzi velmi buržoasního prostředku a jednoduše dělníky — vyhodili na dlažbu. „Posvátné“ zásady strany leží též na dlažbě.

Dělníci, skládejte — zloději kradou. Za rok 1908 spronevěřilo 55 sociálních demokratů 102.601 K 69 h dělnických peněz. — Soudruh Václ. Kašpar v Šamiciích, který byl pokladníkem dělnického spolku, vypůjčil si 155 korun z pokladny, tak že se nyní učí počítat v Brně.

Povedený dobrodinec proletariátu. Bývalý předák soc. demokracie Náhlík dopálil se na soudruha Hrejsennou, který mu vyčetl, že jeho jednání bylo špinavým a darebáckým. Žaloba! U boskovického soudu nato dle referátu samé rudé „Rovnosti“ svědek Häusler řekl, že počátkem dubna Náhlík vybíral u israelitů příspěvky na schůzi, která se potom nekonala. Vytonch dokazoval, že N. vybíral u obchodníků (tedy u buržoasů) peníze na schůze, jež potom musila platiti organizace sama. Vyzvedl přede 2 lety za lepení plakátů 60 hal., z nichž rudým lepicům dal za práci sklenici piva, sám však si koupil dvě. Na výtku odpověděl: „Nic, hoši, až já budu poslancem, dostanu 15 zlatých denně, potom vám zaplatím každý den půl hektolitrů.“ Z výtěku tanečních hodin, který činil některý večer až 14 K, neodvedl organizaci nic. Hetich prohlásil, že N. vypíjel soudruhům i nesoudruhům zbytky piva. V hostinci na Svítávce sebral hosta Breinslerovi přinesenou štvrtku husy, kterou snědl. Zkrátka soudruzi dokázali svému bývalému vůdci spronevěry, podvody, atd. Žalovaný Hrejsennou chtěl věsti ještě další svědky, ale nebylo potřebí;

N. vzal žalobu zpět. — Proč však jen soudruzi takového velkého dobrodince proletariátu tak dlouho na čelném místě trpěli? Ten přece již z počátku velice špatně připravoval ráj budoucnosti.

Zase pohana rolnictva. V 72. schůzi pruského sněmu pravil při poradě o rozpočtu vyučování sociální demokrat Hoffmann mezi jiným: „Náš program ve věcech školských je: Organické vybudování jednotné školy. Chceme svobodné školy až k universitám. Tím není řečeno, aby musil universitu navštěvovat každý sedlácký chrapoun.“ — Neslušného pana poslance napomenul předseda sněmovny. — Kdyby nebylo těch „chrapounů“, musil by elegantní, naškrobený poslanec vzít motyku sám.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledušojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalézajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Nejdušoj. biskup. konsistoři doporučený
umělecký závod pozlacovačský

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

doporučuje se uctivě sl. patronátním a veledušoj. farním úřadům.

Provádí veškeré práce v oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a polychromování oltářů, soch neb uměleckých památek a plným zřetelem na původní sloh. Opravy a výzdoby pomníků a soch venku se nalézajících. Vše s mnohaletou zárukou. Rozpočty, nákresy atd. bezplatně. Mírné ceny a solidnost závodu dovedoucí četná písemná uznání.

Vlastní dílna na výrobu rámců a zasklívání obrázků atd. Sklad uměleckých výrobků, velký výběr obrázků a zrcadel.

— Založeno 1891. —

Nejlepší sukna,

moderní panácké i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním ryze českém,
ověřčeném velkoobchodě

Lužný & Trlica v Brně,

na Velké ul. č. 38, na Václ. ul. č. 2.

Skvozní vzorníky našleme na požádání zdarma a vyplacené pouze za místy krejčovské. Žádejte je proto vždy u svého mistra. Uspokojí vás v míře netažené.

Z b ý t k y

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

Učně na klempířství a instalatérství

přijme

Ant. Fait

v Hradci Králové.

Ku sv. birmování

praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísejní
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvoznů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šňůry, střepe, třepení atd.

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledušojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých
kostelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejzpracovaně-
jšího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledušojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatin za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše naslám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franco-
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a četnými uznání po ruce.
Prostím veledušojné duchovenstvo o laskavou přísadu
a dárku závodu domácím u.

Společným doporučením rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky
a velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,
v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

Pozor! Zbytky!

12 m damašku růž., modr. neb červ.
prouba s bílou K 9 60
20 m seřfru košilového K 8—
30 m . šatového K 12—
40 m . různé sdrůžených K 16—

jedině náhodské výrobky, vybrané vzory, dobrá jakost. Velikost zásilek dle přání, poštou proti dobírce zasílá

Hyhlík a Souček,
vývozní dům v Náchodě.

JOS. SOUDILA
závod řezbářský
v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řezbářských, jako jsou: rámy k obrazům, oltární pultíky, podstavce pod sochy, jemně řezané kříže, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné patronátní úřady a veleddst. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor řezbářský spadajících, v každém slohu a bezvadném provedení v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hochy z řádné rodiny do učení za mírných podmínek, nejraději takového, který navštěvoval měšťanskou školu.

MOSAIKY
sklenné
pro kapady dekoraci vnitřní, nejnovějšího, a sluhé spřáhe, které nejen vzhledem, nýbrž i svou trvanlivostí předčí mosaičky vlnské, kotví

B. Škarda,
Brno.
Koupi u nás pro chráněnou oken a moaičky bezplatně.

C. k. místodržitelstvím koncessovaná.

Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vytizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

C. k. místodrž. koncessovaná

Informační kancelář
Pavel Bayer
Hradec Králové

podává zprávy o úvěrnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé,

provádí půjčky
na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso pohledávek atd.

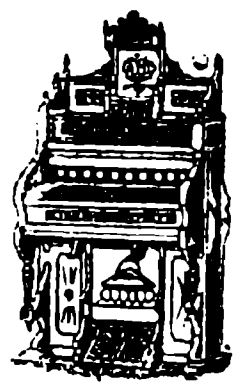
Továrna na cottagová americká

HARMONIA
též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-körút 16 a. — Praha, Ferdinandova tř. 48. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.
Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

Křestní listy
(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Palmy
stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře, před sochy svatých a p.
vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Khourek,
materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2—3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 sl. 3, 4—5 sl.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

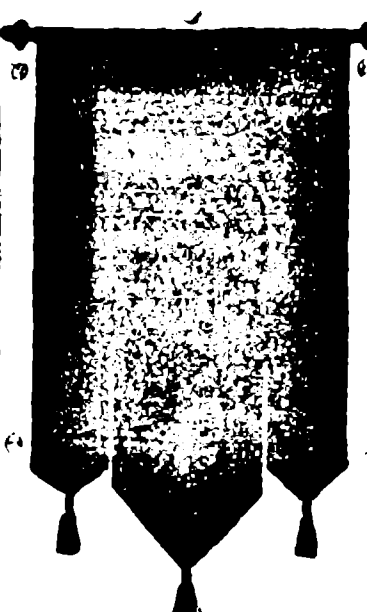
Látky všeho druhu,
jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a cenníky zasílají se zdarma a franko a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic objednáno

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyřívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (balda-chinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně.
Na ukádku zasílá se vše franco.

SOCHY, RELIEFY,
OBRAZY (NA PLÁTNĚ, DŘEVĚ, PLECHU)
A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
DLE PŘEDPISŮ CÍRKEVNÍCH, VE SLOHU SPRÁVNĚ, SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ
PETRA BUŠKA SYNOVÉ,
UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ, ŘEZBÁŘSKÝ A MALÍŘSKÝ
v SYCHROVĚ.
(ZÁVOD TRVÁ OD R. 1853.)

Nikdy nechybíte,
optáte-li se na několika místech,
srovnáte-li ceny a jakost,
když si zařizujete byt, chystáte výbavu neb i když kupujete jednotlivý kus

nábytku či koberce

záslon a čehokoliv, co ku zařizení bytu přislouží.

Dopíšte ještě dnes
o naše nejnovější ilustrované cenníky, nákresy a rozpočty, přesvědčíte se, že
budete překvapeni,
jak veliké výhody při nákupu Vám máme poskytnouti

Ad. Novotný & spol.,
továrna na nábytek a koberce
v Týništi n. Orlicí.
Vlastní výroba dětských kočárků.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěryhodným zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařenišť

24krát24 cm po 11 h

24krát26 cm po 12 h

24krát30 cm po 14 h

26krát26 cm po 13 h

26krát30 cm po 15 h

30krát30 cm po 17 h

30krát32 cm po 19 h

10 kg tmele sklenářského
za 2 K.

Sklenář. zaručeně vyzk.
diamanty kus za 5 K.

Dodáním

kamkoliv drahou.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

SNÍH NENÍ

tak bílý jako prádlo, jemůž
přidan do vyvářky

SAPONIT

světí fialkovou, od firmy

JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ

V HRADCI KRÁLOVÉ

Pište si o ceny.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyražděticích)

doporučuje P. T. velečelstojn. duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zašlá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce

nejnovějších druhů pravých

viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů velečelstojn. duchovenstva svědčí o poctivé ob-

sluze mého ryze křesťanského závodu za

dobu více než třicetiletého působení.

Užijte, prosím, malou objednávku na

zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Volejemné zvláštnosti

toiletních mýdel

z továrny firmy

J. Pilnáček,

c. a k. dvorní voňavkář v Hradci Králové,

jako jest: „Lanol“, jež tvoří a udržuje krásnou plet, „Matiční mýdla“ ve prospěch „Ustřed. Matice Škol“, „indické květové mýdlo Creme Palmatine“, Pilnáčkovo „Lilomléčné mýdlo“, „Novosenovonné“, specialita „Bouquet Ideal“, dále novinka: „Bouvardia“, (vysoceměnná voňavka a nedostižitelné toilet ní mýdlo)

doporučuje velečelstojn. dámám za ceny velmi levné

Anna Brunová

v Litomyšli,

- - Dolní náměstí. - -

Tento

klobouk

již třikrát opravený a jak vidno ještě dosti slušný pochází od

Jos. Dvořáčka

v Hradci Král. poblíž Grandhotelu,

který kromě moderních tuhých klobouků má

též na skladě cylindry, jemné zdravotní

mákké klobouky z plsti a vlny, slaměné

klobouky z prvních českých továren, sportovní

teplice jak pánské, tak chlapecké a dětské.

Vše v nejmírnějších cenách.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Šloží listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Nejlevnější nákupní pramen

veškerých příprav

a oděb pro svadbeny a krojčí,

kněžských koláříků a náprsenek

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové.

Divadelní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Deštníky.

Šle — Kapesníky — Ručavice.

Šněrovačky.

Výhradní prodej „Triumfaly.“

Velečelstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

ručit veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy,

cibáče, nádobky, paténky, pacifikály,

svícny, lampy, křtitelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbrní nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zašle na u-

kásku franko bez závaznosti koupě.

Vše se posléd posvěcené. Práce ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madenek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Stříbrné předměty, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínské vady na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. a.

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. května 1909.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Vláda demokracie.

II.

Když už filigránské, bezcharakterní kousky Ludvíka Napoleona natropily nejhrošších neštěstí netoliko ve státech cizích, ale i ve Francii samé, zase hlas lidu zatoužil po republice. Je s ní spokojen? Jen čtete každodenní zprávy o hrozných nespokojenostech dělnictva francouzského i státních zřízeneců republiky. Ludvík Napoleon má sobě důstojného nástupce v lišákovi Clémenceauovi, který ve svém ministerském úřadě jest horším despotou než hodné přísný absolutistický monarcha. Komediánský Clémenceau dělal velikého demokrata, pokud se po zádech balamuceného voličstva nevyšplhal — k aristokratické moci, kterou jiným záviděl. „Hlas lidu“ byl projevoval hřimavé nadšení, když ten politický křesťan kácel svým „demokratickým roztrpčením“ ministerstvo za ministerstvem. Teď však jako mocný muž dal demokracii tuhá pouta. A dovedli by poštovní stávkari postavit v čelo lidu člověka lepšího? Právě v okamžiku velice kritickém začali si vůdcové těch nespokojených na veřejné schůzi vyčítati věci velice špinavé. To je nejchoulostivější při vládě demokracie, že vlastně sama stále k poradám a k vládě scházeti se nemůže, že musí rozhodně svůj vliv, svoji moc svěditi několika jednotlivcům, kteří se zdají aspoň na venek nejvíce hodni důvěry a prostředkem nejblížejším, velkými ústy, stále svoji upřímnost, schopnost a spolehlivost osvědčují. Kdo však potom dovede sledovati všechny tajné cesty křesťanského demagoga, který konečně jest u cíle? Kdo dovede vždy snadno rozeznati, pracuje-li „hlasem lidu“ povýšený pohlavár k dobru lidu či k vlastnému zisku a utužení tyranie? V jistých věcech pohlavár nejdemokratičtější společností rozhodně musí míti volnou ruku, nemá-li se sociální anebo politický stroj společnosti naprosto smetaviti a nemá-li se státi pohlavár ve skutečnosti spontánním otrokem, porobeným víc než prostý člověk, jemuž vládne. Jak hude hospodářit takový muž s právy, jež jsou mu dána? Jak užívá důvěry „hlasu lidu“? Neznadí za mrzký náplatek zájmy důvěřivých davů a to tak obrátě, že ani lid nic nespokojuje? To jsou otázky stále, při každé volbě otevřené; a po žádné volbě nemůže hlas lidu býti naprosto bespečen, že zvolený zástupce zodpoví otázky ty nejcharakternější jedním zcela příznivě.

FEUILLETON.

Mezi úvahy májové.

Napsal Josef Váňa.

„Byl pozdní večer — první máj —
večerní máj — byl lásky čas.“

O prvním máji teprve teď, už na konci?!

Vím to, drazí čtenáři, že přichází pozdě, než to budíť laskavou mně omluvou, že aspoň přicházím přec, neboť málem bych byl provedl tu nešetrnost, že bych byl nepřišel už vůbec...

Drapla mne totiž ta zubatá s kosou za týlo, sevřela mne, že jsem sotva dýchal a lomcovala mnou nelibostně. Ale díky Bohu, já se hned tak na světě někoho neleknu. Nelekl jsem se tedy ani smrti a — zvítězil jsem.

„Byl pozdní večer — první máj —
večerní máj — byl lásky čas.“

V máji probouzí se všude nezkrocená láska k životu, probudila se i v mém srdci. „Láska přemáhá vše“, pravil sv. Jan, a tato jeho slova jsou úplně pravdivá. Mé lásky k životu ulekla se i — smrt.

A byla by to skutečně největší hloupost, teď v krásném máji opustit tento svět. Třešně voní, jabloně se rdí, hrušky se třeptí, švestky zabalují se v květ myrtový, záby křehotají, slavík pje o lásce věčně, nekonečně, nade vším tím jáseň zpívá ptactva a symfonický koncert vcel a najednou snad — umřít — — —

Hloupost, pravím hloupost největší na světě.

Lide, vládní si sám! Taková vláda bude nejlepší. Všecka moc z lidu, lid jest pánem suverenním! Tak hřimáno za ruské revoluce do prostých mužů, do dělníků neumějících se ani podepsat, nemajících ponětí, jakých vědomostí a schopností jest potřebí za nynějších spleťtých poměrů k řádné vládě. Ubožáci, zotročovaní dlouho duševně ruským absolutismem, ubožáci hladovíci uprostřed úrodné půdy, kteří nechtěli ani pochopiti, jak by pohodlněji chléb dobývali, měli si najednou vládnouti sami. Zkrátka židovští demagogové, kteří se chtěli vyšplhati v Rusku po zádech nevědomců k vládě, kteří zneužívali zatemnělosti lidu k nejhorším švindlům, tvařili se, jako by se klaněli majestátu lidu. Kdyby ten lid místo papouškování opravdu svobodně dle svých ubohých představ začal vládnouti, v ten okamžik by si kopal hrob. V Oděse prohlášena černomořská republika — a protikapalistický lid postavil v její čelo samé židovské boháče! Prý hlas lidu hlasem Božím. Zištní komedianti, když vechnali lid na hrot vojenských bodáků, opatrně z Ruska utíkali.

Lide, vládní si sám! Miloš Obrenović po osvobození srbského národa sám prohlásil, že se vzdává svojí hodnosti a zprášoval národ opětovně přísahy věrnosti. Ať si svobodný lid vládně sám! Zástupcové národa však nesonhlesili — a právem. Když r. 1835 jednáno o upravení vnitřních poměrů, vyhlásil Miloš demokratickou ústavu. Dle ní kníže ve všem měl býti závislý od senátu, ale senát se nemusil ve všem řídit knížetem. Leč jak demokratické zákony pro zem utvořiti? Opatrní zástupcové národa se ocitli v největších rozpacích. Chudáci překládali na rychlo zákony cizích států, aniž jim dobře rozuměli. Zákondárci v Kragujevci na př. všichni dohromady nevěděli, co jest „hypotéka.“ Naposledy se shodli v mínění, že „Šváb se zmýlil“, a že má býti psáno „apothéka“, o které přece některý kdysi slyšel. A tací lidé později podvraceli Milošovu moc nikoli z lásky k lidu, ale k sbebeckému vykořisťování obrovitě práce Milošovy. Senát stal se pařeníštěm ničemných intrik a plotich. Taký vláda demokracie! Naposledy po odstoupení Milošově lid se stavěl po bok jeho nástupce proti sbebeckému senátu; ozbrojené davy žádaly knížete, aby senát rozehnal a vládl Srbsku sám.

Lide, ty jsi všecko, tvůj rozum neomylný! Hřímej tak dlouho, pokud nedostaneš všeo-

Pratelé moji budou rádi, že jsem takovým rekem a že přece jim ještě někdy něco napíšu.

„Už jsem dlouho nic od tebe nečetl. Studuješ snad filosofii, že teď nic nepíšeš?“ psal mi věrný druh Jelínek ku jmeninám.

„Ano, milý kamaráde, studoval jsem opravdu filosofii a sice tu nejprávnější filosofii na světě, jejíž systém dosud nikdo na světě nevyvrátil jako bludný a jejíž konečný závěr jest neuprosný, ať už se lidem líbí, čili nic. To jest filosofie, které nikdo se neučil, ale kterou přec každý zná, ač rád na její učení zapomíná. To jest ta filosofie, kterou shrnul sv. Pavel ve slova: „Uloženo jest lidem jednou umříti a potom bude soud...“

Hu, až se otfášám, když si vzpomenu, že jsem rozevřel tuto trudnou knihu a nablédnul v její listy. Věty v ní tak přesné, úsudky tak železné nutné a závěr... —

Ani nechci domyslit!

„Jak krásná noc! Jak krásný svět!“

Jak avěto — stín se stíhá!

Ach, zejtra již můj mrtvý bled
nic více neuhlídá.“

Hrozně, věru hrozně! Přímě zdrcující!

„Budoucí čas? — Zejtřejší den?!”

Co přes něj dál, pouhý to sen,

či spaní jest bez snění?

Snad spaní je i život ten,

jež žiji teď; a přítí den

jen v jiný sen je změn?

Či po čem tedy toužil jsem,

a co neměla širá zem,

zejtřejší den mi zjeví?

Kdo ví? — Ach žádný neví.“

becné hlasovací právo! Pak teprve zvolíš si zastance, kteří ti upřímně pomohou; poslanci budou pak opravdu pouze účivými vykonavateli tvojí svaté vůle; zazáříš v plné gloriole svého majestátu! — A ticho o tom, co bídí a tyranie jest ve Francii i při všeob. hlasovacím právu. A lid volil, markýroval suveréna, i když se mu do takové hodnosti nechtělo. Hokynáři, kupci, hostinští jakali strachy zuby nad tou svobodou, když rudí agitátoři pohrůzkami je nutili voliti soc. demokrata. Kdo se z ubohých těch zajatců při volbách omeškal, pro toho hned poslání dva rudí dragomani, kteří prohlédli jméno na jeho hlasovacím lístku, prázdné místo vyplnili silnými škrty, aby zrada byla nemožná a pak ubožáka vlekli k osudí. Nadto tisíce a tisíce hlasů dostali socialisté od těch prostomyslných lidiček, které balamutili stkvělými, nesplnitelnými sliby a jimž s hereckou dovedností sypali písek do očí tvrzením, že proti jejich náboženskému přesvědčení se nestaví. —

A pak provolávali rudí: „Nás posílá tolik a tolik tisíc nevědomých voličů!“ A zatím hloupost jim přivedla daleko větší pluky než nevědomost. Vždyť kde byla naprostá neznalost sociálních, politických a náboženských poměrů, tam lovila rudá síť nejvydatnější. Však se to brzy ukázalo na veliké, živelné propuklé nespokojenosti domkářů na Plzeňsku, kteří v tisku projevíli největší politování, že dopomohli několika rudým kandidátům k mandátu. Ubozí domkáři nemohli déle snášeti teror a vyssávání činovníků rudé strany.

Aby komedie s „hlasem lidu“ byla dovršena, tvrdili vídeňští rudí pohlaváři před uzákoněním reformy hlasovacího práva, že v případě vládního odporu nezadrží hněv nevědomého lidu, že nestojí za následky, které lid z neochoty vlády a privilegovaného parlamentu vyvodí. Zatím však ten lid dělal slepé to, k čemu jej štal rudý tisk. Sonhlasil slepě i tehdy, když jeho vůdcové na škodu lidu radili tu a tam k strpění, k vyčkání, k obrácení fronty v jiných důležitých záležitostech. Když v Praze dělali rudí pro všeob. hl. právo největší demonstrace, sám vrchní štáb vídeňský udržel svoje „neudržitelné“ soudruhy zcela bravě v klidu.

Všimněme si, jak rudí fabrikují „hlas lidu“ v Německu! „Hlas Národa“ dne 20. t. m. sdělil toto: „Verifikační komise poslanecké sněmovny pruské učinila nejvýš zajímavé a v

A přece ví. Sv. Pavel to napsal: „Uloženo jest lidem jednou zemříti a potom bude soud.“ A Kristus dokládá: „Přichází hodina, v kteroužto všichni, kteří v hrobích jsou, uslyší hlas Syna Božího. I půjdou, kteří dobře činili, na vzkříšení života, kteří však zle činili, na vzkříšení soudu...“

„Kdo ví? — Ach žádný neví!“ — Romantika, pochybovačnost, rozervanost.

„A půjdou, kteří dobře činili, na vzkříšení života, kteří však zle činili, na vzkříšení soudu...“

— Víra, jistota, spokojenost!

Ano, ta věčnost! Ta kdyby se mohla odmysliti, ta kdyby se mohla z té knihy životní filosofie vymazati!

Lhostejnost u víře, nevěra činí ji broznou, víra v učení Kristovo činí ji snesitelnou.

„Hluboká noc — temná je noc!

Temnější mně nastává — — —

Přec myšlenko! —

Ano, přec myšlenko! — Tot nejlepší rozluštění pokrokových, moderních pochybovačů a nevěrců.

Ale hrozná ta pravda odsouknouti se nedá jako chmýr z odkvetlé pampelišky, nedá se odmysliti, i kdybychom před ní celou hlavu jako pronásledovaný pítros do písku sofismat ukryli... —

Kam jsem to až zaběhl...? — Z času lásky, z máje přišel jsem až — na život posmrtný — — —

Ínu, myšlenkám těžko poroučeti. Běh života to tak někdy velí a teď právě všechny pokrokové, školy filosofické o této „posmrtné záhadě“ roklují. A tu i já — — — nu vždyť víte, že si rád do všeho smočím... —

politické praxi téměř úplně nové usnesení. Jednak o protestech proti volbám socialistických poslanců Borgmanna, Heimanna, Hirsche a Hoffmanna, v 5., 6., 7. a 12. berl. voleb. okr., usnesla se velkou většinou navrhnouti plenu sněmovny, aby volby tyto byly prohlášeny za neplatné. Usnesení odůvodněno jest nesprávným zděláním voličských seznamů a vykonáváním nepřístojného vlivu na voliče pohrůbkou hospodářské škody. Komisi předloženy byly četné důkazy a to zejména pro druhý důvod zrušení voleb; za prvé články různých socialistických listů, kterými nabádáno bylo k agitaci mezi organisovanými sociálně-demokratickými muži a ženami a to v tom směru, aby bojkotovali ony obchodníky, kteří odovzdají při volbách hlasy proti sociálně-demokratickým kandidátům; dále tištěný, důvěrný oběžník pro sociálně-demokratické ženy, aby „působily“ na malé obchodníky a vykonávaly na ně tlak na prospěch kandidátů strany; konečně také etisk plakátu, veřejně vylepeného, na kterém uvedeny byly jména a adresy oněch maloobchodníků, kteří při první volbě hlasovali s měšťáckými stranami. Plakátem tímto bylo docíleno, že zmínění maloobchodníci se užší volby neúčastnili, čímž v jednom případě zjištěné rozhodnutí byla volba ve prospěch sociálních demokratů. Komise vzala také v úvahu prohlášení jistého sociálně demokratického poslance v poslanecké sněmovně, jenž pravil 25. ledna t. r.: „Ze sociálně demokratickou stranou byl terrorismus vykonáván, nepopíráme.“

Tak tedy pracovala rudá garda pro uplatnění hlasu lidu, pro suverenní moc národa! Ovšem známo dobře, že „soudruzi“ rakouští nemají při svém teroru o nic citlivější svědomí. I my voláme: Ať žije, zkvěta a prospívá všeobecné hlasovací právo! Ale chceme, aby všeobecnost volného hlas. práva byla skutečná. Protestujeme proti besctným lupičům tohoto práva, kteří ve své nestydatosti ještě odvažují se tvrditi, jak jsou velikými zastánci svobodné, všeobecné volby lidové. (Dokonč.)

Proč tolik zanedbané mládeže?

I.

Příčin dozajista nemálo tohoto přemutného zjevu; ale snad nechybíme, řekneme-li, že mocný kořen tohoto zla tkví i v tom, že se dnes mládež vyučuje, ale zároveň nevychová! Moderní, ovšem nezasepení a nepředpojatí pedagogové upřímně doznávají, že srdce bylo na úkor rozumu zanedbáváno, že výchov byl nahrazován učením, a vyžadují obratu a nápravy. Vzhledem na veliký vzrůst zločinné mládeže — píše jenský pedagog Trüper — a vzhledem na nadobyčejné podceňování výchovné činnosti ve veřejném životě je skoro nalahavou potřebou, aby pěstění dětského ethosu (mravnosti) se dostalo aspoň téže vědecké podpory a praktické péče, jako pěstění těla a intelektu. Přání Trüperovo nutno rozhodně podepsat; neboť učení samo, pouhé pěstění rozumu nepostačí, aby dítě mravně vychovalo, aby je v dobrém upevnilo, aby z něho charakter učinilo. Bohužel, že k tomuto poznání se dochází teprve, když již následky jednostranného výchovu začínají se již citelně projevovati.

Teď teprve počíná se mluvíti a uvažovati o „nebezpečnostech pouhého rozumového vzdělání“, když společnost na svém těle začíná cítit, že spějíme rychle „k civilisovanému bar-

Než lépe žítí, než filosofovati. Filosofii zabývá se málo kdo, ale všichni lidé na světě žijou a o život vezdejší se starají a starati se mají. Život posmrtný osvěcuje nám víra a to křesťanu stačí, stačiti musí.

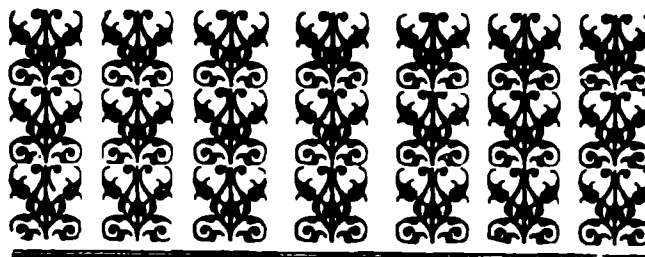
A tato zásada i u mne zvítězila. Nechám pokrokové filosofy o záhadě posmrtné se hádati, mně postačí víra v učení Kristovo a vírou tou jsem bezpečen a jist. Hlavní věc je nyní zachovati život časný. A půjde to snad. Ten prozluklý lenivý úd v mém těle, o němž roku 494 před Kr. Menenius Agrippa vypravoval stávkujícím římským sociálním demokratům, už snad bude také své povinnosti plniti. Aspoň slovně pan dr. O. Haněl z Nov. Bydžova po vojensku jej k tomu komanduje.

„Sláva! Naši vyhráli!“ napsal mi na poslední můj písemný rapport o tom lenochu v mém těle.

Zlatý muž, ten pan dr. Haněl, zlatý v každém ohledu. Pravý Samaritán, jenž do těla nemocných vlévá olej úspěšných léků a posiluje je balsámem svého originálního, jádrného humoru. „Vroucí díky mu!“

„Je pozdní večer — krásný máj —
večerní máj — je lásky čas!“

I ten brouček těší se teď v máji ze života, těším se tedy z navracujícího se zdraví i já. Chci žíti a filosofovati jen o věcech vezdejších. O životě posmrtném poučuje mne dostatečně a zcela bezpečně víra v učení Kristovo. O tom filosofovati nebudu, pochybovačné mudrování to přenechám moderním pokrokovým nevěrcům.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen r. 1863.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6,000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů
koncem dubna K 23,000.000.—

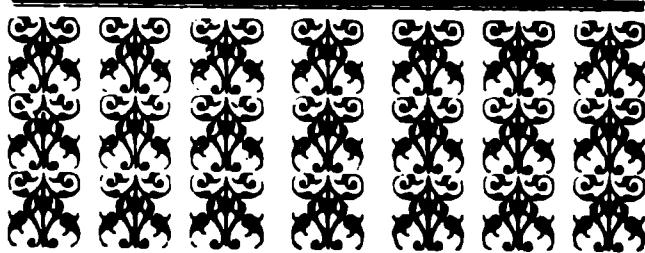
VKLADY
4 až 4½%
dle výpovědi.

**Eskont
směnek a faktur.**

**Směnárna.
Skladiště.**

**Vadia a kauce.
Stavební úvěry.**

Filiálka v Semilech.

barství! Než i přes to posravití natno proud tento! Jeť mimo zdravot svom zase potvrzením pedagogiky katolické, která výchov celého člověka nikdy z očí nespustila a nejenom o vzdělání rozumu, ale, a to snad ještě více, o vzdělání srdce se vždycky starala.

Učení samo rozhodně na vytvoření „celého“ člověka nepostačí; učení sice rozvíjí rozum, ale srdce, vůle nevzdělává. Všimněme si jen života! Guerry v díle akademii franc. korunovaném ujišťuje, že právě nejosvědčenější departementy vykazují největší čísla zločinců. Bigot de Morrigues a d'Angerville s ním v tom souhlasí. Quetelet, belgický akademik, prací celého života dospěl k důkazu, že „školské vyučování bez morálky poskytl jen více schopnosti, konati zlé.“ Fayet, odborník v této otázce, ujišťuje ve shodě s Foerstem, že mezi zločinem a nedostatečným školským vyučováním není žádného vzájemného vztahu; neboť jak Foerster říká: Moderní psychiatrové dovedou dosti vypravovati o ne řídících případech, kde plně neporušená, ba dokonce silně vyvinutá intelligence je provázána mravní obmezeností, důkaz to, že jak málo souvislosti je mezi inteligencí a charakterem. (Schule und Charakter).

Škola, pěstící jen rozum, tudíž nevychová, mravně nezušlechťuje! Učení — dí dobře akademik Caro — neobsahuje v sobě mravnosti: je to jen další smysl, o schopnost víc, nástroj, který může býti k štěstí stejně jako ke zkáze. Když r. 1843 ministr Thiers chtěl o této věci jednati, nespokojil se, jako dnes se to činí, tvrditi: „vyučování umenšuje dozajista zločinnost“, nýbrž měl zato, že třeba se dříve důkladně informovati a to tam, kde ovoce jednostranného výchovu nejlépe možno pozorovati — v trestnicích. Thiers dotazoval se vskutku správ věznic a dostal rozhodně zajímavé odpovědi. Řiditel káznice toulonské psal: „Vzdělání jsou nepolepšitelná“. Řiditel věznic v Clermont, Loos, Embrun, Limoges a j. byli téhož náhledu. Moreau referuje mezi jiným: „V našich vězeních nejdržejší lotři jsou ti, kteří zotřili svůj rozum ve školách.“ Řiditel věznic — připojuje pak Thiers — jsou všichni jedno- myslně názoru: „Bez výchovu je vyučování jen příčinou škody.“ A tak tomu bude i jinde.

Poukazuje tu na zhoubné účinky jednostranného výchovu, nechceme nikterak intelektuelního výchovu snižovati! Jsem tu úplně za jedno se všemi, kteří vysoko cení prospěch vznikající lidstvu z tohoto výchovu, ale jsme i za jedno s Foerstem, říká: „Intelektuelní výchov nemá dozajista býti podceňován — ale zmizeti musí blud, že on samotný již postačí, aby zajistil mravní kulturu“ (cit. d. str. 10.) a píše-li dále: „Intelektuelní kultura stává se dokonce absolutním nebezpečnostvím pro charakter všude tam, kde již předem není podřízena pěstění svědomí a cvičení vůle. Rozumu bývá pak používáno takofka jako zlodějaké svítilny, aby žádostem hledal a osvěcoval cestu k ukojení.“

Intelektuelní vzdělání je věc výborná, ale musí býti řízena mravní silou! Jest buď k štěstí nebo ke zkáze! Je to dobrodružný nebo zákazonosný stroj! Tentýž nůž, jímž řekeme chléb pro chudáka, může se státí v ruce vraha zbraní smrtící. Intelektuelní vzdělání, vypěstěný rozum, řízen mravním zákonem, může se státí požehnáním, bez mravního řízení, bez ethického podkladu smrtící zbraní, kletbou. Jedovatá rostlina nepromění se rostouc v lahodné chutnající plod, zvíře s divokými pudry, jež nebylo ještě zkroceno, silic a rostouc, bude stále jen nebezpečnější! Co nás se týče, trváme v souhlase s Nicolayem na tom, že „výchov je veliký prostředek k obrození, že výchov nemůže existovati bez morálky, a že bez náboženství není žádné pravé morálky.“

Nikdo není savásán, aby se stal a byl učenem; všichni však mají býti poctivými a spravedlivými lidmi!

V. L.

* Vzáto s knihy: Les Enfants mal élevés per F. Nicolay.

Dopis z Prahy.

Cyklistická jízdárna na Žofíně. S ostrovem žofinským, velikým nákladem zakoupeným a udržovaným, zdá se, že pražská obec nemá doposud štěstí, neboť není hned tak druhé „representativní býti mající“ restaurace v Praze, na kterou bylo by nutno stále vyslychati nové stesky a nové žaloby. Doposud v živé paměti jest, jak rok co rok bylo nutno dožadovati se na Žofíně českých jídelních listků; proto však přece němčina ze Žofína nevymizela. Jako na posměch veškeré českosti rozléhá se z ústředí Žofína — z kuchyně — němčina den co den jen což! Jakoby nebylo českých kuchařů, jichž schopnosti i jméno jsou co nejlépe ve světě známy a oceněny, mají na Žofíně kuchaře Němce, jenž neumí slova českého, a k vůli němuž všichni v kuchyni žofinské němčí — Jsem to opravdu v české Praze? — mohli bychom se otázati, kdyby věc nebyla skutečností přímo odpornou.

Restaurátor Krátký a jeho manželka mají povinnost podle smlouvy udržovati český ráz Žofína. Jak jej udržují, vidno z těchto okolností. Očekáváme, že po tomto veřejném vyjádření stanou se snad kroky, aby na Žofíně, v srdci Prahy, byla zachována českost, aby jako na posměch nebylo němčeno, ani v žofínských kuchyních, jejíž výrobky jsou ostatně nyní nezvyklé. Inu, německé výrobky —

Zato na Žofíně zavedla restaurátorka p. Joža Krátká jinou vymoženost: zakoupila každému svému členu mužského personálu kolo, a všichni žofínští číšníci projíždějí se pěkně v hodinách, kdy ostrov není hojně navštěven, na kolech, v zástěrách i kuchtici z kuchyně — Pěkná zajiště podíváná, leč nikterak nerepresentující první, jakou má býti, restauraci v Praze. Myslíme, že číšníci, ať proti tomuto stavu nemáme naprosto antipatii, měli by se raději projížděti jinde, a ne na Žofíně, kde udržování cest v pořádku stojí velké peníze. Návštěvníci ostrova, jichž není mnoho, by raději viděli, kdyby kuchyňský personál i s kuchařem Němcem v čele spíše vyznal se v obvyklé české úpravě pokrmů, než-li v jízdě na kolech.

Malostranská volba do rady říšské. Všecka pražská veřejnost hledí s velkým zájmem k nadcházející volbě do rady říšské na Malé Straně, kde každá z politických stran českých uchází se o důvěru voličstva a kde také několik samostatných kandidatur se vyskytne. Strana staročeská postavila svého vlastního kandidáta v osobě někdejšího ředitele Národního divadla, v posledním roce ještě ředitele divadla na Vinohradech, Fr. Ad. Šuberta. Než se upříti, že tato kandidatura byla do jisté míry sympatickou, že byla i vítána příslušníky strany staročeské na Malé Straně, až do chvíle, kdy vyšlo „Právo Lidu“ v úterý 25. května, a kdy pražská veřejnost s úžasem zvěděla, že ředitel Fr. Ad. Šubert šel se omluvit do redakce sociálně-demokratického denníku, že kandiduje!

Věru, toho v Praze doposud nebylo, aby se kandidát kterékoli strany politické šel omluvit do redakce listu, který podnikům národním se posmívá a bratříčkuje se s mezinárodními živly — aby kandidát šel vysvětlovat vůdcům politické strany, která nezná národnostních bojů, aniž národní rysosti, proč kandiduje, kdo ho kandiduje a jaké má úmysly! To musil tedy přijít ředitel Fr. Ad. Šubert, jeden z předáků strany staročeské, aby smutným počináním odvrátil od sebe domněnku, že to nemyslí snad s pány sociálními demokraty zle — že netřeba, aby z něho měli strach, že on, bude-li zvolen, nijak se nezamýšlí jim škoditi.

Pan ředitel Šubert navštívil nás v sobotu v redakci naší — píše „Právo lidu“, „aby nás ujistil, že kandidatura jeho nemá ostnu proti nám“ (!) — To to máme tedy černé na bílém — pan ředitel Šubert jde ujistit sociální demokraty, že jeho kandidatura nemá ostnu proti nim! —

Opravdu, to se povedlo! Rozumí se, že kandidatura páne Šubertova za podobných okolností nyní není brána vážně ani nejvážnějšími staročechy, kteří si ji představovali zcela jinak. Jest smutným zjevem, že čeho se Fr. Ad. Šubert v poslední době dotkne, má jistý pech —

Krásné dostihy v Chuchli uplynuly letos bez širšího zájmu veřejnosti, zato však za značnější přítomnosti osob z polověta a dam pražského vyvoleného národa, které se přímo předstihovaly v chytání sympatií jistého vysoce postaveného mladého muže, jenž přijel na dostihy v automobilu. Bylo na dostizích — na které někteří obecní starší vrátili listky s odůvodněním nesohlasu povolení subvence 30.000 korun ročních jako na podnik německých šlechticů — pražského i mimopražského světa nadbytek toilet nejfantastičtějších a drzosti přebytek. Pomalu bude slušným paním stydno vycházeti na hloučejší shromáždění lidí, neudělí-li příslušné kruhy opatření, aby dámičky z polověta a prostitutky byly drženy na uzdě. Také sluší zasmámenati, že prohrány byly na dostizích ohromné samy peněžitě.

Obrana.

Lidská neochota ohánku v pasti, aby život jakž takž zachovala. Bujaří agrární vůdcové řepářstva jsou teď velice schlipší. Po jarním rozběhu a křiku najednou různé vykrucování, výmluvy, „vysvětlování“ atd. Tuhláni a salhávání neprospló nic. Teď chudší řepářstvo vidí, že z kartelovaných cukrovarů, proti nimž na veřejných schůzích vedli agrárníci hrozivou výpravu, vlastně tyjí sami zámožní a vlivní agrárníci.

„Hlasý Venkova“ podávají o královéhradecké schůzi důvěrníci okresní řepářské or-

ganisace (konané 15. t. m.) dne 20. t. m. správu, z níž vyjímáme: V otázce prorady našich předáků vzato na vědomí (a také dokázáno?), že téměř veškeré správy, šířené v tisku nám nepřátelském, nejsou pravdivy. (Které jsou to správy, agrární týdeník? Kdybyste aspoň čtvrtinu těch zpráv dovedli vyvrátit, spustili byste proti jich šifitům lomoz, až by uši zaléhaly). Tak poslanec Udržal, který sám jest majitelem několika akcií cukrovaru moravanského, musí řepu pěstovati, poněvadž jest k tomu stanovami vázán. (Dobře; proč však agrárníci zdvihali takový povyk proti akcionářům, když měli sami mezi svými vůdci akcionáře? Proč Václav Udržal místo hřímání na veřejných schůzích nepřiměl raději bratra, aby buď působil k polepšení cukrovaru anebo akcie prodal? A že má posl. Udržal několik akcií? *Vždyť přece rod Udržalův má v moravanském cukrovaru 120 akcií.* To je maličkost?) Dle těchto musel by byl posl. Udržal již v červnu r. 1908 prohlásiti, že řepu pro kampaň 1909 pěstovati nebude, aby byl povinnosti dodávky zbaven. V červnu však roku minulého nebylo dosud o stavce v pěstění řepy ani slechu (??) ani zdání (!?) a není tudíž divu, že poslanec Udržal příslušné opatření neučinil. (Vždyť přece proti cukrovarům se brojilo již dávno; a kdo chtěl stávkou připravovati, ten rozhodně musil vědět, že heslo o nezávislosti řepy musí se vydati dřív, než jest polovice řepy sprodáno předem. Kdo si poněkud jinak, jest buď veliký nešika nebo potměšilý sobec). Poslanec Bergmann pěstuje řepu pro svoji potřebu (tolik korců?) B. Svoboda, předseda agrárního dorostu, pro sušírnou k výrobě cikorie (svláštní! Proč jen nesázal raději čekanku? Vždyť teď proti řepě dost dobře platí a nevyžaduje tolik dřevní!) Posl. Zázvorka, který jest akcionářem (aha! Proč páni se k tomu akcionářství nepřianali dřív, aby malý řepář věděl, kdo ho vede na dšm je?), pěstuje řepu na základě stanov. Ministr m. s. Prášek prohlásil čestně, že má sice řepu zaseton, že však tuto neprodá do cukrovaru jinak, leda by mu k tomu zemská organizace řepářská dala svolení.

Toto prohlášení min. Práška jest nám nejasné (!?) a usneseno pořídití zemské ústředí o určité vyjádření. Naše organizace přivedly přece své členy k rozhodnutí, že se pro rok 1909 řepa vůbec nepěstuje. Jak může tedy někdo říci, že řepu neprodá cukrovaru, leda (?) se svolením zemské organizace. Zemská organizace přece nemá více co svolovati, ta se již vyslovila a to: že se řepa letos pěstovati pro cukrovar nesmí. Jednání Práškovu bylo by tedy nejasno. (I přece hodně jasno; tohle kdyby vyvedl katolík, byl by od vás prauřčován jako veliký škůdce.) Nevyjasněnost budí nedůvěru a proto chceme vědět úplnou pravdu, abychom se za jednání min. Práška mohli postavit aspoň tak, jako za jednání poslance Udržala.

Na Pardubicku, Chrudimsku a Přeloučsku nastala dohoda s organizacemi dotčených okresů. — Jak k této dohodě mohlo dojít přes hlavu organizace zemské, bude předmětem jednání příští schůze ředitelstva.

Naším akcionářům radíme (dřív jste o akcionářích agrárníci nevěděli a taky jste jim v pravý čas nic neradili) přátelsky, aby v příštích valných hromadách usilovali o uznání našich organizací. Nechceme nemožnosti v příčině ceny, chceme jen důstojné, lidskéosti odpovídající soužití.

Tedy agrárníci sami chtějí nechtějí musili Jeho Ex. Práška pokárati, jeho skutek odsouditi, čímž pronesli orel nad svým do nedávna tolik vychvalovaným vůdcem. Ovšem tak sprostáckých titulů Práškovu neustědňují, jak spílali řepářům jiným. Ale chtěla-li agrární liška aspoň trochu ještě svoje kosti udržeti pohromadě, musela si utnout úd, za nějž v pasti uvázla. Chce-li si Prášek vymoci od organizace dovolení k prodeji, pak by se takové dovolení musilo tím spíše dáti řepářům malým. Chudák Prášek musil dělati velikou výjimku, aby nouzi nezhyнул. Má jmění akoro čtvrt milionu, bere roční pense 12.000 K a k tomu ještě jiné platy. Pěkný dal příklad malým řepářům!

Zajímavo jest, že agrární týdeník agrárními akcionářům pouze „přátelsky radí“, ačkoli při řepářské výpravě jiným spílal jako nejhorším zločincům. A přece ví, že na nezdaru řepářského boje mají agrární akcionáři lvi podíl.

Kmotr Pouzyl se metl. Agrárnícké vedení řepářstva prozradilo úžasnou neschopnost, kterou odnesou nyní řepaři malí. Ovšem agrárními zemanům přitom upřímně nešlo o pomoc těsněnému řepářstvu, ale o politický úspěch. *Mysleli si, že zorganizováním řepářstva pod jedním jménem hlobovkou nasadí velikou ránu katol. smodědům.* Katolíci ovšem proti řepářské svépomoci nic nenamítali; odkryli pouze kozly řádící v zahrádě, poukázali na skutečné podpůrce kartelu, jichž protiřepářské jednání hleděla strana agrární zakryti. „Selské Noviny“ protikatolického agrárníka Alfonse Štátného napsaly o tom válečném tažení rytířů s papírovým brněním:

„Co podnikli naši řepaři tyto dny, to v ohledu samosprávy zemské přesahuje všechny meze. Spor čistě soukromý, čistě konkurenční, který nemá vlastně s veřejností co činiti, do něhož veřejnost, do něhož ani země, ani stát nemůže zasáhnouti, aniž by se dotkly soukromých práv jedné nebo druhé strany, dnes přitáhnou do sněmovny, aby — co dále? Aby byl zvolen výbor, který by se informoval o záležitosti řepářské v celém státu, vlastně ale pouze v Čechách, neboť z ostatních zemí podobné stížnosti na cukrovarníky jako zde nebyly vedeny. A výbor také zvolen. Co pak se státi má, nikdo neví.“ List zmiňuje se o podrobnostech proti stanovisku agrárníků a praví na konec: „Děláme to náramně pokroky v té samosprávě, ale naspět. Ale tu hraje podle všeho ještě jiná věc svou úlohu. Z toho útoku na ministra orby dra Bráfa se strany agrární je cítit člověčinu, a zdá se, že vychází střelba od soupeře, jemuž se ovšem nezachová žádný jiný ministr orby nežli on sám.“

Na konec Štátný pronáší proti svým kolegům obvinění takového rázu, jakých nikdy naše listy neproněsly. Ovšem že se to Štátnému promine; nás by stihal agrární tábor metivě hned. Zatím se metí, jak může a — jak umí. V těžké svojí chvíli chtěli odvrátiti agrárníci pozornost od svých kotrmelců *vymyšleným nových prohraných lž.* „Venkov“ v č. 114. ve zprávě o hlasování v příčině řepářské akce napsal, že katolíci poslanci „nedovedli utajiti svoji náklonnost a zaplacení (!) přátelství ke kartelářům — oněměli a zbaběle před hlasováním utekli“. Prý se síně sněmovní se vytratili, jen aby si neudělali špatné oko u vykořisťovatelů venkovského lidu — u cukrovarnických rayonářů. A podvodník, který se odvážil tak hrozného bulíka věšet na nos svým čtenářům, který svoji prohaností odkryl úžasnou nepoctivost agrárního tisku před celou sněmovnou, ještě měl tu nestydatost, že vyzval venkovský lid, aby si dobře zapamatoval „útěk českých kleriků před pouhým pohledem (!) cukrovarnických rayonářů.“

Pravdou jest tolik, že se sněmovny před tím památným hlasováním *neutekli ani jediný náš poslanec*, ale že naopak všichni přítomní hlasovali pro návrh Rychterův. Ze samého našeho království ve sněmovně byli a hlasovali: dr. Horský, dr. Myšlivec, Šabata, Šachl, Prokop Záruba. Ze 17 našich poslanců hlasovalo tehdy 13. Jeden katol. poslanec byl nemocen, tak že celkem scházeli pouze 3. *Agrárníci poslanci samých však scházelo více.* A ani jediný agrární poslanec neměl tolik citu pro spravedlivost, aby ve svém orgánu ihned očetil čest katolických pomocníků při hlasování agrárními. Teprve později „Venkov“ sám se podřekl doznáním, že našich poslanců hlasovalo s agrárníky třináct; tím se uvědčil bezděčně sám z nenávisťné prohanosti. Po „Venkovu“ lhaly v č. 21. „Hlasý Venkova“, které napsaly, že řepářský den skončil „přijetím agrárního návrhu celou sněmovnou, ač na známé „přítelíčky“ rolnictva-klerikály.“

Vážná otázka: *Přejí si agrárníci dietáři, karteláři a čachráři, aby se katolictvo rolnictva sastávalo?* Patrně nikoliv, protože projevují nepokrytý vztek, kdykoli našinci něco pro rolnictvo vymohou. Agrárníci předáci starší se hlavně o blahobyt vlastní a proto by nejraději viděli katolíky v práci protirolnické, aby měli na koho svalovati vinu. Za to, že katolíci řepářstvu pomohli, dostali surový kopanec.

Agrární tisk ve své nekřesťanské zlobě mluví o listech a muřích katolických jako o „kartelářských, zaplacených.“ *Vyslovíme tudíž snovu, aby dietáři agrární pověděli, který cukrovar našince podplácel a s kterými zasobanými karteláři vůbec jsme se radili o nějakém postupu proti řepářstvu!* Nejvíce příčin by měl k umlčování spravedlivých hlasů skartelovaný cukrovar moravanský. Nuže, ať jen dokáže jeho správa, že ničemné lži agrárnícké o našem tisku jsou pravdou! Zde bude důkaz nejpohodlnější. *Vždyť přece akcionáři téhož cukrovaru a „ochránce řepářstva“ p. Fr. Udržal rozhodně musí znáti finanční i politické cesty téhož cukrovaru.* Má-li mocný zemanský rod Udržalův na cukrovaru tom 120 akcií a vydělal-li za jediný rok na nich 10.800 K, zajiště má ve správě cukrovaru veliké slovo, jest má vliv i na vydávání cukrovarnických peněz a proto nechť otevřeně poví, co který katolík za „protiřepářský boj“ obdržel. A co jiné cukrovary dle hanebných pomluv agrární katolíkům daly, to zase mohou pověděti jiní akcionáři agrární. Tudíž můžete místo nízkého podezřívání vyřakovati s důkazy! Máte-li jaké, jistě o nich agrární, obamtlí akcionáři vědí!

Politický přehled.

Všecka pozornost soustřeďuje se nyní na rozpočtový výbor poslanecké sněmovny, který pracuje přepilně, aby byl do svátků s roz-

počtem hotov. A podivno, oposice naléhá na rychlé vyřízení rozpočtu, kdežto vládní strany pokoušejí se jednání protáhnout. Vládě počíná být nevolno z toho, že rozpočtový výbor opravdu pracuje. Ji by bylo milejší, kdyby nepracoval, aby měla omluva případně k odročení sněmovny anebo přístupu spokojiti se jen provisoriem. Čím více blíží se projednávání oněch položek, jejichž povolení považuje se za projev důvěry k vládě, jež však naráží již ve výboru na silný odpor, tím méně zakukleně doporučují listy vládě blízké, aby poslala sněmovnu na letní prázdniny a povolila si provisorium paragrafem 14. Dle „Centra“ pomýšlí prý vláda dokonce na rozpuštění říšské rady. A to všechno proto, že vyhověním oposici postavila by se vláda na stranu většiny slovan-ské, proti čemuž ovšem rozhodně se staví pa-nující německá menšina. Potěšitelno, že také v kruzích polských poslanců, kteří dosud po většině vždy podporují vládu, počíná se vy-jašňovati a jeví se sklon k Slovanské jednotě na říšské radě. Vůdce polské strany lidové a místopředseda Kola posl. Stapinski podal totiž jménem svých politických přátel návrh, aby Kolo polské v důležitých otázkách postupovalo v dohodě s ostatními stranami slovan-skými. Zmíněný návrh přikázán předsednictvu k uvá-žení a usneseno, aby při všech důlež. otázkách Kolo vyjednávalo s předáky ostatních slovan-stran; toť důkaz, že polské poslanectvo na radě říšské za nynější vlády a ve spolku s němec-kými stranami nezískalo valně dobrých zku-šeností. — Poslanecká sněmovna sejde se zase až 3 června a na řadě ocitne se nejprve pilný návrh o bosenské agrární bance, která přes všechny protesty rakouského poslanectva zapo-čala už svou činnost, potom přijdou na řadu finanční předlohy a pak pilný návrh Rusínů o jazykové otázce v Haliči.

Rozpočtový výbor vyřídil rozpočet mini-sterstva financí. O finančním plánu vládním se vlastně nemluvílo. Předseda hned na počátku dotyčné vládní předlohy o zvýšení daně z piva a kořalky z jednání vyloučil. Vyřizen i roz-počet ministra orby. Ministr orby dr. Brát tu prohlásil, že třeba věnovati pozornost otázce vyvazení hypotekárních dluhů a otázce kolo-nistů v zemích jižních, zvláště v Dalmácii, chystá se předloha o použití vodních sil, na vládu uherskou bude se naléhat, aby konečně na peštské burse byl zrušen terminový obchod atd. Dále projednán rozpočet ministerstva vnitra a ministerstva spravedlnosti, při čemž čeští poslanci kárali ostře jazykové poměry u soudů zejména na němčeném území.

Pověstný zákon Axmann-Koliskův proti českým školám v Dolních Rakousích nebyl vládou předložen k sankci, prý pro formální vady, ač vlastně odporuje základnímu zákonu státnímu a pak schválení vyvolalo by bouři všech slovan-ských národů v celé říši.

Ve Štyrsku novými sněmovními volbami utrpěli německé liberální strany nových ztrát. Na sněmu mají liberální německé strany pouze 48 mandátů, ač tu mívají dvoutřetinovou většinu, křesť. sociálové němečtí dobyli 21, Slo-vinci 13, socialisti 5.

Předseda uherského ministerstva dr. We-kerle urovnává krizi ve Vídni. Dosavadní vládnoucí strana nerada by pustila otázkou vládních a proto se stlouká stará vláda s novým ka-bátem. Košuta chtějí postaviti v čelo vlády, která má odstavit otázku bankovní a projed-nati otázky vojenské a volební opravu. Ale s nemocným a starým Košutem sotva bude valná práce. Připravuje prý se i oktrojírka nového volebního řádu.

V Turecku má teď slovo sněmovna, která schválila i předlohu, dle níž svěruje se nová organizace námořnictví anglickým důstojníkům. V Albanii stále ještě panují nepokoje. V Ma-cedonii vyskytují se ve značném počtu po-vstalecké čety, které hledí nabýti spojení s ne-spokojenými Albánci.

Z činnosti katol. spolků.

Bousov a Remova n. D. Naše sdružení katol. mládeže sešlo dne 23. května dvě jedno-aktovky a to: veselohru „Země za každou cenu“ a „Doktor Habakuk“ čili „Jak nedají vrány na lep“, šertovný obrazek z vesnického života. Souhra pro-vedena ku všeobecné spokojenosti a odměněna bouřlivým potleskem. Sál p. Václava Karálka, který našemu sdružení ve všem přichází vstříc, byl zcela naplněn. Vzdáváme díky všem milým účastníkům a hostům, kteří k nám i ze širokého okolí zavítali. Ve svornosti, mládeži naší, a s prvým přesvědčením krácej vpřed a nedej se zahanbíti činností našich nepřátel! V jednotě a svornosti jest naše síla!

Lomnice n. P. Po delší nečinnosti spol-kové, jež zaviněna byla hlavně nedostatkem míst-nosti, pořádána jednotou naší v neděli dne 23. t. m. v sále záloženského domu schůze členská, při které s laskavou ochotou přednášel nám náš čestný člen vesp. Th. Dr. Fr. Šule s Hradce Král.

Na slovo vzatý řečník tento v přednášce přes ho-dinu trvající s přesnou důkladností pojednal o pří-činách a následcích bitvy bělohorské, jež tatáž pro-národ náš měla, při čemž také na pravou míru uvedl mnohá tvrzení našich nepřátel, jež na po-tupu katolických přednáškových nám bývali. Odměnou vesp. řečníku za jeho velmi poučnou přednášku byl nadšený souhlas a pochvala od velmi četné shromážděných, kteří nedavše se sláskati krásným jarním počasím, přišli poučení čerpat z přednášky této. Vzdáváme tímto vad. pánu za jeho laskavou ochotu a veškerou námahu s přednáškou spojenou neuctivější dík, který platí i pro hojně dostavivší se účastníky z Libštátu, Nové Vsi a z okolí. Přání pak všech členů jest, aby jednotu v činnosti své neochabovala, různými překážkami a nepřije-mnostmi od vytknutého cíle odvrátiti se nenechala. Ku předu, spátky ni krok! Další činnosti zdať Bůh!

25leté trvání a svěcení nového pra-peru oslaví 27. června katol. jednotu v Hor. Jelení. Prosíme všechny bratrské jednoty a katol. orga-nisace, aby se slavnosti té účastnily. Blíží správy a program uvedeme později.

Politické zastupcové národa jsou povinni cho-vati se s největší šetrností k náboženství, k němuž náleží ohromná většina národa českého. A zejména ctilíme povinnost chovati veličkou šetrností k du-chovenstvu českému, jež od prvopočátku tak věrně stálo při národní straně a o národ náš tak velkých zásluh si získalo.

Dr. Fr. Rieger v prohlášení s r. 1877.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáskou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1882).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Zprávy místní a z kraje.

Na katolický sjезд darovali: Vld. du-chovenstvo vikariátu Jaroměřského a Le-dečského po 130 K, vikariátu Vysokomý-tského 100 K, Polenskýho 27 K (se dříve již jednotlivě kvitovanými K 61-06, celkem nyní K 88-06 — vldpp.: Schröter, Tošovský, Kučera po 3 K, Moravec 2 K, Ješek 4 K, Přibylavští dpp. 12 K) — dp. Širáček, kapl. v Opatovicích 4 K, p. dr. Schmoeger v Chrásti 20 K. Zaplat Bůh! — Vesp. bisk. vikáře, kteří dosud ve svých traktech sbírku nevykonali, snažně prosíme, aby tak dobro-tivě co nejdříve v zájmu dobré věci učinili cir-culando sběracím archem. Jiný způsob — dle nabyté zkušenosti — setkává se s nezdarem sbírky. Prosíme, aby příspěvky pro ušetření porta zasílány byly cheky č. 1701, sjezdci na jméno „Antonín Hrubý v Hradci Králové“. Cheky ty zašle na pořádání Biskupské knižnické aneb Přípravný komitét sjezdový. Spolu snažně prosíme, aby chekem č. 1701 zasílány byly obnosy jen na sjezd a nebylo chekem tím ani tišárně ani komukoli jinému placeno; zrakujíc nám jinak nesnáze velké v účtování.

Z Klicperova divadla. Společnost pí. Procházkové-Malé sešla ve středu 26. t. m. za pohostinského vystoupení p. Sedláčka, člena Nár. divadla, Davisova veselohru „Katakomby“. Dobrá věc našla i dobrých interpretů a celkový dojem večera vyzněl velmi příznivě. Na prvním místě ovšem jmenovati sluší vzácného hosta, jenž v ú-loze Bohrmána strhl obecenstvo k applausu při otevřené scéně, což u nás v činohře jest zjevem velmi vzácným. K němu čestně družil se p. Če-pela v zdařilé úloze Blimma. Rovněž velmi do-brými byli p. Liška (Sikert), p. Skalický (Ruding), p. Král (president) a p. Dobrovolný (ministr). Zato podání hlavního hrdiny Mayreka nebylo správné a ve třetím jednání zcela chybně nesou se pla-čtivým tónem i tam, kde imponovati měla hrstost sebevědomého muže. Z dámských samečejmů vy-nikla pí. Hrdlová (Nasťa) i slč. Slavijanská v ú-loze Ireny byla zcela dobrá. Za to roli Malviny aluželo by více karikatury. — Souhra byla sice dobrá, ale někdy mohla být dokonalejší. Návštěva slušná.

Dr. Aliquis.

† **Prof. dr. Petr Durdík.** Dne 26. t. m. zemřel na Smíchově tento vynikající rodák hořetický (* 1845), který, vystudovav gymnasium v Hradci Král., studoval filosofii a pak suploval na gym-nasiu královéhradeckém, později na budějovickém. Stal se r. 1870 professorem v Praze a r. 1887 začal působiti jako soukromý docent gymn. peda-gogiky na české universitě. Napísal množství vý-znamných pedagogických úvah. Čestná památka budiž zachována tomuto učenci!

Benefice. V pátek dne 28. t. m. jest be-neficiční večer p. J. Skalického. Beneficiant zvolil si rozsmarnou a působivou operettu „Mamselle Ni-touche“. V díloze Denisy vystoupí pohostinskou soubretta Tylda Laufová, bývalý člen Národního divadla v Brně a divadla Praha VIII.

Z čítárny městského prům. musea v Hradci Králové. Za příčinou odbyvání vý-stavy obrazů akademického malíře Jana Honsy a výstavy prací z kursů musejních zůstane čítárna až do 13. června uzavřena.

Druhý kurs kreslířský pro truhláře nábytku za přispění c. k. ministerstva veřejných prací, státní řemeslnické školou v Jaroměři při zdejší městské průmyslovém museu pořádaný, ukončen byl dne 26. května s dokonalým výsledkem. Rovněž kurs knihařský pro hotovení barevných ofisek za přispění technologického musea v Praze musem prům. pořádaný ukončen ve čtvrtek za plné účasti všech přihlášených účastníků. Výsledky praktické všech kursů musejních předvedeny budou širšímu obecenstvu ve výstavce ve dnech 12. a 13. června.

C. k. místopředsedstvím koncesso-vaně pěvecko-hudební škola Ludvíka Knepra a klavírní škola Ferd. Knepra pořádá veřejné školkové produkce ve dnech 2., 5. a 9. června o 3 hod. odpo. ve dvoraně Adal-bertina. Programy tamtéž. Vstup volný.

Vzteklina konstává. Purkmistrovský úřad zdejší vydal tuto vyhlášku: Ježto dle sdě-lení c. a k. vysoké školy svěrolékařské ve Vídni ze dne 14. t. m. č. 1368 byla u podezřelého psa, patřícího p. J. Komárkovi, klempíři v Hradci Krá-lové, histologickou prohlídkou mozku psa toho zjištěna vzteklina, nařizuje c. k. okr. hejtmanství v Hradci Králové výnosem ze dne 15. května t. r. čís. 15 727 na základě § 35. zákona ze dne 29. února 1880 č. ř. z. 85 následovně: „Kontu-mace psů v městě v Hradci Králové nařízená a výnosem zdejšího ze dne 10. ledna 1909 č. 784 až do odvolání prodloužená, budiž co nejpřísněji zachovávána. Dále vybízeti se majitelé psů, by přišle nařízení kontumace zachovávali a každý, kdož by mohl dokázati styk některého psa se zmíněným psem vzteklým, ihned to u podepsaného úřadu purkmistrovského oznámil, aby usmrcením psů, možné infekci vyvolávajících, dalším šíření se této hrozné, i životy lidské ohrožující nákaze za-bráněno bylo.

Ortel nad kočlím radem. V pondělí 24. t. m. v jednom zdejší domě osývalo se bē-dování majetnice 15 koček. Jelikož v téměř domě vztekl se pes, péčována celá ta kočlím rodina do pytle pohodného, aby byla utrácena k vůli přede-jít možné nákazy. Myslíme, že nebylo potřebí u bezdětné paní tolik žalostného prošení a hájení. Vždyt bude lépe, dá-li pochoutky rozdělené dosud tak rozsvětlenému kočlím rodě raději chudým dětem. Tak si získá oprávněný vděk.

Vyznamenání. Umělecký ústav c. k. dvor-ního fotografa, čis. rady J. F. Langhance, vyzna-menán byl udělením titulu komorního fotografa Jeho čis. Výsosti nejjasnějšího pana arcivévody Karla Františka Josefa.

Humánní ústav na obzoru. Zemská komise pro ochranu dětí bohéj zaříditi v Hradci Král. opatrovnu pro mravně a fyzicky ohrožené děti.

Smrtelná rána a dobrovolná dražba. „Osvěta lidu“ zakončila svůj referát o Macharově otravě ve zdejší Klicperově divadle pathosem: „Z rány, Macharem zasazené, hradečtí klerikálové se nevzpamatují. Po disputaci v Adalbertinu u-trpěli dnes tím silnější ránu, a na lidech pokro-kových sbývá, baže-li boj v dohledných dobách dobojován.“ Jak patrné z těchto slov, zabývají se zdejší pokrokaři sebevražednými úmysly, neboť chtějí stáť co stáť zahladiti hradecké katolíky, jejich tupením se dosud výhradně při životě udr-žovali. Nepomysli chudáci na to, čím odvrátí své trvání, až katolíci nebudou. Leč pohrůžka tato podobá se vážnému ultimátu, takže jdeme v Hradci vstříc vážným událostem. Když před 3 roky vracel se starý Masaryk ze své výpravy na zahladění katolické církve, pronesl prorocké slovo: „Kleri-kálové jsou na 10 let sabiti“. Tato věštba praž-ského proroka nezůstala se však zdejšími pokroka-ři dosti spolehlivou, proto si povolali vídeňského traviče, aby svým jedem dle skázy dokonali. Jak se dovidáme, jeví jed již své účinky a proto ka-tolická strana, usnávajíc neudržitelnost situace, odhodlala se k likvidaci a k dobrovolné dražbě všeho svého majetku. Vyjednává se pilně, zdať by pokrokový štáb nepřevzal fondus instruktus a volně ruky za intervence svých dvou generálů dra. Klumpara, jehož obratnost v hladkém pře-vádění realit je všeobecně obdivována, a dra. Ge-duldigra, jehož obětavá správa stavebního fondu zdejší synagogy šije dosud u věčné paměti. Do

Adalbertina je projektována díloka pokrokového klubu se zasedací síní zdejším zastupitelstva, aby nebyl nucen prováděti svou blahodárnou činnost na útraty zdejších poplatníků v obecním domě při obecním osvětlení a otopu a používáním obecního inventáře, inkoustu a papíru. — Hradecký klerus opustí též v brzké všechny školy, takže bude lze výhodně zaopatřiti na uprázdněných místech několik nedozkoušených supplentů, nekvalifikovaných pokrokových slečinek a p. Kubálka beze všech úplatků. Provedou-li se všechny tyto projektované plány, bude ohlášen boj pokrokových travičů v dohledné době dobojován.

Holice. Tamburašský večírek pořádáný dne 23. t. m. naším dělnictvem. vydařil se znamenitě. Tamburaši královéhradecké jednoty hráli velice sručně a získali si mnoho pochvaly; zábavné výstupy pp. Routha a Valentý roveslili rutinovaný provedení každého. Děk všem účastníkům!

Dvůr Král. Naše čilá jednota uspořádala dne 9. t. m. tamburašský koncert. Naši protivníci ukázali svoje kulturní snahy odpoledne barbarickým řáděním v naší schůzi. My zase jsme osvědčili touhu po kultuře jiným způsobem. Každý totiž má jinou krasochut. Ačkoli bylo všechno rozechvěno odpoledním randálem, ačkoli mluveno o nepokojích nových, přece večer dvorana byla zcela uaplňena. Mistrné výkony hradeckých tamburašů, paní B. Stuchlové a jiných přijaty s velikou pochvalou.

Pohřební se Fr. Feiglová z Dolno-Černilova, u věku 72 let, jež odešla z neznámých příčin dne 11. t. m. z domova. Od té chvíle se o ní neví. Poslední stopy vedou do putních míst Vamberka a Varty. Byla oděna prostě; měla modrou sukni, černou přilehající kazajku, černý šátek, nela šedou loktánsku. Vlas má řídký, prošedivělý, mluví pouze česky. Kdo by podal o ní určitou správu, obdrží odměnu 20 K. — Jan Feigl, Výrava u Hradce Král.

Pověrečné modlitbičky, proti kterým „Obnova“ i ostatní katolický tisk tolikrát protestovaly, byly v minulých dnech podstrkávány od neznámých individuí do dveří katolických rodin. Balamucenti to rozhodně od poučeného katolictva nevybáží; jest to manévř našich nepřátel, kteří zúmyslně ohlupují, aby pak s farizejským povzděchem lhali, jak ti „klerikálové“ zatemňují. Zvláštní jest, že o takových modlitbičkách dozví se vždycky dřív tisk pokrokový než náš. Neběží hned za tepla podat o tom rozesílání správu sám žijlivý původce? Nutno na ty podvody, vypočtené na mámení lidu, znovu upozorniti, jelikož právě dne 25. t. m. „Osvěta“ už zpr. má teplou správu, jak se rozesílají pověrečné modlitbičky na Časlavsku, Chotěbořsku a Nasavreku. Právě v těch krajích nepřátelé složí se necitlivě nad úspěchy katolické organizace a proto pracují všemi prostředky k zesměšlení a potupě katolictva. Kdyby takové modlitbičky šířil prostomyslný ohudák, který by myslil, že tím prospívá, ukázal by se světu a nepříliš by se k příbytku katolíků jako had — nebo by se aspoň podepsal. Podvodné to řemeslo protikatolických fanatiků tedy trvá dále. Nutno všude proti němu pracovati.

Z Vřetovic do Černilova. Před odchodem a zvláště při odchodu z drabého mi Černilova projeveno mi bylo nesmírně mnoho lásky a přízně ode všech, mezi kterými jsem po 12 roků žil a pracoval, se kterými jsem vždy radost i bolest cítil. Protože pak ještě i nyní, když již vzdálen jsem, stále docházejí mne nové projevy a díky lásky, a jelikož nemohu všem, jak bych si přál, písemně odpovídati, poněmávám tohoto způsobu, abych ještě jednou drabým a milým osadačkám Černilovským ze srdce poděkoval a s Pánem Bohem dal. Na prvním místě vzdávám veřejně nejserdecnější díky svému vroucně milovanému šéfovi vdě. vikáři a děkanu Černilovskému Janu Fr. Seidlovi za všechnu dobrotu a lásku, kterou mne stále zahrnoval, za jeho otcovské vedení, kterým mne jen k dobrému vždy nabádal, a péči, kterou po 12 roků otcovsky o mne se staral. Kéž dobrotivý Pán Bůh jest štědrým odplatitelem zde a zvláště na věčnosti! Mé synovské srdce bude vždy k Vám, vele-důstojný pane, lnouti vděčností největší a poslední úder jeho bude po Bohu a Rodičce Boží patřiti Vám! Rovněž kéž Pán Bůh odplatí milému spolakaplanu mému vřp. Janu Petráskovi všechno jeho přátelství a lásku, kterou ke mně choval, i všem drabým domácím všechnu jejich starost a trpělivost, kterou se mnou po tak dlouhou řadu let měli. Děkuji obětavému velectěnému řediteli chora v Černilově p. Janu Vanickému a všem hudebníkům za krásný večírek, který mi na rozloučenou připravili, a za jejich doprovod při mém odjezdu. Děkuji všem družičkám za jejich přání, kterým mne na nové místo má provázely, za krásné kytičky, které mi na památku darovaly, rodině Prokové z Vřavy za překrásný křt, který mi vždy bude milou upomínkou, rodině Menclové z Černilova, rodině Havlasové a Kvasničkové z Bukoviny a rodině Prokové z Divce. A srdečně: „zaplať Pán Bůh“ volám vám všichni drabí a milí katolíci celé osady Černilovské! Na díky své upřímné lásky darovali jste mi v upomínku drabocenný a umělecký kalich a nádherný obraz Spasitele našeho. Kéž vám to všechno odplatí Kristus Pán, kéž vás vždy na všech cestách vašich chrání ode všeho zlého na duši i na těle. V dojemném

sboru na „rozloučenou“ volali spěváci jménem našim: „S Bohem buď a pamatuj!“ Na slova ta nikdy nezapomena a vždy s největší láskou a vděčností budu vzpomínati na všechny vás. Jako v Černilově denně modlil jsem se za vás a za všechny při měi sv. jsem prosil, tak ani nyní nikdy ve svém životě nepřestanu se modliti za vás; a léta, která jsem prožil mezi vámi, budou patřiti k nejkrásnějším vzpomínkám mého života. A abych snad nikoho nevynechal, kdo mi co dobrého kdy prokázal, volám všem bez rozdílu s hloubi srdce svého: „Zaplať Pán Bůh!“ Kéž Rodička Boží, kterou tak vroucně a něžně ctíte, vyprosí vám na Pána Bohu všechno nejlepší pro tento i budoucí život! Buďte všichni s Pánem Bohem! Ve Vřetovicích, dne 22 května 1909. Josef Myňatík, farář.

Volební dozvuky v Třebouchovicích. (Opozděno). Je charakteristické, že mnohomluvný „Ratibor“ dal si v události, jakou je volba do obecního zastup., náhubek a moudře mlčí, ačkoliv — jak známo — téměř v každém klepu, jak se někde co šustne, musí míti slovo. Zato však nemlčí „Živnostník“, časopis na vyrábění soc. dem. živnostníků. Kdo zná společenské poměry v našem městě, věru se musí zasmáti smíchem upřímným nad boucharonskými výrony soudruha — živnostníka (?) dopisovatele. Organizace soc. dem. živnostníků prý se při volbách jak náleží uplatnila. Nikoliv. Výsledek voleb je důsledkem spojení všech živlů (za normálních poměrů vzájemně se odpuzujících) se stranou vládní, radniční, proti osamoceně, poctivě oposici. O významu 16 organizovaných soc. demok. živnostníků, kteří přece tvoří prapenetrné procento živnostníků soustředěných v živnostenských odborných sdruženích a jejich předsednictva nalézala se na kandidátce opoziční — jest věru marno mluvit. Výsledek voleb nutno přičísti vládní straně radniční, která sice na oko nastavěla kandidátku pro III. sbor, ale... Pánové uvažovali: Nestavěním kandidátky opoziční zmateme, soc. dem. upokojíme a z narážčeného odstřelení soudruha Všečky et comp. po způsobu Piláta race si umyjeme. O mandáty se podělíme v II. a I. sboru a zase to půjde z vesela od repetice na tři roky a po nás ať třeba potopa... Je-li tohle jednání pokrokové, poctivé a vlastenecké, nechť si každý učiní sám úsudek. Že to takhle a nejinak bylo, potvrzuje ostatně sám na rozum si šlapající dopisovatel, který na jiném místě d: „Stín vítězství objevil se však při vítězství a to taktikou radničních pašů, poněvadž jejich přičiněním dva naši kandidáti nahrazení jinými“ atd. Tedy jak rozsoudila strana — dle dopisovatele „radničních pašů“, se stalo a soc. dem. demokratický moutení hezký ostrouhal kolečko. (Loyálně připomínáme, že tento skutek nutno přičísti k dobrá radniční straně. Pozn. dop.) Máme po ruce četné případy podvodného volení našich protivníků; některé již na místě zjištěny. Ale soc. dem. dopisovatel praví: „Výčitky jejich, že z naší strany podvodné se volilo, nechají nás klidnými, neboť strana naše k podobným věcem se nepropůjčí.“ Za tuhle záruku, milý soudruhu, ani my ani kdokoliv jiný vám nedáme ani zlamanou grešli; rozumíme? Také se holedbáte, že jste ve volebním boji byli nováčky. I ne, vždyť s milostí a dopuštěním radniční strany vaši lidé tam buď seděli nebo sedí po celou řadu let a ve věcech agitáčních jste nepekonaťelými mistry. Tedy pisek do očí sypati můžete jenom veřejnosti nesoudné. A pak to podezřelé plnění pojmů a snovnívání slov: pokrok, pokroková, pokrokové! Na schůzi u „Jarokových“ veřejně se vyčetlo vašemu zvolenci L., že on je jeden z nepřátel stížení pokračovací školy. Občan J. po léta zasedá v obec. zastupitelstvu — tedy řádný nováček — a jáfku — kdy pak tam vůbec zadeklamoval o „pokroku“? Občan V. kolikrát vůbec sčítal se sezení? A tak by to mohlo jíti dále. Více skromnosti by vám, pánové, slušelo, ale o našich kandidátech slušelo by vám věru mlčeti. Rekurs proti nezákonné provedeným volbám podán a na kompetentním místě vzat k vědomí. Ať se opět proti nám spojí voda a oheň, občanská nepoctivost a renegátství! Jedno je jisto: buď čestně svítáme aneb čestně padneme. Z výsledku však sobě vyvodíme všestranné důsledky.

Z Nechanic do Nechanic. Aby se slabší byl dojem sv. misie, uspořádala strana soc. dem. 10. t. m. veřejnou schůzi s programem: Kulturní a hospodářské nebezpečí klerikalismu. Ze svědectví zašel jsem se také podívat, abych poznal, jakou jest oblidou ten klerikalismus; ale sklaplo mi. Návštěva byla dosti četná a mezi ní všechny prý pokrokové živly naše. Přítomnost vládního komisaře způsobila, že soudruh Hampl nemluvil, jak mluvití chtěl, nýbrž jak mluvití směl. A to jest dvojí. Proto jsem si s celí řecí nevybral, v čem to nebezpečí vězí. Jedno však mi jest divné. O vyspělosti našeho proutěho lidu učinil jsem si úsudek již z Háškových voleb, kdy se stalo, že četníkům protivných táborů při polemice se bohatlivě tleskalo; tím se totiž naši lidé baví. O však Mei o t. sv. inteligenci, která na této schůzi demonstrativně tleskala? Či jest její vzdělání tak chatrné, že nedovede se povznést nad všednost, anebo tak čínila samýslně, aby strhla ostatní? Soudruh Hampl uvedl mezi jiným, že klerikalismus šíří se tiskem, tak jako by oní neměli řádný. Připadá mi to jako v oné bajce, kde vlk na horním

toku stěhuje si na beránka stojícího dole, že mu kalí vodu. Dále uvedl, že potlačuje volnost myšlení. Přitom vzpomněl + pana biskupa Brynyshe, že týt řekl: Proti slova postavíme slovo, proti knize knihu a proti organizaci zase organizaci. Ano, ale při tom na něco ukáží. Při jedné schůzi před volbami do Háškové rady řekl soudruh Hampl jako kandidát poslanectví také mezi jiným toto: „Náboženství si účtu vyutí,“ ale neřekl jak, zdali násilím či jinak. To naznačil však již dávno před ním biskup Brynyshe, že náboženství si účtu vyutí poučováním a vzděláváním. Na památku Husově v Nechanicích stojí napsáno: „Pravda vítězí“, ale nestojí tam, kdy a kde. V Písmě sv. však dočteme se slov: „Pravda osvobodí vás“, a to jest zcela již něco jiného, to platí o nás samých. Kde však máme hledati pravdu? (Tu otázku zodpověděl dp. farář tím že povolal k nám missonáře, kteří slovem poučovali lid. Proč ve schůzi 1. května bylo radeno, by se na kázání missonářů nechodilo, ba se strany pokrokové hleděno i vybrožováno k tomu, by účel misie byl zmařen? Či jsou soudruh Hampl anebo redaktor Pelant něco jiného než missonáři nevěřících? Měli raději ponechati volnost, by každý se mohl přesvědčiti a dle svého úsudku pak jednati. To by bylo volné myšlení, jehož největšími přáteli jsou ti nenávidění klerikálové. Ostatně i u nás svítá. Další bod týkal se volné školy, při kterém přítomní učitelé dávali svůj souhlas na jevo. V čem ta volná škola záleží, jest také sporné. Dle mého mohla by býti volná škola, ale zároveň by musela býti též volná návštěva školy, totiž tak, abychoť si své děti mohli posílati do školy, která by nám vyhovovala, a nemuseli na ty volné školy také platiti; vždyť takto musíme míti obavu, že to, co rodina doma si postaví, taková volná škola zase zboří. A to přece není účel školy. Při tom dovolím si ukázati, jaký je rozdíl v učitelích. Náš starý pan řídící Matoušek si s námi dal vždy ku konci roku bodné práce, aby nám radost způsobil, pořádaje zkoušky veřejné a výlety. To byly schůze rodičů s učiteli. Co se namáhá s námi, abychoť v chrámu Páně pěkně zpívali! Působilo mu to radost, když zpěv krásně šel. A nyní podívejme se na nového; jaký to rozdíl! Jak ho mají lidé rádi, mohl dobře viděti z druhé schůze, kterou pořádal s rodiči, když všeho vřady přišlo as 40 lidí, a z těch bylo šest neb osm, kteří mají dítka ke škole. To — prosím — mluví samo. V kostele ho též málo vidíte. Svědomitý člověk se kostelu nevyhýbá, neboť tam nestráší. Takoví učitelé mluví pak o škole v duchu Komenského! A tu, poněvadž mám za to, že již desatero Boží zapomenli, dávám návrh, aby jim někdo vypracoval desatero nové, a druhé přikázání, aby znělo: „Nevezmeš jména velikánů českých nadarmo!“ — Ku konci řeči citoval soudruh Hampl z „Havlíčka“. Tu podotýká, že Havlíček také napsal: „Poučení trpkou zkušeností na nikoho nespooleháme než sami na sebe, a byť celý svět proti nám se postavil, opření jsouce o své dobré právo, svou vlastní práci a přičinlivost domoci se musíme toho, co nám před Bohem i před lidem patří.“

Dobřenice. Kdybych psal feuilleton, napsal bych jej názvem: „Pan řídící a jeho paraple“, ale ve vážných věcech těžko žertovat. Jenom prozrazuji, že parapletem pana řídícího Píče jest učitelská organizace. Přemnozí z její ideálnějších zakladatelů i členů by se asi divili, k čemu musí organizace sloužit. Za onoho času, kdy p. řídící Píč nebyl ještě finančně dobře situován, nemohl se bohatě oženit, pomohlo mu vstoupení do organizace, aby učitelská záložna povolila půjčku; letos zase dovolával se organizační ochranu, když po zavržení Husova obrazu p. farář byl nucen v zájmu náboženských citů a uvědomění školních dětí šádati za rozhodnutí zemské školní rady. Ve správě „Orlických Proudů“ se dne 18. února prozradil to na něho jeho obětavý přítel a přímo mu vytkl, že má konat organizační povinnosti, když se dovolává organizační ochrany. (Umí ten přítel hrát na varhany sám?) Pan řídící poslechl. Aby se nad ním spíše rostáblo organizační paraple, kdyby snad shůry měl přijít déšť, praštil tím „nešťastným“ varhanečnickem, který mu, dokud se mu upřímně věnoval, získávalo účtu lidu a bylo potřebným zdrojem vydatného příspěvku na čtení jeho vydání; ba i do novin si to dal, do „Ratibora“, aby celý kraj věděl, jak p. Píč je silně nadšen duchem „organizace“ a je tak finančně situován, že těch hezkých pár koreček a stolu nepotřebuje. Každému neřekne p. řídící, že přestal býti ředitelem záru chrámového, aby vyhověl organizační povinnosti; vymlouvá se na své zdraví, na reuma v nohou. Kdyby to bylo pravdivou příčinou, řekl bychom, že nemocil svými „nešťastnými sděleními“ pomoci z Dobřenic mladšímu kolegovi, jenž jako dobrý hudebník mohl býti jeho vydatným pomocníkem na choru, ale měl poskytnouti mu spravedlivý podíl na podílech vlastních, čímž mohlo i jemu na zdraví i mladšímu kolegovi finančně býti pomoheno. Takto aspoň dělávali staří učitelé a hudebníci chrámoví, na něž starší lidé pro jejich umění i pevnou, poctivou povahu a účtou dovedl vzpomínají. Pan řídící nyní však užil jiných prostředků. (Přistě dále).

Dobřenice pp. Vančury a Franka. Nás v Dobřenicích velice zajímají pravdivé správy o „zásluhách“ činnosti p. Bob. Vančury. Musíme připomenouti však, že čestná jeho obětavost bylo

dosed v „Obnově“ neaplné. Vždyť jeho láskyplné srdce roznáší dobrodlní i do širokého okolí. U nás nechtěl být jednou nikdo haněm. Lidé říkali: „Když si pořídili dva lidé stříkačku bez našeho vědomí s obecního majetku, ať si také u ní službu konají sami!“ Přijel však p. Vanečura, promluvil dojemně o záslužné činnosti hasičské a než odjel, už tu byli hasiči. Let p. V. zapomněl přitom říci kupcům stříkačky, že by byla do Dobrušky stála stříkačka za poloviční cenu. Vždyť vody máme málo a bramborů také. Ještě by nám měl p. V. započítat pro nečinnou stříkačku aspoň komínka; tak by aspoň byla paráda — když stříkačka jinak zahálí. My ovšem už tu máme jiného znamenitého výtědlníka — p. Franka. Někdo zcela zdvořile ho upozornil: „Pane důchodní, nešlapte nám po poli!“ A milý vzdělanec odpovídá nadávkami a vyhrázkami; prý půjde s pole, až bude chtít. A jeho pomocník ještě mu přizvukuje, že „kluk patří na šibenici.“ Toť se rozumí, že takové panstvo jindy dovede znamenitě markýřovat demokraty a našlepe ještě zastání u „lidové“ „Osvěty lidu.“ A p. Frank dovede ještě jinší věci než nadávat. Nemí potřebí tedy, abychom nechanickými záviděli jejich lidumilnou kapacitu. Máme tady úrodu na takové přátele lidu taky.

Nový Bydžov. Našemu dopisovateli do „Osvěty lidu“ nedostává se duševního materiálu k úkolu vážného spravodaje a proto obléká se v antiklerikální livrej a domnívá se, že takovému hrdinovi promine se i největší hrubost, šve proti katol. nář. jednotě a špiní každého, kdo v ní buď ku přednášce nebo zábavě sil svých propůjčí. Posledně šval proti přednášce Svojsíkové a varoval před účastenstvím. I hostinec jednoho členu naší katolické národní jednoty ho palí a v póze umravňovatele kárá hostinského i kabaret, jenž mimo hotel „u Lva“ a hostinec „u Saidla“ i hostinec „u Zeleného stromu“ navštívil a tam se produkoval. Nechceme zde omlouvatí pořádku nějakých podobných kabaretů, ale tolik z produkce našich pokrokových víme, že v mnohém již podobné kabarety předčili a pravou cestu ku vzdělání a zúčastnění přes svou patentovanou uženost a moudrost nenalezli. — Všeobecně oblíbený náš cestovatel Alois Svojsík přednášel zde v sobotu 15. t. m. v sále „Na kopečku“ na pozvání katol. nář. jednoty. Sál byl do posledního místečka naplněn vybraným obecnstvem našeho města i okolí a náš slovnatý cestovatel odměňován dlouhotrvajícím potleskem, s nímž u přemnohých spojeno bylo přání, aby ještě aspoň jedenkrát k nám zavítal a přednášel o své cestě kolem světa. Tím dána také nejlepší odpověď našemu o pokrok města starostlivému dopisovateli do „Osvěty lidu“ na jeho invetivny proti katol. nář. jednotě a našemu cestovateli. Nedivíme se pádným pokrokovým! Neustále hlásají oblíbenou svou frázi „klerikalismus nepřítel pokroku a svád“ a teď jim najednou vstoupí do cesty kaplan, jenž procestoval všech pět dílů světa, zná plynně šest světových jazyků, jest obratným literátem a oblíbeným causeurem — to jest ovšem nemilá spreha na paněšlání špinitele všeho katolického v Čechách. Čistý výnos věnován „Ústřední Matce školské“, což je ovšem u našich vlasteneckých škiklounů věcí vedlejší a také se jim brojení proti vlasteneckým a vzdělávacím podnikům naší žurnalistikou snadno promine.

Rezbátá schůze. V neděli 9. května pořádali nář. socialisté v Nov. Bydžově veřejnou schůzi, do níž dostavilo se asi sto soc. demokratů a lomozem a výkřiky spásobili, že posl. Buřival se nedostal ani k slovu. Vládní komisar schůzi rozpustil. Dne 16. května pořádali nář. socialisté schůzi novou, ale poslanec Buřival se již nedostavil.

Okresní nemocnice v Pardubicích. Dokud v pardubské nemocnici byly ošetřovatelkami řádové sestry, každou chvíli přinesl „Východočeský Obzor“, takto tělesný žurnál nemocniční, nějakou vyřazenou senační správu o tamějších „hrozných“ nedostatecích, které — to se rozumí — savinily tehdejší ošetřovatelky. Sotva že se někde akácel hrůšek anebo nemocný nechtěl jísti kaši, již novinářský reportér z nemocnice měl raport v redakci židovského žurnálu. Po odchodu jeptišek jakoby utal! Nemocnice se stala zakletým sánkem. Snad dopisovatel „Východočeského Obzoru“ oněměl a ohluchl anebo má tolik starostí jině, že mu nezbyvá času povědět nám ve svém lajbžurnálu, co se nyní v nemocnici děje. Lhátí jistě už nebude jako dříve, ale nějakou tu pravdivou historku z nemocnice by nám před veřejností mohl sdělit; bylo by to snad opravdu někdy senační. Ach ano, není radno z ústavů humanitních vynášeti všelijaké ty lidské chyby, řekl tam drubdy jeden mocný pán. Jen se měl také touto záhadou říditi až dříve sám, ale kde pak, když to byly jeptišky, za ty se může aspoň v novinách plítí!

Přístí školní budovy v Pardubicích. Město Pardubice při rychle varšatajícím počtu obyvatelstva jest nuceno postaviti nové dvě školní budovy pro nové město kolem nádraží. Za tou příčinou zhotoveny byly plány, které byly již okresní i místní školní radou po předběžných ohledcích komisí schváleny. Rozpočet na novou měšťanskou školu u sv. Jana činí 330.000 K bez vnitřního zařízení a město stavební 80.720 K. Na

školu obecnou na chrudimské silnici páčí se rozpočet na 220.000 a 12.000 místo.

Vítězství pardubského sportsmána. Záložního pardubského sportsmána vrchní vojensvérolékaře Bartoše našlo konečně dávno hledané štěstí. Pan Bartoš zvíťazil při koňských a chuchelských závodech tak, že dosáhl dvakrát první ceny. Vedle menších cen podařilo se p. Bartošovi dobytí tehdy při pražské steeple chase první cenu v obnosu 13.000 K a podobně při sbraslavské jízdě dostihl jeho kůň první cíle. O p. Bartošovi jde pověst, že jest jeden z nejlepších a nejobdivnějších jezdců v Rakousku. Sám pěstuje ustavičně přes 20 až 30 závodních koní a bře osobní účast na všech koňských závodech v Rakousku. Často pádem s koně vážně se sranil. Ale i při veliké odvaze a obratnosti nepodařilo se mu přece dosáhnouti první ceny; až letos štěstí se naň blahoaklonně usmálo.

Utopený v Labi u Pardubic. Dne 21. t. m. našli rumáci dobývající písek v labském řetišti za plovárnou pod Hofmanovou loukou mrtvolu utopence, který tu podle všech známek ležel patrně již několik neděl pohřbený v písku. Mrtvola neznámého muže byla odvezena na hřbitov pardubský. Po policejním oznámení dostavily se na hřbitov tři ženy, jimž muži během tohoto roku beze stopy z domů zmizeli a jedna z nich skutečně v utopeném svého zmizelého muže našla. Byl to V. Holec z Časů u Sezemic, který již dne 6. března t. r. odešel z domova a již se nenavrátil.

Oslava ředitele káru v Pardubicích. Sociálně demokratický zpěvácký spolek „Smetana“ uspořádal ku počtu p. J. Procházky, ředitele choru při děkanském kostele v Pardubicích, zvláštní pěveckou akademii v sále dělnického domu. Slavnost konala se dne 26. t. m. v 8 hod. večer.

Z rychnovského vikariátu. V úterý svatochušně dne 1. června o 2. hod. odpol. koná se v Rychnově n. Kn. v chrámu Páně sv. Havla duchovní rekollektce vikariátního kléru, kterou říditi bude vdp. kanovník a vikář V. Kleprlík. Řeč k duchovenstvu z ochoty prosloví „srdce vikariátu“ vdp. konsistorní rada P. Rozínek ze Skalky, který také sv. zpověď bude slyšeti. Dpp. spolubratři sousedních vikariátů se k této pobožnosti aktivně zvon. Kdo by se chtěl účastniti společného oběda, nechtě se včas kor. listkem laskavě přihlásit u p. J. Vítovského, hoteliera v Národním domě v Rychnově n. K.

Stará Paka. Letošní 12. květen utkví na dlouhou dobu v milé upomínce všem katolíkům naší farnosti. Přesně o 1/8. hod. ráno zavítal k nám J. Exc. nejdp. biskup ku generální visitaci. Před alavobránou pod kostelem čekala naň dlouhá řada organizovaných katolíků, ve bráně byl ovítán p. starostou J. Ješkem s 12 členy zastupitelstva, p. ředitelem továrny Havránkem a pp. starosty z Rožkopova a okolí. Pan Čistěký vítal jménem organizací katol., katolické mládeže a zemědělců a dvě družičky za školní dívky. Místní duchovní správce připomněl ve své vítací řeči, že tomu téměř 150 roků, co naposled vrchní pastýř diecése do chrámu našeho vstoupil a vítal J. Exc. ku práci apoštolské. Arcipastýř zřejmě dojat děkoval za srdečné uvítání a za zvuků hudby bral se do chrámu Páně špalírem četných družiček, organizace mládeže a školních dětí, kde po mši sv. proslovil vzletně a dojemně kázání. Po biřmování byla zkouška venkovských škol a prohlídka kostela. Odpoledne o 3. hod. odebral se J. Exc. do školy, jež vitan celým sborem učitelským a ve třídě krásně dekorované byla zkouška žáků, při níž mile dojalo každého přítomného, jak dovede Jeho Excellence s malými dětmi velice pěkně hovořiti. Přítomna byla celá místní školní rada a četná rodiče. Ve chrámu bylo biřmováno školní mládeže a dospělých ze Staré Paky, k nimž promluvil J. B. M. řeč v pravdě velekněžskou, která působila dojmem nezapomenutelným. A nastalo loučení — 2 družičky děkovaly J. Exc. a podaly kytičky a duchovní správce děkoval za práci vykonanou, přeje, aby dobrotivý Bůh „dobrého pana biskupa“, jak ho dívky naše pojmenovaly, dále provázel a dlouho zachoval! Za všeobecného pohnutí děkoval J. Exc. a žádal modlitbu věřících a o 1/6. odjížděl do Lomnice. Přečasná pohoda svažovala slavnostní dojmy, jež zanechal J. Exc. v srdcích našich. Taktoť jednání J. Exc. odsbrojuje i lidi předpokládá — a všichni mluví s úctou o nejdp. biskupovi. Doufáme, že i Jeho Bisk. Milost zachová Starou Paku v milé upomínce. Zdař Bůh!

Nová Ves nad Popelkem. Památným zůstane pro celou naši osadu den 18. května, kdy konala se u nás generální visitace. Lásky a přívětivosti, s kterou zavítal k nám nejdp. vrchní pastýř dr. Doubrava, získaly duše celé farní osady. O půl 8. hod. ranní shromáždila se celá farnost k místu, odkudž očekávali jsme přijezd Jeho Excellence. Jízdní banderium o 12 mužích vyjelo Jeho Milostí vstříc a doprovázelo jej až k slavnostně bráně uvítací, kdež shromážděna byla obecni zastupitelstva a sl. spolky. Místní starosta p. Ant. Misera vzletem řečí oslovil ndp. biskupa akcentuje zvlášť katolické amfalemi celé farnosti. J. E. pozdravil všechny členy obecních zastupitelstev, dal si představití předáky spolků katolického, čtenářského, hasičského a omladin a u dveří chrámových uvítán byl žákyní F. Pánkovou jménem

školních dětí a dp. farářem V. Mrštíkem jménem osadníků. Odpověď J. E. zanechala trvalý dojem u všech přítomných, neboť kladl ndp. biskup ve své promluvě zvláštní důraz na to, že přichází s láskou mezi svěřené sobě stádoce a s láskou opět se shledává. Po představení pp. učitelů odebral se ndp. vrchní pastýř do budovy farní, aby po krátké chvíli přikročil k posv. obřadům mše sv., kázání a sv. biřmování. Zkouška školních dětí, již účastnili se p. okresní hejtman Böhms, přítomné duchovenstvo, místní školní rada a pp. učitelé, učinila na J. E. dojem uspokojivý. Po přátelském obědě, jehož účastnili se místní předáci, p. okres. hejtman a duchovenstvo okolní odebral se J. E. ještě do chrámu Páně, aby s osadou se rozloučil. V kostele poděkovali J. B. M. žákyně L. Miserová jménem biřmovanců, dp. farář V. Mrštík jménem farníků a vdp. J. Sehnal, bisk. vikář z Bělohradu, jménem vikariátního duchovenstva. J. E. ráčil na rozloučenou celou osadu povzbudit k vytrvalosti ve víře a v oddanosti k církvi sv. Potom udělil přítomným apoštolské požehnání, ubíral se náš milý vrchní pastýř provázen všemi místními korporacemi za zvuků papežské hymny k svému povozu. Na cestu do Staré Paky, odkudž ndp. biskup do své residence odjížděl, poskytl mu jízdní banderium právod. Zkrátka myslíme, že mluvíme ze srdce všech našich osadníků, když tímto provoláváme J. E. ndp. biskupovi upřímně: Bůh žehnej Jeho Biskupské Milosti ve všech krocích a počínáních ku blahu naší diecése! Ku konci ještě vzdáváme díky sl. obecním zastupitelstvům v Nov. Vsi n. P., Syřenově a Žďáře, dále sl. spolkům, hudbě, družičkám, jakož i všem, kteří jakýmkoli způsobem k oslavě památného toho dne přispěli, srdečně: Zaplať Vám za vše Pán Bůh!

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejsrdčivěji

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát
v Hradci Králové.
Zal. r. 1868.

Velký seznam na požádání zdarma.

Agrárnícký randál v Chuchli a naše schůze v Heřmaně. Náš katolický spolek „Vlast“ svolal na den 23. května veřejnou schůzi, na níž povolal za řečníka vlp. M. Kloudu z Hornova n. D. a p. Ant. Zemana z Čáslavě. Schůze zahájena byla p. Jos. Ješkem, starostou z Puhčic. Než nastojte! Sotva schůze zahájena, spustil zástup agrárních semenů husarský řev a snažil se jednání znemožniti. Nejvíce vyznamenal se pan pošt mistr Karel Hadinec z Malce. Je to velmi zajímavá šurka. Tento pán spolu s p. učitelem Linhartem naučili se pracně dvěma řečem, nota bene dobromady, t. j. každý jedné. Pan učitel „O výchově dítěte“ a p. pošt mistr agitační řeč. Ač řeči ty přednášeli mnohokrát, přece p. pošt mistr svoje umění prostě čte. Přihodila se jim však v jedné obci velmi nemilá nehoda, že totiž ty umělecky silácké výkony nikdo nepřiblížil poslechnout a tu nezbyvalo nic jiného, než že si museli naši milí páni z dlouhé chvíle zahrati karty. Pan pošt mistr také hraje ještě jiné nástroje (snad jako malý kolovrátek) a tím chytá své věrné. Byla zde opora strany agrární, kterou zmínění pánové zastupovali ze svých obcí, velmi silná. Téměř všechny sloupky okresu chotěbořského přispěchaly, aby ukázaly, co dovedou jejich silné hlasivky. Přítomni byli kromě jiných pp.: Alois Miza, velkostatek z Nové Vsi, Karel Nevoile, mlynář z Visky, Ant. Leblůška, rolník z Běstviny, Frant. Turek, rolník ze Lhotky Vestecké, Josef Holab, nájemce Dvora z Přisecna, Jos. Pastina, rolník z Podhořice, Frt. Vilím, starosta z Hor. Lhotky, evangelík. Mimo to pp. učitelové v řadách smíšených siláků. P. předseda pětkrát vybízí k pořádku, než vše marně. Vlp. Klouda vystupuje několikrát na šidli a navrhuje každému svobodu slova po vývozech obem řečníků z naší strany. Pan pošt mistr měl tolik drзости, že chtěl vlp. Kloudovi předpisovati, jak dlouho má řečniti, a že musí řečník protivné strany ihned po jeho vývozech dostati slovo. Věru pamatujeme si to, katolíci, dobře. Část agrárníků byla u dveří a částí byl obklíčen hostinec. Měli jsme za to, že jsme někde mezi Indii, slyšíce nepírozané, hlasu lidáckého nepodobné sruky. Za vřavy, která neustávala, přišel p. Leblůška z Běst-

viny k velp. Kloudovi a tento mu praví: „Zde máte vaši inteligenci a vzdělanost.“ P. Lebduška odpovídá: „Stydím se za to surové jednání; nemám však vlivu žádného na naše stoupence.“ Poněvadž silácké výkony agrárníků ani po 60 minutách neustaly, rozpustil p. předseda schůzi a svolal schůzi novou do Heřmaně. Sem přišli všichni naši stoupenci v Chuchli shromáždění. Vlp. Klouda ujmá se slova a probírá program strany katol. lidu ve příčině organizace, se zvláštním zřetelem na židovský „klerikalismus“ a heslo „Svůj k svému.“ Jeho řeč, s vervou přednesená, byla častým potleskem provázena. Poté mluví p. Zeman o programu organizace mládeže v Čechách. Zdůrazňuje dva důležité momenty a významné pro naši dobu a to „práci a šetrnost.“ Řeč tohoto mladého řečníka přijata rovněž s potleskem. Ke slovu nehlásí se nikdo, schůze skončena. Po schůzi však p. učitel Turek, náš rodák, počal vykládati svoje rozmyšlenky, že prý řepaři nasázeli letos proto každý více cukrovky, aby bylo čím krmiti. Dále co nám bylo na učitele české matky nejdivnější, že počal chváliti na výsost vídeňského Rothschilda, že prý jest to pravý dobrodinec lidstva. Vlp. Klouda tyto naivní verše přivádí taktním způsobem na pravou míru a poté se s námi loučí. Vzdáváme srdečné díky oběma řečníkům, pp. Jos. Ježkovi, starostovi z Pukšic, Jos. Simonovi starostovi z Jeřičky a J. Jirálvi, lesnímu hajnému z Přiběčna za řízení schůze. Máme u nás nový doklad, jak jest třeba zakládání organizací a čtení katolického tisku, aby náš lid nesurověl, vida, jak strana agrární rozumí slova svoboda jen pro sebe a jak neomaleně píše „Čep“ a „Venkov.“ Katolíci dobří, stáhneme pevně na stráž!

Brandýs nad Orlicí. Každoročně o poutní slavnosti v den Nanebevstoupení Páně — zavítá do města veliké množství lidu z celého okolí. Letos však řídka slavnost svěcení dvou krásných soch přivábila daleko ještě větší zástupy. Nejmenovaný dobrodinec věnoval farnímu chrámu Páně překrásné, umělecké dvě sochy: Bož. Srdce Páně a Srdce P. Marie (v ceně 500 K). Posvěcení těchto soch vykonáno v zmlněný den dopoledne. Za hlaholu zvonů, hudby, dlouhé řady malých družiček a věřícího lidu vykonána se sochami průvod městem do chrámu Páně, kde vsdp. J. Kaplan, bisk. k. rada a vikář traktu kosteleckého za assistance vsdp. V. Biera, rytíře řádu F. J. I. a probosťa v. v., vldp. Jos. Doležala, faráře v. v. a farního duchovenstva obě sochy posvětil. Slavnostní proslav pronesl místní kaplan Thdr. C. A. Mikán. Slavnostní mši sv. nato sloužil vsdp. V. Bier; při ní provedeny velmi krásné liturgické zpěvy řízením p. ředitele křtu J. Bittnera. Odpovědné zapěny byly litanie k Božskému Srdci Páně s modlitbami — a vzdor tomu, že skoro v poslední chvíli vše bylo připravováno — díky neuvěřitelné činnosti p. ředitele — provedeny byly i tyto litanie velmi krásné a nemálo přispěly k dovršení slavnosti. S hlubokým dojmem odcházeli věřící z chrámu Páně s prosbou na rtech, aby to Božské Srdce Páně i Srdce Panny Marie byla jim útěchou a slastí nejen v tomto životě pozemském, ale i odměnou jednou v nebesích!

Z Kumnětátu. Na zdejší farní osadě, která čítá 3280 katolíků, byly konány ve dnech 18. — 26. května za vedení vldp. superiora Jana Müllera a Redemptor. Josefa Bauera a Jana Feichtnera z Králík sv. misie pro lid, které se potkaly se skvělým výsledkem, neboť během sv. misie přijalo 2554 osob sv. svátosti. Náš prostranný chrám Páně nemohl ani pojímati všechny posluchače slova Božího. Za tento zdar děkujeme horlivosti a dovednosti pp. missionářů. Bůh sám buď jejich odplátem! — Na Orlických horách leželo tak mnoho sněhu a ledu, že následkem toho tráva vyležela, na loukách jsou místo trávy holá místa, která tak hned nesarostou. Bude zde málo krmiva a přešetechce.

Právě vyšla

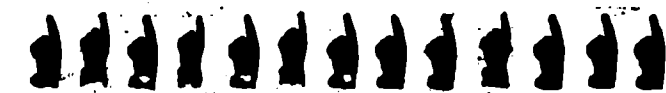
nákladem Politického družstva tiskového v Hradci Král. důležitá a cenná kniha

Ukoly sociální politiky.

Napsal Th. Dr. Fr. Reyl, docent křesť. sociologie.

Kniha v přehledném obraze projednává na 320 str. obrovskou látku sociální politiky vesměs praktickým směrem, se zřetelem na časové potřeby a rakouské zákonodárství. V literatuře české je vůbec málo původních spisů o sociální politice, v katolické literatuře je to první kniha svého druhu. — Cena knihy se sálkou pošt. 3 K. Objednávky vyřídí

Administrace „Knihovny Obnovy“ v Hradci Králové.

Různé zprávy.

Svatořečení P. Klementa M. Dvořáka a spolu Josefa Oriola z Barcelony konalo se dne dne 20. května v chrámu sv. Petra v Římě, při čemž sv. Otec předčítal listiny, jimiž bl. P. Dvořák a Oril prohlášeni za svaté. Chrámy přelázní poutníky, hlavně rakouskými, španělskými a polskými. Mezi poutníky moravskými na předním místě byli arcibiskup Olomoucký, biskup brněnský, zem. hejtmán hr. Serényi, z Čech kanovník vyšehradský dr. Zapletal.

Jesuita P. Sieprawski, pošípený nejhorším způsobem listy rudými a pokrokařskými, pokálený nejhoršími nadávkami, byl soudem uznán za nevinna; a tak fanatické denunce rudého tisku neměly účinku. Potupený kněz žaloval pak soc. dem. redaktora Jakla pro hnusné nařčení. Rudý pomluvač pak odsouzen na 14 dní do vězení nebo k pokutě 300 K. Což kdyby měl žalovati Sieprawski pokrokařské listy české, které po vyčerpání svých útoků ani slovem se nezmínili, že potupený kněz byl očištěn? Taková „charakternost“ jest u pokrokařského tisku pravidlem. Tu je také doklad, zda ten tisk chce bojovati pro skutečnou pravdu či zda pořádá zákeřné výpravy.

Strach před počestováním. Před Čechy naskakuje pomalu Němcům husí kůže. Tak na táboru lidu v dolnorakouské Kremži něm. liberální poslanec Richter prohlásil, že počestování Dolních Rakousk pokročilo prý tak daleko, že některá živnostenská společenstva jsou úplně v rukou českých. V přijaté resoluci vyzývají se proto něm. poslanci, aby působili na vládu, by tato neustanovovala v Dol. Rakouských české úředníky. Strach před Čechy ovládl už i Němce v Sasku. Příslušné úřady saské zakázaly totiž zřízení českých soukromých škol v Sasku, za než byly požadány. V Sasku bojí se počestování, neboť přistěhovalci Čechů do Sasku stouplo prý v posledních dvou letech o více než 400 procent.

Višňovská obecní rada na námluvách. Křesť. sociálové něm. stejně jako Slováci rakouští úzkostlivě sledují každý krok maďarské kliky, která kde jen může bezohledně rabuje pro své velkomadžarské cíle. Proto obecní rada višňovská sajela si v minulých dnech na jih, aby tu podrážela nohy vlivu maďarskému mezi Jihoslovany a získala je pro sebe, pro Rakousko „německé“. Ale ke starostlivým otcům višňovským chovali se téměř vřede jak v Dalmácii tak v Bosně a Hercegovině upjatě, zdrželivě, nedůvěřivě. Nedivno, že se dostalo Vídně takového přijetí, vždyť ona se ve zdech svých k národnostem slovanským, především Čechoslovánům chová až příliš macešsky. Námluvy se tedy nezdařily, z čehož projevují Maďaři velikou radost.

Český kapitál může se také měřiti výkazy spořitelny našich, které tím, že skýtají záruku nejjistější, mají také hojnost vkladatelů. Celková částka vkladů u českých spořitelny vykazuje koncem r. 1907 K 634,583 217.40, jež složilo 501,385 vkladatelů. Vklady za posledních 7 let vzrostly okrouhle o 250 mil. korun a řada vkladatelů za tu dobu rozmnožila se asi o 195,000. Ústavy spořitelny koncem r. 1907 vládly vlastními fondy v částce 85,473,248.32 K. V zápisnicích hypotečních, okresních a obecních měly spořitelny investováno koncem r. 1907 K 471,016,767.94. Na daních uhradily spořitelny venkovské 650 204 68 K. Výtěžek těchto venkov. spořitelny činil r. 1907 K 2,537,503 50 K, účelům dobročinným a obecně prospěšným čarovaly 1,138,410.39 K, celkem věnováno jimi dosud účelům těm 20,535,280 84 K.

Tak svět odplácí. Sociální demokrati opovídají boj F. A. Šubertovi jako staročeskému kandidátu poslancectví za Malou Stranu — Hradčany. Témuž Šubertovi, jak „Hlas Národa“ uvádí, který pro sociální demokrati v nejkritičtějších chvílích udělal v českém životě více než 10 jejich poslanců. Na jevišti divadelním zdobili Šuberta rudým karafiátem, na jevišti politickém házejí po něm kamením. Tak svět odplácí.

Počet a osobní poměry chudých v království Českém. V „Obzoru Národně hospodářském“ uveřejňuje p. dr. Karel Engliš pod výše uvedeným názvem zajímavou, statistickými daty bojně doloženou studii. Dle jeho práce bylo v roce 1902 156,938 osob podporováno obcemi. Na 1000 obyvatel připadají 24.1 osoby chudé obcemi podporované. Největší procento těchto chudých připadá na okresy: Polná (60 proc.), Hory Kašperské (5.2), Stříbro (4.9), Cvikov (4.9), Blatno (4.9), Vodňany (4.8), Jablonec (4.5), Rumburk (4.4), Humpolec (4.4), Liberec (město) (4.3), Bechyně (4.2), Vošice Ml. (4.1), Nýrsko (4.1), Benešov (4.1) atd. Nejmenším se jeví toto procento v těchto okresích: Žižkov (0.1 proc.), Král. Vinohrady (0.6), Duchcov (0.8), Teplice (0.9), Kladno (1.0), Most (1.1), Chabařovice (1.1), Děčín (1.1), Smíchov (1.2), Falknov (1.3), Karlovy Vary (1.3), Loket (1.4), Stodý (1.4), Velvary (1.4), Aš (1.5) atd. — Pozoruhodné jest malé procento podporovaných v Praze, vlastně v jejích sousedních předměstích velkoměstských a ve velkých střediskách průmyslových, což jest snadno vysvětlitelné, ješto sedící a k práci neochotný nemožný člověk obyčejně bývá nucen jíti na krk své domovské obci.

Živnostenská banka pro Čechy a Moravu v Praze vypisuje novou subskripci svých akcií vydáním 50,000 nových akcií po K 200.— v obnosu korun desíti milionů. Lhůta upisovací končí 15. června 1909. Kurs subskripční ustanoven na K 232.— pro akcionáře, na K 238.— pro neakcionáře. Vše blíží v dnešním insertu. Akcie Živnostenské banky, jejíž rentabilita při dnešním kursu obnáší 5.30%, považována v kruzích kapitalistických mezi nejvýhodnější hodnoty dividendové. Živnostenské bance jako nejstarší a největší naší bance obchodní přísluší i nejpřednější význam v našem životě hospodářském. Její pracovní program zahrnuje v sobě veškerou činnost bankovní v nejširším slova smyslu. Rossah činnosti zřejmá označen v cifře obrátové. V roce 1898 docílila banka celkového ročního obrátu korun 14,252,415.715 64, tudíž celkem přes 14 miliard. Nejpřednějším úkolem banky byla již od prvních jejích počátků péče o potřeby našich domácích záložek, které sobě kdysi Živnobanku za své bankovní ústředí zřídily. Silnou činnost označila banka na poli průmyslovém, sjednávajíc na jedné straně nejrozličnější odvětvím průmyslovým prostředky provozovací cestou úvěrovou a pomáhajíc na druhé straně svou činností zakladatelskou vytvořovati nové podniky průmyslové. Za její součinnosti vznikla celá řada akciových společností. Banka pěstuje i rozvětvený obchod komisionářský a od svého vzniku patří mezi nejpřednější komisionářské banky cukerní na pražském tržišti. Dále provozuje banka i komisionářský obchod uhlím, železem, petrolejem atd. Před 2 lety vešla ve styk i s domácími zemědělskými lihovary a zřídila ve styku s pražskou filiálkou Rakouského úvěrního ústavu ústřední prodejnu lihu v zemědělských lihovarech vyrobeného. Banka zorganizovala oddělení hypotekární; v prvním roce vydá dlužní úpisů v obnosu K 8,500,000.—. Vklady, jak na běžném účtě tak i na vkladních knížkách označují silný rozmach. Koncem roku 1908 vklady na knížky obnášely 95,389,802.99 K. Sít filiálek ustavičně se rozšiřuje. Do dnes zřídila banka filiálky v Brně, Budějovicích, Jihlavě, Krakově, Lvově, Mor. Ostravě, Pardubicích, Plzni, Prostějově, Táboře, Terstu a Vídni. Založila v Ústí n. Lab. obchod uhlím, zřídila v Londýně vlastní agenturu obchodu železem a přikročuje právě k založení filiálky v Olomouci. Mimo zřizování vlastních závodů odštěpných zakládá samostatné ústavy peněžní a kapitálovou na ní účasti. Tak povstala před několika lety Lublaňská úvěrní banka v Lublani a v nejbližší době zahájí svou činnost Chorvatská zemská banka v Oseku. Zvýšení tudíž kapitálu odpovídá nejen dnešnímu významu Živnostenské banky, nýbrž i rostoucím nárokům na ni kladeným. V ustavičné se stupňující a nejmohutnější formy nabývající obchodní činnosti Živnostenské banky leží záruka, že nové prostředky naleznou záhy úrodnou půdu a stejně přiměřený výnos jako kapitál dosavadní.

(Zasláno.)

Velebný pán,

p. Bohumil Bek, sochař

v Hoře Kutné.

Za laskavé zaslání velkých křížů vyslovuji svůj dík a úplnou spokojenost v účtě oddané

Škol. sestry de Notre Dame v Chocni.

Dne 28. března 1909.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaillie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

≡ Subskripce akcií ≡

Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Praze.

Na základě usnesení řádné valné hromady Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Praze ze dne 17. března 1907 a správní rady ze dne 19. května 1909 přikročuje Živnostenská banka pro Čechy a Moravu ku zvýšení své akciové jistiny

z třiceti na čtyřicet millionů korun

vydáním 50.000 nových akcií po 200 korunách hodnoty jmenovité v úhrnám obnosu desíti millionů korun a zve tímto P. T. pp. akcionáře banky a i nejširší interessenty k upisování těchto akcií za následujících podmínek:

Upisování děje se zvláštními listy upisovacími v centrále Živnostenské banky v Praze a v jejích filiálkách: v Brně, Českých Budějovicích, Jihlavě, Krakově, Lvově, Moravské Ostravě, Pardubicích, Plzni, Prostějově, Táboře, Terstu a ve Vídni.

Upisování počíná dnešním dnem a končí dne 15. června 1909.

Kurs subkripční ustanoven na K 232.— pro akcionáře, K 238.— pro neakcionáře.

Na tři staré akcie připadá v zásadě jedna nová akcie.

Páni akcionáři, již subskripce se účastní, nechť předloží při vykonání úpisu své akcie staré (bez kuponových archů), jež budou po označení o vykonaném úpisu hned vráceny.

Současně s přihláškou o nové akcie musí složena býti kauce K 60.— na hotovosti na každou upsanou novou akcii. Tato kauce bude 4% p. a. zúrokována a po ukončené repartici upisovatelům jako první splátka na příslušné akcie i s úroky účtována; eventuelní přebytek bude hotově vrácen.

Repartice upsaných akcií přísluší správní radě.

Druhá splátka K 100.— budíž vykonána nejdéle do 31. července t. r. Úplné splacení příslušných akcií, složením poslední splátky K 72.— resp. K 78.—, staníz se nejdéle do 30. září 1909. Nové, úplně splacené akcie budou P. T. pp. subskribentům vydány začátkem roku 1910 jediné proti navrácení pokladní stvrzenky o vykonaných splátkách.

Kdo by v ustanovené době nové akcie nesplatil, ztrácí všechn nárok na ně a jím složená kauce propadá ve prospěch rezervního fondu banky. Vykonané splátky budou ode dne splacení až do 30. září 1909 zúrokovány 4 ze sta.

Na příslušné akcie nahradí banka předem 4% úrok p. a. z emisního kursu akcií od 1. října t. r. do 31. prosince 1909. Za správní rok 1910 budou pak míti nové akcie stejný nárok na dividendu, jako akcie staré.

K upisování potřebné tiskopisy obdržeti lze zdarma u filiálky Živnostenské banky v Pardubicích.

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Pardubicích.

Litanii k nejsv. Srdci Páně s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100 kusů 3 K) ve snížené ceně 100 kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci Páně 100 kusů za 80 h (místo za K 1.20)

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

≡ Prodají se ≡

2 kusy zdravého jableňového dřeva, 3 kusy hruškového, 2 kusy z černého bezu, vhodné pro soustružníky.

Jableň:	I.	Délka 2.86 m.	stř. šířka 27 cm.
	II.	1.47	18
Hruška:	I.	2.90	32
	II.	1.38	48
	III.	2.—	23
Bez:	I.	1.45	20
	II.	1.25	20

Adresu sdělí administrace t. l.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Nákladem Spolku sv. Bonifáce v Praze

vyšla pro měsíc červen i jiné doby se hodící, církevně schválená:

≡ Pobožnost ≡ k Nejsv. Srdci Ježíšovu,

obsahující litanie, modlitby, šest písní s notami, pobožnost ke sv. zpovědi a sv. přijímání, zaslíbení a krátká poučení.

■ Cena 20 haléřů. ■

Objednávky vyřídí:

Spolek sv. Bonifáce
v Praze — Emauzy.

Veledůstojné duchovenstvo, račiž se ujeti nejhojnějšího rozšíření této praktické knížky, hodící se kněžím i laikům, aby hojným použitím přinesla požehnání pro veškeru milou vlast naši.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

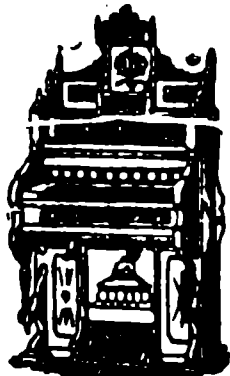
v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-körút 15. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariabörsenstr. 66.

Cenově zdarma a franko.

Najlepší měřiční splátky.

P. T. čtenářstvu svídkati výhody.

Šicí stroj 20. století.

SINGER

„66“

jest nejnovější a nejdokonalejší rodinný šicí stroj.

Singerovy šicí stroje

nejvyšší výkonnosti pro všechny možné účely obdržite jen v našich krámech s hořejším znakem.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.

HRADEC KRÁLOVÉ, Jiřákova tř. 270.

Mění hospodářství

ve Státní a Hradce Králové, s 8 korci požehnané a zahradou, po přepade a letovní úrodné a celým zařízením

se prodá

z rodinných přičin z volné ruky. Stavění je zděné, prostorné, s tažkou střechou, vše v nejlepší pořádku. Blíží u majitele J. Kratky č. 86 tamtéž

Kulturní hlídka.

„Úkoly sociální politiky.“

Právě vyšla kniha, dosud v katolických českých kruzích postrádaná. Napsal ji Th. Dr. Fr. Reyl, docent křesťanské sociologie při bohosloveckém ústavě v Hradci Králové a dlouholetý pracovník v popředí českého hnutí křesťansko-sociálního.

Nepopíratelná přednost knihy záleží v přehledném a přitom přece obsažném zpracování obrovské látky sociální politiky, takže poskytuje pracovníkům našim spolehlivé vodítko a stoupencům našim bohatý zdroj poučení. Nalezáme v prvním oddílu knihy výklad o rozsahu sociální otázky a působnosti sociální politiky.

V druhém oddílu kniha pojednává o součinnosti státu, obcí, zaměstnavatelů, církve, rodiny, školy, intelligence, denního tisku, svépomoci, organizace a kléru v sociální politice. Oddíl tento je zároveň apologií sociální činnosti církve. Jednotlivé stati jsou tak zpracovány, že se hodí za přednášku bezes vší zvláštní úpravy.

Třetí oddíl uvádí nalahavé předměty péče sociálně politické, která má se ujmouti slabých ve společnosti lidské. Pomoci potřebují chudí, nemocní, dělník, žena a dítě. Dle těchto 5 hesel autor zpracoval přehledně otázku chudinskou, zdravotnickou, dělnickou, ženskou a dětskou na základě nejnovějších statistických dat, což je nemalou předností knihy.

Ve čtvrtém oddílu nastíněn je myšlenkový základ spravedlivé sociální politiky, kterou je autoru politika katolického lidu v Čechách.

Jestliže v celé knize téměř vyšetřují se úkoly sociální politiky vůbec, vystihuje poslední čtvrtý oddíl povýšenost křesťanské politiky nad politiku ostatních stran českých. Samostatná mladá strana katolická potřebuje theoretických základů a ty sesiluje kniha dra. Reyla. Kniha vydala svým nákladem Politické družstvo tiskové, jehož publikace prodávají se za výrobní cenu, proto stojí 320 stran čítající kniha jen 3 K. Minule vydaný spis téhož autora „O reformě manželství“ nepřišel ani na trh knihkupecký, protože byl během měsíce rozebrán, a není pochyby, že stejný zájem vzbudí i „Úkoly sociální politiky“. Objednávky vyřizuje „Knihovna Obnovy“ v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Macharovský výchov. Nic snazšího, než pracovat k rozvratu a zvláště k „revoluci mladých srdcí“. Mladí dá se chytit na lep myšlenek boulivých, radikálních nejsnadněji. Jest to přirozeno. Neuspěší hoši mají ještě příliš malou průpravu k stavění, k založení dobře promyšlené pozitivní práce; zvláště v nynějších spletitých poměrech sociálních a politických, kdy často klesá hlava nejkoušnějších odborným pracovníkům, nelze čekat, že mladí snadno kus skutečně zdravé práce svede. Jelikož však mladí jest citlivostiví a mladá krev rychle se pění, chce se aspoň uplatnit v práci nejpohodlnější, kterou zastane každý a jež přes svůj bořivý směr na sebe obrací velkou pozornost. Jak lehká práce, která nevyžaduje sebezáporu, úmorného studia, ale která naopak jest vítaným prostředkem k výbuchům jízlivosti a jiných nepřekýšlivých vlastností! V Olomouci při přednášce proti křesťanství bylo mnoho studujících. Jak elast pro mládež, slyšeti, že vlastně křesťanství jest „jedem z Judey“, a že tedy přísná pravidla, křesťanstvím předpisovaná, nemusí se zachovávat! A hoši odnesli si nadšenou horlivost pro „nové obzory“! Dne 13. t. m. zašli si někteří na majové kázání k Dominikánům, kdež kazatele, mluvícího o Božství Kristovu, přerušovali hučením, dupáním, smíchem a voláním hanby. Největším a nejvšednějším treatem pro takové junáky by bylo vyzkoušení je před veřejností okamžitě, co z poměrů palestinských za doby Kristovy z vědeckých spíš znají.

Přimávaný terorismus. Sociálně-demokratický poslanec Severing takto poučoval své soudruhy: „Nesmíte s křesťanskými sociály mluvit, nic jim ukázat, aby nic nevydělali. Není to sice krásné, když křesťanství sociálně dostanou bití; když se však už jednou rozeběhnete, pak jim už dejte, aby to za to stálo.“ — Pak se ještě divte, proč se rudí a Macharem tolik bratříčkují! Založí ti lidé společným ásillm znamenitou humanitu!

Rys křesťanství agrárního. Housno vzpomínati, jak v herecké póze agrárníci lbali, že musí hájiti křesťanství proti — „rejdám“ katol. zemědělců. Prý agrárníci nesmí dopustiti, aby křesťanský duch v naší zemi upadal. Teď „Hlas Věnovka“ v č. 21. tvrdí, že apoštol nevěry Machar (který nazval přece křesťanství jedem z Judey a nehoráznými lžemi je potírá), „zasloužil si úcty moderního českého člověka“. Prý měl raději přednáseti v Hradci Králové v den katolického sjezdu, aby se tak vykonala schůze protestní. Jak pak, agrární týdeník, až by měl Machar porážeti to rys křesťanství agrárního poukazováním na „křesťanské“ diety, sabvence, akole, strýčkovství a komediantství? Proti takovému křesťanství by měl důkazů po ruce plno.

Volnomyslitelská znalost bible.

Světověznámý velíkán pan Pelant omočil si v teologii přeloživ Chamberlainovo „Stvoření světa“. Při jeho hlubokých theologických vědomostech nedalo se nic jiného očekávat, než co se skutečně stalo, že se nehorázně pořežal. Každý jazykově vzdělaný theolog ví dle Chamberlaina-Pelanta, *odjakživa*, že v hebrejském znění prvního verše nestojí vlastně ani slova z běžného překladu „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ Dle jmenovaných dvou „biblistů“ jest prý překládati: „Když nejprve démoni půdu a vzdušnou říš rozloučili.“ Ptáme se: Kteří to jazykově vzdělaní theologové takto překládali? Proč Pelant neuvádí jejich jmen? Ať nám jmenuje aspoň jednoho jediného vážného theologa, který překládá tak jako Chamberlain-Pelant! Ať nahlédne pan překladatel do řeckého překladu ze století třetího před Kristem pocházejícího, ať hledá v řeckých překladech z druhého století křesťanského (Akyllův, Theodotionův, Symmachův), ať vezme kterýkoliv překlad starý (syrský, latinský, aramejský, koptický), ať projde všechny překlady nejnovější (na př. protestantská Kautzache), ať vezme si na pomoc překlad a výklad radikálního racionalisty německého Gunkla (Göttingen 1902 str. 89.), ať si vezme slovník hebrejský a hledá, kolikrát znamená v bibli slovo elohim Bůh a zda, kolikrát a kde znamená demony; ať hledá, kolikrát slovo „bará“ znamená v bibli „stvořil“ a kolikrát „rozloučil“! Dle způsobu, jakým Chamberlain-Pelant překládá, byl by i jiný překlad možný: Místo „berešith“ mohlo by se čísti s opravou textu „berášim“ t. j. ve hlavách. Místo „bará“ mohlo by se s opravou textu čísti „beáš“ t. j. „způsobili puch“, tedy: „Ve hlavách způsobili démoni puch v ovzduší i půdě.“ Žádnému pak smrtelníku nemůže býti pochybnost, o kterých hlavách se tu mluví — o hlavě Chamberlainově, Pelantově a comp. Poněvadž ovzduší jejich hlav i půda, na které se pohybují, jsou zkrz nazkrz proesklé zápachem démonickým, vysvětlujeme si jejich počínání.

== POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT ==

u banky **SLAVIE** v Praze.

— Píšte o sasby. —

Hospodářská hlídka.

Pánům delegátům valné hromady „Ústřední Jednoty českých hospodářských společenstev pro král. České“! Přátelé! V úterý 1. června koná se valná hromada „Ústřední Jednoty“ v Praze. Abychom se poradili, jak na téže počínat si máme, abychom se případně rozhodli, zda i nadále u „Ústřední Jednoty“ zůstaneme neb k našemu „Zemskému Svazu“ přestoupíme, zveme Vás všechny, kdož jste našimi stoupenci, k přátelské schůzce na pondělí svatoúšň do Prahy dne 31. května 1909 o 8. hod. več. v restaurantu Choděrově, Ferdinandova třída, I. poschodí, kdež o dalším se poradíme. Za více stejné smýšlejících delegátů: Dom. Brázda, farář a vikář v Draho Ujezdě, starosta Raitfeisenky.

Polský návrh na zrušení cel obilních přijat v národohosp. výboru, a sami agrární poslanci přidali k němu návrh nový: zrušiti clo na kukurici, kdežto Poláci stáli jen o zlcinění obilí chlebového. K žádosti té přidali se pekaři vídeňští, prohlásivše, že v zájmu lidu jest letos nutno postarati se o lacinější obilí. Ovšem odročením sněmovny až po letních i když by sněmovna chtěla zákon rychle přijati, nemůže býti dříve vyřízen, než až někdy koncem června. A pak by nastalo teprv dlouhé jednání s vládou uherskou. A teprv kdyby tato přivolila, a stejný zákon vnesla a schválení jeho v uherských sněmovnách se skutkem stalo, mohla by cla býti zrušena. Tedy až někdy přede žněmi nebo ve žních nebo po žních, kdy už toho asi nebude třeba. Jest známo z minulých zdražovacích roků, že nejdražší bývá vždycky květen. A letos květen také opravdu se stále tváří hladověji a hladověji. Ceny pšenice už vystoupily nad 32 K metrů. V zásobování západní Evropy poslední týden Amerika ustala a nastoupilo zase silnější Rusko. V letoším květnu vývoz ruský převýšil roky 1908, 1907 i 1906, tedy i roky velmi úrodné (1906 a 1907). Rusko začíná přes loňskou elabou úrodu svou vyvážeti samo více než Argentina a Spojené Státy pospolu. Zdá se, že Spojené Státy chtějí dodržeti vysoké ceny hodně dlouho. Ceny pšenice na obou burzách v Nov. Yorku i v Chicagu stále stoupají. Farmáři američtí zásoby asi úmyslně zdržují. Právě však, že jich není, že už na podzim se rychle byli vyprodali.

Slend něm. křesť. soc. rolnictva konal se minulý týden ve Vídni za velmi čestného účastenství. Dostavil se i ministr orby dr. Bráf.

Řečníci promášeli požadavky zemědělské a kritisovali smlouvy s balkánskými státy uzavřené. Žádali zvláště, aby vláda postarala se o to, aby rakouský dobytek mohl býti vyvážen na západ. Poslanec Pautz ostře kritisoval smlouvu s Německem, která naše zemědělství daleko více poškozuje než smlouvy se státy balkánskými, s nimiž již v zájmu míru musíme žiti v dobrých stycích hospodářských. Ve smyslu těchto vývodů přijata byla též resoluce.

Význam družstevnictví v zemědělství ukazuje především Dánsko. Co tam bylo dosaženo ve vývozu na př. vajec, jest podivuhodno; r. 1870 vyvezlo se z Dánska vajec za 20.000 K. r. 1900 za 18 millionů kor. Výroba másla v Dánsku se od r. 1875—1898 zdvojnásobila. Stav hovězího dobytka vzrostl od r. 1861 do 1891 o 56%, ze statistiky pak vyjmouti lze jakožto zajímavý ukaz ještě to, že ze sčítaných 180.000 chlévů jen 4% jest těch, kteréž čítaly přes 30 kusů hovězího dobytka, zato ale 39% s 1—3 kusy, 29% s 4—9 kusy, takže jest tu zřejmá převaha malých držitelů proti středním a velkým, jako u nás v družstvech venkovských malí a střední hospodáři mají velkou převahu. Také vývoz vepřového masa z družstevních jatek dánských roste stále, dánské družstevní výrobky při třídění jakostním vždy do vyšších tříd postupují a následkem toho ovšem také lepší ceny dostávají. Tyto výsledky usilovné práce družstevní v menší a méně úrodné zemi, než jsou Čechy, ukazují zřetelně, že bedlivost a svědomitost ve výrobě a odbytu k velikým úspěchům vedou.

Vyhubení pýru. Důkladné odvodnění pýrem zapleveleného pozemku jest obtížné a drahé, opěťované mechanické zpracování půdy jest pro nedostatek pracovních sil též neproveditelné, odporňuje se tedy následující prostředek: Zapýřená pole budiž hned po sklizni co nejmříve loupáno (kde nemožno upotřebiti loupadla, nastoupí ovšem 1—2radličný pluh) a jednou vláčeno. Pak se čeká, až pýr, který neschl, vyrazí, načež se znovu loupá a kde toho třeba, hojně povápní. Po druhém vláčení zůstává se pole opět klidu, aby pýr znovu vyrazil a loupáním byl odstraněn. Výhodné jest pak pohnojiti pozemek 4 q kaimitu a 3 q moučky Thymasovy po ha, načež by bylo zastiti tam husté směskou ze svatojanského žita a vikví. Když pak pýr, zatím zeslabený a hluboko saoraný, znovu vyrazil, směska jej již potlačí. Na jaře jest již dosti hustá, aby nedala vzejíti pýru, a skýtá bohatou sklizeň píce zelené. Po sklizni pěstujeme rostliny k zelenému hnojení, nejlépe 180 kg vliého bobu a 20 kg seradelly, nebo má-li v postupu osevním následovati okopanina, tož pěstujeme tuto, čímž se pýr nalézá stále ve stínu. Jsou-li prvéjší rostliny v květu, začneme je mólce a pak zaválíme. Hmota rostlinná záhy se počne rozkládati a jestliže plevel přece ještě někde vyrazí, potřebí jej odstraniti. Takto vyčištěné a mnohonásobně zpracované pole, oseté ozimem, odvděčí se pak bohatou sklizní.

Chlév za 600.000 K. Dle Mlékařských Rozhledů má továrník A. Grupp v Berndorfu nedaleko Vídně světovou továrnu na výrobu stolních přístrojů a vzorný velkostatek v rozloze na 300 jiter. Krásné údolí Berndorfu obklopeno pahorky, jejichž mírný svah poset jest vilkami, obydlími úředníků továrny a velkostatků. Na vrchu straně, uprostřed horské louky, postaven nádherný moderní chlév, který svou polohou a imposantní stavbou vzbuzuje dojem nějakého velkého léčebného ústavu. Při stavbě pamatováno bylo na prvním místě na zdravé okolí a proto voleno místo vysoké v blízkosti lesa. Chlév sám budí všeobecný obdiv nejen svou rozlohou, ale také svou účelností. Ve chlévě postaveno 300 vybraných krav plemene montafanského. Vzdor tomuto hromadnému umístění je vzduch ve chlévě čistý, chlév je prost zápachu, protože je vysoký a opatřen účelnou ventilací, která umožňuje výměnu chlévařského vzduchu se zdravým okolním. Mohutné betonové stěny a stropy udržují příznivé teplo. Účelné zařízení a prostorné chodby umožňují vzornou čistotu. Chlév opatřen jest strojovým dojením, jež zařídila známá švédská společnost Alfa Separator. Způsob dojení spočívá ve vytlačování mléka ze strůků. Nadojené mléko stéká do vzorné hygienické mlékárny, která opatřena jest stroji na odtřídění smetany, na pasteurisování a chlazení mléka; dále nacházejí se zde stroje na čištění a plnění lahvi. Mléko chlév se až k bodu mrazu. K dosažení tak vydatného chlazení je mlékárna opatřena zimotvornými stroji. Tímto nákladným zařízením docílí se mléka zdravého, trvanlivého, vyhovujícího požadavkům hygienickým, ale cena jeho měla by býti nejméně dvojnásobná proti tomu, co se za mléko utrží. Majiteli nejednalo se zde o výdělkářský podnik, ale o opatření zdravého mléka pro úředníky a dělníky. Nad chlévem nachází se potřebná zásoba sena, které přímo pod střechu se sváží, takže možno pohodlně vozem po celé délce pod střechou projížděti a píci rychle svážeti i ukládati. Pod celým chlévem nachází se velká, prostranná sklepni místnost, do níž padá mrva z chléva, takže

odstraňování mrvy je velice snadné. Nadbytečná močůvka bromačí se do prostorné jímky. Úprava píče děje se v komoře, jež spojena přímo se sen-
níkem. Veškeré práce konají se parním strojem, který vyvozuje elektrickou sílu a pohání několik elektromotorů. Při této úpravě podobá se chlív skutečné továrně, v jejíž nejhrošších místnostech je surovina, ve vlastním chlívě děje se zpracování této na mléko a ve spodních místnostech bromačí se cenný odpaděk. Při chlívě jsou upraveny pohodlné byty pro úředníky a čeledě. Vysoká suma, obnášející více než půl miliónu korun, která byla zaplácena za tento chlív, nijak nepřekvapí odborovka po důkladné prohlídce této nádherné, účelné a vzorné budovy hospodářské.

Jos. Bičíš

mech. tkalcovna a úpravna
Lázně Bělohrad.

Sklad vlastní výroby
lněného i bavlněného zboží
v cenách továrních.

Pište si o vzorky!

Ručníky:	Kapalnky:
č. 850 bílý lněný tct. 6 K 30 h	1. bílé 1 tct. K 2-20
č. J. B. bílý lněný tct. 8 K 40 h	1. barevné přezné K 2-70
Utěrky: K	Košile
A. pololněné tct. 2-70	1 kus z véby za K 2-50
č. 68 lněné " 4-20	1 " plátěná " 3-
č. 766 lma " 7-80	1 " lma " 4-50
Prostěradla:	1 " lma " 5-50
č. 230 1. lněné K 2-50	Při objednávce košil
č. 230/1 " 2-70	nutno udati míru
č. 251 " lma " 4-90	kol krku a délku
	rukávů.

Sklad dámských látek na šaty!

Školský obzor.

Z brusů nová zásada pedagogická. Dr. B. Jodl, předák německé volné myšlenky a liberál, řekl v pražském německém kasinu v řeci proslavené na oslavu školských zákonů: „Chyba liberálního školního zákonodárství byla, že položilo přílišnou váhu na rozumovou stránku. Důležitější nežli obšírná učebná látka jest však duchovní a duševní tropracování osnovy. Kdy liberální zákony se tvořily, musili jsme od učebné osnovy oddělit náboženskou vyučování; dnes však jest třeba, abychom do školního programu vložili vyučování mravnosti. Myšlenku tuto přijal za svou i morálně-pedagogický kongres, který se konal v Londýně. Jest pravda, že náboženství, které životu našemu dává obsah, nedá se nahraditi žádným jiným předmětem; mám však za to, že cíle svého nejlépe dojdeme tak, vložíme-li do paragrafu ještě tuto poznámku: Účel školy jest výchova mravní a náboženská. Náboženskou obstarávaly by si konfesse, mravní učitelé.“ — Jak tohle vlastně srovnati s programem volné myšlenky? Ta přece zapovídá i rodičům náboženský výchov dětí. Jak by však to dvojaké vyučování (dle Jodlova návrhu) šlo dohromady, aby se církev s volnomyšlenkářským učitelstvem navzájem doplňovaly? Kdo jen trochu o věrounce křesťanské přemýšlí, pozná, že věrouka určuje směr mravní a že tvoří její základ; dále výchov náboženský zahrnuje v sobě zároveň výchov morální. A konečně — jakou morálku by chtěli volní myslitelé vlastně do školy zavést? Nietzscheovskou či soc. demokratickou, která otevřeně praví, že na adolání člověka z jiného tábora jsou dovoleny lži a podvody? Či by zavedli morálku macharovskou, která věci „spáčetníkům“ jeví chut k utínání rukou, stavění šibenicek a k pěstánímu právu? Anebo morálku dra. Bartoška, který odporučoval pokrokovým studentům vyjídati chlapecké semináře, určené pro kandidáty bohosloveckých studií? Napřed by se „osvícenci“ rozhodně musili shodnouti aspoň trochu na jednotnou morálku; pak teprve by mohli žádat za vřadění její do osnovy učebné.

Dobrodiní volné školy. Ve francouzském „Universu“ napsal Arthur Loth: „Od těch dob, co víra přestala býti ochranou mravů, všude lze pozorovati vzrůstající se znevmravnělost mládeže. V Paříži jest mravní skazečnost mladého dělnictva, co výhled z obecné školy laické, hrozná. Hanobnosti, které před desíti roky ještě byly neznámé, teď se denně páchají. S takovou mládeží navraccioj se mravy šedomy. Veliké jest zlo. Nikdo více nemůže směřovati před ním oči.“

Meč dvojsečný. Ti, kteří chtějí vyloučiti náboženství ze škol, počínají si s hadí chytrostí, poněvadž krvavá pokroková inkvizice posud možná není. Volají tedy většinou obmyslně, že náboženství do škol nepatří; nechť si vyučují křesťané své děti v náboženství mimo školu, přivátně. Podívejme se blíže na ono heslo, které se zdá být aspoň trochu svobodomyšlné a jež se tváří, jako by nechtělo dáti věřícím otročká pouta a zabíhati je do katakomb! Zeptáte-li se takového pokrokaře, popřeje-li katolictvu tolik svobody, aby děti byly vyučeny náboženství zrovna tak fádne jako ve škole, hned farizejsky přisvědčí. Ve skutečnosti však výluka náboženství ze školy jest prvním velikým krokem k stížení náboženského vzdělání vůbec; kdyby se náboženský výchov vyloučením ze školy nezdržoval, nemafil, přestali by pokrokaři o výluce té mluvit. Ale — snaží-li se balamutiti lid tvrzením, že náboženský výchov může zcela zdárně prospívati i při vyloučení ze školy, mohli by zase katolíci říci pokrokovým učitelům, že tedy jiným předmětům by se podle toho dalo též zcela dobře učiti i mimo veřejnou školu a že nemusí světovati svoje děti pokrokovému učiteli k výcviku v tom předmětu, jež sami dobře ovládají. Hlásají-li pokrokaři, že by dítěti plně stačilo soukromé vzdělání náboženské, pak musejí připustit, že by soukromé učení zeměpisu, počtům a tělocviku také stačilo. Chtějí však ti lišáci popřít opravdu rodinám volnost privátního náboženského vyučování? Jestliže lhou drze, že jim jejich vědu (li) kazí katecheta, pak by přece privátní výchov náboženský jim vědu „kazil“ také Blahoslenné dovolení, aby rodiče směli děti v náboženství vzdělávati, jest jen lišáckým manévrem z nouze, protože plně odkrytí pravých úmyslů by se dosud nevyplatilo. Ale jen pozor! Heslo „s náboženstvím ze škol ven“ jest rozhodně mečem dvojsečným, který může ranit zrovna toho, kdo jej v ruce třímá.

ARCHITEKT

JAR. PAŽOUT,

aut. stavitel
HRADEC KRÁLOVÉ,
:: Velké náměstí, podsín. ::

Speciální vazby DITRIGON,
stropní konstrukce PARSIMON,
jsou praktické, trvanlivé, únosné a činí
stavbu levnější
o 10%.

Propraco-
vaný
a praktický
půdorys
zlevňuje
stavbu, zvý-
šuje výnos!

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. „Český slovník bohovědný“ postoupil k 2. sešitu. Kdo jen zběžně prohlédne bohatost článků (accotus — adoratio crucis) zde uložených a případnou řadu ilustrací, jistě dozná, že první náš theologický slovník je velmi pečlivě založen a předními našimi odborníky řísen. Články, psané vesměs osvědčenými pracovníky theologickými při své stručnosti vyčerpávají všechnu látku, a připojená bibliografie na konci každého pojednání případně ukazuje, kde čtenář naléztí může správy širší a podrobnější. Českým věcem je tu samostatně věnována zvláštní péče. Svědčí o tom na př. krásné články o Adamitech, administratorech za dob husitských atd. Jest to vlasteneckou a spolu kněžskou povinností našeho duchovenstva, aby vycházejícímu slovníku bohovědnému věnovalo svoji pozornost a podpora, tak abychom se mohli ve své theologické literatuře pochlubiti rovnocennými velikými díly, jakými se vykazují theologické písemnictví francouzské a německé. Jen tak ukazuje se na duchovním závodisti váha a rovnocennost, ba i převaha a vítězství národního ducha nad jinými. — „Český slovník bohovědný“ pořádají dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha, vydává V. Kotrba v Praze-II. Vyšel seš. 1.—2. Na 10 sešitů předplácí se kor. 14 i s poštovní záhlavkou. — Dr. Al. Kudrnovský: Spiritismus. Seš. 3. Vydávací knihovny katol. sv. 48. Za 50 hal. Pořádají dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha. — Ladmila. Sběrka zábavné četby pro lid. Roč. XI., seš. 1. a 2. Oldř. S. Kostelecký: Kandidát mládství. Na Ladmilu (ročně 6 knih) předplácí se 2-20 K. — Láciná obrázková knihovna

mládeže. Pořádá V. Špaček. Roč. I., seš. 2.: Zbožná rodina. Piše V. Špaček. Seš. za 20 hal. — Rajská Zahrádka. Časopis pro mládež školní. Ročník 18. Seš. 7. a 8. Řídí V. Špaček. Roč. předpl. na 10 seš. 1-60 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněček. Roč. 16., č. 6. a 7. — Křesťanská Škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v českém školství. Řídí V. Špaček. Roč. VIII., čis. 8. Vychází dvakrát měsíčně za 7 K ročně. S přílohou „Obrana“ pravdy křest. ve veřejném životě a „Rodinné vychování“; toto vychází jednou měsíčně za předpl. 2 K ročně řízením J. Šauera z Augenburga.

Z nakladatelství „Unie“ v Praze. Rai-
sovy spisy řada II: Pantáta Bezoušek. Vypravo-
vání o jeho radostech i starostech. III. vydání. Seš. 11.—17. po 32 hal. — Metodický výklad velkého katechismu katol. náboženství. Složil ThC. M. Lhotský. Část druhá: O naději a modlitbě. II. vydání. Cena 1 40 K. — M. A. Šimáček sebrané spisy XIII: U řezáček. Obrázek z opuštěného světa. Seš. 99—106. po 32 hal.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Vi-
límkova Humoristická knihovna. F. K. Hajda: Pod
věží. Seš. 3—8. po 30 hal. — Malý Čtenář. Roč. 28., seš. 14.—17. Pořádají G. Smetana a F. Pro-
cházk. Vychází dvakrát měsíčně za roční před-
platné 2 K. — Vilímkův Jízdní řád pro Čechy. Za 30 hal.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. České
knihovny zábavy a poučení sv. 25. S Newcombova
Astronomie pro každého. Přeložil dr. B. Mašek. Seš. 4. za 24 hal. — F. Heritesa sebrané spisy IV.: Maloměstské povídky, řada II. seš. 1.—3. po 30 haléřích.

Dobré duše. Moravské obrázky ze Slovák. Napsal Al. Mrštík. II. vydání. Nákladem družstva Máje v Praze za 2 K.

Exhorty ke katolické mládeži škol o-
becných měšťanských a nižších tříd škol středních. Sepsal Ed. Waschitz, přeložil F. Šebestík. Knihovny
Kazatelé č. 26. za 2-40 K. Nákladem R. Prom-
bergra v Olomouci.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá
F. Vaněk. Roč. VII., čis. 7. a 8. Vychází v 10
čis. do roka za předplatné 6 60 K na rok nákla-
dem R. Rupp v Pelhřimově.

Ve službách královny. Věstník marián-
ských družin českých. Roč. II., čis. 1. Řídí To-
varyšstvo Ježíšovo v Praze. Nákladem Mariánské
družiny v Praze. Předplatné vůbec 1 20 K ročně.

Cyrill, časopis pro katolickou hudbu po-
svátnou. Organ a majetek obecné jednoty Cyrillské. Řídí Dobr. Orel. Roč. 35., čis. 5. „Cyrill“ vychází
měsíčně mimo prázdniny desetkrát za rok. Roční
předplatné 5 K přijímá Kl. Kuffaer, farář v Praze VI.
Hudební příloha k č. 5. obsahuje mariánské skladby
J. Zelinky a Fr. Musila.

Vychovatelské Listy. Časopis pro paed-
agogiku a kritiku metod vyučování. Roč. IX.,
seš. 4. a 5. Nákladem Katol. spolku čes. učitelů
na Moravě. Vych. Listy vycházejí měsíčně, kromě
srpna a zář. Roční předpl. 6 K přijímá admini-
strace v Ivančicích na Mor.

Studentská hlídka. List katol. studentstva
československého. Řídí V. Bitaar. Nákladem Čes.
ligy akademické v Praze. Roč. I., čis. 4. Roční
předpl. na 10 čísel 2 K. Administrace: Praha I.,
Anenské nám 209.

Časopis katolického duchovenstva. S pří-
lohou věnovanou theologické literatuře národně slo-
vanských. Řídí dr. F. Kryštof, dr. J. Tumpach
a dr. A. Podlaha. Roč. 50., seš. 4. Nákladem kn.
arc. knihtiskárny v Praze IV. Vychází desetkrát
za rok, s přílohou čtyřikrát v roce za roční před-
platné 9 K.

Květy lásky. Lidový měsíčník věnovaný
zájmům křest. charity, zvláště opuštěným dětem.
Řídí A. Hoffman. Administrace na Král. Vinohra-
dech. Předplatné na celý rok 2-40 K.

Přímorí a Dalmatsko. Praktický průvodce
po slovanském jihu. Sepsal M. Fučík. Se 17 o-
brázky, plánem Terstu a 5 mapkami. Nákladem
nakladatelského družstva Máje v Praze. Za 1-50 K.

Kvítko. Časopis katol. školní mládeže. Vy-
chází desetkrát ročně. 1 výtisk 60 hal. Roč. I.,
čis. 7. Administrace v Praze II., šp. 505.

C. k. místodrž. koncesovaná
Informační kancelář
Pavel Bayer
Hradec Králové

podává správy o úvěrnostech firem obchodních
i živnostenských, jakož i veškeré správy soukromé,

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Tento

klobouk

již třikrát opravený a jak vidno
ještě dosti slušný pochází od

Jos. Dvořáčka

v Hradci Král. poblíž Grandhotelu,

který kromě moderních tuhých klobouků má
též na skladě cylindry, jemné zdravotní
měkké klobouky z plsti a vlny, slaměné
klobouky z prvních českých továren, sportovní
čepice jak pánské, tak chlapecké a dětské.

Vše v nejmírnějších cenách.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařeníst

24krát24 cm po 11 h
24krát26 cm po 12 h
24krát30 cm po 14 h
26krát26 cm po 13 h
26krát30 cm po 15 h
30krát30 cm po 17 h
30krát32 cm po 19 h

10 kg tmele sklenářského
za 2 K.

Sklenář. zaručeně vyzk.

diamanty kus za 5 K.

Dodáním

kamkoliv drahou.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové

proti hotelu „Merkur“.

SVÍCE CHRÁMOVÉ

pravé voskové

vlastní výroby, přesně dle liturgických předpisů zhotovené, nabízí

J. Pilnáček,

továrník a cis. a král. dvorní dodavatel

v HRADCI KRÁLOVÉ.

V Litomyšli má voskové
svíce Pilnáčkovy na skladě jen

sl. Anna Braunová

Dolní náměstí.

Poznámka: Závod Pilnáčkův byl
již v r. 1888. Ordinariátním listem nej-
důstojnější biskupské konsistoře v Hrad-
ci Králové veledůst. duchovenstvu k ná-
kupu oltářního světla doporučen a v roce
1906 Jeho Biskupská Milost osobně Pil-
náčkovu továrnu Svou Vysokou návště-
vou poctiti ráčila, a co nejchvalněji o
zařízení téže se vyslovila.

Nejlevnější nákupní pramen

veškerých příprav

a ozdob pro švadleny a krejčí,

kněžských koláříků a náprsenek

Fejgl & Byčičtš

Hradec Králové.

Dívalniční ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Deštníky.

Šle — Kapesníky — Rukavice.

Šačrovačky.

Výhradní prodej „Triumfaly.“

SNÍH NENÍ

tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vuvárky

SAPONIT

světlní fialkovou od firmy

JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ

V HRADCI KRÁLOVÉ

Pište si o cenu.

Nejdůstoj. biskup. konsistoři doporučený

umělecký závod pozlacoavačský

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

doporučuje se uctivě sl. patronátním a veledúst.
farním úřadům.

Provádí veškeré práce v oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a polychro-
mování oltářů, soch neb uměleckých památek
a plným zřetelem na původní sloh. Opravy a vý-
zdoby pomníků a soch venku se nalézajících. Vše
s mnohaletou zárukou. Rozpočty, nákreby atd. bez-
platné. Mírné ceny a solidnost závodu dosvědčují
četná písemná uznání.

Vlastní dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů
atd. Sklad uměleckých výrobků, velký výběr obrazů
a zrcadel.

Založeno 1891.

Pozor! Zbytky!

12 m damašku růž., modr. neb červ.
prouha s bílou K 9-80
20 m seříru košilového K 8-
80 m . šatového K 12-
40 m . různé sdrůžených K 16-

jediné náhodové výrobky, vybrané vzory, dobrá
jakost. Velikost zásluhy dle přání, poštou proti
dobře zasílá

Hyhlík a Souček,

vývozní dům v Náchodě.

Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

rušit veškeré kostelní nádoby a

náděti a to: monstrance, kalichy,

čibáče, nádoby, paténky, paciálky,

svíce, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré před-

měty opravuje v původní intenci a

v ohni alati a stříbrní nebo proti do-

platku na nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kázku franko bez záruky koupě.

Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Sklad veškerých střešních a střešních klestů, jako: řetězy,
madenky, křídla, pruty, náramky atd. :: Šestřetě
pruty, trubky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i číněského vždy na skladě.

Staré střešní, střešní a dráhačky kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a cizetour

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. a.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Stožní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Program strany katolického lidu v Čechách

8° o 2 listech dostati lze za 5 h
v Biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Nejlepší sukna,

moderní panenské i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním ryze českém,
osvědčeném velkozávodě

Lužný & Trlica v Brně,

roh Velké nám. č. 30, roh Vavříš ul. č. 8.

Skvozní vzorníky zašleme na požádání
zdarma a vyplacené pouze na mistry krej-
čovské. Žádejte je proto vždy u svého mi-
stra. Uspokojí vás v míře netažené.

Zbytky

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

Nikdy nechybíte,

optáte-li se na několika místech,

srovnáte-li ceny a jakost,

když si zařizujete byt, chystáte výbavu neb i když
kupujete jednotlivý kus

nábytku či koberce

záslon a čehokoliv, co ku zařizení bytu přísluší.

Dopíšte ještě dnes

o naše nejnovější ilustrované ceníky, nákresy a
rozpočty, přesvědčíte se, že

budete překvapeni,

jak veliké výhody při nákupu Vám může poskyt-
nouti

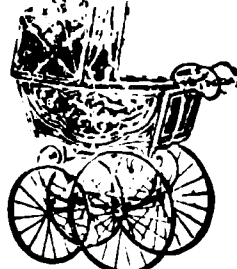
Ad. Novotný & spol.,

továrna na nábytek a koberce

■ v Týništi n. Orlicí. ■

Vlastní výroba dětských kočárků.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky
u velkovýroby firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20-—

Křesla houpací
od . . . K 20-—
Křesla ku psaní
od . . . K 9-—
Křesla na šroubu
od . . . K 19-—
Sedátka na šroubu
od . . . K 12-—

a jiné, v nejmodernějším provedení

■ a v cenách nejlevnějších ■
nabízej velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,

Státníková ulice 1.

Ku sv. birmování praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísežný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Jen umělecky pracované
SOCHY oltáře a kazatelny
i ostatní
zařízení chrámové
— levně provádí —
absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.
BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

TABLEAUX

studentská
a spolková

v provedení uměleckém doporu-
čuje při cenách nejpříznivějších

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

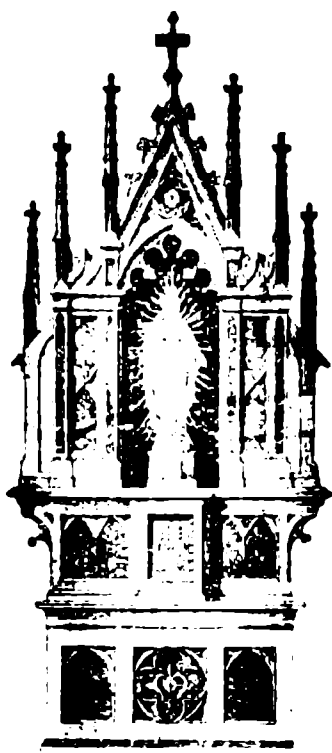
Hradec Králové.

(Adalbertinum).

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se aktivně vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednavce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četná
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

Záložna v Hradci Králové

(založena roku 1862)

přijímá vklady a úrokuje

4% až 4½%

dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Vklady možno činit i pošt spořitelnou.

Složní listy ochotně a bezplatně se vydají.

Půjčky na hypoteky a úvěry stavební
s úmorem libovolným.

Půjčky na cenné papíry a skvosty.

Půjčky směnité na úvěr osobní neb s ručiteli.

Eskontují se směnky a účty obchodní i živnostenské.

Členům možno prostřednictvím záložny zaopatřiti si výhodně na libovolné
splátky jakékoliv losy.

Po každém tahu obstarává členům svým bezplatně
revizi losů.

Úřadovny nalézají se ve vlastních domech na Malém
náměstí č. 117-8.

Záložna podléhá povinné revizi „Jednoty záložen v Čechách“ a byla
revidována roku 1908, 1906, 1907 a 1909.

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 3 k — h

V Hradci Králové, dne 4. června 1909.

Inserty se počítají samostatně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Vůz syna Heliova v mrákotách a bahně.

I uvážlivější vzdělanci smýšlení protikatolického chytají se za hlavu při nynějším masopustním honbě za protikřesťanskou Macharovou antikou (starořímskými a starořeckými směry kulturními a sociálními). Masarykovské pokrokařství také nikdy se tolik nezesměšnilo, nikdy nezlehčilo tak svoje „reálné cíle“, nikdy neprojevilo tolik svoji rozkladnou, negativní činnost, nikdy nedokázalo tak krátké komediantské jako při slavnostní jízdě syna Heliova. „Čas“, který dříve káral každý silnější výraz časopisů jiných jako hrubost, který ukazoval na Masaryka jako nevhodnějšího vůdce národa, pěje nadšené hymny na básníka, který ze všech českých básníků dovede současně spílati nejsurověji a který kope bezohledně do toho, co Masaryk schvaloval a národu odporučoval. Masaryk s chytře ličenou skromností se nazval učedníkem Ježíšovým, jeho intimní přítel Machar píše o Kristu s jízlivým pohrdáním, posmívá se lidem, kteří ještě Krista ctí. A přitom ještě „učedník Ježíšův“ místo vážného protestu dle Machara chválí.

Masarykovský tábor div že nechraptel voláním po vývoji, neustálém pokroku, Machar zas velebí poměry, jaké panovaly před tisíciletím a které odsuzovali sami inteligentní pohané.

Socialisté křičí po volnosti a rovnosti, masarykovský tisk aktivě jim přizvukuje, třebaže ví, jak ti hrozní svobodomyšlníci zavádějí „svobodu“ častým otlučením lebek protivníků. Machar se s rudými bratříčky a při tom chválí na výrost dobu římského otrokářství, kdy život člověka mosolně pracujícího nebyl ceněn výše než život zvířete, kdy dělníkovi nepřiznána ani desetina těch lidských práv, jaká jsou nyní dána těžkým zločincům, sedícím v kriminále.

Masarykovské tiskoviny projevují veliký despekt vůči militarismu, tváří se, jako by horlivě pracovaly ke křivenému věčnému míru; Machar chválí dobu, kdy tisíce ubohých zotročených gladiatorů byly honěny k vzájemnému vraždění za velikého potlesku smetánky římské inteligence. Chválí dobu, kdy zpupný militarismus dostoupil vrcholu, kdy klidní sedláci byli vyháněni ze svých usedlostí, aby jejich polnosti byly darovány komisním vojákům. Bůh nás chraň před tou dobou římského imperia (oísarství), kdy nafoukaní důstojníci sesazovali a nastolovali, škrtili a hájili římské vládce dle libosti! Je-li Macharovi krvavý obmezenec Nero ušlechtilší než onen křesťan, který rásným sakročením překasil krvavý zápas gladiatorský, měli by dokázati ostatní masarykovci, že jim zbyla aspoň špetka volného smýšlení, svobodného úsudku. Leč protikatolická zvilost z nich dělá otrocké sluby všech protikřesťanských frází.

Slyšíme-li, jak Machar za potlesku převrací na ruby odůvodněné historické úsudky předních evropských dějepisců všech konfessí (i nevěřců), seznaváme-li, jak chválí to, co sami pohanští osvícenci věku antického (na př. Cicero, Tacitus, Sokrates) s roztřepčením odsuzovali a rezavou kritikou stíhali, tážeme se v údivu, proč vlastně pokrokaři tolik volají po zřizování škol, proč křičí, aby historické nestranné bádání kvetlo. Ano — proč kladou pokrokaři tak veliký důraz na svobodnou univerzitní vědu, když náhle tleskají člověku, který se přímo posmívá výzkumům univerzitních odborníků, kteří sebedivili v důkladném studiu historie? Než jen jest tedy potřeba vysokých škol, k čemu slouží vědecké cesty historiků, k čemu jsou i odborné vzdělání pokrokařští profesori historie, když Machar svojí smělou fantasií dělá přes jejich řádky silné škrt? Lidské div se neomluvíli velebením vysoké vědy, pozvou si k historické přednášce člověka, kterého by ani Masaryk neozval dějepiscem.

Hej, styďte se všichni pokrokoví historikové! Vy všichni dohromady po veliké práci neučinili jste tak velké objevy, jako neodborník Machar! Zač ta vaše práce stála? Jaké jste si to dali vysvědčení, když jste „objevům“ Macharovým tleskali? Snad jste chtěli svým potleskem potvrditi bankrot pokrokové vědy? Vy, kteří dobře víte, jak Machar dovedl směle lháti o lidech dosud žijících, snad byste mohli pochopiti, že o poměrech a lidech, zaniknuvších před tisíciletím, lze se ještě pohodlněji a že doba tak vzdálená jest vědeckým, povoleným předmětem k ukojení fanatické lhavosti. A přece tolik tleskáte!

Dejme tomu, že by začal chváliti katolík patolizalské stvůry římského imperatorského dvora, které dle Tacita nejprohnanějším způsobem si pomáhaly k výnosnému postavení. Dejme tomu, že bychom chválili urozené římské otrokáře, kteří si vydržovali chlebařské sofistické filosofie, umějící každou zvrhlost svých chleboďárců ozdobiti ornamenty na rychlo sestavené filosofie. Dejme tomu, že bychom chválili bezcitné, marotravné předáky starého Říma, kteří masem zotročených dělníků krmili rýby. Mrskali byste nás bezohledně a pošťali byste proti nám pluky sociálních demokratů. Ale ani jedinou lež syna Heliova rázně nezakřiknete. Toto ostudné chování, to modlaření, které dostoupilo nejvyššího stupně právě ve chvíli, kdy volně myslící pokrokař měl rázně protestovati proti mrazení vědy, ukázalo vaši charakternost, vaši „touhu po pravdě“ v plném světle. Propadli jste ve zkoušce pokroku na celé čáře; nyní vidí každý, že vaším předním cílem jest ukojení protikřesťanského vzteku, při němž házíte vědu na smetiště.

Obnova antiky ve Francii.

Machar se vyjádřil: „Kde mohlo dnes lidstvo být, kdyby místo jedu z Judey přililo k ústům duše třeba jen pohár Mark Aurelioovy moudrosti!“

Podle tétož Machara ani nevíme, jak jsme pryč oloupeni zánikem antických poměrů! Po-divno, že sami učení Římané rádi z té antiky prchali a že sami pohanští inteligentní dějepisci dávali svým římským krajanům za příklad mravy některých barbarských národů (také pohanských), které ještě nebyly zkaženy kulturou římskou. Aby se zehorázne zpátečnictví Macharovo ještě lépe poznalo, připomínáme, že obnova antiky v širokém rámci prováděna již od jiných bezvěrců — za veliké revoluce francouzské. Celé to tažení skončilo hrozným fiaskem a velikou komikou, až se původci toho „krásného obrodu antiky“ do duše styděli. Všecky životní poměry chtěli fanatictí demagogové ve Francii naraziti na formu antického života (ovšem otroctví zavěsti zatím nebudli). Páchány antické komedie, až vlasý rozumným lidem vstávaly.

Profesor Guérout vydal sbírku státních ústav Spartánův, Athénánův a Římanů, která byla pozdravena od jakobínských vlád jako „vznešené evangelium zákonodárců.“ Desmou-lins chtěl zavésti republiku dle vzoru římského, jež by měla forum pro hlasování národa. Vláda se rozhodla dle názoru Aristotelových na stejnoměrné rozdělení pozemků; dle příkladu Athénánů rozhodnuto, že mají rodiče právo děti pohoditi; rozhodnuto, že „despotismus manželství“ musí býti zrušen — zcela ve smyslu antiky. Zavedeny hry a závody dle vzoru her olympských a hostiny dle vzoru Spartánů. Zbudován amfiteatr. Závoděno během i zápasem dle gladiatorů římských. Reformátoři vzpomněli si náhle, že Brutus, Sciovola, Scipio nenosili paruky. Proto pryč s ní! Zaveden římský a řecký kroj. Již r. 1798 objevili se zákonodárci v togách, spleťkách na rameni. Francouzská řeč hustě promíslena výrazy řeckými a římskými. Občané a občanky ryhle začali si dávat jména řecká a římská. V katolickému republikánském byla bohem přiroda, základní autoritou „zachovaný člověk“, oborem všeho jednatel „síla dle přirody“ atd., atd. Zkrátka francouzští bezvěrci už před sto lety

se činili ve smyslu Macharové. Apřítom vraždili ve jméno svobody jako šílení. Ovšem dlouho ta renaissance trvati nemohla. Zpátečnické bláznění přivodilo strašné škody hmotné i mravní; lidé přicházeli o zdravý rozum. Antika odhazena. A ti, kteří stále dříve provolávali „smrt tyránům“, najednou jako poslušná kuřátka poddali se vládě tyraňa Bonaparta, moderního vojáka.

Proč jenom nyní nechťejí Francousové obnoviti to, co před sto lety končilo u nich rychlým krachem? Vždyť jim „černá přísěra, hydra klerikalismu, jed z Judey“ ani trochu nepřekážá nyní obrodu antiky! A jsou přece ve Francii velicí učenci, kteří antiku znají o mnoho líp než Machar. Proč jenom nyníjší strašné boláky francouzské republiky nechce nikdo hojiti balsámem antiky? Poněvadž vládnoucí francouzští bezvěrci při všem protikatolickém fanatismu zachovali si přece částečně rozum a rozvahu.

Vždyť sama Francie v dávných dobách jako součást říše římské hřála se na sytých paprscích antiky. Proč nechce nyníjší republika vzkřísit antický život? Proč o tu antiku nestojí teď ani zednáři římsští? Ti ji přece mají stále před očima a rozumějí ji líp než Machar.

Projevy nekatolíků o antice a křesťanství.

Sám pokrokař dr. Chalupný napsal spis, v němž pádnými důvody dokazuje, jak Macharova znalost antiky prozrazuje veliké mezery a odsuzuje pádnými vývody jeho přílišnou lásku k té době šlechtické bezcitnosti. Spis dr. Chalupného „Antika a moderní život“ praví (na str. 18) o Macharovi: „Chodí Římem jako školomet archeolog: chodí, pláče, vzdychá a modlí se nad každým kusem kamene v areně a i jinde („vy svatě umramory řecké“), ale nemá jiskřičky citu pro lidi, kteří tam byli stvořeni na smrt pro kratochvilu břicho-pásků a lusy „nejvzdělanějšího národa.“ Chalupný dokazuje, že si zvykáme na základě antické četby vidět antické lidi v nadživotních pózách a v bengálové záři, kdežto ve skutečnosti měli chyb až běda. Předvádí se nám několik nejvšestších, výjimečných velikánů těchto národův a navykáme si věřit, že tyto ojedinělé vrcholky neb i výjimky jsou typickými představiteli prostředí. Jaký nedostatečný poctivec byl Aristides, a jaká báječná byla doba takových Aristidů! — myslí si zbožňovatelé antiky.

Jenže „doba Aristidů nikdy neexistovala, Aristides byl taková výjimka, že dostal až soldátní jméno za to — že klasický národ ho vyhnal z vlasti jen za to, že byl poctivec... A když si připomeneme, kolik opravdu klasických ničomův a darebáků vstúpilo v antice, co pak ještě s nekonečností božské antiky shude?“ — A co umění?

Antická socha Apollona Belvederského má dokonalost výjimečnou, již nedosahuje ani deset jiných výtvořů řeckých... Každý nadšenec časne nad jiným městem a tito „svoje názory promítají do minulosti těchto míst. P. Machar na př. mohl chodit Římem se sardýny na oděvu a byl by napsal „Řím“ stejně; nenabíl tam nic nežli fikce (smyšlenky), které si tam s sebou přinesl už s Vládné. Ve skutečnosti antika jako celek naprosto není vzorem pro kulturu moderní a vůbec pro kteroukoli jinou.“

Řecký smysl umělecký byl partikulární (jednostranný, částečný), velice úzký. Rasikalismus řecký měl neblahý vliv i na antickou tvorbu uměleckou. O tom napsal pokrokař Šalda r. 1897 v literárních Listech: „Při vši harmonické dokonalosti a jednotnosti je přece dnes ta harmonie pro nás mrtvě klidná... Teprve tváří v tvář této mrtvé kamenné harmonii, chladné, tuhé a těžké... cítíme, jak náboženství bolesti, křesťanství, vzniklo do naší krve, zjemnilo a diferencovalo (rozlišilo) naši představivost, citovost i obradivost... Poznáváme, jak produkčnější je moderní typ, jak vlnitější a bolestnější. Ano, rozšířil se, ohromně rozšířil pojem krásy proti antice.“ (Tak tedy napsal sám veliký přítel Macharův. Pozn. red.)

Dále poukazuje dr. Chalupný, že typickým hrdinou starých Řeků jest prohnaný lišák Odysseus; Římané prováděli beslo: Účel světí prostředky. V II. století před Kr. Řím tak níže klesl, že africký barbar Jugurtha na základě dlouholetých zkušeností se vyjádřil: „Prodejné město, zralé k zahynutí, kdyby se našel, kdo by tě chtěl koupit!“

Protestantský dějepisec Mommsen napsal (v Řím. Geschichte III., 164). „Římská republika zahynula nikoli zevním násilím, nýbrž vnitřním úpadkem politickým, mravním, náboženským a literárním a ustoupila nové monarchii Caesarově. V tomto světě, jak jej Caesar našel, bylo mnoho ušlechtilého dědictví zaslých (tedy zaslých! Pozn. red.) století a nekonečné množství nádhery, ale málo ducha, ještě méně vkusu a zejména radosti v životě a se životem... Jitřní červánky se nevrátily, dokud nenastala noc úplná.“ Tak napsal učenec, kterého sám Machar prohlásil za nejlepšího malce Říma. Proč jen Machar tudíž neotiskl konečný, zhuštěný úsudek Mommsenův, který jest výslednicí obrovité, dlouholeté práce onoho dějepisce? (Bezpochyby Machar z velikého díla Mommsenova četl jenom něco sem tam — a tak naběhl. Pozn. red.)

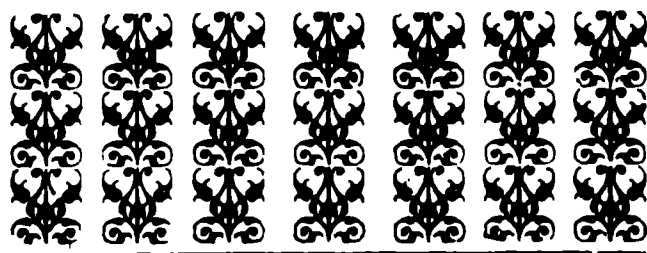
Znamenitý filolog a nadšenec pro antiku Nebeský napsal o antickém Řekovi: „Věděl, že bohům dána blaženost, lidem ale svízele a strast. Nejlepší na světě jest nebyti narozenému, a potom přijde hned: brzo umřít. Koho bohové milují, ten umře mlád. Na světě není nic strašnějšího a bídějšího než člověk.“ Dion Chrysostomos, miláček císaře Trajana, napsal: „Je pak toto místo, které jmenujeme světem, žalář krutý od bohů zrobený, plný výparů morových.“ (Takové tedy byly radosti z pozemského života i u pohaných vznešenců dobře postavených! Jaká byla teprve slast ze života u tehdejších ubohých otroků? Srovnajme s těmi pochmurnými názory jásevé city a naděje, které se v srdci křesťana ozvou při slavnosti „Vzkříšení!“) Antický filosof Solon řekl, že nikdo z lidí živých není šťasten. Dále dokazuje dr. Chalupný, jak hrozné pověry a krutosti vládly v době antiky, jak přední myslitelé pohanští představovali zoufalou skupinu atd.

Zkrátka dokazovati široce, že antika při červánkách křesťanství sestála a se vyžila, že netěšila, že plodila houfy zoufalců, bylo by nošením dříví do lesa. Vždyť samo rudé „Právo lidu“ opravilo Machara, dosvědčující, že přechod z antiky do křesťanství značil přirozený vývoj, že křesťanství dobře odpovídalo ideálním touhám lidí, kteří v antice nemohli naléztí uspokojení. A teď si všimněme, co řekl Machar v Hradci Králové: „Proč se díváte na antiku stále ještě, jak vám ji lidé potměšili páteři, splašení básníci, sentimentální filosofové a nekritičtí malíři?“ — I ne, Machare! Rozumní lidé dívají se na antiku tak, jak ji kreslí skušení malci, odborní učené i nekatolíci. Platí-li justament a přání některého fanatika víc než skutečná věda, pak ovšem by váš údiv měl cenu; nechť však přitom masarykovská družina pověsí na hřebík všechny svoje fráze o důležitosti hlubokého vědeckého bádání, pokroku, osvěty!

Palacký proti Macharovi praví (v „Dějích“ I. 8. vyd., str. 10): „Císařský Řím... sestřediv veškerou veřejnou moc a vůli v jedné hlavě, udušil konečně všechno samostatné vyvíjení se ducha, všechnu samostatnost a samostatnost, jak jednotlivých osob, tak i celých obcí i národů. Panovník, sniživ sám vše mimo sebe pod dostojevnost člověka, nemohl však sám sebe i potomkův svých uchrániti práva přírody a zbaviti křehkosti lidských. Všeobecné vysvětlení a sebrání, ochablost na těle i na duchu, byly nevyhnutelné následky onstřednosti přepjaté a mnohovékové, a konec všeho neuchráněný pád říše římské. Jediný jen živel v ní měl tolik síly, že odolav všeobecné záhubě, zárodkem stal se nového života; to bylo náboženství křesťanské.“

A sám dr. Drtina napsal, že křesťanství přineslo světa spásu, lásku k bližnímu, že křesťanská morálka jest vyvýšena nad morálku řeckou. Poukazuje na to, jak křesťané i nepřátelé milovali, dodává: „Takové účinky lásky k bližnímu, tohoto křesťanského milosrdenství stály se vždycky, ba společnost řeckorímská neměla pro ni jména.“ Starověká štědrost sledovala jediný cíl sobecký, povznést sama sebe... Křesťanství působilo blahodárně a vtělovalo se ve mnohá střízení humanitní... V uskutečnění křesťanské lásky k bližnímu bude vlastně také uskutečněno vykoupení lidstva, po němž starověk toužil.“

Který masarykovec má tedy pravdu: zda Machar, který velebí „helénský jas“ a nazývá drze křesťanství jedem z Judey, či Drtina, který v tom „jeda“ vidí hojivý balsám? A co říci komediantům, kteří chválí Machara i Drtinu zároveň, až s těchto pokrokářských lidí jde každý zcela jinou cestou při svých zásadních vývodech? Ať ještě přijdou pokrokářští kofklíři tvrdit, že chtějí šířit vědecký názor života! Stranou masarykovskou vycapován zástap zavilých fanatiků, kteří s moslemskou

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:

K 6.000.000.—. ca K 920.000.—.

Stav vkladů

koncem dubna K 23.000.000.—.

VKLADY

4 až 4½% —

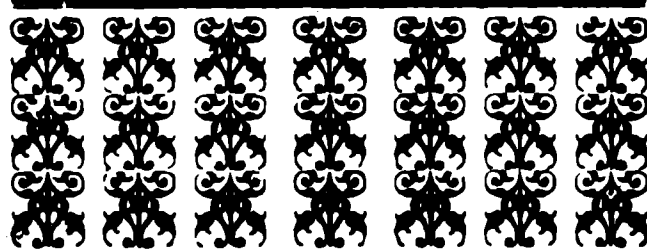
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.

Vadia a kauce.
Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

omezeností kývají ku všemu, co podpala je jejich protikatolický vztek. Těm máš na-mluviti proticírkví všecko. Přivedeš je k změně „přesvědčení“ třeba dvakrát ročně, jen když posypeš výrobek pokrokářské kuchyně hodné „protiklerikální“ papriky. A takové kotrmelce, tak křiklavé znehodnocení vědy páchají lidé, kteří odvažují se zároveň s neslychanou drzostí tvrditi, jak jim jest drabá nestranná věda!

Proč tolik zanedbané mládeže?

II.

„Jen více vzdělání“, volalo se včera a volá se i dnes. Chvilu pozemského ráje a štěstí uhodí, jakmile vzdělání pronikne do nejpolednější chaloupky nejmenší vesničky. To byly a jsou snad i sny v mnoha hlavách bez očí a bez uší. Jak viděli jsme předešle, jednostranné vzdělání, jež na srdce a vůli zapomíná, ráje na zemi nevyvolá; naopak zjedná peklo. „Kdyby pravdou bylo“, píše zmišněný Nicolay, „že nedostatek nutného učení je příčinou všeho zla, musili bychom dospěti k těmto dvěma sociálním důsledkům: 1. mravní čistota v kraji, kde učení není na tak vysokém stupni jako ve městech, je menší; 2. citi povinnosti u ženy musí býti slabší než u muže, který více studuje a důvěrně se vzdělává.“

Je tomu tak? I tu zkušenost nás poučuje o opaku! Města, v nichž školství na tak vysokém stupni je, kde tolik výborných sil na školách působí, kde tolik příležitosti ku vzdělání, a jichž obyvatelstvo jest jen menší částí obyvatelstva země, vykazují a vydává téměř polovičku obžalovaných: 3:1. Statistika dále stanovila, že žena asi čtyřikrát méně se dopouští přečinů a šestkrát méně zločinů než muž! V jednom čtvrtstoletí z 5 000 000 přečinů přichází jich 4 000 000 na muže! Co se zločinů dotýče, jichž muži se dopustili — průměrně vzato — přichází jich 84 na sto, a žen však jen 16 na 100. Ze 7570 sebevrahů pak jest 5960 z mužův!

Odkud tento zjev? Přemýšlejme a dospějeme nutně k důsledku tomuto: Důvod tohoto zjevu je v tom, že děvčeti i podnes dostává se výchovu, chlapci jenom vyučování. Děvče mívá více srdce než rozum zúšlechťeno, u chlapce pěstí se více a snad výhradně jen rozum! A i když snad žena přestane na výchovu, jehož se jí z mládí dostalo a nedokonaluje ho, nedoplní ho, přece trvalý a hluboký dojem tohoto výchovu se u ní neztrácí. Ona vyrůstá — dle dobře Nicolay — neznajíc sofismu falešného filosofa, neznajíc paradox (protimyslných domněnek) řečnicka, neznajíc smélosti a odvahy proti polověděl! „Ea mulieres tenent semper, quae prima didicerunt (To podržují ženy stále, čemu se z mládí naučily)!“ dle jistý autor.

Mysleme jen na Aspasií, Alžběru, Kateřinu a jiné ženy, a nebudeme moci připustiti, že, jak se tvrdí, nevědomost srdce ženy kazí. Ženy tyto nebyly nevědomy, rozumově zanedbány, a přece srdce jich bylo plno loby, hříchu a nepravosti! Ženy tyto byly příliš vyučeny; jen srdce jich bylo zanedbáno! A jistý satyrik proto nedí nepravdu, míní-li: Žena, která je velmi dobře vyučena, je často jen velmi moc vyučena. Volnomyšlenkáři proto, dobře vědouce, jak věda vnáší skepticismus v lidské srdce, aby získali ženy pro svou podniknickou práci, snažili se a snaží, aby vychovatelce lidského pokolení, republikas salus ani damnum, jak dle Seneka, plíce ducha jejího všemožnou vědou a pavědou, v srdce vrhli pochybnost. Není to snad nejlepší a nejjištější prostředek, v kofeni utlumiti a udušiti náboženský cit?

Tak přecpává se dnes nejen rozum chlapců, ale i rozum dívek všemožným vědění, tak počítá se dnes i u budoucích žen a matek srdce zanedbávati; a důsledek toho bude, že skepse (pochybovačnost) rozešere i náboženský cit ženy a oťese posledním pilířem křesťanského a náboženského výchovu a rodiny. „Báda době, v níž cit v srdci matky a ženy ustoupí suché vědě; kdy místo, aby dle plánu božské prozřetelnosti byla mezi intimní zprostředkovatelkyní štěstí a mravnosti, bude žena pro své dítě jen vychovatelkou a pro svého muže jen spoličkyní...! Od té chvíle bude rodina existovati jen dle jména!“

Proti našemu tvrzení, že učení nevycho- vává, tvrdí se rádo toto: „Důkaz, že učení mravně působí, je tím podán, že ze 100 zločinců jen 2 nebo 3 navštěvovali vyšší školy.“

Prosím, to má býti důkaz! Naivní lidé dají se na něj chytiti. Celý ten důkaz má tolik omy, jako kdybych řekl: „Na 100 zločinců přichází jeden hrbáč a dva jednoci; na 20 zločinců jen 8 zpětných a 1 osvobozený trestanec. Nuže, jednoci — dle této logiky — zpětní a trestanci jsou mravnější lidé ostatních!“

Nejsou vzdělanci a učení jest menší než ve společnosti a to meškou prasepatron? Pověď je jen jen slomkem malicherným společ-

hosti, musí i zločiny, jež se jim za vlnu kladou, býti daleko řidší než zločiny, jež se u lidí ostatních přiházejí. Vezmeme například sto lidí ve společnosti a počítajme, kolik je mezi nimi těch, kteří mají vyšší vzdělání! Je-li tudíž kategorie nevědoucích, neučených stokrát větší než kategorie učených, pak kategorie neučených může i míti stokrát více delikventů! Chyba děje se tu v tom, že tu usuzujeme, jako kdyby učených a neučených bylo poměrně stejně na světě. Pa. ovšem můžeme dojít k tomuto tak falešnému závěru! Ostatně nesmíme zapomenouti i toho, že vyšší studie dávají základ a příležitost k takové finanční situaci, která vylučuje většinu oněch pokusů, jímž chudá tak často propadá.

Všimněme si ke konci jen krátce obecného školství, všeobecného a lidového učení! Tote učení je nejrozšířenější, a právem, ježto je i nejdůležitější. Ve Francii na př. v r. 1826 bylo 30 000 škol; dnes má jich Francie asi 80 000. Vyučování dostává se tam tudíž kde komu dnes; jeť přece škol skoro 3krát tolik jako v roce 1826. Nuže — jak stojí to s mravností mládeže Francie? Odvážíme se říci, že mravnost franc. mládeže vzrostla? Toho se dnes nikdo tvrditi neodváží, kdo jen statistická data o této věci měl před očima. Před 30 lety bylo v Paříži průměrně 5—6 mladých zločinců ve věku 16—20 let; v r. 1880 bylo jich již 70, v 1895 již 85, v 1898 již 120, v 1900 již 140! „A kdo mohl by popíráti“, píše Nicolay, „že ještě nikdy ohavné zločiny nebyly tak často páčány mládeží, jež požívala vyššího učení, daleko častěji než mládeží, jež požívala jen učení obecných škol?“

Moderní lidé volají stále po faktech. Ejhle fakta, fakta nepopírná a hrůzná. A co z nich plyne?

„Co od něho odvrací a zdržuje, to nejsou vědomosti ducha, ale city srdce. A ty pěstí nikoli učení, ale náboženství.“ V. L.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáskou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Volné listy.

Povaha života živočišného. Vídeňský „Vaterland“ dne 17. dubna dotekl se předmětu, který často od materialistických darvinistů jest pojednáván a který by mohl býti označen otázkou: mají-li zvířata rozum či nikoli? Kdo bez určitých vědomostí pročítá Brehmův „Život zvířat“, nemůže býti ani chvíli na pochybách, že zvířata skutečně rozum mají. Brehm vypravuje takové věci, které naplňují úžasem a které překvapují. Pamatuji se, že čta jako gymnasista dílo to, nevědomky sblížíval jsem zvířata s člověkem a podkládal jim myšlení a citění lidské. Podobá zvířat se mi ztrácela z mysli a měl jsem jen na zřeteli jejich život duševní, tedy to, co jest právě základem a podstatou bytosti, kterou nazýváme člověkem.

Tomuto kouzelnému vlivu rozumění dobře materialisté a neopomíjejí nikdy vymyšlenými doklady lehkověrným lidem sesilovati běžné a povrchní mínění, že mezi duševním životem člověka a zvířete není podstatného rozdílu. Takových nevědomostí v pokrokovém a moderním životě páchá se ostatně dnes mnoho. Mnozí svobodomyšlní jak tak názorů takových se zmocníva, se sebevědomě výše dívají se s pohrdou na život náboženský, ač, nemohouce a nemějíce proniknouti k jádru svého, jak se domnívají, lepšeho poznání, ve hlavách mají vše velmi zamříženo. Mnozí tak zvani vědci vědecké nesprávnými názory svými odkáží společnosti lidskou neustále, předkládajíce ve jménu vědy smyšlenky, ke kterým jest dvou podmínek potřebí: předně smělosti, ba často drzosti ku proslavení a za druhé duševní lenosti se strany obecnosti, které takové pohádky přijímá za

prokázanou pravdu a které necítí se ani dost málo uraženo.

Jenaký professor Ziegler na příklad tvrdí: „Rozdíl mezi duší lidskou a zvířecí, či jinými slovy názor, že člověk má rozum a zvíře jen pud (instinkt), pochází z církevního učení a jest hlášen takovými spisovateli, kteří opírali se o zděděné dogma, jako na příklad Wasmann, jenž zděrazňuje, že shoduje se v tom ohledu s Tomášem Aquinským a jinými církevními spisovateli.“ Tedy prof. Zieglerovi rozdíl mezi rozumem člověka a pudem zvířete již proto jest závadný, že souvisí s článkem víry. Jeho pohrdání zděděným článkem víry však jest tím směšnější, čím jistěji nepřetržitou zkušeností rozdíl ten jest potvrzován. Avšak, abychom poznali povahu takové vědy ještě jasněji, uvedme další slova Zieglerova: „Jestliže člověk povstal ze života zvířecího, nemůže býti zásadní protivy mezi duší lidskou a duší zvířecí.“ Však právě, to jestliže! Jest smutným svědectvím pro takovou darvinskou vědu, že staví své závěry na tak vratké půdě, jakou jsou četná *jestliže*. Každý průměrně myslící člověk poznává, že ono „*jestliže*“ není skutečností, nýbrž podmínkou a že na této podmínce universitní professor a vědec sestavuje ne důkazy, nýbrž důhady, které, rozsévány jménem vědy ve vrstvy lidové, podvracejí základy nábožensko-mravního života.

Zase jeden doklad, jak darvinisté nemilosrdně natahují, zkracují a rozsekávají skutečnosti, jen aby se hodily do jejich teoretické přibírádky, kterou si tak hezky a pečlivě vyrobili a vymalovali. To jest vědecká donkichichdiata. Jak teprve uboze vypadají nečdoborníci, kteří v obecném životě vhod a ještě častěji nevhod takové fantasie vytřásají! Mnozí z nich, zejména ti okázale protináboženská, kdyby nebyli nikdy slyšeli, že jest na světě věda, nikdy by toho slova neušli. Třeba jen otevřít ten který časopis, ať již se jmenuje „Přítel přírody“, „Přítel zvířat“, anebo jak jinak, a shledáme, že onen veliký omyl, jakoby zvířata měla rozum, podává se čtenářstvu jako něco samo se rozumějícího.

„Jest omylem“, praví sverchu citovaný Ziegler, „upíráti rozum zvířatům“. Na vysvětlení této otázky dlužno předem na jisto postaviti výměr rozumu, neboť prof. Ziegler a jiní mají v tom ohledu pojem velmi nejasný. Hle, z čeho dovozují rozum zvířat: „Kdo chce střelbou s třetími špačky zahnat, prvou ranou jich mnoho pobije; ale brzo ptáci ti poznávají nebezpečnosti a stávají se velmi plachými. Kdo denně krmí drábež, ví jistě, že k němu slepice přibíhají a zdaleka hlas jeho rozeznávají. Kury tedy naučily se znáti jeho postavu a jeho hlas a vědí, že se jim dostává od něho krmiva.“ Ziegler z toho uzavírá toto: „Rozum tedy záleží v tom, že se zvíře něčemu naučí a nabývá zkušeností, jimiž řídí se jeho konání. Rozum umožňuje učiti se a podmiňuje individuální zkušenost; základní činnost rozumu způsobuje vtiskování dojmů v paměť a tvorbu sdružujících se představ.“ — A v tom že záleží podstata rozumu? Daleko toho chybal Rozum znamená mnohem více, než učení se prostřednictvím paměti a než vtiskování vzpomínkových představ. Právě takového rozumu, jak jej Ziegler vyměřuje, zvířatům nikdo neupírá, neboť to není nic jiného, než učení se smyslnými představami. Právě u zvířat nacházíme zjevy poznávání smyslného, jež jeví zdání, avšak toliko zdání poznávání vyššího. Příklady pak, které uvádí Ziegler o špačkách a slepicích, nejsou nic jiného, než poznávání smyslné.

Ze toto poznávání smyslné nemá co činiti s rozumem, jak jej darvinisté zvířatům přisuzují, a že často jim selhává, dovědeme příklady tak časté jako přesvědčující. Proč pak zajíc na příklad, jenž smysly může poznávati, že rány z pušek střelců jsou mu nebezpečné a jemuž často dostává se broků do kožichu, proč pak tento zajíc tak hloupě civí ve brázdě a vyčkává smrtelnou ránu, když může se útočím v čas zachrániti? Proč pak vlašťovka, jež jest jinak tak šipernou, celá staletí a tisíciletí nemůže poznati, že za deštivých dní, nemajíc much, může se živiti i červíky jako jiní ptáci? Proč pak strnad, jemuž bylo zničeno hnízdo na semi spletené, opětne buduje kolébku pro své mláďata na zemi, kde všeliká nepřátelská havěť má k němu tak snadný přístup? A tak bylo by lze uvéstí mnohé a mnohé příklady, z nichž bylo by zjevno, že zvířata ve vlastním smyslu slova rozumu nemají a že i tak zvané poznávání smyslné, nazývané povšechně inteligencí zvířat, je opouštějí a selhává.

Rozum jest vnikání ve vnitřní spojitost věcí, a tento rozum schází zvířatům docela a zásadně. Rozum jest schopnost odvozovati, spekulovati a vynalézati, schopnost vystihovati a chápati zásady, pravdy základní a nutné, skutečnosti nehmotné jako jsou: příčina, jednoduchost, jednota, mnohost, pravda, hříchy, ctnost, dobro, krása, čas, prostor, nekonečnost atd. Rozum jest podstatnou podmínkou svobody, odpovědnosti, duchovnosti a nesmrtelnosti;

rozum není možno přijímati jako výslednice schopností nižších, tím méně jakožto účinný nástroj pouze hmotných. Kdyby rozum byl výslednicí vývoje z nižších schopností zvířecích, pak zajisté člověku a jeho úsilí by se podařilo leckteré schopnější zvíře z dosavadních jeho omezených hranic duševních vyvésti a dosáhnouti u něho skutkův a projevů, podobných projevům rozumu lidského. To však nikdy se nepodařilo a nedaří, byť rovnována byla účelu tomu námaha sebe zoufalejší. U zvířete zůstává trvalá jednotejnost, protože není schopno uvažování, vynalézání a pokroku.

Poznávání smyslné, jež člověku i zvířeti jest společné, chápe toliko předměty jedinečné a konkrétní, tuto určitou věc, tuto určitou osobu, tuto rozkoš, tuto bolest, tuto potřebu. Poznávání to zavírá v sobě paměť zjevů smyslných, mohutnost podržeti, připomínati sobě a slučovati navzájem dojmy zevnější a stačí úplně k tomu, čemu dává se jméno „inteligence zvířat“.

Naučme psa skokem stiskati kliku a dvéře otevírati; bude to opakovati mechanicky neustále. Ale zastrčíme-li dvéře špačkou, jest pes se svým uměním v koncích. Připevníme kliku tak vysoko, aby jí nemohl skokem dosáhnouti, a nebude si věděti rady. Naproti tomu dítě odvahou dospěje k tomu, že špačku odstrčí anebo když kliku jest příliš vysoko, přinese si židli, vystoupí a kliky dosáhne. A byt tato práci dítěte viděl pes tisíckrát, přece sám jí nevykoná. K tomu potřebí jest rozumu, to jest porozumění spojitosti věcí.

Mezi učením se a učením se jest veliký rozdíl. Pudlík učí se umělým kouskům, dítě učí se psáti a čísti. Ale kde pak jest pudl, jenž umělým kouskům naučil svá mláďata nebo jiné pudly, kdežto záček své vědomosti jiným dovede většpiti snadno a hravě? U pudla jest to dressura a u dítěte jest to učení se, u pudla učení se na podkladě smyslných zkušeností, u dítěte na základě rozumu.

* * *

Pokroková slavnost na počest Apolína. V minulých „Volných Listech“, vzhledem ku pohostinskému Macharovu vystupování v Čechách podotekl jsem žertem, aby tedy pokrokaři, když tak vyjevené přednáškám o pohanském životě naslouchají, po libosti si ho dopřáli a obnovili jej i s bohy i s otroctvím.

Veliký a nemilosrdný výrobce dějin Machar v Hradci Králové posluchače tak popletl, že žert můj stává se skoro již skutkem, neboť básník Luis Křikava v Besedách Času vkládá dělníkovi do úst tato slova:

„A já . . . já nevěřil jsem plně.
Teď vidím: v antické té vlně
a v síle hellenského snu
lze vsutku pohřbit prázdne smutky,
zklamané věky, prázdne skutky
a hořkou bezvýznamnost dnů.“

Vskutku, teď to už začne. Oriens, jenž písněmi zastavoval řeky, jest proti Macharovi pouhým hadrem. Oriens zadržoval proudy, jež běžely ku předu, ale Machar zastavuje tisíciletí, která se na „čisté rovině“ obracejí, uhánějíce po způsobu „orientalexpresu“ do zadu, aby pohřbila své prázdne skutky v helénském snu. Jest tedy vhodné, aby tento obrat, jež způsobil Machar v Hradci Králové, stal se slavností, dojmavou a vznešenou idyloou, při níž od jednoho konce Čech ke druhému všichni pokrokaři ruku v ruce přijdou přísahnouti na nový životní program, na novou společenskou smlouvu helénskou, a to se zpěvy, tanci, se slzami dojmů, s výkřiky radosti a s jednomyslnou shodou, neboť, a Bacha, kdo by se zpečoval, zasluží, aby ho stihaly divoké Erinyje!

Dlužno uspořádat slavnostní průvod ku počti Apolína, či jak Machar říká, Helia, boha to slunce; všichni titelé Macharoví oblekou se v řasnaté řecké togy a ponosou v tomto náboženském procesi loutky, harfy, lýry, formingy, citery, píšťaly, dlouhé zahnuté buciny a cymbály. Před nimi bude se bráti dav otroků. Přijdou také lidé, ověncení myrtoou, révou a velikými květy, hlasně volající: Evoe! Nevyrovnatelný syn Heliův, Machar, oblečen v bílou tuniku a hlavu maje ověnčenou vavřínem s formingou v rukou pojeje na voze bohatě vykrášeném a bude pěti písně na počest helénskému životu. Až dospěje průvod na místo, k tomu účelu zvlášť vybrané a nazvané polem řeckým, promluví Machar řeč, kterouž před tvářmi bohův a celého světa vykoná zásnuby své se stříbrnolukým Apolínem a zásnuby svých přivrženců se slunnou Heladou. Po řeči udeří ve struny, aby zapěl závěrečný hymnus celé slavnosti, po čemž zahřmí bouře potlesku a výkřiky: „Buď zdráv, božský synu Heliův, vítěj, vítězství!“ — Po všeobecném objímání rozjedou se pak do domovů svých, ten do Pardubic, onen do Chrudimě a syn Heliův, Machar, do Vídně k svému Rothschildovi . . .

* * *

Jed z Judasy. Oddělil se od řádků shora uvedených, řekneme, že žertem mluvíme vlastně mnoho pravdy, jejíž jádro jeví se v tom, že toto nové helénské bratrství jest skutečně pohřebním průvodem zdravého rozumu, cirkusovými dostihy masopustních šaškův a triumfem pomatení nad střízlivou úvahou a inteligencí. A to vše děje se pod patronátem strany realistické, jejíž vůdcem a zakladatelem jest Masaryk, muž tak „positivní“! Člověk by ani neuvěřil, kdyby se vše neodehrávalo za bílého dne a před očima lidí. Strana, jejíž nejpyšnějším bodem programovým jest lidskost, rovnost a bratrství, slovem humanita, dává zapřáhnutí do vozu člověka, jenž velebí dobu, v které člověk prací opovrhoval a v níž otroctví bylo nejhnusnějším vřodem. Patrně, že tato inteligence půjde za Macharem, i kdyby jí doporučoval vznešenost Ekymákův a s úctou ocenil jeho nesmysly, i kdyby je přednášel o afrických Zulukaffích.

Nezarazili-li se lidé nad slovem „Jed z Judasy“, lze očekávat od nich všechno možné a ještě více nemožné. Vrhnutí takové slovo ve tvář dějinné skutečnosti, pottlesnutí jím všechnu pravdu, uraziti tak inteligenci vzdělanců, založiti na tomto bezměrně a drze lživém slově celou knihu, hledati toto slovo rozmyslně, znamená zoufalost nad člověkem dvacátého století — a touto slávou pokryl se Machar. Jsou lidé, kteří promluví slova velická a posvátná, a jsou lidé, kteří vyřezají z hrdla děsné skřeky. Duch vztek pronikl Machara, aby promluvil slovo, jež odevzdává ho soudu přítomnosti a budoucnosti. Viktor Hugo napsal v „Bídnicích“: „Caesar byl muž veliký, poučení, jež plyne z jeho pádu, jest tím větší. Jeho třicet ran nedojímá mne tak, jako plivnutí na čelo Ježíše Krista. Caesar proklál dykou senátory: Krista poličkovali holoucí. Po větší potupě poznáváme Boha.“

Slovanská vzájemnost. Čeho bychom mohli očekávat pro slovanskou vzájemnost od takových Poláků, jako jest dr. Glombiňský, dosvědčují výklady jeho v „Polském Slově“, které zaslouhují pro svoji otevřenost a posupné sobectví, aby byly uvedeny v širší známost. „K rozvrácení nynějšího parlamentu“, dí tento slovanský bratr, „přispívá nemálo postup, jakým provádí svou opozici Slovanská Jednota. Jest prý to postup ryze osobní, malicherný a dětský. Chybí rozumná myšlenka a jasné hlavy. Za všemi deklamacemi jest prý docela jasné vidět, že dr. Kramář chce míti šéfov kabinetu bar. Becka a že pánové Prášek a Šusterčík chtějí býti ministry.“

„Slovanskou Jednotu“ skovaly společný zájem a obrana Slovanů, a právě to, že takový útvar byl vybudován, jakého posud ve sněmovně vídeňské nebylo, svědčí o velikém německém nebezpečnosti. Dr. Glombiňský posuzuje Slovanskou Jednotu jako zapřisáhlý Němec, čímž zapírá své slovanství a poskytuje ostatním bratřím slovanským příležitost, aby se za něj blaboce styděli. Chápeme tedy, že poslanec Stapinský vede v polském klubu opozici, neboť zná ledví tohoto Glombiňského asi ještě lépe, nežli jak jest prozrazeno řádky svrchu citovanými a s takovým cynismem pověděnými. Uvědomujeme si také, jakými potížemi byl asi zavalován Rieger, když v českých věcech odkázán byl vždy na takové spojence, jakými byli předchůdce Glombiňského. Doufáme, že zdravější duch, jenž vane mezi některými poslanci polskými, bude mohutněti a že společná věc slovanská a bratrská láska pomalu politiku polského kola uvedou na cestu, po které Poláci ve slovanské většině snad lépe budou získávat svých prospěchů, než v nedůstojných službách německých.

Hra na slepou bábu. Každý člověk užívající zdravého rozumu ví, že koule jest kulatá, trojúhelník že má tři úhly, že v létě jest teplo a v zimě studeno. Ale jsou v Čechách lidé, kteří udělali z antisemitismu otázku, tedy vlastně projevíli neznalost toho, že koule jest kulatá a v zimě že jest studeno. Otázka tato byla projednávána mezi židovským listem „Rozvojem“ a „Přehledem.“ „Rozvoj“, rozepsav se o antisemitismu, odvolával se na Havlíčka, že antisemitismu jeho nebyl nepřátelstvím proti židovskému náboženství, nýbrž odporem proti germanisaci židů a některým jejich vlastnostem. Toto vysvětlování jest velmi zbytečno, neboť věc jest velmi jasna. Nikdo z české inteligence ani z obecného lidu není antisemitou náboženským, nýbrž hlavně pro němčení židů a pro některé jejich vlastnosti, jako jest lichvářství, podekoky, nesvědomitě odírání křesťanského lidu, věrolomnost, příslovná drzost, ahrabování národního majetka bez práce a mnoho jiného. Vlastnosti tyto táhnou se celými stoletími a s nimi a pro ně rovnocenně udržuje se antisemitismus. A nakikají-li si židé

do tohoto antisemitismu a lomí-li advokáti jejich — pokrokaři — nad lidem českým rukama, pak jest to pohoršení farizejské, které nemůže se ani dosti odsouditi. A přišli „Rozvoj“, že Havlíček byl antisemitou pro němčení židův a pro jejich odporné vlastnosti a odvozoje-li z toho neoprávněnost antisemitismu nynějšího, pak vlastně přelévá vodu z jednoho hraka do druhého, nebo — jinými slovy — dokazuje, že pět a tři není osm, nýbrž vlastně bez dvou deset. —

Ostatně to neustálé dovolávání se Havlíčka mělo by již také přestat. Havlíček byl znamenitý český vlastenec, bystrý politik své doby a obratný novinář. Vážíme si ho jako znamenitého člověka a neohroženého zastance národních práv. Můžeme a máme si všimati, jak soudil různých otázkách současných, ale jest malicherný, cituje-li se neustále, aby rozhodoval o sporných nebo nejasných věcech doby přítomné. A k tomu ke všemu, dovolává-li se ho kdo, aby podlouzně zastíral jeho jménem nepřijemné bolesti a mátl duševní veřejnosti, pak páchá hřích na jasné paměti jeho a s významem jeho hraje si na slepou bábu.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvoleji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát
v Hradci Králové.
Zal. r. 1808.

Obrana

Komu se vede v „klerikalizovaném“ Rakousku nejlépe? Zednářský list „Zirkel“ dne 13 prosince 1908 napsal: „Třebas v Rakousku je svobodné zednářství ne-li docela zakázáno, jistě alespoň ne právně dovoleno neb trpěno, přece se tam myšlenka zednářské zcela dobře daří. Netřeba si ani přáti oficiálního (úředního) připuštění zednářstva... V Rakousku žije a vládne svobodné zednářství tak mocně, jak snad toho času nikde na světě.“

Zkrátka pod plachtou a za kulisami se zednářům lépe pracuje, než kdyby vystupovali se vším na veřejnost. Užívají ti lidé nejmazanějších prostředků k svému zkažonostnému dílu. Kde ještě lidé trochu věří, tam velebí volní myslitelé věřícího Husa, jinde však oslavují Haekla a podvracejí víru v Boha. Poznají-li odpor, najednou zkroutěně dovedou balamutit lidi, že prý v Bohu věří, že každému náboženskému přesvědčení přejí svobodu; jindy zas křičí, že musí nestoliko kněz být vypuzen ze školy, ale že docela ani rodiče nemají práva vychovávat své děti nábožensky. A vede se těm nesvědomitým komediantům dobře. Na veřejných schůzích tupí naše přesvědčení, až brůza poslouchá. Nestane se jim za to nic. Kdyby někdo tupil víru židovskou, kdyby katolik tak okázale rozkazoval vypuzení židů z naší země, jako volní myslitelé vykazují kněze ze školy, hned bade sedět v kriminále. Tedy „Zirkel“ sám si libuje, jak je zednářům v Rakousku dobře; tím odkryto celé pozadí farizejského nářku těch lhářů, kteří říkají, jak jest „volnost“ v Rakousku „klerikalismem“ utiskována. V Praze a velikým chchtotem volní myslitelé dělali při svém sjezdu eurové vtipy na existenci Boží, předtím plivali katolickému právu do očí, mečeli za katolíky jako zvěř. A nestalo se jim nic. Proti Bohu, proti Kristu dovolují se posklebky; kdyby se však zavádili jen málo o šída, hned vám jest doručena obelika od soudu. Proto každý upřímný katolik má pochopiti důležitost svojí organizace.

Politický přehled.

Rozpočtový výbor poslanecké sněmovny připravil vládu naší více trpkých chvil, po-

slední patřila ministru spravedlnosti dr. Hochenburgerovi. Kritika správy ministerstva spravedlnosti byla místy přímo zdrcující, všechno strannictví u nás i na jihu vůči Slovanům páchané přišlo na přetřes, i otázka jazyková, i jazykové předlohy bar. Bienenrtha. Poslanci čeští byli solidárními v jejich odmítnutí a ke stanovisku naprosto rovnoprávnosti ve všech zemích koruny české. K zhořčení na straně české i jihoslovanské způsobila programová řeč ministra spravedlnosti, který neví, má-li souhlasit se stanoviskem německým, že § 19. zák. st. zák. týká se jen míst, kde Češi nebo Němci hromadně bydlí, aneb má-li souhlasit se stanoviskem českým, že rovnoprávnost § 19. zaručená týká se celých zemí, kde dva kmenové různé národnosti bydlí. Pro revoltu německých soudců má ministr dr. Hochenburger jen slabé pokrčení ramen, českým soudcům hrozí disciplinárními tresty, kdyby jim snad napadlo i ve vnitřním úřadování používat češtiny, poněvadž není zákona o nuceném užívání němčiny. Není proto divu, že se vše slovanské postavilo proti vládě a že pouze jediný hlas zachránil vládu před úplnou porážkou, zamítnutím rozpočtu ministerstva spravedlnosti. 20. proti 21. Vládu zachránili soc. dem. Hybeš, který dopoledne byl ještě ve sněmovně, ale odpoledne omluvil se churavostí a rusínští posl. Olešnický a bar. Vasilko, kteří se dali přemluvit k odchodu. Ochuravění Hybeše zdá se podezřelým; jest to známá taktika soc. dem., když jest s vládou zle, zachránit ji zdržením se hlasování. Pro vládu nehlasoval také něm. křesť. sociál. posl. Schraffel, poněvadž prý jest rozhorlen, že dr. Hochenburger chce přispět k reformě manželského práva. Vláda ocitá se takto v situaci čím dále horší. I Kolo polské od vlády se pomalu odklání. Vůdce polské strany lidové, která čítá 17 poslanců, posl. Stapinský v „Gazetě Powzechne“ vytýká předsednictvu polského Kola, že polský klub sklesl až na kumpánství Wolfa a Malika. Poslanci polské strany lidové přičinili se všemožně, aby odvrátili toto ponížení. Posl. Stapinský prohlásil také v předsednictví Kola a před bar. Bienenrthem a ministrem Weiskirchnerem, že polská strana lidová nemůže zůstat v polsko-německém bloku a nemůže podporovat vlády, která o tento blok se opírá. To znamená, že bar. Bienenrth už ani na papíře nemá většiny. Tím stává se situace pro vládu téměř kritickou; nelze se proto diviti, že se přetřásá otázka nového ministerstva, k čemuž dal i podnět ministr obchodu dr. Weiskirchner svou dlouhou audienci u císaře a který pokládá se za přístihlo předsedu ministerstva. V rozhodujících kruzích se také už uznává, že se v Rakousku nedá ani myslit ministerstvo, v kterém by nebyli zastoupeni Slované. — Pozornost vzbudilo účastenství německého ministra krajana dr. Schreineru na valné hromadě německého schalvereinu v Bilsku a zaslané sem pozdravy min. dr. Weisskirchnera a býv. min. Gessmanna; ministři staví se tak veřejně na stranu výbojného tohoto spolku protislovanského. — V otázce italské právnické fakulty nastává pojednou obrat. Dosed všichni Němci i vláda odporovali přání Vlachů, aby jejich právnická fakulta zřizena byla v Terstu. Němci se totiž pojednou obávají, že by zřízení vlašské práv. fakulty byl ohrožen německý ráz Vídně a proto chtějí vyhověti přání Vlachů; ovšem žádají za to, aby se Vlaši zavázali, že se přidají pro všechnu budoucnost k bloku německému.

V Uhrách zápasí se nadále s krisí. Uherští ministři nebyli dosud povoláni do Vídně k audienci. Jisto jest, že se ve Vídni Maďarů už tak nelekají.

Na slovanském sjezdu v Petrohradě schválena resoluce, dle níž politická část otázky hosenako-hercegovské nepatří do kompetence sjezdu. Druhá resoluce žádá dorozumění rusko-polské na základě úplné rovnoprávnosti národní.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. Václ. Dvořáček, b. vikář, farář v Kostelní Lhotě, za faráře do Nízkova; p. Václ. Gyrkovice, katecheta v Kuklenách, zástupcem katechety při o. k. vyšším gymnasiu v Hradci Králové; p. Vinc. Hyza, farář Kalíštský na odpoc, za fundatistu v Trpíně; p. Ludvík Jelínek, koop. ve Skuhrově, za administrátora tamtéž; p. Bohum. May, kaplan v Železnici, za kaplana do Kněžic; p. Jos. Filipi, kaplan, za administr. v Janově; p. Adolf Odvárka, kaplan v Kněžicích, za kaplana do Nebeské Rybné; p. Hugo Bittermann, koop. ve Vrbici, za administr. v Kostelní Lhotě; p. Ludvík Moláček, administr. v Nízkově, za kaplana do Losenice. — Na odpočinek vstoupil: p. Vinc. Hyza, farář v Kalíšti a p. Jan Sobola, farář v Janově. — Zemel P. Method Laudin, O. S. B. b. notář. duchovní správce v Machově, † 28. května. — Uprázděná místa: Kalíštský, fara, patron. nábož. matice, od 1. května;

Janov (Jausdorf), fara, patron. kníž. Thurn Taxis, od 1. června; Kostelní Lhota, fara, patron. nábož. matice, od 1. června b. r.

Svatoduchovní svátky. Jsou-li velikonoce svátkem naděje, jest Boží hod Svato Duchovní svátkem povzbuzení, útěchy, posvěcení. O svátcích Svato Duchovních veliké davy věřících přistoupily k sv. spovědi. U Sv. Ducha sloužil v neděli slavnou pontifikát náš sv. Jeho Excellence ndp. biskup a v pondělí vesp. gen. vikář dr. Al. Frýdek.

Pro stížené zemětřesením v jižní Itálii sešlo se z naší diecése značné přispěvků, které Jeho Excellence, ndp. biskup, v obnosu 4000 lir zaslal Sv. Otci. Přispěvkem tím vynikla diecése Hradecká nad mnohé jiné diecése. Sv. Otec vzdává zvláštním listem, zaslaným Jeho Excellencí, za dar ten srdečný dík, a žehná všem, kdo přispěli těžce navštíveným obyvatelům krásné, ale nyní smutkem zastřené Itálie.

Jubiläum lidumilného spolku křesťanského. Tisíc, skromné, ale zato vytrvalé, s pravou křesťanskou obětavostí a láskou pracuje v Hradci Králové konference Sv. Ducha „Spolku sv. Vincence z Pauly“. Dobrotinností spolku toho setřeny elzy tisícům chudších. Právě o hodů B. žím Svato Duchovním slavila konference 25leté trvání. Za tu dobu rozdala veliké množství šatstva, prádla, dříví a pod. Na penězích darovala chudším značné nad 30.000 K. — Rátolest Spolku sv. Vincence ujala se v Hradci zdárně. Nevyžal na prázdno apel k duším šlechetským. Doufáme, že nyní, kdy smrt učinila ve spolku některé mezery, vyplní místo zesnulých hojný počet nových dobrodinců. Věru krásný to deňní účet k večeru, může-li dobrodinec říci: „Dnes setřel jsem slzu s tváře chudého spolubratra, dnes vykonal jsem skutek lásky.“ K slze té přidá Kristus slzu radosti svojí. Duch Svátý, Bůh lásky, sv. patron konference naší přiloží nám tu perlu ceny nesmírné k našemu dobru, až snad kolísati bude vaha věčného osudu našeho. Kristus bude pamětliv svých slov: „Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.“ Cožkoliv jste učinili jednomu z těchto nejmenších bratrů svých, mně jste učinili.“ Proto dávejte dle výzvy Písma sv. almužnan; buď ji světe ruce sběratele Vincenciána nebo v děkanské kanceláři, kde konference zasedá, anebo do kasičky „Chleba sv. Antonína“ v chrámech zdejších! Vděčné s: přijímá i obnošený šat, prádlo, palivo, potraviny, ano i dětské hračky, obrázkové knížky. Vždyť chudému dítěti i nejmenší hračka jest dárkem vítaným. Jaké spousty věcí často v domácnostech se zbytečně pohodí nebo zkaží! Májme stále na mysli bídu lidem a nemáme nic, z čeho by měl obdarovaný chudší radost! Sami sobě dobře činíme, konáme-li skutky křesťanského milosrdenství; prospívati chudším pro lásku Kristovu znamená sebe posvětit, ku Kristu se přiblížit.

Smetanův večer v Klicperově divadle arrandovala jednota ochotníků „Klicpera“ ve středu dne 2. t. m. Těžištěm večera byla přednáška p. řed. Šuberta, která, ač znalci mnoho nového nepověděla, přece měla vysokou cenu pro širší obecenstvo, jsouc obsahově velmi věcnou a informativní. Program zpestřen recitací zdařilé básně Macharovy, jejíž satirický šleh zasáhl naše poměry; byla by ovšem zcela jinak vynikla, kdyby byla přednesena ohnivým, temperamentním recitátorem. Zpěvní čísla p. Kneprův byla nejlepší výkonností večera; byla podána s vtělým citem, prostě, beze všeho umělkování a právě proto tím hlubším dojmem působila. Hudební čísla bratří Hájků nestala tentokrát na stejné výši zimní jejich produkce. To platí o „Slepičce“, zvláště však o „Furiantu“ a houslovém solu, které eff. kním zakončením strhlo sice k pochvalě, ale zanechalo ještě něco nároků na větší propracovanost. Návěsta dosti silná — jenom parket, který plniva naše studentstvo, byl poloprázdny. Dr. Aliquis.

Beseda královéhradecká koná v neděli 6. června výlet do Trutnova. Odjezd ráno 6.16, příjezd 10.39, zpět 6.22, zde 8.34. Jízdné sem a tam K 3.80. P. T. hosté a dámy vítáni. Přiblížky (tj. oběd) u jednatele p. B. E. Tolmana. Za odcházejícího novináře p. Piskora zvolen správcem čítárny pan prof. dr. Hostovský. Projektují se výlety na Studánku a dále do Těchonína spolu s místním odborem nář. jednoty severočeské.

Na e. k. ústavě ku vzdělání učitelů v Hradci Králové koná se zápis do 1. ročníku dne 8. července od 9—12 a od 2—5 hod.; dne 9. července od 9—12 hod. Zkoušky přijímací obávají se současně a budou ukončeny nejdříve v pondělí dne 12. července t. r. Žádosti za dispens věku přijímá ředitelství ústavu do dne 10. června t. r. Dispens nejvýše 6 mē., od 16. září 1909 počítanou, udílí c. k. zemská školní rada, na niž budež žádosti uvnitř řízeny. K žádostem neúplně doloženým se nepřiblížná.

Urážka vmetema c. k. krajskému soudu v Hradci Králové pověstným poslancem Wolfem, který v rozpočtovém výboru poslanecké sněmovny 26. května t. r., mluvil o odsouzení Němců při demonstracích v Broumově a jiných vychodočeských městech, vytkl, že čestí soudcové, zvláště při c. k. krajském soudu v Hradci Králové, nejsou neustranní...

Společna Královéhradecká. V měsíci květnu 1909 bylo vloženo K 149.801.37, vybráno K 191.680.07, stav vkladů koncem května korun 13.000.909.06. Na hypotéky bylo nově půjčeno korun 12.500.—, splaceno 28.440.19, na hypotékách koncem května K 10.085.747.31, zásoba cenových papírů K 2.566.000.—, uložené přebytky korun 1.244.422.06.

Záložna v Hradci Králové založila na památku svého 25letého trvání v r. 1887 nadaci pro nejstaršího, schůdného a bezúhonného člena svého mužského i ženského pohlaví. Pětiprocentní výnos kapitálu K 2000.— tedy K 100.— bude udělen výborem záložny dne 6. července t. r. Žádosti podány buď až do 30. t. m. — Výkaz za měsíc květen 1909: Vloženo K 83.173.28, vybráno K 87.792.16, zůstatek K 1524.850.40. Záruka: Závodní podíly K 71.385.18, fond rezervní K 109.284.45, fond penzijní K 31.939.64, fond pro kursové rozdíly K 14.414.—, vlastní reality K 158.726.50, cenné papíry a přebytky K 274.845.87, půjčky měsíční K 367.260.45, půjčky hypoteční K 969.689.79, úhrnem K 1.997.545.78.

Dobřemice. Sotva byl z Dobřemice přesazen kolega, který v případě uprázdnění mohl převzít řízení kůru, ochabl p. řídící v konání svých kostelních povinností p. farář prováděl všelijaké zvláštnosti, odpíral i dbáti jeho pokynů. Vzhledem k tomu, jakož i pro příliš otěčinské rozdílení odměn, určených zpěvákům, kteří ochotně na kůru a při pohřebch mu pomáhali, povstala mezi ním a p. farářem neshoda, které se říká „výpověď“. Jinak pan farář jednati nemohl, neboť ani na písemný dotaz, zda své povinnosti chce plnit tak jako dříve, neráčil p. řídící odpověditi. Nyní teprve p. řídící obrátil a šel si „stěžovati“ — ku konsistoři. Stížnost ta záležela v žádosti, aby výpověď daná řádným úřadem nebyla potvrzena. Vzhledem na dřívější působení p. řídícího na poli církevní hudby bylo jeho žádosti vyhověno. Kůru mu ponechali v naději, že vrátí se ku bedlivému konání svých povinností. Až najednou po 2 letech, srovná před velikonoční letošního roku, kdy je na kůru nejvíce práce, pan řídící Pič složil svůj úřad; ač byl ve jménu p. patrona žádán, aby po jeden měsíc v úřadě ještě setrval, nežli se vrátí p. patron z jihu, neučinil tak řádně osadě, duchovnímu správci i patronovi, i jejichž dřívější jemu prokázané mnohé a vydatné laskavosti odměnil se tím, že je nechal v nejhůrší době na holičkách — To je „moderní“. Pro krátkost času nemohl z četných žadatelů ustanoven býti nový ředitel choru a nezbývalo p. farářovi nic jiného, nežli aby úkony kněžské ve svatém týdnu i o svátcích přenechal zcela dp. katechetovi Hubertovi z N. Bydžova a sám pak aby se chopil taktovky a sedl za varhany. Za ochotné pomoci chrámového sboru pěveckého svátky oslaveny dle možnosti co nejlépe. Panu řídícímu se jeho stávka nepovedla. Vždyť dle jistých zpráv zdá se, že p. řídící, utíkaje se pod „paraple organizovaných“, nemyslí to s organizací povinností zcela upřímně. Povídá se, že prý komusi kamsi psal, že by si kůr ponechal, kdyby byl požádán! A tak by t. s tím rheumatismem nebylo také příliš na pováženi! Po svátcích pan farář v dohodě s p. patronem, jenž buloncimu řediteli choru laskavě bezplatný byt poskytl, ustanovil ředitele choru nového, jenž, jak pozorujeme, svým uměním i upřímnou snahou chrámovému zpěvu poklesnouti nedá a pěstění hudby vůbec v naší osadě zvelebí.

Z činnosti okrašlovacího spolku v Pardubicích. Okrašlovací spolek pardubský dal v poslední době nastavit několik pohodlných pěkných lavic v ulici kolem nádraží, což přemnohým ubírajícím se k nádraží přichází velice vhod. Myšlenka ta byla jistě chvalitebná a praktická; tím více, že je příjemnější seděti venku na čerstvém vzduchu, nežli v prachu a kouři nádražních chodeb anebo seděti v zasněžených čekárnách. — Výlet, který okrašlovací spolek podnikl do Ratibovic, vydařil se velmi skvěle a všichni účastníci byli úplně spokojeni. Jest jen si přát, aby čenů víc a více přibývalo. Posavadní počet členů na tak četný počet obyvatelstva v Pardubicích je skoro máj.

Okresní nemocnice v Pardubicích. Sociálně-demokratický tělesný orgán okresní nemocnice v Pardubicích svou obvyklou rubriku o nepřístojnostech v okresní nemocnici na dnešní vydání vypustil. To je škoda! Tolik jsme se těšili, že přece zase něco dovidíme; a zatím nic, docela nic. Nesmí se prý nic z nemocnice vynášeti a kdo se proti tomu proběhl — pojedě. No, no, vždyť je nemocnice ústavem veřejným a má se snažit o ní také veřejnost věděti. Nemyslíme snad nějaké smyšlené a proložené klepy, jaké šířeny o jeptiškách. Ne — to ne, ale docela něco skutečného a pravdivého. Také jsme plně přesvědčeni, že ti páni tam ošetřovatelům už nenadávají, jak to činili jeptiškám. Ale kde pak nadávati takovým řádným slečinkám! To by se ani p. dr. Pekelský neodvážil! V blavinkách nakadeťených mají takové rostomilé blubinky. A jak umějí poskakovat a se točit, až srdce plesá a pak tak graciosně páli cigaretky a pak... Ach — takovým blavinkám nadávat nebylo by opravdu akademické. Kuratorium nemocniční si také opravdu libuje. No skrátka všecko je v pořádku, v tom nejlepší pořádku. Pan dr.

Pekelský dobře prorokoval: My jim ukážeme, že to půjde bez jeptišek ještě lépe než-li s nimi.

Známý pedagog. Jsou lidé, kteří chtějí mermomocí býti slavnými a volí k tomu různé cesty. Jedni opouštějí posavadní svoji politickou stranu a dávají se k těm mladším, jiní vystupují s církve, někteří kandidují na poslance a jiní docela se dávají po smrti uplácet — jen aby se o nich mluvilo. Nejvíce však na světě je těch, kteří se chtějí ve veřejnosti uplatniti mluvením. Takovým je také pan učitel Hloušek z Pardubic. Kde se něco mluví, je tam také pan učitel a musí za každou cenu mluvití aspoň ke konci. To bylo také při schůzi pardubské „Budče“, pořádané nedávno v Opatovicích. Pan učitel Hala velmi pěkně mluvil o zanedbané mládeži a epilog k tomu proslovil obligátní pan Hloušek. Ve výchově mládeže překážejí panu učiteli jistí živlové a házejí mu prý klacky pod nohy. Tedy jistí živlové a klacky. Pan učitel měl ruce v kapse, aby dělal dojem zrovna jako nějaký Gambetta nebo aspoň Urzál. Pan učitel Hloušek chce se totiž stát vrchním dozorcem nad výchovou mládeže v okresním sírotčinci v Pardubicích čili chce tam mentorovat řeholní učitelky — jinými slovy: má chuť aspoň na takového maličkého inspektora, třeba že byl ze zásady proti všem inspektorům, jak ani jinak u stoupence volné školy nemůže býti. Okresní výbor, přesvědčiv se o zbytečnosti takového dozorkního orgánu v osobě p. Hlouška, odmítl tuto dotěrnou touhu pana učitele a od té doby vlezly mu do hlavy klacky a jistí živlové — Více křesťanství, více náboženství, psne učitel Hloušek, ve škole! To by účinkovalo na zpusť mládež více než volání po policajtech. Přetčete si knihu dra. Fr. Förstera, profesora na polytechnice v Carachu, který nepatří mezi jisté živly a tomu snad uvěříte! To jsou naše slova.

Včely v zámecké zdi pardubské. Starobylá seď kolem zámku v Pardubicích jest ode dávna útlukem všelijakých drobných zvířátek, která tam v hlubokých šterbinách nalézají bezpečný úkryt. Hnízdí tam zvláště různé druhy ptactva jako sýkorky, lejskové, trasofitky, kulichové a vedle toho nabyli tam domovského práva kuny, lasice i krysy a j. V posledních letech usadily se tam docela v jedné široké a nepřístupné šterbině i včely. Dají se jim tam posud výborně. Letos lze pozorovati zvláště silný roj a podle všech známek budou se asi naše milé včelíčky rojit. Přes to, že je žádný včelař na zimnu nepřikrývá a že vůbec žádný se o ně nestará, ba že málokdo o nich ví, přezimují dobře a jde jim divoký jejich stav náležitě k duhu. Jak se tam dostaly a odkud asi se přistěhovaly, není známo. Zajímavý zjev!

Oslava vítězství u Opatovic. Pardubská vojenská posádka oslavila vítězství armády rakouské nad Napoleonem vedle domácí slavnosti v kasárnách také chrámovou slavností dne 22. května při které o 9. hod. sloužil náš sv. vdp. děkan a promluvil k přítomným vojákům také přislíbenou řeč.

Velká myšlenka v Chrastě. Vlastněti sokolové požádali p. Pelanta za přednášku. Potřebují šititi protikřesťanské názory snad v zájmu svornosti národní a na důkaz, že katolické jednoty sokolské jsou zbytečné. Přes barnumskou reklamu sešlo se však 19. t. m. jen asi 130 osob, sehnanych ze všech stran; mezi nimi ovšem i soc. demokraté, které přece už protikřesťanský vyvířily dostatečně rudé žurnály. Pelant začal velebiti poměry v Americe. Lč chytře zamlel, jak tam dělnictvo úpi pod tlakem velkokapitalismu. Lidé nadšené volnost americkou, ale netekl, jak v Americe dopadl volný myslitel Gorkij; tam ho přiskřípli silněji než v některém „copatském“ státě evropském. Pelant se vyslovil proti snahám anti-alkoholickým v Americe a proti záchranné „armádě spásy.“ Proč? Iu — v těch akcích vydatné působí „klerikalové“. Kdyby proti tomu směru pracovali, dostali by od volných myslitelů ještě silnější porci kárného pepře. U nás prý učitel vysvětluje, jak povstal svět, kněz však hned začne učiti pravému opaku. Jakému opaku, nejvolnější mysliteli? Nevíte, že právě kněží v hvězdářství i při svojí veliké víře nejvíce vykonávali? Kde byli volnomyšlenkáři papouškové, když Kopernik, Secchi a jiní činili nejvýznamnější objevy? — Prý klerikalismus všude se staví proti „světlosti“ a pokroku. Těm! Snad tím, že kněží živili celé boufy nejširších volných myšlenkářů, kteří by nebyli bez kněžských peněz studovati. Kněží u nás na studentské nadace víc než všechny ostatní se proti tomu proběhl — pojedě. No, no, vždyť je nemocnice ústavem veřejným a má se snažit o ní také veřejnost věděti. Nemyslíme snad nějaké smyšlené a proložené klepy, jaké šířeny o jeptiškách. Ne — to ne, ale docela něco skutečného a pravdivého. Také jsme plně přesvědčeni, že ti páni tam ošetřovatelům už nenadávají, jak to činili jeptiškám. Ale kde pak nadávati takovým řádným slečinkám! To by se ani p. dr. Pekelský neodvážil! V blavinkách nakadeťených mají takové rostomilé blubinky. A jak umějí poskakovat a se točit, až srdce plesá a pak tak graciosně páli cigaretky a pak... Ach — takovým blavinkám nadávat nebylo by opravdu akademické. Kuratorium nemocniční si také opravdu libuje. No skrátka všecko je v pořádku, v tom nejlepší pořádku. Pan dr.

Romov n. D. Odbočka Hospodářského sdružení pro Romov n. D. a okolí pořádala dne 23. května veřejnou schůzi s přednáškou v hostinci p. Josefa Vavry v Romově n. D. Na schůzi referoval p. František Štřápek, rolník z Dolního Města. Schůzi zabývali vdp. Frant. Kašák, farář místní a v delší řeči poukázal, jaký význam má pro rolnický vábec ve sp. lečnosti lidské a v národě čes.

kém zvlášť. Vývody jeho přijaty všeobecně s nadšením. Nato promluvil p. Šafránek o otázce zemědělské. Jmenovitě dotekl se poměrů panujících na venkově a vložil, jaký jest poměr mezi rolníkem a tím, kterému tento poskytuje chléb. Přelst k důležitosti odb. čes. sdružení. Uvedl doklady z praktického života. Vývody jeho přijaty s neustálým potleskem. Nato chválil p. řečník horlivost našich ten, které jediné jsou s to, aby náš lid přivedly k přinejmenšímu provádění hesla „Svůj chléb sám.“ A pracujeme každý, abychom zlepšili nejen své postavení hmotné, ale i duševní. Naše pozice ani nesmí se brát jen jedním směrem, nýbrž všestranně. A musíme být ne polovičatými lidmi, ne chameleonem, kteří mění barvu dle záru slunce, ale skápnatými a neochvějnými charaktery. Schůze za neobyčejné přátelské nálady jest skončena. Panu řečníku vzdáváme za jeho ochotu a námahu srdečné díky.

Podmoky u Čáslavě. Dávnou touhou občanů podmoklých bylo, postaviti na zdejší hřbitov kostel. Touha jejich splněna v r. 1908, kdy byl základ chráma položen na památku 60letého jubilea panování J. V. císaře a krále a 50letého jubilea papeže Pia X. a 60. roku od zrušení roboty. Do začátku stavby věnovali zbožní občané podmoktí kontribuční fond v obnosu 7300 K. Uvolili se podniknouti i další náklad. Celá stavba ta páčí se na 24000 K mimo dovoz materiálu, který též občané ochotně zdarma navesli. Stavbu tu provedl p. Čen. K. Kruml, št. opr. stavitel z Golč. Jenkova. Chrám tento jest postaven na výšině ve východním průčelí hřbitova, tak že již z dál lze jej viděti. V neděli dne 23. května byl chrám tento slavně posvěcen. Při krásném počasí se účastnilo veliké množství lidu. Již záhy ráno scházely se davy lidu zdalekého okolí. Též přišly sbory hasičské z Bratč a Potěh, jež byly hudbou p. Neckaře přivítány. O 10. hod. odebral se průvod od školní budovy na hřbitov ku kostelu, kdež náš vdp. Aug. Terek, děkan z Golč. Jenkova, za účasti dp. Max. Smrčky, kaplana z Potěh, kostel posvětil. Pak následovalo dojemné kazání a slavní mše svatá. Oběma vldpp. duchovním vzdáváme my podmoktí občané srdečný dík. Též děkujeme p. Benj. Šulcovi, les. kontroloru ze Zales, pak pp. učitelům Václ. Kalalovi, Josefu Zadinovi a řediteli šk. J. Maximovičovi, kteří při slavnosti té působili. Děkujeme též oběma sborům hasičským, všem dostavivším se obecním zastupitelstvím, našim pořadatelům a všem příznivcům a hostům, kteří s námi na krásné té slavnosti podíl brali. Jos. Zaloudek, starosta. Jan Kodeš, Václ. Běhounek, Jan Novotný, radní.

Městská spořitelna ve Vysočém Mýtě vyazuje za měsíc květen 1909: vloženo na knížky K 242.259.37; vybráno K 207.440.73; vloženo na běžný účet K 30.385.64; vybráno K 64.843.69; zástatek vkladů na knížky K 4.511.204.62; na běžný účet korun 1.499.523.50; úbruem K 6.010.728.02; hypotečních půjček vyplaceno K 182.505.67; splaceno K 61.864.44; zástatek hypotečních půjček K 3.531.610.99; směnek eskomptováno za K 75.377.50; splaceno K 32.211.92; zástatek K 540.202.40; do jiných ústavů vloženo K 573.277.72; vybráno K 562.116.75; zástatek vkladů v jiných ústavech K 1.823.645.26; cenných papírů v zásobě za K 2.728.564.85; záloh lombardních K 6180—; pokotovost pohladní K 16.647.63; obrát účtů a pokladní za čas od 1. ledna 1909 do 31. května 1909 K 18.991.153.12.

Na paměť Františka Kečala, faráře a spisovatele ve Skuhrově darovali dále: 50 K p. Vilém Lerch, továrník ve Vidni, 20 K p. Václav Ehl, farář ve Svarcentále. Po 10 K P. T. pp. Vinc. Klepřík, čestný kanovník, vikář v Rychnově n. K., Ferdinand Blecha, děkan v Solnici, Josef Moravec, deficient z Chábor; 6 K Jos. Pohl, farář v Liberku; po 5 K Frant. Ryšner, farář em. v Cerekvici, Fr. Kubánek, farář v Javornici, Josef Novák, farář v Bielej, Jan Novobradský, kaplan v Rychnově n. K., Josef Pecháček, kaplan v Solnici, Ant. Strakatý, c. k. pošt. mistr v Chýnově s Dr. Rud. Strakatým, c. k. místopředsedou konspistou v ministeriu orby. Po 3 K Dr. Jar. Sedláček, profesor na Smíchově, Ferd. Crejn, farář v Plasech, Jan Snížek, farář ve Valteřovicích. Další příspěvky přijímá farní úřad v Skuhrově n. Bělou.

Různé zprávy.

Připravujte se na katolický sjezd královéhradecký! Letos konati se bude od 28. do 31. srpna pátý všeobecný sjezd katolických československých v Hradci Králové. Kdo z věrných katolíků zřel znamenitý průběh a úspěch takového sjezdu v témže městě r. 1902, zajisté záboří tušbou, aby mohl být i letošnímu sjezdu přítomen. Přijďte tudíž a přiveďte ještě nové přátele, aby manifestace vynikla tím mohutnější. Zájem o sjezd ovšem již nyní jest veliký. Přípravné práce v Hradci Králové konají se čile, včasné, účelné pořady. Provedení a podrobný program čtyř dnů sjezdových vydá komitét v nejbližších dnech.

Slovanský sjezd v Petrohradě, minulý týden konaný za účasti všech zástupců všech

slovanských národů, usnešl se, aby r. 1912 uspořádána byla v Rusku slovanská výstava. Zároveň schválily stanovy chystané slovanské banky, která bude prý zřízena v Praze. Na sjezdu sdružena i nutnost boje proti germanismu.

Ministři sami podkopávají důvěru k soudu — v rozpočtovém výboru psal. sněmovny prohlásil katol. český poslanec z Moravy P. Šilinger — jak to učinil něm. ministr krajan dr. Schreiner, který 10. května zajel do Oder ve Slezsku, aby tu vyšetřoval tamější soudce, ať nebyl k tomu ničím oprávněn. K čemu jsou tu prezident vrchn. zem. soudu a ministr spravedlnosti, když jest ministr krajan nad oba? Něm. ministr krajan jest největším nebezpečím pro nezávislost vlády.

Ministr spravedlnosti dr. Hechenburger a čl. 19. stát. základ. zákona. § 19 státního zák. zákona zaručuje nám ve vlasti naší úplnou rovnoprávnost, to nám Čechům úplně stačí, více si s ohledem na klidné soužití s krajanem německými přáteli nesmíme. A najednou přijde rakouský ministr a prohlásí, že tento § 19 státního zák. zákona neobahňuje zákonitě rozřešení celé jazykové otázky, nýbrž stanoví jenom základ, která potřebuje provedení. Na odůvodnění tohoto svého názoru dokládá ministr, že by pak Čechové mohli se dožadovati práva svého jazyka i v jižním Tyrolsku nebo v Hor. Rakousku atd. Na to si ovšem nikdo z nás nepamatoval ani strajcové § 19 st. zák. zák. vždyť jedná se nám jediné o naši vlast českou; tu zamínku vynášel si po přání německých nesnášelivců ministr spravedlnosti. Tyž ministr hájí názor, že stát může, pokud jde o vnitřní (zaručená rovnoprávnost má se samosprávně týkati jak vnitřní tak vnější úřední řád) úřední řád, moci nařizovací (!) stanoviti zvláštní normy, jimiž jsou soudcové samosprávně vázáni; nejasov ji nuti vláda úředníky v Dalmácii ubít nařizovat, ale v Čechách nechá soudce přestupovat nařízení Stremayerových. — To ovšem jest prapodivná logika, dle které tančí nepřítel národa českého a tím i někteří něm. soudcové v Čechách à la Freyer.

Čechové a Zulu-kaffi. V rozpočtovém výboru poslanecké sněmovny smutně se zase psal. dvor. rada Bachman profesor něm. university pražské, svou poznámkou, že by totiž do Čechu mohli přijíti také Zulu-kaffi (surovci a nevzdělání Jihoafrické) a mohli by i žádati, aby se s nimi u soudu jednalo v jejich jazyku. Sprostotou tou nemálo potupeno právo jazyka českého, právo každého českého člověka. S takovými lidmi marno všechno vyjednávání o dohodě česko-německé... Když od takového člověka, který jako univerzální profesor má být vzorem vši vzdělanosti a ušlechtilosti, vrbají se mezi lid slova tak sprostá a surová, nedivao, že i ten lid sesurovuje...

Pronásledovaný slovácký kněz. Vedle faráře Hlinky zakouší pronásledování se strany maďar. biskupa Parvyho vlastenecký kaplan Tománek. Již třikráte byl Tománek suspendován a vykázan mu nucený pobyt v některém klášteře. Ale čest budí tu vadná katol. řádům, které hrdě odmítly říditi se maďar. biskupem liboví biskupa Parvyho a Tománka za vězné nepřijali. Při prvním suspendování odmítl přijmouti kaplana Tománka jesuiti v Trnavě, při druhé suspendaci kapucini v Mor. Benešově a nyní při třetí suspendaci františkáni v Žilině. Kaplan Tománek osobně stěhuje si právě v Římě.

Ruský konsulát v Praze. Členové ruské dumy na kongresu slovanském v Petrohradě sdělili, že ruská vláda zřídí v nejbližší době v Praze konsulát. Ruským konsulem bude tu jmenován kníže Trubeckoj.

Volby do Všeob. penzijního ústavu pro soukromé úřednictvo, letošním rokem v život uvedeného, skončily 24. května vítězstvím českým, čímž správa tohoto důležitého ústavu po pět let setrva v rukou českých.

Monopol zápalkový a petrolejový Ministr financí ryt. Biliňský v rozpočtovém výboru ohlásil již monopol zápalkový; ten bude vyžadovati značných sum na vyvlastnění stávajících podniků, ale zato bude značně výhodnější než pásková daň salková. Mimo to počala vláda také jednat o smonopolisování výroby petroleje v Haliči. To jest ovšem nový útok na kapsy všeho poplatnictva, ale zároveň důrazně připomenutí všem, aby se v domácnostech co nejvíce šetřilo, aby se šetřilo — od sirky.

Závoj blaha národa. Všechny naše ušlechtilé snahy ať národní, obchodní, průmyslové nebo hospodářské mají společný kulturní základ v pracovitosti a spořivosti národa. Bez těchto dobrých vlastností lidu českého nemohli bychom se chlubit ani tím, co dnes máme. Máme-li kvetoucí školství, byli to střádalové, kteří se nevybírali obětí. Pohlížíme-li s radostí na vzrůstající se průmysl, vzpomeňme si, kolik odkládal stálo to za těžkých poměrů jednotlivce, než se vypracoval z prostého dělníka na majitele tkalcovny. Aneb sledujeme-li výkazy svých peněžních ústavů, usnejme, že největší podíl na jejich potěšitelném rozvoji mají střádalové, kteří jako včely buď upesáním akcií aneb ve způsobě vkladů přinášeli své úspory bankám, spořitelnám a záložnám. Naplátneme-li

každoročně peněžní ústavy ovšem svého přičiněním, uvidíme úspěchy i na jiných polích své zahrady. Střádalové vystavěli prostřednictvím zemského výboru a za pomoci Zemské banky velikou síť zemských železničních drah za K 160.000.000 a sbudovali v Čechách za více jak K 400.000.000 silnic, mostů, škol, vodovodů, nemocnic, sirotčinec atd. Co věnovali na melioraci půdy, nedá se ani přibližně odhadnouti. Vydejme a rozšířme heslo: Nebudiž Čech bez vkladní kašinky. Zakládáme si nemálo na tom, že skoro každý Čech umí číst a psát. Neustáváme, pokud se nezanou také počítati t. j. střádati. Věřte, že divy činí takový malý zápisník pro příjmy a výdaje, vidíte se v něm na konci měsíce jako v zrcadle se všemi činnostmi i slabostmi svými. Zpytujete-li své hospodářské svědomí, jste blízko polepšení. Zastýdíte se zajisté nad urváním peněz při pomýšlení, že jest i nám v heroickém zápase hájiti každou půdu české půdy, jako ji brání stateční bratři Poláci v Poznańsku. — Střádal č. 3.

ARCHITEKT

JAR. PAŽOUT,

aut. stavitel

HRADEC KRÁLOVÉ,

:: Velké náměstí, podlaž. ::

Speciální vazby **DITRIGON,**
stropní konstrukce **PARSIMON,**
jsou praktické, trvanlivé, únosné a činí
stavbu levnější
o 10%.

Propracovaný
a praktický
půdorys
zlevňuje
stavbu, zvyšuje
výnos!

Jak r. 1866 bojovaly včely proti Prusákům. V německých vojenských spisech znamená jest, jak i včely r. 1866 účastnily se boje. Poprvé dne 28. června v bitce u Stříteže a u Nov. Rokytánku, kde po krvavém svém vítězství za dne předešlého srazil se podmaršálek bar. Gablenz se svým X sborem s pruskou gardou, kteráž mu vrazila do pravého boku. Fysilirský prapor 3. gardového pěšího pluku vytrhl ze vsi Studence, jež byla jen slabě obsazena a na několika místech také již hořela. 10. a 12. setninu 1. pěšího gardového pluku potkala prazvláštní nehoda střelba a rozličný válečný lomoz vyrušily ve Studenci roj včel, které se vrhly na pruské fysiliry, takže ti, kteří jinak zmužile postupovali proti rakouským kulím, před bodáním včel zachránili se útekem. Avšak pobodání Prusáci spojili tento svůj útek s útokem na vlastního nepřitele. Zahnaly je tedy včely tam, kde Prusáci za krátko zvítězili. — Stejnou nenávist vůči Prusákům projevíly včely také v rozhodné velké bitvě dne 3. července. První prapor pěšího dolnoslezského pluku č. 50. dobyl před 2. hod. odpol. Ratic. Oddily obou jeho divizí podnikly útok na Sendražice, na jejichž výšinách rozestaveno bylo naše dělostřelectvo. A tam ve vsi, pod výsuvami hluboce položené, utkali se Prusové s nečekanými odpůrci. Do některých úhlů v Sendražicích zapadly granáty, včely nad tím nanejvýš rozdrážděné suřivé vrhly se na pruské vojsko, kteří dlouho měli co dělat, aby se včelám ubránili.

České armý: F. a D. Malý v Praze, Laurin a Klement, J. Novák, Karel Stárek, Pokorný a Beiw, Tuka-Rostočil a Šalo, Jind. Havlíček, Jos. Jiroušek, Jos. Švestka, Lad. Švestka — dodají osmnáct prvních výher v ceně 65.000 korun pro loterii „Českého pomocného zemského spolku pro nemocné plicními chorobami.“ Losy této české 1. loterie jsou po 1 koruně a všech prodává se každému, kdo by si chtěl vzít do rozprodeje losy a tím podal pomocnou ruku při skutku milosrdnatosti, jež jest podnikán, ochotné podá informace kancelář jub. loterie v Praze-L. 339, kde také příspěvky a dary ve prospěch stavebního fondu sanatoria na Pleši u Dobříše se přijímají a s díky potvrzují. Stavba sanatoria jest záležitost darem velkého lesnatého posezku J. J. kníže manž. Colloredo Mansfeldových a právě v poslední době vydatně rozmočen stavební fond výtěžkem slavnosti na Žofíně (skoro 50 tisíc korun!) Nyní jedná se o to, aby každý z nás zakoupením losu stal se spoludávatelem na velkém díle lidu.

Manifestační sjezd čes. křesť. sociálů v Olomouci konal se o svátcích svato-dušních za neobyčejného nadšení a velikého účastenství (na 12.000) z celé Moravy, ze Slezska a Vídně. Slavnost zahájena v neděli průvodem (přes 6000 osob) na Sv. Kopeček, v pondělí na třech místech konaly se velké schůze, na nichž proslo-veny řeči od vynikajících moravských lidí. Uká-žalo se tu, že myšlenka křesťansko-sociální, která před 10 lety na Moravě v živém ruchu uvedena, pronikla na Moravě veškeré vrstvy a soustředila nové a nové tisíce.

Macharovecům sklaplo. Už se těšili domovské Izraelce, jak „klerikálové budou suřit“, jak se snad v záchvatu zapomenou a nějakým u-kvapením proti synu Heliovu sjednají obrovskou reklamu kejkliřům, kteří „osvobozují a spojují národ“ bezuzdným protikřesťanským štváním. Leč katolíci zachovali vůči ztřeštěnému čaroději probaných jízlivců vzácnou rozvahu, až se ně-kteří uvážliví lidé divili, proč sašinci pro svoje přesvědčení nežadají tužší úřední ochranu, jaké požívá plnou měrou vysušení židovské. (Na př. Machar provolává veřejně hešlo, že musejí jít kněží ze škol ven; kdyby katolíci jen něco podob-ného řekl o židovských křesťátech, už by byl před soudem). Když tudíž uličnické drážďení katolictva spíše končilo komikou než lačně hledaným postra-šením aspoň nezbedné pokrokové děti vymýšlely lži o našem hněvu, o našich pokusech. Panstvo lhalo bezectně, jak katolíci u úradů zakročují. — Myšleme však, že úřady bez zvláštního přičinění katolictva dobře znaly svoji povinnost. Na př. klidné přihlížení k tomu, že navštěvuje přednášky notorického štváče a lháře nesralá školní mládež, těžk. se dá srovnati s paragrafem o nábožensko-mravní výchově žactva. Kdo pak docela s velikou horlivostí podporuje účast mládeže při potupných přednáškách o křesťanství, ten staví na nezaslou-žený prání katechetu, ten boří to, co škola má stavěti. Tak se ničí autorita jednoho vychovatele, což rozhodně není ku prospěchu ani autoritě vy-chovatelů jiných. Může to býti katechetovi lho-stejno, jestliže mládež tolik náchylá k radikálnímu změně po takové přednášce začne jízlivě na svého optimálního vychovatele patřiti jako na nepoctivce, potměšilého zpátečníka, jako na přítě školy? Tu je potřeba krajního sebezáporu, aby se katecheta opanoval. Mějme dle měřítka právnického. Je-li dovolena mládeži účast na přednášce protikřesťan-ské, tu by (dle ducha školních zákonů) tím spíše měla být dovolena školní mládeži účast na veřej-ných přednáškách, kde se odhalují švindly protiv-níků náboženské výchovy. Tu by mělo být dovo-leno katechetovi, aby v mimořádných hodinách školních ubelhané mládeži vaučerované klamy vyvrátil. Leč kam by se takovým závoděním do-šlo? Hoch, který sotva zná abecedu římských dě-jin, naučil by se hrdeci jako holub; začal by si hrát na univerzitána. A proto platí zásada: má-li šak zachovati respekt před autoritou vychovatelů, mají samy úřady autoritu předepsného učiva ha-jiti. Jestliže však předepsané (zvláště dějepisné) učivo nevyhovuje, mají se postarati o nápravu. Buď — anebo! Ovšem že by bylo zrovna komické c-pravovateli dle rozmarů Macharovecům. A ejhle! Tu najednou „Čes“ v úvodníku (2. června) hroze roz-šlapává náhlý zápas (sem. škol. rady mor.) účasti žactva na protikřesť. přednáškách. A hned dostává výprask předseda, jako by byl vydal zápas sám, prezidiálně, bez schůze členů ostatních. A zatím hned za fanatickým článkem jest uveřejněn telegram, že „zemská“ školní rada moravská v dnešní schůzi se usnesla zakázat žactvu... Plánární toto u-snesení stalo se všemi hlasy proti jednému... Jak si šlape úvodníkář tudíž na rozum! A jak se hněvá šifitler „ryzího křesťanství“ na ty, kteří ne-chtějí nyní považovati křesťanství za jed! Věru uličnictví příliš nezbedné!

„Deutsche, kauft nur bei Deutschen!“ Ten o nekoufakovaný nápis na tabuli v nádraží Libereckém dosud se stkví na důkaz, že Bienertovy výnosy proti bojkotu obchodnímu pranic se ne-týkají Němců. Také časopisy německé, zvláště v uzavřeném území, přímo závodí o palmu vítěz-ství v ukázkách zutivě neanálizovatosti, vysývají štenáštvo zcela nepokryté k nejsarovějšímu pro-následování českých obchodníků a průmyslníků. Surovým štváním vynikající „Budweiser Zeitung“ uveřejňuje následující doklad, jak respektován jest Němci pověstný Bienertův výnos proti bojkotu: „Marinerova šumic límonáda českým výrobkem! Jak již častěji bylo upozorněno, jsou Marinerovy šumic límonády českým („tschechisch“) výrobkem. Němcům, kteří dosud tento výrobek kupovali, o-znamujeme tímto, že c. k. priv. akciová továrna na šokoládu a cukrovinky v Lovosicích, která jest německým podnikem, rovněž vyrábí šumic límo-nády, které jsou velmi chutné.“ — Tento způsob bojkotu vadným shledán nebyl a to patrně prostě s té příčinou, že namísto jest — proti českému podniku! Zašmy jsou naproti tomu bezohledné konfiskace českých časopisů!

Kupujte jen české mydlo, které da-leko předčí výrobky cizí! Firma Josef Jelínek v Hradci Králové poskytně vám v tom směru výběr dokonale. Spisovatel Jan Ev. Chadt pře-je závodě Jelínkově: „Šlechnám listem vyrovnávám dík. — Odběratel, kterým jsem vaše výtečné

výrobky rozdělil, jsou úplně spokojeni. — Až zá-soby vyjdou, objednáme opět. Kdyby se hešlo „Svět k svému“ v praxi provádělo, co by našeho dělného lidu dostalo zaměstnání a nemuselo za výdělkem do ciziny, kde se nám odnárodňuje! — Jest to smutným ákazem, že měkký, poddajný živel slovauský ustupuje, kdežto na hranicích uvě-domělých národů tobo není.“

Rozšiřujte „Obnovu“
Časové úvahy!

„Naše Mládež“,

orgán „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“, vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplácí se 1 výtisk 1 K 70 h ročně, při odbírání nejmeně 5 výtisků 1 exemplár po 1 K 20 h ročně. Redakce a administrace časopisu „NAŠE MLÁDEŽ“, Praha II., Opatovická ulice č. 10.

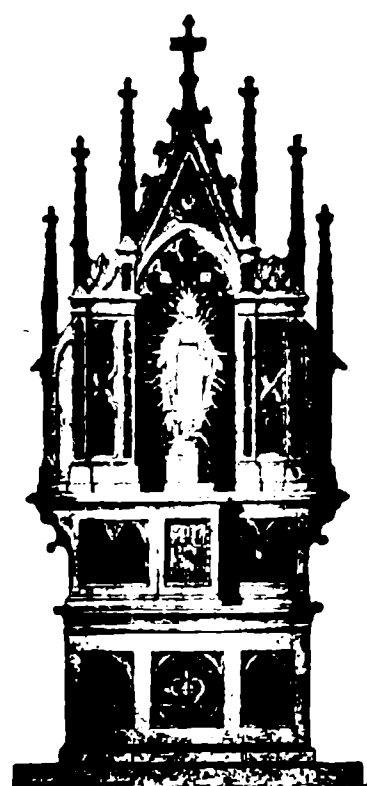
Žádejte číslo na ukázkou!

Soběinám

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST V HRONOVĚ

Český lidový podnik · Vzorky zdarma i franko.

prospějete, objednáte-li vlněné látky, plátna, šitřinky, látky na roby, soupravy, salonní šatníky, vůbec všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. nřp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se uctivě vřd. duchovenstvu ku provedení veškerých v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovují úplně bezplatně, bez nároku k objednavce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četná doporučení vřd. duchovních.

===== Založeno r. 1899. =====

P. T. katolickým spolkům, odbočkám, skupinám, organizacím a jednotlivcům vůbec.

Co vykonal v organizačním hnutí za 3 roky náš oblíbený

kapesní kalendář

„Křesťanský Organisátor“,

netřeba teprve vypisovati. Články od spisovatelů a řečníků na slovo vzatých byly a jsou jeho nejlepšími doporučeními. Programová část kalendáře zpracována vždy s nejpřehlednější svědomitostí. Skvělost, úhledná a pohodlná kapesní úprava ka-lendáře rovněž se zamlouvá. Také na rok 1910 chystáme opět vydání kalen-dář tento a máme již po ruce rukopisy od vřdp. Dr. Šulce, vřdp. Dr. Reyla, dp. Jukla, organizací mládeže atd., které vykazují praktické články a práce i dělni-cтва se týkající.

Naše snaha jest čistě organizační a nezištná, proto doufáme, že naši pěči odměníte tím, že se přičiníte o hojný odbyt těchto velenutných kalendářů ve všech organizacích. Jelikož letos očekáváme za příčinou sjezdu katolického větší odbyt kalendářů, rozhodli jsme se cenu jeho snížit na nejnižší míru a to

za 70 hal. jeden kus

s tou podmínkou, bude-li větší počet přihlášených z každého místa nežli loni. Rozměr kalendáře bude nezměněn a bude-li hojnější počet odběratelů, jsme ochotni textovou část rozšířiti.

Odběratelům kalendáře poskytujeme tu výhodu ochotou biskupské tiskárny, že vydáme nádherný velký nástinový obraz Jeho Svátosti papeže Pia X. dle nejvěrnějšího originálu a to za pouhý příplatek 10 haléřů — na kartoně 40 hal. Pro ty, kteří kalendář neodeberou, bude stát obraz 50 h a na kartoně 80 hal.

Prosíme tudíž, by v každém místě učinil se ihned soupis odběratelů kalendáře i obrazů a po případě výtisky hned se zapravily a objednávka na adresu: **J. Polák, Hradec Králové — Adalbertinum nejděle de konce června** zaslána byla.

Kalendář vyjde ke konci srpna a bude se rozasílati objednatelům po 1. září. Obnosy za ně, nezapravili-li se při objednávce, musí nejděle 14 dní po ob-držení býti zapraveny. Také možno zaslati na dobírku, což budiž připomenuto. Odebrati jest nutno v téže ceně nejméně 12 ex.

Objednateli, jenž zapraví obnos hned, bude porto — vyjma nákladní list — sleveno. Předem přihlášeným a těm, kteří zapraví obnos nejděle 14 dní po ob-držení, hradí se porta polovicí.

Při objednávce méně než 12 ex. bude stát kalendář 80 h (s obrazem 90 h) a poštou 1 kor.

Doufáme, že naši přátelé opět svědomitě tohoto bojovníka na poli or-ganizačním a zvláště letos co nejvíce se ujmou a jemu půdu upraví. Také prosí komitét pro sestavení katalogu křesť. firem, jelikož jest ve spojení s redakcí ka-lendáře, by jeho tak velice důležitá akce při letošní vřzácí přiležitosti (sjezd) byla hojně podporována a každý aby ve svém místě největší a svědomitou agitaci k sehnání adres rozvinul. Malický poplatek, — jenž jest jen režijní — 1 K 20 h, může i nejchudší firma k reklamě své vydati. I o větší inserty se prosí. Lhůta nejděle do 15. června.

Litanie k nejsv. Srdci Páně s notami

nabízíme (místo doavadní ceny za 100 kusů 3 K) ve **snížené ceně** 100 kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci Páně 100 kusů za 80 h (místo za K 1.20)

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

PIANO

krátké, ohebné levně prodám.

Frant. Růžička,

učitel v. v.

v Týništi.

Ku všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísežný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Menší hospodářství

ve Slatině u Hradce Král., s 8 korci pozemků a zahradou, po případě s letošní úrodou a celým zařízením

se prodá

z rodinných příčin z volné ruky. Stavení je zděné, prostorné, s tažkovou střechou, vše v nejlepším pořádku. Blíží u majitele J. Kratěny č. 86 tamtéž

SOCHY, RELIEFY, OBRAZY (NA PLÁTNĚ, DŘEVĚ, PLECHU)

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
DLE PŘEDPISŮ CÍRKEVNÍCH, VE SLOHU
SPRÁVNĚ, SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ,
KREZBAŘSKÝ A MALÍŘSKÝ

speciálně V SYCHROVĚ speciálně
(ZÁVOD TRVÁ OD R. 1853.)

Zdrojem zdraví

jsou **tluhoprosté nápoje**, z nichž
dodnes nepřekonány jsou

šumivé limonády

chuti malinové, citronové, jahodové,
mařinkové a třešňové, připravované
pomocí

Maršnerových šumivých limonádových bonbónů
jedine pravých s touto

Roční výroba přes 40 mil. kusů.

Jediný výrobce:

První česká aka. společnost továren
na orient. cukrovinky a čokoládu na
Kr. Vinohradech (dříve A. MARŠNER.)

Právě vyšlo č. 5. a 6. Časových Úvah, obsahující

pastýřský list

J. Exc. ndp. biskupa Dra. Doubravy:

„Nemlčte!“

a sociální úvahu P. Voňavky:

„Alkohol nepřítel.“

Pastýřský list nabádá valetnými i důraznými slovy klerus i věřící lid ku účasti u víře a k neohroženému hájení náboženského přesvědčení navzdor všemu posměchu nepřítelů. V dnešní ohrožené době je každé povzbuzující slovo útěchou utiskovanému lidu katolicům a proto dvojnásob váží slovo to, přichází-li z úst vrchního pastýře.

„Nebojte se a nemlčte, když máte vydati svědectví pravdy“, stane se jistě heslem každého uvědomělého katolíka!

Úvaha populárního řečníka P. Voňavky pojednává moderní sociální mor, jaký zavinuje nemírné požívání lihovin a pálených nápojů. Úvaha psána je svižným slohem, obsahuje hojnost výroků vynikajících odborníků a vykoná svým posláním jistě záslužné dílo.

Nejnovější číslo „Čas. Úvah“ hodí se k hromadnému rozšíření.

Cena 16 h.

Objednávky vyřídí

Administrace Časových Úvah
v Hradci Králové.

Právě vyšla

nákladem Politického družstva tiskového v Hradci Král. důležitá a cenná
kniha

Úkoly sociální politiky.

Napsal Th. Dr. Fr. Reyl, docent křesť. sociologie.

Kniha v přehledném obrazení pojednává na 320 str. obrovskou látku sociální politiky vesměs praktickým směrem, se zřetelem na časové potřeby a rakouské zákonodárství. V literatuře české je vůbec málo původních spisů o sociální politice, v katolické literatuře je to první kniha svého druhu. — Cena knihy se zálohou pošt. 3 K. Objednávky vyřídí

Administrace „Knihovny Obnovy“
v Hradci Králové.

Prodají se

v blízkosti Hradce Král.

2 kusy zdravého jablečného
dřeva, 3 kusy hráškového, 2
kusy z černého bezu, vhodné
pro soustružníky.

Jabloň:	I.	Délka 2.86 m.	stř. síla 27 cm
	II.	1.47	18
Hruška:	I.	2.90	32
	II.	1.38	48
	III.	2.—	23
Bez:	I.	1.45	20
	II.	1.25	20

Adressu sdělí administrace t. l.

Navštívenky
všeho druhu

nabízí

Biskupská

knihovna
v Hradci Králové.

Šicí stroj 20. století.

SINGER
„66“

jest nejnovější a nejdokonalejší ročníkový šicí stroj.

Singerovy šicí stroje

nejvyšší výkonnosti pro všechny možné účely
obdržíte jen v našich krámech s hořejším znakem.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
HRADEC KRÁLOVÉ, Jiráskova tř. 270.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

od 1. dubna 1909 počínajíc.

Členská obce, poplatníci a spořitelny.

Členská jakákoliv proto úplně nemožná.

POJIŠTŮJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o sazby.

Hospodářská hlídka.

Zajímavá sdělení ze schůze Ústřední Jednoty Raiffeisenek. Při letošní valné hromadě Ústřední Jednoty českých hospodářských společenstev v království českém dne 1. června 1909 v Praze konané čtena byla zpráva o zemské revizi. V příspěvu zemského výboru, který provází zprávu tu, se uvádí, že reality Ústřední Jednoty se málo rentují (t. j. málo vynášejí), totiž jenom asi 2 procenta. Ve zprávě samé se chváli pečlivé účetnictví, t. j. chváli se práce účetnické Jednoty. O chybách, které byly novinami vytýkány tištěné zprávě účetní jako chyby početní, není zmínky, což je důkazem, že to byly chyby tiskové, a že nedbalost Jednoty záležela jenom v tom, že tyto chyby tiskové ponechala v účetní zprávě bez opravy. V revizní zprávě se poukazuje na to, že reality se rentují nízkou (asi 2%), bez ohledu na to, že procento umořovací je jenom 1/2 (pravíme jedna polovice) procenta. Dále se poukazuje na nepříznivý poměr mezi jméním svěřeným a jméním vlastním, tak že uznala revizní zpráva za nutné upozorniti, aby se hledělo vlastní jmění zesílit, aby jmění svěřené nabylo větší záruky. Jistota tato sklousla z 1/2 na 1/3. V účtě zboží sledala revizní zpráva položku asi 8000 K, o níž vyslovuje pochybnost, zda-li je dostatečně doložena. Také dotknuto jedné položky v účtě zboží, která byla paušálem vyplacena. Je to položka, proti níž činěny byly výtky v loňské valné hromadě a před tím v časopisech; ta položka při loňské valné hromadě agrární majorita (většina) schválila. Je to odměna za zprostředkování dodávek vojenských. Celkem potvrdila revizní zpráva to, co se strany katolické bylo vytýkáno, totiž, že si Ústřední Jednota má vésti hospodárněji. Zmínujeme se ještě, že také za rok 1908 se rezervnímu fondu neodevádává nic z čistého zisku (to je již potřetí), ač to stanovy vyžadují. Uvážení zasluhuje též tato věc. Před letošní valnou hromadou revisioi létačky „varovali“ před vrášením politiky do Ústřední Jednoty. Leč při valných hromadách jedná Ústřední Jednota jinak. Loni trpělo představenstvo, že agrární poslanec Švehla třikrát si vyžádal slovo, aby na katolíky hrubě útočil, letos člen představenstva, pan fidlíci Siegel, zavedl politiku do valné hromady tím, že beze vši přičinlivosti mluvil o tom, byla-li opportunní (příhodná) kandidatura p. císařského rady a fidlitele kanceláře Ústřední Jednoty p. Ant. Blažka za poslance na sněm zemský. Na tento politický exkurs p. fidlího Siegla nebylo s katolické strany letos ani slovítkem reagováno.

Zemědělské školství v Rakousku. V celém Rakousku jest 200 zemědělských škol asi 9000 žáků. Z těch jsou vysoké školy zemědělské tři: v Praze, Krakově a ve Vídni. Nejvíce posluchačů má vídeňská, nejméně pražská; všechny mají dohromady asi tisíc posluchačů. Středních škol zemědělských jest 20, z nichž jest 12 hospodářských škol, 5 vyšších škol lesnických, 2 vyšší školy zahradnické (v Klosterneuburku a Lednici, obě německé) a pivovarská akademie (německá). Dle vyučovací ředi jsou 4 hospodářské ústavy české, a to v Táboře, Chrudimi, Roudnici a Přerově, 6 německých a 2 polské. Nejčetněji jest navštěvována škola v Chrudimi (přes 250 žáků). Z pěti lesnických vyšších ústavů jest 1 český (v Písku), 3 německé a 1 polský. Německé ústavy mají celkem asi 200 žáků, kdežto v písecké škole samé bylo loni 128 posluchačů. Nižších zemědělských škol (školy rolnické, zimní hospodářské, nižší zahradnické atd.) jest 177. Z těch jest 72 německých, 71 českých, 5 českoněmeckých, 20 polských a 9 škol národností ostatních. Rolnických škol jest 41, z těch 15 českých (9 v Čechách, 6 na Moravě), 12 německých, 7 polských a 7 jinojazyčných. Nejčetněji jest navštěvována škola v Písku. Zimních hospodář. škol jest 45 českých a 16 německých. Na Moravě jest 24 českých, 8 německých. Nejvíce navštěvovány jsou zimní hospodář. školy ve Volyni a Benešově. Nižších škol lesnických jest 11 (8 německých a 3 české). Nejvíce žáků má nižší škola lesnická v Písku (r. 1908 žáků 179). H - spodyňských škol jest 17 (6 českých). Německá hospodyněská škola v Č. Budějovicích r. 1908 měla 88 žáků, kdežto česká v Ném. Brodě jen 17. Nižší školy zahradnické máme 24 (z nich 4 české a 2 českoněmecké). Hospodářsko průmyslové školy máme 4 a to 2 českoněmecké v Praze (pivovarská a hřebenářská). Školy cukrovarnické není.

Roľnícká svépomoc. V Radhošti na Vysočkomýtsku stavi právě nový družstevní lihovar, jehož podílníky jsou rolníci z Radhoště a dvou okolních. Lihovar ještě letos bude moci zahájit svou první kampaň domácí výroby 4 hl. lihu. Přikladu tohoto mělo by naše rolnictvo následovati i na jiných stranách; vidět v mnohých místech jest vhodného místa na družstevní podniky, které jsou

nejlepší cestou k vymaření rolnictva z ošacích vlivů vykořisťatelů.

Odměňování koní koná se v červnu: 17. v Hotčicích, 18. v Poděbradech, 24. v Králově Městci, 22. ve Svobod. Dvorech u Hradce Král., 28. v Chrudimi, 25. v Kostelci n. Orli. Odměňování počne na všech místech o 9 hod. dopoledne: Chovatelé koní, kteří přibudou teprve po provedené klasifikaci koní, nemají nároku na odměnu. V každém odměňovacím místě rozděleny budou: státní odměny částkou 600 K, zemské ceny částkou 250 K a sice jednotlivě nejméně po 5 desítkorunách ve zlatě; 15 stříbrných státních a 15 stříbrných medailí zemědělské rady, pak odměny věnované okresy; diplomy uznání dle potřeby.

Vláda pomýšlí prý přispěti na pomoc řepářům tím, že vezme na sebe úlohu prostředníka a kontrakty řepné bude hledět urovnati a postavit na pevnou zákonnou půdu, takže by platily pro ně pevné normy a kontrakty by byly pak smlouvou veřejnou a nikoliv soukromou. Čechy letos po boji s cukrovarníky mají o pětinu či aspoň šestinu řepné půdy méně. Celé ostatní Rakousko spolu vzaté (Morava, Slezsko, Dol. Rakousy a Halická) dorovnají se skoro řepnou plochou Čechám, jindy je Čechy převyšovaly o polovinu. Ale úbytek řepného osevu v Čechách vynahrazen hojně jinými plodami, neboť skoro všude se řepný osev zvýšil, tak že z řepy cukru letos se vyrobí zase mnohem více. Konečně už by bylo na čase, aby rafinerky cukrovky nešly pořád a pořád s cenami do výše. Od loňského podzimu už zvyšují ceny ve velkém potřeť. Ceny ty dostoupily už 74 až 74 a půl koruny za metrál, v drobném prodeji to znamená 86 až 88 hal. za kilo. Cena to, jakou jsme neměli ani za vysokého 20korunového cla na cukr.

Uherské mlýny zastavily vůbec mletí, neboť nemohou dostat jednak pšenice, a pak při této drahotě se jim to nevyplácí kupovat protože neprodají ihned mouku, a jsou tedy v nebezpečí přijíti pak s moukou do doby nejvyšších cen. Pravděpodobně však spekulují také na to, že v nynějším nedostatku dnešní své zásoby do posledního prášku draho vyprodají.

Nynější drahota obilí přičítá se nedostatečné úrodě obilí. Už po dvě léta byla zvláště v zemích vývozních (Rusku, Spoj. Státech, na Balkáně) úroda slabá, v Argentině vloni sice hojná, letos však slabá. Zásoby jsou letos tak malé, jako už dávno před tím nebyly. Proto kdyby i letos uhodila neúroda, bude příští rok drahota ještě větší než letos. Už teď znamenají pšenici po žních hned na 26 K a žito 20 K za metrál. Tedy oboje v cenách, na jaké ani přede žněmi nebývalo pomyslení.

Nezapomínejte na mrkev pění. Mezi nejcénnější plodiny čítáme mrkev pění, a nás dčsud málo povšimnutou. Výnos poskytuje skoro tak veliký jako řepa, obsah živných látek jest daleko větší než řepy aneb zemáků, a v mnohých nemocích jest dobrým léčivem. Mrkev pění hodí se pro veškerý dobytek, ba i drůbež ji vařenou a smíchanou s jiným krmivem ráda přijme. Daří se skoro ve všech polohách a poskytuje výnos téměř nejjistější. Nejlépe daří se v řádcích a pěstuje se skoro tak jako řepa. Nutno ji však seti co nejdřív, ježto pozdě klíčí. Nejlépe ji svědčí půda ve staré síle.

Zastihujte hnojiště. Kdo obce docíliti hojnost dobrého, vydatného a na živiny nejdůležitějšího bohatého hnoje, ten musí hnojiště uchrániti před úpalem slunečním. Proto se velmi doporučuje zastínění hnojiště košatými stromy, a kde jich není, rychle rostoucími bylinami, kteréž do letní hory parna zakryjí ho hustým zelením. Za tím účelem z lehkých latí střídi se stěny a krytba, po nichž se rostliny popínavé bujně rozpínají a hnoji dostatečně zastíní.

Velkorestaurace
Ohoděra-Vacek
■■■ V PRAZE, ■■■
na Ferdinandské třídě

Jest stálým zastaveníčkem
hostů z venkova a depe-
remů se jim se nejlépe.

Postní pokrmy vždy jsou
pohodové.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúctojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

C. k. místodrž. koncessovaná

Informační kancelář
Pavel Bayer
Hradec Králové

podává zprávy o úvěruhodnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše. Lissánské výtečné jakosti I. druh 80 hal., II. druh 72 hal. Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 h za 1 litr.

ALOIS ČÍŽEK,

majitel vinných sklepů

!! V HUMPOLCI, !!

c. k. soudní přísední znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důstojné farní úřady v Čechách.

Nákladem Spolku sv. Bonifáce v Praze

vyšla pro měsíc červen i jiné doby se hodící, církevně schválená:

≡ Pobožnost ≡

k Nejsv. Srdci Ježíšovu,

obsahující litanie, modlitby, šest písní s notami, pobožnost ke sv. zpovědi a sv. přijímání, zaslíbení a krátká poučení.

■ Cena 20 haléřů. ■

Objedávky vyřídí:

Spolek sv. Bonifáce
v Praze — Emauzy.

Veleúctojné duchovenstvo, račiž se ujeti nejhojnějšího rozšíření této praktické knížky, hodící se kněžím i laikům, aby hojným použitím přinesla požehnání pro veškeru milou vlast naši.

Nejlepší sukna,

moderní panské i dámské látky a
potřeby krejčovské

nejlevněji koupíte v prvním ryse českém,
osvědčeném velkozávodě

Lužný & Trlica v Brně,

na Veliké ul. č. 84, rož Veselí ul. č. 8.

Skvozně vzorníky zašleme na požádání
zdarma a vyplacené pouze na mistry krej-
čovské. Žádejte je proto vždy u svého mi-
stra. Uspokojí vás v míře netažené.

Zbytky

ku všemu se hodící máme stále na skladě.

Program

strany katolického lidu v Čechách

8° o 2 listech dostati lze za 5 h

v Biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Nikdy nechybíte,

optáte-li se na několika místech,

srovnáte-li ceny a jakost,

když si zařizujete byt, chystáte výbavu neb i když
kupujete jednotlivý kus

nábytku či koberce

záslon a čehokoliv, co ku zařizení bytu přísluší.

Dopíšte ještě dnes

o naše nejnovější ilustrované ceníky, nákresy a
rozpočty, přesvědčíte se, že

budete překvapeni,

jak veliké výhody při nákupu Vám může posky-
nou

Ad. Novotný & spol.,

továrna na nábytek a koberce

v Týništi n. Orlicí.

Vlastní výroba dětských kočárků.

Nejlevnější a nejkrásnější

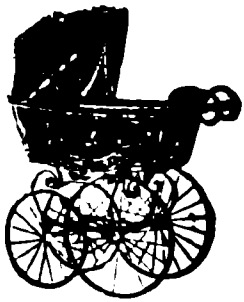
dětské vozíky

a velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací po-
stela od . . . K 7-80

železná skládací po-
stela s 3 díl. matrací
od . . . K 27-—

Úplně zařízená lůžka od K 33-—

Skládací polní sedátka
od . . . K 1-—

sahrad. sklád. lenošky
od . . . K 5-—

sahradní patentní svi-
novací zástěny K 36-—

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvlášť výhodné.

Zahradní nábytek

Jos. Bičíš

mech. tkalcovna a úpravna

Lázně Bělohrad.

Sklad vlastní výroby
lněného i bavlněného zboží
v cenách továrnických.

Přijďte si o vzorky!

Ručníky:

č. 850 bílý lněný

tet. 6 K 30 h

č. J. B. bílý lněný

tet. 8 K 40 h

Utěrky: K

A. pololněné tet. 2-70

č. 68 lněné " 4-20

č. 766 lma " 7-80

Prostěradla:

č. 230 1. lněné K 2-50

č. 230/1 " 2-70

č. 251 " la " 4-90

Kapesníky:

1. bílé 1 tet. K 2-20

1. barevné přezné K 2-70

Košile

s mětkou náprsenkou

1 kus z věby za K 2-50

1 " " 3-—

1 " plátěná " 4-50

1 " lma " 5-50

Při objednávce košil

nutno udati míru

kol krku a délku

rukávů.

Sklad dámských látek na šaty!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před sochy svatých a p.
vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2—3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 zl. 3, 4—5 zl.

MOSAIKY

skleněné

pro šňady dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vi sáhlo spíše, které nejen vzeře-
ním ale i svou ládi předčí mosaičky

vlastní, hotové

uměl. stav pro malbu na sklo

B. Škarda,

Brno.

koupit, pro chr-
mová okna, mosaičky
bezplatně.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltární pultíky, podstavce pod sochy,
jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné
patronátní úřady a veleddst. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řízení kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém slohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hochy
z řádné rodiny do učení za mír-
ných podmínek, nejraději takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 28 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se tělesnými
rámy, stěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, beze
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Jen umělecky pracované

SOCHY oltáře a kazatelny
i ostatní
zařízení chrámové

— levně provádí —

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejmenších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam-
rumu a všech druhů nejmenších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitovaníky
(dle Ord. listu č. 8., str. 83)

dostati lze 1 kus za 8 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemůž
přidan do vyvárky
SAPONIT
světí fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o ceny.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborní dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejvzrostlé-
jšího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revide-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvácené
Vzorky, r. spošty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franco
se zasílám.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

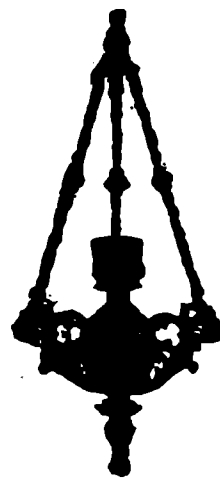
Pozor! Zbytky!

12 m damašku růž., modr. neb červ.
pruha s bílou K 9-60
20 m seříru košílového K 8-
30 m K 12-
40 m K 16-

jediné náhodské výrobky, vybrané vzory, dobrá
jakost. Velikost zásilek dle přání, poštou proti
dobře zasílá

Hyhlík a Souček,

vývozní dům v Náchodě.

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovozuje si depo-
ručením veškeré kostelní nádoby a

náčin a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádoby, paténky, paciřky,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlátí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franco bez záručky koupě.
Vše se posílá posvácené. Práce ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
náušnic, krkavic, prstenů, náramků atd. :: Metálové
prsteny, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i úžasně vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a císleour

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

**Gramofony,
fonografy,**

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařenišť

24krát24 cm po 11 h
24krát26 cm po 12 h
24krát30 cm po 14 h
26krát26 cm po 13 h
26krát30 cm po 15 h
30krát30 cm po 17 h
30krát32 cm po 19 h

10 kg tmele sklenářského
za 2 K.
Sklenář. zaručeně vyzk.
diamanty kus za 5 K.
Dodáním
kamkoliv drabou.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové

proti hotelu „Merkur“.

Pilnáckovo

... Právě ...

jádrové mýdlo

(nefalšované)

žluté neb bílé

buď v tabulích neb lisované
s ovečkou,

salmiak - terpentinové
mýdlo

a jiné druhy nabízí ze svého

hojně zásobeného skladu

Anna Braunová

v Litomyšli,

- - Dolní náměstí. - -

Potřeby k pohřbům,

skvostné věnce náhrobní ve
velkém výběru

za ceny zvláště nízké.

Nejlevnější nákupní pramen

veškerých příprav

a ozdob pro svatby a křtiny,

kněžských kalámků a náprsenek

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové.

Divadelní ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Deštníky.

Šle — Kapesníky — Ručavice.

Šačrovačky.

Výhradní prodej „Triumfaly.“

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Přijmu dva učně

na pekařství

z řádu rodin za nejvýhodnějších podmínek na
2 1/2 roku doby učební.

Josef Růžička,

mistr pekařský

v Hradci Králové, č. 12.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář

v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásluhy na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Stožní listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Mouřenín dostává výpověď Co všechno evangelci dělali, aby se našim odpárcům zalíbili! Svoji víru, která přece u nich má být výrazným znakem, nechávali stranou; spojovali se s nevěrci, s nepřáteli Kristovými, jen aby svoji jízlivost vůči všemu katolickému ukojili. Co jim bylo do úpadku křesťanského ducha? To nic. Jen když se mohl zavilý evangelický klerikál zasmát, jak kde byl větší katolik (tedy také křesťan) smrkán. Evangelci svorně se židy a lidmi bezkonfesičními zasedali za předsednické stoly při štvavských schůzích. V ústech samý pokrok, jen aby radikálnější živly jim neukázaly drévo. Takový nepřirozený stav, takové komediantství lidí, lkajících obratem ruky nad Husem a nad českými bratry, nemohlo bujetí věčné. Jestliže evangelci mysleli, že mají nějaké velké náboženské poslání v národě, měli svoje stanovisko křesťanské zdůrazniti, hájiti svoji víru otevřeně, důsledně; neměli se státi připlavými cizopasnicí na těle různých radikálních stran, které za mouřeninskou službu parasites na sobě trpěly. „Evangelická“ činnost pracovala veřejně výlučně na rozkladu, botení. Když začala někde proti dotěrným pomocníkům nechat, hned evangelci dokazovali lacinou „pokrokovost“ chválením Machara, „Volné myšlenky“ a pod. D brodražná ta cesta však končí pro ty eskamotéry smutně: Mimo jiné napsala dne 22. května „Osvěta lidu“: „Čekali jsme a doufali od protestantismu mnoho. Věřili jsme a byli jsme šťastni naději, že protestantismus ujmeme se dobrého, ale opuštěného dědictví, a že v něm bude pokračovati. Že sám bude jen jakousi formou tohoto vývoje a až přijde jeho čas, že ustoupí (aha!) formě nové, lepší, jako ustupuje dobrý hospodář-otec dobrému hospodáři-synu. Ale to byla jen illuze. Už nevěříme, a je bolestno nevěřiti, že protestantismus je to, který dědil, ošetřoval a zdokonaloval, a dokonce už nevěříme, že z jeho existence může pro nás vzrůstati něco, co odpovídá našim bojům minulosti a našim touhám dnešním. Protestantismus opravdu zastaral, snad to ani neví sám tak dobře, jako my, kteří jsme k němu s důvěrou vzhlíželi, a kterým jest lito tohoto hořkého rozčarování. My, kteří rozumíme těm krvavým letopočtům trochu jinak, než nás učili, jsme nad vlastním osudem protestantismu smutni. Čím je nám a čím může být přístlím generacím?“

To však mohli evangelci poznati už dávno, k čemu jejich služby potřebují strany protikatolické. Už dávno mohli postihnouti, že přece ty strany nepracují k obrodu evangelia, ale k zničení „jedu z Judey.“ Teď už panstvo mouřeninských služeb nepotřebuje a proto dává cizopasníkům výpověď.

Kulturní čin sedmáček! P. Joh. Schaumberger, řeholník-redemptorista, muž oblíbený všeobecně obyvatelstvem v poutním místě Nossa Senhora da Penha v Brazílii bral se 31. března 1908 do blízkého města, aby tam své brýle dal popopravit. Na zpáteční cestě vystoupil za Penhou z elektr. vozu, aby ostatek cesty vykonal pěšky. Na cestě setkal se s mužem jezdcem, Antonjem de Oliveria, který spatřiv řeholníka, dal se do spílání a smíchů. P. Schaumberger šel klidně dál. Oliveria hnál se za ním, aby ho, jak se vyjádřil, „odpravil“. Bič dopadl na tvář a ramena bezbranného kněze. Oliveria chtěl ho svým koněm k zemi sraziti, čemuž řeholník zabránil jen tím, že rychle se uhnul za blízký sloup elektrické dráhy. Tu vytrhl vzdělaný kněze revolver a vystřelil dvakrát na ubohého kněze. P. Schaumberger, starý a slabý muž, leknutím klesl jako omráčen k zemi. Oliveria, maje ho za mrtvého, odejel. Když však se obrátil po ohvlu a viděl, že nenáviděný „knězour“ se zvedá ze země, zuby skřípaje popobíhal koně zpět, aby ho po druhé srazil k zemi. Když se mu to opět nezdařilo, vypálil třetí ránu, jež zasáhla svůj cíl. Smrtelně zraněn, klesl P. Schaumberger. Ranami přivolaný dav s úžasem díval se na tento hrůzný výjev, ale jsa ohrožován revolverem rozběsněného „kulturálka“, neodvažoval se zakročiti. Oliveria zatím zmizel, ale policii doháněn, byl okamžitě zatčen. Veřejně pak doznal tento ohavník, že nenávisť kněží a náboženství byla jediná pohnutka jeho činu; že lituje jen, že nemohl i ostatní kněžoury z Penhy odpraviti. „Já jsem sedmáček“, chlubil se, „já vím, co mám dělat a o koho se mohu opírat.“ Ejhle sedmáček bez škrabošky!

Machar a židé. Při okružní cestě syna Heliova lidé všech stran protikatolických spěchovali jako šílení se svými poklonami, aby na ně náhodou nebyl vržen černý stín podezření, že jsou málo uvědomělí nebo že snad dokonce jsou zakuklenými klaněnkáři. Tento hon nemyslivých davů, jímž protikatolický křen jest nejvyšší vědou, bude v dohledné budoucnosti vhodnou látkou pro humori- stické povídky. Národ. sociálové, ačkoli se perou s rudými až běda, bonem také musili složit na pardubském nádraží poklonu Macharovi, který tolik

soc. demokraty velebí! Die sdělení nár. sociál. „Našeho Práva“ (ze dne 21. května) dostavili se na peron večer dne 17. května židé i křesťané. Když přijel vlak, židé a jejich spojenci hned se vrhli na Machara, obklopili jej. Když však nár. sociál. Novák šel složit poklonu ve jménu svých přátel, odstrčil jej pokrokatý primát dr. Messany, jako by chtěl říci: „Jenom my doktoři a židé máme právo vítati českého básníka — dělnici nikoliv!“ Nár. sociálové zdrželi se různé odpovědi. Když M. sedal do vlaku, tu mu Novák řekl, že ho přišli uvítat nár. sociálové. Filuta M. tiskl červenobílým dělníkům ruce. Tu dodal ještě Novák: „Na sledování na podzim na Vaší přednášce!“ — Ale tu vzkřikl prý dr. Messany: „Abys mohli nás ve svém plátku špinit!“ Dr. Messany prý stále Nováka odstrkoval, chtěl ho odstrčiti i tehdy, když N. s Macharem již mluvil. M. sám dal na jevo svoji nelibost nad tím nepřímým způsobem. Táže se: „Kde jsou vaši?“ — Novák žaloval Messanyho pro urážku na cti. — Patrně, že přístup na Olymp k synu Heliovu jest velice obtížný i pro ty, kteří jdou libati podnoží nobou Macharových. Audience nedá se tak lehce každému; židovské dvořanstvo reklamuje si až příliš Machara pro sebe aby tak nešikovně prozradilo, komu vlastně M. výhradně prospívá a slouží.

Nestydíme se za víru!

Při slavnosti jedné, jež byla konána na počest světoznámého cestovatele dr. Sven Hedina ve Stockholmu, pronesl tento slavný muž veřejně vyznání své víry. Děť mezi jiným: „Nesmíme zapomínati, že je Bůh, který řídí naše osudy. Nechci nikomu svou vlastní víru vnucovati. Lituji však těch, kteří se nenaucili doznati, že tomu tak jest. Byl jsem v Asii, na nejvyšších horách země. Tam cítil jsem se osamocen a malý. Cítil jsem, že člověk ze své vlastní síly nic nemůže a že jediné Boží vedoucí a chránící ruka může jednoho zachovati v holicích putích a vésti do širých dalek. Ti, kteří stráví doma v jednotvárnosti svůj život v malých, jednotvárných událostech, nemají příležitosti, poznati tuto zbožnosti plnou samotu, a nepoznají též její podivuhodnou náadu.“ Tak dr. Sven Hediu, muž obdivuhodné vzdělanosti a nesmírné životní zkušenosti! A leccaják hoch, nemající rozhledu a vzdělání ani za mák roztrhuje své rozumy hláskami nevěry! Otevřeně vyznání víry Svea Hedinaovo mohlo by být též příkladem pro mnohé, kteří svou víru veřejně osvědčiti se stydí!

Vážné slovo o Esperantu.

Lavinou valí se k nám do zemí českých idea esperantismu. Již tisíce stoupenců čítá u nás tento jazyk mezinárodní.

Nejen ve spolcích a privátních kroužcích, nýbrž i ve mnohých středních školách se již Esperantu vyučuje s povolením zemských školních rad.

Jest jisto, že to jest jazyk libozvučný, praktický a ohebný, jako žádný jiný jazyk ať přirozený ať umělý. Esperanto jest ale také velmi snadné. Intelligent ovládne je úplně ve 14 dnech, člověk bez předchozího vzdělání, umí-li aspoň čísti a psáti, ve 2 měsících při hodině práce denně.

Sám byl jsem dlouho skeptikem ve věcech Esperanta a jen zvědavost mne zvlbila loni na světový sjezd esperantský v Drážďanech.

Se studiem jazyka byl jsem hotov v několika dnech, tak že jsem pak na sjezdě zcela nenuceně mohl Esperantem rozmlouvati s reprezentanty 42 rozdílných národů celého světa, mezi jinými s japonskými universitními professory dry. Simurou a Kroitou. Zajiště exotický požitek!

Na sjezdě teprve jsem poznal, jak Esperanto ve světě jest rozšířeno; tam jsem poznal, čím se Esperanto může státi v životě praktickém a obchodním, ve světě učenců a konečně i v příčině náboženské. Tam jsem nabyl přesvědčení, že lavinu Esperanta již žádná lidská moc nezastaví, a že to snad jest dar a prostředek s nebe, aby lidstvo tím snáze došlo svého vyššího cíle.

Poměrněv esperantských neznalí lidé dosud ztotožňují ideu esperantismu se svobodným sedmáčstvím. — Nic není tak nesprávné, jako tento náhled!

Pravda; jako každé světové řeči a la francouzština, tak i Esperanta chopili se mezi jinými též svobodní sedmáči ku šíření svých zásad; za to však nemůžte ani Esperanto ani jeho autor ani esperantské kongresy, na kterých bylo dosud vždy akcentováno a za zásadu přijato, že žádný esperantský propagační spolek nesmí saenzivati pomocného jazyka Esperanta ani v životě politickém ani náboženském.

Z té příčiny prohlašuje se proti této zásadě propagační spolek esperantistů sdružených pod jménem „Svaz českých esperantistů“ — „Bohema Asocio esperantista“, který pomocí Esperanta vlastně rozšiřuje „Volnou myšlenku“ a „svobodnou školu“. Esperanto, sdá se, jest mu věcí vedlejší, pouhou pomůckou k cíli. Organem těchto esperantistů a několika volnomyšlenkářskými učili atd. je toto jest „Český Esperantista“, jež by

zasloužil spíše názu „Volná myšlenka se závojem esperantským.“

V těchto dnech lákají tito pánové zvláštním létákem české studentstvo ku přistoupení k „Vše- studentskému svazu“ esperantskému. Hned v prvním bodě naznačen účel tohoto svazu, totiž: „pěstovati a udržovati stálou kontinuitu (družnost) mezi studenty různých národností, shližovati je k přátelské vzájemnosti na základě ideí Volné Myšlenky a mezinárodního jazyka Esperanta.“

Proti tomuto „svazu českých esperantistů“ stojí starší, na solidní, v pravdě neutrální basi založený svaz: „Bohema Unio Esperantista“, Praha I. 342. v Kavárně „Union“, jehož orgánem jest „Časopis Českých Esperantistů“ Praha II. 2023.

V dubnovém čísle téhož časopisu čteme: „Svaz nemá nic společného se stejnojmenným, později založeným spolkem (tj. s „Bohemo Asocio esperantista“). Lg. sleduje vždy jen propa- gování Esperanta a jsouc spolkem lingvistickým, neuchyluje se od tohoto směru a nedotýká se smýšlení členův ani v otázkách politických, sociálních, ani náboženských.“

My katolíci vidíme tedy na první pohled, s kým můžeme ve věcech Esperanta navázati. Jest to neutrální „Bohema Unio Esperantista“ v kavárně Unionu na Ferdinandce

Že Esperanto má ohromnou důležitost a vý- hody mnohé, nebude nikdo snad dnes při normál- ním rozumu pochybovati. Jako přes všeliké po- chyby, úsměšky a špatné vtipy se osvědčila sten- nografia, tak se také osvědčil, ano již osvědčuje ve mnohých odvětvích i Esperanto.

Proto se divím jednomu katolickému časo- pisu, že z nepochopení uveřejňuje dlouhou satyru na Esperanto. Vždyť sám Sv. Otec udělil našemu katolickému esperantskému orgánu „Espero ka- o- lika“ své požehnání dne 27. června 1906, čímž důležitost Esperanta uznal. „Světová liga kato- lická“ pomocí Esperanta horlivě pracuje ve věcech katolických, takže loni při světovém kongressu esperantském v Drážďanech jsme my katolíci shromáždění ze všech koutů světa měli 4 schůze katolické, ovšem soukromé. Písmo sv. jest již skoro celé přeloženo do Esperanta, a přeložené části církevní aprobovány; existuje celá řada esperantských, církevně aprobovaných modliteb- ních knih, zpěvníků a spisů katolických. Sv. Otec jako při dosavadních světových kongresech espe- rantských tak i při loňském v Drážďanech všem katolickým účastníkům zaslal své požehnání. Jako dosud tak i loni kongress drážďanský zahájen službami Božími. Mši sv. celebroidal prof. dr. Ri- chardson z Lovaně, po esperantsku kázal opat a kanovník Pichot z Monaka. Když v prostorném chrámu Nejsv. Srdce Ježíšova 42 různých národů rozumělo slovu Božímu z jedné a téžže úst vycházejícímu, měli jsme asi podobné pocity, jako o prvních křesťanských letnicích shromáždění první křesťané v Jerusalemě. Předloni měl na kongressu kambrižském katolické kázání jezuita P. Selbie. Vychází již více katolických časopisů; velká řada kněží zvláště v cizině stala se stoupenci Espe- ranta. V Katalonii docela jest v plném květu „Spolek kněží esperantistů“. Právě nyní ve Francii tvoří se esperantské katolické kluby a roadeta, aby tím spíše pomocí Esperanta navázaly styky s námi, zahraničními katolíky.

Biskup drážďanský dr. Schäfer byl loni čle- nem esper. sjezdového komitétu. Biskupové špa- nělští věnovali nedávno několik velkých cen k li- terárnímu esperant. konkursu pro letošní světový kongress v Barceloně. Belgický kardinál Mercier dává si professorem dr. Richardsonem přednáseti o Esperantu. Protektorem loňského sjezdu byl saský král. Téhož sjezdu účastnil se rektor kněž- ského semináře z portugalské Coimby. Bylo tam mezi 1600 esperantisty na 50 kněží, mezi nimi několik Jesuitův a z jiných řádů, vše „en gala“ v talárech. V Jerusalemě v německém hospici založen klub esperantský, v jehož čele stojí di- rektor P. A. Schmitz.

Ano, Esperanto se na nás přímo Htí. S tím faktem se dnes musí počítati. Právě my katolíci se musíme Esperanta chopiti, abychom tvořili proti- váhu všem těm „svobodným“ a „volným“, kteří za- jisté ne z hlouposti, ale z chytristiky sahli záhy po Esperantu, jako výtěčném propagačním pro- středku. Necht k vůli několika pohodlným pochy- bovačům zase nepřijdeme pozdě, jako se nám to už několikráte přihodilo, jmenovitě s tiskem. Zvláště duchovní měli by vyučovati Esperantu ve spolcích katolických, zvláště mládež, jako to činí P. Hübner, redaktor měsíčníku „Dia Regno“ (Hlas Boží) v Mülheimu n. R. a P. Parker ve Skotoku. Pak můžeme navázati ústně i písemně se spolky a katolíky celého světa. Pak můžeme státi se za malý příspěvek členy velice již rozšířené světové esperantské ligy katolické. Přihlášky dějí se u „Espero katolika“ 10. Rue Béranget, Paris.

Pro Čecha, který se hodlá v několika dnech přičiníti Esperantu, jest velice vhodnou „Křeholova methodická učebnice Esperanta.“ K. Kostelecký.

OBNOVA

Číslo 23.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 11. června 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Pravdomluvnost syna Heliova.

Machar, kterého nyní přiblíží pokro-
káři jako smyslu zbavení docela za „geniálního
vůdce národa“, byl usvědčen mnohokrát z křik-
lavých, zámyslných lží. Jak tedy máme na-
zvat ty larizejské obdivovatele Macharovy,
kteří o té zámyslné lhavosti „syna Heliova“
vědí a přece jeho charakter dávají za vzor
českému lidu? Základní podmínkou vzorného
charakteru musí přece býti cit pro pravdu; u
episovatele pak, který poučuje tiskem širé davy,
vyžaduje se tím více pravdomluvnost. Vždyť i
prostý dělník, který napadá jiné lidi, přesvěd-
čení jiných bližních lhaním, zcela právem za-
slouží si různé pokáry lidí spravedlivých.

Jak M. pobodlně vykonal hluboká studia
k „Římu“! Na př. vypravuje, že na kostele
Santa Croce v Římě jest viděti starý nápis, že
se ženám vstup zapovídá a když prý tam chtěl
jít se Sofi Petrovnou, řekl prý mu mnich:
„Tak bylo kdysi“. Jak však mohl něco tako-
vého říci prohanému Macharovi onen mnich,
když ten „starý nápis“ vůbec na onom kostele
není? Machar totiž vystudoval ten nápis po-
hodlně z tištěného průvodce po Římu (z Bae-
dekra, a přitom ještě četl průvodce velice ne-
dále. Tam totiž jest napsáno, že ten nápis
jest v podzemní kapli. Ejhle, jak pozorně pro-
blížel Machar ten křesťanský Řím, jež přišel
„zdrtit“! Byl vůbec v tom chrámu, že mluví
o nápisu, jež vůbec vidět nemohl?

Machar ve svých přednáškách tvrdí, že
v Římě mezi ostatky ukazují péro z křídla
archanděla Gabriela, přičel ze žebříku vidě-
ného Jakobem, lahvičku egyptské tmy. (Snad
Machar k té lahvičce neopatrně přičichl, že
mu tolik té tmy v hlavě uvázlo.) Jen člověk
nejpošetilejší může uvěřiti, že by se římské
duchovenstvo zvláště za nynějších časů vysta-
vovalo posměchu zednářů tak nejpaušalně zpti-
sobem.

O sv. Janu Nepom. psal Machar jízlivé
vlastní vymyšleniny a dodal sprostě, že jazyk
nyní uctíváný dodává „kys řezník z Malé
Strany“. Starozákonní Susanna pomluvil také
drzou vlastní vymyšleninou. V době, kdy učitelé
před úpravou platů měli leckde pouze
50 K měsíčně a kdy sami kněží horlivě půso-
bili k zlepšení hmotných poměrů národního
učitelstva, neostýchal se Machar psáti o „dobře
placených učitelích“.

Machar sám se přiznal v „Naší Době“
r. 1902, jak špicloval kněze Dostála-Lutinova.
Dle pravdy stalo se 5. září r. 1899 toto: Dostál
seděl v Novojické Besedě. Když bylo asi půl
desáté, počala společnost hráti pikety (o krej-
car). Zatím Machar, který seděl ve vedlejšího
lokále, přistavil k zaskleným dveřím židli, aby
mohl pozorovati „karban“ Dostála, který právě
měl před sebou druhou sklenici. Pak Machar
pomalu otevřel dvéře a stannul u nich. Dostál
ho upozoroval a přivítal ho; řekl mu též:
„Podívejte se, jakou mám smůlu. Dnes poprvé
vezmu v Besedě karty do ruky, a už se k tomu
nahodí můj největší nepřítel.“

Jen si představme, jak by řádl masary-
kovský tisk, kdyby některý katolík se slo-
myslným úmyslem podobně čenichal v kruzích
pokrokářských! Když na př. o Herbenovi na-
psal sám pokrokář Chalupný, že s takovým
komfortem nežije ani jeden ze sta lidí, když
se proneslo, že Herben musí mít měsíčně
600 K, to bylo kárného křiku od Herbenů i od
Macharů! Prý nemají se protivníci tak „hrabat
v cizím žaludku“. Machar však docela se po-
chlubil, jak prý spočítal čárky na Dostálově
táčku a — lhal. Přebásnil svoji výpravu způ-
sobem vsutku „realistickým“. Prý viděl se
špiclovské židě, jak drží Dostál v druhém po-
koi „německé“ karty (ten báječný bystrozrak!).
Pak prý prošel jízbou(!), postavil se u Dostála
a křikl(!): „Položte karty, velebníčku!“ Spc-
čítal pět(!) čárek na Dostálově táčku a po-
hledem na hodiny se přesvědčil, že jest teprv
osm(!) hodin. Nato prý Machar řekl: „Hm,
hezký kus práce, velebníčku, v osm hodin pět

pállitrů!“ Dostál prý seděl zničen, koktal, že
poprvé „v životě“ hraje v karty; „ponejprv
v životě, na mou duši!“

Tuhle máte křiklavý příklad, jak syn
Heliova dovede básnit a jakému sportu se do-
vede oddati ta slídívá duše „geniálního vůdce
národa“. Takovou předděžitou práci zastane
zcela mistrně obyčejná klepna. A dovede lhat
ještě šikovněji, než „největší český básník“. Machar lhal o osmi hodinách, lhal o pěti
čárkách, lhal o přistoupení ke stolu a svém
vzkřiknutí, lhal o svém „otcovském“ napome-
nutí, lhal o rozpácích Dostálových, přilhal si
ještě k vůli opeření věci jiné, které zde ani
nenavádíme. A že Machar drze lhal, to dosvěd-
čili sami tehdejší spolustolovníci Dostálovi i
jeden obdivovatel Macharův to potvrdil. Cikán
obyčejně lže tehdy, kdy se chce vykrucovat.
Vzdělaný Machar však lhal ze mstivosti. Vždyť
ještě ke konci článku napsal, že se mu to
„vrátně“ nevymkne. Pak ještě taci lidé se tváří,
jako by cítili hnus nad lidskými chybami! Zatím
nic jim není vítanějšího než vyčenichat
nějakou nepřistojnost, jen aby mohli vychr-
stnouti plný džber své jízlivosti!

Leč nač pokračovati dále v důkazech
o zámyslné prohanosti Macharově? Vždyť ji
znají dobře i ti bezcharakterní pokrokáři, kteří
drze balamutí lid tvrzením, jak Machar přinášel
„upřímnou pravdu“.

A takový člověk odvažuje se tvrditi, že
za každé svoje slovo stojí! Ostatně sami cha-
rakternější pokrokáři dali výraz svému roz-
trpčení nad jeho fanatickou nenávistí a lha-
vostí. Dr. Chalupný ironicky napsal, že jest
nedůtklivý Machar neomylný i když spílá a
že se staví neomylnějším než papež.

Když Machar vyčetl básnickému dílku
pokrokaře Holého nedostatek slušnosti a čes-
nosti, odpověděl mu Holý takto: „Vy jste ve
své podrobné, naduřelé autobiografii sprofanoval
(zneuctil) tolik lidí a svlaště jen přímo, otevřeně,
bez obalu, s takovým vulgárním gustem a neosty-
chem, že i otrlý trnul. A Vy chcete mluvíti o vkusu,
slušnosti a čestnosti? Vy se opovazíte nazvat prý
pro výpuď proti ženě mé verše surovostí? Čím
dovolíte je vaše líčení nejpustějších i nejintimnějších
scen lásky žen, na něž si okolo jejich prstů máže
ukasovati?“ — A tento úředník židovské banky
prý si od nás „zaslouží úcty mimořádné“!

Zběsilost a barbarská bezcitnost antická.

Machar se rozkročil k veliké ráně kla-
divem do „hydry klerikalismu“. Jest známo,
jak umí silně mlátit. Kladiu však podložil
státní úřad korkovou podlohu ve formě pro-
testující censure. Snad chtěl tak censor roz-
hněvaného Machara zachránit před ostudou.
Ale Machar není z těch, kteří by se dali
mírnit. Rudý tábor na říšské radě svojí inter-
pellací immunisoval šfavnatý úsudek Macharův,
který zní: „Kdyby lidstvo jednou dovedlo po-
chopiti, o čem bylo křesťanstvím připraveno, mu-
silo by provésti nad svým lupičem soud, proti
němuž byla by francouzská revoluce hotovou
májovou idylou. (U Machara by ovšem o chuť
k takovému humánnímu rozsudku nebylo!)
Antika zahynula jedem z Judey, ale ani těm,
kdož jí ho dali pít, nesloužil ke zdraví. Je do
dnes smísen s jejich krví, zmalátnuje jejich
energií, otupuje jejich smysly, ničí rozvahu,
zatemňuje celý život. Když se císař Claudius
Flavius Julianus postavil proti „mrazivé zimě
galilejské“, zdál se býti reakcionářem — dnes
vidíme, že chtěl zachovati světlu slunce, ra-
dost života, mizicí smavé jaro lidstva . . .“

Hezky mohli psáti o smavém životě po-
hanští bezcitní vyděrači, kteří měli k obalaze
tisíce otroků. Usmívali se na čas i zvrhelové
lidské společnosti, kteří se vyšplhali intrikami
a vraždami až na pohanské-císařský trůn. Jako
vládcové řádili hář než tygři, páchali na lid-
ských právech a na lidské důstojnosti takové
zločiny, že by nyní ani ve Francii s kriminální
nevycházeli. Prohlašovali se za bohy, dávali
si modlařit od křesťanských dvořanů, kteří se
musili přetvářovati, kteří musili surovostí
vládců schvalovati, chtěli-li se na výsluní říms-

ského dvora udržeti a neměli-li přijíti o krk.
Kdyby však byli psali historii římských otroci,
kteří tvořili valnou většinu římského obyva-
telstva, býval by to výkřik nejzoufalejšího
bolu. Ačkoli za křesťanství i kriminálního
zločinci přiznávají se mnohá lidská práva, na-
psali římské právníci o otrokovi: „Servile caput
nullum ius habet (otrok nemá žádného práva).“
Ulpian tehdy napsal: „Otroctví skoro k smrti
přirovnáváme . . . Věci k prodeji jsou otroci
a čtvernožci.“ Jestliže tedy fanatic Machar
docela mluvil o „dobře opatřeném“ antickém
otroku, pak víme, že to opatření záleželo nejvíc
v obstojném „krmení“, jaké se poskytuje i do-
bytku, nechce-li mít škodu sám hospodář.

Otroka mohl pán libovlnně mučiti i usmrtiti.
Otrok byl soudně vyslýchán výhradně na mu-
čidlech. Byl-li zabit neznámým pachatelem pán,
tu byli odpraveni bez výsledku všichni jeho
otroci. Bič, metla, vpalování znamení a ukři-
žování — to byly paedag gické prostředky ke
kulturní výchově otroctva. A římské matrony,
které hned byly dojaty četbou vzletných básní,
týraly svoje otrokyně jako bezcitní Indiáni.

Na státní útraty i soukromým nákladem
byly pořádány surové zápasy ztročených gla-
diátorů. Chudáci musili se před očima krve-
lačných patriciů (římských šlechticů) a matron
rváti, pokud celá půda areny (zápasistiše) ne-
byla prosáklá krví celých bouří těchto bojovní-
ků. Caesar vystrojil zápasy, při nichž na-
jednou vystoupilo 320 párů gladiátorů; leč
císař Trajan chtěl ukázati ještě většího kava-
líra. Dal vyvésti do cirků 10 000 otroků, kteří
zápasili po 123 dní; ubožáci byli již předem
určeni k smrti, musili zahynouti ve vzajem-
ném boji.

Otroci honěni též k zápasu se lvy, tygry
a s jinými šelmami. Za Pompeja přivedeno
bylo na zápasistiše 600 lvů, za Augusta 420
pantherů. Titus dal 5000 zvířat za den usmr-
titi. Diváci měli při těchto hrozných zábavách
větší soucit se zvířetem než s člověkem. Ne-
bylo by pro Machara horšího trestu, než kdyby
se musil sám na tom antickém jasu vyhrbávat!

Otrokům vyřezávány jazyky. Vojévůdce
Crassus dal ukřižovati 10 000 vzbouřených
otroků. Císař Augustus usmrtil tímto krutým
způsobem 30 000 otroků. Milosrdenství nad
takovými ubožáky bylo pokládáno za hloupost
a hřích.

Nedávno v Rusku židovští revolucionáři
povraždili zákeřně celou spoustu nevinných
lidí, a přece těm zákeřníkům nevedlo se tak
zle — ani z daleka — jako římským otrokům.
Ruští vrahové tvrdili, že bojují za svobodu a
tu přes jejich bezcitnost Masaryk prohlásil, že
jen darebáci mohou býti proti ruským revo-
lucionářům. Jak by měl nyní Masaryk asi nazvati
Machara, kterému se líbí bescitní katáné lidských
práv? Vždyť nyní musí se zacházeti líc s němou
tváří, než jak zacházeli tehdy učení držitelé
„helénského jasu“ s nesmrtelnými dušemi. Věru
divnou to spřádají životní filosofie dva přátelé
— Machar a Masaryk. Každý jinou cestou! A
Masaryk bojí se Machara okřiknouti, protože
ví, jak nedůtklivý „syn Heliova“ by spustil místo
slunných paprsků hromy.

K mocnému císaři Augustovi líleli se o-
trocky přední římské učenci a umělci. Týž
císař však rozkázal usmrtiti na oltáři „bož-
ského Caesara“ tři sta zajatců. Proč jenom
některý z těch současných „synů Heliovy“
se neosval, že taková modlářská bohoslužba
jest raňovaným barbarstvím?

Otroctví schvalovali přední řeční filosofové
Plato, Epikur, Aristoteles, Xenofon, jichž spisy
byly v Římě přímo bítány. Dítky slabé nebo
smražené otcové za věku antického usmroco-
vali. To schvalovali Plato, Aristoteles i Seneca,
miláček Macharův. Který nynější socialistický
náslaník by se nyní odvážil takovou bezcitnost
veřejně odporučovati?

Antický jas a smavé jaro řecko-římského lidstva.

Pokrokář dr. Chalupný praví o názorech
Macharových: „Křesťanství jest mu spiknutím

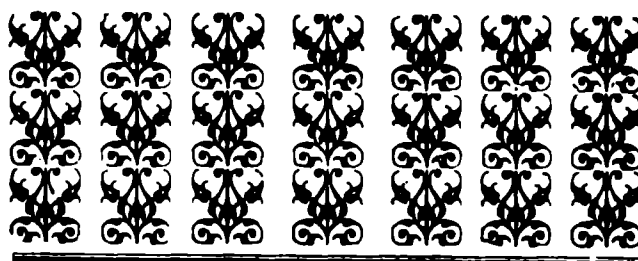
nejšpinavějších vrstev proti ušlechtilé kultuře — považte, otroci najednou se dověděli, že mají také otce v nebesích jako otrokáři, opovážovali se nebýt spokojeni s bičem! Jak by pan Machar jimi neopovrhoval? — Tak cítí, tak usuzuje spisovatel vzešlý z lidu českého! A najdou se pokrokoví politikové, kteří se neštítí ještě mu tleskat.“

Citovaný dr. Chalupný píše, že také dřív věřil v antický jas, ale pokračuje: „Čím jsem však četl víc a více klasikův antických, tím více viděl jsem svou víru v jejich slunečný jas mizeti tam, kam dávno zapadla má dětská víra v zlaté prasátko, v hastrmany a strašidla. Na konec přišel jsem v pokušení vyspat statistickou cenu na dárky o specifické (vlastní, výhradní) „dárí hellénského slunce“ s pevnou důvěrou, že její existenci nedokáže nikdo na světě. Není pochmurnějšího a beztěšnějšího náoru životního nežli byl řecký... Těžkomyslnost řeckého životního náoru postupem doby ještě spíše rostla než ubývala, a v době vzniku křesťanství dosáhla vrcholu a došla systematického (soustavného) odůvodnění v duchu tradic mythologických (bájeslovných)... Hrozná pochmurnost a těžkopádnost řeckých tragiků, nejryzejšího výkvětu attického (Attika byla středním krajem starého Řecka) ducha, neúprosné Fatum (osudová nutnost) nad lidmi i bohy, krví, mston a elzami zalité nebe Homérovyh zpěvů, Herodotova víra v závist bohův a jeho doslovná interpretace (tlumočení) mínění prý Solonova, že „nikdo z lidí živých není blažen.“ Demosthenovy stále nářky nad politickou ničemností vrstevníků — kde je tu nějaká „záře slunce“, nějaký zvláštní jas? A to jsem uvedl pouze autory čtené na gymnasiích, protože o ty jde v první řadě. Ale co bychom našli výslunného v chladné objektivnosti Aristotelově, apatii (ochablosti, netačností) Epiktetově, doktrinářské (školometské) kousavosti Lukianově a dokonce v zasmušilosti Marka Aurelia, kterou sám p. Machar jmenuje „melancholická moudrost“? ... Výslunnost sotva lze považovat za znak některé doby nebo národnosti. Jasnější ráz, pokud někde vůbec existuje, je pouze relativní. A nejvíce je ho právě ve výtvořech doby nové — v hudbě Haydnově a Mozartově a některých jejich nástupcích. Jasnost je tedy znakem některých oborů kultury ryze moderní; v kulturách starověkých jest jí méně, a v řecké rozhodně méně nežli v indické a židovské. Mnohem více jest jí v středověku. Píseň Salomounova, loretánská litanie nebo zdařilý madrigal sálají mocnějšími jasy, nežli kterákoli antická veselohra. Jas a barvitost vůbec jsou známkami fantazie asijské více nežli řecké, radostná záře pak ve smyslu touhy moderní jest živel romantický, vyrostlý z křesťanství.“ Tak napsal bývalý horlivý stoupenec Masarykův, který v Božství Kristovo ani nevěřil. Nepsal tak tudíž z nějaké lásky ke „klerikálům“.

Na tvrzení Chalupného jsou nesčetné doklady. Veliký dramatický básník řecký Sofokles na př. dí, že jest pravou moudrostí nespátřit světa; a kdo již zrozen, ať hned zase spěchá do lůna země. A takhle mluvilo plno jiných, kteří měli hojnost prostředků, aby co nejvíce toho „jasu“ využili. Jestliže tyto povýšenci viděli v Macharově „jasu“ temnotu, jak asi mohlo býti u srdce největší části antického obyvatelstva, jež přece byla ujařmena ohlávku otroctví?

Náboženská rozervanost byla hrozná. Bohové uctíváni neřestmi, na které jest nyní i ve Francii kriminál. A když nastávala náboženská lhostejnost, bylo lidstvo ještě i při těch krásných básních Ovidových stále zounalejší. Pověry tehdy byly strašlivé. Ty, kteří náboženskou otázku brali přece vážně, přiznávali se k veliké nalomoci a upírali toužebný zrak k nebi. Věděli, že ani nejbystřejší člověk nemůže dáti světu jednotný vědecký názor životní. Již sám vynikající žák Sokratův Plato napsal: „Nepřijde-li k nám nějaké Božské slovo, nic jistého se o Bohu nedovíme; kdyby jen neprodléval přijíti! Hotov jsem všechno činit, čemu mne naučí, a doufám, že mne lepším člověkem učiní.“ Nemluví z tohoto vyznání tak slavného antického předáka zounalá bezradnost? Plato očekával svoje polepšení od neznámého zjevení Božího! Machar však mluví vůbec o možnosti přímého zjevení pohrdlivě. Zato svědek „hellénského jasu“ i při své obrovské bystrosti byl beze zjevení člověkem nešťastným. Za antického jasu byl by Machar přišel o krk, kdyby se byl odvážil něco promluvit proti zřejmým bláhovostem pohanského náboženství antických buržoá. Vždyť zaplatil svoji poctivou reformní snahu sám Sokrates životem. Teď však jest dovoleno beztréstně lhát o křesťanství a nazývat vysvobození docela drze jedem. Kde je toho jas pro samého Machara vlastně víc?

Přes to všechno patrné, že pokroková společnost dovoluje bezuzdně lhát každému, kdo svým křiklavým podváděním veřejnosti chce ranit církev.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:

K 6.000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem května K 23.196.090-29.

VKLADY

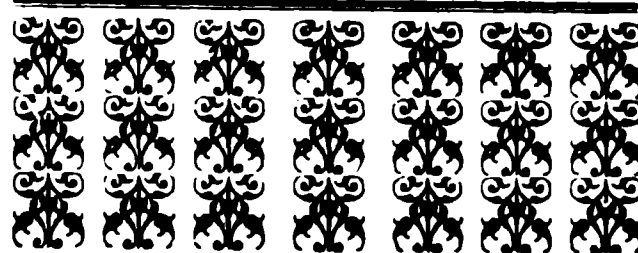
4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.

Vadia a kauce.
Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

Nynější škola pod patronátem Komenského?

Několik chlapců hrálo si gumovými panáky. Vyhazovali je do výšky, chytali je a zas mačkali, hlavy jim znetvořovali: protahovali do výšky, roztahovali do šířky a všelijakých karikatur z nich nadělali. Až pak jeden nožkem uřízl jednomu nos a když ještě prořízl panákově ústa, vzbudila komická figurka nehorázný smích. A hned druhý chlapec vyvrátil svému panáku díru do prsou a skalpoval ho. A třetí — aby nezůstal pozadu — vypíchal loutce oči a „zul“ jí boty, aby prý měla zdravotní obuv. Ale když tak důkladně „reformovali“ pěkné hračky z pouli přivezené, rozmrzeli se na ně — a zahodili je.

Pozoroval jsem hochy a tu mi připadalo, že stojím nad skupinou různých moderních reformátorů v národě našem. Jako s gumovými panáky nakládají od tří, čtyř desetiletí s vynikajícími muži, jež historie dala nám Čechům. Nejdřív Husa, pak Komenského a posléze Havlíčka vzali si na hraní (neboť něčím jiným nežli hračkou nemohu nazvat, jak naložili komandanti lidu českého s těmito muži). A v této nedůstojné, žalostné hračce mohli je svérací kazajkou svojí libovůle, znetvořovali jejich zásady, učení a význam, roztahovali a natahovali na formy převrácených svých nápadů. Znetvořili je na karikatury.

Ovšem potřebovali naši protivníci zneužívat některých českých předáků hlavně k potírání katolické církve. Když už ubozí nebožtíci v bezcitném zajetí moderních harlekýnů vykonali bořivou službu, jsou odhozeni jako ty loutky. Jde se přes jejich hroby za cílem nevěreckým dále. Učitelské spolky mají sice dosud firmu velikého pedagoga Komenského, školy mají poprsí a obrazy jeho, ale škola sama a učitelstvo o Komenského už nestojí. Vždyť i výročí památky jeho každého roku se méně slaví a letošního roku byla oslava tak slabounká, jako by se učitelstvo bálo, aby svého domnělého patrona neprobudilo ze spánku smrti — k trpké výčitce.

A bylo by hrozná, kdyby tak z hrobu vstal „veliký Komenský“, jak ze zvyku ještě velebí bývalého svého patrona! Vždyť ta naše škola a naše učitelstvo nemá a nezná ze zásad Komenského téměř ničeho.

Chceme v několika odstavcích ukázati některé základní, ba životní zásady Komenského o škole, aby naše veřejnost mohla sobě učiniti úsudek o tom, zdali naše škola má ještě právo stavěti se pod patronát Komenského. Uvedeme doslovné celé stati, ba celé kapitoly z Komenského „Velké didaktiky“, jež vyšla jako 1. číslo Knihovny pedagogických klasiků nákladem Dědictví Komenského r. 1906, spisů Dědictví Komenského číslo 56.

Rozvrhneme si celou zajímavou látku tak, že uvedeme 1.) Navrzení, t. j. druhy škol, jak si je představoval Komenský. Doslovné znění tohoto „Navrzení krátkého o obnovení škol v království Českém“ jest toto:

Odstavec VI. zní doslovně: „Ten tedy čas 24 let na čtyry sexennia (= šestiletí) rozdělíc, budou k cvičení lidí moci býti čtyry školy: 1. Škola mateřská, to jest mateřský klín od narození až do léta věku šestého. 2. Škola obecní, česká, v každém městě, městečku, vsi (bez výminky) jedna, v níž každý dráhn bude od léta 6. do léta 12. 3. Škola latinská, v níž jazykům a uměním vyšším učení a do 18. léta zdržáni budou. 4. Akademia, ku projití plnému té profesi, k níž kdo oddán bude: theologie, mediciny, jurisprudentie (= právnictví), filosofie, též dvě neb tři léta ku peregrinacím (= cestování), a to vše do léta 24 neb 25, aby vykonáno bylo, a každý již k svému povolání (jako strom, jehož ovoce čas přišel) obrácen býti mohl. První škola bude v každém domě, kdekoli Bůh dítky dává; druhá v každé obci, městě, městečku, vsi; třetí v každém městě krajském; čtvrtá, t. j. akademie, dosti bude jedna v celé zemi, v hlavním totiž městě.“

V odstavcích VII. až XV. pojednává Komenský o rozvrhu látky učebné na ročníky, měsíce, dny a hodiny, jakož i o metodě postupu.

Odstavec XVI. (Doslovně.) „Ale tu na vrchnosti, jak nejvyšší, tak i jiných záležitosti bude, aby to, což z vnuknutí Božího dobře naměřeno, s pomocí Boží a jejich (t. j. vrchností) šťastně také k skutku přivedeno bylo. Napomoci pak může vrchnost: 1. Oddáním na školy důchodů jezuitických a klášterních (Pozn.: usku-tečněao za doby císaře Josefa II.); když ty věci bez toho pobožným oamyslem od pobožných předků obětovány byvše, jinač než na pobožné předsevzetí, slávy Boží, vzrostu církve, vzdělání vlasti napomáhající obráceny býti nemají. 2. Opařením po vseh, kde prve žádných nebylo, škol a preceptorů (= učitelů).

Školy se vystavěti a preceptorům vychování zříditi musejí, jmenovitě buď z sbírky též obce, aneb byla-li by malá a chudá, z klášterních oněch důchodů, budou-li moci na tak

mnoho pramenů rozvedeni býti, aneb i z svých důchodů vrchnosti něco na tak svaté předsevzetí upustit.

3. Opatřením dítek chudších rodičů a ovšem pak sirotků, kde a odkudby vyživění mláti mohli, dokud v škole nebudou. Načež nenesnadná cesta bude, aby kdo dítek nemá, na živnosti požehnání Boží máje, chudé dítě neb sirotka jednoho neb víc chovati povinen byl, dle uznání vrchnosti. Neboť musili-liť pánům psy robotou vychovávat, proč ne poddaných jejich? Proč ne dítek Božích? Kteříž klenotem vlasti a církve býti mají? Všelijak spravedlivé jest. Mimo to kdo nemá než jedno dítě, statček v rukou máje, může druhé chudé přivzít; a bude i almužnu konati i dítěti svému pomocníčka v pracích školáckých chovati.

Bohatí, kolik synů a dcer mají, tolik cizích chudých pacholátk neb děvčátek chovati mohou, a budou tím Boha ctíti z statku svého, napomohou obci a církvi potěšeně a dobudou sobě i vlasti tím hojnějšího požehnání. Nebo Bůh když tím řádem ctěn bude, poctí nás zase, dá léta dobrá, pokoj, úrody, zdraví atd. 4. Naposledy, napomoci povinná bude vrchnost zřízením inspektorů a defensorů (= obránců), kteříž by nad školami ruku drželi, a aby se všecko podle řádu, kterýžby ustanoven byl, dalo, přidrželi, jmenovitě:

Nad školou mateřskou dohlídací budou kmotrové, rodiče aby při dítkách povinnost konali, přidržející. Nad obojími pak (t. j. nad rodiči a kmotry) správce církevní s staršími jedné každé církve. *Nad školou obecní inspektorem bude správce církevní každý v městě, městečku a vesech, kteréž k osadě jeho přináležejí; item (zároveň) úřad (t. j. obecní) téhož města, městečka, vsi. Nad školou latinskou děkan kraje toho s přidánými rozumnými a zbožnými scholarchy (= ředitel školy). Nad akademii pak biskup (byl-li by, neb administrator) a zvolení k tomu ze stavů vyšších scholarchae neb defensores.*

Odstavec XVII. obsahuje závěr všeho: „To učini-li naše milé vrchnosti, budou z toho mláti: Předně, svědomí dobré, že nepominuli za svého věku posloužit vůli Boží v tom, v čem ji poznali. Zatím požehnání Božího očekávají moci budou. Nebo nestavějícím chrám svůj na onen čas k živnosti čině napomenutí, a aby nelikžovali a nelitovali nákladu na počtu jeho, řekl: Zkuste mne v té věci, dí Hospodin, sneste desátky a prvotiny do domu mého, naplním-li vám stodol vašich. Naposledy užitek nevýmluvný bude, dostatek lidí potřebných v každé obci i celé vlasti, že k čemukoli platnému poddaných svých (dosti vybroušených majíc) užívati moci budou, a i z nich muži velicí k ozdobě celé vlasti povstávají budou.

Smiluj se Hospodine nad dědictvím svým a dej, ať po žalostném tomto spnutí jako zahrada Eden zase zkvete k slávě jediného tvého jména, Bože požehnaný na věky.“

Z uvedeního sjezdu, že Komenský chtěl mláti návštěvu obecní školy od 6. roku pouze do 12. a nad školou dosaz církevní

Dopis z Prahy.

Sbor obecních starších jako parlament. Ubohé divadlo poskytl sbor obecních starších král. hlavního města Prahy, když jeho členové počnou opířiti se po parlamentu. Jest úplně k neuvěření, s jakou lehkomyseľností některé příliš málké mozečky „pánů otců města“ nahlízejí na hodnosti, které na jich bedra byly složeny bříčkou pouhé náhody. Že prázdno sudy duní, jest starou a známou zkušeností, a že málo naplněné hlavy některých obecních starších — mnoho ve schůzích sboru na sebe snaží se upozorniti, působí dojmem až porážlivým. Při jakýchkoli vývedech, řečech nebo debatách takový pan obecní starší à la Fiala z „Račan“ (I), jenž mluví na příklad ještě jako malé dítě „já by sem“ (I), dělá nejvíce rámusu. Jako by bůhví jaké důležitosti vykládal — zejména, když shlédne na galerii někoho ze známých — rozkládá a rozkřikuje se na všechny strany, jen aby diváci z galerie byli na něho upozorněni. A takových Fialů jest ve sboru dost a všichni se sobě podobají jako vejce vejci. Ovšem, mají také zásluhu, že význam sboru, nejdůležitější autonomní korporace, neobyčejně upadá a ztrácí na své důležitosti.

Jest věru již čas nejvyšší, aby někdo pány ponaučil, jak mají na svoji funkci obecního staršího pohlížeti, jak mají rokování sledovati a ve schůzích setrvati do úplného projednání programu. Jaký je to dojem, když jest 6 hodin večer a obecní starší počínají se scházet utíkat, aby snad nezmeškali doma večeři! Ptejme se — vykonává se takto hodnost, kterou spoluoobčané na bedra obecního staršího vložili? Vykonávají se tímto způsobem občanské povinnosti, hájí se tak zájmy voličů? Odpověď jest na jev. Ten, kdo do sboru obecních starších vnese trochu disciplíny, trochu vážnosti, získá si značných zásluh o povznesení, a sice skutečně povznesení nejdůležitější

autonomní korporace v král. hlavním městě Praze.

Má nově zvolený starosta dr. Karel Groš odvahu k tomu, aby to mohl podniknouti?

* * *

Jak offerují pražští živnostníci. Při debatě ve schůzi sboru obecních starších o tom, proč byl překročen stavební náklad na reprezentační dům u Pražské brány, když byla projednávána zpráva šestičlenné komise, zvolené k vyšetření příčiny zdražení stavby a jejího zdržení, vyšly na jevo věci, které byly by ozdobou každého Kocourkova. Bylo konstatováno opět a opět, že obec Pražská zahájila stavbu bez plánu — pouze podle nárysů, a že rozpočet sboru obecních starších předložený byl pouze „od oka“ — Stavba byla zahájena bez náležitého rozmyšlení, bez náležité přípravy, a při stavbě plány měněny, jako by šlo o boudu pro cirkus. Program stavební byl nejen měněn, ale „zlepšován“ často, při čemž stavební náklady stoupaly do úžasné výše — Přitom projektanti nepřestávali ujišťovati, že rozpočet nákladů stavebních nebude překročen!

A jak nazvati okolnost, že zadání ústředního topení protáhlo se o pětiletého roku? Co znamená takovéto zpoždění při stavbě milionové, pochopí každý, kdo pováží, že obec staví reprezentační dům svůj na dluh! K jakým koncům nezbytně musí přijíti jednotlivce, který na svou „representaci“ se dluží, k takým koncům musí přijíti i obec, která staví dům, mající ji reprezentovati, na dluh! Nelze se přitom diviti, že kde kdo chtěl těchto okolností využít, a proto natahovány struny k prasknutí. Nejen že obec platila zvláštního znalce z Německa, který dostal za posudek projektního ústředního topení 10.000 korun z kapes pražských poplatníků, ale obec zaplatila vůbec dvakrát projekt železných konstrukcí.

Neobyčejně, v pravdě originálně zachovali se také pražští živnostníci při offerování na dodávky, ujednávše mezi sebou skutečný kartel, což prohlášením bylo přímo oběma projektanty, architektem Ant. Balšánkem a stavebním radou Polívkou. Úžasno jest a trapné musí na každého účinkovati, že jednotliví pražští živnostníci předražili, jako na příklad pražští truhláři, své oferty od 24% až do 98%!! Kde to jeme? Máne musí člověk otázati se — že děje se něco podobného? To jsou potom ti pražští živnostníci, volající po dodávkách, po zaměstnání, po opatření práce pro nezaměstnané dělnictvo — Ne, něco podobného nebylo by vůbec možno v uvědomělé třídě řemeslné, jak jest zvykem nyní u pražského živnostnictva.

Obec proto zadala truhlářské práce do předměstí, odkud nezadají pražským živnostníkům ani dodávku jehly — Je možná větší zvrácenost? Můžno to nazvati organisováním české práce a české podnikavosti? Přece by mělo živnostnictvo věděti, že svůj málo záviděníhodný stav způsobem shora vyličeným těžko zlepši. Tu se musí jiti cestou zcela jinou! Ale divme se příliš živnostnictvu, když toto vidí, jak vyhazuje obec plnou hrstí peníze lidem cizím! Nedobrý příklad kazí; živnostnictvo si mysli, že z obrovského nákladu na dům taký může něco více obdržeti.

Právě vyšla

nákladem Politického družstva tiskového v Hradci Král. důležitá a cenná kniha

Úkoly sociální politiky.

Napsal Th. Dr. Fr. Reyl, docent křesť. sociologie.

Kniha v přehledném obrazci projednává na 320 str. obrovskou látku sociální politiky vesměs praktickým směrem, se zřetelem na časové potřeby a rakouské zákonodárství. V literatuře české je vůbec málo původních spisů o sociální politice, v katolické literatuře je to první kniha svého druhu. — Cena knihy se zálohou pošt. 3 K. Objednávky vyřídí

Administrace „Knihovny Obnovy“ v Hradci Králové.

Obrana.

Pokrokářská starost o katolickém církevním slavnosti. „Ověta lidu“ neměla při své „ochraně národa“ nic pilnějšího na práci než

otisknouti velice ubohý protest učitele poslance Černého proti slavnostnímu průvodu o Božím Těle. Div divocí, že si Hajnův list někdy raději dkládne nevěšme na př. židovského košerování! Zde by byla látka k velikým výtkám daleko vhodnější. Prý uvědoměl synové husitských a táboritských předků (Tábori již husity nebyli?) v té příčině nemají docela žádného důvodu církev jakkoli podporovati. Podle toho Černý i s Hajnem jsou v příčině husitství sami velice neuvědomělí. Vždyť přece husitství tak často prosili papeže, aby je přijal do církve, a tak horlivě vítali v Čechách katolické preláty! A Tělo Boží tolik uctivali, až upadli do pověr, jež neschválí ani jeden pokrokář. S Tělem Božím konali velice slavnostní průvody, pokud církev husitská nezhynula! Ano dokonce z počátku šli tak daleko, že Tělo Boží nesli slavnostně i při krvavém útoku na svého nepřítel. Teď jejich husitští synové na místo toho vedí v slavnostním průvodu rouhače a usvědčeného lháře básníka Machara, kterého by byl Žižka beze všech řečí dal upáliti. Pěkně to znáte svoje husitské předky! Prý při té slavnosti hrozí též dětem vážné tělesné nebezpečí. A to není nic, když rodiče vlekou upoceně děti hustým prachem na socialistické výlety? Proti tomu p. Černý dosud nic nenamítal. Mládež jest při kopané celá utíčená a pak ještě za velkého potu si usedne. Mimo to málokde tak snadno přijde k úrazu jako při této hře. Před tím se pan Černý nebrozí. Ale vlasy mu vstávají hrůzou při pomyslení, že mají děti při průvodu chvíli jít a chvíli stát. Jakoby se jednalo o ubohé tvory z dětské nemocnice! Namlouvat světu, že naše slavnost pozbyla již úplně charakteru náboženského, může jen člověk, který chce křiklavě lháti.

Jinde zase farizeové lomí ruce nad tím, jak mnoho květín se při té slavnosti vyplývá. Právě jako ten Jidáš, který nepřál Kristu drahé masti! Při vjezdu Kristově do Jerusalema lámali docela Israelité veliké ratolesti, kládouce je na cestu. A Kristus jim toho nezakázal; naopak okřikl farizejské úzkostlivce, podobné farizeům moderním. Zbožný lid český nedá si svoji náboženskou slavnost vzíti od lidí, kteří, protestující proti oslavě Kristově, jako slepí modlaři některým štváčkům.

Pohled do dílny rafinované lhavosti. Mazaná prohnanost! To jest nyní předním zákonem mravouky pokrokářské, která prý reformuje lidi zkažené „jedem z Judey“. Zač by se některý kriminálník styděl, to páse se surovým chechtotem tisk pokrokový. Veliký vztek nad zdarem svatodušního sjezdu našinců v Olomouci vedl moravské pokrokáře k slídění čím by mohli našince pošpinit. A prohnaný „Pozor“ přišel na lež originální. — Vyšlil potupně, jak prý sklepníci po odchodu katolických hostů se vyjadřovali. Stáří zde ta ukázka pokrokářské výroby!

Jeden vrchní číšník: „Mne o svatodušních svátcích obrali ti vaši o osmdesát korun“. — Druhý: „Já ztratil s nimi přes šedesát!“ — Třetí: „Mně snědli housek za čtyřicet korun a nezaplatili...“ Čtvrtý, pátý, šestý vypočítávají, kolik jim uteklo účastníků svatodušního sjezdu s nezaplaceným účtem. — Píkolík: „Pámbu zaplat, že já neztratil nic. Za celý den při tom dření vydělal jsem sice jen 7 kr. a jcarů — ano, ano jen 14 haléřů — ale aspoň že jsem přišel na svoje a nepohoršel, jak ti druzí.“ — Všichni vrchní číšníci, jídlonošové, sklepníci, píkolíkové z olomouckých restaurací unisono: „Od křesťanských sjezdů vysvobod nás Pane! Neboť ještě jeden takový křesťansko-sociální sjezd a jsme všichni na mizině.“

Tak se to tedy v pokrokářské kuchyni dělá. Hodné sešpinit, ale nejmenovat osoby, aby se nedalo takové jízlivé střikání bláta žalovat! Ten ničemný podvod otiskl s velikou chutí českožidovský „Rozvoj“, třebaže každý trochu bystřejší člověk pozná na nehorázuých číslích i jiných údajích, že se tu jedná o vymyšleninu, spáchanou k vůli balamucení lidí buď hloupých nebo fanaticky zaslepených. Agrárnícké „Selské listy“ také přinesly zprávu, že sklepníci „v Nár. domě“ utrpěli škodu, ježto prý mnozí účastníci odešli bez placení a proto prý žádají náhradu na pořadatelsvu.

Leč tentokrát literární podvodníci šeredně se spálili vlastním doutnákem. V zápětí po těch lžech uveřejnil katolický „Našinec“ tuto zprávu: „Dnes vyhledal redaktora „Našince“ v kavárně Národního domu hotelier p. Kudla a před svědky prohlásil, že zpráva není a ani nemůže být správná i kdyby vrchní sklepník opravdu něco podobného byl řekl. Hotelier p. Kudla dal svolat všechny sklepníky, kteří na dotaz jeho prohlásili, že všichni vydělali slušné obnosy. V pondělí měl každý sklepník svůj účet a platilo se — jak při takovém návalu jinak to nejde — z ruky do ruky. V neděli večer, kdy účastníci sjezdu přišli ze Sv. Kopečka a ohtáli pak o 8. hodině jíti na akademii, nechávali peníze — ježto tehdy účet měl vrchní sám a nemohli se ho dovolat k placení — na stolech a pak ještě v pondělí přicházeli platit. Hotelier p. Kudla mimo to prohlásil, že to není ani možné, aby vrchní byl 80 K v té chvíli ztratil. — Zpráva „Selských Listů“, že vrchní podal žádost po-

řadatelství o náhradu, jest rovněž nepravdivá. Vrchní to ani učinit nemohl, ješto s hotelierem p. Kudlou v té době ani ještě neudětoval a sám nemohl vědět, jak si stojí. — Tak se tedy věci mají. Jest vidět, že pokrokovým lidem zase záleželo na tom, jenom za každou cenu „klerikály“ poškpinit.

Tu se nám tedy naskytá zvlášť zajímavý pohled do zbrojírny velebitelů syna Hellova. Divocí barbaři neuměli hotovit šlpy tak otravným jedem napuštěné, jako to umějí „mravně povznesení bojovníci za pravdu“ — čili barbaři moderní.

Agrárníci jsou dobří katolíci. Věru, že rozvášní lidé žasnou nad humbukem, jaký provozují agrárníci. Pokrytci ti stavěli se docela jako by zachraňovali katolictví proti „zhoubnému řázení katolických zemědělců.“ Tak se vyjadřovali v době, kdy s největším důlím šířili nevěreckého „Havlíčka.“ Nyní zase „Cep“ dělá učené křesťanské výklady. Dne 21. května napsal doslova: „Kristus nepravil: Budete-li v to neb ono věřiti, leč budete-li — milovati.“ No — o křesťanské lásky poučovati, k tomu mají motiv agrární denuncianti nejmenší práva. Nejzajímavější však při tom jest, že „Cep“ studuje křesťanství nikoli na základě Písma, ale na základě lži pokrokařských ignorantů. Zrovna tak mluví pokrokaři, kteří Písmo vůbec nepřčetli. Měli by věru sami evangelističtí agrárníci se ozvati, aby jim „Cep“ nedělal hanbu. Vždyť přece o důležitosti víry Nový Zákon tolik toho pověděl, až sám Luther docela na základě mylného výkladu začal blásati, že sama víra spasí člověka a že dobrých skutků pro spásu není potřeba. Uvedeme aspoň některé doklady. Kristus pravil: „Kdož pak nevěří, bude zatracen.“ (Mat. 16, 16.) „Kdo věří v Syna, má život věčný, ale kdo jest nevěřící Synu, neuzří života, nýbrž hněv Boží zůstává na něm.“ (Jan 3, 36.) „Kdo věří ve mne, byť také umřel, živ bude.“ (Jan 11, 25.) — A co evatí apoštolé? „Především berte štit víry!“ (Ef. 6, 16.) „Bez víry pak nemožno Bohu se líbiti.“ (Žid. 11, 6.) Tak tedy mluví Písmo, agrárnícký theolog!

Leč „Cep“ ještě dále po „katolicku“ poučuje: „Nedovol nikomu, aby byl prostředníkem mezi tvojí duší a Bohem. Nikdo nemůže býti Bohu blíže nežli ty sám!“ Tohle jest zřejmý útok na katolické přesvědčení, opakováný dle pokrokařských frází. Cepova výzva jest namířena proti stavu kněžského. Ale Kristus řekl apoštolům a tím i jejich nástupcům: Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás. Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá. — Kterým odpustíte hříchy, odpustějí se jim . . . atd. Tudíž již sám Kristus zvolil prostředníky mezi Bohem a duší. Ovšem takový pořádek chtěl mít Spasitel v církvi i po smrti apoštolů, jelikož evangelium neplatilo pouze pro ty, kteří měli apoštoly osobně slyšeti, ale pro křesťanstvo vůbec, jež se mělo dle proroctví Kristova velice rozšířiti.

Co platilo pro křesťany první, to platí i pro křesťany nynější. Než „Cep“ chce „křesťanský“ opravovatí Krista samého dle nápadů bezkonfesijských lidí. Leč „Cep“ rozumuje ještě dále: „V poslední den prý (!) bude všeobecný soud a dobrotivý Bůh bude prý se hněvati. Ale od dokonalé dobroty nemůže pojití nic než dobro. Pročež neboj se, konec bude pln radosti!“ Zdaž četl pisatel těch řádků hrozby Kristovy vůči lidem hříšným?

A ještě něco lepšího! Na agrárním sjezdu dorostu promluvila M. Prásková také toto: „Když uvědomíme si každá z nás svůj veliký úkol . . . tu jsem přesvědčena, že u nás na venku budou se přímo každým okamžikem řídit nepřátelské plány, pak žena českého venkova setrese se svých beder úplně tíhu klerikalismu. Ano, úkol nás dívek a žen českého venkova jest tím větší a tím zodpovědnější vůči našemu národu, čím větší jest úsilí největšího (no — no!) nepřitele našeho národa — klerikalismu, o zničení a ovládnutí našeho dobrého lidu venkovského v některých krajích naší milé vlasti . . . Právě tak, jak jest nám drahá a svatá víra a náboženství, v němž byly jsme vychovány od nejútlejšího mládí, kdy udily jsme se prvé slova modlitby, s nímž jest náš prostý (všude prostý?) život venkovský téměř srostlý, — právě tak hluboce si vážíme dobrého našeho kněze, — povzneseného nad jakékoli nízké politické štvání.“

Tenhle atentát na nemyslivé mozky stojí už za to! Ten chytrák, který tohle sl. Maruše Práskové sepsal, věděl, jak jest potřebí manévrovat, aby se i prostomyslný katolík lehce chytl. Jak si však, pánové, představujete, praktikování takového bezkého říkání? Pouhé fráze proti klerikalismu a opačné fráze o lásce k náboženství přece jsou jen a jen jalovým povídáním. Proč jste už dávno nestanovili přesnou definici katolicismu a klerikalismu, jak si ji sami představujete? Stále si hráte na slepou bábu, ač dobře víte, jak jest v tak důležité věci potřebí jasného rozlišení, jasného světla,

aby se lidé nedali mámiti. Jestliže vaše orgány najednou tvrdí, že si velice vážíte našeho kněze, musíte říci určitě, co dle vašeho zdání jest dovoleno a co se nedovoluje knězi, aby byl „hodný“. Užíje-li kněz svojí politické svobody k politickému projevu proti dietářům, už není hodný; zanedbá-li však všecko a jede-li až z jižních Čech na Čáslavsko pomáhati volným myslitelům a evangelikům v politickém rejci, pak už zas je hodný. Musíte se vyjádřiti určitě, zda má kázat kněz jen s kazatelnou evangelium, či zda má dbáti, aby evangelické příkazy uplatnily se i v životě veřejném. Na jedné straně jste poukazovali, jak jest kněz nesvobodný, odvislý docela od „klerikálních hierarchů“, na druhé straně zas tvrdíte, že kněze neklerikálního si vážíte. Tedy při té „naprosté nesvobodě“ a odvislosti“ mohou býti také kněží neklerikální? To jest divné. Nevyjádřili jste se, co dovolujete knězi učít z víry katol. a co nikoli. Zato však vy, přátelé „dobrého kněze“, po všem ujišťování, jak si víry křesťanské vážíte, prohlašujete veřejně, že náboženství musí i s kožem ze škol ven. Rozšiřujete ze vzteku nad katolickým hnutím „Volnou myšlenku“, „Havlíčka“, chválíte Machara, spojete se proti nám se soc. demokraty. A nejvíce váš hněv vzplane, když se odváží kněz svoje katolické přesvědčení veřejně hájiti. Počínáte si přitom tak, jako by se dopouštěl nejhoršího hříchu. Leč zato sprostě a živě útoky našich protivníků na přesvědčení naše — jako byste neslyšeli. Kněz prý nemá býti klerikální! Dobře; ale také nemá býti otrokem, který by musil poslouchati uctivě rozkazů volnomyšlenkářského agrárníka. Kdy jste vymezili určitě, jaká práva knězi přiznáváte a jaká nikoliv? V tom přece má býti úplné jasno. Vy však frazemi o klerikalismu bijete vlastně katolictvo vůbec. Jen slepec za nynějších časů může říci, že organizovaná obrana náboženství katolického v naší zemi jest naprosto zbytečná, zvláště když „Cep“ sám podvrací články víry naší tak nepoctivým a křiklavým způsobem.

K čemu by to celé náboženství katolické bylo, kdyby nechtělo svézázně, samostatně zasahovati též do života veřejného? Vždyť přece dle příkazu Kristova má se obroditi celý svět na základě křesťanství a nikoli na základě některého liberálního programu politického, v němž jsou třeba uveřejněna i drzá podvodná tvrzení. Nesmál by se celý svět, až by katolíci řekli, že jejich přesvědčení se hodí jen pro potřebu soukromou a že není schopno ve veřejnosti takové nápravy zjednatí jako na př. program strany agrární, tolik hájený od zlátných dietářů? V těchto všech otázkách milujete neurčitost, aby se vám to pohodlněji do „klerikálů“ tlouklo, aby vás nikdo nemohl zakřiknouti na základě vašeho určitého prohlášení. Je-li „klerikalismus“ dle M. Práskové „největším nepřitelem“ našeho národa, co vlastně znamená tudíž v té „klerikální“ církvi i zcela tichý, trpělivý její sluha kněz? To by snad musil učiti po volnomyšlenkářsku, aby si zasloužil vaší chvály; to by musil velebiti útočné evangeliky nad všechny katolíky, kteří po surových kopancích se brání proti svým jizlivým župitelům.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY

KNIHY

ČASOPISY

A NOVINY

všech evropských jazyků s donáskou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1862).

Telefon č. 17. Nové Jičínské Hady.

Politický přehled.

Vláda rakouská klopýtá v poslanecké sněmovně od porážky k porážce. Minulý pátek jednalo se o pilném návrhu posl. Šusterčice, dle něhož maďarská banka v Bosně nesmí zabýjiti svou činností, a že akce vyvazovací musí býti prováděna zemským ústavem bosenským. Pilnost tomuto návrhu byla jednohlasně přiznána. Pilnému návrhu posl. Kaliny, v němž

se vládě vyslovuje nelibost pro její postup v otázce bosenské banky a vláda Bienertova označuje se za neschopnou zastávati zájmy v této polovině říše při úpravě poměrů bosenských, nebyla sice přiznána pilnost (k ní třeba dvě třetiny hlasů), ale přes to opozice, v níž hlasovala Slovanská jednota, Rusiní a soc. demokrati, zvítězila 201 proti 194 hlasům. Po tomto hlasování sáhli Němci — tedy vládní strana — k obstrukci a posl. Radlich mluvil proto půltřetí hodiny. Po této řeči žádali Němci zakončení schůze, avšak opozice na návrh posl. Čecha dostala většinu pro pokračování ve schůzi: pro návrh ten hlasovalo 221 poslanců, proti 200. Němci však tušíce, že by mohli utrpěti porážku třetí, dokonce i čtvrtou, způsobili ve sněmovně pekelnou řávu, následkem čehož předseda dr. Pattai zakončil schůzi. Neslyšáno, aby se vládní strany vrhly do obstrukční vřavy. Jenom tím zachráněna byla vláda před úplnou porážkou. Teď nastaly horečné přípravy k rozhodnému hlasování o obsahu pilného návrhu dr. Šusterčice. Oba tábory, vládní i opoziční sbírají všechny síly, aby si získali většinu. Slovanská jednota pustila se ve vyjednávání s Polským kolem, aby dosaženo bylo dohody, a to tím spíše, když polská lidová strana s vůdcem svým posl. Stapiňským vystoupila z vládní většiny. Také to hodilo se Slovanské jednotě, že ruský klub rozpadl se ve dva: v opoziční klub Rusinů haličských a vládní klub bukovinský. S Poláky uzavřela Slovanská jednota kompromis, ale ten se v den hlasování o pilném návrhu dr. Šusterčice rozbil, poněvadž prý ministr dr. Biliňski nechtěl za žádnou cenu na něj přistoupit. Vládní straně německé šlo též o Vlasy, aby se připojili k ní, že za to budou zase Němci hlasovat pro zřízení právnické fakulty italské v Terstu. Za všeobecného napětí nastalo dne 8. června hlasování. První část návrhu Šusterčiceva ve příčině nelibosti nad udělením koncese maďarské agrár. bance byla v hlasování dle jmén zamítnuta; pro návrh hlasovalo 237, proti 242 poslanců. Tu rozhodli pouze hlasy ministrů, kteří jsou zároveň poslanci; hlasoval i předseda sněmovny Pattai. Hlasování ministrů i předsedy sněmovny provázeno velkou nevolí, zvláště zaburácelo to sněmovnou, když i ministr krajan dr. Žáček hlasoval proti opozici a tím i proti svému klubu; bouřilo to proti němu nejen na lavicích českých, ale i jihoslovanských. Náhledy o tom, jak se měl zachovati ministr dr. Žáček, podstatně se různí. Ministr dr. Žáček byl sice vyzván Českým svazem, až na hlasy zástupců klubu katol.-národního — který zdržel se tu hlasování z toho důvodu, ješto od prvopočátku byl proti tomu, aby dr. Žáček byl vyslán do Bienertova kabinetu — aby nehlasoval s vládními stranami; ministr Žáček však odmítl tuto žádost. Z českých poslanců nebyl přítomen těžce nemocný Kadlčák a pak dr. Srb. Hlasování neúčastnila se polská strana lidová a všenněmci. Poslanci katol.-nár. se zdrželi houfličných projevů. Druhá část resoluce Šusterčicevy zamítnuta 243 proti 227 hlasům. Třetí část resoluce žádající, aby vyvazení kmetů bylo pojata do bosenské ústavy jako veřejná záležitost, zamítla se hlasováním dle jmén 241 hlasy proti 237. Vláda sice zvítězila, ale většina 5 hlasů přímo zimničně sehnaná jest vítězstvím tak nepatrným, vlastně žádným, a mělo by vládě připomenouti, že ztratila důvěru většiny poselstva a že třeba, aby se poděkovala, k čemuž se však ona naprosto nemá. Němci a Poláci za tu vládní službu jistě budou pro sebe od vlády něco požadovati. Vláda Bienertova nemá se k odchodu na vyšší přání, aby za krise uherské aspoň rakouská vláda zůstala pevnou.

Dr. Lueger horlí pro trialismus t. j. sloučení Chorvatska a Slavonie, Dalmácie, Bosny a Hercegoviny v jedno velké území a postavení tohoto území jako třetí rovnocenné části vedle Cislajtanie a Uherska. Dr. Lueger nemá špatné gusta, stejně jako všichni Němci rakouští, že by takto Čechové byli osamoceni a dalo se bez nich pěkně vládnout; z křesť. sociála Luegra vykukuje i nekřesťanský a panovačný všenněmec.

Uherská krise dosud nerozhodnuta; i po audienci, v níž přijati císařem Košut a Andrássy, situace nezměněna. Ve Vídni jsou nyní pevní a Maďaři už tak neřídní ostruhami jako v letech předešlých. K zavedení všeobecného, přímého a tajného hlasování, které prohlášeno s Vídně Maďarům za podmínku k dalším smad jednáním, nemohou se dosud Maďaři rozhodnouti ze strachu před ztrátou své moci.

Z činnosti katol. spolků.

Katolicko-sociální Jednota v Hor. Jelení pořádá v neděli dne 27. června 1909 slavnost 25letého trvání spolku a spolu svěcení nového praporu. Pořad slavnosti: Dopoledne: O 5. hodině budíček. Do 9 hodin vítání spolků.

O 9¹/₂ hodině seřazení spolků a průvod do zámku pro vysoce urozenou paní Eleonora hraběnku z Babna a Litic, matku a komtesky, kmotry praporu, načež zpět na náměstí, kdež bude v 10¹/₄ slavnostní kázání, svěcení praporu a mše svatá. Kázání prosloví vesp. ThDr. František Šulc, čest. kanovník z Hradce Králové. Průvod do kostela a defilování spolků. Odpoledne: O 12. hod. společný oběd. O 1¹/₂ hod. seřazení spolků na Vysokomýtské třídě a průvod do zahrady p. Fr. Nováka, kdež koná se koncert kapely hornojelenské. Vstupné pro účastníky průvodu 20 hal., u pokladny 40 hal. Mezi koncertem prosloví řeči: vesp. ThDr. František Šulc, čestný kanovník a professor z Hradce Králové, vlt. slečna Františka Jakubcová, redaktorka „Jitřenky“ z Prahy a p. Jan Švec-Blanický, redaktor z Prahy. Večer věneček. Drazí přátelé a bratři! Zveme Vás k této slavnosti co nejsrdčněji. Prosíme Vás snažně, abyste přišli v počtu, který by důstojně odpovídal rostoucímu hnutí strany naší. Přijďte se s námi potěšit a posílit k dalšímu boji za zásady křesťanské. Přijďte všichni, mužové i ženy, jinoši i dívky, kteří se za prapor Kristův nestydíte. Na shledanou dne 27. června 1909 v Horním Jelení.

Polná. Křesť. soc. vzděl. podpůrný spolek paní a dívek pořádá dne 23. května svoji obvyklou členskou schůzi, spojenou s přednáškou nové jmenované duchovního rádce spolku dp. J. Kučery. Řečník přednášel o víře a vědě. Probral lichou a dávno již vyvrácenou námitku nepřátel církve, že církev brání vědu a pokrok a že víra, zvláště pak víra kat. nedá se sloučiti s vědou. Dovodil a příklady dokázal, že právě církev kat. měla i má ve svém středu učence, kteří se vědeckými výzkumy velice proslavili. . . Schůze tato byla četně navštívena a přednáška s povděkem a pozorně vyslechnuta. Po přednášce sehráno od mladších členek, jakož i p. jednatele bratrského spolku několik zdařilých výstupů. Ku konci pak zvláště veselé celou společnost naladil svým humoristickým, bezvadným přednesem dvou žertových básní od Rubeše, dp. K. Kučera. — Dne 18. dubna přednášel nám z laskavé ochoty dp. Jan Tušovský, předseda kat. jednoty mužů. Týž obral si za thema: „Sv. Jan Nepomucký.“ Mnohými doklady historickými dokázal, že sv. Jan z Pomuku skutečně žil a za krále Václava v Praze pro tajemství zpovědní od téhož krále mučen a utopen byl. Připomíná svědectví tehdejších svědků přísahných, kdy bl. Jan z Nepomuku za svatého prohlášen byl. Vyvrací námitky Herbenovy a jeho následců, jakoby sv. Jan byl osobou pouze vybájenou atd. I tato velmi pěkná přednáška byla pozorně sledována a s povděkem od posluchačů přijata. Při obou těchto večírcích pobavila nás svými zdařilými přednesenými čísly hudebními šestičlenná kapela bratrského spolku mušského. — Důstojným pániům řečníkům, jakož i všem, kdož ku zdaru těchto dvou schůzí čimkoliv přispěli, vzdáváme tímto veřejně upřímný dík! — V září dne 19. řečníci u nás bude slečna Jakubcová, redaktorka „Jitřenky“ z Vrsovic.

Třebešev u Rychnova n. Kn. Organizace československé mládeže v Třebešově konala v neděli 23. května t. r. zábavný večírek, při němž se dávaly solové výstupy. Též si naši zatančili. Účastenství bylo tu velké, takže sál p. V. Besedka byl téměř přeplněn. Čistý výnos určen na zřízení nového jeviště. Na Ústř. Matici školskou bylo vybráno 5 60 K. Zdať Bůh další práci!

Slavnost Božího Těla za překrásné pohody vydařila se letos velmi pěkně. Zbožný lid uvědomuje si v ten slavnostní den nesmírnou lásku Bohočlověka, který netoliko dal se za nás umučiti, ale nadto dále svátostně přebývá v našich chrámech dle slov Písma: „Radost má jeť býti mezi syny lidskými!“ Kristus svátostně jest velikou útěchou, posilou duším umdlévajícím. Proto ode dávna — i za časů husitských — lid český vzdával Božímu Tělu nadšenou chválu a schyšťoval velkolepé slavnosti k uctění Nejvyššího. A věčná láska křesť. lidu podnes schyšťoval Bohočlověku nadšené ovace. V 8. hod. sloužil Jeho Excel. nejdp. biskup slavnou pontifikální mši sv. za veliké účasti. Pak p. 9. hod. rozvinul se velkolepý průvod. Nad Tělem Páně, jež nesl arcipastýř, nesli baldachýn pp. členové měst. rady, spolu kráčelo kněžstvo královéhradecké, zástupci úřadů státních i autonomních, žactvo škol středních, měšť. a obecných se svými vychovateli, Jednota katol. tnovaryšů, členové Odbočky křesť. dělnictva, členky Marianéské kongregace a spolku sv. Anežky, členové III. řádu sv. Františka, veliký zástup družiček. S vojákem přítomní přední důstojníci s velkým generálem v čele. Na počest Nejsvětějšího vypáleno pět salv. Po skončení průvodu uděleno v chrámu sv. Ducha požehnání, načež počala výstava Nejsv. Svátosti.

Schůze městské rady dne 7. června. Za hrobačka na hřbitově v Novém Hradci Králové se provisorně p. Jan Šíp. — Vzato bylo na vědomí, že ministerstvo železnic dalo Černilovské obci povolení na jeden rok ku provádění technických předběžných prací pro sřízení dráhy, parou hnané, vedoucí od Hradce Králové přes Piletice, Černilov, Libčice, Královu Lhotu a Mezitíči ke stanici Opocno; že ministr kultu a vyučování rozšířil právo veřejnosti, propůjčené I. a IV. třídě měst. divního lycea v Hradci Králové, na škol. rok 1908-9 na třídu II. a V. téhož ústavu. — Provede se úprava cest v revíru Svinarském. — Zašle se blahopřejná depeše Národní jednotě Pošumavské v den její jubilejní valné hromady, dne 20. t. m. — Zádost p. Jos. Novotného, stavitele, za pronajmutí pozemku pro skladiště postoupí se pevnostnímu odboru. — Návrh jazykového vyučování, předložený sekci pro dívčí školství Jednoty Komenského, který schválen byl pro dívčí lyceum na Král. Vinohradech c. k. ministerstvem kultu a vyučování, postoupí se ku podání zprávy ředitelství měst. lycea.

Na katolický slend darovali: J. M. nejdp. opat Sal. Roubíček v Želivě 50 K. Vld. duchovenstvo generálního vikariátu: a) město Hradec Králové K 208 — (a dříve již přijatým darem J. M. nejdp. generálního vikáře Frýdka K 50, celkem nyní K 258 —); b) město Poděbrady K 47 50 (vosp. probost Závodní 25 K; dpp. Drašner. Z-linka, Téma po 5 K; vldp. Lauermann K 2 50), úhrnem tedy K 305 50. — Vld. duchovenstvo vikariátu Náchodského 140 K (po 10 K vldpp.: vikář Pecka, Khunt; po 6 K vldpp.: Dvořák, Slavík, Krihl, Bauch, Hrdina, Mensinger, Vojtěch, Bakoš; po 5 K vldpp.: prof. Novák, Stejskal, Bláha; po 4 K vldpp.: Kaněra, Prudič; po 3 K dpp.: Svatoš, Laudín, Rezníček, Kvasnička, Hlaváček, Vogel, Gottwald; po 2 K dpp.: Vyhálek, Zdárek, Musil, Kollert, Kaska, Dragoun, Hernych, Lalek, Em. Novák, Křištofer, Holoubek, Fišera, Brett, Jiříček). — Vld. duchovenstvo vikariátu Něm.-Brodského 130 K (po 8 K vldpp.: vikář Jůzl, Stejskal, kan. Novotný, Uhlíř, Ruml, Kofínek, Laštovička, Prokšpek; po 5 K vldpp.: Holejšovský, Hornek, Koten, Vlček, Dvořák, Rauch; po 3 K dpp.: Hrdý, Bílek, Stock, Chaloupka, Tužín, Laška, Frey, Forman, Havran, Reinisch, Havelka, Brukner). — Vld. duchovenstvo vikariátu Novo-Býdžovského 129 K (po 10 K vldpp.: vikář Šrámek, Pospíšil; 8 K vldp. Khun; 6 K vldp. Vintera; po 5 K vldpp.: Krsek, Janoušek, Rameš, Janák, Kašpar, Kysela, Píř, Holub, Bažant, dr. Kašpar, Novák, Červinka, Šmejkal; po 3 K Honzák, Pavius, Andacht, Zofák, Stříbrný, Řeháček, Franc, Kordule, Šetina, Hájek). — Vld. duchovenstvo vikariátu Polického 109 K. — Dp. Al. Leder, duch. správce zem. polepšovny v Opatovicích 5 K, p. MUDr. Haněl v Nov. Bydžově 5 K, p. JUDr. V. Popel, advokát v Praze 10 K. Zaplat Bůh! — Chybí ještě příspěvky z 9 vikariátů. Vosp. biskup vikáře, kteří dosud ve svých traktech sbírku nevykonali, snažně prosíme, aby tak dobrovolně co nejdříve v sámu dobrou věc učinili, cículando sběracím archem. Jiný způsob — dle nabyté zkušenosti — setkává se s nesnadným sbírky. Prosíme, aby příspěvky pro ušetření porta zasílány byly cheky č. 1701, nejčastěji na jméno „Antonín Hrubý v Hradci Králové“. Cheky ty zašle na požádání Biskupská knihtiskárna aneb Přípravný komitét sjezdový. Spolu snažně prosíme, aby chekem č. 1701 zasílány byly obnosy jen na sjezd a nebylo chekem tím ani tiskárně ani komukoli jinému placeno; vznikají nám jinak nesnadné veliké v účtování.

Přednáška. Ve spolku paní i dívek přednáseti bude v neděli dne 13. t. m. p. Dr. Reyl „O Macharovi a křesťanství“. Začátek ve 3. hod. odpol.

Jubilejní večer pěvecko-hudební na oslavu Bed. Smetany, Mendelsohna, Haendla

a Haydna pořádá Pensionát škol. seater zdejších dne 20. t. m. Začátek o 5. hod. odpol. — V téže ústavě tuto neděli dne 13. t. m. o 5. hod. odp. pořádá se hudební zkouška žákyň.

Matiční slavnost s bohatým programem uspořádána bude dne 4. července t. r. v měšťanských sádech „Na Střelnici“ oběma místními odbory „Ú. M. Sk.“ za spolupůsobení jiných zdejších korporací. Nehledně, ale pečlivé přípravy se již delší dobu konají. Dojista všichni přátelé českých menšin svou účastí odmění plni pořadatelů. Koncertovati bude hudba Holická Blížší přátelé.

Výstavka. V sobotu dne 12. a v neděli dne 13. června 1909 uspořádána bude v čitárně musejní v odborné škole výstavka prací z kursů musejních. Vstup volný od 9—12 a od 2—6 hod. V neděli dne 13. června t. r. po uzavření výstavy ve 4 hodiny odpoledne rozdány budou účastníkům kursu kreslířského pro truhláře provedené práce a modré kopie návrhů nábytku v kurse provedených, jakož i příslušná nábrada za ušlý výdělek pilným návštěvníkům kursu (pomocníkům).

Stavba musea. Ve schůzi kuratoria průmyslového musea dne 1. června zadány byly další práce pro stavbu budovy musejní a sice: ústřední topení a větrání zadáno firmě Bromovský, Schulz a Sotr zde a práce Rabitzovy a Brucknerovy firmě Všetická a spol. v Praze. Modely ve skutečné velikosti pro sochy u vchodu a bronzovou sochu „Hradec Králové“ provede p. prof. St. Sucharda za smluvný honorář. Stavba musea čile pokračuje.

Čitárna průmyslov. musea v Hradci Králové otevřena bude od 15. června do 25. t. m. každodenně mimo sobotu, od 6—8. hodiny večer, v neděli od 10.—12. hodiny dopol. Všichni, kdož mají knihy a předlohy z knihovny průmyslového musea vypůjčeny, se žádají, aby je během měsíce června, ale nejdéle do 15. července vrátili za příčinou obvyklé roční revise a desinfekce knihovny.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav vkladů 31. května 1909 celkem K 23,196,090.29.

Krupobití za nedělní odpolední bouře postihlo okolí města Holic. Úroda místy do země vylátna, tak že rolníci s bolestí hledí vstříc budoucím dnům. Krupobití doprovázel i mubutný lijavec, za něhož blesk na dvou místech zapálil. Nedělní bouře přinesla však na Královéhradecku potěšující vláhu.

Josef Šrámek. Dne 7. t. m. zemřel velezasloužilý děkan novobydžovský, čest. konsist. rada, biak. notář, bisk. okr. vikář, majitel záslužného kříže s korunou, válečné medaile, člen okr. škol. rady, čest. měšťan města Dvora Králové atd. Narodil se ve Smitčích 12. listopadu 1836, zemřel u věku 73 let v 46. roce svého kněžského úřadu. Horlivý a od kollatury velice milovaný tento duchovní pastýř již delší čas byl trápen vleklou chorobou, kterou snášel s velikou trpělivostí. — Odplatíť mu všechny dobré skutky Dárce nebeský na výsosti! Pohřeb konán dnes ráno v Novém Bydžově.

Machar v Pardubicích. „Osvěta lidu“ oznamuje, že učitelská jednota „Budče“ a sociální demokraté v Pardubicích pozvali Machara, aby se přijel ukazovat také v Pardubicích. Týž list zároveň v též číle oblaňuje přijezd cirkusu Kludského, který hodlá konati svoje produkce na Olšinkách. Machar zavítá do Pardubic dne 13. t. m. a uspořádá svoje kočovné představení v sále dělnického domu dopol. dne. Cirkus na Olšinkách začne až odpoledne. Charakteristické zajisté jest, že učitelové okresu pardubického v jednotě „Budče“ soustředění ve spojení se sociálními demokraty pozvali náboženského štváče Machara, který z nenávistných podnětů pořádá po Čechách náboženské štvánice namítené proti křesťanství a hlavně katolictví. Učitelové tedy se sociálními demokraty postavili se v čelo náboženské štvánice, aby dokumentovali svoji tolerantní pokrokovost.

„Osvěta lidu“ nakla nevinného jesuitu Siepravského z hanebného skutku a nazvala jej zhovadilcem. Tuto svoji novinářskou podlost důstojnou nějakého trhána osvěťácký list neodvolal. „Osvěta lidu“ při každé příležitosti, dovolávajíc se Havlíčka, kárá přineš novinařskou neurvalost a darebácké lži. Své novinářské soupeře nasývá žurnalistickými bandity, novinářskými nitěmy, které vyhazuje ze slušné lidské společnosti a posílá mezi lapče do Abruzz. Tak doslovně „Osvěta lidu“. Pokrytče, vyvrz prvé břevno s oka svého a tehdy prohlédneš, aby vyňal mrvu z oka bratra svého. Svou vymyšlenou a neodvolanou zprávou o jesuita-zhovadilci demonstrovala „O. l.“ opět, jak rozumí sama cestě, kterou Havlíček poctivým žurnalistům vytýčil.

Debrůška. Nikdy snad neztvářili jsme měle květen příměnněji a užitečněji, jako roku tohoto. Ku konání letošní májové pobožnosti obětavý a horlivý vldp. děkan vytádal si na přelátných představených proslulého kasatele vldp. Aloise Jemelku z Tovarů. Ještěživa, aby lid katolický v účtě k Rodičce Boží utvrdil, lásku k Bohu a horlivost křesťanskou posílil a ku cnotem křesťanským nadchnul. Obrovské masy lidu tisnily se v prostorách chrámových. Nic — ani nepobeda

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejsrdčivěji

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1868.

Velký seznam na požádání zdarma.

Zprávy místní a z kraje.

Pořad visitační cesty Jeho Excellence nejdp. biskupa dr. Jos. Doubravy: Od neděle 13. až do 16. června v Hostinném, ve čtvrtek 17. června v Dol. Olešnici, 18. odpočinek, 19. v sobotu v Chotěbořích, večer vždy v Nových Zámcích (Neuschloss).

ani práce polní, ani zář, přemlouvání, posměch nedovedly odvrátiti horlivé křesťany od návštěvy chrámu Páně. A vldp. missionář nejen v kostele, ale i ve veřejných přednáškách mimo kostel snažil se povznésti uvědomění křesťanů. Tak konal přednášku o straně katolického lidu v křesť. jednotě, o organizaci mládeže v odbočce organizace mládeže v Dobrušce a Opočně, o encyklice papeže Lva XIII. v odbočce všeodborového sdružení v Dobrušce. Na svátek Nanebevstoupení Páně, v den svatořečení sv. Klementa Hofbauera oslavil tohoto svátce manifestačním kázáním na poutním místě „u Studánky“ a Dobrušky, konaným ku tisícům poutníků z Dobrušky, Běl. Újezda, Dobrého, Skalky, Bystrého, Skuhrova atd. Položil základy k utvoření Mariánské družiny paní a dívek v Dobrušce, sv. svátostmi nenaučivě posluhoval kajícím i nemocným. Všude padala zlatá jeho slova v půdu úrodnou, dovedla přesvědčiti a povznésti k činnostem, potěšiti. Kéž Bůh všemohoucí jej posiluje ku další práci, ve zdraví zachová a námahu jeho obětavou odmění! Za všecku tu oběť pro nás ze srdce vděčného a upřímného voláme: Zaplat Pán Bůh! — Vděčal posluchači.

Topel u Chrudimě. O tom, jak přivrženíci strany agr. dovedou ve svých listech lháti, máme mnoho nezvratných důkazů. Někdy by tomu člověk ani nevěřil, kdyby se nepřesvědčil sám jako právě my zde. V příloze „Venkova“ (Věstník dorostu) ze dne 30. května zdejší pisatel především vychvaluje, s jakým úspěchem provedl agr. dorost divad. představení, jak odměňování byli potleskem a pod. O tom netřeba šířiti slov, ale tolik přece podotýkám, že potlesk způsobili lidé, kteří nikdy nic podobného neviděli. Dále nařká, jak je „klerikálové“ stále napadají a že násilnický chtěl předat. zmařiti. Že toto jest drzá lež, řekli mnozí z táboru agr. a mnoho jiných nestranných pozorovatelů. Těmže se p. pisatele, kdy a kde „klerik.“ (jiného pojmen. pro nás agr. dor. nemá) napadají agr. dorost a jakým způsobem jej chtí odtrástit od práce „skutečně křesťanské“, jak v onom článku napadáno. Na tuto otázku jistě nedovede odpovědět, leč by zase lhal. Co se týče strhání div. pl., připouštíme, že snad děti ze záliby k barevnému papíru tak učinily, ale o hluku pod okny nikdo z diváků neví; spíše jej způsobilo hmotné přecházení jednoho ochotníka, který tím chtěl svou úlohu okrášlit; možno, že tím se otfásla napovědová budka a to byl asi ten rachot na plechový předmět. Vůbec kdyby měl psáti pravdu, musel by napsati, že se katolíci vůči agr. slušně chovají, a že ačkoliv jsou org. agr. dor. ve všech okol. obc., nikde se agr. tak provokátérsky nechovají jako zde. To bylo pravda, ale psáti pravdu — to není agrárnícké. Jako odměnou za to, že kat. stoupenci přispěli svými penězi k tomu, že neměl agr. dor. deficit, nazváni jsou „násilníky“ a str. katol. zde „zakofeněným klerikalismem“ a to od těch, kteří přece všichni jsou synové kat. rodičů. Myslíme, že toto jest dostatečným pokynem pro katol. stoupence, aby přístě svých peněz lépe použili, než jak to učinili tentokrát. Věřte, že vaše lži nás nijak nepoškodí a že před takovými lžemi necouváme!

Chotěbořsko. „My jsme — taky katolíci“; těmito slovy lakují nás agrárníci; avšak ve skutečnosti jest to — docela jinak. Dobře se to dalo pozorovat na členech agrární organizace v Předboři při sv. misi, která se konala na farnosti libické. Každý řádný katolík šel ke správě Boží, kdežto z agrární organizace ani jeden. Zakladatelem té organizace jest p. správce Procházka, který přímo členství vnucoval. Za jednatele mají p. Josku, velikého nepřitele „klerikálů“, kterýžto si vzal za ženu dceru evangelíka. Pan hospodářský Havránek „taky katolík“ rozšířoval nepěkne pověsti, že prý musel vldp. vikář napřed poslat 600 korun misionářům, než je sem dostal, což jest jízlivou vymyšleninou. „Buditel“ chrlí na vld. otce misionáře spoustu lží a urážek; že prý nemusejí lidé chodit ke zpovědi a podobně. Přátelé, rozvažujte! Tak činí lidé, kteří říkají, že jsou taky katolíci. Až k vám přijde nějaký agrární řečník nebo agitátor a bude vám říkat, že je taky — katolík, tu mu připomeňte agrárníkou přetvátku.

Pěkná pokroková svoboda v Polčce. Jak rozumějí „pokrokové“ páni svobodě, dovědíme „Východočeský kraj“ ve své zprávě z Polčky, kde svolávají na sv. jos. jednotu policii a městskou radu, že se opovážila konati sbírku na spolkový dům. Když žebrají páni z pokrokového tábora na všechny možné účely a strkají i v hostincích hostům pokladničky pod nos, taková žebrota jest dovolena, protože ji provozují „pokrokové lidé“; pakli se však opováží sbíratí příspěvky někdo jiný, jest to v očích jejich drzostí a — proto policii na ně! Ostatně ti, kdož proti nám nejvíce zuří, mají nejméně příčiny, považují nám nicím nepřispěti. Bohudíky, že jsou u nás ještě lidé, kteří mají zdravý rozum a nedají se másti pokrokovostí několika mluvků lživě fanatický vstak a násilností pokrokového tábora otvírají oči těm, kteří posud pravou povahu masarykovců neznali. Jen tedy dále vpřed! Hodatí lidé jsou při nás!

De Nového Dvora u Čáslavě a okolí. Odbočka Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva v N. Dvoře dovoluje si ct. občanstvu oznámiti, že u-

spořádá na den 11. července v 8 hod. večer přednášku v hostinci u „Franců“. Přednášeti bude věhlasný cestovatel dp. Alois Svojsík z Prahy. „Z cesty k protinožcům“ jest thema této nad míru poučné a zajímavé přednášky. Obsahem přednášky jest popis cesty a zažitých zkušeností na cestě, kterou vykonal dp. Svojsík před půl rokem: Ruskem, Sibiří, Mandžurskem, Japanem, Koreou, Čínou přes Filipiny do Austrálie, Tasmanie na Nový Zeland a zpět přes Ceylon, Rudým mořem a Sněžským průplavem do vlasti. Přednáška provázena bude více než 250 světelnými obrazy. Doufáme, že žádný z blízkých pp. čtenářů neopomene příležitosti té využítkovati. Přihlášky na I. místo, které stojí 1 K, přijímá již předem a o bojnou přiznání prosí svrchu jmenovaná odbočka.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Slovanstvo roste. Za posledních 50 let vzrostlo obyvatelstvo Evropy ze 240 millionů na 390. Slovanské národy zmohutněly v této době velice. Počet Slovanů stoupl z 65.4 millionů na 120.6 millionů. Z každého tisíce lidí jest 303 Slovanů. Jenom germánské národové nás dosud o malíčkost převyšují. Jest jich 127.8 millionů; z každého tisíce jest 320 Germánů. Budoucnost však zaručuje prvenství nám. Neboť před 50 lety bylo Germánů 34.8% a nás jen 26.3%, kdežto dnes jest Germánů 32% a nás 30.6%. Tudíž přes všecken útlak Slovanstva přibývá poměrně více než počet velikých národů jiných. Proti vzrůstu Slovanstva smutné se vyjímají zvlášť cifry svědčící o úpadku národa francouzského. Lehce lze pochopiti, proč Němci se tolik na slovanský živel hnávají, proč Slovanstvo tak fanaticky utiskují. Jest jen potřeba, aby Slovanstvo bylo všude uvědomělé, aby rozvinulo mohutnější národohospodářskou činnost. A pak marné proti nám jsou vzteky!

A zase pověstný ministr dr. Schreiner. Pan ministr Schreiner — přse brněn. Hlas — má mezi německými úředníky všech kategorií na Moravě pečlivě zorganizovanou špehouneku službu. A tato dobrovolní špiclové zpravují ho o všem, co se u úřadů děje nebo připravuje. Zato ovšem zase p. ministr drží nad nimi svou ochrannou ruku a pomáhá jim ze všech sil. Pan ministr Schreiner dříve zvl. chodil ten či onen úředník žádati o přeložení nebo do výslužby, než ještě byla žádost podána; a ihned diktuje, kdo na jeho místo má přijíti. Ale stane-li se jinak, následuje v zápatí přísné nařízení, aby mu bylo vysvětleno, proč a jak se to stalo. Vyhradil-li úředník státní obsah úředních spisů neb úředního jednání, dopustí se porušení úředního tajemství, které může býti potrestáno i propuštěním ze služby. Ministr nad ministry dr. Schreiner zavedl jinou praxi, jelikož se stará, aby těm, kdo jemu úřední tajemství prozradí — dostalo se odměny. V Místku byly nedávno obecní volby, při nichž česká strana ve III. sboru získala o nepatrný počet hlasů v menšině. Proč? Protože jeden německý úředník berního úřadu vědomě a úmyslně dopustil se podvodu tím, že se seznamu poplatníků, který z povinnosti úřední pracoval a na jehož základě byly zdělány seznamy voličů, vynechal celou řadu poplatníků národ. české. Když se na to přišlo a dotyčný úředník měl býti dohnán k zodpovědnosti, zakročil ihned p. ministr krajan dr. Schreiner a byl — konec. Německí úředníci berního úřadu v Brčlavě, kteří se vyznamenávají zufivým štváním proti všemu českému, veřejně p. hospodách se chlubí svými styky s ministrem dr. Schreinerem a okázale tvrdí, že stojí pod jeho zvláštní ochranou. — Jest věru již svrchovaný čas, aby zběsilému řádění německého štváče Schreiner, jenž počíná si jako ministr nad ministry, učiněna byla přítrž dříve, než bude pozdě.

Kontrapěsmi způsobeno mezi Čechy tím, že schválen zemský zákon, jímž zavádí se němčina jako jediná vyučovací řeč na pokračovacích školách v Dol. Rakousích. Následkem toho tisícům českých učňů ve Vídni vnučena němčina.

Drzost maďarská nezna mezí. Ještě není vytknena záležitost maďarské banky v Bosně, a již zase v drzosti své lačné dále sahají po právech Jihošlovánů, jak v poslanecké sněmovně prohlásil chorvatský posl. Biankini. Říšský finanční ministr bar. Burian chce totiž zavésti maďarštinu na bosensko-hercegovských dráhách. Týž z rozkazu ministra Košuta nařídil dne 14. dubna proti právu a zákonu, že úřady šleisniční v Bosně a Hercegovině musí maďarsky korespondovati s úřady v Uhrách a v Chorvatsku. Drzost maďarská přerahuje opravdu již všechny meze.

Požádavek druhé české univerzity v respektovém výběru posl. sněmovny odvolal i posl. V. Kotlař. Mezi příslušnými českého národa bylo ujistěno při posledním sčítání lidí

jen 4.26 proc. analfabetů, kdežto mezi Němci nemí 6.83 proc. a mezi Poláky 40.62 proc. obyvatelstva čísti ani psáti. Přes to mají Němci 5 universit, Poláci 2, Češi pak jen jednu universitu, takže u Němců připadá universita na 1.834.188, u Poláků na 2.129.576 a u Čechů teprv na 5.955.397 obyvatelů. V poměru k nákladu na 5 německých universit, na něž jest rozpočteno 9.844.430 korun, jsou Češi zkracováni při zařazených 1.711.888 korun ročně oproti Němcům o 5.832.000 korun. Máme-li na zřeteli konečně ještě značnou poplatnost českého národa, jest jeho požadavek druhé české univerzity úplně oprávněn.

Českým křesť. obchodníkům na uvážení. V květnu vyhořelo v Blbové na Písecku 6 statků. Pohobeli byli pojištěni jednak u českých, jednak u německých ústavů. Jak se nám oznamuje, počínala si německá pojišťovací společnost mnohem kulantněji než česká, která dělala všemožné obtíže. Jáme přesvědčeni, že právě v takových případech měly by naše pojišťovací společnosti dáti na jevo co největší benevolenci, neboť z každého chybného kroku, který se jejich vinou stane, odvozní naši nepřítelé důsledky pro českou věc velmi škodlivé. Potud plzeňský Český Západ.

— Tento případ hodí se často velmi dobře do oněch míst, kde vedle českých obchodníků žijí se i obchodníci židovští. Leckdes naši obchodníci se zavisli poblížejí na židovské obchody které někdy ani restací vyhověti všem u nich kupujícím našim lidem. Čeští obchodníci sledují při tom velmi pozorně, kdo do židovských obchodů vchází, a pak nářek a vytýkání, že křesť. kupující jsou neuvědomělí, nemají kouska citu vlasteneckého, když podporují židovstvo, křesť. obchody nechávající na holičkách. Jest v tom ovšem kus bolesti českých lidí, ale sluší také uvážiti toto: Máme důkazy, že český obchodník prodává jistou věc za tři koruny, židovský tu samou za 2 K, jiná věc u křesťana za 2 K, u žida za 80 hal., jiná u žida za 20 hal., u křesťana za 36 hal. Pak se nedivte, že menší naši lidé, kteří nemají právě nazbyt, kupují raději u žida. Odvolávají se tu na vlasteneckou obětavost, jest marno, té především mají si hleděti kruhové zámožnější, ač někdy jest tomu právě naopak. Kde se nedostává, tam těžko volati: dej víc! — To vše měli by uvážiti naši obchodníci, aby se vyrovnali židovským; jest čteno prostředků nejen v povaze každého obchodníka, ale i v okolí jeho, aby křesťan vyrovnal se, ba i nad žida vynikl v obchodě, ovšem solidním. Heslo „Nekupujte u žida“ jest staré haraburdí, kterým se nesvade nic, leda trochu vášnivosti.

Proti podplácení zřimeneč v obchodě přijat byl v německé sněmovně zvláštní paragraf do zákona proti nesolidní soutěži. Jim se stanoví pokuta až do 5000 marek a vězení do 1 roku, a to jak na toho, kdo podmasává, tak na toho, kdo se dává podpláceti. Paragrafu tomu protivili se jediní socialisté demokrate jako strana a jistě měli k tomu také příčinu, vždyť se podmasávka leckomu hodí . . .

Seema z páteční schůze sněmovny. „Nár. Listy“ přinášejí toto sezení z páteční schůze sněmovny poslanecké: Za dnešní řeči poslance slovanského dra Kreka stala se tato příhoda, která vzbudila v celé sněmovně velkou pozornost. — Dr. Krek napadl prudce Poláky, vytýkáje jim, že v této záležitosti opustili Slováky. Citoval polský několic verš ze slavného polského básníka Mickiewice. Učiniv tak, zvolal: „Vy Poláci nejste hodni býti syny národa, ze kterého tento básník vzešel!“ — Všude polské strany lidové, posl. Stapiňski, za velikého rozechvění přitlačil obě ruce na oči, ze kterých finuly mu slzy.

Rostliny jako prorokyně povětrnosti. Některé rostliny jsou velmi citlivy vůči každé změně počasí. Známé jest zejména, že všechny druhy jetelů listy své před boufkou stahují. Svláček rolní a drhnička polní (Anagallis arvensis) naproti tomu před deštěm květy své rozšiřuje. Dobrým prorokem jest známý, na stránkách rostoucí ptáček prostřední (Stellaria media). Za pěkného počasí rostlinka ta asi k 9. h. dop. květy své vztýčí a listy rozvine. V tomto stavu zůstává až do poledne. Má-li však přeteti, zůstanou květy skloněné a zavřené. Zavrou-li se květy jen napolo, není naděje na dešť. Podobně chová se i bedrník (Pimpinella saxifraga), rostlina rovněž u nás hojná. Dobrým dalším prorokem jest měsíček (Callendula), který u nás ve venkovských zahradkách často se pěstuje. Měsíček otevírá květy mezi 6. a 7. hod. z rána a zůstává otevřen až do 4 hod. odpoledne. Jestli ale rostlina ani po 7 hod. květů svých neotevře, dá se očekávat dešť. Jinak se chová bodlák. Zavře-li se navečer červený jeho květ, bude příštího dne jasno, zůstane-li otevřen, přijde dešť. Nastává-li deštivé počasí, stahuje pryskyřník plazivý a žlutý blatouch své listy.

Jak dlouho žijí zvířata a rostliny? Jepice žije 24 hodin, tedy jeden den, chroust žije 6 neděl, motýl 2 měsíce, blecha také jen 2 měsíce, moucha 3—4 měsíce, mravenec 1 rok, ovčák rovněž 1 rok, včela 1 rok, zajíc 6 až 10 let, králík 8 až 12 let, ovce 8 až 10 let, smíje 10 let, alavík 12 let, kočka 15 let, šába 15 let, bávol 15 let, kanár 15 až 20 let, ropucha 20 let, pes 15 až 20 roků, stehlík 18 let, kráva 25 let, kůň 25 až 30 roků, orel 30 let, jelen 25 až 40 let,

čap 85 až 40 let, velbloud 35 až 40 let, orangutan 40 let, mlok 40 let, volavka 50 let, lev 50 let, medvěd 50 let, krkavec 80 let, štika 100 let, kapr 100 let, slon 100 let, papoušek 100 let, želva 200 let, jilm 300 až 350 let, bříza 500 až 1000 let, akát 400 let, dub 400 až 500 let, jedle 700 až 1200 let jeden druh palmy 3000 až 5000 let.

Sociální demokraté ve Spojených Státech Severozápadních nemají budoucnosti. Dokázaly to poslední volby prezidenta, kdy hlasy jejich stoupky ze 402 000 pouze na 447 000 hlasů. Ve většině měst Unie soc. dem. kandidát pozbyl hlasů. Pouze ve státu newyorském jevil se nepatrný přírůstek hlasů, ale ve městě New Yorku, kdež dříve disponovali soc. dem. tisíce hlasy, obdržel jen kolem 500 hl. Úpadek jeví se také v tisku. Soc. dem. denníky vycházejí pouze v Chicagu a New Yorku, ale kdyby nebylo podpory židů a Němců, dávno by byly zanikly. I tak trvání jejich je nejisté. Střízliví a praktičtí yankeští dělníci nejsou tak blouzniví, jako soc. dem. dělníci u nás, aby se dali nachytati na lehké fráze a sliby vůdců podvrtné, bořivé strany; věří a cení jen poctivou práci a té u soc. dem. není. — Hnutí křesť. sociální v Unii, v němž obětavě a vytrvale pracují duchovní, naproti tomu je na postupu.

Vystěhování do Spojených Států Severozápadních. C. k. ministerstvo vnitřní sdělilo výnosem ze dne 2. dubna 1909, č. 10.796, že vystěhování do Spojených Států Amerických v posledních měsících značně se rozmohlo, z čehož souditi lze, že v státních vstřech obyvatelstva jest velmi rozšířeno domnění, že vyhlídky pro vystěhovalce do Spojených Států Amerických jsou nyní opět velice příznivé. Domněnka tato však jest mylná. Vyhlídky pro vystěhovalce jsou nyní právě tak nepříznivé, jako byly dosud. Před vystěhováním se tudíž varuje. Také v Kalifornii a státech sousedních jsou poměry nadmíru špatné; v těchto státech jest počet nezaměstnaných rakouských vystěhovalců velmi značný a nouze jejich velká.

(Zasláno.)

Váženému panu

Josefu Mikulovi,
majiteli odb. závodu pro kostelní práce
v Hradci Králové.

Tímto vyslovuji Vám srdečný dík a úplnou spokojenost nad tak krásně provedenou opravou a obnovením hlavního oltáře ve zdejší chrámu Páně. Společně doznávám, že mistrná a opravdu umělecká práce Vaše z mé očekávání daleko převyšila. Jeho Excellence náš nejvyšší vrchní pastýř při příležitosti konání zde generální návštěvy vyslovil se též velmi pochvalně o výtečném provedení opravy té.

Ujišťuji Vás, že neopomenu při každé vhodné příležitosti Vás závod velečestnému duchovenstvu vše doporučiti.

Znamenám se Vám v plné úctě

Jan Škmal,
ca. děkan a bisk. vikář.
V Lázních Bělohradě, dne 24. května 1909.

(Zasláno.)

Velečestný pán,

p. **Bohumil Bek,**
umělecký závod sochařský a teslařský
v Hoře Kutné.

Boží hrob, který jste nám k letošním svátkům velikonočním ze svého uměleckého závodu zaslali ráčil, uchvátil každého, kdo jej spatřil. Tisíce lidí přivábil Vámi postavený a námi květinami hojně ozdobený a osvětlený Boží hrob, pohnul prostý, horský náš lid až k slzám, ale i vzdělaní byli krásou jeho dojatí. Jak se zamlouval, viděti z toho, že z učiněné sbírky celý náklad na Boží hrob byl uhrazen. Zvláště každý se obdivoval uměleckému provedení sochy Božího Těla a dvou klíčících andělů. Cena na umělecké provedení jest mírná a proto přejí Vašemu novému závodu, aby více podporovatelů sobě získal.

Těší mne, že Vám mohu tak radostnou správu čísti a Vaši ctěnou firmu vždy s dobrým svědomím doporučiti.

V Hronově n. M., dne 26. dubna.

V zastoupení farního úřadu
Vogel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 5. června 1909 1 hl pšenice K 24 60 — 26 00, žito K 16 20 — 16 00, ječmene K 13 40 — 00 —, prosa K 00 00 — 00 00, vikev K 00 00 až 00 00, hrachy K 00 00 — 00 00, oves K 10 60 — 11 00, čočky K 30 00 — 00 00, jabl K 24 00 — 25 00, krup K 22 00 — 44 00, bramborů starých K 4 40 — 5 60, nových K 00 00 — 00 00, jetel. semene červeného K 00 00 — 00 00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00 00 — 00 00 máku K 21 00 — 22 00, lně. semene K 00 00 — 00 00, 100 kg žitných otrub K 16 00 — 00 00, 100 kg pšeničných otrub K 16 00 — 00 00, 1 kg másla čerstvého K 2 72 až 2 12, 1 kg másla přečištěného K 0 00 — 00 00, 1 kg sádla vepřového K 0 00 — 2 00, 1 kg tvarohu 0 21 — 0 40, 1 vejce K 0 06 — 0 07, 1 kopa ovesu K 20 00 až 0 00, 1 kopa pšenice K 0 00 — 0 00, 1 kopa kapusty K 0 00 — 0 00, 1 hl cibule K 16 00 — 16 00, 1 kopa drobné zeleniny K 1 20 — 0 00, 1 pytlík mrkve K 0 00 — 0 00, 1 kopa zelí K 0 00 — 0 00, 1 hl jablček K 00 00 — 0 00,

1 kopa okurek 16 00 — 0 00 1 hl třelů K 0 00 — 0 00. — Na týd. trž v Hradci Králové dne 5. června 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 119 hektol., žito 208, ječmene 14, oves 97, prosa 0, vikev 0, hrachy 0, čočky 00, krup 00, jabl 0, jetel. semínka 0, lněného semene 0, máku 8 — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, celeru 00 kop, kapusty 0 kop, cibule 22 hl, drob. zeleniny 32 kop, mrkve 00 pytlík brambor 118 hl, zelí 00 kop. — 3) Ovoce: jablček 4 hl, hrášek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob. dobytka: vepřů 4 kusů, podvinů 565 kusů, kůnat 4 kusů

Odporúčujeme k hojnému šíření tyto spisy:

Oslava Husova	8 h
Vyznání starého hříšníka (o liberalismu)	8 „
Víra jako víra	8 „
Husité jindy a nyní	24 „
Moderní náboženství Masarykovo	8 „
Česká konfese	24 „
Svobodná škola	16 „
Proti Volné myšlence	8 „
Inkvizice církevní	24 „
Útok prof. Masaryka na církev katolickou	32 „

Při hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky vyřídí

administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

- - Palmy - -

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před sochy svatých a p.
vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,
materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2—3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 zl. 3, 4—5 zl.

SOCHY, RELIEFY,

OBRAZY (NA PLÁTNĚ, DŘEVĚ, PLECHU)

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
DLE PŘEDPISŮ CÍRKEVNÍCH, VE SLOHU
SPRÁVNĚ, SOLIDNĚ, VĚKSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ,
ŘEZBÁŘSKÝ A MALÍŘSKÝ
v SYCHROVĚ.
(ZÁVOD TRVÁ OD R. 1853.)

Rozšiřujte „Obnovu“
časové úvahy!

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecézi králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

Cena knihkupecká

brožovaný	42 h
vázaný v polopletné	58 h
vázaný v celopletné	68 h
vázaný v celopletné se zlaceným křídlem	74 h
výdání na velinovém papíře vá- zaný celý v kůži se zlaceným křídlem a ořezkou	K 2-10

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Viz Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ke-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chínů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

MOSAIKY

skleněné
pro kapky dekorací vnitřní, nejnovější,
v sítno spůsobu, které nejen vzeře-
ním ale i svou krásou předčí motaly
vlastní, hotoví
uměl. útvar pro malbu na skle
B. Škarda,
Brno.
Přijímá, pro chré-
mová okna, lustry
besplatně.

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátina, štrtky, látky na roby,
soupravy, salonní čarmitury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Soběinám

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST VHRONOVĚ

Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Všem rodičům,

ktorem záleží na mravní a
vlastenecké výchově dětí,

všele doporučujeme

Pensionát

císaře Františka Josefa I.

v Hradci Král.

V Pensionátu jsou tyto školy:

Pokračovací škola. Kurs
pro vzdělání pěstounek
na školách mateřských
s právem veřejnosti.
Kurs industriální. Hu-
dobní škola. Vyučování
cizím řečem (němčině,
francouzštině, angličtině).

Pro všechny obory státně
zkoušené učitelky.

Prospekty se zašlou na požádání.

Právě vyšlo č. 5. a 6. Časových
Úvah, obsahující

pastýřský list

J. Exc. adp. biskupa Dra. Doubravy:

„Nemlčte!“

a sociální úvahu P. Voňavky:

„Alkohol nepřítel.“

Pastýřský list nabádá vzletnými i důraznými
slovy klerus i věřící lid ku stálosti u víře a k ne-
ohroženému hájení náboženského přesvědčení na-
vzdor všemu posměchu nepřítel. V dnešní ohro-
žené době je každé povzbuzující slovo útěchou
utiskovanému lidu katolicům a proto dvojnásob
váží slovo to, přichází-li z úst vrchního pastýře.

„Nebojte se a nemlčte, když máte vydati svě-
dectví pravdy“, stane se jistě heslem každého uvě-
domělého katolíka!

Úvaha populárního řečníka P. Voňavky pro-
jednává moderní sociální mor, jaký zavinuje ne-
mírné požívání lihovin a pálených nápojů. Úvaha
psána je svižným slohem, obsahuje hojnost výroků
vynikajících odborníků a vykoná svým posláním
jistě záslužné dílo.

Nejnovější číslo „Čas. Úvah“ hodí se k bro-
madnému rozšíření.

Cena 16 h.

Objednávky vyřídí

Administrace Časových Úvah
v Hradci Králové.

Jen umělecky pracované

SOCHY

oltáře a kazatelny

i ostatní

zařízení chrámové

levně provádí

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Program

strany katolického lidu v Čechách

8° o 2 listech dostati lze za 5 h

v Biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Spořitelna Kralohradecká

úrokuje veškeré vklady

4%

počínajíc 1. červencem 1909.

**Poskytuje zápůjčky hypo-
teční na úrok 4³/₄%**

a na zástavu cenných papírů na úrok
6%.

Eskomptuje směnky

opatřené třemi podpisy, splatné během
6 měsíců za výhodných podmínek.

Veškeré dotazy ochotně vyřídí

kancelář spořitelny
na Velkém náměstí č. 33.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Ku všem příležitostem
praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísežný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Záložna v Hradci Králové

(založena roku 1862)

přijímá vklady a úrokuje

4% až 4¹/₂%

dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Vklady možno činit i pošt spořitelnou.

Složní listy ochotně a bezplatně se vydají.

Půjčky na hypoteky a úvěry stavební
s úměrou libovolným.

Půjčky na cenné papíry a skvosty.

Půjčky směnky na úvěr osobní neb s ručitelem.

Eskontují se směnky a účty obchodní i živnostenské.

Členům možno prostřednictvím záložny zaopatřiti si výhodně na libovolné
splátky jakékoliv lohy.

Po každém tahu obstarává členům svým bezplatně
revizi lohů.

Úřadovny nalézají se ve vlastních domech na Malém
náměstí č. 117-8.

Záložna podléhá povinné revizi „Jednoty záložny v Čechách“ a byla
revidována roku 1908, 1906, 1907 a 1909.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 8., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

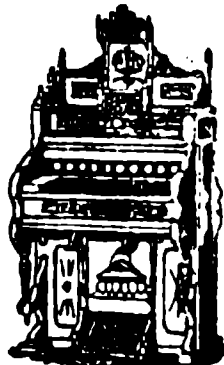
Skлады:

Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
66.

Concerty zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. dnohevenstvu svládní výhody.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Probuzení po pokrokařských přemetech? Do češtiny přeložen spis francouzského spisovatele Karla Morice: „O moderních podmínkách krásy“. Morice praví, že člověk potřebuje všeobecných základních jistot, jichž mu věda poskytnouti nemůže. Věda pobláznila svět některými hmotnými divy svého úspěchu, ale ducha není s to ukojit. Ona netoliko nezmenšuje okruh neznáma, nýbrž jej docela rozšiřuje, za každou rozřešenou otázkou vyvstávají nové četnější. Výzkumy učenců jsou pro chápavost lidu příliš nesnadné a lid se ocitá před nimi skoro v též postavení jako dříve před knězem. Náznaky vědecké kolísají; tak teorie vývojová pozbývá denně půdy v oboru jistot vědeckých beztoho obmezeném. Umělec nemůže nic vědou získat, poněvadž vědci podceňují umění a mají pro ně málo vytklého vkusu. Učenci ani nedbají mnoho, udržovat a zdokonalit vyjadřovací prostředky malířské. Ve středověku nebylo naší rozvité vědy a práce jaká akustika v kathedrálech!

Ovšem nám nenapadá souhlasiti se všemi výklady Moricovými. Leč výklad neklerikálního kritika francouzského jest zase jedním z dokladů, jak přemrštěné vynášení moderní vědy přichází se již i francouzským nekatolickým přejudici. Pokrokaři francouzští rvali lidu víru, líčíce vědu jako lék proti všem neduhům. Malovali náboženské přesvědčení jako velikou překážku zdravé, živé práce. Víru prohlašovali za přítěž mohutného uměleckého tvoření. A věděli přece, že právě lidé nejzbožnější vytvořili umělecká díla nejstříkavější. V samé Francii jest domovem stokrát zdůvodněné pořekadlo, že „umění jest nábožné“. Dále Francie nabyla v nynějším svém trudném čase nejlip smutné zkušenosti, jak těžko jest hledati jednotný názor vědecký jako náhradu za ztracenou víru. Myšlenky zkušeného Francouze měly by býti výstrahou všechném lidem ženoucím se za „synem Heliovým“ i za všemi jinými apoštoly nevěry. Upadáním náboženského citu upadá idealismus na všech místech, ať už „Času“, který myšlenky Moricovy uvádí, zdá se býti úvaha ta někde zpátečnickou, čili nic.

Kdo nyní ve Francii vládne? Nynější ministerský předseda Clémenceau obhajoval v dřívějších letech německého podvodníka, židovského milionáře Hertze, který ošidil Francii o báječné summy peněz. Dostal za to 200.000 franků. — Nynější ministr války Picard jako podplukovník dopustil se ve prospěch žida Dreyfussa podvodu, za což dostal 40denní vojenské vězení. Když Dreyfusovci domohli se vlády nad Francií, stal se generálmajor, divisionářem a brzy ministrem války. — Bývalý ministr námořnictví Thomson jest ve vyšetřování pro podvody v úřadech. — Ministr spravedlnosti Briand v roce 1891 byl odsouzen na měsíc do vězení a k pokutě 200 franků, poněvadž se dopustil přečinu proti mravopoctivosti. — Za takových okolností není divu, že jsou v kruzích povýšených špihalů ve Francii zvláštní právní názory. Dapont, úředník v ministerstvu námořnictví, konečně se dopátral, že příčinou nepořádků, jež dávno již se vytýkaly námořní správě, jest úplatnost nadřízených orgánů. Ze vzteku, že se to prozradilo, dán byl do pense. Odměna za poctivost! Ministr námořnictví se sice musí poděkovati také, ale dostane jistě vhodného nástupce, se kterým se povládne „pokrokové“ vládě veselé dál. Inu, když jeden z ministrů (socialista Viviani) „hasí světla na nebi“, není divu, že není na ledacos viděti! Tu ovšem jest zcela přirozeno, že lepší duchové ve Francii uvažují o tom celém pokrokařském humbuku střízlivěji, než zfanatisované velké děti v Čechách.

Katolická fakulta nemá mít takového práva jako evangelická! Páni realisté a jiní nadlidé nepovažují theologické fakulty za rovnocennou s ostatními fakultami na universitě, ale jen katolickou. „Naše Doba“ totiž v seš. 8. r. 1909 píše: „Divné poměry vládnou a zahrávají se evangelickou theologickou fakultou ve Vídni. Po léta se přičiňuje o vtělení do svazku university — marně. Loni z ní odešel hebraista evropského jména, professor Sellin, jedině proto, že postavení fakulty mimo universitu jest ponižující. Povolauý prof. Prokšch nepřijal povolání proto, že na tuto fakultu se pohlíží s patra a odírá se jí plná akademická rovnocennost. Také dokument — snášlivosti a práva.“ Tak doslovně píše „Naše Doba.“ Pozastavuje se a nesnášlivostí nasyvá, zdárá-li se vídeňská universita vtělit evangelickou fakultu theologickou do svého svazku. Když však moderní studentstvo a professorstvo z tábora blízkého „Naší Době“ se prohlásilo, že katolická theologická fakulta nemá práva na součást university a když pustým štváním uspořádány byly sprostácké demonstrace naproti profesorům theologické fakulty české, to bylo snášlivé? Drtino, Masaryku!

POJIŠTŮJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o snazby.

Pokrokařská věda ohlásila veřejně bankrot.

Když již před lety katolický tisk správně dokazoval, že svými plytkými, dobrodružnými a nedůslednými „nábožensko-reformními“ nápady Masaryk jen šíří pochybovačnost, že jeho posluchači o katolickou víru přicházejí, ale nové žádné vůbec nevyznávají, byl na to odpovědi pohrdlivý úsměv masarykovských povýšenců. A přece bylo zřejmo, co žáci Masarykovi tropí, jakým pustým výsměchem provázejí náboženské projevy šmahem. Masaryk při známé „debátě“ s plamennou horlivostí přichl prstem proti přítomnému kužstvu: „Já jsem pro křesťanství udělal víc, než vy všichni dohromady.“ A napsal o sobě: „Mám v otázce náboženské jediného odpůrce a to je — indiferentismus (hostejnost), indiferentismus v církvi, indiferentismus mimo církve. Katoličtí odpůrcové nedovedou pochopit, že pracuji pro náboženství.“ — Inu, zaslepení bloudové! — Na „debátě“ v herecké póze opakoval několikrát ironicky: „My nevěrci.“ Čhtěl tak způsobem vyškoleného demagoga potvratiti katolickou „zabedenost“, která tolik ubližuje chudákům reformátorům. Hned na místě však byl tázan, kdy ho nazvala nevěrcem „Obnova“. Odpověděl nepravdivě, že několikrát. Jak horečná touha po tom, aby katolíci neprozřetelnými slovy dělali z Masaryků mučedníky!

A teď co o „učedníku Ježíšovi“ uveřejněno 20. května r. 1906 v „Času“. Prý v politické schůzi jeden muž řekl otevřeně, že jest ateistou a že nepochopuje, jak Masaryk může vystupovati tak rozhodnutě pro náboženství. Tázan se, zda M. se modlí. M. odpověděl z druhého kouta: „Zjistě, modlím se.“ — „Avšak, není-li pravda, pravidelně se nemodlíte?“ — „Ovšem, pravidelně.“ — „Modlím se Otčenáš.“ — Ceti jsem srovnával různé modlitby. Žádná však nebyla tak krásná a tak hluboká jako Otčenáš.“ — Kdo tohle přečte, trne nad vroucí zbožností Masarykovou a vzdychne: „A potom tihle klerikálové . . .!“ Jenže ve chvíli, kdy tohle vyšlo, byl M. hodně v úzkých; měl na krku obžalobu pro rušení náboženství. Proto bylo potřeba horlivě pracovati k uklidnění a slitování nebezpečných paragrafů. A týž článek Masaryka hájící pokračuje: „Všecko opravdu náboženské snažení a hledání, jež se dá sledovati u tisícův (no — no!) českého studentstva, jest téměř výhradně ovocem jeho působnosti.“ A dále napsana ještě zajímavější slova: „Jest přesvědčeným theistou. Jeho náboženství jest prožitím, prožitím, promyšlením poměru mezi člověkem a bohem. Ale tento poměr necití jako závislost (jak se tedy mohl modliti pokorný Otčenáš?) . . . Označuje svůj náboženský stav jakožto „metafyzický synergismus“ (nadpřirozené, nadmyslné spolupracovníctví) . . . Působí-li z vnitřní potřeby, jest spolupracovníkem na díle božím, pomáhá „svět dále vzpírati.“ To je stanovisko, které snadno může vésti k domýšlivosti (ale má též vésti rozhodně k opuštění Otčenáše.) To cítí též M. S titantstvím, nadčlověčstvím musil se ve své náboženskosti vyrovnat. A on je odmítá. Titantství značí vzdor proti bohu (jméno Boha, nejvyšší, jedině bytosti, jíž dáváme přece vlastní jméno, odlišné od všech jmen ostatních, tištěno důsledně s malým „b“), on však přijímá boha radostně; ještě štěstím jest, moci spolupracovati na jeho díle. Jemu stačí býti člověkem, silnou osobností . . . Jeho modlitba není prosení ani děkování. Nechce ničeho obdržeti, k tomu jest rozpoložen příliš deterministicky a připadalo by mu to příliš „nepořádné“ (ale o tisícový příplatek prosil jednou vládu hned; tenkrát ve svém determinismu učinil výjimku. Tedy prosil lidi — to ano; prosil Boha, to by bylo nepořádné. Jak jen se může modlit Otčenáš? — Chléb náš vezdejší dejž nám dnes a odpusť nám naše viny . . . A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého!) . . . V Ježíši vidí náboženského vůdce a učitele (proto snad tolik se lísal a lísal k lidem, kteří svatou osobu Kristovu zahrnují jistivostí a neomalenými vtipy; a proto snad ve své „náboženské sjemnělosti“ nazval katolické činitele Ježíše Krista „černou bandou“). Na něm cítí se zcela závislým. U něho se učí . . . Nenaslává ho bohem. Avšak potřebuje ho jakožto náboženského učitele, vůdce, posilovatele a odúševňovatele . . . Nemohu zapomenouti, jak mi Masaryk řekl, že vším tím, čím jest a vykonal, nikdy by se nebyl mohl státi b: s Ježíše.“ Prý M. pokládá

sebe a svoje stoupence za přímé pokračovatele českých bratří.

Takové modlářské říkání o zbožnosti Masarykově tedy přeložily „Besedy Času“ z Christliche Welt“. Jest jen otázka, na čí objednání ten německý list bonem zachraňoval Masaryka před paragrafem.

Kdo Masarykovu štvavou činnost a chytřistiku nezná, domníval by se dle toho dojemného článku, jak asi M. výmluvným poučováním získával u svých posluchačů lásku ke Kristu, jak obrovský kádr lidí věřících kolem sebe má! A ejhle! Machar svého oddaného přítele Masaryka v radikalismu předstihl. Prohlásil se zřejmě proti ideí Boha, odbyl vtipy existenci Boží, psal pohrdavě o „panu Ježíši“, křesťanství nazval „jedem z Judey“, rozlobil se na všechny, kteří ještě Krista dosud ctí, kteří chtějí dle jeho nauky žiti; československá životospráva jest dle jeho zásad nejhorším pohlouzením, hříchem proti „stokvěté“ antice, proti přírodě.

Teď by každý čekal, jak rázně „největší český filosof“ vystoupí proti Macharovi, který se vysmál jeho základním reformně-náboženským myšlenkám. Leč — chytřáka Masaryka musíte dobře znát. Ten dovede sprostě a fanzisticky útočit jen proti lidem věřícím; proti rvoucím hrdlům soc. demokratů a proti Macharovi si netroufá, aby nepřišel o svoji drahou popularitu. Masarykova „Naše Doba“ pracnou sofistikou hleděla čtenářstvu namluviti, že vlastně Machar a Masaryk nejsou proti sobě, že se vlastně navzájem doplňují. To se ovšem dá namluviti jen lidem, jichž svoboda myšlení jest nadobro ujařmena pokrokařským fanatismem. Masaryk se chlubil, že naučil český národ myslet, že jej naučil vážiti si pravého náboženství. Teď všichni stoupenci Masarykovi jdou dychtivě naslouchat slovům člověka, který jest otevřeným hlasatelem ateismu. Zapomněli rázem na všechny formuley Masarykovy a ženou se v hustých davech složit poklonu muži, jemuž jsou náboženské a zvláště křesťanské ideály chorobným pohlouzením. Teď žáci Masarykovi unisono tleskají člověku, který pokládá křesťanství za lupiče štěstí a spokojenosti lidstva.

Ti pokrytci, kteří usilovně nutili z očí pláč nad poraženými protestanty, nad českými bratřimi, modlářsky oslavují básníka, jehož zásady jsou v příkrější protivě s českým protestantismem než s katolictvím. Zkrátka moderní komedianti, cvičení dlouho pod různými hesly v cynismu, vzteku, provádějí salto mortale k posměchu ciziny, k neskonale hanbě národa. Vždyť Machar odsoudil protestantismus až příliš určitě. Napsal-li stesk, jak křesťanství obralo lidstvo o přirozené radosti z života tohoto, nic mu nemůže býti tak proti mysli jako přísná pravidla Husova a českých bratří. Machar vybízel k bezohledným násilnostem; otec československé jednoty Chelčický však hlásal, že pro víru křesťanskou nemá se prolévati krev, že ani usvědčený zločinec nemá býti popraven. Horlil i proti nevinným kratochvilám. Prý žádný křesťan nemá se mocí brániti, všecko má trpěti, poslouchati, ale jen ne rozkazovati. Jednota československá zapovídala tance, hudbu, malířství a světské písničky. Tak tedy si počínali miláčkové Masarykovi. A teď si představte, jak zrovna poletem mlátí Machar do českých bratří vychvalováním krvelačných vztekliců římských, kteří pokojně křesťany nejstrašnějšímu mučení odpravovali!

Ti lidé, kteří Masarykovi tleskali jako největšímu filosofovi, nyní nazývají „geniálním vůdcem národa“, „největším českým filosofem“ — Machara! Víru myslící člověk trne nad tím obrovským bláznincem. V okamžiku všecka pozitivní práce Masarykova hozena přes palubu, v okamžiku se modláří před trůnem Macharovým. Lidé „volně a vážně myslící“, „lidé přímých pátérí a svého cíle vědomí“ tleskají nekritickému, usvědčenému lháři jako velikému proroku. A netoliko že masarykovci šmahem se ženou modlářiti ničiteli zásad Masarykových; i oficiální masarykovský tisk svorně velebí Machara jako věhlasného hlasatele života nového. A kdo by se proti patolizalskému modlářství ozval, kdo by se odvážil aspoň nejtlustší lži Macharovy svobodně odmítnouti v zájmu pravdy výmluvným protidůkazem, toho pokrokařští fanatikové zmrskají nemilosrdně jako zločince. Kdo by nyní chtěl proti Macharovi veřejně postaviti třebas i zásady odkoukané od Masaryka, bude potupen až báda! Pak prý Masaryk naučil lidi myslet! Zatím výslednici dlouhé „pokrokové“ práce jest morelematný fanatismus protikřesťanský, který nesařil u nás nikdy v tak rozsáhlé míře jako po „křesťansko-obrodné“ přípravě Masarykově. Tyto konce byly vážně předpovídány katolickým tiskem; a předpověď ta splněna měrou vrchovatou v tak krátké době!

Uplakáný ctitel „česko-bratrských pohrobků“ dr. Herben musil najednou osušit slzy a nveřejňovat Macharovy úvahy, které svojí tendencí vlastně dosvědčovaly, že čeští bratři měli být potlačeni hnad. Vždyť jejich „reformaci“ „jed z Judey“ jen dále Čechy zdržoval od „hellénského jasu“. Dnes dle Machara všechna ta „reformace“ byla těžkým proviněním, mrzačením přirozeného postupu lidstva; vždyť bez reformace by se byl lid „jedu z Judey“ zbavil dřív. Ať se nyní neopovází žádný masarykovec podkuřovati některé sektě křesťanské! Vždyť by tím nejhůř poškozoval směr Macharov. Machar napsal Masarykovi na vysvědčení z náboženství a pokrokovosti nedostatečnou. Masaryk mlčí, Herben chválí, Drtina, o němž dřív „Čas“ tvrdil, že dovede tvořit „žulové charaktery“, také v rozpacích neprotestuje.

Silonní komedianti padají s provazu dolů, „náboženské a vědecké“ usilování masarykovců ohlásilo velením Macharových myšlenek zcela veřejné a svorné bankrot.

!!

**Navštívenky
všeho druhu
nabízí
Biskupská
knihotiskárna
v Hradci Králové.**

Šicí stroj 20. století.

 SINGER
„66“

jest nejnovější a nejdokonalejší rodinný šicí stroj.

Singerovy šicí stroje

nejvyšší výkonnosti pro všechny možné účely
obdržíte jen v našich krámech s hořejším znakem.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
HRADEC KRÁLOVÉ, Jiřkova tř. 270.

ARCHITEKT

JAR. PAŽOUT,

aut. stavitel
HRADEC KRÁLOVÉ,
:: Velké náměstí, podsiň. ::

Speciální vazby **DITRIGON**,
stropní konstrukce **PARSIMON**,
jsou praktické, trvanlivé, únosné a činí
stavbu levnější
o 10%.

Propracovaný
a praktický
půdorys
zlevňuje
stavbu, zvyšuje
výnos!

Hospodářská hlídka.

Státní ústředna pro zhodnocení dobytka. O lepší zhodnocení dobytka jednak vývozem za hranice, jednak příznivějším zpeněžením na domácích trzích, usiluje osnova zákona, kterou podal ministr orby dr. Bráf parlamentu. Má se zřídit státní ústředna k zhodnocení dobytka, jež by byla podřízena přímo ministerstvu orby a jež by měla veškerou potřebnou obchodní akční volnost. Ve vládní předloze stanoví se pro tento ústav hmotná dotace aspoň jeden milion korun ročně. Dotace tato by byla však značně zvýšena, kdyby došlo ve větším rozsahu k využitkování dovozních kontingentů masa. Toto zvýšení nastává by při každém zvýšení dovozu masa tím způsobem, že by onomu ústavu přikazovaly se dle pevného měřítka určité obnosy. Tato ústředna musela by za svůj nejdůležitější úkol považovati podporování vývozu dobytka do ciziny a lepší organizaci ve využitkování dobytka na domácích trzích. Dále má k působnosti ústředny patřiti též podpora tržebnictví a lepšího využitkování zvířecích výrobků. O činnosti tohoto ústavu a o používání prostředků musí ústředna tato podávat každoročně říšské radě zprávy. Vláda uznává, že vývoj cen dobytka domácího nesrovnává se s náklady a prací věnovanými tomuto nejdůležitějšímu oboru zemědělské výroby. Ale soudí, že není tím vinen nepatrný dovoz masa ze států balkánských, nýbrž neracionelní zhodnocení dobytka a nedostatečná organizace jeho vývozu. Podat-li se odstraniti oba tyto nedostatky, potom dovoz masa ze semí balkánských nebude stlačovati ceny dobytka domácího a zemědělství bude zbaveno starosti o svou existenci.

Vyhledky na novou úrodu. V Uhrách se stav obilí v poslední době zlepšil, přece však podle ministerstva orby jest pšenice neuspokojivá a žito, ač jest o něco lepší, také ne uspokojuje. Obchodníci obilím, jak jsme již zaznamenali, odhadují letošní výnos pšenice na 392 mil. q. O situaci úrody v Německu prohlašuje německá hospodářská rada, že jest pořád kritická. Zejména brozí nedostatek píce. Jeteliny a louky byly spáleny suchem; jenom vjetřka se dobře vydařila. Žně se letos v Německu rozhodně opozdí. O úrodě ve Spojených státech sděluje obilní statistik Snow, že výnos pšenice lze odhadnouti na 672 milionů bušlů. Loňského roku činil jenom 664 milionů bušlů. Ministr orby Browne vrátil se z cesty po západních státech a prohlásil, že vyhlídky na úrodu nebyly počátkem měsíce června nikdy příznivější než letos.

Nekřesťanská spekulace s obilím v Pešti. Na plodinové burse peštské pokračuje spekulace stále ve svém nekalém díle. Vyhání ceny plodin do závratné výšky. Záznam pšenice dostoupil takové výše, že mlýny v Pešti, nemohouce si opatřiti surovinu, musily úplně zastaviti výrobu až do konce tohoto měsíce. V poslední době kupují raději pšenici rumunskou. Za jediný den ji zakoupily 30.000 q. Vodu na mlýn spekulace nahalo i uherské ministerstvo orby tím, že výkaz o stavu úrody, který měl býti vydán 3. června t. r., odložilo až do 18. června. Haussier tuší v tomto odkladu potvrzení nepříznivých vyhlídek na letošní úrodu a vytloukají z této domněnky příměšný kapitál. Spekulaci napomáhají i soukromé odhady letošní sklizeň v Uhrách. Statistik Balla tvrdí, že letošní sklizeň pšenice vydá v Uhrách 35.301 mil. q (loni 41.222 mil. q), kdežto sdružení peštských obchodníků obilím ji odhaduje na 39.223 mil. q. Tento druhý odhad zdá se býti pravděpodobnější.

Nový kartel cukerní. Na schůzi české sekce cukerního kartelu, která se konala tyto dny ve Vídni, bylo jednáno mimo jiné také o prodloužení cukerního kartelu. Většina přítomných projevovatelů přirozeně ochotu k prodloužení kartelu. Formální usnesení nebylo ovšem učiněno, poněvadž kartel rafinerií má platnost ještě pro kampan 1909—1910. Na schůzi byla projevována také ochota k založení všeobecného kartelu, v němž by byly zahrnuty i surovarny. „P. L.“ se oznamuje z Prahy, že o tento kartel všeobecný se už horlivě vyjednává. Surovarny s ním v zásadě souhlasí. Jisté obtíže působí prý pouze někteří účastníci, kteří žádají pro sebe zvláštních výhod.

Rozmnožování květin a keřů ozdobných i říší děje se rychle a snadno řízky, jež vsadíme do čistého písku vlhkého a stále ve vlhkosti stejnoměrné i teplu udržovaného. Řízky z kořenů mnohých pavlovnie, aralie, křen, kosatec, cydonie, pivonky, ailantas, ibisek, růže, epimedium a j. Řízky z kmenů se množí dracaeny, phylodendron dieffenbachia cypas atd. Řízky z větviček množíme azalky, thuja, fikus, kamelie. Řízky z výhonků šťavnatých, mladistvých a měkkých se množí fuchsie, pelargonie, vanilky, calceolalie, begonie, lantany a j. Z lupenů množí se begonie, cheverlie, gesnerie, gloxinie atd. Mnohé ozdobniny množíme dělením trsů.

Vymočené seno nestačí na výživu dobytka proto, že bílkoviny a jiné živiny nejpotřebnější se vyluhovaly a zůstala jen dřevina a látky nerozpustné. Také příliš, jež v seně vlhkem rychle se tvoří, seno znehodnocují. Dlužno tedy pečovati o to, aby seno, pokud možno, před vymočením se chránilo. A když přes to seno vymočklo, musíme látky vymočené nahrazovati v ten způsob, že přikrmujeme píceinami, v nichž jest hojnost bílkovin a jiných živin. Nejlepším doplňkem k vymočenému senu je dobrý šrot obilní a zdravý záboj lneňný, jež se přidává do řezanky senové.

Starých holubů nechovajme, nejsou k užitku. Po šestém roku plodnost holubů pozvolna mizí a po devátém roku již mláďata nemívají. Maso starých holubů také za mnoho nestojí. Nechovajme tedy holubů starších 5—6 let. K chovu nejlepší se hodí mláďata holubů 2—5letých. V té době mívají holoubata nejzdatnější. Starší holubi mívají mláďata slabá, neduživá. Pokud možno nechávejte na chov holoubata jarší, choeme-li mítí mláďata i v době zimní a časné z jara.

Růže málo kvetou, necháme-li odkvetlé šípky na keři dozrati. Daleko lépe pochodí, kdo růži odkvétající odřízne, okolo šípku skypří pádu a pohoří tekutým hnojivem. Pak růže hojně kvete.

Dovolená vojákům v čas žní. Rodičové, kteří chtějí dostati syna neb příbuzného, který s rodinou rolnickou před odvodem ve společné rodinné domácnosti žil, na třítydenní dovolenou, mají podati žádost k c. k. okres. hejtmanství. Vojáci mohou jeti dráhou za poloviční po-

platek. Žádost k c. k. okresnímu hejtmanství budiž sepsána asi takto:

Slavnému c. k. okresnímu hejtmanství!

„V účtě podepsaný N. N., majitel rolnické usedlosti čis. . . . v . . . k níž patří . . . měr polí a luk, účtivě prosí, aby jeho syn (příbuzný) N. N., vojín u c. k. . . . pluku v . . . propuštěn byl na třítydenní dovolenou v čas žni. V kraji našem jest veliká bída o pracovní sílu. Chci-li úrodu v čas sklídniti, abych mohl pomocí svým dostati, tu musím v čas žni pomoc pracovní míti. Z důvodu toho prosím:

Slavné c. k. okresní hejtmanství, račiž na příslušných místech zakročiti, aby syn můj (příbuzný) . . . propuštěn byl v době klidu zbraní na třítydenní dovolenou.“

V N . . . , dne . . . 1909. Podpis.

Na rubrice této žádosti napište:
„Slavnému c. k. okr. hejtmanství v N . . .“

N. N., rolník čis. . . . v N . . . okres

prosí,
aby jeho syn (příbuzný) N. N., vojín u c. k. . . . pluku v N . . . propuštěn byl na třítydenní dovolenou po čas klidu zbraní.“

Žádosti tyto buďtež podány ihned. Využijte tyto výhody co nejvíce!

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše. Lissánské výtečné jakosti I. druh 80 hal., II. druh 72 hal. Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 h za 1 litr.

ALOIS ČÍŽEK,
majitel vinných sklepů
„ **V HUMPOLCI,** “
c. k. soudní přísežný znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důstojné farní úřady v Čechách.

Nákladem Spolku sv. Bonifáce v Praze

vyšla pro měsíc červen i jiné doby se hodící, církevně schválená:

≡ Pobožnost ≡
k Nejsv. Srdci Ježíšovu,

obsahující litanie, modlitby, šest písní s notami, pobožnost ke sv. zpovědi a sv. přijímání, zaslíbení a krátká poučení.

• Cena 20 haléřů. •
Objednávky vyřídí:

**Spolek sv. Bonifáce
v Praze — Emauzy.**

Veledůstojné duchovenstvo, račiž se ujeti nejhojnějšího rozšíření této praktické knížky, hodící se kněžím i laikům, aby hojným použitím přinesla požehnání pro veškerou milou vlast naši.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleřádnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlakování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatění písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Jos. Bičiště

mech. tkalcovna a úpravna
Lázně Bělohrad.

Sklad vlastní výroby
lněného i bavlněného zboží
v cenách továrních.

Pište si o vzorky!

Ručníky:	Kapesníky:
č. 850 bílý lněný tct. 6 K 30 h	1. bílé 1 tct. K 2-20
č. J. B. bílý lněný tct. 8 K 40 h	1. barevné přezné K 2-70
Úterky:	Košile
A. pololnné tct. 2-70	1 kus z věby za K 2-50
č. 68 lněné 4-20	1 " plátěná 4-50
č. 756 lma 7-80	1 " lma 5-50
Prostěradla:	Při objednávce košil nutno udati míru kol krku a délku rukávů.
č. 230 1. lněné K 2-50	
č. 230/1 " 2-70	
č. 251 " la 4-90	

Sklad dámských látek na šaty!

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých **koupí a prodejů** v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Užitečné s příjemným

spojíte, uděláte-li si za léto jednou výlet do

Týniště n. O.,

kde v továrně firmy

Ad. Novotný & spol.

nejdete pečlivě uspořádanou

výstavu nábytku a koberců

pro názorné poučení každého, kdo chce si doplniti
nebo zařídit

! vkusný a příjemný byt
! odpovídající všem mo-
! derním požadavkům. — !

Že tím nezatratíte zbytečně ani peněz, potvrdí Vám
výstavy a dopisy našich zákazníků nás navštívivších:

„..... v bohatém skladu Vašem jsem viděl mnoho
praktického.....“
„..... třeba že nemohu v dnešní záškové koupiti si
z věcí nejkrásnějších, které jsem viděl v tak
hojném počtu ve Vašem skladě.....“
„..... návštěva u Vás mne poučila i pobavila,
přijměte.....“
„..... člověk by k Vám měl jeti alespoň jednou za
rok, aby viděl ty pokroky.....“
„..... moje návštěva u Vás mně přinesla
..... mnohemobný užitek.....“
„..... při nákupu vybavy mě.....“

I ilustr. ceníky s poučením, jak zařídit byt účelně
návrhy, rozpočty zdarma.

C. k. místodrž. koncesovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer

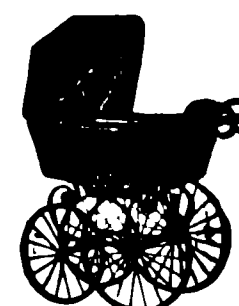
Hradec Králové

podává správy o úvěrůhodnosti firem obchodních
i živnostníků, jakož i veškeré správy soukromé

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Nejkrásnější a nejvýhodnější
dětské vozíky
a velkovýrobové firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kobercového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Koberce **JAN** Zástlony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Haveloky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srsti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé volí cti.

Deštníky — — — Železný nábytek

v bohatém
výběru

Zbytky koberců
za značně
snižené ceny.

v cenách
nejlevnějších

TABLEAUX

studentská
a spolková

v provedení uměleckém doporu-
čuje při cenách nejpříznivějších

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové.

(Adalbertinum).

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145. Znové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
80 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, beze
vázanosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušné P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, krucifiků,
rámů atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Prodají se

v blízkosti Hradce Král.

2 kusy zdravého jabloňového
dřeva, 3 kusy bruškového, 2
kusy z černého bezu, vhodné
pro soustružníky.

Jabloň:	I. Délka 2-86 m.	stř. šířka 27 cm
	II. „ 1-47 „	„ „ 18 „
Hruška:	I. „ 2-90 „	„ „ 32 „
	II. „ 1-38 „	„ „ 48 „
	III. „ 2- „	„ „ 23 „
Bez:	I. „ 1-45 „	„ „ 20 „
	II. „ 1-25 „	„ „ 20 „

Adresu sdělí administrace t. l.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍHNENÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidaný do vyvářky
SAPONIT
světí fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o cenu.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
zlatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené
Vzorky, i spočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Pozor! Zbytky!

12 m damašku růž., modr. neb červ. K 9-60
prouha s bílou K 8-—
20 m seřízu košílového K 12-—
30 m šatového K 16-—
40 m různé sdružených K 16-—

jediné náhodské výrobky, vybrané vzory, dobrá
jakost. Velikost zásilek dle přání, poštou proti
dobírce zasílá

Hyhlík a Souček,
vývozní dům v Náchodě.

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depo-
rukovati veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, paténky, pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kroupenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závanosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové
předměty, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vady na skladě.**

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

**Gramofony,
fonografy,**

desky a válce

nejsolidněji koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařeníšť

24krát24 cm po 11 h	10 kg tmele sklenářského
24krát26 cm po 12 h	za 2 K.
24krát30 cm po 14 h	Sklenář. zaručené vyzk.
26krát26 cm po 13 h	diamanty kus za 5 K.
26krát30 cm po 15 h	Dodáním
30krát30 cm po 17 h	kamkoliv drahou.
30krát32 cm po 19 h	

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Králové

proti hotelu „Merkur“.

Velejemné zvláštnosti

toiletních mýdel

z továrny firmy

J. Pilnáček,

c. a k. dvorní voňavkář v Hradci Králové,

jako jest: „**Lanol**“, jež tvoří a
udržuje krásnou pl. t. „**Matiční mýdla**“
ve prospěch „**střed. Matice Skol.**“,
„**indické květové mýdlo Creme Palmi-
tine**“, „**Pilnáčkovo „Lilomléčné
mýdlo**“, „**Novosenovonné**“, specialita
„**Bouquet Ideal**“, dále oc-
vinku: „**Bouvardia**“, (vysoc-
jemná voňavka a nedostižitelné toilet-
ní mýdlo)

doporučuje veledůstojným dámám za ceny
velmi levné

Anna Braunová

v Litomyšli,

- - Dolní náměstí. - -

Nejlevnější nákupní pramen

veškerých příprav

a ozdob pro švadleny a krejčí,

kměšských kolárek a náprsenek

Fejgl & Byčičtš

Hradec Králové.

Dívalovské ulice.

Prádlo — Nákrčníky — Deštníky.

Šle — Kapesníky — Rukavice.

Šněrovačky.

Výhradní prodej „**Triumfaly**“.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

sve vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Četné uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Přijmu dva učně

na pekařství

z řádných rodin za nejvýhodnějších podmínek na
2 1/2 roku doby učební.

Josef Růžička,

mistr pekařský

v Hradci Králové, č. 12.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

— jako výtečné —

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Všeob. úvěrní společnost

zapekané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

OBNOVA

Číslo 24.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 18. června 1909.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Budiž všude jasno!

Nejhledanější, nejnucenější schizmatik, nemělým převrácením výmluvné logiky snaží se odpůrci katolického hnutí dokazovati, jak i dobrý katolík může zcela dobře setrvat v takové politické straně, která zřejmě se vyslovuje, že bude hájiti náboženské zájmy katolického občanstva. Docela příslušníci těch stran, které každou chvíli náboženství naše zlehčují a kněze ze školy vykazují, s petim - šilou tváří tvrdí, jakou chybu děláme tříštěním odborových organizací, zbytečným vnášením náboženství do politiky a pod. Ovšem to při veřejných schůzích se nepřiznává, jak tyto strany na říšské radě houževnatě, v dlouhých řečech naše náboženské zájmy potírají, čili jak samy náboženství do politiky vplétají a zkrátka vplétati musí; vždyť přece náboženská vyznání určují hlavní cesty všech důležitějších veřejných i soukromých skutků lidstva. A jestliže tyto strany rozhodují o postavení kněze ve škole, o politických právech katolického faráře, o konfiskaci některého církevního jmění proti zájmům církve, tu přece jest přirozeno a musí býti dovoleno, aby katolictvo svojí organizací zase způsobilo protitlak. Náboženská pravidla rozhodně se nedají uzavřít do temné komory soukromosti, byť by se o to přičiňovali naši přítelštíkové sebe více.

Předsednictvo České obce sokolské posud chce si hráti na schovávanou, protože dobře pochopuje, že by mu zásadně protestní stanovisko vůči kněžstvu jen zatím uškodilo a — že ještě nenadešel čas k provádění toho protikřesťanského radikalismu, jaký chce rozvinouti valná většina sokolstva. Proto předsednictvo se vyjádřilo: „Nepohlížíme však na kněze, pokud jest členem sokolské jednoty, jako na příslušníka určitého stavu, nýbrž jako na bratra, jemuž poskytujeme nejen stejná práva, ale i stejné povinnosti, — vymezené v zásadním programu sokolském i ve stanovách jednot. — Jen tehdy, kdyby svým soukromým i veřejným životem osvědčil, že nemíní nebechce povinností sokolským (volnost — rovnost — bratrství) dostáti, neb kdyby v řadách sokolských uplatňovati chtěl neb uplatňoval odchýlné názory, ať již náboženské, politické neb stavovské, budiž proti němu vhodným, ale taktním způsobem zakročeno.“

Aj, aj! Jak to vlastně, pánové, myslíte? Nepořádaly sokolské jednoty veliké husitské štvance, které pod farizejskou zámlinkou „ryzího křesťanství a oslavy Husovy“ byly výhradně namířeny protináboženství katolickému? Těmi „oslavy“ šířil se bujně náboženský anarchismus. Jestliže jste tudíž vy sami uplatňovali a posud uplatňujete „odchýlné názory náboženské“, má poctivý kněz, v takové jednotě trávící, rozhodnou povinnost, aby sám svoje náboženské názory v jednotě také uplatnil; jinak musí z jednoty vystoupiti, nechce-li se bezcharakterně zpronevěřiti tomu, čemu sám ve škole učí. A což když jednoty pracuje pro zvolení muže, který jest odpovědným nepřitelem církve? Co byste řekli takovému kněžskému svému členu, který by se proti tomu neozval? Sami byste ho nazvali potměšilcem, pokrytcem.

Kněz učí ve škole, že církev obrodila a zase obrodí svět, že náboženství Kristovo jest kvásem všechno pronikajícím, že dle slov Písma všechno se má obroditi v Kristu, že Kristus má býti hlavním vůdcem a cílem našeho snažení. V jednotě však má naprosto tyto zásady potlačit; má čekati poslechně na rozkazy protikřesťanského starosty (po případě vol. myslitele), který vede jednotu k cílům protikatol., který docela by se ošťoval jméno Kristovo veřejně s aktivostí vysloviti. Veliké velebení Husa — a přitom všude přímo pověřený odpor proti pozitivním, státním zásadám téhož muže! To jest scenerie důstojných proudů v pokrokovém sokolstvu! A tu má býti kněz a katolík vůbec nadšeným pomocníkem. A když si jednoty posve štvavého volného myslitele, který napapouškovanými výmysly podvrací

v členech víru v existenci Boha, má snad katolík mlčet? Do očí by se mu každý myslící člověk vysmál. Byl by v takové jednotě nejvyšším bratrem podřízeným, milostivě trpěným, pokud by jednoty jeho služeb trochu potřebovala. Jakmile by mouřenín vykonal svoji službu, hned by se mu ukázaly dveře Jednoty sokolské v posledním destiletí víc pracovaly na dráždění katolictva než na pozitivních cílech vytknutých Tyršem a Fügnerem.

„Cas“ usuzuje o Tyršovi, že byl pokrokařem, z těchto jeho výroků:

„Jsem povolán, zachovávatí národ svůj při té jarosti všestranné, která národům nedá odumřít, při té síle stále a svěží, při té zdravoti tělesné, duševní a mravní, která ni žádná zkáza vznikati nedá, a tím i žádnému stanutí, žádnému zpátečnictví, tomuto nejhoršímu, ba vraždnému zločinu na národech páchanému.“ Vždyť stěží který stav skutečný je kdy v té míře výborný, aby zlepšení v něm naprosto nemožné bylo.“ V tom ohledu budiž heslo sokolské: Věčný ruch, aneb chceme-li též věčná nespokojenost.“ To všechno na důkaz, že ani ta nejskvělejší minulost, nýbrž jen zdravá a činná přítomnost zaručuje národům budoucnost, že národní zpátky jdou, když nejdu dál, že z nitra odumírají a že povšechný průběh událostí jen odkládá, co bez toho již zvěšilo, co nemá více ceny v životě povšechném. „Milujme rovnost, milujme svobodu.“

Ovšem Tyrš si představoval rozhodně zdárný pokrok zcela jinak než nynější masarykovci. Leč volní myslitelé z toho vyvozují, že dle zásad Tyršových sokol katolíkem býti nesmí. K. Pelant ve svojí knížce „Sokolstvo a Volná Myšlenka“ praví, že Tyrš byl jedním z nejčasnějších volných myslitelů, že sokol musí býti volným myslitelem. — Nuže, smí ještě opravdový katolík pohlížeti na takové názory a proudy netečně? Upřímný našinec musí za takých okolností vytknouti přesně svoje stanovisko k nepřátelským a dráždivým rozběhům těch, kteří v sokolstvu nejvíce vládnou. Mějme na mysli, že sama hlava obce sokolské dr. Podlipný zakusil od pokrokařských sokolů nejostřejších výtek za to, že se odvážil konstatovati pravdivé dělo Husovu k Panně Marii. A fanatikové, kteří nechťejí slyšeti ani nejryzejší dějepisnou pravdu nám sympatickou, měli by katolickému táboru býti lhostejní? (Dokonč.)

Nynější škola pod patronátem Komenského?

II.

Nemohou řádně zodpověděti ve svém svědomí a před rodiči mládeže, před celým národem i lidstvem ti vychovatelé, kteří mládeži ukazují stále jen na přírodu jako tvůrce a původce veškerého vědění, přitom však se přetvařují, jako by byli nejhorlivější žáky Komenského, který přece v kapitole VI. Veliké Didaktiky takto píše: „Má-li však člověk státi se člověkem, musí býti vzděláván. 1. Semena vědění, mravnosti a zbožnosti dává příroda, jak jsme viděli (kap. V.); *samého vědění, mravnosti a zbožnosti nedává; toho nabývá se modlitbou, učním a skutky.*“

A kteří vychovatelé před žáky snižují člověka na pouhé zvíře a z učení církve o budoucím věčném životě veřejný posměch si tropí, nemohou býti již klienty Komenského, který v kapitole XXIV. Veliké Didaktiky v odstavci 12. píše: „Avšak když již děti podle svého věku mohou býti vzdělávány, *především jest jim učebnovati, že sde nejme pro tento život, nýbrž celým našim že je věčnost; zde že je pouze přechod, abychom náležitě jsouce připraveni hodni byli vkročit do věčných sídel.*“ A v odst. 13: „Budiž jim tedy opět a opět připomínáno, že sde nemá býti hlavně konáno nic jiného, než *náležitě se připravovati pro život následující.*“ V odst. 14. pak píše: „*Potom musí býti poučovány, že dvojí je život, ke kterému odtud patřejí lidé: blažený s Bohem a bídný v pekle, oba na věky.*“

A přece jsou vychovatelé, kteří život věčný před mládeží školní uvádějí v posměch právě tak, jako by nejraději odstranili veškerou bohoslužbu, o které Komenský v odstavci 19 takto důrazně usuzuje: „Ať se však učí od počátku života obrátiti se co nejvíce tím, co vede bezprostředně k Bohu, totiž četbou svatých Písem, konáním bohoslužebných úkonů a vnějšími skutky dobrými.“

Učitelům pak, kteří Písma svatého jistě do ruky ani nevezmou, ale bezmyslenkovitě papouškují po nějakém „Práva lidu“, „Osvěta lidu“ nebo „Červánkách“ o „hloupé knize“, Komenský hřní do duše v odst. 20: „*Proto Písmo svaté budiž všem školám křesťanským náčátkem i koncem všeho.*“

Žalostno je poslouchati vychovatele, který spokojuje se frazí, že mládeži není třeba vedení náboženského. Kdyby si přečetl z Vel. Didaktiky kap. XXIV. odst. 10., poučil by se: „Péče o vštěpování zbožnosti začínej hned od nejtílejšího věku. Jednak poněvadž neodkládáti toho jest užitečno, jednak poněvadž odkládáti to je nebezpečno. Ze přednější věci mají býti konány dříve a hlavnější hlavněji, rozum sám radí. Co však je přednějšího nebo hlavnějšího než *sbožnost? Bez ní každé jiné cvičení je málo prospěšné, avšak sama má saslíbení nynějšího i budoucího života.* To jest ono jedno potřebné (Luk. 10. 42.), hledati království Božího, neboť dbá-li kdo o ně, ostatní bude mu přidáno (Mat. 6. 33.).“

V odst. 11. velí Komenský: „Tudíž hned, jakmile začnou užívatí očí, jazyka, rukou a nohou, ať se učí patřiti na nebe, ruce vzhůru zdvihati, vyslovovati jména Bůh a Kristus, klekati před neviditelnou vznešeností Božskou a ji ctíti. Malé děti nejsou pro to tak neuchelivé, jak si představují ti, kteří nedbajíce, jak je nutno vyrvatí se satanu, světu a sobě samým, konají tak důležitou věc příliš nedbale. Třeba sice nerozumějí hned tomu, co se koná, poněvadž užívání rozumu jest u nich ještě slabé: přece zleží hlavně na tom, aby věděly, že mají konati to, o čem teprve konáním poznají, že to má býti konáno.“

Pánům z „Volné myšlenky“ a těm, kteří spíše z pohodlnosti než z přesvědčení zdráhají se voditi mládež ke službám Božím, důtklivě připomíná Komenský: „Všichni ať jsou vynucováni co nejzbožněji dbáti o uctívání Boha, a to vnitřní i vnější, aby vnitřní nechladio beze vnějšího a vnější nezvrhalo se v pokrytectví bez vnitřního. *Nejším uctíváním Boha je řeč o Bohu, kázaní a poslouchání jeho slova, vyprávění na kolonou, chvalospěvy, uctívání svátostí a jiné posvátné obřady, veřejné i soukromé.*“ Když tedy vzděláváme mládež nábožensky, vzděláváme ji úplně, zevně i uvnitř, abychom z ní nevychovali buď pokrytce, totiž povrchních, klamných, lícených a jen zdánlivých ctitelů Božích, nebo *fanatiků, kteří se těší pouze svým sněním a pohrdajíce vnější službou, ruší pořádek a ozdabu církve, nebo konečně lidí chladných, u nichž by vnější skutky nedávaly vnitřním pobídky a vnitřní vnější život.*“ (Kap. XXIV. odst. 25.)

Těm pak, kteří usilovně chtějí náboženství odstraniti ze školy, připomínáme z XXIX. kap. odst. VI., kde stojí doslovně, že mládež má učití se nazpamět většinu žalmů a svatých písní, kterých se užívá v kostele každého místa, aby všickni vyživeni jsouce chvalou Boží, uměli (jak praví apoštol) učití a napomínati sebe vespolek žalmy, zpěvy a duchovními písněmi, zpívající s milostí v srdci svém Pánu.

A v odst. VII.: „Ať znají dokonale mimo katechismus vypravování a znamenité přepovědi celého Písma svatého tak, aby je mohli říkati z paměti.“

X. odst.: „Mají znáti zcela všeobecný dějepis, jak byl svět stvořen, sražen, obnoven a až dosud řízen Božskou moudrostí.“

A jako by Komenský až do našich dob viděl, jak přemnozí moderní učitelé v kostele pohoršlivě si vedou, napomíná: „Je však dbáti toho, když budou vyučováni tomuto všemu, aby jim nebyl podáván žádný příklad opácný.“

To jest, stíhací se třeba, aby dívky ani neslyšely ani neviděly rouhání, křivých přísah, různého znesvěcování jména a jiných bezbožností, nýbrž aby všude, kamkoli se obrátí, pozorovaly úctu k Bohu, zachovávaly náboženství a péči o čisté svědomí." (Kap. XXIV., odst. 29.)

Od požitkářství a materialismu, chce Komenský, aby byla mládež odváděna a navýkána uskrovnění a sebezapření (v odst. 28. kap. XXIV.). „A budiž jim připomínáno, že nejbezpečnější cestou života je cesta kříže, a proto že po ní napřed šel vůdce života Kristus, na ni že pozval jiné, po ní že vede ty, které má nejraději.“ Jak se srovnává s těmito slovy moderní výchova pokrokové mládeže, která na různých zábavách a výletech atd. učí se od mládí užívat a utrácet?

Mnoho pokrokových učitelů přálo by si zase zavedení tělesných trestů do školy. Bojí se však s tímto požadavkem paedagogické pomůcky na veřejnost, aby od svých pánů kolegů — nadpaedagogů nebyli napadeni a i veřejné pranýřování — ze samé humanity a od nerozumných rodičů aby nebyli udáni „nahoré“, po případě smýkáni kalem pokrokařské žurnalistiky. Ti mohou se odvolati na Komenského, který ve Vel. Didaktice kap. XXVI. o školské kázni takto píše: „Pravdivé je české obecné přísloví: „Škola bez kázně, mlýn bez vody... Z toho však nejde, že škola má býti plna kříku, ran a pruhů, nýbrž že má býti plna bedlivosti a pozornosti se strany učitelův i žákův. Neboť což jiného je kázně než jistý způsob, jímž by žáci se stali pravými žáky?“ (Odst. 1.)

2. „Dobře tedy bude, když vzdělavatel mládeže bude znáti předně účel, za druhé látku a za třetí způsob kázně, aby dobře věděl, proč, kdy a jak jest užívatí umělé kázně.

3. Předně však, myslím, v tom shodují se všichni, že kázně jest užívatí proti těm, kdož hřeší.

4. Přísnejší však kázně nesmí býti užíváno pro studium věd, nýbrž pro mravné chování...

5. Jestli však někdy potřebí ostruhy a bodce (pro studium věd. Pozn.), může se to lépe státi jinými způsoby než ranami...

6. Přísnejší však a tužší kázně jest užívatí teprve proti těm, kdo se prohřeší v mravném chování. Totiž 1. pro nějaký důkaz bezbožnosti, jako rouhání, oplzlost a vůbec cokoli se páše zřejmě proti zákonu Božímu. 2. Pro vzdorovitost a zatvrzelou zlomyslnost... 3. Pro pýchu a zpupnost, nebo také pro závist a lenost...

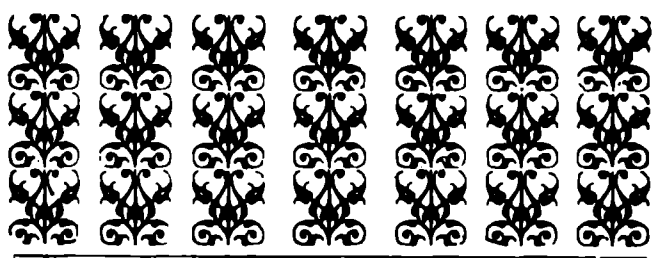
9. Napodobuje slunce, správce školy musí se snažiti, aby přidržoval mládež k plnění povinností: 1. Stálým příkladem... 2. Poučnými slovy, napomináním a někdy kázaním... 3. Konečně však... O někom snad i ještě dnes platí přísloví: *Fryga nenapravíme ničím než bitím.* A třeba takové přísné užití kázně nepomohlo tomu, proti komu se jí užije, přece prospěje jiným, když se jim naěne strachu. Jenom je třeba míti se na pozoru, aby se neužívalo těchto krajních prostředků pro jakoukoli a třeba i zcela nepatrnou příčinu, sice tyto krajní prostředky se opotřebují dříve, než by nastaly krajní případy."

V kap. XXIII., 18. „naprosto je nutno zakročovati proti zlu mocí. Zakročuje se však proti tomu kázní t. j. káraním a trestáním, slovy a ranami, dle toho jak je třeba, vždy hned při činu."

Komenský neodstraňuje tedy tělesných trestů, ale chce dle M. Eilharda Lubina, který píše: „Proto jsem zcela toho mínění, že metly a hole, nástrojů to pro otroky, jež nejméně se hodí pro lidi svobodné, nejméně se má užívatí ve školách“, aby se jich užívalo co nejméně. A v rukou rozumného paedagogického pomůckou.

Z našich upozornění patrné, že článek nepsán jako nějaká zvláštní reklama směru výchovy katolické; nám katolíkům není rozhodně potřebí úzkostlivě se ohlížeti na vše, co praví Komenský; není nám potřebí přisáti se (dle vzoru pokrokařských parazitů) na Komenského a hájit svoje názory horečným poukazováním na přesvědčení jinověrcův. Katolíci paedagogové vědí, co jest jim dle evangelia Kristova činiti i bez napovídání jinověrců. Leč chtěli jsme ukázati, jak se chovají nejhorlivější velebitelé Komenského a z jakých vlastně příčin tolik se namáhali, aby všude na školách bylo poprsí toho velikého paedagoga. U zakuklených nevěrců celé to nadšení pro Komenského bylo pokryteckou, listivou cestou k pozvolnému šíření náboženského anarchismu. Když těm bezcharakterním klerikálům zneužívání jména Komenského hodné pomohlo, mluví tyto lidé už o Komenském značně upřímněji.

Některý pokrokař cynicky se usmaje a hodí „povýšený“ trumf: „Což lze všechny vychovatelské názory Komenského nyní přijímati? Jsme již přece dále... Kdyby teď Komenský vstal...!“ — Odpovídáme hned na obvyklou frázi: „Lžeš, pokrokaři, úmyslně lžeš! Kdyby teď Komenský vstal, spltil by fesení na svoje „ctitele“ a zmrskal by ty fariseje, kteří na základě prohlášených vymyšlenin Písma

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen r. 1869.

Akceový kapitál: Rezerva fondy:
K 6.000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem května K 23,196.090-29.

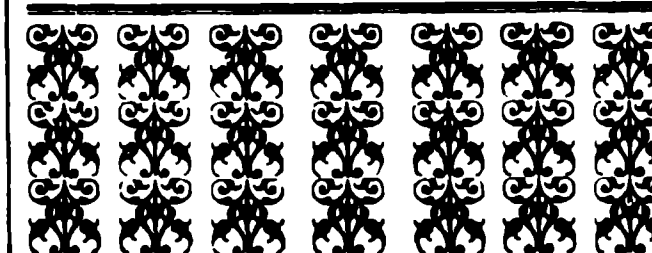
VKLADY
4 až 4 1/2%
dle výpovědi.

**Eskont
směnek a faktur.**

**Směnárna.
Skladiště.**

**Vadia a kauce.
Stavební úvěry.**

Filiálka v Semilech.

sv. vůbec se vysmívají. Zmrskal by ty, kteří podvracejí základ a hlavní směr jeho životního snažení."

Volné listy.

Zahraniční sympatie. Nedávno prolétla novinami správa, jak cizí byli uvítáni — či, lépe řečeno — nebyli uvítáni vůbec čeští účastníci slavnosti Gogolových v Moskvě, a hned poté byli jsme překvapeni zprávami z oboru politického, že vlastně Rusové znají slovanskou otázku balkánskou a nikoli českou. Na taková porozumění máme vůbec štěstí. Zejména u Francouzů, kamž neuvávně jezdí našiinci uvědomovat a získávat sympatií k české otázce. Vzdělání Rusové suad přece vědí, kde České království jest, nevědomosti takové aspoň jsme u nich ještě nespozorovali, ale inteligentní Francouzové pořád nás ještě usazují do Uher.

Konečně tato roztomilá a přátelská nevědomost francouzská nemusí nás docela nic trudit, neboť — než Francouzi najdou správně naši zemi na mapě, jejich pozornost nebude nám nic platna pro vnitřní rozklad jejich vlasti a pro mezinárodní malomoc, která v evropském koncertu mocenském již dnes velmi jasně se oblaňuje.

Vzdělanost francouzská jest zvlášť příznačná a souvisí s národní povahou. Francouzi mají podivení jen pro sebe a o to, co jest mimo jejich oblíbený program, hrozně málo se starají. Vidíme to z jejich literatury, v níž duch a povaha národa nejupřímněji se projevuje. Francouzský spisovatel pohybuje se v uzavřeném kruhu knih, jichž ke své potřebě užívá, a všechno ostatní s jistou upřímností ignoruje. Od revoluce vzdělání Francouzi přivykli slávě, že jsou prvním národem, jenž vždy dával a dává prvé myšlenky Evropě, a proto ostatní národové musejí se zajímat o Francii, která z toho důvodu nemůže se zajímat o ně. Vždyť jest hrozně málo předních spisovatelů francouzských, kteří by se starali o to, co bylo napsáno v jazycích cizích.

Ale mimo to jest pozoruhodno, že neznají často ani mezi spisovateli francouzskými těch, kteří zvykem nejsou přijati v program jejich četby. Politik francouzský Cheradame napsal obsáhlou studii o rakouské otázce vůbec a české zvlášť a ukázalo se, že kniha tato jest neznáma i leckterým z těch, kdož českou otázku počali studovat a o ni se zajímat.

Všechny návštěvy u Francouzů a jejich návštěvy u nás byly jen zábavnými výlety. Několik těch jedinců, byť pojímali otázku českou v Rakousku sebe upřímněji, nepořídí nic proti netečnosti celého národa, jemuž jest mnohem milejší zábava, než starost o národ, jenž uvědoměle hájí svoji existenci a svoje práva tak daleko od hranic Francie. Hledíme tedy na sympatie francouzské tak, jakými jsou, a ne jak se nám v obraznosti našich některých vlastenců představují. A zachováme-li si tu střídavý a pochybovačný úsudek, nestrácíme také žádné naděje, protože tuto naději za skutečných poměrů vůbec pěstovati nelze, leda ve sladkých výlevech novinářů, kteří občas zajedou si do Francie, aby hladkým hovorem a ozvuky francouzské společnosti nás pobavili.

Vážnější věc však jest s Ruskem. Jestliže rakouští Němci, znásilňující naše práva, opírají se o říši německou, přirozeno jest, že my zase hledíme k Rusku, kamž nás táhne pokrevní příbuznost. Ale i tady naše naděje jest posud velmi teoretická. Rusko dlouhá léta bude mít co činit s domácími poměry, nežli bude se moci pohlédnouti tím směrem, na nějž ukazuje slovanská vzájemnost, která v době přítomné opátně vážně jest pojímána a probouzena. Ovšem státníci a politikové ruští mohli by české otázce v Rakousku věnovati zvýšenější pozornost, ale zájmy veliké říše ruské jsou tak různé, že náklonnost musí často ustupovati chladnému výpočtu a politickým sobectvím dušen jest často hlas krve. Teprve tehdy, až uvědomění vznikne ve vrstvy obecného lidu ruského, možno očekávat čilejšího zájmu pro naši západní větev slovanskou, a teprve tehdy budou Němci kroceni ve svých protislovanských a protičeských choutkách. Proto prvním a posledním pravidlem naší politické moudrosti stále musí býti snaha rozvíjeti síly národa, aby každá přeměna a každá doba musila s námi počítati jako s činitelem, přes nějž nelze přejíti k doznání pořádku.

Šusterčičův návrh. Z počátku minul jako mnohé jiné návrhy na říšské radě bez valné pozornosti. Obecenstvo čtení noviny přemýšlelo se přes něj, nemohouc se ani z daleka domýšleti, jaké bude míti účinky a jakou revoluci způsobí ve sněmovních strauách a ve vládě samé. Ponenáhlu však ukazovalo se, že návrh tento, žádající, aby vláda uznala svou chybu, že schválila agrární banku uherskou pro Bosnu a Hercegovinu, stává se hořlavým doutníkem,

položeným těsně vedle prachárny. Zájem o něj rostl, půda pod vládou počala se zachvívati, strany parlamentní v nebyřvalém rozchvění počaly se o sebe třítí a rozčilení stoupalo. Konečně stal se návrh Šusterčičův třídícím heslem i pro slovanské strany samy, z nichž Poláci byli postaveni mezi Scyllou náklonnosti vládní a mezi Charybdou povinnosti, která je vyzývala, aby se postavili v řady slovanských bratří, kteří návrhem sledovali nejen dobro obyvatelstva přivtělených zemí, ale také dobře pochopený zájem říše. Nastaly vzrušující scény, kdy Poláci byli zapřísaháni, aby vypřáhli ze služeb německých a nezrazovali svou slavnou minulost a největší své lidi. Slovinský kněz, dr. Krek, útočil na srdce polská jejich sladkou mateřštinou a věšteckými slovy básníka jejich Mickiewicze. Lidová strana polská pod tímto úderem se zachvěla a za rozhodného hlasování vyšla ze sněmovny, ostatní Poláci však zůstali netečně a bez citu pode jhem německým. Vláda zvířela jen pěti hlasy a obdržela vítězství Pyrhovo.

Kdo jest dr. Šusterčič? Liberální žurnalistika jindy řekla by, že jest to slovinský klerikál. A hle, tento klerikál svým návrhem pontal celou sněmovnu, otřásl vládou a v ná-pětí uvedl celou Rakousko-uherskou říši. Jemu po boku věrně stáli ostatní katoličtí poslanci a ovšem také čeští. Zmíněný již kněz, dr. Krek, svojí výmluvností podepíral návrh tak, že bylo z toho horko vládě i jejím stranám. Slovanská Jednota, založená katolickými poslanci, prožila tímto návrhem památné dni své věrnosti a síly.

Vůdci stávají se ti lidé nebo ten člověk, kdož nejlépe dovedou tlumočiti naléhavé potřeby a vnitřní směry a dodají jim řeči a cinu. Jest nám dosti činěním proti všemu znehodnocování „klerikálů“, že v těchto pohnutých chvílích parlamentních zvedli a nesli prapor poslanci katoličtí, a to jest skutečnost, které nemůže umlčovati ta povykující veřejnost, která posavad byla zvyklá vynášeti jen to, co vycházelo z lůna poslanců svobodomyšlných. Poslanci katoličtí dokázali, že dovedou dobře uchopiti se věci v daném okamžiku, dokázali, že mají rozhled a že kvalifikace jejich není menší než poslanců ostatních. Kdyby odpůrci politických stran katolických byli upřímní, musili by uznati, že všechno nepřátelství jejich nebylo ničím jiným, než nedorozuměním, a že musejí obrátiti list, nechtějí-li, aby další nevěřivost jejich nebyla nazvána lží a úmyslným balamucením veřejnosti. Nastává přehodnocování hodnot, a tak mnohé jest jinak, než jak bývalo.

Zastaralá věda. Volní myšlenkáři nepřestávají strašiti svojí vědou! V červnovém sešitě „Volné Myšlenky“ vyrukoval inž. Hanuš. Domnívám se, že jest to pseudonym, neboť není možno, aby kdo napsal své jméno pod nesmysly, které nasvědčují, že pisatel článku nejen nemyslí, ale také ani nic nestuduje, leda by přijata a uznána byla výsada, že volní myšlenkáři mohou jménem vědy přednášet, co jim sluší na jazyk přinese. Slyšme, jakou moudrost volný myšlenkář ze sebe vysoukává: „Ještě jen krátká poznámka o duši a některých knihách. Ovšem musí se též učení o tom, co u člověka nazývá se duší, pokládati rovněž za zcela neodůvodněnou starověkou fikci (klam). Jest věda experimentální psychologie, zabývající se poznáváním a studováním různých jevů a vlastností duševních u člověka. Věda a zkušenosti již dávno přesvědčivě ukázaly, že to, co nazývá se duší, jest pouhou mohutností (mechanickou) mozku a nervstva a s nimi nerozlučně svázanou. Poraní-li se mozek, ztrácí se jistá duševní kvalita (vědomost), s rozložením mozku při smrti (dřív než tělo) — duše celá. S vývojem těla u dítěte pokračuje i vývoj mozku a duše, s počtem do mozku přijatých vněmů roste i větvení a počet buněk a vláken nervových v mozku, roste i poznání — materiál rozumu. Dále dokázáno, že každá zvláštní mohutnost duševní jest lokalizována čili umístěna v jisté partii mozku.“

Tento pán umí dobře papouškovati stará hesla materialistická, která vždy překotně tvrdí bez důkazů. Důkazy u volných myšlenkářů jsou vůbec lapálie, které odhazují rukou přes rameno, jako to činil onen muž Dickensův se svými myšlenkami. Čím odvažnější tvrzení, tím větší tramf, který ovšem může imponovati jenom volným myšlenkářům, ale nikoli lidem, kteří již odrostli dětským kalhotkám. Postačí předstati dvě tři jednostranné knihy, čísti spisy projednávající otázku též z jiných stránek. Pro volné myšlenkáře však to jest zbytečno. Již vyrábí se věda tak, jako když chlapci nařezávají vrbových protů na píšťalky.

Tento p. inženýr Hanuš prostě věci nerozumí, což vysvítá z jeho řeči o umístění duševních mohutností. A ohání-li se stále slovy: jest dokázáno, jest dokázáno, pak třeba jest zastaviti jeho výmluvnost a slušné mu připomenouti toto: Jest dokázáno umístění schopností hybných a sensitivních (pocitujících), ni-

koli však duševních. Kdo pak umístil rozum a svobodnou vůli, pane Hanuš? Tedy s dovolením, není dokázáno umístění abstraktní idey, úsudku, tvrzení, pochybování, sondu, svobodného rozhodování a všech činností intelektuálních, tedy vlastních to projevů duše. Tento p. Hanuš sleduje tak důkladně vědu, že tu prozrazuje nevědomost o tom, že učení o umístování, na němž materialisté budovali své naděje, obrátilo se s pokrokem vědy proti nim a je novou obranou duchovosti. Prof. Mareš praví: „Učení o výhradném umístování duševních jevů v kůře mozkové jest nejen neodůvodněno, nýbrž odporuje přímo faktům.“ Vundt dří, že duševní výkony pokračují s vývojem ústrojí tělesného, z čehož soudí se mylně, že tělesné ústrojí jest podmínkou duševní činnosti; hlubší rozmysl ukazuje, že tělesné ústrojí utváří se z pudu, tak že jest spíše účinem než příčinou duševního. Mozek dospívá v osmi nebo desíti letech, kdy člověk je duševně nevyspělý. Nejčilejší duševní schopnost projevuje se od čtrnácti do dvaceti roků, kterážto zkušenost zásadně vyvrací domněnku, jakoby tělesný hmotný vývoj byl příčinou vždy dokonalejších projevů duševních.

Volný myšlenkář Hanuš stotožňuje, ovšem ne sám, nýbrž jak to opsal, podmínku s působící příčinou. Mozek jest jistě podmínkou a příčina, která ho užívá jako prostředku, jest od něho rozdílná. Také jeho zdůrazňování zkušenosti ukazuje velkou naivní nevědomost v této otázce, neboť *žádné zkušenosti není*. Ebbinghaus dokazuje, že závislost duševních dějů na mozku jest docela jiná, než jiná závislost, na př. trávení na žaludku. „Mozek možno hmatat a vidět jako žaludek, avšak city a myšlenky hmatat a vidět nelze, kdežto výměšek žaludku jest viditelný a hmatný. Kdo myslí, nemá žádného názoru o své mozku, který myšlení jeho podmiňuje; s pozorování tohoto mozku jest potřebí cizích smyslův a cizího mozku, které však v pozorovaném mozku nenajdou žádných duševních dějů, jím podmíněných. Skutečnost děje duševního a skutečnost mozku, který jej podmiňuje, nemohou nikdy býti stanoveny současně: *zkušenost o nich roschází se vždy*.“ Z toho jest jasno, jakou cenu má zkušenost, o které tak naivně hovoří inženýr Hanuš ve „Volné Myšlence.“ *Žádnou zkušeností naprosto zjistiti nelze, že hmotnými ústroji nervovými a moskovými ovládanými jsou děje duševní.*

Mimo to vědomí člověka jest jednotné; jestliže lze každou duševní mohutnost umístovat do zvláštní části mozku, jako do přihrádky, jak se vysvětlí toto jednotné vědomí? Ale, ovšem, lze mluviti o zkušenosti, ale ta mluví proti papouškování volnému myšlenkáři. Duševní dění má svou zvláštní příčinnost, rozdílnou od hmotné. Myšlení jest určováno svým obsahem, nerušeným hmotným zasahováním. Vůle nepodlehá hmotné příčinnosti, tedy zasahování ze zevnějšíka. *Nitřní zkušenost* podává nám přímo duševní příčiny a jejich působivost.

Všeobecné pojmy, úsudky a závěry nemohou míti žádného hmotného podkladu. Kdyby tomu tak bylo a kdyby hmota myslila, lidstvo zůstalo by na stupni idiotů, neboť pouhá hmotná organická síla nemůže se nikdy povznést k odtažitým pojmům, které jsou podkladem vědy. A z toho jest patrné, kdyby i duševní vlastnosti byly umístěny, že by to ještě daleko nesvědčilo pro názor, že mozek myslí a že cení duševní bytosti, zásadně od těla rozdílné. Kdo jen trochu dovede myslit, nemusí ani hlouběji vnikat v tuto otázku a musí usouditi, zda-li mozek jest podmínkou myšlení. Volný myšlenkář však, protože dří proniknouti neumí, hned pohotově vzkřikne: mozek myslí a duše není. Pak ovšem jako na zavolanou musejí volní myšlenkáři tvrditi, že malby Raffaelovy neprovedl žádný Raffael, nýbrž jen praobyčejný a v barvách se namášející štětec!

Zatmění Helia. V rozruchu, jež působí Machovy přednášky a s nimi srážející se polemiky, jedna věc jest velmi patrna, totiž překvapující ignorantství syna Heliova. Lidem, kteří rychleji poznávají, tato nevědomost vybavila se rázem, jakmile přečetli jeho poslední knihy, v nichž s trpasličí zrůdností napadl velkolepý zjev křesťanství. Syn Heliov jako básník projevuje někdy i pěkné myšlenky, toho neupíráme. V básních však také dotýkal se směle různých všelidských myšlenek, ale po většině tak činil v doprovodu posměchu, vtípu, negace a nejnevážnější frivolnosti, slovem — více pošklebně chryzával, než aby v duších svých čtenářů stavěl chrám a uváděl je v hlubší porozumění problémů jím nadhazovaných. V Čechách u socialistův a pokrokářů nabyt popularity zejména protináboženským vztahem, takže básnění u něho projevuje se také jako tištěná spekulace. Pokud jenom v básních páchal hříchy proti zdravému rozumu a dopouštěl se neohrabanosti, kamarádská kritika pomijela to mlčením. Mlčela i ostatní soudná veřejnost

česká, protože básnictví má odedávna výsadu jisté volnosti, čehož statečně Machar využíval a házel nesmysly v českou veřejnost tak vytrvale, že mladší generace pokroková byla všim tím oslněna jako ohromným myšlenkovým bohatstvím.

Pokud snadno a rychle řešil světové záhady v básních, zdál se býti nedotknutelným. Ale dobré bydlu mu nedalo a on odvážil se na půdu pozitivních tvrzení, jal se přednášet kulturní dějiny pohané a křesťanské a tím sám řekl filosofii, dějepisné vědě vůbec a kulturní zvláště: „Tu už máte, prohlédněte si mě!“ Jest to řídký případ, aby básník tak neopatrně vylezl na veřejnost a páchal sebevraždu a tak důkladnou důsledností. Ovšem mohl to učiniti jen člověk zpitý úžasným sebevědomím a na scestí uvedený pochybenou výchovou svých přátel, kteří co chvíli padají před ním na břicho a mávajíce kaditelnicemi, mžourají zbožné očima ve tvář nepodařeného helénského majestátu.

Vyzvaná objektivní kritika a věda přicházejí, prohlížejí pokrokářskou a socialistickou modlu a řekajíce jí na čelo — slyší zvuk prázdnoty; konstatují střízlivě a suše, že v oboru vědy není básnických výsad, že se tam nesmí vtírat nevědomost a že tam zejména není místa pro paňácu, který naivně, jako onen živočich v bájce, vyšel si na led zatancovat.

Pokrokáři ujišťují, že syn Heliov naučil je český citit, prožíval nejpalčivější bolesti a problémy časové a že jest výsledkem pokroku a moderní kultury. Dobrá. České citění záleží ve snaze po pravdě, jak i sama pokroková strana nejednou prohlásila a jak sám Masaryk filosoficky dokazuje. Na doklad volá se Hus, „držte pravdu, milujte pravdu!“ . . . Lež, protože hřeší proti důvěře, kterou počestný člověk jest slovu bližního svého povinován, docházela vždy opovržení u našich českých předků, a nichž za největší urážku byla pokládána slova: Lhal jsi! Za těmi hezkými řečmi, které pokrokáři synu Heliovu připisují, musí státi osobnost, která vlastnostmi svými musí ručiti za učení jí vykládané. Tato osobě však bylo dokázáno, že lze úmyslně a zlo-myslně. I jinak vybájená veliká osobnost Macharova taje pod vlivem skutků, které páchá, takže nám zůstává jen člověk, který české citění pravdy projevuje lží, vzdělání dokazuje hloupými nadávkami na náboženství Kristovo, církev a papeže — a pokrok zobrazuje zahanbující nevědomostí. Zatmění Helia!

Obrana.

Jiskra mladočeského obrození. Jsou lidé moderními proudy tak zfanatisováni, že nedovedou promluvíti o svých odpůrcích a zvláště katolicích bez moslemánského odplivnutí. Když mladočestství kvetlo, nestačily mladočeské žurnály psáti proti „klerikální nesnášlivosti“, zatím co mladočeské „Šipy“ házely hotová polena na hlavy zasloužilých českých mužů. Teď najednou vydáno heslo, slibující obrod, očistu mladočestství. Mladočeši vytáhli do nových bojů s velice vážnou tvářností. Leč patrně, že staré tradice romantických rozběhů z nich nevyvřely. Oficiální mladočeský mluvčí „Národ“ dne 14. května v pojednání o studentských listech odbyl katolickou „Studentskou Hlídku“ touto sprostotou: „Ke konci zbývá kloaka studentstva černé internacionály „Studentská Hlídku“, jež nemá substantiellně s duševním životem studentstva ničeho (!!?) společného, naproti tomu sleduje snahy klerikálního studentstva kde jakých národů.“

Tedy kloaka! Snad proto, že se nenakazil ten katolický list sprostotou „Šipů“ a rudých tiskovin. Liberál se třel na potápějícím se vraku své strany a chytajíc se ve svých úzkostech stěbla podaného sociálním demokratem, patrně se ve svojí krátkozrakosti domnívá, že si nechají i nyní katolíci libiti nejhorší kopance, aby v době voleb za neurčité sliby sypali na mladočeský mlat. Přiliš si pánové zvykli na naši trpělivost! Zato netroufáte si na ty, kteří vám spílali způsobem nejhrubším. Teď však i politické pachole by mělo dobře vědět, že nezbedným chováním naprosto nelze porazit tak mohutný pluk, jakým jest nynější organizované katolictvo.

Snámi se teď, zkrachovaný liberále, musí hovořiti zcela jinak. A až zase při volbách vplížíš se s úlisným úsměvem k těm tupým „klerikálům“, připomeneme ti pravidla, dle nichž se má řídit slušný protivník. Proti židům si nikdy tvoje zaježí odvaha netroufala tak hrubě a nespravedlivě vystoupiti.

Co má „Studentská Hlídku“ s duševním životem českého studentstva společného, to by ti mohla povědět i veliká četa studentů, která se posud nedala otrávit fanatickým podváběním pokrokářských násilníkův, ale pro strach židovský, pro ryk pokrokářských listů váhá veřejně se přihlásiti k náboženskému emfjšení svých katolických matek.

A píchá tě do očí chvalitebná posravnost

našich studentů k snahám studentstva cizokrajného? Tu věz, že posud české katolické studentstvo tak se nezahodilo, aby na povel židovské, fanatické protičeské „Neue Freie Presse“ spojovalo se s německo-židovskými buršáky k hájení německého štváce, jako to činilo studentstvo masarykovské za odporu samých „Národních Listů.“ Statečnosti českých katolických akademiků všecha čest!

Nositel vyšší morálky zase promluvil. Ovšem neví se vlastně dosud, zda je „Čas“ majitelem vyšší hromadné mravouky Macharovy či protilehlé, herecky usazené morálky Masarykovy. Zatím ferina velebí na výsost moralisty oba dva a při tom s catonskou přísností kárá mravouku lidí jiných. Dne 3. t. m. „Čas“ napsal: „Jezovitské učení otřásl bezpečností a jistotou všech (II) mravních pojmů. Z mravního kodexu jezovitů zmizely pojmy toho, co je dobré a zlé, co hřích a zásluha, a nahrazeny byly tím, co je vhodné a nevhodné, co nám prospěje a co škodí.“

Jestliže dr. Herben odvažuje se otisknouti lež tolik nehoráznou, pak jistě prozrazuje, za jak myslící a učené považuje čtenářstvo Čisu. Taková polenová lež přece jest v odporu se samým od „Času“ chváleným protestantsko-liberálním dějepisem Denisem, ba odporuje s mému dru Drtinovi.

Mravní pojmy přece byly hodné zmateny právě konsistoří husitskou, s jejíž schválením husitští kandidáti stavu kněžského chodili vyhloubit svěcení na italských biskupech, předstíraje živé, že věří zcela po katoličku. Taci novosvěceníci po návratu do vlasti pak před konsistoří „kající“ odprošovali konsistoriální kněze, projevíli formálně lítost nad tím, že „zradili kalich Páně.“ Rozumí se pak samo sebou, že konsistoř, která sama takovou farijejskou ceremonii zřídila, odpustila odpad od husitství „kajícím“ hned ráda. Chytráctví správou husitství, jímž účel posvěcoval prostředky, způsobilo tedy, že husitský kněz vstupoval do tary branou dvojího odpadu a že klíčové zneváženo křesťanské pokání. Poukazu jeme právě na tuto zvláštnost husitské církve, protože ty podvody dály se hromadně, s uchvalou správy husitské církve, promyšleně a soustavně. Pak ovšem v sousedství naší země mohlo povstati dle sdělení samého Luthra lehce přísloví, že kdo v Německu dožrá na šibenici a na kolo, v Čechách může býti dobře knězem. Vidíte sama správa církve husitské přispěla značně k obrovské korrupci kněžstva svého.

Až Herben dokáže Jesuitům, že aspoň v něčem Jesuité si počínali s takovou soustavou přetvářkou jako jejich husitští sokové, pak teprve bude moci něco mluviti o jesuitském otřesení mravními pojmy. Ostatně nejvíce zmatena v Čechách morálka právě stranou masarykovskou, která, kdykoliv potřebovala obhájit některou svoji kapacitu, snadno si vynalezla nějaké z brusů nové morální pravidlo, tak že už se ani sám masarykovec v té nejmodernější morálce nevyzná. Na př. Machar sám napsal o protivincích Herbenových: „Nežli sedět s lidmi, před nimiž není jistým můj privátní dopis, v jedné straně, raději půjdu mezi mladočechy, — Dr. Herold bral jen 12% — a mě neurazí tak, vezme-li mi někdo poslední grešli, jako vezme-li a zpronevěří-li můj list s úmyslem zasadit tím ránu někomu.“ — Macharovi však vlastně nikdo listu soukromého nezpronevěřil. Pokrokářští odpůrci Herbenovi pouze odvážili se ze zasláního a řádně doručeného dopisu Macharova citovati. Zato však pokrokářský sloup dr. Štemberka užil ukradeného privátního dopisu s úmyslem zasadit ránu kaplanovi. A „Čas“ s jinými pokrokářskými listy a s pokrokářskými organizacemi chválil „šlechtnost a neohroženost“ toho advokáta. Které morálce tedy mají masarykovci vlastně věřiti?

Masarykovci nazvali se stranou lidovou, hovořili plnými ústy o velikých právech demokracie a tak pomohli k mandátu dru Drtinovi. Když však lid žádal hromadně, aby se dr. Drtina mandátu vzdal, bylo odpověděno neslanými, nemastnými úklebky.

Když Machar nestoudnými výmysly potupil kněze, to bylo u „Času“ — „neovládnutím se“; zato pronesená širá pravda o kotrmelcích masarykovců jest „drzostí, sprostotou.“

Když dr. Lhota spoličkoval a holí zbíl kněze, tu masarykovské časopisy snažily se přivést kněze do veliké potupy a hájily jak jen možno bylo — sackáře. Zato však masarykovský tisk myslí, že prosté sdělení bible o Kainovi, o ukřižování dětí zesurovuje.

Když byl uveřejněn dopis mladého sebevraha, padal „Čas“ do mdlob nad tím, jak se prý drásá bezcitné srdce rodičů. Kdy však Masaryk na obhájení Hilanera peal tak, že se sdálo, jako by mělo na smrti Anežky Hrušové podíl zarmoucené přibázenství, to už nebylo dráždění srdce matky; to bylo „otvírání rozumu.“ A tak by se mohlo pokračovati v ocenění morálky masarykovské dlouho a dlouho.

Politický přehled.

Rozpočtový výbor poslanecké sněmovny ukončil svou práci, došlo tedy zase na plnou sněmovnu. Začalo se s pilnými návrhy. Pilný návrh dr. Levického, že se nešetří práv jazyka Rusínů v Haliči, zamítnut. Zajímavé jest, když se strany vládní při jednání o tomto návrhu Levického byl dán návrh na konec debaty, byl tento zamítnut 103 proti 95 hlasům. Zase tedy většina vládní ocitla se v menšině. Stejně zamítnut návrh dr. Stránského, týkající se volání rektora pražské čes. techniky Bertla k zodpovědnosti za slova pronesená při immatrikulaci na české technice dne 12. prosince 1908. Pro tento návrh nehlasovala ani celá Slovanská jednota, ježto dr. Stránský podal návrh dříve, než byl schválen parlamentní komisí Slovanské jednoty. Český radikál Kalina podal sněmovně pilný návrh, jímž se vláda vyzývá, aby neprodleně předložila posl. sněmovně osnovu projektované daňavy bosensko-hercegov., týž však nedosahl ani prosté většiny. Pro pilnost návrhu Kalinova hlasovali jen poslanci čeští, jihoslovanskí, rusínští a sociální demokraté; ale na lavicích mladočeských a lidových (strany dr. Stránského) bylo pusto a prázdno. . . . Tak se mají rádi svobodumyslci s radikalisty. Velkou většinou přijat návrh dr. Glombirského, aby finanční předlohy rytíře Biliňského přikázány byly zvláštnímu 52člennému výboru o státním rozpočtu na rok 1909 jedná se již ve druhém čtení. Dle zprávy rozpočtového výboru byla vůči číslu potřeb 2.303.596.103 K vládou stanovené a vůči číslu úhrady 2.303.657.294 stanovena rozpočtovým výborem potřeba na 2.406.554.543 K a úhrada na 2.404.647.482 K. Celá rozpočtová debata potrvá 78 hodin t. j. 10 dní. Na poslance řečníka připadá celkem devět minut. Hlasovati se bude jen ve dne. V rozpočtové debatě býv. ministr Prášek odsoudil činnost Poláků, kteří umožňují, aby se v Rakousku vládlo proti slovanské většině. Prohlásil, že hrozby vlády, že parlament rozpustí, netřeba se lekat. Již nyní máme ten zisk, že Slovanská jednota jest tak sevřeným slovanským tělesem, jak tu ještě nebylo. Posl. dr. Kramář v debatě této předhodil Němcům, že používají všeho, čeho jen mohou užiti proti Slovanům, jako státních poukázek a bosenské agrární banky. Ministra dra. Schreineru nazývá štváčem a agitátorem v nejhorším slova smyslu. Prohlásil, že Čechové se nelekou ani rozpustění parlamentu ani českého sněmu a odsoudil stejně protislovanskou politiku polskou.

Slovanská jednota usnesla se hlasovati proti rozpočtu. Dále vyslovila se Slovanská jednota proti zřízení italské právnické fakulty v Terstu zvlášť, jakož i proti zřízení jejímu vůbec bez současného zřízení slovinské university v Lublani a české v Brně. — Český klub, jehož členem jest též ministr dr. Záček, usnesl se požádati dr. Závěru, aby si vyžádal mínění svých voličů o svém hlasování při návrhu Šusterčičově. To vlastně znamená, aby složil mandát. — Mezi Rusíny a Slovanskou jednotou vyjednávají se o vstup Rusínů do jednotného šiku s Čechy a Jihoslovany. — Nynější vláda zavádí opět všude němčinu. Ministr dr. Hochenburger zakázal u nejvyššího a kasačního soudu číst jakékoli německé spisy a ministr dr. Biliňski zavedl německé přísahy inženýrů a celním úředníkům českým zapověděl všechnu češtinu. Jak „Nár. Listy“ oznamují, němčení toto vzbudilo i v „Polském kole“ rozhodný odpor. — Němci mají nový plán. Za hlasy svoje pro vládu ve vídeňské říšské radě žádají, aby vláda rozpustila český sněm a zlomila odpor historické šlechty české tím, že by velkostatkářskou kurii v Čechách dala do rukou šlechty ústavácké. Tím český sněm vyrván by byl z rukou českých.

Nyní vstupuje zase do popředí otázka krétská. Řekové rádi by totiž připojili ostrov Krétu k Řecku, kdežto Turecko s veškerým důrazem, ba hrozbami hájí svá svrchovaná práva. Evropské vojsko na Krétě složeno jest takto: Rusů 500 mužů, Francouzů 500, Angličanů 500 a Vlachů 500. Dohromady 2000 mužů. Branná moc Kréty sestává z četnictva a milice. Četnictvo čítá 1 štábního důstojníka, 36 důstojníků a 1218 mužů. Milice čítá 43 důstojníků a 1107 mužů. Ozbrojena jest jako četnictvo. Turecká sněmovna prý nikdy nesvolí k odvolání cizího vojska z Kréty, jak se původně zamýšlelo. Tato otázka prý se dá pokojně rozřešit jmenováním guvernéra, kterého by mocnosti ustanovily. Kréťané by podrželi svou autonomii, ale zůstali by na vždy pod Tureckem. Jest prý nutno, aby staniční lodě mocností zůstaly v krétských vodách aspoň do jmenování guvernéra.

Z činnosti katol. spolků.

Slavnost svěcení nového spolkového praporu pořádá sdružení katolické mládeže farní osady Ronov a Doubravkou v neděli dne 20. června

1909. — Pořad slavnosti dopoledne: O 5. hodině budíček. Do 9¹/₂ hod. vítání bratrských sdružení a spolků. V 10 hodin slavnostní kázání, svěcení praporu a mše sv. Kázání prosloví v. d. Thdr. Jan Nep. Jindra, profesor z Hradce Králové. Svěcení vykoná v. d. Ant. Schreiber, bisk. vikář ze Žlebska. — Odpoledne: Ve 3 hodiny veřejná schůze v hostinci p. Josefa Vávry v Ronově n. D., na níž promluví p. Josef Novák, místopředseda sdružení katolické mládeže z Prahy. Po přednášce koncert v zahradě p. Vávry se vstupným 20 hal. Na slavnost zavítá slavný pan říšský poslanec Frant. Šabata, jehož vysoce vážená paní choť bude matkou praporu. Všechny upřímné katolíky z okolí zveme ku slavnosti co nejdříve. Přijďte se s námi potěšit a posílit k dalšímu boji za katolické zásady. Přijďte všichni mužové i ženy, jinoši i dívky, kteří se za prapor Kristův nestydíte! — Slavnostní výbor.

Katolický spolek pro Dvůr Králové a okolí pořádá v neděli dne 15. srpna slavnost svěcení praporu. Veškeré katolické spolky prosíme o největší účast. Program slavnosti určíme v příštích dnech.

Častolovce a Kostelec n. Orli. Organizace mládeže českoslov. lidu v Častolovicích pořádá v neděli dne 27. června 1909 ve 2¹/₂ hod. odpoledne výlet do zámeckého parku vys. uroz. p. Leop. hraběte Sternberga. Koncertovati bude kapela holičká řízením kapelníka p. Holuba. Program zábavný pestrý a bohatý. Vstupné 30 hal. V případě nepříznivého počasí jest výlet v úterý 29. června t. r. — Večer v 9 hodin je taneční vínek v sále „u Lva.“

Dašice. V neděli dne 13. t. m. přednášel u nás ve spolkové místnosti dp. Jiří Sahula před slavným počtem našich a našim Otci vlasti Karlu IV. Shromáždění vyslechli s velkým zájmem řeč o velikých zásluhách, jakých si získal nejučenější panovník středověký o rozvoj kulturní, hospodářský i národnostní lidu českého. Další naší práci zdáť Bůh!

Opočno. V naší jednotě konána za značné účasti dne 31. května poučná přednáška. Promluvil zde dp. Jiří Sahula z Hradce Král. o nejškvrnější době českého národa, zaslávající za Karla IV. tak jasně, že ji nazval vděčný český lid dobou zlatou. Přes nahodilé nepříznivé okolnosti dostavilo se posluchačstva značné nad tři sta, a upřímný potlesk významně svědčil o porozumění. Bůh žehnej další práci naší!

Farní vzdělávací spolek sv. Prokopa v Soběčicích pořádá v neděli 11. července 1909 slavnost svěcení spolkového praporu. Slavnost začne ráno o 5. hod. budíčkem. Slavnostní průvod spolků do kostela po 10¹/₂ hod. dopoledne, kde bude slavnostní kázání, svěcení praporu a slavná mše sv., po níž následovati bude slavnostní průvod. Společný oběd účastníků, k němuž nutno se přihlásiti předem, bude v místnosti spolkové p. F. Bráborce. Odpoledne: Ve 2¹/₂ hod. vyjde průvod do zahrady p. V. Matějský, kde bude koncert úplné kapely p. Máde a promluvený budou slavnostní řeči. Spolky, které slavnosti se účastní, oznamte tak předem jednatelem spolků p. J. Podsimkovi v Soběčicích, p. Újezd Podhorní, jemuž nutno oznámiti i počet obědů. Vlakem možno přijeti až do Soběčic. Spolky, dostavtež se pokud možno s prapory! Slavnost naše stanež se dostaveníčkem katolických spolků a lidu z celého českého Podkrkonoší! Výbor.

Zprávy místní a z kraje.

Pořad návštěvní cesty Jeho Excellence nejdp. biskupa dr. Jos. Doubravy: V neděli 20. a v pondělí 21. června v Čes. Prusnici, v úterý 22. června ve Velké Borovnici, večer vždy v Nových Zámčích (Neuschloss), 23 v Čermné (Tschernma), 24. ve Vlčicích (Wildschütz), 25. odpočinek, 26. června v sobotu v Pilníkově, večer vždy ve Vlčicích.

Jubiläum kněžství 50leté oslaví letos p. t. v. d. p. p. Mgr. Jan Barták, kanovník v Hradci Král., H. Jiroušek, kněz církv. na odpoc. v Luži u Vys. Mýta, V. Klepřík, kanovník a bisk. vikář v Rychnově n. Kn., Ant. Landmann, vojen. farář na odpoc. ve Vídni, Frt. Rysner, farář na odpoc. v Cerekvici; 40leté v. d. p. p. J. Horner, farář na odpoc. v Ullersdorfu, F. Jenček, farář v Chotuticích, F. Kovařík, farář na odpoc. v Jabloně n. O., F. Langkramer, katecheta v Pardubicích, J. Matějka, děkan v Č. Třebové, V. Marek, farář na odpoc. v Rokytnici, J. Martinec, farář v Plotičkách n. L., P. A. Botter, profesor na odpoc. v Hradci Král., J. Ráček, děkan v Horálcích, J. Sehnal, bisk. vikář v Lázních Běláhrad, Mgr. K. Vorlíček, arciděkan v Hofe Kutné, P. Gallus Ziegler, kněz řádu Kapucínského v Opocně.

Schůze městské rady dne 14. června. Místním odborem Ústřední Matice Školské povoleno uspořádání promenádního koncertu v neděli dne 4. července t. r. dopoledne v městských sadech na Žižkově náměstí. — Panu dru R. Anzingerovi, majiteli přádelny, dá se svolení ku zřízení skladiště. — Výkaz činnosti policejní strážě v květnu t. r. a pokladní hotovosti se dne 7. t. m. byly vaty na vědomí. — Panu Josefu Pilnáčkovi, o. a. k.

dvor. továrnu, povolí se zřídit byt pro kočho v nádvoří tovární v Pospíšilově třídě. — C. k. místodržitelství předložilo se ku připojení doložky schvalovací listina o nadaci, zřízené městem Hradcem Králové ve prospěch spolku „Obecná kuchyně“ na paměť jubilea 60letého panování J. V. císaře a krále, dále změny jatečního řádu obecním výborem dne 17. března t. r. usnesené a tarif jatečních poplatků dne 6. dubna t. r. městským zastupitelstvem definitivně navržený. — Podají se petice na příslušná místa za rozdělení a novou úpravu vlakových pošt na tratích drah, probíhajících král. České, ve smyslu žádosti spolku c. k. poštovních úředníků se sídlem v Praze. — K žádosti fy. J. Katschner a syn za udělení povolení k užívání tovární budovy se sdělí, že nelze tak učiniti, dokud nezřídí kol továrního pozemku svého příslušný plot a chodníky s nasypávkou. — Panu Emilu Pravdovi, chodníkovi, dá se povolení k obyvání domu v bloku VII. v Karlově třídě, až dokončeny budou veškeré práce uvnitř novostavby. — Žádosti p. Josefa Rohlička za povolení stavby obytného domku na parc. 134-2 v Pospíšilově tř. a pp. manž. Václava a Zofie Holečkových za povolení stavby dvoupatrového domu na parc. č. 184-30 v Čelakovského třídě se vyhovělo.

Na katolický sjezd darovali: Katol. spolek v Králově Dvoře 25 K, Katol. spolek v Třebchovicích 15 K. — Vld. duchovenstvo vikariátu Vrchlabského 103 K; — vld. duchovenstvo vikariátu Králíckého 101 K (všdp. vikář Hlavsa 12 K; vldp. děkan Poláček 10 K; po 5 K vldpp.: Brix, Morávek, Kubek, Hubálek, Havla, Augustin; po 4 K vldpp.: Selichar, Radouš, Ptcha; po 3 K vldpp.: Zukrigh, Chvojka, Jirsa, Vich; po 2 K vldpp.: Kubeš, Světlý, Zavřel, Lankaš, Tauchman, Smíšek, Gottwald, Šorm, Přecházka, Kočí, Wschiczek; po 1 K dpp.: Kosl, Dovrtěl, Bičístě) — Všdp. vikář a děkan Frant. Vacek v Čes. Budějovicích — druhý dar — 4 K, všdp. kanovník M. Veselý v Č. Budějovicích 2 K; p. Alfr. Salich v Poděbradech 25 K. Zplat Bůh! — Chybí ještě příspěvky z 7 vikariátů. Všdp. biskup vikáře, kteří dosud ve svých traktech sbírku nevykonali, snažně prosíme, aby tak dobrotitivě co nejdříve v zájmu dobré věci učinili circulado sběracím archem. Jiný způsob — dle nabyté zkušenosti — setkáva se s nezdarem sbírky. Prosíme, aby příspěvky pro ušetření porta zasílány byly cheky č. 1701, znejícími na jméno „Antonín Hrubý v Hradci Králové“. Cheky ty zašle na požádání Biskupská knihtiskárna aneb Přípravný komitét sjezdový. Spolu snažně prosíme, aby chekem č. 1701 zasílány byly obnosy jen na sjezd a nebylo chekem tím ani tiskárně ani komukoli jinému placeno; vznikají nám jinak nesnáze veliké v účtování.

Městský park v plné kráse. Ku jarnímu vysazení městského parku bylo použito přes 30 000 macešek nejlepších druhů, kterými se nejnovější speciální kultury mohou honositi. Soulad různých barev činí velkolepý dojem a zvláště záhony vysazené tulipány s maceškami vynikaly nezvyklou nádhrou. Směle můžeme konstatovati, že tak vkusné a vzorné vysazení v Hradci Králové doposud provedeno nebylo, a že městské sady na „Žižkově“ mohou konkurovati se sady největších měst. Nastává doba, kdy jarní výzdoba již učiní místo ohnivým pelargoním, které se loňského roku těšily veliké oblibě obecnstva. Všecka čest pší a vzácné odborné znalosti p. zahradníka Valeše! Zasloužná horlivost členů okrašlovacího spolku nyní sklízí utěšené ovoce.

Na vzdělání českých dětí dolnorakouských v jazyku mateřském přispěl v dubnu 1909 spolku „Komenský“ ve Vídni III. 3 Stroh-gasse 45, který vydrží 3 obecné školy, školu pokračovací pro učně o 8 odděleních, 2 opatrovny a 6 škol jazykových o 14 odděleních, politický okres Hradec Králové: Hradec Král.: Všeobecná úvěrní společnost 20 K, prof. Rajthárek 1 K, Československá obchodnická beseda 5 K, Ústřední svaz obchodních a průmysl. státníků v Rakousku, skupina Hradec Král. 5 K, Beseda 10 K, „Sokol“ 5 K, Okresní výbor 100 K, Dr. Fr. Rey 1 K. — Hradec Král. Nový: Skupina dřevodělníků 5 K, Loutkové divadlo „Sokola“ 2 K, Všeoborový spolek dělnický 25 22 K (sbírka mezi členy). — Hrádek: Jednota „Třebízský“ 250 K. — Nechanice: Včelařský spolek 5 K. — Třesovice: Hospodářská čtenářská beseda „Palacký“ 3 18 K.

Veliká celoroční zkouška hudebního ústavu M. Nepeřného odbyvá se v sobotu dne 26. června 1909 ve dvoraně Adalbertina. Začátek o 4. hod. dopoledne.

† Jan Dvořák. V Úpici zemřel dne 15. t. m. po krátké nemoci zaslaný biskupský notář, vikariátní sekretář a děkan Jan Dvořák; zemřel zaopatřen jsa sv. svátostmi u věku 68 let. Zesnulý narodil se dne 29. srpna r. 1841 v Dodřkovic, vysvěcen byl r. 1868. Pohřeb konal se včera o 10. hod. dopolední na hřbitov sv. Ludmily v Úpici. Bůh dej věrnému služebníku svému věčnou slávu!

Českým křesť. obchodníkům na m. válešnem. Vracím se pozovu k lokalce v minulém čísle uveřejněné pod hořejším nápisem, abychom uvedli na pravou míru zcela neoprávněné výklady té lokálky. Naše zásadní stanovisko v hospodářském antisemitismu je zcela jasné tím, že

na rozdíl od jiných „vlasteneckých listů“ nepřijímáme ze zásady žádného inserátu od židovských obchodníků a že již na patnáctý rok důsledně a vytrvale chráníme křesť. obchodnictvo před nebezpečnou židovskou soutěží. Pracujeme ve svém listě o to, aby náš lid se hospodářsky vymanol z cizího objetí, protože cizáci za peníze, jimiž je ve svojí zaslepenosti zahrnuje náš lid, ještě si dovolují posměch z našich národnostních snah a náboženských citů. Víme však také, že se práce nenapravitelnými hesly, ale že se mnoho dokáže houževnatou vytrvalostí vždy bdělou opatrností a solidností našich křesťanských obchodníků; proto časem na tuto okolnost poukazujeme, aniž bychom chtěli vnášeti zmatek v naši národní svépomocnou akci. Horujeme pro očistu národního života a proto stojíme v otevřeném a nesmířitelném boji proti straně pokrokové, jelikož tato poskytuje zcela zbytečné a pokofující úlisnosti ochranný štít židovstvu, které samo má tolik prostředků obranných po ruce, že není ani třeba, aby „nejlepší český člověk“ jezdil po Čechách a problážděl křesťany za hlupce. — Na dotazy, zda lokálka týkala se obchodnictva hradeckého, odpovídáme: byla přece umístěna v různých zprávách (nikoli v místních.) *Již počátek lokálky, netýkající se obchodníků, nasnačuje, že nám šlo o kritiku ne-náležitých zjevů v peněžním světě českém vůbec.* A tak byla lokálka upozorněním povšechným, adresovaným obchodnictvu křesťanskému a nikoli jižlivcům židovským, kteří prý ihned překrouceným výkladem tendence těch řádků začali uváděti některé naše čtenáře v omyl. Na odpor nepravdivým výkladem pravíme tolik, že, kdyby poměrně všude v Čechách křesťanství obchodníci tak čile a obezřetě si vedli jako královéhradečtí, byl by postup proti útlaku semitského kapitalismu v našem národě úspěšnější.

Nedělní právo Božitélové vedl za veliké účasti věřících všdp. gen. vikář dr. Alois Frýdek za četné assistence, při čemž krásné zpěvy provedli pp. boboslovci. Po návratu do chrámu uděleno požehnání.

Nekalá nová výprava proti jeptiškám. Zdejší pokrokaři podnikají už dlouhou dobu soustavné útoky proti školským sestrám, nešťastice se při známé noblesse pokrokového tábora žádného prostředku k zákeřnému snížení řeholních učitelek. Když pokrokařství bylo zřejmá dokázáno, jaké škrtlivé lži šířil pokrokařský tisk o kvalifikaci škol. sester, hledali útočníci záminku k tupení jiného rázu. A tak řada nepoctivých útoků rozmnožena poslední výpadem „Ratibora“ a „Osvěty lidu“, oblaňujícím domněle ztýraní jedné začky řeholní učitelkou. „Ratibor“ zároveň projevuje starost, zda „Obnova“ ten případ bezohledně pokárá. Odpovídáme, že bychom pokárali ihned, *kdyby se denunciaci „Ratibora“ skládala na pravdu. Po druhé denunciaci „Ratibora“ nastalo úřední šetření, jež sami vítáme; výsledek toho šetření totiž nejlépe dokáže, jak umí pokrokařský tisk lhát, překrucovat a farisejsky kárati.* Vědouce zcela určitě, že bude odkryta „pravdomluvnost“ pokrokařů v pravé podobě, nepředbízíme ničím výsledku šetření, aby se nezdálo, že máme nějakou důvodnou obavu. Po skoncování té záležitosti však promluvíme šle.

Opatovice n. L. Důstojně oslavil se i u nás svátek „Božího Těla.“ Čvero oltářů květinami a obrazy vyzdobeno bylo, jako kdyby je vymaloval. Dojem celé slavnosti ovšem velice ruší lámání májů, jakmile průvod se hne od oltáře a pak toulá se mimo průvod. Trapně také působilo, že družičky neměly, kdo by je vedl; byly by snad chodily jako bludné ovečky, kdyby se jich v rozhodném okamžiku nenajaly p. Bašová a sl. Donbalová. Čest budiž těmto dámám za jejich ochotu. Spasitelovo: „Cokoliv jste učinili jednomu z nejmenších těchto, mně jste učinili“ budiž jim odplata! Rovněž čest a pochvala náleží sboru hasičskému, že zase korporativně průvodu se účastnil. Ovšem některým pokrokovcům to bylo solí v očích. Proto také činili nejasné poznámky a vyhrážky některým členům, což zase jest nejvýraznější známkou moderních osvícenců. Jak vše nejde dle jejich gusta, hned jen pokofit a zdeptat! Bude prý sbor vyloučen od Ústřední Jednoty, jak se účastní! — Pomalu, pomalu, pánové. To by muselo býti vyloučeno více než přes polovici všech sborů hasičských; mnozí i na našem okrese a pardubský dvojnásobně, poněvadž se účastní i o „Boží Tělo“, i v neděli následující. Některým je tato účast hasičstva na průvodu s Nejsvětějším „panáčkovaním“, jako na p. p. učiteli Hálvi. Milý pane učiteli, naši hasiči se účastňují průvodu s Nejsvětějším Svátostí Oltářní rádi; vědí, proč tak činí, že účtují tím B. h. a lid je za to ohvátí. „Panáčkování“ však, p. učiteli Hálvi, je něco jiného. Učitelské noviny stále vybízejí, aby se pp. učitelé varhanictví vzdávali. A kdo tak nečiní, to je p. učitel Hálvi. Jestliže, p. učiteli, máte oslavu činěnou Bohu (a tou je i hraní na varhany!) za „panáčkování“, pak je vaše „panáčkování“ za varhanami v polepšovně „panáčkování“ ještě větší. Moudré napomenutí: „Má-li málo na blavě, na sluníčko nelez!“

Čermilov. Tuto neděli dne 20. t. m. koná naše katolická jednota spolkovou schůzi, na níž bude přednášeti dp. J. Sáhula z Hradce Králové na thema: Poměr víry k životu veřejnému. Začátek o 8. hod. dopoledne.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvotileji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Ž. Pardubic. V sobotu dne 19. a v neděli dne 20. t. m. bude uspořádána ve prospěch „Ústř. Matice Školské“ veliká národní slavnost na „Ošinkách.“ V sobotu večer bude při slavnostním osvětlení znamenitý koncert na náměstí, bude pronesena slavnostní řeč a v neděli odpol. slavnost na „Ošinkách“ s programem cenným a bohatým. Čtenáře svoje z města i venkova žádáme, aby sami v nejhodnější počtu se ke slavnosti dostavili a uvolně agitovali, aby se „Matičce“ dostalo vydatné podpory v době, kde ji očekávají tak veliké úkoly: zachraňovat národu v Čechách českou mládež. — Pozvány k účasti na národní slavnosti všechny spolky, také katolické. Jak rádi přispějeme svojí hřívnou! Pozvání katolických jednot nelíbilo se však zdejšímu „Sokolu“. Na zdvořilé pozvání odpověděl, 1. že se nedostaví v kroji. Školské jednoty malebným krojem vždycky zvyšovaly lesk slavnosti národních. Což se už za svůj kraj stydí anebo by ho zneuctily, či je bo škoda pro lidovou slavnost a nechají si jej až do „lepší společnosti?“ 2. Odpověděl „Sokol“, že se súčasně výhradně s podmínkou, nebudou-li zvány spolky protichůdné — veteránský a katolické. Že námi katolíky porbdl „Sokol“, naprosto se nedivíme při nynějším „obrkomandu.“ My se súčastníme přece a počtem hojným a vynahradíme „Matičce“ to, co ušetří Sokolici. Podivně však snáší se s humanitou stále do světa vytrubovanou, když odmítají také veterány, spolek to čistě podpůrný, humanní. Což na komando ze „Sokola“ už nesmějí se vzájemně podporovati lidé české krve, českého citění a nesmějí přispět hřívnou na oltář vlasti?

Pardubský „Sokol“ usnesl se v jedné z posledních schůzí na tom, že katolický kněz nesmí býti přijat za člena jednoty. Jsme ovšem daleci touhy, státi se spoločenými některých nynějších Sokolů. Ale jako jednalo se „Osvěty lidu“ o to, kdo napsal do našeho listu zprávu o členské schůzi „Budče pardubské“, konané v Opatovicích n. L. dne 27. května t. r., nebude nám zajisté tatáž zazlívati otázku, kdo měl lívi podíl na usnesení „Sokola“. Pan JUDr. Lipčík ví o tom nejlépe, kdo to byl. Pan doktor je vůbec „velikým přítelem“ katolického náboženství. Připomínáme však jemu i ctěné jednotě „Sokol“ výrok Havlíčkův o vlasteneckém duchu katolického duchovenstva: „Známa věc je, že naše duchovenstvo katolické bylo vždycky nejhlavnější silou českého vlastenectví, ba může se zrovna říci bez pochybnosti, že vlastně duchovenstvo katolické bylo počátkem a zakladatelem celého našeho vlastenectví. Největší část těch pokroků, které náš národní jazyk v životě vzdělanějších tříd učinil, jest jistě zásluhou duchovenstva.“ (Tob. Polit. sp. III. 915) K tomu přidáváme, že mezi zakladateli a členy jednot sokolských byli přemnozí kněží katoličtí. Necht si pan dr. Lipčík neobtěžuje nahlédnouti do členských seznamů jednot sokolských po Čechách od dob Fügnerových a Tyršových! Což se „Sokol“ pardubský bojí, že by jeden kněz celý sbor „přetáhl“ do tábora „klerikálního“? Tak málo si důvěruje? To byli Fügner a Tyrš jiní chlapci!

Schůze katol. zemědělců v Rokytne n. Pardubic. Dne 13. června uspořádalo Sdružení čes. katol. zemědělců spolkovou schůzi u nás v Rokytne. Jako referent vyslán byl p. V. Štastný z Prahy. Schůze za obrovské účasti obojího pohlaví (nejméně z 10 vesnic) zahájena zvoleným předsedou p. Frant. Kamenickým z Chvojence. Nato p. řečník probírá bolesti a potřeby všech stavů venk. lidu, při čemž často odměňová jest bludným pošetlým. Ponekazuje na urputný boj proti „klerikálům“ a na snahy pokrokového učitelstva o vyloučení náboženství ze školy a dokládá, že vážíme si všech poctivých učitelů, kteří mládež naši nábožensky a mravně vychovávají. Zato však kárá ty, kteří pod jakoukoli rouškou náboženství slehčují. To se nemile dotýkalo přítomného pokrokového pana říd. učitele Donáta z Chvojence, který ihned po ukončení řeči vyžádal si slovo a poukazoval,

že on, jako vychovatel mládeže cítí se povinným čest učitelstva obhájit. V počátku sladounce, čím dále ostřeji vyvracel důvody řečnickovy podle svého obvyklého způsobu a obracel stále jakoby prosebný zrak na přítomné ženy, které mu však žádného souhlasu neprojevily, naopak již během řeči jeho svou nevoli hlasitě dávaly na jevo. Když p. Štastný veškeré výtky jeho za všeobecného souhlasu odrazil, rozproudila se čilá debata, při níž vystřídala se celá řada řečníků se strany agrární. Zvláště směřným byl dotaz jakéhosi p. Hlavatého z Chvojence o volbách v Praze, kterého p. řečník za všeobecné veselosti řádně usadil. Nato přihlásil se ke slovu p. Pánek z Chočče, který slušně vytýkal netečnost k rolnickým družstvům a podotýkal, že sám jest tělem i duší agrárním stoupencem, ale nemile nese pusté štvání proti náboženství a žádal řečníka, aby mu vysvětlil, kdo je to onen Machar, který tak drze proti náboženství vystupovat se osměluje, a citoval z jakéhosi listu jeho výrok o náboženství a škole, začal sklídl ode všech našich stoupenců salvu potlesku. Všem bylo nápadné, že p. řídící z Chvojence na vývody řečnickovy, že Machar protloukl se studii pomoci kněžských nadací, zůstal bezky zticha, jakož i jeho stoupenci a tím pravdu slov řečnickových potvrdili. Ke konci debaty přišel ještě jednou se zvláštní chytřáctvikou pan řídící, že pana řečníka zná, poněvadž prý kdysi spolu bouchali do klerikálů. Když se pan Štastný proti jeho tvrzení obražoval, neustával jej v řeči přerušovati a přetřikovati, tak že musel p. předsedou být napomínán, aby udržel se v mezi slušnosti a neskákal drnhému do řeči. Protože i jeho stoupenci vzadu začali dělati povyk a stoupenci strany naší blůdně se proti tomu obražovali, ukončil již po 7 hodině předseda schůzi. P. řídícímu asi dlouho bude zníti v uších blůdné „hanba — styďte se“ atd., čehož se mu dostalo jako díků při jeho odchodu za jeho štvavé vystupování vůči řečníkovi a vůbec proti nám katolíkům. Vystoupením jeho bylo však přesvědčení naše jen utvrzeno, a celé hnutí, které se v okolí našem budí, posílono. Jen několik takových schůzí a těch „černých“ tady na Pardubsku přibude!

žákůh hledaly na rychlo rady a pomoci u některých lékařů a mnohé z nich se docela prý uchýlily o radu k některým „zkoušeným babičkám“ natíkájící a lamentující, že se prý drobet „přiotrávily“ (jakým jedem?), aby jim byl rychle předepsán nějaký protijed! A u jedné se prý docela zjistilo, že veškerá pomoc tu marna — a tu si mladistvá, sotva 16letá ohnivá milovnice knib Ma-charových povzdychla: „Inu, jakáž pomoc — když už to nejde změnit a zamezit, kéž by to jen aspoň byla holčička!“ Z toho pak následoval veliký „poprask“ mezi některými tatřky městskými. A jak by také ne — oni by si přáli až do smrti zůstat svobodomyšlnými, věčně věkův „mladými“ — a tu máš — protikřesťanský jed jim to najednou zhatí — mají stát se tak předčasně starými — a k tomu ještě „nezákonnitými“ dědečky! — Dva studenti byli v těchto dnech ze školy vyloučeni a dvě dívky ujely zatím z Hořic, jedna prý na venek k příbuzným a jedna do Prahy. Ostatní čekají s resignací věci příští. Z toho vidět opravdu, jak „Národ“ píše a „Hoř. Obzor“ s gu-stem jemu vrozeným opíše: „Což — pro bohy — domnívá se, že lze postup moderních myšlenek zastaviti na prahu středních škol?“ Ba nelze a nezastaví ho, jak toto faktum pádný, do očí bijící důkaz dává — nezastaví ho, tento postup moderních, antických a pohanských myšlenek na prahu střed. škol ani sto فرمانů a nezastaví ho nejen na prahu střed. škol, ale už ne ani na prahu škol měšť., čehož doklad máme v jednom nedalekém, krajském městě, kde o jedné žákyni v měšť. škole zjištěno, že je už několikátý měsíc „v jiném stavu“, a zjištěno, že ji do „toho stavu“ přivedli „moderními“ myšlenkami nadchnutí pokrokaři toho města. A že i u nás „moderní“ pokrok se rozmáhá, vysvitá z vyllčených událostí a vysvitá i ze slov učeného a moudrého, svobodomyšlného patricia zdejšího (po anticku řečeno — pozn. red.), jenž se příležitostně vyjadřuje: „Což zde u nás — je všechno pokroku milovné — a zvláště ta mládež — jak jinošská tak i už dívčí — na obchodní škole dívky jsou už všechny pokrokářky a co nevidět budou jimi také i na prům. pokrač. škole dívčí ve „Vesně“.

Agrární schůze v Úpíci. V neděli dne 13. t. m. konala agrární strana dopol. u nás manifestální schůzi, v níž se referovalo o starobním a invalidním pojištění. Přednášel p. Fr. Holanec. Účastníků bylo jen ke stu. A ještě mezi nimi byla agrárníků menšina. Předseda p. Vít ze Rtyně hned při začátku vytkl tuto slabou účast. Holanec se přimlouval, aby i rolník a živnostník byl účasten pojištění. Soc. dem. Zych vytkl Holancovi, že agrární strana původně byla proti tomu pojištění. Dr. Falk pravil, že schvaluje pouze pojištění dělnictva. Prý předloha pro pojištění rolnictva a živnostnictva jest málo propracována. Nazval ji smetkem. Nejdřív pánové agrární stranu strhali a pak si vzájemně gratulovali. Dr. Falk chválil Holance, že je pokrokový. Všimne. Vždyť už volba Holanova dále se tak pokrokově, až lidé žasli.

Krajinský org. „Strany katolického lidu v Čechách“ Místního volebního okruhu č. 43. (Nové Město a. M., Opocno a Náchod) odboývá v neděli dne 27. června t. r. IV. krajinský sjezd v Bystrém u Nov. Města n. M. Pořad slavnosti: Dopeledne: O půl 10. hod. průvod katol. organ.

Potěšky. Jak mohutnou organizací má naše mládež v celé naší farnosti, bylo viděti o krásné slavnosti „Božího Těla“ v Potěšcích a v Bradištech. Mládež v nejvzornějším pořádku v počtu 400 kráčela ve čtyřstupu. Všichni upřímní katolíci, patřící na tu mládež, hlásící se neochotně ke základům Kristovým, v hlubokém pohnutí šlieli. Slavné obecní zastupitelstvo kráčelo za Nejsv. Svátostí. Také oba dva sbory dobrovolných hasičů v plném počtu se slavnosti jak v Potěšcích tak v Bradištech (v neděli) účastnili. Družičky, sypoucí kvítka před Nejsv. Svátostí, bylo třikrát více než jindy léta. Pobohel tudíž známý spasitel a dobrodinec.

lidstva z Tupadel na celé čáře. Jak se namáhal — rozbízel Havlíčka, v němž byl potupný článek o této krásné slavnosti! A oni ho ti klerikálové už ani slyšeti nechť — dělají mu jako by vše schválili. Je nám ho líto. — Dne 10. června pořádali agrárníci schůzi v Bračicích. Ale zase nepočítali, ať přijel prý sám Dvořák ze Sán. Až na ty staré agrárníky: obchodníka v dobytku, obchodníka v kůžích a peří, hotovitele oděvu, p. obvodního lékaře a několik evangelíků — nikdo jiný nepřišel. Je to k zlosti! Jak umějí někteří „agrárníci“, kteří třeba nemají ani čtvereční metr pole, nadávati katolíkům, ukážeme co nejdříve a tak poučíme, jaké má ta strana agrární „také katolíky“.

Z Čachotína u Chotěboře na adresu „Cepu.“ Nechci se mnoho zabývatí prohaným „Cepem“ a jenom krátce na urážky jeho odpovím: Přeji těm pánům věrnost ke straně ze srdce; lízí jest, že nynější zásady strany agrární jsem vám kdy vštěpoval, poněvadž od založení strany agrární po tuto dobu mnoho v programu se změnilo a jako katolík ani okamžik nesměl jsem váhati ze strany vystoupiti. Byl jsem a budu vždy agrárikem katolického smýšlení. Zásadám katolictví nikdy jsem se nezpřonevčil. Drzou lízí jest, že zemský mandát mě dohnal ku přestoupení; předně mandát zemský není závidění hodný — zvlášť ne katolický. Vždyť při něm tučné žláby jsou připraveny pro poslance protikatolické a katolík k anekurám nepřijde. Máme důkazů mnoho, že jen na snažnou žádost stoupenců v okrese Chotěboř a Habry kandidatury té jsem se podjal. Jest drzou lízí, že jsem katolický (vaším pojmenováním klerikály) za rušitele a nesvátitele venkova prohlášen. Strana agrární byla pravou, upřímnou zastánkyní nás zemědělců — ovšem nežli vyšlo snad první číslo vašeho orgánu „Venkova.“ V nejbližším čísle byl již otištěn úvodník Pavly Moudré, který schvaloval rozinku manželskou. Program strany byl velice slibný, ale nadobro se nyní strana od něho uchýlila. U Vás, pane pisateli, charakter hledati nemohu, poněvadž žádného nemáte a o jiný se nestarejte! Též „vzor katolika“ zbytečně mně předpisujete; náboženství katolické dobře znám a dle něho také se řídím. Ovšem nějaký zvláštní katolík, jakého Vy si představujete, nejsem. Drzou lízí jest, že jsem vysvětloval politiku katolíkům jako domáhání se kněžské moci nad lidem. Ke konci prohláší, že na schůzi agrární v Čachotíně dne 9. května konané nemluvil jsem pro svornost a mír proto, abych se udržel v hodnostech, ale proto, že nutně potřebujeme v osadách pokoje a pak abychom svorně ku blahu obce pracovali. Ovšem při nynějším štvaní vašich listů jest to věcí nemožnou. Až bude p. pisatel něco pro sebe anebo pro své přátele potřebovat, necht se přiblížit! Já mu vyhovím, ale jiným způsobem než poprvé!

Jos. Adam, zemský poslanec.

Černá. Dne 6. října r. 1907 dán u nás počátek organizaci mládeže a již tehdy jsme poznali, že slavné úřady se o nás zajímají. Necházel „prý“ jsme se v místnosti, která by předpisům vyhovovala. Konali „prý“ jsme schůze důvěrné a nedávali jsme žádné legitimace. Myslíme, že se úřady přesvědčily, že konáme vše správně a ode všeho stáhli nás upustili. Tehdy bledli naši pokřikáči odpárci výbor sdružení zastrašit, teď my jsme se nebáli. Pracovali jsme od doby té klidně a pilně dále. Dne 13. června se konala u nás veřejná spolková schůze sdr. venk. mládeže, na které referovati měl red. p. Josef Novák. Již dopoledne proslychalo se, že naše schůze jest úředně zakázána, k veliké radosti našich nepřátel, ačkoliv o tom pořadatelství nebyla dána vědomost, a proto jsme veselé schůzi za hojného účastnictví odbyvali. Red. Novák co člen ústř. výboru řídil schůzi sám a promluvil o přičině našeho sdružení. Mluvil o tom, kterak díky rodičům nevděkem se odplácejí, o což hlavní zásluhu mají ti, kdož se starají o uplatnění bezbožských zásad, když tu přijde člen obec. výboru a jménem p. starosty a jménem zákona (?) rozpouští schůzi. Byli jsme žádostivi, jak vše dopadne, když tu předložil písemný zákaz schůze a to proto, poněvadž prý takové sdružení neexistuje. Zároveň vkročili do sálu dva četníci v plné zbroji a po druhé jménem zákona schůzi rozpustili a jali se vyklízet místnost. My okamžitě jsme svolali důvěrnou schůzi do místnosti p. Duška, kam i s námi strážci bezpečnosti se odebrali. Pan Novák plamennými slovy zdůraznil potřebu org. mládeže a podotkl, že by se nedivil pozornosti úřadů, kdybychom byli nějakými anarchisty. Ale katolická mládež jest a bude oporou církve a spořádaného státu. Skočil svoji řeč za horlivého souhlasu všech. Poté promluvil k ženám a dívkám sl. Jakubcová. Schůze tato zanechala u nás hluboký dojem. Půjdem dále čile vpřed!

Podkrkonošským Rozhledům. V nejbližší době vtoupil na český trh nový časopis „Podkrkonošské Rozhledy.“ Nevědouce bychom tomuto listku pozornosti; vidíme se však nuceni tak učiniti pro útok, který učinil na zasloužilou sekretářku Sdružení mládeže východočeské slečnu Milču Kosařovou. Prohlášíme, že proti tomuto drzému výpadu, který má za účel poškoditi pověst sl. Kosařové, nebudeme se brániti ani soudem ani právními polemikami v časopisech. Konstatujeme však, že je to uličnictví prvního

řádu, napadati nespravedlivě bezbrannou dívku! Páni sedící v redakci P. R. velice se mylí, jestliže myslí, že tupením a urážkami budou kaziti pověst našich předních mužů a žen. Jsem zvyklý na podobné výpady nepřátelských ubohých listůčků, které nemožno jinak nazvati než továrnami na mrzačení lidských mozků, a je to vždy svědectvím, že napadený je opravdu horlivým šifitelem katol. organizace. Ujišťujeme, že slečna dobrou pověst mezi naším lidem jate nikterak nepoškodila a že slečna bude i nadále pracovati na poli organizace. Pokládáme se za příliší povznesené na další vaše útoky a nové lízí odpovídati a proklaňujeme, že vás budeme jakožto bezvýznamný listěček ignorovati. — Sekretariát mládeže východočeské.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY
všech evropských jazyků s donátkou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví
B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Překopech.

Bulharský král Ferdinand na Velehradě. O slavnosti Božího Těla zavítal na posv. Velehrad král Bulharů Ferdinand s následníkem Borisem a jak se sám vyjádřil, připutoval „k hrobce sv. Methoda a k sídlu společných apoštolů slovanských, aby obnovené carství (bulharské), jak si toho přeje všechny lid bulharský, obnovilo své styky s cyrilomethodějským Velehradem“, středem Velké Moravy. Král Ferdinand s modlitební knihou v ruce odebral se s Borisem do chrámu Páně, obceval službám Božím a přidruživ se prostě k lidu, účastnil se průvodu. Návštěva krále Bulharů neměla jiného významu a účelu než kulturní a historický. Když nyní po pátistíci roků Bulharsko se závislosti turecké bylo vyvoleno, uznal car Ferdinand křesťanskou povinnost, čest a díky Bohu vzdáti na posv. Velehradě za vysvobození tuto.

Německá kultura v Africe. Britský konsul Douglas Young líčí ve své právě vydané výroční zprávě hrůzovládě Němců v jihozápadní německé Africe. Young odhaduje počet domorodců, pobytlých v povstání Hererů r. 1905 až 1906, při nejmenším na 120.000. V tomto počtu jsou zahrnuty i povražděné ženy a děti. V roce, uzavřeném dne 7. března 1907, podleho prý v německé jihozápadní Africe váleč. moru a hladu 75.000 černochů (mužů, žen a dětí). V německých řadách padlo jen 11 Evropanů a 80 domorodých vojáků. Válka s Herery měla za následek dalekosáhlé zničení movitého i nemovitého majetku, zpusťování pozemků, hladomor, nemoci a nesmírnou úmrtnost mezi dětmi. Některé domorodé kmeny byly z polovice vyhubeny, některé byly skoro vůbec vyhlazeny.

Proti cikánům. Minulý týden ve schůzi zem. výboru království Českého podal člen zem. výboru dr. Werunský zprávu o četných petičích sněmu podaných, v nichž obžaleny jsou žádosti za opatření proti cikánům, a poukázal na to, že nutno především, aby zjištěna byla početnost cikánů, příslušných do obce některé v král. českém a aby za účelem řádné evidence cikánů získána byla potřebná data. K návrhu referenta usneseno všem okresním výborům zaslati oběžník s nařízením, aby vyšetřili okolnosti v něm zmíněné a pro úpravu této záležitosti dále šli.

Na povznesení českých měst. Technicko zdravotní odbor Svazu českých měst na schůzi své dne 8. června v Praze schválil, aby všem městům ve Svazu sdruženým ihned zaslány byly odbornými referenty vypracované dotazníky o zásobování měst vodou, kanalizace, čistění a osvětlování měst, esthetiky měst, technických orgánů městských regulačních prací a zdravotních opatření městských; dotazníky ty mají sebrati

statistický materiál, jenž bude zpracován jednak v referátech letošního sjezdu, jednak i v dalších publikacích a pracích sekce technicko-zdravotní. V tomto směru může Svaz čas. měst provésti mnoho na povznesení našich českých měst.

Stoleté jubileum strojí výroby papíru. „Slov. Stenograf“ upozorňuje na zajímavé jubileum. Letošního roku oslaví století své strojí výroby jedna z nejdůležitějších potřeb vzdělaného člověka, totiž papír. Není předmětu, který by se dnes nevyráběl z papíru, počínaje od jednoduché škatulky na pera až do moderního obytného domu, není na světě věci, která by se těšila většímu rozšíření a oblibě. Původně však neměl papír jiného účelu nežli sloužiti ku psaní. Před vynalezením papíru ryli a psávali na kameny olovem, slonovou kostí neb pod.; později psalo se na zvířecí kůže, kůru, palmové listy atd. Vynálezem výroby papíru v dnešní podstatě jest vysoký čínský úředník Tchaj-Lun, zemřelý roku 118 po Kr. Jím vynalezený papír byl zhotovován ze stromové kůry, konopí, hadrů a rybářských sítí. Arabové výrobu zdokonalili a postupem času v Evropě se staly různé pronikavé změny jak ve volbě materiálu, tak i ve výrobním postupu. Přední surovinou ovšem zůstaly při výrobě papíru dosud hadry. Výroba nynějšího papíru dostala se z Číny do střední Evropy oklikou přes Arabii a Španěly. Obchodu papírem zmocnili se čili Benátčané, v jejich rukou dlouho zůstal. Papírníci, povolání Karlem IV. z Itálie, založili roku 1370 papírnu v Chebu. Veliký převrat způsobil ve výrobě papíru stroj vynalezený Francouzem Mikulášem Louisem Robertem a bělení chlorem. Původní primitivní stroj se od roku 1799 stále zdokonaloval, takže roku 1809, tedy právě před 100 lety, se docílilo úspěchů, jež zabezpečily papíru cestu do celého světa následkem ohromné produkce a značného zlevnění.

Draší advokáti. Nařízením ministerstva spravedlnosti zvyšuje se advokátní sazba od 1. července t. r. a to následkem zdražení bytů a potravin a že také výlohy na advokátní kanceláře byly zvýšeny zavedením telefonů a psacích strojů a zdražením pracovních sil. Nynější rozdělení tarifů ve tři místní třídy zůstává v platnosti; avšak všechna místa, kde jest soud, jsou nyní zařazena do II. třídy, čímž též všechna místa s krajskými soudy postoupí o jednu místní třídu. Tarifní sazby v nejvyšší cenové položce (bagatelní záležitosti) ponechány beze změny. Žaloby nebudou ani v zařazené nejbližší cenové položce (až do 200 K) dražší.

Pomník českému vojně v Německu. V neděli 6. června odp. byl v obci Burgweinfing u Řezna odhalen slavný pomník bývalého vojína od rakouského pěšího pluku arcivévody Karla čís. 3 svobodníka Kozábka, který 23. dubna 1809 nedaleko místa, kde stojí pomník, hájil chrabře prapor pluku a zachránil jej, plovav Dunajem, před nepřitelem. Vedle deputace důstojníků pěšího pluku arcivévody Karla, jež dostavila se s velitelem plukovním, účastnili se odhalení pomníku deputace důstojníků 11. bavorského pěšího pluku, zástupci městského magistrátu a vysloužilců spolků.

Důležité pro katolické spolky a organizace. Výkonné komité IV. sjezdu katolických českoslovanských v Praze usnešelo se v poslední své schůzi poskytnouti velikou výhodu katolickým organizacím a spolkům při odebírání sjezdových zpráv. Značná tato výhoda pozůstává v tom, že při hromadné odebírce nejméně pěti kusů sjezdových zpráv budou tyto katolickým spolkům a organizacím přenechány za čtvrtinu krámské ceny, totiž pouze za 1 korunu. Jeikž kniha tato jest pro pracovníky organizační a spolkové veledůležitou a neocenitelnou pomůckou a skýtá každému katolickému pracovníku bohatý obsahový materiál myšlenek, doufá výkonné komité, že vážená předsednictva katolických spolků a organizací výhodu tuto uvítají a hromadné cenou tuto knihu, obsahující všechny sjezdové řeči a přednášky a bohaté ilustrace, pro své členstvo objednájí. Kniha čítá 372 stran veliké slovníkové osmerky s ilustracemi celostránkovými. Objednávky a zásilky peněžní buďte poštovní poukázkou nebo ve známkách přijímá, pokud zásoba stačí, knihtiskárna Cyrill-Methodějská (V. Kotrba) v Praze č. 200-II. Při odebírání jednotlivých exemplářů nutno přiložiti kromě 1 K i 30 hal. na porto. Při odebírce aspoň pěti exemplářů hraří poštovní komité.

Střádanky. Dle úřední statistiky předlitavské zjistilo se, že způsob střádání pomocí střádanek roku 1905 zavedený rozšířil se dosud t. k., že koncem loňského roku bylo 314 spřítelen, jež svedly střádanky. Vydaly 144.373 těchto pokladniček a bylo do nich uloženo 12.793.763 K. V Čechách zavedlo střádanky 119 spřítelen, na Moravě 32, ve Slezsku 9; pokladniček vydali v Čechách 53.902, na Moravě 7204, ve Slezsku 1569, a bylo do nich vloženo: v Čechách 5.196.772, na Moravě 633.573 a ve Slezsku 118.017 K.

Trávní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. června 1908. 1 hl pšenice K 24.00 — 25.00, žito K 15.20 — 16.00, ječmene K 14.50 — 00.00, prosa K 16.00 — 00.00, vlna K 22.00 — 23.00, hrozn K 21.00 — 22.00, ovce K 10.40 — 11.20,

žodky K 30.00—34.00, jablů K 24.00—28.00, krup K 22.00—41.00, bramborů starých K 4.80—5.60, nových K 00.00—00.00, jetel. semene červeného K 00.00—00.00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00—00.00 máku K 28.00—00.00, lněná semene K 21.90—22.00, 1 kg žitných otrub K 18.27—00.00, 100 kg pšenických otrub 16.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.80 až 0.00, 1 kg másla převařeného K 0.00—00.00, 1 kg sádla vepřového K 2.00—0.00, 1 kg tvarohu 0.82—0.86, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa cerele K 00.00 až 00.00, 1 kopa petržele K 8.00—10.00, 1 kopa kapusty K 0.00—0.00, 1 hl cibule K 28.00—30.00, 1 kopa drobné seleniny K 1.00—6.00, 1 pytel mrkve K 12.00—0.00, 1 kopa salátu K 0.60—0.80, 1 hl jablů K 00.00—00.00 1 kopa okurek 12.00—0.00 1 hl třelů K 0.00—0.00. — Na týž trh v Hradci Králové dne 12. června 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 107 hektol, žit 182, ječmene 0, oves 147, prosa 0, vike 0, krm. ohn 0, žodky 00, krup 6, jablů 10, jetel. semínka 0, lněného semene 0, máku 2. — 2) Zeleniny: petržele 20 kop, cerele 00 kop, kapusty 0 kop, cibule 109 hl, okurek 4 kopy, salátu 100 kop, mrkve 4 pytle, brambor 80 hl, selí 00 kop, drobné seleniny 80 kop. — 3) Ovoce: jablů 00 hl, brůšek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drobn. dobytka: vepř 7 kusů, prasevínat 448 kusů, kůzlát 0 kusů.

Litanii k nejsv. Srdci Páně s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100 kusů 3 K) ve **snížené ceně** 100 kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci Páně 100 kusů za 80 h (místo za K 1.20)

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Prodá se z volné ruky domek

přízemní v živé ulici ve Skutči o šesti obytných místnostech, se zahradou, v níž jest studna se stálou zdravou vodou; vodovod ze studny do příbytku. K domku přísluší dobrá stodola. Obytné stavení hodí se dobře pro zařízení obchodu.

Bližší zprávy podá
Fr. Hrouzek,
pilník ve Skutči, Lažanská ulice.

Všem rodičům,

ktřím záleží na mravní a vlastenecké výchově dětí,
vše doporučíme

Pensionát
císaře Františka Josefa I.

v Hradci Král.

V Pensionátu jsou tyto školy:

Pekrařovací škola. Kurs pro vzdělání péstounek na školách mateřských s právem veřejnosti.
Kurs industriální. Hudební škola. Vyučování cizím řečem (německá, francouzská, anglická).

Pro všechny obory státní zkoušené učitelky.
Prospekty se zašlou na požádání.

Právě vyšlo č. 5. a 6. Časových Úvah, obsahující

pastýřský list

J. Exc. adp. biskupa Dra. Doubravy:

„Nemlčte!“

a sociální úvahu P. Voňavky:

„Alkohol nepřítel.“

Pastýřský list nabádá vzletnými i důraznými slovy klerus i věřící lid ku stálosti u víry a k neohroženému hájení náboženského přesvědčení navzdor všemu posměchu nepřítel. V dnešní ohrožené době je každé povzbuzující slovo útěchou utiskovanému lidu katolic. ému a proto dvojnásob váží slovo to, přichází-li z úst vrchního pastýře.

„Nebojte se a nemlčte, když máte vydati svědectví pravdy“, stane se jistě heslem každého uvědomělého katolíka!

Úvaha populárního řečníka P. Voňavky pojednává moderní sociální mor, jaký zavinuje nemírné požívání lihovin a pálených nápojů. Úvaha psána je svižným slohem, obsahuje hojnost výroků vynikajících odborníků a vykoná svým posláním jistě záslužné dílo.

Nejnovější číslo „Čas. Úvah“ hodí se k bro-madnému rozšíření.

Cena 16 h.

Objednávky vyřídí

Administrace Časových Úvah
v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých **kupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Program strany katolického lidu v Čechách

8° o 2 listech dostati lze za 5 h

v Biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

MOSAIKY
skleněné

B. Škarda,
Brno.

Posílá se i s
nová okna, dveře
besplatně.

SOCHY, RELIEFY,

OBRÁZY (NA PLÁTNĚ, DŘEVĚ,
PLECHU)

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
DLE PŘEDPISŮ CÍRKEVNÍCH, VE SLOHU
SPRÁVNĚ, SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ,
REZBAŘSKÝ A MALÍŘSKÝ

ve VYSOKÉM V SYCHROVĚ.

(ZÁVOD TRVÁ OD R. 1853.)

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

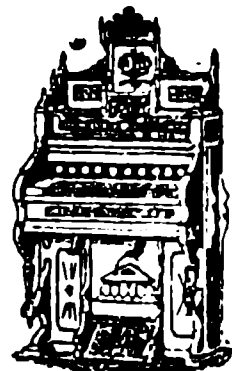
v Hradci Králové.

Skлады:

Badapěst, VIII. ker József-
körút 15. s. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Bankrot macharovsko-masarykovského pokrokového učení znovu ohlášeno. Dle dřívějších chvástavých slov Času zdálo se některým nezkušeným lidem, jak ve studentstvu byl vzbuzen obrovský zájem o pozitivní snahy náboženské. Studenti přehorlivě tleskali Masarykovi útočnicku proti katolické církvi, chválili ho jako nejlepšího křesťana (ovšem hlavně k vůli tomu, aby katolíky pozlobili) a — dost.

Ale pardon! Studenti „protiklerikální“, aby svůj herecký póze dali masku vážnosti, požádali, aby se konaly univerzitní přednášky o náboženské vědě. Ovšem toto požádání nutno brát tak, jako mnohé ty res. luce, jimiž se šikovně zakrývá nechuť ke skutečné práci, k upřímné praxi.

Přednášek těch vykonali dosud neklerikální doktoři filosofie dosti málo, a při tom všem měli obrovskou nouzi o — akademické posluchačstvo. Masarykovští studující, vedení prý masarykovským tiskem „k věcnému na vše nahlížení“, místo vědeckého studia náboženství raději se horlivě účastnili wahrmondovských protikatolických štvanic, vykládali se fanatičtí při instalační řeči univerzityho rektora-kněze a nyní svorně chodí naslouchati přednáškám neudborníka Machara a tleskati nejtlustším lžem. V samé „Hlídce Času“ dne 9. června čteme o smutném osudu náboženských přednášek:

„Zajímavé by bylo též vědět, jaký zájem se jevil o toto málo přednášek, které se konaly, tedy kolik posluchačů skutečně přednášky navštěvovalo; leč to naprosto nelze zjistiti, protože čísla udávající počet zapsaných posluchačů, jak ze zkušenosti vím, jsou úplně bezcenná, ješto převládá většina těch, kteří jsou sapsáni do takovýchto nepovinných přednášek, vůbec je nemavštěvuje. Tim stává se, že někdy na př. na velice zajímavých přednáškách prof. Dvořáka „o čínském náboženství“, bývali přítomni dva nebo tři posluchači, ač jich vždy bývá sapsáno přes třicet.“

Tato nevšímavost se strany studentstva — které přece samo žádalo o zřízení přednášek o náboženství — musí býti především odstraněna, má-li se tu o něco pokročit ku předu. Na prvním místě historikové měli by si více těchto věcí všimati, vždyť jim nejvíce se naskytuje příležitost mluvit ve škole o jednotlivých náboženstvích a mohli by tu mnoho vykonati na poli pokroku. — *Především nutno vzbuditi — zejména u studentstva — větší zájem pro věc a teprve pak lze pomýšleti na pevné systemisování přednášek o náboženské vědě“.*

Tak? Teď že jest teprve potřeba vzbuditi u studentstva o přednášky náboženské zájem? Nešťastný pisatel, vždyť svým prohlášením bezohledně popravujete chlubné fráze Masaryka, který v hrdé póze tvrdil, jak veliký zájem vzbudil o náboženství. A zatím nyní dokázáno, že ani ti, na které měl vliv nejvíce, o vášnější studium náboženské se nesajímají. Ovšem protikřesťanských štvanic účastní se bujará ta mládež horlivě dál. Pěkně věru vyhlídka do budoucnosti toho „věcného nahlížení“ „Hlídka Času“ bezděčně znovu potvrdila bankrot Masarykovy náboženské práce.

Jaká vědecká srnka se sypou s volnomyšlenkářské sýpky. Volnomyšlenkářským chlebkem jest tupeň katolictva za každou cenu. A nepodati-li se vymysleti šikovnou lež moderního pance, sahne se aspoň k ruce, odhozené od samých protestantů. Vždyť by jizlivci, odebrající „Volnou Myšlenku“ k ukojení svého vzteku, začali „málo řízný“ časopis vracet. Tudíž lhavé řemeslo, jemuž volnomyšlenkáři přezdívali „věda“, nesmí se zastavit. A tak sáhlo l. číslo Volné Myšlenky k stokrát vyvrácené povídce o „papežce Johaně.“ Sami vážní protestantští dějepisci se už dávno zastýdli, že jejich souvěrci trumfovali proti katolíkům tou papeškou, která vlastně nikdy neexistovala. Vždyť přece přední badatelé dokázali, že pro papežku Johana není v souvislosti dějin papežů místa. Patriarcha cařihradský Focius, který žil v době, do které hladil pomluvači (za 200 let potom!) panování vybájené „papežky“, byl velikým nepřitelem stolce papežského a vyčítal papežům, co mu slina na jazyk přinesla. Proč tedy tyž protivník o papežce ani nemluvá? Proč naopak výslovně nazývá papeže Benedikta nástupcem Lva IV.? Vždyť tak jedním rázem ubral „papežce“ dobu, v níž měla dle moderních lhářů panovati. Nedivíme se, že tu vyřhanou povídku přemílal Hus. Leč po jasné mluvě nynějších správčích výskumů vědeckých jest taková povídka úmyslným mršacením prostomyslných mozků, jež by se mělo trestati přinejmenší, než zlodějství. Račnování podvodníci snaží se dokazovati, že ani neexistoval sv. Jan Nepomucký, jehož tělo přece bylo nalezeno a velikými zářáky oslaveno. Za to však chtějí mermomocí věřiti v existenci papežky ze století X., kterou si vymyslíli teprve jímími podvodníci říjci

ku konci století XI. I Jen se všude dotazujte na schůzích volných myslitelů, zda s balamucením svého orgánu souhlasí.

Komu Machar nejvíce uškodil? Přímou komická jest podivná na některé pokrokařské krahý, jak kysele se tváří při pozorování odhadnutí bilance výpravy Macharovy. Málokdy tak křiklavě do očí bil nespravedlivý pokrokařský fanatismus, málokdy tak jasně vysvitlo, jak krajně nepoctivých prostředků užívá se na udolání katolictva. Naši se nedali a otevřeli lidu oči, tak že zvláště na Moravě Macharova skončila velkým fiaskem a to tím větším, když nerozhodní inteligenti trnuli, čím se je odvažuje Machar sytiti. Pokrokařský tisk ve své úzkosti již se obrací o pomoc docela — ke katolíkům. Na př. učitel Mácha v „Pozoru“ vybízí Dostála-Lutinova, aby okřikl katolickou žurnalistiku, která tak „nízce“ na Machara útočí. Výzva komická! Machar přišel všecko „rozsekát“, zlehčuje naše přesvědčení způsobem nejdrzejším. A teď najednou ho mají katolíci hájiti! „Lidové Noviny“ dra Stránického také se poděkaly. Prý „klerikálové“ svými schůzkami chtějí z Machara vytloukat kapitál. Tedy sám lidovecko-pokrokařský žurnál nepřímou přiznává, že nám vlastně tlusté lži Macharovy prospěly. Věra málokdy si utržili pokrokaři takovou blamáž jako ukazováním fanatiků Machara. Každou chvíli jim můžeme vyčíst do očí, jak se stará i o „vědu“, jak velebili lháře, který vědu nejváženějších univerzitních profesorů „poráží“ svým fanatickým justamentem. Pokrokaři z vědy učinili šaška, cinkajícího masopustními rolníckými a lidé opravdu vzdělaní při tom ostatkovém mumraji chytli se za hlavu.

Umřel Havlíček jako katolík?

Dr. Kronbauer zaznamenal v 19. čísle „Máje“ paměti stařičké dámy Vilemny Packové (dcery majitele domu, v němž Havlíček bydlel) o posledních chvílích K. Havlíčka Borovského. V pamětech těch čteme:

„Když už bylo jisto, že Havlíčkovy hodiny jsou sečteny, přišel k nám jeho švagr, pan Jaroš a ptá se maminky se starostlivou tváří, co má dělat — že dobře ví, jak Havlíček byl proti kněžím, ale že přece jenom by si to nerad vzal na svědomí, aby umřel bez poslední útěchy. Konečně se rozhodl, že se poradí se švagrovým přítelem, panem páterem Řezáčem, jenž mu nejlíp poví, co má dělat. Kdo ví, zda prý by sám Havlíčka nezaoopatřil. Brzy na to se vrátil Jaroš s Řezáčem, jenž vešel k Havlíčkovi a dlouho u něho pobyl. Nám Jaroš vypravoval, že mu pan Řezáč řekl: „Ne, ne . . . ani pomýšlení, znám Havlíčkovo přesvědčení, půjdu k němu, ale nejdu k němu jako kněz, nýbrž jako jeho kamarád.“

Nato poznamenal pichlavě „Národní Obzor“: „Podíváte-li se pozorně na tuto zprávu, píchne vás jedna věc, a ta je právě důležitá: dal se Havlíček zaoopatřit či nedal? Ukázal se v posledních chvílích býti slabochem či neukázal? Vyhrál páter Řezáč nad Havlíčkem či Havlíček nad Řezáčem? Čtěte ještě jednou — záznam jest psán tak opatrně, že dovoluje výklad obojí; pro zbožné dušičky výklad: dal se zaoopatřit, smřil se s církví, šel kajlně do sebe; pro nevěrce, kteří chtějí míti Havlíčka důsledného v životě i smrti, výklad: nedal! Nuže! Víme náhodou, jak se věc měla v pravdě: Havlíček nedal se zaoopatřit, ba při Řezáčově vstupu do pokoje učinil rukou prudký, odmítavý pohyb a to při plném jasném vědomí. Pan Kronbauer jistě též tuto věc zvěděl od paní Packové, ale zatím ji zamířel a opatrnou stylisací přes ni překlouzl.“

Naproti tomu v „Českém Západě“ sděluje zajímavé podrobnosti Václav Vajs, jehož tetička, nyní 85letá, Karlu Havlíčkovi Borovskému k smrti poslouchala Složila dříve u bratra Havlíčkova Františka v Německém Brodě. Když přijel Havlíček z Brixenu do Brodu, byla již jeho paní mrtva. Když druhý rok šla ze služby, dal jí Havlíček 10 zl. a řekl jí, že se možná zase brzy sejdou. Stařičká žena vypravuje dále: „Byla jsem zatím doma, pak v Okružnici. Tu jsem dostala psaní od p. Karla H., abych přijela do Prahy k Jarošům. Pan Jaroš byl Havlíčkův švagr a bydlel naproti státnímu nádraží. V úterý jsem tam přišla, ve středu ráno odjela paní Jarošová pryč, na večer dojel pan Jaroš do Vídně. Ve čtvrtek odpoledne přivezli Havlíčka ze Šternberka . . . Pan doktor přišel k němu každý den. Pan Sýkora se tam stavěl každý den ráno a v. čer, když šel domů na M. Stranu. Jinak byla jsem tam úplně sama. V neděli byl tam u pana Havlíčka pan Sýkora a sládek pan Ferdinand Náprstek, potom tam přišel pan Burer, který byl důvěrníkem u Jarošů. Tohoto Burera poslali k sv. Jindřichu na faru, aby tam šel o dovolení, aby směl pana Havlíčka přijít zaoopatřit pan páter Řezáč, Havlíčkův přítel, který byl v nějakém ústavě na Hradčanech. Povídalo se, že si ho pan Havlíček přeje. Páter Řezáč přišel (jak přišel?), no tak, jako chodí kněz k nemocnému, v klerice, s volebnou svátostí a vešel k Havlíčkovi do pokoje. Když od H. odešel p. Řezáč, ptala jsem

se ho, zda něco poručí. On že nikoliv, že již něčeho nepotřebuje. Dávala jsem mu obklady, které on někdy zahodil za postel. V pondělí přišla paní Sýkorová pana H. navštívit, tak smutně se na něho dívala, chtěla mu podat ruku a řekla: „Pozdrav Pán Bůh, Karle,“ ale její muž ji škubnul ze zadu. . . . V pondělí večer přišel tam bratr p. Sýkory Vincenc, ale ten spal až ve třetím pokoji. V úterý bylo to s p. Havlíčkem stále tak až do 5. hodiny odpoledne, kdy umřel. Hned potom přijel pan Náprstek a přivezl sebou nějakého pána, který vzal Havlíčkovu masku z kypsu. (Po třech nedělích mi pan sládek Ferdin. Náprstek přinesl masku pod pláštěm a ukazoval mi ji a ptal se, znám-li ho. Ale nařídil mi, abych mlčela, že je to potajmu). Potom Havlíčka oblékli a vložili do rakvy, na čelo mu položili bobkový věnec, rozložili po čele lístek sem, lístek tam a když byla chodba otevřena, chodilo tam procesí lidu.“

A Vajs podle vypravování poctivé stařenky shrnuje svůj správný úsudek stručně takto:

„Havlíček zaoopatřiti se dal, dovolení zjednáno na farní u sv. Jindřicha panem Burerem, aby ho mohl přijíti zaoopatřit kněz přítel, na jeho úmrtím oznámení stálo, že H. zemřel zaopatřen sv. svátostmi. Pan Jaroš, který řekl se starostlivou tváří, že on, jak H. byl proti kněžím a přece chtěl ho dát zaoopatřit, v tuhle dobu ani v Praze nebyl, ale přišel až po smrti H. ve středu a ptal se Anny, co Havlíček říkal. P. Řezáč přišel k Havlíčkovi nejen jako přítel, nýbrž i jako kněz a nebylo tudíž potřeba, aby Řezáč vyhrával nad Havlíčkem nebo Havlíček nad Řezáčem, poněvadž mezi nimi k žádnému zápasu nedošlo.“

Tu máme tudíž pádné doklady, že Havlíček byl sv. svátostmi zaopatřen na vlastní žádost a že zemřel jako oddaný syn katolické církve.

Krvežíznivec Nero nalezl svého prvního Homéra v Macharovi.

Syn boha Slunce, geniální vůdce českého národa, dle Masaryka člověk nejčestnější, dle Herbena básník svým talentem omračující, napsal báseň ku počtu matkovraha, slabomyslného zbýralce a zběsilého katana svobody a lidu dělnického — totiž ku počtu císaře Nerona. Co Macharovi na tom záleželo, že sami antičtí pohané nad zvrhlostí Neronovou trnuli? Machar chtěl povědět něco hodné orgánálního, čím by hodné potýral „šosácké tatíky“. Zvednou-li tito proti tomu protest, tím lépe. Bude se aspoň mnoho o Macharovi mluvit.

Machar tedy sedl a psal. Prý katecheta soukal o Neronovi se svých rtů rychlé: „Vývrhel lidstva, pekél syn a tyran . . . Profesor dějin, jenž rád koketoval s Darwinem, theorií děd čnosti, užíval fráze: „Šílenec, jenž ocí se k neštěstí lidstva na despotickém trůně“ Buržoá děti sáji ze slov živých a z tenkých knížek ctnostných paedagogů ten přísavý ortel, dál jej paponáskují s nebeským klidem, prostotou všech hlupců. A ty tak stojíš, zasmušilý stín, v nachové toze ve žlutavém přitíni, a v líc ti stíká pídimažů slina . . . praděde Baudelairův, dekadente . . . Profaně luza! Stín tvůj dnes jí zhrd . . .“

A když Machar tolik se poklonil ničemovi, jež pouze úžasná zvrhlost současných patriciů udržovala na trůnu tak vysokém, řekl Machar (dle N. Doby) v přičině krásotní antického: „Smysl pro krásu byl dojista i důvodem lásky k chlapcům, té „nefesti“, již se dnes docela jinak rozumí a která se docela jinak, zvláště mezi katolickými páterý pěstuje.“

Když tudíž „syn Heliův“ v nespravedlivém ostouzení kněžstva tolik pokročil, budiž nám promítno, že budeme něco citovati z pohanského spisovatele Suetonia o Neronově antickém jasu. Není věcí příjemnou mluvit o rafinovaných zvrhlostech Neronových. Ale když někdo praští katolíky klackem, vydráždí přímo natnou, věcnou obranu. Zprávy, jež jest zvláště hnusno do češtiny přeložiti, uvedeme jen v originále, po latinsku. Nuže, jak mluví sám vzídlaný pohan o Neronovi?

Cap. XXVI. Svou náklonnost ku vřstřednostem, prostopášnosti, zbyřlosti, lakomství, ukrutnosti z počátku porážnu a tajně jakoby z po-blouzení jinošského projevoval, ale i teokráte nikomu nešlo, že jsou to chyby povahy, nikoliv věku. Za soumraku hned uchopiv klobouček (ar-repto pileo vel galero) spěchal do krčm (popinas inibat), ulíniloval (circumque vicosa vagabatur ludibundus) ovšem ne bez škody, tloukl ty, kteří se vraceli od večere, jestliže se mu kdo na odpor postavil, zraňoval a do stok shazoval, krámký vy-lamoval a drancoval a ve svém paláci, kde tak zvaná quintana byla, věci uloupené ve dražbě prodával. (Quintana bylo místo, kde vojáci svoje potřeby nakupovali — asi nynější kantina poza překl.). Často v takových vracích byl život nebo aspoň oči v nebezpečí a od jednoho vážného senátora (latiellivius), jehož manželku stýral, byl by býval ubit. Pročež nikdy v tu dobu něčeho se neodvážil bez tribunů, kteří ho buď zjevně nebo tajně následovali. Někdy tajně donesen do divadla, kde byl přítomen hašteření diváků o pantomimu

buď jako svědek nebo podněcovatel. Když přišlo to do křížku (Et cum ad manus ventum esset) a kamenem a rozbitými stolicemi se rozhodovalo, sám hojně házel na lid a i hlavu praetorovu zranil.

Cap. XXVII. Když jeho špatné kousky nabývaly převahy, sancebal kousků tajných a potašných (jocularia et latebras omisit), ale prováděl to veřejně. Kvasy protahoval od hodiny polední až do půlnoci, občerstviv se buď v teplých nebo dle potřeby chladných nádržkách. Někdy hodoval i na veřejnosti na uzavřené Naumachii (místo, kde byly sváděny námořní bitvy před diváky pozn. překl.) nebo na poli Martově nebo na velikém Cirku, mezi tím co mu celého města nevěstky a lehké ženštiny přislubovaly (inter scortorum totius urbis ambubajumque ministeria).

Kdykoliv se plavil do Oatis na Tiberu nebo do zálivu Bajanského, postaveny na březích řeky a moře stánky (orig. tabernae diversoriae—chambre separée), pověstné brlohy—bordely (orig. insignes ganeae), ve kterých vznešené paní měly funkci kuplířek hostinských a se všech stran zvaly ku návštěvě.

Cap. XXVIII. Mimo zneuzítí chlapců nedospělých (orig. super ingenorum paedagogia) a souložení s ženami vdanými znásilnil Vestálku Rubrii. Málem by se byl oženil s propuštěnkou Akté, a získal proto již konsuláry, aby potvrdili, že (totiž Akté) jest z krve královské. Chlapce Spora dav vykřesliti (excoctis testibus), pokoušel se přeměnit na ženu. Se svatebním darem a slavností dav ho k sobě přivést, měl ho za ženu (pro uxore habuit). Jest posud žert nikoliv neznámý: Mohlo by to dobře s lidmi býti, kdyby otec Domitian měl takovou ženu (Bene agi potuisset cum rebus humanis si Domitian pater talem habuisset uxorem). Tohoto Spora, vyzdobeného oděvem císařevy, v lenošce voženém (lectiva vectus) po trzích a náměstích doprovázel a s ním se milskoval (identidem exosculans). Nestoudně i po matce toužil. Podáváme zde latinsky, jak píše Suetonius: Nam matris concubitus appetisse et ab obrectatoribus euis ne feror et impotens mulier et hoc genere gratiae praevaleret, deterritum nemo dubitavit. Olim etiam quoties lectica (lenoška) cum matre veheretur libidinum incestu ac maculis vestis proditum affirmavit.

Cap. XXIX. vypravuje, že páchal broznu bestialitu a sice tím způsobem, že se dal zašiti do kůže zvířecí (pelle contactus emitteretur a cavea) a muže i ženy, kteří byli u kolu uvázáni, nejhanebnějším způsobem zneuctíval (virorumque ac feminarum ad stipitem deligatorum inguina invaderet), a když se tak vyběsil, dával se jako zvíře zdánlivě zabíjeti od Doryphora propuštěnce, se kterým se jako se Sporem zasnoubil, vydávaje se Nero zase za ženu (vocem quoque et ejulatus vim patientium virginum imitatus).

A tak by se mohlo pokračovati. Podáváme ukásku—nikoliv vět vytržených, ale kapitol čtyř za sebou jdoucích, jak píše římský pohanský dějepisec Suetonius o Neronovi. Dalšími kapitolami bychom mohli posloužiti—kde vypravuje se o Neronovi marnotratníka—vrahovi—traviči—palíči—padouchu. Podobně ať si přečte pan Machar, co vypravuje Dio v kap. 62, 15, kde se popisuje kvas, při kterém Tigellius musel dělati hospodského—kdy otrok mohl si dovoliti ty největší nestoudnosti proti své paní, před očima pánovýma gladiator oproti divce před vlastním otcem.

Pan Machar jako znatel antiky četl snad Suetonia, věřím si, co praví o tom slaveném Horácovi—který, jak se dokazuje—byl též židem. Tam stojí doslovně: „Ad res Venereas item perantior traditur. Nam speculatur cubiculo scorta dicitar habuisse disposita, ut quocunque respiciasset, ubi ei imago coitus referretur.“

Zajisté, že syn Heliův byl v Pompeji a Neapoli. Jako znatel antiky ví dobře, jaké scény s intimního života pohanských Římanů se na zdech a v mušleích zachovaly zobrazeny.

Syn Heliův, geniální vůdce českého národa, dle Masaryka nejčestější člověk, dle Herbena básník svým vzletem omračující—tadíž buď projevil velkou ignoranci nebo sámsky sváděl k nastrojnému myšlení a náhledům.

Šťastný Nerone, našel jsi přece konečně Homéra!

POJIŠTĚTE SE NA ŽIVOT
u banky **SLAVIE** v Praze.
Píšte o sanby.

Hospodářská hlídka.

Meliorační fond a naše země. Pošasecké sněmovně předložen byl praeliminován, podle něhož mají býti rozděleny jednotlivým zemím subvence z melioračního fondu. Pozoruhodno je, že pro král. České není praeliminováno pro nové podniky ani haléře. Patrně proto, že sněm český nebyl dělným a že tedy nemůže se státi žádného usnesení o příspěvcích, jež platí země. Zato však

Tyroly, jichž sněm také nebyl dělným, dostávají spousta peněz a sice je pro ně praeliminováno přes 1,800.000 K. Čeští poslanci jsou pro tuto okolnost velice roztrpčeni a bodají sanjat rozhodné stanovisko.

Vysoké ceny chlebovín mají za následek, že kupuje se pohotovými pšenice cizozemská. V Budapešti bylo v posledních dnech zakoupeno 40.000 metrických centů rumunské pšenice za 16.15 K. V Praze byla zakoupena pšenice australská za 16.16 K, pšenice jiboru.ka za 16 K a došla také nabídka na pšenici indickou. Nabídka cizozemského zboží nebyla by vůbec za nynějších poměrů celních mizaou, kdyby ceny pšenice nebyly nad míru vysoké. Od roku 1877 neměla u nás pšenice tak vysokých záznamů jako má letos. Dovozy týká se přirozeně jenom p hotového zboží, při čemž dlužno konstatovati, že pšenice z oněch států, s nimiž nemáme celních smluv, přiváží se k nám za nižší clo jako naturalisovaná německá nebo rumunská pšenice. Pro nové zboží není ovšem ještě možnosti dovozu. Nastane-li později, závisí od vývoje cen chlebovín.

Maďarská agrární banka pro Bosnu dle svých stanov obsahuje celou řadu ustanovení, která směřují ku zkáze rolníků v případě, že tito budou vyhledávati úvěru banky. Před desíti lety nesmí býti výpůjčka vypověděna, leda že by dlužník zaplatil 3 procenta kapitálu jako poplatek za zrušení zápfjčky. Dvě půlroční annuity srážejí se předem jako—kauce, tak že teď kdo si vypůjčuje, neobdrží kapitál celý, ovšem úroky z celého musí zaplatiti. Banka si vyhrazuje právo, kdykoli zvýší úroky; zvýší-li se činnost rolníkovou výnos statku, musí rolník platiti vyšší úroky. Pozemek je neprodejný, pokud tvoří zástavu výpůjčky. Všecky pohledávky oproti dlužníkovi jsou bez zálohy a soudního řízení exekvovatelné a politické úřady jsou povinny vybrati pohledávky banky stejným způsobem, jako daně. Mimo 5% úroky musí se platiti ještě půldruhého procenta přeměn a manipulačních poplatků, tak že úroky obnášejí se zřetelem na to, že se „kauce“ neur. čl. 6.75 (šest a tři čtvrti) procenta. Nemůže-li takto „osvobozený“ sedlák dostati svým lichvářským závazkům, dá se jeho ucedlost beze vší shovívavosti do prodeje a maďarská banka může na ni usaditi, koho se jí zalíbí. — Není proto divu, že na říšské radě vystoupila téměř celá sněmovna (především Slovanská jednota) proti tomuto zotročení sedláků bosenských.

Hedvábnictví v království Českém. Hedvábnictví (pěstování bource morušového), majíc v království Českém všechny k rozvoji potřebné podmínky, může se státi snadno zdrojem značných příjmů i kdyby věnovaly se pěstování jen ony vrstvy lidu, které těžší, namáhavou práci konati nemohou. Jsou to lidé staří a děti. Pro děti, nehledě i na prospěch hmotný, má pěstování hedvábnictví důležitost také po stránce výchovné. První podmínkou pro úspěšné pěstování jest rozšíření moruše, jejíž list jest potravou náležitě housenky hedvábníka. Moruše sama jest také stromem okrasným, kterému se daří všude tam, kde roste strom ovocný a věnuje-li se jí stejná péče. Může se pěstovati co strom i keř (živý plot). Jest mnoho půdy v království Českém dnes ladem ležící, na které by mohla býti moruše vysazena. „Spolek ku pěstování moruší a hedvábnictví pro království České v Praze“, povzbuzen úspěchy posledních let a získav řadu nových pracovníků, snaží se vzbuditi zájem pro pěstování hedvábníka a uspořádal proto na jubilejní výstavě obchodní komory pražské v roce 1908 rozsáhlou a názornou expozici. Spolek tento podporuje užitečné odvětví toto poskytováním semene a sazenic moruší a vajčček bource. Kupuje v měsíci září pak zámožky hedvábné za ceny tržní, jelikož získal stálého domácího odběratele, továrníka látek (vignet krejčovských). Spolek snaží se nyní, aby vypěstovány byly moruše v různých krajích království Českého, aby tak každý kraj měl moruše přispůsobené podnebí a půdě. Dosavadní pokusy v tomto směru podniknuté měly též úspěch. Spolek spoléhá na pomoc všech, kteří v akci této jej podporovati mohou. V každém okrese měla by býti moruše pěstována ve školkách veřejných (okresních, obecních, školních) i soukromých a sazenice pak rozdávány, neb lacino prodávány. V málo letech byla by hlavní podmínka rozvoje hedvábnictví u nás splněna. Tisíce moruší selenalo by se na místech, která dnes stromů postrádají—ku okrase kraje i k prospěchu, který by plynul z pěstování hedvábníka. Spolek jest ochoten udíliti informace a darovati semeno moruší s příslušným návodem. Spolek rozdál letos přes 5000 sazenic morušových ze své školky, jakož i koupených s o. k. trestnice na Pankráci a od fy B. Vacek v Paměťku. Také velkostátní Lašské a Čekaná u Blatné poskytly zdarma na žádost spolku školám na okrese přes 1000 moruší. Vajčček bource rozdáno letos 300 pěstitelům v různých místech království. Semeno morušové i vajččka v ceně as 200 K dostává spolek každoročně zdarma od král. uherské vlády, kteráž ochotně přislíbila sanby spolku i v letech příštích podporovati, stejně jako činí pěstitelům v král. Uherském. Tím spíše spoléhati může spolek na pomoc povolání činitelů domácích, a proto žádá snažné obce, okresy, spolky hospodářské a

jiné i jednotlivce v král. Českém o podporu a zve je k přistupování za členy spolku. Nepatrný příspěvek členský (4 K ročně) může býti ku podpoře tak důležitého a užitečného odvětví věnován a přinese jistě užitek hojný.

ARCHITEKT
JAR. PAŽOUT,
ant. stavitel
HRADEC KRÁLOVÉ,
:: Velké náměstí, podsiň. ::
Speciální vazby **DITRIGON,**
stropní konstrukce **PARSIMON,**
jsou praktické, trvanlivé, únosné a činí
stavbu levnější
o 10%.

Propracovaný
a praktický
půdorys
zlevňuje
stavbu, zvyšuje
výnos!

Právě vyšla
nákladem Politického družstva tiskového v Hradci Král. důležitá a cenná kniha

Úkoly sociální politiky.
Napsal Th. Dr. Fr. Reyl, docent křesť. sociologie.

Kniha v přehledném obrazení pojednává na 320 str. obrovskou látku sociální politiky vesměs praktickým směrem, se zřetelem na časové potřeby a rakouské zákonodárství. V literatuře české je vůbec málo původních spisů o sociální politice, v katolické literatuře je to první kniha svého druhu. — Cena knihy se zálohou pošt. 3 K. Objednávky vyřídí

Administrace „Knihovny Obnovy“
v Hradci Králové.

**Ku všem příležitostem
praktické dárky**

za velice levné ceny nabízí
V. Šolc,
zlatník a stříbrník,
přísedný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.
Velký výběr
slatých, stříbrných sbírek a
hodin všeho druhu.
Prodej se zárukou.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8., str. 88)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v knižnické knižnickárně
v Hradci Králové.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlakování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nale-
sajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Užitečné s příjemným

spojíte, uděláte-li s: za léto jednou výlet do

Týniště n. O.,

kde v továrně firmy

Ad. Novotný & spol.

najdete pečlivě uspořádanou

výstavu nábytku a koberců

pro názorné poučení každého, kdo chce si doplniti
nebo zařídit

vkusný a příjemný byt
odpovídající všem mo-
derním požadavkům..

Že tím nezatratíte marně čas ani peněz, potvrdí Vám
výstavy s dopisem našich zákazníků nás navštívivších:
..... v bohatém skladu Vašem jsem viděl mnoho
praktického.....
..... třeba že nemohu v dnešní zášlechné konkupci
s věcí nejkrásnějších, které jsem viděl v tak
hojném počtu ve Vašem skladě.....
..... návštěva u Vás mne poučila i pobavila,
přijměte.....
..... člověk by k Vám měl jeti alespoň jednou za
rok, aby viděl ty pokroky.....
..... moje návštěva u Vás mne přinesla

..... **mnohemásebný užitek**

při nákupu výbavy mé.....

Ilustr. ceníky s poučením, jak zařídit byt účelně,
návrhy, rozpočty zdarma.

C. k. místodrž. koncessovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer

Hradec Králové

podává správy o úvěrůhodnosti firem obchodních
i živnostníků, jakož i veškeré správy soukromé

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

..... Nejlepší a nejvýhodnější

dětské vozíky

u velkovýrobové firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Vypračticích)

doporučuje P. T. veleúspěšnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šňůry, střípce, tře-
pení atd.

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.

za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Nákladem Spolku sv. Bonifáce v Praze

vyšla pro měsíc červen i jiné
doby se hodící, církevně schválená:

≡ Pobožnost ≡

k Nejsv. Srdci Ježíšovu,

obsahující litanie, modlitby, šest písní
s notami, pobožnost ke sv. zpovědi a
sv. přijímání, zaslíbení a krátká poučení.

■ Cena 20 haléřů. ■

Objednávky vyřídí:

Spolek sv. Bonifáce v Praze — Emauzy.

Veleúspěšné duchovenstvo, račtež se ujeti nejhojněj-
šího rozšíření této praktické knížky, hodící se kně-
žím i laikům, aby hojným použitím přinesla po-
žehnání pro veškeru milou vlast naši.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přem-
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
ruje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnému provedení a
sice i se železnými
rámy, slizni vracením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
výhrady k definitivní objednávce.

..... Místnost veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1898.

Pianino

obehrané, silného zvuku

Jest na prodej.

Blíží se adn. t. 1.

**Odporúčujeme k hojnému ší-
ření tyto spisy:**

Oslava Husova	8 h
Vyznání starého hříšníka (o li- beralismu)	8 "
Víra jako víra	8 "
Husité jindy a nyní	24 "
Moderní náboženství Masary- kovo	8 "
Česká konfesse	24 "
Svobodná škola	16 "
Proti Volné myšlence	8 "
Inkvizice církevní	24 "
Útok prof. Masaryka na církev katolickou	32 "

Při hromadných objednávkách značné
slevy.

Objednávky vyřídí

administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Rozšiřujte „Obnovu“ Časové Úvahy!

Spořitelna Kralohradecká

úrokuje veškeré vklady

4%

počínajíc 1. červencem 1909.

**Poskytuje zápůjčky hypo-
teční na úrok 4 1/2 %**

a na zástavu cenných papírů na úrok
6%.

Eskomptuje směnky

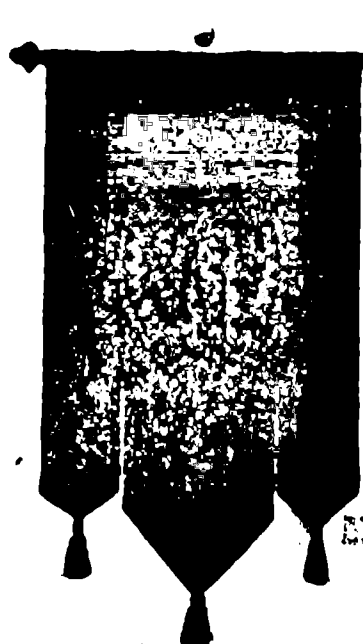
opatřené třemi podpisy, splatné během
6 měsíců za výhodných podmínek.

Veškeré dotazy ochotně vyřídí

kancelář spořitelny
na Velkém náměstí č. 33.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber.

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chínů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritického chrámu
Páně.

Na ubáhu svedlé
se vše Franco.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemuž
přidan do vuvárky
SAPONIT
světí fialkovou od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
v HRADCI KRÁLOVÉ.
Píšte si o ceny.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stečních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejskvostnějšího
provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revide-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stečních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené

Vzorky, vzorky, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílám.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosim veledůstojné duchovenstvo o laickou přízeň
a dárky svého domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových stůl.

Pozor! Zbytky!

12 m damašku růž., modr. neb červ. K 9-80
prouha s bílou K 8-
20 m seřadu košilového K 12-
30 m K 16-
40 m K 16-
jediné náhodské výrobky, vybrané vzory, dobrá
jakost. Velikost zásilek dle přání, poštou proti
dobře zasílá

Hyhlík a Souček,

vývozní dům v Náchodě.

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depe-
rešovat veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy,
cibále, nádoby, paténky, paciálky,
svícny, lampy, kaštelnice, kroupky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shledá veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové
prsteny, tabulečky, jídelní nářadí ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a cizelce

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

**Gramofony,
fonografy,**

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Rozšiřuje

Časové úvahy!!

Ledničky

patentní, s nedostižnou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanici za K 50-—

dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

SVÍCE CHRÁMOVÉ

pravé voskové

vlastní výroby, přesně dle liturgi-
ckých předpisů zhotovené, nabízí

J. Pilnáček,

továrník a cis. a král. dvorní dodavatel
v HRADCI KRÁLOVÉ.

V Litomyšli má voskové
svíce Pilnáčkovy na skladě jen

sl. Anna Braunová

Dolní náměstí.

Poznámka: Závod Pilnáčkův byl
již v r. 1888. Ordinariátním listem nej-
důstojnější biskupské konsistoře v Hra-
dci Králové veledůst. duchovenstvu k ná-
kupu oltářního světla doporučen a v roce
1908 Jeho Biskupská Milost osobně Pil-
náčkovu továrnu Svou Vysokou návště-
vou poctiti ráčila, a co nejchvalněji o
zařízení téže se vyslovila.

Jen umělecky pracované

SOCHY oltářní a kazatelské
i ostatní
zařízení chrámové

levně provádí

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Přijmu dva učně

na pekařství

z řádných rodin za nejvýhodnějších podmínek na
2 1/2 roku doby učební.

Josef Růžička,

mis'r pekařský

v Hradci Králové, č. 12.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář

v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Všeob. úvěrní společnost

zápůjčné společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi,

Shledá listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

kev a nikoli Machar. „Obnova“ se „nesnatila“, ale posvítla na silácké lži Macharovy tak náležitě, že je člověk nemyslíci může nadále se domnívat, že Macharovi při přednáškách šlo v přední řadě o vědu a pravdu. Má-li Machar pravdu, pak by se stala věda kopacím míčem, předmětem nejsvětějších rozmarů. Ani jeden zdejší pokrokař, který se trochu v antice vyzná, neodvázal se podepsati ty výklady Macharovy, proti kterým „Obnova“ se ozvala. Kdyby mu tak ve škole vykládal takové zbrklé rozmary, dal by mu nedostatečnou. 4. Lže „Osvěta“ tvrzením vypůjčeným z „Ratibora“, že dr. Rezníček „jako dodavatel pražských sensací pro „Obnovu“ pomáhá nám zažehnavati „zlé živly.“ „Obnova“ již dávno několikrát prohlásila, že dr. Rezníček nepíše do „Obnovy“ nic; to ostatně przná každý (mimo „bystře“ pokrokaře), kdo srovná Rezníčkův sluh se slohem nynějšího dopisovatele. 5. Lže, že jeden učitel náboženství z le náclivě s pózou mučedníka ve škole spustil: „Tak, jen studenti, vyžehňte svého profesora náboženství, vyžehňte!“ Takový yátr by potřebovala „Osvěta“ a nikoliv my; proto si jej vymyslíla. — Zato souhlasíme, že nikoli sice Machar, ale Machariáda rozhodně nesmí zůstatí zjevem oddisputovaným. Při každé vhodné příležitosti jest nutno poukázovati, komu modlařili stoupenci „učedníka Ježíšova.“ Teď každý myslící člověk pozna, jedná-li se pokrokařům o skutečnou vědu či výhradně o protikatolické provokační atrakce. Jednou se pozve evang. farář, podruhé bezkonfessné uaiaděný Masaryk, po třetí protestanty odsuzující syn Heliův, jemuž se líbí stav „dobře opatřeného římského otroka“, po čtvrté Kliment, který objevil, že Hus přejal zásady Lutherovy atd. Jen když se široce rozlívá řeč proti „klerikalům.“

Jak podporuje „Osvěta“ humanitu. Odpověď: hrubým urážením a rafinovaným podezříváním tichého lidumila, který nikomu ani slovem nenblíží a jenž naopak horlivou, obětavou činností setřel slzy s tváří tisíců ubožáků. Ke garnituru lži sbora uvedených přidala „Osvěta“ dne 19. t. m. lež, která činí dojem jako rana černošským obuškem. Prý z. r. v. v. p. Fischer navštívil umírajícího domkáře Fr. Dvořáka a nabídl mu, že mu napíše poslední vůli. Závět pěkně sepsaná prý obsahovala též odkaz 200 K na mše sv. a na mdlení! Umírající prý, když přítelé nad tou položkou projevíli údiv, odhodlal se změnití závět, ale před činem zemřel; tím prý jest dokázáno, že závět ta nebyla spontánním (samostatným) projevem zesnulého. Tak vrženo nízké podezření na p. radu, jako by byl sám nějak přemlouval. K tomu ovšem přidána řada jízlivých poznámek na p. radu i na kněze. — Informovali jsme se osobně a svědělí jsme, že správa ta jest od první věty až do poslední vyhlášena. Či mluví „Osvěta“ na jiného pána, než na horlivého předáka zdejší odbočky spolku sv. Vincence? Jest zde vůbec jiný p. rada v. v. téhož jména? Kdyby pokrokařské redakční komitě mělo aspoň trochu smyslu pro spravedlnost, dávno by přestalo častovati svoje čtenáře takovými zakeřnými lžemi. Pokrokaři dovedou se vrhnouti jako smyslu zbavení na muže nejtiššího, dovedou mu házetí pod noby obušky i při jeho veliké lidumilné práci jediné proto, že týž se odvažuje vyznávatí katolickou víru. Před pumami fanatického vzteku pokrokařského není tudíž jist ani šlechetný statek, který místo radikálního křiku pěstuje humanitu skutkem.

Hymem. Zdejší c. k. vrch. inženýr p. Fr. Fischer slavil dne 19. června sňatek se sl. F. Guthovou v chrámu sv. Štěpána v Praze

Denunciacce zůstane denunciací. „Ratibore“, zvláště když lže. Chceš-li mluvití o páchání „martyria“, nalezněš rozhodně velice zajímavé a dokázané případy z krubů učitelstva pokrokařského. Máme ti je jmenovati?

Veliký církevní p. Kludského rozbil obrovský stan na prostorností mezi plynárnou a vojenským parkem. Prvé představení provedeno ve středu za velice četné účasti obecnstva. Umělecké výkony provázeny častým potleskem.

Nové červánky pokroku v Nechanovicích. Jak oševčuje kupec ve „Štítě“ označený lid, chej též k tomu něco říci. Náš pan purkmistr hází pisek do očí stranám všemchně. Něčemu jsme sice již u něho vyukli, tomu střílení třeba „chlumeckými“, ale všemu přece nikoliv. Vrcholem pak všeho jest rozpočet obecní na rok 1909. Tam stojí černé na bílém: Neuhrazený schodek 13 692 K 50 h kryt bude zbytkem subvence na stavbu budovy měšťanské školy divčí a příspěvkem městské sporitelny. Na pohled pěkné. Tak jsem se nad tím pozastavil, jak veliký zisk as sporitelna naše má. Ze zprávy městské sporitelny tiskem nedávno vydané vychází na jevo, že čistého zisku docílono za rok 1908 pouze 5 279 53 K a tu by připadala na zbytek subvence 8 412 K 97 h. Tází se: Dostali jsme tak velikou subvenci? Můž se zdá, že jsme nebyli s těch šťastných, abychom dostali těch 30 000 K, které nám pan purkmistr před stavbou sliboval. Dále jest nemožno šádati, aby sporitelna celý zisk darovala. Z čeho bude jinak posilovati rezervní fond ku krytí možných strát? A dluhy přece dělati nebude, aby se snad šla vypůjčit do záložny. To bychom měli z posledního. Ovšem ti, kteří ten rozpočet podepsali, na papře sáplali, ale nepřiložili kvitanci k tomu. O tom

druhém těžko se rozhověti, neboť to jest jejich tajemstvím a tu přijde pan purkmistr a řekne, že se bude patiti 12% přírůstek, ovšem s doložením, až se dluhy zaplatí!! Tobo se však ani my, ani naše děti neděkají, neboť místo aby se dluhy uplácely, dělají se stále nové. A s tím přichází před voliče, aby se o důvěru jejich ucházeli. Stále se ukazuje na to, že starosta má volen býti důvěrou lidu a proto, ačkoliv nepatří do III. sboru, přece nám ho strkají. O to by konečně nebylo. Ale ptám se, kdy vystoupil starosta náš jako zastupce většiny lidu, který ho volil? Snad při voličské schůzi dra R. jla, kdy velikou většinu města proti sobě popudil? Anebo při lučském hřmování, kdy občanstvo bez rozdílu uvítalo svého biskupa a on jako mluvěcí a hlava jeho zůstal doma? Ukáže se při slavnosti církevní Vzkříšení a Božího Těla? To ty voliče svoje nezná a stydí se mezi ně jít; jdě raději pracovat do úřadu, ač ještě do dnes u dveří městského úřadu tabulka hlásá, že v neděli a ve svátek se neúčaduje. Hlasovací lístek katolický však je dobrý a vzácný. A udělal obci něco dobrého pro památku? Proto se nemůže diviti, že ta důvěra podle toho vypadá a již se ukázala při volbách minulých, kdy největší počet hlasů obdržel jiný a tudíž úřad starostenský by mu po právu příslušel. Ovšem na vyhláše, která po volbách se musí vyvěsiti, opatrně zamlčeno, kolik hlasů kdo obdržel, aby ta důvěra neprobleskla na poprvé. Proto teď raději bledí volby oddáliti, aby se neukázala ještě makavěji. Nestací již ani rozhodnutí hejtmanství ani místodržitelství; pošle to ještě výše a až i tam se uzná právo, bude to moci poslat třeba do Amsterdamu. Z jaké pracovitě rodiny pro vlast a lid pochází, nejlépe se pozná dle toho, že jeden bratr byl „menšínovým pracovníkem“, druhý „pronášeč dovozy učitel“, třetí „mučedník politický“ a tento bude snad nerodní svatý v Rašínově dynastii. Přitom se však všemchně vede moc dobře. Chytrost nejsou žádné čary, praví naše přísloví a zde to byl velmi laciný prostředek reklamní. Jak ta práce pro lid a nás vypadá, bylo vidět nejlépe loni při oslavě Husově, když se tlačil k „našemu Jeníkovi“, jenže těžko uhodnout, zdaž z účtu k památce jeho, anebo konečně, aby snad Hus ta knihu kterou v rukou drží, čtíteli svému na hlavu nehodil. Lidé u nás povídají, že prý jsou v ní obsaženy obecní dluhy. A ten nevděčný národ ne a ne tu práci uznat. (Dokonč.)

Nechanické kulturní plaménky. Už tu máme pokrok, až jsme nad ním vyjevení. Mladé lviče zdejší realisticko-volnomysleukáské se snmo vyjádřili: „Nechanice si oddechnou, až se odtud dostanu.“ Taký si myslíme. Patrně s ním odamře i zdejší pětičlenná zároda. Vždyť vyjednával ten rázný pokrokař i s dvěma funebráky, kteří zajisté svoji učeností mohou obroditi národ. Kdo nosí veřejně pochodně, ten až něco v osvětě znamená. Jen je nám divno, jak funebráci s ostatními pokrokaři mohou tolik nenáviděti církevní pompul. Nedá se snad docela těch 5 členů v G. thě spaliti, aby dokumentovali, že vlastně není nynějších funebráků zapotřebí? Zitím 5členná kulturní družina pracuje většinou tiše, v ústraní; miluje panský stob, lesní porost, útulný budoirek a vůbec místa klidná, aby snad vštětkové ji nerušili ve spřádání epochálních výzkumů. Ozve-li se veřejně, bývá to „inkognito“; a to už za něco stojí. Z jaké blupáky svoje lidi pokládají, to patrně z hrozitánského lhaní, jež dali natisknout o tom, co se na faře zdejší při misitích snědlo a vypilo! A redaktor pokrokařské tiskoviny nehodil jim tak hloupé podvodný dopis na hlavu! A nejlépe při všem, že otiskl část té lži taký vzdymoudrý „Čas“. Uvažte! Prý padlo na faře 9 půlek pšeničného, aponsta vsácných vín, delikates asi 7 beden atd. Jak si to přesně spělal hladový pokrokař, který tolik na dobrý trůnk myslí! Kamaráde, jestliže bys dokázal tolik, co podle tvého bezcharakterního jazyka dovedli obyvatelé fary, tu bys mohl praštití svoji funkci a vystupovat jako tučně placený pijan a jedlík na koncertě při bengálském osvětlení. Každého lékaře by zajímaly tak zdravé žaludky, které se v Čechách — pokud vůbec paměť sahá — nikdy neobjevily. A kdýbys byl lbal a pon trochu šikovněji! Ale to je to: volný myšlenkář myslí, že má patent na nejvolnější myšlenky. Sám dobře ví, co i při častém cviku v hospodě zmůže — a najednou přísazuje jiným tak veliké zdraví! A tak ty pokrokové plaménky jen hodně čudí, jako p. trolejová lampa bez cylindru. Ale že by tolik začudily zbrklé mozečky pokrokařů, tomu jsme dlouho věřiti nechtěli. Kdo se odvažuje servírovat čtenářstvu takové nesmysly, ten už opravdu patří na pozorovací stanici.

Z Dobrušky do Dobrušky. Dopisovatel do „Osvěty lidu“ napsal do čísla ze dne 17. t. m. takovou sprostotu, nad níž musí trauti i každý slušný jinověrec. Projevujete surovou škodolibost nad tím, že nepřišli vzdáti čest Bohu ti muži, které si občanstvo volí, aby ve jménu jejich jednali a ve všech veřejných záležitostech je zastupovali. Takovou veřejnou záležitostí jest i veřejné prokázání pocty Kristu svátostnému. Pánové však se dali svěsti fanatikem, který si chtěl aspoň nějak vyřít osobní hněv na dp. faráře. Ovšem ti, kteří mužně vyznávají svoji víru, vám se líbiti nemohou. Vy byste chtěli mítí v čele obci jen takové „demokratické“ muže, kteří ohýbají hřbet před

každým panským hodnostářem, třeba by byl mravně menším než „bohuprázdny čeledín“. Chtěli byste mítí takové, kteří s každou malicherností běží do panské kanceláře, aby si vysloužili trochu chřástá a řízků za zradu vlastních spolubratrů a zájmů obce. Kdo veřejně vyznává svoji víru, k takovým potouchlým službám se nepropůjčí. Vy chcete, aby jednali obecní hodnostáři tak, jako ti panští. Od té doby, co p. farář hlasuje proti velkostatku a ve prospěch lidu, namáháte se, aby obecní hodnostáři si počínali tak, jako panští, kteří nikdy nad svátostným Kristem nebesa nenesli. Nazval jste ve vztoku váženého rolníka a tří hodné „dělníky“, „bohuprázdny a bezbožny“. Leč náš katolický lid dobře ví, odkud vítr věje. U nás jsme dosud nezapomněli, jak narudlá přisluhovačka soc. demokracie „Osvěta lidu“ hájila velkostatek proti zuboženým dělníkům. Jen tak dále, pomocníku velkokapitalismu! My ti totiž zasláním předplatného a jinými piklonami ústa zamažnouti nehodláme.

Náhrada za přeložení sborového velitelství z Josefova. Deputaci města Josefova přijal číst tento týden ve všeobecných audiencích Deputace sestávala ze zemského poslance a starosty okresu Jaroměřského p. Jana Kotlaute, starosty Josefova p. Jindř. Truxlera, starosty Jaroměře p. V. Pácala a starosty ve Smiřicích p. Jos. Hojného. Předložila panovníkovi žádost, aby se Josefovu dostalo náhrady za přeložení sborového velitelství do Litoměřic ve způsobě reál. gymnasia.

Machariáda v Pardubicích. Do věnce zásluh o pohanskou antikú vložil Machar nový list také vystoupením v Pardubicích. Přijel a byl vítán. Z nádraží dovedli „štrumného“ básníka do města učitel Hlouček za jednotu „Budeč“ a za sociální demokraty primář okr. nemocnice dr. Messany s hloučkem různých mladíků. Machar hodlal Pardubice poctiti dvěma přednáškami, v dělnickém domě a druhou extra pro učitelstvo v Besedě. Zdálo se to však příliš okaté a tak s té druhé přednášky sešlo, prý pro fysickou indisposici přednášeče. Jedem neuvávisi kalené šipy proti katolické církvi vystřelil tudíž Machar v dělnickém domě a to ostatní pověděl v intimním kroužku svých čtitelů u „Štrebských“, kdež před antickou modlou konalo se komické modlářství. Německý bezbožecký filosof Nietzsche v českém vydání. Přes nával svědavých, kteří přišli poslouchat Machara, nedosáhl svoji fanatickou přednáškou, co sám a jeho stoupenci očekávali. Valná část posluchačů, pokud si zachovali vlastní nezkalený úsudek, odsoudila ji jako strannickou, úmyslnou, zesurovoující. Jasně lži, propletenou dekadentní sprostotou, vylechli jen s vnitřním odporem. Povídá se, že židovský úředník Machar, bově moderním libůst-kám davu, krouže se svoji antickou přednáškou k vůli kšeftu. Proto asi ten aplaus synů israel-ských i jejich sluhů. Kdyby byl protináboženský fanatik a úředník Rotschildů? Machar mluvil takovým způsobem o náboženství židovském, byl by jiste přítomným vládním komisařem zaktiknut, ač-li vůbec by taková nábožensky štvácká řeč příslušnými úřady byla povolena.

Slavnost Matiční a Sokol v Pardubicích. K této zprávě v našem listu je dlužno něco dodatí. Neomalený přips, který poslal pardubský Sokol pořadatelům Matiční slavnosti, ustanovující, kdo na slavnosti národní býti může a kdo ne, podepsán jest Ferd. Potůčkem, stavitelským mistrem a Netušilem, písařem s advokátní kanceláře pokrokaře dr. Lipčika. Nesnášlivý výron sokolské svobodomyšlnosti a protikřesťanského radikalismu jest chorobným příznakem této před časý tak důležité instituce národní. Pardubský Sokol začíná vlivem pokrokařů pěstovati nábožensské štvance protikatolické. Ž dovský duch počína považlivě ohlodávati kofeny pardubského Sokola a není tudíž divu, že sympathie občanstva k Sokolu nápadně ochladnou. Vlastenecký a svobodomyšlný „Sokol“ nesáčil se ostentativně Matiční slavnosti a za pobutku tohoto vlasteneckého činu udal sám odpor proti katolíkům. Nazdar pardubským Sokolům!

Rozmluva na Matiční slavnosti v Pardubicích. Pan učitel: Játku, pane Štěpán, vy jste šel v průvodu také se studenty? Pan Štěpán: Ba ne, p. učiteli. Včera na mě sice páter atakoval, ale já jsem se vypočil. Hahaha. — Mravné naučení: Podle skutků poznáte je. Jak se nazývá člověk, který sedá na dvou stolicích? Jak se nazývá takový charakter? Pane Štěpáne, odpovzte!

Deputace z Pardubic ve Vídni. Dne 15. t. m. vypravila Jednota pro stavbu chrámu Páně v Pardubicích deputaci do Vídně k ministerstvu, aby tam vymohla subvenci na stavbu chrámu v Pardubicích. V deputaci byli p. MUDr. Cibulka, městský rada p. Klečka a kaplan dp. Čechetka. V ministerstvu byli přijati páni velice blahosklonně a slíbena jim všemožná podpora. Zvláště laskavě uvítal deputaci předseda centrální komise pro zachování starožitných památek stařičký bar. Helfert a podobně slíbil jednotě nejúctinnější a neochotnější pomoc. Deputaci uváděl a orientoval zvláště poslanec dr. Stojan a Záruha a patři jim tudíž se strany jednoty vroucí dík za dobrotivou ochotu, s kterou vyšli deputaci ve Vídni vatřic.

Opravy u „kostelíčka“ v Pardubicích. Na kostele u Panny Marie Bolesné vykonány byly v poslední době značné a pěkné opravy. Pořízena nová vkusná podlaha se šamotových dlaždic v lodi chrámové. Podobně nově a čistě upravena byla podlaha v sakristii. Oltář v kapličky Panny Marie skvostně byl vyzdoben. Podlouhí na jižní straně bylo vyblešeno, vyčištěno a opravené sochy na příslušných místech postaveny. Tolikéž sed kolem tohoto rostomilého kostelíčka byla zcela opravena a obilena. Zelené košaté lípy kolem, nyní ta čistá zevnější úprava a ten ladný a krásný spřádání vnitřek vábí duši věřící a vybízí k zbožnosti. Zaslouha o to patří dp. Ot. Hruškovi, duch. správci v pracovně. Vzorový pořádek udržují tu ctih. sestry Nejav. Svátosti Oltářní.

Židovský klerikalismus v Pardubicích. Krátce po Macharově štvavé přednášce dostalo ředitelství reál. škol v Pardubicích přípis israelské obce, podepsaný JUDrem Theinem, advokátem tamtéž a předsedou israelské jednoty, obsahující stížnost na katechetu reálky, že prý ve své vyučovací hodině, mluví o Macharově, dopustil se urážky židovského náboženství. Přípis směřoval k tomu, aby se proti nenáviděnému katechetovi zavedlo disciplinární vyšetřování. Pokrokaři by mu totiž rádi pomohli z Pardubic. Na celé záležitost je pravdy jen tolik, že je to úmyslné zosnování klep. Stížnost židovské obce pardubské dr. Theinem podepsaná číší macharovským šviclovstvím a trochu orientální dotěrností. Jest zároveň památný tento židovský dopis charakteristický tím, že nese podpis předáka zdejších pokrokářů advokáta dra. Theina, který se pranic nestyděl vystoupiti i veřejně na „obranu“ svého náboženského vysnání. Kolik advokátů křesťanských v Čechách mělo by tolik mužné stly, aby podobně jako JUDr. Thein podepsali protest proti urážkám náboženství křesťanského?

Matiční slavnost v Pardubicích. Slavnost za pěkné pohody přes demonstrativní neúčast pardubského Sokola vydatila se zrovna skvěle. Na místo vlasteneckého Sokola přišly tisíce a tisíce lidí jiných a bavily se dlouho do noci. Slavnost trvala tři dny a honosí se velkolepým konečným úspěchem. Právod byl přímo skvostný i bez Sokola. Patrně, že slavnosti mohou se zcela bez závady a škody konati i bez Sokola.

Největší klerikálové. V jednom z posledních čísel „Ratibora“ byli zákeřným způsobem napadeni duchovní v sousedním městě T., jako by chtěli si přivlastnit nesprávné peníze po zesnulé ženě bratře Mackové. Informovali jsme se ve věci té a sdělujeme, že ona záležitost vlastně takto se má: Asi v březnu t. r. po náhlé smrti stařeny Šmídové přišla Macková se spořitelní poštovní knížkou na faru, kde leckdy za menší práci stravu dostávala a žádala p. děkana o uschování oné knížky. Měla totiž z nedávné doby smutné zkušenosti při vyjednávání poštatalosti (viz Kapucín, Šmídová, kterým pan referent ze špitálu nevěnoval ani té nejmenší vzpomínky). Výslovně řekla, že si přeje, aby po její smrti bylo pamatováno z uložených peněz na duši její modlitbou a mši sv. O pohřeb že již bude mít postaráno tím, že se prodají její věci jako: prádlo, šatstvo, peřiny, kufr a mimo to že má nějaký obnos peněz u sebe (po smrti nalezeno v kufru 32 K.). *Poplatek za pohřební právod a mši sv. pro ony tři místní duchovní obnášel celá 2 K.* Po pohrbu Mackové odejel p. děkan k soudu do Hradce Král., tam vše oznámil a knížku spořitelni odevzdal p. radovi Pacákovi. To je dle „Ratibora“ ona „strašná blamáč klerikálů“! Smutné jest, že místní p. inspektor přes „Ratibor“ vše věří člověku, který pěkně své jmění promrhal a dostal se do chudobince, ale „klerikálovi“, který mluví pravdu, tomu se nevěří, ten hned je vyřizován za zloděje vyžebřaných peněz. Iu, kdo cti nemá, jinému ji nedá! Radíme p. dopisovateli, aby raději ze svého okolí (je tu látky až dosti) anebo z vlastního svého života něco do „Ratibora“ napísal, bylo by to zajisté časovější a pikantnější! Na předešlou zprávu v „Ratiboru“, kde z obecních voleb skočil p. pisatel na vydání při slavnosti svatořečení Panny Orleánské, radíme, aby do komise při takových slavnostech kromě pánů z Hradce navržených, totiž p. dra Kl. a dra Gad., byl přibrán jeden jim dobře známý finančník z T. Sděluje se nám totiž o něm, že v záležitostech peněžních vícekrát theoreticky i prakticky se osvědčil. Někde to manko již nějak se omluví, třeba mladistvou lehkovostí, jako kdysi „v radě mnohých a v shromáždění“ v T. se stalo. Hleďte, při takových vydáních to by bylo jiné kafe, to by se dalo něco sobnout!

Čáslav. Právě provedené volby do okres. zastupitelstva ukázaly, že počíná se jeviti značný zájem o zastoupení v této korporaci samosprávné. Ve všech třech sborech byly čilé agitace a objevila se mezi účastníci okresu řada nových osob. V zasedání obecního zastupitelstva, jež konalo volbu delegátů za město Čáslav, nabyla opoziice značný počet hlasů, což zdá se nasvědčovatí tomu, že ani volby do obecního zastupitelstva nebudou tak klidné, jako dosud bývaly. Bylo by ovšem k přání, aby vedlékem byly vždy a všude prospěchy města a jeho občanstva. — Koupa dle, střísně pčí al. občanstvo spolku se značným

nákladem přes 3000 K., bylo právě otevřeno a počíná se těšiti značné přízni občanstva i mládeže. Zvláště pro mládež bude velikou výhodou a lze doufati, že proto už dostane se okrašlovacímu spolku pomocné ruky z toho místa, které jest svláště k tomu povoláno. — Oprava kostela pokračuje zvolna k dokončení v nejstarších partiích chrámu, z nichž zvláště původní románský kostelík bude poutati pozornost všech příchozích. Dosud zakrytá původní románská vížka jest již hotova a v měsíci červenci počne se prý s osazením nové střechy. Služby Boží pak přeneseny budou do kostela sv. Alžběty. — Maturitní skoušky na c. k. gymnasiu konány budou za předsednictví p. c. k. zem. inspektora dra Fr. Krška ve dnech 28. a 30. června. Abiturientů jest tentokráte jen 12. — Sociální demokratická klatba vytknuta byla právě nad býv. soudruhům M. Skalou, funkcionářem „Volné Myšlenky.“ Spletly prý se mu nějak vybrané příspěvky. Aby se reputace volnomyšlenkářů napravila, svolávají na 27 červen veřejnou schůzi, na níž bude řečnit velezdvorný p. Klím a mučednice býv. učitelka Kadeřábková „o klerikalismu a persekuci učitelstva.“ Iu — před pouť čáslavskou na sv. Petra a Pavla sjíždívají se rozličné atrakce a komedie.

Třebošice u Kutné Hory. V neděli dne 20. června pořádal k nám výlet křesťanskosociální vzdělávací spolek z Čáslavě. Účastenství bylo veliké, prostorná zahrada hostince p. Kopecského byla plná. Přišli a přijeli přátelé křesťanského hnutí z Čáslavě, Církvice, Hory Kutné, Sedlce i Kolína. Zábavní výbor staral se pečlivě o zábavu, která zpestřena byla solovými výstupy i koncertem spolkové hudby tak, že účastníci znamenitě se bavili. To však nebylo vhod některým „přítelům“ našeho směru a čekali, jak by klid a pokoj pcrušili. Když po 7. hod. bylo slosování výher, dostalo se některým brožury: „Snadno a rychle diety brát.“ Přítomný mladý agrárník p. Výborný, který již po celé odpoledne činil k programu nemastné poznámky, začal po způsobu „Čepu“ častovat spolek a jeho členy zelenou noblesou. Rozvážné členstvo ovšem na lep nesedlo a klidným způsobem ho o slušnosti poučilo. Podiv vzbudilo počínání tak rozvážného pána, jako jest starosta obce, který tento zřejmě vyprovokovaný výstup chtěl chránit svou autoritou, a chtěl jménem zákona rozpouštět — výlet a brozil při tom úřady a policejní hodinou. Jest sice snaha po pořádku chvalitebná, ale musí být prováděna důsledně a proti každému. Ostatně aby pány hlava nebolela — spolek před třebošickou „policijštandou“ v pořádku a klidu odešel. Jsme zvědaví, co by tak bylo, kdyby p. hostinský žádal odškodnění za ušlý zisk a my šalovali pro rušení výletu?

Z Miskovic u Kutné Hory. Skupiny katol. mládeže z Miskovic, Dobřeneš a Suchdola pořádají v den sv. Petra a Pavla 29. června odp. společný výlet na vrch Vysokou. Stoupence strany naší zveme k účastenství. Přijďte, poznejme se! P.

Litomyšl. Dne 20. t. m. oslavili vojenští vysloužilci z Litomyšle a okolí 100letou památku bitvy u Ošpru u pomníku na silnici za městem, kdež odpočívá několik set vojáků, kteří ve zdejších nemocnicích na rány zemřeli. Vys. důst. p. probošt Frant. Křivohlávek promluvil tklivou a vlasteneckou řeč přítomným p. t. korporacím vojenským, úředníkům, spolkům a lidu přebývajícím. Nato za assistance celebr. val mši sv.

Hronov. Ve dnech 23. — 30. května t. r. konala se ve farnosti Hronovské sv. missie, kteráž nad očekávání se zdařila. Bylo to právě hody duševní a svátky pro celou farní osadu. Horliví Otcové z řádu sv. Dominika z Prahy dp. Bruno Barta, fidiel sv. missie, dp. Odilo Pospíšil, přev. a dp. Valentin Melichar dojemnými kázáními o pravdách našeho sv. náboženství získávali den o den větší počet vděčných posluchačů, kteří naplňovali milou svatyni hronovskou a hojně přijímali sv. svátosti. Osadníci farnosti Hronovské ze srdce volají: Zaplať Pán Bůh děstojným pánům misijnářům za všechnu námahu a obětavou lásku, kterou nám přinesli a sližij je milostí svou i na dále v těžké práci apoštolské, kterou se obětují pro spásu duší nesmrtných.

Pohroma živelná. Kruté neštěstí potíhlo dne 21. června obec Čachotín, jež od r. 1903 každoročně pronásledována jest hroznými pohromami živelnými. Téhož dne o 4 1/2 hod. odp. aš bouře byla ještě dosti vzdálena, udeřil náhle blesk do obytného stavení čis. 4. a ještě střechy, většinou doškové, byly úplně vyschlé a hospodáři byli téměř všickni po práci mimo dům — povstavl požár rozšířil se v několika vteřinách úžasnou rychlostí na 8 hospodářských usedlostí, jež vyhořely až do zdí se všemi zásobami paliva, píce, obilniny, potravin, oděvu, nářadí hospodářského a s větší částí drábeže a drobného hospodářského dobytka. — Pojištění jest pravepatráš na krytinu, na zásoby žádné. Většina pohotělých nemá ani pld lesa dospělého k snadnému pořízení krytiny. Bůh pomoz těles skoušeným!

Nedělní klid? Minulou neděli katolíci putající do DHuše u Přepych sponzorovali, jak se pracuje u Ledečského dvora (jehož nájemcem jest israelita) na poli jako ve všodní den. To bylo již posporované několikrát. — Tutéž neděli nakládali a vesili dělníci dray na regulaci potoka Piletického.

Ví o tom vrchní správa prací regulačních? Po šestidenním lopotení zaslouží si dělník den odpočinku k osvícení tělesnému i duševnímu.

Otrokářství ve XX. století. (Do Klášterce n. Orli.) Pokrokáři balamutí, že klerikálové chtějí znova zavést otroctví, ale zatím činí tak sami, jak ukážu. V posledních dvaceti letech vzrostl u nás v Čechách počet sborů hasičských skoro na 2700. Když vzpomínáme na pt., jak před 30 lety od zahrozněného doutníku vyhořel až do základů blízký městyš Mladkov, ač teče uprostřed řeka — a to se stávalo i na jiných místech — musíme býti zajisté vděční za tu dobrodiní, která dnes hasičské sbory lidstvu pr-kazují. Proto rozumný, poctivý člověk a radostí hledí přispěti ke vzrůstu hasičského sboru, ba je to také povinností uvědomělého člověka, aby jednotu mezi hasiči pěstoval a všechno, co by dobré snahy třátilo, odstraňoval. Než bobužel jako každá dobrá věc, tak i hasičská práce a přičinění má své hrobaře. Poslední a největší nepřítel zasadil sborům hasičským smrtící ránu, a to beslem: „Nechodit do kostela na církevní slavnosti“; hasič prý není pro parádu, nýbrž pro oheň a ochranu svých bližních. Tak dnes vykřikují pokrokové předáci od hasičů. Já, jednoduchý člověk, dovoluji si poukázati na účinek toho zákazu, k němuž ovšem páni předáci nemají ani žádného práva. Jsem už 10 roků u hasičů a horlivě jsem vždy sloužil. A již dříve pozoroval jsem hasičskou práci a z celé své zkušenosti mohu říci, že tam, kde hasičstvo jest zbožné, konají také své povinnosti náboženské, jest také v nejlepším pořádku. Příkladem budiž Dolní Dobrouč, kde sbor čítá na 120 činných členů. Tam, když člen thikráte bez patřičné omluvy zamešká buď cvičení nebo veřejné vystoupení, jest vyloučen, a proto, kdo byl na posledním tamějším župním sjezdu, nevycházel z úžasu, jak jest možno tak veliký počet sehnat a tak výborně vycvičit. Ale není se tomu co diviti, poněvadž jsou tam lidé vesměs ke katolické straně se hlásící a jako takoví vědí, že láska k bližnímu zakládá se na lásce k Pánu Bohu. Proto dovedli i tamější hasiči ony divy, které ještě dnes vynucují ze mne nadšené volání: „Sláva vám, přátelé, hasiči v Dolní Dobrouči! Jen tak dále, a myslím, že nenajde se hned tak druhý spolek v celých v Čechách, který by se vám vyrovnal co do výcviku, poslušnosti a co hlavněho: do konání náboženských povinností!“ — A teď ukážu na něco jiného. V obci Pastvinách mělo se konati župní cvičení, a tu se jednalo o to, kde má býti oběd. Jedni chtěli u p. Vágnera, jiní u p. Frimla. A když návrh pro p. Vágnera při hlasování padl, nešli zato okolní hasiči již na cvičení. Pan velitel byl nucen, chtěl-li cvičení odbyvati, u nás hasiče si vypůjčiti. Poněvadž já sám jsem byl mezi těmi vypůjčenými, musím podotknouti, že ti hasiči, které jsme nabražovali, byli všichni pokrokové a že, ač jich byla menšina, proto dělali stávkou, že nebyl oběd v hostinci pokrokovém. Takové spolky, kde zatahují se místo sjednocování se věci nepatřičné, ovšem prospívati pak nemohou. A takových zbraní užito bylo v hasičských sborech celá řada. Mlčeli jsme, ale nesoubhlasili. Dnes však, když beslem: „nechoditi na církevní slavnosti“ mají se hasičské sbory stěditi nebo docela ubiti, mlčeti nemůžeme a nesmíme. Ci jsme my katolíci proto hasiči dobrovolnými, abychom byli ve svých náboženských citech od pokrokářů ztročováni? Jsme snad proto dobrovolnými členy, aby se námi všechna cvičení vymetla a za to od pokrokovců, kteří nic nedělají, abychom byli ve spolku komandováni. Že nesmíme jiti vsáďti účtu svou Bohu o Boží Tělo? Tak se s námi jednati nesmí. Řekna vám, přátelé-hasiči, někdo: „Vystupte, a je po krámu!“ A také už v mnohých obcích pořádní katolíci ze sborů takových vystupují, ačkoli jsou uvázáni pohřební pokladnou, kterou polkli ti páni pokrokové, aby mohli bít ve tvář nás katolíky. Kdo však vystoupí, strácí právo na příspěvky, které až dosud tam vložil. Já i se ženou jsem pojištěn a dal jsem asi 50 K., ale nežli bych se nechal ve spolku urážet štváním a hlasováním proti slavnostem církevním, raději také vystoupím a ty koruny ožekm. A tu vidíte, bratři-hasiči, to otrokářství v plné nahotě. Nejdříve nás vlákali do pohřební pokladny, tím nás uvázali a teď nás ve věcech náboženských políckují. A tak, ať už vystoupíte nebo nevystoupíte, jste přece ztročováni. Máme býti tiši, když u nás v Klášterci při valné bromaě hasičské pokrokaři zjednali si 2 protikatol. lidi a dali je zaplat jako členy, jen aby nás mohli přehlasovati v otázce kostela? Od té chvíle jsme oněch dvou „taky-hasičů“ ani na cvičení ani v kostele neviděli, a myslím, že kdyby hořelo, ani při oheň jich nevidíme. Ti přijdou jen za: na valnou bromaďu hlasovat. Na Boží Tělo jsme nesměli na právod, poněvadž před tím žádný obězník nepřišel, ale hned v sobotu, tedy za dva dny, před sv. Antonínem pan jednatel poslal svého čeledína, abychom jistě — vřech 40 mužů — přišli večer dělat parádu čili standrie panny Fidele, který jest velitelem a potom abychom celou noc, jako obyčejně, v hospodě pobýli. Pan velitel má tu chybu, že se bojí nevěrců a proto nechce říci tak ani tak. A tu za takových okolností nezbude nám nic jiného, než také stávkovat, jak to učinili v Pastvinách pokrokaři. Nemáme-li býti ztročováni, nebudeme ochotni vůbec kromě ohně na žádnou parádu, ba ani na žádnou okrašlovací a župní cvičení. Když u páni

chtějí nás na nějakou parádu světovou honit, ale Boha nám alavít zakazují, ať si ji dělají ode dneška sami. A jako oni do dneška na nás se dívali, nic nedělající, jen hlasující, tak zase my ode dneška na ně se budeme dívat, jak budou pumpovat a lést po střechách. Já ručím za to, že až by měli tohle dělat, že by ani rok, neřku-li 10—20 roků, toho nevydrželi. Ostatně už teď říkájí, když mají na cvičení jít, že prý je žádný nemůže utít a ať si prý obec hasiče sjedná a je platí, takže obyčejně jsme to museli odřít my klerikálové. Až teď vystoupíme nebo zastavíme, tu se podíváme, jak se budou oni tužit; u nás asi moc ne, možná, že ani nesloží stříkačku, že se s ní nebudou chtít dít. Pro dnešek jen tolik mírných pokynů všem bratřím-hasičům, kteří věc berou vážně, věnují, a domnívají se, že někdo na má slova ještě naváže, končím voláním: Bratři-hasiči, nebudte strašpytlí a ukažte, že jste katolíky ne ústy, nýbrž také skutky.

Jeden hasič z Klášterce.

Na dům Katol. jednoty v Libštátě darovali dále: p. Devátý Jaroslav, Svojek 20 K, p. Vrbata Hynek, Valdice 25 K, sl. Katol. jednoty ve Dvoře Král. 10 K, vsdp. Dr. František Sulc, profesor, Hradec Král. 20 K, vsdp. Dr. Alois Frýdek, kapit. děkan, 5 K, sl. Katol. jednoty v Pecce 9 K, vdp. Frant. Kuhn, Slatinany 2 K, p. Jos. Kmínek, Svojek 2 K, sl. Katol. jednoty v Třeběchovicích 5 K, Všeob. sdružení v Kertarticech 160 K, nejmenovaný z Libštátu 5 K, pl. Marie Bimová z Ústí n. Or. 5 K, p. Jan Šádek z Valdic 20 K, p. Saska st. z Valdic 8 K. Zaplat Bůh!

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Jak hospodaří sedmácti nástupci francouzského národa. Co se ti lidé navýčítali kněžstvu, jaký má blahobyt! Skonfiskovali církevní jmění a toho je tolik, že chudý lid ze všeho posud nemá ani franku. Zato starají se vytečně o sebe. Sami francouzští pokrokaři přiznali, jak jest poslanectví ve Francii výnosným řemeslem! D. stává-li poslanec ročně 15.000 franků, to věru není k zahození. „Nár. Politika“ dne 18. t. m. otiskla tyto řádky: „Z Paříže se sděluje: Odpůrci francouzské vlády činí propaganda pro reformu dšavy a horlí proti sněmovně. Jest jim příliš drahou. Platí národ na ni ročně skoro 10 milionů franků; z těchto zmizí 7 milionů v kapsách poslanců a skoro million platí se za stenografy, knihovníky a tředníky. Zdá se, že by francouzský parlament potřeboval spotivého hospodáře, neboť jeho rozpočet vykazuje ročně neméně než 90.000 franků za papír (!). Za světlo spotřebuje se 80.000 franků a za topení 45.000 franků. Francouzský parlament spotřebuje ročně 200 franků za jed proti krysám a 1450 franků za — kolínskou vodu! Na buffet platí se ročně 40.000 franků daní a za koberce spotřebuje se ročně 25.000 franků.“ Hezké sumičky! A teď počítejte, zda tolik papíru, světla a topení může se tam do opravdy spotřebovati! Zástupci lidu si myslí: „Blázen, kdo dává a ještě větší, kdo nebere.“ Dietáři čestí věru mohou kolegům francouzským jejich pokrok zavídati.

Památný kámen z r. 1362. V Douglasu County ve státě Minnesota našli runový kámen z r. 1362. Hjalmar Ruel Holand z Ebraimu, kurátor historického archivu, vyložil tento kámen ve velkých místnostech historické společnosti v Chicagu. Nápis na kameně prý zcela určitě nasvědčuje tomu, že ještě před Kolumbem norvěžští námořníci Ameriku objevili a dosti daleko na severozápad pronikli. Kopie nápisu a fotografická snímka kamene zaslána byla universitě v Kristianii. Tam byl záhadný nápis rozluštěn následovně: „Osm Gothů a dvadšacet Norvěžanů na výzkumné cestě na západ. Jednoho dne jsme šli chytat ryby. Když jsme se navrátili, našli jsme deset našich mužů zkrvavělých a jako mrtvolky. Svata Maria, zachraň nás všeho zlého! Zanechali jsme deset mužů na moři, aby opatrovali lodí. Jedenáctýctet dní cesty od tohoto ostrova. To v roce spásy 1362.“

Dr. Musil. V sezení cíl akademie věd sdělil dvorní rada a profesor Harabáček, že poslední zpráva oslavném badateli a cestovateli dr. Musilovi pochází z prosince minulého roku. Dr. Musil měl velikých vědeckých úspěchů, byl sedmkrát přepaden a o všechno oloppen, ale bylo mu zase všechno navráćeno, byl též nožem do prsou zraněn. Zprávy z poslední doby zněly opět hroživěji. Nedávno došlo od dr. Musila do Olomouce tužkou psaná zpráva, že byl právě se čtyřdenního vězení propuštěn. Dosáhl prý úspěchů větších, nežli jakých dle svého programu mohl se nadíti. Vyslovil naději, že asi v 80 dnech svou velkou výzkumnou cestu zakončí.

Škaredné uzdravení před soudem. Znovu se vracíme k zajímavému případu, který vzbudil veliký rozruch, poněvadž nyní přišly zprávy, že podvodník „Čech“ p. A. Alliaume, 28 roků starý, byl čeledínem v Talaise a dne 20. května 1907, když po denní práci saváděl vola do chléva, tento se spláhl, na čeledína se vrhl, jej na roh napíchl a do povětří vyhodil. Chudásovi bylo roztřeno břicho a stěva mu z něho vyběžela. Nádvorní pes tehdy vrhl se na vola a jej zabíhal. Čeledín byl sice při životu zachráněn, ale ku práci za neschopna uznán. Na to svého pána žaloval za náhradu a soud mu přikl 7000 franků, ale na základě dobrozdání tří odborných znalců. Ohledáním nemocného se ukázalo, že porouchána byla spodní část míchy a též zraněna pravá kyčle; dále ochr. mly mu tři prsty na pravé ruce. Život zůstal naduřen a uprostřed vytvořil se absces. Čeledín kromě toho neměl chuť k jídlu, strávil mohl pouze mléko a vejce. Váha těla z 75 kg sklesla na 52 kg. Soudní lékaři prohlásili zranění za nevyhojitelné a na základě tom bylo mu přiknuto 7000 fr. odškodnění. Dvacet dní po processu podnikl pout do Lúrd, kdež znova lékařem ohledán. Hned po první koupeli dne 22. srpna Alliaume pocítil hlad a snědl u přítomnosti známých tří kousky masa. Při processu s velebnou svátostí ucítil najednou trnutí ve chromé ruce, takže bolestně vzkřiknul a myslil, že rameno má zlomeno. Ale zároveň cítil, že jeho tři schromlé prsty se opět pohybují. Důkazem toho bylo, že svému příteli tak ruku stiskl, že tentýs až vzkřikl. Zároveň zacelila se mu hnisavá rána na břiše, načez začal opět na polích pracovati. Nyní však jeho bývalý pán podal u soudu žalobu, že čeledín tento opětne pracuje a aby následkem toho zaměstnavatel byl zbaven placení 7000 fr. odškodného. A soud odškodné snížil na 3000 fr. po seznání těchže lékařů, kteří ho dříve soudně ohledávali. Rozsudek soudu doslovně zní: „V uvážení, že od pronesení rozsudku Alliaume náhle se uzdravil, takže ráme a prsty zase normálně se pohybují a práci konají, dále v uvážení, že hnisání na břiše úplně přestalo, strácí následkem toho Alliaume právo na plnou náhradu a smensuje se mu odškodnění pouze za vytrpěné bolesti a neschopnost k práci na ten čas.“ Tedy nekatolíci lékaři seznali nejdříve těžké pomohodnění, prohlásili těžkou vnitřní chorobu. A titěž lékaři uznali náhle uzdravení Alliaumovo. Odškodné 3000 fr. nedáno proto, že by se byl stav chorého jen málo zlepšil; přiznáno bylo člověku úplně zdravému za svízele, které vytrpěl dříve.

Katolíci v Hollandsku, kteří ještě před 60 lety nesměli si zříditi ani církevní zřízení ve své vlasti, těší se nyní z náboženského míru a žijí s evangelickou většinou obyvatelstva v úplné rovnoprávnosti. Boj protikřesťanský svedl větší katolíky i evangelíky v jeden obranný šik proti bezvěrcům. Nová křesťanská vláda v Hollandsku dá i katolickým školám konfesním a to i středním úplnou rovnoprávnost s evangelickými a státními bezkonfesními. Katolické svobodné školy musili si katolíci vydržovat sami, nyní však podobně jako v Belgii bude je vydržovat stát.

Česká odpověď něm. ministru. Českou veřejnost roztřpčila zpráva, dle níž rektor české techniky v Praze Bertl vyzván byl ministrem vyučování, aby podal vysvětlení ke své řeči, kterou proalovil při imatrikulaci (zápis) studentstva techniky, varuje je před jednáním, jaké si zvyklo německé studentstvo, ač něm. rektori a profesoři při daleko choulostivějších řečech nejsou ministrem voláni k ospravedlnění se. S nespokojením a mezi studentstvem s radostí přijata však zpráva, že prof. Bertl byl v sobotu nanovo zvolen rektorem a to téměř jednomyslnou volbou profesorského sboru čes. techniky. To jest jistě řádná odpověď sboru profesorského něm. ministru, ač rektor Bertl sám prohlásil, že se tato volba nesmí vykládati jako demonstrace sboru profesorského. Vždyť i výbor ústřed. spolku profesorů vysokých škol českých vyhlásil, že voláním čes. rektora k objasnění ohrožena svoboda vysokých škol.

Plány finančního ministra rakouského. Finanční ministr ryt. Biliński jest v vyhledávání pramenů nových příjmů nepřekonatelný. Před nedávnem podal sněmovně osnovu zákona o reformě daně dědické a daně z věnování a minulý týden zase nově. Především pro důchody přerývující 20.000 K ročně zvyšuje se sazba daně o 5 až 20%, dále zavádí se dan staromládenecká a dan domácnostem ze dvou osob posůstávajícím, pak dan z tantiém; smluvné tantiémy úřednictva nepodléhají této dani, nýbrž jen tantiémy ředitelů a správních rad společností. Sazba daně činí tu 2 až 8%. Zvýšení daně podléhají také velké dividendy. Dle dosavadního ustanovení platí akciové společnosti, které rozdílají dividendu nad 10%, ještě zvláštní dodatečnou dan a to při dividendě do 15% 2%, při vyšší dividendě 4%. Nová osnova připojuje nyní další stupeň 6%. Reforma přináší také jednu úlevu: při rodinných důchodech do 4000 K mají dle nové osnovy pracovní důchody oněch členů rodinných, jež vydělávají jsou mimo dům, býti samostatně zdaněny, takže zůstávají daně prosty, nedosahují-li minima 1200 K.

Dan staromládenecká v Rakousku. Na staré mládence a staré panny házeny byly různé vtipy, na př. že se na ně budou uvaleny daně. Nastaly zlé časy a proto vláda rakouská chytla se těchto vtipů a hledí je v život avést. Ministr financí Biliński podal sněmovně předlohu, aby

veškeré osamocené osoby (staří mládenci a panny, vdovci a vdovy), které platí dan z příjmu, platily o 15% více, a ony osoby dani povinné, jichž domácnost záleží pouze ze dvou osob (tedy i bezdětní manželé), aby platily o 10% více, než by platily, kdyby se měly starati o větší počet hlav. Ministerstvo vypočetlo, že zvýšení daně osob osamocených vynese 3,146,274 K a daně poplatníků, kteří se starají jen o jednu osobu, 1,462,540 K, celkem tedy 4,608,814 K.

Destiny v námořním zbrojení. Po většině válečné lodi Dreadnoughty, nosnosti 17.900 tun, které první začala zavádět Anglie a po ní daly se do stavění podobných lodí ostatní mocnosti evropské, ani Rakousko nevyjímaje, snad, aniž by jednou vyjely na moře, dostanou se do starého želese. Vždyť sotva byl tento drab lodí vybudován, již také překonán. Angličané hodlají nyní badovati lodi o 20.000 tunách. Ale to není ještě dost. Američané hodlají dokonce vybudovati lodi o 26.000 tunách. Jest zřejmé, že ve srážce zničil by tento poslední typ nevyhnutelně všechny ostatní lodi. — Pravé destiny ve zbrojení, ale zároveň také ve vyzbrojování kapes poplatnictva.

Český dům ve Vídni I. Tiefer Graben 7. Na valné hromadě podílnictva stále zděrazňována byla nezbytnost a naléhavá potřeba brzkého řešení této pro českou Vídeň velice důležité otázky. Z výroční zprávy vysvítá, že akce agitační docílila příznivých výsledků. Přesto však vyslovován jednomyslně názor, že dosavadní kapitál, kterým družstvo vládne, totiž obnos asi 312.000 K, nestačí ku získání důstojného objektu ve středu Vídně a že nutno na základě statistického přehledu výsledků práce dosavadní akce agitační prohloubiti a rozšířiti na okresy a společenské vrstvy, ve kterých průměrný zájem jinde vzbuzený nebyl docílen. Dále dány pokyny, aby usilovná provedena byla přímá agitace mezi soukromými osobami a peněžními dšavy, na něž se může společenstvo Českého domu právem obrátiti, poněvadž podnik jeho má býti rozřešen na základě čistě hospodářském a sice tak, aby ošvětové podniky nezatěžili příliš výnosnost docílenou zřízením slovanského hotelu s restaurací a kavárnou, jehož finanční úspěch jest zaručen. Podíly Českého domu po 20, 100, 500 a 1000 K se již dnes 4% zúčtí a úrok tento dle finančního pánu na základě statistiky vypracovaného musí stoupati, jakmile podnik se uvede v život. Rozřešení otázky Českého domu bude jedním z četných zjevů uplatňování se českého kapitálu a národohospodářské zdatnosti naší ve středu říše, poněvadž se tím způsobem utvoří ve Vídni důležitá nová národní bašta, která mohutně nezástane bez značného vlivu na hospodářské a politické posice českého národa v říši.

Centrála pro využitkování dobytka. Jak se „N. L.“ dovídájí, bude osnova zákona, podaná ministrem obchodu drem Weiskirchnerem, v příčině zřízení centrály pro využitkování dobytka, na kterou povoleno milion korun, podstatně změněna v ten rozum, že posbude povahy ústředay a stane se ústavem pro všechny země. Ovšem bude také stanovený příspěvek na tento ústav zvýšen.

Zasláno.

Přátelé! Dobrodíní!

Baka Páně dotkla se nás! Již od r. 1908 rok co rok stíháni byvše živelnými pohromami, krapobitím, přivaly, suchem, mokrem, mrazy a j. ranami, postižení jsme byli 21. června t. r. dšným požárem. O pól 5. hod. odpo. bleak našel u nás obytné stavení č. 4. a požár vzniknuvší rozšířil se úšasnou rychlostí v okamžiku na osm hospodářských usedlostí, jež snížil až do základu se vším nářadím, nádobami, potravin, plod, oděvu a větší částí drobného hospodářského dobytka. Jsme bez přístřeší a bez všech životních potřeb. Poměry naše majetkové byly do 21. června hrozně stěsnné, dnes jsou zoufalé. Přátelé, bratři, zvláště vy nášetní od pohrom, pro Boha prosíme vás, pomozte tědce skroušeným bratřím svým! Příspěvky přijímá a kvituje farář úřad v Čáchootíně. V Čáchootíně, 22. června 1909.

Osm rodin pohorělých katol. zemědělců.

Posázka. Duchovní správa v Čáchootíně p. Chotěboř — prosí anašné duchovních bratří a přátel za dobrotivé příspěvky a uspořádání sbírek mílodarů ve prospěch pohorělých. K o t e n, farář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 19. června 1909 1 hl pšenice K 25 00 — 26 00, žito K 15 60 — 16 40, ječmene K 00 00 — 00 —, prosa K 20 00 — 00 00, vřtve K 18 00 až 20 00, hrachy K 26 00 — 22 00, oves K 10 70 — 12 00, došky K 22 00 — 26 00, jabal K 24 00 — 28 00, kroup K 26 00 — 24 00, brambor starých K 6 00 — 6 40, nových K 0 00 — 0 00, jetel. semene červaného K 0 00 — 00 00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00 00 — 00 00 málna K 28 00 — 00 00, lně. semene K 28 00 — 00 00, 100 kg stávek otrub K 18 50 — 00 00, 100 kg pšeničných otrub 18 50 — 00 00, 1 kg málna červaného K 2 40 až 3 00, 1 kg málna převařeného K 0 00 — 00 00, 1 kg málna vepřového K 1 94 — 2 00, 1 kg tvarohu 0 32 — 0 40, 1 vejce K 0 04 — 0 00, 1 kopa semle K 00 00, až 00 0, 1 kopa petržele K 0 00 — 0 00, 1 kopa kagavky K 0 00 — 0 00, 1 hl cibule K 00 0 — 00 00, 1 kopa drobné zeleniny K 1 00 — 4 0, 1 kopa otypek mrkve K 1 40 — 2 40, 1 kopa salátu K 1 0 — 1 40, 1 hl jablek K 00 00 — 00 00,

Motto: Politické články tištěné v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pešman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 25.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 25. června 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Budiž všude jasno!

II.

Jestliže říkali evangelici, že oni mají ryzí učení Kristovo, že kráčíjí nejlépe ve stopách Kristových, měli skutečně také pozitivně pracovat k uplatnění svých náboženských názorů. Která křesťanská církev může a smí tvrdit, že jest jen pro úzký okruh obecnosti, že jest jejím úkolem činiti v národě výjimku? Žádná sekta křesťanská v naší zemi neříkala, že nechce svými názory obroditi národ celý. Ale co činili evangelici a odkazem Kristovým? Místo co by hřímali dle příkladu svého oblíbence Músa do uší zatvrzelých, připíali se vždycky jako cizopasníci na některou stranu radikálů, která sekajíc do katolíků, šířila fakticky náboženskou anarchii. Evangelici se přisílali na tělo mladočestství, pastoři se stali nejhrošlivějšími průkopníky politického směru, který byl urážkou pro samé pozitivní zásady evangelické církve.

Pak se přidali k realistům; neprotestovali proti tomu, když masarykovské orgány podkuřovaly protikřesťanské soc. demokracii, která se prohlásila za jedinou spasitelku dělnického lidu. Nadto evangelické „Hlasy ze Siona“ prohlásily, že evangelický duchovní má tolik práce, že se organizované práce ve prospěch dělnictva podjati nemůže. Tak sami evangelici před očima celého národa znevážili nevyčerpatelnou sílu evangelia; tak sami nepřímým svým chováním spolupracovali na šíření se domněnky, že křesťanské zásady na zdárné luštění dělnické otázky v čase moderním naprosto nestačí, že jest evangelium v příčině otázky tolik vážné a palčivé vlastně — překonaným stanoviskem. Pastoři hezky v plné svornosti se židly se shromažďovali pod jednou realistickou střechou, činíce odtud zase svorně výpady proti — katolickým vyznavačům Krista. Podívaná pro bohy! Evang. farář Šádek řekl, že se spojí evangelici proti katolíkům třeba s čertem. Tak tedy dokumentovali všeobecnou sílu evangelia ti, kteří měli být jeho strážci! Dálo se to v době, kdy na základě křesťanských zásad katolické organizace tak utěšeně vzrůstaly! — Jen se přisílá, kývat, podporovat rozvrat, nechat do křesťanských zásad bušit, jen když byla zajištěna tím manévrem imunita osobní. Mohl snad potom národ mysliti, že to pastoři se svým evangeliem myslí vážně? Nositel evangelia v pokorných službách politických rýpalů, kteří snižovali význam evangelia už příliš odvážně! Vždyť naposledy evangelici začali pomáhati i volným myslitelům! Teprve když jim dali na jevo volní myslitelé, že vlastně takových moudřeninských služeb ani nepotřebují, když pronesli několik trpkých pravd o celém tom pokroku evangelických klerikálů, vzpomínali se evangelici poněkud ze své jízlivosti a začali důrazněji hájiti svůj životní názor.

A jak je tomu u nás? Zde také mnoho zmeškáno tím, že se nepochopilo, jakým způsobem za moderních překotných proudů lze udržeti v lidu přesvědčení, že jedině pitevním nožikem zásad křesťanských dají se odstraniti hnisavé vředy na těle moderní společnosti.

Na jedné straně kněz dbá o to, aby školní děti chodily řádně do kostela, aby se všecky šťastnily sv. zpovědi, aby všecky došly sv. biřmování. Na druhé straně týž kněz, jestliže neorganizuje, nechává propadat rodiče těchto dětí protikřesťanské otravě, čerpané z rudých tiskopisů. Co potom jest platný všecken pořádek v kostele i ve škole, jestliže rodiče práci duchovního u dětí soustavně maří? Vždyť rodiče mají na děti vliv největší, dovedou ničiti výsledky práce duchovenstva i tenkrát, když stojí po boku duchovního věrně učitel. A jak to teprve vyhlíší, když učitel jest otevřeným pokrokářem? A takových jest přece nyní valiké množství! Dítě samo zná proticírkevní smýšlení učitelovo. Jak tu nábožensko-mravně prospěje dětem požadovaný dozor učitelův? Tu bývá často háře než kdyby nebyl dozor žádný. Vítězí-li formálně ve škole

nad učitelem a rodiči stávající paragraf, pak to má příliš malý prospěch za okolností vyhlášených. V takové osadě hodně zrudlé nějaký čas i lidé pokrokářského smýšlení účastní se Božitélového průvodu, slavnosti Vzkříšení, ale to se děje bez zápalu, leda ze zvyku nebo z taktu nebo docela z úmyslu potměšilého. Tací pokrokáři, ačkoli se v kostele objeví setva jednou za uherský měsíc, snaží se duchovního správce ukolébati ve spánek, aby dobře neprohlédl, co se vlastně kolem něho děje a připravuje.

Když takové panstvo, působivší rušivě dlouhý čas skrytou prací, pozná vhodný okamžik k odkrytí škrabošky, užasne kněz, komu vlastně důvěřoval. Zkrátka na venek vyhlíží církev před zraky mnohých na některém místě jako mocná královna, ale ve skutečnosti jest tam ubohou žebráčkou, trpěnou z milosti.

A je-li za nynějšího času i ve škole úloha duchovního velice obtížná, což teprve když mládež školy odrůstající padá bezprostředně do rafinovaných sítí soc. demokracie a jiných protikatolických stran? Jest tu vůbec nějaký tichý kompromis s takovými současnými proudy něčím důsledným, dovoleným? Na jedné straně církev žárlivě a právem strážející největší čistotu víry, dbá o přesné plnění obřadnických předpisů. Ale přitom všem kněz, který má zachovávatí zdržlivost i vůči jinak věřícím křesťanům, najednou se má chovati s krajní snášlivostí k vysloveným uvercům, „k vůli pokoji“ má mlčeti a s kloboukem smeknutým čekati, co tací páni duchovnímu správcu milostivě dovolí. Za takých poměrů by nám mohli vytýkati nepřátelé právem malou náboženskou opravdovost a nedůvěru ve všeobecnou sílu evangelia. Nebylo hodné posměchu, pokud ještě nebylo založeno Všeodb. sdružení křesť. dělnictva? Stále se opožovaly jízlivé výtky, že naše náboženství stačí jen pro přípravu na nebe, ale že jest neschopno luštití otázku sociální. Tisíce a tisíce dobrých dělníků sedaly na rudou vějíčku; nepomohli si, ale zato se naučili nadávati církvi. To byl následek liknavosti, ačkoli jak evangelium samo tak celá církev v době svého velikého rozkvětu dokázala, jak na základě křesť. zásad dovede reformovat sociální poměry co nejlépe.

Obrovské obnosy darovali na dobročinné účely někteří kněží, kteří ve své krátkozrakosti říkali, že není potřeba, aby v našem národě (přece katolickém) nesly kulturní a sociální podniky značku katolickou. Rozdávalo se na zdarbůh; založených fondů chopily se později ruce našich zavilých nepřátel, kteří docela se odvažovali rozkazovati, aby kněz do žádné veřejné korporace české nebyl přijímán. Kdyby se byly ty peníze raději věnovaly na organizovanou podporu českých katolíků! Tu by měl katolík stále před očima, že skutečně církev organizovaná, v širokém slohu stará se o úkoly časové upřímněji a více, než strany jiné.

Dává-li se právem v našem národě všem dobrým podnikům značka národní, proč by katolík v katolickém národě měl skoro všude ustupovati, když se značka katolicismu s pověrečnou hrůzou ze štítu různých dobrých institucí vymazává? Tu musí býti konečně úplně jasno mezi katolíky a nekatolíky. Kněz, vleblý na kazatelně církev jako nejlepší instituci pro zhojení moderních chorob, musí také veřejným vystupováním svoje stanovisko zdůrazniti, aby jízlivý zrak nepřátel neměl ani záminky k domněnám, že kněz snad málo důvěřuje ve všeobecnou sílu církve a že je rád, když se mu veřejně slabost církevních zásad nevytýká. Církev nemůže a nesmí zůstat v nájmů různých domácích pánů nekatolíků, nesmí se spolehat na „milostivou trpělivost a snášlivost“ bezvěrců, má-li dokázati svým působením, že skutečně učení Kristovo předstihuje svojí vznešeností zásady moderních filosofů a že má svoji oprávněnost pro všechny věky. Církev i ve veřejném životě musí zcela patrně při každé větší akci vytknouti neohrožené svoje hledisko. Toto právo, tato důslednost oceňují otevřeně a správně i naši protivníci, očemšpřítě.

Havlíček-reformátor a nynější „reformátoři.“

Upraveno dle Vlkovy „Oavěty“ 1909. Stať od Al. Spisara o nábož. názorech Havlíčkových.

Po Husovi a Komenském vedou do boje proti církvi Havlíčka. Vybravše pouze některé jeho výroky, dovedně zamlčují ty, které dokazují, že Havlíček tak, jak si ho upravili nynější „reformátoři“, liší se od skutečného jako noc ode dne.

Tak na př. nynější „Havlíčkovci“ rozhlašují mezi lidem, že kněz nemá se míchat do politiky, ale má zůstat jen při své kazatelně a při oltáři. A mnozí katolíci i kněží nedovedou hned trefně odpověděti, v jakém poměru si představoval Havlíček kněze k politice a veřejným záležitostem. Nuže — slyšme, co píše Havlíček v Politických spisech III. 923, 924 Tobolkova vydání: „*Chť, aby si katolický kněz skutečně politických záležitostí ani nevšiml a žádného účastenství v nich neměl, jest právě tolik, jako chť, aby přestal být člověkem. Neboť každý člověk, čím více vzdělaný, jakož má být každý kněz, musí mít nějaké politické mínění, to jest, jemu nesmí býti jedno a lhostejno, jestli se nám v občanském životě dobře nebo špatně vede, jestli tedy máme dobré nebo špatné zřízení, dobré nebo špatné zákony; jakžto vzdělaný muž musí věděti, které zákony jsou dobré a našim okolnostem přínosné, a jako poctivý muž musí se také podle přesvědčení svého v životě řídit, to jest, musí dobrou občanskému napomáhati a všelikému zlu se protiviti. Kněz, protože je kněz, nepřestal být občanem, a když se od kněží žádá, aby si politických záležitostí nevšimli, jest to zrovna tak, jako by se nase od jiných stavů žádalo, aby si náboženství nevšimli. A má-li býti náboženství skutečně tím, k čemu určeno jest, totiž vůdcem našim v tomto životě, nesmí zajisté jednu z nejdůležitějších stránek života, to jest občanskou stránku zanedbávati.*“

Že Havlíček nepovažoval náboženství za věc soukromou, to dokazuje v nedokončeném doslovu II. vydání „Epistol Kutnohorských“: „*Jsouť v náboženství věci, které jsou předmětem jen vnitřním, srdečným tažením člověka; jsouť nase jiné, které sahají hluboce do občanského života a mají veliký vliv na praktický život.*“ A v „Politických spisech“ III. 925 (Tobolkova vydání) doplňuje tento výrok ještě důraznějšími slovy: „*Náboženství se nedá od občanského života oddělit, jedno druhému napomáhá. Bude-li se kněz jeviti co nepřítel lidu, utrpí i náboženství na vážnosti u lidu, a zase naopak.*“

Ačkoliv Havlíček byl v názorech náboženských svérázným, namnoze řekl bych samostatným, nesla se jeho touha reformační skoro výhradně k administrativní stránce církve. Kdežto za našich dnů každý hošek odvažuje se zlehčovati víru, Havlíček naproti tomu dogmat (článek víry) se nedotýkal a uznal loyálně a upřímně malomoc a nedostatečnost lidského rozumu tímto doznáním: „*Samo sebou se rozumí, že zde nikdy řeč býti nemůže o věcech dogmatických, které se nemohou dle měřítka pouhého rozumu přistříhovati, a kde pouhý cit, víra nastává; a zde budeme rokovati o těch stránkách církevních, které jsouce pouze lidského původu, také se podle času měnily, měniti mají a budou.*“ (Tobolka, Polit. sp. II. 28.) „*O dogmatice nikdy nemluví, ale mluvím o opravách disciplíny (kázání), vlády církevní, liturgie, postavení kněžstva atd., věci, které hluboce sahají do života a které se při vši neporušenosti dogmatiky radikálně opravití mohou a mají.*“

Naproti těm, kteří ve své zběsilé vášnivosti volají „*Pryč s náboženstvím!*“, vystupuje Havlíček těmito slovy: „*Nemá-li náboženství časem svým u lidu škrse přehlasy hierarchie o všechnu odávnost přijíti, a čeho by smutné následky pro celou zem vyplývaly, zapotřebí jest, aby se učinil rozdíl mezi hierarchií a náboženstvím, mezi některými špatnými knězi a mezi učením Kristovým.*“ (Tob. Polit. sp. III. 244.)

Těm pak, kteří obánějí se zastaralou a dávno i často odsouzenou frází „Víra jako víra“, odpovězte, katolíci, výrokem Havlíčkovým: „*Ve-lice by se smýšlil ten, kdo by odvozovati a souditi chtěl, že jest to pro každého člověka zcela jedno, ku kterému náboženství se přisluhuje; že na tom nic nezáleží, k jaké víře se kdo hlásíme.*“ (Tob. Polit. sp. III. 845.)

Ano, Havlíček dokonce dává přednost církvi katolické před protestantskou: „*Katolícká církev — dle našeho domnění — má před evan-gelickými také tu přednost, že se neodrží pouze bible, nýbrž připouští vedle biblí rozumný výklad. Neboť v bibli mnoho je zdánlivých a patrných odporů, které se bez rozumného výkladu ne-dají vyrovnati.*“ (Tob. Polit. sp. II. 611, 612.)

Jak hluboce ctil Havlíček přesvědčení ná-boženské jiného a jak vysoko stojí nad moder-ními surovými posměvači, kteří pronásledují naše ženy hrubými nadávkami „svíčkových bab, nebeských koz“ atd., toho důkazy podává v „Epištolách Kutnohorských“ str. 7.: „*Žádny člověk s citem, buďsi on mohamedán, buďsi evan-gelík, buďsi třeba pohan nebo atheista, nemůže se posmívati prostičké babičce, která myslí u pevné víře, že za groš ulehčí některé duši v očistci: naopak každý počestný a lidumilovný člověk musí se z takového činu potěšiti, poněvadž jeví lásku a obětavost . . . Mně zajisté svata jest upřímná víra každého člověka i v tom pádu, kdy ji držeti musím dle svého přesvěd-čení za pošetilou, neboť umím oceniti ten po-koj duše, tu mnohou utěšenou chvíli, kterých člověk nabývá pevným náboženským přesvěd-čením.*“ Proto neboj se, katolíku, nestyď se před uličnickými posměváčky hlásiti se ku své víře! Ve slovech Havlíčkových máš posilu k plnění slov Pána a Spasitele: „*Kdokoliv mne vyzná před lidmi, toho vyznám i já před Otcem nebeským.*“

Potřebu kněžstva hájí Havlíček naproti pu-stému volání pošťvaného davu takto: „*Kdo by myslil, že se tato věc nyní prověti nenechá (t. j. aby si obce volily kohokolivék), tomu u-vádím na paměť: předně, že úmysl můj snad není, aby kněží docela přestali a aby si jednot-livé obce samy ze sebe někoho za kněze volily, což by nyníjším časům nebylo přiměřené.*“ (Tob. Polit. sp. III. 872.)

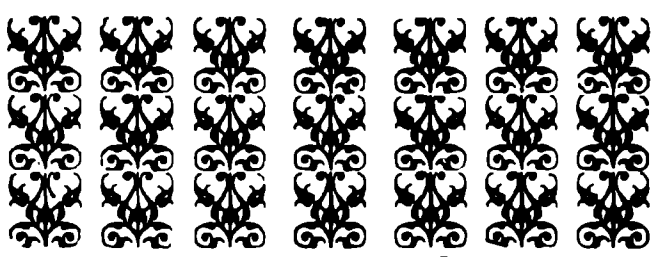
O škole píše Havlíček: „*Škodlivé jest váž-nosti a náboženství vůbec před sprostým lidem, když se zdá, jako by se za náboženské funkce platilo tak, jako za zboží. Vzdělaný člověk ovšem ví, že tím, co knězi sa pohřeb, sa mší atd. platí, neplatí se tato náboženská funkce, nýbrž dává se jen kněžstvu nevyhnutelný příspěvek na jeho živo-bytí; nevzdělaný si ale představuje tyto věci zcela jinak, a poněvadž se skrze takové platy velmi často jen příležitost k rozepřím a nemi-lým výjevům mezi kněžstvem a věřícími zav-dává, což vždy konečně jen náboženství škodí, jest a musí býti tuha každého přítele nábo-ženství, aby takové věci co možno nejdříve přestaly.*“ Tím toužil sice Havlíček po odstra-nění školy. Poněvadž však uznával, že „*nevy-hnutelné jest, aby kněžstvo slušné důchody mělo a o své živobytí starati se nemuselo*“, (Tob. Polit. sp. III. 242), byl přesvědčen, že „*jisté je přirozená myšlenka, aby již konečně spravedlivější roz-dělení jmění církevního nastalo, a aby kněžstvo, majíc své důchody slušné a jisté, nemuselo štolou a podobnými dávkami uváděti náboženské funkce v lehkost.*“ (Tob. Polit. sp. III. 881.)

Pouze reforma ve příjmech duchovenstva chce mít Havlíček tohoto směru: „*My alespoň myslíme, že by se největší části našeho duch-venstva j-nom veliký vděk učinil a mnoho mrz-toostí ušetřilo, kdyby štolu a podobné poplatky raději světský onřad vybíral, kterýž by se tím méně mohl dopouštěti nespravedlností, když by taxu jemu naznačena byla, a duchovní, jenž za-jisté ví a vědet musí o každé funkci, co živý kontrolor by po boku bděl.*“ (Tob. Polit. sp. II. 285.)

Havlíček konečně navrhuje školu beznábožen-skou a chce mít spojení církve se školou s nále-žitou reformou: „*Těz my myslíme, že musí být církev a škola spojena, má-li zůstati cír-kev pravou církví a škola pravou školou . . . My myslíme, že, jak škola tak církev, obě po-třebují velikých časových oprav, a pak budou k libosti Boží spojeny.*“ (Tob. Polit. sp. III. 611.) „*K libosti Boží!*“ Lito nám, Havlíčku, že jména Tvého zneužívají ti, kteří o Bohu rou-havě mluví a existenci Jeho dokonce popírají. Tvá v Něho věřil, a Tvoji ctitelé Ho odhodili, jako odhodí sa krátko Tebe samého!

Dopis z Prahy.

Zase bakšiš? Ošklivé stíny porézní rou-rové aféry, jež hlavním rechem byl bývalý obecní starší, městský radní a mladobeský poslanec dr. K. Černohorský, nejsou doposud zaplaveny, a již vynořila se na povrch aféra jiná ze Staroměstské radnice, neméně odporná a odsouzení hodná. Tentokrát jde o důvěrnou

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6,000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem května K 23,196.090.29.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont

směnek a faktur.

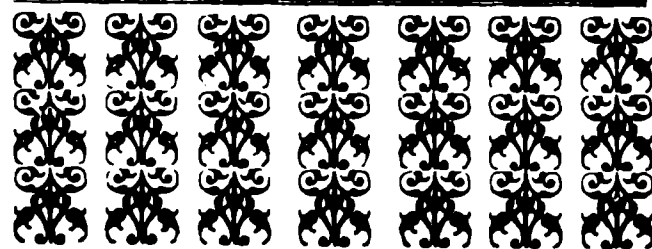
Směnárna.

Skladiště.

Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

schůzi správní rady elektrických podniků krá-lovékého hlavního města Prahy, která byla prohlášena za „přísně důvěrnou“, aby hned v následujících dnech kde kdo v Praze mohl věděti ony největší důvěrnosti —

Ve schůzi bylo jednáno o zakoupení domu německého předáka v Praze, cis. rady Oster-manna, jednáno „důvěrně“ — druhého dne někdo ze členů správní rady majiteli domu oznámil, že o zakoupení domu se jednalo, radil mu, aby v ceně se držel, a —

Co podobné rady, zprávy ze schůzi dů-věrných a napomínání mají míti v zápětí, o tom není potřeba se rozepisovati, neboť to vy-jadňuje všechno jediné slovo: „bakšiš“ — Odporná aféra byla zaznamenána v novinách a v zápětí vydala jak správní rada elektr. podniků tak i rada městská projevy, jimiž proklášováno co nejslavnostněji, že to, co v novinách uve-řejněno bylo, jest lež, že to není pravda, že nikdo nechtěl bakšiš, že ve správní radě jsou sami lidé bezúhonní, neziskuchtiví, a že všechno stalo se pouhým nedorozuměním jakéhosi agenta, zprostředkovatele prodeje realit Kleina. Kdo však židu Kleinovi o úmyslu zakoupiti dům Ostermannův oznámení učinil, o tom v prohlášení obou korporací nebylo ani zmínky. Nadmíra zajímavou však jest okolnost, že zprávu o této odporné aféře prozrazování jednání a usnášení důvěrných schůzí na rad-nici uveřejnil v „Národních Listech“, jichž po-dílníkem jest sám dr. K. Groš, nově zvolený starosta král. hlav. města Prahy, jenž má za manželku dceru dra Julia Grégra, sám redaktor „Národních Listů“, p. J. Vejvara, osoba sta-rostovi dru Grošovi tedy nejbližší stojící, po-važovaná přímo za jeho panaše!

Přestaňme prozatím na tom, co píše sám p. J. Vejvara o této aféře ve „Vinohr. Novi-nách“, a co zaaluhuje, aby se dostalo do nej-širší veřejnosti v následujícím znění:

„Poněvadž jest tedy známo, že každý cis. rada a každý agent, když se jedná buď o do-dávku rour, anebo o prodej domu, mluví svatou a čistou pravdu a nic než pravdu, bylo uvě-řeno agentu Kleinovi, že se dal s Ostermannem jen tak do řeči (!!!), a hledáno, kde sdělil „N. L.“ průběh jednání ve správní radě!

Páni, jak viděti, chytili kočku za ocas!

Referent „Národních Listů“ Josef Vejvar však při „výslechu“ prohlásil, že „vinníka“ nebude jmenovati jednak z důvodů redakčního tajemství, jednak také proto, že by jeho vy-zrazením nebyl ještě prozrazen ten, kdo jed-nání o koupi domu vynesl —

A pánové byli rádi, že to tak dopadlo. Pořádali referenta „Národních Listů“, aby už mlčel a nic nepsal a moudře řekl: „Smažme to! Nestalo se nic a basta!“

A tak se to smazalo — ??

Jenže věc pořád nechce usnout! V pon-dělní schůzi dne 21. června r. 1909 přišla na Staroměstské radnici v komisi pro udělování koncessí na přetřes otázka, jak agent Klein dostal koncessi k zprostředkování koupí a prodeje realit??

V té věci přišly na jevo zajímavé věci! Pan agent Klein — který jest také členem „Sokola“ a jistě dobře ví, proč tam vstoupil, — žádal při cvičení „bratra“ Štěpánka, — který tehdy ještě nebyl ve sboru obecních star-ších, — aby se přimluvil u advokáta dra. Schauera, aby mu vymohl svým vlivem kon-cessi na zprostředkování koupí realit. Že prý mu dá za to tisícovku.

Jest-li v korunách, nebo ve zlatých, to neřekl.

Pan Štěpánek prohlídl „bratra“ Kleina na první pohled a odpověděl mu, že dr. Schauer nedá se k podobné službě zneužiti. Napíši-li mu žádost, že jistě více nevezme, než-li co předpisuje advokátní tarif.

„Bratr“ Klein, který už měl mnoho ople-taček pro neoprávněné zprostředkování a byl se svojí žádostí za koncessi několikrát odmítnut, dostal však pojednou právoplatné povolení k zprostředkování koupí a prodeje realit, ač-koliv je známo, že se na advokáta p. dr. Schauera s prosbou za přimluvu neobrátil. Proto učinil ob. starší pan Štěpánek dotaz, jakým způsobem se ke koncessi dostal a ne-brá-la-li v tom zase roli jeho „tisícovka“?

K neobyčejnému úžasu všech přítomných sdělil referent p. mag. rada Šnajder, že za koncessi žádal jménem Kleinovým obecní starší advokát dr. Černohorský a že nejspíš jeho vlivem byla koncessie Kleinovi udělena!

Nuže tedy!

Dovedl-li si agent Klein, který sliboval za získání koncessie bakšiš tisícovku, naléztí mezi všemi obecními staršími právě dr. Černo-horského, věděl také dojista dobře, jak to na radnici chodí vůbec a také dobře znal, na koho se může s „důvěrou“ obrátiti v příčině prodeje Ostermannova domu! Zná-li někdo vinníka, pak ho aná agent Klein a správní rada elektrických podniků má za povinnost napnouti všechny páky, aby z něho toto tajemství vytáhla!

Tahati k zodpovědnosti referenta „Nár. Lhůta“, který konal svoji povinnost, nebo toho člena komise, který dal p. Vejvarovi informaci o rozdělení ve schůzi, to je prostě nesmysl!

Správní rada musí zjistit, s kým je ve spojení agent Klein a až chytne vinníka za pačesy, pak ho musí bez milosti vyhodit ze svého středu! A zvláště je-li to dle „hlasu lidu“ ten, který se už u obecního žlabu napapal až k přesycení, a má už nejvyšší čas, aby šel i se svými „zásluhami“ na zasloužený odpočinek!

Ale kašlírovat lidi, že se nic nestalo, to není správné!

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdni tády.

Obrana.

„Učedníku Ježíšův“, p. Masaryku, muži „přímocárného myšlení a konání“, proč jste nyní při parádní jízdě syna Heliova zalezli jako myška před kočkou? Člověk tak silných plic, který nazval katolíky černou bandou, chová se při bromovladné póze Macharově tak, jako zajíc při spatření myslivce. Vidíte, pohodlně se to nadává těm, kteří nesplácejí stejnou měrou! Ale hůře jest postaviti se proti spílajícímu Goliášovi, který každou chvíli napřahuje tvrdou dlaň proti lidem, neuznávajícím sprostotu za sladkou hudbu. Učedníku Ježíšův, což neeslyšíte, jak prohlašuje ten Goliáš učedníky Ježíšovy za hlupáky a duše zakrnělé? Přijmete bez hlesu ten titul od něho taky? A nečtete, jak teď váš Čas k zvýšení komického dojmu řadí se k průvodu syna Heliova, pje přitom hymny nadšenější než jaké pěl nad tím vaším křesťanstvím? Kому teď vlastně mají věřiti malé dušičky, zfanatisované pokrokařským tiskem? Pohanský bůh Kronos pohlcovat vlastní děti. Syn Heliův jako veliký ctitel antiky snaží se dělati něco podobného. Sráží vaz svým kolegům Masarykovi a Drtinovi, přemílá rázem učedníky učedníka Ježíšova na veliké odpůrce „jedu z Juney“.

Machar vám, učedníku Ježíšův, hází s cynickým smíchem kolomaz do té přisládlé limonády, kterou jste tak dlouho připravoval, aby byla všehochutí pro každého. Některé naivní dušičky, které jste, učedníku Ježíšův, svým siláckým, kategorickým tvrzením odnaučil volně mysliti, domnívaly se přece, že „boj o náboženství“, prováděný vaší klikou, jest nějakou vážnou výpravou. Teď přímo trnou při patření, jakou legraci smí prováděti masarykovská klika s národem a to ještě za potlesku! Teď přece jest zřejmo všem, že ty vaše „náboženské“ cestičky vedly důsledně k jedinému výsledku: k naprosté náboženské anarchii, provázené pohodlným chechtotem těch, o nichž se mysliilo, že na základě planých frází vašich něco náboženského založí. Učedníku Ježíšův, čekali jsme, že ve své „Naši Době“ něco o klopýtání vzdu syna Heliova napíšete. Ale vy jste chytrý diplomat. Ačkoli „Naše Doba“ měla místa dost i pro hokynářské klepy o katolictvu, nyní o brozném bankrotu „náboženských“ rozběhů „největšího českého filosofa“ ani nedutá, jako by se jednalo o ztrátu pouhé borové šišky.

Machar nazývá učence Mommsenů nejlepším znalcem Říma. A jak Machar zná spisy tohoto nejlepšího znalce, to prozrazuje tím, že k všeobecné veselosti zbrkle žvaní právě proti nejdůvodnějším, nejvůnějším posudkům Mommsenovým. A tak fackuje univerzitní vědu s kuráti rozčulčeného Kašpárka. Ale Masaryk, který za aféry Wahrmondovy se tvářil, jako by mu velice mnoho na pravé vědě univerzitní záleželo, hodil nyní junácký svůj meč do žita.

Jen ať teď se opovíží masarykovští lišáci vykrucovati dále extravagance svých pohlavárů ujišťováním, že se Machara, Drtinu atd. celá

strana neodpovídá! Vždyť „Čas“ fanaticky se rozkřikoval na ty, kteří chtěli za výpravy Macharovy zděrazniti proti synu Heliovu něco, co se nachází i v Masarykově a Drtinově katechismu. Mužem drzým, zpátečnickým stal se dle masarykovských tiskovin ten, který s očiima široce rozevřenýma upřímně si povzdechl nad Macharovým fackováním dokázané historické pravdy. Běda tomu, kdo nechtěl modlařit! Sami pokrokařští professoři historie, kteří se přišli poučit od vrchního, třebaže nezkonšeného historika pokrokařského Machara, ošivali se nad blamáží, jakou jim Machar svojí ignorancí připravil, ale musili sevřít rty a býti tiše. Kdež by jim bylo dovoleno promluvití proti balamucení něco realistického? Bojí-li se patriarcha realismu svého kollegy sám, báli se kmáti tím více.

„Geniální vůdce doby“ popravil „největšího českého filosofa“; a filosof nad troskami svojí „práce“ poklonkuje Macharovi nebo před ním zalézá do skrýše. „Národ“ tleská na důkaz, jaké eskamotérské produkce jsou ještě v naší zemi dovoleny.

Se stupně k stupni. „My hájíme a šíříme ryzí křesťanství, křesťanství Husovo“, hlásala bromovým hlasem hrdla mladočeských agitátorů při oslavách Husových. A to „ryzí křesťanství“ šířeno tak stkvěle, že nyní jsou voláni za řečníky na oslavu Husovu volní myslitelé, kteří jsou proti křesťanství, lhouce o „legendárním Kristu“ a nazývajíce svorně s Macharem křesťanství jedem z Judey. Nejhorším jest klerikalismus ten, který si vypůjčil z dějin pevně věřícího Husa za nástroj k rozvratu víry. Nejmilejší klerikalové jsou ti, kteří chválíce Husa, podvracejí jeho základní pozitivní zásady.

Ke psychosé Macharově. Redakce „Času“ je ve velikých rozpacích nad feuilletony, které posílá nyní geniální druhdy básník do listu. Zmatené nesouvislé myšlenky, bizarní nápady, podrážděný ton a nekvalifikované výrazy působí pokrokovému štábu nemilé rozpaky, protože takové projevy „nejlepšího jejich člověka“ nemilostně drtí dlouholetou pózu, kterou se pokrokaři nad ostatní českou společností chlubitivě povznášeli. Dnes je všem pokrokařům patrné, že Masarykova dlouholetou činnost, ve které přece nějaké dobré zrno se našlo, ubije sám Machar svým pustým běsněním proti křesťanství. Neobyčejně zuřivé výbuchy Macharovy proti nauce Kristově apomínají silně na zuření německého filosofa Nietzscheho, jenž poslední léta svého života strávil v naprosté tmě duševní v blázinci a valnou část svých útoků proti křesťanství psal s mozkové paralysy. Přátelé Macharoví jsou plni obav o zdraví básníkovy, jenž touží v poslední době uplatiti se jako filosof a vykládá názory, s nimiž žádný rozumný člověk souhlasiti nemůže. Neať to snad pohná náhoda, že v každém městě vítají Machara především lékaři, jako na př. v Hradci Králové a v Pardubicích. Máme rovněž dojem, že tábor pokrokový je zaražen nad vystupováním svého nejlepšího člověka, ale kdo byl zasvěcen do humbugu, jakým tento druh lidí se po léta udržoval v popředí české společnosti, nikterak se nediví, že pokroková modla při denním osvětlení silně bledne a při bližším ohledání ztrácí na nimbu.

Právě vyšla

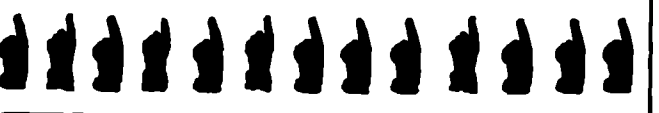
nákladem Politického družstva tiskového v Hradci Král. důležitá a cenná kniha

Úkoly sociální politiky.

Napsal Th. Dr. Fr. Reyl, docent křesť. sociologie.

Kniha v přehledném obrazci pojednává na 320 str. obrovskou látku sociální politiky vesměs praktickým směrem, se zřetelem na časové potřeby a rakouské zákonodárství. V literatuře české je vůbec málo původních spílů o sociální politice, v katolické literatuře je to první kniha svého druhu. — Cena knihy se zasloukou pošt. 3 K. Objednávky vyřídí

Administrace „Knihovny Obnovy“ v Hradci Králové.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna tentokráté má v plné práci rozpočet, při čemž dostávají svůj díl nám nepřátelští ministři. Ministr spravedlnosti

dr. Hochenburger podroben ostré kritice dr. Balína. Po mnohých řečích schváleny rozpočty ministerstva vnitra, kultu a spravedlnosti. Pro hlasovali: Němci, Italové, Rumuni, Rusíni a Bokoviny a celý polský klub. Pro resoluce hlasovali i soc. demokrati. Všeněmci a Chorvati před hlasováním vyšli. Téhož dne v pátek podal ministr financí sněmovně předlohu o některých změnách zákona, jenž se týká přímých osobních daní. Bilance celého finančního plánu byla by tato: zvýšený příjem ze zvýšené pivní daně 61,140.000 korun, ze zvýšené kořaleční daně 34,400.000 K, z daně z dědic. a darování 10,000.000 K, z opravy přímých daní 10,000.000 K, ze zvýšení želez. tarifů 47,000.000 K, dohromady 162,540.000 K. Připočte-li se k tomu ještě 100 mil. korun z tak zvaného normálního zvýšení preliminárních příjmů, mohly by se očekávané zvýšené příjmy přičít celkem na 262,5 milionů. — V pondělí pokračovala sněmovna poslanecká v podrobné debatě o rozpočtu ministerstva orby, obchodu, železnic, veřej. prací a zeměbrany. Do debaty zasáhli programovými řečmi ministři dr. Bráf a dr. Weiskirchner. Zvlášť se zamlouvala řeč ministra Bráfa, jež na výsost velebí i listy německé jako N. W. Tagblatt a N. F. Presse. Na obranu svých požadavků promluvil i ministr železnic Wrba. — Ve sněmovně rozdána zpráva živnostenského výboru ve příčině úpravy půjčoven a zastaváren. — V nejbližších dnech má rozpočtový výbor rozhodnouti o vládní předložce, týkající se zřízení italské právnické fakulty. Spornou jest přitěto předložce pouze otázka přístižního sídla fakulty. — O ministerské radě, která se v sobotu zabývala pracovním programem poslanecké sněmovny, pišl orgány vládních stran, že se přes odpor opposice usnesla dát na denní pořádek zákon zmocňovací, ježto se počítá na nejednotnost ve Slovanské jednotě v této otázce. — Ministr obchodu dr. Weiskirchner nastoupil cestu do Čech a účastní se pojiždky po regulovalém Labi. — Zprávy z Vídně oznamují, že zem. sněmy budou svolány v první polovici měsíce září. Z německé strany se tvrdí, že český sněm sotva bude svolán, ježto přý na jeho dělnost nelze pomyslet, dokud nebude splněna „nejmenší míra německých požadavků“.

V Uhrách dosud nedošlo k odstranění krise. V poslední audienci uherský minister. předseda dr. Wekerle žádal císaře, když zamítl poskytnutí vojenských ústupků Maďarům, aby ministerstvo definitivně zbavil úřadu. Císař odpověděl, že za několik dní nastane rozhodnutí. Demonstrativně působí žádost všech vrchních županů za propuštěnou.

Pozornost upoutala nyní vyjížďka cara Mikuláše z Ruska. Ve vodách finských došlo k setkání cara s císařem Vilémem. Odtud plané chvály z Německa o rusko-německém mírumilovném snažení, zatím co Německo stavi velké bitevní lodi a — Rusko zahájilo velké obranné reformy v pohraničních krajích rusko-německých. Car ze severovýchodních vod popluje k Anglii, potom ku francouzskému pobřeží a odtud do Středozemních vod, při čemž sejde přý se ještě s jinými korunovanými hlavami. — Ruští poslanci zajeli si také na návštěvu do Anglie, z čehož odvozována jest v politickém světě přátelská shoda rusko-anglická.

Z činnosti katol. spolků.

Černillev. Dne 20. t. m. přednášel u nás dp. J. Sahula z Hradce Král. o poměru náboženství k životu veřejnému. Poukázal na pravou povahu těch, kteří se odvažují namlouvat, že náboženství jest jen věcí soukromou, tedy vlastně vedlejší, která přý nepatří do školy. Ač mnoho našich členů bylo na vzdálené pouti, přece účast na přednášce byla velice značná. Všecka slova řečníkova byla vylechnuta s napjatou pozorností. Jen dále s plným zápletem vpřed!

Organisace českoslovanského katolického lidu v okresu Kostelec n. Ori. — Rychnov n. Kn. — Žamberk se sbratřevními spolky a organizacemi okolními za účhvaly slavného diecéšního komitétu pořádá v neděli 18. července velký krajinský sjezd dospělých i mládeže, na jehož pořadu jsou slavnostní házení, slusby Boží, řeči předních řečníků, koncert vojenské kapely, četná čísla zábavní, provedená jednotlivými místními organizacemi mládeže, večer víněk. — Připravujte se již nyní aby sjezd vyzněl ve velkou manifestaci a byl přípravou k velkému sjezdu v Hradci Králové.

Kutnohorské. Dne 20. června konaly skupiny organizace mládeže pro Suchdol, Mladou a Dobrušku veřejnou schůzi v Městečkách, na níž promluvil pan Vlastimil Jelinek, učitel a redaktor z Břevnova. V krátké, ale Hsné řeči na heslo „Milujme se, nedejme se“, ukázal, proč se bráníme a jak máme pracovat, abychom nejen se posílili, ale aby nám také všem pomoheno bylo. Po přednášce přiblížil se ke slovu předseda okr. organizace mládeže agrární pan J. Petina z Kutné Hory, který některé vývody pana řečníka snažil se vyvrátit; leč řečník mírnou cestou, tonem vo-

skrze přátelským jeho námítky zvrátil, takže organizace katolická vyšla jako vítěz. Dej Bůh, aby chom brzy již dočkali se, aby organizace mládeže nejen na Suchbolské osadě, ale i jinde na Kutnohorsku založeny byly, aby tak povolanými činiteli postarano bylo o to, aby dorost náš se nám zachoval, nám nebyl odcizen stranami jinými. Kdo zůmyslně oči nezavírá a mezi venkovským lidem žije, doznaní musí, jaké spousty v posledních dvou letech v ohledu náboženství katolického způsobily — i v řadách lidu venkovského, zvl. mladšího rolnictva — tisk, který zakrytý, ale jistě vírou venkovského lidu otfása — tisk, který katolického kněze, jehož si prostý čtenář Cepu pod slovem klerikál vždy myslí, jinak nelčí než jako farisea, podvodníka, škůdce lidu, lháře. Ros nostra agitur! Ultime jam ardet Ucalegon! Spása jen v práci! Proti organizaci zase organizaci, proti tisku tisk! Ta práce s mládeží tak vědecká! Rudíme za to, že i ti páni, kteří snad pro organizaci naše lásku nemají, pocítí často, až si je založí, velikou radost. Zjména nyní, v dobách, kde radosti pro kněze tak málo, kdy kněz u jiných stran nemůže počítati na přátelství opravdové, blažiti bude je myšlenka, že mají se ještě o koho opřít, že ještě mají ve společnosti své tolik dobrých, opravdových kaolíků, kteří čestně a neohroženě dovedou hájit dobrého katolického kněze. — Velmi četně shromážděná mládež i dospělí stoupenci naší strany naplnili hustě prostorný sál a mnozí noví členové přiblížili se ke sdružení. Podobných schůzí více, a jistě zvítězíme. Zdař Bůh! P.

Slavnost svěcení praporu katolické mládeže v Ronově n. D. Sdružení katolické mládeže pro farní osadu Ronov n. D. dalo si dne 20. června posvětit slavnostně svůj prapor. Slavnost vydařila se ve všech směrech velmi znamenitě. V sobotu před slavností odšlo se naše milé město ve slavnostní háv v podobě praporů národních barev. Večer o půl 9. uspořádán pochoďňový průvod s hudbou za stěelby. Přes 80 lampionů tvořilo pohádkový pohled za smavé noci. Průvod provázen hudbou uspořádal dostaveníčko všem paním kmotrám v městě. Dokončiv ve městě, bral se směrem k nádraží, aby uvítal slovného p. říš. poslance Frant. Šabatu a jeho vysoce váženou přítelkyni, která byla matkou praporu. Na dané znamení za rachotu stěelby a vlaku uvítání byli naši milí a vzácní hosté o 1/11. hodině krásně rozestaveným špalírem lampionovým a slavnostními intrádami. Nato bral se průvod do města, kde před farní budovou, kdež byl p. poslanec obětavým vldp. farářem Frant. Kašákem ochotně ubytován, hudba zahrála dva kusy a průvod se rozešel. Druhého dne od rána panoval ve městě neobyčejný ruch. V 5 hodin ozývaly se první výstřely a lačné zvuky hudby dávaly dobrého jitra. Až do 10 hodin v obrovských zástupech přicházeli a přijížděli věrní katolíci z blízka i dále, aby s námi se potěšili a posílili v těžkém boji za práva sv. víry. Pravíme bez nadsázky, že dosud, co Ronov snad stojí, tolik nadšení a lásky k dobré věci neviděl. Ty tisíce se massy lidové na prostranném náměstí mluvíly jasně, jakého jest smýšlení okres čáslavský a jaká naděje skvělá straně katolicko-národní v naší statečné a bujaré mládeži. Zvláště poznamenati sluší, že slavnosti účastnili se skoro všechny místní spolky korporativní. Byli to p. t. hasiči, vojenští vysloužilci, spolek hospodářský, hosp. dátské sdružení, živnostníci, řemeslníci a katolický spolek Rovnost. Mezi mládeží organizovanou zastoupeny zvláště farnosti: Potěhy, Žleby, Golč. Jeníkov, Zbislav, Turkovice, mimo to obec Pařížov, katolický spolek v Heřm. Městci a jiní. Katolický spolek z Čáslavě se omluvil, neb měl již mnohem dříve projektovaný výlet do Trebešic. O 1/10. hod. dostavily se do farní budovy ppíkmotry a družičky, kde jedna z nich př matku praporu uvítala. Za zvuků hudby rázem 10. hodiny bral se průvod z farní budovy kolem náměstí do kostela. V průvodu družičky nesly na stuhách prapor. Při obrovském množství lidu muselo kázání a svěcení konati se na náměstí. Vldp. kazatel prof. dr. Jan Nep. Jindra z Hradce Králové ve své hluboce založené a brilantní řeči vyložil význam praporu t. j. odznaku, který si dala mládež naše na prapor vetkat. Viděli jsme, s jakým napjetím a zájmem lid náš naslouchal slovům tohoto výtečného kazatele. Nato vldp. Antonín Schreiber, vikář ze Žleby, posvětil prapor a první pronesl heslo. Pak přitloukaly hřebíky př Šabatová, ostatní kmotry a každá pronášela heslo. Př Šabatová: „Duši Bohu, srdce vlasti.“ Př Nováková: „Bojuj statečně, vytrvej, pravda budiž prapor tvůj; budoucnost jest nedohledna, pravda věčná — důvěruj!“ Př Kotínková: „Lp se datí každá práce, když víc rukou se jí chopí, deset seker dřív dub sklátí, nežli ruka bez toporu.“ Př Musilová: „Výš ten prapor červenobílý, hrdě at zase k nebesům vláí!“ Př Hudíková: „My chceme s každým v svatém žiti míru, jen každý, co nám svato je, ať nechá, za vlastním plukem ať jen každý spěchá; v své hrudi máj si, jakou sám chceš, víru.“ Nato přistoupil p. poslanec Šabata a p. Jos. Novák, místopředseda organizací mládeže z Prahy a rovněž s hesly vlasteneckými přitloukali hřebíky. Po slavné mši svatě bral se průvod kol náměstí do fary a defiloval pp. hostům. Odpoledne v hostinci p. Josefa Vávry na zahradě konala se přednáška, na které promluvil jmenovaný p. Novák na thema „úholy naší katolické mládeže.“ Řeč jeho 1 a 2/3

hodiny trávící přerušována byla častým potleskem. Poté nadšeným způsobem promluvil krátce p. říš. poslanec Frt. Šabata o kulturní otázce. Ke slovu blásl se vlp. Max. Smrčka z Potěh, který nabádá přítomné, aby konsaly přípravy na katolický sjezd do Hradce Králové! Dotazy všechny z Čáslavěka bude ochotně zodpovídati s přiložením známky p. Václav Vávra, rolnický syn v Sirákovcích, pp. Golč. Jeníkov. Schůzi s případným doslovem končí místní kaplan Martin Klouda. Schůzi předsedal místní purkmistr p. Václav Skukan. Nato za povznesené nálady pořádá koncert. Naše farnost, jak zmínil se řečník p. Novák, jest v Čechách první, která založila si prapor organizované mládeže. Jest si jen přáti, aby slova vldp. kazatele hluboce se vryla do srdce nejen mládeži, ale i lidí starších. Zdůrazňoval hlavně svornost v práci a tu musíme si udržeti. Musíme od sebe odvrhnouti všechny ješitné choutky a pracovati pro dobro t. j. „víru a vlast.“ Zvláště poděkování zasluhuje p. Antonín Němeček, klempř, který s nevšední obětavostí řídil všechny spolky a p. policejní komisař Vávra za obratné udržení pořádku při průvodu, jakož i všichni pořadatelé. Též vzdáváme srdečné díky p. Janouškovi za bezplatné propůjčení zahrady. „Zdař Bůh!“

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejzdrovileji

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Zprávy místní a z kraje.

Pořad visitační cesty Jeho Excellence nejpd biskupa dr. Jos. Doubravy: V neděli 27. a v pondělí 28. června v Ml. Bukách, v úterý 29. června ve Freiheitu, večer vždy ve Vlčicích (Wildschütz), dne 30. června v Hermannseifen, ve čtvrtek 1. července v Mohren, v pátek 2. odpočinek, večer vždy v Hermannseifen, v sobotu 3. července ve Forstu, čímž letošní visitační cesta J. E. skončila.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: pan Josef Závodní, probát v Poděbradech, správcem vikariátu Poděbradského; pan Josef Pospíšil, vik. sekretář, děkan v Lužci, správcem vikariátu Novobydžovského. — Ustanovení jsou: p. Jos. Dokonai, administrátor, za faráře v Dobřanech; p. P. Roman Lelek, O. S. B., za administrátora v Machově; p. Jos. Šmejkal, kaplan, za administrátora v Novém Bydžově; p. Emil Novák, kaplan, za administrátora v Úpici. — V Pánu zesnuli: p. Jos. Šrámek, (V Vulu.) konsist. rada, b. vikář, majitel zl. zásl. kříže s kor., děkan, atd. v Novém Bydžově, † 8. června (naroz. 1836, vysv. 1863); p. Václ. Oliva, (V Vulu.) b. notář, děkan, far Dušejovský na odpoč. v Ném. Brodě, † 8. června, (naroz. 1833, vysv. 1857); p. Jan Dvořák, (V Vulu.) vik. sekret. b. notář, děkan v Úpici, † 15. června, (naroz. 1841, vysv. 1868.) — Uprázdňená místa: Nový Bydžov, děkanství, právo praesent. přelouší Jeho Veličenstvu, od 11. června; Úpice, fara, patron. knížete Schaumburg-Lippe od 17. června 1909.

Město městské rady dne 21. června. Českému zemskému svazu ku povznesení návštěvy cizinců v Praze zašlou se fotografické pohledy na naše město pro výstavy v Čenstochově a v Klatovech. — Panu J. Razímovi, hostinskému, povolí se prodloužení policejní hodiny. — Žádosti fy. B. Hollmann a spol. za povolení položení kolejnic přes říšskou silnici před provisorním mostem, na levém břehu laběském, se nevyhoví. — Nabídka voznice ku krompě ulic, učiněná Ústřední prodejnou stříkaček na Smíchově, postoupí se k rozpočtu na rok 1910. — Místnímu odboru Hasova fondu udělí se obvyklý roční příspěvek. — Zpráva policie o vzniku ohně v truhlářské dílně p. Ed. Švendy na Malém náměstí a pozvání k zahájení 1. živnostenskoprůmyslového výstavního trhu, zasláné národohospodářskou jednotou v Praze, byly vsaty na vědomí. — Místnímu odboru „Ústřední Matice Školské“ v Nov. Hradci Král. povolí se uspořádání výleta do městských lesů za hájovnou u „Koblišků“ na

Holické silnici. — Přijata byla oferta fy. V. F. Červený a synové na dodání 1 zvonu pro kostel sv. Ducha. — Vefejně čítárně Palackého propůjčí se městské divadlo na večer dne 6. července t. r. k uspořádání oslavy Husovy. — Technické kanceláři se uložil, aby zahájila neprodleně stavbu objektu pro ústav na výrobu dětského mléka.

Program pro mimořádnou schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové, jež se koná dnes: o 11. hod. dop. v zasedací síni. Rozhodne se o obzazení místa správce vodárny a elektrárny. — Rozhodne se o ofertě na dodání elektrického proudu pro nádraží v Hradci Králové. — Udělí se nadace Urbánkova pro žáka vyšší realky v Hradci Králové za nejlepší prospěch v chemii ve školním roce 1903/9. — Sřízlost Čenka Witticha proti usnesení městské rady, kterým zamítána byla žádost jeho za přijmutí do městského chudobince nebo za udělení větší stálé podpory. — Volba dvou měst. policejních strážníků.

Výlet pořádá křesťansko-sociální jednota paní a dívek „Anežka“ do zahradih, hostince p. Šprýhara na Slezském Předměstí (u nádraží) v neděli dne 27. června o 3 hod. odpol. Výstupy, tombola, koulení o ceny, tanec, buffet a j. Hudba Jiroutova. Vstupné pro dospělé 20 haléřů. Čistý výnos ve prospěch vánoční nadílky chudých členek. Dárky peněžité aneb v potravinách přijímají se v Adalbertinu. Za nepřítizivého počasí odloží se výlet na den 29. června; kdyby ani ten den počasí nebylo příznivo, pak by se celý program odbyl v sále Adalbertina.

Bezplatný kurs knihařský pro hotovení škrbových papírů předsádkových i obalových pořádá od 15. do 18. července t. r. za přispění technologického musea v Praze městské průmyslové museum v Hradci Králové. Vyučování bude celodenní od 8—12 a od 1—5 hod. odpoledne. Počet účastníků omezen na 12. Přihlášky přijímá do 10. července t. r. ředitelství průmyslového musea v Hradci Králové.

Vefejně skouška žactva klavírního oddělení pěvecko-klavírního ústavu Zd. Součkové, aprobované učitelky hudby městského dívčího lycea Frant. Josefa I., odbývati se bude ve středu dne 30. června o 3 hod. odpol. v sále měst. besedy v Hradci Králové.

Výstava akvarelů Václava Jáchy denně ve všední dny od 10—12 a od 2—6, v neděli a ve svátek od 9—12 a od 2—4 hod. V čítárně musejní od 27. června do 4. července. — Vstup volný, katalog 20 haléřů.

Zoufal st. V úterý dopoledne vypálčil si neznámý muž loďku na obecní plovárně, zajel s ní na blubnu až před dobytčí tržště, kde vyskočil z loďky a utonul. Mrtvola jeho as za 2 hodiny byla plavci vylověna. Při této příležitosti poznamenáváme, že hledání utopence neděje se obyčejně účelně na samém místě, kde utopence zmizel pod vodou, nýbrž mnohem níže v mylném předpokladu, že voda bezduché tělo unáší daleko od místa neštěstí. Jen při velkém proudu a poměrně malé hloubce dostane se utopence dále, jinak však klesá mrtvola utopence pravidelně skoro kolmo ke dnu a má tudíž býti hledána po proudu nejdále ve vzdálenosti 5—10 m. Zmíněný sebevrah byl také hledán daleko po proudu přes hodinu, kdežto nalezen byl za 5 minut, když plavcům bylo poraženo, aby hledali na samém místě. — V utopeném zjištěn p. Josef Fleischner, 29letý israelita, obchodní cestující, příslušný do Zajezdce na Chrudimsku, bydlivší na Žižkově.

Změna jízdního řádu severozápad. a jihc-severoněm. spojovací dráhy, platná od 1. července t. r., jest právě vydána. Upozorňujeme, že na tratích v Hradci Král. se sbíhajících jsou závažné změny.

Nová garnitura pokrokářských lží. Co na tom sejde, že zdejší pokrokářské redakční komité poznalo tolikrát, že troufí zůmyslně lži až příliš nešikovně? Udělá se jednoduše „náprava“ tím, že se vymyslí lži nově. Katolíci se nedali vyprovokovati k tomu, aby dělali synu Heliovu reklamu předčasnou, jak bylo lačným ptáním pokrokářského dvořanstva syna Heliova. „Obnova“ před přednáškou otiskla jednoduše několik nevýratných pravd o světle zářícím ze křtice syna boha Slunce, aby každý věděl, s kým má tu čest. Jelikož tedy komické dráždění tábora masarykovského minulo se s cílem, aspoň si „Osvěta“ vymyslíla o protestních krocích „klerikálů“ drzé lži — které v zá-pětí odrazeny. Potom, když už syn Heliova nasil zde tolik zvláštních „pravd“, až z toho bylo vzdělanějším pokrokářům úsko, promluvíla „Obnova“ k rozumu lidi, které ještě pokrokářský fanatismus o svobodu myšlení neoloupil. Nedálo se to k vůli solovému vystoupení Macharova, ale proto, aby veřejnost věděla, jak velikou „uvědomlost a účinnost“ mají v pachtu velké davy, a fanatisované rudými tiskopisem a masarykismem. A články šaly do živého. Patro to z nové serie pokrokářských lží. „Osvěta lidu“ dne 22. t. m. 1. drze lže, že po ob-lášení přednášky „Obnova“ snažila se dokazovati, že Machar není vynikajícím básníkem. Napsali jsme nejzaručenější pravdu o jeho charakteru a nikoli o básnické potenci. 2. Lže, že „Obnova“ teprve po přednášce začala vykládati, kdo to vlastně Machar jest. 3. Rovněž obelhává tvrzením, že „Obnova“ se snaží (!?) dokazovati, že má pravdu cír-

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Buď práci čest! Kdybyste chtěli dokazovati socialistovi, že jest vůbec některá práce důležitější než práce dělnická, osopí se na vás tak hřmotně, že vám hned další slova v hrdle zarazí. Teď však soc. demokraté jako smyslu zbavení zvou na přednášky „syna Heliova“, který chválí katany antického lidu dělnického, který omlouvá eurové otrokáře, jimž platila dělnická práce za hanbu. Kdyby si dovolil lezcitné antické buržoazy chváliti katolíky, začaly by vysílati rudé časopisy proti nám hřmotné blesky. Macharovým lžem však nadšeně tleskají. Z toho jest patrné, jak jim k srdci přirostla touha po skutečném vzdělání, dále s jakým útlacím sledují děsné strasti antických proletářů a jak se chovají ke křesťanským osvoboditelům dělnictva. Patrné, že socialistickým pohlavářům jest milejší protikatolický jízlivý „bec“, než všecka věda a účta k dělnické práci. Tak se provádí ve jménu pokroku hotová komedie. — Buď práci čest — a zároveň chvála katanu proletářstva Neronovi! Až k vám přijdou placení agenti rudého táboru verbovat, poukážte jim na masopustní frašku, jakou prováděli s dělnictvem při výpravě Macharové!

Komu Machar nejvíce uškodil? Pokrokatřský „P. krok“ ve svojí veliké tísni přiznal dne 9 t. m. toto: „My zcela souhlasíme s tím, co v „Českém Slově“ bylo napsáno, neb způsob pořádání těchto přednášek, jejich teatrální pozadí a modlářství, které se při t. m. provádí a Macharem, není ani důstojno Machara, ani nepřidává váhy a vážnosti boji protiklerikálnímu. Také ta okolnost, že koná se přednáška jedna a táž pod různými tematy, nenasvědčuje dostatečné seriositě (vážné opravdovosti). Pokrokové vrstvy se baví, že klerikálové mají zlost a že běsní (1?) na Machara, ale klerikálové získávají nové řady přívrženců. Klerikalismu na Moravě zasadily by pokrokové živly největší ránu, kdyby již jednou začaly s opravdovou praktickou prací (má!) mezi lidem, odkudž se síla klerikalismu čerpá a přestaly považovati boj protiklerikální za sport a modu inteligentních lidí. Macharovy přednášky nejsou lidové a mohly by míti pouze význam jako náběh k debatám, k tříbení názorů a k uvažování (tak? Zřejmě již má přece každý slušný člověk odmítnouti hned), jakým směrem a na jaké základně by se měl protiklerikální boj vésti. Že se však shodovati nemůžeme s tím, co Machar říká, to nám přizná skoro každý, kdo Macharovu přednášku slyšel, ale nikdo nechce býti nemoderní a poněvadž je Machar v módě, tak se všechno bere za bernou minci a nikdo skoro o tom ani nemyslí — — — My musíme rozeznávat, že křesťanství zavedlo demokratism, kterého Řím neznal a že to, co páchala církev, nemůže smazati veliké pravdy a vznešené zásady o rovnosti lidí, kterým mělo křesťanství sloužit. Naopak padlý Řím zanechal generaci, která nebyla schopna čistě křesťanství strávit a hned je zprofanovala.“ — Ano, výprava Macharova otevřela čili těm, kteří posud naivně považovali komedianty za nositele pokroku.

Tělesné tresty mládeže a pokrokáři. Zvláštní, jak někteří lidé dovedou lepiti svoji praksi na vlastní theorii! Pokrokatřský štab učitelů hlásá výslovně, že tělesné tresty naprosto mají ze školy vymizet. Běda některému katolickému učiteli, jestliže by po rafinovaném dráždění nezbedy z domova navedeného se zapomněl a dítě se rukou dotknul! Hned se udělá z tuctového případu hotový krvák! Zato však máme důkazy, že pokrokáři práskají mládež každodenně a to hodně citelně, tak že pod komandem mnohého pokrokáře málokterý chlapec se může chlubit, že by za rok nebyl ani jednou bit. K tomu přimhuje vrchní učitelsko-pokrokový štab obě obě. Proč? Poněvadž sám pchopuje, že by za daných okolností jízlivý útlak dovedl strpčiti učitele každou chvíli, kdyby chtěl učitel vystáti jen s těmi kázeňskými prostředky, jež jsou mu disciplinárním řádem dovoleny. Jsou uličníci, kteří si nic nedělají ani z ústního pokárání, ani ze špatné známky, kteří se zkrátka nebojí kromě metly ničeho. A než by se dovolal někde učitel řádně a důkladně ochrany proti takovému rozpustilci, byla by zatím kázeň dětí pod všecku kritiku. Zatím by snad byl učitel umorěn. Smutné, ale pravdivé.

Muž, který volně myslí.

Tím byl největší polský básník Adam Mickiewicz, kterému pokrokatřští a rudí papouškové nesaňají po kotníky. Prožil dobu, kdy začala se ve Francii obnovovat se vši zřetělostí antika; znal dobře pařížský život se všemi krásami a stíny. A jako muž bystrý ani za překotných oviscenských proudů nevykl bez dechu a majoritou a neplival na lepší minulost svého národa. Naopak proti francouzským osvěťákům, jejichž obaova antiky skončila přímo komickým bankrotem, ozval se důrazně. A jeho hlas velmi dobře se hodí i na

bláznivé poměry nynější, kdy různí demagogové — jako by se chtěli vysmáti zkušenosti z dějin nacerpané — ženou celé davy do trní a bodláčí znovu. V básni „Pan Tadeusz“ vkládá Mickiewicz do úst vlasteneckého podkomolího tato jadrná slova:

„Ach pamatuj si časy, v nichžto nad otčinou
se rovně ohlunkla divá honba za francinou!
Když cíl pobíhali, bítka jíce kordy,
sem náhle vtrhli, jak by Nohajci to horď,
zde stíhající každý předků odkaz svatý,
i víru, mrav i právo, ba i staré řady.“

Žel bylo hledět na ty hejsky ledajalé,
jak mluvili skrz nosy nebo bez nich také,
vždy z brošurek a z gizet četli chloubné věty
vířící nové víry, práva, tečlety.
I našla tenkrát zblb ta k myslím širou cestu,
neb když chce Pán Bůh národ podrobiti trestu,
nejdříve mu vezme rozum. Nesměli se blouznout
již opřít ani moudří, jak by rovní blouznout.

Ta se jak před nákazou zlekal celý národ,
neb sám již v nitru vlastním cítil mor: zárod.
Ač láli mólím bláznům, přec jich sledovali,
vzr mluvy, práva, cti, jak řadu od nich brali.
To byla maskarada v masopustní době,
vždyť bylo nedaleko k postu — ku porobě! —
A cítil li kdo tehdy, polský kraj náš ryzí
že krásnější než mólí opičení cíz,
ten mlčel; neboť ihned zakřikl jej mlať,
že stávi pokrok, cestu kultury že bradí,
ba — tak byl rozum svrácen — že svůj národ zradí! —

Pan podčíslník nám hlásal, že nás zr. formuje,
že pro konstituci nás vycivilisuje,
a Francouzi že v pěti dobra úsilovní
prý vynalezli, že jsou lidé sněb rovní, —
ač dávno Písmo svaté dí to spasitelné,
a každý kněz to říká na své kazatelně.
Ba zásada to stará; jde jen o splnění.
Leč tenkrát panovalo také zaslepení,
že nevěřili věcem nejdávňjším v světě,
když francouzsky jich nečtli v novomólní větě. —

Pan podčíslník byl markýz — s rovností to v shodě,
neb titul ten byl tenkrát po pařížské mólě.
Když mólá změnila se, v úvahu je vzata,
a markýz, ten se s léty změnil v demokrata;
však časové se mění, — za Napoleona
náš demokrat se opět zvrhl na barona,
a kdyby déle živ byl, snad by novým zvratem
pan baron dal se znova pokřtít demokratem.
Neb časem změnou mólly Paříž svět náš blaší,
a co si myslí Francouz, po tom Polák blaší.“

POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o násby.

Hospodářská hlídka.

Boj řepářů s cukrovarníky počal se řešiti cestou parlamentu. Dne 16 t. m. v řepářském výboru vídeň. poslanecké sněmovny za přítomnosti ministra orby dr. Bráfa doporučil poslanec Rychtera výboru tento návrh ku schválení. 1. Kdo uzavře smlouvu, že jeden nebo několik řepářů při prodeji své řepy obmezení jsou na určitého odběratele nebo určitý okruh odběratelský (rayonování), dopouští se přestupku a trestá se přisným vězením od tří měsíců do jednoho roku a penězi pokutou až 10 000 korun. 2. Kdo uzavře smlouvu, že jeden nebo několik řepářů se zřetelem na jednoho nebo několik odběratelů, ev. se zřetelem na jeden anebo více odběratelských kruhů, jest vyloučen se svou řepou z trhu (boykot), dopouští se přestupku a trestá se přisným vězením od tří měsíců do jednoho roku a penězi pokutami až 10 000 K. 3. Tato trestní ustanovení platí také pro smlouvy uzavřené před uveřejněním tohoto zákona, pokud spadají v odstavce 1. a 2. — 4. Smlouvy uzavřené ve smyslu odstavce 1. a 2. před uveřejněním tohoto zákona pozbyvají platnosti dnem, kdy vjde v platnost tento zákon. — Naproti tomu ministr dr. Bráf prohlásil: Řepářská organizace existuje, jest národohospodářskou a sociální skutečností, s kterou se musí počítati. Vláda nebude překážeti myšlence opětného podání rayonového zákona, ač tento vždycky bude něčím nejistým ve svém důsledku a výše trestu není zárukou úspěchu. Musí se proto jíti dále. Stejně jako u organizací dělníků a zaměstnavatelů mělo by se také zde pomýšleti na zřízení smírčích úřadů, v nichž by zástupci obou stran činili závazné úmlavy o výšce ceny, o podmínkách pro dodávání řepy a pod. Nedostává se zatím zkušeností. Proto nutno jíti toutéž cestou, kterou šly dělnické organizace v západních státech. Ve schůzi řepář. výboru dne 17. t. m. usneseno: „Nejprve schválena byla resoluce Reumannova, kterou vláda se vyzývá, aby učinila vhodné kroky k zabránění vyjednávání o dohodě mezi cukrovarníky a řepáři v nejbližší době a aby působila k tomu, aby dotyčné porady skončeny byly nejpozději před 1. zářím. Dále schválena byla resoluce Irova, kterou vláda se vyzývá, aby p.dala

ve sněmovně ihned osnovu zákona, kterou zakázáno bylo by rayonování řepy a nyní již způsob dodávání řepy a dále, aby na přestoupení tohoto zákona stanoven byl trest vězení, jak žádá to také osnova zákona, navržená posl. Rychterou a výborem schválená. Za podklad tohoto přístihu zákona o zakazu rayonování řepy nechť vezmou se usnesení, učiněná kdysi sněmovnou. Dále bylo usneseno postoupiti berolmu výboru, (vent. výboru národohospodářskému k vyřízení v nejbližší době návrhy posl. Iro, jež týkají se diferenciatního snížení cukerní daně ze zrnitého cukru a zakazu kartelů a rayonů. Posl. Břovcem navržená resoluce o dopravě píce a snížení železničních sazeb pro dopravování píce přikázána byla zemědělskému výboru.

Dehet v hospodářství. Dehet (thér) má velkou důležitost v hospodářství a možno ho s velkým prospěchem použiti buď ve stájích, na špýcharech sádek a klapání hmyzu a polích. Dehet možno v hospodářství užiti ve stájích iak pro koně, tak pro hovězí dobytek, i pro vepřový jest prospěšno z ohledů zdravotních stěny dehtem natírat, nejméně na výšku 1 metru. Natěr třeba několikrát do roka opakovati. Vzduch tímto nátěrem ve stájích se čistí, nezdravé výpary se stávají neškodnými a pak se přispěje k úhlednosti stájí. Dále možno dehtu použiti k tomu, abychom docílili nepronikavého stání ve chlévech. Takové stání děláme tímto způsobem: Štěr a písek uarovnáme na vrstvu ne příliš silnou po chlévě a polejeme dehtem. Na podklad tento ukládáme cibly, jež před uložení na všech stranách omočíme v dehtu. Takto docílíme podlahy pevné, tvrdé a čisté. Na špěce možno použiti dehtu k natírání podlah a stěn do potřebné výšky, což se dobře osvědčuje proti filoušům. Rovněž znamenitě účinkuje pokrývání obilných hromad dehtovaným plátnem. V zahrádě používáme dehtu k vypuzení krtek ze záhonů zeleninových. Namočíme hadr v dehtu a vsuneme jej do krtek díry. Krtek nesnese zápachu dehtového a hned se brzy vystěhovali. Abychom zamezili přelézání hmyzu, zejména housenek s jedného stromu na druhý, ovážeme peň stromu určitě výšce nepronikavým plátnem a na tento proužek plátna naneseeme dehtu, rozředěného olejem, aby tak snadno nevysychal. Pruh takový stává se nepřekročitelnou hranicí, ovšem jen tehdy, když se stromy nedotýkají v korunách. Tenkrát by byla naše práce bezúčelná.

Proti stálo stopající drakotě chlebovím nejlepším prostředkem by byla co nejužší organizace rolnictva. Z organizací rolnických musí vykvésti vzorné vedené družstevnictví, které jediné vyzraje na židovské bursiány a velkoobchodníky. Až bude v každé větší obci nějaké hospodářské družstvo a tato všecka vedena Ústředím, pak jistě nepokvete lichvářským velkoobchodníkem pšenice a nebude takový nátek na drabotu všech poživatin. Rolnictvo musí podati ruku všecko ostatní konsumující občanstvo a kupovati výrobky z družstevních závodů, pak ani socialista nebude rolníkům vytýkati, že lichvářsky zdražují své výrobky a rolnictvo stalo by se takto patra u oporu všech stavů, jako vlastně jest jich základem. Že by bylo lépe, ukázalo by se ojeřivě družstevními mlýny a skladišti obilnami, k nimž případně mohly by se přip jiti i družstev. pekárny. Všecken obchod s obilím a moukou musel by se soustřediti na rolnické skladiště a mlýny. Zde právě jest vědné pole k řešení otázek hospodářských a čím dříve se rolnictvo chopí družstevní práce, tím dříve přispěje k zlačením poživatin. Opatření kapitálu potřebného nebude dělati velkých obtíží; vždyť už i mlynářští dělníci v Praze chystají se k zařízení I. dělnického mlýna v Čechách. Akcie stanoveny jsou na 50 K a 2 K zápisného. Tato snaha musí pobídnouti nejen rolnictvo, ale každého jeho přítele, aby ruku v ruce zabýjili podobnou akci. Naše hospodářské spolky a besedy získaly by si nehybnou paměť a jest to vlastně jejich povinnost, aby nasadily všechny páky k nejbližšímu vybudování družstevnictví na našem venkově.

Peněžní banka pro království České měla minulý týden v Praze svou ustavující schůzi. Základní kapitál tří milionů korun byl ve velmi krátké době upsán. Myšlenka zřízení banky vznikla ze smutné zkušenosti, že český národ ztratil ve stoletích svého potlačení většinu své domácí půdy a nedostatek vlastní půdy pociťujeme bohužel ještě dnešního dne. Tím dány jsou úkoly banky, které porostou s rozvojem a prostředky nového útvaru.

Kostní momečka lze vyráběti doma. Všechny kosti pečlivě sbíráme a v ústraní ukládáme na místě suchém. Dostatečně-li zásoba, uložíme je do zaměnné nádoby a poléváme kyselinou solnou 3 až 4 dni, až tuk a masité součástky se úplně vymodí. Pak vše scedíme do jiné nádoby a přidáme vápna, jež váže kyselinu. Hustá kaše takto vzniklá se nechá vyschnout, načes usazeninu rozmělníme na prášek a za hnojivo užijeme. Někde kosti dají na síto a ponoří do vody v kotlíku, pevným víkem uzavřeném. (Papiřný váček) Voda při zvýšené teplotě rozpustí všecken tuk a klibovatinu, tak

zbude čistá kost. Vyvařené kosti se vysuší a pak rozdrtí na prach, jímž se hnojí tam, kde bychom užili kostní moučky obchodní.

Chraňte sýkory. Přesným pozorováním a pokusy bylo zjištěno, že 20 sýkor za rok zničí půldruhého centu živých červů, housenek, vajíček a hmyzu. Kdo ví, jak nepatrná je váha těchto škůdců, užasne, jaké obrovské množství hmyzu zničí sýkory, a jak nutno jest, abychom je všemožně chránili a opatrovali, o vhodná místa k uhnízdění se postarali zavěšením účelných kadlubců či budek do sadů a hájů.

Vliv pastvy a velkého pohybu při chovu dobytka. Dle záznamů dr. Hiltnera obdrží se při pastvě jedné krávy o 13 86% více mléka, které vedle toho jest i o 20 3% bohatší tukem. — Na telatech, která se denně (v létě) 12—14 hodin mohla pohybovat, přibýlo na váze za stejnou dobu a při stejném krmení o 39% více než na telatech, která byla ve stáji bez pohybu a nečinná.

ARCHITEKT

JAR. PAŽOUT,

aut. stavitel

HRADEC KRÁLOVÉ,

:: Velké náměstí, podsiň. ::

Speciální vazby **DITRIGON**,
stropní konstrukce **PASSIMON**,
jsou praktické, trvanlivé, únosné a činí

stavbu levnější
o 10%.

Propracovaný
a praktický
půdorys
zlevňuje
stavbu, zvyšuje
výnos!

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

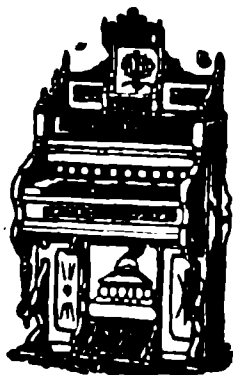
Skлады:

Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

TABLEAUX

**studentská
a spolková**

v provedení uměleckém doporu-
čuje při cenách nejpříznivějších

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové.

(Adalbertinum).

Litanii

k nejsv. Srdci Páně

s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100
kusů 8 K) ve **snížené ceně** 100
kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci
Páně 100 kusů
za 80 h (místo za K 1-20)

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

**Ku všem příležitostem
praktické dárky**

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísežný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

**Rozšiřujte „Obnovu“
časové úvahy!**

Právě vyšlo č. 5. a 6. Časových
Úvah, obsahující

pastýřský list

J. Exc. ndp. biskupa Dra. Doubravy:

„Nemlčte!“

a sociální úvahu P. Voňavky:

„Alkohol nepřítel.“

Pastýřský list nabádá vzletnými i důraznými
slovy klerus i větší lid ku stálosti a víře a k ne-
ohroženému hájení náboženského přesvědčení na-
vzdor všemu posměchu nepřátel. V dnešní ohro-
žené době je každé povzbuzující slovo utěchou
utiskovanému lidu katolickému a proto dvojnásob
váží slovo to, přichází-li z úst vrchního pastýře.

„Nebojte se a nemlčte, když máte vydati svě-
dectví pravdy“, stane se jistě heslem každého uvě-
domělého katolíka!

Úvaha populárního řečníka P. Voňavky pro-
jednává moderní sociální mor, jaký zavinuje ne-
mírné požívání libovin a pálených nápojů. Úvaha
psána je svižným slohem, obsahuje hojnost výroků
vynikajících odborníků a vykoná svým posláním
jistě záslužné dílo.

Nejnovější číslo „Čas. Úvah“ hodí se k hro-
madnému rozšíření.

Cena 16 h.

Objednávky vyřídí

Administrace Časových Úvah
v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých **koupí a prodejů** v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahranická.

Kancelář „Hôtel Hyrář“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Program

**strany katolického
lidu v Čechách**

8° o 2 listech dostati lze za 5 h

v Biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Velkorestaurace

Choděra-Vacek

■■■ V PRAZE, ■■■

na Ferdinandské třídě

jest stálým destaveníčkem
hostů a venkova a depe-
roucí se jím co nejlépe.

■■■

Posní pokrmy vždy jsou
„ pohotové. „

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltární pultíky, podstavce pod sochy,
jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné
patronátní úřady a veleduš. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řízení kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém slohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

**Týž závod přijme hoche
z řádné rodiny do učení** za mír-
ných podmínek, nejráději takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúctojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleúctojnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.

Connšty, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20—

Křesla boupací
od . . . K 20—
Křesla ku psaní
od . . . K 9—
Křesla na šroubu
od . . . K 19—
Sedátka na šroubu
od . . . K 12—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízí velkovýrob. fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřišská ulice 1.

Nákladem Spolku sv. Bonifáce v Praze

vyšla pro měsíc červen i jiné
doby se hodící, církevně schválená:

≡ Pobožnost ≡ k Nejsv. Srdci Ježíšovu,

obsahující litanie, modlitby, šest písní
s notami, pobožnost ke sv. zpovědi a
sv. přijímání, zaslíbení a krátká poučení.

■ Cena 20 haléřů. ■

Objednávky vyřídí:

Spolek sv. Bonifáce
v Praze — Emauzy.

Veleúctojné duchovenstvo, račiž se ujeti nejhojně-
jšího rozšíření této praktické knížky, hodící se kně-
žím i laikům, aby hojným použitím přinesla po-
žehnání pro veškeru milou vlast naši.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vš. závaznosti ku definitivní objednávce.

Kostelní veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1898.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dozdění oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se krásnými
rámey, stíhmi osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vš. závaznosti ku definitivní objednávce.

Kostelní veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1898.

Prodá se

z volné ruky

domék

přízemní v živé ulici ve Skutči o šesti
obytných místnostech, se zahradou, v níž jest
studna se stálou zdravou vodou; vodovod ze studny
do příbytku. K domku přísluší dobrá stodola.
Obytné stažení bodí se dobře pro zařízení obchodu.

Blížší zprávy podá

Fr. Hrouzek,

pišníkář ve Skutči, Lažanská ulice.

MOSAIKY

skleně

pro facady dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vi stího spůsobu, které nejen vzeře-
ním ale i svou láčí přitahují pohledy
vlastně, hotovi

uměl. útvar pro malbu na skle

B. Škarda,

Brno.

rozp. čty pro chrá-
mová okna, imosai-
ky bezplatně.

Odporučujeme k hojnému ší- ření tyto spley:

Oslava Husova	8 h
Vyznání starého hříšníka (o li- beralismu)	8 „
Víra jako víra	8 „
Husité jindy a nyní	24 „
Moderní náboženství Masary- kovo	8 „
Česká kontesse	24 „
Svobodná škola	16 „
Proti Volné myšlence	8 „
Inkvizice církevní	24 „
Útok prof. Masaryka na církev katolickou	32 „

Při hromadných objednávkách značné
slevy.

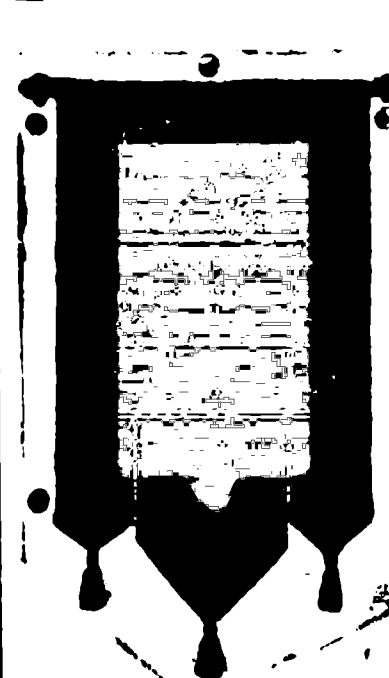
Objednávky vyřídí

administrace „Čas. Úvah“

v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chínů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zarického chrámu
Páně.

Na ukásku posílá
se vše franco.

C. k. místodrž. koncessovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer

Hradec Králové

podává správy o úvěruhodnosti firem obchodních
i živnostenských, jakož i veškeré správy soukromé

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Nejnovější a nejkrásnější

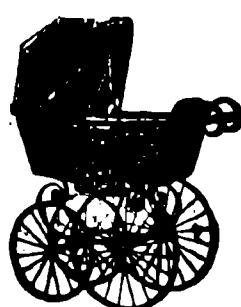
dětské vozíky

a velkovýrobové firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍHNENÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidaný do vuvárky
SAPONIT
světí líčkovou od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o cenu.

Založeno r. 1850

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotněj-
šího provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlata za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené
Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zálohou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným umáním po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laaskavou příměň
a dárku závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Pozor! Zbytky!

12 m damašku růž., modr. neb červ.	
prouha s bílou	K 9-60
20 m zefíru košilového	K 8-—
30 m šatového	K 12-—
40 m různé sdrůtených	K 16-—

jediné náhodské výrobky, vybrané vzory, dobrá
jakost. Velikost zásilek dle přání, poštou proti
dobírce zajištěna

Hyhlík a Souček,
vývozní dům v Náchodě.

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** doporučuji si do-
poručiti veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, balichy,
cibáče, nádobky, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. *od vlastní výroby, předplácím*
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuji v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku za nové vyměňuji. Hotové
předměty neb výkresy zasílám na u-
kásku franko bez zálohy koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných blenců, jako: křížů,
madonk, křížů, prstýnků, náramků atd. :: **Šestápek**
prstýnky, tabulečky, jídelní nářadí ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.
Staré zlato, stříbro a dráhokovy kupují se nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a obchodník

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

**Gramofony,
fonografy,
desky a válce**

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Ledničky

patentní, s nedostiznou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanici za **K 50-—**

dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

Jen umělecky pracované

SOCHY oltáře a kazatelny
i ostatní
zařízení chrámové

levně provádí

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Pilnáčkově

... Pravé ...

jádrové mýdlo

(nefalšované)

žluté neb bílé

buď v tabulích neb lisované
s ovečkou,

salmiak - terpentinové
mýdlo

a jiné druhy nabízí ze svého

hojně zásobeného skladu

Anna Brunová
v Litomyšli,

- - Dolní náměstí. - -

Potřeby k pohřbům,

skvostné věnce náhrobní ve
velkém výběru

za ceny zvláště nízké.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční **sezonky kolekce**
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

— J. ke výtečné —

lapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína
za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.
Lissánské výtečné jakosti I. druh 80 hal.,
II. druh 72 hal. Mostarské velmi jemné a
silné I. druh 88 hal., II. d. uh 80 h za 1 litr.

ALOIS ČÍŽEK,

majitel vinných sklepů

" V HUMPOLCI, "

c. k. soudní přísežný znalec vin, dodavatel pro klášter
král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důstojné farní úřady v Čechách.

Všeob. úvěrní společnost

zapečené společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

OBNOVA

Číslo 26.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 2. července 1909.

Inzeráty se pošlají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Čechoslované! Katolíci!

Z nadšení, které loni památný pražský sjezd katolíků českoslovanských v duších tisíců vzbudil, vytrysklo hojně tužeb, nadšených úmyslů a vroucích přání k další cestě za rozkvětem života katolického. Jedno z těchto přání vyznělo náhledem, že několikaletý odklad sjezdu jest na škodu věci katolické a že přísluší, aby katolíci častěji se scházeli, radili, usná-

šeli, aby sjezd pokud možná každého roku pořádán byl.

Hned za doby sjezdu pražského označil časopis »Čech« Hradec Králové za vhodné místo pro příští sjezd a názor tento stal se téměř závazným slibem, když Jeho Excellence nejdůstojnější Vrchní Pastýř diecése královéhradecké v poslední slavnostní schůzi sjezdu pražského prohlásil za jása-

vého souhlasu přítomných účastníků, že celá diecése královéhradecká uvítá s povděkem všeobecnou tužbu tuto a převezme ochotně čestný úkol, který jí uložilo veřejné mínění katolické.

To, co tedy již loni veřejnost katolická projevila za tužbu svou, dovoluji si nyní podepsaní prohlásiti za hotovou událost uctivým tímto pozváním a vřelou výzvou:

Katolíci, dostavte se na

V. všeobecný sjezd katolíků českoslovanských, pořádáný v Hradci Králové ve dnech 28.—31. srpna 1909.

Zveme Vás, bratři, abyste se četné zúčastnili sjezdu toho! Úporné a vášnivé útoky nepřátel, dorážející na samé základy víry a soustavně zlehčující všecek náboženský cit, působí žalostný rozvrat v celé společnosti naší. Na nás tedy jest, abychom, semknuti jsouce v pevný šik, hájili svého přesvědčení náboženského, kteréž zaručeno nám zákony božskými i státními a tím zároveň abychom chránili základ všeho řádu společenského.

Nebojíme se sice o církev katolickou vůbec, kteráž má zajištěnou ochranu Kristovu až do skonání světa. Ale vážné obavy máme, že zanikne v krajích našich, neboť není trvání církve zajištěno žádnému národu zvláště. Nemá tedy záruky té ani národ náš; neníť slibováno, že vznešené Kristovy nauky budou jemu povždy čistým zdrojem života mravního a kulturního.

Společně ovšem na božskou ochranu dědictví cyrillo-metodějského v našem národě, ale my této ochrany Boží vlastní snahou a činností musíme státi se hodnými,

jednou rukou budující na základě zásad Kristových království Boží v nás a druhou odrážející útoky nepřátelské.

Proto nesmí sjezd náš býti pouhou přehlídkou počtu našeho a sil našich, nýbrž musí v naší rozhárané době státi se důrazným protestem proti zvrácenému a neblahému liberálnímu názoru, že náboženství jest věcí soukromou.

Jest nám poukázati na to, že neshody a nesrovnalosti, kterými společnost lidská strádá za dnů našich, v podstatě vznikly z toho, že v soukromém i veřejném životě povrhováno bylo dlouhou dobu zákonem božským. Jest nám poukázati na to, že neduhy ve společnosti lidské naší doby, totiž žalostný úpadek hmotný i mravní, zaviněny jsou zvrácenými nekřesťanskými názory o životním úkolu a o cíli člověka. Jest nám s důrazem prohlásiti, že tu není nápravy, leč nabudou-li v životě soukromém i veřejném opět vůdčího vlivu zásady náboženství Kristova.

Toužíce zdůrazňovati a v životě praktickém uplatňovati tuto pravdu, že náboženství nesmí odkazováno býti pouze do srdce a do kostela, ale že jest pravidlem života veřejného a základem blaha společenského, budeme pořádati sjezd svůj pod vůdčím heslem: **„Náboženství jest věcí veřejnou!“**

Chystajíce se provésti úkol, který na nás vnesen byl celou obcí katolíků českoslovanských na sjezdě pražském, vítáme Vás slovy svého milovaného nejdůstojnějšího Vrchního Pastýře, jenž již před rokem Vás do Hradce Králové zval volaje: »Ó přijďte, katolíci, bratři, do Hradce Králové, na toto srdce diecése, kde dobrý katolický lid a věrný klerus se svým biskupem za jedno jest s Vámi v nadšení pro katolickou pravdu, za Boží čest a dobro vlasti, pro věrnost císaři a králi!

Heslem každého uvědomělého katolíka budiž: »Vzhůru na pátý všeobecný sjezd katolíků českoslovanských do Hradce Králové!«

Dáno v Hradci Králové o švátku šv. Jana Nepomuckého 1909.

Josef Adámek, rolník a redaktor ve Vojtěchově; Adolf Bauer, biskup. vikář v Loukově; Jan Brabec, kaplan v Hradci Králové; Dr. Gustav Domabyl, professor a kons. rada v Hradci Králové; František Dvořáček, truhlář v Hradci Králové; Václav Engelmann, c. k. pošt. správce v Hradci Králové-II.; Antonín Fait, installateur a člen obec. zastupitelstva v Hradci Králové; Josef Fejgl, natěrač v Hradci Králové; Štěpán Fischer, rada zem. soudu v. v. v Hradci Králové; Dr. Alois Frijdek, papež. prelát, biskup. gen. vikář, předseda »Přípravného komitétu sjezdového« v Hradci Králové; Antonín Hrubý, ředitel b. knihtiskárny v Hradci Králové; Václav Jenčovský, řezbář v Hradci Králové; Tom. Jos. Jiroušek, redaktor v Praze; František Jukl, katecheta a předseda »Všeodborového sdružení křesť. dělnictva« v Hradci Králové; Josef Katnar, faktor b. knihtiskárny v Hradci Králové; Karel Keppl, vicerektor Borromaea v Hradci Králové; Frant. hr. Kinský v Kostelci n. O.; Josef Kopecký, kaplan v Hradci Králové; Dr. Josef šl. Koudela, zem. poslanec, přisedící zem. výboru a advokát v Brně; Josef Koukal, děkan v Hořicích; Dr. M. Kovář, školní rada v Praze; kníže Ferd. Zdenko Lobkovicz, vévoda Roudnický; Jos. Mašek, vrchn. inspektor ev. katastru v Brně; Dr. Gustav Mazanec, c. k. fin. koncipista v Praze; Emanuel hr. Mensdorff-Pouilly v Chotělicích; Dr. Josef Mrštík, arciděkan a biskup. vikář v Chrudimi; Dr. Josef Myslivec, říšský poslanec v Praze; Václav Myslivec, říš. poslanec a redaktor v Praze; Josef Polák, strojmistr v Hradci Králové; Oskar baron Parish ze Senftenbergu v Žamberku; Dr. František Reyl, ředitel »Borromaea«, kons. rada, předseda diecéšní Jednoty katol. spolků v Hradci Králové; Jiří Sahula, redaktor a spisovatel v Hradci Králové; hrabě Vojtěch Jos. Schönborn v Praze; Jan Seidl, děkan a biskup. vikář v Cernílově; Vladislav Sekera, ředitel »Rudolfina« v Hradci Králové; Dr. Karel Slavík, professor, kons. rada, předseda české sekce diec. komitétu v Čes. Budějovicích; Dr. Cyrill Stojan, říš. a zem. poslanec, probošt v Kroměříži; Frant. Šafránek, rolník a předseda »Sdružení čes. katol. zemědělců« v Dol. Městě; Josef Samalík, zem. poslanec a starosta v Ostrově; Tomáš Šilinger, zem. a říš. poslanec v Brně; Dr. Josef Šindler, úředník Hypot. banky v Praze; Jan Šrámek, říš. a zem. poslanec, předseda »Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva« v Brně; Dr. Frant. Šulc, professor, kanovník a kons. rada, předseda diecéšní komitétu v Hradci Králové; Frant. Šupka, redaktor v Hradci Králové; Václav Uhlíř, kons. rada, biskup. vikář, předseda »Politického družstva tiskového« a farář v Přepychách; Msgr. Frant. X. Vanáček, sídelní kanovník na Vyšehradě; Josef Vanáček, farář v Mikulovicích; Karel Wolf, c. k. pošt. official v Praze.

Pořádek sjezdový.

I. V sobotu 28. srpna.

Vítání sjezdových hostů na nádraží členy zvacího odboru. Shromáždění hostů v Adalbertinu.

V 5 hodin odpoledne I. slavnostní schůze v Klicperově divadle.

- Chorál: Sv. Václave.
- Uvítací řeč předsedy přípravného komitétu.
- Volba předsednictva sjezdu a odborů.
- Řeč Jeho Exc. nejduš. p. biskupa Dra. Josefa Doubravy.
- Řeč Dra. Fr. Šulce z Hradce Králové: „Proč konáme katolické sjezdy?“
- Pozdravy vynikajících hostů.
- Hymny: papežská, císařská, národní.

Dečer:

Volná zábava ve dvorauě „Adalbertina“, při níž předneseny budou další pozdravy hostů.

II. V neděli 29. srpna.

A) Dopoledne:

V 7 hodin shromáždění účastníků sjezdu k slavnostnímu průvodu. Pořádek bude udán později.

V 8 hodin: Průvod do katedrály sv. Ducha, načež promluva v kostele a současně promluva na děkanském náměstí. V kostele promluví Dr. Jan Jindra, kons. rada a prof. bohosloví z Hradce Králové; na děkanském náměstí promluví P. Alois Jemelka T. J. z Hradce Králové.

Pontifikální mše sv. v kostele a současně mše sv. na děkanském náměstí u improvizovaného oltáře.

Po mši sv. rozchod, prohlídka města a památek.

V 11 hodin v Adalbertinu porada předsedů a důvěrníků dělnických odbor. organizací.

Současně v Borromaeu valná hromada ústředního svazu katolických spolků diecése královéhradecké.

B) Odpoledne ve 2 hodiny:

1. V Adalbertinu: Schůze dělnická.

Program: 1. Frant. Jukl, předseda „Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva: „Říšský svaz československého odborové organizovaného dělnictva v Rakousku“. 2. Pozdravy dělnických hostů. 3. Jos. Jílek, zemský poslanec z Třebíče: „Úkoly odborové organizace křesť. soc. dělnictva“. 4. Sl. Fr. Jakubcová: „Sociální postavení továrních dělnic.“

2. V Klicperově divadle: Schůze živnostníků.

Program: 1. „Budoucnost malovýroby“, ref. p. Jos. Hovádek z Prahy; 2. „Svépomoc a podpůrná akce maloživnostníků“, ref. p. Ant. Fait z Hradce Králové; 3. „Organisace živnostníků na základech křesťanských“, ref. p. Mart. Typlt z Týniště n. O.

3. V Borromaeu: Schůze mládeže.

Program: 1. „Nutnost sociální výchovy mládeže“, ref. p. Hd. uč. Václ. Špaček; 2. „Ochrana mládeže před moderním morem“, ref. Dr. Arnošt Pekař, obvod. lékař z Černilova; 3. „Organisace mládeže“, ref. P. Mod. Voňavka.

V 6 hodin večer II. slavnostní schůze.

A) V Klicperově divadle:

- „Otázka dělnická“ s resolucí, ref. Hš. a zem. poslanec Jan Srámek z Brna;
- „Působení církve na poli charity a kultury“, ref. Vlast. Hálek, farář v Liboci.
- Další pozdravy.

B) Současně v Adalbertinu:

- „Otázka dělnická“ s resolucí, ref. Hš. a zem. poslanec Dr. Jan Ev. Krek z Lublaně;
- „Působení církve na poli charity a kultury“ s resolucí, ref. Hš. a zem. poslanec Tom. Šilinger z Brna.

C) Dečer:

O půl 9. hod. zábavní večírek v Adalbertinu s pozdravy hostů.

III. V pondělí 30. srpna.

A) Dopoledne:

V 7 hodin pontifikální mše sv. v katedrále za zemřelé účastníky katol. sjezdů.

V 8 hodin:

V Klicperově divadle: Schůze rolnická.

Program: 1. „O příčinách zemědělské krise“, ref. p. Jos. Adámek z Vojtěchova. 2. „O úkolech odbor. organizace rolnické“, ref. p. Fr. Šafránek z Dol. Města. 3. „O otázce pracovních sil v zemědělství“, ref. p. Fr. Ječný z Běchar. 4. „O významu organizace mládeže ve hnutí rolnickém“, ref. p. Ant. Kaňourek ze Strunkovic.

V 9 hodin:

V Adalbertinu: Schůze žen.

Program: 1. „Vyšší vzdělání ženy“, ref. sl. Aug. Rozsypalová, odbor. učitelka z Kladna; 2. „Společenská a politická práva žen“, ref. sl. M. Věchtová z Nov. Bydžova; 3. „Otázka služebných děvčat“, ref. sl. Frant. Jakubcová, redaktorka z Prahy; 4. „Organisace žen na základech křesťanských“, ref. sl. Lid. Kosařová z Dobrušky.

B) Odpoledne ve 2 hodiny.

1. V Klicperově divadle: O křesťanské společnosti.

Program: 1. „Církevní a občanské manželství“, ref. p. Dr. Bedř. Petr z Hradce Král.; 2. „O úkolech rodiny“, ref. Hd. uč. J. Jelínek z Malotic; 3. „Význam spolku sv. Bonifáce pro církevní život v Čechách“, ref. univ. professor Dr. J. Kordač.

2. V Adalbertinu: Valná hromada „Hospodářského Sdružení.“

3. V Borromaeu: Porada středoškolské a vysokoškolské intelligence.

- „O otázce středoškolské“, ref. p. JUC. Josef Hronek z Prahy;
- „O otázce vysokoškolské“, ref. p. JUC. Ign. Petrželka z Prahy.
- „O součinnosti kléru s intelligencí“, ref. p. Dr. Fr. Reyl z Hradce Králové.

V 6 hodin večer III. slavnostní schůze v Klicperově divadle.

- „Otázka rolnická“ s resolucí — ref. Hš. posl. Fr. Šabata z Vrbice;
- „Škola v ohledu sociálním a paedagogickým“ s resolucí — ref. Hš. posl. J. Kadlčák z Frenštátu.
- Další pozdravy.

C) Dečer:

O půl 9. hod. zábavní večírek v Adalbertinu.

IV. V úterý 31. srpna.

A) Dopoledne:

V 7 hodin ráno mše sv. v katedrále.

V 8 hodin schůze v Klicperově divadle: Obranné prostředky církve.

Program: 1. „O tisku“, ref. redaktor dp. Fr. Světlík z Olomouce; 2. „Organisace“, ref. Hš. posl. Václ. Myslivec z Prahy; 3. „O praktické činnosti národohospodářské“, ref. dp. farář Prokop Holý z Janovic.

V 9 hodin v kostele seminářském sjezd a pobožnost adoratorů.

B) Odpoledne ve 2 hodiny.

1. Schůze v Klicperově divadle: O křesťanské politice.

Program: 1. „O civilisaci národů“, ref. dr. Václ. Rezníček, spisovatel z Prahy; 2. „O poměru mezi církví a státem“, ref. Dr. Jos. Myslivec, Hš. poslanec z Prahy; 3. „O ideji cyrillo-metodějské“, ref. Hš. a zem. posl. dr. Cyril Stojan, probošt z Kroměříže.

2. V seminářské schůze duchovenstva.

Program: 1. „O moderní pastoraci“, ref. vdp. Jos. Kousal, děkan z Hořic; 2. „O církevním umění a zachování církevn. památek“, ref. vdp. E. Šittler, farář a spisovatel v Žižkově.

3. V Adalbertinu porada katol. redaktorů a agitátorů.

V 6 hodin večer IV. slavnostní schůze v Klicperově divadle.

- „Budoucnost církve“ s resolucí, ref. J. M. opat M. Zavoral z Prahy;
- „Viribus unitis“ s resolucí, ref. Hš. posl. Dr. Rudolf Horský;
- Řeč Jeho Excel. nejduš. p. biskupa Dra. Josefa Doubravy, po př. i jiných J. M. nejduš. pp. biskupů.
- Řeč předsedy sjezdu.
- Slavnostní kantáta.
- Hymny: papežská, císařská, národní.

O vstupenky na sjezd hlaste se u farních úřadů nebo předsedů katol. spolků a organizací.

Dotazy adresujte: Přípravný komitét V. sjezdu katolíků československých v Hradci Král., Adalbertinu.

Význam Husův.

Čím pilněji v nedávných letech cizina se poučovala o Husovi skutečném, historickém, tím houlevnatěji byly mražené české mozky pro sobecké zájmy protikatolických stran šířením nejkřiklavějších lží o době Husově. V tom bezuzdném ohlupování vyznamenali se zvláště evangeličtí klerikálové šířením podvodné vymyšleniny „Pogiovy“, která přímo nestydatě fackovala historii Palackého a Tomka. Konečně se dělá fanatickou řádění přitř v době, kdy bylo dosaženo manýrou dryáčnických „oslav“ výsledku jedině možného — totiž náboženské anarchie. Nyní teprve začínají naši protivníci pomalu slabikovat vědu tu, kterou s pečlivým odůvodněním katolíci předložili národu již dávno. Teprve nyní s klidem jsou přijata na př. tato slova neklerikála dr. Kamila Krofky. „Bylo by nesprávné, kdybychom si koncil Kostnický představovali jako shromáždění lidí nízké mravní i duševní úrovně. Naopak v jeho popředí stáli mužové nejen veliké učenosti a znamenitého rozhledu světového, nýbrž i nesporné mravní výše, a právě tito mužové byli nejrozhodnějšími odpůrci Husových. Ani ti, kdo z krajanů jeho proti němu při koncilu pásobili, nebyli lidé vesměs mravně špatní... Husova mravní hodnota i význam historický nezvyšuje se tím, snižují-li se nespravedlivě ti, kdo stáli proti němu. Je také nevhodné a nehistorické tvrditi, že se koncil na Husovi dopustil justiční vraždy... Snižuje se význam Husův, tvrdí-li se, že jeho odsouzení bylo dílem malicherné pomsty, protože káral mravní zlořády duchovenstva. Nikoli, Hus byl stíhán a souzen, protože jeho učení a činnost skutečně ohrožovaly samy kořeny světového nároku, na němž zakládala se vláda tehdejší církve nad světem... Die Krofky spisy Husovy, ať na některé výjimky, nemohou se dnes stát čtením lidovou a ještě tím dnešní intelligent nemůže je čísti s náležitým porozuměním, protože pět století vyhloubilo mezi světovým názorem mistra Husa a nynějších jeho čtenářů propast. Husova morálka, „založená příliš na asketickém středověkém křesťanství, nemůže nám již býti vodítkem pro život.“ Prý jest to duch pokroku a svobody duševní, co nynější lidé s Husem sblíží.

Jenže i tu jest, pane Krofko, mrsutý hádek. Vždyť přece Hus byl odsouzen hlavně pro názory spásečnické, sociálně nezdravé, které zcela přirozeně nenalezly půdy ani u jeho osobních přátel ani u nynějších jeho čtenářů. Také přece svobodu křesťanů obmezoval velice značně ponoukáním, aby liknaví křesťané byli zásluhou puzení k svatému přijímání, přikrým brojením proti kacířům a pod. Zkrátka téměř nic nábožensky pozitivního nechtějí novohusité po Husovi dědit. A pro negaci, pro odpor proti církvi mají jiných příkladů dost i z dob předhusitských. Věříme rádi, proč nynější husité již veřejně dávají na jevo strach před čtením spisů Husových, jež ostatně četli novohusité již dříve zrovna tak obavě jako nyní.

Neskládá ledacos znovu zopakovati. Hus napsal: „Blázniví jsou lidé, kteří pilně pracují a žádost mají věčnou k panství neb k království světa tohoto, nežli k království nebeskému, o němž die spasitel: „Najprve hleďte království nebeské. — Která kolivě píše není potřebská k jednomu konci, jenž jest radost věčná, ta jest píše nevhodná. — Protož opustíte svět a žádost jeho, nepoddáme se přelísné službě lidské, abychom tak milostivého pána nezapomenuli.“ (A což rudí čtenelé Husovi, kteří přijali životní názor darwinisticko-materialistický a Beblův?) „Rodiči, milují-li své děti, mají je třeškatí a mrskatí, když províní... Otec tělesný má býti více otcem než

mátté." (Co tomu řeknou dámy emancipované a pokrokové učitelé?)

Hříšný člověk „z pokory má jít ke knězi moudrému a jemu hříchy oznámiti a žádati od něho dobrého naučení a přijetí od něho hodné za hříchy pokání, jímž by se zdržel a v hříchy zase nenavrátil: a tehdy se ukazuje knězi." (Jak se k tomu napomenutí chovají husité evangelisti?)

„Věrní a v Bohu milí pánové, paní, bohatí i chudí! Prosím Vás a napomínám, abyste Pána Boha poslouchali, jeho slovo velebili a rádi slyšeli i plnili. Prosím, abyste kněží dobrych obyčejů milovali a velebili, a je ctíli, a zvláště, jenž pracují v slovu Božím. Prosím, abyste se varovali letivých lidí, a zvláště kněží nehodných." (Jak se chovají k tomuto poslednímu odkazu Husovu lidé, kteří velebí kněze odpadnuvší od církve, potírající křesťanské zásady a při tom všem ještě Husa oslavující?)

„Vešker den nedělný (neděle) má naložen být i ztráven v duši, v slovu a v skutku v nějakém povýšení chvály boží... Protož běda nám, že v svátek neobíráme se s zákonem božím, ale s tělesným zbožím." (Schvalují tato slova husitští sokolové?) „Pravá viera jest, že panna Maria... všechny kóry angelské důstojenství přesešla, a tak po svém synu naše pomocnice ješc prvá, nám jest... řečnice (za orodovnici) ustavena." (Jak věří však husitští volní myslitelé, kalvínský p. Dušek a jiní „husité“?)

A tak by se mohly uváděti dál a dále důkazy, že od pozitivních zásad Husových jsou nejdále právě „ctitelé“ Husovi, řádící tolik proti „klerikálům“.

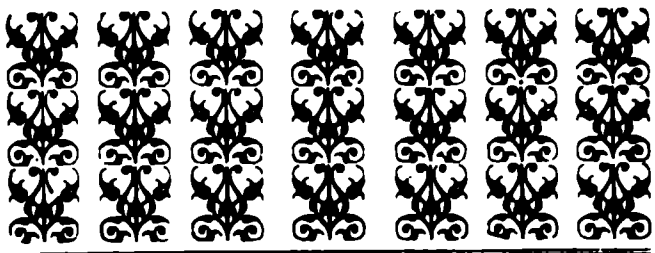
Kdo proti hlavním snahám Husovým bojuje, kdo máti bezohledné stěžeje sloupy jeho pozitivní práce, ten si rozhodně přisvojuje Husa nespravedlivě. Kdyby si katolíci přisvojovali Fresla, Choce a Klostě jediné z té příčiny, že tito poslanci bojují proti soc. demokracii, každý by se jim právem vysmál. Co však řeci teprve o těch „husitech“, kteří nazývají křesťanství (nejvyšší ideál Husův) jedem z Judey a přitom Husa za svého prohlašují? Skutečný význam Husův snaží se strany z husitiemů těšící zastřít, bojí se, aby četba Husových spisů ne-naučila křesťanský věřit. Jinými slovy: Jen hodně daleko od Husa!

Volné listy.

O jedné důležitě potřebě. V debatě o svobodě vědy na universitách, kterou na Říšské radě r. 1907 vyvolal prof. Masaryk, zmínil se poslanec Drexel o tom, jak „dějepyt pěstěný jediným mužem jest nespolehlivým a jak zřídka kdy poví plnou pravdu. Jest potřebí více badatelů než jednoho, aby čtenář měl jakou takou jistotu, že není jednostranně informován. Za příklad uvedl papeže Julia II., jenž posavad ve světě požíval nevalné pověsti. Byl vyličován jako muž, jemuž málo běželo o blaho církve, dopouštěl se krutostí a nespravedlností. Původní prameny však staví Julia II. do světla docela jiného a zejména líčí ho jako milovníka umění, jenž mnoho přispěl k tomu, aby slavný Michelangelo uplatnil své vlohy“.

Takových příkladů z minulosti bylo by lze zajisté uvést na sta, zejména týká-li se věc minulosti katolické. Vzdálenost doby jest vhodnou půdou, na které vyrůstají dějepisecké knihy katolicismu nepřátelské, a bude úlohou mužů pravdu milujících, aby odstranili spousty výmyslův a nesprávných výkladů, které vrhají temné stíny na působení katolické církve. Od laických badatelů této očistující činnosti s důvěrou očekávat nelze, zejména potrvá-li duch, pěstěný na nynějších vysokých učilištích. A řekneme hned, že četné projevy universitních profesorů, když mluví ve jménu vědy, přispívají měrou nemalou k tomu, že bývalá vážnost k vysokým učením mizí. Duch straných rozporů vnikl na mnohé university záplna a tam odtud, vzpružen a posílen, vrací se do života společenského a vzněcuje v něm nové a nové hořlaviny.

Jest jasno, že universitní profesor jako občan nemůže zůstat lhostejným k zápasům, které odehrávají se v láně společnosti a že dle svého přesvědčení se kloní nebo úplně se přimkne k tomu nebo onomu směru, ale na druhé straně jest povinován povolání svému, aby na katedře mluvil jako skutečný vědec a vzdělanec a nikoli jako jednostranný agitátor. A z tohoto počínání čestných universitních učitelů vysvětliti lze onen neklid, onu nekritičnost a nesdravou zaujatost, kterými se vyznamenávají jejich posluchači, vrhající se v denní šarvátky stran. Lidé akademického vzdělání na místo aby vzdušné společenské vlny polévali olejem střídavého rozlehu, smítání jsou čisto větším fanatismem, než straník některý, jenž vyblí jen obecnou školu. Jest to zahanbující úkaz pro professoři, kteří tímto způsobem škáky své do života vybavují a jest to špatnou známku vzdělanosti vůbec.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6,000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem května K 23,196.090-29.

VKLADY

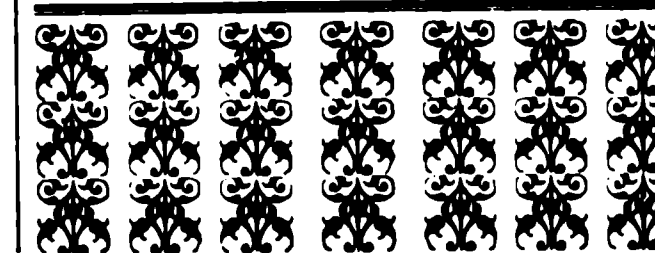
4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.

Vadia a kauce.
Stavební úvěry.

Filialka v Semilech.

Hledíce k těmto poměrům, máme mnoho příčin volati po svobodě vědy na universitách a dožadovati se toho, aby vzhledem k církvi katolické přednášely se jen zajištěné skutečnosti a nikoli výmysly, ať již jsou z prvé nebo až desáté ruky. Žádáme nestrannost a nic jiného, neboť nestranností nevylučuje se opravdovost přesvědčení, ani volba mezi dvěma nebo několika protivnými tábory. Nestrannost ukládá za povinnost, nezveličovati chyby a nesamlčovati přednosti. Posloucháme řeči a čteme knihy universitních profesorů, jsouce osobní zejména tam, kde látkou svoji dotýkají se katolické minulosti, ale nikde nevidíme, že by měli tolik duševní nšlechtilosti a takový vědecký zájem, aby raznmenávali dobré myšlenky, užitečné instituce, vůbec všechny ten blahodárný vliv katolické církve na život národů, bez kterýchžto světlých stránek, jak již nevybroušený rozum musí usouditi, církev vůbec nemohla ani býti, ježto jinak existence její byla by nevysvětlitelná. Z toho patrno jest, že mnozí ti padělání učenci — zejména kulturní historikové — učí důrazněmu nesmyslu, neboť kterak dle nich soustavně slo v církvi katolické může ještě po tisíciletích honositi se životem a kterak může pociťovati v sobě sílu k dalšímu rozvoji?

Zdůvodněno jest tedy velmi závažné přání, které tu a onde bylo pronášíváno a které posud se ozývá, aby schopní a nadaní kněží posílání byli na university a věnovali se studium, v jejichž oboru nejvíce lži vzniklo proti katolické církvi.

Jest důležitý zejména odbor dějepisný a přírodopysný. Kdybychom měli tady kněze odborníky, neodvažovali by se mnozí lidé v těchto oborech tolik lhát a vymýšlet. Nemusili by to býti právě velikáni, kteří razí nové cesty, postačilo by mnohdy, když by prováděli jen důkladnou kontrolu. Bez těchto odborníků kněží [obrana naše jest pracná, těžkopádná a kouskovitá. Má-li dnes kněz vyplňovati dobře jmenovitě i úkoly sociální, jak možno, aby obsáhl dokonale i ty obory vědné, z nichž tak často určitých dat potřebuje? Jest s podivem, že této stránky posud jest málo věmáno, když tak patrno jest, že mnohé polemiky nebyly by vůbec vznikly, anebo, při nejmenším nebyly by se tak dlouho v lidu rozplazovaly, kdybychom měli kněze odborníky, kteří by věděli, jak šlápnouti lži na hlavu nejjistěji.

* * *

I Vy, Bratři? V „Čechu“ dne 24. června byla uveřejněna interpelace, kterou podal na Říšské radě mladočeský poslanec Čech a která měla za účel na veřejnost dostati hnusné posměchy na ctění svatých v katolické církvi. Potupy ty napsal mladočeský novinář v časopise „Národě.“ Tím postavil se časopis tento po boku socialistů, pokrokářův a nevyrovnatelného Machara, a co horšího a co zejména vrývá se v paměť — interpelaci podepsali poslanci Krauář, Pacák, Čelakovský, tedy mužové, jež jsme posavad čestně odlišovali od té nízké sprostoty, která se špinavými proudy v lid český rozlévá. Podpisy svými, schvalující obsah potupného článku, dopustili se tedy činu, jenž řezavě vysmívá se vážnosti, se kterou jsme mravní a intelektuální výbavu těchto politiků sledovali. Neměli ti pánové v nynější tolik kritické době nic pilnějšího na práci? Žádá-li se po vůdčích národech, aby vedle politiky měli nutný zřetel k celému člověku, tedy i k jeho zájmům náboženským, pak vůdcové našeho národa podpisy svými projevili názor, že náboženství jest přídatkem, který kdykoli může se od bytosti lidské odloupnouti a kýmkoli u-ličnický potřásniti.

To jest však mínění z brusa nové, se kterým se nikde u velikých politiků světových neshledáváme, neboť opravdoví političtí vůdcové u všech národů brávali vždy v rozpočet všechny složky bytosti lidské a zejména vážili si náboženského přesvědčení, o kterém věděli, že jest podkladem všech ideálův a že oslabiti tento základ, znamená oslabiti národ mravně a tělesně, čímž ovšem lámon se i vzpruhy a oslabuje se zdar široce založené a se vším počítající politiky. Opakujeme, boiesně jsme překvapeni tímto jednáním mužů, kteří dávajíce vědu znáti svoji vyspělost, pojednou skočí do tak nízkých hlubin, ve kterých vídáváme obyčejně brouzdati se protikatolické obmezece. A máme-li své myšlenky vyjádřiti ještě úplněji, musíme říci, že stydíme se za tento čin zdůvodň oné kulturnosti, kterou tito mužové na politickém jevišti vůči cizině i vůči domovu reprezentují.

Člověk, jenž ony posměchy vychrystal, jest jedním z těch novinářů, kteří dnes zvrátili podstatný smysl a účel novinářství, neboť dle jejich skutků noviny nemají snšlechťovat, povznášet a vzdělávat čtenáře, jako spíše všemi prostředky pracovati o to, aby myslí jejich atápely se v bahnu surovosti a sprostoty. Jestliže jest slovo malířem duší, malují novináři tohoto směru duše své nejvýmluvněji. Ale i

těchto lidí jest potřeba, aby se ukázal veliký a temný stín toho, co se neprávem nazývá vzdělaností a co tak a vysoka dívá se na věci, jímž naprosto nerozumí. Při tom všem lidé takového rázu deklamují o zásadách lidskosti a poctivosti a zatím při každém druhém kroku ukazují, že zásady jsou jim kapesním šátkem. Takový žurnalista vysmívá se totiž svatých, kdežto sám Renan nad životem jejich vážně dumal, a jiní velcí myslitelé často projevovali důsady nad velikými ctnostmi jejich, nad jejich mravní krásou, jež lidský cit uchvacuje. Kdepak takový svobodomyšlný novinář pochopí sílu ctnosti, jež dělá reky; on jest tak duchaplný, že nesmí se tak nisko jako znamenití lidé, na př. Viktor Hugo, kteří výmluvnými slovy dokazovali, že svatí nemalou službu poskytují lidstvu, odhalujíce mu všechny prameny pomoci proti neštěstí a že jsou trůnem, k němuž lidé přijdou se poklonit a pomodlit. Takový výtečník neumí se ovšem domyslet obětivosti a lásky, kterými svatí sloužili a slouží pokolení lidskému, a jehož životem snad přece také spojen jest život svobodomyšlného žurnalisty; on nedovíde představit si heroismus jejich sebezápora a bohatost vnitřního života.

Bylo by záslužno jednou podniknouti práci, aby se najiisto postavilo, o čem takový svobodomyšlný žurnalista dovede psát. Svět by šel nad tou prázdnotou, která mluví vystádní několika frázemi pro všechny případy a která za největší nevědomosti o věcech katolických, odvažuje se nejen odsuzovat, ale také svoji duševní nečistotu rozmásvat konečně i v parlamentě.

* * *

Syn Heliův churavý. Když jsem se dočetl, že Machar napsal *Pána Ježíše* — pero se vspirá to napsat — *bulákem, křesťákem, nestoudným a pijákem*, vážně jsem se zamyslel. Ptal jsem se sám sebe, zda bylo správně polemizovati s Macharem jako s člověkem duševně zdravým. Zde nic nemění povídání, že tak Machar parafrázuje projevy a povahu katolického tisku. Ba takové namlouvání jen potvrzuje víc nespravedlivost fanaticismu Macharova. Otrlé nadávky jako „otrava, bestie, svinstvo, darebové“ ozývají se přece s „Časem“ a „Osvěty lidu“. Katolický tisk však ani kriminálníkům takové tituly nepřidává. Natož aby pustě spílal osobám šlechtěným!

Otázka, zda se ocitl syn Heliův již v temnotách šílenosti nebo nikoli, mohla by se řešiti takto.

Největší český básník, jak ho jmenují pokrokaři, člověk sloužil straně, která s vůdcem Masarykem, jdouc po stopách českých bratří(?)!, jest prý povolána prohlubovati v českém národě ducha křesťanského, básník-filosof, jenž dle přítele svého Jakubce promyslel všechny(!) soustavy filosofické a dostoupil vrcholu(!) kulturního duševního proudění — muž takový přece musil by si uvědomiti, co uvedené rouhání pro něho znamená. Jsouť výroky, které autora povznášejí a jsou slova, která zabíjejí, a není pochybnosti, kam zdravě myslící člověk výrok Macharův zařadí, vědyt nad rouháním tím vznáší se opar duše, zprstlost vydechující a takto mluviti může o Kristu jen do nejhlubšího nitra skášený kriminálník. Není příkladu, aby kdo o sobě pověděl poslední a také nejspodnější slovo, jako se tady stalo, a aby na koho lépe hodila se mravní poprava: „Z vlastních třech třet soudím tě, človče nešlechtný!“

Totéž úděl všeho v pravdě všesměšného a všenešného, že musí trpěti. *Velikost jest odvěným tvrdím i přímoučkem, který by jinak sáhal snad nepovstoupil.* Žebřík sestupný jest podivný. Pod Voltierem jest Robespierre, pod Robespierrem jest sufixec Marat. U nás pod socialisty jsou volní myšlenkáři a pokrokaři, pod volnými myšlenkáři jest syn Heliův, jenž sestoupil do prohlubně, která jest nepřítapna duchu civilisace, protože mase, v nížž možno člověka dýchat, byly překročeny a protože tam zívá dea a ohavnost. U jistého bodu proniknutí v hlabinu jest pohřbení a tam světló zmírání, tam jest šachta tmy, sklepení slepot, nejdoležitější propadlisko, jež vede do propasti pekelných.

To všechno musil by Machar vědět, kdyby byl duševně zdravý. Zajisté i Masaryk by zakročil, neboť nazval se učeníkem Ježíšovým. Nemá-li kdo doty k svému dílu, nemá doty ani k sobě a neznať se k svým povinnostem, znamená povinnost ty popírat. To Masaryk také dobře ví, a s toho soudíme, že o duševní chorobě Macharově jest již důkladně přesvědčen, neboť jinak nesnažil by, aby tapeny byly jeho vlastní ideály, na které tolikrát slavnostně přisahal. Tolik však přátelství Masarykovo a ostatních žádá, aby svého druhu včas od společnosti izolovali, aby snad nedostavilo se nebezpečí šíření zdraví a lidským životům. Nejlépe by bylo, kdyby naspřádána byla macharovská sněhová nenápadná v Kosmonosích nebo v Kateřinkách, kdež by se mohl satířený zstavit, čímž by se vyvarovalo nepřijemným výstupům ve vose šalebníkem přetvářením až z Vídně.

Vědyt i strana pokrokařská potřebuje

takového osvobodujícího skutku a může býti užetřena již další námahy, se kterou v celoté machariádě na každé schůzi podávala důkaz po důkazu, jak jest duševně vyspělou, prohlášením a j. i. k. má pevnou vzdělanostní páteř. Jaká podivná! Prohazovači nových cest v národě v úloze ovd, skáňajících přes hůl, kdekoli se jim nastrkuje! Otělel pravdy, kteří dychtivě polykají šišky divně slátaných lží, kterými je naopává chorobný Heliův syn. Co jiného jest známkou tohoto přátelství, než vzájemná touha a přitažlivost nekritické naivnosti? Kdo máše sbornážděným tak soustavně lžat, nepředpokládá-li v nich ubohost inteligence?

Vědyt duševní chabost dráždí a vysvřelá směllost toho, jenž chce posluchače ovládnout a jenž pozoruje, že rozum jejich jest na posledních jejich stěpích a že snadno nechají si nasadit blázňovskou čapku. Kdo se domníval, že pokrokaři, prý smetánka naší inteligence, po několika schůzích vystřísliví, zapomněli, že u nich, kdykoli se jedná o náboženství, jest vědycky duševní postup opačný, tak asi jako v báje o oslí kůži. Kdokoli na ní seděl, ten byl vědycky potěšen, ale kousek kůže po každém potěšení bral za své. Právě tak pokrokaři po každé přednáškové narkóze Macharově ztrácejí kousek rozmyslu, ať jej postrácejí docela. Pořád v rozšílené nedočkavosti očekávají něco velikého, nějakého zjevení od Machara. Proč by se byl také nazval synem boha Slunce? Ale jaká tu rada, když jest sřejmou pravdou, že kdyby se vrátila dívala do slunce sebe dle, proto s ní přece orel nebude?

Rekli bychom, že se tu dává kašpárková komedie, v níž hraje král Kryšpín s vévody ze Ševcovského „Švu“ a se všemi znaky ševcovství. Výborně hrají socialisté, volní myšlenkáři, pokrokaři a, pozor, někteří realističtí profesoři se středních útav, a pánečku, také pokrokařští učitelé, vyhovovatelé to národního dorostu, kteří pořád nemohou pochopiti, proč proti nim šíří se lavinou nedůvěra v širých vrstvách katolických občanů. Ti všichni jsou na jevišti, odkudž táhne se tlustá šňůra za kulisy, kde sedí bratři lidé a tahají, aby se šgurky pohybovaly, křičely, tleskaly a podupávaly. To jest znamenitě točení lidmi, kterým namluví, že samostatně myslí, kdežto dle pravdy mají rozum jest u nich sločením. Zkrátka většina z nich pojímá zdravé myšlení asi tak, jako onen šlechtic, kterého se ptali, umí-li hrát na klavír, a který odpovídal: „Nemohu vám to říci, ještě jsem to nezkusil, ale zkusím to!“

Však v jednom jsou tyto lidé mistři; u-mějí dobře akfeshotat, že klerikálové jsou zpátečníci, tmáří a bezmyšlenkovití zanedbanci. Z macharovských bezhlavých tanců však jest matematicky dokázáno, že tyto vlastnosti mají dávno již dlouhou právo v obci pokrokařské a že se tam líhnou jako v pařeništi nejracionalnější zařizeném.

Politický přehled.

Státní rozpočet na rok 1909 schválen v pátek poslaneckou sněmovnou ve druhém i třetím čtení. Tim vykonala sněmovna svoji povinnost vůči sobě i státu. Při tomto hlasování jakož i při dřívějších ukázalo se už několikrát, že a nynější většina a vládnou nadále nelse vládnouti. „Slovanská jednota“ učinila si odlem donutit vládu k ústupu, a také na celé řadě vítězila ovšem potom, pokud byla jednotnou. Jednota tato počala se vlnit 25. června při návrhu posl. dr. Kreka, aby s rozpočtu státního pokládá letní práce sněmovny za skončeny, neuznala se o dalším taktickém postupu. Tak se stalo, že strana agrární a klub sloviňský bez předehozího usnesení Slovanské Jednoty podali sponu pilných návrhů proti smoohovacím zákonu. Takovýto bezhlavý podnikání a neovornosti ohrožuje se další život Slovanské jednoty a to na velikou radost Němců. Obstrukci části Slovanské jednoty odsuzuje posl. dr. Kramář právě, že jednání takové jest hospodářským hříchem proti českému národu. Smolový obchodní povolovali jsme vědycky i v nejtažší opozici, poněvadž se tu nejedná ani o ministra ani o sekční šefy, nýbrž o hospodářský život národu. Průmysl český strádá tím pomalu své odbytosti na Balkáně, podlomen bude mladý český průmysl, především textilní. Všecko, co naše hospodářská podnikavost udělala, bude zase slomeno a zničeno — a ve jména našeho praktického Slovanství bude moci na Balkáně pracovati něme-

cký průmysl a — Deutsche Bank. Tak nařiká dr. Kramář ve svém „Dni.“ — Ministr-president bar. Bienenroth povzbuzen schválením rozpočtu státního chystá se mermomocí vynutiti na sněmovně zákon smoočovací, vyřízení preliminaré fondu melioračního, rozdělení libového kontingentu, zřízení italské fakulty a mnohé více; ovšem nevzpamatuje-li se Slovanská jednota v poslední chvíli a neohatí plány Bienenrothovy.

V Uhrách se dosud nemohou dohodnouti o upravení nejistých parlamentních poměrů. Pověstný Frant. Koňat se svými druhy neobee se podvoliti Vídní, aby nejdříve provedena byla spravedlivější volební oprava na základě všeobecného rovného práva hlasovacího a proto strana jeho odmítá nabídku důvěrníka králova ministra Lad. Lukase. Dle všeho rozpětím bude uherský sněm, vypsaný nové volby, při nichž půjde o oslabení strany neodvialých a utvoření liberální strany vládní.

Také v Německu nastává krize; jedná se o odstoupení něm. říšského kancléře kn. Bülowa, jehož příčinou jest nesdar s finanční opravou.

Sněmovna turecká jedná právě o revisi ústavy, při čemž se přistihuje i pravomoc sultána. Řekové a Bulhaři žádají na sněmovně, aby okamžitě svedena byla branná povinnost křesťanů.

Z činnosti katol. spolků.

Při slavnosti svatoší prapora v Sebečicích 11. července t. r. bude mít slavnostní kázání náš milý vesp. dr. Frant. Šulc, professor z Hradce Králové. Svatoší praporek vykoná kons. rada a bisk. vikář vesp. Fr. Procházka z Mladovic, a řeč v zahrádě proslaví vdp. dr. Frant. Rayl, předseda Jednoty katol. spolků diecése Královéhradecké. Bude-li možno, savitá na slavnost některý z našich říšských poslanců. Bratři a sestry, dostavte se v počtu co největším, pokud možno s praporem! Slavnost koná se za každého počasí. Vlakem možno přijeti až do Ostroměře a odtud buď vlakem, který jede k Jitřinu, až do Šobtic, neb pěšky. Jest to s Ostroměře málo kousek cesty. Obědy autao přiláskiti předem a co nejdříve; budou za ceny levné. Z výboru spolků. J. Podsimek, t. č. jednateř.

Nová Ves nad Popelkou. Dne 30. června konala místní katol. Jednota svoji schůzi, na níž se vzácnou ochotou avolli se přednáseti vesp. dr. Frant. Šulc, professor z Hradce Králové. Věhlas tohoto velmi oblíbeného lidového řečníka přilákal velmi četné obecenstvo, takže přes 300 posluchačů plnilo spolkové místnosti v restauranta p. Neeka. Zvláště vítali jsme hosty z Lomnice n. P. s dp. farářem A. Lásem a omladinu s Liběštic, vedenou tamním horlivým kaplanem dp. L. Köglerem. Řečník obral si za thema „Náboženství a politika“, kteréhožto úkolu zhostil se velmi dobře, vysvětliv pojmy náboženství a politiky a dokázav, že oboji nelse od sebe odlučovati, naopak, že náboženství musí býti základem zdravé politiky. Za naplatě pozornosti všech pojednal slov. p řečník o posledních sjezech v politice naší; zmínil se o starobním pojištění a o jazykové otázce. Následný potlesk a všeobecná pochvala byly odměnou řečníkovi. Ku konci ještě tento charakteristický obrázek. Na plakátech osnamujících přednášku vesp. dra. Šulce nebylo blíže označeno thema řeči. Dva sousedé četli osnamení toté a jeden z nich ptá se druhého: „Proč tam nematkali, o čem se bude přednášet?“ „Buď bez starosti!“ druhý na to, „Jen když víme, že bude řečati p. dr. Šulc, ten nás jistě nezklame.“

Velký sjezd katolického rolnictva, dělnictva a mládeže pořádá se v starolevném Želivě u Humpolce dne 11. července t. r. Na sjezdu promluví četní poslanci katol. strany. Divky, dostavte se v národních krojích! Sjezd pořádá se s okresem Něm. Brod, Humpolec, Pohlřimov.

Zprávy místní a z kraje.

25leté jubileum kněžství oslavují letos s královéhradecké diecése títo vldpp.: V. Bartoř, farář v Zdechovicích, J. Daňša, kaplan v Sebranovicích, J. Dítě, farář v Lančově, Václ. Fröhbenec, professor v Hradci Krá., F. Frydrych, professor v Hoře Kutné, J. Holejovský š. se Slavětína, farář v Modletíně, J. Horák, farář v Jasaně, Al. Jaroř, farář v Dubenci, J. Kubař, farář ve Slatně, A. Mirkvička, farář ve Slatinanech, J. Neškudla, farář ve Výprachticích, J. Rameš, farář v Oháňkanech, A. Rejšek, farář v Borové, J. Sedláček, kněz na odpoc. ve Štyrském Hradě, L. Souček, farář v Koblavě, F. Šabrt, farář v Miletíně, J. Veverka, professor v Hradci Krá., L. Vichla, farář v Dobrušce.

Na katolický sjezd darovali: Odbočka Václav. sdružení křesťan. dělnictva v Ohradím výsaz se sčavy 13 K. Katol. jednota v Nové Vsi nad Popelkou 10 K. — Vldp. farář Sykora v Jabloněm n. O. s vikariátu Lanškrounské ho 5 K (předtím s vikariátu vldp. Matouš 5 K, jest tedy nyní celkem 10 K). Zaplat Pán Báh,

Requiem za císaře Ferdinanda, poledního
horuovského českého krále, sloužil 28. června
a četnou asistenci vdp. gen. vikář dr. Alois
Frýdek. Přitom na kůru za doprovodu varhanika
spíval jeden zpěvák.

**Veřejné předukce šestvačtyř ude-
ních hudebních škol zakončeny byly tuto
středu skouškou ústava elé. Součkovy. Jest sjevem
potěšitelným, že mládež v tak hojném počtu věnuje
se hudebnímu a spěvu a pokroky některých jsou po-
sorubodné. Leč nelze nepostavit si nad faktem
pro naše studentyvo málo čestným, že totiž divci
dorost má na těchto produktech sdružující většinu.
— V první řadě ústav pp. Kneprů reprezentoval
se třemi skouškami, v nich skupiny tří, rozdě-
lené dle pokročilosti, potvrdily znova výbornou
pověst renomovaného ústavu; třetí skouška ro-
vnala se pěknému koncertu a svidělá některá čla-
klavírní překvapovala svou dokonalostí. — Hudební
i pěvecká škola zdejšního pensionátu škol. Sester
měla dvě produkce. Při první byla radost pozorova-
ti tu drobotinu, jak čile a pěkně si vedla; také
druhá (akademie na počest čtyř skladatelů) do-
padla velmi slušně a neustávám se diviti správné
vokalizaci a dostižné dynamice sboru; v solových
částech zpěvních pozoroval jsem pěkný hlasový
fond, který se může dodělati výsledků neobyčej-
ných. — Zkoušky p. Nepotěšného nemohl jsem,
bohžel, býti přítomen. — Poprvé vystoupila též
elé. Součková se svými žáky, po většině po-
slucháčkami lycea, kde slečna zpěvu vyučuje. Ú-
spěch studentky byl velmi čestný a iše školu tuto
též vřele doporučuji.**

Dr. Aliquis.

† Marie Pankracie Rosenkranzová.
Dne 26. června po 9 hodině večerní zemřela cti-
hodná vychovatelka, Mladí učitelka obecné divčí
školy zdejší, představená kláštera škol. sester de
Notre Dame. Působila na zdejší škole již od roku
1865. Zemřela v 64. roce svého věku, a něž
zasvětila 43 let života fcholnímu, 44 let nejvědo-
mější působnosti učitelské; Mladí učitelkou byla
sde 22 let. Svých obřizných povinností dbala s ne-
uváznou pečlivostí a obratností; byla zářivým vzor-
em láskyplné a trpělivé vychovatelky. Její zásluhy
dostly krásného ocenění i od Jeho Veličenstva. R.
1907 3. února za veliké štasti předních kruhů
zdejších odvezl ji p. místodrž. rada Steinfeld
slatý zmlutný křtěl. Jak obrovskou práci kulturní
vykonala tato skromná fcholnice! Jestliže jini lidé
pomáhají si k chvále ryčným veřejným vystupová-
ním, sestra Pankracie s napětím všech sil vyučo-
vala ve třídě naplněné lečkry až 100 dívkami. Ti-
síce řádek věčně vzpomíná na klesetnou svoji
učitelku, které vroucí zbožnost nijak nepřekážela
v rovinatí mnohostranné činnosti kulturní. —
Zpráva o úmrtí zaslané fcholnice přijaly zdejší
dány s upřímnými slzami. Odpoledne pak v den
sv. Petra a Pavla před početím církevních obřadů
byla prostorná kathedrála celá naplněna tisícem
se davem čitatele a čtitelů zemřelé bez rozdílu
vymánil. Mnoho obecnstva bylo nuceno sečkat
před chrámem. I z křehkého okolí dostavily se věčné
žádky k posledním doprovodu nezapomenutelné u-
čitelky. Byl to obrovský manifestační hold, který
schytlá vychovatelce svidělá dámským světem; není
památníka, že by tolik žen sdčastnilo se v našem
městě některého pohřbu. Pohřební obřady s četnou
asistencí započal vdp. gen. vikář dr. Al. Frýdek.
Od kostela rosvínil se za dojemného zpěvu po-
hřební průvod přes náměstí ke klášteru. Kráčí
družice bíle oděné s lilijemi v rukou, tmavě oděné
se svícemi, veliký počet ctihodných sester různých
řádů, kněžstvo zdejší i přespola, bohoslovci, školní
dítky různých ústavů, členové měst. rady s p.
předsedou dr. Ulrichem v čele, p. míst. rada
H. Steinfeld, p. okr. inspektor Kramář, mnoho
jiných pp. nástapců státních, školních a autonomních
úřadů atd. Před klášterem vdp. gen. vikář pře-
slovil pročitáním řeči o zásluhách zesnulé. Když se
účastníci pomodlili vroucně za zemlou, nastala
cesta k Pouchovu, kam spěchala sase valná část
přítomných. Tam vdp. gen. vikář církevní obřady
dokonal. Báh, který pokorám a bdělým dáva
milost svou, odpustil na nebesích ctihodné vycho-
vatelce všechny dobré skutky stonásobně!

Nové úmrtí. V noci dne 20. června zemřel
po dlouhé nemoci p. Václav Rosenkranz, zaslou-
žilý operátor c. a k. dvor. atelieru Langhansova.
Zemřelý jak svojí uměleckou obratností tak velice
bdělou administrativní činností přispěl k známe-
nímu povznesení zdejšího atelieru p. cíle rady
Langhansova. Zápas s vleklou chorobou, do posled-
ních chvíli se těžil, že začne zase co nejdříve pra-
covati. Tělesná schránka zesnulého bude útra o
3. hod. vysvícena v Pospíšilově št. č. 225.

**Výlet křesť. soc. jednoty paní a dívek vzdu-
nepřítelnému počasí řadil se v každém ohledu
ke podnikům minulých let. O udř přičinily se
občerstvým přispěním dány: p. Rosová, Hobáková,
Pražanová, Nosková, Škodová, Kiselchová, Ros-
ková, Dvořáková; all. Švarcová a Hřilová. Ku
světelné slávy přispěly nábožné podniky členek
divního dorostu, panáčekova komedie p. Zavadila,
huplety pp. Beránka, Pecha atd. Zápas křesť. soc.
Hřil jako jiné léta p. strojník Polák. Všem dar-
cem a dárkyním peněz aneb přednětů do budetu
vdává výbor vřelě díky a Zaplat Pán Báh!**

Výstava akvarelní moravského krajanů V.
Jelky uzavřena bude již v neděli dne 4. července.

Všem, kdož neznají obrasů znamenitého tohoto
krajanů, odporučujeme návštěvu výstavy, která
vabudila všeobecné překvapení. Jicha jest známe-
ným portrétním svého rodného kraje slováckého,
ještě podává se při věrnosti. Výstava nalézá se
v číslané průmyslového musea. Vstup jest volný.

**Čítárna městského průmyslového
musea v Hradci Králové.** Otevřena bude od úterka
dne 6. července do 15. července pravidelně. Všichni,
kdož mají nějaké knihy neb předlohy, se žádají,
aby je do té doby odvedli, jelikož knihovna mu-
sejní se pravidelně o prádních reviduje a do-
stihuje.

Hygienismus pokrokové tisku. Při
otevření hrobů ct. sestry Pankracie dlešao vy-
rovnatí účet s „Ratiborem“ a „Osvěton I.“, které
po delší dobu soustavě již pěstující surově a se-
pověťe štvánie proti fcholním učitelkám, v po-
slední době strpčily poslední okamžiky života
zaslané a po 44 let na školách našich co nej-
chvalnější působící učitelky. Jestliže všechny před-
cházející útoky byly s útrpností brány jako doklad
mravní světlivosti pokrokových lidí, popudila po-
slední denunciaci „Ratibora“ celou veřejnost a
mravní roshoření veřejné odsuzuje trhaný list,
který neurvale napadl čest bezbranné ženy beze
všeho p. datného důvodu — s čiré zášti. Vina
zločinného listu varštá, když po úředním šetření
bylo sjitženo, že zcela všední a tuctový případ
mírného pokárání vzdurovitého dítěte byl zlomyšlně
překroucen a vylicen jako typický příklad nelid-
skosti. Zesnulá ct. sestra slyšela svou lidumilnosti
a něžnosti ke školní mládeži; proto nelze se diviti,
že nespravedlivá veřejná pobána podvrátila její or-
ganismus dlouholetou chorobou zeslabený. Jsme
toho náhledu, že se musí učiniti přítrž bohoupstě-
mu řádění pokrokové tisku, neboť to, co potkalo
ct. sestru Pankracii, může stihnouti každého i toho
nezaslanšího člověka, jenž nedá výpalné re-
volverovému listku. Dase šty pokrokový list po-
třesen proti nutné autoritě, dělnictvo proti samé-
navatelům; v poslední době počal štváti školní
dětí proti učitelkám; štyvá ještě poštváti děti proti
rodičům a úplná mravní anarchie bude dokonána.
Kč státane zesnulá učitelka Pankracie poslední
obětí hygienismu pokrokového!

**Vítezná cesta Jeho Excel. nejdp.
biskupa dra Dembravy.** Jeho Excellence
nejdp. biskup dokončije právě vítězná cestu po
vikariátu, jehož středem je Hostinné. Cesta tato
podobá se triumfálnímu tažení vítězného vojevůdce.
Všude slavoobrázy, prapory, věnce, slavnostní uví-
tání, hudba, střebla, radost při příchodu — plác
při odchodu. Je to skutečně ná podivn, že sa na-
nějších rosháraných poměrů národnostních i ná-
mecký lid českého biskupa tak slavně a upřímně
vítá. Příčinou toho je hluboké náboženské pře-
svědčení německého lidu, který, nedbaje na štvá-
níke nescházející, vidí v Jeho Excellenci svého
vrahného pastýře, svého otce duchovního. Radost
všech lidu nemá pak konce, když sezná všude
osobní vlastnosti Jeho Milosti. Se slzami v očích
podávají matky se zastupu dítky své, by jim
vrchní pastýř křikem štíko pomámenal — a tento
kyne i tomu nejchladnějšímu děcku, jež opodál ná-
veně stojí, by blíž přistoupilo, aby i jemu po-
žehnatí mohl. Byli jsme toho ve Vlčici svědky,
jak ženy i muži s plácem k J. E. se tlačili, by
se s ním osobně rozloučili. Vímáme si na př.
Pilníkovu! Jiš před sedmou hodinou dostavilo se
ku slavoobráze městské zastupitelstvo s parkmi-
strem, obecní zastupitelstvo s Pilsdorfu se sta-
rostou v čele, spolek vojenáckých vysloužilců, ha-
ndři s Pilníkovu a s Pilsdorfu, vesměs s prapory,
četnictvo, učitelé se školní mládeží, a nepohledný
dav lidu. Při přijetí Jeho Excellencie ku slavo-
obráze zahrála hudba rakouskou hymnu. Zehnaje
lid, vystoupil nejdp. pan biskup s vosu, vylechl
blahošlunně všicki řed místního faráře, parkmistra,
starosty, Mladího učitele, předsedu spolku, bá-
ničku školního děvčete, jež kytili odvezdalo. Uli-
cemi chvojila s prapory slobenými ubíral se Jeho
Excellence k farmimu domu a odtud do kostela
přes náměstí, kde stála dlouhá slavoobrána. „Není
doma, na němž by nebylo praporu neb věnce,
neb obojho“, řídil se nejdp. biskup opětovně vy-
jádřiti. Prostorný chrám Páně byl věřícími přeplněn.
Přemostit musili státi venku, a tisíce se v choedu,
by aspoň něco slyšeli z krásného kázání, jež nejdp.
biskup proslavil. Po udělení avátosti sv. bířmování
odebral se Jeho Excel. do blízké školy. Před
kostelem stálo a perníkářské bondy chudé děvče
s chlapcem. Jen se saleskila očka dítek, když se
jich Jeho Milost ptal, co by nejraději chtěly, a
dp. sekretář jim cukroví zaplatil. Ve škole uvítalo
Jeho Excellenci děvčátko 2. třídy a podalo Mu
akvostnou kytili. Před rozloučením o 5. hod. byl
chrám do posledního místa čla. A když Jeho
Excellence s kostela ke kočáru se ubíral, byl
lidem tak obklopen, že na odjezd od kostela ne-
bylo pomýšlení. Dvakrát musil kočár známý kus
popojeti, než na širém prostranství u radnice bylo
vstoupení možno. Se slzami v očích hleděl lid za
odjíždějícím vrchním pastýřem, a nálada jeho vy-
zrála v přání: „Pan biskup by měl každý rok
přijet.“ Podobná je na všech křicích. S láskou a
děčinnou úctou bude lid v Krkonoších na svého
vrahného pastýře vzpomínati, jež zájete potěšen
kraj tanto opatři, vřelě srdce Mu vláde bíla vřítě.

**Ku zářivým plaménkům osvěty
v Nechanicích.** V poledním čase „Obzory“
stálo, že si Nechanice „oddechnou“, až se „osvě-
tově“ lvíže dostane z Nechanic. Zrovna tak jako
si oddechl Brod po starém omšném vrabci, který
nadarmo nebyl z teplého místa vykázán. To se-
byli řádci klerikálové, kteří vrabce vypláhlí, ale
byli to řádci městské laikové, kteří přetrhli jeho
„blahodárné působení“ jak v řadě tak mezi ob-
čanstvem. Vyšeřovací akta by pověděla, kdo udal
pokrokové „mučedníka.“ A že byl vinen, toho
důkazem jest ta okolnost, že musil odejti z místa
a okresu, kde měl zásluhy tolika let. To se na-
darmo nestalo a k tomu nestačila pouhá denun-
ciace, nýbrž téžrá obžaloba a ta se musila pro-
kázat a dokázati. To není „mučednická koruna“,
kterou se vychlouhá! Odpovídáme prosatím tolik,
že máme informace důkladné a nedě-li ten „mu-
čedník“ pokoje, vyrukujeme s věcmi, které mu na
nynějším stanovišti velice špatně poslouží. Bude
to jeden flastr z „apatyky“ na jeho hlavu a bu-
deme také jmenovati jméno a určit se vyjádřime.
Brod není v Mandžurii a i odtamtud víme z Ne-
chanic mnoho!

**Nové červánky pokroku v Necha-
nicích.** (Dokonč.) Protože máme těch dlouh
ještě málo, chtějí nám zříditi nový hřbitov. Stala
se totiž u nás vše neslýchaná. Při volbách volil i
jeden mrtvý. Tu přestává všechno. Ať tam raději
leží pod zemí a nedělá roshroj v obci! Co se
potřebuje příst do obecních věcí? Jak pak kdyby
tak příst přísti nebožtici na pomoc opoiesi a
dostavilo se jejich víc? To se nesmí více opakovat
a proto pryč s nimi hodně daleko od města, aby-
chom my na ně neviděli a oni na nás. Nejlip
do Kunčického katastru! Anebo má snad před-
tuchu pan starosta, že až nás tak hodně zasectá,
nebude nám jiného než oprátka a že budeme
nedostatkem dříve umírat? Štítet u nás nemě-
tíme, neboť puškat nás jest málo doma a pak na
střlení má výsadu pan purkmistr sám. Proto ny-
nější hřbitov nepostačuje a musí býti větší. A ta
při tom, než se zhotoví plány a rozpočty na nový,
bylo by na čase pamatovat na postavení nějaké
uměrný na vysoušení mrtvol. Rozumí se samo
sebou, že cesta k ní musí býti. Nemůžeme poří-
diti nějakou vzducholoď a létati, abychom ty
mrtvoly tam dostali. Co by si pak pošli s těmi
nádhernými úmrlími vosy? Abychom pak starší
nějaké pece na spalování, hm! Ty stavějí se již
jinde, to není nic zvláštního. A my u nás máme
pokrok. Tedy ať i v tomto předtihneme ostatní.
Vždyť ku příkladu i v muzice nám není rovné.
V té vynikli jsme již dávno. A nyní máme u nás
výtečného muzikanta, který ve všem hraje, ale
viděcky prim. Při tom bere tak vysoké „C“, že
my ostatní nejame schopni to vytáhnout. On totiž
hraje lehko a my musíme s nákladem. Nyni bude
jezditi do Prahy na konservatoř, aby potom
s lepším úspěchem mohl vystupovat ve Vlčici.
Tam jsou nice již také muzikanti, ale takového
virtuosa mezi sebou nemají. To jsou proti němu
samí šumafí. Nejlepší však při tom je, že když
mu chceme sa tu muziku zaplatit, schovává a
krčí se jako v hospodě při hádce. Hraje: „Já
nik, já třed...“, pardon, chtěl jsem říci muzi-
kant. Zvláštností jest, že při té muzice, jistě
kouzelné, svorně tančují soc. demokraté, národní
socialisté, svobodomyšlní a kdo vi ještě jaci —
jak se sedávno ukázalo. Jen ti nenávidění kleri-
kálové nechti konstatu věřit a pravi: „Co? Tohle?
To nic není, vidíte to nemá harmonie“ — a ne-
jdou si také proskočit. Kdyby si však dali řad
byla by u nás hned „Národní jednotu“ a národ
by byl zachráněn. A tu již dalo by se dle slov
sokolaké známé písně zahrát a při tom i smélo
by se naspívat: „Kdo že tu poroučí, otrokem
bude (osvěta forte Já). Kdo že tu poslouchat
musí (osvěta piano My)“. Jak by to potom bylo
krásné, kdyby mohly se ty nechanické veličiny
vysušíti na způsob egyptských mumii a do něja-
kého musea pro památku niočiti, aby i to bu-
doucí pokolení mělo příležitost se jim obdivovati,
protože na ně ukazovali a říkali: „To jsou ti
slavní dobrodinci lidu, kteří šli ve 20. osvěco-
ném století“!

Do Hleštie. Vdp. děkan žádá nás za uve-
řejnění následujícího dopisu, který starostovi města
poslal: „Velevážený pane starosto! Ve čtvrtek dne
24. června, byv nepřímo k tomu vyslán, prohlásil
jsem v besedě, že členek v Obzoru jsem nepsal,
před jeho vytknutím o něm nevěděl a po jeho
předstání jej odsoudil. Očekával jsem, že v besedě
přítomný p. obecní starší Radl učiní o tomto mém
prohlášení zmínku v schůzi obecního zastupitelstva,
jež se 25. června všeí tosto obřalo; poslédž se
tak nestalo, žádám Vás ve jménu pravdy, byste
tak učinili ve schůzi nejbližší příští a tento můj
dopis v známost uvěsti ať neobtěžovali, anst jeví
se, jak s dopisem „Hof. Obzoru“ a „Casu“ psáno,
po křivě stopě beroucí se saaba, vše uvěsti ve
spojení s mou osobou a vyříditi ji jako poznám-
ku sa to, že jsem svého čaru nahádl se konati ve
škole „Vema“ ovřešeni a byl odmlčen, křesťo po
mém soudu nejedná se sde o přemýšlený štok
„klerikál“ na školu, nýbrž o nepřemýšlený šok
plátno, jež chtěl novinám něco zajímavého sdělit,
a šel ku kliep, jež tou dobou po městě koloval.
Prosim, byste přijali ujištění, že jako duch správce
této osady ve svém vlastním zájmu měl jsem, mám

a máti mami na štěteli, co je ke cti mé oady a se k jejímu pohanění a znamenám se dokonale oddaný Josef Kousal, děkan. Hořice 28/6. 09." — My to vdp. děkanu rádi otiskujeme, ale myslí se, myslí-li, že mu dají pokrokáři nyní pokoj. To by bylo proti jejich zásadám; oni si mohou dovoliti každý, i ten nejhanebnější útok, jich se však nikdo nesmí dotknouti. Náš dopisovatel psal o tom, co se v Hořicích povídalo, užil slova „prý“, ale to nevalí hořickým páním, aby p. děkan neobviňovali v novinách, že on to inspiroval z pomsty za to, že nechodí zákyné „Vešny“ do kostela. Patrně mohou p. děkana k útokům proti klerikalismu lépe potřebovati než neznámého dopisovatele. Nechtě se v Hořicích postarají, by se u nich tak mnoho nemluvalo; nám novinářům nesmí se bráti za zlé, jestliže pak houževnatě kolující pověst konstatujeme. Ani dopisovatel ani redakce t. l. neměla v úmyslu, přikoditi některou školu hořickým. Vždyť se pánové snad dobře pamatují, jak naopak „Obnova“ často otiskovala zprávy, jež činily odborným školám hořickým reklamu. Zpráva, jež tolik rozrušila hořické protikatolické kruhy, pochází od laika, který se už na štvání, vyvolávání v Hořicích proti církvi, nemohl déle klidně dívat. Zesnulý hořický duch. správce má o rozvoj města veliké zásluhy. Za to nyní proti zcela pokojnému kněžstvu se štve jako proti největším škůdcům kultury. Rozčilili se pánové také tolik, když na děkanství vytlačena okna, když úrvána katolická schůze, když se na volnomyšlenkářském táboru surové katolictvu spílalo a když otiskovány ústavní potupy a sprosté lži proti p. děkanovi a jiným kněžím hořickým? Dochází nás naopak správa, jak se i ti konservativnější pánové z plných plic smáli, když „Pochodeň“ zákeřně právě odestavavšího p. děkana tupila. Ani vám při známé trpělivosti kruhů katolických nenapadlo, že by se tytéž mohly proti kopancům zmužileji hájit nebo docela vás veřejně zkritikovat. Proto najednou ten ukrutný údiv a veliké vyhrožování nedotknutých! Posláno nám bylo o pokrokářském táboře hořickém mnoho zpráv nových, jež zatím odkládáme, čekajíce, jak se pánové v zájmu svém dále zachovají. V případě potřeby však uvidí, že se dobře hájit dovedeme.

Právě vyšla

nákladem Politického družstva tiskového v Hradci Král. důležitá a cenná kniha

Ukoly sociální politiky.

Napísal Th. Dr. Fr. Reyl, docent křesť. sociologie.

Kniha v přehledném obrazení pojednává na 320 str. obrovskou látku sociální politiky vesměs praktickým směrem, se šfetelem na časové potřeby a rakouské zákonodárství. V literatuře české je vůbec málo původních spisů o sociální politice, v katolické literatuře je to první kniha svého druhu. — Cena knihy se zálohou pošt. 3 K. Objednávky vyřídí

Administrace „Knihovny Obnovy“ v Hradci Králové.

Nesnášlivý Sokol a Katolická Jednota v Pardubicích. Pan Ferd. Kuchynka nemá katolickou jednotu rád, což jest u takového sokola, čerpajícího svoje životní názory ze židovské „Osvěty Lidu“, zcela pochopitelné. Jako moderní sokol rozlobil se na Katolickou jednotu pro její pozvání na matiční slavnost tak tuze, že se dal ve svém protikatolickém zápale strhnouti na pošťovním úřadě až k výrazům neslušným. Takové rozčilování a nemístné rozhořčení rozhodně p. Kuchynkovi jako sokolu nesluší. Máme zato, že český opravdový sokol má býti snášlivý, ušlechtilý v mluvě i jednání, má se vystříbati náboženských štvanců a býti šetrným i vůči odchýlným názorům stran jiných. Ovšem p. Kuchynka je už ten moderní, židovským pokrokářským tiskem nasáklý sokol. Těm moderním jest uloženo vrchním sokolským štábem aspoň v Pardubicích nedotýkati se židů, ale nadávati hodně katolíčkům. Nadávky katolíčkům jsou misernou zbraní za svobodu a pokrok a svědčí vždy o mravním poklesu té strany, která se těmito bezúčinnými prostředky ku vlastní škodě obání. My katolíci máme tu zase nové doklady toho, že přemnozí sokolové jsou oddanými židomily, ale nenávisťnými nepřáteli katolíků.

Do Klášterce n. Orli. Když pan pisatel tak pěkně dotkl se naposled zdejších poměrů, navazují na slova jeho malou poznámku. Slyšel jsem kdysi o jistém židochu, který prý na otázku pana faráře „kolik je bohů“ odpověděl: „Dva; jeden starý a druhý mladý.“ Vzpomněl jsem si hned na tento vtip, když šikovností několika jednotlivců sešlo s účasti hasičů zdejších při Božím Těle, a

když to účastenství pak bylo dáno jinému, myslím jsem si: Ejhle, zdejší hasiči mají dva bohy: starého a mladého. Starého Boha, ale pravého, který dosud ve Svátosti Oltářní žije, odstavili do výměnku a nechťeli se Mu klaněti, zato však udělali si boha nového, a to z člověka, jemuž šli se s lampiony klanět. A tak nevíte se, že to vypadalo tak, jako by se stali někteří křesťané modláři. Sláva p. Jedličkovi ze Lhotky, který jediný zachoval si rozum až do poslední chvíle a samojedlně v úboru hasičském vykonal svoji katolickou povinnost!

Ronov n. D. Jednolosoým usnesením městského zastupitelství zřízen byl nový jubilejní libosad na náměstí kol sochy P. M. Členové zast. získali si tím zásluhu o povznesení města a postavili sobě nehynoucí památku. — V měsíci květnu vrátila se do církve katolické evangelická Anna Kapičková z Tremošnice na osadě ronovské. — Dne 13. června pořádala organizace mládeže skupiny Ronov n. D. — Biskupice svůj první ples, který vyzněl jako mohutná manifestace smýšlení. Čistý výnos přes 200 K odveden na potízení spolkového praporu. — Minulou neděli posvětil vldp. Frant. Kašák ve farním chrámu Páně sv. Vavřince krásnou novou sochu sv. Antonína, potízenou za vykonané dírký. Ku předu!

Ronov n. D. V den sv. Jana Kř. rozloučil se s námi navždy náš horlivý člen a místopředseda katol. spolku „Rovnost“ p. Jan Novák, měšťan a obchodník v Ronově. Zesnulý byl stár 58 roků věku svého. Celý život jeho vyzněl ve slovo práce. Požíval všeobecné vážnosti pro svou povahu. Byl dlouholetým městským radním, výborem v městské záložně, členem místní školní rady a členem všech místních spolků. Nedošla se jedna dobročinnost, by jméno Nováka nebylo při ní. Jmenovitě byl horlivým zastancem svého náboženství katolického, a nebál se nikdy dáti pravdě přáchoď, ať to bylo kdekoliv a před kýmkoliv. Velikolepý pohřeb jehož účastnily se všechny místní spolky, svědčí nejlépe, že ztratili jsme muže vzácných vlastností. Zachoval čestnou památku sobě a své milé rodině. Světlo věčné ať mu svítí. Výbor katol. spolku „Rovnost“ v Ronově n. D.

Církvice a Kutné Hory. Vystoupení p. Výborného, takto evangelika, proti katolickému spolku čáslavskému v příslušné obci naší Třebešicích, a rozčilení jeho nad tím, že do slosování dostala se knížka „Diety snadno a rychle brát“, udělala této brožurce takovou reklamu, že se po ní nyní nepřestávají lidé shánět. Páni agrárníci budou mu za to asi hrozně málo vděční, že upoutal pozornost na knížku, která by byla jinak zapadla. Vždyť i z vlastního agrárního tábora se po ní ptávají a z ruky do ruky si ji podávají. A tak p. Výborný pomohl katolickému spolku vykonati hezký kus práce; zasloužil by za to poděkování. P. starosta by rád dostal aspoň výbor spolku do kriminálu, chodí z hejtmanství do hejtmanství a když to nepůjde, tedy při budoucím výjetě s celou domobranou pod zeleným praporem proti čáslavské „Práci“ vytáhne a do Třebešic ji nepustí. „Munici“ mu dodá a „taktiku“ mu načrtne, jak jsme dolechlí, agrární pevnostní obhájce z Čáslavě.

Potěhy. Dne 27. června pořádány ustavující valné hromady skupin mládeže v Potěbách a v Bračicích za velikého účastenství, přes to, že celý den pršelo. Ve 2 hodiny počala schůze v Potěbách, kdež skupina čítá 50 členů, třeba že je v obci mnoho jinověrců. Řečal zemský předseda p. Ant. Kaňourek, selský synek ze Strankovic. Za povznesené nálady po 5. hodině schůze skončena písní „Kde domov můj.“ V 6 hod. nato počínala schůze mládeže v Bračicích, kdež skupina čítá na 70 členů a na níž zase v krásné řeči povzbudil k další práci naši mládež p. Kaňourek. Po vyčerpání programu schůze byly zpívány písně národní, přednášeny básně a solové výstupy. Vše bylo vzorně předneseno, poznány mnohé talenty a ustanoveno, že brzo bude pořádáno nějaké divadlo. Panu Kaňourkovi za jeho krásnou řeč vzdávají druhové a družky skupin Potěb, Bračic, Adamova, Březí, Přibyslavic, Schotova, Tupadel a Zbudovic upřímné díky.

Čáslavsko. V jednom z posledních čísel „Cepu“ byla zpráva, jak prý klerikálové při volbě okresního zastupitelstva prohráli přes usilovnou agitaci. Tato zpráva je drzou lží. Je však pravdou, že agitovali agrárníci, resp. křesť. hospodářský spolek v Čáslavi, v rukou agrárních se nalézající, který svých 9 kandidátů vybral ze zelených pánů, jména jich vytiskl a rozeslal na starosty, zatím co naše strana bohužel ničeho nedělala. Teprve v poslední chvíli někteří našiinci před samou volbou změnili kandidátní listinu a v jedné hodině shromáždili na 50 hlasů, takže scházelo jen 13 hlasů do nadpoloviční většiny a kdyby se jen o dva dny bylo dříve začalo pracovat, zelení páni by byli pohotovi na celé čáře a jejich jetýlek by slosti jistě sešlouli. Přes to však zhatily se plány agrárníků; dvě jejich kapacity propadly a zvoleni kandidáti naši: p. Havránek z Bučic a p. Josef Havelka, starosta z Potěb, náš stoupenec. Mimo to naši volili také p. Kropáčka, amírného agrárníka, který káž prohlásil, že straně agrární nelež tak na srdci program rolnický, jako b) protikatolický! Tolik odpovídáme na lži pravdomluvnému „Cepu.“

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejdříve

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Agrárnícká „všebodomyslnost“ na Čáslavsku. (Z Bilého Podola). Musím vám oznámiti, jak agrárníci přívrženci „Volné Myšlenky“ dovedou hned dělati katolíky, když — inu když chtějí katolíka potrestati. Tuhle se mi dostalo do rukou číslo čáslavské „Pravdy“, kde jsem četl, jak několik zástupců obcí příslušných do Zbielavě dostavilo se ke kanonické visitaci s žádostí, aby vlp. Wagner byl s kollatury přeložen. Pochopujeme pány, proč šli o to žádati ústně, proč se nepostavili p. kaplanovi přímo do očí, proč nežádali o psaný protokol. Jsou to chlapi! Podporují lidi řádící proti církvi naší vůbec — a pak ještě od téže církve žádají, aby jim pomohla potrestati muže, který dle svého přesvědčení hájí nauku katolickou proti fanatičkým a jízlivým bezvěrcům. Pánové, když byla naše církev na Čáslavsku zříslena nejhorším kalem, to jste nevyšílali žádné deputace proti tomu řádění, tu jste se nehoršili pranic nad náboženskými štvanicemi. Kdybyste se byli tehdy v zájmu svornosti a snášlivosti venkova ozvali, byli byste už-třili nyníjší veřejnou obranu kněžím. Pane sousední starosto, proč jen jste nyní úlianým lichocením vyblzel některé kollaturníky k podpisu na žádost, o už ani nevěděli, co je v ní dopodrobně napsáno? Pane Vraný, kdo vás zplnomocnil, abyste vystoupil jako zástupce naší obce proti p. kaplanovi? Kolik zdejších občanů s vámi vlastně souhlasilo? Pane starosto ze Zatičan, kdo s vámi souhlasil ze skutečných věrných katolíků? Vímě, že žádný. Snad si chcete zajistiti ochranu k rozdávání protikatolických kufek? Pane Bureš z Vlačic, kdo vám dal právo zastupovati obec Výchapy, když přece ani nepatříte do zbielavské kollatury? To jste mohli požádati některého nadsoudruha, třeba protestanta, těch je u nás dost; všichni by rádi šli žalovati na kněze. Chcete-li mítí faru vzorem míru a snášlivosti, tu ji musíte v tom zcela jiným způsobem podporovati. My však nejsme slepi, vidíme, co se děje, a stojíme proti vám jako mohutná hradba. Rozhodně si nepřejeme, aby o obsazování katolických kaplánek rozhodovali pomahači volných myslitelů. To by se katolictvo ocitlo v tak velikém otroctví, v jakém prosad nikdy nebylo. Vždyť sami agrárníci nejednou dale na jevo, že chtějí předpisovati, co má kuž na kazatelně kázati. Zato však od katolíků nedáte si ani tolik řici, aby vás tiak bezectně a zámyslně proti nám nelhal. Veleb, pána prosíme, aby jen v záslužném boji vytrval. Má za sebou četú odhodlaných přátel, kteří jej budou vždy věrně podporovati.

Od Hrochova Týnce. (Z Dvakačovic.) Sdružení naší mládeže uspořádalo sbírku na stavbu chrámu Páně v Uhřínově (na Moravě), na kterouž přispěli skorem věčníci naši katolíci stoupeneci. Sebráno bylo 18 K, kteréž ihned odeslány na farní úřad v Uhřínově. Na sbírku tuto přispěli zvláště p. J. Novák a p. Bartoníček většmi obnosy. Za milodary tyto celá farosť Uhřínovská vzdává srdečný dík a prosí dobrotivého Boha, který žádný dobrý skutek nenechá bez odměny, by byl též naším odplatitelem. — Poďařilo se nám zde založiti skupinu mládeže, která čítá již přes 30 členů. A poněvadž potřebujeme se vzdělávati hlavně čtením, prosíme uctivě o knihu aneb nějaký dar na založení knihovničky. Voláme již předem: Zaplať Bůh! Jménem celého sdružení Ant. Podaný, předseda.

Z Hořického a Č. Skalického. Před nemalými lety semřel na farě zdejší všeobecně oblíbený farář a děkan Jan Štífer, rodák z Jaroměř. Byl to muž velice vzdělaný, jehož vyličil svého času spisovatel p. Kodým, s nímž byl intimním přítelem, ve článku „Náš p. farář“ v brněnském „Obzoru“. Tento pan děkan odporučil známý obnos obudým Hořickým a chudé mládeži školy zdejší zvláště, což jest dnes sice všeobecně známo, o čem ale ani potachy neměl nikdo za jeho živobytí, ať nikdy nikomu se o tom nesmínil. Jeť zvykem al-epoň nějakým, byť i srovnáním způsobem pa-

**Sestann milodark ve prospěch po
hodyfch v Čachotiné. J. ryt. M. sejdas
Pán P. F. Marat, velmistř Křivov. a červ. hv.
Praha 1. 100 K, vys. d. p. Vinc. Novotný, kanovník
rytřř F. J. L. děkan D. Krupá 40 K, vld. far
řřd v Hor. Stadeni 11 K, vřp. Stěpán Březis
far. Rynáree 5 K, vip. Jos. Smath, kaplan Řečan
1 K, dp. F. K. řarřř v Č. 300 K, vld. p. J.
Rychřř, statřřř, Čachotín 100 K, vřp. Stěpán
Dvořák, děkan, Skutčřř 678 K, vřp. Emil Kapoun
děkan v. v., Vysoké Mřto 5 K, vřp. řř J.
Šebor, Horádkovice 5 K, vřp. Karel Štalla, te
kov. Přibram 5 K, vd. Kollej piarist. Strážnř
(Mřr.) 406 K, vřp. J. M. Mladějov (Jičřř) 2
dohromady K 484.8. Všem řřchotřřm p. t. p.
dohromčřm řřčřř: „Zapřřř Břřh“ mnohořřobnř
řarř řřd v Čachotiné dne 28. června 1909.**

Dr. ryt. Randa hájí práve jazyka českého. Proti tvrzení ministra spravedlnosti Hechenburgera, že člunek 19. stát. zák. sáhne nepokrýtje řádných individuálních práv (že každému jednotlivci v zemi, tedy Čechu v Čechách zaručena jest úplná rovnoprávnost), a že člunek ten stanoví jenom zásadu, která potřebuje provedení — prohlásil v psané sněmovně 26. června býv. český ministr králov. dr. ryt. Randa, že platnost člunku 19. omezuje se jenom na samobí jazyky, na řeči v zemi obvyklé; člunek 19. uznává a propůjčuje práva individuální, což usnadno sboro

Rodičové, pamatujte na budoucnost svých synů a dcer. V různých listech objevují se často stížnosti na špatné poměry i nezájemstnost a současně varování bývalí rodičové, aby své děti věnovali tomu nebo onomu oboru. Většina varovných hlasů vychází z chotek jednotlivců, nejsem dosti oddvěvný a proto jsem možná přijímati je s jistotou opatrnosti. Rodičové, choďte-li svým synům a dcerám polistojně uspokojující budoucnost, vystihněte nejdříve jejich spůsoblosti a chutí k různým povoláním a poraďte se o tomto s učiteli. Dále sledujte a popjte se, jak různá řemesla, obchod, řádnáická a jiná povolání prosperují a jaká v nich panuje samostatnost se zřetelem k budoucnosti. Při řádném uvážení a posouzení všech těchto okolností rozhodněte teprve o budoucnosti svých svěřenců, ovšem ale se souhlasem jejich, neboť nuceně samostatní ani přinášá sdárného ovoce. — Co se týče studií vyšších, poslouchá zde jistě následující: Na české univerzitě v Praze v letošním bhu zapalo se 847 posluchačů a to: 107 na fakultě bohoslovecké, 1684 na fakultě právnické (s těch 1473 řádných, 177 mimořádných a 4 hospitujících), 515 na fakultě lékařské (s těch 498 řádných, v tom 19 žen — 17 mimořádných), 1196 na fakultě filosofické (s těch 840 řádných — v tom 38 žen, — 331 mimořádných — v tom 94 žen, — 23 pol. hospitující) — mezi nimi 90 žen — a 2 frekvenci.) Na světových fakultách nachází se jistě stejný počet absolventů ve stadiu zkoušek, právnické jest ved tobo další obrovský počet v bezplatné praxi, tudž kdo s letošních gymnazijních abiturientů šli by na univerzitu s nadějími na brzké hmotné saopětání před tím třeba každého vážné varování, neboť v blídky na to lze říci nejsou žádné. Odpovědnost akademickým povoláním jest dneš stadiu boh slov, ovšem pro povahy vážné a charakterní. Mějte na paměti, že ty alý, jež přidělité stá obchodnímu, mají se vykáznati náležitou mětánou a možno-li i obchodní školy; dále aluňým sevažím a alýným sdavím. Nedostálčavost, krátká zrakost a j. zmemotňují i alie nejnasatlivější doo na pť. samostatní v krmé a p. Při obchodní povolání posuzují také různé obory, jako sněžený, stříšní, železnárny atd. Dnes nevyhodnotí sdají se obor stříšní a železnárny. — Bude-li dbáti těchto pokynů a nabádání svěřence k stámu sebezbedňávání a řádnému ští, učiníte je ochrozenými prákopky, jaké dnes obchodní pť. při světové konkurenci potřebuje, poljistě i aluňnou existenci s budoucností, sobě bezstarostní ští a v obchodním povolání smekitě cítelou samostatnost. Nutným jest, aby v udaných intcích pracovali také všichni učitelé, vchovali mládež a samostatnatelé, čímž získají si neoaitelných náslah.

Mohutnosť Ruska neupadla nikterak poledná válkou ruskajaponskou. Aspoň „Ruská slovenská spoločnosť“ poslala macedónskemu dobrovoľníckemu výboru listom v Sofii takovýto rozklad: „Pri stálych výčiarkach ruské „slabosti“ spoločnosť má za svoju pokáznku na to: Rusko v dobú miru má 1.384.000 vojaků, čili toľko, čo Rakousko-Uhersko, Španielsko, Rumunsko, Nemecko, Bulharsko, Srbsko a Čierna Hora dohromady. Rusko vydáva nákladu na vojaků 1850 mil. korún (ivá v originálnom dopise), Nemecko jen 1084, Rakousko 468, Španielsko 300 mil. Vojska v Japonsku jenom Rusko poslala. Zdravá mužstva obetná leda 100.000, malíčnosť to,

Z kolojele Tovaryšstva Ježišova
posv. Velehradě. Oznamujeme p. t. aktivě,
bádu na posv. Velehradě duchovní citlivě:
Paní a dítve dne 18. července večer u 22. ráno.
2. Kněžské dne 9. srpna večer u 13. ráno. 3. Učitel
dne 16. srpna večer u 20. ráno. 4. Studijního
srpna večer u 27. ráno. 5. Akademik dne
srpna večer u 3. září ráno. 6. Sjezd bohoslo
2. září večer u 3. září ráno. 7. Schůze „A
stolární Sv. Cyrilla a Methoda“ dne 8. červe
večer u 1. srpna ráno. 8. Schůze spolků „V
hrad“ dne 21. srpna večer u 22. ráno. Vše
dotazy jakož i přihlášky dajíte se na kolojele
Ježišova na posv. Velehradě. — Kolojele Tovary
Ježišova na posv. Velehradě.

Ochotníky našich katedr. spolků tak často mylí tituly a názvy u nás vycházejících překladů her divadelních, po jejich přečtení sezná se, že se pro naše poměry a zvláště pro venkov náš naprosto nehodí. Upozorňujeme v zájmu dobré věci na pěknou sbírku „Ochotnické jeviště“, která vychází v Brně nákladem benedikt. knihtiskárny a poskytuje výběr spolehlivý. Poslední sešity přinesly: Vesnický obraz ze života „Tatíčkův návrat“, veselohru „Studenti na výletě“ od Podolského, žert „Hlad a láska“ od Bukovského a obraz ze života se zpěvy „Druhé přikázání lásky“ od Langa. Jsou to vesměs hry bezzávadné, pro venkov náš dobře se hodící.

Kakovinou postiženým doporučují lékaři nevařené pokrmy rostlinné, hlavně mléko, vejce, nevařené ovoce, salát, sýr a pod. K tomu čistá voda pramenitá, volný pohyb v čistém vzduchu, hojné požívání medu zralého, který obsahuje hojnost kyseliny mravenčí, toť prý lepší léčení než operace, jak tvrdí lékař anglický dr. Bell.

Znameníťm léčivem je kopence obecný či kundraček (Glechoma hederaceum), jenž se právem dává do polévky jako dobrá kořenina. Odvar působí léčivě na žaludek a plíce, rozpouští šlemy, tiší bolesti hlavy od žaludku pocházející, léčí hloupenku, mírní dnu a obklady odvarem navlhčené tiší bolení zubů.

Náplast na kuří oka připravuje se z tmelu, kterýž včely hotoví k zalepování skulin a připevňování díla. Tmel ten se rozpustí, smetí sbírá a vyčištěná tekutina se natírá na plátno. Když stuhne, vystřihují se dle potřeby vhodné náplastky na kuří oka.

Zasláno.

Panu

Manu Kaiserovi,

majiteli hotelu „Bohemie“ v Čermné u Chudoby.

Při výletu dne 31. t. m. na Hejbovianu a do Chudoby připravil jste studujícímu oběd tak výborný a při tom tak levný, že klademe si za povinnost vzdát Vám veřejně srdečný dík a Vaši všem komfortem opatřenos restauraci každému návštěvníku lázeň Chudoby vřele doporučit.

V Hradci Králové v červnu 1909.

Boh. Hebzek,
c. k. gymn. prof.

(Zasláno.)

Výborová schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 7. července 1909, o 2. hod. odpo.

v diecézním spolkovém domě „Adalbertina“, Jiřkova tř. č. 300—L v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Reyl,
jednatel.

Palmy

stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře, před sochy svatých a p.
vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatertův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

— pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se barevnými
rámky, stílní vrasením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1896.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli proto úplně nemožná.

Poděkování.

Všem, kdož projevíli nám při pohřbu ctihodné sestry

Marie Pankracie Rosenkranzové,

představené kláštera školských sester, řídící učitelky obecné dívčí školy, majitelky zlatého záslužného kříže,

svoji soustrast, jak přehojným účastenstvím při pohřbu, tak ústní i písemní kondolencí, vyslovujeme nejvroucnější a uctivé

„Zaplať Pán Bůh!“

Zvláště děkujeme Jeho Milosti, vysocedůstojnému panu generálnímu vikáři **Dru. Aloisu Frýdkovi** za vedení konduktu a proslovení posmrtné vzpomínky, díky vyslovujeme všem veledůstojným pánům duchovním, srdečně děkujeme p. t. zástupcům školních úřadů p. c. k. místodržitel. radovi **Heřmanu Steinfeldovi**, p. c. k. okres. škol. inspektorovi **Aloisu Krémářovi**, p. Dru. Františku Ullrichovi, purkmistru a předsedovi místní škol. rady, p. Josefu Novákovi, c. k. vládnímu radovi, p. t. zástupcům zeměpanských úřadů, p. t. zástupcům městské rady a obec. zastupitelstva, p. t. zástupcům školních ústavů, p. t. členům učitelských sborů obec. a měšťanských škol, jakož i ct. pp. bohoslovceům.

Srdečně děkujeme všem, kteří z lásky a úcty ku drahé v Pánu zesnulé doprovodili ji na cestě poslední.

V Hradci Králové, dne 30. června 1909.

Kongregace Školských sester

d. r. d.

Kulturní hlídka.

Společenské postavení antické ženy římské.

V neklerikálních „Národ. listech“ dne 27. června vyšla velice promyšlená úvaha o právech a povinnostech pohanské ženy v Římě. Z článku vyjímáme poučení zvláště pozoruhodná. Antická žena římská byla do svého provdání v otcovské moci svého otce, po provdání pod poručenictvím svého manžela nebo jeho otce.

Stala-li se někdy žena svéprávnou, t. j. nebyla-li v moci otcovské, nestala se proto ještě právně samostatnou. Právo civilní totiž znalo ještě poručenství nad ženou, na základě jehož byla žena vůbec po celý čas svého života právně nesamostatnou. Každá žena, která nebyla v moci otcovské (nebo v moci manželově), musila mít zvláštního poručníka, který ke každému právnímu jednání jejímu, mělo-li toto nabytí zákonné platnosti, musil dáti svoje svolení. Vývojem doby bylo toto ustanovení neustále zužováno; tak již v klasické době poskytovalo právo ženám proti jejich poručníkům, kteří bezdůvodně odpírali dáti svolení ku právnímu jednání, pomoc tím způsobem, že na žádost ženinu může magistrát poručníka k odělení svolení donutiti. Později byly ženy, které vykazovaly určitý počet dětí a to občanka římská tři, žena, která náležela do třídy propuštěných, čtyři děti, vůbec tohoto poručenství zproštěny. Do zákonodárství Justinianova toto poručenství nad ženou nepřešlo, takže od této doby jest zletilá žena, pokud ovšem tu není nějakého zvláštního důvodu, vůbec ku právním jednáním naprosto způsobilá.

Z počátku za dob nejstarších (kdy zbožnost Římanů byla ještě velká) bylo každé provinění ženy proti manželské věrnosti velice přísně trestáno. Později však (za největšího rozkvětu římské kultury) mravní cit značně otupel. Řím se naplnil ohromným množstvím lehkých žen. Z počátku věnovaly se prostituci v Římě jen cizinky a propuštěné otrokyně. Prostituce však nabyla záhy takových rozměrů, že římská moc státní viděla se nucena udržovati ji v jakýchkoli zákonných mezích a bděti dále nad tím, aby občanky římské pokud možno byly této zkázy mravní ušetřeny. Za tím účelem byly vydávány různé předpisy, týkající se oděvu, aby již na první pohled bylo možno rozoznati počestnou ženu od lehké ženštiny. Římské matrony nosily stolu, dlouhý šat, splyvající až na nohy, dále čeruš vlasy, přepásané bílou stužbou, a to pro neprovdané jednoduchou, pro provdané dvojitou. To vše nositi bylo prostitutkám přísně zapovězeno. Prostitované ženy musily se dáti zapíati do seznamu a platit zvláštní daň. Leč již v době republikánské samy ženy a dcery senátorů (urozených členů římského parlamentu) nikterak se neostýchaly vymoci si úřední povolení k prostitovanému životu.

Konec republiky a zejména doba císařská (kdy přece antická kultura byla v největším rozkvětu) znamená vrchol zneumravenosti. Ta tam jest bývalá čistota mravů; prostituci se oddávají již nikoli jen cizinky a propuštěné otrokyně, nýbrž i nejvznešenější Římany. Ženy jako Porcia, manželka Bruta, miláčka, avšak také vraha Caesarova a jako Agrippina starší, manželka Germanikova, jsou již naprostou výjimkou a zvláštností a nehodí se vlastně již do této doby. Na jejich místa nastoupí Julia, vlastní dcera císaře Augusta, Agrippina mladší, Messalina atd. Žádný svazek nebyl vznešeným, avšak naprosto zneumraveným matronám římským dosti svatý, manželství se uzavíralo a rozlučovala opět bez jakýchkoli obtíží a v nepatrných přestávkách časových. Prostituce zavládla všude, divadla, cirkusy a zejména veřejné lázně byly opravdovým semeništem prostituce. Vznešené matrony římské, jmenovitě i manželky římských císařů nevyhledávaly své milence mezi sobě rovnými, nýbrž začasté v nejnižších vrstvách lidu, mezi otroky, propuštěnci a zejména mezi gladiátory, kteří dovedli ukojiti jejich smyslné choutky, třeba i s nimi gladiátory zacházeli jako se sobě rovnými, oplácíce jim jejich polibky ranami svých svalnatých pěstí.

V tomto světovém městě bylo vše prožráno nepravostmi nejrůznějších druhů od nejvyšších vrstev až do tříd nejnižších. Bývalá síla římského národa zmizela a na její místo se dostavila všeobecná rozmarňilost a zženštilost, nastával rychle a jistě úplný rozklad.

Tudíž dle věcné úvahy „Národ. listů“ antický „samavý jas“ byl vlastně zhyrálním chechtotem, v němž žena přišla o svoji důstojnost. Sami barbaři nad tím trnuli, jak „duch času“ ponížil tenkrát ubohou ženu.

Kulturní jiskry.

Zreformovali agrárníci „shnilé poměry“? Jest čím dál více sřejmo, že vlastně do smetků stávajících vnesli neočekávané smetky a pletichy nové, jak samy protikatelické listy stále určitěji

konstatují. Sama berounská agrárníká „Stráž Venkova“ ozvala se po známém agrárníku Alf. n. u. Štastném, aby konečně ve vedení agrární strany nastala radikální náprava. Tvrdí, že nespokojení členové strany agrární „veřejně reptají, že kdyby to tak dále mělo jíti, raději ze strany vystoupí.“ „Stráž Venkova“ téměř přímo vytýká vůdcům, že jest jim agrární hnutí „pramenem sobeckých cílů.“ Dnes prý tak mnohý zklamaný stranaík trpce se usměje slovům vůdců, že bez vůle agrárního lidu nic ve straně díti se nebude a „proklíná bezmocně, nevěda komu předem kloouti.“ I navrhuje pisatel, aby tyto nespokojenci klnuli především sobě, poněvadž nemají odvahy, přímo vytknouti chyby těm, kdož opravdu jsou na cestě, jevíce „více ohledů k sobě, ke svým cílům sobeckým, než ku straně a celému agrarismu.“ Prý „všechno kolem slepě poslouchalo, všechno mlčelo a kdo měl odvahu jen poznámku učiniti, zapala se mu ústa disciplinou a pro disciplinu šlo se ne však k cíli, programem vytknutému nýbrž kam chtěly jednotlivé osoby. Nyní však, když mnozí vidí, že cíl zůstal trochu v levo, láteří se a chce se ze strany utíkat.“ Dále volá se ve článku, že vůdcové „buď musí obrátiti, aneb půjdou-li bezhlavě dále, musí býti oni odkrýglováni (11), aby strana neminula se nyní cílem. Ku konci mluví se docela o „vědomém darebáctví“, o „houfech lačných stůr“, které fepařskou organizaci zradily. Ku konci přidána výstraha: „Jest již mnoho těch, kteří prohlédli a vidí ještě dále, než si kdý myslí; nepostačí-li tento varovný hlas, pak promluvíme ještě rozhodnější slovo, ať slyšána jsou jména, která zmizeti musí ze strany, neboť česká strana agrární nebyla založena pro hamizné choutky bezctných sobců, nýbrž hověti má zájmům celého venkova.“

Patrně, že rozčilený agrární list častuje samé sgrárníky drsnějšími tituly, než činil kterýkoli list „klerikální.“

POJIŠŤUJTE SE NA ŽIVOT

u banky **SLAVIE** v Praze.

Pište o sazby.

Hospodářská hlídka.

Intenzivní hospodaření v cizině. Fr. neouzští, angličtí a američtí pokrokoví hospodáři tvrdí, že podle dnešního stavu vědy a dovedností hospodářské pro jednu osobu stačí úplně 1 měrice pole, aby jí poskytla všeho, čeho potřebuje. — Zahradníci v okolí Paříže, Londýna a na ostrově anglicko-francouzském Jersey — jsou už víc umělci, než zemědělci ve svém oboru. Plocha zahrad 700 hektarů u Paříže živí nejen celou Paříž, ale i ještě hojně vyvážá do Londýna a skýtá Paříži a Londýnu, tedy asi 4 až 5 milionům obyvatel všecko zeleninu, mnoho ovoce a mnoho květin, a to po celý rok, bez ohledu na to, je-li zima či léto, je-li sucho či mokro! Ode všech vlivů přírody se zahradníci oni osvobodili. Zahradníci jerseyští a pařížští, jak praví jeden z nich, zemědělský inspektor Ponce, nepotřebují vůbec ani půdy ku svému umění: na asfaltové ulici Paříže vykonali totéž, co na svém záhonku. Zahradníci tyto pracujíce na půdě najaté, také si obýčeje svou semí přivezou s sebou. A když nájem pastí, zase si svou plodnou prst odvezou. Obchod plodnou prstí jest jedním z dobrých obchodů zahradnicko-zemědělských u Paříže. — Tito zahradníci dovedou i v zimě a za tmy při umělém osvětlení a osvětlení vykouzliti bohatství úrody, že se nám ani nezdá. — Svrchu zmíněný zeměd. inspektor franc. Ponce má u Paříže zahradu o výměře asi 4 měrice. Z této zahrady, v níž celý rok pracuje 8 lidí a on, dostává: 500 metrů mrkve, 14.000 kg cibule, česneku, řetkve a pod. drobné zeleniny; 10.000 hlávek kapusty a 2000 hlávek kvěťáku, 60.000 kg. rajských jablek, 270.000 hlávek salátu, a na 7000 tuctů škvostného, šlechtěného ovoce. Krom toho prodává na 300 metrů plodné prsti! Důchod z tohoto kousku půdy dosahoval ročně přes 60 tisíc korun. Podobných zahrad jest v Paříži na 700 hekt. prostoru a kol měšť Paříže, Marseille, Orleánu, Bordeaux, Bruselu, Londýna na 5000 hektarů. Těchto pět tisíc hektarů dává důchodu (hrubého) na 300 milionů korun ročně! — Londýnský zahradník Bisford se svých skleníků, na 60 čtverečných sáhů zaujímajících, bere důchodu ročně 30—40 tisíc korun. Zde se ovšem pracuje dnem i nocí; vše co věda a dovednost lidská vymyslíla, všeho tu použito. Plodina jde za plodinou, země jest tu jako stroj, jenž ani minutku nestojí a neodpočívá. Množství dobytých plodů jest úžasné: 650 metrů ovoce peckového a jádrového, 230 q hroznů, 800 kg zeleného hrášku a mnoho jiné obýčeje zeleniny. — Ale to jsou zahrady s prací intenzivní, drahým zařízením — čili tovární závody jako Bisfordův,

kteří vyžadují ohromně mnoho základního i provozovacího kapitálu. Takový Bisfordův 200metrový (2 ary) skleník stojí více než střední náš selský statek s dobrou půdou a dobře zařízený. To vše je možno pouze u měst s jistým a dobrým odbytem mezi bohatými a zkušenými podnikateli. To není příklad pro venkov. Ale přece lze s jistotou očekávati, že i naše polní hospodářství postupem času zdokonalí se, užitek přinese dvojnásobný.

Množení angreštů a rybízů. Ku konci měsíce srpna nazežeme pruty či letorosty z keře meruzalkového, jenž žluté kvete a všeobecně se mu u lidu říká planý rybíz. S prutů těch sdrhne se listy. Do nějaké bedničky dáme hodně písčitou hlínu kompostovou a pruty ty hustě do ní zastrkáme tak, že se jich tam vejde třeba 40 a sváží se provázek buď v polovině nebo až nahoře. Aby špičky nezaschly, postaví se bednička do chládku ke pl. tu a přikryjí nebo obalí se hofejšy pytle. Při velikém parnu se kropí, avšak ne mnoho, aby část v zemi v bedničce zapíchnutá od mokra nechnila. Za 14 dní pouští pruty kofeny; vše nechá se venku až do vánoc. O vánocích přeneseme bedničku se zakofenými pruty do teplejší místnosti, kdež za 14 dní poupátka botnají; tu se hned přistoupí k roubování (kopulování) buď angreštem neb rybízem. Při ostrém nožku ujmou se téměř všechny rouby. Když pak nastanou jarní deště okolo sv. Vojtěcha, h. n. zalejeme a nové keříčky rozsázíme. Zasažené hned se zaleje, za parna kropí neb zastíní se asi 3 dny. Takovým způsobem získali bychom v krátkém čase na našich zahradkách hojnost drobného ovoce, jež by se dalo i dobře zpeněžiti.

Zdravotní stav prasete lze správně posouditi dle následujících známek. Zdravá prasata žerou bez ohledu na jakost předloženého krmiva. Jsou-li vyběravá, rýpu-li se v žíru a vybledávají-li nejprve lepši, jsou buď nemocná ueb při nejmenším špatně žrouti, kteří se nedají vykrmiti. Zdravá prasata přibíhnuou hned ke korytku, jakmile se chlívek otvírá. Suchý, tvrdý trus jest známkou choroby střevní, jaká se nezdávka objevuje u prasat, která nemají dostatek pohybu. Kašel jest známkou, že je prase nemocné na plíce, neb že ho něco trápí ve chřtáně nebo v jícnu. Zvláště u selat jest kašel zlym znamením. Horké uši označují horečku. Zahrabávali se prase do steliva, není mu dobře buď od ža udu neb trpí horkostí a pod. Zakroucený ocasek jest u mnohých plemen známkou úplného zdraví; má-li prase dvakrát zatočený ocas, dává se mu znamenitě. Neslonžili naproti tomu praseti žír, má-li horečku anebo špatně ží, ochabují ocasní svaly a ocas visí dolů. Začíná-li se opět kroužiti, jest praseti lépe.

ARCHITEKT

JAR. PAŽOUT,

aut. stavitel

HRADEC KRÁLOVÉ,

:: Velké náměstí, podsiň. ::

Speciální vazby **DITRIGON**, stropní konstrukce **PARSIMON**, jsou praktické, trvanlivé, únosné a činí

stavbu levnější o 10%.

Propracovaný a praktický půdorys zlevňuje stavbu, zvyšuje výnos!

Školský obzor.

Zápis žáků do I. třídy c. k. reálky v Hradci Králové konati se bude před prázdninami v pátek a sobotu dne 9. a 10. července t. r. od 8—10 hodiny dopoledne v ředitelně ústavu. Přijímací zkoušky odbyvají se ihned po zápise. Blíží zprávy na návštěvi v budově ústavu.

Na c. k. jubilejní reálce císaře a krále Františka Josefa I. v Kostelci n. Orli. konati se bude zápis a přijímací zkoušky také do I. třídy dne 9. července od 8—10 hodin. Zápis žáků se

školy měšťanských azeb z jiných škol středních konati se bude dne 15. září od 8—10 hod. dopol. Bližších zpráv lze si vyžádati u ředitelství ústavu.

Na ústavě ku vzdělání učitelek s právem veřejnosti v klášteře Sester Nejsv. Svátosti v Č. Budějovicích ukončeny za předsednictví pana dvorního rady c. k. zemského inspektora Fr. Weniga zkoušky dospělosti dne 23. června. Zkouškám těm se podrobilo 59 kandidátek; 58 obdrželo vysvědčení dospělosti, z nichž 28 s vyznamenáním, jedna byla reprobována. — Na téměř ústavě budou se konati zkoušky přijímání do I. roč. ve dnech 9. a 10. července. Žadatelkám jest se dostaviti dne 9. července o 8 hodině ranní.

Obchodní škola gremia v Kolíně. Zápis do dvoutřídní obchodní školy a) pro jinochy, b) pro dívky a do jednorocní obchodní školy pro dívky koná se od 9. do 17. července a od 10. do 16. září. Přípravný kurs pro jednorocní službu vojenskou bude otevřen při 15 účastnících. Podrobné prospekty zašle ředitelství ústavu.

Zápis do I., II., III., IV. a V. třídy čes. dívčího gymnasia s právem veřejnosti na Král. Vinohradech (Korunní tř. č. 4) jest dne 9 až 10 července a 15. až 16. září. Při gymnasiu zřízena jest: *dvoutřídní obchodní škola*, jednorocní kurs ku vzdělání industriálních učitelek pro školy obecné i měšťanské, praktický kurs pro vzdělání vychovatelek. Kromě toho vyučuje se hře na klavír, němčině, francouzštině, všem druhům ručních prací (paličkování, vyřezávání a vypalování ve dřevě atd.) jakož i malbě. Pro dívky z venkova jest v budově *pensionát*, řízený Školskými sestrami. Přihlášky přijímají se denně. Prospekty na požádání se zašlou.

U nás jináče. „Leipziger Tagblatt“ sděluje dne 25. června, že saaské ministerstvo kultu a vyučování zavedlo pro učitele obecných škol zvláštní prázdninové universitní kursy theologické, aby učitelé, kteří náboženství vyučují, ve svých vědomostech se zdokonalili a přesvědčili se o souhlasu víry s vědou.

Modní a galanterní

závod pro dámy a pány

Fejgl & Byčičtš

Hradee Králové.

Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.

Přípravy pro švadleny a kroje.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Literatura.

Dvacet let práce bulh. národa. Napsal JUDr. Alfred Rudolf, zemský advokát v Hradci Králové. V komisi Fr. Rívnáče v Praze II. 54 str. Cena 1 K 20 h. — Mnoho se u nás poslední dobou mluvilo i psalo o vzájemnosti Slovanstva, než skutečně práce, která by nás navzájem seznámila, sblížila a tím žádoucí jednotu urychlila, dosud poskrovnu. Kromě „Slovanského přehledu“, již delší dobu nemocí redaktora v pravidelném vycházení ohroženého, zaslouhuje zmínky nehluchá, ale sympatická práce Dra. Alfr. Rudolfa, jenž k velikému, široce založenému dílu „Bulharsko slovem i obrazem“, teprve nedávno započatému, přidal právě neméně zajímavou knihu „20 let práce bulharského národa.“ Podobně statistickými daty úředními hojně doloženého spisu postrádali jsme již dávno a přichází nyní po obnovení bulharského císařství právě vhod, aby se zejména obchodní kruhy u nás zevrubně poučily o dnešních poměrech nejmladšího království. — Pokrok na poli kulturním, hospodářském, finančním, jež se poměrně krátkou dobu 20 let učinili Bulhaři, budí zaslouženou úctu. Jsme Dru. A. Rudolfovi jen povděční, že předvedl nám jej způsobem tak přehledným, zajímavým a přesvědčivým. Mnoho nedorozumění tu vysvětleno, nejeden mylný náhled opraven. Číslo mluví! Přejeme pilné této práci božného rozšíření. — Cena 1 K 20 h a 54 stran velké osemky je nepatrná. — K dostání u Fr. Rívnáče, knihkupce v Praze, Příkopy 24.

Papež Pius X. Dle něm. originálu P. Bonif. Sentzera O. S. B. volně vzdělal a Pomněnky ze státního jubilea kněžského sv. Otce sebral P. Metoděj Vojsček, kněz řádu sv. Benedikta. Kniha o 176 stranách velké čtvrtky ozdobena jest 80 skvostnými obrazy vztahujícími se většinou k životopisu sv. Otce. Kniha ta jistě bude ozdobou každé knihovny a čtenáři najdou v ní velmi zajímavou četbu o sv. Otci. Vzhledem k cennému obsahu a úpravě cena knihy brožované (2-80 K) není nikterak velká. Spis tento vydán nákladem knihtiskárny V. Kotrby v Praze.]

Nákladem V. Kotrby v Praze. Zábav. Večerních sv. 8.), dílo 165., č. 2.: Na tvrzi, rychtš a statku. Povídky z kraje královéhradeckého od V. B. Pavlíka Sychry. Kniha ta věnována cele lidu selekému a také věru plnou měrou přispěje k pobavení a ku vzdělání. Cena 1-20 K. — Křesťanská škola. Řídí V. Špaček. Roč. VIII., čís. 12. Roční předpl. 7 K. [S přílohou „Obrana“ pravdy křesťanské ve veřejném životě a samostatná příloha „Rodinné Vychování.“ Řízením J. Šaura z Augenburga vychází jednou měsíčně za roč. předplatné 2 K.

Paníčkou. Raisových spisů díl III., seš. 19. — 24. po 32 hal. Rais jest jedním z našich nejlepších spisovatelů, proto každý přijme i toto jeho dílo ve 2. vydání. Vychází nákladem čes. grafické společnosti Unie v Praze.

Causeries francaises. Besedník francouzský zábavný i poučný. K prospěchu škol i samouků řídí a vydává prof. J. Kubín v Jičíně. Roč. VII., čís. 8.—10. Vychází měsíčně za roční předplatné 3 K.

Náboženství, mravnost, škola. Několic myšlenek z přednášky škol. rady dr. Fr. Nábělka. Nákladem Hanáckého Kraje v Prostějově na Moravě. Za 6 hal.

Hezky upřímně. Píše Lub. Petr. Vilímkovy Humoristické knihovny řada II., seš. 3—5 po 30 hal. Nákladem J. R. Vilímka v Praze.

Nákladem R. Prombergera v Olomouci. Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Roč. 16., č. 3. Roč. předplatné 7 K. Řídí F. Jirásko. — Moravsko-slezská kronika. Roč. 20., sv. I: Myrta. Román z jižní Moravy. Napsal F. Novák. Cena 1 K. Předplatné celého ročníku o 6 svazcích pouze 3 K.

Květy lásky. Lidový měsíčník věnovaný zájmům křesť. charity, zvláště opuštěným dětem. Řídí A. Hoffmann. Roč. V. č. 6. Roč. předpl. 2-40 K přijímá administrace na Král. Vinohradech.

Studentská hlídka. List katol. studentstva československého. Řídí V. Bitnar. Roč. I., seš. 6 Roč. předpl. 2 K. Administrace v Praze I., Anenské nám. č. 209.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Vychází měsíčně. Roč. předplatné s kalendářem „Sv. František“ 2-40 K. Administrace v Olomouci. Roč. VIII., č. 10. Řídí P. J. Kubringer.

Cyrril, časopis pro katolickou hudbu posvátnou (administrace: Smíchov, č. 783), přináší nově velice zajímavé články zkušených odborníků. Redaktor Dobroslov Orel rozvíjí zde dále historii překrásné písně „Vstáť jest této chvíle“, O. L. Stanovský avěřejnil zde počátek svojí úvahy o esthetice hudebního umění, dr. Karel Eichler posuzuje první sešit k novému kancionálu diecése brněnské, atd. I toto číslo dosvědčuje, že „Cyrril“ jest velice důležitou četbou pro hudební kruhy vůbec.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4 1/2%, dle výpovědi.

Veškeré půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromážděv. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati se levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se aktivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovují úplně bezplatně, bez nároku k objednávce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četná doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

Josef Špáta,

kniharství,

obchod papírem, psacími a kreslicími potřebami.

Nakladatelství

náboženských písní a místních pohlednic

v Hronově nad Metují.

Vydal jsem tiskem:

Měsíční pobožnost

k nejv. Srdecm Pána Ježíše a P. Marie.

Dle Ruffera. Cena 14 hal. Váz. 32 hal.

Malé hodinky k sv. Františku Serafinskému.

(Otisk z knihy: Pelikovsky, Duchovní život ve světě.) Příruční kniha pro bratry a sestry III. řádu sv. Františka, též pro ty, kdož se pobožností jejich rádi účastňují. Cena 10 hal.

Jan Vejr: Vděčná vzpomínka na zemřelé rodiče a dobrodince.

V každém čase přiměřená, zvláště ale na místě, kde tělesné pozůstatky odpočívají. — Cena 4 hal.

Společné

modlitby a zpěvy po službách Božích

bratrstva literátského v Hronově.

I. vydání rozebráno. — Nové, značně rozšířené vydání se k tisku připravuje, do něhož poaty budou zejména nej- obvyklejší písně ranní.

Modlitební knihy s obsahem církevně schváleným v elegantním provedení. — Ceny levné.

Pohlednice s podobiznami vynikajících katolických mužů a spisovatelů: J. M. nejd. Edv. Jan Nep Brynych, Mikoláš Karach, Petr Kopal, dr. Lenz Al. Dostál, Bohumil Brodský, Václav Špaček atd

Papíry kancelářské, péra, tužky atd. Vzory a ceník zdarma a franko.

P í s n ě.

Buď od nás pozdraven, náš Messias! (pro dobu vánoční). — Kus 2 hal.

O pěti ranách Krista Pána: Zdráv buď, Kriste, Boží Synu. Otisk z kanc. Svatojanského. — Zvláštní, pěkný nápis na požádání sdělím. — Cena 4 hal.

Andělský chlebe (k nejv. Svátosti oltářní). Otisk z Božanova rajského slavička. — Cena 2 hal.

K sv. Janu Nepomuckému: Když mile máj zavívá. Otisk z kanc. Svatojanského. — Hodí se dobře co vlozka do spěvníku těm, kdož mají sbírku písní od Štýbla; tam jest chybné.

Písně k Panně Marii.

„Nad lesy, háji, nad poli“. S nápěvem. — Slova: P. Jakub Pavelka, farář v Přibyslavicích na Moravě. S povolením nejv. bisk. konsistoří v Hradci Král. a Brně. Během půl roku přes 1000 výt. rozprodáno; důkaz, jaké oblibě se těší. — Cena 4 hal., 100 kusů K 3-30 franko. K zásilce připojím zdarma: průvod varhan od Musila.

P. Alois Potěhník, farář v Častolovicích: Ó Maria přemilostná. Kus 4 hal.

Matka přecvatá, láskou bohatá. Z italtiny. Kus 2 h

Hlas zvonu luzný v rezechvění. Kus 2 hal.

Aj zvony se rozpěty v milostný čas. (K májové pobožnosti.) Kus 2 hal. K této hodí se dobře též modlitba veršem: Maria, Boží Rodičko, tvůj světový vědy, Matičko. Kus 2 hal.

U vydávání písní se pokračuje.

Kromě zde uvedených mám velký výběr písní, vydaných nákladem cizím.

Zpěvníky pro pp. vůdce pouť (předzpěváky).

Kancionále s nápěvy.

O hojně objednávky prosí

Josef Špáta,
knihar v Hronově.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemuž
přidan do vyvářky
SAPONIT
světí fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o ceně.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého rýze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejte látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Gramofony,
fonografy,
desky a válce
nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě
Josef Ježek,
Hradec Králové.

Jen umělecky zpracované
SOCHY oltáře a kazatelny
i ostatní
zařízení chrámové
— levně provádí —
absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.
BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Ledničky
patentní, s nedostíknou izolací a
výtečnou ventilací,
franko na každou stanici za K 50.—
dodává
c. k. dvorní továrna nábytku
K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 33
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Proč???
lidé praktičtí
než koupí celé zařízení neb jednotlivý kus
nábytku neb koberce
si dopíší přímo do továrny firmy

AD. NOVOTNÝ & SPOL.
v Týništi n. Orli.
o ilustr. ceník, rozpočty, návrhy a poučení,
jak zařídit byt nejúčelněji.

Proč???
lidé rozumní
seznají cenu, jakost, eleganci v pro-
vedení, výhodné podmínky platební
i zaslání, toto vše, zaručeno námi a
bezúhonnou pověstí našeho závodu,
bez váhání od nás objednávají. ---

Proč???
lidé rozšafní
přicházejí z daleka prohlédnouti na-
še sklady obsahující vše, co jest
nejnovějšího, nejúčelnějšího a nej-
krásnějšího v tomto oboru. ---
Jednoduše proto,
že se jim to mnoho-
násobně vyplatí.

Program
strany katolického
lidu v Čechách
8° o 2 listech dostati lze za 5 h
v Biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.
Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové
odporučuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejí v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.
Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.
Kancelář „Hôtel Hyrák“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Pozlacovače
zručného
„a hocha do učení“
na celé zaopatření přijme
Josef Kieslich v Hradci Králové.

OBCHODNÍ
škola gremia
V KOLÍNĚ
s právem veřejnosti, jeden z nejstar-
ších ústavů toho druhu, má toto oddělení:
A. Dvouletou — střední —
obchodní školu pro ji-
nochy. - - - - -
B. Dvouletou — střední —
obchod. školu pro dívky.
C. Jednoroční obchodní - -
školu pro dívky. - - -
D. Trojtřídní kupeckou po-
kračovací školu. - - -
*** Zápis ***
do oddělení A., B. a C. koná se od
9.—17. července a od 10.—16. září.
Přípravný kurs pro jednoroční
službu vojenskou bude otevřen
:: při 15 účastnících. ::
Podrobné prospekty zasílá zdarma.
Ředitelství ústavu.

„Machar“
a křesťanství.
Pod tímto titulem vyšla brožura jako
7. číslo „Cas. Úvah“. Knížka ta stručně
a jasně vystihuje rozdíl mezi rozklad-
ným, násilnickým pohanstvím římským a
mezi obrodem, jaký přivodilo křesťanství.
Ku konci úvahy čteme zajímavé do-
klady o literární poctivosti, snášlivosti
a ušlechtilosti „syna Heliova“.
Brožura hodí se právě nyní k hro-
madnému šíření, aby se nejširší vrstvy
lidu přesvědčily, jak vyhlíží drzý pokro-
kářská výprava proti dokázaným pravdám.
Cena 32 stránkové brožury pouze 8 hal.
Při hromadných objednávkách větší slevy.
Objednávky vyřídí obratem
administrace „Cas. Úvah“
v Hradci Králové.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

C. k. místodrž. koncessovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer

Hradec Králové

podává zprávy o úvěruhodnosti firem obchodních
i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Ku všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Litanie

k nejsv. Srdci Páně

s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100
kusů 3 K) ve snížené ceně 100
kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci
Páně 100 kusů
za 80 h (místo za K 1.20)

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyšším Brodě)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Nejlevnější a nejkrásnější

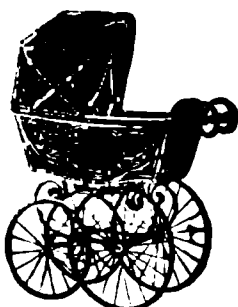
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací po- železná mycí stolky

stele od . . . K 7.80 od . . . K 5.—

železná skříňové po- železná noční stolky

stele s 3 díl. matrací od . . . K 10.—

od . . . K 27.— železná stojany na

Úplně zařízení lážka od K 38.— šaty od . . . K 11.—

Skládací pol. i sedátka od . . . K 1.—

zahrad. sklád. lenošky od . . . K 5.—

zahradní patentní svi- novací zástěny K 36.—

Úplně zařízení nemocnic a dobročinných útvarů

za ceny zvláště výhodné.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení ko-

stelních rouch, korouhví (balda- chinů), nebes a

spolkových prapo- rů; na požádání

obstarám též ko- vové nádoby, kříže

a t. d.

Vídeň.

VII. o., Kaiser- strasse 5., vedle La- zaritského chrámu

Páně.

Na ukásku posílá se vše franco.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

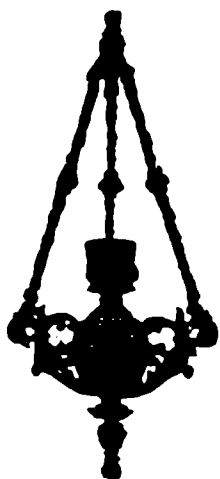
za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Stoňní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti

co nejlevnější.

Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dává se si depo-

ruje veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, balichy,

cibáče, nádoby, paténky, paciškály,

svícny, lampy, kavitelnice, kroupky

atd. veškeré výrobky, předpisům

duchovním vyhovující. Staré předm-

ěty opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbří nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kásku franko bez závaznosti koupě.

Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,

madenek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Nejlepší

prošívky, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého

i čistého vždy na skladě

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čis. 19. n.

Pozor! Zbytky!

12 m damašku růž., modr. neb červ.

prouba s bílou K 9.60

20 m seřiru košilového K 8.—

30 m . . . šatového K 12.—

40 m . . . různé sdružených K 16.—

jediné náhodaké výrobky, vybrané vzory, dobrá

jakost. Velikost zásek dle přání, poštou proti

dobírce zasílá

Hyhlík a Souček,

vývozní dům v Náchodě.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář

v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-

hodným záskly na výběr i na splátky bez

zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pařířáků

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-

stelních nádob ze stříbra,

bronzu a jiných kovů, od nej-

jednoduššího do nejskvostněj-

šího provedení, v každém

vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně

zhotovuje se v mé vlastní dílně

jen ručně, čímž umožněno

mi dodat veledůstojnému du-

chovenstvu práci trvalou a

uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho

Biskupskou Milostí revido-

vány.

Mešní nádoby jsou v ohni

slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-

stelních se rychle, řádně a

levně vyřizují.

Vše zasílá jen posvěcené.

Vzorky, i spóčky, nákreby i

hotové náčiní na ukásku franko

se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosím veledůstojn. duchovenstvo o laskavou přímě

a dávkou závodu domácnosti.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení

odznaků spolkových atd.

OBNOVA

Číslo 27.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 9. července 1909.

Inserce se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Reformační svoboda.

Již staří kacíři přišli o svůj lesk. Marno nyní používají jejich jmen k zdůraznění hesla svobody, poněvadž nyní ani nejmazanější evangelický klerikál nedovede před obecenstvem zakrýtí stále křiklavější pravdu o bezuzdném násilnictví tolik dříve velebených „průkopníků svobody.“ O Lutherovo tyranství už pověděno od nejvážnějších dějepisců tolik, že již ani není potřeba znovu dokazovati, jak proti „násilí“ brojil ten muž proto, aby se vyšplhal k bezohledné, karabáčnické samovládě. Vláda klerikalismu anglického brodila se v potocích krve katolické. Kališníci si zřídili přímo inkvisici. Táboři topili samé kališné kněze pro jejich užívání ornatů, pálili hromadné mnichy ve smolných sudech. Husitští kněží denně uvalovali hrubě tupě a pronásledovali české bratry, protestantští defensoři zle stíhali svobodomyšlnější kněze, v evangelických krajích zavedena nejprůběžnější cenzura knih atd., atd. A přece křičeno do ochraptění, jak tak zv. reformace dala lidstvu svobodu; spíláno pak přitom katolictvu dávnému a nynějšímu jako typům velikému tyranie.

Maně vzpomínáme, jak Karel IV. otcovsky laskavě jednal s potřeštěným kacířem Colou di Rienzo, jak se utkali k biskupu olomouckému Dubraviovi pronásledovaní čeští bratři, hledající u něho s důvěrou záštitu proti velikému útisku.

A teď Kalvín! Ti, kteří pracují k náboženské anarchii, již jména tohoto k svojí politické akci nepotřebují. Proto u nás vázla Kalvínovým stoupencům řeč v hrdle. Pánové jevíli rozpaky. A jiní naši odpůrci zřejmě potápali krutovládnu Kalvínova. Na př. „Nár. listy“ napsaly dne 3. července: „Ženevský tyran byl broživým stínem, který se vynořil proti plesnému, život burokratickému slunci renaissance a který chtěl zastřít obzor lidstva, očekávajícího nový den... Kalvín nebyl ohnivým, životem kypícím, dobrým apoštolem... Podobal se spíše příšernému katu inkvisice Torquemadory...“

Mračný dogmatik, zarpuntilý, asketický hlasatel nového náboženství, neznal soucitu a shovívavosti a svou ukrutností překonal velkokatolického, dal upalovati kacíře, mučil pochybovače a šířil kolem sebe hrůzu a zděšení.

FEUILLETON.

Osudná krádež.

Novomanželé Bezovi žili spolu v sladkém míru a radosti jako dva holoubci. Ukázal-li se někdy na obloze jejich štěstí mráček, hned se rozplynul pod mocnými paprsky vzájemné lásky.

„To jim to sluší“, pochvalovala jednou tetka Brádllová, když Bezův párek si vyšel na procházku za město. „A jak se mají rádi! Inu, peněz mají dost, nic jich netrápí. To věřím.“

„Všecko pěkné“, přitakala kmotra Vránová. „Ale něco se mi přece nelíbí. Tonička Kolcová teď pláče. Proč se s ní jen ten Bez půl roku tahal, když si ji vlastně nechtěl vzít?“

„I dejte pokoj! Ta za ním běhala sama. Já ji znám líp. Tonča se už nasháněla nějakých známostí! Jezdila na bály až do Prahy.“

„Inu — nedivte se. Teď platí přísloví: Sedávej, panenko, v koutě, nemáš-li statek, kopnou tě.“

„Ale takovou vdávkou Tonča být přece nemusila. Vždyť přece něco také od tatíka dostane — a k světu je! Ale ona koukala vždycky moc vysoko — to je to. Teď zas prý začíná lovit inženýra Kovalu. Ten je mladý, nezkušený, možná, že se dá.“

„I co vy taky všechno víte!“

Kovala byl dobrým přítelem Bezovým. Byl z počátku ke krásnému pohlaví velice upjatým. Když mu někdy Bez nadhodil otázku sňatku, odpovídal hrdě: „Já se svatbou počkám, až budu mít million. A potom se teprv ženit nemusím. Milý brachu, mám na prsou příliš silný krunýř, od něhož se odrazí špičky nejkrásnějších pohledů domakého světa.“

Bylo to v zájmu svobody i kultury, že ženevský ukrutník nepodmanil si větší říši v mysli lidu. Jeho klerikalismus byl stejně násilný jako úskočný, chtěl se zinoctit duší, aby je ovládal všemi lžemi a předsudky minulosti, všemi silami reakce, pokrytectví a ohlupování...

Kalvín byl vždy označován jako nejvášnivější odpůrce volnosti, krásy a umění. Proto všichni vyznavači pokroku, dělníci umění, milenci krásy a života, zahrnovali posměchem temného a pruderního zloboha ženevského.

Tak najednou přikře odsuzuje patriarchu kalvinismu ten list, který dělal dřív kalvinistům českým tak velikou reklamu, který od „svobodomyšlných“ pastordů kalvinských přijímal útočné, řezavé články proti „tyranii klerikálů“. „Nár. listy“ dovedly dříve podkuřovati evangelictvu helvetskému tolik, že omámený novohita viděl v pastorech vzory pokroku a svobodomyšlnosti. Přitom se pečlivě tajilo, jakého barbarského násilnictví se dopouštěl kalvinism dlouhý čas.

Pokud mají nyní „Nár. listy“ pravdu? Jan Kalvín (1509—1564) stal se r. 1536 professorem a kazatelem v Ženevě, kdež si zřídil „duchovní konsistoř.“ Pro tyranství tohoto zřízení Kalvín vypuzen, ale r. 1541 se vrátil, obnovil svoji konsistoř. Kazatelům svým uložil, aby vyžadovali od každého člena rodiny zvlášť vyznání „reformované“ jeho víry. Zřízena inkvisice k stíhání jinověrců. Nastala hrůzovláda taková, že se vedlo v Ženevě lidem hůř než v kázuici. Upalování, stínání, přikování, žalářování a vyhánění z města bylo na denním pořádku. V letech 1542—46 za nejpevnější samovlády Kalvínovy 58 lidí odsouzeno na smrt, 76 do vyhnanství; mezi těmi potrestáno 27 osob proto, že byly — podezřelými. Kalvínovou hrůzovládou vehnáno do rukou katových 414 osob.

Tyran byl nedůtklivý. Kdo jen slabě dal na jevo jiný náboženský názor, byl od Kalvína zasypán nadávkami nejsurovějšími i — kazatelny a již pomsta připravena. Petr Ameaux prohodil při hostině posměšnou poznámku o tom katanském „muži Božím“, byl žalářován a pak musil odprosit Kalvína veřejně na ulici, maje na sobě jen košili, kleče a drže svíčku v ruce. Lékař Michael Servete byl pro svůj volný náhled o nejsvětější Trojici na popad

Ale najednou — ani nevěděl jak — ocitl se Kovala v růžovém zajetí velice obratné diplomatky Toničky. Málokdo o jeho známosti věděl. Bez v první době svého manželského ráje ani se mnoho o přítele nestaral a Kovala se tajil. Ale tetka Vránová ostřížím zrakem přece poznala dobře jemnou síť na inženýra nastraženou.

Bylo krásné nedělní ráno, kdy se šel poptat Bez svého kolegy, zda by s ním učinil malý výlet do lesa. Vstoupil do malé zahrádky, v níž byla útulná besídka, porostlá divokým révomem. „Pan inženýr není teď doma“, vysvětlovala stará posluhovačka. „Něco tuhle v besídce psal, pak se převlékl. A že prý přijde teprve k večeru.“

„Děkuju vám. A jakou to má pěknou besídku; musím se do ní podívat.“ Stařena zmizela v domě. Zrak Bezův padl na dva papírky na zemi a na jeden větš na lavičce.

„Co to jen zde psal ten mrzutý pavouk?“ řekl si polohlasně Bez a sáhl po papírové osmerce, popsané tužkou. Zrak se mu při čtení šířil — a naposledy se dal do hlasitého smíchu. „Tedy ty takhle, tichý jezevce? No — teď už vím, proč jsi psal ty zamilované vzdechy v besídce. Chtl jsi v přírodě přijít do básnické nálady. Nevěrníku, ani slovem jsi se mi nezmínil o raněném mém srdci. Jstě štěstí, že tvoji neopatrností nepřišel tento koncept do rukou jiných. Tonička tedy přece bude šťastna aspoň s Fanoušem. Teď už snad čte krasopisný přepis tohoto milostného vrkání z krásného růžového papíru. Ale počkej, za tvou neupřímnost tě vytestám. Schovám si tvoje milostné skládání a pak ti je ukážu na důkaz, že o tvých tajných cestách vím. Věru to bude komická podívaná, jak se po tom mém objevu budeš tvářit.“

Kalvínovi listivě zatknut ve Vienne, v žaláři sužován a pak veřejně na náměstí upalen. Kalvín díval se na strašná muka upalovaného z okna se samolibým uspokojením.

Mstivost Kalvínova byla bezmezná. Ovšem že se samovládce staral o přísné mravy v městě. Leč církevní disciplína kována s hrůzou, z donucení, se stál u bázní, aby pro nějaký chybný krok neuastaly kruté tresty. Že si jistý Favre s dcerou svojí o svatbě její zatančili, musili oba do žaláře; když se Jakub Gruet ohradil proti surovým nadávkám, jež proti němu ohrlil Kalvín s kazatelny, byl několikrát na skřípec natahován, až konečně byl od kata stát.

A teď ke všemu ta pochmurná, ryzí křesťanská nauka, působící děs, uvádějící do malátného bádování duše sklíčené, po duchovní posile žízni! Prý Bůh předurčil některé lidi, k věčnému zatracení, ať už dělají skutky dobré či špatné. Ba docela Kalvín se odvážil tvrdit, že ďábel jest služebníkem Božím, který lidi předurčené k zatracení, svádí ke hříchu — a sice z rozkazu Božího. Ti, kteří jsou předurčení ku spasení, dojdou nebe i kdyby se dopouštěli těžkých hříchů. Při četbě spisů Kalvínových ovijí se kolem duše člověka černá mrákava, zoufalý děs padá do srdce, čtenář se svíjí při přemýšlení o neúprosném osudu.

Představme si nyní, jak asi vyhlížela svoboda v Ženevě pod knutou samovlády, který dovedl žalářovati jak těla tak duše. Kdyby někdo chtěl nyní zavést takový režim do některého města, dělali by se lidé takového života zrovna tak, jako se třesou při čtení jednotlivých listů Danteova „Pekla.“ A žáci tohoto Kalvína dlouhou dobu u nás chválili „osvoboditele“ Kalvína, vstupovali do předních řad těch, kteří vyhlásili boj proti římskému despotismu. Náhodou však pravda, byť by byla sebe déle skrývána, razí si cestu mezi vraty nejširší. A nyní již i tisk protikatolický otevřeně vyznává, že není každý osvoboditelem, kdo proti Římu útočil. Jen srovnajte lidumilné, útěšné zásady „hrozného“ sv. Igoáce z Loyoly s bezohlednými hrozbami a nenávistí Kalvínovou! Srovnajte spisy Kalvínovy s knížkou sv. Tomáše Kempenského a pak seznáte, kde duše sklíčená nalezne více útěchy, kde volněji zamává křídly, kde láska k Bohu více blaží — zda v církvi katolické či kalvinské. Jestliže pro evangelíky naše velké štěstí, že nejpochemur-

Bez strčil osmerku do náprsní kapsy a toče veselé svižnou hůlkou, odcházel domů zvěstovat, že z přidružení Venoušova nebude nic. Má též svůj nález ukázati svojí Ludmilce? Nikoli — tak dalece kolegu neponíží, vždyť k tomu není ani práva; již tím, že si присvojil koncept, spáchal jistě sibalství. A pak — Ludmila žáril, velice žáril, ví, že její mužiček taky dřív s Toničkou chodíval. Kdo ví, jak by si to všechno vykládala jeho drahá ženuška. Nejmenší, zcela nepatrná jiskřička rozplamení v ženském srdci hotový požár žárlivosti. Ukáže tedy Bez psaníčko jen Venoušovi, nikomu jinému.

Bylo po výletě. Druhý den musil spěchati Bez do kancelářské roboty. Panička dělala pořádek, poroučela služce, které šaty jest dlužno vyklepat, co potřebí ihned vyčistit. „A tenhle nový kabát musíme, Máry, vyžehlít. Je na něm hodně zát, že byl včera na výletě. — Není v něm něco schováno?“ dodávala polohlasně. Sáhla do šosů, nic; pak do náprsní kapsy — jen bílá osmerka. Nejsou to nějaké důležité zápisky? Ludmila četla, ruce se jí začaly třást, též e oddychovala, zbledla a klela na pohovku. Máry vytřeštila oči, když viděla svoji velitelku usedavě štkáti.

„Co se stalo, milostpaní?“

„Do toho vám nic není; jděte si na chodbu, já se musím vyplakat, abych se hofem neudusila.“

A Ludmila četla s přívalem slz znovu: „Spanilomyslná Toničko! Odpuště, prosím, že jsem s vámi již tak dlouho nemohl slova vyměnit. Jsem bládný, šepován, nechci se zbytečně předčasně vystavovat různým poznámkám. Věste však: čím dále od vás dím, tím moje srdce jest blíže u vás. Moje zlato, vpletla jste moje srdce do růžových, vonných pout, z nichž se již nikdy ne-

nější zásady kalvinismu hodně přeformovali, přibližně se poněkud k církvi katolické. Jinak by se byl kalviniam rosloučil s životem zvláště u nás již dávno.

Dopis z Prahy.

Jak se hospodaří v pojišťovací bance „Slavii“.
O pojišťovací bance „Slavii“ pronikaly do veřejnosti doposud zprávy jenom velice chvalitebné, a vzbudí proto zajisté zvláštní dojem, zaznamenáme-li zprávy, z autentického pramene pocházející o tom, jak v pojišťovací bance té se nyní hospodaří. Četní pojištěnci v kruzích venkovských aspoň nabudou jasnější představy o tak mnohém, co dávno již nemělo býti tajemstvím. „Pojišťovna „Slavie“ — praví se dnes veřejně po Praze — „jest výhradně sinekuron pro ředitele Vlachy. Mělo by se spíše říkati „pojišťovna Vlachova“, nežli „Slavia“. Časopis „Český Ekonomista“ rozvířil v těchto dnech neobyčejně hladinu pražské veřejnosti odhaleními přímo sensačního rázu, jichž jest nezbytno důkladně si povšimnouti, neboť jsou korunována jasnou statistikou čísel. Ředitel banky „Slavie“ Vlach má mimo značné služné a velké přibytečné také příjem na tantiémách. Tyto tantiémy mu vynesly od roku 1890 do roku 1908: v roce 1890 K 3238 66, v r. 1891 K 6194 52, v r. 1892 K 13 741 38, v r. 1893 K 25 146 66, v r. 1894 K 25 526 44, v r. 1895 K 9561 38, v r. 1896 K 19 963 86, v r. 1897 K 21 548 66, v r. 1898 K 14 204 80, v r. 1899 K 12 417 02, v r. 1900 K 9412 02, v r. 1901 K 9266 46, v r. 1902 K 22 084 54, v r. 1903 K 7793 16, v r. 1904 K 13 518 61, v r. 1905 K 13 666 42, v r. 1906 K 19 296 78, v r. 1907 K 12 399 36, v r. 1908 K 6035 78.

Ředitel pojišťovací banky „Slavie“ Vlach obdržel za tu dobu: na tantiémách 264 956 K 93 hal., na služném 216 000 K, na přibytečném 35 400 K, na úrocích z tantiém 118 364 K, úhrnem 624 856 K 93 hal.!!

To činí ročně 34 000 korun!!

Obrovský tento příjem má u banky „Slavie“ pouze tento jediný úředník — a příjmy správní rady banky „Slavie“ jdou rovněž do statistik. Nikdo nemůže býti proti tomu, aby za řádnou práci nebyl úředník řádně, za mimořádnou pak mimořádně odměněn. Leč tolik jistě žádati možno se stanoviska veřejné spravedlnosti, aby v stavěch, jakým býti má pojišťovací banka „Slavia“, nebylo tolik pohlcováno jednotlivci na úkor členstva, ba úřednictva. Správní rada banky „Slavie“ má povinnost poměry podobné znemožniti, nemá-li význam této pojišťovny klesnouti!

Poplach mezi pražskými advokáty Se závratnou stavební zimnicí rostla v posledních letech v Praze také popularita některých advokátů, kteří opatrovali stavební úvěry. Jak si při tom někdy počínali, o tom doklady mohla by nyní podati četná udání — přímo pro zneužití, ba spronevěření svěřených jim peněz. Došlo to k okolnostem velmi pohnutým, k udáním u soudů, u státního návladnictví, u advokátní komory. — Leč toto všechno asi málo pomůže,

vymaní. Zůstanete mi na vždycky jasnou hvězdou, jejíž paprsky prorážejí i nejtemnější chmury...
— Ludmila pročítala i řádky škrtané. „Ten bídák, ten nevěrník!“ vybuchla s novým pláčem. „A tvářil se tak rafinovaně nevinným, jako by si již na tu osobu ani jednou nevzpomněl. Toble bude moje smrt!“

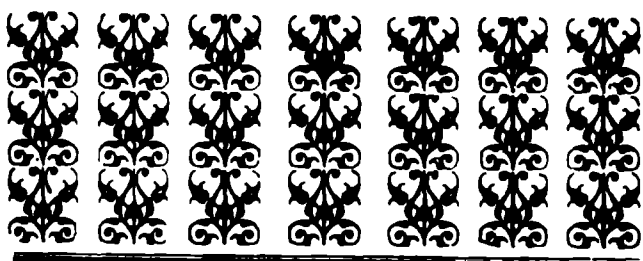
A když paní zakvílela znovu srdcelomně, zdrcená Máry spěchala do kanceláře: „Milostpane, jdou domů; milostpaní se snad zbláznila. Lítá po pokoji, křičí a proč pláče, nechce říci. Jdou honem, ať si ještě něco neudělá.“

Jakého se dostalo přivítání rozčilenému mužičkovi, který přichvátal zděšen jako jelen, to by pero těžko popsalo. Tak strašně nebyl ani u sultána přivítán paša po prohrané bitvě. „Znovu ti, Ludmilko, opakuji, že jsem tohle já nepsal, že to je písmo Kovalovo.“

„Nic mi nenamlouvej, vrahu mého srdce! Píše-li někdo tužkou, pak písmo stejně jinak vyhlíží než píše-li perem. Proč jsi mi, ty lišáku, tedy už včera svůj náleznec oznámil? Proč jsi byl celý den tiše, proč — proč? Protože's to psal sám — ale svojí neopatrností jsi vběhl do pasti. — A já tomu pokrytci tolik věřila! spráskla mladá paní znovu s velkým pláčem ruce.“

Bez byl blýdý jako stěna. Nepomohla mu ani nejvybranější výmluvnost. A i když se za několik dní Ludmila poněkud utišila, ještě panovala v domě napjatost.

Teprve když za dva týdny měla Tonička ohlášku, mraky s čela Ludmilčina zmizely. A Bez si svatozář utmínil, že nikdy nikomu soukromou korespondenci neodcizil za žádným účelem. Kdo se chce zasmáti, bled, aby se naopak jiní nezasmáli tobě! Kdo jinému jámu kopá... Osudná hradež!

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akiový kapitál: Rezervní fondy:
K 6,000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem května K 23,196.090.29.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont

směnek a faktur.

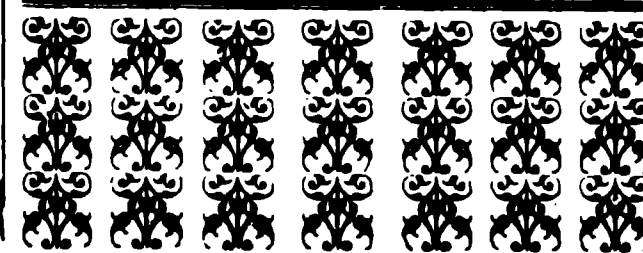
Směnárna.

Skladiště.

Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

neboť co je pryč, to je pryč. Jako dr. Lichtenstern mladší tak jsou četní německo-řidovští ba i čeští advokáti potahováni nyní k soudu, vyslyšení a žádání za vysvětlení, kam přišly svěřené jim peníze. Inu přišly na stavební úvěr, byly rozpůjčeny, a stěží se již asi navrátí do kapes těch, jimž dříve náležely. Za heslem „Stavební úvěr“ nosili lidé peníze do advokátních kanceláří, ba byli by speněžili každý kousek svého jmění, jen aby jej mohli obrátiti ve stavební úvěr. „Podnikatelé“ bylo také nazbyt, když byl kapitál, a stavěl kde kdo. Jak se při tom stavělo, nu — to se pochopí. Následky se dostavily: Jedna stavba po druhé jde na buben, exekuce stihá exekuci a ožebračení „podnikatelé“ s ožebračenými „finančníky“ mají jen co děkovati advokátům, že tak pohofeli a že prostě přišli o vše. Advokáti a la Lichtenstern dovedli těžiti a obohatiti se včas; ti kdož přišli o všechno, pozdě bycha honí. A jest těchto ubožáků hojně, velmi hojně a náležitě třídám všem. Následky horečky stavební a touhy rychlého zbohatnutí budou dlouho pamatovány mezi pražskými spořiteli, kteří poskytnou soudům se svými advokáty ještě mnohou pohnutlivou epizodu k projednání. Končíme příkladem: na jednoho advokáta bylo učiněno 7 trestních oznámení pro podvod — na jiného advokáta 4 pro týž zločin. A tito advokáti jsou právními zástupci renomovaných záložen!

Obrana.

Havlíčkové přání. V „České Věle“ č. 22. se dne 16. března 1848 vykládá, co je konstituce, napsal Havlíček: „K Vám se obrácím, velebné kněžstvo, k Vám, Vy všichni ostatní věrní vůdcové národa, mluvte, učte všude, že není svoboda bezuzdnost, rozvážnost, že není libovolné rušení práv, okrádání jiných, lenošení, bouření atd., ať se zamezí všechen nepořádek, ať se odvrátí všechno neštěstí.“ Patrně už tehdy podržovali pozitivní práci Havlíčkovu silně radikální křiklouni, kteří si chtěli zajistiti pohodlnou existenci přemýšláním nových hesel, ryčnými frásami atd., když už ke kloudné práci pozitivní jim scházely vědomosti. Havlíček volal proti takovým průkopníkům zmatené anarchie i kněžstvo. Nyní, kdy vědecká a náboženská anarchie prolíná všude, rozvážnější lidé potají zatnou pěstí, ale na venek slavnostně ze zaježí bázně prohláší, to že oni s těmi černými nechťají míti společnost v ničem. Byzantinské ohýbání hřbetů před anarchií rozhodně národa zdrávo nebude. Teď by štváči, vytloukající z Havlíčka obchod, téhož muže k smrti uštvali.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna jest zase jevišťem obstrukce, kterou provozují zástupcové slovan-ských stran. Baron Bienert si postavil hlavu, že v tomto letním zasedání sněmovny musí býti vyřízena ještě řada různých předloh, na-proti tomu ve Slovanské jednotě usneseno, že vyřízením rozpočtu státního považují se letní práce sněmovny za skončené a na to se strany čes. agrárníků a Slovinců bez předchozího ujednání parlamentní komise Slovanské jednoty zavalena všechna práce sněmovny pilnými návrhy, kterých podáno celkem 82. Pilný návrh čes. poslance dr. Metelky o ochraně českých menšin z návrhu věcného stal se prvním návrhem obstrukčním, o němž se jedná. Ve vládním táboře není velkého nadšení pro zdolání slovanské obstrukce. K jejímu smažení přiskočili na pomoc sociální demokraté, kteří se na- jednou postavili v čelo akce pro vyřízení vládních předloh a v tom smyslu podali osm pil- ných návrhů. Ale křesť. sociálové němečtí ne- mají chuti společně se soc. demokraty dát se do boje se Slovanskou jednotou. Zde se nej- lépe ukázalo, jak ochotnými služby vládními jsou poslanci soc. dem. V zákulisí pilně se vy- jednává o dohodu. Bar. Bienert jakoby o do- hodu nestál, prozatím místo něho vyjednávají s obstrukčníky ministři dr. Bráf a dr. Záček. Mluví se o nabídkách ve směru hospodářském, o politických ústupcích nemůže býti zatím ani řeči, ježto by obstrukce ze řad slovan-ských poskočila do německých. Hospodářské ústupky však nestačí, aby zachráněn byl život parla- mentu. Poměry jsou tím horší, poněvadž i mezi polskými lidovci vedenými posl. Stapinskim propukla nálada obstrukční; posl. Stapinski hrozí prý obstrukci i pro případ, kdyby ji čeští agrárníci a Slovinci nechali. K obstrukci přiblížili se několika pilnými návrhy i poslanci rusinští, takže se poměry čím dále zhoršují, čímž tím ne snadnější dá se kompromis najíti. Dle všeho sněmovna bude odročena; tím ovšem krise nebude vyřízena, nýbrž jen odročena do podzimku a všechny pilné návrhy přišly by zase na řadu. K uzavření sněmovny tentokrát nemáme se sáhnout, poněvadž by pak po dobu

usazení sněmovny nemohly zasedat delegace: — Rusínský klub, jenž čítá 20 členů, oznámil, že přistupuje k Slovanské jednotě. — Dne 6. července vykonány v poslanecké sněmovně volby do delegace. Za Čechy zvoleni: Dr. Kramář, prof. Masaryk, Udrál, Závorka, Kiofát, Námec, Pachet, Nitsche, Grósal a dr. Renner; náhradníci: dr. Horský a Roller. Za Moravu zvoleni P. Šilinger, Tomášek dr. Lecher a Teltechik. — Pozoruhodné, že ministr. spravedl. dr. Hochenburger byl v právním výboru dvakrát přehlasován, a nebylo by proto divno, kdyby zadal za propuštění.

Krise uherská vzala náhlý obrát. Dosa- vadní uherské ministerstvo zůstane zatím dále v úřadech. Řešení krise odročeno až do podzimu. Většina sněmu uherského s tím souhlasí.

Císař Vilém II. sešel se na moři při po- březí švédském s králem švédským Oskarem II., při čemž utvrzeno obapolné spojenecké přá- telství.

V Persii zuří revoluce, která jeví se bojem o konstituci, proti které se brání všemocný vládce Persanů zuby nehty. Revoluční voj. sta- tisicový soustřeďuje se proti hlavnímu městu Teheranu, aby sesadil šacha a dosadil naciona- listickou konstituční vládu. Proti plenění a vraždění na rychlo vypraveny ruské pluky, které s anglickými po přání šacha mají zavést pořádek, ale přijde to téžko.

Z činnosti katol. spolků.

Týniště n. Orlicí. Při krajišském sjezdu katolické československé mládeže a českoslovan- ského katolického lidu v neděli 18. července t. r. promluví dopoledne při službách Božích vdp. Karel Toman z Prahy, známý sociolog a delegát český na říšských sjezdech katolické v Německu. Odpo- ledne při sjezdu starosta zemského sdružení om- ladin katolické na Moravě p. Jos. Dvořák, rolnický syn, slovatní pp. poslanci říší dr. Rudolf Horský a JUDr. Mořic Hraban. První na thema: „Mládež naděje vlasti a církve“, druhý pp. řečníci „O úlo- leh katolické na poli hospodářském, národním, so- cialním a náboženském.“ Po večer koncert vo- jenské kapely osobním řízením p. kapelníka v měst- ských sadech. Vstupenky v předprodeji za poloviční cenu a všech místních pp. důvěrníků katolické strany.

Kněžice u Beneva n. D. Dne 29. června konala místní skupina mládeže ustavující valnou hromadu. Schůzi zahájil člen Jar. Růžička a na- vrhl za předsedu Jar. Holoubka, za místopředsedu V. Vomačka, za zapisovatele J. Nejepeinského. Zvoleni jednolhasné. Pak udeřil předseda slovo J. Růžičkovi, který krátce ale obsažně vložil 4 koi místní skupiny a předeřil stanovy. Pak zvoleni: za předsedu Václ. Vomačka, za místo- předsedu K. Vomačka, za jednatele Jar. Růžička, za pokladníka Anna Semerádová, za revisory děti Rud. Krátký a Marie Tuha. Dále ještě do výboru zvoleni: Jan Nejepeinský a Anna Mikšová. Za protektora vyžádán dp. Martin Klouda. Ka předu pro Boha a pro vlast! Jan Nejepeinský, rolnický syn.

Mikulovice u Pardubic. Dne 4. čer- vence odpoledne v křesť. sociálním spolku „Dobro- činn“ v Mikulovicích v hostinci p. Syručka konala přednášku redaktorka Jiřeny slé. Jakubcovy z Prahy. Šel do posledního místečka naplněn po- sluchači. Přednášky sděstily se též korporativně skupiny sdružení venkovské mládeže z Třebého- d a s Topole. Sléčna redaktorka sajmavým spůso- bem mluvila o antaosti organizace katolické všeob- e a organizaci katolických žen zvláště.

Zprávy místní a z kraje.

Jubilium. Na posv. Velehradě ve dnech 4. a 5. července slavili vzácné jubileum dva bratři a nice vdp. Mgr. Jan Barták, kanovník z Hradce Král., 50leté jubileum kněžské a jeho bratr vdp. Jos. Barták, děkan v Uh. Ostrohu na Mor., ju- bileum 40letého kněžství. Oběma jubilantům do- stalo se bojných blahopřání s mnohých stran. Ad multos annos!

Schůze městské rady dne 5. čer- vence. Dodávka kameninových rosr ku provedení kanalizace pro nové domky úřednické v býv. „Mo- rušovec“ a pro odvodnění kotliny a továrních bloků sadá se p. Motýškoví. — Objedná se 779 číselků pro hřbitov Poučbovský za cenu K 645 30 od p. Jos. Pechánka v Hořelích. — Zpráva Středoleb- ského komitétu, že ministr obchodu dr. Wiskir- chner osobně sbléde počátkem srpna t. r. střední Lebe od Jaroměřu ku Mělníku, připsa spořitelny Královéhradecké, že přijala pro sdejší město od c. k. státní ústř. pokladny výkupné za vodárnu v obnosu K 85.800 —, výměr, jímž byl nevdánu p. J. M. Rasim pechýtem při živnosti hostinské v restauraci ve vojenském parku, připsa fideiuství c. k. rak. severosápadní dráhy, že našl nabídku na dodávku elektrického proudu s projektem ele- ktrického osvětlení sdejšího nádraží předložilo a. k. ministerstvu železnic a návrh Svazu českých

měst v král. Českém na uzákonění všeobecné re- formy chudinství byly vsaty na vědomí. — Do- polední proměnná koncert v městských sadech na Žižkově náměstí povolí se na den 11. t. m. místnímu odboru „Československé Obchodnické Besedy.“ — Žádost šermířského klubu za propř- čení těloevičay Obchodní akademie ku šermířským cvičením postoupí se k vyjádření fideiuství datavu. — Projekt stavby budovy pro přípravu dětského mléka postoupí se městskému zastupitelstvu ku schválení.

Národní slavnost dne 4. t. m. vydala se v Hradci Králové znamenitě. Pokladní správa uvádí příjmy: Sbírkou obchodnictva K 137, vstupné K 663 10, divadlo K 602, tombola K 124 19, ku- řelník 67 K, společnost u Boučkův K 43, koncert v parku K 152 99, mostně K 169 90, losování obrazu K 68 60, věneček K 54 60, sbírka po městě do bu- řetu K 378, za maso K 84 88, za perník, ovoce a květiny K 161 89, za cukroví K 60 86, za zmrz- lina K 71 20, za kávu K 67 82, za párky K 45 20, za sodovku K 11 10, za prodané sbytky buřetu K 23 92; pošta K 165 96, dar dam na perník K 24, 10%, z prodeje hraček K 1 20, za čaj, víno, likéry K 56 74; dohromady K 2 639 17. — Vydání: hudba K 223, vlaseňák K 8, tombola K 59 08, kuřelky K 24, policie K 6, dekorování K 32, tis- kárna K 25, drobné výdaje K 8 10, různé služby K 12, výdaj damského odboru K 267 06; celkové vydání K 664 24. Čistý výnos K 1 974 93. Poklad- níci: Jiří Tolman, Laufová.

Jmenování na středních školách. Professor na reálce v Hradci Král. dr. J. Hruška jmenován pro reálku v Praze na St. Městě, pro. na reál. gymnasiu v Nov. Bydžově dr. Jos. Kašpar pro gymnasiu v Jičíně, prof. na reálce v Hradci Král. J. Kounovský pro reálku v Praze na Nov. Městě, prof. na učitel. ústavu v Polské Ostravě Al. Lysický pro reálku v Hradci Král., prof. na gymnasiu v Hradci Král. dr. J. Pešek pro reálku v Karlíně; skutečným učitelem jmenován Zd. Záhoř z reálky v Pardubicích pro reálku v Hradci Král., St. Kosa z reál. gymnas v Chrudimi pro gymn. ve Vys. Mýtě, K. Procházka z reálky na Malé Straně v Praze pro reálku v Hradci Král., O. Schiller s ob. reálky v Nymburce pro gymnas. v Hradci Král.

Na katolické sjezd dávali: Katol. ná- jednata paní a dítve v Pardubicích 10 K. — Vld. duchovenstvo vikariátu Lanškrounského 185 K (s dříve kvitovanými 10 K celkem nyní 195 K. — Darovali: vdp. vikář Michalitschke 20 K; po 10 K vdp.: Appl, Matějka, Černý, Brix, Dudek; 8 K vdp. Toušek; po 6 K vdp.: Neškudla, Zirm; po 5 K vdp.: Kolář, Lišáček, Krčmář, Pechma- jer, Suchomel, Král, Portěš, Fiala, Sokol, Štancel, Bilek, Lorenz, Flegr, Kapoun; po 4 K vdp.: Středa, Celar, Novák, Kaube; po 2 K dpp.: Han- slík, Salsák, Hodura, Kožený; 1 K dp. Kašpar. — Vld. duchovenstvo vikariátu Jičinského 144 K. — Vld. duchovenstvo vikariátu Opočes- kého 124 K (vdp. vikář Uhlíř 20 K; vdp. děkan Hanousek 10 K; po 5 K vdp.: Doma- šinský, Erlebach, Rehak, Vojnar, Hendrych, Po- spíšil, Barviř, Světlý, Kyselo, Hrabant; dp. Jirka 4 K; 3 K vdp.: Štěpek, Grob, Kava, Sme- tana, Buřil, Macák, Pácal, Pleškot; po 2 K vdp.: Novotný, Dostál, Cihlák, Jirásko, Svoboda, Honců, Kozel, Kovář). — Vld. duchovenstvo vikariátu Jaroměřského ještě 7 K (s dříve kvitovanými 130 K celkem nyní 137 K). — Vld. děkan Ka- poun ve Vys. Mýtě 5 K, p. Hd. šk. v. v. Přibyl Nové Město n. M. 2 K. — Zaplat Pán Bůh!

Pro umírání lidské bídy vykonala sdejší konference Svatého Ducha „Spolku sv. Vincence z Paula“ již velice mnoho. V posledních 4 letech toto záslužné sdružení přijalo od šle- chetných dárců značné příspěvky, jimiž mnoho bídy zažehnáno. Darovali: 250 K Jeho Excell. nejd. p. Dr. Theol. Jos. Doubrava, biskup, 300 K město Hradec Králové, 200 K Spolitelna Králové- hradecká, 110 K nejd. p. Dr. Th. Alois Frýdek, gen. vikář, 100 K fideiuství měšť pivovaru, 94 K 62 h pp. bohoslavci bisk. semináře, po 80 K: vdp. Antonín Pogert, kanovník; pl. Doubravová s po- stálostí J. Jos. Zimová, 74 K p. JUDr. adv. Stěpán Fischer a choť Melitou a syn, 60 K p. kona. rada a prof. Vinc. Ruth, 52 K dp. Ant. Hrubý, ředitel bisk. tiskárny a přibuzní, 48 K st. Marie Neubertová, 43 K vdp. Dr. Theol. kanovník Ant. Brychta, po 40 K: p. Viktor Collino, měšťan; p. Jos. ryt. s Douchů v Brněnci; vdp. Ant. Nývlt, rektor bisk. semináře, 35 K p. Jaroslav Červený, továrník, 30 K ústřední rada Spolku sv. Vincence, 28 K 40 h st. a pl. Anna Černá, 21 K J. Vincenc Mabrie a choť Františka, po 20 K: p. Vojtěch Rátz a přibuzní; p. F. V. Fiala, velkoobchod; st. Josefa Zimová; anonym, 19 K 60 h p. Dr. Th. prof. Jos. Novotný, po 19 K 20 h: pl. Juliana Richterová; p. Antonín Sloka, měšťan, 18 K 60 h p. Dr. Th. professor Jan Hejdl, 18 K 8 h seminár. pokladnička, 18 K p. Fr. Šofc, m. pekař a choť, 17 K p. Dr. Th. prof. Gustav Domabyl, po 16 K: pl. Hedv. Landecková, choť rady s. s.; st. Anna Landecková; p. Jan Skála, měšťan; p. Dr. Th. prof. František Šalc, po 16 K: vdp. Jan Barták, kanovník; p. Dr. Th. konist. rada Fr. B-yl, ředitel Borromaea; vdp. Frant. Kerner, kanovník; p. Frant. Černý, stavitel, 13 K p. Vil. Waldek, měšť,

12 K pl. Vinc. Jirsová místo věnce J. Sk., po 11 K: p. Dr. Th. prof. Jan Jindra; p. Vác. Špaček, velko- obchod. a choť; pl. Marie Janečková, maj. dom; z pohřbu vdp. preláta F. Fialy. — Dále ještě vydaná správa uvádí veliký počet darů dalších po 10 K, 9 K, 8 K, atd. Velikým počtem příspěvků těch, jakož i uložením velikého obnosu do poklad- níček „Chleba sv. Antonína“ i jinou podporou po- moženo chudinně vydatně. Kéž počet šlechtných podpůrců záslužného sdružení stále se množí!

Dar spolku sv. Vincence. Všichni pp. bohoslavci bisk. semináře u příležitosti jmenia vldp. Jana Černého, spiritala, darovali spolku sv. Vincence (konferenci Sv. Ducha) v Hradci Králové 25 korun. Konference jmenem svých trpících světců vyslovuje dárcům nejvděčnější „Zaplat Bůh!“ — Kéž by způsob takového po- ctivání stal se zvykem svatého holdování Kristu za dob nynějších namnoze tak běda tupenému!

Dar. Dámy Mariánské kongregace v Hradci Králové sebraly mezi sebou 50 K a věnovaly je místo věnce na rakev nezapomenutelné své přizniv- kyně v Pánu zesnulé eth. sestry Pankracie fondu pro vystavění kaple na Rožberku.

Veřejná výroční skouška chovancův ústavu pro hluchoněmé (Rudolfina) v Hradci Král. koná se dne 12. července t. r. Začátek o pl 9. hod. dopoledne.

Bezplatné kursy pro paličkování krajelek vícepárových pořádá městské přím. muzeum v Hradci Král. v době od 2. do 14. srpna v Záchlumí a od 16. do 28. srpna t. r. v Liticích. Kurs říditi bude st. M. Sokolova, učitelka z Chru- dimě a vyučováno bude celý den od 8—12 a od 1—6 hodin. Nejvyšší počet účastník stanoven pro každý kurs na 25. Krajčátky z povolání obdrží podporu 1 K denně. Přizí i ostatní potřeby obdrží všechny účastnice zdarma. Práce v kurzech zho- tovené zůstávají majetkem muzea. Přihlášky do 20. července t. r. přijímá pl. Marie Klumparová a fideiuství průmyslového muzea v Hradci Králové.

Z Besedy. O prázdninách budou se vypř- čovati knihy vždy v sobotu od 1—2 hod. odpol. ochotou pp. uč. Oehma a Sengra.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. Stav vkladů 30. června t. r. celkem 22.682.98 46.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc červen 1909. Vloženo K 96.496 93, vybráno K 109.626 95, zůstatek K 1.511.730 38. Záruka: Závodní podily K 71.596 23, fond rezerv K 109.292 45, fond penzijní K 29.289 56, fond pro kursové rozdíly K 14.414 —, vlastní reality K 158.726 50, cenné papíry a přebytky K 343 106 14, půjčky směnčné K 363.845 45, půjčky hypoteční K 991.784 29, úhrnem K 2.081.853 62.

Spolitelna Královéhradecká. V měsíci červnu 1909 bylo vloženo K 286.792 69, vybráno K 203.709 41. Stav vkladů koncem června korun 13.083 992 34. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 19.300 —, splaceno 58.400 40. Na hypotékách koncem června K 10.046 646 91. Zásoba cenných papírů K 2.586 000 —. Uložené přebytky korun 1.295.922 79.

Koupě	Obstarávání	Prodej
Svůj velký		
Antikvariát		
doporučuje co nejzdevotileji		
BOHDAN MELICHAR		
knihkupectví nakladatelství závod hudební antikvariát		
v Hradci Králové.		
Zal. r. 1898.		
Velký seznam na požádání zdarma.		

Kuřelny. U nás při oslavě Husově osvět- lena „na obecní útraty“ i část farní budovy, kde bydlí zastupce ředitele kůru a kde jest pokračo- vací škola. To se stalo letos poprvé. Zvěčnění lidumilný farář Jamra věnoval tu část k dobro- činnému účelu obci — nikoli k protikatolickým akcím A hle! Hrob jeho u chrámu sv. Anny jest zapomenut, starý, rezavý kříž nakloněn a obec by ráda nad hrobem tím zřídila park. „Co jest v Písmě, jest jedině pravda“, hlásal vám posravný řečník, ačkoli přece sár. sociálové i rudi právo do Písma často ryjí, ačkoli tleskají člověku, který tasývá křesťanství vůbec jedem z Jader. Těď tedy če- káme, zda die rozkazu Písma začnete se modliti, die Písma žijí a světcům lidumilovi věčnouť prokazovat.

St. městské radě v Hořelích. Zaslal jste proti nám projev do věch k Vám ochravných

listů českých, jen abyste celý přívál proti nám vzbouřili. Mluvíte o „zákeřnickém článku, perfidii, nízkosti povahy, nejpodlejšímu cynismu“ atd. Leč zcela odůvodněným požadavkem jest, že kdo chce jiného napravovati, má předcházeti v spravedlnosti a společenském taktu nejlepším příkladem. Ale — pustíme-li i se zřetele Vaše silácká, shora uvedená slova — musíme prohlásiti, že se *dopouštěte buď vědomého nebo nevědomého překrucování naší správy*. Všímněte si přece ještě jednou, že v naší zprávě otištěno doslovně: „Ale to jest faktum zjištěné a nevyvratitelné, že nedávno kolovala po Hořicích sensační a překvapující zvěst, že několik žáků . . .“ Vy však odvažujete se veřejnosti sděliti, že v naší lokalce „bylo jako zjištěné a nevyvratitelné faktum tvrzeno, že několik žáků . . .“ Hleďte tudíž, jaký kardinální rozdíl jest mezi Vaším tvrzením a skutečností. A že ta pověst po Hořicích skutečně kolovala, to patrně i z řádků, uveřejněných ochotně v „Času“. Kdybyste byli pozorněji „Obnovu“ četli, byli byste si ušetřili zvláštního zasedání, udání našeho listu u stát. zastupitelstva a byli byste dle svojí daleko bližší povinnosti pečovali o vypátrání pachatele, jenž šířil klepy o mládeži hořické. Původní pachatel však zůstal bez trestu, ačkoli víte, že ta pověst kolovala celým městem. Naš list pouze registroval skutečnost, že sensační a překvapující pověst o těch věcech v Hořicích kolovala. Pokládáme za nutné odmítnouti Vaše překročené tvrzení, které dělá dojem laciného insertu pro Vaši svobodnou školu. Jako Vy si reklamujete volnost ve škole, hájíme si my volnost redakční, kterou ostatně plnou měrou sami popřáváte fanatické a pomluvačné „Pochodni“. Ze zpráv, jež nám došly, vy- svítá, že jste si příliš málo všimli prohlášení vldp. děkana. Dopis jeho nebyl vzat v pilnou úvahu na radnici; nebylo naň poukázáno ani v „protiklerikální“ schůzi sobotní, kdy soc. demokrat z plných plic problašoval boj proti „klerikalismu“. To dělá dojem, jako byste si sami nepřáli, aby katolík něco na pravou míru uváděl a aby hořické kruhy zvě- děly, jakým jest katolík ve skutečnosti. Zdá se, že jistí lidé u Vás žijí na lačném po tom, aby byl katolík člověkem nejhorším, jen aby byla nějaká záminka k dalším protikatolickým demonstra- cím. Jak a kde jsme provedli útok na svobodu Vašich škol? Proti nim samým již proto jsme ne- měli v úmyslu vystupovati, ješto dosud jsme měli to mínění, že sledují výlučně ty vzdělávací cíle, k nimž jsou určeny; toto svoje stanovisko osvěd- čovali jsme reklamními notickami. Jestliže však sl. městská rada chce se dostat do vleku „Po- chodně“, spřetrhati každý kompromis s hořickými konservativci a vplouti do vod rudých, pak at ná- nově uváží, co to bude znamenati pro jejich do- sazení svobody! A jestliže se nám hodné vyhro- žuje v několika časopisech, pak prohlašujeme, že si necháváme další vlastní slova v rezervě na konec.

Lidumilné přání masarykovců. Když se katecheti ohradili proti tvrzení Masarykovu, když se katolíci postavili proti křiklavým lžem Judovým, masarykovský tisk honem přispěchal se zásadou, že mají katolíci odpovídati. Teď však dne 6. července „Osvěta lidu“ mlsně se olizuje v blahé naději, jak se duše pokrokařské zaradují až — inu až bude někdo z katolíků potrestán za to, že konstatoval, jaká pověst v Hořicích kolo- vala. „Osvěta l.“ z nedostatku lepší látky stará se o to, aby kaše nevychladla, a proto s lačnou mati- vostí znovu vykládá na kram projev městské rady, který již předtím přece otiskla. Pane Hajno, kdybyste měl seděti ve vazbě za každou zlomysl- nou lež, jaké se ve Vašem listě každý rok hustě objevují, jen pět dní, kolik hodin byste ročně v ža- láři nebyl? Váš list adresoval na zcela určité osoby tolik nespravedlivých potup, tolik vymýše- lých historek, až jej nazval sám pokrokařský „Čes. Učitel“ stokou špiný. Váš list osobám zřejmě o- značeným podkládal nespravedlivě takovou haus- nou povahu, až trnuli nad těmi zákeřnými případy i jsiřivci. A když byla dokázána zcela určité pod- vodná tendence takových zpráv, tu místo omluv a odvolání uspořádány v „Osvěte l.“ nezbedné výpady nové. Proč teď nejnověji „Osvěta l.“ místo odvolání lži, vržené ve tvář sv. rady zem. s. v. v. Fischeera, raději vymýšlí nové útoky? Už se ne- pamatujete, co psal Váš list na potupu kněze, su- rově zbitého pokrokařskou rukou? Váš list má nejméně příčiny někoho kárat pro ostré vystoupe- ní. A pak — vždyť přece velice jemnocitní roz- hánění pokrokařů hořických s velikou chutí čtou ú- toky Macharovy a pozvali si docela syna Heliova, aby u nich přednášel. A synu Heliovu adresoval sám pokrokař Holý tato slova: „Vy jste ve své podrobné, naduřelé autobiografii sprofanoval (zne- uctil) tolik lidí a zvláště žen přímo otevřeně, bez obalu, s takovým vulgárním gustem, že i otrlý trnul . . . Čím, dovolte, je vaše líčení nejpustěj- ších a nejintimnějších scén lásky žen, na něž si okolí jejich přece může ukazovati?“ — Jestliže tudíž hořičtí pokrokaři i s Vaším listem koří se aktivě básníkovi takto posouzenému, naprosto se nezdá, že byste měli tolik jemného citu, aby ve Vás vzplanul přirozený odpor ku každé drsnosti. Vaše rozčilení jest rozhodně umělé a chce korigovati se všeho proti katolictvu vůbec.

Katel. nár. jednota v Nov. Hradci Král. pořadí v neděli 11. června vycházku do lesa obce Kluky.

Na mechanické radnici náprava? V pondělí večer jsme měli pěknou podívanou. Právě k soše Husově, lampiony, hubbu. Už se začali katolíci třást, jak budou rozdraceni. Ale řeč- ník dr. Bartošek se bezděčně rozjel proti radnici. Dovožoval totiž, že nemají práva aktivati Husa ti, kteří nenásledují jeho vlastností. A table výška byla přece jako ušita na naše otce. Hovořil proti nadvládě, omezování svobody, proti různým klič- kám a machinacím na klamání lidu, jimiž se pravda potlačuje. Při tom naše „husitské“ otce jistě hodně píchalo u srdce. Pozvou si dra Bartoška a on do jejich pašovství tolik začne tlouci! Mluvil o tom, jak husité hájili svoje práva a svobodu zákona Páně. A tak nás katolický povzbudil, abychom se při hájení víry pranic nelekali bezvěreckých ne- douků, kteří nejhrůznějším způsobem ženají se nás znásilnit a lhon o nás, až se jim od úst práší. Povzbudil nás tak, abychom se čtyřlých machi- nací radniční kliky nelekali. Vzpomněli jsme si, jak husité radikálně radnici pražskou očistili r. 1419. Ovšem nebylo nám řečeno, že bychom měli sami také v tom statečnost husitských předků následo- vati. Ale přece nám napadlo, že by bylo potřebí aspoň nějakého jiného radikálního prostředku, jako na př. rozpustění obec. zastupitelstva a do- sazení vládního komisaře. Tak by raspoň zákon platil pro chudé zrovna tak, jako pro mocné a bohaté. Aspoň na krátký čas by ta změna neško- dila. Dr. Bartošek pochválil i soc. demokrata, že po příkladu husitů se starají o národohospodářské povznesení a osobní svobodu. No — my známe dobře tu krvavou svobodu husitských cepů, která pracovala bezohlednou inkvisicí, bromaďným upa- lováním a která se hnala vpřed s heslem: „Bijte, zabijte, nikoho neživte!“ A tu národohospodářskou činnost husitskou, která barbarsky mařila dlouho- letou hospodářskou práci Karlova, odsuzují nyní sami naši protivníci. Chtějí-li se tudíž soc. demo- kraté na př. naučiti od zpupných husitských ze- manů zotročené stavu rolnického, chytanou to ve- lice pěknou svobodu! My však toníme po svo- bodě lepší. Že bylo napomenutí Bartoškovo co nejpotřebnější, patrně z toho, jak páni radniční u nás svobodu v praxi provádějí. Minule při obec- ních volbách ti „prákopníci tajného, přímého hla- sovacího práva“ šli valnou většinou k volební urně s plnými mocemi a číslovacími listky. Hlasovali většinou nikoli za sebe, ale jako najatí sluhové na umlčení a porážku voličů pravých — jen aby za- chránili vládnoucí stranu radniční. — A pan purk- mistr? Mluvil v úvodu o černé ruce, která se prý nad námi roztahuje. Jen měl udati pravou adresu na tu černou ruku. Taková ruka, která uvaluje na poplatníky stále nová břemena, která ždímá kapsu, nemůže být v lásce, ať už je černá či bílá. A proto jen ať taková ruka jest brzy od- straněna! Věru bylo dobře, že přišel dr. Bartošek promluvit do duše zdejšími generálům! Bylo pro ně ještě veliké štěstí, že ten Hus na náměstí jest z kamene. Kdyby obživil, nevěděli by ani otcové, kudy dít do polí před ním utíkat!

† Václav Groh. Dne 29. června 1909 byl ráno nalezen mrtev vldp. farář ve Zvoli Václav Groh k velikému zármutku celé farní osady. Ve čtvrtek 1. července byl u přítomnosti množství lidí pohřben, ačkoliv ten den stále přelo. Sešlo se 13 kněží. Promluvu nad rakví po requiem vykonal vsdp. Václav Uhlíř, b. vikář a děkan v Přepý- ších. Nad hrobem projevil žal a bolest osadníků nad neočekávanou ztrátou zástupce starosty vřelými slovy. Vldp. farář Groh byl před 6 1/2 rokem farářem v Č. Verneřovicích, kdež byl též b. vikar. sekretářem; zde byl vícekrát vyznamenán od nejvyš. bisk. konsistoře a před 2 měsíci obdržel titul b. notáře. Zásluh měl mnoho. Kostel zvolský stratil svého obnovitele, tak že chybí toliko druhý postranní oltář sv. Jana Nep. Většinu nákladných oprav učinil svým nákladem. Vynikal vzácnou mírností a laskavostí, takže lidé veřejně mluvili, že takového faráře sotva více dostanou. Requiescat in pace!

Částav. (Opzd.) Naši hasiči a církevní průvody. Slavný sbor dobrovolných hasičůúčastnil se korporativně slavnosti Božího Těla po staro- dávném zvyku, vystaviv hasičské náčiní na náměstí. Tento chvályhodný obyčej nebyl však vhod ně- kterým osobám, které vnesly otázku účastenství na církevních průvodech do schůze hasičské a dovolávaly se záporného usnesení ústřední jednoty. Návozy jejich byly však většinou zamítнутy a čle- nové prohlásili, že jako hasiči dobrovolní nedají si předpisovati při takovýchto přiležitostech. Ve- řejného uznání zasloužil p. velitel hasičského sboru R. Pertold, který prohlásil se solidární s většinou členstva a p. purkmistr Dr. J. Zimmer, který správně poukázal, že v této věci sboru dobrovol- němu předpisovati nelze a že usnesení ústřední Jednoty jest jenom chvilkovým zjevem, který může být v čase velmi krátkém splna zvrácen. Statečné většinou všecka čest! — Oprava Mariánského sousoší na náměstí předsevzata byla z dobro- volných příspěvků, jež sebraly ochotně některé dámy z výboru spolku sv. Ludmily a vldp. děka- nem J. Foltou. Sousoší mělo být zbaveno náteru a zřetati v přirozené barvě pískovce. Jelikož však zhotoveno jest z pískovce kutnohorského, který podléhá značné vlivům počasí, nezbude než znova je natřít. Při tom doplněny budou i scházějící části a znova staženy rozestouplé schody. Případné

dárky přijímá děkaneký úřad. — Naš Botič v parných dnech počíná se jak náleží tužiti. Za- jímavo bylo slyšeti úsudky návštěvníků hřbitova, čáslavských rodáků, přišedších na pout sv. Petra a Pavla a ubírajících se ku hrobům svých dra- hých. Reprodukovati je bylo by nebezpečno pro konflikt s paragrafy o osobní cti a urážky veřej- ných úřadů. Zvláště zdárně si vede při dráždění čichových orgánů kaluž mezi tratí a okresní sil- nicí. Snad by aspoň na tu stačila motyka a lopata. — Nebezpečnost mládeže bráničí na zlomyslné uličnictví zmahá se v některých částech města měrou nemalou. Slušnější oděné dítě nesmí se tam ukázati, aby nebylo ztýráno nebo surovými nadáv- kami obsypáno. A odváží-li se starší je pokárati, dostane se mu téhož. Zvláštní sport vymysleli si pak odrostlejší výrostci — znečišťovati dámské šaty. Bylo by záhodno, kdyby občas zašla stráž na tato předměstská místa s náležitou výkonnou úřední pravomocí. — Volná myšlenka vystou- pila pohostinsky v „Duelkové divadle“ dne 27. června s komedií „Klerikalismus a znásilňování učitelstva.“ Mužské role zahráli pp. Klímka a Pelant, představitelka ženské role sl. Kadeřábková se ne- dostavila. Bobkový věnec odnáší si p. Klímka; výkon jeho byl opravdu silácký — v hrubosti je nepřekonatelný. Celá schůze měla býtí efektním pozadím pro učitelku Faifrovou z Haberska, kterou prý vlastní kollegové přivedli do nesnázi přílišnou horlivostí o stavovská práva a kterou nyní chtějí tímto způsobem rehabilitovat. Na dotaz, kdo ob- starává agendu Volné myšlenky v Časlavi, odpoví- dáme, že p. Max Weiner, syn obchodníka a hlavního trafikanta p. Fr. Weinera na náměstí. Agituje takto pilně proti klerikalismu, ale přitom mu na př. nevádí, aby v otcové závodě nedopo- račoval horlivě venkovanům kopy s nápisem: Bůh žehnej žeh(?)! — K úpravě města. Nového vzhledu dostává se ulici Jeníkovské, nově zvané Havlíčkové. Ze subvence státní děje se předláždění ulice kostkovým kamenem, při čemž upraveny budou chodníky po obou stranách v náležitou šíři a opatřeny i novou dlažbou z drobného barevného kamene. Celá ulice nabude tím úpravného rázu a získají značně i obchody i domácí páni. Jest to další krok k povznesení města dle programu ny- nější správy.

ARCHITEKT
JAR. PAŽOUT,
aut. stavitel
HRADEC KRÁLOVÉ,
:: Velké náměstí, podsiň. ::
Speciální vazby **DITRIGON**,
stropní konstrukce **PARSIMON**,
jsou praktické, trvanlivé, únosné a činí
stavbu levnější
o 10%.

Propraco-
vaný
a praktický
půdorys
zlevňuje
stavbu, zvý-
šuje výnos!

Řestoky u Chraští. Dne 29. června t. r. svolal místní důvěrník strany katol. lidu důvěrnou schůzi do hostince p. Malinského za účelem zalo- žení hospodářského a záložního spolku. Při volbě předsedy ujal se slova horlivý pracovník náš dp. Jan Beneš z Chraští a v pravdě poučné přednášce 3 hod. trvajících vysvětlil nám výhody, jaké bychom měli z hosp. a zálož. spolku. Ku konci přednášky poukázal dp. řečník, jak katolická strana přes všecken terror nepřátel blahodárně působí též na poli hospodářském, což jest důkazem, že v krátkém čase založila přes 50 Raiffeisenek a více hosp. spolků, které velmi dobře prosperují. Na příklad uvedl nám hosp. a záložní spolek v Rosicích, který též sám založil a který, ať jest v za- čátcích, čítá již 75 členů a velmi dobře se uplat- ňuje, což přítomní členové hosp. spolku z Rosic nám potvrdili. Po výzvě, abychom i my co nejdříve u nás si založili hosp. a záložní spolek a dále po ujištění, že bude ochoten pro začátek nás zapraco- vati k vedení hosp. spolku, dp. řečník ukončil svojí zdařilou přednášku. Ze upřímná slova jeho došla pochopení, svědčí nejlépe, že se hned přihlásilo za členy hosp. spolku 29 mužů a jest naděje, že v brzkou se počet členů značně rozmnouí. Po zá- pisku členů přistoupeno k volbě předsednictva. Všemi hlasy zvoleni byli pp.: Josef Šmahel za předsedu, F. Šmahel za místopředsedu, F. Rabas za jednatele, K. Heller za knihovníka a F. Starý

za pokladnička. Po ukončení volby provolal dp. Beneš a ostatními ku zdaru nové založené hosp. spolku bítavské: „Zdat Báh!“ Vzdáváme dp. řečníkovi nejvrdnější díky za jeho laskavou obětavost. Uznáváme, dšst. pane, že máte jediné naše dobro na zřeteli. Přejeme si ze srdce, byste ještě po dlouhá léta ve zdraví mezi námi působil. Pánům členům s Rosic srdečně děkujeme, že byli ochotni spolupůsobiti ku založení hosp. spolku. Naši další činnosti zdat Báh!

Z Javorníka. V neděli dne 4. července byli jsme svědky impozantní katolické manifestace, jaké dosud Javornice neviděla. Konal se totiž průvod zbožných katolíků do blízké kaple v malebném Raffrově lesku. Vzdor tomu, že četní klidili seno, které následkem deštivého počasí celý týden na poli leželo, vydařila se katolická slavnost nad očekávání. Přišli téměř všichni katolíci dobré vůle, aby svým účastenstvím veřejně se přihlásili k praporu Kristovu. K této řídké slavnosti, která i nepřítelům imponovala, zavítal ochotně chvalně známý řečník, vdp. kanovník a profesor theologie dr. Frant. Sulc, přišlo procesí z Ném. Rybné v čele s vdp. farářem Selicharem, dále procesí z Rychova a tamějším kaplanem dp. J. Novohradským, dále dostavil se Oufimský kaplan dp. Jos. Rössler; duchovní správce z Liberku dp. Pohl a ze Slatiny dp. Kuběš omluvili svou nepřítomnost. Všechni účastníci bylo asi 1000. Již dopoledne svým mistrem kázání zapasal se vdp. kanovník dr. Sulc v srdce všech osadníků; přátelská a otcovská jeho slova našla zajiště oblasť v srdcích zbožného posluchačstva. A jestliže již dopoledne ziskal slavnost řečník srdce všech, což teprve kci o jeho slavnostním kázání v lese pod širým nebem! Jímavá a přesvědčivá byla jeho slova, takže v mnohém oku zaleskla se bohatá slza vděčnosti. Vybral se posluchače k následování ctností rodičky Boží, obzvláště pět kvítků vložil v ruce naše, pokoru, lásku, vděčnost, křest, statečnost a vytrvalost. Ctnosti těchto je zapotřebí za dnešních trudných dob, kdy různé strany se utvořily a sice a Kristem, proti Kristu, bez Krista a nad Krista. Hlasme se s pýchou k nábož. katolickému; proti spolkům, odkudž se šíří hniloba mravní, zakládáme spolky katolické, odkudž rozlévá se požehnaná, spokojenost a pravé štěstí. Po této úchvatné promluvě konal místní duchovní správce za asistence přítomného duchovenstva pobožnost křížové cesty a po té pokračoval věhlasnou kazateli vdp. dr. Sulcovi a všem, kteří ku zdaru této krásné slavnosti přispěli. Po návratu do kostela uděleno sv. požehnaní. Přáním všech jest, aby vdp. kanovník dr. Sulc v brzkou k nám zavítal a nás v nynějších náboženských bojích posiluiti ráčil. Báh odpal vdp. kanovníkovi dr. Sulcovi, jakož i horlivému našemu faráři vdp. Frant. Kuběšovi za jejich obětavost a námolu. Vděční osadníci Javorníků.

Na okrese 43. se již jeví veliký zájem a konají se přípravy ku všeob. sjezdu v Hradci Králové. Účastníci se již mohou ohlašovat u svých důvěrníků nebo duchovních správ, nebo i bezprostředně u krajinického výboru „Str. katol. lidu v Č.“ v Hronově n. M., který hodlá postarat se o vypravení zvláštních vlaků. Jest tedy na našich důvěrnících i důstojných duchovních správách, aby již snažili se zjistiti počet jistých účastníků, nebo aspoň vyšetřiti, jak velký počet a jejich obvodu se dá očekávat, aby kraj. výbor dle toho mohl zaříditi své vyjednávací. Prostí se, aby takovéto informace, ať kladné nebo záporné, byly podány se všech míst našl kraj. organizace nejdéle do 25. července t. r. zmíněnému výboru, aby tento čas mohl utinití veškerá opatření Bratři důvěrníci, konejte svou povinnost! Krajinický výk. výbor.

První krajinický sjezd 2. vol. okr. 43 v Českém Škalci se vydařil nad očekávání skvěle. Za překrásného již ranního počasí seřadili se četné organizace v třítlisový průvod, nad úlmí v jasnu slunečním se skvělo šest praporů. Na náměstí úchvatně kázal vdp. farář z Lomaeie n. Pop., načel z zbožného zpěvu sloužil polní mlí svatou. O 1 hod. odp. byla odhývána výroční konference za předsednictví krajinického důvěrníka p. Brandeise, již se účastnilo na 200 důvěrníků a delegátů. Rádo bylo viděno, že i důstojné duchovenstvo dosti častně se sjezdu účastnilo. Zvláště milé bylo, že sjezd svoji přítomností počtil i vdp. bisk. vikář P. Fr. Pecka, děkan z Náchoda. O 2 hod. byl seraděn již čtyřtlisový průvod (v němž se zvláště malebně vyjímala míšeň v národních krojích), který se s hubbou odebral do útulných stinných zahrad v M. Škalici. Tam vzrostli brzy zástap na 6000 lidí. Tu po uvítání svolavatelem p. H. Špátou byl zahájen tábor lidu, jenž předsedali pánové: H. Špáta jako předseda, J. Bartošek ze Smiřic a A. Šefek, št. uč. z Výravu, jako místopředsedové, dp. Frant. Šmetana, kapl. z Dobrušky a Jan Kovář, účetní z Hronova, jako zapisovatelové. Nadšeně aklamován byl dp. Al. Jemelka T. J., který ve výborné řeči „O moderní společnosti“ důrazně nabádal jak ku hospodárnosti tak i k lidumilnosti a k opravdovému životu křesťanskému; posluchačstvo co obvlí projevovalo nadšené svůj souhlas. Po malé přestávce a po předání omluvy p. hr. Sternberga, který se sjezdu nemohl účastnit, vystoupil na tribunu předseda strany katolického lidu dr. Horáky, který byl přijat bouřlivým potleskem. Třís straně probíral činnost Měské rady i jednotlivých

politických stran. Výtečně vyvrátil nařčení od soc. demokratů, že by poslanci katolicko-národní jednali na újmu strádajícího lidu. Po skončení řeči byla projednána řečníku nadšená pochvala a uznání, ačž byl veškerým posluchačstvem jednomyslně přijat tento projev: „My účastníci katolického sjezdu krajinického 4. července 1909 v Českém Škalci v počtu šesti tisíců účastníků vyslovujeme poslancům katolicko-národním za jejich poctivé hájení našich hospodářských, politických, národních i náboženských zájmů nejpřiležitější uznání a skládáme v ně i na přístě úplnou důvěru, že budou vždy svědomitě hájiti práv svého lidu, zvláště že se co nejrozhodněji postaví na odpor všemu neoprávněnému a nespravedlivému vykořisťování a zdratování všech životních potřeb lidových.“ Po doslovu p. předsedy byl pak sjezd zakončen. Tímto velezdařilým sjezdem jest dán základ k nadějnému životu tohoto říš. vol. okresu. Zdarem tím jsou zajiště nspokojeni, sa obětavou námahu odměnění a k další práci posileni všichni pracovníci tohoto okresu, zvláště čili pracovníci českokatolíci. Zdat Báh!

Velikolepá schůze v 43. volebním okrese. Náš čtvrtý sjezd, který jsme odbyvali v Bystrém u Nového Města, 27. června t. r. se velice pěkně vydařil; účastnilo se ke třem tisícům lidu. Dopoledního průvodu ke službám Božím přes 700 osob se 2 prapory. Zvláště pochvalného uznání si získal sl. hasičské sbory bysterské a janovské, které se nijak neostýchaly účastniti se manifestace významné slavnosti katolické. Míle též se vyjímaly pestré národní kroje našich švarných dívek a dítek. Slavnostní kázání měl vdp. dr. Horáky říš. poslanec, který svoji řeč osvědčil znovu že jest výtečným kazatelem. Po službách Božích pak byl průvod. O 1 hod. seřadili se účastníci v rozcestí a průvodem se šlo na tábořiště, kdež celý sjezd pozdravil místní duchovní správce. Po zvolení předsednictva, do něhož zvoleni byli: p. Josef Kovář za předsedu, p. Ant. Novák z Bačeti a z I. a p. Holanec z Přepych za II. místopředsedu, p. Rada z Krčína a p. Ronbal z Bystrého za zapisovatele, zahájil předseda sjezd, uděliv slovo vdp. dr. Horákému. Pan poslanec byl pozdraven při vystoupení na řečníště bouřlivým potleskem a provoláním slávy. Ve své řeči věrně vysvětloval dnešní politickou situaci, poukázal na jednání poslanců katolicko-národních, vysvětlil svoji politickou působnost, odvodňoval správnost svého hlasování. Řízně odrazil útok soc. demokratů pro poslední hlasování v „Právu lidu“ na něho vedený. Do pravého světla postavil jejich obemetonou hru a neslýdanou lživost. Po různých vyvětlivkách a po ujištění, že chce vždy svědomitě pracovati pro dobro svého okresu a voličstva, svoji řeč za nadšené ovace obecněstva ukončil. Na vyzvání předsedy byla p. poslanci vyslovena neobmezená důvěra a bludec mu provolána sláva. Po zapění národní hymny se ujal slova zasloužilý p. Vl. Jelinek, učitel z Březova. Třís ve své velikolepé řeči promluvil o výchově mládeže vůbec a katolické zvláště. Důrazně poukázal, jak nezbytnou je katolickým organizacím. Řečník byl za svoji zajímavou řeč odměněn bouřlivou pochvalou a potleskem. Po ukončení tábora se rozpředla volná zábava při koncertu, kteráž však byla přerušena spustivším se deštěm. Morální úspěch tohoto sjezdu je veliký, takže si lepšího výsledku nebylo přáti.

Osobní dennešence u sl. c. a k. okr. hejtmanství v Novém Městě n. M. Pánové Markalous a Radouš mi při schůzi v Mexiřici dne 13. června 1909 řekli: „My víme, že jste na hejtmanství v Novém Městě byl. Jeden člověk s okresu opočenského tam byl a to nebyl nikdo jiný než Vy!“ A p. Markalous dodal: „P. Krejzl smá čest na hejtmanství velice dobře. Kde by také jinde sebral šš z Budv. sbírky; tu si jistě nekoupila obec Čánska ani Beseda.“ K tomu odpovídám: Mohu přisáhnouti, že jsem u sl. c. a k. okr. hejtm. nebyl — mám však spočitovací zákon. Vše má se takto: Dne 3. března byly sjezdě Besedě doručeny tiiskopisy, kterými se Beseda vysvětlovala, aby se účastnila politického projevu vůči Měskému poslanci p. Dr. Horákému. Poněvadž Beseda dle s'arov § 2. a § 3. jest spolkem hospodářsko-vzdělávacím, podlehlajícím zákonu o spolč. se dne 15. listop. 1867, nemůže o taková vydati žádná usnesení neb prohlášení překročující obor stanovami vytknutý, o čemž svědčí: § 20. a § 24. zák. o spolč. a rosh. spr. dv. s. z 17. února 1881 č. 95. Badw. 1026. Z výrobové schůze „Hospodář. čtenář. besedy v Čánce dne 6. března 1909“ Dopis tento odeslán dle koncept. protok. dne 9. března 1909, čímž výbor Besedy považoval tuto věc za ukončenou. Na tento dopis obdržela však Beseda opět přípis, jehož autorem dle sdělení p. předsedy Hosp. spolku jest p. Markalous. — V tomto velice dlouhém přípisu vytýká autor výboru naši

Besedy mimo jiné doslovně toto: „Pánové, upřímnost boje v otázkách zemědělských nesmí znát míry trpělivosti, nesmí znát politického přestřelčení, nesmí nás třdit dle náboženského smýšlení tak, jak by tomu chtěl výbor Vaší besedy. Jest smutným úkazem, že členstvo naše nejen nezná znění svých stanov, ale ani porozumění nemá pro výklad jich. Uvažujte, pánové, znovu, ale bez politického kabátu a náboženského.“ Po tomto uražlivém dopise bylo povinností výboru Besedy, aby se na příslušných místech informoval, jednání správné výboru či p. Markalous. N. základě toho zaslán byl sl. c. a k. okr. hejm. v Novém Městě n. M. dotaz, a přiloženy stanovy besední dne 17. března 1909. Na tento dotaz obdržela Beseda odpověď dne 28. března 1909 doslovně takto: „Čís. 6483 Čtené Hospodář. čtenář. besedy v Čánce. U vyřízení tamního dotazu se dne 17. března 1909 dávám čtené hospodářské besedě věděti, že tato — jako spolek nepolitický — ku žádnému politickému projevu oprávněna není, a že by uskutečnění politického projevu se strany její bylo překročením oboru působnosti dle stanov jí vykázaného, které by dle § 24. zákona spol. se dne 15. listop. 1867 čis. 134 f. z. mohlo míti za následek úřední rozpustění spolku. Zaslány sem exemplář stanov zároveň vracím. C. k. správce úřadu.“ Nato zaslala Beseda p. Markalousovi jako autoru urážlivého dopisu — přípis následujícího znění: Panu Václavu Markalousovi, t. č. učitelu při zimní hospodář. škole v Opocně Jste autorem dopisu datovaného dne 11. března 1909 a adresovaného na „Hospodářsko-čtenářskou besedu v Čánce“, kterýmž dopustil jste se: 1. Svádění ku protizákonnému projevu. 2. Snížení a lživého podezřívání členů výboru či funkcionářů spolkových. Napsal jste v onom dopise: „Jest smutným úkazem, že členstvo naše nejen nezná znění svých stanov, ale ani porozumění nemá pro výklad jich.“ Za tato slova nežádáme od Vás satisfakce, poněvadž jste je napsal sám o sobě — a nikoliv o nás! Že Beseda naše zachovala se dle zákona pro ni platného, svědčí výnos sl. c. a k. okres. hejtmanství v Novém Městě n. M. pod čís. 6483 dne 28. března naší Besedě zaslany. Dále jste napsal: „Uprímnost boje v otázkách zemědělských nesmí znát míry trpělivosti, nesmí znát politického přestřelčení — nesmí nás třdit dle náboženského smýšlení, tak jak by tomu chtěl výbor Vaší besedy.“ Za tato lživá slova činíme Vás zodpovědným a žádáme příslušnou písemnou satisfakci do 10. dubna 1909. Z výborové schůze „Hospodář. čtenářské besedy v Čánce“, dne 1. dubna 1909.“ Dopis tento odeslán doporučeně p. Markalousovi dne 2. dubna 1909. — Pane Markalous, bylo Vaší povinností, zejména jako učitele a vychovatele, abyste lživé podezření vůči výboru Besedy odvolal! Jestliže jste učinil jako nevkalifikovanost ohledně nazírání na stávající zákony, ukázal jste svoji tísnou bestaktnost tím více, poněvadž jste lživé podezření vůči výboru Besedy neodvolal a ještě dovolil si jednatele Besedy veřejně obviňovati z denunciantství, čímž dokázal jste, že za učitele a vychovatele na tak zodpovědné místo se naprosto nehodíte a svým sřetěným a nerozvážným jednáním ohrožujete v největší míře existenci hospodář. školy! — Fr. Krejzl.

Městská spešitelna ve Vysochem Městě vykasuje je měsíc červon 1909: vloženo na knížky K 349,915.55; vybráno K 251,690.94; vloženo na běžný účet K 51,594.55; vybráno K 156,396.57; zástatek vkladů na knížky K 4,609,429.23, na běžný účet korun 1,394,731.48; úbrnem K 6,004,160.71; hypotečních půjček vyploceno K 8,700.0 h; splaceno K 32,785.21; zástatek hypotečních půjček K 3,507,525.78; směnek eskomptovaných za K 88,629.9; splaceno K 81,648.0, zástatek K 547,183.40; do jiných útavů vloženo K 497,743.60 h, vybráno K 595,701.47; zástatek vkladů v jiných útavech K 1,725,687.39; cenných papírů v zásobě za K 2,728,362.85; záloh lombardních K 6180.0; hotovost pokladni K 16,153.34; obrat účtení a pokladni za čas od 1. ledna 1909 do 30. června 1909 K 22,557,303.39.

Hejtmanský (Sv. birmování.) Dne 12. června po 5. hod. dopoledne přibyl do našeho města Jeho Excellence nejdp. biskup královéhradecký dr. Jos. Doubrava, aby ve zdejších vikariátě udílel větším svátost sv. birmování. V první řadě byla to naše mládež a c. k. gymnasium, tvořící svorně špalír. Nejdp. biskupa uvítal vdp. děkan Václav Horák; nato předstoupila žákyně Valerie Lamertová, aby pozdravila velepastýře jménem všech šáků a žákyň. C. k. úřednictvo představeno. Nato ubíral se velepastýř špalírem do chrámu Páně, tehnaže všechny. Jako dobrý pastýř, ve jménu Páně přišel, lásku přináší a o lásku také prosí — pravil v promluvě ke všem shromážděným. A se jistě tato lásky také došel. Kudy se ubíral, vyhledával malické, které matky na rukou nosily, aby jim pošechnal; nikoho nepomíjel, hutov a každým otcovská slova promluvit. Velepastýř sákal na krátkého pobytu všechna srdce. Kostel, ulice se plnily, kdykoliv nejdp. biskup se objevil. Krásné to byly chvíle, které tak hned nevymírali a všichni si přejí: O Bože, zachovej našeho milého pastýře, aby aspoň ještě jednou k nám zavítal. Birmovanou všech bylo 1815.

Seznam milodárů ve prospěch po. heřálých v Čáchošíně (Pokračování.) Vdp.

Engelbert Starý, děkan v Rovnání K 10—, vdp.
Karel Kotrbalec, farář v. v. v. Král. Hradec K 5—,
vot. p. Karel Adamec, hodičák v Oslavici K 508,
osada Gerštejn (okres Nám. Brod) K 50—, vosp.
Josef Prokop, hofský poslaneč v Jasečné K 10—,
Nám. Brod, sbírka kostelní K 3808, Skuhrov u
Habrů, sbírka kostelní K 17—, vosp. P. G. A.
Dvořák, převor na Strahově K 10—, dčst. farář
tříd v Pračově K 3—, vosp. V. N. děkan v D. K.
K 10—, ct. p. Jan Zadina, čtvrtník v Čachotíně
K 10—, ct. p. Václav Juliš, krejčí v Čachotíně
K 8—, dp. Karel Jirka, katecheta v Opotě K 20—,
vot. al. J. Mrázová v Turnově K 2—, p. t. p.
Eduard Šponner v České Třebové K 5—, p. t. p.
A. N. v Chrudimi III. K 5—, p. t. p. Jilek v Mi-
kulovicích K 1—. Dobromady K 20912, s minu-
lého týdně K 484-4, celkem tedy K 693 96. —
Všem šlechtatným p. t. pp. dobrodinům věděná:
„Zaplát Běh“ mnohonásobně! Farář tříd v Ča-
chotíně, dne 6. července 1909.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dosťati lac v knižkupectví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Překopech.

Sbírka ve prospěch českých bohoslužeb ve Vídni koná se v kostelích královéhradecké diecése v neděli dne 11. t. m. Vzhledem k tomu, že v matečské Vídni stojí české služby Boží spolek sv. Methoděje na 9000 K a že na zakoupení kostela a kláštera, jnuž by vyhradně Čechům stouli, nedostává se dosud 236 000 K, dle možnosti přispějí každý za duchovní a národní záchrannu svých vlastních rodáků, kteří sato budou povždy vděční.

Proč agrární listy štou proti církevním velkokatákům? Poněvadž v poslední době musili dát do podmínek pronajmá, že sedláci kavaliří nájemci církevních polností, nebudou žádat o podnájemníka, chudých domkářů, většího nájemného, než sami platí. Na mnohých místech totiž měli církev. stácky pronajaty za 20—25 K za měřici a po domkářích žádali 40—60 K; po způsobu židovských lichvářů. Nyní tedy vybuchuje jejich háv!

V Americe válnost k jazyku českému, v Chebu opovržení. Dle správy Hlasu Národa z Prostějova česká smlouva tržová byla v Americe český legalisována jak následuje: New-York, město a stát. Okres New-York. Já níže podepsaný, státně povolaný notář pro okres New-York tímto potvrzuji, že slečna Františka Novotná jest má snámka dle jména, stavu a obydlí, co osoba v tomto spisu zmíněná, a přisvědčí přede mnou dťrdila, že s oběhem této smlouvy souhlasí a přede mnou tuto smlouvu též podepsala. Na důkaz toho připojuji svůj vlastnoruční podpis a třídenní pečeť. Dáno v New-Yorku dne 6. května 1909. Seidemann m. p., notář. — V Chebu by si notář něco podobného nedovolil, tam považují jazyk český za méně cenný, za to ve svobodě Ameriky, válece si jazyka cizích národů, projevují se kulturně vsohlednější než Němci.

Kultura Němců dolnorakouských. Minulou neděli po založení české školy v dolnorakouské obci Čáňově, kde jest síla česká menšina, byli vracející se do Vídně čeští účastníci schůze, v níž založna střízena, v sousední obci Havrasbachtz prepadeni, při čemž v nastlé krvavé řezi bylo několik osob velmi vážně raněno, mezi nimi redaktor Janta utřípil přes 30 krvavých ran. Němci svou zbloudilost nikterak nepoškodili české snahy, naopak je posílili. Tak se projevuje nenávisť německá. Ale všeho do času!

Kam by se měli čersti lidé stěhovat.
Když už to přeloví: „Všude dobře, doma nještě“
neplati pro mnohé naše zemědělce, řemeslníky,
dělníky atd., kteří proto hledají lepší domov za
hranicemi v Americe, prospějí by jistě na mnohé
strany, aby směr cesty takovýchto nespokojených
nebo podnikavých obrátil se v bližší cišinu, okouk-
nutí proti Americe jest do vlasti ponauč. Na skok:
V Dolních a Hor. Rakousích jest už hojné Čechů,
kde by se i další mohli uchytiti a posíliti český
živl, jehož vřetná udává i sama úřední statistika.
Není ani jediného politického okresu v Dolních
Rakousích, v němž by úřední statistika nevykazo-
vala českého živla. Ve Vídni napočítáno přes 100.000
Čechů, v celých Dol. Rakousích přes 139.000; ve
skutečnosti jest to Čechů třikrát tolik. Nejvíce
Čechů žije v hejmanství mistelbaském. móding-
ském, emmentalem, vcesteckém, bývalém floridesor-
ském a kornenburském. — V hejmanství mistelbask-
ém je 127 obcí, a s těch v 85 obcích mají Češi
sámé měnšiny, v některých pak dokonce většiny,
a to dle úřední statistiky. České většiny musla
úřední statistika zaznamenat: v Potterně (3118
Čechů a 221 Němců), v Chovratcích Nové Vsi
(1152 Čechů a 74 Němců), v Lohovci (990 Čechů
a 5 Němců) Volek české měnšiny dle úřední sta-
tistiky jsou v Cahnově, v Sedcích Krutích, Ha-
vranbuzích a Pernáti. Ve skutečnosti však v těchto
obcích jsou Češi ve většině! V hejmanství mó-

línském je 41 obcí, a z těch v 28 jsou české menšiny, a to asi tak. Tak ve Vídeňské Nové Vsi je 1181 Čechů a 1855 Němců, ve Vösendorfu 693 Čechů, v Mödlingu 580 Čechů, v Grammatneusiedlu 460 Čechů atd. — V hejtmanskvím smutném jest 101 obec, a z těch ve 44 jsou české většiny. V Německém započítáno je 576 Čechů a 99 Němců, ve Svatech 512 Čechů a 219 Němců, v Rabitzkách 1002 Čechů a 1003 Němců, ve Wielandau 1015 Čechů a 1661 Němců, v Tannenbrucku 160 Čechů a 186 Němců, atd. — V hejtmanskvím mosteckém je 61 obcí, z nichž 36 má české menšiny a 1 obec má českou většinu: Hennesdorf 483 Čechů a 469 Němců, Oberlisa 470 Čechů, Leopoldsdorf 378 Čechů atd. Obce bývalého hejtmanskvím fluridorského, pozdější Fluridorf připojil se k Vidni, přiřídily příslouh sousedním hejtmanskvím. Z 82 obcí v 63 jsou české menšiny. Na př. v Lassee 263 Čechů a 808 Němců, v Unter-Siebenbrunnu 241 Čechů a 413 Němců, v Eslingu 185 Čechů a 287 Němců, Rutzendorf 76 Čechů a 146 Němců atd. Tyto okresy jsou českým živlem velmi silně promíchány, ale i v ostatních je mnoho Čechů. Vyjma Vídeň a města se samostatným statusem je v Dol. Rakousích 1606 obcí, a z těch v 614 jsou české menšiny, někde i většiny. — Padou pro českou podnikavost jsou také Bosna a Hercegovina, kde jest mnoho úřednictva, důstojnictva i vojska českého, ale není tam závodů, které by jim obstarávaly potřeby. Není tam sluhových hostinců, není cukrářů, křesčích, zámečnicků a různých řemeslníků. To vše mohli by obstarati naši lidé a dobře by při tom pochodili. To vše uznávají Němci a proto se hrnou honěd do Bosny a Hercegoviny se svým kapitálem, s nimž i uherští lidé usilují ovládnout tyto země, zatím co naši lidé ženou se slepě v dálkou Ameriku.

Modní a galanterní

závod pro dámy a pány

Fejgl & Byðistè

Hradeo Králové.

Divadelni ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a pálvestv. —

Prádlo — Deštnáky. — Šněrovačky.

Primary are secondary & hereditary

Kněžské kolárky a náprsenky.

Kniha dra Fr. Reyla „Úkoly sociálních politiků“ těší se pro svoji důležitost a velmi promyšlené zpracování zasluženě veliké pozornosti. Dne 2. t. m. napsal „Čech“: Sociální práce katolické strany sice ve znatelných ryscích se uplatňuje, ale ještě mnoho schází, čeho důlna dohnáti, abychom byli jakž takž spokojeni. Theoretická příprava byla dosti nejasná a kollektivní Zmlúta jme se dlouho v množství drobných brožurek a pojednání, ukluzujících takřka mezi prsty, a na druhé straně máme knihy značného obsahu, které právě objemností zastrádají toho, jemž běží o poučení soustředěné a nikoliv o kathedrovou útenost. Sám, přisvávám se, čti a studoval jsem mnoho věcí v tomto oboru, ale právě proto, že se tak dělo tu drobnotní, onde zase širokými rozklady, nemám vůde žádnou jistotu. Nepřijímám tiest člověka, jestliže nestojí na pevné půdě tam, kde má býtí jak doma. a kde nutný jsou přesné vyhraněné pojmy a účoly. Co to stojí tápání, c; skrouček a rozběhů, nešli na pravou cestu uhodí pracovník, který vydal se bez vůde vzdělavat pole sociální. Ovšem postupem doby za upjatého pohledu a pozorování dostaví se praxe, ale mohlo byti vykonáno mnoho jiné užitečné práce, kdyby hned z počátku pracovník byl měl správný a spolehlivý kompas, ukazující, kde a jak čeho se ohápeti a blížší úkoly od vzdělanějších rozvídati. Jestliže kde jest odůvodněná zásada: „Nemůže býti praxe bez teorie“, jest to právě tady. Dnes, kdy doléhají úkoly rozšířené pastorec na kněze čím dále živěji, důležitó jest, aby kněžstvo, zejména mladší, nevydávalo se na plavbu s lodí bez voala. Intenzivně cílna se potřeba instruktivní knihy, jež by v harmonickém, účelacm celku poskytovala teorii a praxi zároveň. Splněn této tužby dostalo se našim pracovníkům v knize dra Reyla, jež má nadpis: „Úkoly sociálních politiků.“ Kniha obsahově sřídaje, co násev napovídá, a ohvalitěnou předností její jest, že, nebromadíc sločky plřiliš mnoho a neuspokojíje se pouhými námký, shrnuia jasné a přehledné všechno, čeho inteligentníma kněží a křesťansko-sociálníma pracovníku vědětí jest potřeba, aby bral se pevnou cestou bez pochyb a kolísání. Důrazné podkřtřaji, že kniha vyniká jasnými pojmy, což jest nemalého významu a ohledem k tomu, že sociální otázky, tak přetřávané a na všechny mošné i nemošné postory vztahované, namoše posud nešli urdití vřídění ani v mřiti těch, kdo s i-křesťanskými

dědova jsou povoláni, aby zdárného jejího řešení dříve se účastnili. Autor hlubokým rozbíhlem obšířil socialistickou literaturu a jistou rukou zhuští směrnaté myšlenky, takže jednotlivé kapitoly jsou pevnými, nutnými celky, které theoreticky prakticky, jak již jsem podotkl, vystihují v podstatných rysech všechno, co a socialisti otázkou mládeže dosud učenci, a co podává rádať život sám. Knihy takové dosud jsme neměli, proto beze frází možno říci, že vyplnila mezeru, která tu avšak nedostatečně byla pocíťována. Z obsahu jejího budou čerpati nejen řečníci ke svým přednáškám a kazatelé ke svým kázáním, ale hlavně pracovníci budou mít v knize spolehlivého rádce a vědce, pro kterým se dlouho obíheli. Řekli bych, že jest to kniha soustředěné energické a jest si přáti, aby všechna ten užitek, její myšlenkové naznačuje a napovídá, přelával se ve vydatné činy práce socialistů. Na konec neřekám, že by neměla scházeti v knihovně žádného českého křesťana, nýbrž přímě vyřazám a tvrdím, že tam scházeti nesmí! — **J**Užerejšující tento významný, odborný posudek Raylovy knihy „Úkoly socialistů politiky“, podotýkáme, že spis ten jest vydán v obmeceném počtu výtisků, tak že ho na ukázkou nezískáme. Kdo jej chce obdržeti, necht ať jej laskavě objedná sám. Nutno si pospíšíti, ježto dle dosavadních častých objednávek lze souditi, že v měsíci bude náklad té knihy zcela rozebrán.

Všedoborové sdružení kresť. d. mládeže, jehož ústredí je v Hradci Králové, za mesiac čer. vydalo na podporu v nemoc. 1143 46 K, v nezamestnanosti 130 58 K, etňhovaci podpora 46 50 K, stávková 5 K, mimořádná 10 K, pohřebné 20 K. Celkom za mesiac čer. vydáno na podporu 1355 54 K. Nových členů přijato 165. Číslo tato sama mládež o důležitosti této dělnické organizace, která potv. zaslouhuje větší pozornosti.

Sv. Otec v automobilu. Sv. Otec dostal, jak známo, darem od amerických katolíků nádherný automobil. Minulé dno dojel automobil do Vatikánu a sv. Otec ihned podnikl na něm výjezd kříž s kardinálem Merry de Val po vatikánských sadech. Když opouštěl sv. Otec park, pravil die listu „Agenzia Libera“ k tidi: „Právě se, se papě je nepřitelem pokroku. To není pravda Papet pokračuje s duchem času. Dnes je to automobil, zítra třeba aeroplan.“

Selská Stráž (neklírikální!) píše: „Morav. venkov“ sděluje: „Předsedou výkon. výbora strany agrární na Moravě stane se dle všeho pan. Fr. Staněk ze Želetavy, nestane-li se za větem ve Vídni nějaká dohoda, sprostředkovaná J. E. K. Prádkem, vstoupícím diplomatem, který už nejednou zhoubeł do moravských záležitostí zasaží a který i dnes bude hledět p. Vacu zuby nehty udržet. Jen že moravské rolnictvo jeho diplomatickým kumštům už nevěří.“ „Selská Stráž“ dodává: A bude moravské rolnictvo věřit diplomatickým kumštům pana Staněka?

Obchod s děvčaty ve východní Asii.
 „Ženaté listy“ v č. 7. píší: Ve všech kulturních státech Evropy věnují pozornost, a kde možno, potlačují, jak soukromníci, tak i stát obchodování s děvčaty, za to ale na dalším východě bují tento složitý posud v nejlepším květu. Vskak nikde se tento složit takou měrou neprovádí, jako ve východní Asii, a nikým více, nežli tak vychvalovanými Japonci! Číňané prodávají též své dcery a ženy, ale pouze ve vlastní zemi a jen domorodcům, nikdy cizincům! Japonci však spravidla prodávají každému, kdo platí, domácom i cizím — nejraději ale cizincům, neboť ti platí nejlepe. Na Havajských ostrovech bylo př. prodáno přes 20 000 Japonek, v severní Číně méně. Vskak pte se najdeme i v severní Číně asi 10 000 Japonek, které ovšem doma prodány a vyvezeny byly, aby nikdy, nikdy již svoji krásnou, květuplnou vlast neopustily!

Židé v Rusku. V ministerstvu vyučování v Petrohradě konala se konference za účasti všech sektálních šéfů. Bylo na ní konstatováno, že všechny vyšší školy jsou přeplněny židy. Proto bylo usneseno, přijmouti židovské žáky ve školním roce 1908 — 1909 jen v míře omezené a sice v tomto poměru: V hlavních městech 3%, v provinciích 5%, a v městech, v nichž je povoleno židům sídliti, 10%. S celého počtu nové přijatých žáků.

Národohospodářské věci. Daně přímé vynesou v Rakousku ročně 325,562 000 K a sice daně posemková 63 mil. K, číselní 103 mil. K, živnostní 92 mil. K, důchodková 9 mil. K, osobní daně s příjmy 61 mil. K. Daně nepřímé nesou 996 mil. K, celní 180 mil. K, potravní 356 mil. K, tabákové 244 mil. K, kolkové 55 mil. K, právní poplatky 109 mil. K, daně s jízdních listů 18 mil. K, loterie 30 mil. K. — Roční spotřeba dřeva při výrobě železničních prázek činí 593 000 m³ ušlechtilého dříví. — Státní příjmy v Rakousku činí 2400 mil. K ročně a ještě to nestačí, finanční ministr žádá sousta 100 mil. K chce zaréstit nové daně s piva a lihu, s tarifikací cestů, taniem, s osobní daní. — Na nové lodě ve Francii žádá min. námoř. 8.000 mil. fr. splatných v 10 letech. — Československá železniční rada jmenovala posl. Šindler.

Nová rakouská válečná loď „Budecký“ spuštěna dne 3. t. m. v Terstu námoř.
Mohutná tato loď máce osmsettřicet v sobě vřep-
nek pokrok stavění lodí techniky z posledních

Čís. 67.443/09.
VII.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého zadá
ofertním řízením na dobu od 1. ledna do
31. prosince 1910 různé potřeby pro zemské
ústavy totiž: porodnice a nalezince, ústav
pro choromyslné a donucovací pracovnu
v Praze, ústavy pro choromyslné v Bohni-
cích, v Kosmonosích, Dobřanech, Horních
Beřkovicích a Opatovcích, donucovací pra-
covnu v Pardubicích a polepšovny v Opa-
tovcích n. L. a Králíkách.

Ofertním řízením tímto se budou za-
dávati dodávky sukna, zboží lněného, bar-
chánu, kartonu a jiných tkanin, dále
houení, barchánu voskovaného, podložek
prýžkových, nití, bavlny k pletení, různých
tkanin, vaty bavlněné, výrobků provaz-
nických, potřeb čalounických, výrobků vos-
kářských a mydlářských, kůže, petroleje,
olejů různých druhů, lihu, Brunsovy vaty
k obzavům, lysitelu, lysolu, sody a hřebentů.

Potřeby tyto, jakož i jich druh a jakost
jsou podrobně udány ve zvláštním výkaze
potřeby (pol. 4 až 99, pak 101), ve kterém
přibližné množství celoroční potřeby každého
ústavu zvláště jest udáno.

Dotčený výkaz, jakož i ustanovení zem-
ského výboru ze dne 5. července 1907 čís.
73.360 týkající se zadání dodávek hmot
pro ústavy zemské vůbec potřebných a obsa-
hující též základní podmínky, kterýmž
každý dodavatel z předu podrobiti se musí,
jsou vyloženy k volnému nahlédnutí v ob-
vyklých hodinách úředních v podacím pro-
toku výboru zemského království Českého
a úředních místnostech ředitelství (správy)
každého z řečených ústavů a byly zároveň
dodány všem obchodním a průmyslovým
komorám v království Českém.

O dodávku kterýchkoliv předmětů, o
něž jde, ucházeti se mohou též družstva
menších živnostníků, zejména těch, kteří dle
řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každému oferentu pak zůstaveno jest
právo ucházeti se o dodávky pro jistý ústav
anebo pro více ústavů, po případě pro
ústavy všechny, jest mu však spokojiti se
také s tím, svěří-li se mu dodávky, o něž
se ucházel, jen částečně.

K ofertám nutno použití blankety k ú-
čelu tomu zvláště vydaných, jež v podacím
protokole zemského výboru, jakož i u řidi-
telství (správy) každého ze jmenovaných
ústavů v úředních hodinách bezplatně
obdržeti lze.

Potřebná vadia budtež složena u král.
české zemské pokladny v Praze. Oferty pak
řádně vyhotovené a potřebnými průkazy a
vzorky, které se navrácí, opatřené budtež
podány do 28. července 1909 (12. hod. po-
lední) v podacím protokole zemského vý-
boru království Českého.

Na potraviny, slámu a dříví bude vy-
psáno veřejné ofertní řízení v měsíci srpnu
1909, kteréž opět zvláštní vyhláškou v ča-
sopisech bude oznámeno.

**Z výboru zemského
království Českého.**

V Praze, dne 26. června 1909.

Všem,

kdož při úmrtí našeho nezapomenutelného manžela, bratra a zetě pana

Václava Rosenkranze,

oprateura fy. c. a k. dvorní atelier J. F. Langhans

buď osobně neb písemně soustrast svou nám projevíli a tím náš nezměrný
bol zmírniti se snažili, vyslovujeme své

nejsrdečnější díky.

Zvláště děkujeme p. cís. radovi J. F. Langhansovi za šlechetný jeho
dar, p. Dr. Ot. Klumparovi za obětavé léčení při dlouhotrvající nemoci,
všem dárcům krásných věnců a těm, již našeho drahého na poslední cestě
doprovodili.

Jménem příbuzných:

Pavla Rosenkranzová,
roz. Bubnova, chot.

**Legitimace
do důvěrných schůzí**

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

**Příjmu zručného
krejčovského dělníka**

nebo mladíka po vyučení.

Jan Michálek, Hradec Králové,
seminář.

Díkůvzdání.

Za láskyplné, čestné důkazy upřímného a srdečného účastenství, kterých
se mi dostalo při pohřbu mého dobrého a nezapomenutelného manžela,
pana

Jana Nováka,

měšťana a obchodníka v Ronově n. D.,

vzdávám všem z toho rozbolesněného srdce díky nejvřelejší!

V prvé řadě děkuji veleddst. panu Františku Kašákovi, faráři, který
vedl kondukt, dojemnou a útěchy plnou řeč nad hrobem v pravdě potěšil
moji skleslou duši. Potom ddst. p. Karlu Bláhovi, katechetovi a ddst. p.
Martinu Kloudovi, kaplanu.

Dále vzdávám díky slavné městské radě a zastupitelstvu, slavné
administraci velkostatku za účast, slavné správě školy v Ronově n. D.,
která se slavným sborem učitelským a dětmi prokázala našemu drahému
poslední počtu. Nemenší díky moje patří všem p. t. ctěným spolkům:
katolickému spolku „Rovnost“, jehož byl zesnulý místopředsedou, sboru
dobrovolných hasičů, živnostenskému obchodnímu spolku, vojenským
vysloužilcům, jakož i sdružení katolické mládeže osady Ronova n. D.

Stejně děkuji p. Emanuelovi Culkovi, řediteli kůru. Taktéž děkuji
p. Antonínu Pátkovi za bezvadné vypravení pohřbu. Konečně patří díky
moje všem, kteří drahého zesnulého k místu věčného klidu obětavě
vyprovodili a památku jeho tak jímavě tklivým způsobem uctili.

Zároveň vzdávám vřelé díky dárcům překrásných věnců a kytic. Za
všechnu tu dobrotu a lásku, jejíž vroucnost nemohu ani dosti oceniti,
vzdávám všem upřímně:

Zaplat Pán Bůh.

Za sdrcenou rodinu:

Antonie Nováková,
manželka.

V Ronově nad Doubravou v červenci 1909.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vyvářky
SAPONIT
světí fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLAR
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o ceně.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknitých látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.

Užite, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Gramofon, fonograf,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Jen umělecky pracované SOCHY oltáře a kazatelny i ostatní zařízení chrámové

levně provádí

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Ledničky

patentní, s nedostižnou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanici za K 50.—

dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8., str. 82)

dostati lze 1 kus za 8 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Proč???

lidé praktičtí

než koupí celé zařízení neb jednotlivý kus

nábytku neb koberce

si dopíše přímo do továrny firmy

AD. NOVOTNÝ & SPOL.

v Týništi n. Orli.

o ilustr. ceník, rozpočty, návrhy a poučení,
jak zařídit byt nejúčelněji.

Proč???

lidé rozumní

seznávají cen, jakost, eleganci v pro-
vedení, výhodné podmínky platební
i zasilací, toto vše, zaručeno námi a
bezúhonnou pověstí našeho závodu,
bez váhání od nás objednávají. ---

Proč???

lidé rozšafní

přicházejí z daleka prohlédnouti na-
še sklady obsahující vše, co jest
nejnovějšího, nejúčelnějšího a nej-
krásnějšího v tomto oboru. ---

Jednoduše proto,

že se jim to mnoho-
násobně vyplatí.

Program strany katolického lidu v Čechách

8° o 2 listech dostati lze za 5 h

v Biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahranická.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Koberce JAN Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Haveloky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se sr. tl. velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky — — — Železný nábytek

v bohatém
výběru.

Zbytky koberců
a značně
snižené ceny.

v cenách
nejlevnějších

Josef Špáta,

knihství,

obchod papírem, psacími a kreslicími potřebami.

Nakladatelství

náboženských písní a místních pohlednic

v Hronově nad Metují.

Vydal jsem tiskem:

Měsíční pobožnost

k nejv. Srdcem Pána Ježíše a P. Marie.

Dle Ruffera. Cena 14 hal. Váz. 32 hal.

Malé hodinky k sv. Františku Serafiáckému.

(Otiak z knihy: Pelikovsky, Duchovní život ve světě.)
Přiruční kniha pro bratry a sestry III. řádu sv. Františka,
též pro ty, kdož se pobožnosti jejich rádi účastňují.
Cena 10 hal.

Jan Vojr: Vděčná vzpomínka
na zemřelé rodiče a dobrodince.

V každém čase přiměřená, zvláště ale na místě, kde tělesné
potřeby odpovídají. — Cena 4 hal.

Společné

modlitby a zpěvy po službách Božích

bratrstva literátského v Hronově.

I. vydání rozebráno. — Nové, značně rozšířené vydání se
k tisku připravuje, do něhož pojatý budou zejména nej-
obvyklejší písně ranní.

Modlitební knihy s obsahem církevně schváleným
v elegantním provedení. — Ceny levné.

Pohlednice s podobiznami vynikajících katolických
mužů a spisovatelů: J. M. nejdp. Edv. Jan Nep
Brynych, Mikoláš Karlach, Petr Kopal, dr. Lens
Al. Dostál, Bohumil Brodský, Václav Špaček atd

Papíry kancelářské, pera, tužky atd. Vzory a ceník
zadarmo a franko.

P í s n ě .

Buď od nás pozdraven, náš Meseláš (pro dobu
vánoční). — Kus 2 hal.

O pěti ranách Krista Pána: Zdráv buď, Kriste, Boží
Synu. Otiak z kanc. Svatojanského. — Zvláštní,
pěkný nápis na požádání sdělím. — Cena 4 hal.

Andělský chlebo (k nejv. Svátosti oltářní). Otiak
z Božanova rajskeho slavička. — Cena 2 hal.

K sv. Janu Nepomuckému: Když mile máj zavřívá.
Otiak z kanc. Svatojanského. — Hodí se dobře co
vlozka do zpěvníku těm, kdož mají sbírku písní od
Stýbla; tam jest chybně.

Písně k Panně Marii.

„Mad lesy, háji, mad polí“. S nápěvem. — Slova:
P. Jakub Pavelka, farář v Přibyslavicích na Moravě.
S povolením n. d. bisk. konsistoř v Hradci Král.
a Brně. Během půl roku přes 1000 výt. rozprodáno;
důkaz, jaké oblibě se těší. — Cena 4 hal., 100 kusů
K 3-30 franko. K zásilce připojím zdarma: průvod
varhan od Musila.

P. Alois Potěbník, farář v Částolovicích: Ó Maria pře-
milená. Kus 4 hal.

Matko přecvatá, láskou bohatá. Z italtiny. Kus 2 h

Nas zvonu lužný v rozechvění. Kus 2 hal.

Aj zvon se rozpěl v milostný čas. (K májové
pobožnosti.) Kus 2 hal. K této hodi se dobře též
modlitba veršem: Maria, Boží Rodičko, tvůj světlo
vědy, Matičko. Kus 2 hal.

U vydávání písní se pokračuje.

Kromě zde uvedených mám celých čtyř písní, vy-
daných nákladem cizím.

Zpěvníky pro pp. vůdce pontí (předzpěváky).

Kancionále s nápěvy.

O hojně objednávky prosí

Josef Špáta,
knihář v Hronově.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleduštojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

C. k. místodrž. koncessovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer

Hradec Králové

podává zprávy o úvěrůhodnosti firem obchodních
i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Ku všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Litanie

k nejsv. Srdci Páně

s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100
kusů 8 K) ve snížené ceně 100
kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci
Páně 100 kusů
za 80 h (místo za K 120)

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšším Brodě)

doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Nejlevnější a nejkrásnější

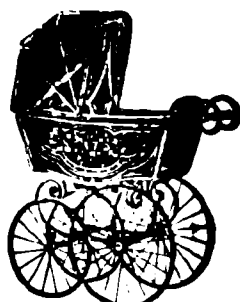
dětské vozíky

a velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

Mešní vína!

Nejduštojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína
za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.
Lisánské výtečné jakosti I. druh 80 hal.,
II. druh 72 hal. Mostarské velmi jemné a
silné I. druh 88 hal., II. druh 80 h za 1 litr.

ALOIS ČÍŽEK,

majitel vinných sklepů

" V HUMPOLCI, "

c. k. soudní přísečný znalec vín, dodavatel pro klášter
král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
duštojné farní úřady v Čechách.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

TABLEAUX

studentská
a spolková

v provedení uměleckém doporu-
čuje při cenách nejpříznivějších

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové.

(Adalbertinum).

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleduštojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvostně-
jšího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přebrané, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleduštojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosim veleduštojné duchovenstvo o laickovou přisěh
a důvěrný závod domácí m.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Pozlacovače

zručného

„ a hochy do učení „

na celé zaopatření přijme

Josef Kieslich v Hradci Králové.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář

v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

„ (proti Grandhotelu) „

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Soběinám

Tkacovské výrobní společenstvo **VZÁJEMNOST** v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, širínky, látky na roby,
soupravy, salonní žarnitury, vůbec
všechno zboží tkacovské, u firmy:

Kulturní hlídka.

Po stopách sv. věrozvěstů Cyrilla a Methoděje

koná po kolik let s velikým nákladem i obětavostí cesty vldp. ThDr. František Přikryl, farář v Týně u Lipníka na Moravě. Jako učitel poznal v nejbližším okolí Velehradu mnohá lidová podání o sv. bratřích solunských i mnohé památky, jež dle čistního vypravování lidu z dob slovanských apoštolů pocházejí. Věnoval se po krátkém působení ve stavu učitelském stavu duchovnímu a když professor berlínský Brückner nekritickými svými spisy potupil památku sv. bratří, vzplanula v bodrém synu moravského Slovácka touha, očistit a osvětlit jasněji jejich působení. Proto vydává se každoročně na cesty krajinami, jimiž sv. věrozvěstové putovali, sepisuje, fotografuje chrámy, kaple a jiné památky, jež z dob Cyrillomethodějských nám pozůstaly. Jmenovitě starodávné nízké kamenné kříže, jež leckde jako mezníky potomkům službu prokazují, vyhledává, ježto má je za určitou památku působení našich svatých bratří.

Ovocem dosavadní pílě neunavného badatele jsou dvě knihy, v nichž popsány památky Cyrillomethodějské na Moravě a ve Slezsku, o nichž Zbřetěv Český lid v roč. XVII. pochvalně se zmiňuje. Nyní pracuje spisovatel na díle III., v němž sepsány a uchovány mají býti památky Cyrillomethodějské z Čech. Již r. 1908. procházel nejbližší okolí Hradce Králové a zachycoval do svého fotografického přístroje památky u nás se vyskytující: kříž na cestě z Hradce Králové do Pouchova, starodávný kříž zadržný do zdi kolem fary ve Vosicích, studánku a sv. Klimentův kostel v Dobřenicích a jiné. Za každé upozornění na některou památku Cyrillomethodějskou (třebas korespondencí) jest vldp. Dr. Přikryl velmi vděčen, ano prosí za ně; rovněž odebrání jeho knih vlastním nákladem a se ztrátou vydávaných bude mu podporou i pobídkou k další práci, kterou po zásluze dovedou oceniti snad teprve věky budoucí.

Jak pokročily u pokrokařů vědomosti o husitství.

Už tak dlouho ti pánové Husa studují a slavují, že věru by se od nich mohlo plným právem žádati, aby znali aspoň abecedu z života Husova. Ale tu se děje s pokrokem humbug, jaký by si sotva dovolili šarlatáni v kterékoli druhé zemi. „Osvěta lidu“ dne 3. července píše: „Zapalují se hranice, tečti se a ani při všech těch pompách se nezardíme. Kolik našich lidí čtlo jen Husovu Postillu, zná jeho život?“ Věru velice vhodná otázka právě pro vyznavače Hajnovy. Vždyť týž tazatel v téže článku pronáší ignoranci, jež se nedá omluviti ničím — a zvláště ne u toho, kdo chce docela jiné lidi o husitství poučovati. Vzdychavý ten karatel totiž sám s vážnou tváří vybízí: „Jen si přečtete důkladně listy Husovy ze žaláře a Poggiovu zvrubnou popis utrpení českého kacíře, které ličí jako očité svědectví.“ Tedy vzácný ctitel Husa dosud neví, že „poggiovský“ pamflet jest protestantským švindlem, zrobeným v XIX. století. Kdo, veliký ctiteli Husův, do opravdy Postillu Husovu přečetl, tomu vysvitne hned, jakou nešikovnou vymyšleninou jest jarmareční podvodná slátanina „Poggia“, která ličí Husa zcela jinak, než jak se v Postille jeho zásady jeví. A jestliže jste nečetli té Postilly, aspoň jste měl rozhodně věděti, jak novověkého podvodníka, skrývajícího se za jméno Poggiovo, odsoudil dr. Kalousek. A velemoudrý p. Hajn ještě takový projev ignorance pisateli beze všeho otužil. Jest tedy zcela oprávněná otázka pisatelova, kolik lidí zná Husův život. Leč pisatel dokazuje i jinak, jak lehce se uel moderní husité historii. Napsal totiž dávno osuštělou a odbytou lež, že papež Jan XXIII. býval pirátem, mořským loupežníkem a přidal o něm lež druhou, že stál v čele koncilu. Zatím však Jan XXIII. byl koncem souzen a zabit.

A další lež! Prý Karel IV. „nasadil nepříteli českému na pražskou radnici, dal jim v ruce univerzitu a dlouho potom musil jeho syn bojovati proti diktátu německých konšelů a mistrů.“ Necht usoudi čtenářstvo samo, co by zasloužil ignorant, který tak neomaleně barví jačný štít Karlov koptem! Nač jenom dr. Tadra, dr. Kalousek, Tomek a jiní po nejpečlivějším studia přinesli pádné doklady, jak právě za Karla IV. města poměrně se počestvovala? Nemá aniť aspoň přiměřeně vzdělaný Čech Karlovy výnosy, jimiž částina měla nabýti v městech (i poněmčených) předního práva? Pokrokař ovšem takových věcí studovati nemusí. Jemu stačí vyslechnouti několik frází různých synů Heliovyých a má vědomosti k svému účelu dost a dost. To by už také „Osvěta lidu“ mohla věděti, proč s počátku Karla IV. přenechal mimočeským národům (mezi nimiž byli i Poláci) hlasy tři. Vždyť přece Otec vlasti sám říkal, že na univerzitě budou Čechové „pány a dědici“. Za Václava bylo na zrale uvázený plán

Karlův poukazováno. Zato však Václav svojí nečestností proměškval v národnostním díle Karlově tolik, že místo přirozeného vývoje musilo dojiti k silným národnostním třenicím.

Takovým a jiným podobným způsobem odvažuje se tedy ještě nyní „Osvěta lidu“ útočiti na zdravý lidský rozum; věru jest k tomu potřebí hodně kuráže v době, kdy i naši protivníci začínají po nezdařených romantických rozbězích opakovati po katolících ty pravdy, které jsme již dávno přesně odvodnili.

Prý bychom si napřed měli přečísti slova Palackého o Husovi, než po něm hodíme kamenem. — Učený muži, kdo hází z našich řad nespravedlivým kamenem po Husovi? My líčíme Husa tak, jakým byl skutečně; nespláme mu, jako spílají nám dvořané syna Heliova. Nejbůle Husa kamenují pokrokaři fanatické, poněvadž se drze poškubují jeho nejvyšším ideálům, protože surovým posměchem provázejí jeho hlavní zásady.

A ten ignorant odvažuje se ještě napsati: „Kdyby učitel učil třeba o Husovi poutivě a pravdivě, byl by denuncován.“ My zase pravíme tolik: „Kdyby učitel vykládal dobu husitskou a takovou domýšlivou ignoranci jako Vy, nezasloužil by jiného, než aby v zájmu vědy a pravdy byl hnán ze školy na míli cesty a aby mu bylo uloženo za trest naučiti se o Husovi několik stránek z Denise nebo aspoň něco z Dolenského.

Veleučení „Čas“, který se neotýchal otiskovati Macharovy protihistorické sřtěšenosti, napsal dne 6. t. m.: „Po roce 1620 zrušena kompaktní (nábož. smlouvy obsažené ve směřl listině mezi katolickou církví a husity). Zatím však ona kompaktní byla vypuštěna z českých práv již ve století předcházejícím, totiž roku 1567 a to na přímou žádost protestantských stavů. Vždyť tehdy již valná většina bývalých vyznavačů husitství vplula do vod protestantských, takže kompaktní byla pro ně jenom záradou. — Znamenitě znají historii českou pokrokové hlavy! Pak se divte, že historickým nesmyslům syna Heliova tleskají tací znalci jako šilení!

Na houbách.

Vše, co žije, tlačí se k světlu; jen houby odporují zdánlivě všemu zákonu přírody. Nežijí snad jen v temnu, ale rostou, množí se a nasazují plodnice své.

Pokud nebyla známa bytost hub a jich rozmnožování výtrusy, bylo objevování se jich čirou hádankou. Staré herbáře označují je jako přebytkem vlhkosti země, stromů nebo těles hnilých, neboť nejsou prý ani byliny ani koření ani květiny.

Projdí se mnoh, čtenáři, šumný les, světlé paseky, vonné mlázi, kde povšimneme si větších hub. Na samém kraji vítá nás v celé nádheře s kloboukem barvy šarlatové — muchomůrka. O té ví každý, že je jedovatá. Jsou však známy i příklady, že lidé beze škody muchomůrek požíli. Veverky a myši rády na nich hloďají bez škody, plíže je vyžírají a larvy much i brokůž záhy celou houbu prožerou. Odvar muchomůrek usmrcuje mouchy, a pokusy na psech a kočkách dokázaly jedovatost jeho, neboť zvířata požívše ho, v křečích zhybnula.

Podobné hřib kovář vespod klobouku temně červený, jenž nalomením modrá, pojidá se někde beze škody; jinde mají jej za houbu jedovatou. Houba ta snadno spísesti by se mohla s hřibem krvavým, velmi jedovatým.

Není pravidla spolehlivého, jak poznati druhy podezřelé. Poučiti se třeba o těch rodech zvláště, které mají příbuzné druhy jedlé i jedovaté; k takovým náležejí holubinky, rysece; mezi smrži vyskytuje se také druh podezřelý, který však svým odporně vodnatým a oslzlým povrchem se prozrazuje.

Všechny houby jsou na jistá místa vázány, světlé paseky mají jiné houby než houštiny; různé druhy nalezáme na písčité, hlinité a vápenité půdě. I na jehličí smrkovém, na kravských výmětech, na myším trusu, husím peří libují si některé druhy hub.

Co do roční doby chovají se houby podivně. Smrže, chřapáče objevují se někdy již záhy z jara, kdy jiné rostliny sotva puky nasazují.

Ale hlavní doba, v níž houby panují, je léto a podzim. Když pak mechovitá, loňským listím zkyptělá půda pokryje se zlatozlutými liškami a místy celé „placy“ krásných hřibůk s mechu vykukují, tu plesá srdce sběratele hub.

Váždu na houby! Nenajdeme-li i čeho hledáme: prodírajíce se houštinami, stoupající vonným lesem, vnikající do tajemství přírody, jež při každém kroku les nám poskytuje, oktejeme přece na duši i na těle.

„Oreb.“

Kulturní jiskry.

Agrárníci už sase provedli jednu finanční reformu. Banka „Slavia“ jest znamenitým zjevem na roli českého peněžnictví. Společným dílem národních kruhů se povznesl tento útvar do výše netušené. Teď však v něm chtějí míti svoji do-

měnu agrárníci; strhli vedení banky velice touhou agitací na čas na sebe. A už se ohlašuje jejich reforma. Každoročně pojištění na život obdrželi podíl z čistého zisku. Leč letos za éry agrárnícké nepovolena žádná dividenda. Ovšem že netřeba nad tím se příliš rmoutiti. Až dojde k přístupu volbám, mohou kruhy konservativní velice snadno ujeti se řízení podniku tak důležitého, který musí býti dále zvelebován. Jest však potřebí učiniti včasné k tomu přípravy.

Kněží spátečníky? Zatím co zednářští nedoukové v Itálii povykují pobodlné proti „klerikální tmě“, vynalezl italský mnich Alto Maccioni v Sienně nový, dosud nejdokonalejší přístroj k seznání nastávajícího zemětřesení a jeho rozsahu. Zda všichni čeští pokrokaři dohromady vynalezli aspoň jeden přístroj tak důležitého významu?

Nejmodernější politická filosofie pokrokařského učitelstva má podklad velice prosaický. Jest ještě v čerstvé paměti, jak pokr. učitelstvo na venkově před volbami obleklo na rychlo zelený kabát. Učitelstvo a třídní strana agrárnícká! Jak to srovnati? Proč pokr. učitelé div si noby nebáli k vůli zajištění agrárníckého mandátu? Napověď, nepřímé vyznání čtlo se v pokrokařských novinách již dříve, kdy stýskáno, jak učitelé pucují ponížené kliky u vlivných zemanů agrárních. Nyní pak sama pokrokařská „Škola našeho venkova“ napsala: „Z pohodlí stali se agrárníky ti učitelé, jichž hesla jsou: Plně břicho! Prázdný mozek! Klid v srdci!“ Prapřednáve vysvětlí, že samých kruhů pokr. učitelstva „Učitelské Noviny“ pak píše: „Venkovský učitel v zájmu školy, kultury a pokroku nesmí býti agrárníkem.“ Ovšem kdyby ti pokrokařští učitelé byli přesvědčeni, že jejich lži o „klerikální“ bohatství a vlivu jsou pravdou, hned by z chlebařství obrátili a stali by se buď konservativními nebo aspoň neškodnými beránky.

Vyspělost pokrokařského obecnstva. Když české masarykovské studentstvo k vůli židovským a něm ckým buršákům hájlo „svoboda univerzitní vědy“ (vlastně ubohého pamfletáře Wahrmanda), zdálo se, že se musí samy Krkonoše uctivé sklonit před vřiskavým jejich „pokrokem a uvědomělostí.“ Zatím „Čas“ sám nešikovně rozradil, že pokrokařské studentstvo přes všechny plameňné výkřiky a chlouhu Masarykovu o přednášky náboženské nemá téměř žádného zájmu. A teď dr. Herben dne 4. července dělá v „Čase“ kyselý obličej nad kulturní úroveň českých osvětců, jak se jevila při návštěvě studentstva ruského. Píše, že ty seznamovací večírky větší společnosti nejsou k ničemu. „Posadit ruské hosti k dlouhým stolům a dívat se na ně, to nestačí. A jinak nelze, nežli že jsme se jedni na ně dívali, kdežto druhí je zasypávali naučenými i nenaucenými přpitky, začínajícími stereotypně: „Přišli jste k nám . . .“ Řeči plynou nebo se drmolí, a někteří dřímají při nich. K půlnoci je odbyto deset i více vzájemných výlevů, a večer je vyčerpan Rusové i Čechové radostně se zdvihají ze sedadel, k nimž byli na několik hodin odsouzeni jako ke karceru. . . . Býjím se, že ruští návštěvníci byli od českých řečníků jako uzeti. . . . Úžasné málo umíme říci o sobě a svém národu před druhými lidmi. Všecko, co mluvíme, zní skoro jako na voličských schůzích nebo na sněm, frásovitě, ploše a dutě. Hlavně asi proto, že se nedovejeme vymyslet v oblasti těch vědomostí, které o nás přehoží mají a do těch poměrů ruských, jichž srovnáním s našimi mohli bychom se stát srozumitelní. Překvapilo mě, že ani v jediné řeči české neozval se odkaz k ruským poměrům, zejména k literatuře. Ani jediné veliké ruské jméno nebylo vysloveno. Někteří čeští řečníci se rozjeli jako vůz s kopce a na posluchače šla úzkost: táhnou-li vůz či vůz strká je do propasti. Sokolský řečník rozběhl se vyložit ruským učitelům a učitelkám význam našeho národního buditele Jana Palackého, jenž byl synem prostého českého mužíka z Moravy, a co vykonal! Přál si, aby také z ruských škol vyšli takoví buditelé jako náš Jan Palacký! Jiný vůz rozjel se s nákladem ještě těžším. Naše historie, pravil, vypěstovala nás takovými, jací jsme: poněvadž jsme musili bojovat v této zemi o každou píď země a to s národem kulturně vyšším, proto se Rusové nesmějí divit, že v nás není poesie a hry fantasie, nýbrž že jsme národ silný a tvrdý. (Prosim vás — my, národ úředníků, profesorů a pisatů!). A nezapřelo se hned v zápětí naše gasconáctví t. j. nejen příliš živá fantasie, nýbrž i náklonnost k chvástavosti. Já věřím, pravil jiný řečník, že Slovanstvo má velikou budoucnost a že jednou celá Evropa bude slovanská. — Bohudík neozvalo se Hrom a peklo, nýbrž chladný úsměv jako studenty mráz šlehl celým shromážděním. — Což o to! Na řci si u nás potrpíme; řeční každý: i student, který před professorem několik řádků o Blé hoře uboze koktá, řeční mladík, který sice řádku bez pravopisných chyb neapiše, ale několik frází z některého pamfletu si trochu zapamatoval. Řeční o veliké svobodě muž, který doma šije skroucené pod pantoflem, vřiská proti „klerikálnímu útlaku na kulturu“ člověk veleblůd táborské cepy,

roční o Husovi podučitel, který propadl při skonče-
s českiny a dějepisu. Samý plamen, samá horli-
vost — na jazyku. Vždyť se to teď vyplácí před
publikem daleko víc než skutečné hluboké studium.
František Masarykovým závidí vavřiny každý.

== POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT ==
u banky **SLAVIE** v Praze.
Příště o sazbě.

Hospodářská hlídka.

**Zemský Svaz českých hospodář-
ských družstev a společenstev pro král.
České.** Tyto dny konečně bylo představenstvo
Zemského Svazu zapráve v rejstřík společenstev
u c. k. zemského co obchodního soudu v Praze,
když bylo ovšem potřeba dovolat se k tomu po-
moci c. k. vrchního soudu zemského pro překážky,
které se nám v cestě kladly. Tímto vrchním
soudem rozhodnuto, že Raiffeisenky mohou k nám
přistoupiti i uzenením představenstva za schvá-
lením dozorců rady, a je uznáno i právoplatným.
Tajemníkem Zemského Svazu jmenován byl v po-
slední výborové schůzi dp. František Jukl, kate-
cheta z Hradce Králové, starosta Všeobecného
Sdružení křesťanského dělnictva pro král. České
a nastoupil nový úřad ten dnem 1. srpna 1909.
Doufáme, že jmenováním tím utvrzena bude nejen
posice Zemského Svazu, ale posilen i rozmach
celého hnutí našeho. V nejbližších dnech zařazeno
bude a příslušného ministeria o právo revien, aby
Zemský Svaz dostal povolení prováděti zákonné
revise společenstev v něm soustředěných. Vyblí-
síme tímto znovu všechny naše stoupence a přá-
tele, aby Raiffeisenky v obcích jejich se nalezající
přihlásily se k Zemskému Svazu, kde pak dosud
Raiffeisenka není a páda pro zřízení její příznivá
je, aby novou založili. Všechny potřebné infor-
mace, pokyny, tiskopisy poskytuje a zasílá „Zemský
Svaz českých hospodářských družstev a společen-
stev pro král. České“ v Praze-II, Opatovická
ul. 10., kamž můžete si i o ředníka na valné hro-
madě Raiffeisenek dopisati. Za výbor Zemského
Svazu: Starosta Josef Prokop.

Hrabání slepic podporuje smáčením.
Je dokázáno, že ty slepice nejvíce snášejí, které
nejpříjemněji hrabou a hledají potravu. Při tom ani
tak nepadá na váhu akrovná potrava, kterou sle-
pice hrabáním najdou, jako červi, brouci, larvy,
semena plevelů, jako apíše trvalý a pravidelný
pohyb. Třeba mít na mysli, že tlusté slepice nikdy
mnoho nenesou. Proti nasazování tuků jest právě
hrabání přirozeným prostředkem, jenž se při kaž-
dém nalezacím žití pohybuje zároveň k dalšímu
pokračování. Také nesmíme zapomenouti, že po-
trava hrabáním nalezaná je vždy smíšená s trochu
písku neb semí, jichž k řádnému strávení žaludek
dráždí má nezbytnou potřebu.

Koza snášítkuje plet lépe než kráva.
Prostředně těžká koza spotřebuje denně 1½ až
3 kg sena, anebo senné hodnoty; prostředně těžká
kráva však 12—15 kg. Lze tudíž plet pro jedinou
krávu vyživiti 7—8 koz, které při náležitém oše-
ťování a vyživování skytají denně průměrně 16 l
mléka a to po 8—9 měsíců. Aby totiž množství
mléka (asi 4000 l) dodala kráva, musila by dávat
denně 14 l a to téměř po celých 10 měsíců, což
však stává se málokdy. Mimo to 8 koz jest mno-
hem menší kapitál než jediná kráva.

**Kafata rychle roste, když je krmíme
kaží v mléce vařenou, sekanými odpadky kuchy-
skými, sekaným salátem s drobkami promícha-
ným.** Odrostlejší přídá se k němu nevařené a drobné
pšenice, opečeným kopřivám a tvarohem.

**Chov vepřů nejlépe se daří tam, kde
mladá prasátka se pasou a k tomu přikrmují se
srnám, sbíraným mlékem anebo syrovátkou a ze-
mky.**

**Manne ovoce dle se zachová, když plody
časné před dozráním a uložíme je do chladné
místnosti.**

**Mařínkový džej, odvar sušené matinky
vonné před odkvětem sbírané, dobře působí proti
zácpě a vodnatelnosti. K účelu tomu sluší ma-
řinku sbírat i ve stínu sušiti dříve než úplné
rozkvětu. Čerstvá se mocí v bílém víně, kteréž
tím nabývá světlší vůně a chuti. Je to známý
nápoj majový, u Němců velice oblíbený.**

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vkladů 4%, až 4½%, dle výpočtu.

Veliké půjčky na nejvýhodnějších podmínkách.

Školský obzor.

**Soukromé gymnasium T. J. Škonvikem
na Velehradě (Morava).** Ředitelství oznamuje, že
přijímací zkoušky pro I. tř. konají se ve dnech
16. a 17. září. Požadavky pro tuto zkoušku jakož
i program ústavu zašle se každému na požádání.

Českým rodičům, kteří posílají své děti
do německých škol středních, na uvážení!
Velké množství českého žactva navštěvuje německé
střední školy. Mýlně se předpokládá, že pro české
studentstvo z toho plynou zvláštní výhody. Národní
rada česká s jinými národními korporacemi radí
českým rodičům upřímně, aby svěřovali svoje děti
jen ústavům českým. Jest to potřeba především
z důvodů pedagogických, neboť studium v cizím
jazyce vyučovacím jest tak obtížné, že český žák
na německém ústavě zůstává ve vědomostech po-
sado, ba strácí mnohdy i léta a rodiče jeho mnoho
peněz, než studia dokončí. Neméně důležitý jest i
důvod národnostní, poněvadž českí žáci společně
se žáky židovskými přispívají k udržování mnohých
německých tříd i ústavů, jež by se jinak staly
zbytečnými. Nepochybně a nejméně důležitý jest i
studia českých žáků na německých ústavech jest,
že se nám mnoho nadaných žáků odnárodňuje a
stává nejurputnějšími nepřáteli všeho českého.
Nadto důlně obrátiti též směr k těm okolnostem, že
v nynější době z důvodů praktických doporučuje
se studium řeči slovanských. Česká zemská ko-
mise pro ochranu dětí a péči o mládež v král.
českém (Praha III. Letenská) jest mile ráda ochotna
poskytovat rodičům poradu v záležitostech ná-
rodních. Ústřední spolek českých profesorů (Praha
II. Štěpánská 26) jest mile rád ochoten poskytovat
odbornou poradu při přestupování z ústavů ně-
meckých na ústavy české. Národní rada česká chce
— pokud jí možno — spolupůsobiti při zřizování
potřebných ústavů českých, zakročiti proti ne-
zákonnému nátlaku představených a zastávati se
ve všem zájmech českých. Svaz československého
studentstva žádá veškeré kolegy, aby mezi svými
známými na škodlivost tohoto zjevu poukázovali.

Uctivý sluha pokrokařského učitelstva
přijal již odměnu, na kterou tak hned nezapo-
meme. Okres inspektor na Polhřimovsku p. Gürlich
z počátku si hrál na konservativce. Když však
silněji zadal vtrž se řad pokrokařstva, obrátil pláť
po větru, doufaje, jak velkou popularitu získá a
jak ho pokrokařství pedagogové svým uznáním
pevně v sedle usadí. Chudák naivní — nevzpomenl
si, jak se musí pokrokařům otročiti, aby aspoň ne-
pomlouvali! Nevšiml si, že s těmi netřpkavkami
sotva může vydržet jejich vrchní vedení, vydáva-
jící „Čas. Učitel.“ Pan inspektor činil se, jak
mohl. Die správy „Čecha“ (ze dne 3. července)
„v každém sporu mezi knězem a učitelem fan-
ticky podporoval učitele. Když ve škole lipické
hoch rozšířoval mezi dětmi román „Obět celibátu“,
v němž kněz líčen jako největší nemravná pod-
lunoem, a tamější katecheta navrhoval mu horší
známku z mravů, sbor učitelů demonstrativně
odhlasoval mu — jedničku. Katecheta rekursoval
k okresní školní radě, ale p. inspektor Gürlich
rozhodl, že je sbor učitelů v právu, dáti jedničku
hochovi, který celou školu mohl zhasiti! Otec
hochů (agrárník) podal pak stížnost na katechetu,
že prý vydráždil ve škole, co je to — klerikalismus.
Ale ať svědky dokážou nevína katechety, přece
okr. inspektor navrhoval ve schůzi okres. školní
rady — přeložení katechety, což přijalo! Kate-
cheta se však v obou případech odvolal k zemské
školní radě, kde mu dáno za pravdu a rozhodnuto
naopak, aby sbor učitelů v Lipici byl napome-
nut. Za inspektora Gürliche nařízeno (první v Če-
chách), aby na klíčové dny mládež na církevní
právo nechodila. S jedním knězem na okresu
neříká se dobře.“ A jakou odměnu ten horlivý po-
porovatel pokrokařského, protikřesťanského učitel-
stva přijal? Pokrokařským masličkám vlezlo do
hlavy, že jejich inspektor není dosti „pokrokovým“.
Snad v něčem zapomněl jejich představený s blů-
bami ukloubovat vyhovět — a proto 29. června do-
stává v „Čase“ výtopek, na nějž do nejdelší smrti
nezapomene. Pokrokařský pisatel, který přece ví,
jak bezradné a hrubě dovolují si pp. pokrokoví
učitelé proti inspektorům vystupovati, mluví v u-
ražené póze mlhavě o jakési urážce učitelstva ze
strany inspektorů, mluví i o jakýchsi hrozbách
jeho, nasývá ho klerikálem, tepe ty, kteří s in-
spektorem na poradě hlasovali, atd. „Čech“ při-
pomíná, že tehdy (23. června) spásobili proti němu
některé chvíle pro malichernost bouře, až se malo-
mocné chvěl. Vážnější učitelé uznávali takové cho-
vání pokrokařských kolegů za hotový skandál. —
Teď může p. inspektor přemýšlet, jak by se musil
nisko plazit před těmi rozhýchanými pedagogy,
aby aspoň za svoje mimodělné úlohy nebyl od
nich mrskán a kárán. Ten znal špatné duši roz-
mazlených netřpkavků. — Inu, p. inspektor prý
učitelstvu sám odporučoval zásadu: „Kde nemůžeš
silou, nasrť žáci líbí.“ Tohle praktikoval sám
a líbí k němu napoleony odsouzena.

Do koleje Arnošta z Pardubic v Praze
přijme se pro školní rok 1909-10 asi 60 studuj-
cích českých vysokých škol pražských, apřímých
katolíků na byt s celým zaopatřením mimo prádlo

za průměrný měsíční poplatek 60 K. Zádosti,
k nimž třeba přiložiti: a) křestní list, b) vysvěd-
čení o maturských poměrech, c) vysvědčení o
předních studiích, a u nové se bláslích též d)
vysvědčení lékařské a e) doporučení některého
duchovního, buďtež zaslány (s pošt. známkou na
odpověď) podepsané správě koleje nejdéle do 31.
srpna t. r. Blíží se ochotně sdělí a prospekt na po-
žádání zašle správa koleje Arnošta z Pardubic
v Praze—II čp. 144.

C. k. odborná škola tkalcovská ve
Dvoře Král. n. L. Zápis koná se ve dnech od
8. do 15. září od 8. do 11. hod. dopol. K přijetí
třeba vysvědčení propouštěcího ze školy obecné
nebo měšťanské a ukončení 14. roku. Přednost mají:
kdo v nějakém tkalcovském závodě nejméně dva
roky zaměstnání byli a všeob. průmyslovou pokra-
čovací školu neb večerní oddělení školy odborné
s dobrým prospěchem navštěvovali; ve druhé řadě
ti, kteří byli nejméně 2 roky zaměstnání při prů-
myslu tkalcovském, avšak pokračovací školu ne-
navštěvovali; ve třetí řadě přijímání budou ostatní,
pokud stačí místo ve škole. Vyučování trvá 2 roky
a jest bezplatné pro žáky z naší poloviny Hše. O
prázdninách koná se přípravný běh pro žáky vstu-
pující do 1. ročníku, kteří nemohou se vykázati
nějakou praxí. Zápis do tohoto běhu koná se od
25.—31. srpna. Zápis do nedělních a večerních
běhů koná se od 19. září do 1. října.

V příčině výchovy „Národní listy“ dne
20. června t. r. napsaly: „Trpíme mlčky, jako
bychom ani ozvati se neměli a nemohli, že skoro
v každé trafice vystavují se za sklem zcela opizlé,
na sexuální dráždění vypočítané obrázky „Pikan-
ního světa“, jehož „titulní“ obrázky a dvojsmyslné,
někdy hodné nesmyslné texty naše mládež má při-
ležitost na cestě do školy si dobře prohlédnouti,
ať bychom se před sebou i jinými musili hanbou
propadnouti, kdybychom nechali podobné porno-
grafie dítěti doma na očích. Pravda-li, že může
moje dítě propadnouti špatné snázce z mravů ve
škole, bude-li podobné ohavnosti reprodukovati
před spolužáky, pravda-li, že jest škodlivou pro
ducha i tělo dítěte, dráždí-li se pikantériemi, pak
ovšem mám právo, aby se úřadové policie mrav-
nostní konající postaraly, aby podobná dráždidla
nebyla v každé ulici každému dítěti přístupna....

Podobně trpíme vykládkami pornografických
pohlednic, titulních obrázků opizdlých knih a p.
Pravda, občas prý vykonávají policejní orgány
přehlídky výkladů, ale je dosti smutno, má-li teprv
pedagogickému taktu policejního strážníka býti
zřetel, aby stál se o odstranění škodlivin,
jež odstraniti by měl vůbec obecný smysl pro do-
konanou výchovu. V posledních dobách uvedeno
hromadné každení mládeže prostě v systém celou
veřejnosti trpěný a nekárany. V obchodech ná-
čena jsou na svědává očka našich dětí stereosko-
pická kůňka, poskytnutí „zajímavé“ pikantnosti
v době, kdy rodiče kupují. Hanbili bychom se,
kdyby naše děti byly vedeny do chantanů, ale
trpíme, aby na volných prostranstvích, v obchodech
a zábavních místnostech, pro děti určených, po-
alouchaly děti dvojsmyslné a necudné popěvky,
vynalívající se řvoucích gramofonů. Jaké banálnosti
a sprostoty alyší někdy děti na loutkových divá-
lech, jest k neuvěření. Nikdo nekontroluje tyto
„scény“ ve smyslu pedagogickém, jako se nikdo
nestará o to, jaké pikanterie a sprostoty předvá-
dají se dětem školním v bioskopech a kinemato-
grafech. Zdá se, že nynější „zábava“ dětská zá-
myslně sleduje vydráždění fantazie dvojsmyslností
a pikantnostmi, vzhánějícími přímo naše mladé lidi
do požitkářství, sexuálních výstředností a prosti-
tuce.“ Pamatujme, že to otisk list liberální; co
bylo různých nemastných vtipů, když podobné se
někdy ozvaly listy katolické!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrdv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký zřev —
pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malé Karlova

ul. č. 145 st., Malé Karlova

ul. č. 145 st., Malé Karlova

ul. č. 145 st., Malé Karlova

ul. č. 145 st., Malé Karlova

ul. č. 145 st., Malé Karlova

ul. č. 145 st., Malé Karlova

ul. č. 145 st., Malé Karlova

Vedlejší respiky, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vš. náležitostí ku definitivní objednávce.

— Konečné výtisky i přesné pochvalné uznání, —

Založeno roku 1898.

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 16. července 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Směrem přímočárným!

Pověděli jsme, že rozhodně se přiči duchu církevních zřízení — ano vůbec logické důslednosti, jestliže na jedné straně někteří katolíci prohlašují všeobecnou a stále „svěží“ sílu evangelia a na druhé straně jsou zcela klidni, jestliže jich dosavadní postavení a vliv jsou udržovány milostí a ziskuchtivou podporou lidí smýšlejících nekatolického. Jest veliký rozdíl mezi uslechtilou snášlivostí a pohodlnou resignací, lhostejností k praktickému provádění světového úkolu církve. Církve spokojiti se nesmí podporou prohnilých sloupů liberálních a bydlením v námu u svých zásadních protivníků. Církevní kruhy mají veřejnou katolickou svojí prací dokazovati netoliko, že naše náboženství jest a musí zůstatí věcí veřejnou, ale že skutečně dovede luštití nejvážnější současné otázky společenské zdárněji, než všechny mimokřesťanské systémy.

Kalvín, jakkoli byl mužem problivým, krajně nemilosrdným, byl aspoň v něčem důsledným. Věděl, že všechna krásná kázání o současné reformaci zůstanou planým básněním, bravým sportem, pokud jeho stoupenci nezachovají důkladně a důsledně zaváděti pronikavé změny praktické v duchu jeho ideí. Má-li býti Ženeva opravdu kalvínsko-křesťanská, ať všechno svoje veřejné jednání spravují dle nové víry netoliko kazatelé a prostý lid, ale i radnice, učitelé, soudcové, zkrátka každý, kdo nechce seděti ve městě pokrytecky a obojetně na dvou židlích! Kdyby se opovážil masarykovsko-liberální evangelik moderního typu říci Kalvínovi, že jest taky-kalvinista, hnal by ho Kalvín na sto honů.

„Klerikalismus, toť nepřítel, on touží po nadvládě!“ Tak se rámsí do všech úhlů světa: nemyslivé mozečky dají se lapiti frází, aniž by přemýšlely, jak vlastně má a chce církev svůj všesvětový úkol plniti, jestliže by netoužila po nutném morálním vlivu na širé vrstvy. Který soc. demokrat neřká, že rudé vedení má opakovati všechny vrstvy, má-li vůbec k „státu budoucnosti“ dojíti? Který filosof tvrdí, že jeho

zásady mají platiti pouze pro některé vrstvy občanstva nebo pro jediný národ? Má-li církev zvítěziti svým světovým názorem skutečně mezi všemi národy, jest její povinností řešiti prakticky vývoj lidstva v rámci co nejširším, světovým. Jakýkoli kompromis, který by nesl značku zásadní nedůslednosti, musí zamítnouti.

A proto katolictvo musí vésti i politiku rozhodně katolickou. Bylo by to otročením světu tomuto a zradou světového plánu církve, kdyby katolíci podporovali ochotné politiku těch lidí, kteří sice čas od času vcházejí s námi ve vřelý kompromis, ale kteří nikdy neuznají, že by se měla vésti politika přesně dle zásad katolické víry. Sám filosofický bezvěrec F. V. Krejčí odůvodnil samostatnou politiku katolickou těmito slovy: „Altruismus (láska k bližnímu) velí upřímnému katolíku, aby nedal ani jedné duši ve svém okolí zabynouti a aby se stavěl proti všemu, co rozrušuje tuto tuhou organizaci duchů. Je tedy nejen jeho povinností, zasáhnouti do soukromého života svých bližních, ale i stavěti se proti všemu, co ve veřejném životě svádí celé vrstvy a národy s cest víry, kterou on uznává a musí uznávati za samospasitelnou. A tak vzniká pak klerikalismus jakožto nutný a přirozený důsledek katolicismu. V době nevěry a vlažnosti musí žádati církev v zájmu svého zachování od každého svého člena co největší rozhodnost a bojovnost. Nemůže jí býti lhostejno, volí-li katolík poslance nábožensky vlašného, nemůže klidně přihlížeti k tomu, jak je vychován, co čte atd. Nemůže býti také proto většího nepochopení, než považují-li naši svobodomyšlníci klerikalismus za pouhou nepřistojnost, za zneužívání náboženství, za zasahování jeho tam, kam nepatří, a tane-li jim na mysli nějaké náboženství snášenlivé, nechávajíci každého dělati, co se mu líbí. Stačí nejběžnější pohled na dějiny, abychom viděli, že takového náboženství nikdy nebylo a bylo-li, že snášelo úpadek a rozklad velkých organizací náboženských. Sem patří na př. sekty protestantské, ale i ty, jak známo, jsou často nesnášenlivější a výbojnější než katolicismus. Náboženství přivádní je proto pojem, který nemá smyslu.“ Prote-

studoval gymnasium trochu jiným způsobem než tihle hoši. Protože přes všechno napomínání tatkovy Dolejky víc miloval ječný mok než nektar Ovidových a Homérových básní, byl přidržen k pivu definitivně; praštil klassickými knihami, chopil se sklenice a plechovek. Při rozjímání o zapadlých mladých letech tedy přece někdy „otec“ Dolejka povznese hlasu svého klassickou formou: „Synové, děti, statní Achajci, kteří zdatnými kolci chlubíte se býti, již jste dosti osvěžili hrdla svoje vínem falernským. Nyní k Parnassu vám jest jiti.“

„Ale, otče, ještě jednu na tu obtížnou cestu, při níž způsobil jsem řemení kol boků statných Achajců.“ „Priamovi rozenci, běda, již hoří Ukalegon. Proto spěšte skokem Achillovým z hrůzných míst! Jinak změní se vám slunné jitro v den černý! Principis obsta, sero medicina paratur. Voluptas brevis est, poenitentia longa (Odpírej počátkům, aby se lék nepřipravoval pozdě. Rozkoš jest krátká, ale lítost dlouhá).“

„Ale co s takovou filosofií podzemského Charona, Priame vláde? Potrásej svoji vznešenou kšticí v bázi třikrát až čtyřikrát; my neptáme se na sílu nepřátel, ale ctíme příslovi: Fortes fortuna juvat (udatným štěstí přejí). Zkrátka, otče ještě jednou! Když šel Hektor bojovat s Achillem, taky se napřed posilnil. Konejte službu Bacchovu a Merkurovu!“

Někdy se dal „otec“ uprosit, jindy hochům sfoukl světlo a ukázal jim, jak venku jasné měsíček svítí, tam že je líp.

Ačkoli mládenci měli hlavičky bystré, přece jim školní pokrok nějak vážil. Třídni profesor Kuželka nejednou vrtěl hlavou, když mládenci odpovídali tak těžkopádně, jako usvědčení pytláci před soudem. Krůček s Holínkem bydlili pohromadě u staré vdovy Bednářové, která byla k jejich nočním výletům až příliš snášenlivá. Bála se, že by při ostřejším vystoupení snad junáci nacpali kufry a vandrovali do jiného kvartýru. Jednou zastavil Kuželka kvartýrskou: „Učí se ti vaši stu-

stant Denis docela píše: „Jesnitě nestyděti se za dílo své, a bázlivé apologie nynějších obhájců jejich jsou urážkou pro ně. My zavrhuje zásady jejich, ale oni ještě přísněji by se odsoudili sami, kdyby nebyli jich vykonávali.“ Právě též, že církev musila zpět dobývatí ztracených posic, že snášenlivost je forma skepticismu (pochybovačnosti), který není sto, aby něco založil.

A čtete knihu liberála Laveleye: „Vláda v demokracii!“ Tam úsudky o „klerikalismu“ úplně se kryjí s citovaným úsudkem Krejčího. Laveley otevřeně vyznává, čím jest katolík ve veřejnosti svému svědomí povinen a vykládá, jakou politikou by vláda zřejmě urážela a znásilňovala svědomí katolíkovu.

Zkrátka z výroků samých našich protivníků jasné vysvítá, že zavržitelný klerikalismus páchají zcela jiní lidé než katolíci, kteří chtějí, aby náboženství bylo kvasem všeho veřejného života. Potměšilým klerikálem čili zneužívatelem náboženství jest muž, který se vetře na základě lstivého slibu do katolické instituce, kdež pak provádí protikatolické rejdy. Klerikálem jest muž, jenž proti našemu náboženství bojuje, ale odpadnutí svoje úředně neohlásí, poněvadž potřebuje jistého náboženského titulu k zachování svojí hmotné existence. Klerikálem byl by i kněz, který by sice důchodů farních užíval, ale nevěrecké proudy pohodlně přezíral, který by nehájl věřící lid proti útočníkům, jen aby měl osobně „svatý pokoj.“ Boj na život a na smrt kněžstvu našemu je vypořádán zcela otevřeně na př. od pokrokařské organizace učitelské. Neproveden na celé čáře prakticky jen proto, že organizace necítí dosud vydatnou sílu k rozhodnému útoku. V takové chvíli spokojit se zcela prozatímním kompromisem a čekat bez dalšího protitlaku klidně, až pokrokaři se mohutně sešikují, bylo by kašičkářstvím, jež by nás uvedlo v obecný posměch. Diviti se klidně na zavádění řádů protikatolických, pomíjetí mlčením snahu po vypuzení náboženského ducha z institucí, kde byl dosud domovem, znamená přenechávati volné pole nejnechutnějšímu byrokratismu;

denti, či jen letky lapají? Ba — netropí snad nadto ještě zakazaná allotria? —

„Ach, pane professore, vždyť ti chudáci se učí do půlnoci, ba někdy až přes půlnoc. Jsou z toho dření celí bledí, až je musím napomínati, aby se šetřili — —.“ Ovšem se nepoděkla, proč mládenci někdy vyšetávají hodinu duchů. Jestliže přišli od „otce“ o půldvanácté a chtěli se aspoň ještě přesvědčit, zda se jim nepopletly v knihách a poznámkách stránky, lehce přeseděli půlnoc.

Jednou v květnu slabě zahřímalo. Před zrakem Krůčkovým zjevil se výstražný prst. Venclík s Holínkem odešli za měsíčního večera z hostince poněkud dřív, aby učinili důkladnější známost se skotačivými logaritmickými šotky; čekali, že druhý den neúprosný professor matematiky Sichr si je pozave k tabuli. Krůček však setrval s dvěma rodáky, jedním kmánem a s jedním kaprálem ještě hodinu. Právě ponocný dofukoval dlouze dvanáctou, když za oběma syny Martovými a Krůčkem zavíral Dolejka dvéře.

Třetí den ráno v desítiminutovém oddechu zavolal si Krůčka ředitel do svojí úřadovny. Za chvíli se vrátil septimán krokem brdým, s takovým vítězným úsměvem na líci, jako Caesar z vojenské výpravy galské.

„Co ti říkal rektor, jak jsi dopadl při raportu?“ tázal se netrpělivě Venclík.

„Dobře; takového kozáka přece rektor tak lehko do pastí nevěze. Přijal mou maličkost k audienci s mračným pohledem, houkl si na mne jako Cicero na Katilinu: „Vy jste mi čistě kvítka, ve vás jsem se hodně zklamal.“ Ale to mne znáš, že já se leknu takové hrůzy teprv až druhý den. Udělal jsem na rychlo tak naivně udivený obličej, že jsem vyblýžel nevině jako novorozené děčko.

Ale rektor přibral hrůzu proti mně na pomoc znovu. Píchl proti mně ukazovákem: „Tedy vy jste si zašel k Dolejkovým do hospody, vidíte? Bylo to přece v úterý. Přiznejte se a trpte! Nepřiznáte-li se, bude s vámi ještě hůře.“

FEUILLETON.

I liška se polapí.

Velikou chloubou ředitele gymnasia ve Věkové bylo, že jeho studentští svěřenci jsou udržováni v kázni vzorné. Staral se o ně upřímně, bládal je jako pečlivá kvočna kufátka. Když se některý kandidát vědy třeba jen málo provinil, postavil se ředitel do pózy rozhněvaného Bonaparta, křál přísně, posuť kalafunové blesky, ale neublížil. Naopak zase před věkovským obecnstvím hájil i bujně čtveráky jako mladíky nejvzornější. Zkrátka dobromyslný patriarcha, laskavý otec.

Leč šedivý a zkušený pedagog neměl ani tušení, jak si s ním hraji tři septimáni na slepou bábu, jak za jeho zády navštěvují aspoň pětkrát měsíčně odlehlou, zapadlou, zamklou hospůdku Dolejkovu, která při jejich návštěvě náhle oživila jarým zpěvem. Když ti tři ostří hoši pravidelně počátkem měsíce s některým šikovatelem nebo čtatelem nepozorovaně do útulného hnízda veselosti vklouzli, ozývalo se téměř do půlnoci sborově: „Pějme píseň do kola, kolem okolo stola. Komu píseň schází...“ A solová píseň nescházela přítom nikdy. Energie mládí bouřila, jásala, proudila a kypěla plným varem. Venclík, Krůček, Holínek — tak zněla jména jarého trojlístku, pevně srostlého na stvolu družné bujnosti. ŠKdo se v mládí neměl k světu, k státi to pohřeš!, taková byla zásada mladistvých junů, kterým se studentská práce nejvíce líbila o prázdninách.

„Otec“ Dolejka málokdy pobízel hochy, aby se dívali místo do sklenice do knihy. „Otec“ pozoroval od šenkyše s přimhouřeným okem, se spokojeným úsměvem bujně výbuchy zeleného mládí. Jen někdy štlpla ho do plešaté hlavy jako moskyt vzpomínka, že by teď mohl stati místo za šenkyšů za professorskou kathedrou, kdyby byl

v takovém ovzduší byne smysl pro důslednost, pro vyhranění pevného charakteru, i kdyby knězi za jeho některé zásluhy se prokazovaly v místě i zvláštní pocity. Jeho nástupce by pak v nejkratším čase pocítil markantně, jak hluboký smysl mají slova Písma: „Pokoj — a není pokoj!“

Masarykovské listy začaly se nezbedně smáti jako malé děti prohlášení katolického poslance, který řekl: „Není pravým katolíkem, kdo neorganizuje.“ A aby korunovaly svoji ubohou sofistiku a nemyslivou jízlivost, napsaly ty listy, že prý by dle toho Kristus také nebyl pravým katolíkem, poněvadž prý neorganizoval. Zdravý rozum nejprostějšího člověka pozná hned, jak takové listy chodí na veřejný trh se svojí hloupostí. Poslanec neřekl, že nikdy nebyl pravým katolíkem ten, který také dříve neorganizoval. Nemusilo se na př. také dle moderních pravidel v Čechách organizovati v stol. XIV., kdy vlastně celý národ byl opravdu katolickým, kdy všechno veřejné konání bylo prodchnuto katolickým náboženstvím. A mohl organizovati hned na př. český patriarcha realismu, když musil delší čas bojovati pérem, než shromáždil hlouček přátel, schopných organizace? Jest největším zpátečníkem takový vrabčí mozeček, který soudí, že millionová společnost v nynějších spleťtých společenských poměrech může plniti svůj úkol zrovna takovou sociální a politickou formou, jako hlouček apoštolů před téměř 1900 lety. Vždyť símě vyhlíží jinak než strom, prvotní škola měla zcela jinou podobu než nynější universita, žádné sdružení nesmí utkvěti na primitivní formě, nemá-li zpátečnický zastaviti svůj vývoj. Má-li jíti dobrý katolík dnešní doby směrem přímočárným, cestou důslednou, musí organizovat, nesmí zapírat, že zásady evangelické mají si podmaniti celý svět, musí ve veřejném životě svoje církevní názory uplatniti, jak už to činili první křesťané přes všechno pronásledování. Ovšem důslednost se nesmí prováděti krutou manýrou Kalvinovou.

Jen dvoji cesta jest nyní důsledná. Buď — anebo! Kdo neshromažďuje, rozptyluje; kdo není s Kristem, proti němu jest. A čest budiž těm katolíkům, kteří pochopili, jaký směr jest pro katolíka moderní doby přímočárný.

Volné listy.

Důkladný revisor. Machar s chvástávkou nabířelostí loni zvolal o dra Chalupném: „Tak jsem toho švába zašlápl!“ Herben lehkomysele nazval ho prádetem, které jen tak tak v Času kdysi trpěl, a Masaryk ve svých polemikách s vysokou dra Chalupného přestíral. Chalupný odpovídal neblučně, ač každý, kdo jeho duševní kvality zná, právem mohl očekávati odpovědi říznější. Zdálo se, že jest až příliš klidný, ba skoro až lhostejný. Ale klid ten byl skonejšním vědomé mohoucností, ztichnutím přirozenosti jeho před důkladným sčítováním. Chalupný měřil své síly a soustředil se, i mohl

Uz mne oblávalo veliké borko, už mi bylo úzko jako Jugurthovi, když ho Římané zajali. Ale energie mne přece neopustila. Tvářil jsem se dále hodně bloupe; víš, to já dobře umím. „No — při fysice ti hloupá fízis mnoho práce nedá, přeruší vychloubavého hříšníka se smíchem Venclík. „Při zkoušce z toho předmětu vypadáš jako Honza z pohádky, aniž by ti bylo nutno ménit obličej uměle.“ „Neskákej do řeči, sedmihlásku, počkej, až dopovím,“ durdil se Krůček. Rektor na mne ještě dále s těžkým dělem: „Všecko zapírání jest tu marno. Pan Dolejka mi to sám prozradil, rozumíte!“

Jak jsem tohle slyšel, div jsem nevypukl v hlasitý smích. Považ si, otec, sám otec že by nás prozradil! Hned jsem poznal, že rektor neví určitého nic a že chce vynutit vyznání bližších okolností lstivým útokem. Ovšem jsem do trojánského koně nevlezl, ale zapřel všechno. A rektor mně uvěřil.

„Pěkné se přiučuješ na Babinského,“ sekl spolužák Vraný. „Kdyby všechno o tobě tatík věděl, přerazil by ti vaz.“

„No — no, ty dítěti, každý není svatý jako ty. Však ostatně tichá voda někdy břehy mele.“

„A tobě zas mele jazyk nejvíc tenkrát, když máš nejvíc mlčet,“ odsekl Vraný. „Víckrát ke mně úlohy opisovat nechodí!“

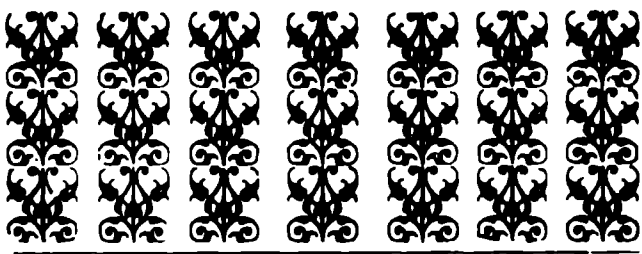
„Na mne a na Holínka se rektor neptal nic?“ tázel se Venclík.

„Ale ani zdání.“

„Sláva, naši vyhráli!“ zajásal Venclík.

„Jen si dejte, hoši, dobrý pozor,“ poznamenal znovu Vraný, „vy budete choditi tak dlouho na pivo, až se vám ouško u půllitru utrhne a až vám tatíci uši natrhnou.“

„Nechej nemastných vtipů, moudrý Catone, však sám potom stejně nepomůžeš. Kdo se v mládí neměl k světu, v stáří to pohřeší. Jen se udři, když se ti nic jiného nelíbí.“ (Dokonč.)

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akciový kapitál: Rezervní fondy:
K 6.000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem května K 23.196.090-29.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

dle výpovědi.

Eskont

směnek a faktur.

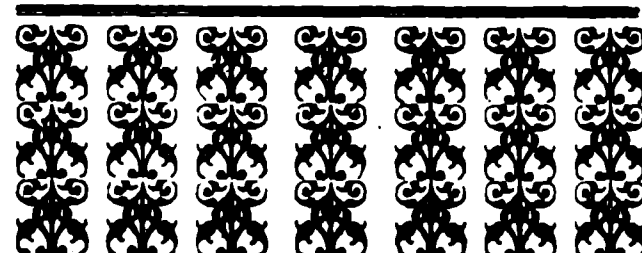
Směnárna.

Skladiště.

Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Fillátka v Semilech.

očekávat budoucí chvíle, protože znal dobře své zálohy a bitevní pole.

Naše veřejnost, která se všechna vyčerpává hluchými okázalostmi a křiklavostmi dne, neměla ani času všimati si jedné velmi zajímavé věci, jak totiž Chalupný jde klidně a jistě ku předu, prohlíží spisy Masarykovy i různá jeho mínění, která okázalou novostí uměla tak překvapovati a slabé duchy si podrobovati, jak zkoumá a reviduje rozličné názory realisticke, které od mnohých přijaty byly jako národní a lidské pravdy, a jak, opíraje se o důkazy a doklady, pracuje tak přesvědčivě, že asi Masarykovi jest hodně teplo. Důkladný revisor!

Po Masarykovu „Havlíčkoví“ vydal Chalupný Havlíčka svého, v němž mnohé názory Masarykovy opravil, chyby odkryl a svá mínění určité doložil. Když vyšel Havlíček Masarykův, prohlášen byl od realistickeho tisku za velikou událost a každé mínění v něm za kámen, v celkové budově pevně založený. Jeden universitní profesor s filosofické fakulty projevoval v soukromých rozmlouvách nepokryté podivení nad dílem prý tak důkladným. A hle, přijde člověk, který není universitním profesorem, a ukáže, co jest mezer a nedoplnění ve knize, jež označena za poslední slovo o Havlíčkovi. Zase jeden doklad, jak unáhlelo a neopatrně jest, považovati tu onu knihu za studnici neomylnosti a zase pokynuti pro realisty a Masaryky, aby svoji vědou tak ze široka se nerozháněli. Jak bolestně Masaryk byl dotčen, svědčila polemika proti Chalupnému v „Čase“, v níž pisatel počínal si zlostně a rozčileně tak, že stydl se podepsati. Ač na otázky Chalupného po pisateli v „Čase“ odpověděno nebylo, přece pisatel poznán byl dle slohu a dikce.

Kromě toho Chalupný v „Přehledu“, jež rediguje, zaměstnává se úsudkem o nečestné povaze Jungmannově, kterýžto úsudek uveřejnil Masaryk v „České Otázce“. I toto mínění Masarykovo záby se rozšířilo a nabylo jisté ustálenosti nejen u realistův, ale také mimo ně. „Mistr řekl“, tak přijímány tehdy všechny výroky, jimiž Masaryk překvapoval a jež jednou pro vždy suverenně formuloval. Jak nekriticky slova Masarykova byla přijímána i u vyspělejších pracovníků, svědčí univ. prof. Král, který v tendenci Masarykově Jungmanna popravoval a který po jisté stránce měl pomocníka i v prof. Jakubcovi, taktéž realistovi.

V hluboce založené studii dr. Chalupný odhaluje brozný nedostatek důkazův a povrchnost a ledabylost úsudku, jímž Jungmann pro všechnu budoucnost měl býti stigmatizován jako nečestná povaha. Dokazuje odvážnost závěrů bez dostatečných předpokladů a směle neomylnictví, které tak lehkomysele odvažuje se sáhnouti na povahu velikého buditele. Chalupný břitce ironizuje a tuto vědu podrobně rozcupává. Dle dosavadních kapitol možno již dnes najisto souditi, že Jungmann bude úplně rehabilitován a se skvrny, Masarykem způsobené, důkladně omyt.

Pisateli těchto řádků často bylo nápadno, že Masaryk Dobrovského zahrnoval vždy jen slovy uznání, ač přece není možno, aby jednotlivec vždy a všude byl tak dokonalým. A i v tomto ohledu dokazuje Chalupný Masarykovi závažné chyby a mínění jeho zbavuje povahy absolutnosti.

Co pozoruhodného, Masaryk mlčí a neodpovídá. Jeho „Česká Otázka“ jest v základech otřesena. Pájdou-li proti ní z různých stran takoví revisoři, jako Chalupný, bude rozfouknuta do všech úhlů světa. Chalupný vydal také brožuru o antickém životním názoru, která jest odpovědí na báje Macharovy. Neříká v ní přímo: „Brachu, lžeš, jsi v té věci nevědomcem, zívá z tebe prázdnota, pustil jsi se do otázky, se kterou nejsi, ale vše to plyne nepřímě z celého pojednání. Jest to tak, jako by Chalupný napíchl Machara na oštěp a ukazoval ho celému světu řka: „Hle, tento člověk může sice obrátit házet vtipy v povrochách polemických šarvátkách, ale tam, kde jest potřebí soustředění intelektu, hlubších vědomostí a širších obzorů, jest velikou nulou a pouhým strašidlem na vrabce. A tak tvrzení Macharovo, že zašlápl švába, jsou probáje slova chlupatých plíc, kdežto zůstává pravda, že ten šváb zašlápl padělaného Herkula.“

Moderní škola. Pro pokrokového učitele, vyrostlého ve škole Masarykově, není světovějšího a životnějšího problému nad moderní škola. Touto otázkou duše pokrokových učitelů jest tak přeplněna, že v ní nezbyvá místa pro nic jiného. Nic jiného pro ně neexistuje, nic nevzbuzuje tolik zájmu, jako moderní škola, jejíž pojem a věštiny a nich ústí v požadavku, aby náboženství ze škol bylo vyhoštěno.

Chťají-li však pánové tito o výbornosti školy beznáboženské přesvědčiti, nesmějí se ukojovat jen frásami, které častým a únavným opakováním stávají se bezkrevnou sentiment-

tálnosti, nýbrž musejí podati přesvědčující důkazy se života. Všechny návrhy na úpravu školy, protože tak těsně souvisí se životem, pro něž škola má vychovávat, nejsou přece nějakým pojednáním o romantickém básnictví. Ať si o romantickém básnictví mluví kdokoli jakýmkoliv způsobem, pro utváření života a povahu člověka nemá to směrodatného vlivu. Ale škola, toť život, toť dobro nebo zlo.

O jakou zkušenost opírají se pokrokařští učitelé, kteří volají po moderní beznáboženské škole? Škola nemůže být přece polem pokusů, neboť běží o lidi, jde o budoucí občany. Každý návrh na zásadní opravu školské výuky musí být osvědčen a doložen přesvědčujícími prospěchem. Tedy zkušenost jest to, že může doporučení beznáboženskou školu, neboť frásné nadšení v otázce tak důležité nemůže rozumným lidem postačovati. Bez zkušenosti bývají lidé domýšliví, nadutí, osobiví a nepoznávají sami sebe. Jestliže však zkušenost školu beznáboženskou nedoporučuje, do jakého světla stavi se pokrokařští učitelé, na modernost tu neustále přísahající? Jest pravda nezvratná, že žádný člověk, který zná své schopnosti, nečiní se tak směšným, jako kdo sám v sobě se mylí. A že sami v sobě mylí se pokrokařští učitelé, jde na jevo z té zkušenosti, že moderní škola ve Francii, tak dobovale náboženství zbavená, učinila fasko jak mravní tak vzdělanostní. Důkazů nemůžeme uváděti, zahrnují nás jimi vychovátele nekatolíti a protikatolíti z Francie samé.

Kde tendence konfesijní (náboženské) převládá a volnost školy i učitele dnu, jest nedostatečnost školy patrná. Fekl nedávno v „Čase“ učitel Konrád Pospíšil. Známe učebné osnovy školní; nuže, rádi bychom věděli, kde náboženství přeskáčí, aby učitel nemohl řádně vyučiti počtům, mluvnicku, dějepis a přírodopis. Jak mohli se školy náboženské tedy vyjít naší velikáni národní, učenci a buditelé? Podle receptu páne Pospíšilova se tak státi nemohlo a nemohlo. Jak tedy tuto zkušenost rozřešiti? Či ohtáží pánové ve škole přednášeti názory filosofické, jejichž plánu rozvinuti by náboženství přeskácelo? Ale právě škola obecná není povolána k tomu, aby zabývala se filosofií, nýbrž jest sřízena k tomu účelu, aby škola opatřila nutnými vědomostmi pro život, a tyto vědomosti nepřesahují pravidelně míru elementárnosti. A bude-li potřeba, pak tyto vědomosti moderní školy budeme muset oceňovati vzhledem ke všem poměrkům, jichž se pokrokařský učitelům při vyučování žactva dostává. Tak mnohá ohraštavost bude hřobínek důkladně přistřížen.

Souhlasíme tedy i s p. učitelem Pospíšilem, když své povídání o nedostatečnosti školy se vlivy náboženskými odsazuje důkladně těmito moudrými slovy: „Zdar vytvoření náleží v prvé řadě na učiteli, na jeho schopnosti, plii, svědomitosti a světlým daru ducha, kterého svět dání nemůže“, a kterého, dokládáme my, nemůže dání ani škola beznáboženská. A týt p. učitel v tomto též článku chlubí se mnohými výtečnými učitelé se školy konkordátní a dokládá: „To potvrzuje, co stále tvrdím: „Výborný člověk — dobrý učitel, výborný učitel — dobrá škola.“ A opětně týt p. učitel Pospíšil: „A proto ani nepopírám, že i v volné školy budoucnosti vyjde ta a tam špatná žáci, a s moderních akademií učitelských prostřední učitelé.“

Dobře tedy, že p. Pospíšil naděje v budoucí moderní školu tak těsně opravuje, neboť dle obecného vyloučení nezkušený člověk by se domníval, že se tam odtud pohrnou sami výteční učitelé a sami dokonalí žáci, a zatím poměr má býtí týt, ovšem poměr týt dle dohadů páne Pospíšilových, kdežto ve Francii o moderní beznáboženské škole zahostilo se u objektivních pozorovatelů jen dokonalé sklamání. A když pokrokařští učitelé v moderní náboženské škole vidí takový rozvoj pokroku vzdělanostního, stavíme proti nim tyto životní pravdy: Vzdělanost ducha není v žádném nutném spojení s čistotou a výtečností povahy. Nový zákon stále dovolává se srdce lidského a „toho ducha, z něhož jsme pošli“, kdežto nářečky na rozum jen velmi zřídka se naskytají. „Hrať dobrého života“, praví George Herbert, „jest lepší než pytel učenosti.“ Ne že by se učenosti učilo pohrdati, ale že musí býtí spojena s mravností a mravnost, ta pravda dere se na světě čím dál usilovněji, bez náboženství se nemůže obejítí. Výtečné vlohy spojují se často s nejpodléjší povahou. Člověk může býtí dokonale v umění, vědách a přece v poctivosti, etaoeti, pravdivilovnosti a svědomitosti může býtí za mnohým chudým a nevzdělaným venkovcem. Doporučujeme tedy, aby se důkladněji přemýšlelo o tom, zda jest potřebí člověčenstvu pouze vzdělání rozumového, anebo také dokonalosti mravní a etickéjmi vědomostmi.

Syn Helioš skromný. Mazi vytrvalé velobitele Macharovy zafandila se ovšem také „Osvěta

Lidu“, která plnými prúduchy vylévá takové obřady, že se jími div nezalkne. Onehdy, referuje o připraveném předem výstupu v Kutné Hoře, podotýká, že o vítězství jeho nechce šítí slov, protože by to uráželo básnickovu „skromnost“. Per deos immortales! Machar a skromnost! Leť tato v „Osvětu 1.“ bouchla jako nejšťší pevnostní dělo. Machar miluje skromnost tak, jako turecký paša jednoženství, jako buršák vodu nebo jako Nero náviděl cudnost.

Soustrast, soustrast vám, junáci z „Osvěty Lidu“! Vzpamatujte se již jednou přece a pomyslete si, že v Čechách nejsou sami pokrokaři se svým Heliovým synem a že celý národ neudáštňuje se vaší maskarádou. Díky Bohu, jest ještě většina českých lidí, kteří rozesnávají pravdu od lepenky a náteru. Uvědomte si konečně, že není nic tak trapného, než stále vydávat pozlátko za skutečné zlato, mělkost za hloubku, prázdnotu za plnost, sdání za skutečnost a že kromě vašich trychtýřů, jimiž profukujete „puď“ na tváře Macharovy, existuje také skutečnost, která se vám na celé kolo směje. Či chcete masopustní mumraje, oní slavnosti a šaškovství nahrazovati ve značné míře nášim, co více pobaví a přivodí veselější kratochvíli?

Kdyby se udál zázrak a Machar stal se rázem upřímným člověkem, musil by sílu svého vtípa hned obrátiti proti támtu svým pochlebníkům a vyprávěti je, až by se z nich kouřilo. Toho se však nedočkáme, protože ješitnost a báječné velikášství jsou tak srostlé s Macharovou podstatou, že o nich ví již poslední zelenářka na trhu. Vždyť při každé příležitosti se chlubí, jak své protivníky vždy důkladně položil, jak jim namlel a jak je tloukl přes ruce a přes hlavu. Mohl by skromný člověk, jak pleská „Osvěta Lidu“, přisuzovati si takovýto úkol: „duše sytit, hlavy napravovat vyťeno mi vůli Osudu“? Či nelze do podrobná z knih Macharových dokázat, že z nich špi chorobným sebepřecelováním jako z petrolejové rafinerie? Nechopili se této Macharovy nečnosti jako vědné látky již také malíři? Nebo nebyla spáchaná řezavá satira na domýšlivost Macharovu tím, že byl namalován jako lékař léčící českého lva? A tak sčítává nezvratitelnou pravdou, že všechno oslovování Machara a obzvlášť vesela jeho skromnosti jsou symbolickou představou pokrokařské neupřímnosti a lži.

* * *

Syn Helioš prokročným lidem. Machar jistivě se rozechystal akazuje na to, že v Římě v kostelích mají rozlišené ostatky, jako péro z křídla archanděla, příčka ze žebříku, o němž se sdálo Jakubovi, a jiné. Remešný tento lhář dobře ví, jak nejlépe proti katolíkům rozdílit a poštvti, a proto rozmyslně se svých nízkých pomluv vybírá, co saražuje nejistější bodnutí. Jak nabyl Machar vědomosti, že v Římě existují jím vypsané ostatky? Zešla jednoduše. Otvěte „Křikáky“ a v nich se dočtete, jak Siemkiewicz popisuje *světoběžku, ládu, taldu a mlávu* jménem Sanderu, který ony ostatky nabízi ke koupi. Bylo to za časů krále Jagaila. V oné době nebylo to nic divného, a papežové říkali, jak i sám spisovatel připomíná, musili proti takovému slořadu vydávati bully a velké zákazy. S tímto mlávkou alhářem Sanderem zavědli tedy Machar soukromě protokol a sestavil inventář jeho ostatků. Po té jeho majetku se zmocnil, přitákl naň pečat nejčestější cítilého básníka, sával majetek do ulíku a hajdy s ním do Říma. Jelikož Sanderus udává, že měl také dvě hlavy křepelek, sešlých židám na poušti, a jelikož jich Machar neuvádí, možno se domnívati, že nejčestější cítilý básník zasantročil je svému šéfu Rothschildovi, aby měl něco vzácného na památku po svých předcích. Sanderu pro obchod se živými ostatky nazývá spisovatel „Křikák“ *šarmoclebem a ložem*, jakých mnoho tehdy toulalo se po cestách. Spáchal tedy Machar ve své knize před celou veřejností pořádný falsifikát, neboť na místo Sanderu představil sám sebe, kteronžto věc nař musíme prozraditi, až jinak dlouho uznati, že onoho mlávku a lháře přimo ideálně napodobil, což, mimochodem řečeno, označuje bohatou přímkykavost a všestrannou schopnost jeho talentu. Machar, syn Helioš, Sanderus! Bravo!

* * *

Syn Helioš neboli Sanderus *desgramotný*. Myslíci kulturní člověk domáhá se ve všem pravdy a tato snaha po pravdě způsobuje, že s tvoří nová slova pro nové pojmy a že myšlenky o každém předmětu urovnávají se pokud lze v jednotné celky. Bylo a jest jmenovitě úkolem filosofie, že sbírala všchny výsledky lidského poznání a že každý nový směr, názor, mínění a poznatek smetává souladně v doavadní myšlenkovou látku. A jako všichni vědci pracovníci to nejvíce a zejména bavují přemýšleli, aby nové potřeby, určitým slozem posud nevysložené, dali při-

léhavý výraz, tak zase od pravého vzdělance se žádá i očekává, aby nový do oběhu přivedený pojem si přivlastnil. Nechce-li vzdělaný člověk ve vzdělané společnosti věchnouti ve směřnost, musí každý nový pojem proniknouti obsahově a pochopiti jeho vztah k okolí.

V naší české literatuře ocitl se výraz „sub specie aeternitatis“, pod zorným úhlem věčnosti. Jest to pojem dle původu svého filosofický, přinesený z ciziny, ale literáti se ho záhy zmocnili, někteří z vážného životního zájmu, jiní užívají ho jako stkvělé dekorace. V podstatě má význam náboženský a mravní, vztahující se na lidské skutky. Jest právodčím nových myšlenkových směrů a té filosofie, která znamená vybavení z násora materialistického a deterministického. Determinism věří, že vše vyvíjí se nutně; co člověk dělá, nutně dělá a nemá tedy svobody a zodpovědnosti. Věk účelnost, podepřená zkušeností, zamítá myšlenku nutnosti, determinismu a ukrádá se v péro i filosofům, kteří posud zdráhají se vyznati ji veřejně a otevřeně. Účelností uvádí se znovu duch — Báh tam, odkud byl deterministickým materialismem a atheismem vypuzen. Jinými slovy — ozývá se tu mocné spiritualism (duchovost), který je podpírán konečně vědou samou. Neboť uzná-li se účelnost, musí se uznat inteligence, která tu účelnost v dějství přirodní vložila, čímž hroší se umělé a bez důvodů osnovaná a slepá natnost, která měla nahraditi živončího Boha. Účelnost, toť duch podrobující si hmotu a tím dochází zpevnění i učení o duchové a svobodné duši. Tím všim odiven a opodstatněn jest sverchu zminěný pojem „sub specie aeternitatis“, pod zorným úhlem věčnosti. Jednej tak, aby tvé skutky pod zorným úhlem věčnosti byly mravní, neboť jsi za ně zodpověden nejen světu, ale také životu po smrti tělesné.

Po tomto potřebném objasnění onoho pojmu obraťme se k Macharovi, jenž na jednom místě svých spisů praví: „Divám se, s kým jsem bojoval, vzpomínám, že jsem jich oslou řadu popravil. Nemohl jsem však za to, bylo to nutně, musilo tak býtí.“ Vyznává tedy Machar nezaoabené, že byl nástrojem nutného dění, determinismu. Ale hned poté dokládá: „Divám se na to vše sub specie aeternitatis, pod zorným úhlem věčnosti.“ K předchozímu deterministickému vyznání viry hodí se doložka ta jako pět na oko, čímž dokázáno, že Machar nemá o významu tohoto pojmu ani ponětí. Slyšel kdosi oosi o zorném úhlu věčnosti svorniti, slovo se mu zalíbilo, i počal jím cinkati a bláknati. Podal se leckomu dosti dlouho klamati a vzbuzovati sdání o své duševní vybroušenosti, ale přijde slabá chvíle, kdy se záslona poodhrne a otevře se pohled, který ukazuje pravou hodnotu člověka. Jak bylo možno říci o Macharovi, že pronikl všechny filosofické systémy, když není schopen pochopiti ani pojma tak blízkého a, řekněme, přimo katolického? Známe člověka, který místo satisfakce říká satisfakce, znám jiného, který o souseda, jenž utrpěl hmotně, říká, jak hrozná byl morálně poškozen a praví to s důrazem důležitosti, ohlížeje se, jaký mocný dojem způsobí a podobačů, jiný vypravuje o anonymním vešírku, až to byl vešírka intimní, jiný užívá slova korektné v okolnostech, kde vše vykonáno bylo velmi nekorektně — a tak máme i Machara, jenž se svým „sub specie aeternitatis“ manévruje jako onen ávec, který, rozuměje jenom svému kopytu, odvážil se přednášet o astronomii. Na skutky, vykonané deterministicky, věru, pod zorným úhlem věčnosti může se divati jen Machar, a to není nic jiného, než logická a kulturní bezgramotnost.

Obrana.

Povedený vzdělavci Hst. „Havlíček“ mimo jiné li napsal (v 1. čísle 2. roč.), že prý jest ctění andělů vynálezem katolické církve, nikoliv křesťanství. — To se věru povedlo! Církev katolická, která přece i dle jinověrné byla první reprezentantkou křesťanství, do téhož křesťanství nenáletí? Či byli křesťany jen krvaví Táboři, tyran šenevský Kalvín, krvavý Jindřich VIII atd.? Ušlechtilí mučedníci katolíti prých století po Kristu nebyli křesťany? Ani ti první římsí papežové, kteří též pro víru život své položili, nebyli křesťany? Prý do 4. století nebylo o ctění andělů nic známo! — To ovšem může napsati jen člověk, který místo studia až příliš volně myslí. Vždyť andělé byli vysoce ctěni již od židů před Kristem. Neudělala tedy katolická církev v tom směru prášedný vynález.

Jaké povznešené názory o andělech měli staří Israeité, patrně na př. z těchto slov Starého Zákona: „Postavi se anděl Hospodinův kolem těch, kteří se ho bojí: a vytrhne je. (Zalm 33, 8). Před hlaseem anděla utekou lidé. (Is. 63, 3). Nyní, panovníče nebes, pošli anděla svého dobrého před námi, v básni a strachu velikosti ramene svého, aby se báli ti, kteříš

s rouháním táhnou proti lidu tvému. (II. Moj. 15, 23). Anděl řekl Tobášovi: Když jsi se modlival s pláčem, jáť jsem obětoval modlitby tvé Pánu. Tob. 12, 12.) Hospodin promluvil: Aj, já pošlu anděla svého, kterýž by šel před tebou. . . *Šetřil ho a poslouchej hlasu jeho, aniž se domáháš, že by směl potupen býti: neboť neodpustí, když pohřešíš, a jest jméno mé v něm.* (II. Moj. 23, 20). Jinde Písmo dí: Anděl, kterýž vytrhl mne ze všeho zlého, požehnejž dítek těchto. (I. Moj. 48, 16). — Ty pak, pane můj králi, moudrý jsi, jako má moudrost anděl Boží, abys porozuměl všechněm věcem na zemi (II. Král., 14, 20). — I přišli dva andělé do Sodomy u večer a Lot seděl v bráně města. Kterýžto když ušel je, vstal a šel jim v cestu: a poklonu učinil, skloniv se k zemi. (I. Moj. 19, 1). Abraham třem andělům „poklonu učinil až k zemi.“ (I. Moj. 18, 2).

Zda tato a jiná podobná místa Starého Zákona nesvědčí zřejmě, že k andělům chovali staří Izraelité velikou úctu?

Ale „Havlíček“ odvažuje se tvrditi, že teprve sv. Ambrož počal r. 397 uctívání andělů šířiti. Zatím však — nehledíme-li ani k slovům Nového zákona, máme četné doklady, jak veliká úcta v křesťanstvu dávno před sv. Ambrožem vládla. Na př. sv. Justin, který zemřel o 200 let dříve než sv. Ambrož, napsal ve svojí „Obraně“ v kap. 6.: Ctíme zástup svatých andělů, kteří Boha poslouchají a jemu podobní jsou.“ Jest to také zcela přirozeno; jestliže křesťané hned v prvních stoletích prokazovali velikou úctu sv. mučedníkům, zcela důsledně uctívali i anděle, o nichž věřili, že jsou předními přáteli Božími a bdělými ochránci lidí. Ale „Havlíček“ by si přál míti všechno obráceně, jen aby našel příležitost ku štvání.

Přehnaným překruevatelem písma jest totéž číslo „Havlíčka“, které zúmyslně balamutí nesoudné čtenáře výkladem o původu úcty k andělům. Slyšte! Prý Písmo mluví o andělech, kteří za času Sodomy navštěvovali město a ženili se s dcerami sodomskými! Tohle objevil teprve „Havlíček“, ačkoli dávno před ním tisíce nejbystřejších čtenářů bible takový vynález nečinili.

Odkud tak drsá balamucení? Volní myslitelé vědí, že jejich čtenáři bible nečtou a že ve svém fanatismu uvěří beze všeho samostatného rozmyslu každé, i sebe podvodnější protikřesťanské kachně. Kdyby se odvážil říci volný myslitel tak polenovou lež starým Táboritům, hned by ho upálili na hranici. Když v Praze byli upáleni dva falšovači šafránu, projevil Hus mínění, že by ještě spíše měli býti upáleni ti lidé, kteří falšují knihy. Mluvil by teď Hus o svých Havlíčkovských oslavovatelích jinak? Písmo, jak se každý snadno může přesvědčiti, mluví o příchodu dvou andělů do Sodomy, kteří potrestali tamější hříšníky a zachránili rod Lotův před záhubou. Neomalené tvrzení „Havlíčka“ však není ani jedním slovem Písma dokázáno. Patrně, že místo vědy panuje v „Havlíčku“ fanatická protikřesťanská zloba, která se vybílí lžemi nejkřivějšími. To patrně také z odvážného a naprosto nepoctivého tvrzení téhož čísla „Havlíčka“ o původu evangelíí. Prý evangelia jsou plody posádky (1) století. — Zatím však proti té nehorázné lži přímo křičí nepopírné a všem odborníkům známé faktum, že věty ze sv. evangelíí citují mužové, kteří žili již v I. a II. století po Kristu. Takto a jinými ještě způsoby dokázáno, že evangelia vznikla i za časů apoštolských a nikoli v posádkách století. Vypadá to, jako by si „Havlíček“ z nevědomosti svých čtenářů tropil úmyslné šašky. A tenhle list hromadně rozšiřují agrárníci, kteří lidu našemu namlouvali, že jsou lepšími katolíky než ti „fanatičtí klerikálové“. A evangelické kruhy místo rázného odražení protibiblických nepoctivých útoků ještě se s volnými mysliteli proti nám spojují. Věru zvláštní to jsou husité! Patrně, jak divně svoji lásku k evangeliu osvědčují!

Masarykovské démanty. „Čas“ dne 13. t. m. napsal: „V Mladé Boleslavi bylo v minulých dnech břířmování. Uvítání biskupa Doubravy nebylo příliš stkvělé a z toho se rozčiloval středoškolský professor jeden. Proč? Na to „proč“ reagujeme otázkou: „Proč zpravodaj „Času“ bez řádné informace píše o uvítání našeho nejdp. biskupa v Ml. Boleslavi, jež se vůbec státi nemohlo, protože tam náš arcipastýř v „minulých dnech“ vůbec nebyl? Vždyť přece břířmovací úřad spadá v tom městě do pravomoci litoměřického biskupa, jak přece vědí lidé i méně osvěceni než žáci syna Heliova.“

Dne 15. t. m. napsal „Čas“, že zásluhou dra Lederera jsou u nás rodiny židovské, jejichž členové už neumějí ani německy. Tážeme se přátel i nepřátel, kolik takových židovských rodin se v Čechách nachází, jichž ani jeden člen německy neumí. Vezměte Diogenovu svítilnu a jděte na hřbety nejčestnějších pohofů, hledejte, pátrejte pilně a pak nám ty vzácné majimavé rodiny jmenujte!

Politický přehled.

Parlament rakonský přece uzavřen, ale bar. Bienenrth zůstal, aniž podal žádost za propuštění. Nesplnila se tedy touha Slovanské jednoty, aby nynější vláda byla odstraněna. Než bar. Bienenrth nemůže se těšiti plnému vítězství, neboť nespokojenost s jeho nezpůsoblostí šíří se i ve stranách nejbližších; to jest laciné vítězství, uzavřením parlamentu odstranit obstrukci. Obstrukční snahy omezily na dosti skrovnou míru své podmínky; ale bar. Bienenrth toho nedbal, patrně jednal ve smyslu komanda německého a proto odmítl nový pilný návrh stran banky bosenské za odvolání 60 pilných návrhů obstrukčních, odepřel dáti záruku, že se přičiní veškerým politickým vlivem, aby bosenské agrární bance bylo znemožněno zahájit v Bosně a Hercegovině na kmetech lichvářské řemeslo, což vlastně by provést nemohl. A obstrukce zvítězila i prohrála. Dosáhla toho, že vláda nemohla vyříditi, co si přála, ale nepodrazila zároveň vlády nohy. „Hlas“ brněnský k dílu Slovanské jednoty přidává: „Dopadlo to zas jednou tak, jak to dopadnouti musilo, jakmile solidarita byla porušena. Místo jednotné uvědomělé politiky celého sdružení, které se zove slovanskou jednotou, politika na vlastní pěst některých skupin. Výsledek ovšem takový, jaký se dal předvídat. A komu prospělo uzavření říšské rady? Národu našemu asi sotva, nepřidalo mu ani cti ani váhy. Zhoršilo jen postavení českých poslanců na říšské radě. Dnes jest zřejmo, že obstrukce (agrárníků a Slovanců) poslána byla posice Němců a vlády nynější, a že obstrukce, místo toho, aby způsobila vládě rozpaky, pomohla jí z bryndy. Ale tak to u nás obvyklé chodí. Všechny dosavadní zkušenosti byly dosud marny. Poslanci slovanských stran na obstrukci nesúčastných svojí poradou ve Vídni 13. t. m. dokázali, že Slovanské jednoty rozbiť nemíní, ale trvat budou na požadavku, aby se vrátila na původní svůj základ: vzájemné důvěry a solidarity, za společnými slovanskými cíli, nikoli však za cíli strannickými a osobními.“ Slovanské skupiny na obstrukci nesúčastné zvolily zvláštní výbor pro udržení stálých styků po čas prázdnin. Z toho mají Němci strach. Bývalý ministr orby dr. Ebenhoch píše: Nebezpečí, že bude utvořen veliký slovanský blok, visí ve vzduchu. Politika Němců musí čeliti k tomu, aby takový blok zmařila. Jest to možno rozmyslnou umírněností a moudrým sebezapřením. — Všichni členové ministerstva musí býti připraveni, aby se mohli na zavlání hned do Vídně odebrat. Nem. křesť. soc. vinu zpusťování parlamentu připisují obstrukci a socialistům. Proto žádají účinnou opravu jednacího řádu, odstranění národních zmatků, zvlášť v Čechách, finanční opravu, ochranu pracujících tříd křesť. lidu.

Arcikníže František Ferdinand byl navštíven u královského dvora v Rumunsku, kdež přijat s největšími sympatiemi. V rumunském městě Sinaji prapory ozdobeném stříseny studentstvem uherské prapory, rozřezány a pošlapány. Jest vidět, že jsou Maďaři v cizině zrovna tak oblíbeni jako — Němci.

V Krasné v Haliči zemřel náhle bývalý předseda rakonského ministerstva hr. Kazimír Badeni, jehož jméno zachová český národ ve věčné upomínce. Hr. Badeni byl původcem známých jazykových nařízení, kterými se zaváděla u státních úřadů v Čechách a na Moravě v krajích českých vnitřní úřední řeč česká, kterou nebyl porušen žádný zákon. Ovšem odtud povstala proti němu složitá obstrukce německá, která podrazila hr. Badenimu nohy a jeho jazyková nařízení zase zrušena.

Říšský sněm německý uzavřen a s ním padl dosavadní říšský kancléř kn. Bülow. Jeho nástupcem jmenován dosavadní státní tajemník vnitřa Bethmann-Hollweg.

Turecké poselstvo navštěvuje dvory evropské, aby oficiálně oznámilo nastoupení nového sultána. Turečtí vyslanci přijali i papežem, nyní jsou pak v Paříži.

Mesinárovní vojsko na Krétě bude prý odvoláno a do krétských vod budou poslány 4 staniční lodě. Definitivní rozřešení otázky krétské nastane později.

Revolucionáři perští, žádající ústavu, vtrhli již do hlav. města Teheranu, kamž prý co nevidět vtrhne i ruský sbor, aby zamezeno bylo krveprolítí. Šach v budově anglického vyslanectví prý hledá ochrany.

Z činnosti katol. spolků.

Organisace českoslovanské katol. mládeže a katol. českoslov. lidu v okr. Kostelee n. O. se sbíratelými spolků a organizacemi okresu Rychnov n. K., Žamberk a okolí konají se souběhem sl. zem. a diecézního výboru katol. strany v neděli 18. července 1909 v Týlně n. O. krajský sjezd s tímto pořadem: 1. Vítní

účastníků — koncert úplné kapely utinovické. 2. V 10¹/₄ hod. seřadění se u Pansk. domu na náměstí a průvod do chrámu P. S. Kázání známého sociologa a delegáta českého na říšských sjezdech katolíků v Německu vdp. P. K. Tomana O. Cr. z Prahy a mše svatá. 4. Průvod náměstím a rozhod. — Odpoledne: 1. V 1 hod. seřadění u Panského domu, pochod k soše P. Marie na náměstí. 2. V 1¹/₄ hod.: I. zahájení sjezdu na náměstí. II. řeči: a) p. J. Dovrtěla, zem. předsedy a sl. delegátky sdružení katol. omladiny na Moravě a ve Slezsku „Mládež naděje církve a vlasti“; b) říš. poslance vdp. dra. Rud. Horáského a p. JUDra Mořice Hrubana, říš. a zem. poslance, Katolíci na poli národním, sociálním a osvětovém.“ Pp. řečníci promluví o právech a povinnostech mužů i žen všech stavů bez rozdílu. 3. Ve 3 hodiny pochod s hudbou do městského parku. 4. Koncert vojen. kapely c. a k. p. 6. 42. řízením p. kapelníka. 5. Mezi koncertem buffet, tombola, pštn, loterii, kuplety, solové výstupy, sborové zpěvy opatří jednotlivé místní org. mládeže. — Vstupné do koncertu: u pokladny 40 hal., v předprodeji a pro účastníky průvodu 20 hal. Posvátní jsou všichni katolíci říšští poslanci. Předprodej lístků v každém místě u důvěrníka. Za nepřiznivého počasí bude koncert a řeči ve velkém sále Panského domu. Večer v 8 hodin taneční vínek omladiny v sále Panského domu. P. T. členky a členy prosíme, aby přišli s odznaky, mladíky a dívky dle možnosti v národním kroji. Čistý výnos ve prospěch okresní knihovny. Dary na pořádání sjezdu, do buffetu, tomboly, loterie atd. zasílány buďtež na adresu „Okresní organizace českoslov. lidu v Kostelee n. Orl.“ Pořad koncertních i zábavních čísel k dostání zdarma u pokladny. K čestné účasti zve výbor.

Sobělice. Dne 11. července konala se u nás krásná slavnost svěcení spolkového praporu. Již ráno o 5. hod. zahrála hudba před farou a potom celou vesnici zněly její jasné zvuky. Četné domy ocelobeny byly prapory národních barev; od 6 do 10¹/₄ hod. přicházely a přijížděly k nám četné naše jednoty a sice: Jilemnice, Nový Bydžov a Nová Paka s prapory, odbočka Všeoborového sdružení křesť. dělaictva z Holic, Oubislavice, Lázně Bělohrad, Smidary, Dvůr Králové, Sedlec u Kutné Hory a četné množství jiného lidu a duchovenstva. O 11. hodině začal se řaditi slavnostní průvod, jež byl velice krásný. Napřed za hudbou dlouhá řada družiček, nesoucích prapor k posvěcení a za nimi naše jednoty s prapory. Slavnostní kázání měl náš milý vsdp. dr. Frant. Šulc, professor z Hradce Kr. a mluvil o účelu a významu praporu způsobem překrásným. Svěcení vykonal vsdp. vikář a kons. rada F. Procházka z Mlázovic a mši svatou sloužil náš milovaný vdp. farář Fr. Melich za čestné assistance kněží. V poledne přelo, po obědě děšť na chvíli ustal a účastníci odebrali se do zahrady, kdež vsdp. dr. Fr. Rayl z Hradce Králové velice poučně promluvil o účelu katolických spolků. Pro nastávající prudký liják pokračoval řečník ve spolkové místnosti za častého potlesku. K večeru ještě odbyval se koncert v zahradě a večer byl věneček. Ke slavnosti došli četné pozdravné dopisy a telegramy. Spolek sv. Prokopa vzdává tímto velké díky štědrému a šlechetnému dárci praporu p. Václavu Matátkovi, statkáři v Sobělicích, pouťníku do Říma a do Lurd, který naší jednotě krásný a drahocenný prapor věnoval a o celou slavnost svou práci a štědrosti se přičinil. Děkujeme též matce praporu paní Emilii Matátkové a kvotě praporu paní Barboře Matátkové a voláme jim naše vroucí „Zaplať Vám to Pán Bůh!“ Děkujeme slavnostnímu kazateli vsdp. dra Šulcovi, světiteli vsdp. konsist. radovi a bisk. vikáři F. Procházce z Mlázovic a vsdp. dru Fr. Raylovi za jejich ochotu a krásné řeči. Díky vzdáváme přetvřeným milým družičkám a děvčátkům, které obětavě nepřísnivě počasí vstupenky a pohlednice rozdávaly, panu řídícímu učiteli Janu Tluchořovi za provedení krásné hudby a zpěvu při mši svaté, a vůbec všem, kteří jakýmkoliv způsobem o zdar slavnosti naší se přičinili. A nyní slovo k našim Jednotám: Můj drabý, český lide katolický! Vy, milí bratři a sestry, kteří z daleka jste přispěchali k nám, abyste se naší slavnosti účastnili a s námi se potěšili, vy jste ukázali velkou a vroucí lásku k naší věci a k víře svaté, vy jste ukázali disciplínu a lidovost strany českého katolického lidu, která trvá, sílí a mohutně neustále a kterou při svornosti a vytrvalé práci naší nic již nemůže. A je to tolik krásné, když vidíme naše seřaděné mohutné díky a prapory křížem sdobené, že jsme viděli otužilé muže patřiti na to se slzami v očích. Můj drabý, dobrý, katolický lide český, přijmi náš nejvroucnější a nejradějiší dík! Na shledanou v Hradci Králové! Z výboru spolku sv. Prokopa: Václav Holman, t. č. předseda, Josef Podzimek, t. č. jednatel.

Zprávy místní a z kraje.

Sobělice městské rady dne 12. července. Připis železničního ministerstva o žádosti městské rady za zlepšení jízdního řádu Pardubice-Hradec Králové-Josefov a výkazy pokladní hotovosti ze dne 5. t. m. a činnosti police stráž v červnu t. r. byly vzaty na vědomí. — V uvedeném připsu mi-

ministerstva železnic oděluje se, že od 1. července t. r. zafixují se spojení v Pardubicích mezi vlaky č. 3 a. a 4. a dráhy státní společnosti a že osobní dopravu při vlacích nákladních Kyšperk-Týniště, pokud se týče Kostelec n. Orli., nelze z různých důvodů v šimě připovědit. — K žádosti Komitétu pro českou účast na výstavě Československé v Praze upozornil se obecnostvo provoláními na českou výpravu do Polska pořádanou. — Vzato bylo na vědomí, že úroky z nadace Collinovy za rok 1909 odčleny byly Jar. Soblovi, záku V. t. obecné školy chlapecké, jakož i zpráva lesního úřadu o stavu mnišky v lesích. — Uděleno bylo povolení ku stavbě rodinného domu pp. manž. Boh. a Růženy Hobzakovým na parc. č. 1 v bloku XI. na nábreží Orličném. — Jedna žádost za zvýšení podpory byla zamítnuta a jedné žádosti téhož druhu bylo vyhověno.

Na katolický sjezd darovali: Odbočka a organizace katol. v Holicích K 16.70. Vld. duchovenstvo vikariátu Chrastického 132 K. Po 5 K vldpp.: Th. Dr. Hugo Doskočil, Toušek, farář v Heřmanicích; pl. Jana Prošková, soukromnice v Poděbradech 20 K; po 4 K pp.: MUDr. J. Mládek, lékař v Chrasti, Jan Štěpán, fidei choru v Chrasti. Zaplat. Pán Bůh! — Dary neodeslalo ještě vld. duchovenstvo 1 českého a 2 německých vikariátů. Prosíme dotyčné vsdpp. vikáře o laskavé vyřízení. Vydání jsou četná a velká.

K hygienismu „Ratibora.“ Jestliže někdo ještě v Hradci Králové doufal, že „Ratibor“ ze svého mravního úpadku se povznesou jednou opět na list, jež by slušný člověk mohl vzít bez hnusu do ruky, byl jistě nadobro vyléčen ze své iluze, když si přečetl nejnovější jeho lokálku o úmrtí sestry Pankracie. „Ratibor“ zde dokázal, že dovede něco více nežli divoká hyena, která vyhrabává a zobavuje jenom mrtvolu, kdežto „Ratibor“ rdousí živé bytosti, nešťítí se mrtvých těl a trhá jejich čest. Lokálka zmlíněná jest psána ne perem, nýbrž kopáčem, proto snad nám nikdo asi nezalívá, že odkazujeme bez dalšího povšimnutí tento duševní výplod pokrokové noblesy pozornosti obecních metatů k příslušnému jednání. Zvlášť list klesá stále hlouběji od té doby, kdy byl odstaven od mladočeského žlabu. Dnes hledá sob u pokrokového tábora a proto snaží se překonat pověstnou „Osvětu lidu.“ Jestliže však pokrokový tábor není raněn slepotou, musí vyčítati, že ho zabíjí redaktor Peřina svou — inteligencí.

Osobní. Inženýr p. Gustav Souček, rodem z Hradce Králové, podrobil se dne 11. t. m. státní zkoušce z technické chemie a uznán byl způsobilým s vyznamenáním.

Promoce. Pan František Steinfeld, rodem z Roudnice n. L., právní praktikant při c. k. krajském soudu v Hradci Králové, bude v sobotu dne 17. července o 12. hod. pol. na české universitě veřejně prohlášen doktorem práv.

Vojský koncert pořádá se dnes 16. t. m. o 1/6 hod. odp. ve voj. parku ve prospěch penzijního fondu vojenských kapelníků. Vstupné pro osobu 50 hal., rodinu (3 osoby) 1 K, studující 20 h.

Rožberská kaplička znovu vyloupena. V noci ze dne 14. a 15. vypáčeny u ní dvě lísni dřevěná a železná, pokladnička vyloupena. Pátrání po smělejších pachatelích zavedeno.

Gymnastiální medolní máe svatý v chrámu Panny Marie náleží k nejoblíbenějším bohoslužbám Hradeckým ode dávna vůbec. Dne 8. t. m. zakončeno jich pořadí v uplynulém školním roce pontifikální mši svatou, již celebroidal se četné assistence gen. vikář vsdpp. dr. Al. Frýdek za veliké účasti rodičů a pěstounů žáků zdejšího gymnasia. S radostí obzvláštní a se zvýšeným zájmem sledovali jsme během roku školního gymn. studentstva zdárné pěstování hudby a zpěvu církevního, a budíž jeho plli v ohledu tom vysloveno tímto veřejné uznání. Při poslední mši svaté mile nás jímá velebný introit k Nejsvětější Trojici, na kůru bezvadně přednesený, a zejména Ambrosianský chvalospěv, jehož věty, zejména „in Te, domine, speravi, non, non confundar in aeternum“, působila úchvatně. Obě vložky před evangeliem a při obětování přednesl solista zpěvák čistě, bezvadně a s citem. Zakončení máe svaté chorálem svatováclavským bylo případné a velmi se zamlouvající; s hloubí duše jsme spolu volali: nedej nám, nedej zejména jim, tomu dorostu národa našeho duševně ani budoucím, zahynouti, svatý Václave! — Laický účastník.

Záložna v Hradci Králové k uctění památky svého zakladatele, čestného člena a dlouholetého tajemníka p. Václ. Hubky-Rtyňského, věnovala „Obecné kuchyni“ zde 30 K.

K uctění památky ředitele p. Václ. Hubky věnovali ředitel Ed. Chocenský a plakovník p. Václav Jirotník a chotí 20 K ve prospěch „Obecné kuchyně“ zde.

Na vzdělání českých dětí v jazyku mateřském přispěl v květnu 1909 spolk „Komenský“ ve Vídni III/3, Strohgasse 45, který vydrňuje 8 obecné školy, školu pokračovací pro učně o 8 odděleních, 2 opatrovní a 5 škol jazykových o 14 odděleních, politický okres Hradec Králové: Hradec Král. Prof. Mejnar 2 K, Hasičská šupa královéhradecká 5 K, Pokrokový klub sbírku při pokrok. večírku literárního odboru

6225 K, Vlad. Sekera, řed. ústavu pro bluhoněm 3 K, Dáchoď města 100 K.

Svěcení na kněžství. V den sv. apoštolů slovanských 11. t. m. vysvětil Jeho Exc. ndp. biskup dr. Josef Doubrava v kath. chrámu Páně na kněžství 8 diakonů za přítomnosti nejđ kapituly a zástupu jiných věřících. Na kůru při té příležitosti provedeny mistrně velmi krásné zpěvy.

Dary. Naši redakci od-vzdal p. Jos. P. 10 K pro Ústř. Matici Školskou vyžádaných od žalované pl. Irmy Fuksové. — Pp. abiturienti královéhradeckého gymnasia z r. 1907 odevzdali nám pro vídeňskou školu Komenského 15 K.

Zase živelní pohroma. Již předešlý týden natopila velká voda zvlášť na lukách škody hojně. Z Orlic zvlášť kolem Týniště a z Labe kolem Jaroměře převalila se spusta vody přes břehy a zatopila kupky posečeného sena. Kolem Hradce Král. zkaženo vystupením vody též sena hojně, luka zaplavena silnou vrstvou mrtu. Tento týden zkáza po nových deštích pokračovala. Seno pro deštivé počasí dílem hnije, dílem jest odnášeno dravým proudem; na mostních sloupech a v zátočinách broudí se chuchvalce odplavené píce. Nejvyšší čas, aby již nastalo trvale jasné počasí. Obilí, které slibovalo znamenitou žně, jest nyní polehlé, tak že jest i obilí žně vážně ohroženo.

Upozornění na doplňovací volby do ukládacích komisí všeob. daně výdělkové. Vyhláškami zdejšího okres. hejtmanství byly vypsaný doplňovací volby volitelů, jakož i volby členů a jich náhradníků do komisí pro všeob. daní výdělkovou III. a IV. třídy ukládacího okresu: polit. okr. královéhradeckého, kteří dle ustanovení § 22 cit. zák. nastoupiti mají místo vystupujících dosavadních členů na dobu čtyř let t. j. včetně do roku 1913 a to na místech pp. Jos. Pilaščka, továrníka v Hradci Král. ve III. třídě, Frant. Noska, obchodníka směr. zbožím v Předměstí ve IV. třídě, Jana Bohdaneckého, krejčího v Nechanicích ve IV. tř. — všech jako členů; pp. Ant. Hanuše, obchodníka kožemi v Hradci Kr. ve III. tř., Jana Pavla, krejčího v Poučově ve IV. tř., Jos. Javůrka, hostinského v Jenikovicích ve IV. tř. jako zástupců. I. Volby volitelů, kteří potom členy a náhradníky komise voliti budou, v každém berním okrese zvlášť: v Nechanicích v měst. radnici 22. července od 9—12 hod. dop. voliči III. tř. volí 1 volitele, 23. července 1909 od 9—12 hod. dopol. volí voliči IV. třídy 33 volitelů. V Hradci Králové v Radolínu volí voliči III. tř. 27. července 1909 od 9—12 hod. dop. 5 volitelů. Dne 28. července 1909 od 9—12 hod. dop. volí voliči IV. tř. 104 volitelů. II. Volby členů a jich náhradníků do berní komise: v Hradci Králové staré Radolínu (berní referát čp 190) dne 12. srpna 1909 od 9—12 hod. dop. 1 člena a 1 zástupce. 13. srpna 1909 od 9—12 hod. dop. volí se 2 členové a 2 zástupci. Za volebního komisaře při zmíněných volbách ustanovuje se pan Jar. Rosálek, c. k. berní asistent. — Páni voličové se na to upozorňují, že dle § 18 cit. zákona voliti lze pouze listky hlasovacími (pro členy a jich zástupce oddělené), které opatřené příslušnou legitimací a podepsané odevzdány buďtož buďto v době volby v místě volebním o sobě příslušnému volebnímu komisaři anebo včas zaslány poštou (frankované) do volebního místa na adresu příslušného volebního komisaře. Nefrankované voleb. zálistky nebudou komisařem přijímány.

Prohlášení k dani výdělkové. Lhůta k podání prohlášení ku všeobecné dani výdělkové pro sedmé období ukládací (roky 1910 a 1911) z podniků všeobecné dani výdělkové podrobených, dne 1. června 1909 daní již předepsaných, stanovena byla dle veřejných vyhlášek do 31. července 1909. Úřední vzeore, jakož i návod ku sdělování prohlášení k dani výdělkové, poskytnou se poplatníkům na požádání bezplatně úřady vyměřovacími. Poplatníci se tímto zároveň upozorňují, že přesné vyplnění všech odstavců prohlášení jest jejich povinností a že co nejpěchlivěji vykonání této povinnosti v prvé řadě v jich vlastním zájmu nutno jest, aby se předešlo výtkám, po případě nesprávným předpokladům komisí pro daní výdělkovou.

Červ. Jarního. V neděli 11. t. m. svěcen u nás základní kámen nového chrámu Páně. Místní spolky staraly se horlivě o důstojné oslavení vele-památne chvíle. Ráno ozývaly se výstřely z hmoždíků, budíček, pak průvod s hudbou, vítání spolků hasičských. Přijel světitel vsdpp. Mgr. K. Vorlíček, p. starosta-Kutnohorský s pp. zástupci sl. měst. rady a stavitelem chrámu p. Dajbychem. Lidu bylo množství veliké. Po mši sv. slouženém vsdpp. světitelem v zámku rozvinul se obrovský průvod korporací místních i z obcí přifařených, vzácných hostů atd. Když však se přišlo k stavení, okrášlenému péčí p. Jos. Vepřky, spustil se bustý déšť za něhož vsdpp. světitel posvětil vodu a pak ve vzletném kázání poukázal na význam slavnosti i na veliké zásluhy sl. městské rady kutnohorské, kterých jako patron o novostavbu si získala. Pak posvětil základní kámen, nastalo klepání kladivkem s případnými hesly. Na konec bylo požehnání s Nejev. Svátostí. Čistý výnos ze slavnosti nato požádané a s prodeje pamětních medailonků (úhrnem 76 K) věnována ve prospěch kostela. Srdečný dík všem, kteří obětavě k zdaru slavnostiho dne přispěli!

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvoleji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát
v Hradci Králové.
Zal. r. 1808.

Pražské Předměstí dosáhlo právě počtu 4000 obyvatel; roku 1849 dle řádu zavedeného pro města a vsi uvádí se mezi místy měšťanskými, náležejícími k městu Hradci Králové. Podměstí Pražské s 43 domy a 335 obyvateli, tak že počet obyvatelstva vzrostla na Pražském Předměstí za posledních 60 let o 3665 duší. Samostatná obec tato, jež souvisí těsně na jedné straně s městem Kuklenami, na druhé straně s mohutnou osadou Plotištěmi, v krátké době splyne s Hradcem Králové; majíc dostatečné prostory směrem k Farářství, bude v budoucnu tvořiti živou součástku Hradce Králové, kde stavební ruch a populace stále poroste. Proto musí město Hradec Králové pohlížeti na Pražské Předměstí jako svoji vlastní čtvrť, a starati se, by významnému tomuto dílu budoucího velkého Hradce Králové dostalo se řádné moderní úpravy se stanoviska dopravního, hygienického a bezpečnostního. Obec Pražské Předměstí, jeho zastupitelstvo, příslušníci a voličové musí sami pracovati, by stali se skutečnou součástkou Hradce Králové. Úkoly, jež spojené obě obce čekají, jsou na snadě, jest to zřízení elektrické dráhy od nádraží do města, kanalizace, osvětlení, vodovod atd. To jest stránka praktická, jež padá v obvod působnosti obecní činnosti. Nám jest poukázati na stránku náboženskou. Pražské Předměstí, přifařeno jsouc do Kuklen, nemá ani chrámu, ba ani kaple školní. Dne 31. května 1778 v neděli po Božím Vstoupení naposled konány služby Boží ve farním chrámě sv. Petra na Pražském Předměstí, načež týž za 4294 zl. 33 kr. odhadnutý k větší pevnosti Hradecký byl zbořen. Za stržené peníze byl napotom nymější chrám v Plotištích vystavěn a čtyři zvony od sv. Petra přeneseny dílem do Plotiště, dílem do Kuklen. Mimo kostel sv. Petra, o jehož vzniku sahají data až do 13. století, stával na Podměstí farní kostel sv. Mikuláše, v ulici po něm zvané Svatomikulášské, sahající původem do doby Karlovy. Oba tyto Boží stánky ustoupiti musily dílu pevnostnímu, zrovna tak jako ostatních 10 kostelů Hradeckých na obvodu Hradce postavených. Dřívější osada na Podměstí, čítavši poměrně málo duší, měla tedy svoji farní osadu s dvěma kostely; nynější čtyřtisícová obec, přifařená do Kuklen, nemá domu Božího vůbec. Do Hradce Králové jest cesty 20 minut, do Kuklen tři čtvrti hodiny. Povinností katolíků na Pražském Předměstí jest, aby následovali šlépějí původních obyvatel této osady a přiložili ruce k dílu, by budoucí lidnatá čtvrť Velkého Hradce Králové měla svůj chrám, v němž by deně čest a sláva Tvůrci všeho byla vzdávána, a v němž by prosby věřících za spásu jich, blaho národa a vlasti denně se vznášely k nebesům.

Opatviec m. L. Měl se u nás konati husitský tábor lidu na „uvědomění“ nejširších vrstev. Leč těžké deštové kapky byly příčinou, že sátivého poučení dostalo se jen vybraným z Opatovic a okolí v sále p. Baše. Pan učitel hovořil nadšeně, kroužil zbožné očima, ale jazyk mu utíkal před rozmyslem. Chudák s nevědomostí „poučoval“, že tehdy za Husa si mohl každý koupiti odpustky předem a pak hřešit do forety. Vyzyváme p. učitele, aby nám sdělil, kde ten nesmysl četl. Takhle suá naše náboženství člověk, který chce naše přesvědčení potírat! Docela jsme se také z výmluvných úst učitelových dověděli, že před husity probíhali kardinálové (kolik a kteří?) i bez klobouků a bez bot. No — jestliže na útěku váhli v takovém bahně, jaké šlři masarykovci, mohli tam lebece o boty přijít. Nám je jenom divno, že o strátě těch bot neví ani Tomek, ani Palacký a vůbec žádný dějepisec. Prý bylo postačitelné pro odsouzení Husa, že týž káral tehdejší církevní nepořádky. Tak! Takhle mluví vychovatel katolické mládeže, který přece má znát aspoň abecedu z života Husova. Učitel neví, že Hus byl odsouzen pro 30 bludných článků, které odvolati nechtěl a jež by žádný pokrokový nyní nepodepsal. Palacký ptá (III, XI., čl. 4. str. 196):

„Sbor (církveňích hodnostářů) ničeho neobmeškával, coholi naň slušelo, aby vrchu přislosti vyhaouti se mohl. Usilováno znova dobrotou, přislostí, přemlouváním i hrozbami navésti Husa, aby vrátil se opět do lána církve.“ A dále praví Palacký: „A proto sbor neměl-li jemu přivědčiti a dáti se od něho mistrovati, musil konečně přikročiti k jeho odsouzení, jak toho žádali zákonové církevní.“ — Ostatně, p. učitel, věru jest hanba, že vy jako „pokrokový“ muž neznáte ani nejnovější úsudky protikatelické o soudu nad Husem. Nevíte, co o tom napsal dr. Flajšhans? Nevíte, jak dr. Krofta otevřeně napsal, že jest snižováním Husa, tvrdí-li se, že byl odsouzen pro kárání mravních slořádů duchovenstva? Tedy vy, hlavo učená, snižujete Husa ve svojí nevědómosti také. Také, p. učitel, Husa nesoudil papež (to dobře pamatovat!), naopak Husa i nepravého papeže Jana XXIII. soudil i odsoudil církevní sněm. Máme dále pokračovat? Nestojíte nám za to. Vzpomínáme jen, jak „učenci“ podobní, místo co by si o Husovi několik vědeckých řádků přečetli, lamentují, že jim „klerikalismus“ překáží pověditi dětem o Husovi pravdu. Zatím by taci uplakaní paedagogové měli býti přinuceni, aby si o Husovi něco přečetli aspoň z některého spisu protestantského, který přílíš nebalamutí. Taci „pokrokáři“ by vnesli do nemyslivých hlav tolik koptu, že by jej celé století nevyčistilo. Vytýkáte, pánové, že bylo utráceno tělo Husovo; vy však utrácujete s hlúcnou anafárou samého ducha Husova. Lide venkovský, přemýšlejte samostatně, či v řádných dějinách. Pak té každou chvíli nebudou nedoukové balamutit! Panstvo se šikovně postaralo, aby se nedala p. přednášce na místě věcná odpověď. Podruhé, pánové, kteří prý se pravdy nebojíte, zařídte to tak, aby mohla býti ve schůzi slyšena i druhá strana! Jen se nebát, jste-li svojí „pravdou“ jisti!

ARCHITEKT

JAR. PAŽOUT,

aut. stavitel

HRADEC KRÁLOVÉ,

:: Velké náměstí, podsíň ::

Speciální vzaby **DITRIGON,**

stropní konstrukce **PARSIMON,**

jsou praktické, trvanlivé, únosné a činí

stavbu levnější o 10%.

Propracovaný a praktický půdorys zlevňuje stavbu, zvyšuje výnos!

Nechanická reformace. O reformační praxi nechanické píše nám jiný pozorovatel: „V Nechanicích se na to musí jít s bubnem, aby se ten husitismus snadněji a trvaleji vžil do lidu“, tvrdil náš inkasista pojišťujících premií — a také se tak stalo. Bylo to prý zadarmo! A jak se to šlapalo! Dle „Pokrokových Listů“ to mělo být bez rámu. To si však páni nedali vsít, a tak se rukovalo. Aby si sžítali konsekvencemi, šlapali pokrokáři hned za muzikou. Ono se to také jinak jde. Kutálka natáhne noby, že člověk, je-li náhodou od přírody skrček, udiven se dívá na špičky bot, jako by se divil, že máte jako pokrokář stačit takovému zpátečnickému mladočeskému vzácnému starostovi naší prodlužené obce, který se k Husovi chová náramně kolegiálně (řká mu, milý Jeníku), ale to mu rozhodně nevdá, aby neudržel přátelský poměr se sv. Janem Nep (také jeden Jan). Tomu ten husita vyhlává svou lásku rosvěcováním lampičky před jeho soškou, která na domě páne purkmistrově jest umístěna. Vůbec — jak se jedná o křesť, je z tohoto patentovaného husity ihned na oko věcí katolík, který však nemilou škrabošku své víry daleko odhodí, jakmile vyprodá zásobu posvěcených voskovic. Že tato jeho dvojakost mu dělá špatné svědomí, bylo vidět, když zatracoval ve dvouminutové nadřené řeči toho bídníka, který prý vybiřel Husa, aby mu tu knihu s obecními hlubými hodil na hlavu. Aby toto svědomí ohlušil, hodně křičel — přece jen se bál, aby ten Hus toho hlášeného dopisovatele z Obnovy neuposlechl. Tu pan okr. tajemník je jináček pašák. Aby si to nahofe nepoškodil, chová se při takových příležitostech docela passivně; nemluví, ale zato víc myslí, jak by dospěl k vytoužené metě po prákovce. Pardon! Stalo se tady neštěstí na dráze, čí chci vlastně říci s dráhou t. j. že se tady do smrti ož na dráze žádné neštěstí nepři-

trfí. Tento dietář to dotáhl s dráhou tak daleko, že už to dál ani nejde. Nerad odjížděl do Vídně, věděl, že je zle. Ostatně nebude-li dráha, nevadí — s bude nám masání. Občanstvo bude mít právo platit, zato bude smět chodit po silnici pěšky a Bohumil bude v kočáře dohlížet, zda-li jame tím šlapáním ty silnice nezruinovali. Co se toho placení týče, to dokážeme, jen prosíme pana tajemníka (již potřeď), aby slib svůj splnil a účty za tu dráhu zvoleným třem pádnům revisorům ke zkoumání předložil, již proto, že by si toho mohli všimnout i u zemského výboru, kde jest pan tajemník snad dosud dobře zapasn. — Po Nechanicích koluje verše, jako by dr. Bartošek víckrát se nesměl zde ukázat, že prý by stačila ještě jedna taková řeč (moc pěkně mluví, ještě dobře že ho není slyšet), aby tu pokrokářskou pětku nadobro sabil.

Stateční hasiči. V Orlici a Kyšperka konal se v neděli dne 11. července sjezd župy hasičské pohotí Orlického. Poševadž die natřzení Ústřední jednoty také župa zakazovala našemu sboru účastniti se máe svatě před sjezdem, proto musela četa našich katolicky smýšlejících hasičů projíti ohněm a prošla čestně a vítězně! Když od župy se konečně již povolovala máe svatá, ale aby na plakátech nebyla zmínka o tom učiněna, řekl p. velitel správě župy: buď bude máe svatá a to i na plakátech oznámena, anebo já neručím za to, dostaví-li se členové odpoledne na cvičení. A správa župy s kyselou tváří povolila. Hasiči Orličtí měli slavné služby Boží i promluvu v kostele a župa posud trvá a máe se říci, že bude kvést, nebude-li bojovat proti živé víře našeho horského lidu, jemuž náboženství v tomto hořkém horském životě ještě jest jedinou útěchou. Sláva statečným junákům Orlickým!

Čermán a Kyšperka. Co se u nás děje, tomu bychom se nedivili, kdyby bylo stále prvního apríle. Uvažte! Dne 4. července přednášel u nás ku oti a slávě Husově soc. demokrat! Sice rudý tisk napsal: „Hájit vlast připadá mi býti psem daným do boudy, aby hlídal majetek pána svého.“ Rudý poslanec Pernestorfer dne 18. května t. r. se vyslovil: „Odkud pak by měl ubohý proletář vlastenečtí nabrat? Leč p. Novák se tolik rozhnil, že nás nabádal, abychom svoji vlast a svůj národ milovali jako Hus. No — my národ milujeme rozhodně víc, než ti lidé, kteří se klaní německým židům, majícím rudý karafiát v knoflíkové dírec. Taky evangelíci si přáli rudého husitu vyslechnout. Nedivíme se. Vždyť již na př. někteří němečtí pastoři kázali o Kristu srovna tak protikřesťanský jako soc. demokraté. Proč by se tedy evangelíci přilíši mrzeli, že k protikřesťanské akci zneuzívají soc. demokraté také jména Husova? Hus považoval nevěru za první, největší hřích. Ale to všechno jedno. Evangelíci mají přece radost, když soc. demokratický řečník vezme Husa na svůj štít, aby jím bojoval proti naší církvi. Proč jen ti lidé však nebají raději svoje křesťanství, když říkají, že to jejich křesťanství jest ryzejší, krásnější než naše? Proč místo toho škodolibě se usmívají, když v boji proticírkevním se bije do křesťanství vůbec? Podání husitů a křesťanů! Ubohý Hus, do zvláštní společnosti to zabloudil! A musí chudák nyní sloužiti za nástroj lidem, proti jejich povaze tak otevřeně kázal! Nás, milí braši, už nijak nepletete. Známe vás, známe ote vaše; víme tolik, že nejhorším klerikálem jest ten, kdo zneuzívá Husa k zcela jiným účelům, než za jakými Hus krácel.

Přelouč. Od 4. do 11. července pořádá výbor polabského městského musea v Přelouči v místnostech škol měšťanských drahou uměleckou a průmyslovou výstavu. Byla to výstava obrazů věhlasného malíře českého Frt. Dvořáka, rodáka přeloučského, spojená s výstavou výrobků zdejších průmyslníků. Hlavní atrakcí výstavy byla ovšem cenná práce Dvořáková, avšak i výrobky průmyslové obracely na sebe pozornost návštěvníků, zvláště umělecké a luxusní ozdobné předměty průmyslu perletářského, který v Přelouči opět v poslední době utěšeně rozkvétá. K lesku a ozdobě výstavy přispělo nemálo technologické museum pražské svými cennými předměty a firma Novotný a spol. z Týniště n. Orli vkusnou úpravou dvou salonů a mistrným čalounováním vchodů několika výstavních sílí. Výstava ta, o jejíž uspořádání a výpravu hlavní zásluhu má nezanavý jednatel p. Heřman, odb. učitel měšť. školy v Přelouči, potkala se s rozhodným úspěchem mravním, a pokud víme, i finančně dobře obstála, takže výbor polabského musea v Přelouči může s uspokojením hleděti na výsledky kulturní práce své. — Přeloučtí a okolní agrárníci ukázali se jednou v pravém světle, aby dokázali, že jsou vděčnými odchovanci „Venkova“, „Cepu“ a pod. Dne 11. července konala se v Přelouči slavnost — ne svěcení — nýbrž otevření nové zimní hospodářské školy, jež vykonali agrárníci svými předáky poslanci Udrželem a Komárkem, kteří svými řečmi — „bez křepáče“ — jak okázale posl. Komárek jako okresní starosta přeloučský dříve v jistém chromáždění propověděl, školu veřejnosti odevzdali. Stalo-li se tak s vědomím a svolením zemského výboru, nevíme. Slavnost ta konala se sice bez křepáče církevního k veliké radosti zdejších a okolních evangelíků, ale přece po celý den byla

provázena řádným kropením s bůry, čímž průběh slavnosti mnoho trpěl. Pohlaví agrárníci chtěli využití veliké schůze lidu venkovského z okolí, jenž přišel do Přelouče toho dne na mladou pout na Svatém poli, pro své zájmy, ale netajeně projevy lidu jak s Přelouče tak i s okolí odsuzovaly jednání agrárníků, kteří urazili zřejmě křesťanské smýšlení lidu. Jest s podivením, že rozvášnější agrárníci i jiní interessenti podlehlí terrorisma jistého arciagrárníka, který horoval proti obvyklému svěcení. Agrárníci tím projevili své protikatolické smýšlení, jež jim sotva prospěje v budoucnosti.

Modní a galantní

závod pro dámy a pány

Feigl & Byčičtš

Hradec Králové.

Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.

Přípravy pro švadleny a krejčí.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Dobruška. Při volbách do obecního zastupitelstva ve třetím sboru zvítězila strana katolická, ve druhém a třetím strana pokrokářsko-účitelstvo židovská. Při těchto volbách vyšly na jevo různé zajímavé věci. Dle seznamů zjištěno, že 50 židovských hlav jest pánem skorem polovice majetku v obci, ostatní připadá na 3000 Čechů. Ač židů jest taková hrstka, přece v zastupitelstvu mají členy dva zásluhou pokrokářů a učitelů, s nimiž jsou v nejneštějnějším přátelství. Volby připravovali zřízení firmy Liznar a Krauser a židé v hotelu „Rýdl“, který jest hlavním stanem všech pokrokářů. Za tím účelem najat též zvláštní pokoj. Plán byl ten, že třetí sbor dostane do moci strana sociálně-demokratická, druhé dva pokrokáři Pracovalo se již od března. Nešetřeno ani peněz ani obětí. Když to nepomáhalo, sehnána strana třetí, živnostensko-hospodářská, aby rozbit byl šik konservativně katolický. Páni, kteří se k tomu propůjčili, měli slíbeno zvolení do výboru a placené místo ve službě obecní. Napětí bylo veliké. Šef firmy Liznar a Krauser vyjádřil se, že nesmí přijíti do zastupitelstva ani noba „klerikální“. Přesně byli zavoláni tkalci pro firmu Liznar a Krauser a židy pracující: z Ohnišova, Bačotína, Bystrého, Sočného, Hrádku a Bohdašína. Dostali cestné, aby v den volby do třetího sboru nesli plné moci. Agitovalo se od muže k muži přemlouváním, sliby, vyhrůžkami, balamucením, lá. Volba trvala 7. července od 9. hod. dopoledne do 4. hod. odpol. nepřetržitě. Než přes toto úsilí zvítězila přece strana katolická se všemi kandidáty velikou většinou. Že soc. demokraté úsilně pomohli pracovat, dostali jednoho člena do výboru ve sboru prvním. Ze „živnostenské strany“ dostali se jeden do výboru a jeden do náhradníků a slibena jim placená místa. Užito však při nich metody dle Fausta. Musejí se písemně zavázati, že proti pokrokářům nikdy hlasovat nebudou. P. Burian, který Dobrušce sehnal drahou, vyšel s prázdnou. Skatolickou stranou jíti nechtěl, spíše byl proti, a pokrokáři ho nevolili. Špatný vděk od p. Rýdla a comp, když jeho přičiněním p. Rýdl měl světeno vystrojiti při otevření dráhy hostinu, při níž se proobědvalo 2400 K. Jen za přičinění nádobí p. Rýdl dostal 170 korun. — Pan Josef Svoboda, zřizovatel firmy Liznar a Krauser, za všechnu práci stal se jen náhradníkem. Rýdlovo přátelstvo má v zastupitelstvu 4, Krauser 2 a jednoho dělníka se své továrny.

204. valná hromada I. čes. spolku pro zvelebení včelařství, zahrádkářství a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimě koná se v neděli dne 18. července 1909 o 2. hod. odp. v Barchové-Veselé v hostinci p. Ad. Plášky ve Veselé. — Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Rokování o těchto otázkách: a) Význam pěstování drábeže pro rolníka; doporučení určitých druhů. (Zodpoví p. K. Škoda, c. k. poštovní oficiál z Hlinska); b) Ústřední a řádné pěstování stro-moví; výběr pro zdejší okolí. (Sdělí p. V. D. ležal, redaktor „Dom. a škol. Zabrady“). 4. Volné návrhy. **Hlinsko.** V neděli dne 11. července odpol. konala se v Hlinsku velice zdařilá schůze orgán. katolíků, na níž o politické a národohospodářské situaci promluvil říšský posl. dr. Jos. Myslivec a říš. poslanec Jos. Pr. k. p. Přes to, že bylo počasí deštivé, a současně konal se výlet hasičský do blízkých Lisal, účastenství na schůzi bylo veliké. Zastoupěny byly všechny přívrženci skoro všechny politické strany. Zvláště říšský poslanec dr. Jos. Myslivec svými vývody o uzavření říšské rady zaujal pozornost všech. Posl. občanstvo na výmluvných rtech jeho přímo viselo. Téměř tři ho-

diny trvala tato pěkná schůze, a ku podivu obec-
censtvo by bylo poslouchalo se zájmem ještě déle.
Kromě místního a z části i sousedního duchoven-
stva účastnil se schůze a činně zasáhl do debaty
p. Adámek, rolník a redaktor z Vojtěchova. Jen
takových schůzí více, a svedenému lidu brzo ote-
vrou se oči! — Téhož dne dopoledne konala se
v sále u Adámka ustavující valná hromada agrární
mládeže z okresu hlíneckého za malého účastenství
a to ještě většinou — zvědavců. Mluvil posl.
Sochor a Hyrš a místopředsedkyně sdružení agrár.
mládeže za dívky. To se ví, že dostali klerikálové
sase co proto. Poslanci Sochorovi zvláště leží v
šalunku Vojtěchov. Na vyzvání, aby se hlásila
mládež do organizace, přihlásilo se několik děvčat
ze Rváčova. Pro agrární byli v našem okrese až
na nepatrné výmisky půdy nemí.

**Jakým programem máme lidskou
společnost rozervati?** Při schůzi agrár. do-
rozu v Mesitici dne 13. června 1909 obvinil mne
p. Markalouš veřejně, že prý jsem rozervat spo-
lečenský život v obci Čánci. Pane Markalouš!
Ani mně nenapadne, abych se na Vás pro toto
obvinění hněval, neboť to jest tak „pikantní“ vtip,
kterým jste překonal leckterého dvorního šaška
ze středověku! Považte však na učitele a vy-
chovatele se neceš, aby takové urážlivé vtipy
pronášel, sděluji Vám následující: Když jsem byl
zvolen za jednatele „Hospodářsko-čtenářské besedy“
v Čánci, učinil jsem si výhradu, že přijma jedna-
telství jen za těch podmínek, bude-li P. T. občan-
stvo souhlasiti s programem, dle kterého jsem
pracoval ve spolku absolventů hospodářské školy
opočenské — a přednesl jsem našemu občanstvu ná-
sledující slova: „Ukolem správy každého sdružení,
následujícího vznešený cíl vzájemné lásky a svor-
nosti občanské, jest nasaziti cesty, kterými možno
dospěti k vyššímu stupni duševního vývoje a ho-
spodářsko-společenského života. Základem každého
zdravého pokroku jest: poctivost, pravda, svornost,
důvěra, práce a obětavost. Tyto vlastnosti mají
lidu býti věštěpovány a proto jest zapotřebí říditi
se dle učení Kristova: „Milujte se vzájemně!“ Ne-
smíme býti zatvrzelými proti těm, kteří nám ublí-
žili, zvláště když poznáme, že mají snahu se po-
přít! Chceme-li vychovávat i a k dobru věsti
lid, musíme býti dříve charakterními sami. Naši
snahou musí býti, abychom sebe obohatili poklady
vědomostí a dobrých činů — a s těmito poklady
se svými bližními se dělili. Musíme si býti vě-
domi, že v naší duši vložena jest božská jiskra
— jako hřízva — s kterou máme těžiti a přivá-
diti vš: v harmonický soulad.“ Tento program byl
při valné schůzi všeobecně schválen, za správný
uznána a proto napsal jsem jej jako úvodní slova
do protokolní knihy besedy. Jestliže tímto pro-
gramem lze společenský život rozervati, ponechá-
vám úsudek veřejnosti. Vám pak, p. Markalouš,
připomínám: Kdybych věděl, že ve Vašem orga-
nismu jest ještě trochu taktu, doporučil bych Vám,
aby jste se za svůj „pikantní“ vtip styděl. F. Krejzl.

Hofice. Od městské rady hofické a ta-
mějších školních úřadů a kuratorií došla s pou-
kazem na § 19. tato oprava článku uveřejněného
v 24. č. „Obnovy“: 1. Nepravda, že jest faktum
zjištěné a nevyvrátitelné, že nedávno kolovala po
Hoficích senační a překvapující zvěst, že několik
žáků z obchodní a pokračovací průmyslové školy
dvíř „Vesny“ a několik jiných žáků hledaly na
rychlo rady a pomoci u některých lékařů a mnohé
z nich se prý docela uchýlily o radu k některým
„zkoušeným babičkám“ natřkajíc a lamentujícíce,
že se prý drobet „přiotrávily“, a aby jim byl
rychle předepsán nějaký protijed, — nýbrž jest
pravdou, že není to faktum ani zjištěné ani nevy-
vrátitelné, neboť pověsť taková před vytištěním a
publikováním opraveného článku v Hoficích
nikdy nekolovala, poněvadž k pověsti takové ne-
bylo přičiny, ješto žádná žákyně ani z městské
obchodní ani z pokračovací školy „Vesna“ ani
z kterékoliv jiné školy v Hoficích rady ani po-
moci ani u lékařů ani u „zkoušených babiček“
proti „přiotrávnutí“ nehledala. 2. Nepravda, že
u jedné se prý docela sjítlo, že veškerá pomoc
tu marna, — nýbrž jest pravdou, že u žádné nic tako-
vého sjítiti se nemohlo, ješto k nějakému „sjítlování“
nebylo přčiny ani příležitosti. 3. Nepravda,
že z toho pak následoval veliký „poprask“ mezi
některými tatky městskými, — nýbrž jest pravdou,
že žádný poprask nenásledoval, ješto k němu ne-
bylo přčiny. 4. Nepravda, že dvě dívky ujely
sautem s Hufic, jedna prý na venek k přibuzným
a jedna do Prahy, — nýbrž jest pravdou, že před
vydáním opraveného článku žádná žákyně z Hofic
neujela. — Jak na první pohled právní znalec
sezná, nebylo nám nutno uveřejniti tuto opravu
(legitimace opravovatelů zvláště při bodu 3. a 4.,
náběh k polemice, podpis kuratorií). Leč nebylo a
neší naším úmyslem nikomu nespravedlivě ublího-
vati a proto popříváme místo opravy celé. Kdyby
byla al. městská rada bezes vřeho odvolání na §
19. bez pravda jiných korporací a hrozeb všeho
žádné bneď nám vysvětlila, byli bychom uvedli
celou záležitost na pravou míru již dříve. Svoji
dobrou vůli v tom směru můžeme dokumentovati
několika významnými fakty, čímž se však radý a
petrokratský pochlibiti nemáme.

Pláněny. Jasn Grégoři, tátnímu pojí-
tovny v Pláněch. Tvrďte v č. 27. „Našeho

Práva“ s 2. července, že prvním slodějem pláň-
ské záložny byl kněz a poslédád kněz je učitelem
lidu, naučil prý Městského tak důkladně krásti,
že za necelá dvě leta ukradl scházející obnos. —
Dle pravdy však prvním defraudantem byl účetní
Poledna. Soudním vyšetřováním zjištěno, že kněz,
který byl tehdeš funkcionářem záložny, neodolal
ani haléře, ale schodek defraudací vanický nahra-
dil. Byl tedy vlastně dobrodincem státu; Vy
naslyšáte jej slodějem, ač celá záležitost jest Vám
dobře známa. Jakého jména takové jednání zaslu-
huje, nevylovím. Naučil prý Městského krásti.
Kněz onen nestál však s ním v žádném přátel-
ském poměru, jako svého času Vy. Nadto Měst-
ský byl takových náboženských násorů a měl as
podobnou vážnost k duchovenstvu, jako Vy. Zdrá-
hal se i znamenitě spásky dáti na pomník. Nepod-
lehal tedy nikterak vlivu duchovního. Hájíte se,
že za Vašeho revisorství ničeho defraudováno ne-
bylo a svádíte vinu na ředitele. Číslice v kni-
kách vymazané, jiným inkoustem psané z dob
Vašeho revidování, ano i Vaše vlastní doznání, že
vždy měla Vaši pozornosti bilance minulého roku,
svědčí o jiném. Prováděl jste revisi mnoho let,
bral za ni honorát a neptěšel jste na stopy de-
fraudace. Když však aféra propukla, opět jste
revidoval a srovnal klidně se svým svědomím a
svoji cti vstí z kapses poškozených členů opětně
800 K. Vyčítáte-li, že kněz jest od ovci „krmen“
a Vy že „živíte“ své psy ze svého, patráte zapo-
mínáte, že jste v útavu, kdyse od kněze založe-
ném, do něhož patří jednotliví pojištěnci, z jejich
příspěvků plyne i Váš plat. Vaše nehoráznosti
jako jsou „babečské tlachy“, „nesmysly v slepici
hlavě“, „hádný hrnek“ atd. prostě kvitují. Odpo-
věděti mi na ně nelze. Nechci klesnouti tak hlu-
boko. Připomínám pouze, co praví Jan Amos
Komenský (I. 917): „Vysmívati se klukům a čve-
rákům patří, utrbati a hanlivě mluviti padouchům.“
Tím se Vám, muži ušlechtilý, poroučím.

**Seznam milodárů ve prospěch po-
hořelých v Čáchově.** (Pokračování). Dp.
Vojt. Mach, kaplan v Jistebnici 1 K, dp. Antonín
Bulant, katecheta v Rakovníku 10 K, vldp. Stěpán
Sova, farář v v., G. Jonákov 4 K, kostelní sbírka
v Dolní Krupě 15-16 K, dp. Vojt. Láška, kaplan
ve Zlíně 3 K, kostelní sbírka ve Smrdově 12 K,
nejmenovaný z Turnova 1 K, etih. Školské sestry
v Chrádím oděv, vldp. Čeněk Jálal, děkan v Lá-
bici 10 K, dšat. farář 30 K v Dašicích 10 K, dšat.
farář úřad v Běstvíni 8 K vldp. Karel Sobotka
Vepřkov 10 K, vldp. Fr. Urban, rolník, Nedo-
mice 10 K, vldp. Vinc. Ruth, em. prof. v Hradci
Králově 5 K, dp. Al. Stěpina, spirital v Blatna-
nech 3 K, dp. Josef Sedláček, kaplan v Trhové
Kamenici 2 K, etp. Václav Tůma v Nové Vsi u
Ml. Votice 1 K, dohromady K 127-16, k tomu
z minulých týdnů K 699 96, celkem tudíž K 821-12.
Všem šlechetným dárcům vroucí „Zaplat Bůh!“
Fara v Čáchově 13. července 1909.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

došliť les v imklnopcoví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlka na
Přikopech.

Volehradské slavnosti. Od 31. července
do 3. srpna 1909 jest sjezd unie a apoštolů a
pozd akademii bohoslovd českoslovanských.
Pořad slavností: 31. července o 4. hod. odpolední
úvod ku sjezdu unionistů či boristů pro sjedno-
cení Slovauů u víře, o 6. hodině počátek schůze
apoštolů. 1. srpna po sláv. službách Božích slavn-
nostní schůze apoštolů na klášterním návl.
2. srpna celý den sjezd unionistů, na něm před-
náseti budou: Dr. Nováříl, gymn. profesor s Uh.
Hradiště, Alexij Malcev, protějerej s Berlína, P.
Aurel Palmieri O. S. A. z Krakova, P. Mart. Iugie
O. S. A. z Cafihradu, Dr. Ant. Straub, býv. profes.
theologie s Kalkaburku, abbé A. Gratienx, profesor
theologie s Chálons sūr arne, Josef Bocian, ra-
sinský kněz se Lvova, Fr. Šnapek, k. a. archivář
s Kroměříže, Alois Bukovskí, profesor theologie
s Vidnavy, Dr. Světosar Ritig, pr.f. theologie
s Džakova, Dr. Marian Zdiechovskí, prof. Jagel.
univerzity s Krakova, Dr. Alois Jacimirakij, pro-
fessor Petropolit univerzity s Petrohradu, Dr.
Matěj Konešar, profesor theologie se Sarajeva,
P. Sévérien Salavinskí, O. S. A. z Cafihradu. 2.
srpna večer začátek ponti a akademie bohoslovd.
3. srpna dopol. pobožnost a akademie bohoslovd.
V těchto dnech uspořádá dr. Grivec, profesor
theologie s Lublaně, krátký přípravný kurs ke
studiu unie. O otázkách dogmatických promluví
A. Palmieri, o otázkách dějepisných Dr. Fr. Grivec,
o otázkách liturgických Jos Bocian a o otázkách
biblických Ad. Jasek. Přihlášky na sjezd přijímá
dr. Ant. Cyr. Stojan, poslanec v Kroměříži.

Česká post do Lurd. Na dotazy stran
ponti do Lurd odpovídám, že lotos se zvláště
česká post do Lurd konati nebude, nýbrž až r.
1911. Osmamová z Vídně post do Lurd bude
pouze německá bez českých pobožností. Také
doba její není vhodné volena. Kdo chce mít pravý

dojem s Lurd, musí voliti dobu, kdy tam bývá na
50.000 postů a to je v první polovici září. Za-
jímavé správy o Lurdech ptnáseti bude „Růže
Lurdská“, kterou sašel jsem 1. květnem vydávati.
Leop. Kolisek, farář v Předklášteří u Tlánova.

„Action populaire de France.“ „Čech“
píše: „Tlak budí protitlak! Ve Francii rozlukový
zákon ošebračil kněze, vyhnal řeholníky a jeptišky
a církve ponížil až do prachu — takové katastrofy
bylo třeba, aby bylo zase lépe. Francie „odkře-
stáná“ a „protikřesťaná“ vrať se zase tam,
kam náležela po staletí... Tento návrat děje se
ovšem pomalu, ale velmi zajímavě. V Remesi,
starém korunovačním městě francském, v malém
domečku sešli se první členové spolku „lidové práce
ve Francii“, nyní však vydává spolek ročně na
180.000 brožur a 20.000 knih o všech možných
sociálních otázkách, jež luští ve smyslu křesťan-
ském, politiku přenechávaje politickému spolku
„Action liberale populaire.“ Zajímavé jsou tituly
jednotlivých publikací: „Francouzští sedláci“ —
„Francouzsky“ — „Praktický sociální slovník“ (5000
stran) — „Sociální kalendář“ — „Seznam vši so-
ciální práce“ atd. Orgán spolkový „Revue du mou-
vement sociale“ má na 200 spolupracovníků. U-
střední správa „lidové práce ve Francii“ má sídlo
své v Remesi, čítá 6 ředitelů a 29 úředníků. Sku-
pina znalců cizích jazyků prošlává 70 časopisů, jiná
skupina počaje o propagandu, jiná o organizaci
mládeže, jiná odpovídá na dotazy a prostředkuje
místa a práci. „Lidová práce ve Francii“ má své
delegáty v každé vesnici, své řetězky rozesílá po
celé Francii. A ovoce již sraje. Lid čte také ná-
hledy a úsudky druhé strany, přemýšlí a — za-
kládá tu spolky odborové, tu spolek čtenářský, tu
společnost laciného nákupu... Přiklad vřetěné
organizace katolického lidu v Německu začíná pů-
sobiti i za Rýnem. Francie katolická vstává se
svého ponížení a omlazuje se s lidu — obrát ve
Francii nastává. „Action populaire de France“, jež
začíná od základů a v záležitostech všem společ-
ných, může býti i pro nás posilujícím sjevem.“
— Zajistě, že Francie po amatérských zkušenostech,
které ji stihly za sednaštké vlády vynajdi, plíne
při promyšleném postupu katolictva k církvi ještě
více, než jak laula před časem. Veliké protikř-
kevní rozpěhy, které alibovaly ráj, končí nyní
trapnými katastrofami, tak že nyní protirají oči i
ti, kteří poslouchali jen hlasu demagogů. Poníže-
né katolictvo vyjde z boje silnější, než bylo dříve.

Císar a parlament. Při nedávném
otevření dráhy Turské se rozhovora o situaci
v parlamentě, kde proti neústupnosti barona
Bienenrtha postavili si hlavu čeští agrárníci a
slovínští konservativci, řekl císař: „Musí to jíti,
jinak by to byl škandál.“ A přece to nešlo.
„N. L.“ dovidají se, že postavení bar. Bienenrtha
není obstrukcí ořeseno. Na potvrzení toho prý se
panovník vůči uherskému státu ku vyjádřiti: „Vsd-
rem nedám si ničeho vycitit — ani zde ani tam.“

**Rakouský ministr na velkonošcecké
slavnosti.** Pověstný něm. ministr krajan dr.
Schreiner účastnil se 11. t. m. velkonošcecké slavn-
nosti v Aši, při níž zpíváno „Wacht am Rhein“
a bengálem byla osvětlena Bismarkova věž. A
okresní hejtman ke všemu tomu dával ještě na
počet dr. Schreineru hostinu... Tak je u nás
ministr strážcem rakouského vlasteneckého cita...

Nové oděpnaní Čechů. Ačkoliv nové
jmenování auskultantů v Čechách jest už přes tý-
den hotovo, je přece vrchním zemským soudem v
Praze utajováno, ješto z 50 jmenovaných auskul-
tantů je polovice Němců. Z těch mnozí slouží
pouze několik měsíců, kdežto mezi českými auskul-
tanty jsou lidé, kteří slouží několik let. Dle čas.
„Unionu“ jmenováním tímto byl český ministr
kraja překvapen, kdežto Němci o něm věděli
už několik neděl.

**Výběžné germanizační spolky v Ra-
kousku.** Konec r. 1908 měl Schulverein 100.000
členů a 617.200 K příjmů, Südmärka (proti Slo-
vincům a Vlachům) 50.000 členů a 228.080 K,
Svaz Němců v Čechách 55.400 členů a 190.000 K,
Nordmarka (proti Čechům a Polákům ve Slezsku)
20.000 členů a 148.000 K, Svaz Němců pro se-
verní Moravu 54.000 členů a 62.000 K, Svaz
křesť. Němců v Bukovině (proti Rusům a Ru-
manům) 4900 členů a 60.000 K, Tyrolský lidový
svaz (proti Vlachům) 24.000 a 56.000 K, Německý
pošumavský svaz má 36.000 členů a 47.000 K,
Svaz Němců pro jižní Moravu 7500 členů a 9900 K,
Svaz Němců pro D. Rakousy 7000 členů a 7600 K,
Svaz křesť. Němců v Halici (proti Polákům a Ru-
sinům) 3500 členů a 2800 K, Německý svaz
v Horních Rakousích (proti Čechům) 2100 členů
a 5300 K. V celku pracuje na poněmčení v naší
polovici říše 13 německých spolků, které mají
mínulého roku 858.800 členů a 1.454.000 korun
příjmů.

**Nové zvýšené tarify železniční zave-
zeny budou od 1. ledna 1910.** Pro doprava
osob bude základní taxa 3/4, h 1 km pro III.
třída, 5/4, h pro II. třída, 9 a pro I. tř. a to do
vzdálenosti 1—400 km, při vzdálenosti 400 až
600 km snižuje se základní taxa o 1/4, h na 1 km.
Při rychlovozech jest základní taxa vyšší v III.
tř. o 1-12 h, v II. tř. o 1-76 h, v I. tř. o 288 h.

**Oděbové kurvy pro železniční ú-
ředníky.** V poradách státní železniční rady mi-

zulý týden prohlášeno, že dosavadní odborné školy pro železniční úředníky v Linci a Ústí n. L. dostatečně se neosvědčují. Chystá se proto reorganizace v tom směru, že střízovány budou odborné kursy pro abiturienty škol středních a průmyslových, jakož i na technikách budou zřízeny zvláštní docentury, aby intenzivně železničím dostalo se vzdělání nejen technického, ale i obchodního.

Elektrina při dopravě železniční.
Ve státní železniční radě rakouské zvolen byl 15členný výbor, který se má zabývat otázkou použití vodních sil pro elektrickou dopravu na železnicích. Čím dříve přikročeno bude k použití lacinné síly elektrické v dopravě na železnicích, tím také přispěje se k zastavení neustálého zdražování uhlí.

Ženy v policejní službě rakouské.
C. k. policejní ředitelství ve Vídni má ve své službě od 1. t. m. policejní asistentku pro péči o mládež. Tato asistentka jest prostřednicí mezi úřadem bezpečnosti a soukromými ústavami pro péči o mládež. Dále má spolupůsobiti k udržení kázně a mravu mezi mladistvými vězni v policejní věznici a může býti přivolána k výslechu mladistvých osob. Při třeštění dětí, žebrutě dětí atd. bude policejní asistentka v jednotlivých případech pověřena vyšetřováním, eventuálně spolu s policejním agentem. Mravnostní policie a úřad bezpečnosti mohou také použiti jejich služeb pro opatření opatrovnícká. Služebně jest tato asistentka přidělena referentu pro péči o mládež. Jmenována byla k tomuto úřadu slečna Františka Wesselá. Absolvovala průmyslovou pokračovací školu a učitelský ústav a byla již po nějakou dobu manipulantkou u policejního ředitelství ve Vídni.

Vliv rusko-japonské války na způsob života Japonců. Americký konsul v Jokohamě pozoroval, že rusko-japonská válka nebyla bez vlivu na způsob života Japonců. Kdežto dříve Japonci blavně rybami a domácími rostlinami se živili, zanjaly místo jejich teď chléb, maso a brambory. Lidé v předních vojích zásobování byli zhubatí konzervami masitými a americkými biskvity a toto změnilo i jejich chuť trvale. Následkem toho stoupla potřeba konserv všech druhů, jakož i kondenzovaného mléka a másla. Kromě toho šatí se japonští dělníci od dob války se zálibou po evropsku a dotýká se konsul pozoroval, že takto se šatí dělníci i snáze nalézají práci než ti, kdož se nosí po starém způsobu japonském. Jisté továrny a obchodní domy předepisují svým zaměstnancům úbory evropské. Potřeba vlněného šatstva od dob války též značně stoupla.

Obchod mezi Rakouskem a Uhrami. Ministerstvo obchodu zaslalo statistický výkaz o obchodu mezi Rakouskem a Uhrami za měsíc květen 1909, dle něhož činil dovoz z Uher v tomto měsíci 94.2, vývoz do Uher 111.5 milionů korun. Za měsíc leden až včetně květen činí cena dovezeného zboží z Uher na 430.7 milionů, cena vyvezeného zboží do Uher na 522.7 milionů. Zatímto obchodní bilance za měsíce leden až květen vykazuje pro Rakousko aktivum 92 milionů korun, oproti 100.5 milionům korun, jež docílilo bylo v téže době minulého roku.

Vzhůru do Švýcar! Právě aranžovány jsou levné společenské výpravy Výletní jednoty „Jul. Verne“ v Praze, která letos ve dnech 14. srpna a násled. pořádá výlet do Švýcar. Navštíveny budou: Mnichov, (dva dny), Lindava, Kostnice, Šafhůzy a rýnský vodopád, Curych, Rigi-Kulm a Lucern. Účastníkům (i dámám!) zabezpečeno je plné pohodlí, zaopatření jest prvního řádu a odpočinku vyhrazeno jest s dostatek času. Jízdy dějí se výhradně rychlíky. Jízdné tam i zpět, včetně zaopatření (snídaně, obědy, večere bez nápojů), zpropišného, noclehů v hotelích a pojištění proti úrazu obnáší pouhých 150 korun včetně zápisného. Obšírné prospekty o jízdě zasílá na požádání pan Jaroslav Smrčka v Praze II., Myslíkova ul. 15. Jest-li zájmu všech zainteresů, aby s přihlášek svojí neotáleli na poslední čas, ponevadž určitého počtu účastníků nebude překročeno.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY

**KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY**

všech evropských jazyků s dopravnou do domu
v původních cenách dává rychle a správně
východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1868).

Telefon č. 17.

Nové jízdní řády.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Berlíně.

Nejstarší a největší závod

umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka
v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitvů a doporučuje svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků leštěných

== graniton, ==

umělecké ozdoby náhrobků z nezní-
čitelné kameniny, český výrobek.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek,

desky pro koželuhy atd.

Raďte dáti přednost domácímu závozu!

-: Koncert :-
voj. kapely 42. pluku

pořádá se dnes v pátek o půl 6. hod. odp. ve
vojenském parku

ve prospěch pensijního fondu
vojenských kapelníků.

Vstupné pro osobu 50 hal., rodinu (3 osoby)
1 K, studující 20 hal.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Učně na truhlářství
z řádné rodiny přijme

Fr. Třasák,

Hradeo Králové, Pětidomy.

Do učení na cukrářství

přijme se mravný hoch z řádné rodiny

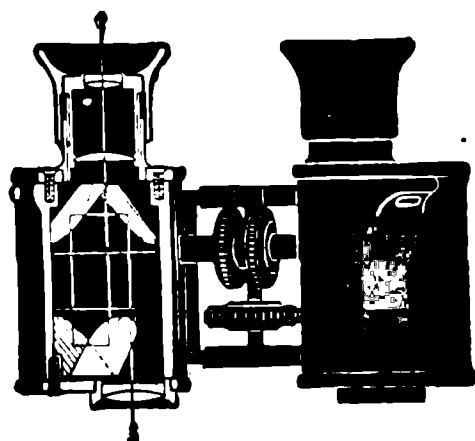
u Josefa Fialy

== v Hradci Králové ==

Upozorňuji na svůj výhradní sklad světelných

Geerfových Trieder-binoklů

Nepostradatelné pro pány turisty, důstojníky, návštěvníky
divadel a do tih! — Trieder optiky! — **Nejmodernější vynález
světla druhu!** — Ceny: č. 10 K 140 —, č. 20 K 155 —, č. 30.
K 175 —, č. 40. K 228 —, do divadla Fago č. 160 K 132 —, »Permoste
na hon K 210 —, »P. g. r. č. 8 K 155 —, »P. g. r. č. 8. K 170 —. Ceny
rozmění se i s pouzdem.

— Odporuji též svůj
: hojně zásobený sklad :
všeho optického a me-
chanického zboží :
s dobře broušenými kři-
šťálovými skly a lince brýle
a skípce všech moderních
druhů, lorguety ve všech
tvarech; dále v bohatém
výběru kukátka divadelní,
tubusy, dalekohledy, skla
námořnická, lupy, drcb
nohlady atd. Všeho druhu teploměry rtuťové a kovové tlako-
měry (aneroidy), váhy na tekutiny, vah, slavitelské, etere skopy,
kouzelné svítilny (camera obscur.) Velký výběr nejlepších náčin
řásovacích, fotografických aparátů a šablonek na prádlo.
Všechny v obor ten spadající správy přijímají a rychle
vytiskují.

V. K. Hoder, optik v Hradci Králové.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli proto úplně nemožna.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Machar-Renan. Machar dělá na Krista ubohé vtipy, jmenuje ho „pan Ježíš“, nazývá jeho učení „jedem z Judey“, atd. Zato však protikřesťan Renan, jakkoli se dost namáhal překroutiti historickou pravdu o Ježíši, končí 22. kapitolu života Kristova následovně: „Dímež nyní ve své slávě, vzácný Tvůrče! Dílo Tvé dokonáno, Tvé B žství založeno. Od té chvíle, kdy duše Tvá vznesla se nad pozemskou hroudu, sblížíš s výšin božského míru na nezměrné následky činů Svých. Za cenu Svého utrpení, jež vůbec nedotkla se velké duše Tvé, vykoupil jsi úplnou nesmrtelnost. Ještě po tisíce a tisících letech bude se svět k Tobě upínati. Tisíckrát víc živ v myslí lidstva, tisíckrát víc milován od Svě smrti než za živa, staneš se tak mocným stěžejem lidské společnosti, že kdyby se odvážil někdo Tvé jméno tomuto světu vyrvati, zhroutil by jej až do základů. Mezi Bohem a Tebou není více rozdílu. Jako úplný vítěz nad smrtí, ujmi se Svého království, k němuž člověčenstvo po stopách Tvých plno úcty k Tobě kráčet bude.“ V kap. 23. praví: „Jeho vznešená osoba, která běh osudů světa řídí, musí se právem jmenovati božskou, a to ne proto, že Ježíš vše božství v sebe přijal, ale proto, že to jediný člověk byl, jenž nejdále k Bohu pokročil. Ježíš je nejvyšším majákem, jenž lidstvu ukazuje, odkud přichází a kam spěje a spěti má; v němž spojilo se vše nejlepší a nejvznešenější jsoucnosti lidské. Žádným způsobem nikdo Krista nepředěl, jeho učení zůstane věčně mladým a věčně krásným; nad jeho životem a utrpením nepřestanou lidské duše ronit slze, jeho bolestí budou uchvacovati srdce všech (jen ne Machar!) a všechna století budou hlásati, že nebylo a nebude ve světě většího nad Krista (jen ne Machar!).“ A kým jest Machar proti Renanovi, posuď, čtenáři, sám! Pídimužníci snaží se býti velkými aspoň tím, že střikají čerň na postavy největší a nejsvětější. Odkládám péro, vzpomínaje na slova 140. žalmu: „Polož, Hospodine, stráž ústům mým a dvéře vlákol rtům mým. Neuachyluj srdce mého k slovům zločinů!“ Věřící laici.

Věda? Jak dojemno jest patřiti v tvář ubohého pokrokařského pedagoga, zbrzděnou rýhami žalu, že „nemůže“ vyložit dětem ve škole původ světa „zcela vědecky a úplně jasně.“ Vždyť zlý klerikalismus překáží pokrokařskému podučiteli, propadlému z češtiny, v roznášení světla! Jak vývoj vědy o původu, podstatě a konci světa vyblízí, o tom by se dala napíati celá kratkočivná historie. Nejváženější odborníci praví prostě: „Se stanoviska přísné vědeckého víme příliš málo určitěho.“ Hypothéza (domněnka) Kantova mluví o plynové masce, v níž se tvoří přitažlivá střediska na základě různorodých a nestejných prvků. Tak prý povstala a vzrůstala tělesa nebeská. Odkud však ta různá jakost elementů i ona střediska, nepředcházelo-li tvůrčí slovo Boží? Laplace zase psal o ohromné kouli plynové, jež se otáčela kolem své osy; otáčením a zhušťováním hmoty té koule povstal v krajině rovnokouvé souvislý obrovský prsten párový, který se při otáčení roztrhl a utvořil více menších koulí atd. Odkud však bez tvůrčí moci otáčení koule, odkud předpkládané obrovské teplo její? Stále se objevují větší slabiny celkem bystré hypotézy Laplaceovy. Helmholtz však prohlašuje obě hypotézy za klamné; soudí pak, že pralátka měla přitažlivé a odpudivé molekuly. Lockey zase mluví o domnělé souvislosti komet a meteoritů, o vývinu slunečního tepla dopadáním meteoritů na slunce. Prý všechna tělesa, která svítí vlastním světlem, povstala z rojů meteorových nebo meteorické páry. — Neobyčejný zájem získal si spis slovnatého hvězdáře Flammariona o konci světa. Nyní však zase vyšel jiný spis o téže otázce z pera dra. Meyera. O tom spise píše dne 9. t. m. „Národní listy“: „Spis Meyerův jest založen na doctrinách čistě materialistických, tedy spisu Flammarionovu, jenž stojí na základě spiritualismu, zcela protilehle. Je to stanovisko u astronomů zcela řídké. K tomu přistupuje ještě silné pessimistické zabarvení, tak že čtenář nezavírá knihu s uspokojením, ač na druhé straně je kniha vysoce poutavá a poučná. Autor probírá též ve své knize všechny možnosti, jak mohla by země, anebo vše, co na ní žije, vzíti za své a ducháti na konec k pozoruhodnému závěru, že to bude srážka hrad s velikým meteorem, nebo kometou, nebo konečně srážka s naším Měsícem. . . . Na doklad svých teorií uvádí dr. Meyer různé podobné srážky, jež se staly, někdy i před očima astronomů. Náš Měsíc byl taktéž něčím podobným postizen a stejně i planeta Jupiter. V celku však nenabízí kniha p. autora příliš strachu, neboť udává zase různé ochranné prostředky, jež Příroda sama svými měsíplanetárními silami vytvořila, aby zabránila podobným náhlým katastrofám. Ovšem někdy všechna ochranná opatření selhají!“ Ergo — jame s tou vědou vlastně zas tam, kde jame začali. Celé to protříví ne-

znamená nic. Ale všechny možné hádačky se přednášeti musí, zdá-li se některému fanatickému nedoukovi, že to jest vhodným materiálem v boji proti náboženství.

== POJIŠTUJTE SE NA ŽIVOT ==
u banky **SLAVIE** v Praze.
Příste o sazby.

Hospodářská hlídka.

Kde vězí příčina nynější drahoty? Kilogram mouky stojí už 52 hal. a práce výdělak obchodníků jest nevýnosný; ani rolník neprodá poměrně svého obilí draze než jiná léta, a nějakých zvláštních pohrom na úrodu také nebylo. Kde tedy vězí příčina nynější drahoty? O tom jsou dva názory. Soc. demokraté tvrdí, že jediným zlem jsou obilní cla na obilí z cizích států k nám dovážené. Proto usilují o to, aby cla byla zrušena a cizím obilí dán k nám volný průchod. O šem něco pravdy jest na tom. Clem zdrazí se cizí výrobek pro nás, o tenýž obnos však zaciní pro ty, kdož ho k nám dovážejí. Proto snaží se hospodářská politika oněch států, kde je nadvýroba obilí, naléztí pro svoje obilniny příznivější obchodní konjunktury, k nim dávají se proto méně, následkem toho pak ceny stoupají. Jest však otázka, zda úplným zrušením cel obilních pomohlo by se všemu obyvatelstvu a zda pomohla by trvalou. Účelem cla jest chránit rolnictvo proti záplavě cizího obilí. Kdyby tato ochranná cla byla navždy zrušena, pak náš rolník cizí konkurence nesnese jednak proto, že pracovní síly na venkově stoupily o 100%, jednak proto, že jiné státy mají půdu daleko úrodnější než naše. Jest tedy přirozeno, že by naše domácí hospodářství zrušením ochranných cel musilo udělat bankrot. A tak bychom přišli z deště pod okap. — Všechny moderní státy, stojící na výši doby ohledně průmyslu, litují, že po celá desetiletí nic nebo velmi málo vášmaly si rolnictva. Důvody je tovarný tím, že u u odkupoval půdu. Jest jisto, že Anglie uměla by hladem, kdyby jí byly urvány zámorské osady. Ostatně pochybovati lze, že by mouka znatelně obilnina, kdyby se cla odstranila, ježto obilní obchod v naší říši mají velkokapitalisté, kteří s obilím provádějí lichvu, to znamená: ceny obilní a mouky uměle zdrazují na burzách. S této stránky dívá se na drabotu strana křesť. socialisti a žádá vládu se vši energií, by podvodné tyto obchody byly odstraněny a zákonem stibány. Naši povinnosti pak jest, tyto šlechtivé snahy všemožně podporovati a tak brozíci katastrofu hospodářskou zatehnat.

Nové sdružujícím se družstvům strojním. Vzhledem ke stanovisku zemského výboru království Českého a vlády ohledně subvencování nově se tvořících hospodářských družstev strojních sděluje český odbor rady zemědělské, že na příště požadovati bude od nově tvořících se družstev strojních příslušející záruku jejich rentability. — Za tím účelem musejí družstva taková o tolipor veřejnou se ucházeti na příště prokázati, že členové mají tolik pozemků a sklizně, že plně využiti strojů družstevních, zejména mlátičích, je zaručeno a tím i finanční prosperita družstva zajištěna. K tomu cíli nechtí přísti žádosti hospodářských družstev strojních obsahují obecním úřadem a delegátem českého odboru rady zemědělské stvrzený průkaz o výměře pozemků a přibližném množství sklizně. Zemský výbor království Českého vydal čtyři typové plány pro různé hospodářských družstev strojních za tím účelem, aby byly těmto družstvům vzorem pro stavby kolen. Český odbor rady zemědělské je ochoten družstvům, které se o věc zajímají budou, typový plán zaslati.

Mnoho-li se u nás porazí dobytka. V r. 1908 byly v Rakousku poraženy celkem 1,341.753 kusy hovězího dobytka, 56.920 kusů koz, 286.371 kus ovcí a 2,058.438 kusů vepřového bravu. Nejvyšší přívos i vývoz vepřového masa vykazuje království České, lépe řečeno Praha: byloť roku 1908 v pražských jatkách poraženo 416.000 kusů vepřů. Na Čechy celkem připadá 778.771 kus, tedy více než jedna třetina úhrnného počtu kusů poraženého dobytka vepřového. Z úhrnného počtu poraženého hovězího skotu připadá na Čechy 289.289 kusů, více než na Dolní Rakousy (274.714 kusů), ale méně než na Halič (322.234 kusy).

Nejlepší státi v chlívě stídíme si s lomového kamene, vyspáraného maltou s čistého říčního písku a nejlepšího cementu. Dlažba taková pevně udupaná, hladká je nejlepší podlahou, do níž v době nakažlivých nemocí nemůže nic vniknouti. Tam, kde má státi dobytek, stídí se dosti

silná, laciná dřevěná obrada, která se při nákazích může vyhati a horkou vápenou vodou nebo loubem omýti. Také stěny a dláždění se vyčistí.

Vápno výtečným čističem pro slepice. Nasypme do nízké, široké a otevřené bedničky na tři prsty vysoko vápeného prášku a popelem neb rašelinou smíšeného. V této prachové lázni popel se slepice velmi rády a zároveň je lázeň ta dobrou ochranou proti čmelíkům, roztočům, svrabu na nohou slepic čili vápence. Velmi jemný vápený prášek rozptýlí se po celém těle drůbeže a usazuje se zvláště na místech, kde se roztočí rádi zdržují, na kořenu peří a pod nožními šupinami. Takováto lázeň je zvláště nevyhnutelně nutná kvočnám na vejecích sedících.

Vápenití zahradu máme všude každý 4.—5. rok. Jednak se tím zničí množství hmyzu a jiných škůdců, jednak různé kyseliny v půdě zmizí, různé živiny se uvolní, rozklad hnijících látek urychlí, a tím velice plodnost půdy oživi a posílí. Také ovocné sady třeba občas vápeniti. Stromy oživnou, zbudí, navadí bobatě na květ a mají pěkné, úhledné, vonné, pěkné zbarvené ovoce příjemné kořeně chuti.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4 1/2% dle výpovědi.

Veskeré půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Školský obzor.

Výroční zprávy středních škol královéhradeckých. Ve zprávě c. k. vyš. gymnasia za školní rok 1908/9 jest úvaha dr. L. Brtnického: „Starofilské nápisu uáhrobní“ a prof. V. Vlčka: „Doplnek ke květeně okolí Hradce Král. Na ústavu působilo 30 učitelských sil. Knihovna professorská čítá 6620 svazků, žákovská 5540. Žáků bylo celkem 323 (1 privatista), z nichž 1 Polák, 1 Němec, ostatní Čechové. Náboženství katolického bylo 302 žáků, evangel. 12, israel. 9. Školného zaplacení 5.565 K, 26 stipendiů bralo 6.050 K. Z 29 abiturientů 20 nabylo vysvědčení dospělosti s vyznamenáním, 9 vysvědčení dospělosti. — Zpráva c. k. vyšší reálky uvádí úvahu prof. F. Honičky: Hradec Král. a okolí za panování J. V. císaře a krále Frant. Josefa I. Na ústavu působilo 29 učitelských sil. Knihovna professorská čítá 5676 svazků. Žáků bylo koncem roku 384 (1 privatista), vesměs Čechů, nábož. katolického 354, evangel. 14, israel. 16. Školného zaplacení 7590 K. Ze 43 abiturientů nabyli vysvědčení dospělosti s vyznamenáním 4, vysvědčení dospělosti 37, na půl roku reprobování 2. — Ve zprávě obchodní akademie píše dr. F. Zichoval: Skladkový a porcelánový průmysl v Čechách a vývoz přes Hamburk. Učitelských sil bylo 19. Knihovna professorská čítá 3207 svazků, žákovská 1215 čísel. Žáků bylo 236 (1 privatista), z nichž jeden Srb, ostatní Čechové, katolíků 222, evangelíků 13, pravoslavných 1. S vyznamenáním bylo celkem 37 žáků, vysvědčení I. tř. bez vyznam. 168, II. tř. 11, a opravná zkouška povolena 20. — Na jednorocím divém kursu obchodním bylo 41 žáků. Pokračovací škola kupecká hostila 63 žáků (52 náboženství katol., 3 evang., 1 pravoslavn., 7 israel.)

Katechetický kurs pořádá ve dnech 20.—22. července německá jednota duchovenstva v Hostinném (Arnau). Hlavní atrakcí kursu je známý slavný německý pedagog profesor dr. Willmann, jehož poselechnouti mnohý český kněz si již přál. Nuže, tuto je příležitost vhodná. Máť výlet do Krkonoš, při tom 3 dny v Hostinném se zdržet — a spojeno užitečné a příjemné. O byty je postaráno. Bez ohlášení se najde zajiště každý byt u ubytovacího odboru, který na 60—70 návštěvníků počítá. Tolik německých kněží se nesejde. Ostatní jsou souhlasní fary též otevřeny, a lehko vlakem dosažitelný. Že je to v Němcích — nikdo se nebojí Budeš přijat přátelsky. Leda že by tě snad provokoval český soc. demokrat. Přednášky budou v klášteře Františkánů, kamž se může, kdo chce, i česky přihlásiti.

Přijmu zručného krejčovského dělníka

nebo mladíka po vyučení.

Ian Michálek, Hradec Králové,
seminář.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, šetrinky, látky na roby,
soupravy, salonní žarnitury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo **VZÁJEMNOST** v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se aktivně vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží broby, křížové cesty atd., zhotovuji
úplně bezplatně, bez nároku k objednavce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četné
doporučení vld. duchovních

— Založeno r. 1899 —

C. k. místodrž. koncessovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer

Hradec Králové

podává zprávy o úvěrůhodnosti firem obchodních
i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Ku všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Litanii

k nejsv. Srdci Páně

s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100
kusů 8 K) ve snížené ceně 100
kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci
Páně 100 kusů
za 80 h (místo za K 1.20)

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Při nezdálém úmrtí mého nezapomenutelného bratra,

Václava Groha,

faráře ve Zvoli (u Jaroměře),

dostalo se mi mnohých vzácných projevů účastenství.

Činím za ně povinný a uctivý dík; Bůh budiž hojným odměnitelem všem!

Ve Zvoli, v červenci 1909.

Anna Grohova.

Všem, kdož ve chvílích nesměrného bolu a zármutku našeho
nad strátou nenahraditelného drahého otce

Václava Hubky-Rtyňského

nám přátelskou soustrast a útěchu ať ústní ať písemnou, neb kdo
květinovou vzpomínku našemu dobrému tatíčkovi věnovali a jej ku
věčnému spánku doprovodili, vyslovujeme svůj

=== **vřelý dík.** ===

Raďte býti ubezpečeni, že bylo-li s to něco zármutek náš zmírniti,
byla to jistě dobrotivá účast a láska, kterouž jste věnovali milému
zesnulému.

Dr. Jaroslav Hubka,
obvodní lékař.

Božena Frankeová,
vdova po lékárníku.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍH NENÍ
tak bilý jako prádlo, jemuž
přidan do vyvářky
SAPONIT
světlí fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o čertu.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejmné látky na taláry.

Též na oplátky bez zvýšení cen!

Gramofon,
fonograf,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Jen umělecky pracované
SOCHY oltáře a karatelny
i ostatní
zařízení chrámové
levně provádí

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Ledničky

patentní, s nedostřížnou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanici za K 50.—

dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 82)

dostati lze 1 kus za 8 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Program strany katolického lidu v Čechách

8° o 2 listech dostati lze za 5 h

v Biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Pensionát Uršulinek

v České Skalici.

Obsahuje německou osmiletou školu
s právem veřejnosti.

Chovanky mohou se též vzdělati v ja-
zyce českém, francouzském a anglickém;
mimo to cvičiti se mohou v malbě,
v hudbě, učiti se vésti domácnost a vše-
likým ženským pracím, i vaření, žehlení
a přípravě prádla.

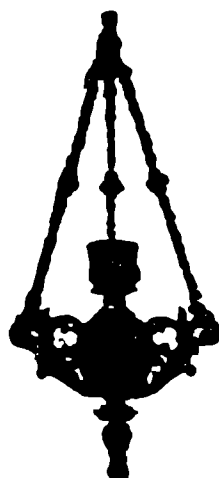
Ústav má krásnou polohu a vyhovuje
všem požadavkům.

Měsíční plat jest nejvýš mírný.

Za hudbu platí se zvlášť.

Školní rok počíná 15. září b. r.

Představené.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovozuje si depo-
zitární veškeré kostelní nádoby a

náděti a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, patěny, paciálky,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na a-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Měsíčně
protovky, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i železného vády na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a obchodník

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Josef Špáta,

kniharství,
obchod papírem, psacími a kreslicími potřebami.

Nakladatelství

náboženských písní a místních pohlednic

v Hronově nad Metují.

Vydal jsem tiskem:

Měsíční pobožnost

k nejv. Srdcem Pána Ježíše a P. Marie.

Dle Ruffera. Cena 14 hal. Váz. 32 hal.

Malé hodinky k sv. Františku Serafinskému.

(Otiak z knihy: Pelikovsky, Duchovní život ve světě.)
Příruční kniha pro bratry a sestry III. řádu sv. Františka,
též pro ty, kdož se pobožnosti jejich rádi účastňují.
Cena 10 hal.

Jan Vojr: Vděčná vzpomínka

na zemřelé rodiče a dobrodince.

V každém čase přiměřená, zvláště ale na místě, kde tělesné
pozůstatky odpočívají. — Cena 4 hal.

Společné

modlitby a zpěvy po službách Božích

bratrstva literárského v Hronově.

I. vydání rozebráno. — Nové, značně rozšířené vydání se
k tisku připravuje. do něhož pojaty budou zejména nej-
obvyklejší písně ranní.

Modlitební knihy s obsahem církevně schváleným
v elegantním provedení. — Ceny levné.

Pohlednice s podobiznami vynikajících katolických
mužů a spisovatelů: J. M. nejdp. Edv. Jan Nep
Brynych, Mikoláš Karlach, Petr Kopal, dr. Lenz
Al. Dostál, Bohumil Brodský, Václav Špaček atd

Papíry kancelářské, péra, tužky atd. Vzory a cenník
zdarma a franko.

P í s n ě.

Buď od nás pozdraven, náš Mesiáš (pro dobu
vánoční). — Kus 2 hal.

O pěti ranách Krista Pána: Zdráv buď, Kriste, Boží
Synu. Otiak z kanc. Svatojanského. — Zvláštní,
pěkný nápěv na požádání sdělím. — Cena 4 hal.

Andělský chlebo (k nejv. Svátosti oltářní). Otiak
z Božanova rajskeho slavíčka. — Cena 2 hal.

K sv. Janu Nepomuckému: Když mile máj zavívá.
Otiak z kanc. Svatojanského. — Hodí se dobře co
vločka do zpěvníku těm, kdož mají sbírku písní od
Štýbla; tam jest chybě.

Písně k Panně Marii.

„Mad lacy, háji, nad poli“. S nápěvem. — Slova:
P. Jakub Pavelka, farář v Přibyslavicích na Moravě.
S povolením nejv. bisk. konsistoři v Hradci Král.
a Brně. Během půl roku přes 1000 výt. rozprodáno;
důkaz, jaké oblibě se těší. — Cena 4 hal., 100 kusů
K 3-30 franko. K zásilce připojím zdarma: průvod
varhan od Musila.

P. Alois Potěhník, farář v Častolovicích: Ó Maria pře-
milovaná. Kus 4 hal.

Matko přecvná, láskou bohatá. Z italtiny. Kus 2 h

Mis zvonu luzný v rozechvění. Kus 2 hal.

Aj zvon se rozpóly v milostný čas. (K májové
pobožnosti.) Kus 2 hal. K této hodí se dobře též
modlitba veršem: Maria, Boží Redičko, tvůj zůstan
vždy, Matičko. Kus 2 hal.

U vydávání písní se pokračuje.

Kromě zde uvedených mám velký výběr písní, vy-
daných nákladem cizím.

Zpěvníky pro pp. vůdce pontí (předzpěváky).

Kancionále s nápěvy.

O hojně objednávky prosí

Josef Špáta,

knihar v Hronově.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protekeovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěch)

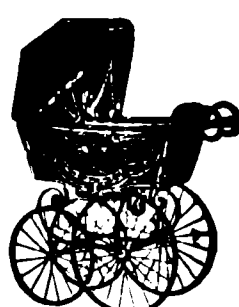
doporučuje P. T. veleďustojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenařky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zasílou.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky
a velkovýrobce firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte cenníky.

Proč???
lidé praktičtí
než koupí celé zařízení neb jednotlivý kus
nábytku neb koberce
si dopíší přímo do továrny firmy
AD. NOVOTNÝ & SPOL.
v Týništi n. Orli.
o ilustr. ceník. rozpočty, návrhy a počtení.
jak zařídit byt nejúčelněji.

Proč???
lidé rozumní
seznávají cenov. jakost, eleganci v pro-
vedení, výhodné podmínky platební
i zasilací, toto vše, zaručeno námi a
bezúhonnou pověstí našeho závodu,
bez váhání od nás objednávají. ---
Proč???
lidé rozšafní
přicházejí z daleka prohlédnouti na-
še sklady obsahující vše, co jest
nejnovějšího, nejúčelnějšího a nej-
krásnějšího v tomto oboru. - - - -

Jednoduše proto,
že se jim to mnoho-
násobně vyplatí.

Křestní listy
(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Velkorestaurace
Choděra-Vacek
■ ■ ■ V PRAZE, ■ ■ ■
na Ferdinanduské třídě

Jest stálým destaveničkem
hostů a venkova a depo-
roučí se jim co nejlépe.

■ ■ ■
Peční pokrmy vždy jsou
" pohotově. "

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dělna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukázkou zasílá
se vše franco.

LÁTKY NA NÁBYTEK
kretónové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE
hladké a vzorkované v různých jakostech.
Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šňůry, střípce, tře-
pení atd.

.. LINOLEUM, ..
VOSKOVANÁ PLÁTNA
do koupelen, lázní, pisárny úřadův atd.
za nelevnější cenu nabízí firma -
JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
— malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 nt., Malá Karlova
ul. č. 19 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se tělesnými
vázmy, střími vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Neodjetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Kupte si důkladný spis:
≡ ZRCADLO ≡
pokrokového tisku.
Píše Pozorovatel.
■ Cena K 1-70. ■
Objednávky vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Založeno r. 1860.
Vyznamenán státní medailí.
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pasířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati vele důstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.
Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franco
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prostím vele důstojnému duchovenstvu o laskavou přízeň
a dovolu závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Právě vyšel obsažný spis
„Úkoly sociální politiky“
z pera redaktora Č. U., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné
činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I.
oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí
výčet povolaných činitelů v sociální politice, v III. oddílu
líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů,
dělníků, žen a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ
křesťanské sociální politiky. Spis je bohat četnými nejnověj-
šími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a
obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.
Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objedávající u administrace,
10% sleva a franco.
Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem
— jako výtečné —
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi
Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.
Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásluhy na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Všeob. úvěrní společnost
zápisné společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Gaudhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
≡ za 4 1/2% až 5% ≡
úrok a to dle výpovědi.
Složení listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

OBNOVA

Číslo 29.

Předplatné na šest let 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 23. července 1909.

Inserty se pošlají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Zas o stupeň níže.

Co si všechno našiinci od lidového parlamentu slibovali! Agrární strana nepromyšlenou obstrukcí kolela parlamentu zastavila právě v době, kdy se měly projednávat záležitosti obrovského významu. K tomu všemu dne 19. t. m. výkonný výbor strany agrární „v Platýze“ jednomyslně schválil po řeči předsedy Udržala tento projev: „Výkonný výbor plně schvaluje veškeré jednání poslanců české strany agrární na radě říšské a vyslovuje jim naprostou důvěru a vtělý dík za mužné a neohrožené hájení věci české, jakož i slovanské.“

Nutno tu poukázat, nač výkonný výbor dal svoji pečť. Taková mužnost, jakou projevil agrárníci, jest již ovědnělá, velice pohodlná a — jak politika za mladočeské éry jasně dokázala — vlastně bezvýsledná. Kolikrát čeští poslanci vymohli obstrukci národu něco pozitivního? Byl-li potřebí největší opatrnosti v letech devadesátých, jest v nynější zbědované naší situaci nutno stokrát přemýšlet o každém sebe skrovnějším politickém kroku, než se vtělí ve skutek. Hájení české a slovanské věci! „Zabrájem si na vojáky, máme...“ Máte opravdu účinné zbraně k tomu na oko různému vojákování?

Zatím jen Slovanská jednota, jejíž parlamentní činnost budila v Bienenrthovi oprávněný strach, dostala seprátním jednáním vážné trhliny. Agrární obstrukce prospěla vládě. Již Havlíček byl i v dobách nejtěžších proti plánu radikálního, nekasal na sněmu rukávy jako Udržal, nemluvil mnoho, protože věděl, že i v parlamentě rozvázná, dobře promyšlená práce více zmůže než křik a chloubná slova.

Agrárníci již naběhli do sítě od Němců nastražené svojí „mužností“ na zemském sněmu. Stáli před nejobtížnějšími úkoly. Měli dle svého slibu starati se o sanaci zemských financí, o podporu rolnictva; pokrokové učitelstvo na ně nalezalo se svými požadavky, soc. demokraté a nár. sociálové čekali, jak vyhojuje česká strana, nejčteněji na sněmu zastoupená, všeob. hlasovací právo. Z těchto soutěsek na čas vyvázli agrárníci svojí „srdnatostí“, která vlastně přerušila pozitivní práci a nahnala hodně větru do plachet pyšné lodi wolfské. Po uzavření sněmovny začaly velice provokační bumby — a po vši té české srdnatosti jsme

jen stržili veliké rány. Teď tedy blásila se o slovo mužnost nová, která má ve skutečnosti cejch velice starý. Kdykoli parlamentární práce neprozřetelnosti českých poslanců byla přerušena, vždy za sněmovního ticha opevňovaly se německé bašty na účet našeho národa.

Prováděti účinně opozici — tot veliké státní umění; ubodit na huben obstrukce dovede každý parlamentní nováček. Slovanská jednota začala tlačiti Bienenrtha ke zdí, vláda jeho utrpěla velikou morální porážku a již se zdálo, že počet členů Slovanské jednoty se rozmnoží, poněvadž tatáž představovala moc velice hrozivou. A najednou se jde z parlamentu domů bez vážného úspěchu, pouze s finčením zbraň, které dovedou oslepiti leda politická nemluvňata.

„Čech“ právem poukazuje na hluboce založenou politiku německého centra, která se nedala svéstí ničím s cesty vytčené, která politiku velkého slohu nejen rozvinula, ale přivedla k velikému vítězství. Když centrum nechtělo povolití r. 1906 nové obnosy na vojsko, Bülow rozpustil říšský sněm. Ač centrum z nových voleb vyšlo posíleno, utvořil si kancléř mocný blok proti centru, takže se zdálo, že rozmach centra jest nadobro ochromen. Leč — katolíci prokázali vzácnou ukázněnost a účelnou trpělivost. Nerozbili sněmovnu bezblatou obstrukcí, ale půltřetím roku prováděti obezřelou opozici. Konečně nadešel pravý okamžik k výpadu. Porazili Bülowa 24. června svým hlasováním o dědičné dani, takže nyní má Německo jiného říšského kancléře. Bystrá předvídatost jest nejmarkantnější značkou účelné, plodné politiky. A agrárníci projevíli předvídatosti dosud pramálo. Pokud Prášek nosil ministerskou uniformu, jak byli pánové krotci! Nyní ovšem mohou radikálismus prováděti hodně lacině. Kdyby byli agrárníci se slovinskými konservativci svrhli vládu, pak by měla obstrukce výsledek cenný. Leč Bienenrth zůstal, lidový parlament odstaven, vládne se bez něho. Obchodní smlouva s Kamunskem sice projednána není, ale našemu rolnictvu se tím prospělo tak nepatrně, že věru takový n-gativní „úspěch“ rozhodně nestojí za to, aby si rolnictvo nechalo tolik splati od soc. demokratů.

Ovšem agrárníci nenesou vinu na uzavření sněmu sami. V příčině bosenské banky vláda si počínala absolutisticky; ač měla svoji chybu

aspoň později doznati, přece nechtěl se Bienenrth zavázati, že za cenu odvolání piňých agrárnických návrhů přičiní se o to, aby bosenské agrární bance bylo znemožněno lichvafit v Bosně a Hercegovině na účet slovanského rolnictva. Ostatně však porážka bar. Bienenrth nebyla tak obtížná jako odstavení Bülowa. Ačkoli zkušení politikové nahlíželi, že Bienenrth na podzim stejně dominuje, přece se agrárníkům nepovedlo neústupného Bienenrtha přivesti harašivou obstrukcí k pádu. A onde po něm vládnouti k Slovánům ochotnější? Posavadní časté změny na ministerských křeslech vrhají temný stín i do budoucnosti.

Co činiti dále? Ježto Němci a soc. demokraté stojí nyní na straně vládní, jest potřebí horlivých prací k utužení a rozmnožení Slovanské jednoty. Agrární strana neohť nyní drkáže na českém sněmu, jak dovede působiti proti německému heslu: „Dělný sněm český není možný bez dělné říšské rady.“ Jen aby-chom radikálními experimenty znovu neuvázli v slepé uličce!

Dopis z Prahy.

Nepotismus na starostování Grošova. Ti, kdož předpokládali, že po novém svém zvolení za starostu dr. Karel Groš ujme se otěže primatorské silnou a přísnou rukou a že bude řídit se heslem pouze jenom prospěchu královského hlavního města Prahy, v předpokladech svých byli více než mnoho zklamáni. Dr. K. Groš jako starosta pražský mohl zajisté již čísti na tom dost, co mu nadrobil mladočeský velkohubý výtečník dr. Karel Černošský, jehož skandální aféra rourová málem byla by postříkala kalem celou Staroměstskou radnici, a neměl by i na dále dáti se ovládati různými adjutanty, jimž prospěch vlastní jest nade všechno, a teprve v druhé řadě „prospěch“ obecní.

Stejně, jako ovládal dr. Karel Černošský starostu dra Groše po celou dobu starostenství až do propuknutí aféry rourové, tak dnes ovládá starostu dra Groše jiný mladočeský velkán, jehož působnost vězí v tom, že starostovi „radí“ a takto dochází velmi často k vývoji věcí, který jest smutným dokladem neprozřetivosti autonomního řízení. Nelze diviti

Ani s námi nezačal žádné zábavy. Rád bych věděl, který denunciant by mně, Vašnosti, mohl bez uzardění při té příležitosti imputovati úmysly zlé.

Teď Vám, hoši, taby na tváři rektorové měkly. Ovšem se nedal na ústup jen tak lehko. Přimhouřil oči, dvakrát zahrozil prstem a udělal obáirný výklad o maturitě, mojí budoucnosti, o mém otci, dvou sestřích, sedřeném bratrovi, o zkaženém polovzdělanci, o úkolech české mládeže, o slzách rodičů dětí nezvedených; zkrátka bylo to tak dojemné a krásné, že jsem se div nerozplakal.

»A ty se tomu ještě tak hloupě směješ?« kousl spolužák Vraný. »Však počkej, až začne Dolejka upomínat u tvého tatíka dlubly! To ti nebude do skoku.«

»Ty mi je sám nezaplátíš, rozumíš!« odsek poběhvaný Krůček.

Od chvíle chvilostivého intermezza v ředitelně byl Krůček už hodně opatrný. Maturita se blížila volným, ale jistým krokem; čím dál víc rozeznával Krůček její hrozivou tvář, přemýšlel, jak bude odpovídati na přísném soudu jejím, doháněl zameškanou látku, polykal a přežvykoval stránky učených knih po fabricku. Jakkoli bujná krev často vzkypěla a tloukla ve skříních výbjně, Krůček se přemáhal; vždyť ostatně peněz bylo moc málo a — s otcem nebyly žádné žerty. »Kdybch tak propadl«, opakoval si často, »platil bych na vesnici míň než poslední pasák, který mi lepší kabát závidí. To by bylo smíchu, to by si mnuli ruce závidníci; a což teprve zklamání rodičů!...« Báť se domyslíti a páchoval do prázdných přihradek moskovských s další setrvačností. Leč pokušení nikdy nespl. V sousední vci Tloukové měla být v neděli taneční zábava v sále

FEUILLETON.

I liška se polapí.

(Dokončení.)

Mládenci druhý školní rok již vystoupili na žebříku gymnasiální hodnosti na nejvyšší příčku; byli v oktávě. Přes to, že třídní jim líčil v nejstějších barvách brůznou, nebezpečnou paní Maturitu, jejíž chladná přísnost dá se obměkčiti pouze nejpilnějším nahlížením do školních knih, považovali bujný mladíci i život oktávanský za luznou báj; chtěli žítí bezstarostně jako lidé Ovidova zlatého věku. Vyhodili si z kopytka zase často. A proč prý mládí, které se již nevrátí, mělo by se kaziti stálým vysedáváním nad proseckými poznámkami mathematickými, fysickými a nad statistikou? Nebylo divu, že zase třeskla rána Krůček volán do ředitelny — a vrátil se zase s jasnou lící.

»Milí braši, teď to bylo horší. Jakmile jsem byl povolán k soukromé audienci, už jsem si pracně skládal odpovědi na otázky rektorovy, kterých jsem se již předem domyslíl. Hned jsem věděl, kolik uhodilo, že mne totiž prozradil ten zamračený velkokrupař Teska s pomoučeným kabátem. Když jsem byl poslední u »otce«, moc přišlo a Teska před nehodou musil se uchýliti k Dolejkovým. Ten to na mne vyzvonil. No, počkej, ty nepříteli bujarého dorostu českého, tohle ti tak hned neslevím!

Rektor na mne jízlivě: »Kam chodíte, Krůčku, do hospody? Já že bych si s vámi někdy zahrál billiard! Tudiž bych rád věděl, v kterém lokále budu míti tu čest.« Snesl jsem to týráni bez blesu.

A tu rektor u vědomí, že mne již drží pevně v hrsti, náhle zamračil obličej a houkl si na mne jako hejtman na kumpanii: »Byl jste ve středu u Dolejků, čili nic? Chci odpověď krátkou a jasnou hned.« Zapíchl do mne oči s takovou jistotou, že by i Franta poznal, jak je nebezpečno všechno zapírat.

Udělal jsem pokornou a bázlivou tvář a vyznal jsem: »Ano, Vašnosti, tenkrát jsem tam byl.«

»A proč jste tak pozdě večer tu hospodu vytloukal, vy, vy — netopýře?«

»Prosím, Vašnosti, račte doobrotivě vyslechnouti moje vysvětlení. Tenkrát bych byl dal veliké peníze tomu, kdo by býval to hospodské sezení za mne převzal. Byl jsem vypověděn pro malichernost od paní Bednářové z bytu. Všecko už jsem měl v kufru, hledal jsem byt nový, ale to byla obtížná cesta. Paní Bednářová na mne, abych si už kufr uklidil, že ani žádné stopy po mně vidět nechce. Najal jsem si dělníka, který mi vezl kufr při hledání nového bytu. V tom mne potkali dva moji spolužáci z obecné školy mého rodiště. Vypptávali se, jak se vede a já jsem jim vyložil svoje rozpaky. Toník Línků mi řekl: »Nač se teď potřebuješ k večeru s tím v dešti plahočit? Pojď s námi, jdeme právě do hostince Dolejkova. Tam si můžeš kufr složit v chodbě. My se s Dolejkou dobře známe, on ti k vůli nám udělá všechno.« Co jsem měl, prosím, dělati? Vždyť jsem byl takový chudák! Takovým způsobem jsem se dostal do hostince. Každému jinému bych rád slasti takového kritického večera přepustil. Vypil jsem jen dvě sklenice piva, protože na víc nebylo. Mimo nás tam tenkrát hostů nebylo žádných. Teprve k deváté hodině tam vkročil nějaký pekařský, s kterým se ani neznám. Sedl si stranou u kamen.

se, že význam úřadu purkmistra král. hlav. města Prahy klesá a upadá při tom, že dochází neustále k sféram potouchlého rázu, které přece jenom pronikají do nejširší veřejnosti.

Ptáme se, co říci tomu, když za nástupce do výslužby odešel starosty dra Karla Groše! Podobné aféry již nekřičí, ty přímo řvou! Na Staroměstské radnici ve velké zasedací síni vyřčeno bylo již často slovo „nepotismus“ a pod.

„To již přestává všecko“ — slycháme v Praze den co den — „to, co nyní na Staroměstské radnici se děje, jest odsouzení hodno.“ Tedy proto, že má dr. Lad. Procházka dceru dra Julia Grégra, jako dr. K. Groš, proto jest vyvolen, aby přiskočil celou řadu zasloužilých okresních lékařů pražských? Kam věci dospějí, když vývoj jich půjde takovýmto chodem? Je-li možno za podobných okolností nějaké ozdravení současných poměrů v samosprávě města Prahy? Zajisté nikoli! Ke zjevu tak odporného nepotismu neměl dr. Karel Groš dáti dojití; ve vlastním-li zájmu nechtěl tak udělati, pak měl tak učiniti v zájmu morálky! Nemožno si přece představit, že by nezpůsobilo velkou sensaci něco podobného za nynějších okolností, kdy lidé stojící v čele obecní správy jsou tím více zodpovědní za normální průběh záležitostí obecních, ba také tím více pozorování a sřezání přímo, aby nedopustili se na úkor všeobecnosti různých přehmatů.

Pražské lékařstvo pronese v této záležitosti důrazný protest, který nesmí vyzníti na plano. Starosta pražský pochybil, že dopustil, aby jeho švagr se stal nástupcem v úřadě městského fysika pražského. Tento případ jest příliš křiklavý, než aby mohl býti ztutován jako záležitost malovýznamná. Nikoli! Na starostovi dru K. Grošovi jest, aby učinil z této aféry nutný důsledek, aby napravil, jakož jest jeho povinností, přímé porušení obvyklého pořádku agendy úřední. Proč by se pražští lékaři po léta domáhali pořádku v postupu, kdyby podobným způsobem měly jich snahy libovolně býti šlapány?

Pryč s nepotismem z radnice Staroměstské! Pryč s různými kličkami a vytáčkami! Sic klesne význam samosprávy velebce pražské ještě níže po šikmé ploše!

* * *

Informační kanceláře — obchodním vředem. V pražských městech působí řada tak zvaných informačních kanceláří, které jsou ve skutečnosti úžasným nešvarem, poněvadž informace, které podávají, jsou všechno jiné, jenom nikoli řádné informace. Jsou příklady zaručené, že o řádném obchodníkovi byla podána informační zpráva ta nejohroženější, která v zápatí měla těžké poškození ve směru obchodním i morálním. Také není nedostatek příkladů, že o závodě či jednotlivci, jenž naprosto úvěru nezasluhoval, byla naopak podána informace nejlepší, která zjednala mu úvěr, posílila jeho obchod a povznesla jeho obchodní rozmach. O informačních kancelářích, řízených syny židovského plemene, bylo by škoda šířiti slov — ty jsou pravým obchodním vředem. Napomáhají vý-

Kotínkové, kam se ráda při takých příležitostech scházela i smetánka publika věkovského. Mařenka Růžková, s kterou rád Krůček tancoval, sama dala kudrnatému mládenci zřetelný pokyn, aby vyplnil tužbu srdéčka jejího a přišel si s ní tančit. Ted vzplanul v duši Krůčkově boj mezi Terpsichorinou poesíí a řádnou fysikou. Již se zdálo, že fysika zvítězí, když tu najednou hřtlní Vencík s Holínkem začali sami Krůčka vybízeti. „Proč bys nešel jednou za uberský měsíc? Vždyť při učení shiješ. Z tebe se stal najednou dřel! Přijdeš, blázinku, na veselejší myšlenky — a pak se ti to bude lépe studovat.“

„Ale nemám peníze!“

„O to žádnou starost, však ti půjčme. To víš, že bez tebe bychom se už tolik nepobavili. Nechej všeho a pojď! A — a kdyby něco, však se nějak vysekáme.“

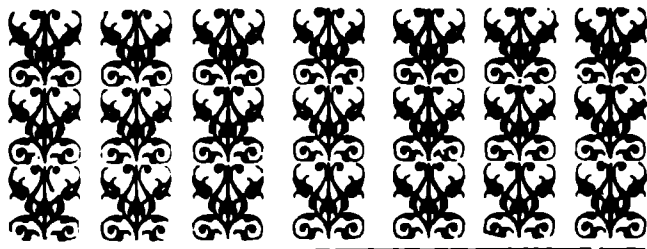
Bylo rozhodnuto kladně. Ale ty nešťastné chvíle inkvisiční potom!

Druhý den měl Krůček kůži barvy pergamenové, oči malé. Professor S-chr ho vyvolal, aby šel dokončit obšírný důkaz, že matematikové pouh zeměkoule vypočítali správně. Počátek důkazu ještě Krůček znal, ale dál si počítat netroufal. Jak z nemilé situace vyvázat? Tabule byla se dvou třetin popsaná. Vzal houbu a rychlými tahy odpravoval učené cifry.

„Tak? Ted to smažete, vy nešiko? Vždyť jsou tam formulky, které musíte mít stále na zřeteli. Počítejte ještě jednou ze začátku a pište drobněji, aby zas některý filosof nezačal smažovat po vás.“

Líák Krůček se vesele ušklíbl a sestavoval učené značky s radostí.

„Už dost, Navrátil!“, zavolal Sichr k tabuli

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen r. 1888.

Akceový kapitál: Rezerva fondy:
K 6.000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem května K 23.196.099-29.

VKLADY

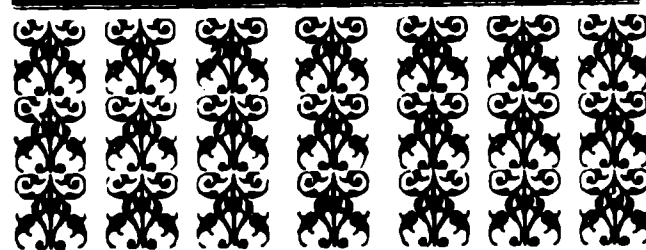
4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna. Skladiště.

Vadia a kauce. Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

hradně ku povznášení úvěru židovským obchodníkům a židovským závodům, což má v zápatí mezní rozvoj obchodování mezi židovstvem a potlačování obchodu křesťanského. Co však říci o informačních kancelářích českých, které podávají informace nedostatečné, pochybné, přímo povrochnosti překvapující? Leč v tom se shodují veskrze, že snižují důvěrnost našich lidí — Dnes nelze se již naprosto spolehnouti na informační kanceláře, ježto jejich informace postrádají toho důležitého, co informací činí skutečnou informací — nutným obchodním pojítkem. Pohříchu v poslední době stalo se již příliš často, že podaná informační zpráva českými informačními kancelářemi poškodila obchodníka či závod český, že měla pak v zápatí velkou kalamitu.

Proto dnes dobře udělá, kdo informací obchodních má zapotřebí, když si je opatří soukromou cestou, a nečeká na informační kanceláře pražské, které — stávají se stále více — smutně pověstnými.

Obrana.

Jak se lacině osvědčí lidovost a vlastenectví. Agrárníci jsou velice chytří páni. Pro bohaté zemany, pro svoje tučné placené pohlaví již vykonali práci značnou, zatím co chudý rolník, řemeslník a dělník pořád marně čeká na tu agrárníckou pořebnou reformu. Panstvo také při zemských volbách se bez rozpaků spojovalo proti českým kandidátům s německými fanatickými nacionály, jen aby si zachránilo pádu pro svoji třídní politiku. Ale teď najednou vjele agrárníkům do žil veliká lidovost a láska k národu, která nic nestojí, protože účet mají zaplatiti nenávidění katolíci.

Agrárníci zajisté dobře vědí, jaký neuvrvalý boj vede se proti našemu náboženství, vědí, jak surový tisk docela sesměšňuje pustými výlevy samou nejvšestější osobu Kristova, až šel slušný žid uad tím hlavou vrtí. Kdyby tudíž ani křesťany nebyli, měli by se již v zájmu veřejné slušnosti a spravedlnosti postaviti proti bezuzdným sprostotám protikatolického tisku.

Leč chytří taky-katolíci rozhodli jinak. Má se konati nyní sjezd katolíků v Hradci Králové, na němž se bude protestovati proti nízkým urážkám našeho Spasitele, nad něhož dle přesvědčení samých vynikajících našich protivníků většího člověka na zemi nebylo. Když však Machar v Hradci s úžasnou a přímo komickou odvahou ignoranta zlehčil obrovitý význam Kristův, tu „Hlasý Venkova“ odporučovaly, aby přišel přednáseti na vzdory lidem věřícím do Hradce v den našeho sjezdu. A teď listy agrární zcela dle příkladu listů nevěreckých nepoctivě ostouzejí sjezd, který přece každému katolíkovu skutečnému (i tomu agrárnímu) má býti vítanou příležitostí k upřímnému osvědčení víry a k náboženské posile. Agrární listy zdumyslně stotožňují všeobecný nepolitický, nábožensko-kulturní sjezd, v němž jsou vyloučeny časové politické otázky, s politikou strany katolického lidu v Čechách. Také se uměle rozčilují nad tím, že provolání jest podepsáno některými šlechtici. Přitom však lišácky zamlčují, že na provolání podepsáni jsou

jiného právě ve chvíli, kdy značky následující nespořádané v hlavě Krůčkově tancovaly. „Ale už jste měl taky, Krůčku, nejvyšší čas k napravování známky — nejvyšší.“

„Já jsem přece chlapík, mne tak hned někdo nepolapí“, chlubil se Krůček po hodině. Ale přišla matka Spravedlnost už mu sahala na límec. Druhý den tři provinilci voláni do sborovny. Professorský senát přijal s Cháronovým vzezřením nejdříve Krůčka. Sotva se po jeho výsledku za ním zavřely dveře, byl volán Holínek. „Byl jste u muziky v Tloukové do rána čili nic?“ zabíhl ředitel.

„Prosím, Vašnosti, nebyl. Kde pak bych ted před maturitou...“

„Však zavoláme svědka.“

Privolan malý primán Klokoček, který bydlil u rodičů v Tloukové.

„Klokočku, viděl jste u Kotínků přítomného Holínka tančit čili nic?“

„Viděl, dobře jsem ho viděl, Vašnosti.“

„Vy že jste mě viděl, vy?“ obrátil se na žalobníčka Holínka přišel jako uražená spravedlnost.

„Ano viděl, tančil jste tam.“

„Holíku“, vzal Holínek chlapčka za ramena, „vy na to můžete přísahat, že jsem to byl já, že jste se nespílel? Víte to zcela určitě?“

Klokoček se ulekl a začal koktati.

„Zde, pane řediteli, ráčíte viděti, jak dětská naivní obrazotvornost může nevinného člověka přivést do neštěstí“, tvářil se Holínek jako mučedník.

„Odstupte“, kázal ředitel a zavolal Vencíka.

„Přiznejte se, že jste v neděli do rána tančil s Krůčkem a Holínkem v hospodě.“

„Vašnosti, to jest omyl! Jádny z nás tenkrát v hostinci u muziky nebyl.“

„Vy chcete zapírat?“

katolíci všech stavů bez rozdílu na důkaz, že církev katolická jest všeobecnou, tedy pro všechny vrstvy společenské. Církev československá přece sama do svého lůna přijímala bohaté šlechtice, církve evangelická k svým sjezdům též své bohaté souvěrce, církve židovské nevylučuje ze svého středu Rotschilidy. A nikdo to těm církvím nevyčítá. Zato však jen farišové se pohoršují, jestliže katolíci nebojko tuje šlechtické souvěrce, kteří svého jmění užívají k účelům lidumilným, vpravdě křesťanským.

Korunou však agrárních lží jest tvrzení, že naše provolání podepsala šlechta německá. Pravdou přece jest, že podepsaní šlechtici ku české národnosti se hlásí veřejně a že české podniky podporují rozhodně více než židé, a nimiž jsou agrárníci ve spojení. Ze všech podepsaných jest pouze baron Parisch národnosti německé, jsa rodem Angličan. Leč tyž šlechtic dává dítky svoje vychovávat česky, české podniky — zvláště lidumilné — štědře podporuje a v politice jde s českým národem. Rozumí tudíž asimilaci národní o mnoho líp než mnozí cizorodí spojenci agrárníků. A jestliže hledí agrární tisk sesměšňovati podepsané naše rolníky pp. Adámka, Šafránka, Samalíka a jiné, kteří svoji víru veřejně vyznávají, podává jen agrární strana důkaz, že se nachází ve vleku živlů krajně nepřátelských katolictvu.

Jestliže markýrují agrární listy zcela bezdůvodný údiv, že rolníci jsou podepsáni pouze tři, nemohou nám přičítati za vinu, že na provolání nejsou jména agrárních předáků, ačkoliv se tito prohlašují za zcela dobré katolíky. Pořadatelstvo sjezdu netroufalo si po předcházejících zdvořilostech agrárních politiků podepsati jména pp. Prášků, Udržalů, Švehlů, Srđínků atd. na provolání. Jestliže však pp. agrárníkům skutečně jde o to, aby své smýšlení katolické o sjezdu manifestovali a dokázali, že není jen šlechta a klerus reprezentantem církve katolické v Čechách, mohou se zmíněni agrární politici na sjezd dostaviti a tím dohoniti, co svou vlastní vinou obměškali. Pořádají své sjezdy volnomyšlenkáři a proto snad bude také katolickému lidu dovoleno, aby beze všech překážek se scházel a nerušeně o svých náboženských snahách pokračoval. Či budeme zase svědky odporného pokrytectví, které sice má plná ústa svobodomyšlnosti, jinému však svobody nedovoluje? Sjezd hradecký nás poučí, zdaž se povznesla úroveň společenské snášlivosti od posledního sjezdu z r. 1902. Pořádají-li čeští evangelici beze všech překážek sjezdy s evangeliky německými, mělo by se snad trochu snášlivosti ukázati i při sjezdu českých katolíků. Přes všechny výpady katolíci při sjezdu dokáží největší účastí, jak již prohlédli vyšeptalé jádro protikatolických pum.

Politický přehled.

Rakouští ministři rozjeli se na prázdniny, ale přes to hemží se listy úvahami, jak bude dále, a Slovanská jednota jest předmětem mnohého uvažování jak se strany německé tak slovanské. Němci usuzují, když část členů Slovanské jednoty jest proti obstrukci, že Slovanská jednota touto nesjednoceností jest rozbita.

„Nemohu mluvit nepravdu.“
„Pane kollego, přečtete protokol zavedený s Holínkem.“

Professor Správný četl vymyšlené doznání Holínkovo. Užilo se tudíž k vůli vynucení vyznání zbraně nejlativější a hrozně praktické.

„Co tomu protokolu říkáte?“
„Vašnosti já — já? Že — jestliže takové vyznání Holínek učinil, hanebné lhal.“

Senát se otfásl pod tíhou rázných slov Holínkových.

„Přivedeme vám svědka.“ Vešel ošuntělý, starší muž s tvář otylou. „Viděl jste přítomného septimána v Tloukové tanci?“

„Dobře jsem toho mladého pána viděl; jináč bych to na něho neřikal. A ty druhé dva taky.“

„Vy — vy že jste nás viděl?“ vyjel rozlobeně Venclík. „Vy denuncianté? Vždyť jsme viděli, že jste tolik zmožen, až jste ani dobře na svoji sklenici neviděl. Natož abyste poznal nás!“

„To jste se dívali všichni tři na přítomného pána svědka z venčí?“

„Ano — Vašnosti“, koktal Venclík.

Ted už nepomohlo vykrucování žádné. Lapen při dalších otázkách i Holínek i Krůček a bylo zle, velmi zle.

„Holínku, na mou věru, statně jste se držel, jako Spartán; ale co platno, máte-li tak nešikovného kollegu, že ano!“ tal Sichr.

A paní Maturita po obdrtém karceru blížila se nyní jako děsná stvůra, jako mračná Furie, děsila ve spánku, rmoutila při studiu.

I nejobratnější láska se někdy dá chytнути a právě rafinovaná vyfídilka stala se mládencům společnou pastí. „Blud krátký jest, však lítost dlouhá; tato slova Schillerova se Krůčkovi stále zařezávala přišerně do duše.

Naproti tomu na schůzi důvěrníků akčních stran Slovanské jednoty ve Vídni (t. j. těch, které prováděly obstrukci) konstatováno, že se nepodařilo trváním jednoty otřásti. Dr. Hruban prohlašuje, že slovanská obstrukce dosáhneví toho, co chtěla, nemá zatím důvodu, aby na podzim v obstrukci pokračovala. Následkem toho není mezi skupinami Slovanské jednoty dnes ani věcného ani taktického rozdílu a Slovanská jednota tedy trvá. Náhlada pro další trvání Slovanské jednoty vyznívala i na veliké schůzi slovinské strany lidové v Lublani, kde říšským slovinským poslancům připraveny nadšené ovace a jednání jich zcela schváleno. Trvání a vzrůst Slovanské jednoty posíleny telegramem polského posl. Stapiňského, zaslaným do Lublaně a vyjadřujícím naději, že na podzim všichni slovanští poslanci budou sjednoceni ve Slovanské jednotě.

Podle vídeň. zpráv započne se po letních prázdninách se svoláním zemských sněmů; po skončeném zasedání sněmů mají býti svolány delegace a teprv v pozdním podzimku říšská rada. Sněm český bude prý svolán v posledním týdnu září a podány mu budou předlohy: o snova zákona o upravení otázky jazykové u autonomních úřadů, o snova zákona o změně zemského řádu a co do počtu členů zemského výboru, kterýž má býti na 10 rozmoženo, a předloha o zřízení autonomních krajských zastupitelstev, k níž bude připojena o snova o přiměřeném ohraničení krajů. Počátkem září bude učiněn pokus, svoliti český sněm. K situaci předkládá něm. posl. dr. Steinwender ve vídeňském listu tato slova: „Musí však býti přiznáno, že ani proti Němcům ani proti Čechům vládnouto býti nemůže a že musí býti dříve dohoda mezi směrdatnými stranami obou národů, dříve než jejich zastupci odhodlají se za účelem zajištění trvalého stavu alespoň na určitou dobu o převzetí vlády.“ To jest ovšem stará pravda, kterou uznávají Němci i vláda, ale vláda pomocí Němců a Poláků vládne stále proti nám.

Konečně došlo také na zpupného tyрана, francouzského předsedu ministerstva Clémenceaux a jeho vládu. Ve sněmovně francouzské poražen byl Clémenceaux 212 proti 176 hlasům. Podal ihned žádost za propuštění a ta také presidentem přijata. Příčinou pádu Clémenceauxa jest zpráva vyšetřující komise o stavu francouzské námořní pohotovosti válečné. Komise zjistila totiž, že za vlády Clémenceauxa a jeho ministrů námořnictva námořní moc francouzská silně poklesla, že Francie, ač vydává na námořní moc více než Německo, přece klesla mezi námořními velmocemi na místo čtvrté, že jsou veliké nepořádky i při dodávkách a v celé námořní správě vůbec. Zpráva vyšetřující komise způsobila ovšem veliký poplach. Tak odchází z moci jeden z nejnapříšáhlejších odpůrců katolické církve a křesťanství. Jemu patřil lví podíl na proticírkevních zákonech ve Francii, on dokončil zlotřilé dílo Combesovo a provedl do krajnosti zákony proticírkevní.

Ve Varose v Italii zemřel nápadník španělského trůna Don Carlos, který, podporován jsa stranou Karlistů, při každé příležitosti hleděl svoje právo na trůn španělský uplatniti, ale marně. Španělsko prodělalo četné krise, které způsobila Karlisté, aby svého nápadníka dostali na trůn. Císař rakouský dovolil, aby Don Carlos byl pochován v kathedrále v Terstu.

Schůze mocnářů jsou nyní znamením doby. V Petrohradě přijat carem slavnostně král dánský, král norský Hakon sešel se pak na svém území s císařem Vilémem.

V Persku zvířela revoluce, boj již zastaven. Šach se však vzdal trůnu a jeho nástupcem provolán 11letý korunní princ perský Achmed Mirza. Perská krise jest rozřešena zcela dle přání Ruska a Anglie. Do parlamentu perského budou vykonány volby dle nového volebního řádu.

Z činnosti katol. spolků.

Lidový křesť. sociální spolek pro Lázně Bělehrad a okolí pořádá v neděli dne 22. srpna 1909 slavnost svácení spolkového praporu. Pořad, dopoledne: od půl 8. d. půl 10. uvítání spolků. O půl 10. hod. seřazení účastníků v místnosti spolkové a průvod náměstím do chrámu Páně. O 10. hod. kázání, svácení praporu, slavná mše sv., průvod do spolkové místnosti. Po 12. h. společný oběd — Odpoledne: ve 2 hod. koncert v zahradě hostince „U blížého bradu.“ Řeč vsdp. dra Fr. Šulec, č. kanovníka a professora z Hradce Králové. Vstupné do koncertu 20 hal. Bratrské spolky a organizace prosíme, aby se co možná v nejhojnějším počtu účastnili naší slavnosti. Spojení drahou velmi výhodné. Počet účastníků jakož i těch, kdož by si přáli obědu, budíž nám laskavě oznámen do 15. srpna b. r. Zdať Báb! Na shledanou! Výbor.

Katol. národní jednota v Novém Bydčově koná v neděli dne 25. července společný výlet do Výrova a Přelouče.

Týmlěstě m. O. Krajinský sjezd organizace mládeže a československého lidu 18. července t. r. pořádán, průběhem, morálním i finančním úspěchem ještě předčil zdatilý sjezd loňský. Počet účastníků odhadován přesně na 6000. Řeči všech pánů byly časové, jadrné, zanechávající nejlepší dojem a největší nadšení pro další práci. Námlaha příprav odměněna nenucenou zábavou při výtečné kapele vojenské a úřadnické a zakončena radostným věnečkem. Předsednictvo došla řada telegramů pozdravných jak od všech ústředí v Praze a Hradci, tak od řady katolických spolků a organizací — Všem o zdar sjezdu zasloužilým srdečně: Zaplat Báb! —

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Srůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejzdrovileji

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Excellence nejdp. biskup dr. Josef Doubrava odjel v úterý dne 20. t. m. do Vidnavy ve Slezsku, aby v zastoupení nemocného kardinála Koppa, arcibiskupa vatislavského, vysvětil na kněze bohoslovce tamního kněžského rak. semináře. Jeho Excellence vrátí se dnes v pátek 23. t. m. na své letní sídlo do Chrásti.

Na katolický sjezd darovali: Vld. duchovenstvo vikariátu Kutnohorského 190 K (vsdp. Magre Vorlíček 30 K; po 10 K vldpp.: Müller, Macháček, Prudič; po 8 K vldpp.: Bartoš, Coufal, Ptáček; 6 K vldp. Mejznar; po 5 K vldpp.: Frydrych, dr. Truxa, Záruba, Hovorka, Klus, Červ, Sedláček, Spurný, Pekárek, Paplham; po 4 K vldpp.: Vašák, Rosa; po 3 K vldpp.: Eliáš, Petr, Martinek, Zuzánek, Blecha; po 2 K vldpp.: Kratochvíl, Knejzl, Teplý, Pavel, Čenský, Novák, Velebný, Navrátil, Zelený, Král, Flesar, Herman; 1 K dp. Mašina.) — Z vikariátu Lanškrounského ještě 9 K a sice: dpp.: Vala 5 K, Böhml 4 K (celkem z vikariátu 204 K). — Vldp. Procházka, farář v Petrovicích u Čestína 6 K. — Vldp. Konvent Uršulinek v Kut. Hoře 10 K. Zaplat Pán Báb! —

Pokrokový dívčí pensionát v Hradci Králové. Dle správy „Osvěty lidu“ ustavilo se zde zvláštní družstvo, které chce se postarati o zřízení dívčího pensionátu, doplnku to zdejšího dívčího lycea. Pensionát bude veden, jak se samo sebou rozumí, v duchu plněně pokrokovém, ale proto přece zarazí nás to, že pokrokáři nezmohli se ve svých pedagogických snahách na nic jiného nežli na dívčí kasárnický a klášterní pensionát. Co se nakopali do katolických vychovavacích ústavů zdejších po celá léta, pomlouvajíce je, že prý dusí volnost ducha, obmezují svobodu, že jsou pafeništěm nakažlivých nemocí, škouou pro pohlavní vyřetdnosti atd., atd. A dnes zakládají nedělně sami kasárna pro studentky. Nechceme si mysliti, že pokrokáři chtějí ve svrchu uvedených vadách pokračovati, proto soudíme, že touto svou nedůsledností pokrokáři kajcně dozrávají, jak pomlouvali soustavu katolických ústavů beze všeho podkladu. Situace pro pokrokáře se dnes ovšem pozmenila. Dříve jen kritisovali a spílali; dnes však musí dokázati, co umějí. Sami sebou se rozumí, že si ponecháme volnost kritiky tohoto pokrokového podniku, o němž ovšem dosud předem nechceme rozsuzovati, zdaž bude výchovu studentek podporovati anebo kaziti. Katolíci rodičové nepotřebují ovšem pokrokového pensionátu, majíce zde pro dívky pensionát Školských sester a proto azyž již mají dáti dítě do kláštera, dají je jistě do kláštera pravého.

Zbytečné vyhozové peníze. Obec královéhradecká vypjala 4200 K na nejlepší plány regulační. Haele při vypisání konkursu jame chtěli ukázati na to, že dnes je to zbytečným plýtváním peněz poplatnictva, když se má nějakýn teprv plánem napravovati chyba, která se stala odprodáním cenných stavebních pozemků židovské tovarně Aningrové za babku. A když čteme, že drahou cenu 1400 K dostal projekt laika Dra. Klumpara, pak musíme vůbec pochýbovati, že bylo potřebí nějakých regulačních plánů. Bylo by to

akutně smutné, kdyby celá naše drabá technická kancelář nedovedla vypracovati ani takový regulační plán, jaký dovede městský náš fyzik. Zdá se, že nám začíná v Hradci Králové doba masopustních překvapení a nebudeme se tomu pranic diviti, budou-li městští nemocní nyní posíláni opět do technické kanceláře, když na více městského fyzika se octne obyčejná tabulka: „Dnes se zde neordinuje.“ Přejeme veřejnosti zábavu, ale nesmí se dít na účet poplatnictva, která a luxusních podniků nic jiného nemá, nežli starost, kterák sehnati peníze na obecní výdaje. Podnítá se u nás mnoho na popud lidí, kteří neplatí sice ani haléře obecních přirázek, ale poroučejí si v obci tak, jako by jim patřil obecní velkostatek. Je na čase, aby obecní hospodářství se vedlo s ohledem na poplatnictvo a ne s ohledem na rozmanité pokroky.

Peděkování. Výbor Živnostensko-čtenář. jednoty v Hradci Králové vzdává tímto všem dárcům a příznivcům chudé mládeže, kteří k dětskému výletu nápomocni byli, nejvšelejší dík. P. T. spanilomyslné dámy, jakož i pánové, kteří při výletu činnými byli, ráče přijati tisíceř dík.

Městské přím. muzeum v Hradci Králové pořádá za pomoci svazu umělecko-průmyslových muzeí v Rakousku výstavu fotografií archivů uměleckých a historických památek král. berlínského státu pro mětické obrazy fotografické v sále obchodní akademie. Výstava zahájena dne 17. t. m. a potrvá ještě do 26. července. Denně od 10—12 a od 2—5 hodin. Vstup volný.

President kraj. soudu v Hradci Králové dvor. rada Felix ryt. Košchin z Freudenhofu jmenován prezidentem obchodního soudu v Praze a jeho nástupcem v Hradci Králové jest ustanoven Ot. Winter, president kraj. soudu v Plzni.

Hledá se majitel kola. Dne 11. června b. r. přijel do hostince p. V. v Hradci Králové neznámý mladík na kole, jež nese snatku „The Bohemian Cycle & Co a na němž byly přivázaný prádlné pytle Kolo to zanechal v hostinci a dodnes se nepřiblížil, tak že jest pravděpodobno, že pochází z krádeže. Neznámý mluvil německy a přijel pryč od Josefova. — Přihlašky vlastního kola budete zaslány (bes porta) c. k. krajskému soudu odd. VIII v Hradci Králové.

Tragická oběť vstetického psa. Dělník Nejtěk z Hradce Králové byl pokousán vstetickým psem. Dovrazen do Vídně do Pasteurova ústavu. Před krátkým časem vrátil se zpět, ale schvátla ho ztívnost znovu. Ubožák svěřel se v strašných bolestech po několik hodin ve zvláštní zabežné místnosti slevě nemocnice, kde se v pravém slova smyslu v děsných záchvatech utíkal o sed, při čemž si srazil vaz. Týmž psem pokousaný hostinský Homoláč odejel nyní podruhé do Pasteurova ústavu do Vídně. Jest věra bolestno viděti výjevy takové. Myslíme, že by konečně v Hradci i okolí tolik zbytečných psů býti nemusilo. A kdo má psa pouze pro parádu, ať se o něj dobře stará! Kdyby se vypsal na parádě psy v okrese daň, hned by jich 60%, ubylo. Jsou někteří lidé, na pt. na Nov. Hradci, kteří sami nemají co jísti, ale psa si zbytečně držíti musí. Zvíře skutečně dost a není divu, že při nepravděpodobné propadné snadno i vstetické. Také počet zbytečných koček, chovaných pouze pro zábavu, mohl by se obměnit. Pak by v zahradách bylo zničeno méně ptáčích mláďat. Jsou také lidé, kteří by psy a kočky krmili stále, ale na chudé děti ničím pamatovati nechťají. A je těch chudých dětí a sirotků v okrese veliké množství. Daň na psy v okrese by vynesla bezkých pár korun a psů i nebezpečí by ubylo!

Nový Hradec Králové. Katol. národní Jednota pořádá v neděli dne 26. července 1909 výlet do lesa (Boroviny) obce „Kluky“. Vyjde se určité o půl 2. hod. dopol. s místnosti spolkové od Dušků, dívky v nář. krojích a budbou p. V. Stadeného. V lese budou uspořádány zábavné hry pro dívky a dorost, pro velké hra na kulečku o ceny, bohatá tombola, pošta, trafika, tanec, spěvy, fotografie, sólové vystupy, jarmareční písničky a jiné. — O dobré pivo a chutné zákusky postará se náležitě al. Karla Dušková. Bratry s okolních obcí žádáme, by se našeho výletu v hojném počtu účastnili. Část čistého výnosu věnována bude na pomůcky učebné místním školním dětkám. Proto přijď každý na náš výlet! V pádu nepřiznivého počasí odkládá se výlet na neurčito. —f.

Hospodářská škola na Králověhradecku jest popelkou, ať působitě její jest v nejbohatším kraji Čech, na „zlatém prutu“. V posledních letech začínají se v jednotlivých okresech českých téměř nádherné budovy hospodářských škol a opatřují se všemi možnými pomůckami. Na pt. pro chudobný borácký kraj na Hlinceku vystavěna v Hlinceku velmi pěkná budova hospodářské školy, ale v bohatém Králověhradecku král se hospodářská škola sází v nepatrné budově, nedostojné tak samoosného a za pokročilého se považujícího kraje. Už dávno mohla tu státi vzorně zařízená a vedená škola rolnicko-ovocnářsko-zelinařská, kdyby se přilehlá rolnická hrabová jen trochu přičinili. Teprv v minulých dnech zemský výbor doporučuje, aby zimní hospodářská škola v Kuklenách byla přeměněna ve školu rolnicko-ovocnářsko-zelinařskou, a ušel se požádati o změnu ta c. k. místodržitelství.

Než celá záležitost bude vyřízena ministerstvem, uplyná ještě asi hodné vody. Agrární předáci na Králověhradecku s poslanci zemskými i říšskými dávno už mohli se tu postarati o vzornou školu hospodářskou, pro celé východní Čechy důležitou, především ovšem pro okolí Hradce Králové, které prosívalo daleko svým zelinářstvím.

Schůze městské rady 20. července. Připis expositury c. k. ředitelství pro stavbu vodních cest, jímž sděluje, že schválila podrobný projekt překladist v Hradci Králové a příslušného města vyhověla v záležitosti požadovaných změn při jejich stavbě, a výkazy pokladni hotovosti se dne 12. a 19. t. m. byly vzaty na vědomí. — Panu K. V. Skuherskému, c. a k. dvor. dodavateli v Hradci Kr., uděleno povolení ku stavbě tovární budovy na nábytek na parc. č. 4. v bloku VIII — „škola“ v Novém Hradci Králové povolí se výlet do měsíčních lesů za Semencovou hájovnou dne 25 t. m. — Ke stížnosti okresního výboru sáhá se p. K. Peerovi, majiteli domu čp. 258, by kanálkem se zahrady domu svého do silničního příkopu nesvádlé spáskové vody. Pí Anně Stejskalové, majitelce novostavby domu č. paro. 8. bloku F, udělí se se povolení k obývání. — Panu Fr. Křištofovi, malíři, povolí se změna fasády na domě čp. 416. — Dvěma žádostem za zvýšení ohodnocení podpory nebylo vyhověno.

Úmrtí. Dne 21. t. m. zemřela pí Marie Nováková, matka dp. farář. doživotního. Pohřeb v Dobřenicích zítra 24. t. m. o 10¹/₂ hod. dopol.

Zeela originální husitáky pokrok v Nechanicích. Ben Akiba, to zde ještě nebylo! Dnes mám se rozeptati o věci, která se vymyká všednosti, jest to přeci, ježby originální by bylo marno hledati v celé snad Evropě! — Úmrtím p. Šarouna uprázdnilo se místo pokladníka rolnicko-hospodářské záložny v Nechanicích. U nás jest již patentovaným zvykem, že jediný muž má právo samostatně odlišiti sankce k obsazení každého úřadu, ať již u obce nebo okresu. V jedné z posledních schůzí usnesl se výbor hospodářské záložny na tom, aby prosazím pokladní správu vedl p. Jos. Honc mladší ze Starých Nechanic, mladík, jenž má vojenskou povinnost před sebou K tomu dlouho došlo, že pokladníkem die stanov smí býti volen pouze člen ředitelstva. Na odhalení nebezpečné korupce, jejíž následky učiti pachatel co nejbolestněji, má nepoprátelnou zásluhu pan Antonio Taichman. Ten za týden po oně schůzi, přehlišeje protokoly, shledal s ustrnutím, že podvodně do posledního protokolu bez předchozího schválení bylo samosmo odhlasováno a tím i přijmut p. Jos. Honce ml. za definitivního účelového rolnicko-hospodářské záložny s ročním sluhem 800 K. Panu Taichmanovi sdála se tato machinace přece jen trochu povážlivou; chtěje vyvoditi z celé věci důsledky, odebral se do Kunčic k panu Tumáškov, rovněž členu okresního výboru. Ten užasl, když zvěděl, jak mohlo něco vstáti do protokolu, o čem při schůzi ani řeči nebylo. Věc měla za následek, že při nejbližší schůzi okres. zastupitelstva na popud pana A. Taichmana vyvodil p. ředitel Němeček a p. ředitel Erbek takové důsledky, že z toho p. okres. taj. Vašurovi přecházel srak i sluch. Z jakých příčin? A proč se hned neobradil? Do debaty ovšem vmísel se i jmenovaný pan Ant. Taichman, který celou tou protikluku záležitostí důkladně protřepal a prohlásil, že může jmenovati, kdo a nás svedl k korupci. A konec konců byl, že vymyšlená tou volba okresním zastupitelstvem byla ihned zrušena a nařizeno do 14 dnů provedení volby nové — volby skutečného pokladníka přemě die zákonem schválených stanov. Tato aféra bude mlti svoji dobrou, a my neopomeneme účelnátnu konečný výsledek sdělit. — Samovláda našeho okresního tajemníka Vašury nakazila naše poměry až běda. Domnívá se snad tento pán, že boдрý náš venkovský lid stále si nechá šlapati po špi a že sloužití bude věčně za stupně k jeho cizákostivým, zlátným cílům a jeho přátelům? V tom se tento mechanický ministr hrozne sklame; lid prohlédá, jak dokázala nedělní volba župního starosty basit na místě seznalého váženého pana Šarouna. Výsledek úporné agitace strany Vašurovy dospěl k překvapujícímu závěru. On — tato nesmárná veličina — obdržel nepatrných 10 hlasů oproti vítěznému panu Ludvíkovi Rychterovi se Suché, jehož důvěra podepřena byla 34 hlasy. — Pame Vašuro, nezdá se Vám, že nadchází počátek konce Vaší éry?

† Antonín Trávníček. V neděli dne 4. t. m. zemřel náš veleslanouklý vldp. farář, bisk. notář, kons. rada a vikář vikariátu Lipnického Ant. Trávníček v počtebném věku 70 let. Po dlouhé trapné nemoci odešel v radost Pána sluhu dobrý a milovaný představený svých spolubratří. Veliká účast lidí i kléru při pohřbu byla důkazem ácty a lásky, jaké se v Pánu seanný těšil. Osadníci i z osad 2 hodiny vzdálených přišli vzdát poslední počtu tomu, jenž jim byl 31 let dobrým a starostlivým otcem. Kněží s dalekého okolí shromáždili se o rakve svého upřímného spolubratra a šlechtěného představeného, aby mu v zbožné modlitbě slotili poslední hold své lásky a ácty. Pohřební průvod vedl a poselř. regulem za asistence 28 kněží sloužil J. M. adp. opat se Želiva Sales. Roubíček. Ve chrámě Páně v dojemné řeči, která zrosla alou očí všech, očnu kněžskou věrnost, horlivost a vytrvalost v Pánu seznalého

vdp. P. Norb. Beneš, děkan z Humpolce a tlamočil prosbu za modlitbu a odpustění poslední pozdrav jeho osadníkům s prosbou za „memento“ a lásku vespolem poslední prázdrav kléru. Po „Libera“ pěkně domácími spěváky předneseném ubíral se průvod za velikého deště na hřbitov. Děť ten nám připadal jak: pláč — jednak pláč bolestný, že strácíme na zem kněze podle srdce Páně, jednak pláč radostný, že přijímá zase jednu duši šlechtetnou, která ve víru světa nezahynula. Na hřbitově pak po skončených modlitbách promluvil nad otevřeným hrobem ještě vldp. Fr. St. Jehal, děkan z Ném. Brodu, který jako bývalý jeho kaplan vyličil pěkně celou jeho dobrotu a vše doporučil hrob jeho zbožné vzpomínce osadníkům. Ave, anima pia!

Mořice. Ponatí neděle dne 18. t. m. nám nerymizí s paměti. Již po dvakrát měli jsme příležitost poslechnouti si jemnou jihoslovanskou hudbu tamburašů katol. jednoty králověhradecké. Jelikož pak krásná hudba ta u nás vzbudila dojem nesapomenutelný, nepřestali členové odbočky křesť. dělnictva šádati, pokud k nám nezavítali milí hosté po řetě. Šá na Doubravce naplnil se tolik že mnoho těch, kteří poněkud později přišli, neznalezli pro sebe místočka, takže se musili s politováním vrátiti. Tamburaši hráli tak mistrně, že potlesk stále se smáhal. I sólová čísla na housle, která sebral sbormistr dp. Sabula, přijata byla velice vděčně. Dp. katecheta Paukert započil do sálu krásné harmonium a sám velice srčně solista doprovázel. Vidáváme mu za jeho obětavost nejsrdčejší dík. Ovšem připravu a uměleckému večírku vyřadovaly mnoho práce a starostí. Leť snaha naše odměněna tak zdárným výsledkem, že jsme ponatí den nikdy tak krásně nezakončili. Právě u nás tamburaši králověhradecké jednoty sebrali již svůj 50 koncert na venkově. Vždy dík vzdáváme milým hostům budebnickým kteří přes veliké náklady se nasakytouví svízle práce k nám zavítali a nás tak ušlechtili pboavili. Dík všude všechněm pracovníkům i milým návštěvníkům!

Chrudim. Říšský poslanec p. Šabata, který pro chorobu nemohl delší dobu k nám zavítati, přijel v neděli do Chrudimě a pořádal zde důvěrnou schůzi, četné návštěvnou V delší řeči nastínil nynější smutnou politickou situaci a její příčiny. vyličil a odůvodnil postup katol. poslanců na říšské radě, vyložil nejdůležitější otázky, o kterých se v parlamentě jednalo a o kterých bude zvlášť nutno jednati, postavil do pravého světla akci řepařskou, která byla sasezena až do říšské rady a nerozumné a nedůsledné počinání vědeckých agrárních. Ku konci doporučoval nové zřízení ústřední hospodářský svaz v Praze a katol. tisk, poukázal na ustavičné a urp. taé boje proti všemu katolickému. Obšírná, důkladná a přesvědčivá řeč p. poslance byla se zájm. m vyslechnuta a s hlukem pochvalou a díkem přijata. P. poslanec slíbil, se opět k nám brzy zavítá a bude pořádati schůze na našem venkově, nač se upřímně těšíme.

Krajský sjezd východočeské mládeže katolické bude pořádán dne 1. srpna t. r. v Litomyšli. Program: o půl 9. hod. dopol. seřadění účastníků před spolkovou místností „U čer. něho orla“ a pochod do probostského chrámu P., kde bude kázání a mše sv. O 10. h. počne sjezd v místnosti katol. soc. jednoty „U čer. něho orla.“ O úkolech katolické mládeže v nynější době promluví p. řid. učitel V. Špaček, říš. poslanec dr. Jos. Myslivec za sjezděti okres a slč. Řivová. Pořádá sjezd bude pořádán jako schůze důvěrná, necht místní důvěrníci vydají účastníkům našincům legitimace vyplněné die tohoto programu a seznam jich ptineasu a sebou předsednictva. Přihlašky účastníků na sjezd a přihlašky jejich na oběd přijímá Em Šavřda, kaplan a předseda katol. soc. jednoty, nebo Alois Petras, tezbář. — Večer po ukončení sjezdu bude vínek ve spolkové místnosti katol. jednoty.

Zažení postup rudých proti sdružování na Policku. V „Podkrkonoských Rozhledech“ (9. července) čtame o táboru lidu pod Besedkovem, jak tam vyličil soudruh Hampl příčinu sdružování. Viděl bolák výhradeč v tom, že celní tarif není zrušen. Ale o hlavních vykořisťovatelích nemajetného lidu, totiž o buržoazích a kartelářských společnostech jako by nevěděl. To raději chytře obrátil hrot svého kopí proti jiným politickým stranám, jež nejsou zbarveny na rudo. Snášel se též adeptati dra Horáckého. Leť tu se přihlásili ke slovu pp. Kovářové a p. Šubrt, kteří otevřeně poukázali na hlavní příčinu sdružování, což naplnilo soudrubby velikým hřevem. Proto si chtěl pisatel s Vel. Potěčí schladiti v raděm listě šáhu. Snášel se sešmáknati p. Šubrtu, který prý mluvil nesmysly. Inu — rudý pisatel patrně se drží známého hesla Voltairova. Pan Šubrt řekl rudému p. řečníkovi do očí pravdu, když vytkl, že se socialistům nejedná tak o zlácními potravie jako o agitaci a že placem agitátorů, kteří se při takových příležitostech nezamí o buržoazích a kartelářských společnostech, nechodí upřímně lidu pomoci, ale spíše rozeštvávají. To že je n nějaké nesmysly? Také p. Šubrt pravil, aby se třídy pracujícího lidu postavily v příčině hospodářských otázek do společného řítu, posouvají stranické boje nás neuvítí. Drahotu všichni těše očíme stejné. A nad tím že si vlastní naši stopenci

odplivovali? Lbát, který se snaží tak křiklavě veřejnost podváděti, přece ví o tom, že naopak většina posluchačstva slovům pana Šubrtu tleskala. Soudruzi tak ovšem činiti neměli, aby neupadli do rudé klatby. Pisatel k obhajobě pp. Kováře dra Horakého pichlavě poukazuje na přísluši: „Či chleba jíš, tomu pševě zpívej!“ — Zde si potěšně šlápl na rozum. Toho přísluši se přece drží přesně rudí agenti, kteří slouží pod komandem židovských pohlavárů. Vždyť přece dr. Horák v podniku „Vásjemnosti“ není. Ten podnik byl střízen dávno dřív, než jsme se rozhodli voliti dra Horakého za poslance. Dále trvá desátý rok a pp. Kovářové jsou v křesť. organizaci přes 20 let, takže jest patrné, jak hájí naši věc již dávno z přesvědčení. Rudý nepoctivec snaží se veřejnosti namalviti, jak Hampi našince hravě usadil. Zatím však víme, že když si p. Šubrt učinil k další odpovědi poznámky, předseda mu oznámil, že již dalšího slova nedostane. Po odpovědi Hamplové také rychle schůzi ukončil, ačkoli k vlaku byla ještě hodina času. Proč se tudíž pánové tolik polekali? Náš jíz na vějičku svých frází nedostanete. Známe dobře vaši zaječí statečnost a neupřímnost.

Kněžské jubileum v Rychnově n. K.
V neděli dne 25. července oslaví své 50leté kněžské jubileum čestný kanovník, bisk. vikář a as. děkan vesp. Vinc. Klepřík v Rychnově n. K. O 10. hod. vyjde průvod z děkanství do kostela Nejsv. Trojice, kdež bude slavnostní kázání; po té gratulační proslov vdp. sekretáře a děkana Jos. Cizka z Dobrušky a slavné služby Boží s Te Deum. K řídké této slavnosti zavítají 2 zástupci nejdr. bisk. kousiště, kanovníci: vdp. J. Barták a F. Kerner, velkern vikariátů klerus, zástupci státních a autonomních úřadů a j. Vesp. kanovník-jubilár, který se těší světlému zdraví, získal si svým konciliantním jednáním a rytm. charakterem sympatií všech těch, kteří měli příležitost znát jeho srdce poznati. Otčovskému svému vikáři, který 1. lednem vstoupil do zasluženého odpočinku, tlumčí vikariát klerus jeho proctěné blahopřání. — Dp. L. Jelínek, administrator ve Skuhrově n. Bělou, byl v těchto dnech jmenován J. Excel. nejdr. biskupem farářem tamtéž. Požehnání Boží nechtě správní nového p. faráře!

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY

**KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY**

všech evropských jazyků s dopravnou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.
(Založeno r. 1882).

Telefon 6. 17. Nové jídelní řady.

Pokrokatá práce na Humpolecku.
V Humpolci pokrokatí dovedou každou sebe menší záležitost nafouknouti na událost prvního řádu. Je dobře v paměti, jak dovedli z ničeho kousku několika školáků vytloukati kapitál proti katechetovi, až pro záležitost katechety se týkali byl vyloučen pouze jeden šk. kdekto 3 ostatní — pro různé nemravnosti! V posledním týdnu nalezi zdejší tak sv. pokrokatí novou kotist. Učitel Písek s Čejova choval se v děkaněm kostele při dosoru dítek tak, že to vzbujovalo pobouření. Ccováním jeho pobouření pl. Servaisová, manželka vášného zdejšího kamnářského mistra, v rozčilení nasvala chování zmíněného p. učitele tak, jak skutečně zasluhovalo, ale učitel cítil se uraženým a podal na pl. Servaisovou žalobu pro urážku na etí, která byla minulé týden u okres. soudu humpoleckého projednávána. K soudnímu líčení dostavila se celá řada zdejších „kapacit“ a novinářských zpravodajů z Prahy a okolí a mnoho svědčících elečinek evang. zdejší obce, kteří ulevovali svému rozhořčení i při samém přelíčení nemístnými poznámkami! Ba i sám soudce p. Bebr dovolil si kritizovati poznámkami zcela nesprávnými jednání obžalované vytýkaje jí, že se měla v kostele modlit a ne se rozčilovat! Rádi bychom věděli, zda p. soudce by se nerozčilil, kdyby někdo v soudní síni neustále a neustátně se choval! Paní Servaisová byla odsouzena k peněžitě pokutě. Jednání p. Pícka v kostele nebylo srovn. „ušlechtilé“, neboť jest po celém našem okrese známo, že tyš učitel byl dán do Čejova s trošou a s Trutnovského okresu kdež podobné pohoršení působí v kostele; při rakouské hymně na př. sbíral sedět a nyní v Čejově má věsti dítky ku zbožnosti a lásko k posvoznickému domu! Proč inspektor Stránský

zrovna Čejov „občastnil“ takovou učitelskou silou, nechápeme — Ostatně o věci bude se asi rozhodovati u drabé instance, která celou věc vyřídí důkladněji. Uvidíme, zda se stane po váli jistivým kritikům!

Sjezd katolického lidu v staroslav. něm Zelivě. I letos pořádán byl velký sjezd katolického lidu dne 11. července v Zelivě a Humpolce. Tento sjezd byl velikou manifestací katolického rolnictva a mládeže na Českomoravské výsočině. Ačkoliv počasí bylo nepřiznivné, celý den z oblak jen se lilo, přece sešlo se v Zelivě na 3000 věrného katolického lidu. Sjezd započal slavnostním kázáním dp. J. Paulusa, horlivého kaplana a znamenitého kazatele z Pelhřimova. Kázání toto bylo výbornou časovou apologií víry křesťanské a působilo na každého účastníka dojmem mocným! Po kázání dlouhí pontifikální mši sv. ndp. opat kláštera Salesius Roubíček, při které s nevšední ochotou řídil zpěvy p. řídící školy Grulich a ostatními p. t. pány sboru učitelského. Odpověď o 2. hod. shromáždili se na nádvoří klášterním všichni účastníci a za zpěvu písně „Kde domov můj?“ ubíral se průvod k řečišti, kde ušlál sjezd předseda p. Daněk, rolník a důchodní z Jiř. c. Ujal se slova p. říšský poslanec a farář Milo Záruba, který populárním způsobem vyřídil, jak pracují horlivé katol. poslanci na říšské radě pro dobro lidu. Na to promluvil p. Ant. Kaňourek o sdružení katol. mládeže a slečna Radová z Krčína u Nov. Města o důležitosti organ. katol. žen a dívek. Posledním řečníkem byl říšský poslanec p. Václav Myslivec, který v dechvatné řeči rozvinul obraz nejdůležitějších otázek, které projednávány byly na říšské radě. Na konec následovaly pozdravy z ostatních organizací a okresů. Na sjezdu zastoupeny byly okresy: humpolecký, pelhřimovský a německo-brodský. Důjemně se rozloučil s účastníky sjezdu nejdr. opat Salesius Roubíček, který v krátké, ale obsažné řeči nabádal přítomné k statečnosti křesťanské za našich bouřlivých dob a vybízel zároveň k V. sjezdu československých katolíků, který bude se konati v srpnu v Hradci Králové. Sjezd skončen chorbalem „Svatý Václave, vévodo české země“. Kéz by sjezdů takových pořádáno bylo na Českomoravské výsočině více, a kéž by se našla dobrá vůle a více porozumění pro tak důležitou věc, jako jsou krajinské sjezdy! Ke sjezdu došlo mnoho pozdravných dopisů a telegramů říšských poslanců, přibylavského křesť. dělnictva a katol. spolků. „Zdraví Bůh!“

Potěšky u Čáslavi. Dne 18. července pořádalo sdružení katolicko-národní mládeže v Potěškách první svoji akademii, která byla krásnou národní slavností. Po zpěni národní hymny měl dp. Smrčka krásnou a poutnou přednášku o významu národních i jiných písní. Byl odměněn dlouho trvajícím potleskem. Mládež spívala velice srdečně i písně čtyřhlase, přednášený básně, provedeno srdečně několik solových vystupů. V přestávkách koncertovala kapela p. Václava Neckara. Mládež se tak pěkně tužila, že každé číslo bylo odměňováno bouří potlesku. Někteří čísla bylo nutno opakovati. Těšila nás velice četná návštěva. Účastníků bylo tolik, že jak asi tak oba pokoje paní Anny Šnejberkové byly přeplněny. Akademie ukončena zpěním písně „Hej, Slované“. Budiž vzdán vtělý dík p. předsedovi Růžičkovi, který s nevšední láskou a obětavostí naší mládež cvičil. — Každý přítomný posoroval i s nepřátelské strany při zdejším večírku musil doznati, jak nepoctivě se našincům přezdírá spátečnicků. Jestliže lidé, kteří žádných zvláštních škol nemají, tak krásně se vzdělávají, pak to jest viděti pravou, ušlechtilou touhu po pokroku. Po deseti velikém namáhání neotvořili lidé nejchudší cest k večerním cvičením. Mimo to ovšem naše mládež vzdělává se v politice, poučuje se o zhoubném působení bezohledného třídního boje, stará se o to, aby dokázala, že křesťanská organizace jest pro všechny vrstvy národa. Pěstuje vlastenecký a smyslu nejdůležitější dík a o tento zdárný ruch má největší zásluhy náš milovaný dp. M. Smrčka, který neustále pracuje na vzdělání lidu. Ačkoli je nespravedlivě kaceřován, jde stále správnou cestou vpřed, začne jsou mu upřímní katolíci velice vděční. Jen dále na cestě započaté, milý pracovníku náš! Dílo Vaše bude korunováno stále větším zdarem, ještě stojíme pevně při Vás. Pamatuji se, jak před lety k nové zřizovanému spolku pěveckému přistupovali pouze bohatší lidé a inteligenti. Leč nyní náš kněz se postaral i o vzdělání chudých pracovních vrstev. To jest sázející pravá práce lidová. Sdruženi zdejší má nyní 62 členů a jest naděje, že co nejdříve značně smohutní. Pracujeme všichni pilně a seznáme brzy, že jest vítězství naše. — Posorovatel.

Jak se na Čáslavsku bujuje proti katolickému dorostu. „Pravda“ se svědomitě stará o to, aby každý poznal, že pravdy nemluví. Známý její dopisovatel praví o skupinách naší mládeže venkovské v Adamově a Bratčicích, že při svých večírech užívají nevhodných kupletů. Mezi řádky dá se vyčísti, že se vrhá ona nepoctivec na organizátora těchto skupin, jako by snad on tyto kuplety volil. Na to však odpovídáme, že náš organizátor a vědec nám vůbec žádných kupletů nevybírá, poněvadž víme, že na protičiní takových věcí nemá ani kdy. Spíše pro hrabos důmyslnost velkého počtu kupletů jest

jejich nepřiznivcem. Na večírku v Adamově vůbec nebyl, jsa jinde zaměstnán. Kuplet připomenutý samí zavrhneme. Tyž však nevrhá špatné světo na mládež naši, nýbrž na ten dorost, který uchovátili a „vzdělávají“ naši protivníci. Vždyť přec: ten kuplet přednášel náhodou tam přítomný národní socialista z Glčova Jeníkova, jenž také společně s agrárními dorostem v Podmoklách hrává hlavní roli v divadle, které bývá vždy v pravdomluvné, naprosto neustranné čáslavské „Pravdě“ vychváleno, poněvadž je to agrární a tedy něco nobli. Idu proti neustrannému gustu žádný dišputát. (Posledně tam agrární dorost dával protikatolický „Cop.“) Tedy národní socialista, senuživ důvěry našinců, zpíval ten kuplet sám. A tak „Pravda“ bezděčně jednou také píchala svého chráněnce. Konečně o slušném chování mohou nejméně mluvit červenozelení kulturaři, někteří mimo stále nadávky a pomluvy tak se chovají, že slušný člověk s nimi seděti nechce. Proto dopisovatel do „Pravdy“ nechť koštětem svého rozumářství zametá před prahem lidí vlastních, aby tak nešikovně nenaběhl, jako posledně.

Změna politického přesvědčení. Při schůzi agrár. dorostu v Mexitřici dne 13. června 1909 obvinil mne p. Markalous vetejš, že při mémím svoje politické přesvědčení. Pane Markalous, kdybyste si byl vědom, jakou směšnou pošetilost jste promluvil, možná, že byste se zasmál sám sobě. — Jako učitel a vychovatel měl jste se o mé osobě lépe informovati a tu byste seznal, že jsem nikdy politicky nepracoval. Naznačím Vám důvody, proč jsem politicky činným nebyl: Když jsem seznal, že značná část lidí věnuje se t. zv. „politice“ a zvelebování chovu d-ubyka a otázku výchovy a zúšlechťování charakteru člověka nezávážá nepovímám, uznal jsem za dobré na základě osvědčené dělby práce, abych svoji činnost soustředil k zúšlechťování charakteru člověka, nezanebávaje při tom nikterak zájmy odborné hospodářské, jak naznačeno ve stanovách spolku absolventů, *dle kterých ani politická činnost přípustna nebyla.* — Tolik byste, p. Markalous, přece mohli znáti. — Připadalo mi to divné, když jsem viděl, že dobytek se zúšlechťuje — a pro zúšlechťování charakteru člověka nejví se žádný zájem či myslíte snad, p. Markalous, že není zapotřebí vychovati řádný charakter? Kdybyste lépe prostudoval historii našeho národa, kterou se tak rád obrátíte, poznal byste, že na př. svépomocné podniky (závody) hospodářské dostaly se do rukou našich nepřátel nepoštěným úpeností! Špatný charakter působí zhoubně na veškerou hospodářsko-spoločenský život. Jako doklad podávám *doslovné* výřezky ze své přednášky, ku kteréž čerpal jsem látku s knihy života praktického lidoznamství: *Název přednášky: „Co by měl znáti každý člověk.“* Do duše lidské vložena jest božská jiskra, která říkáme svědomí. — Člověk má rozum a svobodnou vůli a na něm záleží, zdali vytvoří si svědomí čisté anebo svědomí zkažené, otupělé. Čím čistější srdce člověka, tím citlivější jest jeho svědomí. — Jako dobrý hospodář má zavedené řádné účtovníctví, aby v každé chvíli poznati mohl, v jakém stavu jeho hospodářství se nachází, právě tak každý člověk má často účtovat a zkrumati svoje svědomí. Jak neopatrny jest hospodář, který zanebává svoje hospodářství a nechává je pustaouti! Vždyť přijde jednou doba, kdy přine se na něm vymstí jeho nedblost. Avšak mnohem hůře jest na tom člověk, který zanebává a nechá zpaustnouti sv. je svědomí. I zde přijde jednou doba — dříve nebo později, kdy svědomí se v člověku probudí a přine trestati jej bude za jeho neudlost. Tak jako neprozřetelný hospodář, místo aby dobře spravoval svoje hospodářství, raději prodává v různých hospodářských zábahách a bavi se různými maličernostmi, ať jsou již druhu jakéhokoliv — právě tak neopatrny člověk zvláště ve svém mládí, místo aby dobře spravoval svoje svědomí a zasloužil si do něho semena dobra — nechává je pustaouti a užívá zábavy, nehledě přitom, že tou svojí pochybnou zábavou učiní snad mnoho lidí nešťastnými; jemu jest vše jedno, jen když vyhoví svým choutkám a vášním. Leč přijde jednou doba, kdy svědomí člověka se vztýčí a řekne jemu: Co's učinil s dosavadním životem? Vydej počet z vladatství svého! — Ty's zhanobil Božskou jiskru do duše tvé vložené. Okrádal jsi své bližní o duševní klid, zradil a bídne jsi opustil osobu, která tě milovala, o jejíž lásku snad s pohného rozmaru jsi se ucházel, ty's byl sobeckým a necitelným, mamou zaslepil své oči, ty's hledal své štěstí ve slávě světa a krásě těla, tvůj ošemetný jazyk připravil mnoho lidí o čest atd. Aby člověk nemusil se obávati výčitek svědomí, musí býti jeho snahou, uvěsti své nitro v harmonii s Božskými zákony. Člověk musí účtovat často se svým svědomím a tázati se sama sebe: S tím neb oním člověkem jsem ve styku. Což kdyby on semtel? Zdeji pak by mi svědomí něco nevyřítalo? — A když člověk se pohrouží v sama sebe a vnitřní hlas mu řekne: „Nejednal jsi správně — tá osobě jsi ublížil“ — jest povinností jeho, aby učiněnou křivdu napravil dříve, nežli je pozdě! (Dokonč.)

Rozšiřujte „Obnovu“

Velkozávod krejčovský Tovární sklad jemných

! Machar ! a křesťanství.

Pod tímto titulem vyšla brožura jako 7. číslo „Čas. Úvah“. Knížka ta stručně a jadrně vystihuje rozdíl mezi rozkladným, náboženským pohanstvím římským a mezi obrodem, jaký přivodilo křesťanství. Ku konci úvahy čteme zajímavé doklady o literární poctivosti, snášlivosti a ušlechtilosti „syna Heliova“.

Brožura hodí se právě nyní k hromadnému šíření, aby se nejširší vrstvy lidu přesvědčily, jak vyhlížejí drzá pokrokařská výprava protidokázaným pravdám. Cena 32 stránkové brožury pouze 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřídí obratem
administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Různé zprávy.

„OBNOVU“ V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Horovky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Příkopech.

V. všeobecný sjezd katolíků v Hradci Králové. Nutno doznati, že program všeobecného katolického sjezdu v Hradci Králové jest pečlivě sestaven. Časové otázky projednávány budou vynikajícími odborníky. Společné zájmy všech stavů podrobeny budou svědomité a přímé kritice. Očekává se velké účastenství. V Čechách, na Moravě, ve Slezsku i Dolních Rakousích konají se pilně přípravy. Je naděje, že i bratři Slováci ve svých pestrých krojích, vedeni dr. Hrubanem, vůdcem Moravanů, budou ozdobou sjezdu. Ba — jak správy zasláné přípravnému komitétu svědčí — podaří se sisknouti ke sjezdu i zástupce amerických českých katolíků, včp. Jana Vránka, muže nadaného a básníka, který přes 20 roků jako farář v osadě Sv. Václav v Americe zdárně působil. Můžeme tedy směle prohlásiti, že V. všeobecný sjezd československých katolíků v Hradci Králové bude zvláštní manifestací věřícího lidu.

Pořad ponti, schůze a akademie, kterou uspořádají boboslovci a akademici českoslovanští 2. a 3. srpna 1909 na posv. Velehradě. Dne 2 srpna: 1. O 6. hod. odpol. společný průvod od Cyrilky do velehradského zámku za zpěvu písně: „Ejhle svatý Velehrad už zítí“. Ve svatyni promluva a kazatelny. Veni sancte Spiritus. Sv. požehnání. 2. Zahájení sjezdu předsedou „Literární Jednoty boboslovců olomuckých“; volba předsednictva. Pozdravy. 3. Akademie. a) Život a umění (vp Jan Ertl, novokněz z Olomouce). 4. Společná večeře; společná modlitba; odpočinek. — Dne 3. srpna: 1. Od 5.—7/6. hod. ranní pobožnost. 2. O 7/6. hod. slavná mše sv. se společným sv. přijímáním. Sbor boboslovců olomuckých zpěje „Missa in honorem Sani Cordis“ od Wildbergera. Společné snídání. 3. Pokračování akademie; přednášky: b) Volná myšlenka a katol. akademik (Dr. Ivan Krek, Hl. a zem. poslanec v Lublani). c) Kněz jako hospodářský a společenský vychovatel (P. Prokop Šup, O. S. B. v Rajhradě). Mezi přednáškami pozdravy a sbory: a) K. Bendl: „Svatý Václave“, b) Havlas: „Hešo“, c) Pelz: „Slavnostní zpěv“, d) K. Bendl: „Probuzení“, e) Petzold: „Velehradská hymna“, f) P. Křížkovský: „Dvě hvězdy.“ — Dne 31. července večer a 1. srpna dopol. bude schůze apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje. Od 31. července večer do 2. srpna večer a 3. srpna odpol. bude sjezd unionistů. Zpěvy přednese sbor boboslovců olomuckých. Ve sjezdu unionistů bude průpravný kurs do východní otázky církevní. Zvlášť pro boboslovce: 2. VIII.: od 2 1/2.—4. hod. odpol., 3. VIII.: 10 1/2.—12. hod. dopol. a 2 1/2.—3 1/2. hod. odpol. (Rečníci: A. Palmieri z ob. ru. gmatiky, Jos. Bocian liturgie, Dr. Grivec historie, Ad. Jašek bible). Ve volných chvílích 2. a 3. srpna budou porady a prohlídka svatyně a musea.

P. Petr Kopal. Zlaté jubileum — padesát let svého kněžství — oslaví příští neděli na Velehradě 76letý kmet, vikariát velehradský včp. Petr Kopal, známý spisovatel pode jménem Petra K. pivy. Petr Kopal studoval seminář v Hradci Králové. Na kněze byl vysvěcen r. 1859 a po

svém vysvěcení stal se kaplanem v kartouzské trestnici, kde setrval sedm let. Zde čerpal bohatou sbírku zrn, z nichž jako literát později připravil čtenářstvu bohatou žit. Po té působil jako kaplan v Bohdaneč, v Církvici a osud jej i zanesl za faráře do německé osady v Kozlích u Břiliny. R. 1882 obdržel místo proboštského vikariátu na staroslavném Velehradě, kdež dodnes působí, věnuje podzim svého života katolické žurnalistice a belletrii. Zde dočkal se vyznamenání kníž. arcibisk. vikáře a čestného kons. rady. Staříčský jubilar i přes své vysoké stáří pracuje dosud se zápalem mladistvým. Jest vrchním redaktorem (a spoluzakladatelem) nejrozšířenějších dnes dvouhaléřových týdeníků „Kříže“ a „Marie“, v nichž ukládá čtené své práce. Zároveň je šéfredaktorem „Čecha“, v němž právě v těchto dnech počal uveřejňovati nový román: „Apoštol trhaný“. Dodnes píše Kopal své „Kulturní listy“, které těší se zvláštní popularitě. Sebrané spisy Petra Kopala počaly vycházeti před 7 lety a jsou v nich obsaženy všechny jeho práce. Přejeme staříčkému jubilaru knězi-spisovateli ještě dlouhá léta a takovou svěžest ducha, jakou jeví dosud jeho pero! „Zdat Bůh!“

Spravedlivé Rakousko Český ministr krajan má ve Vídni sekretáře s platem 6000 K, dva vicesekretáře s platem po 5000 K a soudce s platem 4000 K ročně. Německý ministr krajan má však dvorního radu s 12 000 K, vrchního zem. radu s 8000 K, sekretáře se 6000 K, vicesekretáře s 5000 K. Úřednictvo českého ministra má tedy 20 000 K a německého 31 000 K. Či víc dávají, Němci víc berou. Pak ne z lavic vládních stále vykládá, jak prý vláda jest vždy a všude nestranná a spravedlivá.

Strachy před slovanekou pravici. Oficiální „Montagszeitung“, zabývající se sociálně demokratickými demonstracemi v Praze a v Náchodě, jakož i schůzí slovenských lidovců v Lubani, praví: „Vůdcem obstrukce agrárně-slovenské nejde o nic jiného, leč o zasetí politických smatků a o to, aby utvořen byl železný kruh pravice. Tomu musí býti zabráněno!“

Nepřátelství Vídně proti zemím koruny české jeví se také v letošním jmenování c. k. poštovních asistentů. Ačkoliv ve všech zemích byli c. k. pošt. adjunkti a oficianti jmenováni c. k. pošt. asistenty, nebyl v Čechách, na Moravě a ve Slezsku jmenován ani jediný. V Innomosti jmenováni pošt. oficianti s 5—8letou, ve Vídni s 6—12letou služební dobou, mezitím co v Čechách a na Moravě marně čeká na jmenování asi 100 pošt. adjunktů a oficiantů s 8—20letou služební dobou, z nichž mnozí mají zkoušku dopravní odbytou již 3—4 léta. Na 30 jich může se vykazati zkouškou inteligentní a na 20 maturitou. Jmenování jich nestálo by ani haléře, ba spíše by erár uspořil a přec nejsou jmenováni, aby zadost bylo učiněno pověstnému rakouskému dvojmu loktu. Poštovní správa vymlouvá se, že není systemisovaných míst. Kam pak poděla se tedy místa uprázdněná jmenováním pošt. oficiantů? Jest jich asi 100. Pro jiné země jest vždy všeho s dostatek, jen pro Čechy, Moravu a Slezsko se nedostává.

Starost o zdraví mládeže v cizině. U nás v českých zemích není snad místa, kde by vážně domáháno bylo toho, aby mládeži bylo zakázáno kouřit. Pozastavíme se ovšem nad klukem, který statně odřukuje obláčky dýmu tabákového a rozhorlíme se přitom nad zkažeností mládeže, a to je všecko. Zato v cizině chápají se více skutků. V Anglii jest zakázáno dětem kouřiti a nedávno i výbor bystricko-národní stoické na uherakém Slovensku se usnesl, že děti pod 15 let věku svého nesmějí kouřit. Dětem takovým nesmí nikdo ani sirek ani tabáku prodat. Který obchodník se proti tomu proviní, bude odsouzen k pokutě 100 K. Podobný trest stihne také rodiče dotčených dětí.

Jak chtějí ve Francii zvýšiti lidmatest. Letošního podzimu bude se francouzský parlament zabývat návrhy směřujícími k tomu, aby zamezeno bylo ubývání porodů ve Francii. Živý zájem vzbuzuje návrh známého profesora Richeta z akademie lékařské, který navrhuje premie za účelem usnadnění výchovy dětí rodičům. Za každé druhé dítě má býti udělena odměna 400 franků, za každé další 800 franků. Tim zvýšila prý by se číslíce porodů 750 000 dle náhledu učenců na 1 000 000. Stát stálo by to 240 milionů. Peníze mají býti sehnány zavedením tak zv. úmrtní daně, která by postihla všechnu dědičnou nepřeházející na přímé potomky, nýbrž na pobočné linie ve výši 50%. Také pouze jediné dítě, které dědí po rodičích, platilo by 50%. Známý národohospodář Pavel Leroy Beaulieu navrhuje, aby při obazování státních a obecních míst úředníků měli rodiče tři dítek přednost. Úředníkům, kteří nejsou ženati, má se strhnouti na platě 20%, těm, kteří po šestém manželství mají pouze jedno dítě, má se strhnouti 10%. Nutno ovšem vyčkati, jak se sněmovna zachová k těmto smělym reformním návrhům.

Informace o vyhlídkách tuzemských dělníků v západním Německu. Obchodní úpadek, který nastal již před více měsíci v rybnokostfálském průmyslovém obvodu, nutkal mnoho podniků, aby obmezili výrobu a následkem toho také propustili dělníky. Tato propuštění stihla

především necvičené cizozemce, hlavně cizojazyčné dělníky. Ješto tato deprese není ještě překonána, vyskytují se obmecení ve výrobě a proponutím dělníků místy také nyní ještě a propadají tím nezřídka též rakouští dělníci nezaměstnanosti. Za takových okolností přichází nové přicházejícím necvičeným dělníkům všech kategorií velmi za těžko, dosíci nějaké práce. Ale i pro cvičené cizozemské dělníky jest vyhlídka na dobré zaopatření toho času velmi malá, ješto podnikatelé namnoze stěží udržují své stálé dělnictvo a následkem toho stěží přibírají nové. Za těchto okolností musí býti tuzemským dělníkům toho času zrazováno hledat v řečeném obvodu průmyslovém práci.

Proti modě. V bavorském městě Norimberku dupli si na modu. Policejné tu za souhlasu vlády zakázáno po ulici vláčet šaty. Leckde, ovšem bouří se kde kdo, když obecní metatí, šetřící vodou, rozdovazují trochu prachu, zato podobní karatelé bez hlesu polykají spoučky prachu, který rozvířují denně moderní vlečkoví zametači našich ulic.

Zločinnost mezi mládeží. Ministerstvu spravedlnosti předkládají se měsíční výkazy mladých a nedospělých zločinců, kteří byli odsouzeni u trestních soudů. Za poslední měsíce vykazuje se takových zločinců v jednotlivých obvodech vrchních zemských soudů: ve Vídni 165, v Praze 192, v Brně 142, ve Štýrském Hradci 98 v Innomosti 43, v Terstu 24, v Krakově 113, ve Lvově 86 a v Zadru 16.

Německý kapitál na uničení Čechů. Ve Vídni zahájí na podzim činnost „Rakouská obchodní a průmyslová banka“ s akciovým kapitálem 4 mil. korun, jejímž účelem bude zarazit postup českého peněžnictví. — Tato šílená neuvážit německá nejen že neškodí českému peněžnictví, naopak povzbudí Čechy k další národohospodářské akci, soustředí Slovanů rakouské proti nesmířitelnému nepříteli!

1 269 860 K dílet vyplaceno bylo poslancům za 123 dní právě minulého zasedání říšské rady.

Cholera v Rusku se v poslední době zase smáhá. V Petrohradě jest cholera nemocných na 900 lidí, ve třech sousedních guberniích jižáno přes 3400 případů cholery a 1253 úmrtí.

Psí ve vojenské službě. V poslední době mluví se mnoho o používání psů ve službě policejní a vojenské. Jak aděluje italský vojen. list „Pensiero“, používá se v Itálii psů již dávno k vojenské službě. V Bologni na příklad je stráž v pevnostních příkopech světena psům. Voják na stráž může spát, ovšem oblečen, aby byl každým okamžikem připraven. Kde se používá psů za strážce, stačí nyní na stráž tři mužové, kde dříve bylo třeba šesti až devíti mužů. Obcházející hlídka kontroluje občas psy „ve službě“ a kdežto se někdy stane, že mužstvo, které má bdíti, nalezne spící, není dosud znám žádný případ, že by pes nekonal obezřele svůj úkol. Někdy dokonce pes spícího vojáka probudil. Takový příklad zpozoroval na příklad major Guidi při noční obchůzce. Když jej pes viděl přicházeti, snažil se všemožně spícího vojáka probuditi, jako by znal brozící nebezpečí a vojín také doznal, že by bez psa býval překvapen ve spánku. Pomocí psů strážce byl také v jisté pyrotechnické laboratorii dopaden voják, jenž chtěl s několika civilisty spáchat krádež. Vojín, kterého pes dobře znal, vešel do budovy sám, ale pes poznal čichem, že vojin není sám a počal tak hlasitě štěkati, že celá četa vojáků přiběhla dříve, než zloději mohli uprchnouti.

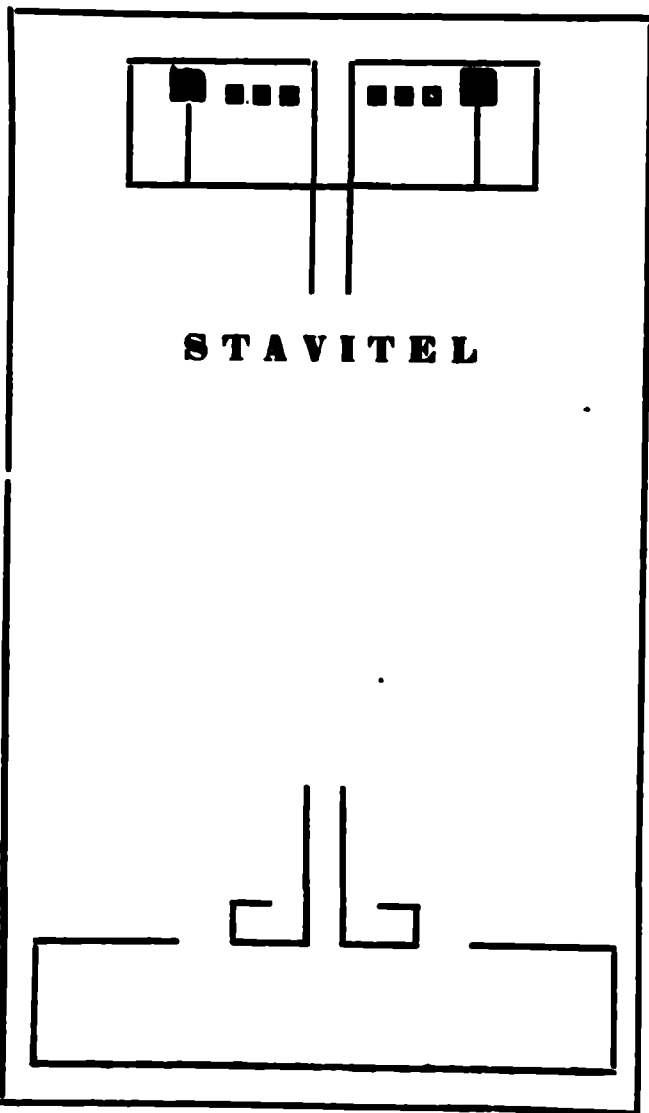
Cesty do ruské střední Asie. C. k. ministerium vnitra sdělilo, že dle předpisů v Rusku platných vstup na ruská území ve Střední Asii povšechně jest zakázán. Výjimky jsou přípustny, v každém jednotlivém případě však jest nutno, aby cizí státní příslušník, který do této provincie hodlá cestovati, prostřednictvím příslušného diplomatického zastupitelstva v Petrohradě zažádal u císařské ruské vlády za takovéto zvláštní povolení. V poslední době mnozí se př. pady, že cestující, nedbajíce těchto předpisů, jedou přímo do Střední Asie, kde jim pak úřady, které řečená ustanovení přísně provádějí, brání v další cestě, dokud si neopatří předepsaného cestovního povolení. Taková přerušení cesty spojena jsou pro postoužené se ztrátou času a peněz a vedou opět k rekriminacím, které však nemají výsledku, poněvadž úřady ve Střední Asii vykonávají toliko platné přísné předpisy o pasech. Cestovní povolení, o které jde, bylo by si opatřiti včas, nikterak však později než 3 neděle před zamýšleným příjezdem cestujícího do Střední Asie prostřednictvím c. a k. rak.-uh. vyslanectva v Petrohradě u císařské ruské vlády.

Nové ruské premy v hasičtství, zejména to úvahy, nanejvýš časová, vyšla právě nakladem „Česvé sekce oecenního komitétu“ v Č. Budějovicích. Cena 9 h poštou. Při odebrání více výtisků prodává se kus za 6 h franko. Doporučujeme k hromadnému šíření mezi hasičtstvem!

Světová novinka! Počítací strojek „Globus“ s okamžitými i neomylnými výsledky! Nesmírnou důležitou pro obchodníky, živnostníky, úředníky, učitele, studenty i dělníky. Ohromná úspora času i námahy! 1 kus stojí 1 korunu s poučením, franko zasílá každému technik Frant. V. Hodík, Svinov, Rak. Sluzko. Objednejte!

České firmy: F. a D. Malý v Praze, Laurin a Klement, J. Novák, Karel Stárek, Pokorný a Bejwl, Tulka-Rostočil a Šulc, Jind. Havlíček, Jos. Jiroušek, Jos. Švestka, Lad. Švestka dodají osmnáct prvních výher v ceně 65.000 K pro loterii „Českého pomocného zem. spolku pro nemocné plicními chorobami.“ Losy této české loterie jsou po 1 koruně u všech prodávaců a každému, kdo by si chtěl vzít do rozprodeje losy a tím podal pomocnou ruku při skutku milosrdenství, jenž je podnikán, ochotně podá informace kancelář jub. loterie v Praze-I., 339, kde také příspěvky a dary ve prospěch stavebního fondu sanatoria na Pleši u Dobříše se přijímají a s díky potvrzují. Stavba sanatoria zajištěna darem velkého lesnatého pozemku J. J. kníž. manž. Colloredo-Mansfeldovými a právě v poslední době vydatně rozmnožen stavební fond výtěžkem slavnosti na Žofíně (skoro 50 tisíc korun!). Nyní jedná se o to, aby každý z nás zakoupením losu stal se spoluúčastníkem na velkém díle lidumilnosti.

Dejte podporu národnímu podnikání! Němci usilují potlačit český živel ve Slezsku. Nyní se vrhli na poslední ryze český okres Těšínska, na Frýdecko. Veškeré útoky podnikají z okr. města Frýdku, které má v rukou německá radnice, ač je české. Již dlouho se pokouší našinci dobýt této německé bašty. S nezdarem bohužel. A příčina je v roztržitosti jak v městě tak po venkově, protože nemáme žádného střediska. Leč bude zachráněn celý kraj před poněmčením, když se utíni konec nadvládě německého a poněmčujícího Frýdku aspoň za součinnosti venkova s frýdeckou českou většinou ze společného střediska. Proto založen spolek, který nám má toto středisko zbudovat vystavěním důstojného Národního domu ve Frýdku. Kapitál na tuto důležitou budovu shání se členy s příspěvkem. Slezský lid z celého kraje, ač chudičký, skládá krvavě vyděné groše na Národní dům, ale to vše nestačí na získání potřebné sumy. Proto pomozte rychle a dle sil co nejvydatněji, nemá-li soustavně ničená česká větev ve Slezsku být úplně odháněna se kmene slovanské lipy. Nejsnáze tak učiníte, přistoupíte-li za členy Spolku národního domu ve Frýdku buď zakládajícího s příspěvkem 100 K, nebo jako činní členové s příspěvkem 20 K jednou pro vždy, splatným do roku. Adresa: Spolek Národního domu ve Frýdku.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. července 1909. 1 hl pšenice K 24.00—25.20, oves K 16.00—16.40, ječmene K 00.00—00.00, prosa K 16.00—00.00, vlna K 20.00 až 24.00, hrachy K 22.00—24.00, oves K 11.00—12.40, čočky K 22.00—00.00, jablek K 26.00—00.00, kroupy K 36.00—40.00, bramborů starých K 4.80—5.60, nových K 11.20—12.60, jetele semena červeného K 00.00—00.00 1 hl. jetele semena bílého K 00.00—00.00, máku K 22.00—00.00, lně. semena K 00.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 15.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub K 14.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.22 až 3.00, 1 kg másla převařeného K 2.30—00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.92—2.00, 1 kg tvarohu 0.20—0.26, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa ovesu K 00.00 až 00.00, 1 kopa pšeničné K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 4.00—5.00, 1 otep cibule K 0.40—00.60, 1 kopa drobné zeleniny K 1.0—0.00, 1 kopa otypek mrkve K 1.20—0.00, 1 kopa salátu K 0.9—00.0, 1 kopa okurek 10.00—14.00, zelí K 6.00—12.00, bramborů nových K 4.80—5.00, 1 bečka třelá K 2.50—3.00, 1 hl jablek K 00.0—00.0. Na týd. trž. v Hradci Kr. dne 17. července 1909 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 18 hektol., oves 61, ječmene 0, oves 177 prosa 0, vlna 1, hra-

chu 1, čočky 0, kroupy 10, jablek 00, jetele semínka 00, lněného semene 2, máku 0. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, celeru 0 kop, kapusty 86 kop, cibule 221 hl, okurek 12 kop, salátu 00 kop, mrkve 207 kop, brambor 475 hl, zelí 6 kop, drobné zeleniny 150 kop. — 3) Ovoce: třelá 210 hl, hrachů 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob. dobytka: vepřů 2 kusy, podvinčat 529 kusů, kůzlát 0 kusů.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

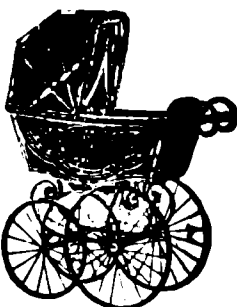

Jake výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skřínkách,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěryhodným zásilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky
u velkovýroby firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Ku všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísežný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.
Prodej se zárukou.

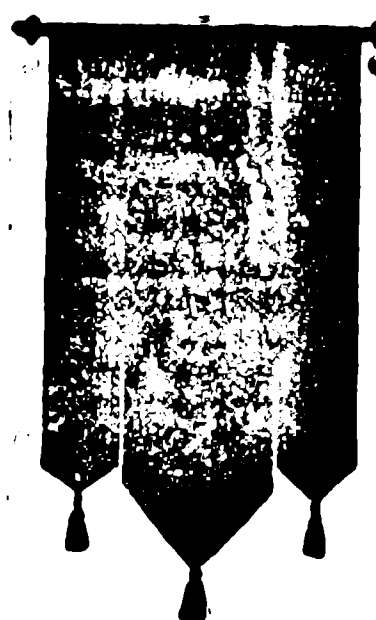
MOSAIKY

skleněné
pro křesla, dekoraci vnitřní, nejnovější,
vlastního způsobu, které nejen vzrušují
okem ale i svou krásou přitahují
vládnou, hotoví
mal. tatav pro malbu na sklo
B. Škarda,
Brno.
Koup. št. pro chrám
nové okna, mosaičky
besplatně.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku sašíd
se vše franco.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterrův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se křesťanskými
rámci, stíhání, vsazením.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodjetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkrásnějšího
provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přeneseno, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milostí revidé-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvácené.

Vzorky, rozpočty, akviz. i
hotové zboží na ukásku franco
se zasílá.

Chudším kostelním možno splácet bez přírůstků.
Sta odporučením a četných uznání po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laickovu přístě
a dárku závodu domácím.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových stě.

Litanie k nejsv. Srdci Páně s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100 kusů 8 K) ve **snížené ceně** 100 kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci Páně 100 kusů za 80 h (místo za K 120)

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.

ALOIS ČÍZEK,
velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI, "

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důstojné farní úřady v Čechách.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovolují si velectěným pp. zákazníkům oznámiti, že svoji

prádelnu a žehlírnu
přesídliila jsem

do Jiríkovy tř. č. 236 proti c.k. četnické stanici.

Děkuji za velikou přízeň, která mi dosud byla prokazována, prosím, aby vzácné sympatie mému přesídlenému závodu i nadále v míře asistencí byly zachovány.

V hluboké úctě

Anna Třasáková,
majitelka prádelny a žehlírny.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Všeob. úvěrní společnost,
zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Učně na truhlářství
z řádné rodiny přijme

Fr. Třasák,

Hradec Králové, Pětidomy.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řezbářských, jako jsou: rámy k obrazům, oltářní pultiky, podstavce pod sochy, jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné patronátní úřady a veleddst. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor řezbářský spadajících, v každém slohu a bezvadném provedení v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hochy z řádné rodiny do učení za mírných podmínek, nejraději takového, který navštěvoval měšťanskou školu.

nábytku či koberce

záclon a čehokoliv, co ku zařízení bytu přísluší.

Dopíše ještě dnes

o naše nejnovější ilustrované ceníky s poučením, jak byty zařizovati, nákresy a rozpočty, a přesvědčíte se, že

budete překvapeni,

jak veliké výhody při nákupu Vám může poskytnouti

AD. NOVOTNÝ
& SPOL.

továrna na nábytek a koberce

v Týništi n. Orlicí.

Vlastní výroba dětských kočárků.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelů, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křtílových cest v reliéfech, soch svatců, křtílníků, rámt atd. atd.

Oprave a obnovuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

s péra redaktora Č. U., jenž své 20leté zkušenosti s veřejnou činností uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I. oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí výčet povolaných činitelů v sociální politice, v III. oddílu lidí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů, dělníků, žen a dětí. Oddíl IV. obsahuje ideový základ křesťanské sociální politiky. Spis je bohat číselnými nejnovějšími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 8 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávatel u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Soběinám

Tkacovské výrobní společenstvo **VZÁJEMNOST** v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

prospějete, objednáte-li vlněné látky, plátna, šitinky, látky na roby, soupravy, salonní žarnitury, vůbec všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Založeno r. 1860 Státní cena na výstavě v Berlíně.

Nejstarší a největší závod

uměleckého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka
v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a doporučuje svůj bohatě zásobný sklad

hotových pomníků leštěných

graniton,

umělecké ozdoby náhrobků z nezníčitelné kameniny, český výrobek.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek,

desky pro koželuhy atd.

Raďte dáti přednost domácímu závodu!

Něco pro hubaře.

(Píše —da), hubař.

Kde houby hledati? Usměje se snad mnohý a řekne: Kde jinde, než v lese. Pravdou sice je, že na houby chodí se do lesa, ale mnohý neví, že v určité době chodívá se jen do určitých lesů. Poněvadž až do osud pro hubaře byl hřib nejdůležitější houbou, budu mít na mysli výhradně tuto houbu.

Hřiby počínají růsti v druhé polovině května. Jsou to „hřiby májové“, které rostou v šterkovité a písčité půdě v borových lesích, kam má slunko dostatečný přístup. V hustých borovinách v této době májový hřib neroste. Májové hřiby jsou dosti vzácné, poněvadž takových míst, kde rostou, není mnoho, hřiby jsou drobné a najde je jedině hubař, který dobře zná „svá místa“. Saisona májových hřibů je krátká. Končí již v první polovině června. Po této době nastane pauza. Je-li rok vlhký a teplý, objeví se hřiby po svatém Petru a Pavlu, patrně to hubařů, avšak z pravidla v malém množství. Jen tu a tam najdeš hřibka s tmavou hlavičkou v lesích borových anebo s bílou hlavičkou v lesích smrkových a jedlicových. V listnatých lesích hřib v této době sfídka se ukáže.

Pravá hubařská saisona nastane od druhé poloviny července. Tu hojně roste hřib v smrkovém a jedlovém špendlíči.

V té době nosívali hubaři domů plné koše. I v lesích borových rostou hřiby, ale nikoli v té hojnosti jako ve špendlíči smrkovém neb jedlovém. V listnatých lesích objevuje se také množství hřibů. Je-li sucho, ustanou hřiby v polovině srpna růsti v místech, kde je špendlíči. Hubaři nato vyhledávají místa mechovitá, poněvadž v mechu je vláhka — a v této době nacházejí se krásné exempláře hřibů se statnými nohami a širokými hlavicemi. Tyto houby hodí se hlavně k sušení. Kdo opomněl v červenci a v srpnu houby nakládati do octa, sotva již nyní najde tolik „nakládaček“, aby jimi naplnil několik láhví. Ovšem jsou výjimky; vláhka a teplo jsou tu rozhodující činitelé.

V říjnu hledá hubař houby jen po krajích lesů, hlavně při „ukách“ — v trávě. Jsou-li hřiby v mechu veliké, v trávě jsou ještě větší. Šťastný nalezce nalezne někdy v krátké poměrně době plný ranec. I v listopadu roste hřib; mohu dotvrdit, že po prvním úpadu sněhové nalezl jsem mnohdy tolik hřibů, že nelze je ani pobrat. Neatož ovšem za mnoho, jsouť rozmoklé, velkého užitku již nedají, poněvadž se špatně suší. Mají však hojnost výtrusků a v budoucím roce dají „hřibové potomstvo“.

Jak houby hledati? Známé většině hubařů, jakým způsobem se houby rozmnožují. Kdo četl minulé hubařské feuilletony, mohl se dokonale poučiti — i nehubař.

Základ „šťastí hubařského“ je šetření podhoubí. Nalezne-li hřib, vynde ho buď nožem neb ho jednoduše vytrhne. Nezapomeň však jamku povstalou vydobením hřibu zasypati vlně hlínou a řádně ji utlačit. Není-li po ruce hlína, tedy jamku utlač tak, aby nezůstala aspoň otevřená. Tím docílíš toho, že výtrusy, z kterých houby vyrůstají, nevyschnou. Učiníš-li tak vždy a pamatuješ-li si veškeré podhoubí, netřeba než přecházeti občas tato podhoubí a je-li rok poněkud na houby příznivý, najdeš v podhoubí houby čerstvé.

Nerozumné je tudíž hrabání podhoubí; vyschnou tím výtrusy a nerozumný hubař tedy vlastně s těch nepatrných zárodků nic nemá, jsou příliš drobné, k očištění vůbec nejsou.

Bylo do nedávna zvykem, že v jamce nechávali i starí hubaři odřezek z nožky, aby prý v jamce zůstal zárodek pro houbu novou. Je to zbytečno, ba vlastně škodlivé. Uchovaný odkrojek z houby počne hnít a v hnilobě shnije s ním, co v nejbližším okolíčku je, tedy výtrusy.

Houbu nutno na místě okrájet a řádně očistiti. Kdo nosí domů houby již zcela čisté, učí si práce doma; nechá-li neočištěné houby hospodyně „na krku“, houby jí netěší a doma pak dají dvojnásobnou práci.

Není také lhostejno, do čeho se houby nechovávají. Nejmenší vhodným místem pro houby je kase. V kase se houby mačkají, umoučí, ba nabudou chuti i po tom, co v kase náhodou bylo. Jen ať vzpomeneme, že zapomeneme v kase leckdy „špačka“ od doutníku. Nedivme se pak, že polévka zapáchá tabákem. Nejřádnější pro houby schránkou jest košík. V košíku houby krásně leží, neotlučou se jedna od druhé. Ani ruční taška není vhodným „hubařským náčiním“.

Spěch při hledání hub neprospívá, navíc se každý brzy — a jak se říká — „práce

kvapná nebývá platná“, při spěchu najde se hub nejméně. Také si třeba pamatovati: máš-li „jistá místa“, kde vždy houby nacházíš a ne-najdeš po půlhodinovém hledání v takových místech nic, nehledej vůbec, byť bys přešel celý les; „lov“ bude pranepatrný. Obzvláště úrodná podhoubí jsou tudíž zároveň „zkoušebním místem“, dle nichž se pozná, zdaž houby rostou či nikoli.

Které druhy hub hledati? U valné většiny hubařů je hřib nejceněnější houbou. Kromě hřibu obecného sbíral se hřib modrák, nazvaný křemenák a pak lišky. Jiné druhy hub zůstaly z pravidla nepovšimnuty. Jen ojedinělí, staří, zkušení hubaři v nedostatku těchto druhů sbírali několik jen málo druhů hub, na př. kuřátka, sůvy, kyjanky šilové, (hajky) podmasníky. Při hojnosti hřibů nesbírali tyto druhy, ač tvrdili, že jsou také dobré.

Než od té doby, co vydal odborník hubařský Bezděk své velké dílo a seznámil mnoho hubařů na svých již četných hubařských kursech s mnohými a mnohými houbami, žasneme, co je druhů jedlých, ba výtečných hnb! Po dokonalé znalosti hub musel hřib ustoupiti ve své „cennosti“ do pozadí — snad až na čtvrté neb páté místo.

V lušské saisoně povolali jsme si Bezděka k nám do osady P. Hub rostlo mnoho. Na vycházkách sbíral Bezděk všechny druhy jedlých hub, které tenkrát rostly. Zapsal jsem si o kursu bližší data a mohu sdělit, že nalezeno bylo 79 druhů hub, mezi nimi bylo 57 druhů jedlých, 22 druhy byly buď méně cenné, neb nejedlé a některé jedovaté. Porovnejte! Sbírali jsme dříve 4 druhy, nyní nás upozornil na sponzu jedlých hub. A nejen že upozornil, ale tyto jedlé houby připravil a doznati jsme musili, že připravené houby byly yborné. Smaženice z mnoha druhů hub byla pikantní, na což nás upozornil, tvrdě, že jeden druh hub nedá tu chuť a doporučoval vždy připraviti více druhů.

Nemám v úmyslu vypisovati všechny druhy hub, které jsou jedlé, nebylo by to nic platno, neboť hubař, který chce sbírat tyto druhy hub, musí mít naprosto dokonalou praksi. A té nabude jen delším stykem s takovým odborníkem, jako je učitel Bezděk. U nás pobyl pouze 2 dny, ale musím se přiznati, že nám to mnoho nepomohlo. Když od nás odešel a přicházeli jsme do lesů sbírat druhy nové, na které nás upozornil, nesbírali jsme jich, poněvadž ta naprostá jistota scházela. Byly ovšem výjimky, ale nepatrné.

K dokonalé znalosti všech hub jest potřeba býti ve styku s takovým odborníkem aspoň po dobu 14 dnů. Kde je hojnost lesů, tam je to vpravdě nutno, neboť nasbírají se druhy, kterých by se dalo znamenitě využíkovati, jmenovitě nakládáním do octa a sušením. Chudíně by se poskytl slušný pramen výživy a sportovním denní požitek, neboť neroste-li dnes jeden druh hub, roste jiný. Stojí to za uvážení a za nynějších poměrů, kdy zemědělská rada — ovšem dle možnosti — poskytuje subvenci na podobné účely, jsou možny hubařské kursy i v krajinách chudých, kde náklad spojený s kursem jednotlivci braditi by si nemohli.

A byť by se nepoznaly všechny druhy hub jedlých, stačilo by poznati aspoň nejlepší. Je potřeba, aby v každém „hubařském rayonu“ byl někdo, kdo by upozorňoval na tyto druhy hub.

Byl by to u všech hubařů znamenitý pokrok, kdyby dokonale znali a sbírali mechovku bílou, zelenku, penízkovku máslovou, hřib paprnatý, choroš sroslý, čirávkou dvojbarvou, choroš ovčí, holubičku namodralou, šampiony.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Privilej protikatolických náslinnů. Loui dne 5. července odhalena mistraň socha Michala Serveta v Pařížské čtvrti Montrouge. Na podstavci té sochy byl původně nápis: „Michalu Servetovi r. 1553 na rozkaz Kalvinův za živa upálenému.“ Leč k rozkazu úzkostlivě snášlivého ministra vyučování — slova „na rozkaz Kalvinův“ musila býti odstraněna, takže místo, kam byla vepsána, nahrazeno tečkami. Znám, jak bídně znají dějiny lidé, kteří s moderních francouzských škol vycházejí. Rozumí se, že tací duševní ubožáci, krmeni neustále protikatolickou nenávisť, při čtení toho vytečovaného nápisu budou se domnívati, že upálili Serveta katolíci. Nevědomý, zanedbaný, ale zfanatisovaný prostý lid francouzský neasí se dovědětí dějinnou pravdu. Odporujeme ten záj-

mový případ k úvaze rozplakaným, farizejským podučitelům, kteří fňukají, že v „klerikalizovaném“ Rakousku prý se nesmí povědětí dějinná pravda. Zednářská vláda francouzská by s nimi zatočila hodné krátce, kdyby se odvážili proti ní nebo proti židům ve škole promluvit třeba i pravdu skutečnou. Protikatoličtí násilníci vůbec mají ve Francii zvláštní privilej; jejich surovosti se buď zamlčují anebo se tím násilnostem přezdíva „pokrok a svobodomyšlnost.“

Již to nelze snést? Velkokapitalismus židovský jest již tolik panovačný, představuje takového Bumbříčka, že se proti němu začínají ozývati i hodnostáři, kteří s krajním sebezaporem ukládali si mlčení pro strach židovský. V době, kdy nejvíce ministři strachy se tetelí, aby nešlápli peněžním velmožům na kuří oko, jest tím významnější, že proti různým vlivným protestům Rothschildovým promluvil bítce na veřejné hostině sám anglický ministr financí. Mimo jiné řekl toto: „Nemáme v této zemi hospodářské reformy. Proč? Poněvadž lord Rothschild členy panské sněmovny v obězníku žádá, aby hlasovali proti. Musíme mít více dreadnoughtů. Proč? Poněvadž lord Rothschild nám to na schůzi v City řekl. (Smích.) Když je dostaneme, nemáme je platit. Proč? Poněvadž to řekl Rothschild. (Opět smích.) Nesmíme navrhnutí daň z majetku. Proč? Poněvadž Rothschild ve jménu bankéřů proti tomu protestoval. (Smích.) Nemáme daň z dědictví. Proč? Poněvadž Rothschild jako předseda jedné pojišťovací společnosti prohlásil, že tomu nepřipustí. (Smích.) Nesmíme zavést daň z neorazé půdy. Proč? Poněvadž Rothschild je předsedou jisté hospodářsko-průmyslové společnosti. Vy nesmíte mít starobní pojištění. Proč? Poněvadž Rothschild členem jistého komitétu a pravil, že toto zařízení je nemožností. (Dlouhotrvající smích.) Dobrá! Nyní bych však rád věděl: je snad Rothschild diktátorem této země? Jsou nám skutečně všechny finanční a sociální reformy uzavřeny? Žádné východisko! Rozkaz Nathanaela Rothschilda! (Pochvala a smích.) Jsou země, ve kterých bylo velice zdůrazněno, že není přípustno, aby politiku diktovali velcí finančníci. A bude-li zapotřebí, brde naše země příkladu těchto následovat!“ (Dlouhotrvající pochvala).

Významno, co pravil ministr o dreadnoughtech a že za přítomnosti všech čelných reprezentantů liberální strany bodl bez bázně do cizího původu Rothschilda uvedením jeho druhého jména (Nathanael). Z listů českých jediný „Čech“ měl tolik odvahy, že zavčas uvedl slova ministrova, která v jiných zemích budí přece obrovskou sensaci jako událost prvního řádu. Masarykovský „Čas“ zato stará se v č. 196 — o jméni uberského knězstva. Inu — něčím se pozornost čtenářstva od Rothschildovy peněžní velmoci odvrátit musí!

Pokrokový osvět k slunci nejvyšší kultury.

Aby pokrokaři dokázali, že i jejich hlavy silně ozářily slatě paprsky hlavy syna Heliova, zaváží hravě reformovanou kulturu. „Pozor“ píše v čísle 123., 124., 125. mnoho ušlechtilostí, z nichž zvláště významná jest tato: „Klerikalismus je nebezpečný. Ubít jej, sesměšnit, zadupat a jakkoli odpravit, musí (!) býti úkolem každého pokrokového člověka a to prostředkem jakýmkoliv.“ Tedy „Pozor“ účel posvěcuje prostředky. Po tomto otevřeném doznání a výzvě pak se divte, že užívají proti nám pokrokaři i prostředků nejbezcharakternějších! Pamatujme si dobře tak neomaleně pronesenou pokrokařskou zásadu! — Dne 2. července rolník K. Mráček při sepisování škody krupobitím způsobené chytil svého honičiho psa za uši a řval ve veřejném hostinci: „Tak vypadá hlava Šamalikova.“ — Bučovičtí národní socialisté napsali dne 8. května (Sn. 1.): „Připomínáme ale předem, že půjdeme cestou přímou . . . že však co do způsobu politického boje nezadáme si nikterak, bychom byt jen jednou plemenkou poskvrnili náš štít demokratický a státoprávní.“ — Proto, by si nikterak nezadali ani písmenkon, užívají slov: bibeček, neuvázaný pes, zvrhlé individuum (P. X. 30), nevěstičné bíbí klerikáli, střetěšec (P. X. 31), boucharonsky bloupý (P. X. 26), černé vrány, sloději, idioti, černý asurpator, černé svinstvo (P. X. 39), žvať, žvanil, blázeň, lump, ničema, opičí samec, klerikální ničema, katovi pacholci, darebáctví, ničemná denunciacce, spustlá individua, cizopásníci (P. X. 42), černý, bídný, sbabělý udavač, černá cháska (S. L. XI č. 39), ničemaí arádci, otroci, nevědomí bíbeli, bučovské stvůry, prašivé ovoce, bestie v lidské podobě, divoké zvíře (Sn. L. XI. 49), svínáci, smilníci, prznitelé, černé potvory, korýto, fena, černý obroseč, černé prase, mistraň spřez. (Obrana Slováků I. 14). A tyto lidé nestydí se napsati: „Jeť seznati, že pokrok do Bučovic přec jen si razí cestu.“ — Při katolické schůzi v Polkovicích pokřikoval agrární dorost „ušlechtilé“ na katol. ženy a dívky: „Co, kozo, medíte? H . . . tomu rozumíte. Co štěkáte? Jste hloupé“ atd. . . . Po smrti soc. dem. redaktora Kobery napsal jeden surový nář. socialista na smrtelné oznámení, nalepené na rozech: „Umřelo prase“. — Zkrátka „pokrok“ všude.

Z čeho byli psáni listy. Jenom malá část pařížských listů má úmyslnou inserci, aby mohla hradit všechny výlohy. Veliké listy jsou ponejvíce a bura a bank. Bura aneb některá banka si jednoduše v listě pronajme finanční rubriku, ve které pak publikum je spravováno. „Echo de Paris“ dostává tímto způsobem 275.000 franků, „Gaulois“ 250.000 franků, „Petit Parisien“ 800.000 franků a „Petit Journal“ dokonce 800.000 franků. K této částice se řadí dále různé úplatky berny v Monacu atd. A co teprve vláda? Dovede-li se udržet při vešle Clémenceau, proklínaný od samých pokrokových, pak se jistě vláda, kterou teď musí reprezentuje, vydatně podmaňuje listy, které pak dělají „veřejné mínění“ dle stoupání nebo klesání finančních podpor. Jestliže sami protikatolíci zcela veřejně dokazují, jak i funkce radikálních poslanců jest značným sobeckým kšeftem, proč by za věkem samy listy nepřijímaly veliké sumy peněz od silných spekulantů? Věru znamenití pedagogové drží v hrsti „obrozenou, protiklerikální“ Francii! Kam taková kultura, vypočítaná na mrský zisk, kultura sloužící měšicům vlivných bohatců jen povede? Přítěrné důsledky ostatně se již křiklavě dostávají nyní.

Vědecké a věcné odsouzení lyrického patriarchy realismu. Když dr. Chalupný, bývalý masarykovský horlivce, dokázal, že opravdu dovede samostatně přemýšlet a že neholdá následovati nemylivě stádu, které Masarykovi tleská při každé protikatolické frázi, bylo sile. „Cas“, který pokrytecky se stavěl do pózy průkopníka volného skoumání, začal se muštit Chalupnému jako smyslu zbavený, když teď posroková zcela věcně a taktně odkryl veliké slabiny Masarykových frazí. Poněvadž modlářský „Cas“ nemohl pravdu Chalupného vyvrátiti, utekl se ve vstetku k bezcharakternímu lhaní, svádění polemiky na jiné pole atd., až bylo hnušo čisti. Chalupný však pokračoval klidně v kontrole Masaryka dál, až mu zase v „Přehledu“ dokázal nejpádnějšími dokumenty, jak lyricky, bez vážnějšího skoumání odvážil se papouškovatí pomluvačné fráze o stíněch charakteru Jungmannova. Odpravil Masarykova nadkritiku tak důkladně, že nyní „Cas“ neodvažuje se ani svého „neomylného“ patriarchu hájiti. Ví totiž, že by probral na celé čáře. V doslovu k své úvaze praví Chalupný (v „Přehledu“ č. 43) o následcích ve vzděchu obyčejných bublin Masarykových:

„Jungmann se stal pouze tuctovou veličinou na vyplněném místě v historii. Čím falešnější věřičnou v něm zavládly, tím méně dbalo se o to, aby vše byla objasněna. Nejhorší nepravdy staly se záminkou k domněnce o jich definitivní pravdivosti a o rozhodnosti, ba Masaryk již r. 1894 je v „Zeit“ uváděl na světové forum jako „vědecké a pragmatické vyřízení nesprávného a nepěkného chování Jungmannova“ (viz i jeho „Křis“, str. 15); a tak, ačkoli přese všechno běžný směr ani jeden odborník v celku nepotvrdil Králový a Masarykovy hany, naopak každý obět nechtěl je opravovat — v obecnosti jejich obsah byl ještě doplněn setrvačností a jak ukázky jsem uvedl v I. kapitole, prostě paušalováno v pojem Jungmannovy přetřlosti a bezcharakternosti. Jak je to možno? Snadno: odborní spisy stály v kraslob odborných, ale šíření názorů České Otázky stalo se hlavním úkolem jednoho týdeníku a později denníku. Počítaje, kolik tisíc čtenel Casu vyšlo od r. 1894 — a pak se nepodivíte, že nepravdy tisíckrát opakované se vily. Neboť u vřavy, která sama nemyslí, ale přijímá všechno nekriticky ze svého žurnála, tlačí se změti v jedinou pravdu. A tak Jungmann, opuštěn všemi, kdo mohli jej obhájit, a za to programově napadán a ještě víc umlčován odpůrci, zmizel s českého Pantheonu, a když četli vydávající chodili kolem jeho pomníku, myslivši si: Za jeden nezasloužený pomník! Přijde doba, že česká literární historie bude si přát, aby doba ta byla zapomenuta. Ačkoli, jak svrchu podotčeno, k reakci větší staršímu sbožování Jungmannova dojit musilo, nikdy a nikým nebude lze obhájit fakt, že tato reakce zmašila skutečnost a posílala nejprimitivnější zásady methodické. Ani jedna jediná důležitější námitka, snižující Jungmannu, nemůže kritického rozboru; každá jen přispěla k tomu, aby velikost Jungmannova vynikla jasněji. . . . Zpravidla stává se v takových případech kritika a antikritika, že každá strana má pravdu a části. Případ Jungmannův je však ojedinělý: *hany Králový a Masarykovy by mohly být rovnou uvedeny do škol jako konkrétní doklady falešných důkazů a logických chyb.* — Ohápu, že veřejnost, čtoucí tuto studii, byla zdrcujícím nevěděním názorů dotud vládnoucích zaražena a uvedena v úžas. Ti nemilodární kritikové, Král a Masaryk, kteří nikdy nikomu neodpustili nejmenší chyby, naopak nezašli v přislosti své šetrnosti ani ohledu — ti rigorózní učenci se by mohli se dopustit podobných elementárních poklesek? Udiv veřejnosti je tu přirozený, a mně samému při psaní bylo podobné; neboť, až dávno jsem cítil, že Jungmannovi bylo uktivdáno, přece nepřistoupil jsem k práci této s úmyslem „strhat“ odpůrce jeho. Teprve při podrobném propřacování úvahy se mi odhalovaly neuvěřitelné důhky, že jde tu o justiční vraždu. Opakují, neboť mi o kompromitování Jungmannových odpůrců; ne já, ale neoprávněná tih fakt určí v prach a drtí jejich konstrakce. Proto, jakmile jednou tato fakta jsou postavena v pravé světle,

je marno stavět se proti nim. Ani obrana ani neodolčivost nespraví tu nic. Jediný vhodný východ ze situace jest: *žasnat omýl.*“

A doznal Masaryk omýl? I po uvedených blichých slovech Chalupného „Cas“ sárpátila šířiti, aby tak jasně dokázal, že každý den vyvolává na přední straně svého listu heslo „S pravdou ven“ jen proto, aby hásel lidem prostomyšlením do očí plesk. Jen když se větší část masarykovců nedosví, jakých kotrmelců se dopustil neomylný vědec! Aby neutrpělo modlaření nedotknutelné osoby, hodí se dokázaná dějinná pravda pod výklenek.

Assimilace? Rotschildové mají svoje obrovské jmění s rukou křesťanských. Jak se chovají k národům, které jim platí každý měsíc milionové úroky a jeť jim zaplatily již miliardy? Když se ohtěl mladý Oskar Rotschild oženiti s dcerou katolického učitele, rozhodně se tomu vzepel jeho otec Alfred Rotschild. Poslal syna na cestu kolem světa, dal díve peníze a provdal ji za jiného dřív, než se Oskar vrátil. Když pak syn po návratu činil otoi výčitky, odvětil otec: „Nikdy nesvolím k sňatku s chudou a křesťankou.“ Nato se syn se zármutku zastřelil.

Znamenitý znalec židovských poměrů Rudolf Bartel ve svojí knize „Rasse“ dovozuje, že dle židovských pravidel židovka smí si křesťana vzít, leč šid by se probehřil proti zakofeněným tradicím, kdyby si vsal křesťanku.

Císař Napoleon I. vedl dlouhé jednání se židy eliaszkými o jejich splýnutí s domácím obyvatelstvem, chtěje tak učiniti přítrž lichév. Delegáti židovští přijali v přičině sňatků některé návrhy Napoleonovy, leč prohlásili rozhodně: „Naše dcery ať si křesťany za muže berou, chtějí-li, naši synové nesmí tak nikdy učiniti, jelikož by židovský národ vybynul.“ A toho pravidla drží se šidě, jak patrné, podnes. Z ohledů náboženských hlásají židé nejvlivnější a nejobhatější stanovisko samostatné a křesťanskému obyvatelstvu nepřiznivé doud. Jim se ovšem přlíší diviti neměšeme. Spíš vabzuje podivení stanovisko těch jejich křesťanských přísluhovačů, kteří vlastně tím spůsobem, že o židovské násoy náboženské ani nezavadí, jim se kofí, ale vlastně české pokrevence pro jejich křesťanské náboženství fanaticky proásledují.

Zase pokrok filosofie.

Jest nesvratnou pravdou, že po opuštění stěžejných, Bohem zjevených náboženských pravd rozum lidský, třebaž by byl sebe bystřejší, tápe v mrákotách, počtí se od „zásady“ k „zásadě“ cestou krivolakou, upadá do nejhorších protiuhodností. Na prestol vábnými cetskami ověšený posazena moderní paní Humanita. Její poddaní, kofci se jí v prachu, však pranic se nerozpakovali chváliti Nitscheovy spisy, které Humanitu přakají bičkem uslovitým. A po Nitscheovi klaní se zmámené dušičky zase prorokům, kteří svými filosofickými hříčkami zase dobrodružně domněnky Nitschea snaží se potlaťiti.

Nyní pak najednou rozstříl vlny veřejného mínění Ital Marinetti, který předstíbl v radikalismu a v negaci samé anarchisty, tak že jedním rásem začal žlu výnosnému kšeftu těch, kteří si libovali v stálém vrcholení radikálních blágrů. Vzal si vyvrcholení moderního fanatismu a vzteku do pachtu sám. Mladý, nezkušený bohatce vynalezl novou filosofii „futurismus“ (filosofie budoucnosti), dle něhož celá minulost, všechno dosavadní má zmiset v povrchu zemského. Chce utvořiti stát budoucnosti jiným způsobem než soc. demokraté. Dle „Nár. l.“ (ze dne 17. t. m.) nový mesiáš káže: „Cheeme opěvovat lásku nebezpečí, energii a odvahu, skládeme naši poesie bude smélost, chabrost a vzpoura. Dosavadní poesie byla smyšlivá nebybnost, extase a spánek, ale my chceme vsutit útoci pohyb, horečnou neupavost, gymnastický krok, nebespěný skok, facku a ránu pěti!“ Ze staré Italie, archeologické a tradiconální, plně starého harampádi, pokryté musei a hřbitovy, vydal do světa elegantní apokstol nové víry svůj incoherentní (nesouvislý) a poněkud pomatený manifest „Futurismu“, volající po životě modernistický nervosním, zimnicně bybném, divoce energickém a rvavém, po šíleném letu automobilů, po úprku lokomotiv, po dobrodružném křičování parníků, po hluku továren a horečce velkých měst, byčicích a tvořicích. To všechno zač sajmavé. Je to nadšená apotheosa modernosti. — Ale Marinetti má ještě jiné věci za lubem. Chce boj a sňatí a revoltu. Dílo básnické musí býti agresivní (útočné). Musí oslavovat válku — jedinou hygienu (zdravovědu) světa — militarism! Musí valetí skánu, nekutečnití gest (rozmach) anarchie, krásné myšlenky, jeť zabíjejí a šířiti opovržení ženou! Článek 10. manifestu dí: „Cheeme rozbořiti musea, knihovny, sňatí morálku, feminizmas, všechny slabélosti opportunistické a prospěchářské.“

S pathosem Zarathustry vystupuje mladický mladíček na vrchol země a vysváz hvězdy. Modlí se k svatě Nepravdivosti, neboť dne něho svět bude ovládn jen násilím, krutostí a nepravdivostí. Vynálezce a apokstol futurismu appeal doud jen málo veršů, některé skutečně ohnivě a originální, a několik ironických a jřilvých studií, zejména o neuvěřitelném jím d'Annuniovi a konečně pobouřil Paříž svou skandální komedií „Le Roi

Bombance“. Je to úasná směsice trivialnosti, nestoudnosti této komedie, opěvující přecpaná břicha, ošklivá přetvářka humorem poleobě nejsporných orgánů. Všechna behorásnost aespoutaného smíchu Rubetinskova, divoká frivolidnost Balzacových „Contes drolatiques“, i nejšilnější výrazy Zolovy haptýrky s „Assommoire“ jsou daleko překonány mladistvým bohatýrem cynismu a trivialitěti.

Potud „Nár. listy.“ — Aby nás Pán Bůh při zdravém rozumu . . .! Co teď jen této veliké konkurenci řekne Machar, který tak často nepřáhoval diáh na facku a k váli markantnější charakteristice svého tvoření nazval se klackem?

Ovšem o takové středěnce, jakým jest Marinetti, není nouze. Horší jest, že šurnadí, dobře podplacené tímto naukouaným a bohatým mladíčkem, dělají jeho bláznivé filosofii reklamou! Nadto malíř Ibels nad Marinettim jáse; prohlásil, že v gestu Emila Henrya, který vrhl pumu, jest více krásy, než v nejlepších gestech francouzských generálů. Paul Adam, který i v nejpotrhlějších pokusech vidí pokrok, pochválil Marinetta též. Jeden řecký dekadent v listu „Athens“ jest okouzlen futurismem. „Nár. listy“ prohlašují, že Marinetti může směle poslati svoji proklamaci několika českým listům, protože i u nás máme vysavače nejpotrhlějších hesel, která k nám přivlala cizince. Věru dobře řečeno. Co u nás tropil na př. syn Heliův s chválením antiky, to by sledovali s šíroce vyjeveným srakem sami římští patriciové, pokud by neměli mosky postřipávy od mravců.

Jak se zavádí pravda v rudé kuchyni.

Soc. demokraté, o jejich defraudantech každý týden do veřejnosti pronikají hrozné zprávy, myslili si, že jim nastala křýsná příležitost k pomatě na katolítech, kteří o slodějství radých poblavár nemlčí. Tkalcovské družstvo „Svépomoc“ v Brně, které nebylo podnikem vedení katolicko-národní strany moravské, ocitlo se v úpakku. Z počátku se vedlo družstvu dobře. Teprve když se v něm usadil v čele aprávy Ripp, muž propuštěný ze služeb naší strany, šlo to s kopce. Když Rippovi odňato redaktorství „Obrany Práce“, stal se členem odborové organizace rudé a nepřijat do žádné organizace naší. V družstvu byli i soc. demokraté; „Svépomoc“ nenesla nikdy názu „První křesťanskosociální . . .“ Katolíci ovšem s láky k dělnictvu také platili družstvu příspěvky, leč myšlenka založení „Svépomoci“ nevyšla od vedení strany. Několik dělníků oběhlo si některé osobnosti, jež svoje členské příspěvky považovaly spíše za dar; vědyť ani do správy družstva nezasahovali.

Ale teď najednou rudá „Rovnost“ vyjela na spleněním koni s výřikem o — klerikálním podvodu na Moravě! Jakkoli vedení naší strany nijak do správy podniku se nepletlo, snažila se „Rovnost“ jarmarečnými výřiky aféru zavinešnou přilučníkem rudé organizace hodně rozmazat na potupu naší organizace. Když však katolický tisk předví o ří rostrhal, utekla se „Rovnost“ k díbešskému a hodoš drzému manévru. *Vyběžila si totiž sama se teplo dopis Rippův, který uvetojila, jak následuje:*

„Pan Ripp nám píše. Čtená redakce! V mému pravdy prošim o konstatování naproti láživému tvrzení „Hlasu“, že jsem se strany katolicko-národní ani křesťanskosociální strany nikdy vyloučen nebyl. Do poslední chvíle pracoval jsem pro stranu katolickou na Moravě a je to černý nevědek za moji těžkou a dlouholetou práci, kterou jsem pro stranu katolicko-národní i křesťanskosociální vykonal, když nyní časopis „Hlas“ ciácky se ke mně chová. Vědyť o tom, že „Svépomoci“ se špatně daří, výkonový výbor křesťanskosociální věděl. Byl také informován o všech posledních událostech. „Svépomoc“ byla řádná vdy mezi spolky křesťanskosociální a my všichni byli jsme obětavými stoupenci. Jistým pádním blízkým samotné redakci „Hlasu“, jímž dával jsem se za nehty, ačť jsem se ovšem nepohodlným (?) a proto pracovali k mému zneemožnění (!), což se jim částečně intrikami a darebáctvím podařilo (!). Ale ti lidé, vytčítali mně někdy něco, byli tisíckrát horší (!). Kdyby katolický lid věděl, jací lumpi, darebáci a slodějí (!) sedí v různých těch katolických redakcích a vedou lid ve zmazení křesťanskosociálního a národního katolicismu, se jistě s hausem by se od nich odvratil (!). Proto také, že jsem ve straně katolické zastával se toho, aby pracováno bylo ve prospěch dělnictva, proto ten křindl (!) mne nyní zapírá a neptímo se největšího vyvrhele vyhlašuje . . .“ A „Rovnost“ k tomu ještě tajemně dodala: „V dalším slibuje Ripp, neustane-li „Hlas“ od výpadu na jeho osobu, že teprve bude mluviti . . .“ Tak otiskla „Rovnost“ spoustu vymyšlených lží. Nejvíce bila do očí proháaná správa, že Rippa prohlašuje katolický tisk za největšího vyvrhele. Vědyť přece uvedl náš tisk jen holé fakta a to ještě co nejstručněji a formou nejtačnější, aniž by proti Rippovi dělal nájezdy.

Ale tu „Hlas“ dne 20. t. m. přišel správu: *Dnes ráno dostal se však p. Ripp do naší redakce a prohlásil, že dopis svrchu uvedeného do „Rovnosti“ ani neposl ani neposlal.* Za neslýchaný ničemaý kousek, který „Rovnost“ provedla, bude jistěhati právním sástopcem. Dále prohlásil p. Ripp, že „Svépomoc“ založena byla Účředím tkalcovským. Členy byli v ní lidé různého politického

Závod založen r. 1898.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍH NEMÍ

tak bílý jako prádlo, jemuž
přidan do vuvárky
= **SAPONIT** =
svůj fialkový od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o cenu.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Jen umělecky pracované

SOCHY ctitelé a kazatelny
i ostatní
zařízení chrámové

— levně provádí —

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Ledničky

patentní, s nedostíknou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanici za K 50.—

dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3, str. 82)

destati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvem koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veike-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraněční.

Kancelář „Hôtel Hyřál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Program strany katolického lidu v Čechách

8° o 2 listech dostati lze za 5 h

v Biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Pensionát Uršulinek

v České Skalici.

Obsahuje německou osmiletou školu
s právem veřejnosti.

Chovanky mohou se též vzdělati v ja-
zyce českém, francouzském a anglickém;
mimo to cvičiti se mohou v malbě,
v hudbě, učiti se vésti domácnost a vše-
likým ženským pracím, i vaření, žehlení
a přípravě prádla.

Ustav má krásnou polohu a vyhovuje
všem požadavkům.

Měsíční plat jest nejvýše mírný.

Za hudbu platí se zvlášť.

Školní rok počíná 15. září b. r.

Představená.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
hlavným patronátním
úřadům dekuje si depo-
ručují veškeré kostelní nádoby a

nádělní a to: monstrance, kalichy,
cibálky, nádoby, paténky, paciškály,
svíce, lampy, kádělnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvevnu vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni alati a stříbři nebo proti do-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výrobky zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Sklad cehových státek a stříbrných klenotů, jako: řetězy,
nádenek, křížků, prstýnků, náramků atd. z: Medailek
proctony, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i žlíného vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamy kupuje na nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a ciseleur

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

TABLEAUX

studentská
a spolková

v provedení uměleckém doporu-
čuje při cenách nejpříznivějších

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové.

(Adalbertinum).

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

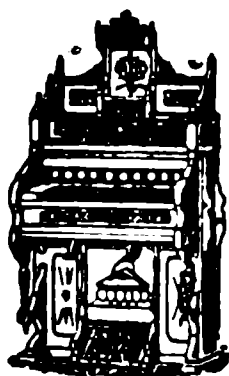
v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. n. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyprachtelích)

doporučuje P. T. veleďustojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Modní a galanterní

závod pro dámy a pány

Fejgl & Bydlišť

Hradec Králové.

Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šačrovačky.

Připrav pro švadlany a krojí.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 30.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Račí pokrok. Vítězná polnice moravského „pokroku“ časopis „Pozor“, který jest proti „všemu zpátečnictví“, opsal k stému výročí narození Jungmannových pomluvy Krále a Masaryka o Jungmannovu působení, ačkoli jsou tytéž letošního roku od dr. Chalupaého nadobro vědecky vyvráceny a již r. 1895 jejich věrohodnost silně otřesena. — „Národní Obzor“ pak místo uznání každé se proti dr. Chalupaému, dává je zřejmě na jevo, jak mu je nemilé, že odkryta nespravedlivá frásovitost modly Masaryka. — Jak jest ten moderní pokrok pobudlý?

Jak rozumějí bohádi znamení vádné kritické doby. Jockeyaský klub rakouský koupil nového závodního hřebce Woola Windera za 500.000 K. (Známy hřebec Matchbox stál na 200.000 K.) To je v nynější rozhárané době sociální velice důležitá Kůň, který umí dobře běhat a vyoko skákat, stává se na světě proslavenějším, než pilný dělník, než matka, která zdárně vychovává národu šest dětí, než znamenitý elektrotechnik, než vynikající ředitel závozy, jehož přičiněním záložna může rozdávati na dobročinné účely statistice. Kůňská předhánka — tu nyní věci nejdůležitější! Na takový sport věnují se miliony.

O pověsti „Venkova“ napsaly dne 21. t. m. samy „Národ. listy“: „Věru jsme nemysleli, že takové publicistické nepoctivosti je schopen časopis, který novinařky reprezentuje poslanecký sbor české strany agrární, její program, její práci i její politiku. Tímto slovy odpovídáme lidem, kteří p. „Národních Listech“ dovedli boditi nestoudnou infamii, že na úkor českých lidí pomáhaly vládě tak nepřátelské lidu českému jako je vláda nynější, kteří však bysle usvědčení s nepravdy, ať nedáme se líti, nase ihm tak nestoudně, násce a bezduše, ať hanba pro jméno českého novináře, i když je to novinář, který nezná pojmu, jehož slovního, cizokrajného vyjádření užívá.“

Zase práce pro národní svornost. Orgán semity dr. Stránského („Lidové Noviny“) nazval katolické ženy „klerikálními ješibabami“. A svědomý křesťanský lid si ještě za svoji potupu platí. — Literární kritik F. S. Frabša v Trebenicích (v místě tolik obroženém!) blásl, že kněžstvo odírá lid a shromažďuje poklady. Ovšem zapomněl najednou, že ho ve studích od r. 1900 až 1904 podporovali kněží kláštera křižovníckého a že mu skutečnou osvětu otvíral mnohostý kaplan pňčováním knih. — Nežádáme nějakých velkých závazků za katolické podpory, ale opakujeme, že vzdělaný člověk má zachovati k dobrodincům aspoň spravedlnost. — Kdo rozeštrává národ?

Dle vzoru syna Heliova. Teď už vědí i trpašlci, škrábajcí se na Olymp, jak nejlaciněji možno si sňekati popularitu. V „Besedách Času“ (s 27. června) G. R. Opotčanský rozjímá nad „vznešeným“ úkolem katana Robespierre: „V dějinách lidstva jako v každé knize jen s pochopením možno listovat. . . Obloha hoří v rudé záti cele. . . Jdou Jakobini všichni. A v jich čele jde Robespierre. Tuž doba, které těžko rozumět. Válek přec ne těško. Věčné ponižení musili vyjít jednou ze svých děr a zvláštěti lidstva k spasení a s nimi Robespierre! . . Svoboda žije! Mocí guillotiny ji chrání Robespierre. Co na tom, krev že musila tu téci, že n kolébky svobody stál kat? Vždyť bylo nutno rozbit stěny klecí a starý kmen se musil osekát.“ — Tohle otiskuje orgán humanistů, antimilitaristů, nepřátel krve, citelů československých pokroboků. Zaamenitě se ten kmen oseká, když padaly pod guillotinu i hlavy šlechtických republikánů, na kterých si chtěl vyhlásiti katanský trojlístek svůj osobní vatek! Machar při chvále katana zapomněl se pokoriti Robespierrovi; proto Opotčanský honem spěchá paběrkovat, aby se vědělo, že i on náleží mezi „geniální vědce doby“. A pak věřte „spravedlivému, upřímnému rozčilení“, když titěš stoupenci syna Heliova vraždi čelo a zatínají pěsti při vzpomínce, že i katolictvo někdy na svoji obranu, pro svobodu církve tasilo zbraň! — Komedianti života a čachráti v zásadách.

Pokrobočský kmoir rozumec. Dobrým protějškem k úvaze „Národa“ o „smodernisovaných“ venkovanech jest správa katolických „Slováckých Novin“ o tom, jak na pokrobové-učitelském sjezdu v Uher. Hradišti ulevil avojí zadržel pokrobovosti agrárnícký důvěrník z Babic. Nejprve si odkašlal, oprávil svůj agrární kabát, vytáhl papírek a spustil k všeobecné veselosti: „Nejsem sice pověřený vítati slovatné učitelstvo, ale jako agrárník mám demokratickou radost nad demokratisovaním školy, jak ji zde vidím. Naši rolníci chtějí zlidovat školu a také leští slavné učitelstvo chce, tedy a jeho slepčím soublas provedou a to manifestaci budou podporovat. Národ český upadl bitvou bělohorskou, po níž přibýly války husitácké, v nichž národa bylo všecko odevrženo a málem natěho upíně byl by se sebe svrhl pouta poroby, kdyby nebylo Slov.

Novin, které štvou a kaší národ, takže lidé chodí na kázání a neposlouchají řečnické křise. Škola musí zůstati na vlastních základech, neboť jak to vypadá s mravopoctovostí, o tom svědčí četné přestupky jako v italských městech a klášterech milánském. Podívejte se na Slov. Noviny. Takové svižské noviny roztrušují se po Slovácku a proto byne láka k bližšímu a úprava školství Nebude-li školství zlidovatěle, tedy zčerná celá Morava dokonce na modro! (Ohr. máš veselost!) Škola se demolitvat musí, jinak zabýnemě!“ Pan Varmuša si pohladil lysinku, oprávil kabát, zastrčil papírek a odetoupl. To jsou vlastně slova agrárníka Var-muše z Babic písemně zaznamenaná.

Takový ubohý tvor, postrádaje základních vědomostí, jest mámen různými „čenými jasy“, jichž nikdy řádně strávití nemůže. Nezalouží duše „pokrokiem“ tak zpracovaná politování?

Pokrobovost venkova.

Liberalové sami činili do našeho venkova „osvětové“ vpády, které zanechaly po sobě nejvyšší podráždění, rozbroje a které pomohly na koně různým nedoučkám mudrlantům, kteří do té doby svoji zřetělostí a zdravého jádra venkovana bndili jen útrpný dsměv. Nyní, kdy mladočeské kapacity přebavily se na zeleno, mají jako zástupcové rolnické strany se svým liberalismem a „pokrokiem“ na venkově větší štěstí, až jsou mrzuti s té konkurencí mladočesí, kteří posud pod střechou skomirajcí strany Grégrovy zůstali.

Nyní končně oficiální mladočeský „Národ“ dne 23. t. m. otevřel ústa svoja, aby papuškovoal to, co katolický tisk tvrdil již dávno a dávno. Slyšme! Jeden venkovan „Národu“ píše: „Jak vypadá ve skutečnosti „pražský“ venkov (po němž se pak opírá zas venkov „plzeňský“, „budějovický“ atd.) a kterak se na něm dnes žije? Dost pumichané, avnití nejednotné a zevnitř časem směšné, časem nešťastné. Novodobý vzrůst politických útvarů a vznik tak zvané stavovské politiky nasil do něho strachické rozháranos i, rušivého neklidu i pořádku rostoucí nesvornosti. Kde do nedávna bylo lze mluvit o sousedském soužití a vzájemné svépomoci hospodářské, stojí nyní strany proti sobě a zuří boj. Pravda, nová doba a složitější sociální poměry i vzájemné křtění národohospodářských zájmů změnu onoho společenského vztahu přímo diktovaly, ale jistě ne v té formě, pod jakou se dnes jeví. Slyšme-li, jak nevráživě a nenávisťně na vetejnyh i spolkoých schůzích zemědělský dělník vyjadřuje se o svém zaměstnavateli, a nímž před nedávnem ještě žil v nejlepší shodě, kterak domkář šve proti sedlákovu a sedlák s patra sblíží na fenešulka, jak ze tří sousedů patří každý jiné straně a chodí každý do jiné hospody, ať ve skutečnosti mají potřeby i zájmy podstatně blízké (na vsi není tak přirozených společenských protiv jako v městě), vidím, že mnohé jest tu vyvoláno aměle a bylo sem odjinud prostě přeneseno. Odkud? Z města, kde jsou poměry zcela jiné, zvyky i potřeby naprosto různé, odchylné existenciální požadavky, protichůdné společenské tradice a také lidé jiní. A kým? Novodobými agenty, fenešulnými řečníky, po případě i jen štváči a demagogy, začasté frásovitými nedouky, jezdicími po venkově ze schůze na schůzi, agenty i řečníky povoláním, nenasajcími často ani nejzákladnějších vlastností toho kterého kraje, nenasajcími pravé lásky k lidu, mezi něž jdou apčťovat a jeví by chtěli zachraňovat, jednotlivoi měšci venkov městským metrem a majícími s ním divergentní (odchylné) životní snahy. . .

A taková práce, za takových okolností konaná, má našemu venkovu přinejmen poškození? Z ní má vyklíci ono „smodernisování“ české vsi, to „přispůsobování“ jí duchu doby a její „vytržení“ s „baliché“ patriarchálností? . . . Výsledky vypadají dle toho. Naši venkovští lidé pobyti sem tam nějakou frásí o pokroku i o stavovské politice, řádně ji v sobě nestráví a s toho vzniká jen nová řada nedorozumění, chaos násorů, různice a zbytečné napjetí, jež tu neodpovídá daným okolnostem, nýbrž jest sem naseto velkoměstskými agitátory. A to jest jedna s nejhorších bolestí našeho venkova, na nějž se násilně štěpuje něco, k čemu není v něm přirozených podmínek a na on nebyl ani zdaleka připraven. Připoměme-li k tomu už dřívejší vnikání městských mód i spanělých svyšků do něho a rapidní odcisování se mu mládeže (houfně odcházející do města na studie, za práci, k fenešulce nebo k vojsku), dostaneme nynější přechodný, rozháraný stav našeho venkova, s něhož mizí staré, zděděné i vyzkoušené formy a na nějž se příliš náhle přetvářejí nové, cizí, neodpovídající mu. . . Jak zcela jinak má by vypadat postup agrární politiky a venkovské výchovy vůbec. Tak nějak venkovštější bych si j rad představil a víc počítající s místní rodovou i svykovou tradicí. Víc vyvojevan a méně městázen, míš panákon. Ne velkohubě řeči, ne kopy polančů, ale kus upřímné venkovské práce svedné náš venkov. Ať se ta spanělá a poměštilá politika našemu venkovu jednou nevymstí! To jest mi dnes přece jen mi-

lejší ten sastrčený starobylé sousedský a zdravý venkov Raisův, než náš nynější „pražský“, kde statky hynou pro politickou agitaci, kde elyším vesničany lámat bantýrku stranického tisku a polonavně, polosměšně drmolit cosi nezáživého o společenských nesrovnalostech, zatím co duše a vrozená selektá povaha chtěla by mít s každým pokoj i dobré sousedské soužití. . . Mnoho násilně přenešeného jest v našem venkově a mnoho nepřelébavého. Nebojte se vytrhávat býlí, pokud má tenké kořinky a pokud nám z vesnic nenadělají pasivní filiálky měst!“

Zajisté tato slova obsahují mnoho pravdy, která byla blázná v nejrůznějších variacích katolickým tiskem. Ovšem „Národ“ chodí okolo toho „pokroku“ jako kolem horké kaše, aby neukázal přstem přímo na „pokrobové“ agrární a socialistické, kterých nyní mladočeská strana také někdy potřebuje. Mluví o zachování starobylých fikadel, starých památek, sbírání starých krojů. Ale ani slovem nezavádil, jak pusté se šve proti tomu, co nezkažený venkov pokládal za svůj poklad největší — totiž proti starobylé víře křesťanské, po otcích zděděné. Hrdza hrázoucí, kdyby tak pokrobováko-židovský tisk dal „Národu“ klerikální značku! A což mladočeské „Šipy“ se svoji falešnou, neupřímnou Husiádou neměly též mnoho viny na lichém „smodernisování“ venkova?

Pokud pobílaví strany agrární nebláslili se horlivě o sčnoucí vavřily husitko-masarykovské, potud upřímní katolíci chovali se k ní kompromisně. Když však agrárníci „osvětáči“ koupili si lacinou bezmyšlenkovitým papuškováním židovskopokrobočských frází vysvědčené „pokrobovosti“, musili se katolíci proti zavádění náboženské anarchie postaviti a učinili tak v duchu shora citovaného článku „Národa“, za čž jim spíšano způsobem nejhörším. „Národ“ však opakovaním katolických výstrah bezděčně odsuzuje samu paedagogiku mladočeskou.

Náboženské stanovisko a věda o stvoření světa.

„Věstník katol. duchovenstva“ přináší tuto zajímavou zprávu: „Ve Philos. Jahrbuch, XXII. (Fulda 1909), seš. I., pojednává dr. M. Esser o stvoření vzhledem k moderním světovým názorům, totiž materialismu, pantheismu a semipantheismu. V materialismu jsou tři veliké zabady: látka, pohyb, život. Látka. Kdyby byla látka věčná, musela by býti sama od sebe. Co je však od sebe, je nutné, tedy nezávislé; proto musí býti jednoduché, ne-složené. Hmota pak je složena, atomy jsou v pohybu a práci odvíslé jeden od druhého. Pohyb nemůže býti základním rozhodčím hmoty, poněvadž tato je líná. Zákon entropie žádá důsledně také začátku pohybu. Nepřijemají důsledkům chytřejí uniknouti různými domněnkami: a) Látka a energie je nekonečná. To však se protíví vlastním zásadám materialismu, že existuje pouze to, co chápeme smysly; nemá tedy entropie smyslu, není-li svět ukončenou soustavou. b) Tím, že padají povětrnost do slunce nebo také tím způsobem, že se menší obsah slunce a tlačí se dovnitř, vyvozuje se nová teplota a nahrazuje se teplota vydaná. Než není možno dokazati, že tato teplota nahrazuje stracenou teplotu. c) Vychladlá světová tělesa budou zrušena, tím způsobí teplotu, která přemění veškeru látku ve stav plynu. To je nevědecká představa. Když se změní všechna hybná energie v teplotu, přestane vůbec všechno pohyb. d) Život. Nantat sám od sebe, tvrdí. Avšak žítí samo od sebe je nemožné, to dokázal pokus Pasteur. Kdo tvrdí, že život spadá z jiných světů (Helmholtz, Arrhenius), přešine jen otázku jinam, ale neřeší ji. Také si není možno mysliti, jak by mohly obstáti organismy v takovém horou, jaké bylo na počátku rozvoje. Pak vyvrací spisovatel pantheismu a semipantheismu, které mneji proti zásadě původu jako prve ustanoviti potenciálnost. Výsledek této kritiky jest, že jest jedině možný theismus s dogmatem o stvoření.“

Rozmary lidské učenosti.

Jest přímo komické, jak po tolika stoletích různá nedoukové chtějí nynější katolíky ponižovati stálým přemíláním hlavně dvou jmen: Galileiho a Giordana Bruna. Na které schůzi uvidíš několik 18letých rudých „učenců“, hned můžeš býti připraven, že ti do očí vyvonu ta dvě jména.

Nuže — podívejme se na cesty lidské moudrosti trochu blíž. Když katolický kanovník Koperník začal blásliti, že se země točí kolem slunce, nazval ho velemondry Luther bláznem. — Proti kalendáři, bystře opravenému papěšem Řehořem XIII., potědány pověrečné štrance od lutherského duchovenstva, které bylo prý „osvěcené.“ — Učence Pythagoras již r. 550 před Kristem poznal, že se země otáčí, ale pondějši ještě slavnější učenci Plato a Archimedes popírali houstevnaté pravdu nalesenou Pythagorem. Učený Ptolomeus napsal, že se nikdy tolik nezasmlál, jako když alyšel namířit o státní saméhoule a vytřel Pythagorovi drmost.

Proti učenému hvězdáři dánského Tychonu de Brahe uspořádali jeho pověřenci krajané protestantští takovou štvanicí, že pozbyl přízné dvorské a byl nucen uchýlit se na dvůr katolického panovníka Rudolfa II. do Prahy, kde také zemřel.

Mladý katolický bohoslovec Bartolomeo de Gusman začal luštití vzduchoplovbu pomocí balonu s rozehrátým vzduchem. Skutečně Gusman před královským dvorem v Lisaboně se vznášel s balonem do výše. Ačkoli však si získal velikou přízeň královského dvora, musil přechnouti před jinými — i vzdělanými lidmi, kteří ho počali pokládati za čarodějníka.

Roku 1806 vydal znamenitý přírodopisec Mercier dílo, v němž dokazuje, že nikdy tomu nemůže věřiti, že by se zorné otáčela jako kapoun na rožni.

Harveyovo znamenité popsaní oběhu lidské krve bylo potupeno od samých učených kolegů objevitelových.

Když slavný Newton objevil spektrální teorii o barvách, prudce proti tomu útočili současní učenici jako proti „nesmyslu“. Mezi nejurputnějšími nepřáteli toho objevu byl — sám věhlasný básník Goethe.

Když Lavoisier objevil, že atmosférický vzduch skládá se ze dvou plynů, nastalo mezi učenici právě pobouření. Slavný chemik Baumé obhajoval proti Lavoisierovi starou nauku o čtyřech živlech. A milý Lavoisier zase sám nechtěl věřiti, že by meteory padaly z nebe. Galvani po svém objevu elektrického proudu strčil jenom výměch. — Když se jednalo v Londýně o to, aby byla nejslavnějšímu badateli v oboru termodynamiky fysiku Jonlovi zasazena pamětní deska, opřeli se proti tomu všichni členové učené společnosti; prý termodynamika je hračkou pro děti. — Pověrečnost dosáhla v Čechách nejvyššího stupně právě za éry protestantské, až našinec časem, čemu všemu i vzdělání evangelici věřili (jako Pavel Skála ze Zhoře, Mikuláš Dačický, Komenský).

Když zásluhou Jesuitů přinesen byl do Evropy chinin, i vzdělání protestanté projevovali veliký odpor k „jezuitickému prášku“.

Videaňský gynekolog dr. Semmlweis pro svoje objevy o horečce šestinedělek zakusil výměchu jiných odborníků. Teprve objevy Listerovy a bakteriologické pokusy dokázaly, že Semmlweisovy názory o nakažlivosti takové horečky jsou správné.

Teď se u samých geologů pronášejí zcela různé domněnky o původu a podstatě zemětřesení, takže za nějaký čas jiní učenici budou se útrpně smáti, jakým fantastickým domněnkám odborníci nyní věřili. — Nedávno proběhla novinami správa, jak na všech podrobnějších mapách světových jest vykreslen ostrov, který vůbec neexistuje. Taková věc byla možná ještě ve století páry, kdy lehce může parník učence zavést do všech dílů světa!

V kostymu nejvyšší komického věda se ukázala, když po výbuchu sopky na San Martinique tři učené společnosti z různých dílů světa prorochovaly postupně další osudy sopky, jimž se faktické události přímo vysmály.

Teď už jest věru šosáctvím pořád vytýkati katolictvu Gallileiho a Bruna. Předsudky, nepochopení vlády a vládnou u společností všech — jsou domovem i u velikých učenců, kteří se přesvědčením svým k žádné církvi nehlásí. A jestliže by chtěl někdo příčinu takových omylů svalovati na náboženské vyznání chybujících, pak by musil v přední řadě pokárati protestantismus, který naplnil evangeliky pověrami nejhrůznějšími a který dlouho bouřevnatě potíral vědecké výzkumy katolické. Dějiny vědy vůbec jsou též dějinami lidských omylů. Nevzdávají se na př. sami soc. demokraté právě těch názorů Marxových, které dříve pokládali za zástraňný lék, schytný k neomylnému odstranění sociálních neduhů? Cesty lidské vědy jsou velice klikaté.

těž na výnosnost pěstování vrby košíkářské a na zanedbávání tohoto odvětví hospodářského a navrženo, aby český odbor rady zemědělské podporoval zakládání vzorných prutníků dle zásad výběrem podrobně ustanovených. Žádosti o subvence dlužno doložiti průkazem o vlastnictví nebo najmutí pozemku, rozpočtem výloh, jakož i prohlášením o splnění podmínek právě uvedených. Lhůta k jich podání stanoví se do konce června roku předchozího, jen pro r. 1910 stanoví se do konce srpna t. r. — Rozpočet subvenční vykazuje pro r. 1910 celkovou potřebu 1,571,034 kor. 89 h. Oproti roku letošnímu jeví se zvýšení potřeby o 371,455-89 K. Z celkové této potřeby připadá na akci družstevní 283,050 K, na soustavnou akci, nesoucí se k zvelebení chovu skotu, dle návrhu reorganizačního 581,812 K, na drobné zvířectvo 23,400 K, mlékařství 15,000 K, na akci k zvelebení vepřového bravu 129,000 K, na zalesňování 54,697 K, na pěstování rostlin 57,458 K, na h. spodářské stroje 40,000 K, na lnářství 62,750 K, ovocnictví 70,000 K, na zřízení ústavu pro zkoušení hospodářských strojů a motorů 60,000, na pokračovací kursy hospodářské 29,000 K, na kočovní vyučování 46,000 korun.

Hnojení zeleniny močůvkou. Má-li se dobře a rychle vyvinouti zelenina, jest řádné pohnojení močůvkou velmi prospěšné. Hnojení samo, jelikož hnojivo přijíti má k samým kořenům, musí se státi tím způsobem, že se do země vrazí celý rýč neb lopata mezi dvě rostliny, v kláním utvoří se nahoře otvor jako ruka široký, a zředěná močůvka se vleje do země. Otvor se uzavře, nýbrž nechá se otevřený, tak že hnojení může se několikrát opakovati. Při ranních družích zelí, karfiolu, brukve, musí se pohnojení státi dříve, buď ale před, nebo v době tvoření se hlávek, co možná za vlhkého počasí, neboť tehdy močůvka nejvýdatněji účinkuje.

Nadmnutí hověšího dobytka. Velice jednoduchý, prostý a levný prostředek proti nadmutí dobytka jest vápenné mléko, věc, kterou máme míti vždy po ruce. Po požití tohoto zmírní se obsah kyseliny uhlíkové v žaludku a zvířeti se v krátké době značně ulehčí. Tam, kde často nebo pravidelně nadýmání nastává, odporoučí se navštíti do jetele něco kmínu a tím se, jak známo, předejde této nemoci. — Domácím prostředkem je také česnek. Dvě až tři hlavičky česneku jemně se rozkrájí, svaří v jednom litru mléka a v uzavřené nádobě se nechají kvasiti. Čím starší tato tekutina, tím více účinkuje. Čtvrt až půl litru vždy po čtvrt hodině dávejme užiti nemocnému zvířeti. Také šňupavý tabák v dávce za 5 hal. v uzavřeném kornoutku dává se dobytčeti a často již i tento prostředek odstraní zlo nadmutí. Následuje říhání a nadmutí brzy přejde.

Vzácné ovoce na stromech a keřích získáme, když včas plody protrháme. Slabší, zakrnělé, chorobami napadené plody se odstraní a neobá jen ovoce bezvadné v počtu přiměřeném. Neboť nikoliv počet plodů, nýbrž velikost a jakost jejich rozhoduje o ceně sklizně. Profilděním plodů se také zajistí úroda v příštím roce.

Nová jahodíště zakládáme v srpnu. Záhon důkladně vyhnojený a řádně zkyptěný hladce se uhrabe a sazenice jahodníku — výhonky z trsů starých na vzdálenost 40—45 cm vysazujeme, za sucha zaléváme a na zimu drobným hnojem setlým pokryjeme. Déle než tři léta jahodíště se nemá zachováti.

Povázku mléčí sirník draselnatý. Na prášek rozlučeným sirníkem draselnatým posypeme povázku za vlhkého počasí klidného. Povázka za několik hodin zčerná a za 24 hodin je úplně zničena. Pakli ji posypeme před nasazením semene, smizí úplně. Zčernalá povázka se vyhrabe a spálí.

Modní a galanterní

sávod pro dámy a pány

Fejgl & Byčičtš

Hradeo Králové.

Divadelní ulice. — Proti kostelní P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.

Přípravy pro švadlany a krejčí.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Návrhář i vyrobce

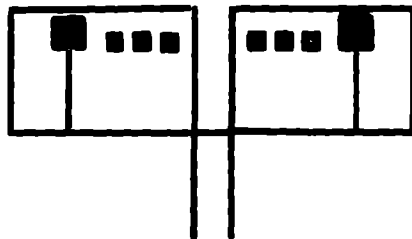
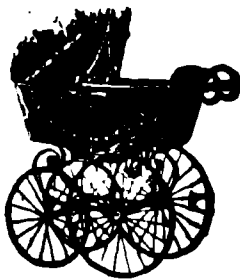
dětské vozíky

a velkovýroboe firmy

Jon. Ježek,

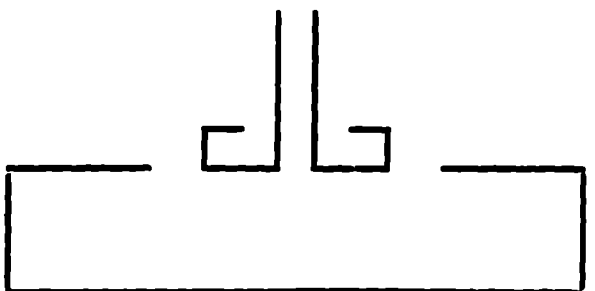
v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

STAVITEL

JAROSLAV PAŽOUT
HRADEC KRÁLOVÉ,

Školský obzor.

Souhlas z úst nepřátelských. Volný myslitel videaňský, universitní profesor dr. Jodl na slavnostní schůzi pražské „Freie Schule“ prohlásil: „Klásterní školy, jež dávno již nelze zváti baštami nevědomosti, poskytují vše, co dávají školy obecné a státní. A mají zpravidla také tu přednost, že jsou levnější, že mají jednotný učitelský sbor, který se daleko méně třese před školním inspektorem nežli světské, že pěstují sport“ atd. — Ovšem kláštery byly baštou věd a umění, dre Jodle, už dříve. Palacký vzdává velikou pochvalu již klášterům středověkým.

Dr. Jodl prohlásil dále: „Bylo chybou liberálního školního zákonodárství, že intelektuální (rozumovou) stránku svého úkolu přilíš, ba skoro výhradně zdůrazňovalo. Důležitější nežli rozšíření učebné látky jest její duševní proniknutí.“ Tím výrokem se staví dr. Jodl na obranu zásady „tmářské“ církve. Též řekl, že „náboženství jako nálada života nemůže býti řádným jiným předmětem nabraženo.“ Bylo asi divno kolem srdce mladým orliškům, jichž „učená“ práce výhradně záleží v potírání náboženského přesvědčení. Taková slova si jistě nepřáli slyšeti ti lidé, kteří se těšili, jak dr. Jodl církvi zatopí.

Klerikalismus jen u katolictva? Okres. škol. rada v Brandýse n. L. vypsalala konkursa na místo učitelky, v němž čteme: „Při obsazování místa přihlížeti se bude dle nařízení c. k. zemské školní rady ze dne 21. března 1908 č. 25,192 předem k žadatelkám, které prokáží způsobilost k vyučování náboženství evangelického reformovanému, po případě za stejných okolností bude dána přednost žadatelkám náboženského vyznání evangelického reformovaného.“ To jest přece něco zvláštního! Vždyť přece zákonem se stanoví, že pouze správce školy má býti téhož vyznání, ku kterému náleží většina žactva. A redakce „Čes. Učitele“, která za peníze konkursu ten otiskla, ani nemůže proti tomu vnášeti konfessijnosti do obecné školy v Kostelci n. L., ačkoli tam všech evangelických dětí jest pouze 25. Nadto by mohl libiášský evang. farář Fleischer zcela dobře do té školy dojížděti. Jak by zahlabolily polnice pokrokářské hřimavým protestem, kdyby podobným způsobem byl protežován katolík do školy, v níž by byla valná většina dětí evangelických!

Národní školství v Rakousku. Vydání všech zemí na národní školy obnáší 99,658,607 K. Tuto sumu dlužno zvýšiti o 20 millionů, když se k nim připočtou osobní učitelské přídavky. V Čechách vydává se na národní školství 51,726,209 K, na Moravě přes 18 mill., ve Slezsku 3,739,437 K. Skoro 107 ze 121 mill., které stojí v celku národní školství v Rakousku, připadá na učitelský personál. Na učitele platí se v Čechách 46,445,344 K, na Moravě 16,240,000 K, ve Slezsku 3,288,479 K. Na jednotlivého obyvatele připadá ze sumy, věnované na obecné školství v Čechách 7-12 K, na Moravě 6-45 K, ve Slezsku 4-57 K. Nejmenší připadá na jednu hlavu v Dalmácii (1-36 K), nejvíce, kromě Vídně (7-76), v Čechách Učitelé jich v celém Rakousku 69,555. V Čechách jest jich 28,510, na Moravě 8951, ve Slezsku 1569. Jedna učitelská síla připadá v Čechách na 278 obyvatel, na Moravě na 286, v Dol. Rakousích na 295, ve Vorarlbergu na 309, v Salzburku na 310, v Tyrolsku na 342, v Korutanech na 353, v Horních Rakousích na 414, ve Styrsku na 445, ve Slezsku na 462, v Gorici a Gradišce na 493, v Terstu na 548, v Bukovině na 578, v Haliči na 644, v Kraňsku na 685, v Istrii na 831, v Dalmácii na 863.

Záložna v Hradci Králové

trakuje vkladů 4%, až 4 1/2% dle výpovědi.

Věkové půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Hospodářská hlídka.

Český odbor rady zemědělské pro království České konal dne 14. července t. r. výborovou schůzi, v níž vedle jiného povoleny 27 žadatelům subvence na vzorná hnojiště v celkovém obnosu 5000 K. Na jedno hnojiště udělena byla podpora 120 až 220 K. Bylo by jistě zajímavé zvěděti, kolika menším zemědělcům byla udělena tato subvence. Zámožnějším rolníkům takové podpory nemají býti udělovány. Pro obor subvencí na hospodářské stroje povolena na rok 1909 státní a zemská dotace po 15,000 K, celkem 30,000 K. Žádosti o subvence tyto došlo celkem 679, z nichž přislíbeno bylo 428, ostatní samitauty buď z toho důvodu, že žadatel obdržel subvenci loni, nebo že žádáno bylo o subvenci na stroj, který se nesubvencuje atd. Ve schůzi této poukázáno

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vuvárky
SAPONIT
světí fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o ceně.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Užite, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Gramofon,
fonografy,
desky a válce
nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě
Josef Ježek,
Hradec Králové.

Jen umělecky pracované
SOCHY oltářní a kazatelné
i ostatní
zařízení chrámové
— levně provádí —
absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.
BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Ledničky
patentní, s nedostížitou izolací a
výtečnou ventilací,
franko na každou stanici za K 50.—
dodává
c. k. dvorní továrna nábytku
K. V. Skuherský, Hradec Králové.
Zástupci na všech místech hledání.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8., str. 88)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.
Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové
odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých **koupí a prodejů** v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.
Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.
Kancelář „Hôtel Hyrál“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Program
strany katolického
lidu v Čechách
8° o 2 listech dostati lze za 5 h
v **Biskupské knihtiskárně**
v Hradci Králové.

Pensionát Uršulinek
v České Skalici.
Obsahuje německou osmiletou školu
s právem veřejnosti.
Chovanky mohou se též vzdělati v ja-
zyce českém, francouzském a anglickém;
mimo to cvičiti se mohou v malbě,
v hudbě, učiti se vésti domácnost a vše-
likým ženským pracím, i vaření, žehlení
a přípravě prádla.
Ustav má krásnou polohu a vyhovuje
všem požadavkům.
Měsíční plat jest nejvýš mírný.
Za hudbu platí se zvlášť.
Školní rok počíná 15. září b. r.
Představená.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovozuje si depe-
rečtí veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, paténky, paciškaly,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvevím vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni alati a stříbrí nebo protí do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.
Shledá veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězy,
madženy, křížky, prstýanky, náramky atd. :: **Metálové**
protezy, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i českého vždy na skladě.
Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
paříž a ošlepur
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtově)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kováčského náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

C. k. místodrž. koncesovaná
Informační kancelář
Pavel Bayer
Hradec Králové
podává zprávy o úvěrnosti firem obchodních
i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé
provádí půjčky
na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Všeob. úvěrní společnost,
zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4¼% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování
oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,
zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

! Machar ! a křesťanství.

Pod tímto titulem vyšla brožura jak 7. číslo „Čas. Úvah“. Kniha ta stručně a jasně vystihuje rozdíl mezi rozkladným, násilnickým pohanstvím římským a mezi obrodem, jaký přivodilo křesťanství. Ku konci úvahy čteme zajímavé doklady o literární poctivosti, spáshovitosti a ušlechtilosti „syna Heliova“.

Brožura hodí se právě nyní k hromadnému šíření, aby se nejširší vrstvy lidu přesvědčily, jak vyhlíží drzá pokroková výprava protidokázaným pravdám. Cena 32 stránkové brožury pouze 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřídí obratem
administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretského chrámu Páně.

Na ukásku sasilá se vše franco.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přeneseno, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Blakapane Miletí revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni slatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na ukásku franco se zasílám.

Chudším křesťanům možno splácet bez přírůstek.

Sta doporučení a četných uznání po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a dárku závodu domácímu.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení odborných spolkových stěn.

Litanie k nejsv. Srdci Páně s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100 kusů 3 K) ve **snížené ceně** 100 kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci Páně 100 kusů za 80 h (místo za K 1-20)

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

— malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stěhy, vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

— Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání. —

Založeno roku 1836.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovolují si velectěným pp. zákazníkům ozná-
miti, že svoji

prádelnu a žehlírnu

přesídlii jsem

do Jiríkovy tř. č. 236 proti c. k. četnické stanici.

Děkuji za velikou přízeň, která mi dosud
byla prokazována, prosím, aby vzácné sympatie
mému přesídlenému závodu i nadále v míře ne-
stenčené byly zachovány.

V hluboké úctě

Anna Třasáková,
majitelka prádelny a žehlírny.

Ku všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízím

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
příležitostný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných zboží a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nekupujte jiný kalendář na r. 1910

než

velký lidový kalendář „Venkovan“

Cena 1 K

a kapesní kalendář „Venkovan“

cena 50 haléřů, kteréž oba letos v září
vydá vlastním nákladem „Sdružení českých
katolických zemědělců v král. Českém“
v Praze za souhlasu a podpory „Hospodářského
Sdružení českých křesťanských zemědělců“
a „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“.

Lidový kalendář „VENKOVAN“ bude
objemný, s řadou obrázků a povídek od
nejlepších českých spisovatelů a rolníků, prak-
tickými pokyny pro domácnost, hospodářství a j.
Svým obsahem, velikostí a úpravou daleko
předčí loňské vydání. Rovněž obálka kalendáře
bude umělecky barvitějším, krásné a vkusné vy-
pravena. — Jeden tucet (12 výtisků) účtujeme za
8 korun. Menší počet než půl tuctu účtujeme
1 exemplář po 1 K.

Kapesní kalendář „VENKOVAN“ pak
zejména bude přizpůsoben pro mládež venkov-
skou, aby i ona měla v rukou knihu, z níž za
laciný peníz praktické poučení by čerpala. I pro
dospělé bude knížkou nepostradatelnou. Jeden
tucet kapesního kalendáře „VENKOVAN“ účtu-
jeme za 4 koruny. Menší počet než půl tuctu
účtujeme 1 výtisk po 50 hal.

Kalendáře naše svým obsahem, svou láčí a
praktičností předčí letos všechny kalendáře.

Již ode dneška si můžete: Nekoupím si na rok
1910 jiný kalendář, než velký lidový kalendář
„VENKOVAN“ a kapesní kalendář „VENKOVAN“.

— Objednávky již dnes přijímá „Sekretariat Sdru-
žení českých katol. zemědělců“, Praha-II., Opa-
tovická ul. č. 10. — Z jednotlivých obcí objed-
návejte hromadně.

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

z pera redaktora Č. U., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné
činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I.
oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí
výčet povolání činitelů v sociální politice, v III. oddílu
líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů,
dělníků, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ
křesťanské sociální politiky. Spis je bohat četnými nejnověj-
šími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a
obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas.
Úvah“, přímo objednávatel u administrace,
10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Nikdy nechybíte,

optáte-li se na několika místech,

srovnáte-li ceny a jakost,

když si zařizujete byt, chystáte vybavu neb i když
kupujete jednotlivý kus

nábytku či koberce

záleží a čehokoliv, co ku zařizení bytu přislouží.

Dopíšte ještě dnes

o naše nejnovější ilustrované ceníky s pou-
čením, jak byty zařizovati, nákresy a rozpočty,
a přesvědčte se, že

budete překvapeni,

jak veliké výhody při nákupu Vám může poskyt-
nouti

AD. NOVOTNÝ
& SPOL.

továrna na nábytek a koberce

v Týništi n. Orlicí.

Vlastní výroba dětských kočárků.

OBNOVA

Číslo 30.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 3 k 50 h

V Hradci Králové, dne 30. července 1909.

Inzeráty se počítají rovněž.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Demonstrace proti hladu.

Potravinu se zdražují neustále, čímž ovšem trpí nejvíce drobní lidé, mezi nimi zvláště dělníci. Tu jest povinností vůdců lidu vyložit zcela jasné hlavní příčiny zdražování. Dobře osvětlení svízelné situace má rozhodně plodnější výsledek, než štvání utiskovaných proti utiskovaným, než podněcení dělnictva proti rolníkům, mezi nimiž přece jest tak obrovská část lidí sedřených, kteří z výtežku své práce sotva rodinu užíví.

„Právo lidu“ dne 18. t. m. napsalo: „Hlad půjde dnešního dne pražskými ulicemi.“ Vytýká, proč byla skonfiskována soc. dem. brožura: „Válka hladu“. Píše dále: „Denunciací a vysvázáním k surovostem na soc. demokratech pracovali v roce hladu 1909 národní soc. proti drabotě.“ Jinde zas: „Krajní napjetí mezi hladovci... Agrárníci jsou vinní veškerou (11) drabotou. Pro svá hovada a svá prasata pracují a pro nikoho jiného. — Agrárníci pracovali na říšské radě jen pro sobecké zájmy. Jsou to vydřiduchové, kteří spáchali lotrovtví. — Chrapounství agrárních poškodilo hrozně průmyslové a obchodní stavy. — Agrárníci jsou sylové národa.“

Tak podobně rozesával rudý tisk proti agrárníkům zášť, kterou pak nesoudné rudé davy přenášejí na rolnictvo vůbec. A tak zmámený lid vidí u dělnictva jen veliký hlad, hrozný hlad, bídu největší, a rolníky šmahem pokládá za dobře situované vyděrače. Který soc. demokratický řečník řekl spravedlivě, že by zdražování nejvýš jenom akrovně vážlo bez obstrukce agrární? Který rudý vůdce vyložil, že z obstrukce má rolnictvo prospěch, který sotva stojí za řeč? Kdo vyložil socialistům, že by i za dalšího sněmování velemocné židovské bursy ždímalý kapsy dělnické dále a že by rovněž tak dále lichvářily s výrobky rolníckými? Vždyť přece projednání zmocňovacího zákona a návrhu na zrušení cel rakouskou sněmovnou nevstoupilo by v platnost dřív, pokud by odhlasování to neschválil uherský sněm, který — se sejde až na podzim.

Soc. demokraté uvítali vhodnou záminku k agitaci pro svoji stranu; na schůzích se to křičel proti bídě pohodlně s velikou rázností.

V parlamentě, kde by zdravý a jednotný protest byl pro židovské kapitalisty hroznější, jsou již soc. demokraté mírnější, protože musí dbáti toho, aby nezarmoutili Adlerovy bohaté pokrevence.

Jak patrně již z předešlého článku, naprosto neschvalujeme agrární obstrukce. Tím méně nám napadá omývat chyby agrárních při pomýšlení, že po všem práskání rudého karabáče agrárníci při volbách půjdou zase proti nám se soc. demokraty. Leč zde se jedná o povšechné zájmy národohospodářské. A že si počínali rudí vůdce demagogicky, že z bídě lidské si učinili propagandu pro svoje stranické cíle, vysvítá z mnohých dokumentů.

Na táboře lidu na Havlíčkově náměstí v Praze přijata resoluce, jež ostře mluví proti agrárníkům, ale proti lichvářským kartelům, bursiánům a jiným kšeftařským zprostředkovatelům důrazně neprotestuje. Na jiných schůzích bylo podobně. Věra byla to tedy kuráž zaječel, která honí utíkajícího. Nejvýznamnější neomaleností bylo, že při tak důležité akci spýal se přítel slov i na „klerikály“, jako by snad dokonce ti mohli za bezcitnost židovských millionářů.

A pořád řeči o „hladovcích“. Jsou ovšem tací lidé dosud. Ale nejméně jich je mezi štváři, kteří nejvíce křičí. Vizme, jak rozumějí socialisté řešení té veliké bídě! V Náchodě dne 18. t. m. schystali soc. demokraté tábor lidu proti zdražování potravin. Když tž byl c. k. okr. hejtmanstvím zakázán, tu se shromáždili demonstranti před kostel, v němž právě novosvěcenec sloužil primiciální mši sv. Tam ztropili takový protikatolický randal, nadávali novoknězi tak „ušlechtilé“, až bylo 5 demonstrantů zatčeno. Jistě to řádění ztropili „z velkého hladu“. Vždyť hned odpoledne měli v blízké České Skalici koncert, při němž hodovali jako buržoáze. Proč jen strana, která má v majetku palác, v čase „všeobecného hladu“ ždímalá dále z kapes rudých poddaných veliké příspěvky vězeňské, stávkové, agitační, tiskové?

Přirovnějte k tomu rudému křiku o hladu výlet 2000 soc. demokratů s ženami a dětmi do Cimického háje, kde za hlučné hudby utratilo se peněz jako třísek. Zpátky se k hudbě zpívalo, až se Holešovice rozlehaly. Nikdo ne-

dělnice. Ale narazil zle, když se rozhlásilo, kdo se o Manču uchází. Holka zakusila různých vtípů, tak že ve zlosti obražovala se proti té partii co nejrozhodněji.

Poldík zůstal hněvem, když se dověděl, jak jeho podobu posekal Mančin hbitý jazyk. Ona si dovoli křičeti takovou sprostotu, že si nevezme člověka s podobným obličejem, který vyhlíží jako hrnec od syra; zloajná Manča se osměluje tvrdit, že má Poldík bradu jako zoubák, víčka oční červená, až vypadají jako národní vyžívání, že má tuří hlas a ruce jako lopaty! Poldíkovy ruce jen se chvěly lačnou chutí po pomstě.

Ale když první návaly hněvu přešly, Poldík mávl širokou dlaní a následující dny zase klidně si obstarával mládeneckou domácnost. Vařil si ve svém baráku krupici, brambory, spýal kmín do kyselé polévky, stvrdlé kousky chleba měkčil v hrníčku s čerstvou vodou, přestával si vestu na čepici, se staré čepice koženě stínítko přiklepl jako přístřepek na dřevou botu, pral si v noci hrubou košili u potoka, stříhal si vlasy po paměti a vousy nad kádí s vodou. Jednou ulovil v lese mladou veverku, stáhl ji, uvařil. Maso však mu bylo příliš tvrdé a tak začal smažit, jak uměl. Ale i ta smaženice byla tak bídná, že strčil smordované hladavce do komína a čekal celý týden, až se mu vyudí. Nu — a naposledy maso musil zahodit. Dostal jednou také laskominy na pivní polévku. Hostinský mu dal džbán slevků a Poldík zaváhl s kmínem, octem, semčaty a moukou. Zamíchal, ale už po dvou lžících se otfásl. Nechtěl však tu bělavou tekutinu jen tak s okna vylít. Myslí, že udělá sousedce radost; vylil zřetelně do džbánu. „Tuhle, kmotra, přináším nějaké pomyje pro vaši kozu.“ Kozu jakost polévky prostudovala napřed čichem, pak si lžala, ale už prskla a rohatou hlavu odvrátila.

může takovou zábavu dělnictvu zazlívat. Ale proč při tom veselí najednou nustrkávati si masku hladovců? Dátuje se snad nyní velká drabota od uzavření říšského sněmu?

Zkrátka rudým křikem, nespravedlivým líčením hospodářské situace a štváním proti venkovu se chudým lidem neprospěje; zvláště ne nyní, kdy lidé již dovedou o rudých frázích s mostatnější uvažovati. Před domy bohatých židovských bursiánů soc. demokraté demonstrace neprovádějí. Za to však měli hodně kuráže proti chudým, udřeným selkám, když tytéž prodávaly maslo a vejce na trzích za vyšší obnosy. Pácháno proti nim vyložené násilí. Nechtě náš venkov a zvláště drobní lidé dobře si zapamatují dvojit loket, dvojit tvář soc. demokratů! K odstranění draboty nutno pracovatí nejdůležitěji v parlamentě. Uvidíme, co tam soc. demokraté svedou.

Barbarské řádění pokrokářských násilníků proti katolictvu.

Víme už ovšem dávno, k čemu slouží pokrokářským lišákům lesklé humanistické fráze, určování nových „mravnostních hledisek“, samolibé ukazování „vyšších kulturních obzorů.“ — Všecka ta zdánlivě pěkná hesla jsou rafinovaně sešitým hávem, kterým chtějí protikatoličtí fanaticové zastřítí svůj hlavní cíl, jádro celého svého tažení — totiž zrušení katolictva.

Farizejským lišákům padá škraboška s tvářmi právě v takových okamžicích, kdy by měli nejlepší příležitost dokázat, že jejich hesla nejsou planými slovy, vypočtenými na podvábění veřejnosti.

Zaznamenali jsme, jak zběsile řádilo dělnické i inteligentní pokrokářstvo proti misijnářům a faře v Žďáře; řvoucí tlupa zapovídala kněžím v samém katolickém kostele kázati. A těm surovějším „humanistický“ rozumbrada „Čas“ ještě dělal reklamu. Když měl býti soudně potrestán fačkář dr. Lhota, který zpoličkoval a holišil kněze, tu „Osvěta lidu“ i orgán „učedníka Ježíšova“ „Čas“ činily se horlivé, aby dr. Lhotu vysekaly a dobré jméno ztýraného kněze očernily. Masaryk nazval ka-

„Poldíčku, vy byste se měl ženit“, prála kmotra, stěží zadržujíc smích.

„Lehko se vám to řekne, kmotra; ale kde já kloudnou najdu? Každá kouká na postament, na krásu; všechno se to finí, málokterá chce hodně dělat. A kdo ví? Možná, že by si některá sedla do mého baráku jenom jako brdlíčka do teplého hnízda, aby si každou chvíli vylétla s nějakým hezcím galánem si zacukrovat.“

A tak přetloukal stárnoucí mládenec život jako syse. Že mu krásy s lety neptibývalo, každý pozná z truchty. Když si zapomněl delší čas vlasy a vousy ostříhat, vyhlížel chudák jako jeden z Petrovských. A přece na jeho dvěře zatukal jednou posel lásky. Stará kofenářka Pilková začala mu pomalu vysvětlovat, jak takový staromládenec život je hotovým kriminálem a jak je to dobře, má-li takový hodný člověk pořád u sebe věrnou duši, které si může vždycky postěžovat, jež ho řádně ošetří. „Co pak já tuhle stará bába z toho mám, že jsem zůstala pořád svobodná? Pravda, dost se ženisi hlásili, ale já jsem nedbala. Teď jsem jako to pozdní kvítečko ve sněhu. Milý Poldíčku, já bych vám věděla o nevěstě, jakou byste marně se svíčkou hledal! Hospodárná, tichá, pracovitá a může přinést do chalupy sedm čistých desítek jako jarních lupínků.“

Poldík přestal koufít, vylíval se dál. To uhořel hned, že kofenářka jest vyslanou tlumočnicí. Ale proč by mu neptinešla štěstí?

„Ona ta Kačka Krehujcová není mladá, pravda; je jí osmčtyřicet. Krásu taky do vínku nedostala. Ale duši má ze zlata.“

A byla svatba blůdná, veselá; šatníkářka Vovesná musila hráti před barákem až do půlnoci.

FEUILLETON.

Na nešťastné planetě.

Lamač Poldík Zatočilů neměl nikdy velkého štěstí. Ovšem při muzikách ještě dovedly mu zjednatí respekt jeho mocné dlaně, které osvědčovaly silu medvědí. Ale lásky zažil pro svoji nevzhlednou podobu ubohý Poldík tolik málo! Sedě před chalupou, přemýšlel při mohutném bafání, jak se chtěl před patnácti lety ženiti. Tenkrát by to bylo ještě šlo. Přece by si ho byla některá vzala. Hezkým holčám stejně mnoho nevěřil a proto začal si k starému dobrému příteli svého otce Klapalovi do Libovic s prosbou, aby mu dal za ženu 35letou nevlastní dceru Mátku.

„Safiente, Poldíčku“, škrábal se za uchem dobrácky střepec, „právě proto, že té mám tolik rád, musím ti tvůj úmysl rozmluvit. Já sám bych se té furie zbavil s největší radostí. Kdo by mi od toho jejího nekřesťanského jazyka pomohl, byl by mi největším dobrodincem. Ani nevíš, co s ní zkušen! Je pořád nevrlejší a jedovatější. Ale — hochu — syna svého nejmilejšího přítele tou hubou potrestati nemohu — ne — to bych spáchal na tobě velký hřích. Radši budu trpět dál.“

Co měl Poldík dělat po takovém moudrém a důkladném zrazování? To by byl pěkný manželský ráj! Za půl roku šel se radit s Klapalem, kterou jinou starší osobu by měl učiniti panovnicí srdce svého.

„Poldíčku, nejlepší hospodyní by byla Manča Vránová. Ostře subem sekát dovede taky. To víš — ženská. Ale jinak dobráčka, spofivá, není to větroplach.“

„Jen aby hlavně byla věrná“, poznamenal Poldík a počal klikatou cestou zkoumati vůli 36leté

tolíky „černou bandou“, ale když titíž synové českého národa byli poplíváni a snásilněni od pokrokařských (rudých i těch učenějších) v Brně a v Praze, ani proti tomu řádění necekli.

A teď vizme

Řádění pokrokařské kultury v Něm. Bredě.

Zde dokázáno, jak boufy fanatisovaného lidu pod lesklým štítem padělaného pokroku páchají zvířecí barbarství.

Bylo ohlášeno, že dne 25. t. m. bude katolická slavnost, spojená s průvodem.

Ovšem bylo lze čekat, že pokrokařští kulturníci této slavnosti budou klásti překážky. Vzpomeňme jen, co se naštvála sama „Osvěta lidu“ nepoctivě proti katolictvu toho kraje. Nadto v pokrokařsko-agrárníckých „Hlasech z Posázaví“ bylo dne 8. dubna t. r. uveřejněno štvavé svolání proti katolické schůzi; v něm mimo jiné se tvrdilo, že naše strana „živými řečmi (1) o ohroženém náboženství hledí rozeštvati lid a vznésti rozkol i nesvár do našich tichých dědin.“ Podepsány byly všechny nekatolické politické organizace.

Kdo pozoroval na Německobrodsku, jak tam dávno před sešikováním katolictva pustě rozeštvávaly lid organizace protikatolické, jak se tam surově katolictvu nadávalo, jak mu bylo rváno náboženské přesvědčení, ztrnul nad tím, podepsanou našimi protivníky. Tak! Náboženské přesvědčení tam při všech neurvalých útcech prý ohroženo nebylo!

A tak tehdy (12. dubna) místnost, v níž se shromáždila katolická mládež, musilo střediti proti poštvaným výtržníkům 9 četníků.

Leč katolíci jako svobodní občané nechťeli dále snášeti otrocká pouta, řekli si, že před vztekem protivníků nebudou stále zalézati jako syslové a připravili se k veřejnému vystoupení.

Ovšem před 25. červencem nastal mezi sbratřeny nepřáteli našimi veliký shon, vykonány předběžné úrady, jak si vylíti zlobu na katolickém lidu, který přece fanatikům neubližoval. Docela si „kulturníci“ zašli na c. k. hejtmanství pozeptat se, zda mají katolíci k ochraně povolání četnictvo. Vyzkoumavše, že katolíci o četnictvo nežádali, tím horlivěji se připravili na „kulturní a svobodomyslný“ projev. Přes to, že naši lidé dobře surovost protivníků znali, shromážděvalo se o 1 hod. odpoledne k průvodu na 2000 statečných katolíků.

Ale v tom již rafinovaně promyšlený manévř našich nepřátel byl uváděn ve skutek. Asi 500 osob nastavilo se do ulic, kudy se měl katolický průvod bráti. U Havlíčkova domu pokrokařské hlídky byly esileny.

A když průvod k tomu domu došel, začalo řádění, na něž by se vyjeveně dívali sami indiánští náčelníci. Hole se zvedaly, rváno na bezbrannou mládež, pískáno, nadáváno a docela i na katolíky pliváno. A mezi rozběsněným zastupem horlivě se činili i učeal pánové. Rafinovaní fanatikové lečně čekali, kdy náš lid se zapomene a nějakou neprozřetelností vběhne sokům do pasti. Vždyť víme, jak prohoané umějí ve své fantasii vyráběti pokrokařští provokatéři „klerikální násilnosti.“ Leč fanatikům sklaplo. *Našinci přijali výzvy nejmenší sprostoty s důstojným klidem.* A to rozvtekalo protikatolické štváče nejvíce. Když se večer vracel katolický průvod do města, zase rozestaveny hlídky kulturníků. Po celé cestě bylo vetřeno

Jak se líbil Poldíkovi nový život! Kačka hospodařila dobře, práce jí šla rychle od ruky, vařila líp než její muž. Čím víc lamač pozoroval, že draba jeho žena mezi všemi ženskými ve vsi nejmenší krásy pobrala, tím byl spokojenější. Aspoň se mu nebude toulat za jinými. Není nad manželkou věrnost!

Za šest neděl po sňatku v neděli Poldík spokojeně pobařoval před barákem. Kačka odešla s oznámením, že jde k tetě do Dražic a že se vrátí až ráno. K večeru už se lamač po ženě stýskalo. Vyšel si z dlouhé chvíle na blízký kopeček.

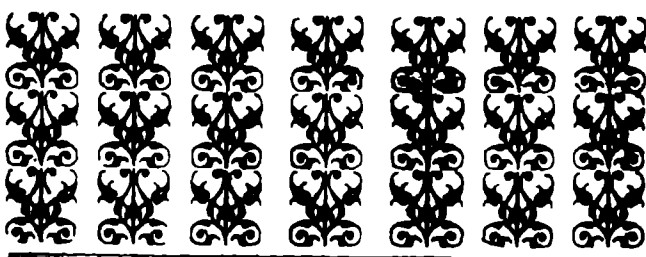
„A co, Poldíčku, proč dnes jako poustevník? Vy si do Koulova zatančit nepůjdete?“ ptal se polní pěšinkou přicházející kmotr Jicha.

„Ale — co bych tam dělal? Já na takové hlouposti teď nedržím. A jsem už ženatý.“

„Inu — právě proto se ptám. Vždyť tam vaše žena tančí jako blázen — a s mladými hochy. Proč jste ji tam pouštěl samotnou?“

„Tak — tak?“ zařval Poldík. „Já jsem si tu slotu vzal právě proto, že je nejšerednější, aby mi jen byla věrná. No — počkej, nevdečná holoto, ty harfenice, šlejšíško! Teď poznáš Poldu.“ — A trepky rychle pleskaly po rychle se vzdalujících patkách. Co se dělo potom, když uviděl lamač, jak se rozradostněný obličej ženy černá mezi tančícími, to těžko vylíčit. Tu nejlip zvolal s básníkem: „Čtenáři, neptej se, to nenapíše, neb všechny řeči by zde matny byly.“

Kéž Poldík Kačku dokonale napravit, aby se zhostil trudného domnění, že jest opravdu zrozen na nešťastné planetě!

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1863.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:

K 6,000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem května K 23,196.000-29.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

dle výpovědi.

Eskont

směnek a faktur.

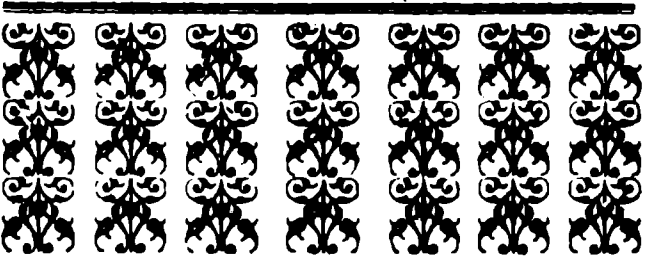
Směnárna.

Skladiště.

Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

katolíčkám pískáno, rváno „hanba“, plivalo se na poctivé syny národa znovu. A když na náměstí naši začali se zvuků hudby pěti národních hymnů, jako když do afrických lesů střílí. Jedení, kňourání, štekání, kokrhání ozývalo se z tábora pokrokovců, tak že lidé převržením tou kulturou ani nevěděli, stojí-li vedle civilisovaných lidí či vedle zvířecí. Hnusná vřava řádila dlouho, ačkoli katolíci nejmenší neprozřetelností nedávali nového podpalu k zvířecímu jakotu.

A když venkované usedali na svoje povozy, tu je obstupovali zuřivci s klacky v rukou a s kameny v kapsách. Kdyby naši nebyli rychle se vzdávali z „pohostinných“ míst, bylo by došlo k strašnému krveprolití. Vyjevenci pronásledovali naše až za město.

Jeden taky — intelligent městský řval jako pomínutý: „Ten dobytek patří vyhnat na Sv. horn. Ať se tam modlí!“ A odcházející pronásledování ještě daleko za městem. Na př. katolíci z Čes. Bělé přepadeni ječivou tlupou, v níž zjištění stoupenci strany agrární.

Teď jest otázka, co by nastalo, kdyby obrovský počet našich začal spláceti hrstce moderních barbarů stejnou mincí! Jako syslové by zalézli ti, kteří si troufají tolik jen proto, že trpělivost a důstojné vystupování našich dobře znají. Vždyť přece sama „Osvěta lidu“ 27. t. m. praví: „Počet účastníků nás nijak nepřekvapil, neboť že náš venkov pomalu celý propadá (? ten už přece katolickým byl dávno) hnutí klerikálního, to víme a stále na to poukazujeme.“

Nuže tedy — kdo projevuje větší snášlivost a vzdělanost? Obrovské zástupy katolictva, které s důstojným klidem snáší plivání hloučku nedospělých vyjevenců, či skrovný pokrokařský kádr, který si troufá páchat takové zvířecí surovosti na velikých davech katolíků?

Leč všeho do času! Katolík nebude vyháněn ďáblu belzebubem; při huronském tanci nepřátel slinu s tváře setře a dá odpověď jím, *důstojnějším, ale také účinnějším způsobem.* Pevná katolická organizace uvědomělou prací zlomí pouta pokrokařských otrokářů a zastaví šířící se sveřepé barbarství, které jest vředem národního vývoje a jež by zavedlo kulturu mongolskou.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY

KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všeck evropských jazyků s doprčkou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1863).

Telefon č. 17.

Nové jízdni řády.

Volné listy.

Filosofie pokrokařského učitelstva. V Žamberce na učitelské konferenci uznali za nutné dítkám prohlásiti: „Věť jen, co může rozumem pochopiti.“ Nic nového, neboť toto heslo opakuje se do nekonečna a táhne se celou tak zvanou racionalistickou filosofií. Víme také, jak se takové resoluce dělají. Ve shromáždění vystoupí jedinec, který své usobivé mínění vnutí ostatním, kteří musejí souhlasiti, aby nebyli vykřičeni za zpátečníky. Počátek všech věcí moudrých i nemoudrých pochází obyčejně od jednotlivců. Čest a sláva prostředních nebo podprůměrných lidí v tom záleží, že dovedou následovati příkladů, což není cstatné nic zvláštního zejména u nás, kde pokrokařskou filosofií jest všechno zpořehčeno a kde Masarykovo símě hlásí se věnde s rozbředlou chlubivostí k máložnému životu. Aby kdo mohl opakovat a papouškovat svou dlouhou, dlouhou, aby ji napřed vyslechl. Naše, jeden chytí jedno slovo v přeletu, druhý jiné slovo. Tento podstatně, ozen jméno přídavné. A tak sešívají se duhromady zbloudilé drobtý. Ale obyčejně se stává, že kousky frast, přiložené k sobě svými okraji, nemívají žádného smyslu, a běda — žáci toho nepozorují.

Vyhláška učitelské konference žambercké zasazena jest do rámu, jímž jest negace

náboženství, společná pokrokářům, socialistům a volným myšlenkářům. Požadavek odstranění náboženství ze škol prohlášení veřejně na konferenci ještě se otyčovali, až tuto jejich nerozhodnost odsuzujeme. Jest přece známo, kým pokrokářští učitelé jsou vlečení a kam směřují, proto jest záhodno, aby mluvili všude již otevřeně a přímo, čímž situace bude úplně jasná. Proč na konferenci schovávat za filosofickou floskuli to, co hlásáno jest v časopisech otevřeně? Proč vystrkovati jenom hrot a zamlčovatí příčinu a odůvodnění, proč byl nasazen? Když slavnostně v učitelském časopise bylo pověděno: „my jsme Boha v sobě již porazili“, proč tyto vášně napovídati a nedopověděti v projevu, jenž jest programovým výrazem pokrokářského učitelstva? Předpis v Zamberku sestavený jest chybný filosoficky i věcně. Filosofie prošla všechny výšky a hloubky ducha lidského, nepřemýšlela se o zjevech tohoto světa do únavy, stanovila hned to učení, hned zas ono, činila často až zoufalé pokusy, aby zprostředkovala co možno pravdivé poznání veškerenstva, ale na konec vždycky jeví se jako orel se zlomenými křídly, a její výsledek vrcholí v tom, že jest hrozně málo těch věcí, jež by rozum mohl poznávati s naprostou jistotou a ukojením. Zamberecký filosof ovšem stanovil svrchu uvedenou zásadu jako na výsost vědeckou, domnívaje se, že věda zaměstnává se jen tím, co rozum pochopuje a že víra náleží jen v obor náboženský.

Ale, žel, musíme ho zarmoutiti tvrdice, že není nauky, v níž by se víra a věda setkávaly a neměly potřebu jedna druhé, čímž stává se, že vše na světě, i věci nejhmatavější, jsou vydány v nebezpečení, státi se předmětem pochybnosti či upírání pro ducha lidského.

Zamberečtí filosofové věří zajiště v tělesa, protože je vidí. Ale musíme jim říci žalostnou novinu, že jich nikdy neviděli. Neboť ve skutečnosti, co viděli z toho, co jmenují tělem? Jisté vlastnosti, rozměr, tíhu, barvu, podobu, ale podstatu, to co jest pod tím, to neviděli. Jest potřebí jen zvýšiti teplotu na určitý počet stupňů, a co zbude z těch vlastností, z rozměru, tíhy, barvy, podoby? Vše se mění, vše uniká jako mydlina, jež rozplyne se ve vzduchu. Drželi se tedy pokrokářští filosofové v tomto ohledu jen zevnějšku a chytali se ho, jakoby to bylo něco podstatného, ale třeba jen trochu změnití podmínky, jen o několik stupňů zvýšiti horko — a vše jest urváno, chemik zůstane v laboratorii sám. Rozum podstaty těles nechápe, ale musí v ni věřiti. Zamberečtí filosofové však neschápejí ode dneška věřiti v tělesa dle své zásady: „Věř jen, co tvůj rozum chápe“.

Physiologové studují zjevy života, popisují, srovnávají je, vidí, že jedno druhým se vysvětluje, určují oběh krve, pohyb plic, tluknutí srdce, konstatují trávení, vyměšování a podobné. Ale podstatu života neschápejí. Jedním jest jí organism, jiným krev, jiní vyznávají, že ničeho nevědí. Slovem, o podstatě života, co jest život, neví se nic, rozum podstaty života nechápe, on v ni věří. Zamberečtí filosofové však v život věřiti neschápejí dle své zásady: „Věř jen tomu, co tvůj rozum chápe“.

Uvedli jsme jen dva příklady, a jest z nich patrné, že zamberečtí filosofové smetli všechno v nicota, neboť nemohou-li dle své filosofie věřiti v tělesa a v život, tedy skoro ve všechnu přírodu, nezbyvá jim již nic, ba důsledně nemohou věřiti ani sami v sebe. Tam vede papeškování nesažitých hesel. Nejsouce obeznáni s veškerou filosofickou prací, která v tisíciletích byla vykonána, naši milí mudrci nevědí posud, jak vědomosti lidské jsou omezeny a sami se nedopracovali toho hlediska, na němž člověk, předešl namáhavě všemi soustavami, s oddechem stane, aby třímal pravdu, že víra jest nutným a všeobecným živlem lidského rozumu, ať on svůj vlohby aplikuje na předmět jakýkoli.

Mnoho věří filosofové, co jejich rozum neprohlédne, mnoho věří přírodopysci, a kdyby nevěřili, nemohli by synteticky tvořiti. Existuje-li tedy víra v oborech vědních, nemají naši zamberečtí filosofové nejmenšího práva a důvodu, svoji vypíchnutou větou nepřítomně marněrovati proti víře náboženské. Ostatně i některé pravdy náboženské lze dokázati i rozumem, který byl v Zamberce tak neobratně a nevěcně zdůrazňován. A tak mohli bychom pokračovati do nekonečna, ale postačí zajiště to, co jsme již uvedli. Z toho vysítá, že nevědomost charakterizuje všechny ty naše pokrokáře, kteří žvatlají o filosofii. Jeden urve tedy kamánek, jiný jinde, a domnívají se ve své naivnosti, že s těmi neplodně naházených kamínek povstane budova. O všech těch věcech nemají žádného pojmu, ani pravého, ani falešného. Jsou slavnostní hodiny, kdy nemyslí ani sama se vyptávají na vakua, ani ji lidé mohli dobře prohlédnouti. Ti dva tři filosofové zamberečtí, kteří vtiskovali svoji marnost rozvážnější většinou, byli vedeni onou pýchou a domýšlivostí pokrokářského ocehu, která v Ma-

sarykové realističtější řádu se chce vtiskati uplatňovat. Proto tedy i v Zamberce přemluvíla samolásky: Hleďte na nás, jací jsme chlapci, co všechno víme a jak ta českou zpátečnickost a ten klerikalismus svým filosofickým monopolem převyšujeme.“

Pánové, zabrounsili jste na pole problémův a vyslovili jste zásadu, kterou nepochopujete a o které nevíte, že nemůže býti pojmána ve vašem absurdním smyslu. Tato zásada racionalistické filosofie jest dnes překonána, neboť myšlenková práce vede všude k těm důsledkům, že podstatou světa není hmota, nýbrž to, co rozumem nechápeme, to, co jest neviditelné a co jest duchovní podstaty. Pánové, ty veliké věci a otázky, o kterých jste promluvíli v Zamberce své slovo, nejsou diktandem, které tak snadno lze ve škole prováděti, a kdybyste tak zacházeli s diktandem, jako jste mrzčili filosofii v Zamberce, musil by vám p. inspektor na okresní konferenci dáti nedostatečnou.

* * *

Český a slovanský rytíř. Zesnulý Badeni, bývalý ministerský předseda rakouský, doprovázen byl do hrobu úvahami, ve kterých oceňována byla jmenovitě činnost jeho ve spojení s jazykovými nařízeními. Německé časopisy stříkaly jed, slovanské a české uznale vzpomínaly. Nicméně v některých slovanských a českých novinách rýsoval se onen cizácký směr, který i jinak poskytuje dosti příležitosti, aby s podivem, ba skoro s úžasem mohly býti konstatovány korupce a prodejnost, které by musily býti zakřiknuty a rázně umlčeny, kdyby v českém národě obíhala zdravá krev a báralo přirozené nadšení. Zhrocení a zdrcení musili by býti ti novináři čeští, kteří národní vlajku vystrkují jen na oklamání a zastření své duševní hnělosti. Kdo o věci umí přemýšleti, musí s uzarděním a hanbou si uvědomiti, že v našem národním tělese řádí piráti, kteří loupi svobodné a beze strachu, což jest hrozným příznakem bolestného úpadku.

O Badenim psal také „Čas“, jenž si udělil patent na národní vychovatelství a české cílení, a psal tak výborně, že článek jeho, přeložený do němčiny, mohl býti cenným příspěvkem židovské „Neue Freie Presse“. Badeni za nic nestál, Badeni nám uškodil, neměl jazykových nařízení vydávati, tak a podobně zněly české a slovanské vymoženosti Masarykova „Času“. Jsou smělosti, které se ničeho nelekaří, a „Čas“ se nelekaří již dávno. Vyskytne se jednou na ministerském křesle Slovan, který chce vykonati vůli českému národu kus spravedlnosti — skutečnost, kterou bychom mohli nazvati oasou na poušti — a najde se časopis českých inteligentů, který hájí po něm kamením.

A jak obratně „Čas“ své mínění dokazoval! Badeni přý pobouřil zbytečně Němce, udělal přelom do klidného politického vývoje. Logika to žru nouzová, které se chápe „Čas“ vždycky, kdykoli zastává věc nepravdivou! Rádi bychom věděli, co může býti politickým vývojem, když jím nemá býti vyhovění právnímu a přirozenému požadavku, o který zápasí všechny politické české generace. Či jest politický vývojem nějaká filosofická mlhovina, která nadutýkajíc se života národního, nepotřebuje býti vyjádřena právní formulí? Takové názory, věru, jsou hrozně málo realistické a s řádky epiky nějakému bezkrevnému sořstovi, než člověku, jenž osvojuje si právo mluviti o důležitých potřebách politických a národních. A že Badeni pobouřil Němce? Kdy pak se Němci nebouřili, bylo-li nám někdy jen kousek práce přiznáno? Či máme čekat, až se Němci nebudou bouřiti? Ale tato otázka jest již vlastně velikým psychologickým problémem, na němž by měl „Čas“ vyzkoušeti své schopnosti, jej rozřešiti a zařaditi tak do svého kalendáře rubriky: předpovídání politické německé pověrnosti.

A tak ať „Čas“ o Badenim kroutil své vývody jak uměl nejlépe, jisto jest, že z jeho vývodů nemluvil duch pravdy, nýbrž nepřátelská bizarní cizota, která chodí po cestách člověku opravdu českému zakázaných. Všem upřímným Čechům byl Badeni ministrem, jenž českému národu po nesčíslných jeho zklamáních nadějích a vleklém úmorném zápasu dal právo, nad kterýmž lid zajásal, jako by s prsou spadla centajřová tíže. Badeni nemohl za to, že jazyková nařízení byla zase vzata, protože tu působily větší politické síly, než byly naše, kterážto skutečnost, bohužel, vrhá své stíny do všech našich politických zápasů. Český národ neměl by ve své většině povahové ušlechtilosti, kdyby Badeniho neuchovával si ve věčné paměti a kdyby neodmítli „časovské“ pichlavosti, které přičí se nejen příkazům humanity, ale odporně potírají také české a slovanské cílení.

Ostatně „Čas“ sází své cizácké sazenníky také na jiných lánkách českého života. Pozorný čtenář mohl si všimnouti v posledních dnech, jak útočil proti ruské vládě, že hájila svých

zájmů v Persii, a zabral se do věci s takovou opravdovou pilností, jako by běželo o nejživotnější zájmy jeho vlastní. Vykládal ze široka, že Rusko tam nemá co dělati, s třesením předpovídal již válku, do které prý se Rusko zaplete; ať prý své vojsko odvolá dříve, než bude pozdě, a ruská vláda ovšem byla mu zase výlupek veškeré neschopnosti a neprozíravosti. Zatím však se ukázalo, že ruská vláda řasila a vyjasnila perskou zápletku dříve, než kalafunové blesky, vyráběné v redakci „Času“, mohly na ni do Petrohradu doletěti a než bylo lze Stolypina a Izvolského veliké státníky z „Času“ ve svých tajných kabinetech uvítati. A tak nejen z vysoké politiky časové nic se nenskutečnilo, ale kromě toho podán opět doklad k tomu, že realističtější časopis proti ruské vládě stojí co stojí musí býti nepřátelsky zaujat. Docela v duchu novin židovských, ve kterých proti Rusku jedovatá zloba stále vše jako úkrop v hrnku.

Jako otvíralo se nebe před „Časem“ po každé ruské pcrážce v Mandžurii, tak i nyní neopomíjí žádné příležitosti, aby se svým hněvem nevyhrkl a neukazoval svou hroznou tvář. Možná vůbec říci, že „Čas“ svým přátelům slouží věrně a že jest slovanským a českým rytířem — ale s židovskými kazy.

* * *

Neplette biče sami na sebe. Poslanec hrabě Sternberg uvedl na forum veřejnosti otázku židovského německého listu „Neue Freie Presse“. Připomíná, jak list tento průběhem doby uvedl ve svou moc státníky, politiky a národy a jak zhoubný vliv provozuje na parlament a jeho pracovnost. Pro nepohodlné politiky má účinnou zbraň, totiž umlčování. Schvalujeme, že poslanec Sternberg vrhá ostré světlo na místa, kde dávno bahno mělo býti vyčištěno. Ze tento bursiánský, německý a židovský list podmaňuje si vlády a že jest co nejurčitěji zpravován o důležitých vládních rozhodnutích dříve, než o tom mají potuchy i vlivní politikové, jest známo a jest velmi smutné. Ale že jeho mravní význam podporuje se i českými poslanci, jest přímo zahanbující.

Jelikož hrabě Sternberg toho bodu se nedotekl, jest nutno, abychom o něm promluvíli. Jest dlužno vřed tento rozfíknouti, neboť nelze déle mlčeti, když takový tiskový metitel za každé nám přiznané právo n když takový rozseváč nepřátelství proti českému národu těší se vážnosti našich válečných politiků. Loni, tuším, prošla novinami obšírnější rozprava o tom, jak nabude většího jména poslanec, o němž židovsko německý list ten se rozepíše anebo jehož řádky zařadí milostivě do svých sloupů.

Pokud známo, jest častějším hostem u „Neue Freie Presse“ Masaryk a také Kramář.

Těchto besed u národního našeho vražedníka nelze omluviti ničím, zejména ne mlčením, že správy v něm uveřejněné doniknou v širší obecnost a že důkladnějších informací nabudou činitelé, kteří by jinak o zájmech našeho národa tápali ve tmách. Pravdivé lčené útlasky, kterými jsme od Němců zahrnováni, list tak jako tak nepřijme, a pro nějaké rezervované projevy politické blahosklonnosti u zavlého nepřítelů nepotřebujeme se doprošovati. Národ český nestojí a nepadá tím, když židovsko německý list několik řádků poslaneckých vytiskne nebo nevytiskne.

Mohlo by se snad z leckteré strany poznamenati, že moderní významný politik nad takové hledisko musí býti povznesen a že musí dbáti, aby jeho názory byly tlumočeny ve světovém listu, ale na druhé straně nelze opomíjeti pravdy, že národ náš, zápasící v tak těžkých poměrech, musí přesně dbáti národné a vlastenecky přípustných nebo nepřípustných hranic a že musí šarlivě střežiti čistoty zásad, jejichž rozměknutí má v národní povahu vždy povážlivé následky. Všechny takové poměly německému tisku nám nepřinesly užitek ani v nejmenším, jistě však vzbuzují tajný výsměch u německých redaktorů a poslanců, že se uchylujeme pod jejich tiskové křídla. Politicky nám to neprospívá a výchovně nepřináší to nic k povznesení a udržení národního charakteru. Bez ryzosti povahy nemůže míti národ pravdivý, souvislostí a zdraví. Proto musí se brániti každému i nejmenšímu nedopatření, které by mohlo mravní jeho podstatu oslabovati a vytvářeti mdlé ovzduší. Nevíme určitě, z jakých skrytých vláken utkává se život národů, ale viditelná, škodlivá vlákna natno přetřívati, zejména když to jsou činy, které mohou míti za následek nové činy a nové city, duševní národnímu nepřiznivé. Nechtějí-li býti naši váleční politikové svými vlastními báký, nechť tedy do „Neue Freie Presse“ nepíší a nepletou biče sami na sebe i na národ, jenž v listě tom přátelské ověny nikdy se nedostane.

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovací, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se uctivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží broby, křížové cesty atd., zhotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednávce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četné
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

Ubrana.

Výsledky nejpokrokovější éry. Po řádění Clémenceauové krčí se u nás schliple ti, kteří za boje katolictva se zednářskou vládou francouzskou pěli nadšené hymny na světový reformní názor protikatolických pohlavárů. Matematika proticírkevního účtování končila tak trapným schodkem, „positivní reformní“ náběhy končí takovou bezradnou anarchií, že již nyní u nás sami pokrokaři hledí odvrátiti pozornost od smutné bilance toho roztrfštěného, tápajícího pokroku. Při svém pokrokovém alarmu již nevolají: „Víte, jak stkvělý příklad podala nám Francie!“

Právě za éry Clémenceauovy zanedbávaly se hříšně palčivé sociální otázky, ačkoli při rozhodné palbě do katolictva slibováno fari-zejsky dělnictvu, že se konfiskací církevního jmění získá celá miliarda, která se věnuje na pojištění dělnictva. Leč — jmění sebrané si rozdělili mezi sebou licitační úředníci, pokrokařští advokáti a lichváři.

O slibovaném sestátnění železnic vůbec se ani nejednalo, slibované zrušení trestu smrti dosud nenastalo.

K volební reformě do této chvíle není ani předloha vypracována. Při dosavadním systému přes všechno všeobecné hlasovací právo stanou se poslanci výhradně lidé taci, kteří si nerozlučovali boháče. Proto protikatoličtí kapitalisté, kteří jazykem projevovali chudinu plno lásky, na reformu volební nespěchali. Aby si vláda pojistila přízeň poslaneckých kšeftářů, kteří většinou s mandátů řemeslně seají pro sebe, zvýšila jim roční příjem z 9000 franků na plných 15.000 franků. Přes to však, že každý poslanec běže měsíčně 1250 franků (našich 1190 korun), vykonávají tito volení zástupcové národa svoji povinnost tak líně, že se pomýšlí na domocovací prostředky. Pěkná chuť k demokratické vládě u samé smetánky lidových zástupců! Právě proto, že v rozhodném, nejkritičtější okamžiku velká řada poslanců nebyla přítomna, Clémenceau padl. Ze všech 788 poslanců francouzské sněmovny bylo přítomno pouze 414.

Mélo dojítí též k berní reformě, která měla přesunouti velikou část daňového břemene na bedra velkokapitalistů, jimiž jsou ovšem výhradně židé. Leč reforma odpočívá klidně již dlouho ve výboru.

Proti církvi měl Clémenceau kuráže dost. Když však začala stávka poštovních zřízenců, když antimilitaristická propaganda zvedala stále směleji hlavu, když dělnictvo se bouřilo, když bylo dokázáno, jaké strýčkovství a úplatky rozhodují o obsazování výnosných míst, samovládce Clémenceau zůstal bezradný. Církev tudíž měla zapřísněného soka, na nějž naši nepřátelé nejsou pranic hrdí.

„Pokrokový“ tisk o pustém řádění nevlásteneckých fanatiků v Německém Brodě. Jest zajímavé, jak si dovede vždycky pokrokařský tisk svoje filosofické zásady upravit, dopustí-li se někde pokrokaři barbarství, které u jiných lidí masarykovské tiskoviny co nejpršeněji kárají. Masarykovská filosofie jest v praksi kaučukovým kloboukem, který se dá vložiti na hlavu každou.

V Něm. Brodě rozhodně mají větší historické právo katolíci, než rudí poddaní vídeňského semity Adlera a než „husité“, kteří zásady husitské fanaticky potírají, papouškujíce protikřesťanské fráze po německých židech. Leč „Osvěta lidu“ dne 27. t. m. mluví o katolické slavnosti jako o „vpádu klerikálů do města Havlíčkova“ a o „klerikální demonstraci“. Tak dovede zachrovti s významem slov. Přehazuje význam slova jedním úderem svého kaučukového proutku.

„Vystoupení této strany v městě Havlíč-

kově (bylo tenkrát to město židovské či katolické?) bylo drzou provokací (!), již odsouditi musil každý sebe klidnější člověk.“ Ach, ti klidní pokrokaři! Vyháněl snad katolické průvody z toho města Havlíček?

Prý klerikální strana chtěla maskovati svou národnost zapněním hymny u domu Havlíčkova. „Lid český nestrpěl však této provokace (!) černých a silou elementární vzepřel se...“ Snad už teď katolíci náležejí k cikánům nebo Tatarům; patrně germanisující židé mají v národě větší právo než katoličtí Čechové. Kdyby taci židé vzdali hold památce Havlíčkově, šlel by radostí a nadšením požidovštělý tisk český, který nadává k tolikům „černá internacionála“ a zároveň se vzteká, když titíž katolíci projevují ducha vlasteneckého.

A v úvodníku „Osvěta lidu“ hlásá podobně: „Manifestace byla velkou troufalostí klerikálů...“ Na tuto demonstraci odpovědělo pokrokové občanstvo protidemokratickou, která byla nutnou obranou (!) světlé památky Havlíčkovy před klerikálními znešvácením (!). Je opravdu k neuvěření a přece pravda: klerikálové chtěli uctiti památku Karla Havlíčka, zasedání (!) nepřítelů Říma“. Prý katolíci „anektují vynikající české lidi pro sebe. Je to blasfemie (!) odporná, je to urážka české minulosti, je to podvod, ale klerikálové se ho neštítí.“

Zde čtenář vidí, jak požidovštělý tisk s úžasnou smělostí dovede másti pojmy, jak chce v nepřičetném vstupu historii našeho probuzenského hnutí mrzačit a jak neurvale snaží se katolíkům znechutit spolupracovníctví na národní práci. Tedy rozhodnutí katolíků, aby se zapěla před domem Havlíčkovým národní hymna, bylo rouháním, urážkou, podvodem, proti němuž byla obrana nutná!! Tu se skutečně našinec táže, zda chrtil ty nenávisné výlevy člověk přičetný. V Praze extravlastenecké kruhy ani slovíčko nenamítali proti tomu, když při slavnostním studentském představení v „Národ, divadle“ představení Husa žid. Za to však katolík nesmí zapěti ani národní hymnu před domem Havlíčkovým, jakkoli Havlíček zemřel jako oddaný syn katolické církve — *„dáv se sám o své válce saopatiř svdlostmi umrářitelch, jak jest nyní s naprostou určitostí zjištěno. To snad podvodný pisatel, který vyčítá podvod jiným, ani sám neví.“*

Ale měl by přece věděti již dávno aspoň tolik, že kněží naši horlivě Havlíčkovi v práci vlastenecké pomáhali, až se dali žalářovati, že Havlíček prohlásil, jak vždycky rád vidí hodného kněze, že se od extranárodovců opustěného Havlíčka v době nejtěžší ujal kněz a — že by bez ideálního lidu katolického Havlíček (jako každý vůdce) nebyl svedl téměř nic.

A teď lidé, kteří vítali s velikou pompou na volnoomyšlenkářský sjezd do Prahy cizí židy, rouhající se základním pravdám náboženským i přesvědčením Havlíčkovým, odvažují se upracovávat, poctivý český lid uvatí při projevu vlasteneckém. Vztekají se na jádro národa, pokud nepropadlo dosud pokrokařské zvlášlosti, na ten lid, jehož otčové zachraňovali českou řeč v dobách nejhorších.

Leč — humanističtí dobrodinečkové, náš lid už dobře vidí, kdo podvádí, kdo se rouhá, kdo tropí komedie. Podvodem jest hlásiti se k Husovi a podvracet zásady, které Hus považoval za nejdůležitější. Podvodem jest nazývat se stoupencem Komenského a přitom vyháněti křesťanské náboženství ze školy. Drze podvádí národ člověk takový, který se ohlíbí vlastenectvím a lidovostí, ale přitom na pokrovně chudé krajany nestydatě plivá, naháněje svým žtváštým vodu na německo-židovské mlýny. Nestydatým podvodníkem jest ten, kdo prohlašuje náboženství za věc soukromou, ale sám na veřejnosti stále se o naše přesvědčení otírá. A s takovými podvodníky sdružuje náš uvědomělý lid tím dřív, čím častěji taci fari-

zeové budou provozovati kulturu odkoukanou od zvířince. Našinci pájdou ku předu, třeba by se chlebařské intelligence sebe více před povykem pokrokařských kulturníků do kouta krčila.

Politický přehled.

Poláci, Rusíni a Slovinci v parlamentárních prázdninách mají slovo, k nim se upírají oči všech nesnášlivců německých, jak se se-ekupí k obávané Slovanské jednotě. Slovinci jsou nadšení pro taktiku svých poslanců, kteřížto jsou na četných schůzích vyzváni, aby v obstrukci vytrvali také v tom případě, kdyby mělo dojítí i k rozpuštění říšské rady. — Vůdce polské strany lidové Stapiński pak prohlašuje, setrvají-li všechny strany německé v odporu proti nejspravedlivějším požadavkům jiných národů, nebudou to moci snést ani Poláci ani jiní zástupci Slovanů bez ohledu na následky. Aspoň polská lidová strana nebude moci za žádnou cenu zůstat v bloku s německými stranami proti Slovanům. Posl. Stapiński žádá vytvoření nové většiny a rekonstrukci ministerstva pro podzimní zasedání říšské rady. Nestane-li se to, lze očekávat bankrot centrálního parlamentu a celého centralismu. Také ruský klub opovídá vládě další boj, potrvá-li systém Bienenrthův i v podzimním zasedání říšské rady; v tom případě odhodláni jsou Rusíni připojití se k Slovanské jednotě.

Čech stává se pomalu psancem nejen ve vlasti své, nýbrž v Rakousku vůbec. Tak na př. německá národní rada dolnorakouská a svaz Němců dolnorakouských švou dále zuřivě proti Čechům dolnorakouským, vyzývajíce veřejně k násilnostem proti nim a úřady ponechávají jim úplně volné pole. Ovšem tak se nikdy nedoje ke smíru českoněmeckému.

Pro bukovinský sněm za souhlasu všech stran v zemi připravena volební reforma. Počet mandátů s 31 zvýšen na 59. Volební kurie zůstanou, ale mandáty budou rozděleny dle zvláštního národnostního klíče dle vzoru moravského. Rumuni, kteří měli dosud 13 mandátů, obdrží nyní 21, Rusíni 16 (dříve 6), Poláci 5 (dříve 4), střední strana velkostatků 2, Němci a židé, kteří měli dosud 7 mandátů, dostanou 13. K těmto se druzí 2 virilní hlasy: arcibiskupa a rektora university. Ve všech kurích volí se tajně a přímo.

Car nastoupil cestu do Francie a Anglie, koncem září odcestuje k návštěvě italského krále Viktora Emanuele.

Francie má už nové ministerstvo Briandovo, jemuž sněmovna vyslovila důvěru 306 proti 46 hlasům. Briand slibuje politiku míru doma i na venek, různé opravy sociální a pokrok, chce pořádek a pokoj, nebude obmezovati svobody. Slibů plno, jejichž nedodržení zakusí jistě především katolíci francouzští. Vše zůstane asi při starém.

V otázce křesťské prokládá Porta, že běže na vědomí ujišťování mocností o zachování suverenních práv sultánových, stejně jako práv Mohamedánů. Vměšování se třetího státu do správy ostrova nemůže Porta dále trpěti. Jenom tehdy, až toto vměšování přestane, může Porta vstoupiti v nové vyjednávání o autonomní správu pro ostrov na základě suverenních práv sultánových.

Španělsko prožívá právě těžkou krizi, vzniklou následkem bojů Španělů u Melilly. Melilla jest malé síce, ale staré město na severozápadním pobřeží afrického, jen asi 15 km jihozápadně od Maroka. Melilla se svými skalními útesy tvoří nedobytný přístav, s něhož Španělé ovládali oceán, ale nikoliv pevninu okolní. V Melille a okolí, které jest pod svrchovaností sultána marockého, vynikají domorodci loupeživostí a nepoddajností. Na zkrocení jich posílají se ze Španělska pluky vojska, které má s domorodými Kabyly práci velmi nesnadnou. Boje zuří tu se vši krutostí, z čehož ve Španělsku velké jitření proti válce. Dělnictvo ve Španělsku se bouří, prohlásilo generální stávku a odpovědi vládní jest na to vyhlášení stavu obležení ve třech provinciích.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou: vdp. Vinc. Klepřík, č. kanovník, rytíř řádu Frant. Josefa, b. vikář, děkan v Rychnově n. Kn., skutečným konsist. radou a assessorem; p. Frant. Ryšner, b. notář, far. na odpot. v Cerekvici, osobním děkanem; p. Karel Kotrbolec, far. na odpot. v Hradci Králové, osobním děkanem. — Ustanovení jsou: p. Petr Šimek, far. v Dolní Branné, za faráře do Libčan; p. Václ. Stýblo, kaplan v Dolních Kralovicích, za faráře do Zahrádky (u Ledče); p. Ant. Zikeš, administr., za faráře v Pračově; p. Dr. Jindř. Dušek, katecheta v Berouně, za faráře do Křtova; p. Jos. Soukup, kaplan v Rostokách, za administr. do Dolní Branné; p. Al. Dostál,

kaplan v Nov. Městě n. M., za administr. do Zvole; p. Jindř. Drkeš, kaplan v Krásné Hoře, za administr. tamtéž; p. Jan Řib, administrátor, za kaplana v Libčanech; p. Frant. Stejskal, kaplan, za pros. katecheta ve Dvoře Králové n. L.; p. Aug. Michálek, kaplan v Heřm. Městci, za kaplana do Vejvanovic; p. Ed. Matouš kapl. ve Vejvanovicích, za kaplana do Hofman. Městce; p. Jindř. Kozel, kaplan v Mestřici, za pros. katech. do Nového Bydčova. — Na odpodínek vstoupil: p. Jan Machek, b. notář, farář v Koutově. — V Pánu zasnuli: p. Václ. Groh (V Vulu), b. notář, far. ve Zvoli, † 29. června (naroz. 1848, vys. 1874); p. Ant. Trávníček, kona. rada, b. vikář, farář v Krásné Hoře, † 4. července (naroz. 1839, vys. 1862). — Uprázdňená místa: Zvole, fara, patron. náboj. matice, od 1. července; Dolní Branná, Hennenersdorf, fara, patron. Jana hrab. Harracha, od 1. července; Krásná Hora, fara, patron. zemského výboru, od 7. července 1909.

Schůze městské rady dne 26. července. Žádost správního výboru „Českého domu“ ve Vidni za příspěvek na stavbu postoupil se k rozpočtu na rok 1910. — Vzáto bylo na vědomí, že c. k. místodržitelství ustanovuje místní jednání stran projektu elektrické centrály na novém jezu labeckém s pohonem turbínovým na den 12. srpna 1909 dopoledne. — Panu J. Semeckému, hostinskému, udělil se povolení k obývání jeho novostavby na parc. č. 4 v bloku R v Pospíšilově třídě. — Panu Jeronymu Řiščíkovi, posluchači c. a k. vysoké školy svérolékařské ve Vidni, povolil se docházení na městské ústřední jatky v době prázdnin k účelům jeho studií. — Žádost pana V. Nedvídky za udělení povolení prodeje limonád, kávy, čaje atd. v jeho domě čp. 340, postoupil se odborn. živnostenskému. Udělena byla jedna mimořádná podpora, jedné žádosti za udělení příspěvku na byt a jedné za zvýšení podpory nebylo vyhověno.

Mimořádná schůze okresního zastupitelstva konati se bude dne 31. července 1909 o 10 hod. dopol. v zasedací síni Okresního domu v Hradci Králové. Program: 1. Volba tří veriřatů protokolu. 2. Žádost obce Pražského Předměstí o vyloučení ze zdravotního obvodu Kučlenského a prohlášení obce za samostatnou obec zdravotní. R-ř p. Jar. Červený. 3. Návrh správního výboru všeobecné veřejné nemocnice na systematické místo II. obětového a zvláštní mady sluskám. Ref. p. Jar. Červený. 4. Žádost obce Piletic o povolení k odprodeji obecního posemku č. kat. 426/2 Ref. p. J. Jarkovský. 5. Návrh okresního výboru na zařízení elektrického vedení a osvětlování některých adaptací v Okresním domě č. p. 295 (Grandhotelu). Ref. p. Dr. Fr. Ulrich.

Na katolický sjezd darevali: Jednota katol. tovaryšů v Chrudimi 40 K; po 20 K: Katol. národní jednota žen a dívek v Chrudimi, Katol. organizace v Ces. Skalci; vřdp. Fr. Novák, děkan n. o. v Přelouči 10 K; Nejmenovaný 5 K; p. Fr. Stovicek, stavitel v Chrastu 10 K. — Zaplat. Pán Böh!

Výlet do lesa n. Záměné bendy pořádá podprůra a vzdělávací jednota státních zřízenec pro Hradec Králové a okolí v neděli dne 1. srpna, v příde nepříznivého počasí dne 8. srpna t. r. Program bohatý a pestrý. Překvapující atrakce. Vstupné v předprodeji 20 hal. v hlavní trafice p. Macáka jakož i u všech funkcionářů; u pokladny v lese 40 hal. za osobu. Povoze do lesa a zpět lze za malý poplatek pořídit. Hrubou obstará chvalně známá kapela ze Světi Mšenim p. kapelníka Sekyry. Čistý výtěžek ve prospěch vdovského a podpůrného fondu.

Ještě o regulacích pláněch Hradce Králové. Pro naši lokalitu o výsledcích poroty, klasifikující předložené projekty nového města, vyřídili se na nás „Ratibor“ jako od řetězu s obvyklou svou noblesou, nastudovanou dle krasomluvy syna Heliova. Bese všeho plomocenství obhajuje zastupitelství obecní a porotu soudců, školní lokalita naše o těchto činitelích se ani nesmíňuje, takže jate na konci tohoto siláckého výkonu očekávali, že pisatel parádoval své obhajoby smekne klobouk a půjde k obhájeným vybirati. Přejeme mu dobré pořízení! Nám je to lhotažao, u koho vybírá. Rovněž „Osvěta lidu“ napadá nás pro zmašnou lokalitu, školiv ji sama vlastně vyvolala svým chlubným bonosem, že druhou cenu dostal jejich generál, takto laik v technice, p. dr. Klampar. Nyní stydlivé domává, že projekt technicky vypracoval vlastně p. architekt Liska. Zdá se, že chtěl pokrovový list před blízkými volbami nasypati voličům písku do očí, jako by spása příštího Hradce záledele od nápadu městského p. fyzika. Tak tedy jen pokrovové a vědy pravdu! Samo sebou se rozumí, že trváme při svém názoru, že regulací plány měly být vypracovány před stavbou Aningrovy továrny, a kdo svou moudrost neberpá jen s „Ratibora“, dá nám za pravdu. Snad bylo zabráněno vypsaným konkursem dalším znehodnocování cenných stavebních pozemků, ale to ukáže budoucnost. Přáli bychom si jen, aby plány nesmačaly závoru sdružbe souvoje malého průmyslu, jenž nemá v městě našem na rtích ustláno vzhledem ku bláboviti, projevové velikého průmyslu. Kritika veřejných podniků také si nedáme zabírat lidmi, kteří na nádej obecní blůmens se

připějí ani viedrou, kdesťo my a naše členství na nich snadně participujeme.

Panf de Vamberie. V neděli dne 8. srpna přijde proces s Hradce Králové do Vamberie. Účastníci procesí sejdou se před 6. hodinou na hradeckém nádraží. D. Starkoče pojedě se vlakem, odtud pak pěšky do Vamberie. Dne 10. srpna přijde se zpět. Procesí jde za každého počasí.

Zahradní slavnost v místnostech hostinského p. Šprýhara pořádá pod protektorátem Sv. Josefské jednoty dne 1. srpna organizace mládeže křesť. sociální na Sles. Předměstí. Program: solové vystupy, tombola, pošta, koulení o ceny, rybolov. Začátek ve 2 hod. odpol. Vstupné do zahrady 20 hal. Hudba černilovská. Večer věneček.

Hospodyňské škole ve Stážerách udělena byla státní subvence 4250 K na postavení elektrárny.

Dobřemice. Jak jsme v minulém čísle krátce oznámili, zemřela dne 21. t. m. v Dobřemici matka tamního vdp. faráře, p. Marie Nováková, choť nadlesního v. v. Paní opravdu šlechtná, povahy vzácné, již musil si každý vážiti a vážil každý, kdo ji znal. Pohřeb její, jenž se konal v sobotu 24. t. m., byl projevem úcty k zesnulé i upřímné úcty k bolem postýlým. Po slavných zdušních službách Božích byla rakev, spouštějící na katafalku před oltářem a pokrytá sponou květů, vykropena od vdp. Václ. Kracíka, faráře a bisk. notáře z Bělé, za asistence 13 duchovních; po přespívání „Libera“ bouli se impozantní průvod s kostela. Hlubokým dojmem působilo, když čtyři synové v Pánu zasnulí sami vynášeli rakev matčinu z chrámu Páně, vstáli na sv. pole: uhládali do posvátné půdy; a když dp. farář Novák nad otevřeným hrobem děkoval všem, kteří mu maticku doprovodili na poslední cestě, nezůstalo jediné oko suché. Kdo věděl, či jen slyšel, jakou hroznou nemoc zasnulá paní trpěla a co zakoušela, nežli milosrdná smrt ji vysvobodila, ten přije jí klidný spánek. Odpočívaj v pokoji, po boji!

305. valná hromada I. čes. spolku pro zvelebení včelařství, zahrádnictví a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimi koná se v neděli dne 1. srpna 1909 o 2. hod. odpol. v Záměru v hostinci p. Al. Chmelky. — Pořád: 1. Zahájení schůze. 2. Rokování o těchto otázkách: a) Účinek z řádně pěstovaného stromoví (Sdělí p. V. Doležal, redaktor „Dom. a školní Zahrady“); b) Význam včelařství v době nynější. 3. Volná návrhy.

Pokrokařská středstva na Časlavsku. Náš okresní časopis „Pravda“ napadá jest v poslední době protiklerikálními záchvaty. Nemůže-li si smyslouti na tom neb onom organizátora mládeže a dospělých, aspoň se potěší nějakou tou protiklerikální historkou. Zvláště „antiklerikalismem“ očkovaný pořadatel rubriky „všelicos“ nedá si ujit příležitost, aby se o klerikály neotřel. Posledně vyhraboval s pokrokařských časopisů dle svědectví kat. listů moravských skrs na skrs vyhanou historku o „jednom“ sedláku z Rataj u Olomouce, který pry děvečti obuděm, ješ mu synka z vody vytáhl, nedal žádnou odměnu, protože synek má „posvěcené hagnosek od samého papěra“ na krku a ten by mu nedal utopiti. Když už ten pořadatel „všelicos“ tak se ujímá „diakroce“ za prokázané služby, ta bychom ho upozornili na bližší adresu. Jeden pan akademicky vzdělaný, graduovaný a každým coulem protiklerikální — kočmu, který mu posloužil, daroval za šhodinovou práci — jedno číslo „Havlíčka“. Kavalíri Co?

Z Časlavské. Výroční zpráva c. k. gymnasia přináší jubilejní oslavou básně prof. Jos. Jelínka: Věčné památky J. V. císaře a krále; 1848—1908. Job. dváhu prof. Václava Chabry a vypsalí loyálních slavností ve dnech 1. a 2. pros. 1908 od prof. K. Janouše. K tomu řadí se vzpomínka na ř. prof. Václava Sarbocha od Fr. Kohouta a zpráva o výstavě žákovských prací křesťanských, kterou 28. a 29. června uspořádal prof. V. Klein a jež potkala se se značným zájmem a všeobecnou pochvalou. Ze správy školní, sestavené ředitelstvím ústavu, patrno, že ústav drží stejný krok v návštěvě žactva i jeho prospěchu. Ze 218 žáků bylo výborně způsobilých 49; způsobilých 139, celkem způsobilých 5 a nespůsobilých 16; opravná zkouška povolena 9 žákům. Mezi žáky byly 8 privatistky a to dvě v třídě první a jedna v třídě druhé. Ze 12 abiturientů prospěli 4 výborně, ostatní usnází dospělými. Stipendistů bylo 8; zvláštních podpor peněžitých dostalo 15 žáků. Vedle toho podporoval spolek chudých 94 žáky knihami a 35 žáků obědy, za něž vydáno 954.76 K. — Schůze „Hlavořá“, jak lidově byla nazvána po vyvěšení plakátu, svolána byla na neděli 25. července do Dukařova divadla sociálními demokraty. Měl na ní mluvit dr. Šmeral, ale přijel místo něho soudruh Tušek. Účast byla slabá, divadlo zelo prázdnotou. O hlavních sdružovatelských potravin ovšem nebyla ani zmínka, odešla to toliko vláda a agrárníci a klerikáli; ovšem k váli efektu nebylo poselstvím, jací klerikálové. Ostatně celá řada soudruhů. Taška byla až na nábožní obyděných bláznů slabá. Přítomníkovy se mára nábožnost snažil se uvést občan Poláček, ale byl

křikem umlčen a když se proti tomu ohradil, se sdu vynesen. Tak se mu odměnili bývalí jeho soudruzi, pro něj sviděti o volbách a nasazením zdraví i oběti hmotných příkladně pracoval. Také kus té svobody sociálně-demokratického ráje! Po odhlasování neškodné resoluce se schůze bez jakékoli veřejné pozornosti rozešla. — Uprava Bralenky, po níž bylo již tolikrát veřejně voláno, byla aspoň částečně v těchto dnech započata. Řečiště má být vypraveno tak záypem, aby voda mohla rychleji odtékat a nestála v jamách, kde hnila a neznositelný zápach šířila. Přáli bychom našemu stavebnímu úřadu aby se mu „regulace“ zdánila, a myslíme, že s ní stejné smýšlení bude všechno obecně, to, které navštěvuje náš hřbitov, sviděti. — Nová tiskárna povolena byla právě c. k. místodržitelstvím a bude co nejdříve otevřena. Jaké následky to bude mít pro veřejný život, ukáže budoucnost. — Sjezd kolegů r. 1884 absolvovalých čtvrtou třídu býv. sdejšího nižšího gymnasia městského konal se ve dnech 25. a 26. července za účasti 17 panů, kteří zaujmají významná a platná místa v naší společnosti. Prvý den věnován byl přátelskému večírku v místnostech Členácké Besedy, den druhý zádušní mši sv. za ř. spoluzáky a prof., sloužené vdp. farářem J. Kostkanem, primusem třídy, prohdě města a společnému obědu, jehož účastenil se bývalý katecheta vdp. bisk. notář Fr. Macháček a zástupce ředitel p. prof. A. Pokorný. Ku sjezdu poslal pozdravů a sarově omluvy telegram býv. ředitel dr. B. Stránský a mnozí kolegové. Celá schůze nesla ráz srdečnosti a přátelské lásky v našich dobách tak vzácné. Hlavní zásluhu o sjezd mají pp. J. Kostkan, farář z Pusté Kamence a J. Svoboda, c. k. finanční koncipista z Časlavě.

Změna politického přesvědčení. (Dokonč.) Tvrdce všehomíra jest shovívavý, avšak spravedlivý. Kdo chce tázati se o Jeho radu ve svém svědomí, musí své srdce dříve očistiti a zúšlechtit. Ve zúšlechtném srdci jest napsáno v souhlase s božskými zákony vesmíru: „Miluj svého bližního jako sebe sama.“ Dle toho, jak člověk vypěstuje svoje svědomí — jeví se i účinky v životě ať již soukromém nebo veřejném. Na dva velké tábory rosděluje se dnes lidstvo: na tábor sobců, kteří pracují jen pro sebe, pro svou kapsu a na tábor lidí neobebeckých, kteří jsou si vědomi, že člověk není útlém žiti jen samu sobě nýbrž i své rodině, obci, svému národu — ba celému lidstvu. Státím pro lidstvo jest, že kromě sobců ať i své lidé zajati pro vyšší cíle, nežli jest tent: hmotný život, který stane se potravou červů. Představme si, že by sami sobci vládli ve světě, že by rodiny měly takové živitele, obce takové příslušníky, stát takové národy — jak by to kolem nás vypadalo? Hodiary byly by rozervány — obce hynuly by rozkladem — národ vrátil by se do dob barbarství — svět stal by se jevištěm smutků, bídy a utrpení! A tak i při lidstvu poznáváme, že vládou tytéž zákony práce a součinnosti jako v celém vesmíru. My nejsme ještě tam, abychom mohli nečině slediti ruce v kln a odpovídati na vavřinech, kterých nám předkové naši vydobyli. Čeká nás práce, která má být pokrokováním onob slavných činů našich velikých otců pokroka. (Ne však lápkokroka!) Na nás jest, abychom bojovali čestně, abraněi ducha, převahou svého vzdělání a své hospodářské síly; v tom spočívá dalekosáhlý význam t. sv. „drobné práce.“ Nepatrný jest počet těch, kteří zasvětili této práci aspoň kousek svého života. A rozhlížejí-li se po širém oceánu lidstva, kde vše spěchá se svými zájmy a sobeckými ody, kde cítí se osamělými jako plavci na vratké rodiče, na niž vlny se všech stran vztekle dorážejí — tu je jim smutno u srdce a nejraději by od té práce, která je zdánlivě marnou, odtoupili. — A přec není dále strácti mysl, není rozumem pohrdati dnem malých začátků, neboť může přinést ovoce pro celá stáletí. První podmínkou sdárného pokroku jest, aby každý plnil svédomitě své povinnosti, ať jest to již rolník, řemeslník, dělník, atd. Obchodník, který plní svoje povinnosti, neokrádá kupujícího, solidně si počíná, přičiňuje se, aby jeho závod skvětal, řemeslník, který se ve svém povolání stále zdokonaluje, který dovede udělati vřeznou a důbrou práci, úředník, který nedopouští se žádných přehmatů a podvodů, zdatný dělník, který se svojí práci řádně naučil a pracuje stejně dobře a svědomitě je-li kontrolován čili nikoliv, musí nám býti tisíckrát milejší nežli slaboduchý literát, který amolí svoje uplakané sentimentální verše (třeba vlastenecké) a při tom žije životem darebáka a kejklře — aneb nežli křikloun a třeba stonásobný funkcionář spolkový s plácnými vlasteneckými frázemi. Nezáleží tedy na tom, jaké místo anebo povolání zaujímá dotčený pracovník v lidské společnosti, ale čím je ve svém nitru a jak dalece plní svoje povinnosti tam, kde je postaven. Plní-li tedy každý svoje povinnosti tam, kde je, v tom povolání, které zastává, zaslouží, aby jako takový byl vážen a ctěn. Za těmito povinnostmi přicházejí povinnosti k rodině. Kdo tyto povinnosti plní, má rovněž nárok na jméno dobrého pracovníka. Kdo svoji rodinou pokrdá, kdo jí zanedbává, takový člověk podobá se hlodajícímu červu v kmeni jabloně. Zevně vypadá jabloně sdravá a světlá, ale najednou

načas vadnouti a schauti, přestane msti ovoce a nehodí se leť ku spálení. Běda tomu národu, kde rodinný život jest rozešrán červy nesvára a ne-lásky, kde plnění povinnosti rodinných jest věcí neznámou! Tam hodiny národa toho jsou sečteny; ten národ jest odsouzen k záhubě! Pohládejte, moji bratři (praví Mazzini), rodina za svatou. Pohládejte ji za nerozlučnou podmínku života a od-mítáte každý útok na ni učiněný. Cítili rodinu stále světější, toť vaše poslání! Mnozí platí na venek za dobré pracovníky, svoji rodinu jsou však otěly a tyrany. Nevěřte takovým lidem, protože osvětová práce jest jim jen rouškou, aby zakryli hnilobu doma! A jak může ten člověk cizí lidi vychovávat, vzdělávat, povznášeti, který svůj dům nechává hynouti, který nedovede svoji ženu a svoje děti milovati a k dobru vésti? Milujte ženu, vašte si jí! Nehleďte v ní jenom dítěti, nýbrž sílu, nadšení, zdvojení svých schopností duševních! Milujte děti, které Prosvětelnost vám posílá; ale milujte je pravou, hlubokou, vážnou láskou, nikoliv láskou mládí, nerozumnou, slepou, která je sobectvím pro vás a zkárou pro ně. Vy jste živým vzorem, dle něhož se vytvoří poddajná jich přirozenost. (Potud Mazzini.) Lamensis praví: „Zavíra od vás, zda vaše děti stanou se lidmi či zvířaty.“ Další povinnosti týkají se společného života vůbec. Zde v první řadě sluší uvést po-vinnosti kulturních pracovníků, kteří mají regula-vati a na pravou cestu uváděti veškeré pochybné směry ve společenském životě se vyskytující. — Fr. Krejzl, Čanka u Opotna.

Zimní hospodářská škola v Žam-berce. V poslední schůzi Čes. odboru zemědělské rady pro království české usneseno, doporučiti ministerstvu orby, aby v Žamberce byla zřízena hospod. zimní škola.

Seznam milodárů ve prospěch po-keřelých v Čachotíně. (Pokrač.) Kostelní sbírka Chotěboř K 60.—, J. B. Sedláček K 10.—, pp. Vomela, Exner na Lysé K 20.—, p. Vinc. Eudal, Čachotín K 8.—, sl. M. D., Sypravice K 320, dp. Fr. Prokůpek, farář Uhel. Příbram K 4.—, ptp. Gustav Lutig, Chotěboř K 40.—, dp. Alois Oulka, farář Kunětice K 10.—, d. farní úřad v Bestvíně II. K 350, ptp. Jan Synek v Řetzi K 660, sbírka kostelní v Orlici K 26.—, dp. Jos. Kofínek, farář Habry K 3.—, dp. Jos. Frey, kaplan Habry K 1.—. Dohromady K 185.30. K tomu pře-děle sbírky K 821.12, celkem K 1006.42. Všem šlechterným dárcům srdečně: „Zaplať Bůh“ mnoho-násobně! — Farní úřad v Čachotíně.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejvdvořileji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostání lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopě.

© masarykovském studentstvu na-psala studentská „Slovinská zora“ pepřná, ale naprosto spravedlivá slova. Prý slovinský student boruje pro všechno, co je české. „Příchodem do Prahy však slovinský student ztrácel souvislost vý-voje, mluve snadno posbýt svých zásad a ideálů, protože v Praze nemůže dost urobiť stejné smý-šlejších, protože tam není katolického student-ského spolku, ani páda proň vhodná. Neboť, když se ustavovala Liga českého studentstva, musely ji utvářeti i bojující; a ještě těm se sotva poda-řilo ochránit bezpečnost zdraví a života katolický uměleckých akademiků. Při inauguraci rektora Vítězslava, profesora theologické fakulty, studenti a bezohlední, kteří stáli ve dvoraně přes brozob-vené roduvčovníky Masarykových, aby se odstra-nili, cítili se v nemalém nebezpečí, když opou-štěli po skončené slavnosti dvoranu. Skržené pěti,

sdíšené hole a hurované poštěbky hrázily všem. — Kdo viděl ty dva zjevy, nabyli lehkou pojmou, jak radikální je masarykovské studentstvo. Tak rozdivočeneých lidí neviděl jsem ani na sociálně-demokratické voličské schůzi. Na nevládné boj-zásad, boj rozumu; tu vystupuje slepá vášň. Stoj v takovém boji na té či oné straně, dobrého vlivu nepocítíš. Ať jsi sebe ideálnější, nízký protivník bezděky tě umře a zašplá . . . U našeho ideál-ního boha musí panovat rozum i vůle, rozvaha i důstojnost. Toho si nedějme vsíti; proto raději pryč od nízkého protivníka, dokud se sám nezačne stydět za svou nízkost a nevystříhliví . . . V Praze je pro katolicko-národní studentstvo nevhodná půda. Česká společnost je skrz na skrz napojena proti-křesťanským duchem, česká inteligence je výhradně vychovaná v Masarykově skepticizmu, který pře-chází v náboženský nihilismus. Odtud ota ná-b-ženská, mravní a kulturní krize, ve které se nyní nachází celý český národ. Odtud ona zřivá ne-spokojenost, která se stále více projevuje mezi českou mládeží a ubíjí každý vyšší ideálnější du-ševní vzlet. Odtud stále rostoucí číslo sebevrahů mezi českou inteligencí, zvláště mezi studentstvem. Milion české společnosti není zdravé, zvláště ne pro toho, kdo trochu vážně myslí o víře, posmrtném životě a o Bohu. . . . „To není vzdělanost, to není ta tak slavná česká kultura, to je úplná společenská anarchie. Český národ dospěl do mrtvého bodu, odkud je možný jen jeden východ: Naspět ke křesťanství! Etické obrození veškeré české společnosti v duchu Kristově! Nejoavější politické poměry v českém národu, rozkouskovanost v nečistlné strany a straněky, úplný bankrot v zá-kladních mravcích a náboženských otázkách. vše to ukazuje jasně, kam jde národ, který odhodí náboženskou ideu.“

Potrestání židovsko-německé štráče! Jak známo, přinášely židovsko-německé listy v Praze, ve Vídni, Brně a jinde po celý týden zprávy o střídání dvou německých studentů s říše v Bran-dýně a. L. v Čechách. Při tom švali židovští po-tivci svým obvyklým způsobem proti Čechům a a náležali na diplomatické zakročení Německa a příkladné potrestání vinníků. Leč dle vyšetřování, které hned zahájila pražská policie, není na celé zprávě jediného pravdivého slova. Ale tím vše není odbyto. Nyní musíme my žádati, aby policie vy-pátrala pávodce dotýcných zlomyslných správ a aby byli ti židovsko-německí štrábové příkladně potrestáni. Židovští redaktori „Bohemie“ a „Neue Fr. Presse“ budou přece vědět, od koho své vy-lhané zprávy dostali. Pátrání nebude tudíž příliš obtížným. Nejedná se tu pouze o špinění českého jména, ale i o přestoupení zákona, který nedovo-luje ani popuzování proti národnostem a rušení veřejného pokoje. Přihlížme-li k úmyslu rozšiřo-vatelů takových zpráv, smíme jim připisovati ten-dence veselánské. Jejich úmyslem bylo a jest poškvtat veřejné mínění v Německu proti Rakousku a Čechům zvláště a pohnotit Německo k zakro-čení v Rakousku nebo k míšení se do vnitřních záležitostí Rakouska. Vedle potrestání vinníků žádáme také, aby státní zastupitelství poslalo o-pravy všem německým a židovsko-německým listům, které zmiňují zprávy rozšiřovaly. Kdyby kdo v Čechách pomýšlel na týrání Němců, vzal by si sajisté v první řadě za mušku židovské „poctivce“ z redakce „Bohemie“.

Blamáž židovsko-německého tisku „Zeit“ se směje, jak „Neue Freie Presse“ nabíhla uveřejněním jmen Čechů, kteří prý a Brandýna pře-padli dva německé studenty. Tudíž prý ti násilníci, kteří „mají špatnou pověst a jistě trestu zřetnu ne-ujdou“, jmenují se: Le dr, Pijom, Bilop, Ečmeis. Kdo přečte ta jména od zadu za sebou, musí se za-smát slepému fanatismu, s jakým židovský žurnal bez rozmyslu tu slova hříchu otiskl. Nezaslouží štráček žurnál za takové zavilé bouření důklad-ného trestu?

Proti křesťanství — na vyšších ide-ály. V Siebenbrunnu v Dol. Rakousích odbyval se dne 17. května církevní průvod. Když šli účast-níci kolem jednoho hostince, viděli, že v okně je postaven „oltář“ s necek, lahvi a hadrů. Současně slyšeli zpívalci větici v hospodě pastýřev těch nejhorších odřevádek. Tato surovost vzbudila ve-liké rozhořčení. Jako pachatelé byli zjištěni soci-ální demokraté Jindřich Zertl a Karel Schreiff. Před o.sazením soudem tvrdili, že prý to byl pouhý „žert“. Ale jelikož soud takovým „žertům“ ne-rozumí, byli oba dva po uvážení všech polehčaji-cích okolností — odsouzeni do vězení na jeden týden. — U Nymvergonu v Hollandsku odkryt klub bohatých švýcarů, kteří své dřevěný barák nazývali chrámem. Tito lidé páchali brozobé orgie, takže po jejich hytění bývalo sta stlesnic rozbito. Někdy v noci celý klub vyběhl ven bez oděvu, střílel do křesčičů a hanobil katolické duchov-nemstvo. Vádcem těch bohatých zpatlíků byl jeden milionář s Utrechtu. — V Čes. Skalici jeden rudý mladíček tak se smlechl, že s kozího trasu zhotovil rákosce a dal je v tovarně na stroj jedné dělnice. Pak hleděje a duše tak sesurověle aspoň zkrátit nějakého idealistu! Tyto zjevy pokrokatý tisk školské zaměňuje a ležně šíří, aby mohl napadnouti katolíky. Neměl by napřed všímat trochu pedagogické pozornosti svým mládežák-ům jejich vlastním prospěchu?

Křesť. sociální hospodářství. Ať nám. křesť. sociálně vědět pro svoje nepřítelství ke všemu českému ve Vídni nesaalubují v plném roz-sahu jména křesť. sociál, přece nese jim upříti, že umějí dobře hospodařiti, sloužící takto mno-hým za příklad. Tak na př. dle městské úřední statistiky vynesly městské pouliční dráhy vídeňské za předešlý rok 3,113.098 K čistého výřádku, jenž byl na pět různých účelů věnován; hlavní část přidělena pokladně městské k dobru Vídně.

Vzorná křesť. sociální strana jest věru strana slovinská, která vznikla r. 1894. Strana tato soustřeďuje na 350 nepolitických spolků lido-vých, odborové organizace její čítají přes 6000 členů, v posledních dvou letech založeno tu na 55 odborů tělocvičného spolku „Oral“, na 10.000 mlá-deže sdruženo tu ve zvláštní avaz: a pro slovinské studentstvo založeny katol. spolky „Danica“ a „Zarja“, z nichž vyšlo již mnoho lékařů, právníků, úředníků a profesorů. A toto dílo křesť. sociální roste v nepatrné Krajině, čítající pouze na 1/4 mil. obyvatel.

Agrárněky poměry. Dost hluku spá-sobila správa, že ministr Prásek nespokojil se za 1 rok svého ministrování zákonitou penzí v obnosu 8000 K, nýbrž na jeho zvláštní probu byla mu penze ještě o 4000 K zvýšena. Nyní však vídeň-ský list „Arbeiter-Zig.“ vyšetřil, že penze Prá-skova obnáší ještě více, totiž 18.000 K, a to proti ustanovení zákona o ministerských penzích. Ne-divno proto, že při poslední obstrukci ministr Prášek smízel, aby zůstal od hlavy až k patě vládním . . .

Průstřední soc. demokraté ve Šternberku. V továrně na hedvábní firmy Zweigovy ve Šternberku došlo 17. července ke stávek pro zvýšení mzdy a uznání soc. demokratické or-ganizace. Zaměstnáno jest tam asi na 250 dělníků, z nichž jest 80 křesť. sociálů. Poněvadž závod po-volil zvýšení mzdy 7 až 35 procent — dle před-mětu — a jednalo se pak pouze o uznání soc. demokratických důvěrníků v továrně, prohlásili křesť. sociálové, že za žádných okolností se stávkou neúčastní, přijali poskytnuté zvýšení mzdy a za-hájili práci. Nyní však ukázali soc. demokraté, jakého zvláštního terorismu jsou schopni. Uatov-ská ulice, v níž se zmloušná továrna nalézá, byla ráno, v poledne a večer od stávkujících a soc. dem. dělníků s jiných továren šternberských ob-sazena a do práce jdoucí nařinici byli poplaveni, na těle ohrožování a spíláno jim proto, že si šli vy-dělávati svůj vezdejší chléb, který jim brali — ne kapitalisté — nýbrž soc. demokraté, pouze proto, že osmělili se jednati dle svého laudku a přeavědění. 30 mužů četnictva nebylo s to, aby ohroženým poskytlo dostatečnou ochranu. Poně-vadž však křesť. sociálové nedali se ani touto zpuslostí a schátralostí soc. demokratickou zastrá-šiti, použili soc. demokraté zbraně ještě násilnější a hroznější. Ve středu dne 21. t. m. vydána byla ve všech továrnách — i v c. k. tabákové továrně — výzva, večer společně vyhledati pracující křesť. sociály v jejich ulicích a domech a zastrátiť je su-rovostmi. Skutečně po 6. hod. večer shromáždili se soc. dem. dělníci — většinou dělnice s c. k. tabá-kové továrny — a táhli pak hromadně v průvodu do různých ulic, kde bydlí křesť. sociální dělni-cstvo a tropili tam kořisti. Do jednoho domu vnikli, strhali obrazy se stěn a jiné nářadí a po-lekali tam bydlící dělníci Kirschovou tak, že ležli dosud nemocni. Jiný domek celý v prádeli zama-zali a poškodili. V domě ve Wallbergově ulici, kde bydlí spisovatelka křesť. sociální organizace Emma Jordanová u svých rodičů, vyvrátili stůlci okna a zasypli pak členy rodiny nadávkami Staré rodiče alečtiny poplivali, takže tyto musili se utéci na zahradu. Takové a jiné násilnosti prováděli — hlasatelé svobody.

Nadbytek učitelstva na školách obec-ných vzrůstá. Jednotlivé okresní školní rady pře-dávám na Moravě prohlášení, že jest nyní marno hlásiti se o místo učitelské na okres, což zvlášť platí pro učitelky. Na př. na třebíčském okrese na Moravě jest systemisováno pro literární učitelky t. č. 19 míst, ale půvobi to učitelek 35, takže mnohým výpomocně ustanoveným nelze saručiti, že místa svoje podrží. Na přijetí nových učitelek není ani pomýšlení. Také všechna místa industri-álních učitelek na okrese tom (horáckém) jsou ob-sazena. Nadbytek učitelstva jeví se i v Čechách, ale přes to do útavů učitelských brne se dále mládež, což znamením, že postavení učitele po-važuje se proti jiným stavům za nejvýhodnější.

Obmecení vystěhovalců v Uhrách. 1. září vejde v platnost vystěhovalceý zákon, vy-daný vládou, aby lid neutil na takových zástupch do Ameriky. Do Ameriky bude se moci stěhovat toliko starší 17 let, kteří obdrželi od ministra domobraný dovolení a aložili nálohu 100—1000 K. Neomějí se vůbec vystěhovati rodiče, kteří mají děti staré méně 16 roků, o ně se nestarali. Neomí se vyteřbovati dále ti, kteří se o svou ro-dinu k práci neochopnou neopostarali. Zákon tento postihne silně Slované neb odtádl z bledy u-žkal do Ameriky. Amerika má velký význam pro povznesení hmotné na Slované. Důležitý slo-vanský v Americe byl dokonce zanechán mnohých obyč, neměli se vytěrovat práci, šetrnosti. S panáči zahospodářenými očištili si svůj majetek od dluhů,

přikoupil si něco, tak že mohl živobytí samostatně si založit. Dělník slovenský v Americe naučil se i smyslu pro život politický a občanský. Poznal, že i Slováci přisluší nejen pracovat, platit, poslouchat, nýbrž i domáhat se svých práv. Takový dělník z Ameriky jest příkladem i svému okolí.

Letošní císařské manévry na Velko-mezetické na Moravě budou se konat ve znamení štikové modrých uniforem polních. Nových polních děl a nových polních kuchyní. Letos vystoupí také poprvé dobrovolný sbor motocyklistů. K těmto manévřům zavítá i císař něm. Vilém s korunním princem a prý i car ruský. Velké Meziříčí, které bude středem manévru a sídlem mocnářů (zámek hraběte Harracha), zimničně se upravuje, vše s velikým nákladem; vždyť jen úprava dlažby bude stát na 100 000 K. Vůbec letošní císařské manévry budou nejen velmi zajímavé, nýbrž i hodně nákladné.

Zamítklost důvodem rozvodu. Zvláštní důvod rozvodu uplatnila proti svému manželu Mrs. Blickendorfová v Novém Yorku. Tvrdila, že věčné mlčení jejího manžela činí manželské spoluzítí s ním nesnesitelným. Mlčelivý mr. Blickendorf zůstal ovšem důsledný až do konce; poslal k soudu přítele, aby jeho jménem prohlásil, že na obvinění své choti nemá co odpovídati, leč že žvanivost Mrs. Blickendorfové je aspoň stejně nesnesitelná, jako jeho mlčení. Četní svědkové udali, že manžel od té doby, co pronesl osudná „ano“ před oltářem, vůči své choti sotva kdy otevřel ústa. Mrs. Blickendorfová použila veškerého ženského umění, aby jej přiměla k řeči, ale marně. Nejprve mu hladila ruku a lehtala jej pod bradou — nic! Spálila pečeni, přesořila polévku a zabodala jehly do lenošky; ani to nepomohlo. Jednou zapálila mu náhle před očima prskavku, ale Blickendorf na ni jen kárávě pohlédl, nepromluviv slova. Mrs. Blickendorfová s pláčem líčila soudci němu vinu svého manžela: „V létě seděl celý den v zahradě beze slova, v zimě seděl u krbu a mlčel.“ Velké mlčení počalo již v den sňatku. Pál tučtu svědků potvrdilo, že za čtyři léta neslyšeli z úst Blickendorfových ani slova. Účastenství Blickendorfovo na zábavě jeho hostů obmezovalo se jen na kývání nebo potřásání hlavou. Někdy otevřel ústa a choť jeho očekávala s napětím, co řekne, ale ukrutný manžel si to rozmyslil a nechal si svou moudrost pro sebe. Jak se sděluje, rozhodl soudce, že Blickendorfovo chování se rovná ukrutnosti a povolil jeho choti rozvod.

Spolek proti hluku zakládá se po způsobu amerického a anglického nyní také ve Vídni. Chce potírati zbytečný hluk a křik v domech, po ulicích a po náměstích za přispění stavební policie, okresních výborů, spolků majitelů domů, spolku pro zdraví lidské a proti kouři a prachu. Zakročí se také o přísnější provádění předpisů při klepání koberec, také se nemá bráti při otevřených oknech, zvláště v obvodu nemocnic a škol má být postaráno o klid. Věstníkem spolkovým jest měsíčník „Právo na klid.“ — Teď asi podají proti takovému spolku soc. demokráte protest! U nás by proti takovému spolku vyrukovali všichni žáci syna Heliova. Vždyť by potlačením hluku byla potlačena hlavní jejich „kulturní práce“.

Přísná opatření proti vystěhovalcům v Americe. V Americe zakrojuje se nyní proti vystěhovalcům neobyčejně přísně. Na př. z parníku „President Lincoln“ nebylo asi 220 cestujících z mezipalubí vyloveno. Dne 12. t. m. bylo 700 vystěhovalců dopraveno zpět, při čemž málem bylo by došlo k výtržnostem. Vystěhovalci utrpí tím značnou škodu, poněvadž výlohy na cestu jsou úplně ztraceny. Ostatně poměry pro vystěhovalce jsou v Americe nyní velice nepříznivé, takže před cestou do Ameriky nutno jen varovati.

Přeletěl moře mezi Francií a Anglií. Časopis vydáší nadšen let Blériotův jako nejskvělejšího a nejdružnějšího vzdachoplavce. Blériot, který přeletěl moře mezi Francií a Anglií, vypravoval jednomu spravosaji, že hned po odjezdu vystoupil se svým aeroplanem 50 metrů vysoko. Stálost jeho letadla byla bezvadná. Při pohledu na nekonečnou mořskou pláň se mu zdálo, že se nehybe s místa. Blériot se rozhodl, že se bude ucházet o cenu pro let z Londýna do Manchesteru — 25.000 franků. Anglický vzduchoplavecký klub postaví na místě, kde Blériot u Doveru přistál, pomník.

I. kongres českých Esperantistů, pořádaný ve dnech svatozářských letošního roku ústředním svazem „Bohema Unio Esperantista“ v Praze, slibuje být manifestací důstojnou tohoto hnutí v našich zemích. Přípravné práce pokračují již tou měrou, že málo pravomocnějším nepřehledným výřezem, které zajistí Esperantu trvalý zájem mezi Čechy. Kongresní výbor neustavně pracuje na rozsáhlých přípravách a nešetí námahy, aby program sjezdu byl co nejpestřejší. V první řadě obrátí si za škol upozornění na tento sjezd důlnu, jmenovitě účastníky světového kongresu Esperantistů v Barceloně, kteří při zpáteční cestě navštíví naši metropoli. Z jednotlivých bodů programu uvádíme: propagandní přednáška, zahajovací schůze ve dvoraně Plodinové Buray, přátelský večer, esperantské přednášky, schůze odborné, esperantské divadelní představení v latinském divadle na Smíchovské, výstavu veškerých esp. publikací a posle-

nic; slavnostní zakončení kongresu dne 29. září. Během kongresu bude zasedati zkušební komise ústř. svazu B. U. E. V brzké době vyjde propagační brožura s podrobným programem, která bude zdarma zaslána každému, kdo se o ni přihlásí koresp. lístkem v kanceláři kongresní. Cena legitimace 3 K (pro studující 2 K). Veškeré dotazy buďtež adresovány pouze kongresní kanceláři ústř. svazu Bohema Unio Esperantista v Praze I., Ferdinandova tř. 29. Kávárna „Union.“

„Loterie milosrdenství“, jak nazval českou loterii ve prospěch postavení sanatoria pro tuberkulózní upřímný Čech, žijící za hranicemi, zasluhuje plného porozumění u naší české veřejnosti!! Každý z nás nalezne v kruhu svých příbuzných a známých nešťastné, postižené touto chorobou. A u nás tak málo proti nemoci té se bojuje. Konečně spolek dobročinný po desetileté úmorné, mravenčí práci přistupuje ku stavbě českého velkého sanatoria uprostřed lesů dobříšských. Prostředků však jest málo a losy loterie této po jedné koruně mají být prostředkem největším ku sehnání stavebního fondu. Doufáme, že každý dobrý člověk český stane se majitelem takového losu, který vedle toho poskytuje naději na výhry tak cenné, jak v jiných loteriích nebývá. Žádejte u všech prodávaců losy této české loterie a případně sám si na starost rozprodaj jich vezměte!

Vzrůst výdajů státních. Koncem let šedesátých předešlého století obnášely výdaje na radu říšskou něco přes 500.000 K, dnes téměř 4 mil. K. Ministerstvo vnitra potřebovalo r. 1868 34 mil. K, dnes — 46 mil. K. Ministerstvo zeměbrany tehdy 4.6 mil. K, dnes 87 mil. K. Ministerstvo kultu a vyučování tehdy 9.9 mil. K, dnes 104.6 mil. K a mimo to musí školství národní opatrovati země a obce. Ministerstvo obchodu tehdy 25 mil. K, nyní již přes 200 mil. K. Ministerstvo železnic potřebovalo v roce 1878 8 mil. K, dnes 465 mil. K. Ministerstvo orby v roce 1868 — 33 mil. K, dnes 50 mil. K, a ministerstvo spravedlnosti tehdy 20, nyní 92 mil. K. Penze úředníků činily v r. 1869 — 20 mil. K, dnes 91 mil. K. Výdaje státní, rozvržené na hlavy obyvatel, činily r. 1868 — 28 K, v r. 1898 připadalo však již na hlavu 35.5 K, a nyní téměř 40 korun.

Světová novinka! Podívat se na „Globus“ s okamžitými i neomylnými výsledky! Nesmírně důležité pro obchodníky, živnostníky, úředníky, učitele, studenty i dělníky. Ohromná úspora času i námahy! I kus stojí 1 korunu s poučením, franko zasílá každému technik Frant. V. Hodík, Svinov, Rak. Slezsko. Objednejte!

Kalendář „Vzkříšení“ vydávaný v Č. Budějovicích vyjde 1. září t. r. Letošní kalendář bude po stránce zevnější znamenati značný pokrok ku předu. Ozdoben bude novou obálkou od akad. malíře Ženíšky s četnými ilustracemi téhož malíře v části textové a vloženy krásným obrazem Panny Marie Bolestné od umělce Doubka. Zábavná část bude převládati a články organizace se týkající ve formě rozhovoru budou podány. Cena 1 K poštou, tucet za 8 K, pól tučtu za 4 K. Objednávky již nyní přijímá: Česká sekce diecéšního komitétu v Č. Budějovicích.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. července 1909. 1 hl pšenice K 24.50 — 25.50, žito K 16.50 — 17.00, ječmene K 00.00 — 00.00, prosa K 20.00 — 00.00, vikev K 24.00 až 00.00, hrach K 28.00 — 32.00, oves K 10.00 — 12.00, šelky K 27.00 — 30.00, jablek K 24.00 — 30.00, krup K 26.00 — 36.00, brambor starých K 2.80 — 3.20, nových K 00.00 — 00.00, jetel. semene červeného K 00.0 — 00.00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.00, máku K 28.00 — 34.00, lněná semene K 00.00 — 00.00, 100 kg žitných otrab K 16.00 — 00.00, 100 kg pšeničných otrab 18.50 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.22 až 2.26, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.83 — 3.00, 1 kg tvarohu 0.28 — 0.26, 1 vejce K 0.06 — 0.00, 1 kopa cereale K 00.00 až 00.00, 1 kopa petršle K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 2.60 — 3.60, 1 kopa cibule K 0.50 — 00.60, 1 kopa drobné zeleniny K 80.0 — 1.20, 1 kopa mrkve vázané K 1.20 — 1.60, 1 kopa salátu K 0.0 — 00.0, 1 kopa okurek 7.00 — 11.00, sal K 8.00 — 14.00, 1 bečka třešňí K 1.80 — 2.00, 1 hl jablek K 00.0 — 00.0. — Na týž dení trh v Hradci Králové dne 24. července 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 16 hektol., žito 180 1/2, ječmene 0, oves 118, prosa 0, vikev 0, hrach 0, šelky 0, krup 0, jablek 0, jetel. semínka 6, 00, lněnáho semene 1, máku 0. — 2) Zeleniny: petršle 0 kop, cereale 0 kop, kapusty kop, cibule vázané 208 hl, okurek 0 kop, salátu 0 kop, mrkve 243 hl, brambor 192 hl, sal 16 kop, drobné zeleniny 190 kop. — 3) Ovoce: třešňí 214 beček, hrachek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drobn. dobytka: vepř 2 kusy, podsvínat 456 kusů, kůňat 0 kusů.

Legitimace do důvěrných sňazí

dle § 2. shromaždev. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867

.. dostati lze levně ..

V Blakupské knihtiskárně v Hradci Králové.

MOSAIKY
skleněné
pro kapad, dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlašního způsobu, které nejen vzhledem ním ale i svou láčí předčí mešaly vlnské, hotoví
malé stávy pro malbu na sklo
B. Škarda, Brno.
Respekt, pro člena
mnoho okna
besplatně

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL., SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se služné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křesťanských cest v relikviech, soch světců, krucifiků, rámu stůl. atd.

Opravné a obnovuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

SOCHY, RELIEFY, OBRAZY (NA PLÁTNĚ, DŘEVĚ, PLECHU)

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
DLE PŘEDPISŮ CÍRKEVNÍCH, VE SLOHU
SPRÁVNĚ, SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJI UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ,
ŘEZBÁŘSKÝ A MALÍŘSKÝ

SOCHY V SYCHROVĚ
(ZÁVOD TRVÁ OD R. 1853.)

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Také doporučuje se ku koupě pro všechny domy, co jsou, srážení a všechny jiné i v. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánu obchodníkům a hostinským povolují se zvážit výhodné ceny.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.

ALOIS ČÍŽEK,
velkoobchod vinem.

" V HUMPOLCI, "

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důstojné farní úřady v Čechách.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva v různých úpravách od K 3-70
Stojany a věšáky z ohýbaného dřeva od K 20-
a jiné, v nejmodernějším provedení a v cenách nejlevnějších nabízí velkoobchod fy.

Křesla houpací od . . K 20-
Křesla ku psaní od . . K 9-
Křesla na šroubu od . . K 19-
Sedátka na šroubu od . . K 12-

Jan Stoupa v Praze,
Jindřichská ulice 1.

Kupte si důkladný spis:
≡ ZRCADLO ≡
pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.
Cena K 1-70.

Objednávky vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Pronájem hostince.

Za výhodných podmínek lze pronajati hostinec „u České lípy“ čp. 106. v Dlouhé ul. v Hradci Králové.

Pronajati lze hostince ihned.
Bližší informace poskytnou se ve zmloušeném hostinci a k uzavření nájemní smlouvy je oprávněna správa pozůstalosti v Hradci Králové.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a kebového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce usnávacích referencí a doporučení. — Obdobkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franco. Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Výhodná koupě pro veledůstojné duchovenstvo!

Prodám čistě nové nádherné dílo:

Zlatá bible klasiků

a sice oba svazky starý a nový zákon v původní ceně 300 K — za K 200, po případě i méně, nebo dílo to za jinou věc vyměním (kolo, zbraně a pod.)

Otčené nabídky pod značkou J. Ž. 200. vyprošuji si do administrace t. l.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zásilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí.

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Králové,

jenž založen jsa r. 1908 na záadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání během jediného roku vyplatil v 6 případech úmrtí celkem 6300 K, ziskav 700 členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 50 let. Příspěvek správně každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 50 let 6 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolučlena 2 K, jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením vyboru za svého života označil.

Spolek střeží jmění pro úlevu svých členů v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí poskytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by upozorňovati na výhody, spolkem naším poskytované katolickému lidu, jehož životní poměry byly by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživil své nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Beyl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jednatel.

Poděkování.

Všem, kdož jakýmkoli způsobem hleděli zmírniti bol náš nad ztrátou nezapomenutelné dcery

JULIE,

vzdáváme upřímný dík.

Na prvním místě vyslovujeme díky dp. Jos. Kopeckému za vedení konduktu, spanilým družičkám a mládeňcům, sl. Cyrillské jednotě za věnce a účast při pohřbu, absolventkám obchodní akademie za kytici, jakož i ostatním dárcům věnců a kytic a vůbec všem, kdož naší drahou dceru na poslední cestě doprovodili,

zaplat Pán Bůh!

V Hradci Králové, dne 24. července 1909.

Dimitrij a Julie Balovi.

Založeno r. 1860.

Stálá cena na výstavě v Hradci.

Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka
v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a doporučuje svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků leštěných

≡ graniton, ≡
umělecké ozdoby náhrobků z nezní-
čitelné kameniny, český výrobek.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek,

desky pro košeluky atd.

Račte dání přednost domácímu závodu!

Španělsku, Kalifornii, Oregonu, Portugalsku, Itálii, Uhrách, Turecku, Rumunsku, jižním Rusku, Bulharsku a střední Asii; v červenci v ostatní Francii, severní Americe, Německu, Rakousku a Švýcarsku; v srpnu v Belgii, Holandsku a Dánsku; v září ve Škotsku, Švédsku, severní Francii; v říjnu v severním Škotsku a severní Americe; v listopadu v jižní Africe, Peru a severní Australii a konečně v prosinci v Argentině a jižní Australii.

Kupte si náš katolický organizační
kalendář

Křesťan. Organizátor

z r. 1910.
Každý kato-
lik má jej
míti. Vazba
celoplošná -
vkusná. - -

70 h

Píseň mlá-
deže od dr.
Šetiny a Vl.
Hornofa. - -
Cena velice
mírná. - - -

Výtečné články od vdp. dr. Fr. Šulce, vdp. dr.
Fr. Reyla, P. Voňavky, dp. Jukla, red. Šupky atd.
V organizačních pracích nepostradatelný. **Obráz-
ky sv. Otce Pia X.** za 50 h, na kartě 80 h,
objednatelům kalendáře pouze 10 h, na kart. 40 h.
1 ex. poštou i s obrazem 1 K, jež možno zaslati
ve známkách. Méně než tucet po 80 h bez porta.

Objednávky přijímá J. Poldák, Hradec Králové,
Adalbertinum, aneb Biskupská knihovna.

sbíraném, jinak hojném materiálu plešovém. Tímto směrem nese se také především nynější snaha pracovního výboru, jenž na základě oné porady pro své sběratele znovu vydal dotčený leták rozšířený a doplněný jakožto brožurku, která se rozšiřuje současně s navedením k zapisování textu, jež sepsal p. prof. V. J. Dušek. Veškeré zásluhy, přiblížky a dotazy podniků toho se týkající buďtež adresovány předsedovi Českého pracovního výboru pro lidovou píseň v Čechách, prof. dru O. Hostinskému v Praze II., Podskalská tř. č. 356.

Veliký sjezd katolického „Tiskového spolku pro západní Čechy v Plzni“ pořádá se v Klatovech u příležitosti tamní výstavy ve dnech 11. až 14. srpna s tímto programem: Ve středu dne 11. srpna v 8 hodin večer důvěrná schůze lidu ve velkém sále radnice. Ve čtvrtek dne 12. srpna v 9 hodin máe svatá, v 10 hodin slavnostní schůze „Tiskového spolku“ ve velkém sále radnice. Řeči prosloví dpp.: posl. R. Horáký, farář Holý, kaplaní Řepa a Havelka. Po společném obědě prohlídka výstavy a přátelský večer. V pátek dne 13. srpna (bude-li příznivé počasí) výlet k šumavským jezerům a do Eisensteinu.

V jakých lhůtách se mají daně platit? Přímé daně mohou býti zaplacený plným obnosem předem na celý rok anebo po částech ve lhůtách následujících: 1. daň pozemková ve lhůtách měsíčních předem; 2. další daně, a to a) daň činnosti, b) daň pětiprocentní z budov dočasně osvozených, c) domovní daň třídní, d) všeobecná daň vydělková, e) daň z podniků k veřejnému účtování povinných ve lhůtách čtvrtletních a to 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října; 3. daň důchodková (pokud není sražena dlužníkem) a osobní daň z příjmů (pokud ji nesrazí zaměstnavatel) jsou splatné ve dvou pololetních lhůtách a to 1. června a 1. prosince. Pak-li by na den splatnosti neděle připadla, lze daně o den později zaplatiti. Daně možno platiti nejen osobně, ale i zastupcem anebo prostřednictvím c. k. poštovního spojitelnosti. Nezaplav-li se přímé daně i s přírůžkami nejdéle ve 14 dnech po uplynutí předepsané lhůty, nastává poplatníkovi povinnost k placení úroků z prodlení, když roční daň přesahuje obnos 100 K. Když není daň zaplavena ani ve čtyřech nedělích ode dne splatnosti, má berní úřad tuto daň i s přírůžkami a úroky z prodlení a útratami exekucními, které nezřídká tvoří k přímé dani citelnou přírůžku, vymáhati.

Moudrost maďarská. V Uhrách jsou skoro celá třetina mužského obyvatelstva 24letého analfabeti (neumějí číst a psát) — totiž 1,270 924 osob, z nichž je k volbě oprávněných 191 972. Tito dělí se dle národnosti takto: Uhrá jest 47 830, Slováků 26 007, Rumunů 68 492, Rusínů 24 389, Chorvatů 2693, Srbů 9020, Němců 8668. Jak stejmo, nesnádlí Maďaři ještě všecku moudrost.

„O křesťanském socialismu“, řeč slovinského posl. dra. Kreka, proslovená v Č. Budějovicích, vyšla jako 5. číslo oblíbených laciných „Lidových letáků“ v Praze. Je žádoucí, aby tato řeč rozšířena byla všude až do posledních čtvek po našich vlastech československých, aby lid byl poučen o úkolech a cílech křesťanského socialismu. V letáku je též úplný seznam a ceník českých katolických novin. Při nesmírné laci „Lidových letáků“ (4 strany) je vcelkém duchovenstvu, katolickým spolkům, organizacím i jednotlivcům umožněno za levný peníz rozšířiti veliký počet výtisků tohoto důležitého letáku. Zasílá se 50 výtisků i s poštou za 88 haléřů, 100 výtisků vyplacené za 1 K 75 h. Stálí odběratelé s ročním předplatným 1 K za každý podíl (4krát ročně po 20 ex) obdrží každých 20 výtisků franko za 25 haléřů. Noví stálí odběratelé se přijímají do 15. srpna 1909. — Objednávky vyřizuje a nové přihlášky přijímá: P. Frant. Svatek, vydavatel „Lidových letáků“ v Praze-II., Lipová ul. č. 5.

Oves lékem proti cukrovce. Ježto jest cukrovka vždy ještě jedna z nejzávažnějších a zároveň z nejčastějších nemocí, má každý objev, který může přispěti k jejímu úspěšnému léčení, nárok na povšimnutí. Proto vzbudil profesorem šl. Noordenem na shromáždění německých přírodovědců a lékařů sdělený referát o příznivém vlivu potravy ovesné i při těžké cukrovce největší pozornost odborníků. Zdravotní rada Eduard Lampe z Frankfurtu n. M. uveřejňuje nyní v jistém lékařském listě pojednání o léčení cukrovky ovesem, v němž se podává soubor neméně než 310 způsobem tím léčených případů. Celkem jest výsledek příznivý. Při správném léčení lze nejtěžší zjevy rychle odstranit; jmenovitě při onemocnění v mladém věku, jež jest vždy nejnebezpečnější, zaznamenány jsou nápadné účiny.

Světová novinka! Počítací strojek „Globus“ s okamžitými i neomylnými výsledky! Nesmírně důležité pro obchodníky, živnostníky, úředníky, učitele, studenty i dělníky. Ohromná úspora času i nákladů! 1 kus stojí 1 korunu s poučením, franko zasílá každému technik Frant. V. Hodík, Svineč, Rak. Slezsko. Objednejte!

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. července 1909. 1 hl pšenice K 00'00—00'00, žito K 16'60—00'00, ječmene K 00'00—00'00, proso K 14'00—00'00, vřes K 22'00—00'00, hrachu K 28'00—00'00, oves K 11'40—12'20, čočky K 30'00—00'00, jablek K 26'00—00'00, krup K 24'00—00'00, bramborů nových K 3'20—4'40, starých K 00'00—00'00, jetel. semene červeného K 00'00—00'00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00'00—00'00, máku K 22'00—00'00, lně. semene K 00'00—00'00, 100 kg žitných otrub K 15'00—16'00, 100 kg pšeničných otrub K 15'00—16'00, 1 kg másla čerstvého K 2'72 až 2'80, 1 kg másla převařeného K 0'00—00'00, 1 kg sádla vepřového K 1'00—2'00, 1 kg tvarohu 0'30—0'36, 1 vejce K 0'06—0'00, 1 kopa cerele K 00'00—00'00, 1 kopa petržele K 0'00—0'00, 1 kopa kapusty K 2'60—4'80, 1 kopa cibule K 0'56—00'70, 1 kopa drobné zeleniny K 1'00—4'20, 1 kopa mrkve vázané K 1'40—1'80, 1 kopa salátu K 0'00—00'00, 1 kopa okurek 6'00—8'00, zelí K 6'00—12'00, 1 bečka třelín K 1'80—2'00, 1 hl hrášek K 10'00—12'00. — Na t f h o d n í t r h v Hradci Králové dne 31. července 1909 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 10 hektol., žito 35, ječmene 00, oves 69, proso 10, vřes 00, hrachu 0, čočky 0, krup 8, jablek 10, jetel. semínka 23, lněného semene 000, máku 00. — 2) Zeleniny: petržele 0 kop, cerele 0 kop, kapusty 80 kop, cibule vázané 450 hl, okurek 80 kop, salátu 0 kop, mrkve 265 kop, brambor 35 hl, zelí 65 kop, drobné zeleniny 300 kop. — 3) Ovoce: třelín 106 beček, hrášek 3 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob. dobytka: vepřů 0 kusy, podvinčat 425 kusů, kůzlát 0 kusů.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životenský spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

jenž založen jsa r. 1908 na záadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání během jediného roku vyplatil v 6 případech úmrtí celkem 6300 K, získav 700 členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodiní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 50 let. Příspěvek správně každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 50 let 6 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolučlena 2 K, jež se vyplácí bez práthu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil.

Spolek střádá jmění pro úlevu svých členů v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí poskytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by upozorňovati na výhody, spolkem našim poskytované katolickému lidu, jehož životní poměry byly by vždy lepšími, kdyby avými penězi neživil své nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

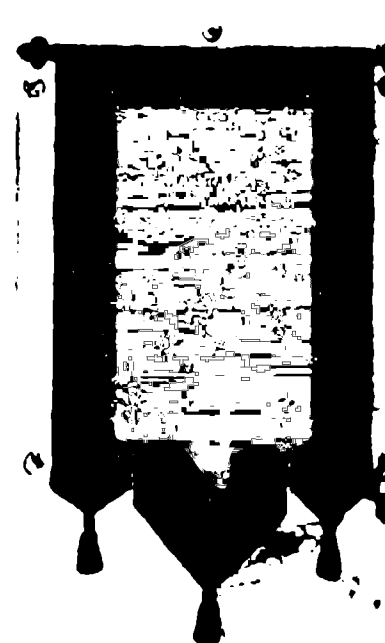
Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
předseda

Václ. Jenšovský,
jednatel.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyřívání a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritského chrámu

Na ukázkách zasílá
se vše franco.

Ředitelství : pivovaru : v Hradci Králové

upozorňuje tímto, že nabídky
pánů reflektantů na koupi po-
zemkových parcel od Právovár-
ního měšťanstva dlužno nejdéle

do 30. září t. r.

podati, pak-li mají ještě v letošní
valné hromadě projednány býti.
— Později došlé nabídky mohly
by teprve valnou hromadou roku
1910 býti vyřízeny.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína
za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.

ALOIS ČÍZEK,

velkoobchod vinem

" V HUMPOLCI, "

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů
v Želivě a pro četné důstojné farní úřady
v Čechách.

MOSAIKY

sklenné

vo šedých, děrovaných, nejnovějších,
vlastního spíše, které nejen vzešle-
něm ale i svou krásou přitahují
vládku, hotoví

mal. ústav pro malbu na sklo

B. Škarda,

Brno.

kozp. št. p. o. chr. a.
nová okna, mozaiky
bezplatně.

SOCHY, RELIEFY,

OBRÁZY (NA PLÁTNĚ, DŘEVĚ,
PLECHU)

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
DLE PŘEDPISŮ CÍRKEVNÍCH, VE SLOHU
SPRÁVNĚ, SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ,
ŘEZBÁŘSKÝ A MALÍŘSKÝ

V SYCHROVĚ.

(ZÁVOD TRVÁ OD R. 1853.)

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše JIH Sahula. Cena 2 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

Prohlašuji, že nezakládá se na pravdě po-
věst, že

žehlárna Třasáková

v Pětídomech přesídlila. Pravdou jest, že přesídlila
pouze osoba, která sama odešla z domu, aniž by
ji někdo vypudil, jak se pomluvačně roztrhuje.
První parostrojní prádelna a žehlárna v Pětído-
mlech nepřetržitě dále pracuje a jest nyní ma-
jetkem mým.

Fr. Třasák v Hradci Králové.

- - Palmy - -

stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře, před sochy svatých a p.
vyrábí jediné a nejlevnější bezpečné balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, širťinky, látky na roby,
souty, salonní žarnitury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Berlíně.

Nejstarší a největší závod

umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a dopo-
ručuje svůj bohatě zásobný sklad

hotových pomníků leštěných

graniton,

umělecké ozdoby náhrobků z nezni-
čitelné kameniny, český výrobek.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek,

desky pro koželuhy atd.

Raďte dříve přednost domácímu závodu!

OBNOVA

Číslo 31.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k

V Hradci Králové, dne 6. srpna 1909.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Novoslovanství.

Přes všechnu námahu některých nadšených horlivců rozběhy k utužení praktické slovanské vzájemnosti končí s malým výsledkem. Již sama Praha slyšela velice mnoho krásných proslovů slovanských hostů, kteří vítání s největší okázalostí, viděla bankety, slyšela mnoho různých návrhů, ale po řečech zas ticho, prázdno, olympský klid jako předtím.

Kramářovy sebehorlivější snahy nenesou úspěšných plodů. Samy „Národní listy“ napsaly s přítrpkou ironií dne 20. června t. r.:

„Na slovanské poradě petrohradské stýskáno si do loňské slovanské porady pražské: neměla žádných výsledků! V Praze prohlášeny loni nějaké zásady, přijaty nějaké resoluce, ale rok uplynul a nikdo se po zásadách a resolucích neohlížel. Kde kdo v Evropě, vedl si svou, jakoby žádné pražské konference nebylo, ani samotné členy konference nevyjímaje. A suma summarum, situace ve Slovanství za poslední rok dokonce se zhoršila!

Je-li možná?

Odbyvá se konference a žádný účinek? Lidíčky dobré vůle sjedou se z dalekých končin, dostaví se v určitý den na určité místo, řeční si slavnostně, navrhnou resoluce, hlasují o nich, noviny jsou všeho plny a když se účastníci rozejdou do svých domovů, je zase všechno při starém?

Ne, to přece nelze připustit!

Vskutku se našli vroucní cititelé myšlenky, kterým se zdálo, že prý přece není tak zle. Slovanská myšlenka od pražské konference prý přece jen učinila svůj pokrok, není zcela marno se sjíždět, není marno řečnit slavnostně, „přijímat“ zásady a resoluce! A protož, na shledaném na příští konferenci v Sofii!

Poskazováno také na těžké škody, jaké mezi tím postihly slovanský svět.

— Co pak by se mělo dělat, aby škodám bylo čeleno? ozývaly se nesmělé hlasy.

— Nic se nedá dělat! zněla rozvášná odpověď z povolaných úst. Třeba trpělivě se vpravit do osudu a přiblížit klidně, děj se co děj.

FEUILLETON.

Chytil zloděje.

Mistr Flok se nadíval každý den dlouho do noci, aby vyživil draví a štídlém pět hladových krčků. Baráčníci ve Slukově mnoho chudákovi za příštípky platit nemohli; a jediný bohatc slukovský, statkář Valný, nemohl stále dávat hube-nému ševci tržít.

Když už přece někdy nějaké boty ze statku objednány, nastávaly pro děti hody. „Tatínek, pantáto, vzkazuje, že nemá na kůži, abyste teda něco napřed poslal.“ Manča odešla se zlatkou a notným krajícem chleba. Ale již druhý den: „Tatínek vzkazuje, že nemá na floky a na maz, abyste byl tak dobrý...“ Do jedné Františkovy ruky vtisknuta koruna a do druhé kousek sádla. A třetí den zas: „Tatínek prosí, abyste mu dal něco napřed, že se nám Honzík rozstane.“ Zase nové podarování.

Statkář se smával: „Jakmile potřebuji boty, musím žít celý týden Flokovu rodinu. Za ty peníze bych měl boty z bobra. Ale ať! Vždyť jsou to chudáci.“ Popřál výdělků rád, i když právě služeb Flokových nepotřeboval.

Flok si vypomáhal k živobytí taky jinak. Líčil na čermáčky, kosy, stehlíky, uměl zpeněžit kožíčky křečků, koček, tchořů, lasiček. Slukov byl rozložen téměř v kšnu velkého lesa, tak že příležitost ke studiu zvířete čtvernohého i pernaté byla znamenitá; a mimofárné zaměstnání nasypalo Flokovi často do bratří beských pár šestáček. Nezbedný čeledín Valného Francek často si Floka dobíral, z čeho ty boty dělá. „Vidíte, mistře, to jste mi užil pěkné boty za tak veliké peníze! Už teď se chce palcům ven. A jdu-li kolem cizích psů, už na mne vyjí jako posedlí. Co myslíte, necítí na mých nohou kůži některého mladšího kamaráda?“ Flok se bránil proti takovému podezírání vášnivě. Kdyby ho byly nedrážely v uctivé vzdá-

Konečně není pořád ještě tak docela zle. Není-li Slovanstvo schopno činu, je přece vždy ještě schopno slova. Možná se sjíždět, radit, řečnit, navrhovat a přijímat zásady a resoluce... Dokud zní slovo, žije i myšlenka!...

A výrok z povolaných úst působil velmi uspokojivě. Vyskytl se batuška, účastník loňského pražského sjezdu a s nadšením vzpomínal silných dojmů, které si z českého výletu domů přinesl.

— Na bratřích v Čechách musíme si vzít příklad, pánové! Jezdili jsme tu trochu po kraji. A co jsme neviděli! Na každé stanici davy lidu, nadšené vítání, kytice, fábory, proslovy, objímali nás, z náruče do náruče jsme šli! Tu je vidět, pánové, co znamená zápal lidu pro ideu. To je, co nám schází! Čechové nám musí být příště vzorem!...

A s tím se konference rozešla.

Budeme na příště vzorem bratřím Slovanům. Budou se podle nás zařizovat. Velmi lichotivé pro nás. Ale půjde-li to pak rychleji ku předu se slovanskou věcí, je ovšem jiná otázka. Nadšený lid, hluchá vítání, kytice, fábory po kraji na nádražích a jinde, ohnivý proslov a náruč otevřenou všemu bratrství, to vše měli jsme už, jak víte, před půl stoletím. A tenkrát prý idea sama dokonce ještě mocněji — hárala v srdcích...“

Tak a podobně stýská pisatel, jemuž se neplodné fráze hnusí, který chce konečně vidět činy, vyvělé z vnitřní nutnosti srdce, z plamene srdečné lásky, již těžko lze se naučiti z knihy, z tuctové výzvy, ze stádných hesel, ze studování různých filosofických formulek. Myšlenka ušlechtilého všeslovanského sdružování musí prameniti ze spontánního nadšení, z neumělkovaného citu, ze srdcí ideálně vznícených, jejichž přirozený ušlechtilý pud nepotřebuje nápoděvy ani mračného poháněče.

Pánové při svém závodění o utvrzení všeslovanské vzájemnosti u nás zapomněli na předložitelného činitele v životě slovanských národů — na náboženství. Jejich řeči přenášely se hladce přes nejsilnější zpruhu velkých kulturních činů Slovanstva, jako by nejsvětější

lenosti mocné dlaně Franckovy, často by byl proti psměvákovi podnikl útok svými průhlednými kotníky. A Francek nejednou vyvedl Flokovi veliké uličnictví; nedal ostatně pokoje ani lidem jiným.

Ve statku Volného nastal poplach. Jednou začaly slepice v kurníku úzkostlivě kdákat — pes silně zabafal. Nalezlo se na dvoře zkravené pět, jedna slepice zmizela. Za dva dny ztratil se hospodáři přes noc jeden králík. „Už není jináč, než že nám dělá noční visitu tchoř“, usoudila paní-máma. „Francu, budeš v noci hlídat, vezmeš si starou brokovnici a klacek do ruky.“

Francek šel na číhanou rád, těšil se na to, až se bude moci pochlubit, jak přetěl černému zloději kožich tak, až mu přerazil hřbet. Leč přes všechnu ostražitost čeledín příchod tchořův nezpozoroval. Najednou mezi holuby poplach, černavý čtvernožec běží přes dvůr. Už letěl klacek na kožich uprchlíkův. Ozvalo se bolestné mňoukání; Francek zaklel, když seznal, že vlastně trefil šelmu jinou a že sousedův veliký kocour v tlamě nic neodnášel. Co s tím, mám ho dotlouci? Leč kocour se trochu sebral a několika skoky se ocitl u vrat.

Druhý den stržil Francek hodné smíchu. „Vidíš, taky na tebe jednou došlo, ty vejáklbo“, smál se hospodář. „A jeden holub zmizel přece. Ještě to by scházelo, abys měl s tchořem nějakou úmluvu.“

A co Francek zelenal slostí, už nabízel svoje služby na dvoře hospodyně Flok. „Že jste mi to, panímámo, nefekla dřív! Vždyť přece víte, jak zvířeti rozumím! Na tchoře se musí bezky zchytra. To je šelma študýrovaná. Dovede uhnout jako úhoř. A praštit klackem nebo střelit? To nic není. Ten má tužší živobytí než kočka a veverka. Tři lidé by ho musili chvilu mlátit, než by ho sabili. Ten se nebojí ani hada; smije zasyčí, ale tchoř jako by nic začne ji kousat od blavičky živou, i kdyby ho štípla; na takového lajdáka musí

ideály jádra slovanského lidu byly záležitostí zcela soukromou, malichernou, jako by ty ideály nebylo nutno klásti do široce založené národnostní matematiky.

A přece jen — kdo konečně z žulové, nepoddajné skály mohutným úderem kouzelné hole vyvodí pramen vody živé? Ten, kdo pokládá uvážlivé náboženství za velice důležitou složku života národů slovanských, a níz se musí vážně počítati při každé příležitosti. Jestliže vysocí, třebaš sebe učenější pánové baví se disputačním sportem, který filosofický „ismus“ by vzájemnosti slovanské nejvíce prospěl, jde jádro národa, zvyklé na starobylé a vžitě tradice, širokým proudem svojí cestou dále, nemajíc ani příležitosti — ani největší chuti dlouho a se vši důkladností kontrolovat a studovat různé spleťté myšlenkové theorie filosofů, kteří ostatně sami mezi sebou se značně různí. A přece pánové k dosažení skutečné vzájemnosti potřebují souhlasu a podpory nejširších vrstev. Či by ty nadhozené návrhy měly být pouze sportovním experimentem nečetných duševních aristokratů? Tvrďte, že vaše plány mají být lidové. Jak tedy do toho, abyste uchvátili massy, na které struny udeřit? Směšnou nezkušenost prozrazuje ten, kdo chce národnostní problémy luštit bez pilného přiblížení k náboženským proudům lidovým. A největší neprozřetelnost prozrazuje takový muž, který docela myslí, že naplní srdce prostého lidu velikými ideály jinými, vyvrže-li mu ideál náboženský. Stará i novější zkušenost jest tu soudcem rozhodným, neúprosným; příliš výmluvná skutečnost nedá se oddisputovati sebe obratnějšími slovy.

Není tudíž divu, že národovci nejopravdovější, nejzkušenější nevyhýbali se při luštění národnostní vzájemnosti otázce náboženské. Naopak kladli na ni důraz. Uškodil snad veliký Strossmayer svému národu, že pracoval na osvobození chorvatského lidu pod zorným úhlem křesťanské víry? Věhlasný básník Mickiewicz těsně spojoval ideu křesťanskou s životem a pokrokem polského lidu. A což u nás Šafařík, Palacký, Rieger, Havlíček? Při

být dobrá past. Nic jiného tu nepomůže. Chce-li, poliknu; já ji mám.“

„Jen abyste nechytal zas nějakého kocoura“, smála se hospodyně.

Návrh Flokův přijat, švec přinesl past velkou jako truhlu, postavil ji na prkénko zrovna před otvorem do kurníku, zdvihl dva příklopce a vložil vnaidlo. „Ale ať se mi toho, pantáto, nikdo ani nedotýká. Až se zloděj chytne, musí do pytle. A to zas dovedu udělat dobře jen já sám; jináč by nám mohl tchoř zas upláchnout. Ráno časně přijdu a uvidíme. Za tu celou práci si vezmu jen tu kůži.“

Tentokrát však o 11. hodině v noci Francek hlídal zas, ale s větším rozmyslem.

Flok ráno za velikého sbehu lidí šel zkoumat truhlu. Zafukal — nic. „Je tam mršina či není? Ani žádné škrábání...“ Zatřásl pastí a cítil, že se tam něco měkkého válí. „Sláva, už lupiče máme!“ prohlásil hlasem povýšeným Flok v hrdé póze, jako když generál vyhraje velikou bitvu. „Ta šelma mizerná je všemi mastmi mazaná. To málokdo tak dobře ví jako já — člověk v těch věcech zkušený. Tchoř se dovede chovat jako žaba v bahně, když už prchnout nemůže. Neprozradí se nicím, aby na sebe neupozornil. To já dobře znám. Ale už ho mám, mne neoklame. Jděte všichni kousek dál!“ Zraky valného zástupu se stále nedočkavěji šířily, když Flok přikládal k jednomu příklopce pytel a otvíral tchoři do něho volnou cestu. „Tak? Ještě se ti nechce, ničemo zlodějská? Já ti pomohu.“ Mistr nazvedl truhlu a něco padlo do pytle. Teď sevřel lovec otvor pytle oběma rukama a začal tím mlátit do kamene. Diváci se začali po šestém úderu usmívat; taky švec najednou ve své vražedné práci ustal. Někák břečka prosakovala pytel a šplhala kolem. Flok uhodil ještě dvakrát. Zase stříkala břečka.

„Mistře, vy jste toho tolik tuhého tchoře zřídil! Vždyť má jistě i celou kůži na drance, ozval se Francek. „Ukažte to, já se té šelmy ne-

vyslovení těchto jmen vynořil se před zrakem celé proudy náboženských snah.

Dobře jest při nynějších všeslovanských konferencích vzpomenouti si na průběh a povahu velepamátného slovanského sjezdu, jež pořádali v Praze r. 1848 mužové širokého rozhledu, charakteru křišťálového. Slavnostní průvod (i s evangeliky Palackým a Šafaříkem) ubíral se do chrámu Týnského. Zde před sochami apoštolů slovanských člen prozatímního výboru kněz Štule děkoval všemohoucímu, že konečně v duši Slovanstva probudil ducha svornosti a bratrské lásky, a prosil Pána zastupů, aby požehnal dílu započatému a zdařiti je nechal ku blahu národa a celé vlasti. „Líce mužů a starců smáčena jsou slzami citů netušených, jimiž v shromáždění tom, posud jediném v dějinách Slovanstva, dmula se prsa každého přítomného“, praví o té památné chvíli Jakub Malý. Palacký jako předseda sjezdu užil vzletného proslovu a skončil slovy evangelia, chorvatský kněz Topalović břitce odsoudil velkomadžarskou politiku Košutovu, J. Prav. Koubek končil svoji řeč: „Pomoz sobě a Bůh ti pomůže.“ Srbský řeholník Nikonor Gruič za napjaté pozornosti ve svojí řeči provolával slávu prostému lidu srbskému (velice zbožnému), který jediný si zachoval v jeho kraji svatyni národnosti. Evang. farář z Liptova Miloslav Hodža za Slováky prohlásil, že toliko na zásadě rovnosti všech národů může sláva království Božího na zemi se rozhostiti. Dva dny nato obrovský dav obcoval slovanské mši sv., kterou sloužil srbský arcikněz Stomatovič pod širým nebem u sochy sv. Václava. O Božím hodě Svatodušním nesmírný nával vlastenců obcoval mši sv., sloužené na tomtéž místě miletinským farářem Arnoldem. Před sochou sv. Václava přísahali si účastníci věrnost a vytrvalost až do těch hrdel a statků.

Zkrátka při sjezdu i v následujících dnech po něm bylo tolik projevů náboženských, projevovala duchovním taková pozornost, že každý lehce pozná, jak nejdělnější horlivci nijak nechtěli při řešení velkých úkolů považovati náboženství za věc podružnou — nebo jen z milosti trpěnou. Leč v době, kdy křesťanský smýšlejší Slovanstvo tak nadšeně dokázalo, jak si vyznání svého váží, Kramářovi slávisťe chodí kolem slovanské otázky náboženské na korkových podrážkách, přímo se bojí přiblížit do společné úrady kněze katolické, aby požádavší tisk nezačal ostře protestovati.

Zatím však naši katolíci luští otázku všeslovanského sblížení nehluchně, drobnou prací, ale vytrvale, účelně, prakticky. A vzájemnost slovanská vzrůstá na základě náboženské utěšeně. Již na pátý rok vydávají se u nás velice pečlivě řízené „Slavorum litterae theologicae“, jež u křesťanského Slovanstva došly nadšeného přijetí, brněnská „Hlídká“ pečlivě sleduje literaturu slovanských národů, vydává se u nás v ruské řeči „Velegradskij Věstnik“ písmem latinským, bohoslovci naši ve svém „Museu“ pěstují čilou korespondenci s jinými slovanskými theology, r. 1907 konal se první sjezd unionistů, nyní se dokonal vele-

bojím. — „Jdi pryč, mizero, nebo tě tím pytle přetáhnu,“ houkl švec.

„I jen ten pytel už otevřete,“ vmísil se do sporu hospodář. Vzal rozpačitému lovcí pytel, otevřel a — vyňal zbytek starého sblábnutého melounu. Za velikého smíchu vyskočil Flok: „Tohle mi provedl jistě ten kostrbatý ničema!“ A už se hnál v slepém vzteku na Francka.

„Pomalů, mistře, pomalů,“ pokročil Francek vpřed a sevřel svojí obří tlapou chvějící se pravici ševcovou, až Flok strážně vykřikl. „Víte, mistře, vy mně nic, já vám nic. Chtěl jsem vám jen dokázat, že umím taky lovit. Podívejte se tamhle pod slámu, tchoř tam leží tiše jako spící koté.“

Mistr se vzpamatoval a vytáhl opravdu ubitého tchoře.

„Teď už se nemusíte zlobit,“ dodával Francek. „Vy jste chytře nalíčil, já jsem zas chlapíka chytře chytil do pytle a umlátěl. Proč byste se zlobil, když jsem vám tak pěkně pomohl? Vždyť za to nechci nic.“

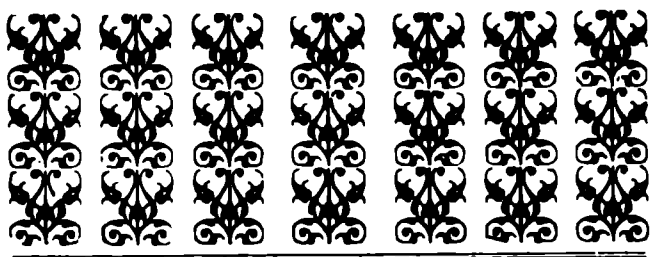
„Jo — ale ten meloun, partyko jedna,“ zahrozil švec — a nový smích diváků byl mu odpovědí.

„Dobře jste to, mistře, provedl,“ dobřil hospodář odborného znalce. „Tuhle máte ještě za svou námahu korunu.“

Mistr děkoval a už se usmíval. A když vycházel ze dvora, řekl mu ještě polohlasně hospodář: „Jen podruhé lépe dodržujte slovo. Slíbil jste, že moje boty budou spraveny do tří dnů a já už teď vím, proč čekám celých jedenáct dní. Jak jste lezl ke kurníku, hned jsem poznal na vašich nobou svoje holínky. Budete li v mých botách chodit ještě týden, rozmačkáte boty tolik, že bude správka pro vás ještě obtížnější. Byl jste trochu neopatrný, že!“

„Prosím vás, panáče, odpusťte! Tolik bládivých krků, není ani na brambory, váude bída...“

„No — no, já rozumím, vždyť vás nesekejru. Teď jen do toho!“

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen r. 1888.

Akciový kapitál: Rezervní fondy:
K 6.000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů
koncem července K 28.097.699.13.

VKLADY

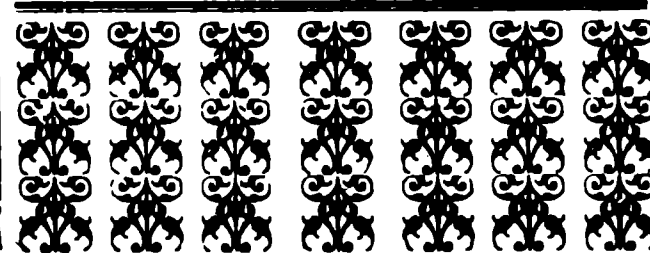
4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna. Skladiště.

Vadia a kauce. Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

památný druhý sjezd unionistů, jehož průběh opravňuje k nadějším nejlepším. Jeho výsledkem nejsou pouze papírové resoluce. Sjezd ten dal zpruhu k dalším praktickým činům, které na základě idey Cyrillo-Methodějské povznesou jak církevní tak národní život Slovanstva. Příště poukážeme na zvlášť významná jednání sjezdu toho.

Násilnické signály letí světem.

Kde se naskytne příležitost něco rozbit, někoho zavraždit, hodit pumu nebo klidné lidi rozeštvati, tam ochotně pracují obdivovatelé ruských zákeřnických revolucionářů s největší ochotou, s nejobhrovnějším úsilím. Vždyť tolikrát dokázáno, že na úspěšné praktické reformy, na zdárnou práci reformní taci anarchisté a revolučně působící lidé naprosto nestačí. A hamizné plnění vlastních kapes ještě není sociálně-reformační prací pro lid. Obecně jest známo, kdo vlastně peněžně evropské národy nejvíce ovládá. Ve Španělsku revoluční živly jsou štvány proti církvi, proti králi, proti fabrikantům. Ovšem nezavíráme oči před chybami, jichž se španělská vláda po staletí dopouštěla. Faktum však jest, že nejvlivnějšími osobnostmi jsou i ve Španělsku židé. Státní dluh španělský činí 95 tisíc millionů peset (1 peseta = 2.15 K). Platí se věřitelům z té obrovské půjčky na úrocích ročně 400 millionů peset. A hlavními věřiteli španělskými jsou židé: pařížský baron Rothschild, berlínský Bleichröder, Mendelssohn a pak bankéři vídeňští. V moci židovských peněžníků jsou též akciové papíry měděných dolů a železnic španělských. Král Alfons musí býti k židům velice zdvořilý. Jakmile semitští bursiáni seznají, že Španělsko potřebuje nové půjčky, dají klebnouti španělskému úvěru a poskytnou peníze za nejtěžších podmínek. Kdo jest tedy vlastně nejvlivnějším pánem v Alfonsově říši?

Na tyhle maličkosti španělští štváci ubohý svedený lid neupozornili. Raději jej ihned hnali proti továrníkům a — bezbranným jeptiškám, jichž celý život jest nepřetržitou obětí ve prospěch trpících. Bezvěrecký vztek se vybíjel v Barceloně na velkolepých památkách katolického stavebního umění. Nemocnice, kaple, nádherné chrámy okoušely bezohlednost nejnovější kultury. Kužlí pobíjení, pak založen oheň. Ubožáci drželi se křečovitě mříží, volali o pomoc. Leč stoupenci moderní humanity postavili se proti záchraně nešťastných obětí a tak za živa uhořelo mnoho kněží i jeptišek. Anglický list „Daily Telegraph“ líčí, jak duchovní, modlící se úpěnlivě před oltářem, byli vrahy napadeni; chránice umělecké a náboženské památky, nebo držice se kříže, byli pobíjeni. Když pak proti násilníkům hnalo se vojsko, tu ubohé poštvané ženy uposlechly rafinovaného návodů demagogů; před postupující jízdou lehly si na zem s dětmi; proti pěchotě nastavily nemluvnata, aby tak morálně odzbrojily ty, kteří spěchali chránit bezpečnost lidí surově přepadených. Počet mrtvých v Barceloně počí se na 3000 lidí. O řádění povstalců docházejí zprávy úžasné. Jeptišky zohaveny, nemocní vyhazováni z lůžek, loupilo se jako za hunskeho vpádu, kříže na hrobech poráženy, křesťanské odznaky šmahem ničeny, upalovali i školní děti v řeholním ústavu. Kužlí, kteří se banditům vytrhli, honěni po ulicích jako zvěř. Záchraně společnosti bylo od revolucionářů překáženo v ošetření těžce raněných; policisté upadnuvší s koně byli na zemi dobíjeni. Zástup 10.000 revolucionářů nesl vítězně zuhelnatělé kusy těl na dlouhých tyčích. Co tu scházelo ještě k dokonalému kanibalství?

A jak se přitom s nedočkavou lečností olizovalo „Právo lidu“! Psalof: „V celém (1?) Španělsku zuří ozbrojené povstání... revoluce v nejvlivnějším slova smyslu... Všecko dělnictvo v Barceloně a v okolí je socialistické a dovede v případě potřeby umírat (snad spíš vraždit?) za svou věc.“ Ovšem ta „hrdinost“ neměla dlouhého trvání. Když pobořeno 35 kostelů a klášterů, konečně vzbourenci se začali rozprchávat a — docela druh druhá denuncovat. Celkový výsledek štvání placených demagogů jest fiasko.

„Naše signály letí světem“, napsáno ve volebním provolání české soc. demokracie. Ano — letí, ale všude šíří mor a zdivočilost. Jest viděti to ušlechtilé ovoce na německobrodských štvanicích a na zprávách pokrokářského tisku o té „statečnosti.“ Israelité schystali protikatolickým randálistům za pětníčky přálky, aby svedení lidé mohli důkladněji řádit proti vlastní krvi. „Osvěta lidu“ nyní dne 4. srpna napsala, že se katolíkům nestalo ani nejmenšího. Inu — bodejt by snad četa násilníků, dobře vycvičená, začala rvát pokojné katolíky hned! Na to byli komandanti příliš chytří; čekali lačně, až některý katolík se zapomene. Pak by byly připraveny klacky a kameny pracovaly hned — protože by se mohlo pak v novinách lhat s větším úspěchem, že vlastně katolíci začali násilnosti sami. Agrár-

nici dali se poštvat požádavšíc tiskem proti pokrevným bratřím rolníkům, s přípatými čtverlístky spojovali svůj řev se soc. demokracií a pokrokaři. „Náhodou“ už dopoledne na svoji veřejné schůzi hodně se povzbuzovali k boji proti „klerikalismu.“ A zjednaní k tomu účelu výrostkové za několik haléřů statečným svým křikem obveselovali židovské dárce. Ovšem semitické radosti se příliš diviti nemusíme, ale spíše tomu, že jak malý obnos dá se „uvědomělý a vlastenecký“ dorost zakoupiti proti vlastní krvi.

Horší ještě scény odehrály se letos v Král. Dvoře při počtí naší veřejné schůze. Sotva se začalo mluvit, již nastal řev spojených našich nepřátel, tlučení holemi, honění našich; uplakaná mládež a zděšené ženy vybíhaly ze sálu jako z dravého zvířence, aby nezakusily na sobě nejmodernější kulturu. Divné signály to letí světem. Daleko od španělských poměrů nejeme. A kdyby se naskytla našim přítelům taková příležitost jako v Barceloně, nebude se lišit obraz „hrdiného vystoupení“ od tatarského řádění barcelonského ničím. Kultura prý je na postupu!

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY

KNIHY ČASOPISY A NOVINY

všech evropských jazyků s donátkou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1862).

Telefon č. 17.

Nové jízdni řády.

Dopis z Prahy.

Úřednické domky v Praze. Stavba úřednických domků jest jednou z pražských otázek, o kterých mluví se a píše již po řadu let, stejně jako o stavbě řemeslnických domků — z otázek, které však přes to nikterak nepostupují ve svém řešení ku předu, poněvadž nebyly vůbec praktickým řešením zahájeny. Každý by se domníval, že příslušní činitelé budou stavěti úřednické domky na místech vhodných, kam by se jediné hodily, to jest za okruh někdejších hradeb, leč chyba lávky. Se stavbou úřednických domků má být započato — v pražském Josefově! Nemůže býti opravdu větší ironie nad podobné rozhodnutí. Jakoby pražské radě městské nebylo známo, že obyvatelé v pražském Josefově domáhají se po léta stavby domů řemeslnických, a to s dílnami a byty pro třídu řemeslnou, která z Josefova byla vyřazena do Nuselského údolí, na Žižkov a do Břevnova — následkem čehož předměstí pražské ovšem neobyčejně zmohutněla — rada městská přichází do obecního zastupitelstva s návrhem, aby domky úřednické byly stavěny v páté čtvrti pražské. Co bude stavěno pak na fortifikačních pozemcích?

Mají tedy býti z pražského Starého Města i se sousedního Josefova vyřazeni poslední drobní řemeslníci — ten živel, jenž jest vlastně jádrem občanstva — a nahrazeni úřednictvem po většině německým, jež má většinu v Družstvu pro stavbu úřednických domů v Praze? Není přece v Praze neznámo, že zbývající na Starém Městě pražském řemeslníci a živnostníci, kteří doposud vzdorují horečce stavění přepychových paláců v obvodě assanačním, rádi by v těchto místech zůstali a svoje řemesla i na dále provozovali — ba i ti, kteří z dlouhých svých působících nucených byli vysetřováni se, rádi by v ně opět se vrátili.

Zdaž se však činí ze Staroměstské radnice aspoň to nejmenší, aby oprávněné touhy těchto tříd pilných pracovníků občanstva splnění došly?

Ani v nejmenším.

Bylo by to možné, kdyby pražská rada městská, jakož jest její povinností, uznala za vhodné pro tyto třídy obyvatelstva něco podniknouti a dáti podnět konečně ke hromadnému stavění domů s dílnami a byty řemeslnickými. To, co se doposud podniklo ze středu pražské rady městské, zřejmě dokazuje, že tato otázka na Staroměstské radnici doposud není náležitě pochopena. Zdá se vůbec, jakoby páni radní se

domnívali, že řemeslníci pražští mohou bydlet v Břevnově, ne-li v Nuselském údolí či ve Vršovicích — Jest, jak z tohoto zřejmo, nejvýše nutno, aby pražská rada městská konečně pochopila — a její členové, kterým dochází mandát do sboru, zdají se býti dosti ochotni chápati význam otázek i širší veřejnosti se dotýkajících — že jest povinností její v této záležitosti pronést konečně závažné slovo a dojíti k činu, aby poplatná třída občanstva mohla na dlouhých svých působících bez obav o svoji budoucnost oddati se své činnosti.

Obrana.

Krveprolití do nebe volající zastihlo náš hluchý. Když měl být odsouzen vrah Hilsner, všecka kolesa moderně-humanitářského tisku evropského uvedena v pohyb na jeho záchrana. Když zoufalí rumunští sedláci začali pronásledovati židovské vyřídouchy, uveřejněno v „Čase“ provolání ku sbírce na ty cizí židy. Nedávno však povražděno pod vlajkou půlměsíce přes třicet tisíc křesťanů; a toto strašné krveprolití zaznamenáno v novinách jen několika řádky, jak se v časopisech odbývá úraz koně, shofení stohu nebo rozbítí bicyklu. O podrobnostech nepsaly téměř nic ani ty listy, které se živi s největší chutí sensacemi. Nuže — vizme, jakých hrůz zakusilo křesťanstvo od zfanatisovaných Muhamedánů! Na př. v Adaně uteklo se 4000 křesťanů do kolleje jesuitské. Leč muhamedánští Kurdové zapálili budovu, tak že křesťané (ve dnech 14. až 16. dubna) tam uhořeli.

Křesťanští Arméni obklíčeni a mučeni způsobem nejděsnějším. Vyrváno každému pravé oko z dalku i useknuty prsty pravé ruky; uřezány jim uši, obnažena prsa a pak byli ubožáci tlučeni holemi, opatřenými železnou koulí nebo hřebíky, až padali na zem. Polomrtvým párány vnitřnosti. Křesťanské ženy mučeny ještě hůře, až péro se zdráhá popisovati zvířecí týrání moslimských fanatiků. Vyrvání očí, usekávání palců u nohou, vytrhávání nehtů, uřezávání nosů bylo pro ženy jen utrpením menšího druhu. Hrozný pohled naskytoval se ubohým dětem, které s velikým nářkem pozorovaly, jak jejich matky způsobem krajně nestoudným za živa byly znetvořovány. Přitom zpívány od muhamedánů s chechtotem křesťanské písně. Domy kongregace sester z Lyonu zapalovány, jeptišky postříleny. Někteří křesťané rozprchlí se před krvežíznivci do polí, kdež zřizovány baráky. Na 30 opuštěných dětí denně umíralo hladem, zimnicí a neštovicemi.

Podobně jako v Adanu řádila mladá turecká kultura i v jiných městech, podrobených Cařihradu, tak že přes 30.000 křesťanů padlo za obět nejsurovějšímu fanatismu. To se dělo v době, kdy telegrafy každou chvíli mohou volati o pomoc proti sverepému násilí! A požádavšíc žurnalistiku při tak hrozných zjevech raději pátrá a slídí, kde v které vzdálené krajině bylo „ubliženo“ některému nebezpečnému sedláři nebo anarchistovi. A surovost nevítežli toliko v Turecku; vždyť se protikřesťanskému násilnictví tleská horlivě i v našich zemích.

O čem mlčel pokrokařský tisk jako nařezaný. Z každé maličkosti snaží se požádavšíc tisk pokrokařský vytlouci co nejvíce kapitálu proti církvi. Když však se stane obrovský skandál v táboře jinověrců nebo bezvěrců, buď vykracuje anebo mlčí jako nezbeda schovaný v houšti před policajtem.

Nyní se vede v Německu senační vyšetřování. Berlínský magistrát svěřil na polepšnou hochy evangelické jednotě, která k vůli germanisaci založila si svoji polepšovnu v Mielcsyně. Pro malé přestupky správce ústavu pastor Breithaupt vyplácel hochům holi až padělat ran. Hoši mřekáni bičem a gumovou holí i na chodidla, až padali v bezvědomí. Byli dávání spoutáni na rukou i nohou do tmavého sklepa, kde jim dáván pouze chléb s vodou. „Berliner Tagblatt“ k děsným objevům poznamenává: „Peklo Dantovo není horší, nežli peklo v Mielcsyně... Pastor Breithaupt jest věrným žákem pastora Bodelschwingha, známého svým karabáčem a holí v ústavech sirotčích... Místo pastorům dejte sirotčím a ochranné ústavy zkušeným pedagogům a lékařům!“ Toť přece výsava, která si zasloužila okamžité pozornosti masarykovského tisku. Ovšem jsme vzdáleni fanatismu pokrokařského, který pro chybu jednotlivců hned dovede ostouzet celou společnost. A bylo by nespravedlivým a naivním — sváděti surovost těch pastorů na evangelické náboženství, které přece nabádá k něčemu jinému. Leč hledá-li pokrokařský tisk lačně i každý saccadský protikatolický klep, není nemístno konstatovati čas od času, které sjevy přikrývá úzkostlivě rouškou mlčení.

Pěkné vyhládky na svobodu. „Osvěta lidu“ dne 27. července v potu tváře snaží se obrátit chalupu střechou dolů; souhlasí s „nutnou obranou“ pokrokařských zaficů proti klidnému lidu katolickému, nazývají katolický

průvod „drzon provokací“. Přitom uronila několik krokodýlích slziček, které budí u lidí charakterních neodolatelný hnus a přitom se odvažuje vyložití na krám své názory o svobodě. „Byla to smutná podívaná v neděli a vyvolávala hořké myšlenky. Bylo mi líto (??!) toho dobrého lidu venkovského (vždyť přece ten lid jest „Osvětou lidu“ způsobem nejsurovějším napadán a zesměšňován), který tak obětavě z daleka se dostavil, ale co říci duchovenstvu, které dělá pochopa (!) vysoké hierarchii na ujařmení lidského ducha, ač samo sténá pod její tyraní!“

Co říci tomu odhodlanému, třebaže nečetnému kněžstvu? Všecka čest duchovním, kteří otvírají oči zaslepené rařinovanými lžemi rudými a pokrokařskými, kteří chrání dobrý venkovský lid před pokrokařskou zviřilostí. Všecka chvála duchovním, kteří trpělivě snášejí surové kopance za to, že nechtějí dáti jádro českého lidu na pospas židovskému velkokapitalismu a chrání náš lid před rudým vídeňským komandem semity Adlera! V kom jen jiskra vlasteneckého citu zbyla, musí tu kněžskou osvobozovací činnost schvalovati. A vy — pokrokaři — chcete ještě něco mluvit o sténání jiných pod tyraní? Jste příliš zvyklí na otrocké služby i těm židům, kteří ani příliš o vaši pomoc nestojí. Milí braši, pěkně by ta svoboda kněžská vyhlížela, kdyby kněžstvo přerвало patriarchální pouto se svými představenými a dostalo se pod váš karabáč, nebylo by otroctví horšího. Co zkusilo kněžstvo husitské pod otrokařským bičem husitsko-šlechtických zemanů v XV. století, o tom se nikdy lidu nezmínujete. A podívejte se na pokrokařské agrárníky, jak už nyní chtějí rozkazovati, co nesmí a co má kněz katolický kázati, jak vítají s potleskem kněžskou agitaci pro politiku strany agrární a jak zakazují fanaticky knězi účastniti se politického hnutí katolického! A ten šílený protestní shon agrárních zemanů, jestliže by měl faru dostati horlivý kněz, který i na veřejné schůzi hájí lid před otravou nevěry! Chytráci dovedou kněze tak zhanobit, jako by jednal proti samému náboženství! Jejich literární podskoky jsou nevyčerpatelné. A jak by teprve zakroutili kněžské svobodě krkem pokrokaři masarykovští! Jen si čtete, s jakým chechtotem „Osvěta lidu“ provázela surové rozbítí katolické schůze od soc. demokratů ve Vys. Mýtě! Jen čtete, jak pokrokaři zřejmě zakazují docela rodičům vštěpovati dětem náboženské přesvědčení! Jen si všimněte, jak souhlasí masarykovský tisk s těmi zviřilými zvířecími, kteří plivají do tváře českému lidu katolickému a s jakým uspokojením přijal zprávu, že poštváný dav zakazoval ve Žďáře katolickým kněším v katolickém kostele kázati! Vy byste té svobody hodně katolickému kněžstvu popřáli! Asi tolik jako maďarští židé a magnáti slovenským duchovním. Svěrací kazka politického despotismu, v jakém úpelo kněžstvo doby josefinské, jest jen hračkou proti okovům, které vy na ruce kněžstvu chystáte. A nedaří-li se savičím nepřátelům kněžské svobody boj přímý, utekou k hadí leti. Vici obleknou se v beránci roucho křesťanství a spěchají k hierarchii, kterou dříve tupili, jako nezvaní „zástupcové“ katolictva, aby kněze denuncovali. „My jsme taky katolíci“, hovoří lišáci s hlavou uctivě skloněnou, „ale co ten kněz provádí...“ Tak se věci mají, fabrika na vyrábění podvodu! Kdyby hierarchie chtěla svobodu kněžstva zkracovati dle úmyslu vašeho, ani byste proti ní nehlesli. V tom jest právě rařinované balamucení, že ti nenávistníci, kteří plným hrdlem provolávají hanbu „hierarchické despotii“, sami se snaží způsobem potouchlým takovou despotií založiti, aby se lépe dařilo jejich řádění. Leč hrozný visí hodně vysoko. A před pokrokařskou světlou, klackářskou svobodou musí prchat každý, kdo ještě všechen smysl pro svobodu neztratil.

Politický přehled.

Sněm království Českého svolán bude 27. září. Vláda stále doufá, že i při přemrštěných a nespravedlivých požadavcích německých dojde v Čechách ke smíru, a proto v srpnu a září učiní nový pokus o dohodu mezi Čechy a Němci, aby sněm mohl vyříditi aspoň nejnnutnější věci. Ale není zvlášť u Němců dobré vůle; ti heslo „Bez českého sněmu nebude říšské rady“ obrátili a prohlašují: „Bez říšské rady nebude český sněm.“ A ochoty k přiznání národnostních práv Čechům a ke klidnému spoluzítí není ani v jiných zemích rakouských, zvlášť v Dolních Rakousích. Ve Vídni hodlají Češi zříditi několik nových českých škol, což Němce přivádí o posledních zbytek rozumu a rozvahy. Na protestat schůzi němec. spolků v Meidlingu prudce útočeno proti počesťování Vídne a úřady vysývány, aby chránily Němce v Dol. Rakousích; dále žádají Němci, aby šakon Kolisko-Armánův byl sankcionován, aby všichni neměmeští úředníci seměti a obecní

byli odstraněni a němečtí zaměstnavatelé by brali do práce jen německé dělníky. A něm. křesť. sociál. dr. Lueger na přání těchto nenášlivců sděluje, že to, co bude v jeho moci, jistě se stane. . . A nejinak se bouří proti Čechům na dolnorakouském venkově. Tak ve Švechatech slavnost česká, již se účastnilo jenom asi 200 Čechů a jež se konala v uzavřené místnosti, byla Němcům hned velikou provokací a vyzývavostí. Na 5000 Němců útočilo na klidné Čechy, kteří v nejmenším Němců neдрáždili a jen kordonu 36 četníků, policie a vojska podařilo se zastaviti zuřivost Němců.

Schůzky vladařů na denním pořádku. Car s loďstvem svým zastavil se na pobřeží francouzském u Cherbourgu a přijal na lodi francouz. presidenta Fallièresa. Odtud zamířil k Anglii, kde v Cowesu byl hostem anglického krále Eduarda. Král vítal sice cara srdečně, ale ostatní Anglie přijala ho chladně.

Ve Španělsku jest prý klid; poslední barikády rozmetány v Barceloně dělovou palbou a deset vojenských soudů jest v činnosti. Ale z jiných stran se zase tvrdí, že revoluční boje neutichají, ačkoliv jen počet obětí v Barceloně činí asi 1000 mrtvých a 2000 raněných. Španělské listy sdělují, že od 26.—31. července bylo zpusťeno 35 klášterů a kostelů. Při bombardování byla Barcelona z valné části pobito. Po porážce revolucionářů dá se očekávat, že revoluce skončí bezvýsledně, vzdor potokům zbytečně prolité krve. Revoluce směřovala proti královské rodině a dnešnímu režimu, ale tyto potírala tím, že vybíjela ženské kláštery; toť jediný úspěch barcelonské revoluce. Na marockém bojišti u Melilly podnikají Maurové tu a tam útoky nebo přepadnutí menších oddílů; dle všeho chystají se k velké bitvě. Španělé mají nyní v Maroku 35.000 mužů; novými posilami dostoupí eila španělského vojska na bojišti na 50.000. Nápadnou jest velká ztráta španělských důstojníků i generálů; soudí se též, že tito nepadli koulemi nepřátel, nýbrž že byli zastřeleni ze zadu španělskými vojáky.

Z činnosti katol. spolků.

Nový Hradec Králové. V neděli dne 25. července pořádala katolická jednota výlet do blízkých „Borovin“, který se tak vydařil, že dlouho zůstane nám v paměti. Lesík ku slavnosti propůjčil p. starosta obce Kluky, jemuž tímto srdečně děkujeme. Jednota vyšla ve 2 hod. odp. ze spolkové místnosti — dívky v národních krojích — a ubírala se za zvuků hudby na výletní místo. Zde předneseny byly zpěvy, výstupy a hry tak pěkné, že výboru jednoty a přednášejícím dostalo se všeobecného uznání. Vstupného po 20 h. sešlo se 150 K. Hudbu obstarala velmi krásná kapela p. V. Studeného, ředitele kůru. Mezi jinými hosty potili nás svojí návštěvou mnozí páni a dámy z Hradce Králové, 30 členů katolických spolků královéhradeckých, 50 členů z Opatovic n. Lab. (kteří nás pobavili krásným sborovým spěvem národních písní), dále pp. z Opatovic: Jan Širůček, Ladislav Leder a bohoslovec ctih. p. Jos. Voeyka, členové organizace z Chvojenice, pp. starostové okolních obcí a přetčetní jiní hosté. Všem našim přátelům a příznivcům vzdáváme nejvšelejší díky. Bylo nám radostí a ctí, že jsme vás, ctění hosté, ve svém středu viděli. Stejně smýšlení, stejné snažení a stejné cíle ovinnují nás duchovní páskou. Učinili jste nám zvdofilostní návštěvu, s kterou spojujeme jistotu nadějí a přání, nadějí totiž, aby naše nedělní spolubytí chovalo v sobě kořeny přátelství, z nichž by vyrostl silný kmen, pevný a neakloněný, v dobrých i zlých časech ušlechtilé ovoce přátelství nesoucí. Přejeme si, abychom při obápolných rozmluvách o našem spolkovém životě jeden od druhého se učili a tak podporovali dobrou věc, již společně sloužíme. Ještě jednou vyslovujeme srdečný dík! Zdař Bůh!

Katolický spolek pro Dvůr Král. m. L. a okolí pořádá v neděli 15. srpna slavnost svěcení spolkového praporu. V sobota večer slavnostní divadelní představení „Zachycen proudem“ od dra Hermana. V neděli dne 15. srpna dopol. od 8. do půl 10. hod. vítání hostů v zahradě Hankova domu. O 10. hod. posvácení matky a kmot. praporu družičkami; o 10. hod. průvod do děkan. ského chrámu Páně. O půl 11. hodině slavnostní kázání a svěcení praporu vedp. dr. Frt. Reylem z Hradce Králové. O 2. hod. průvod městem do Hankovy zahrady, kde se bude obdávati koncert úplné kapely p. Jar. Mühlbaura. Mezi koncertem slavnostní řeči dra Josefa Myslivce, Hš. poslance, Jiřího Orlického a Lidušky Kosařové z Dobrušky. Katolíci celého Podkrkonoší, zveme vás nejraději k velkolepé slavnosti; doufáme, že nás navštívíte v počtu co největším. Přihlášky přijímá jednateř spolků p. A. Göttlich, krejčí u p. V. Mahrle.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 2. srpna t. r. Žádost p. F. Capra za udělení povolení ku postavení skříně před domem čp. 80/81 se za obvyklých

podmínek vyhověl. — Veřejně se vyhlásil, že projekty z veřejné soutěže na regulační plán labských a orlických kotlin vystaveny jsou veřejně ještě až do 11. srpna t. r. v aule obchodní akademie. — Panu E. Pravdovi udělí se povolení k obývání jeho domu na parc. č. 2. v bloku VII. — Offerta na nový vůz kropicí postoupí se k rozpočtu na r. 1910. — Policejní strážníci Ant. Šídlo a Boh. Dvořák budou pojištěni proti úrazu za obvyklých modalit. — Žádost pp. manželů Fr. a Vil. Plesnivých za udělení povolení ku stavbě domu dvoupatrového na parc. čís. 348 na Eliščině nábřeží s povolením zmírnění nezastavitelnosti parcely té, postoupí se měst. zastupitelstvu. — Nedoplatky čin. groše a dávky ze psů vymáhány budou politickou exekucí.

Nimorádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové koná se dne v pátek o 3. hodině odpolední v zasedací síni. Program: 1. Návrh městské rady, vodárenského a plynárenského odboru stran úprav a doplňků elektrické sítě. 2. Návrh na koupi potřebných pozemků pro zřízení schodů od kostela Panny Marie do Komenského třídy. 3. Návrh na rozdělení obnosu 3000 K, schváleného usnesením městského zastupitelstva ze dne 22. února 1909 čís. 1689 učitelstvu obecných a měšťanských škol. 4. Předložení se ku schválení řád pro provozárny v Hradci Králové. 5. Udělí se povolení ku stavbě budovy ústavu pro výrobu dětského mléka. 6. Rozhodne se o nájmu potřebných místností pro městské dívčí lyceum v domě čp. 190/1 (býv. Radolfsoum). 7. Návrh na koupi 1/20 domu čp. 126 v Hradci Král. 8. Žádost p. K. Jandy, příručího spořitelny, za povolení ku zřízení dřevěných schodů mezi přizemím a prvním poschodím v rodinném domku, který hodlá postaviti na parcelle č. 5. v bloku X. 9. Rozhodne se o žádosti pp. manželů Františka a Vilemíny Plesnivých o zmírnění zastavitelnosti parcely č. k. 348 na Eliščině nábřeží za příčinou novostavby domu. 10. Dá se vyjádření o žádostech: a) Václava Dittricha, pomocníka kominického v Pardubicích, za povolení ku provozování živnosti kominické v Hradci Králové. b) Huga Peška, cukráře v Hradci Králové, za koncesi ku prodeji teplých nápojů a jemných likérů v domě čp. 140. v Klicperově ulici. c) Ottilie Eiglové v Kuklenách za koncesi hostinskou a výčepnickou při slévárně fy. Hollman, Jindra a spol. d) Václava Nedvídky o povolení ku prodeji sodové vody, limonád šumivých a ovocných šťáv alkoholu prostých, ku podávání kávy, čaje a čokolády. 11. Dá se vyjádření o žádosti obce Urbanic, aby vyloučena byla ze zdravotního obvodu Kuklenského a přidělena ku zdravotnímu obvodu Libčanskému. 12. Návrh na udělení práva měšťanského p. Hyaku Česákovi, majiteli domu a řezníku.

Na katolický sjezd darovali: J. Milost nejd. pán Josef Hálka, biskup v Čes. Budějovicích, nejd. kathedrální kapitula, vřadst. sbor profesorů theologie a vld. duchovenstvo diecése Českobudějovické K 208. — Vldp. Lad. Klouček, děkan v Dol. Olešnici 20 K. — Vsd. bis. vikariátní úřad ve Světlé od duchovenstva vik. Ledečského ještě 6 K; po 2 K vldp. Ant. Herout, farář, dp. Jan Brejla, kaplan, oba u sv. Vojtěcha v Praze.

Měst. historické muzeum v Hradci Králové. Dle právě vydané zprávy o městském historickém muzeu v Hradci Králové za léta 1905 až 1908 byly sbírky muzejní značně rozmanité. Získána byla předhistorická sbírka p. H. Pláý, statkáře ve Správcích, prokopáno bylo 12 pohřebišť kostrových a popelnicových a 2 hroby kostrové a 1 popelnicový, získány byly vzácné milodary zlaté, bronzové a jantarové z hrobu skřeka v Lochenicích, nádoby z popelnicového hrobu z Nového Hradce Králové a prozkoumána byla sídliště v 16 místech. V některých těchto místech objevena byla 2 sídliště z jedné doby nebo sídliště z různých dob. Nádoby a jehlice nalezené v mohyle u Voznic a kostra se skrčenými nohama v Předměřicích byly uloženy do zvláštních skříní. Darem dostala se museu celá řada předhistorických náleží, mezi nimi nejvíce kamenných nástrojů, jichž dnes je v muzejní sbírce přes 700. Sběrka historicko-archaeologická obohacena byla četnými různými nálezy učiněnými při bourání starých domů, hradeb a při regulaci Labe a Orlice, dary a koupěmi. Nových přirůstků dostalo se též sbírce památek z roku 1866, sbírce numismatické, muzejnímu archivu, hlavně zásluhou p. řid. Paulusa, od něhož bylo v něm uloženo přes 4000 výpisů z měst. knih a listin, výetřisků z 15 ročníků „Ratibora“ a jiných časopisů, sbírce autogramů t. sv. „mrtvé knihovně“, příruční knihovně muzejní a sbírce fotografií. Dále počalo se pracovati o plastickém plánu Hradce Králové jako pevnosti z roku 1865 a provedeno bylo již skoro celé staré město. Plán ten zaujímá bnde plocha asi 16 čtver. metrů. Návštěv žastva různých škol, účastníků sjezdů a jiných hromadných návštěv bylo 58. V roce 1908 sbírka historicko-archaeologickou navštívilo přes 3800 osob. Odbor muzejní spravoval též lidovou knihovnu až do 22. března 1907, kdy správu její převzal odbor osvětový a každ. Od obce dostalo se historickému museu každoročně subvence K 1000.—, od spořitelny roku 1905 K 400.—, roku 1906—1908 po K 500.— a na vydání kancionálů od obce každoročně K 100.— a od spořitelny K

200.— Sběrky muzejní mohly býti pro nedostatek místa jen částečně vystaveny. Většinou uloženy jsou ve skladištích ve třech obecních budovách. V nové budově muzejní, která právě se staví, dostane se jim konečně dávno již žádoucího, důstojného umístění.

Projekty z veřejné soutěže na regulační plán labských a orlických kotlin v Hradci Králové vystaveny jsou dle usnesení městské rady ze dne 2. srpna t. r. v aule obchodní akademie ještě až do 11. srpna 1909 od 9—12 hod. dopol. a od 4—6 odpoledne. Vstup volný.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. Stav vkladů 31. července t. r. celkem 23.097.699.13.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc červenec 1909. Vloženo K 113631.33, vybráno K 108.902.85, zůstatek K 1,546.618.63. — Záruka: Závodní podíl K 71.100.37, fond rezervní K 109.296.45, fond pensijní K 29.299.56, fond pro kursové rozdíly K 14.414.—, vlastní reality K 158.726.50, cenné papíry a přebytky K 400.311.80, půjčky směnečné K 379.543.34, půjčky hypoteční K 1,001.737.99, úhrnem K 2.164.430.01.

Spořitelna Kralohradecká. V měsíci červenci 1909 bylo vloženo K 223.723.65, vybráno K 844.435.59. Stav vkladů koncem července korun 13.199.459.11. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 66.300.66, splaceno 59.801.18. Na hypotékách koncem července K 10.063.146.39. Zásoba cenných papírů K 2.774.600.—. Uložené přebytky korun 1.097.638.35

De vikariátu Novobydžovského! Protest, na němž jsme se usnesli při poslední pastorační poradě, odložen dle vyššího pokynu na katolický sjezd královéhradecký! Navrhovatel.

Libčany. (Opzd.) Den 18. července byl pro naši osadu dnem veliké slavnosti. Příchod nového dp. faráře Petra Šimka vyvolal radostné vzrušení. Před 18 lety týž duchovní smutně se s námi loučil. A nyní zase dlí mezi námi. Málokdy viděli Libčany tolik lidstva jako v den příjezdu dp. faráře. Přijel od Chlumce do Dobřenic, kde k velikému jeho překvapení čekalo 18 kočárů s vítajícími věřícími. Jelo se k Roudnici, kde již bylo připraveno banderium, ozdobení cyklisté, pp. učitelé s mládeží. U velikém množství hnal se průvod dále za zvuků hudby a blaholu libčanských zvonů. Instalace vykonána za obrovského shromáždění věřících od vsdp. vikáře. Slavnost zakončena ambrosiánským chvalozpěvem a udělením požehnání Nejsv. svátostí. Dokázali jsme způsobem velkolepým vroucí lásku milovanému duchovnímu, který již před dávnými lety se hluboce zapasl do srdcí všech svojí šlechetnou povahou. Bůh mu dej po návratu k nám všecko nejlepší!

Smiřice. Kdežto jinde oslav Husových již se nabažili, u nás ve Smiřicích Husa oslavovati teprve začínáme. Smiřice totiž byly místem pro „pokrok“ desateronásobným zámekem uzavřeným, proto u nás pro „národní slavnosti“ nebylo pochopení. Nyní však je jinak. Šťastnou náhodou do lihovaru přijat za úředníka p. Wolf (již jedenkrát byla v „Obnově“ o tomto pánu zmínka); mladý p. Klein již také dorostl, a tak tito dva nadšenci pečují o to, aby Smiřice očištěny byly z přibýhý zpátečnictví. Proto uspořádali velikou „národní“ oslavu Husovu. Súčastnily se všechny vlastenecké spolky zdejší a z okolí i se sociálními demokraty, jichž láska k národu zvláště jest známa. Slavnostními řečníky byli dr. Štemberka a soc. demokrat Wais. Měli mluviti o zásluhách Husových o český národ, ale zatím na milého Husa zapomněli a pustili se do církve a katolického kněžstva. Vynikl zvláště Štemberka, který mluvil o katolickém kněžstvu takovým způsobem, že vzbuzoval u všech nešťastných lidí hnus. Tak „národní slavnost“ se zvrhla v pustou štvanci protikatolickou. A přece městská rada převzala protektorát nad slavností onou jenom pod tou podmínkou, když řečníci nebudou štvát proti církvi. Je aspoň o jednu zkušenost a pokrokáři bohatší. — Dne 25. července konal u nás schůzi hrabě Sternberg. Mluvil o politické situaci. Vývody jeho došli soubhlasu přítomných a vyslovena mu důvěra. Schůzi předsedal p. purkmistr J. Hojný. — Jaroměřsko chystá se ve prospěch vídeňských Čechů pořádati velikou národní slavnost. Města Josefov a Smiřice tvoří zvláštní odbory. Jest však zajímavé, že za Smiřice postaven v čelo této národní akce řid Klein ml. Což v celých Smiřicích se opravdu již nikdo jiný nenašel, o jehož opravdové lásce k českému lidu vídeňskému nemuseli bychom pochybovati? Zidé již častokrát dokázali a při různých příležitostech poznovu dokazují, jakými jsou přáteli českého národa. Vzpomeňme jenom na Čes. Budějovice. Tamější churavý kanovník na nosítkách dal se donésti, aby Čechové nepřišli o hlas, židé však do jednoho volili Němce. — Jako v Českých Budějovicích tak i jinde vidíme se posilňovati řady našich nepřátel. Kdo vydržuje Šulverinské školy v českých městech? Je-li tedy p. Klein tak vzácnou výjimkou, proč při nejmenším neupozorní své přibuzné, aby, když již považují českou řeč za méně cennou, němčili pouze doma, ale ve veřejnosti aby ušetřili české obyvatelstvo českého města? Takhle každý soudný člověk je utvrzován v domněnku, že celé to vlastnění p. Kleinovo jest

Jenom prostředkem k získání popularity. K účasti se této národní slavnosti posílány všechny spolky; nebyli opomenuti ani soc. demokraté, na spolek katolický však p. Klein zapomněl. Usnul tedy, že členové jeho vlastenectví neznají. A přece jsou to dělníci, živnostníci, rolníci — základ tedy českého národa, kteří proto, že si váží své katolické víry, nepřestali ještě býti upřímnými Čechy. Proto žid Klein je nejmenší povoláním, aby katolíky z národa vylučoval. Nemá k tomu rozhodné právo. Než tomu dlouho, co nuceno bylo předsednictvo živnostenského spolku zdejšího tříkrát žádati p. Kleina, než odevzdal hlas české straně při volbách do obchodní komory liberecké. Sociální demokraté vlastenci, žid ještě větší vlastenec, katolík však, českého otce a české matky syn, nepřítel národa? Jak ubohá, jak směšná je ta nenávisť ke všemu katolickému!

Z rychnovského vikariátu. V neděli dne 26. července bylo město Rychnov n. Kn. svědkem dojemné slavnosti. Slavnost toho dne ode všech věřících vedp. kanovník, bisk. vikář a děkan Vinc. Klepřík své 50leté kněžské jubileum. K slavnosti této dostavilo se 28 kněží z blízka i dále, aby tlučnicí vedp. jubilantu své upřímné blahopřání. O 10. hodině vyšel průvod z děkanického domu do kostela Nejsv. Trojice, kdež k zbožnému posluchočtství velice dojemně promluvil vedp. kanovník Barták z Hradce Král. Na konci své promyšlené a jadrné řeči odevzdal p. kanovník Barták p. jubilantovi dekret, jímž Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Jos. Doubava jmenoval zaslužilého vikáře skutečným kons. radou a assessorem nejdp. konsistoře. Po té vystoupil na kazatelnu slavnostní řečník vdp. farář Pohl z Liberce, jehož výmluvná řeč vyvolala radost a žalost kněze za nynějších trudných dob a spolu ukázala na zásluhy všeobecně oblíbeného jubilanta. Konečně ujal se slova vedp. sekretář a děkan Čížek z Dobrušky a odevzdal po kratičkém, ale věle pročitáném proslovu dar vik klérem věnovaný — skvostný to kalich, posázený drabokami. Se slzami v oku přistoupil vedp. jubilant k oltáři, zapěl: „Veni“ a celebrou za asistence přítomných 28 kněží slavnou mši sv., kterou vyčetnými výkony na kůru doprovázel fidelit kůru p. Provaník se svým vycvičeným pěveckým sborem; vločky sl. Provaníkovy, p. virtuosa Provaníka ml. a p. Wansche úchvatně působily na zbožnou mysl věřících. Slavnost ukončena chvalozpěvem „Te Deum“ a sv. požehnáním. Po gratulaci kons. hostina ve dvoraně „Národům“, kterou pečlivě vypravil chvalně známý restaurátor p. Frant. Vitovský, jež všem kněžím do Rychnova zavítavším vřele doporučujeme. Slavnost tak Hrádké a pamětné účastníci se: vysocí ur. pan hrabě Bohuslav Kolowrat, p. patr. komisař Klimeš, c. k. místodrž. rada Wansch, c. k. gymn. ředitel Havránek, c. k. gymn. fidelit Dr. Pražák z Vys. Mýta, c. k. okr. šk. inspektor Chmelář, Dr. Langer, starosta města, se 4 radami, katolický spolek a jiné korporace, kons. rada Dr. Kouřil, školní rada Přibyl, Dr. Hugo Doskočil z Vídně a mnoho jiných. Při hostině pronesli vřelé přítiky p. místodrž. rada Wansch, vedp. kanovník Barták a vedp. jubilant, jehož velika sponza telegramů a blahopřejných dopisů došla. Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Doubava byl zaslán do Chrastě holdovací telegram, tlučnicí synovskou oddanost a vděčnost. Všechny tyto děkasy vřelých sympatií nevyjímá sajisté nikdy z myslí vedp. jubilanta. Přáním našim jest, aby mluvený p. vikář dlouhá ještě léta v středu našem stál. Ave!

Kněžské u Romova n. Domb. „Hlas z Posázaví“ nedávno bezcharakterně napadly předsedu skupiny naší mládeže a jednatele; přý si chtěli ponechat peníze vybrané na opravu obecního kříže. Přý vrátili peníze teprve tehdy, až dostali upomínku od doktora práv! A ruka láhla, přislohu tak podvodně, neupadla. Zatím jest pravdou, že oba horliví výborci sice vybrali na opravu 144 K, ale když ji chtěli a opravou započít, tu p. starosta prohlásil, že kříž bude opraven na obecní útraty. Proto oba vyběrači vrátili každému dárce věnovaný obnos bez všech upomínek. Ovšem — víme dobře, že čest nemůže dáti jinému ten, kdo jí sám nemá. A „Hlas z Posázaví“ svoji křiklavou lži si udělaly jen velikou ostudu. — Dne 27. července opustila nás horlivá členka mládeže naší Antonie Kosinová; slavná státek s p. Václ. Vlákem se žlobě. Ke slatku srdce ná blahopřeje, v nové životní dráze všeho dobra přeje skupině mládeže v Kněžicích.

Sloupnice. Pravdou-li, že nic na světě neděje se zadarmo, bez účelu, platí to slyšelo o práci a to na prvním místě o práci duchovní. Toho stkvělým dokladem jsou duchovní cvičení pro paní a dívky, konané od 18.—22. července v klášteře Milouduňských Sester ve Sloupnici. V loži učiněn počátek a pokus korunován dobrým výsledkem. Letos zájem nikterak neochabl — jest to tedy pověstivým znamením, že započato dílo bohumilé a vespolečného. Stihá nás ovšem na to slova nepřítel; leč ubráni se čmes čestějším ten, jenž chce býti katolíkem tělem i duší? Bud jak bud — neupustíme od díla započatého, poněvadž jsme si vědomy, že duchovní cvičení jsou pro ženu a dívku českou nezbytností. Že mnoho žen se nám oddělo a do tábora nepřítel přelstí, přičinou toho smutného jevu jest dojísta nedostatek poučení,

krátce nedostatek potravy duchu přiměřené a potřebné. Milému exercitátoru vdp. P. Vachalovi C. SS. R. Pán Bůh zaplat námahu a otcovskou péči, věnovanou nám po celou dobu exercicií. „Ne horoucnost povalečná, sjedná ducha potravu, práce tichá a společná získá vlasti oslavu“, napadlo mi při odchodu. Této práci tiché a společné at Bůh zehná, k této práci tiché a společné přiblastež se, družky naše. v příštím roce počtem co možná největším. — Na konec všude budiž srdce dít a Zaplat Pán Bůh Milouduňským sestram sestersky o nás pečujícím. — Účastníci.

Javornice. V „Hlasích Venkova“ dne 22. července p. dopisovatel projevuje ne právě hledaným způsobem svoji nelibost p. farář nad tím, že po způsobu jiných svědomitých kněží postaral se o založení organizace národní strany katolické. Vidi v tom rozseváni svárů. Proto si nlevaje: „Není tedy klidu, pokoje, svornosti od té doby, kdy p. Kubánek svoji činnost započal.“ Kdyby pan dopisovatel chtěl psáti poctivou pravdu, musel by psáti takto: „Nebylo u nás pokoje, svornosti ani tehdy, kdy o místní organizaci katol. nebylo ani potuchy.“ Není nic známo p. dopisovateli o rozdělení místních hasičského sboru? Není mu známo, že minulého roku byly volby do obec zastupitelstva su nysleš stanoveny na den, kdy četní stoupenci katol. národ strauy odejeli na sjezd do Prahy? Není p. dopisovateli pívědomo nic o těch různých, jež měl týž s mnohými osobami v osadě? Kdo byl toho přičinou? Což není p. dopisovateli znám spor, který jistý pán měl se stoupenci agrárními a jehož důra skončila u soudu? Pamatuje si, jak tehdy „Venkov“ ostře se rozeplal a ne pékně jeho jednání odsoudil? Ovšem, vltir se brzy obrátil, pán se přebarvil, zapomněl, co „Venkov“ o něm napsal, stal se agrárníkem a dnce jest „oblíbeným“ a „milým“ stoupencem agrární strany. Panu dopisovateli není též po chuti, že p. farář katolickým listy čelí špatně čtěbá. Dnes p. dopisovatel, kdy nevědecký tisk, ja o „Havlíček“, „Kacířské Epištoly“ a mnohé jiné surově napadají city katolické, náboženství potírají, ba samého Krista bescitně uráží, jest povinností řádného a svědomitého kněze, i každého laika, aby poučné, dobré, křesťanský názor hájící listy v lidu rozšiřoval. Rádi ovšem věříme, že „pokrokovým“ pádem jest to trnem v oku. „Plete se do věcí, do kterých mu nic není“, tak rozumuje p. dopisovatel dále. Kněz, řádný, svědomitý, má zajisté na starosti duchovní blaho svých svěřenců, nezapomíná však při tom i na jejich blaho hmotné. Vždyť přece sami pokrovníci křídí, aby se kněz staral též o pozemské blaho občanstva. Pro! jen nezakázete také Křištorovi a Vackovi, aby se nepletli do veřejných záležitostí? Aha! Tu je jiná, že? A pracuje-li kněz nešlešně, z lásky, pak slouží mu to ku cti a jistě si nezaslouží, aby byl proto v listech napadán. Ostatně p. dopisovatel nejlépe ví, že jistý pán se také rád do různých věcí plete, ovšem vždy takových, z nichž v přední řadě konká blaho jeho kapsy. Vidíme se skutečně p. dopisovateli, že, máje máslo na blavě, lád si k jasnému svědomí. Radíme, aby ve své dopisovatelské činnosti byl opatrnějším. Novinářský šotek mohl by leccos prosraditi, co by ho mrzelo a co by též ku klidu a svornosti v obci nezpříjemlo.

Na vyhánění tchořů z hudební osvědy se v přítomné době — gramofon. Neuvěřitelné a přece pravdivé! V obci B. nemohli hostinský K. vypaditi tchoře ze stodoly. At vyběhli jakýmkoli způsobem, nevyhnal Náhodou poradil mu kdosi, že tchoře vyžene „muzikou“. Zkusil to. Střelci obkládili stodolu, hostinský K. spustil na gramofon Radeckého pochod — a už bylo „trio“, tchoř byl venku. Dobrá rána učinila konec jeho „neřádnému“ životu. V sousední obci Z. již dávno vyháněli tchoře muzikou. Občan a hostinský K., jakmile „ucitil“ tchoře, že „řadí“ ve stavení, vzal vždy harmoniku a za zvuků melodických i nemelodických obcházel vnitřek stavení. Ovšem — střelci byli venku připraveni. Tím způsobem dostal K. 7 tchořů. Die toho nejsou tchoři „muzikališci“. (—da)

Nové ukásky spravedlivosti opěšenského pokrokaře. Pan V. Markalous řekl mi při schůzi v Menšicích dne 18. června 1909, že jsem byl osobně vyjednávat v cukrovnu v Podzámečí, že budeme sázet tepu, když nám dá firma o 2 haléře více. Pane Markalous, doporučuji Vám poznovu výrok Plutarchův — který nazval lež nečestností otroctvou — která zejména učitel a vychovatelí nezná. — Mohu s čistým svědomím potvrditi přísahou, že jsem na žádnou výje návrce nebyl. — Pan Markalous řekl mi při menšicé schůzi, že moji vinou jest 90% „klerikálních“ absolventů a že bylo moji povinností jako předsedy spolku absolventů bojovati proti klerikalismu. Pane Markalous, při této kapitole zdříme se trochu déle, poněvadž musím nasazeti aspoň stručné program kulturní hospodářský, die kterého jsem ve spolku absolventů hosp. školy opočeně jako předseda po 8—10 let ve veřejném životě pracoval. Jako učitel a vychovatel radši si zapamatovati, že jsem vždy bojoval řádným životem a nikoliv alkoholism! Uvádím první stá se svého kulturního programu: „Náštn filosofie o náboženství a celkovém názoru na svět.“ Pracoval na nynějších poměrá povité ve veřejném životě (zejména na světočtění charakterů) přednáškami a pod., jest věcí velice těš-

kon. Žijeme v době přechodní, v době převratů, nejasných a namnoze pochybujících názorů o účelu lidského života vůbec. Hlavní dva protichůdné směry jsou: 1. Směr, jehož strupenci věří v život posmrtný, t. j. v nesmrtelnost lidské duše. 2. Směr, jehož stoupenci věří, že smrtí těla hmotného končí i celý život člověka. Pokud se týče celkového názoru na svět, kterýmž se obírala již celá řada filosofů, různých se svými názory, nedocleno namnoze nic jiného než nula. Tak např. přirodopyslec R. France praví: „Nikde není odpočinku v té směsi i nobě odporující moderní vědy.“ Proslavený anatom professor Schwannermam všechny knihy ze své knihovny naházal na hromadu, polil petrolejem, sedl si na vrch hromady, tuť prdpálil a sebe tak za živa upálil, protože si koulal, nemoha rozumem rozluštití záhady života.—Spencer, angl. filosof, zakladatel filosofie evoluční, praví: „Padesát let mým učitelem byla věda — a ohe-li veškeré výsledky svého 50letého bádání shrnouti v jedno slovo — tu musím říci: *besvřednost!*“ Dnes nevím ani o puntík více, co je elektřina a magnetismus, co je síla, co je ether, co je lučebná proměna, co je život čili duše, jako před 50 lety. Jedna třída lidí praví: „Svět stvořil Bůh a veškerým živočištvem — a člověka stvořil ku svému obrazu.“ Jiná třída lidí praví: „Svět (veškeré živočišstvo a člověk) povstal následkem vývoje (evoluce) sám sebou.“ Proti „filosofii“, že svět povstal sám sebou (bez Tvůrce), staví někteří nauka čili *zákon přičinnosti* — že totiž vš., co ve vesmíru se nachází, musí mít nějakou příčinu a že veškeré zjevy jsou jen následky prvotní příčiny (prapříčiny). Vidíme-li na př. hodiny, usuzujeme, že samy se nehotovaly, nýbrž že někdo jiný je učinil. Z toho odvozují, že ani světy ve vesmíru (naše země, slunce, měsíc atd.) samy sebou nepovstaly a jich oběť sám sebou nahodila se neřídí — nýbrž že Tvůrce vyměřil oběhům zákonů, die nichž jejich oběh se řídí. A jako Tvůrce vyměřil určité zákony, die nichž řídí se oběhance atd., tak také ustanovil zákony, die nichž říditi se má člověk. — Řekl jest tento: Obžinec: měme atd. die zákonů jim vytknutých přesně říditi se musel. kdežto člověk, oblačený svobodnou vůlí (která však jest ku němu obyčejně nakloněna), má se značné části svobodu. Jest otázka, jaké následky toho jsou, řídí-li se člověk die zákonů svého Tvůrce (Boha) či jedná-li die své vůle a svých pravidel. — Kdyby se lidstvo řídilo die zákona, který naznačil Kristus, nebylo by jistě tolik rozervanosti v rodinách, otcích, státech a národech! Kdyby oběhance měly tu moc, aby vybořily z mezí zákonů Bohem jim vytknutých, nastal by smutek (chaos) a snížení soustavy (planety). Kde vybočuje lidstvo z mezí zákonů, Bohem (Kristem) daných, tam nastává také zmatek, bují sobectví, bezcharakternost, nečestnost, surovost, faleš, přetvářka, silnější vrstvy panují nad slabšími nesvdomitě je utlačují a vykořisťují. — Slabší vrstvy, aby udržely svoji existenci, musí se proti silnějším bezcharakterním třídám brániti — a odtud třídání boj. Mimoděk vynoří se nám oprávněná otázka: Mohou lidé beztrápně zákon Boží přestupovati a své bližní pronásledovati? Kdyby to bylo možno, proč by vlastně měl člověk své špatné náklonnosti přemáhati a dobro konati? A kdyby smrtí těla hmotného končil i celý život člověka, proč by měl moudry člověk a ušplím veškerých sil (následkem vôle nakloněné ku zlému) chrániti se zlých skutků, když by nebylo zodpovědnosti (odplaty) za skutky dobré nebo zlé? Pak by na tom byli nejlépe lidé ti, kteří jsou suroví, nečestní, mocní — a řádný, poctivý, mravně světočtělý člověk byl by na tom daleko hůře nežli světl — Víme přece dobře, že již za dnešních společenských (přý osvětových) názorů a poměrů jest řádný charakter, oitové zachovalý a světočtělý člověk mucedofiskem v pravém slova smyslu. A kde má člověk, zvláště který ve veřejném životě pracuje, nabrati síly k boji pro pravdu, spravedlnost — kterýžto boj vyžaduje veliké obětavosti a sebezapření? Proč by ten boj vedl, proč by si strpělav život — nebyla-li jeho povinnost (die zákona Tvůrce) povinností mravně kleslé a přiváděti je ku vyššímu stupni duševní úrovně? Vždyt zde sa veškerou tuto poctivou snahu dochází obyčejně jen nevědka, pohrdání, atd. Zde rozblhají se dvě cesty: Lidé, kteří pracují a žijí svědomitě die zákona Tvůrce, přeji si, aby Bůh existoval, poněvadž nemají se čeho za své skutky obávati — naopak jest jim od Krista slibena odměna — Lidé sobectí, suroví, falešní nepřejí si existence Boha, protože svědomí v tichých chvílích života jim připomíná, že sa své skutky špatně budou trestáni. — Takoví lidé, slyší-li slova „Bůh, Kristus“, hledí dojem strachu před trestem zahuati malichernými světskými radovánkami anebo hrubým násilím a poprádním Božství. — Oni si přeji, aby smrtí těla hmotného skončil i celý život, aby nemusili nésti následky svých činů. — Cena člověka měla by se vždy posuzovati die jeho skutků — a nikoliv die toho, ku které konfessi náleží anebo ku které „politické“ straně se hlásí. — Žádná konfessio ani žádná politická strana co taková — jistě nemůže dáti nikomu správu, že její příslušníci co takovi — jsou věčně řádnými charakterními lidmi proto, že náležejí k té neb oné straně neb konfessi! Nalozneme nějakou čast špatných lidí a různých stran i konfessi. Pokud se týče t. zv. „náboženství“ — (slovu „náboženství“ od-

vozeno od slova Báh) — má se rozeznávat: 1. Náboženství lidství t. j. *konání dobrých skutků* dle zákona Božího. 2. Náboženský kultus (obřady — bohoslužba.) 3. Zneužívání náboženství, jamaž za dnešní doby se říká: klerikalismus. (Slovo „klerikalismus“ vymyslel žid Gambetta.) Mnozí lidé (i studovaní!) spletou mnohdy vše dohromady, tak že považují na př. náboženský kultus za klerikalismus. Jsou lidé, kteří, vidí-li někoho, že navštěvuje kostel, již jej nazývají „klerikálem“, třeba by byl řádným, poctivým člověkem. — Takový střešitý názor řádný vzdělaný člověk schvalovati nebude! — Pane Markalouse, jestliže tento *nejvyšší tolerantní názor náboženský* nazýváte klerikalismem, dle kterého — jak jste řekl — moji vinou 90% absolventů hosp. školy jest klerikální, pak musím Vám zcela nepokrytě říci, že *jste supraven do Gambettova chomoutu a táhnete úrazečnou káru!*

Fr. Krejzl.

Plaňany. Janu Grögrovi, účetnímu pojišťovny a bývalému, dlouholetému, odbornému revisoru padlé záložny plaňanské. Zdá se mi, že rozum, pravda a slušnost zabíhají svou tvář a božské pláči, když chápote se péra. Tak se také stalo při poslední Vaší obraně v „N. P.“ Tvrdil jste, že prvním zlodějem v záložně plaňanské byl kněz. Připomenul jsem Vám, kdo defraudaci první spáchal. Záležitost byla před soudem projednána a faktem zůstává, že kněz, nyníjší vdp. farář Velický neodcizil ničeho a po nálezu soudním škodu nahradil. Právý vinník při soudním zjištění v Polednovi a také potrestán. Omlouvati někoho lehkomyslností a své-děti vinu na nevinného, jest pouhým manévrem k zakrytí pravého stavu věci. Neopravujte soudní výroky! V čísle 27. „N. P.“ postavil jste se do hrdivé pózy a blásl, že za Vaší revise Městecký neukradl ničeho. Uvedl jsem Vám důkazy, že tomu tak není a že za Vaší revise defraudace se děly. Soudný čtenář necht sám nyní se rozhodne, jakou cenu pro pravdu mají ostatní Vaše tvrzení. Když nyní toto faktum popírti více nemůžete, uvádíte na svou omluvu, že revise v peněžních ústavech, není-li optena o revizi státní neb odborovou, jest pátým kolem v řadě. Máte pravdu, ale pouze ve svém případě. Dle končí, k jakým záložnám dospěla, Vaše revise byla skutečně pátým kolem v řadě. Revise však řádně prováděné jsou v peněžních ústavech věci hlavní. Na dobrozdání revisorů spoléhá výbor; v ně klade důvěru svou valná hromada členů, neboť spravidla nezabývá se výbor — tím méně jeho členové — zkoumáním knih a jednotlivých položek. Je-li revise pátým kolem, co již má zjištění pořádek v záložně? Zejména v Plaňanech na Vás, jako na odborníka, složená veškerá důvěra. Krásně se vyjímá Vaše jméno na závěrečných účtech záložny a nad ním posudek o vedení: „vše v náležitém pořádku sledováno“, „v náležitém a vzorném souladu“ a j. v. Co se týče Vaší hrozby, že necháte všechny ohledy stranou, jest Vám volno ji splnit. Nepamatují se, že byste vůbec jakýchkoli ohledů kdy užíval. Jste-li toho názoru, že mi do celé záležitosti pranic není, mylíte se. Vy jste zastával veřejnou funkci revisora a jako takový jste veřejné kritice podroben. I nejvyšší hlavy musí si často nechati posudek říbiti. Můžete mi, holenku, tedy již prominouti, jestli bez Vašeho dovolení posuzuji Vaši revisorskou činnost. Jest to jen důsledek, že Vy jste si osoboval právo ne kritizovati, ale zlehčovati čast jednotlivých občanů a institucí. Znám-li mne kdo čili nic, přenechávám soudu své osady. Naproti tomu mohu Vás ujistiti, že Vás každý zná až příliš dobře. Srovnání mé osoby s leccjakým lajďákem Vám odpovím. Z Vašeho způsobu psaní jsem totiž smysl, že nestojíte na takovém stupni vzdělání, abyste pochopil, že něco podobného jest sprostota. Nadávka ani posměch že ničeho nedokazují a vydávají jen svědectví o nízké duševní úrovni svého pisatele. Z té příčiny nelze od Vás ničeho lepšího očekávati a urasiti mne proto na-prosto nemůžete. Spíláním mne neohromíte. Odhli-káte se přátelství s Městeckým pro jeho pácnovitost. Celé Plaňany však vědí, že jste s ním přátelské styky měl. Jestliže mezi Vámi byly někdy neshody, prosím Vás, jmenujte člověka, s nímž jste se blíž se stýkal a neměl s ním při své zase „skromné“ po-vaze nějakých výstupů. Vytýkáte mi nebe na semi. Milerád Vám nechám okusiti alespoň část slasti tohoto kněžského nebe na semi a nabízím Vám veřejně a opravdově změnu svých příjmů s Vámi, až já mám celé vzdělání vysokokolekové a Vy jste prošel pouze několika třídami střední školy. Budu Vám vděčen, přijmete-li nabídku. Vaše extempore o dobrém zaplacení a malovaném čertu považuji pouze za výplod Vaší bujné fantazie. Nejkrásnější však z celé obrany Vaší jest tvrzení, že se s ka-pes poškozených členů, ale s přebytku dostal jste odměnu za revizi při sanaci. Prosím Vás, jak jste ten přebytek ze akrahované záložny vytvářoval? Vkladatelé slevili ze svých vkladů, členové přišli o své podíly a Vy jste s přebytku ještě obdržel remuneraci. To jest opravdu skvostné. Narážíte-li na Dresden, jest v tom tolik důslednosti, jako kdy-bych já dokazoval: „Ort, Kobont, Hercík atd. (zádný z nich nemáteš nebo radikální) byli stej-ného zaměstnání jako pan Gröger, byli stoupenci téhož polit. směru. Defraudovali, tedy Jan Gröger má na jejich defraudacích podíl.“ Posnáváte to-salto mortale va vedení dákaš? Komu sejipl při-

léhá jméno padouch, o tom se s Vámi přiti nebudu. Jen Vám svádím na paměť následující: Ručil jste ode dávna mír a klidné spoluzití zdejších občanů. Jest tomu asi 13 let, kdy uváděl jste v posměch jména jednotlivých vážených zdejších lidí. Snad si ještě vzpomenete na své veršování: „Piššivore, přenešťastný světa tvore.“ Veřejné mínění Vás označovalo za spolupracovníka pověstného pamfletu „Dum, dum.“ V poslední době pak zpěvobem o-pravda nezbedným napadl jste jak sbor basičů, tak i katolický spolek a řadu zachovalých obyva-telů zdejších, ano nezastavil jste se ani před šed-inami úctyhodného kmeta, zdejšího vosp. kanov-níka při jeho vyznamenání, až řádný z nich před Vámi vody nezkalil. Souhlasiti dlužno s Vaším tvrzením: „Ano, pane, padouchem jest, kdo beze všech důvodů a skutečných podkladů jiného očer-ňuje a podezřívá.“

Městecká spořitelna ve Vysokém
Mýté vykazuje za měsíc červenec 1909: vloženo na knížky K 433.429.55; vybráno K 336.664.72; vloženo na běžný účet K 112.426.53; vybráno K 209.802.13; zůstatek vkladů na knížky K 4.706.194.06, na běžný účet korun 1.297.355.85; úhrnem K 6.008.549.94; hypotečních půjček vyplaceno K 63.868.40 h; splaceno K 47.335.62; zůstatek hypo-tečních půjček K 3.524.058.56; směnek eskom-ptováno za K 57.721.—; splaceno K 158.349.65, zůstatek K 446.554.75; do jiných ústavů vlo-ženo K 612.432.07 h, vybráno K 951.339.16; zůsta-tek vkladů v jiných ústavech K 1.386.780.30; cenných papírů v zásobě za K 2.259.266.85; záloh lombardních K 6.120.00; hotovost pokladni K 14.760.67; obrát účetní a pokladni za čas od 1. ledna 1909 do 31. července 1909 K 27.804.550.42.

Sklad veškerých

školních knih

pro všechny ústavy

Boh. Melichar

v Hradci Králové.

Knihkupectví. Zal. r. 1808. Antikvariát.

Vydání pouze předepsané	Stálá zásoba knih nových i antikvárních.	Seznamy zasílají se zdarma.
-------------------------------	--	-----------------------------------

Objednávky vytiskují se též den kdy dojdou;
při zaplacení předem posílá se franko.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dosatí le v knihkupectví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Příkopěch.

Přípravy k V. sjezdu katolické česko-slovenských v Hradci Králové jsou již v plném proudu. Na sjezd ten chystá se tak o-brovský počet katolíků, že Hradec Král. nikdy tak četného shromáždění neviděl. Z míst, odkud na předělní sjezd přišlo sotva 10 lidí, z měst, odkud nepřijel nikdo, sděluje se, že přibude po 400 až 500 účastníků. Bude potřeba výpravy mnoha zvláštních vlaků. Chystají se též hromadné výpravy z jiných zemí. A tak i bez hluché rekl-my veliké davy hoří touhou uraziti se v obrovský zástup, vyslechnouti katolické řečníky, stisknouti všele race stejně smýšlejícíma. Reklamu za kato-lický tisk zcela zdarma obstarávají noviny pokro-kářské, jichž malomocným, stokrát opakovaným frázím se směje každý uvědomělý mužinec. A těchto uvědomělých katolíků jsou již pluky tak veliké, že se podiví protikatolíci demagogové skutečné bilanci svojí krtčí práce. Legitimace se rychle vy-hotovují. Ačkoli již nyní práce jest při apouště přiblížení velika, přece prosíme, aby se všech stran co možná nejdříve byly zaslány ostatní přiblažní listy vyplněné. Jest toho potřebí k váli řádnému rozvrhu ubytovacímu a pod. Práce sjezd-o-vého komitě bude pravidelnější, lépe rostlá, přijde-li ardité správy dříve než při předělním sjezdu, kdy většina přiblíšek došla teprve několik dní před sjezdem. Uvažme, jak velkolepý účasten-ství bylo již při královéhradeckém sjezdu posled-ním! Proto nyní, kdy daleko větší počet návštěv-níků se chystá, jest tím spíše potřebí věrných správ, aby všechašm přítomným i nejčetnějšího počtu účastníků mohlo býti k úplnému uspokojení vyhověno. Sjezdové komitě stará se co nespěšivěji, aby milým účastníkům v Hradci Král. byl pobyt v každém ohledu milý. V příštích číslech podá-me v přídatě sjezdu některé důležité pokyny, které

bude záhodno dobře si zapamatovati, na což již předem upozorňujeme. Zdať Báh!

Kde je vímec drahotou? V neděli dne 25. července rozhodl to soudruh Malý na chru-dinském soc. demokratickém táboře, svolaném ku protestu proti zdražování. Silně útočil proti straně katolické; prohlásil pak, že drahotou jsou vinni ti, kteří volili Udržala a Šabatu, „svoje nepřátely.“ Teď už jsme tedy přišli věci na kloub! Udržal a Šabata podle toho mají větší vliv a moc, než ži-dovští lichváři na burších, vůči nimž byl opatrný soudruh hodně krotký. Udržala a Šabato, mějte trochu milosrdenství, promluve jediné všemocné slovo a hned bude všecko o polovici levnější! Či by ani Vás židovští millionáři nepolechli?

Zemské podíly z výnosu osobní daně s příjmů. Z čistého výnosu osobní daně s příjmů v roce 1908 obdržel letos korunní země celkem 17,025 743 K. Příspěvek tento rozdělí se mezi jednotlivé korunní země poměrně dle toho, mnoho-li v každé zemi vynesly r. 1908 veškerý reálné daně. Podíly zemi sestavoy v následující tabulce:

Země:	Výnos reál-ních daní:	Podíl z osob-ní daně s příjmů:
Dolní Rakousy	53,054.683	5,756.013 K
Čechy	37,632.586	4,082.838 K
Morava	13,674.753	1,483.602 K
Horní Rakousy	6,666.648	723.267 K
Slezsko	2,691.895	292.047 K

Dolním Rakonskům připadá z celého státního pří-spěvku třetina (33.81%); Čechy obdrží 23.95%, Morava 8.71% a Slezsko 1.72%.

Síla organizace Slováků v Americe. Největší organizace Slovenská v Americe „Národní Slovenský Spolek“ konal nedávno svou valnou hromadu. Spolek má 623 odborů a 27.000 členy. Za poslední tři leta přijal na členské příspěv-cích 6 millionů korun. Na podporu svých členů vydal přes 5 millionů. Tyto číselky jsou nejlepším důkazem, že i Slovák, dopřeje-li se mu politické svobody, vykoná věci velké. Valná hromada konala se v Bridgeport-Connu. Američani ozdobili celé město a vítali sjezdí se Slovák. Staro-ta s celým magistrátem přišel, zástupce vlády i zástupce du-chovenstva, aby pozdravili slovenské hosty. — Z toho už vidět, jak velký význam má Amerika pro Slovensko nejenom v ohledu hmotném, ale i v mravním, badic v něm sebevědomí. — Při valné hromadě oznámil čestný předseda Rovnanek, že daruje jeden ze svých domů v ceně 100.000 K pro sirotčinec nebo útulnu chudobných dětí slo-venských v Americe. Hned na to prohlásil pro-fessor z Colombia-University Papin, že jedna dáma z New-Yorku rozhodla se věnovati 20.000 dolarů na „Slovanský přístřeševalecký dům“, jenž by byl prvním útočištěm hlavně Slováků, kteří, přijdouce do Ameriky, nevědí, co mají počít.

Hrabě Lützow o českých menších. V Praze má býti zřízeno muzeum pro české menšiny. V muzeu mají býti uloženy předměty svědčící o kultuře českých menšin. Připravení kumitě chce na toto usnesení lid český apokorniti provoláním a obrátilo se na hr. Lützova, který nyní dle na svém zámku žampášském, s prosbou, aby dal také on svůj podpis na provolání. Hrabě Lützov odpo-věděl: „Jistě dám své jméno na provolání. Jako čestný předseda spolku „Žitka“ v Londýně jsem také menšinovým pracovníkem a Vaším spolupra-covníkem a myslím, že postavení Čechů ve vzdě-lané Anglii je daleko lepší, než v ponémčených krajích českých zemí.“ Tento projev hr. Lützova pobouřil německou žurnalistiku, a tato vrhá se naň vytájecí mu, že se zpronevřil svému němeč-kému pávodu. Hr. Lützov ovšem zůstane klidný. Neřekl přece nic více a nic méně než čistou pravdu. A pro tu se němečtí svědomíci vždy hněvají.

Biakupové rumunští proti maďar-saci. Hrabě Apponyi nařídil, aby ve všech stát-ních, zvláště středních rumunských školách vycho-valo se maďarsky i náboženství. Rumunští biaku-pové pravoslavní i sjednocení zakázali však kate-chetům užívati při vyučování náboženství maďar-štiny. Hrabě Apponyi pohrozil na to rumunským duchovním, že jim odejme kongruu, nespolechnou-li jeho rozkazu. Časopis „Lupa“ sděluje nyní, že rumunští biakupové se rozhodli svolati církevní kongres, v němž budou energicky protestovati proti ministrovu nařízení, jímž se ruší nejposvát-nější práva rumunské církve.

Proces s mār. sociálními antimilitaristy skončen v Praze minulou sobotu. 35 ob-žalovaných osvobozeno, ostatní odsouzeni dílem pro svádění vojenských osobností k porušení slu-žební povinnosti, dílem pro urážku císaře a členů panující rodiny: F. Ješek, F. Horáček, K. Pálpán a M. Teichman na 5 měsíců; A. Hatina, E. Špatný a J. Plenička na čtyři měs; J. Bešák, R. Čad, J. Loutchan a J. Šilhan na tři měsíce. Všem těmto odsouzeným zotřen jest trest dvěma posty mě-sičně. Sveden mladici a jejich rodiče mohou se poděkovati těm, kteří je na tato místa přivedli.

Známe na zeměkouli provádějí se v těchto měsících: V lednu končí v Austrálii a začínají na Novém Zélandě, v Chile a některých úrodných krajích jižní Ameriky; v únoru a březnu v E-gyptě a Indii; v dubnu v Syrii, na Ocyru a v Malé Asii; v květnu v střední Asii, Číně, Japonsku, Africe a Maroku; v červnu v jižních státech Unie,

Příloha „OBNOVY“ k číslu 31.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Rub idový Havlíčkovy. Co už teď se tropí a pokrokem, co se tropí na účet jména Havlíčkova, Husova a jiných vynikajících mužů, to už jest opravdu soustavným podváděním veřejnosti, jež by zasloužilo přiměřeného potrestání než krádež, podlivu, nebo sbití. Na křídlech bezduchých, rybných frází leží se v chaosu, v němž se nevysnají sami vědci. K slávě Havlíčkově tiskne se kopa frází každý týden, ale skutečného Havlíčka zná málokdo. Z Havlíčka též plnou hrací nejhranějšího prospěchářů a nemají ani tolik studu, aby životopis svého oslavence aspoň povrchně přečetli. Při výročí smrti Havlíčkova znovu projevena tužba, aby se slavnému publicistovi českému postavil v Praze pomník. A tu „Nár. Listy“ trpce poznamenávají, jak se u nás obvykle takové resoluce o postavení pomníku provádějí: svolí se komitě, sebere se něco málo peněz a dále věc nemáte. K tomu zmiňují se, s jakými obtížemi byl vydán nový kritický spis dr. Chlupného o Havlíčkovi: „Před 2 lety hledala nakladatelka nejzvučnější a nejvěrohodnější česká monografie o nejpopulárnějším českém politikovi: *neměla ho vůbec*, a nebyti statečnosti, ba hazardnosti autora, který nákladné vydání riskoval, bylo by ještě o jeden pomník Havlíčkův v Čechách méně.“ Zkrátka nakladatelé dle svých zkušeností věděli, že by spis toho neprodali ani u těch, kteří stále jméno Havlíčkovo vyvolávají. Jak vypadá ta pokroková havlíčkovská opravdovost, i když pokrokař chce něco věcného o Havlíčkovi veřejnosti předložit, to patrně z toho, že jak spis dr. Chlupného tak Masarykův o Havlíčkovi jest posud u veliké zásobě na skladě. Zkrátka havlíčkovci se mnoho nestarají ani o spis Masarykův, ani o knihu, která úsudky Masarykovy poráží. — Spi, Havlíčku, v mém hrobečku! Tebe samého ani tolik naši sokové nepotřebují, jako spíše trojí karikatury k dráždění katolictva. Vědecký spis Flajšhansův o Husovi a nově vydávané spisy Husovy dočkaly se srovná tak „vítězné a ochotné“ podpory, jako studie o Havlíčkovi. Nepoctivě, štvavě paměti jdou přímo na dračku. Není to stále brání jména pokroku nadarmo — fabriky, velikým podvodem?

Vlasteneckým pokrokem vyhnaný český cestovatel. Předchůdci Vrázovi byli stavěni liberálně-vlasteneckým tiskem na pranyť za to, že přijímali na výskumné cesty německé podpory. Známý Vráz však odmítl nabízené subvence vlády, nepsal německých cestopisů, nepřednášel německy. Konal přednášky ve prospěch národních menšin a Matice. Za to se mu dostalo zvláštní odměny od osvicenců, kteří dle svých zásad na odív vystřikovaných by se měli v přední řadě o takového vlasteneckého učence starati. Posledním jeho přednáškám věnovala pokroková společnost sájem tak nepatrný, že to přímo mrazivě sardělo. Nyní denní listy pražské přinesly veliký inzerát, kterým Vráz nabízel za příčinou vystěhování z vlasti ku prodeji všechn svých nábytek, památnosti, abírky — ano i skulptura s nádhernými obrazy. Nabídka koupě vyžádala si Vráz pod značkou „Emigrant.“ Kdyby se na přednáškách připojil k Polantovi anebo šval po způsobu syna Heliova, hned by mu pokrokaři modiatili. Stojí též za smleku, že pokrokařský tisk šve i proti vědeckým přednáškám kněžského cestovatele Svojsilka, ačkoli Svojsilk svými přednáškami nepotvrdí žádnou českou stranu. Tak vyhlíží pokrok obrácený na raby. Vlastenecké kalitratví!

Heslo nejmodernější kultury. Že má syn Heliová šáky až příliš účelivé, to patrně z pověstí sarového „Školáckého Obsoru“, který napsal v č. 28. tuto náležitost: „Učitelství varhaník dělá dojem, jako by povstal ze spátení kostelníka a svíčkové báby... Učitelé varhaníci zaslouží, aby jim přední i zadní okončiny byly utáty a otlučeny o pítomé hlavy.“ Tak tudíž nadklamoval list, který se staví i proti tělesným trestům nezbedných dětí jako veliký humanitář. Zatím však projevuje kulturu světeckou, ušlechtilost odkroukanou s jatek a černošských táborů. Kdyby v dřívějších časech byl někdo tak barbaraký nápad vyslovil, býval by zavřen jako osoba nebezpečná svému okolí. Ted česká společnost ještě takové „ráznosti“ zatleská. Takové svícení pak se má pokládati za postup humanity! Není ovšem divu, že agrární čtenáři jiného listu Hofrychtrova („Hlas z Poasavi“) nasykali zvířecími projevy pokojař katolický právd v Ném. Brodě. Chceš sárátka dokázat, jak už v moderním vzdělání katolický předstihli.

V pravdě moderní pochopení osvěty a výhledu.

Hlasí výtky jako křepobití arpon se na hlavy bohatstva, jako by totéž hlavně počínalo o své blahobyt, jako by lid vydíralo a pod. To se děje v době, kdy tolik katolíků nevěnuje správně rozhlídce, kdy s vlastním obětí přejíjí horlivě z hospodářských stránkách. Sám však, jak

sám pokrokový časopis „Přehled“ oceňuje velikou kulturní práci pokrokařského učitele Rašina! Soud „Přehledu“ o Rašinovi dne 30. července zní: „Založil knihkupectví — to však brzy opustil — a trvale se usadil v učitelské záložně a učitelstvími hlasy a pojetkami se domohl ředitelského místa v bance „Prase“. „Nepřaktičtí kantotři“ — jak rád odmítal výtky proti různým podnikům — snad ani nepozorují, že jeho sájem o učitelstevní organizaci jest jen peněžnický a že sleduje další své cíle v organizaci úřednické a kandidaturou do sboru obecních starších v Praze...“

Jeden poznatek zužitkoval Rašín důkladně ve prospěch své budoucí dráhy: poznal, jak učitelstvo potřebuje peněz. Zužitkoval téžto poměr tak důkladně, že dnes je velikým učitelským peněžníkem, velikým věžitelem a zároveň velikým zadlužovatelem učitelstva. Půjčky a pojistky jsou celým organizačním aparátem řízeny jako ohromné výhody a zejména mladší učitelstvo zaváděno jest do poměrů, jež mu budou břemenem do smrti. Učitelské podniky jeví se jako podniky vydělečnými. Záložna má 10 mil. obrátu, za 3.800.000 půjček a vlastního jmění (po 10letém trvání) přes 600.000 K, v bance „Prase“ má učitelstvo pojistek asi za 14 milionů korun. Obchod a jen obchod je vědeckým heslem — vysoké útlisce — a vše to učitelstvo draze zaplatí.

Většina těchto peněžních obchodů prochází rukama řed. Rašina. Z toho si můžeme dobře představit, jaký vliv měl na řadu učitelstva. Býval skutečným diktátorem, usadil kolem sebe koho chtěl a sáhy se kolem něho vytvořila taková bašta pomocníků, že se nikdo neměl opovážiti něco vytknouti. Poměry byly tak zvláštní, že na výročních valných hromadách měl úspěch jen ten řečník, který ani slovem o stávající pořádek nezavádil a naopak, kdo se uctivě omlouval, že nebude nic vytkáti. Dle toho vypadala žurnalistika. Do redakce „Čes. Učitele“ přijata řada lidí, kteří uměli psát ostré články proti opozici — „nepříteli učitelstva“ — a jejich hlavní předností bylo, že tak dovedli psát po několik let. Celá řada opozitních po marných snáhách snechutla si poměry a více se o organizaci nezajímá. Letos nastal obrát. ... Na letošní valné hromadě savznaly první tóny sebevědomé kritiky učitelských podniků a organizačních funkcí. ... Jest na letošní schůzi říšského výboru ozývaly se ponížené omluvy, že mluvčí nemají snad vytkáti a že jen mluví to, co mu bylo uloženo. Na valné hromadě delegát mluvil se již zcela sebevědomě. Jesté na loňské valné hromadě byl řečník stěžující si do učitelské záložny okřikant, aby s takovými věcmi šel do schůze záložny, letos však byly výtky takového rázu, že se nenašel nikdo, kdo by okřikoval.

... Řada řečníků sneala fakta, jež jsou důkazem, že záložna není tím, čím by učitelstva býti měla. Půjčky nedějí se s ohledem na výpůjčavatele, opatrně, ve smyslu výchovné avěpomoci a lidakosti. Úvaz z učitelské záložny je dražší než kdekoli jinde, výlohy s menší půjčkou jsou 10%, a nebo dokonce 13%, jak sám jednatel Skála v debatě přiznal. Dlužník je nucen k vůli sebe menší půjčky sáti se členem záložny a mimo to je nucen se pojistiti a pojistku zvýšiti, chce-li zvýšiti výpůjčku. Zástupci jednot si stěžovali, že záložna sbytočně žene okolnosti do krajnosti, že jednotlivce nic a že úředníci si vedou nesprávně. Hlavní slovo v záložně vede řed. Rašín, který má 100 podílů a pokladník se 120 podíly. (Charakteristická byla výroky jednoho delegáta: „Vy náhi nejste, vy nás vyseáváte, buďte sá s tím, jak to sliboval Rašín.“)

Tak se ted musí pokroku a osvěty rozumět. Jen hodné tělo shrabovat pro sebe a přitom stýskat na nevědomost poddaných, kteří by z velikého mrdového hrnce také rádi něco oláali. Rašinova dynamie vůbec dobře rozumí výnosnému zaměstnání.

Zdar katolickým „Orlům“!

Poměry v sokolských jednotách byly čím dál pro katolíky neznestelnější, jakkoli katolíci s krajním sebeaporem dlouho anášeli kopance pokrokařských bratří. Vspomeňme jen, jakou bouři rozpoutali pokrokařští bratři proti samému dru Podlipnému, když tře pouze konstatoval historickou pravdu o účtě mistra Husa k Panné Marii! Pokrokařští (nejvíce evangeličtí) Sokolové „zaslonžili se“ o hromadné šíření hrubého a podvodného pamfletu Lšipogiova o spuda nad Husem, kolportovali horlivě kde jaký nepoctivý protikatolický pamflet. Katol. členům Sokola udělovány dátky, když tito aspoň privátně — bez kroje sokolského — účastnili se jednoduše církevních průvodů. Který katolický Sokol chtěl dle svých náboženských příkazů šit, tomu vytýkali masarykovský tisk drze docela bezcharakternost. Přitom ovšem ani jedním nepřátelským slovem naznačeno o ty členy lidové a evangelické, kteří plnili horlivě náboženské příkazy svých církvi. Naopak — sokolovský, postavený a vydrlovaný věhlasu s peněz katolictva, propůjčovány co nejochotněji k boho-

službám evangelickým. Přitom časopisy, které horlivé Sokolům sloužily, ještě pravidelně boboslužby ty ohlašovaly. A za těch okolností hrubé a páno-vité otírání se činovníci o to náboženské vyznání, jež mělo mezi členy Sokola největší počet příslušníků.

Tak a jiným způsobem dokazovali vrchní bratři, že se jim za každou cenu jedná o vnášení konfesionálních štvavců do jednot; ano namáso v těch štvavcích, v předplácení protikatolických listů, ve zvaní štvavých protikatolických řečníků byli daleko horlivější než v sledování všennárodního účelu Sokolstva. Tu trpělivost naše konečně prasknouti musila; byli jsme povinni již v zájmu svého charakteru vystoupiti proti takovému řázení, které degradovalo katolické členy na milostivé trpěnou nízkou, služebnou kastu. Bylo to divné bratrství, které dovedlo bratry tolik znášilňovati. Aby míra zpupnosti byla dovršena, zřejmě v posledním čase dala se prohlášení, že Sokol musí se řídit v ohledu kulturním komandem volných myslitelů. Za takých okolností by byl pokládán od samých pokrokařských bratří člen katolický za potměšilce, za člověka nedůvěhodného, kdyby neodvodil z takového poručňování nutné důsledky.

Když tedy nyní přikročeno k zakládání katolicko-národních „Orlů“, najednou sas obeň na střesle! Sokolové, ztratili jste už — probůh — všecku logiku? Vždyť přece katolíky z národa vylučujete; co tudíž dle Vašich zásad má katolík ve Vašich jednotách na práci? Snad za svoje sloužení jen se dáti mrakat? Od koho se v národě vyžadují nějaké povinnosti, tomu se přece musí přisnati i jistá práva; či si myslíte, že žijeme v zemi plantážnických otroků?

Vždyť dokonce jiné třídění v národě sledujete se snášlivostí přímo obdivuhodnou. Jak je tomu dávno, kdy si začali řízovati soc. demokraté samostatné tělocvičné jednoty, které pojmenovány po cizím židu Lassalovi? Ublížovali jste v jednotách nespravedlivé soc. dem., že se od vás odtrhli? Soc. demokraté jednoduše řekli, že v sokolských jednotách se jejich mladí dělníci odsuzují straně — a bylo hotovo. A česká veřejnost s rmutným okem, ale zároveň s poníženou úklonou anáš to třídění.

Zato však jaký poryk najednou se svedá proti „Orlům“! Na př. nynější náčelník prostějovského „Orla“ Fr. Přibyl dříve byl cvičitelem 1. družstva Sokola, dobyl v Praze letos o závodech 1. ceny, při všech podnicích sokolských horlivě spolupřobil. Ted však ze vzteku „národovci“ mu poslali místo diplomu v č. 78. „Hlas z Hané“ hromadu sprostých lži, potup a nadávek. Do jaké kaluže až jejich fanatická zloba zarejdovala, patrně z nejmiklavějších jejich lži; přý Přikryl nikdy členem Sokola nebyl, o sokolství nikdy nic nevěděl; docela i zfalšovali jméno, přektivše ve správé o závodech pražských Přibyla na „Fr. Vorla“, jen aby veřejnost nezvěděla, že nynější náčelník „Orla“ dobyl první ceny. Pěkná sokolská čestnost, zejména bratrství ujednání syna Heliova! Ovšem že takové besectné výpady jen sílu našich „Orlů“ upevní. Necht zkvětají katolické tělocvičné jednoty „Orla“! At i u nás v Čechách co nejrychleji se organizují „Orlové“! Dle důvodného návrhu moravského musíme ovšem dáti i v Čechách katolickým jednotám název „Orla“! Jen zmizíte vřed! Nelekejme se ničeho a zakládáme jednoty „Orla“ se vším důlím. „Orla“ katolický při svědomitě plní zamává co nejdříve pružnými křídly, až vzduch všeobecný respekt.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4 1/2% dle výpovědi.

Všecké půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Hospodářská hlídka.

Komu prospělo uesázení řepy? S největší radostí bychom chtěli prohlásiti, že rolníkům. Leč těško satešovati chmurnou skutečnost, která křídí na všechny strany. Jeden odborník v „Českém Východě“ dokazuje v polemice s „Hlasem Venkova“, že přes všecken tlak cukrovarů v krajíně řepařské korce řepy vynesou o 70 K více než tře korce zasety pšenici (i při nynější svícené ceně pšenice). Je-li pravdou agrárnícké tvrzení, že v středních a západ. Čechách nebude pracovat 40 cukrovarů, pak necht se uvážiti toto: 40 cukrovarů zpracuje nejméně 12 milionů centů řepy, která se vypěstuje na 120.000 hektarů. Přilo by tam tudíž rolnictvo o 8.400.000 K, neboť o tolik méně bude mít ceny pšenice na ploše, na níž by se byla sázela za jiných poměrů řepa. Také dělnictvo stápi velkou stráž. Při nynějším upotřebení řepných strojů vyžaduje obdělání jednoho hektaru řepnice o 20 K méně než obdělání stejné plochy řepy.

Byla by tudíž ztráta dělnictva 2.400.000 K. Celkem úhrnná ztráta zemědělského lidu by obnášela asi 10.400.000 K. — Ovšem sotva asi tolik cukrovarů přestane pracovat, když právě zámožní agrárníci pohlaví tolik řepy pro cukrovary nasázeli! A utrpí-li přece jenom cukrovary značné ztráty, utrpí menší rolníci škod velikých také. A sečtou-li se všechny škody dohromady, nalezneme úžasnou cifru, o kterou klesne náš národohospodářský vývoj. Kdo chce zdárně s kartelem bojovat, má se na to důkladně a obezřele v pravý čas připravit. Agrárníci způsobili největší povyk právě v době, kdy už bylo mnoho řepy od rolníků cukrovarům zadáno. A pak takový boj může skončiti úspěšně? Když agrárníci ohromili národní finance nepromyšleným a nedůsledným bojem, chtějí teď najednou „napravit“ chybu stejně nepromyšlenou obstrukcí.

Laciné brožinky si pořídíme ze sladkých třešní velikých. Očištěné plody pozvolna sušíme na lince v troubě. Když zaschly tak, že šťáva nevytéká, pecky se vyloupnou, ovoce stlačí a dosuší. Nejlepší brožinky jsou z bělic. Spálené třešně lze sušiti též na úpalu slunečním.

Jak snělečtíme včely? Nejbezpečnější cesta jít k cíli vedoucí je oplozování královen plemen vynikajících vlastností trubcem plemene neméně dobrého. Za tím účelem vybraný roj zbaví se všech trubců a v době páření včas, dokud královna nevykonala svatební výlet, na noc postaví se někam do tmavé chladné místnosti. Totéž učiníme s plemenáčkem, jehož trubci mají královnu oplodnit. Přítí den, když páření včel na včelíně ukončeno, tedy někdy okolo 4. hod. odpol., oba úly vyneseme na místo. Včely za chvíli se počnou prášit a tu je pravděpodobno, že se královna spáří s trubcem vybraného včelstva. Rozumí se, že pokus nezdařený třeba opakovat. K tomu účelu lze několik plemenáčků zalidnit a tak si odčehovat královny ušlechtilé, jež pak rojům se přidělují.

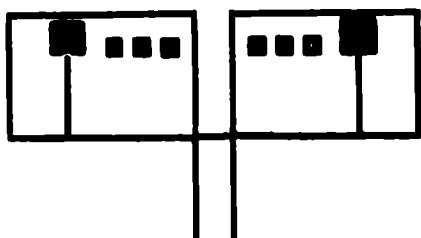
Jak se ochuzujeme. Správa státního hospodářství vytěžila r. 1908 v Čechách 51.218 K, na Moravě 16.896 K za kolek na karty. Kolik set tisíc korun promrháno hrou v karty. Nemíníme se asi s pravdou tvrdit, že bychom naše řeky mohli upravit za peníze, jež se za rok prohrají v karty.

Semenářské družstvo pro východní Čechy zve pp. členy i veškeré pány rolníky ku prohlídce svých rozsáhlých pokusných polí, na nichž konány jsou přesné srovnávací pokusy s různými odrůdami ječmene, ovsa, pšenice, bramborů, řepy cukrové i krmné a také kukurice. Pokusy rozsahem svým předčí veškeré pokusy podobné a poskytnou pp. návštěvníkům příležitost se přesvědčiti o jakosti jednotlivých odrůd, jakož i o tom, jak která odrůda se pro poměry naše hodí. Družstvo přijímá již nyní přihlášky na osivo a sice: žito potkuské a schlanstedtské; pšenici frankensteinovou, Heineho square-head, rivečku, pr. Harolath, kn. Billov, ječmen hanácký, Kneifeltův a Bohemia; oves doupovský, leutewitzský žlutý, Strubeův a Hirscheho nejvýnosnější. Osivo bude zaručené pravé a čisté (pokud odrůdy a plevele se týče) na tricu a odstředivce přečištěné.

Hnojení révy u zdi. Často přátelé révy vinné natíkájí, že keť brozen nenasazuje a připisují neplodnost nepřiznivému podnebí, zapomínajíce, že réva jako každá jiná rostlina znenáhla výživné látky z půdy vystřebe a pak z nedostatku potravin stává se neplodnou. Chceme-li plodnost keť udržeti trvale, musíme občas pohnojiti přiměřeným hnojivem. Obvyčejně připravuje se dobré hnojivo takto: Lejno kravské se stelivem nepromíchané roztřepe se vodou a přidá se do tekutiny prohrálý práchu vápenného, načechá dřevěným kolem se hnojivo dobře promíchá, což opakuje se několikrát, až lejno ve vodě úplně se rozpustilo. Když pak v podletí keť nasazuje, zkyptí se půda a za deštivého počasí takto připraveným hnojivem se zalévá. V létě se zalévání několikrát opakuje.

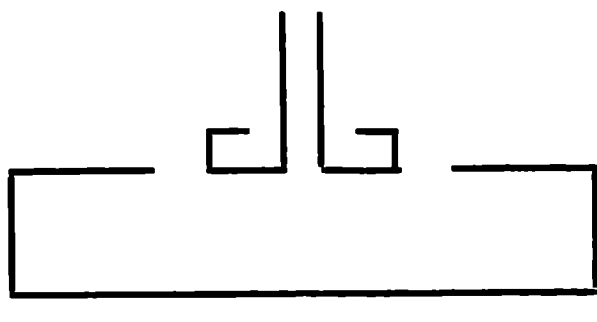
Uchování bramborů. Aby se nekazila chuť bramborů, jest nejlépe uložit je — pokud jsou určeny k jídlu v domácnosti, do dřevěného popelu a ponechat pro jaro hlavně posádky druhy bramborů, které podléhají déle chuť nezměněnou. Jiný způsob. Brambory vloží se na 10 hodin do vody, k níž se bylo přidalo 1 a půl proc. kyseliny sírové. Pro brambory s hrubou slupkou lze užití 2 proc. kyseliny sírové a dlužno brambory posékat v roztoku ponechat. Po lázni té dají se brambory odkapat, uschnouti a do sklepa uložit. Při tomto způsobu uschození zůstanou brambory až do nových úplně zdravé a nepozbudou chuti ani hodnoty výživné. Těž roztok hodí se po delší dobu pro brambory. Do 100 kg vody vlije se 1 a půl kg kyseliny sírové — a máme roztok hotový. 1 hl takového roztoku dostačí na 100 hl země.

Krmivo pro kačny i pro husy a vůbec pro drůbež nad jiné účinné je řezanka jetelová, řádně zpařená, s otrubami pšeničnými smíšená tou měrou, aby povstala drobivá, syká hmota. Kačny šerou to rády a rychle tačn. Píce se dává do klabu v podobě V prohloubeného. K němu se přistaví korytko vodou tak naplněné, aby v ní mohly úplně ponořit hlavu a tak jim vrozeným způsobem se nasýtit.

STAVITEL JAROSLAV PAŽOUT HRADEC KRÁLOVÉ,

STAVÍ
- LEVNĚ, -

Školský obzor.

Pro gymnasium na Velehradě. „Spolek pro založení a udrž. č. katol. gymnasia v Praze“ vypisuje další 3 podpory po 200 K pro hodné chovance soukrom. gymnasia T. J. Velehradského, aby jednak i méně zámožným vstup usnadnil, jednak přání svých členů a dobrodinců vyhověl. Spolek doufá, že štědrosti příznivců bude s to, počet podpor ještě rozmnožiti. Žadatelé podají žádosti doložené posledním vysvědčením školním místopředsedovi spolku, p. Jos. Sindlerovi, úředníku hypoteční banky v Praze.

A zase dvojí konfessiční loket. Na Lomnici židé tvoří samostatnou židovskou obec, v níž mají školu — ovšem německou. Israelských dětí bylo v ní jen 9, katolických 27. A přes to katolickým dětem v ní se nedostávalo náboženského vyučování; byly nuceny chodit na náboženské hodiny do školy české. Teprve počátkem letošního školního roku začal v něm. škole vyučovati katecheta Strniska. Leč židovská místní školní rada nechtěla povolit ani tolik, aby křesť byl vyvešen ve školní síni aspoň při náboženských hodinách. Po dlouhých taženích teprve zem. škol. rada sjednala nápravu. A co o té israelské „snášlivosti“ referovaly pokrokové listy? V takových případech jsou tiše jako kapr v bahně.

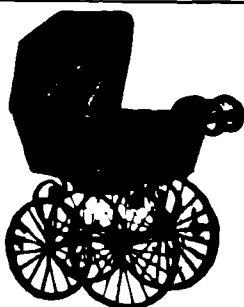
: Machar : a křesťanství.

Pod tímto titulem vyšla brožura jako 7. číslo „Čas. Úvah“. Kniška ta stručně a jasně vystihuje rozdíl mezi rozkladným, násiláckým pohanstvím římským a mezi obrodem, jaký přivodilo křesťanství. Ku konci úvahy čteme zajímavé doklady o literární poctivosti, snášlivosti a ušlechtilosti „syna Heliova“.

Brožura hodí se právě nyní k hromadnému šíření, aby se nejširší vrstvy lidu přesvědčily, jak vyhlíží drzá pokroková výprava proti dokázaným pravdám. Cena 32 stránkové brožury pouze 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřídí obratem
administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

**Nejlepší i nejkrásnější
dětské vozíky**
a velkovýrobové firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Čís. 67.443/09.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého zadá ofertním řízením na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1910 dříví k pálení pro zemské úřední budovy č. p. 6, 7, 8, 11—16, 176, 259, 302 a 518 III. v Praze, pak různé potraviny, dříví a slámu pro zemské ústavy totiž: porodnice a naleznice, ústav pro choromyslné a donucovací pracovnu v Praze, ústavy pro choromyslné v Bohnicích, v Kosmonosích, Dobřanech, Horních Bečkovících a Opatovicích, donucovací pracovnu v Pardubicích a polepšovny v Opatovicích n./L. a Králíkách.

Potraviny, jež se tímto ofertním řízením zadávají budou, jsou tyto: housky, chléb, maso, játra, dršťky, šunky, lůj, sádlo, máslo, mléko, smetana, cukr, rýže, ocet, pivo, káva a vejce.

Potřeby tyto, jakož i jejich druh a jakost jsou podrobně udány ve zvláštním výkaze potřeby (pol. 1—3, pak 100, 102—126), ve kterém přibližné množství celoroční potřeby každého ústavu zvlášť jest udáno.

Dotčený výkaz, jakož i ustanovení zemského výboru ze dne 5. července 1907 č. 73.360, týkající se zadávání dodávek hmot pro ústavy zemské vůbec potřebných a obsahující též základní podmínky, kterýmž každý dodavatel z předu podrobí se musí, jsou vyloženy k volnému nahlédnutí v obvyklých hodinách úředních v podacím protokole výboru zemského království Českého, v úředních místnostech ředitelství (správy) každého z řečených ústavů a byly zároveň dodány všem obchodním a průmyslovým komorám v království Českém.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každému oferentu pak zůstaveno jest právo ucházeti se o dodávky pro jistý ústav anebo pro více ústavů, po případě pro ústavy všechny, jest mu však spokojiti se také s tím, svěří-li se mu dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

K ofertám nutno použiti blanketů k účelu tomu zvlášť vydaných, jež v podacím protokole zemského výboru, jakož i u ředitelství (správy) každého ze jmenovaných ústavů bezplatně obdržeti lze.

Potřebná vadia buďtež složena u král. čes. zemské pokladny v Praze. Oferty pak, řádně vyhotovené a potřebnými průkazy opatřené, buďtež podány do 10. září 1909 (12. hodiny polední) v podacím protokole zemského výboru království Českého.

Zároveň budou zadány na rok 1910 též práce řemeslnické, pokud jejich svrchu jmenovaným ústavům, vyjímaje ústavy pro choromyslné v Dobřanech, v Kosmonosích a ústav pro choromyslné v Bohnicích, pak polepšovnu v Opatovicích n./L. a donucovací pracovnu v Pardubicích, bude zapotřebí. Oferty na práce tyto, pak potřebná vadia, podány buďtež rovněž do 10. září 1909 (12. hodiny polední) přímo ředitelstvím (řízení) těch kterých ústavů, kde zároveň každému, kdož o dotčené práce ucházeti se míní, bližší podmínky oznámeny a žádané vysvětlivky podány budou.

Tamtéž jsou vyloženy k volnému nahlédnutí též seznamy dotčených cen normálních, na základě kterých oferty jest podati.

**Z výboru zemského
království Českého.**

V Praze, dne 1. srpna 1909.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemuž
přidan do vuvárky
SAPONIT
světlí fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o cenu.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemně látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Gramofon, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Jen umělecky pracované

SOCHY oltářů a kazatelny
i ostatní
zařízení chrámové

levně provádí

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Ledničky

patentní, s nedostíhnutou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanici za K 50.—

dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledáni.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 8., str. 33)

dostati lze 1 kus za 8 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihárně
v Hradci Králové.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
keřového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vypojuje.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyřel“.

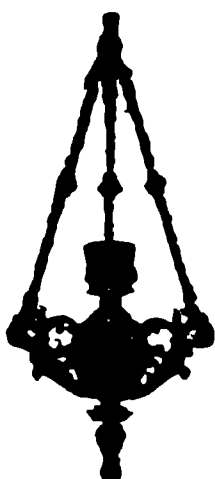
Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Program strany katolického lidu v Čechách

8° o 2 listech dostati lze za 5 h

v Biskupské knihárně
v Hradci Králové.

Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovozuje si dope-

ručit veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy,

cibáče, nádobky, paténky, paciškály,

svíce, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré před-

měty opravuje v původní intenci; a

v ohni zlátí a stříbří nebo protí do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kásku franko bez zásvaznosti koupě.

Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Shledání seberých státek a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové
předměty, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a cizetour

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Modní a galantní

závod pro dámy a pány

Fejgl & Byčiště

Hradeo Králové.

Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.

Přípravy pro švadleny a krejčí.

Kněžské kolárky a náprsenky.

C. k. místodrž. koncesovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer

Hradec Králové

podává zprávy o úvěruhodnosti firem obchodních
i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé

provádí půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj vele důstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po řadě a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Havadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stečních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejakvostně-
jšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přesné, čisté a důkladné
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Mléstí revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stečních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čestný uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laaskavou přízeň
a důvěrný závod domácímu.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací po-
stele od . . . K 7-80 od . . . K 5-

železná skříňové po-
stele s 8dl. matrací od . . . K 10-

železná stojany na
šaty od . . . K 11-

Úplně zařízená lůžka od K 33-

Skládací polní sedátka
od . . . K 1-

zahrad. sklád. lenošky
od . . . K 5-

zahradní patentní avi-
novací zástěny K 36-

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných ústavů
za ceny zvlášť výhodné.

Zahradní nábytek.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyražděch)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstva

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku

se na požádání franko zasílou.

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Pronájem

hostince.

Za výhodných podmínek lze pronajati hosti-
nec „u České lípy“ čp. 106. v Dlouhé ul. v Hradci
Králové.

Pronajati lze hostince ihned.

Blíže informace poskytnou se ve zmíněném
hostinci a k uzavření nájemní smlouvy je oprá-
vněná správa pozůstalosti v Hradci Králové.

TABLEAUX

**studentská
a spolková**

v provedení uměleckém doporu-
čuje při cenách nejpříznivějších

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové.

(Adalbertinum).

**Ku všem příležitostem
praktické dárky**

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísežný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 14. znové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralitmu provedení a
sice i se kalamitními
rámky, síťmi, vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetelná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Litanie

k nejsv. Srdci Páně

s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100
kusů 3 K) ve snížené ceně 100
kusů za 2 K.

Zasvětná modlitba k nejsv. Srdci
Páně 100 kusů
za 80 h (místo za K 1-20).

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

**Nekupujte
jiný kalendář na r. 1910**

než

velký lidový kalendář „Venkovan“

Cena 1 K

a kapesní kalendář „Venkovan“

cena 50 haléřů, kteréž oba letos v září
vydá vlastním nákladem „Sdružení českých
katolických zemědělců v král. Českém“
v Praze za souhlasu a podpory „Hospodářského
Sdružení českých křesťanských zemědělců“
a „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“.

Lidový kalendář „VENKOVAN“ bude
objemný, s řadou obrázků a povídek od
nejlepších českých spisovatelů a rolníků, prak-
tickými pokyny pro domácnost, hospodářství a j.
Svým obsahem, velikostí a úpravou daleko
předějí loňské vydání. Rovněž obálka kalendáře
bude umělecky barvotiskem, krásné a vkusné vy-
pravena. — Jeden tucet (12 výtisků) účtujeme za
8 korun. Menší počet než půl tuctu účtujeme
1 exemplář po 1 K.

Kapesní kalendář „VENKOVAN“ pak
zejména bude přizpůsoben pro mládež venkov-
skou, aby i ona měla v rukou knihu, z níž za
laciný peníz praktické poučení by čerpala. I pro
dospělé bude knížkou nepostradatelnou. Jeden
tucet kapesního kalendáře „VENKOVAN“ účtu-
jeme za 4 koruny. Menší počet než půl tuctu
účtujeme 1 výtisk po 50 hal.

Kalendáře naše svým obsahem, svou lácí a
praktičností předějí letos všechny kalendáře.
Již ode dneška si umíte: Nekoupím si na rok
1910 jiný kalendář, než velký lidový kalendář
„VENKOVAN“ a kapesní kalendář „VENKOVAN“.
— Objednávky již dnes přijímá „Sekretariát Sdru-
žení českých katol. zemědělců“, Praha-II., Opa-
tovická ul. č. 10. — Z jednotlivých obcí objed-
návejte hromadně.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

— jako výtečné —

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář

v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zámkem na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Právě vyšel obsažný spis

**„Úkoly sociální
politiky“**

z pera redaktora Č. U., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné
činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I.
oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí
výčet povolání činitelů v sociální politice, v III. oddílu
líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů,
dělníků, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ
křesťanské sociální politiky. Spis je bohat čtenými nejnověj-
šími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a
obsahuje hojnost u nás nepracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 8 K, pro abonenty „Čas.
Úvah“, přímo objednávatel u administrace,
10%, sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Kupte si důkladný spis:

≡ ZRCADLO ≡

pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

≡ Cena K 1-70. ≡

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 32.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 13. srpna 1909.

Inserty se počítají levně.
Omluva vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Vzhůru na sjezd katolíků česko-slovanských!

Organizační práce katolická dařila se i při citelné skrovnosti prostředků v posledních letech tak stkvěle, že to všeobecně překvapovalo. Nejvíce byli překvapeni naši protivníci, kteří již tolikrát katolictvu kopali hrob a tak často prorokovali zkázu křesťanských ideálů! Právě lid nejméně, snáší se veliké třešně od protivníků, s nadšením největším a obětavě se postavil do organizované obrany, až žasli nepřátelé, jak velká a nezištná jest láska jádra českého lidu k ideálům zděděným po poctivých otcích našich.

Po sponstře fanatických úklebků zvení náš lid tvář poplvanou náhončími krve nesčeské, zvedl se k boji. Poslední krajinské sjezdy zvláště stkvěle dokázaly, že katolické hnutí není dilem umělkovaným, že jest výrazem čistého vnitřního zápalu, že jádro českého lidu pochopilo stkvěle, čeho jest potřeba k zachráně katolické svobody.

Svémi sjezdy nechťeli jsme pouze hájiti zájmy náboženské, dokázali jsme, že chceme též napraviti chyby, které byly zasazeny našemu národu vypočítavým liberalismem a pokrokářstvím a že toužíme po praktických reformách sociálních.

A tato praktická práce pro blaho národa vznítla velikou zlobu našich protivníků, poněvadž naše kontrola sobeckých a nezdravých proudů otvírala oči i těm, kteří se dlouho nechávali vodit farizejským demaggy. Proto ty fanatické pokusy o znásilnění katolictva, proto veliký hněv i v této době, kdy se má slaviti veliký nepolitický sjezd katolický, na němž bude promluveno o náboženských a sociálních potřebách.

Zda kdy proti sjezdu jiné strany náboženské tak nespravedlivě se štvalo jako proti sjezdu našemu? Leč právě hněv zarytých našich nepřátel jest známkou, že postupujeme, že mnoho znamenáme; právě to bouření jest nám pobídkou, abychom tím neohroženěji své přesvědčení veřejně vyznali. Proto nechť se upřímní katolíci co nejčastěji účastní sjezdu pořádaného v Hradci Králové ve dnech 28.—31. srpna!

Prosíme, aby zvláště z míst těch, odkud nejčetnější návštěvy se chystají, byly do Hradce zaslány co nejdříve vyplněné přihlašovací listy, poněvadž v posledním týdnu

před sjezdem by bylo velice obtížno legitimace, byty atd. řádně obstarati. Rychle tudíž k činu a na shledanou přátelé!

Významný sjezd Velehradský.

Nehlučná, ale promyšlená a plodná pracovní schůze slovanských učenců křesťanských na Velehradě zajisté by měla vzbuditi nejživější zájem u všech slávitů vůbec. Posvátný odkaz osvícených apoštolů Cyrilla a Methoda stává se znovu vodou živou; přední theologové slovanského světa, majíce před zraky zářný vzor duchovního vůdce Velkomoravské říše Rostislavovy, usilují opravdově o náboženskou sjednocenost Slovanstva, která má býti pevnou základnou k zpruze slovanské vzájemnosti vůbec.

Při zdařilém průběhu sjezdu slovanských theologů vzpomínali jsme na krásný příklad Otce vlasti Karla IV., jehož velkolepá myšlenka znovu nabývá životnosti. V době, kdy již půl třetího století slovanská liturgie v Čechách byla pohřbena, staral se král náš samojediný v Čechách vážně o její vzkrášení. V zakládací listině kláštera Slovanického praví, že se zřídí klášter, v němž opat a bratři budou konati bohoslužby v jazyku slovanském na památku světců slovanských. Zřejmě projevili radost, jak v klášteře „krásný jazyk český většinou poctami jest oslavován.“ Na pozvání Karlovo přibýlo do Prahy na 120 mnichů srbských, bulharských, chorvatských, dalmatských a ruských. Založení Karlovo tudíž stalo se ústředním místem vzájemných styků slovanských. Význam toho založení byl pro všeslovanské styky tím důležitější, že se nacházelo v nejkulturnějším a nejhluchnějším tehdejší měste slovanském. Karel pokoušel se nenápadně o větší rozšíření slovanských bohoslužebných obřadů v našem království. Vymohl aspoň tolik, že benediktini z kláštera Slovanického mohli konati veškerou bohoslužbu řečí slovanskou i mimo klášter na kterémkoli místě, kde by byl Karel sám přítomen. Otec vlasti měl v úmyslu zříditi hotovou síť slovanských klášterů, která by zdatně napomáhala větší vzájemnosti všeslovanské, náboženskému sjednocení slovanských národů a tím mocnějšímu kulturnímu a politickému postavení Slovanstva v Evropě.

Když se Karel dověděl po založení klá-

bytky, o americkou politiku či o nové brambory. Byl velice brdý na to, že proběhl dvě řídy řeálky a všude chtěl vystupovati jako veliký učenec. Spiritisté mu popletli trochu hlavu. Teď jeho zvědavé oči chtěly viděti něco nového. Ať prý Honzík sdělí hodně nenápadně pod zárukou mlčenlivosti svému příteli Luštilovi, že by Rozvařil taky rád nějakého toho zmodernizovaného ducha viděl.

„Nevím, nevím“, dělal Honzík důležitou tvář, „zda-li pochodím. To už musí mít velikou protekci každý, před kým Frantík se odbodlá duchy citovat. Vždyť mi řekl, že by se také každému neukázali; zvlášť ne nějakému povídalkovi, který by přiblí jenom na zvědy s úmyslem škodolibým, vysměvačným. Jeho duchové se ukazují jenom lidem opravdovým. Moc by se zlobili, kdyby je citoval jen pro některého vejšklibu, který by pak na ně dělal vtipy. Tedy já se mu zmíním a pak vám vzkaz vyřídím.“

„No — vždyť přece nevyhláším jako šašek, obražoval se Rozvařil; „znáte mne, že jsem člověk vážný. Ale nikomu jinému ani slova, rozumíte?“ Rozvařilovi došel vzkaz, aby se dostavil k Frantíkovi ve středu večer.

Rozumbrada zastihl v chalupě netoliko Francka, ale i Honzika. „To je dobře, že se nám to tak hodilo“, prohodil Francek po uvítání. „Matka se na mne zlobí, nechce ani slyšet o citování duchů. A teď je právě z domova. Chcete vidět ducha bílého či červeného?“

„I třebaž černého, bude to zajímavější“, rozhodl se Rozvařil; „já se duchů nic nebojím. A — jací ti duchové jsou? Povíď člověku něco zvláštního?“

Štera Slovanického, že mocný Srbský cíť Štěpán Dušan přemýšlil o sjednocení s církví katolickou, poslal mu r. 1355 z Pisy list, v němž projevuje radost nad jeho úmyslem. Psal mimo jiné, že se těší ze štěstí každého člověka, ale zvláště z velikých úspěchů Dušana, svého drabého bratra, s nímž jest „účasten téhož ušlechtilého jazyka slovanského“; vřdčt jsou oba zrceni „z téhož vznešeného národa“; mimo to jsou prý spojeni sladkou jednou útlachou, neboť i v zemi Karlově slouží se máše sv. a koná se bohoslužba v jazyku slovanském. „Ejhle ušlechtilý jednotitel rozštěpených Slovanů, horlivý unionista Karel IV. Palacký k unionistickým snahám Karlovým poznamenává, že založení Slovanického kláštera „mělo význam ušlechtilý a dalekosáhlý, a nestalo se vinou Karlovou, jestliže ho nedosáhlo. O ujednocení církví západní a východní, Římské i Řecké, ježto teprv za sto let po Karlovi poněkud zdařilo se, snažili se byli papežové Římské již od několika století. Karel IV. byl jim v tom nápomocen, neoštlidaje se skutky ani slovy lichotnými, aby pro to získal zvláště onoho mocného Štěpána Dušana... Slovanští mnichové kláštera Emauzského (Slovanického) v Praze měli k tomu cíli křestiti cestu a zjednati spolu králi Římskému (Karlovi IV.) možnost, vlivem svým vkládati se do církve sjednocené. Proto Karel vzal klášter ten pod svou zvláštní ochranu.“ Tak dí uznale o sjednocovacích snahách Karlových uznalý dějepisec.

Kdyby byl Dušan dle přání Karlova přivedl svoji říši k jednotě s Římem, zajisté by se byla vzájemnost slovanská pod praporem jedné církve znamenitě utvrdila. Slovanický živel jako veliká součást katolického světa by byl nabyt daleko většího vlivu na záležitosti církve katolické; Slovanstvo spojené v církvi jedné by bývalo znamenitou protiváhou národů germánských a románských, jež tvořily tehdy v katolictvu velkou většinu, takže mohly silně působiti na směr politiky církevní. Leč — nestalo se po vůli Karlově a následek toho byl, že mocná říše Srbská stala se kofiatí asijského fanatického národa.

Neporozuměno Karlově snaze ani v království. Klášter, který měl býti dostaveníčkem slovanských vzdělanců, slovanskou akademií, po smrti Karlově klesal na své vlastní vinou vlastní a netečnosti národa. Husité sice ho nepobořili, protože mnichové přidali se ke straně kališné. Leč nezavedli ve své církvi ani

„Zatím jsem z nich mnoho moudrosti ještě nedostal. Snad se ostýchají. Obyčejně dělají to, co vidí na člověku, který si je dal vycitovat.“

„To je zvláštní.“

„Inu — právě proto, že to je zvláštní, cituji sam. Jinak bych šel na mediánskou sedánku. Uvidíme, co se mi podaří později, až budou mít ke mně duchové větší důvěru. Posud jsou zamklí nebo se zlobí. Leč hodný člověk se jich bát nemusí. Za to vám ručím, že vám zlého neudělají nic.“

„To je všechno podivné; možná dost, že přitom něco nového vyzkoumám a pak poradím, jak s nimi zacházeti, aby byli sdílnější.“

„To mne bude velice těšit; já jsem jen člověk docela prostý, vy jste učenější. K vám budou jevit jistě větší ochotu. Napřed musíte se podrobit jisté ceremonii, která se nesmí konati v mstnosti, kde se má duch ukázat. Kdo chce ducha vidět, musí si dobře umyti obličej vodou, kterou tady mám. Abyste si nemyslí, že dělám předem nějaké zlé čáry, podívejte se na tu skleničku! Je v ní voda zcela čistá. A tuble nesu zároveň ručník na utření. Je zcela dobrý. Pojďte na chodbu. A ty, Honziku, zatím zhasneš tady světlo Rozěhneš teprve, až ti řeknu. Sirku musíš mít hned pohotově.“ V tmavé chodbě poučoval Francek: „A jen dobře zvlášť oči si vyčistit — a co nejvíce vytřít ručníkem. Na rty však nesmí voda přijít. Jen všechno důkladně, jak povídám. Jinak by se třebaž duch neukázal — nebo by se moc rozčilil. — Tak, už umytí hotovo? Tady je ručník.“

„No — už jsem dokonale utřen. Ale cítím v očích svrbění, štěpáně“

FEUILLETON.

Také spiritisté.

Honzík Vrankův rozhlašoval po Bukové, že jeho přítel Frantík Luštil umí citovat duchy. A jde to prý líp než při mediánských sedánkách. Ukáže každému ducha černého nebo bílého — podle toho, jak si kdo přeje. Duch, který se zjeví, dělá všechno to, co si přítel takových zjevení přeje. A — panečku — Honzík neukáže ducha leckomu. Jen na zvláštní protekci dostane se někomu té pocty. Vojtěch Lackův a Karel Kubánův horlivě Frantíkovi přisvědčovali. Takové zvláštnosti prý jestě obci neviděla, třebaže je v ní duchů plno.

Lidé vrtěli hlavou nad velikou mocí a černokněžnickou učeností Luštila, který přece jestě před šesti lety dostával ve škole pro špatné učení hodné ran. Ten že by teď dovedl poroučeti samým duchům? A že by toho věděl jestě víc, než co sdělují učené spiritistické knihy?

Zatím šfítel slávy Frantíkovi veřejně se nepochlubili, proč dělají Luštilovu faustovskému umění tak velikou reklamu. Honzík si vzdychl před oběma mládenci: „Ach, boží, ten nás doběl, ten si z nás udělal dobrý den! Kdybychom to někde jasně vyzvonili, smál by se nám každý. No — až bude potrefených víc, pak už na nás taková ostuda neuvázne. Kdo jestě černokněžníkem věří, ať se spálí také.“ Honzíkovi se přiblížil tajně Josef Rozvařil, kterému říkali v obci rozumbrada. Při každé příležitosti troustil svými rozumy, poučoval o všem, ať už se jednalo o válku či o chov do-

staroslovanských obřadů, ani se nepostarali o systematické zavedení živé řeči české při svých obřadech. Natož aby byli porozuměli velikému významu velkolepé snahy Karlovy o vzájemnost veslovanskou!

Teprve nyní — po čase tak dlouhém — začíná se velice důležitá otázka náboženské pospolitosti Slovanstva luštití způsobem zdárným. Před dvěma lety sešli se na Velehrad přátelé idey cyrillo-methodějské ze všech slovanských národů; jen zástupcové pravoslavného Ruska chyběli. A již tehdy docílono praktického výsledku. Založen časopis „Slavorum litterae theologicae“; pro kruhy, jež neznají ruské azbuky, začal vycházeti latinkou tištěný „Velegradskij Věstnik.“ K vůli účinnému řešení myšlenky cyrillo-methodějské sešli se před rokem v Záhřebě k poradám Bulhaři, Srbové, Chorvati a Slovinci. Král Bulharský Ferdinand sleduje tyto snahy s velikým zájmem. Kdo by si nevzpomněl, s jakou radostí pospíšil na Velehrad všemu Slovanstvu tolik památný a jaký projev přítom učinil?

Letos pak pořádán druhý sjezd unionistů, jehož průběh se zdařil nade všecko očekávání. Dostavil se i protojerej (probošt) z ruského vyslanectví v Berlíně Alexej Malcev a berlínský farář Geken. Malcev vzpomněl r. 1885 a přál si ze srdce, aby v novém jubilejním roce 1910 byl položen na hrob sv. Methoda dar lásky a jednoty slovanské. Prohlásil, že přišel na sjezd s pokleknutím svého arcibiskupa, samého metropolitů Petrohradského Antonína, který rád jeho cestu viděl. Zajisté toto sdělení o stanovisku přední osoby sv. synodu pravoslavného naplnilo celý křesťanský svět v Slovanstvu velikou radostí. Končil svoji řeč modlitbou k sv. Cyrillu a Methodovi, aby dali mír nám všem a milost sjednocení nám vyprošili.

V sekci pro církve východní Malcev prohlásil, aby se od theoretických debat přešlo k praxi. Církve východní ctí a uznává svátce církve západní, ctí sváté českého národa. V západní církvi jest mnoho ústavů dobročinných, sociálních a lásky bratrské! Církve východní tudíž bude vděčna, přispěje-li církve západní poučováním a podporou k zakotvení téhož života charitativního na východě. Vzájemná úcta vzbudí i lásku, touhu po lepším seznámení a praktické důsledky dostaví se pak snadno.

V památných dnech sjezdových (od 31. července do 3. srpna) řečnil P. Franco řecky, P. Palmieri italsky, dr. Gratioux francouzsky, dr. Rittig chorvatsky, dr. Grivec slovinsky atd. Zkratka z krajů nejvzdálenějších sešli se osvícení pracovníci perokovati o díle velikého dosahu. Důležitě referáty přednášeny latinsky a rusky.

I při podrobném probírání těžkých odborných otázek byla vždy schůze četná. Mnoho-slibným ovocem tohoto sjezdu stalo se už nyní založení „Velehradské akademie“, vědecké to společnosti k šíření theologického plasmnictví slovanského a k apoštolování v duchu slovan-ském. Akademie ta bude podporovati studium o církvi východní, o sv. Cyrillu a Methodovi a bohosloveckou literaturu katolických Slovanův. Do ustavujícího výboru Velehradské akademie zvoleni: arcibiskup lvovský dr. Szeptickij (předseda velehradských porad), protojerej Malcev, kanovník dr. Tumpach, kanovník dr. Gratioux, P. Palmieri, dr. Lucin, Mart. Jugie, dr. Sokolowski, dr. Dočkal (ze Záhřebu), dr. Sajatovič (z Křiževců), dr. Bocian, dr. Grivec,

„I to je vždycky, taková věc nic nedělá; musí to být a přejde to hned. Pojďte teď do světnice. Povedu vás na místo, kde musíte stát, chcete-li, aby se vám duch ukázal.“

Rozvařilovi přejel po zádech mráz „A odkud duch přijde, kterou stranou?“

„To je moc těžko uhadnout. Jakmile sví ka se rozžehne, hned vám stojí naproti jako blesk. Nikdo ho nevidí přicházet. Ale musíte být tiše, pokud svíčka nebude hořeti, abyste ducha nějak nevyplašili.“

Luštil vedl Rozvařila pomalu kolem stolu a postavil jej před prádelník. „Samieli, duchu černý, at jsi jakýkoli, ukaž svoji tvář, jakmile ta svíce světlem ti pokyne!“ Honzik rozžehl a — Rozvařil užasl. Uprostřed dvou stočených věnců uviděl černý oblček se znakem krvavým, vyjeveným. Hu! — Couvl jedním krokem. Duch couvl také.

„Teď už k němu můžete mluvit, co vám libo. Nezmizí vám, jen když pořád budete před ním stát. Ani v nejmenším se ho nebojte!“

„Brr, to je strašný duch a — kravatu má jako já,“ divil se Rozvařil, obrátiv poněkud hlavu k Honzíkovi. Duch pohyboval rty také a hnul v téměř okamžiku rovněž hlavou na stranu. „Anebo — anebo...“

Teď už vypukl Honzik v hromový smích a šel z prádelníku oba věnce. Objevil se arcadlo, jehož rám byl úřve věnci zakryt. A v arcadle se černala vlastně tvář Rozvařilova.

„No — tohle přestává všechno,“ rozlobil se Rozvařil. „Takové komedie se mnou, s člověkem dospělým, rozumným!“

„Pozor, nezlobte se, vždyť vidíte, že ten

dr. Jašek a P. Špaldák. Poslední čtyři jsou zároveň pracovním sborem širšího výboru.

Mezi poradami unionistů konal apoštolát sv. Cyrilla a Methoda velice zdařilou valnou hromadu. Sjezd bohoslovců pořádaný tamtéž ve dnech 2. a 3. srpna byl tentokrát zvlášť velkolepý. Předsedal jim protojerej Malcev. Protektorem sjezdu byl nejdp. arcipastýř Olomoucký; mezi velikým počtem blahopřejných telegramů byla také gratulace nejdp. biskupa dr. Doubravy.

Ovšem slavnosti velehradské nebyly rázu politického. Sjezd unionistů zřejmě prohlásil, že nezamýšlí žádných akcí politických, že se snaží najíti cestu ku blahu všech národů slovanských ve znamení vzájemné svornosti na podkladě náboženském. Leč židovsko-německé listy od „Neue freie Presse“ až po týdeníky švaly zuřivě proti sjezdu a vyzývaly ruskou vládu, aby zakročila proti „velehradskému panslavismu.“ Bylo nutno ruskou vládu při tom štvání ihned informovat o pravém účelu porad. Veliká nervosita německých listů přes to vše by mohla pončiti slovanské liberální a pokrokové kruhy, že velehradský stkvělý sjezd jest velikým památkem v dějinách slovanské vzájemnosti, že znamená velikou spruhu slovanské myšlenky. Necht' září Velehrad životodárným světlem všemu Slovanstvu znovu a stále účinněji!

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY

KNIHY ČASOPISY A NOVINY

všech evropských jazyků s donátkou do domu
v původních označ. dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1862).

Telefon č. 17.

Nové jízdni řády.

Volné listy.

Německý Brod. Mysl lidská chce mítí všudy jasno a nemůže-li, což stává se často, proniknouti záhady věcí, anebo zatemňují-li se jí události příliš vzdálené, dává jim aspoň bro-madné jména, třídí a podle hlavních stránek je charakterisuje. Tak v dějinách máme věk starý, středověk a dobu novou; i jednotlivá století mají svá pojmenování. Jest století reformace, století filosofické, století sociální. Doba přítomná vyznačuje se jmenovitě snahami po všestranné svobodě. Bohužel nesvědomitostí různých spekulantů pojem svobody sevědněl

černý duch v zrcadle se začíná v zrcadle taky moc zlobit. Ještě by vám ublížil,“

„Jaký ručník jste mi to podal, vy šelmo, vy rarášku? A já pořád, proč mne oči tolik štípou! Teď ještě budu mít ze všeho hodně ostudy.“

„Jakou ostudu? Neuděláte-li si ji sám, naší výřečnosti se bát nemusíte, protože by potom nikdo nepřišel na duchy se podívat. Buďte rád, že jsme vám po tom umytí a utření nenamluvili, abyste se šel na ducha podívat domů. To by přece byla švanda pro celou obec!“

„Ale jste přece jenom nicemové, černější než ten nejhorší duch, rozumíte! Takové blázný si tropíte!“

„Inu — chcete-li se hodně zlobit, tedy můžete hned odejít a umýt se doma. Budete-li hodnější, půjčím vám vodu i mýdlo a k tomu ten ručník, který jsem vám ve světnici ukazoval; ne ten zamouněný, který jsem vám v síni podstrčil.“

„Už se nezlobte,“ smál se Honzik; „vždyť vás přece nikdo nezval. Tule já s Vojtou jsme byli napaleni od Francka ještě hůř. Jednoho nechal Frantík umýt v komůrce a druhého v síni. A pak nás nechal oba jít proti sobě ve světnici, až jsme oba vzkřikli. Jen jsme se blýžili jako vy-leštěné boty. Tady je vám aspoň záhada celá odkryta, my jsme vás v stálém klamu držeti nechtěli. To dovedou leda mediáni. My se jim však nezáme, třeba by jim věřil i člověk hodně se-čtělý. Ti provádějí horší kejkle než my; Francet jen schystal proti spiritismu našou medicínu.“

Co měl Rozvařil dělat? Umyl se, zaručil si mlčelivost, ještě pěkně poděkoval a dlouho přemýšlel, jak i velicí rozumbradové mohou lehce naběhnout.

jako vrabčácká písnička a dvojnásob bohužel, že největší vytrubovači svobody často proti ní dopouštějí se nejhrubších násilností a občanských zločinů. Pokrokař, volný myšlenkář, socialist, mladožech, agrárník — všichni ti lidé řeknou vám, že hlavní známkou přítomné doby jest svoboda. Tisíckrát ne; charakteristickou známkou veřejného českého života jest otroctví a okovy, které všichni neupřímní frásisté chtějí vložiti na šíji probouzejících se katolíků.

My katolíci čeští máme s ostatními stranami společnou vlast. „Vlast je společenstvím svobodných a rovných občanů“, to jest moderní definice, kterou nemohou zamítnouti ani ti, kdož v Něm. Brodě tak smutným způsobem se proslavili. Není však skutečně vlasti bez stejného práva, není vlasti, kde stejnost onoho práva jest porušována existencí násilí. Moderní stát zajišťuje občanům svobodu spolčovací, shromažďovací a rovnost; svoboda a bratrství byly prohlášeny již revolucí francouzskou. Dopouštějí se tedy mrské šalby a nízkého podvodu, kdož neunnavně přezývají hesla svobody, znásilňují právo shromažďovací, když tohoto práva užívají státní občané vyznání katolického. Proti tomuto tyranství musejí katolíci bojovati a je zničiti, jinak by zneuctívali sami sebe, protože by přijímali ve společnosti místo porobenců. Pokrokaři a jejich spřeženci v Něm. Brodě opovažují se prolamovati společný zákon svobody, jenž jest dán ve prospěch všech občanův a odpovídá tlukotu srdce národa. Masky dolů, násilníci! Neopovažujte se více blekotat a žvanit o svobodě, kterou poličujete! Masky dolů, příživníci moderních vymožeností, které nejsou určeny pro vaše omezené vášně a tupé choutky, nýbrž jsou majetkem všech občanů! Nezakrývejte se, fariseové, jménem Havlíčka, neboť on vaše zpotvořené názory o svobodě smrkal by bičíky uzlovatými. Vaše bratrství jest bratrství Kainovo, svoboda vaše jest svobodou otrokářův a humanita vaše humanitou katovskou. Ušlechtilý občan zná svobodu pravou, ale křovacké duše pletou z ní provazy na krky bližního. Vari z cesty, Tartufové, neboť pro vaši úskočnost nebude pomalu výrazu a slovo zajíká se nad vašim jednáním. Táhněte v temnotu, nepodaření žáci Havlíčkovi, neboť vysoká hlediska jeho strhujete v trpaslické nížiny a bude-li vás po desíti letech vzpomenu, nikdo nemůže předvídati, s jakými výbuchy opovržení budou pronášena vaše jména.

Katolický lid, jenž zaspíval u domu Havlíčkova v Něm. Brodě, „znesvětil jeho památku“, tak vyjekaly liberální noviny a agrární list „Venkov“. Kde a jak vylučován byl selský katolický lid Havlíčkem z národa? Prohlásil kde Havlíček, že katolické náboženství jest překážkou českého vlastenectví? To nečinil Havlíček nikdy. Naopak prohlašoval, že náboženství jest základní a důležitou složkou života lidu, s katolickými kněžími se stýkal, probuzenské a vlastenecké zásluhy jejich uznával, katolickým knězem nevědění duch Havlíčkův byl určen a objeven. Z českého katolického lidu selského Havlíček se narodil, k němu se hlásil a jej miloval.

Naše liberální žurnalistika při každé vhodné i nevhodné příležitosti rozkládá o prospěchu, jenž vyplývá ze ctění velikých mužů, ale sama stará se o to, aby český katolický lid nemohl oceňovati velikost a vlastenecké zásluhy Havlíčkovy. Naše liberální noviny rozpor mezi českým katolickým lidem a Havlíčkem uměle sestrojovaly a prohlubovaly, jen aby mohly střítet do klerikalismu, a vrchol této jejich neupřímnosti a podvodu ukázal se po 25. červenci, kdy souhlasily s násilníky, kteří bránili Čechům vzpomínati velikého Čecha.

Lid katolický dlouho se nechal odatrkovati od čilého účastenství v národním a vlasteneckém životě, ale v době přítomné, jako se probouzí nábožensky, tak důsledně bude se domáhat rovnocennosti v národní výchově velikými příklady.

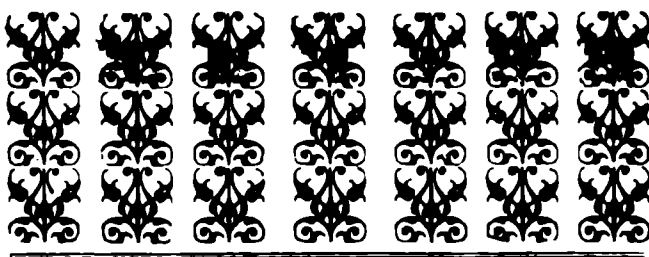
Selský katol. lid, zápasu tvrdou prací denní o skývu chleba, dovede lépe pochopiti velikého muže ze svého středu vyšlého, nežli pokrokařský agitátor, jenž své nadšení pro Havlíčka spojuje se lži, násilnostmi a pomluvami. Selský náš lid kolem domu Havlíčkova v Něm. Brodě zajisté šíří čistší ovzduší české, nežli pokrokaři a socialisté, vedení a prosáklí živlem židovským. Či nebyl mezi davy proti katolíkům povykujícími židovský advokát dr. Meisner? Jmen ostatních inteligentů neuvádíme doufajíce, že pro budoucnost si dobře rozmyslí, mají-li přistakovati na pomoc lidem, jejich cílem jest docela něco jiného, než opravdové zájmy národa a než odůvodnělá a dobře pochopená úcta Havlíčka, který rázně vyslovil, že jest antisemitou hlavně s důvodů národních. Židé v pokrokařské straně dinní dobře vědí, a to necht' si oni inteligenti dobře promyslí, že organizovaný lid katolický jest velikým nebezpečstvím pro židovskou kapitalistickou těžbu z práce lidové. Lid katolický

se tím také letají, že, nechtěje nikdy a nikde rušivě zasahovati v náboženské židovské přesvědčení, má na světelu jmenovitě vybavení lidových vrstev z klepet kapitalistických. Pevrchní a mělký liberalism jest úkolů takových neschopen, pokrokáři a socialisté jsou vlivy židovskými ovládáni, a proto tady může vydatně působiti toliko hospodářská práce, jejíž disciplinovanost a jednotnost kryje se s jednotností organizace katolickopolitické, čímž jest zároveň jasně řečeno, které síly proti dusící přemoci kapitalistické mohou se svobodně a účinně rozvíjovati. Četli jsme v některých listech po dni německobrodském, že prý katolíkům nikdo na náboženství nesáhá. To jest mrzká lež před Hospodinem. Pomíjaje spousty dokladů z veřejného českého života, jak jest náboženství katolické napadáno, uvádíme hmatavý přímo doklad z aktuální otázky německobrodské a potřásáme časopisem Hofrychtrovým, z něhož mimo jiné vybíráme nestydatý a drzý útok na katolíky, kteří postavili si na polích kříž. Již jediný tento příklad postačí úplně a jest dosti silný, aby vysvětloval, že katolické hnutí na Německobrodsku jest odůvodněno a že vytryskuje jako pramen z hloubi. Jest věcí jistých německobrodských inteligentů, považují-li oběma Hofrychtra účtyhodným, a jest věcí katolíků, aby se organizovali, bránili a své přesvědčení svobodně projevovali. Do sporu německobrodského vmísil se též „Venkov“, časopis pro zájmy našich zemědělců, a postavil se bez ostychu v řady lidí, kteří usilovali potlačiti nejen náboženské přesvědčení katolických venkovanů, ale také odvážili se drze upírati jejich českost. Tento skutek agrárního listu jest velmi výmluvný a okatě odhaluje, jakou cenu má jeho láska k selskému lidu, jenž prý jest prvním a posledním předmětem jeho starostí. Jest to opravdu zajímavá podívaná, která poskytuje mnoho látky ku přemýšlení! Poctiví a upracovaní venkované se svým dorostem na své slavnosti zastaví se u domu Havlíčkova, a selský list svorně s poživostělymi pokrokáři a socialisty vrhá posměch a potupy právě na ty občany, jichž dle programu svého měl se rázně zastati. Není potřeba o tomto skutku selského listu mnoho hovořiti, neboť sám na sebe hlasitě upozorňuje, a nechť agrární novináři ve „Venkovu“ užívají jakýchkoli obratů nebo neobratných vytáček, přece se jim nemůže podařiti, aby tento těžký břich nějak smazali nebo vymluvili.

Neohrabanost agrárních lů. Když již jsme se zastavili u agrárního listu, všimneme si ještě věci, která jest jinou stránkou jeho pozornosti, věnované katolickému lidu. Jest to doklad k tomu, jaké nezbadatelné posud schopnosti tak se v duši agrárního novináře, o němž možno předpovídati, že duševní vývoj jeho dávno není ještě ukončen. V Praze při zakládání křesťansko-sociálního „Sokola“ řečuil také kanovník Ledochovský. Agrární „Venkov“ věci velmi chvatně se uchopil a obvinil katolický lid, není známo po kolikráte, že jest přece jen stranou pracující pro Němce. Jest prý toho důkazem, že kanovník Ledochovský jest synovcem kardinála Ledochovského, jenž prý byl přítelem německého císaře Viléma II. „Čech“ připomněl, že pro dětský a mladický věk císaře Viléma vzhledem k staří kardinála Ledochovského o nějakém přátelském poměru mezi nimi nemůže býti ani řeči. Konečně jaké přátelství tu mohlo býti, vidno z toho, že Ledochovský byl od německé vlády pronásledován a žalován. „Venkov“ však nedal se vehnati do úzkých a hned statečně opáčil, že císař Vilém II. kardinála Ledochovského v Římě navštívil a z toho že jest patrné jejich přátelství. Že Vilém tak učinil, aby dal na jevo jisté sadostoučené muži, pro přesvědčení své nespřavedlivě druhdy v Německu stíhanému, „Venkov“ ovšem nemůže pochopiti a drží se houbavěnaté a natvrde svého důkazu, jenž oplývá takovou důmyslností, že člověk nad tím přímo koprní.

Člověku, jenž myslí způsobem obyčejným, pouhá návštěva k důkazu o intimním přátelství mezi dvěma osobami ovšem nestačí, ale „Venkov“, mluvě o katolické straně, myslí vždy způsobem nadobyčejným a pohlavkuje zdravý rozum do posledních důsledků bez milosrdenství a smilování.

„Venkov“ a „Čep“ nesmějí si ničeho všimnouti, z čeho by nemčinily ihned předmět obvinění, že strana katolického lidu českého jest německá. Tak na příklad, jakou tučnou kofist mohou si tyto listy přinest z katolického sjezdu v Hradci Králové! A že to nebude sjezd strany německé? Pomyslete si jen: účastníci sjezdu pojedou po severozápadní dráze, která jest německá, budou užívati německo-českých jízdních listů, bude tam jisté některý hodnostář, který snad mluvil s německým ministrem ve Vídni a tím uzavřel s ním intimní přátelství, jako kardinál Led-

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen r. 1883.

Akciový kapitál: Rezervní fondy:
K 6,000.000.—. ca K 920.000.—.

Stav vkladů
koncem července K 23,097.699-13.

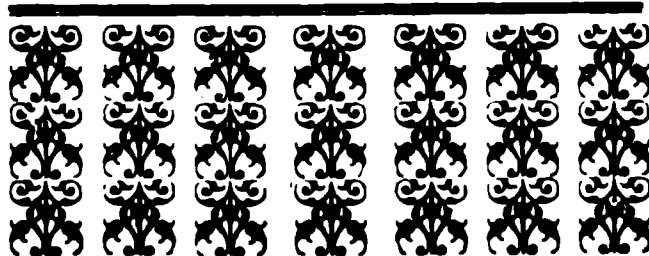
VKLADY
4 až 4½%
dle výpovědi.

**Eskont
směnek a faktur.**

**Směnárna.
Skladiště.**

**Vadia a kauce.
Stavební úvěry.**

Filiálka v Semilech.

chovský s Vilémem a — máte agrární důkazy pro německost sjezdu hned jako na dlaní.

Agrární novinář černým němec. mračnem, jež přivolává prý katolická strana, jest pronásledován, přestrašen a o vlast schvácen starostí, pro kterou není odpočinku jen v hrobě. Stále zvoní na poplach a vydává národní proklamace, před kterými katolíci, jak jim libo, buď vážně s nastrojenou tvář, nebo s blůdným smíchem mohou časovati: My jsme podezřelí, vy jste podezřelí, oni jsou podezřelí. Agrární novináři budou takové nesmyslné lži o katolících tak dlouho házet na bromaďu, až pod nimi pohřbí poslední špetku rozumu, na místo aby si jej zachovali proti skutečným nepřítelům našeho národa.

* * *

Trvalé povstání proti pravdě. Machar lže a „Čas“ jeho lži stupňuje, když tvrdí, že syn Heliův mluví pravdu. „Čas“ na místo prvního apríle odvážil se 1. srpna napsati tuto větu: „A tu máte, Sokolci, druhé naučení: nadávejte Macharovi, nadávejte každému, kdo se odváží říci pravdu, a křesťanští sociálové vás přivinou na svoji hruď.“ Machar mluví pravdu! V tomto tvrzení jest „Čas“ ryzí a upřímný, ba neupřímnější ve své přirozenosti a povaze. Po toliketých lžích, jež Macharovi byly dokázány, říci, že mluví pravdu, jest okázání vlastního nitra a obrácení duše na rub, který byl tak pečlivě skrýván pod spoustou pěkných a kulatých slov. Obilný hrob se rozestoupil a dal nahlédnouti do své hniloby. Machar lže tak, že na jeho přednáškách zmocňoval se mravní hnus i neoddanějších stoupenců pokrokové strany, a byli to profesoři středních škol, byli to Masarykovci, kteří před kolegy jiného přesvědčení charakterisovali, ovšem hodně umírněně, přednášky Macharovy o křesťanství těmito slovy: „Ne, ne, to nebylo objektivní!“

Nejčestěji citíci básník, jak dí Masaryk o Macharovi, náš největší básník, jak stupňují chvalu omámení přívrženci z intelligence, hluboký myslitel, jak o něm píší kritikové, člověk vůbec veliký, jak praví veřejné mínění strany — a tu určitými, nerozbornými skutečnostmi se konstatuje, že tento člověk vystupuje v úloze prohnatého lháře. Zvážil „Čas“, zvážili pokrokáři všechen dosah této pravdy? Machar přešel svými přednáškami přes Čechy a Moravu, všude zanechal stopu, a ta jest hrozná. Člověk, jenž padá, vzbuzuje soucit u toho, jenž ho vidí padati, ale jaký pocit vyvolává ten, jenž se zneuctívá před našimi zraky? Jaká jest podstata bezecti? táže se slavný Hello. A odpovídá: „Slíbiti a nesplnit. Řeknete-li někomu: lhal jsi, tento člověk cítí, že upadl v nevěžnost. (Cítí-li to Machar?) Dal své slovo a co pověděl, nebylo pravdivo. Dáti své slovo, znamená slíbiti. Tato dvě rčení jsou souznačná. Snad jsou přípovědi, již netřeba vysloviti, jež sama sebou se rozumí. Co to jest podpis? Toť slib. Ten, který podepisuje, zavazuje se vykonati. A jaké znamená podává? Znamením tím jest jeho jméno. Podpis člověka jest jeho jméno, jeho jméno jest jeho slovo, a jeho slovo jest jeho čest. Právě proto řeč praví: *shanobiti své jméno*. Ten, kdo neplní svého slova, *hanobí své jméno*. Vskutku, jméno člověka, toť člověk sám. Dáti své jméno, toť zaručiti se svou ctí. Jméno jest zastoupení člověka; vyjadřuje ho v tom, co má vnitřního, podstatného. Podpis člověka, jeho jméno jest jeho odznak, jeho pečť, jeho tvář, jeho povaha, vše to založené na slibu. Proč člověk, který zneužívá toho, co mu svěřeno bylo v opatrovnictví, jest více zneuctěn než ten, který páchá násilí? To proto, že věc ona svěřena byla jeho slovu.“

Machar svým jménem, jež v pokrokářském světě nabylo sloutno ti, dal slib, dal své slovo, že bude mluvit pravdu, tím více dal své slovo, že jest označen jménem: spisovatel, jehož úlohou jest osvěcovati. A jak tento slib splnil? Předchozí hluboká úvaha Hellova jméno „Machar“ žhne a spaluje, neboť opovření jest trestem, které zasahuje jméno, totiž člověka.

Ubrana.

Agrárníci jsou nejlepší křesťané. To jste často sice z jejich úst slyšeli. Kolikráte jste je však viděli křesťanské ideály hájiti? Agrární list „Moravský Venkov“ napsal v č. 39. v „Besídce“ toto: „Katolicism vstříkl během století dost silnou injekci do českých žil, že jed jezovitismu nedá se z české povahy tak lehce vymýtiti. Ten protijed česko-bratrské naší minulosti jest už příliš slabým, vyvětralým. Dábelky vypočítavým bylo dílo katolické reformace, nekonale vypočítavým jest i dnešní systém církevní: nezaleť mu na ničem tolik, jako na škole. Zmocnit se školy, zmocnit se člověka, v mládí mu dávat injekce svým nebezpečným jedem — ne jen pod kůži, ale přímo do srdce, do komory krevní, otrávit povahu člověka, oloupiti ho o jeho sebedůvěru, udílnit s ním bytost

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se aktivně vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednavce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četné
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

nejmizernější, bytost bezcharakterní." — Tady jest vyloženo agrárnícké stanovisko nábožen-
ské hodně upřímné, sčkolí sotva potěší ty
agrárnícké kněze, kteří se snažili proti křiklavé
skutečnosti, ba proti vlastnímu přesvědčení
lidu namluvíti, že o náboženství jest lépe v a-
grární straně postaráno než v politické organi-
saci katolické. Z cirkve vystoupil H. Frychter,
který vydává protikřesť. listy, sám písemně
potvrdil, že největší díl odběratelů jeho „Hlasů“
z Posázaví sestává z agrárníků. Agrárníci ve-
lice čile kulportují bezvěreckého „Havlíčka“,
spojují se proti věřícím rolníkům (tedy proti
stavovským kolegům) s bezvěreckými soc. de-
mokraty, provolávají, že má býti vyloučeno
náboženství ze škol. Když Machar vykládal na
krám svoje křiklavé lži o křesťanství, tu agrár-
níci netoliko v zájmu vědy a spravedlivosti ho
neokřikali, naopak si pochvalovali, ač nad si-
láckými lžemi těmi spráskli rukama sami u-
vážlivější bezvěreckí pokrokaři. Teď kdy bude
konán nepolitický sjezd katolický v zájmu u-
tvrzení křesťanské myšlenky, agrárníci jeví
nad tím tak nábožnou radost, že vydají k té
příležitosti proti nám leták. Aspoň tak tedy
chce pomoci agrárnícký tábor drobnému děl-
nictvu, když tučné subvence a diety shrábnou
jen ti bohatší pohlavíři. Kdyby katolíci řekli,
že Práskovy diety a zvýšená penze jsou vlastně
zářným vzorem agrární obětavosti, hned by
nás prohlásili za nejrozumnější křesťany. Pro-
testují proti vybájenému strašidlu klerikalismu
a mraší větší katolíky, kteří se odvažují
proti agrárnímu komandu svobodně mysliti.

**Protestantská spisovatelka o žens-
kých řeholích.** „Čech“ dne 8. t. m. pouka-
zuje na spis „Německá žena“, vydaný od bystré
protestantské spisovatelky Gnauck-Kühneové.
Spis ten velmi důrazně a přesvědčivě doka-
zuje, že ženská otázka, či jak se obyčejně říká
„snaha po emancipaci žen“, jenom tehdy může
býti s prospěchem řešena, vezme-li se náležitý
zřetel na ideu ženského řeholního života, jak
je tato vyslovena v příslušných řeholích kato-
lické cirkve. Zřízením ženských řeholí, jak
dokazuje řečená autorka, církev katolická nej-
šťastněji pokouší se řešiti otázku ženské eman-
cipace, ježto ženám, které ať samy ze své ná-
klonnosti k stavu svobodnému, či že jim nebylo
možno v manželství vstoupiti, zjednává přímě-
řenou práci v ochraně kláštera, ukazuje jim na
důstojnost duchovního, vyššího mateřství a se-
sterství, a spolu posvěcením panenského stavu
nejlépe dělá onomu pohrdání, jakého ve světě
„starým pannám“ zhosta se dostává.

Jest příliš nedůstojno a nespravedlivě, aby
všechna důstojnost ženy závisela na tom, zda
se některému muži zalíbila, či nik. A v tomto
náboru na ženu je kořen vši ženské odvislosti
a inferiority. Gnauck-Kühneová tvrdí: Jen když
dívkám bude poskytnuta možnost nejen v man-
želství, ale i mimo manželství vésti život stejně
cenný a šťastný, lze mluvit o svobodné volbě mezi
dvěma cestami životními. A právě tato volba
jest zřízením ženských řeholí zásadně uskuteč-
něna, neboť v řeholích posvěcené a ve vyšší
řád povýšené panenství zaručuje ženě takový
stav, který stavu manželskému na štěstí a ceně
nikterak nezadá.

V klášterech nejsou „vyděděnci štěstí“,
ale ženy, které snubní prsten na ruce nosí
s takovou blažeností, o níž se ženám v man-
želství mnohdy ani nezdá. Tyto řeholnice jsou
jediné a v pravém slova smyslu „emancipované“,
t. j. vysvobozené z rukou mužových... Jimi
přestala žena podle „nezměnného řádu pří-
rody“ býti odkázána výhradně na muže. A
nyní jsou jí dvě cesty života otevřeny (a nic
na tom nemění, kolik jich tu či onu zvolí):
cesta s mužem a cesta bez muže. Z těchto dvou
možností řeholnice ukazují jednu cestu: život
bez muže. Na vrcholcích druhé cesty — s mu-
žem — jsou šťastné matky rodiny. Ale s vrcholů

obou těchto způsobů života musí hledět: ten,
kdo má smysl pro duševní potřeby žen, na
ty, které dle stojí a hledají důstojnou stezku
životní.

Anglický socialista Hyndman praví
o kněžích a řeholnicích: „Rovněž věrnou prav-
dou jest, že kněží a mniši v Anglii byli nej-
lepšími zemědělci a že lid bídě a strádání ne-
znal, dokud katolická církev měla své statky.
Jakmile však statky cirkve přešly do rukou
nových držitelů, staly se nástrojem njařimování.
Vydírání zemědělských dělníkův a lichva byly
dovoleny, a protestantismus stal se přímou pří-
činou lichvy v Anglii.“

Politický přehled.

Politické prázdniny chýlí se rychle ku
konci, neboť už na 17. srpna svolává předseda
polského kola dr. Glombiński poradu zástup-
cův oněch sněmovních stran, které jsou pro
délnost parlamentu, a 18. srpna jsou naroze-
niny císařovy, kdy všichni ministři budou už
ve Vídni. Dr. Glombiński se svým polským
kolem, dosud sloup většiny vládní, podjímá se
úkolu prostředníka mezi stranami slovan. a ně-
meckými a to za souhlasu předsedy minister-
stva a ministrů financí a obchodu. Jedná se
tu pouze o výměnu názorů, dále se či neda-
na podzim očekávají aspoň normální parla-
mentární práce; ovšem že se bude také jednati o
délnosti sněmu království českého. Dle vý-
sledků porad dopadla by asi také přeměna mi-
nisterstva, ač se ze strany vládní i odjinod
tvrdí, že o rekonstrukci ministerstva nemůže
býti ani řeči. K poradě této pozvání jsou také
soc. demokraté a Rusíni. Z český klub dr.
Kramář, dr. Pacák, Mišálka, za čes. agrárníky
Staněk a Udržal, za klub katol. národní pouze
dr. Hruban. Německý tisk provádí ohlášeni
akce Glombiňského s protestem, že se nesmí
pomýšlet na vytvoření koalice, v níž by Slo-
vané byli mocným činitelem, Čechům, Slova-
nům vůbec že se nesmí učiniti nejmenší kon-
cese. Jako by Čechové toužili po nějakých
koncesích. Jen právo a spravedlnost jest jejich
tužbou. — Také parlamentární komise Slovan-
ské jednoty sejde se ve Vídni během tohoto
měsíce k poradám, jejichž hlavním předmětem
bude připojení se ruského klubu k Slovan-
ské jednotě.

Do popředí vstoupila nyní zase otázka
dardanelské zprávy, že úžina dardanelská
jest otevřena pro ruské válečné loďstvo čer-
nomořské, což potvrzují zprávy z Petrohradu,
dodávající, že černomořské loďstvo učiní vy-
jíždku na Středozemní moře ještě před schůz-
kou sultána s carem, k níž dojde koncem srpna
v Livadii a kdež dojde i ke konečnému upra-
vení této otázky. Mezi diplomaty ovšem údiv,
ale na konec vše se zase urovná.

Napětí řecko-turecké se zvýšilo, ač Řecko
prohlásilo, že odmítá zodpovědnost za udalosti
na Krétě, tvrdíc, že nejednalo s Krétou o při-
vtělení její k Řecku a že k takovému jednání
ani popudu nedalo. Velmocí zakročily u kré-
ské vlády, aby zrušila všechna opatření, která
učinila od 27. července. Kdyby krétská vláda
neuposlechla, hrozí, že pošlou opět vojsko na
Krétu. Turecko nechává velmocí zakročovati,
ale samo horlivě zbrojí a vysílá nové oddíly
na hranice řecké.

Pozoruhodná jest nespokojenost v Srbsku
s nynější dynastií královskou. Jest tu i silný
směr, který by neměl nic proti tomu, aby Ra-
kousko zabralo i Srbsko a proměnilo se ve
spolkový neb aspoň trialistický stát, v němž
by Srbové až na nepatrnou část svých přísluš-
níků ve zbývajícím při Turecku St. Srbsku,
Macedonii a na Černé Hoře byli pod jedinou
říší sjednoceni.

Revoluce ve Španělsku potřena, ač tu a
tam zabouřili si revolucionáři. V Maroku vedou
se dále boje mezi Španěly a domorodými Ka-
byly, ovšem již ne s takovou prudkostí.

Mezi Japonskem a Čínou došlo k vážným
neshodám. Japonci chtějí stavěti v Mandžersku
část dráhy, Čína však zdráhá se dáti k stavbě
svolení. Japonci ale prohlašují, že dráhu po-
staví i bez svolení Číny a že japonské mini-
sterstvo války jest připraveno na vše možné.

Z činnosti katol. spolků.

**Sjezd křesťansko-soc. mládeže v Li-
tomyšli.** Velkolepou manifestací byl 1. srpna
sjezd křesťansko-soc. mládeže v Litomyšli. Přes
nepříznivé počasí sjelo se veliké množství účast-
níků ze všech okolních vesnic i měst. Ve spolk-
vých místnostech a Čer. Orle, kdež sjezd se slavil,
bylo rušno celý den. Mladí i dospělí, množství
děvat, vše mísilo se dohromady. vše naslouchalo
dychtivě slovům našich řečníků. Po zahájení sjezdu
důstp. Šavrd a po zvolení předsednictva ujma
se slova řídící učitel p. Špaček Castýn potleskem
provázen pojednává o stavu dnešní mládeže. S živou
účastí sledována jeho řeč o soc. demokratech,
kteří obtíží 8 hodin zabílet, 8 odpočívát a 8 nic
nedělat. Lenost a výstřelky mláde jsou příčinou
plných kriminálů. Mluví o mravním vraždění divok.
o velikém množství plesů a různých zábav, o
tančení na dobročinné účely, o zábavách, při nichž
se baví mládež tak, že polovic jich odchází s po-
chroumanými údý. Řečník skončil za nadšeného
potlesku. Po delší přestávce v plesové ujmá se
slova říd. poslanec Dr. J. Myslivec. Mezitím účast
vzrostla novými přicházejícími takže sál nemohl
všech účastníků ani pojmouti. „O národuho-
p. úpadku našem“ bylo thematem jeho rozsáhlé řeči.
Pojednává o slovech Deakových: „Netoliko v boji
válečné může býti národ zahluzen. Jest ještě jiná,
pomalá, neslavná smrt: hospodářská bída národa.“
Přesně uvedl, kolik selských usedlostí přichází
ročně na buben, mluvil o subvencích, na které
mají patent pouze zazobaní agrárníci, o prostřed-
cích, jak sanují zemské finance. Nadšené ovace a
hluché volání „sláva“ bylo odměnou našemu dra.
Myslivci. Nebyvalý ruch nastal při řeči sl. Radové
Václavi, kteří pro horko nebo pro množství účast-
níků se dříve do sálu vejíti nemohli, do posled-
ního místčka se do sálu namáčkali. Mladá řečníce
hned z počátku všem sympatická, může si k úspěchu
gratulovati. Řeč jest činna a jaký to pokrok od
prvních, neschopných pokusů v loňském kursu
v Hradci Králové! Pojednala o postavení ženy
ve starověku u národů kulturních i barbarických a
přešla hned v dobu nejnovější. Tisíce žen z cirkve
vystoupilo a tisíce jejich dětí nevědí, co jest to
modlitba. A následky? Mravní degenerace, demo-
ralisace. Jedinou pomocí proti tomuto poklesu
moderní kultury jest sdrážení žen na podkladě
křesťanském. — Na průvod, který vyšel z děkan-
ského chrámu, šlo někteří výrostci uličnický po-
křikovali, jako náš placený „student“, ale jin. k
vše se odbylo v naprostém klidu. Jak naproti na-
šemu sjezdu vypadl „sjezd“ národní omladiny,
nebo nedávny „sjezd“ strany mladočeské, na který
se sešla taková „sponsta“ účastníků, že velký sál
Smetanova domu ani pojmouti je nemohl, takže
museli přejíti do sálu malého, kde Dr. Škarda
řečnil — k 45 lidičkám, p. Laubem a místní mlá-
dočskou klikou sehnáním! Sjezd katolické mlá-
deže v Litomyšli jest nám důkazem, že i mládež
pochopila dobře svůj úkol. Přesto, že ráno v den
sjezdu nepřetržitě pršelo, sjelo se jinoců a divok
tolik, že nás to překvapilo. Zvláště dívky ze Slup-
nice, jež přijely v národním kroji, dodaly prů-
vodu lesku. Proto voláme všem, kteří jakýmkoli
způsobem nám byli nápomocni při tomto sjezdu
a zvláště panům řečníkům a slečně Radové: Zaplať
vám to Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

**Usmolení městské rady dne 9. srpna
1909.** Jednotě divadelních ochotníků „Klicpera“
propůjčil se městské divadlo Klicperovo k divadel-
ním představením na day 19 září, 17. října, 1.
a 14. listopadu t. r. v nahradu za večer postou-
pený v jarní sezisoe dámskému pěveckému spolku
„Eliška“ — a dramatickému sdružení „Ty!“ na
dny 24. října, 7. a 21. listopadu t. r. — Uveřejni-
se v novinách, že pí Marie Součková, zesnulá dne
18. m. m., odkázala ve prospěch zdejšího ústavu
chudých částku 100 K. — Vzdají se díky p. Otta
Fráňkovi, obchodník, za dar 25 K — věnovaný
ve prospěch téhož ústavu. — Povoluje se, aby
Pravovarní měšťanstvo provedlo určité úpravy sta-
vební ku svým účelům ve flošné Lhotově. — Běže
se na vědomí, že pí Anně Vejberové nebylo udě-
leno povolení ku vyvážení jídel a kávy v domě čp.
226. — Pan Josef Vonka, řídící učitel v Loche-
nicích, ustanoví se ředitelem kůru tamtéž. — Vi-
deňskému magistrátu se sdělí, že Frant. Jirdáš-
ková z zdejší obce nepřísluší. — Vzáto bylo na
vědomí, že firma Kress & Bernard začne v nej-
bližších dnech s úpravou spojené Orlice v trati
od posavadního jezu až ku konci náboženských sdí

proti Boromaeu. — Panu V. Rejchlovi, mistru sednickému, povolí se provedení úprav v domě čp 277 na Eliščině nábřeží, pro dívčí pensionát. — Podá se žádost poslanecké sněmovně na radě říšské, aby dál se dovoz kamene z krajů horských do vnitrozemí k účelům veřejné komunikace na státních dráhách za skutečné výlohy.

Na katolický sjezd darovali: Mariánská Kongregace dám v Hradci Král. 20 K; po 5 K: vldpp. K. Tomán, farář v Hloubětíně, P. Román Ciblař, vikář řádu kap. a bisk. notář v Zákupcích, pl. Zdenka Škvorová v Chrudimi. — 1 K p. Vejnovský, knihar v Hradci Králové. Zaplatí Pán Bůh!

Katolický sjezd nedá spáti pokrokařskému tisku, tak že se o něj stará víc než listy katolické. „Osvěta lidu“ dne 11. t. m. píše, že přijdou „masy klerikální zfanatisovaného lidu“. I ne, přijdou masy lidu, zfanatisovaného krajní surovostí fanatiků masarykovských a adlerovských v Brně, Vys. Mýtě, Žďaru, Nemu. Brodě, v Písku, Hronově atd. atd. Kdo vede k skutečnému fanatismu, to patrně z toho, jaké uspokojení nad protikatolickými násilnostmi jeví rudý a pokrokařský tisk. To také patrně z divého boučení protikatolických bouřic proti obrácení sjezdu našemu, ačkoli my se chováme k sjezdům pokrokařským liberálně. „Osvěta lidu“ bonem vytahuje z vlastní zásušky padělané veliké měšce katolické církve a šlecht, mávajíce jimi nad hlavou, aby prostomyslní lidé byli svedeni ke klamnému názoru, že si „bohatá matička církev může dovolit nějaký luxus.“ Jen ať laskavě pokrokařský tisk ty darované měšce otevře, zda-li skrývají aspoň stý díl toho, co bohatí židé věnují na podniky rudé a pokrokařské. Patrně jsou na ty fátné i mimořádné podpory naší přítelkyně tolik zvyklí, že si nedovedou sjezd jiné strany bez tučného zaplacení ani představit. Také slibuje „Osv. lidu“, že prý trucejzd bude tichý a důstojný. Ovšem lehko dělají z nouze ctnost, když Hradec se nemůže státi lentokrát Žďarem.

Osobní. Pan Arnošt Dvořák, rukavičkář a bandatist, jmenován přísedícím odborným znalcem u c. k. kraj. soudu zdejšího.

Práce na příčinu elektrického osvětlení města pokračuje v před velice čile. Zjednaný velký počet dělnictva, tak že kladení kabelu a zasypávání vykopaných jam děje se s velikou rychlostí. Nové intensivnější světlo zazáří v ulicích královéhradeckých co nejdříve.

Žné v nastávícím krásném počasí valem pokračují. Po žitech již se sekají na mnohých místech i pšenice, ječmeny a ovay. Leckde již jest zráno. A tak v kraji nedávné válné obavy již jsou zanehnány.

Průvodce po Hradci Králové a okolí. Sepsal L. Domečka. II. vydání. Nákladem knihupectví B. E. Tolmana. Uhledná knížetka o 60 stranách, ozdobena 4 obrázky, obsahuje stati: Hradec Králové. — Praktické pokyny. — Z dějin Hradce Králové. — Procházka městem. — Procházky v okolí Hradce Král. — Průvodce tento, ač jinak rozměry nevelikých, jest každému návštěvníku Hradce Král. spolehlivým a praktickým rádcem, stejně však bude i každému Hradecanu milou příručkou. Cena 80 hal. jest mírná. Plán Hradce Král. i s výlety z Hradce vyjde v několika dnech.

Na odvrácení germanizace českých dětí dolnorakouských přispěl v měsíci červnu spolk „Komenský“ ve Vídni III. 3 Stroh-gasse 45, který udržuje 3 obecné školy, školu pokračovací pro učně o 3 odděleních, 2 opatrovny a 5 jazykových škol, politický okres Hradec Král.: Hradec Král. I. ož. F. Bouda 2 K. Sokolská župa Orlická 5 K. — Hradec Král. Nový. Obecní úřad 2 K. — Nechanice. J. Rainiš, odb. učitel sbírka 13 K. Žactvo III. tř. měšť. škol 140, J. Holý 1 K. — Přím Dol. Obec. úřad 1164 K.

Nechanice. Ct. ředitelstvo okresní hospodářské záložny v Nechanicích zasílá nám tuto úřední opravu podle § 19: „Není pravda, že v jedné z posledních schůzí usnesl se výbor hospodářské záložny na tom, aby prozatím pokladní správou vedl p. Josef Honc ml. ze Starých Nechanic, ale jest pravda, že usneseno bylo, aby po čas nemoci účetního p. Šarouna ve vedení účetnictví záložny zastupoval jej p. Josef Honc ml. Není dále pravda, že do posledního protokolu bez předchozího schválení bylo zaneseno odhlasování a tím i přijmutí p. Josefa Honce ml. za definitivního účetního rolnicko-hospodářské záložny podvodně, ale jest pravda, že po úmrtí p. Šarouna žádosti p. Josefa Honce ml., prosátnímu účetního okresní hospodářské záložny v Nechanicích, aby ustanoven byl definitivním účetním, ve schůzi výboru záložny té dne 4. července 1909 většinou hlasů bylo vyhověno a že v protokole o schůzi posléz uvedeném sepsaném usnesení i hlasování o této záležitosti zcela správně jest zaneseno.“ — Děkujeme upřímně za toto sdělení, které bychom uveřejnili ochotně i bez ponkazu na § 19. Teď ašp k víme, že mladší pán, který v odborných zkušnostech má ještě mnoho dohánění, dostal k obecnému údivu hezky rychle definitivu, ačkoli na takové místo vždy čeká celá řada zralých odborníků.

Nadlidská práce mechanických pokrokařů. Dne 1. srpna t. r. byl pokrokovou „pětkou“ pořádán za přispění nepokrokové většiny Havlíčkův programový večírek „na Hřbe“ se vstupným 20 hal. Dalo se tedy očekávat, že při dnešní tak všeobecné životní drahotě chtějí pokrokaři poskytnouti našemu publiku lacinou duševní šestákovou zábavu — myslíce si přitom, že naše společnost dříve nic kloudnějšího neviděla a neslyšela. Večírek ten byl tak silně pokrokový, že nuceni byli páni realisté uspořádati dodatečně důvěrnou debatu schůzi, na které se měly vyrovnat všechny neomyly, jež tam byly proneseny a které tam ani nepatřily. Zvláště byla věnována veliká pozornost straně „klerikální“, která kdyby byla tak motivou, dovedla by se postaratí panu přednášejícímu o zvláštní zákonitou odměnu. Nepochceme se o takové vavřiny tahati; jen poznamenáváme, že palma večera náležel rodině, jež se domnívá, že takové inteligence zde ještě nebylo. Přetvořit přednášku na drsné výpady proti politickým stranám dovedou jen žáci syna Heliova. Malinové ratolesti můžeme připomenouti okřídlená slova jednoho potříblého profesora: „S vámi si bojíku, zmýlil otec cestu — on Vás snad chtěl poslati do útavu pro choromylné“. — Novinkou jest, že se zde objevila tlupa Habešanů pro postrach lidí a zvířet; jeví se před pokrokovými umazanci kolem „černého splavu“ se probáňejícími smrtelná úzkost. Nevím, nebude-li třeba energického zakročení pokrokového předsedy, který by věrně rázem učinil různým těm i oněm výstřelkům konec (on jest zvěrolékařem) očkováním proti vzteklině a podobným jiným neduhům.

Holice. (Koncert — Divadlo.) Pořádáný zde koncert p. Janem Holubem, absol. varh školy, t. č. řiditelem kůru v Luži, ku 25. výročí úmrtí našeho slavného hudebního skladatele B. Smetany, vydal se nad očekávání skvěle. Program sestával nejvíce z děl nesmrtelného skladatele libil se všeobecně. Vynikli zvláště pl. Vášová-Procházková, býv. člen zemsk. div. v Lublani, svým lahodným zpěvem a sl. Anna Holubová, virtuška na klavír svými koncertními čili na piano. Ze sboru libil se hlavně damský sbor vlnkem se Smet. oper, v němž zase vynikla pozoruhodně sl. Jul. Kralichová z Kysperka jako solistka. Méně šťastný byl však mužský sbor „Věno“; ačkoli byl pořádajícím p. Holubem pečlivě nastudován, nevyzněl přece tak, jak se očekávalo; zřejmě bylo slabé obsazení některých hlasů. Životopisná vzpomínka na B. Smetanu, přednesená zdejším řiditelem dívčí školy p. V. Králem, vyslechnuta byla s největší pozorností a zájmem, takže celkové auto se o animovaném tomto večeru vysloviti s pochvalou, že péčí p. Holuba k posmrtné této vzpomínce našeho slavného hudebního skladatele u nás došlo. Koncertní klavír ochotně zapůjčila firma Ant. Petřel z Hradce Král. — Hůře však se to mělo u nás s divadlem. Ačkoli toto má velice krásné a vznešené ideje jak vzdělávací tak zábavné, přece právě zde meškající divadelní „atrakce“ pl. Šípkové nedostála ani z jedné čtvrtiny tomu, ani onomu. A tak jsme zažili několik komediantských večerů pro děti. Ten její ubohý repertoar a ty ubohé výkony! Nikde žádná snaha po skutečnosti, všude zírání na nás samá ledabylost a povrchnost. Dalo by se mnoho ještě mluviti a napeati o zažitých večerech, kterými nás řiditelka tolik oblažovala, ale my shrnujeme to jen v jednu větu: „Byla's pro nás hroznou ranou; s Bohem, nikdy na shledanou!“

Jaroměřsko české Vídni. Veškerá města, obce, korporace, spolky celého okresu jaroměřského pořádají ve dnech 14., 15. a 16. srpna manifestaci slavnost ve prospěch „Komenského“ ve Vídni, ve prospěch českého dolnorakouského školství. Protektorát slavnosti ochotně převzal okr. výbor, čestné předsednictvo tvoří zemský poslanec a starosta okresu p. Jan Kotlant se starosty měst Jaroměře, Josefova a Smiřic. V sobotu 14. srpna sehraje dramatický odbor organizace soc. demokratické „Máj“ lidové představení k němuž zvolil drama bratří Mrštíků „Maryšu“. V neděli dopol. veliký tábor lidu, na němž o menšinovém školství dolnorakouském promluví předseda spolku „Komenského“ ve Vídni, Měs poslanec p. profesor A. Velich. Odpoledne velká národní slavnost se spoustou nejhráznějších a zajímavých atrakcí, jichž vypravení převzaly jednotlivé spolky v okresu. Nejvíce ovšem angažována jest na slavnosti této organizace agrárního dorostu, která vypraví staročeskou svatbu a se svými čámami obstará buffet a kavárnu. Katolický spolek bude prodávati slavnostní medaile. Jednotlivá města, obce a spolky přispějí značnými obnosy peněžními. Živnostenská společnost v Jaroměři věnovala 100 K ve prospěch českého pokračovacího školství ve Vídni. Jaroměřské náměstí, na němž se bude slavnost odehrávati, bude pod vedením p. prof. Hofmanna a za účinného přispění spolku zahraničníků proměněno ve výstavní park, takže i zevnější slavnosti bude velmi ladný a působivý úpravou stánků a ostatní výzdobou. Ke slavnosti bude vydána zvláštní brožurka, jejíž autorem jest p. prof. inž. F. Vostárek. Současně bude založen pro celý okres odbor spolku „Komenského“. Slavnostní komité, vedeno zásadou, aby výdaje slavnosti byly omezeny na nejmenší minimum, slibuje si při

krásném dni velkolepý úspěch mravní i hmotný. Veď nás jedna idea: Pro české dítě vždy a všude přinesme obět první a nejvyšší, neboť to je smysl a obsah všeho našeho národního usilování.

Slavnost svěcení sv. kříže v Pohoří a „pokrok“. Dne 25. července vydala se u nás slavnost tato vzdor všem překážkám, které se jí v cestu kladly, velmi dobře. Nasvědčovala tomu slušná přítomnost obecního místního i okolního, které dalo takto veřejně na jevo, že si váží sv. víry po otcích svých zděděné a že se nedá zastráhati několika potěšenci, kteří sice pokrokem všude stelou, ale v mnohých důležitých věcech jsou největšími zpátečníky. I místní sbor dobrovolných hasičů se této (prý „klerikální“ parády) v plném počtu účastnil, což mu jen ku cti slouží. Co však tomu řekne sl. Ústřední jednoty hasičské? Vždyť ona přímo zakazuje sborům účastniti se církevních obřadů! Toho však my nedbáme, neboť v tom nám nemá ani Ústřední jednoty co poroučeti a my půjdeme klidně dál i přes tento zákaz. Jsme lidmi a chceme míti ve všem svém jednání svobodu a volnost a nenecháme se nikdy a nikým komandovat. Za zmínku stojí, jak zachovali se zdejší páni učitelé. Jak zvykem již bývá při podobných slavnostech, účastní se školní mládež a zvláště dívky těšívaly se, že půjdou co družičky v průvodu. Tak bylo i zde. Než zase ten „pokrok“ nechtěl dopřáti trochu radosti té drobtině a rodičům. Páni učitelé byvše požádáni, aby dívky k výkonu svěcení sv. kříže doprovodili, odepřeli to s výmluvou, že prý jsou prázdniny a že to není jejich povinnost. Ovšem povinností to není (bez š se teď nic neudělá), ale trochu dobré vůle a ochoty k přání celé tématy obce přece mělo býti. My si toto jednání ze strany pánů učitelů dobře zapamatujeme. Zato všelý dík budiž vzdán industriálnímu učitelce slečně M. Vackové, která se vši ochotou, ačkoli bydlí v obci sousední, pečlivě průvod obstarala. Ze strany „pokroku“ za takovou opovržlivost jí ovšem důtka nemine. Po skončení slavného posvěcení odebraly se pak dívky za zvuku rázných hudby p. Nitáského do zahrady pana Tomka, kde se dostalo všem dítkám, kterých bylo kolem 80, pohostění kávou koláči a cukrovím. Milé bylo podívání na radostné ty tváře dítek tak obdarováných štědrou rukou pana Mynářka a zůstane den tento v útlych dětských duších dlouho zaznamenán. Nejlépe však zachovalo se slav. obec. zastupitelstvo. Za dar, který obec od ř. paní Mynářkové obdržela, totiž louku v ceně 4000 K, a kterážto i nově posvěcený kříž svým nákladem postavití poručila, tak že obec tím získala na dvojnásob, neuznalo slav. obec. zastupitelstvo za hodné, korporativně neb aspoň deputací slavnosti se účastniti. Ovšem bylo to trochu zpátečnické takovou „klerikální parádu“ podporovat. Dost možná, že zde zase rozhodoval jistý pán, který má rád všude a ve všem první a poslední slovo; ale když „hoří“, dovede se lišácky skrýti. Jen že to vždycky přece jen nejde — jako s tou řepou! Obecní zastupitelstvo je přece sbor lidí, zvolených důvěrou svých spoluobčanů a jest tedy svatou povinností přáním těchto svých sousedů aspoň poněkud přijíti vstříc už pro trochu míru a dobré shody občanské. Inu — u nás pokračuje všecko, i ta sl. čtenářská beseda pokračuje dosti rychle ku svému — konci. O tom „pokroku“ přistě povíme si snad více. — Zbývá ještě upozorniti na jednoho zdejšího příliší pokrokového pana studenta, kterému nově postavený kříž jest trnem v oku a který by rád i hasičský sbor komandoval. Škoda prý toho nákladu na kříž; ovšem za 600 K by se tak dala pořádati přednáška syna Heliova, Machara a ovšem to by bylo pro obec důležitější a prospěšnější! Mladému pánu onomu patří do ruky kucha; na kritiku věci podobné má ještě příliš málo rozumu. Nově posvěcený kříž zhotovil pan Šrámek, sochař z Dobrušky a bude práce tato dělati jen čest jeho závodu. Jest krásně vypracovan.

Sklad veškerých

školních knih

pro všechny ústavy

Boh. Melichar

v Hradci Králové.

Knihupectví. Zal. r. 1808. Antikvariát

Vydání pouze předepsano	Stálá zásoba knih nových i antikvárních.	Seznamy zasílají se zdarma.
-------------------------	--	-----------------------------

Objednávky vyřizují se týž den kdy dojdou; při zaplacení předem posílá se franko.

Podivný pokrok v Ústí n. Orli. Dne 31. července pořádaly absolventky pokr. dív. školy večer na rozloučenou s odb. učitelem p. Hordičkem. Všechna šest žákyň se to, že si svého učitele váží! Leč podivno jest všem vážné přemýšlejícím lidem, že opakovaly tyto večerky ve prospěch děl. těl. jednoty „Lassala“. To teď — v době, kdy soc. demokraté svazky národní tolik trhají! Rodiče absolventek většinou náleží k inteligenci nebo živnostnictvu. Souhlasí tedy snad rodiče, aby jejich dcery podporovaly stranu, jež jest tolik nepřátelská živnostnictvu a která tolik dráždí nevědomý lid proti inteligenci? Či snad má v tom ruce sám p. učitel? Jestliže jest to pravda, pak nechť to katoličtí rodičové vezmou na vědomí. Ovšem my katolíci víme, že strana pokroková slouží co nejponižnější soc. demokracii. A je-li mezi pokroky plno učitelů, nechť si své domine, co všechno musíme na školy platit. Máme tedy také jistě práva a nemusíme dopustit, aby mládež naše se přebírala pokroky a padala do osidel krajně nepoctivých tiskovin protikatolíckých. Jestliže nyní tleskají pokroky ústavním nepravdám „syna Heliova“, nejlépe tím dokazují, zda jim jde o pravdu a skutečný pokrok, či o sloboš štvání.

Revelace na trhu. Minulý úterek sjelo se na trh do Dobrušky několik rolníků z okolí se semčaty a žádali za hektolitr 5 K 20 h. Pojednou sběhlo se kolem nich několik sociálních demokratů a demokratů s žádostí, aby se jim prodával hektolitr za 4 K; mimo to žádali, aby rolníci prodávali semčata jen na mírky, totiž aby při nákupu nebyli připuštěni místní obchodníci. To by bylo málo za následek klesnutí ceny semčat ještě pod 4 K, ježto mezi tím se soudruzi dohodli, že za semčata sedlákům dají to, co sami budou chtít. Jelikož rolníci při nynější hnilobě raaných semčat (polovina jest jich shnilých) nemohli na tuto cenu, ani na dotýcnou podmínku přistoupiti, dokázali si soudruzi pro své kolegy do nedaleké továrny; Tito senechali ihned práce a dostavili se jak jeden muž na trh a zde začali ohrožovati rolníky. Na jeden vůz vyskočila jedna soudružka a začala házet pytle se semčaty dolů. Myslela, že už nastalo to pravé dělení, ale, díky spojenému úsilí rolníků a obchodníků, soudruzi musili s nepohodou odstoupiti. Tak smělými — jako v Dobrušce byli sociální demokraté — může býti jedině rušá strana. Rádi bychom viděli pány soudruhy, co by dělali, kdyby jich tovarník řekl: „Dělníci, musíte mi se mzdy slevit.“ To by byl randál, co? Podivné se tentokráte vyjímala bezpečnost v Dobrušce, kde po strážníku nebo po četníku nebylo ani slechu, ano prosylchá se, že pozděleci stále jedno rameno spravedlnosti, které se málo přý vyjádřilo: „Ať jim to rozbijou, dobře chr. . . udělají.“ Máme za to, že ti rolníci podají na úřady ráznou stížnost, aby jako poplatci byli také před zákonem náležitě chráněni. V Praze, ve Vídni nebo v Pešti si soudruzi podobný výpad na šidovské burzy nedovolí, ať je mají u ruky. To by jim škodě dalo! Jak se dovidáme, podobný kraval jako v Dobrušce — odehrál se též v neděli na trhu v Náchodě. Pěkné to poměry v ústavním státě.

Revelace o „Spolku absolventů hospodářské školy opočenské.“ (Opod.) Při schůzi agrár. dorostu v Mezifíči dne 13. června 1909 obvinil mne p. Markalouse veřejně, že přý jsem zanevřel na spolek absolventů, když jsem nebyl zvolen za předsedu a prohlásil, že budu jeho práci učiti. Pane Markalouse, promiňte mi, že sase droum lež, která zejména učitelů a vychovatelů osloví. — Věc má se takto: Při výroční schůzi spolku absolventů dne 22. března 1908, kdy provedeny volby, řekl jste mi, že dosavadní činnost spolku jest nedostatečná — „školácká“, že musí se jinak zreformovati, že musí býti aspoň 6 výborových schůzí atd. — Tyto Vaše názory jsem si tenkrát ihned napsal, abych je nezapomněl, poněvadž jsem předpokládal, že jste promluvil veliký nesmysl — a dnes jest mojí povinností, abych vše dokázal! Pane Markalouse, táhli se Vás: Jak jste refořmoval „Spolek absolventů hospodářské školy opočenské“? — Jakou činnost vyvíjí spolek od 22. března 1909 pod protektorem Vašeho Blahorodí? — jako člen výboru spolku absolventů nebyl jsem pověřen do výborových schůzí (kterých jste slibil 6), ani mi není známo, že by spolek jakou přednášku vykonal — ba není mi ani známo, že by provedl výroční schůzi, která dle stanov a zákona měla býti nejdříve do konce března 1909. Ze by p. předseda jednal tak protikánně a mne o schůzích nevyrozuměl, o tom pochybuji. — A proto slávu Vám, pane reformátore! Na předsednictví ve spolku absolventů, které vykládá „Vělník obětavosti“ a sebezapření (které bych byste, p. Markalouse, naprosto schopen nebyl!) — jsem si nikdy nezakládal. Na př. v r. 1908 při výroční schůzi, ačkoliv jsem byl opět zvolen, tuto funkci jsem odmítl a teprve r. 1909 na přimlovu jednoho obětavého pracovníka (předměrné doklady k dispozici!) předsednictví jsem přijal. — V tom čase, kdy jsem nebyl předsedou, neoddal jsem se důležitosti, nýbrž psal jsem hospodářsko-vzdělávací články. — Tak se věci mají, p. Markalouse! Víte, že jste činnost spolku nazval nedostatečnou atd., aniž jste osobně a práve P. T. pracovníků knižárně hospodářských, kteří se práce té účast-

nili v okresech: Opocno, Nové Město n. M., Náchod, Jaroměř, Hradec Králové, Česká Skalice. Přednášeli: O ošetřování a hnojení luk B. Čandara. — O významu vzdělání dívek rolnických a důležitosti kursů hospodyněk J. Heinz, ředitel hospodářské školy opočenské. „Čeho ještě třeba, aby chov u nás zavedeného skotu simmenského prosperoval“, Lad. Stořícký, okr. svěřolekaf. — O důležitosti a významu chovu králíků Fr. Krejzl. — O seleném hnojení J. Drahorád. — O sázkování ovoce Jos. Josif, hospodářský učitel. — O důležitosti a významu vzdělání synků a dívek rolnických Fr. Rudolf. — O významu bakterií v hospodářství J. Josif, hospodářský učitel. — O způsobech sápkování skotu Em. Hofhansl, okr. svěřolekaf. — O koni vojenském a hospodářském E. Hofhansl, okr. svěřolekaf. — O výchově rolnické mládeže F. Krejzl. — O střídavém hospodářství F. Rudolf. — O semenu, tělu a životě řepy cukrovky J. Heinz. — O pěstování pivovarského ječmene co průmyslové plodiny Fr. Krejzl. — „Čeho nutno dbáti při pěstování ovocného stromoví, aby hospodáři náležitěho užítka poskytovalo“, Jar. Drahorád. — 1. Zemědělská jednota, její organizace a rozdělení odborné činnosti. 2. Čeho by měli hospodáři a hospodyně za nynějších časů zvláště dbáti. 3. Jaký význam pro zemědělce mají hospodářsko-čtenářské besedy; Fr. Krejzl. — Odůvodnění hospodářských škol pro rolníky Jos. Škoda. — 1. Jaký úkol má hospodář a hospodyně v zemědělské organizaci vzhledem k nynějším poměrům hospodářským a národohospodářským. 2. Jak se máme připravovati na zájmové sdružení rolníků. 3. O vývoji a výchově charakteru; Fr. Krejzl. — 1. O základních vzdělání. 2. O významu okrašlovacích spolků a výchově krasocit. 3. O reformě hospodářsko-společenského života. 4. O poměru lidu k pracovníkům ve veřejném životě. 5. O úkolech hospodáře a hospodyně v praktickém životě. 6. O různých směrech hospodářské výroby; Fr. Krejzl. — O umění a muštem šťastně žiti; B. Reichlová z Lomů. — O umění se ženou šťastně žiti; V. Háek, učitel v Sedivíněch. — O sestavování pícních dávek pro hospodářské zvířectvo J. Tanc. 1. O životních pravidlech pro dorůstající mládež. 2. O některých životních otázkách a ohledech na zájmy hospodářské. 3. Co by měl znáti každý člověk. 4. Studie praktického lidosanalství: základní pojmy lidského života vůbec a některé cesty, jež vedou ke spokojenosti. 5. Výchova zemědělského dorostu; Fr. Krejzl. — O úkolech samosprávných útvarů J. Holanec, učitel ve Valu. — O výživě rostlin Fr. Krejzl. — Pane Markalouse, zde máte nasnaženou tu nedostatečnou „školáckou“ činnost, mimo kterou byly konány ještě praktické pokusy „Ústřední hospodářské společnosti pro král. České“ a pěstování ječmene atd. — A jakou samostatnou činnost vyvíjí oproti tomu spolek absolventů od 22. března 1909 — pod protektorem Vašeho Blahorodí? — Fr. Krejzl, Čanka u Opocna.

Ze smutku J. O. hraběnku Marii Teresii Harrachovou sloužena bude ve výroční den úmrtí v pátek dne 20. t. m. v zámecké kapli v Hrádku o 8. hod. zádušní mše sv. Také ve všech patronátních chrámech Páně na Sadovsku a Jilemnicku budou téhož dne konány smuteční bohoslužby.

Senam mladých ve prospěch pohotových v Čáslavě. P. T. p. Bohuslav Liechtenberg D. Krupá 10 K, Jablonec n. Jiz. kost. sbírka 20 K, vdp. Fr. Vasek, n. o. C. Budějovice 5 K, dp. Jindřich Dudač, farář Mladouč 2 K, dp. Jan Mašek, kaplan Mladouč 1 K, Cetoraz kostelní sbírka 7 K. die výkaz dřívějších 1006 K 42 h, dobrodary 1061 K 42 h. Všem šlechterným dárčům upřímně: Zaplať Bůh mnohonásobně!

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dosatí se v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Do které školy dáme dítě? Nutno v prvé řadě zdůraznit potřebu praktického vzdělání a odporučuje se proto studium na školách odborných. Hodlá-li se ale věnovati studiu vysokého školství neb dráze úřednické, budíž dáno do gymnasia neb do reálky, ale nejlépe do jednotné školy střední (reálné gymnasia), aby se mohlo později rozhodnouti samo pro ten neb onen obor. A nemá-li studovati, tedy do školy měšťanské, jež, správně-li je vedena, akyž nejlepší přípravu pro všechna praktická povolání, a potom do učení a příslušné školy odborné. Z měšťanské školy (se III. tř., jako také se III. reálky neb gymnasia) může jíti do české vyšší obchodní školy v Plzni neb v Brně, do dvoutřídní obchodní školy v Čus. Budějovicích, Holicích, Kolíně, Mělníku, Praze, (Mar. Horčice, Pterově, Třebíči, Uh. Hradišti, Vyškově), do pražské jednorodé obchodní školy Českoslovanské obchodnické besedy, do odborných škol průmyslových, jako: odb. školy pro spracování dřeva v Chrádmi (ve Val. Mezič.), odb. školy pro umělé zámečnictví v Král. Hradci, odb. školy

sochařské a kamenické v Holicích, odb. školy pro slatnictví, broušení drahokamů a rytí do drahokamů v Turnově, c. k. odb. školy pro spracování drahokamů v Praze, odb. školy pro umění slatnické a přibuzné živnosti v Praze, odb. školy keramické (bročnické a kamufaké v Bechyni a ve Znojme), odborné školy pro tkalcovství v Humpolci, Jilemnici, Král. Dvoře, Lomnici n. P., Náchodě, Rychnově n. K., Ústí n. O., Strakoniciích (v Brně, Frenštátě, Prostějově), do II. roč. stát. školy průmyslové ve St. Hradci, do II. roč. nižší odborné školy pro stavitelské a strojnické zámečnictví a do II. roč. odb. školy pro elektrotechniku při c. k. technologickém průmyslovém muzeu ve Vídni; je-li žáku 15 let, po přijímací zkoušce do učit. ústavu, lépe však jest vystudovati reálku nebo gymnasium a potom jíti do IV. ročníku učit. ústavu a doplniti maturitu; je-li mu 17 let, do pomologického ústavu v Troji u Prahy (v Bohonicích a Brau). Ze IV. tř. měšťan. školy, kursu, kde takový stává, jakož i se IV. tř. střední školy po přijímací zkoušce do učitelského ústavu. vyšší reálné školy vojenské, námořní nebo kadetní školy, vyšší průmyslové školy v Praze, Plzni a Brně, do obchodní akademie v Hradci Králové, Ohrudimí, v Praze, Brně, Prostějově, do hospodářské školy střední v Chrádmi, Roudnici, Přerově, do vinologického a pomologického ústavu vyuč. v Klosterneuburgu, do lesnické školy v Bělé, Jemnici, do čes. dvoutřídní reálné školy v Plzni, sladovnické školy v Praze, libovarnické školy v Praze, umělecko-průmyslové školy v Praze, do malířské akademie v Praze, akademie výtvarných umění ve Vídni atd. Pro dorost rolnický máme siinní hospodářské školy.

Praktické vzdělání či delší studium Národní Rada Česká v Brně podává k bedlivé úvaze rodičům: Nejame nijak proti tomu, aby mládež naše dávna byla na studiu. Němců, Poláků, Židů studuje poměrně více než nás a ve státních službách je pro ně stále dosti míst. Jest jenom na nás, aby také pro naše bratry a syny našla se místa a neal třeba více, než trvati vady a všude pevně na svém právu, abychom na českou otázku, českou žádost, dostali českou odpověď, české vyřízení, a vláda bude musit vyhověti prokázané potřebě. Rozumnému rolníku, dovednému živnostníku povíde se však vady lépe, než na svůj plat odkázanému učiteli a úředníku. Kolik tento má slutného, jež protříví, s něžsi nic nezachová, tolik onen ukládá. I jest věru zvláštní, že otcové naši tak neradi věnují děti svému povolání. Anglický živnostník zakládá si nejvíce na starém opřelém štítu. Ten jest mu chloubou, svéděctvím, že závod je starý a solidní. Naši živnostníci toho stále nechápou. Poněvadž sami musili zápasiti, než dodělali se blahobytu, dají synka na studiu, jako by studie byly hračkou, jako by studovaný člověk nemusil pracovati, a raději potom svůj závod zavrou. Zapomínají, že syn, jenž otec sdělí svoje zkušenosti, jenž se živností doctane ihned zákazníky, nebude musit již tolik zápasiti. Remesla mají dosud zlaté dno. Ovšem třeba, aby řemeslník měl vkus, uměl počítati, aby se řemeslu věnovali hbiti bystří a nejbystřejší, a nikoli jenom ti, jimž nedafilo se ve studiích a jimž přirozeně nepůjde ani v řemesle. V čem však zvláště chybujeme, jest, že nevěnujeme se obhodu, jenž jest základem bohatství Židův, Angličanů, Američanů a jiných národův. I vystuduje-li nás hoch obchodní škola a třeba obchodní akademii, jest opět jea úředníkem v tovarně či jiné kanceláři, spokojí se 100, 150, 200 korunami měsíčního platu, jež má uděluje průmyslník nebo obchodník praktik. Nejjak t. ostatně dělají absolventi našich škol hospodářských. Otec dá synka do hospodářské školy, synek však nevěnuje se zděděnému hospodářství, nanejma v. . . kostatek, nepokouší se o samostatné hospodářství, nýbrž jde do služby a slouží do smrti chytřejšímu prakt. ovi, který snad nemá ani desátý díl vědomosti. Nikoli ke službě, alebrž k samostatné práci musí mládež naše býti vedena. Kdo od pky začíná, často v životě nejvíce dokáže. Není nijak hanbou, stojí-li akademik za pulcem a obsluhuje zákazníky, chytí-li se inženýr klavíra, jest však hanbou, povolují-li se domá, nedovejdou-li se užíviti. Kdo má zavedenou živnost truhlářskou, krejčovskou, kupeckou, o tom nejdříve přemýšlej, nebylo-li by pro synka nejlépe, klybys mu ji jelava odevzdal. Jest-li že k Tvoji feselezná zdatnosti přidruží se synovo vzdělání odborné a obchodní, snadno z dílny řemeslnické vznikne podnik tovarní. V práci a vědění jest naše spaseení! Nikoli v pouhém vědění, nýbrž v práci a vědění. Bez práce nejsou koláč! Na to nebudia zapomínáno, i když jedná se o děti. Nemá-li dosti jmění a dáá ji do ústavu, kde Ti s ní vychovají slečna, budeš neboť Ty i dítě Tvoje. I dívoce dejm. vzdělání praktické, aby, kdyby se neprovdala, měla svůj životní úkol a dovedla se uživiti.

Dobrá práce národní. Píše se nám: Již několikráte poukázal jsem na to, že dobře utuovaní jednotlivci v našich zavírmaných a váhce obrobených místech jsou pro naši meštinu podporou velikou a daleko cennější, než by se na první pohled zdálo a než jsou různé akce ve prospěch meštin potázané amerem pochybným (ovšem tedy nikoli věcným). Taková čena, jakou je trutnovská vážená paní Jekavá, má více zásluh než 100 sokelů. Záměrný jednotlivec více posil

Čechy, než 10 výtahů potápaných na posilnění a povzbuzení národnosti, z nichž výtahy odcházely posilnění, ale menší vydání vydání. Záměrný jednotlivec, proslulý průmyslník, neodvislý inteligent, toť jsou a záměrnou ubelne sloupky našich menšin, ale — mají býti též podporovány českou veřejností, která je však obyčejně — ignoruje. Travnický průmyslník český p. Frynta, který nyní patent. perovými žínkami do postelí proslul v cizině tak, že obdržel i první ceny na výstavách ve Vídni, v Paříži i v Londýně, sestavil a patentoval si dal jednoduchý, ale velice praktický vak cestovní, o němž odborníci vyslovili se o nejchvalnější. Budme takových saazivých náčinů všude a vždy pamětlivi — podporujeme český průmysl a tím dobrou naši věc vůbec!

Prohlášení oslavovaného athlety na smrtelném loži. Slavný spisovatel Jindřich Heine, který se svojí nevěrou nijak se netajil, dal naposledy před smrtí svou významnou lekci svým přátelům. R 1848 navštívil chorého básníka jeden z jeho přátel v Paříži, který podal o své návštěvě tuto zprávu: „Nášel jsem Jindř. Heineho v Paříži, ale v jakém stavu! Ležel na semi na židle, skoro slepý, v nesmírných bolestech, stížen nevyčerpitelnou nemocí mýchovou. Jeho záda byla samá rána. Když mi řekl, že se již nezdraví, dodal svým pevným a silným hlasem, který mu zůstal přes nesmírnou zslablost: „Příteli, Jindřich Heine vám prohlašuje: prozkoumav a aváziv vše, co bylo řečeno a napsáno o nadpřirozeném u všech národů, došel jsem k závěru, že existuje Bůh, který soudí naše činy, že naše duše jest nesmrtelná a že po tomto životě bude jiný, kde dobro bude odměněno a zlo potrestáno.“ Ano, to prohlašuje Jindřich Heine, který tak často zapřel Ducha Svátého. Pochyboval-li jste kdy o těchto velkých pravdách, odhoďte od sebe tyto pochybnosti. Jsou pošetilci, kteří stráví své životy v nevěře a v bludu, zapřevše Boha svými slovy a skutky, nemají odvahu přiznati se, že se mylili. Co se mne týče, cítím potřebu žítí se proklestého bludu, který mne dlouho zaslepoval. Nyní vidím jasné a ten, kdo mne vidí a mne zná, musí přiznati, že neprohláším těchto slov snad proto, že by mé schopnosti intelektuální byly oslabeny, neboť nikdy nebyl můj duch jasnější a má síla větší než v tomto okamžiku.“

Sto let farářem. Ve farní budově švýcarské obce Guelly nachází se obraz kněze, neznámého následující nápis: „Antonín Haasech, první farář v Guelly, biskupství lutýnského, žil 100 let jako farář a zemřel roku 1586 ve věku 125 let.“ Vypravuje se o něm, že ve věku 73 let navštívil jej generální vikář a žádal na něm, aby složil svůj úřad. Farář se otázal: „Jak starý byl poslední papež, když zemřel?“ Odpověď zněla: „Tak jako vy.“ Farář odvětil: „Nuže, když někdo v mých letech může ještě spravovati celou církev, pak ani já nejsem starý pro naši vesnici.“ Po mnoha letech přišel sám biskup lutýnský do Guelly, aby faráře, jehož považoval za dětinského, pohnal k odchodu na odpočinek. Dával mu různé otázky, jež farář všechny bystře a hbitě zodpovídal. Konečně žádal biskup na faráře: „Vyjmenujte mi avaté avátosti.“ Farář tak učinil, ale opomenul uvést drahou, sv. birmování, a to přes několikrát biskupem opakovanou výzvu. Konečně stal se již biskup netrpělivým a pravil: „Vy však stále vynecháváte sv. birmování.“ Tu odpověděl 110letý farář: „Po dlouhá léta nepřítel žádný biskup do Guelly tuto avátost udlítel, proto jsem se domníval, že ji asi církev zrušila.“ Biskup pochopil a seznal, že má farář rozum na svém místě. A farář Haasech působil dále, až se dočkal věku 125 let.

Béneost německá proti Čechům rozpoutala se v Dol. Rakousích na celé čáře. Vrchním aránerem švanio na rozbíjení českých zábrav i hlav „v zájmu německého rázu Vídně“ jest posl. Malík. — Vídeňský magistrát zavřel tiskárnu, v níž se doposud tiskne „Víteňský deník“, poněvadž přý si sčesné sčesovaly na hluk strojů, někdy po léta byl tamtéž mnohým rozehlejší závod německý. A ministerstvo obchodu neodhodláno opatření magistrátu a místo-dřitelství dokonce ještě schválilo... V Simmeringu konala se v neděli česká školská slavnost, ale zároveň povolana německá trnclavnost. Na ochranu Čechů použito sice na 800 pěších a jízdních strážníků, ale německá rota, když nemohla posahovat Čechů, pustila se spoš do policie, která však ráce brzo rozešla. V Hernaleu měla se konati 9. t. česká schůze. Ale před ustanovenou hodinou přítůlo několik set německých výrostků, vyrazili dvéře a obsadili místnost, kamě Češi seupřázeni. Před místností páchali rváci německí na Čechích násilnosti. A když přijeli silné oddíly jízdní policie, rosvpala se práva bítavimani policie a obrátek „pěnašvi“ vídeňského, jichá to bylo 5000. Vrch. policejní inspektor téže raměna a mnoho strážníků potlačeno. Rozprášení autivci přepadali pak v ulicích české chůle. — Ale nová surovnost se chystá. V neděli má se konati výlet Čechů do Vapavy a úřady jej také povolí. Než posl. Malík prohlásil, že on výlet nepovolá a dal svým vrátcům rozkaz, aby obsadili všechny dunajské přístavy a nepřipustili, aby účastníci výletu přistáli a na břeh

vystoupili. Na výraz Malíkova horečnā se v okolí agitaje. A úřady nezakročují, nezastávají a trpí, aby byly přestupovány předpisy trestního zákona. S Čechy by se jinak zatočilo, kdyby ohrožovali bezpečnost Němců. Ale všeho do času — i německá zpupnost pomine. Sám křesť. soc. „Reichspost“ odsuzuje to rváčství německé, které škodí především Vídni.

Jak čelili německému násilí. Národnostní boj v Dolních Rakousích vstupuje v novou fázi, fázi bezohledného násilí a potlačování české menšiny. Zvláště poněkud je případ, který se odehrál v Rapsachu. V této ryzě české obci v bývalé šupě Vitorazské měla se konati ustavující valná hromada odboru spolku „Komenský“. Hejtmanskostí Cmuntské schůzi vzalo na vědomí, povolilo však také na poslédčí oznámení do této místnosti o hodinu dříve schůzi německou, ku které seavání Němci až z dálky několika mil. Aby zabráněno bylo krveproliti, byla česká schůze pořadatelé odložena. Nyní všechny německé listy v Rakousku i v Německu pojednávají o případu tom a protestující zároveň proti samýle-ným novým českým školám ve Vídni, dokazují, že české školy jsou nebezpečím nejen pro říši rakouskou, ale i pro Německo. Ve Vídni je prý Čechů více než v Praze obyvatel a dostanou-li české školy, je věta po Rakousku. Z těchto překvapujících a soudného člověka přímo omračujících úvah vysvítá jedno důležité poučení: Němcům na pomoc spěchá celý národ německý, neohlížeje se na hranici sloupů, jen aby udržena byla menšina chudá, bezbranná, pouze s chutí k životu a právem na své straně. Nemělo-li by býti povinností všech Čechů dobré vůle pomáhati se všech sil tyraně, pronásledované menšině, která dokázala chuť k životu a která také všechny podmínky rozvoje má? Obranný její spolek „Komenský“ čile se má k světu a jen jediná obava stěhuje jeho práci, že mu nedostatek prostředků překazí rozvoj a sníží také dosavadní jeho úspěchy. Neboť nepřehled moneých anese se jen tehdy, bude-li státí sa svatou naší věcí v Dolních Rakousích všechen český lid. Podporujeme proto ze všech sil a při každé příležitosti spolek „Komenský“ ve Vídni III., 3 Strohgassee 45, dolnorakouskou to matici školskou.

Z Německa se krasí, že by bylo dobré na zkracení Čechů, kteří nechťi trpěti buršáckých provokací, aby vláda německá vyzvala Čechy v Německu bydlet (na 50.000), aby se do tří dnů odebrali za hranice. Tohoto hlasu sotva uposlechnou něm. úřady, neboť odpor českého lidu jistě byl by takový, že by vláda naše musela sáhnutí ku stej-ným opatřením proti příslušníkům německým...

Průšléké balony v českých zemích už jako by měly právo domovské. Vzduchoplavci něm. důstojníci fotografují si s hůry české krajiny a obyvatelstvo ještě s ochotou pomáhá jim balony skládati a na dráhu dopravuje. Mezi Újezdem a Rapoticemi spadl minulý týden průšléký balon, z něhož důstojníci chovali se k obecenstvu téměř hrubě. Kdyby čeští (rakouští) vzduchoplavci zaredili si někdy do Pruska a fotografovali si tamní krajiny, jistě by si to německé úřady nedaly líbiti a vyrazily by nezvané hosty hned. Ale u nás jest k průšlékým samosvancům plno ochoty, jako by už království české bylo částí německé říše...

Práce Jeho Exe. Právka pro národ. Právka nic neodpovídá na poznámky „Práva lidu“ o ministerské pensí, svěřené na 18.000 Kč. Agrární tisk, který se hasil, jak všechno areformuje, krátá rospěšně na omluvu Právkových velikých příjmů, že jiní ministři ve výslužbě taky dostávají veliké penze. Leč pokrokatý agrárník Alfons Štátní lomí ve svých „Selekchý Novinách“ rukama nad tím, že v době agrárnícké obstrukce (II) nejvlivnější agrárník bere od vlády přepočítaný roční dar 8000 Kč. Dodává k tomu: „Nežádá pro strany a národy, nemají-li náležitě zástupce. Pak musí odnášet za ně, jako strana naše za své předáky a také i jiné, neboť ti, co se tu právem předhasuje nám, platí i o stranách druhých. Ale proto, že někde se děje něco nepřístojného, nemusí se to dít i u nás. Zdá se, že ta dnešní hrabivost je po celém světě. Je to alo, které špatným pochopením socialismu se v lidstvu tak zakotvenilo, že to bude stát mnoho práce a velkých škod, než se ho lidstvo zase zbaví. Náš předák ale nemá přý, jak některé listy sděluji, na peněžích dost, jemu jedná se ještě o titul. Nechce přý býti sprostým občanem, ale chce býti „modré krve.“ Když by mu tu radost napřál, kterou by tím měl. Ale jedná se o to, že se to má státí sa elusby vláde nám nepřítelaké prokázané, což samozřejmě bude jen na škodu národu a vlasti. Zedarmo ho baronem nendělají; to dá rozum. Musí jim tedy posloužit, a to hodné. A národ a vlast utrpí také hodné. To je význam těch penzí a hodností.“ Ted už agrárnícký tisk s leote seryleso, i kdyby pojednou Právka se strany vyloučil. Vždyť tak dlouho trpěl u Právka a omlouval to, co vytýkal jiným — a byl hodný. Katolíkům agrární tisk spílal jako soběm — ale Právka byl hodný. Katolíkům vytýkal internacionalism, ale Právka, který tam: pampoval dlouho do noci a německo-šidovským šupalisty, byl — vzorným vlastním. Páni ka-
~~tečtější, avšak v nedělním časopise „Práva lidu“~~

slotincům — ale kapitalista Právka byl vzorným křesťanem stá. Tu máte opravdovost agrární šupalistiky.

Nejméně chudých mají Švédsko, Norsko a Švýcarsko, kde si chudí lidé po čas svého života ušetří tolik, že nemusejí padnouci domovské obci na potíž; lidé podporu potřebujících jest tam velice málo. — Na Islandu přikazují se zákonem chudí jednotlivým lidem bohatším za hosty. Kdyby si některý takový host stýskal, obrátí se hned veškerého obyvatelstva proti hostiteli. Ve skutečnosti však ti žádny host nestýská, ježto všude jsou dobře hostěni. — Rovněž i v Japonsku připadne 1 chudý teprve na 8000 duší. — Jak jinak u nás?

Král reklamy zemřel. Jeden z nejgeniálnějších podnikatelů Spojených států, Charles Parson, zemřel nedávno v Novém Yorku ve věku 54 let. Narodil se v Herlierville v Arkansasu. Jako chudý hoch přišel do Nového Yorku a počal svoji dráhu jako poslíček v hotelu. Tehdy měl tři dolary týdně, nyní vládl 44 miliony dolarů. Kariéra tohoto muže byla by románová, kdyby nebyl šil právě v Novém Yorku. V hotelu nesloužil dlouho, neboť byl prohlášen nespásobným a fidelet hotelu jej vyhodil na ulici. Několik neděl trpěl největší nouzi, až se nad ním smiloval malý obchodník ve čtvrti Bowery a přijal jej za nepatrný plat jako poslíčka. Přes to, že mu bylo tehdy teprve 15 let, jevil již obchodního ducha a zvláště v oboru reklamy. Tehdy — v polovině šedesátých let — byla také v Americe reklama ještě v plenkách. Nedocházelo porozumění, jak veliký význam máte mti pro obchod inserát, plakát a různé reklamní triky. Charles Parson byl sotva tři neděle v obchodě svého dobrodince, když se mu podařilo přemluvit jej, aby dal natisknouti malé listky s firmou a krátkým ceníkem. Tyto listky rozdával pak Parson na nárožích ulic a poněvadž text byl velmi obratně napsán, dostal se sáhy překvapující úspěch. Kupci se hrnuli a obchodník, rychle rozhodnut, jmenoval s vědeckosti svého poslíčka společníkem. Nyní ocíl se Parson ve svém živil. 70 procent příjmu vydávalo se na inserty a jinou reklamu. Parson uzavřel s časopisy smlouvy a vynalezl nový způsob inserování, jež se stal vzorem a dopomohl mu k ohromnému jmění.

Obyvatelstva na zemi čítá se kolem 1 a půl miliardy duší. Z těch náleží kolem 425 mil. ke kavkazskému, as 605 mil. k mongolskému, 200 mil. k etiopskému, 3 mil. k původ. americkému a 210 mil. malajskému plemeni. Obyvatelstvo toto mluví v 3604 řečech a přisává se ke 100 rozličným náboženským vyznáním. — Každého roku smřá průměrně 36 mil. lidí, každého dne tedy 98.630, každé hodiny 4110, každé minuty 68 a každé vteřiny 1. — To se opět vyrovnává stejným počtem nově narozených, ba ještě větším. — Průměrně stáří člověka obnáší 33 let. Čtvrtá část lidí smřá před 7. rokem, polovice před 17. rokem věku svého. Teprve s 10.000 lidí dosáhne jeden stáří 100 let, se 500 lidí dosáhne jeden 80 let, se 100 lidí jeden 65 let. — Co do náboženství je asi 400 mil. křesťanů (as 200 mil. katolíků, 100 mil. řeckého a rovněž 100 mil. protestantského vyznání), 12 mil. židů, 680 mil. asiatského (buddhist.) náboženství, 258 milionů mohamedánů a 200 mil. pohanů.

Na 100 tisíc kormu jest výher, které zakoupeny pro českou loterii ve prospěch sbudování sanatoria pro tuberkulozní na Pleši u Dobříše. Výhry ty jsou skutečné v té hodnotě, ano převyšují ji, poněvadž čeští výrobci a dodavatelé rádi ve prospěch lidumilného podniku dodají zboží nejlepší jakosti. Proto každý — když slyší „věčná loterie česká ve prospěch stavby lidového sanatoria“ — může s klidem věnovati tu 1 kornu na zakoupení losu. Cizácké loterie věčné s Pleši, s Vídně, s krajů německých sice stále zaplavují naše kraje, ale „výhry“, když někdo ji jest obšťastěn, jsou tak malicherné, že vzbuzují odpor proti věcným loteriím. Na českou loterii tento odpor vztahovati se nemůže, neboť sa velice cenné výhry v obnosu skutečně 100.000 kornu ručí český spolek pořádající loterii a čeští dodavatelé výher těch.

Důstojníctví a úředníctví aspiranti. Ministerstvo války navrhlo císaři, aby s důstojnických zástupců učinil praporečáky a prosadilo nyní, že čekatelé na hodnost důstojníckou neb úřednickou u vojáka a kadeti vyloučení byli ze svanku mužstva, kamě depozit byli zařazeni, a zřizena pro ně zvláštní třída aspirantů. Budou vždy představenými ostrovování „penze“, čestné řízení, ustanovení o prosbách, hlášení stá. je stejné upraveno jako pro důstojníky 10. a 11. hodnostní třídy. Také úprava platů byla před nedávnem provedena, čímž úplně odlučují se od dosavadního poměru k mužstvu.

Stálá esperantistická kameolák byla zřizena ve zvláštní místnosti kavárny „Union“ v Praze (Ferdinandova tř.), kde jest též úřadovna úředního úřadu českých Esperantistů Bohema Unio Esperantista. Kameolák zřizován vytváří veškeré dotazy týkající se Esperanta, podává informace začátečnickům i nově se ustavujícím kroužkům, udílí rady a pokyny turistům i omladinám, kteří vyhledávají výhry s cizinou a organizuje činnost českých Esperantistů. Tamtéž budova udržuje

Maňžel: Političtá družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovedný redaktor ANTONÍN PEŠMAN. — Tiskomstvi. knižničkárny v Hradci Králové.

✓ O počátcích poštovníctví na Hradecku.

(Použito spíše dra Wintra, Svátka, Solafa, zákoníků atd.).

Hradec Králové, město druhdy v náboženském ohledu po Praze v Čechách nejvýznamnější a v politickém druhé (prvním bývala Kutná Hora), bylo ode dávna kulturním střediskem pro velkou oblast království Českého. Důkazem toho jest starobylé poštovní zřízení hradecké, jehož vznik sahá do prvních let 16. století. K několika málo poštám zřízeným roku 1526 na cestě z Prahy do Lince a Vídně přibýlo r. 1530 nové poštovní spojení mezi Prahou a Vratislaví, zavedené k jednatím diplomatickým. Za tuto novou stálou poštu, jejíž směr bral se přes Hradec Králové, obdržel pražský poštovníř Ambrož Taxis ku svému služnému měsíční přídavek dvou rýnských zlatých. Touto cestou asi došel památný list, psaný a daný královnou Marií (vdovou po králi Ludvíkovi) v sobotu r. 1531 před druhou poštou nedělí Reminiscere, zaručující čtu privilegia hradeckým.

Již r. 1535 činí se zmínka o prvním poštovním zřízení v Hradci Králové, kde magistrát zavřel „poštu“ (postbota) Freundla; král Ferdinand s hněvem píše do Hradce, by poštu hned pustili, neboť „dokud on sedí, naše pošta by hyndrována býti mohla.“ Z toho jest vidno, že nová dopravní instituce, vlastně její představitel netěšil se velké lásky hradeckých, právě jak tomu bylo v sousedních městech Dvoře Králové, Jaroměř a Nymburce, neboť poštovníř Hebnšot ze Dvora Králové vede si stížnost do jaroměřských a nymburských, že ani za druhé peníze nechťají koni pošty dodávat. Nedieme se této nelibosti k pošty, jež byla skrz naskrz německou; zřízení její byli vesměs Němci, kteří nenalezali žádné obliby u obyvatelstva českého, jež činilo pošty překážky co největší.

Hradecká psaní byla dopravována z Prahy přes Brandýs, Lysou a Chlumec; směr tento pokračoval z Hradce do Jaroměře, Náchoda, dále přes Dušníky a Kladsko do Vratislavě. Na této čáře poštovní dopravovali psaní poštové (postboti) koňmo, pro něž museli státi pohotoví v uvedených stanicích čerství koně. Spojením tím dostali také hradečtí obilníci k soudu králové na hrad Pražský r. 1547, aby se zodpovídali pro účast a spiknutí za války šmalkaldské, jakož i list králův ze dne 24. září 1547, jímž některá privilegia hradeckých byla obnovena.

Posla sloužila nejprve jen k dopravě psaní státních a úředních; teprve od r. 1571 rozšířena byla její působnost na listy soukromé, jež však většinou i dále dopravovali poslové obecní, cechové (zejména pak řezníci). Jak hradečtí císařské pošty užívali, není známo, leč zdá se, že jako v jiných městech, spíše se pošty vyhýbali. Válka třicetiletá uvedla v nívěč pracně založenou soustavu poštovní vůbec. Se zprávami o poštovníctví v hradeckém kraji sledujeme se až v roce 1638, kdy císař Ferdinand III. nařídil znovuzřízení slezské pošty, pro níž ustanoveno bylo šest posíl, z nichž jeden měl „běžeti“ z Prahy do Nymburka, druhý do Bydžova, třetí do Náchoda, čtvrtý do Kladska, pátý do Frankensteina a šestý do Vratislavě.

Jak často a v které dny toto poštovní spojení bylo obstaráváno, dovidáme se teprve z řádů poštovních, jež byly r. 1698 všeobecně zavedeny a na poštách vyvěšovány. Dle řádů těch odcházel vratislavská pošta z Prahy vždy ve čtvrtek v 10 a v neděli v 9 hodin ráno a docházel do Prahy v týž den o 9. hodině ranní. Poštovní úřad v Hradci Králové co takový uveden jest na mapě Müllerově z r. 1720, jakož i na mapě Wielandově z roku 1726 a to na slezské silnici vedoucí z Prahy přes Rudnice, Lysou, Nymburk, Král. Městec a Hradec Králové do Slezska; všech pošt v Čechách bylo jen 47.

Dle mapy Elfenwangerovy bylo r. 1780 všech pošt v Čechách 87, z nichž na kraj hradecký připadalo 10 pošt a to v Městci Král., Hradci, Jaroměř, Náchodě, Trutnově, Hostiněm, Nové Pace, Jičíně a v Milovicích (u Hc-řic). Jelikož království České dělilo se na 18 krajů a území Chebské, náleželo Hradecko ku krajům s nejménější dopravou poštovní. Hradec Králové sám tvořil již tehdy důležitou křižovatku poštovní, jež rozvětvovala se na pět stran a to ku Praze, Ohradimí, Vysokému Mýtu, k Milovicím a Jičínu, k Jaroměř a odbočkou k Trutnovu a Náchodu.

Dle Kbersova místopisu poštovního z roku 1756 obnášela doprava poštovní z Prahy do Hradce 18 poštovních mil a byla třetinou cesty z Prahy do Vratislavě. Pošta ještě se dopra-

vovala jen dvakrát týdně sem i tam; doprava do Vratislavě obnášela 4 dny; hradečtí dostávali svá psaní asi v pondělí a v pátek.

(Dokončení.)

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4 1/2%, dle výpovědi.

Všecké půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Víra a pověra. Jako ve spojitých nádobách: čím více kde klesá pravá víra, tím silněji se tam zakotěhoje pověra a naopak. Za nynější propagandy bezvěrecké „Volné Myslenky“ vzrůstá úžasně — pověrečné hnutí spiritistické. Když Luther co nejvíce lál „papežským pověrám“, bujely v Německu jeho vlastním přičiněním tak komické pověry o ďáblu, že ani fantasie zanedbaných černých by taková poblouzení nevymyslíla. A ruka v ruce s postupem protestantismu v Čechách kráčely tak děsné pověry, jakým neholdovali ani naši pohanskí předkové. Veliké pověry bují právě nyní v Paříži. Vykladačky karet mají hojnou žň. Zdá se však, že v Berlíně, kde tisíce a tisíce dětí jest nepokřtěno, vede se takovým „prorokyním“ ještě líp. V protestantském tom městě vydělávají báječné obnosy hádačky a vykladačky karet, jichž se tam žijí přes 800. Ve čtvrtích, kde žije většinou chudina, tomu modernímu podvodu se nedají; zato však v elegantních čtvrtích, kde jest plno inteligence, je v předních prorokyn po celý den živo. Roční příjem takové obratné podvodnice pačí se na 10 000 až 50 000 marek. Vskutku hodné vysoká daň z lidské hlouposti.

Věda a umění.

„Prodaná nevěsta“ dočkala se dne 8. t. m. pětistého představení v „Národním Divadle.“ Rolí Mařenky sebrala slavná naše umělkyně Emma Destinnová, která má velikou zásluhu na uplatnění nesmrtelného díla Smetanova v New Yorku, kdež sama též v titulní roli zpívala. Kdy konečně po tak častých stycích pyšné a osvěcené Paříže s kruhy českými konečně vsoují Francouzové „Prodané nevěstě“ větší pozornost? Vždyť přece v Paříži s velkým apausem se uvádějí na scénu různé operetky pochybné ceny, v Rakousku skládáné. Po všech úsilných pokusech přátel českého umění Paříž posud tak málo porozuměla Smetanovu křesťanskému umění! — Dne 12. května, v den 25. výročí smrti tvůrce „Prodané nevěsty“ provedeno bylo na Vyšehradě Mozartovo Requiem.

Orgán Obecné jednoty Cyrillské „Cyrill“ pružným vznikem usiluje o zvelebení hudby posvátné. K poslednímu číslu (7.) přidána velice cenná příloha hudební: výbor preludií, fug i fugat a slavnostní sonata pro varhany od Fr. Musila. Krásné melodie, v duchu reformy hudby chrámové složené, doporučujeme pilné pozornosti všech přátelů církve hudby. Naleznou zde vyšší umění než v mnohých sbírkách z Německa nabízených. „Cyrill“ uveřejňuje úvahu o hlaholském zlomku, nalezeném v knihovně král. kanonie Strahovské. Fragment ten jest vzácný tím, že jeho liturgický text jest provázen zpěvními notami; veliká a svého druhu jediná rarita, která zaslouží zvláštní pozornosti! Dále v 7. čísle „Cyrilla“ pokračuje se v historicko-kritické úvaze o písni „Vstaliť jest této chvíle.“

Cyrillský sjezd v Plzni pořádá „Obecná jednota Cyrillská“ s místními pěveckými sbory chrámovými dne 9. a 10. září t. r. Ohlášeny jsou přednášky zvlášť zajímavé. Program pěvecký a hudební velice vybraný. Přihlášky k účasti, na obědy a noclehy přijímá p. N. Kubát v Plzni. Pro kněží jsou připraveny noclehy v konventu františkánském.

Theoreticko-praktický návod ku dokonalému hry houslové vydal ředitel káru v Rychnově n. K. Alois Provasník. Novinka ta jako stručná, bystře sepsaná pomůcka ke každé škole houslové zaslouží vřelého doporučení.

Neberte jména vědy nadarmo! „Volná Myslenka“ sáhla rychle po nové, protikřesťanským opilem nasáklé hrozince. Německý professor Jensen ve svém „Gilgameš“ snažil se svoji až příliš volnou kritikou dokazovati, že celá bible, Starý i Nový (II) zákon jsou vlastně babylonské pohádky. To je přede náhlá pochoutka ve zmrzlé sezóně! Jen tedy rychle jest potřeba české čtenáře s takovým objevem seznámiti! Protože výzkum jest protikřesťanský, není naprosto potřebí nad ním se vážněji zamyslet. Čtenáři „Volné Myslenky“ jsou

zpracováni stejně tak, že nesáhnou po vážné kritice „Gilgameše“. V Německu zatím odborný znalec dr. Gunkel odbývá Jensenu touto zdrcující kritikou: „Když Gilgameš vyšel tiskem, naši historikové a orientalisté ani nemukli. Všeobecně odmítli naši učenci uvítalo Gilgameš Autor Gilgameše staví totiž nikoli jeden křivý systém, ale celou vazbu křivých systémů; nejsou mu známy všeobecné vědecké zásady a plete se do věcí, kterým naprosto nerozumí.“ — Tak! „Volná Myslenka“ ovšem tento úsudek skutečného učenice svým čtenářům neprozradí, poněvadž by se ti podučitelové, studenti a agrárníci mohli naučit opravdu svobodně přemýšlet. A to by bylo pro propagandu volných myslitelů velikou ranou. Ovšem zároveň ten orgán, který má plná ústa „ryzí vědy“, zamlčuje soustavně, co velikého pro vědu vykonal katolický učenec dr. Musil, ačkoliv i v daleké cizině sami protikřesťanští odborníci vzdávají našemu kněžskému badateli nejvyšší čest.

Cyrillské exercicie v Borohradku konati se budou 23. srpna 1909. Podrobnější správa uveřejněna bude v budoucím čísle Obnovy. Dnes zatím upozorňují se na sjezd ten ti, kteří sjezdu účastniti se zamýšlejí, aby mohli učiniti včas své dispozice. —

Vatikán dostaveníčkem učená. Přímou úžasná je práce, s jakou papežové zbudovali proslulou vatikánskou knihovnu, poklad vědění; zde dovoluje se učenec, kteří přinesou doporučení vyslanec nebo university pracovati, studovati. Jest to jedna z nejdůležitějších knihoven všeho světa. V ní jest asi 30 000 tištěných děl. Rukopisů asi 32 000, mezi nimi 4000 řeckých, 900 hebrejských, 1000 arabických, 500 syráckých, 80 aethiopijských, tolikéž tureckých, ano i čínských, atd.

Sjezd přátel církevní hudby v Chotěboři ve dnech 9. a 10. srpna.

Slavné okamžiky zažili jsme v pohorském městě Chotěboři, které vydalo jako bilanci své pěvecké zdatnosti a vyspělosti. Sjezd zahájen v pondělí hudebním večírkem v „Panském domě“, který se stal dostaveníčkem elity chotěbořské i venkovské. Dostavili se: uroz. p. bratr Dobřenský z Dobřenic s rodinou, p. říšský poslanec P. M. Záruba, c. k. okr. hejtman Vichr, c. k. okr. inspektor Zeman, zemský posl. Adam, c. k. vrchní berní správce Hruha, členové městské rady, ředitel měšťan. škol Kostka, 35 kněží z blízkosti z dále, 40 ředitelů káru, starosta židovské obce se svými souvěrci, něklik pokrokatů; zkrátka byly zastoupeny všechny vrstvy obecnosti. Prostorový sál byl do posledního místa naplněn.

Přítomné vstoupou řečí uvítal místní farář vdp. Vln. Laštovička, raduje se z tak velikého účastenství. Po té promluvil předseda diec. jednoty vdp. dr. Jos. Mrátek, arciděkan a vikář z Chrudimě, který již 23 sjezdů konal po různých městech královéhradecké diecese. Vložil v obsažné své řeči účel cyrillských jednot a poukázal na výtečně dirigovaný časopis: Cyrill. Oběma pádně dostalo se hlašeného potlesku.

Program večírku byl pečlivě sestaven; každé číslo bylo vědecky posluchačstvem aklamováno. Off-nabachův „Orfeus v podsvětí“ byl precizně a úchvatně přednesen. Rovněž tak operetní scéna pro ženské hlasy, „Pensionát“ vypraven skvělostně. Jednotná sóla zazpívána bezvadně. I Nedbalův: „Hloupy Honza“ těšil se všeobecné pozornosti. Sl. Kryšpínova z Poděbrad zapěním Fibichovou: „Holubičkou z dubu“ a Pickových „Marjání námluvami“ dokázala, že jest výtečnou sopranistkou, která i nejtěžší překážky překonává. Její výška a čistota hlasu byla předmětem velikého obdivu. Doprovod obstaral chvalně známý virtuos na klavír p. H. fman z Poděbrad. Palmu večera odnesl si dp. Josef Zelinka, katecheta z Poděbrad, který svým iahodným, jasným tenorem elektrisoval všechny posluchače, takže frenetickým potleskem byl ptnucen přidati 5 skladeb. Bouře potlesku zabarácela dvoranou — P. Zelinka stal se miláčkem všech!

Rovněž i pl. Hoffmanová z Poděbrad jako výborná altistka získala si sympatií všech. Pan Kašpar, ředitel basiliky sv. Václava na Smíchově, svým precizním výkonem na flétnu představil se co mistr prvního řádu.

Zdatilý tento večírek zakončen „Daliborem“, fantasií pro salonní orchestr.

Neradi loučili jsme se s místem, kde nám poskytl požitek eminentně umělecký. V úterý ráno o 1/2 9. hod. sloužil vdp. Dr. Mrátek slavnou mši sv. za assistance důst. p. faráře z Javornice Frant. Kubánka, rodáka chotěbořského, důst. p. P. Joa. Rösslera, kaplana z Vel. Outřima a důst. p. Alex. Novotného, kaplana z Chrudimě. Na káru přednesena chrámovým sborem chotěbořským a všecnými hosty „missa jubilei solemniss“ od skladatele Říhovského z Chrudimě. Všecky spěvy provázel na pneumatických varhanách p. Ant. Ledvína, ředitel káru z Kutné Hory, na němž máše býti Kutná Hora všem právem pyšná. Jeho technika překvapovala. Duch náš salétal k nebeským vý-

činám, když tento mladický virtuos zahrál Guilmantovo slavnostní preludium ze sonaty č. 5. opus 80 c moll. Děkujeme p. řediteli Ledvinovi za jeho úchvatný přednes a těšíme se, že budeme mít brzy zase příležitost naslouchati jeho precizní hře.

Místní p. ředitel kůru Hoffmann, který všechny zpěvy dirigoval, dokázal, jak veliký talent se v něm skrývá.

O 10. hodině konány odborné přednášky pp. ředitelů kůr: Karla Ungra z Něm. Brodu: O působení ředitelů kůr v kostele a ve veřejnosti, p. Heřmana z Vyšehradu a p. Kašpara ze Smíchova: O vatikánském chorálu s prakt. ukázkami a jeho cvičení. Referáty byly velice obšírné a důkladně zpracované, takže teprve o 1/2. hod. odp. byly skončeny za přítomnosti 72 nadšených posluchačův. Po té byl společný oběd v hotelu „Firkušný“, jehož se účastnilo 64 hostů. Všechny přípitky pronesli: vsdp. Dr. Mrštík a místní ředitel kůru p. Hoffmann, který všem účastníkům poděkoval. Po obědě konána společná vycházka do malebného údolí Doubravky za vedení vdp. faráře Laštovického a p. hoteliera Firkušného. O 1/7. hod. več. unášel nás železný oť do našich domovů. Vděčně vzpomínáme na Chotěboř a voláme: Zaplať Bůh a na shledanou!

nim jest třezalka, kterou vrstevnávé mezi sýr naklademe. Červi v sýru takovém se nikdy neukážou.

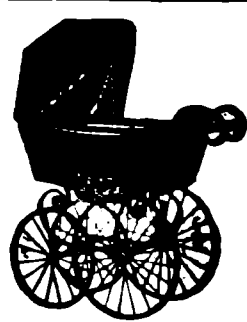
Žitavky jsou zdravou pící pro vepřový dobytek. Rozsekají se na drobné, posypají se šrotem, jímž se má krmit, a spaří se horkou vodou. Kopřivy mají dobrou chuť kořenom a podobají se špenátu. Jsou pící pro blákoviny bohatou.

Cibule proti vrabčům. Jednoduchým, ale výtečným prostředkem proti škodám způsobeným vrabci na ovoci, zejména na třešních, jest cibule. Tato se jednoduše v prostředku na dvě polovice rozřízne a takto rozkrojené části upevní se sem tam na strom. Proti zápachu cibulí způsobenému mají ptáci takový odpor, že se stromu tomu úplně vyhýbají.

Slunečnice jako léčivá bylina. Z květů zpracují včely množství dobrého medu a vosku, ze semen dobývá se olej, který jest drahý a hledaný, neboť ho používá malíř a mydlář. Monka ze semen jest záživnější než ostatní. Z kodyh získati lze vláken lesku bedvábi.

Máta pepřová, jinak zvaná balšám, máta pepřová nebo koření větrové. Jest to bylina vytrvalá, roste místy v příkopech a na březích; pěstuje se v zahradách, kde snadno zdivočuje. Vyžaduje výslunné polohy a skypšené půdy. Nejlépe se množí dělením starších trsů. Záhy z jara vysazují se sazenice na vzdálenost 10 cm, načes se pilně okopává a pleje. Koncem června žne se poprvé, na podzim podruhé; nať suší se ve stínu a uschovává se v plechových krabicích. Upotřebení jest různé: Nejčastěji užívá se odvaru nebo nálevu (200 g na 2-3 špetky listů) ráno a večer po kořínku. Podporuje trávení, zapuzuje nadýmání a davení, odstraňuje špatnou chuť a zápach z úst. Thé s octem požíváno po kávových lžičkách stavi chření krve; thé mátové se šalvějí a polýhem pomáhá od lišaje. Máťová či větrová voda, již v lékárnách připravují, po lžičkách užívána pomáhá při slabém trávení, větrech, reumatické bolesti; také se jí upotřebuje ke koupelím a obkladům. Oleje mátového užívá se po 1-2 kapkách; líhu mátového po 10-15 kapkách na cukr a 3-4krát denně v podobných případech. Ku povzbuzení chuti při slabém žaludku větrech a lehčích záchvatech křečí dobře poslouží pokroutky mátové čili větrové, připravované z cukru a silice mátové. Čerstvé listy mátové přiložené na čelo tiší bolení hlavy. K těmto účelům připravuje se ze silice (oleje) mátové menthol, kterýmž nebo jehož líhovým roztokem natíráme čelo a spánky při migréně.

**Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky**
u velkovýroby firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Český slovník bohovědný, seš. 3., právě vyšel; obsahuje str. 97-144, celkem 96 sloupců, od hesla Adoratorů kněžů spolek až Agapy. Sešitu je připojena dvoustránková církevní mapa Afriky jako příloha; je provedena ve čtyřech barvách ve vlastním závodě (V. Kotrba) a svědčí o tom, že v kartografii netřeba se obracet do ciziny, když doma tak dokonalejších map poříditi si můžeme. Z textových ilustrací uvádíme: Aelst, Čaloun tkaný, Zázračný rybolov dle kartonu Rafaelova, Aeneas Silvius (papež Pius II. podobizna). Faksimile jedné stránky Konáčova překladu Kroniky Aenease Silvia (počátek o Rokycanovi s dřevorezou, představující Rokycanu, sloužícího máji a podávání pod obojí). B. Pinturicchio: Papež Pius V. (Aeneas Silvius) v Ankoně r. 1464. Faksimile drobnomalby a modlitební knihy biskupa Aethiwalda. Nábrobek arcibiskupa Affrea v chrámu Notre Dame v Paříži. Na 10 seš. předplácí se K 14 i s poštovní zásilkou. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněk. Roč. 16., čís. 8. a 9. — Rajská Zahradka. Časopis pro křesťanskou mládež. Řídí V. Špaček. Roč. 18., seš. 9. Roč. předpl. 1.60 K. — J. B. Šťastný: Domovníkův syn. Třešně. Povídky. Laciné obrázkové knihovny mládeže roč. I., sešit 3. Za 20 hal.

Z nakladatelství Unie v Praze. Raisovy spisy III.: Paničková. II. vydání, seš. 19.-25. Díl IV.: Rodiče a děti. Seš. 25.-27. po 32 hal. Raisovy spisy jsou každému zvlášť doporučitelné. — M. A. Šimáček sebrané spisy. Díl 13.: U řezáček. Obrázky z opuštěného světa. Seš. 107.-109. po 32 hal.

Nákladem J. Otty v Praze. České knihovny zábavy a poučení sv. 25.: S. Newcombova Astronomie pro každého. Přeložil dr. B. Mašek. Seš. 5. a 6. po 24 hal. — Frt. Heritasa sebrané spisy IV.: Maloměstské povídky II. Seš. 4. a 5. po 30 hal. — Slawische Roman-Bibliothek. Ukrainische Erzähler. Přeložil W. Horoschowski. Seš. 2.-4. po 32 hal.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou évanou theolog. literatury národů slovanských.

Řídí dr. Fr. Kryštofek, dr. J. Tumpach a dr. A. Poděha. Ročník 50., seš. 6. Nákladem kniž. arc. knižtiskárny v Praze IV. Roč. předplatné 9. K.

Museum. časopis bohoslovec československých. Pořadatel F. Kunka, nákladem Růže Sušilovy. Roč. 43., čís. 4. a 5. Administrace v Brně.

Jubilejní pouť Moravanů do Říma roku 1908. Seřadil L. Kolář, farář v Předklášteří, nákladem téhož. 8 vyobrazení. Cena 1.26 K. Jako příloha k Růži Lurdské čís. 1.

Katolický učitel. Organ Katol. spolku čes. učitelů na Moravě. Ročník I., čís. 6. a 7. Roční předpl. 1.20 K zasílá se administraci do Krčmaně u Olomouce. Vychází desetkrát za rok.

Věstník Jednoty katol. duchovních diecése brněnské. Ročník II., čís. 2. a 3. Řídí L. Zavadil, farář v Křizanově. Předplácí se ročně 4 K.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořadatel F. V. Vaněk. Ročník VII., čís. 9. a 10. Vychází 10 čísel do roka nákladem R. Ruppá v Pelhřimově za 6.60 K.

Vývoj federalismu v Rakousku od r. 1848. Nákladem revue „Naše Slovensko“, ve prospěch Československé jednoty. Cena 1 K.

Slovanský svět. Zeměpisný a statistický obraz současného Slovanstva. Napsal professor L. Niederle. Seš. 1. Za 48 hal. Nákladem J. Laichtera na Král. Vinohradech.

Lidové a levné byty, zákonné předpisy, úlevy a výhody ve přímé stížívaní lidových a rodinných domků. Se 4 obrázky. Napsal Ed. Srb. Vyšlo nákladem B. Melichara v Hradci Král. jako IX. sv. Melicharovy bibliotéky.

Velehradský Věstník. Žurnal dlja rasprostraneniya stremleniya k soedineniju cerkve. Vychází čtyřikrát v roce za roč. předpl. 1.60 K. Redakce i administrace v Praze II-200.

Hlas Svatohostýnské. Měsíčník lidový. Řídí A. Rejzek T. J. Roč. V., čís. 4. Redakce a administrace na Sv. Hostýně na Mor. Roční předpl. 1 K.

Národní Hospodář. Věnovaný zemědělství, národ. hospodářství, hospodář. průmyslu družstevnictví atd. Vydává a řídí P. V. Kredba. Roč. III., čís. 8. Vychází 20. každého měsíce. Redakce a administrace v Žitkově. Roč. předpl. 10 K.

Ve službách královny. Věstník Mariánských družin českých. Roč. II., čís. 2. a 3. Řídí T. Varyášek v Praze, nákladem Mariánské družiny. Vychází čtyřikrát do roka za předplatné 1.60 K.

Květy lásky. Lidový měsíčník věnovaný zájmům křesť. charity, zvláště opuštěným dětem. Řídí A. Hoffman. Administrace na Král. Vinohradech. Roč. V., čís. 7. Roč. předpl. 2.40 hal.

Hrdinky. Napsal J. Ježek. Hlasů katol. spolku tiskového roč. 40., čís. 1. Cena 80 hal. Nákladem Cyrillomethodějského knižkupectví v Praze.

Rukojeť dějin všeobecných. Sepsal dr. J. Prásek. Seš. 13.-15. po 40 hal. Nákladem J. L. Kobra v Praze.

Máj. Týdeník. Se sudými čísly vydávají se zároveň čtrnáctidenní sešity. Předpl. na čtvrt roku 2.80 K. Roč. VII., seš. 45. Vydává Nakladatelské družstvo Máje v Praze.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

: Machar : a křesťanství.

Pod tímto titulem vyšla brožura jako 7. číslo „Čas. Úvah“. Kniha ta stručně a jadrně vystihuje rozdíl mezi rozkladným, násilnickým pobavením římským a mezi obrodem, jaký přivodilo křesťanství. Ku konci úvahy čteme zajímavé doklady o literární poctivosti, snázlivosti a ušlechtilosti „syna Heliova“.

Brožura hodí se právě nyní k bromadnému šíření, aby se nejšíří vrstvy lidu přesvědčili, jak vyhlíží drzá pokroková výprava proti dokázaným pravdám. Cena 32 stránkové brožury pouze 8 hal. Při bromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Hospodářská hlídka.

Stav řepy dle nynějších zpráv Ústředního spolku pro průmysl cukerní je letos průměrně o třetinu menší než loni. Průměrná váha je letos v Rakousko-Uhersku 164 gramů, kdežto loni byla 222 gramů, je tedy letos o 58 gramů menší. V Německu jest o 50 gramů menší, ve Francii o 63 gramů menší; cukrový obsah je o 1-2 procenta nižší než loni. Pokles výnosu řepy vysvětluje se letošním počasím, pro vývoj řepy velmi nepříznivým.

Doba sklizně velký má vliv na jakost pícniny. Sečeme-li příliš záhy, je pícnina vodnatá, zdlouhavě zasychá, málo sklízíme. Sečeme-li pozdě, získáme více píce, ale méně živné. Sklízíme tvrdou dřevinu, jež málo živin snadno rozpustných obsahuje a půda se bez užtku vysílaje. Je tedy důležité, aby každá pícnina sklízila se včas, t. j. v době, kdy obsahuje nejvíce živin, dá poměrně mnoho a dobrého sena a snadno se suší. Doporučuje se tedy kosit jetel, když pole zčervená, jetel rozkvetl. Vojtěšku třeba kositi, jakmile první květy se rozvinou. Ligrus kosme, když květy v polovině klasu plně se otevřely. Směsky a zelená píce kosi se, jakmile vývoj tak postoupil, že pokosy uspokojí, byť snad ještě plně nerozkvetly pícniny vyseté. Kde se nečeká druhá žně, tam pole hned po sklizni pěstce pohráme, aby půda nevyschla a nezavrdla.

Ušetříme krmiva nejdražšího a nejlepšího měrou netušenou, když nekrmíme dobytek jetelinou nepřipravenou, nýbrž jetelinu s pole svezenu, na sečkovici dáme potechat na hrubou řezanku, smícháme ji s řezankou slamovou a tím se dobytek krmit. Čím mladší jetel, tím více řezanky slamové se přimíchá, čím starší jetel a tvrdší, tím menší dávka slámy se přidává, neboť po odkvětu jetel stráci pozvolna živiny, zvláště bílkoviny.

Kde spozorujete moly, pověste na hřebík nějakou láhev se širokým hrdlem a do láhve nalejte terpentýn. Výpary terpentýnu zapudí moly i mýry je zplozují v krátké době.

Červi v sýru rozmnožují se hlavně za dat parných měrou velkou. Nejlepší prostředek proti

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍH NEMÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vyvářky
SAPONIT
světlní fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o ceně.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vzdu-
šné roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Gramofony,
fonografy,
desky a válce
nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě
Josef Ježek,
Hradec Králové.

Jen umělecky pracované
SOCHY oltářní a kazatelské
i ostatní
zařízení chrámové
— levně provádí —
absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.
BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Ledničky
patentní, s nedostižnou izolací a
výtečnou ventilací,
franko na každou stanici za K 50.—
dodává
c. k. dvorní továrna nábytku
K. V. Skuherský, Hradec Králové.
Zástupci na všech místech hledání.

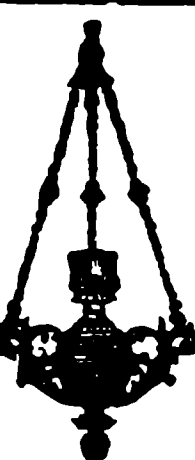
Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 38)
dostati lze, 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporek, přikrův, koberců a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.
Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové
odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejských v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.
Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.
Kancelář „Hôtel Hyrál“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Program
strany katolického
lidu v Čechách
8° o 2 listech dostati lze za 5 h
v Biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depe-
rment veškeré kostelní nádoby a
nádobí a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, patény, paciálky,
svícny, lampy, křesťanské, křesťanské
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.
Shled veškerých staveb a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
medailek, křížů, prstýnků, náramků atd. :: Medailek
prsteny, tabulky, jídelní nádobí se stříbra pravého
i českého vády na skládě.
Staré slatě, stříbro a dráhamy kupuje se nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
pasíř a ciseleur
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Modní a galantní
závod pro dámy a pány
Fejgl & Byčičtě
Hradec Králové.
Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.
Turistické košile a půlvesty. —
Prádlo — Deštníky. — Šaňrovačky.
Přípravy pro švadleny a krejčí.
Kněžské kolárky a náprsenky.

C. k. místodrž. koncesovaná
Informační kancelář
Pavel Bayer
Hradec Králové
podává zprávy o úvěruhodnosti firem obchodních
i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé
provádí půjčky
na hypotéky i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Všeob. úvěrní společnost,
zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4¼% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování
oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,
slacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie s výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

Založeno r. 1850
Vyznamenán státní medailí
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastýřská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesné, čisté a důkladné
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revide-
vány.

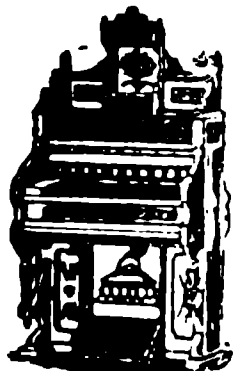
Mešní nádoby jsou v ohni
zlatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše naslazen jen posvěcené
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárky závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Koberce **JAN** Záclony
STOUPA
V PRAZE, Jindřichská ul. 1.
Haveloky. — Pláště do deště.
Přikrývky
flanetové, se srsti velbloudí.
Pokrývky
na stoly a lůžka.
Župany v každé veli cti.
Dětské — — — Železný nábytek
v bohatém výběru. Zbytky koberců se značně sníženou cenou. v cenách nejlevnějších.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.
Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.
Cenou zdarma a
franko.
Nejnižší měsíční
splátky.
P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protekolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyšším Ústí)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a korevých náčiní.
Cenisky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Litanii
k nejsv. Srdci Páně
s notami
nabízíme (místo dosavadní ceny za 100
kusů 3 K) ve **snížené ceně** 100
kusů za 2 K.
Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci
Páně 100 kusů
za 80 h (místo za K 1.20)
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
polkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Viedeň,
VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukásku zašlou
se vše franco.

Ku všem příležitostem
praktické dárky
za velice levné ceny nabízíme
V. Šolc,
zlatník a stříbrník,
přísečný
soukromý znalec a odhadce
v Hradci Králové.
Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.
Prodej se zárukou.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bese
všechny návrhy ku definitivnímu provedení.
Návrhy veškeré i písemná pochybná zrušena.
Založeno roku 1888.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 2. nově blízko Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
ruje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se lesklými
růžami, stříbrem, usazením.

Právě vyšel obsažný spis
„Úkoly sociální politiky“
z pera redaktora Č. U., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné
činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I.
oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí
výčet povolaných činitelů v sociální politice, v III. oddílu
líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů,
dělníků, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ
křesťanské sociální politiky. Spis je bohatý četnými nejnověj-
šími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a
obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.
Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávatel u administrace,
10% sleva a franko.
Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁLOVÉ,
— SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.
Doporučuje se slušně P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelů, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliéfech, soch svatců, krucifiků,
rámů atd. atd.
Opravné a obnovné práce.
Výkresy a rozpočty na požádání.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem
— jako výtečné —
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízíme ke koupi
Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.
Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Legitimace
do důvěrných schůzí
dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati i ze levně ::
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Kupte si náš katolický organizační
kapesní kalendář
Křesťan. Organizátor
na r. 1910.
Každý kato-
lík má jej
míti. Vazba
celoplošná -
vkusná. - -
Výtečné články od vdp. dr. Fr. Šulce, vdp. dr.
Fr. Rejla, P. Voňavky, dp. Jukla, red. Šupky atd.
V organizačních pracích nepostrádatelný. Obsah
sv. Otce Písma X. za 50 h, na kartoně 80 h,
objednatelům kalendáře pouze 10 h, na kart. 40 h.
1 ex. poštou i s obrázkem 1 K, jež možno zaslati
ve známky. Méně než tisíc po 80 h bez pošt.
Objednávky přijímá J. Faldt, Hradec Králové,
Adelbertinum, aneb Biskupská knihtiskárna.

70 h

Pišek mlá-
deže od dr.
Setiny a Vl.
Hornofa. - -
Cena velice
mírná. - -

OBNOVA

Číslo 38.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 20. srpna 1909.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Katolíci, vzhůru do Hradce Králové!

Na všech stranách vzplanul proti katolictvu fanatický boj, když naši protivníci seznali, že nedáme si nadále drzých kopanců líbiti a že statečně dovedeme ohrázení lži, šířené proti pravdě Kristově. Odpůrci naši jako sopky počali proti nám chrliti lávu vzteku, když se přesvědčili k svému údivu, jak obrovské pluky poud se řadí pod prapor Svatováclavský.

Zděsili se Moabitě obrovských řad našich tolik, že začali bráti útočiště k zákeřným podskokům, k pomluvám bezectným a k surovému násilí.

Začali balamutit lid, že náboženství křesťanské u nás není ohroženo. Nefekli však, jak velice jest ohrožena svoboda těch, kteří víru Kristovu vyznávají. Ti, kteří zřízení německo-židovské rabínské školy v Praze nechali na pokoji, přímo běsnili proti založení českého dívčího gymnasia katolického. Ti, kteří dovolují i nezralým jinochům na schůzích zlehčovati starší uvědomělé muže pro jejich konservativní přesvědčení, prohlásili, že nemají rodiče práva vstěpovati dětem od mládí přesvědčení náboženské. Lidé, kteří tleskali židovsko-ruským zákeřným vrahům, odvažovali se říkati, že bojem proti katolictvu přinášíjí svobodu. Proti katolickým průvodům fanatické meče, do očí katolíkům plivali, docela zakazovali katolickým kněžím v katolickém kostele kázati, na schůzích nám činili násilí, zakazovali kněžím veřejnou práci; tleskali, když ve Francii katolické duchovenstvo bylo oloupeno, když jeptišky z vlastních lidumilných domů byly vyhnány. A přitom nepřestávali farizejsky lháti, jak prý církev jest násilnická a jak nesou svobodu i lidem věřícím.

„Český Učitel“, oficiální orgán učitelstva pokrokovského, napsal 30. prosince r. 1908: „Odpadníž censura slova mluveného i tištěného, aby volně mohlo se mluviti proti bohům a Bohu.“ Básník Machar napsal proti svým katolickým odpůrcům: „Tito lidé musí býti postaveni mimo všechny zákony jako škodná

zvěř a komu přijdou do rány, musí je ušodit ve jménu lidskosti, poznovu ve jménu Krista samého. A ve jménu češství, žije-li jen atom lidského citu v něm.“ Takové a podobné výzvy tištěny v době, kdy už stejné jméno Kristovo bylo otevřeně tupeno, kdy prováděno proti katolictvu rabiátství. Jak by se tudíž teprve protivníci naši k nám zachovali, kdybychom jim byli vydáni na milost i nemilost, kdybychom měli přijímati svobodu z rukou jejich? Nutno jest se rázně postaviti proti těm, kteří vši silou se namáhají, aby byly odstraněny zákony, které zaručují katolictvu ochranu.

Viz, katolíku, jaká zloba žene protikatolické fanatiky proti táboru našemu! Lidé, kteří pro různost názorů při schůzích do sebe sekají, hlavy si krvaví, hned se sdružují dohromady jako přátelé, jedná-li se o to, zasaditi katolictvu ránu společným útkem. Nevolají takové zjevy po uvědomělé a soustavné sebeobraně katolíků? Při úporném protikatolickém boji jen takový katolík může býti proti obraně pevně zorganizovaný, který neuznává svého zraaku a sluchu, který nechce pozorovati, jak požár protikatolické vášně na všech stranách hoří.

Ale mají se snad báti takového bezohledného boje katolíci, kteří jsou ochotni v organizovaném šiku proti sokům vystoupiti? Nikdy ne! Vždyť jest nás počet tak veliký! Tak obrovské množství by mělo prchnouti jako bezradné ovce před vlkem? Vždyť právě ze strachu před velikými četami katolictva a před jeho uvědomělou prací záchrannou provádějí nepřátelé tak zlobrý, skoro nepřítelný zápas. Kdekoli se vážně pracovalo, tam organizace čile vzrůstala. Mají se davy tak obrovské uleknouti zlobrných pohledů nepřátel? Nás nadto sílí myšlenka na pomoc Boží, v kterou naši sokové doufati nemohou a nechtějí. Katolík v plné důvěře bude volati se žalmistou Páně: „Hospodin osvícení mé a spasení mé; kohož se budu báti? Hospodin ochránce života mého; kohož se budu strachovati? Byť se postavili proti mně vojenští stanové, nebudeť se báti

jedním úderem do staré teletiny následovala zase demokratická kritika radničního dekretu.

Ještě bylo štěstí, že květnovské obyvatelstvo celkem vynikalo podobnou bodrostí jako Vořech. Městečko bylo zapadlé, daleko od dráhy vzdálené, nezkažené moderním hamižným zápasem; život tam byl vpravdě sousedský. Málokdo prozradil otčum města, jakými si je přeje Vořech mít. A když se přece starosta dověděl něco o lidumilné výmluvnosti Vořechové, obyčejně mávl rukou: „Co s tím starým chudákem počít? Něco přece ještě zastane; boní kluky ze štěpů, přetáhne někdy rákoskou Vincu Dloubalova, když po napití tancuje příliš divoce čardáš na náměstí, šupáka odvede vždycky v pořádku, na cikány dává pozor dobrý. Jen ho nechejte, ať se vymluví! Zle to stejně nemyslí.“ A bývalo by jistě veliké pozdvižení proti starostovi, kdyby byl Vořecha přísně potrestal.

Když policajt vkročil do dveří chalupnice Klánové, hned ho upracovaná žena vítala: „Přijde-li policajt do chalupy, hned se má vyprovodit ven!“

„Ba — a zavřít za ním dveře, nejlíp na klíč, aby se už nevrátil. To víte, že málokomu potěšení přináším. Tady mám nějaké lejtro, přečtete si to; prý jste něco nedoplatila. Nějak to spočítejte a tady se mi podepište. Já bych šel s takovými příjemnostmi nejradši k bohatým. Zkusil jsem na vojně, zkouším teď taky, trampotám dobře rozumím.“

Jednou však bylo dobroty Vořechovy velice zneužito. Mladší policajt šel kamsi daleko s posilkou; bezpečnost a dobrý řád Květnova spočívaly teď výhradně na bedrech Vořechových. Objevila se v městečku mladá, hezká dívka v průvodě starší ženy — s kytarou v ruce. Na očích měla černé brýle. Dojemným hlasem zpívala po domech i chalupách: „Jaký bol mi srdce svaté, když vaře mladý, krásný květ . . .“

„Chudinka — tak mladická a už slepá!“ lítali bedři květnovští a smutně hájné podmy. Někteří sousedé septali: „Pán Bůh se chrá-

rdce mé. Očekávej Hospodina, zmužile číš: a posilni se srdce tvé, a očekávej Hospodina!“ A protože ruce k dílu dalšímu!

Leč k práci musí přistoupiti nadšené povzbuzení, jest potřebí posíliti duše mdlé, jest dobře nerozhodným ukázati zřejmé, jak veliké šiky staví se na obranu svatých ideálů. A zajisté takové posily a povzbuzení dostane se našincům na velkolepém sjezdu královéhradeckém ve dnech 28.—31. srpna.

Nechť každý věrný katolík český spěchá do Hradce Král. popatřit, jak ruce k ruce vinou tisíce a tisíce nadšených vyznavačů víry Kristovy, jak veliké davy všech stavů vyznávají horlivě náboženské přesvědčení sv. Václava, sv. Cyrilla a Methoda, Otce vlasti, Arnošta z Pardubic, Tomáše Štítného a všech jiných katolických zvelebitelů našeho království! Sjezd bude avšak významnou událostí v dějinách českého katolictva vůbec. Nepřinese toliko povzbuzení, ale i mnoho poučení; učiní nový veliký krok v pevném sečláňování organizace naší. Promluví na něm od srdce k srdci řečníci slovní, v odborných schůzích vykonají se praktické porady k dalšímu rozmachu, k další soustavnější ještě práci na základě křesťanském.

Protož vzhůru na sjezd! Jestliže různé krajské sjezdy v diecési naší vykazovaly tak velkolepou účast, nechť sjezd pořádaný pro všechny české katolíky jest zářivou korunou a úspěšnou výslednicí sjezdů těch. Jestliže na náš sjezd zavítají stejně smýšlející krajané z daleké ciziny, nechť s tím větší ochotou dospíší do Hradce ti, kteří sem mají daleko blíž! Nechť ti nadšenci, kteří již velký počet účastníků přihlásili, seznají, že na jiných místech jest zápal pro sjezd rovněž veliký! Dojemné na nás působí předběžná zpráva, že z venkovské kollatury černilovské přijde na 2000 účastníků. Jestliže tedy jediná kollatura v počtu tak hojném chce nadšeně manifestovati své přesvědčení, zajisté že v kollaturách jiných nalezne hojně následovníků.

Vzhůru na sjezd! Kdo jen trochu můžeš, přijď se poučit a potěšit v kruhu upřímných

nití naše děti, aby jednou do takového neštěstí nepřišly!

A chvějný, elegický hlas rozplakával soucitné ženy dál a dále. Kde dali holce víc, tam přídala ještě truchlivou písničku o jednom nešťastném myslivci. A kde byla dlaň nad všecko očekávaní štědrá, tam ještě slepá zazpívala o nešťastném sirotečkovi, který v zimě na hrobě své matky zmrzl, sněhem byl zasypán, až jenom ručka nebožáckva ze sněhového pokrovu vyčnívala. „Taková to dovede zazpívat s citem, když sama chudák . . .“ ozývaly se hlasy. V tichém jindy městečku nastal přímo veliký rozruch. Roznášely se zprávy sensační. Jedna pověst tvrdila, tohle že jí udělal milence, když jej dívka odmítla; nalil jí ničema do obličej vitriolu. Ona mu to však s lásky křesťanské odpustila. Ani ho nežalovala. Druhá pověst hlásala, že tu slepotu má ubohá už od narození. Jinde zase výmluvný jazyk tvrdil, že ta holka pochází ze šlechtického rodu. Takovou slepotou ziskuchtiví přibuzní o všecko připravili a naposledy ji vystrčili, jelikož si mysleli, že slepá hraběnka nebo princezna by jim nedělala čest. Taková jsou ti vysocí páni! Jen si dobře té berušky nebohé všimněte! Má nábi způsoby jako baronka. Kde pak by se mohla některá chudá naučit tak krásně na ty housle brnkat jako tahle! Z náměstí přivál vltř pověst, že dobročinná, zámožná paní Vohralová už o dalším osudu té dívky dobře rozhodla; vezme prý ji k sobě, nenechá ji světem se bídně plahočit.

Na soucitném vzrušení měl policajt Vořech lví podíl. Vypil před příchodem nebohé krásky dva kalíšky jslavcové a tak jeho lidumilné srdce tolik změklo, že dívku sám všemožně odporučoval dobrým lidem; ba i několik slziček si s očí setřel. „Jen se podívejte na to ubohé stvoření! Pamatuje si: Dnes mně, zejtra tobě! Radujte se s radujícími a plačte s plačícími! Kdo takové osobě dá groš, jako by jinému dal slatku.“ A lidé prakticky dotazovali, že s policajtem souhlasí.

A když se smráhale, šla stará s mladou

FEUILLETON.

Bedrý strážce.

Nebylo snad na světě lidumilnějšího policajta nad starého Vořecha v městečku Květnové. Spatřil-li staršího vandrovního na náměstí, ani se ho na knížku nezeptal. Leda někdy zastavil takového dlouholetého běhouna, živícího se výhradně maširováním, někde za městem, nebo při vstupu do ulice. Prohlédl knížku a jako pravý přítel lidu dal dobrou radu: „Švejdo, stará vojno, nechodte dál do města, jděte radši kolem humen. Na náměstí stojí mladší policajt a ten by vás tak snadno nepustil. Vždyť máte knížku prošlou.“ Přes to při důležitějším úředním úkonu uměl se postaviti do tak přísné a důstojné pózy, jako by byl nejvyšším prezidentem krajského soudu. Zadrncely paličky na velikém, zchátralém bubnu. Vořech s učenou tvář otevířel pomalu dekret radničních otců a četl hlasem povýšeným, jako královský vyslanec přišedší do vzbouřeného davu: „Vědomost se dává od slavné městské rady, že . . .“ Při posledních brozebných slovech „kdo by se proti tomuto výnosu provinil . . .“ zvýšil ještě svůj hlas o kvartu, až šel mráz po těle. Jakmile však zastrčil paličky, aby se šoural s bubnem dále, již to byl zase starý, dobrácký Vořech.

„Co jste to bubnoval, pane Vořechu?“ tázaly se tetky, které vyběhly ze dveří pozdě.

„I darmo mluvit“, mávl policajt rukou. „To jste si zvolili dobráčkou radu. Kde pak ti páni rozumějí blbě chudého člověka! A kdyby se ti hlupáci aspoň napřed zeptali člověka zkušenějšího! Ted jsem musil vybubnovat, že do kniž nesmí nikdo kozy vešku na masích pást. Co si počnou chudáci, o tom ti rozumbradové na radnici nepřemýšlejí. No — ti tomu dali! Darmo mluvit.“ A zase po chvíli neal se po ulici pftýný úřední hlas: „Vědomost se dává od slavné městské rady . . .“ Hrozba pokutou znovu pronesena hlasem mocným, vysokým, líficím postrach. Po dotrvání slov

přátel! Vzhůru zvedneme prapor Svatováclavský, setřeme z něho všechny rmut, všecko bláto, jež naň naházeli naši nepřátelé! Necht prapor ten zavlaje hrdě v nové kráse k potěše všech lidí dobré vůle!

Pomíjená opora národnosti.

Vídeňské randály proti českému obyvatelstvu zpružily u nás pozornost věnovanou našim vydědčům na Dunaji. Velice chvalitebná jest podpora spolku Komenského. Záslužná jest snaha o zbudování Českého domu ve Vídni.

Leč při všem tom patentované národní kruhy jako by nevěděly, jak důležitou podporou české národnosti ve Vídni a vůbec všude jinde jest české kázání v kostele a vůbec česká duchovní správa. Budme pamětlivi toho, že v Čechách za germanisace v době Josefské, kdy i školství v čistě českých krajích bylo poněmčeno, jádro českého lidu cítilo se v kostele doma; zde se posilovalo v lásce k řeči mateřské. V uherském Slovensku není možno učitelé posilovati v dětech lásku k slovenské národnosti; jakmile by se o takovém pokusu politický úřad dověděl, hned by bylo s učitelem zle. Zato však lid slovenský nabývá národnostní posily v kostelích, kde mu káží stoupenci Hlinkovi. Věru výmluvná jsou stručná slova, napsána na objednávkce zdejší Biskupské tiskárně: „Račte, prosím, zaslati do Uher na ukázkou „Oltář“ na adresu: Johann Teibisz, Pfarrer in Weitzenried per Szikevicza, Krasoszőrény, megye in Ungarn. Je tam úplně česká farnost rozsáhlá, čítající 3000 duší, a nemají tam téměř žádných kostelních písní českých. Proto žádá o ně tamější p. farář. Byl jsem tam na sv. missii; je to opuštěný český lid, který ani neví, kde leží Česká země. Předkové jejich se tam přistěhovali před 80 lety.“

Jistě tam sotva jest česká škola. Hle — a kostel může zcela dobře udržovati v lidu české citění, podává opuštěným českou knihu takovou, po které prostý lid nejraději sáhne. Proč se Vídeň tak houževnatě staví proti rozšíření českých bohoslužeb? Rozhodně tak nečiní z nechuti proti katolictví. Vždyť jest tam nyní režim křesťansko-sociální. A přece i hierarchie vídeňská tolik nerada slyší neustálé poukazování na nalehavou potřebu, aby české bohoslužby byly značně rozšířeny. Odmítavé stanovisko Vídně proti českým katolíkům tudíž se vysvětluje pouze obavou před posilou české národnosti. Nač pracně vydržované školy „Komenského“ nestačí, to doplňují dle možnosti čeští kazatelé. Když se jednalo v Praze o zrušení německých kázání v jednom kostele, hned sedly i německo-židovské redakce na koně a mávaly mečem proti té „smélosti“. Sehnání i židovští buršáci, aby vyplnili prázdnotou zející lavice. Němci zkrátka velmi dobře pochopili, jak silnou národní posilu jest kostel, v němž se káže německy.

Jak se věk chová valná část samých vídeňských Čechů k šlechtatným snahám jednoty sv. Methoděje ve Vídni? Kdyby se aspoň proti

k lesu. »To jsme na to kápky«, libovala si stará. »Ten mladý policajt je jako ras; taky by nás probnal. A dědek Vořechův se ještě za nás přimlouval.«

»Kolik to, tetka, bude dělat asi dohromady?«
»No — troufám, že dobrou pětku. Jestě jsem to dobře nespočetala.«

»Já vám dám pětku! Už jste mne jednou pořádně okradla. Ukažte všechny peníze hned, spočítám si je sama. Vy byste chtěla polknout vždycky všecko.«

»No — no, ty vyžle jedno! Nebýt mne a mého úpadu, musela bys posud vydělávat vašemu Honzíkovi na kořalku v cihelně. Pěkně máš uznání s osobou, která s tebou tak poctivě myslí!«

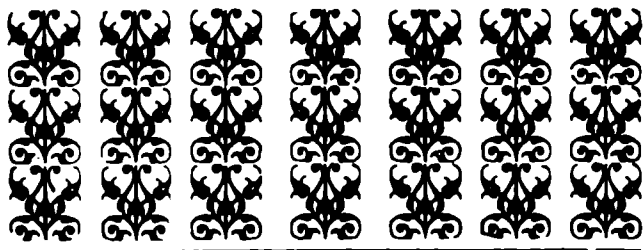
»I mlčte! Já vám rozumím. Nebýt mne, vláčela byste se s flašinetem dál, pokud by vám ho starý neroztřískal.«

»No — no, radši dávejme pozor, nejde-li někde četník.«

Za dva měsíce zase lkala dívka neznámého rodu v Květnově nad ubohým sirotečkem. Prsty bloudily v strunách, plašily elegické akkordy. Najednou v jedné síni objevil se před nimi četník. Stará žena vykřikla. Hlas holce selhal, jako při nedohrané písničke kolovrátku; obrátila se a chtěla utéci na dvůr. Tam však zabafal pes. A četník současně vykřikl: »Už tu branži mám; počkejte, čeláčko! Vy jste se mi napily krve víc než tučet cikánů. Pěkně jste se uměly vyhýbat. A teď slou se mnou! — A co vy, stará parolo, tady děláte?« oboril se četník v hněvu na policajta. »To vy nevíte, jak už dlouho po té vykoukané sebrance paseme?«

»Ale vždyť je ta holka chudák slepá.«

»Pěkně slepá, když se dovede vyhýbat židovně celý měsíc četníkům a křást jako Rabinský. Bylo by potřeba, abyste aspoň z polovice tak dobře viděl, jako ta zlocějka. Aspoň by vás nikdo tak nenapálil. A teď, panenko, marš! A vy, babko, taky! Hlíďte, jak pěkně na cestu vidí.«

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:

K 6,000.000.—. ca K 920.000.—.

Stav vkladů

koncem července K 23,097.699.13.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont

směnek a faktur.

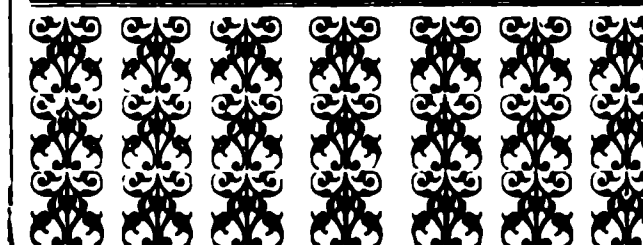
Směnárna.

Skladiště.

Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

té akci nevystupovalo! Každé shromáždění české, které není pastí na demoralisování lidu a kde se naopak pěstují snahy ideální, má být vítáno každému upřímnému vlastenci.

Vždyť Němci i bezvěrečtí úporně se namáhají, aby faru německou nedostal Čech, žádá-li o ni zároveň Němec. Kupují ve smíšeném území hostince, krámy, ba i baráky, pokud jen mohou, aby „německá država“ byla rozšířena. A kdyby ve Vídni v některém kostele měla řeč německá ustoupiti české, zdvihnou se proti tomu i židovsko-němečtí volní myslitelé. — Jest tudíž akce jednoty sv. Methoděje pro náš národ bezvýznamnou? Myslí si pánové, že ten Čech, který ve Vídni ztratí ideály náboženské, mocněji se přidrží ideálů národnostních? Zkušenost poučuje o pravém opaku. Trocha frází těžko nahradí prázdnotu v srdci. Silně vyvinutý cit národnostní kráčí rukou v ruce se zdravým, hluboce založeným citem náboženským, jak nás poučují nesčetné příklady z dějin. Přepřacovávat náhle katolické Čechy do Vídně přišedší na „pokrokové národovce“ znamená dávat je do svérací kazajky. Když však začal vycházeti ve Vídni katolický týdeník Čechoslovanský dolnorakouských „Pravda“, tisíce rukou po něm sáhlo s nejbížejší dychtivostí, jelikož list ten odpovídal všestranně tužbám českých vydědčů. Katoličtí poslanci čeští dne 16. t. m. vyslovili se proti našemu obeslání chystaného sjezdu katolíků rakouských ve Vídni. Poukázali přitom na štvavice protičeské ve Vídni a prohláseno, že na ten čas nelze s německými katolíky ani v kulturních požadavcích společně vystupovati, pokud tisícům duší v českých menšinách odpírají se služby Boží v jazyku mateřském. Tak zvedli naši poslanci vůči Vídni výstražný prst, který nutí německé křesť. sociály k nejvážnějšímu přemýšlení. Pánové ani nejmilejšími výmluvami nedokážou, že o duchovní potřeby Čechů vídeňských jest dostatečně postaráno. Zákon Božský i lidský v tomto ohledu mluví zcela zřetelně. A bude-li úsilí českých katolíků korunováno zdarem, pak přiměřeným rozšířením českých bohoslužeb posílí se český život ve Vídni víc než četnými tábory a protesty.

Dopis z Prahy.

Mrhání penězi poplatníků. Desetiletá deputace král. hlav. města Prahy vrátila se z výpravy do Polska opět do Prahy a pražskému poplatnictvu možno uvažovati o tom, jak malíčkost 30.000 korun, které na výpravu byly vynaloženy, za neutěšených nynějších časů bude obecním důchodům uhrazena. Nijak nechceme vytýkati, že by se snad na výstavu do Čenstochové v Polsku nebylo mělo jeti — stanovisko naše v této věci jest známé. Na výstavu mohl zajeti starosta s některým náměstkem, ježto starosta i náměstkové mají na reprezentaci veliké peníze, a nebylo by bývalo nutno, aby na chudé finance pražské bylo uvaleno vydání tak zbytečné, jaké vynaloženo na reprezentaci různých těch obecních starších Broží a Šeydů. Nikdo nemůže se zajisté ani dosti natázati, proč do Polska musilo jeti deset obecních starších na obecní útraty — proč nejeli ti pánové na útraty své vlastní? Reprezentovati obec, jakou jest Praha, má báti obecním starším zajisté ke cti, ale reprezentovati ji na vlastní její útraty, toť je trochu jinaké.

Mnozí Pražané se také dotazují, jaký že mělo účel právě v době nynější veliké finanční tísně vysílati do Polska obecní starší, kteří prohlásili, že na své útraty jeti nemohou? Bylo přece původně řečeno, že pojedou ti, kdož sami si cestu budou chtít zaplatiti, a bylo prý těchto obětavců několik; zejména chtěl prý tak učiniti sám starosta dr. K. Groš, dr. Vrat. Černý a dr. Krouský. Oběma dříve jmenovaným pánům však se věc ta rozležela, když bylo vydáno heslo: „Ať to Praha zaplatí!“ a prohlásili, že tedy na obecní útraty pojedou také a jeli reprezentovati obec!

Věru nelze ani uvěřiti, jak zámožní obecní starší, kteří výpravy se účastnili, mohli s lehkým srdcem přijati každý 2500 korun na cestu Polska v době, kdy miserie obce pražské stala se pověstnou. Každý očekával, že aspoň někteří věnují tento obnos Ústí. Matici Školské nebo jiné národní obranné jednotě, ale chyba lávky! Páni si peníze nechali jako dar. Inu, vždyť přece jde o peníze pražských poplatníků, a z cizího krev neteče — — —

Moloch Prahy. Nelze již pochybovati, že dům, který jako reprezentační stavěl nyní „vůdcové“ pražského občanstva, bude opravdovým molochem Prahy. Srovnáme-li obnosy, jež původně byly na dům požadovány, s obnosy, kterých se nyní vyžaduje na dostavění obecního nebo-li reprezentačního domu pražského, pak musíme sprásknouti ruce nad hlavou, neboť něco podobného doposud ani v Čechách nebylo. Doposud jest všeobecně známo,

že náklad na stavbu této famosní budovy pražské neměl převyšovati 2,600 000 korun. A jest zajisté v živé doposud paměti, že 24. března t. r. bylo oběma obecním starším oznámeno, že celkový náklad bude činit „asi“ 6 milionům korun! To všecko však převyšuje prohlášení, které v poslední schůzi sboru obecních starších učinil Václav Štěpánek, a na které nikdo neodpověděl, poněvadž odpověděti nemohl, že celý náklad na obecní dům a Pražské brány v Praze bude činit 10 milionů!

Co podobného nebylo by věru možno nikde na světě; totéž možno pouze v Praze, kde voličstvo obecních výtečníků dá si všemožně líbiti a ke všemu měří. Ze všech pražských reprezentačních budov ani na jedinou nebylo vynaloženo tolik peněz, jako na reprezentační dům, který bude dražší o 6 milionů korun nežli reprezentační budova Muszara krále Českého, a dražší o 3 miliony korun nežli obě stavby Národního divadla, budova vyhořelá a nyníjší. Ba ohromná a reprezentační budova Rudolfiny v Praze byla taktéž lacinější o 6 milionů korun! „A kdyby aspoň zůstalo při těch deseti milionech korun!“ povzdychne si tak mnohý při čtení těchto závratných překvapení — Ale ještě asi nezůstane! Ještě asi bude nutno vyslechnouti dodatky na náklady další, na vnitřní výzdoba a podobné!

Jak stavěli v Praze v první polovici dvacátého věku, na to potomci tak hned nezapomenou!

snahy českonacionálních agitátorů. Velkoměsto má nemalou přitažlivost pro českého dělníka a miska i v budoucnosti desetitisíce pro německví, jestliže početilá agitace nebude stavěti mezi oba národy děličí stěny nenávisť a nebude dělati naše nepřátele z těch, jež získati chceme. Tisíce přistěhovalců, kteří z polovice již se německví přiblížili, jsou opět na své češství připomínáni a naplňováni nenávisť proti všem Němcům, tisíce Čechů jsou imunizováni proti přitažlivé síle německé většiny, tisíce hlav, skoro již získaných, je německví opět ztraceno — to jsou tak asi účinky Švechatu, Hernaleu a Medlika.

Z toho každý lehce pozná „spravedlivé“ cíle rudého německého tisku. „Arbeiterzeitung“ dává německým nacionálům velice šikovný návrh, jak by se germanisace dolnorakouských Čechů prováděla neúčinněji. Projevuje bolest nad tím, jak německým klackářstvím tisíce českých hlav jest odvráceno od „asimilace“ (vlastně germanisace). Ač mluví ústřední orgán německé soc. demokracie v rukavičkách, přece jest zřejmé patrné, jaká jest jeho touha. To jest odměna za to, že statisíce českých dělníků z Vídně, Čech, Moravy Slezka a z jiných míst tak dlouhou dobu plnily bezednou rudou pokladnu vídeňskou těžce vydělanými groši.

Příliš ostrý pepř německí soudruzi nasykali svým článkem do polévky soudruhům českým. Proto se musilo aspoň něco formálního a nás proti tomu učiniti. Soc. demokratický poslanec Hudec dne 17. t. m. v „Právu lidu“ napsal, že ústř. orgán něm. soc. demokracie rakouské odhaluje konečně nezakrytý své levý. „Arbeiterzeitung“ liší se od germanisačních snah a úsilí ostatních německých stran jen taktikou a mluví nezastřeně o „národnostním nebezpečí“, spočívajícím v „cizích přistěhovalcích“. Prý článek ten vyvolá v soc. demokracii české veliký rozruch a bude zníti jako signál na poplach.

I ne, p. soc. dem. poslanče! Vždyť má vaše vedení své poddané tak vycvičené v poslušnosti, že poslechnou na slovo, co jim „Právo lidu“ rozkáže. Poplatníci soc. dem. kašy naučili se už dávno mysliti moskem redaktorů „Práva lidu“. Vaši soudruzi každou chvíli dovedou ochotně na mnoha místech krvaviti lebky vlastních krajanů pro různost soc. názorů. A teď že by se najednou bouřili přes hlavy svých vůdců proti nespravedlivému stanovisku „Arbeiterzeitungu“? Vykřikli jste něco, protože jste byli právě pro ten okamžik nuceni. Ale všecko se srovná s vídeňským vedením hodně dobrácky a šosácky znovu. Známe už ty neškodné rachejtle. Tak dlouho soc. demokracie ve Vídni měla obrovský vliv! A co důkladného vykonala pro tamější velikou českou menšinu? Po tak dlouhé době, po tolikém „třibení“ názorů o rovnocennosti národů tak ubohý výsledek! To jest hotový bankrot ohlašováné reformy záležitostí národnostních. „Mezinárodní“ vedení soc. demokracie se ukázalo najednou ve Vídni šovinisticky národním, zcela nespravedlivým k dělnictvu národnosti české.

Politický přehled.

Před ohlášenou konferencí předsedů klubů konala se v úterý ve Vídni schůze parlamentární komise Slovanské jednoty. Po delším jednání bylo usneseno, že slovanská Jednota zůstane i na dále v odporu proti dnešnímu vládnímu systému. O taktickém postupu Jednoty bude rozhodnuto až po svolání říšské rady. Strany v Jednotě zastoupené účastní se konference svolané dr. Glabiňským, nevzdávají se však svého stanoviska. Slov. Jednota rozhodně protestuje proti pronásledování Čechů a Slovanů ve Vídni a Dol. Rakousích a žádá vládu, aby pronásledování tomuto učinila přítrž. Zároveň vyzývá se vláda, aby co nejdříve svolala zemské sněmy a ponechala jim dosti času, aby mohly své povinnosti řádně dostáti. Usnesení toto bylo učiněno jednomyselně. Jen čeští radikálové hlasovali proti účasti na konferenci svolané drem Glabiňským. — Něm. křesťansko sociální strana usnesla se také konference se účastniti z toho důvodu, že vždy hájila stanovisko, že důležité záležitosti občodné politické a hospodářské mají co nejdříve býti projednávány v parlamentě a že proto podporovati bude každý pokus k ozdravení poměrů v parlamentě. Usneseno postupovati společně s ostatními občanskými němec. stranami. Zůstává tedy německý „blok“ pohromadě i vzor zuřivé agitaci, kterou šidovští liberáli a německí nacionálové proti křesť. sociálům ve Vídni a Dol. Rakousích horečně rozvinují. Konference zahájena byla 17. t. m. odpoledne dr. Glabiňským. Porada točila se nejprv kol říšské rady, ku konci pak také jednalo se mnoho o sněmu království českého. Čeští řečníci vyložili usnesení slovanské jednoty, jež trvá v rozhodném odporu proti nyníjšímu vládnímu systému. Dr. Šusteršič doplnil výklady čes. řečníků prohlášením, že po usa-

vení říšské rady není vlastně obstrukčních stran, poněvadž uzavřením říšské rady obstrukce dosáhla svého cíle, totiž skončení zasedání letního období a není tudíž vhodné ani včasno dotazovati se a žádat prohlášení, bude-li či nebude-li se v obstrukci pokračovat. Českými lidmi odsouzeny tu německé štvance proti české v Dol. Rakousích. V této věci ujal se slova i dr. Lueger, který pravil, že Češi mohou do Vídně přijíždět bez obavy, sám že osobně ručí za jejich bezpečnost, pokud prý se nedělá stranická politika. Hájí-li Češi český ráz Prahy, nemůže se Němcům míti za zlé, že hájí německého rázu Vídně. Pouliční štvance však proti Čechům neporádá jeho strana, nýbrž jiní, a účel toho všeho lze vyčísti z Neue Freie Presse. Jest to vlastně agitace proti straně křesť. sociální. Němci kladli v poradě této důraz na opětne a krátké projednání jazykových předloh. Výsledkem této úterní konference bylo přijetí návrhu, aby dr. Glabiňski byl pověřen vyjednávat dále. Všecko jednání vedlo se klidně a věcně. Potěšitelným jest, že roztrpčenost a rozdrojenost mezi stranami slovanskými byla odstraněna, že jsou zase všichni v jednom šiku Slovanské jednoty a že jest oprávněna naděje i na součinnost s Rusy.

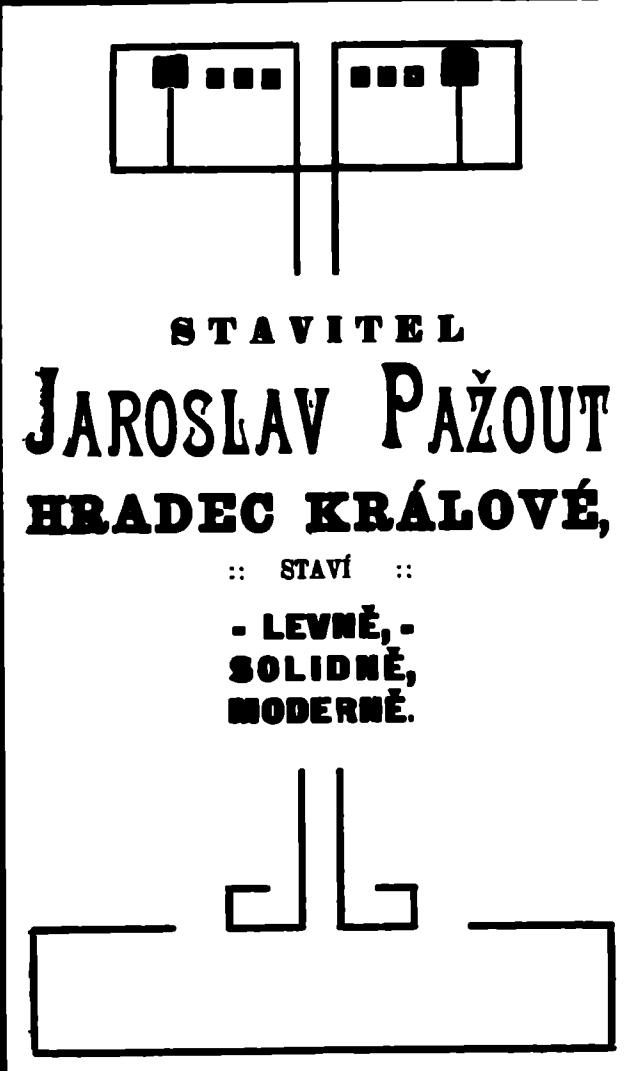
Posl. dr. Glabiňski minister. předsedovi bar. Bienenrthovi sdělil výsledek konference předsedů klubovních. Pravil, že konference vyslovila se pro svolání říšské rady a dělnost sněmovny poslanecké. Co se týče doby svolání, nebylo docíleno jednotného názoru, ba jednotlivci vyslovili se přímo proti svolání sněmovny v září. Bar. Bienenrth odpověděl, že vláda spatruje v zjednání dělnosti parlamentu první svůj úkol. Nic nemůže zvýšiti více vážnost lidového parlamentu, než práce jeho pro hospodářské povznesení a sociální potřeby lidu. Vláda přeje každé snaze, která se nese za tím cílem a bude ji upřímně a účinně podporovati. Baron Bienenrth vyčká usnesení ministerké rady, sdělí je pak posl. dr. Glabiňskému, by mohl se další kroky zaříditi pro zajištění dělnosti sněmovny pro příští zasedání a vyrovnání protiv.

Otázka krétská straší dále. Velmocí pošlou tedy své loďstvo ke Krétě, jednak aby zabránily přijezdu tureckých lodí ke Krétě, ježž obyvatelstvo by přítomnost lodí tureckých klidně nesneslo, jednak chtějí velmocí donutiti Krétany k povolnosti v záležitosti řeckého praporu, ježž totiž vztyčili v pevnosti kanejské. Došlo již i k potyčkám mezi Krétany a četníky. Kréťané jednají vzor všem radám velmocí dle svých přání, čímž situaci zbytečně stěžují. Správní komitét krétský složil přísahu věrnosti řeckému králi Jiřímu. Velevlasci velmocí unesli se zakročiti u Porty, že v záležitostech Kréty nemá se obracet na Řecko, nýbrž na velmocí. Řecko proti Turecku prohlašuje, že v záležitostech krétských není povinno dávatí Turecku vysvětlení. Nyní mají slovo velmocí.

V Maroku se bojuje dál. Sultán marocký Muley Hafid chce s Kabyly vyjednávat, aby zastavili nepřátelství proti Španělům. Muley Hafid musí prý dáti Španělsku náhradu, poněvadž škodu, již utrpěli Španělé, zavinili jeho podání.

Z činnosti katol. spolků.

Slavnost svčecí spolkového praporu v Králově Dvoře n. Lab. vydala se nad očekávání znamenitě. Ač pokrokovými hlavami šířeny byly různé vyhrážky, že za žádnou cenu nesmí se připustiti, aby v našem městě pořádána byla katolická manifestace — kterou oni nazvali provokací — přece stavovská hrdost našich lidí shromáždila ohromné šiky k imponujícímu průvodu. Souseďní bratrské jednoty se svými prapory dodaly zevnějšího lesku a pestrosti. Viděli jsme tu četné zastoupené holohlavské (s praporem), novopacké (s praporem), novobýdžovské (s praporem), náchodské (s praporem), sobčické taktéž s překrásným praporem i královéhradecké. Deputací účastnili se: Hofice, Lázně Bělohrad, Lomnice n. Pop., Lanžov, Jaroměř, Koclétov, Oubislavice a Stará Paka. Z místních spolků a společenstev nestyděly se za nás: spolek vojenských vysloužilců, trubkářů a obuvníků, všechny s praporem. Slavnostním řečníkem byl vldp. Ant. Kaška, děkan v Kostelci n. Orli. V široce založeném a hluboce prostudovaném kázání slovy prostými, ale pádnými ukázal na význam praporu vůbec a pro katolický spolek zvláště. Opravdové pohnutí všech posluchačů budil mu odměnou. Prapor posvěcen byl a odevzdán praporečnicku vesp. dr. Frant. Reylem. Odpolednímu koncertu přítomno bylo 1300 lidí dospělých. Mezi koncertem přítomnou mládež k cíli akci povzbudili: sl. L. Kosařová a p. Orlický, dospělými bouřlivě applaudován p. dr. Myslivec, který ukázal u nás opět vynikající technický talent. Strany pokrokové pořádaly dopoledne na náměstí veřejnou schůzi lidu, na níž z pozvaných řečníků vystoupila se jen sl. Kadeřábková, ježž slova větrem daleko odnášena byla, tak že málo poučen byl nepatrný hlouček neproletářů. Agilní práce a ho-

STAVITEL
JAROSLAV PAŽOUT
HRADEC KRÁLOVÉ,
:: STAVÍ ::
- LEVNĚ, -
SOLIDNĚ,
MODERNĚ.

Obrana.

Rudí přítelíčkové našeho národa. Přední žurnál německých soc. demokratů rakouských „Arbeiterzeitung“ dne 15. srpna t. r. napsal v příčině proti českých štvanců vídeňských:

„Český národ dodává každoročně tisíce svých příslušníků do německého území. Jelikož přistěhovalci velice brzo splyvali v německé jazykové společenství, ztratil český národ v posledních desetiletích statisíce svých příslušníků. Následek je, že Češi se snaží posilovati národnostní vědomí svých menšin v německém území, aby zamezili jejich pohlcení německým národem. Zápasí-li však Čechové o své hlavy, zápasí Němci o svou půdu. Němec vidí, jak v něm městě sílí cizí myšlenka a obává se, že jeho německý domov stane se sporným předmětem dvou svářících se národů. Němec ví, že již mnohé německé místo v Čechách a na Moravě stalo se dvojjazyčným, až konečně německé obyvatelstvo bylo cizími přistěhovalci majorisováno (převýšeno) a zatlačeno do postavení bezmocné menšiny. Jest pravda, že počet, síla, kultura a bohatství německého národa nestává se tím menší, když vedle něho v téměř městě žijí a bydlí také příslušníci druhého národa. Avšak žádnému Němci nemůže býti lhostejna představa, že jeho německé rodné město zcela nebo částečně stane se majetkem jiné národy... Náslonosti vůči Čechům v Dol. Rakousích jsou německví škodlivé, poněvadž Čech může býti pro německví získán poněkud jen v smírném obcování s německými sousedy. Dětsinské štvance proti českým letním slavnostem a českým výletům střížily jistě národní asimilaci (přizpůsobení, připodobnění) menšiny a zvýšily její národnostní sebevědomí mnohem více než všechny

rečná snaha po sebevzdělání sjedná nám ještě více pody na žhavém Královédvorském. Nuže, přátelé, jen vpřed za praporem, který znamenají vám sílu organizace, vítězství katolicismu a pravou svornost, rovnost a bratrství! V neděli ukázali jsme, že nešíváme, ale žijeme. V Hradci na shledanou! — Zdať Bůh!

Loučky. Po dlouhé době konečně i v osadě zdejší ustavena katolická organizace. Schůze byla dne 8. t. m. a účast vzorů velmi velká — na 300 osob. Přednášel p. Vl. Jelínek, učitel z Břevnova a dp. katech. Roudnický z Prahy. — Členů dosud přihlášeno 110. — Doufáme, že brzo to přivedeme na slušnější číslo — 500. — Založena organizace beze všech zlých úmyslů. A zde krátce podáváme těm, kdož mají strach či hněv, svůj program: Nechceme bojů občanských, nechceme a nebudeme štvát; kdo dobrou uzná org naši a přistoupí, rádi jej přijmeme. Násilím nikoho lákati nebudeme. Tak jako jsme nikomu neškodili, pokud jsme organizace neměli, tak rovněž — jsme opět titíž lidé — nechceme škoditi. Mějž si socialista, pokrokař atd. organizaci svoji, ale buď pamětliv: „Svobody kdo hoden, svobodu zná vážit každou“; a proto, kdo chce svobodu pro sebe, tedy přej tuto i katolický smýšlelým lidem. — Že nám bude spíláno, čekali jsme. Pravíme ještě jednou: Bojů nechceme, štvátí nebudeme, ale — počne-li proti nám zbytečný boj, jak brozeno, také se nedáme. Tolik těm, kdož mají s katolické organizace tak velkou hrůzu.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4% až 4 1/2% dle výpovědi.

Veškeré půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Vyznamenání jsou: p. Matěj Dušek, b. notář, prof. náboženství na c. k. gymnasiu ve Vys. Mýtě ve výsl., jmenován čestným konsist. radou; p. Jos. Matoušek, vik. sekretář a farář ve Skále, jmenován správcem vikariátu Lipnického; p. Petr Šimek, farář v Libčanech, obdržel Expositorium canonicale; p. Jos. Šmejkal, administrátor děkanství v Nov. Bydčově, p. Vinc. Šetina, kaplan v Nov. Bydčově, p. Frt. Hrubant, kaplan v Třebechovicích, p. Leop. Sokol, vikarista v Hradci Králové, obdrželi konsistorní uznání. — Ustanovení jsou: p. Josef John, farář ve Forstě, za faráře do Bernartic; p. Frant. Okrouhlický, farář ve Vraci, za děkana do Kopidlna; p. Ludvík Jelínek, administrátor, za faráře ve Skubrově; p. Frant. Jandík, exposita v Zárově, za faráře do Hradištku; p. Jos. Chaloupka, katecheta v Nám. Brodě, za katechetu do Chotěboře; p. Jos. Forman, katecheta v Chotěboři, za katechetu do Německého Brodu; p. Em. Kašpar, kooperátor v D. Libčavě, za koop. do Schwarzenhalu; p. Stanisl. Kordule, kaplan ve Smidarech, za kapl. do Hořic; p. Frt. Houdek, kaplan v Hořicích, za kaplana do Hrochova Týnce; p. Jos. Šumal, koop. ve Mlýně, za kaplana do Rostok; p. Jan Ježek, neomyta, za II. kaplana do Hořic; p. Jan Medek, neomyta, za kaplana do Golčova Jeníkova. — Zemřel p. Jos. Vejfel, (V Vlnu.), bývalý farář Moravanský, v Pardubicích, † 29. července (naroz. 1829, vysv. 1854). — Uprázdňená místa: Forst, fara, patron. Frant. Kluge, od 1. srpna; Vrsoč, fara, patron. dědic hrabě Ervina Schlicka, od 1. srpna 1909.

Narozeniny Jeho Velikemstva byly v Hradci Králové oslaveny obvyklým způsobem. Večer před slavnostním dnem hrála vojenská hudba. Ráno 18. t. m. o 10. hod. sloužil Jeho Exc. nejdp. biskup pontifikální mši sv. s četnou assistencí za přítomnosti kapituly, četných zástupců vojska, státních, samosprávných a školařských úřadů. Na kůru přítomně provedena Treglerova mše do D-dur. — Na louce před Střelnici postaven nádherný polní stan, kde sloužil za přítomnosti celé garnisony mši sv. vldp. vojenský kurát Suchánek, při čemž ozývaly se slavnostní signály a salvy. Po mši svaté nastalo defilování před místním velitelem, brigádníkem p. Křitkem. Z domů hradeckých vlálo mnoho praporů v barvách národních a císařských.

Ze schůze městské rady dne 16. srpna 1909. Panu Karlu Peerovi uloženo se jakožto majiteli domu čp. 253, by vodu odkapní a odpadní ze studně do příkopu okresní silnice neodváděl. — Vzata bylo na vědomí, že p. Frant. Peškovi, majiteli domu čp. 427, nebyla udělena koncese ku výčepu vína. — Českému pracovnímu sboru v Praze zašle se obvyklý příspěvek. — Vzorok mosaikové dlažby, zaslaný okresním výborem, postoupí se technické kanceláři. — Žádost c. k. vojenského stanišního velitelství za zavedení elektrického osvětlení do budovy býv. jezuitské koleje a voj.

nemocnice postoupí se technické kanceláři ku podání správy. — P. M. Jarému povoleno se za obvyklý poplatek otevřít hostince v domě čp. 76. přes policejní hodinu. — Pp. Ant. Kvasničkovi, měst. officialu, a Jos. Samkovi, důchod. adjunktovi, uděleno 5denní dovolená za příčinou účasti se výročního sjezdu „Jednoty samosprávných úředníkův obecních a okresních“, konaného ve dnech 21.—23. srpna t. r. v Klatovech. — Uděleno se povoleno ku přístavbě dílny truhlářské při domě čp. 354 v Pospíšilově třídě p. Václ. Součkově. — Firmě Bromovský, Schulz a Sohr povoleno se ukládati části konstrukcí mostních na pravém břehu Labe při novém mostě Mláčském. — Výkaz činnosti policejní stráže v měsíci červenci t. r. byl vzat na vědomí.

Bezplatný kurs o rychlých způsobech poručování porušeného mléka a masek a demonstracemi a prakt. cvičeními hodlá uspořádati ku konci měsíce srpna p. O. Zeman z Jaroměře při měst. prům. museu v Hradci Kr. Kurs určen jest hlavně pro živnostní potravní a policejní orgány dozorců. Přihlášky přijímá ředitelství měst. průmyslového musea a knihovnick. musejní budovy.

Pochvalné uznání. Zemský výbor král. Českého vzal ve své schůzi dne 2. července t. r. konaně s uspokojením na vědomí zprávu o působení městského průmyslového musea v Hradci Králové a usnesl se vysloviti správnímu výboru pochvalné uznání za horlivou činnost, zvláště pak za zabezpečení brzkého postavení nové, účelné musejní budovy.

Na katolický sjezd darovali: po 50 K: J. Milost nejdp. Method Zavoral, opat Strahovský; Magre Dr. Jos. Burián, kapitulní děkan na Vyšehradě. — Po 20 K vsdpp.: Magre Fr. Srdínko, kapitulní probošt ve St. Boleslavi; Fr. Vaněček, kanovník na Vyšehradě. — Dp. Ed. Kasal, duchovní správce v New Hradci v Sev. Americe, diecézní hradecký (z Polné) K 49 02. — Vldp. Karel Jedlička, farář v Libáni 8 K. — Po 6 K vsdpp.: Dr. V. Mikolášek, farář v Markvarticích; Stan. Kosaň, katecheta v Chradimě. — Vldp. Fr. Kutnar, farář v Pilníkově 5 K. — Vldp. Jos. Mikolášek, farář v Mladějově 4 K. — Vldp. Václav Petřík v Mlásovech 2 K. — Zaplat Pán Bůh!

Vypsání cen. Umělecko-průmyslové muzeum v Praze vypisuje ceny na následující práce: 1. Bonboniera stříbrná, tapanon prací zdobená; prodejní cena 50 K. I. cena 200 K, II. cena 150 K, III. cena 80 K. 2. Rační zrcátko toaletní ze dřeva, řezbářskou prací ozdobené, ne delší 30 cm. Prodejní cena 50 K. I. cena 200 K, II. cena 150 K, III. cena 80 K. 3. Vývěsní deska návštěvní pro slatky, dřevěná, vyzdobená prací lakýrnickou. Velikost 200×80 cm. I. cena 250 K, II. cena 180 K, III. cena 100 K. Dodací doba do 20. listopadu. Vše bližší na vývěse v čtárně průmyslového musea v Hradci Králové.

Nejstarší česká elektrotechnická továrna Fr. Křižík v Praze-Karlíně. Ač není tomu plných 20 dní, co zmíněná fa zahřídla zde svoji technickou instal. kancelář, jeví se činnost její na všech stranách města hlavně stavbou rozsáhlé sítě elektrovodné, mimo níž jí byla takéž zadána dodávka veškerých elektr. strojů a přístrojů pro zdejší městskou elektrárnu a provedení veřejného osvětlení. Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veškerých podniků a závodů průmyslových. — Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, veškeré měřicí, počítací aparáty, obloukové lampy vlastního systému, přístroje rozváděcí, vypínací atd. Zvláštní oddělení na výrobu osvětlovacích těles. Kancelář a sklady fy jsou v Palackého třídě čp. 359 vedle Grandhotelu. Zástupce fy a chef kanceláře p. inž. Boh. Procházka.

Výstavka prací chovaneč letního hospodářského kursu v Opočně pořádá se v neděli dne 29. srpna t. r. Otevřena bude od 9. hod. dopol. do půl 3. hod. odpol. v místnostech smírní hospodářské školy.

Mistrovský kurs pro truhlářství mábytkové pořádán bude v technologickém museu v Praze od 30. září do 20. listopadu 1909. Žádost o přijetí do kursu přijímá do 20. září technologické muzeum v Praze. — Bližší podmínky ohledně kursu na vývěsní tabuli čtárně průmyslového musea v Hradci Králové.

Za příčinou čišťení úředních místností nebudou se v c. k. berním a soudním depositním úřadu královéhradeckém dne 23. a 24. srpna poníže ani přijímati ani vydávati.

Pan dr. Loskot na protiklerikální manifestaci. Plakáty protikatolického truesjezdu na nárožích královéhradeckých osamují v pořadí přednášek řeč p. Thdra Loskota. Není to poprvé, co tento odpadlý kněz ve službách volné myšlenky koná přednášky, plné nespravedlivosti ke katolické církvi a jejímu učení. Je to snad jeho touha splnit to, co pokorně aliboval krátce před svým odpadem v listech, zaslaných svým církevním představeným v dubnu r. 1907. Tak v listě, zaslaném biskupskému ordinariátu královéhradeckému se dne 24. dubna 1907, aliboval p. Loskot: „Doufám pokorně, že moje práce podají důkaz, že můj

dovolená Nejdůstojnějším Biskupským Ordinariátem nebyla poskytnuta marně.“ Stejným způsobem zahřívá se p. Loskot v listě, který zaslal vdp. gen. vikáři dne 4. dubna 1907, že jeho práce a stadium, k němuž již zvěčnělý njdp. biskup mu poskytl dovolenou, nevzní nadarmo. Co se tkne ohlášeného předmětu jeho přednášky na provozačním sjezdu volnomyšlenkářů, předem již víme, že vznešený církevní názor na ženu je rozhodně jiný, nežli ten, jež uplatnil p. dr. Loskot v praktickém životě. Soudní lidé s jistotou učiní si náležitý úsudek o pevnosti a ceně zásad p. Loskota, jenž stačilo jen několik měsíců od pokorného jeho ujištění k tomu, aby odpadl a zameškal dosud zastávané své smýšlení církevní za zásady přímo protikřesťanské. Do pokrokového tábora takový charakter se ovšem hodí!

Úmorné vedro panovalo v úterý a ve středu, kdy dostoupil teploměr 32° R. Pod žhavým dechem slunce zrovna se únavou potáceli pilní pracovníci na polích. V úterý před 9. hod. večer přihlázela se bouře s lijákem, za níž sjel blek do telefontní stanice č. 2. firmy Kresa a Bernard na regulačním rayonu labakém v Hradci Králové a všecko tu rozmetal. Za nejprudšího lijáku vojenská hudba klidně městem procházela (předvečer císař. narozenin) a s rachotem broma závodila... Bouře nečinila jinak škody žádné, ba naopak spráhlá země vydatně napojena.

Vld. duchovenstvo z polit. okresu královéhradeckého upozorňuje, že přátelská výzva renomovaného závodu p. císař. rady J. F. Langhause dosud platí pro ty pány, kteří do této chvíle nemohli závod v Hradci Král. navštívit. Račtež tak učiniti všichni, poněvadž v tomto případě nejedná se o žádné Vaše výlohy. Jest nyní potřeba, aby se tak stalo v čase nejkratším. Bude to pěkná upomínka na rok sjezdový!

Černilov. (Různé slavnosti). Slavnost porciunklová, jež letos připadla v začátku žní, shromáždila přece množství účastníků, kteří přispěchali opět poslechnout po dlouhé době oblíbeného řečníka a kněze faráře vřetovického dp. Jos. Mynářka. Jež nadšenými slovy v řeči své poukázal na zvláštní čtenosti sv. Otce Františka. Účastníků stolu Páně bylo 320. — O pouti sv. Štěpána kázáním reuim, novokněžským požehnáním a slavnou mši sv., před níž kazatelem byl farář dp. Mynářka, ku všeobecné radosti potěšil osadu bývalý čestecofy kollaturník zdejší vp. K. Sovák. Byl to den požehnaný. — Minulou neděli pak přednášel v Jednotě naší náš čestný člen dp. farář vřetovický. Vybral si nanejvyšší časové thema o křesťanství a mistrně srovnával je s pohanstvím vůbec a novodobým zvláště. Úchvatnými slovy líčil v sále přeplněným posluchači působení obou, šílenou činnost nepřátel Božích v naší době, jaké v podobné slobě ani nejstrašnější doby bezbožské nevykazují. Na řeč tu tak snadno nikdo nezapomene, kdyby slyšeli ji, nedím vlažní katolíci, ale i zarytí soupeři Boží; bez účinku ani u nich by nezůstala. Při výzvě k ostratitosti a šivotu odhodlanému kauly s očí slzy i mužům otužily. — Posly velké k boji těžkému, neodvratnému dodal jste nám, důstojný pane. Pán Bůh Vám odplat, na shledanou! — Na sjezd dostaví se Černilovsko v množství velikém, přijde v průvodu s praporem a svou hudbou. — Zdať Bůh!

Delmo-Černilov. (Svěcení zvonu, dar). O pouti černilovské hostila malá naše dědinka celé množství svých přátel. Velký průvod s praporem katol. národní jednoty zavítal k nám ke 3. hod. odpoledne. Velký zástup lidí vyšel jim v ústřety a družička Hlavova pěknou promluvou uvítala je a podala vdp. světiteli skvostnou kytici. Po promluvě vdp. děkana měl řeč mocně působící o významu zvonn dp. farář Jos. Mynářka; všichni s napětím poslouchali milovaného kněze a hluboko v paměť vstoupili sobě každé jeho upřímné slovo. Na to posvětil vdp. vikář J. Seidl za asistence dp. faráře Mynářka a dopoledního celebranta vp. K. Sováka zvonek, pořízený nákladem dobrých občanů, promluvil k nim o důležitosti a záslužnosti jich činu ve dnech našich, načež družička Menclova velice pěkně pronesla slova díky a rozloučení. Při prvých, jasných a krásných zvucích zavěšeného zvonu nesla se poprvé k nebi společná modlitba „Anděl Páně.“ — Při následujícím, opravdu umělem koncertu kapely p. Vanického rozptýlila se srdečná zábava, jež potrvála až do pozdních hodin večerních. Bodm osadníci dolno-černilovští na oslavu svého krásného dne věnovali jednotě černilovské 10 K. — Čest a díky jim!

† Adolf Bauer. Dne 12. srpna povolal Pán k sobě věrného sluhu svého Adolfa Bauera, bisk. vikáře traktu semilského, bisk. konsistorního radu a faráře v Loučkově. Zesnul v 43. roce svého věku a v 18. roce svého kněžství. Pohřeb konán dne 16. t. m. Zpráva o předčasném úmrtí zaslaného kněze, jehož oplakává stařícký otec, vyvolala veliký zármutek mezi všemi, kdož ho znali. Zesnulý byl knězem velice bystrým a horlivým. Má veliké zásluhy v organizační práci diecése litoměřické, zejména se horlivě o sjezd královéhradecký, agitoval pro četnou účast. V prostřed nejšilejší práce vložila na něho ledovou ruku smrt. Bůh s jistotou věrného svého sluhu v nebi hojně odmění. Ave, anima pia!

Zákas přístupu mezi agrární do-
rost! Pan Marbous zahasoval mi včerejš při

schází v Mezihří dne 13. června 1909 přístup mezi agrární dorost. Pane Markalouse, kdybych Vám chtěl dát odpověď právní, musil bych říci, že nesnáte státních základních zákonů a zákona společného, který zakazuje přístup do schůzí osobám ozbrojeným — na př. c. a k vojsku. Je divno, že mluvíte pořád o „pokroku“ a ani toto nezámíte! Chci však tuto otázku probrati se stanoviska výchovy a proto táži se Vás: Proč jste mi zakazoval přístup mezi agrární dorost? Zde jest dle správné logiky dvojitá možnost a sice: 1. Buďte považujete agrární dorost za nedobrý a bojíte se, abych se od něho nepokazil, anebo 2. považujete činnost agrárního dorostu za pochybnou a bojíte se, že by nesnesla řádné kritiky! — Ať jest to již tak či onak, dal jste sobě a agrárnímu dorostu velice nepěkné vysvědčení. Sennai jsem, že o reformě hospodářsko-společenského života máte sotva ponětí. Sdělím Vám, k jakému cíli pracovali jsme ve spolku absolventů, dokud jste nepřišel mezi nás se svojí pošelilou kastovní politikou — signální-makulárně. Trojili jsme jeden přátelský celek bez ohledu na majetkové poměry anebo náboženské vyznání toho kterého jednotlivce, což jest korunou výchovy hospodářsko-společenského života. Ke schůzím zvány byly všechny vrstvy lidové proto, aby každý svoje zkušenosti mohl ve schůzi přednésti a vzájemně se poučiti i dorozuměti. Aby i ten, kdo není zvyklým veřejně vystupovati, mohl svůj názor ve schůzi přednésti, rozdány byly vždy za tím účelem prázdné listky, na nichž P. T. účastníci své názory, úsudky a dotazy napsali, aniž by musili veřejně vystupovati (Mimořádně připomínám, že za celých 8 let veřejné činnosti při spolku absolventů nikdo proti mé osobě tak bezohledně a pošelile nevystoupil jako p. Markalouse dne 13. června 1909 při schůzi agr. dorostu v Mezihří.) Uvádím zde některé písemné dotazy při schůzích spolku absolventů a svoje odpovědi na tyto dotazy: Které náboženství jest nejlepší? Odpověď: Nejlepší náboženství jest takové, které vychovává řádného charakterního člověka! — Jaká organizace byla by pro rolnictvo užitečnější: katolická či agrární? Odpověď: Pokud se týče hospodářských zájmů, má býti organizace jednotná, nemá však v takové organizaci řádná konfese býti snižována aneb znevažována. (Pane Markalouse, táži se Vás: Jsou to „klerikální“ odpovědi?) — Prosím o bližší vyvážení, co rozumí p. řečník pod slovem „náboženství“? Zda již to je náboženství, chodí-li člověk do kostela, ku spovědi, dává na očištné atd.? Odpověď: Chodění do kostela atd. jest náboženský kultus. Považuji za lepší, má-li člověk svůj duševní organismus uspořádán tak, aby v utrpení hleděl docíliti klidu raději v kostele a dobrých skutcích, nežli v alkoholu a surovostech. Dotaz: Kdo je lepší? Ten, kdo docela nic nevěří a správně jedná anebo ten, kdo plní povinnosti katolického křesťana a přitom je špatným člověkem? Odpověď: Plnit povinnosti katolického křesťana a býti přitom špatným člověkem jest věcí nemožnou, poněvadž plnit povinnosti tyto jest: žiti dle učení Kristova. Kdo by správně jednal a nevěřil v existenci Boha, podobal by se zahrádku, který přijde do krásné květnaté zahrady, kdy slunce avítl, zavřel by třeba smyselné oči a řekl: Toto vše vyrostlo a roste ve tmě; já řádného slunce nevidím! Fr. Krejzl.

Výstava v Kyšperku. Šestinedělní kurs kreslířský, pořádaný c. k. ministerstvem kultu a vyučování v době od 2./VIII.—11./IX. t. r. při měst. školách v Kyšperku, provázen bude ve dnech 5., 6., 7. a 8. září 1909 výstavou, která bude dokumentovati zásady a snahy nových směrů při vyučování kreslení jakož i výchovy k uměleckému citění. Kromě prací účastníků kursu vystaveny budou výkresy z různých škol jiných, pomůcky ku kreslení, kterých používáno bylo v kursu, odborná literatura, originální výtvoři umění ryzeho i aplikovaného, a to hlavně obrazy předních umělců českých, výrobky mor. zemědělské, školy k výtvarnému umění a koberců, lidové výšivky hlavně morav. a slovenské, umělecké plakáty a tisky. Výstava sledovati bude výběrem i uspořádáním co nejpečlivěji jak rozumnou metodu vyučovací tak vážné stanovisko umělecké a připraví zájemcům s řad učitelstva i umění milovným laikům mnoho cenné látky ke studiu. V kursu vyučuje a výstavu pořádá profesor c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Brně J. Netolický. — Současně přístupna bude všem návštěvatelům výstavy známá „Vojáčkova škola“ a lidová galerie.

Řeklil mezi německými a českými agrárníky. Německé strojní a mládež družstvo v Pilnikově nechává družstevní dům, parní mlátičku a ostatní stroje posvětit — český agrárník, poučen jsa „Venkovem“, „Čepem“ a „Havířkem“ (číslo 8.), by při takové myšlence padl do mdlob. Vždyť „klerikalismus je nepřítel“ — proto pryč se vším, co s náboženstvím souvisí! „Klerikalismus“ se volá — náboženství se mluví. Mnohý český agrárník, alyše o tom „upředenství“ německých kolegů, obrne nos a řekne pobrdlivě: „Ti jsou ještě moc posadu.“ Ba že jsou, mají totiž ještě peníze, jako je mvali naši předkové, dokud byli spásečníky, t. j. dokud dřeli na kostel. nestyděli se za práci a nedělali farianty. Německý sedlák hospodař v hornaté krajině, chudě půdě, za nepříznivých poměrů klimatických, za podmínek mnohem horších než český. A ku podivu! Dobře

si při tom stojí, kůže místo na bubnu — na měších. Ale on nevnímá filosofické záhady ani problémy náboženské, nýbrž zkoumá, co půdě jeho schází, aby jí to dal, přemýšlí, jak by hospodářství své zvelebil, by mu více neslo. Máje peníze, může si koupit všemožné pomůcky a nelituje na ně peněz. Zato byste u něj marně hledali parádní kočár, skvostné šatě, městský švihácký oděv, u deer závoj, vějíř atd. Najdete u něho odborné časopisy a knihy — Zoln, Dumasa, Mantegazzu, Menana, jichž se „Havířek“ ujmá, ovšem ne. Ti spásí jen českého člověka. Německý sedlák se nestydí jít v neděli do kostela a vytáhnout z kapes modlitby, jeho žena najde i ve všední den chvilku, že může odskočit na mši sv. Živnost při tom nezahyne. A snad právě to je příčinou, že se mu líp vede než českému agrárníkovi. Vždyť se tomuto vedlo také lépe, dokud se ho nechytila nevěra, a s ní ruku v ruce jdoucí fariantsví.

Do Pedrkomeš. Jest pravděpodobno, že velká část účastníků katol. sjezdu, kteří pojedou v neděli dne 29. t. m. asi o půl 6. hod. ranní zvláštním vlakem ze Staré Paky do Hradce Král., zůstane v Hradci na pondělí a někteří i na úterý. Nelze tedy za to mlti, že počet těch, kteří se ještě v neděli navrátí, dosáhne 300 osob. Proto nebude z Hradce Kr. do St. Paky v neděli večer zvláštní vlak vypraven, ale zařídí se vše takto: V neděli dne 29. srpna t. r. asi o půl 6. hodině ráno vyjede zvláštní vlak ze Staré Paky do Hradce Kr.; do vlaku toho mohou účastníci vstupovati též na Horkách a ve Velké Borovnici. Zpět pak z Hradce mohou účastníci tohoto vlaku navrátiti se obyčejnými vlaky buď v neděli nebo v následujících 30 dnech. Z Hradce Král. vyjede vlak k Josefově odpoledne o 2 hod. 23 min., o 5 h. 12 min., večer o 9 hod. 19 m. a dojede do Staré Paky: první o 4 h. 12 m., druhý o 7 h. 22 m., třetí o 11 h. 23 m. Cena lístku pro jízdu ze Staré Paky, z Horek a z Velké Borovnice do Hradce Kr. zvláštním vlakem a zpět obyčejným vlakem obnáší 2 K 16 h. Račte nyní ihned lístky u farního úřadu v Lomnici n. Pop. zakoupiti.

Slavnice u Litomyšle. Na svátek Nanebevzetí Panny Marie konala se u nás poutní slavnost Svatojiloménvá, kterou zavedl u nás v pověstí svatosti žijící vdp. děkan A. Dremš. Letos, jakož i po kolik již let oslavil slavnost naši vesp. probošt z Litomyšle Frant. Křivobílék mistrným proslovem a svým způsobem právě misijním o bdělosti katolické nad míru dnes nutné. Odpoledne pak konal týž vesp. probošt shromáždění terciářů místních a z okolí s obcovou sv. profese a promluvou o krásě duše čistě. — Dne 19. září t. r. obmění vesp. probošt v Litomyšli pořádati na poutní slavnost „Povýšení sv. Kříže“ na paměť 700letého trvání řádu sv. Otce Frant. Seraf. schůzi všech okolních terciářů. Kde i tato schůze měla se hojné účasti!

Rolnická škola v Kosteletě nad Orl. rozestla právě svoji čtrnáctou výroční zprávu, se které jasně je viděti, že ústav ten odpovídá plně účelu, za kterým jest zřízen, že vzorně jest veden a spravován. Pro ústav postavena jest účelná budova školní. Pro školní hospodářství účelné hosp. budovy, stáje, stodola, kůlna, sýpka. Kolem dvora jest školní zahrada, ve které upravena jest školka ovocná, zahrada solinářská, chřestovna, zahrada botanická, chmelnice a vinice. Dále se zahrada spojeno jest rozsáhlé pole skusobné a sad ovocný. Vyučování praktickému slouží dále vzorně zařízený a vedený statek školní. Žáci mají tu příležitost naučiti se všem praktickým výkonům hospodářským a k poznání toho, jak se zásady racionálního hospodářství, ve škole jim vykládané, v praxi prováděti mají. Chovanci přidržování jsou ku cvičení se v pracích těch, které jako budoucí hospodáři musí znáti a konati musejí, zároveň pak světem jim dozor na dělníky a veškeré výkony ve chlévě, jako vydávání a připravování píce, krmení, dojení a pod. O ubytování a úplné opatření chovanců jest postaráno řádným internátem ústavním. Náklad na celoroční vydržování 1 chovance obnáší 350—400 K. Školné se neplatí. Přijíždí školní rok počne od 1. října. Prospekty a výroční zprávy zaslá ředitelství školy zdarma, přijímají žáky, kteří nejméně obecnou školu odbyli a odpovídá na všechny dotazy. Vyučovací osnovu rozvržena jest na dva roky. Odporujeme rolnictvu tuto školu.

Z Kralup. Ve prospěch stavby českého sanatoria na Pleši u Dobříše zakoupila obec naše 100 losů. Bylo by si přáti, aby sdejší průmyslové závody podobně učinily a losy zakoupily.

Sennam míledar v prospěch pohorělých v Čechotíně. (Pokrač.) Kostelní sbírky: v Borové u Přibyslavi 5-50 K, v Poniklé 11-46 K, ve Voděradích 8 K, v Kosteletě Vrbatově 8 K, v Bílém Újezdě 8-06 K. Dohromady 34-01 K. K tomu dříve vykázaných 1061-42 K. Celkem 1085-48 K. Všem šlechterným dárám upřímě: „Zaplat Bůh machoněsobně!“

Kaple si tento opí:
Karel IV. jako křesťan a vlastenec.
Píse Jitř Sahaia, Cena 3 K.
Objednávky vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Sjezd.

Pro účastníky sjezdu je připraveno přes 1000 bezplatných lůžek v královéhradeckých církevních ústavech a školách, takže starost o nocleh nemusí nikoho od sjezdu odráti. Přihlášky musí se však státi aspoň 3 day před sjezdem.

Upozornění pro účastníky sjezdu královéhradeckého. Kancelář sjezdová nalézá se v Adalbertinu číslo dveří 2. Tam se veškeré dotazy vyřídí a možno tam obdržeti dodatečné legitimace do schůzí. Komu možno, nechť si legitimace opatří předem. Ubytovací kancelář jest v Adalbertinu č. dveří 1. Žádá se, aby přihlášky o noclehy učiněny byly pouze předem. Remise pro kola jest v Adalbertinu vedle seminářské zahrady, kdež možno za malý poplatek kola a motocykle uchoovati. — Bude vydána pamětní brožurka s programem sjezdu, plánu atd., již možno obdržeti za levnou cenu u ochotných prodevatelů zvláštními sjezdovými odznaky opatřených. Bez tohoto odznaku není žádnému dovoleno něco prodávati. Pokyny pořadatelů budí všemožně dbáno. Při návštěvě schůzí budí před vchodem vykázána legitimace. — Redakční místnost spravují katolických bude v redakci „Obnovy.“ — Rolníci, kteří přijedou povozy, mají pékné místo k postavení vozů u Borromea za zahradou. — Prapory možno uložiti v Adalbertinu v místnostech vedle sálu. Přeje-li si někdo plakáty a letáky, jame ochotni vše zaslati obratem. — Odporučíme hotel Adalbertinum, kdež budou pokrmy dobře připraveny a za levné ceny. — Právod do kathedrály sv. Ducha v neděli 29. srpna v 8 hodin ráno.

Pokyny účastníkům sjezdu se 43. ř. v. okresu. Účastníci z Policka n. M. a Hrobovska budou sedati v 5 hodin 48 min. v Červ. Kostelci, z Náchodska v 6 h. 3 min. ve Starkoči, z Novoměstka n. M. v 6 h. 12 m. v Čes. Skalici. Dobrušští a opočenští mohou noclehovati v Týništi n. O. a přisednouti ráno v 7 h. 3 m. na zvláštní vlak. Na trati Šev.-západní dráhy snížené ceny nebylo možno docíliti, na ranní vlak je za snížené ceny. — Krajský výbor.

Příchod do Hradce nechť si laskavě prohlédnou krásné umělecké práce kostelní. p. K. Zavadila v Palackého třídě.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hoavorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Sjezd katolických organizací a katolických spolků z okresů piseckého, vedňanského, mlíčovského a mirovického pořádan bude ve dnech 21. a 22. srpna v Praze. Městě Písku s následujícím programem: V předvečer slavnosti dne 21. srpna bude proslav a divadelní představení v městském divadle v Písku. Hrati se bude veselobra o třech jednáních od Antonína Lokaje „Rátová pouta.“ Druhý den 22. srpna o 8. hod. ranní seřazení průvodu u děkanického chrámu Páně; o 9. hod. dop. průvod na Malé náměstí k soše Panny Marie. U sochy bude slavnostní kásání a po něm mše sv. Při mši sv. bude účinkovati kapela p. A. Skalického. Po mši sv. průvod ke spolkové místnosti Svatojosefské jednoty a odezdání praporu. Odpoledne o půl 2. hod. seřazení průvodu u děkanického chrámu Páně, pochod s hudbou Jungmannovou ulicí a náměstím na ostrov, kde bude pořádan koncert.

Přijmy německého kancléře. Přijmy šl. Bethmanna-Hollvege po jeho jmenování říšským kancléřem značně stoupou. Jako říšský kancléř obdržel 100.000 marek, z čehož 64.000 marek připadá na reprezentační výdaje. Jako státní tajemník zahraničního úřadu dostává ročně plat 50.000 marek včetně 14.000 marek na reprezentaci, dále pak jako předseda pruského státního ministerstva 36.000 marek a 18.000 marek zvlášť na reprezentaci a konečně dostane k užívání v kancléřském paláci služební byt s úplným zařízením. Jenž dle číselných poměrů berlinských stál by 30.000 marek ročně. Celkový příjem říšského kancléře jest tedy 284.000 marek, tedy větší, než příjem anglického premiéra.

Většího nepřítelů nutno odraziti. Řádění německých šovinistů ve Vídni vyvolává úžas celého vzdělaného světa tím větší, že hrot ostří jeho obráceno jest proti kulturnímu spolku, jehož práce trvá již čtyřicet let, aniž by zábavy a vzdělávací schůze jeho kohokoliv podněcovaly a znepokojovaly. Vinou několika renegátů stávají se poměry v hlavním a sídelním městě říše neunesitelnými a pomalu bude pořekadlem a okřídleným slovem „pobožnostnou Vídň.“ Rozvoj českého žitvu tím ovšem zároveň nebude, ba naopak řada lidí indiferentních najde se demonstracího spěvu německých písní národní své soběvůdmi vlivem velkoměsta často už až mizel. — Neposorované však roste velký a nebezpečný nepřítel českým školám ve Vídni. Přes souvalé ú-

MOONNÍ ČÍŇ PÁMY KARLA MACHA

toky na spolek „Komenský“ a vzrůstající rozhořčení všeho lidu českého nestoupají dobrovolné přispěvky, jimiž se české školy ve Vídni a Lov. Rakouských vydrží, nikterak úměrné s úkoly, ba lze pozorovati právě v poslední době znatelnou jejich depressi. Měl-li by stav tento potrvati, rozvoj českého živilu byl by zastaven bez příčinné nepřátel. A tomu nelze připustiti: všichni, kdož rozhořčení jsou nad pronásledováním českého živilu ve Vídni, nechť pamatují, že protestem nejlepším a povinností samozřejmou jest vydatná podpora spolku „Komenský“ ve Vídni (III. Strogasse 45), jenž letos vydržovati bude pět škol obecných o 27 třídách, školu pokračovací o třech odděleních, dvě opatrovny a pět jazykových škol.

Školní knihy

de všech škol v Čechách
v nejhojnější zásobě

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

(Založeno r. 1862).

Správná Knihy též Seznamy
vydání. antikvární zdarma.

Vše se vyřizuje obratem. Telefon č. 17.

—————

Rothschildův „Rakouský úvěr. ústav“ měl za půlletí roku 1909 8.862.773 K dobrovolně doznatého čistého užitku, o 920.000 K více než loni: základní kapitál 120 mil. rentuje se 9 proc., jindy až 14 proc. Rothschildův Rakouský úvěrní ústav představuje ohromnou finanční moc: vydává rakouské a uherské korunové renty a peníze své má v několika obchodních a živnostenských bankách, ve společnostech na dobývání nafty, v petrolejových rafinériích, v továrně Škodově, v několika továrnách na stroje, v četných pivovarech, cukrovarech, ve Stabilimento, tecnico Triestino, v továrnách textilních, rychlostrojářských, chemických, kartonových, linoleových, kožených, na zpracování dřeva, v papírnách, v sladovnách, v pojišťovně „Providenti“, v továrnách na fezy, v módních dolech, v lihovarech, v továrnách na náboje, v anglické společnosti na zhouštění mléka, v austro-orientální obchodní společnosti a v kamenných lomech. Vídeňské listy podrobně přinášejí ve dlouhých sloupcích jména všech hospodářských podniků, které náleží v Rakousku a za hranicemi pod žeslo Rothschildova. A v Uhrách pracuje Rothschildův filiální úvěrní ústav, který s vídeňským konkuruje v milionech.

Proč soc. demokracie utiskovaným vrstvám nepomůže. Tolik slibů rostrousili soc. demokraté svým voličům! Tolik jest jich zvoleno do Říšské rady! A přece chudým vrstvám vede se stále hůře. Jaká tobo příčina? Protože vůdci soc. demokracie jsou židé a to namnoze velice bohatí. A žid proti židovskému kapitalistovi tak hned nebude, i když vidí, že by se lidu pomohlo, kdyby bursiáni tolik jmění pro budoucnost nehromadili. Kdo poroučí radé straně? Aron, Abraham, Dr. Adler, Arbeitel, Austerlitz, Beer, Berner, Dr. Berstel, Brod, Dr. Czech, Diamant, Dr. Ellenbogen, Dr. Fried, Freundlich, Dr. Harpaer, Dr. Ingwer, Dr. Karpeles, Dr. B. Kohn, Kohn, Dr. Morgenstern, Pick, Dr. Rosenthal, Rosenzweig, Dr. Schacherl, Schlesinger, Spielmann, Stern, Taub, Dr. Verkauf, Dr. Weismann atd. atd. A chceš miti jiný seznam židovských vůdců socialistických? Lasall, Marx, Singer, Barzilai, Blumenfeld, Blumenfuß, Hirschfeld, Hirschler, Hertaka, Hertafeld, Goldschmuck, Bernsteina, Jacobi, Krausenmic, Luzzatti, Landauer, Lederschuh, Meisner, Popper, Reinach, Veis atd. Sám žid, sám žid. A chceš vědětí vůdce „Volné školy“? Ofner, Heller, Jerusalem, Barth, Löw, Hocke, Licht, Fürth, Singer atd. Žid vedle žida. Kdyby židé upřímně s chudáky smýšleli, přestali by poukazovati na jmění církevní a mohli by ihned učiniti značnou nápravu obratem ruky; nejbohatší milionáři by mohli odpustit státům aspoň polovici dluhů, bursiáni a karteláři by mohli obrovské své výtěžky snížit na polovici a hned by byly věci nejpotřebnější lacinější. Ve Francii jmění církevní skonfiskováno, ale lid z toho nemá ani haléře. Proč? Poněvadž velkokapitalismus jest v rukou zcela jiných. Ať tedy poškodivěti tiak nebalamutí své čtenáře lícením ráje, jaký by nastal pod rudým velením, ať by církev bylo všech sebráno! Teď už i slepi prohlížeji chytré nastrčenou židovsko-socialistickou síť.

Vystěhovalectví z Rakouska. V roce 1907 vystěhovalo se z Rakouska do Ameriky přes

Terst 8893 osob, přes Bjeku 1975, přes Hamburk 51.809 a přes Brémy 61.889 osob. Přistání v Americe odepteno bylo pouze 1125 Rakušánům. Celkem se vystěhovalo z Rakouska v roce 1907 177.023 osob a v letech 1902—1907 celkem 703.306 osob. Z osob, jež se vystěhovaly v r. 1907, bylo 13.863 Čechů, 59.719 Poláků, 23.751 Rusů, 47.125 Chorvatů a Slovinců, 41.815 Slováků, 13.486 jiných Slovanů, 40.497 Němců, 59.593 Maďarů a 18.885 židů. Od počátku tohoto století — tedy za necelých 9 let — vystěhovalo se z Rakouska více než půldruhého milionu lidí. Z vystěhovalců vracejí se zpět nejvíce Slováci, kteří však nejčastěji znovu a s celou rodinou vracejí se do Ameriky. Zajímavé je, že z vystěhovalců přinesli do Ameriky Němci průměrně pro osobu 54 a půl dolaru, Češi 37, Chorvati a Slovinci 14 a půl, Rusi 12 a půl, Slováci 16, Maďaři 21, Poláci 13 a půl dolaru. V letech 1906 a 1907 přivezli Rakušané s sebou do Ameriky 10 a půl milionu dolarů (52 a půl mil. korun). Dle nového přistěhovaleckého zákona musí každý přistěhovalec prokázati se jméním 25 dolarů. Nemá-li jich, je bez milosti poslán zpět.

Poměry ve francouzském vojsku osvětlují tyto čísice: R 1908 přichlo z Francie 11.782 mladíků, kteří měli se dostavit k odvodu. Mimo to 10.304 bylo jich stíženo takovými tresty, že nedali se použít k vojenské službě ve Francii. 1084 z nich bylo umístěno v trestaneckých batalionech v Africe.

Křesť. dělnictvo na Moravě, seskupené kol Všeodborového sdružení křesť. sociálního, dle správy z valné hromady 15. t. m. v Brně konané na podiv mohutní. Dnes má Všeodbor. Sdružení na Moravě 25.000 členů, kteréhož počtu dosaženo neobyčejnou agitací nejen řekněme a jednotlivých členů, ale také velikou přízní kněžstva, čímž se u nás v Čechách pochlubiti nemůžeme. Přispívající členstvo, téměř všecko z řad kněžských, odvedlo v r. 1908 příspěvků 3901.51 K. Obnos příspěvků vůbec u moravského Sdružení tohoto dostoupil koncem r. 1908 výše 87.673 85 K, celkový obrát peněžní činí K 374 982 32 K; dne 15. srpna t. r. mají u Ústředí v Brně hotového jmění 150.284 25 K. To jsou výsledky překvapující, které musejí i nás v Čechách pobídnouti k důležitější práci na tomto poli.

Schopnosti k vojenské službě ubývá. Často a často upozornili vojenští lékaři na to, že zproletarišování stavu selského a živnostenského ubývá stále zdatných rekrutů, schopných ku vojenské službě, měrou až zarážející. I v okresích venkovských klesá počet schopných. Vinou toho jsou neutěšené poměry sociální, jichž vlna valí se i do vesnic. Již to by mělo přiměti stát k tomu, aby svědomitě se postaral již jednou o úpravu poměrů rolnických a živnostenských. Rovněs takový sestup jako u nás, jeví se v Německu. Ze všech rekrutů r. 1902 bylo při odvodu uznáno za schopné 85.6%, r. 1903: 57.1%, r. 1904: 56.4%, r. 1905: 56.3%, r. 1906: 55.9%, r. 1907 již jen 54.9%. Čím měšejším stává se způsob života, tím více ubývá schopnosti k vojenské službě. Ve svrchu uvedených letech dodávalo město o 8.1% méně schopných rekrutů než venkov. Ovšem nebláh tak o záležitosti vojenské jako o zastavení degenerace. Stesky vojenských lékařů jsou nepřímým svědectvím, že ubývá u mladých lidí síl a zdraví vůbec, tak že nejsou schopni k zdatné a vytrvalé práci, jako generace dřívější.

Protičeské násilnosti v Dol. Rakousích sřvřly se také minulý týden v demonstraci proti Rakousku a dynasti, a to zásluhou poslanců Malika a Wolfa, kteří je nejen sami činili, ale i davy k nim horlivě nabádali. Loď s českými výletníky po Dunaji plující byla po celé cestě surovým křikem provázána, loď bombardována kamením, ano vypáleno na ni i několik střelných ran. — Vídeňští Češi žádají, aby se český lid v Čechách a na Moravě k vůli německým násilnostem nedal svesti k protivněmeckým demonstracím. Boj, který byl Němci zahájen ve Vídni, bude také ve Vídni dobojován.

Volba rektora čes. techniky prof. Bertla v Praze přece potvrzena ministrem vyučování, což překvapilo a způsobilo rozmrzení v kruzích německých, u nichž upadl prof. Bertl v nemilost, že pokáral ve své instalační řeči štvaní německého profesora. Professoři něm. university pražské denuncovali za to Bertla v ministerstvu vyučování a odtud zavedeno s ním vyšetřování. Ale německým štvačům sklaplo, prof. Bertl nanovo potvrzen za rektora.

Generální stávka ve Švédsku není tak hroznou. Organizované stávkující dělnictvo ukázalo tu sice moc organizace, ale vzbudilo také protitlak na celé čáře. Místo stávkujících ujaly se zastavené práce zcela ochotně celé pluky občanstva a na mnohých místech přihlásili se do práce i neorganizovaní děloři a leckde také organizovaní zahájili opět práci. Podle spolehlivých zpráv stávkuje na 285.000 dělníků, kdežto úhrnný počet dělnictva činí 480.000, nepočítaje v to železniční stíženice, kteří se stávky neúčastnili, ale na už stávkující nejvíce spoléhali. Stávka zemědělských dělníků není také všeobecná. Příčina stávky této jest, že továrníci švédští následkem špatné konjunktury snížili mzdy dělníků, kteří

ovšem toto snížení nechtěli připustiti. Mesi dělnictvem jest vzorný pořádek.

Vídeňský Rothschild dle bilance z roku 1908 má 11.106.594.672 K jmění. Roční důchod z toho jest přes 500 mil. K. Slušná to sumička, na kterou soc. demokraté při „bladových“ schůzích nepoukazali! Nikde tábor proti židovským miliardářům, jimž tekou peníze do klína plnou fteku bez práce, i když pánové po denní „námaže“ usnou. Zato však si soc. demokraté troufají kurážně vystupovati proti obudým selkám a diktovati těmto udřeným ženám hodné z vysoká, zať mají prodávati máslo a vejce. Věru přímo zamrazí pozorování, jak provádějí rudí pod židovským chomoutem boj proti — velkokapitalismu. Upracovaného chudáka pronásledují jako zločince, okolo velemocných burs chodí jako kolem horké kaše. —

Co stojí várečné právo měšť. pivovaru v Plzni, vypočítává „Plz. Kraj“: Plzeňský měšť. pivovar trvá od začátku let čtyřicátých minulého století. Tehdy upesáno bylo 265 várečných podílů po 50 zl. konvenční měny. Takto získaným kapitálem 13 260 zl. k m. byl měšť. pivovar postaven a roku 1842 v činnost uveden. První výroba činila 3657 hl. ročně. Nyní jest podnik majetkem 250 várečných podílů, jež vtěleny jsou na tolikéž právovárečných domech. Těchto 250 právovárečných domů dostává dle výroby po 25.000 hl. piva varní zisk 180 K a tyto podíly zisku na každý dům kolísají ročně mezi 32 a 33. Mimo to dostávají trojí dividendu, takže celkový užitek plynoucí z jednoho práva várečného činí 14.300 K ročně. Dle výpočtu byla by hodnota podílů tato: Užitek 14.000 K ročně znamená při 5% roční úroctní hodnotu 280.000 K, tudíž všech 250 podílů má cenu přes 70 milionů K. Počítá-li se však, že pivovar kromě uvedeného obnosu, který se ročně na právovárečné domy vyplácí, mohl mít zisk daleko větší, kdyby od let se neprováděly milionové investice z běžných výtěžků, tedy lze s ohledem na čistý zisk hodnotu z měšť. pivovaru odhadnouti na 100 mil. K Dle toho by majitelé prodali jeden várečný podíl za jednotnou cenu 400.000 K, při čemž domy by zůstaly jich majetkem.

Všeobecných sympatií již nalézá myšlenka brzkého uskutečnění stavby lidového českého sanatoria pro tuberkulosní. V okrese karlínském, mladoboleslavském a žižkovském již po 2000 lozech loterie české zakoupeno. Berounský okresní výbor právě též 2000 K věnoval. Také malé obce české nezůstávají v obtávosti své vzadu. Malé Roztoky zakoupily dvakráte po 30 lozech, taktéž Jenč, Letky, Letovice, Pražské Předměstí, Rozděl, Cistá. Kdyby tak všechny okresy, města a obce vykonaly svou povinnost ku příslušníkům svým, nezůstali bychom za Němci, kteří již mají 70 sanatorií pro tuberkulosní, kdežto my Čechové dosud ani jediného!

Český průmysl kávových náhražek rází si cílevědomě cestu nejen ve vlasti naší, ale i v jiných zemích slovanských. Obchod na poli tomto stává se samovolně pojátkem vzájemných slovanských styků nejen v oboru hospodářském, ale i politickém a zjednává důkaz, že v oboru průmyslu spotřebního Slovanstvo stačí samo sobě, a dobře obejti se může bez tovarů původu německého. Zejména Kolínská továrna na kávové náhražky stavbou nového pobočního závodu v Lublani dohání navazování praktických styků obchodních se Slovanstvem vůbec posice až dosud trhem německým ovládané, a zboží její díky svým vynikajícím vlastnostem těší se všude zasloužené pozornosti a oblibě. Doporučujeme tudíž domácí, ryze český tento podnik Vaší přízni, kladouce rodinám našim důtklivě na srdce, by pro domácínost svoji žádali vždy jen výrobky ryze české, jakým jest „Kolínská cikorka se skolem.“

Znečišťování lahví na sodovou vodu. Z kruhů výrobců sodové vody bylo si stěžováno, že se lahvi na sodovou vodu před jejich vrácením prodejnám nřívá zhusta konsumenty k uschovávání různých, zdraví škodlivých tekutin, mezi jiným také k uschovávání takových látek, jichž stopy následkem chemického složení nelze v lahvi pozorovati a které čistěním zavedeným ve výrobních sodové vody a při obyčejném užívání lahví postačitelým nelze odstraniti. Tato neopatrnost měla již v mnohých případech za následek, že požitím sodové vody z lahví takto znečištěných nastaly poruchy zdraví, ba dokonce nebezpečí pro život. Upozorňuje se proto obyvatelstvo na tyto závary s tím podotknutím, že zmíněné znečišťování lahví podle okolností také dle § 15. a 17. zákona o potravinách ze dne 16. ledna 1906, čís. 89 ex 1897 t. z., trestá se citelnými tresty.

Katolický osvědčený pracovník, který by se rád zcela organizační práci věnoval, ale jemuž dosavadní zaměstnání v rozvinutí širší akce brání, prosí o místo v katolické redakci, administraci, tiskárně (obstarával by případně i korekturu) nebo v jiném katolickém podniku. Blíží adresu sdělí ochotně redakce t. l.

Agrární strana a šlechtě. „Čech“ píše: „Zakladatel agrární strany Alfons Šestavý uvětuje v „Sel. Novinách“ dlouhou lamentaci o agrární straně a jejím poměru k šlechtě. Lituje, že nedálo

k pevnější a trvalejší dohodě se šlechtou, když už se o tom vyjednávalo. Agrární strana prý se honila za každým chalupníkem, domkářem, ba i čeledínem, ale šlechtu zanedbávala. To prý nyní musí být napraveno a agrárníci musí se spojit se šlechtou proti lidové reformě volebního řádu na zemský sněm. — Alfons Šťastný šlechtě křivdí. Na radu šlechty odtrhli se mladočeskí sedláci — pardon, oekonomové — od mladočeské strany a založili si stranu vlastní, agrární. Všecku politickou svou moudrost čerpali agrárníci od šlechty a zejména od jisté známé graduované osobnosti v její řadách. A šlechta udělala pro agrárníky, co mohla. Dále přece pomoc její jíti nemůže, než šla, když bohatý šlechtic český pozval si patronátní duchovenstvo své a jim bez obalu řekl: Mým přáním jest, abyste volili a agitovali pro agrárníka. A agrárník, o nějž při volbě šlo, byl prononcovaný atheista. Jakou ještě větší pomoc chce zemanská strana od stavu panského mít? Za chalupníky a domkáři se agrárníci tuze nehonili. Jen před volbami se k nim lísali, ale i tu mimoděk pravdu propovídal r. 1907 agrárník Jánský v Načeradci: „My těm velkým pomáháme a ty malé máme rádi.“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. srpna 1909. 1 hl pšenice K 20.60 — 23.00, žito K 14.00 — 15.00, ječmene K 11.40 — 12.30, prosa K 00.00 — 00.00, vikev K 00.00 až 00.00, hrachů K 26.00 — 30.00, oves K 8.00 — 10.00, čočky K 32.00 — 36.00, jahel K 26.00 — 28.00, krup K 24.00 — 44.00, bramborů nových K 4.20 — 4.40, starých K 00.00 — 00.00, jetel. semene červeného K 00.00 — 00.00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.00, máku K 32.00 — 34.00, lně. semene K 00.00 — 00.00, 100 kg žitových otrub K 16.80 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub K 15.60 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 3.00 až 3.20, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.92 — 2.00, 1 kg tvarohu 0.32 — 0.36, 1 vejce K 0.07 — 0.00, 1 kopa cerele K 0.00 až 00.00, 1 kopa petržele K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 2.00 — 3.60, 1 kopa cibule K 0.50 — 00.65, 1 kopa drobné zeleniny K 0.80 — 1.00, 1 kopa mrkve K 0.35 — 0.40, 1 kopa okurek 2.00 — 3.00, zelí K 4.00 — 8.00, 1 košík třesáků K 0.80 — 1.00, 1 hl jablěk K 4.00 — 8.60, 1 hl hrášek K 2.50 — 3.20. — Na týž den trž v Hradci Králové dne 14. srpna 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 679 hektol., žito 457, ječmene 259, oves 380, prosa 00, vikev 00, hrachů 3, čočky 00, krup 6, jahel 8, jetelového semínka 13, olejky 18, máku 8. — 2) Zeleniny: petržele 0 kop, cerele 0 kop, kapusty 490 kop, cibule 360 kop, okurek 190 kop, salátu 00 kop, mrkve 356 kop, brambor 112 hl, zelí 220 kop, drobné zeleniny 340 kop. — 3) Ovoce: třesáků 100 košíků, hrášek 120 hl, jablěk 10 hl. — 4) Drob. dobytka: vepřů 521 kusů, podvinčat 00 kusů, kůzlat 00 kusů

SOCHY, RELIEFY,

OBRÁZY (NA PLÁTNĚ, DŘEVĚ, PLECHU)

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
DLE PŘEDPISŮ CÍRKEVNÍCH, VE SLOHU
SPRÁVNĚ, SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ,
ŘEZBÁŘSKÝ A MALÍŘSKÝ

ve SVOBODNÉ. 1853.

(ZÁVOD TRVÁ OD R. 1853.)

Palmy

stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře, před sochy svatých a p.
vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, šitinky, látky na roby,
soupravy, salonní šatníky, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Nejlevnější a nejkrásnější

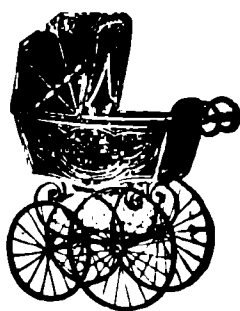
dětské vozíky

u velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

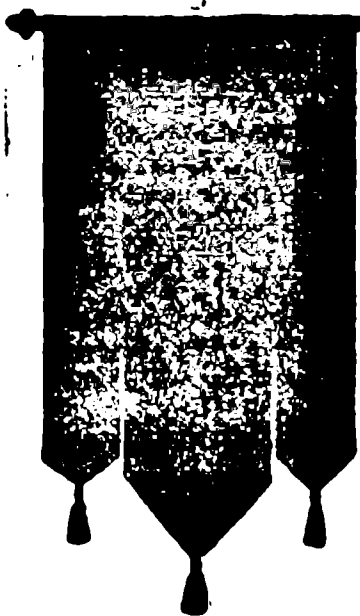
v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku saslá
se vše franco.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 2. shromážděv. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati se levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Kupte si náš katolický organizační
kapesní kalendář

Křesťan. Organisátor

ma r. 1910.
Každý kato-
lík má jej
míti. Vazba
celoplošná -
vkusná. - -

70 h

Píseň mlá-
deže od dr.
Šetiny a Vl.
Hornofa. - -
Cena velice
mírná. - - -

Výtečné články od vdp. dr. Fr. Šulce, vdp. dr.
Fr. Reyla, P. Voňavky, dp. Jukla, red. Šupky atd.
V organizačních pracích nepostradatelný. Obraz
sv. Otce Pia X. za 60 h, na kartoně 80 h,
objednatelům kalendáře pouze 10 h, na kart. 40 h.
1 ex. poštou i s obrazem 1 K, jež možno zaslati
ve známkách. Méně než tucet po 80 h bez porta.

Objednávky přijímá J. Polák, Hradec Králové,
Adalbertinum, aneb Biskupská knihtiskárna.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam-
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušné P. T. duchov-
enstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelů, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch svatců, krucifiků,
rámů atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

**Odporúčujeme k hojnému ší-
ření tyto spisy:**

Oslava Husova 8 h
Vyznání starého hříšníka (o li-
beralismu) 8 „
Věra jako víra 8 „
Husité jindy a nyní 24 „
Moderní náboženství Masary-
kovo 8 „
Česká konfesse 24 „
Svobodná škola 16 „
Proti Volné myšlence 8 „
Inkvizice církevní 24 „
Útok prof. Masaryka na církev
katolickou 32 „

Při hromadných objednávkách značné
slevy.

Objednávky vyřídí

administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Právě vyšel obsažný spis
„Úkoly sociální politiky“

z pera redaktora Č. U., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I. oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí výčet povolání činitelů v sociální politice, v III. oddílu líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů, dělníka, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ křesťanské sociální politiky. Spis je bohat četnými nejnovějšími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávatel u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
 v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zásilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

**Ku všem příležitostem
 praktické dárky**

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísežný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
 stříbrných, stříbrných skvostů a
 hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

**: Machar :
 a křesťanství.**

Pod tímto titulem vyšla brožura jak 7. číslo „Čas. Úvah“. Knížka ta stručně a jadrně vystihuje rozdíl mezi rozkladným, násilnickým pohanstvím římským a mezi obrodem, jaký přivodilo křesťanství. Ku konci úvahy čteme zajímavé doklady o literární poutivosti, snášlivosti a ušlechtilosti „syna Heliova“.

Brožura hodí se právě nyní k hromadnému šíření, aby se nejširší vrstvy lidu přesvědčili, jak vyhlíží drzá pokroková výprava proti dokázaným pravdám. Cena 32 stránkové brožury pouze 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřídí obratem
 administrace „Čas. Úvah“
 v Hradci Králové.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejvýhodnějších dodává

cís. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatebčanů.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACKÉHO TR. Č. 359., VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veškerých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, illuminační osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zajišťuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vln. města Hradec Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Založeno r. 1860. Státní cena na výstavě v Berlíně.

Nejstarší a největší závod
 uměleckého kamenoprůmyslu
 na českém severovýchodě

Zdenka Ježka
 v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a doporučuje svůj bohatě zásobný sklad

hotových pomníků leštěných

graniton,

umělecké ozdoby náhrobků z nezní-
 čitelné kameniny, český výrobek.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek,

desky pro kečelny atd.

Račte dáti přednost domácímu závodu!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
 synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlovo
 ul. č. 29 nové blíže Ma-
 láho náměstí, dříve přes
 60 roků na Malém ná-
 městí pod loučím) dopo-
 řuje se

ku dodání oken chrá-
 mových od nejjednoduš-
 šího až k bohatému fi-
 guralnému provedení a
 sice i se kolovými
 rámy, stíháním, usazením.

Velké množství, skizy i odborná rada bezplatná, bez
 vlivu závaznosti ku definitivní objednávce.

Největší veřejná i písemná pochvalná uznání.
 Založeno roku 1834.

O počátečních poštovníctví na Hradecku.

(Použito spisů dra Winttra, Svátka, Solafa, zákonníků atd.).

(Dokončení.)

Tyto dopravní poměry zůstaly téměř beze změny až do r. 1771, kdy zbudována byla nová poštovní a obchodní silnice z Rychnova n. K. do Hradce Král. Dvorním rozhodnutím ze dne 21. května 1785 bylo zavedeno nové poštovní spojení z Moravy do Čech a to z Brna přes Svitavy a Litomyšl do Hradce Králové, kde křižila pošta česká s moravskou každý pondělek a čtvrtek v týdnu; rok na to zřízena byla ve spoji tom nová pošta v Poličce. Spojení do Brna z Hradce bylo r. 1783 zdokonaleno zavedením nových pošt v Bejšti a Ostřetíně. Spoj z Hradce do Svitav šel přes Vysoké Mýto a Litomyšl a byl dlouhý 10 poštovních mil, spojení přes Jaroměř do Hostinného 6 mil; k poslednímu přilehala poštovní čára z Nové Paky přes Jičín do Mladé Boleslavi.

Hradecká poštovní doprava doznala dalšího obohacení r. 1786, kdy zavedena byla osobní poštovní doprava z Čáslavě přes Hradec do Trutnova, jež doplněna byla r. 1787 novou osobní dopravou přes Jaroměř do Náchoda. V témže roce přeložena byla pošta z Milovic do Hořic.

Nedlouho předtím vydal Jaroslav Schaller, řádový kněz v Praze, subvencí českých stavů místopis c. k. dědičných zemí, dílo to velice pracné a tak vzorně založené, že dle posudku tehdejších i pozdějších odborníků řadí se mezi nejlepší místopisy 18. století vůbec. Dílu tomu děkujeme za zachování četných zpráv české kultury a poštovníctví se týkajících.

Až poštovníctví na Hradecku, jak uvedeno, utěšeně se rozmáhalo, přece ještě nestálo doba obchodnímu, jenž rok od roku se šířil a mohutněl. Psaní pro Trutnov a Náchod totiž zůstávala v Hradci několik dní ležeti, z kteréž příčiny zavedeno bylo další mimořádné spojení mezi Jaroměřem a Trutnovem. V r. 1792 bylo v Čechách 97 pošt; počet obyvatel páchil se na 3,000 000 duší. V Hradci byl tehdy poštovním Talacko z Gistietitz, v Jaroměřu Josef Riedl, v Hořicích Jan Zehpp, v Náchodě Ignác Sperling. Do josefinské doby spadla zřizování poštovních sběrů; v místech, kde nebylo lze pro nedostatečný ruch poštovní zříditi poštovní úřady, zřizovány sběrné, od nichž dodávala se psaní na nejbližší poštu. Taková sběrna byla v Josefově pro Jaroměř, v Pardubicích pro Chrudim, v Rychnově pro Hradec Králové.

Dle místopisu Crusiova z roku 1798 byla hradecká pošta přelietovací stanicí poštovní; takové byly v Čechách ještě jenom tři a to v Chebu, Plzni a ve Veselí n. L. Ke konci 18. století měli hradečtí výtečné spojení poštovní; psaní jejich odcházela směrem k Vratislavi v pondělí a v pátek ve 4 hodiny odp., k Brnu v úterý v 9 hod. ráno, v pátek ve 4 hod. odp., do Mladé Boleslavi v pondělí ve 3 hod. odp., v pátek v 10 hod. večer; k Čáslavi ve středu a v sobotu v poledne, ku Praze ve středu a v sobotu touž dobou.

Poštu dostávali od Vratislavi ve středu a v sobotu v 7 hod. ráno, od Brna v úterý a v pátek ve 4 hod. odp., od Boleslavi v pondělí a v pátek v 10 hodin večer, od Čáslavě v úterý a v sobotu v 10 hod. dop., od Prahy v pondělí a v pátek ve 4 hodiny odpoledne. Hradcem procházelo za 6 dní 24 poštovních spojů, což na tehdejší dobu bylo spojení ideální.

Dnes má Hradec Králové 2 státní poštovní úřady, 43 vlakových a 53 silničních poštovních spojení denně.

Sestátnění dráhy Severozápadní přinese Hradecku další zdokonalení poštovní dopravy, k čemuž starobylému městu Hradci Králové hojný zdar!

Za kuchařku neb hospodyní

nejraději na faru, žádá intel. slečna v stáří 40 let, milé povahy, obou semekových řečí úplně mocná, která vykáží se může několikrátou prakt. jak ve vaření tak i v hospodářství.

Otčené nabídky do admin. t. l. pod zn. A. K.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Diecéšní Cyrillská jednota Královéhradecká a chrámový sbor v Borohradku uctivě zve P. T. své členy, ostatních cyrillských jednot všech diecesí, veškeré duchovenstvo, ředitele káru a všechny příznivce přesného církevního zpěvu ku cyrillskému sjezdu v Borohradku v pondělí dne 23 srpna t. r. (na den sv. Filipa Ben.). Ráno o půl 10. hod. zahájení sjezdu v sále „Obecního domu“ předsedou diecéšní jednoty p. Drem. Jos. Mrátkem, arciděkanem z Chrudimě. — Uvítání účastníků místním farářem p. P. Fr. Vackem. — V 10 hodin zpívaná mše sv. ve farním chrámu Páně, při kteréž chrámový sbor řízením místního ředitele káru Jos. Macha zapěje: Missa „Lauda Sion“ op. 19. od V. Říhovského, Introit čtyřhlasně dle Stehle, graduale I. část chorální, verš „Beatus vir“, smís. sbor od A. L. Vymetala, offertorium „In virtute tua“ od Vymetala, „Communio“ chorální, „Pange lingua“ od J. Vinttra op. 10. č. 1. Po mši svatě: „Pochválena a pozdravena buď“ . . . a „Auděl Páně“ dle Oltáře. V. Říhovský: „Sanctus“ a „Benedictus“ z requiem D moll op. 5. V. Říhovský: „Ave Maria“ op. 7. č. 5. (smíšený sbor a varhany). — V 11 hodin v sále „Obecního domu“ započnou přednášky: Pan dr. Jos. Mrátek, arciděkan z Chrudimě: „Motu proprio Pia X.“ o církevní hudbě. Společný oběd v též hostinci (Couvert K 1 50). — Odpoledne o půl 2. hodině přednáška p. Boh. Kašpara, řed. káru v basilice sv. Václava na Smíchově: „Úkoly reformy církevní hudby vzhledem k chorálu, vícehlasnému zpěvu, instrumentál. hudbě a kostelní písni lidové. Na to: Praktické cvičení v chorálu dle vatikánského vydání (p. řed. Kašpar). Ve 3 hod. požehnání ve farním chrámu Páně. A. Petzold: „Zvěstuj Tělu“, „Litanie k Největšímu srdci Páně“, „Otče náš“, „Zdrávas Maria“ dle Oltáře, „Pange lingua“ chorální. Po požehnání: „Pod ochranu Tvou“ dle Oltáře. Přihlášky ku společnému obědu přijímá místní farní úřad neb ředitel káru. Příjezd vlaků do Borohradku: ráno od Čáslavě ve 4 hod. 58 min., od Týniště v 8 hod. 15 min., lokálkou od Moravan v 9 hod. 29 min.

Vydání úplné mapy severní Arabie chystá po návratu ze své druhé výzkumné cesty náš dr. Al. Musil. Bude to první mapa onoho území vůbec. Vědecké výzkumy sepíše ve zvláštním díle, na něž jsou odborní učenici celé Evropy již zvědaví.

„Českého slovníku bohovědného“ vyšlo právě číslo 4., vypravené s toutéž pečlivostí jako čísla předcházejí. Jest ozdobeno novými velice instruktivními obrazy. Požadatelem zajiště zaslouží za účtyplnou péči největší uznání. Po vydání dvou prvních čísel samy nekatolické „Národní Listy“ dne 11. června napsaly: „Nehodí se na tomto místě uvažovati o příčinách, které podporují úžasný vzrůst klerikalismu u nás, nesmíme však podceňovati působení jeho ve vědě a literatuře, neboť poznáváme, že proti nám stojí klerikalism v tuhé válečné organizaci, ničeho neopomíjeje, čím by půdu svoji rozhojnil. Velikolapým takovým podnikem, k tomu určeným, aby veškeré duchovenstvo české bralo se tímž směrem a studnicí jeho všestranného poučení jest „Český slovník bohovědný“. Zakladatelům a redaktorům jeho na mysli tanula biblická encyklopedie, veškeru látku i příslušnou moderní diskusi vědeckou vyčerpávající, spolu pak rozhovořena i českými dějinami náboženskými i náboženskými dějinami vůbec. Posud vydané dva sešity jsou důkazem obrovských rozměrů, v nichž bohovědný slovník jest zamýšlen. Se vzácnou svorností spojili se všichni, kdož jakýmkoli způsobem pěstují studium odborů výtčených a v obou sešitech setkáváme se s četnými články biblickými, které více přesně dbají zásad starozákonného konservatismu, ale nezavírají se před výsledky moderního studia staroorientálního, jakož svědčí prof. dra. Hejčla článek „Abraham“. Neméně zevrubně pojednává slovník o příslušných heslech z obecných a z českých náboženských dějin, při čemž důrazně zvláště vzpomíná na články profes. Vacka o českých „Adamitech“ a o „administrátorech arcibiskupství pražského“ a „strany pod obojí“ v l. 1486 až 1561. Oba tyto články spojují na studiu pramenů z veliké části posud nevyřešených. Slovník jest též případně ilustrován. Z redakčního oznámení dovidáme se, že veliký zájem přináší slovníku vstříci i katolické kráhy jihoslovanské, zvláště slovinské a polské, což jest se slovanského stanoviska zjev utěšený. — Zajisté též mohl liberální orgán dáti lepší svědectví velikolepému podniku katolických učenů. Proto katolíci mají vydání slovníku podporovati se všech sil.

O vědecké práci katolického duchovenstva napsal sám orgán holandských anarochistů „De Arbeid“: „Těž v naší době najde se mezi katolíky veliký počet učenů první třídy. Co vyjde z učenů ať sňé katol. církve, skorem vědecky předčí díla evangelických duchovních . . . Proto též ta velká

moc katolické církve. Její kněze najdeme ve všech krajinách zeměkoule. Kdyby katolická církev chtěla, mohla by vydávati světový slovník, neboť její misijnáři rozumějí všem řečem. . . . Jestliže považíme, co katolické hnutí v našich krajinách vše dokázalo, jestliže uvážíme vysokou inteligenci vědeckých katol. spisů, pak musíme býti opatrnějšími ve výrazech oproti katolickému duchovenstvu. Úsměškem a poškľebkem nepřemůžeme tak mocnou a vědecky vysoko stojící instituci. Ostatně úsměch ničeho nedokazuje.“

Zkoušky z Esperanta. Vzhledem k četným dotazům oznamuje služné tímto Ústřední Svaz Českých Esperantistů Bohema Unio Esperantista, že zkoušky z mezinárodní řeči Esperanto budou se konati ve dnech svatojánských a to 27. září t. r. Podle počtu přihlášek bude stanovena přesná doba a místo zkoušek. Veškerých sdělení o zkouškách, které se dějí v Praze, dostane se kandidátům od „Examina Komiso de Bohema Unio Esperantista“, Praha I—342, Esperanto-Oficejo. Kávárna „Union“. Veškeré dotazy budtež zaslány nejdéle do 10. září t. r.

Kulturní jiskry.

Osvoboditelé — loupeživými křesťari. Stále silnější světlo vniká do dílny surových ruských revolucionářů. Nová a nová odhalení dokazují, jak ti bojovníci si udělali z „boje za svobodu“ prohnany křesť, jak hnali proti vojenským bajonetům revoluční pohlaví masu nevědomého lidu, aby jej potouchle za peníze zrazovali. Jaký byl jásot židovských novin nad řáděním bezcitného intrikána popa Gapona! A Masaryk docela prohlásil, že jen darebák může býti proti ruským revolucionářům. Mimo jiné vyšla nyní kniha: „Za kulíkami ruské tajné policie a revoluce.“ Kniha sděluje, jak Rutenberg, vyzvaný od Gaponu, aby vstoupil v tajný styk s policií, schystal vražedný přepad proti bezcetnému popovi. Pop Gapon vylákan do vily u Petrohradu, v níž se ukryli revoluční dělníci. Ti naslouchali rozhovoru Gaponovu s Rutenbergem. Gapon, nevěda nic o tajemném naslouchání, řekl Rutenbergovi: „Musíme už přec jednou zkoncovati; a proč se tolik zdráháš? Vždyť 25 000 rublů není k zahození.“ — Rutenberg odvětil: „Ale vždyť jsi mi v Moskvě říkal, že Račkovski nám chtěl dáti plných sto tisíc.“ — Gapon se ohradil: „To jsem ti neříkal. Nerozuměl jsi dobře! Ale 25 000 je také hezounká sumička! Nečiníš dobře, zdráháš-li se. Považ jen: za jedinkou věc! Jestli několik takových věcíček a sto tisíc budeš mít doma.“ — Tak a podobně mluvil mazaný taškář. Když pak rozčilení dělníci chopili se křesťanského zrádce, lhal v náhlém strachu: „Všecko, co jsem povídal, je lež, je lež, kamarádi.“ Ale dělníci nedělali dlouhých okolků; agenta provokatéra, zloděje dělnického fondu a bezohledného hrabivce oběsili. A tento podvodník ještě se snažil dáti revolučnímu hnutí z počátku náter náboženský. Nejhorší klerik! A tomu provolávaly sláva židovské listy ryčným hrdlem.

Rudá vzdělanost na postupu. Dávno již bylo řečeno a dokázáno, že kultura bez náboženství se zvrhává v rafinované barbarství. „Právo lidu“ jásalo, jak jsou soc. demokraté barcelonští stateční. Očiti svědkové však světu sdělili, co rudé orgány o těch „uvědomělých“ projevech soc. demokratických surovců zamlčely. Povstanci barcelonští nosili na piktách jednotlivé zuhelnatělé dýy milosrdných sester jeptišek. Snad tyto lidumilné ženy, které zdarma ošetřují nemocné, vysávají dělnický lid? Vytáhli z hrobky mumie jeptišek, věšeli je na stromy, stavěli ke zdi a za pustého chvětotu je tanobli, že téžko léčiti. Požárem založeným v klášteře sv. Antonína zničena knihovna obsahující 100 000 svazků, nejkrásnější přírodovědecké muzeum španělské a škola pro umělecký průmysl. A což zažehnání jiných četných kostelův a klášterů? Není nejhorším barbarstvím, není známkou úplného otupění citu pro umění, jestliže tak bezohledně se ničí slavné umělecké památky? Patrně, že tyto fanatikové naprosto nemusili konati studie k tak pustému řádění u Zulukafrů; naopak Zulukafrí by se od té „zjemnělé“ kultury rudé ještě ledačemum přiučili, jestliže by si nezakryli desem tvář. V Barceloně přišlo o život 120 mnichů a jeptišek; asi 300 jich bylo zraněno. Významná to látka k přemýšlení těm, kteří spílají naší církvi bezuzdně „hydra, bestie, kanalie.“ Jděte, pápové, do Barcelony, tam nalaznete stopy řádění hydry skutečné, odchované „vzdělavacím“ tiskem rudým.

Postavení a cíle plutokracie V Masarykovské „Hlídce Času“ dne 11. t. m. uvažuje dr. Beneš o společenských tendencích našeho století, se světolem na myšlenky francouzského kritika Emila Fagueta. Dle článku demokratism jest nejzjevnější a nejvšeobecnější tendencí celé naší společnosti. Druhá taková moderní všeobecná tendence, jak Faguet tvrdí, jest plutokracie (vláda bohatců), či jak běžněji se říká kapitalism se svou reakcí (proletariátem) socialismem. Dnes bohatství na prvním místě jest movité; jen takové přináší v pravdě

moc a síla, již plutokracie se významemává. Bohátí dnes, aby měl moc, musí tužiti akcie některého velkého podniku industrialního, nebo musí býti v držitelé státní, musí býti finančníkem, finančním spekulátem, bursiánem, jenž dovede celý obchodní a hospodářský život státu skonzentrovati (konzentrovati) ve svých rukách a v rukách svých bursovníků a finančních kolegů. Skoro všude hospodářský život státu se koncentruje, vyrábí a obchoduje se sociálně, hromadně, ten, kdo v záležitostech jest ředitelem tohoto státního hospodářského života, má vlastně rozhodující moc. Takoví ředitelé jen hospodářského života, i kdyby nechtěli, musejí uchvátiti politickou moc; vedou svůj chod a přemýšlí a při něm bedlivě se starají, aby hospodářsky prosperovali (prosperovali). A poněvadž jsou to podniky centralizované, ohromné, a poněvadž nepatrná příčina mohla by je zruinovati (zničiti), vytváří si politickou moc, by pomocí jí mohli klidně a bezpečně hospodářiti: vykonávají nátlak na vládu, financují si noviny, financují volby atd., vytvářejí tím veřejné mínění a odstraňují tak předem všechno to, co by jim hospodářsky mohlo škoditi. Ve všech státech vytvářejí se takto za oficiální vládou skryté a tajné vlády nové, které mají ohromnou účast v životě státu, vedou celou politiku, aniž by to kdo pozoroval a měl vůbec o tom jen tušení. U nás, kde politika vede se, mohlo by se říci, v malém slohu kde všechny naše síly koncentrují se na boje národnostní, a kde cítime se celkem samostatnými v jiném celku politickém, tento zvláštní druh politiky není ještě tak vyvinut (ale už jej cítíme tolik, až jest z toho úsko. Pozn. „Obnova“). Jsme totiž rozkonkrováni v Rakousku politicky, národnostně a proto i hospodářsky. Jinde však, zejména ve Spojených Státech, v Anglii, pak zvláště ve Francii i v Německu, kde politika je jednotná, tyto skryté vlády plutokratické v pravém slova smyslu kvetou a mají moc žžasnou. Ale v malém dá se to i u nás pozorovat. Pomocí výzkumů vědeckých výrobní prostředky se zdokonalily, to vyneslo na povrch hromadné, sociální, kapitalistické hospodářství, a s tobo pak vychází tento plutokratický režim. Jest zajímavé, jak plutokracie se dovede smířovati s demokracií, u že kvete znenamitě právě tam, kde demokracie jest silně vyvinuta, na př. ve Spojených Státech nebo ve Francii. Dá se to vysvětliti snadno. Žurnalistika jest dnes neobyčejně vlivná, tvoří veřejné mínění. Plutokracie ji z velké části ovládá a vytváří tudíž veřejné mínění ona; tím přirozeně tvoří ona volby, tvoří sněmovny, tvoří vlády. Tato harmonie je možná právě jen ve státech více méně demokratických, kde takto se na vytváření oficiální vlády působiti dá. A poněvadž oficiální vláda jest pak si vědoma, odkud vyšla a kdo ji může držeti při životě, stává se často, ba skoro vždy pouhou expoziturou (pobočným závodem) zahalené a anonymní plutokracie. Tedy majitelé jmění movitého jsou na tom nejlip! Proč se tudíž tolik poněkazuje na „velikou moc“ kněžstva, když totiž přece jest vydržováno hlavně se jmění nemovitého? A proč se tak tíse obchází kolem wertheimské židovských finančních, kteří v první řadě mají možnost uplatiti siak a vytvářeti umělé „veřejné mínění“?

Židovské nebesepění ve Vídni je větší než české. „Reichspost“ obrací se proti rozpálování národnostních bojů mezi Němci a Čechy židovským tiskem s volnomyšlenkářskou „Neue Freie Presse“ v čele a praví, že rozpoutávání germánského běsnění proti Čechům ve Vídni má pouze ten účel, aby odvrácena byla pozornost od židovského nebesepění ve Vídni, jež je větší než české. Čechů je ve Vídni, praví list, čtvrt milionu, ale židů je tam 300.000, kteří mají větší vliv a význam než Češi. Ve Vídni se mluví mnoho česky, ale ještě více se mluví německy. Češi žádají české školy, ale židé vypouští Němce z německých a přepělují střední školy i universitu. Češi zakládají hudební a spěvácké spolky, ale židé banky, směrnáry a velkoobchody. Češi chtějí ve Vídni hrát divadlo, ale v uplynulé zimě saisoně byly večery, kdy ve všech vídeňských divadlech dávaly se kusy napsané od židů. Češi mají ve Vídni advokáty a lékaře, ale mezi německými lékaři a advokáty ve Vídni je 50 procent židů. Češi hledají ve Vídni chléb, ale židé bohatství, Češi jsou ve Vídni sedničky, obuvníci a křetíni, ale židé věřitelé a pány Němců. Češi mají ve Vídni listy, ale židovský tisk diktuje vídeňskému obyvatelstvu, jak má smýšlet a jednat. Ve Vídni je tisíckrát více potřeba pracovat proti pokřídování než proti počestnosti. List proto varuje židy, aby se nedomnívali, že se jim podaří zapáliti křesťanskosociální budovu rozpoutáním sváru českoněmeckého ve Vídni.

Pokrokový „Ženský Ohsor“ lze srovnat tak drze, jako pokrokové listy redigované od mužů. Bezectným způsobem překroutili smysl slov katolického listu, aby jej mohli obviniti z nepřátelství k národu. V č. 7. totiž „Ženský Ohsor“ napsal: „Klerikální mravnost.“ Dieklician vydal edikt ku pronásledování křesťanů, až když mu tito zapálili střelbu nad hlavou“, pravil J. S. Machar. — „Ale ne snad z nějakého rebelantství učinili tak křesťany“, vysvětluje „Nakšec“, nýbrž jako pokus náhraditi pověrečného císaře od dalších kroků, jakoby trestem boha křesťanského.“ — Leč „Nakšec“ v č. 94. napsal toto: „Že se napsalo je tvrdit, že vydal (Dieklician) edikt ku pronásledování

vání, když „zapálili mu křesťané střelbu nad hlavou.“ První edikt, napsaný mimo jiné šlechtě chrámů, vydán 23. II. 303 a téhož dne začalo také boření basiliky v Nikodemii (sídle císařové). *Topře posléhji* vypukl požár v paláci; *je pravda, že připsují někteří historikové* založení jeho křesťanům (Burckhard, H. Schiller), ale ne snad z nějakého rebelantství, nýbrž jako pokus zastrašiti pověrečného císaře od dalších kroků, jakoby trestem Boha křesťanského. Soudační spisovatelé však vidí v požáru čin Galeriov, který svedl jej na křesťany, aby přiměl císaře k různějším akcím. Stejně využítkoval vzpoury v Syrii k nátlaku na císaře.

Tudíž pokrokový list nestydatě připsuje nesprávný názor Burckhardův a Schillerův katolickému listu, až „Nakšec“ proti tomu se staví. Tak tedy podvodně vyrábí „Ženský list“ veřejné mínění listu katolického, aby mohl ostouseti jak náš tisk tak první křesťany.

Podivné kulturní ahraně sociálních demokratů. Oslava prvního máje každým rokem strácí na svém významu. Soudruzi tudíž řemýšlejí o výrobě umělého bengálu. V Innspruku odešlo mnoho sázek účastnit se májové oslavy. Rudí tudíž zahájili honževnatou práci, aby „neposluchy“ připravili o chléb. Rozkázali majitelům tiskárny, aby ihned propustili sázce, kteří proti oslavě reptali. Jeli-kož zaměstnavatelé rudého komanda neposlechli, vyprovokovali rudí despotové se msty stávkou, která však skončila velikou porážkou rudých poddaných dra Adiera. — Leč ještě zajímavější věc! Redaktor inšpruckého listu „Innsbrucker Vorzeitung“ Rapoldi zajel si v čase stávky do Solnohradu, kdež list ten tištěn v soc. dem. tiskárně „Juvavii.“ Tohle charakterisuje co nejvýmluvněji sobecké křesťanství rudých V Innspruku proti měšťákům plno kritiku, ale v Solnohradě pomohli soudruzi udržeti list, který bojoval proti soc. demokracii. Jen když cinkaly peníze!

Bílá vrána mezi soc. demokraty. Vádce belgických soc. demokratů Vandervelde ve výboru belgické komory při úradě o novém návrhu týkajícím se vojenství prohlásil se pro osvobození kněží od služby vojenské. Zato byl napaden i od rudých listů. Leč Vandervelde místo koktání různých omluv napsal na svou obhajobu důkladný článek, v němž mimo jiné praví: „Znáím více kněží. Ale ani tolik blaboký roždíl našich přesvědčení nebude mi překážeti, abych potvrdil svoji velikou úctu k jejich morální a intelektuální ceně. Pokud se týče těch, kterých neznám, nemám ani jediného důvodu k předpokladu, že mezi těmito není rovněž tak mnoho ctihodných mužů, jako mezi lékaři a advokáty. Jsou naopak zcela nakloněni předpokládati, že způsob života, ku kterému se zavázali, vyvolává mínění ve prospěch duchovenstva. Kněží jsou pro nás strašnými soky; sájsité strašnějšími než ti měšťáci lovci politiky a prospěchu, kteří v náboženství vidí toliko prostředek k vládnutí. Ideál kněží stojí proti našemu v přímé protivě. Jejich sociální působení stojí v přímém kontrastu k soc. demokracii. My jsme proti nim bojovali a nepřestaneme je potírat; leč nezáme ani jediného důvodu kněze urážeti nebo tupiti.“ — Ovšem Vandervelde učinil takové prohlášení také z chytré taktiky; ví, jak hnutí katolické jest v Belgii mocné a že by se po nadávkách uvědomělí katolíci ještě silněji v první kádř semkli. Ale přec jen jest významno vysvědčení rudého pohlavára v době, kdy u nás soc. demokraté chtějí viděti na knězi vždy jen vlastnosti nejhorší.

Agrární vysvědčení odpadlíků. V olomouckých agrárnických „Seláckých listech“ odpadlíci kněží a nyní velikému soc. demokratickému boji Roučekovi dávají se toto vysvědčení: „Pál šašek — půl křovák, ale podatý křovák je člověk, jenž píše polemické lokálky v „Rovnosti“. Takový chlapík patří na pozorovací stanici — ale za týdenní sold dělá soudruhům každý den obveselení.“ — Tento až příliš přehný diplom svědčí o tom, jak se na rudé „přesvědčení“ odpadlíkovy strana agrární dívá. Rouček nejprve byl spoluredaktorem pokrokové listu protisocialistického; když pak u té redakce přišel o existenci, přebíhal se na rudé.

Stenografický volnomyšlenkářského listu k nynějším úbohým proti dolnorakouským Čechům. Jakmile začne někde pronásledování Čechův od Němců tu buď německý volnomyšlenkářský tiskoviny mlčí anebo násilností ty omlouvají. V tom případě skrátka „Volná myšlenka“ dokazuje kritiku, jak její hesla o svobodě a sbratření národů jsou pouhým humbukem vypočítaným na klamání davů. Zvláštní, proč teď ani česká „Volná myšlenka“ neupotřebí radikální tažení proti barbarství vídeňských nacionalův, když jeví tolik přebytočné kuráže proti katolictvu i Němci a židé zavřeli by kapsy — a proto jen taktickou opatrností! Volnomyšlenka, židovská „Neue Freie Presse“ napsala, že jsou Čechové v D. Rakousích pouze hosty (!?); přišli tam toliko za vydělkem a podle toho musí se tam chovati. Nechtějí sánechají všeob, co by Němce-provekovali! — Pákná rada od židovských dobrodinecků! Ty obrovské milliovy peněz, které se již s Čechy do Vídně nahrnaly, jsou také jen poslušný hosty? Mají-li Čechové ve vídeňských státech zaoceňských plnou svobodu, snad jí mají také ukráti v říši, k níž od dávnych dob náležejí a kterou zvelebil obrovským dazemí. Nebýtí čes-

kých peněz, české obrovské práce, co by bylo s Vídni? Pokud nebylo přeloženo centrum naší říše s Prahy do Vídně, jak akrovná, tichá byla Vídeň proti Praze! Což kdyby podle hesla „svobodomyšleného“ šurala se začali ve svých kypajících řiditi proti Němcům Rusové, Poláci a Čechové? Tu by začala hrad „Neue Freie Presse“ troubiti na poplach proti „slovanskému barbarství.“ Ted by se měla Masarykovi aložit prospěšná díloha. Když již zverbovali plao českých studentů, aby židovsko-německým studentům ve Vídni pomáhali k „svobodě vědy“, ať nyní zase učil z židovsko-německých volnomyšlenkářských studentů mocnou četu, která by dopomáhala k svobodě utlačovanému národu! Podatí se to? Pokud ti německí akademikové, kteří oddané slouží „Volné myšlence“, budou vůči vídeňským protičeským randálům mlčeti, potom jim může každý směle říci, že to s heslem „Volná myšlenka“ nemyslí vážně a že jejich nadšení pro reformy národnostních poměrů jest humbukem, vypočítaným na chytání hejdl.

Poměr světa duševního ke hmotnému.

Dr. B. Nevšimalová v 8 a 9 čísle „Ženských listů“ napsala přehled badání o vztazích mezi světem duševním a hmotným. Mezi tím, co velmi málo myslící volnomyšlenkáři vyznávají slepě, bez vztáých důkazů monismus, Nevšimalová obrací zřetel k nejrozsáhlejším protichůdným hypotézám. Z jejího článku vyjímáme:

„Spinoza ani Leibnitz se neobírali lokalizováním duše, za to tím více asociální psychologové 18. století; Bonnet zavřel místo Descartových duchů vibrace nervových vláken; duše je naprosto závislá na útvaru mozku. Anatomové a fyziologové 17. a 18. století se stále namáhali naléztí orgán duše; kladli jej zejména do bílé hmoty mozkové, zanedbávajíc sádou kůru povrchu. Slavný německý anatom mozku Soemmering pokládal za sídlo duševních schopností voduý msk, vyplňující komory mozkové; Kant jeho názor odmítl, ale byl sám přesvědčen, že mozek jest sídlem rozumu; duševní choroby byly pro něj chorobami mozku. Ale rozhodnutí, kde se dějí duševní processy, pokládal za příliš nesnadné.

Počátkem století 19. vystupuje pověstný Gall, který, ač získal si nepopíratelných zásluh o anatomii mozku, přece svou frenologii tak neosvědčil, že i to, co pozitivního vykonal, je sezměňováno. Byl jeden z prvních, který ukazoval na cenu fakt proti planému — a jak pravil — frivolidmu, ničím nepodloženému spekulování. . . . Cuybon a acentim utčení Gallova byla domněnka, že různé partie mozku jsou orgány pro jednotlivé zvláštní funkce; další důsledek, že čím více funkce, tím mohatnější orgán; a tím půjde úprava lebky. Tedy míra a váha kvalifikují lidi; odtud bujla frenologie. . . I když se ustanovilo, kde se děje přístoupení vědomí ku processům hmotným, jest vyšetřiti, jak se děje. Jest to problém, který každá filosofie pokouší se řešiti nejrozmanitějšími hypotézami a teoriemi. . . . Jedna z teorií sem spadajících jest dualistická, ostře vyhraněná Leibnizem.

Jsou dvě řady pochodů duševních a hmotných naprosto paralelní a nesaasociující v sebe; mezi tělesnými a duševními monadami existuje předemstanovená harmonie, accord, concomitance préetablie; tato harmonie je z vůle boží. Ovšem nedovede vysvětliti tento dualismus oné nesouměrnosti obou řad, materiální a psychické, která z takového parallelismu nutně vyplývá; abych se jasněji vyjádřila: existuje mnoho hmotných processů v našem těle: vylučování alia slazání, vynešování žluče jstny, děje vzrostové atd., a pouze jediný děj, to jest fyzikálně-chemický děj ve hmotě nervové má vedle sebe korrelát psychický. Odkud to a proč ne všechny? Těto neosunněnosti se neodpomně, když se přisoudí všem hmotným processům podvědomé souběžné processy psychické. Zůstává celá říše neorganická; a je dosti nezanedáno mysliti si duši v rostoucím hrápníku. Stejně obtížno jako mysliti si podvědomý, t. j. neuvědomělý psychický děj, ježto jediným znakem pojmu „psychický“ jest právě uvědomění, subjektivita. Jiní savaději místo čistého parallelismu tak svanou psycho-fysickou přitíinnou závislost, která uskutetňuje vzájemné působení hmoty a psyche — jest to přetvořený starý názor o pneumatické a Descartův o esprit animaux, kteráto obojí fikce měla býti pojtkem mezi říší hmoty a říší ducha. A když ani to nepostažilo, zavřel occasionalismus jakousi vyšší assistenci, sasažení boha, které v daném okamžiku umožňuje působení mozku na duši a naopak.

Tak jsou vřiklady monistické. . . . Názor materialistický je nejvšednější; nepopírá, že pro masy, a dle propagaci Haecklově a jiných jsou podobných proroků nejrozsáhlejší. Řekne se prostě, že myšlenka je produktom mozku, tak jako pohyb je produktem svalstva, ovšem jemnější, poněvadž i mozek jest jemnější. (Materialismus se ovšem ne snaží vysvětliti, jak se stane, že k mechanickým dějům hmotným se přidruží psychický děj.) . . . **Positivního v adhadě souvislosti duševního a mho-** kem není vlastně řečeno mnoho, ba skoro nic, neboť uvědomíme-li si, že rozdíly duševního a hmotného jest určen pouze způsobem našeho dřejho posuzování, že jest, jak píše Kant, problémem na-

proto převráceným chytří vysvětliti původ pocitu z pohybu hmoty, protože vnější objektivní skutečnost, kterou souborně vysvětlujeme pohybem hmoty, jest utvářena složitou duševní činností z pocitů, jakož o prvotních elementů — nezbude asi než na této formulaci otázky odpověděti jen známým Du Bois-Reymondovým: *Ignoramus — nebudeme znáti.*

Tak tedy končí učená žena, která o různých psychologických apisech přemýšlela zcela svobodně a vážně. Vědí-li volnomyšlenkářští papouškové o problému duše na základě přesné vědeckého zkoumání něco více, ať jen místo planého naparování a dogmatického tvrzení pohledy své učenosti otevrou!

Sklad veškerých

školních knih

pro všechny ústavy

Boh. Melichar

v Hradci Králové.

Knihkupectví. Zal. r. 1808. Antikvariát.

Vydání pouze předepsané	Stálá zásoba knih nových i antikvárních.	Seznamy zasílají se zdarma.
-------------------------	--	-----------------------------

Objednávky vyřizují se týž den, kdy dojdou; při zaplacení předem posílá se franko.

Hospodářská hlídka.

Dohoda mezi cukrovarníky a řepaři v Čechách jest přáním vlády, která upřena o výborovou resoluci poslanecké sněmovny, zahajuje znovu jednání, a to tím způsobem, že vyzvala obchodní a živnostenskou komoru v Praze a zemědělskou radu pro král. České, aby akci vládní podporovaly a do předběžné konference, která spoledně se zástupci c. k. místodržitelství konána bude, po 4 delegátech vyslaly. Účelem tohoto předběžného jednání jest připravit vlastní řízení dohodovací, zejména stanoviti osoby, jež k jednání mají býti přizvány, korporace, jež mají vyslati delegáty, jakož i formulovati zásady, dle nichž jednání konati se má. Bylo by žádoucí, aby tento krok vedl k vyrovnání boje, kterýž jest na škodu celkovému našemu hospodářství národnímu. To však státi se může jenom tehdy, bude-li postupováno umírněně, včetně a po obchodnicku, nikoliv se stranačickými úmysly agitacími.

Budapeštské mlýny omezují výrobu. Zástupci mlýnů budapeštských konali 12. srpna poradu, ve které se usnesli omeziti od 1. prosince 1909 až do 1. srpna 1910 výrobu na 4 dny v týdnu. Zástupci předních mlýnů venkovských prohlásili již dříve, že omezí výrobu stejným způsobem, takže veškeré mlýny v zemi budou stejně postupovati.

Zálohy na žně. Občanská záložna v Olomouci zavedla letos poskytování záloh na žně rolníkům až do výše 1000 K bez ručitelů a s podmínkou, že do 1. listopadu musí býti splaceny. Účelem tohoto opatření jest, aby rolníci během žni nebyli nuceni obilí prodávati lichvářům.

Lesnické ústavy písecké požívají výborné pověsti. Zajímavou jest tu směsice národností. Z posluchačů bylo 18 ruských Poláků, 12 Bulharů, 2 Srbové, 2 Černohorci, 1 Rus, 1 Rusín, 2 Němci a ostatní Češi. Vzorově spravované ohromné lesy města Písku ve výměře 10.000 hektarů jsou chovancům přístupny ku praktickým cvičením. Ve dvou třídách vyšší lesnické školy bylo letos 140 posluchačů a v revírnické škole o 2 ročnících bylo 135 žáků. Netřeba Čechům navštěvovati německé ústavy lesnické, když sami Němci navštěvují český ústav písecký.

Nový americký celní tarif, který byl 5. srpna 1909 presidentem Spojených států podepsán, nalezne více nebo méně na všechny do severní Ameriky dovážející státy; obzvláště tělesce pocítí nové celní sazby v Německu, ježto jest Německo na americkém trhu nejvíce interestováno. Zejména byla citelně zvýšena cla na vína a likéry, na přepychové zboží tak, že průměrem bude teď činit cca 53 a půl procenta z ceny (53.55 K za sta korun ceny). Naproti tomu snížený tarif v oboru ocele a železa. Zajímavé jest, že americké trusty dosáhly snížení cla tam, kde šlo o to, aby se zbavily obtížných konkurentů atd. Americkým továrníkům za nového tarifu povede se ještě lépe než za minulého.

Železná obilnina je neobyčejně vyřídila přepychově, zhravě, a nebo přehnaně; sp-

šenosti v tomto směru ve Smrticích nabyté dokazují, že naše polání dosavadní již nevyhovuje době a musí býti pozmeněno v ten způsob, jak naznačil ruský vědátor Demčinski. Seči stroje příslušně upravené, jež novým způsobem setbu konají, jsou již sestrojeny a vřetně se osvědčily. Nový způsob setby znamená velkou úsporu osiva i práce. Lépe se vlhko udrží, plevel zničí a výnos zraje i slámy zvýší neúčekávaně. Je na čase, aby naše rolnictvo s novým způsobem polání dle vzoru Demčinského se obeznámilo a vymoženosti jeho u nás uplatnilo.

Ječmen pivovarský se znehodnocuje, mlátí-li se hned po sklizni. Má-li býti zrno bezvadné, tudíž cenné, třeba ječmen oložit ve vzdušném prstoru stodoly, kdež alespoň 6 neděl musí dozrávati a jisté kvašení prodělati, čímž jeho křičivost zmohutní a se zvýší. Nejlepší ječmen pivovarský, tedy nejlepší ceny docílí hospodář, když 6—8 neděl ječmen ve slámě nechá uležeti a pak teprv opatrně mlátí tak, aby zraje nebylo nijak poškozeno.

Mravence v zahradě vyhubíme snadno, když nad vchodem do hnízda překlápíme květináč a okolo hrnce půdu hodně polejeme, což se po chvílích několikrát opakuje. Mravenci snesou vajíčka a kukly pod květináč na chráněné místo. Za nějakou dobu jest celé hnízdo pod květináčem. Snadno se vše smete a ve vřelé vodě zničí. Také časté kypření půdy na místech, kde se usadili, je brzo vypudí, neboť nesnesou stálé znepokojování. V domě usazené mravence vypudíme, když jim do hnízda vlejeme něco terpentýnového oleje a něco petroleje. Ještě lépe se osvědčuje vazelín. Nalejeme-li do útluku rozpuštěný vazelín, mravenci brzo zmizí.

Slepice hejrně mesom a rychle pelichají, když je krmíme semenem slunečnic. Doporučuje se proto, aby vřede, kde se chovají slepice, pěstovaly se také slunečnice buď jako mezplodina v okopaninách, na okraji role, aneb v zahrádkách. Zvláště se u nás velice daří velkozrné druhy ruské, na nichž drůbež ráda si pochutnává.

Proti pichnutí komárů dobře chrání obyčejné mýdlo, jež se navlhčí a na poraněné místo natře tak, aby mýdlo bylo patrné.

Družstevní mlýn. Rolnické družstvo převzalo t. zv. Hatěcký mlýn od hraběte Chorsinského a změnilo ho v podnik družstevní. V závodu začalo se již pracovati a určen je k semlání seláckého obilí. Podíly jsou 20korunové. Semlání máše obilí v závodě pouze akcionář. Následkem toho, že podíly jsou jen nepatrné, mají k akci přístup i nejmenší zemědělci.

Pavučiny na sýpce jsou velice prospěšné. Uvázne v nich mnoho motýlic, jichž červi ničí zraje a jiné plodiny. Na sýpce tedy pavučiny nesmetejme, jsou nám k užtku.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

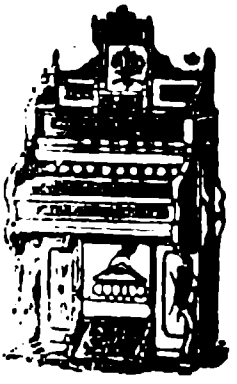
Sklady:

Budapešť, VIII. ker János-körút 15. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Litanie

k nejsv. Srdci Páně

s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100 kusů 8 K) ve **snížené ceně** 100 kusů za 2 K.

Zasvětná modlitba k nejsv. Srdci Páně 100 kusů za 80 h (místo za K 1.20)

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vprašticích)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a krového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové polo- i celohedvábné v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: šňůry, střípce, třepení atd. — — — — —

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.

— za nejlevnější cenu nabízí firma —

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Karel Hilse,

kameno-sochařský závod

u královéhradeckých hřbitovů

na Pouhově.

Odporoučí se k uměleckému provedení **soch** dle modelů, skizs neb fotografií.

Pomníky a hrobky, polní kříže, sochy do obcí,

vše v umělem provedení.

Pracuje ze světoznámého pískovce hofického, syenitu, žuly, labradoru a všech druhů mramorů.

Opravy rychle a levně.

Seba menší zakázce se věnuje největší pečlivostí v provedení.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleďstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob se stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkvotnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veleďstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mélní nádoby jsou v ohni slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží posílámku franko se zašlou.

Chcete-li kostelním nádobám možno splácet bez přírátů.

Sta odporoučí a čestných uznání po roce.

Prostím veleďstojnému duchovenstvu o laskavou příchu a dárku závodu domácím u.

Společným doporučení rychle a levně provedení odborných spolupracovníků.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemný
přidan do vyvářky
SAPONIT
světí fialkovou, od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o ceny

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Gramofony,
fonografy,
desky a válce
nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě
Josef Ježek,
Hradec Králové.

Jen umělecky pracované
SOCHY oltářů a kazatelny
i ostatní
zařízení chrámové
— levně provádí —
absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.
BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Ledničky
patentní, s nedostižnou izolací a
výtečnou ventilací,
franko na každou stanici za K 50.—
dodává
c. k. dvorní továrna nábytku
K. V. Skuherský, Hradec Králové.
Zástupci na všech místech hledání.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8., str. 88)
dostati lze 1 kus za 8 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvků, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých **koupí a prodejů** v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Program
strany katolického
lidu v Čechách
8° o 2 listech dostati lze za 5 h
v **Biskupské knihtiskárně**
v Hradci Králové.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům **devoluje si depo-**
rušiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibále, nádobky, paténky, paciálky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. **sou vlastní výroby**, předpisům
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.
Shledání některých stářích a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové**
protovny, tabulárky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vady na skládě.
Staré zlato, stříbro a drahokamy **kupuje** se nejvyšší cenou
JAN STANĚK,
paříž a cizoložník
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. a.

Modní a galantní
závod pro dámy a pány
Fejgl & Byčičtě
Hradec Králové.
Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.
Turistické košile a půlvesty. —
Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.
Připravky pro švadleny a krejčí.
Kněžské kolarky a náprsenky.

C. k. místodrž. koncesovaná
Informační kancelář
Pavel Bayer
Hradec Králové
podává zprávy o úvěruhodnosti firem obchodních
i živnostenských, jakož i veškeré zprávy soukromé
provádí půjčky
na hypotéku i na úvěr osobní,
vyrovnání s věřiteli, inkasso po-
hledávek atd.

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj vele důstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování
oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k **opravě pomníků, železných**
náhrobních křížů,
zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho poctivých uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

OBNOVA

Ke sjezdu českoslovanských katolíků.

»Přepašte bedra, smyjte hanby vinu!«,
lká dcera Sionská bez ozdoby a krásy,
»spí srdce otců, mrtvá je dlaň synů
a v ponížení stánek Boha Spásy!
Kdo pod jhem hanby bez činů chce žít?
Ať ozdobu svou s hlavy sejmou ženy
a duše synů k slávě otců vznítí,
by v síle vstal zas Sion zneuctěný!« —
Tak Juda děl — a Bůh stál při něm v síle
a rozžeh' oheň v duších tisícerych,
dlaň reků neochabla v svatém díle,
až chrám se povznes' z trosk hanby šerých...

»Přepašte bedra, smyjte hanby vinu!« —
tak před lety i v duši naší hřmělo —
»dost stesků již, přikročte od slov k činu
a zneuctěné pozdvihněte čelo!« — —
A dýchlo jaro! — Tam, kde pouto ledné
sta srdcí věrných v spánek smrti spialo,
dnes čtyři bojů rostou nedohledné
a slovo nadšené se skutkem stalo!

Vás zdravím, heroldové lepší doby,
jimž v srdcích planou víry ideály!
V před hřmí Váš krok přes obilné hroby,
Vám bázeň robská zraků nezakalí!
Jest marný boj, jenž proti Vám se zdvihá,
cíl vyšších tužeb světi Vaše snahy,
jste lavinou, již žene vlastní tíha
přes skalisk nakupené chmurné prahy!

Jest víra pavezou, jež pouta drtí,
v něž zhouba silných spoutati ji chtěla;
ji nezastaví lidská bázeň smrti,
ni purpur, jímž skráň světců zkrvavěla.

Kdo prapor její zdvih' — zdvih' prapor práva,
by zavlál vítězně na lidstva valu,
ve světle jejím velikost roste, sláva
a zápal lásky, svatých ideálů!

Byl národ silný — silný vírou v Boha,
nadšení svaté duši jeho hřálo,
kde nepřítele stoupla kletá noha,
tam na sta srdcí obětavých stálo.
A svornost všechny do oruží spiala,
jež vzdorovalo mečům, zlatu, zradě:
»Dál od hradu!« — odpověď hrdou dala
stráž věrných Čechů na Karlově hradě.

Manové Karla, otce věrných Čechův,
Týn Karlův čeká — buďte jeho stráží,
své vlasti věrni do sledního dechu
tlukotem srdcí, silou českých paží!
Zapalte ohně proti temnot noci
a štíty víry v pevné držte dlani:
»Dál od hradu!« — ať zavzní ve klín noci —
»manové věrni Karlův Týn zas chrání!« —

Svým otcům věrni prapor vztyčte víry
na českém Týnu, silný Bůh jest s Vámi!
Ať starý Čechův zpěv zní ve kraj širý
a jitra úsvitem splá nad horami:
»Václave svatý, kníže české země,
pros za nás Boha v sídle nebes stkvoucím,
Ty's dědic náš, chraň věrných Čechů plémě,
nám zahynouti nedej, ni budoucím —
svatý Václave!«

Vladimír Hrnof.

Budtež vítání, přátelé!

Vítejte nám, milovaní bratři, kteří přes všechny potupy a surové nájezdy zůstali jste věrnými strážci praporu Svatováclavského! Vítejte nám, brdinové, kteří jste tolik uvědomlosti osvědčili, že Vám ani nejbustější mlha pokrokářských lží nezastíhla slunce pravdy katolické! Zvláště srdečně tiskneme ruku těm, které ani největší pronásledování a ohrožování na existenci neodstrašilo od horlivého vyznávání víry Kristovy! Při pohledu na mocnou hradbu stejně smýšlejících okřejete, potěšíte se a jiné, bázlivější povzbudíte. Ano — poznáte, jak obrovský voj jest nyní hotov býti podporou těm, kteří po světlých stopách nejsvětějšího Učitele a Vádce kráčeji, nedávajíce se zastráhati trním a bodláčím, jež jim v cestu kladou zlobní a ziskuchtiví demagogové!

Věru statnými rytíři jsou ti, kterým dosud mrazivý víchř nepřátelského fanatismu ze srdce neodvál nejsvětější ideály zděděné po ctihodných otcích. S nadšenou radostí přivítáme horlivé zástupy, které seznaly nejlépe, jakou cestou jednotlivce, rodina a celý národ dojde blaha největšího, života nejspokojenějšího. Proti houževnatým pokrokářským lžem zdůrazňujeme pravdu, že vyznáváme

1. *ideu pravého lidství.* Pokrokáři prohlásují, že se nemají mravní zásady lidstva opírat o spoléhání na cizí (Boží) pomoc; mají prý kotviti v poznání, že jen vytrvalá a soustavná práce posvěcuje naše poslání a život. Leč právě naši protivníci svým násilným a úskočným jednáním dokazují, jak by bylo potřeba, aby svoji surovou povahu podřídili aspoň poněkud vůli vyšší. To jest snad právě lidství, když s radostí zaznamenávají barbaraké skutky na katolických spáchané? To jest právě lidství, jestliže katolika pro jeho přesvědčení o existenci připravují? To má býti pravým lidstvím, jestliže úžasné lži, vypočtené na fanatisování, stokrát vyvrácené, znovu a znovu opakují, aby živili a jítřili nepřítelny hněv proti bližnímu katolického smýšlení? Pěkné „pravé lidství“ by nám připravili lidé, kteří sbírali na upracovaných dělnících peníze, aby jimi podporovali zákeřné a bezcitné ruské revolucionáře a kteří jákali nad rozbíjením katolických lebek! Zvláště „pravé lidství“ dokazují tištěné výzvy k násilnostem a pošklibky metané na nejsvětější jméno samého Ježíše! Nás však církev poučuje, abychom milovali i nepřátele své, abychom, vyznávajíce svoji skutečnou a nepopírnou závislost na Bohu, z úcty k příkazům Božím pěstovali ideu obrozeného lidství tak, jak nám byla větřena nejsvětějším Dobrodincem a Mučedníkem. Právě ti velcí lidé lidstva, kteří přivedli svůj život v shodu s pravidly proslovenými od Krista, vynikli v ušlechtilém lidství nejvíce. Strana soc. demokr. jejíž předáci otevřeně tiskem prohlásili, že jest soc. demokratům dovoleno stoupence jiných stran podváděti, zajisté reformu pravého lidství neprovede. Naše strana jest

2. *stranou sdílnou, podporuje ideu spřáteleného státu,* ačkoli naši protivníci nalhávají veřejnosti, že popíráme ideu státní. Prý naše organizace tvoří zvláštní samostatný stát ve státě. — Tak by se ovšem mohlo mluvíti nepravdivě o každé náboženské, sociální nebo politické organizaci. Ideu spřáteleného státu však popírají soc. demokraté, tato internacionála, která se sama prohlašuje za „revoluční.“ Ideu státní ruší bezcitní anarchisté, kteří pracují pumami a žhářstvím i ve státech demokratických. Zato katolická církev přijala od Krista tento příkaz: „Dávejte, co jest ošafovo, císaři a co jest Božího, Bohu!“ Zakladatel církve naší proti státu nebouřil, naopak On i Jeho apoštolé učili, aby věřící byli poslušni i v rocnosti světských. A nikde nebyla moc dobře zřízeného státu tak pevná, jako tam, kde pod žezlem královým žili upřímně věřící křesťané. Zvláštní stát ve státě chtějí tvořiti i volní myslitelé, kteří si chtějí podrobovati a terrorisovati všecko. Jsou to přece také lidé, jejich organizace nespokojuje se s hranicemi státu jediného nebo jen některých. Zvláštní stát ve státě představovati chtějí mocní kapitalisté mimokatoličtí, kteří zasahují do osudu národů a států víc, než vysoce postavení vládní úředníci. V Německu pevně zorganizovaní katolíci jsou nejškodnějšími poddanými panovníka protestantského. Zato však jiné strany bouří a hrozná násilí tropí i ve státech, jež mají vládu tak zv. demokratickou.

3. *Naše strana jest stranou vlasteneckou,* třebaže protikatoličtí lháři tvrdí, že sledujeme ideu protičeskou. Katoličtí kněží s českým sedlákem zachovali národnost v dobách nejhrošších, kdy inteligentní „osvícenci“ hráli úlohu poněmčených byrokratů. Když pak za nesmírných obětí a pronásledování české kněžstvo lásku k mateřskému jazyku utvrdilo, když rozšířilo obrovský počet českých knih, když založilo mnoho českých besed, přišli nadatí liberálové a jiní pozřeli již k připravené mšce, aby ji vyjídali a aby spílali těm, kteří hostinu připravili. Pokrokáři drze se otírají o víru a zvyky prostého lidu českého, který národnost zachoval; spílají tomu lidu způsobem nejhrošším, chtějí mu zakazovati i návštěvu kostela, zakazují katolickým českým rodičům učiti děti náboženství. Zato však uctivě hrbili hřbety před německými židy, když tito přišli do Prahy pošklebovati se náboženskému přesvědčení českého lidu. Kde je tedy vlastně internacionála? Co ti němečtí židé vlastně dobrého pro náš národ učinili?

4. *Jsem stranou lidovou,* která o potřeby utlačovaného lidu stará se nejpochtivěji, aniž by užívala hlučných frazí po způsobu demagogů, kteří dokazují lidu lásku hodně lacino jazykem, aby ždímalí z ubožáků peníze pro svůj užitek. Nejhorší časy pro českou demokracii nastaly právě za oslavovaného věku husitského a protestantského. Tehdy kněžstvo obrátilo o majetek i o dostatečnou práva občanská, takže se nemohlo ujmouti utiskovaných sedláků proti zpupným „reformovaným“ zema-

nům. Samo „reformované“ kněžstvo svíjelo se pod panenským karabáčem.

Nyní se poměry sociální změnily. Teď má největší moc kapitalista, vládnoucí jménem movitým, jak se poděkl sám pokrokářský tisk. Nyní vládne šlechta peněžní, která bez práce shrabuje milliony. Jestliže však rudý a pokrokářský tisk místo poukazování na obrovské příjmy Rothschildů otiskuje s líceným rozhořčením, kde který kněz požádal štólový poplatek, jestliže soc. demokraté předpisují ohudný selkám, zač mají prodávati maslo, jest to důkazem veliké neupřímnosti; jest to nesvědomitě zahrávání s demokracií. Jestliže pak poukazují protikatolické listy, jak veliké polnosti drží církev a šlechta a neřeknou-li zároveň, jaký průměrně čistý zisk z polností těch připadá samým majitelům pro soukromý užitek, jest takové poukazování zase letivým manévrem a snahou uvésti prostomyslné čtenáře do zmatku. Jen poctivým vylíčením sociální situace jest veden lid k poznání, co mu jest ku prospěchu a kde jsou zájmy demokracie ohrožovány nejvážněji. Katolické „Všeodborové sdružení křesť. dělnictva“ a katolický svaz hospodářský pracují pro zájmy drobného lidu vydatněji než soc. demokracie a strana agrární. Bohatý židovský továrník zakoupí si u rudé strany mlčení tučnými poplatky do rudé kasy. Ale přitom soc. demokratický tisk štví i proti štódrým šlechticům, kteří na kratochvíle vydají málo, zato však podporují nadšeně lidumilné snahy. Ač jsme stranou demokratickou, nikdy stavěti se nebudeme proti šlechticům skutečně katolickým, kteří ctí práva českého jazyka, kteří staví lidumilné ústavy a rozdají trpícím zcela dobrovolně více než celé davy pokrokářských křiklaunů. Budtež nám tudíž vítání i členové české katolické šlechty, kteří projevují úctu k náboženským a národním ideám jádra českého lidu!

Právě syn velice chudých venkovských rodičů stal se nejvyšší hlavou církve. Mnoho nejváženějších jiných církevních hodnostářů pochází z rodu zcela prostického. A církev postarala se zakládáním dobročinných ústavů a spolků o trpící chudáky víc, než všechny jiné společnosti dohromady. Ejhle ušlechtilý demokratismus církve! Vytýkají nám pokrokáři latinu jako zjev — nedemokratický. Tak obrovská církev, mající příslušníky všech národů, nemá míti jazyka dorozumívacího, který ostatně byl běžný největší části křesťanů v prvých stoletích! Kdo jest od pokrokářů napadán proto, jestliže se učí nyní mezinárodnímu dorozumívacímu Esperantu? Jak malicherní jsou ti lidé, kteří uctivě poslouchali v Praze německé řeči cizích židů!

5. *Jsem též stranou ušlechtilého pokroku.* Katolická církev pečovala právě o zřízení universit, z nichž nyní někteří professoři útoky proti katolictvu činí.

Církev zakládala první školy pro lid. Nejnádhernější památky stavitelské, sochařské a malířské tvořeny s největší horlivostí v Čechách právě v katolické době Otce vlasti; hu-

FEUILLETON.

Památce Hradce Králové.

Některé informace pro účastníky našeho sjezdu.

Od nádraží přijde se přes Pražské Předměstí asi v 20 minutách po silnici nebo přes louku na nové náměstí císaře Františka Josefa I. Tam uvidíte budovu obchodní akademie a ústavu ku vzdělání učitelstva. Přes prozatím dřevěný most přijdete na výstavné nábreží Eliščino (nazvané tak k počti choti Otce vlasti). Při vchodu na most po levici spatříte na nábreží stavbu městského průmyslového musea. Budova stavěná dle velkolepého plánu bude vyžadovati nákladu 650.000 K. Zahne-li se s mostu několik kroků na pravo, přijde se do krátké ulice, která končí na pravo domem velkopřemyslníka K. V. Skuherského a na levo hotelem „Merkurem“. Nyní se ocitnete v okružní Jířkové třídě. Cestou na levo dostanete se na křižovatku ulic, kde vyniká krásnou stavbou okresní dům, vystavěný ve slohu secesním, v němž jest největší zdejší hotel. Naproti tomuto domu stojí renesanční budova Rakouskoherské banky. Proti okresnímu domu a filiálce jest zahrada připojená k našemu spolkovému domu „Adalbertinu“, který vysoko se zvedá svými třemi věžemi nad stromoví. „Adalbertinum“ jest postaveno ve slohu barokovém v letech 1896—7. Zde jest knihtiskárna „Politického družstva tiskového“, hotel se zahradní restaurací, redakce „Obnovy“, „Štítu“, „Práce“, „Časových Úvah“; má zde místnosti jednota katolických tovaryšů, křesť. soc. podpůrný spolek paní a dívek, centrála „Všeodb. sdružení křesť. dělnictva pro království České“ a jiné katolické spolky a korporace. Nachází se zde též filiálka proslulého fotografického závodu J. F. Langhansse. Proti „Adalbertinu“ právě nyní dostavěn ve slohu secesním dům pro zemský inspektorát okres. stravov. a ústavů pro zaopatřování služby a práce.

Za Adalbertinem po levici uvidíte obrovská kasárna s rozsáhlými dvory a po pravici vysokou

zeď seminářské zahrady. Za seminářskou zdí otevírá se nádherný pohled na uměle zřízený městský park.

Jdeme-li od okresního domu kolem adalbertinské zahrady vzhůru Palackého třídou, upoutá nás ku konci třídy na levé straně deska zasažená na domě č. 85. k počti kněze J. L. Zieglera, horlivého buditele českého národa, který se v téměř domě r. 1782 narodil. Na malém Svatojanském náměstí stojí v průčelí domu socha sv. Jana Nep. z r. 1772. V rohu při vstupu Dlouhé ulice stojí obecní dům, kde má místnosti „Beseda.“

Ze Svatojanského náměstí přijdeme bezprostředně do rozlehlého Velkého náměstí. Budova nynějšího krajského soudu, na níž jsou dvě menší věže, sloužila dřívě za radnici. Vysoko nad městem se tyčí Bílá věž, vysoká 68 m. Tou vchází se do barokové kaple sv. Klimenta, kdež na levo spočívají v skleněné rakvi ostatky sv. Klimenta, které daroval papež Klement XII. kostelu sv. Ducha r. 1737. Přeneseny byly do kaple r. 1778. Kaple ta sloužila Hradci jako nejstarší kostel a doznala několikrát přeměny.

Proti Bílé věži majestátně se vypíná katedrální kostel sv. Ducha, zbudovaný hlavně z cihel ve slohu gotickém. Hlavní loď v něm jest dlouhá 25.50 m. Na jižní straně chrámu jest městská a na severní straně kapitulní sakristie. Na obou věžích kostelních visí sedm zvonů. Dvou až třídní okna mají kružby ze XIV. a XV. století. Cenným pokladem chrámu jest pastoforium, provedené z plátkovce r. 1497 mistrem M. Rejskem. Křtitelnice umístěná v severní lodi pochází z rozbořeného kláštera podlužického. Husité ji přenesli do Hradce; byla zhotovena r. 1406. Oltáře pocházejí vesměs z r. 1865. V severní lodi jest oltář s obrazem sv. Antonína Poustevníka, malovaný od Petra Brandla. Blíže toho oltáře postaven r. 1892 od sboru důstojníků 18. pěšího pluku vysoký plátkový památník soudruhům, kteří padli r. 1866.

Pod chrámem jsou tři velké hrobky; hrobka nacházející se pod hlavním oltářem skrývá tělesné ostatky šesti hradeckých biskupů. V měst. sakristii jsou kalichy, monstrance a bohoslužebná roucha

ze XVII. a XVIII. století. Přičiněním nezapomenutelného biskupa Bryncha byl chrám r. 1898 znovu vymalován a r. 1901 opraveny byly věže.

U chrámu sv. Ducha nachází se sedm starobylých kanovníckých residencí. Za děkanstvím jest rozsáhlý pivovar. Na téže jižní straně náměstí jest residence biskupská v slohu barokovém. Uvnitř nalézá se kaple sv. Karla Boromejského. U kostela Panny Marie jest dvoupatrový dlouhý dům, kde býval jezuitský seminář a kolleje. Nyní tam jsou umístěny kanceláře stát. návladnictví, městské museum, čítárna, knihovna, gymnasium a spořitelna. Předměty v museu uschované jsou velice památné; málo které město české může se honositi tak vzácnou sbírkou musejní.

Kostel Panny Marie jest stavbou barokovou; k němu připojena mimo sakristii větší kaple sv. Josefa. V kapli v levo od vchodu visí obraz sv. Jana Nep., namalovaný od Petra Brandla. V postranní lodi chrámové jest oltář s obrazem sv. Ignáce z Loyoly, namalovaný též od Brandla. Na oltáři sv. Anny postavena ve skleněné skřínce dřevěná památná soška Panny Marie Fojenské. U kostela jest postavena nyní velmi krásná residence OO. Jesuitů. Před kostelem jest velice umělé obrubené studně, zhotovená ve zdejší zámečnické škole. Blíže Velkého náměstí v Klicperově ulici stojí nová barokní budova „Zálož. úvěr. ústavu.“

Velké náměstí souvisí s třetím, Malým náměstím. Uprostřed Mal. náměstí stojí uměle provedená socha sv. Jana Nep. z XVIII. století. Na straně východní uzavírá náměstí radnice s věží. V ní a ve vedlejších domech jest zasedací síň měst. zastupitelstva a městské rady, městská technická kancelář, policejní úřad, strážnice a j. v.

Z Malého náměstí vchází se na „Kavčí plácek“, z něhož jest vchod do „Sokolovny“. Na rohu plácku jest proslulá světová továrna firmy V. F. Červený. Na západní straně náměstí jest na nárožním domě mramorová deska, hlásající, že tam žil spisovatel V. K. Klicpera. V sousední Dlouhé ulici vypíná se nad městským parkem veliké Klicperovo divadlo a c. k. věznice. Blíže

sitství tytéž památky bezcitně ničilo. Katolické ústavy pro slepce, hluchoněmé, pro výchovu dívků atd., přečetné kněžské nadace pro podporu studujících atd. jsou světlými důkazy, jak po zdárné osvětě toužíme. My nerozdáváme na ohlupování lidu podvodné brožury o řeči Strossmayerové, o „Paggiu“, o řeči generála jesuitů atd., nenávidíme lid o původu člověka dle nepoctivého spisovatele Haackla; takovými rafinovanými vymyšleninami mrzačí mozky prostého lidu naši fanatičtí protivníci.

Naše strana jest pro všechny stavy. Nemiluje urputného třídního boje, ale chce pomoci všem utlačovaným. Každý člověk dobré vůle nalezne v ní oporu a potěchu. Nyní, kdy poznává národ víc a více, od jakých ziskných intrikánů byl rozerván, jak moderní protikřesťanská hesla končila a končí bankrotem, stále se naše řady rozmnožují novými četami. A sjezd náš dokáže, jak katolicko-národní idea silně kotví v lidu českém.

Srdečně budtež vítáni všichni, kteří spíati jsouce jednotnou páskou víry, přijdete s radostí jako rodní bratři k bratrům! Nechť velkolepý sjezd náš dodá nové síly, nového povzbuzení k práci další!

Volné listy.

Zase reformátor. Spisovatel p. dr. Lederer, jehož jubileum nedávno pokrokaři oslavovali, poslal ze svých cest do „Přehledu“ „Epištolu o humanitě“. Psal ji, jak povídá, v Bauerově kavárně „Pod lipami“ v Berlíně. Rozhovořil se o německém křesťanství, odtud přemýšl se na evangelium a vzal si na mušku křesťanskou pokoru. Odsoudil ji tak, jako se odsuzují po kavárnsku politikové a literáti. Jak vidět, i p. dr. Lederer podléhá předsudku, že mravouka katolická náleží již minulosti a že moderní mravouka filosofická zaujala její místo. Viní mimo jiné křesťanskou pokoru; že jest překážkou, která oslabuje naše uplatnění naší národnosti. Na záchranu naší osobnosti, která dnes trpí tolik zkracováním práv naší národnosti malé a proto slabší, nestačí prý již lék evangelia. Evangelium dle dra. Lederera jest protivou všeho, k čemu spěje člověk budoucí společnosti. „Já, kdybych měl vliv“, dí dr. Lederer, „učinil bych výzvu ke sbírkám milionovým, abych jimi založil teologickou fakultu budoucnosti, kde by teologičtí mistři její hlásali nikoliv víc: „Nekřivdi!“, ale „Nedej si křivdit a důsledkem toho nekřivdi jiným!“

Tito profesori mé teologické fakulty musili by hlásat důvěru v sebe spíše nežli v Boha, hlásat a vykládat krásu života v krásných učebnách, ozdobených květinami a sochami, představujícími sílu a krásu, zatopených sluncem a provívaných čerstvým vzduchem lesním. Moji profesori tohoto mého bohosloví musili by také znát výborně šermovat a ro-

věznice jest veliká vojenská nemocnice. S ní sousedí rozsáhlá seminářská zahrada, nad níž se vypíná malebný, nádherně zřízený kostel sv. Jana Nepom. Jsou tam skvostné symbolické malby, provedené od benedikťinů Emauzských, krásné mramorové oltáře. Stavba má sloh románský. Ke kostelu přiléhá kněžský seminář se dvěma nádvořimi. Naproti semináři jest bývalé Rudolfinum (ústav pro vzdělání hluchoněmých), kde se nyní nalezá c. k. berní referát. Sousední větší budova jest bývalé Borromaeum (chlapecký seminář). Nyní se tam nalezají místnosti c. k. pošty. Naproti Rudolfinu hned v sousedství semináře jest budova c. k. okr. hejtmanství. Na východní straně měst. parku nachází se státní odborná škola pro umělé zámečnictví, v níž jest umístěna čítárna a knihovna průmysl. muzea pro severovýchodní Čechy. Naproti vypíná se vysoká nová synagoga.

Dále na cestě k Slez. Předměstí vidíme veliké budovy obec. a měst. škol; naproti nachází se pensionát školských sester de Notre Dame, které mají vlastní pokračovací školu dívků a kurs pro pěstounky. U budovy jest rozsáhlá zahrada.

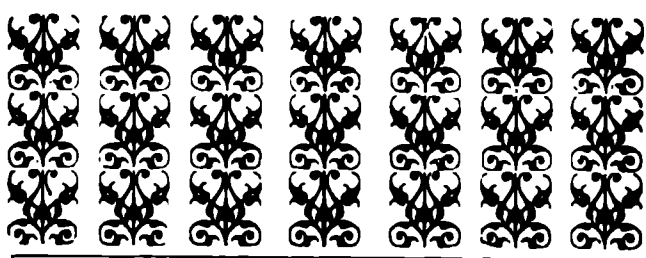
Za školními budovami nachází se velkolepá nová budova ústavu pro hluchoněmé „Rudolfinum“, v níž vedle kaple, bytů a učeben nacházejí se tělocvična, koupelny a dílny. K budově přiluhá veliká zahrada. „Rudolfinum“ jest nádherným stavitelským památkem ve slohu pražského baroka.

Z Malého náměstí přijde se k všeob. nemocnici, naproti níž stojí u Orlice několik krásných vill.

V Komenského třídě jest veliká budova c. k. vyšší reálky, dále kasárna Vodičkova, naproti pak kasárna Jízdecká.

Za kasárnami nalézá se u Orlice nový chlapecký seminář „Borromaeum“ s pěknou zahradou. V budově jsou: kaple, studovny, ložnice, kuchařská síň, čítárna, knihovna, tělocvična, lázně, nemocnice atd. Na velkém dvoře nachází se hřiště a letiště tělocvična. Naproti pivovaru jest městská plynárna a vedle mezi soutokem Labe s Orlicí veliký vojenský park.

Tak jsme upozornili aspoň na některé památky zdejšího starobylého města. V prázdných chvílích si ty památky s chutí prohlédněte!

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1888.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:

K 6,000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem července K 28,097.699.13.

VKLADY

4 až 4½%

dle výpovědi.

Eskont

směnek a faktur.

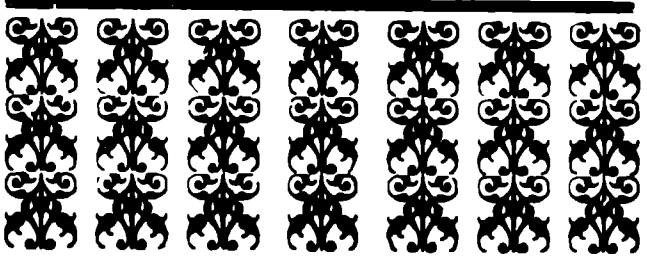
Směnárna.

Skladiště.

Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

hovat, musili by mít silně vyvinutý biceps a v prsou šířku aspoň 90 centimetrů. Chápu-li Björnsona dobře, a myslím, že chápu, pak on vyspěl nad evangelium a přestal již být křesťanem v mezích evangelia, neboť evangelium je zapírání království této země, jest negace pozemského života, jest pokora, jest neodporování zlu, jest protivou všeho, k čemu spěje člověk budoucí společnosti. Nekřivdit, odpouštět! Ano! Po dvě tisíciletí bylo tomu lidstvo učeno, ale nedospělo příliš daleko, a pokud dospělo, za oběti příliš veliké, jelikož toto učení bylo jednostranné, neúplné. Lidé budoucnosti musí být vychováni také v učení: „Nedat si křivdit!“

Dr. Lederer jest žid a kromě toho jako spisovatel a moderní člověk osvojil si ducha oné povrchnosti, které postačí několik lesklých frází a která nestará se, aby pronikla složitě jevy společenské důkladným studiem a důsledným myšlením. Z takových nálad ovšem potom vyskakují nápady, které poslal dr. Lederer do Čech z berlínské kavárny.

Neběžl nám o p. dra. Lederera, ale o sám typ filosofů, kteří tak lehkovážně evangelium odsuzují a manevrují proti němu *člověkem budoucnosti*. Ví sám dr. Lederer a věděl s ním ti ostatní, jaký nesmysl páchají, dovolaávajíce se člověka budoucnosti? Zavrhuje-li dr. Lederer evangelium a jeho pokoru, má přece povinnost toho člověka budoucnosti jasně okázat, aby bylo lze poznati, že skutečně nad evangelium vyniká.

Kdo jest tedy ten člověk budoucnosti, který není toliko ekvivalentem evangelia, ale ještě nad ně předčí? Jaké má zásady, v kterém určitém konkrétním životě je osvědčuje, jakými ohromnými pakami zvrátil společenský a mravní život, že se mu člověčenstvo přesvědčivě musí podrobit a opustit evangelium? A hle, na tyto určité otázky odpovídá nám mlčením ubohý panák, slepený z jalových ledererovských frází, či lépe řečeno, odpovídá nám prázdná nicota. Či dokázal dr. Lederer, že evangelium bylo lidstvem již vyplněno? „Avšak od té doby“, poznamenává Parker, „co vlna lidstva vypjala se v osobě Ježíšově do výše největší, uplynulo již osmnáct set let, a který člověk, a který věk předstihl jeho myšlenku, aneb aspoň ji pochopil a dokonale životem svým uskutečnil? Nechť odpoví svět křikem své úzkosti.“ Dr. Lederer odpovídá neviditelným a neslyšitelným panákem budoucnosti, který sní o mužnosti, nemoha se vybavit z pont spisovatelské fantasie. A s tímto směšným panákem že míní dr. Lederer založiti novou nauku? Ale nestačí založiti nové učení, o něž se mátoha dra. Lederera ani nepokouší, nýbrž jest nutno, má-li být evangelium s trůnu svrženo, aby nové učení dokonalostí překonalo učení Ježíše Krista. Když Strauss, větší doktor než dr. Lederer, napsal své veliké svazky proti křesťanství, ptá se, zda na jevišti lidstva objeví se nějaký člověk schopný, aby se vyrovnal, ba aby překonal Ježíše Krista. A po otázce té jakási neuvědoměná spravedlnost uchvacuje spisovatele, který prohlašuje: „Není pravděpodobno, že by někdo někdy Kristu se vyrovnal, a jest naprosto jisto, že ho nikdo nikdy nepřekoná.“

Dr. Lederer naříká si, že člověčenstvo evangeliem nepukrořilo. Jest to historická nepravda vzhledem k mravům těch, kdož opravdové k evangeliu přilnuli. Jednají-li státníci a politikové proti evangeliu, jest to jejich vina, a nikoli náboženství křesťanského. Státníci, politikové, spisovatelé, novináři a všichni moderní frásisté, jejichž myšlenkový vliv na lidstvo se tolik uplatňuje, poslouchají docela jiných proroků, nežli zásad sv. evangelia. A kdo otročí učení protikřesťanských filosofů, kdo nemá dosti síly, aby se ve své otročině vzbouřil, nemá práva vyčítati evangeliu, že ho nevedlo na cestu budoucnosti.

Také slovíčko o pokoře. Dr. Lederer ji odmítá, jelikož oslabuje člověka a překáží uplatnění se naší slabší národnosti proti národnosti německé. Předně jest radno, a pro dra. Lederera bylo by velmi záslužno, aby veškerými důvody a všemi schopnostmi svého pera důkladně potepával židy, aby právě oni svým němčením naší národnost neoslabovali, a za druhé celým svým výkladem dal dr. Lederer na jevo, že křesťanské pokoře nerozumí. Křesťanskou pokoru a milosrdenství ohryzovati, stalo se dnes nýčkovskou manýrou a volnomyšlenkářským chlebičkem, přineseným k nám s ciziny. Čím kde jaký větší nesmysl a open-tlenější fráze směru protikřesťanského, tím ochotněji se přijímá, ne snad aby zdokonalován byl život, nýbrž aby potírán byl „klerikalism.“ Tvrdí-li kdo, že pokora a milosrdenství oslabují život, mluví jako slepý o barvách.

Musíme tedy dra. Ledererovi říci, že pokora jest ctnost, ba základem ctností. Pravé povznesení člověka není povznesení rodem, jménem, úřadem, bohatstvím, geniálností, nýbrž pravé povznesení jest povznesení osobní alean ctností a zásluhami. Nejvyšší vřchol a jediné

nejvyšší vrchol, na němž jednotlivce a národové mohou vystoupiti, jest toliko ctnost, a z toho jde nad slunce jasné, že ctnost a zejména ctnost pokory jest *velikou silou a ne slabostí*. Síla ctnosti pak neseslabuje, nýbrž vzpružuje jak jednotlivce tak celky národní. Pýcha nenávidí rovnost, pohrdá nižším, křesťanská pokora vede k rovnosti a vštěpuje lásku k nižším. Ctnost patrně není ničím jiným, než obětováním sebe pro jiné, a takových lidí potřebuje právě národ, jenž musí zápasiti o své bytí. Chce-li tedy dr. Lederer odstraňovati sílu křesťanské pokory, nastoluje tím sobectví, které, majíc na starosti jen sebe a zas jen sebe, jest ničivým živlem pevnosti národního celku.

Dr. Lederer hezky řekl: „Nedej si křivdit a důsledkem toho nekřivdi jiným!“ K témuž cíli směřuje i evangelium, jenže cestou bezpečnější a jistější, totiž silou pokory, která hlásá lásku ke všem: vysokým, nízkým i sobě rovným, kdežto sobectví bez pokory nedá si snad křivdit, ale nemá již síly a prostředků, aby nekřivdilo jiným. Proto není možno, aby dr. Lederer na této cestě došel ku příkazní: „Miluj bližního svého jako sebe samého,“ jak si je na konec svého myšlenkového pochodu závěsil. Slovem, všechny předpoklady jeho jsou slabé a konkluse jeho vystaveny jsou na písku. Čtenář sám poznává, že dr. Lederer všechno pořádně zamotal. Vykládá o člověku budoucnosti, který neexistuje leda v jeho obrazotvornosti; pro tuto svou chiméru zavrhuje dr. Lederer evangelium vůbec a pokoru zvlášť a — zase chce dospěti lásky, kterou vyjadřuje po křesťansku: „miluj bližního jako sebe samého“, ač zabývá se současně jediných účinných prostředků k cíli tomu vedoucích, což jest tolik, jako uřezávati pod sebou větev. Moderní taková humanita jest rozumovou a praktickou slabostí všech těch, kteří — jako dr. Lederer — stanoví pouze zásadu, neohlédajíc se po paedagogických průpravách, které opravdovou humanitu podmiňují. Sami prostředků takových vytvořiti neumějíce a nemohouce, zavrhuji humanitní základy křesťanské, jinými slovy, staví pyramidu na špičku. Tato racionalistická humanita jest slovní hrou a jest umělým napodobením lásky křesťanské. Jest to papírová ctnost spisovatelů za stolkem, ctnost studovny a salónu, lehká dřímota filosofů, která nevniká do nitra člověka.

Ba ano, dre. Lederere, má-li kdo býti silným, jak si toho přejete, má-li kdo účinně milovati bližního, čehož vy žádáte, musí býti opravdu člověkem evangelia a musí býti pokorným. Neboť — kdy pak se konečně pochopí, že k tomu, aby byl někdo milosrdný a pokorný, musí býti neoblomný, neúprosný a silný proti všem hříchům a slabostem, které proti jeho pokoře a milosrdenství mocně útočí? Ať, páni filosofové a psychologové, poznejte již jednou, že pravou mravní sílu člověka zakládá ctnost křesťanská, která prodělávati musí největší boje na světě, a poznejte, že silný váš člověk, vychovaný moderní humanitou, jest korouhvičkou na střeše.

Falešnému výkladu dra. Lederera věnovali jsme větší pozornost nejen pro věc samu, ale také pro katolický sjezd, jenž bude obhajobou křesťanského názoru a jenž bude výrazem pochopení vážnosti doby, ve které tisknuc se do předu všechny síly, které snaží se podvrátiti i křesťanskou mravouku, čehož jedním z dokladů jest právě i dr. Lederer, s nímž jako dokumentem jsme se zabývali.

Od dlouhé doby škodolibá zloba a hloupost se spikly, by přidělily ctnostem křesťanským vzhled prostoučkový, matný, zubožený, žalostný, a řádky naše jsou protestem proti bludu tomuto, jehož nebezpečnost roste do budoucnosti.

* * *

Smrt zlodějům! V dějinách zachycují se druhy výroky o událostech, které nejsou ničím pověřeny leda oblibou, kterou se zamlouvají vzdáleným pozorovatelům. Beze všeho objektivního důkazu daly se na cestu světem a vykonávají svou úlohu. Z oboru takových zkušeností možno přivoditi mnohé věci, které postupujícími generacemi uschovávány jsou pečlivě jmenovitě proti církvi katolické a jejímu působení v národech. Ostatně nevědomosti a zlomyslnosti v tomto oboru dějin jsou tak časté, že již zevšeobecně, a marna práce jest, vyvracet je těm, kdož hledajíce pravdu, nechtějí ji poznati. Ale i mimo obor církevního dějepisu překvapují často věci, které nejsou pravdivé a které přes to stále p. řidují v duševním inventáři moderního člověka. Onehdy doklad k tomu podaly „Národní Listy.“ Odivujíc se brzdivosti barcelonských paláců a vrahů, přispěchaly „Nár. Listy“ se poklonit jejich šlechtivosti, kterou osvědčili tím, že upozorňovali obyvatele domů, které byly určeny plamenům. Bylo prý to tak, jako když v revoluci francouzské volali: „Smrt zlodějům —!“

Výkřik tento náležitě oslavil Carlyle ve svých dějinách revoluce. Jeho nálada a jeho nadšení pro tuto povahovou stránku zběsilých

vrahů přešly na jeho čtenáře, z nichž mnozí dle míry své nesoudnosti a lehkověrnosti předstávají si posavad zběsilou sběr, řádící v revoluci francouzské, jako vzory poctivosti a šlechtnosti, které dlužno oceňovati tím více, čím mohutnější byl duševní orkán, kterým revolucionáři divě byli nesení a smítáni.

Snad výkřik, Carlylem zaznamenaný a gloriifikovaný, jedincem byl učiněn; ale dnes již nelze přijímati jej ve smysle obecném a tak, jak mu rozumějí „Nár. Listy.“ Smrt zlodějům! Právě existence tohoto výkřiku dokazuje, že se již důkladně kradlo a to pod zástěrou hledání podezřelých. Carlylovy dějiny revoluce francouzské musejí se vůbec čísti opatrně, protože i přes hojný materiál, který v nich je snesen, vypravuje spisovatel spíše tónem zábavným a krvavě hrůzy mnohdy zastírá a okrašluje, čímž kniha jeho zbavena jest vážného úmyslu a účelu. Carlyle jest ve svých dějinách revoluce příliš umělcem, než věcným vypravovatelem, odkudž jde, že i z onoho výroku: smrt zlodějům! vykonal celkovou charakteristiku lidí, o nichž dnes jest dokázáno, že to byli sprostí, suroví a všeho lidského citu zbavení lupiči a vrahové.

Taine to byl, který s podivuhodnou láskou ku pravdě, ač šlo o jeho vlastní národ, zasáhl v předivo bájek a výmyslův a postavil revolucionáře do pravého světla. V jeho knihách se dočítáme mnoho zajímavého, co liší se zásadně od dosavadních tradic, které o velikánech francouzské revoluce i v našem národě se udomácnily. Taine strhuje, snad s bolestí, oslnivou zář s lidí, kteří tu slavnou revoluci francouzskou prováděli, a kreslí je a pytvá v nejhlubších spodinách jejich duší. Jádro revolucionářů byly bytosti nejnižších chťičů. Užívali vznešených hesel svobody, rovnosti a bratrství chytře za tím účelem, aby mohli loupiti, krásti, páliť a ničiti. Taine v důkladných podrobnostech líčí jejich ubožácké vzdělání, zaprtílon a obmezenou řvanost revolučních hesel, krvelačnost a rabování majetku bližních. Stávalo se často, co nemohli odnésti a ukrásti, že revolucionáři zničili. Byly to hordy, které zpřetrhaly úvazky, poutající je se spórďdanou společností. Taine dokázal, a není proti jeho důkazům odvolání, že výkřik: „smrt zlodějům!“ nesmí býti chápán v té úloze, kterou posavad ve svobodomyšlných novinách hrál a že musí mu býti přiznána povaha ojedinelosti, nemající vlivu na revoluční řádění. Vždyť nové a nové poznatky z dob revolučních opravují mylné názory o vynikajících vůdcích samých. Tak na příklad Danton, posavad pojímán jako člověk, jdoucí přímo za velikými cíly revolučními, byl zistným sobcem, který při leckterých manipulacích dobře počítal, co mu to vyneslo.

Barcelonští anarchisté a socialisté měli v úmyslu, provésti něco tak jako byla revoluce francouzská, a signály jejich byly právě pálení a vraždy. Jest pozoruhodno, že naše svobodomyšlné listy tyto projevy surovosti a zpusťlosti přijímaly s obzvláštním přátelstvím, zastřenými slovy velebíce činy, které moderní vzdělanosti vpalují znamení, před nímž poctivý člověk musí z daleka utíkat. Naše svobodomyšlné noviny zapadají níž a níže. Nedovedou-li již hájiti ani práva na život a neumějí-li odsouditi vraždy a vypalování, nemohou od nich občané již ničeho čekat. Podporovati krvavou revoluci, politické spiknutí a vraždy vynášeti jako občanskou ctnost, jest tolik jako poslední stanice novináře. Ano, buď jest to šílenství, nebo zločinnost, třetího tu není. Proto takoví novináři patří buď do blázince, nebo zaslubují, by je z jejich činnosti vypráskal národ, jenž svoji budoucnost zakládá jedině na klidném vývoji a pořádku společenském. Pak věřte takovému novináři, když napíše: „Kdykoli jsme vítězili, dalo se to pokaždé více převažou ducha, nežli mocí fysickou.“ (Palacký). Dle pravdy měl by však napsati: Kdykoli citujeme výroky znamenitých našich mužů, děje se tak pokaždé více na oklamání veřejnosti, nežli snahou po pravdě.

* * *

Kde jest správná zásada výchovná? Předchozími řádky jsem ukázal na neschopnost svobodomyšlné žurnalistiky, aby mohla vychovávat a vésti v nynějších poměrech rozbouraného sociálního vlnobití. Schvalovati všechny chyby nespokojených tříd sociálních, otroky lisati se ke vrahům, vykupovati chválu a míuění o pokrokovosti neustálými oběťmi zdravého rozumu, toť jsou věci, které páchal již ztročený římský senát vůči šíleným despotům na trůně císařském, a k tomu není potřebí XX. století. Z naší svobodomyšlné žurnalistiky nevychází ani jeden poky, ani jiskřka správnějšího názoru, ani jediného napomenutí vůči zbloudilcům, kteří dávají se strhovati jen svými vášněmi a chtějí všechno vědy rostfiskat a zaliti proudy lidské krve.

Sociální a anarchističtí nespokojenci vyčítají nynější společnosti a vládám, že na ně

přicházejí se soudy, žaláři a katem! Ale jak pak mohou přesvědčiti společnost a vlády o lepším, když při každé příležitosti sami sahají k požárům, dýce, pumám a revolverům? Chtějí sice všichni tyto revolucionáři nový společenský řád, ale chtějí jej stanoviti násilím; takový řád však jest vždycky tyranickým, byť byl snad lepší starého. Nedbají o trvalý soulad všech živlův, ale jednostranně sledují jen cíle hmotného blahobytu, jakožto prvního předmětu života. Za takových duševních nálad tito reformátoři činí z lidí sobce, zbožňovatele hmoty, kteří by vnesli staré náruživosti v nový řád a za krátký čas by jej zkasili. Když za starých dob císařských obyvatelé Říma neřídali nic jiného než chleba a zábav (panem et circenses), klesli na stapeň nejničernějšího plemene a pak stali se otroky barbarů, kteří zachvátili jejich zemi. Na to vše měli by poctiví novináři ukazovati a poučovati lid, že hmotné zlepšení jest sice nutné, ale vedle něho že jsou také cíle duševní; jest tu požadavek souladného vývoje společenského; vedle svobody jsou i její obmezení a právo vlastně jest výsledkem vykonávané povinnosti. Ale kde pak naši svobodomyšlní novináři! Podporovat vášně šílených, klanět se násilníkům, protože to vynášejí firmu pokrokovosti a moderní kulturnosti, křičet proti klerikalismu, — to ano, ale nějakou rozumnou výchovnou zásadu lidu vštěpovat — ach, jasně, to jest jasně!

Byla by to podivná, kdyby tak nějaký světový sociolog, jsa milovníkem pravdy, prohlásil, že správně si počínají v otázce sociální toliko katolíci! Ano, my katolíci ukazujeme, že lid má svá práva, ale že musí také konat své povinnosti, vedle zájmů hmotných že má i zájmy duševní a mravní, bez nichž otázku sociální nelze nikdy uspokojivě rozřešit. Uznáváme, že musí se změnit u dělníků podmínky hmotné, aby se mohli vyvinovati mravně. Dělníci mají pracovati méně, aby mohli zasvětili několik hodin pokroku své duše, ale nesmějí je obětovati hospodskému kouři, alkoholu a řemeslným štvádům. Dělníci mají se státi lepšími — nejenom hmotně uspokojenými. Tyranů by povstalo na tisíce mezi dělnictvem, kdyby se bojovalo jen ve jménu zájmů hmotných nebo určité organizace. Málo prospěje měnití organiscace, jestliže zůstanou v dělnictvu náruživosti, třídní a osobní sobectví. Dělnictvo musí míti na zřeteli zejména, aby učinilo lepšími a přesvědčilo o povinnostech ty třídy, kterými dnes dobrovolně nebo bezděky jest tlámeno; a nemůže dělnictvo dobře pochoditi, nezačne-li činiti lepším samo sebe. Násilím a vraždami nepřesvědčí nikdy nikoho. Nechtějí bláskati utlačovaní povinnost lidem oněch tříd, které jsou nad nimi, ať plní svoje povinnosti; nechtějí bláskati ctnost, obět a lásku, nechtějí zmužile vyslovují své potřeby, ale bez jistění, pálení a hromadných vražd! Takové jsou výchovné zásady nás katolíkův a v duchu jejich budou vynívat i projevy katolického sjezdu o otázce sociální. Katolíci staví, opravují, mluví pravdu, nelichotí, ale svobodomyšlní se pláší a sket-ským babstvím podporují bouře.

Sklad veškerých

školních knih

pro všechny ústavy

Boh. Melichar

v Hradci Králové.

Knihkupectví. Zal. r. 1808. Antikvariát.

Vydání pouze předepsané	Stálá zásoba knih nových i antikvárních.	Seznamy zasílají se zdarma.
-------------------------	--	-----------------------------

Objednávky vyřizují se týž den, kdy dojdou; při zaplacení předem posílá se franko.

Obrana.

Pásmo bezcharakterního lhaní agrárnického bez konce. Již mnohokrát jasně dokázáno, jak bezctně balamutí své čtenáře agrárnický tisk tvrzením, že strana katolicko-národní jest „stranou státní němčiny“. Ohradili jsme se proti tomu již tolikrát nej-ovětlejšími důvody! Leč poslušny toho rázu opakuji agrárnícké listy znovu bez uzardění; spolehají se ovšem na to, že prostomyšlní čtenáři, pevně lapení do agrárníckých sítí, našich

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se uctivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednavce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četná
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

obránných slov čísti nebudou. S jakou drzostí agr. „Venkov“ dovádě pásmo započaté lži dále rozprávati, patrně ze 196. čísla (ze dne 20. t. m.) Prý klerikálové „uvádějí ve skutek program (!), který loňského roku vyhlásili v 30. čísle „Čecha“, prohlásivše se pro státní německou řeč.“ To prohlášení jest prý čelným bodem „klerikálního“ programu.

Již jsme loni důkladně vysvětlili, že o možnosti (pouze o možnosti!) přijetí státní němčiny vpletl do svého článku několik slov nezodpovědný žurnalista; dále jsme dokázali, že agrární tisk ta slova ještě sfalšoval vsunutím sdělovacího slova, potřebného agrárnickému demagogům. Poukázali jsme na agrárnickou mazanost, která zámyslně pomlčela, že k slovům o možnosti přijetí stát. němčiny připojil tentýž žurnalista toto: „S druhé strany musíme my Češi nedůstojně státi na tom, aby Čechu v Čechách všude dostalo se vyřízení věci v jeho řeči.“ — V ohledu tom nelze uznati žádného uzavřeného území, v němž by pouze němčina byla „landesüblich.“ — Tento názor byl volným záhledem neopatrného jednotlivce. Byl vytištěn beze vší nějaké úrady s výkonným výborem naší strany. Tudíž k dřívějším lžem přidává „Venkov“ bezcharakterní lž novou drzým tvrzením, že těch několik řádků jest čelným bodem (!) našeho programu. Agrárnícká troufalost jeví se ve světle ještě horším. Připomeneme-li, že právě roku loňského náš program, etičtěn v lednu v katolických listech a podepsaný výkonným výborem, rozhodně se staví proti státní němčině. Vždyť přece agráři sami jej četli. V programu tom, vydaném několik dní před neopatrným přetiskem známého nám žurnalisty, čteme mimo jiné tato slova výkonného výboru: „Pevně trváme na stanovisku rovného práva a rovnocennosti národů. Proto nejrozhodněji opřeme se všechuším pokusům, které by v království Českém chtěly přáti jednomu národu taková zřízení neb výhody, jež by pro druhý národ znamenaly zkrácení a ponížení. Jazyková rovnoprávnost musí se státi skutkem ve všech úřadech státních a to jak v úřadování vnitřním, tak vnějším. *Bude se se sázovat o to, aby německému jazyku nebyl ni žádným způsobem dáván ráz řeči státní a přičiníme se o to, aby čeští úředníci státu nebyli odstrkováni k vůli úředníkům německým.*“ Tak tedy znělo oficiální prohlášení strany katolického lidu v království Českém. O tomto prohlášení agráři přece věděli dříve než o volném názoru jednotlivce, za nějž může činiti zodpovědnou celou stranu jen podvodník. Agrárnícké listy také vědí, jak se zodpovědné kruhy katolické postavily rázně proti názoru takovému.

Nyní však „Venkov“ znovu uvádí onen výrok jednotlivce a to zase zfalšovaný vsunutím slůvka „my“ a nestydatě výrok ten vyhláší za „prohlášení čelný bod klerikálního programu.“ — Kdykoli dokázáno agrárnickému tisku, že opakováním takové lži nestydatě klame veřejnost, že si dovoluje do našeho tištěného programu vpašovatí pravý opak katolického prohlášení, odmítel se bezectný tisk na chvíli. Ale za čas vyrukoval se svými lžemi opět a opět. Jest možno doufat, že takové listy aspoň ve směru jiném touží podati pravdu? Jest dlouhé, systematicky předané pásmo lží důkazem, že ta strana vede si poctivě, že opravdově chce reformovat? Takové čachráství naposledy zle se musí vymstíti na samých původcích. Kde který vážnější agrárník ozval se proti tak křiklavému podvádění? My jsme se nesmlouvali při zemských volbách s Němci proti českým kandidátům, jako to činili agráři. A přece bychom se styděli lhát, že má agrární strana ve svém programu státní němčinu.

Katolíci, každému agrárníkovi dobré vůle vysvětlíte, jak se snaží tisk agrárních dietářů napevniť přeramované a padající svoje bašty.

Politický přehled.

V ministerské radě 18. t. m. rozhodnuto, aby se zemské sněmy sešly v druhé polovici září. Vláda doufá, že se během září vyjasní poměry i na říšské radě, a pak by bylo zasedání zem. sněmů přerušeno, a došlo by v říjnu k svolání říšské rady, v níž chce vláda znovu předložiti a projednání svůj finanční plán; v prosinci mají se opět sejíti sněmy zemské. — Pozornost vzbudila audience bar. Bienenrtha u císaře v Říši. Na nejvyšších místech vysloveno bylo přání pro obnovení dělnosti sněmu království českého. Vláda pustí se tedy zase do vyrovnacích konferencí mezi Čechy a Němci. Ministerské komitě (bar. Bienenrth, dr. Žáček, bar. Härdtl a dr. Schreiner) vypracují přesný program a jednací pořádek konferencí těchto, jež počnou 4. září. Vláda chce nejprve vyjednávat s každou skupinou zvlášť a jednotliví ministři budou konferovat o speciálních otázkách. Otázky politicko-strannické budou naprosto vyloučeny, předmět porad a vyjednávání bude záležitostí čistě národní. Bude-li tímto vyjednáváním dosaženo aspoň uznání společného podkladu pro další jednání, bude svolána společná schůze. K této schůzi budou pozváni také zástupcové konservativního a liberálního velkostatku, jejichž zásahnutí do jednání přikládá se velký význam. Ale ve Vídni si od konferencí neslibují příliš. — Vláda počítá také, podaří-li se učiniti sněm království českého dělným, že se podkope opozici t. j. Slovanské jednotě pěda pod nohama a pak bude možno ustaviti v parlamentě pracovní většinu. Ale očekává se také, že národnostní srážky v Dol. Rakousích budou míti nepřiznivý vliv na utváření budoucnosti. — Zahraníčí náš ministr bar. Aehrenthal povýšen byl do stavu hraběcího hlavně pro zásluhy, které si získal v záležitostech připojení Bosny a Hercegoviny k Rakousku.

Ze slovinské katolické strany chystají se k národnostní organizaci svých příslušníků ve Št. Hradci, kde zřídí „Národní dům“ a budou se domáhati slovinských bohoslužeb.

Na schůzi strany neodvislosti v Segedíně v Uhrách bylo usneseno setrvati na zřízení samostatné uherské banky r. 1911 a pracovati k tomu, aby r. 1917 došlo ke zřízení samostatného celního území uherského. Ale přední časopisy maďar. „Pester Lloyd“ a „Pesti Naplo“ ostře vyjádřily se o této schůzi strany neodvislosti; že se v Uhrách všeobecně ví, oč jde straně neodvislosti a po čem dychtí hr. Apponyi. Situace se dle toho v Uhrách stále přiotřuje, ale přes to Maďarům nedaří se vynucování dalších ústupků.

Napětí mezi Řeckem a Tureckem pro Kréty odstraněno prohlášením turecké vlády, že poslední řeckou notu pokládá za úplně uspokojivou a na společnou notu velmocí portě podanou odpověděla, že jest ochotna i záležitost macedonskou s Řeckem smírně vyřídit. Otázka krétská tímto urovnáním spora není dosud vyřízena a dle prohlášení tureckého ministra zahraníčí záležitostí bude nutno otázku krétskou upravití a zejména rozhodnutí o rozsahu autonomie Kréty.

Válečná výprava španělská v Maroku stále zápasí s obtížemi a nenutným odporem domorodců. Ve Španělsku samém snaží se vláda zničiti revoluční ohniska. V Barceloně rozpuštěla republikánský klub a zavírá soukromé školy, v nichž se neučí náboženství, zato nenávisť proti církvi, dynasti atd. Hlasatelé a organizátoři stávek, pokud nejsou původu domácího, vypovídají se z města. Dosud zatčeno na 1000 osob.

**Vyrovnejte nedoplatky
za Obnovu a Časové Uvahy.**

Z činnosti katol. spolků.

Lázně Bělehrad. Den 22. srpna b. r. zůstane nezapomenutelným v životě zdejšího Lidového křesť.-sociálního spolku. Konali jsme totiž toho dne slavnost svěcení spolkového praporu. Ačkoliv blízkost všeobecného sjezdu katolíků v Hradci Králové plnila obavou myslí pořadatelů, že účastenství jednot okolních bude slabé, přece, díky lásce a obětavosti jednot okolních, vydařila se slavnost nad očekávání. Zavítaly k nám spolky: z Králové Dvora, Nové Paky, Nového Bydžova, Jilemnice, Lomnice n. P., Sobčic, Oubislavic, Pečky a Liběšátu. Z místních spolků zúčastnil se slavnosti náš sl. živnostenský spolek. O 10. hod. ubíral se dobře uspořádaný průvod, nad nímž vlálo 7 praporů, za zvuku kapely p. Pechovy do chrámu Páně, kde slavnostní kázání proslovil dp. Salfický z Nové Paky. Po posvěcení praporu, jež vykonal vsdp. dr. Frant. Šulc z Hradce Králové, a pronesení případných hesel odevzdala matka praporu velect. pl. Marie Nováková, choť ředitele školy v. v., prapor praporečnickovi. Po slavné mši sv., kterou sloužil vsdp. světitel za přísluhy místních a četných okolních duchovních, odebral se průvod do spolkové místnosti hostince „U Bílého Hradu“, v jehož příjemné a prostranné zahradě počal o 2. hod. odpoč. koncert. V přestávce zahájil předseda spolku schůzi a udělil slovo p. J. Podzimkovi ze Sobčic, který v pékné, hluchým souhlasem provázené řeči nabádal účastníky ku stálosti a věrnosti v zásadách křesťanských. Po té uchopil se slova vsdp. dr. Šulc, aby promluvil o úkolech spolků katolických. Krásná, opravdu populární řeč vsdp. řečníka sledována byla se zájmem od četných posluchačů. Zájem ten nebyl rušen ani lehkým deštěm, který mezi tím spadl. Hlučný potlesk a všeobecná pochvala svědčily, že slova řečníkova nalezla cestu k srdcům posluchačů. Vespolná zábava trvala potom při zvucích hudby až do večera. Radujíce se ze slavnosti té korunované úspěchem jak mravním tak hmotným, vzdáváme díky srdečné všem, kdož jakýmkoli způsobem přispěli k jejímu zdaru. Díky náš v prvé řadě patří všem dobrotvným dárčům příspěvků na prapor. Děkujeme dále vsdp. světiteli i vlp. kazateli, velectěné paní matce, vict. paním kmotřám praporu, jimiž byly pl. Marie Lejková, choť lž. lékaře a pl. Marie Poličanská, choť stavitele, vsdp. Janu Sehnalovi, děkanu a vikáři za radu a práci, jimiž nám ochotně pomáhal. Díky náš vroucí mějtež i bratrské spolky, které svou přítomností nás posílily a potěšily. Díky náš patří i horlivým sběratelům příspěvků A. Hatlové a A. Stanislavové, a všem těm milým členům i členkám, kteří s chválnou horlivostí a obětavostí ku zdaru slavnosti pracovali. Všem patří naše vroucí: Zaplať Bůh! — Kéž prapor náš, znakem víry, naděje a lásky zdobený, sbírá dleje kolem sebe čím dále tím více křesťanů ve vše uvědomělých, nadějí v pomoc Boží slavených a láskou sjednocených ku slávě Boží a k blahu lidu našeho!

Renov. m. Dob. Sdružení katol. mládeže v Ronově uspořádalo s katol. spolkem „Rovnost“ v neděli 18. července t. r. výlet do obecní třesnovky do Biskupic, který se při krásném počasí nad očekávání vydařil. Přes to, že v nedalekých Zehubech byl též výlet katol. spolku a v Žl. Chválovicích věneček, zúčastnilo se výletu přes 400 lidí, o čemž svědčí hrubý výnos 178 K. Čistý výnos 91 K prozatím uložen do záložny. Hned po pozházení vyšel průvod s hudbou z Ronova na výletníště, kdež se vbrzku rozproudila veselá, upřímná zábava. K tomu přispěl bratrský spolek časlavský zapěním národních písní. Předneseno též několik zdařilých solových výstupů. Po 8. hodině nastoupena zpáteční cesta. Za zvuku písně „Kde domov můj?“ stanul průvod na náměstí, kdež byl rozezdán. P. starostovi z Biskupic a pp. předsedům obou spolků uspořádána dostaveníčka a provolána sláva. Srdečné díky všem účastníkům, starostovi p. Kosinovi a sl. obecnímu zastupitelstvu v Biskupicích za propůjčení místa k výletu, tyčí k slavobráně a za slavnostní atlebu, dále přednášečům solových výstupů a děvčatům v selských krojích a všem, kdož jakýmkoli způsobem o zdar výletu se přičinili. Zdar Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Usnesení městské rady se dne 23. srpna 1909. Pan Viktor Collino, čls. rada, věnoval za přičinou sňatku své dcery, pl. Amalie Plesnivé, ve prospěch zdejších chudých dar 50 K; — dárce vzdá se díky. — Výkaz pokladni hotovosti ze dne 16. srpna t. r. byl vzat na vědomí. — Povolí se střízení praštiny v domě čls. pop. 299 Nákupnímu družstvu v Hradci Králové. — Panu Fr. Vrbatovi, kapelníku v Nechanicích, udělí se povolení k obývání jeho dvoupatrového domu čp. 228. v Karlově třídě a p. J. Sixtovi, o. k. inženýru, udělí se povolení k obývání jeho villy, vystavěné na par. čls. 2. pod „Střelnici“. — Běže se na vědomí, že o. k. okresní hejtmanský udělilo koncesi hostinskou v kantině fy Krása a Bernard p. Ot. Šarvanovi a že schválilo př. Růženu Vokalojou jako nájemkyni hostinské živnosti v domě čp. 99.

v Dlouhé ulici, p. Ant. Mikuleckého pak nájemcem téže živnosti v hostinci p. M. Jettmarové v třídě Pospíšilové. — Panu Karlu Halounkovi povolí se oprava facady jeho domu čp. 209. — Dodání cementových desek pro stavbu hydroelektrické centrály zadá se z offerentů s. Dr. Klumpar a spol., výroba cementového zboží v Hradci Králové. — Vzáto bylo na vědomí děkuvzdání p. M. Valerie ze Sturmbalu za projevení soustrasti nad úmrtím c. k. tajného rady ryt. z Pollini. — Opravi se facada domu obecního čp. 34.

Dědeční Jednota Cyrillaků přednese v úterý 31. t. m. v katedrálním chrámu Páně sv. Ducha Kožušníckou „Missa glagolskaja“ v jazyku staroslovanském. Nacvičil a řídí sbormistr Jednoty p. dr. Šetina.

Na katolický sjezd darovali: Katol. organizace v Dol. Kalné 10 K; vsdp. Magre Albín Seidel, bisk. vik. sekretář v Čes. Prusnici 20 K; vsdp. kanovník Jan L. Seykora, univ. professor v Praze 15 K; al. c. a k. Patronátní úřad ve Smiřicích 10 K; vldp. Ant. Mrkvicka, farář v Slatiňanech 5 K; vldp. Jan Tyřichtr, bisk. vikář v Přepelcích 3 K; vp. Fr. Mareš, kaplan v Příbyslavi 2 K. — Zaplat. Bůhl!

K III. zasedání porotního u c. k. kraj. soudu v Hradci Král., počínajícmu 13. září, vylosovaní pp. porotcové: rol. F. Ringl v Hejtmankovicích, továrník K. Reich v Čes. Skalici, rol. F. Dvořáček v Slatině n. Ú., rolník J. Vlček v Olešnici, dílvedoucí H. Nejedlý v Nov. Hradci Král., rol. V. Souček v Kuklenách, rol. J. Koutník v Pláčovicích, rol. J. Pírko v Hor. Polánkách, obch. Al. Ippen na Praž. Předměstí, rolník J. Řehák na Slez. Předměstí, rol. M. Morávek ve Sv. Dvořicích, rol. J. Ludvík v Dolanech, rol. A. Kraus v Hořenicích, stavit. J. Čermák v Jaroměři, rol. V. Slezák v Jaseně, rol. J. Reichrt v Rychnovsku, rol. J. Kaděčka v Sendražicích, rol. Ot. Holeček ve Vlkově, nájemce dvora Lom v Borohrádku, soukrom. J. Karas v Kostelci n. O., starosta ob. K. Hostinský v Potštýně, rol. F. Roušavý ve Svidnici, majitel kruhovky J. Beneš ve Lhotě, host. K. Krouský v Náchodě, kupec F. Novák v Náchodě, mlynář A. Seidl v Kratonohách, rol. H. Horák ve Lhotě pod Libčany, hostinský V. Bednář ve Mžanech, rol. V. Volf ve Vel. Petrovích, rol. J. Hlávka v Městci Veselici, obchod. J. Frič v N. Městě n. M., rol. F. Kaufman v Bukovici, sládek J. Smělý ve Vel. Ledhujci, rol. R. Ansoerge v Merklavicích, mlynář A. Kalous ve Slatině, obchod. V. Swetz v Žamberku. — Náhradní porotcové vesměs z Hradce Král.: tovar. F. Červený, M. Nepelený, tovar. J. Pilnáček, Ed. Řezáč, tovar. K. Schulz, G. Stein, J. Urban, F. Viktorin, J. Žaloudek.

Dar. Ze sjezdu pp. maturantů kralohradských z r. 1879, shromážděných dne 23. a 24. t. m. se svým třídním professorem, školním radou p. Jos. Kontinským, „u Choděrá“ v Praze, odevzdal nám vsdp. J. Fr. Seidl, bisk. vikář a děkan v Černilově, pro „Ústřední Matici školskou“ 20 K.

Útulna slepých dívek v Praze na Kampě. Tyto dny zavítal do Hradce a navštívil i redakci naši vldp. Ludvík Seyvalter, farář v Čelčicích a zakladatel Útulny pro ty chudé, ubohé slepé dívky, jichž tolik v Čechách žije život plný útrap a strádání, které jsou břemenem nejen sobě, ale i domácím. Poznali jsme, že naplná všechny síly, aby nešťastným dívkám — pokud možná všem — opatřil nový domov! Byl nucen dům, v němž prozatím umístěny byly, koupiti — ovšem s dluhem 30.000 K — a nyní shání příspěvky, prosí šlechetná srdce, aby mohli býti dům zatížen a aby tolika úpělňivým žádostem, jež docházejí, bylo vyhověno. Chvátil si zdejší dobrodince, již mají zájem jak o národní věci, tak i o lidumilné podniky a zanechal nám provolání, jež tuto milorádi uveřejňujeme s upřímným přáním, by se našlo hojně dobrých srdcí, kteří by úpělňivou prosbu těch ubohých slepých dívek vyslyšeli.

„Smilujte se!“ volají slepé dívky po venkově v bídě, nouzi a opatěnosti roztrošené. Zapomenuté! Buď doma, u nuzných přátel neb odkázána na obec, v chudé jizbě u věčné tmě sedí o samotě . . . ruce v klíně, vyschlé oči slzy neuroní — jen srdce v nádrech pláče . . . Pracovat? Ať snad umějí, není z čeho; zahrát si není na čem . . . ven nesmí, ženy pohledu slepé se štítí . . . a průvodce nemají. Hrozná to opuštěnost! Stálé domácí vězení! Ubohé křivé v žádostech svých o přijetí do Útulny prosí — tu svou bídu ať k pláči líčí, a jak se za dobrodince budou modlit, na ně věčně vzpomínat a pracovat, slibují! Otlivá srdce by pohnutím zaslzela a těm ubohým dárkem, sbírkou, odkazem jistě do „Útulny slepých dívek“ Praha, Kampa, pomohla. (Útulna je z dárků a příspěvků je vydržována). Ti nejnešťastnější, ať nemocní, sirotci a podobní aspoň s Božího světla, se soucitu v očích bližních a Boží přírody se těší, ale slepé dívky (a mezi nimi jsou opatěné i sirotky) jsou ještě ku věčné tmě odsouzeny. V útulně jen pospolu se těší, z hudby se radují, pracují a za dobrodince své vroucně se modlí. „Kdo rychle dá — dvakrát dá, Bůh sdraví srak zasobá!“ Všecky dárky jakož i třeba starší šatstvo, prádlo a pod. přijímá správa s díky. Peněžité příspěvky pro „Útulnu“ lze též složit u administrace „Obnovy“. Budou věčně kvitovány.

Schůze důvěrníků východočeské mládeže koná se 29. t. m. dopol. v 11 hodin v paviloně na zahradě Borromaea.

Na detany sdělujeme, že kralohradecké firmy: Bratři Guthová, B. Khom a R. Storch jsou křesťanské a solidní.

Požár. Dne 26. t. m. v poledne schvátí požár villa p. dra. Kavalíra (bývalý výstavní pavilon z kralohradecké výstavy) na Kopci sv. Jana. Shofely prý tam vzácné knihy a jiné předměty.

Oslava narozenin J. V. císaře v Pardubicích. V den narozenin císařových konaly se v děkanském chrámu Páně slavné služby Boží za hojně účasti občanstva, úřednictva a všeho vojska s generálem v čele. Po církevní slavnosti udělovány byly na náměstí slavnostním způsobem zlaté záslužné kříže podplukovníku Rud. z Frohrichu a majorovi Pavlu ryt. Lemačovi za přítomnosti celé zdejší jízdecké posádky. Po té nastalo defilování vojska.

Úmrtí. Dne 19. t. m. zemřel v Pardubicích velice zasloužilý a milovaný učitel Jos. Šrůtek ve stáří 70 let. Pohřeb vzácného učitele konal se za četného účastenství v neděli dne 22. t. m. Zesnulý byl výborný a horlivý hudebník a s nevšední ochotou vypomáhal vždy při bohoslužbách v děkan. kostele. Badiž mu Bůh hojným odplatitelem!

Volby do nemocenské pokladny v Pardubicích. V neděli dne 22. t. m. konaly se v Pardubicích volby do nemocenské pokladny, které daly podnět k tuhým zápasům mezi národními socialisty a sociálními demokraty. Již při první volbě došlo k bouřlivým demonstracím sociálních demokratů vůči národním a zvláště proti okres. hejtmanovi, kterého sociální demokraté podezřívají, jakoby snad klonil se svoji přízní ku straně národních socialistů. A pak i při nových volbách v neděli konaných došlo před okresním hejtmanstvím k prudkým šarvatkám mezi protichůdnými stranami a mnozí horliví účastníci odešli z bojiště s krvavými ranami a boulemi, které si utrhli v zápase za svoji věc. Zástup četníků hlídal v úřytu volby a proto také nedošlo tehdy k větším výtržnostem, které se patrně očekávaly. Vítězi zůstali národní socialisté, ačkoli sociální demokraty podporovali usilovně pokrokaři a zcela příj i strana mladočeská.

Vojačí v Pardubicích. Vojsko, ubírající se k moravským manévřům, ubírá se část: čně přes Pardubice. Tak prošel Pardubicemi 42. pluk i s hudbou, která učinila zdejšímu generálu večerní hudební zastaveníčko za veliké účasti pardubského publika. Pěchota ubírala se směrem k Hofman. Městci, Golč. Jeníkovu, k Něm. Brodu a Jihlavi. Za nimi přitáhli dělostřelci a 98. pěší pluk a ubírali se směrem ke Skutči. Pardubské jízdní skadrony odejely na menší manévry k Jičínu a zbylá část jízdy manévruje za Holicemi. — Vojské dostihy konaly se dne 14. t. m. na pardubském závodišti za přítomnosti arcivévody Karla, který přijel schválně z Brandýsa nad Labem, a skončily celkem hladce. Při posledním číle závodění zlomil si nohu kůň majora Fredla u samého cíle a byl na místě okamžitě zastřelen.

Zloději na děkanství v Pardubicích. V minulých dnech vloudila se na děkanství v Pardubicích cikánka a ukradla zde některé části oděvu. Na svých potnikách městem byla však polapena a odevzdána policii. — Brzy na to přišel do zahrady děkanské jakýsi tulák s pytle a zde před oknem kuchyně na večer zcela klidně plnil přinešený pytel užezanými hlávkami zelí. Když byl dopaden, začal nadávat a přivolanému strážníku odešel, že si z vězení nic nedělá i kdyby to trvalo třeba dvě léta.

Zakladatel útavu pro slepé dívky na Kampě v Praze zavítal na své opravdu apoštolské cestě také do Pardubic, aby zde vzbudil pro svoji humanitní myšlenku zájem a získal hojných dobrodinců. Jest to p. Ludvík Seyvalter, farář v Čelčicích, který veškeré své jmění v obnosu 40.000 K věnoval sám na tento ústav.

Na katolický sjezd do Hradce Králové z Pardubic a okolí. Katolický sjezd v Hradci Králové působí jak v Pardubicích samých tak na vřkolí čilý zájem, jak mezi inteligencí tak i v ostatních vrstvách občanstva. Z Pardubic chystá se na 500 účastníků a z okolí zvláště směrem k Ohrudimí bude počet ten ještě větší. Jest pozorovati, že vliv židovské „Osvěty lidu“ v Pardubicích vřdíhledě mizí a že na její židovské rozumy málokdo co dá.

Při srážce vlaků ve Starčovicích a Náchoda 21. t. m. zraněno lehce asi 15 osob, mezi nimi náš posl. dr. R. Horák; jeden obchodní cestující zraněn byl smrtelně.

Polé melé s Nechanic. Soc. demokraté rozhodili nám tu s pokrokaři leták. Vytýkají tam latinu. Achich — vždyť v tom letáčku se řádky jen hemží latinou! Manifestace, klerikalismus, politická moc, idea katolicismu, oficiální, organizovaný, protestovat, nedemokratický, aristokratický, hierarchie, feudalismus, militarismus, laik, manifestujeme! Aby do vás husa kopla! V tom letáčku samá latina. Vedle latiny pokrokoví boží nesmají českého ducha, aby češky psali — hrubé germanismy — latinismy — chyby mluvnické jako rakovina prosycují maličký leták „pod váš-

nými hledisky“ klerikalismus — snemšřován. I aby vás husa kopla! Čech uživa sloves, nikoli podstat. jmen — „musí protestovati“, chyba na chybě; a obeahové? O tom ani nemluví. — Katolíci jsou prý protičeští. — I vy hoši — kde pak je více internacionalismu, jako u pokrokařů, demokratů? Jakým pak Čechem je Drtina, Masaryk? A proto sekl jsem letákem a řekl jsem: Chci slyšeti katolické řečníky — a s vámi, hoši, se stydím sednouti do jednoho sedla —. Na nechanických Habašnech je vidět, že mají dříve smutnou slávu než vnosy — s holebrádky žádná disputace, kdyby raději se učili, aby z nich nebyli břídilové v povolání! — Náš pan učitel z Českého Brodu dostal se přes Nechanice do Pražského Předměstí — z Brodu blízko do Prahy, ale Pražské Předměstí daleko od Prahy. Všude se těší sympatiím a rozjařený náš Mrva prohlásil mu nedávno do očí, že je „anarchistou“. To bláhé vědomí s sebou odnáší, že s ním sympatisují „hodní lidé“. — Také od nás se chystají na trucsjezd. „To je tak“, řekli mezi sebou v hospodě pokrokaři se smíchem, „že povezu „harficky.“ Leč takové „prononcování“ našeho lidu si mohou nechat. Myslíme, že z jádra lidu není tu ani jednoho, aby pod dojmem alkoholu se válel po zemi a dělal ostudu — a to neudělá ani Emanuel Pyšávor, třeba že na univerzitě nestudoval — a to také nendělá žádný nechanický hudebník, aby se tak zpil, aby nemohl najíti kliku svých dveří! — Hip — hip!

Školní knihy

do všech škol v Čechách

v nejhojnější zásobě

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

(Založeno r. 1889).

Správná vydání.	Knihy též antikvární.	Seznamy zdarma.
-----------------	-----------------------	-----------------

Vše se vyhlašuje obratem. Telefon č. 17.

Nechanice. Okresní výbor v Nechanicích (pp. Bednář, Rašín a Teichman) posílá nám na základě § 19 tuto úřední opravu ze dne 13. srpna: „Není pravda, že z obsahu protokolu hospodářské záložny v Nechanicích o přijetí p. Josefa Honce ml. za definitivního účetního ve schůzi okresního zastupitelstva Nechanického na popud p. A. Teichmana vyvodili p. feditel Němecek a p. feditel Erlbeck takové důsledky, že z toho p okresnímu tajemníkovi Vančurovi přecházel zrak i sluch a není také pravda, že p. Ant. Teichman prožluklou tuto záležitost důkladně protřepal a prohlásil, že může jmenovati, kdo u nás zavedl korrupci“, ale jest pravda, že p. okresní tajemník Vančura v této záležitosti v žádném směru účasten; nebyl a že zvolení p. Josefa Honce ml. za definitivního účetního hospodářské záložny okres. výborem v sezení dne 23. července 1909 konaném, vzato bylo prostě na vědomí.“ Není také pravda, že konec konců byl, že vymyšlená ona volba okres. zastupitelstvem byla ihned zrušena a nahrazeno do 14 dnů provedení volby nové“, ale jest pravda, že bylo v sezení okresního výboru ze dne 23. července t. r. konaném pouze usneseno, uložiti hospodářské záložně, aby provedla dala ještě volbu pokladníka, ježto vedení úřadu toho p. starostou přípustno není.“

Loutkové divadlo v Nechanicích stále jest — jak patrné — v činnosti. Pánové se rozhodli k opravě podle § 19. ať po třech nedělích. Oo v tom jen vězí, že sám p. Teichman se podepsal? Pane Teichmane, kdo pak to svolil v Nechanicích na poplach? Koho pak to žaloval p. Vančura? Věru člověk neví, kdy vlastně ti pánové mluví pravdu. Zasláná oprava, která se uveřejnití musí, otevře jen ještě lépe zrak; teď podán důkaz, že principál má loutky ochotné dál. O té opravě promluvíme přístě důkladně, na čej již předem upozorňujeme.

Debrážka. V den narozenin J. V. císaře a krále slavných bohoslužeb účastnilo se se 700 žáků 9 oblapců a 10 děvčat z obecné školy a několik z měšťanské. Z učitelů se nikdo o to nestaral a do kostela také je nepřivedl. Učitel Holanec z Valu, tak sv. poslanec, přišel v bílém cestovním obleku a bílým kloboukem. Když sháňali děti Sokolům na t. sv. „dětský den“, mohli si nohy uběhati a honili je na cvičení a v horku jich přivedli množství. Na daleké a dlouhé vřlety ženou děti od 4 hodin ráno do půlnoci, ale do kostela, aby

se pomodlili za svého císaře a krále, děti musí přijít samy. — U nás nemají ještě výchovateleský stkvost živnostenského dorostu, tak zv. učednickou besídku. Zkrátka proto, že toho dorostu je poskrovnu a pak zadarmo se nikdo nerad obětuje. Zatím dorost ten byl při různých spolecích. Teď se karta obrátila. Učednickým besídkám slibena byla státní a jiná subvence a živnostenské korporace byly vybídnuty, aby se o založení takých besídek staraly. Jak slyšela o subvenci známá u nás jednota „Sokol“, vzala to do ruky“ a bez vědomí živnostenských jednot začala shánět učednickou besídku. Instruktorovi živnostenskému zaslána o tom zpráva, že se besídka zakládá, daly se tisknouti o tom tiskopisy a zaslány s prosbou jednotlivým ústavům a osobám o peněžitou podporu pro učednickou besídku: pumpa začala pracovatí plnou parou. Jako starosta podepsal Josef Petřík a správce nějaký mladíček Halaburda. Ovšem že pánům sklapne a židovsko-pokrokové machine budou zastaveny. Je s podivem, že dovoleno jest beztrápně tahati peníze lidem z kapes na věc, která dosud neexistuje. — Pořád se bubuje na stoupající drahotu, různí lidé se namáhají, aby ji odstranili a ono čím dál hůř. Situace strašlivá, samotaná k nerozmotání. Kdo tu pomůže? Inu soudruh Antonín Hampl, strojnický dělník. Dle plakátů nalepených na rozích v Dobrušce je on ten muž jediný, který schopen jest, aby tuto otázku správně řešil. Také slyšela jeho ducha a věhlas přivábil v neděli na schůzi na 100 soudruhů a soudružek, aby slyšeli moudrost, která srazí cenu monky kg na pětáček, buřtu na 2 kr., paklíček tabáku na 1 kr. atd. Otevřel ústa svá a otvíráje hranice, otvíral agrárníkům svědomí, že oni jsou tím vinní, otvorem kritiky z Práva lidu protáhl J. Ex. Právka a po kanonýrských bombastech ústa zavřel. Účinek moudrosti té již se jeví. Mouka maso, buřty, tabák, dostávají strach, že u lidstva jejich cena klesne. Dosud však se nestalo ani zbla. Inu, byl to zase ten muž, který jedině povolán jest, aby soudruhům nasypal do očí písek, by neviděli zlaté pytle Israele.

Habřinka u Bohdaneč. I u nás začíná se „černat“. Vneděli 22. srpna t. r. svolal horlivý katolík p. František Záček, kovář z Bukovky, důvěrnou schůzi do Habřinky, ve které o potřebě organizace katol. lidu promluvil místní kaplan vlp. J. Šinkora. Po vyzvání, aby přítomní stali se členy, přihlásilo se jich 32. Za důvěrníka zvolen p. V. Čapek, rolník v Habřince. Kéž nadšení, jaké pro věc katolickou objevilo se v naší malé osadě, neuteče a šíří se dál! Zdať Bůh!

Sjezd.

Některá důležitá upozornění. Pokro- káři pod různým předstíráním lákají od katolického lidu legitimace sjezdové. Naši protivníci při tom loudění užívají též prostřednictví třetích osob. Proto nařizujeme, aby byli co nejopatrnější a nechali si legitimace pro sebe! — Kdo s pokro- káři nesouhlasí, tomu radíme, aby průvod pokro- kářů a socialistů se zvědavosti neledoval a tak bezděčně zástup jejich nerozmnožoval. Nejlé- pe jest ten průvod ignorovati. — O bezpečnost přichozích přátel jest dobře postaráno. Přes to však upozorňujeme, že naši odpůrcové s hadí chytrostí dovedou vyprovokovati k rozčilení. Tu jest nejlépe jíti klidně kolem takového křiklouna dále. Tím ho nejlépe potrestáte. V případě nějaké urážky dejte si všecko ihned od svědků potvrditi; bude pak postaráno, aby se Vám dostalo řádné satisfakce. Pořadatelé, mající na rameni červeno- bílé pásky, budou při všem bděti a oznámí každou neshodu ihned intervenujícím úředníkovi. V pře- stávkách — zvláště za večerů — bude postaráno o pěknou zábavu. Budou produkce spěvní, bubba tamburašská, atd. Též bude koncertovati několik kapel. Tedy vzhůru do Hradce! Poasnejme se a povzbuďme se navzájem!

V neděli dne 29. srpna pontifikální mši sv. sloužití bude ve zdejší katedrále J. E. kardinál Lev Skrbenský ze Hlávě.

V katedr. chrámu Páně budou zpí- vány dne 29. t. m. skladby: „Ecce sacerdos“ od Wünsche, introit a graduale chorálně. Slavnostní mše do D dur od Fr. Picky. Offertorium chorálně; připojí se vložka „Ave Maria“ od Ant. Petrola. Communio chorálně. — V pondělí dne 30. t. m.: „Ecce sacerdos“ od Plháka. Introit a graduale chorálně. Mše „Ecce Dominus veniet“ od Frant. Hrušky. Offertorium chorálně; připojí se vložka „Filiae regum“ od Jana Nep. Wünsche. Communio chorálně.

V úterý dne 31. srpna o 2. hod. od- polední koná se v Adalbertinu v sále porada katol. redaktorů a agitátorů. — Po poradě nále- dají ihned veledůležitá porada katol. „Sokola“. Bratr red. Pavlík-Syehra z Českých Budějovic přiveze s sebou kroj katol. „Sokola“ i je žá- dono, aby všichni příslušníci katol. sokolské my- šlenky určitě se dostavili.

Videažtí Čechové přijedou korporativně s praporem.

Okresní organizace českostev. Mšm v Kosteletě n. O. na restičné dotazy, omysem

vzbuzené, sděluje, že zvláštní vlak z Jablonného n. Orli. k V. sjezdu katol. v Hradci Král. dle uve- řejněného plánu přešne a určité dne 29. srpna po- jede, jestli počet přihlášených je třikrát větší než žádaný pro zvláštní vlak. Počet všech účastníků sjezdu (zvláštním vlakem a kde se nehodí spojení, jinými vlaky) z volebního okresu Kostelet n. O., Rychnov n. Ku., Žamberk dle ohlášení všech míst- ních organizací a vďat. far. úřadů je přes 1800. — Výbor.

Českému národu z vele- památného Velehradu

vřele doporučujeme:

JAN VYCHODIL:

Památosti Velehradu

47 obrázků. Cena vázané 3 K — neváz. K 1-80

Uvězněný P. A. Hlinka píše: Kniha Vychodilova mi působí nemalou radost. Ona oživuje ve mně památku vel- kých dnů a slavné minulosti rodu našeho. Přijměte mů vřelý vřaku a pozdrav!

Dr. Al. Kolísko, spisovatel a zastánce trpícího národa slovenského napsal . . . rozstomilá knížka, která by „měla býti čtena nejen od citelů a přátel našeho Velehradu, nýbrž od všech, kteří mají o naše dějiny zájem.

A. J. DUBEC:

Ze zlatých dob Moravy.

Jest to kniha historického, nábožensky-vlastene- ckého obsahu. v ní dějiny Hře Velkomoravské za časů se. Cyril'a a Methoda s neobyčejnou něhou jsou podány. Cena vázaného výt. za 3 K 50 hal.

Dr. JAN NEVĚŘIL:

Pozoruhodné dítko!

Velehrad a starobulharské knížecí sídlo v Abobě.

Cena 1 Kor. 50 hal.

A. D. JÁSEK:

Výklad idey Cyrillo-Methodějské.

Cena 80 hal.

Spis tento byl vydán pro světový kongres unionistů, za spojení všech Slovanů u víře katolické.

R. STUPAVSKÝ:

Bílí beránci.

Dílko věnováno miláčku lidu moravského vosp. Dr. Cyrilla Stojanovi. Kniha tato byla vřele oceněna při katolickém sjezdu v Praze. — Cena neváz. 1 K 40 hal. a váz. za 2 K 50 b.

Uvedené knihy za předem zaslany obnos lze objednat u **M. Melichárka na Velehradě. (Moravi).**

Různé zprávy.

Také výchova agrárního dorostu. Agrárníci už hodně odkoukali rudou agitaci tak- tiku. Kdo proti jejich terroru řepu sázel, nazván „prašivou ovci“. (Zato však čelní agrární zemani nasázeli řepu dost a dost.) Začalo se vybrokovati, že „neposlechům“ bude zničeno řepní osivo. A na některých místech skutečně přikročeno k barbarské pomstě. Starší fanatikové přece jen se styděli vlastnoručně kaziti sousedům úrodu. Proto sneužili ku skázonosné práci nedospělých dětí, jimž zapla- tilí za pokrokařskou „melioraci“ drobnou mincí. Děti pak rozkopávaly a ničily útlé bylinky řepní i bramborové těm rolníkům, kteří propadli agrární klatbě. Zatím konstatujeme aspoň toto. Soudní vyšetřování odhalí takové případy v celé odpor- ný podobě. Znamenitě se starají bohatší agrárníci o zlepšení hmotných poměrů trpících spolubratří! Tak uplatňují to „lepší, neklerikální“ křesťanství!

Sdružení evangelických zemědělců. S agrárníky je sle. Hlavní jejich bašty dosud byly kraje protestantské. Tak tomu bylo nejen v Če- chách, ale i na Moravě, hlavně západní. Nyní ozna- muje „Venkov“, že v těchto dnech schváleny byly stanovy „Sdružení evangelických zemědělců“. Agrární listy vědí, že vejde-li Sdružení evangeli- ckých zemědělců skutečně v život, nezbuďe v ně- kterých okresech s nynější agrární strany než hlou- ček jedinců a proto trošitují se na novou rolnickou organizaci a prohlašují: „Jako stojíme proti kle- rikátům v spolku „katolických rolníků“, tak stojíme i proti nově zřízenému „sdružení evangelických zemědělců“! Nedávno napsal agrární „Mor. Ven- kov“, že novinářskými články žádá strana se ne- utluče. Tak neutluče ani agrární listy evangeli- cké rolníky, ale ovšem mohou utlouci několik svých poslanců, kteří zvlášť při volbách jen po- mocí hlasů evangelických.

Česká stráž ve Vídni. Z nanešení akó- ního výboru, zvoleného na poradě zástupců če- ských klubů poslaneckých a zástupců ústředních organizací Čechů dolnorakouských bude míti každý týden střídavě jeden český poslanec ve Vídni službu, aby byl stále po ruce Čechům dolnor- akouským ve všech záležitostech.

Čeští a slovínští „kanimáci“. Přípravý komitét chystaného VII. všeobecného sjezdu kate- lických rakouských ve Vídni v prvním svém od- srazuje ohlášenou neúčast katolíků českých a slo-

vinských (výsava k tomu vyšla od katol. čes. a slovin. poslanců s ohledem na nevděčnost Vídně k českému lidu) jako věc katolickou poškozující (jako by nebylo daleko více poškozujícím činem odírání služeb Božích v jazyku mateřském tisí- cům českých lidí se strany německé především ve Vídni).

Pechvala Čechům. Při zakročení posl. Kaliny na ochranu Čechů dolnorakouských vyslo- veno v ministerstvu vnitra vřelý uznání o vzor- ném chování se pořadatelů české slavnosti a o jejich rosvátnosti, kterou zabráněno bylo vážným událostem. Uznání to jest zároveň vážným přípo- menutím, že Čechové chladnou rosvahou i v drobné práci národní, hospodářské a na poli křesť. soci- álním získají nejvíce.

Česká mnohomylnost — ale skutek utek. U příležitosti české návštěvy v Krakově na cestě do Čenstochové navštívili zástupcové čes. živnostnictva také tovaryšstvo kupecké, kdež jistý zástupce polského obchodnictva stěžoval si na to, že od sjezdu slovanského obchodnictva v Praze nebylo provedeno nic z pronesených usnesení. Polské živnostnictvo nezdá si krásných řečí, ale skutků. Žádá se proto, aby zástupcové českého živnostnictva tlumočili doma tuto stížnost a žádali, aby byl konečně vypracován organizační statut českopolského sdružení obchodnictva, který by byl pak zaslán k revisi do Polska, aby konečně mohly býti zahájeny vzájemné styky. Od sjezdu praž- ského uplynul téměř rok a dosud nestalo se nic, dosud se v Polsku český cestující neukázal. — Slovy těmi pořádně odsouzena česká mnohomylnost, tím nejlépe charakterisováni jsou mnozí vla- stenčíci vůdcové a řečníci, kteří od uchvacujících řečí jsou příliš daleko ke skutkům. Na Čechy po- hlížejí dnes Slované rakouští jako na první a nej- uvědomělejší představitele Slovanstva, od Čechů očekávají pomoc, ale ta se jim v tak skrovné míře nedává. Nedivno proto, že méně uvědomě- lejší naši bratři slovanští, když v Čechách na přání jejich zůstávají neteční, obracejí se, až s nechutí, k Němcům, aby s nimi navázali styky obchodní. Nemáme práva nafikati pak, že se obchodu na- šemu nedaří, že nenalezáme odbytiště na své prů- myslové výrobky. Čeští živnostníci a obchodníci musí do zemí slovanských vysílati zástupy svých cestujících, kteří by sledovali dobrým českým výrobkům nové a stále odběratele. Tím získá česká kapes především, zároveň utužena vzroste československá vzájemnost, která může býti nej- tužším poutem a nejúčinnějším zbrání Slovanů i v parlamentě rakouském.

Na sjezdu českých měst v Klatovech 22. t. m. zaprotestováno proti posledním osnovám o úpravě jazykové otázky u státních úřadů a o zřízení krajských vlád v království Českém a v osnovách těch obsažené vládní návrhy prohlá- šeny za zhoubné pro národ český. Stejně vyslovil se sjezd proti vládním osnovám o nové úpravě státních úřadů zemím a o zvýšení daně z piva a lihu. 23. t. m. pojednáno tu o úpravě měst po stránce esthetické, technické a zdravotní, se zvlášt- ním zřetelem k zachování starých památek, rázu měst a krás přírodních a všem městům doporučeno tím se řídit. — Mnoho vzácných rad zde proje- veno, jež při dobré vůli prospěti mohou nemálo na povznesení našich českých měst.

Pent Esperantistů do Lurd. Po svě- tové esperantském kongresu Barcelonském na- stoupí dle „Espero Katolika“ mnozí katolíci účast- níci kongresu pouť do Lourdes. Z Barcelony vy- jedou hned po kongresu dne 11. září a přijedou do Lourdes 12. září. Půjdou procesím s nádraží až ku posvátné jezkyni, zpívající nábožné písně po esperantsku. Při službách Božích bude zpíváno esperantsky a esperantské kázání prosloví P. Ri- chardson. Časopis „Espero Katolika“ vypisuje sub- skripci na esperantský prapor, jenž má v Lurdech obětován býti nejvzácnější Panně. Týž bude z dra- hocenného, zeleného hedvábí, poset hvězdami espe- rantskými s healem „Unu safaro kaj unu pastanto“, jeden ovčinec a jeden pastýř“, bude 8. září v Bar- celoně na vřehu „Tibidabo“ při službách Božích slavnostně posvěcen a pak do Lurd pouťníky do- nešen. Přispívky přijímá: Sinjorino Colas, 10, rue Beranger, Paris. K. K.

Projevem důvěry českému prá- myslu možno zajisté nazvati dosavadní výsledek subskribce akcií II. emise akciové továrny na cu- krovianky a čokoládu v Olomouci. Byloť, jak známo, na poslední valné hromadě tohoto podniku uнесе- no, aby za účelem rozšíření projektované výroby v nové továrně byl akciový kapitál ze K 400.000— zvýšen na K 800.000— s tím, že staří akcionáři mají míti na nové vydaných 2000 kusů akcií prio- ritní právo. Lhůta k ohlášení prioritního práva starých akcionářů končila dnem 20. t. m. a bylo do této lhůty upáso starými akcionáři na 1400 akcií, takže veřejné subskribci mohlo býti vylo- ženo pouze 600 akcií v nom. ceně K 200— při kursu K 210—. Tento skvělý výsledek subskribce a starých akcionářů důlně vysvětluje tím, že do- savadním velmi slušným širokověním kapitálu v závodě tomto investovaného (byloť vypláceno od r. 1901 průměrně přes 8%) nabylí staří akcio- náři přesvědčení o dobré prosperitě tohoto čes- kého kupeckého podniku na Moravě i pro bu-

dosud. Lhůta k upisování dosud volných akcí končí dnem 30. září t. r. a není pochyby, že počet jich bude opět, jako při první emisi, značně přešlá.

Sjezd katolického Slovácka konal se v Uh. Hradišti ve dnech 21. a 22. srpna. Sobota byla dnem organizačních porad, neděle pak dnem manifestačním. Na 10.000 nadšenců sjelo se sem, aby nová vzpruha dána byla katol. Slovácku.

(Zasláno).

Ústřední sdružení katolických spolků diecése královéhradecké pořádá dne 29. srpna v 11 hod. dop. Hádou valnou schůzi v Borromaeu v Hradci Králové s tímto programem:

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisů z minulých valných hromad.
3. Zprávy funkcionářů.
4. Volba nového výboru.
5. Volné návrhy.

Fr. Jukl,
jednatel.

Dr. Fr. Hryl,
diecéšní předseda.

(Zasláno).

Poděpsaná vzdává tímto díky výboru jubilejního vzájemně dobročinného živnostanského spolku „Charitas“ v Hradci Králové za ochotné a rychlé vyplacení úmrtního příspěvku 1200 K při úmrtí svého manžela.

Mohu tudíž vše odporučiti veřejnosti humánní tento spolek.

V Novém Hradci Král., 14. srpna 1909.

Marie Žabová.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. srpna 1909. 1 hl pšenice K 20.00—21.00, žito K 14.20—15.00, ječmen K 10.00—11.00, prosa K 12.00—14.00, vikev K 20.00 až 00.00, hrachy K 42.00—00.00, oves K 8.00—10.00, čočky K 22.00—23.00, jahel K 26.00—28.00, krup K 22.00—40.00, bramborů nových K 4.00—4.80, starých K 00.00—00.00, jetel. semene červeného K 00.0—00.00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00—00.00, máku K 20.00—22.00, lně. semene K 20.00—24.00, 100 kg žitných otrub K 15.80—00.00, 100 kg pšeničných otrub 15.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.00 až 2.20, 1 kg másla převařeného K 2.00—2.20, 1 kg másla vepřového K 1.92—2.00, 1 kg tvarohu 0.26—0.40, 1 vejce K 0.07—0.00, 1 kopa cereale K 00.00 až 00.0, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.00—2.00, 1 kopa okurek K 0.40—00.50, 1 kopa drobné zeleniny K 0.00—1.00, 1 kopa mrkve K 0.50—0.60, 1 kopa okurek 2.00—2.20, salát K 8.00—12.00, 1 košík třelů K 0.00—0.00, 1 hl jablek K 5.20—7.00, 1 hl hrášek K 8.00—12.00. — Na týžední trh v Hradci Králové dne 21. srpna 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 265, žito 608, vikev 00, hrachy 4, čočky 2, krup 4, jahel 6, jetelového semínka 00, olejky 22, máku 2. — 2) Zeleniny: petržele 0 kop, cereale 0 kop, kapusty 456 kop, cibule 262 kop, okurek 172 kop, salátu 00 kop, mrkve 245 kop, brambor 121 hl, salát 196 kop, drobné zeleniny 224 kop. — 3) Ovoce: třelů 000 košíků, hrášek 61 hl, jablek 13 hl. — 4) Droh. dobytka: vepř 000 kusů, podvináčů 290 kusů, kůzlů 00 kusů.

Závod

pozlacovačský a výroba rámců. Nejvкусnější
zarámování obrazů a fotografií.

Obrazy, zrcadla,

rámce a nejroznější umělecké výrobky ve velkém výběru a levných cenách doporučuje závod

umělecký a papírnický

J. Kieslicha

v Hradci Králové.

Největší výběr dopisnic a veškerého zboží papírnického.

Vína

pravá, přírodní, nefalšovaná, koupíte
jedině u první české firmy

Lad. Hrádek, Pazin, Přímoří.

„OPOLLO“, pravé dalmatské lahodné
50 h, silné 60 bal., dalmatské kveřal 70 bal. litr
franko dobírkou na každou stanici.

== Cenníky na požádání zdarma. ==

VARHANY

nejnovější pneumatische soustavy s mnohými praktickými novinkami — u nás dosud málo známé — s moderními hracími stoly, s krásným hlasem, pravým chránovým, doporučuje důst. farním a al. patronátním úřadům a přijímá i opravy majitelů c. k. výsady a čestný člen Belgické hudební akademie

Bedřich Čápek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

— Závod založen roku 1874. —

Do Hradce Králové a okolí!

Dovoluji si tímto velectěnému obecnstvu oznámiti, že jsem převzal po p. J. Jungovi (dříve L. Kríka)

obchod

kávou, lahůdkami, vínem a vším koloniálním zbožím.

Znovustředil jsem vše pečlivě dle moderních pražských závodů.

Z dlouholeté odborné zkušenosti seznal jsem dobře požadavky, kladené na závody toho druhu p. t. obecnstvem z Hradce Král. a okolí. Chci všechném požadavkům těm vyjít vstříc s největší svědomitostí. Opatřil jsem již zboží první jakosti, jímž obeloužiti mohu solidně, levně a rychle.

Prose, aby moje upřímná snaha byla laskavě odměněna přízní p. t. obecnstva,

trvám v hluboké úctě

Bohuslav Khom

v Hradci Králové

na Svatojanském náměstí.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

— PALACKÉHO TR. Č. 359., VEDLE GRANDHOTELU. —

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veškerých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrán, illuminační osvětlení atd. a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zařizuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení hrál. vln. města Hradce Králové.

— Projekty a rozpočty na požádání. —

Nejlepší a nejtrvanlivější

kněžské koláry

prací i celulóidové,

**náprsenky, birety,
veškeré prádlo a lněné
i bavlněné zboží**

doporučuje

Stanislav Jirásek,

Hradec Králové, Velké náměstí č. 136.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Jubiläum fotografie. Jeden z největších vynálezů světových, jenž přinesl lidstvu všestranný prospěch, byl učiněn ve Francii před sedmdesáti lety Louisem Jaquesem Daguerrem. Daguerre byl vynikajícím malířem divadelních dekorací a konal dlouho pokusy, zprvu bezvýsledné, zachytiti trvale obraz povstalý čočkou v temné komoře. R. 1826 spojil se s Josefem Nicéphorem Niepcem, jenž zabýval se podobnými pokusy již od r. 1814. Niepce vyvodil r. 1826 v temné komoře obrazy na kovové desce, polité roztokem asfaltu v oleji levandulovém, jejíž osvětlená místa stala se nerozpustnými. Byla to první fotografická reprodukce, vlastní počátek heliografury, kterou bylo zabýváno fotografování. Po společných pokusech Niepce s Daguerrem a po smrti Niepce podal se Daguerrovi, jenž se synovcem Niepcovým dále studoval vlastnosti stříbrnatých solí, zachytiti obraz v temné komoře na posvěcené, broušené měděné desce, vydané dříve parám jodovým, a skrytý obraz učiniti patrným účinkem páry rtuťové a fixovatí sirnatem sodnatým. Tato „daguerrotypie“ byla veřejnosti sdělena 19. srpna 1839 a Daguerrovi za epochální vynález zajištěna vládou francouzskou roční renta 6000 franků, na tehdejší dobu a poměry obnos závidění hodný. Rozvojem chemie a zdokonalováním přístrojů fotografických dospělo fotografování k netušenému rozvoji a jest dnes nepostrádatelným činitelem ve vědách, průmyslu, na poli vynálezů, v soudnictví atd., takže lze říci, že žádný z oborů lidské práce za dnešní doby bez fotografie se neobejde. Výhoda fotografie a nesmírná její citlivost jsou dnes nepostrádatelné zejména v astronomii, kde fotografii náleží zásluha za objevy nesmírného dosahu.

Sjezd Cyrillistů v Borohrádku dne 23. t. m. konaný vydal se ku spokojenosti jak evolvatelů tak účastníků. Na 50 účastníků z dále i z blízké poslecho hlasu Jednoty Cyrillské pro diecési Král. Hradeckou a pozvání chrámového sboru Borohrádeckého, aby se jednak přednáškami utvrdilo ve snahách po rozšíření správné církevní hudby, jednak poslechnutím krásné provedené některých skladeb na choru Borohrádeckém nadchlo ku práci i na takých místech, kde by se na první pohled zdálo, že nelze přikročiti k odstavení „starého šlendriánu“. Po uvítání sbromážděných kněží, ředitelů choru, místního obecního a pěvci v „Obecním domě“ vsdp. diecézním předsedou Mrštíkem a místním dp. farářem Vackem odešli účastníci do chrámu borohrádeckého, vábného čistotou i ladnou úpravou, aby poslecho některé skladby přítomného Říhovského při mši sv. i po ní provedené. Poté vyložil, opět v obecním domě vsdp. předseda diecézní dr. Mrštík *Motu proprio Pia X. o chrámové hudbě* a p. ředitel káru Smíchovské basiliky Kašpar promluvil jasným, poutavým způsobem o úkolech reformy církevní hudby vzhledem k chorálu, vícehlasnému zpěvu, instrumentální hudbě a o kostelní písní lidové. Následovalo praktické cvičení v chorálu dle vatikánského vydání, za vedení téhož p. ředitele káru Smíchovského. Jak píše místního p. ředitele choru Macha, tak vzácná ochota dam i pánů Borohrádeckých došla všeobecného uznání; když dojdou i hojně následovníků v naší diecési! Co možno péči duchovního správce, ředitele choru a pěvci Borohrádeckých, lze snadno a snad i snáze provésti jinde. Účastníci byli poctěni pozdravem i požehnáním J. Exc. p. biskupa Královohradeckého, telegramy prof. Orla z Iky a arcibisk. ceremonáře Pražského Hrubíka.

Kulturní jiskry.

Na rytíře Blanického již se přestává národ spolehati. Korouhev červenobílá potřebuje rytířů bdících, kteří každou chvíli jsou připraveni k záchráně národa. Nár. sociální kandidáti hlásili se při říšských volbách za kadety do toho šiku neočekávaných kyrysníků. Všecko svým jazykem chtěli obětovat blahu národa. Každý trnul, jaké rance povinnosti ei pánové vkládali na bedra, co všechno chtěli na zádech nésti. A teď se podívejme trochu blíže na takového moderního Rolanda! Organizovaný pokrokový učitel a poslanec Lisý tropil ve vídeňském parlamentu na primitivní olifant takovou muziku, až uši zalehaly. Dělal křiky, jako by se chtěl pro národ roztrhat. Zatím však se podívejme, jak ten Roland vyhlídl, když odloží brnění a utře si pot! „Čas“ dne 6. srpna přinesl tuto lokálku: „Organizované učitelstvo na svých schůzích a manifestacích žádá jednomyslně spravedlivé obsazení míst dle stáří. K tomu ilustrace: V okresu tuřnovském obsazovalo se v těchto dnech místo učitele I. tř. ve K. Nejstarším žadatelem byl učitel Vlček z Modlívky, pak o 5 let mladší uč. Prokop, ostatní ještě mladší. Podle zásady staršího uč. patřilo místo učitelů Vlčkovi, ale tu zakročil ve prospěch svého šváka p. Prokopa — český organizovaný učitel, národní sociální poslanec Lisý,

jenž dopisy členům okresní školní rady i zástupci učitelstva p. J. Hrdličkovi chtěl dosáhnouti, aby místo ve K. dano bylo p. Prokopovi o 5 let mladšímu než p. Vlček. Trebaže pokus ten byl marný, třebaže místo dostal p. Vlček, není proto pokus posl. Lisého méně špatný. V době, kdy ještě mnoho učitelů není si vědomo ceny své cti a potřeby charakterního jednání vždy, i při obsazení míst, kdy mn. hým okresní školní rady musily připomenout, že jakékoliv „obcházení“ je nedůstojné a zakazuje se, organizovaný učitel-poslanec restydl se za pokus prolomit požadovanou zásadu, protože se jedná o jeho přibuzného. Co vadí vážnosti stavu učitelského? Že trpí takovéto jednání svých členů, jichž by se měl v zájmu své cti zbavit bez ohledu na to, že snad ten neb onen je poslancem. Pokud toho nebude, pokud takovéto věci klidně snášíte, nerozčilujte se, až zase některý inspektor nazve organizaci naší „takovou šnailotinou“.

Jak vyrábí „Volná myšlenka“ odpadlíky. Dělá to hodně zkrátka, aby se mohla pochlibiti co nejdříve tučnou kořistí. V novinách oznámilo, že 31. ledna t. r. odpadlo v Nýřanech 60 osob od naší církve. C. k. hejtmanství ve Stříbře ani se vůbec nenamáhalo přesvědčiti se, zda podpis na odhlasovacích listech nejsou padělané a vzalo odpad od církve katolické zkrátka na vědomí a farnímu úřadu poslalo odhlasovací list k dalšímu záznamu do matrik. A tak se dlouho nevědělo, jaký švindl provedli volní myslitelé. Již celá řada odpadlých hlásí se zpět do katol. církve, poněvadž odhlasovací listiny dostali k podpisu, až když byli opilí, ženy byly podepsány svými muži a různými štváči proti své vůli a jen pro zachování domácího pokoje nepodnikaly nic proti podvodnému jednání svůdců. Ale nejmakavější důkaz bezcharakterního jednání vyšel na jevo v prvních dnech tohoto měsíce. Manželka pověstného Svejkovského odešla za svým mužem za hranice a vyzvedávala si na nýřanském farním úřadě oddací list. Přitom vyšlo na jevo, že ona sama žádnou odhlasovací listinu nepodpisovala, ba ani o ničem nevěděla, a zuby nehty bránila se proti slovům, že by nebyla katoličkou. Na důkaz toho sama se podepsala a při srovnání obou podpisů jest podvod volnomyšlenkářsko-soc.-demokratických štváčů patrný. — Co říci takovým probávaným podvodníkům, kteří při svém nepoctivém řemesle ještě si dovoluují vytýkati, že účel posvěcoval prostředky — Jesuitům. Tak bezohledné znásilnění, takové podvody by měly býti trestány daleko přísněji než sprosté kradení. Tihle lidé prý napraví lid, „pokážený“ „jesuitským vychováním“!

Jakého kulturního kapitálu jest potřebí k dosažení vrcholu osvěty? Teď volní myslitelé se pokládají za přední průkopníky pokroku — za smetanu intelligence. Nuže — jakou zásobu vědomostí musí přinést ten, kdo chce být počítán k cechu těch Vyvolených. Nesmrtelných, vyšších než jsou univerzitní professoři? Německý radý list „Echo von Rheinfalt“ napsal: „Kdo chce působit ve službách dělnictva, najde práce dost. Jeden pracuje na poli politickém, jiný opět věnuje se odborovému sdružení, jiný zase pomáhá budovat nové svazky a společenstva. Všechny náklonnosti a schopnosti v člověku mohou býti upotřebeny. Jiný může zase působit v organizaci žen a mládeže atd. Kdo by však nebyl schopen k žádné práci v jednom z jmenovaných odborů, ten nechť věnuje se volnomyšlenkářskému haui.“ — Na tak vida! Kdo není naprosto k žádné pozitivní práci, ať aspoň šíří ten nejvyšší pokrok! Pár frází o determinismu a monismu už v potu tváří přece napapouškuje — a pak může dělat průkopníka nejvznešenějších cest osvěty. Jakmile se přihlásí k armádě velkých světlo-ností, bude pasován ihned na rytíře beze vší zkoušky.

Prohlášení obětavého slovenského vůdce. Horlivý zastánce práv lidu slovenského, katolický farář, spisovatel a dlouholetý mučedník „za tú našu slovenčinu“ Frant. Richard Oswald slavil v minulých dnech za veliké účasti vlasteneckých kruhů slovenských 40leté jubileum svého kněžství. Hlinka ze svého žaláře poslal mu list tohoto znění: „Keď už odznel všetky chvalospěvy, keď už odzneli dary svobody, múdry, pokrokový, konečne prichodím k Tebe i ja „tmár“ dľa smýšľania, života a skutkov. Si štyridsaťročným v službe Pánovej. Moc ešte i pomysleť v dnešnom „osvietenom“ a „pokročilom“ svete, kde sa nezačá autorita, zásluhy, práca — ale len fráza. Ty prešiel si štyridsať liet v službe Toho zasnáňého, oplaváňného, bičováňného a trním korunováňného Majstra nazaretského. Závidím Ti, ale sa i desím, lebo vidím pred sebou desnú budúcnosť.“

Blíží sa doba, kde my budeme vyhodeni, ako vymačkany citron, keď si sa sodral. Tam máš tu záplavu duševnej zadúbenosti, anarchizmu a všetko ničiacej nevery. Dokiaľ ťaháš, drhneš, seba zapieraš, obetuješ, mlčíš, akonáhle povieš s Jánom „co sa lícať tibi“, budeš posledným človekom. Dnes ešte zapália kahanček zásluhám, lebo sú nie dosť mocnými, ale v najkratšom čase sám povedia naši Uebermenachii, Nietzschovci, Masary-

kovci a Macharovci, že rozdeľame „jed z Judey“. Tejto doby sa obávam, lebo vidím temné mrákavy nad nami. A obávam sa jej tým väčšmi, lebo som presvedčený, že mnohý strážca Sionu svojím plytvaním vodami sveta, liberalismu, pokrokárstva, modernizmu ju priiskoril. Beda pastierom Israela, ktorí pásli seba a nie stádo, ktorí sa poddávali mocným vo všetkom. Zdpovednosť je na týchto... Kto čítáš, rozumej!

„Čas“, který tento dopis dne 23. t. m. oti- skuje, dodává, že pokrokové lidi na Slovensku přece musí vystoupiti proti „temným mrákavám“; přý zásady pokrokového demokraticismu jsou zdra- vější než kř. st. socialismus! — Pánové, dokažte to už jednou také významnými skutky! U nás pokrokaři oslavují židy jako elitní smetanku „če- ského národa“, slibují, co všechno ve spolku s nimi pro vlast a proti „tmě“ dokáží. Zatím celá ta „pokroková reformace“ dosud se projevuje hlavně křesťanskými, ziskuchtivými manévry. Proč už jednou tyto spolčení „průkopníci svobody“ důklad- ně nespomenou taky-pokrokové, volnomyšlen- kářské židy, tyjící z mozolů slovenského lidu? Proč „Volná myšlenka“ maďarská jest vůči slo- venským maďarisujícím židům tak blahosklonná? Pěkně by dopadli Slováci, až by světili své osudy pokrokařům, spojencům to zistných israelitů! Kolik židů nebo pokrokařů na Slovensku dalo se z lásky k lidu tak dlouho žalářovat, jako katoličtí kněží? A kolik pokrokařských židů na Slovensku vůbec má útrpnost s ubohými porobenci? Skutky chceme vidět, pánové! Chlubná fráze neznamena nic. Ne- víte, kam to dopracoval „pokrokový demokratis- mus“ ve Francii? Naplnil hodné kapsy kapitali- stů a přivedl dělníka do postavení zoufalého. Či ty časté krádeže rudých pohlavářů a veliké vy- seávání dělnictva rudými pokladnami dokazují, že snad aspoň pod čistě rudou vlajkou bude Slová- kům lépe? Prozřetelný Hlinka, který se svým ná- rodem neupřímějí ctit, udeřil na pravou strunu.

V. esperantský světový kongres v Barceloně.

Ačkoli Barcelona nedávno byla ve znamení revoluce a zmatku, přece se tam bude od 5.—11. září t. r. odbyvati projektovaný již od loňska pátý esperantský světový kongres.

Přípravy k němu jsou dalekosáhlé, a dle všech známek bude svým leskem i významem pře- výšovati všechny své dosavadní předchůdce.

Král španělský přijal čestné předsednictví, protektorát pak na se vzali ministři. Účastnatví slíbili členové královské rodiny, učené společnosti a úřady.

Pro nás katolíky je zvláště pozoruhodno, co píše o tomto kongresu v esperantské „Revuo“ Carlo Bourlet, jeden z hlavních francouzských či- nitelů esperantských, který s baronem de Ménil prohlížel již v květnu přípravné práce sjezdové v Barceloně:

„V Escuela pia de S. António velmi laskavě přijal nás kněz P. Català, jenž nám slibuje veškeru pomoc. S ním rozhodujeme o katolických Boho- službách, které tohoto roku kudou zvláště významy.“

Dne 5. září v neděli bude mše sv. dle všeho se zpěvy a kázáním esperantským a dne 8. září, Narození P. Marie, bude celebrována polní mše sv. v okolí města na čerstvém vzduchu za přítomnosti vojska.

Za tou příčinou, praví mi Pujolà, (jeden z nejčelnějších Esperantistů v Barceloně) — na- věstvil jsem již vojenské úřady. Právili mi, že místo, kde mše sv. se má sloužiti, jest poněkud vzdáleno, tak že není radno poslati tam péchotu v tom úpalu slunečním. „Dobře; tedy pošlete tam jízdu a dělostřelce s děly.“ „To jest možno“, do- stávám za odpověď. Představuji si již tu impo- santní podívanou, až bude kněz pozdvihovati Nej- světější a slyšeti bude v to řinkot zbraní a hlahol trub v tiché zátivé přírodě.“ Potud Bourlet.

Kdo nemůže navštívit kongres Barcelonský, neopomeň podívat se na náš český kongres espe- rantský v Praze ve dnech svatováclavských. Bude to první kongres toho druhu na půdě české a ra- kouské vůbec a bude rovněž velkolepý.

Přesvědčí zajiště každého účastníka, že Espe- ranto není hračkou, nýbrž již dnes důležitou a v brzké budoucnosti nezbytnou dorozumivací po- máčkou mezi národy.

Esperanto nechce vytlačiti jazyky národní, jest jen snadným pomocným jazykem mezinárod- ním, jehož potřeba čím dále tím více se pocítuje. Latina se pomocným jazykem nikdy nestane, jesto jest širším vstřevám nepřístupna a velmi neznadna. I po mnohaletém studiu ji člověk málo vídne, což dosvědčí naši gyma. abiturienti. Esperantu lze se bravě naučiti v několika nedělích.

O informaci sjezdovou nebo spolkovou obrať se každý na „Unii českých Esperantistů“ Praha I. 342. Kávárna „Union“.

K. K.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

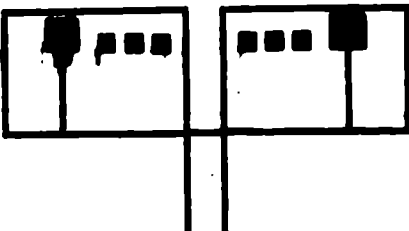
České gymnasium s konviktem

- - na Velehradě - -

otevírá se letos (1909) na podzim. Roční plat za stravu a posluhu obnáší 550 K. — Blíží údaje s prospektem podá — — — — — rektorát koleje Tov. Jeř. na Velehradě — (Morava).

Založna v Hradci Králové

trekuje vklady 4%, až 4 1/2% dle výpovědi. Veškeré půjčky se nejvýhodnějších podmínek.

STAVITEL

JAROSLAV PAŽOUT

HRADEC KRÁLOVÉ,

:: STAVÍ ::

- LEVNĚ, -
- SOLIDNĚ, -
- MODERNĚ.

OD 1. SRPNA V ČELAKOVSKÉHO TR. BLÍŽE NOVÉHO MOSTU.

Hospodářská hlídka.

Vydatná píce pro koně. Známo je, že mnoho nestrávených zrn vychází z těla koně, čímž se zbytečně hospodáři přivádí škoda. Poněvadž kůň rád žere chléb, připravíme mu vydatnou chlebovinu tímto způsobem: Vezme se 50 kg ovesa, 10 kg žita a na mlýnku se sešrotají; k tomu se přidá 2 1/2 kg drobkounké sečky. Z toho všeho se nadělají pecny, jež po upečení aspoň 3 dny mají ležet, než se jich ke krmení použije. Obyčejný náš kůň spotřebuje denně asi 5 kg, těžším koním se přidá. Tak nejtežší kůň pivovarský při 9 kg této píce k největšímu prospěchu svého těla pracovati může. Krmení zabere sotva polovici času jako picování jinými hrubými krmivy.

Koně po těžké práci netrpí vysílením, když se jim občas podá tolik čerstvé vody, aby žízeň jak náleží ubasili. Zdravý kůň za den potřebuje 20—30 litrů vody 9—11 stupňů C. Krml-li se obrokem suchým a je-li hodně teplo, spotřebuje vody více, než za chladného počasí a při se-lené píci.

Chybí hospodář, nechá-li putýnku vody ve stáji, aby se ohřála. V nečistém vzduchu, prachem a čpavkem přeplněném voda se rychle kazí a škodí. Jestliže se koně stále napájí ta-kovou vodou, ztrácejí chuť a lehce ochuraví.

Před moly uchrániti možno šat, prádlo a koženiny vloženou kytíčkou levandule, jejíž silný zápach moli snést nemohou. Z bytu vypudíme moly, kápeme-li na horká kamna trochu octa; vzniklými výparů vypudí se moli z celé světnice.

Na lišej hojivě působí odvar z listů olšo-vého, jímž se lišej pětikrát denně potírá tak dlouho, až zmizí. Podobně i dehet kamenouhelný, jímž se lišej natírá štětíčkou, působí hojivě. Jen třeba přiblížeti, aby při čištění nestrhl se strup pod nímž lišej se hojí.

Na smlu určená vejce neomyvejme! Pokud bylo zjištěno, že vejce omyté snadněji a rychle se kazí, než vejce neomyté. Stačí, když se vejce omyje teprve před upotřebením.

O použití umělých hnojiv v zahrad-nictví pojednává ve svém díle „Ernährung gärt-nerischer Kulturpflanzen“ prof. dr. Pavel Wagner. Uvádí význam a důležitost hnojení umělého jak pro květiny, tak i pro zahradní plodiny. Pro každé zvlášť uvádí pak směsky hnojivé. Pro za-hradní květiny, pro květiny pěstované v hrncích a odozemi odporučuje tuto směs hnojivou: 15 částí fosforečnanu amonátného, 15 částí ledku draselna-tého, 25 částí ledku čilského, 5 částí 40procentní soli draselnaté a 40 částí siranu amonátného. Při-počteno na procenta živin jest v oné směsi obsa-ženo: 8.5 procent drasla, 6.5 proc. rozpustné ky-seliny fosforečné a 15 proc. dusíku. — Pro za-hradní plodiny doporučuje tak zvané „zahradní hnojivo“, sestávající: 30 částí čilského ledku, 30 částí siranu amonátného, 15 částí 40 proc. soli dra-selnaté a 25 částí 18procentního superfosfátu. Pře-vedeno v procenta jednotlivých živin činí: 6 proc. drasla, 4.5 proc. rozpustné kyseliny fosforečné a 10.5 proc. dusíku. Ze zahradního hnojiva dopor-čuje pro kapustu, řepu, cibuli 10—12 kg, pro chřest, okurky, hrách, bob, česnek, celer 6—8 kg po ara, a to polovičku z jara do půdy sadělati při úpravě záhonků, druhou polovičku pozdě z jara neb v létě (dle vzrůstu rostliny) dodati tak, že se hnojivo rozpustí ve vodě a tu lze použiti na 10 litrů vody 10—20 g hnojiva.

Klíhotok seelabuje stromy nesmírně. Je to vlastně mřza, živina, která v podobě křehoviny ze stromu stále uniká. Děje se tak zvláště za suchého léta v době bezdeště na stromech užlech-tilých. Klíhotok ihned se zmírál, jakmile stromu potřebné vlhko zaopatříme a půdu živinami obo-hatíme. Kypříme-li tedy půdu účelně hnojenou a náležitě zavlažovanou, stromy klíhotkem netrpí anebo se objeví v míře tak nepatrné, že neškodí.

Mléčnými napadené stromy zachráníme, když ve 100 litrech vody rozpustíme 1.5 litru vý-tažku tabákového a tím strom důkladně skropíme. Na draký den znovu skropíme strom čistou vodou, aby šťáva od mléč na lupkách lpic se smyla a lupací znečištěné netrpělo padlím.

Školský obzor.

Ředitelství o k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové oznamuje, že po prázdninách nebude ani zápis ani přijímací zkouška do zdejšího ústavu, poněvadž přijat byl do I. roč-níku na počátku prázdnin plný počet chovanců.

O školství v katolické Belgii přináší budějovický „Hlas lidu“ tyto zajímavé zprávy: Po pětiletém urputném boji, o němž my katolíci v Ra-kousku nemáme ponětí, vydobyli katolíci belgičtí skvělého vítězství. Belgický školský zákon ze dne 12. září 1884 nezná státního školského monopolu a každý občan může si zřídit vlastní školu a ro-diče mohou svoje děti poslati do libovolné školy. Každá obec je povinna postarati se nejméně o jednu školu. Za času liberálního režimu bylo v Bel-gii 21 proc. analfabetů. V roce 1907 pouze 9.06 proc. Tím předčila Belgie „osvícenou“ Francii, kde bylo v r. 1907 více než 10 proc. analfabetů jen v řadách vojenských nováčků. Dle úřední statistiky je ve Francii v různých departementech přes 50 procent analfabetek. V roce 1881 bylo v Belgii 8328 učitelů. V r. 1906 již 19.306. V r. 1881 na-vštěvovalo obecnou školu 340.118 žáků, v r. 1906 již 883.518. Mimo obecné školy jsou v Belgii opa-trovny a školy pro odrostlé, které mají nejenom proto velikou důležitost, že prohlubují učební osnovu škol obecných, ale rozšiřují zvláštními kursy studium jazyků, účetnictví a hospodářských nauk. V r. 1881 bylo v Belgii 708 opatroven, v r. 1906 2887. Škol pro odrostlé 2445, nyní 4218. Žáků na těchto školách bylo 76.918, nyní 208.656. Uči-telské ústavy stávaly 23 nyní 54. Počet kandi-dátů učitelství 2717, nyní 4903. Během 25 let ob-drželi učitelé šestkrát zvýšení služného. Učební osnova belgických škol, která je směrodatnou pro celou Evropu, je praktickým provedením zásady, že neučíme se pro školu, ale pro život. Najdeme zde mezi jinými: ochrana zvířat, ochrana stromů a květin, elementární zdravotvěda, hnutí střídmosti a proti alkoholu, dále počátky živnostenských nauk. Na své školní spořitelny může být Belgie sku-tečně hrdou. V r. 1906 bylo mezi 1.129.260 žáky 431.897 těch, kteří si ukládali peníze ve školských spořitelnách. Suma uloženého kapitálu obnášela 11.533.332 franky. Jak veliká paedagogická cena a škola pro život je ukryta v těchto začátečních spořitostech! V roce 1906 bylo na obecných školách 3928 spolků střídmosti se 82.067 členy. Na ško-lách pro odrostlé 1265 spolků s 38.031 členem.

Prosba spolku „Komenský“ ve Vídni. Počátkem nastávajícího školního roku otvírá spolek „Komenský“ nejen ve Vídni, ale i na českém venkově dolnorakouském celou řadu nových tříd, jejichž nájem, udržování a opatření všech učebních pomůcek vyžaduje velkých nákladů, převyšujících finanční sílu spolku. Proto obrací se spolek na p. t. městské a místní školní rady, na obecní a okresní zastupitelstva, na p. t. učitelstvo a výrobce učebních pomůcek o laskavé darování vyřazených nebo již upotřebených školních pomůcek jako knih pro žákovské knihovny, mapy, přírodopisné a fyzikální i jiné předměty. Všem darcům již pře-dem vzdává srdečný dík Ústřední výbor spolku „Komenský“, Vídeň III. Strohgasse 45.

Gymnasium na Velehradě. Jak je našim čtenářům známo, bude letos otevřena I. tř. gymn. s konviktem. Stane se to slavným vyprávěním Ducha sv. 18. září t. r. Tovaryšstvo Ježíšovo, zakládajíc tento ústav, přicházal totiž časové potřebě a přání katolických rodičů. Poskytuje jim příležitost, aby popřáli svým synům netoliko důkladného vzdělání vědeckého, nýbrž i zdravé výchovy dle zásad křes-tiánských. Proto také není zřízen ústav jen pro ty, kteří se chtějí věnovati stavu duchovnímu, nýbrž i pro ty, kteří si zvolí jiné povolání na př. lékař-ské, učitelské, alžbu státní a j. Aby se pak vy-hovělo přání rodičů, kteří své syny již ohlásili, a aby se ústav učinil přístupným i širším vrstvám, jest stanoven roční plat za stravu a posluhu na 550 K. — Zkoušky přijímací konati lze kterýkoli den až do 17. září t. r. Požadavky akoušek při-jímacích a jiné bližší okolnosti sdělí písemně re-ktorát koleje Tov. Ježíšova na Velehradě. — Ú-stav je v rozkošné krajině a na půdě všem Slo-vanům posvátné. I jest se nadíti, že rodiče pou-žijí této příležitosti, a že sv. Cyrill a Metoděj, kteří půdu tato svým potom ovládávali, počehnají při tomto díle tak velkým, jakým je výchova čp-ské mládeže křesťanské.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Právě vyšel obsažný spis „Úkoly sociální politiky“

z pera redaktora Č. U., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I. oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí výčet povolání činitelů v sociální politice, v III. oddílu líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů, dělníka, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ křesťanské sociální politiky. Spis je bohat čísnými nejnověj-šími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a obsahuje hojnost u nás nespracovaného dosud materiálu

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávatel u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Z rudého ráje.

Jak se starají sociálně demokratické organizace o své členy, lze poznati nejlépe na následující události: „Textilní dělnictvo v brněnské továrně „Kemco“ bylo ošáleno demo-kratickými vůdci, kteří obsah smlouvy z r. 1907 mezi továrníkem a dělnictvem před ním tajili, aby se mohli chlubit, jakých vymožeností do-byli. To však neřekli, že ve smlouvě stojí, že dělnictvo i v zasvěcené svátky pracovati musí, když toho továrník žádá. Tak se stalo dne 25. března a 29. června. Dělnictvo pobouřeno tím, že má být okrádáno o potřebný klid, tázalo se svých důvěrníků, kteří smlouvy uzavírali, má-li jíti do práce či-li nic. A tu spáchali vůdcové textiláků hanebný čin, že právě znění smlouvy zatajili, poněvadž se styděli přiznati, že oni to jsou, kteří je o sváteční klid okradli. Když se dělníkům nedostalo vysvětlení, domní-vali se, že do práce v ony dva dny jíti nemusí. Továrník žaloval dělníky a ti, kromě toho, že byli vládnuti na soud, musejí platiti náhradu užšého zisku továrníkovi v obnosu 8716 K 43 h. Tato hra rozčilila dělníky nejvyšší měrou. Měla být podrobena veřejné kritice na schůzi křesť. sociálního dělnictva textilního v Brně v domě katol. tovaryšů. A tu vůdcové vidouce, že jim hoří nad hlavou, sehnali své slepé stádo a schůzi rozbili.“ To je už to poslední.

Typický obraz rudého pohlavára děl-nictva. V Paříži stávkovali sociálně-demokra-tičtí zřizenci v elektrických podnicích. Stávku vyprovokoval a vedl hlavní tajemník svazu Pataud. Více dělníků dobře vědělo, že stávka byla lehkomyšlně vyvolána a chtěli pracovati. Pataud několik takových na náměstí Concordie stloukl. Ba dokonce vůči policistům, kteří su-fivého tajemníka odváděli, velice nekavalíreky se zachoval. Na strážnici musil se podrobit pro-hlídce. A ejhle! Našli u něho v bankovkách 3900 K. A jak bylo dokázáno, zmizel obnos v té výši z pokladny stávkujících. Ale ještě na zajímavější věci přišli. U pana dělnického tajemníka, vůdce utlačovaných proletářů, našli vlastní jeho fotografie z mořských normanských lásní, jak stojí na břehu mořském a na jeho

rameni spočívá známá pařížská kráska z polov. světa. A aby se osvědčilo heslo do třetice všeho dobrého: nalezen u něho též účet za večeři pro dvě osoby (on a jeho kráska.) na něž klopil tento podařený proletář 36 franků. Chudák Pataud je přý celý zdrcený a jeho přítel praví, že reputaci jeho už nikdo nezachrání. Ba zachrání. 3200 franků, polodáma, 36 franků za večeři — vše to se zapomene a Pataud bude vodit proletáře za nos dále.

Sociálně-demokratické pekařství v Mostě v Čechách. Hospodářství sociálních demokratů v mostecké pekárně v posledních dnech bylo předmětem líčení u krajského soudu v Mostě. Líčení podalo brožný obraz, jak se v této pekárně hospodařilo. Žaloby a exekuce stíhala jedna druhou, ale opatrní správce dovedli dělnictvu vždy namluviti, že to jsou obyčejné obchodní záležitosti. Konečně v prosinci lonského roku to prasklo. Na pekárnu uvalen byl konkurs. Jména nebylo žádného, nekrytých dluhů na 38.000 K. Na věřitele nezbylo ani haléře. Soud také uznal hospodářskou činnost soudruhů a naměřil obchodvedoucímu Soudkovi dva měsíce, členům správní rady Koupovi, Schreiberovi a Eisnerovi po měsíci a Čadovi a Skudrnovi 14 dní státního zaopatření. Během roku byl to 4. konkurs sociálně-demokratických dělnických podniků v Mostě.

Socialističtí opatrovatelé výtěžku slavnosti. Četnictvo vyšetřuje, kam zmizelo 4000 K výtěžných při mumraji, který pořádali soc. demokraté v Prostějově dne 25. července v dělnickém domě. Nad tím jsou všichni soudruzi od red. Bechyně až po Bransteina v rozpacích. — Soudruh Bechyně si tamtéž koupil jednopatrový dům v Petřské ulici. Splatil hotově 5000 K. — Chudý proletář!

Socialisté vykořisťovatelé chudého dělnictva. Socialističtí vůdcové vymýšlejí podmínky, aby z nich mohly být na útraty uvedeného dělnictva živi. V Brně zřídili spolek pro stavbu zdravých a laciných bytů; mnoho dělníků jim sedlo na lep. Vůdci se při tom ovšem nevedlo zle. Hlavní funkce mají v něm posl. Hybeš, soudruzi Pištělák, Dr. Schlesinger a Koukal. Spolek zaplatil za tisíc m² lánaného kamene, ve skutečnosti však bylo nalámáno pouze 300 m². Peníze za lámání kamene poukazoval Hybeš bez průkazů, zda je práce hotova. Ve figurách místo kamene byl šterk a hlína. Na stavbu domků zakoupen byl v Lískovci pozemek, k němuž patří i kus lesa. Ale majitel za nedlouho vykácel les s vědomím představenstva, ač dostal zaň zaplacen. Jiný prodávav vykácel si za několik kousků uzemného masa ovocné stromy na prodaném pozemku. Koupen v Brně pozemek m² po 30 K, ale zaplacen za více, neboť chybělo 80 m². Pozemek koupený m² po 1 K byl prodáván po 4 K. Tyto věci byly soudně dokázány, páni soudruzi!

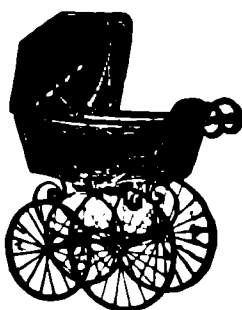
Revolucionáři. Soudruzi rádi vykládají na schůzích o své zmučenosti a odvaze vůči „pánům“. To ovšem jenom na schůzích, poněvadž ve skutečnosti rádi „hrbí páteř“ před mocnými tohoto světa. „Hlasy z Hané“ odpovídají prostějovskému „Hlasu Lidu“, který v referátu svém o návštěvě místopředsedů v Prostějově měšťákům vyčítá, že „hrbili páteř“, následovně: „Pana místopředsedu vítal přední a vlivný člen strany sociálně-demokratické pan Geršl s jinými soudruhy a dožadoval se jeho přízně pro domky své strany. Jak při tom za celou stranu „hrbil páteř“, mohl se „Hlas Lidu“ přesvědčit.“

Hrozné rudé velby v Pardubicích. Věru užasnouti musí každý slušný člověk při pozorování, jak strana rudých „reformátorů“, „za- stanů svobody a kultury“ si vedla před volbami do okres. nemoc. pokladny v Pardubicích. V káznici nezkuší veliký zločinec ani desátý díl takových útrap, jaké připravili soc. dem. násilníci těm, kteří chtěli voliti svobodně. Houfy slídivých agitátorů rudých běhaly od dílny k dílně, aby vynucovaly na dělnících legitimace a hlasovací lístky volební. V židovských závodech spíláno hrubě nár. socialistům. Pardubice zaplaveny lhavými rudými letáky. Ve „Východočeském Obsoru“ podvodné nařčení nár. sociálů ze zmrzačení dítěte. Rudí chápali se prostředků všech, o nichž se domnívali, že povedou k cíli. Do Sezemic při roznášení lístků a legitimací bylo nutno zavolati četnictvo k ochraně tří nár. sociálů. Jeden z přepadených byl do krve stlačen od rudých svobodomyšlníků, jiný se schoval ve stodole před 30 rudými násilníky. Rudí agitátoři při agitaci na regulaci schovávali do kapes místo lístků dětské čepice, nadávali lidem v domech i na ulici. Sekretář rudých obavníků lákal lístky u pí Jeníkové, předstíraje, že náleží k nár. sociálům. Jiný soc. demokrat byl chycen při osmi volebních podvodech. Když šel s proudem ku klášteru kameník Josef Lebeda ze Skutče, byl uštěn do hlavy železnou holí tak, až mu byla lebka roztříštěna. Takové a podobné věci pá- chala strana, velebná a chráněná tiskem ma-

sarykovského redaktora Al. Hajna, židem dr. Vohryskem a jinými jeho souvěrci. „Čas“ se tváří, jako by byl proti všelikému násilí; a hned vystoupí na kárnou kazatelnu, jestliže se někde v jiné straně něco násilného řádně. Teď však mlčí k surovostem v rudé straně v Pardubicích jako zařezaný, jako by tatáž strana nešla za příkladem nevzdělaných černochoů, jako by nešířila postrach u všech slušných lidí. Tak lišácky dovede si ten „humanitní“ list počínati v praxi, ač každý den otiskuje v čele první stránky tato slova: „Všechn pokrok se na cestě rozumové a bez násilí nejlépe děje“. Kde pak by „Čas“ mohl zarmoutiti židy, kteří mezi rudými pohlaváry mají první slovo! — Přes všechny terror soc. demokraté při volbách prohráli.

A zase rudá straka. V Šenově u Polské Ostravy spronevěřil soudruh pokladník Rajs K 165-60. Byl vyzván, aby do určité doby obnos nabradil; když tak neučinil, byla na něj podána žaloba. Krajský soud v Těšíně vyměřil mu 1 měsíc těžkého žaláře, týdně s jedním postem. Plno rudých pobertů jest ušetřeno před soudním stíháním proto, že v okamžiku přistižení slíbí náhradu. Přes to však veřejná galerie rudých zlodějů se množí stále víc a více.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky
u velkoobchodu firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva v různých úpra- vách od K 3-70	Křesla houpací od . . . K 20- Křesla ku psaní od . . . K 9- Křesla na šroubu od . . . K 19- Sedátka na šroubu od . . . K 12-
--	---

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízí velkoobchod fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřišská ulice 1.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné
kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zvlášť na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Palmy

stromovité a keřovité

pro hostely před obití, předsochy svatých a p.
vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Khourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2.
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. velebdstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyevého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Litanii

k nejsv. Srdci Páně

s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100
kusů 3 K) ve **snížené ceně** 100
kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci
Páně 100 kusů
za 80 h (místo za K 1-20)

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Karel Hilse,

kameno-sochařský závod

u královéhradeckých hřbitovů

na Pouchově.

Odporoučí se k uměleckému provedení soch
dle modelů, akviz. neb fotografií.

**Pomníky a hrobky, polní
kříže, sochy do obcí,**

vše v umělem provedení.

Pracuje se světoznámého pískovce ho-
tického, syenitu, žuly, labradoru a všech
druhů mramorů.

Opravy rychle a levně.

Sebe menší zakázky se věnuje největší
pečlivostí v provedení.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Velebdstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkrásnějšího
provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umělně
mí dodatí velebdstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revide-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěceně.

Vzorky, rozpočty, náhrady i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chcete-li kostelní nádobu nebo splácet bez přírůdk.
Stačí objednat a dostanete umění po ruce.
Prostím velebdstojnému duchovenstvu o laskavou příšed
a důvěru svého domácnosti.
Společným doporučením rychlé a levné provedení
odborných spolkových sdů.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍH NENÍ
tak bílý jako prádlo, jemuž
přidan do vuvárky
SAPONIT
světí fialkovou od firmy
JOSEF JELÍNEK MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o ceně

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Gramofony,
fonografy,

desky a válce

nejsolidněji koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Jen umělecky pracované
SOCHY oltářní a kazatelské
i ostatní
zařízení chrámové
levně provádí

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Ledničky

patentní, s nedostíklou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanoii za K 50.—
dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8, str. 28)

dostati lze 1 kus za 8 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihovně
v Hradci Králové.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

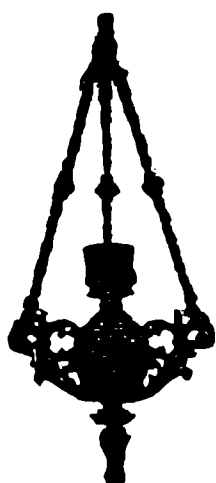
prádla, praporek, příkrovů, koberců a
keřevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Vele důstojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dává se depe-

račit veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibále, nádobky, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázku franko bez závažnosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Notářské
prestony, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vády na sklade.**

Staré slato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ošeleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čís. 19. n.

Ku všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísečný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných a kovů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Slovní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Modní a galanterní

závod pro dámy a pány

Fejgl & Byčičtš

Hradec Králové.

Dívalelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.

Přípravy pro švadleny a krejčí.

Kněžské kalárky a náprsenky.

Akciová továrna

na cukrovinky a čokoládu

!! v Olomouci !!

svyžuje dle usnesení valné hromady se dne
18. května t. r. za účelem rozšíření projekt.
výroby akciový kapitál

z K 400.000.—

na K 800.000.—

výdáním nových 2000 akcií na jméno sně-
žících v nominální hodnotě po K 200.—
splatných ve 3 lhůtách do 15. prosince 1909
u Občanské sálohy v Olomouci.

Enisání kursu akcií pro neakcionáře stano-
ven K 210.— za kus. Vzhledem k tomu,
že dosavadními akcionáři upsalno
bylo 1400 akcií, předkládá se k ve-
řejné subskripci pouze 600 akcií
v nominální ceně K 200.—

Továrna byla založena v r. 1898 jako spo-
lečenstvo s o. r. pod firmou „První spo-
lečenství moravská továrna na cukrovinky a čokoládu
v Olomouci“, jež přeměněno bylo v r. 1908
na akciovou spol. s kapitálem K 400.000.—

Dividenda vyplácena byla v r. 1902
— 6%, r. 1903 — 5%, r. 1904 — 6%, r. 1905
— 7%, r. 1906 — 10%, r. 1907 — 12%, r.
1908 — 12%, což opravňuje k nadějím, že
i nové akcie budou dobrým ukláda-
cím papírem. Upisovací lhůta končí
30. září. Přihlášky možno ditiiti buď přímo
u továrny nebo u Občan. sálohy v Olomouci.

Žádejte prospekt.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní

v Pardubicích,

doporučuje závod svůj vele důstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

OBNOVA

Číslo 35.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 4. září 1909.

Inzeráty se počítají rovně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

V. sjezd katolíků českoslovan- ských v Hradci Králové.

Věru velikým nadšením naplnil upřímně katolíky velikolepý průběh našeho sjezdu. Když soc. demokraté záladnými řečmi a přímou fanatickou agitací uchvátili u nás větší počet mandátů, prohlásili s bezmeznou pýchou: „Národ — to jsme my.“ Katolický sjezd královéhradecký však byl zvlášť pádnou a významnou odpovědí na ono prohlášení. Ve dnech 28.—31. srpna přesvědčili se k nemalému úžasu protivníci naši na vlastní oči, do kterého tábora se vlastně jádro českého národa hlásí. Poznalo se, že čím větší příval nestoudných nájezdů a rafinovaných lží na nás se valí, tím více rosteme, tím jsou pluky uvědomělých katolíků mohutnější.

Odpůrci naši tušili, že sjezd náš bude manifestací velikolepou, dosud nevidanou. Proto napínali všechny síly, aby jej poškodili. Vybrakovali ze svého arsenálu všechny staré, zrezavělé zbraně a připravili nové. Pracovali úsko-
kem, pomluvou, hrozbou, šířením hrůzostrašných předpovědí; rozepisovali se široce o sjezdu našem dříve, než katolíci uveřejnili určitější a širší pojednání o připravovaných dnech slavnostních. Zlobné jiskry z článků pokrokářských jen sršely. Všecko marno! Uvědomělí našiinci jen se útrpně usmáli přehrávaným slágrům a navštívili sjezd v počtu tak ohromném, že sami nejhrošlivější podporovatelé katolického hnutí byli překvapeni.

Zahajovací schůze dne 28. srpna.

„Jděte, ukažte se kněžím,“ řekl Kristus malomocným laikům. Nyní zase naopak se doporučuje častá výzva: „Kněží, ukažte se lidu.“ Knížata církevní, všichni duchovní správcové, obcujte často s prostým lidem, aby vás poznal; pak si lid uvědomí, jaké nectné pomlavy sype lid nepřátelský na hlavy vaše! Ukazujte se lidu! Tato povinnost vyhověla tentokrát církevní hodnostářům měrou vrchovatou, tak že náš Hradec nikdy nehostil tolik vynikajících kněží jako ve dnech sjezdových.

Dne 28. srpna sjíždělo se již tisíce hostů. Odpoledne přijel J. Exc. nejdp. kníže-arcibiskup Olomoucký dr. Fr. Bauer v průvodu preláta vesp. dra. Fr. Ehrmanna; krátce nato přivezl vlak na zdejší nádraží J. E. ndp. kardinála bar. Lva Skrbenského z Hřibské. Veliký zástup lidu je zde očekával. Oba hodnostáře slavnostně vítali J. Ex. ndp. biskup dr. Josef Doubrava, mistodrž. rada Steinfeld, dvorní rada ryt. Koechia a městští radové Russ a Růžicka. Za nimi přijeli jiní vzácní hosté.

Již při první schůzi sál Klicperova divadla i jeho galerie byly cele naplněny účastníky, kteří se sešli vyslechnout řeči schůze zahajovací. Na jevišti v prostřed stěny zavěšen kříž, obrazy Sv. otce a Jeho Veličenstva. Celá estráda vkusně upravena a bohatě ozdobena zvláště květinami. Po 5. hodině naplnila se estráda vzácnými účastníky. Usedli zde arcipastýřové kardinál Skrbenský, dr. Bauer, dr. Doubrava; dále členové kapituly královéhradecké, opat Zavoral, prelát dr. Burian, prelát dr. Pospíšil z Brna, dr. Ehrmann, kanovník Čech z Litoměřic, baron Parisch, hr. Mensdorff, hr. Nostitz, městští radové Růžicka a Russ, poslanci V. Ševčík, Jilek, dr. Myslivec, dr. Hruban, Šachl a jiní hodnostáři. Poslanci V. Myslivec a M. Záruba při této schůzi dleli mezi žurnalisty pod estrádou. Příchod všech arcipastýřů byl vítán od valného shromáždění s nadšeným potleskem. Průběhem schůze do-
stavil se nejdp. biskup Budějovický Jos. Hálek.

Napřed všichni účastníci povstali a zazpívali velebný staročeský chorál „Svatý Václave.“ Nato vstoupil na řečnickou tribunu, ozdobenou barvami národními, předseda přípravného výboru *Mgr. dr. Al. Frýdka*, pup. prelát a gener. vikář královéhradecký. Svoji promluvu založil na slovech sv. Pavla: „Divadlem učinění jsme andělům i lidem.“ Naše práce má býti potě-
šením, úlevou a podporou šlechtěným snahám

lidí a zároveň radostí andělům. Svět rozumem obdařený diví se tomu, co věrní křesťané pro víru snášejí. Ale právě těmi útrapami ještě více náboženství Kristovo rozšiřují. Poučným divadlem staly se v poslední době veliké sjezdy katolické, na př. loňský pražský, letošní eucharistický v Londýně a v Kolíně nad R., kde tisíce a tisíce katolíků manifestovaly své přesvědčení. K podobným projevům jsou nutkáni i katolíci čeští. Loni v Praze oznámil J. Exc. dr. Josef Doubrava, že bude konán sjezd v Hradci Králové. K tomu nyní došlo. Proto vítá řečník přítomné účastníky. Uvítání zasluhuje předně Jeho Em. primas nedílného království Českého, kardinál Lev Skrbenský (dlouhotrvající potlesk). Jako máme jednoho primasa českého, musí zůstat jednotným, nerozděleným i naše království. Dále uvítání zasluhuje J. Exc. kníže-arcibiskup dr. Bauer, metropolita drobné Moravě, který při korunovaci králů a královen českých s pražským metropolitou působil (nadšený potlesk). Jeho přítomnost dokazuje, že česká Morava s českým královstvím jedno jsou. Vítá i jiné vysoké hodnostáře církevní, kteří buď již jsou přítomni nebo jistě přijdou; vítá zástupce bisk. kapitol, řeholí, států a samosprávných úřadů, šlechtice, všechny přítomné inteligenty, kněze, professo-
ry, poslance, živnostníky, dělníky, katolický dorost. Uvítání platí stejnou měrou přítomným paním a dívkám, které jsou našemu hnutí stejně prospěšny jako muži. Nato řečník navrhl předsednictvo: dra Mořice Hrubana za předsedu (výborně), za místopředsedy: hr. Em. Mensdorffa, radu J. Russa, Fr. Šafránka, předsedu katol. zemědělců, Jos. Jílka, poslance z Moravy; za zapisovatele: PhC. Bartoš a bohoslovec Beneš. Návrh ten přijat s bouřlivým potleskem.

Dr. Hruban, jsa hluboce dojat důvěrou, přijímá volbu. Právě, že vidí v ní okázalé uznání práce katol. českých poslanců, bojů-
cích za práva a lepší budoucnost země českých a jejich křesťanského lidu. Volbou vysloven projev díků těm masám, které poslaly katolické poslance na říšský a zemský sněm. Ve volbě té vidí dále lásku k cyrillo-methodějské Moravě a podání pravice k další svorné práci. Sjezd, který dnes zahajujeme, je znamením, že jsme už probuzeni a že se již nebojíme žádných protimanifestací (bouřlivý souhlas) a že nehodláme dále trpěti hanobení toho, co jest nejdražším, že si nedáme sabat na křesťanské náboženství, které je základem naší křesťanské české kultury. (Výborně! Potlesk).

Kéž sjezd náš jest pobídkou všem, kdo ještě nevidí, kam vede náš národ moderní po-
hanství! Vzhůru do práce pro blaho národa na věčném základě křesťanství! Tímto sjezd prohlašuji zahájeným.

Pak poděkoval za volbu krátce hr. Mensdorff; po něm rada Russ děkoval za důvěru a uvítal přítomné jako jeden ze zástupců obce a jménem katolicky cítícího obyvatelstva. Zdař Bůh! Nato vasp. místopředseda přípravného výboru *dr. Fr. Šulc* přečetl návrhy na předsednictva pro schůze odborové; navržená předsednictva byla schválena akklamací.

Na řečnickou tribunu vystoupil za veli-
kého potlesku nejdp. biskup *dr. Josef Doubrava*, který praví, že z duše vděkem a radostí pro-
dochnuté vítá přítomné k V. všeob. sjezdu kato-
líků českoslovanckých. Především budiž Bohu čest a sláva, že touha a slib Jeho Exc., daný na sjezdu v Praze, došel nyní vyplnění. Vroucí díky budtež vzdány katolickému lidu prostému i vznešenému. Vítá všechny přítomné. Sjezd přítomný jest dílo významné. Naši protivníci nazvali sjezd klerikální provokací. Ano — jest provokací, totiž výzvou vyšlou od těch, kteří v Bohu vidí svůj kléros, los vznešený. Jest předně výzvou odbojnou. Musíme se totiž po-
stavit odbojně na obranu naší víry a církve, na ochranu svých nejdražších statků. Na obranu máme právo přirozené; hájíme jen dědictví otců, nechceme být zvrhými syny jejich. Nastal čas, kdy katolíci se musí brániti se vši ener-
gií. (Bouřlivý souhlas.)

Leč naše výzva jest i výbojnou; chceme

totiž, aby víra naše podmanila si i srdce od-
cizená, odkud ji moderní proudy vyvannuly. V tom smyslu můžeme a chceme si dát líbiti výtku výbojnosti; v takové není ani stínu necti. Jednáme čestně a otevřeně, konáme pos-
lání na výsost kulturní. Víra naše naplnila svět požehnáním. (Potlesk.) Proto vytrvejme v tomto poslání! Nedejme se zmásti ani ne-
přátelstvím, ani úklady, ani falešným leskem dnešních nedomyšlených teorií. Chceme však „provokovati klerikálně“ také v lásce. Ani slůvko potupné, nepřátelské nezazní do světa z tohoto sjezdu. (Výborně.) Chceme provoko-
vati v lásce a láskou ke všem, co dobré jest a krásné. Sjezd tento koná se na půdě histo-
ricky a kulturně významné. Staří Hradečané měli heslo: „Ochrana města ve svornosti jest a v jednotě u víře bez roztržitosti.“ A náš sjezd směřuje netoliko na ochranu města, ale i vlasti a celé společnosti lidské. Žádná moc na tomto světě nepřipraví nás o to přesvěd-
čení, že my katolíci svými sjezdy chráníme vlast a český lid. Za pomoci Boží začínáme tento sjezd. Jako biskup oznámil Jeho Exc. sv. Otci pořádání sjezdu; od Jeho Svatosti došel list milostivý, který oznamuje, že hlava křesťanstva udílí účastníkům apoštolské po-
žehnání. S Božím požehnáním práce naše bude mít dobrý výsledek pro blaho vlasti a národa, církve a naší spásu a blaho. (Výborně.)

Dr. Hruban děkuje Jeho Milosti a žádá nejdp. kardinála, aby promluvil k účastníkům a udělil apoštolské požehnání.

Jeho Em. *Lev Skrbenský* praví, že přišel s radostí, aby oplatil loňskou návštěvu nejdp. biskupa dr. Doubravy a jeho diecése. Diecése královéhradecká v práci organizační a spolkové krásným příkladem jiné předchází a povzbu-
zuje. Proto jest naděje, že sjezd přinese mnoho dobrého. Zdar sjezdu nezůstane bez účinku na ostatní diecése. Sjezdu zdař Bůh! — Pak udělil přítomným apoštol. požehnání.

Předseda poděkovav, navrhl znění holdo-
vacích telegramů Sv. otci, Jeho Veličenstvu a následníku trůnu, což s potleskem přijato.

Předseda čte omluvné telegramy arcibiskupa Lvovského Bilczewského a biskupa Sariče.

Nato pozdravuje sjezd J. Exc. kníže-
arcibiskup *dr. Fr. Sal. Bauer*. Jeho řeč zalo-
žena byla na hesle: Postavme chrám Boží v duších lidských, v rodinách, učebních, v celém životě! Vyvolený národ ocitl se v baby-
lonském zajetí. Bůh však dal lidu israelskému muže, kteří by jej zase uvedli do vlasti. Když pak Nehemiáš po příchodu do Jerusalema po-
znal, jak jsou zdi městské porouchány, svolal starší lidu a řekl: „Pojďte a stavějme zdi je-
rusalemské!“ Podobně nejdp. biskup Doubrava poznal, jak vetché jsou zdi jerusalemské ve škole i v rodinách. Viděl, jak lid tone v zajetí babylonského zmatku, z něhož musí vyjít do pevného Jerusalema. Proto se uradil se star-
šími lidu, se svým duchovenstvem a svými přáteli, jak opravit škodu na hradbách spů-
sobené. „Pojďte a stavějme zdi jerusalemské“, zvolal i on. Přítomní uposlechli jeho výzvy. Takové jsou počátky dnešního sjezdu. Postavme chrám Boží, budujme v našem národě zdi je-
rusalemské! (Veliký potlesk.)

Předseda čte omluvné přípis z zem. hejt-
mana moravského Serényia, hr. Ervína Nostitze, hr. V. Schönborna a zem. maršálka českého kn. Ferd. Lobkowitze. Ujímá se slova *dr. Fr. Šulc*, který vysvětluje v řeči částým bouřlivým sou-
hlasem provázené, proč konáme katolické sjezdy. Konstatuje, že na všech stranách naši nepřá-
telé proti sjezdu brojili, jakmile bylo určité prohlášení, že sjezd bude; kola, vozy, dráhy, telegrafy pracovaly, jen aby, pokud možno, dílo připravované skazily. Odpůrci brojili proti sjezdu, líčíce jej jako věc škodlivou. Leč my vidíme ve sjezdu dílo dobré, nutné. Mnohý intelligent v reji všedního života sám provo-
kuje a uráží, ale natíká pokrytecky a lživě, že jest provokován a urážen. Odkud nejdr-
nější boje? Odtud, že si lidé nerozumějí, ale mnohem častěji, že si rozuměti nechťejí. Ano,

nevědomost, blud jest širokým polem a hojným pramenem bojů, ale slá, svrhá a svrácená vůle jest polem ještě širším, pramenem ještě hojnějším. Veliká většina těch, kteří proti nám bojují, kdyby chtěla udati pravdivou příčinu svého zápasu, byla by nucena říci: „Protože Boha, protože Krista, protože církev nechci.“ Kristus pravil o Jerusalemu: „Chtěl jsem shromáždit syny své, ale ty jsi nechtěl.“ Dle slov Kristových volali měšťané proti pánu svému: „Nechceme, aby tento kraloval nad námi!“ Takové zjevy opakují se i nyní. Lidé se vymlouvají a hlavně jeví svou vůli. Proto ty boje, sváry a hádky. U nás nastalo podobné třísťení, jako mezi Čechy před bitvou u Lipan, v níž Čechové dotud nepřemožení utlonkli druh druba. Národ náš jest rozdělen na 10 různých stran; je-li však řeč o církvi, Kristu, o náboženství, hned se 9 stran spojí a jsou vlastně strany jenom dvě — dle slov Kristových: Kdo není se mnou, proti mně jest.

Jen ten, kdo nevidí nebo viděti nechce, může popírat, že jest zle v ohledu společenském, národohospodářském, politickém a zejména náboženském.

Doba taková jest mimořádná a tu jest dovoleno uitií záchranných prostředků mimořádných. A takovým prostředkem jsou sjedny katolické. Sjedny má býti tmelem, který pojí to, co drsnost doby rozbila a rostrhla. Chceme dokazovati, že občana a katolíka nelze trhati na dva kusy. Jsme také státní občané; co jest tudíž dovoleno jiným, musíme ládati i pro sebe, aby se vědělo, že jsme tu a že svých práv dovedeme uitií. Poslední pro život věčný nalezneme katolíci v kostele, v modlitbě, v kázání; ale my jsme určeni i pro tento svět. A o věcech světských, které se katolíka jako člověka dotýkají, jedná se na sjednách, protože hlas tisíců sni mocnější než úpěnlivé volání jednotlivce.

Sjedny naše jsou oprávněny a užitečné. Jsou institucí nutně obrannou. Na nich se udíme odrážeti útoky bezohledných nepřátel. Kristus tapan, proti katolictvu zřejmě se prohlašují náslinníci besla. Na to máme však sjedny, abychom okřikli rouhače. Jest lichá předhánka, že jsou naše sjedny politickými a nikoli náboženskými. Náboženství rozhodně se nedá odloučiti od života veřejného; a kde víra veřejný život neproniká, tam ji není vůbec. Jak možno chrániti životní základy náboženské, jestliže světské zákony je budou potírati? Proto na sjednách žádáme, aby základy zákonů byly v souladu se zásadami náboženskými.

Každý sjedny nyní v městě, které má po Praze v Čechách nejzajímavější a nejpohnutější historii, jest též vážným krokem k tomu, aby se Hradec vrátil k své bývalé slávě a velikosti!

Řečník apeloval na křesťanské ženy, které v díle obrodném mají velice důležitý úkol. Necht slovem i svojí prací podporují a povzbuzují muže. Vlivností získáme více než drsností; ale naše vlivnost musí býti upřímná. Budme trpěliví a neobroženi! (Výborně! Dlouho-trvající potlesk.)

Předseda děkuje, předatavuje posl. Jilka a nově přišedší zástupce katol. organizací. Předtí pak dopis *katolických českých osadníků amerických z Nového Hradce* (N. Dakota), adresovaný dne 31. července t. r. přípravnému komitétu sjednovému. Osadníci píší: Čestí katolíci z Nového Hradce a okolí posílají sjednu svůj upřímný, bratrský pozdrav. Asi tam, kde Missouri počíná sbírat vody své, mezi dvěma indianskými rezervacemi, se 1000 českých duší rozhozeno nás kolem kostela jako kufata kolem matky-slepice. Jsme všichni rolníci s rukama od práce stvrdilými. Jak mnoho mohly by ty naše ruce mosolné vypravovat... My všichni byli kdysi hradeckými diecéanými. Jenže byli jsme té naší diecése dětmi snad nejbědnějšími. Bída a hlad nás před 40 lety z vlasti vyhnala. Páčky, jsou malé děti se skrovňoučkým majetkem společně na vozíku vesouce, mezi dobrými lidmi se živíce, vydali jsme se hledati si práci a — chléb. Tak proputovali jsme Rakousko, Rusko, a až na březích Černého moře našli si na čas domov. Na čas. — Našli jsme domov, ale za to brali nám naši víru. A my v našich útrapách poznali, že ona je nám pokladem nenahraditelným. Vydali jsme se na novou pouť, nový domov si hledat. Snad by ani nám mnohý neuvěřil, co jsme vytrpěli. Co potu, nám, zápasu s divokou přírodou, s cizím národem to stálo, než mohli jsme říci, že máme — domov! To víme jen my a Bůh, který slyšel naše modlitby. A díky Jemu, konečně můžeme se poohlubiti, že ten náš Nový Hradec, nejspádnější místo na zeměkouli, kde v kostele, ve škole, v občanských souhlahách naše drabá mateřština se osývá, není k nešti naší bývalé hradecké diecése. Hladíme tu svojí přítomností, že Čechové jsou národ přišinlivý, že i v cizině jsou věrní své národnosti a svojí víře. A to je slábnou — a to Vám vlastně říci chceme — církev svatá. Ne my, ale všechny ty kvetoucí české osady po Spojených Státech jsou toho důkazem. Části kněží to byli a jsou,

kteří nám a našim dětem víru i řeč chránili, naše a naše děti nejen Boha, ale i národnost milovali uši, naši mateřštinu v kostelích, školách, spolecích, v tiaku pěstují, osady, bratrské jednoty organizují a tím v poctěnné svornosti nás chrání před odnárodněním a zánikem v moři ciziny. Ať vyvrátí někdo tuto skutečnost. A proto my všichni jsme a chceme býti katolíky upřímně laickou k církvi sv., jelikož ona jediná svými biskupy nás se ujímá, nám obětavě vědce-kněze vychovává. To nejsou jen planá slova, naše obětavost pro naše náboženské účely, statisíce, ba miliony, uložené v našich českých kostelích, školách, pokladnách podpůrných spolků, to dokazují. Milí bratři naši, my američtí Čechové směle můžeme Vám říci: V náboženském uvědomění jest naše síla a budoucnost. — Za českou obec v Novém Hradci: Jos. E. Rydl, Josef Káráský, Rev. Edv. Kasal, úřadující členové obecního výboru.

Významný dopis ten čten byl za velikého pohnutí účastníků. — Pak pronesl pfání zdaru ve jméno dšf. svazu spolků sv. Vincence *Mr. Nováka* a za katol. spolek čas. rolnictva na Moravě zem. poslanec *Ševčík*. Dr. Hruban pak povzbudil shromážděné, aby se nedali vyšinouti z rovnováhy různými provokacemi našich odpůrců, které již začaly. Stojíme vysoko, než aby bláto pohany nás dosáhlo. (Výborně!) Pak provolána sláva Sv. Otci a Jeho Veličenstvu. Zaspívána hymna národní, pak papěšská a rakouská. Nato ještě k počtu četných přítomných Moravanů zaspívalo shromáždění: „Moravo, Moravo“; přitom hustý dav účastníků se rozcházel; v Adalbertinu pak uspořádán přátelský večírek.

Obrovský slavnostní průvod v neděli dne 29. srpna

Večer dne 28. srpna vlaky přivážely stále nové účastníky. Druhý den časné ráno však se rozlila hotová záplava našich od nádraží k Adalbertinu. Děk obratným pokynům p. koncipisty dr. Rud. Fidlera dál se odchod z nádraží zcela v pořádku, třebaže již vystupovali z vlaků též lidé přijíždějící na sešlení vzdoroprůvodu pokrokářského. Našince vítala mistrnou hudbou kapela třebechovičská. Smířičtí a královédvorskí přijeli s kapelami zvláštními. Za zvuků hudby braly se zástupy k předu. Nedaly se v nejmenším rušiti pokřikování některých nezvedenců. Od Slaz. Předměstí bralo se k Adalbertinu přes 2000 katolíků z Černilova a okolí s vlastní hudbou. Záplava obrovských davů začala se řaditi za vedení pp. dra. Rayla, Jendovského, Dvořáčka a j. od Adalbertina k městskému parku. Bylo jen výhledu, že nebe bylo pochmurné a chladný vánok ovíval líc účastníků. Jinak by bylo nastalo velké zemlění, ješto přes všechnu obratnost pořadatelů veliké pluky katolíků řadily se od 7 hodin až do půl deváté. Pak za hudbou Černilovskou nastal pochod kolem městského parku vzhůru na Malé a Velké náměstí ke kathedrále. Na cestě spíváno a hráno. Teď — při rozvinutí průvodu naskytl se divákovi pohled zvlášť uchvatný. 47 praporů a 147 standart tyčilo se nad hustými davy v před se beroucími za zvuků hudby a mariánských písní. Od příchodu předních chodců uplynulo 54 minut, než došli zástupy poslední. Zvony slavnostně zvoněly. Kolem průvodu od Adalbertina až ke kathedrále stálo veliké množství našich, osdobených bílými karamíty nebo jinými katolickými odznaky; mnozí totiž nešli do řad z přičiny, že chtěli celý imponantní průvod přehlednouti.

Leč kolem řad postupujících stálo též mnoho soc. demokratů, kteří s počátku pronášeli laciné vtipy, ale za chvíli obličeje protáhli. Uvádíme jen některé věty: „Teď už snad bude konec.“ Kdepak, tamhle zas nové prapory. — To jich je! Kde se tolik černých vzalo? Proti tomu se už nedá demonstrovati! — I vždyť je to většinou žebrota. — A co. Vlak my to odpoledne budeme mít taky hezký.“ — A stále nové a nové těsné seřádné zástupy se valily, majíce na prsou červenobílé pásky, bílé karamíty, modré odznaky hradecké a křížkem a pamětní medailky.

Pořadí jednotlivých spolků a organizací, kráčejších za hudbou, pořadatelstvem, hodnostáři a poslanci, bylo asi toto: Vídeň (s praporem), Praha-I., Jednota katol. tovaryšů (s prap.), Karln (s prap.), Žitkov, Visohrady (s prap.), Nusle, Vrsovice (s prap.), Praha-VII. (s prap.), Krajská katol. organizace Smíchov, Košíř (s prap.), Břevnov, Liboc, Rostoky, Přibram, Píseň, Počky na dráze (s prap.), Hofmanice u Choce, Benešov (s prap.), Lysá n. Lab., Ces. Budějovice, Černoušek, Litoměřice, Libochovice, Mělník, Bystřice, Záhornice, Ošelice, Vrchoviny, Týnská n. O., Pardubice (s prap.), Roveň, Úhoceň (s praporem), Brno, Babeneš, Svišťany, Písek, Ronov, Bojanov, Lipnice, Javornice, Český Dub, Ondřejkovic, Vápná, Semily, Bakovina, Karlov, Ranná, Černilov, Rybnov, Píseň, Kostelec ČerVENÝ, Sv. Jiří, Újezd u Choce, Předměstí u Velimě, Pátok, Poděbrady, Třebechovice (s prap.), Blásko, Kostelec

n. O. (Katol. Jednota s prap.), Polička (s praporem), Králové Dvůr n. L. (s prap.), Jaroměř, Opatovice n. Lab., Chrást (s prap.), Leštinka, Skála u Váse, Kracemburk, Studenec u Chotěboře, Rychnov n. K., Velim, Skuteč, Litomyšl (s praporem), Čáslav (s prap.), Potáhy a Tapa-del, Něm. Brod (s prap.), Nasavrky, Humpolec, Přibyslav, Libice n. Cidl., Sopoty, Hofmanův Městec, Mikulovice (s prap.), Přepychy, Lázně Bělohrad (s prap.), Hořec, Soběšice (s prap.), Česká Třebová, Přelouč (s prap.), Váp. Podol, Kutná Hora (s prap.), Náchod (s prap.), Kolín, Upice, Nový Bydčov (s praporem), Nová Paka (s prap.), Stará Paka, Branná, Stračov, Liberec, Újezd u Chlumu, Oubislavice, Loukov, Libštát, Jilemnice (s prap.), Mříčná, Jablonce n. Jizerou, Lomnice n. P. (s prap.), Studenec u Horek (s prap.), Dol. Kalná, Okr. organizace Kostelec n. O., Zámberk, Verměřovice, Kyšperk, Čermná, Třebechovice, Potštýn, Proboz, Čestice, Machov, Kunčice, Lukavice, Nekoř, Skrovnice, Písečná, Bystřé, Dobrouč Dolní, Sed, Jabloně n. Orl., Častolovice, Klášterec, Vel. Dřevěš, Česká Skalice, Něm. Rybná, Nové Město nad Metují, Bohuslavice, Černikovice, Nymburk, Bohdaneč, Luteč, Nechanice, Chvojno, Proseč u Vysokého Mýta (s prap.), Chrudim (s prap.), Polná (s prap.), Hlinsko (s prap.), Dolní Újezd, Krouná, Kladaň, Hořelice, Čibuz, Opočno, Dobruška (s prap.), Dobré, Mlikosrby, Ostřetín, Jičín, Miletín, Bestvina, Pouchov, Jelení Horní (s praporem), Holice, Nový Hradec Králové, Ústí nad Orlicí, Smířice (s praporem), Rtyň, Holoblavý, Hronov n. Met. (s praporem), Police n. M. (s prap.). Organizace mládeže: Ronov, Citov, Černilov, Hořice, Čáslavsko, Chrudimsko, Libčice, Roveň, Králo, Německobrodsko, Králové Dvůr nad Lab., Dobruška, Vejvanovice, Bezdekův, Dvakačovice; Jednota katol. tovaryšů Hradec Králové, Terciáři (s prap.), Cyrillská Jednota (s prap.), Vincenciáni. Bez standart kráčejších organizací se Svatky, Svatouchu a j. v. Velkolepý počet šlital okres Kostelec—Zámberk—Rychnov, množství přišlo z Orlických hor, Českomoravské vysočiny a z jiných stran. Morava zastoupena pouze deputacemi.

Než část průvodu do kathedrály vstoupila, již se tam těnilo přes 1500 našich hostů, osdobených karamíty. Když se valné davy rozestavily dílem v chrámu, dílem před kathedrálou, měl v kostele kázání vldp. dr. Jindra a venku vldp. P. Stryhal S. J. Po kázání sloužil pontifikální mši sv. v kathedrále J. Em. kardinál Skrbenský a na děkanánském náměstí pod stanem ndp. biskup Hlila.

Za zvuků hudby vracely se v poledne zástupy od bohoslužeb do Adalbertina s prapory. Odpoledne pak pořádný současný tří slavnostní schůze.

Slavnostní schůze nedělní.

V Adalbertinu pořádná *odborová schůze křesťanského dělnictva*. Před polednem sešli se zástupci obou odborových organizací dělnických, kde projednáno a v zásadě schváleno řízení Československé křesť. soc. odborové komise v Rakousku; ustanoveno, aby nejdle do 15. října zástupcové obou organizací osámili zvolené delegáty do této komise. Nato zahájena porada předsedů a důvěrníků ve dvoraně zapsavatelem Katnarem. Nato zvolen předseda V. Bíbna promluvil několik srdečných slov a udělil slovo zem. poslanci Šrámkovi z Brna. Ten v řeči častým bouřlivým souhlasem přerušované odůvodnil velikou důležitost říšské odborové komise Československé. Dnes již jsme armádou silnou, nepřemožitelnou. Vítá tento den jako jitřenku ještě lepší doby. Potřebí jen obětave, šálné práce další; a toby práci za slepění hospodářského postavení dělnictva žehnej Bůh! Řed. Zampaoh z Kroměříže pronesl pozdrav jménem křesť. soc. strany moravské, řed. Havelka z Písně kladl důraz na provádění praktického křesťanství při naší práci. Řed. Hofmek přináší pozdrav z Ostravska. Bratr Kořínek z Hradce Králové vítá myšlenku utvoření říšské komise a nabádá, aby se dle programu křesť. sociálé borlivě pracovalo. Sl. Menšíková z Brna pronáší pozdrav za odborové organizované ženy moravské a rozsbírá postavení ženy v továrně. Po modlitbě polední porada byla skončena. Současně vykonána porada zástupců konsumů a družstev.

Odpoledne za obrovského návalu o 2 hod. zahájena schůze dělnická. Předseda Fr. Jukl promluvil velice poudné o říšské odborové komisi. Vysvětloval duchovenstvo české, aby po příkladě moravského stálo se spojitosti křesť. hnutí dělnického. Po vyřízení některých pozdravů promluvil posl. Mláš z Třebíče o důležitosti odbor. organizace křesť. sociální. Práví, že úkol této jest odborové výchovný, národohospodářský, podpůrný. Akcentuje zvlášť zásadu sociální spravedlivosti a naznačuje poměr k jiným odb. organizacím dělnickým. Dovojuje nutnost starobního pojišťování. (Bouřlivý potlesk.) Br. Havelka z Upice odporučuje s pravou odborovou znalostí zakládání konsumů, organizací střádní, dělnických spojitelen. Nato re-

Sukna, modní pánské látky, soukenné

Hynek Ryba,

veškeré přípravy pro krejčí a švadleny v nejbohatším a nejlevnějším výběru.

daktorka *Jakubová* z Vrbovic, jsouc uvítána velikým potleskem, promlouvá o sociálním postavení ženy v továrně. Pokládá za nutné, aby žena byla vyvrvána z továrny a vrácena rodině. Odkrývá hamižnou hrůzu, kterou provádějí nepřátelé v ženském hnutí na úkor ženy. Zve ženy do organizací, horlí pro organizaci služebných děvčat. (Veliký potlesk.) Tím dělnická schůze skončena. (Dokoně).

Dopis z Prahy.

Nebezpečné poměry v pražských městech. Nelze již neklí s trpkostí prohlásiti, že v pražských městech nastaly poměry bezpečnostní tak žalostné, jaké snad v nich nikdy ani nebyly. Hromadné krádeže jsou na denním pořádku a ozbrojení lupiči unikají bezpečnostním orgánům, kteří prostě nedostačují ochrániti veřejný majetek a bezpečnost života spoluobčanů. Marny jsou všechny dosavadní kroky obcí pražskou podnikané, marny petice, vládě zasílané; o zajištění bezpečnosti nikdo se nestará. Poměry dospěly tak daleko, že chce-li pokojný občan na den z Prahy odejti, jest nezbytně nucen dáti svůj byt zvláště střežiti.

Tyto okolnosti měly by městskou radu pražskou konečně vyburcovati z povážlivého klidu, kterémuž se oddala, a popohnati ji k činům, a sice důraznějším dosavadním, aby se kýžená náprava neodkládala, dokud věci nedospějí ke katastrofám. Velmi trapně působí v pražském obyvatelstvu, že dosud policii nepodařilo se dopadnouti a zatknouti pachatele vražedných zločinů, které po celé léto vraždovaly obyvatelstvo, ba není již naděje, že by policie lotry ony vůbec dopadla.

Znalci poměrů svádějí neblahé okolnosti tyto na přílišné zabíhání pražské policie do poměrů politických. Snad v žádném velkém městě středoevropském nevěnuje se policie v tak rozsáhlé míře službě politické, jako v Praze, která jest již až přímo smutně pověstnou v ohledu tomto. A není také divu, neboť když všechna energie politických činitelů obrací se ku hlídání německví v Praze, nezbyvá ku hlídání hmotných zájmů obyvatelstva času ani chuti.

* * *

Strach před volbami. Před letošními říjnovými volbami zachvátí již nyní velký strach obyčejní starší, kterým docházejí mandáty v obecním zastupitelství pražském. Rozumí se, že tento strach nevztahuje se k obci pražské, která by nezvolením různých těch pánů Maderů, Šeydů a Hubáčků a j. snad přišla do nebezpečství, že by její budoucnost byla ohrožena, nýbrž tento strach naplňuje srdce oněch pánů, kteří stali se obecními staršími, ani nevědouce jak a proč. Že by nebylo nijakou chybou, kdyby všichni ti, jimž mandáty měsícem říjnem vyprší, znovu nebyli zvoleni, rozumí se samo sebou, a tak mnohého, hledě ku zavládnuvší náladě, trpký pro něho los zajisté potká, že po říjnových volbách do sboru bude prost dosavadních starostí o pražskou obec. Dle dosavadních zkušeností nelze nežli tvrditi, že by vedlo jenom k ozdravení pražské samosprávy, kdyby do sboru obecních starších dostali se vesměs lidé noví, nekompromitovaní ani různými aférami, ani protekcemi poměry, ba přímo i dokázanou zřítností, jakou se vyznamenal známý dr. K. Černošský, mladočeský předák a dlouholetý přítel starosty dra. Groše.

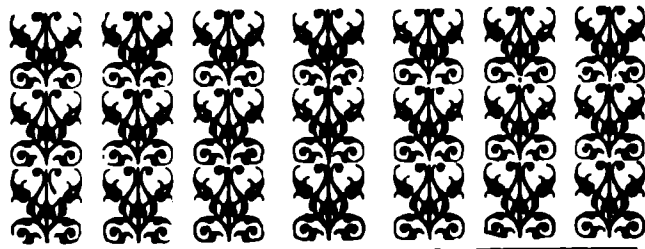
Opakujeme: Nepřijde-li po příštích doplňovacích volbách do obecního zastupitelstva ani jediný z těch, kdož přijdou jako obecní starší do volebního osudí, bude to jenom ku prospěchu obce pražské.

Kde panuje pravá kultura, tam se každý uplatní dle svých schopností, produktivní práce a charakteru. Osvěta a kulturní posádání národů vrcholí právě v tom humanismu, který na základě demokratismu ve svém bližním vidí sobě rovného člověka, kterému sdílelnicky v též padnouti nesmí. Ve společnosti, ve spořádaném státě hledá pravý humanismus harmonický celek lidstva, který by se doplňoval a vzájemně si pomáhal k dosažení čistého akordu společenského a státního přístupu a sebeuvědomění. Pravá kultura a humanismus nikdy se neobmezuje na osoby, na kmenové a etnografické celky, nýbrž zahrnuje do svého pojmu — obelidství.

Z prohlášení československého lékařstva pro nezávislost jeho na mezinárodním sjezdu v Budapešti.

Obrana.

Kolik bylo v neděli účastníků manifestace katolické a jak silný byl průvod pokrokový? Aby všichni účastníci naší nedělní slavnosti poznali, jak neomalené dovede „Osvěta lidu“ láhiti ve tvář tisícům svědků naší manifestace, avádíme tyto její řádky se

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen r. 1888.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6.000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů
koncem července K 23.097.699.13.

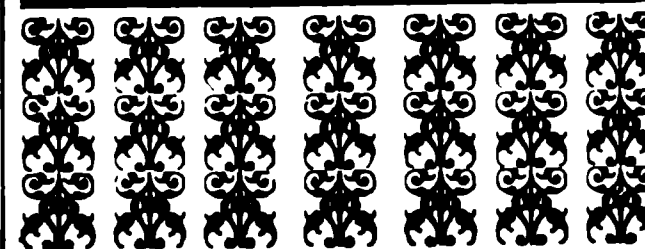
VKLADY
4 až 4½%
dle výpovědi.

**Eskont
směnek a faktur.**

**Směnárna.
Skladiště.**

**Vadia a kauce.
Stavební úvěry.**

Filiálka v Semilech.

dne 31. srpna: „Aranžovaný průvod klerikální trval 43 minuty a dle přesného (?) součtu bylo v něm asi (tedy přesný součet?) 7500 osob, což je ovšem tuze malý výsledek několikaměsíční agitace. Po té stránce tedy českoslovanští klerikálové hořce se klamali (inu, všichni plakali nad svým malým počtem, p. Hajas), když hodili do světa zprávu, že přijde přes 20.000 věrných.“ O průvodu pokrokovském v témže článku se tvrdí: „Pokrokový Hradec zajásal, když průvod dobrých osm tisíc hlav čítající vstoupil do vnitřního města.“

Takové polenové lži předkládá tedy „Osvěta lidu“ k ztrávení celým davům očitých svědků, kdy sám fanatický list Hofrychtrův „Hlas z Posázaví“ (dne 2. září) píše: „Klerikální sjezd v Král. Hradci vydařil se nad očekávání.“ Kdo jen takové lži mohl do „Osvěty l.“ zaslati, jestliže sami soc. demokraté a pokrokaři souhlasně projevovali údiv nad obrovským množstvím našich?

Slyšte, pokrokaři, dle referátu „Osv. lidu“ bylo v průvodu pokrokově víc než katolicků! Předně dlužno konstatovati — což každý očitý svědek snadno dozná — že nebylo vůbec možno naše přesné počítati. Našinci šli těsně za sebou tu ve čtyřstupu, tam v šestistupu nebo dvojstupu, že nebyla ani přibližná kontrola snadná. Někde dvě, tři standardy neseny před tisíci katolíky. Ovšem celé davy našich při průvodu místo pochodu se dívaly nebo již předem se shromažďily v katedrále. Našinci totiž neměli tak přísné vojácké rozkazy jako soc. demokraté, kteří se snažili do svého průvodu vtlačit kde koho. Nám nebylo potřebí horečné agitace. Věděli jsme předem, že účast obrovská bude stejná. Vždyť pouhé krajinské sjezdy naše v Dobrušce, Náchodě, Novém Městě nad Met., Týništi, Čes. Skalici a jinde shromažďovaly tři až sedm tisíc účastníků. Dle toho se dalo předvídati, jaká bude manifestace královéhradecká. Spíš přípravné komité ocitlo se v rozpacích, když dovršen již před dny sjezdovými počet 13.000 vydaných legitimací, když žádáno ubytování a když v sobotu a v neděli celé zastupy žádaly legitimace v místě. Při tak velkém návalu mnoho účastníků stavělo se do řady bez legitimací. Někteří pozorovatelé udávali počet v našem průvodu na 20.000. Byli to snad tací, kteří málokdy tak obrovské davy pohromade viděli. Leč my pravíme po důkladném očitém pozorování a po úradě s jinými svědky, kteří často veliké průvody spatřili, že průvod čítal nejméně 14.000 účastníků; z toho neslevíme ani jediného muže. Po poledni účastníci průvodu šli na současně konané schůze do městského Klicperova divadla, Adalbertina a Borromea. Ovšem byli mezi nimi i ti, kteří se průvodu neúčastnili. Ale co říci, když od shromaždišť se vracely celé tisíce, ježto bylo zvláště divadlo a Adalbertinum přeplněno? V samém Borromaeu konána schůze za účastenství 6000 posluchačů. A za průběhu schůzí těch shromažďily se tisíce našich v zahrádě adalbertinské a jinde po hostincích, ježto nebylo jim možno pro nával nikde ke schůzi se dostaviti. Jestliže čítal průvod přes 14.000 lidí, tož bez nadsázky pravíme, že účastníků v neděli vešmés — i těch, kteří odpoledními vlaky přijeli, bylo na 24.000.

A pokrokaři? Sháněli horečně na všech koncích. Byli tu soc. demokraté z Prahy, z Kladska, od Šumavy. Šťastnou náhodou jest zde regulace, tak že mobilisace byla tentokrát značně usnadněna. Sehnáno také hodně 17letých mladších hochů. V průvodu šla i část agrárníků. Zkrátka téměř všechny protikatolické strany různých směrů slily se dohromady zdemontrovat proti straně jediné. Ovšem z 80% to byli soc. demokraté. A jest známo, jak vlekon ve svých průvodech soc. demokraté vždy veliký počet ubohých nevolníků, kteří jdou jenom proto, aby se vyhnuli následkům kruté rudé kletby. A jak ten celý průvod byl silný? Pilně počítající lidé udávali číselce 3250, 3270 — a pouze jediný tvrdil, že všeho všudy bylo na pokrokově-rudém průvodu lidí 4010. Počet dal se snadno kontrolovati, poněvadž čtyřstupy nebyly nijak stěsnány. I uvážlivý pokrokař, který náhodou počítal, musí přisvědčiti, že bylo v průvodu nejvýš kolem 4000 lidí — po tak hmotném svolání všech protikatolických stran. Směšnou drzostí však jest stlaďovati účastenství průvodu katolického na polovičku a „náhradou“ za to sdvojnásobit na papíře kádr pokrokovský.

Syn Heliova hromevládcem. Nešťastní masarykovští modláři! Do jakých temných mrákav jasného syna Heliova zaveali! A nemají ani trochu soucitu k Phaětontovi, který tak nečikovně řídí vůz boha slunce, až ho splešené spřežení připravuje o poslední kousek zdravého rozmyslu. Vždyť jeho pomatené výkřiky ještě tiakem uveřejňují, aby se škodolibí lidé zasmáli. Být srazen od vlastních — toť věru osud velice tragický. Mechar začal hodně neobratně napodobovati ve psaní Mommeana; chěl, aby ruka napřážená na seku byla považována za ruku rytířskou. Potom na-

č. k. 710/1 v Novém Hradci Králové. — Přání ohledně definitivní úpravy regulačního plánu, projednána společně sdejšími společenstvy živnostenskými, obchodním gremiem a jinými příbuznými korporacemi, postoupí se technické kanceláři k zprávě. — K žádosti pp. dra. Fr. Steinfelda, JUC. Jiřího Červeného a spol. propůjčil se městské divadlo Klicperovo k uspořádání veřejné schůze dne 19. t. m. místním komitétem pro sjezd pokrokové mládeže. — Dar K 35:30, věnovaný pp. úředníky c. k. krajského soudu v Hradci Králové ve prospěch měst. útstavu pro výrobu dětského mléka na místě opatření věnce na rakev zemř. p. V. Hubky, c. k. řiditele výpomocných úřadů v. v., poukazuje se ku příjmu a dárcům vzdá se dík. — Panu H. Rybovi, obchodníku, povolí se vyvěšení firmy na domě čp. 272 ve Spítalské ulici. — Běže se na vědomí sdělení expozitury c. k. řiditelství pro stavbu vodních cest v Praze, že dnem 14. t. m. počínaje provedeno bude technické informativní řízení o změně projektu úpravy a kanalisace Labe v trati od Jaroměře ku Hradci Králové. — Udělí se povolení ku stavbě dvoupatrového domu pp. manž. Fr. a Vil. Plesnivým na parc. č. 348 na Eliščině nábřeží a p. Marii Schmidtové na parc. č. 3c v bloku V. ve třídě Jiříkově, ku stavbě villy na parc. č. 6. v bloku X. p. Václ. Píšovi, řiditeli Zál. Úvěrního Ústavu.

Jeho Exc. ndp. biskup dr. Josef Doubrava odjel včera do Chrasti.

Duchovní cvičení pořádána pro kněžstvo od 1. do 3. t. m. v semináři královéhradeckém za účastenství Jeho Exc. ndp. biskupa dra. Josefa Doubravy a za řízení vldp. P. Josefa Stryhala S. J. Cvičení těch účastnilo se 183 kněží.

V kathedrálním chrámu Páně sv. Ducha provedeny byly skladby v minulém čísle „Obnovy“ oznámené a bylo znáti, že byly pilně cvičeny. Pouze chorál nesl na sobě známky spěchu a nedokonalosti, což přítomné znalce disustovalo. Zato v úterý měli jsme pěvecký požitek prvního řádu, neboť naše jaře činná Cyrillská Jednota překvapila nás originální novínkou. Kožušníčkovou „Misa glagoljskaja“ v jazyku staroslovanském. Zvuky staroslovanciny, jejíž líbeznost kdys v Římě zvítězila, zahlaholily, — poprvé snad — klenbami velebné naší kathedrály. Sledovali jsme dlouhé měsíce mravenčí plli vdp. dra. Šetiny, jenž v úmorných zkouškách takt za taktém přebítl této skladby cvičil za poměrů obvlášť neptiznivých, a měli jsme radost z toho, že plle dirigenta i sboru tak častým úspěchem byla korunována. Bylo by si přáti, aby Jednota častěji podobnou produkci se uplatnila.

Večírky v Adalbertinu ve dnech 28. až do 30. srpna byly neobyčejně zdařilé a animované. O zábavu starali se naši bujaři tamburáři, které nennavný jejich dirigent dp. Sahula přivedl k pozoruhodné dokonalosti. Poprvé též slyšeli jsme sbor tamburašek, jichž produkce těšily se všeobecným sympatiím. V neděli oživila zábavu Cyrillská Jednota několika čísly pěveckými, z nichž hlavně líbil se mužský sbor „Svatý Václave!“ a rozmarný hudební žert vdp. dra. Šetiny „Vzpouza v dívčím útstavu.“

Na katolický sjezd darovali: J. Excell. nejdp. kníže arcibiskup Olomoucký dr. Bauer 200 K, J. M. nejdp. pán F. Marát, generál a velmistř křižovníků v Praze 100 K, J. M. nejdp. opat benediktinský v Emauzích v Praze P. Alban Schachleiter 5 K; po 10 K: Msgr. Dr. František Kordáč, univ. prof. v Praze, p. Jos. Svoboda, řed. a patr. kumisat ve Stěžerách, vldp. Jan Čapek, farář v Strenicích 6 K; po 3 K: vldp. farář Soukup v Druzdově, Jaroslav Paulus, kaplan v Pelhřimově; vldp. Rev. Bleha, duchovní správce české osady v St. Luis v Sev. Americi (rodák ze Žamberku) K 2:90.

Vyhláška. Z nadace J. V. císařovny a královny Alžběty pro vzdělání sirotka po chudém živnostníku královéhradeckém, založené městskou obcí královéhradeckou, udělí se požítiky za dobu od 10. září 1908 do 10. září 1909 v obnosu 137 K 88 h. Žádosti opatřené doklady: a) o domovské příslušnosti královéhradecké, b) o nemajetnosti, c) o tom, že žadatel jest sirotek po živnostníku královéhradeckém, bez své viny schudlém, podány buďtež u podepsaného úřadu purkmistrovského v hodinách úředních do 6. září t. r. do 12. hod. polední.

Schůze počtevních zřizovatelů koná se dne 5. t. m. o půl 3. hodině odpo. na Pražském Předměstí (hotel Zákoucký).

Záložní úvěrní útstav v Hradci Král. Stav vkladů 1. srpna t. r. celkem 28,595.466:20.

Záložna v Hradci Králové Výkaz za měsíc srpen 1909. Vloženo K 112.757:30, vybráno K 82.959:34, zůstatek K 1.576.416:59. — Záruka: Závodní podíly K 71.781:73, fond rezerv K 109.328:45, fond pensijní K 28.968:06, fond pro kursové rozdíly K 14.414:28, vlastní reality K 158.726:50, cenné papíry a přebytky K 812.674:16, půjčky směnecné K 389.00:64, půjčky hypoteční K 1,032.602:99, úhrnem K 2,128.096:81.

Společnost Královéhradecká. V měsíci srpnu 1909 bylo vloženo K 144.924:96, vybráno K 129.943:79. Stav vkladů koncem srpna koru

13,214.818:45. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 44.250:—, splaceno 19.594:25. Na hypotéckém koncem srpna K 10,077.802:14. Zásoba cenných papírů K 2,774.800:—. Uložené přebytky koru 1,123.821:13.

Za svobodu svědomí. Jak ji chtějí štititi lidé, kteří šli v neděli „hájit svobodu“, to patrně z čerstvé události. Jeden upřímný katolík, který sociálním demokratům ničím neublížil, byl pronásledován a štván na stavbě tak bezohledně a bescitně pro své přesvědčení, až musil práci opustiti. Ubožák jest otcem rodiny a „strana hájící zájmy dělnictva“ by toho dělníka nejraději vyhladověla. Sotva ponětí má mnohý člověk, co v „aklerikalizovaném“ Rakonsku musí katolický dělník vytrpět od rudých necitů.

Náles a výměna. Kdo dne 29. srpna zapomněl ruční tašku na stole v zahradě Adalbertina, nechť se o ni přihlásí u p. Antonína Veselého v Žižkově, Chalčického ulice č. 466. — V restaurační místnosti II. třídy na nádraží byl vyměněn dne 30. srpna svrchník. Zanechán tam svrchník pracovaný u p. Fr. Dvořáčka v Chrasti. Budiž vyměněný svrchník zaslán na farní úřad v Běstvině. Odtud bude vyměněný vrácen.

Školní knihy

do všech škol v Čechách
v nejhojnější zásobě

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

(Založeno r. 1863).

Správná vydání.	Knihy též antikvární.	Seznamy zdarma.
--------------------	--------------------------	--------------------

Vše se vyřazuje obratem. Telefon č. 17.

Farisejství „Osvěty lidu.“ Pokrokový tento list pohoršoval se nad praporem, který vlál o sjezdě na domě, v němž je nevěstinec, a poznamenal jisklivě, že správce domu tohoto je p. Dr. Reyl. Poznamka pokrokového listu náleží do sbírky nečetných dokladů o podlosti pokrokářů, kterým je dobro proti odpárcům každá sraha, byť se o ni sami poranili. P. Dr. Reyl ujal se nedávno z útrpnosti poručení nešetlivých dědiců zmíněného domu, ale výslovně o poručenského soudu položil si podmínku, že mu bude volno provést očistu v hostinské živnosti, což se mu také po neilovné snaze podařilo získáním vhodného nájemce. Něco podobného by pokrokový tábor ovšem nedokázal, neboť ještě nedávno protestovala „Osvěta lidu“ proti tomu, aby se nevěstince z města vykazovaly, a neobradila se proti tomu, že hlavní pořadatel protiklerikální manifestace Dr. Klumpar po dlouhá léta běže za zdravotní prohlídky nevěstak veliké příjmy. Pokrytci, vyvrzte trámy z oka svého!

Lidový spolek křesťanské-sociální pro Jaroměř a okolí účastnil se v neděli sjezdu katolíků za vedení dp. St. Rykrt, kaplana ve Strakonici. Spolkoví účastníci vyjeli z Jaroměře ráno po páté hodině a do Hradce Králové přijeli před 6. hod. ranní, kdež byli pořadatelé sjezdu srdečně uvítáni. O 7. hod. ranní sloužil dp. Rykrt v kapli sv. Josefa pro nás mši svatou, při které jsme si všichni zapěli píseň „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“. Po mši svaté účastnili jsme se průvodu, který došel ke kathedrále, kdež sloužil pontifikální mši J. E. kardinál arcibiskup Pražský; venku před kathedrálou bylo slavnostní kázání, kterého jsme se většinou účastnili a s velikou pozorností vyslechli; jiní naši byli přítomni pontifikální mši v kathedrále. Na to jsme šli k obědu, po kterém jsme se rozdělili; mnozí šli do Borromaea na schůzi organizace mládeže, jiní do Adalbertina na schůzi dělnickou a konečně někteří šli do Klicperova divadla. Všichni účastníci strávili tento den v povznesené náladě, takže každý dlouho bude vzpomínati na tento tak mile strávený den. Kdež tento sjezd jest nám vzprubou a posilou pro další naše práce spolkové! Zdař Bůh!

Jízda na sjezd od České Skalice a pokrokáři. Den 29. srpna zajisté utkví každému účastníku sjezdu navždy v hluboké paměti. Nelze popsatí nadšený ruch, jaký panoval ráno před odjezdem na všech stanicích. Sami jsme byli ohromeni množstvím stejně smýšlejících. Nával ze Svatohovic a Červ. Kostelce byl tak veliký, že dlouhý vlak mohl ve Skalici přijmouti pouze 30 nových osob. Musili jsme čekat na druhý mimopřádný vlak, jehož dvě lokomotivy vlekly 28 vagonů. Za zpěvu mariánské písně jízda nám rychle ubíhala. Ve Smiřicích jsme byli nadšeně mchutým účastníkem tamějšího katolického spolku. Se vstýčeným praporem a s hudbou v čele dostavili se bratři na nádraží. Mnoho z nich ve vlaku bylo naceno státi.

Na nádraží královéhradeckém již byly spousty při jedním účastníků od Jablonného, Lomnice, Prahy a Pardubic. Sešli jsme se do čtyř- a šestistupu a kráčeli jsme při hudbě k Adalbertinu. Při průvodu bystře jsem pozoroval některé páry pokrokáře z České Skalice. Ti si z nás natropili u-ličnických posměšků už dost. Domýšlel jsem se, že aspoň v cizině dají poklop na tu svou moderní „vzdělanost“ a chovají se budou slušně. Což nešťovno dosti v našem městě? Ale panstvo dělalo laciné vtipy na český katolický lid i v Hradci Král. Vy že tedy jdete za „svobodu svědomí“? Vždyť přece dle dogmatu volnomyšlenkářské církve svědomí vlastně neexistuje; víte o tom, pp. Baršku a Skalický? Snad ti pokrokáři šli teprv to svědomí hledat. Nejvíce jsem se podívil, že svobodu svědomí šel hledat mezi oděratelate násilnických, surových listů p. Böhm. Mezi těmi chcete hledati souhlas se svobodou? A přece jste jim dělal v průvodu štafáž. Skutečně zvláštní, těžko vysvětlitelné. Jako byste nevěděli, jak nedávno vtloukali svobodu do katolických lebek soc. demokraté bolemi v Písku, Král. Dvoře a jinde. Nevíte nic o tom, jak listy těch „osvoboditelů svědomí“ velebili barcelonské vandalské vrahy? — Jeden dobrý pozorovatel.

V Sezemicích zemřel v sobotu zasloužilý měšťan p. Leopold Opletal, otec dp. faráře v H. Štěpánicích. Jaké přízni se těšil, nasvědčovalo účastenství při pohřbu, který se odbyval v úterý odpoledne. Kondukt vedl místní dp. farář za asistence vlp. kaplana a velmi dojemně nad otevřeným hrobem rozloučil se s otcem svým syn — kněz. Čest budiž památce zesnulého!

Náchodské českým menšinám. Na podnět akad. spolku „Bor“ koná se v Náchodě 5. září manifestační slavnost věnovaná českým menšinám. Útisk českých menšin vede k vzácné svornosti a spolupráci všech politických stran, všeho obyvatelstva českého Náchodska v čele se zástupci obecních samospráv. V předvečer slavnosti sehraje ochotnický spolek v Náchodě Šubrtovo „Drama čtyř chudých stěn.“ Druhý den v neděli dopoledne koná se na velkém náměstí manifestační tábor lidu, na kterém promluví o významu a utrpení českých menšin místopředseda J. S. pan Havlena, za spolek Komenský ve Vídni p. učitel Exner; pozván též prof. Metelka. Odpoledne koná se manifestační slavnost v Sokolovně, která bude zahájena slavnostním průvodem. Součinnost všech stran a všeho obyvatelstva je zárukou zduaru slavnosti, jejíž heslem jest: Vše pro české dítě!

Agrárnícké křesťanství na Kutnohorsku. Kdo poslouchal reformační řeči agrárních agitátorů v našem okrese, mohl býti sveden k domněnce, že agrární štáb obrodí celý venkov, že ze svých lidí nadělá rázem nejvzornější křesťany. Vždyť to „pravé křesťanství“ pánové měli v ústech stále, jako by nic nevěděli o Práškových, Závorkových a Chaloupkových diétách i subvencích. Ti menší agrárníci přišli hodné zkrátka; sbrábnou-li hodné ti bohatí, nedostane se nic — ale docela nic na ty menší. Proto se hledají cestičky, aby se dalo zobnouti aspoň menší zrno. Máme tu u Kutné Hory agrárního evangelíka, který byl povýšen svými spolureformátory na 1. radního v obci. Jistě se tedy těšil veliké důvěře agrárníků. Najednou však začalo šeptání a hned potom otevřený pokřik. Dobráček spravoval jmění po zemřelém švagrovi. A uměl v tom chodit ze začátku dost šikovně. Myslí si, že mrtvý už nic nepotřebuje. A tak na př. pan první radní prodal svoji starou řezáčku a přisvojil si z pozůstalosti jeho novou. To se rozumí, že stržená peníze dostaly takový titul, jako by byly za řezáčku novou. S prodejem bramborů a býka taky provedl evangelický agrárník veliký počtářský kumšt. Zkrátka počínal si tak nezištně, až páni od soudu přišli k tomu náhledu, že by si měl ten agrárník po velikých svých starostech odpočinout; sdělili mu přátelsky, že je stát ochoten poskytnouti mu na 6 neděl bezplatně zaopatření v komůrce, kde může užíti hodné klidu. Leč vyznavat Práškův zavrtěl smutně hlavou, prohlásiv, že se mu ta nabídka pranic nelíbí. Podal odvolání a nabízí teď vyrovnání, jen aby se o tu novou řezáčku kapitálně nepořezal. — A jiný exemplář. Jeden agrárník jest úředně vyzván, aby se přiznal k čtveronásobnému pozapomenutému otcovství. Na takové zcela vedlejší a privátní věci ovšem agrární reformátor při svém politickém zápalu lehce zapomene. Jmen zatím neuvádíme, protože nechceme nevinnému pokřevenství ještě přidávati k té ostudě, jakou jim natropili horliví agitátoři strany Práškovy. Nebude-li se však forma našeho sdělení agrárníkům líbiti, povíme toho „lepšími křesťanům“ více.

Agrárníci jsou lepší katolíci. Tak ústnostlivě dbají o svěcení neděle, že zapovídají katolíkům na ten den i pořádání schůzí. Ovšem výjimka se připouští, jestliže v zasvěcený den agrární kněz na volební schůzi alarmuje proti katolické straně. A taky ještě jiné výjimky. Na př. Chaloupkův výbor hosp. průmysl. spolku v Kostelci n. O. ohlásil cedulemi, že v neděli dne 19. září pořádá český odbor rady zemědělské pro království české přehlídku a odměňování plemenitých skotů v Kostelci n. O. A tiskový plakát dokládá: „Zároveň při přehlídce pořádá podepsaný spolek trh na čistobrový šot simonický, dechovaný člony

psal o katol. modernistech: „Tito lidé musí být postaveni mimo všechny zákony jako škodná zvířata.“ Tohle prozrazení „svobodomyšlných“ plánů masarykovského dvořanstva bylo trochu silným pepřem pro vlky zbavené „humanitního“ roucha beránčího. Proto zakoktal „Čas“ na omluvu, že prý není divu, že Machar „se neovládl.“ Mhm! Ale teď už splašené komoné Macharovy žádná soucinná ruka nezadržuje — naopak jeho silácké výbuchy ještě masarykovci s líceným obdivem otiskují. Snad se přec chtějí pánové pomstiti za prohlášení Macharovo, že strana Masarykova propadla haněbně ve zkoušce z pokrokovosti, humanity i z českosti.

Dne 29. srpna konán v Hradci pokrokařsko-rudý průvod, v jehož čele nesli dva dělníci na žerdích upevněné heslo: „*Za svobodu svědomí!*“

Ale přes to „Osvěta lidu“ uveřejnila již před průvodem 28. srpna tento dopis Macharův, zasláný předsedovi pořadatelstva dru Ot. Klumparovi:

„Vážený příteli, prosím Vás, vyřídíte protiklerikální manifestaci můj upřímný pozdrav. Jest na čase, abychom si uvědomili, že lidé, třeba s naší krví pošli, ale mající svého nejvyššího pána, své cíle a svá přání v Římě — že lidé, žijící v tradicích a snahách úplně protilehlých, jak smyslu naší historie, tak smyslu života dnů našich — že ti lidé musí být odstraněni z našeho národního těla. (Po provedené amputaci by se ovšem rány vlasti hojily vroubováním semitských oček; že ano, synu Helišvi!) Stala se chyba: bylo jim, cisincům, dáno aktivní i pasivní právo volební, byli připuštěni rozhodovati o věcech, jimž nemohou rozumět a do nichž jim — dle litery i ducha jejich povolání — nesmí nic být. Ta chyba musí být napravena. Ve jménu svobody a svobodomyšlnosti musí být ti cisinci, tvořící stát ve státě, vráceni tomu, co stále velmi hlasitě vynášejí: pánu Bohu a kostelu. Ale i tam musí být střezeni. (A masarykovská partaj nechce být národem v národě?) Ke každému kánsu musí být komandován seměpanský komisař, poněvadž je to schůze lidu — a v posledních dobách, právě od chvíle, kdy všeobecné hlasovací právo vstoupilo v našem státě v život, politická schůze lidu — orgán státní pak nechtěl být nad tím, aby kazatelny byly vráceny svému původnímu účelu a nebylo jich zneužíváno k rozdmýchování protikřesťanských vášní. (Ale, synu jasný, kdo rozněcuje protikřesťanské vášně víc než ten, který tak vytrvale proti křesťanství šve?) a v národním cítění k podněcování k sebevražedným politickým činům. Kajme se, dle slov Žižkových, tam, kde jsme zhrěšili svou bezstarostností, svou důvěřivostí, svou nepolitičností: nemůžeme být dětmi Husitů a dětmi Jiřího Plachého zároveň. Je nám třeba velké národní očisty a k té práci, kde, kdo, a jak můžeš. V září na shledanou Váš Machar.“

Tohle tedy otiskli bojovníci „za svobodu svědomí“ v „Osvětu lidu“, kde hned 31. srpna uveřejněn tento projev Macharova kolegy dr. Drtiny: „*Za svobodu svědomí a přesvědčení*, za kulturní pokrok a občanskou rovnost podnikneme soustavnou usilovnou práci na osvětové a mravní povznesení lidu.“ — Páknou svobodu svědomí pod patronátem a stálým řízením úřadů chce uchystati Machar! — Nu — jak praveno: přátelé nemají k Macharoví soucitu. Nechají ho hnáti uříčené a splašené komoné dál. Hromovládce Machar střílí z hmoždířů, které se po každé raně trhají a ubožáka raní. Necitelní přátelé však s herecky líceným obdivem mu tleskají.

Agrární řepaři stávají se upřímnějšími. Již totiž není vyhnuti. Omlouvalo se a vykrucovalo se, pokud jen trochu bylo možno zalepiti malorepařům oči. Všechno marné! Veliké lány agrárních zemanů, na nichž vzrostly řepní listy, nedaly se přikrýti plachtou. Přední agrární pohlavár Prášek, který tolik řepy nasázel, nadrobil do agrárníkové polévky svoji omluvou tak hořkou cikorku, že se i nejmazanější předáci chytili za hlavu. Teď — teď, kdy zrada agrárních ve kořepařů nedá se omluviti ničím, konečně samy „Hlasy Venkova“ přinášejí dne 27. srpna řádky, které otiskujeme s přidáním vlastních uzávorkovaných poznámek:

„Ať dopadne náš boj s cukrovary pro letošek jakkoliv, ať skončí třeba s neúspěchem (Ale dobrá, vždyť jste se dřív tolik vychloukali vítězstvím! Nebylo to vaše hrdé proroctví demagogií, matením lidu?), my znovu s chutí, s přesvědčením a zápalem(?) půjdeme do boje pro nastávající rok a neustaneme, dokud nebudeme moci říci: „Cukrovary naši organizaci uznaly!“ (Tak ani tolik jste nedokázali?)

Začínáme již dnes, (To je však hodně pozdě!) abychom své druhy upozornili, by sobě odevní postup upravili tak, aby v pádu potřeby obešli se bez pěstování řepy. Upozorňujeme přátelsky každého, kdo s námi v loni s jakékoliv příčinou nešel, aby nezavazoval se nijak, ani zálohu peněžití, ani kaly neb flizky.

Snad bude přísti náš spor veden ještě houževnatěji, leč my přes všechno nechceme se báti práce, která nás očekává.

Jedno však prohlašujeme předem bez obalu. Musí být pořádek v našich řadách vlastních, musí smířiti ten demoralisující spjev, aby někteří naši předáci strany, dokonce někteří naši poslanci, volení na program agrární, nestáli v našich řadách. (Ale vždyť přece „Hlasy Venkova“ samy omlouvaly velkořepaře Udržala!) V loni se některé takové případy vyskytly. My víme, že to namnoze ani jinak nešlo. Známe majitele akcií, kteří dle stanov byli povinni řepu dodati, známe takové závazky z minulých let, které přes všecku dobrou vůli(?) dodržeti se musely. (Proč však agrární tisk byl tak bezcharakterní, proč tak hazardně si zahrával s existencí malorepařů, že je na to v čas neupozornil? Přece by bývali řepaři věděli dřív určitěji, jak boj dopadne.) Leč dnes výmluvy žádné více nestává, za rok mohl každý s cukrovarem se vyrovnati a akcionáři mohou v čas oznámiti závodům, že pro kampaň 1910 dodají řepu jedině prostřednictvím svých organizací. (To však se mohlo provésti také dříve.)

My přímo vzušíme na naši zemskou organizaci řepařskou povinnost, aby svým vlivem a vahou zjednala v této příčině pořádek a jasno. (Tedy krajinský agrární list musí napomínati a povzbuzovati ty, kteří mají v přední řadě poskytovat poučení, povzbuzení a podporu.)

Jak máme přijíti mezi lid a znovu jej nabádati k odporu, když se všech stran vytýká se nám zrádovství našich předáků.

Nedopustíme, aby lečjaký plátek mohl házetí pomlouvou(?) na muže, na které jsme zvyklí hleděti jako na své vůdce.

V tomto případě naše organizace hradecká vykoná svoji povinnost a bezohledně pracovati bude k tomu, aby každý, kdo chce být důstojníkem selského lidu, měl čisté ruce.

Tímto článkem zahajujeme tedy řepařský boj pro kampaň 1910 a končíme výzvou: (Teď žádáte na rychlo od řepařů konání povinnosti? Vy, kteří jste tak málo dbali o to, aby konali povinnost sami pohlaváři?)

Lide rolnícký, konej svoji povinnost! Vy, kteří osudem vývoleni jste k tomu, aby stali jste se předbojovníky za práva zemědělce, i vy, kteří účastníte se hospodářského zápasu jako řadoví bojovníci.“

Ku konci těch řádků jest poznámka, že obsah toho článku jest výrazem jednání řepařské organizace, konané dne 21. srpna. — Již při zbežném pohledu patrna velká stísněnost, zoufalé volání. Když však katolický tisk svědomitě s útrpností ke klamaným řepařům uveřejnil slušnou formou sjíštěná fakta o neupřímnosti se nanských hrabivců, agrární tisk nadával a nestyděle nasyval katolické listy orgány skartelovaných cukrovarů. Zato však agrární listy bez uzardění hájily veřejně — agrární členy zkarťelovaných cukrovarů. Ta nyníjší upřímnost už pomůže agrárikům málo, protože každý vidí, jak jest vyuucena neodbytnými okolnostmi.

Sklad veškerých

školních knih

pro všechny ústavy

Boh. Melichar

v Hradci Králové.

Knihkupectví. Zal. r. 1808. Antikvariát.

Vydání pouze předepsané	Stálá zásoba knih nových i antikvárních.	Seznamy zasílají se zdarma.
-------------------------	--	-----------------------------

Objednávky vyřizují se týž den, kdy dojdou; při zaplacení předem posílá se franko.

Politický přehled.

Konečně snad bar. Bienerth uznává, že jest jeho povinností, aby osobně pustil se do vyjednávání, a proto zve na česko-německé konferenci od 6.—9. září vůdce politických stran v království Českém, aby zajistil dělnost sněmu českého a tím i značně přispěl k dělnosti říšské rady. Ale zejména německý požadavek, aby liberální velkostatek, který ve sněmu království Českého postupuje s Němci, dostal na účet velkostatek konservativního členství v zemském výboru, musí narazit na odpor.

Liberální velkostatek čítá jen 21 členů, konservativní 49 členů, a proto nelze mysliti, že by se konser. velkostatek vzdal jednoho svého zástupce v zem. výboru na prospěch liberál. velkostatku. Ostatně nyníjší zastoupení Němců v zem. výboru jest úplně spravedlivé dle jejich počtu. Vždyť z 224 členů českého sněmu jest 6 virilistů (2 Němci a 4 Češi), 49 konservat. velkostatkářů, 21 liber. velkostatkářů, 98 lidových českých poslanců a 68 něm. poslanců, tedy celkem 91 Němců a 151 Čechů. Němci mají 2 přisedlíci, Češi 4 a konserv. velkostatek 2 přisedlíci zem. výboru.

Císař meškál minulý týden dva dny v Tyrolích, kde slavena 100letá památka bojů, jež vedli Tyrolané pod vedením Hufrovým proti nucené jim vládě bavorské a proti vojskům francouzským. Středem slavnosti byla hora Isel u Innspruku. Ve střeleckém průvodu deřlovalo kolem císaře přes 30.000 osob. Slavnost byla projevem věrnosti Tyrolanů k císaři. Z Tyrolska vlastního zavítal do vorariberského města Bregencu, odkud se projel po jezeře Bodamském, navštívil blízké Bavorsko a zase se vrátil do Vídně.

31. srpna konala se ve Vídni porada dr. Glabiňského s posl. Udržalem a dr. Šusteršičem, přítomni byli také členové polského kola, Stapiňski a ryt. Czajkovski. Účastníci po skončení porady oznámili, že nebudou v ní pokračovati, usnesení nebylo učiněno žádné a proto také nenastala žádná změna v situaci, ba poměry jsou přiotřeny zejména neslýchaným jednáním proti českým školám.

Protičeské štvánice a násilnosti v Dol. Rakousích neustávají. Něm. list Ostdeut. Rundschau uveřejňuje na prvním místě návod, jakým způsobem mají být Češi ve Vídni potíráni. A tento bojkot nechává ministerský předseda Bienerth bez závdady hlásati. Demonstrace proti Čechům a srážky demonstrantů s policií jsou nyní na denním pořádku. Poslanci čeští zakročují na patřičných místech, ale všecko marno. Bolestně dotklo se každého českého člověka zavření české soukromé školy v dolnorakouské české vesnici Poštorné a to za přítomnosti 40 četníků. A ke všemu ještě konsistoř vídeňská zakázala poštorenskému kaplanovi vyučovat náboženství na české škole. Proti tomuto zákazu bylo ihned telegraficky protestováno do Říma. 1. září zahájen v Poštorné nový školní rok a děti místo ze školy z hostince odebraly se na služby Boží, které se konaly česky, důkaz to, že v Poštorné vlastně ani Němců není. Posl. Šilinger vystoupil rázně na obranu této české školy a také místopředseda polské strany lidové posl. Stapiňski informuje se o poměrech v Poštorné osobně na místě samém. — Min. předseda baron Bienerth prohlásil poslancům Šilingerovi a Tomášskovi, že jest ochoten vyhověti českým požadavkům ve věci poštorenské, aby totiž ministerstvo přiznalo odkládací moc stížnosti podané na správní soudní dvůr, až do doby, kdy bude vyneseno rozhodnutí tohoto soudu: aby rodiče čes. dětí v Poštorné nebyli stíháni až do vynesení správního soudu, že se tam provádí stávka dětí; aby vyslána byla nová ministerská komise na zjištění nedostatků budovy čes. školy v Poštorné. Jak viděti, ministerstvo samo pocituje, že v záležitosti poštorenské školy jednalo nesprávně. A tak může celá záležitost poštorenská vzít právě opačný obrát, než jaký si přáli Němci.

Sborový velitel v Bosně generál pčchoty Varešanin byl jmenován vojenským inspektorem a zůstává v čele země nadále, a zůstal mu přidělen i plukovník Lipovčák. Oba jsou Chorvaty, což Maďary nemálo zlobí; k tomu i civilní adlátus bar. Benko má býti nahrazen — chorvatským úředníkem. Maďaři proto ve zlobě své rozhlašují, že se jedná v Rakousko-Uhersku o trialismus, v němž by úlohu svou počaly hráti spojené jižní naše slovanské země.

Po šťastném odvrácení války řecko-turecké zabouřila v Řecku proti dynastii nespokojenost v armádě a už se také rozhlašovalo, že se král Jiří vzdá trůnu. Z jiné strany tvrdí se však, že důvodem nespokojenosti důstojníků jest zasahování mocností do případu kretského. Vzniklá odtud krise ministerská odklizena jest utvořením nového ministerstva. Všem důstojníkům, kteří měli účast na hnutí tom, bude udělena amnestie, vrátí-li se do kasáren.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 1. září. Vstato bylo na vědomí, že stísnosti p. Josefa Novotného, stavitele a soudr., podané proti usnesení obecního zastupitelstva města Hradce Králové, dle něhož provádění pozemních staveb elektrárny a vodárny státi se mělo v režii obce jejími technickými orgány, místa c. k. okresním hejtmanským dáno nebylo. — Poukázalo se ku příjmu částka K498.87, již složili zástupcové expozitury, c. k. řídícího pro stavbu vodních cest v Praze jakožto odškodné za parcely, vykoupené k regulaci Labe a sice č. kat. 378 ve Vysoké, č. kat. 539 v Březhradě a

spolku". Tedy v neděli doby ti trh! Jestliže by hospodář nevěnoval nyní nejpilnější pozornost chovu jatelského dobytka, brzy by přišel o všecko. Leč — dovolte, agrární pánové; jest autem prodávati dobytek v neděli? Či jest nás venkov i při vaší velké „uvědomovací práci" tak lhostejný, že by lidé (svědčí nyní po nich) ve všední den kupovat nepřišli? Tedy podle vás přednáška pořádaná na obranu víry proti těm různým fanatikům — jest zneuvádomavím neděle. Za to však jít místo do kostela na dobytčí trh — to už je zasmáním „lepších katolíků".

Bojanev u Ohradimě. V památný den V. sjednu katolické československých v Hradci Králové v neděli odpol. byl posvěcen slavným způsobem nový krásný kamenný kříž, který při silnici postavila nakladem asi 300 K obec místní. Při příležitosti té vhodně promluvil světitel dp. Václav Šafránek ku přítomným o tom, proč katolíci kříže staví a uctívají; povzbudil je ku semknutí se kolem praporu sv. kříže, na nějž nepřátelé naši sv. víry nyní tolik útočí. K té dobrotivý Bůh požehnáním svým odmění šlechetný tento skutek osadníků bojanovských!

Plánky. (Janu Grögrovi, účetnímu pojišťovny). V poslední své odpovědi odhalil jste celé šlechetné nitro své. Ani jediného tvrzení mého jste nevyvrátil a na mé důvody odpověděl — nádhavně. Předvídal jsem to. Jest to obyčejná taktika lidí, kterým dohly důkazy a kteří byli přivedeni do ústí. Nemí nic snadnějšího než někomu vynadat. Obtížnější však jest slušně polemizovati a důkazy uváděti. Neměl jsem v úmyslu vám již vůbec odpovídati, poněvadž posledním „zaslaním" jste se sám u všech slušných a soudných lidí odsoudil. K vůli veřejnosti však ještě uvádím: Nemrzi mne kněžství. Do své smrti budu pokládati za nejvyšší významem, že jsem se knězem stal — i když poměry hmotné nejsou úměrné se zveřejnou touto důstojností. Nestal jsem se knězem pouze pro chléb. Splátnu mi a vybitu, abych šáloval. Nepovažuji za nutné k obhájení své cti šálovat; pro nadávku. Nemí nečestné nadávku odpustiti. To svědčí spíše o mravní sebekrási. Nadávka však jest nadávka. Ze nadávka něčeho nedokazuje, dříve jsem pověděl. Já však proti vám jsem uváděl, že za vaší revize defraudace v záložně se dály. Jest tedy na vás, byste vy mne před soud pohnal. Tam pak jsem ochoten uvést pro své tvrzení ještě i jiné důkazy pravdy, než které jsem vám veřejně pověděl. Zaujete tedy vy mne. Soud pak nechť rozhodne, kdo z nás jest „druým lhačem a nečtým na cti utrhacem". Nezapadá mi s ostatními vašimi nádhavkami polemizovati. Prostě s nich sestavím klasobran: „Škoda, alodějný advokát, kluci, klacek v roce a jed v ústech, neslínějte, rostou vám kopyta, patřte na smetliště, drýš lhač, nečtý na cti utrháč"; a dodávám: Ejhle, tak píše národně-socialní vědělaec a úředník! Tím s vámi veškerou polemiku končím.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dosatí le v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodejích novin p. M. Vlčka na Příkopském.

Katolické sjedny. Vedle sjednu čes. katolických v Hradci Králové konal se téměř současně v Saegedíně sjезд katolických maďarských, ve Vratislavi sjезд katolických německých, na něm schválen byl jednoduchý návrh, aby se Polákům v Prusku udělo vyřucování náboženství v jazyku mateřském. Z toho chování pravých Němců mohli by si vštíti příklad Němci v Rakousku vůbec, a ve Vídni a Dol. Rakousích avšak. — Všeobecný sjезд katolických ve Vídni odložen.

Te jest slovo! Říšský poslanec Kadláček zaslal předsednictvu všeob. katol. sjednu rakouského do Vídne tento projev: Zasílaje spět legitimace a vstupenku, osamují, že se nemohu sjednu ve Vídni účastnit. V době, kdy pro české slovo lidé životem nejsou jisti ve Vídni: v Rakousích, kdy českým katolíkům odírá se slovo Boží v mateřském jazyku, české školy se zavírají a vyhlašují válka se hlásá proti Čechům jenom proto, že jsou Čechy, a kdy se nikdo proti tomu básněmi pobánskému nezve, nikdo netroufá si postaviti se na stanovisko křesťanské spravedlnosti — pro katolíky českého ve Vídni není místa. Zaslaný obnos ráčte odvrátit Jednotě sv. Metoděje, kteráť se o české bohoslužby ve Vídni stará. — Řiditel Jos. M. Kadláček, říšský a zemský poslanec.

Volební čtení. „Obnovy"! Chcete-li mít pro svou domácímu dědičnou časovou knihu „Domácí výchova v duchu křesťanském" za obnos 16 h, st se vás více známých spolu amluvi a pod jednou zámlkou objedná si určitý počet exemplářův u dp. P. Františka Navrátila, vikaře domského v Olomouci. Objednáv. v zářijce nejdéle do 30. listopadu 1909, by se mohlo přiblížen stanovit, v jak rozsáhlém počtu měla by se kniha ona čísti tištěná. Po 30. listopadu přikročí se k tisku a pak se odané adresy se bude rozesílati. Po obdržení

knihy vyberou páni adresáti od objednatelů po 16 h a šekem bromačně zapraví objednávku. — Jeden důstojný pán na severní Moravě objednal ji pro svou faranu ve 100 exemplářích a velice pochvalně se vyjádřil o výbornosti a důležitosti knihy té pro každou rodinu vůbec.

Sociální nákomodárství katolické Belgie začíná přinášet užité výsledky. Katolická vláda v Belgii provedla zákon o starobním pojišťování r. 1900; nyní je v Belgii milion osob pojištěných na státi. Na stavbu dělnických domků dala vláda k dispozici od r. 1889 do r. 1908 80,639,369 franků, za něž mohlo se postavit 42,600 dělnických domků. — Tak vypadá „klerikální spátnictví"!

Jak se řemeslník dopracuje blahobytem? Na to odpovídá časopis „Ochrana": Dříve, než si zavede obchod, sjednej si potřebných zkušeností! — Začni v malém! — Opatři si nejlepší náčin a nástroje řemeslaické! — Předplácej si odborný časopis. Odebírej jen nejlepší, jaký pro tvé povolání se vydává, byť i se zdá být dražším! — Nikdy nekupuj více, než můžeš zaplatiti! — Řemeslníku, nikdy nepodpisuj směnky! — Odvádej práci, přilož úct. Kdo za tři měsíce pak nezaplátí, toho upomenej; kdo ještě po roce dluhuje, toho žaluj! — Vždy pravidelně si do zvláštní knihy zapisuj příjmy a výdaje! — Pokud tvůj personál pracuje, buď také v dílně! — Plat řádně svým lidem; podrž si však jen pilné a zdatné dělníky! — Jen takovou práci odveď zákazníkům, jež ti služí ke cti; nemáť-li však při práci některé nic vyděláti, nepřijímej ji! — Když slibíš, že bude práce do určité lhůty hotova, také slib splň! — Brzy jdi na lože a brzo vstaň! — Užijvej všeho a měrou! — Rád a horlivě konej povinnosti svého povolání! — Nezapomeň, že vše záleží na Božím požehnání!

Československé lékařstvo proti obchodní mezinárodní sjednu lékařské v Budapešti. K prohlášení lékařů Slováků, Chorvatů, Slovínků, Srbů, Rusů a Rumunů, kteří odešli účast na lékař. sjednu v Budapešti, přidružili se též lékaři českoslovenští prohlásivše, že nemohou býti tam, kde scházejí jejich nejbližší bratři, že nemohou přijati pohostinství toho státu a toho národa, jehož převažná většina stoletěje se s tím protikulturním, šovinistickým, národním retimem, urážejícím vědomí demokratické a svobodné Evropy, jako je rešim maďarský. Ačkoli pátodné přihlásili se na tento mezinárodní sjезд, dnes odvolávají, poněvadž hlasy potlačených, které k nám z Uher zálehnají, je přesvědčují, že by se prohlásili na přechůd lid. skosti, kdyby při této příležitosti nepozvedli hlasy svého práve v zájmu kultury, spravedlnosti, pokroku a svobody všech. — Proti neúčasti slovenského lékařstva na sjednu v Budapešti hájí se Maďaři prohlášením správ. mi. Neúčast čes. lékařů s vysokou provázejí opovržením, že prý nepřítomnost zástěpců české vědy sotva bude pozorována v kruhu vědeckých autorit z celého světa.

Poláci nase proti Slovákům. Poláci, vlastně jich inteligentní představitelé jako by ani nechtěli slovensky. Na říšské radě dosud byli Poláci hlavní podporou něm. vlády naší a nyní lékařové polští přes vysvát českého lékařstva prohlásili, že se sjednu lékařského v Budapešti účastní.

Kus české práce nase strnem. Nedávno semřelý architekt š. Zitek, také budovatel Národního divadla v Praze, měl za ženu Němku, sestru byv. vůdce něm. poslanců na čes. sněmu J. Lipperta. Dva synové s manželství toho vzešli mají germánská křestní jména a byli vychováni na horlivé baráky; nyní žádají, aby bohatá pohostinství otceva projednána byla jen německy. Český slovak nřkal na slabou ruku a vůbec málokdy se stane, že by český člen v manželství smíšeném měl rozhodující vliv na národnost dětí, spravidla křistí jen něm. národ.

Židé v Uhrách. jako u nás germanisaci, tak tam podporují maďarisaci. Židovský tlak v Uhrách šive proti maďarským národům v Uhrách zrovna tak utivě jako u nás proti německým. A jako u nás za všejmenného národnostního boje, v němž avšaké my Čechové i hospodáři se vysílujeme, mohutní židovský velkokapitál, tak v Uhrách dře se měrou ještě svýšenou, ješto v Uhrách dostává se židům za služby maďarisaci velkých výhod hospodářských, školských i církevních. . . . Zatím co básnot německá rozplaměvaná židovským tlakem suří proti Čechům, šidovstvo se směje, mohutně hospodáři na úkor lidu českého i — německého.

Moderní otceství. Na žádost rakousko-uherského vicekonzula v Nov. Yorku učiněno bylo tyto day a krajského soudního dvora Spoj. států v Pittsburgu trestat oznamení proti předsedovi společnosti „Pressed Steel Car Company" pro moderní otceství. Vicekonzul adal, že smlouhá společnost najala v cizině dělníky ku službám šeleznáčním a zdráhaje se nyní proti jejich válí jako stávkokase v dolech. Mnozí z nich onemocněli a neal jim naprosto možno dovolati se lékařské pomoci. Předseď společnosti šid Hofstadť popírá tvrzení konsulo. Soudní vyšetřování bylo již zavedeno.

Voleb. katolickému náčelníctvu a čest. duchovenstvu. Letos opustili školní u-

čebny mnozí hodní hoši, aby věnovali se řemeslu. Větší část opustí domov svůj, by nastoupili učení v Praze neb v okolí Prahy; mnozí z nich snad nemají v těchto velkoměstech alkohe, na koho by se mohli obrátiti o radu. Dnes proto jest v Praze síkána možnost zachrániti tyto hodné hochy před škázou, která je každým okamžikem očekává, jest to: Katolická učednická besídka v Praze. Správa besídky této prosí výše uvedené pány, by uposor-nili hochy, kteří opouštějí školu, na tuto besídku. Též se odporůčuje, by rodiče při smlouvě s mistrem stanovili sobě podmínku, že pan mistr jest povinen hochu každou neděli a svátek odpoledne poslati do katolické učednické besídky pražské a tím zabezpečí sobě, že hoch neptěje do špatných společností a uchráněn bude před škázou velkoměsta. — Veškeré dotazy adresovány buďtež na ředitel výše zmíněné besídky: J. Černého, typografa, Vráhovic, 400, I. posch.

Vakcíšemi. Kalendář katolického lidu československého na r. 1910 právě vyšel v nové krásné úpravě s obsahem velmi zajímavým. Mají tu své povídky Vlasta Pittnerová, Špaček, Sabala, Mušák atd. Zábavný obsah ilustrovaný akad. malířem Ženíškem letos úplně převládá. I o organizaci a rozluce manželské psáno jest ve forme povídky. Každý jistě s uspokojením tento kalendář, k němuž přiložen obras Panny Marie Bolestné od Doubr. a. přečte. Doporučujeme jej všem. Cena 1 K, tucet 8 K, pát tucet 4 K franko Objednávky vyřizuje: Česká sekce diecéšního komitétu v C. Budějovicích.

Nové státní monopoly zavedeny budou v Rakousku jako náhrada za zvýšení piva daně, jež narazilo na odpor poslanců sněmovny. Tak zaveden bude státní monopol na výrobu zápalek, lihu a monopol petrolejový. Úmysly tyto ovšem spekulující velkokapitál vítá s úsasem a brání se proti nim zuby nehty. Než na př. výroba petroleje už dnes je soukromým monopolem několika málo velkokapitalistů a tak státní monopol nabývá jenom monopol soukromý. V ministerské radě 20. t. m. jednalo se také o zvýšení daně bursovní, t. j. daně s obchodu s cennými papíry. Nemá býti toliho zvýšena berní sazba, nýbrž také účelné má býti změněn podklad pro vyměřování úm, že například nemá býti vyměřována berní sazba podle závěru nominálního kurzu, nýbrž po skutečné ceně dotyčné akcie. Tato změna ve vyměřování daně počítala by se zvláště při papírech, které stojí vysoko nad nominálem.

Příjem orárů se hry v karty. Dle statistiky, rakouským finančním ministerstvem zveřejněné, nehraje se snad v žádné říši mezi násvětě tolik v karty, jako v Rakousku. Klasickým státním kavárn a taroků. R. 1908 bylo neméně než 1,578,285 her karet finančními úřady okolkováno. To přije jedna hra karet na každého „osetného" obyvatele Rakouska, počítaje v to ženy, děti i vězně. Deset velkých továren po několika stech dělníků jest rok co rok výrobu těchto — státu tak užitečných — „hrabek" zaměstnáno. Kromě spotřeby pro domácí hoasum sa jeden rok zhotovily ještě 2,420,675 her karet pro vývoz, který jde do Dánska, Anglie, do Indie a jiných dílů Asie, jakož i do Afriky. Obnosy peněz, které byly těmito 3,998,700 hrami karet prohrány nebo vyhrány, úradní statistika nevypočítává. To jest již asi jedno. Za to s potěšením zasmamenává finanční ministr skutečnost, že kolek s těchto všech her karet vynesl pěknou sumičku na 635,000 K.

Destiny práce. Letos v červnu pořádný byly v něm. východních Prusích veřejné závody rychlé a dobré práce. K tomu vybráno 11 sekátů, 11 oráčů a 11 dojaček, mezi něž sa odměna rozdělena 400 marek. V Německu těmito pěkným zábavám přejí velmi, ješto se jimi povznášá šemědláky dělníci, práce taková dělá se mu příjemnou, stejné jako pobyt na venkově, v poli, ve chlévě.

Omy cukru smovu svýšený ve velkém o 2 K, v drobném o 4 hal. na kg, takže sa nedlouho budeme platiti korunu za 1 kg. Ač podle správ kanceláři řepných vyhlídly na sklizeň řepy se lepší, přece spekulace nepřestává hnáti ceny starého zboží do výše.

Ohně šlověka. Kdosi vypočítal, že když někdo míru pole poše, udělá při tom 9600 kroků po 75 cm. (brásky se čítají 35 cm široké), šili 9600×75, t. j. 72 km. Má-li někdo 50 měr. poli, kteráť sa dvakrát za rok orou, urazí ročně 720 km cesty (96 mil). Kdyby 56 let a 234 dní sedláčil a ročně 720 km na pluhem chodil, urazil by 40,068 km, právě tolik, co potřebí k cestě okolo celé zeměkoule. — Známo, že listonoši újdou pravidelně 20—30 km a lékaři tvrdí, že právě tento stejnoměrný každodenní pohyb tělesný dopomáhá listonošům k tak vysokému věku, kterého dosahují. Průměrně vykoná většina lidí denně asi 16,000 kroků, což se rovná denní chůzi 2 a půl hodiny.

Nemí špatné, se je staré a co lid sám si vynalezl, jak mnozí novodobí mudrci myslí. Naopak vědecké výzkumy potvrdily naednu „starou" zkušenost lidu. Tak na př. čítávali přibýtky tím, že v jistě spálili kus cukru, což se činilo svědčivě v přibýtku nemocných. A hle! Univerzální profesor Trilbert s Pasteurova šetru v Paříži zjistil, že pátím cukru se tvoří vodík acetylenový mer-menocykely, který je s nejzávažnějších prostředků

desinfekčních. Spáliv pod skleněným zvonec 5 gr cukru, zchladi páry a umístil v prostoru tom 10 litrů obsahu zárodky blavničky, součotín, ohlery, osypek a jiné bacilly, jež v otevřené trubici skleněné dal pod zvonec. Za půl hodiny byly zárodky umrtneny. Spálíme-li cukr v uzavřeném prostoru, v němž jest zápachající maso neb vajíčka skvašená, za chvíli zápach úplně zmizí. Toť důkazy, že přibytky lze účinně desinfikovati spálením cukru, jak to dělávaly naše babičky dávno před učenými hygieniky.

Návštěva na rakouských univerzitách v letním semestru r. 1909 činila úhrnem 22.963 posluchačů a to 1421 bohoslovců, 10.587 právníků, 3601 medicu a 7354 filosofů. Nejčetněji byla navštívena universita vídeňská, totiž 7372 posluchačů, pak Lvovská 3873, česká v Praze 3675, krakovská 2747, ve Št. Hradci 1818, něm. v Praze 1502, v Lipsku 1050, černovická 926.

Výdaje našeho císaře. O tom pojednává malá knížka, vydaná k 79. dnu narozenin císaře od barona d'Albona. Často se mluví o millionech, které svému císaři a králi v obou parlamentech poslanci povolují. Kromě toho má císař bezkých pár millionů ročně ze svých statků. A tu mnohý se táže, co dělá císař s tolika milliony? Císař sám pro svou osobu z těch millionů užije málo, císař má velmi málo osobních potřeb. Kterýsi jeho služebník vyjádřil se, že by si troufal svého císařského pána vydržovati za pětku denně. Císař žije asi jako úředník VI. třídy. Má svou tělesnou postel s prostým polštářem. Všecky své příjmy vynakládá pro jiné, k blahu veřejnosti. Vydržování zahrad, do nichž má každý slušný člověk přístup, stojí ho ročně 800.000 K, z nichž připadá 300.000 na vydržování Schönbrunnu. Měnažerie, jež nejvíce baví děti, stojí ho 200.000 K. Dvorní muzea vyžadují ročně 600.000 K. Císař je čestným majitelem četných zahraničních pluků, k nimž je zapotřebí asi padesátero uniform. Nejmenší výloha je na lovecké šactvo. Císař libuje si ve starších, pohodlných šatech, na vnější parádu nedrží. Jako nejvyšší pán říše musí často rozdávat dary: zlaté hodinky, jehlice, náramky, tabatěrky a pod. na svých cestách nejen svým příbuzným, ale i cizím. Císař v ohledu tom nerad zůstává dlužníkem, je vděčný za každou službičku, ochotu. Též kostelům a kaplím do roka rozdá mnoho obrazů, celých oltářů, soch a sošek, křížů, koberců, monstrancí, kalichů atd. atd. Cizím monarchům posílá darem koně, jak to vyžaduje etiketa. A co tisíců je žebavých dopisů! Jeden takový sněl: Jsem v bídě, nežádám peněz, přála bych si šicí stroj. Podepsaná byla vdova po vojínu. Císař dal se po vdově poplati a když o ní slyšel všecko chválu, poslal jí krásný šicí stroj jako císařský dar. Invalidi, vdovy, sirotci po nich stojí císaře do roka heských pár millionů. A co darů dostane se nemocnicím, spolkům, vědeckým a humanitním ústavům! Co dostane se pohotělým, zatopeným! V říši tak veliké přihodí se ne-li denně, aspoň přes den nějaké neštěstí, všecko se obrací na císaře o pomoc.

Maďarské násilí, jehož se vláda uherská dopouští na nemaďarských národech, jeví se i z těchto dat: Za poslední dva roky a 4 měsíce uherské soudy odsoudily 226 nemaďarských novínářů na 187 let, 3 měsíce a 6 dní do vězení a k pokutě 200.000 K. Maďarský tisk nejen že neodsuzuje toto pronásledování, ale ještě dále volá po přitlačení utištění.

Vyhláška e. k. ředitelství pošt a telegrafů pro království České. Následkem obohnutí rosmachu vůbec, jakož i následkem vzrůstu počtu obyvatelstva v Praze a předměstích vzrostl se poštovní ruch značnou měrou. Poštovní správa neopomíná ničeho, seč v jejích silách jest, aby poštovní zařízení vyhovovala. Veškerá její snaha jest však marna, nenačleňuje-li přiměřeně podpory se strany obecnosti. Největších obtíží působí v Praze doručování zásilek a to z toho důvodu, že adresy bývají neúplné. Do listovní doručovny pražského hlavního poštovního úřadu dojde denně 8 až 10.000 dopisů, jichž adresa jest neúplná, nemajíc vyznačenu ulici a nové číslo. Doručovací obvod pražského hlavního poštovního úřadu rozdělen jest podle ulic a nových čísel na doručovací okruhy. Podle tohoto rozdělení děje se rozřizování došlých zásilek. Zásilkový majitel v adrese pouze staré číslo, neb pouze číslo části města, aneb dokonce nemající řádné bližší označení, dále zásilky určené do předměstí s označením Praha a jméno předměstí ku př. Praha-Vinohrady stěžují značné manipulaci, poněvadž jest nutno vyhledávat bližší adresu v seznamu starých čísel domů, po případě v adresáři, neb na policejním ředitelství. Jest na blízku, že doručování takovýchto zásilek se opožďuje a že mimo to stěžuje doručování zásilek správně adresovaných. P. T. obecnost se z toho důvodu ve vlastním zájmu důtklivě žádá, aby za účelem usnadnění manipulace při zásilkách určených pro Prahu a předměstí v adrese označilo vždy část města (je-li zásilka adresována do Prahy), pak ulici a nové číslo domu a to i v těch případech, jedná-li se o úřady neb obchodní a průmyslové podniky (protokolované i neprotokolované), spolky atd. Je-li adresát v podstatě aneb náležel-li k domácnosti majitele bytu, zatím označiti i osobu, a až adresát bydlí. Při-

pomíná se, že poštovní správa při zásilkách s adresou neúplnou nepřijímá zodpovědnost za bezodkladné a správné doručení.

Lidové české sanatorium pro tuberkulózu na Pleši nachází nyní již přízně v širokých vrstvách lidu. Vidno to jest z četných příspěvků, darů a sbírek, které nyní ve prospěch tohoto — pro celý národ důležitého — lidového podniku se scházejí. Kdo sleduje denní listy, pozoruje, že nemine dne, aby nějaký nebyl učiněn. Jmenovitě nyní k uctění památky milých zemřelých, na místě darů květinových a p. věnují se příspěvky na sanatorium. Také česká loterie, která ve prospěch tohoto sanatoria losy po 1 koruně rozprodává, jest nyní prodejem losů těch plně zaměstnána. Nemá divu: za čtvrt roku již bude před tahem a tu každý spěchá, aby los si opatřil a tak i dobré věci prospěl i naději na výhry překrásné za 100 tisíc korun si zajistil.

Kombinovaný útok německý na českou národnost těžce dolehl na Ústřední Matici školskou. Ve veřejném tisku již bylo konstatováno, že rafinovaný útok na české školství dolnorakouské jest dílem ministra Schreinerera, který také není daleko od akce německého „Volksratu“, vrcholící ve vypovídání českých rodičů z bytů teď před zápisem a v nestydatém verbování českých dětí do německých škol. Najednou nebojí se znečišťování svých ústavů českými dětmi, které přece pokládají za „minderwertig“. Nejprudším útok zdá se ovšem v Dolních Rakousích, avšak nejméněsivněji pracují Němci v severních Čechách, na Slezsku za pomoci Poláků a na Moravě, kde jest pravá bouře na české děti nejmenší. K tomu ke všemu šíří se z pramenů nekalých různé pomluvy na matiční učitelstvo a na matiční kancelář. Znalci poměrů vystihli účel této soustavné akce. Má se odvrátiti pozornost od Ústřední Matice školské, k čemuž výborně se hodí právě protičeské demonstrace dolnorakouské a má se školství matičnímu, o kterém poslanec Wolf doznal, že zmařilo plány o německém území, zasaditi rána smrtelná. Jedinou odpovědí na tento dábelský útok jest, aby každý s klidem a důstojností odvezl především příspěvky Ústřední Matici školské, která má dostatek vyškolených pracovníků školských i právnických, aby odrazila každou nástrahu, bude-li vládnouti dostatečným kapitálem. Zatím vladne jen ohromným deficitem půl milionů již dosahujícím, který musí býti do konce roku uhrazen. Soustředíme nyní svou obětavost na Ústřední Matici školskou, která ochraňuje veškeré školství české v Čechách, na Moravě i ve Slezsku a podporuje i spolek „Komenský“ ve Vídni.

Ze Zemského pojištění fondu císaře Františka Josefa I. Potěšitelný úkaz byl konstatován v posledních schůzích ředitelství, že četní rodičové ve snaze, by pojištěli své děti proti rozmarům osudu na mnoze dosti trpkým, přihlašují je k starobnímu pojištění u král. české zemské pojišťovny starobní v Praze (III. u Montágu) již v útlém věku. Přesvědčili se z důchodových tabulek ústavu, že právě v dětském věku mohou vklady poměrně nepatrnými zakoupiti dětem svým značné starobní důchody. Vedle rodičů jsou to spořitelny, které přihlašujíce děti k pojištění u kr. české zemské pojišťovny starobní, snaží se buditi v nich smysl pro včasné spoření na zimu stáří. Jako v letech předchozích zenovala i letos spořitelna města Tábora značný peníz na zakoupení přijímacích listin pro žáky a žákyne z posledních tříd obecných škol tábořských. Spořitelna Mladoboleslavská pojišťovala opět několik chovanců tamního městského sirotčince. Také obecní úřad ve Skřivanech přihlásil k pojištění většinu počet školáků se značnými vklady základními. V poslední době jsou to zejména spořitelna a záložní spolky dle vzoru Raiffeisenova, které horlivě propagují myšlenku zakoupení důchodů dětem. Každému, kdo by zajímal se o starobní pojištění dětí a vůbec o pojištění u kr. čes. zemské pojišťovny starobní, podá kancelář tohoto lidumilného ústavu zemského v Praze III. u Montágu co nejochotněji poučení ústní (ve dny všední 8-2, v neděli a svátek 9-11) nebo písemní a prospekty vzorce přihlášek i složní listky zašle na požádání zdarma a vyplaceny. Podobně učiní jednatelství tohoto ústavu zřízená v všech téměř okresních výborů, obecních úřadů, různých spořitel, Raiffeisenek, živnostenských společenstev, správ škol, duchovních úřadů, firem atd.

Necheť k jídlu se léci odvarem horkého jetele, jalovčinek a pelyňku. Na stejné díly těchto léčiv, co by se na líci čajovou vešlo, naleje se vinná sklenice vody, trochu se povaří, nechá 5 minut ustáti, načež se procedí a půl hodiny před jídlem vypije. Špatně-li začínáme, užíváme odvaru tymiánu či doušky (Thymian vulgaris), kterýž se i proti zánuše osvědčuje. Lázeň lupení poleje se vřelou vodou, nechá 5 minut ustáti, pak se scedí a osuší teplý vyptje.

Trní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. srpna 1909. 1 hl. jetele K 20:00—21:00, 2 hl. K 18:00—19:00, jetele K 10:00—11:00, prosa K 00:00—00:00, víkve K 21:00 až 00:00, hrach K 24:00—00:00, oves K 0:00—00:00, čočky K 24:00—26:00, jahel K 26:00—28:00, hrub K

24:00—00:00, bramborů nových K 4:40—5:00, starých K 00:00—00:00, jetele. semene červeného K 00:00—00:00, 1 hl. jetele semínka bílého K 00:00—00:00, máku K 22:00—23:00, ledu. semene K 14:00—00:00, 100 kg Hrných otrub K 14:50—00:00, 100 kg pšenice otrub 14:00—00:00, 1 kg másla červeného K 2:50 až 3:20, 1 kg másla převařeného K 0:00—0:00, 1 kg másla vepřového K 1:96—2:08, 1 kg tvarohu 0:22—0:40, 1 vejce K 0:07—0:00, 1 kopa cerele K 2:00 až 00:00, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 2:00—2:40, 1 kopa cibule K 5:00—0:560, 1 kopa drobné zeleniny K 1:00—2:00, 1 kopa mrkve K 1:40—1:50, 1 kopa okurek 0:80—2:00, zelí K 6:00—7:00, 1 košík třesák K 0:00—0:00, 1 hl. jablek K 0:00—0:00, 1 hl. hrachek K 0:00—00:00. — Na týhodní trh v Hradci Králové dne 28. srpna 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 723 hektol., žito 298, ječmene 325, oves 526, prosa 00, víkve 00, hrach 0, čočky 0, krup 0, jahel 0, jetele semínka 00, olejky 22, máku 1. — 2) Zeleniny, petržele 0 kop, cerele 0 kop, kapusty 165 kop, cibule 140 kop, okurek 240 kop, salátu 00 kop, mrkve 11 kop, brambor 23 hl, zelí 230 kop, drobné zeleniny 310 kop. — 3) Ovoce: třesák 000 košíků, hrachek 21 hl, jablek 26 hl. — 4) Drob. dobytka: vepř 000 kusů, podvinčat 671 kusů, kůslet 00 kusů.

(Zasláno).

Pan J. S. Macharovi, hrobafí pokrok. strany.

Na Vaše tatrmany, uveřejňované v Čase a vykradené odtud beze studu zdejší „Batiborem“, odpovídám prozatím sdělením, že právě tiskneme druhé vydání spisku „Machar a křesťanství“, protože následkem Vaší reklamy, v šikovný čas napsané, prali se zrovna lidé ve dnech sjezdových o tento spisek a celou zásobu 5000 výtisků nám rozebrali.

Čápaté mou radost, Machare, že i pokrokoví lidé toužili spiskem tím napravit si svržené své názory a proto byste mou radost jen svýžili, kdybyste si vzal do komise as 1000 ex. a zaslal je do měst, kde jste páchal svými přednáškami hříchy proti pravdě, proti zdravému rozumu a proti vlastní své straně.

Dr. Frant. Reyl, redaktor Č. Ú.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, střešními, vrasením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bene vůli závažnosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání. Založeno roku 1836.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovoluji si tímto velectnému obecnstvu oznámiti, že jsem převzal po p. J. Jungovi (dříve L. Krška)

obchod kávou, lahůdkami, vínem a vším koloniálním zbožím.

Zaovzdělil jsem vše pečlivě dle moderních pražských závodů.

Z dlouholeté odborné zkušenosti seznal jsem dobře požadavky, kladené na závody toho druhu p. t. obecnstvem z Hradce Král. a okolí. Chci všechněm požadavkům těm vyjít vstříc s největší svědomitostí. Opatřil jsem již zboží první jakosti, jímž obeloužití mohu solidně, levně a rychle.

Prose, aby moje upřímná snaha byla laškově odměněna přízní p. t. obecnstva,

trvám v hluboké úctě

Bohuslav Khom

v Hradci Králové

na Svatojanském náměstí.

Hospodyňská škola ve Stěžerách.

Nový 23. školní rok započne dne 19. září 1909.
Účelem hospodyňské školy jest, aby dospívající dívky po vyjití ze školy obecné a měšťanské nabýly potřebného vzdělání k vedení domácnosti vůbec, hlavně rolnické.

Theoretická osnova učebná obsahuje: mřavouku, jazyk český, počty, účetnictví, nauku o vychování, chov zvířat hospodářských, mlékařství, domácí hospodářství, přírodopis, přírodopis, pěstování rostlin a zahrádnictví, země- a dějepis, zdravotědu a spěv.

Praktická cvičení provádějí se ve všem, co s domácností souvisí: vaření, pečení chleba, úklid, prádlo, žehlení, ženaké ruční práce atd.

Vlastní hospodářství, vzorně zařízená mlékárna, rozsáhlá zahrada zeleninová a osadná umožňuje chovankám dokonale prakticky se vycvičiti.

Měsíční plat za celé zaopatření 36 K, školné za celý rok 60 K. Přihlášky chovaneček přijímá ředitelství stálo.

Betty Kozáková,
ředitelka.

H. Srdínko,
předseda kuratoria.

České gymnasium s konviktem

- - na Velehradě - -

otevře se letos (1909) na podzim.
Roční plat za stravu a posluhu
obnáší 550 K. — Bližší údaje
s prospektem podá — — — —
rektorát koleje Tov. Jez.
na Velehradě — (Morava).

Učně

na truhlářství

s řádné rodiny přijme

František Trásák

v Hradci Král., Pětidomy.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

VARHANY

nejnovější pneumatické soustavy s mnohými praktickými novinkami — u nás dosud málo známé — s moderními hracími stoly, s krásným hlasem, pravým chránovým, doporučuje důst. farním a sl. patronátním úřadům a přijímá i opravy majitel c. k. výsady a čestný člen Belgické hudební akademie

Bedřich Čápek,
stavitel varhan a harmonií v Políčko.

Závod založen roku 1874.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřeva ku vyšívaní a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
VII. o., Kaiserstrasse 6., vedle Lazaristického chrámu Páně.
Na ukázkách saosíd se vše franco.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Program strany katolického lidu v Čechách

8° o 2 listech dostati lze za 5 h
v Biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY
V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACKÉHO TR. Č. 359., VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veškerých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, illuminační osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zařizuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vém. města Hradce Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Nejlepší a nejtrvanlivější

kněžské koláry

prací i celuloidové,

náprsenky, birety,

veškeré prádlo a lněné

i bavlněné zboží

doporučuje

Stanislav Jirásek,

Hradec Králové, Velké náměstí č. 136.

S Bohem, Čechle!

Tak přehlo vše, jak přišlo znenadání;
dnes přišli jsme, dnes loučíme se s ním,
jak v životě, když přijde umírání,
tak trapný jest a bolný tento čas.
Ve hlavě vzpomínky jen svuní,
hadro se svírá, oko rozu roní,
s ulice každé, za každým rohem
v ucho mi vráší srdcovoucí: „S Bohem!“

S Bohem, buď s Bohem, milý český kraji,
jenž ve darech krásné svoji oslavě
je s láskou přijal v růžovém svém ráji
náš prosláv bratry z čtrnácté Moravy.
Tvá upřímnost nás novou páskou spojí,
tvá láska mnohou naší ránu sbojí,
tvá víra, stoužnost — ta nám dodá síly
k nové naší práci, ku zdvojené plši.

Buď s Bohem, kraji čarovný tak milý,
jemuž rovného nemá širý svět;
přijď, lide, k nám, ať aspoň malou chvíli
s těch blahých chvílí zde vrátíme ti zpět,
ať zblábíme se též v té naší zemi,
jáť kojíme též tvými nadějemi,
v ní prapor tvůj i s naším na oltáři
jednou objet slatou svatostmi.

Přijď také k nám, ty bodrý lide český,
přijď brzo k nám v tu nepatrnou Hrá, ať
ať poznáš také naše boly, stesky,
ať pomůžeš nám nésti těžký kříž,
ještě víra, jazyk, vlast nám volí nésti,
jenž vede voje k vítězství a štěstí,
jenž silou nebes nepřátele drtí,
bez obráně, krve ubíjí a smrtí.

Ty přijdeš, musíš, vždyť my Moravské
jeme nechali zde u vás lásku svou,
své duše, srdce, z kterých láska vane.
Ty musíš přinést svá nám výměnou.
Tom nadějí ve dnešním bolu mnohém
my posilnění voláme ti s Bohem!
Přýd se slzami, které tváří kanou,
vždyť srdcí sta nám volá: „Na shledanou!“

Adolf Bogner,
Valašské Meziříčí.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Umělecký odbor Vzdělávacího sboru města
Humpolce pořádá v Humpolci v budově chlapecké
školy v Hradské ulici od 5. do 12. září t. r.
uměleckou výstavu obrazů a plastik. Zastoupení
budou tito čeští umělci: Březina, Dvořák, Frolka,
Havelka, Hošek, Chittus, Jakší, Janas, Jeroš,
Kalvoda, Kavan, Kocian, Kuba, Kupka, Liebscher,
Mandel, Marold, Myslíkové, Nejedlý, Panuška,
Pečinka, Preissig, Štáhl, Šimůnek, Švabinský, Trnka,
Uprka, Vosmik a j. Denně od 9—12 hod. dopol.
a od 2—5 hod. odpol. Vstupné 40 hal., stálá vstu-
penka 1 K. Dělnický lístek v organizaci 20 hal.
Hromadné návštěvy nutno ohlásiti předem. Dětem
bude vyhrazen za snížené vstupné zvláštní den a
postaráno i o výklad, což oznámeno bude později.
Jindy platí i děti vstupné plné.

Posvání k Cyrillskému sjezdu, který pořádá
„Obecná Jednota Cyrillská s místními pěveckými
sbory chrámovými“ dne 9. a 10. září 1909 v Plzni.
Pořad. Čtvrtek, 9. září (M. formulář „Salve, sancta
parens“). Dopoledne. V 9 hodin v arciděkanství
chrámu Páně má slavnostní kázání Mgr. kanovník
A. Wunsch, místopředseda O. J. C. a sl. mši svatou
obětuje inful. arciděkan Jan Kt. Černý; při ní
feditel N. Kubát se svým sborem zpívá Jos. Foer-
stra „Missa Jubilaei solemniss“ pro smíšený sbor
s průvodem varhan, své „Beata es“ (offert) a
„Pange lingua“ Es-dur; ostatní chorálně. Po mši
svatě hraje PhC. Method L. Sychra z Tinelovy
sonaty (op. 29.) třetí větu „All. gro. moderato“.
V 11 hodin zahájí místopředseda O. J. C. a místní
arciděkan sjezd „Hlaholu“, kdež budou všechny
přednášky. Po zahájení: Václav Müller, profesor
v Praze: „Hudba a mravnost“.

Odpoledne od 2 do půl 6 hod.: B. Kalpar,
feditel kůru na Smíchově: Chorál edice vatikánské
s praktickým ovidením dle přílohy k „Cyrillu“ č. 1.
a dle ordinaria Misse. D. Orel, prof v Praze:
Několik myšlenek pro budoucí diecéšní synodu.
F. Pavlíček, farář v Cechovicích: Jak lze i v nej-
menší farní osadě splniti a hráti v duchu církve.
Em. Paukner, děkan v Tachově: Stabat Mater:
(causerie historicko-hudební). V 6 hodin v arci-
děkanství chrámu Páně: 1. Cyklus ze sv. téhodne:
Ig. Mitterer, Calligaveruat; M. Haller, Tenebras
factas sunt; Mar. Ant. Ing. guerri, a) Jerusalem
surge, b) Plango. 2. P. Griesbacher, Stabat Mater
s práv. varhan. 3. K poslezení veleboor Svátosti
Lad. Ebnera „Adoramus te“ 6hl. po poslezení
„Sv. Václava“ 3hl. (ze Speciálníku královéhr-
adeckého spátioval D. Orel). V 8 hodin večer
koncertní představení v „Městanské Besedě“.

Pátek, 10. září (a. Nicolai T., m. formulář
„Missa“). Dopoledne. V 9 hodin v

františkánském chrámu Páně obětuje slavnou mši
svatou quardian Theobald Štikar; fed. Wieser se
sborem chrámovým zazpívá J. E. Zelinky „Missa
seraphica“, Foerstrovo graduale „Os justi“, Kho-
dlovo offertorium „In virtute tua“, Pange lingua
Zelinkovo, introit a communio chorálně. U varhan
J. E. Zelinka, feditel kůru z Prahy. V devět hodin
v arciděkanství chrámu Páně obětuje slavnou mši
svatou Mgr. kanovník A. Wunsch; fed. Kubát
s chrámovým sborem přednese svou „Missa Ju-
bilaei“ pro smíšený sbor s průvodem varhan a
neobligátních 2 trompet a 2 trombonů; M. Hallera
„In virtute tua“ (offert). Pittoniovo „Pange lin-
gua“, ostatní chorálně. Po mši svatě hraje M.
Sychra Fr. Musila slavnostní sonatu (příloha „Cy-
rilla“ k č. 7.) O půl 11. do 12. hod v „Hlaholu“.
Dr. Josef Mrátek, arciděkan v Chrástě a před-
seda „Diecéšní Jednoty Cyrillské“ v Hradci Krá-
lové: „O úkolech cyrillistův dle Motu Proprio ze
dne 22. listopadu 1903 v příčině chorálu římského.“
Dr. Fr. Hrubík, kněž. arcib. ordinariátů sekretář
v Praze: „Liturgický význam chrámového sboru“.

Odpoledne. Od 2 do 4 hodin. PhC. M. L.
Sychra, varhaník při arciděkanství chrámu Páně
v Plzni: „K dějinám varhan a varhaní hry v Če-
chách“. A. Soukup, farář v Pozdani: „Které pře-
kážky staví se v cestu na venku hnutí cyrillskému
a kterak je třeba překonávati“. Reditel kůru
Wieser: „Chrámová hudba instrumentální. O půl
6. hod. v arciděkanství chrámu Páně: Petr Grie-
bacher, Credo ze mše sv. Godehardi op. 100
M. Haller, Domine Deus. K výstavu veleboor Svá-
tosti N. Kubáta Pange lingua a litanie k sv. Jo-
sefu. Vinc. Gollr. „Te Deum“, F-dur s průvodem
varhan. („Te Deum“ řídí skladatel, předsedá N.
Kubát) — Zakončení sjezdu. — Přiblížky k ú-
časti na obědy a noclehy přijímá feditel N. Kubát
v Plzni. Pro kněží jsou připraveny noclehy v kon-
ventu františkánském. Společné obědy v „Měst-
anské Besedě“ (Kopeckého sady) po 1 K. Tamtéž
dne 8. září večer přátelská schůze a ubytovací
kancelář. Z nádraží do města elektrická pouliční
dráha a omnibusy. Přijezd vlaků do Plzně: z Prahy
R. v 8 24 večer, od Chebu v 8 30, od Brna n. L.
v 5 30 odpol. od Vídně v 5 40 odpol. Místnost
„Hlaholu“ a lidový sál jest v „Městanské Besedě“.
Po sjezdu je návštěva pivovaru.

Kulturní jiskry.

Syn Helio obdržel od feuilletonisty „Mo-
ravské Orlice“ tuto podobiznu: „Když slavný
náš polyhistor (kromě té nešťastné filosofie) pan
profesor Masaryk vydupal v devadesátých letech
minulého století stranu realistickou, potřeboval pro
partaj oficielního básníka a zrak jeho se zalíbením
spocínil na požehnané už tehdy hlavě pana Josefa
Svatopluka Machara. A neklamal se v něm. Byl
to chlapec, který se nebál ani Pánaboha. Dovedl
kdekoho dle potřeby potěšiti a fikal tomu čistě
vzdachu. Měl odvahu vyfíknouti, že Hálek na-
podobil Heina, ale farina křičel jen pr to, aby
nechytili jeho; neboť co má ve svých verších do-
brého (kromě suché prósy a napodobení národní
písně), to děkuje právě Heinovi. Mladochéři na něj
sbírali, vynadal jim za to v „Božích bojovnicích“.
Vrchlického trikrátě „zřezal“, čtyřikrátě odprosil.
Čechovi navěsil koňské klapky, dovedl se však
k němu opět přilnouti. Ke Krásnohorské se za-
choval, ach! velmi rytířsky. Straně sloužil věrně
a poctivě. Každé neděle žasl národ nad novou jeho
obětí. Hamburg se líbil, lid se bavil, strana rostla
městěně aspoň o tři stoupence. Nabyla jen dvou
mandátů a to ještě stěžl. Bylo třeba nové vzpruby.
Musl být získána intelligence. Založil se Novina a
najíme se bitec Šalda. Macharovi se sebere na cestu
do Říma, Machar objeví „novou“ antiku, přijme
Helia za uče, sepiše přednášku a vydá se s ní
na cesty po vlastech českých. Město za městem
v nadšení jej vítá. Městská rada, jež nevěstala, pro-
hlásí se za spáčičnickou a klerikální, neboť jest
povinná vítat syna Heliova, třebas jeho přednáška
neměla stý díl toho užitku a významu, jako jediné
představení Matěje Kopeckého. Ale partaj to chce
a potřeboje. Kdo nepíše s sebou „anthema sit“!
A národ se baví, Machar se ukazuje. Nikdo ne-
chce být zpátečnický, všichni ho chtějí slyšet. Při-
jeď, přijď, cesta se platí! Pošta nestačí vyhovět
všem pozvánkám. Nechce mimo to do každé Lhoty.
Ale dr. Herben nabádá, jen jet, jen jet! Kterak
pomoci? Čiperný jeden straník z venkova dal
dobrou radu: Od firmy Jarušek a spol. objednat
výtečný gramofon, jenž výborně zastupoval, p tije
po vlastech, básníka Machara. Jeden gramofon
zestál. Dnes již již přednáší o antice asi šest.
Posledně četl jsem v Case, jak sle výtčtali měl-
nickému purkmástru dru Valentovi, že si nepřšel
poslechnout gramofon Zpátečnick! Klerikál! A přec
jej dva mladíci zplněně pomáhali vejti! O pagn
Macharovi chce spol. akad. Opava“ uspořádat
večírek. Myšlme, že je nám třeba učela něčeho jiného,
než Machariád a napořádáním večírku dokázalo
by se, že část našeho studentstva svým školám
nerozumí.“

Schůze duchovenstva v Hradci Král.

Schůzi duchovenstva zahájil dne 31. srpna
v semináři předseda vdp. dr. Gustav Domabyl o
půl 3. hod. a udělil slovo vdp. Jos. Kousalovi,
děkanu v Holicích. Z řeči vdp. děkana na thema
„O moderní pastoraci“ vyjímáme: Kněz má být
činný nejen na poli náboženském, ale i na poli
sociálním, charitativním, kulturním. Má si všimati
organizace a má býti v tom oboru horlivým pra-
covníkem. Poněvadž však nemá mnohých k tomu
časů, má si vychovávat intelligenci, nebo strana
politická má mu takové lidi dodat.

Vdp. řečník klade veliký důraz na pěstování
sociologie, ježto tak nejspíše razí se cesta k or-
ganizaci a uplatnění se ve všech oborech práce.

Navrhuje, by se debatovalo o moderní pa-
storaci. Jelikož však čas rychle pokročil, upuštěno
od debaty a uděleno slovo vdp. Víšovi, kterýž
v krátké promluvě potvrzuje řeč vdp. děkana s dē-
razným přáním, aby častěji se konaly přednášky
o moderní pastoraci, obzvláště u příležitosti kněž-
ských exercicií a končí slovy: „Poznejme se a mi-
lujme se!“

Po té přikročeno k další části programu,
k řeči vdp. E. Šittlera, faráře a spisovatele v Žiž-
kově.

Národ, který nepřestane umění, nemůže se
počítati k národům kulturním. Předním nositelem
kultury u všech křesťanských národů byl klerus.
Kulturu jednotlivých národů poznáváme podle jich
starožitností a památek. Těchto převeliký počet
nacházíme v kostelích a proto nikdy nemůžeme
býti zvaní tmáři. Jak mnoho však cenných a umě-
leckých památek přichází u nás buď vůbec na
zmar! Buď bývají cizáckými agenty vylákány, buď
nalézá se jich mnoho v zapomnutí a to pro malé
nebo vůbec žádné zasvěcení do církev. archeologie
našich kněží. Proto žádoucno by bylo, by klerus
také umění více si všímal. Přání toto vyznělo
také na provinciální synodě pražské slovy: „Pře-
jeme si u kněžstva znalost církevního umění, aby
pro jeho neschopnost nehynulo, co má býti za-
chováno.“ Vdp. řečník silně naléhá, aby při každé
fakultě a na theologickém učilišti zřízena byla
docentura církv. umění a aby opatřena byla umě-
leckými pomůckami. Na návrh vdp. řečníka hl-
sováno a jednoblasně přijato, aby nejdůst. episkop-
pát byl požádán přičinovati se všemožně o zří-
zení takové stolice. Řečník si stěžuje, že církev.
památky a kostely nedocházejí dostatečné ochra-
ny ze strany státu. Na návrh jeho přijato, aby
od praesidia sjezdu tlumočeno bylo všem sborům
i centrální komisi a zemskému výboru jakož i
poslaneckým kruhům, že si přejeme ochrany na-
šich památek a kostelů, aby ochrana děla se sbo-
rem domácím, pochopení náležitě i dobrou vůli
pro památky umělecké v Čechách majícím. Žel, že
pro nedostatek času vdp. řečník musil mnoho
praktických a důležitých bodů pomínouti. (Celá
přednáška i s návrhy uveřejněna bude v časopise
katol. duchovenstva). Nato sděluje vdp. předseda,
že J. Exc. nejdp. biskup Dr. Jos. Doubrava má
v úmyslu při zdejší seminárii zakládati v brzké
době docenturu církevního umění. Schůze ukon-
čena vdp. předsedou o 4³/₄ hod.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4¹/₂%, dle výpovědi.

Všecké půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Hospedářská hlídka.

Řepařská porada mezi řepaři a cukro-
varnsky konala se 25. srpna v Praze za předsed-
nictví místopředsedy a za přítomnosti ministra orby
dr. Bráfa; rokovalo se tu o tom, jak by se dalo
dosíci dohody mezi řepaři a cukrovarníky. Dotrá
vůle vlády, která dala podnět k jednání o dohodě,
uvítána ode všech s uznáním. Na poradě této sta-
noven definitivní program pro jednání všech zá-
jemců, korporace, jež k této druhé poradě budou
pozvány atd. Při dobré vůli zájemců dojde snad
k vzájemné dohodě.

Stávka rolníků. Něco navídaného, že
také rolníci chopili se stávký jako obranného pro-
středku proti vytrhávání svým, kteří používají
tísně rolnictva a do výše vyhnaly ceny obilí, když
ještě po letech obilí dosti, zase sníží. V Uhř.
Hradišti na Mor. čekali rolníci na odbyť svého
překážku ječmene, kterému právě hodné spadlo.
Proti tomu ohradilo se rolnictvo stávkou a hro-
madně s trhu odejelo na údiv všech kupců. Ne-
třeba připomínati, že obilí obilí na Slovákku
ještě výhradně v rukou židovských. Událost tato
úderne připomíná starou rolníctvu, aby si stí-
povně obilí snížilo, když již ho má od pro-

spíše a nebude vydáno na milost a nemilost různých vydávacích.

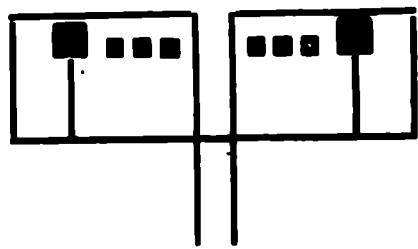
Sklizně obilí. O výsledcích světové sklizně vydány byly prozatím jen odhady soukromé. Dle amerického odhadu činí letošní sklizeň pšenice v Evropě 224 mil. kvartérů (kvartér = 1134 kg) oproti 217 78 mil. v r. 1908. Světová sklizeň činí letos 421.1 mil. oproti 397 8 mil. r. 1908. Rakousko-uhersko bude nuceno pšenici dovážet, poněvadž sklizeň v Uhrách jest o 8 mil. q menší než loni. Avšak i Německo bude nuceno k větším dovozům než jindy a také sklizeň Francie letos daleko nestačí křítí domácí spotřebu.

Zralé ovoce je netoliko výbornou potravinou, obsahuje dosti cukru a něco bílkoviny, ale hlavně tím prospívá nesmírně, že v něm obsažené soli rozpouštějí kyseliny močové a jiné usazeniny z těla odvádějí, podporují chuť a zažívání, haší žízeň. Nejvíce však působí svým fermentem, kterýž bílkoviny mění v živiny rozpustné. Dobře tudíž činí, kdo pravidelně požívá ovoce, nikoli však mezi jednotlivými dobami nasycení, nýbrž po jídle. Nemírací požívání ovoce v době nevhodné prospěšno není. Také po požití těžce zažívaných pokrmů kyselých, velmi tučných se neosvědčuje. Ovoce a pivo se nesnese, zato chléb s mlékem a pak ovoce se k sobě hodí. Požíváme ovoce pravidelně po jídle, a mnohé choroby se nás netknou, tělo nese slabě, žaludek se nezkaží, život vesedejší nezkrátí.

Vlhké obilí, zejména pšenice velice trpí na jakosti, proto třeba pečlivě o to se postarati, aby co nejdříve náležitě vyschlo. Docíliti se toho dá způsobem následujícím. Na řezance potěžeme jakoukoliv slámu zcela vyschlou na jemnou řezanku, již na fukaru přezneme. Na to zrní vlhké důkladně smíchá se s řezankou stejným dílem: na hektolitr zrní hektolitr řezanky. Hromada se každý den přehodí lopatou a za 8 dní fukarem přezene, čímž se řezanka od zrní oddělí. Je-li zrní ještě vlhké, opakuje se s čerstvou řezankou práce naznačená. Řezanky se upotřebí při nakládání řepy, řísků a pod.

Vymočené seno obsahuje málo drasla, vápna a kyseliny fosforečné. Krávy proto hubení, často zmetají a trpí lamavkou, krmí-li se takovou píclí. Nebezpečí však pomine, přidáváme-li k takovému senu něco nevymočeného popela dřevěného. Stačí, smícháme-li lžici popela s 1 kg dobytčí soli a tím seno na krmení uchystané posypáváme.

Pamatujme na stolistky! V našich zahradách jindy všude pěstované stolistky takměř vyhynuly. Málokde krásnou a vděčnou růží stolistou ještě spatříme, a to snad jenom v zákoutí zahrádek venkovanů, zcela zanedbanou, plevelem všelikým polozadušenou. A přece stolistka naše je růže krásná, vonná, tvrdá, přezimuje bez pokrytí, velice vděčná, když poněkud jen se ošetřuje. Stačí skypření a pohnování půdy. Po odkvětu odřežeme šípky s 2—3 očkami. Zbylé horní oko vyžene silný prut, na němž příštího roku budou květy. Staré výhonky a zaschlé větvičky rovněž v létě se vyřezují. Z jara stolistky se neotevřou. Rozmnožují se kořenovými výhonky bočními, jichž zdravý trs každý rok několik vyžene. V polohách méně teplých nad stolistku není růže vděčnější.

STAVITEL
JAROSLAV PAŽOUT
HRADEC KRÁLOVÉ,

:: STAVÍ ::

- LEVNĚ,
- SOLIDNĚ,
- MODERNĚ.

OD 1. SRPNA V ČELAKOVSKÉHO TĚ.
BLÍŽE NOVÉHO MOSTU.

Školský obzor.

Důležitě rozhodnutí zemské školní rady. Dle rozhodnutí zemské školní rady pro království České jsou procebné právo o křes-

vých dnech výkonu náboženskými a proto jsou dny, na které právo tyto připadají, dny feri-

Jednoroční učební kurs při měšťanské škole chlapecké v Dobrušce. Zápis žáků a žákyň koná se ve dnech 13., 14. a 15. měsíce září 1909 od 9. do 12. hod. dopoledne v ředitelně chlapecké školy měšťanské. Do kursu přijímají se chlapci a dívky, kteří s prospěchem vychodili třetí třídu školy měšťanské, nebo prokáží zkouškou, že osvojili si vědomosti této školy se rovnající. Na kursu vyučuje se povinně jazyku německému, francouzskému a těsnopisu. Školné obnáší 40 K ročně, může však k žádosti nemajetných rodičů zcela neb částečně sleveno býti. Pro cizí posluchače jsou v městě vhodné byty. Veškeré dotazy zodpoví ochotně jak ústně tak písemně ředitelství chlapecké školy měšťanské v Dobrušce.

Zápis žáků do I. třídy c. k. reálky v Hradci Králové konati se bude po prázdninách dne 16. a 17. září vždy od 8-9 1/2 hod. dopol. v ředitelně ústavu. — Ze škol měšťanských přihláš se žáci k předběžnému zápisu dne 13. září mezi 8—10. hod. ranní. Přijímací zkoušky odbyvají se ihned po zápisu. Bližší zprávy na návštěvě v budově ústavu. — Žáci náboženství israelského konají zkoušky přijímací, jakož i zkoušky opravné a dodatečné, pokud jsou spojeny s úkoly písemnými, dne 15. září po 9. hod. ranní. — Do II—VII. třídy bude se diti zápis nových žáků s jiných veřejných škol středních dne 17. září od 9 1/2—12 hod. dopol.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na záadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání během jediného roku vyplatil v 6 případech úmrtí celkem 6300 K, získav 700 členů. Jak děkované dopisy svědčí, přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 50 let. Přispěvek správně každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 50 let 6 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolulčena 2 K, jež se vyplátí bez průtahů buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil.

Spolek stíhá jmění pro úlevu svých členů v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí poskytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by upozorňovati na výhody, spolkem našim poskytované katolickému lidu, jehož životní poměry byly by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživil své nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rojl,
předseda.

Václ. Jemšovský,
jednatel.

SOCHY, RELIEFY,

OBRÁZY (NA PLÁTNĚ, DŘEVĚ,
PLECHU)

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
DLE PŘEDPISŮ CÍRKEVNÍCH, VE SLOHU
SPRÁVNĚ, SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ,
ŘEZAŘSKÝ A MALÍŘSKÝ

veselce V SYCHROVĚ veselce

(ZÁVOD TRVÁ OD R. 1853.)

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádí ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veleddústoja. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporů a keyového náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Karel Hilse,

kameno-sochařský závod

u královéhradeckých hřbitovů

na Pouchově.

Odporně se k uměleckému provedení všech
dle modelů, skiz a neb fotografií.

**Pomníky a hrobky, polní
kříže, sochy do obcí,**

vše v umělem provedení.

Pracuje ze světoznámého pískovce ho-
tického, syenitu, žuly, labradoru a všech
druhů mramorů.

Opravy rychle a levně.

Sebe menší zakázky se věnuje největší
pečlivostí v provedení.

Litanii

k nejsv. Srdci Páně

s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100
kusů 3 K) ve **snížené ceně** 100
kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci
Páně 100 kusů
za 80 h (místo za K 1.20)

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleddústojeému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistikov-
nějšího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veleddústojeému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako
Biskupskou Milostí revidov-
vány.

Mémi nádoby jsou v ohni
slatin za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen poštou.

Vzorky, rozpětky, nákreby i
hotové nádoby na ukázk franko
se zašlou.

Chcete-li kostelní nádobu, můžete si ji
sta doporučením a čistých uznání po ruce.

Prostím veleddústojeému duchovenstvu o laskavou přímě
a dávána nádobu domácímu.

Společným doporučením rychle a levně provedení
odznáčí spolkových nádob.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SNÍHNENÍ

tak bílý jako prádlo, jemný
přidaný do vuvárky
SAPONIT
světí fialkovou od firmy
JOSEF JELÍNEK, MYDLÁŘ
V HRADCI KRÁLOVÉ
Píšte si o ceny.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Jan umělecky pracované

SOCHY oltáře a křesťaliny
i ostatní
zařízení chrámové

— levně provádí —

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 82)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Ledničky

patentní, s nedostlženou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanicí za K 50—
dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

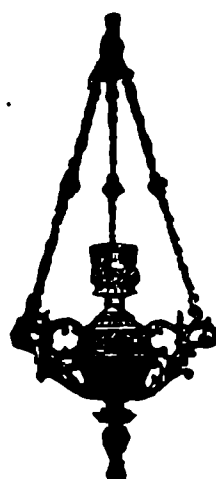
prádla, praporek, příkrovů, koberců a
keřového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

**Vele důstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibále, nádobky, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Netatkové
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní** ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro za dražokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pekař a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čís. 19. n.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

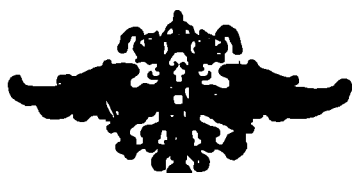
== za 4 1/4% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejpříznivějších dodává

cia. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatební.

Modní a galantní

závod pro dámy a pány

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové.

Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.

Přípravy pro švadleny a krejčí.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

— jako výtečné —

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásluhy na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před sochy svatých a p.

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2—3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 zl. 3, 4—5 zl.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj vele důstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty shotovují úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Závod
pozlácovačský a vý-
roba rámců. Nejvkusnější
zarámování obrazů a fotografií.

**Obrazy,
zrcadla,**

rámcové a nejruznější umělecké výrobky ve velkém
výběru a levných cenách doporučuje závod
umělecký a papírnický

J. Kieslicha
v Hradci Králové.

Největší výběr dopisnic a veškerého
zboží papírnického.

Užitečné s příjemným
spojíte, uděláte si za léto jednou výlet do
Týniště n. Orli.
kde v továrně firmy

AD. NOVOTNÝ
& SPOL.

najdete pečlivě uspořádanou
**výstavu nábytku a
koberců**

pro náročné použití každého, kdo chce si doplnit
nebo zařídit

**vkusný a příjemný
byt odpovídající všem mo-
derním požadavkům.**

Ze tím nestratíte márně času ani peněz, po-
tvrdí Vám výtahy z dopisů našich zákazníků nás
navštívících:

"..... v bohatém skladu Vašem jsem viděl
mnoho praktického"
"..... návštěva u Vás mne poučila i poba-
vila, přijímáte"
"..... člověk by k Vám měl jeti aspoň jednou
za rok, aby viděl ty pokroky"
"..... moje návštěva u Vás mne přinesla
mnohonásobný užitek
při nákupu vybavy mé"

Ilustr. ceníky s poučením, jak zařídit byt
účelně, návrhy, rozpočty zdarma.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřišská ul. 1.,
doporučuje:

železné skládací po-
stely od . . . K 7-80
železné skládací po-
stely s dř. matrací
od . . . K 27-
železné mycí stolky
od . . . K 5-
železné noční stolky
od . . . K 10-
železné stojany na
lůžky od . . . K 11-
výškové postelky
od . . . K 38-
skládací polk. sedátka
od . . . K 1-
zahrad. skládací ležádky
od . . . K 5-
zahradní pavilány evi-
novací stánky K 36-
úplně zařízené nemocnice a dětské léčebny
se souv. zvláštními nádobami.

Zahradní nábytek.

Vína

pravá, přírodní, nefalšovaná, koupíte
jedině u první české firmy
Lad. Hrádek, Pazin, Přímoří.
„OPOLLO“, pravé dalmatské lahodné
60 h, silné 60 bal., dalmatské krevní 70 bal. litr
franko dobírkou na každou stauici.

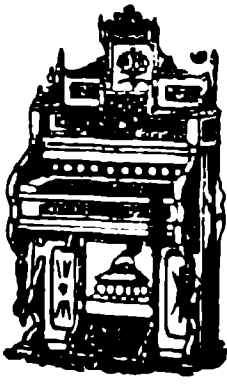
Ceníky na požádání zdarma

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. s. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Ceníky zdarma a
franko.
Nejnižší městní
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Nejmodernější a nejvkusnější
dětské vozíky
u velkovýrobní firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové
Žádejte ceníky.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, šifřinky, látky na roby,
soupravy, salonní garnitury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář
Ing. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraněční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soulkách od
25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína
za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.

ALOIS ČÍZEK,
velkoobchod vínem
" V HUMPOLCI, "

dodavatel pro klášter král. kanonie Prámonstrátní
v Želivě a pro četné důstojné farní úřady
v Čechách.

Založeno r. 1860. Stálá cena za výstavu v Hradci

Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka
v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a dolo-
puje svůj bohatý zásobný sklad

hotových pomníků leštěných

umělecké ozdoby náhrobků z nezní-
čitelné kameniny, český výrobek.

Mramorové zařízení
pro: uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře,
česky na nábytek,
Bažte dále předložit domácímu závodu!

OBNOVA

Číslo 36.

Předplatní na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 10. září 1909.

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

V. sjezd katolíků českoslovan- ských v Hradci Králové.

II.

Nemožno ani zdaleka v týdeníku podati plastický obraz složitě, mnohostranně a úspěšně práce dnů sjezdových. Jak rozšířeny a rozčleněny schůze slavnostní i odborné proti sjezdu roku 1902! Přece však poukážeme dodatkem aspoň na některé důležité momenty dnů dalších. Radost jsme měli, že věnoval sjezd vážnou pozornost *stavu živnostenskému*, který jest od rudých demagogů tolik ohrožen. V Klicperově divadle dne 29. t. m. promluvili důkladně pp.: Hovádek, Fait a Typl. Noutným úkolem příštího sjezdu ovšem bude též promluvit o našem obchodnictvu, které jako významný činitel v národě velice těžce zápasí s konkurencí cizáckou. Velice významná byla též den *schůze naší mládeže* v Borromaeu. Soutavná organizace započala teprv nedávno a jak obrovský počet našeho dorostu naslouchal řečnickům pp. Spačkoví, dra Pekařovi a jiným! Teď již mohou vzrůst organizaci katolického dorostu nezastaví nikdo, třebaže mládež začali zpracovávati s největším úsilím již dávno národní sociálové a soc. demokraté.

V Klicperově divadle večer promluvil dp. Hálek o *lidumilném a kulturním působení církve*. Uvedl zásluhy „nádražní misie“ pro ochranu dívek, které se řídí heslem Pia X.: „Ochrana dívek jest vznešené a posvátné dílo.“ Spolek sv. Rafaela k ochraně katolických vystěhovalců vykonal již dílo obrovské. Reholnice ošetřily jedině ve Vídni ročně 30.000 nemocných. Milosrdní bratři české provincie za 1 rok ošetřili 18.306 katolíků, 487 evangelíků a 621 židů. Spolek sv. Vincence vydá ročně pro chudinu 12 milionů korun. Jak kolosální práce vykonána pro osvobození otroků, ve prospěch malomocných! — Kde vztýčen kříž, tam přišla první kniha. Palacký praví, že křesťanství otevřelo Slovanům bránu k osvětě. Nejslavnější hvězdárny světa jsou dílem církve. Hellvald píše: „Skoro všechny industriální vynálezy až do 11. století vyšly z klášterů.“ 31 univerzit (z 44) bylo zřízeno z papežských nadací. V „temném“ středověku mělo křesťanstvo 40.000 škol; jen v pražské arcidiecési jich bylo 640. V klášterech uschovány nejennější literární a umělecké památky před barbarů. Kněží Rakouska složili kapitál 12.582.22 K na stipendia pro chudé studenty. Comte ve své „Sociologii“ (str. 232) dí: „Katolické duchovenstvo snažilo se vždy vésti do lidu všechny vědomosti, kterých samo nabylo.“ Řečník předvedl v dobře uspořádané řadě celou spoustu markantních dokladů o dalekosáhlé lidumilné a kulturní činnosti naší církve.

V Adalbertinu promluvil slovinec poslanec dr. Krek o *otázce dělnické*. Liberalismus dělnictvo ztotožnil, ukradl mu víru, učinil jeho stav beznadějným, naplnil je nenávistí proti všem. Teď teprve liberalismus líká se k dělnictvu, ale jeho podstata zůstává tatáž. Encyklika Lva XIII. nesla do kruhů dělnických zdravou nápravu; hájí právo dělníka na organizaci a volnou koalici. Otázka dělnická jest otázkou lásky a spravedlnosti. Soukromý majetek uznáváme, ale hlásáme zároveň komunismus lásky. Stát má zachovati dělnickému lidu plod jeho práce. Papež praví: „Největší význam ve státě má dělnický lid, protože tvoří bohatství státu a má tedy i nároky na jeho ochranu.“ Ze všech stavů a zvláště z rolnictva se musí vymýtití rozkladný dech liberalismu. Dobudeme-li práva lidu, pak následovatí bude i samostatnost a pevnost vůle, v níž se stane člověk nejlépe pánem nad sebou samým. — Pak pojednal dr. Fr. Reyl o *křesťanské charitě*. Věcná, znamenitě doložená přednáška jeho přinesla velké poučení.

Dne 30. srpna ráno dvorana Klicperova divadla věnovala rolnictvu; tam promluvili všestranně o *potřebách zemědělského lidu* pp. Krejčí, Šafránek, Ječný a Kaňourek. Jestliže již sjezd předchozí měl pilný zřetel k stavu rolnického, věnována letos zemědělství pozornost

jestě větší. Při valné hromadě „Hospodářského sdružení“ v Adalbertinu projednávány pilně praktické návrhy. V Borromaeu na schůzi naší *intelligence* promluvil o otázce středoškolské JUC. Hronek, o vysokoškolské otázce JUC. Petrželka, o součinnosti duchovenstva s *intelligence* dr. Fr. Reyl. Velice čilá debata ujasnila velmi mnoho. Dnes, kdy tak velká část *intelligence* oddává se pokrokařskému kšeftu anebo krčíc se za peci nechává činně do boje zasahovati chudé křesťanské dělníky, tím větší čest musíme vzdáti *intelligence*ům, kteří rázně plní proti dravému proudu náboženského nihilismu. Díky zvláště našim akademikům, kteří jsou vystaveni pro své neohrožené přesvědčení nejdrzejším posklibkům a šikanování!

Večer v Klicperově divadle promluvil J. E. katol. arménský arcibiskup ze Lvova dr. Theodorowicz. Právě po polsku, že katolicismus jest velikou páskou, pojící v Rakousku Slovanů severní s jižními, východní se západními. Idea katolická pak sdružuje zvláště Čechy a Poláky, majíc význam idey stát udržující. Potřebujeme v této říši katolicismu na posílení základů rovnoprávnosti všech národů — zvláště slovan-
ských. Kristus v nás musí žítí cele a my cele v Něm. Osvědčujeme víru v něho netoliko veřejnými projevy, ale i celým svým životem. Chtíme všichni, že jest nutno, aby Kristus pronikl celý veřejný život, by přestala dnešní rozháranost. Musíme býti organizovanými hlásateli veliké organizace Kristova učení — církve. Upevňujeme své katolické organizace, šíříme myšlenku křesťanské lásky a spravedlnosti: tak vypudíme z veřejného života nevěru a zášť, zdroj dnešní sociální rozháranosti. Pracujeme promyšleně, cítěvdomě a pak duch Kristův musí naplniti svět štěstím a spokojeností. Slova vzácného hosta, výrazně pronášená, vzbudila hluboký dojem.

Pozdrav přednesl zaoceánský host, dp. C. A. Bleha, farář české osady sv. Jana v Saint Louis, ředitel „Hlasu“ a „Čes. zeny.“ Přesvědčivě dokázal, jak upřímní katolíci Čechové američtí, jichž jest ve Spojených státech na 250.000, horlivě pracují na poli náboženském, národním, uměleckém a charitativním. Mají 80 denních kat. škol, které navštěvuje 14.000 dětí. 200.000 dol. věnuje se každoročně na udržení těchto škol. Kněží čeští tam mají dvě vyšší školy a vydrží 2 sirotčince. Katolíci český netrpí v Americe útlaku od usedlých Američanů, ale od pokrokařských krajanů. — Posl. Šabata promluvil o *otázce rolnické*. Ta jest starou otázkou českého lidu jakožto národa rolnického. Když po zrušení roboty zaslavila svoboda, nevyužil jí rolník — nýbrž různí dobrodruhové a vydáváci rolnického lidu. Lid již zřejmě poznává, jakých hříchů se napáchal na rolnictvu liberalismus; uvědomujeme se, sdružujeme se v organizaci katolické, neboť katolický sedlák nemůže státi v organizaci liberální, která v otázkách náboženských není o nic lepší než jiné strany pokrokařské. Nutno zrušiti termínový bursovní obchod s obilím, třeba usilovati o svépomocnou akci zemědělskou, potřebí zlepšiti postavení zemědělského dělníka. S veškerou silou se budeme domáhati zavedení všeobecného lidového pojištění starobního a invalidního. (Dokonč.)

Francouzská mračna.

Věra jest křiklavou nesvědčitostí vy-
chvalovati do nebe moderní, zvláště protika-
tolické zásady a nepovéděti lidu otevřeně, jak se tytéž moderní snahy v praxi osvědčily v „nejpokročilejší“ republice — ve Francii, kde prý vládne lid. Kapitalistické žoky tam tvoří tak železnou, neúprosnou moc, že se o jejich hrady rozrážejí reformní hesla jako pára od tvrdé skály.

Jakmile se dostane při francouzské vládě k veslu ten, kdo hlásal se vším zápallem ideály obrodné, ocitne se v bludném kruhu, tápe a klopýtá, jako když se ocitne alepec na provaze. Maosí z těch, které dávěra lidu povznesla k ve-

líké moci, vysmáli se svým voličům, zradili hanebné hesla, která hlásali jen k vůli tomu, aby po zádech lidu se vyšplhali na vrchol osobní moci; stali se zřejmými zrádci. Jiní pak, kteří prorokovali reformy nejrychlejší, bezradné se potácejí při pozorování, jak tvrdý kapitalismus dovede si ně vládnouti i — proti vládě oficiální. Lišák a intrikán Clémenceau byl konečně po úporném zápase poražen samými bývalými přáteli, jichž naděje naprosto zradil. Vyznamenal se výhradně činností ničivou, za podpory všech radikálních živlů provedl s velkým potleskem odluku církve od státu — čili vlastně církev nespravedlivě ožebračil a dal jí na ruce těžká pouta. To se mu ještě dařilo. Když však stále netrpělivěji na něho doleháno, aby pozitivní, promyšlenou a vytrvalou akci vytvořil v republice kus sociálního ráje, milý Clémenceau prozradil velikou neschopnost. A tak sláva tohoto od Israelitů velebeného muže změnila se rychle v opovržení. Aby se v moci udržel, dovedl měniti barvu jako chameleon, uměl se vši přikrostiti vystupovati proti lidem provádějícím ta hesla, která byl dříve sám hlásal, nešťitil se bezcharakterních úskoků. Rozbouřeně vinaře a poštovní zřízence umlčel násilně. Odstraňoval z armády zdatné důstojníky, kteří se mu zdáli překážkou jeho sobeckých plánů. Zvláště důstojníci katolického smýšlení každou chvíli ucítili v tyle zákeřnou ruku stvůr Clémenceauových. Zato však ministrem námořnictví se stal semita Thomson. Ač byl chytrák dříve velikým odpůrcem Dreyfussa, dovedl rychle obrátiti, když zpozoroval, že by jeho kariéře mocný Israel srazil vaz; a tak najednou dreyfussard Picquart stal se ministrem války. Aby si zajistil souhlas poslanců, dopomohl jim k ročnímu platu 15.000 K.

Clém. odpíral milost odsouzeným antimilitaristům, ale jeho nástupce Briand jako na vzdory je omilostnil. Ale minist. předseda Briand málo si tím pomohl. Právě za jeho vlády pařížská porota odsoudila k jednorocnímu vězení redaktora dělnického „Voix du Peuple“ pro uveřejnění antimilitaristického článku. Týž článek však již dříve vytištěn v jiném listě, jehož redaktora sám Briand jako advokát „vysekal.“ A nyní jako naschvál odsoudí mu Francouzové jiného muže pro tentýž radikalismus. A jak dělníci tak antimilitaristé vyhlásili Briandovi rozhodný boj, jakkoliv se chtěl nyní min. předseda vlichotiti v trvalou přízeň randalistů olupování církve.

Briand vystudoval šikovně za pomoci církevního stipendia. Jako advokát dopustil se hrubého mravního poklesku; byl za to uvřazen do žaláře a provozování advokátské praxe mu zapovězeno. Dobrodruh však nalezl brzy dobrý pramen výživy. Vrhł se v náručí té strany, z které kynulo pro demagogy nejvíce prospěchu; začal sloužiti sociální demokracii a švalb dělnictvo slovy plamennými do stávek. Israelité brzy dobře prohlédli, jak takový sobec může velmi úspěšně sloužiti jejich zájmům. Briand stal se r. 1906 ministrem vyučování, r. 1908 k tomu ještě ministrem spravedlnosti. Teď postoupil ještě výše. Ale jeho křeslo jest již nyní valně ořeseno. Z bývalého soc. demokrata najednou — elegantní buržoa! Dělnictvo znovu s trpkostí se přesvědčuje, jak jeho ohniví vůdcové najednou chladnou a měkčí povahu, jakmile se dostanou k tučnému zoba vládnímu.

Nadto Clémenceau má veliký hněv proti svému vítěznému kolegovi. Odložil najednou svoji cestu do Egypta, aby se mohl účastniti podzimního zasedání a činiti nesnáze Briandovi. Mazaný státník poznává, že při nynější krizi jest pro jeho rehabilitaci doba velice příhodná. Vnitřní spory budou se opakovati ve Francii nyní silou sdvojenou.

Nemá teď Briand na růžích ustláno. Francouzští vinaři bouří se znovu. Vláda sice dříve jim učinila některé ústupky. Leč — finanční ministr najednou vinaře šikovným způsobem znovu přitiskl ke zdi; nařídil jim, aby si vinné etikety opatřili za poplatek od státu. Tato velmi obratně vynalezená daň má připravit vinaře

ročně asi o 25 millionů franků. Na mezinárodním odborovém sjezdu socialistickém pařížském (30. a 31. srpna) tleskáno heslu: „Válce válku!“ Jonhauz prohlásil, že francouzské dělnictvo odpoví na mobilizaci generální stávkou. Antimilitarismus ve Francii vzrůstá stále a kdo za nynějších spleťtých okolností má jen trochu zrak otevřený, hned poznati musí, zda takové hnutí bude republiky zdravo v době, kdy jiné státy odzbrojiti nechtějí. Nemůže-li vláda nijak důvěřovati ani spolehlivosti námořnictva, co si počne v případě krajního nebezpečnosti? Na druhé straně požadují od vlády nepokojné živly tolik, že by jim sebe ochotnější ministři sotva mohli splniti desetinu přemrštěných požadavků. Ministři nyní klidí jen to, co zaseli. Jsou to přece většinou mužové, kteří sami dříve plnili své posluchače nesplnitelnými nadějemi. Jak si francouzský lid ti demagogové vyhováli, tak se k nim nyní chová. Tam, kde by měla vláda proti zločádkům nejrázněji zakročovati, prozrazuje ubohou malomoc. Zato však se vši kuráží postupuje proti bezbranným, kteří republiky ani škoditi nemohou.

Tak na př. arcibiskup augsburský (šéský) a více kněží jiných bylo odsouzeno k pokutě 500 franků, jelikož sloužili v kostelech mše svaté, aniž o tom učinili úřadům „patřičné“ oznámení. Arcibiskup však nepokládal tak velikou pokutu za spravedlivou. Když nezaplatil, vyslídili bdělí sluhové Briandovi, kdy dle mimo město. V tom okamžiku vynesli z jeho obydlí nábytek a jiné cenné věci, které prodají dne 11. září ve veřejné dražbě. Podobně patroni „svobody“ zakročili proti kněžím jiným. Vyhlíží to, jako když voják po bitvě osvědčuje svou hrdinnost tím, že do bezduchých těl vojska nepřátelského práská karabáčem. Snadno slabého pronásledovati. Uvidíme, jakou podobu budou jeviti mračna francouzská v podzimním zasedání. Tolik jest jisto, že se nevyjasní. A na takové mlhy „nejosvělenější“ země by právě měli poukazovati lidé ti, kteří do omrzení opakují, jak jim jest skutečný pokrok drahý. Místo toho však čeští demagogové vládějí prostomyslný lid do téhož bahna, v jakém tone národ francouzský.

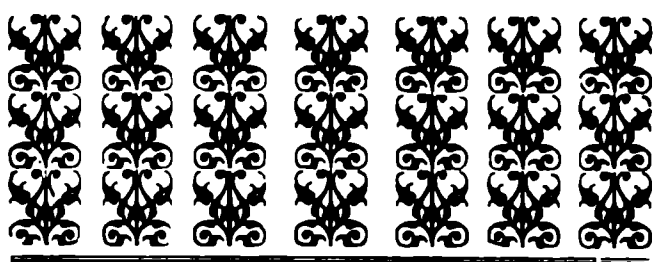
Volné listy.

Stále tatáž písnička na tomže kolovrátku. Zoufalé pokusy o docílení rovnováhy proti katolickému sjezdu v Hradci Králové přiměl pokrokáře, aby pozvali na svůj tábor také syna Heliova. Ten poslal dru Klumparovi psaníčko, v němž předem doufá, že ho téma párma řádkama při dobrém zdraví vynatrefí. Však co se týká protiklerikálního tábora, nemožno mu přijeti, protože nemá právě kdy. Kdybychom nevěděli, že dr. Klumpar věci, jejíž pokrokový povlak jest podřít židovským kožichem, tělem i duší jest oddán, souditi bychom, že obsah onoho psaníčka uveřejnil ze zlomyslnosti proti synu Heliovu. Takto však přijati jest za pravdu, že vůdce hradeckých pokrokářů má stále neomezenou důvěru v člověka, jenž povahově a intelektuálně v poslední době byl odkryt a na prášek rozemlet.

Obsah dopisu jest čistě macharský: násilí, pomlavy, do nekonečna opakované fráze a ubíjení práva a spravedlnosti. Vane z něho duch bývalého lajtnanta, říznost policajta, zdivočilost Anakreonta šibenicek a násilnost dvorního pěvce Neronova. Nu ano, takhle vypadá moderní pokrokový spisovatel, jenž veliké věci dovede redukovati až hrůza na jednoduché formule. Bylo potřebí dlouhého vývoje, mnoho přemýšlení, stálo to mnoho zápasů, nežli občané ve státech dosáhli práva shromažďovacího — a tu přijde syn Heliův, jenž, v nekonečné zmužilosti přeškrťává všechna století právního vývoje, dru Klumparovi o shromážděných katolicích vzkazuje: sebrat a zavít! Jaká to jednoduchost a rázná odhodlanost. Škoda, že syn Heliův nezáří svým světlem v Maďarsku; tam by z něho byl důkladný beřar, kterého by jistě udělali ministrem spravedlnosti proti Slovákům.

Opakujeme, syn Heliův vsutku jest myslitelem rázné jednoduchosti. Tak na příklad křesťanský národ? Vykopnu jej a stavím na jeho místo život antický. To čubníte, co? A naši neupřímní vlastenci a čeští politikové? Proč se namáhat, aby výchovou byli polepšeni? Několik set šibenicek pro ně, a věc bude vyřízena. A co ten neb onen proti mně napsal? Utněte mu ruku! — A všude jinde právě tak. Syn Heliův vůbec jest obratný ve všech uměních žebráků a tuláků, umí hřebíkem otevírat zámky a řezati dřevo špatnou kudlou.

A což mravní jeho poměr k člověku? Slyšte, jak si jej upravil: *Zvířeti ublížit nemohu, ale člověka zabít bylo by mi hračkou.* Ravaschol jistě by dnes řekl: „Kdybych nebyl Ravascholem, chtěl bych býti Macharem.“ Věru, pro syna Heliova nic není tak pitomé, jako mluvíti moudře a po lidsku. Člověka zabít bylo by mi hračkou, ale zvířeti ublížit nemohu.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

Založen r. 1868.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6,000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů
koncem července K 23,097.699-13.

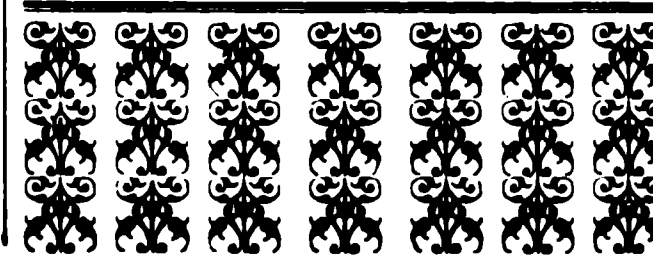
VKLADY
4 až 4½%
dle výpovědi.

**Eskont
směnek a faktur.**

**Směnárna.
Skladiště.**

**Vadia a kauce.
Stavební úvěry.**

Filiálka v Semilech.

A my pořád, co že Machar v posledních svých literárních projevech lese po čtyrech! Zvířata v bájce, slyšice syna Heliova, také by se již nesměla, že člověk chodí zpřímá. Ostatně již Caligula jmenoval konsulem svého koně a Karel II. pasoval na rytíře svěčkovou pečeni. Jest tedy syn Heliův v dobré společnosti a dokazuje tím svůj demokratism, že jsa synem boha slunce, sestoupil kolegiálně mezi krále.

Lidé římské českému cítění cizí a nebezpeční, tak nějak to pověděl Machar ve svém dopise. V dobách probuzenských národ český byl zbožnější a podle logiky pokrokové tedy římsější, nežli dnes, a přece kněží katoličtí to byli, kteří české cítění zachraňovali. Všechen náš katolický zápas, boje o zachránu národnosti a práv děly se a dějí proti Němcům a německým centralistickým vládám. Všichni politici z minula, jako Palacký a Rieger, a všichni politické přítomné doby mluví výhradně o nebezpečnosti německém a nikoli římském. Řím, jak známo, jest v Itálii a nikdy jsme neslyšeli, že by se mluvilo o nebezpečnosti italském.

Jest patrné tedy, že v táboře pokrokové není správného úsudku o pravém nebezpečnosti pro český národ a že tam vědoví nazírání cizí, které zaměnilo pravé pojmy. Jest to nazírání židovské, které fikuluje, podhazující protikatolické karty, protože jich potřebuje pro svůj hospodářský a kapitalistický absolutism. V Madridu vypije se nejvíce čokolády, v Cañibradě nejvíce kávy, v Paříži nejvíce absintu a ve straně pokrokové, jak již vracbi na střechách cvrlikají, pojídá se nejvíce česneku. A takovým česnekovým rekem stá se i Machar, jehož tvrzení o římském nebezpečnosti hlupákům znamená mnoho, chytrým však nic.

Soudné obecnostvo a všechny pravé vzdělance upozorňujeme na jednu okolnost. Na katolickém sjezdu projednávány byly důležité otázky sociální, hospodářské a kulturní, a učiněna o nich usnesení veřejná. Také řeči neschovali jsme do tajných kabinetů. Nuže, proč pokrokařští inteligenti se svým synem Heliovým nepustí se věcnou kritikou do předmětů projednáváných a do návrhů, které byly učiněny a proč obmezují se jen na fanatické a nesnášenlivé protesty proti samému sjezdu? Zda neposkytují tímto jednostranným jednáním dosti látky k tomu, aby byli odůvodněně podezíráni, že nejsou schopni věcné rozpravy o věcech, o nichž katolíci určitě se vyjádřili? Tak na příklad katolíci za akutní otázku prohlásují, aby na podkladě náboženském ve škole budována byla mravnost a aby pilně bylo hleděno k tomu, jak pronikavý jest účinek křesťanského náboženství na život pohlavní a jak slabé jsou všechny čistě lidské požadavky, chtějí-li se samy postaviti naproti pohlavním silám přírodním, které bez příslušných pout pravé spousty páchají ve školní mládeži, se kterou moderní pouze rozumová výchova dnes jest již v koncích. Katolíci ukazují na potřebu účinného cvičení vůle a celkovou výchovu, která má směřovati k vytvoření pevné povahy, která, potlačující nezřízené žádosti, spěje k vrcholu dokonalé svobody. Katolíci veřejně a bez obavy vyznávají, že nesprávný jest názor, který toliko požaduje, aby dívky důkladně o pohlavním životě byly poučovány, čímž prý zabráněno bude všem pohlavním neřestem, které dnes mezi školní mládeží šíří se jako mor. Katolíci moderní methodou na podkladě psychologie a nezvratných zkušeností dokazují, že nové platnosti nabývá mravní svoboda, kterou osvojovali si světci katolické církve.

V těchto a podobných otázkách měl by tedy syn Heliův projevit svoji kvalifikaci a nespojovati se pouze povrchním a frásovním dopisem. I on vyhýbá se věcnému projednávání a celou otázku řeší pohodlně tím, že jinde již prohlásil radikálním způsobem boj mravnosti a křesťanské výchově. I on mluví o volnosti, ale nedovede si nikdy představití skutečné životní bytosti, pro něž má býti určena; i on nalezí mezi opravce, jimž neschází negativních velikých slov, ale duševně znalost skutečného člověka. To jest ta nemohoucnost, která jest příznačná směru masarykovsko-pokrokové, nemohoucnost abstraktních a neživotních teoretiků, kteří sice dovedou odsuzovati liberální prý jalovost mladočeskou, ale sami nemohou ani o krok dále v otázkách a úkolech, které určitým způsobem katolíci precizují a vyslovují o nich své programy.

Zdůrazňujeme, že mnohé věci na katolickém sjezdu; projednávány jsou společně všem rozumným a myslícím lidem v Čechách, byť ani nepřiznávali se k našemu praporu, a že pouze zevnější protest syna Heliova a opise pokrokové odhalují všem pozorovatelům intelektuální slabost lidí, chytajících se bezduchých hesel, jejichž prázdnota kde komu jest patrna a jejichž otřesná móda tožná jest s hloupostí.

Nuže, vysvítá syna Heliova, aby se do těchto namítaných otázek zakoušel a dokázal,

co umí a aby neprojevoval stále, co neumí. Udělní to? Sotva. Jest přilíš známo, že jest lehkým kavalistou, jemuž postačuje proti křesťanskému náporu několik pustých posměšků a jemuž dle všeho ani se ve snách nesdílá, že ku pochopení velikých a tak těsně s náboženstvím spojených otázek doby jest potřebí hluboké a pragmatické práce duševní a že nemožno vystačiti tady pohybem voltérství a zároveň ministrováním židovi.

* * *

Krejarový denník. Ze všech návrhů na katolickém sjezdu učiněných obzvlášť důležitý a pozoruhodný jest ten, v němž jasné ohlášeno krejarový denník. Redaktor Světlík, rozvinuv důkladný rozhled po přítomném stavu katolického tisku, jako vrcholný bod své přednášky oznámil, že na Moravě vážné přípravy již se konají a že spojenectví Čech při podniku jest vítáno. Mohu říci, že po slovech redaktora Světlíka v duši se mi radostně rozjasnilo. Kdo pilně sleduje rozvoj katolického hnutí, kdo rozpoznává jeho podmínky a uvědomuje si nutnost hlubší lidové výchovy katolické, ten často v myšlenkách katolickým denníkem se zaměstnával jako nutnou potřebou. V naší katolické veřejnosti věc denníku již častěji byla přetřásána a ve spojení s ní byla svedena nejedna šarvátka, která byla vlastně znamením, jak všeobecně se po denníku touží. Ovšem pomýšlelo se po výstce na denník asi v rozsahu nynějšího „Čecha“, tedy na list, který by donikal jmenovitě ve střední stavy a v inteligenci, která po většině svoji novinařskou čtena opatřuje si v listech liberálních.

Vývoj katolického hnutí v Čechách nás však poučuje, že jsou ještě tisícové a tisícové jak v městech, tak na venkově, kteří zcela jistě myšlenke katolické mohou býti získáni, jestliže novinová čtena bude pro ně účelně upravena. Nemožno tady zařítí vysoce psaným a poměrně drahým denníkem, který předpokládá čtenáře, v obyčejných politických a sociálních pojmech již vyškolené. Jest nutno, aby se stavělo od základu, na němž postupem času vystavěla by duševní budova zorganizovaného katolického lidu. Základem tím může býti jen denník laicní a o rozsahem svých duší lidové přístupný. Jestliže obzobecné úvahy a všechno nadšení, na katolickém sjezdu vzniklé, horlivě uchopí se podniků a příprav na Moravě konaných, jestliže bude v život uveden podnik tak časově potřebný, pak pro katolické hnutí vykonána práce významu skoro nedostihnutelného. Uvážíme-li, že všechny české denníky politickostranného zabarvení mají jen skrovný výběr čtenářstva, pochopíme, jak rozsáhlé pole laicnému denníku katolickému se otevírá. Proto prosíme, ba zapřísaháme, aby příslušní činitelé naši co nejdříve navázali s Moravou styky za účelem urychlení podniku.

Nevím, zda v poradě katolických redaktorů nějaký výbor nebo komise k tomu cíli byly ustaveny, ale domnívám se, že toho jest potřeba a že se tak může státi dodatečně. Jest třeba jednat, připravovat a neumlévat. My všichni ostatní, kteří v užší jednání závěreční nejeme, budeme zatím křičeti: laicný denník katolický! a neustupně budeme volati: denník, denník! Přidružujeme se, jdeme, učme, rozvíjíme, myslíme nahlas, mluvíme nahlas, radostně chvějeme, rozvíjíme zápal, a návrh denníku čtíme vichřem. Umějme použití myšlenkového hnutí katolického, hlásajícího se k životu a tak radostně se rozvíjejícího; ať vybuchne a všude zaplane! Popatřme do duší toho lidu a spíšťme pravdu. Posud netvárnou rudu, po níž nepřítel s úsměškem šlapou, vhodme do tavící pece, aby se v kypícím varu rozlila a pak utuhla v pevné tvary uvědomělé strany, schopné dalších politických, sociálních a náboženských úkolů! Konečně bylo by s velikým prospěchem, kdyby laicný denník vycházel samostatně pro Čechy.

* * *

Zase reformátor. Na mé pojednání pod tímto titulem v 84. čísle „Obnovy“ vytištěné odpovídá p. dr. Lederer v Přehledu článkem, jehož jednotlivé části byly konfiskovány. Ale nicméně i na podkladě toho, co p. censor propustil, musím znovu tvrditi, že p. dr. Lederer křesťanským ctnostem a vůbec evangelium nerozumí. Nerozumí buď bona fide nebo úmyslně.

Pro snadnější orientování čtenářů v otázce, o kterou běží, opakují, že dr. Lederer sumárně tvrdil: Evangelium nám nepostačuje, neboť jest zapíráním této země, jest negace pozemského života, jest protivou všeho, k čemu spěje člověk budoucí společnosti. V polemice pak s mým článkem dokládá, že sv. František z Assisi byl snad jediný, jenž ctnost pokory plnil ve smyslu svého mistra a že jeho křesťanská láska vyvrcholila v pouhém novém jednom z mnohých řádů. To byla celá pozůstalost sv. Františka. Pokora křesťanská dle dra Lederera jest ctností sebeznížení, zapření svého Já, ctností nejbídnější askese. Nač jest ideál takové ctnosti, když ho nelze dosáhnout

a když vede ku přetváře a k lícůměrnosti? Kromě toho dr. Lederer praví: „V obrazu svém bůh křesťanský a židovský stvořil svého člověka, jenž snažil se svého boha následovat. Jinak člověk antiký. Ten naopak vytvořil boha v obrazu svém. Člověk antiký věřil v božství svého vlastního člověčství, proto ona hrdost jeho povahy a krása jeho života. Jsou, jako Machar, hlasatelé antiký, kteří jen v ní hledají spásu, jsou hlasatelé křesťanství, kteří, jako Tolstoj, vidí spásu jen v návratu k evangeliu.“

Z uvedených míst vysvitá, že dr. Lederer si neuvědomil, jaké důležitosti nabývají křesťanské ctnosti zejména v dnešní rozháranosti a zmateného hodnocení mravního. Mravní krise jest tak veliká, že všechny poměry křičí po autoritativném spontánní a mravním měřítku, kterých nemohou dáti filosofické pokusy a zmatené návrhy, jejichž jediným výsledkem jest rozumová a mravní anarchie a jimiž zlo se nejen neodstraňuje, nýbrž ještě zvětšuje. Jenom křesťanské ctnosti mohou poskytnouti pravě mravní svobodu a odstraniti onu záhubnou volnost, která neví již kudy kam. Důkladná znalost života a *neoddělná svoboda mravní* splněny jsou jen ctnostmi křesťanskými, jimiž člověk spoutává sám sebe, aby mohl svobodně královati. Že v souhrnu křesťanských ctností jako mohutný prostředek ovládati jest také pokora, rozumí se samo. Křesťanské ctnosti jsou ty pevné útvary, které vytvořeny byly, ne aby nás zotročily, nýbrž aby nás udržely svobodny, berouce nám volnost jednatí ve chvílích, kdy jsme neuvobodni. A tu právě jest jasno, že křesťanské ctnosti nepotlačují osobního života, našeho Já, jak zcela chybně míní dr. Lederer, nýbrž právě umínily si ochranu osobnosti, protože mimo jiné vlastnosti podporují u člověka mravní zodpovědnost, kterou filosofická mravouka úplně zničila, učinivši člověka kořistí okamžiku a náhody.

Trzení dra Lederera, že evangelium jest negace pozemského života, vyplývá zase jen z úplného neporozumění křesťanské mravouce. Evangelium neucí opovrhování pozemským životem, neznamená negaci, nýbrž učí, že příroda jest podřazena člověku a proto nemůže býti naší učitelkou. Příroda nesmí nás vésti, nemá sama v sobě zákon svého omezení, ale musí býti ovládnuta duchem, neboť všude tam, kde se duševní vláda vymaňuje, vede k nepřírozenosti a svrácenosti. To jest pravý smysl křesťanské mravouky a evangelia vůbec, a jen nynější moderní povrchnost a pozlátková móda do nekonečna opakuje, že evangelium jest negací života. Evangelium to, co má v člověku poslouchati, rozoznává určitě od toho, co má poroučeti. A jelikož tento rozdíl v moderních snahách mravních úplně jest setřen, anebo aspoň pomíchán, není možno, aby dr. Lederer a ostatní vybudováni mravního člověka budoucnosti, jenž by byl dokonalejší, nežli člověk evangelia.

Úžasné jest mínění dra Lederera, jako by sv. František z Assisi byl jediným výkřikem křesťanské mravouky. Sv. František sice byl vzácným démonem pokory, ale celé dějiny křesťanské dosvědčují, že vedle něho, před ním a po něm plynul mohutný onen proud nového života, který pohanstvím vyslepenému člověku vřel novou krví a dal mu pevnou páteř. Nemůžeme za to, že dr. Lederer na to zapomíná, že i dnes pravda milující myslitelé a vzdělanci podivují se nešťatným uskutečňovatelům křesťanských ctností a bezelstně vysnávají, že křesťanské náboženství učinilo převrat a obnovilo trvalost země, kterou antický život zpusťbil. Proč by také dnes mluvilo a psalo se o kulturním díle církve, kdyby to dle dra Lederera býval byl jen sv. František z Assisi? Proč ještě dnes musí se milovník pravdy diviti, jaké obry svatosti hned již v barbarských a smyslných národech dovedla církev vytvořiti a jakou úctu již v té jich divokosti k nim dovedla vyvolati! Ano, celé, systematické a živé kulturní dílo církve katolické to bylo, dra Lederere, a ne toliko jednotlivce, byť jinak velikáni! O dalších vývodech dra Lederera, zejména o jeho poukazu na antický život a Machara, promluvíme si důkladněji budoucně.

—

Obrana.

Plánými pokladnicí katolické sbírky na rožberskou kapli jsou podle všeho protikataličti osvicenci. Aspoň hned vědí o osudu sebraných peněz. Právě do dnů sjezdových vržena rašiovaná podvodná správa, že prý po odchodu vldp. P. Jemelky zmizelo 15.000 K, sebraných na kapli. Tím se měl vzbudit zmatek mezi návštěvníky sjezdu, kteří velkou částí na kapli přispěli. Zpráva kolportována byla s takovou rašiovaností, aby boduž uškodila a zároveň aby pachatel nemohl býti soudně potrestán. Něco napovědět, pustě se vymát — a pak utéci! Tak to dělají uličníci. Z jakého jiného

pramene mohli čerpati správu takovou bezcharakterní pomluvači než z vlastní nenávistné fantasie? Nejsme rozhodně povinni skládati dčty strany rudé, ve které se vyskytne každoročně tolik zlodějských agitátorů. Není potřebí ani vysvětlovati skutečný stav sbírky masarykovcům, jejichž zvlášť významný rytíř Herben přece si myslil, že není povinen na zavlání podrobně vysvětliti a doložiti sbírku na sirotky mostecké. A jestliže „Právo lidu“ posud ani dárčům nepředložilo účet ze sbírky na raněné, tím méně jest povinen vldp. P. Jemelka předkládati účet „osvicencům“, kteří na kapli ani groše nedali. *Leť přece jenom pravíme tolik, že na drám obvinění P. Jemelky není ani stínu pravdy. Peníze na kapli sebrané totiž nacházejí se ve vši bezpečnosti do posledního haléře v králověhradeckém „Zlatošném ševrním ústavě.“* — Svěřovati je totiž k uschování některé rudé pokladně bylo by velice nebezpečno. Pokladníci rudí, jestliže se někdy vydají na delší výlet — na př. zvláště do Ameriky — trpívají velice často velikou zapomětivostí. A tak sebrány obnos raději byl uložen do pokladny bezpečné, kam oči a prsty rudých počtářů hned nezapadnou. Katoličtí dárcové dobře tedy vědí, kde peníze naše jsou. Teď by bylo jen dobře navzájem veřejnost podrobně zpraviti o tajemném osudu desetitisíců, sebraných na raněné.

Správné cifry mluví, „Osvěta lidu“? Předně dne 4. t. m. řekl, že „Obnova“ mluvila o 25.000 účastníků; tak jsme sice plným právem psáti mohli, ale náhodou nepsali. Dále praví, že dopoledne v úterý vydána byla u nás legitimace nedosahující ještě běžné čísla 7500. To prý znamená, že nebylo ještě v neděli v Hradci 7500 účastníků. Na to odpovídáme: jestliže jsi číselování nerozuměla, měla jsi se trochu informovat. *Ku sjezdu vydány legitimace trojího druhu* (1. s právem na všechny schůze, 2. s právem na zprávu o sjezdu a 3. s právem na schůze jednotlivé). *Každý druh měl číselování samostatné.* Pak ovšem na žádus legitimací nemohla býti číselice přesahující počet 20.000. A kdyby si sama aspoň zbytečně nešlapala na jazyk! Vždyť jsi milostivě zrovna před tím 31. srpna připouštěla, že na průvodu *nedělním* nás bylo dle přesného (!?) součtu 7500. Jak jen se tohle mohlo stát, když dle tvé prapodivné informace ještě v úterý, kdy přišlo od neděle plno nových návštěvníků, nebylo vydáno legitimací na 7500? Je to blamáž, zapomene-li se i na cifry počítadla pokrokařského!

Na pramýř! Aby si našiční učinili představu, jak dovede bezcharakterně lhát ve tvář desetitisícům svědků našeho sjezdu fanatický nepřítel, sdělujeme, že nár. soc. „Lidové Průmy“ dne 3. t. m. napsaly o našem sjezdu: „Čekány byly desetitisíce katolíků — ale nedostavily se ani celé dva!“ Prý zankovskému lidu „na několika místech bylo vykládáno o věcech, kterým nevěnoval žádnou pozornost.“ — Ať k vám, dobří katolíci, přijdou tací bezcharakterní lháři verbovat pro „stranu pravdy“, takže je ode dveří, pokud takové zomalené líi neopraví. Taková drzost už přece svědčí o fanatismu naprosto bezcenném.

—

Politický přehled.

Porady o dělnosti sněmu českého a tím i říšské rady jsou v proudu. Minulou sobotu sešli se v Praze čeští zástupcové poslaneckých klubů na sněmu království českého a za přítomnosti ministra dr. Závky rozhodnuto, aby pozvání členové klubů účastnili se konferencí u bar. Bienerttha. Zástupcové klubu strany národně-sociální a státopravně-pokrokové prohlásili, že pozvání bar. Bienerttha nevyhoví. Téhož dne v Praze shromážděná parlamentární komise svazu českých říšských poslanců projevila souhlas s usnesením většiny parlamentární komise poslanců na sněmu království českého stran účastnění na poradách vídeňských. Dále trvá na jednomyslném usnesení Slovanské jednoty ze dne 17. srpna 1909, jímž odpor proti nynějšímu vládnímu systému byl zdůrazněn, a prohlášen, že následkem posledních známých událostí tento odpor jest stupňován. Radikálové byli ovšem i proti tomuto usnesení. Předseda polské strany lidové Stapiński poslal do Prahy dva telegramy, v nichž ubezpečuje, že se s ministrem Bilińským politicky nesezná, a že bude se svým klubem podporovati snahy Slovanské jednoty, ovšem jen na půdě parlamentární. — Současně konala se v Linci porada něm. liberálních poslanců, kdež schváleno ponechatí stanovení podmínek pro smíření i rozhodnutí o taktice německým poslancům s Čechy, z čehož patrné, že si toto něm. poslanectvo nechce páliti prsty pro přeměněné požadavky Němců z Čech. Na sjezdu lineckém schválena resoluce, v níž se žádá, aby vláda předložila k sankci známý zákon Axmann-Kuliskův. — Proti ústupkům Němcům v Čechách rázně vystáli čeští konservativní velkostatkáři, zamítuvše požadavek ústavotvorných velkostatkářů, ab,

jim bylo přenecháno jedno místo v českém zemském výboru, s tím odůvodněním, že za svolnění českého sněmu nemohou Němcům udělit žádný ústupek.

Dne 6. t. m. zahájeny konference ve Vídni. Za přítomnosti ministra dr. Žáčka konferoval baron Bienerth nejprve se zástupci konservativního velkostatků, pak se zástupci ústaváckého velkostatků, dne 7. t. m. s ním ministrem krajanem dr. Schreierem, se zástupci Němců dr. Rollerem, Pacharem, Krütznarem, Leglerem a dr. Eppingrem. Dne 8. t. m. byli u bar. Bienertha mladočeši dr. Škarda, dr. Pacák a Maštálka, ve čtvrtek odpoledne čeští agrárníci. Zástupci německých stran předstoupili opět se starými známými požadavky v příčině rozmnožení členů zem. výboru a rozmnožení německých úředníků v zemských lužbách. Prohlásili také hned, že za splnění těchto požadavků nejsou ochotni poskytnouti nic jiného, než připustiti ustavení zemského sněmu.

Parlamentární komise něm. křesť. sociální strany poslanecké sněmovny na schůzi dne 6. t. m. žádá co nejdůrazněji vládu, by návrhu Axmannovu dostalo se co nejdříve sankce císařské. Nikdy prý nesmí býti Dolní Rakousy dvojjazyčnými. Křesť. sociální strana německá navrhuje pouliční demonstrace ve Vídni, zato však touží po hospodářském posílení německva, po zřízení hospodářských institucí za účelem podpory výrobních tříd něm. lidu, což nejlepší prostředek k zachování německé državy a odražení „dobývací“ akce neněmeckého kapitálu.

V kruzích vysoké byrokracie považují za věc rozhodnou a jistou, nepodaří-li se zjednotit činnost českého sněmu a poslanecké sněmovny, že obě tyto korporace budou rozpuštěny, nové volby pak do říšské rady neprovede vláda nyníjší, nýbrž jiná.

Protičeské demonstrace ve Vídni učinily prý ve dvorských kruzích nepřiznivý dojem proto, že mají též ráz velkoněmecký a protidynastický.

Před nespokojeným důstojnictvem v Řecku ustoupili i královští princové, z nichž princ Jiří a Krištof dostali dovolenou, následně trůnu a princ Mikuláš dani jsou do příkaznosti.

Sklad veškerých

školních knih

pro všechny ústavy

Boh. Melichar

v Hradci Králové.

Knihkupectví. Zal. r. 1808. Antikvariát.

Vydání pouze předepsané	Stálá zásoba knih nových i antikvárních.	Seznamy zasílají se zdarma.
-------------------------------	--	-----------------------------------

Objednávky vyřizují se týž den, kdy dojdou;
při zaplacení předem posílá se franko.

Z činnosti katol. spolků.

Katolická národní jednota v Nev. Bydčově konala ve středu 8. t. m. členskou schůzi, při níž o dojmech z katol. sjezdu královéhradeckého a o prohloubení katol. organizace promluvil p. kaplan Vinc. Šetina. Členů přítomno bylo 150. Nejstarší člen naší katol. nář. jednoty pan Králíček připomenul, že s potěšením běže na vědomí vzrůst jednoty, děkuje za horlivou činnost jednotlivým členům výboru a vzpomenuv zasloužilého zvěčnělého starostu našeho města p. Kudrnáče, dával nám za vzor jeho statečnost, s jakou postavil se proti nepříteli, pruskému veliteli v r. 1866, žádajícimu na něm velkou spoustu potřeb pro nepřátelské vojsko. K též s tou statečností staví se každý z nás, pravil, proti nyníjším našim nepřítelům, žádajícím na nás statky nejdražší, naši po předcích zděděnou svatováclavskou víru. Nových členů přijato 8. Za zpěvu národní hymny v povznesené náladě se členové rozcházel se slibem, že každý se postará aspoň o jednoho nového člena.

Lidový spolek křesťansko-sociální v Kečlově a okolí pořádá ve dnech 27. a 28. září 1909 slavnost posvěcení spolkového praporu. Pořad slavnosti: V předvečer slavnosti, v pondělí dne 27. 1909 v zámeckém divadle slavnostní Akademie s pestrým a vybraným programem. Začátek o půl 8. hod. večer. — V den slavnosti, v úterý dne 28. září 1909. 1. O půl 10. hod. dopol. seřazení spolků v zahradě Zámecké restaurace a pochod do klášterního chrámu Páně, kde bude

slavnostní kázání, svěcení praporu J. M. sejdout. p. Meth. Zavoralem, opatem král. kanonie prae-monstrátské na Strahově a na to vše svatě. 2. Pochodem s chrámu zpět do Zámecké restaurace; poděkovací řeč pronese předseda spolku p. Zd. Koudelka. 3. Společný oběd, k němuž přiblížky přijímá do 25. září předseda spolku. (Couvert 2 K). 4. Koncert na Karlově náměstí před radnicí (hudba Kmochova) od 2. do půl 3. hod. 5. O půl 3. hodině pochod do zámecké restaurace, kde se koná za každé pohody koncert úplné kapely městské osob. řízením p. Fr. Kmocha. V sále věneček. Vstupné do koncertu 40 hal., dívky v průvodu rodičů mají vstup volný. Při odpolední slavnosti promluví říšský katolický poslanec. — Ceny míst na akademii: Lože K 5, křeslo I a II. řady K 1-20, III. a IV. řady K 1, I. místo 80 hal., II. místo 60 hal., k stání 30 hal. Předprodej lístků do akademie obstará insertní kancelář a novinářský závod p. Rady Jos. Živného a p. Václav Rýdl, pokladník spolku.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Ant. Máka, administrátor, za faráře v Sopotech; p. Fr. Kulhánek, kaplan na Veliši, za administrátora do Vrsce; p. Karel Zieris, kaplan v Trutnově, za administr. do Forstu; p. Jan Rouš, osob. kaplan v Kostelci, za proz. kapl. do Smidaru; p. Em. Ulrich, administrátor, za kaplana v Zahradce; p. Leop. Sokol, vikarista katedr chrámu v Hradci Králové, za kaplana do Dol. Kralovic; p. Al. Doležel, koop. ve Stěpanicích, za vikaristu katedrálního chrámu v Hradci Králové; p. Jos. Šálša, kaplan v Týništi, za kaplana do Králové Dvora n. L. — Neomysté: p. Ant. Macháň za kaplana do Černilova; p. Jos. Kojan za kaplana do Veliše; p. Jos. Ježek za kaplana do Týniště n. Orli; p. Jos. Seda, katecheta v Hronově, propuštěn do duchovní správy vojenské.

Na katolický sjezd darovali: Katolický spolek v Lázních Bělhradě K 5-10. Vldp. farář Hlavsa v Chomuticích K 1-50, pl. Kat. Voglová, měšťanka ve Světlé n. Sáz. K 10—. Zaplat Pán Bůh!

Pouť do Smržova. Jednota paní a dívek koná pouť k mariánské kapličky do Smržova v neděli dne 12. t. m. Shromáždění o 7. hodině před Rudolfinem. Ve Smržově o 10. hodině máe sv., kterou bude obětovati J. M. vesp. prelát dr. Frýdek, pak následuje kázání. Za nepřiznivého počasí pouť se konati nebude.

Městská mostní váha. Dnem 6. září počínaje odevzdána byla svému účelu *městská mostní váha* v Hradci Králové, zřízená s nosností 6000 kg, na nábreží císaře Františka Josefa I., v domě Záložního Úvěrního Ústavu čp. 295, vedle hostince „Na Kretě“. Poplatky za vážení na této mostní váze prozatím stanoveny následovně: Za vážení každého vozu, ať jest prázdný nebo naložený, párový neb jednokoňský, platí se 20 h. Za vážení jednoho koně, vola neb krávy 10 h, za vážení drobných zvířat 5 h, za vážení různých předmětů do 50 kg 2 h, za vážení různých předmětů do 100 kg 4 h, za vážení různých předmětů přes 100 kg 10 h. Váha otevřena bude v době od 7—12 hodiny polední a od 1—7 hodin večer.

Kurs pro přípravu ke zkoušce inteligentní právě se v našem městě připravuje.

Jablečkové květy nové, krásné, úplně vyvinuté přineseny nám ze zahrady na Slez. Předměstí od p. R. Šimáčka. Jarní bříčka před podzimem!

Vyhláška. Ve smyslu § 217. odst. 3. zákona ze dne 25./X. 1896 čis. ř. z. 220 a čl. 60. výk. předpisů ke IV. hl. cit. zákona jsou vyhotovené výtahy z platebních rozkazů na osobní daně z příjmů pro berní rok 1909, obsahující jména poplatníků jakož i berní sazby, v kanceláři berního referátu č. 4. (Staré Radolšaum č. 186/191) c. k. okr. hejtmanskví v Hradci Králové k veřejnému nahlédnutí po dobu 14 dnů od 20. září až včetně do 4. října 1909 v úředních hodinách vloženy. Poplatníkům osobní daně z příjmu, pokud se budou moci jako poplatníci této daně legitimovati, jest v této době volno do těchto výtahů nahlédnouti; výtahy neb poznámky sdělovati zákonem dovoleno není.

Co všechno možno vyrobiti z peněhého včelího vosku, o tom se možno přesvědčiti na několika ukázkách vyložených u p. Jolínka, mydláře na podsáni. Do detailu věrně dle přírody napodobený narcis, růže, okurek, rajské jablko, hruška, švestka a jiné jsou výrobky paní Hernekové ze Šárky. Tato paní byla by ochotna pořádati v místě zdejších kursů, v němž by naše dámy, přihlásí-li se jich alespoň 6, měly příležitost během 22 hodin naučiti se výrobě těchto roztomilých předmětů dekoratních. Přiblížky z ochoty zodpoví p. Josef Jolínka, mydlář.

Dar. Při svatbě sl. Fr. Dvořákové s p. Jos. Malým v Černilově vybráno a naší administraci pro Ústřední Matici Školskou odevzdáno 10 K 01 h.

Klerikalismus v Nechanicích. Sami pokrokaři křičí do všech úhlů světa, že se nemá zneužívat kostela k účelům mimonáboženským, na př. k politice, štvání a pod. Nuže, kdo takové věci u nás způsobem zákeřným prováděl? Pátý sjezd katolický, který se za obrovského účastenství, bez barumské reklamy v minulých dnech v Hradci Králové odbýval, rozbouřil zdejší socialistické volnomyšlenkáře tou měrou, že nelenili a v poslední chvíli za nočního klidu polepili velký počet soukromých domů a veřejných budov plakáty (vyzývající své věrné, aby se protiklerikální manifestace v hojném počtu účastnili), *nešťtice ani při tom dvoři chrámových, které rovněž byly jistým světlá-cem polepeny.* Všecko má své mazo! Čeho se dopustili ti lidé, kteří chtí ukazovati vzor výchovy druhým, nečekal by nikdo ani od pravého Haběšana. Jen, pánové, pokračujte tak dál a uvidíte, kterak bude vaše armáda posilněna. Kdyby to učinil člověk surový bez vši výchovy, odsoudil by to kde kdo, ale když takové poškozování cizího majetku provede „dekorace“ našich ulic, to nevidí nikdo. Ale věcho do času! Nemyslete, mladí pánové, že jste všem rozum pobrali; trochu si ho ponechte až na zkoušky; budete ho v občanském životě potřebovati. Jisto jest, že tací politikové v kalhotách podivně provádějí své apoštolské oavětové poslání; aspoň zpěv písní s brozně okřídleným textem, přednášený před dámskou společností, prazvláštně se vyjímá u občanů se vzděláním vysokoškolským. To snad také patří k osvětě? Nejlepší, že pánové chtějí výkon „Emanuela Pyšišvora“ „přetrumfnout.“

Nechanice. (Opozděno). Zpráva týkající se osoby účetního hospodářské záložny, kterou tento list dne 23. června přinesl, učinila pravý poplach. P. Teichman, který, kdož ví z jaké příčiny, po volbě této nemoh' to v sobě strávit, líčil po Nechanicích popis celé této aféry, na jejíž provedení musí míti člověk zvláštní žaludek. Poněvadž však jsme již na jídelní lístky s takovou špekulinou zvyklí, byla slova jeho brána vážně. A jak by také ne — vždyť to není žádný tuctový člověk. Jest to přece člen okresního výboru. A zvláště v tomto případě se uplatnil svým „energickým“ vystoupením. A jak jsem byl již dříve ohlásil, že záležitost bude míti svoji dobrou, tak se stalo. Poněvadž v Nechanicích jest všechno možné, zasní, milý čtenáři, jaký pohledek celá tato aféra (p. Teichmanova) dostala! P. Vančura takto starosta „Sokola“, Teichmanovými populárními tajemstvími byl tak rozladěn, že *po delší době* konečně se rozhoupal a podal na p. Teichmana a na jednoho br. Sokola, který to také od p. Teichmana slyšel a pomáhal totéž roztahovat, žalobu. Já říkám: „Slovem všude bratry má.“ Pan Teichman po obdržení žaloby houževnatě tvrdil, že s toho, co řekl, *nesleví ani puntík a svlátní pumu že si nechá v rezervě.* Veřejnost nikterak nechtěla věřiti tomu, že by bylo možné, aby tak dobří přátelé, jakými byli pp. Vančura a Teichman, se žalovali. Dokud p. Teichman před stáním tvrdil, že nesleví — byl smuten Vančura. — Když však zvláštním vnučutím bezprostředně před stáním byl zase žalobce veselejší, bylo viděti, že jsou to přece jen staří dobří přátelé a že to neudělají již k vůli celé veřejnosti, aby na sebe škareděli, čehož také důkazem bylo narovnání dne 28. m. m. u c. k. okres. soudu v Nechanicích provedené. Tak skončila aféra Teichman contra Vančura. Stkvěle provedl p. Vančura důkaz, že dědeček je k němu velice službovolný a že se dovedl za různé služby panu „tedas“ v pravý čas odměniti. Jest to možné, aby tak nedůsledná osoba, jako je náš dědeček, pak veřejnost ovládala? Toť možné jest jen u nás, za éry Vančurovy. Poněvadž ti staří kamarádi se udo-břili a není si na kom zohladit žáhu, odkáše to bez § 19. tisk. zákona dopisovatel, který dědečkovo tajemství musí odsakat, kdyby to p. tajemníka mělo stát, jak sám říká, dva stováky. Pane tajemníku, nebyl byste naposledy ochoten takové škodné rovněž dát nějaké „vnučnutí“? Víme, že byste rád tak učinil, ale když jsou u nás ještě lidé, které nikdy nebudete moci počítat mezi své pimprlové panáky! Buďte ujištěn, že mne neumlíte, poněvadž látky jest ještě velká zásoba nevyčerpaná. Články, které jsem proti nechanickému režimu psával, byly pravdivé; to potvrdili mi i Vaši přátelé. Chcete-li, aby občanstvo žilo v klidu a spokojenosti, nepleťte se mu do všech jeho možných záležitostí a uvidíte, že prospějete nejvíce sám sobě a své rodině. Vy mluvíte vždycky jen tak, jaké máte okolí, a když je potřebí, dovedete nastřícit osobu jinou a sám mlčte. Referáty, které dříve jsem psával, byly — abych tak řekl — nevinné, ale až Vám začnu rosepínat knoflík po knoflíku a odhalím nitro Vaše dokonce, budou články jiné — silnější. Až pak budu s Vámi hotov, pak si seženu asi za 2400 K místo a stanu se někde v záložně pokladníkem; kdybyste dokonce chtěl, mohl byste mi podobné zaopatřit. Předem již pěkně děkuju a na brzkou shledanou!

Nešťtosti. Ve Skutči 2. t. m. chlapec R. Netolický spadl se stromu na plot a vrazil si tyčku do prsu. Stav nebožtákv je velice povážlivý. — Tamtéž druhý den spadl při rovnání slámy s patra p. Bartoš a zranil se velice těžce.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Uvahy.

Sukna, modní pánské látky, soukenné zbytky, hedvábné, plyšové a prací vesty

Hynek Ryba,

veškeré přípravy pro krejčí a švadleny

Pokrokové hospodářství v Čes. Skalici. Tihle pokrokaři si myslí: Jakmile se přihlásíme do „osvíceného“ cechu, už před náší moudrostí musí všechno smekat, už musí konservativní živly poslušně mlčet, abychom je neprohlásili za zpátečníky. Leč pomalu, pánové! My vidíme dobře a nedáme si vsáti právo k svobodnému posudku, zvláště když vidíme, jak se zavádí pod firmou pokroku skutečné a žalostné zpátečnictví. V době, kdy vládne u nás pokrokové obec. zastupitelstvo, nastalo mezi uvážlivými lidmi veliké roztřepení. Kusy obecních pozemků a jiného majetku prodávají se šmahem. Na varovné hlasy obezřetných sousedů odpovídá se opovrhlivým mávnutím rukou. Jen stále vypůjčovat! Jenže tohle by dovedl i každý nepokrokař snadno. A přijmy obecní? Tu není potřebí mnoho se starati o přirozenou sanaci. Zvýší se jednoduše přírůstek a basta! Nyní máme za 5 let vyšší přírůstek o 39%. Příští rok bude o mnoho více. Poté nás Pán Bůh! Máme přece ještě kousek obecního pozemku, tak zv. Židovský kopec (přejmenovaný na Žižkov), aby to pány Israelity ani v nejmenším neuráželo. Tam byla od pradávna třešňovka, která dost neela. Teď musí třešňové stromy ustoupiti modřínům a lipám. Jsou na ten pokrok zatím dostatečné peníze? Přes odpor poplatníků staví se měšťan. škola na místě nevhodném. Paragraf 2 (usn. minist. kultu a vyuč. ze dne 9. června 1873 čís. 4816) praví přece, že školní budova nemá státi blízko náměstí, ulice neb silnice, poněvadž by to vadilo vyučování. Ale co jste činili, pánové, vy? Nejdříve se koupila pod kopcem budova za 8000. Pak nastala velká prokopávka; základy bylo nutno hloubiti na 5 1/2 metru (na 4 metry nákladem obce). Teď bude ze školy pohled na vyhořelé stodoly a na staré chalupy. V dešti výkaly se ženou kolem dolů, vedle jest chlév, cesta pro děti nebezpečná. A což teprve v zimě, kdy na cestě bývá plno náledí? Míst vhodnějších jest ve Skalici dosti. A při výběru některého vhodnějšího se mohlo 30 až 40 tisíc ušetřiti. Dodavatel železa a jiných potřeb ovšem dostane peněz dost. Proto před časem dělal velké objednávky. Škola bude impositant a jeho účet také. Nyní se jedná o výpůjčku 150.000 na stavbu a 8000 na koupení jednoho čísla. Svolána schůze na 7. t. m. K usnášení jest potřebí 213 zástupců, čili 17 zasedajících. Leč — sešlo se v celku pouze pět členů! Tudíž schůze odročena na 10. t. m. Pro případ, že by scházela řádná omluva, ustanovena pokuta 2—20 K. Z toho patrně, jak teď až po příliš pokrokovém rozmachu nechce se nikomu kaštanů z ohně tahati. Nota bene! Teď to mají odhlasovati náhradníci; jsou totiž povoláni všichni. — Také bozena do světa správa, jak prý tady hospodářství skvělá! Mockrát děkujeme za ten rozvoj. Obec. zastupitelstvo hlasovalo proti znovuzřízení vyhořelých stodol, tak že hospodáři jsou nuceni úrodu zavážeti do okolních vesnic, což jim přijde hodně drahé. Jakkoli správní dvorní soud přivolił postavení stodol, páni si postavili hlavu. Snad se tedy mají i ty ostatní stodoly zkasirovat? Pánové, at neplatí naše město za Kocourkov. Vždyť každý cizinec při pohledu na stavbu školy se směje moudrosti zdejších otců. O té veliké moudrosti můžeme psáti ještě více.

Z Nového Bydčova. V městě našem založen spolek pro potírání tuberkulosity. Předsedou je starosta města p. MUDr. Al. Stýblo, jednatelem pan c. k. okresní lékař MUDr. Hejtmán. Spolek ten pro svůj čistě humanitní účel zaslouží si všestranné podpory našeho občanstva. — Též jsme se v tomto týdnu loučili s vdp. Drem Kašparem, odcházejícím na nové působiště na c. k. vyšší gymnasium do Jičína. Jak naše veřejnost a spolky, tak i mnohé rodiny s váženou jeho osobou téměř srovnatelné, zvláště studující mládež, odchodu jeho z našeho města budou želeť. Byl avšak domitým učitelem, mnohým upřímným rádcem a přítelem. Přejeme mu na jeho novém působišti té sympatie, jaké se těšil mezi námi po 20 let svého vzorného působení.

Poutí jinochů a mužů do Staré Boleslavi z Nymburska a Mladé Boleslavi. Koná se ke dni sv. Václava 27. a 28. září 1909. Bude to výhradně poutí pro muže a jinochy, kteří vzdají hold nesmrtelné památce statečného a svatého knížete našeho. Zajiště jest potřebí, abychom větší pozornost věnovali posvátným místům našeho království, než místům krajů cizích. A Boleslav jest pro katolického Čecha městem tolik památným! Kdo by se chtěl s naší diecése pouti účastniti, necht si dopíše o pořadí poutní slavnosti dp. Jos. Málkovi, kaplanu ve Staré Boleslavi.

Ovocnickou výstavu uspořádá místní mužský odbor N. J. Sev.-čes. pod protektorátem sl. měst. rady hrnovské ve dnech od 3. do 10. října 1909 v Hronově v sále hotelu „u Mostu.“ Účelem jejím bude podati obraz, na jaké výši pěstování ovoce v okolí našem se nalézá. Vystavené ovoce dobré i špatné bude na slovo vzaty odborníky určeno, oceněno a na základě takto nabytých zkušeností doporučí se pak pěstitelům našeho kraje, které druhy z ohledu na vývoj a domácí potřebu se srovnávají na klima a polohu našeho kraje možno u nás pěstovati, a od pěstování kterých druhů vůbec upustiti dlužno. Výstava bude máti velice pestré, poučné skupiny. Pědivým uspo-

řádáním bude zajímati každého. Výstavy ovoce smí se účastniti jen ten, kdo vypěstoval ovoce na svém neb najatém stromoví. Týž zašle každého druhu ovoce nejvíce 10 kusů, pokud možná pojmenované alespoň tak, jak mu domácí říkájí. Ovoce vyloží se na talířích, které výkonný výbor pánům vystavovatelům zdarma propůjčí. O kom by se zjistilo, že vystavuje ovoce cizí, bude z výstavy vyloučen. Trhu na ovoce může se účastniti každý vystavovatel ovoce, nejlépe udá-li při vystaveném vzorku množství ovoce na prodej a cenu, nebo ten, kdo ovoce na prodej má, tedy i sadař. Zároveň bude při výstavě zvláštní oddělení, ve kterém se na prodej velice značné množství ovoce, čerstvé i sušené, ve větších i menších vzorcích vystaviti může; obvyklé košíky neb malé bedničky, do kterých se ovoce vkusně zabalené vloží, k tomu účelu nejlépe se hodí a výstavní výbor na požádání vystavovatelů je opatří. Veškeré vystavené ovoce, kromě ovoce pro prodej určeného (v oddělení tržním) jest majetkem výstav. odboru. Lepším druhům budou přitknuty ceny a odměny. Přihlášky k výstavě budtež co nejdříve, nejdříve však do 15. září t. r. výstavnímu výboru zaslány. Výstavní předměty budtež nejdříve do 1. října t. r. v místnostech výstavních (hotel „u Mostu“) odevzdány. Na pozdější zásluky žádný ohled brán býti nemůže. Z vystaveného ovoce poplatek se neplatí. Prodej ovoce, potřeb, náradí atd. sprostředkuje výstavní výbor za odměnu 10%. Výlohy s úpravou výstavy nese výbor výstavní. Vystavovatelům zajištěno mnoho diplomů a medailí. Otevření výstavy bude 3. října 1909 o 10 hod. dop. Vstupné do výstavy za osobu 30 haléřů. O předmětech vystavených bude vydán katalog; má-li vystavovatel uveden býti v katalogu, dle kterého sbor soudcovský práci svou vykoná, musí býti učiněny přihlášky nejdříve do 15. září t. r. Sbor soudců sestává z odborníků, kteří nevystavují, aneb vystavují bez nároku na cenu. Z rozhodnutí soudců není odvolání. Spory v záležitostech výstavních rozhoduje platný výkonný výbor.

Městská spořitelna ve Vyšším Mýtě vykazuje za měsíc srpen 1909: vloženo na knížky K 243.447-77; vybráno K 239.072-06, vloženo na běžný účet K 20.054-51; vybráno K 73.212-45; zůstatek vkladů na knížky K 4.710-569-77, na běžný účet korun 1.244.197-99; úbrnem K 5.954.767-71; hypotečních půjček vyplaceno K 139.203-20 h; splaceno K 29.341-54; zůstatek hypotečních půjček K 3.633.920-22; směnek eskomptováno za K 36.242-34; splaceno K 16.261-18, zůstatek K 466.535-91; do jiných ústavů vloženo K 773.678-31 h, vybráno K 894.187-36; zůstatek vkladů v jiných ústavech K 1.266.171-25, cenných papírů v zásobě za K 1.954.116-35; záloh lombardních K 8.620-0; hotovost pokladni K 10.617-65; obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1909 do 31. srpna 1909 K 31.029.524-73

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Německí buráši z říše do Prahy. Ve valné hromadě berlinského spolku k ochraně německva v cizině bylo usneseno, že bude vyslán určitý počet studujících na německou universitu do Prahy, aby posílili slabou návštěvu university a zároveň i německví v Praze. Berlinský odbor Schulvereinu, dále celá řada spolků národnostně ochranných nabídla se k zaopatření prostředků finančních, jednak přímými dary spočívajícími, jednak úsilnou agitací. Při tomto shánění paluchačů pro židovsko-německou universitu v Praze připomínají Němci, že Rakousko a rakouští poplatníci nejsou povinni, aby stízovali a vydržovali vysoké školy pro cizince, zvláště když chtějí, jako v Praze, v první řadě dělat politiku a pořádat výtržnosti. Každý stát stízuje školy pro své domácí obyvatelstvo.

Středověký přelitek? Má-li se zabýjiti u nás universitní školní rok bohoslužbami, prudce protestují i proti zdvořilému pozvání sami akademikové, aby aspoň takovým nejlacinějším způsobem zastřevili se v záři osvěty. Na to mladí pánové pranic nehledí, že právě velice zbožní universitní professoři nejvíce vědecky pokročili. Zato však při jubileu lipské protestantské university bylo na programu kázání a spův šalimů. „Illustrirtes Unterhaltungs-Blatt“ v 36. čísle přináší pohled na přestavěnou lipskou universitu; na obraze hned vedle školního paláce vypíná se — gothický universitní kostel. Ovšem vidí-li se u nás vřehol pokroku a osvěcenosti ve fanatickém štvaní proti katolictvu, pak vědy skutečně rozšíří se příliš málo.

Městanskou reformu provedli na Moravě agrárníci — jako lepší katolíci. Jak uměli líbácky volit uř. div, jest všeobecně známo. V minulých dnech pak sekretariát strany agrární vydal přenesené důvěrný dopis s podpisem posl. Staňka, ve kterém se vysvřelí předsednictva spolků hos-

podářských, aby napsala co nejvíce nových členů strany agrární. Prý příspěvky zaplatí agitací; fond strany agrární. Takový manévř byl tudíž schytlán proti katolickým zemědělcům před volbou do zemědělské rady. Nevzpomínáte si při tom, jak před volbami budějovický odrodilec Taschek se přičinil o rychlé jmenování „čestných německých měšťanů“? Ovšem až by bylo po volbách, pak by už za takové mimofádné „členy“ spolků hospodářských agrární fond neplatil příspěvků žádých. Když včas „Seleké Hlasy“ připravovaný podvod odhalily, tu agrární listy koktaly zaražené plané výmluvy a pomlouvaly frázovitě katolíky. Lstivý záměr však popřiti nedovedly.

Ruská města Vzdát ruských měst bere se tímže úžasné rychlým krokem, jako vřude v zemích vzrchu a rozkvětu. Od sčítání obyvatelstva v r. 1897 vzrostla do 1909 nejvíce tato města: Pjatigorsk s 19 000 obyv. na 53 000 ob. čili o 179%.

Omsk	37.000	88.000	138%
Kijev	248.000	470.000	89%
Čita	17.000	29.000	71%
Aschabad	19.000	32.000	69%
Uralsk	36.000	60.000	66%
Jekaterinoslav	121.000	190.000	59%
Moskva	989.000	1.480.000	46%
Tomsk	66.000	95.000	45%
Petrohrad	1.133.000	1.620.000	45%
Varšava	615.000	880.000	43%
Marinopl	32.000	45.000	41%

Z 12 měst vzrostlých o víc než 40%, leží jich polovička v Asii nebo na hranicích Evropy a Asie (Uralsk, Pjatigorsk). Že vzrůst je při tom přirozený, svědčí to, že všechna hlavní města říše Petrohrad, Moskva, Kijev, Varšava jsou jím obdařena, při čemž Kijev, poslední z hlavních měst, ač kdysi první, vykazuje vzrůst největší, jakoby chtěl opozdění své dohonit.

Čeští učni v německých školách. Na všech českých pokračovacích školách v Předlitavsku bylo 34.509 žáků, t. j. 33,3 proc. všech žáků, avšak ze všech škol pokračovacích přihlásilo se k české řeči obcovací 45.586, t. j. 43,9 proc. To znamená, že 11.000 českých učňů není vyučováno v českých školách — nedostatek v organizaci českého školství, ku jehož nápravě nutno přikročiti všemi silami.

Slet „Orlí“, nejmladší to větve křesť. sociální organizace, konal se minulou neděli ve Vyškově na Moravě. Z 417 „Orlí“ bylo 370 v kroji, z nichž 336 účastnilo se cvičení. Současně konali „Sokolové“ truhlárnu, aby ukázali, jak rozumějí volnosti projevů a svobodě shromažďovací.

Poutí do Jerusalema. Na opětné dotazy odpovídám, že poutí do Jerusalema na rok 1910 určená nebude se konati za vůdcovství kněží Kolíská, nýbrž ji podnikne zvláštní spolek, který započal svou činnost letos 1. červencem. Všechny dotazy z této věci řízeny budtež na dp. Dra. Bern. Šustka, faráře na Starém Brně. — Následkem této pouti r. 1910 možno konati třetí českou poutí do Lurd teprve r. 1911. — Leopold Kolísek, farář v Předklášteří.

Ráže Lurdská. Kdo vrátil teprve 4. čis. tohoto časopisu, toho prosím, aby vrátil také ostatní. Potřebuji hlavně prvních čísel. Leopold Kolísek, farář v Předklášteří.

Nový finanční ústav v Praze. Význačný krok na poli hospodářského osamostatnění učinili jsme tyto dny v Praze. Význačný tím spíše, poněvadž do nedávna naše katolické hnutí v Čechách, ač značně vzrostlo a jest na nesadřitelném postupu, přece nemělo toho nejdůležitějšího podkladu trvalé existence své, t. j. hospodářského základu. Teprve v dobách nejnovějších pochopilo se, že vedle politiky musíme se starati i o hospodářské a finanční základy, aby naše práce byla trvalá a výeředná. Před rokem založeno pro náš venkov „Hospodářské Sdružení českých křesťanských zemědělců“, které, ač sotva 10 měsíců činností svoji vyvíjí, přece má již na zprostředkování nákupů obrát na půl millionu korun; letos z jara opět vešel v činnost náš „Zemský Svaz českých hospodářských družstev a společenstev v Praze“ a po krátkém trvání svém soustředuje již přes 50 Raiffisenských a 13 konsumních společenstev, tak že již o právo zákonného revisora žádat; tyto dny konečně vstoupil v činnost nový finanční ústav náš, „Československá záložna v Praze“, zapsané společenstvo s ručením omezeným. Valná hromada „Československé záložny v Praze“ konala se dne 1. září t. r. za účasti 14 účastníků členů, a byli zvoleni do představenstva: Jukl František, tajemník Zemského Svazu hospodářských družstev v Praze, Kovát M. Dr., c. k. školní rada v v. a majitel domu v Praze, Masanec Gustav Dr., maj. domu na Smíchově, Ptáček František, maj. závodu zámečnického v Praze, Svojsík Frant. JUDr., advokát v Praze. Náhradníci: Hovádek Josef, knihář a obchodník papírem v Praze, Sochovský Alois, velkoobchodník v Praze, Žizala Jan, kaplan v Nušicích. Do dozorců rady zvoleni: Bystřický Ed., majitel závodu obuvnického v Praze, Jiša Jos., prokurista Ústřední banky českých spořitelen v Praze, Havlík Bohumil, majitel domů na Smíchově, Köppl Frant., expedient zemského výboru v Praze, Ketrba Václav, nakladatel a majitel knihtiskárny v Praze, Krejčí Jan, krejčovský mistr v Žižkově,

Kvieton rytíř z Rosenwaldt Josef, maj. domů ve Vrbovicích, Myslivec Václav, redaktor a říš. poslanec v Praze, Sindler Jos. JUC., úředník Hypoteční banky na Král. Vinohradech. Náhradníci: Mudroch Bohumil, maj. závodů fezbářského v Praze, Staněk Karel, mistr truhlářský na Král. Vinohradech, Šrámek Ant., velkoobchodník uhlím v Praze. Revisory účtů zvoleni: Brož Karel, důchodní v Nuslicích, Myslivec Jos. JUDr., kandidát advokacie a říš. poslanec v Praze, Lampa Karel, účetní asistent místodržitelství v Praze. — Po valné hromadě této konalo představenstvo ustavující schůzi, na níž zvoleni: Dr. M. Kovář starostou a JUDr. Fr. Svojsík místostarostou a ředitelem kanceláře záložny. — Vstoupil tedy nový tento finanční útvar v život, a jest na nás a našich stoupencích, aby jej všemožně podporovali. Podíl obnáší 50 K, který splatiti se může v šesti lhůtách měsíčních. Podíl se úrokuje a je vypověditelný. Ručení obnáší tutéž výši 50 korun. Kanceláře „Českoslov. záložny“ nacházejí se v Praze II., Spálená ul. 9., kdež také veškeré dotazy ústně neb písemně se vyřizují a informace udělují. Dnes, kdy máme tyto tři svrhu naznačené ústavy v chodu, nemusí žádný stoupenec náš, ať v Praze, ať na venkově, penězi svými podporovati a posilovati naše odpuřce. Hledme se hospodářsky osamostatnit a finanční základy našemu hnutí položit! Svůj k svému!

Videňští Čechevé stojí na půdě zákona, chovají se naprosto správně — tak prohlásil ministerský předseda bar. Bienerth, o čemž se sám přesvědčil. Ministr vyučování hr. Stürgkh se omlouvá, že nynější vláda nečinila ve věci žádné nové rozhodnutí, nýbrž že převzala dědictví dřívějších vlád. — Do převážné českého vídeňského okresu „Favority“ chtěli Němci 7. t. m. vpadnouti, ale utrhli potádnou blamáž, neboť dostavili se tam pouze na 20 něm. štvátů. Zato Čechů shromáždilo se tu na 15.000, aby bránili českou školu před německými zúřivci. Davy české zachovaly naprostý klid

Rumunští kněží hájí práva rumunského jazyka. Rumunští kněží usnesli se, že nebudou jednati podle výnosu ministra vyučování hr. Apponyho, kterým bylo jim nařízeno, že také náboženství musí býti vyučováno na rumunských školách jazykem maďarským. Na schůzi episkopátu bylo za předsednictví patriarchy rumunské církve usneseno, zahájit proti výnosu tomu nejrozsáhlejší agitaci a bylo pohroženo disciplinárními tresty všem kněžím, kteří by proti usnesení tomu jednali.

Konec generální stávky ve Švédsku. Z dělníků přihlásivších se do práce bylo 8000 odmítanů. Tito jako agitátoři pro stávku budou po celý rok ze všech závodů ve Švédsku z práce vyloučeni. Rostrpění proti soc. demokracii, která stávku lehkomyšlně vyvolala, jest mezi dělnictvem ve Švédsku ohromné.

(Zasláno).

Redakci „Ratibora“.

K Vašemu útoku, na mou osobu v posledním čísle podniknutému, odpovídám, že Vám poskytnu příležitost, abyste před lidovým soudem dokázali své tvrzení. Je to prvý případ mé 20tileté činnosti, že musím u soudu dovolávat se ochrany své cti proti pokrokařskému novináři.

Dr. Fr. Reyl.

Tržní zpravy.

V Hradci Králové, dne 4. září 1909 1 hl pšenice K 19.40 — 21.50, žito K 14.00 — 15.20, ječmene K 10.80 — 11.20, proso K 13.00 — 14.00, vike K 16.00 až 17.00, hrachy K 24.00 — 25.00, oves K 7.30 — 08.70, došky K 24.00 — 26.00, jahel K 26.00 — 28.00, krup K 23.00 — 40.00, bramborů nových K 4.40 — 4.80, starých K 00.00 — 00.00, jetel. semene červeného K 00.0 — 00.00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.00, máku K 28.00 — 00.00, lužn. semene K 00.00 — 00.00, 100 kg žitných otrub K 14.00 — 14.80, 100 kg pšeničných otrub 14.00 — 14.40, 1 kg másla čerstvého K 2.72 až 2.96, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 0.00 1 kg sádla vepřového K 2.00 — 0.00, 1 kg tvarohu 0.30 — 0.36, 1 vejce K 0.07 — 0.00, 1 kopa cereale K 0.00 až 00.0, 1 kopa petršale K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 2.00 — 2.00, 1 hl cibule K 6.00 — 10.00, 1 hl drobné zeleniny K 1.00 — 1.40, 1 pytel mrkve K 1.30 — 2.40, 1 kopa okurek 1.20 — 5.00, zelí K 6.00 — 12.00, 1 bedna švestek K 2.00 — 4.00, 1 hl jablák K 6.00 — 10.00, 1 hl hrášek K 4.00 — 08.00. — Na týž den trž v Hradci Králové dne 4. září 1909 odbývaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 733 hektol., žito 298, ječmene 825, oves 526, proso 00, vike 00, hrachy 0, došky 0, krup 0, jahel 0, jetelového semínka 00, olejky 22, máku 1. — 2) Zeleniny, petršale 0 kop, cereale 0 kop, kapusty 165 kop, cibule 140 kop, okurek 240 kop, salátu 00 kop, mrkve 11 kop, brambor 33 hl, zelí 280 kop, drobné zeleniny 510 kop. — 3) Ovoce: třešně 000 košíků, hrášek 21 hl, jablák 26 hl. — 4) Drobn. dobytka: vepřů 000 kusů, padevinčat 167 kusů, kůnat 00 kusů.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

Studující do bytu nebo řádní dělníci

na celé zaopatrění (nebo beze stravy) se levně přijmou v domě pl. Kemlíkové, Velké náměstí proti usenání p. Holubovi v II posch. do předu.

Zvláštní pokoj.

ZARUČENÉ NESEMOŽNÝ PRAŠEK
KU PRÁNÍ PRAČKA

SNEHOBILÉ PRAČKO
SLIBEŽNOU VONÍ FIALEM OČILÍ POUŽE
ALBIN
Uvrobil JOSEF JELINEK mydlář
V HRADCI KRÁLOVÉ

Příprava ke zkoušce inteligentní,
t. j. pro ty, kdo chtějí dosáti práva

k jednoroční službě vojenské.

Sbor učitelů složen výhradně z odborníků. Platební podmínky mírnější než jinde. Bližší zprávy podává buď ústně (od 1 do 2 hod. odp.) buď písemně (žádejte prospekty!)

Vrabeo J. J., c. k. gymn. professor a člen vojenské zkušeb. komise, Pospíšilova tř., č. 390., v Hradci Králové.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyražděch)
doporučuje P. T. veleřádně duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovářského náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Založeno r. 1802.
SPECIALITA
pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem
Amers de Londres
lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí
A. J. Andres v Ústí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Vína
pravá, přírodní, nefalšovaná, koupíte jedině u první české firmy
Lad. Hrádek, Pazin, Přímoří.
„OPOLLO“, pravé dalmatské lahodné 60 h, silné 60 hal., dalmatské krovat 70 hal. litr franko dobírkou na každou stauici.
Cenníky na požádání zdarma.

Vína
pravá, přírodní, nefalšovaná, koupíte jedině u první české firmy
Lad. Hrádek, Pazin, Přímoří.
„OPOLLO“, pravé dalmatské lahodné 60 h, silné 60 hal., dalmatské krovat 70 hal. litr franko dobírkou na každou stauici.
Cenníky na požádání zdarma.

Závod
pozlacovačský a výroba rámců. Nejvkusnější zarámování obrazů a fotografií.

Obrazy, zrcadla,

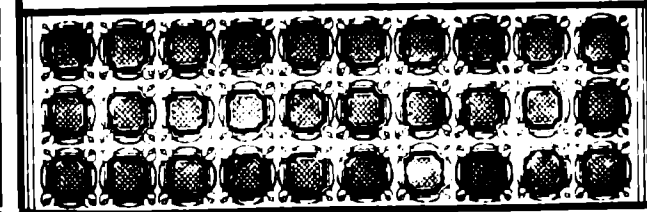
ráme a nejrůznější umělecké výrobky ve velkém výběru a levných cenách doporučuje závod

umělecký a papírnický

J. Kieslicha

v Hradci Králové.

Největší výběr dopisnic a veškerého zboží papírnického.

Užitečné s příjemným

spojíte, uděláte li si za léto jednou výlet do

Týniště n. Orli.

kde v továrně firmy

AD. NOVOTNÝ

& SPOL.

najdete pečlivě uspořádanou

výstavu nábytku a koberců

pro názorné poučení každého, kdo chce si doplnit neb zaříditi

**vkusný a příjemný
byt odpovídající všem moderním požadavkům.**

Ze tím neustratíte marně času ani peněz, potvrdí Vám výtahy z dopisů našich zákazníků nás navštívivších:

„ v bohatém skladu Vašem jsem viděl mnoho praktického“
„ návštěva u Vás mne poučila i pobavila, přijmete“
„ člověk by k Vám měl jeti aspoň jednou za rok, aby viděl ty pokroky“
„ moje návštěva u Vás mně přinesla mnohonásobný užitek při nákupu vybavy mé“

Illustr. cenníky s poučením, jak zaříditi byt účelně, návrhy, rozpočty zdarma.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,
doporučuje:

železná skládací stole od . . . K 7.30	železná mycí stolky od K 5.—
železná skříňové stole s 3díl. matrací od K 27.—	železná noční stolky od K 10.—
železná stojany na šaty od K 11.—	železná lůžka od K 33.—

Úplné zařízení lázka od K 33.—
Skládací polci sedátka od K 1.—
zahrad. sklád. lenošky od K 5.—
zahradní patentní svinovací zástěny K 36.—

Úplné zařízení nemocnic a dobročinných ústavů za ceny zvlášť výhodné.

Zahradní nábytek.

MOSAIKY

skleně

pro křesťany, dekoraci vnitřní, nejlépejšího, vlastního způsobu, které nejen vyzdobí, nýbrž i svou krásou přelstí mozek

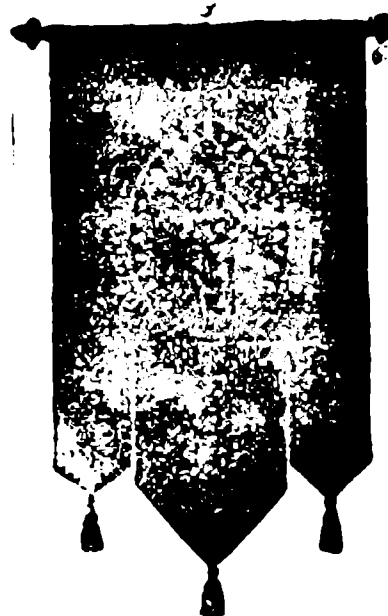
uměl. ústav pro malbu na sklo

B. Škarda, Brno.

Prostředky, pro chránění, nová okna, lustrů, bezplatně.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (balda-chýnů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň.

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně.

Na ukásku posílá se vše franco.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, krucifiksů, rámců atd. atd.

Oprave a obnove staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jihl Sahula. Cena 3 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Kupte si náš katolický organizační kupesní kalendář

Křesťan. Organisátor

za r. 1910. Každý katolik má jej mít. Váša celoplošná - vkusná.

70 h

Přes mládeže od dr. Šetiny a V. Hornofa. - - - Cena velice mírná. - - -

Výtečné články od vdp. dr. Fr. Šulce, vdp. dr. Fr. Reyla, vdp. dr. Vohavky, dp. Jukla, red. Šupky atd. V organizačních pracích nepostrádatelný. Obsahuje sv. Otce Pia X. za 50 h, na kartoně 80 h, obje dnatelům kalendáře pouze 10 h, na kart. 40 h. 1 ex. poštou i s obrázkem 1 K, jež možno zaslati ve známkách. Méně než tucet po 80 h bez porta.

Objednávky přijímá J. Polák, Hradec Králové, Adalbertinum, aneb Biskupská knihtiskárna.

Litanii k nejsv. Srdci Páně

s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100 kusů 3 K) ve snižené ceně 100 kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci Páně 100 kusů za 80 h (místo za K 120)

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Karel Hilse,

kameno-sochařský závod

u královéhradeckých hřbitovů na Poučově.

Odporoučí se k uměleckému provedení soch dle modelů, skizs neb fotografií.

Pomníky a hrobky, polní kříže, sochy do obcí, vše v umělém provedení.

Pracuje ze světoznámého pískovce hofického, syenitu, žuly, labradoru a všech druhů mramorů.

Opravy rychle a levně.

Sebe menší zakázce se věnuje největší pečlivostí v provedení.

Odporujeme k hojnému šíření tyto spisy:

Oslava Husova	8 h
Vyznání starého hříšníka (o liberalismu)	8 "
Víra jako víra	8 "
Husité jindy a nyní	24 "
Moderní náboženství Masarykovo	8 "
Česká konfesse	24 "
Svobodná škola	16 "
Proti Volné myšlence	8 "
Inkvizice církevní	24 "
Útok prof. Masaryka na církev katolickou	32 "

Při hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky vyřídí

administrace „Čas. Úvah“

v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu. Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákreby i hotové zboží na ukásku franco se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporoučení a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěrný závod domácnosti.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se tělesnými rámy, střešemi, vsazením

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Berlíně.

Nejstarší a největší závod

umělého kamenoprůmyslu na českém severovýchodě

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Za přičinou přeplněných skladů nabízím

k dušičkám

za ceny značně snižené nábrovky pískovcové od 50 K a výše, leštěné s mramorů a žul od 100 K a výše.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek,

desky pro koželníky, do novostaveb k účelům dekoracním atd., vše za ceny konkurenční.

Račte dáti přednost domácímu závodu!

Zápis

na škole jazyků

Jul. z Purkyně v Hradci Král.,

Komenského tř. č. 268.

**koná se od
15. září 1909.**

Vyučuje se jazykům moderním fran-
couzskému, německému a ruskému.

SOCHY, RELIEFY,

OBRÁZY (NA PLÁTNĚ, DŘEVĚ,
PLECHU)

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
DLE PŘEDPISŮ CÍRKEVNÍCH, VE SLOHU
SPRÁVNĚ, SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ,
ŘEZAŘSKÝ A MALÍŘSKÝ

V SYCHROVĚ.

(ZÁVOD TRVÁ OD R. 1853.)

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecési králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

Cena knihkupecká

brožovaný	42 h
vázaný v polopletné	58 h
vázaný v celopletné	68 h
vázaný v celopletné se zlaceným křídlem	74 h
vydání na velinovém papíře vá- zaný celý v kůži se zlaceným křídlem a ořezkou	K 2-10

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Vis Ordin. list čís. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Větší množství

říčního písku a
šterku

se levně prodá

na regulaci Labe v Hradci Králové.

Bližší ve skladišti u vstupu Orlice
do Labe.

Kress & Bernard
v Hradci Králové.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před sochy svatých a p.
vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACKÉHO TR. Č. 359, VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
rých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, illuminační osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož
i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

**Dodává a zařizuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí
stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vém.
města Hradce Králové.**

Projekty a rozpočty na požádání.

Veškeré školní knihy

do c. k. gymnasia, reálky, lycea, učitelského ústavu, obchodní akademie, školy zámečnické, měšťanské
chlapecké a dívčí v Hradci Králové a veškerých škol obecných a středních v místě i v celém okrese

chová stále v největší zásobě na skladě

východočeské knihkupectví **B. E. Tolmana**
v Hradci Králové

Telefon č. 17.

na náměstí, vedle lékárny paně Hubáčkové.

Založeno r. 1862.

Stálý přísežný znalec c. k. krajského soudu v Hradci Králové.

Kde vydání staršího lze užívat, chovají se též
opotřebované knihy na skladě ve vy-
dáních nejnovějších. — Zásilky na venek poštou
vyřizují se obratem a franko. — Seznamy na po-
žádání zašlou se zdarma franko. — **První sklad
c. k. školního knihoskladu v Praze.**

Největší sklad **všech školních po-
můcek**, globů, atlantů, kalendářů, psacího
a kreslicího náčiní, slovníků, map, hudební,
notesů, denníků atd.

Podmínky odběru velmi mírné a příznivé.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Esperanto, pomocný jazyk mezinárodní, tak slibně v Čechách se šířící, již brzy bude manifestovat svým I. českým národním kongressem. Neobyčejný zájem o tento kongres a jeho zdar zaručuje již dnes dle došlých přihlášek velikou návštěvu Esperantistů českých, jakož i Esperantistů cizinců a jest oprávněná naděje, že tento kongres bude jedním z největších kongresů, které kdy konaly se v naší matičce Praze. Sl. Obchodní a živnostenská komora v Praze, uznávající důležitost Esperanta, propůjčila ke kongresnímu jednání svou velkou zasedací síň tak že kongres i na tuto reprezentační síň bude rozšířen. Program kongresu bude v nejbližších dnech publikován. Zajímavé mnohého překvapí program tak obsáhlý. Legitimace kongresní (cena 3 K), která opravňuje k účasti na všem kongresním jednání, zaručující možnost využití všech výhod výborem pro kongresisty vymcžených, mezi už dříve v první řadě uvéstí volný vstup do esperantské výstavy v Topičově saloně, vydávají se již nyní v kongresní kanceláři Bohema Unio Esperantista v Praze, Ferdinandova třída, č. 342-I., kavárna Union, kdež možno též učiniti záznam na místa k esperantskému představení. Všechny informace adresovány buďtež výše uvedené kanceláři.

Propagace Esperanta mezi katolíky. Paříž. Esperanto v paříž. seminářích. — Dle námaze neuvěřitelného opata Duvanxa, vikáře ve Vincennes, bylo Esperanto zavedeno v malém semináři, v ulici de Vaugirard 391. Dne 28. dubna měl tam rektor Richardson úspěšně plnou přednášku o Esperantu před četnými seminaristy, profesory a několika kněžími z města. Všechna slova jeho přesvědčila posluchače o nutnosti Esperanta pro vztahy mezinárodní. Po přednášce byly rozdávány seminaristům esperantské gramatiky, z nichž se ihned začali pilně učit. Dle „Esp. Kat.“ — Funchal (Ostrov Madeira). Ze semináře. Sotva bude našim čtenářům známo — tak píše „Esp. Kat.“ — že ve funchalském semináři stává kroužek horlivých esperantistů, sestávající ze 30 horlivých členů. Bohoslovci vydávají časopis Esperança jenž pokládá věnuje několik stran mezinárodnímu Esperantu. — Paříž. — Pan Galidie, čilý katolický dělník, založil v „Patronátu sv. Antonína“, 46, rue de Montreuil, katolický esperantský kroužek. Mnozí jiní stali se horlivými esperantisty. „Esp. Kat.“

O významné knize dr. Fr. Reyla „Úkoly sociální politiky“ přináší „Věstník katolického duchovenstva“ v č. 23. tento posudek: „Kniha velice pěkně zpracovaná a založená na hlubokých studiích, o čemž svědčí i bobatý materiál. Autor rozdělil dílo své na čtyři hlavní části: I. Pole sociální politiky. II. Povolání činitelů k sociální politice. III. Předmět sociální politiky. IV. Myšlenkový základ spravedlivé sociální politiky. V prvním dílu vysvětluje pojem sociální politiky a otázky, všeobecné příčiny sociální otázky, stručné dějiny vývoje této od protestantské reformace a mravní poměry společnosti dnešní. V druhém ukazuje na zájem pro sociální politiku, na politiku státní a kommunální, na úkol zaměstnavatelů ve věci té a účast církve, činnost intelligence, vztah rodiny, činnost tisku dobrého a nezdravého a na úkol kněze. Zajímavý jest díl třetí, v kterém se pojednává o nejbližších cílech oprav sociálních, o tom, kterak upravena by měla být péče o chudé a veřejné zdravotnictví, o ochraně dělníka, ženy a dítěte. Část čtvrtá dokazuje, že nutno zřítný pud lidský uvéstí v náležitě meze a kterak toho docíliti. Závěr tvoří ideový základ katol. sociální politiky a program katol. lidu z r. 1906. Autor všude si zůstává důsledným, neboť všude jeví svědomitost a poctivou snahu dostatí tomu, co si předsevzal vysvětliti aneb dokázati. Sloh jadrný a přesný činí knihu tuto tím zajímavější. Doporučujeme všem.“ — Připomínáme znovu, že kniha ta nezasílá se ukázkou. Již dvě třetiny nákladu jsou rozebrány. Kdo tedy tuto velice důležitou knihu chce si opatřiti, nechť laskavě pospíší se včasnou objednávkou — dříve než bude celý náklad rozebrán. Kniha zasílá za 3 K franko Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Růženec a statečnost. Zvláštní je, že pokrokaři vyhláší růženec za symbol bojácnosti. Kdyby chtěli správně rozlišovat, musili by říci, že křesťanská skromnost není slabosti a že silná socialistická hrdla, která před soudem dovedou mluvit zapírat, nejsou ještě známkou nšlechtilé a vytrvalé odvahy. Růženec modlil se sám maršálek Radecký a nikdo nemůže říci, že by se byl proto stal bázlivcem. Růženec sebou nosili jiní velcí hrdinové a nebáli se ani nejkřutějších ani hrozných týrání se strany nepřátelské. Velice zbožný Ondřej Hofer napřákal se svými sedláky vojám Napoleonovým několikrát tak, že despota necítil

se hněvem. Když se dověděl Hofer v Mantově, že bude zastřelen, psal svému příteli Pöhlerovi zcela klidně, prostě, po domáčku:

„Bůh tomu chtěl, abych v Mantově zaměřil časnost za věčnost. Ale díky Bohu za milost. Zdá se mi, jako bych k něčemu jinému byl vyveden. Bůh mi dopřeje milosti až do posledního okamžiku, abych se mohl dostatí tam, kde se moje duše se všemi vyvolenci na věky bude radovati a kdež za všechny budu u Boha orodovati, především za ty, za něž se modlití jsem nejvíce povinen, také za Vás a Vaši milou paní. Všichni dobří přátelé mají se za mne modlití a z horkých plamenů mi pomáhati, kdybych se snad musel v očistci káti. Zádoušná služba Boží ať dá moje nejmilejší sloužiti ve Sv. Martině. Přibuzným ať se podá u dolního hospodského pšlévka a maso a po holbě všem. Peníze, jež jsem u sebe ještě měl, rozdál jsem chudím. Hospodská (manželka Hoferova) ať se s lidmi vypořádá, jak mohou poctivě, abych neměl zač pykati. Žijte všichni blaze, až se v nebi sejdem a tam Boha velebiti budeme bez konce. Všichni Passeirané a známí kéž na mne pamatují v modlitbách, a hospodská ať se přilíš netrápí; budu za ně za všechny u Boha prositi. S Bohem, ošemetný světe. Tak lehkou mi připadá umřítí, že mně oči ani neslzí. Psáno o 5. hodině ráno; o 11. hodině beru se s pomocí všech svatých k Bohu. V Mantově, dne 20. února 1810. Tvůj v životě milý Ondřej Hofer.“

Když pak byl Hofer veden k popravě, krácel statečně se svým zpovědníkem proboštem Manifestem, drže v ruce křížek ověnčený kvítím a růžencem. Když byl doveden k bráně Porta Ceresa, pomodlil se ještě vroucně s proboštem, políbil křížek a daroval jej i s růžencem proboštomu. Nechtěl bláho šátku na oči; a když mu bylo pokynuto, aby před zastřelením klekl, odmítl to slovy: „Nikoliv, já stoje vrátím duši svou Bohu, jenž mne stvořil.“ Po chvíli zvolal: „Ať žije císař František!“ Ještě se krátce pomodlil s pozdvíženými rukama, načež sám velel granátíkům: „Palte!“ — Tak se choval před smrtí „růženečkář“. Ani stín nějaké bázně. Nehynoucí příklad statečnosti. A modlil se růženec tak často s radostí.

O svobodomyšlnosti syna Heliova píše dne 3. t. m. sám pokrokařský „Přehled“: „Naše protiklerikální, tak nutně hnutí p stupuje rádo ve jménu Husa, Žižky, Chelčického a s brdostí bláší se ku jménům těchto bojovníků za volnost slova Božího. Nebylo by však od místa, aby při veřejných svých projevech všimlo si také trochu jejich ducha a nejen jejich jmen. S myšlenkou volnosti slova Božího se nikterak na př. nesrovnává appel, jež básník J. S. Machar poslal pozdravem k protiklerikální manifestaci v Hradci Králové, kde v nepromyšleném radikalismu žádá policejní dozor v kostelích, zakročování zeměpanského kommissáře při kázáních atp. Jeho radikalismus vůbec svádí jej vždy znovu k projevům, naprosto cizím svobodomyšlnosti, která se vyhýbá násilí: dovedl by snad skutečně důsledný pokrokovce žádati, aby s všeobecného hlasovacího práva, aktivního a pasivního byli vyloučeni vůbec klerikálové; pomysli si temperamentní básník, v čem jest podstata všeobecného hlasovacího práva?“ — „Přehled“ tedy myslí, že Hus a Žižka skutečně bojovali za svobodu slova Božího. Jestliže jej nepoučily Žižkovy cepy a Husovy přímé rozkazy a zákazy o něčem zcela jiném, těžko lze jej z romantické tradice vyvádět. Leč sám „Přehled“ uznává, že provedení Macharova návrhu na „osvobození slova Božího“ by bylo zavedením tyranie proti lidem věřícím. — Ostatně syn Heliov není ani tak zlý, jak se staví; dobráček dovolil by svobodu všem těm, kteří jeho ješitnosti podkruží. Běda však těm, kteří by J(eho) S(lovutnost) Machara rozšířili kritikou jeho úvah. Kdyby ta kritika byla sebe věcnější a spravedlivější, kdyby nad slunce jasněji dokázala, že syn Heliov žvaní o tom, čemu nerozumí, stane se ze syna Heliova hned fanatický Jupiter Tonans (Joviš Hromovláde). Vždyť zakusili jeho hrom sami pokrokaři, když aspoň ostýchavě poukázali na jeho kotrmelce. V okamžiku, kdy jest podrážděná nebetýčná pycha J(eho) S(lovutnosti) Machara, syn Heliov přestává myslit, kope kolem sebe jako přitrávený; ba stává se Kronem, snaže se udávit i lidi hodné blásk.

Hromovládný syn Helio tyranisuje občanskou svobodu. Ovšem není divu, že Machar zapomněl ve svém hašvu domysleti dosah svého zbrklého prohlášení, které udělalo pokrokařskému táboru nehynoucí ostudu. Ta ostuda by se dala smazati jen tehdy, až by masarykovci zřetelně přiznali, že ochotně v několika listech Macharov mstivý projev uveřejnili jen proto, aby autora zesměšlili, aby podali očité důkazy, že jest nutno syna zářného boha Slunce počítati mezi nejbodnější tmaře. Vždyť přece hrůzná bouknutí Macharovo jest zcela komisiálním útokem na svobodu občanskou vůbec. Katolíci mají býti obmecení jen na kostel, kde se mají těšiti policejního dohledu! Všeobecné hlasovací právo pro ně nemá platit! Syn Heliov, jaké mráčky obestřely tvůj olympský

hled! Muž logicky myslící by přece řekl, že buď má býti dána katolíkům svoboda plná, anebo — je-li katolictvo na základě svých zásad společností národu a státu nebezpečnou — má se jim zabrániti i vstup do kostela. Vždyť přece náboženství jest věcí veřejnou, řídí naše veřejné činy. To může popírati pouze buď nevědomec nebo podvodný lšák. Vždyť ostatně po všech klíčcích pokrokařských sama „Osvěta lidu“ byla nucena 12. června doznati v příčině našeho sjezdu:

„Heslem sjezdu jest: Náboženství jest věcí veřejnou. A toto stanovisko jest správné. . . Náboženství dávno již přestalo býti soukromou věcí (kdy vlastně bylo věcí soukromou, p. Hajna?), musí o něm býti hovořeno. Jen m stavovské strany — a naši agrárníci zvláště — opatrnicky (snad spíš pokrytecky?) volají, aby „soukromou věcí zůstalo.“ Ne náboženství souvisí s veřejným životem a pokrokový člověk má chéti, aby o tak vážné otáče veřejné bylo mluveno a aby každý dovedl se postaviti sa to, v co věří.“

Co tudíž by znamenaly broživé bodáky státního úřadu při katolických kázáních? Obmezovat by se tak byrokraticky projev zásadního životního přesvědčení. V kostele se káže a musí se kázati netoliko pro kostel, ale i pro život veřejný, nemá-li býti vychován z katolika farizejský ramenář, který má v kostele jiné zásady než ve veřejnosti. Macharovým nápadem by se vychovávaly ubohé stvůry dvojí tváře. Vždyť přece sami masarykovci velebí Husa hlavně proto, že chtěl, aby veřejné činy lidstva kryly se s příkazy evangelia víc, než jak se tehdy dělo. Machar zkrátka ve své nenávislné fantasii sdrátoval pro svobodné občany svérací klec, která by byla nejdopornější učebna pro ptáčky, dělila by duši svobodného občana ve dvě.

A což kdyby státní bajonety vedly si důsledně a vrážely i do evangelických a židovských modliteben? Snad jest synagoga, hledící k německo-židovské rabínské škole, našemu národu bližší než katolické chrámy? Ach, Machare, to by vás zehual vaši nejbližší, až by „svoboda“ dala se na pochod ole vašeho lajtuanského komanda! V kázání největší zločinci by měli svobody víc než občané nespontani žalářními okovy.

Liška protestuje proti ostrým subům Humoristicky působí vždy v „Čase“ apel na slušnost. List, který vychrlil již tak velikou garnituru pepických nadávek, opovírá se bédovati nad „sprostotou“ lidí jiných! Orgáne syna Heliova, vždyť přece nazýváš neurvalé výpady Macharovy pravdou, statečností, památnými projevy! Tlumočníku Masarykův, otiskuješ-li nehoráznosti Macharovy jako něco spravedlivého, jak můžeš vůbec ještě mluviti o existenci nějakého nedovoleného spílání! V tvých sloupcích přece četli pokrokaři tyto ušlechtilé výrazy: „Vrání, moralistní bestie, avinstvo, černá banda, havrani, mok, dareba, otrapa atd.“ Neří-li tohle podle zásad masarykovského Čatona spíláním, tážeme se, zda vůbec aspoň mezi pražskými Pepy spílání existuje. A teď — po tolika výronech ušlechtilé krasomluvy Macharovy napsal „Čas“ dne 4. t. m. v příčině sjezdu našeho tohle: „Kolik řečníků jen spílalo Macharovi! A mezi těmi byl i láskyplný biskup Doubrava.“ Mohli bychom se znovu ptáti, jak vlastně na sjezdu ubohému mučedníkovi Macharovi „spíláno“; chudička jest tak skromný, učí tak ušlechtilým výrazům, jest vtělením dobroty. A teď bezcharakterní klerikálové dovolí si spílati beránkovi. Leč víme, že masarykovská stoka lží zas by odpověď zůstala dlužna. Jen když se pochlubí falšovanou korunou mučednickou! To jí stačí. Ale hleďte na tu logiku! Machar provede fanatické, lhavé výpady proti církvi, nadá katolíkům, bodá do nich zrezavělou policejstakou šavlí, nařizuje, aby katolíci postaveni byli mimo všechny zákony jako škodná zvíř. A proti tomu řádění útlocitní stoupenci Masarykovi ani brvou nepohnou. Když však se řekne na sjezdu, že jest nutno protestovati proti útokům tolik surovým, najednou má „Čas“ v zásobě plnou nádrž humanitářských slz, spílá ruce nad tou „troufalostí“, lze vědomě a s líceným odporem o — „klerikálním spílání.“ Kde se najednou bere tak velice vespělý útlocit, tolik jemný smysl pro humanitu? Věru znalec pokrokařské mlavy trne nad farizejstvím „Času“, jemuž neurvalé spílání jest rajskou hudbou, mají li býti nadávkami potřesení lidé, kteří nepřesahají na Masarykův koran.

K nejkrásnějšímu a nejtrvalejšímu památkám po předcích našich patří díla a oslava českých svatých patronů, jež vlast naše srodila, církev víře Kristově odchovala a k věčné blaženosti přivedla. Jména těchto Božích vyvolenců hlásají sjejmě, jak otcové naši byli hluboce nábožensky založeni a s jakou vroucností lauli k víře katolické, které děkovali udržení svého národního bytí. Ohlalu těchto národních svatých velikánů hlásají nečetné svatyně k počtě jejich po vlastech českých založené, méně však již křesťanská jména živoucích. „Co Čech katolík — to Václav, Vojtěch, Prokop, Jan Nep., Ivan, Hrochanta, Ludmila, Anežka!“ Toť mělo by býti heslem všech katolických českých rodin. Volí se však zhuata buď

jména cizí, neb česká, jež nemají momentu výchovně nábožensky náročného. České jazyce se jménem národního svátce našeho je již v útlém mládí hrdo ná své jméno; stotožňuje se v útlé duši se ctností svého svátého českého patrona, sleduje se svýšeným zájmem dějiny české a církevní a rádo se honosí tím, že nosí totéž jméno křesťanů, jímž zval se český svatý, zářící příklad zbožnosti. Z dětí vyrůstají jinoc, panna, muž, žena, otec, matka; ti všichni s úctou hledí k svému českému jménu, obrozují je v dalších generacích. V tom českém jméně katolickém jest také kus té české svéráznosti, kus českého katolictví. Jmen těchto v našich rodinách není tolik, co by jich být mělo; tak nalezl jsem mezi 301 katolickými žáky jednoho ústavu středního 37 Janů, 21 Václavů, 2 Vojtěchů, 1 Ivana, Cyrilla, Methoda, Prokopa, Hroznatu ani jednoho. Udržujeme tudíž v rodinách svých to české jméno katolické, řídíce se zásadou: českému dítěti katolickému patří české katolické jméno — jméno českých zemských sv. patronů. — Laický pozorovatel.

Posudek o době Kalvinové podala po známých velikých oslavách ženevského despoty liberálního ženevská „Liberté“ tento: „Kdo popíše všecko tu zhoubu hmotnou i mravní, která nastala s Kalvinem v naší staré republice? Ženeva, město 60.000 obyvatel s kvetoucím obchodem a průmyslem, upadá na 20.000 pod jalovým ničivým vlivem brožného vladaře. Florentci, Medicejští a angaburští Fuggerové měli v Ženevě své bankovní komptoiry a platilo tehdy heslo: „Slovo Ženevana stojí za všechno zlato saského kurfiřta.“ Ženeva, ležící na rozhraní tří říší, byla výtečným sprostředkujícím místem; ale její slavné trhy byly zrušeny a ulice i náměstí zarostly travou koncem 16. století. Politika projevovala se jediným způsobem: udavačstvím a žalářováním. Všecka radost vymizela z domů a z tváří obyvatel: všechny zábavy a radovánky zakázány.“

Ted pochopíte tatrmanství těch lidí, kteří ze záští proti naší církvi nazývají Kalvina průkopníkem svobody a pokroku.

Proč se katolíci mají učit Esperantu?

Pod tímto záhlavím vydala „Katolická esperantská kancelář“ 15.000 exemplářů francouzsky psaného oběžníku a rozdala jej čelným ústředím katolickým. Znáš jeho jest toto:

„Od několika roků dělá Esperanto v celém světě podivuhodné pokroky. Zvláště tento pomocný jazyk, který nemíní snad nahraditi a vytlačiti jazyky národní, nýbrž chce býti prospěšným ve vzájemných vztazích mezinárodních, dokázal, že jest schopen nejen usnadniti obchodní relace mezinárodní, nýbrž také vyjádřiti i nejpřesnější nuance lidského myšlení. Neče:né vědecké, literární a jiné revue nebo denníky, esperantsky redigované, dila všemožných temat po stech uveřejňovaná tímto jazykem, zřejmě tomu nasvědčují. Esperanto jest nejobdivuhodnějším prostředkem, jaký kdy byl vynalezen k výměně ideí. Stvoření takého jazyka překrásně korunuje a doplňuje řadu vynálezů, které za naší doby zdokonalily komunikaci a zkrátily téměř na nulu veškerý vzdálenosti.“

Lze snadno chápati následky tak vážného vynálezu. Všude mu porozuměli. Četné spolky, které mají po celém světě společné cíle ve příčině obchodní, filosofické, vědecké, sociální nebo jinak praktické, rozhodly se adoptovati Esperanto, zavědly je do svých kongresů, užívají ho v korespondenci a založily mezinárodní orgány, redigované v tomto novém jazyce.

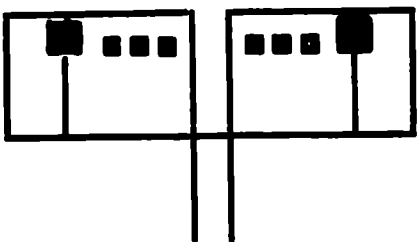
Církev katolická jest beze vší pochyby ze všech společností nejvíce mezinárodní a všeobecná. Za naší doby, více než kdy jindy jest třeba, aby všichni katolíci se spojili a seskupili.

Jakým způsobem to mohou učiniti, nerozumí-li jedni druhým? Jak si vzájemně porozumí, nepřijmou-li společný jazyk, snadno naučitelný, krásný a schopný vyjádřiti všechny myšlenky a všechny potřeby? Jakou nesměrnou výhodou a dobrem bylo by to pro katolictvo, kdyby každý účastník mezinárodních kongresů a poutí věnoval několik dnů jazyku esperantskému, kdyby všichni kněží, misionáři, semináristé, členové patronátů mládeže a katolické kroužky učili se Esperantu, kdyby všichni, kdo v různých dílech světa katolického pracují k humánním cílům, propagují křesťanské sociální idey, bojují proti lihovinám, nemravnosti, pornografii, spojili své snahy a práce pomocí Esperanta a tak námahy své i za hranicemi své země uplatnili!

Nic není snazšího! Stačí několik týdnů, abychom Esperantem přímě mluvíli a psali. Ve všech dílech světa, ano i ve Vatikánu nalezneme horlivé katolíky, výtečné kněze a preláty, kteří jsou horlivými šířiteli Esperanta. Existuje mezinárodní spolek esperantistů-katolíků, mezinárodní jednotu kněžských esperantistů, mezinárodní svaz katolických obchodníků-esperantistů. Tyto různé spolky přijaly za svůj orgán „Espéro Katolika“, měsíčník založený opatrem Peltierem a redigovaný jazykem esperantským pomocí katolíků všech národů. Časopisu tomu přeje vřelce Sv. otec Pius X., dodává mu návrhy a uděluje mu své požehnání.

Ještě již v přemaňských obchodních školách celého světa, v lyceích a kolegiích i ve spolecích vzdělávacích se Esperanto účinně propaguje,

jest nejvíce nutno, aby každý katolík, který chce dokázat, že katolictvo nepokroku neodporuje, nýbrž jest silným jeho průkopníkem, stal se horlivým rozšiřovatelem jazyka mezinárodního. Jest žádoucí, aby ve všech seminářích, patronátech mládeže, spolecích a učilištích katolických po celém světě bylo vyučováno a praktikováno Esperanto.“ K. K. — Poznámka: Veškeré knihy a časopisy i hudebniny esperantské lze koupiti v knihkupectví F. Topiče, Ferdinandova 9. Cenník esperantský zdarma.

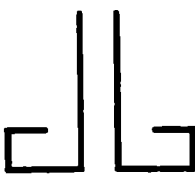
STAVITEL

JAROSLAV PAŽOUT

HRADEC KRÁLOVÉ,

:: STAVÍ ::

**- LEVNĚ, -
SOLIDNĚ,
MODERNĚ.**

OD 1. SRPNA V ČELAKOVSKÉHO TĚ.

BLÍŽE NOVÉHO MOSTU.

Hospodářská hlídka.

Stará vojtěška se nevyplácí. Zřídne nad míru, ubývá neúžitečného pažitů a plevelů, zaniká pozvolna a pole se mění ve špatný úhor. Déle než 6—8 let vojtěšku nikde nenecháme. Po první sklizni pole plynky zorejme a na podzim nasejeme oziminy. Umělé hnojení nedáveme na staré jete-liště; neúčinkuje. Škoda peněz a práce. Dokud je vojtěška v plné síle, v jeseni, důkladně vláčetí dlužno a tu je přihnojování káinitem a sruskou Thomasovou na místě. Kde je půda holá, dosejeme čistým semenem zdravým, aby lysiny zarostly a plevel se nezmohl. Jetel zasimujeme povyroslý, nikoliv hladce nízkou seřáť. Nevymrzá.

Ovoce na zimu uložené se náležitě uchová bez poruchy jen v místnosti tmavé, přiměřené vlhké a chladné, ovšem nepromrzavé. Je-li sklep nebo komora ovocná stejně teplá, nejlepší 5—8 stupňů C a vlhkost činí 90 proc., pak se jablka zcela neporušená udrží až do příštího léta. V tomto ohledu znamenitě osvědčují se staré vinné sklepy záslých vinohradů, v nichž ovoce bez škody lze přechováti do příštího června. A takových skladišť je nezbytně třeba, má-li naše ovocnářství býti tak výnosným, jako je výnosným v Tyrolích a ve Štyrsku.

Na pastvinách, náspech, výsunných stránkách, kde nic kloudného neroste, lze s úspěchem pěstovati pelyněk, který v lékárnách draze se platí. Pelyněk kvete teprve 2. rokem. Nať sbírá se v červenci a srpnu, zbaví se žebíř a tlustších stonků a suší se v právných místech. Každé lékárně, každý materialista draze pelyněk zaplatí.

Kapr je všežravec a ješto maso jeho se 3 až 5krát draze platí než hovězí, vyplácí se výkrm kaprů daleko lépe než žír dobytka hovězího. Nejčastěji se krmí lupinou, jejíž jetrogén — hořká to látka, pro niž dobytek ostatní ji opovrhne — kaprům neškodí; jsou tito bez sliznic. Lupina se buď močí 2 až 3 dny, neb krmí se na brubo, jednou přes šrotovník přehnaná, přímo syrová. Letnění, občasná osévání, hnojení do rybníčního vápna, hnojení, vymrznutí přes zimu atd., vše to podporuje tvoření se planktonu t. j. mikroorganické zvířeny vodní, přirozené to potravy kapra.

Železo nerezaví, když se zalíci vápnem tak, aby pokryto bylo vrstvou 3—5 mm silnou. Nátěr vápenný lépe chrání před rezavěním než olej lněný, vaselin a jiné tukovité nátěry.

Před bleskem chráníme obydlí, když zatopíme, jakmile se bouře blíží, hodné dýmavým topivem, na př. vlhkým dřevem, čerstvým lupením a pod. Vystupující dým lépe chrání než špatný porouchaný bleskosvod.

Sušení ovoce je výhodné, když sušíme vyhradně plody neporušené, zdravé, zralé a vyspělé. Padavky, hmyzem poškozené, nahnilé a poraněné se na sušení nehodí. Pozdní druhy třeba nechat na hromádách dozrát. Slívy na sušení určené co nejdéle se nechají na stromě. Čím déle, tím lepší bude výrobek za stejných jinak okolností. Z hniliček hodí se jenom druhy tvrdé. Jablka na sušení vybraná se loupají, jádérník se vykrojí, plody křížem rozpůlí. Hrušky suší se neloupané, celé. Aby nezhnědly, oloupané plody ihned se hodí do slabého roztoku solného, nebo aspoň do čerstvé vody studené. Sušení nejlépe se koná na lískách dřevěných, nikoliv drátěných v plytkých vrstvách. Příliš dlouhé sušení ovoce kazí. Rychlé ochlazení usušeného ovoce dodá pěkného zevnějšku, když teplota nevystoupila nad 100 stupňů Celsia.

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

z pera redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I. oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí výčet povolaných činitelů v sociální politice, v III. oddílu líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů, dělníků, žen a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ křesťanské sociální politiky. Spis je bohat četnými nejnovějšími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávatel u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Školský obzor.

Na c. k. gymnasiu v Hradci Králové bude zápis do I. tř. dne 16. a 17. září, vždy od 8—9 hodin, pak hned budou zkoušky přijímací. Záci odjinud přicházející do vyšších tříd dostaví se dne 16. v 8 hodin. Pro žáky isr. náboženství zápis i zkoušky přijímací budou již dne 15. září. Žáci na ústavě postupující přijímání budou dne 17. září o 9 do 10 hodin.

Českým rodičům, kteří posílají do německých škol středních své děti, na uvážení! Dle úřední statistiky chodí každoročně do německých škol středních veliký počet žáků, kteří se i na německých ústavech hlásí k české

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se aktivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., shotovují úplně bezplatně, bez nároku k objednávce.

Rekonstrukce a opravy

okna starých provádím po nejvýhodnější, o čemž svědčí četná doporučení vld. duchovních.

————— Založeno r. 1899. —————

řeči mateřské. Dle statistických šetření chodí na př. do německých reálak v král. českém, na Moravě, ve Slezsku a v Dol. Rakousích nejméně 1200, do německých gymnasií a reál. gymnasií v král. českém, na Moravě, ve Slezsku, v Dol. Rakousích nejméně 900 žáků párodnosti české. Příčinou tohoto neblahého zjevu jsou zvláště mylné domněnky, že rakouský státní občan národnosti české se neuziví bez znalosti němčiny, a že se na českých ústavech němčině řádně nenaučí. Další příčinou tohoto smutného zjevu jest často hospodářská závislost zvláště českých úředníků a zřizenců na německých zaměstnavatelích. Třetí příčinou jest nedostatečný počet českých ústavů, zejména ve městech národnostně smíšených; připadáť německý ústav v král. českém na 33.000 obyvatelů německé národnosti a ústav český teprve na počet dvojnásobný. Kromě toho bývají německé ústavy lépe vypraveny a opatřeny tak, že mohou svým žákům poskytovat více hmotné podpory i stipendií. Zástupcové podepsaných korporací, porokovavše o této věci, doporučují českým rodičům, kteří své děti do německých škol středních doposud posílají, nebo počátkem příštího roku školního posílají chtějí, aby tak netčinili, především z důvodů pedagogických, neboť studium v cizím jazyce vyučovacím jest tak obtížné, že český žák na německém ústavě zůstává ve vědomostech pozadu, ba ztrácí mnohdy i celá léta a rodiče jeho mnoho peněz, než studia dokončí. Neméně důležitá jest i důvod národnostní, posouváť čestí žáci společně se žáky židovskými přispívají k udržování mnohých německých tříd i ústavů, jež by se jinak staly zbytečnými. Neposlední a nejmutnější následek studia čes. žáků na německých ústavech jest, že se nám mnoho nadaných žáků odnárodňuje a stává nejurputnějšími nepřáteli všeho českého. Nadto dlužno obrátiti též zřetel k té okolnosti, že z důvodů praktických doporučuje se studium řeči slovanských. Česká zemská komise pro ochranu dítek a péči o mládež v králov. českém (Pražská III. Letenská) jest mile ráda ochotna poskytovat rodičům poradu v záležitostech nadačních. Ústřední spolek českých profesorů (Pražská II. Štěpánská 26.) jest mile rád ochoten poskytovat odbornou poradu při přestupování z ústavů německých na ústavy české. Národní rada česká — pokud jí možno — chce spolupůsobiti při zřizování potřebných ústavů českých, zakročovati proti nezákonnému nátlaku představených a zastávati se ve všem zájmu českých. Svaz československého studentstva žádá veškeré kolegy, aby mezi svými známými na škodlivost tohoto zjevu poukazovali. V Praze 1. července 1909. Národní rada česká. — Česká zem. komise pro ochranu dítek a péči o mládež v král. českém. — Ústřední spolek čes. profesorů. — Svaz československého studentstva

chovsku kladenští soudruzi vypovídají rudému kádnímu poslušnost. V místě, kde před volbami do říšské rady otevřeně prohlášen rázný odboj proti všelikému náboženství, kde se křičelo, že soudruzi musí zhasínati světla na nebi, zhasíná se rudá gloriola strany Adlerovy. Tak veliký obrat na-
jednou. A co katolické listy vytýkaly rudému ve-
dení dávno dřív, to po nás nyní opakují kladenští
soudruzi sami. Organ rudých odděpenců kladen-
ských „Volnost“ napsal totiž:

trřidu ohrokuje. Ukradne ji a pustí ji v let na redakci stříl „Vorwärts“. My sledujeme, že jeho čin jest chvalitebný. Nečestnost proti nepřátelské třídě může tedy býti v očích vlastní třídy ctností.“ — Zatím dost. Mluví-li soudruh tak neomaleně v knize, rozumí se samo sebou, že soc. demokratičtí podvodníci, násilníci a zlodějové dají těm novým zásadám výklad ještě širší, další. Pak přý ti lidé napravi „farižejskou společnost“! O téhle morálce hadí úskočnosti masarykovci ovšem přednášet nebudou; stržili by od svých rudých poručníků veliký výprask. A proto budou sloužiti poslušně dále.

Zajímavé doznání o rudé pravdě. Sou-
druzi v Německu leží si ve vlasech stále více, při-
čemž vycházejí na jevo závažné věci. Na př. rudý
„Volksblatt für Anhalt“ napsal proti rudému
„Leipziger Volkszeitung“: „Prohlášíme jednou
pro vždy, že se vzdáváme zásadné polemiky
s „Leip. Zitgem“, pokud se ještě udržuje jeho do-
savadní redakce, jelikož nás a naše čtenáře hne-
nad prohaností tohoto listu strany přivádí v ne-
bezpečí davení. Tisk strany v tlači budiž proto
důrazně varován před braním lži „Leip. Volks-
ztg.“ za bernou minci, když k nim budeme v bu-
doucnosti mlčeti.

Hospodyňská škola ve Stěžerách.

Nový 23. školní rok započne dne 19. září 1909.
Účelem hospodyňské školy jest, aby dospívající dívky po vyjití ze školy obecné a měšťanské nabýly potřebného vzdělání k vedení domácnosti vůbec, hlavně rolnické.

Theoretická osnova učebná obsahuje: mrvonku, jazyk český, počty, účetnictví, nauku o vychovávaní, chov zvířat hospodářských, mlékařství, domácí hospodářství, přírodopis, přírodopis, pěstování rostlin a zahradařství, země- a dějepis, zdravotnou a zpěv.

Praktická cvičení provádějí se ve všem, co s domácností souvisí: vaření, pečení chleba, úklid, prádlo, žehlení, ženaké ruční práce atd.

Vlastní hospodářství, vsorně zařízená mlékárna, rozsáhlá zahrada selinářská a ozdobná umožňuje chovánkám dokonale prakticky se vycvičiti.

Měsíční plat za celé zaopatrění 36 K, školné za celý rok 60 K. Přihlášky chovanců přijímá ředitelství stálo.

Betty Kozáková,
ředitelka.

H. Srdínko,
předseda kuratoria.

VARHANY

nejnovější pneumatické soustavy s mnohými praktickými novinkami — u nás dosud málo známé — s moderními hracími stoly, s krásným hlasem, pravým chrámovým, doporučuje důst. farním a sl. patronátním úřadům a přijímá i opravy majitel c. k. výsady a čestný člen Belgické hudební akademie

Bedřich Čápek,

stavitel varhan a harmonii v Políčce.

➡ Závod založen roku 1874. ➡

Nejlevnější a nejdražší

dětské vozíky

u velkovýrobní firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Dalmatské a uherské vína
za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.

ALOIS ČÍŽEK,
velkoobchod vinem.

„ V HUMPOLCI. 4

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrat
v Želivě a pro četné důstojné farní úřady

České gymnasium

s konviktem

- na Velehradě -

otevře se letos (1909) na podzim.

Roční plat za stravu a posluhu obnáší 550 K. — Blíže údaje s prospektem podá

rektorát kraluje Tov. Joz.

na Velehradě — (Morava).

**Nové ukázky soc. demokratické
vzdělávací a podpůrné práce.**

Rudá bašta má stále větší trhliny.
Jaký jest byl ještě do nedávna nad velkým
vrátnem rudé brády na Kladně! Soudruzi se
tam tolik nafukovali, tak spupně řídili proti oby-
vatelstvu jiného smýšlení, že bylo často pro slu-
žného člověka nebezpečno vyjít na ulici. A teď —
před velkým sjedem soc. demokracie na Smi-

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Gramofony,
fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Jen umělecky pracované

SOCHY

oltáře a kazatelny
i ostatní
zařízení chrámové

— levně provádí —

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8, str. 82)

dostati lze 1 kus za 8 hal. — 80 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereců a
kovevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

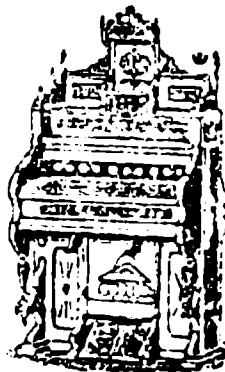
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
körtút 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Ceníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

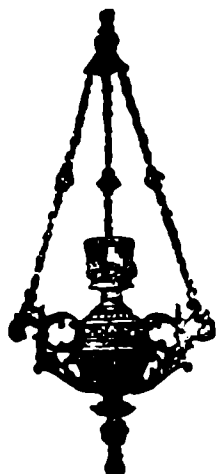
přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oo nejlevnější.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovozuje si depo-
ruční veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, paténky, paciálky,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných blonot, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Moštické
přesovy, imbuterky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a ocelář

Praha I, ul. Karoliny Světlé, čis. 19. n.

Modní a galanterní

závod pro dámy a pány

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové.

Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.

Přípravy pro švadleny a krejčí.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

— jako výtečné —

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásluhy na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Ledničky

patentní, s nedostižnou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanici za K 50.—

dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj vele důstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

OBNOVA

Číslo 37.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 17. září 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v polednu.

Ročník XV.

V. sjezd katolíků českoslovan- ských v Hradci Králové.

III.

V řeči o *dělnické otázce* dne 29. srpna v Klicperově divadle pravil posl. Šrámek: Jako katolíci celého světa i my jsme si všimli velké tragedie toho velikého, prvorozeného křesťanského státu Francie, jejíž stihla pohroma nečekaná. Proto tam zpytují dnes své svědomí a volají: „Mea culpa“. Francouzští kněží nařikají: „Lid francouzský nás nezná, protože jsme se uzavírali; nemá k nám důvěry, protože jsme mu nevyšli jako katolíci soucitně vstříc“. Nábožná díla jsme zakládali, sociální práci pro dělnictvo jsme zanedbávali. Proto přišla na nás pohroma.“ Kdyby tam bývali kněží sociální organizaci věnovali před několika desetiletími takovou pozornost, jakou jeví nyní, nebyla by se dostavila tragedie. — Dělnictvo nabývá u nás svým počtem stále většího významu; proto nutno, aby se o tento stav vážně starali i nedělníci, jak k tomu nabádá téměř 2000 let církev katolická. Vidí-li dělnictvo, jak u jiných stavů stoupá úroveň životních potřeb, touží přirozeně potom, aby i na ně bylo pamatováno příslušným, zaslouženým podílem. Francouzové stavěli velkolepé chrámy, věnovali obrovské sumy na misie, ale o sociální postavení dělnictva málo dbali, jakkoli mravnost a kultura křesťanská vyžaduje zlepšení poměrů průmyslového a zemědělského dělnictva. Pro liknavost došlo tudíž ke katastrofě. Církev zrušila otroctví; proti lžem soc. demokratickým budiž konstatována pravda, že dávno před soc. demokraty naši kněží (družina Sušilova) a to již v letech čtyřicátých a padesátých sjezdy svolávali a o dělnictvo pečovali. V organizacích nás ovšem soc. dem. předstihli, ale to není vinou naší. Socialisté totiž z chytrosti nevystupovali hned přímo protinábožensky, tvrdili, že náboženství jest jim věcí sokromou, že sledují výhradně cíle třídní organizace dělnické. Tim

farizejstvím nám pak odloučili tisíce a tisíce dělníků a o víru je připravili. My jsme ve skutečnosti nechceli rušit solidaritu; zatím vzrostly odborové spolky, které socialisté naplnili protikřesťanským duchem. Nastala tedy nutnost, abychom začali samostatně. Naše odbor. organizace poskytuje tolik, co nedává žádná dělnická organizace kteréhokoli národa. Počátky byly velice obtížné, zakusili jsme mnoho potupu pronásledování; pracovalo se však vytrvale dále, takže za 6 let máme armádu 38 000 pevně odborově zorganizovaných křesťan. dělníků.

V úterý promluvil v Klicperově divadle dr. Rezníček o *civilisaci národů*. Ta se nijak vzájemně zevně nekryje. Co jeden národ pokládá za nezdvořilost, to platí u druhého za dvornost. Přece však u všech stoupá civilizační pokrok. Civilisace se mění. Leč všeobecným znamením jejím jest, že člověk, civilisovaný jakýmkoli způsobem, musí jistý mrav. podržeti za veškerých okolností. Chování se a mravy civilisovaných národů postupem doby stykem jejich s jinými národy vzájemně splývají. Mar. nívá parádovitost zůstává dosud u všech národů civilisací nedotknutelnou. Postup civilisace dosud parádu nepřemohl. — Základem civilisace jest cit mravnosti, zásada, že mravnost jest jednotlivci i celku užitečná; s tohoto hlediska stává se civilisace pramenem obecného pořádku u národů, vzbuzuje v něm úctu ke stáří, lásku k dětem, zbožnost, vážnost k zákonům. Běda, začnou-li se starati o civilisaci lidu nekvalifikovaní polovzdělanci nebo nevědomci! I kdyby konečně měli dobrou vůli, natropí mnoho zloby, jak svědčí na př. žurnalistika různých politických stran našich. — Mravnost v civilisovaných národech opírala se vždy o náboženství, stojí s ním vždy v úzkém spojení. Co prospěli národům učenci a umělci, kteří talentu svého zneužívali k odvážení lidu od mravnosti, od plnění povinností, k nimž náboženství nabádá? Vědět, či tací přivedli národy své k úpadku vždycky. Pojmy „vědomý“ a „mravný“ musí býti rovnoběžné, neboť vědomosti bez náboženské mravnosti netoliko neprospívají,

ale přímo škodí. — Věda není zcela žádným projevem proti jsoucnosti Boží, nýbrž naopak svými dobrými službami dosvědčuje zjevenou souvislost duše s tajemnou podobou Boží. Bůh člověku vstřípil, že duchem svým v jeho tajemství proniká, že stvořeným v něho silám rozumí. Věda lidská jest vlastně postupným pochopováním tajemství Stvořitelových. Jež národy světa má civilizovati ve město Boží. — Stavěti antiku nad civilisací křesťanskou jest nyní zpátečnictvím, jest krokem za decivilisací lidstva. — Základem bohatství civilisovaných národů jest vždy jen práce, jejíž povinnost plyne z mravnosti přikázané Bohem. Ovšem útitky z práce musí také pracovník kliditi, nesmí býti jen otrokem jiných, jak tomu bylo za času antického. Nepřipustíme, aby náš národ byl zotročen odkřesťaněním; dějiny nás poučují, kam antické směry národy zavedly.

U nás nepracuje se ještě dostatečně a hospodářský úpadek vleče za sebou politickou slabost. Bludné jest mínění, že zabezpečíme si lepší budoucnost politikou, bude-li přitom národ žít nad své poměry. Panuje sociální rozvrat, politické strany přeceňují skutečný význam politiky, lid přestává s radostí pracovat, práva druh druhu z ruky trhá; pro skutečnou práci nedostává se hlubšího porozumění. Proti občané opíjí se v marnivém přepychu po boháčích, nevědomci chtějí tlachem svým napodobiti učence, mládež není vedena k plnění povinností. Takové decivilisaci musíme se rozhodně opřít. Náš národ musí si uvědomiti, že civilisací jeho jest především křesťanství. Síla, vítězství, sláva a moc, štěstí a blahobyt civilisovaných národů spočívají ve víře v Boha a na základech křesťanského náboženství jeho vůdci a politiků.

Pak promluvil dr. Myslivec o *oměru mezi církví a státem*. Někdo by se domníval, jak jest vhodnou formou pro upravení poměru toho konkordát, vzájemná dohoda! Leč popatřme na konkordát rakouský z r. 1855! Liberalismus snažil se úporně změnití povahu

FEUILLETON.

Odpověď

„nejlepšímu českému člověku“.

Tak jste, p. Machare, těch tatrmanů již nechal? Dlouho Vás držel ten záchvat a já vím, že Vaši přátelé trnuli zrovna hrůzou, když jste po několik neděl trhal se sebe zběsile všechny ty cetky: „nejlepší český básník“, „geniální vůdce doby“, „nejlepší český člověk“ atd., kterými Vás po léta pracně opentloval realistický kamarádský tisk. Zdá se, že Vám již ani mnoho nezbylo, byste přioděl ještě ubohou evou duševní nahotu.

Mne jste však, „nejlepší český člověče“, zcela nic nepřekvapil a nedolal. Nikdy jsem nevěřil humbugu, který se tropil s Vámi jako s „prvním českým básníkem“ a který se opět na úkor zdravého rozumu tropí s Vámi nyní jako s „hlubokým myslitelem“ a „vůdcem moderní doby“.

Pochopuji, že jste nepovažoval naši skromnou brožuru „Machar a křesťanství“ za vavřínový věnec, ale to jsem přece nečekal, že Vás přivede z duševní rovnováhy. Toho jste se mohl přece nadíti, že v Čechách najdou se také myslící lidé, kteří dnes jakýms takýms autoritám věří jen tehdy, když mluví rozumně a pravdivě. Dnes snad již cítíte, jak lehkomyšlně jste se vydal na podomní obchod s vyphčenými násovy o antice a křesťanství, když hrst na kvap sebraných citátů stačila, abyste tu stál před celou českou veřejností jako popěrač a hrobař práce ne snad jen páterů, ale vědecké práce Palackého, Masaryka, Drtiny atd.

Několik kritických šlehů stačilo, abyste se ocíl v situaci člověka, jež spadl do vody a nyní se rukama i nohama namáhá, aby se dostal na sucho. Chápu Vaši mrszutou situaci a proto Vám útrpně promlívám Vaše vyčleptané blágy a dětinské tatrmany, o nichž si snad

při bozích myslíte, že jste něco reálného dokázal. V důvěrnosti Vám sděluji, že jste, „geniální vůdce“, prospal snad 20 let vývoje českých poměrů. Za dob Vašich studií gymnasiálních stačilo ovšem trochu frazí z Voltaira, Drapera, Renana atd., aby se znepokojil duševní klid českých lidí; dnes však jimi pochyťáte jen trochu židovských příručí, emancipovaných žabek, zhýralých studentů a vůbec polovzdělanců. Na náš lid však to již zhonbně nepůsobí, nýbrž ho přivádí blíže ku skále Petrově. Pracuji již 20 let ve veřejnosti a mohu Vám v důvěrnosti prozraditi, že Vaše kletby proti katolíkům jsou vlastně budičkem pro vlažné a ospalé katolíky. Toho jste se asi nenadál, že Vás prohlásím za vydatného spojence, jehož součinnost nevyžaduje žádného risku!

Abyste neřekl, že jsem v té spouště potrhlych a nesrovnaných vět nenašel nic rozumného, vyznávám, že jste proslavil přece jednu zdravou myšlenku, když jste mne poučoval, že totiž heslo „Vae victis“ neproniesli Římané, nýbrž galský vůdce Brennus. Nechtějte přece s tou Vaší znalostí antiky tak zlé, když si ještě pamatujete tuto starou legendu, určenou školním řádem pro sekundány. Jenže dovoluji si poznamenati, že jste se zachytil jen stěbla. Já jsem sám nic o Římanech netvrdil, nýbrž citoval historika Conté, jenž asi nevěděl, že si starý galský generál dal tento výrok patentovati, aby ho nesměli Římané proti svým odpůrcům používat. Je to sice lapalie s tím starým generálem, ale pozoruji, že ve Vás probouzí se touha po plné pravdě; proto Vám, p. Machare, radím: Jen pilně a svědomitě studujte, a za nedlouho budete moci uspořádati nové tourné po městech českých, abyste odvolal kašně všechny své omyly a nesmysly, které jste patrně z nedopatření na svých přednáškách roztrošil. Justus est accusator sui!

Ve svých výkladech položil jste mi celou řadu otázek, na něž snad příležitostně na jiném

místě odpovím, ale jednu Vám přece zodpovím hnedle. Tázáte se, zdaž jsem byl v Římě? Arciže jsem v Římě byl, p. Machare, a to va své vlastní paměti. Proto jsem také poslal z Vaší řeči, že nestydáte flukujete, když vystřelky a přehmaty lidské přehlašujete za jádro a pravou podstatu křesťanství. Jestliže se někteří křesťané lidé nepřiblížili dosud vznešenému ideálu učení Kristova, nezaslouží proto idea sama odsouzení. Já aspoň, když jsem četl o Vašich choutkách, kterými dychtíte po krvi katolíků, po výjimečných zákonech proti nim, dovedl jsem přece ještě rozsouditi mezi ideály humanitními, jak je hlásá n. př. Masaryk a mezi nehumanitním přímo jednáním přivrženců těchto ideálů. Kdybych měl posuzovati moderní humanitu podle Vašeho chování k politickým odpůrcům, pak bych ji musil považovati za největší lež 20. století.

Tím jsem u konce se svou odpovědí na Vaše tatrmany. Že je tak krátkou, způsobily Vaše vodnaté výklady. Nevyrátil jste ani písmene z naší brožury a neuvedl jste ani jediného vážného námětu, abych se jím mohl věcně zabývat. Na prázdnou slánu nemám dosti času a nadávkami nemohu se Vám revančovati. Dal jste mně sice do ruky svým citátem z Friedricha II. ostrou zbraň proti sobě a mohl bych jí výhodně proti Vám použiti vzhledem na Vaše zmatené přednášky, proti křesťanskému lidu konané, čehož byste také za svrchované neslušný ton ve své polemice zasloužil, ale neudíním toho. Nechci přiváděti jednak národní naše nepřátele do pokušení, aby na nás obou pokoušeli se dokazovati pravděpodobnost pověstného výroku bývalého pražského místodržitele o české povaze, a jednak nechci vlastní své krajany uváděti v domněni, že mezi mým a Vaším vzděláním není žádného rozdílu.

Th. Dr. Fr. Rýgl,
redaktor Čas. Úvah v Hradci Králové.

konkordátu v neprospěch církve. Také se mu podařilo zrušit závaznost důležitých bodů konkordátu. Zákonomárodnost a soudnictví ve věcech katolického manželství přikázáno oboru státnímu, čímž konkordátní smlouva porušena. Vrchní dozor a řízení nad veřejným vychovatelstvím odevzdáno státu, školy veřejné jsou interkonfesiční, na nichž může být učitelem muž i nekatolického náboženství atd. Konkordát stal se bezpředmětným, illusorním, platnost jeho zrušena r. 1870. R. 1874 se upravovaly „zevnější“ záležitosti církve. Konkordát mezi Bonapartem a Piem VII. (r. 1801) měl osov podobný. Stát duchovenstvu dával na ruce pouta, učitelé v seminářích přinuceni podepsati deklaraci z r. 1882 a dle ní učit. Zkrátka konkordáty nezaručovaly svobodu církve, protože státy se řídily prakt. jinou, despotickou. Stát zasahal hluboko i do vnitřní sféry náboženství katolického. Za doby josefinské „reformoval“ stát semináře, rozpouštěl řády, předpisoval kázání, počet svící na oltáři, způsob konání procesí, modlení litaní a pod. Nutno jest, aby katolíci získali i politický vliv, chtějí-li si zachovati plnou náboženskou svobodu. Parlamenty privilegované byly vlastně církvi nepřátelské. Nynější parlament lidový provedl tuhý odpor proti zanášení kulturního boje. Vítězství myšlenky demokratické jest vítězstvím ideje křesťanské.

S velikým napětím vyslechnuty znamenité řeči J. M. opata Zavorala, poslanců dr. Stojana a dr. Horského.

Nejdp. biskup Hálka ku konci své promluvy prohlásil: „Bohdá v Čes. Budějovicích na katol. sjezdu na brzkou shledanou!“

J. Exc. nejdp. biskup dr. Doubrava před ukončením sjezdu řekl mimo jiné: „Vznešený, krásný a slavný průběh sjezdu podal důkaz, že jsme živi a že tak brzo o naši smrti se mluvíti nesmí.“ Poděkoval všem všichni účastníkům a dodal: „Sjezd byl výzvou k víře a lásce, a skutky, jež z nadšení sjezdového vytrysknou, ať jsou skutky založené na víře a posvěcené láskou. Jedna víra, jeden křest a láska mezi námi, čiňmež Bohu chválu, čest, ať ráčí být s námi! Toť budiž výsledek sjezdu.“

Za velkého pohnutí uzavíral předseda dr. Hruban sjezd. Po požehnání uděleném nejdp. biskupem dr. Doubravou volá předseda: „Na shledanou, na shledanou na příštím katolickém sjezdu!“ — „Na shledanou!“ zabouřilo mocnou ozvěnou a po zapění hymny národní, papežské, císařské i písně „Moravo“ shromáždění se rozcházeli.

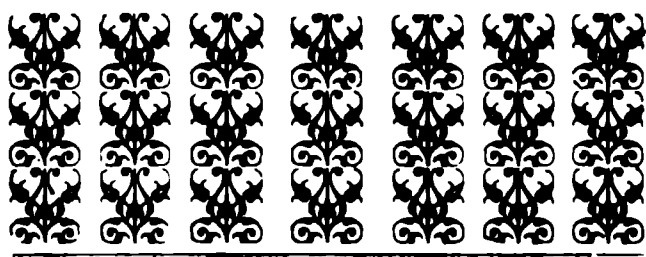
Svépomoc a podpůrná akce maloživnostníků.

Řeč sjezdová. Přednesl Ant. Fait, klempíř v Hradci Králové.

Poklesnutí živnostenského stavu v Rakousku v polovině minulého století přičítati lze jednak ohromným převratům v poměrech výrobních, obchodních a dopravních následkem epochálních vynálezů strojových, jednak však také vlivu neblahého výrobního systému liberálního. V této rozhodné době, kdy mravně zkažení sobci velkokapitalističtí vykořisťovali všeobecně užitečných vynálezů těch jen ve svůj výhradní prospěch, nestaral se téměř nikdo o to, aby nově vynalezený stroj stal se i hospodářsky slabším výrobcům dobrým pomocníkem v práci. To se prostě nedělo již z toho důvodu, že i vládnoucí kruhy samy zachváceny byly tímto liberalismem čili svobodářstvím ve výrobě, a ten jim ukládal úplnou lhostejnost k soukromé výrobě jednotlivců. Uváž-li se dále, že i vyspělost řemeslníků tehdejší doby byla malá, prostředky pak ku odbornému i obchodnímu zdokonalení téměř žádné, (neboť nebylo potřebných škol, ani dostatečných institucí odborné vzdělávací), není s podivením, že úpadek řemesel a živností byl tenkrát téměř úplný.

Teprve po zkrachování hospodářského liberalismu otevřeny vládě i veřejnosti oči a obrácen opět zřetel k nové úpravě právních poměrů živnostenských zavedením obligatorních společenstev a průkazu způsobilosti dle obnoveného živnost. řádu v r. 1883. — Počato se zřizováním průmyslových škol odborných, pokračovacích i obchodních. Teprve po brozném otřesu hospodářském, který byl jen nutným výsledkem onoho nezdravého systému výrobního, nad slunce jasněji vysvitlo, že zachování středního stavu jest nejen hospodářským, ale i sociálním prospěchem každé společnosti státní a tím zároveň uznána i nutnost zachovati a povznést samostatný stav živnostenský.

Když pak dokázáno nezvratně, že řemeslo v určitých mezích jest i pro budoucnost hospodářsky i technicky zdůvodněnou formou výroby, nastala povinnost, řemeslníka jakožto výrobce hospodářsky slabšího za přispění moci veřejné, po stránce technické i hospodářské, co nejucelovněji podporovati. A tím právě odůvodněna jest a vznikla dnešní tak zvaná pod-

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1883.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6,000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem července K 23,097.699.13.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont

směnek a faktur.

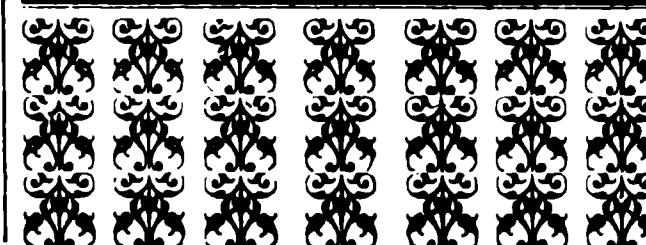
Směnárna.

Skladiště.

Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

párné čili zvelebovací akce maloživnostenská jakožto nejúčelnější, konkrétní podoba moderní politiky živnostenské a jakožto podnět k rovněž velice blahodárné činnosti, totiž k svépomoci živnostníků samotných.

Náš český sněm svého času dlouho neocenil důležitost zachování a povznesení stavu živnostenského, co zatím již předseda dolnorakonského průmyslového spolku dr. Vilém Exner intenzivní činností v tomto směru hleděl připoutati řemeslníky všech národů rakouských k Vídni. Teprve když říšskou radou v r. 1891 vřádně v rozpočet ministra obchodu obnos 10.000 zl. za účelem opatřování strojů a moderních pracovních pomůcek malému živnostnictvu a úkolem tím pověřeno technologicko-průmyslové museum dolnorakonského živnost. spolku, respektive říditel jeho dr. Exner, nastal i u nás obrat k lepšímu. Dle vzoru akce státní založena i česká zemská akce ku zvelebení živností a to na základě návrhu podaného v r. 1892 posl. Karlem Adámkem a soudr. na sněmu král. Českého, který také k tomu cílil, aby opatřovány byly motory a stroje pro malé živnostníky z prostředků zemských. Prvním vykonavatelem podpůrné akce živnostenské bylo tedy průmyslové museum vídeňské, od něhož však po čase výkon akce úplně oddělen a svěřen zvláštní k tomu účelu zřízené službě c. k. ministerstva obchodu pro povznesení živností ve Vídni.

Po krátkém čase, když činnost tohoto ústavu vzrostla, přišlo se k poznání, že je třeba decentralisace jeho, následkem čehož zřízena pro král. České zvláštní státní akce, vedle níž nejdříve vznikla samostatná akce zemská, doplněná zvelebovací činností jednotlivých obchodních komor. Založením technologického, průmyslového musea obchodní a živnost. komorou v Praze (dne 3. prosince 1898) dostalo se oběma akcím, státní i zemské výkonného orgánu. Toto museum přešlo ihned výkon akce zemské i státní a později i podpůrné akce obchodních a živnost. komor v Plzni a Čes. Budějovicích. Koncem r. 1908 vznikl ústav zvelebovací pro obvod komory liberecké v Liberci, později pak ústavy v Inšpruku, Bolzann, Roveredu, Štyrském Hradci, a oddělení pro zvelebování živností při zemském průmysl. museu v Brně.

Provádění podpůrné akce živnostenské svěřeno jest celé řadě odborně vzdělaných a vyškolených sil, na př. technikům, právníkům, dále odborným učitelům i mistrům řemeslníkům.

Dle nejnovějšího názoru směřuje celá tato dnešní akce ku povznesení malých živností k tomu: tvořit a stavět na oči dobré příklady a cesty, nikoli všechněm pomoci, ale všechněm ukázati, kudy cesta k lepší existenci. Dosud hlavně mělo se při tom na zřeteli, jak posílit malého živnostníka v soutěži s velkovýrobou v tom, co nejvíce bilo do očí při srovnání obou, totiž technickým zlepšením výroby a přizpůsobením úvěru potřebám malovýroby.

A proto javila se a jeví obrovská tato práce dosud v provádění těchto čelných úkolů:

1. V odborné poradně, která udílí živnostníkům bezplatné rady a informace ve všech odborných i technických otázkách, jako při nákupu strojů a nástrojů, při zavádění nových způsobů výrobních, při vyhledávání pramenů nákupních a odbytišť, při zřizování dílen pro speciální výrobu, zkouší výkonnost motorů, doporučuje jich druhy. Pražský ústav mimo to provádí chemické rozborů a uděluje rady v otázkách chemických, pokud ovšem pro zavádění nových způsobů výrobních jsou požadovány. K tomu podotknouti dlužno, že nejplatnější porady mohli by poskytnouti ve všech těchto směrech řemeslníku též odborní učitelové kučovní, jak jsou vládon již projektováni. Sblédáno totiž, že mezi školou a prakt. záhadno navázati užší styky tím způsobem, že by takový odborný, kučovní učitel kromě veřejných přednášek navštěvoval též dílny rozptýlených po venkově živnostníků svého odboru a tyto dílny prohlédl. Dále že by upozornil majitele na pokrok technické vědy, pokud se nových strojů a nástrojů týče, nových způsobů výrobních, na vhodný způsob živnost. účetnictví, nové vzory, tvary a jakost výrobků. Že by poradil, na které nákupní prameny se obrátiti, specialistům pak že by byl mimo to i zprostředkovatelem mezi nimi a konsuláty, pokud se týče získávání nových odbytišť na světovém trhu.

2. Pořádání stálých neb dočasných výstav motorů a strojů obráběcích i nástrojů, zvláště novinek v tomto odboru, buď v úředních budovách těchto ústavů, aneb za příležitosti jiných výstav, předváděním jich výkonnosti a jinými vysvětlivkami a přednáškami.

3. Přenechávání strojů společenstvům neb družstvům hospodářským neb výdělkovým, zřízeným dle zákona z 9. dubna 1873, leč také povinným společenstvům živnostenským dle živnost. řádu založeným, na bezúročné, roční, ponejvíce 10leté splátky. Ustavám pro zvelebování živností uloženo zkoumati rentabilitu

obemžlenného strojového zařízení, dále, jsou-li uchazeči s to nákladné zařízení využítovati, jaké stroje a která se mají postavit. Byla-li půjčka povolena, objedná příslušný ústav stroje ty sám, neboť je koupí levněji, spolupůsobí při zařizování družstevní dílny i při postavení strojů, vyzkouší je, zavede výrobu atd. Stroje povolají se na účet dotace zemské nebo státní. Ukázalo se však, že řemeslnictvo nebylo dosud pro taková družstva dosti vypraveno a vychováno. Nejlépe ještě využítují taková společná strojní zařízení společenstva obuvnická při vojenských dodávkách. Jak mnohem účelnějším by bylo opatřovati pomocné stroje jednotlivým živnostníkům, kteří by se věnovali výrobě speciální a hleděli vyvážet do ciziny! Ku speciální výrobě potřeba je zpravidla dosti nákladných strojů, aby bylo možno soutěžit s velkovýrobou tovární. Proto jest nutno, aby na jedné straně podepřen byl takový specialista levným úvěrem, s druhé strany pak opatřením mu strojů pomocných na bezúročném, dlouholeté splátky. A tu právě náš jubilejní zemský fond ku opatřování strojů měl by býti zreformován a zřetel obrácen hlavně ku výrobě speciální. *Neboť jen tímto dělením práce opomalo Německo skorem celý světový trh*; jenom tímto způsobem možno řemeslníku stát se malým továrníkem. V této specializaci výroby malé leží dle mého názoru celý program nového, maloprůmyslového rozmachu našeho.

Povázeli-li se, co na př. vláda uherská věnuje milionů na podporu dosti problematického, mladého průmyslu uherského, je nevyhnutelné nutno i u nás, aspoň po stránce pořizování strojů specialistům, vykonatí tolik, bychom v budoucí době mohli bez obavy před každou soutěží celé Slovanstvo výrobky svými zaplavit.

4. Z hlavních činností vzdělávacích jest *pořádání přednáškových, mistrovských a odborných kursů, vydávání odborných spisů a publikací*. Kursy při ústavech pro zvelebování živnosti liší se patrně od obyčejného vyučování školského, neboť účastníci jsou mistři i pomocníci, delší dobu v odboru svém činní a avšak prakticky již vzdělání. Ti ovšem přicházejí se buď jen zdokonaliti, někteří v theorii, jež jim chybí, aneb s novinkami svého odboru se seznámiti. Nejlepším vyzkoušeným výsledkem těší se u živnostníků krátké vyučování kursovní.

Vídeňská služba ku povznesení živnosti zařizována je a pořádala dosud v neurčitých termínech kursy pro tesaře, truhláře, zámečníky strojní, obuvníky, pánské krejčí, elektrotechniky, galvanotechniky, textilníky atd., k nimžto navrženo letos a povoleno založiti i kursy pro klempíře, instalatéry a j. v. Pražská služba pak mimo výše uvedenou podobnou činnost zavedla první v Rakousku kursy pro umělecký průmysl, hlavně knihařství, grafiku, malířství pokojů, šití a písma, umělého sklenářství a podob. více. Kromě toho pečaje příslušnými kursy a přednáškami o stránku obchodní i právní.

Kdo do některého kursu přijat býti chce, (buď mistr neb pomocník), nechť dopíše si především o prospekt do ústavu pro příslušný odbor a dle podmínek tam uvedených sestaví svou žádost za přijetí. Tuto žádost nutno s žádoucími doklady témuž ústavu poštou poslati. Účastníkům kursů, kteří po dobu trvání zbyteční jsou výdělků, uděluje stát k usnadnění účastenství stipendia ve výši 20 K týdně po celou dobu trvání kursu, mimo to hraří i cestovné. Až do roku 1906 účastnilo se kursů 3026 živnostníků a pomocníků, kterým se dostalo okrouhle 400 000 K podpory (jediné to přímé státní subvence živnostenské).

5. Dalším úkolem akce ku zvelebení živnosti jest *zprostředkování při saděbní vojenských dodávek obuvi a zboží a kůže*, vyhrazených malým živnostníkům a jest jednotlivými komorami obchodními zprostředkováno. Jde tu vlastně o pokus řešiti důležitou a nejobtížnější otázku obvytu. Pokud mi známo, osvědčilo se toto zprostředkování hlavně pro dodávky obuvi; dodávka ostatního zboží z kůže, odboru řemeslnického, stěženo jest požadavkem zvláštního materiálu koženého, jež malovýrobce těžko může si opatřiti.

Bylo by žádoucí, aby i jiné řemeslné dodávky vojenské erár svěroval malovýrobci a sice tím způsobem, že by řemeslnictvu po celé říši byly rozděleny.

Dosud objednáva se vše téměř výhradně jen ve Vídni, kdežto řemeslnictvo v království a jiných zemích odkázáno jest jen na erární správy. A ani těch se mnohdy řemeslnictvu nedostane, neboť vyřizují je částečně i t. zv. „administrace“ vojenské samy. Rovněž i řemeslné práce v trestnicích, káznicích a j. ústavech by se jen pro vnitřní jich potřebu obmožiti rozhodně měly. Trestanců pak raději ke hrabším a fysickým namáhavějším pracím by se mělo za trest použiti.

6. *Údělentí sápkůvek a podpor družstevní náhupní, vřobní, sbladištní prodejní atd.*

7. *Pečovatí o to, aby mládež řemeslnická i mimo školu pokračovala, co nejlepší výchovy a výcviku se dostalo a to pořádáním výstavek dílnských prací učednických, jež je ovšem žádoucí spojovati s výstavkami theoretických prací pokrač. škol průmyslových.* Nejdůležitějšími jsou ovšem výstavky místní, které povzbuzují ušlechtilou ctižádost učňovu i mistrova dopravati se i. ceny a následkem toho směti vystavovati v Praze na ústřední výstavě.

Ve snaze po lepším vzdělání dorostu živnostenského a podpory učednických výstav přikročilo právě ministerstvo veřejných prací k myšlence odměňování mistrů za dobrou výchovu učňů. Učňovské výstavy budou podkladem k výběru subvencování mistrů, neboť tím, že se výstavy občasné pořádají, dá se nejlépe přehlednouti, jakých úspěchů mistři při výchově učňů docílují. Na základě toho pořizuje se seznam oněch mistrů, jichž učňové obdrželi i. cenu. Tím stanou se výstavy ty kontrolou učně i mistrů.

Další výchovy mimo školu dostává se dorostu řemeslnému v tak zv. besídkách a útulcích učednických v neděli a svátek odpoledne a akce příhodnými informacemi a udílením zařizovacích subvencí státních, zemských i komorních pečaje o zakládání a vedení těchto besídek. (Dokonč.)

Obrana

Jak se vyrábějí z katolických poslanců zrůdnost. Do patentovaných vlastností vjede největší vztek právě tenkrát, když upozorují, že naši poslanci a jiní předáci konají nepopěrně záslužné skutky pro dobro národa. Tu tací „vlastenci“, napojení protikatolickým pelyňkem, nemají nic pilnějšího na práci, než našincům záslužné dílo stěžovati, nohy jim podrážeti, pracovníky pomlouvat. Co takovým fanatikům záleží na prospěchu národa? Jen když k větší cti a slávě vlasti si mohou zchladiťi jedovatou zlobu na klerikálech!

Katolický poslanec Kadlčák znám jest jako horlivý a vášný pracovník. Jak jen honem postřikati tohoto muže jedem? Necitové, kteří již dávno lásku k národu stratili, musili si na rychlo něco vybájeti, aby měli říd radost. A tak agrární „Moravský Venkov“ a po něm jiné protikatolické listy uveřejnily tuto nešikovnou vymyšleninu:

„Na diner, pořádané kórem důstojnickým ve Frýdlantě na oslavu J. V., byl pozván mimo jiné poslanec J. M. Kadlčák. Po hostině byl tázan jedním z důstojníků, zdali je Čech nebo Němec. Odpověděl, že není ani Čech ani Němec, nýbrž Moravan. A na otázku, jaký je rozdíl mezi Moravem a Čechem, odpověděl: „Češi jsou naši nepřítelé; my jsme potomky říše Svatoplukovy a jsme bližší Němcům než Čechům“. Jednání toto bylo i německými důstojníky na místě odsouzeno. — Podle toho vypadá to také na Frýdlantsku, působí to Kadlčákově: bují tam klerikalismus, němečtí a dajčfrajndlištní, podporováno za vedení Kadlčákova i učitelstvem.“

Již při prvním čtení pozná aváživý člověk, jak hloupě jest ta vymyšlenina slatána. *Takhle mluvit by mohl jen ten český poslanec, který by nesnal ani abecedy českých dějin a jenom by se v mosku všechna kolečka obrátěné rotočila.* Ačkoli však lidé skutečně myslící nebylo potřebí ujišťovati, že takové nesmysly Kadlčák nemluvil, přece jenom po horlivém šíření podvodné té zprávy tiskem volnomyšlenkářským (!) napadený poslanec dne 7. září dal do novin toto prohlášení:

„K tomu podotýkám, že jsem na hostině vůbec nebyl, po hostině s důstojníky nikde nemluvil, tudíž zpráva je naprosto vyhlaná a všechny výklady další zcela nepravdivé, zlomyslné vymyšlené. Doufám, že slušné listy, kteréž z „Morav. Venkova“ zprávu uveřejnily, toto mé prohlášení také uveřejní. Na psaní oprav a polemik času nemám, jsa přetižen pracemi účelnějšími a jak doufám i užitečnějšími ve službách toho lidu, kterýž svěříl mi úřad poslance.“

Ve Frýdlantě, 7. září 1909.

Jos. M. Kadlčák,
zemský a říšský poslanec.“

Teď by se někdo domníval, že pokračácký tisk všech odstínů aspoň tolik citu k pravdě zachová, že buď živou zprávu odvolá nebo se odmítí. Leč těžko hledati u listů bezectných jednáni charakterů. Tudíž si jižlivá individua vyplakují Kadlčákem ústa dále. A co nejzajímavějšího! Sám orgán syna Heliova „Čas“ dne 12. září místo pokárání dryádnických lbářů uveřejňuje tu hanlivou zprávu, vyjímaje ji z čísla Ostravského Denníku, které vyšlo již — 4. září. Tak pluje „Čas“ v proudu spravedlnosti a pokroku — a to ve chvíli, kdy jiné fanatické listy aspoň trochu se zastyděly. Svým opisováním prozradil „Čas“ buď hroznou počítlost nebo zarytou zlobu, která

při mrskání katolictva není schopna volně a spravedlivě přemýšlet. Kdyby byl pohaněn podobným způsobem žid, hned by „Čas“ přinesl s příslušnou mravokárnou paprikou opravu. Zpravodaj řepinského krvepolití dá se lehce chytiti na každý nesmyslný protikatolický tlach — zrovna jako vosa na marcipán.

Vídeňský „Vaterland“ o česko-německém sporu. Křesť. soc. „Vaterland“ celkem ze všech listů německých uvažuje o boji proti našim menšinám nejstřízlivěji, třebaže se někdy nemůže vymaniti ze starých nadprávných tradic. Dne 14. t. m. vytýká křesť. sociálům, proč se zpřáhli jako lidé loyální s Velkoněmci, kteří nahraňují rakouskou hymnu zpíváním „Wacht am Rhein.“ Marně se hledá oprávněný klíč k záhadě, proč křesť. sociálové podřizují vlastní zásady kmenové nenávisti politických a náboženských nepřítelů. „Vaterland“ pokračuje: „Leží snad ten klíč v nebezpečnosti slavismu? Vždyť rakouský slavismus jest roztržštěn na mnoho hlavních skupin, z nichž každá jest rozdělena na tolik vzájemně nepřátelských frakcí, že sraz všech těchto elementů různých snah v jedinou protiněmeckou řetu jest blouznivou myšlenkou“, pokud rakouští Němci se nebudou snažiti učiniti z různojazyčného Rakouska druhé Německo. „Nejbezpečnější prostředek k pojištění národnostního míru, totiž školský návrh Kolískův a Axmanův, osvědčil se naopak jako prostředek k rušení míru v říši. Jak si představuje křesť. soc. strana jednojazyčnost ve Vídni? Rázu říšského hlavního města jest přiměřeno, jestliže ve Vídni existují kolonie české, polské, italské. Ve XX. století nelze stavěti čínskou zeď kolem Dol. Rakous proti lidem jazyka jiného. *Jestliže však nyní český národ, který, přiměřeně semépisné poloze, jest ve Vídni zastoupen činněji, než jiní, jest to nějakou provokací, nepřátelským výpadem, jestliže české rodiny činí nároky, aby se jejich děti vychovávaly v řeči mateřské, ve vlastní národnosti? Nechtějí Němci v takovém postavení srovnat totéž?*“ Křesť. sociálové v Dol. Rakousích jednali by moudře, kdyby projevíli Čechům blahovůli subvencováním jejich privatních škol a kdyby si přitom zjednali záruku, že vyučování na těch školách nebude se díti způsobem štváckým, nenávistným k Německu, než loyálním v duchu rakouském a že tam nebude němčina zanedbávána. Tak by se prokázala velká služba míru v říši.

Politický přehled.

Konference bar. Bienertha se zástupci českých a něm. stran 10. t. m. skončeny. A výsledkem jejich jest svolání sněmu českého dne 21. září. Čeští účastníci konference prohlašují, že nepřevzali naproti vládě a Němcům žádných závazků, a že vyhradili sněmu konečné rozhodnutí o věcech sporných. O oprávněných požadavcích Němců jsou ochotni na sněmu jednati a za zanechání obstrukce nemohou zaplatit žádnou cenu. Němečtí účastníci konference připouštějí, že příští zasedání sněmu českého bude míti klidný průběh a že se sněm každým způsobem ustaví, jinak však prohlásili, že se situace dle jejich mínění nezmění. Velice nápadné ztichnutí Němců dává však českému lidu podnět k podezření, že se jim přes všechno opačné ujišťování chystá přece nějaké nadělení na úkor čes. národa. Mezi poslanci českými a konservativním velkostatkáři došlo k úplné shodě v otázkách politických a národnostních království českého.

Ústí výkonný výbor strany katolického lidu v Čechách, porokovav ve schůzi své 15. září o politické situaci, prohlašuje, že trvá na usnesení katol. národního poslaneckého klubu na radě říšské, kterým vypovězena bar. Bienerthovi a jeho vládnímu systému nejrozhodnější opozice. K bar. Bienerthovi naprosto žádné důvěry nemáme, poněvadž on prokázal se zarytým nepřitelem českého národa, a proto vyslovujeme své podivení nad tím, že strany agrární a mladočeská daly se do vyjednávání s ním a tím pomohli Němcům z trapné situace. Ponecháváme stranám těm zodpovědnost za následky tohoto jednání a eventuelní ústupky, Němcům učiněné, poněvadž stojíme na stanovisku, že se vládu podporující stranám německým nesmějí z české strany dávatí koncesse za upuštění od obstrukce na sněmu království českého. Dojde-li k dělnosti sněmu českého, protestujeme proti rozmnožení dosavadní dráhy Němců na sněmu a zejména proti rozmnožení míst přisedících zemského výboru kral. českého na úkor dvoučlenné většiny české. Nepoměrně důležitější než rozmnožení míst přisedících zemského výboru pokládáme provedení volební reformy ve smyslu všeobecného rovného volebního práva. Stejně dovoláváme se zřízení zemské pojišťovny proti živelním pohromám, jejíž citelná potřeba i letošními katastrofami opět byla prokázána.

Polští lidoví strana na konferenci v Krakově vyslovila svému vůdci posl. Stapińskému

nejdůležitější důvěra a zároveň schvaluje potírání všech centralistických a germanisacních snah nynějšího ministerstva, vítá sblížení Poláků se Slovanskou jednotou a přeje si, aby konečně mezi Poláky a Rusy nastalo usmíření.

Společná ministerská rada strojí se uchy-
statí nová břemena. Jedná se totiž o odškodné
Turecku a výlohách způsobených zabráním
Bosny a Hercegoviny, o společný rozpočet na
rok 1910 a o bosenskou ústavu. Jednání jest
velice vážné, neboť uherští ministři jako vždy
i tentokrát souhlas Uher chtějí prodat hodné
draho a z ústavy pro Bosnu chtějí si vytlouci
vlastní jen provincii koruny uherské. Největší
překvapení způsobil však rozpočet říšský
svými ohromnými položkami na nové zbrojení,
proti němuž protestovali i ministři dr. Bilišáki
i dr. Wekerle. Odškodné Turecku za státní
statky v Bosně a Hercegovině činí 154 mil. K,
větší vydání na vojsko 230 mil. K, z čehož už
160 mil. K vydáno na mobilisaci, a konečně
se žádá 130 mil. K více na stavbu čtyř nových
dreadnoughtů. Tvrdí se už, že oba ministři
finanční jsou odhodláni raději odstoupit, než by
se snažili sehnat, co správa vojenská žádá.

Občanské manévry na Moravě skončeny. Dle
zpráv vojenských odborníků neměly letošní
manévry tak stkvělý průběh, jak se ve
důvodcích vojenských kruzích očekávalo. Panoval
namnoze veliký chaos a též přesnost různých
akcí nebyla dokonale. Císař Vilém si na Mo-
ravě pochvaloval, a v německém tisku chváli se
výborné výkony rakonské armády, která tedy
nalezla respekt i v Německu.

V Uhrách se strojí zase ministerstvo po-
žádati za propuštěnou. Kořut považuje situaci
za beznadějnou, ač naproti tomu snaží se Ma-
daři, aby jim za volební reformu a povolení
bosenských úvěrů povolení byly cenné vojenské
ústupky, koncese v otázce bankovní atd.

Komise, v níž byli poslanci Kadlčák, Ma-
šálka, Neumann, Buřival a dr. Zabradaň, do-
stavila se dne 14. září k ministru železnic
Wrbovi, jemuž tlumočila *roztřpčené* českého
lidu nad *germanisací na dráhách*. Ministr Wrba,
ač byl nucen uznati oprávněnost stížností, dal
odpověď neuspokojivou.

Všeobecná stávka ve Švédsku skončila na-
prostým šáskem a znova se ukázalo, že vše-
obecná stávka jest za nynějších poměrů neu-
skutečnitelnou.

V Rusku vzhledem na nastalé uklidnění
zaslaní byl ministerským předsedou Stolypinem
obětník všem generálním guvernérům, aby se
trestu smrti užívalo zřídka.

*Zpověď jest tak výborným ustanovením, že
kdyby jí nebylo, musila by býti vynalezena.*
Voltaire.

Z činnosti katol. spolků.

Čermákov. Dne 12. t. m. přednášel dp.
J. Sabula z Hradce Král. v naší jednotě o postupu
katolického hnutí. Přesvědčivými důvody konst-
toval, jak naše hnutí roste v mládeži, rolnictvu,
dělnictvu i v jiných stavech. Ačkoli nepřátelé právě
v poslední době namáhají se ze všech sil járněmu
proudu našemu klásti překážky, maozí se naše
čty na všech stranách. Pracujeme tudíž dále vy-
trvale, neboť výsledky práce nás opravňují k nej-
lepším nadějím do budoucnosti! Přednáška přijata
s pochopením a pochvalou. Zdat Bůh!

**Křesť. soc. spolek pro Dvůr Krá-
lové** m. L. pořádá 12. září pouť do Kocelkova
v počtu 500 osob. Na místě poutním měl kázání
naš oblíbený kazatel dp. Stejskal. Ve velice po-
učné hodinové řeči vylíčil nám důležitost našich
poutí. Uchvátil jste veškeré posluchače, kteří si
Vaše slova dobře zapamatují! Poutalci Vám vad-
vají za pouťová slova srdečný dík.

Mikulovice. Dne 8. září konala organi-
sace mládeže svedjého okresu schůzi v Tuněho-
dech.účastnilo se jí přes 200 osob. Viděli jsme
tu členy organizace Benáčekova, Topole, Vejvanovic
a Utetice. V této schůzi přednášel p. prof. Kalbous
O Macharovi a jeho názoru na náboženství vůbec
a katolickou církev. Zajímavost látky přednesu
přivábila mnohé posluchače z dospělých, dychti-
vých po poučení a osvětlení nynější přednáškové ho-
rlivosti „syna Heliova“. Za napjaté pozornosti v před-
nášce, která trvala dvě hodiny a vynikala jak formou
tak i pilně zpracovaným tematem, byly i mno-
hým líknavým a špatně, jednostranně informova-
ným otevřený oči, že Macharovy přednášky, s kte-
rými nyní kořuje po vlasti naší, jsou snižováním
Spasitele, jeho učení a jeho Círky. V této tak
zdařilé schůzi založena také spolková knihovna,
ve které darem obdrželi jsme přes 100 knih z nej-
novější literatury české, aby členové organizace
byli ušetřeni „blahodárného“ působení vlivu kni-
hořný Stápankovy, do níž o koupi knih nerozho-
dovalo to, čemu by členští lidé porozuměli, čím
by se vzdělali, ale kam zakoupeny spisy Macha-
rovy a jiné, kde několi evangelické a židovské, ale
naše katolické náboženství se tapí a v posměch

uvádí. Touto schůzí a zdařilou přednáškou opět
naše organizace ukázala, že jí neimponují temné
nepřátelé ani jich sloba a nenávisť, ale že jde jistě
a neodvratně za svým cílem, kterým jest pravá
vzdělanost a na ní se zakládající láska k vlasti
a k sv. víře.

*Konečný osud křesťanství závisí na tom, zda
je národově potřebují. Náboženství toto bylo dobro-
diním pro trpící lidstvo. Vše, čím náboženství ono
prospělo civilizaci, jest daleko nepatrnějším ve
srovnání s útlakem, kterou podává člověčenstvu.
Nekonečná sláva náleží oné víře trpícího Spasitele
trnovou korunou ověněného, Jehož krev byla zá-
roveň tichým bulámem pro očištěný rány lidstva.*
Benedikt Heine

Zprávy místní a z kraje.

Schůze měst. rady dne 13. září. Obecné
kuchyni v Hradci Králové propůjčil se městské
divadlo Klíperovo na den 9. října t. r. k uspo-
řádání akademie a p. Karlu Kraczkovi, majiteli
koncertní a divadelní kanceláře v Josefově na den
2. října 1909 k uspořádání koncertu sl. Růženy
Deylové. — Objedná se 10 výtisků spisu „Posudek
Národní Rady České o vládní osnově Bienensthové.“
Supplující učitelkou při městském dívčím lyceu
ustanovuje se sl. Aurelie Janelová. — Podání
se žádost města Kostelce n. Orli. c. k ministerstvu
železnic svědčící, aby manipulační vlak č. 459
v neděli a ve svátek obstarával dopravu osob již
od Zamberka, by se tím docílilo spojení k večer-
nímu vlaku vyjíždějícímu z Častolovic, dále aby
vlak, vyjíždějící o 4.26 odpo., z Hradce Králové,
vyjížděl teprve po 6. hodině, t. j. po příjezdu c.
sobního vlaku od Pardubic, dále aby iž vlak
obstarával osobní dopravu až do Kyšperka. — Panu
Ant. Helvichovi, obchodníku, povolil se zřízení
skříně kol stědního pilfe domu jeho na Velké
podlaží. — Výroční správa měst školního lékaře
za škol. rok 1908/9 postoupil se zdravotnímu odboru.
— Výkaz činnosti polic. stráže za srpen t. r. a
pokladní hotovosti ze dne 6. září t. r. byly vzaty
na vědomí. —

**Jan Nepomucký Květoslav Klum-
par,** ředitel královéhradeckého c. k. gymnasia n. o.,
zemřel v Hradci Králové dne 11. září 1909 v 83.
roku svého věku. Narodil se v Čerastí blízko Chru-
dimě, kdež otec jeho byl po mnohá léta kostelní-
kem. Na obecné škole v rodišti svém měl malý
Jan za učitele vynikajícího tenkrát vzorného u-
čitele Žižku, kterýž i několik pedagogických a
didaktických dobrých spisů tiskem vydal. U tétož
se připravil Jan Klumpar také ke zkouškám do
hlavní školy, a když byl tyto v Litomyšli náležitě
podstoupil, byl tam přijat do I. třídy piaristické
gymnasie; již však po roce přelst na c. k. gym-
nasium v Hradci Králové, kdež, požívaje v bisk.
kněžském semináři zdarma obědů a večerů, až do
šesté (tehdež nejvyšší) gymnasiální třídy při vzor-
ných mravech a velmi dobrém prospěchu vytrval.
Ve škol. r. 1847 a 1848 studoval opět u Piaristů
v Litomyšli na jejich filosofickém ústavu ročník
první a druhý (nynější gymnasiální septimu a ok-
távnu). Poté, stav se alumnem bisk. semináře kněž-
ského v Hradci Králové, nastoupil studia theolo-
gická, jež však po roce opustil a věnoval se na
universitě pražské studium filologickým. Láska ku
slovesné Parnubské, která mu zanechala hmotnou
podporu na universitních studiích, vyvedla mla-
dého theologa ze zdi seminářských. Než ani tra-
giky nescházelo tomuto poměru mladých lidí. Po
zdárné odbytych studiích usavřel Jan Klumpar
jako gymnasiální učitel v Jihlavě sňatek s mladou
a zámožnou vdovou v tomž městě a studentská
láska vsoupila do kláštera k Voršilinkám v Kutné
Hole, kdež po složení slavných alib theolozích co
sestra Klára po drabná léta až do nedávna svého
žití byla výbornou učitelkou na ústavě klášterní.
Manželství Jana Klumpara bylo šťastným a
požehnáno bylo několika dítkami, z nichž na živu
zůstali jen dva synové. Starší MUDr. Dr. Klumpar
je městským fysikem v Hradci Králové a mladší
JUDr. Lad. Klumpar je advokátem v Praze. Jan
Klumpar působil jako profesor a ředitel na slo-
venských gymnasiích v Uhrách, obzvláště v Uher-
ské Skalici, odkudž, když museli neuberští úřed-
níci i profesoři Uhry opustiti, dostal se do pří-
kaznosti ke gymnasiu jindřichohradeckému, a
konečně na školní rok 1868 za ředitele gymnasia
v Hradci Králové, kdež mimo své učí povolání
sepsal a též i tiskem vydal několik knih o filolo-
gii latinské; byl po více roků členem městského
zastupitelstva, jakož i městským kronikářem. Když
byl otec jeho v Čerastí odvozen, a sestřel, vzal ho
syn ředitel do Hradce Kr. k sobě; a i tu nepřestal
starý, hodný kostelník až do posledních dnů života
svého sakristie obou svedjích chrámů Páně pilně
navštěvovati a svedjím kostelníkům v jejich pra-
cích co nejochotněji vypomáhati. Otec i syn od-
počívají v pokoji.

Dr. rada Felix ryt. Košín s **Fren-
demhefa** odchází z Hradce Kr. na nové působení
do Prahy jako prezident obchodního soudu. Za tou
příčinou shromáždilo se minulou nedělí v budově
krajského soudu všechno svedjé soudní úřednictvo
a mnohé jiné osobnosti z předních kruhů hradec-
kých, aby se rozloučily s odcházejícím prezidentem.

Stříbrnem svatbu bude slaviti 30. t. m.
p. c. k. oficiál Vít Koenig s přítelkyní Marií. Gra-
tulujeme!

**Pouť hradeckého katol. spolku paní
a dívek do Smrčova** poskyla okolnímu věř-
címu lidu příležitost ku stkvělé katolické mani-
festaci. Ze sousedních fararů osad: Josefova,
Jaseně, Holohlav a Jaroměře dostavily se přá-
vody věřících se svými duchovními správci ke
kapličky, kdež ocelebroval mši sv. vasp. prelát
Mgr. dr. Al. Frydek, jenž ani při svém vysokém
věku nelituje námahy, kdykoliv se jedná o po-
vznesení účty mariánské. Nadšené kázání pralo-
vil dp. vicerektor Kepl. Právod hradeckých pout-
níků uvítal na hranicích obce p. obecní starosta
s četným zástupem občanstva a školních dětí.
Pobyt v pohostinné české obci utkví jistě všem
účastníkům v milé paměti. Spolek vzdává uctivé
díky všem, kteří o zdar pouť se přičinili.

Obecná kuchyně v Hradci Králové
zahájí činnost v pondělí dne 4. října v nové upra-
vených místnostech v Dlouhé ulici číslo 96 (vedle
divadla).

**Sjedná společníků oktavý Končim-
ského v Praze.** (Opoz.) Ve dnech 23. a 24.
srpna sešli se v Praze u Choděb abiturienti gy-
mnasia královéhradeckého po 30 letech. Přátelská
schůze prvního večera věnována byla milým vzpo-
mínkám na radostné doby studentské. Mnozí sice
nebyli přítomni, ale zábava byla opravdu bratrská.
Účastnil se jí též k radosti žáků bývalý třídní,
nyní šk. rada v. v. na Král. Vinohradech velect.
p. Josef Končinský, starší již pán, ale zdraví své-
žihho. Bylo vzpomínáno též Ústř. Matice školské
sbírkou 20 K, jež odevzdány byly v redakci t. l.
Druhý den obětoval za zemřelé profesoři a spolu-
žáky mši sv. kollega veled. p. vikář Jan Seidl.
Po obědě v zahrádce restauraci rozejeli se účast-
níci do svých domovů s nadějí na brzkou shledanou.

Společnost filický Zöllnerové po le-
tech opět v Hradci Králové. Tolik příjemných
vzpomínek vzbuzující jméno starších, dnes 88ti-
leté ředitelky El. Zöllnerové ocitá se opět na diva-
delních návštěvách v Hradci Králové. Mnoho při-
snivců má u nás dosud tato společnost a právem
tudíž budí příjezd její v kruzích divadelních
zvědavost. Společnost čítá 40 členů o vlastním
orkestru a v repertoáru jejím nalézá se celá řada
pozoruhodných novinek: Baron Trenk, Dollarové
princezny, Veselý Matáško, Krista z myslivny a j.,
jež v minulých dnech v Ústí n. Orli., Ces. Tre-
bové a j. neobyčejného úspěchu docílili. Mnohě
„Rozvedenou paní“ a „Podzimní manévr“ slibuje
nám společnost provésti. Zjistěte četná tato dru-
žina nezkłame, neboť u Zöllnerů je znamenitá vždy
výkonnost členstva. Obecenstvo naše jistě neode-
pře společnosti tak renomované své podpory.
Předprodej a přijímání předplatného v knihkupci
p. Pláý. Prvé představení v „Adalbertina“ 19. t. m.

**Národnostní spravedlivost v úra-
kové pojistovně.** Odborová úrazová pojistovna
dělnická pro rak. dráhy ve Vídni odmítla dělníku,
stíženému úrazem na královéhradeckém nádraží, do-
dati český výměr o jeho léčebném důchodu, ač
byla o to požádána. Odmítnutí stalo se bez udání
důvodů. Záležitost ta sdělena klubu katolických
poslanců českých.

**Panorama Národní Jednoty Severo-
české v Hradci Králové** jest opět otevřeno
od soboty dne 18. září t. r. počínaje v budově za
Bílou věží. Podnik tento, jenž celý čistý výnos
věnuje účelům podporujícím naše české menšiny
v horách Orlických a národně obrozený český
severovýchod vůbec, skýtá za levný peníz nejen
náležitou zábavu, nýbrž působí i výchovně, ješto
vystavením nejkrásnějších sbírek uměleckých obr.zá
umožňuje seznámiti se s kraji celého světa i vy-
nikajícími událostmi, náležitými minulostí vzdá-
lenější i právě minulé. Místní odbor Nár. Jednoty
Severočeské za svoji snahu o pestrost programu
vystavených kolekcí přejí si být podporován bojnou
návštěvou všech vrstev občanstva. Vstupné
jest nepatrné: Osoba dospělá 20 hal., studentů a
žactvo škol národních 10 hal. a při hromadných
návštěvách 6 hal. Radu vystavených obrasť za-
hájí panorama zajímavou sbírkou pohledů „Recko.“
Každou sobotu vystavuje se nová kolekce.

Děsná tragédie v Třebovětích u
Heřtic. Dne 12. září b. r. odehrálo se v Třebo-
větích divadlo, na něž obyvatele osady, ba
celého okresu Heřtického nikdy nespomené. Od-
poledne před 4 hodinou z temných, hrůzých
mraků chřlily se obrovské proudy vody a za řá-
dnou krup a děsného broukotu nastala průtrž
mraků. V brzo zaplavena byla krajina vodou,
vody stékající s návrší chlumeckého shromáždily se
na prostorách lukách panských a utvořily jezero.
Spoustám vod neodolala hráz vlečné dráhy do ou-
krovaru vedoucí; voda obrovskou silou odplavila
koleje železniční i s prašci a štíla se do chudé
vesničky Třebovětické, kde domky v dolině se na-
lénající zaplavila úplně. O pól 5. hodině odpo-
l. byla již obec Třebovětická zaplavena a teprve po
2 hodinách začala voda opadávati. Při zátopě,
která zcela neočekávaně zastihla osadníky, nastaly
srdcervoucí výjevy. V krátké době zaplavila voda
světelníky, chlévy; obyvatelstvo hledalo záchranné
okny. Kolem jedné chaloupky plula odtržená
střecha; otec pomohl synkovi na ní vylésti, chystal

Sukna, modní pánské látky, soukenné
zabruky hadůhádná pluková a praci vesty

Hynek Ryba,

veškeré přípravy pro krejčí a švadleny
v neibohatším a neilevnějším výběru.

se svoji ženou tam vysadit, ale dravý proud ji uchvátil a v brzkou smlela pod vodu. Manžel oběhl manželce pomoci, ale se střechy osval se hlas díka: Maminka se mně utopila a ty, tatínku, chceš se mně také utopit? To pobáulo otce, že vylezl na střechu a tam se zachránil se synkem. Jinde žena, uchválena proudem, zachytila se plotu, na něj vylezla a sedle na ostrých tyčích, prosila lidi, aby jí pomohli. Leč nikdo se do divého proudu neodvážil a tak ubohá žena musila ve smrtelných úzkostech po celou dobu zátopy na plotě stát. 44 domků jest zátopou poškozeno nebo zcela zničeno, 8 lidí našlo v kalné vodě svůj hrob a na 70 kusů dobytka zahynulo při povodni. V dolní části obce odnesla voda celý domek, zbyly jen základy. Ve chlívě domku byla kráva, která nesena byla s chlívem na loka, tam chlív se rospadl, kráva pak přebrodila se vodou a zachránila se. Tisíce lidí zavítalo se všech stran do zpusťované vesnice následující pondělí a úterý a všichni spatřili brosné divadlo. Stromy proudem ohnuty, na větvích plno kalu a sena, mnoho domků pobuřeno, nábytek odplaven na vzdálená loka a pole. V domku pro váhu nakřakelí matka omývá svými slzami tělíčko čtletého synka, pod níž odpocívá mrtvola dospělého člověka. V jednom domku v rakvi odpocívá babička, vedle v rakvi je její malíčká vnouče. Mrtvoly pokryty jsou čestnými obrásky. Všude na cestách spatřiti lze zdechliny zabitých chlívčích viděti lze vepře, kozy, telátka utopená. Srdcervoucí nálek ozývá se se všech stran! — V úterý odpoledne dne 14. září konal byl pohřeb 8 utopených za obrovského účastenství lidí, kteří přispěchali se vzdálených míst popatřit na brosné divadlo a vzdát poslední počtu abohým Obrovský právd pohřební ubíral se na nedaleké hřbitov v Cerekvici, který při pohřebních obřadech přeplněn byl lidmi. Mrtvoly utopených vykropil vdp. Matěj Panský, bisk. notář a farář v Hněvčově, za asistence 3 kněží a od dvou kaple pronesl dojemnou řeč k účastníkům, v níž na bibli- kých příkladech ukázal, že koho Bůh miluje, toho křesťanem navštěvuje a že v neštěstí člověk naučí se nejlépe Boha znáti a jeho vůli se podrobovati. Ke konci vyblídl přítomné, aby uspořádali sbírky ve prapěch ubohých kteří přišli po žněch o všechno, o šat, peřiny, dobytek a stali se úplnými žebráky. Sbírký ty nechať jsou laskavé posílány buď farnímu úřadu v Hněvčově u Holic nebo obecnímu úřadu v Trebovčicích. Předem vadává za ně duch. správa erdečné díky. Pohroma v Trebovčicích zasáhla lidi zcela chudé, kteří s úzkostí přihlíželi na blížící se zimě. Proto, kdo může dárkem přispěti, necht' učiní tak co nejdříve! — V. P.

Hněvčice. (Opod.) „Pochodem“ snažila se balamutit čtenářstvo o „trpkém sklamání“ katolíků na našem sjezdu a „obrovském“ účastenství proti- katolické manifestace. Slyšte! Prý nás bylo 6000! No — škoda, že ještě lidé mají zdravý zrak. Ty jsi byla sama sklamána, „Pochodem“, a proto hojše svůj bol aspoň líč. Co jsi se naverbovala k truce- sjezdu! Zatím posná hratka vás šlo do Hradce bojovat „za svobodu svědomí.“ — Již nyní pře- jsme dobrou chut' tím, kteří budou poslouchat „pravdu“ a út Macharových; a vás je všechno pravdou, čím se tuče do církve. Ale právě takový žánatism otvírá oči čím dál víc. V době, kdy Kristus veřejně se tučí, jame na strání a nedáme se. A teď si bouchejte na prasklý buben dále!

Hněvčice. Jak se časy i přechvácení mění. Pane učitel, Anuška vaší pro její narození po 1. září nepřijmou letos zde do školy, jsou tři dny přeplněné. Dítě však pro školu je tak výspě, že je škoda, aby ještě dlouhý rok na přijetí do školy čekalo. Račte je dát k babičce do Fardubic, tam zaplat a po několika dnech musí Vám naše škola dítě přijmout; rok je zachráněn. „Toho nemohu učinit“, praví p. učitel, „bylo by to ob- cházení zákona a pak nechci, aby se říkalo, že učitelské děti mají ve škole zvláštní výsady.“ — To se mně, p. učitel, od Vás líbí; vidím, že jste charakter! — Doba čtyř měsíců miji a doba obecních voleb se také blíží. Jakým právem volebný pás volí v první sboru, když já volím ve sboru II.? — táže se jeden. „Vám právem, pane doktore, a jen dle zákona tak, poněvadž místní kaplany pokládáme za místní duchovní a jako takové zákon je vřazuje do I. voleb. sboru.“ — „Proti tomu reklamují; volebného pána vřadí- te do III. sboru, neboť obci a si přejí, by či- stota voleb prováděla se dle litery zákona a ne- strpím a ohraňuji se proti jakémukoli jeho obchá- zení.“ Tak tomu bylo 16. prosince m. r. Však náhle změna. Dítě jeho narodilo se 16. listopadu. Dítě školou povinných a do 1. září narozených jít je 45 přijato — nemáte tedy Maruška v li- stopadu rozená správnou školu dle školních zákonů zde již být přijata. Přijde však Maruška k ba- bíčce do O . . . , tak uvažuje náš p. sákonník, „tam bude chodit týden do školy a pak ji škola naše jako nově přistěhovanou musí přijmouti.“ A skutečně také svou provedl a tak se stalo. Ma- ruška doktorovic již přistěhovala se od své milé babičky s O . . . , s tatínkem škola oběda a od 18. září sedí v I. třídě. Tak provádí se čistota zákona! Co asi myslí si nyní tento nepřítel občanské sa- kony, který druhému bere to, co zákon mu po- právu dává?

Dobřemlce. Pan Hřídi a pravda či kome- die plně omývá? Ba ne! Mýlí se pouze ten, kdo nevědomky nepravdu za pravdu vydává. Kdo však vědomě něco jiného tvrdí i opravy do novin po- sílá, které s pravdou jsou na šírku, ten se nemýlí — dělá si pouze blázný se čtenářů a sobě škodí u všech, kteří znají pravý stav věcí. — Do „Or- lických Průdů“ kdosi, pravděpodobně s kruhá p- líckým uč. velmi blízkých, napsal, že p. Hřídi psal p. Weinrichovi, majiteli velkostatku, že není potřebí v Dobřemlích čtyř tříd, aby jeho vli- vem docílil přeložení svého bytu do předu a vy- hlídkou na náves. Místní školní rada rozhodla se pro stavbu bytu vsadu ku přání p. o. k. okres. škol. inspektora, aby byt Hřídiho učitele byl od utečen úplně oddělen; aš by v rodině Hřídiho u- čitele vypukla někdy nekalivá nemoc, nemusí být zavřena škola a přerušeno vyučování. Pan Hřídi však nebyl s tím spokojen a šel vedlejšími cestami. Další napsal německou žádost p. Weinrichovi, jejíž obsah dopisovatel do „Orl. Průdů“ zcela správně sdělil. Opakujeme, že p. Hřídi říkal i na- psal, že u nás 4 tříd nikdy potřebí nebude; činil tak jen s osobního prospěchu a sám dobře ví, že na jistém místě, před kterým má patřičný respekt, bylo mu něco velmi ostrého řečeno, bu- de-li i nadále stavěti se proti prospěchu školy. Aš to vše u nás jest známo, donesl p. Hřídi Pič „Orlickým Průdům“ opravu, kterou veřejně po- pírá, co dobře správný dopisovatel dle pravdy byl napsal. Ve své opravě neoddílí však, jak p. Weinrich k jeho žádosti neřídil, aby se mu vy- hovělo; místní školní rada byla znova svolána a pan ředitel Erbeke na rozkaz svého chlebodáře počal mluvit proti tomu, co sám krátce před tím odporučoval i odhlasoval a co jednohlasně bylo usneseno celou místní školní radou: byt do zadu. Mluvil, mluvil, až členům nezasevěným v pravý stav věci dokázal, že byt musí býti v předu, čtvrtá třída že se hned zřizovat nebude, a kdyby se musela zříditi, že se byt upravit za třídou a zadní místnosti teprve za byt. Bylo by to přímo vyho- zení nejmeně 2000 K z kapsy poplatníků, kdyby ve 2—3 letech v nové vystavěné škole se muselo zase přestavovati! Ale co chce ředitel velkostatku, to se u nás odhlasuje a kdo je proti, ruší mír a pokoj v obci! — Jediné dp. farář proti takovému plýtvání veřejnými penězi se osval a hlasoval. Jeden hlas ovšem ostatních osm nepřehlasuje a tak p. Hřídi se těšil, že bude po jeho vůli, byt i se sbyčtělým zatlážením kapsy poplatníků. — C. k. okr. šk. rada však, majíc zřetel jak ku prospěchu školy tak i ku poplatníkům, plánu takto směněný neschválila a proto nezbylo p. Hřídiho, než aby „volil“ byt do dvora, jak sám ve své opravě na- psal. Jediné, co pravdivě p. Hřídi ve své opravě veřejnosti sdělil, jest, že dal podnět ku stavbě školy tím, že svého času p. c. k. okr. lékař u- posornil na vady zvl. třídě III. třídy. Dokud však velkostatek stavbě školy odporoval, p. Hřídi se touto zásluhou nechlubil, teokráte by mu to bývalo třeba škodilo. Tak tedy vypadá „pravda“ u p. Hřídiho. Máte z toho soudný člověk poznati, co je pravdy na dopise, který si p. Hřídi dal na- psati, anebo se svým důvěrným, nad jiné pokro- kovým přítelem sepsal o naší m. dp. faráři do Ra- tibora č. 29. t. r.

Z Vel. Ouhřima u Seimice. V neděli dne 19. září koná se u nás slavnost svčeni stí- kačky dobrovolného sboru hasičského. Slavnostní promluva prosloví místní kaplan dp. P. Jos. Rös- ler, akt posvěcení vykoná vdp. bisk. vikar. átní sekretář a děkan Frant. Tomáček, který také sla- vonou má sv. bude celebrovati. Očekává se pří- tomanost všech vřikolších hasičských sborů, takže tato slavnost eminečně církevní bude velkolepou. Všechna čest bujarým hasičům velkoufímským!

Impozantní manifestace katolíků Orlických hor v Rokytnici. O čem před 2 roky nikdo ještě ani nesnil, to stalo se v neděli dne 12. září skutkem. Organizovaní katolíci Or- licka dali si dostaveníčko v okresním městě Ro- kytnici, působiti to nad jiné horlivého vikáře a děkana vdp. Václava Hlavay, který v krátkém poměrně čase probudil katolíky Orlických hor se apáku víaznosti. A hle, práce jeho korunována minulé neděle skvělým výsledkem. Když viděl ty ohromné zástupy, ubírající se v slavnostním prá- vodu, mohl s jistotou právem tento populární kněz zvolati: „To jest práce má!“ Sjezd vydatil se nad očekávání vřad šváčské činnosti 2 sloupů hnutí: „Přýd od Říma“ a několika nezkušených mladíků. Rokytnice vzala na se háv sváteční; skoro všechny domy ozdobeny prapory a květi- nami. Již v časných hodinách raních valili se proudem upřímní katolíci do hostinných zdí Ro- kytnice. Přáli si se s morlouou pravici a s ome- hlou lící, ale přišli také se srdcem prosáčeným živou vírou v Boha. O půl 11. hod. sestavil se právd, čítající přes 6000 účastníků, před farním chrámem a ubíral se náměstím, všude erdečné po- zdrazování, k útlné kapli sv. Anny „pod lipami“. Právd zahájil katolický spolek z Vel. Ouhřima s kapelou; každá vřika téměř vysílala uvědoměle katolíky k této pamětné manifestaci. Po katolických spolcích následovalo množství družiček, dle du- chovenstvo v čele a vdp. konsistoriální radou a profesorem theologie dr. Gustavem Domabyem s Hradce Král., který na svlátní posvátní uroz.

p. hraběte Nostice milerád přijel s letního svého pobytu Zamberka, aby slavnou polní má sv. ce- lebroval. Právdu účastnili se: čestný předseda ujezdu uroz. p. hrabě se svou spasilou chotí, purkmistr s městským zastupitelstvem, spolky ha- sičské, veteránské, apévačké a j.; místní spolek hasičský převzal ochotně dozor. Impozantní do- právd, jakého Rokytnice ještě nikdy neviděla. Po schvatném kazání vdp. misionáře Baudyše s Králík celebroval se četné assistance a impro- visovaného oltáře, cudošeného uroz. hraběnkou. vdp. konsistoriální rada Domabyi má sv. při jma- vých zvucích místní kapely. Po malém občerstvení ubíraly se zástupy zbožných katolíků opět na místo slavnostní, kde o 2. hodině zahájil schůzi p. hr. Nostic; navrženo předsednictvo a uděleno slovo dšst. p. katechetovi Fríčoví se Svitav, který slovy ohnivými, častým aplausem přerušovanými pro- mluvil o sociálním působení katolíků za nynějších smutných dob. Slova jeho zazněvala v pos ucha- stvu hluboký dojem. Dalšími řečníky byli: posla- nec Volka z Vídně, sekretář Böh m z Trutnova a redaktor Binder z Hostinného, jejichž věcné re- feráty vyslechnuty byly s velikou pozorností a od- měněny zalouženou pochvalou. Po té přečteny telegramy a blahopřejné dopisy, z nichž obzvláště hluché byl aklamován delší vzácný otcovský přips Jeho Excellence adp. biskupa dra. Doubavry, jemuž ssa'án holdovací telegram od Charoti. Po ukončení schůze uroz. p. hrabětem, který se ne- utuchajícího potlesku zval všechny na příští rok opět do Rokytnice, odebrali se nadšení účastníci do skvostně vyzdobeného farního kostela, kdež vdp. dr. Domabyi sapěl „Te Deum“ a udělil sv. požehnání. Opustivše Rokytnici, ubírali jame se do vzdálených přibytků svých, odnášeje si po- silu a nadšení pro dobu příští, odhodlání jounce ten skvost víry naší, dravý odkaz to předků našich, neochvějně hájiti až do těch brdel a statků ... Katolíci z Orlicka, přitím rokem opět na shle- danou v Rokytnici!

Čáslav. Na opravu sousedí P. Marie a sv. patronů českých, jež právě jest dokončována, při- spěli následující šlechtští dárovo a dárkyně: P. T. paní: Antonie Vebrová 200 K; Iréna z Kleeborat roz. baronka Eisensteinová 50 K; po 10 K: pl. M. Charouzková, Al. Raubová, Jos. Foltá, děkan, po 5 K: pl. K. Horáková, A. Jeřábková, L. Bri- cejnová, R. Tichá, M. Bentlová; po 4 K: al. M. Gúrlíková, pl. M. Jáklová, sl. M. Uhlířová, pl. M. Hlavová; po 3 K: pl. A. Čapková z Litoměřic, M. Moravcová, K. Čapková; po 2 K: pl. K. Sla- mová, M. Novotná, A. Heyerová, A. Urbani, J. Zichová, K. Vyháňková, sl. K. Frýsová, sl. Lum- pová, pl. A. Tomášková, p. K. Adamec, sl. L. Jablonská, pl. Nebojšátková, M. Vocáček, p. kat. Jos. Špáta a O. Semerád; po 1 K 40 h: pl. M. Röslerová; po 1 K: pl. A. Baráková, A. Nová- ková, M. Hufrová z Wehrfeldu, E. Bayerová, sl. B. Dlabáčková, pl. M. Bucková, sl. J. Chudobová, sl. M. Sternvaldová, E. Chudobová, pl. M. Černá, sl. M. Blažková, pl. M. Slamová, Zikmundová, Štýbrová, Laciálová, M. Macháčková, pl. J. Kaca- říková, M. Tyllerová, M. Holubová, M. Holubová st., Lišnová, M. Vancurová, M. Lupinková, E. Kro- páčková, A. Bilková, A. Hrabáková, E. Pancev, M. Čardová, M. Smutná, M. Slamová, Karasová, p. V. Hruška, vrch. insp., sl. B. Sulcová; po 80 h: pl. A. Doležalová; po 40 h: pl. Brancířková, Klášková, Handlířová, Mahová, B. Vojáčeková, Nová; po 80 h: pl. J. Malinová. Pondělní spo- lečnost u Hausdorfa „na Štívránkově“ sebrala 2 K 36 h. Kvintice tímto veřejně obětavě udělené příspěvky, voláme všem tímto dobrým duším s- přímné: „Zaplat Běh.“ Prosíme pak, aby ti, kdož s úcty k B. dítěti B. a sv. patronům českým byli by ochotni ještě nějakým příspěvkem pomoci, aby tak učinili u pl. Bayerové, chotí políc. komisaře v Čáslavi. Náklad je značný a může být kryt jenom veřejnou dobročinností.

Žleby. Máme před volbami do obecního zastupitelstva Sociální demokraté strojí se, že do- stanou do ruky vládu. General rudé gardy přý odložil proto svůj odjezd za oceán, neboť čeká, že dostane na krk řetě. Iau, když si ho mohli od- hlasovat v Čáslavi, my mu ho můžeme pověsit taky. Budou to potom časy! Hned se koupí obecní gra- mofon, protože dosavadní už samým přefikrováním nadšených soudruhů povážlivě chraptí, na Hitzinku se postaví lidový palác a na náměstí se objedná vagon pěkného ostrého šárku, aby bylo čím vy- tloukat klerikálům okna. Národním dělníkům se předkoua noby a na klerikály se uděl všeobecný bou. A pit se bude furt! To budou časy! Proto, občane Žlebšti, zřetejte pohodně doma a pusťte soudruhům všechny tři sbory! Oni vás už naučí.

Dobřemlce u Čáslavě (opozděno). Myšliti jame, když naši zeman se přebarvili na zeleno, že bude to barva nádeje k lepšimu. Slibovali nám toho aspoň na fáry svlátně před volbami do obec. zastupitelstva, ale jako všude i tady skutek utek. Obec naše jest sámotá a tu si usmyslili postaviti hřbitov, jako u nás měli evangelici, abyšom ne- musili se trmáceti až na hřbitv. farář. Něktarym katolíkům se to zalíbilo, poněvadž neznali ještě to pozadí. A to se brzo ukázalo. Neměli to býti hřbitov svlátní, ale s evangelickým dohrumady, nímž neoddělený. Teď se top: v otevřely oči ka- tolických občanů a postavili se proti tomu. Ale p.

starosta to umí jako starý Městernich. Svolal si schůzi zastupitelstva a když viděl, že je tam opozičníků málo, hodil na program hřbitov. Jeden z členů obec. zastupitelstva se ozval, že věc taková měla být předem ohlášena, ale potázal se se špatnou. Veliký obdivovatel p. starosty, agrárník od hlavy k patě, vstal a resolutně prohlásil, nebudeli opposice zticha, že jí napláca hubu. Nemá nad agrární svobodomyšlnost. Snad se této volnosti jednání naučili od svého rádece, známého šifřitele volnosti myšlení. V tomtož obecním zastupitelstvu odhlasováno bylo, aby byly obecní účty zveřejňovány, ale p. starosta prohlásil, on že knihy nevydá. Snad se nebojí, že mu je úřední revisorů pospíní? Či snad je pravdou, co se sem tam šušká? My tomu nechceme věřit, neboť muž, který dělá takového kavalíra, ten je přece nad každé podezření povznesen. Jméno zvědaví, dá-li si aspoň nyní říci, ne-li, budeme nuceni říci více a otevřeněji.

Včelařský spolek pro Kutnou Horu a okolí pořádá budoucí neděli, dne 19. září t. r. o 2. hod. obecní schůzi v Křeseticích, v budově školní s tímto programem: 1. Zahájení schůze. — 2. Včasné přikrmení a sasimování včelstev. Pojednání p. J. Zelinka z Kutné Hory. — 3. Včelí přibytky vůbec, soustava úlu na velkorámek americký zvlášť. Na úle vysvětlí p. Frant. Frydrych, předseda. — 4. Dotazy a rady včelařské. — Vstup jest volný a všichni hosté, včelaři i nevčelaři, budou vítáni.

Vamberk. Minulý pátek pohřben byl na zdejších hřbitově za účasti občanstva všech vrstev p. Josef Frydrych, rolník a majitel hostince. Život nestlal mu nikde růže na cestu, ba možno jej nazvat člověkem nešťastným. A přece opravdu nešťastným nebyl; nežil nadarmo. Jako upřímný katolik byl stále vydán nepřijímanostem a ústrkům; vše to čistou povahou svojí řádně a čestně překonal. Po uplynutí krátké pozemské pouti zanechal nám obraz poctivého českého charakteru a proto pravím: nebyl opravdu nešťastným, nežil nadarmo. Zesnulý P. Karel Slonek a on byli prvními tvůrci katolického hnutí zde a nedají se asi prosazím zabradit.

Seznam milodárů ve prospěch pohřebních v Ústetíně. (Pokračování). Vdp. Václav Strnad, děkan v Sebranicích 12 K, kostelní sbírky: v Opatovicích n. L. K 9 40, v Jabloně n. Or. K 3, v Bystřem u Poličky K 23 40, dle výkazů předešlých K 1085 43, dohromady koruna 1133 23. Všem šlechtěným dobrodincům volají obdarování upřímně „Zaplat Bůh!“

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Rumunští biskupové na obranu práv jazyka národn. Řecko-katoličtí biskupové v Uhrách se usnesli jednohlasně, že se raději vzdají svých úřadů, než by dopustili, aby rumunské děti na státních školách vyučovány byly v náboženství maďarsky.

Slovákům z Černové, všem 44 osobám odsouzeným pro pobuřování buď do káznice nebo do žaláře a vězení, na žádost, již biskup Párvy zaslal kabinetní kanceláři, udělena byla milost. Snad se přece v biskupu Párvym hnulo svědomí. Ubohý Hlinka však dosud upí v žaláři.

Proti jazykovému bespráví na dráhách konala se minulý týden v Praze velká protestní schůze, v níž především prohlášen požadavek, aby v příštím organizačním statutu železničním byla vřestruanné a do krajnosti provedena jazyková rovnoprávnost a rovnocennost ve vnější i vnitřní službě železniční v zemích koruny české.

Dědictvé právo. Země-li manžel bezdětný, aniž by zanechal poslední vůle, připadne dědictví po něm jednou čtvrtinou pozůstalému manželce a třemi čtvrtinami pokrevním příbuzným zemřelého. Ovšem že může bezdětný manžel poslední vůlí ustanovit za dědice buď manželku neb kohokoliv jiného, a jen pokud je obmezen v pořizování svého, že svým rodičům dosud žijícím musí odkázati aspoň každému jednu šestinu svého jmění.

Strava ve Švýcarsku. Každá země má své obyčeje. Ve Švýcarech pijí kávu bez cukru, ale jí se k ní chléb pomazaný zavařeným ovocem. Sůstebně dostávají k večeri veliký hrace kávy a uvařené brambory. Hovězí polévka bývá jen v neděli, jinak dá se do vody slitě ze zeleniny trochu masného a je polévka hřtova. Pečené dává se k obědu ohříváné. Moučňných jídel nemilují, jen v pátek bývají nudle. Pije se velmi často ovocné víno, ale je drahé, láhev se prodává za K 1 50. Ku černé kávě pije se maličko likéru a třetina, který je ze všech nejoblíbenější.

Život vyřiznutého srdce královského mále trvat i do 5. dne dle F. S. Lockého a O. Rosenheima. Za noci klesala teplota v okolí tohoto

srdce až na 10 stupňů; když pak ráno počali srdcem provádět živnou tekutinu 35 stupňů teplotou, počalo pokaždé tepat Mladá srdce (zvířecí i dětská) vůbec jsou vzdornější.

Spotřeba t. sv. švédských nápalok v Rakousku odhaduje se ročně na 200 000 beden po 10 000 krabičkách. Kdyby se vybíralo z krabičky 1 5 hal. daně, sebral by stát asi 30 mil. korun.

Sluníky pro květiny. Japonští zahradařci užívají mnohého, co se zdá laikovi tajemným. Tak při pěstění krásných japonských chrysanthém užívají malých slaměných slunečníků, jimiž chrání se chrysanthémy před sluncem a deštěm a udržují déle ve své kráse. Způsobu tohoto začínají užívat nyní i zahradařci evropští.

Nádražní missie v Praze a ve Vídni. V Praze a ve Vídni utvořil se spolek dam, který si obral za účel očekávat na nádražích dívky, jež z venkova přijíždějí hledat si službu v Praze a ve Vídni, aby neupadly do zlych rukou různých náhonců. Každá dívka po příjezdu do Prahy a do Vídně nechť se na nádraží ohlíží po dámě, mající odznak se žlutobílou páskou a na ní nechť se s důvěrou obrátí. Ta ji doprovodí na nocleh do útulku, kdež se dívky poradí dobře stran služby. První dny se poskytne dívky i strava zdarma, než si najde místo. Aby byla dívka členkou nádražní missie poznána, nechť si dopíše o modrou kartu na adresu V. Hálek, farář v Liboci u Prahy, jenž jí další poučení zašle. Do dopisu nechť vloží, pokud možno, 10 hal. poštovní známku na zpáteční odpověď a nechť napíše výslovně, zda chce jeti na službu do Prahy nebo do Vídně. Když by dívka náhodou žádnou členku nádražní missie na nádraží nenašla, nechť se odeběře v Praze do sekretariátu Nádražní missie v Ječné ulici č. 11. I. poschodí, blízko kostela sv. Ignáce, kdež se jí další sdělí. Ve Vídni zase nechť se v tom případě obrátí do kanceláře „Nádražní missie“ Vídeň III. okres Jacquingasse č. 6.

Upozornění. I vydání brožury „Machar a křesťanství“ jest úplně rozebráno. II. vydání bude hotovo v nejbližších dnech. Objednávky došlé se uschovávají a budou vyřizeny v pořadu tom, jak došly. — Kniha „Úkoly sociální politiky“ zasílá se pouze na objednávku, nikoli na ukázkou.

(Zasláno).

P. T. osadníkům farnosti Meziflčské u Opočna!

Při mém odchodu z Meziflčské zahrnuli jste mne, moji drazí, nečetnými projevy své lásky a přátelství, jimiž byl jsem hluboce dojat. Trvalým památkám tohoto Vašeho přátelství jest nádherný, velikolepý obraz, který jste mi darovali a za nějž všem štědrým dároům upřímně, s hloubí srdce děkuji. U tohoto krásného obrazu Božského Spasitele budu se denně modlívati za Vás, za ty drahé děti, které jsem tak rád učil, za Vaše zdraví, za Vaše věčné i časné štěstí.

Kčž Všemohoucí Bůh odmění Vám vše stoná sobně!

P. Jindřich Kozel, satinní katecheta dívčí školy v Novém Bydšově.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. září 1909. 1 hl pšenice K 18 80 — 20 90, žito K 18 90 — 18 20, ječmene K 9 00 — 10 80, prosa K 13 00 — 14 00, vike K 20 00 až 20 10, hrachy K 24 50 — 20 00, oves K 7 50 — 08 55, čočky K 20 10 — 20 20, jahel K 00 00 — 00 00, krap K 00 00 — 00 00, brambory nových K 4 00 — 5 60, starých K 00 00 — 00 00, jetel. semene červeného K 00 00 — 00 00 1 hl. jetelového semínka bílého K 00 00 — 00 00, máku K 26 60 — 28 00, lně. semene K 00 00 — 00 00, 100 kg žitných otrub K 15 20 — 00 00, 100 kg pšeničných otrub K 14 40 — 00 00, 1 kg másla čerstvého K 2 80 až 3 00, 1 kg másla převařeného K 0 00 — 0 00, 1 kg sádla vepřového K 2 10 — 0 00, 1 kg tvarohu 0 30 — 0 40, 1 vejce K 0 07 — 0 08, 1 kopa cereale K 0 00 až 00 00, 1 kopa petržele K 0 00 — 0 00, 1 kopa kapusty K 1 50 — 4 00, 1 hl cibule K 5 00 — 6 00, 1 hl drobné seleniny K 0 80 — 1 00, 1 pytel mrkve K 1 50 — 2 00, 1 kopa okurek 1 00 — 1 20, zelí K 8 00 — 12 00, 1 bečka švestek K 2 00 — 3 00, 1 hl jablák K 2 00 — 3 00, 1 hl hrášek K 3 60 — 6 00. — Na týhodní trh v Hradci Králové dne 11. září 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 462 hektol., žito 317, ječmene 458, oves 383, prosa 7, vike 00, hrachy 13, čočky 8, krap 4, jahel 5, jetelového semínka 00, olejky 8, máku 55. — 2) Zeleniny: petržele 0 kop, cereale 00 kop, kapusty 80 kop, cibule 100 hl, okurek 30 kop, salátu 00 kop, mrkve 80 kop, brambor 96 hl, zelí 150 kop, drobné seleniny 400 kop. — 3) Ovoce: třetina 00 košíků, hrášek 169 hl, jablák 57 hl. — 4) Drobn. dobytka: vepřá 5 kusů, podvinačat 415 kusů, kůslat 00 kusů.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihárně v Hradci Králové.

Litárna redakce.

Sesemice. Kritika pokrokovatva a přístě.

Již vyšel

kalendář českých dětí

na školní rok 1909—1910.

Cena 30 hal., poštou 36 hal. (předem zasíl.)

Pro předplatitele „Kvítků“ jako premie zdarma.

Neodběratelům „Kvítků“ se zasílá:

1/2 tuctu franko za . . . 1 62 K
1 tucet „ za . . . 2 88 K

Příznivcům „Kvítků“:

1/2 tuctu franko za . . . 1 62 K
1 tucet „ za . . . 2 16 K.

Obnosy předem na adresu:

Administrace „Kvítků“

v Praze-II., Lipová ul. č. 5.

Přijmu zručného krejčovského dělníka

na stálou práci celoroční

Jan Michálek,
Hradec Král. (seminář).

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nejđ. bisk. Ordinariátem 20. srpna 1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanií za umírající s příslušnými modlitbami (z brevife), nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice cenou stať O církvích nepravých (bludy). Stránkování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné, takže nijak není znesnadněno užívání „Nápěvů k Oltáři“ a „Průvodu“ varhan.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihkupecké provise bylo nutno stanovití ceny nového vydání takto:

Cena knihkupecká — krámská
v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h
bez frankatury 1 výtisk

v poloplátně s červ. ořizkou . . . 65 h 80 h
v plátně „ „ 74 h 92 h
v plátně se zlaceným křížkem . . . 80 h 1 K
v celokůži se zlaceným křížkem a
zlacenou ořizkou . . . 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým archům žádati příkládání jiných druhů knih at Oltáře nebo katechismů.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Nejstarší pražská, křesťanská, výhradně česká továrna na železná kamna a stol. sporáky firmy

Horák a Ullmann

(maj. MUDr. Vend. Šnopl & F. Novák)
v PRAZE II., Vyšehradská tř. 49.

doporučuje své uznané nejlepší výrobky moderního hygienického úsporného topení a větrání.

Kamna pávední Heidingergova.

Kamna regul. nánypná se samet. vložkou. Nepatrná úsporná paliva. Osvědčená školní kamna.

Železná sporáky všech velikostí. Ceny levné. Cenníky zdarma.

Právě vyšel obsaňný spis „Úkoly sociální politiky“

z pera redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I. oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí výčet povolaných činitelů v sociální politice, v III. oddílu líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů, dělníků, žen a dětí. Oddíl IV. obsahuje ideový základ křesťanské sociální politiky. Spis je bohatý četnými nejnovějšími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávatel u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Příprava ke zkoušce inteligentní,
t. j. pro ty, kdo chtějí dosáhnout práva

k jednoroční službě vojenské.

Sbor učitelů složen výhradně z odborníků. Platební podmínky mírnější než jinde. Bližší zprávy podává buď ústně (od 1 do 2 hod. odp.) buď písemně (žádejte prospekty!):

Vrabec J. J., c. k. gymn. profesor a člen vojenské zkušeb. komise, Pospíšilova tř., č. 390., v Hradci Králové.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šabala, Cena 3 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

F. J. DYCK, akademický malíř ve Smidarech.

Atelier pro malbu obrazů figurálních, podobizen, krajiny atd. nabízí se k provedení nových a

opravě a čištění starých kostelních obrazů.

Atelier založen r. 1875. (doporučení k nahlédnutí.)

Odebírejte a rozšiřujte všemožně

KVÍTKY

obrázkový časopis katol. školní mládeže, redakce a nákladem P. Františka Svátka v Praze-II., Lipová ul. č. 5. Vychází 10krát ročně.

Roční předplatné:

na 1 výtisk příst. 60 hal., na 5 výtisků na jednu společnou adresu 2 K 50 hal., na 10 předplatěných výtisků jedenáctý zdarma. Na nepředplacené výtisky se náklady nemohou dávat.

Premie pro předplatitele II. ročníku:

Předplatitelé v měsíci září a říjnu (tedy jen do 31. října 1909) obdrží zdarma jako bezplatnou premii krásný kapesní „Kalendář českých dětí na školní rok 1909—1910“ v krásné ceně 30 hal., poštou 36 hal.

Kalendářik se zajímavým obsahem má velkou výchovnou cenu. Zápisníková část nabádá majitele ku všestrannému pořádku.

Důležitá poznámka. Kalendářik bude zaslán předplatitelům jako příloha čísla, jež po dojití předplatného nejprve zasláno bude. Nejlépe jest předplatné hned s objednávkou zaslati; pak bude kalendářik zaslán hned s první zásilkou.

Premie pro příslušce a sběratele Kvítků:

Každý, kdo získá předplatitele, obdrží za každých do 31. října 1909 po 50 haléřích společně předplacených 20 výtisků zdarma a franko po 1 výtisku oblíbeného účetního zápisníku a rádce křesťanských žen a dívek „Šťastná Domácnost“ na rok 1910, jež vyjde v listopadu tohoto roku. Pro praktický obsah bude vhodným dárkem pro matky, sestry a příbuzné činné u vedení domácnosti.

Objednávky a předplatné přijímá:

Administrace „Kvítků“ v Praze II., Lipová 5.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejpříznivějších dodává

cís. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatebčanů.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Větší množství

říčního písku a šterku

se levně prodá

na regulaci Labe v Hradci Králové.

Bližší ve skladišti u vstupu Orlice do Labe.

Kress & Bernard

v Hradci Králové.

Program strany katolického lidu v Čechách

8° o 2 listech dostati lze za 5 h

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné látky, plátna, širťky, látky na roby, soupravy, salonní žarnitury, vůbec všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo **VZÁJEMNOST** v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Založeno r. 1860.

Stálá cena na výstavě v Berlíně.

Nejstarší a největší závod

umělého kamenoprůmyslu na českém severovýchodě

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Za příčinou přeplněných skladů nabízím

k dušičkám

za ceny značně snížené nároby pískovcové od 50 K a výše, leštěné z mramorů a žul od 100 K a výše.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek,

desky pro koželuhy, do novostaveb k účelům dekoracím atd., vše za ceny konkurenční.

Raďte dárky přednost domácímu závodu!

Služka

Stáří od 25 do 35 roků, která samostatně vyprátí, vyčistí a uklízeti musí, přijme se do domácnosti kněze od 1. října. Nabídka do 22. t. m. do administrace t. l. pod zn. „Pila.“

Zápis

na škole jazyků

Jul. z Purkyňů v Hradci Král.,
Komenského tř. č. 268.

koná se od
15. září 1909.

Vyučuje se jazykům moderním francouzskému, německému a ruskému.

MOSAIKY
sklenné
pro šedý, dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vzhledem ale i svou ládostí předčí mosaičky vlácké, holoví
uměl. útvar pro malbu na stěle
B. Škarda,
Brno.
Rozpočty pro elektr. a vod. instalace
kompletně.

TOVÁRNA NA VÝROBU

VÁPENŮ-PÍSKOVÝCH CIHEL

V HRADCI KRÁLOVÉ SP. S R. O.

zahájila výrobu a doporučí

pískové cihly výtečné jakosti
hodící se ku všem účelům stavebním.

Prodej přímo

v továrně na Slezském Předměstí.

Studující do bytu neb řádní dělníci

na celé zaopatření (neb beze stravy) se **levně** přijmou v domě ul. Kemlíkové, Velké náměstí proti usenání p. Holubovi v II. posch. do předu.

Zvláštní pokoj.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACKÉHO TŘ. Č. 359, VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veškerých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, illuminační osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zařizuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vln. města Hradce Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Veškeré školní knihy

do c. k. gymnasia, reálky, lycea, učitelského ústavu, obchodní akademie, školy zámečnické, měšťanské chlapecké a dívčí v Hradci Králové a veškerých škol obecných a středních v místě i v celém okrese

chová stále v největší zásobě na skladě

východočeské knihkupectví **B. E. Tolmana**
v Hradci Králové

Telefon č. 17.

na náměstí, vedle lékárny páně Hubáčkové.

Založeno r. 1862.

Stálý předsedný znalec c. k. krajského soudu v Hradci Králové.

Kde vydání staršího lze užívat, chovají se též **opotřebované knihy na skladě** ve vydáních nejnovějších. — Zásilky na venek poštou vyřizují se obratem a franko. — Seznamy na požádání zašlou se zdarma franko. — **První sklad c. k. školního knihoskladu v Praze.**

Největší sklad **všech školních pomůcek**, globů, atlantů, kalendářů, psacího a kreslicího náčiní, slovníků, map, hudebnin, notesů, denníků atd.

Podmínky odběru velmi mírné a příznivé.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Revisie bible v Římě. Revisie bible, kterou papež Pius X. natáhl před dvěma roky, je tak daleko připravena, že bude přikročeno k ukončení jejímu. Papeži se jedná hlavně o to, aby upravil původní text pokud možno nejvěrněji, jak jej sv. Jeroným ve 4. století latinsky uveřejnil. Papež nabídl tuto obtížnou a drahou práci revisi benediktinům a ti ji také přijali. Byla zvolena revisi komise, v jejíž čele stojí prezident anglických benediktinů, opat Gasquet; komise pracovala v řádovém seminariu sv. Anselma. Již na počátku bylo za nutné prohláseno, aby byly všechny knihovny prozkoumány stran neznámých rukopisů bible. Pracuje nyní 15 odborníků, kteří vynalezené rukopisy srovnávají s textem, který papež Kliment VIII. dal po 40leté práci sestavit a kterého se dosud užívá. Druhá komise pracuje se svými asistenty o tom, aby bylo hledáno ve španělských katedrálách nového materiálu. Španělsko je proto nejvýznamnějším polem, poněvadž stálo mimo vliv Karla Velikého, který dal použít rukopisů všech ostatních zemí při překladu bible sv. Jeronyma jím nazvaném. Za účelem srovnání se tiskne celý klementinský text bible na jednotlivé archy, jež ze dvou třetin zůstanou prázdné, slova jsou bez začátečního velkého písmena, beze vši interpunkce a text je podobný co nejvíce původnímu. Prázdná prostora je pro zaznamenání všech odchylek od původního textu. Bylo učiněno 360 tiisků. Papež zapravil veliké výlohy textu.

Nové dílo dr. Hejčla. Th. dr. Jan Hejčl, jehož jméno jest dobře známo u evropských biblioték, ležící se právě z Hradce Králové, aby zasedl na stoličku fakulty bohoslovecké v Olomouci, uprázdňovanou odchodem slovutného dra. Musila. Při odchodu zanechal nám na památku spis „Do města Davida z města Eliščina“ (díl I.) s mnoha zdařilými vyobrazeními. Nakladatel B. Melichar v Hradci Králové. Cena 3 K 60 h. — Hejčlova kniha není cestopisem obyčejným. Náš veliký učenec na daleké cestě obrací pozornost k podrobnostem nejzajímavějších, mluví o věcech, o nichž posud jsme v české literatuře buď nevyšli ani anebo jen zprávy velice kusé. Za delšího pobytu v Palestině nastřádá si mnoho vzácných zkušeností, jež sděluje formou velice poutavou. Jeho spis jest šťastným popularisováním vědy. Poučuje o nejnovějších objevech archeologických, historických, uměleckých, atd. z dálného Orientu. Kniha podává též cenné praktické pokyny pro každého, kdo by chtěl do Svaté země cestovat. Velmi zdařile povedla se autorovi charakteristika nynějšího palestinského obyvatelstva, s nímž se badatel dlouho osobně stýkal. Svazek I. jest celkem samostatným, zakrouhleným. Kdo četl ve fenilietonní části „Obnovy“ vzpomínky Hejčlový na Egypt, Syrii a Palestinu, zajisté sáhnou s největší radostí po jeho souvislém, znamenitě pracovaném díle, které poskytuje tolik nových výhledů do země omývaných Nílem, Jordánem a mořem Středozemním! Uprava knihy jest stříkavá. Kéž jest hojně čtena!

Výstava na I. Kongresu českých Esperantistů jest nejlepším důkazem rozšíření a praktického užívání Esperanta. Jak již v denících listech bylo uvedeno, zastoupeny budou na výstavě pohlednice ze všech končin světa, s nimiž bez odporu bude „slatým hřebem“ obrovská pohlednice — majetek Klubu Esperantistů v Praze — která odeslána 21. února 1906, vrátila se po dvouletém putování, navštívivši Německo, Švédsko, Rusko, Bulharsko, Itálii, Afriku, Španělsko, Francii, Anglii, Kanadu, Mexiko, Peru, Chile, Austrálii. Jest to papírový pás, přilepený na plátně, asi 3 m dlouhý, přeložen a opatřen adresami 15 zvolených esperantských spolků. Na počátku pásu připojeno jest velké panorama Prahy s krátkým popisem a daty dějepisnými, po níž nazván tento „globe trotter“ — Praha. Blízkým prohlížením jednotlivých stran seznáváme, že „Praha“ byla svědkem zajímavých událostí: tak v Berlíně zaznamenáno slavnostní posvěcení katedrálního chrámu, Švédsko uvádí 5 měst, kde založeny nové kluby, ruští Esperantisté píší o svém politickém probuzení, v Alžíru vstupuje na výstavu esperantskou, Španělské vítají Prahu ve dny národních slavností 300letého jubilea prvního vydání Dona Quichotta. — Připravený výbor kongresu žádá uctivě všechny přátele „Unie“, aby přijeli své pohlednice, tiiskopisy a esperantské obchodní reklamy na tuto výstavku. Veškerý dotazy vyřídí kancelář B. U. E. Praha I-342 kavárna „Union“.

Předpovědi semetřesení. Kněz Maccioni v Sieně sestavil aparát, kterým lze předpovědět semetřesení. Maccioni vyšel ze zkušenosti, že svět se zmocňuje se obvyklé nepokoj, když má nastat semetřesení. Také se stává velmi zhuštěná, že lidé spící náhle procitnou před semetřesením. To ho vedlo k domněnce, že se jedná o elektrický vliv. Zkonstruoval několik aparátů, až se mu podařilo sestavit takový, který semetřesení opravdu registroval. Jedné noci ozval se poplašný zvonek

a když Maccioni přiběhl do observatoře, byl aparát v činnosti. Po 4 minutách ukázal citlivý měřič semetřesení, třes země ve vzdálenosti 22 km od Sieny. Tyto dva pokusy ovšem nestačí, aby mohl být pronosen definitivní úsudek. Ale jest přece zřejmo, že Maccioniho aparát byl skutečně v souvislosti se semetřesením. Oznámil předem, že semetřesení nastane.

Balkán. Takový název nese knížka sepsaná od dobrého znalce balkánských poměrů A. Knotka. Vyšla v Bukarově knihovně v Mostě. Spisovatel velice poutavě a poučně píše o daních, cenzuře, školství a učitelství v Makedonii. Jádrem charakteristika národů tamtéž žijících vzbudí velikou pozornost každého čtenáře. Ke konci autor pronáší toubu po reformě těch rozháraných tureckých poměrů a konstatuje, jak těžko se nápravy docílí. Knížku doporučujeme každému slavistovi.

Kulturní jiskry.

Vrchol pokrokové filosofie. Ovšem již dávno jest dokázáno, jak slepý fanatismus protikatolický, oblečený v togu pokroku, převrací pravdu na ruby, kope jako šílený do záasad uznávacích starým i novým věkem a falšuje s dráostí překvapující pravý význam slov. Zase nová ukázka! V americkém St. Louisu slavili pokrokařští naši krajané „Husovu tryznu“. Slavnostní řečník prohlásil: „Žádný církevník, byť i z českých rodičů pocházel, Čechem zván býti nemůže. Ne krev, ne původ — výheva činí Čecha.“ Tak! Ergo Hus také nepatří do našeho národa. Ten byl přece církevníkem — a jak velikým! Obceme-li důsledně souditi dle té filisofie, musíme říci, že se celý český národ ztratil za doby Karla IV., kdy byli všichni naši předkové církevníky katolickými. Národ český neexistoval taky v XV. a XVI. století, kdy náš národ celý se skládal z církevníků husitských, katolických, protestantských atd. Komenských, Chelčických, Augusta, Prokop Veliký — taky nebyli Čechy. Podle všeho tedy náš národ záračně povstal teprve tehdy, kdy Volodá myšlenka začala životodárnou sílu národa nazývatí jedem; anebo teprve tehdy — když po vymření obětavých kněží-buditelů začali liberální advokáti a demagogové z národních dila kněžského kšeftatí a do kněžských prakopníků z vědeckosti kopat. Ovšem pro židovské církevníky bude platit výjimka i nyní. Kdyby i nadále dávali na jevo větší vážnost k německým synagogám než k národu, přece je připočtou volní myslitelé k národu spíše než církevníky skutečně české. Taková definice národa, jakou spáchal mozek osvícence v St. Louis, na světě ještě nikdy nebyla.

Co si teď počne socialistická věda? V „Husu“ čteme tuto stat: Ve svých Dějinách vývojových teorií v biologii 19. století píše Dr. Em. Rádl o krizi darvinismu (nauka o vzestupném vývoji tvorstva proměnou druhů), která nastala v letech devadesátých minulého století hlavně pracemi H. Driesche a A. Fleischmanna. Zástupci nového směru potírají úspěšně názory darvinismu nejen v jeho záasadách filosofických (mechanický, náhodný vznik a průběh přírodních jevů), nýbrž také v jednotlivostech důvodů ryze odborných. Darvinisté ovšem ještě nevymřeli. Ukazují to ne tak oslavy, pořádané letos důvodem památky Darwinova narození a záplava lidové literatury, jako spíše jména těch, kteří buď neústupně vytrvávají na opuštěné téměř baště této vědecké theorie (Weismann, Lotzy, Zebuder) anebo „prostředkovacími pokusy hledí zachrániti, co se dá (Morgau, Schneider). Ve zmíněném Rádlovu spisu čteme doslova toto: „Přes tyto všechny věci nikdo se už neklame, že, co dnes z darvinismu zbývá, jsou jen disiecta membra (rozmetané údy) bouřlivého učení Darwinova a Haecklova, a často jen vycpaný jakýsi darvinismus, vhodný sice pro poučování, ale bezmocný ve skutečném životě. I lze charakterisovati smýšlení doby slovy Drieschovými: Bylo by urážkou čtenáře, kdybych se zmínil snad ještě také o pretenzích (nárocích) vyvrácené t. zv. Darwinovy theorie. Pro lidi prozíravé jest darvinism dávno mrtvý; co se v těchto letech proň uvedlo, není mnohem víc, než pohřební řeč, prováděná dle zásady „de mortuis nil nisi bene“ (o mrtvých nic jinak než dobře mluvíti) a s vnitřním přesvědčením, že obřad jest marný.“ A přičina smrti? dodává pisatel. Tatarská nemoc, na kterou semetelo dosud vše velké, co jednou bylo živo: Sobichnal und eigene Schuld (osud a vlastní vina!).“

Co si teď jen počnou soc. dem., jichž životní názor, životní snahy jsou vybudovány přesně na základě darvinismu? Základ nyní vědou jest pokopán; kdy začne odklizení paklých sdí?

O řídké posilování židovské konfesse. Volná myšlenka? Vzpomeňme si, jaké randály vybuchovaly proti školám katolickým za vůdcovství pokrokařů židovských i křesťanských! Pánové si počínali tak, že každému byly jasny jejich násilnické choutky proti katolictvu. Když se stížovala katolická liga akademická, byli slyšeti židé velice nervózní; katolické akademické tupaši a semetřehováni. A ejhle! Dne 8. září měli v Přerově ži

dovátí akademické z Moravy a ze Slezska (početem asi 200) schůzi, v níž se usnesli na resoluci, kterou žádají pro židovské děti židovské konfesiijní školy; všude, kde jest jen trochu možno, má býti zřízena židovská konfesiijní škola. Kluby židovských akademiků nepřijímají za členy židy bezkonfesiijní; prý žid bez náboženství jest cosi nepřirozeného, co v židovském spolku místa nemá. Skutečně zajímavé panorama! Vždyť přece židovští akademické stojí v prvních řadách průkopníků — volné školy, kdykoli se jedná o potrestání katolické a vyhroštění ze školy kněží katolických! Nepamatujete se, jaký pokřik zdvihli proti katolictvu na ochranu Währmunda? Kdyby byl Währmund napsal podobný pamflet proti náboženství židovskému, ta by byli titíž semetřící křiklouni vypouštěli protestní rakety a na všech stranách by byli povykovali, jak jest urážen ubohý Israel. Ovšem že by se byli postarali ze všech sil o konfiskaci. „Nene F. Presse“ horlí silně pro volnou školu, ale ani slovem nepřikazuje židům, aby zrušili své školy konfesiijní. Ba nerozhází se ani nad trapným košerováním. Volní myslitelé, kteří páli tak silně saly do škol katolických, nechávají židovské školy na pokoji. To jest věru podivná a víc než podezřelá „důslednost“. — Židovský akademik Rosenzweig na téže přerovské schůzi prohlásil, že odpor proti židům nikde nepozoruje. Jak daleko národ český vyšel židům vstíc, to patrně dle řečníka z toho, že v čele české strany pokrokařské jsou židé, jak Lederer, Vohryzek a j. vůdci české soc. demokracie jsou zase jako dr. Winter a j. Věru zajímavostí doznáti! Co zapírali jak realisté tak soc. demokraté, to nyní konstatuje zcela pravdivě sám žid. Pak se divte, že naši katolíci, kteří tvoří jádro českého národa, nemohou jíti s lidmi, kteří se dávají ovládati komandem krve cizí, nečeské. Čeští slušové Israele uštědřují katolickým pokřevencům kopance, vyhazují je z národa, otiskují provolání, že musí býti katolíci postaveni mimo všechny zákony jako škodná zvíř, že pro ně všeobecné volební právo nemá platit, atd. Zkrátka nejhlubší úpadek vlasteneckého cítění; místo pěstování národní vzájemnosti cení se proti českému katolictvu tygři zabý — pokřevencům poroučejí lidé, jichž tábor germanisoval v Čechách přímo bezcitně. Aspoň teď jest každému jasno.

Dr. Tyrš o „Sokolu“. „Ve věci sokolské záleží na tom, aby co možná největší počet účastníků pro spolky naše byl získán; jinak by vliv na tělesnou a mravní povahu národa našeho nepostřežen zůstal. Z toho pak jde, že z věci sokolské všecko vyloučit třeba, čím by okruh přitažlivosti zbytečně se zúžoval. Ač sobě tudíž co nejrozhodněji přejeme a přáti musíme, aby skutečné politické strany u nás povstaly i aby strany tyto zasady, nikoli však osobní sváry svoje na kulbiště veřejnosti upřimě a s otevřeným bledím proti sobě stavěly, tož přece bychom se vždy co nejrozhodněji proti tomu vysloviti musili, aby jednoty sokolské co takové k té neb oné straně se přidaly a tím stranu druhou od sebe odpuzovaly. Podobnou zdrženlivost i ve věcech konfesiijních a všech jiných otázkách podobných za jediné přměřenou máme i ačkoli tedy za právo, ba za povinnost každého jednotlivce pokládáme, aby k radikální nebo konservativní straně přistoupil, aby ku katolictvu nebo protestantismu bezvýjimečně se hlásil, aneb nesrovnávali se ani to ani cno s plným přesvědčením jeho, aby ze všeho svazu církevního poctivě vystoupil; tož přece nemyslíme, aby spolky naše v tom neb onom směru jakkoli demonstrovaly, ba naopak bude jim v době, která, jak myslíme, dosti brzo nastane, vystříhati se všeho, co by jako přímé osvědčení v tom neb onom srozmumu vypadati mohlo.“ Článek, z něhož tato slova citována jsou, vyšel v „Sokolu“ roku 1871 čís. 11 a svědčí o prozíravosti dra. Tyrše. Chtěl tedy dr. Tyrš v sokolských jednotách viděti pašalíky pokrokařů? Volní myslitelé házejí národu do očí písek, tvrdí-li, že dle záasad dr. Tyrše má býti nyní Sokol výhradně společností volnomyšlenkářskou.

Sjezd starokatolíků nemá žádného významu? Zvláštní, jak pokrokaři a soc. demokraté chovají se snáselivě k náboženským sjezdům církví nekatolických, ačkoli obrovským počtu katolíků by nejraději zapověděli i dýchat. S jakým ráumusem, a jakými fanatickými protesty uvítali naši nepřítelé správu o chystaném sjezdě našem! K starokatolickému sjezdu vídeňskému však projevíli největší šetrnost, ač tu bylo tolik látky k výtkám. Na př. básnicím nepřitelem české menšiny vídeňské jest poslanec Malík. Tento poslanec jest českým odrodilcem a odpadlíkem od víry katolické. Jakkoli dává sjezdu na jevo nesmířitelnou, pohanskou zášť vůči našemu národu, přece v „reformní“ starokatolické církvi jest jedním z jejích pohlavárů a zastupuje ji v parlamentě. Malík ve své uvítací řeči na sjezdu pravil: „Náš sjezd jest důkazem veliké síly církve starokatolícké a projevem znamenitého ducha naší internacionální církve. Ano, internacionalismus jest jen mezi starokatolíky.“ — Tak se nestyděl mluvit protičeský štvád,

jehož surové výpady jsou odsuzovány docela i od mnohých německých nacionalů. A kolem sjednání, v němž hrál vynikající roli náš fanatický národní odpárc, chodí protikatolická šurnalistika (v bačkorách).

Jak rozumějí „osvícenci“ svorné menšinové prdci. Známé jest, jak rázně, důsledně a zdárně ujal se poslanec P. Šillinger poštorenských Čechů. S ním pracovali čile v menšinovém boji i jiní katoličtí poslanci. Tu však náhle v orgánu semity Stránského otištěna lež, že Šillinger rozhlašoval ve Vídni mezi poslanci, že nebyla vůbec podána žádost za povolení české školy; tak prý lze vysvětliti zavření té školy. Tím tvrzením prý náš poslanec poškodil těžce poštorenské Čechy. — Nato odpověděl poslanec Šillinger: „Ve Vídni setkal jsem se s poslanci Velichem, Slámon, Stahkem, Udržalem, Stránským, Tomáškem, ale všichni mně s jistotou dověděli, že nic takového jsem jim neřekl.“ Právě dále, že by rozhodně nebylo povoleno v české škole po celý rok vyučovati, kdyby žádost o povolení nebyla podána. — Menšinový osvícený „Náš Jih“ byl zase skonfiškován pro rušení náboženství. Jistě to byly polenové věty proti přesvědčení českého katolictva. Zato však ten znojemský orgán zároveň náhodou zapomněl na věc velice důležitou; nepřinesl totiž ani smínky o sápisu do české školy znojemské. Kaději šval proti katolictvu na třech stranách. — Dne 8. t. m. konán v čas slázeb Božích na náměstí v Prostějově tábor lidu proti útokům na dolnorakouské Čechy. Když promluvil několik řečníků, ujal se též slova náš poslanec Šrámek. Odsoudil nekřesťanské jednání vídeňských luegrovců, ale již byl „z vděčnosti“ ukřičen národními. Mají ti lidé aspoň primitivní ponětí o vlastenečství, zbylo v nich aspoň trochu soucitu s českými menšinami? Pokřik proti útisku vídeňských pokrevenců — a zároveň znásilnění pokrevenců domácích! Vídeňský žid se může do brsti smát z plných plic. Není ovšem divu, že po takovém „humanitářském“ kopanci na národním táboře v Kojetíně dne 12. t. m. katoličtí řečníci scházeli. Není povinností katolika, aby se dal za svou národní součinnost karabáčovati na veřejné schůzi. Ale masarykovský „Čas“ dne 14. t. m. farizejsky poznamenává, že ta nepřítomnost našich lidí „dokazuje jen, že ani ve věcech čistě národních není možno na ně počítati.“ Tak! Neplatí taková poznámka spíš o těch, kteří z „vlasteneckého zápalu“ pronásledují vlastní krajany bezcitně, jak jen mohou? Lze věřiti v národní upřímnost těch, kteří na všennárodní schůzi uvou českého řečníka? — Moravský katolický tisk dokázal, jak na táborech menšinových štvou řečníci jiných stran slepě proti národní straně katolické. A to má prý být menšinová práce!

Dopis P. Arnošta Schmitze, rektora německého katolického hospice v Jerusalemě, časopisu „Espero Katolika“.

Drazí čtenáři a přátelé, stále vpřed! My katolíci nesmíme býti posledními, kde jedná se o tak účinný, propagační prostředek, jakým jest Esperanto. Na všechny způsoby musíme si ve hnutí esperantském udržeti onu vlivnou posici, kterou jsme měli hned z počátku. Naše revue „Espero Katolika“ jest jednou z nejstarších a nejváženějších. Mnohé jiné revue esperantské jsou duchem více méně katolické.

Portugalská revue „Esperanga“, litografovaná seminariaty ostrova Madeiry, otevřela zábavnou rubriku esperantekou.

Až dosud na všech kongresech mezinárodních významovali se katolíci počtem svým a odbornými schůzemi, krásnými bohoslužbami a kázáními. Literatura esp. katolická varůstá denně.

Těž v Jerusalemě Esperanto se šíří, ač se mu staví v cestu neobyčejné překážky.

Zatoužíte-li jednou navštívit sv. Město a vejde se do chrámu Božího Hrobu, požádejte Františka P. Facchinioho a on s radostí vám vše ukáže a vysvětlí po esperantaku.

Přejete-li si zprávy o vědeckém hnutí v Jerusalemě, zvláště o archeologii, požádejte u N. D. de France P. Augustina Gabriela a ten otevře vám své velké a výsoké muzeum.

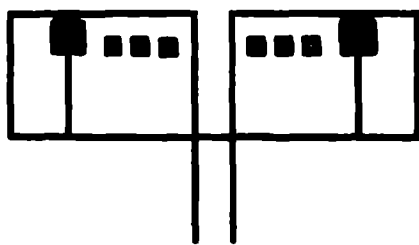
Zavítáte-li do hotelu nebo poutnického útulku v Hospici sv. Pavla u brány Damašské, smluvíte se výborně esperantsky, neboť rektor i ostatní členové rozumějí a mluví esperantsky; tamže odbyvá se každou středu schůze klubu esperantského.

Hodláte-li v Jerusalemě nakoupiti, pan Rol. Eilender, obchodník v Jaffské ulici, ochotně vás esperantsky o všem informuje.

Navštívíte-li veřejné školy, naleznete pravidelný esperantský kurs v koleji Eveliny Rotschildovy, kroužek esperantský v Syrakém sirotčinci; rovněž v Betlemě může vás p. Uadia Banaan, učitel arménské školy, poučiti esperantsky o tamějších pamětihodnostech.

Tak i ve sv. Městě se Esperanto stává čím dále tím známějším. Zajisté by se šlo ještě více, kdyby esperantisti navštěvovali větší počtem sv. Zemi a mluvili esperantsky všude v hotelích, obchodech, s kofími, cicerony atd. — Neustále vpřed! A za několik roků nikdo nebude považován za člověka cele vzdělaného, kdo nebude rozuměti a mluvit našim milým pomocným Esperantem.

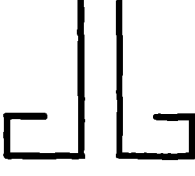
P. Arnošt Schmitz.

STAVITEL
JAROSLAV PAŽOUT
HRADEC KRÁLOVÉ,

:: STAVÍ ::

- LEVNĚ, -
SOLIDNĚ,
MODERNĚ.

OD 1. SRPNA V ČELAKOVSKÉHO TR.
BLÍŽE NOVÉHO MOSTU.

Hospodářská hlídka.

Fond pro malé meliorace zřízen v Čechách od tohoto jara. Ministerstvem orby dáno do tohoto fondu na tři leta 1909—1911 celkem 30 tisíc korun. Meliorace drobné jsou ty, které nepřesahují nákladu 800 korun, a jejichž prováděči jsou pouze maloročníci (pod 5 hektarů). Přispěvek dává se 60 procent a to jen pro jednu melioraci jednomu majiteli.

Nový způsob pěstování obilnin přesazováním a oboráváním, zavedený od nepamětných dob v Číně a dle způsobu čínskému teď již i v Rusku rozšířený, byl i u nás letos vyzkoušen. Zkoušky jak na Moravě tak i v Čechách konané dopadly dobře. Ječmeny oborané vytvořily daleko silnější kořeny než ječmen neoboráný. Následkem toho byly větší, silnější a vytvořily dlouhé klásky až se 34 srny. Ječmen přesazený dle nového způsobu měl až 30 odnoží. Bylo by žádoucí, by způsob ten byl u nás vyzkoušen co nejhojněji na různých polích a výsledky sděleny širší veřejnosti. Demčinský doporučuje hlavně oziminy pěstovati novým způsobem, nať upozorhujeme právě nyní před setím ozimín. Důkladný návod najdete v knize: „Zvýšení výnosu obilnin“, vydané p. Jindř. Mackovíkem, hospodářským inspektorem zemědělské rady moravské, již koupiti lze v redakci časopisu „Chov hospodářských zvířat“ v Brně, Rainerova ul. č. 50. Cena 60 hal. Obnos možno zaslati v pošt. známkách.

Krajské zemědělské komory zřízeny budou v Bavorsku; tyto komory budou míti nejrozsáhlejší kompetenci ve všech oborech zemědělství. Volební právo má každý 25letý zemědělec. Tak hospodářsky utěšeně pokračuje „klerikální“ Bavorsko.

Dobrou kůži na obuv si opatří hospodář, když králiči kůžku neprodá židákovi za 20 haléřů, nýbrž po domácku ji vydělá. Useň králiči je pevnější než tetetina. Za vydělání se platí 70 haléřů, kdežto kůže má cenu asi 3 K.

Živý plot habrový jest nejlacinější, nejvytrvalejší, není útulkem všelikého hmyzu, chrání dobře pozemky před nepovolanými návštěvníky, ptačtvo v něm rádo hnízdí a daří se všude. Proto pěstujeme okolo pozemků, zejména okolo pastvin, lučin, sadů a dvorců živé ploty habrové či habří.

Proti tipci u slepic doporučuje se tento jednoduchý, bezpečný prostředek: Vezmeme číšku plnou octa a rozpustíme v něm kousek kostkového cukru. Směsí té nakapeme choré slepici trochu na jazyk tipcem stíženou a chováme ji v teple ve vystlaném koši. Způsobem tím byly často zachráněny tipcem stížené kury, jež byly již sdechnutí blízky.

Pemštění žilou. (Ze štěpařských zkušeností.) Z mladých třesů a sliv vyběhá někdy šťáva, mísa a stuhlouc tvoří křeh; listů se někdy všelijak krouží zůstávajíce hrubé a lepkavé; na listech ukáže se množství zelených nebo černých máč; větve rostou bujně a jsou tak těžké, že kmeny jich udržeti nemůžeme a proto se nakloní; stromek vyháší bujně výhonky zvané viky z kořenů a nižších částí kmene. Ve všech těchto případech trpí stromek přesyaceností mízy a případně též stvrdnutím kůry, což na kmenu. Tu jest potřeba nejen zevnější následek odstranit, ale i příčinu. Nejvhodnější se to stane, když ostrým nožem po sděli rozpáráme kůru kmenu buď celého anebo jen těch jistých míst. Tomu se praví — ponětí žilou. Tím dočistí se, že proudění mízy se zastaví a kmen zhrubne. Hrušně, jabloně a slivky můžeme řezat

kdykoliv, třesně nesmějí se z jara řezat, když už mísa obfá. Potom pláhat právě štěpaných netřesme, sice by štěpný roub uschaul. Pak netřese se kůra až do dřeva, nýbrž jenom vrchní vrstva kůry. Také není dobře táhnout jediný řez celou délkou kmene, nýbrž po kousku na rozličných stranách. Při křihotoku třesů řezme jenom po stranách výtoku křihu, který jsme až do dřeva dříve úplně odstranili a choré místo buď suchou hlinou zasypali — anebo hlinou s octem rozmíchanou zamazali.

Výtečný prostředek proti spálení nám a opařením sestává s 50 dílů vápenné vody, 50 dílů lněného oleje a 5 dílů kyseliny karbolové. Silným potřásáním povstane tekutá masť, která by neměla v žádné domácnosti chyběti a jež při spáleninách dobré služby prokáže. Bolesti častěji namazáním zmizí a rány v brzkou se zahojí. — Jiný, rovněž jednoduchý a účinný prostředek jest tento: Spálené místo natře se lněným olejem a posype jemně roztlučenou solí. Příznivý účinek objeví se již v několika minutách, bolest mizí a puchýře se netvoří.

Okresní návod na zpracování ovoce zřídil okresní výbor v Plzni za podpory českého odboru rady zemědělské. Podnik vystaven jest na pozemcích okresní zahrady a má lisovnu na ovocné šťávy a vlna a sušárnu na sušení švestek, zřizovanou po způsobu bosenské produkce. Majitelé sadů mohou tu své ovoce lisovati i sušiti. K lisování přijímá se nejméně 100 kg ovoce a lisu možno upotřebiti denně do 6 hodin večer, vyjma nedělí a svátků. K sušení třeba dodati nejméně 400 kg. čerstvých švestek pro jeden násp. Může se též několik majitelů menšího množství ovoce spojit v celek. Za sušení 10 kg švestek zapraví se režijní poplatek 8 K, který v sobě zahrnuje poplatek za všechny výlohy jako: práce, otop a j. Blížší zprávy a vysvětlení sdělí na žádost interestům p. V. Sousedík, okresní zadravník v Plzni, na něhož nutno zaslati i přihlášky. Každý, kdo se přihlásí s ovocem k zpracování, dostane oznámení, v kterou hodinu a den má ovoce do závodu dodati.

Upotřebení ovsa ve zdravotnictví. Odvar ovas poskytuje velmi výživný a snadno záživný nápoj, který zvláště dobře svědčí osobám z těžké nemoci se zotavujícím. K tomu účelu vybere se litr zrni ovesného několikrát v čisté vodě a vaří se pak ve 2 litrech vody tak dlouho, až se voda napole vyvaří; do slitého odvaru přidají se 2 lžice medu nebo citronové šťávy nebo malinového sirupu a nechá se ještě několik minut vařit. Také z ovesných krup lze připravit výživné, snadno stravitelné a chutné polévky a slizovité nápoje. Odvaru toho upotřebuje se také jako kloktadla při nemocích ústních a krčních. Zpažené krupky ovesné slouží k obměkčujícím obkladům na vředy a p. Sláma ovesná, půl hodiny ve vodě vařená, dává odvar, jež se pije při kaménkách močových a jehož se také upotřebuje ke koupelím dětí krtičnatých.

Sklad veškerých

školních knih

pro všechny ústavy

Boh. Melichar

v Hradci Králové.
Knihkupectví. Zal. r. 1808. Antikvariát.

Vydání pouze předepsané	Stálá zásoba knih nových i antikvárních.	Seznamy zasílají se zdarma.
-------------------------	--	-----------------------------

Objednávky vytisují se týž den, kdy dojdou; při zaplacení předem posílá se franko.

Školský obzor.

Ředitelství c. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské pro období listopadové 1909 nejdéle do 10. října 1909. K žádostem později došlým se nepřibírá.

Zimní hospodářská škola v Opočně, spojená s pětiměsíčním letním kursem hospodářským, vydala právě svou výroční zprávu. Z této jest viděti, že návštěva školy byla letos opět četná. Škola má ovocnou školkou, pokusné pole a mlékárnu; kromě toho honosí se četnými učebními pomůckami k národnímu vyučování. Se školou spojen jest vzorné a účelné zařízení internát, kde ubytováni chovanci jsou pod stálým dozorem učitelstva

zažít zaplatí za celé zaopatření v internátu měsíčně 32 K. Školné ani zápisné se neplatí. — Přihlášky do simol hospodářské školy pro nový školní rok, který počíná 8. listopadu t. r., přijímá ředitelství školy.

Kurs pro výchovu pomocných sil technických při stavbě podniků dopravních, zřízený při státní průmyslové škole v Praze, skýtá absolventům vyšších a mistrovských škol průmyslových příležitosti, aby rozšířili své odborné vzdělání i v oboru stavebního inženýrství, a to jak ve vyměřování půdy a staveb silničních a železničních, tak i ve stavitelství vodním a mostním. Návrhovou jmenovaného kursu nabudou absolventi průmyslových škol širšího rozhledu při stavbě a udržování všech prostředků dopravních, jakož i ve stávkování měst, úpravě přípojek domovních a p. Důležitost kursu usnadna byla četnými kanceláři technickými a úřady samosprávnými, jež při jmenování svých technických úředníků dávají přednost frekventantům zmíněného kursu před absolventy stavitelského oddělení vyšších a mistrovských škol průmyslových. Program pro tento kurs zdarma zasílá ředitelství státní průmyslové školy v Praze a přihlášky do něho přijímají se do 15. října t. r.

Přípravka pro uchazeče o místa v ústavech peněžních. „Odborné kursy pro praxe v peněžních ústavech“, jež dosud přijaty byly 115 českými peněžními ústavami všech kategorií v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a v Dol. Rakousích jako podmínka přijetí bez zkoušky přijímací, zahájeny budou koncem října t. r. Zápis posluchačů řádných i mimořádných konati se bude od 15. října v místnostech Sdružení československého úřednictva ústavů peněžních v Praze II Ječná ul. č. 13., kamž řízeny budete i všechny příslušné dotazy.

Znásilnění učitelské svobody ve Francii. Na učitelské schůzi v okrese Maine et Loire ve Francii podán byl návrh, aby učitelům bylo zakázáno chodit do kostela s těmi žáky, kteří do kostela chodit chtějí. Věra zvláštní boj za — svobodu svědomí! U nás takové „svobodě svědomí“ rozumějí pokrokaři také po francouzsku. Až by dostali neobmezenou koncesi na úplně volné rozdělování svobody, dali by katolíkům na ruce a nohy chřestící pouta.

Nové ukázky soc. demokratické vzdělávací a podpůrné práce.

Rajské poměry kulturní v Limanowě. Přímě se vřasy ježí při čtení další zprávy o rudém táboře v haličské Limanowě, kterou nám zaslal jeden tamější dělník. Vyjímáme aspoň některé pozoruhodnosti.

V srpnu zde mluvil vyjevený soc. dem. řečník, že kněží musí zhynouti; biskupové prý kradou a peníze dávají nevěstkám. Kdyby mohl, hned by všechny zabil. Kdyby jen byl hromem a mohl etlouci celou tu černou bandu! Všichni kněží a biskupové mají prý být pobiti. Až dojde znovu k volbám, však nám prý ukáže soc. demokracie svou sílu! Pak mluvili jiní, že ta černá banda jest již ze všech států vyháněna, zato se však soustřeďuje v „žebračkém a sklerikalizovaném“ Rakousku. Tu je potřeba chopit se kos a vidli a připravit konec té havěti. — Přistoupil jsem k řečníkovi s dotazem, zda se nepřeháněl; řekl jsem mu, že toho bude jednou litovati. On však odporoval. — Tu jsem se ozval, že při takových surových výpadech není hoden býti mezi slušnou společností, že patří do kriminálu. Táral jsem se, odkud se takovým neurvalým řečem naučil. Odpověděl, že z novin, které čte každý den. — Tu jsem podotkl, že jest hoden politování, dává-li se tak brozně vodit za nos, aniž by se sám přesvědčil. — Soc. demokraté přes všechny dřívější řeči tvrdili, že prý nejsou proti náboženství, ale proti kněžím, kteří se míchají do politiky. Těži se, zda kněz není státním občanem a zda Pán Ježíš poručil apoštolům a kněžím, aby činili to, co jim rozkazují lidé a soc. demokraté. — Odpovědi na to byly úklebky a nové dokazování, že musíme býti sniženi. Prý se teď už každé dítě řádně vychovává vysměje páterovu povídání. Jiný do toho houkl: „Oženíme vám kněžstvo a pak bude po vás veta.“ Další řeči soudruhů, jež dělník ve svém dopise konstatuje, jsou tak surovými výtlasky, že se nedivíme jeho dodatku: „Jsem již hodně otužilý, nic mi není nového mezi takými společníky a proto jsem řekl: Jací lidé, taková i řeč.“ — „Druhý den po návratu z práce jsem se táral, kde bude mít slovo dnes. Odpověděno mi, že se mnou nechťají již mluvit, že se mne bojí, aby pro mne nevzešly nějaké zápletky; ostatně prý bych byl dobrý mezi starými babičkami. Teda jsem řekl, že se ochotně loučím s jakýmkoli přátelstvím jejich, jsou-li takovými poškodivými fanatiky.“ Věru hodně poučná správa, jak dovede rudá vzdělanost řádit tam, kde vydrhává pro sebe bestrestnost!

Odštěpení soc. demokraté kladenští čten soudruhům levitý dále. Nové založení

strana radikálně soc. demokratická, do níž se utekli rudí nespokojenci kladenští, volá ve svém orgánu „Volnosti“: „Vzpomeňme si jen, Vy přátelé a soudruzi, kteří jste byli připraveni ve výlukách a stávkách do bídy a hladu, jakého že jste se děkali vděku od těch, kteří Vás do stávek hnali? Odkopli Vás, vysmáli se Vám! Ať horník, zedník, hutník — musil jít prosit, ponížít se a škemrat o práci, co ti, kteří je do stávek hnali, seděli a sedí v tučných místech. A který dělník práci nedostal a ze zoufalství a strachu o existenci své rodiny uchýtil se obchodu či živnosti, ten byl bojkotován a znovu zničen na existenci. Zničit, za každou cenu zničit každého, kdo se nechce podrobiti diktátu cti a peněz žádostivých jednotlivců — toť heslem těch, kteří své tučné prebendy skrývají pod pláštěm vznešených nauk socialismu. V té straně, která si vytkla za úkol osvobození proletariátu, vzrůstá nebezpečí klerikalismu — kněžourství. Místo bobatých arcibiskupů jsou tu bobatí poslanci, nafukání sekretářů, úředníci v pokladnách a časopisech. Ti všichni mamoni, mamoni na účet trpícího lidu. Místo proti kapitalismu vyvolávají boj proti svým vlastním lidem. Zakládají konsumy ne proti kapitalistům, neboť konsumy kapitál jenom podporují, než zakládají konsumy proti proletářům, živnostníkům a bývalým dělníkům. Lid se má čím dále tím hůře, zatím co ti, které si zvolil za své zástupce do parlamentu, žijí v rozmařilosti a blahobytu, snažíce se svými choutkami předčítí buržoasii. Ubožáci jsou hnáni do odboje, aby slávyčtiví vůdcové mohli pronášeti plamenné řeči. A když lid, jimi poštvan, vrhá se na ty, na něž byl poslán, když jest zavírán a žalářován, vysmívají se ubožákům a stydí se ve svých časopisech za jich jména. Váhali jsme dlouho, přátelé drazí, neboť nade vše ceníme prospěch lidu dělného a socialismu. Všichni z nás snažili jsme se o reformu ve straně. Organizace se usnášely a vyzývaly výkonný výbor ku svolání konference. Chtěli jsme poctivě jako soudruzi soudruhům povědět své stesky. A čím nám bylo odpověděno? Tím, že nejlepší pracovníci byli vylučováni, po straně šířeny uadavky, hrobošti, soudruzi, kteří chtěli reformu, byli osobně napadáni a špiněni. Nejhorších lidí bylo užito, potajmu se konaly konference, ale tvář v tvář nechťeli vystoupit.“

Koberce JAN Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Haveloky. — Pláště do deště.

Přikrývky

šatanové, se srsti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé veli osti.

Deštníky. — — — Železný nábytek.

v bohatém výběru.

Zbytky koberců za snadné snížené ceny.

v cenách nejlevnějších

Závod pozlacoačský a výroba rámců. Nejvčetnější zarámování obrazů a fotografií.

Obrazy, zrcadla,

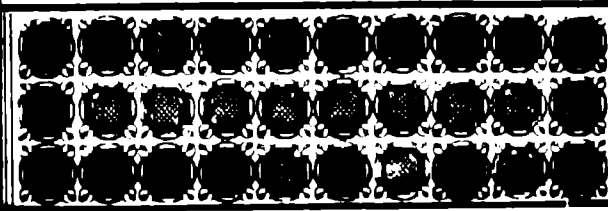
rámce a nejrůznější umělecké výrobky ve velkém výběru a levných cenách doporučuje závod

umělecký a papírnický

J. Kieslicha

v Hradci Králové.

Největší výběr dopisnic a veškerého zboží papírnického.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. velebdstojn. duchovenstva svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se tělesnými rámy, střešemi, vsazením

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná umění.

Založeno roku 1836.

Litanii

k nejsv. Srdci Páně

s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100 kusů 3 K) ve snižené ceně 100 kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci Páně 100 kusů za 80 h (místo za K 1-20)

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Největší i nejvčetnější

dětské vozíky

u velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

Karel Hilse,

kamenso-sochařský závod

u královéhradeckých hřbitovů

na Pouhově.

Odporoučí se k uměleckému provedení soch dle modelů, skizy neb fotografií.

Pomníky a hrobky, polní kříže, sochy do obcí,

vše v umělem provedení.

Pracuje ze světoznámého pískovce hofického, syenitu, žuly, labradoru a všech druhů mramorů.

Opravy rychle a levně.

Sebe menší zakázky se věnuje největší péčí v provedení.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zestřídá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 82)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Jen umělecky pracované

SOCHY

oltáře a kazatelny
i ostatní
zařízení chrámové

— levně provádí —

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

C. k. místodržitelským koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraněční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

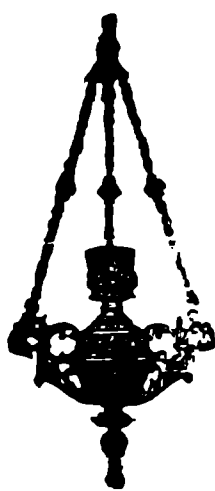
Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

ZARUČENÉ NEPOŠKODENÍ PRAŠEK
KU PRÁNÍ ... PRAŠKA

SNEHOBILÉ PRAŠKO
SLIBEŽNOU VONÍ FIALEM DOČILI POUZE
V HRADECI KRÁLOVÉ
Uyrábí JOSEF JELÍNEK mydlář
V HRADECI KRÁLOVÉ

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
rušiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, paténky, paciřkály,
svícny, lampy, kacítelnice, kroupky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez záručnosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madenek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Motářské
prsteny, tabulěrky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínské vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a číselník

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čis. 19. n.

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Usazený za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberců a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Stoší listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
se nejlevněji.

Modní a galanterní

sávod pro dámy a pány

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové.

Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.

Připravky pro švadleny a krejčí.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Skvoštné dárky

ke všem příležitostem

— jako výtečné —

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvošty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář

v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Ledničky

patentní, s nedostížnou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanici za K 50.—

dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní

v Pardubicích,

deporčuje sávod svůj veleduštojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Mnohého člověka lze pochlebenstvím dostat až do pekla, ale Machar sebochválou přejmne se polechtává dostal se až do nebe k Nerudovi, jehož smýšlení obrací na ruby. Neruda přece, jak známo, nafoukaná chlapíška nemohl ani cítit, a syna Heliova by sarkasmem tak přismašil, že by nevypadal jako moloděc, nýbrž jako svljejtci se piskof. (Pokračování).

* * *

Jedna zapomenutá věc. „Čas“ a „Osvěta lidu“ důkladně referovaly o protikatolickém táboru v Hradci Králové. Všichni řečníci mluvili, rozumi se, mistrně, a mluvili ponhou pravdu. Oba dva zmíněné časopisy však pravdě té se vyhýbají, neseznámivše své čtenáře s celou řetí socialistického řečníka dra. Šmerala, jenž zabýval se aspoň čtvrt hodiny klerikalismem židovským. Tato část řeči Šmeralovy žádala o místo v listech pokrokových, ale bylo jí odepřeno. Kdo prohlédá tuto zapomenutou věc akur na skrz, musí usouditi, že dr. Šmeral byl vlastně ze všech řečníků neichytřejší. Viděl na táboře sponisty židův a bystře usoudil, že, protestuje-li se proti katolickému sjezdu, zmínce o židovském klerikalismu nelze se tentokrát vyhnouti. Tím zabil několik much najednou. Sondruhům zalepil oči, hodil sousto veřejnému zvědavému mínění a ozdobil se zdáním nestrannosti. Tázeme se „Času“ a „Osv. lidu“, proč rozklad Šmeralův o židovském klerikalismu umlčely? Jen s pravdou ven!

To židovství jest velmi zlou otázkou, kterou možno pokrokové straně co chvíli naháněti strachu. Pokrokařští novináři i když užívají největší obratnosti, této pravdy nemohou se nikterak zbavit, ač by ji tak rádi se světa sprovodili. Vyhýbají se jí tedy vždy. Když Háj na politické schůzi před porotou chrádimskou donucen byl brániti se, že jeho list nehájí židů, byl prý při tom to pamětihodno, že posluchači nevybuchli v hluchý smích. Márné drhnouti moutenina! Židovství strany pokrokové jest pevným článkem víry, naprostem přesvědčením, pravdou jasnou jako slunce. Jakkoli pokrokaři dle svého domnění na každé nové pravdě národní mají lvi účast, přece zásluhy své o tuto židovskou pravdu nemilodárně dnu. Odtud se také vysvětluje, že strana pokrokováká na venkově nemůže se o živý svět uchytit a že v městech jsou stoupenci jejími inteligenti, kteří budují nový názor náboženský a národní a kteří, prozíravosti venkovanů dávajíce se předstihnouti, poskytují veřejnosti naší názorný příklad abnormality a nelogičnosti.

Obrana.

Proti návrhu Axmannovu. Německé národní listy ale bouří proti katolickému „Vaterlandu“, který usnul oprávněnost českých škol v Dol. Rakousích. Na nervosní ty záchvaty odpovídal „Vaterland“: „Nedáme si ani dále vsáti právo kritizovati nerozumné, ideální statky pokrovojci kroky našich německých zástupců a označovali zákon Kolisko-Axmannův za to, čím je: za škodný pro účel, jemuž má sloužiti a za účinnou zbraň v rukou českých agitátorů. Věcného důkazu, že by tato naše věcné odůvodněná námítka byla nesprávnou, nečetli jsme dosud nikde. Bylo by při tom zajímavé, kdyby zastanci této svérácné ochrany jednojazyčnosti mohli uvéstí příklad podobného druhu zákona z nějaké země, v níž se vládne v pravdě evobodomyslně. Nám jsou podobné příklady známy jen ze států, které nejsou právě chvalné známy svou evobodomyslnou správou a spíše bývají uváděny jako příklady, které se nemají následovati.“

Slasti katolického poslance. Právě, když byly odpraveny dokonale dvě brozitánské pokrokové lži o posl. Kadláčkovi, přihlásili se naši protivníci proti němu se lži novou — aby snad dali kajicné satisfakci. Brněnský „Elaas“ o tom píše:

Posl. J. Kadláček napaden byl v „Lid. N. vinách“, „Rovnosti“, „Sel. Listech“ a „Vid. Deníku“, že prý konaje službu ve Vídni ujel a Čechy vídeňské opustil. Naproti tomu konstatujeme následující. Posl. Kadláček byl už druhý poslanec katol. strany národní, který celý týden pro Čechy vídeňské a dolnorakouské obětoval. Ve „Vid. i. eníku“ bylo před týdnem ohlášeno, že převezme službu některý poslanec moravské strany lidové, že se však neví, který. Například ovšem žádán, ale to zmíněné pověstné listy zamlčují, stejně jako to, že z mladočeských poslanců a pokrokových nikdo ve Vídni služby nekonal. Posl. Kadláček odjel z Vídně teprve v pátek a nikoli ve středu, poněvadž odejet musel do svého volebního okresu do Slušovic, kde brozným požárem obec byla postizena. Tak se mají věci dle pravdy. To ale už je zvyk citovaných listů, našim poslancům nadat se každou cenu, i když své povinnosti plní a samlčovat pohodlnost a lenost poslanců

svých. Poslanec J. Kadláček ve své věci nám píše: „Vlastenecký poslanec Kadláček nentel z Vídně, nýbrž od neděle dne 12. do pátku dne 17. konal dobrovolně od nikoho nevyzván „službu“ ve Vídni. Ve čtvrtek s posl. Tomáškem jednal v ministerstvu krajanekém, oznámil, že musí odjet a domluvil se s poslancem jmenovaným, že v pátek bude v Poštorné intervenovat posl. Modráček. Jak posl. Kadláček se bál zakročení protiněmeckým křesť. sociálům, nejlépe dokazuje delší rozmluva, již měl jsem s členem zem. výboru posl. Starmem. Vykonal jsem ve Vídni, co bylo po mně žádáno: účastnil jsem se zápisů do škol českých, jednal v záležitosti českých škol na příslušných místech, zakročil jsem u presidenta trestního soudu zemského a státního návladního ve prospěch uvězněných Čechů, účastnil jsem se jednání o škole poštorenské, posledně ve čtvrtek dne 16. t. m. v krajanekém ministerstvu a teprve, když nikdo po mně dalších služeb nežádal, a dle novin p. dr. Stránský službu ve Vídni převzal, odejel jsem do vyhořelých Slušovic, kdež mne bylo nezbytné třeba. Ze Slušovic v téže záležitosti jsem zjel do Holešova na c. k. hejtmanství, v sobotu jel jsem do Želechovic, v neděli na tábor lidu na Provodov a v pondělí do Brna na sněm. Službu konal jsem z lásky k lidu českému, ač jsem dosud vážně churav. Jak vyhýbám se palčivé otázce českého školství ve Vídni, dokazuje můj článek plným jménem podepsaný v pátek 17. t. m. v „Centrum“ uveřejněný. Mné službu nikdo nenřčil, proto jsem také neměl co odevsdávat.“ Posl. Kadláček.

Patrně, jak patentované listy vlastenecké podporují národní práci katolického poslance! To jest zřejmý úmysl: pracovat všemi ražnovanými prostředky, aby se katolickým národnostní akce znechutila, ať už přitom vlast pláče sebe víc. Fanatikové s lačnou nedokávností hledají záminku proti nám. Jediný náš vášný poklesek proti vlasteneckým povinnostem by je potěšil daleko víc než všestranný postup českých práv. Hnusno při pohledu na takové „přátele“ českých menšin!

Už zase klerikálové spáchali zradu. „Čech“ uveřejnil akademickou úvahu, na jakém asi základě by se měla otázka jazyková v Dol. Rakousích luštit; pravi se tam, že historický právek jest stanoviisko Němců vysvětlitelné, že Čechové také se ve své zemi odkazují na historické právo. Píše však dále: „Jiná jest ovšem otázka, jestli stanoviisko toto spravedlivé či nikoliv? Zde arci stojí přirozené právo proti historickému“. A tu podvodný „Venkov“ dne 19. t. m. vyliči jako jankovitý. Omlel znovu stokrát vyvrácenou lž, že „Čech“ bojuje (!) pro státní němčinu, prohlásil, že týž list je ve službách zruřivých našich nepřátel, lhal, že „Čech“ vychvaloval (!) státní němčinu. Prý klerikalismus jest hněsavým vředem, jehož nutno se zbaviti; „banebná strana“ katolická musí se potírat. Tak píše list, který vl, jaké různé stanoviisko vůči národnosti Němců kompetentní naši vědci soudí. K vůli „Čechu“ — hned proti straně celé bubnuje agrární fíziláf. Ani nevěděl, že hned den předtím nazval „Čech“ návrh Axmannův štvavou frází a že v téže číle různé vystupuje proti německým atikovatěldm. Dle našeho přesvědčení povolení českých škol rozhodně by se nepřihlíelo ani historickému právu Dol. Rakous. Vždyť se povolují v německých územích školy polské, maďarské, turecké. Tím úřední jednojazyčnost netrpí. A nadto český lid není ve Vídni cizincem, přispěl obrovskou hřivnou k zvelebení města; i tam má platiti paragraf mluvící o rovnoprávnosti národů. Češi náležejí k říši Rakouské zrovna jako Němci. A těšili se Němci v Čechách tak výhodné dvojjasčnosti, žádá akademická disputace nedokáže, že by bylo nemístno a nespravedlivé, kdyby pro palmillionovou českou menšinu i v Dol. Rakousích dvojjasčnost byla usákoněna. K tomu bude ovšem ještě hodně daleko, i když Němci se zcela smíří se školami českými.

Leč „Venkov“, který tolik řádí proti docela nevěstným „zrádcům“, ve své horlivosti jako by zapomněl, že napsal před „Čechem“ agrární pntatinek Alř. Štastný toto: „Otrok zasahuje osud otroka, a kdyby Vídeň všechny Čechy odtud vyhnala, žádá nešťastí pro národ. Napak; štěstí, neboť tamější Češi jsou pro národ bestoho straconi (??). Je to honění se po mamou, co je tam láká; země česká by je dobře uškivila.“ Tak! Ať se septá padařovský filosof, jaký mamou mohou ve Vídni sehnati chudé šidky, učedníci, děti cihláři! Jest to hotový výsměch vržený ve tvář českým sbědovaným vřetvám, pro něž by Štastný v Čechách těžko existenci sbánel. Ať to znusí! Právě ti „mamonaři“ budou ma velice vděční, obohatali je svým důvtipem! Co říkáš, orgáne Práškův, tomu neomalenému kopanci padařovské boty? Proč jsi nevěděl, jak přine „Čech“ prohlášení Štastného odsoudil? „Venkov“, my se už o to postaráme, aby lid prohlédl, jak bojuješ zchřátstvím, jak ávahu nesodpovědného jednotlivce, která ostatně nie proti vídeňským Če-

chům nenavrchovala, svaluješ ihned na bedra těch, kteří sahají proti dílehu německému nejstálejší boj.

Obrana čí útek? „Osvěta lidu“ nadává v posledních číslech skoro jako Machar, jen aby nezapřela svou přirozenost, která jí vyneala u samých protikatolických krahů titul „stoka špíny“ a „revolverový plátek.“ Koprní hrázou nad resolucí katolického sjezdu, kterou také my přínášíme. Prý ta resoluce musí spůsobiti přímo útes u všech lidí, kteří „klerikální sobátralosti nepropadli docela.“ Prý ta „perfidie“ jest generální denunciací, činem protinárodním. I nikoli, p. Hájne! Resoluce ta jest velice pokroková. Napsal jste přece sám, že povinností tiška jest poučovat, vychovávat. A jak masarykovský tišk vychovává, patrně na těchto surových nadávkách: „Otrapa, černá banda, svinstvo, umazaní synkové, nebeské kopy atd.“ Jsou-li vzdělanosti předsídky, jež chtějí zseměšniti samého Krista, uvašte sám! A pak ty hrubé výpady Macharovy, provázené napřahováním „lidumilné“ dlaně! Tohle slouží k výchově? Už jest víc než patrné, že svého synka Helioa přlíš málo cepoval; na Olympu by s ním nevydržel ani Zeus a v podavěti by ho nenapravil ani kováf Hefajstos. Vydávajili se u nás „satyriické“ obrázky, které s fanatické zloby proti církvi vychovávají diváky k pustému chachtotu, jestliže se lze po fabriku o původu křesťanství, o „jedu s Judey“, o „papeže Johaně“, o řeči Strossmayerově, generála jesuitů atd., pak musí každý vpravdě pokrokový čbean zvolati: „Prý s těmi spátečnickými podvody, prý s tím ražnovaným zaváděním barbarství!“ Chceme pouze spravedlivost, toužíme, aby sesurované poměry změnily se v kulturní soužití, aby židovští služové nemluvíli o Krista hář než o zločincích. Našl snahou jest, aby krvavé násilnosti nebyly prohlášovány za zjevy nejvyšší kulturní, aby křesťanským dělníkům nebyla loupěna náboženská svoboda, aby zločinci rázu Neronova nebyli prohlášováni za dokonalejší muže než světci křesťanští, aby fanatickové nezakazovali rodičům udití vlastní děti náboženství. Zkrátka stavíme se proti nepoctivosti a hrozný tyrannii, která ve své savivosti dobrovolně se polepšiti nechce. A takové vystoupení jest rozhodně činem kulturním a pokrokovým.

Politický přehled.

Snám království českého zahájen v úterý 21. září nejvyšším sem. maršálkem princem Lobkowiczem. Po té rozdány správy sem. výboru a podány návrhy. Z české i něm. strany podán návrh na změnu zemského zřízení, z české strany interpelován místodržitel ve příčině posledního soudeckého jmenování a podán návrh na zavedení všeobecného rovného a tajného práva hlasovacího na sněmu království českého. Vláda předložila pak 5 osnov zákonů a po výzvě nejvyššího maršálka, aby přikročili poslanci ku zřízení kurii a k volbě veriškálního výboru, prohlásili Němci ústy posl. Pachera, že Němci nemají proč, by upustili od obstrukce a že proto něm. poslanci na základě usnesení plenární schůze něm. zemských poslanců neúčastní se ustavení kurii. Na to schůze sněmovní skončena.

Konference předsedů klubovních na zem. čes. sněmu svolána 21. září odpol. za příčinou uvolnění českého sněmu. Posl. dr. Eppinger jmenem všech něm. stran žádá, aby byly napřed projednány vládní předlohy a německé požadavky a že si Němci přejí národní autonomii a finanční rozdělení země. Týž Eppinger prohlásoje, že Němci stojí i nadále v obstrukci a že jen vládní předlohy o změně zřízení zemského a volebního řádu vyloučí z obstrukce. Naproti tomu posl. dr. Škarda namítá, že se nemůže jednati hned a pouze o německých přáních, vidyt jsou tady i oprávněné české tulby a celá řada otázek hospodářských, o nichž třeba jednati předevšim, a k jichž projednání nutno obnoviti také dřívější komise. Posl. hr. Buquoi žádá Němce, aby věci nehnali do krajnosti a aby nevytlučovali otázky hospodářské z činnosti sněmu. — **Četní volenstahři** kladou důraz na zachování jednoty království českého a na šetření rovnoprávnosti obou kmenů národních.

Vládní předlohy na sněmu království českého, jichž účelem jest odklizení národnostních sporů v zemi, týkají se především směny zemského řízení. Žadá se zřízení místa drabého náměstka nejvyš. sem. maršálka a zvýšení počtu přísedících zemského výboru na 10. Zbývající 4 předlohy mají býti projednány teprve, až se sněm ustaví. Dle nového volebního řádu má býti počet zemských poslanců zvýšen s 242 na 334. Raktoři obou technik obdrželi 2 nové virilní hlasy, 20 nových mandátů přiděli se voličské tříde měst a obcí průmyslových, 5 mandátů nových obdrželi třída obcí venkovských a 2 nové obohodní živnost. komory. Pro zemědělskou řadu má býti zřizeno na bájení zemědělských

zájmů 20 mandátů a všeobecná třída voličská obdržela 43 mandáty. K unesením o navržených změnách zemského zřízení a jednacího řádu bude potřeba přítomnosti nejméně aspoň 284 poslanců a souhlasu nejméně 1/3 přítomných. Rozdělení volebních okresů má se státi dle národnostního rozhranění. Zákon u *dříve voličské jazyky* přisuzává zastupitelství obci, okresu a krajů právo stanoviti jednou a úřední řeč svou. V Praze musí se vyříditi podání v onom jazyku, v němž byla učiněna; naproti tomu obcím, okresům a krajům dává se k pomoci „překladačská kancelář“ u zem. výboru. *Krajští zastupitelstva* skládají se z krajského sněmu a krajského výboru, budou podřízena dozoru zem. zastupitelstva a budou pojítkem mezi zastupitelstvem zemským a okresními. Obor působnosti kraj. zastupitelstev bude se co do rozlohy rovnati oboru působnosti krajských vlád. Sněm krajský říditi bude krajský náčelník a výbor krajský skládati se bude ze 4 nebo 6 členů. Krajům budou příslušeti všechny záležitosti obecní správy, záležitosti správy zastupených okresů, zdravotních obvodů, okres záložen atd.

Na *dolnorakouském sněmu* schválen zákon Azmann-Kolliak u jedině platné německé vyúčovací řeči, na *solnohradském* podán pilný návrh na zákonitě stanovení něm. řeči jako úřední a jediné obvyklé řeči zemské v Solnohradsku; na *štyrském sněmu* udaly se bouřlivé výstupy následkem podání slovnické interpelace. Při sněmovních volbách ve *Slezsku* zvoleni byli za venkovské obce všichni tři čeští kandidáti, 3 Poláci a 3 Němci.

Společná ministerská rada ve Vídni vyřídila v sobotu společný rozpočet na rok 1910. Požadavky vojenské byly značně sníženy, o stavbě válečných lodí dreadnoughtů se nejednalo.

Německý vládní kancléř Bethmann-Hollweg konferoval ve Vídni s rakouským ministrem zahraničních záležitostí, při čemž vytknuto, že se Rakousko i Německo vynasnaží, aby byl na Balkáně zachován stav posavadní. V otázce kratské i vůči krizi v Řecku zachovají se obě mocnosti zdržlivě.

V *Uhrách* rozhodlo se ministerstvo podati žádost za propuštění a požádati císaře, aby ještě před zahájením říš. sněmu dne 28. t. m. jmenoval novou vládu. Skupina Justova bouří proti vládě, ještě prý vláda hledí mařit jejích boj za samostatnou banku uherskou.

Zprávy místní a z kraje.

Usnesení *městské rady* se dne 20. září 1909. Odvození schodiště u kostela P. Marie provede se dle návrhu arch. Joty Gočara z Prahy. — Přijme se oferta na koupi ryb z ryt. nářev obecních, podaná p. Jos. Horačkem ze Semčic. — Žádost p. Al. Hofbauera, hoteliera, za koncesi ku výčepu pálených lihovin předložil se živnostenskému odboru. Zastaví se podpora alumnův Al. Hulakovskému a Václ. Doudovi, t. m. zemským. — Obsah povolení, daného o. k. okresním hejmanstvem ku používání dílů pilníků, a. p. Emilu Pravdovi, vzat byl na vědomí. — C. k. místodržitelstvím svolení dané ku položení kabelu pro elektrické vedení do tělesa erární silnice na Pražském Předměstí běže se na vědomí. — P. Jos. Pilnáčkoví, c. a k. dvornímu tovaršník, udělí se povolení ku zřízení proviz. plotu na posezku za jeho tovární budovou. — Dodání železných oken do městské elektrárny světlí se p. J. Rabasovi, mistru zámečnickému v Hradci Králové. — Žádost p. Ant. Hanuš za provedení mosaikového chodníku a jeho novostavby na Svatojanském náměstí postoupí se technické kanceláři ku podání správy.

Několik poznámek ku sjezdu pokrokové mládeže v Hradci Králové. S „klerikálním nebespěm“ v městě našem není to tedy tak zlé, jak stále pokrokový tábor světa blámal. Realistický „Čas“ si docela pochvaluje, že Hradec Králové má pro stranu pokrokovou svůj zvláštní, přímo symbolický význam; zvolen byl zde první pokrokový poslanec, sdělilo se jin veřejné hádání náboženské a podařilo se též protiklerikální sjezd. Nehrozí tedy Hradci žádné klerikální nebespě, když se pokrokatím zde tak dobře daří. V kterém také městě by poplatníci vydržovali tak benevolentně hlavní agitatory pokrokatů z obecních peněz, jako se to děje u nás? Nikde by se nevyčáslalo hrstce neomalených lidí a pokrokovým nástřem tak zdvořile vstříc, jako to vidíme v Hradci Králové. Pro 140 asi pokrokových lidí dal vyvěsiti úředníkem náměstek p. Pilnáček bojnost praporek na obecní budově, ačkoli pro sjezd 24000 katolíků prapor na své budově nevyvěsil. Jméno převeděním, že by byl dal dle přání „Ratibora“ prapore i na obecní náhodky, kdyby se toto parvozem přání nepřihlíželo dobrému vkusu. Na sjezdě samém bylo proneseno také něco dobrých slov a

dobrých rad mladým lidem, ale celkem amáloval sjezd k tomu, co již po 20 let trpí realismus u nás a národním dorostem, a co také „Čas“ v referátu sjezdovém zcela nepokrytě dosnal slovy: „Troufáme si říci, že pokroková mládež celým svým aniziráním na život a celým svým životem musí se vymaniti z těch praktických společenských předpokladů starovlasteneckých.“ Za vsor slouží ovšem pokrokové mládeži Herben se svými abirkami na sirotky, prof. Masaryk se svou obhajobou Hilnera a Machar se svými kanibalskými choutkami po krvi katolíků a po svedení četnické assistance do kostelů. Realismus otravoval mládež českou po celou dobu svého trvání a hodlá i v budoucnosti vyháněti mládež *starovlastenecké předevky* o povinnostech studenta k národu, k církvi, k sociální a náboženské snášlivosti. Kdyby těch avrácených hlav, které realisticke učení vysnávají, nebyla číselně malá hrstka, mohl by český národ dnes již přistoupiti na přímku k velké matce Germanii, protože za pár let by mu nic jiného nezbylo z nedostatku český citlivého dorostu. Realismus nám otrávil téměř celou školkou inteligenci a terrorem udržuje ve svých řadách akademickou mládež, zejména filology, kteří z pochopitelných důvodů musí čísti přeavědění svých profesorů. Na těchto obětech nemá však realismus dosti a v lačné nezasytosti vstahuje své ruce i po nedospělé mládeži středškolské. Resoluce na sjezdě přijatá slobně se obrací proti zákonitému vedení mládeže studentské slovy: „Protestujeme dále proti byrokratickému zákazu účastenství na sjezdu, její studentstva vydala říditelství gymnasia, realky a učitelského ústavu a odsuzujeme vůbec zpátečnický režim, který ovládá dnešní střední školství.“ Z resoluce této vyplývá, že říditelství zdejší městské akademie obchodní a lycea divného zákazu podobného asi nevydalo a proto protestujeme opět my proti tomu, aby na městských školách, vydržovaných penězi veškerého poplatnictva, vychovával se dorost pro pokrokovou stranu. Když pokrokatí chtějí mlti svou mládež, nechť si ji vychovávají na své útraty ve svých školách a ne na útraty obecní. Nedělat sjezdovou schůzi ukončil vždy seriosní a působivý řečník p. dr. Klumpar vzpomínkou na sjezd katolický a poděkoval všem, kteří přišli v ta místa, kde prý před několika týdny zněla farisejská slova. Na to odpovídáme, že každý cikán hádá vždy podle sebe. Ke konci svých poznámek o sjezdě pokrokové mládeže podotýkáme, že ani jediná pikhabusa četnická nemusila chrániti přibylé hosty, protože solidnost a pravá pokrokovost druhých politických stran je úřadům dostatek známa, kdežto při sjezdu katolickém vládní kruhy v pokrokovost pokrokatů a „vyděděnců“ mnoho nevěřili. I v tomto ohledu je patrný rozdíl mezi výchovou přivřeců na př. katolické strany a mezi výchovou stran t. sv. pokrokových; zároveň tím podán také důkaz, kdo vlastně ohrožuje veřejný pořádek a svobodu svědomí. Pokrokové mládeže sjezd se poměrně vydařil, ale za blahovolnosti činitelů, kteří pokrokatí n-jauu, jako vůbec celá tato strana říje pouze přilivnícky z negativní činnosti a z existence stran druhých. Chorobným masám lze se uchytiti a udržeti pouze ve sdruvém a říjícím organismu. Strana pokroková má také tak dlouho zajištěnou budoucnost, pokud bude mít předmět ku své kritice a negaci v Čechách. A to snad přece nějaké desetiletí ještě potrvá a proto starost realistů o dorost mládeže je pochopitelná, jenže litujeme při tom ty dobrácké tatliky, kteří si to ještě pochvalují, že se jejich děti dostaly do tak znamenité společnosti. Bude-li si to ten tatík pochvalovati za 10 let, je ovšem jiná otázka.

Jmenování soudců. Radou vřeh zem. soudu jmenovaná rada zemského soudu Jeroným Barthelmy z Hradce Králové pro Prahu a rada zem. soudu Č. Vodička v Hradci Králové.

Nový vychovávací ústav pro chudé děti v Hradci Králové. Česká zemská komise pro ochranu dětí a pro péči o mládež v království českém za přispění města Hradce Králové hodlá otevřiti v tomto městě ještě před koncem letošního roku vychovávací ústav pro dívky stížené lehčími duševními vadami a poruchami. Nejvýše přijme se prosazím 40 hochů. S přijímáním dětí bude započato v nejbližší době, i jest zdoueno, aby již nyní zasílány byly přihlášky a žádosti „České zemské komisi pro ochranu dětí“ v Praze-III., Letenská ul. č. 4. V přihlášce jest nutno pokud možno zevrubně vyznačiti duševní závady dítky, o jehož přijetí jde, vylíčiti jeho rodinné poměry a připojití prohlášení, k jakému přispěvu se zavázal byl by řádatel ochoten. K žádosti buď přiložen průkaz, že dítko neprokročilo desátého roka věku, lékařské vysvědčení o tělesném i duševním vývoji dítky, domovský list a zevrubná správa třídního učitele nebo říditelství školy o závadách, jež byly ve škole na dítku pozorovány. Z přijetí jsou předem vyloučeny dívky epileptické a blbě.

Repliatní kurzy a sice: kurz lahýraický pro napodobení mramorů nástřem, kreslířský kurz pro malbu pokojů, kreslířský kurz pro trobiště nábytku a přípravný kurz pro topiče a strojníky hodlá uspořádati v zimním období městské přím. muzeum v Hradci Králové. Přihlášky přijímá říditelství muzea neb knihovnik v čítárně muzejní.

Divadelní společnost E. Žilmerové nabítila u nás v sobotu cyklus her operetou „Kráš s myslivny“. Hned první večer dal tušiti, že společnost disponuje silami velmi dobrými. Na scéně avadla se úlohou Kristy soubretta alč. Kóntopaká a líbila se všeobecně živou pékou bron i spěvem. Rovněž dobrá byla al. Jindrova (Minka) a pí Štastná v úloze Joosiny zvlášť v II. aktu; soprán její prostrazuje sice velkou jistotu, tvoření vrchních tonů však není správné. Výboru obsazený byl obě komické role Lempla (p. Pterovský) a maršálka (p. Smálovský). P. Troján (Földessy) má stále tutáž vadu zpěvní: vysoké tóny vyraší násilím. Ženský sbor jde velmi pěkně, mužský schází. Orchestr, ač reduková na minimum, je pěkně sehrán a na operetty stačí úplně. V pondělí „Jarů vánek“, v úterý „Veselý Mataško“ a ve středu „Krajánek Straubinger“, vesměs výborné operetty, ukázaly, že snahou ředitelství jest udržeti repertoire na výši. Též provedení odpovídalo. Obecenstvu zvlášť líbil se Falláv „Veselý Mataško“ — roztomilý slovácký obrásek plný poesie i humoru. Ve středu uplatnila se alč. Erasmova v delší roli. Má sice slabší hlas, ale zcela příjemný; koloratura! partie budou ovšem potřebovat ještě mnoho cviku. P. Pterovský v titulní roli překvapil svým talentem pro role komické i charakteru. Rovněž poprvé upozornil na sebe nový tenor p. Blaha, jenž má vskutku velmi pěkný hlas. Také ostatní členové vhodně doplňovali rámec rozmaru operetty.

Dr. Alquiá.

Vysnamemání. Pan cís. rada J. F. Langhans, majitel uměleckého ústavu fotografického, jmenován byl francouzským ministrem důstojníkem akademie.

Župní schůze XVI. župy obchod. gremií v Hradci Králové. Odbyta se bude dne 28. září 1909 o půl 2. hodině odpol. v aule Obchodní akademie v Hradci Králové. Pořád jednáni: 1. Zpráva zatímního jednatele o dosavadní činnosti župy. 2. Schválení jednacího řádu župy dle návrhu Jednoty obchodních gremií v Praze. 3. Ustavení výboru župního, (§ 6. jedn. řádu: Delegáti do valné bromady Zemské jednoty jsou zároveň členy schůze župní.) 4. Volba předsednictva: a) předsedy, b) místopředsedy, c) jednatele, d) pokladníka. 5. Ustanovení župního příspěvku. 6. Volné návrhy.

Knihovna a čítárna měst. přím. muzea v Hradci Králové otevřena jest od neděle dne 19. září opět třikrát ve týdnu a sice v úterý a v pátek od 8—8 hod. večer a v neděli od 10—12 hod. dopol. Čítárna nalézá se v budově c. k. odborné školy v přisemi.

Kurzy francouzské, jež minulého roku pořádala Alliance française a které z svého pětiměsíčního trvání měly tak znamenitý úspěch, budou letos počátkem příštího měsíce (1. října) znova zahájeny. Čtené obecnstvo, dámy i pánové se uctivé zvou, aby si neobtěžovali přihlášiti se u školního sluhu obchodní akademie a udáti, zdali se miní účastniti se těchto kursů jako začátečníci, či již pokročili. Bližší správy podá buď ústně nebo písemně monsieur Isnard, profesor obch. akademie a jednatel Alliance française. Zápis do jednotlivých oddělení bude uzavřen 30. září. Alliance française kóji se nadějí, že všichni její přátelé z roku minulého se účastní zahájení kursů a svým příkladem povzbudí nové posluchače, kteří zvlášť budou vítáni. Doba trvání těchto kursů jest letos stanovena na 7 měsíců (od 1. října 1909 do konce dubna 1910).

Manifestační schůze protikomunární odbyta se dne 28. září 1909 o 3. hodině odpol. v aule Obchodní akademie v Hradci Králové a programem: 1. Protest obchodnictva proti komunismu. Referentem člen výboru Zemské jednoty O. G. v Praze. 2. Volné návrhy.

Stenografové! Za účelem zahájení nové činnosti v zimním období tak i k poradě sejde se v neděli dne 26. září o 2 hod. odpol. ve spolkové místnosti restaurace Hyřilovy, kam dostavte se všichni, kdo mají o slovanou stenografii zájem. Přijímání budou i noví členové. Vzhledem k blízkému sjezdu, svolanému již na 2. listop. d. v Prahy, účastenství co nejhojnější nebytné.

De a. k. vyhlá realky v Hradci Králové přijato: do I. tř. 89 žáků, do II. tř. 74 ž., do III. tř. 68 ž., do IV. tř. 64 ž., do V. tř. 49 ž., do VI. tř. 30 ž. do VII. tř. 33 ž. Celkem 407 žáků. Ve tř. I.—IV. budou pobočky.

Krákov, nejzajímavější město polské, vzhledem k dějinám a starým a významným budovám, jímá vévodí královský sámek na Wawelu, bývalé sídlo samostatnosti polské, jest znázorněno řadou nádherných pohledů v panoramě Narodní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží ve dnech od 25. září do 1. října 1909.

Niměřdná valná hromada mušského odboru Ú. M. Š. v Hradci Králové koná se v pátek dne 1. října t. r., o 8. hodině večerní, v jídelně Beseedy. — Program: Doplnovací volba 1 člena výboru a 8 náhradníků výboru. — Rozhodne se o uspořádání matičního plánu r. 1910. — Zpráva pokladníka. — Zpráva jednatele, městského koncipisty p. Bláha. — Volné návrhy. — Vělnal pp. členové místního odboru se k valné hromadě uctivé zvou.

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, tezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se aktivně vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží broby, křížové cesty atd., zhotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednavce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četná
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

Přednášky o spiritismu možno si vyžádati. Dobrý znalec spiritistických praktik provádí své výklady zajímavými demonstracemi, dle nichž posluchači poznají, jak dovedou duchovní prosté lidi oklamávat. Hradí se pouze faktické výlohy s přednáškou spojené. Tazatelům odpoví redakce t. l.

Taneční kursy konc. tanečního mistra p. V. Cvrtečky započnou pro studující dne 29. t. m. (Viz insert).

Nová poštovní budova pro Pražské Předměstí. Dávno cítěné a naléhavé potřebě, aby pro c. k. poštovní a telegrafní úřad v Hradci Králové 2 vybudován byl řádný poštovní dům, bylo tyto dny c. k. ministerstvem obchodu vyhověno. Poštovní úřad umístěn bude proti severozápadní dráze v novostavbě, s níž počal právě podnikatel staveb architekt p. Václav Burda na Pražském Předměstí. Budova bude svému účelu odevzdána dne 1. července příštího roku. Rozhodnutí o stavbě nové poštovní budovy vázalo až do dne, kdy zamínut byl rekurs o zřízení přechodu přes příkop proti nádražní stanici, poněvadž před rozřešením řádné komunikace nebylo lze se stavbou počítati. Zásluha o vybudování nové poštovní budovy přičítá se c. k. poštovnímu inspektoru p. J. Reisserovi v Praze, jenž celé jednání v krátké době k cíli přivedl, ano offertní řízení pro stavbu skončilo teprv 15. května t. r.

Sdružené katolické organizace v Bechovské pořádají na den sv. Václava, dne 28. září 1909 o půl 8 hod. večer v sále „Obecního domu“ zábavní večírek. Na programu: zpěvné a hudební sbory a slavnostní řeč: „Pr. č. se zakládá katolický Sokol?“ prosloví řečník z Prahy. Po vyčerpání programu taneční výšek. Hudba domácí kapely řízení p. J. Macha. Vstupné osoba 50 hal. Dobročinnosti se meze nekladou. Čistý výnos ve prospěch katol. Sokola.

Sozemický pokrok. (Opozd.) Náhodou se mi dostalo do rukou číslo „Neodv. listů“, kde jsem četla úšlechtilou mluvu d. e. vzoru Macharova. Užasla jsem. Prý choť p. dra Rychtra neúčastní se veřejného života! Vždyť přece přišla mezi prvními do schůze „Volné Myšlenky“, přihlásila se za její členku, pilně navštěvuje protikatolické schůze, sedajíc si do přední řady, v antipočtě prohlašuje veřejně, že sleduje program strany nár. sociální. Jezdí s pánem na zábavy do okolních vesnic; snad tam začne tancem kandidátní turné. Idu, kdo chce získati důvěru voličstva, musí se představovati! Jaká čest pro nás ženy, až tato velice učená dáma ocitne se na nejvyšším stupni, kam ji důvěra lidu povznéstí může! Ona nás hned vymůže úplnou rovnost s muži; co nedokázalo v parlamentě 89 bodrých soc. dem. poslanců, to zmůže její vytištěná hravě. Už se těšíme na ten ráj, až moderní Libuše obrátí svůj zrak k celému národu a napraví chyby neobratných mužských „poslanců! Káva, máslo, smetana a tvaroh hned budou o polovičku levnější. Soc. demokraté sice také něco podobného slibovali, ale neumějí v tom nějak chytit. Na takové požadavky jest potřeba rozumu bystřejšího. Proč by se tedy nedělaly výlety do okolí? Jest to prospěšné i z jiných příčin. Její pán tak přichází v širší známost, počet klientů stoupá. — Ty nervosní záchvaty p. doktora, jak jsem je četla v „Neodv. listech“, jsou hodně podestřelé i tomu, kdo poměry v našem městě na vlastní oči nevidí. Jen se doteknout slovem sebe spravedlivějším některého pokrokařského Titana! Hned takový uražený majestát spustí klíčový koncert, ohání se rozčleně na všechny strany. Kritika jest dovolena jenom jemu a to kritika na všechny strany volná. (Dok.)

Z Bílé a Přelouče. 19. září konalo se u nás svěcení sochy B. Srdce P. J. Od farního domu do chrámu vyšel veliký průvod, který kráslilo množství malých bílých družiček. Také dívky dospělé šly pěkně v řadě. Též šli jinou z organizace mládeže. V chrámu P. svíce vykonal vldp. P. Cimerhacker, superior z Hradce Králové, který naděhl shromážděné krásnou řečí. Nato sloužil vldp. Křezík zpívanou mši sv. Odpoledne zaslechli jsme zde poprvé příchodem řed. kněze p. Michálka krásné litanie k Boží Srdci P. Zaplať Pán Bůh za všechno!

Zmenšití národní slavnosti k reklamě židovské firmy. Ještě jsou čerstvé vzpomínky na slavnost jaroměřskou ve prospěch Kowenského. Ale ach — kdo z ní také chtěl hodně těžit! Pořad koncertu jednak rozdávau, jednak prodávau po 10 hal. A na druhé straně téhož prodávauého programu čteme: „1000 tuctů kapesníků, 1000 tuctů ručníků, 1000 tuctů utěrek přijde zítra a v úterý pod výrobní cenou k prodeji u firmy Jos. Frankenstein, Jaroměř.“ Tak! Tohle se hodilo zrovna na národní slavnost. Židovská firma Frankensteinova suplavuje německé obce německými letáky. A teď slavnost pořádaná pod krásným heslem „Jaroměřsko české Vídni“, sloužití měla k většině ještě povznesení israelského závodu, který pro nás národní postup znamená nic. Neříkáme šikovnost! Mělo by se zjistiti, jak veliké obnosy p. Frankenstein vídeňským Čechům věnoval, že se mu vyšlo tak přehotově vstříc.

Na počest cestovatele dr. E. Holuba. Město Holice odhaluje dne 10. října t. r. slavnému rodákovi svému dr. Emilu Holubovi, africkému cestovateli, na rodném jeho domě, nyníjší městské radnici, pamětní desku.

Strach židů o redaktora „Osvěty lidu“. Redaktor „Osv. lidu“ byl tyto dny v Chrudimi před porotou pro urážku na cti. Kdyby všichni lidé, kteří byli u židovské „Osvěty lidu“ nectným a surovým způsobem napadeni, žalovali redaktora „Osvěty lidu“, to by p. redaktor se soudu ani nevyšel. Každý ovšem nemá chuti a peněz chápati se posledních a za našich dnů narmoze beznadějných prostředků na ochranu napadené cti a voliti pokrokařské utrbače před porotu. Ale to jen mimochodem. Pan redaktor „Osv. lidu“ dostal se tedy před porotu. Jest zcela pochopitelné, že měl notný strach, ale ještě větší strach mělo veškeré židovstvo o svého nejvěrnějšího strážce a obhájce. *Není proto divu, že s básní a třesením sobě vlastním doprovázeli svého miláčka až před soudní tribunál a že s úzkostí čekali na konečný rozsudek.* Hoj, jaká to radost v Israeli, když redaktor Hajna šťastně vyvázl a 7 hlasy proti 5 byl porotou osvobozen! Tedy 7 hlasy proti 5! P. redaktor měl namálo. Ale jen když byl osvobozen! To vědcům židům zavdalo příčinu k tichým ovacím v Chrudimi a v Pardubicích na nádraží. Kdo nemohl do Chrudimě, přišel aspoň večer na nádraží v Pardubicích. Můžeme se tu učiti vděčnosti — beztoho tu řídké ctnosti za našich dnů.

Štveň proti náboženským cvičením ve škole. Židovská „Osvěta lidu“ na podnět Vol. Myšl. štvála nedávno rodiče, aby se obrátili ve škole proti přidržování svých dětí k povinným náboženským cvičením a zároveň rozesílala svým oddaným blankety, na nichž ony obrazení bylo vytištěno. V prohlášení tomto terorizuje se ředitel, který by váhal úředně něco podobného přijmouti a katechetovi se přímo vyhrožuje. Podotýkáme, že ani ředitel ani sbor učitelský není oprávněn v těchto věcech rozhodovati. Zajímavé jest, že toto prohlášení nese v čele nápis: „Záležitost školní, kolku prostá.“ Rádi bychom věděli, zdali takové blankety se štvavým prohlášením proti náboženským cvičením poslala „Osvěta lidu“ také svým přátelům židovským a evangelickým.

Zmýlená neplatí, p. Hajne! Jak se rozčilovala požidovatelka „Osvěta lidu“ nad děnou pobanou, která vmetena ve tvář dru Leonidu Lhotovi! A víte, v čem ta příšerná potupa záležela? Jedině v tom, že v známé satyře byl nazván Lhota tak, jak mu v Pardubicích už předtím přezdívali — totiž Bumbříčkem a že byly konstatovány jeho laskominy na zastupování spořitelny. Proto vzplanul ve Lhotovi tak jarý hněv tak bujný, až lítaly facky. A „Osvěta lidu“ anašila se se všech sil „gestikulací odpor“ beránka Lhoty omluviti bolestným vyzněním nad smrtelnou urážkou. To však již nyní nic nevádí nazvati Bumbříčkem člověka jiného, kněze, jemuž veřejné mínění titulu toho rozhodně nedává. Játku, p. Hajne, také byste pak omlouval „vzrušení“ až by někdo poznamenal modifi-

kami pisatele té lokálky? Nestydíte se uveřejňovati přezdívkou, proti níž jste sám tolik dříve brojil? Ale — zmýlená neplatí, že, p. Hajne!

Pamětihojný výrok o „Osvěte lidu“. Jistý advokát, jsa dožádán, aby převzal obhajobu hr. Sternberga proti redaktoru „Osvěty lidu“ Al. Hajnovi, vyslovil se takto: Chrudimská porota Hajna nikdy neodsoudí, protože se bojí štvavého teroru v „Osvěte lidu“. Ký div, že i zásadní odpůrci „Osvěty lidu“ odebírají štváčeky list, aby tím, zaplativše výpalné, před terorem jejím se zabezpečili.

Kdo je pávedu německého, Hajn či Sternberg? Hajnovi předkové přišli do Solnice z Kladska a byli čistokrevní Němci. Přistěhovalci, počestná rodina dala nám tedy pokrokařského redaktora židovské „Osvěty lidu“. Většina jeho židovských chráněnců odebírá vedle „Osvěty lidu“ „Prager Tagblatt“ a „Bohemii“. Jděte na poštu v Pardubicích a čtete pásky těchto zutivě německých listů! Téměř samý žid!

Matka vražednic vlastních dětí. Sinška Rasková, rodem z Dubové, čítající 29 let, sloužila v Rosicích u Chrásti u p. Čenka Dvořáka. Povila koncem července dítě. Leč po 9 dnech nemluvně se ztratilo. Na dotaz, kam dítě dala, odpovídala, že jedné ženě na vychování. Zdrábala se však ndati, kam. Porodní babička ji tudíž udala. Nicoho se nemohlo dopřítí četnictvo ani po usilovném pátrání. „Co se mi může stát, jestliže to neřeknu?“ odbyvala krkavě matka tazatele. Odvedena do vyšetřovací vazby k c. k. kraj. soudu v Chrudimi. Po dlouhém vyšetřování se přiznala 3. září, že dítě zavraždila a zakopala pod keřem na zahrádce p. Dvořáka. Skutečně tam také mrtvola děcka byla nalezena. J-ji sestra, velice řádná osoba, prohlásila, že měla vražednice ještě jedno dítě starší, které se také pohřešuje. Rasková se přiznala též, že je zabila a u Medlešic kdesi u kříže zakopala. Služka přijde před porotu. Ta bezcitnost mladé matky způsobila značný rozruch.

Tragedie v Chacholcích. M. Chourová, manželka domkářova, byla stížena ze dne 13. na 14. t. m. prudkou horečkou. Když domácí věchni usnuli, ubohá žena, jejíž duch byl bolestmi zatemněn, vyskočila z lože a skočila do blízké studně, kdež nalezena ráno p. Dvořákem. Před utonutím v pondělí byla zaopatřena svátostmi umírajících. Pohřeb konán za obecného pohnutí ve čtvrtek dne 16. t. m. na hřbitov v Chacholcích.

Smířlice. Za jedno z nejzásluhnejších povolání vším právem pokládám povolání dobrého novináře. Žurnalista skytá čtenářstvu svému duševní chléb, jest čtenářům svým vychovatelem, učitelem a vůdcem. Proto jak velkých zásluh si získává, jestliže máje na zřeteli jedině jejich blaho, slovy svými předkládá jim jedině pravdu, a jestliže všeho se varuje, co by nesloužilo k mravnímu zúšlechťení. Dnes však do řad čestných žurnalistů vloudili se lidé, kteří nikdy neměli vzíti ani pero do ruky. O pevném přesvědčení, o charakteru nemůže býti u nich ani řeči. Jaké jest to přesvědčení, které dle různých výhod se mění, jaký to charakter, který nabízí služby hned té, hned jiné straně, podle toho, kdo dá více? Na tyto smutné postavy v řadách žurnalistů jsem si vzpomněl, když ve výkladu skříně p. Bartoška jsem si přečetl vystižený sloupec z časopisu, v němž jedovatou slinou stříknuto po p. Bartoškově jedině proto, že za své katolické přesvědčení se nestydí. Pan Bartošek zajisté sám dovede si s pány účt vyrovnati. Divím se, jak je na p. možno posměch tropiti si z toho, že p. Bartošek je mistrem klempířským anebo že má pohřební ústav! Jako mistr klempířský i jako majitel pohřebního ústavu stojí na výši doby, jsa odborníkem všude hledaným. Leč mě zajímá jiná okolnost, na kterou občanstvo smířické, které není protikatolicky zanjato, upozorňuji. Na konci dopisu se praví, že pan Bartošek má do 14 dnů býti vyloučen ze zdejšího Sokola. Důvodem je, že jest členem katolického spolku, zkrátka, že je katolíkem. Snad také že nešel poklonit se Macharovi, když jel Smířicemi do Jaroměře chrlit oheň a síru na křesťanství. Tedy ještě 14 dnů a pak zasedne porota, která ve jménu svobody smýšlení a ve jménu anašlivosti pokrokové slavnostně nad ním vytkne: „Vyobcován buď!“ Klerikál bude popraven a Sokolská obec bude zachráněna. Jsem však zvědav, zdali bratři v Sokolu bojují proti klerikalismu vůbec či jen proti klerikalismu katolickému. Budou-li důsledni a nepředpojatí, řeknou: „Klerikál jako klerikál“ a očistí svoji domácnost od klerikálů všech, tudíž i od klerikálů židovských. A tak, milý pane Bartošku, nebudete zpívat: „Loučení, loučení, jak je to smutná věc...“ sám. Pomůže Vám na p. p. Lustig, který je obřadníkem židovským a proto vyslovenějším klerikálem nežli jste Vy. Svažte si tedy, draží páni, své ranečky; není již jiná pomoc, ve jménu svobody musíte jíti. To se divíte, p. Lustigu, že? Ujišťuji Vás svoji vřelou soustrastí. Proč však, když chcete být Sokolem, jste klerikálem? Vidíte, to Klein má větší štěstí ve světě. Je inženýrem, peněz má daleko více než Vy, Sokolem zůstane a Čechem nad jiné uvědomělm. A víte proč? On se myslím o své náboženství stará tak, jako u nás katolíků katolíci pouze matrikovi; proto není klerikálem a proto může býti Sokolem. A tak se snad za kratičko dočkáme, že

Sokol sdejší, uposlechně-li rozkazu mu daného, dokáže, že nemá úctu k náboženskému přesvědčení svých členů, a že do všeobecné instituce, jakou Sokol jest, vnoseny jsou protikřesťanské štvánice. Katolíky ze svých řad vypuzuje, a když tyto zakládají si samostatné jednoty, v nichž náboženské přesvědčení a cit nebudou uráženy, co to říká, že katolíci jsou fanatické, rozkolníci atd. Hlasatelé svobody bijí svobodu ve tvář a snaží se katolíky spoutati okovy otročtími, a když katolíci nemají chuti okovy ty líbat, křičí „do světa, jak ti katolíci jsou nesnášliví“. Ano přání všech těch dobrodinecků by byla touha jednoho antického tyrana, by křesťané měli jen jedinou hlavu, že by pak snadná byla práce s jejím setnutím. A od „lidumilného“ moderního „ministra“ Machara dobře se učí jeho ponížení aluhové. Ve Smiřicích je to čestná družina Kleinova. Nuže, páni, ve jménu svobody, lidskésti a volného myšlení a chutí se dejte do práce, a chutí přikročte k opravě!

Sčítání lidu. Se strachem pohlíží každý Čech, jež osud do uzavřeného území zavál, přítomnému sčítání lidu vstříc. Jaké to budou zase štvánice! Že by pokroková většina české delegace, jež jen v klerikalismu nepříteli vidí, změna „obcovací řeči“ v „národnost“ vymohla, není naděje. Vždyť ji Vídeň neběže vážně, vědouce, že hešlem jejím jest: „Až po ty fraky“ (případně jen — „subvence“). A odváží-li se přece, ovšem že s náležitou omluvou „já nic, já muzikant“ pana Bienerta o to žádat, víme předem, jak to dopadne. Tak jako před desíti lety. Odpoví se jí sladkým úsměvem: „Je mi, pánové, líto, já bych rád, ale archy jsou již natištěny. Kdyby si byli páni vzpomněli dříve!“ Páni ponížené poděkují za to, že s nimi ráčil milostivě mluvit, venku vzpřímí hřbety a budou zřídovat každého Čecha, jenž, jsa mezi samými kovanými Němci, neupsal, že s nimi „obcuje“ po česku. Trutnovský rozumbrada Calaba vynalezl prostředek, jak všem štvánicím rázem odpomoci. Žehrá sice také v čísle 17. „Trutnovského Věstníku“, že se z české strany k zabránění teroru ničeho nečiní, ale pak píše: „Kdyby duchovní úřady vedly matriční knihy dle spravedlivého národnostního klíče, ušetřilo by se chikanování našich lidí, neboť matrika má a musí býti obrazem národnostních poměrů kraje. U nás ale duchovní úřady jsou všude a vládnoucí většinou.“ Maně se chytá člověk za hlavu. Kolik slov, tolik nemyslů. Kdo pak se ptá při sčítání lidu duchovního správce po národnosti osadníků, které konečně ani všechny v matrice nemá, kteří se ani v jeho osadě nenarodili, neženíli a tam se nechtěli? Jak může trutnovský arciděkan udát páne Calabovu národnost, když on se mermomocí do matrik zapsat nechce nechat? Ostatně tam rubrika „národnost“ dosud schází. Až naměří Calabovi na frak (ovšem že ministerský), on ji tam zavede. Zatím takovými nemysly šve proti katolickému kléru, a to jemu a jeho patronům stačí. Jeho „Věstník“ je trojanská kobyla, kterou chce propašovat pár českých dušiček někam do „Neugasse“, kde, jak si před několika lety „Tr. V.“ pochvaloval, čeští a němečtí protestanté v téže místnosti slouží Boží konají — ovšem jedni dopoledne, druhí odpoledne, jinak by ta helvetská páska brzy praskla. Když tak je s těmi mluvimlovnými a snášlivými beránky jedna ruka, mohl by působit na Wolfa, aby to sčítání lidu bylo napřesrok spravedlivější.

Školní knihy

de všech škol v Čechách
v nejhojnější zásobě

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

(Založeno r. 1862.)

Správná vydání.	Knihy též antikvární.	Seznamy zdarma.
-----------------	-----------------------	-----------------

Vše se vyřazuje obratem. Telefon č. 17.

Výkaz milodárné na povedení postřehové v Trebovčicích. Pan V. Jenčický, ředitel v Hradci Králové 10 K, vldp. Jos. Širůček, k. arc. kons. rada v Liboci n. o. 15 K, p. Karel Vácha, Praha III.-253 5 K, vlp. Jos. Smath, kaplan v Říčanech 1 K, p. Frant. Vojtěch, výměník v Hněvčevsi 5 K, Jaroslav Hypius, rolník 10 K, pl. Kat. Štětková a Olga Frelsova v Batošově na Moravě bojuj. štatistka, vldp. Vinc. Rameš, farář v Radimí u Jičína 5 K, vldp. Aug. Novák, farář Dobruška 3 K, farní úřad ve Rtyni 78-36 K,

vldp. Emil Kapoun, děkan v. v. Vys. Mýto 5 K vldp. Frant. Vacek, pens. v Č. Budějovicích 5 K, Nejmenovaný v Dobrušce 5 K. Zaplat Pán Bůh! O další milodary pro nešťastné prosí farní úřad v Hněvčevsi a Holic.

Různé zprávy.

Učinme svátek sv. Václava velkým svátkem národním! Odvěci naši nepříteli ženou právě nyní plným útokem na naši národní existenci; hydra pangermanismu otvírá na nás více než kdy jindy nenasytný svůj jícen, plameny vyhazujícího boje, zloby a pronásledování o překot z ní na nás šlehá. K tomu ke všemu i v našich řadách vzrůstá se národní lhostejnost, skleslost, malomyslnost. Zdáli není právě nyní na čase v těchto vážných chvílích volati: „Svatý Václave, vévodo české země, nedej zahynouti nám, ni budoucím“? Zdáli není časovou nutností vyvolati a osvěžiti v duši naší vzrušenou památku kuřete české země — velikého světce našeho národa, aby vzpomínka na jeho dobu a jeho vládu vzbudila v srdcích našich novou nadšenou lásku k dědictví sv. Václava, aby slila naše naděje ve šťastnou budoucnost naší věci a nadchla duši k nadšené práci, k obětavým činům a svatým bojům za nejvyšší statky českého lidu? Sv. Václava dostalo se u nás v ohledu církevním těch nejvyšších pout: Svátek jeho prohlášen za završený, sv. Václav ustanoven za hlavního zemského patrona, atd. Než, sv. Václav má též veliký význam národní: Jest to historická osoba kuřete naší milé vlasti, jest to náš český panovník, ochránce vlasti, reprezentant státoprávního postavení naší české země. Proto Čechové vše, co jim bylo nejdražší, svatováclavským zvali, den sv. Václava zvláštní úctou slavili, v den ten nejdůležitější akce pro národ náš začínali, zkrátka den sv. Václava býval u nich největším národním svátkem. Než, nepřítelové poměry z války třicetileté vzešlé posílily u nás živý nepřátelský, které zatlačovaly u nás stkvělou památku svatováclavskou stále víc a více do pozadí proto, aby ty státoprávní a vlastenecké upomínky, které sv. Václav v srdcích českých budí, přišly u nás v zapomnění. — Bohužel, že se tato snaha setkala s úspěchy! Dnes, kdy proti všemu českému vede se vyhlazující boj, jest třeba posíliti v českých srdcích lásku k rodné zemi a vzkřísiti naději v lepší budoucnost. Vítaným prostředkem k tomu cíli budíž nám heslo: Svátek sv. Václava staň se v naší zemi velikým svátkem národním. V den sv. Václava konejme národní průvody a ponti, schůze a táhory, v den ten konejme sbírky a pořádejme národní slavnosti ve prospěch našich národních potřeb; především tohoto svátku slavně osvětlením domů, hořícími hranicemi za městem. V den sv. Václava ozdobme své domy prapory a květinami. Den sv. Václava buď nám všem velikou národní slavností, kdy ze všech končin naší milé vlasti bude nejen zaznívati velebný chorál: Svatý Václave, vévodo české země, nedej zahynouti nám, ni budoucím, nýbrž kdy všichni upřímní Čechové budou v ideálním zápasu v práci národní Svatováclavský obhrotoz a benátská noc na Vltavě v Praze bude letos konána v pondělí, dne 27. září, v případě nepřítelivého počasí 28. září. Počátek jest v sedm hodin večer. Podrobný program bude později uveřejněn. Na venkově bude od sedmé do půl deváté večer dne 27. září konáno slavnostní osvětlení a na den sv. Václava domy na venkově budou zdobeny prapory. Tyto slavnosti budou pak každoročně v předvečer svátku sv. Václava opakovány.

Agrárníci — radikálními národovci. Vskutku smutno pohléděti, jak stará osvědčená svéráznost a důslednost našeho venkova přebírá se násilně náterem moderního pozérství, jak liberální zástupcové venkova se opíjí po lidech odchovaných na parketách. Probáh, jen aby nebylo znát, že selský zástupce nestojí „na výši doby“ s byrokratickými pány, majícími skřipavé lakýrky! Ministr Prásek tančil s chotí židovského uhlobarona Weimanna, šampanisoval a šakal si s židovsko-německými žurnalisty. Vždyť přece svět musí něco o jeho ministrování vědět! Nutno, aby se ministr ukazoval, dělal reprezentaci! Pohlaví agrární gratulovali funatickému nepříteli českého lidu dru Schreinerovi, když byl jmenován ministrem. Tohle přece žádá etiketa. Nesmí vzniknouti ani podezření, že sedlák je mň dvorný a elegantní než některý šlechtic Agrárnícký pohlavár pleše se pod nohy ve Vídni Němcům, když tito vítají německého císaře a jest šťasten, že se mu za poklonu dostane odměnou blahosklonný úsměv panovníka, který tolik utiskuje polskou krev! Vídeňští byrokrati ovšem se zasamali po straně té „národní hrdoosti“ z plných plic. A co ještě vyžaduje moderní doba, aby agrární poslanec vynikl? Honem s nějakým článkem do „Neue Freie Presse“! Jest to teď u vlastenců módou — agrárníci nesmí sčítati posadu. A jen vzhůru proti klerikalismu, protože tyť touží po moci, nadvládě! A v následujícím okamžiku poklonují uctivé reprezentanti liberální strany agrární právě těm „klerikálům“, kteří v církvi mají moc největší. Nemůže to škoditi, třebaže agr. tisk proti hierarchům obrací polní děla. Snad — snad při těch osobních komplimentech sačnou hierarchové i to, z čeho

je agr. tisk nespravedlivě viní; odhodlají se totiž omezovati svobodu kněžstva — ale ve prospěch strany agrární. V parlamentě se dovedou agr. poslanci s Němci rvát jako rekruiti při muzice. Jest to potřeba, aby voličstvo vědělo o jejich nadšeném zápalu. Jde se do obstrukce. A krátce nato hned velice hladké konference s mocnými německými byrokraty. Samému agrárnímu „Moravskému Venkovu“ jest z toho všeho mdlo, tak že konečně minulý týden napsal tohle: „Mluví se o nezdolných, paličatých českých blavých selských. Už to slovo sedlák znamená kus vrozené samostatnosti a odporu proti poklonkovaní a bezdušnému formalismu. Všichni sedláci se ovšem v tomto směru nevydají. Přinesli jsme k tomu nejeden důkaz z Moravy, dnes přinášíme takový z Čech. Je nám to naprosto lhostejným, týká-li se to náhodou poslance agrárního. Pravdu nám nikdo říci nezakáže ani o svých přátelích. Posl. Zázvorka, stav se místopředsedou poslanecké sněmovny, byl tak „taktovní“, že se šel představit ve své nové funkci různým veličinám, Aehrenthalovi atd., a mimo jiné i — arcibiskupu vídeňskému. Co pro boha měl arcibiskup vídeňský co činit s místopředsednictvím pana Zázvorky? — V O. omouci, v téže městě, kde upírá se českému živilu téměř právo existence, odevzdal v neděli pan vicepresident Zázvorka svou navštívenku purkmistru Brandhubrovi. Ve Vídni nám roztroukají hlavy, z Poštorné nas vyhazují, na Novosadech nás bijí — a český poslanec — — Ať si říká kdo chce a jak chce, že je to aktem slušnosti. Vidíme, kam s tou „slušností“ věcnou jsme to dotáhli, že s námi Němci neslušné činí co chtějí a že se na tu českou slušnost pranic neohlíží. S českého národního stanoviska je neslušným, činiti poklonu představiteli olomouckých Čechobijců. Tak se nám zdá — hm! hm! — že ti zpanštlí sedláci u nás i v Čechách ztrácejí příliš rychle soudnosti a zdravé rozvahy.“ — Tedy sám agrární list již mluví o zpanštlých sedláčích! Pannačkovaní, zevnější poslátko jim jest milejší než vážná práce, kterou jim venkov uloží.

Jaký jest program agrární strany na Moravě? Dušovala se, že snahou její jest povznést stav zemědělský, hájiti rolnictvo všech náboženských vyznání. Leč na manifestačním sjezdu pohlaváru p. Sonntagovi uklouzlo upřímné doznání: „Strana agrární byla založena jako protiváha strany katolicko-národní.“ Tak sděluje č. 173 pokrokatského „Pozoru“ dne 13. t. m. Vida — tedy strana agrární jest tu vlastně proto, aby podržela nohy katolickému rolnictvu! Pěkné povznese protikatolické štvání třídní zájmy rolnictva!

Kus hrdoosti polské při sanování zemských financí. Zabíjíje zasedání haličského sněmu zemský maršálek hr. St. Badeni ve přičině finanční tísně v hospodářství zemském prohlásil tato významná slova: „K ukojení svých potřeb nepožaduje země od nikoho ani pomoci, ani příspěvku nebo subvence. Nechceme, pravil, aby mimo nás jediné kdokoliv přispíval k uhrazení potřeb naší země v rozpočtu naznačených. Neboť kdo váhá si samosprávy své země, kdo si přeje opírat se o její vývoj, musí sám hraditi náklady samosprávy a nepožadovati to od jiných. Logicky nemůžeme však souhlasiti, aby daní, které budeme platiti v jakékoli způsobilé, bylo užito ku sanování financí země jiných. Žádáme, aby nám byla poskytnuta možnost hraditi své vlastní potřeby příjmy z daní, které jsme ochotni povolit i sami platiti a kdyby z důvodů zákonodárné kompetence nebo pro obtíže finanční tyto daně měly býti usneseny pro celou říši, potom nebudeme požadovati z tohoto zdroje příjmů snadně nějakou určitou subvenci, nýbrž podíl, rovnající se přesně tomu, co země naše zaplatí na těchto daních.“ Stanovisko hr. St. Badeniho a celé haličské země dlužno pokládati za úplně správné a jest už nejvyšší čas, aby se tímto hrdým polským prohlášením řídili všude, kde si samosprávy zemské váží a chtějí si ji zachovati.

Elektrina v domácnosti není u nás ještě svedena, ale není pochyby, že k tomu dojde dříve nebo později. Elektrické energie lze v domácnostech použiti nejrozmanitějším způsobem, při čemž padá na vahy neobyčejná výkonnost této energie. V Anglii byly v tomto směru učiněny základy. Za pomoci jediné kilowattové hodiny lze vyčistiti 5000 nožů, vyleštiti 75 párů bot, uvařiti 9 litrů vody, připraviti 15 kotletek za 15 minut, zapáliti 3000 doutníků, rozpáliti za hodinu čtyři žehličky. Jedna kilowattová hodina také postačí, aby p. 21 hodinu byl uváděn v pohyb šicí stroj nebo ventilátor v pokoji, aby 8 pytlů mouky bylo zpracováno na těsto, aby pět koní bylo ostitáno, aby vytahováadlo bylo 30krát vytáháno do čtvrtého patra, aby naplněno bylo a zazátkováno 250 lahví, aby 400–500 litrů vody bylo vyzvednuto do výšky 7–8 metrů. Hojněmu užívání elektriny vadí doposud drahota elektrické energie a nedostatek potřebných instalací.

Pomente Ústřed. Matice školské! Trudné doby dolehly na náš národ. Odpůrcové naši s prudkostí nebyvalou útočí na naše odvěké práva, chtějí pro sebe zabrat celou naši vlast, všechnu naši mládež. Nic neplatí u nich v boji proti nám právo psané a dané, nič neplatí právo lidské i božské: zbaviti Čecha pýdy, domova, vlasti, školy, mládeže, řeči a právní ochrany, toť

bealo, které se bláží a uskutečňuje veřejně a bestrestně. Zavřené české školy, pod širým nebem strádající české rodiny, přistědci zbavené, pokuty za neposlání českých dětí do škol německých,hle, to jsou vítězné trofeje dnešního nelidského boje. Bráníme se ze všech sil a na všech stranách odrážíme útoky, ve Slezsku, na Moravě, v Čechách, pomáháme Čechům Dolnorakouským, ale bohužel nejsme ve své obraně podporováni tak usilovně, jak soustavné hájení vyžaduje. Místa, kde boj nejprudší, upoutávají pozornost, a ostatní ohrožená čára zůstala by zanedbána skoro docela, kdyby se o ni nestarala bdělá ochránkyně českých dětí, Vaše neochvějná Ústřední Matice Školská. Sbor obecních starších král. hlavního města Prahy, postřehnuv nebezpečí, jež hrozí našemu národu z útisku českých menšin a odstrkování Ústřední Matice Školské, pozývá všech Čechů věrných, aby *miliónovým všennárodním darem* bylo Matici přispěno v tisíci největší a odpůrcům našim dána odpověď, že jsou jejich nad českou netačností jest předčasný. Městská rada král. hlav. města Prahy i výbor Ústřední Matice Školské očekávají pevně, že této výzvě vlastenecké bude všude porozuměno. Čechové! V okamžiku na výsost vážném, jakého nebylo od založení Ústřední Matice Školské, voláme, prosíme, zapřísaháme: Spojte se pod vítězným vedením Ústřední Matice Školské a svorně s námi odražte útoky na naši národnost. Poslechněte všichni bez váhání vážné výzvy protektorů naší Matice a českých menšin, zastupitelstva metropole českých měst, poslechněte důtklivé výzvy našeho král. hlavního města Prahy a *miliónovým Svatováclavským darem pro Ústřední Matici Školskou* dokažte odpůrcům svým, že marny jsou všechny jejich úklady. Necht každý z Vás jest si vědom povinnosti své k lidu svému i k vlastnímu jménu. Necht každý jest si vědom, nepodaří-li se odraziti tentokráte útoky na českou školu, na českou mládež, na českou národnost, že příští rána namířena jest a také dopadne přímo na naše hlavy. Voláme všechny české okresy, všechna města, všechny obce, všechny rodiny, všechny stavy, podniky, ústavy, spolky, voláme kde koho do svatého boje za bytí a žití našeho národa a věříme, bude-li bláznů našeho dbáno, že i tentokráte, Čechové, zvítězíme.

Pozemkový majetek Habsburků. Soukromý majetek Habsbursko-Lotrinského rodu obsahuje celkem 24 panství v Čechách, na Moravě, Dolních a Horních Rakousích, Štyrsku, Tyrolích a Uhrách, která zaujímají celkem plochu 149.047 ha. (1 ha. = 5 měřicím). Z toho největší část připadá na les, totiž 79.600 ha. Orné půdy jest 33.963 ha., luk 9831 ha., zahrad 525 ha., pastvin 8931 ha., vinic 76 ha. a 3303 Alp. Vodou (řekami, jezery a rybníky) pokryta jest plocha 3158 ha., stavební plochy jest 295 ha. a neproduktivní země (cesty, pohorí, pusta v Uhrách) 9300 ha. Základ k tomuto ohromnému panství položila císařovna Marie Teresie, která získala panství Rácskeve (26.217 ha.), dále Sanin (6473 ha.) a Holíč (7952 ha.) vesměs v Uhrách, na Moravě Hodonín (11.581 ha.), panství Orth (6940 ha.) a Scharfenek (2613 ha.) v Dolních Rakousích. Tento komplex půdy rozmaněl císař František I. koupí několika panství v Dolních Rakousích, ale ještě více nynější císař František Josef I., který přivtělil k císařskému panství ještě lesní statek Wattinghoffen (10.190 ha.) v Horních Rakousích, dále v Čechách panství smiřické (4726 ha.) v Polabské rovině, Bezno (1493 ha.) a Bystré (2620 ha.), ve Štyrsku Železnou Rudu (22.056 ha.) a Kleinkrampen (434 ha.), v Tyrolích St. Petersburg (198 ha.) a v Dolních Rakousích statek Persenbeug (2000 ha.). Mimo to připadlo k císařskému soukromému jmění několik panství r. 1875 úmrtím podékovavšího se císaře Ferdinanda Dobrotivého. Bylo to velkovévodské panství toskánské v Čechách a sice Buštěhrad (2668 ha.), Tachlovice (4757 ha.), Zvoleňovos (2089 ha.), Ploškovice (1763 ha.), Zákupy (7053 ha.), Kácov (3853) a Červené P. říčí (3048 ha.). Kdežto v jiných zemích korunní statky jsou pronajaty, v Rakousku jsou vedeny ve vlastní režii, až na panství Rácskeve, Sanin, která již po 100 let jsou pronajata jedné rodině, a 9 dvorů panství holičského a hodonínského. Ve vlastní režii jest celkem 53.325 ha. plodné plochy a 152 dvory. Veškerá panství jsou rozdělena na 62 hospodářských okresů a skoro ve všech, až na tři, pěstuje se hlavně řepa. Na panství kácovském a bysterském pěstují se místo řepy brambory, které se zpracovávají ve vlastních lihovarech, a ve Wolfpassingu pouze horské plodiny, které se spokojí s chudší půdou. Poněvadž panství tato snaží se docílit co největšího čistého výtěžku, používá se všech novinek praktických vynálezů, čím se poskytuje dobrý příklad rakouskému zemědělství. Tak již r. 1867 byl zakoupen pro panství v Čechách parní pluh. Většina zemědělských plodin spracuje se ve vlastních průmyslových podnicích. Jsou to zejména 2 cukrovary, 11 pivovarů, 9 lihovarů, 2 velké mlýny v Tachlovicích a Kácově, kruhovka ve Smiřicích a několik menších cihelen. Veškeré lesy rozděleny jsou na 36 okresů a převládá v nich vysoký (80 až 100 let) a jehličnatý les. Na některých místech provozuje se chov světe a rybářství, a na mnohých panstvích jsou nádherné sádky.

Poslední jmenování soudců ohromilo celou českou veřejnost neodůvodněným zvýšením německých soudců a poškozením nejstarších a nejzasloužilejších českých soudců. Ze 37 povýšených osob připadá jen 20 na české soudce, avšak 17 na německé. Z nově zřízených 19 míst vrchních rad přiděleno 10 německým a jen 9 českým, ač dle národnostního klíče mělo by připadnouti 12 míst českým a jen 7 německým soudcům. Při povýšení ad personam přeskočeno Čechem českých soudců u sborových soudů 13 a přednosta velkého okresního soudu v pražském předměstí, posledním Němcem jen 5 německých soudců. Vrchol všeho shledává však pobouřená česká veřejnost ve vyznamenání stát. zástupce dr. M. Bergra titulem a charakterem vrch. stát. zástupce. Postup tohoto německého úředníka je vůbec unikem. Stav se náměstkem státního zástupce přeskočil přes půldruhého sta, povýšen byl dále jako náměstek státního zástupce za radu zemského soudu — dalších tři čtvrtiny sta soudcovských úředníků a vyznamenán byl hořejším způsobem, získal přes hlavy 12 úředníků státního zastupitelství a půl druhého sta dalších soudcovských až o 8 let služebně starších úředníků — pořadí, jež jej činí příliš působivým čeliti při ucházení se o vedoucí důležité místo u státního zastupitelstva mužům, jímž nerovná se kvalifikací, tím méně stářím a zkušenostmi. — Z interpelace dr. Škardy a soudr. na čes. sněmu.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. září 1909. 1 hl pšenice K 20:30 — 20:80, žito K 14:00 — 15:80, ječmene K 9:00 — 10:90, prosa K 14:00 — 14:00, vike K 24:00 — 00:00, hrachu K 24:00 — 26:00, oves K 7:40 — 8:40, šedky K 22:00 — 30:00, jahel K 26:00 — 00:00, krap K 22:00 — 40:00, bramborů nových K 4:40 — 4:80, starých K 00:00 — 00:00, jetel. semene červeného K 112:00 — 120:00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 000:00 — 000:00, máku K 26:00 — 00:00, lužn. semene K 00:00 — 00:00, 100 kg žitných otrub K 14:40 — 00:00, 100 kg pšeničných otrub K 14:40 — 00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:72 — 0:00, 1 kg másla převařeného K 0:00 — 0:00, 1 kg sádla vepřového K 2:20 — 0:00, 1 kg tvarohu 0:28 — 0:40, 1 vejce K 0:07 — 0:08, 1 kopa cerele K 0:00 — 00:00, 1 kopa petržele K 0:00 — 0:00, 1 kopa kapusty K 1:20 — 1:60, 1 hl cibule K 6:00 — 0:00, 1 hl drobné seleniny K 1:00 — 0:00, 1 pytel mrkve K 1:20 — 1:80, 1 kopa okurek 4:00 — 5:00, zelí K 7:00 — 10:00, 1 bečka švestek K 1:00 — 1:40, 1 hl jablák K 4:00 — 8:00, 1 hl hrůšek K 3:60 — 5:20. — Na týhodní trh v Hradci Králové dne 18. září 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 474 hektol., žito 362:5, ječmene 351, oves 348:5, prosa 18 1/2, vike 7, hrachu 18 1/2, šedky 11 1/2, jahel 5, jetelového semínka 1 1/2, olejky 10 1/2, máku 51. — 2) Zeleniny: petržele 0 kop, cerele 0 kop, kapusty 180 kop, cibule 54 hl, okurek 45 kop, salátu 00 kop, mrkve 85 kop, brambor 167 hl, zelí 272 kop, drobné seleniny 163 kop. — 3) Ovoce: švestek 300 beček, hrůšek 127 hl, jablák 118 hl. — 4) Drobn. dobytka: vepřů 0 kusů, podévinčat 563 kusů, kůňat 00 kusů.

Studující do bytu neb řádní dělníci

na celé zaopatření (neb beze stravy) se **levně** přijmou v domě pl. Kemlíkové, Velké náměstí proti usenářu p. Holubovi v II. posch. do předu. **Zvláštní pokoj.**

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

— třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nejč. bisk. Ordinariátem 20. srpna 1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanií za umírající s příslušnými modlitbami (z brevíře), nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice cennou stať O církvích nepravých (bludy). Stránkování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné, takže nijak není znesnadněno užívání „Nápěvů k Oltáři“ a „Průvodu“ varhan.

Pro žádoucí přenosu úpravu knihkupecké provise bylo nutno stanoviti ceny nového vydání takto:

Cena knihkupecká — krámská
v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h

bez frankatury 1 výtisk

v poloplošné s červ. ořízkou . . . 65 h 80 h
v plátně . . . 74 h 92 h
v plátně se zlateným křídlem . . . 80 h 1 K
v celokřídle se zlateným křídlem a
zlatenou ořízkou . . . 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým archům žádati příkládání jiných druhů knih at Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, dostati mohou **dedatek „O církvích nepravých“** (v Čechách a na Moravě) jako zvláštní brožurku archovou za 5 hal.

Litanie k sv. Josefu (jiný přídavek nového vydání Oltáře) prodává se na lístcích 8° 100 kusů za K 1:20.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Kněze,

který by, přijížděje, sloužil do nového roku **o nedělích** a svátých mši sv. pro hr. vrchnost, — žádá za laskavou zprávu —

Děkanský úřad v Chlumci n. C.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koapíte nejlépe — — — a nejlevněji u — — —

Josefa V. Paďoura,

velkovinářství a zastupitelství předních vinařských firem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h, 70 hal.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACEHO TR. C. 359., VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veškerých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, iluminace osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zřizuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vln. města Hradce Králové.

————— Projekty a rozpočty na požádání. —————

Ročník XV.

K dalšímu povznesení malovýroby dále by nemalou měrou přispělo *sřazení odborných škol* i pro ta femesla, pro která dosud v celém Rakousku škol takových nestává, a těch jest dosud celá řada. Pokračovací školství ministerským nařízením z r. 1907 podřízeno bylo doзору trvalých, zvláštních inspektorů, povolaných z kruhu učitelstva státních průmyslových škol. Úkolem nových inspektorů jest ab/

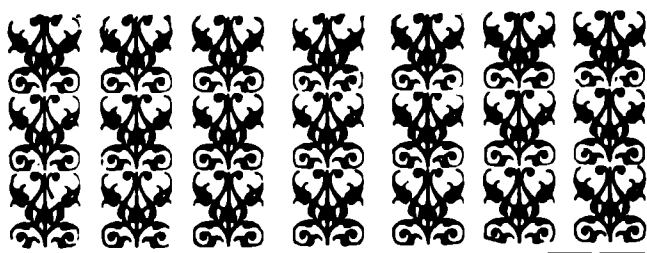
vyučování opatřeno bylo zpřístupněním silami a dle správné metody. V roce 1907 vykazoval státní rozpočet na živnostenské školství náklad 10.804.000 K, kdežto v r. 1896 pouze 5.119.000 K; za 11 let tedy se náklad o 100% zvýšil. Pokračovací škol v zemích koruny České bylo 590, t. j. 59% všech škol pokračovacích v Rakousku a navštěvovány byly 65 000 žáky, 60 procenty všeho žactva. Na Čechy připadá z toho 413 pokračovacích škol se 48.000 žáky. Vyniká tedy království České v průmyslovém pokračovacím školství nad ostatní země monarchie.

Ku dalšímu rozvoji politiky maloživnostenské speciálně u nás v Čechách, k účelnějšímu rozdělení práce v podpůrné akci doporučovalo by se zřídit *jen jedno vedoucí ústředí*, kterým by mohlo býti královské zemské technologicko-průmyslové museum, kdyby dosavadní technol. průmyslové museum obchodní a živnost. komory pražské převzala země do své správy.

Podpůrná akce maloživnostenská u nás je dosud soustavně neupravena, roztržena, postupuje se, jelikož je ústředí více, bez jednotného průmyslového plánu a jelikož se ročně k účelům těm u nás vydá různými činiteli přes 300 000 K, mohl by výsledek býti mnohem stkvělejší za jednotného řízení zmíněné činnosti. Jako velice cenný sbor poradní při královském zemském muzeu technologickém sloužit by mohla českým živnostnictvem požadovaná „*zemská živnostenská rada*“, v níž by zasedali živnostnictvem zvolení zástupcové jeho (přímým hlasováním), jakož i zástupcové živnostenského školství, peněžních ústavů a jiní odborníci národohospodářští. Zřízení této zemské živnostenské rady zůstává i po nedávném zřízení říšské živnostenské rady ve Vídni otázkou stále a nalahavé potřeby pro užší vlast naši a doufáme, že v nedlouhé době uskutečněno bude. Aby se předešlo rozporům národnostním, bylo by záhodno, aby rozdělena byla v sekci českou a německou. Pak by stát i země stejným dílem museli na tuto organizaci přispívat, jako na radu zemědělskou.

Třetí velice důležitou instituci byl by „*Zemský úvěrní ústav maloživnostenský pro král. České*“, kterýžto ústav mohl by usnesením sněmu král. Českého povstati ze stávajícího již „*Zemského jubilejního úvěrního fondu císaře Františka Josefa I.*“ z r. 1898. Úvěrnictví v celém civilisovaném světě věnována jest největší pozornost a vidíme, že úvěr v obchodě, průmyslu a živnostech jest dnes jednou z nepostradatelných podmínek. To vše má však význam jedině od určité výše zámožnosti. Jen pro většího neb lépe situovaného živnostníka výhodným a pohodovým jest úvěr bankovní neb záloženský. Zde jest však nutno i nejmenší, hospodářsky nejslabší živnostníky podporovati opatřováním příhodného, zvláště upraveného, lehce dosažitelného, osobního úvěru. Toto volání ozývá se z řad živnostnictva již po celou řadu let a již před 10 lety konány ve věci té ankety a porady v ministerstvu obchodu. Teprve letos dala vláda prohlásiti úmysl zřízení „*říšské společenstevní pokladny*“, odkud by po případě bylo možno řídit i povzbuzovati zřizování „*společenstevních záložen*“. Nelze upříti této snaze vlády dobrého úmyslu a přesvědčení, avšak živnostnictvo české po různých zkušenostech k žádnému takovému centralistickému podniku plné důvěry míti nebude. Z našeho českého stanoviska jest oprávněno, že setrvá na zřízení ústavu zemského. A tu pomýšlelo se již na založení maloživnostenské banky pro království České. Počítáno při tom v první řadě na součinnost živnostenských společenstev. Než ani tato myšlenka nedošla svého uskutečnění, jelikož by pro ni u valného počtu společenstev scházelo dostatečného pochopení i finanční prostředky.

Zbývá tedy stávající „*Zemský jubil. fond úvěrní císaře Františka Josefa I.*“ přiměřeně zreorganisovat. Když byl před více než 10 lety založen se základem 1.000.000 K, očekávalo se, že účelem jeho v přední řadě bude úprava maloživnostenského úvěru. Tato naděje se neoplnila, neboť zemský úvěrní fond nezřizoval a nepodporoval, jak se očekávalo, společenstevní záložny, nýbrž věnoval se skoro výhradně podpoře nákupních i výrobních družstev živnostenských. Nyní teprve, když fond je vyčerpán a jedná se o poskytnutí nových prostředků, pomýšlí se na to, změnití jej v středisko úvěrové akce maloživnostenské v král. Českém. Na zástupcích živnostenských na sněmu, jakož i na všech poslancích, kteří v nedávné době za přátele stavu živnostenského se prohlásovali, jest tedy, aby přátelství to účelným vyřízením otázky úvěru živnostenského dokázali. Naznačený svrchu „*zemský úvěrní fond*“ měl by za úkol pečovati o zřizování malých společenstevních záložen, které na základě vzájemné znalosti členů i případných dlužníků nejlépe a i by se osvědčily, předpokládajíc, že by u živnost. společenstev vzbuzeno bylo zádonci porozumění a že by se jim dostalo účinné pomoci. Pomoc tuto poskytnouti jednak

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1898.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6.000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů
koncem července K 23.097.699.13.

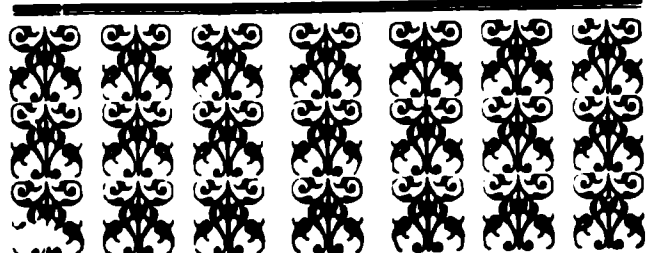
VKLADY
4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.

Vadia a kauce.
Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

přispěnou radou a prací organizační a zřizovací, jednak příspěvkem na zřízení, bylo by dalším úkolem fondu. Všechny tyto záložny měly by své ústředí v zemském úvěrním fondu, odkud by byly řízeny a regulovány zásoby peněz v jednotlivých záložnách, jakož i prováděny kontroly a revise. Takto upravený a řízený svaz živnost. záložen musil by se nutně státí ukladacím ústavem pro maloživnostníky resp. jmění jich společenstev. Není pochyby, že kdyby ve stavu živnostenském, hlavně u společenstev bylo dosti ochoty a pevné vůle pro takovouto, na základě vzájemnosti spočívající činnost a kdyby se pro počátek našlo v řadách živnostnictva dosti pevných charakterů, již by myšlenku tuto ve skutek uvedli, že by se v krátkém čase stal z podobného českého úvěrního ústředí živnostenského velký a mocný finanční činitel, jenž by měl na poměry živnostnictva blahodárný vliv.

Při vyličené úpravě živnostenského úvěrnictví v našem království musel by hlavní zřetel obrácen býti k *malým a nesámočným živnostníkům*, poněvadž živnostníci lépe situovaní i v nynějším způsobu si lehčeji úvěr získají, kdežto živnostník bez osobního majetku (kromě svého řemesla) úvěru jinak nedosáhne nežli na směnku pomocí zámožnějšího ručitele aneb eskomptovním účtu, zákazníkem podepsaného, což spojeno je s obtížemi a nepříjemnostmi a někdy pro různé předsudky jest jen za cenu pozbytí zákazníka vůbec proveditelné, dále od svého dodavatele materiálu, kterýžto úvěr jest však nejdražší. Bude tu ovšem důraz opřiti se jen o osobní spolehlivost a solidnost dlužníkovu a půjčovatí mu na pohledávky v jeho obchodních knihách zanešené, jak to činí ve velkém t. zv. discountní společnosti.

Z počátku ovšem jen do jednoho sta korun. Na dlužníku bude požadováno přesné a v každém ohledu správné dodržování platebních podmínek, správné vedení obchodních knih, včasné porcování účtů, jakož i dožadování se včasného vyrovnání jich. Dosavadní způsob, kdy řemeslnické účty jak u obecnstva tak u veřejných korporací po měsíce nejsou k placení poukazovány, jest zaviňován nedostatečným ohledem a podceňováním živnostnictva se strany zákazníků, ale i živnostníky samotnými pro opožděné mnohdy podávání účtů a pro bázeň před upomínáním. Nastíniv krátce úpravu živnostenského úvěru, nepodceňuji nijak záslužnou, osvědčenou již činnost několika málo záložen řemeslaických, živnostenských i některých občanských v toméž směru; naopak kde podobný ústav již působí, nebude potřeba jiný zřizovati. (Dokonč.)

Volné listy.

Zase reformátor. Dr. Lederer zamiloval se do antiky jako Machar, neboť praví: „Člověk antiky vytvořil boha v obrazu svém. Člověk antiky věřil v božství svého vlastního člověčství, proto ona hrstka jeho povahy a krása jeho života.“ Pravda, člověk antiky vytvořil si bohy, ale ti bohové byli také podle toho. Dobře, že nám, lidem nové doby, katoličtí mnichové opisováním zachovali klassickou literaturu, neboť jinak setkali bychom se s nesmysly ještě většími, než jaké na příklad předkládá svým věrným Machar. Ale i tak důrazně tvrditi, že pánové buď autorů řeckých a římských nečtou, buď jim nerozumějí, nebo konečně úmyslně z nich vybírají názory, které se jim hodí do krámu.

Literatura každého národa věrně tlumočí názory jeho o životě, o úkolu člověka na zemi a zobrazuje jeho náboženství. Nejinak i literatura řecká a římská. Nuže, pohledme, jak tehdy soudili lidé o bozích a bozi o lidech. Nejvyšší bůh v Iliadě praví: „Nic věru bližnějšího není nad člověka nikde ze všeho, cokoli na zemi se hýbe a dýše.“ Namítl-li by kdo, že jednotlivé místo nic neznamená, řekli bychom, že se toto mínění táhne celým životem řeckého národa a ovládá myslí největších jeho mužů tak silně, že je opětně a opětně opakují, jakmile jmon se o životě vážné přemýšletí. Názor o bédnosti člověka u Řekův a Římanů vyplývá z jejich víry, že každý člověk podléhá neodvratnému osudu. Tato osudovost velmi jasné rysuje se v řeckých tragédiích, v nichž líčí se, jak hněvný osud pronásleduje lidi tohoto světa. Tak na příklad dí Sofokles v Antigóně: „Nemohouť se lidé sprostít určeného osudu, neboť moc sudby jest veleúšasná; štěstí nijak, ni sil jarost, ni hrabba jí, ni loď můžem bitá, černá ujít nemůž.“ (Antigona, přeložil Král). Ano Sofokles docela tvrdí, že člověk, byť i dlouho žil, nedožije se žádné radosti, nýbrž mnohem spíše hoře a žalosti. Vždyť tuto žalost člověku působili i bohové, kteří trpce pocitovali, usmívalo-li se na člověka štěstí a z toho důvodu vrhali ho v bědy. Těnila-li tedy antického člověka myšlenka, že život jeho jest podroben nezvratnému osudu, bříme jeho života bylo tím těžší, čím více uvažoval, že šťastným nemůže

ani býti, jmenovitě také proto, že bohové lidem závidí. Trápá tato víra o nepříteli a závidí bohů vyskytuje se již u Homéra, jenž ústy Odysseových mluví toto: „Bohové nás stíhají bídou, již toho nám nepřáli, bychom trvaly při sobě rozkoš měli mladosti a ku prahům dospěli stáří.“

V době pozdější myšlenka tato sesiluje a stává se čím dál brozdnější. O tom se každý může přesvědčiti u Herodota a Aischyla. Netřese totiž dle Herodota bůh jenom zločiny, nýbrž nepřeje štěstí člověku vůbec. Dušeli tedy který člověk velikého štěstí, uvaluje na něho božstvo, třeba se ničím neprobrší, a poohé závidí a šarlivosti nehody, neboť *veliké božstvo jest závidlivé a smýšlivé*. Ano dle názoru pehanských Řeků bohové sami zámýslně svádějí lidi ke hříchu, aby je mohli trestati. U Homéra kromě toho se dočítáme, že význačných poklesků mravních bývali původci a spolaviníky bohové. Tedy: chltí zločin a chltí potrestání zločinu jest podstatnou vlastností řeckých bohů. Když tedy dr. Lederer poděkuje proti nám, že antický člověk vytvořil si božství v obrazu svém, ejhle, jak to božstvo vypadalo! Všechna dušná pochmurnost, kterou božstvo řecké člověka tísnilo, věra jest takového rázu, že ona oblibná tvrdí originalnost, drem Ledererem antickým lidem podstrkovaná, nevzbuzuje v nás ni stínu závidi.

O tomto názoru osudovosti a závidi bohů nejlépe poučujeme se u Homéra a Sofokla. Svrchovaným božstvem v řecké tragédii jest osudovost, která jest vždy hněvivá a nic ji neubíhá. — Proto řecká tragédie jest vypravováním úsilí bez skutečných výsledků, úsilí předem jalových a k nemohoucnosti odsouzených. Tím vysvětluje se zvláštní klid jednalcích hrdin, zvláštní duševní pokoj lidí, kteří vědí, že jsou pod tlakem neodvolatelného odsouzení. Proto vrhají se do propasti s chladnokrevností, která pochází z vědomí, že do svého úkolu se zapřáhli a že jinou práci nemohou konati. Tento ztrnulý klid nelze tedy, jak se mnozí domnívají, přičítati samostatně vypěstovaným mravním ctnostem, jako spíše zdůvodněné osudovosti, která nutí člověka jednat tak a nikoli jinak. S řeckou osudovostí spojeno jest zoufalství, které, jsouc důsledkem fatality, dodávalo člověku rysy klidného nespokojení. Kromě toho tato osudovost řecké tragédie podobá se velmi povinnosti, jak ji pojali stoikové. Bylo by zajímavé, o této stránce názoru řeckého obšírněji se rozborovat a vyšetřiti, jaký měla vliv na povahu antického člověka. Snad by pak vysvětlilo, že ona pevnost povahová nebyla důsledkem toliko činnosti vlastní iniciativy.

Tyto řádky však mají jen ten účel, hlavněmi obrysy dokázati, že pochvala dra Lederera, jak antický člověk uměl si tvořit božstvo ve svém člověčství, jest odhodněna jen spisovatelskou fantasií. Náboženství řecké člověka i bohy pokrylo hanebnostmi, přiklánílo se k pudům a vášním každého jednotlivce a k žd obce. Náboženství bavilo antického člověka vilnými fauny a prostopášnými satyry. Tak na příklad v Iliadě Rozepře bohů, jejich hádky, jejich lásky a bitvy. Živá z toho ze všeho studenost, plochosť a nuda — o opravdovém mravním základě a síle ctnosti ani potuchy!

Dr. Lederer chtěl rozrývatí křesťanské ctnosti a odkrýti jenom nevědomost o tom, co vlastně zajišťuje člověku mravní svobodu a smocňuje jeho osobnost, nebo-li, jak se chybně říká, jeho Já. Dr. Lederer zdůraznil u antického člověka tvorbu náboženství, kdežto jen poněkud všímavý gymnasieta musí usouditi, že v tom ohledu lépe jest mlčeti nežli se chlubit. Když jsem jeho mínění o křesťanských ctnostech v „Obnově“ opravil, odpověděl v „Přehledu“ tak, že státní zástupce musí jeho články konfiskovati pro zločin rušení náboženství. Dr. Lederer posmíval se tam učení katolické církve a prokazoval náboženství veřejné opovržení. Místo aby proti mým důvodům uvedl své důvody, začal zlostně urážet, bespochyby aby dokázal hned v zápětí vyrovnanou antickou povahu, již tak vynášel, a aby po pokrokové vyjádřil mravní a duševní noblesu člověka budoucnosti, pro kterého tak horuje. Ejhle spisovatel, pokrokář a žid, který uchvácen jsa hned padem své rasy, prozradí neopatrně před celou veřejností, že není schopen bráti dílohu klidné kulturní vyvýšenosti, kterou předstírá. Rozněcovati v pokrokové straně plameny protikatolické, jak to židé čini, jest dnes denním jevem, a dr. Lederer, jak vidno, potvrzuje pravidlo. Katolíci nikde náboženství židovské neurážejí, ale což když se rozhodnou uveřejňovati jednotlivá místa z židovského Talmudu? Pro důkladnou informaci veřejnosti dostačilo by to úplně. My katolíci víme, že i náš náboženský život podléhá veřejné kritice a že se v něm vyskytují nedostatky jako všude, kde člověk žije, ale na druhé straně máme zase právo žádati, aby každý nás posuzoval dle pravdy a bez urátek a posměchu. Máme mnoho příčin vytýkati, že se o nás zámýslně vše; a od mnohých pokrokových jmenovitě žádati, aby mluvili o katolickém životě pravdivě a s po-

třebnými vědomostmi, jest tolik, jako nutiti velrybu, aby si oblekla srochlik.

* * *

Pojednání o povaze. Syn Heliův proti dru Raylovi v „Čase“ napsal několik feuilletonů, v nichž bylo řeči jako vody a z nichž kde kdo mohl poznati, že duševní marasmus pisatelův poskytuje naději dalšího rozvoje. V rozplyslosti té utrousil poznámku, že antického člověka doporučuje pro vznešenost a hrdost jeho povahy. Nuže dobře. Dějiny vypravují, jak na veliké cíle ukazují velcí lidé. A tu vtrá se maně tato otázka: Jest Machar velikou povahou anebo jest povahou vůbec?

Karakter jest síla, která odhaluje nejlepší stránky lidské přirozenosti a největší její dokonalost. Nadání spisovatelské, všeliké umění, vědecké objevy a badání mají sice velikou cenu, ale přece nad ně předčí zásluhou vybadování vznešeného charakteru. Mužové opravdu výteční, lidé vytrvalé pily, povinnosti a lásky ku pravdě, lidé hlubokých a neochvějných mravních zásad získávají si všudy opravdové úcty. Z jejich řeči a činů září spravedlnost, věrnost ve věcech velkých i malých a jejich vyrovnaný klid stává se příkladem celému okolí.

Tento klid v obcování společenském jest výsledkem sebevlády, která, jsouc hlavní známkou povahy, podporuje mocně všechny ctnosti, neboť kdo povoluje pudům, vzdává se mravní svobody. Proto v Písmě sv. nechválí se tak muž, který dobyl města, jako ten, jenž panuje své mysli. Jak se tato povahová vlastnost jeví u Machara? Nikdo v Čechách nevyhledává tak rvačky jako Machar, nikdo nezatíná vytrvaleji pěsti, nikdo se tak zlostně nezmitá a neroučílně jako syn Heliův. Sotva se na českém Parnasu ohlédl, již slídil, na koho by se vrhl, zutínil mu race, koho by škubal za bradu a otloukl mu rukavice o hlavu. Vyzýval kde koho a předem chlubil se ohlašoval, že odbila poslední jeho hodina. Na všechno hledí svýma slonutkou zakalenýma očima a tváří se, jakoby teprve jeho přičiněním rozehrávala se pravá budoucnost národa. Vypěstovav v sobě chorobné přesvědčení, že jest povoláním a vyvoleným soudcem českého života, chce mlti všude poslední slovo a tleská do mrtvých a živých, čímž nejjasněji dokazuje, jak vzdálen jest od opravdového proroka, který sondá a napomíná s láskou a mírností.

V Jižní Americe jest ves, v níž mlí vole jest obecnou věcí tak, že kdo ho nemá, považován jest za mřáka. Jednoho dne brala se tím místem společnost Angličanů, a brzo obklopil ji zástup pokřikujících: „Hleďte, hleďte, ti lidé nemají volat.“ Syn Heliův, zdá se, byl od oněch ohlšený vyslán, aby slávu amerických volat rosiřiloval po světě proti těm, kdo jich nemají.

Sobečství, pochybovačnost, nelaskavost, jak dí Smiles, jsou vědecky bídnými společnými v životě. Sobec jest nejbližší soused fanatika. Stále zasmělán jsa sám sebou, nemá laskavé myšlenky pro jiného. O sobě myslí, sebe šetří, ať milé jeho „já“ stane se milým jeho bližkému.“ Tato slova Smilesova jsou na syna Heliova jako ušita, neboť ve všem tom hluku, jež stále vzněcuje, má na starosti jen svoji ješitnou domýšlivost, jako ta slepice, kdákající nad jediným sneseným vejcem. Nemoc samolásky jeho jest již tak velká, že osle, i vší ho úplné, nedává mu již rozpoznávat hranic mezi vážným a směšným. Jen dotknouti se ho — a již to považuje za urážku všeho lidstva, jen nesouhlasiti s některým jeho míněním — a již nebetýčně vykřikuje:

„Duše sytit, hlavy napravovat vytčeno mi vláí Osudu, — abych vás však ani slabikovát, to přec, drazí bratři, nebudu.“

Pozor, čtenáři, teď tě prosím, abys zachoval chvílku aktivní mlčení, neboť slova tato slétají s Olympu —

Uvádím verše doslovně, aby každý poznal, že pojmenování: „syn Heliův“ již se dosti dlouho rodilo a konečně projádřilo se výrazem nevyhnutelným a že nikterak nebylo možno, aby restaurátor antiky dal si jméno jiné. Nám však, kteří jsme svobodní a nemáme se této modle syna Heliova klaněti jako pokrokáři, jest dovoleno vpraviti verše jeho do prósy a posuzovati ji bez klapků, kterými si pokryli oči jeho čtitelé.

Vše Osudu vytkla synu Heliovu napravovat hlavy, ale osud ten jest potouchlý, protože rozkázal Macharovi, aby napravoval hlavu straně realistické, která přece dle vysvědčení, jež si sama napsala, jest duševní elitou českého národa. Kdo naplňuje přednáškové stůl, v nichž syn Heliův čepaje antický nektar a nasycuje ambrosií? Jsou to přímí i vedlejší stoupenci strany realisticko-masarykovské, kteří s helem pokroku ráno vetávají a večer uléhají. Sociální, kteří b.ují o práva dělnictva a rovnost všech lidí, dávají se posouchati, kterak natou otočit klíkem století a vrátit se v antický

život, v němž miliony otroků pracovaly pro vrcholcích deset tisíc, válejších se v přepychu a dusících se v nejvybranějších pořících. Pokrokáři, zanicení pro osvobození žen, naslouobají chválám antického života, v němž muž zahroul proti ženě všechnu tvrdost a sarovost, učinil z ní skleslou bytost beze všech práv a vyhazoval ji z domu jako opotřebovaný kus nábytku. Volní myšlenkáři, kteří horují pro „vyšší mravnost“, ušima hltavě loví vlevení Časů, které stítily se *pod tíhou nemravnosti*.

Syn Heliův se sice zafuká, že slabikování bratry učít nebude, ale on tak učiniti musí, nechce-li úkol svůj prováděti jen částečně. Jest přece patrné, že kdyby bratři jeho uměli slabikovat, byli by si již lecco přečetli o sociálních poměrech doby, o níž běží, a nechdili by na schůze obnovovat antický život.

Toto napravování hlav, které syn Heliův provádí, jest tedy poučné a po rozličných stránkách i velmi zajímavé. Předem není jisto, kdo má hlavu jasnější, zda učitel nebo jeho žáci, kteráž okolnost ovšem zůstává otevřenou otázkou. Zato velmi určitá jest statečnost posluchačů, která má na odvahu přednášejícího takový vliv, že vida mysl jejich pod antickými ideami posud nesraženou, napsal pro ně ještě ideu mahomedánskou, která prý Turek jest v zemích svých nejpoctivějším člověkem a vyniká nad křesťany. Nikdo se nehorší, a se pochop, že tento úsudek syna Heliova jest s morálkou jeho spojen jako ušledek s přičinou. Prohlásil-li již jednou pro vždy, že *světe by zabiti nemohl, ale smrti člověka bylo by mu malíčností*, co jest důslednějšího od něho, než polibovati si poctivost a mravnost Turka, jenž křesťanské hlavy umí tak virtuosně ufezávat? Třicet tisíc nedávno porubancých Arménů bylo pro úsudek syna Heliova zase zajisté jedním z přesvědčujících dokladů. My bychom tuto mahomedánskou ideu nazvali věšením zase jen nového slona na osvědčené nosy posluchačů; ale co dělat? V ozvěni syna Heliova jmenuje se to „napravováním hlav a syćením duší“, ve mluvě pokrokové pak jest to příspěvek k osvětovému rozhledu a vyššímu poznání. Oddanost pokrokové ostatně jest tak solidní, že by také dychtivě přijali, kdyby syn Heliův podjal se konečně dílohu medvědáře a chtěl se učít při bubínku se kymácet!

Filosofie však snaží se vtělit v čin a slovo chce býti skutkem. Co si tedy počnou nyní čtitelé syna Heliova a jak se rozhodnou? Obnoví zákony antické, v nichž pro ženu obsaženo jest jen ponížení, nebo poběhnou do Turecka, kde manželský život ozdoben jest kurkíkem? Mnoho takových otázek mohli bychom učiniti, a všechny by ukazovaly, že pokrokáři nemají posud ani nejmenšího pozeření, kam je syn Heliův zavedl. Jedno však v tomto pořadí myšlenek prohlášíme: Všichni kulturní historikové a vědělci národové, vezměte na vědomost, že národ český jest tu docela bez viny a že nesmí býti činná zodpovědným za kousky spisovatele, jest se nazývá synem Heliovým a jenž se svými stoupenci tvoří ojedinelou pomatenou sektu jako na příklad za časů husitských byli Adamité. Prohlášení toto činíme z důvodů zásadních a taktických, aby snad jmenovitě Němci se závažně přímo nevědomostí a z transcendentálních nesmyslů heliovských nevážili důvody pro méněcennost českého lidu. Neprohlásiti toho vůči cizině, bylo by chybou, neboť u malého národa každá chyba zaplatí se draze, nežli u národů velikých.

Sirším tímto rozkladem neuchylujeme se od otázky, zda jest Machar povahou, neboť uvádíme doklady k výroku Smilesovu, že sobec jest nejbližší soused fanatika a že má na starosti stále jen svoji zamilovanou osůbku. Syn Heliův sice sobeckou ješitnost leckdy zakrývá, ale nicméně i tato námaha zlo v povaze jeho skryté ještě více zozklivuje. Jak již sverchu pověděno, vídeňský náš vlastenec cítí se býti povolán, aby v Čechách čistil a odkrýval špatné povahy, při čemž častěji uzná za prospěšné nastrojiti bolestný obličej. Slyšte, jak svou polévku přesoluje:

„Tak veselé jsem veršíky ty sil, veselé proved mnohou popravu — a kolikrát jsem péro odhodil a v bolesti se chytil za hlavu!“

Syn Heliův v těchto verších charakterizuje všechnu svou neupřímnost. Jedním okem vymačkává slzy, druhým se směje těm, kterým nabíl, jednou rukou se chytá v líčené bolesti za hlavu, druhou ukazuje na udeptanou půdu zápasu; jedněmi ústy osifiká a druhými se chvástá, ale oběma ústy sama nezaťe, je jest dokonale komediant. O myšlenku své největší dokonalosti opel se hlavou tak, že se jí drží takofka se zarputilou jankovitostí. V jiné podávané ukáze líčí, jak se dostal do nebe:

„Nerada vetal a mně ruku dal: — Buďte nám vítán hezky! Molodéc, — vykládal okolo všem — vy neznáte ty naše mezky“ . . .

Sukna, modní páneé látky, soukenné zbytky, hedvábné, plyšové a prací vesty

Hynek Ryba,
Hradec Králové, vedle pošty.

veškeré přípravy pro krejčí a švadleny v nejbohatším a nejlevnějším výběru.

Kulturní hlička.

Kulturní jiskry.

Vratte slovík jejich význam! Vskaku jest úžasné, jak lidská zloba dovede přebarvití bládnými slovy černé zločiny a rafinované barbarství na zářné osvětlové zjevy! Sam orgán semity dra Stránského (deník „Lidové N. viny“) napsal o díle barcelonských rudých surrovčů správně toto: „Brůzy nedávno španělské revoluce způsobili v Barceloně ohromné, nenahraditelné škody na vzácných památkách uměleckých. Divoký fanatismus pobítil, spálil a vydrancoval v Barceloně na 50 klášterů a kostelů, ve kterých zločinná vandalská zvrhlost nejkrásnější díla umělecká. Škoda hmotná odhadnuta na 30,000 000 peset, ale ty mizí ve srovnání s nekonečnou škodou uměleckou, kterou žádný stát a žádná obětavost nikdy více nahraditi nedovedou.“

Barbarství revolucionářů těch odsouzeno ovšem trochu pozdě, ale potěpáno přece.

Leč — čeští soc. demokraté posvětili si na brůzy ty lucernou vlastní a tak na smíchovském sjezdu soc. demokratických delegátů přijat byl za bouřlivého potlesku tento projev: „Sjezd československé sociálně-demokratické strany dělnické posílá svůj nejvšechnější pozdrav sociální demokracii španělské, jež v poslední revoluci španělské zoufalým (achich!) bojem proti krvelačnosti (necitově zvířecky vraždící tedy bojovali proti krvelačnosti??) monarchistické absolutismu, bezuzdnosti klerikálního tyranie (vražděné jeptišky snad tím ukazovaly tyranii, že přechaly před tyčemi zuby revolucionářských katanů?) a násilnictví kapitalistického lupičství (vždyť přece ti rudí největším kapitalistům, totiž židům, neubíhají) vykonala vše, co bylo v její silách (tedy by bývali rudí katané řádili při větším množství a sile ještě víc?), a jejíž příslušníci buď padli v zápasu o společnou věc naši (snad věc svobody?), anebo duse tůpi (ach, to úpění ubohých beránků!) v žalárních p. klech povozních, jsou vodeni bromadně na popraviště (to bromadně vodění jest rafinovaným výmyslem) a klesají pod kulemi vládní soldatesky. Sjezd vyslovuje svůj úžas a své ustrnutí nad tímto nelidským vražděním (ovšem ti rudí surrovci vraždili tiché jeptišky „lidsky“) nejlepších (!!) synů a dcer Španělska před očima celé vzdělané Evropy a pronášá své přesvědčení, že ani ve Španělsku není již doba daleká, kdy věc svobody, kultury (!! mhm!), socialismu a emancipace jeho proletariátu bude na vítězném postupu.“ Takový projev přijat byl ve XX. století! Aspoň trochu přemýšlejte. Milosrdná sestra, která sta nocí trpělivě prodělá při obsluhování nemocných socialistů, najednou jest honěna jako divoká zvířecí. I mrtvoly takových obětavých žen jsou zvířecky zneuctívány. Barbarští vašeh páchá na ženách násilí nejhorší, beze všeho citu boří umělecké památky. A při pozorování takých zjevů umluvi soc. demokratické shromáždění o emancipaci, svobodě, pokroku! Co už tedy jest vlastně nepokrokové, když hunske násilí se přebarvuje na vznešené činy? A kdyby jeptišky obsluhovaly i choré Huny, zajiště by od těch barbarů zažily více vděčnosti, než od fanatiků zpracovaných rafinovaným tiskem rudým. Vratte konečně slovík jejich význam! Necht nemluvi proti krvelačnosti lidí ti, kteří nad krvavým dílem vlastních stonpenců jásají! Necht přestanou přemítati v ústech pokrok a emancipaci tací lidé, kteří ohlázale oslavují katany bezbranných žen. Kdyby zakusil žid stý díl takých násilností, jaké vytrpěli barcelonská katolici, ječely by rudé polnice do celého světa na poplach; rudá kletba by mrakala bezuzdné i ty lidi, kteří se neprovinili ničím. Kdyby barcelonská „svoboda“ rozesetla své stěže po celé Evropě, pak by se tento kulturní díl světa stal hroznějším jevištěm než středověká říše turecká!

Jak málo „přesvědčení“ upravit, aby hodně vynášelo a nikdy kšeftu neškodilo, názorně nás poučují šikovné israelské příklady. Díle správy „Čes. Západa“ ze dne 16. t. m. pozdravuje v Sudici jeden nechtěný obchodník kupce jdoucí do jeho krámu: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.“ Ovšem může býti ajistěn, že mu pokrokařský tisk naprosto nevyčte klerikalismus — Samy soc. demokratické „Podkrkonošské Rozhledy“ díle 17. t. m. napsaly v příloze německo-židovské školy v Náchodě:

„Titěz německí židé, kteří udržují školu tu a polkousají českoost tohoto města, farizejsky věnují na menšinovou slavnost 8. září 1909 akademickým spolkem „Bor“ pořádanou zvonici minci a zvláštní deputaci v právo účasti se manifestace pro české školy, aby před začátkem školního roku odvrátili pozornost od německé školy, zatím co potají jiná deputace verbuje děti Vaše v jazyku českém vychováno do německé školy jako materiál autný k existenci její.“

Israelité, kteří se účastní horlivě volnomyšlenkářských akcí, vydrží v ryse českém Náchodě konfessiální židovsko-německou školu! Pokrokaři jim vylovují svoje požadavky v rukavičkách, jako

by měli židé udělati velikou milost českému národu zrušením své školy. — V Hradci část židů odešla o našem sjezdu na pokrokařský tábor; leč protestní nadšení Israelitů nešlo tak daleko, aby protestovali i proti katolickému penězům. Proto volnomyšlenkářští obchodníci setrvali v krámech, kdež s poklonami obsluhovali katolíky, kteří k nim zabloudili. Ani jim nenapadlo prováděti hesl: „Nic jim nedávejte!“ Vždyť za svou přívětivou ochotu tržili peníze. A v pátek židé rozmrzeli nad katolickým „klerikalismem“ spěchali důvěrně do své synagogy, kde rozhodně neprotestovali proti „starozákonním bajkám.“ Ani se tam neusnesli, aby učení zastaralého talmudu bylo z pražské rabínské školy „Talmud-Thora-Schule“ vyloučeno. — V krámech pražských židů jeví se k českým konsumentům největší přívětivost. Na druhé straně ovšem synáčkům svým titěz židé rádi dovolují podpírati schůzky veter pražského Germanstva buršáckými kraválami. — Israelité horlivě tleskají volným myšlenkářům, když tito buší na schůzích do zprávy a jiných přf, zastaralých ceremonií katolických. V zápětí však světojí své nem uvážata rabínům k vůli obřizce. Ta patrně není zastaralou ceremonií. Křičí proti konfessiálním školám katolickým, prohlašujíce je za škodu národa českého, ale sami posílají děti do německo-židovských šk. konfessiálních. Tam snad se vzbuzuje k národu našemu velká láska? — Protestují proti různici, ale proti židovským modlitbám teminkům nemluví; také nekárají těch židů, kteří prodávají různé obrázky našich světců a svíce se znaky křesťanskými. Kšeftu se ubližiti nesmí! Toť přední a základní pravidlo všeho „pokrokového snažení“ židovstva.

Kde stála Volná Myšlenka? Pamatujete se ještě na plamenná slova volnomyšlenkářských židů a jejich sluhů v Praze o rovnoprávnosti národů? Jakmile však přijde doba praktické zkonšky, Volná Myšlenka zalez jako sysel před kočkou. Ke zůstali mocní a bohatí židé volnomyšlenkářští ve Vídni, když české školství a česká národnost vůbec trpěla v Dol. Rakousích veliké násilí? Volnomyšlenkářská židovská „Neue Freie Presse“ stavěla se docela na stranu utlačovatelů — a to v době, kdy čeští katolíci tak různé a obětavé podunajských pokrevenců se ujímali. Jaký protest zvedla česká sekce V. Myšlenky, když pozorovala, jak její německí kamarádi české menšiny utlačují? A teď má náš národ věřiti hmbuku, jaký provádí V. Myšlenka se svobodou národů u nás, v Rakousích i v Uhrách!

Zneuctí evangelické modlitebny. Neobluchli jste stálým křikem pokrokařů, že do kostela patří jen náboženství a nic jiného? A ejhle! Právě „Noviny z Podhradí“ přinášejí z Val. Mezifíři zprávu: „Divěl reformní gymnasium umístěno bylo do evangelické modlitebny. Mezi žáčkami je velká většina katolíček, jež budou nuceny chodit do školy v evangelickém konviktu. Na dvě věci chceme upozornit. Předně pokrokaři, kteří ústav založili a ho spravují, jednáji proti svým zásadám, když ústav dají do konfessiálního konviktu. Vždyť přece pokrokaři hlásají vyhlazovací boj všemu, nejen konfessiálnímu vychování, nýbrž vůbec náboženskému. Za druhé tážeme se, zda v opačném případě by protestanté dovolili svým dětem chodit na vyučování do konfessiálního domu katolického? — Vždyť evangelici ve Stříděži nechťají katolíkům ani dovolit kapličku si postavit. Jak snášenlivější vede katolické naše zastupitelstvo, jež i obecní přírážky zdejšíma evangel. konviktu na 10 let prominulo! — Protestanté budou všem pořád hlásat, jak jsou ti katolíci nesnášenliví. A pokrokaři budou dále třískat do katolických klášterů přes to, že svoji vlastní školu usadili v klášteře — evangelickém!“

Pátý mezinárodní esperantský sjezd v Barceloně.

Prosátím dostáváme kratičkou zprávu o atkvěném průběhu kongresu barcelonského. Dostavilo se obrovské množství esperantistů z celého světa, v nichž zastoupeno přes 40 národností. Sjezd zahájen v paláci krásných umění dne 6. září předsedou sjezdu Pujolou. Poté promluvil autor Esperanta dr. Zamenhof svoji nezapomenutelnou řeč, jež posluchače uchvátila a frenetickým potleskem přijata byla. Sjezd pozdravili zástupcové jednotlivých národností, na prvním místě za Čechy p. MUDr. Josef Kubiček z Olomouce, jenž účastníky sjezdu zval srdečně do naší matičky Prahy. Z českých esperantistů bylo přítomno pouze pět, což se dá vysvětliti jednak velkou vzdáleností, jednak tím, že čelnější čeští esperantisté jsou v poslední době napjatě zaměstnáni přípravami na náš esperantský kongres v Praze, jenž počíná již v neděli 26. září a potrvá tři dny. Podrobnosti sjezdu barcelonského, zvláště pokud se týká účastníků katolicků, přineseme co nejdříve. — K. K.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

Sklad veškerých

školních knih

pro všechny ústavy

Boh. Melichar

v Hradci Králové.

Knihkupectví. Zal. r. 1808. Antikvariát

Vydání pouze předepsané	Stálá zásoba knih nových i antikvárních.	Seznamy zasílají se zdarma.
-------------------------	--	-----------------------------

Objednávky vyřizují se týž den, kdy dojdou; při zaplacení předem posílá se franko.

Hospodářská hlička.

B. j. řepařský v Čechách blíž se k rovnání. Cukrovary z části přijaly velmi ochotně návrhy řepařů a jen jednu část odmítají: totiž příplatek ceny podle sladkosti řepy. To prohlašují za nemožné pro sčítování s tolika drobnými dodavateli. Zato smítují se určování ceny řepy podle cen cukru. Za metrů řepy při ceně cukru 21 K platilo by se 2 K, a za každou další korunu z ceny cukru 10 hal. více za řepu a to do 26 K ceny cukerní, za vyšší ceny by příplatek činil 15 hal. za kor. Kdyby celý návrh byl přijat, tu by za dnešních poměrů na př., kdy cena cukru je 24 K a sladkost řepy bude 18 stupňů asi (nad 15 stupňů za každý stupeň o 15 hal. více), měly by cukrovary za řepu platit 272 K za metrů. Tedy asi o 50 až 60 hal. více než na jaře nabízely a zač také kontrahovaly. Bez měření sladkosti by ovšem cena činila jen 230 K za metrů řepy.

Cukrovka může vyvíjeti čím dále dokonaleji svou způsobilost vytvářeti cukr v dužině své. R. zdily počasi mají sice vliv, ale přece už ne takový jako dřívě. Ze své úrovně cukrnatosti, jakou měla dřívě, povznese se řepa kulturním vývojem na průměrných 16 procent, ale dosahuje i 20 až 22 proc. sladkosti. Počátkem 19. století bylo potřebí k výrobě 1 metrů cukru ještě 18 metrů řepy; v polovině minulého století už 12 metrů řepy, v letech sedmdesátých 11 metrů a r. 1900 průměrem jen 7 a půl q řepy. Jsou však teď leta, kdy i 5 a 5 a půl metrů řepy stačí na výrobu jednoho metrů cukru. A jest oprávněný důvod souditi, že tento zjev není výjimkou, nýbrž pravidlem.

O významu dobytkařství poučuje nejlépe statistika o rozmnožení chovu hovězího dobytka v českých zemích. V Čechách napočteno bylo v roce 1890 celkem 2,022,305 kusů, kdežto v roce 1900 již 2,258,338 kusů, na Moravě v roce 1890 645,189 kusů, v roce 1900 již 789,552, ve Slezsku bylo napočteno v roce 1890 celkem 184,287 kusů, v roce 1900 již 203,788 kusů. Celkem stoupi počet chovu hovězího dobytka v zemích českých během deseti let o 400,207 kusů. Číslice tyto zajiště ukazují, že důležitost chovu dobytka nabývá čím dále většího porozumění v kruzích rolnictva a že hlavně v krajích horských stává se pravým dobrodiním, poněvadž tam nelze s dobrým výsledkem provozovati ostatní odvětví zemědělská. A nemusíme ani mluvit o cenách dobytka chovného, poukážeme-li jenom na tu ohromnou a stálou poptávku po výrobcích zvířecích, jako mléku, maslu a sýrech, nebo po masu, kůži, vlně atd. Záležá dnes jenom na českém rolnictvu, aby chopilo se rukou energickou i tohoto odvětví a cestou osvědčenou, t. j. zakládáním družstevních jatek, mlékáren atd. získalo si nový nevyčerpatelný zdroj příjmů. S tím ovšem zároveň souvisí zakládání trvalých pastvin, pak jich ošetřování a hnojení a zřizování na pastvinách pak umělá napájení, nejsou-li tam totiž přirozená.

Co lze pozorovati na rohu. Rohy skota hovězího prodlužují se posvolou stálým vzrůstem pratenkovitých výrůstků na patce rohu, jež větší neb menší jsou, podle toho, jak vydatně se zvíře krmí. Čím je výživa bohatší, tím menší jsou rýhy, kteréž naznačují roční přírůstek, pakli zvíře nepotřebuje živin k účelům mimořádným, jakými je ztenkost, větší výkony v tahu, větší doživotnost a pod. Značí tudíž roh krátký a hladký, že bylo zvíře dobře živeno a že je z plemene náležetelého. Z tvaru zevnějšího lze souditi na doživotnost a plodnost dobytka a stáří dobytka. Ušlechtilé zvíře má roh sice přibližně, ale krátký, hladký,

s ročními kroužky velice plýtkými. Kolik na rohu kroužků, tolik telet měla kráva. Čím jsou rýhy prstenů hlubší, význačnější, lze souditi na velikou doživost. Rýhy plýtké prozrazují malou doživost. Je-li mezi prsteny či kroužky značná vzdálenost, byla kráva jalová. Smetala-li několikrát, jeví se na rohu plýtké kroužky těsně vedle sebe. Pravidelné, stejné od sebe vzdálené kroužky svědčí, že kráva se pravidelně každý rok otelila. A poněvadž jalovky se běhají nejprve ve státi 1—1½ roku a tlu se zpravidla ve státi 1½—2½ roku, povstává první kroužek v 2.—3. roku, tak že dosti přesně státi krávy určiti lze podle počtu kroužků na rohu. Spilování těchto kroužků je marné, anť pak na spilovaných místech jeví se nelesklé plochy a podvod je patrný.

Zralé ovoce je netoliko výbornou potravou, obsahujíc dosti cukru a něco bílkoviny, ale hlavně tím prospívá nesmírně, že v něm obsažené soli rozpouštějí kyseliny močové a jiné usazeniny z těla odvádějí, podporují chuť a zažívání, hasí žízeň. Nejvíce však působí svým fermentem, kterýž bílkoviny mění v živiny rozpustné. Dobře tudíž činí, kdo pravidelně požívá ovoce, nikoli však mezi jednotlivými dobami nasycení, nýbrž po jídle. Nemírné požívání ovoce v době nevhodné prospěšno není. Také po požití těžce zažívaných pokrmů kyselých, velmi tučných se neosvědčuje. Ovoce a pivo se nesnese, za to chléb s mlékem a pak ovoce se k sobě hodí. Požívejme ovoce pravidelně po jídle, a mnohé choroby se nás netknou, tělo zesilá, žaludek se nezkaží, život vezdejší nezkrátí.

Židovské brambory. Vzdálené pozemky neúrodné, pakli je nezálesněme anebo nezálučíme, dobře lze využítka, osadíme-li je židovskými zemčaty či topinambury. Z-jména v polohách lesem zastíněných a na příkrých stránkách doporučuje se pěstování této pleveliny, kteráž mnoho let na téměř místě vytrvá.

zaslány, sběratelé a zaslání obnos: Praha VII.: Ant. Marková K 70-20 (1 sb. list); Uhohšt: Václ. Kubr, far. K 30 (2 sb. listy); Vel. Břevnov: Jan Židlický, kovář, K 44-25 (1 sb. l.); Praha II.: Boh. Fritz, c. k. asistent K 40 (1 sb. l.) (Pokračov.)

Gymnasium na Velehradě. Radost ve všech kruzích katolických vzbudí zpráva, že gymnasion na prav. Velehradě bylo dne 17. září první třídou otevřeno. Nepřehlédná řada starostí korunována konečně výsledkem. Chlapců se dostavilo 26, poněkud více z Moravy, ale i Čechy a Slezsko jsou zastoupeny. Slavnostní zahájení vykonal vys. dšst. p. prelát a kanovník Msgr. Pospíšil z Olomouce za přítomnosti nejzasloužilejšího příttele Velehradu vys. dšst. p. probošta dra. Ant. Stojana, p. říš. a zem. poslance dra. M. Hrubana, jenž svého nejstaršího synáčka Vladimíra také ústavu světil, a jiných vzácných pánů hostů. V kostele zapěl zástup školních dětí velehradských píseň k Duchu sv. a spolu se všemi přítomnými velehradskými „Ejble, oltář!“ Vsdp. prelát sloužil za velké asistence slavnou mši svatou o sv. Cyrilla a Methoději za Boží požehnání k tomuto velkému dílu. Po mši sv. odebrali se všichni do budovy gymnasijní ku posvěcení kaple a učírén. Zlatou korunou tohoto zahájení byla schůze hned potom ve „Slovanské dvoraně“ konaná. Na podiu dvorany ve svěží zeleni kvétin vznášel se pěkný obraz sv. apoštolů slovanských Slova ujal se vsdp. prelát Pospíšil. Víral tento den vřele a blahopřál chovancům, že mohou studovati na školách podobných těm, z nichž v Olomouci a jinde tolik proslulých mužů vyšlo, pracovníků na vlasti roli dědičné, a kladl jim na srdce poslušnost, plh a vděčnost. Pak rektor koleje vldp. P. Václ. Wirsig T. J., přijímaje chovance do tohoto ústavu ujišťoval jejich rodiče, že Tov. Jež, seč síly jeho budou, pracovati bude o to, aby našli tu jejich synové pevný základ svého vzdělání a štěstí. Potom promluvil vsdp. probošt dr. Stojan, dozhládaje ke slovům vldp. P. rektora, že má za to, že nejen rodiče, ale i národ sám svůj poklad, svou naději Tovaryšstvu světuje a proto prosí sbor professorů, aby poklad zvelebený vědou a báží Boží národu vrátil. Konečně vstal p. dr. Hruban a jak sám mocně doj.t, děkoval jménem rodičů, že Tovaryšstvo za mnohých velkých obětí neukatečnilo tuto touhu přemohých, aby měli, komu by své syny bezstarostně světili. Prosil učitele a vychovatele, aby z těchto nebroušených drahokamů učinili drahokamy broušené k ozdobě koruny sv. václavské. Pak p. ředitel ústavu, P. Cyrill Hercík T. J. přečetl hlavní pravidla domácího řádu ústavu. Vldp. P. rektor poděkoval pak ještě jednou vsdp. prelátu Pospíšilovi, který první založil nadaci pro jednoho chudšího žáka a přečetl telegramy nejd. arcibiskupa olomouckého, uroz p. hr. Jar. Thuna, vsdp. provinciála Tov. Jež. P. Jos. Wimmra, p. dr. J. Sedláčka z Uh. Hradiště a vldp. superiora Tov. Jež. P. Lad. Schmidta z Prahy; pak s výzvem ku provolání slávy Jeho Svatosti. Jeho Veličenstvu, nejd. arcibiskupovi, vsdp. prelátovi a vsdp. proboštovi schůze skončena.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněček. Roč. XVI., čís. 10. a 11. Roč. předplatné na 12 seš. 8 K. — Český jinoch. Časopis pro dospělejší mládež. Řídí V. Müller Roč. XV., čís. 1 Vychází desetkrát ročně za předpl. 1 K. — Rajská zahrádka. Pořádají V. Špaček a J. Bartoň Roč. 19., čís. 1 Roční předpl. na 10 sešitů 1.60 K.

Z nakladatelství R. Prombergera v Olomouci. Historia philosophiae. Napsal dr. J. Kachník. II. vydání. Cena 3 K. — Ethica socialis seu Sociologia. Napsal dr. J. Kachník. Za 6.60 K. — Jiskry eucharistické 365 perutých slov o Nejsvětější Svátosti oltářní. Kněžům i lidu věřícímu nabíral ve spisech sv. Otců a duch. spisovatelů Frt. Skalík II. vydání. Za 1.20 K.

Nákladem „Unie“ v Praze. Raisových spisů díl IV.: Rodiče a děti, s.š. 28.—30., díl V. Mezi lidmi, seš. 32.—34. Sešit za 32 hal. — M. A. Šimáčka sebrané spisy, díl XIV.: První služba na záletech. Seš. 110. a 115. po 32 hal.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. S. Newcombova astronomie pro každého. Přeložil dr. B. Mašek. Seš. 7.—9. po 24 hal. České knihovny zábavy a poučení sv. 25. — Frt. Heritesa sebrané spisy, díl IV.: Maloměstské povídky II. díl. Sešit 6. a 9. po 30 hal. — Slavische Roman-Bibliothek: Ukrainische Erzähler. Přeložil W. Horaschowski. Seš. 5. a 6. po 32 hal.

Časopis katol. duchovenstva. Spřilobou věnovanou theologické literatuře národů slovanských. Řídí dr. F. Kryštofík, dr. J. Tampach, dr. A. Podlaha. Roč. 50., seš. 6 Nákladem knž. arcib. knihtiskárny v Praze.

Několik statí z dějin a života církve katolické. Napsal dr. J. Samsour. Hlasů katolického spolku tiskového roč. 40., č. 3. Za 1.30 K.

Serafiinské Květy. Časopis terciářů československých. Roč. VIII., čís. 11. a 12. Řídí J. Rubringer. Předplácí se na rok i s kalendářem „Sv. František“ 2.40 K u administrace v Olomouci.

Květy lásky. Lidový měsíčník věnovaný zájmům křesť. charity, zvláště opuštěným dětem. Řídí A. Hoffman. Roč. V. čís. 9. Předplatné 2.40 K ročně u administrace na Král. Vinohradech.

Mapa Bosny, Srbska, Hercegoviny, Černé Hory a okolí zemí sousedních a nejdávnějšími statistickými údaji. Kreslil F. Mareš. Za 70 hal. Vydal A. Čtvrtečka. Časových příruček číslo 1. V komisi knihkupectví F. Kytky v Praze.

Vilémkova Humoristická knihovna. Řada II. Lub. Petr: Hezky upřímně. Seš. 6—9. po 34 hal. Vydává J. R. Vilémek v Praze.

Vojáci, vojáci malované děti. Lidové, vojenské povídky z maloruského života. Nákladem knihtiskárny Al. Lipáčka v Praze V.

— Již vyšel —

kalendář českých dětí

na školní rok 1909—1910.

Cena 30 hal., poštou 36 hal. (předem zasl.)

Pro předplatitele „Kvítků“ jako premie

zdarma.

Neodběratelům „Kvítků“ se zaslá:

½ tuctu franko za . . . 1.62 K
1 tucet „ za . . . 2.88 K

Příznivcům „Kvítků“:

½ tuctu franko za . . . 1.62 K
1 tucet „ za . . . 2.16 K.

Ohlasy předem na adresu:

Administrace „Kvítků“

v Praze-II., Lipová ul. č. 5.

Přijmu zručného
krejčovského dělníka

na stálou práci celoroční

Jan Michálek,
Hradec Král. (seminář).

Nejstarší pražská, křesťanská, výhradně česká továrna na železná kamna a stol. sporáky firmy

Horák a Ullmann

(maj. MUDr. Vend. Šnopl & F. Novák)
v PRAZE II., Vítězslavská tř. 49.

doporučuje své uznane nejlepši výrobky moderního hygienického úsporného topení a větrání.

Kamna pávodní Meidingerova.

Kamna regul. nácypná se šamot. vložkou. Nepatrná spotřeba paliva.

Osvědčená školní kamna.

Železné sporáky všech velikostí.

Ceny levné. Cenníky zdarma.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

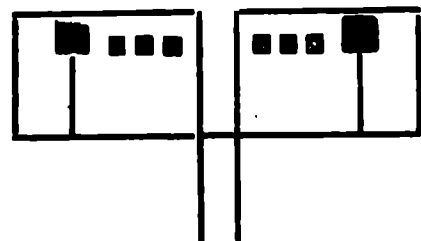
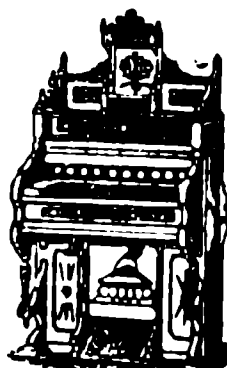
Sklady:

Budapešt, VIII. ker József-körút 15. — Praha, Ferdinandova tř. 48. — Vídeň-VII., Mariabillerstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

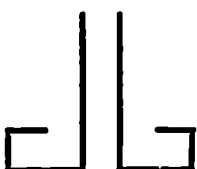

STAVITEL

JAROSLAV PAŽOUT
HRADEC KRÁLOVÉ,

STAVÍ

**- LEVNĚ, -
- SOLIDNĚ,
- MODERNĚ.**

OD 1. SRPNA V ČELAKOVSKÉHO TR.
BLÍŽE NOVÉHO MOSTU.

Školský obzor.

Lidová sbírka na katol. učitelský ústav. Živý zájem pro katolický ústav ku vzdělání učitelů, kterýž je právě zřízen a jehož impasantní budova se staví, pronikl z odborných a vůdčích kruhů již také mezi lid. A není snad nyní osady české, kde by se o tomto veledůležitém katolickém podniku vážně a bedlivě nemluvilo. A zájem o podnik ten se všeobecně zvláště po všeobecném sjezdu v Král. Hradci, kde okázalým způsobem a několikrát po s.bě oceněn byl epochální jeho význam a jeho nezbytnost, a kde při slavnostní plenární schůzi po řeči p. říš. poslance V. Myslivce přijata sjezdovým předsedou říš. a zem. poslancem dr. M. Hrubanem navržená tato resoluce: Všecken katolický lid český se co nejvíce vyzývá, aby plnou obětavost věnoval velkému dílu zřízení kat. ústavu ku vzdělání učitelů, zvláště aby s plnou horlivostí konal k tomu účelu právě zavedenou lidovou sbírku sběracími listy. — Sběrka tato se již děje, došly z více osad vyplněné sběrací listy; několik jich tuto uveřejňujeme, a dále budou v tomto listě postupně uveřejňovány. Kdo by chtěl sbírat sběracími listy, ať si pro ně dojde farním rástíkem ověřený a pro instrukci na faru, aneb ať si toho vyžádá na adresu: „Katolický učitelský ústav v Bubenči u Prahy. Přijímá se vše, kdo co dá, i sebe méně; sbírka je lidová. Horliví sběratelé, požádají-li o to, obdrží na památku obraz neb knihu. — Fary, z nichž byly sběrací archy

OOOOOOOO UUUUUUUU
 OOOOOOOO Závod OOOOOOOO
 OOOOOOOO pozlacovačský a vý- OOOOOOOO
 OOOOOOOO roba rámců. Nejvkusnější OOOOOOOO
 OOOOOOOO záramování obrazů a fotografií. OOOOOOOO

Obrazy, zrcadla,

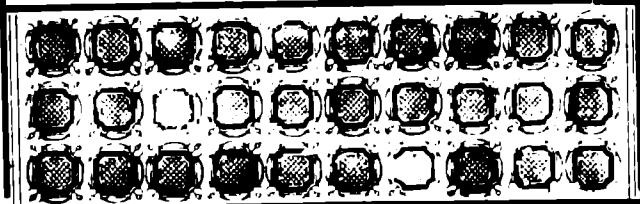
rámcy a nejrůznější umělecké výrobky ve velkém výběru a levných cenách doporučuje závod

umělecký a papírnický

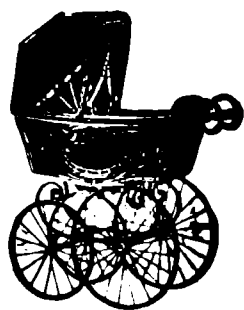
J. Kieslicha

v Hradci Králové.

Největší výběr dopisnic a veškerého zboží papírnického.

Nejlevnější a nejvkusnější
dětské vozíky
 u velkovýrobce firmy
Jos. Ježek,
 v Hradci Králové
 Žádejte cenníky.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové polo- i celohedvabné v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: stůry, štrapece, třepení atd.

-- LINOLEUM, --
VOSKOVANÁ PLÁTNÁ

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

C. k. místodržitelským koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. - Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

18letý mladík

české i německé řeči v slově i písmě dokonale znalý, stenograf, strojový písař, dobrý řečník, v advokátní kanceláři zapracovaný, dobrý katolík hledá **místo**

v kanceláři

nebo podob. Nabídka pod chifrou

R. P.

Právě vyšel obsažný spis „Úkoly sociální politiky“

z pera redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I. oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí výčet povolání činitelů v sociální politice, v III. oddílu líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů, dělníka, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ křesťanské sociální politiky. Spis je bohatý četnými nejnovějšími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávatelci u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Hořicích.

Nejstarší a největší závod
 umělého kamenoprůmyslu
 na českém severovýchodě

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Za přičinou přeplněných skladů nabízím

k dušičkám

za ceny značně snížené rábřky pískovcové od 50 K a výše, leštěné z mramorů a žul od 100 K a výše.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek,

desky pro hoželuby, do novostaveb k účelům dekoracním atd., vše za ceny konkurenční.

Řaďte dáti přednost domácímu závodu!

TOVÁRNA NA VÝROBU

VÁPENO-PÍSKOVÝCH CIHEL

V HRADCI KRÁLOVÉ SP. S R. O.

zahájila výrobu a doporučí

pískové cihly výtečné jakosti
 hodící se ku všem účelům stavebním.

Prodej přímo

v továrně na Slezském Předměstí.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasilá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veldůst. a uchovenstva svědčí o poctivé ob-
saze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Lébe, práce, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Gramofony,
fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 bal. — 50 kusů

za 1 K

v biskupské knihtiskárně

v Hradci Králové.

Jen umělecky pracované

SOCHY

oltáře a kazatelny
i ostatní
zařízení chrámové

levně provádí

absolventi c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
dráhy, sítěmi, usazením

Všecky rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážné závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodstná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

ZARUČENÉ NEPOŠKODENÍ PRAŠEK
KU PRANÍ ... PRAŠKA

SNEHOBILÉ PRÁDLO
SLIBEŽNOU VONÍ FIALEM DOČILÍ POUZE
ALBIN
Uvrobí JOSEF JELINEK mydlář
V HRADCI KRÁLOVÉ

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oo nejlevnější.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona

ze dne 15. listopadu r. 1867

.. dostati lze levně ..

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Litanii

k nejsv. Srdci Páně

s notami

nabízíme (místo dosavadní ceny za 100
kusů 3 K) ve snížené ceně 100
kusů za 2 K.

Zásvětná modlitba k nejsv. Srdci
Páně 100 kusů
za 80 h (místo za K 1.20)

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Větší množství

říčního písku a šterku

se levně prodá

na regulaci Labe v Hradci Králové

Blíží ve skladišti u vtoku Orlice
do Labe.

Kress & Bernard

v Hradci Králové.

Modní a galanterní

závod pro dámy a pány

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové.

Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.

Připravky pro švadleny a krejčí.

Kněžské kolarky a náprsenky.

Skvoštné dárky

ke všem příležitostem

— jako výtečné —

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvošty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář

v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Ledničky

patentní, s nedostlžnou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanici za K 50.—

dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veldůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty shotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Létací stroje do Indočíny. Sbor několika franc. poslanců a senátorů věnuje 1/4 milionu franků pro francouzské účastníky výpravy s letacími stroji všech systémů z Paříže do Indočíny. Pro vzduchoplavbu vyhlášeno dvanáct stanic.

Levné klavírní výtahy. Kovařovicova opera „Na starém Bělidle“ vyjde v klavírní úpravě skladatelově již v první polovici listopadu t. r. Vzhledem ku četným žádostem, došlým po skončení letní subskripční lhůty a stále ještě docházejícím, žádajícím, aby ještě nyní přijaty byly přihlášky za subskripční sníženou cenu, rozhodla se Umělecká Beseda, že těm, kdož v nejbližších dnech, nejdříve však do 15. října t. r. se přihlásí a současně zašlou obnos devět korun, výmínečně ještě rezervuje po jednom výtisku. Kdo reflektuje po vyjítí na zásilku poštou, musí připojit ještě 50 h na poštovné. Kramářská cena klavírního výtahu bude 12 až 14 K. Klavírní výtah je skladatelem velmi hravě upraven a bude krásným a laciným vánočním dárkem všem přátelům české hudby a českého zpěvu. Přihlášky a zásilky peněz adresují se na Hudební Matici Umělecké Besedy v Praze II., Jungmannova tř. č. 39 n.

Kulturní jiskry.

Útoky španělských „protiklerikálů“ neustávají. V Castro demonstrovali proti katolickému procesi; farář a kostelní výbor byli probodeni a 60 osob těžce zraněno. Ani v kostele samotném útočníci neustali. Snad se ustrne německá sociální demokracie a i těmto „zastancům revoluce“ věnuje něco z příspěvků členů, jako věnovala před nedávnem 94.000 marek za jediný měsíc, z nichž 46.000 putovalo do Španěl.

Německo učí. Velikolepý „lidový spolek“ německých katolíků došel opět letos svého ocenění na sjezdu strany soc. demokratické v Lipsku. Delegát kolínský Meerfeld pravil: „Veliký je význam spolku lidového pro katolické Německo. V Porýní a Westfálsku cítíme zvláště jeho moc. Ve mnohém způsobu mohla by si naše strana vzít z „l. sp.“ příklad. My musíme zcela jistě ještě jiné zbraně konti, chceme-li centrum přemoci.“

Revisionista Nottenbohm z Dortmundu se přiznal: „Musím doznati, že my se od tohoto spolku něm. katolíků můžeme mnohemu přiučiti, a že již po léta jsme se snažili dostoupiti v opatrování agitacního materiálu té výše, na níž dlouho již stojí lidový spolek pro katolické Německo.“ Soud z úst nepřítelů! Jak by asi soudili naše katolické posice agitací a tiskové? Co by řekli? Povíme si to sami a napravujeme!

Žurnalistická čest. Nedávno při telefonické rozmluvě zástupce „Köl. Volkszeitung“ naslouchal „někdo“ a donesl telefonát hned do redakce „Vorwärtsu.“ Ráznější listy strany soc. demokratické, jako posledně „Chemnitzer Volkstimme“ (čís. 125.), kárají tuto neprofesnost redaktora, který telefonát přijal a též se, jaký pojem o žurnalistické cti má redaktor. Tato indiscrete prý by nemohla býti strpěna ani v městských listech. — A redaktor onen ve „Vorwärtsu“ sedí dále. Řídí se pravidlem rudé morálky Kautského. — ka.

Volnomyšlenkářství a pověra.

Pravdivá jsou slova básníka Geibela, že víra, které jsou zavřeny dveře, stoupá pak oknem jako pověra do stavení. — Poslední dny přinesly nový doklad. Ve knize „Aus meinem Leben“, kterou vydal nedávno samotný berlínský filosof Bedřich Paulsen, vzpomíná spisovatel svého mládí v selském statku v Langenkornu. Slova jeho jsou novým důkazem staré pověrčivosti volnomyšlenkářské a novým potvrzením pravdy, že Volná myšlenka musí nejprve uvolniti jádro předsudků a veliké pověry ve vlastních řadách a že se nesmí odvažovati mnoho k expansivní činnosti na venek, dokud doma nebude hotova.

Na str. 31—32 Paulsen píše: „Pověra v jakékoli formě zůstala mi v letech mládí neznámou. V domě rodičů byla pověra nemožnou, ješto víra v Prozřetelnost ji plašila... Nepatrné stopy víry v čáry a ve znamení jsem shledal, neměly však žádného významu; v naší obci vůbec a v celém známém mi světě nebylo žádných čarodějů. Podobné nebyly v užívání různé ochranné prostředky, amulety a pod. proti zlým kouzlům či proti nemocem člověka i zvířat. Na sny nikdo ničeho nedal a slý vliv čísla 13 byl podobně neznám. Všecky tyto věci naučil jsem se znáti v osvětleném Berlíně. Vzpomínám si na svůj ádiv, když jsem jednoho dne s několika berlínskými rodinami, které byly osobou „osvětlenosti“ a náležely volnomyšlenkářské obci, v restaurantu seděl a uslyšel náhle výkřik jedné z dam: „Pane Bože, má je 13!“ V okamžiku se vše rozprášlo, aby v posledním okamžiku zabránilo slé předsudky, a rozsedadlo se jinde v menších oddílech.“ Hrdinství a světlo Volné myšlenky! —ka.

Po cestách svatých apoštolů slovanských.

Dr. František Příkrýl, farář v Týnu a Lipníka, podjal se velice pracného a záslužného úkolu. Prochází místy, kudy chodili sv. Cyrill a Methoděj, zapisuje a fotografuje všechny podrobnosti, které s apoštolskou cestou sv. věrozvěstců souvisí. Vydal již objemný II. díl spisu: Sv. Cyrill a Method v památkách starožitných na Moravě a ve Slezsku (v komisi knihkupectví K. Prombergera v Olomouci, cena 3 K). Ve spise tom seřadil památky misijní cesty arcibiskupa Methoda z Velehradu po Prachnou na Těšínsku v délce 145 km. Sv. Method ubíral se (dle zachovaných památek) dále ke Kyjevu, na Bytom, Krakov, Tarnov, Przemysl, Lvov, Belz, Radzivilov, Žitomir.

Dr. Příkrýl vypravil se do Lvova, odkud spěchal do Belze, putoval Haličí, Německem po Berlín, Saskem a Čechami. V Německu pátral v Bavorově, Opolí, Vratislavi, Berlíně, Dol. a Horní Lužici. — Věrozvěstové ubírali se z Opavy, na Kett, Bavorov, Hor. Glogov, přešli Otru u Krapic, přišli do Opolí, Namyslov, Smogrzowa, do Krušvice. Pak ku Guezdnau, na Wolow, Grotkow, Svidnici, Strygow, Luban. Stopy vedou dále na Žitavu, Budišín, Kamjenc a Königsbrück. Sv. bratři nepřešli Labe, nýbrž se vraceli na Arnsdorf k Žitavě. Typické kamenné kříže stojí v Arnsdorfu, Žitavě, u Karlova, v Jilemnici, u Zvířiny, Králově Hradce, Vys. Mýta, Litomyšle, Poličky a j.

Badatel prosí, aby kněží v krajích naznačených působící dobrotitivě korespondenčním listem sdělili, kde ještě stojí kamenné kříže nízké, starodávné, hrubotesané z jednoho balvanu, dále studánky „svaté vody“ (jako v Dobřenicích a Staré Boleslavi), starobylá baptisteria, centrální malé stavby (jako v Dobřenicích, Voticích), první to kostely, jichž se nyní užívá za márnice, Boží hroby a pod. Důžno obrátiti zřetel k starým křtitelnicím, odloženým na hřbitovech, hrubotesaným nebo hlazeným ve formě kalicha. Též velice důležité jsou obrazy Matky Boží na dřevěné desce po způsobu obrazu čenstochovského, sochy Panny Marie v témže stylu vysekané ze dřeva a jiné památky z 9., 10. a 11. století, z doby slovanského obřadu v Čechách. Hledání Příkrýlovo bylo dosud nahodilé, pracné. Vzájemnou pomocí by bylo usnadněno, systemisováno. Bylo by dobře poslati i náčrty (třebas jednoduché) památných předmětů. Dr. Fr. Příkrýl, farář v Týně, p. Lipník na Moravě.

Národnostní spory a Vatikán. Mezi Maďary panuje „spravedlivé rozčilení“ nad tím, že rozhodla papežská stolice tak, jak by měl rozhodnouti každý poctivý Maďar, kterému fanaticismus nepopletl všecku logiku. Že byl Hlinka osvobozen od suspense, napsal maďaronský „Hornozemský Strážce“: „Papežská kongregace udělila mravní zadostupčinění knězi, který pro vlastizradu a jiné přestupky byl suspendován a odsouzen. Osvobodila bříšník od zaslouženého trestu a poněvadž ho nemohla vysvobodit ze žaláře, zrušila aspoň jeho suspendování. Vatikán činem tímto vyhlásil tohoto vlastizrádce za mučedníka, ano sám postavil se za protektora panslavismu. Takto se odměnil Řím za tisíciletou věrnost Magyárorságu, to je úrok z bezpočetných milionů maďarského Peterského halíře, proto přinesl katolický Magyárorság nesčetných obětí za papežstvo, by jeho vlastizrádci byli vyhlášeni za mučedníky. A my za to máme, bez slova trpíme toto mšlení se do našich záležitostí, ano ještě bossana voláme od Karpat po Adrii: Ecce Regnum Marianum!“ — Maďarští a němečtí židé a odpadlíci Řím vyhlašují za panslavský a u nás nepřátel církve označují Řím za germanisační a Slovanům nepřátelský. Katolický lid tak aspoň tento židovský švindl prohlédne. — Maďari měli by si vzpomenouti, že bez církve, bez pokřtění zmizela by jejich moc a povrchu zeměkého již před tisíciletím zrovna tak, jako zahynuli jejich divocí pokrevenci hunští, avarští a jiní.

„Neue Freie Presse“ otiskla tuto správu svého římského dopisovatele: „Vatikánská státní kancelář prohlašuje, že Sv. stolice stojí zásadně na stanovisku, že aspoň v obecných školách má se vyučovati náboženství řeči mateřskou. Jestliže tedy rumunští biskupové opřeli se uberskému ministru kultu, vykonali svou povinnost. Sv. stolice pokládá se za poslední instanci, kam biskupové se svými stížnostmi mají se obracet. V Posňanaku, když biskupové se nemohli dohodnouti s vládou, zakročila kurie (dvůr) Římská pro školní právo řeči mateřské a není její vinou, že neprosadila svou. Církev však, trvající na svých zásadách, vyčká času.“

Každý pochopí, jak nennadná úloha dána Vatikánu. A přece papežská kurie vystupuje srdečně, třeba že nemá ani třetinu té moci, jakou měla ve středověku. Již Lev XIII. přišel připomenout biskupům uberským, že děti maďarštiny neznalé mají se učit náboženství v jazyku mateřském. — A co činí chvástava „Volná myšlenka“? Vždyť přece právě volná myšlenka maďarští atakuje Slováky a Rumuny bez všeho sardání. Volnomyšlenkářská „Neue Freie Presse“ kve proti

dolnorakouským Čechům jako nepřítel, výbor německé i české sekce chová se při barbarských randálech vídeňských jako hoch, který se po trestuhodné výtržnosti schová do křoví. Velkohubé fráze volnomyšlenkářské jsou hotovou komedií.

Malé klopýtnutí. V Eickelu ve Vestfálsku nátištěné platební listky úřední mají tuto poznámku: „Kasa otevřena v pondělí, středu a pátek od 10—12 a od 2—5 hod., nepadne-li na tyto dny neděle nebo svátek“. Nemohl by někdo snad v Čechách najíti v kalendáři, kdy na pondělí, středu nebo pátek připadne letos neděle? Rozluštění této hvězdákové záhady obecní pokladna v Eickelu asi jistě odmění, nepřipadne-li ovšem na dny, kdy se luštění přihlásí, neděle! —ka.

Ohlas mírových konferencí. Australský spolkový parlament projednává předlohu o obraně země proti vpádu. Má býti zřízeno stále vojáko, zajištěna reserva, postaveno loďstvo. Roční náklad na marinu a vojsko má obnášeti 2 1/2 liber šterl. Zajímavé v době všeobecného hovoru o míru. —ka.

Volnomyšlenkářská komedie plná omylů. „V. Myšlenka“ v brožurě z r. 1908 napsala, že v přičině záhad a otázek světa člověk si vymýšlí velijaké bajky o Bohu a bozích, místo, co by upřímo a poctivě doznal: „Toho nechápu, to nedovedu si vysvětliti já, ani nikdo jiný z lidí, tč neproniknutelné, věčné tajemství přírody, před níž outno se skloniti, poněvadž je nelze rozřešiti.“ Prohlásivši takto bankrot vědy, najednou se V. Myšlenka dala mlhovými kroky vpřed na cestě pokroku a již roku tohoto vydala jinou brožuru, v níž „neproniknutelné, věčné tajemství“ luští, vysvětluje zcela hravě vznik světa ovšem s velice obmezeným ručením. Vždyť už volnomyšlenkářských báchovek, reprezentujících „védu“ nejrozličnější, vyšlo mnoho.

B. MELICHAR

KNIHKUPECTVÍ
NAKLADATELSTVÍ
ANTIKVARIAT
ZÁVOD HUDEBNÍ

HRADCI KRÁLOVÉ

ZALOŽEN 1808

ZAKLÁDÁ A DOPLŇUJE
KNIHOVNY KNÍHAMI
NOVÝMI ANTIKVARNÍMI
SEZNAMI KNÍH POSILA
ZDARMA A FRANCO

Sociální demokracie a náboženství.

Pracovní sjezd strany soc. demokratické v Lipsku je skončen. Pozoruhodné jest faktum tam potvrzené, že revisionismus roste. Jsme však přesvědčeni, že, pokud strana bude státi, třeba dobře přizpůsobená, bude pro nás, stojící na půdě křesťanského názoru světového, vždy stranou programové a fakticky nepřátelskou.

Dokladem sjezdové jednání samo. Vratilavští soudruzi podali straně návrh ku jednání: „Aby bylo umožněno co nejdříve zavedení školy dissidentů (rozkolníků, nespokojenců) a tím mládež mohla býti ochráněna před zhoubným vlivem dogmatického vyučování náboženského, odporující sjezd strany co nejdůrazněji vystoupení z církve v zemi stávající.“ Návrh sám o sobě je novým, jasným důkazem, jak zásada „náboženství je věcí soukromou“ je ve vůdčích kruzích posuzována. Nelze popřít, že návrh byl podán, nelze ani zapřít, že návrh nikde se nestýká s reformou sociálních poměrů čistě hospodářských, ale že je čistě protináboženský. Platí-li obě tvrzení, platí i třetí, výsledné: Zásada byla porušena. Porušení zásady programové u strany vážné musí vyvolati odpor. Buď tedy platí zásada „náboženství věcí soukromou“, pak nutný zásadní protest; anebo neplatí, pak nutně její zřeknutí. Tedy není možné, abychom se, jak ani první ani druhé. O zásadním protestu ani hlasu, o škrtnutí ani smírnky. Projednávání o debatě potvrzuje náš klidný a věcný soud. Při jednání, počínaje seleslými dodatky, jímž se k vystoupení z církve vybízejí jen oni soudruzi, kteří vnitřně s církví nesouhlasí. Nelze nepřít: oba návrhy, prvý i tento doplňující zamítnuty. Avšak závažnější samitnutí je po-

rázkou. Zásada o náboženském nazírání u soc. dem. není zásadou — je dnes zcela určité taktickou šitou na nepřemýšlejší davy, které hospodářsky tlášený snadněji budou zlekány straně revolučního převratu, nechá-li program strany náboženství netknuté, sáklad to klidné soc. reformy.

Debata! Již tato skutečnost je důkazem; vždyť o základních principech se nedebatuje a debata je nepřipustnou. Dle „Vervärtsen“ č. 219 nesla se tímto směrem:

Hengsbach prosí, aby se přes návrh přešlo k dennímu pořádku. Projednávání téhož bude výhodnou sbraní centra. Ve Vratislavi prý by měli soudruzi lépe znáti boj s centrem. Lidem, kteří se s církví rozešli, může na jiném místě býti objasněno, jak důsledně postupovati. Hengsbach mluví: o zbrani centra.

Hoffman (Berlín): Přicházím k jinému závěru, než H. My žádáme vystoupení z církve a ne z náboženství. Právě centrem dnes náboženství neslýchaným způsobem vykořisťuje. Každý má právo věřiti, co chce, a přináležitosti organizaci, která jeho víře odpovídá. Nekryje se však s naším programem podporování církvi státními prostředky. Ježto toto můžeme zabrániti jen vystoupením z církve, proto je radíme a doporučujeme. Pokud massy v církvi zůstanou, potud bude tato financována státem. Proto voláme: „Ven z církve!“ — Hoffmann za souhlasu posluchačů a s dovolením předsednictva doporučuje návrh protiprogramový.

Klupsch (Dortmund): Přijetím návrhu nedosáhneme většího počtu vystoupení soudruhů z církve, než dosud. Přijetím podáme centru jen nový agitační materiál proti sobě. (Ad. Hoffmann volá: „Bázeň před centrem!“) Návrhem zavřeme si přístup do Münsteru a Vestfálska. Zamítnutí návrh. — Klupsch chce zamítnutí, ale jen z taktiky: centrum by mělo zbraň. Výkřik posluchače potvrzuje pochopení návrhu Klupschova v našem smyslu. — Ostkamp (Essen): Přijetí návrhu ochromí naši agitaci. Dosahujeme úspěchů jen tím, že se nepouštíme s centrem v náboženské diskuse. Návrhy přijaté však budou nejhorším klackem vrženým nám pod nohy při naší osvětové práci v porýnskovo-vestfálském uhelném revíru. Kdo s církví nesouhlasí, ať klidně vystoupí. Sám jsem již dávno tento krok učinil, ale dovedu oceniti důvody soudruhů, kteří i přes vnitřní rozpor z církve nevystupují. Vypustíme tuto náboženskou otázku ze svého jednání! Ostkamp — podobá se ku konci — mluví ve smyslu programu; doslov konečný však je jen výsledkem vývodů vlastních: poškození agitace brání luštění a připuštění této otázky. Na základě řečeného stojíme před zajímavým dokladem, který musí vyburcovati všechny, kterým se dosud soc. demokracie zdála stranou spásy. Již skutečnost, že návrh soudruhů vřatislavských se dostal na program jednání sjezdových a že za svého hlavního zastance měl poslance v řadách „proletariátu“ váženého, mluví mnoho. Vše prozrazuje však zdrcující skutečnost pro soc. demokracii, že se vůbec ani jediný hlas nezval, který by ve jménu principiálního rozporu bránil přijetí návrhu. Všecky důvody zamítnutí jsou důvody přítomné taktiky. Zamítnutí diktuje jen poměry doby! Dle toho, co řečníci v debatě účastníci řekli, můžeme bez ublížení pravdě říci: V srdci všichni byli s návrhem srozuměni, jen obtíže agitace zdržují od jasného prohlášení, že pozitivně věřící křesťan v řadách soc. demokr. nemůže míti místa. Nový doklad staré pravdy: soc. demokracie je prakticky nepřátelskou stranou náboženskou. Jen ten, kdo není schopen vlastního soudu, a ten, kdo není schopen snéstí rozumových důvodů nábožensky praktického života, může jíti v okovech ostrého dogmatismu soc. demokratického. Jeť jistě těžkým dogma: „Nemějte žádného náboženského přesvědčení, a máte-li je, savrhněte, co rozum váš uznává a srdce v dobách zkoušky potřebuje!“

Jest nutno postupovati proti soc. demokracii. Dvojím směrem — chceme-li úspěšně postupovat — musíme jíti: Věcně pracovat o prohloubení poznání velikosti a uznání nutnosti náboženství Kristova v náboženství spravedlivé reformy sociální, která spočívá v uznání lidských práv dělníka i pána, a ukazovat svedeným, co soc. demokracie není. Každým dnem neúprosněji nastupuje úkol českých katolíků: křesťanská soc. práce! Rádné prohloubení soc. vědění na základech křesťanských a řádné se uplatnění ve všech směrech! P. V—ka.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nejlépe — a nejlevněji u —

Josefa V. Padoura,
velkovinářství a zastupitelství předních vinařských firem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franke na každou stanicí za cenu dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h, 70 hal.

Školní knihy

do všech škol v Čechách

v nejhojnější zásobě

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

(Založeno r. 1863).

Správná Knihy též Seznamy
vydání antikvární zdarma

Vše se vyřizuje obratem. Telefon č. 17.

Hospodářská hlídka.

Roľnícko-zelinařsko-ovocnická škola na Královéhradecku konečně stane se skutekem. Ministerstvo orby schválilo přeměnu hospodářské školy zimní v Kuklenách v Jubilejní roľnícko-zelinařsko-ovocnickou s celoročním vyučováním. Ústav bude moderně a účelně vypraven; zřídí se nové budovy se zahradami a školkami, zkušebními poli, školním statkem, nákladem asi 360.000 korun. Při ústavě zařizen bude také vzorný internát. Záhodno, aby nová škola hospodářská nebyla zase do některého kouta Kuklen zastrčena, ale aby byla na zřejmějším místě, kde by ji roľnictvo do Hradce Král. spěchající mělo více na očích a tím spíše by připoutáno k ústavu tomu, který mu má raziti nové cesty k lepší budoucnosti.

Nový hospodářský závod na zpracování zeli otevřen jest v Jesničankách u Pardubic. Továrna zřizena na zpracování 2 1/2 vagonu zeli a celá letošní výroba jest již dávo zaprodána do Německa, alpských zemí a j. Litovati dlužno, že si malé a střední roľnictvo nezbudovalo družstevní ziskalo pro sebe, čímž by jistě při řádném vedení získalo více než z právě založené zelařny v Jesničankách, kterou si pro sebe zřídilo několik velkoobchodníků a statkářů.

Zřízení zemské pojišťovny proti živelním pohromám. Ve schůzi sněmu království čes. předložena následující zpráva: Zemský výbor, jednaje ve své schůzi dne 31. prosince 1908 o oslavě panovníckého jubilea, učinil toto usnesení: 1. aby budoucí zemská pojišťovna živelní proti škodám z ohně, krupobití a pádu dobytka byla nazvána pojišťovnou jubilejní; 2. aby jako základ z prostředků zemských byl pojišťovně té poskytnut obnos 2.000.000 K, splatný v pěti letech, počínaje dnem a rokem jejího založení. V ohledu formálním se navrhuje, aby zpráva tato byla přikázána komisi pro záležitosti pojišťovací.

Pozemková banka v Praze koupí stavební místa a pozemky v každé rozsoze, jakož i každé množství ostatních realit: domů (rodinných, činžovních, obchodních, vill), statků, mlýnů, velko- a panství, průmyslových závodů, továren atd. Arronduje, směňuje, parceluje; financuje nové podniky a vlastníky nemovitostí. — Může tudíž každý majitel jakékoliv reality služeb Pozemkové banky použiti.

Výsledky letošní sklizně obilní v Čechách. Dle Zemské statistické kanceláře království Českého bylo letos v Čechách celkem sklizeno: pšenice asi 4,255 700 q čili 5,408.900 hl (r. 1908 4,136.400 q čili 5,254.800 hl.), žito asi 9,555.700 q čili 13,174 900 hl. (9,233 000 q čili 12,796 900 hl.), ječmene asi 6,219.800 q čili 9,085.500 hl. (5,165.800 q čili 7,541.400 hl.), oves asi 8,081.200 q čili 16,397 200 hl. (6,330.600 q čili 13,051.100 hl.). Průměrný výnos po 1 ha činil v Čechách letos u pšenice ozimé 18.5 q čili 23.5 hl. (r. 1908 18.8 q čili 23.7 hl.), u pšenice jarní 17.9 q čili 22.8 hl. (15.9 q čili 20.4 hl.), u žita ozimé 17.1 q čili 23.5 hl. (16.3 q čili 22.6 hl.), u žita jarního 12.1 q čili 17.4 hl. (11.1 q čili 16.0 hl.), u ječmene 19.3 q čili 28.2 hl. (17.2 q čili 25.1 hl.), u ovesa 17.0 q čili 34.5 hl. (13.6 q čili 28.1 hl.). Dle toho byla u nás letos úroda ozimé pšenice poněkud horší než loni, u ostatních obilnin však lepší, zvláště značně u ovesa.

Chyby při sklizení ovoce. Ovoce letní sklízíme příliš pozdě, zimní příliš brzo. Podle známého „pravidla“, že plody jsou zralé, když jádro je hnědé, čekáme s letním ovocem, až jádro zhnědne a tak sklízíme ovoce hospodářsky přezralé, moučnaté, sahniličené, jež nemá ceny. Letní ovoce, na př. brusky jakubky mají lahodnou chuť a jsou šťavnatější, ale jádra mají bílá. Necháme-li je „dozrát“, pozbudou chuti, hniliči, nehodí se na trh. Druhy pozdní však naopak předčasně sklízíme, když ještě nenabýly patřičné zralosti hospodářské. Plody se kazi, vadnou, měknou, ale chuti nemají,

a proto se nespěšně nálezitě. Proto zimní ovoce má stát na stromě co nejdéle, neboť pak vyraje nálezitě, nabude chuti lahodné, tudíž i ceny pravé. Mrazík 1—2° zimní ovoce snese bez následků zlých.

Chybné rohy mládých zvířat dají se napraviti. Ovinou se hadřicí libem čistým navlhčenou a čtvrt hodiny v obalu se nechají, při čemž hadřice nesmí vyschnouti. Nato se na roh napichne bochánek horkého chleba a pece právě vysazeného a nechá se asi 5 minut na rohu. Roh změkne a dá se ohýbati. Teď rychle provede se náprava, t. j. roh se dle potřeby srovná do příslušné polohy a přiměřeně zahne, načech studenou vodou se polévá, aby rychle zase ztuhl, nelze-li vhodným opěradlem a obvazem nálezitou polohu a tvar rohu zajistiti. Celá náprava netrvá déle než půl hodiny a vykoná se bezbolestně. Obvyčejně stačí jediná operace a jen v případech výmínečných třeba nápravu opakovati.

Stravitelnost luskovin se svýší velice, když je před vařením 24 hodin močíme ve studené vodě tak, aby voda stála nad zrnem. Pak teprve je vaříme v měkké vodě. Tak se luskoviny stanou snadno stravitelné, ať se mění škrob v snadno rozpustný dextrin a bílkoviny rozpustnými stávají v kyselině mléčné, jež se při tom tvoří.

Hubení krys a potkanů mořským cibulí. Asi 1/2 cibule a 1/2 masa se rozseká a smísí. Z této směsi upraví se malé kulčky jako lískový ořech veliké, upekou se na loji a posypou cukrem. Takto upravené kulčky vloží se na místa, kde se myši zdržují. Tohoto prostředku užití možno i na malé myši.

Školský obzor.

Velehradské gymnasium. Existuje tedy katolické české gymnasium v zemích koruny Sv. václavské, které, ačkoli prosatím jest jen soukromým, přece v několika letech i práva veřejnosti si vydobude. Radost tedy může míti nad začatým dílem každý člověk dobré vůle. Tímto ústavem jistě probouzí se Velehrad k novému rozvozu, nějšímu životu než dosud a blíží se k ideálu, který křesťanský národ československý s Velehradem spojuje. Můžeť nyní bláživé světlo svých ideí vlévat už i do samých rodin křesťanských. Velehradu budou rodiče svěťovati své naděje synky, již později mají zaujímati významnější místa ve společnosti lidské. Je bude Velehrad takřka na svém klíně odchovávat, svým mlékem kojiti, v muže křesť. přesvědčení pěstovati. A čeho nám více třeba než mužů, kteří rozum nezapřeli a srdce od nedůstojných pout vášní osvobodili? A kdo má odchovat takové muže, ne-li školy, kterým každý člověk po tolik let je přenechán? Pozdravili jsme tudíž s pohnutím jitra 17. září 1909, jímž od Tovaryšstva Ježíšova dano lidu našemu katolické učičiště a provoláváme mu: „Zkvéte, prospívejte, mohutni, malý Betleme náš, a buď časem po širých krajích českých četné bratry!“ Provoláváme i příznivcům a dobrodincům započatého stavu: „Zaplať Bůh!“ Váš dar je asi takto nejlépe vynaložen a ponese ovoce, dá Bůh, i do nejpozdějších pokolení. Kéž by Bůh pohnul jejich srdce a srdce mnohých jiných šlechtetných vlastenců, aby hmotné přispěli zbudovat vlastní, nevyhnutelně potřebnou budovu gymnasiální a pomohli tak zříditi pevnou baštu proti odpadlictví od Boha a národa!

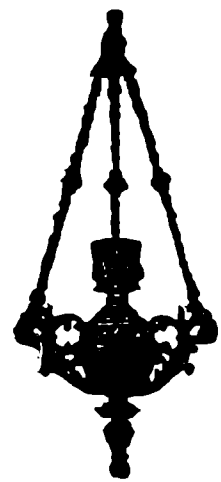
Dilemma. Všude začíná školní rok službami Božími, ale v S. na Jičínku začal letos prázdnem. Den 16. září, kdy všeobecně začal školní rok, padl totiž na čtvrtek, a v ten den jest v S. zavedeno prázdné. Aby naň ta „dřina“ po dvouměsíčním odpočinku nedolehla tak náhle, filosofoval p. řídící, že čtvrtek je čtvrtek, on že do kostela nepůjde — a nešel. Aby ho nikdo o ten vynález, než naň dostane patent, nepřipravil, bezky o něm mlčel, a ani p. farář o něm se nezmínil. Ten, dobrák od kosti, aby nerušil „dobrou shodu mezi školou a církví“, nečekal, až mu pan řídící, jak to mezi slušnými lidmi zvykem, řekne, na kdy má začátek služby Boží ohlásiti, ohlásil tyto na čtvrtek 16. září. Navštívil jsem ho právě v ten den. Odsloužil jsem si svou mši sv., byly tři čtvrti na osmou, na kteroužto dobu „Veni Sancte“ bylo ohlášeno — a školní mládež nikde. Čekáme 1/4 hodiny — nikdo nejde. Kostelník se jde ptát do školy, přijdou-li již. Brzy se vrátil se vzkazem slečny p. řídícího, že „je dnes čtvrtek, a tudíž prázdné, škola že je až zítra.“ Pan farář mohl „Veni Sancte“ recitovat sám, a pak kajícně uzavřít, že klerikál nemá obtížit nad školou vládnout. Věak je to také smělost a rozpínavost, nezeptat se školního monarchy, ráčí-li také letos začít učit jako na jiných školách, aneb se domnívat, že aspoň dodatečně něco řekne! Ten se asi někde smál, jak lacině se dodělá mučednické koruny. To se to bude hekat a natíkat na klerikální denunciaci a pronásledování! Snad aby se udělala hned sbírka. Já se však začal obávat o „nivó vzdělanosti“ v osadě S., když školní rok hned o 2 dny se skrátí. První den, jak známo, nestojí ve škole za nic. Setva se děti rozesadí, rozvrh opíše, knihy a sešity předpíše. S tím „nivó“ to je tak. Před lety, kdy se mluvílo o zavedení třetí hodiny náboženství, byl jsem zas na druhé straně od Jičína.

Seděli jsme při „packém“, přišla řeč na tu třetí hodinu — a tamní p. řídící se proti ní ohradil, že by pokleslo „nivo vzdělanosti“, kdyby na úkor jiných předmětů jedna hodina náboženství přibyla. Vzpomněl jsem si na to, když jsem (ovšem ze z nejvládnějšího popudu) v místních školních radách se usnášeli na návrhu, aby se prázdniny z ohledu na přetížené děti o 14 dní prodloužily. Dopadlo to, a delší Vánoce byly nádavkem. Učí-li se týdně průměrně 24 hodiny, dělá to za 14 dní 48 hod. — a náboženských hodin mělo přibýti 46 — o 2 méně než dělají ty prodloužené prázdniny. A ku podivu, ani jeden organizovaný, pokrokem kolem sebe bázející pán nevystoupil proti tomuto snižování „nivo vzdělanosti“ — ba volá se ještě po jednom týdnu prázdnin a docela přirozeně po zvýšení platů, aby se ten týden mohl užitečně využít. Aby lid neměl kdy o tom uvažovat, volá se: „Klerikalismus“ nepřítel vzdělanosti — a „Nic jim nedávejte!“

Nové ukázky soc. demokratické vzdělávací a podpůrné práce.

Rudí dogmatisté proti vědě a pokroku. Soc. demokratický spisovatel Bernstein svými opravnými, pokrokovými názory připravil často těžké chvíle Beblovi a všem marxistům, jimž je zastaralé rudé dogma milejší než pokrokové přemýšlení. Bernstein zkusil pro svou vědu mnoho pronásledování od rudých pohlavárů. Sám prohlásil na schůzi strany v Berlíně: „Co činím, jest soustavně potlačováno. Jen několik případů: Jsou čis od času pořádány kursy strany; pořádá jsem v Kolíně a Brandenburku dva takové kursy, ve „Vorwärtsu“ (v ústředním orgáně strany) o tom nebylo napsáno ani slova. Ve schůzi Všeněmců, kde se debatovalo o marocké otázce, orčil jsem se v boji, „Vorwärts“ nepřijal o tom ani noticky. Měl jsem v Charlottenburgu deset přednášek „O ideálech státních a sociálních průběhem staletí.“ Dle programu jistě každý věděl, že se jednalo o historii socialismu. „Vorwärts“ neuveřejnil ani jediné slabiky o těch přednáškách. Pak jsem byl vyvolán, abych přišel do Paříže a tam promluvil ve velkém shromáždění. Všecko bylo hotovo; tu se proslechlo, že „Guesdiste“ e agitovali proti shromáždění. Ale já jsem byl právě na cestě. V poslední přípravné úradě předčítal Paul Lafargue list z Berlína, v němž napsáno, že Bernstein v Německu dohrál a chce se nyní poohlédnouti po nějakém místě v cizině. Lafargue s tím neprozradil, schůze se konala a měla průběh stkvělý. Ve „Vorwärtsu“ pak byl napsán jediný řádek.“ Tak si tedy váží ruští, zkonstatěli byrokraté pokrokového soudruha. Ošem kdo slepě vrchního štábu poslouchá, ač by trochu samostatně myslil, jest u rudých pohlavárů „nejuvědomělejší.“

Rudá byrokracie. Soudruh Karel Roche byl dvě léta zřízencem soc. dem. svazu pomocných stavebních dělníků Německa. Nyní vypravuje ve zvláštní brožurce, jaký ráj panoval u toho štábu. Líčí ústředního správce Behrendta jako neschopného hlupáka, o němž pravil druhý správce, že by mělo být napsáno na dveřích toho „velkého generála“: „Toto zvíře nesmí být škádleno.“ Redaktora svazu Töpfera líčí Roche jako špinku. Töpfer měl ročních 3000 marek jako redaktor; veliké samy vydělal šikovnou špekulací se svými domy. „Chudý“ soudruh má v Berlíně 14 domů. Pokladníka svazu Langeovi nějak zmizelo z kasy 40.000 marek. Když Roche dal svoji brožuru do tisku, Lange se oběsil. Když Roche nalehal na odstranění zlořádů, byl propuštěn a Töpfer mu dal výpověď z bytu. — Brožura nese název: „Wie es in einem nicht ganz kleinen Zentralverband hergeht“ a působí velikou sensací.

Shledávající se slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové předměty, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínského vždy na skladě.**

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje se nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Učně na truhlářství

z řádné rodiny přijme

Fr. Třasák,

Hradeo Králové, Pětidomy.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řezbářských, jako jsou: rámy k obrazům, oltářní pultíky, podstavce pod sochy, jemně řezané kříže, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavní patronátní úřady a veleduš. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor řezbářský spadá jících, v každém slohu a bezvadném proveden v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma

Týž závod přijme hochy z řádné rodiny do učení za mírných podmínek, nejraději takového, který navštěvoval měšťanskou školu.

Již vyšel

kalendář českých dětí

na školní rok 1909—1910.

Cena 30 hal., poštou 36 hal. (předem zasl.)

Pro předplatitele „Kvítků“ jako premie **zdarma.**

Neodběratelům „Kvítků“ se zasílá:

1/2 tuctu franko za . . . 1.62 K
1 tuctu „ za . . . 2.88 K

Příznivcům „Kvítků“:

1/2 tuctu franko za . . . 1.32 K
1 tuctu „ za . . . 2.16 K.

Obnosy předem na adresu:

Administrace „Kvítků“

v Praze-II., Lipová ul. č. 5.

Nejlevnější a nejkrásnější

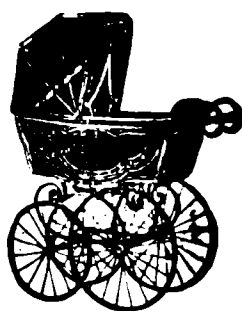
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové

Žádejte cenníky.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Berlíně.

Nejstarší a největší závod

umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Za příčinou přeplněných skladů nabízím

k dušičkám

za ceny značně snížené nábrovky pískovcové od 50 K a výše, leštěné z mramorů a žul od 100 K a výše.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek,

desky pro koželuhy, do novostaveb k účelům dekoracním atd., vše za ceny konkurenční.

Raďte dáti přednost domácímu závodu!

TOVÁRNA NA VÝROBU

VÁPENO-PÍSKOVÝCH CIHEL

V HRADCI KRÁLOVÉ SP. S R. O.

zahájila výrobu a doporučí

pískové cihly výtečné jakosti
hodící se ku všem účelům stavebním.

Prodej přímo

v továrně na Slezském Předměstí.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Odebírejte a rozšiřujte všemožně

KVÍTKY

obrázkový časopis katol. školní mládeže, redakce
a nákladem P. Františka Svátka v Praze-II., Li-
pová ul. č. 5. Vychází 10krát ročně.

Roční předplatné:

na 1 výtisk poštou 60 hal., na 5 výtisků na jednu
společnou adresu 2 K 50 hal., na 10 předplac-
ených výtisků jedenáctý zdarma. Na nepředplacené
výtisky se náklady nemohou dávat.

Premie pro předplatitele II. ročníku:

Předplatitelé v měsíci září a říjnu (tedy jen
do 31. října 1909) obdrží zdarma jako bezplatnou
premií krásný kapesní „Kalendář českých dětí
na školní rok 1909—1910“ v krásné ceně 30
hal., poštou 36 hal.

Kalendářik se zajímavým obsahem má veli-
kou výchovnou cenu. Zápisníková část nabádá
majitele ku všestrannému pořádku.

Dělejší poznámka. Kalendářik bude zaslán
předplatitelům jako příloha čísla, jež po dojetí
předplatného nejprve zasíláno bude. Nejlépe jest
předplatné hned s objednávkou zaslati; pak bude
kalendářik zaslán hned s první zásilkou.

Premie pro příznivce a sběratele Kvítků:

Každý, kdo získá předplatitele, obdrží za ka-
ždých do 31. října 1909 po 50 haléřích společně
předplacených 30 výtisků zdarma a franko po 1
výtisku obilného účtářského zápisníku a rádce křes-
ťanských žen a dívek „Šťastná Domácnost“ na rok
1910, jež vyjde v listopadu tohoto roku. Pro prak-
tický obsah bude vhodným dárkem pro matky,
sestry a příbuzné činné u vedení domácnosti.

Objednávky a předplatné přijímá:

Administrace „Kvítků“ v Praze II.,
Lipová 5.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšších)

doporučuje P. T. veleobětivému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyových náčiní.

Cenazky, vzorky i rovněž hotové paramenty
se na požádání rádi zaslou.

Rozšiřujte Časové úvahy!!

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

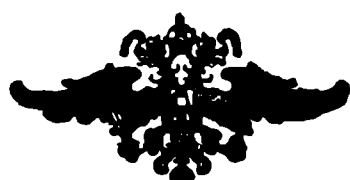
v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nepřiměřených dodává

cia. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

Hradec Králové, Adalbertinum.

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatební.

F. J. DYCK,

akademický malíř
ve Smíchovské.

Atelier pro malbu obrazů figurálních, podobizen, krajin
atd. nabízí se k provedení nových a

opravě a čištění starých kres-
tlených obrazů.

Atelier malby r. 9676.

Odpovědi k nahlédnutí.

Modní a galanterní

závod pro dámy a pány

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové.

Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.

Připravky pro švadlany a krejčí.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Ledničky

patentní, s nedostižnou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanici za K 50.—

dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleobětivému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlakování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatení písmo a různých předmětů vzhledu se nale-
zátek za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty shotovují úplně bezplatně a
k útulnému jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho poctivých úkolů po řadě a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

OBNOVA

Číslo 39.

Předplatní na čtvrt roku 8 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 1. října 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Sociální hovory.

V lese pracují dělníci. Kolem jde mladší profesor a zdraví je, smekaje klobouk. Jeden z pracujících lině se dotýká dvěma prsty své čepice, druhý dva cosi nesrozumitelného dutým hlasem prohodí a poslední otočí se k inteligentovi zády. A sotva ujde profesor deset kroků, ozve se za ním hodně hlasitě: „Tohle je přece nebe na zemi! Samá procházka, žádná těžká práce, leda někdy škrábnutí perem. Takovému se může les líbit. Ale tudy my při té pekelné dřině...“ Professor se obrací. „Slyšel jsem, přátelé, jak si jeden z vás ve své bídě ulevil. Bolestná slova letěla na mou adresu. Mám tedy právo na ten povzdech odpovědět. Myslím, že mne přátelsky vyslechnete.“

„Proč ne? My jsme chudí, ale při tom dobří.“

„Tedy předně věsta, že se nedivím stesku člověka nuzného. Vždyť jsem ze žebroty sám. Jakkoli to není teď na mně vidět, ujišťuji vás, že jsem se v mladších letech napracoval na několika zadlužených korečích svého otce chalupníka do úmoru. A kdyby se byl nedělal otec od úsvitu slunce do noci, ve dvou letech by byl přišel o všecko. A tu si myslím, že jest vaše žehráni na mé postavení zcela zbytečné. Mohli jste od nejmladších let dělati zrovna to, co já a byli by z vás nyní páni také.“

„No — to si z nás přece jen děláte dobrý den! Kde pak my tudy chudáci!“

„A já jsem chudákem nebyl? První rok mi rodiče poslali na studie měsíčně po třech zlatých, pak po smrti otce přestalo i to. Chtěl-li jsem dostudovati, musil jsem se brániti vyhladověním četnými kondicemi, jež byly placeny mizerněji než práce nádennická. Co dělník již od 14. roku přijímá plat a aspoň trochu se nají, napínal jsem mysl každý den až šestnáct hodin, při čemž jsem málokdy měl pět krejcarů na večer při vši úmorné práci. Všecko perné snažení po deset let mi přinášelo tolik, že jsem vyhlízel jako souchotinář. Nuže, komu se hrubá práce nelíbí, může zkoušet zrovna tu cestu, kterou jsem šel já. Ve třinácti letech jsem byl právě takovým nuzákem jako vy, měl jsem na získání toho „panství“ tolik prostředků a zrovna tolik peněz jako chlapec nuzného dělníka. Kolikrát jsem chtěl nechat všeho a žít se raději

lopaton. Leč sráželo mne s toho vědomí, že by se závistníci smáli do očí „zběhlému studentovi.“

„Lehko se řekne, abychom to tak dělali jako vy; ale každý nemá takovou bystrost, aby to dokázal.“

„Dobře máte; proč by však měl závidět dělník svému bližnímu i ten talent? Vždyť ve vaší organizaci jsou lidé bystří, jimž platíte značnou daň dobrovolně za jejich duševní práci. Mně však byste nechtěli přáti ani ty peníze, které na vás nevymáhám. Ctíte-li duševní práci na jedné straně, chovejte se šetrně a snášlivě také k jiným duševním pracovníkům. Ctím ve vás dělníky, a proto snad nežádám mnoho, jestliže vás prosím, abyste se na mně dívali aspoň jako na občana sobě rovného. Vždyť máte rovnost ve svém programu. A kdybych na váš pozdrav odpověděl tak, jak jste odpověděli vy mně, plným právem byste mne za takovou nešetrnost pokárali. Po všech těžkých studiích jsem začal bráti učitelský plat teprve tehdy, když mi uplynulo 26 let.“ — „Kamarádi, on má taky pravdu,“ podotkl dělník, který dříve ruku k čepici zvedal. „Takové a podobné věci by měly taky přinášet naše noviny. Myslím si, že klením na tu dřinu a snižováním druhých si nepomůžeme.“

Dělníci jdou z továrny. Soudní auskultant bere se procházkou proti nim a před setkáním odbočuje na vedlejší úzkou cestičku. Už jest slyšet poznámky: „Zamazal by se o chudou sebranku.“ Nebo se bojí, že byhom ho pozdravením urazili.“

Auskultant se obrací: „Ale, pánové, nepodezřívajte dřív, než se přesvědčíte. Přiznám se, že od jistého času jdu raději některým dělníkům z cesty, poněvadž jsem byl zbytečně několikrát provokován. Nehnevám se proto na dělnictvo, ohej pouze ušetřiti mrzutosti sobě i jiným. Snad by se někomu z vás zamlouvalo, kdybych někde prohodil cosi o sebrance: jsou lidé, kteří na urážku dychtivě čekají, aby ji mohli ihned splatiti s nehoráznými úroky. Ale ptejte se všech mých přátel, zda jsem někde s pohrdáním o dělnictvu mluvil. Vždyť jsem také synem dělníkovým. Máte-li své vlastní křížky, já si nesu svůj také. Vy berete za svou práci denně čtyři až pět korun, já po třináctiletém studiu dostávám měsíčně 80 korun. Chodíte v modré haleně, já musím přijít do kan-

celáře v pěkném šatě, nechci-li, aby se mi ukázaly dvěře. Jakkoli by mne nijak nebolelo, kdybych se procházel bos, musím se reprezentovat jinak než dělník; a na reprezentaci musím si utrhnouti od úst. Vy si můžete proti svému zaměstnavateli dosti směle vystoupiti. Kdyby vás i propustil, naleznete místo jinde. Kdybych zvedl radikální odpor já, hned budu s celou svou existencí hotov. Kdybyste provedli ve společnosti nějakou trestnou výtržnost, snad se i do žaláře dostanete. Ale proto přece práci dostanete; já bych však byl u státu hotov.“

„Počkejte, soudruzi, on právě špatně nemluví.“ — „I nechejte toho buržo, chce jenom másti!“ — „I jen poslouchejte, vždyť neuráží.“

Auskultant: „Jest mi opravdu milé, že aspoň někdo z vás věří v upřímnost mých slov. Přátelé, sajisté víte, jak často člověka zle ztýrá veliká starost.“

„Ano — zvlášť nás chudé dělníky. Někdy bych raději celý měsíc skály lámal, než bych nosil v hlavě těžkou starost jeden den.“

„Mluvíte upřímně. A vizte, dobrá polovina inteligentů musí zaměstnávat svou mysl tisíci starostmi každý den — od rána do večera. Už samo vážné studium vyčerpává síly duševní silně, tak že málokterý z nás udrží se nervositě. A'e nadto dolehají na duši tak veliké starosti, spojené se zodpovědným úřadem, že jest těžko vyličiti jejich pravou podobu nezasvěcenčím. Představte si na př., jak m' je, když paragraf mne vyzývá, abych odsoudil i chadého dělníka, který třeba jen z nerozvažnosti něčeho trestného se dopustil a nikdy trestán nebyl! Vy nevíte, co se často napřemýšlím, jak to učiniti, aby zákon zůstal ve shodě s milosrdenstvím. — Vy máte nad sebou pána jednoho, já jich mám víc. Proto vás prosím, abyste přemýšleli zcela nestranně, oč jsem na tom líp než vy a zdaž ta moje společenská povýšenost stojí vůbec za pýchu.“

„No — vidíme, že jste přece jedním z upřímnějších měšťáků. Ale nezapomínejte, že stav dělnický zkouší nejvíc, že dělníku není dáno nic, co svou organizací přímo si nevyntí.“

„Dělník zkouší, ovšem že zkouší. Ale každý nejlépe zná své bolesti sám. Boláky jiných stavů zavírají vaše listy před zraky vašim sedmým zámekem. Leč jest potřebí i při třídním boji zkoumati všecko bedlivě, všestranně,

FEUILLETON.

Příprava k záchraně obce.

V Bublákově nastal borečný ruch jako v úle. Lidé začali běhat jako o požár, tvořily se skupiny živé roklující občanů, ve všech pěti hospodách se svítilo celý týden až přes půlnoc. Bylo zkrátka před volbami, které připravovány tentokrát velice bouřlivě. Výmluvná ústa sousedů vytrousila zdarma celé stohy rozumu, druh ruba vášnivě přesvědčoval a přece po všem tom přívalem slov světlo praktické moudrosti zhasínalo, čadilo; voličové stálým poučováním byli popleteni a v nejistotách víc než před volební borečkou, kdy ještě na krám nebyly vykládány zcela různostvorné kameny moudrosti. Skutečný rozum ve spoustě rozumů individuálních se ztrácel jako zlaté zrno v Otavě.

Oposice, již se nelsbilo další zatěžování obce, tloukla vášnivě na buben, vytrubovala alarm, zvala všechny sousedy k revoluci proti dosavadnímu režimu.

V hostinci „U paraplete“ sešli se přední důvěrníci oposice, kam je sezval výmluvný krejčí Jehlák. „Teda jako svolavatel vás upřímně, přátelé, vítám. Jest naší povinností, abychom chránili poplatnictvo před stálým zdímaním. Každý poctivec musí se starat, aby naposlady tím rozhazováním nepřišla celá obec na buben. Chce-li mít velkostatek a fabrika lokálku, ať si ji zaplatí. Chtějí-li bohatí posílat děti do školského paláce, ať si je postaví sami. Naším dětem stará škola stačí; však ještě nepadá. A má-li se regulovat potok Vrbina, ať na to dají peníze ti, kteří mají kolem louky. Nás ten potok nezatapí. A komu zapáchá, ať kolem nechodí.“

„Výborně“, přitakovali těmto i jiným konse-

vativním zásadám opatrného finančníka stejně smýšlející. „Teda abychom nyní sestavili kandidátní listinu oposice“, podal praktický návrh rozumbrada Jehlák. „Ano, tak jest.“

Důvěrná konference při delším rokování poznávala, že vlastně těch schopných kandidátů oposice dá se nalézt tuze málo. Přece však po dvou hodinách sestavena aspoň kusá listina předurčených výborů. Nejparnější prací bylo pátrání po snesitelném výboru posledním. „A co“, ozval se krejčí, „můžeme napsat třeba Halabu. Když moudrost rozdávali, nešel si tenkrát sice ten člověk dvakrát. Je to šantala, ale půjde s námi. Pořád starostovi nadává, má na něho zlost, že mu z'azil naději na koncesi výčepnickou.“

„Jen toho ne“, ozval se rázný provazník Přádek, „jen toho ne. Nadělal by nám jen hodně hanby. Pan Jehlák tu ještě dlouho není. A tak vělicos neví. Před třemi lety Halaba si nadal s tchánem tak hromotlucky, až se celá ves sbíhala. Svátíli se moc o nějaké peníze. Za dva týdny nato si v hospodě „U stříbrné mouchy“ natloukli, jakkoli sousedé do nich hučeli jako do valachů, aby měli rozum. A žalovali se pak oba Advokáti je přece jen před soudem smířili. A když mladý starému podával ruku, ještě si řekl: „Jo — a teď ten děda se začne chlubit, že vybral.“

Ale starý se dušoval, že je rád, jak to pěkně skončilo; jen když prý bude pokoj. Je vidět, že tchán Vejr byl přece hodnější. Pak na cestě od soudu oba se stáli v Brčalově, aby se napiii na přátelství. Pili dlouho — a v tom otočili řeč na soud. „A, pantáto, můžete být rád, že mám takové měkké srdce. Kdybych se byl napil na kuráž, nikdy bych na smír nepřistoupil. Vy jste byl jako ka-

„Mlč, Františku, mlč, já jsem ti ublížit nechtěl. Ty's začal sám, však se pamatuješ.“

„A proč jsem začal? Protože jste přece jenom starý zloděj.“

„Poslouchej, neurázej, neurázej mne před cizími lidmi! Mne začíná brnět dlan.“

„A jo — a jo, jste zloděj, třebaže jsem vám všecko odpustil.“

„Já ti dám zloděje!“ A už to plesklo. Nastalo hrozné melodrama, ale víc „melo“ než drama. Vejr měl rozbitý nos, Halabovi napuchlo ucho, že vypadalo jako veliký trychtýř. Nová žaloba. Zase se oba smířili, zas v téže hospodě pili na přátelství — a poprali se znovu. A takhle se to ještě opakovalo potřetí.

„Ale — ale zavřen Halaba nebyl?“ ptal se Jehlák.

„Inu nebyl — ale co pak s takovým rváčem?“

„No — no, já teda myslím, abychom ho napsali mezi náhradníky; tak stejně nic v obci znamenat nebude. Co na tom zaleží?“

„Souhlasím“, ozval se Krvavec, „protože se ta debata pořád daremně protahuje.“ Souhlas projevil i ostatní a tak Halabovo jméno ocitlo se na listině.

„Snad teda do výboru bychom mohli vepsati Hudlíka?“ rozhlížel se pátravě Jehlák.

„Ale kde pak!“ spráskl ruce Lívanec. „Jen toho ne“, vyskočil Bedrník.

„Nu — a co proti němu máte? Vždyť je takový tichý, pracovitý, poctivě se žíví a pomáhá nám agitovat.“

„Pěkný poctivec!“ houkl Bedrník. „Vždyť před šesti lety ukradl v lese šraňk. Tudy ještě někteří sousedé mohou dosvědčit, jaký byl v obci shon, když Hudlíka vedl četník pobromadě s ci-

jest nutno, aby se jevil soucit se všemi lidmi trpícími, ať již tito náležejí ku kterékoli společenské třídě, ať strádají hmotně, či duševně." (Dokonč.)

Svépomoc a podpůrná akce maloživnostníků.

Řeč sjednová. Přednesl Ant. Fait, klempř v Hradci Králové.

III.

Jednou z nejdůležitějších nutností pro stav živnostenský jest řádná hospodářská organizace, která i při vyřizování drobných, třeba i úředních záležitostí by zároveň systematicky sledovala velké cíle, totiž ochranu a povznesení stavu na základě svépomoci.

Jednotkami takovéto organizace i zákonem stanovenými jsou živnostenské společenstva, již v r. 1883 na místě starých zrušených cechů v život uvedena.

Činnost jich mimo vyřizování běžných záležitostí měla dle úmyslu zákonodávce usnadňovati členům svým i zápas v soutěži s velkovýrobou, a to opatřováním malých strojů, zařizováním společných dílen, zakládáním společných skladů prodejních, vyhledáváním odbytišť (vojenské dodávky), společným nákupem surovin ve velkém, opatřováním levného úvěru a jinými velice krásnými a užitečnými věcmi.

Z činnosti té vykonala živnostenská společenstva za uplynulé čtvrtstoletí poměrně velice málo. Zazlívati pro to možno jen společenstvům čistě odborovým ve velkoměstech; ve společenstvech smíšených na venkově, v nichž zastoupeno je někdy až i 30 různých živností, v nichž při zřizování toho neb onoho podniku narazilo by se i na protichůdné zájmy jednotlivých skupin, nebyla většina těchto krásných úkolů prostě proveditelná. Teprve v r. 1907 opravou živnost. řádu nastoupena správnější cesta a to doporučováním a podporou zřizování čistě odborových společenstev dle potřeby velkých okrsků, jakož i možnosti zřizování odborových sekcí při společenstvech smíšených. Takováto čistě odborová společenstva neb sekce mohou zajistit pro dotčený odbor mnoho vykonati.

Organizace společenstev prohloubena je jednotami okresními, svazy komorními a posléze zemskými. Důležitý úkol přisouzen okresním jednotám, neboť budou tvořiti poradní sbory živnost. úřadů své stolice a svým právem rekursů, svobodnými podněty a radami spolu rozhodovati o různých záležitostech živnostenských. Dále dodávati budou zprávy i vyšším instancím, zemské i říšské radě živnostenské.

Ve sněmu král. Českého podán byl na jaře v r. 1907 návrh, aby zřízena byla *zemská živnostenská rada* v Čechách, která by — jak jsem již uvedl — hájila zájmy živnostnictva v království, jako hájí zájmy rolnictva rada zemědělská. V zákonodárství zemském korporace tato má mítí vliv na vytvoření příznivých zákonitých předpisů, na patřičnou podporu živnostnictva se strany různých činitelů a pro místodržitelství má býti poradním sborem v otázkách živnostenských. Bohužel, že instituce tato v život dosud uvedena není.

kámem. A snad by se byla ta krádež ještě utajila, třebaže pan revírník s velkým hněvem bouřevnatě pátral po tak směleém taškáři. Jak by ne — ukrást šraň! Ale když jednou Hudlík natloukl své maceše, ta se na něho dopálila a všechno mu veřejně vyčetla. To by byl pěkný výbor.

•Nu — dobře, že se to zde upřímně řekne, couval Jehlák. •Já ovšem ještě charakter všech zdejších poplatníků znát nemohu.

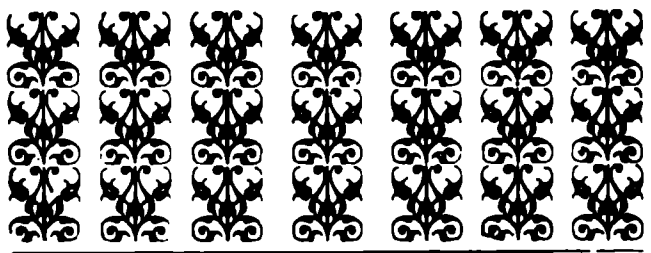
•Tedy snad bychom mohli voliti Padavku? — prohodil Lívanec.

•To by šlo spíš, je to dost pořádný člověk, ale — ale když neumí psát! A čte chudák jako koktavý chlapec z druhé třídy, připomínal Jehlák.

•No — to je tobo, hájil svého kandidáta Lívanec. •Zato má zas dobrou vyfídilku; dovede mluvit za dva advokáty a aspoň podepsat se přece dovede. Konečně všemi hlasy přijat Padavka do kruhu vyvolených.

Jména náhradníků jakž takž sestavena taky — protože už pozdní čas seslabil protestní energii.

A za dva dny časně ráno na čtyřech rozích náměstí objevily se nalepené čtvrtky papíru, na nichž napsáno rukou neumělou: •Uvědoměle voličové! Mi nechceme, aby se z našich kapec stávala zbitečná dráha. Nechceme, aby z vašeho potu se pořádál potok, není zapotřebí, aby mi chom sipali peníze do základu nové školy. Nám stará škola dostačí. Kdo jako uvědomělí volič a přítel lidu se stavi proti rozhazování, ať volí s opozicí. Volte svobodně! — Tak se postaral Padavka tajně z vděčnosti za vyznamenání reklamou o posílení hradeb opozice. Provolánímu napsal dle diktanda jeho osmiletý Honzík. — A opozice přes ujišťování o své uvědomělosti praskla při volbách na celé čáře.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1888.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6.000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem července K 23,097.699.18.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont

směnek a faktur.

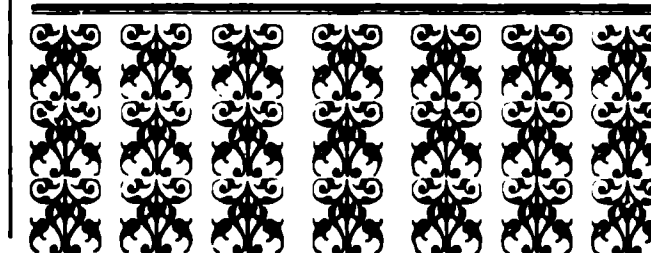
Směnárna.

Skladiště.

Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

Dalším vrcholným článkem, zákonem nařízené organizace živnostenské jest v r. 1908 zřízená *živnostenská rada pro celou říši* ve Vídni. Jest poradním sborem ministerstva obchodu a z vlastního počínu může mu podávati příslušné návrhy. Jest to tedy jaksi nejvyšší tribuna maloživnostníků v říši, prostřednictvím které hájiti lze jich zájmy a pronášeti přání. Všichni členové živnostenské rady musí býti činými, nebo-li výkonnými živnostníky anebo kupci. Sbor tento má právo zvoliti pro zvláštní otázky stálé odbory, které připravují návrhy pro valná shromáždění, nejméně jednou za rok svolávaná. Nelze upříti, že říšskou živnost. radou dostalo se živnostnictvu činitele velmi důležitého. Dobrovolnými, ale rovněž velice důležitými organizačními útvary jsou *zemské jednoty společenstev*, z nichžto zemské jednoty společenstev odborových vykonají v budoucnosti i velice pro příslušné odbory. Avšak i v každé, byť i nejmenší obci měli by živnostníci založiti si kromě svých společenstev volná a na osobním příslušenství spočívající sdružení, *živnostenské kluby neb besedy*, jež by měly za úkol, hájiti hlavně místní zájmy živnostenské, starati se o náležitě zastoupení živnostnictva v zastupitelstvech obecních i okresních, o volby do komisí berních, do obchodních a živnostenských komor atd. Sdružení tato musila by býti ovšem čistě stavovská, nepolitická, aby zůstala všem živnostníkům přístupna. Pak by organizace takové vlivem svým přímo neodolatelně působiti mohly na správy obecní v otázce ponechávání i znovu-zřizování vhodných provozováren a dílen i v nejživějších částech města, což jest podmínkou pro malovýrobce téměř životní, proti které však hřeší se zvláště ve větších městech při povolování a schvalování staveb i přestavb bezohledně. Následkem toho jeví se čím dále větší nedostatek vhodných dílen v centru města, třeba že tvoří tyto nezbytnou podmínku úspěchu hospodářské činnosti některých odborů řemeslných. Bylo by proto velenutno, aby se živnostnictvem stále připomínalo, že řešení stísněnosti vhodných dílen pro živnostnictvo jest srovnatelnou sociální povinností komunální, jako péče o levné a sdravé byty dělnické.

Dalšími úkoly těchto organizací by bylo bdití nad způsobem zadávání prací obecních, okresních i veřejných vůbec, tedy i státních a nepřipustiti, aby se obce na úkor samostatného řemeslnictva samy jakoukoliv výrobou zabývaly. Slovem organizace tyto sloužily by stavu živnostenskému ku dosažení vlivu především na správu obcí.

Ještě k jednomu třeba ukázati, totiž ku snaze, přivéstí *ruční, dobrou, uměleckým duchem prodejnou práci k platnosti*, učiniti ji hledanou a požadovanou i v širších kruzích veřejnosti, učiniti ji módní a zvláště ceněnou. K tomu přispěly by při museích často uspořádané porovnávací výstavy poctivých kusů práce ruční, řemeslné vedle různých rafinovaných imitací, aby se i širší obecenstvo znenáhla naučilo znáti hodnotu hmoty i práce.

Konečně dle nejnovější studie dvor. rady dr. Pilbauera doplniti by se měla akce ku zvelebení živností ještě závěrečným článkem tohoto hospodářského procesu v dílně maloživnostníkové, totiž *péčí o pravidelný odbyt*, o pravidelný příliv zakázek, zkrátka o pravidelnou zaměstnanost v dílně. Jest to stručně řečeno: *savedení cestujících agentů* do služeb i menších závodů, schopných vzrůstu a postupného rozvoje, ovšem ve výrobě mimomístní, speciální.

Podpůrná akce maloživnostenská by mohla býti prostřednicí, která by: 1. z přiměřeného počtu malovýrobců, schopných odbytu mimo-místního, sestavila skupinu buď stejného oboru, neb oborů příbuzných, 2. vyhledala pro ně společného cestujícího, kterého by zálohou sama honorovala a poměrný podíl honoráře od zastoupených jí členů skupiny, dle splatnosti účtů za dodané zboží, ve formě provise vybírala. Všecko toto platí ovšem jen pro výrobu *specialisovanou*, nekonkurnující obvyklým výrobkům lokálních živností téhož oboru; každý druh zboží byl by z pravidla v jedné skupině zastoupen pouze jednou. Cestující by ovšem také nesměl navštěvovati soukromé zakazníky.

Jak vidno, myšlenka to geniální a kdyby se zvelebovací akcí přikročilo i ku vysílání mladých, nadaných jednotlivců řemeslného do-rostu, za podpory státní, do ciziny ku shlédnutí a studiu nových, u nás neznámých speciálních způsobů výrobních, za účelem přenesení jich k nám, stala by se tato činnost vskutku korunou celé ohromné práce zvelebovací a jejím článkem závěrečným.

Velentěné shromáždění! Jak z těchto skrovných nádrtek zřejmo, naskytne se pravým přátelům živnostenskému stavu ještě velké množství vděčné a záslužné práce na národa roli dědičné a na živnostnictvu samém jest, aby s porozuměním, s důvěrou a ochotností těchto povznášejících snah se spolupodílelo, aby svorně spolupracovalo na svém vlastním povznesení vzděláváním sebe, pečlivou výchovou

svého dorostu, pevnou a činnou hospodářskou organizací, hlavně odborovou a konečně intenzivní činností svépomocnou. Neboť i takovouto drobnou prací sledovati lze velké cíle a jedním z nich jest i hospodářské povznesení našeho milého národa československého.

Dopis z Prahy.

Před volbami do sboru obecních starších. Zatím co strana staročeská spí před nastávajícími volbami do obecního zastupitelstva pražského spánkem spravedlivých, zahájilo již sdružení starosty dra Groše nejhorlivější činnost od muže k muži, aby starostovi, jehož mandát do sboru dochází, zabezpečilo volbu. Rozumí se, že přitom pracuje se podle osvědčených již method dosavadních, nátlakem, slibů a vším úsilím, aby jen mandát dra Grošovi byl zabezpečen. Jak ze soukromých informací můžeme sdělit, dojde tentokráte při volbách k zápasům velmi bouřlivým, neboť proti všem dosavadním obecním starším, kteří půjdou poznovu do voleb, vyvetanou kandidáti na všech stranách a všech politických stran. Ze starostátnícký klid, v jaký hálí se strana takové minulosti, jako strana staročeská, není mladším jejím příslušníkům právě taktikou nejlepší, toho dokladem jest nespokojenost, kterou projevuje mladší staročeská generace s vedením strany, a důsledek, který z toho učinil předseda výkonného výboru, dr. Karel Matuší, po Riegrovi stále v čele strany staročeské nyní stojící.

Zvláštním, velmi zvláštním jest, že strana, kteráž má nyní u vesla dva ministry ze svého středu, nedovede se vzchopiti ku politickému obrození za nynějšího vhodného pro stranu tu času. Slibně zahájené její organizování zastavilo se po krátkém rozběhu, a nyní zase neděje se nic. Všechny tak zvané měšťanské strany letos však půjdou do voleb obecních s jistými obavami, neboť žádná z nich není tak silnou, aby zvítěziti mohla na jediný ráz. Proto usilují dostati za spojence ty, kdož by mohli býti jazyčkem na váze, a mladočeští vůdce navázali již styky se sociální demokracií, aby jim pomohla vítěziti, jako při poslední volbě malostranské snažili se dojíti vítězství pro dra Funka za pomoci hlasů sociál.-demokratických.

Můžeme však veřejně prohlásiti, že vůdcové sociální demokracie pomoc slibují jen pod tou podmínkou, budou-li jim vyhrazeny čtyři mandáty do sboru obecních starších, prohlášením, že sociálně demokratická strana sama jest tak silná, že vlastním přičiněním může vydobýti nejméně tři mandáty. V případě každém bude to letos mnohem zajímavějším nežli v letech minulých, a očekáváme, že i strana naše katolická vykoná svou povinnost.

* * *

Trapné divadlo. Politování hodné divadlo skýtá zrakům nejširší české veřejnosti dostavba reprezentačního domu u Pražské brány, vedená na zďařbůh od času k času bez plánů, bez rozvahy, bez rozhledu a náležité kontroly se strany odborné zkušených mužů. Tahání se s projektanty, se stavitelem, s dodavateli — tahání o honorář, a konečně blamáž nade všechno, kdy veřejně se dokazuje druhému náměstku J. Jirouškovu, že nepochopil, jaký návrh byl činěn, a jak měl dáti o něm hlasovati. Věru trapná to podívaná, jako mnohé, co se na radnici Staroměstské odehrává, a o čem daly by se psáti kroniky. Není možno veřejně tu nevytknouti, že vždycky, kdykoli má býti jednání o něčem, co se stavbou reprezentačního domu souvisí, vždycky starosta dr. Groš ve schůzi obecního zastupitelstva skládá předsednictví a jde si — zakouřiti.

Podivné toto jednání působí právě tak nemilý dojem, jako když za přítomnosti veřejnou pozornost vyžadují přednáškové únozí obecní starší ostentativně se baví, hloucně pokřikují, smějí se, hovoří s osobami, které do lože přivedli, nebo provádějí to, co mohli udělati doma, jako na příklad obecní starší mladočeský Soukup, který pravidelně v každé schůzi obecního zastupitelstva ostříhuje si nehty, stoje při tom před presidiem.

Pokud první věci se týká, musí lidé, které voličstvo vyslalo na radnici Staroměstskou, přece chápati, že reprezentační dům musí býti dostavěn, aby ohromný milionový kapitál do něho vložený aspoň nějakým způsobem a z části se rentoval. Proto jeví se nutnost opravdu nalehová a největším úsilím velikou tu stavbu dokončiti a nevyhýbat se závěrečným důledkům, které vznikají a vzniknouti musily jenom z neprosíravé nepromyšlenosti postupu a povrohnosti ve vedení administrační stránky —

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Horovky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopě.

Obrana.

Lže-li pokrokář, lže důkladně. O tom se mohl přesvědčiti každý stokrát už dávno důkladně. „Osv. lidu“ honem chce namluvit, jak prý nešťastné bojujeme. A čím? Inu otiskli jsme zprávu našeho pardubského dopisovatele, že Hajn byl osvobozen 7 hlasy proti 5. „Osv. lidu“ konstatuje proti tomu, že při hlavní otázce porotci hlasovali pro nevinu 9 hlasy proti 3. Prý také dr. Šmeral mluvil proti klerikalismu židovskému jen dvě minuty a to ještě zachytil rys židovství před Kristem. Konstatujeme tedy loyálně tvrzení „Osv. lidu“, aby se vědělo, jak zručně obešel klerikalismus židovstva moderního. Inu — soc. demokrat. Vzácná „Osvěto lidu“, lapáliemi proti tobě naprosto není potřebí bojovati, jestliže se ti dá dokázati zcela určitě, jak zúmyslně lže přímo z rukávu sypeš. Celé serie tvých zúmyslně podvodných zpráv nechávali jsme bez povšimnutí, protože už stejně se ví, že šíření tendencí nepravd jest tvou druhou přirozeností. Alys však věděla, že tvoje kousky jsou známy, ukážeme aspoň na některé nejnovější nezbednosti. V témže čísle 104, v němž „napravuješ“, otiskneš již podruhé vytájený nevlastenecký výrok posl. Kadlčáka. A přece rozhodně víš, že již předešlý týden Kadlčák dne 24. září v „Hlasu“ a pak v jiných listech prohlásil, že dne 18. srpna na důstojnické hostině ve Frydlandě s děkanem nebyl a to tím méně, jelikož děkan v ten den dlel v lázních. Kadlčák zároveň vyzval pisatele té zprávy, aby se podepsal plným jménem, aby se mu poskytl příležitost k provedení důkazu. Slibuje, že citovanému setníkovi Morelovi umožní, aby na příslušném místě dokázal tvrzení ve zprávě uvedené. — Morel i onen nezvěstný denunciant mlčí dosud, ale „O. lidu“ neuznala za vhodné ani připojení k reprodukci klepu prohlášení Kadlčákovu. V čísle 101. pravíš, jak jest katolický tisk zaražen (?) osvobozením Hajnovým. Prý pp. Šupka a Mourek najednou onemocněli a líčení na žádost jejich odročeno. Prý jsou zbábělci. Ty „Osv. lidu“, přece dobře můžeš znáti příčina odročení; vždyť máš vsoudním úřednictvem známých dost. A přece lžeš o předstíraném onemocnění. Lžeš v č. 100, že „Obnova“ netroufala si počítati ani na 20 tisíc účastníků katol. sjezdu. Cifry v „Obnově“ vytištěné nejlépe svědčí o tvé nenapravitelné lhavosti. Tamtéž lžeš úmyslně, že „klerikálové již letos podruhé divadelní společnosti do „Adalbertina“ přivábili.“ Jestliže se někomu vyplní žádost několikrát opěťovaná, jen lhat to může zváti „pochopitelným přiváběním.“ A tak bychom mohli pokračovati v charakteristice „reformovaného“ listu dále. Aby „Osv. l.“ lže opravila, musí se na ni jíti s heverem. Jestliže však některý dopisovatel náš jednou za uherský měsíc beze zlého úmyslu pochybí, opravujeme bez zvláštního vyzvání. V tom jest rozdíl mezi tiskem žijícím z úmyslné lhavosti a tiskem opravdovým.

Politický přehled.

Sněm království Českého. Od zahájení sněmu tohoto uplynul již celý týden, ale dosud není známo, kdy se sněm sejde podruhé, ani se jde-li se vůbec. Němci postavili si hlavu, a proto všechno dosavadní vyjednávání a domlouvání zůstalo marno. Důvěrníci německých stran prohlašují, že sněm smí se státi jen tehdy dělným, bude-li projednávati nejdříve výhradně německé požadavky, jimž vláda vyšla tak ochotně vstříc svými předlohami. Naproti tomu čeští poslanci hájí stanovisko, že nelze o německých požadavcích jednat dříve, dokud se sněm neustaví. Musejí se ustaviti sněmovní komise, aby se pustily do práce. Vůbec české strany chtějí jednat o vládních předlokách, což konservativní velkostatek vítá, ač má také proti vládním předlohám námítky a mnohá místa v nich pokládá za nepřijatelná. Pozoruhodno, že čeští velkostatkáři horlivě se vynasnažují, aby bylo dosaženo dohodnutí mezi Čechy a Němci, kdežto ústavověrní velkostatkáři nečinně na průběh událostí pohlížejí a nebo docela Němce v odporu a neústupnosti posilují. Němci chtějí, aby dělnot sněmu byla vykoupena na český účet. Vláda je pak nijak nemírná a hledí spíše působiti na poslance české. Nedično proto, že i druhá konference předsedů klubů stala se bezvýslednou. Naděje ve zdar jednání jest praskrovná.

Vládní předlohy, zejména předloha o krajském zřízení, které směřují především na prospěch Němců, byly zem. výborem království Českého prohlášeny za nepřijatelné. V zemském výboru vytčeno, že o předlohách tak dalekosáhlého významu měla vláda dříve, než je předložila sněmu, jednati se zemským výborem.

Ríšská rada, která původně měla býti svolána 20. října, sejde prý se až 5. listopadu na žádost Poláků, aby haličskému sněmu dáno bylo dosti času k vyřízení volební opravy. —

Dle řeči dr. Gessmanna nepožene něm. strana křesť. soc. věc až k odstranění vlády, nebude-li zákon Axmann-Kolisko shválen. Straně křesť. sociální musí především záležet na tom, aby parlament vzhledem k poměrům v Uhrách byl dělným. Kdyby sankce zákona Axmann-Kolisko vymáhána byla krajními prostředky, pak prý by se i Čechové krajními prostředky o zákon Kvíčaldův zasadili a o dělnosti říšské rady nemohlo by býti vůbec řeči.

Krise uherská dostupuje svého vrcholu, rozvrat mezi stranou neodvislých (Kořutovci) a stranou ústavní jest úplný. Kořut chystá se převzítí otěže vládní po Wekerlovi. Uherská sněmovna, která se sešla 28., září následkem podání žádosti ministerstva za propuštěnou odročena do 5. října. Jediným východiskem z těchto zmatků bylo by provedení volební opravy na základě všeobecného volebního práva, kteroužto povinnost převzala nynější uherská vláda naproti lidu i panovníkovi, ale již by se poměry zvrátily v neprospěch nynějších mocných stran a proto se nikomu z nich do ní nechce.

V Řecku nastává uklidnění. Ministerský předseda Michalis naznačil vojen ké i administrativní opravy, které musí býti provedeny, aby se země povznesla z dosavadních neutěšených poměrů, a král Jiří slíbil, že opravy ty budou provedeny; zato připravil lid králi veliké ovace.

V Australii chystá se obrana země. Ve spolkovém parlamentě podána předloha o vystavění loďstva pro Tichý oceán, má býti zavedena povinná služba vojenská, dle níž bude pohotově 260 000 dobře vycvičených vojáků se zálohou 115 000 mužů. Snad se v Australii připravují na všemožný výpad se strany čilých Japončků.

Z činnosti katol. spolků.

Nový Hradec Králové. Katolická organizace pořádala 28. září zábavu v spolkové místnosti za četné návštěvy svých členů a příznivců. Z Králové Hradce počtli nás hojnou návštěvou členové sdružení mládeže. Bylo nám radostí a ctí, že jsme Vás, milí přátelé, ve svém středu viděli. Nejen splňujeme povinnost zdvořilosti, nutí nás též vnitřní hnutí srdce, Vám všem za Vaši návštěvu a zdatilé přednesení básní a vystupů poděkovati. Naši bratři ať žijí!

Náchod. Odbočka Všeodbor. sdružení pořádala u Krouských dne 28. září přednáškovou schůzi. Promluvil zde dp. J. Sahula o prvním arcibiskupu Pražském Arnoštu z Pardubic. Nato br. Středa poukázal na význam sv. Václava a povzbudil přítomné, abychom ve šlepičích jeho kráčeli hájením svaté víry a ideálů a hmotných zájmů národních. Po něm ještě promluvil krátce dp. Sahula o statečnosti našeho svatého knížete, vysvětlil, jak za těžkých dob svým vzácným důvtipem světec zachoval celistvost země naší a autoritu ústřední vlády. Všecky řeči vyslechnuty s velikou pozorností a odměněny pochvalou. Jen k další práci všichni, milí bratři! Z práce roste síla.

Nový Bydžov. Katol. nár. jednota konala dne 28. září zábavní večer s poučnou přednáškou o zásluhách sv. Václava o český národ. Na místnosti spolkové stkvěl se ozářený transparent, představující korunu Svatováclavskou. Vše zdatilo se k největší spokojenosti.

Chvojec. V neděli dne 26. září pořádala skupina sdružení venkovské mládeže ve Chvojnici na rozloučenou odvedeným jinochům divadelní představení „Kříž u potoka.“ Ač celé odpoledne silně pršelo, byla hostinská místnost pl. Vaňkově četně naplněna jak domácími tak i přespílními návštěvníky. A můžeme směle říci, že nikdo z nás nelitoval cesty v dešti a nepohodě, neboť účinkující členové a členky bez rozdílu zhostili se úkolu svého k největšímu uspokojení obecenstva. Málo věru případů na venkovských jevištích, aby ochotníci dovedli se zříti tak do svých úloh jako to dovedli p. Němec v úloze Ambrože, p. Kučera v úloze Štěpána a sl. J. Hemelíkova v úloze Evičky. Výkony jejich byly uchvatné. Ty slzy, které trpčely se na lících nejen žen nýbrž i mužů, to nekonečné „výborné — bravo — opakovat“ jsou toho důkazem nejlepší. Neméně mile překvapil zjev třileté dcerušky p. F. Krpaty v úloze malé Evičky, která těšila se veliké pozornosti všech. A když za brobového ticha v bengálském světle přisahal věrnost a lásku Štěpán ženě své Evičce nad mrtvolou bratra Ambrože, nebylo oka, které by neslзло. Účinkující vyvolávání neutuchající bouří potlesku opět a opět zpět na jeviště. Kdo pováží, že v době prací nejpilnějších musili ke cvičení užiti času nočního, aby svým drahým členům a svému předsedovi osladili odchod do kasáren, uzná, že to práce úctyhodná; úlohu režiséra vzal na sebe prostý rolník, který po celodenním namáhání rád a ochotně s nimi pracoval. K vám, vy účinkující, díme: „Dokázali jste, že ve vás síla, že ve vás chuť k práci; nuž a chutí dále!“ Nelekejte se obtíží a krácejte věrně za cílem, jež jste si vytčuli. A vy občané chvoječtí, podporujte tu naši

Sukna, modní pánské látky, soukenné zbytky, hedvábné, plyšové a prací vesty

Hynek Ryba,

Hradec Králové, vedle pošty.

veškeré přípravy pro krejčí a švadleny v nejbohatším a nejlevnějším výběru

nadějnou mládež, podejte jí tam, kde třeba, ruku pomocnou; ona bude vaší chloubou a dorostem vám v ní řádní občané a bojovníci za práva a přesvědčení vaše. Nuž, další práci zdar, na shledanou podruhé! Přespolní účastníci.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada dne 27. září 1909. Výkaz pokladní hotovosti ze 20. září t. r. byl vzat na vědomí. — Žádost, zasláná Ústřední jednotou samosprávných zřizenců v Praze, domáhající se na sněmu král. Českého zlepšení hmotných poměrů těchto, podepsá se zástupci obce. — Třebovětice. — Obyvatelstvu, jež stíženo bylo živelní potrouou, zaslá se příspěvek. — Vzat byl na vědomí příspěvek c. k. ministerstva železnic, že při stavování příslušného železničního řádu (letní služba 1910) na zřízení připojení v Kolíně bude vzat zřetel, pokud se toho docílí dá přeložením vlaků jednotlivých. — Návrh zdravotního odboru, aby dle vzorů jiných měst zřízeny byly u stojanů pitné vody mísky pro napájení psů, postupuje se technické kanceláři a návrhu. — Dobročinnému spolku „Ludmila“ ve Vídni udělen byl obvyklý příspěvek. — Technické kanceláři se uložilo, by se účastnila nového komisionálního šetření ve příčině nové krytky katedrály sv. Ducha v Hradci Králové dne 1. října t. r. — Vyhláší se, že od 1. října t. r. obsadí se místa čís. 2. a 4. studentské nadace Josefa Bartuška, určené pro posluchače lékařství na c. k. české universitě Pražské; každé místo spojeno jest s ročním počtem K 600. — P. V. Rejchlovi, mistru zednickému, udělí se povolení ku stavbě dvoupatrového činžovního domu na parc. čís. 157/10 v bloku O v Pošpilově třídě. — Žádosti téhož za povolení připojky užitkového vodovodu do novostavby jeho a p. L. Haněla, ředitele v. v., se vyhovělo. — Zakázáno se sbírání semen ze stromů v obvodu města rostoucích.

Na odvrácení germanisace českých dětí dolnorakouských přispěl v měsíci červenci spolku „Komenský“ ve Vídni III/3. Strogasse 45., který vydrží 3 obecné školy, školu pokračovací pro učně o 3 odděleních, 2 opatrovny a 5 jazykových škol, politický okres Hradec Kr. Dobřenic, K. Plc, říd. učit., sbírka 7 K. — Hradec Král. Divčí kulis při obch. akad. 30 K, F. Rejthar, prof. reálky 1 K, knihkupectví F. Písa 2 K, A. Hladíková, učit. 3 K, absolventi obch. akademie 100 K, stolova společnost u Macáků 1 K, „Oliva“, spolek absol. obch. akad. 10 K. — Hradec Kr. Nový. J. Bernas, učit. 2 K. — Hrádek. „Třebízský“, výnos výletu 18./VII 30-50 K. — Kukleny. Obec. úřad 10 K. — Petrovice Velké. Sbor. učit. 3 K, Spolitelni a záložní spolek 5 K. — Píšťské Vel. Tál. has. jedn. Sokol, výtežek sbírky při přednášce o Husovi 9 K. — Práskavka. Spolitel. a zálož. spolek místo úroků za podíl členstva v r. 1908 K 6-37. — Těchlovice. Občané 12-30 K.

† **Prof. Václav Frühbauer.** Odcházel letos z Hradce ve smavých dnech prvního léta nalomen sice, ale přece s nejkrásnější nadějí, že okřehne zase v rodném svém kraji a brzy se vrátí ke svým studentům. Přátelé jeho však s tajemným smutkem tiskli mu ruku na rozloučenou a zaroseným zrakem hlídali za ním v předtuše trapné, že vidí ho naposled. Slyšeli z úst povolavých brozné slovo: „Neni pomoci!“ A nevrátil se více. Občas přišla správička malá, nejistá a vědecky bolestná, až konečně večerí soumrak ve středu přinesl s sebou zprávu z Bělé, pod jejíž dojmem se všichni, kteří ho znali a rádi měli, vzletlo k nebi volavě: „Requiescat in pace!“ Pan professor Frühbauer zemřel! — Rozesmutněly se zdi starobylého gymnasia Hradeckého s jehož historií bude jméno prof. Frühbauera spjato vždy páskou čestnou. Bylť zesnulý j. dnem z těch, kteří dovedli si plnou měrou získati lásku a úctu studentů i kolegů. A měl on ty své studenty vědecky rád a měli oni rádi jeho. Ovšem ta dobrá duše jeho, jež bála se vždy úmyslně komu ublížit, a duch jeho odbořový i jinak mnohostranně vzdělaný nutně si tuto lásku spolu s autoritou získával. Sta studentů v těchto chvílích věnují jistě v srdcích svých čestnou vzpomínku svému vzornému katechetovi a vychovateli, a hrob jeho bude brázdou, z níž vyrůstati bude po léta klas k světlu nadšení pro pravdu a dobro, jež vzácným způsobem budil vždy v srdcích mladých svých posluchačů. — V rodném jeho kraji, který tolik měl rád, poblíže drachov, jichž blaho mu tolik na srdci leželo, probouhají zítra v sobotu milého p. prof. soara Frühbauera. Na rakev složí mu kolegové, studenti a přátelé poslední pozdrav, a kříž, jež s umdlených jeho ramenou sbal smrti majestát, vstaví mu církev na hrob jako suavení vítězství muže slatého srdce a učitele vzorného.

† **Jan Šolc.** Po dlouhé a trapné nemoci na věčnost byl povolán dp. Jan Šolc, archivář a registrátor v bisk. konsistoři, ředitel III řádu sv. Františka. Tichý, skromný sluha Boží byl trápěn častou chorobou; snášel bolesti s trpělivostí velice vzácnou. I když byl úplně na lože upoután, brdizsky nesl břímě hynoucího života posmekáho veřejnosti se vyhýbal a přece si získal svojí milou, skromnou povahou srdce všech, kteří ho aspoň

trochu znali. Narodil se r. 1864 v Rychnově n. Kn., vysvěcen byl r. 1889, kaploval 11 let ve Žlunicích, pak působil 9 let jako archivář v kanceláři b. konsistoře. Na poslední pont ve zdejší nemocnici několikrát se posiloval sv. přijímáním. Konečně po přijetí posledního pomazání dne 26. září tiše vypustil svoji zbožnou duši. Dne 29. září sloužil za četné asistence v katedrále vesp. gen. vikář dr. Alois Frydek za něho requiem a četnou asistencí. Vykropil rakev a pak se hnal četný pohřební průvod přes Velké náměstí k budově pansionátu. Zde vesp. vikář promluvil nad tělesnou schránkou zesnulého, děkuje milosrdným sestram a pp. lékařům za velikou péči, kterou zemřelému věnovali. Po modlitbě a smutečním sboru pohřben zesnulý na Pouchově. Terciální doprovodili svého horlivého ředitele četné s praporem zastřešený smuteční rouškou. Bůh přijmi duši pokorného kněze do ráje věčného!

Dar. Místo věnce k uctění památky † prof. Frühbauera věnoval borromejský stůl 14 K na povodní postižené v Třebovětích.

Městské práh. muzeum v Hradci Králové. Výstava obrazů a předmětů uměleckoprůmyslových Elly Mikánové-Urbánové a výstava prací kursů muzejních otevřena v čtárné muzejní od 28. září do 3. října ráno od 9—12 a odpo. od 2—5 hod. Vstup volný.

Odsouzení před porotou královéhradeckou. A. Badur (nar. 1883) odsouzen pro zločin falšování mince a krádeže na 2 roky do žaláře a po přestálém trestu bude podroben policejnímu dohledu. — Vít Cvejn (nar. 1884) pro zločin podvodu odsouzen na 2 léta. — V. Škvor (nar. 1880) pro zločin násilného smilstva odsouzen na jeden rok. — Frt. Moučka (nar. 1890) pro zločin krádeže na 6 měsíců. — F. Svoboda (nar. 1882) pro zločin násilného smilstva na 18 měsíců. — Št. Hofmanová (nar. 1886) pro zločin zavraždění dítěte sprostěna. — H. Jüptner (nar. 1882) pro zločin podvodu na dobu 18 měsíců. — Marie Svatoňová a V. Svatoň (zločin podvodu) sprostěni. — Jos. Plšek (nar. 1892) pro zločin krádeže atd. na 5 roků a 48 hod. neb 20 K pokuty; V. Plšek (nar. 1894) pro zločin krádeže atd. na 2 roky a 24 hod. neb 10 K pokuty; A. Plšková (nar. 1863) na 6 měsíců. — Jos. Kubec (nar. 1881) pro zločin krádeže na 5 roků.

Poavěcení v c. k. ústavě ku vzdělání učitelů v Hradci Králové. Den 28. září — den patrona země České — jest i v našem ústavě učitelským dnem slavnostním. Již po deset let rozléhají se velebné zvuky slavnostní mše a chorálu sv. Václava budební síní. Oltář pěkně cizdoben květinami září plameny mnoha svíců a skvostná socha velebného světce se sladkým úsměvem přehlíží husté řady drobných dětí a chovanců. Všichni zajisté s nešťasnou důvěrou utíkají se v tomto dni k němu s různými prosbami, jež čísti možno v planoucích zrácích jejich. Chorál dozněl. Mile rozruší každého čarovné ty zvuky duchovní hymny českého národa, již pečlivě s chovanci IV. ročníku nastudoval uenavý pěstitel církevního zpěvu p. prof. St. Dobš. Při jeho dojemných improvisacích zapomínáme na trud i žal. Mékká, vroucí slova duchovního našeho pastýře kanou jako balsám hojící do srdcí všech, neboť přítelem laskavým a dobrým rádcem v časech zléch je pastýř náš. Po skončené slavné mši svaté v povznesené náladě a s novou chutí k práci se rozcházíme, ač neradi. I děti jindy takové dnes jeví zájem a nerady se vzdalují z milé jim kaple ústavní. „Svatý Václave! Přej sluchu nám a nakloň oči, zač vřele Teb žádáme, ať nepřítel k nám nezabočí, jenž děti Tvoje oklame.“ (Strany posvátné.)

Pozdní bouře. V neděli odpo. zaburácel několikrát v okolí Hradce Král. za hustého deště hrom. Pozdní bouření znamená prý pěkný podzim.

Také pozvání. Soudruzi otiskli-li v čele „Zájmu kovodělníků“ vlastním razítkem či jinou pomůckou tiskací toto oznámení: „V Nedeli dne 26. Zari 1909 o 9 te hod Dopol Jest v Mexziku CLENSKA SCHUZE U Cast každého Clena Nutna.“ — Hubujeme právem na češtinu vídeňských kšeftů. Jak svůj jazyk však zvelebujeme sami?

Alliance française sděluje ct. obecnstvu, že začátek obou kursů francouzských jest takto upraven: a) ve čtvrtek 7. října pro pokročilé, b) ve středu 6. října pro začátečníky. Vyučovati se bude v této síni obchodní akademie jako roku minulého v pondělí a ve čtvrtek pro pokročilé, ve středu a v pátek pro začátečníky, vždy od 6 1/2 do 7 1/2 večer.

Také pokrokový důstojník. Trudný obraz mravního úpadku v Čechách poskytovaly svědecké výpovědi v nedávném tiskovém procesu hr. Sternberga proti Hajnovi. Největší hnus smocňoval se veřejnosti při výsledku bývalého korteše braběcího, redaktora Fňouka, jež nechťeli správu ani k přísaze připustiti. „Pokrokový“ tento člověk, nemoha dostudovati, stal se redaktorem mravokárného „Času.“ Pak se dal do služeb konservativně-mladobesky „Ratibora.“ Když tam přišel o místo, změnil zase své „přesvědčení“ hned, aby se mohl uchytiti u hr. Sternberga. Dal se najati za volebního korteše, spravoval pokladnu a „dělal volby“ bojuje proti „Ratiboru.“ Jisto jest tolik, že hr. Sternbergovi mnoho nepomohli. „Osv. lidu“

tehdy do Fňouka bačila z děl. Pak Fňouk sapadl do „Ratibora“ podruhé, aby v něm prováděl politiku masarykovskou a protisternbergovskou. Hmotné okolnosti totiž přiměly ho ku třetí změně přesvědčení.“ A teď před soudem v Chrudimi sám prohlásil, že volby prováděl z osobní msty!! . . . Takové zjevy otřásti musí i nejotřelějším srdcem. Pokrokový tábor má však broši kříži a proto polkne klidně i takové sousto. Fňouk dosud vyplňuje sloupce časopisu mravokárné — pokrokovými úvahami, „jemnými“ projevy pokrokové humanity, káráním bezpáteřnosti. — Máne vám napadne otázka, zač stojí celá strana, jejíž zásady hájí lidé prodejní beze všeho mravního citu a jakou as hodnotu může míti časopis, jehož sloupce vyplňuje surová msta rvavými osobními výpady? Je to skutečně osudné pro pokrokovou stranu, že při svých velkých slovech o potřebě mravní čistoty v jiných stranách vyazuje ve vlastním táboře tak ubohé charaktery, že bychom jich jinde marně hledali.

Koncert Břisl Deylové v Hradci Králové odkládá se na dobu pozdější.

† **Nikoláš Simon.** (Opzd.) V Morašicích a Litomyšle zemřel věrný Kristův služebník, děkan M. Simon. Narodil se r. 1840 v Sobkovicích. Na kněze vysvěcen r. 1870. Kaploval ve Skutči, byl farářem ve Svatce a konečně se stal duch správcem v Morašicích. Zanechává po sobě čestnou památku svou horlivostí a lidmilností. Dne 21. září celá téměř farnost doprovázela zvěčnělého ke hrobu. K pohřbu se dostavilo 30 kněží. Průvod pohřební vedl vesp. probošt V. Bier. V chrámu Páně promluvil nad rakví zesnulého dp. farář V. Marek z Hlinska a requiem sloužil vesp. probošt litomyšleky Fr. Křivohlavek. K hrobu doprovázela syna matka, jež nyní čtá již 97 let. Služebníce věrný, vejdi v radost Pána svého!

Senemický pokrok. Když už jistí lidé tolik o pokroku hovoří a jako netýkavky tepají každé tmářství, tu se divíme, proč už dávno pokrokaři nepokárali jedno individuum, které zjednával uličníky na rozbití schůzí; tento jun v hospodě svádí nezkušené do hry v karty a ždímá ze spoluhračů poslední groše, až ubohé ženy obhraných lomí rukama. Běda tomu, kdo se do těch rukou dostane! Ať si půjdou rolníci do cukrovary pro zálohu, ať si dají pozor, aby neupadli do jistých rukou! Jinak začne kvílení v celém domě. Ale všeho do času! Nechtějí-li zde čistit pokrokaři, posvíti na všechno důkladně katolíci a začnou čistit sami.

Dobřenic. (Pokrač.) Něžnými výrazy v 29. č. „Ratibora“ v dopise příteli p. řídícího o p. faráři uveřejněnými (jako: „muž v černé bazuze“ tak i duše jeho je černá, slintá po každém, kdo se neskloní před ním) se obíráli jest nám stydno. Pravdu výrazy užívanými pouze u lidí nevzdělaných hájiti netřeba. Jenom lež si jimi pomáhává. Pouze věcné opravy sdělíme veřejnosti. Vyšítáte, p. dopisovateli, p. faráři panovačnost, slintání po každém, kdo se před ním neskloní, touhu po podmanění si všech. Mýlí se. Pan farář jenom chce, aby i v Dobřenicích plauily zákony (zejména ve správě obecního jmění a veřejných peněz), které platí v celém Českém království a v samosprávě vůbec. Samospráva jmenuje se tak proto, že jisté veřejné záležitosti spravuje si veškeré občanstvo jedné obce po př. okresu okře své obvodnou volbuu zřízené zástupce samo a ne proto, že spravuje tyto záležitosti *jeden sám* — u nás velkostatek, vlastně jeden jeho úředník, který starostovi dodává rozumy. Co ti dva chtějí, to se odhlasuje; každý jiný návrh, byť i byl sebe více zákonem a skutečnou potřebou odůvodněn, se zamítne, poněvadž v Dobřenicích jsou lidé buď svým chleběčkem od velkostatku odvislí anebo přestrašení tím, co nyní i v minulých dobách zkusil ten, kdo se našemu obecnímu hospodářství postavil na odpor. O obecní hospodářství starati se má právo každý poplatník, jest to každého povinného muže i mravní povinností okliknout ty, kteří by „obecní krávu“ proti právu jenom dojili, ale zpěčují se na veřejné potřeby z obecního jmění dáti, co slušná a spravedlivá a co zákon přímo nařizuje. Některé doklady „Obnova“ již přinesla, poněvadž stojí ve službách vznesených ideí křesťansko-sociálních, hlásajících sociální spravedlnost pro bohaté i chudé. A bude-li potřebl, přinese i více, ať už se „lidová“ Hajnova „Osvěta“ zastává zdejších kapitalistů proti chudšasům sebe horlivěji. O hospodaření se jménem politické i školní obce musí býti dle zákona vedeny řádné doložené účty, jež mají býti dle zákona vyloženy každého roku po 14 dní k veřejnému nahlédnutí. Bylo tak u nás vždycky? Pan farář jako obecní účetní s námahou založil obětavé účty obecní dle zákonitých předpisů a pečuje o to, aby každý i malý poplatník mohl se přesvědčiti o hospodaření s obecním jménem a dovědět se, nač byly obráceny příjmy a 49% přírážky naší obce. A upozornil-li zcela slušně na zákonitě předpisy, nechce si tím nikoho podmanit, nezlátá po nikom. O „slintání“ mohou tu mluvit pouze prospěcháři, kteří za svého úřadování měli na mysli výhradně prospěch vlastní, a pak jejich pomocníci a příživníci. Kdo chudým lidem přezdíval velkospánky „chamrad“, kdo si myslil, že chudšasové mohou býti rádi, jestliže mohou s pány dýchatí též v duch

najednou, ten ovšem se stává směšný tvrzením, že dp. farář chce si „podmanit celou obec.“ Mezi ubohé oběti „farářovy panovačnosti“ staví p. dopisovatel také p. fideleho a obhřívá historii o tom, jak šel z kostelní služby. Posloužil jsem p. fideleho, nebude-li tak již vícekrát činiti. Kdo ustanovuje obstaravatele kostela, k nimž patří i fideleho kůra, o tom jsou platné zákony a že v kostele kostelní obstaravatelé jsou vázáni na pokyny a rozkazy farářovy, ví p. fideleho sám velmi dobře. Vždyť jsou pamětníci toho, že před lety pronesl za ustanovení a ponechání ve službě kostelní p. děkana a řádného patr. úředníka. Též to p. fideleho zapomněl? Ale nyní, když patronátní úřad má na faráře „s kopce“, uchyluje se p. fideleho pod patronátní křídla a dává si do světa vytrubovati, že nesloužil faráři, že sloužil patronátnímu úřadu atd. Za zjištění na věčnou památku stojí, kdo měl zájem na tom, aby se skázila slavnost Božího Těla! Zjistěte ten, kdo se raduje, že zástupci obcí neprokázali svému Spasiteli obvyklou čest nesením nebes. Na faráře má pokrokový polointeligent zlost a Pán Bůh to odnese! Polovzdělaný pokrokář nestydí se navádět jiné, aby nekonali povinnosti svého náboženství a druhému chce vyčítat, že je panovačný a chce si každého podmanit. Hádá podle sebe.

Hořimoves. Ku počtě sv. Václava i u nás večer před svátkem osvětlení domy a ozdobeny prapory. O svátku pak světeč našeho odpoledne shromáždilo se, ač počasí bylo nepříznivé, deštivé, množství lidí věřících do chrámu Páně, aby přítomno bylo slavnému posvěcení nového kovového kříže, který vztýčen býti měl nad obnovenou střechou věže chrámu našeho. Když posvěcen byl nový kříž, konána duchovním správcem promluva k lidu, jejímž vodítkem bylo přání nejdůstojnější bisk. konsistore, by posvěcený kříž nejen vědovil nad chrámem naším, ale i v srdcích všech osadníků; po litaniích ku sv. Patronům českým nesen pak posvěcený kříž 6 mládenci z příslušných obcí v průvodu z chrámu Páně za zpěvu: Svatý kříži, na místo, odkud měl býti na věž vyzdvížen. Za zvuku hudby kapely Hořimovské vznášel se kříž po lanu vzhůru k vrcholu věže, kde p. B. Bartoškem ze Smřic a dělníky jeho vztýčen, aby znamením byl osady Ježíši Ukřižovanému patřící. Z vrcholu věže promluveny p. Bartoškem zdravice Jeho Ap. Veličenstvu, Jeho Bisk. Milosti, sl. o. a. k. patr. úřadu zástupcům ve Smřicích, místním duchovním, představenstvu obcí a statečným dělníkům, jež Bůh při práci nebezpečné chrániti ráčil všeho úrazu. Šťastné dokonáno dílo, a dejť Bůh, aby život pravý s kříže Kristova celé osadě naší vzešel k časnému i věčnému všech osadníků blahu! Statečnemu panu mistru Bartoškovi ze Smřic a jeho věrným dělníkům přejeme, by ještě mnoho stánků Božích ozdobili znamením spásy!

Co „Osvěta lidu“ dělníkům nepřipomíná. „Osvěta lidu“ posmívá se křesťanským listům, že dělnictvu uvádějí při práci na paměť Boha, a dodává v socialistickém tónu: „Pomodli se, zavři oči a mysl, že ti patří všechny biskupské a klášterní velkostatky. A dobře ti bude na zemi.“ Leč požádavší žurnál, který dle svého názoru má osvěcovati lid, nenapíše nikdy: „Zavřete oči a myslíte si, že vám patří všechny židovské statky, všechny výnosné obchody, továrny a všechny ty nešťastné miliony peněz židů. A dobře vám bude na zemi.“ V Pardubicích hned všechny velké továrny a průmyslové závody vedle mnoha statků patří vesměs židům. Zástupy upracovaných dělníků valí se tu denně na večer z továren těchto židovských závodů. Proti nim ve skvozných ekvipážích přijíždějí v bohatých toaletách židovky a židé. Bohatě panstvo a dělnictvo v jedné směsici. Bezděčně bledá mezi těmi zástupy dělníků aspoň jednoho žida aneb jednu židovku. V Pardubicích je přece tolik židů. Marné — žida tam nenajdeš. Proč pak asi tohle „Osvěta lidu“ nepřipomene někdy dělnictvu, které chce osvěcovat? Jak houšně jest to různé otroctví, o tom pěl již náš básník.

Jak se „Osvěta lidu“ vtírá ve přízemí učitelstva. „Osvěta lidu“ usiluje stůj co stůj rozbiti mezi učitelstvem a duchovenstvem katolickým nejkrásnější nepřátelství. Při každé příležitosti lisá se k učitelům, úlisně jim pooblebuje, aby v nich získala své propagátory a na druhé straně vyličuje v každém téměř čísle katolického kněze jako úhlavního nepřítel školy a učitele. Protože však tento počestný žurnál nemůže v katolických listech nalézt pro své nepravdivé tvrzení podstatných důvodů, sbírá na rozpalování nepřátelství učitelů vůči katolickému knězi všemožné lživé, podvodné zprávy a klepy, které obkládá svojí fantastickou pokrokovskou garniturou, aby tím více vyličil kněze jako největšího škůdce každého učitele. Kdo ovšem trochu dále vidí než „Osvěta lidu“, poznává v tom jasné štvavou pokrokovskou tendenci a novinářský kšeft. Aby „Osv. lidu“ dokázala svoje nezištné sympatie k učitelstvu, otiskuje soustavně všechny surové útoky proti katolickým kněžím z různých spřízněných učitelských listů, ale „Českého učitele“ nikdy trd necituje se složit, že tyto noviny nazvaly „Osvětu lidu“ stokou špiny a vyjádřily se, že věci tiskné v žurnálu Hájnově se vedou na zachodě.

Zbytečná starost. Židovská „Osv. lidu“ projevuje také starost o obnovení chrámu sv. Vá-

clava na Zderaze v Praze. Nač si židovský žurnál obtěžuje zbytečnou hlavu? Vždyť má své židovské synagogy a ti arijští její čtitelé o kostely nestojí. Proto: Ševče, zstaň u svého kopyta!

Svěcení císařské jubilejní kaple. Jeho Exc. nejdp. biskup náš posvětil v neděli dne 3. října t. r. nově postavenou císařskou jubilejní kapli v Košticích ve farnosti Dašické. K tomu cíli přijede v sobotu dne 2. října odpo. o 2 1/2 hod. do Koštic, kdež uvítán bude sl. obec. zástupitelstvem, sl. učitel. sborem, p. t. obecním a školní mládeží, natež odjede o 3. hod. do Dašic; po uvítání pak ponese Jeho Excellence ve slavném průvodu ostatky svatých (jež druhého dne do oltáře v koštické kapli budou uloženy) do farního chrámu Páně, kdež budou církevní hodinky, litanie a svaté požehnání. Druhého pak dne, v neděli o 6 1/2 hod. začne obřad svěcení ve farní chrámu Páně řádnými kajícními, po nichž pojedí J. Excellence s duchovenstvem do Koštic, kdež obřad posvěcení kaple se dokoná; za příznivého počasí o 9 1/2 hod. bude před kaplí slavnostní kázání, jež prosloví slovutný kazatel Em. Teplý, professor nábož. z Pardubic. K slavnosti této očekává se veliký nával věřících z celého okolí a mnoho vzácných hostů z celého hejtmanství.

Dašice. Náš cily lidový spolek křesť. sociální vystoupil 19. září již podruhé na prknech divadelních ve své spol. místnosti „na Veselce.“ Jestliže již poprvé obstaral velice čestně, sklídl ještě zdařilejší úspěch sehráním kusů „Černý kříž v lese“ (od El. Peškové). Pěkná souhra a plynutí přednes všech účinkujících byly důkazem, že věnována nastudování největší péče. P. Jirout předvedl nám slepého nadlesního Vodičku, sl. Krátka jeho choť Barušku, p. Fr. Koubek jejich syna Jaromíra; úlohy ty sebrány bezvadně, s plastickou opravdovostí. Sl. Kaňková v roli chudé vdovy Vorší a sl. Václavíková, předstávající její dceru Mařenku, vyznamenaly se svým živým, jímavým přednesem. P. Tuček v úloze hajného Boro- vičky a sl. Hettychová v roli Dorotky sklídili za slouženou pochvalu. Neméně vyznamenaly se sl. A. Koubková a Nohejlová; pp. Bílý a Šíma svým nenuceným, působivým humorem pobavili celé obecenstvo. Sál byl cele naplněn obecenstvem, které hru dojemného kusu odměňovalo bouří pochvaly. Těšme se, že všichni účinkující místo odpočívání na zasloužených vavřínech zase co nejdříve na jevišti svůj znamenitý talent osvědčí. Budeme jim vděční.

Červený Kostelec. Stávka tkadlec akciové továrny jest ukončena a to s úplným nezderem pro dělnictvo. Plných 13 týdnů stálo dělnictvo v boji proti kapitálu, až přece podlehlo. Dne 20. září nastoupilo asi 10 dělníků bezpodmínečně práci a ostatní přicházejí pomalu za nimi. Dá se očekávat, že předáci dělníků do práce přijati nebudou a že poměry v továrně budou horší než před stávkou. Hmotné ztráty na obou stranách jsou veliké. Stávka jest opětným důkazem přešlé zkartelovaného kapitálu nad dělnictvem a zároveň jest vážným napomenutím, aby esťřilivě uvážila, než se začne v době tak nepříhodné. Několik dělníků stávkujících smýšlení křesť. sociálního bylo podporováno hmotně vld. duchovenstvem zdejší, jakož i zdejší katolickou jednotou a bratrskými spolky okolními. Kromě vydatné podpory farního duchovenstva vědecké zaznamenáváme: od Katolické jednoty v Červeném Kostelci 56 K, od katolického spolku v Úpici 14 K a 15 K 10 h; od křesť.-soc. spolku v České Skalici 50 K; od křesť.-soc. spolku v Jaroměři 15 K, za kteroužto podporu všem štědrým dárcům vzdáváme srdečný dík a vřelě: Zaplať Pán Bůh!

Kněžice u Beneva. Dne 12. září navždy nás opustil horlivý člen sdružení venk. mládeže Václav Růžička po dlouhé a trapné nemoci v nejlepší věku 21 let. Těško si představiti smrti krásnější! Do posledního dechu vroucně o Bohu mluvil a duši mu odporoučel. Všechna katolická mládež, sdružená ve farnosti ronovské, účastnila se pohřbu se spolkovým praporem. Budiž mu země lehká! Jménem rodičů zesnulého děkuji srdečně dp. Martinu Kloudovi za krásnou, útešnou řeč. Náš dík platí též paní Bláhové za skvělou úpravu praporu. Všechněm, kteří se pohřbu účastnili a bolest rodičů zmírňit přišli, zaplať Bůh! Světlo věčné nechť zemělému svítí! Jménem skupiny pak vzdávám srdečný dík jeho rodičům za 10 K, jimiž do naší pokladny přispěli. Jaroslav Růžička, jednatel místní skupiny mládeže v Kněžicích.

Různé zprávy.

Příjmy kapitalistů. V „Zeitu“ vykládá francouzský odborník, že Francie splácí ročně na úrocích svého státního dluhu, jenž činí na 30 miliard, peníz 775 milionů franků. Poněvadž ve Francii, Anglii, Itálii, Rakousku i Rusku jsou státními větiteli skoro výhradaž židovští bankéři, v první řadě rodina Rothschildů, můžete si snadno představit, jaké slatonočné řeky úatí neustále do kapitalistického moře a jaký ohromný vliv politický a hospodářský vykonává na státy s atá internacionála. Ale velcí kapitalisté jsou chytrí; o svých příjmech a o svém vlivu nemluví, nevíky na to

také nepoukazují a tak v očích nevědomého lidu všechno bohatství a všechna moc se soustředí u kle- rikálů a šlechticů. Zdraví povídali!

Ozdravení obecních financí. Ve výberu starostenského úřadu na Moravě byla pozoruhodná debata o zlepšení hospodářství obecního. Přijatý sanační program zní asi takto: Než se dostane obcím pomoci od státu a od země, budou obce po dlouhý čas odkázány jen na sebe samy. Proto musí se snažit, aby zlepšily svůj finanční stav, pokud je to v jejich moci. Této častéčné nápravy mohou se domoci tak, že obecní správa bude opravdu vzorná, a že obce budou těžiti ze svého majetku a z dosavadních příjmových zdrojů, jak se to jen dá. Dokonalé ozdravení obecních financí vyžaduje ovšem opravu správy veřejné vůbec a obecního zřízení zvláště a spolu opravu daňové soustavy, zejména odstranění systému přírážkového a přikázání daní reálných a zvláštních, výlučné obecních dávek obcím. Prozatím a co nejdříve třeba se postarat, aby výdaje obecní se zmenšily a to zavedením starobního a invalidního pojišťování, snížením nákladu na školství a osvobozením obcí od daní, poplatků a různých dávek. Mimo to je nutno rozmožnit obecní příjmy hlavně státními příspěvky a náhradou za přenesenou působnost. Zvláštní důraz položen na to, aby obce aspoň částečně ozdravily své finance vlastní silou. Tedy nespolehat se stále, až co učiní stát. Ve svépomoci jest velká moc. — Dle toho by se měli řídit v každé obci.

Ruská půda v rukou židovských. Roku 1861 bylo v rukou židů pouze 71.000 desjatín (1 desjatina = 10.888 55 m²). Od té doby vzrostl majetek židovský v Rusku neobyčejně. Roku 1865 měli židé v rukou již 129.000 desjatín, r. 1875 322.000, roku 1885 743.000, roku 1895 1.448.000, r. 1900 2.368.000. Dnes mají židé v rukou již 7—8 milionů desjatín půdy. — Všude viděti, že židé zakupují co nejvíce půdy. Dělají tak z toho důvodu, že peníze uložené v půdě — jsou uloženy nejjistěji.

Převzetí dopravy sestátněných tratí rakousko-uhers. společnosti státní dráhy jakož i dráhy severozápadní a jihoseveroněmecké spojovací dráhy státem stane se dnem 15. října t. r. Tímto dnem bude stát již i formálně provozovati vozbu na těchto tratích, ač již od počátku r. 1908 celé hospodářství drah jde na jeho účet. Sestátněnými těmito drahami přejde do správy státní na 24.000 lidí a podniky v ceně skoro 2 miliard. Sít státních drah stoupila tímto z 15.033 km na 18.382 km a současně vzrostl investovaný kapitál o 1234 mil. korun na 5 miliard korun, jichž úročení a umořování vyžaduje ročně více než 200 milionů K. Ministerstvo železnic chystá velké objednávky především nových vozů. Ale ani jediná továrna železničních vozů v Rakousku není založena českým kapitálem a českými lidmi řízena. Také ani jedna železárna není ve zcela českých rukou. Tak tyto ohromné podniky státní (železnice) obsluhují vesměs jen německé závody.

Čechové v Americe. Podle výkazu česko-katol. čas. „Hlasu“ v St. Louisu jest ve Spojených státech amerických 237.664 t. zv. „praktických“ katolíků českých t. j. takových, kteří do chrámu Páně pravidelně chodí, sv. svátosti dle předpisů církve přijímají a na kostel platí. Ze 46 států uvádí se tam jen 32, ve kterých se o katol. Čechů dobře ví. Nejvíce katol. Čechů (téměř 57 000) jest ve státu Illinois, z čehož největší podíl připadá na 9 katol. osad v Chicago. Pak jest na řadě Texas (28 000), kde jest nejvíce Moravanů z Valašska a Slovácka. Ve státě Wisconsin jest přes 20.000 Čechů, státy Nebraska, New York a Ohio mají stejně nad 19.500, pěničná Minnesota má asi 17.500 a kukutická Iowa kolem 14.500 katol. Čechů. V Missouri s dvěma osadami v St. Louis přes 7000, Maryland u Atlantického oceánu rovná překvapuje svými 6000, protože naši krajané většinou se tlačí na západ a spolu do severnějších krajů, kde jest podnebí podobné českému: tak v řídce dosud osazené North Dakotě jest jich hodně přes 6000, v South Dakotě přes 5000 a v Michiganu rovněž přes 5000. V suchém státě Kansas skoro 4.500; v Pensylvánii (2.200), která jest však největší kolonií uherských Slováků, a pak v Oklahomě (asi 1.800), v ostatních státech jen po několika stech, nejmenší však ve státě New Mexico, totiž pouze 10.

Morava proti germanizaci německé. V Pterově a Podivíně protestovala 26 září Morava proti soustavné germanizaci na drahách moravských. Poslanců bylo přítomno 14, a účastníků zvláště v Pterově na 10.000. Křiklavým dokladem ke germanizaci na drahách jest ta skutečnost, že na severní dráze, ač běží 65 procenty českými kraji, mezi 2760 úřadníky jest pouze 300 Čechů, 130 Poláků, ale za to 2800 Němců.

Zvýšení daně kořaleční. „Poster Lloyd“ oznamuje, že podle nového finančního plánu, se kterým Bilišský předstoupil před parlament, bude kořaleční daň zvýšena o 50 K na 1 hl., takže bude činiti 140 K u kontingentovaného a 164 K u nekongingentovaného liba. Oproti dřívějšímu projektu nastane změna jenom v bonifikacích. Po dohodě s vládou uherskou budou svýšeny o 1 K. Jinou změnou jest, že kontingent hospodářských libovazů se zvýší z 866.000 na 880.000 hl. Zvý-

Kupte si nás katolický organizační kapesní kalendář Křesťanský organisátor

na rok 1910.

Každý katolík má jej mít. Vazba celoplatěná, vkusná. — Cena velice mírná.

70 haléřů

Píseň mládeže

od dr. Rud. Šetiny a Vlad. Hornofa.
Výtečné články od vdp. dr. Fr. Šulce,
vdp. dr. Reyla, P. Voňavky, dp. Jukla,
red. Šupky, J. Orlického atd. V organizačních
prázech nepostradatelný.

Obraz sv. Otce Pia X.

za 50 h, na kartoně 80 h, objednatelům kalendáře pouze 10 h, na kartoně 40 h, 1 ex poštou i s obrazem 1 K, jež možno zaslati ve známkách. Méně než deset po 80 h bez porta. Objednávky přijímá

J. Polák, Hradec Králové (Adalbertinum),
aneb Biskupská knihtiskárna.

Nejstarší pražská, křesťanská, výhradně česká továrna
na železná kamna a stol. sporáky firmy

Horák a Ullmann

(maj. MUDr. Vend. Šnopl & F. Novák)
v PRAZE II., Vyšehradská tř. 49.

doporučuje své uznání nejlepší výrobky moderního
hygienického úsporného topení a větrání.

Kamna pávodní Heidingera

Kamna regul. násypná se šamot. vložkou. Nepatrná spotřeba paliva.
Osvědčená školní kamna.

Železné sporáky všech velikostí.
Ceny levné. Cenníky zdarma.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

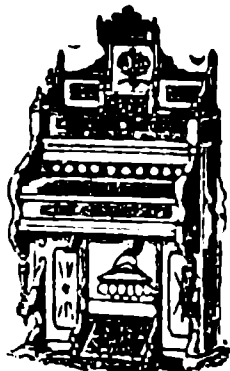
Sklad:

Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Právě vyšel obsažený spis

„Úkoly sociální politiky“

s péra redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné
činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I.
oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí
výčet povolaných činitelů v sociální politice, v III. oddílu
líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů,
dělníků, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový násklad
křesťanské sociální politiky. Spis je bohat četnými nejnovějšími
statistickými doklady, nese se směrem praktickým a
obsahuje hojnost u nás nespřacovaného dosud materiálu

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednavající u administrace,
10%, sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých
koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zabraněná.

Kancelář „Hôtel Hyřel“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Jen umělecky pracované SOCHY oltáře a kazatelny i ostatní zařízení chrámové — levně provádí —

absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL., SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic,
Božích hrobů, křížových cest v reliefech,
soch světců, křticů, rámců atd. atd.

Opravuje a obnovojuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých
kostelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od
nejjednoduššího do nejsofistikovanějšího
provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému
duchovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jeho
Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob
kostelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se pošlou.

Chcete-li kostelní nádobu možno splácet bez přirážek.
Stačí odpočet a čistých úroků po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou píseň
a důvěru závodu domácímu.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí.

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na záklád křesťanské
svěpomoci, za dobu svého trvání během jediného
roku vyplatil v 6 případech úmrtí celkem 6300 K,
získav 700 členů. Jak děkované dopisy svědčí,
přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější
jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 50 let.
Příspěvek správně každoročně obnáší 2 K, zápisné
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 50 let 6 K. Každý člen se zavazuje, že
splatí při úmrtí spolučlena 2 K, jež se vyplátí
bez průtahů buď zákonitým příbuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
boru za svého života označil.

Spolek střádá jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Dachovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi nežívil své
nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jednatel.

Odporúčujeme k hojnému ší- ření tyto spisy:

Oslava Husova	8 h
Vyznání starého hříšníka (o li- beralismu)	8 „
Víra jako víra	8 „
Husité jindy a nyní	24 „
Moderní náboženství Masary- kovo	8 „
Česká konfesse	24 „
Svobodná škola	16 „
Proti Volné myšlence	8 „
Inkvizice církevní	24 „
Útok prof. Masaryka na církev katolickou	32 „

Při hromadných objednávkách značné
slevy.

Objednávky vyřídí

administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Kupte si důkladný spis:

≡ ZRCADLO ≡

pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

■ Cena K 1.70. ■

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

■ ■ Palmy ■ ■

stromovité a keřovité

pro kostely před oltářem, před sochy svatých a p.
vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Khourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2—3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 zl. 3, 4—5 zl.

šení daně kofalectní vynese asi 50 millionů korun. Z toho bude prý zemím přikázáno 20 millionů korun, takže státu by zbylo 30 millionů korun, kdyby konsum nepoklesl. Poklesne však jistě a tím zmenší se výnos zvýšené daně kofalectní asi o 10—15 millionů korun.

V „**Ráši Lurdské**“, kterou vydávám, uveřejňuji se v rubrice „**Lurdy v našich vlastech**“ ony farnosti, kde zbudován oltář, obraz atd. Panny Marie Lurdské. Činím tak v abecedním pořadí a sice napřed z Moravy. Seznam tento je podle knihy „**Zda věřiti Lurdům?**“ Poněvadž však kniha tato vyšla již r. 1899 a za dobu 10 let ve mnohých farnostech oltáře nebo sochy P. Marie Lurdské zbudovány byly, prosím důst. farní úřady, aby mi ze svých farností dotyčné zprávy laskavě zaslali. V Předklásteri, v září 1909. Leopold Kolář, farář.

Pastýřský list francouzských kardinálů, arcibiskupů a biskupů vyzývá katolické rodiče, aby neposílali svých dětí do veřejných neutrálních škol, nýbrž do škol křesťanských. Tito církevní hodnostáři prohlašují zároveň, že jsou odhodláni snášeti vše a hájiti katolíky před nebezpečenstvím neutrálních škol.

Také „Maďar“. V Berlíně zemřel věhlasný učitel deklamace Alexandr S rakob. Byl prý z Uher. Tož asi Maďar. Český lepší člověk jakoby pro Němce ani neexistoval, darebů Čechů to hned vyhlásí se správným původem. Jinak udělají z Čechů třeba Eskymáky, jen aby zapřeli český původ jeho.

(Zasláno).

Českému studentstvu!

Náš národ štván od nepřátel a rozdroben prodává válečnou krizi — neboť dlouholetého boje vyvrhnutí zdá se, že nastává.

Zle šlapána naše práva, zde ubíjen český život — jinde opět vidíme třenic stavovské vzniklé z bíd sociální nebo hospodářské. A ke všemu tomu se druzí, by úklady strojili české duši lehkomyšlná bezstarostnost a sevěšedňující blazeovinnost.

Bohužel, že v řadách studentských tato zmalátnělost nejvíce se šíří — zároveň s šířivým atheismem. Pod rouškou svobody a pokroku okovy ještě těžší nám kují lidé zfanatisovaní — aby — mravně nás sdolajíc — dotloukli národ hospodářsky i politicky.

Než to se nesmí státi jak vzájemná naší vlasti tak i všeho Slovanstva — my musíme zvítěziti!

Strhnutí trnovou korunnou se skrání otčiny jest a bude metou mladé generace české a slovanické. Drazí přátelé! Ta éra hezkých slov a krásných minulostí — začneme my život nový — život tiché práce, nyní studentské, později seriosních pracovníků.

Vástranně se vzděláváme — studujeme veliký náš zápas — nepuštěme s očí vznešený oči: nakuteč nění hosp.-polit. tužeb národa!

Jsem student a tudíž nemůžeme činně zasáhnutí v průběh zápolení — ale připravovati se musíme pro budoucí život . . . to jest naší povinností, bychom jedynekdy mohli užitečnými býti českému lidu. Volíme jmenovitě k těm, kdož neohroženě se hlásí k víře svatého Václava — zveme v náš střed ty, kdož hlásati se nebojí ideji cyrillo-metodějskou!

V náš střed vkročíte a poznáte, že slova zde pronesená nejsou fráze, nýbrž že ze srdce poctivých vycházejí!

„Slovancká Liga kat. akad.“
Viedeň-VIII., Schönborngasse 9., IV., 24

„Česká Liga Akad.“
Praha I., 209.

„Spolek Českých Akademiků.“
Brno.

Redakční sbor „Studentské Hlídky.“
Praha-I. 209.

V Matičce Praze na den sv. Václava 1909

Pardubickou
Franckovku jako ochr. známku
doporučujeme **nejlepší** přísadu
co uznane **ku kávě!**
Továrna v Pardubicích

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 25. září 1909 1 hl pšenice K 30.00—31.40, žito K 14.55—16.10, ječmene K 9.00—10.80, prosa K 12.00—13.00, vřkve K 18.00 až 20.00, hrachu K 24.00—25.00, oves K 7.00—8.20, čočky K 24.00—28.00, jahel K 26.00—00.00, krup K 24.00—44.00, bramborů nových K 4.70—5.00, starých K 00.00—00.00, jetel. semene červeného K 112.0—120. 1 hl. jetelového semínka bílého K 000.00—000.00, máku K 28.00—00.00, lně. semene K 20.00—00.00, 100 kg žitových otrub K 14.50—00.00, 100 kg pšeničných otrub 14.00—00.00, 1 kg mála červeného K 2.80 až 0.00, 1 kg mála převařeného K 0.00—0.00, 1 kg mála vepřového K 2.30—0.00, 1 kg tvarohu 0.20—0.22, 1 vejce K 0.07—0.08, 1 kopa cereale K 0.00 až 00.0, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.40—1.80, 1 hl cibule K 2.40—3.00, 1 hl drobné zeleniny K 0.20—1.00, 1 pytel mrkve K 1.70—1.90, 1 kopa okurek 4.00—5.00, 1 hl K 9.00—10.00, 1

bečka švestek K 1.00—1.20, 1 hl jablek K 4.80—5.00, 1 hl hrášek K 2.60—3.00. — Na týžední trh v Hradci Králové dne 25. září 1909 odbyvaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 255 hektol., žito 376, ječmene 216, oves 230.5, prosa 7, vřkve 0, hrachu 000, čočky 000, krup 25, jahel 0, jetelového semínka 00, olejky 00, máku 48%. — 2) Zeleniny: petržele 0 kop, cereale 0 kop, kapusty 43 kop, cibule 66 hl, okurek 00 kop, salátu 00 kop, mrkve 74 kop, brambor 54 hl, zelí 217 kop, drobné zeleniny 225 kop. — 3) Ovoce: švestek 391 beček, hrášek 142 hl, jablek 68 hl. — 4) Drobn. dobytka: vepřů 3 kusy, podvinčat 641 kusů, kůzlat 00 kusů.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřeva ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (balda chýnů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstraase 5., vedle Lazaritského chrámu Páně.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vinem

!! V HUMPOLCI, !!

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důstojné farní úřady v Čechách.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva v různých úpravách od K 3.70

Stojany a věšáky z ohýbaného dřeva od K 20.—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších nabízí velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřišská ulice 1.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, síťemi, vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez výsaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberců a krebového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

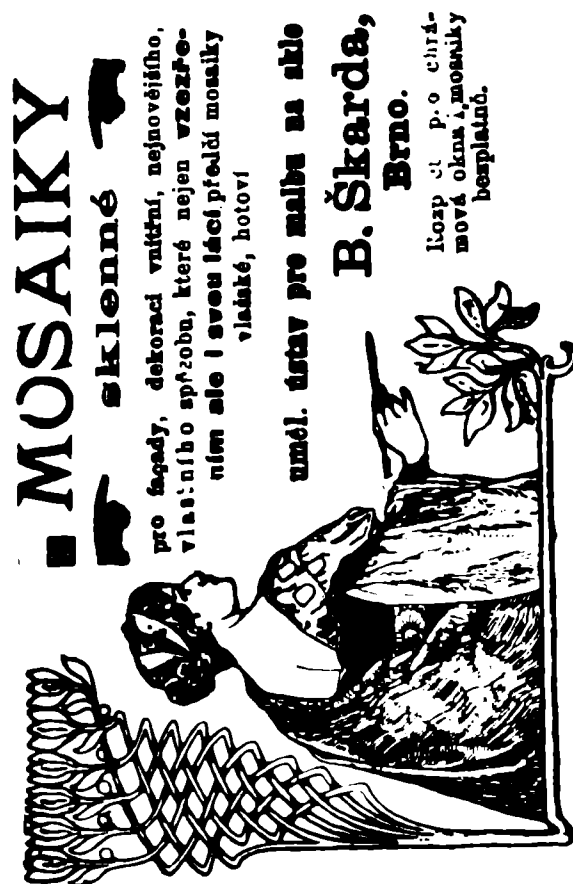
Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Sahula, Cena 3 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné látky, plátka, štrůtky, látky na roby, soupravy, salonní čarmitury, vůbec všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ, Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

SOCHY, RELIEFY,

OBRAZY (NA PLÁTNĚ, DŘEVĚ,
PLECHU)

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE
DLE PŘEDPISŮ CÍRKEVNÍCH, VE SLOHU
SPRÁVNĚ, SOLIDNĚ, VČASNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ,
ŘEZBAŘSKÝ A MALÍŘSKÝ

veškeré V SYCHROVĚ.

(ZÁVOD TRVÁ OD R. 1853.)

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srámské slivovice jakož i pův. jam.
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

— třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nejř. bisk. Ordinariátem 20. srpna
1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanií
za umírající a příslušnými modlitbami (z brevíře),
nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice
cennou stať O církvích nepravých (blody). Strán-
kování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné.
takže nijak není znesnadněno užívání „Nápisů
k Oltáři“ a „Průvodu“ varhan.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihkupecké
provisy bylo nutno stanovit ceny nového vydání
takto:

Cena knihkupecká — krámská

v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h

bez frankatury 1 výtisk

v polooplátce s červ. ořizkou . . . 65 h 80 h
v plátce „ „ „ 74 h 92 h
v plátce se zlaceným křídlem . . . 80 h 1 K
v celokůži se zlaceným křídlem a
zlacenou ořizkou . . . 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým
archům žádati příkládání jiných druhů knih at
Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, do-
stati mohou dodatek „O církvích nepra-
vých“ (v Čechách a na Moravě) jako zvláštní
brožurku archovou za 5 hal.

Litanie k sv. Josefu (jiný přídavek no-
vého vydání Oltáře) prodává se za listů 8
100 kusů za K 1.20.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Studující do bytu neb řádní dělníci

na celé zaopatření (neb beze stravy) se levně
přijmou v domě p. Kemlinkové, Velké náměstí
proti uzenáři p. Holubovi v II. posch. do předu.

Zvláštní pokoj.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACEHO TR. C. 359., VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
rých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, illuminační osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož
i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zajišťuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí
stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vln.
města Hradce Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Díkůvzdání.

Za tak četnou účast na nezměrném bolu, který zastihl rodinu úmrtím
mé vroucně milované, nezapomenutelné manželky, vstátno matky, babičky,
tchyně, tety a švagrové, paní

Emilie Waldekové,

roz. Kemlinkové,

vzdávám tímto své upřímné díky.

V prvé řadě vysoce urozenému pánu, panu Frant. hraběti Kinskému,
c. a k. komořnímu, velečestnému duchovenstvu patronátu Kosteckého n. Orli.
s velečestným panem vikářem a panem děkanem v čele, milému příteli
MUDr. Albertovi za vlídné ošetřování zeznulé po čas její těžké nemoci, P. T.
úřednictvu velkostatku Kostelce n. Orli. a vůbec všem, kteří drahou zeznulou
na poslední cestě doprovodili a nám jakýmkoliv způsobem, buď písemně neb
ústně neb darováním krásných věnců účast svoji projevíli.

Bůh odplatí všem!

V Hradci Králové, dne 29. září 1909.

Jménem zarmoucené rodiny:

Vilém Waldek.

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatné na šest měsíců 2 Kč 50 hal.
na půl roku 1 Kč 50 hal.

V Hradci Králové, dne 8. října 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Sociální hovory.

II.

Jede rolník s nákladem mnoho pytlů na trh. „Pantáto, shoďte aspoň ten jeden pytel dole, udělejte chudým lidem present. Zbude vám toho ještě dost“, volají položertovně dělníci na stavbě.

„I s radostí“, odpovídá sedlák, „jen když přitom splníte některé podmínky. Zaplatte mi jen tolik, co jsem musil dát čeledínovi od orání, zasetí, sklizně a mlácení, aby mohl být jediný pytel naplněn. Dám vám taky účet za krmení koně, za opotřebování náradí, za daně, které jsem musil z toho pytle zaplatit dřív, než jsem krejcar stržil; a protože jsem se dřel na poli od úsvitu do noci, snad taky něco zasloužím. Počítám si za hodinu jen šesták. Tolik snad člověk při tuhé práci zaslouží. Pak si pytel vezměte. Ostatně chcete-li, můžete si vzít za těch podmínek celou úrodu. Až propatíte všechno, co jsem musil v naturalích a penězích vydati sám, dáte k tomu všemu za každý můj dlouhý pracovní den jenom zlatku. Tu si snad za dřeu a veliké starosti také zasloužím. Pak si vezměte všechno.“

„No — no, stavíte se jako hotový žebrák. Ale nám nenamluvíte, že se má dnes nejužší dělnictvo.“

„A já dělníkem nejsem? Nedřu do úpadu? Znáám tamhle ty dva mládence, kteří se vzadu krčí. Kdybych si udělal na poli práci tak pohodlnou, jakou si ji tam ti dva dělají na každé stavbě, nevydělal bych denně ani dva šestáky. Jak se od nich polir obrátí, už se baví. A berou za to denně zlatku. Při takové práci by mi přišla chalupa v roce na buben.“

„Vy se otíráte o dělnictvo. Nevíte, co všechno zakouší.“

„I ne — řádné dělnictvo mám rád. Nemohu však vystát takových lidí, kteří provolávají „Buď práci čest“, ale mají-li někdy něco dělati, nadávají na práci od rána do večera a štítí se jí jako kučka vody. Vy máte aspoň zlatku denně jistou, já po vši úmorné práci nevím, zda-li sklídím to, co mé mozoly zpracovávají.“

Schůze. „A proto, soudruzi, musíme vystoupiti co nejrazněji proti bestiálnímu vykořisťování dělníka ze strany zaměstnavatelů. Krvavými otrokáři nejsou jen fabrikanti; nás porobují hrozně i jiní živnostníci.“

FEUILLETON.

Za + Václavem Fröhbaurem.

Dne 2. října pohřben ve svém rodišti České Bělé u Ném. Brodu vzorný kněz, bystrý a učený pedagog Václav Fröhbauer. Obrovské úctastenství na pohřbu bylo svědectvím, jak veliké vážnosti zesnulý se těšil mezi všemi kruhy, jež ho znaly. Rakev zesnulého provázelo celé zastupitelstvo městečka Čes. Bělé se starostou p. Vojt. Fiedlerem v čele, deputace zastupitelstev Chotěboře, Krátké Vsi, Počátek, Macourova. Dále dostavily se k pohřbu českobělské korporace: občanská beseda, okrašlovací spolek, živnostenský spolek s praporem, hasiči, spolek katol. mládeže. Přišli hasiči i z Počátek. — Z Hradce Král. dostavilo se 6 gymnasijských profesorů, s nimiž přijelo přes 40 žáků zesnulého, za gymnasium německobrodské deputace s p. ředitelem Šteflíčkem v čele, deputace škol měšťanských z Chotěboře, Ném. Brodu a Přibyslavě, děti místní školy se sborem učitelským, deputace škol obecných z okolí, okr. inspektor p. Fr. Stránský, posl. Fr. Sajfert. Z kněžů se účastnili: z konsistof č. kanovník vsdp. dr. Šulc z Hradce Král., za pedagogium královéhradecké vldp. prof. Veverka, za Borromaeum vsdp. rada dr. Reyl, profesoři vldpp. dr. Šetina z Hradce Kr., Teplý z Pardubic, Orel z Prahy, Frydrych z Kut. Hory; dále vldpp. děkan Beneš, faráři: Rameš, Laštovička, Máka, Kóten, Bartoš a vikářem Józsem v čele, místní duchovní: vik. sekretář Ruml a kaplan Tužín; kazatel Mašina, katech. Kraus, kaplani: Kolářský, Hrdý, Havelka, Mareš; boboslovec a žák zesnu-

„Chlape mizerná“, ozve se ze zadu. „Ale mlč, pamatuj se, nechej ho mluvit“, domlouvá žena krátkému mužíkovi širokých plecí. „Nechej mne, pusť mne — a nešapej mi na nohu, rozumíš! Já už tohle vydržet nomohu! — Ty budeš, lenocha, něco mluvit o vysávání? U tří mistrů jsi se učil. Žádný s tebou nic nesvedl. A když jsem tě aspoň trochu ošatil, potom jsi mi upláchl. Já jsem kolikrát starostmi nevěděl, kde mi hlava stojí. Pět nezaopatřených dětí! A přece jsem je vychoval tak, že se teď poctivě žijí. Já jsem snad něhoho vysával? A vy toho člověka posloucháte?“

„Pane Parýzku“, ozve se hlas z předsednictva, „jestliže jste si přál mluvit, měl jste se přihlásit předem. Tohle je rušení schůze. Proti vaší osobě nikdo nemluvil.“

Soud. Přerušeny řečník žaluje; poctivý, ale horkokrevný Parýzek odsouzen po svědectví soudruhů přisně. Soudec připomíná, že nadávky si nemusí nechati nikdo líbit, zvláště ne zachovalý dělník. Třetí den v novinách se vyzývají soudruzi, aby si dobře zapamatovali jméno surového zaměstnavatele a nikdy u něho práci nepřijímali. Doma se chytá Parýzková za hlavu.

„Pane Kvirenci, co by vám to udělalo, kdybyste aspoň jednou za měsíc mám chudým dělníkům prodal za polovičku nebo dal zadarmo? Máte tady tolik pytlů krupice, jahel, mouky! Aspoň by vám to nestachlo; měli bychom vás radši. Co budete s tolika penězi dělat?“

„Kamarádi, napřed mi dejte ty peníze, které za vařivo zde vyložené dluhuji. Pak vám rozdám všechno; nechám si jen čtyry pytle mouky a pět pytlů krupice. Tak budu na tom líp, než jsem teď, třebaže bych musil i z těch pytlů platit veliké nájemné dál — a daně k tomu. Platíte taky daně, víte, co to znamená?“

„Toť se rozumí, že platíme; nepřímých daní odvedeme možná víc než vy těch přímých.“

„Dobře — ale většinu nepřímých daní ani platit nemusíte; nikdo vás nepřinutí na př. ke kupování lihovin. Já však platit musím — chtěj nechtěj! Stále čtete ve svých listech, jak jste porobeni, ale o porobě lidí jiných dočtete se velice málo.“

Kupte si za K 1-70 důkladný spis
„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“
Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

lého Fiedler. K tomu družila se celá řada jiných přátel zesnulého, kteří se sjeli i z míst velice vzdálených. Pohřební obřady vykonal a mši sv. sloužil vsdp. dr. Šulc; v kostele promluvil nad rakví vlp. Tužín, u hrobu pak proslovil řeč vsdp. dr. Šulc, bývalý učitel zesnulého. Přítomní žáci slíbili ústy svého kolegy, že se budou řídit příkladem zvěčnělého učitele. Na farní úřad došla veliká spousta kondolencí a omluvných dopisů. Hlubokým dojmem působila soustrast projevená Jeho Excellencí nejdp. biskupem dr. Doubravou.

Václ. Fröhbauer narodil se z chudých rodičů 21. února r. 1860 v Čes. Bělé, studoval za nuzných poměrů v Ném. Brodě a Hradci Král. gymnasium, náležející vždy mezi žáky nejvzornější. Na př. na maturitní vysvědčení vepsána mu pouze z němčiny známka chvalitebná, z ostatních všech předmětů výborná. Oddal se studiu theologie v Hradci Král. a r. 1884 vysvěcen byl na kněze. Dva roky kaplanoval v Čes. Třebově, 6 let ztrávil v Chotěboři jako katecheta, od r. 1892 působil jako profesor na gymnasiu královéhradeckém.

Pracoval neblučně, ale s plíží mravenčí. Věda mu byla nepostradatelným chlebem. Pouze ten, kdo do všestranné duševní dílny jeho důkladně nahlédl, poznal, jakým vzácným učencem jest velice skromný, bodrý kněz. Jeho znalost dějepisu a botaniky budila oprávněný podiv. Jednoukrát ve společnosti tážal se ho přítel na latinská jména některých květin. Fröhbauer zodpověděl všechno skromně jako žáčec, ale sotva se dal do dalšího čtení novin, již se sypaly otázky botanické z ně-

Volné listy.

Pojednání o povaze. Ješitnou domýšlivost Macharovu znají velmi dobře jeho přátelé a proto kde mohou, bázejí do jejího jícnu vhodnou potravu. V krmení tomto jest mistrem jmenovitě dr. Herben. Když vyšla Macharova „Golgatha“, napsal Herben o ní kritiku, kteráž se může nazvat bezednou propastí, v níž pohřbena jest všechna mužná opravdovost a zdravý rozum. Každá lež dřív nebo později se vrací, a proto dnes, kdy běží o věci důležité, dáváme kritiku Herbenovu na vědomost naší veřejnosti, aby mohla jasněji prohlédnouti lidi a posouditi povahu.

V moravském časopisu „Buditeli“ Herben napsal: „Žádné hory nebyly by dost vysoké, abych je nepřesl, žádné řeky dost široké, abych je nepřebrodil. To jest můj básník! Golgatha jest velikolepá kniha, kyklopská stavba z balvanů. Když přišla Golgatha — a já znal každý její verš před vydáním — začal jsem jen obracet listy a najednou četl jsem bez ducha (to jest pozorovat) a hlava mi huřela a tepny bily až do poslední struny.“ (Kdyby byla bývala Herbenova hlava nehuřela a byla v pořádku, nebyl by užil tak hrozného výrazu, že mu „tepny bily do poslední struny.“) „Byl srpnový den“, pokračuje Herben v listě svého posledního utrpení, „chodil jsem až do tmy, nesvůj, ale větš. (Větš. matenohal) Od „Důvěrného psaní“ až do „Vidění“ z roku 1648 táhne se česká tragédie; sedíš při ní zmuchlan. (Toto zmuchlání mohlo by pochodit z Macharových veršů, ale jest pravděpodobno, že svědčí o nějaké předchozí jiné příčině). A když jsme rozžali lampu, ta noc srpnová plná hvězd marně nás lákala ven. (To Herben jistě nemohl se již ani hnouti.) Kolem nás prostřel se jiný svět. (V takovém zmuchlaném stavu přihází se to prý pravidelně.) Vytržení z nicotných špinavých přítod dne všedního (vila Herbenova rodu není snad přece nic špinavého) kráčeli jsme po vysokých horách a dívali se dolů do údolí, odkud zazníval hlas blinkavých zvonův a šumotné lidské hlasy jako bzucení včel. (Že na nebi hvězdy s měsícem tancovaly, toho Herben ve své lyrické fantasii nepřipomíná.) Vysoko jsme dýchali nad pozemskou kůrou, ve velikém světě s velikými obzory nesli jsme v srdcích svých cit několika století a na rtech tanula nám slova, která mluvili

kolika stran. Dobrák překládal jména rostlin osm minut bezvadně, mávl rukou, aby již dotěrové dali pokoj, ale otázky sršely dále ještě chvíli, aniž by květinář Václav zůstal jediný překlad dlužen.

Umíte, p. professore, také francouzsky? — A co chcete? — Tuhle stať nedovedu výstižně přeložit. — Ukažte to sem! — A tužka hbitě bez zastávky napsala plynňý překlad. — Prý jste také sepsal církevní dějepis? — I dejte pokoj; to už je dávno. Kdo vám to řekl? — Taký máte doma housle. Zahrajete si? — To bylo jen v mladších letech. — Jindy: Ještě malujete a kreslíte? — Inu slyšeli jsme nedávno od vašeho bývalého učitele, jak jste v tom umění vynikal.

Fröhbauer psával dříve do „Vlasti.“ Jmenován byl bisk. notářem, členem bisk. zkušební komise pro školy státní a členem církv. soudu. Ve škole svojí vážností dovedl si zachovati vzornou kázeň a přitom srdečnou lásku žactva zároveň. Pro své přednášky a exhorty čerpal neúnavně látku v nejmodernějších dílech theologických a filosofických domácích i cizích. Málokdo se mohl honositi tak obsáhlou a všestrannou knihovnou jako Fröhbauer. Dobrota a lidumilnost jeho byla všestranná známa, třebaže hojně podpory udílel (zvláště žactvu) nejraději tajně. — Teď v čase smutku ještě výrazněji vystupují rázovité kontury jeho vzácných vlastností v myslí zarmoucených četných přátel. Nyní se poznává plně, co ztraceno odchodem tichého genia. Leč ve chvíli, kdy padá na jeho hrob tělestič žlutavé listy jako počec zmaru, ozývá se z úst přátel nad rakví zesnulého jednomyslné přesvědčení, že věrnému služebníku kyne za odměnu jaro nejkrásnější, věčné, kde květy nevadnou. Bůh mu budiž odplatitelem!

tisícové lidí před námi. Večere netknuta. (To by měli čísti básně Macharovy chudí studenti!) Veliké a slavné ticho bylo v domě, jakoby ležel vedle na márnách někdo, kdo nesmí býti probuzen. A minuly dva dny a ještě jsme chodili po domě nesví, ale větší a už jsme alespoň občas zase jedli. A proto bych nelitoval žádné cesty, abych slyšel Macharův hlas; žádné hory nebyly by dost vysoké, abych je nepřeshl; žádné řeky dost široké, abych je nepřebrodil.“

Však dosti již citování! Bankrot jest tu veliký. Čest budiž tomuto bankrotu, protože podřívá všechny lži a zjevuje všechnu neupřímnost. Táhá se, kde jest ve větších rozměrech nahnuta patolizavost, kde jsou shromážděny větší nesmysly byzantského podkuřování? Toto svíjení se, tyto vymrštující se suprativity, toto vyskakování z kůže, toto překračování řek, hor, času a prostoru — to vše děje se čelným vůdcem pokrokové strany, která si na štít napsala serióznost a všestrannou dokonalost. Nehleď na všechny logické rozpory, jež vyřezávají z řádků Herbenových jako voda z rozeschlého škopku, má tato kritika dvojí ostří, z nichž jedno zabodává se do Machara dokazujíc, co všechno musí žvanit jeho přátelé, aby nasycovali jeho ješitnost, a druhé ostří zase ubodává kritiku, jenž k takové úloze se propůjčuje.

Víte! Herben mal každý rádek Golgathy již dávno, ale byl tak trpělivý, že čekal až na její vytištění, aby teprve tehdy mohl omělovati, býti všecek nesvá a nevěřet! Napsal kdo kdy takovou kritiku, jako Herben o Macharovi? Byl kdo kdy spisem svého přítele tak omráčen, že ztratil úplně chuť k jídlu a teprve po několika dnech se vzpamatoval, že mohl něco pojmouti? Tuto nechť k jídlu nechť si ctihodná strana pokrokové uloží mezi své památky, kdežto ostatní svět bude v ní mítí příklad neodolatelného bizarního humoru.

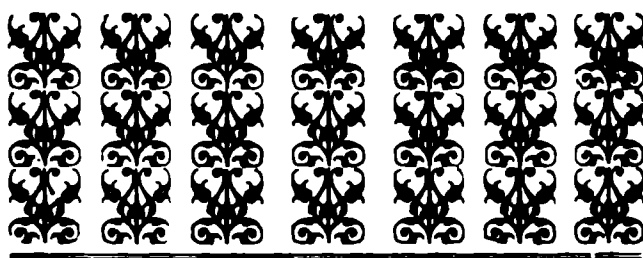
Všimnouti si jest, že Herben toto hrozné povídání neuvěřitelně v „Čase“. „Čas“ musí býti diplomatickým, kdežto moravský zastrčený „Buditel“ může již něco takového snést, a Herben již se jistě postaral, aby dotčené číslo vhodným způsobem synu Heliovu bylo prezentováno. Herben jest lišák, zná své lidi a věděl, co u rozvážného člověka přestává býti možností, to že u sebevdomého Machara začíná býti skutečností. Proto opakují, že ješitnost Macharovu jeho přátelé dobře znají a umějí s ní dobře zatačeti...

Chceme-li důkladněji poznati Macharovu povahu, musíme otevřítí jeho „Konfesse“. Taková životní vyznání píše sice obyčejně lidé věkem, zkušenostmi a vědomostmi bohatí, ale Machar myslil „Čím dřív, tím že bude lépe.“ Konfesse jsou takovou literární tvorbou, že v nich člověk nemůže lhati i když jest ve lhaní umělcem. Každá lež obzvláště v životních konfessích vyrazí vždy na povrch. Proto hned předem tvrdíme, že v Macharových konfessích neupřímnost křičí na všech stranách. Spisovatel sebral porůznu myšlenkové cizí kusy a spojil je dovedně — to třeba uznati — se svými vlastními příběhy v celek, jenž má dokazovati jeho duševní velikost, obzvláště originalnost a jedinečnost.

Machar byl velikým filosofem hned v první třídě obecné školy: „Při biblické dějepřavě jsem oplakával všechny biblické děje. Na začátku Starého Zákona působila na mě silně představa židovského pána boha, ale čím dál, tím více cítil jsem, že jaksi stárne a slabne a často jsem si mýslil, že není spravedlivým a konsekventním. Docela se mi nelíbilo, že se dával upláceti všelijakými těmi býky a berany a že měl ty krále jen dle obětí buď rád nebo nerad. A ke konci Starého Zákona, když přijdou děje Makkabejské, jejich boje, mučení, připadal mi Jehovah už jako bezmocný výmlinkář, jenž i kdyby chtěl, pomoci nemůže.“

Zná se dnes dokonale psychologie dětská, jako se znala dříve, takže každý intel gentnější člověk, protože sám má na školu živé vzpomínky, může poznati, jak Machar v tomto vyznání dokonale práší, aby přesvědčil, že již před jeho vstupem do života školního začal velikou duševní revoluci, věštíci budoucí znamenité činy. Nemožnost těchto úvah u šestiletého dítěte dokazuje výmluvně sama sebe, takže obšírněji nemusíme ji doličovat. Myšlenky tyto, které dle přání staršího Machara měl mítí v první třídě hošík Machárek, kterých však neměl, byly proneseny asi před třinácti lety v *Pelčových „Rozhledech“*, odkudž si je spisovatel „Konfessí“ již jako dospělý muž vypůjčil a přiměřeně je upraviv, dal je spolknouti filosofu v dětských kalhotkách.

Když nějaký člověk chce si dodatí důležitosti, již hned také v mládí, kteréž důležitosti neměl, protože jednoduše ji mítí nemohl, když činí nároky, když cílí výše než jeho dosah mu dovoluje, buďl výsměch, jest prostě směšný. Směšné jest přímým důlnkem sebe-lásky. Jest to zvláštní. Květiny a zvířata nejsou směšné, protože dělají vše přirozeně. Konají vše, co jest jim určeno a nevyrušují se tím, aby daly na sebe hleděti. Kdyby na příklad lev

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen r. 1883.

Akciový kapitál: Rezervní fondy:

K 6.000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem září t. r. K 23.871.715.06.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

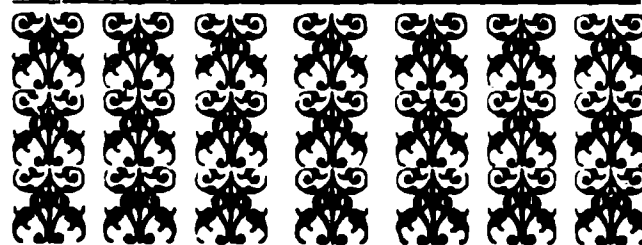
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.

Vadia a kauce.
Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

myslil na svou sílu a svižnost, snemotorněl by a zdřevěněl. Člověk však stává se do pozvy a chce mítí diváky a syn Heliovi jest v tomto ohledu obzvláště člověkem, neboť ve svých „Konfessích“ přivolává si svědky v dobu, kdy se ještě pobryndával. Děťství jest milé, protože jest prosté a jednoduché, ale Machar je bysdi a mimo to nedovede pochopiti, že každý člověk, který přestane býti jednoduchým, stane se směšným, ať ostatně dělá nebo mluví cokoli, ba slzy i slzy stávají se směšnými, jestliže se zdá, že tekouce, myslí na pozornost svého okolí. (Pokrač.)

„Osvěta Lidu“ kousla do kyselého jablka a odpovídala na náš článek, v němž jsme tvrdili, že židovství pokrokové strany jest dokázanou pravdou. O čtvrthodinné řeči dra. Šmerala o židovském klerikalismu „Obnova“ již v minulém čísle učinila poznámku, k níž dokládám, že tvrzení ono bylo vyňato z „Orlických Proudů“, které na protikatolickém táboru měly svého člověka. Tvrdí-li „Osvěta“, že rozklad Šmeralův trval dvě minuty, nemůžeme rozhodovati, kdo má pravdu, což konečně není věci zásadní. A když „Osvěta lidu“ nebratrsky prozradila na Šmerala, že mluvil vlastně o židovském klerikalismu předkřesťanském, odvoláváme tedy předešlé své vysvědčení o nejchytřejším řečníku na protikatolickém táboru a potvrzujeme obvyklé poddanství, kterým socialističtí řečníci vůči židům všude se vyznamenávají.

A teď zásadní rozhovor s Aloisem Hajnem, jenž na naši výtku o židovském spojení odpovídá, že u něho není nic jiného než objektivnost. „Obnova“ prý to dobře ví, ale potouchle prý nechce rozuměti. Touto objektivností oháněl se Hajn i před porotou chradimskou, aby zahladil černé stíny židovské otázky, která ho následovala až před soudní tribunál. Ale jak tam, tak i v polemice proti „Obnově“ Hajn počíná si tak nešťastně, že tyto stíny židovského spojení ještě více houstnou a stávají se širšími a delšími. Hajn může býti ujištěn, že nezdár jeho obhajoby bude vzrůstat, kdykoli se této zlé věci jen dotkne. Jest to permanentní tragický stav, v němž si nemůže pomoci ani sám, ani mu nemůže pomoci kdo jiný.

„Objektivnost“ Hajnova jsou vrátka, která se mohou otevřítí a jimiž můžeme nahlédnouti do tajů jeho redakční místnosti. Podívejme se tedy! Hajn, jak obecně z jeho velikých slov známo, jest horlitem pro vyřízení národnosti a jazykové otázky české v tom smysle, jak o tom mluví program pokrokové strany. To jest jedna pravda. Druhá pravda jest, že židé statečně němčí a němčí a náš horlitem pro práva českého jazyka neslyší a neslyší, jak po celém českém území židovskou germanisací zaznívá. Objektivní novinář stihá nedostatky a hříchy všudy, a měl by tudíž i Hajn tyto zlořády důsledně a vytrvale odsuzovati, což však nečiní.

Hajn sleduje také hospodářské osamostatňování a silení českého lidu. Jak ohromnou moc má židovský kapitál, jak ovládá vždy broživěji hospodářské poměry, jak třeba se proti němu organisovati, o tom ovšem Hajn ani nemluve. V kterých rukou jsou banky, bursy, akciové společnosti, velkoobchod dobytím, obilím, vínem, kdo rozvětvenými velikými kartely znemožňuje samostatné podnikání našich lidí a kdo libovolně zdražuje nejdůležitější potřeby lidové, o tom v „Osvětě“ Hajn nemá rubriky. Každý cílevědomý program — a pokrokové program hospodářský jest práce cílevědomý — musí vytknout základy a určiti nepříteli, jehož zhoubný vliv nutno zlomit nebo aspoň oslabit. A tento nepřítel chystá hmotnou porobu národům všem. Jak může tedy Hajn upřímně mluvit o hospodářském silení našeho lidu, když na tohoto nepříteli neupozorňuje, jménem neoznačuje a zarytý o něm mlčí? Měsíc kapitalistický jest nejhorší ze všech korouhví a symbolů vlády nad středními stavy, a jest to jedna věc, o které listy socialistické a pokrokové nesmí psáti, a mezi tyto ctihodné listy náleží i Hajnova „Osvěta lidu.“

Hajn má ve svém programu také umravňování. Jest na bíledni, kdo provádí rozsáhlé obchody lidským masem, ale náš mravní horlitem proti těmto lidem nikdy se nerozhorluje. Mohli bychom ještě rozličných věcí se dotknouti, ale svrchu uvedené skutečnosti rozsmítlé dávají na jevo, že Hajnova objektivnost jest pouhým řečnickým obratem či jinými slovy svíjením se mezi dvěma špicemi, jimiž jsou kontrolující veřejné mínění a židovské zájmy.

Proč židé jsou nejšlejší účastníci ve straně socialistické, proč organisování jsou ve straně pokrokové? Proč židé v hostincích, do nichž docházejí, žádají a ptají se po „Osvětě lidu“? Proč hovorň židovský akademik se nedávno utěšoval, že pokrokovou stranu vede vlastně dr. Lederer?

Důsledek všeho toho jest, že všechny sebeobhajovací řeči Hajnovy jsou prázdny.

zvůleci lastarou, a řečník sám se svou židovskou otázkou jest jako Phalaris, uzavřený v bříše svého rozřhavaného kovového býka. Hajn tvrzením o své objektivnosti, jež od pravdy jest v slečné vzdálenosti, nikoho již nenapálí, neboť všichni čeští lidé (kromě pokrokářů) dobře vidí, jaký má důkladný židovský náhubek. Objektivnost na všechny strany a Hajn Aloisius, to jsou dva vzdálené body brozně dlouhé přímky. Na příklad nestrannost jeho vůči katolickým kněžím. O každém knězi, který překáží, „Osvěta lidu“ hned něco ví, nepatrný poklesek jedné nařoukne v ohromný skandál, jiné obmyšluje bídnými a mizernými pomluvami, a jest to zločinem toho kněze, o kterém „Osvěta“ nic neví. Žaloby „Osvěty“ na kněze jsou jako blankety; vepíše se jen jméno, a věc jest vyřízena. A tento redaktor opovázil se před porotou chrudimskou mluvit, že se přičiňuje o očistu českého života, o pravdu a mravnost!

Hajn v polemice proti „Obnově“ hájil se, jak se mu zdálo, vždy s větším nespokojením, až na konec zmužil se, rozpráhl se vtipem, že prý „Obnova“, vycházející v pátek, przní prý vlastně památku Krista Pána. Jakým rozvrtem historie odvažuje se Hajn hlásiti se ku Kristu Pánu? Ba ne, věc se má jinak. „Obnova“ v pátek, určující židovskou podstatu Hajnovu, jest jen důvodem k sobotě, v kterémž dni „Osv. lidu“ šabesovým duchem dotvrzuje, co katolický týdeník v pátek o ní vykládal...

* * *

Víte násilníky a farisejce. Stal se skutek přirozený a poměry vynucený. Na katolickém sjezdu v Hradci Králové byla odhlasována známá resoluce, aby katolický lid o ochranu svého náboženského přesvědčení a církevních institucí žádal u samého panovníka. V základních zákonech státních sice mluví se o svobodě vyznání a právech náboženských společností státem uznaných, ale všechny sprostoty a surovosti, metané na katolíky tiskem a obrazem, ukazují, jako by katolíci v tomto konstitučním státě byli již mimo zákon. „Jsem liberálem a jsem proti vám klerikálům“, pravil nedávno v jistém městě přední občan, „ale nedivím se, že se bráníte, neboť to, co se proti vám podniká, rozčiluje a uráží každého slušného člověka.“ Tento občan měl dosti odvahy, aby to v nynější pokrokové teroristické době řekl, ale jest takových lidí na tisíce, kteří si to myslí.

Kdyby se o mahomedánském muezinovi, protestantském pastorevi nebo židovském rabínovi namalovala nebo napsala taková sprostota, jako se páše proti katolickému knězi, konfiskační aparát hned by její život přestříhl. Tento steek vyslovuje se od nás katolíků do nekonečna, ale nebyl dosud dosti silen, aby otřásl svědomím příslušných činitelů, kteří, jeonce strážci a vykonavatelé zákona, domnívají se snad, že většina katolických občanů v tomto státě jsou kvantitou, již netřeba dbáti a jí si všimati.

Nadotyčnou resoluci vrhli se jako šilenci pokrokařští novináři, jmenovitě „Osvěta“, která nazvala ji útokem na nejprimitivnější pojmy o konstituci, a „Čas“, jenž ji pojmenoval generální denunciací. Pokrokaři, jde-li o jejich občanská práva, vykládají a snají všechny právní pojmy až radost; běží-li o katolíky, vysvětlují obratem všechnu kulturu a mění se v původní přírodní lidi, kdy nebylo ustavené právní společnosti a kdy vyhovoval každý jen svým sobeckým pudům. Tyto pokrokové noviny dokazují zase, že nejsou tím, čím se býti představují. Nejsou činitelé slova, ale jeho pravitelé, nejsou přáteli humanity, nýbrž jejími záškodníky.

Může se mluviti o generální denunciaci tam, kde slova páchá se veřejně, soustavně a řemeslně? Kde jest, o „Čase“, jistota tvé realistické filosofie, jistota tvé kritiky, názoru, hlediska, kde zůstávají tvé rozumové, přesné zdůvodněné, pevně opřené a doložené pojmy? Anebo ty, „Osvěto“, nechceš se domysleti toho, že konstituce jest státním a zajištěním všech práv kulturního člověka a tedy i jeho práv náboženských a jejich ochrany a že tvůj názor jest nejen sám útokem na nejprimitivnější pojmy o konstituci, ale podporou nejsprostějšího absolutismu vášní? Nechceš rozuměti, že právě konstituční panovník jest tím nejvyšším strážcem konstituce a že jeho jménem práva občanů v konstitučním státě byla prohlášena? Zapomínáš pojednou, že petice jest prostředkem čistě konstitučním? Či není příkladů v dějinách, že občané v důležitých zájmech a velkých potřebách obraceli se peticemi přímo k samým panovníkům?

Tu samy sebou povstávají otázky: kde začíná konstituce a kde končí? Bezpochyby tam, kde si přejí pokrokaři. Podle toho naše konstituce není posud hotova, protože jí tuto moderní kulturníci nedali posud své sankce, a bude asi natno tato konstituci svrátiti a zříditi takovou, kdež by jediným pramenem práva byla anarchická libovůle pokrokařova.

Ale ještě jednu povážlivou hodnou stránku nám tyto pokrokové výtky odhalují. Zbémilé útoky protikatolické a obrana proti nim jest nejen otázkou právní, ale také mravní. Kdo tak ošivídnou věc, jako jest naše obrana, odsuzuje, ukazuje nedostatek povahy a mravních zásad. A jest to nanejvýš poučné, že v této veřejné konfrontaci s mravními hodnotami mizí do vzduchu všechen pokrokařský prestiž. To se děje lidem, kterým dosavadní křesťanská mravouka nedostačuje a kteří přišli prý tvořit nové mravní humanitní hodnoty. Dnes již nikdo, přistihl-li koho při nemravném činu, nesmí říkati: „A to jste vzdělaný člověk?“ Toto pojmové seřazení jest dnes nesprávné, chybné přičiňením moderních osvěťářů. Nabyli jsme zkušenosti v naší době, že rozumové vzdělání není v nutném spojení s čistotou povahy a mravních zásad. Ba naopak, postup veřejných našich poměrů nás nutí obávat se toho člověka, jenž jest oceňován osvětovým pokrokařstvím. Snad brzo budou se ozývatí výstrahy: Pozor, lidé, to jest pokrokař! A tak i tato okolnost, že pokrokařské časopisy „Čas“ a „Osv. lidu“ *schovalují sprostoty a odsuzují obranu proti surovostem*, opět dokazuje bankrot těch, kteří jednostranným deklamováním o osvětě a svým uježděným intelektuálistem nejsou schopni, nejen tvořiti nové mravní hodnoty pro jednotlivce a společnost, ale nemají ani sil, aby zachovávali ty mravní hodnoty staré, které se jim zdají býti nedostatečnými.

A máme-li i z těchto činů pokrokařských učiniti příslušné obecnější závěry, hlavní jádro jejich záleží v tom, že celkový filosofickorealistický směr naprosto selhal a nemůže stačiti na úkoly, které sobě vytkl. Analýze, kritika, moc intelektuální nemůže vytvořiti oné humanity, která přičiňením realistů byla všude vyžádána a která měla otevřítí nový mravní život. Odevšad tlačí se do popředí důkazy, že trvalý mravní řád nemůže existovati bez náboženského základu, a pustošením náboženství pokrokaři v Čechách šinou se k těm koncům, které ukáží, že všechno jejich rozumování způsobilo mravní smatky a povážlivé spousty.

Obrana.

Volnomyšlenkářské národnostní spravedlnost. Volnomyšlenkářsko-židovská „Neue Freie Presse“ šve vesele proti Slovanské dále. Ačkoli si zjednávala o časových událostech informace nejpřesnější, uveřejnila fanaticky prohanou správu proti národnosti slovanské ihned, beze všeho zkoumání. Tak v minulých dnech otiskla správu, jak byli němečtí turisté insultováni v okolí Běláku od Slovinců. Zpráva však byla od první řádky do poslední vyhána. Vyšetřováním zjistilo se pouze tolik, že nachmelení turisté němečtí tropili výtržnosti a byli odkázáni do příslušných mezí. Vídeňský dopisovatel židovsko-volnomyšlenkář „Frankfurter Zeitung“ (kam občas i Masaryk dopisoval) dr. Ganz napsal: K vůli pořádku, spravedlnosti a pokoju musí dostati potvrzení zákon Axmann-Kolískův. Ve čtvrtých vídeňských, kde bydlí Češi, musí se zřizovati dětské zahrádky pro děti a německá divadla pro dospělé. Češi musí si německou Vídeň samilovati.“ Tak! Proč už nežádá ten list, aby „k vůli pořádku a spravedlnosti“ byli Češi i v naší vlasti honěni do německých škol? Nastal by zde také „pořádek“ a přestaly by národnostní třenice. Co by říkal volnomyšlenkářský žid, kdyby užili takového receptu Pražané proti pražské menšině německé? Svolával by celou Evropu k hájení Němců, třebaže jich jest v Praze dvacetkrát méně než Čechů ve Vídni. — Pokud velké židovsko-německé žurnály, sloužící Volné myšlence, nepostaví se rázně proti útisku slovanských menšin samy, potud zůstanou volnomyšlenkářské tráze o rovnosti národů pouze prostředkem k zalepení očí. Vždyť jsou vrchními komandanty rakouské „Volné myšlenky“ židé.

Jen zásadně. Svědkem při procesu Hajnově byl také Karel Pelant, náležející mezi hlavní sloupce „Volné myšlenky“. Když byl vyzván k přísaze, prohlásil: „Jsem bezvěrec, stoupenec Volné myšlenky a proto nebudu přísahati.“ — Předseda soudu poučil p. Pelanta, že by musil v případě zásadního vzdoru zaplatit pokutu. A tu pohlavář Pelant, postaviv se do náležitě lósy, prohlásil: „Ustupuji násilí (!?) a budu přísahati. Tři prsty se vztýčily a Pelant s pohledem upřeným na kruciifix pronesl slova: „Tak mi pomáhaj Bůh!“ — Kaučukový jun, pravda!

Křesťanští mučedníci, jichž „slabé, zakralé“ povaze volní myšlenkáři se posmívají, raději obětovali život, než by zradili své přesvědčení. „Ráženeckář“ Ondřej Hofer projevil před porotou statečnost, až se francouzští vojáci zarážili. Poněvadž však Volná myšlenka tvoří charaktery vyšší, žulové, ve všem důsledné, ulekl se pan Pelant, aby náhodou nemuel sa-

platit pětku — a proto pryč se zásadou! Jak velkou roli v zásadách hraje pouhá pětka!

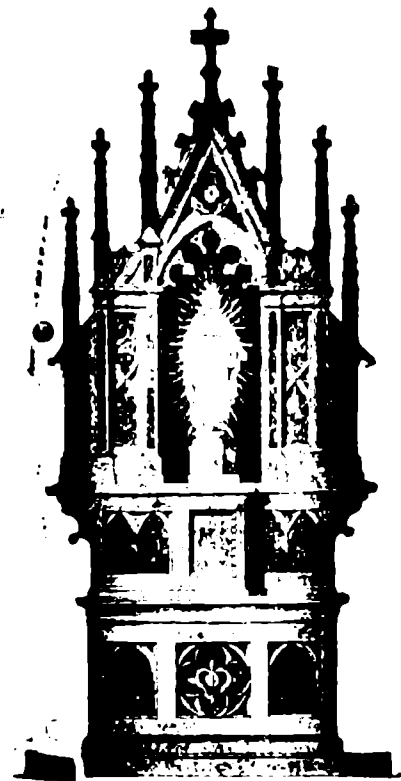
Zrcadlo pokrokové tisku. Hodně potupit, zámyslně a nepoctivě připravovat bližního o čest a pak sehrati ke všemu roli mučedníka; taková jest taktika našich nepřátel. Typický doklad k tomu podává moravská „Obrana I.“ — Protikatolický „Náš Kraj“ přinesl urážlivé články o dp. Leop. Kolískovi. Když byl žalován odpovědný redaktor Bartoš, prohlásil před soudem, že ty články *psal*, a že provede důkaz pravdy. Před druhým porotním přeličením však milý hrdina dal se na ústup a oznámil, že těch článků *nepsal*. Byl tudíž žalován pro opominutí povinné péče. Bartošovi nepodařilo se ani v jediném inkrimovaném případě podati důkazu pravdy. Konečně tudíž naděleno „rozhořčenému“ mravokárci 30 dní vězení.

Někdo by se domníval, že aspoň pod zámkem takový redaktor oddá se trochu sebezpytu a nestrannému přemýšlení. Ale chyba pro toho, kdo by tolik od takového charakteru doufal! Bartoš naopak uveřejnil v „N. Kr.“ dne 16. září zasláno, jímž si staví na hlavu korunu mučednickou a vytlouká ještě mravní kapitál. Jen slyšte! Redaktor Bartoš je zaopatřen na 30 dní proto, že měl odvahu říci pravdu. Víme, že nad touto zprávou budou jásat všichni jeho nepřátelé, kazatelny budou hřmět nad směšným neznabožem (ta krakonožská póza klepavého trpaslíka!), jehož Bůh konečně potrestal... Leč bude to radost chvilková — pamatujte vy všichni, že člověk v kriminální kobce nabyvá nových sil — žalář tuží. Je velmi mylné, myslí-li někdo, že žalářem se člověk předělá, pustí od svých zásad (!!) — Už dost. Takle ukázka z delšího poserského říkání stačí, aby se nestranný člověk chytil za hlavu a ptal se, zda tací lidé zachovávali si aspoň špetku ponětí o charakteru. Kdo vládí nevinného člověka bahnem pomluv, kdo otravuje bližnímu život nepoctivými klevetami, kdo před soudem zapře to, co dříve tvrdil, ten nesmí být volán k pořádku! Takovému pomlvači má se povolití naprostá bezuzdnost a hanobený kněz má mlčet, aby se jízlivci mohli chechtat pohodlněji. Ovšem takových Bartošů jest nyní nadbytek. — Takový tisk pak vychovává národ!

Hanebné a soustavné útoky na katolického poslance. Marš bylo prohlášení posla. Kadlčáka, že nevlasteneckého (a přitom velice hloupě smyšleného) výroku na důstojnické hostině ve Frýdlantě neučinil a že vůbec na té hostině nebyl. Pokrokařské a liberální listy držely se houževnatě zákeřnické zprávy jako hladoví vlovi kosti. Když Kadlčák již podruhé rozhodně prohlásil, že klep ten jest šírou lží, ozval se v „Národ. listech“ proti němu muž, který se odvolával na svědectví setníka Morela. — Tu Kadlčák prohlásil, že poskytne Morelovi příležitost dokázati pravdu šířeného klepu. Nyní konečně se vyškral z hustého křoví anonymity dopisovatel „Nár. Listů“, c. k. záložní důstojník, inženýr Artur Klein (křesťan?) a kotal v „Nár. Listech“, že ta slova na hostině přece padla; rozpáštěl vyznává, že jméno onoho mluvky nezná. Klein sice skrotil dost, ale starosta frýdlantský Kerlín pomlvačně tvrzení na hlavu porazil. Sám prohlásil, že ani jmenovaný děkan ani Kadlčák na hostině nebyli a dodal: „Jsem zmocněn k určitému prohlášení, že kromě jmenovaných starosty Kerlína a kaplana dp. Klem. Hamplíka byl hostině také přítomen hutní správce pan Gust. Reuter, rodem Němec z říše, kterýš podobného výroku také neučinil. Jelikož nikdo více hostiny se nesúčastnil, je naprosto smyšleno, že poslanec Kadlčák hostiny vůbec se účastnil a tam výrok kárazý učinil. Také u nás je jen možno, aby očividně vyložená nepravda byla veřejným tiskem šířena i tenkrát, když svědci dokáží, že se napadenému křivda okatá děje a podkladem útoků je vybájená nepravda. Ve Frýdlantě 4. října 1909 Starosta Frant. Kerlín.“ Nuže, jak se teď zachovají listy: Osvěta lidu, Národ, Čas, Cep a jiné, které s lačnou jízlivostí do světa pomluvu rozkřikovaly? Valnou většinou umlknou, aniž by daly nejmenší satisfakce. A na schůzích balamutěné davy budou vykřikovati Kadlčákovu „zrádu“ dál a dále. Tak se pracuje ke shodě českých stran, tak se podporuje do únavy pracující český poslanec. Ptejte se těch cynických, patentované vlasteneckých listů, zda někdy tak hanebné a vytrvale ubližovaly některému německému židovi! Podvodné listy, jejichž účelem jest soustavné štvání proti katolictvu, nedělily po svých pomlvačích čtenářstvu ani tolik, co pověděly již minulou sobotu „Nár. Listy“.

Politický přehled.

O činnosti našemu českému vyjednávám se dosud marš. Němci návrhem dr. Eppingra zamítli 29. září české návrhy v příčině jednání pořádku sněmu; naproti tomu pak parlamentní

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se uctivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednavce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četné
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

komise mladočeských a agrárních zemských poslanců prohlásila, že z české strany byli němečtí poslanci se svými požadavky odkazování na jediné správnou ústavní činnost v mezích zemského zřízení a že nikdy neprohlášeno, že by jednání o něm. návrzích chtěli odmítnout zcela; krátce dokazuje se prohlášením, že jediné Němci jsou zodpovědní za zmaření dělnoti českého sněmu. Vláda však obávajíc se, že bude dělnoti říšské rady ohrožena, bude-li dělnot sněmu českého něm. obstrukcí znarežena, činí nový pokus o dělnoti čes. sněmu a příslušné vyjednávání zahájeno v Praze dne 6 října. Jednalo se o kompromis, dle něhož zřídily by se sněmovní komise, nato následovalo by první čtení vládních předloh, ustavení sněmu a konečně přišly by na řadu předlohy hospodářské. Ministři dr. Žáček i dr. Schreiner účastní se porad. České strany vzhledem k tomu, že svaz něm. poslanců poslední návrhy českých stran zamítl, musel vyčkati výsledku, jaký bude mítí zakročení ministra dr. Schreineru u něm. poslanců. Místodržitel hr. Coudenhoveho byla z různých stran činěna výtky, že nedostí správně vyřídil ministerskému předsedovi náladu, zavládnuvší mezi českými stranami a že stranil příliš Němcům.

Poslední jmenování soudců v Čechách vzbudilo nejkrásnější nevoli. Nevypsal ani řádný konkurs, do německého nebo smíšeného území nedosazen ani jediný Čech, zato několik Němců povoláno do Prahy. Poloúřední zpráva oznámila jednání ministra spravedlnosti. Ad personam povýšeno 58, a v VIII. hodnostní třídě pomínuto 107 úředníků z velké části Čechů a to prý pro nedostatečnou způsobilost. Nyní přeskochili dva němečtí soudcové, do VIII. třídy povýšení, první 177 a druhý 188 starších kolegů. Tímto jmenováním rozhárané poměry politické spíše se ještě rozpoutají.

Krise uherská ani sobotní audienci Košutovu nezmírňuje. Císař dal Košutovi na srozuměnou, že jeho strana nemůže svěditi vládu na základě programu Košutem předneseného. Koruna žádá, aby bez výminky byl splněn pakt z roku 1906, týkající se provedení volební reformy. Košut považuje situaci za beznadějnou; žádost uher. ministerstva za propuštění doposud nevyřizena.

Pověstný „velehradský“ proces náhrěbský došel právě ku svému ukončení. 31 obžalovaných odsouzeno, 22 osvobozeno. Professor bohosloví Valerián Pribičevič a Adam Pribičevič odsouzeni na 12 let, tři obžalovaní na 7 let, 6 na 6 let, 19 na 5 let. Útraty procesu, které činí na 70.000 K, musí platiti obžalovaní sami. Zde dle „Zeitu“ sdělán zločin z názorů, které všude jinde platí nejen za dovolené, nýbrž za samo sebou se rozumící. Obžalovaní prý „vychovali obyvatelstvo pro srbskou státní myšlenku“, prý je sváděli, by se přihlásilo za příslušné k srbské národnosti a cítilo se za totožné s národem v království srbském. Již průběh procesu byl takový, že třeba se styděti za to, že ve XX. století něco takového jest možno; ovšem stalo se to ve sféře pověstného „magyarorszagu“ a za maďarona bar. Raucha, bana chorvatského. Dle N. F. Presse bylo by příkazem moudrosti, aby milost učinila vyrovnání mezi skutečným proviněním a lidskými pocity. Také příkaz politické moudrosti žádá smířlivé zakončení onoho hnutí, jehož výsledkem byl náhrěbský proces.

Španělové v Maroku po několika vítězstvích, po nichž se zdálo, že válka s Maury jest již u konce, nanovo pocítili pádnost ran maurských. Maurové zahájili nyní drobnou válku, tak že Španělové jsou zaměstnáni na více stranách, nemohouce řádně rozvinouti své síly. Jest obava, že se Španělsko zaplete do války s celým Marokem; odtud ve Španělsku nové jítění.

Z činnosti katol. spolků.

Topol a Chrudimě. Sdružení katol. zemědělců spolu s besídkou mládeže oslavilo památku našeho velkého svátce sv. Václava zapálením slavnostního ohně, při kterém zpíván chorál „Svatý Václave“ a národní hymna. Družka Zachariášová pak v krátkém proslovu objasnila přítomným, proč tento slavnostní oheň zapálen a z jakých příčin jsme povinni sv. Václava nejddetojnějším způsobem oslavovati. Slíbili jsme si, že každoročně podobný slavnostní oheň zapálíme a počtu sv. Václava ještě více zdokonalíme. Osvátku pak samém účastnilo se sdružení slavnosti svátce nové místní školy, kteréž vykonal vsdp. vikář a arciděkan chrudimský dr. Mrštík. Litovati jen dlužno, že po celé dopoledne za slavnosti přšelo; aspoň se přesvědčili naši nepřátelé, že nám nejedná se jen o parádu, nýbrž že svým vystupováním při veřejných průvodech a slavnostech sledujeme vyšší cíle — chválu Boha a úctu našeho velkého patrona sv. Václava. Sloužilo by i k oslavě našeho zemského patrona sv. Václava, budeme-li novou školu nazývati „Školou Svatováclavskou.“ Dalším pak naším přáním jest, by na té škole působili vždy učitelé podobní učitelům sv. Václava, čemuž ze srdce voláme: „Dejž to Bůh!“

Od Golč. Jeníkova. Na den sv. Václava konaly organizace mládeže této farnosti slavnost svátce spolkového praporu. Ač od rána vytrval silný déšť až do poledne, vyzněla slavnost vzhledem k naprosto nepříznivému počasí stkvěle. A byly to zejména skupiny mládeže z Ronovska v čele se svým pracovníkem dp. M. Kloudou, které nejdříve hrozně nepohody, přijely s celou řadou povozů za farnost potěžskou byl zde dp. Smrčka. Díky Vám! Po svátce praporu, které se konalo v G. Jeníkově, odebral se průvod s hudbou do Stupáovic, kdež pořádána o 2. hod. odp. schůze v přeplněné místnosti hostinské na níž velice krásně promluvil p. A. Kaňourek ze Strunkovic. Debaty se účastnili dp. Smrčka z Potěh, dp. M. Klouda z Ronova, V. Vávra a J. Satorie, oba ze Sirákovic. Dále přijata jeduoblaně resoluce, odsuzující dnešní pronásledování Čechů dolnorakouských. Nato schůze za povznesené nálady národní hymnou ukončena; pak odbyván koncert a věneček. Ze slavnost tak zdařile vyzněla, slněl v první řadě děkovati zdejšími šlechtyňm dárcům. Zejména patří náš dík vldp. Turkovi, děkanu v G. Jeníkově, pl. Tučkové z Bučovic, matce praporu, pl. M. Vondrové a pl. M. Šveřepové ze Stupáovic, pl. N. Svitákové ze Skryj, pl. A. Fantové z Vrtěštic a pl. M. Štrosové z Kobylí Hlavy. Zároveň dík všem, kteří v dobrovolné sbírce třebas sebe menším dárkem na prapor přispěli. Konečně zde děkujeme ctěným dámnám, které v buffetu při záhavě neocenitelné služby nám prokázaly. Jsou to: pl. M. Králová z Vlkánce, pl. A. Hertlová a pl. N. Rňákalová z Ráje, pl. M. Cemperová ze Stapárcovic a slč. Běhounková z G. Jeníkova. Děkujeme vůbec všem, kteří at přímým darem nebo svojí přítomností naší slavnost posílili. Voláme ardečně: Zaplat Vám to Bůh! — Organizace mládeže farnosti Golčejenskoverské.

Katolická Jednota sv. Vojtěcha v Heře Kutné pořádá v neděli dne 10. října o půl 4. hod. v sále hotelu „Pošta“ schůzi, při níž promluví p. JUDr. Josef Myslivec, říšský poslanec z Prahy, o politické situaci národa českého v přítomné době. — V neděli dne 14. listopadu v týchž místnostech bude přednášeti vldp. dr. Fr. Šulc, č. kanovník z Hradce Králové.

Zprávy místní a z kraje.

Jmeniny J. V. císaře a krále oslaveny v Hradci Král. 4. t. m. slavnými bohoslužbami, jež v katedrále sv. Ducha o 10. hod. dop. sloužil J. Exc. nejdp. biskup dr. J. Doubrava za

přítomnosti nejd. katedrální kapituly. Službám Božím obcovali zástupcové státních i samosprávných úřadů, vojska, škol a četné obecnostva.

Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Jovef Doubrava vysvětlí dne 10. t. m. o půl 4. hod. odp. pomník svého svátcešlého přítele Václ. Beneše Třebízského na Vyšehradském hřbitově. — Na pomník má se doplatiti ještě 600 K; příspěvky přijímá prof. Xav. Dvořák, Praha II., 326.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. Ant. Nývlt, rektor b. kněžského semináře, za faráře do Činčvsi; p. Ferd. Andrlíček, farář v Černíkovcích, za faráře do Blého Újezta; p. Dr. Jos. Kašpar, katecheta gymnasia v Novém Bydžově, za gymnasia do Jičína; p. Stan. Kosan, suppl. katecheta na gymnasia v Chrudimi, za definit. katecheta na c. k. gymnasia ve Vys. Mýtě; p. Dr. Jos. Palička, suppl. katech. na gymnasia v Jičíně, za definit. katech. na c. k. gymn. v Nov. Bydžově; p. P. Fulg. Fr. Khunt, O. S. B., farní admin. v Bezděkově, za far. admin. v Machově; p. P. Bed. Krieshofer, O. S. B., kaplan v Polici, za farního administ. v Bezděkově; p. P. Ant. Krása, O. S. B., za kaplana v Polici n. M.; p. Benno Melder, kooper. v Marešově, za expositu v Dol. Zárově; p. Jan Borth, koop. ve Velké Úpě, za kapl. do Marešova; p. Rud. Mendl, kooper. v Kuklenách, za kapl. do Meziříčí; p. Antonín Doležal, administ. v Hradištku, za kop. do Nov. Hradce Král.; p. Ladisl. Dragon, katech. v Náchodě, za proz. koop. do Úpice; p. P. Karel Lerch, S. J., obdržel zpovědní jurisdikci pro Hr. Král, p. P. Aug. Kollert, O. S. A., pro Vrchlabí; p. Frant. Pokorný, neomyeta, za koop. do Brnartice v Pánu zasnuli: p. Mikol. Šimon, děkan a farář v Morašicích (u Litomyšle), + 22. září, (nar. 1840 vysv. 1870; p. Jan Šulc, (V. Vln.) archivář a registrátor b. konsistofe, + 26. září, (naroz. 1864, vysv. 1889); p. Václav Frůhbauer, (V. Vln.) b. notář, professor a katecheta na c. k. gymnasia v Hradci Králové, + 29. září (nar. 1860, vysv. 1884). — Uprázdňená místa: Morašice u Litomyšle, fara, p. tron. Kufžeto Thurn Taxise, od 23. září; Černíkovice, fara, patron. hrab. Bohuše Kolovrat-Krakovský-Liebsteinský, od 1. října 1909.

Ze schůze městské rady dne 4. října 1909 K žádosti pl. Bertý Liebmanové z Král. Vinohradů ponechá se jí hrob č. 133 na hřbitově Pouchovském na dalších 7 let za obvyklý poplatek. — Seznam nedoplatek za hroby na starém hřbitově Pouchovském postoupí se odboru hřbitovnímu. — Výkaz pokladní hotovosti ze 27. m. byl vzat na vědomí. — Dlužný školní plat bude na dlužnících vymáhán politickou exakucí. — Děkuvzdání sjezdu pokrokové mládeže běže se na vědomí. — Žádost „Školních sester“ za postoupení hrobky na nov. hřbitově Pouchovském o 7 místech postoupí se odboru hřbitovnímu. — C. k. okresnímu hejtmanství podá se zpráva, že proti povolení obchodu s potravinami v domě čp. 238 pl. Anně Michálikové není námitek. — C. k. poštovnímu úřadu se sdělí, že soubhlasíme s tím, by listovní pošta byla ve svátek, připadající na den všední, doručována jednou denně. — Misto choralistky při chrámu Páně sv. Ducha propůjčí se sl. Růžené Kdánové. — Ku slavnosti odhalení pamětní desky Dru. Emilu Holubovi dne 10. t. m. v Holicích zašle se telegram. — C. k. okres. hejtmanství požádá se o kollaudaci plotu kolem farní zahrady v Pouchově p. Jarosl. Pažoutem, stavitelem, zřízeného. — Pl. Kat. Dvořáčekové povolí se oprava fagady domu čp. 85 jediné pomocí visutého lešení. — P. Zd. Záhořovi, professoru, povolí se vyučovati angličtinu v obchodní akademii s podmínkou, že účastníci jeho kursu zapraví náklad s vytápěním a osvětlováním spojený. — Městskému zastupitelstvu se doporučí, aby věnováno bylo na Svatováclavský dar Ú. M. Š. 1000 K. — Jedna chudinská podpora byla zvýšena.

Měst. Kleperovo divadlo v Hradci Král. V sobotu dne 9. října 1909 uspořádá dámský výbor „Obecné kuchyně“ za laskavého spoluúčinkování paní Anny Jančové, paní Emmy Marešové, p. Otty Kretschmery, p. Karla Paula a hudby c. a k. pěš. pluku č. 42. „Akademii“ ve prospěch pokladny „Obec. kuchyně“ v Hradci Kr. Pořad: 1. Bed. Smetana: „Z českých luhův a hájův“. Symfonická báseň pro velký orchestr. 2. Otto Nicolai: Recitace a arie z opery „Veselé ženy windsorské“. 3. Kar. Kovařovic: Melodram na slova Svatopluka Čecha: „Loutkářův sirotek“. 4. Wol. Am. Mozart: Arie Leporellova z opery „Don Juan“. 5. Jindř. Wieniawski: „Legenda“. Housle s práv. orchestra. 6. L. Daskočil: „Moravské písně“. Pro soprán. 7. F. Oelschlegel: „Serenada“. Trio pro housle, cello a klavír. 8. a) Vil. Blodek: „Poutník“. b) A. L. Vymetal: „Pívečko“. Písně pro baryton. 9. Kar. Mar. v. Weber: Ouvertura k opeře „Oberon“. Začátek v 7 hodin. Klavír „Petrof“. Ceny míst: lože 9 K, křeslo a sedadlo na tribuně K 1.80, sedadlo I. tř. 1.40 K, sedadlo II. tř. K 1.10, sedadlo na galerii 80 h. Místa k stání: parket 70 h, parter 50 h, studentský a vojenský lístek do parketu 40 h, do parteru 30 h. Předprodej lístků laskavě převzal p. B. E. Tolman, knihkupec na Velkém náměstí.

Obchodní listy „Osvěta“ a po ní „Čas“ napsaly, jak „nedávno živil se v Hradci Králové

pán s dámou, kteří odešli jíti k zpovědi a přijímání. Po jistém váhání prý „farní úřad“ k tomu přivoli; jen když prý nejsou ve smrtelném hříchu. K tomu dodávají oba obchodní pokrokové listy: „Čert vezmi zásady a předpisy, jen když se neubíjíš kapse!“ — Nyní se táže zdejší děkanský úřad, který intelligent „cedávno“ ve smyslu uvedeném byl zde oddán a jakou odměnu zato děkanský úřad žádal. Požidovatelé listy vidí všude jen kšeft.

Dar na Matieľ. Společnost „Krákora“ v hotelu „Černý kůň“ v Hradci Králové složila dnes pokladničku odboru U. M. Š. zde na milio- nový sv. václavský dar K 100, čímž překročen obnos 600 K, touto společností na národní účele za dobu 1 1/4 roku odvedený.

Dar „Komenskému“ Dne 4. t. m. při- činením p. J. Nováka sebrány ve společnosti v „Adalbertinu“ 4 K na spolek „Komenský“, jež předány k zaslání do Vídně administraci t. l.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. Stav vkladů 30. září t. r. celkem 23,871.715 06.

Spořitelna Kralohradecká. V měsíci září 1909 bylo vloženo K 181 226.76, vybráno K 176 214.16. Stav vkladů koncem září korun 13,219 631.05. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 53,462 25, splaceno 24 068.70. Na hypotékách koncem září K 10,107 195.69. Zásoba cenných papírů K 2,774 600.—. Uložené přebytky korun 1,096,803 29.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc září 1909. Vloženo K 93,291.94 vy- bráno K 87,024 06, zůstatek K 1,582,684.47. — Závazky: Závodní podíly K 72 587.73, fond re- servní K 109 364.45, fond pensijní K 28 714 66, fond pro kursové rozdíly K 14,414 28, vlastní reality K 158,726.50, cenné papíry a přebytky K 273,887.11, půjčky směnečné K 399 868.97, půjčky hypoteční K 1,086,391.99, úhrnem K 2 143 955.59.

Z Koštěnic. (Slavnostní posvěcení císař- ské jubilejní kaple). Sobota dne 2. t. m. a ná- sledující neděle byly, u nás slavnostními dny. Celá osada vyzdobena prapory, u naší nové kaple slavná slavnobrána, všude ruch, radost a shon. Nebylo divu! Václav v sobotu projížděl naší osadou Jeho Excellence nejdp. biskup Dr. Doubrava, ubíraje se do Dašic, aby se tam podle předpisů církev- ních připravil na slavné svěcení naší nové kaple na druhý den. Náš zasloužilý starosta p. Fr. Polák vyjel s přednostou zdejší stanice p. J. Bažantem Jeho Excellenci k Hroch. Týnci v ústřety. U naší útulné kaple očekávalo před gytickou slavnobránou obecní zastupitelstvo, učitelský sbor se školními dětmi a obecního. Starosta uvítal Jeho Excell. jménem obce, fidele učitel p. Kubíček jménem sboru a žákyně Anna Janysová jménem škol. dítě. Všichni tak učinili srdečně a vroucně. Arcipastýř ihned vroucně poděkoval za překva- pení; odjížděl do Dašic, aby se tam na násled- jící slavné svěcení připravil. Krásná pohoda so- botní změnila se v neděli ráno, kdy svěcení samo bylo předsevzato, v nepohodu. Od časného rána lily se proudy vod se zasmušené oblohy. Již do- mnívali jsme se, že celá vzácná slavnost bude po- kažena. Okolo sedmé hodiny ráno, když dojel Jeho Excellence s kněžstvem jej doprovázejícím ku kapli, přestal déšť a za hodinu již milé slun- ko usmívalo se s modrého nebe na nás. O půl desáté promluvil k shromážděným zástupům před kaplí nadšenou a povytěnou řeč vdp. P. J. Stry- hal, člen řádu z Tovaryšstva Ježíšova z Hradce Králové, již všichni posluchači byli mocně dojati. Po skončení svěcení sloužil nejdůst. pan svě- titel první v nové kapli mši sv., již doprovázeli na křtu velmi dojemně čtyři ctih. páni bohoslovci v čele se svým praef p. Svobodou a sl. zpěvačky ochotnice z Dašic Dušková, Novotná a Rejšková. Po skončení mši sv. zapěna byla císařská hymna a chorál českého národa „Svatý císaře“. Na konec pak promluvil Jeho Excellence vroucně na slova písma sv. „Odkud mi to, že matka Pána mého přichází ke mně?“ Velice případně odvodil, odkud povstala tato krásná kaple, že to byla obě- tavost jedné manželky a matky koštěnické (př. Kučerové), které Bůh v nevyzpytatelné prozřete- lnosti odňal vše, co na zemi ji téžilo: manžela, jedinou dceru a vnuka a dále, že to byla obětavost našeho obecního zastupitelstva, jež v čele se svým podnikavým starostou se základního daru uchopilo, další náklad na kapli povolilo a stavbu dokončilo. Všem vzdal Jeho Milost díky způsobem tak do- jemným, že všichni v slzách tonuli. Po posvátném aktu poděkoval p. starosta Jeho Excellenci za blahovůli vzácnou, s kterou nejdůst. pán oběť se svěcením spojené na se vzal — a Jeho Excellence odjel do Dašic, aby se pak na večer odebral do Hradce Králové. Ze vzácných hostů, kteří svěcení naší císař. jubil. kaple se účastnili, jmenovati sluší především dle. p. c. k. okr. hejtmana A. Nováka z Pardubic, dále slov pp. přednostu c. k. okres. soudu s Holic Šklibu, ředitele lesů Hupku z Chvojna, soudce Křečana z Holic, architekta a konservá- tora z Pardubic B. Dvořáka, jež plány na kapli pracoval a mnoho jiných. Končíme ptáním, aby tato krásná kaple jako naší obci je okrasou, také byla obyvatelům jejím ve všech budoucích ča- sech útočištěm v pozemských útrapách a mocnou pobídkou ku svornosti, vzájemné lásce a zachování pravého katolického ducha!

Věstary. Den 3. října bude dlouho v milé upomínce celé farní naší osady. Konat se u nás významná slavnost vztyčení nového kříže na starobylé věži farního kostela. Původní kostel vy- staven byl asi r. 1415, neboť tento letopočet byl vyryt na kameni objeveném při opravě původního kostela v r. 1784. Poněvadž však starý kostel pro rozsáhlou naši obec farní uznán nedostatečným, byl stržen a vedle původní věže, jež pro památku uchována až po naše dny, vystavěn r. 1842 kostel nynější nákladem 12256 zl. Jak té doby zbožný zde byl lid, poznati lze z té okolnosti, že když podnikatel stavby žádal, aby se na stavbě pra- covalo o velkém pátku a bílé sobotě, nedalo se dělnictvo k tomu pobu- ut ani lákavou nabídkou dvojnásobného platu a solidární trvalo na tom, že o takových památných dnech za žádnou cenu pracovati nebude. V pohnutém roce 1866 použito kostela za vojenskou nemocnici. Dne 18. května 1908 byl kříž s vrcholem věže bleskem sražen. Péči horlivého p. faráře M. J. Čenského, který hned po svém příchodu dal kostel náš vkusně vymalovat, došlo také k opravě věže a opatření nového kříže. Slavnost vztyčení tohoto kamenného hlasatele víry, konaná za velikého účastenství do- mácích i přespolečných věřících, velice se zdařila. Lid svým ohromným účastenstvím projevil zájem o farní kostel a ukázal, že v něm cit náboženský hluboce je zakotven. Možno tedy doufat, že se nedá svěsti od četných nynějších nepřátel víry, nýbrž že si bude víru svou vždy statečně hájit jako drahý odkaz svých zbožných předků.

Holice dra Emila Holubovi. Pamětní deska, umělecké dílo akad. sochaře Jana Šturay, ku počtě afrického cestovatele dra Emila Holuba, rodáka holického, odhalena bude slavnostním způ- sobem dne 10. října 1909 na jeho rodném domě, nynější městské radnici. — V sobotu dne 9. října o 8. hod. slavnostní večer v nově zřízeném sále hostince „na Špicí.“ Laskavě spoluúčinkují: Paní Růžena Vaníčková, pan Arno Hess, operní pěvec, p. Jan Beneš, ředitel, p. JUDr. Arnošt Štěpán, Zpěvácký spolek „Neptalim“ a jeho hudební křo- žek a hudební sbor p. Čenka Holuba. Vstupné: Křeslo 2 K, sedadlo 1 K, k stání 50 haléřů. — V neděli dne 10. října 1909: O 6. hod. slavnostní budíček O půl 10 hod. dopolední seřazení spolků na Sokolském hřišti. Průvod městem k radnici. O 10 hod. vlastní slavnost: 1 Slavnostní kantáta. — Místní zpěvácký spolek „Neptalim.“ 2 Uctění hostů a zahájení slavnosti. — Starosta města p. MUDr. V. Bur. 3. Slavnostní řeč. — Pan c. k. školní rada Boh. Bauše z Prahy. 4 Převzetí desky v ochranu města. — Náměstek starosty p. Václav Branda. 5 Čtení došlých pozdravů a vzpomínek. 6. Zakončení slavnosti hymnou „Kde domov můj.“ — V 1 hod. odpol. společný banket v sále hotelu „u Jiřího z Poděbrad.“ O půl 3 hod. odp. lidový koncert hudebního sboru pana Čenka Holuba na náměstí. Slavnostní kancelář v radnici. Přihlášky k banketu (Couvert K 3.50) vyprošujeme přesně do 7. října t. r. a prosíme adresovati je „Městský důchod v Holicích (Čechy).“

Co všechno píchá „Osvěta lidu“. Požidovatelé „Osvěta lidu“ nenávidí katolické cír- kevní obřady a píše o nich jen s pošklebkem a opovržením. Rozumí se, že jí nesmí ani na mysl přijíti tropiti si posměch také z obřadů židov- ských. To by s ní její patroni důkladně zatočili. Posledně vzala si také na mušku sv. václav- skou mši v arkýťové kapli pražské radnice. Kdyby tam byl židovský rabín i se svými fe- minky, že by byla „Osvěta lidu“ proti tomu nic nenamítala? A nebylo by nic divného, kdyby do- konce při své orientální povaze napsala lokálku se záhlavím: „Zdravá očiata na pražské radnici.“

Balon či vzducholoď nad Pardubí- cem. V neděli dne 3. t. m. dopoledne bylo lze pozorovati nad Pardubicemi v závratné výši jakýsi pohyblivý předmět. Patrně byl to nějaký cizí balon nebo vzducholoď. Plující předmět upoutal zraky četných diváků a když se nad městem ně- kolikrát obrátil, ubíral se rychle směrem východo- jižním dále. Pouhým okem nebylo možno v daleké výši osoby zjistiti.

Pohranovský rybník u Pardubic. Pověstné rybníky v okolí Pardubic už dávno ne- existují a z velikých rybníků zůstaly jen nepatrné zbytky. Takovým zbytkem ve velkém rozměru je také rybník u Pohranova. Dne 4. října t. r. byl tento jeden z největších rybníků na panství pardub- ském vyloven. Zajímavá tato podívaná přivábila na místo lovu veliké množství diváků, kteří s ži- vou účastí aspoň očima pomáhali tahati v síťích celé spousty velikých pěkných kaprů a vkládali je do připravených kádí. Drobných ryb, jako okounů, štik a pod. bylo vyloueno málo, zato lidí u velikém množství a byly na místě divákům rozprodány.

Dašice. (Návštěva Jeho Excellence nejdp. biskupa). Svěcení císař. jub. kaple v Koštěnicích dne 3. t. m. konané bylo příčinou, že naše město počtěno návštěvou vzácnou a milou. — Jeho Exc. nejdp. biskup přijel do Dašic v sobotu dne 2. t. m. odpol. o půlčtvrté hod.; u slavnobrány kostelní byl vítán místním i okolním duchovenstvem za vedení vdp. vikáře Zajíčka z Holic, dále sl. měst. radou dašickou a p. starostou J. Proškem v čele, sl. sborem učitelským s p. říd. Konvalinkou, škol.

dětkami a množstvím vybraného obecního. Ve farním chrámu konány církev. hodinky ke cti ostatků svatých, jež nejd. pan biskup s sebou při- vezl; pak litanie a sv. požehnání. Večer pak učí- nily místní katol. spolky (katol. hosp. beseda a všeodbor. sdružení) zastaveníčko s lampiony a hudbou před farou, čímž byl jeho Excel. velice mile překvapen. Vůbec pobyt Jeho Milosti v na- šem městě byl příčinou dojemného osvědčení kat. smýšlení místního obyvatelstva. Těšíme se již na arcipastýře, až v blízké době přijede k nám za příčinou sv. birmování.

Chrudim. Vysoké ministerium kultu po- volilo, aby v kostele u OO. kapucínů provedla c. k. odborná škola řezbářská veškeré práce umělecké řezbářské na nové kazatelně ze zvláštní dotace. Mimo to delegovalo c. k. konservatora B. Dvořáka a c. k. malíře Vik. Föörtra z Prahy ku shlednutí a zhotovení případného rozpočtu na opravy uměleckých prací v kostele se nacházejících.

Česká Třebová. Zdá se, jako by bývalý dopisovatel do Obnovy byl zemřel a nebo se vy- stěhoval, že již tak dávno žádou zrovna ze Tře- bové jsme v Obnově nečetli. ačkoliv dosti věcí bylo, o kterých se dalo psát. Tak mimo jiné otev- řena u nás c. k. státní reálka a zapsáno do prvé třídy přes 40 žáků a 3 dívky. Umístěna je pro- zatím v nové budově měšťanské dívčí školy. Usi- lovnou snahou obecního zastupitelstva dostává Třebová pomalu vzhled síušného města. ačkoliv mnozí poplatníci snahu tuto ne příliš lichotivými slovy odsuzují. Všecko v Třebové jde ku předu. Sociální demokraté mají pronajatý Kestřánek (bý- valý Čermákův) hostinec, jejich konsumní jedno- ta má na 300 členů, obchody jim jdou znamenitě. Národní sociálové se také činí všemožně, aby de- mokratům stačili; pouze strana naše jako by zde odsouzena k zahynutí. Dobra vůle jednotlivce, i kdyby byla sebevznášejší, nestačí; ano — jak se ukázalo — ještě věc strany poškozuje. Více pří- slušníků strany, nemohouc snést neustálé poruč- níkvaní jednotlivce, nyní se spolku straní, do schůzí nechodí. Jest zde potřebí rychlé nápravy, aby nebylo ještě hůře.

Pokrokové mediáriství v Chlumci m. C. Ctíti památku knížete českého, sv. Václava, o němž napsal náš slavný historik Palacký, že „zasloužil si vrouci a věčné díky celého po. om- stva českého“, podporovati křesťanskou kulturu, z níž čerpal národ náš sílu a nadšení v úporném boji proti přiboji germánskému a proti sasým ty- kadlům semitekého polypa, nazývá se dnes bigot- ností. Zbožňovati Machara, opěvovatele krvežíznivce a zvrhlého zhýralce Nerona, o němž římský děje- pisec Suetonius praví, že ani nejbližší jeho přátelé nebyli pod jeho katanickým žezlem jisti svým ži- votem a že jen patolizalské stvůry vzdávaly ni- čemnému Neronovi božské počty, to se nazývá po- krokovým uvědoměním. Pravého rekordu získal si v tom ohledu pokrokový dopisovatel „Bydžovských Listů“ z Chlumce n. C. Písař tam v č. 18. 25 září t. r.: „Machar! Co jasných poetických vzpomínek poji se k tomuto jménu, po nedělní přednášce, ve všech těch hlavách vážných i usměvavých, ve všech těch hlavách bílým jíním pokrytých, i v ku- čeravých hlavkách dívčích, jež s tak sbožnou účelou pohlížela k vysokému výraznému čelu a po- ctivým očím tohoto básníka, jenž rád by svou o- pravdovou duši vliil v srdce svých posluchačů, aby ukázal jim jednak osvětlováním dokladů dějinných, jednak poeticky skvělými příklady, jak nutno po- hlížeti na život budoucího člověka volného . . . On vysvětlil nám svým srozumitelným způsobem, jak pohlížeti na život Jošuy Nazaretského . . . On konečně otevřel nám oči, jak rozlišovati pravdu od prohaného farizejství . . . škoda, přeskoda, že přílišným nadsasováním básnických obrazů unikal lidu našemu mýsty pravý význam slov.“ Gratulu- jeme „Bydž. Listům“ k tak duchaplnému dopiso- vateli, jenž ve svém protikřesťanském fanatismu hraničí s nepřítelstvem a počítá jen na nesoudnost a úžasnou bezmyšlenkovitost svých čtenářů. Jak si šlape ve své obmezenosti na jazyk, zřejmě z u- vedené řádků. Radíme p. dopisovateli B. L. chceli se ve své protikřesťanské horěnce zachovati při zdravém rozumu, aby si vzal do ruky Drtinův spis: „Myšlenkový vývoj evropského lidstva“ a přečetl si stat od str. 133.—180, neb se podíval aspoň do Nauč. slovníka, aby poznal, že křesťan- ství obrodilo veškeré lidstvo, zlomilo okovy mo- chých předsudků a bludů, jimiž byl duch lidský spjat, posvětilo život rodinám, zrušilo hnusné o- troctví, potlačilo krvavé zápasy gladiatorů, zvýšilo cenu lidské individuality, sňalo kletbu s chodiny, upevnilo státní pořádek, abratnilo národy, napra- vilo mravy, organizovalo lidumilné podalky, vůbec vedlo k pravé ošvětě a humanitě a že není „nutno“, jak praví, „zbaviti se tohoto zlolajného zla“ a pro- vozovati macharovské mediáriství, „má-li život náš býti uveden v koleje přímé a čisté poctivosi“. — Notus.

Semanín. V roba starého hřbitova ma- lebně umístěná zvonička bude zachována. Ministe- rium povolilo náklad 740 K na nutnou její re- stauraci. Během jara bude opravena lidová pa- mátká obce Semanína, která přežila zlé a dobré doby spofádané a tiché této obce vysočiny Česko- moravské. Kéž slouží památka tato ku cti věkům budoucím!

Sukna, modní pánské látky, soukenné zbytky, hedvábné, plyšové a prací vesty

Hynek Ryba,
Hradec Králové, vedle pošty.

veškeré přípravy pro krejčí a švadleny v nejbohatším a nejlevnějším výběru.

Postřehl šoum a málem její dě
V obci Babicích v okrese nechanickém stalo
politovníkům neštěstí. Manželka Václava Strá-
ského, dělníka v Trnavě nesla 19. září oběd své-
mu, který zaměstnaný byl práci na lukách. Vše-
s sebou dva malé hošíky a kočárek, v němž ve-
mělo malé děvko. Bylo jí již veřejnou cestou vedle čá-
habického hrobitova, kde právě stílel Josef Vaníček
jeho nezletilý bratr Václav, oba z Babic. Sotva
Marie Stránská přišla s dětmi proti těmto střelec-
námřil Josef Vaníček ruděním proti ní a vystře-
lil. Broky zasáhly malým dítkám Stránské ko-
hlavy a kol kočárku, v němž odpovíralo malé,
netužící děvče a sranily Stránskou. Vníhly jí
rukou, na které právě nesla oběd, její ovšem
stila na zem. Josef Vaníček, místo aby ji bro-
nastřihl její postytl hned nějakou možnou pom-
počil jí pry nepřekajmí slovy. Jen šťastně ná-
níh děvčiny, že nestalo se vážnější neště-
díky vyvolaly posbým lekunám. Teprve dru-
den odebrala se Stránská na radu p. lesníh-
Zvolíka k lékaři, který ji broky vytáhl, po-
mohl ale vzejlovi se, že se musí ani podrobiti

kona, za nějž se Němci před civilisovaným světem mohou jen stydět.

Chcť následníka trůnu J. c. a k. Výsosti arcivévody Františka Ferdinanda, kněžna Žofie z Hohenbergů Nejvyšším vlastnoručním listem obdarována titulem „vévodkyně“ s přídomkem „Výsost.“

Dobrá rada z Němce do Rakousko-Uherska. Při odbalení pomníku v bavorském Helmschtadu dne 3. října t. r. pronesl bavorský princ Ludvík velmi zajímavou kritiku o chování se Němců v naší zemi. — Dle jeho náhledu nezbyvá Němcům v sousedním mocnářství nic jiného než to, co všem, kteří nejsou v německé zemi a jsou pobromadě s jinými národnostmi: totiž, aby drželi k sobě, byli svorní, aby upustili od sporů a vsáměnně se snažili. Musí se snažiti býti věrnými státními občany a řádnými, vynikajícími muži. Pak se jim opět podaří, dobytí místo, jež jim náleží. Ale něco nesmějí činiti: nesmějí vůbec počínati přes hranice. To jest velezrada a poškození všech dobrých, státních věrných Němců v Rakousko-Uhersku. Nelze také připustiti, aby se strany Německa zasahovalo bylo do vnitřních záležitostí sousedního mocnářství. Rovněž tak jako my si zapovídáme, aby cizina nemísila se do našich vnitřních záležitostí, má také Rakousko-Uhersko právo zapověděti si, abychoť starali se o jeho vnitřní záležitosti. — Ta rada jest skutečně dobrá — rada z Němce, kterou by neměl opovrhnouti ani sám minister, předseda bar. Bienert.

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

Bohatý antikvariát

Velkozávod hudebninami.

(Založeno r. 1832).

**Zakládání a doplňování knihoven
za nejvýhodnějších podmínek.**

Seznamy zdarma.

Tel. fon č. 17.

Strach před počestím Del. Rakema satáhl zase do dolnorakouského sněmu posl. bar. Freudenthal, který podal tu návrh, aby písemnou i ústní jednací řečí zem. sněmu, zem. výboru a všech úřadů a ústavů jemu podřízených byla zřetelně ustanovena výhradně němčina, krátce aby se dolnorakouský výbor postaral o uskonalení německé úřední řeči u samosprávných sborů a úřadů. — Němci ztrácejí pomalu rozum, česká řeč vlní se v šílenství.

Maďaři návštěvou v Sarajevě. Po příkladě městské rady vídeňské zajela si i budapeštská obecní rada do Sarajeva, aby v Bosně a Hercegovině lovila přízeň pro své maďarské zájmy. Maďaři byli sice úředně pohostinsky přijati, ale „lásky“ Bosňáků k lísajícím se Maďarům projevena také stržením a zamazáním několika uherských praporů.

Nový finanční ústav právě zahájil činnost. Jest to „Československá záloha“ v Praze II. Spálená ul. č. 9. Ústav tento slibuje býti solidním lidovým podnikem finančním. Zvláště kruhy živnostenské naň upozorňujeme.

Kde si vyhraje hlavní výhru „České Loterie“, která vystavena jest u fy F. a D. Malý na Ferdinandově třídě u Národ. divadla a budí obdiv každého? Zajímavé jest, jak souhlasně tvrdí prodáváci, že v poslední době velice mnoho — až nápadně mnoho — kupují naše české losy Němci. Jest to dobrým znamením, že se přesvědčili o solidnosti loterie a nic jim nevadí ani ryze český účel loterie a ryze české losy loterie. Pro Čechy jest to pobídka, aby pospíšili s nákupem losů, aby naposled hlavní výhru neodnesl si Němec.

Proč poražení byli Rusové ve válce ruskojaponské, nejjasněji vysvětlují účty z války této, které skontrolované zvláštní komisí předloženy právě ruské dumě. Komise s celou spoustou účetních dokladů přehlédla dosud pouze necelou třetinu, ježto účty byly v brosném nepořádku. Na př. z 550.000.000 rublů, které byly vydány na přilepšení mužstvu a koním, zveřejněno dokladů na obnos 262 mil. a při tom shledáno, že se nevyvěřitelným způsobem strátila maličkost — 14.658.000 rublů. V transportním sboru byl objeven nedoložený výdaj 1.987.000 rublů, v materiálním 607.183, v nákladech námořnických 2.680.000 rublů. Nedivno proto, že za tak útas-

ného nepořádku, za této korupce nebylo samé vedení na bojště vzorné, že tak ohromné škody ruských lidí vedeny byly přímo na jatky proti dobře uspořádaným a vedeným plukům Japonců.

Z akcelové továrny na cukrovinky a čokoládu v Olomouci se nám sděluje: Uplisovací lhůta druhé emise končila dne 30. září a jak se dalo očekávat, byl počet vyložených akcií úplně rozebrán a obnos 400.000 kor. vysoko přešán. Aby se dle možnosti veškerým pp. upisovatelům co nejlépe vyhověti mohlo, bude během měsíce října provedeno repartiční rozdělení, o jehož výsledku budou pp. akcionáři písemně vyrozuměni. První splátka, která stanovena jest ku 15. říjnu, není nikterak postupem tímto dotčena; naopak jest nuno, aby veškerí páni účastníci vypadající první splátku prostřednictvím Občanské záložny v Olomouci složili. Veškeré takto došlé splátky se ode dne přijetí ihned zúčtují.

(Zasláno).

Několik poznámek o estetice a stavitelské činnosti v Hradci Král.

Pod tímto titulem byl v „Osvětě lidu“ čís. 108., ze dne 2. října t. r. uveřejněn článek, týkající se v prvním oddílu mnohou projektované a provedené stavby; poněvadž nelze nereagovati, připsuji následující řádky pisateli, panu T., jakož i širší veřejnosti.

Nejprve se táží pana T., čím má býti jeho článek — kritikou? Jestliže ano, pak nepatří naprosto do politického listu, nýbrž do odborného. Pak též je nepřijatelné denunciovat a volat po stavebním úřadu, jak prý mohl dáti schválení. Stavební úřad hradecký je zajisté jeden z těch, který dbá, aby se při stavbách četilo stránky umělecké, ba mnohdy je až tak pšný, že je to na úkor finanční stránky stavby. Zástupcové zdejšího stavebního úřadu musí býti a také jsou zcela nestranní a nesmějí býti zastanci některého právě modního směru uměleckého a dovedou také, jak bych mohl dokázat, svůj osobní opačný náhled zapřít.

Jinak jsem povděčen panu T., že mi umožnil, veřejně se projevit, neboť zaslal jsem již dříve podobný úsudek, jako hospodskou řeč, na kterou jsem ovšem vážně odpověděti nemohl.

Pravil jsem, že vážná kritika patří do listu odborného a vysýám pana T. ku disputaci o věci té do některého takového listu; jestliže však odpovídám také v politickém listě, činím tak jen co prakticky činný stavitel, tedy spíše co obchodník, neboť pan T. zajisté nepovázil, že způsob, jakým je kritika psána, je s to, v jistém směru mne poškozovati.

Architekturu budovy, o níž se jedná, volil jsem a pracoval s plným uvědoměním pohnutek, a přiznám se v očekávání podobné kritiky, lépe řečeno „otřásání.“ Kdyby fasada byla řečena a la „mládenec“, něco tam dejte, pak by se dala takovým způsobem, jak činí pan T., odbyti, ale fasada ta je tvořena, je to výsledek mých názorů, mé záliby a mého přesvědčení, což s ní stejmo a což nutno respektovati. K tomu však podotýkám, že nechci o ní mluvit jako o výsostném vyjádření dříve uvedeného, že není stavba ta vyvrohobením uměleckého tvoření, nikoliv, je zde zcela patrný kompromis ideálu a nedostupných zákonů životních, povstálých z různých a různých složek, jež tu prostě jsou a stavitel se nedáří ani jen zcela málo zmenšiti. Železná nutnost, které jest třeba se podrobiti — aneb sňatí věrné ideálu, což zároveň znamená, stíse se jeho provedení. I kdyby byly jediné a neomylné názory p. T., pak by měl pracovati o odstranění oněch složek, a bylo by, kdyby toho docílil, úplně neúčelné, posuzovati jednotlivé výkony.

Pan T. mne mentoruje ve přičině vědění o základních podmínkách krásy a esthetiky, je prý má to a to být, a opět jiné nebyť, tak, jak se tomu naučil.

Jak jsem již dříve řekl, je práce moje vlastností kompromisní, ale kompromis podmiňuje zejména dvě různé cesty, z nichž vznikne. Jedna jsou, opakují, nutnosti, mimo stavitelovu osobu ležící, a druhá je, souhrnně řečeno, umělecké cítění. A na té druhé cestě se umělecky cítící člověk tomu Vašemu škatulkování směje; žádný zákon umělecký mu není dosti svatý, naopak, umělecké tvoření podmiňuje až závratnou výši, ducha naprosto ničím nenukovaného. Cituji Lehnara „Dějiny umění národa českého“: „Co člověka umělcem činí, není tedy ani znalost a zrůdnost, ani plše a vytrvalost, ani bohatost a jasnost myšlenek, ale vášně plodnost ducha, která obrazotvorností dává křídla k vysokému vzletu, aby zrodila, co oko ne spatřilo a ruka vykonala, co z hlubiny útroeb se vynořilo.“

Mluvíte, pane T., o vkusu. Co je vkus, co krása? Jsou to pojmy urdité, jasné? Co je krásné Evropanu, je směšné Číňanu a naopak. Vašemu vkusu budova nevyhovuje, — ničeho nenamítám. Což, pane T., když tak byl, sloudiv jistému směru, slátal se prvky a motivy, s Berlínem přes Vídeň k nám přiklábavajících, něco ústavného, při čemž člověk, dívaje se

na projekt, neví, nemá-li to vahdu nohama — to by se Vám líbilo? Máš ne, brosné se! To zase není můj vkus. Nebo snad stvůra ve stylu německých státek selaských, s ponurým vzhledem a báječnou střechou? Je takových vil spousta, německá odborná literatura je plna jejich těžkých tahů, nepěkných (dle mého vkusu) tvarů. A přece pracovali na nich vášní architekti.

Tedy dovolím si Vás poučiti: krása a vkus jsou pojmy velmi neurčitě, podmíněné stanoviskem, s kterého se díváme, svyklostí, modovostí, a není tedy Váš názor — pravím názor — až už vlastní či nautěný, neomylný. A jestliže se Vám, neb Vaším uměleckým souvěrcům něco nelíbí, nehoví-li něco Vašemu vkusu, pak je to velmi smělé počínání, imperátorsky přivlastňovat si pravdu. Svědčí to buď o tendenci nebo o povrchnosti.

Sám mezi řádky přisvědčíte, že se budova veřejnosti líbí, což já ostatně vím velmi dobře, a to mne uskutku těší. Snad to zavedlo přisínu k Vaším řádkám! Zda-li pak by byl též takový Váš posudek, kdyby stavba byla tvorbou některé cizí autority?

A ještě něco. Nedávno uznal umělec protestoval veřejně proti dílu jiného uznávaného umělce (jednalo se o pomník Třebízkého). — Kdo má pravdu, pane T.? Jen jen, že ano! Snad ten, ku kterému byste se přiklonil Vy, nebo onen, k němuž já! Vždyť vůbec žádných takových zákonů, jaké Vy byste myslel, nelze ani v umění urdit.

Nyní o logice konstruktivní. Zase škatulkování, opět předpisy. Od které doby platí? Kdo je určil? — Jaké to omezení ducha! Kde je určitost, kde počátek, vrchol? — A myslíte, pane T., že nepřijde jiný směr, jiná moda, která Vaše názory smete? Vzpomeňte renaissance, rušné doby baroka a dneška. Právě, že dříve vyjadřují zdířem. — Problém, což nelhou všechny i moderní stavby? Jak málo vyjadřuje architektura pravou podstatu! A což pak renaissance i moderní festony, trofeje, guirlandy jsou z květin? Ba i sloupy — vznikly přece z dřevěných kolů — že ano, a jsou i v moderních stavbách kamené. Sochy, masky jsou přece též z kamene neb ze žutku. Přece nevidíme v uměleckém díle kámen, dřevo, maltu, nýbrž, pane T., myšlenku, myšlenku v třesech architektónických, hudebních, v dramatech, fregediích, na obraze. Právě v naší době jsou některé směry výslovně takové. — Tak také já se vyjadřuji, ovšem svým způsobem. Jeem už tak, promiňte, směly a do toho Vašeho ohomoutu hlavu nevstrčím. Nemyslete si, že mám nějaké světooborné myšlenky — Bože chraň ne — a také bych se ani svými náhledy tak dalece neprojevil, kdybyste mne nebyl fal právě do slabin. Trháte mne totiž pro věci, za něž jsem mnohdy velkou oběť přinášel. Kdybyste věděl, s jakými ideály jsem kdysi vstupoval do života! A kdybyste věděl, jak život ideály dovede surově, pane T., servat!

Chť byh Vám, pane T., více napsat, ale je již tohoto značně. Chcete-li disputaci, ochotně přijímám, ale prosím — vyšší hledisko a pak žádné mentorování! A s otevřeným hledím. Název můžeme dáti: Kritika kritiky. Počátek činím hned: Posuzujte věcně, rosborně, projerte náhled, ale na konec připište tučným tiskem: Ale nejsem neomylný. A pak také — slezte o několik stupňů se svého povýšeného trůnu dolů.

**Jaroslav Pažout, stavitel
v Hradci Králové.**

Do Hradce Král. a okolí!

Marie Žabová,

porodní babička od r. 1898,
z kliniky pp. prof. Rubesky a Pavlíka,

dovoluje si uctivě oznámiti, že

přesídlila

do Hradce Král., Velké nám. č. 19.,

II. posch. (proti obchodu p. Šimka)

a nabízí velectným dámám

své služby.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 2. září 1909. 1. plnění K 20:00 — 22:00, žito K 14:30 — 16:00, ječmene K 10:00 — 11:30, pšenice K 12:00 — 13:00, vlna K 00:00 až 00:00, brambory K 24:00 — 25:00, ovce K 7:10 — 8:30, došky K 26:00 — 30:00, jahody K 26:00 — 30:00, krap K 24:00 — 44:00, brambory nových K 4:40 — 6:00, starých

Dobré housle,

struny, smyčce, pouzdra a veškeré hudební nástroje
koupíte nejsolidněji v odborném závodě

Jana Čermáka

v Hradci Král., Palačského třída č. 83.

SPECIALITY: hliníkové D, flerontínské G. —

Vlastné i weicholdské struny, patřící smyčce a anglická pouzdra.
Gramofony, fonografy, desky, vlnky, jabky.

Vše se prodává se zárukou.
Všechny opravy přesně a rychle.

K 00:00—00:00, jetel. semene červeného K 00:00—00:00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 000:00—000:00, máku K 28:00—30:00, lně. semene K 00:00—00:00, 100 kg žitných otrub K 14:50—00:00, 100 kg pšeničných otrub K 14:00—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:80 až 3:12, 1 kg másla převařeného K 0:00—0:00, 1 kg sádla vepřového K 2:10—2:20, 1 kg tvarohu 0:28—0:32, 1 vejce K 0:07—0:08, 1 kopa cerele K 0:00 až 0:00, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 1:90—3:00, 1 hl cibule K 4:80—5:90, 1 hl drobné zeleniny K 0:80—1:00, 1 pytel mrkve K 1:20—1:90, 1 kopa okurek 0:00—0:00, zelí K 9:00—10:00, 1 bečka švestek K 1:00—1:20, 1 hl jablko K 8:00—12:00, 1 hl bráček K 2:00—3:00. — Na týž hodní trh v Hradci Králové dne 2. září 1909 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 368 hektol., žito 289, ječmene 333, oves 269, prosa 2, vikve 0, hrachu 2, čočky 000, kroup 000, jablek 00, jetelového semínka 00, olejky 000, máku 4. — 2) Zeleniny: petržele 0 kop, cerele 0 kop, kapusty 125 kop, cibule 30 hl, okurek 00 kop, salátu 00 kop, mrkve 20 kop, brambor 138 hl, zelí 63 kop, drobné zeleniny 500 kop. — 3) Ovoce: švestek 592 beček, bráček 78 hl, jablek 35 hl. — 4) Drob. dobytka: vepřů 1 kus, podvinčat 596 kusů, kůzlat 00 kusů.

Dobrá pověst

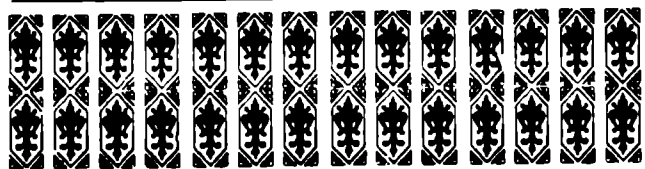
pardubické **FRANCKOVKY**

s kávovým mlýnkem,

až i její všeobecná obliba odůvodňuje se výtečnou jakostí výrobků firmy

Jindř. Francka synové
v Pardubicích.

Doporučujeme tento d' mácí výrobek co nejvíce.

Československá záložna v Praze

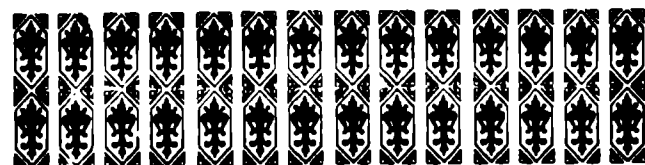
Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
predává a kupuje ::
cenné papíry. Složní listy zašlou se
na požádání. Záložna podléhá povinné
revisi Jednoty založen.

Nejlevnější a nejkrásnější

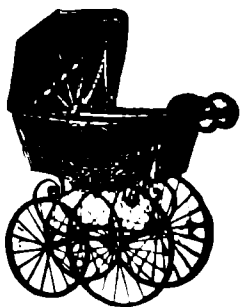
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové

Žádejte cenníky.

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

z pera redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I. oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí výčet povolaných činitelů v sociální politice, v III. oddílu líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů, dělníka, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ křesťanské sociální politiky. Spis je bohatý četnými nejnovějšími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a obsahuje hojnost u nás nespracovaného dosud materiálu

Cena spisu 8 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávatel u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Všem P. T. příznivcům, přátelům a známým,
s nimiž pro krátkost času nebylo mi možno se
rozloučiti, volám tímto srdečně:

„S Bohem!“

Ant. Nyčt,
farář v Činěvsi.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALLAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACEHO TR. C. 359, VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
rých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, illuminační osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož
i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zařizuje stroje a přístroje pro elektrárnu, provádí
stavbu elektrovodné sítě a veřejného osvětlení král. vém.
města Hradce Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nej lépe
— a nejlevněji u —

Josefa V. Pačoura,

velkovinařství a zastupitelství předních vinařských
firem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu
dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 b,
70 hal.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Berlíně.

Nejstarší a největší závod

(umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě)

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Za příčinou přeplněných skladů nabízím

k dušičkám

za ceny značně snížené náhrobky pískovcové
od 50 K a výše, leštěné z mramorů a žul
od 100 K a výše.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, rezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek,

desky pro kočeluby, do novostaveb
k účelům dekoracním atd., vše za ceny
konkurenční.

Raďte dání přednost domácímu závodu!

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Nový posudek knihy dra. Frant. Reyla „Úkoly sociální politiky“ vyšel ve vědeckém „Časopisu katol. duchovenstva“ (v sešitu 7.—8.) z pera dra. Soldáta. Z posudku vesměs pochvalného uvádíme: Jakkoli stručná a široké pole sociální politiky dokonce neobjímající, jest tato literární novinka z oboru křesťanské sociologie knihou pozoruhodnou, plnou pravdy a zdravých náhledů, zbožít to, jehož nebývá v dnešní soc. literatuře nadbytek. Zabývá se praktickou stránkou vědy společenské, zejména úpravou distribučních poměrů se zřetelem k výrobním činitelům kapitálu a práce, jak by měly býti upraveny, aby co nejdokonaleji vyhovovaly svému účelu a tak zajištěn byl smír mezi materiální kulturou a osobním blahobytem jednotlivcovým. Kniha p. Reylůva, jak vzpomenu, nevyčerpává celé sociální reformy, pomíjí některé kusy, jímž v sociální politice místo náleží, jako politiku populační a některé části politiky výroby prvotní, agrární, živnostní, tržební a dopravní, ne že by p. autor nevěděl, že teprve tím úkol sociální politiky cele je vyčerpán, vždyť správně pojem její již na prvních stránkách rozvádí, nýbrž z důvodů pouze technických, poněvadž při vál stručnosti nelze obrovský materiál, jenž je předmětem politiky sociální, v jedinou knihu pojati. . . . Přesvědčivým důvodům knihy p. Reylůvy, jež rozvázně ukazují cestu, kterou jest se pravým životem sociálního bráti, chtějí-li se žádoucích výsledků dodělati, nemůže nikdo rozumně odpírati, nejméně pak ti, kdo na vůdci postavení v národě nárok činí. Autor sestupuje až ke kofenům sociálního problému, neteká od sociální politiky to, co jen náboženský může uskutečniti, také podává jen to, co praxi náležitě je vyzkoumáno, a vše statisticky dokládá, a proto je jeho kniha bohatým zdrojem poučení v oboru sociálního vědění, jehož se nam dosud v našem jazyce nedostává, aneb dostává z pramenů, z různých příčin zkalených. A proto bude jistě s povděkem, jak toho plnou měrou zasluhuje, přijata nejen stranou křesťansko-sociální, nýbrž všemi inteligentními kruhy české společnosti, jímž pro pravdu, třeba ji kněz napsal, dosud porozumění nechybí. — Knihu tuto zasílá Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové za 3 K franko. Na ukázkou spis se nezasílá, jelikož již tři čtvrtiny nákladu jsou rozebrány.

Kongres českých esperantistů v Praze ve dnech svatojánských 26—28. září vydařil se nade vše očekávání. Shromáždilo se v prostorném sále „Plodinové buray“ přes 500 esperantistů z krajů českých; mezi nimi bylo též viděti esperantisty cizí, zástupce Anglie, Bulharska, Francie, Chorvatska, Německa a Švédska. Čestnými předsedy kongresu byli Dr. Zamenhof, autor esperanta, a „Vývozní spolek pro Čechy, Moravu a Slezsko.“ Protektorát přijala rada král. hl. města Prahy. Dále účastnili se pp. Fr. Kotland, náměstek starosty města Žižkova, dr. Hoffer, tajemník „Nového obchodního gremia“, dr. Živanský, zástupce „Obchodní a živnostenské komory v Praze“, J. Kettner, ředitel „Živnostenské banky“, Em. Hess, konsul švýcarský a zástupci „Vývozního spolku“, pp. J. Vojta a Boh. Voleský. Pan Voleský zahájil kongres, načež zvoleno sjezdové předsednictvo s předsedou panem V. Hradilem v čele. O zdar kongresu přičinily se kromě vůdčích esperantistů samých též rady král. hl. města Prahy a Král. Vinohradní pěknými subvencemi, dále některé redakce českých listů a knihkupectví Topičovo, v jehož výstavním saloně odbývána překrásná a poučně zaranžovaná výstava esperantská. Z celého světa sešly se pozdravné telegramy a dopisy, ano slyšeli jsme pozdravy až z Krety, Mexika a Filipín. Společné obědy podávány byly v národním domě vinohradském, kdež se pokaždě rozvinula animovaná zábava. Po nedělních poradách odpoledních následovala večer slavnostní akademie na počest esperantistů, kteráž se všeobecně zamlouvala svým upřímným, neškrobeným tónem. V pondělí odpoledne podnikli esperantisté, jmenovitě cizinci, pouť na procházku Prahou, při které případně vysvětlivky cizincům uděloval esperantsky p. K. Procházka, j. dnatel „Unie“. Zastávka učiněna na známé bradčanské „Vikárce“, kdež zapěny: „Hymna esperantská“, „Kde domov můj“ a „Aby nás Pán Bůh miloval.“ Večer v „intimním divadle“ smíchovském dáváno byl s nevšedním úspěchem „Zvíkovský rarášek“ v mistrném esperantském překladu p. V. Tobka. Kongres zakončen slavnostně na sv. Václava po poledni. Důležitým sjezdovým újednáním jest, aby příští český kongres esperantský se odbyval na přesrok v Plzni, po případě, dohodnou-li se všickni slovanští esperantisté, aby odbyván byl všeoslovanský esperantský kongres v král. hlavním městě Praze. Při příležitosti kongresu byly v pondělí ráno v české technice akládány umělecké skoušky s esperanta, jež znamenitě dopadly, ješto všichni kandidáti dosáhli vysazenání. Unie českých esperantistů může býti s kongresem i se všemi výsledky své dosavadní

činnosti nejvýše spokojena a lze předpokládati že ku 45 spolkům v „Unii“ dosud sdruženým v brzkou přistoupí četné kluby nové. Dotazy a přihlášky přijímá a informace udílí: „Unie českých Esperantistů“ Praha I, 342. Kavárna „Union“.

Lectures francaises. Nový podnik literární vstupuje v život. Jest to list určený pro čtenářstvo, obírající se studiem jazyka francouzského. „Lectures francaises“ přináší ukázky z nové a nejnovější produkce básnické, články pojednávající o životě Francouzů v Paříži i na venkově, o zřízení státních i soukromých, o nových vynálezech a různých současných událostech, vtipy a novinky s argotickými výrazy, jež jsou náležitě vysvětleny atd. Pozoruhodnou novotou zavádějí: jest to „partie phonétique“, kde způsobem jasným a názorným vysvětlena jest správná výslovnost, jež se u nás velmi často přehlíží a věrně jest transkribována mezinárodními značkami fonetickými. Časopis vychází dvakrát měsíčně v objemu jednoho archu tiskového a roční předplatné jest K 4. — Objednati možno buď v místních knihkupectvích nebo v nakladatelství Kabátůvka a spol. v J. člně.

K upomínce na dra. E. Holuba. Na den 6. října 1907 připadalo šedesáté výročí narození dr. Emila Holuby. Za života dostalo se Holubovi všestranného uznání již po návratu z cest. Byl vyznamenán asi 40 řády různých mocností evropských, byl jmenován členem čestným neb dopisujícím všech čelnějších zeměpisných společností, jako: ve Vídni, Budapešti, Mnichově, Neapoli, Filadelfii, Chicagu, Kapském Městě a j. V Praze stal se členem král. čes. musea, klubu přírodovědeckého, české společnosti zeměvědné a j. Rodné město Holice jmenovalo jej čestným měšťanem. Zaslaby jeho o poznání poměrů jihoafrických ukázala již první výstava v r. 1879 v Praze pořádaná, jejíž sbírky oceněny na 144 000 K, a ještě názorněji druhá výstava jihoafrická v Praze v roce 1892 pořádaná, kde hmotná cena vystavených předmětů odtádnuta byla na 600 000 K, kulturně ještě dnes jest nedoceněna. Veškeré toto bohatství rozdáno bylo museím a školám. V této větě jest jasný obraz Holubovy povahy. Pracoval pro všechny, na sebe zapomínal. Statistice rozdál, sám zemřel chud. — Památka jeho jest však nehynoucí! Věčná mu buď sláva!

Kulturní jiskry.

Jak agrárníci spojují národ. Co tu bylo farizejských výtek agrárních, že katolická strana zbytečně tříští národ! Zatím agrárníci netoliko tříští, ale zcela neomaleně sneužívají i všennárodních slavností k drsným výpadům proti katolictvu a k posilování své třídní politiky. Právě 26. září zneužili agrárníci slavnosti pořádané ku počtu katolického sedláka Kubaty k velkému štvání proti katolictvu. Ačkoli pořadatelstvo prohlásilo, že řečníci jsou požádáni, aby mluvili neustranně, ačkoli rozlašováno, že proti nikomu útočeno nebude, nastal rej. Na táboru byla valná většina našich. A tu agrárnícká řečnice elč. Hovorková odfikávala napapouškovanou řeč proti katolické straně, píchla do „papežského trůnu.“ Posl. Udržal mrskal katolíky, začínaje středověkem a konče dobrou dnešní. Kněze, který mučedníka Kubatu připravoval na poslední cestu, nazval — panským sluhou. B. Svoboda ryl do katolíků též hodné statečně. Tak se chovali ti řečníci k lidu, který přišel při kulturní slavnosti spolupůsobit. Pl. Marie Houšková táže se dne 30. září v „Hlasu lidu“: „Kterak to přišlo, že já, jakožto členka výboru a zakládající členka spolku Kubatovského, jakožto nejhodnější pracovnice pro postavení pomníku selského hrdiny, ke schůzi výboru, jenž dvakrát před zmíněným táborem byl svolán, pozvána jsem nebyla? Báli snad pánové mého protestu, aby katolický zb. žný sedlák, jakým Kubata opravdu byl, zneužíván byl k šíleným agitacím proti jeho náboženství? Jak přijde k tomu spolek Kubatovský, že obstarávat má a snad dokonce ještě platit potřeby s agrárním táborem spojené? Neví snad o tom pan pokladník spolku, okresní starosta Janeček, že spolek nebral příspěvků a nebyl založen na protikatolické agitace? A ví-li o tom, kterak mohl připustit, jako předseda tábora, takové protikřesťanské štvání? Kterak rovná to pan předseda se stanovami spolku, že tři roky nebyla valná hromada svolána? Proč právě nyní vzpomněl si na „Kubatu“? Opakuji zde veřejně, co na táboru jsem řekla rolníku p. Krejcarovi: Lituji dnes každého haléře, který jsem na „Kubatu“ vynaložila, lituji všech cest, které pro uskutečnění té myšlenky jsem vykonala. Spolek dávno by se byl rozšel, kdybych rozvádné strany nebyla dohromady klížila, o tom dobře ví pan předseda. Přičiněním katolíky pomník Kubatův postaven, a za to nyní sloužit má za tribunu protikatolickým řečníkům.“ — Věru, výmluvný protest proti těm, kteří chtějí hrabat oběma rukama, kde neseli. Katolíci hodlivě pracovali pro zřízení pomníku, aby bylo místo, kde by jim mohli agrárníci neomaleně vyčinit! Považte! Zasobaný akcionář Udržal jde oslavovat Kubatu! Ocen selský hrdina dal svou hlavu obětavě za

Blata; cukrovarnický akcionář by věnoval v ta kovém případě sotva jednu akci.

A zase nový objevitel „legendárního Krista“. Jak se věda drze fackuje ze zášti proti všemu křesťanskému, to patrně mimo jiné z křesťovitého shánění „důkazů“, že Kristus jest osobou jen pohádkovou. Celé krvavé drama z doby prvních křesťanů, jasné doklady nejvážnějších historiků nemají platit nic. Zakladateli pravidla dějepisectví vášnivě se převracejí, jen aby volali myslitelé slepili trumf proti skále Petrově. Teď zase vyšla v Janě kniha Arthura Drewsa „Di Christasmythe“, která omílá odbyté fráze Straussovy. Toť se rozumí, že zas nyní se vrhnou v. myslitelé na knihu hitavě jako spášení. Zatím však už nyní v samém židovském „Berl. Tagblattu“ odborový učenec Theodor Kappstein napsal: „Střízlivé vědecké bádání přesvědčilo nás, že Kristus byl živ, a to v zemi palestýnské. Některé realistické podrobnosti v líčení evangelii a historické dokumenty mimoevangelické potvrzují, že Kristus jest historická osoba. Drews je-t příliš temperamentní, má velkou fantasii a jest velmi vášnivý.“ — Patrně, že sami židé nad moderním objevem spráskli rukama, poznavše, že ta velká fantasie málo v protikřesťanském boji pomůže.

Evangelická svobodomyšlnost. „Hlasy ze Siona“ souhlasí s Macharem, který upírá katolickým kněžím volební právo. Teď se tedy zase evangelici s Macharem sešli! Prý představení osobují si na kněze rozhodující vliv i v záležitostech politických; kněží podléhají i v oboru politickém vůli cizí, atd. — Pane Šidku, prohlásil jste před volbami, že se spojíte třeba s čertem proti katolictvu. Tudíž jste si jak duchovní osobil až příliš velikou (ovšem jednostrannou) volnost politickou. A kněžím našim ji chcete naprosto upírat? Hleďte, v Uhrách sice někteří biskupové zneužili své moci svými příkazy, aby kněžstvo hnalo vodu na mlyn Maďarům proti Sl. vákům. A právě zde katolíci kněží Hlička, Juriga, Tománek a jiní stojí v čele hnutí proti nenasytnému Molochu, dávicímu slévácké děti. Pořád naši protivníci říhou, že katolictvo slouží jen a jen moci cizí — Římu. Zatím však v Uhrách chtěli biskupové, aby kněží sloužili až příliš mnoho záležitostem „vlasteneckým“ — i proti Římu. Obrátili církevní politiku proti zásadám církve k větší cti a slávě Koštoviců. Patrně tudíž to sloužení Římu není tak tuhé. A co v Čechách? Proti katolicko-národní straně, od hierarchie schválené, vystoupili říční kněží Vacek, Kriehner, Fejlschütz, Z. Hradník a jiní. Posilovali agrární kler kály evangelické a volnomyšlenkáře proti straně naší. A ať! Ten tvrdý Řím jim zato ani vlasu nezkřiví. Zato však by se šeredně měl masarykovský kandidát, kdyby zcela pozitivě a šfe vyložil rozdíl mezi jménem církve a jménem židovským, kdyby konal přednášku, jak vzdělávají židovské kořaly, kdyby srovnal, co dali na naše národní účely kněží a co židé z českých mozolů tyjící. Zle by se měl soc. dem. kandidát, kdyby odhalil cesty bursiánských kšeftů a lichvů, kdyby cifrně dokázal, jak židovskými úpdky náš národ jest ročně o miliony připravován. Katolický kněz slouží svému národu; jestliže v náboženských věcech poslouchá Vatikánu, tím nepoškodí českou zemi. Zato však pruské marky nezasiílají se do Čech z lásky k českému lidu, praští pastori také nečiní časté konference s českými k vůli tomu, aby náš národ povznesli. A Německá Hše přece jest v těsném sousedství Čech. Až bude katolický kněz ujařmeným sluhou židův a Němců, pak mu volební právo sebertel C. k. úředník jest nucen svým postavením hleděti k Vídni, jest nástrojem centralizačního režimu, ale — tomu již pánové volební právo naprosto přejí; jeho nijak nepodezřívají z politické odvislosti, jen když aspoň jedním otevřením úst pochválí masarykovce. — Lidé, kteří si zvykli již dávno otročiti zájmům cizím, nemohou pochopiti, jak se může těšiti jiný svobodě jednání. V době, kdy katolíci naši poslanci tak rázně se ujímají vídeňské menšiny proti úřadům samosprávným i proti vídeňské konsistorii, jest fráze o politické nesvobodě kněžstva prostě směšnou.

Velký odkaz katol. kněze vlastence. Matěj Farník, kněz v Chicagu, odkázal Svatoboru 17 373 K 39 h. Svatobor ve své poslední zprávě s vděčností vzpomíná šlechtetného muže tobo, jenž vlasti vzdálen, při konci života svého tak vroucně pamatoval na svůj národ. Otiskujeme z Národní České Politiky a divíme se, že denní list po Čechách nejrozšířenější nenalezl ve svých sloupcích vhodného místa pro uveřejnění tak velkého daru, jako jest Farníkův, a že spokojil se prostým otisknutím úhrané pokladní správy Svatoboru. Odkaz Farníkův sasloužil si v Politice článku zvláštního a nikoli místa zastrčeného, jemuž pokladní správa Svatoboru byla vykázána, při nejmenším aspoň část takové pozornosti Politiky, již provádí vášněf a námi vysoce ceněný dar bratři pp. Bartoš pro Ústřední Matici Školskou. Či nemá 17 tisícový odkaz kněžský, věnovaný literárním zájmům národa, takové ceny, by jemu nejrozšířenější list

český popřel příslušné pozornosti? Přes to přese všechno české kněžstvo půjde ve své vlastenecké činnosti vpřed s tímž zápalem, s jakým budilo národ ze spánku již smrtelného!

Nové žulové charaktery.

Vytváření charakterové žuly napřed chtěli provést mladochéři — a vytvořili kaučukové panáčky. Pak se řeklo, že dr. Dřtina jest tím umělcem, který dovede vykousliti žulové povahy; zatím pokrokaři, tleskající silně tomu vůdci, reprezentovali se jako sobečtí lišáci. Nyní příloha „Čes. Učitele“ dne 29. září sama musela vystoupiti proti pokrokařským kejkliřům z řad učitelstva. Píše: „Uznejme, zvláště my mladší, že máme vstoupiti v život sice s myslí plnou idealismu, ale přece s resignovanou skromností a hledíme po leta shromažďovati zkušenosti a vědomosti bez provokace a dráždění svého okolí. Nemí odpornějšího zjevu, než domýšlivý mladý člověk s nejpovrohnějším vzděláním, beze zkušeností, s bezmírnou smělostí a troufalostí, reformovati kolem sebe všechny svět. I prostému, důvěřivému pozorovateli z lidu je takový zjev nesnesitelným. A tím nesnesitelnějším se stává, kráčí-li při své domýšlivosti ještě s pohrdáním a okázalým úsměškem přes lidské názory, zvyky, tradice a poměry, jež odsondil svou kritikou mezi „zastaralé haraburdí“.

— Víme, jak tak leckterý vzdělanec a kritik o svoji sobě vzdělání a soudcovské právo nad svým okolím: Nebral do rukou vědeckých knih, nezamýšlel se nad jejich stránkami, neprožil jich vlastním rozumem, ale bral k svému „vzdělání“ denní četbu žurnalistickou, přijímal za platné všechny její plody, všechny měnivé její názory a stanoviska se vším jejím stranicstvím, vášní a fanatismem, se vši penou denního zápasu — i jeho esedlinou. A účinky takového vzdělání jeví se ihned v osobním počínání: Povrchnost se vyvíjí zcela pravidelně, podporována domněnkou, že osobnost udržuje se sledováním současných událostí na výši doby; přejaté myšlenky, názory a způsobu projevů stávají se majetkem osobnosti a hned se také uplatňují ukvapeností v posuzování, ve vnučování, v sesměšňování cizích, v nervosním odsuzování, v útočnosti, v nekritickém blášení „pokroku“ a pohrdáním vůči všemu, co dle osobních názorů není s to tak rychle se přizpůsobovati pokrokovým heslům. A tak „kulturní“, „pokrokový“ pracovník i při svých domněle nejlepších úmyslech stává se svému okolí obtížným a odporným — kantorem! Známe případy, že lidé počínají se vyhýbatí společnostem, kde bývají takovíto kantotí! Přemýšlejme o tom! — Že mají o takových zjevech mladí pozeří důkladně přemýšleti, to jim často připomínal náš list. Dostalo se mu za to velkopanských kopanců. Nyní příkulhal konečně orgán organizovaných pokrokových učitelů za námi a papouškuje pouze ty věci, které „Obnova“ pověděla ve směr dávno. A že se musí ty pokrokové charaktery reformovati počínajíc morální abecedou, snaží se demonstrovati „Čes. Učitel“ téhož dne na pokrokovém předáku, paedagogovi V. Benešovi. Pan Beneš svými „Učitelemými Novinami“ také chce vychovati žulové charaktery. Právě v „Učit. Novinách“, že starosta zem. ústř. jednoty učitelské jest dávno morálně mrtev, že za jeho činnosti zápasily šelmy o kotlet, učitelé jsou duševně neteční, účast učitelů na prázdninových kursech ochabuje, atd.

Pan Černý pak v „Čes. Učiteli“ dne 29. září opozičníkovi odpovídá, že článek Benešův má tendenci „doutráviti, co u nás v organizaci není ještě doutráveno a dobiti, co ještě je živo.“ Prý potouchlý list Benešův má svou speciální potouchlou logiku a morálku. (Tak? Masarykovec, že by se tak zahodil?) „Na osoby v Z. U. S. zastoupené útočí prudce, nenávisťně a úskočně každým číselm, neodpovíte-li na tyto nestydaté útoky a jdete-li němě kolem, rozbláší hned do světa obvyklou frází: „Mlčí jako zářezání“, odpovíte-li, skrouťte se jezovitsky a křičí: „Hleďte ty jejich polemiky!“ Z „Uč. N.“ prý prýští husté černé prameny, „kde namáčí se proti Z. U. S. každé slovo, každý šíp, každá sraha. Ať Z. U. S. stává koliv, všechno tento orgán natře černě a na jakákoli vaše tři slova postaví vám ihned šibenici.“ V pokrokové opozici proti pokrokovému ústředí „padne na úrodnou půdu každé slovo, ať již rohaté nebo kulaté, zde vykoná svůj úkol každá kapka jedu a ujme se každá křivda, jen když slouží proti našemu ústředí“. Prý „veřejnost naše užasne, až zví, s jakou lehkomyšlností dovedou někteří kolegové bezdůvodně své výtky pronášeti.“

„Do svých zbraní zabral pan Beneš také Dědictví Komenského. Ale za každé slovo této partie jeho útočného článku ukazuje, že D. K. je panu Benešovi španělskou vesnicí, že mluví tu jako slepý o barvářích, že zpívá něco z doslechu a z klepů. Vůči této nevědomosti nejame povinní více říci než toto. Věta — „stranické násilí, jímž ZÚS. zasahuje do jednání i ve výboru i ve valné hromadě (D. K.), mělo by vyvolat ráznější zakřiknutí“ — patří mezi ony bídné zbraně, které u p. Beneše rozumějí se samy sebou. Vyvracejí takovou smělou lež na tomto místě nebudeme. Ale vrátíme se k věci na jiném místě. Pan Beneš nemá žádného práva kryti se zájmem o D. K. Zde jeho pozitivní činnost rovná se za několik roků členství ve vý-

boru — nulle! Ale za to negativní činnost jeho je stále v živé paměti tehdejších účastníků, zejména, kdo hřmotil na schůzích svolaných proti Dědictví Komenského, když toto přicházelo do stadia většího rozmachu! Pan Beneš ať neprobouzí zlé duchy! — Celkem vzato, užasli jsme nad článkem p. Benešovým, že pan Beneš osměluje se stále a stále k útokům, ku kterým dávno ztratil všechna práva, on, jenž má za sebou veteránství několika politických stran, jichž vyznání svlékal a oblékal dle potřeby jako kabáty, a kde z činnosti jeho zůstává prach a popel.“

Věra zajímavá a podobizna žulového pokrokového charakteru! Nepřestěluje však „Český Učitel“ příliš? Nemá p. Beneš aspoň trochu pravdy? Jak si ústřední vedení vycvičilo své kmány k útokům proti katolictvu, tak začínají nyní tyto útočtí též proti pokrokovým pohlavářům. A to jest velice nepřijemné. Kdyby p. Beneš ještě nespravedlivěji ryl jen do tábora katolického, pak běda každému „klerikálovi“, který by se proti tomu fanatismu ozval. Svěho věrného by ústřední vedení hájilo jako osobu posvátnou. Nevzpomínáte si, jak se ojal ústředí horlivě samého Judy? Nikdo neměl morálku tak okatě dvojím loktem jako pokrokaři. Ti vyskakují jako šileň, jestliže někdo na jejich veřejné vystupování bere totéž měřítko, jakého užívají sami proti odpůrcům. — Veliké žulové charaktery!

Israelité a náboženství.

Pravda — nestydí se za svou víru a za synagogu, hájí náboženské názory rabínů odhodlaně. Proto také málokdo se odváží mluvit něco proti mojíšskému vyznání i před židem, který do synagogy málokdy zabloudí. V Hradci Králové věřící israelští advokát požádal u soudu za přerušení přelčení, udávaje příčinu, že musí jíti na pobožnost. „Hlas I.“ píše, jak židé vzorně slavili 25. září „dlouhý den.“ Krámy i kořalny židovské zavřeny, židé i židovky procházeli městem v nádherných oděvech, synagoga od rána do večera byla plna židů domácích i okolních. A žádný pokrokařský list se neotírá o „klerikální parádu.“ Podobně slavili židé slavnostní šábes jinde.

Přitom však jest pozoruhodná jiná věc. Israelité bedlivě se starají, aby jim pro uzavření krámu (v židovském dni svátečním) neušel tučný zisk. Na př. letos na svátek sv. Ludmily dne 16. září připadl v Rakovníku výroční a dobytčí trh. Poněvadž však téhož dne měli židé svátek, prosadili u místodržitelství, že trh byl přeložen až na 22. září. Ačkoli ve všech okolních obcích již se chystali křesť. obchodníci a hospodáři na trh, obdržel každý starosta na Rakovníku ve středu (tedy den před trhem) přípis c. k. okr. hejtmanství se sdělením o odkladu trhu. A tak 97% rakouských křesťanů musilo ustoupiti třem procentům rakouských židů, ačkoli měli již hospodáři v rukou dobytčí pasy. Poněvadž na pasech nesmí býti nic přeškrťováno a opravováno, musili si hospodáři opatřovati pasy nové. Rozumí se samo sebou, že odložený trh pro velkou část interessentů znamená i hmotnou škodu. Nebledíme-li ani k jiným okolnostem, víme tolik, že přeložený trh bývá velice slabě navštíven.

V Kolíně židé podobně prosadili svou loňského roku — a to na vlastní pěst, bez dorozumění s gremiem. A žádný příživnický list pokrokařský nezapomněl, jak židé vměšují své náboženství *velice citelně do záležitostí veřejných, jak pro vlastní svátek poškozují zájmy obchodnictva a hospodářstva jinověřeckého*

Zato však způsobem přímo surovým otírají se pokřtění domestikové židovstva o církevní slavnosti katolické. Nectným jazykem otírají se uličnický i o jméno Kristovo, jak četné tištěné doklady svědčí. Nyní 2. října posmívá se „Osv. I.“ oslavě svatého knížete Václava tak cynicky, tak klackovitě, že by se k tomu sotva odvážil německý žid. „Vlastenecký“ orgán provází pepickým chechtotem oslavu vynikajícího kulturního vůdce, vládce a hrdiny českého. Kde je tu aspoň nepatrná známka vzdělanosti, neřku-li vlasteneckého citu? Prý „aby „sv. Václav nezavídel „sv. Janu z Nepomuku a aby lid byl odvrácen od červených oslav Husových, vzpomněli si čeští klerikálové...“ Tedy přivlastek „svatý“ jest požidovštěnému žurnálu k smíchu. Zato Machar může vyzývati „svaté mramory řecké.“ To už není modlářství! My už rozhodně nesmíme odvracet pozornost lidu od husitského švindlu, protože teď poznává i slepý, za jakým účelem bezvěrečtí demagogové Husa oslavují. „Osvěta lidu“ lze: „Jen v několika zlámaných lhotách svíčkové báby daly lampy za okna a ten který kantor uspořádal „přednášku“ o knížeti Václavu.“ Slyšíš, uvědomělý lide katolický, jak židovský domestik odbývá tak četné národní oslavy? Ozval se slovem, když statisíce židů plakalo nad smrtí pověstného „záračného rabína“, jež k hrobu doprovodily celé regimenty Israelitů? Prý v Praze, „vyletěla-li raketa, bylo slyšet poznámky skoro nereprodukovatelné a svato-václavský ohňostroj poslončil pražským dětem stejně k legraci, jako svatojanský.“ Pěkně to dává vysvědčení „Osvěta I.“ kulturní úrovni lidíček, vychovaných rudým a pokrokařským tiskem! Stydě-li se sám Hajnův list (nazvaný jiným pokrokařským listem „stokou špíny“) opakovati ty spustlé výrazy,

pak to byly projevy zvláštní vzdělanosti a vlastenectví. Není divu; vždyť rudý tisk tak surově se otíral o památku sv. Václava. Zde můžeš dobře pozorovati, katolický Čechu, čeho všeobecně jest schopen příživník židovské rasy! K čemu žid osobně se neodváží, to obstará za něho přeochoťné český papírový námezdník, který se vtírá se svými službami proti českému lidu i tenkrát, když žid o ně nestojí. Chytá se šosů bohatých židů nejodda-nějším posluhovááním, jen aby se množily korunky za inserty a předplatné. Věřící žid by tak níže přesvědčení jiného člověka neurážel

B. MELICHAR

KNIHKUPECE
NAKLADATEL
ANTIKVARIAT
ZÁVOD. HUDEBNÍ

HRADCI KRÁLOVÉ

ZALOŽEN 1808

ZAKLÁDÁ A DOPLŇUJE
KNIHOVNY KNIHAMÍ
NOVÝMI I ANTIKVÁRNÍMI
SEZNAMY KNIH POSÍLÁ
ZDARMA A FRANCO

Hospodářská hlídka.

Srbsko od Rakouska. Minulý týden na byla platností smlouva mezi Srbskem a soluňskou společností, dle které zřídí společnost pro denní dovoz 100 kusů hov. dobytka, 500 ovců a 400 vepřů stáje. Srbsko zaplatí zato společnosti 27 000 franků oděkodného. Vývoz srbského dobytka bude ze Soluně směřovati v prvé řadě do Egypta a Malty. V Srbsku považuje se tento podnik za první krok k vybavení srbského obchodu ze svéracích obětí Rakousko-Uherska.

Mletím zrní získalo se ve starých mlýnech ze 100 kg pšenice 50 kg výračky, 18 kg bílé, 9 kg černé mouky a 18 kg otrub. V nových mlýnech nasměle se o 8—10 procent více mouky, ale otruby jsou méněcenné. Ze 100 kg žita namlelo se 20—25 kg mouky bílé, 55—60 kg rezné, 10—12 kg černé a 10—12 kg otrub. Nyní nasmelou ze 100 kg žita 60—62 kg mouky bílé, 15—18 kg prostřední, zbytek jsou otruby. Ze 100 kg rezné mouky napeče pekař 140 kg pečiva.

De poloh horských, kde se ječmen pivovarský nedaří, zavádí se ječmen ozimý, který se výborně hodí k účelům písařským, k výrobě krup, pro lihovary atd. Dá hojnost slámy i zrní, sklizeň je jistější a záhy zraje. U nás by se měl více pěstovati již proto, že o 14 dní zraje dříve nežli žito, a lze ještě po něm pěstovati pohanku a pšenicu.

Hluboká orba jest škodlivá v půdě lehké, písčité; stejně škodlivá jest pozdní orba jarní, ježto se takto půda vysušuje a vzrůst rostlin znemožňuje. Lépe pochodí, kdo hnoj na zimu na hrubou brázdou zaore; z jara pak stačí vládní před setím. Teprve později, když ornice dlouholetým zlepšováním se obhatila, opatrně a pozvolna se prohlubuje. — Hluboké hlinité pole se z jara co nejdříve kypří, prohlubuje a propracuje; naopak písčina se z jara co nejméně kypří, mnoho váli, málo prohlubuje, před vyséváním co nejvíce chrání a často hnojí slamnatým hnojem.

Zužitkování bramborové natě. Z natě připravuje se na podzim záky, obzvláště může-li ji nakládati s chřástem řepným, řízky, knakici, luční travou nebo se strništním jetelem. V letech píci chudých jest toto vítaný výpomocí. Krmení čerstvou natí se nedoporučuje; nejlépe se krmí v mírných dávkách, sežraná do řezanky se slámou, s přidavkem otrub, šrotu, případně i pokrutin.

Nejstarší pražská, křesťanská, výhradně česká továrna na železná kamna a stol. sporáky firmy

Horák a Ullmann

(maj. MUDr. Vend. Šnopl & F. Novák)
v PRAZE II., Vyšehradská tř. 40.

doporučuje své uznané nejlepší výrobky moderního hygienického úsporného topení a větrání.

Kamna pávední Heidingera.

Kamna regul. nárypna se samet. vložkou. Nepatrná spotřeba paliva. Osvědčená školní kamna.

Železná sporáky, všech velikostí cenově levné. Cenníky zdarma

Nové ukázky soc. demokratické vzdělávací a podpůrné práce.

Rudá důslednost. Každou chvíli rudý tisk mává protať standardem proti státnímu pensijnímu pojištění. Jak však dne 28. srpna sám ústřední orgán rak. soc. demokracie (Arbeiterzeitung) sdělil, jsou úředníci soc. dem. svazu nemoc. pokladen soudružských pojištění u státního pensijního ústavu. Divná důslednost „revoluční“ strany.

Zvelebují kulturu. Proti středověkému klerikálnímu „barbarství“ prý soc. demokracie postaví novou, jemnější kulturu. A už to začíná na všech stranách. V „Hanáckém Kraji“ (č. 40) vypravují se o řádění rudých mladých vyjevenců v Ivanovicích věci úžasné. Když 26 září přijeli z Vyškova „Orlové“, tu poštvaná rudá mládež řvala před vlakem na uvítanou, až strnuli lidé ve vlaku sedící. Vyřikována slova zpusťla, která těžko opakovat. Večer tato chasa vyprovázela „Orly“ kamením a jinými „kulturními“ zbraněmi. Po jednom našinci po návratu od vlaku se sypalo kamení a házelo mu do očí písek. Totéž se přihodilo městskému strážníkovi Tesárkovi dan předtím a 27. září. Mezi rudými demonstrujícími „Lassalovci“ byli i školní chlapi (ovšem velice uvědomělí). Pro rudé kravály v Ivanovicích je nebezpečno jít po ulici. Od 2. září řadí ti lidé tak, že četnické velitelství musí přibrat nové síly. Masaryk nazval katolíky „černou bandou“. O jiné bandě nechce vědět nic.

Dopekli. V Mostě si zřídili rudí pekárnu, v níž se měli sice dobře rudí kaprálové, ale kmánům se nepomohlo. Kradlo se tak, až byl ohlášen na pekárnu konkurs. Pekárna „propekla“ jen — 38 000 K. Krajský soud v minulých dnech odsoudil pak obchodvedoucího Sourka do vězení na 2 měsíce, členy správní rady Koupu, Schreibra a Eisnera na měsíc, Čadu a Skudrnu na 14 dní. Věru najednou dost obstojná kytice rudých karafiátů. Pěkná akciová společnost!

Dobře rozumějí kšeftu. „Lidové Průdy“ sdělují, že rudé „Podkrkonošské Rozhledy“ si požádali za otisknutí prohlášení Kovařovičova (výška 7 1/2 cm, šířka 5 cm) 10 K 80 h. Za takový insert veliké denní listy počítají nejvýše 6 K. Patrně, čím by se rudá „demokratická rozčilenost“ čas od času nejlíp uklidnila.

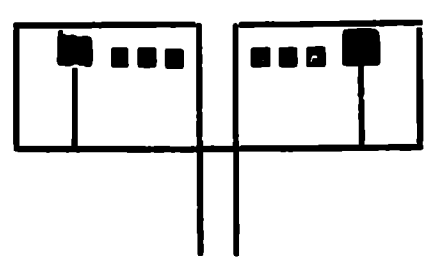
Domkáři prohlédli. Dali se před říš. volbami chytit na rudou vějíčku, ale když poznali, jak z nich tyje několik rudých chamtivců, vystoupili z rudé organizace a založili si v Plzni neodvislý list „Rozhledy“, který píše dne 23. září: „Dosti již dělníci! Nenechávej se již déle voditi za nos falešnými proroky, kteří pod pláštěm svobody a bratrství rozvádějí mezi lid zást a nenávisť proti tvým vlastním bratrům. Kteří mají v záměru vyšplhati se po zádech pracujících lidí ku akvélým společenským místům, co zatím, ty dělníče, jenž jsi zmámen jejich útlisnými řečmi, ani nepozoruješ, jaká křivda páše se na tobě a na tvých dětech, neboť oni jsou to, kteří tě šálí a často svedou s cestí, že se mnohdy ocitneš v největší bídě, a pak plod svojí práce svedou na jiného. Pomysli si jenom, dělníče, jací že jsou to lidé, stojící v tvém čele, když ty mnohdy nemáš ani do út do dáti a přes to na ty, již bojují pro zlepšení tvé existence, musíš platit, poněvadž jsi k tomu v pravém slova smyslu přinucen, ohceš-li mezi druhými organizovanými dělníky obstatí. Mnozí zmráží takřka hladu a vůdcové sociální navštěvují kavárny, jdou do hotelu pokochati se — pítí vína, o jakých se ti ani nezdálo. Tvoji předáci mají roční plat jdoucí do tisíců. . . . Podivná to „rovnost“, kterou neustále se ohánějí a jež má být cílem, k němuž spěje socialismus. K takovému životu, jaký vůdcové dělníci vedou, je třeba peněz, protože musí dělník dávat větší příspěvky, aby oni netrpěli nedostatkem. Co na tom, že ty, jenž po celý rok dřeš do úpadu, ledačehož postrádáš, ty se upokoj pouze sliby. „Až bude lépe.“ Ale oni jsou chytřejší tebe: Vůdci sociálně-demokratičtí mají se už nyní dobře a dělník může zatím trpělivě čekat, až mu také takový život spadne do klína jako zralá brůska odněkud s hůry.“

Světlou stopou Jelínkovou. Ještě jest v čerstvé paměti, jak rudý redaktor „Kacířských epištol“ Jelínek opustil ženu a děti a prohlásil se milenkou do Ameriky. „Co mohl on, dovedu také já“, řekl si rudý důvěrník redaktor z Náchoda Jar. Vyskočil. Aniž by co aspoň důvěrně druhým důvěrníkům sdělil, ujel s jednou židovkou, zanechav v Náchodě chotnou ženu s dětmi.

Slabý výsledek fanatické agitace. Na sjazdu soc. demokratickému na Smíchovské křetěť odb. organizací Brůha hleděl dokázati, jak jest rudá organizace číselně silná; řekl, že v Čechách má soc. demokracie organizací 1850, na Moravě 414, ve Slezsku 69, v Dol. a Hor.

Rakouských 129 — prý tedy dohromady 3462 organizací. Jak umí výtečně tento pohlavár sčítat! Patrně, že v součtu přidal celý tisíc organizací. Prý na placení osob. daně vydáno 1,648 000; legitimací 184 555; za nové známky odvedeno 238 710 K 40 hal. Jako by všechno bylo bedlivě na trojník spočítáno! Leč ten malér v zápětí! Za hodinu nato pokladník Teska vytkl, že hrubého obrátu (příjmu i vydání za 2 roky) bylo pouze 126 421 K 27 h. tedy příjem činil nejvýše 63 000 K. Rudé výkazy praví, že před 2 roky měla strana 1680 organizací a 100 000 stoupenců, dnes že má 3462 (ta nešťastná tisícovka) organizací, v nichž jest 130 000 soudruhů. Podle toho by byla měla dřív každá organizace průměrně 60 členů, dnes pak pouze — 37 členů. Za 2 roky pořádali rudí 70 714 schůzí veřejných, 6303 veřejných přednášek, 7701 schůzí a přednášek spolkových, 5278 schůzí voličských, 25 118 důvěrných. Spočítejte si to a poznáte, že každá ta barnumská schůze průměrně získala skoro půldruhého nového soudruha. Vždyť jich přibýlo při tak nákladné agitaci pouze na 30 000. A to ještě dle rudých cifér, které jsou velice nespolehlivé. — Soudr. Joachymstál sděloval, že klesl počet odběratelů uměleckých „Rudých Květů.“ Prý přinášely věci příliš umělecké ceny literární, které nenalezly pochopení. Zato však protiklerikální brožury, vydané u velikém nákladu, byly ze dvou třetin rozebřány. Z toho patrně, jak jsou soudruzi vycepováni rudým tiskem „uvědoměli“; zřejmě, že jim chutná jízlivá, štváčeká četba víc než tisk kterým by se mohli aspoň trochu vzdělati. Chabá bilance velikého „kulturního rozmachu.“ Kde dřív soudruzi trhali růže, tam jim roste pelyněk.

A zase podepřeli kapitalismus. Při poradách o finanční reformě v Německu ukázala strana sociálně-demokratická opět, jak chrání zájmy chudého lidu. Jednohlasně totiž hlasevala: 1. proti dani z cenných papírů, 2. proti zvýšení cla na šampaňské víno, 3. proti zvýšení daně ze šampaňského v zemi vyrobeného, 4. proti podpoře čtyř milionů určených pro tabákové dělníky, kteří ztrácejí práci. — Ovšem že taková vřidnost ke kapitalismu a rudá nedůslednost není zadarmo.

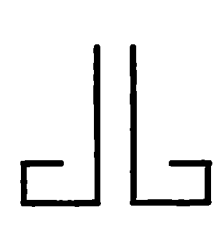
STAVITEL

JAROSLAV PAŽOUT

HRADEC KRÁLOVÉ,

:: STAVÍ

**- LEVNĚ, -
SOLIDNĚ,
MODERNĚ.**

OD 1. SRPNA V ČELAKOVSKÉHO TĚ.

BLÍŽE NOVÉHO MOSTU.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a kevrlového náčiní ve výrobních největších závodů v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, hospody, vory a hotové zboží k výběru franko. Adresování vždy došlovné se vyproluje.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

➔ třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nejč. bisk. Ordinariátem 20. srpna 1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanií za umírající s příslušnými modlitbami (z brevíře), nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice cennou stať O církvích nepravých (bludy). Stránkování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné, takže nijak není znesnadněno užívání „Nápěvů k Oltáři“ a „Průvodu“ varhan.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihupecké provise bylo nutno stanovit ceny nového vydání takto:

Cena knihupecká — krámská
v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h

bez frankatury 1 výtisk

v poloplošně s červ. ořízkou . . . 65 h 80 h
v plátně . . . 74 h 92 h
v plátně se zlaceným křížkem . . . 80 h 1 K
v celokůži se zlaceným křížkem a
zlacenou ořízkou . . . 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým archům žádati příkladání jiných druhů knih at Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, dostati mohou **dedatek „O církvích nepravých“** (v Čechách a na Moravě) jako zvláštní brožurku archovou za 5 hal.

Litanie k sv. Josefu (jiný přídavek nového vydání Oltáře) prodává se na listcích 8° 100 kusů za K 1-20.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi
Biskupská knihtiskárna.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřišská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací stole od . . . K 7-80	železná mycí stolky od . . . K 5—
železná skříňové stole s 3díl. matrací od . . . K 27—	železná noční stolky od . . . K 10—
	železná stojany na šaty od . . . K 11—

Úplně zařízená lůžka od K 22—.

Skládací polní sedátka od . . . K 1—	Zahradní nábytek.
zahrad. sklád. lenošky od . . . K 5—	
zahradní patentní svínovací zástěny K 36—	

Úplně zařízená zamecení a dobrodružných útvarů za ceny zvláště výhodné.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Odebírejte a rozšiřujte všemožně

KVÍTKY

obrázkový časopis katol. školní mládeže, redakce
a nákladem P. Františka Svatka v Praze-II., Li-
pová ul. č. 5. Vychází 10krát ročně.

Roční předplatné:

na 1 výtisk poštou 60 hal., na 5 výtisků na jednu
společnou adresu 2 K 50 hal., na 10 předplacených
výtisků jedenáctý zdarma. Na nepředplacené
výtisky se náklady nemohou dávat.

Premie pro předplatitele II. ročníku:

Předplatitelé v měsíci září a říjnu (tedy jen
do 31. října 1909) obdrží zdarma jako bezplatnou
premii krásný kapesní „Kalendář českých dětí
na školní rok 1909—1910“ v krásné ceně 30
hal., poštou 36 hal.

Kalendářik se zajímavým obsahem má veli-
kou výchovnou cenu. Zápisníková část nabádá
majitele ku všestrannému pořádku.

Důležitá poznámka. Kalendářik bude zaslán
předplatitelům jako příloha čísla, jež po dojetí
předplatného nejprve zasíláno bude. Nejlépe jest
předplatné hned s objednávkou zaslati; pak bude
kalendářik zaslán hned s první zásilkou.

Premie pro příznivce a sběratele Kvítků:

Každý, kdo získá předplatitele, obdrží za ka-
ždých do 31. října 1909 po 50 hálkách společně
předplacených 20 výtisků zdarma a franko po 1
výtisku obilného účetního zápisníku a rádce křes-
ťanských žen a dívek „Šťastná Domácnost“ na rok
1910, jež vyjde v listopadu tohoto roku. Pro prak-
tický obsah bude vhodným dárkem pro matky,
sestry a příbuzné činné u vedení domácnosti.

Objednávky a předplatné přijímá:

Administrace „Kvítků“ v Praze II.,
Lipová 5.

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

ZARUČENÉ NEŠKODNÝ PRAŠEK
KU PRÁNÍ

SNEHOBILÉ PRÁDLO
SLIBEŽNOU VÍNI FIALEM DOČILI POUZE
ALBINE
Uyrobil JOSEF JELINEK mydlář
V HRADCI KRÁLOVÉ

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Gramofony,
fonografy,
desky a válce

nejsolidněji koupíte

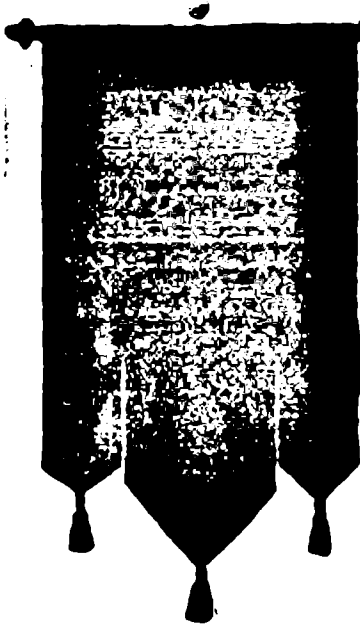
v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

„První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

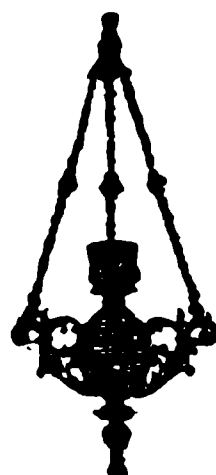

Dělna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
rušiti veškeré kostelní nádoby a

nádělní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádoby, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předplácím
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závanosti koupě.
Vše se posílá poselstvem. Předce ruční.

Sklad veškerých slatí a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Nežádáme
protektory, imbitorky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dražokamy kupuje se nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ošleceur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Modní a galanterní

závod pro dámy a pány

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové.

Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.

Přípravy pro švadleny a krejčí.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Ledničky

patentní, s nedostížnou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanici za K 50.—

dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

OBNOVA

Číslo 41.

Předplatní na čtvrt roku a k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 15. října 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Sociální hovory.

III.

Fabrikant k dělníkovi: „Proč nás nazývají vysavači, nepřáteli? Já jsem dělnictvu posud nikdy neublížil. Sotva poněti máte, já jsem po deset let živořil, celé noci nespál při starostech, jak vyvážnouti z průmyslové krise čestně — bez bankrotu. Nevím, kolik dělníků by takové břímě na bedra vzalo.“

Jen o vás se to, pane továrníku, nejedná. Mluví-li někteří dělníci o vydřiduších příliš, odpusťte jim. Výstřelky jsou všude. Já však uvažuji zcela střízlivě. Jsem již starší a proto dobře pamatuji, jak valná většina továrnictva odpírala vyjítí dělnictvu vstříc při žádostech naprosto oprávněných. Dělník platil ve fabrice za raba, v kanceláři se mu sluhové kapitálu posmívali; fabričky byly tvory nejbědnějšími, byly zotročovány hmotně i mravně. Kolik továrníků dobrovolně učinilo něco pro kulturu a hmotné povznesení dělnictva? Pokud silná organizace nevytkla jednomyslně důrazný protest, potud kapitalisté hráli si s dělnictvem jako kočka s myši. Teď ovšem mají před námi kapitalisté respekt, protože cítí naprostou nutnost respektovati i práva nejmenších.“

„Ale nevíte, jak se často i dobrému továrníkovi ubližuje, jak ho dělníci podezřívají při každém kroku, jak otcovské snahy jeho paušálně podceňují. To bolí.“

„Věřím, že mnohý trpí nevinně; ale dělníci zase mají bolesti svoje — obyčejně větší, jimž těžko bohaté porozumí. Jakmile začneme jen trochu couvati, uvidíte, jak se ihned elegantní chování většiny bohatých zaměstnavatelů změni. Chybí-li lidé méně vzdělaní, nechť lidé kulturně vyplejší dokazují, že jsou opravdu dokonalejší. Působí vám někdy nerozmyslná stávka a jiná hnutí dělnická značně nemilé vzrušení — věřím rád. Ale uvažte! Při tom zápase v táboře kapitalistů trpí několik málo jedinců; svízele dělnické odnášejí celé obrovské masy proletářů. Zkrátka nás je mnohonásobně více než vás. A vynese-li zápas dělnictvu úspěchy na účet fabrikantů, pak obecné blaho jest na postupu spíš, než když pro blaho jednotlivcov trpí tisíce lidí. Soucitný člověk vždycky spíše lká nad utrpením obrovských mas než nad nesnázemi pěti nebo deseti lidí. Kdo si uvědomí význam pravého bratrství, neděsí se, žádá-li dělník aspoň část

toho, čím jiný plýtvá. Máme stejnou duši a stejné tužby, jako lidé chodící po parketách.“

„Máte pravdu; leč nyní přece jen značný počet zaměstnavatelů sklonil se k dělnictvu s láskou. Proč se tedy vpaluje na čelo zaměstnavatelů vůbec cejch neupřímnosti, ziskosti, malého soucitu?“

„Uznávám, že některý z vás snáší nespravedlivě; leč uvažte, že vaši otcové svoji hrdosť a línost propásli vhodnou chvílí. Teď odnášíte za jejich chyby trest sami. Nemesis kráčí pomalu, ale bývá nezdolná.“

Dělník pracuje v šlechtickém parku. Majitel s ním zapřádá rozhovor.

„Víte, co si tak myslím, pane hrabě? Jaký bych měl ráj, kdyby tenhle park náležel mně. A ještě bych byl radši, kdybych dostal k tomu ještě váš zámek.“

„Nevím, příteli, zda by to byla hlavní podmínka vašeho štěstí. Kdo jest majitelem nějaké nemovitosti, nemá a často ani nemůže všeho užívatí jen pro sebe. Vždyť já sám málokdy se v parku objevím; zato jest přístup do něho dovolen celému zdejšímu městečku. Veliké tisíce na udržování parku platím ze svého, aby měla radost veřejnost. Kdybych daroval ty sady města, stouply by obecní výdaje silně. Jen tenkrát by občané z parku něco měli, kdyby okrasné stromy vykáceli a nahradili je stromy ovocnými, zeleninou a podobně. Pak by však neměli příležitost viděti vzácné druhy okrasného stromoví, nádherné exotické květiny a keře. Myslím si, že vzdělaný člověk, toužící po krásnu, těžko by se odhodlal k pustošení těchto rozkošných zjevů. A ten zámek? Většinu jeho místností naplňují starožitné knihy, obrazy, rytiny, sochy a jiné starobylé památnosti. Kdyby to vše měla udržovati v dobrém stavu ober, nastalo by nové vydání. Nemusí tudíž po vyvlastnění toho zámku nikdo příliš dychtiti; vždyť musejní sbírky jsou otevřeny všem slušným občanům a já pro svou soukromou potřebu užívám jen nepatrné části zámku. Jak pravím — každý bohatý má míti na zřeteli zájmy veškerenstva a já jsem se této zásadě nezpřonevěřil.“

„Přiznávám; ale vy přece bydlíte v paláci, můžete si tam rozkazovati, jak vám libo, já však bydlím v nájmu v nízké světničce se čtyřmi dětmi. To jest přece veliký nepoměr.“

„Také vy mluvíte správně; leč vaši pohlaví mají v Praze palác taky. Já od vás

dařilo, nicméně byla ztráta tato pro banku ohromnou pohromou.

„Komu můžeme ještě věřiti, když i banka Baringova klesla?“ tak se všeobecně soudilo. A nyní k tomu ke všemu ještě ztráta 50.000 liber! Ač se úředníci vynasnažili, aby pokud možno ztráta nedostala se do veřejnosti, nicméně přece se nedal lup zatajiti; nastal tak zvaný »run«; vkladatelé vybírali z banky vklady.

V bance samé panoval veliký zmatek a rozčilení. V nouzi musili všichni úředníci k pokladnám a i tímto způsobem jenom s největší námahou mohli upokojiti nával vkladatelů a vyplatiti jim vložené podíly. Úředníci byli celí zděšení, obávali se, neustane-li run, a budou-li vkladatelé celý den podíly vyzdvihovati, že banka úplně padne.

Mr. Blake, ředitel banky, byl blízce zoufalství. Bylť mu dobře známo, že banka není s to, aby všem žadatelům vyhověla. Pouze zázkram mohla býti banka zachráněna. Majitelé banky zajisté nebudou ředitele pro takou značnou ztrátu chváliti, nýbrž budou mu ji vytýkati. A kromě toho nemohl se ředitel ubrániti brozné myšlence, že i policie bude pátrati, nemá-li snad i ředitel na ztrátě této podílu a viny. A v pravdě veškerý okolnosti tomu nasvědčovaly, že uškoděti z úředníků bankovních asi s lupi i byl srozuměn a jim k oloupení banky dopomohl. Nemohl se nikterak zbavit myšlenky, že jest pod policejní dohlídkou. Včera se mu zdálo, že viděl dva muže, kteří vypadali jako policisté v civilním obleku, kterak přibýtek jeho pozorují a obcházejí. Když pak ráno se ubíral do banky, byla domněnka jeho potvrzena. Oba muži šli za ředitelem v nemalé vzdálenosti.

nevydírám peníze na zámek svůj, zato však vy musíte platiti na palác pražský, ačkoli tam nikdy bydliti nebudete, a jakkoli pokrm a nápoj si tam musíte koupiti jako kdekoli jinde. To jest taky velký nepoměr mezi pohlaví a prostými poplatníky. Ti, kteří řídí vaše závody, kteří zasedají v dělnických redakcích, mají často nepoměrně vyšší platy než slušné placení dělník. Kdo tedy volá, aby se vyrovnával nepoměr, aby se překlenuly sociální propasti, měl by předcházeti sám aspoň trochu příkladem. Sdělím vám tolik, že pro své soukromé potěšení sotva si ponechávám tolik, co některý dělnický vůdce.“

„Ale tito vůdcové hájí naši svobodu; starají se, abychom stále nemusili pracovati na cizím jako rabové, odkázaní svoji existenci na rozmary zaměstnavatelovy. Nevíte, jak taková závislost tíží.“

„Vaše organizace přece postupuje již nyní často vítězně proti libovůli prácedárců. Organizace vaše jest tudíž také již pánem, jenž nahání bázeň. Leckdy však vůdcové vaši pod záminkou dělnického prospěchu rozkazují i vám jako vojenští komandanti — a vedou vás někdy do jámy. Co u jiných nazýváte tyraní, to u své strany jmenujete disciplínou, ukázněností. Touha po svobodě ovšem jest tužbou dobrou. Ale právě proto, abych sám hmotnou závislostí nepadl do sítě závislosti duševní, ponechávám si své jmění. Přejte svobodu taky mně! Nevím, zda bych mohl býti pánem svého jednání, až bych existenčně závisel na milosti organizace vaší. Ptejte se na př. zřízených dělnických závodů německých a uslyšíte, jak k vůli nepatrné mzdě titíž zřízenci musí mlčet ke všem přemetům a přehmatům svých zaměstnavatelů.“

Dopis z Prahy.

Před volbami! Všechn zájem věnuje se nyní v Praze nadcházejícím volbám, k nimž strany staročeská i mladočeská konají pilné, leč tajené přípravy. Není již pochybnosti, že *mladočeši půjdou do voleb ve stejném řádu se — sociálními demokraty* — staročesi pak ve spojení s mladými stranami. Vzbudí opravdu úsměv ta snaha, se kterou na radnici vládnoucí klika mladočeská „pracuje“ nyní o překot: jednou je to urychlování připojení Smíchova

Mezitím co ředitel nevěděl si rady a pomoci, vešel do banky posel, který bankovní obchůzky obstarával, nesa balíček v rukou.

„Právě jsem to obdržel na cestě. Jest na tom poznámka: „Nutné!“

Ředitel rozpecetl nedočkavě balíček. Sotvaže obálku odstranil, vykřikl radostí. Tu byly bankovky — samé tisícovky. Jedna, dvě, tři, čtyry — všecky byly zde. Ukradené bankovky byly zase v bance. U záhlaví nebylo pranic připsáno. Ředitel vyskočil radostí od stolu, u něhož seděl a byl by snad radostí tancoval.

„Tyto bankovky nám sám Bůh poslal. Již se nám netřeba čeho báti!“ Ihned zavolal prvního pokladníka, jemuž bankovky ukázal, vykládaje spolu, jakým způsobem se do banky vrátily.

Tvář pokladníkova zářila radostí. Zvolal: „Já jsem si hned myslil, že zloději se neopovážejí bankovky měniti, jelikož jim dobře známo, v jaké nebezpečnosti by se vydali.“

„Možno, že máte pravdu; ale mně neběží o to, z jakých příčin nám peníze vrátili. Mně dostačí, že peníze opět máme.“

„Také já mám z toho nemalou radost. Jsme nyní zase bez bázně. Ale třeba, abychom bankovky proměnili a mohli žadatelům vypláceti. Nemohl byste, pane řediteli, obstarati výměnu bankovek u hlavní banky londýnské?“

„Zajisté, sám všecko obstarám, sám půjdu do banky; bude třeba podati také vysvětlení. Obsta-rejte mi, prosím vás, vůz.“

V malé chvíli seděl ředitel v drožce. V bance požádal o krátkou rozmluvu s přednostou, kterého osobně znal a po brzkém vysvětlení byly bankovky vyměněny.

FEUILLETON.

Oloupená banka v Londýně.

Již dlouho nezajímalo myslí londýňanů vy-loupení banky tou měrou, jako nedávno se stalo v bance Baydsové. Neméně než 50.000 liber šterlinků bylo rázem uloupeno. Právě v sobotu, kdy úřednictvo v bance jest velmi zaměstnáno, vyplatil úředník velké londýnské firmy krátce před druhou hodinou odpolední — tedy právě před závěrkou úřadování bankovního — velkou sumu 50.000 liber v bankovkách. Pokladník přijal bankovky a vystavil kvitanci. Nečastnou náhodou žádal jakýs člověk pokladníka o vysvětlení. Tento položil balíček bankovek na stůl, na němž byly vyplaceny — ovšem za ohradu skleněnou, místo aby byl hned bankovky uložil v pokladně. A v téže okamžiku byl balíček ten tam. Jak se to stalo, nemohl nikdo říci a vysvětliti.

Dvě okolnosti mohly bance k penězům dopomoci. Pokladník totiž měl čísla všech bankovek označena a každá bankovka zněla na 1000 liber. Ihned telefonováno všem bankám, aby zadržely toho, kdo by ta čísla chtěl udati anebo vyměnit. Jest věc nesnadnou vyměnit bankovku, znějící na 1000 liber šterlinků, ano jest věc téměř nemožnou; vždyť tomu, kdo ji mění, hrozí žalář. Konečně snad banka ani žádné ztráty tím neutrpí; nebudou-li totiž bankovky během jisté doby vráceny, tu zajisté banka londýnská, jak již častěji se stalo, bance Baydské po uplynutí lhůty zákonitě obnos hotové vyplátí.

Avšak byť i vše se tak bládce a dobře vy-

ku Praze, podruhé je to výzdoba primatorského sálu, v němž má snad dr. K. Groš jako nynější starosta býti také vypodobněn pro všecku přítomnost i budoucnost pro jistotu, že by letos — možná dost — již nebyl zvolen — potřetí je to konečně připojování Žižkova. Není-liž to opravdová práce? — Jak se to ovšem vezme. Mladočeská strana pracuje, aby mohla před voličstvem poukázat k tomu, co vykonala (1), co zahájila a k čemu potřebuje býti na radnici zastoupena, aby dále dokončila. Pražské voličstvo dozví se opět o zásluhách, o kterých nemělo u některých tak mnohých pánů otců ani potuchy, o zásluhách, které jsou vším jiným, jenom nejsou opravdovými zásluhami o pražskou obec. Proto, aby pražský starosta mohl do kandidátní své řeči při příštích volbách vložit slávočinec záslub, proto má býti horempádem pracováno o sloučení Smíchova s Prahou a o sloučení se Žižkovem. Již častěji jsme poukázali na ty úspěchy, které ze sloučení mnoha obcí s Prahou vzejdou, a netřeba tudíž, abychom zase o nich se zmiňovali. Jde-li to nyní s obecním hospodářstvím obce Pražské s kopce, po sloučení s předměstími to s kopce přímo poletí. Předměstské obce nadělaly takové spousty ohromných dluhů na účet budoucího spojení, že Velká Praha bude mít co dělati na století, aby následky tohoto hospodaření odčinila. Pánům, kteří po několik let ve sboru obecních starších zasedají, jest úplně jedno, kam to s obecními financemi spěje; oni toho nepocítí. Hůře jest a bude poplatníkovi, které následky neslýchaného hospodaření bude odčínovati. Aby odčínovalo je náležitě a hodně dlouho, o to starají se nadmíru svědomitě zástupci pražského voličstva na radnici Staroměstské.

Zatím co mladočeši přijdou do boje se sociálními demokraty — toto spojení bude prý letos provedeno pouze na zkoušku — přijdou staročeši v zápas za podpory stran mladých a sice národních socialistů, radikálních pokrokců a státoprávníků. Také toto spojení bude letos podniknuto za účelem, aby strany mladé ukázaly, jsou-li schopny pod záštitou strany staročeské přispěti ku potření strany mladčeské, která v nynějším svém složení ve sboru obecních starších jest neudržitelna.

Rozbití kompromisu mlado-staročeského znamená tudíž velký zápas stran o důvěru voličstva při nadcházejících volbách — zápas, jakého již po léta Praha neviděla a jaký provázen bude mnohým poučením — pro mladočeskou stranu, jak doufáme, ne velmi radostným.

Provedou-li staročeši kompromis se stranami mladými v celém rozsahu, v plné míře vědomí, že ve spojení s těmito budou ovládati volby, pak mladočesko-sociálně demokratický kompromis znamená by neúspěch, neboť nedá se předpokládati, že by voličstvo pražské dalo se nadchnouti po posledních letech činnosti sociálních demokratů a mladočechů pro jejich politické snahy.

Prasknutí rour společného vodovodu. Široké veřejnosti čtenářů denních listů zůstalo skoro utajeno, že společný vodovod král. hlavního města Prahy při budování stihají velmi kruté nehody. Dosud stěžily byly zahlazeny nepříjemné následky prasknutí roury, udávějí se minulého měsíce u Toušně, a již opět udála se podobná

Rychle opustil ředitel banku, jelikož každá minuta byla drahá. Sotva však sestoupil z posledního schodu, tu se přiblížil jeden ze známých mu dvou mužů, kteří u vrat banky čekali; ti dnes ráno ředitele do banky zpozdělejší doprovázeli. Muž položil ruku na rámě ředitelovo a pravil hlasem sice zdvořilým, ale nicméně velitelským: »Opusťte pane! Já mám rozkaz vás zatknouti!«

»Mne zatknouti?« zvolal Mr. Blake s podivem. —

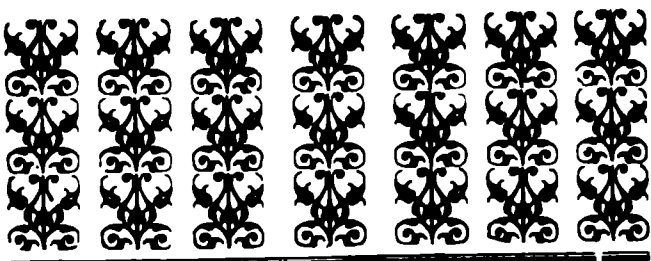
»Ano, pane, vás mám zatknouti«, opakoval muž předešlá slova. »Vy jste již dva dny pod policejní dohlídkou. Hned z počátku bylo na vás podezření, že jste ve spolku s lupiči, kteří banku okradli a nyní jsme byli svědky, že jste bankovky v hlavní bance vyměnili.«

»Ale to jest přece směšné!« hájil se ředitel. »Ukradené bankovky byly mi právě před hodinou doručeny a já jsem je nyní proměnil, abychom mohli vkladatelům vklady vyplatiti. Právě nyní se vracím do banky.«

»To všecko jest velmi pěkné. Pak jest podezření liché a nebylo nikterak třeba vysílati na železniční stanice do Charingu, Crossu a Viktorie, černíky a burcovati policii v Dovru a Falkestonu. Že pak chcete se vrátiti do banky, snad vám nebude nemilé, provádíme-li vás tam.«

»I ovšem že nebude«, probodil ředitel, nevěda, má-li se zlobiti či má-li se tomu podřeknému žertu zasmáti. Leč zlost zvítězila. Hájil se rázně. »Protestuji proti tomuto nectnému jednání a ujišťuji vás, že buď vy anebo vaši představení budou toho litovati.«

»My se řídíme pouze dle rozkazů, které nám

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6,000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů
koncem září t. r. K 23,871.715.06.

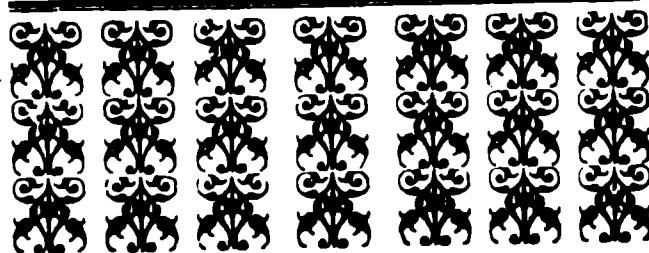
VKLADY
4 až 4½% dle výpovědi.

**Eskont
směnek a faktur.**

**Směnárna.
Skladiště.**

**Vadia a kauce.
Stavební úvěry.**

Filiálka v Semilech.

nehoda u Zeleně. Ze každá podobná příhoda má v zápětí neobyčejně nákladné práce, jest samozřejmo, poněvadž nutno závadnou rouru odstraniti a nahraditi novou. Vzhledem k tomu pak, že přívalem vod jsou pozemky daleko široko zaplavovány, domáhají se rolníci neoprávněm náležitě náhrady. A přece bylo ujištěováno, že práce budou prováděny tak obezřetle, že jakékoli praskání rour bude úplně vyloučeno. Že i rychlému postupu pracovnímu podobné nehody velmi jsou na újmu, rozumí se samo sebou — leč plyne z nich obava mnohem větší pro případ, kdyby udála se podobná nehoda, až celý vodovod bude otevřen ku veřejnému používání. To by prostě byla celá Praha bez vody!

Nehájíme proto marně nutnost dvojitého vodovodu!

Obrana.

Agrárníci — dobří finančníci. Dle zprávy „Lidových listů“ pan poslanec Fr. Chaloupka svým velikým přičiněním se zmohl tak, že koupil v Kostelci n. Orli. starý hostinec u Zentnerů za 64.000 K. Když byl zvolen za poslance, měl zadluženou menší usedlost. Nyní má výstavný statek a k tomu v nejmnohovějším čase tak drahý dům, který zaplatil ihned hotově. Kdyby sedlačina tolik vynášela, byl by mezi rolnictvem nyní za éry agrárnícké u nás hotový ráj. Rozumí se tudíž, že p. Chaloupka z polnosti tak veliké peníze nemá. Nastřádal si peníze svojí úmornou a obětavou prací poslaneckou pro blaho rolnictva. Jak veliká práce to byla, patrně ze značných diet, které mu byly za kolosální námahu vypláceny!

A teď slovo o Jeho Exc. p. Praškově. Malí řepaři uposlechli komanda agrárních bohabů a řepu nesázeli. Leč p. Prašek při svém obrovském jmění a zvýšené ministerské pensii se bál, aby chudák solidárním postupem nepřišel do veliké bídy. Proto nasázel řepu na celou třetinu svých pozemků. Kdyby se byl vzdal poslaneckého mandátu a členství organisace řepářské, pak mu nemohl nikdo zabráňovati. Ale počínání tohoto zástupce rolnictva vzbudilo roztrpčení na všech stranách. Když se rozčilení šířilo příliš, prohlásil chytrý p. Prašek, že řepu cukrovaru neprodá, pokud mu organisace nedovolí. Leč rolníci jiní vrtěli nad tím rytířským prohlášením hlavou a říkali si: »Kdybychom byli my sázeli, byli bychom prohlášeni za prašivé ovce.« Když už bylo s Praškem nejhůř, když viděl, že mu vláda kýžené minister. křeslo znovu nesvěří, takže musí si upevnit kariéru jen v kružích selských, chytil se jako trosečník malého prkénka. Napsal delší přepis (uveřejněný ihned v listech Praškově přístupných), v němž sděluje, že věnuje na Ústř. M. Školské 3000 korun. O tolik více prý získal na řepě, než kdyby byl zasel na těchže polnostech obilí. Chytrák! Neměl by tudíž z kajicné odvedené obnosu škodu. Mimo to prozradil, jak pohlaví řepařů nesprávně malorolnictvu řepářskou krizi líčili. Ovšem pravdou jest, že řepaři nemají na různých ustláno, ale pravdou bylo též, že rolníci řepu nepěstující mají se ještě hůře. V katolických listech bylo projevono upřímné přání, aby se hmotné poměry řepařů zlepšily. Zároveň však proti frazím demagogů ukázaly střízlivě na to, že po-

byly dány, odpověděli oba muži. Máme zde vůz, který na nás čeká; při tom kývl jeden na vozku, aby popojel. »Mám zato, že se nebudete brániti.«

»Ale já mám zde svůj vlastní vůz, který na mne čeká.«

»Jest mi líto, milý pane; ale my máme přísaný rozkaz, abychom na vás dávali bedlivý pozor. Můj soudruh pojede s námi. Bude lépe, použijeme-li svého vozu. Vy se přece nebudete vzpírati?«

»Inu, pro mne a za mne.« »Ale za toto nectné jednání budete řádně pykati.«

»My plníme pouze svou povinnost.« Jeden z průvodčích uvelebil se po straně ředitelově, kdežto druhý usadil se naproti řediteli.

Chvilí jeli mlčky, nebylo nikomu do řeči. Tu pojednou se událo cos neobyčejného. Muž, který seděl naproti řediteli, uchopil pravici ředitele za hrdlo, jež tiskl vší silou a levicí mu ucpal ústa. Druhý průvodčí vytáhl voňavý šátek, který přidržel řediteli k nosu. Mr. Blake bránil se chvíli proti přesile, ale pak pozbyl vědomí.

Když pak asi po hodině nabyl opět vědomí, viděl, že leží v příkopu u silnice. Oba průvodčí byli ti tam, ale s nimi i peníze. Nyní teprve prohlédl ředitel taktiku zlodějů. Oni počítali s tou okolností, že banka Baydsova tisíčovky promění a proto čekali, až některý bankovní úředník se vypraví na hlavní banku londýnskou. Když odvedli bance 50.000 liber, tu ovšem musili počítati i s tím, že banka kromě těch 50.000 liber má ještě dosti drobných peněz, aby věřitele upokojila a vyplatila, pak ovšem by se byli musili s 50.000 librami rozloučiti. Avšak, jak patrně, nepře-

sud řepa alibuje větší zisk než zasetí pšenice nebo žita. Proti tomu tvrzení protestovali ti, kteří vlastně nejlépe věděli, že katol. tisk mluví jen pravdu. Teď to potvrdil nepřimo ale hodně sřetelně Prášek sám.

Leč nedostavil se účinek, jaký Prášek toužebně po svém prohlášení očekával. Novináři nepřišli s vděčnou slzou v oku vše tisknouti obětavou ruku Jeho Excellence. Nadto sama jednota českých řepářů rozhodla, že věnuje na Matici 4000 K., jestliže pokladna Matice peníze za Práškovy vrátí. Jenže proti Práškovu a jiným neomaleným dietářům měli právě agrárníci vystoupiti dávno dříve; když naše listy vytýkaly agrárním pohlavářům chyby, které se nedaly nijak omluviti, tu agrární listy vykrucovaly, omlouvaly, překrucovaly, pokud se dalo. Teď teprve, když vidí, že všechny obmyslné obrany nijak neprosperují, začíná nucený obrat. Panstvo velice bolestně pocituje, jak mu odvádějí celé zástupy organizace zemědělců našich. Proto najednou se nastrojuje do aristonu pšenička jiná.

Rudí přátelé oběšeného Kudrnáče. Soc. demokratům stal se v severovýchodních Čechách již druhý velice mrzutý malér s rudým kandidátem poslaneckvím do říšské rady. Kandidát za Kostelec—Rychnov dán za mříže pro velkou zpronevěru. A teď najednou veliký zmatek nový! Učitel Kudrnáč z Rokytniku na Hronovsku, sociální demokrat každým coulem, kandidoval r. 1907 proti dru Horskému, Kotlandovi a Kovařovičovi. Hmél proti klerikálním a byrokratickým utlačovatelům z plných plíc. Vyslal za dr. Horským výzvědače až do Šárky a pak pustil do světa hrozitánskou lež, že otec dra Horského byl flašinetářem, který při bezcitné nevěřimavosti syna-kněze zemřel hladem.

Když mělo dojít k užší volbě mezi Horským a Kotlandem, lhal na tisících rudých plakátů, že se okres stane nejčernějším, zvitězí-li dr. Horský. Lhal, že má od Horského dopis, kterým se nabízí soc. demokratům pro okres volební kompromis. Když ho „Obnova“ vyzvala, aby podal důkazy, tu teprve po druhé výzvě vykřikl prohlášení, že prý jiný kněz chtěl se s ním smlouvat. Náš list však znovu opakoval, aby Kudrnáč dokázal svorné tvrzení nahořanských rolníků, kteří lež o dopisu dra Horského slyšeli. Tu žulový charakter socialistický zůstal chytře odpověď dlužen.

Rudý učitel Kudrnáč spravoval v Rokytniku místní raiffeisenku. Soudruzi mu důvěřovali, ačkoli viděli, že žije zrovna tak, jako zasobaní byrokrati, proti nimž prudce vystupoval. Když však tento horoucí ctitel lidovlády vládl v raiffeisence tak absolutně, že po dvě leta nesvolával valné hromady, začínaly se trousiti různé řeči. Z nenadání pak přišli dne 6. t. m. z Prahy dva revisori, kteří se dali dověsti Kudrnáčem do jeho elegantní villy. Když pak učitel vydal knihy, smizel a oběsil se. Z toho veliké rozčilení mezi přáteli samovravovými. Tolik že se polekal revise rudý pohlavář, rytíř bez báze a hany, veliký ctitel syna Heliova? Dne 26. června tento ochránce rudého proletářstva vše za své soudruhy děkoval v Náchodě Macharovi za krásnou (?) přednášku; řekl, že možno se přednášejícímu odměniti pouze tím, budou-li soudruzi p. Machara následovati; příčinu se všemožně, aby v den 500letého jubilea upálení Husova (v roce 1915) odpadlo od církve katolické aspoň 100.000 Čechů! Věru zvlášť vroucí ctitel Husův ten Kudrnáč! Zatím vypadl z církve sám. Soud nad ním náleží Bohu. Neodsuzujeme přísně, protože pohutky jednání zesnulého do podrobnosti těžko znáti můžeme, třebaže Kudrnáč proti nám vyhazoval statečně, až přišli často trumf: Drosd-Svatováclavská záložna.

Zato však soudruzi, kteří přece Kudrnáče, jeho frázovitost a mělkost dobře mohli znáti, měli býti o mnoho opatrnější. Kudrnáč vypočten ve slavnostním čísle „Východočeského Obzoru“ i s kollegou kandidátem za Kostelec—Rychnov, aby soudruzi poznali tváře nejdokonalějších, nejšlechternějších a nejobětavějších sloupů dělnictva. Kudrnáč za velikého potlesku řečnil na rudých schůzích i po volbách dále; ubozí chudí tkalci měli radost, že konečně jeden učitel postavil se rudé legii v čelo, prozrazuje každým hnutím neochvějného soudruha.

Zato však vzdělanější soudruzi mohli poskytnouti Kudrnáčovi jako otec tří dítek dobrou radu, aby zanechal nákladného automobilového sportu, aby nežil nad své poměry a řádně spravoval raiffeisenku; vždyť půjčoval nejistým lidem proti stanovám raiffeisenky, zásnamy pokladni se liší od zásnamů napsaných do členských knížek. „Právo lidu“ chtělo namluviti veřejnosti něco o výdajích, které měl Kudrnáč jako rudý agitátor. Dejte pokoj! Výlohy volební mu hradiła strana a potom agitaci také nekonal na svůj účet. — Defraudace se pilně vyšetřují; již nyní se odhadují na 7—8000 K.

A teď štěte chvalofeči rudého tisku na nešťastného Kudrnáče! Prý si zoufal následkem ochromylnosti vzniklé pronásledováním úřadů

a jiných politických stran! K tomu všemu „Právo l.“ dne 11. t. m. honosně praví, jak se rakví kráček nepřehledný průvod (zvláště dělnictva). Chyba! Z Rokytniku bylo lidí nepatrně, soudruzi v počtu 134. Nad rakví soudruh Pelikán věnoval mu poslední pozdrav za jeho práci pro lepší úděl dělnického proletariátu; mluvil o jeho velikých zásluhách, prý půjdou přítomní v jeho šlépějích!! Prý i otužilí mužové plakali přítom jako děti. — Teď při revizi se ukazuje, že měli skutečně důležitou příčinu k pláči. Jenže ten pláč mál se zároveň s kletbami.

Sněmellivost „Osvěty l.“ Dne 12. října odpovídá orgán Hajnův na naše zcela odůvodněné výtky o požídatostném tisku frázemi. Naše důkazy jsou u ní „nesmysly“, prý „Osv. lidu“ se staví bezpodmínečně proti církevnictví židovskému jako proti našemu! Náš list by prý rád viděl zdivočení občanského života, chceme kalit vodu atd. — Předně vězte, že ty důkazy o vyloženém židovství „Osvěty l.“ přicházejí nám právě nejčastěji z Pardubic, kde křesťané nejlépe cítí blahodárny vliv němčících židů. Proč nepokará důkladně na př. „Osv. l.“ německo-židovské provokatéry, kteří v Pardubicích zpívají docela „Wacht am Rhein“? Zdivočení života připravuje list, který dovede surově nadávati samým Čechům pro jejich vyznání. Pepické nadávky „Osvěty lidu“, jako „nebeské kozy, studená cháska, černý beran, klerikální smet, sebranka, klerikální dravci, černá kutna“ atd. měly dle všeho zjemniti a spřáteliti. Vyzývání, aby „řádění nebeských koz“ (chrámovému zpěvu) se učinila přítrž, snad mělo býti známkou tolerance! Nadává tak zvláště „Obnova“ židům, překáží jim v jejich pobožnostech? Nepochválil nejednou náš list židy, kteří aspoň v Bohu věří? Opakujeme: dotěraí domestikové židovstva chovají se k vlastní krvi hůř a bezcharakterněji než k jinověrcům židé sami.

Politický přehled.

Sněm království Českého konečně odročen. Tato událost provází vláda v úředním listě prohlášením, doznávajíc se takto k vlastní slabosti a neschopnosti, že totiž v příčině dělnictví sněmu nic nesvedla a svaluje vinu za nezdar akce o dělnost tohoto sněmu na jeho strany. Zároveň oznamuje vláda, že bude letos učiněn ještě jeden a to poslední pokus o dohodu národnostních stran v Čechách. Bude prý postaráno všemožně o to, aby celá veřejnost mohla se přesvědčit, kdo chce smír a kdo nechce, a s těmi, kdož budou usvědčeni z nesmlílivosti, bude pak sčítováno. Jako by každému nepředpojatému pozorovateli nebylo už dávno jasno, že hlavním viníkem jest ta vláda slabosti a neschopnosti svou.

Říšská rada svolána jest na den 20. října. Vládní tisk zabývá se horlivě situací před svoláním říšské rady a domlouvá hned sladce, hned výhružně Čechům, aby nemařili zasedání poslanecké sněmovny, jakoby Čechové, kteří jsou v obraně, byli kazimíry a ne Němci. Již se také mluví o pádu bar. Bienenrtha a tu židovsko-liberální tisk německý ladí ke vstupu parlamentárního ministerstva Koerbrova, což má býti tahem proti zamýšlenému ministerstvu markýze Baquehema, kterého německo-liberální strany nepovažují za svého muže. Strana křesť. sociální německá vyhláší vešak Koerbrovi nejostřejší boj, že týž nesmí býti už podruhé minister. předsedou. Plenární schůze Slovanské jednoty bude 19. t. m., kdež se slovanští poslanci poradí o taktickém postupu. Slovanská jednota postaví proti dr. Pattaiovi vlastního kandidáta předsednictví poslanecké sněmovny. Podat-li se oposici sjednotit se na společném kandidátu, doufá se ve vítězství. Nepostará-li se vláda o to, aby se nálada ve Slovanské jednotě zlepšila, pak není nemožno, že i ustavení říšské rady bude znemožněno.

Štvání protičeské v Rakousku. K štvání pouličnímu proti Čechům ve Vídni druzí se nyní svorně vedle zemského sněmu dolnorakouského i sněmy hornorakouský, solnhradský a vorarlberský, které s velikým ohvatem připravují zákony, jimiž má býti navždy v těchto zemích zabezpečena samovláda němčin v úřadech samosprávných a ve školách a kdež státního úřadu může dosáti jen Němec a zemské subvence jen německá korporace. Němci se utěšují, že vláda tyto protizákonitosti předloží k sankci, ač lze předvídati, že by pak spásobeny byly boare, jakých v celé rakouské říši není pamětníků. — Ve Vídni uspořádány byly v sobotu a v neděli nejen protičeské demonstrace, nýbrž přímo loupežné útoky na české peněžní ústavy a Národní dům. Policejní stráž musila užití zbraní proti něm. zvěsilcům a zatčeno mnoho násilníků; škoda způsobená česk. vídeňské záložně obnáší celkem 1800 K. Když se v Praze udála jen desátá část výtržnosti a útoků, které se po dlouhou již dobu podnikají ve Vídni, byl by tam dávno výmínečný stav

zaveden. Takto při nečinnosti vlády útoky proti Čechům nabývají jen ostrosti.

V **Uhrách** dosud nedošlo k rozřešení krise. Pozornost vzbuzuje řeč člena lidové strany dr. Giese-weina, který prohlásil, že poměry v Uhrách blíž se k obratu. Politika státoprávníká bude musit býti nahrazena politikou sociální a hospodářskou. V Uhrách musí dojít ke seskupení stran docela jinému než dosud.

V **Francii** ministerský předseda Briand hlásá, že třeba dopomoci novým vrstvám obyvatelstva k majetku a umožniti jim správu jmění. Bude prý usilovati o organizace, jimiž by byl umožněn dělníkům podíl na výtěžku průmyslu. — To jest nová volavka na utišení francouzského dělního lidu.

oooooooooooooooooooo

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

Bohatý antikvariát

Velkozávod hudebninami.

(Založeno r. 1862.)

Zakládání a doplňování knihoven
za nejvýhodnějších podmínek.

Seznamy zdarma. Telefon č. 17.

oooooooooooooooooooo

Z činnosti katol. spolků.

Miletín. Po delších přípravách založili jsme na den sv. Václava „Lidový křesť. sociální spolek pro Miletín a okolí“. Slov p. Dr. Fr. Reyl přednášel o důležitosti, ba nutnosti katolických spolků. Potom čteny stanovy a když hned na prvý ráz přistoupilo za členy asi 60 posluchačův krásné úvodní přednášky, zvoleni funkcionáři. Předsedou je p. Josef Fábín, rolník z Rohoznice. Z výboru, který hned potom konal schůzi, zvolen pokladníkem p. Vorel, jednatelkou p. Vrabcová, knihovníkem p. Kulhánek. Ze spolek náš není bezvýznamným, ukazuje horlivá péče, kterou mu věnují druhé strany. My za tu péči a reklamu vzdáváme vřelý dik. Ona nám získává členy téměř bez naší agitace a odráží jen takové, kteří by stejně zásadám našeho spolku věrnými nezůstali. „Klerikalismus“ je zvláštní bylina! Čím více jej dupeš a po něm pliješ, tím více se zmáhá, není ho třeba ani sázatielny lidem vnučovati.

Katol. národní jednota v Nov. Bydžově koná v neděli dne 17. října o 4. hod. odpo. „U zlatého anděla“ členskou schůzi s přednáškou o Václavu Beneši Třebíšském.

Kutná Hora. Katol. Jednota sv. Vojtěcha konala v neděli 10. října členskou schůzi, při které promluvil p. J. U. Dr. Josef Myslivec, říšský poslanec z Prahy, o povinnostech katolíků v přítomné době. Plně dvě hodiny vykládal četné shromážděnému posluchačstvu nebezpečí hrozící katolickému lidu na poli kulturním, sociálním, vědeckém, uměleckém, průmyslovém i hospodářském. Poukázal, jak velká většina českých „neodvyslých“ listů úplně odvislá jest na penězích nečeských inserátů. Ku konci kladl na srdce organizování katolíků a praktické provádění hesla „Svůj k svému“. Napiatá pozornost a četné bouřlivé projevy souhlasu byly odměnou p. řečníkovi. — Když byl předseda spolku p. Pospíšil tlumočil díky „Jednoty“ p. poslanci, projednal návrh výboru, by zřízeno bylo jeviště ve spolkové místnosti „na Poště“. Návrh odůvodnil dp. kazatel svatoborbarský Mašina; bylo schváleno, aby výbor za tím účelem podnikl sbírku a kromě těch zapůjčeno ze spolkového jmění 600 K. — Příteli schůze bude zase „na Poště“ dle 14. listopadu a bude řečuti vdp. kanovník Dr. František Šulc z Hradce Králové. Schůze nedělní, četné navštívená i hosty z okolí, Kolína a Časlavě, dokázala, že v Jednotě naší zvláště od té doby, co přešla dle do hotelu „Pošta“, jest čilý a utěšený ruch. Doufáme, že „Jednota“ bude dále se rozvíjeti a pokračovati.

Schořev (far. Potěchy). 10. října pořádala naše skupina mládeže akademii, která všechny účastníky shromážděné z celého okolí a velikým počtu, mile pobavila a překvapila. Akademie začala „hymnou mládeže“. Pak následovala krásná přednáška našeho milovaného protektora vel. pja.

Maxmiliana Svrčky, kaplana z Potěch, „o písní prostomárodních“. Ve své řeči promluvil o písních vůbec, o jejich původu a skladatelích, o její krásě, která se v ní jeví s poměry člověka k přírodě, společnosti a Bohu. Svoji přednášku povzbudil přítomně, aby odložili písně melidové, které nám se rozšířují, a naopak aby zpívali krásné písně našeho lidu. A tak nás vlastenecky nadchl a poučil více, než množství nynějších taky-katolíků a taky-vlasenců (zelených), kteří ve svém vlastnění podobají se kramářům na trhu a dušují se, že jejich zboží je nejlepší. Pak střídaly se národní písně hlavně libické, básně a sólové výstupy, což všechny druhy a druhové přesně přednesli. Tato uslechlá zábava zakončena písní „Kde domov můj“ a „Hej Slovane“. Hlavní díky důleho vzdali p. Novotnému, domkáři ze Schofova, jenž a nevšední občerstvení, nedbaje celodenní únavy, večer mládež borlivě a pečlivě cvičil. Čistý výnos bude rozdělen pro knižnou sbírku a fond ke zřízení spolkového praporu.

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Exc. nejšp. biskup dr. Dembrava odjel dne 13. t. m. odpol. z Hradce Král. do Chrastí.

Osobní amony v církevních hradeckých ústavech. Dlouhá léta nedoznaly hradecké personalie takových pronikavých změn jako roku letošního. Úmrtím dpp. Traky, Fialy, Solce, Frühbauera a odchodem vdpp. Nývita, dr. Hejla a dr. Rutha ošitela celá řada úřadů, jejich náležitá opatření nebylo malou starostí pro vrchního správce diecése ndp. biskupa. Poslední týden učinil J. Excellence rozhodnutí, která uvítána byla interesevanými kruhy s povděkem. Ošitý rektorát semináře byl svěřen p. dr. Reylovi, jenž téměř 20 let působil jako ředitel bisk. chlapeckého semináře „Borromaea“. Jmenování toto vzbudilo mezi bobolovci radostný ohlas, jak to tlumočili ústy svého mluvčího při slavnostním uvedení nového p. rektora do jeho úřadu. Professorský sbor boboloveckého učení doplňován byl novými dvěma členy, kteří se důstojně řadí do učanského našeho kollegia. Stolica St. Zákona byla svěřena dp. theologie a filosofie dr. Václavu Hasukovi, jehož vědecká činnost zejména na poli asyriologie vzbudila i za hranicemi naší země pozornost. Stolica N. Zákona získala znamenitého péstitele v dp. H. Doekčilovi, jehož studie na universitě vídeňské docílily takového úspěchu, že svou promoci na doktora může konati sub auspiciis imperatoris. Tedy úspěch, jenž zejména při obdržení doktorátu theologického bývá skutečně vzácností. Následkem povolání dra. Reyla za rektora semináře bylo nutno opatřit správu „Borromaea“. Rovněž v tomto ohledu projevil nejdůstojnější arcipastýř vzhledem bystrosrak a laskavou péči o svůj ústav. Vrchní správu ústavu ponechal dr. Reylovi, pedagogické vedení chovanců světil vicerektorovi ústavu dp. Kepplovi, jenž za krátkou dobu svého působení v ústavě získal si čestné sympatie. K výpomoci byl povolán do ústavu jako studijní praefekt dp. katecheta Dostál, jehož zkušenosti na poli pedagogiky jsou plně oceňovány. Supplementarou náboženství na gymnasiu byl pověřen vdp. dr. Šatina, jenž imponuje studentstvu svými vědomostmi nejen na poli theologickém, ale i na poli hudebním. V konsistoriální kanceláři také nastal postup. Archivem byl jmenován dp. Bayer, jehož svědomitost a úřední akkuratessa jest chvalně známou. Protokolistou se stal dosavadní sušivý vikariát vp. Hrubý. — Při všech těchto změnách úředních projevů ndp. biskup vzácně poroučen jak pro časové požadavky, tak i spravedlivé nasazení kvalifikace kandidátů. Zejména oba úřední akty v semináři a v Borromaeu, kterými ndp. arcipastýř nové představenstvo uváděl, povznesly se svou srdečností nad obvyklé šablonovité formalisty a nebyl nás rodinných slavností, kde starostlivá otcovská péče savazuje svěřence ku projevům vrozené vděčnosti. Přijme všem nově ustanoveným pániům hojně požehnaní Božího na vykázané roli.

Sekundu měst. rady dne 4. října. Městskému zahradníku se uložilo, aby vypracoval projekt výsadby stromofadí a křovin po levém břehu Labe od stoku z Orlicí až ku Stěbči. — Povolí se, provedení adaptací ve floře čp. 214 k účelům hospodářským pravovarnímu měšťanstvu v Hradci Králové. — Udělí se povolení k obývání rodinného domku p. R. Schmidovi, staviteli. — Hrobníku na hřbitově Poučbovském uložilo se, aby nepřipouštěl vysídlování hrobů a hroby bez povolení a bez dozoru měst. techn. kanceláře. — K žádosti okres. výboru vložil se techn. kanceláři, aby v Jihlavě třídě proti budově okres. stravniny provedla přechodník 2 1/2 m široký. — Žádosti p. Fr. Dražnera z Malšovic prodajme se téměř lesní pavillon za posavadních podmínek s výhradou, že jej obec dá kdykoliv k dispozici, bude-li jej tato požadovati. — Provedení práce sklenářské v budově elektrárny zadá se p. Jar. Kratochvíli. — Pánu Fr. Šlejharovi, dílovedoucímu přídělní, udělena byla povolení k obývání jeho novostavby rodinného domku na parc. č. 6. v bloku IV. a p. Dra Jos. Vodačkovi, profesoru obch. akademie, povolena byla stavba domku rodinného na parc.

č. 4. v bloku IX. — Riditelství měst. dívčího lycea předloženo žádost sboru profesorůského na schválení zkušebních tax při skouškách přijímacích do vyšších tříd a výkaz škýň do těchto ústav na rok 1909/10 přijatých postoupil se lyceálnímu odboru. — Schváleno bylo povolání externí sily pro angličtinu na tyto ústavy. — Dvěma žádostem na zvýšení chud. podpor bylo vyhověno.

Městské průmysl. museum v Hradci Králové hodlá uspořádati v zimním období 1909/10 bezplatný kreslířský a chemický kurs pro malíře pokojů. Účelem kursu jest seznámiti účastníky s moderní stylací tvarů přírodních a využitkování jich při provádění maleb pokojových, nauce o barvách, různých technikách malířských a s lučební technologií. Vytvoření potrvá 80 hodin vyučovací a vyučování se bude denně od 1—6 hodin odpoledne, případně celodenně, na vedení pl. E. Mikanové-Urbanové a p. inž. Břet. Šetlíka. Účastníků nejvýše 15. Přihlášky do 15. listopadu t. r. přijímá správa průmyslového musea v Hradci Králové.

Sbírky městského průmyslového musea v Hradci Králové obohaceny byly v poslední době několika cennými dary. Tak zejména laskavým prostřednictvím pl. A. Domečkové obdrželo museum 2 pěkné porcelánové konvice kávové, noční lampičku porcelánovou čínského tvaru a ozdoby a část majolíkoveho servisu — vešměs s první polovice minulého století. Pan C. Raž, velkoobchodník zde, věnoval 3 velké majolíkove talíře, bohatě malbou na glazuru zdobené, rovněž s počátku 19. století pocházející. Pl. Božena Franková, majitelka domu zde, 20 starých tisků, p. Alois Wiesner, knihtiskár v Praze, laskavým prostřednictvím p. tovarníka Jar. Červeného ukázky strojové sazby a tisku a uměl. grafických prací, slav. technologické museum v Praze 2 kartony se 40 vzorů barevných ořízků knižních, slav. městská rada zde pár stříbrných náušnic, vykládaných kameny, primitivní práce z konce 18. století. Pan Fr. Hanuš ve Vysoké nad Jis. dárkem kameny a hnědou plevou, lidovou to práci z druhé polovice minulého století, a zápisník knihu s dokumenty z let 1790—1834 a malovanými vzorky pro lidový nábytek, p. Jos. Duška v Josefově několik drobných prací kovových, p. dr. Fr. Ulřích zde plakety bronzové, p. Fed. L. Haněl velkou světítkovou mříž kovovou z konce 17. století pocházející z bývalého domu „U černého orla“, knihovně věnováno několik knih, plakátů, katalogů výstavních, výroků správ od pp. Fed. Haněla, dr. Ulřícha, důchod. vojty, kontr. Kašpara, knihkupce Tolmana a Melichara, zemské statistické kanceláře, České Akademie a celé řady museí. Všem dárcům vzdává správa musea nejvládnější díky.

Bezplatný kurs přednáškový „O moderní reklamě“ pořádá ve středu dne 20. a ve čtvrtek dne 21. října městské průmyslové museum společně s obchodním gremiem v Hradci Kr. Začátek přednášek v 7. hod. večer v čtátní průmyslového musea v budově c. k. odborné školy zámečnické. Na kursu bude přednášet známý odborník p. Karel Schindler z Prahy.

Bezplatný kurs lakýrnický pro napodobení mramorů náterem uspořádá hodlá za pomoci technologického musea průmysl. v Praze ve dnech od 22. listopadu do 2. prosince 1909 městské průmyslové museum v Hradci Králové. Kurs vyhrazen jest v první řadě účastníkům kursu pro napodobení dřev náterem (na jaře t. r. pořádaného). Nejvyšší počet účastníků kursu stanoven na 15. Přihlášky řádně vyplněné přijímá do 20. listopadu t. r. řiditelství musea.

Z nadace Františky Teubnerové pro chudé, zachovalé a do Hradce Králové příslušné vdovy, založené p. Karlem Teubnerem, čestným měšťanem královéhradeckým, udělí se dle usnesení městské rady ze dne 27. září 1909 dvacet míst, z nichž každé jest spojeno s požitkem v obnosu ročních Kč 41.— Žádosti o tuto nadaci, opatřené doklady o tom, že žadatelky jsou chudé, zachovalé, do Hradce Králové příslušné vdovy, podány budětež u úřadu purkmistrovského v Hradci Králové v úředních hodinách do dne 18. října t. r. do 12. hodiny polední. Vdovám, jimž nadání toto bude uděleno, vyplaceny budou požitky jeho v úhrnem obnosu Kč 820.— rovným dílem dne 23. října t. r., t. j. v den úmrtí pl. Františky Teubnerové, matky zakladatele tohoto nadání.

Beseda v Hradci Králové pořádá v sobotu 18. října 1909 v nově upravených spolkových místnostech pátý společenský večer. Na programu přednáška o výpravách polárních, hudba a spév. Mezi jednotlivými částmi slosování knih. Začátek určité v 8 hodin večer. Vstup pro členy, jich hosty a svaz.

Akademie ve prospěch „Obecné kuchyně“ dne 9. října v Klicperově divadle. Jest mi radostnou povinností referovati o produkci tak zdařilé, jako byla tato. Přední naše sily sávodily mezi sebou a věru těžko rozhoditi, kdo získal palmu. Ovšem v první řadě poukázat musím na výtečnou naši umělkyni pl. Jasnou, jejíž hlasu i technice obdivovati se musí každý, kdo měl příležitost ji slyšeti. Výborným partnerem byl jí náš dobrý známý p. Krotechmer, jehož lahodný baryton vyspěl k dokonalosti střídmá vřadně. Kapelaik p. Manzer sarděll se čláry sólovými, sávláé však

Smetanovou symfonií „Z českých luhů a hájův“, do které asi i při svém velkém dirigentském talentu mnoho síle vložil. Nemohu též přejíti mlčením delikátní doprovod zdařilého melodramatu I. čísel zpěvůch, její převzala pl. Marešová. Návštěva byla slušná, jen parket — studentstvo — vykasoval mesery.

Dr. Aliquis.

Výbor obecné kuchyně v Hradci Králové vzdává tímto všem, kdož přispěli ke zduaru akademie pořádané dne 9. t. m. ve prospěch „Obecné kuchyně“, srdečné díky. Zejména děkuje účinkujícím P. T. dámám pl. M. Jančové, choti městského inženýra, pl. E. Marešové, choti c. k. profesora; pániům Ottovi Kratochmerovi, tovarníku z Nové Paky, K. Paulovi, vrchnímu měst. oficiálu, J. Machovi, lásebn. kapelníku v Bělohradě, R. Manzerovi, kapelníku c. a k. 42. pěš. pluku, kteří se vzácnou ochotou a obětavostí provedli jednotlivá čísla vybraného programu, jakož i B. E. Tolmanovi, knihkupci, za laskavé obstarání prodeje listků a darování not a ct. firmě Ant. Petrof za propůjčení pianu, jakož i sl. velitelství c. a k. pěš. pluku č. 42 za besplatné propůjčení hudby. Za výbor „Obecné kuchyně“ R. Jirotková, předsedkyně, Jan Mareš, jednatel.

Kulturní povýšení vydral se z úst „Osvěty lidu“ nad tím, že se opovážila společnost Žöllnerova brát v Hradci Králové a dávatí kasovní kusy dle příkladu společnosti východočeské. A přece Žöllnerova společnost nečinila nárok na tiskové subvence z kapes zdejších poplatníků a neptinesla předvánoční potěšení živnostnictvu Spilní východočeské společnosti své umělecké posádky dokonale, pak se naprosto nemusí báti soutěže podniků, který vzhledem k svým starobylým tradicím má snad také právo na existenci.

Pedání výkazů od majitelů domů za účelem přípravy pro ukládání osobní daně z příjmu na rok 1910. Na základě § 200 zákona ze dne 25. října 1896, ř. z. č. 220, o příjmech daních osobních vyřizují se všichni držitelé obydlí domů, po případě jejich zástupci, aby předložili berním úřadům vyměřovacím ve lhůtě níže určené a s použitím úředních tiskopisů výkazy všech osob v domě bydlících, apřádané podle bytů resp. obchodních místností a při pronajatých budovách s uvedením nájemného a po případě podnájemníků, uvedouce zároveň jméno a způsob povolání nebo výdělu, pak i bydliště jednotlivých obyvatelů. Při tom podpronajimatelé necht uvedou své podnájemníky a nájemné od nich placené, přednostové domácnosti pak udejtež všechny k jejich domácnosti patřící osoby, které mají nějak vlastní příjmy. Tyto výkazy budětež vešměs přesné dle stavu ze dne 15. listopadu 1909 v příslušných rubrikách náležitě vyplněny a nejdříve do 20. listopadu 1909 u vyměřovacích úřadů instance (c. k. berních správ, okresních hejtmánství) od majitelů domů samých podány.

Dobročinná sbírka ve prospěch postižených průtrží mrazem na Hořicku. Na ulevení bdy postižených hrozou průtrží mrazem na Hořicku, zejména v obci Trebovčicích, došly c. k. okr. hejtmánství v Hradci Králové dosud tyto milodary: Obec Mlýny veřejnou sbírkou Kč 47, Roudnice K 100, Probus K 2230, Horní Pílm K 23 80, Stračov K 5840, Stáříky K 32, Mokrovousy K 50, Řibsko K 25, Nerošov K 20 21, Voznice K 2650, Libníkovice a vlastních prostředků K 20, Velká Skalce K 20, Všeotary veřejnou sbírkou K 7695, Puchlovice K 53, Popovice K 18, Stěšery veřej. sbírkou K 99, též obec z vlastních prostředků K 25, Hrádek veřejnou sbírkou K 28, Babice K 4370, Blešno K 62, Nepasice K 70, Pražské Předměstí K 128, Radostov K 30, farní úřad v Libčanech kostelní sbírkou K 2306, děkanství úřad v Hradci Králové K 20, farní úřad v Kratochvích K 25, farní úřad v Plodčicích K 17, farní úřad v Ločenicích K 15. Úhrnem K 117892. Sebrané obnosy byly neprodělně zasílány c. k. okr. hejtmánství v Nové Pace a všem slechetným dárcům vyslovují se jménem postižených srdečné díky a zapíat Bůh!

Krádež cenných papírů. Dne 29. září 1909 odcizeny byly v Náchodě 4 arbeké tabákové losy z r. 1888 po 10 fr. č. 6317/88, 7627/84, 8543/41 a 9939/72, 4 arbeké výherní listky po 9 K č. 888/7, 5431/99, 8741/11 a 6872/05, pak 1 turecký los z r. 1870 č. 1662974 v ceně 200 K. Každý, komu tyto cenné papíry byly snad prodány, neb ke koupi nabízeny, neb kdo sná zná nějakého jich držitele neb jeho právní předchůdce, se žádá, aby to oznámil buď úřadům bezpečnostním neb vyšetřujícímu soudci c. k. krajského soudu v Hradci Králové odd. VII.

Černiliev. V těchto dnech náš čilý katol. spolek zakládal křesťansko-sociální tělocvičnou jednotu; čekáme, zda i v tom budeme mítí následovníky u našich protichůdce.

Kotim. I zde památka sv. Václava skvěle oslavena. Zdejší křesť. soc. spolek v ten den honal slavnost svatoční praporu. V předvečer uspořádána slavnostní akademie s živým obrazem „Hold sv. Václavu.“ Druhý den velikého průvodu účastnily se téměř všechny místní spolky a deputace kat. spolků i z dalekého okolí. V předplátném chrámu měl básni vdp. P. Kubec a J. Mlýnský opat Zavoral, který prapor pověřil. — Vše se zdařilo velmi krásně.

Sukna, modní pánské látky, soukenné

Hvazek Rvha.

veškeré přípravy pro kroje a švadleny

Obec Kobylická a Opatovská daly opraviti kříže poblíže silnice nové, vedoucí z Kobylíce dále k Opatovu, Chmelovicím. Svěcení jich vykonáno dne 10. října v neděli. Dostavilo se obec. zastupitelstvo, školní mládež, družičky a množství Kobylických, Opatovských i přáspolních občanů, protože bylo právě posvěcení. Tyto obce jsou čile v úpravě svého okolí. Jsem zde na pozvání od Chlumce a musím říci, že úhledná škola, zasazená na návesi lpy, nákladná nová silnice, která vyžadovala nákladu velkého, jsou svědectvím, co při skrovných poměrech lze dokázat. Ale naše obec je na panství benediktinů a je tu pokrok větší, než kde vládne světská vrchnost nebo žid. Přispívá nám opatství dvěma třetinami na naše podniky, tak se vyjádřil soused z Opatova.

Smutný den vuk manévru. Krátce před císařskými manévry přinesly časopisy správu, že jest nařizeno ministerstvem války, aby byl brán svlátní oběd na záložníky, kteří nejsou obtížným pochodem zvyklí. Bohužel, nařízení toto bylo sice kdes na papíře, ale s vojskem někteří velitelé nakládali dle své libovůle, neberouce ohled na to, sdali ten či onen muž klesne polomrtve k zemi, přemožen mdlobou, nemocí anebo žízni. Bolný byl mnohdy pohled na sotva vlekloucí se záložníky, kteří, pokryti prachem a sehnuti pod tíží torby, podobali se spíše starcům nežli mužům v plné síle života. Zvláště ti, kteří neměli poněkud podpory z domova, často byli nuceni prosit o kus suchého chleba. A jak vedlo se na těm, kteří útrapami onemocněli? Příklad: Záložník Josef Písecký z Rosic u Pardubic, zařazený k 11. setnině pěš. pluku č. 98, byl nemocen. Plukovní lékař pan Wehrich mu sice dovolil jíti několik dní bez torby. Když však byl opět přinucen torbu nésti a klesal pod její tíží, prosil u prohlásky nemocných opět plukovního lékaře, aby dovoleno mu bylo aspoň bez torby jíti, že klesá. Stěhoval si stále na prsní chorobu. A jak že jej p. plukovní lékař léčil? Řekl Píseckému: „Dejte se oholit, nechte si doma halabindu, feindesabweichen a akoroli, ona pak bude torna lehčí.“ A Písecký torbu nésti musel. Neneal ji však dlouho. Již druhého dne 8. září klesl u Třebíče na Moravě s torbou na zádech mrtve k zemi. Nesplnila se ubožákovi jeho téměř každodenně opakovaná slova: „To budou mít žena a děti radost, až zas přijdu domů.“ Neplněl. — Marné se těšila opuštěná manželka, marně čekaly 2 malé děti svého otce. Dostane se jim za straceného živitele náhrady? Pochybujeme. — Očití strážníci.

High life v Pardubicích. Parfurní hony na jeleny, které byly hned při svém počátku letos úmrtím v rodině knížete Auersperga vážně ohroženy, rozvíjejí se v pravidelné své tempo. V posledních dnech přijelo do Pardubic opět několik nových účastníků z krubů šlechtických, takže celá suita poznanáblu roste v obvyklou honební kavaládou. Z puštěných jelenů podařilo se jednomu hned na počátku svým pronásledovatelům přehnouti v širé lesy bejtěské a novohradecké, kdež zmizel beze stopy. Stává se to celkem zřídka. Také letos konají se hony pravidelné vždy v pondělí, v úterý, v pátek a v sobotu ve 12 hod. v polodni. — Pardubské koňské dostihy, které loni za příčinou nenadálých mrazů se nekonalý, budou letos v neděli dne 31. října.

Dalšce. Zjeví se socialisté použili příležitosti návštěvy nejdp. biskupa v našem městě, aby se způsobem, jedině jim vlastním, oteřli o něho a o uvědomělé katolíky zdejší ve „Východočeském Obsoru“. Vádcové soc. demokratů našich mohou být ubespečení, že katolíci k nim nepájdou ani o svolení ani o radu, sdali a jak mají svého milovaného biskupa přivítati a uctíti. Ustavivší nejedny jejich na každého, kdo nechce dle jejich židovské plamíčky tančit, se již každému slušnému člověku zřejmě a mají ten dobrý výsledek, že katolíci se probouzejí s opatlostí a začínají si uvědomovati, co vše dovolilo by sobě rudé państwo vůči katolíkům, kdyby přišlo poněkud k vládě; vždyť již nyní, kdy brozy visí ještě moc a moc vysoký, si troufají znevažovati smýšlení a projevy katolických duchovních. Jest již opravdu na čase, aby uvědomělí katolíci zdejší již se konečně vzchopili a odpověděli na mstivé nájezdy soc. demokratů a s nimi tajně spojených evangelicko-pokrokatřských živlů prováděním při nákupu životních potřeb heala „Svůj k svému!“ Ruděme za to, že by ony pány v brsku opustila odvaha hanobit veřejně naše náboženství a vše, co s ním souvisí. — V úterý dne 12. t. m. na večer zastřelil se zde 28letý krejčí Voj. Tušek, nejmenší snad muž celého okolí. Zemřelý, který nebyl ani celý jeden metr vysoký, poplešl si při hlavu čtením krvavé a jiných nevědeckých spisů, kteréž mu jistí přítel jeho půjčoval.

Ochrast. Dne 1. t. m. v 6 hod. večer vnikl u nádraží na parní pile p. Krejčara požár vnašecím ložiskem (lágry) ve spodní části pily. Oheň přes rázný odpor dělníků šířil se a vtrhl ven, než přispěchavší sbor hasičský z Ochrasti ujal se záchranné práce. K pomoci přijeli také hasiči z Žateka a Zaječie. Po ušlém, přes 2 hodiny trvajícím hájení podařilo se i na nedostatek vody požár nadobro uhasiti. Škoda není velká. — Sbor hasičský v Ochrasti letošním rokem jest obrovit, přibylas řada nových členů; též i ovišení patřící se častěji. Byl již sverchovaný čas, neboť sbor byl již skoro v úplném rozkladu následkem špatné po-

litických i protináboženských, které řídilo několik pokrokatů. Bláva těm hasičům, kteří se za náboženství nestydí a Pánu Bohu i ve svém úboru vzdají čest.

De okrem kosteleckého, úmabe-reckého a rychnovského. Pro stálé sdružování potravin podalo dělnictvo obuvnické již před 8 měsíci žádost za úpravu mzdy; a výsledek? Hrubé odmítnutí a ještě horší zacházení s dělnictvem. Dělnictvu praskla konečně trpělivost; zastavilo práci po 14 denní výpovědi u firmy bratří Kaufmanův (čtyři rodiny) a Svarce; u pověstného maďarského žida Felsenburka dali všichni ostráci výpověď. Ovšem teď nebudou ševcovati velké mlátopanicky, které k nám přišly před 15 roky chudé a hodné skromné. Leč u nás máme velice známého přítelčka, adv. koncipienta Nuca. Pan Felsenburk se spolehá, že mu ten pán sežene stávkokaze. A až to sačiná. Sehnání jsou jeden rváč a alkoholik, dale bývalý bordelář a jiní, kteří začínají dělati stávkokaze. My však prosíme všechny lidi dobré vůle, aby v Kosteici práci nepřijímali, dokud nedokončíme úspěšné msdový zápas. Proslme snažně přátele dělnictva, aby všude dělníkům oznámili, jak těžký jest náš boj. Nechť jim všude připomenou, aby nás nepoškozovali.

Na Kyšperskou nové dvě odbočky sdruženi křesť. zemědělců. V neděli dne 10. t. m. založil u nás nenávyv pracovník vdp. Prokop Holý z Janovic odbočku Sdružení křesť. zemědělců v Mistrovicích na schůzi kouané dopoledne, odpoledne o 8. hod. řeční v Otlici pro stávající již odbočky kuncichou a orlickou a večer o 7. hod. mluvil znova na schůzi v Šedivci, kdež založena toho dne odbočka druhá. Celkem máme již na Kyšperskou 4 hospodářské organizace. Obě stávající odbočky vedou si velmi čile; doufáme, že i nové sestry nezůstanou spít. Obětatěmu pracovníku úmto vzdáváme ještě jednou srdečný dík a děkujeme mu po křesťanskou: Zaplat vám to Pán Bůh!

Kulturní dokument. Jak platným jest všecko volání po svornosti a součinnosti národní, dokazuje toto: Kutnohorská katol. jednota pořádala letos v lednu vánoční spěvohru „Jesličky“ se sdarem takovým, že mohla odvésti 93 K čistého zisku menšinovým školám severočeským. Protože představení toto bylo pořádáno v malém sále Remeslnické Besedy, byla činnost vysvána na žádost z četných stran projevem, by příště pořádala je v sokolovně. Ale slavný výbor Sokola — odepřel. Když jednalo se o místnost, kde by úředník židovské banky k hanbě našeho města mohl se ořit o svátou památku sv. Václava, k tomu slavný výbor sokolovny propůjčil. Mohl tak učiniti tím spíše, když sokolovnou šikovně hodil na krk — městu. Město sice za drabě peníze vyzdobilo kapli královskou sv. Václava na Vládkém Dvoře, ale to nic nevdá, aby zase v městském domě sokolovně se třeba sv. Václavu neutrhlo na cti. Židé tomu těsкали, židům se to líbilo; tot eo máše český lid chtít? Sokolovna se propůjčí ke všemu, ale aby v ní bylo pořádáno představení tak povznášející, tak lidově snášečtující, jako jsou „Jesličky“ a dokonce snad k národně dobrodinému účelu, to přece nemůže být. Že tímto jedním Sokol dospěl „až k poslední metě“ své vzdělavatelské a národní činnosti, jest jisto, ale rovněž tak jest jisto, že si tím nezískal „ni sisk (mravný), ni slávu“.

Česká Třebová. Minulou nedělí 10. t. m. posvěcen byl obnovený kříž, stojící při silnici k Rybníku vedoucí. Svěcení a připsadu promluvu vykonal vdp. děkan P. Matějka za asistence vp. P. Vály a za účasti asi 60, nejvýše 80 osob. Slabá tato účast (zarozat dít přes 13 000 duší, město samo přes 8000) za takového mimořádné příležitosti ukazuje jasně, co v předčelém dopise naznačeno, totiž odividné klesání života náboženského v městě našem. Zajisté více lidí by byl pozorovatel v tu chvíli našel při plné polní práci, než při náboženském obřadu. V této příčině, totiž v nevěcení neděle a svátku stojí Třebová na prvním místě v okolí. Co však pozorovatele nejvíce zarazí, jest, že do Třebové i se vzdálených obcí přistěhovali lidé, jakmile se v Třebové okončaji, přestanou býtí řádnými katolíky. Několik příkladů postačí. Před několika roky přistěhoval se do Třebové jistý muž, kterýž vodil postačky jako vádce na „Hory“. Po přistěhování se 1/2 roku marně byste jej v kostele nebo v Marianské kapli na Horách hledali; u nás choditi do kostela „není v módě“. Jiný opět v rodné obci po 30 roků byl spěrákem na káru; v Třebové s milostí jde jednou za rok na mši sv. Opět jiný chodí do kostela jen tehdy, když má zde svoje přátele; a tak bych mohl podobných případů uvéstí více. Osvadit naše jest náboženskou netočeností tak prosadkautu, že vlivu jeho mimoděk každý podléhá. Co je této útase? Ibožnostnosti příčina? Jak sjednat nápravu? Příčina je mnoho a náprava těžká; o tom však zase jindy.

Odbor Ú. M. šk. pro Konšitě (u Opatova) a okolí, usavany v květnu letošního roku, konal dne 6. října 1909 výborovou schůzi, ve které se uuecel odvásti Ú. M. šk. 1817 K 25 h. Na členských příspěvcích sebráno 368 K — h. Dneal hosté u Marela 119 K 10 h. Těrakři tamtéž 42 K 35 h. Dneal hosté u Širothů 24 K

50 h. Čistý výnos z „Dětského dne“ 338 K 14 h. Divky z vlnku u p. Uhlíře 33 K 12 h. Čistý výnos ze střeleckého plesu v host. p. J. Hofmana (Vydrašen dar choti leauho správce p. Slantovského) 30 K — h. Z plesu hospodyně u pana Uhlíře 3 K 40 h. Při taneční hodině 2 K — h. Záložna z čistého zisku 20 K — h. Cukrovarití dělníci se zábavy u p. Uhlíře 11 K 34 h. Dar mládežců při pohřbu L. Solce 20 K — h. Při obědích sousedů u Hofmanů 48 K 70 h. Od pořadatelů obědnek 3 K 08 h. Od kapelníka p. Jos. Uhlíře 5 K — h. P. Jos. Svatoň 2 K — h. Úrok z uložených peněz 1 K 60 h. Pokuta 1 K 20 h. Společnost u Hofmanů 3 K 32 h. Při hudební akademii u Marela sebráno 30 K 43 h. Dneal hosté u „Dostálů“ 8 K 82 h. Úhrnem 1000 K — h. Na millionový dar Ú. M. šk. sebráno dům od domu 317 K 25 h. Občané naši bez rozdílu stavu jsou si plně vědomi svých národních povinností, které svláště v nynější těžké době nesmí býtí zapobdvány. Jak dělník tak feneelník, rolník a inteligent ochotně odvádějí sběratelům dobrovolnou daň národní. Je v tom jistě cosi hřejivého, když hošík as 13letý zastaví sběratele se slovy: „Já také něco dám na Matici“; věnuje veškeré své úspory, sjasitě celé své jmění. Jest si jen přáti, aby okolní obce a města nestály pozadu za náši vesnicí.

Nárek z Loučembě některý z našich rozkrokatů vyšil si v „Pol. Obsoru“. To vítězství katolické strany při místních volbách 22. září moc ho bolí. Upřímější nemůže přiznati porážku pokrokatřské strany. Doslovně: „Reakce zvířila na celé čáře, zbývá už jenom pronéstí nad hroblem předvolebních plánů několik upřímých slov.“ Nejeme škodolibí, ale vidíte, pánové, to jsou ty konce! To bylo vysmívání! 18. dubna, když agrárníci nám znemožnili schůzi veřejnou a důvěrnou a rozbili dvře, jak se na nás dobývali, šli po agrárníku řečeno „šli na pivo“, kde kdo z vás nám se posmíval a na nás přibázoval; teď píšete, že volbami bylo nezvratně dokázáno, že „klerikální organizace byla podceňována a že proti ní musí se sřidit organizace pokroková.“ Tuto jen si sřídte, raději dvře, abychom celou tu vaši vsácnou pokrokatřskou společnost viděli bezky pohromadě. Naš se také tajit a křičt jeden za druhého? Hasky vent! Kupte si též odsauky, aby vás každý hned poznal „muže charakteru, kteří své přesvědčení neprodají, muže rozumné a řádné, muže, kteří si nedají zasavit pochod myšlenek a pokroku, ale přejdou přes faru a zámeek a budou soudit.“ To je prázdných a vychloubavých slov! S tou válkou volební dobře když hned začnete, protože day se krát, abyste podruhé nemuseli do Stodce běst pro plnomoci, když už tam lidé spí. Nekouza se tam prý už silovalo bičem. To by se pak ten „pochod myšlenek a pokroku“ u někoho z vás třeba urychlil a byl by pak také „cechováaný“ a bylo by mu pak také „už jenom pronéstí nad hroblem předvolebních plánů několik upřímých slov.“ Vidíte, hoší, jak se tím novinařem jenom samozdrcháváte! Ale píšete dále, rádi to čtete. My večer v jiné vesnici neburujeme lidi pro plnomoci; tedy máme čas ku čtení.

Česko-francouzskou slavnost v Ommyslovicích u Poděbrad uspořádají česko-moravské spolky těsnopisné vedením red. „Slov. Stenografa“, p. JUDra. Alfreda Rudolfa, advokáta v Hradci Králové, dne 2. listopadu 1909, na kterou v zájmu česko-francouzské shody již předem upozorňujeme. Jedná se tu o akt piety oproti vynikajícímu francouzskému stenografu Jean-Félicité Coulonovi, vynálezci první těsnopisné soustavy franc., jenž raně a zraje v bitvě u Lipka, zde 30. prosince 1813 v byvalém hoteinici „Sabatově“ (nyní samota u Ommyslovic) otráven krve zemřel a 2. ledna 1814 na hřbitově Ommyslovicích byl pochován. Na trvalou památku jeho odhalena bude 2. listopadu 1909 za přítomnosti francouzského konsula p. Colomié na samotě Šabatové u Ommyslovic vkuaná památka deska, věnovaná Drem Rudolfem, jenž sám po léta již stojí v čele těsnop. ruchu u nás a tím splaniti minulý čestný dluh oproti milému nám národu francouzskému. Naše dosavadní styky s francouzským národem vyžadují, aby vácná slavnost nevysašla na prázdno, ale provázena byla co nejhojnějším účastenstvím z obcí sousedních, které sjasitě neopomenou uvítati francouzské hosty a vyslati ku slavnosti své nástupce. Hosté přijdou 2. listopadu ranním vlakem o 7 hod. 39 min. s Prahy do Poděbrad, odkud povozy odejedou do Ommyslovic a po slavnostním aktu vrátí se přes obec Kouly do Poděbrad, kde uspořádána bude společný oběd a prohlídka města.

† Karel Kotrč. V noci s úterý na středu 13. t. m. zemřel náhle ředitel o. k. vyšší reálný v Pardubicích p. Karel Kotrč. Narodil se 7. dubna 1851 ve Staré Vošici. Po odbytech studiích středoškolských na reálném gymnasiu v Táboře a na c. k. gymnasiu v Českých Budějovicích studoval moderní filologii na universitě v Praze, kdež roku 1876 složil státní zkoušky z češtiny, francouzštiny a němčiny pro rytíři třídy středních škol českých. Supploval při obecné škole v Plánu skoro 8 roky, nato jako skutečný profesor působil při obecné škole v Plánu 17 let, pak v Praze při o. k. vyšší reálné na Starém Městě 11 let. Od 1. září 1908

byl ředitelem c. k. vyšší reálky v Pardubicích, kdež jej stihla náhlá smrt, která dojala každého hluboce. Ztrátu jeho oplakává nejen rodina; těžce dotkla se úmrtí i sboru professorského, kterému odhat byl ředitel otcovský, který s každým členem sboru smýšlel poctivě a jednal charakterně. Těžké povinnosti úřadu svého konal nadmíru svědomitě; i nejmenší povinnost byla jemu svatou a důležitou. A tato věla opravdovost a vážnost, s jakou zastával svůj úřad, podryla mu zdraví, otlásla jeho nervy, rozvrátila jeho jemné srdce, takže padl náhle znaven a vyčerpan na počátku své dráhy ředitelské. Ktré byla povaha křesťalová, upřímná, beze lsti a klamu; byl muž hluboké víry, kterou nic nedovedlo zlomit, kterou dovedl jenom zastřít rozvrat organismu, který olupuje o rozvahu, připravuje o soudnost a zbavuje zodpovědnosti. Buď věčně šťastná, duše zbožná!

Polná. Křesť. soc. vzdělávací a podpůrný spolek paní a dívek pořádal dne 19. září odpol. důvěrnou schůzi, při níž přednášela osvědčená řečnice sl. Frant. Jakubcová, redaktorka „Jitřenky“ z Vrsovic, na thema: „Ženská otázka“ a „Proč se združujeme.“ Účastenství bylo hojné. Vydáno bylo na 200 legitimací. Za předsedkyni schůze zvolena p. Kat. Fišarová, místopředsdou p. Dvořák z Volešné. Po krátkém pěkném proslovu udělila předsedkyně slovo sl. Jakubcové. Skoro 2 hodiny mluvila řečnice přesvědčivě od srdce k srdci. Náčtení bylo všestranné a zdařilé přednáška tato odměněna hlučnou pochvalou. Předsedkyně nato poděkovala krátce obětavé řečnici a zakončila schůzi následujícími slovy: „Vzhůru sestry! Kříž nám září, nestyďme se za něj! Než bychom jej tupit daly, to zemřeme raději.“ Svátý Václav, dobří Češi kříž ten věrně ctili, v tom znamení také vždycky slavně zvítězili.“ — Po malé přestávce pořádané pak slavnostní večeří, při němž zvláště se líbily „2 písně“ (sólo), jež úplně bezvadně přednesl dp. Fr. Šebestík, zdejší katecheta; sborové zpěvy, jakož i některá čísla hudební, jež se zvláště ochotou řídil p. Fr. Korejtko, ředitel kůru, setkaly se s velkou pochvalou. V duetě „Narodní píseň“ zvláště p. Jar. Zachárník velice pěkně svůj čistý tenor uplatnil. Neméně pobavil nás i dp. P. K. Kučera, duch. rádce spolku, svým humoristickým přednesem Rubesovy básně „Jindy a nyní“, jakož i členové bratrské jednoty svými výstupy, z nichž „Eskamotér“, „Moderní manžel“ a j. k nemalému obveselení značně přispěly. — Veletěné řečnici, důstojným pádným Šebestíkovi a Kučerovi, p. řediteli kůru, všem pp. zpěvákům, hudebníkům a herecům, jakož i všem, kteří zdařilé této schůzi svojí hřívnou jakýmkoliv způsobem ochotně přispěli, vzdáváme tímto vřelý dík a upřímné „Zaplat Bůh!“ Členům spolku pak voláme: Schůzi takových deří, Bože, více!

Již vyšlo II. vydání spisu:

: Machar : a křesťanství.

Pod tímto titulem vyšla brožura jako 7. číslo „Čas. Úvah“. Knížka ta stručně a jadrně vystihuje rozdíl mezi rozkladným, náboženským pohanstvím římským a mezi obrodem, jaký přivodilo křesťanství. Ku konci úvahy čteme zajímavé dohlady o literární poctivosti, snášlivosti a nšlechtilosti „syna Heliova“.

Brožura hodí se právě nyní k hromadnému šíření, aby se nejširší vrstvy lidu přesvědčili, jak vyhlíží drzá pokrokatá výprava proti dokázaným pravdám. Cena 32 stránkové brožury pouze 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slovy.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Různé zprávy.

Zemský svaz kancelářských ofíciantů a kancelářských pomocníků c. k. státních úřadů a ústavů v království Českém konal v neděli 10. t. m. odp. v hotelu „Merkur“ v Hradci Králové svoji krajskou schůzi, na kterou pozvány vedle starosty města Hradce Králové p. JUDra. Ulricha též všechny politické strany, jejichž delegáti též na sobězi této účast brali. Schůze tato svým jednáním projevovala spravedlivé požadavky kancelářských ofíciantů a pomocníků při státních úřadech, které v některých případech až do nebe volajícími se stavají. V zájmu spravedlnosti žádali refinenci pp. Z. Čvrček a Bureš ve svých hluboce promyšlených řečích za ochranu všechny politické

strany, což svazu přítomnými delegáty všestranně alibeno. Stranu katolicko-národní zastupoval p. Ant. Kořínek, jehož prohlášení, pomoci katolických poslanců slibující, sympaticky přijato. Za nadšené nálady schůze o 4. hod. skončena.

Odpomoc proti drahotě mouky. Proti drahotě podává Hospodářský list chrudimský následující jednoduchý prostředek: Jak jest to možno, aby dnes 100 kg mouky pšeničné stálo 50 K — tedy více jak dvakrát tolik než surovina? Kdežto 100 kg pšenice stojí 24 K a žita 17-20 K, stojí žitná mouka dnes 36 K, tedy více jak dvakrát tolik než zrno, které koupí laciněji velkokapitál, jenž tyje z potu rolníka a z peněz konsumenta. Pomoc jest zcela jednoduchá: Což nemůže několik rodin konsumentů koupiti si několik metr. centů obilí a dáti si je semletí v domácím mlýně? Měl by každý dělník čistou, zdravou domácí mouku — ovšem nebyla by tak bílá jako mouka cizí, ale není nejbělejší mouka nejvyššího a nejzdravější. Přibližný výpočet mletí jest asi následující: 100 kg žita stojí 17 K, mletí a j. výlohy 2-20 K, dohromady 19-20 K. Z toho namele se mouky 65 kg po 20 l hal., to znamená 13 65 K; dále 35 kg otrub po 15 hal., což činí 5-25 K; tudíž přijde mouka za 22 haléřů 1 kg, t. j. o 14 hal. laciněji než v obchodě mouka cizí. — 100 kg pšenice stojí 24 K, mletí a j. výlohy za 2-20 K, úhrnem 26-20 K. Z toho je mouky 65 kg po 31-7 hal., to znamená 20 65 K a otrub 35 kg po 16 hal., což činí 5-60 K. Přijde tudíž 1 kg pšeničné mouky na 32 hal., čili o 18 h laciněji než uherská mouka cizí. A což naši mlýnáři neměli by radost? Jistě že ano, a sloužili by ve dne v noci. Proč neuchopíme se již jednou svépomoci? Proč se nesdruží také konsumenti? Zemědělské dělnictvo mohou hospodáři sami částečně uchrániti před drahotou, když dají sami semletí obilí, a mouku na 1 kg o 3-4 haléře draze svému dělnictvu přenechají; otruby skrmí sami dobyt看em.

Milliardáři. Dle nejnovější statistiky jsou nejbohatšími lidmi (mimo dům Rotschildův) na světě tito: První místo náleží Ameríkánovi Beltovi (z obchodního domu Wehrner, Belt & Cie), jenž má 2 miliardy 400 millionů fr. a polovici zlatých dolů jihoafrických. Po něm přijde Robinson s druhou polovicí těchto dolů a 2 miliardami úspor. Toprve na třetím místě jest známý John Rockefeller, který má pouze 1 miliardu a 50 mil. fr. Čistým, prostým miliardátem jest Waldor Astor, Angličan, a na Rusi princ Demidov. Svého času byl takovým bohatcem také v novinách zvl. poslední časy častěji uváděný Andrew Carnegie Ale ten nechtěl bromaditi mrtvý mamon, nýbrž rozdělil ze svého života miliony (dosud 300 mil.) na různé dobré podniky americké, anglické a francouzské. Vábec jsou bohatci američtí většinou sami strůjci své zámožnosti, vzmošli se vlastní silou a s této stránky zasluhuji obdivu.

Klerika zapomenutá ve vlaku od Prahy do Čáslavě odevzdána byla p. t. správou stanice svsp. dráhy děkanškému úřadu v Čáslavi. Vlastník její nechtěl přihlásit se o ni u jmenované duchovní správy.

Nový recept křesť. sociálá něm. na potírání českého jazyka. Když to nešlo „zákonem“ Kolisko-Axmannovým, žádají nyní křesť. sociálové něm. s dr. Luegrem v čele, aby na učitelských ústavech v Dol. Rakousích byla zákonem uznána pouze němčina vyučovacím jazykem, a aby nikdo nesměl býti učitelem v Dol. Rakousích, není-li Němcem a příslušníkem některé obce dolnorakouské. Křesť. sociálové něm. s dr. Luegrem jdou však ještě dále a spojují se zase s židovskými německými liberály, připravujíce zákon, dle něhož má býti němčina výhradně zemským jazykem v Dol. a Hor. Rakousích, Soľnohradsku a Vorarlberku. Samozřejmě, že i k těmto krokům pobízí Němce a dodává jim chuti „všudybytný“ ministr dr. Schreiner. — Strach mají tedy Němci veliký před počestěním, jinak by napomýšleli na germaniaci Čechů. Ale Čechové se už nelekou chystaných zákonů, které ostatně odporují státním základním zákonům.

Uhry jak lilium. Na mezinárodní konferenci k potírání obchodu s děvčaty, která se minulý týden konala ve Vídni, prohlásil tajemník v uherském ministerstvu vnitra dr. Fest jménem vlády uheraké, že Uhry dnes naprosto již nenáleží do tady zemí, které se obyčejně probírají za pateníště a zdroj obchodu s děvčaty. — Maďaři jsou mistry v prohlásování sebe za nejkulturnější, rytířský národ, ač v mnohém musí si ta kultura zabíhat tvář. O Uhrách známo, že právě ony jsou z Evropy středem obchodu s děvčaty... Inu není nad Maďary!

Země bez alkoholu. Finský parlament usnesl se na zákonu, dle něhož počínaje 1. červnem 1910 výroba a prodej líhu v celém Finsku povoleny jsou toliko pro technické a vědecké účely a mimo to tvoří státní monopol. Lékárny smí čistý lih vydávati pouze na základě lékařských receptů. Prodej denaturovaného líhu za účelem pálení nepodléhá žádnému omezení. Přestoupení tohoto zákona trestá se poprvé žalátem až dvouměsíčním a v případě opakování žalátem šestiměsíčním, až čtyřletním.

Nejmodernější vězení jest dle všeho v Japonsku, 5 mil. od Tokia, v Sayamo. Páda sama

stála 200.000 fr. Jest kus od předměstí a úplně izolován, aby zápach pocházející z chudobných stavení a dvorků vzduchu neotravoval. Budova jest rozdělena na dvě polovice, v každé jest řada stavení kolem jednoho středu nakupených, tak že jediný hlídač stojící ve středu může hlídati 300 cel. Každá cela má dvoji okna, páda pokryta zvláštní pokrývkou, na níž si vězeň pro noční odpočinek upravuje své lože. Vše jest držáno v nejúzkostlivější čistotě. Mezi nejtěžší tresty patří vězení v tmavé komůrce a nejdelší doba tohoto trestu obnáší pouze 5 dní. Jsou tam zvláštní světnice pro zločince z řad šlechtických; neboť v Japonsku sahá rozdíl v sociálním postavení i za skobu žaláře a šlechtic, třebaš je zločincem, jest oddělen od obyčejného lidu. V Sayamu jsou ohromné koupelny a basiny dlážděnými mramorem. Každý vězeň bře vždy za tři dni teplou koupel. Kolem budov žalářních jsou velkolepé zahrady, v nichž jsou rozsety téměř různé dílny skvostně osvětlované a větrané. Tam jsou vězni nuceni k práci. Kromě toho jsou zde i školy: vzdělanější musejí učiti své „kollegy“ nevzdělané; kdo umí anglicky, t. n. má vždy kolem sebe sílu žactva. Nezbyvá než aby takto zařízené vězení působilo obrodoš na duši svých dočasných obyvatelů. Ale toho účelu hrubě nedosahuje. Úřední statistika dokazuje, že ze 100 zlodějí, kteří opustili Sayamo, 60 se vrací; u druhých zločinců obnáší průměr vrátivších se 40%.

Lichvářství. Jest smutným a nezdramým zjevem sociálním, že v nejnovejší době šíří se na venkově i ve městech zcela veřejné lichvářství. Různí peněžní agenti, stojíce ve službách bohatých soukromníků, nebo nesolidních peněžních ústavů, přivádějí lidi trvř hledající do rukou nemilosrdných vyřídichů. Ale tomu lze čeliti pouze solidními ústavy peněžními. Proto všem, kteří potřebují úvěru, doporučujeme „Českoslovanskou sálohu“ v Praze-II., Spálená ul. č. 9.

Ze zemského pojišťovacího fondu. Tou dobou leží u král. čes. zemské pojišťovny starobní nevyužitkováno více než *padesát tisíc korun* z úroků nadlepečovacího fondu živnostenského a to jedině, protože není tu žadatelů z kruhů živnostenských. Nevít bohužel převážná většina našeho živnostnictva ani, že takový fond kdy byl zřízen. Proto žádá zemský pojišťovací fond opětě a co nejdůtklivěji všechna živnostenská sdruženstva a pány komisaře sdruženstev, aby každého ze členů poučili na základě oběžníků, které jim před časem byly zaslány, o velikých výhodách, které tento fond nadlepečovací poskytuje příslušníkům stavu živnostenského. Bude-li potřebí nějakých vysvětlení, s radostí je podá sdruženstvu nebo jednotlivému členům bezplatně král. čes. zemská pojišťovna starobní v Praze-III. u Montagů; po případě, uzná-li sdruženstvo, že by živé slovo více působilo, s ochotou vyřle táž beze všech závazků pro sdruženstvo kdykoli na členskou schůzi, při níž dala by se očekávati hojná účast, jednoho z úředníků, by zavrubným, lehce pucho-pitelným výkladem vzbudil mezi členy zájem a porozumění pro výhody nadlepečovacího fondu živnostenského.

Druženstvo pro vystavění Českého domu ve Vídni. I. Tiefer Graben č. 7., zapísané sdruženstvo s ručením omezeným, vládlo 1. října celkem splaceným podílovým kapitálem 307.887-60 K a rezervním fondem v obnosu 31612-73 K. Od počátku r. 1909 přibýlo na podílech 75 709 K, na darech 2202 K. Za září přirůstek na podílech 8925 K, na darech 441 K. Podíly po 20, 100, 200 500 a 1000 korunách zůročí se již nyní 4%. Podílníci ručí jen dvojnásobným podílem. — Větší obnosy upsali: Dr. Vladimír hrabě Lažauský 4000 K, Fr. Br. ve Vídni 1000 K, Dr. Sýkora a chotí v Pisku dalších 560 K, Všeobecná rol. živnost. záložna v Týništi n. Orli. 400 K.

Smažná prosba. Nejchudším slepým dívkám v Útulině (Praha-Kampa) přenechal jubilejní ženský asyl svůj dům. Nyní jest domácnost ubohých dívek spojena s velkým vydáním. Mimo zařízení, domácí vedení, placení úroků z 30 000 K dluhu, váznoucího na domě, musí se o všecko starati. Ve své veliké tísní obracejí nuzné dívky vyhaslé své zraky k šlechtetným dobrodincům a prosí úpěnlivě, aby na ně — nejnešťastnější z nešťastných — bylo pamatováno přistoupením za členy Útulin s libovolným ročním příspěvkem, sbírkou nebo jakýmkoli darem. Vidpp duchovní správceové snažně se žádají, aby před „Dušičkami“, jimž se tolik podobají ubohé dívky, tápající ve tmě a samotě a toužící po světle lid v kázání na ně dobrotivě upozornili a pro ně v d. n. „Dušiček“ sbírku učinili. Kdo rychle dá, dvakrát dá, Bůh zdravý zrak zachová. Všechny dárky (třebas i staré šatstvo, prádlo a pod.) s díky přijímá správa „Útulin slepých dívek“ Praha-Kampa.

Přijívatimách jest jediné a to vždy jakost směrodatnou. — Jest to, co nám chutná, co nám lahodí, zasluhuje, abychom je dále doporučili. — Stanoviško toto jest jediné správny a používají tudíž naše hospodynky z tohoto důvodu se zálibou: právě Franckovy přísady ku kávě s kávovým mlýnkem, již vyrábí pardubská továrna z nejjistších domácích surovin, za největší péče a dle způsobu již po desetletí osvědčeného.

Veliká schůze vídeňských Čechů. Na den 10. října svolána manifestační schůze do

X. okresu vídeňského, do dvoran ve Favoritské třídě. Průběh její byl stkvělý. Neuvěřitelný redaktor p. Šupka z Hradce Král., který před lety náležel k nejhorlivějším pracovníkům za práva českého lidu vídeňského, promluvil od srdce k srdcím. Poukázal na nespravedlivost návrhu Axmann-Koliskova, pověděl, jak by velká Vídeň bez českých sil a peněz byla nemožná. Rázně potěpal stranu Luegrovu. Dále vysvětloval, jak nepoctivým jest tvrzení agrárníků, jakoby se čeští katolíci spojovali s luegrovcí proti vlastní krvi. Dr. Stojan, dr. Hruban, prelát dr. Horný, farář Bláha a jiní upřímní katolíci náležejí k předním harcovníkům za práva vídeňského lidu českého. Krásná promluva byla sledována s bouřlivým souhlasem. — Vidp. P. Jemelka pak v promyšlené řeči vysvětloval, jak se mají Čechové proti násilné germanizaci brániti. Končil též za obecného nadšení. Následující řečníci zdůraznili ještě slova předešlých. Schůze obrovsky navštívená skončena zapěním národní hymny.

(Zasláno).

Ot. pan

Bohumil Bek,

majitel sochařsko-tesařského závodu

v Heře Kutné.

Vzdávám Vám povinný dík za to, že jste svým návrhem a jeho solidním provedením podstatně přispěl k zvelebení blavého oltáře v našem chrámu Páně.

V Krutěch, dne 7. října 1909.

Josef Buchar,

kněz, arcib. notář a farář.

(Zasláno).

Výborová schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 20. října 1909, o 2. hod. odpo.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tř. č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Reyl,
jednatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 9. října 1909 1 hl pšenice K 21.00—22.00, žito K 14.80—16.00, ječmene K 9.80—11.50, proso K 13.00—14.00, vikev K 12.00 až 00.00, hrachu K 24.00—28.00, oves K 7.80—8.10, došky K 28.00—32.00, jahel K 28.00—28.00, krup K 22.00—42.00, bramborů K 4.00—5.00, jetelového semene červeného K 00.00—00.00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 000.00—000.00, máku K 27.50—00.00, lněného semene K 22.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 14.40—00.00, 100 kg pšeničných otrub 14.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.80 až 3.04, 1 kg másla přečištěného K 0.00—0.00, 1 kg sádla vepřového K 2.10—2.20, 1 kg tvarohu 0.28—0.32, 1 vejce K 0.07—0.08, 1 kopa cerele K 0.00 až 00.00, 1 kopa petršele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.20—2.00, 1 pytel cibule K 2.00—2.40, 1 kopa drobné zeleniny K 1.20—1.80, 1 pytel mrkve K 2.00—2.20, 1 kopa okurek 0.00—0.00, salát K 6.00—12.00, 1 bečka švestek K 0.80—1.10, 1 hl jablek K 5.00—10.00, 1 hl hrášek K 4.00—12.00. — Na týž den 9. října v Hradci Králové dne 9. října 1909 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 308 hektol., žito 212, ječmene 288, oves 231, proso 11, vikev 0, hrachu 4, došky 000, krup 3, jahel 00, jetelového semínka 00, olejky 000, máku 8. — 2) Zeleniny: petršele 0 kop, cerele 0 kop, kapusty 153 kop, cibule 35 pytlů okurek 00 kop, salátu 00 kop, mrkve 48 kop, brambor 242 hl, salí 76 kop, drobné zeleniny 340 kop. — 3) Ovoce: švestek 763 beček, hrášek 126 hl, jablek 85 hl. — 4) Drob. dobytka: vepřů 7 kusů podvínat 411 kusů, kůlat 00 kusů.

Do Hradce Král. a okolí!

Marie Žabová,

porodní babička od r. 1898,

s kliniky pp. prof. Rubesky a Pavíka,

dovoluje si aktivně oznámiti, že

přesídlila

do Hradce Král., Velké nám. č. 19.,

II. posch. (proti obchodu p. Šimka)

a nabízí vešterčným dámám

své služby.

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

— třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nejč. bisk. Ordinariátem 20. srpna 1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanii za umírající a příležitostní modlitbami (z brevíře), nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice cennou stat O církvích nepravých (bludy). Stránkování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné, takže nijak není znesnadněno užívání „Nápevů k Oltáři“ a „Průvodů“ varhan.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihupecké provise bylo nutno stanovit ceny nového vydání takto:

Cena knihupecká — krámská
v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h
bez frankatury 1 výtisk

v poloplošné s červ. ořízkou . . . 65 h 80 h
v plátně . . . 74 h 92 h
v plátně se zlateným křížkem . . . 80 h 1 K
v celokůži se zlateným křížkem a
zlatenou ořízkou . . . 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým archům žádati příkládání jiných druhů knih at Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, dostati mohou **dobatek „O církvích nepravých“** (v Čechách a na Moravě) jako zvláštní brožurku archovou za 5 hal.

Litanie k sv. Josefu (jiný přídavek nového vydání Oltáře) prodává se na listech 8° 100 kusů za K 1.20.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

C. k. mistodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrář“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

s péra redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I. oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí výběr povolaných činitelů v sociální politice, v III. oddílu líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů, dělníka, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ křesťanské sociální politiky. Spis je bohat četnými nejnovějšími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a obsahuje hojnost u nás nepracovaného dosud materiálu

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávaných u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých **ko-**
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.

Vše přesné, čisté a důkladné
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

**Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.**

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Právě vyšel

důležitý spis:

KAREL IV., OTEC VLASTI.

Cena 32 hal. Při hromadných objednávkách
větší slevy.

Objednávky vyřizuje

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

.. dostati lze levně ..
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův

synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové číslo Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
m. (st. pod loubřím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
vše i se šelakem, v
růz., stěh., osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vš. závaznosti ku definitivnímu objednání.

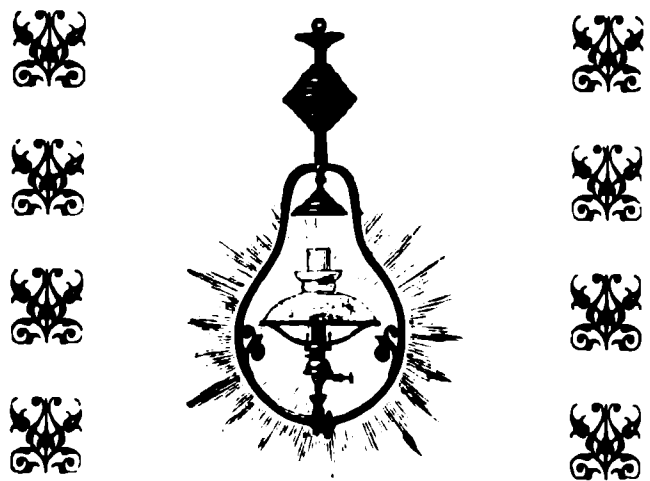
Neodolatelně vstřícné i přímé pochvalné uznání.

Založeno roku 1836.

Gasolinové lampy

„Ideal“

svítivosti 75—100 norm. svíček

obdržíte

v odborném osvětlovacím a elektro-
technickém závodě

Josef Ježek

v Hradci Králové naproti Grandhotelu.

Žádejte ceníky zdarma.
Žárová tělíska na líh, petrolej, gasolin i plyn velmi
levná.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dříve, než nové

chrámové jesle

zakoupíte,

dopíšte si o bezplatný rozpočet a vzorky utěšené
se rozvíjející firmě

Bohumil Bek,

sochařství a řezbářství

na Horách Kutných.

Podporujte umělecký průmysl svého kraje.

Právě vyšly naše kalendáře
na rok 1910

„VENKOVAN“

a počaly se již rozesílati. Obsahují řadu povídek,
praktických pokynů, spoustu obrázků a j. v. K vel-
kému kalendáři „Venkovan“ přiložen jest pěkný
obrázek, kterýž možno dát si zarámovat. Velký
lidový kalendář „Venkovan“ stojí 1 K,
tucet 8 K, půl tuctu 4 K. Kapesní kalendář
„Venkovan“ stojí 50 hal., poštou 60 hal., 1 tucet
6 K, půl tuctu 3 K.

Objednávejte z každé obce hromadně. Objed-
návky přijímá a vyřizuje „Sekretariát Sdru-
žení českých katolických zemědělců“
v Praze-II, Opatovická ulice číslo 10.

Kupujte a rozšiřujte všude naše kalendáře
„Venkovan.“

Prodá se

větší množství

labského šterku

a písku

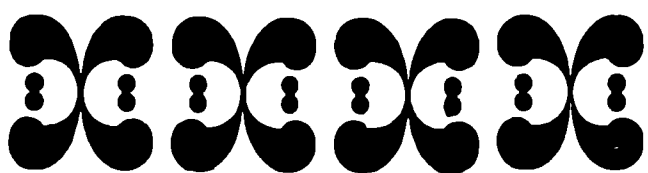
na náplavec pod vtokem Orlice do Labe

za cenu: 1 párový povoz . . 50 h,

1 jednokoňský povoz 30 h.

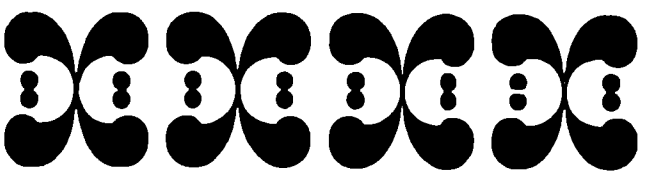
Příhlášky ve skladišti firmy

Kress & Bernard.

Prodá se

toiletní, forcirovaná, leštěná skříň s mra-
morovou deskou, zrcadlem 129 cm.
vys., 60 cm. šir., dvojnásobně brúšeným za 110 K.
forn., leštěná skříň ve staroněm.
slohu s mramorovou deskou pro jídelní náčiní
za 110 K, kompletní service
z Karlov. porcelánu, lžíce, vidličky, nože i desertní
z Theo-stříbra, skleničky pro víno a likéry, kávový
service, vše pro 12 osob za 110 K. Všechny věci
jsou úpině zachovalé a moderní. Adresu oznámí
redakce.

DIAPOSITIVY

skvostně kolorované 8 1/2 x 10, celé serie, kus po
70 h prodá a bližší sdělí

L. Souček,

farář v Keblově,

p. Dolní Kralovice.

Pardubickou Franckovku

..... jako ochr. známkou

doporučujeme nejlepší přísadu!

co uznane ku kávě!

... Továrna v Pardubicích ...

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACEHO TR. C. 359, VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
rých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, illuminační osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož
i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zařizuje stroje a přístroje pro elektrárnu, provádí
stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vón.
města Hradce Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátina, širlinky, látky na roby,
soupravy, salonní garnitury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové zve pány akcionáře

ku

mimořádné valné hromadě,

která konati se bude

v sobotu dne 30. října t. r. o půl 11. hodině dopoledne

v zasedací síni vlastní bankovní budovy.

Pořad jednání:

1. Návrh na zvýšení akciového kapitálu.
2. Změna § 6. (nové znění § 16.) stanov v souvislosti se
zvýšením akciového kapitálu.

Platně hlasování může se účastniti ve valné hromadě dle
§ 13. (nové znění § 23) stanov každý akcionář, který své
akcie nejdéle do 22. t. m. incl. u pokladny ústavu v Hradci
Králové neb u filiálky v Semilech složil.

Správní rada.

Kulturní hlídka.

Promluva u pomníku V. B. Třebízského.

V neděli dne 10. října vysvětil na hřbitově vyšehradském Jeho Exc. nejpd. biskup dr. Doubrava veliký pomník „Zal“, vzedající se nad hrobem nezapomenutelného povídkáře Třebízského. Tvůrce pomníku Bílek účastnil se slavnosti s mnoha váženými duchovními hodnostáři, českými spisovateli, deputacemi, atd. Pěvecký kroužek bohoslovců zapěl předem dva krásné zpěvy, načež bývalý soudruh z arcibiskupského konviktu a semináře a intimní přítel předčasně zesnulého vlasteneckého spisovatele pomník posvětil; pak promluvil takto:

„Nedejte mi zemřít! Co krásy ještě v duším, již bych chtěl vypovědět.“ Tak zalkal ušlechtilý kněz a český povídkář Václav Beneš Třebízský, zaslechnuv šumět nad mladou hlavou svoji perut anděla smrti. Zalkal naposled touto rmutnou touhou, kterou tak často opětoval a kterou sdílel i se mnou v tichých koblách seminářských. Stísněn předtuchou blízké smrti, řekl: „Co krásy ještě v duši mé a jak rád bych ji všecko vypověděl!“ Ale Hospodin v prozřetelnosti své usoudil, že je mu v brzkou nás předejít, že má odejít v brzkou od nás; v lásce Svoji však splnil tužbu jeho, kterou on pronášel slovy: „Nedejte mi umřít, co krásy ještě v duši mé, již bych chtěl vypovědět!“

„Co krásy v duši mé, již bych chtěl vypovědět!“ Tak zalkal jsi, drabý Václave a ani jsi netušil, že, byt v krátkém svém životě, povíš mnoho krásy a mnoho krásy že vytryskne po vlastech našich z duše tvoji ušlechtilé. — Ano, ušlechtilá byla duše jeho. V duchu zřím ji před sebou, především osládnou leskem, kterýž tak maobým zůstal skryt; zřím ji osládnou především leskem, který nebyl od mnohých doceněn a dosti vážen, a který přece uceluje zjev ušlechtilého kněze-povídkáře Václava Beneše Třebízského. Vidím tu duši jeho ušlechtilou osládnou leskem čistého, nadšeného, svědomitého kněžského povolání a kněžského nadšení.

A vidím dále tuto duši ušlechtilou stkvít se září lásky jeho k vlasti a k rodné zemi. Na dějinách této drahé matky vlasti on vyhlídal se a slunil se a jako paprsek slunce, který prochází hranolem čistého křišťálu, vychází rozložen v duhu krásných barev, tak také, co on čerpal na nadrech matky vlasti — to vycházelo pak z jeho duše duhou poesie v barvách krásných.

Ta duha poesie v povídkách vycházela stkvělou bělí krásných, nevinných postav, vycházela zářivou červení lásky a nadšení a hořela nachem bojů i krve a skláněla se přitlumeným jasnem fialovým zármutku, trudu vlasti naší. A jestliže snad ten obraz nevystihl vždy pravdu celou, byl vždy krásný, byl vždy ušlechtilý, byl vždy nadšený.

A vidím tu ušlechtilou duši Benešovu dále v kráse její, jak něhou spoutána se životem našeho lidu českého. A ať vypravoval ohlasem duše svoji zkazky z pod doškových střeš, anebo z hradů bohatých českých, vždy to byla ta jeho ušlechtilá duše česká, která tu tklivě vypravovala, která tu tklivě jásala, která tu plakala a těšila se s lidem, lidem svým, lidem českým.

V této něze svoji sloučena s lidem českým ta krása jeho duše kněžské hlásá, jak nespravedlivý je soud a krutý, který duši kněžskou vyhání z lásky lidu, z lásky k vlasti a upírá jí právo býti mezi lidem domovem v lásce a něze.

Tak vidím duši Benešovu ušlechtilou zářiti v její kráse a tvrdím: splnilo se, po čem toužil — ať krátce žil, on pověděl mnoho krásy, která byla v duši jeho.

A toužil jsi, Václave drahý, toužil též a volal: „Nedejte mi umřít!“ Nezemřel jsi! Splnila se tvoje tužba a splnila se tvoje prosba!

Nezemřel. Naše oko ozářené svatou věrou pozvedá se vzhůru a hledá důvěrně tu duši jeho v řadách nebešťanů, tu jeho čistou duši kněžskou a nadšenou, nadšenou krásou a láskou k vlasti, k lidu i k Bohu. Nezemřel. Žije zde v této rodné zemi, v jejímž lůně mu ustlali, v jejímž lůně odpočívá. Nezemřel. Památkou posvátnou je spoutáno srdce tolikerých tisíc přátel s ním; ta položila i tento věnec a napsala zde slova: „Svaté památce Václava Beneše!“

Nezemřel; jméno kněze povídkáře Třebízského ozývá se po drahá léta po vlastech našich a bude odkazem, jež odevzdá potomstvo potomstvu na budoucí věky...

„Nedejte mi zemřít!“ Tato prosba nadechla ctitele Benešovy k nadšenému úmyslu, památkou označit hrob miláčkův budoucím věkům, a sdružila nás v dnešní dojemnosti.

Ticho pod pomníkem; ale s ticha toho jako by znělo v této chvíli opět tklivé: „Nedejte mi zemřít!“

Ticho kolem: ale tichem tím leží a posvátného Vyšehradu do kraje české vlasti duši našich slib: „Nedáme ti zemřít; nezhyne památka tvá; vždyť: „V paměti věčné trvá spravedlivý.“

Než královéhradeckého arcipastyře sanelchala hluboký dojem. Po ní zapán na žádost svě-

titelovu chorál „Svatý Václave!“ Nato následovala modlitba v chrámě. Předseda komitétu pro postavení pomníku, básník vldp. Fr. X. Dvořák vroucně poděkoval svátiteli. Tak slavnost skončená

Kulturní jiskry.

Učitelství evang. ústav česlavský. Proti tomuto ústavu synové syna Heliova nijak neútočí, třebaže tak hrozně řádili proti katol. gymnasiu na Vlnobradech. V 10. čísle „Husa“ se sděluje: „Nový školní rok počali jsme v sobotu dne 18. září chrámovou pobožností. Prostá slova žalmisty, že „Počátek moudrosti je bázeň Hospodínova“ — slova letošního textu promluvy s kazatelnou učiněné, mají nám býti podkladem školního učení evangelicky vychovávacího v ročnících i na škole cvičné.“ Ejhle — tedy zde se má pracovat na základě křesťanství, které nazývá Machar za potlesku evangelických volnomyšlenkářů „jedem z Judey.“

Vápná a těžká pokroková práce. Pan Haju při procesu s hr. Sternbergem uspořádal veřejné kázání o úkolech tisku. Aby pak sam prakticky dokázal, jakým způsobem má pokrokový tisk zušlechťovat, uveřejňuje proti „Orlám“ dne 9. t. m. rýmovačku, z níž vyjmáme: „Jsem snpi v orlů maškaré... jsme mrchoviště výkvěty a mluvou je nám řev... nám měly by jen klacky kvést... A naše drahé supice nám věrně stojí v bok, jdou s námi v boj jak dratice... Vy, drahé naše supice, ó množte se jak štěnice! Vždyť řadu cudných paní to blaží velice!“ Tak! To je tedy postup k vyšším humanistickým horizontům. List, který otrocky slouží rudé straně, pověstně pustým řáděním a barbarskou, bezcitnou surovostí, začíná mluvit o — násilnostech „Orlů.“ Jen když budou mít židovští kapitalisté radost!

Nekřesťan o křesťanství. Pověstný D. B. Strauss, autor knihy „Život Ježíšův“, v níž se snažil upřít Kristu Božství a útočil na základy víry křesťanské, přece jen ve spise „Stará a nová víra“ vyznal upřímně toto: „Pozbytí víry v prozřetelnost Boží náleží věru mezi nejcitelnější ztráty, které souvisí se zřeknutím se víry církve křesťanské. Jest nám, jako bychom postaveni byli do nesmírného stroje světového s jeho železnými ozubenými koleky, která se s hukotem otáčejí, a jeho těžkými kladivy a stoupami, jež hlučně dopadají — v tento blomoz vidí se člověk postaven bez pomoci a obrany, nejaa ani okamžení jist, aby při nejmenším nepatrném pohybu kolem zachvácen a roztrhán, klavivem rozdrčen nebyl. Tento pocit, že v šanc vydání jsme, jest vsaktku hrozný.“ — Doporučuje se, aby tato slova dobře promysleli osmnáctiletí žáci syna Heliova, kteří „luští“ největší záhady a trampoty života lidského ihned bezmyšlenkovitým papouškováním ubožných fraš. Vědeckého, soustavně promyšleného životního názoru posud nestává, ale proto přece všude plno „spasitelů“, chlubících se, že nalezli kámen životní moudrosti. Je-li trapná nejistota největším štěstím, přejeme těm „myšlitelům“ krátkou radost.

Demaskovaný Wahrhund. Právnická fakulta na německé universitě v Praze při řešení Wahrhundovy aféry dospěla k výsledku velmi překvapujícímu, jenž nadšení pro Wahrunda velice zchladi. Fakulta ve svém memorandu vyžaduje rozhodně potvrzení prof. Wahrmundem oznámených přednášek, ale na tom nepřestává, nýbrž vyzrazuje veřejnosti tajemství od Wahrunda pečlivě skrývané. — Wahrhund totiž při své první aféře své právo k přednáškám u ministerstva na dvě léta napřed zaprodal za dovolenou a za stipendium na cesty. Ministerstvo tento obchod schválilo a cenu mu vyplatilo, ale nyní Wahrhund se zdráhá své slovo dodržeti, ačkoli ona dvě léta doposud neprošla. Při obchodu tom ministerstvo dalo se za nos voditi, ale i Wahrhund objevil se zde ve špatném světle. Již není tím hrdinou, jenž by bojoval za svobodu učení a vyučování, protože ji zaprodal. Muž takový nemůže se státi vůdcem universitní mládeže, anebo vůdcem politickým. Vláda prý musí Wahrmundovi přednášky sice schváliti, avšak strany svobodomyslné musí od takového hrdiny odejít, což již i jeho pražští kolegové učinili. Wahrhund je již popraven. Do jeho kolegia nedal se zapsat ani jeden student! — A teď si vzpomněme, jak k vůli tomu fanatickému pamfletáři, který opisováním zastaralých anekdot bil vědu ve tvář, masarykovští studenti stáli ve sbroji a spolčovali se i s nenávidnými buršáky! Divné podporování „vědy“!

Rozdíl mezi německými katolíky ve Vídni a v Německu. Katol. „Köln. Volkszeitung“ v článku nadepsaném „Vyučování náboženství a mateřská řeč“ praví: „Nejbolavějším bodem pruské politiky jest fakt, že ve školách navštěvovaných polskými dětmi také náboženství učí se německy, tedy císl řečí. O svrácenosti tohoto opatření z ohledu pedagogického netřeba ani mluvit, neboť jest jasno, že se tím zvyšují obtíže v počátcích vyučování, když toto děje se v řeči dětem neznámé. A nejkřiklavěji jeví se toto zejména při vyučování náboženství, při němž nejde pouze o to, aby se dí-

těti látka znázornila a učinila pochopitelnou, nýbrž toto vyučování zasahuje do citu a vůle dítěte, a má-li toto vyučování míti účinek, může se dítě jen v řeči mateřské, neboť těžké problémy náboženské nepochopí dítě nikdy, podávají-li se mu slovem nerozumitelným.“ List útočí na hakatisty, kteří tím mohou Polky jen demoralisovati. Tito hakatisté tam, kde nejde o Poláky, uznávají výhody a přednosti mateřské řeči. Jen u Poláků chtějí násilně zamezovat řádnou výchovu dětí. — Kritika hakatistů přiléhá úplně i k jednání vídeňských křesť. sociálů. Snad uvěří tito aspoň německému listu z říše, když českým stížnostem již rozuměti nechtějí.

Za světlým vzorem. Zát syna Heliova mocně proniká. Na Mar. Horách před obecními volbami volal na schůzi učitel Skýpala: „Pryč s klerikály, odstřelit je jako škodnou!“ — Dušičko šlechetná, zkus promluvit jen něco podobného proti klerikálům židovským! Ti by tě naučili moresům, že bys na to do smrti nezapomněl.

Dodatek k těm žulovým charakterům. Pokrokatáská „Česká Škola“ píše 29. září o svých vlastních též toto: „Je přiznáčno a známo, jak málo je kritičnosti v řadách učitelstva. Hoříme pro všecko, vzplaneme snadno a vstupujeme ochotně a bez rozvahy do služby všeho možného. A sloužíme ještě a hlásáme ještě hesla, když ani panů již nemáme a když hesla dávno opuštěna a vyměněna. My tak rádi potácíme se v extrémech. Tak rádi dáváme za sebe mysliti jiné! Snad že jsme k tomu byrokratickou kázní (snad přece pokrokovými poblaváry hlavně!) vedeni, snad že jsme zapomněli důkladněji a blouběji dívat se do věcí a osob! A snad i proto, že nemáme té kritičnosti, která se dostavuje z opravdového vědeckého vzdělání. Máte právo býti nespokojenými. V tom je pružina pokroku. Ale! Přáli bychom si nespokojenců aktivních, vzdělaných, humaním citem prochnutých, kteří vědí, co je lepší, kteří dovedou vzorem jíti napřed v práci reformní. Ale nenávidíme nespokojenců otrávených závisť a záští, jimž s jazyka i z pera kane pouze pessimistické skubráni, hanobení poměrů, osob i věcí, kteří šíří zápach v bombách jistých frásí, podezření, pomluv a urážek — a kamí nic dobrého nekonají. Takováto mluva nespokojenců jest jako rozlévání motůvky po cestách parků a po květinicích. Tak pilně a často rozlévají a (dle svého mínění) „zúrodňují“ půdu, že každý z daleka se vyhýbá místům takovým. A „nespokojenci“ ti věří a celému světu tvrdí, že konají práci záslužnou!“ — Dobře; ale kolik pokrokatáských učitelů bude se řídití nyní nejššími zdravějšími návrhy pokrokového štábu? Vždyť přece v nezdravém pozérství, boucharonském papouškování a sebe přeceňování byli mladí pánové vychováni právě od ústředního vedení.

Rak uří pokroku. Když redakce orgánu pokrokových učitelů použila, jak mají pokrok rozmyslně prováděti, hned se presentuje tentýž den vlastními příklady. Uveřejňuje vymyšlené nevlastenecké výroky katol. posl. Kadičáka, ač mohla dobře věděti, že Kadičák ten tendenci klep odrazil. — Tiskne beze všeho studu stokrát vyvrácenou lež, že poslanci katolicko-národní chodí líbat do vídeňské radnice dru. Luegrovi ruku. Taková lež byla tronsena agrárním tiskem pouze o posl. V. Myslivci. „Čes. Učitel“ však jest tak vysoce charakterní, že tu nepravdu ještě stupňuje paušálním obviňováním katolicko-národních poslanců vůbec.

Ukrutná vzdělanost poslanců-reformátorů.

„Pryč s hydrou klerikální, která dusí svobodu, pokrok, která svým barbarským spárem...“ Dost! Vždyť znáte zevšednělou písničku mod. násilníků, kteří mrskáním církve chtějí odvrátiti pozornost od vlastních otrokářských a barbarských choutek. V krajském sněmu (v Lublani) dne 9. t. m. došlo k tak puslým scénám, že kultura si musí zastřít oči. Zpravodaj verifikačního výboru posl. Pegan navrhl schválení voleb až na dvě vykonané v kurii městské. Na návrh dra Šusterčice mělo se hlasovati o tom, zda správa verifikačního výboru má býti přikázána výboru ústavnímu. Při takové příležitosti každý slušný zastupce lidu, který neztratil pojem aspoň o primitivních požadavcích kultury, uplatní se věcnými návrhy nebo hlasovacím listkem. Do sněmu přece není nikdo poslán tropit zulukařský řev.

Leč — co se nedalo udolati ani rozumem ani hlasovacím listkem, to mělo býti znásilněno čistě barbarským randálem. Slovníků liberálové šleli se přitom svorně s německými velkostatkáři. „Nár. listy“ samy dne 10. t. m. o tom píší: Posl. Turk dloukl pěstí na svůj pult a posl. Supančič vytáhl trumpetu a trobil na ni. Potom vytáhli oba jmenovaní poslanci sirovodíkové tlaskavky a hodili je do sálu, kde záhy se rozšířil hrozný zá-pach. Posl. Turk házel těmito „smrdouchy“ také na stenografy. Bouřel v sále roula a na galerii přívrženci svobodomyslných poslanců bouřlivě jim aplandovali. Zemský hejtman šuklje vida, že nemůže udržeti pořádek, přerušil schůzi a svolal

disciplinární výbor. Za přestávky boulivé scény potrvaly a neumenšenou prudkostí. Mezi slovin-skými klerikály a liberály došlo k boulivým sráž-kám. Klerikální posl. Pegan sehnul se k zemi a chtěl vzít jednu z prskavek, kterými posl. Turk házel Dostal se za to do ostré srážky s liberály. Četní posluchači na galerii opustili místnost, proto-že zápach byl nesnesitelný. V přestávce sluhové zotvírali okna, aby sál vyvětrali, proti čemuž posl. Turk protestoval, poukazuje na to, že trpí dnou. Také posl. Triller podporoval obstrukci svých sou-druhů, stejně i posl. Tavčar, Novák a Lenartič. Slovinští liberálové volali: „Jestliže disciplinární výbor posl. Turka a Supančiče vyloučí, pak uvi-díte, co se stane!“ Disciplinární výbor skončil mezitím poradu a usnesl se skutečně jmenované dva poslance z dnešní schůze vyloučiti. Když zem-ský hejtman schůzi zase zahájil a sdělil usnesení disciplinárního výboru, nastala na lavici slovin-ských liberálů ohlušující bouře. Vyloučení poslanci odešli zasedací síň opustiti. Četní klerikálové, nemohouce odolati pronikavému zápachu, odešli ze sálu. Přes opětné vyzvání posl. Turk a Supančič zůstali v sále hluchně protestující. Posl. Turk vy-táhl řehtačku a tropil pekelný hluk. Když bouře nepřestávala, nařídil zemský hejtman důvěrnou schůzi. Byli povoláni sluhové do sálu a dostali rozkaz, aby posl. Turka a Supančiče ze sálu vy-vedli. Slovinští liberálové obstoupili však své sou-druhy a vytlačili sluhy ze sálu. Bylo slyšeti vý-křiky: „To nestrpíme!“, „Ven s násilníky!“

Podobně se pokračovalo dále. Dobře si všim-něme! Smrduté traskavky koupeny před zasedá-ním předem, aby „kulturní prostředek“ ihned byl po ruce. Zlomyslný, sveřepý randál nebyl pouhým ukvapením, ale provedením dobře promyšleného surového plánu. Házet smrdutými předměty i na stenografy — to přece je barbarstvím naprosto ne-omluvitelným. A pak najednou jeden z nejhorlivěj-ších násilníků farizejsky křičí, že trpí dnou a proto že se větrati nesmí! Jako když se nedbalý rozpu-stilec omlouvá učitel, že byl „nemocný.“ Napřed průkaz největšího sílactví a pak — bédování nad chorobou! „Žádná moc světa mne odtud nevypudí“ prohlašoval v následující chvíli ubohý pacien. Turk; a jeho kohorta snažila se potom fanaticky znásil-nit další rokování.

Postup kultury! Vlasy se ježí při čtení, jak si taková „smetánka“ počíná v domě, kde se má svoboda a autonomie co nejvíce podporovati. Kdo má aspoň nepatrné ponětí o ústavnosti, o právech lidových zástupců, s hnusem se musí odvrátiti od takových brobarů lidové konstituce, kteří dávají na jevo větší zpupnost než byrokratičtí mandariní a pašové. Prostý nevzdělaný sluha má pak takového liberálního pána odkazovati do mezí slušnos-ti, má krotit jeho dravost, ohrožující svéprávnost jiných!

Jenže právě tací štváči bývají největšími básilivci. Kdyby takový liberál se mohl domnívati, že mu z uličnického řevu vyplyne nějaká hmotná škoda, ztlchl by jako beránek. Provádět kravály pod imunitou, zneužívat neomalené imunity k vě-cem, k vůli nimž dána není — toť jest statečnost hodná laciné, ale naprosto nepřipustné. Parlamenty se stávají pomalu jevištěm nejdivočejších vášní. A voličové různé nezakročí. Největší uličnictví parla-mentární konstatuje se v novinách jako „oprávněné rozčilení“, „ukvapení“ a pod. A jde se klidně dále k dennímu pořádku, jako by zástupce lidu neměl imponovati byrokratům svoji vzdělaností, úspěch-tým vystupováním! Jako by se neměl dopouštětí věcí, jež se trestají u jiných lidí jako sprosté zlo-činy. Lidový, liberální (!) zástupce chce luštit parlamentní spor — sirovodíkem. Znamenité ponětí o zájmy cílech svobodné lidovlády! Kdo se ne-sehne pod praskajícím plantážnickým bičem libe-rála, jest pokutován puchem. A „uvědomělí voli-čové“ ještě zatleskají „neohroženému hrdinovi“, který klackovitě házel traskavkami i po lidech na zápasu neúspěšných a jenž chtěl konservovati ve sněmovně sirovodíkový puch!

Hospodářská hlídka.

Hospodářská škola símní v Kukle-nách zaslala nám svoji Jubilejní výroční správu, v níž hned v úvodu nalézáme jubilejní črtu ředitele školy p. M. Michálka: „25 let práce ve prospěch českého zemědělství“ a příslušnými daty o založení a působení školy za dobu 25 let a statistickými tabulkami, z nichž zřejmo, že ústav v posledních letech dospěl k značnému rozvoji a těší se neo-byčejné návštěvě. V posledním roce byl na škole 61 chovanců, tak že škola byla návštěvou žactva prvá v král. Českém. Rovněž i veřejné působení školy jest přičítáním ředitele velice značné. — Ústav má bohaté sbírky školní, pole pokusné atd., vůbec vše, čeho k názornému vyučování třeba. — Školné ani zápisné se neplatí. Méně majetným chovancům půjčují se knihy z bohaté knihovny školní. — Nový školní rok počne dne 3. listopadu. Přiblížky nové hlásících se chovanců přijímá ředi-telství školy, které veškeré dotazy ochotně zodpoví a výroční zpráva zdarma zašle.

Mlýnářská škola. Zemědělská rada (čes. odbor) uznává nalehavou nutnost zřízení řádné vy-pravené odborné školy mlýnářské, stojící na úrovni odborných škol středních, a to nákladem veřejným. Novou tuto odbornou školu přála by si míti zem. rada v Bělé pod Bezdězem.

Dohoda řepářů v Čechách konečně u-jednána. Dohoda jest kompromisem, který vyho-vuje částečně oběma stranám, ale boj rolnictva a obětí jeho za to „vítězství“ opravdu nestály. Ře-paři upustili od svého požadavku, aby cena řepy byla stanovena dle cukernatosti a dle cen suro-vého cukru a spokojili se stanovením pevných cen, které dle polohy cukrovarů činí 2 20 až 2 30 K. (U cukrovarů nejvýhodněji položených 2 30 K (loco cukrovar) za 100 kg řepy, 2. u cukrovarů se střední konjunkturou 2 25 K, 3. u cukrovarů ostatních K 2 20 a jen u 4 výmínečně položených cukrovarů sestoupí cena pod 2 20 h loco cukrovar. U cukro-varů, které jsou vázány nižší cenou, nežli 2 30 K, bylo zůstaveno okresní řepářské organizaci a do-tyčné skupině cukrovarů, aby dle místních poměrů dohodly se na lepších ještě podmínkách pro řepáře.) Cena řepy bude nyní stejná pro velkého i malého pěstitele a žádnému, mimo organizaci stojícímu řepaři nesmí býti povolena vyšší cena, než jaká předem byla stanovena. Dohoda ta platí pouze pro rok 1910.

O významu dobytkařství pončuje nej-lépe statistika o rozmnožení chovu hovězího do-bytka v českých zemích. V Čechách napočteno bylo v roce 1890 celkem 2,022,305 kusů, kdežto v roce 1900 již 2,258,338 kusů, na Moravě v roce 1890 645,199 kusů, v roce 1900 již 789,552, ve Slezsku bylo napočteno v r. 1890 celkem 184,287 kusů, v roce 1900 již 203,788 kusů. Celkem stoupl počet chovu hovězího dobytka v zemích českých během deseti let o 400,207 kusů. Číslice tyto za-jistě ukazují, že důležitost chovu dobytka nabývá čím dále většího porozumění v kruzích rolnictva a že hlavně v krajích horských stává se pravým dobrodiním, poněvadž tam nelze s dobrým výsled-kem provozovati ostatní odvětví zemědělská. A ne-máme ani mluvit o cenách dobytka chovného, poukážeme-li jenom na tu ohromnou a stálou po-ptávku po výrobcích zvířecích, jako mléku, maslu a sýrech, nebo po mase, kůži, vlně atd. Záleží dnes jenom na českém rolnictvu, aby chopilo se rukou energickou i tohoto odvětví a cestou osvěd-čenou, t. j. zakládáním družstevních jatek, mlékár-en atd. získalo si nový nevyčerpatelný zdroj příjmů. S tím ovšem zároveň souvisí zakládání trvalých pastvin, pak jich ošetřování a hnojení a zřizování na pastvinách jak umělé napáječky, ne-jsou-li tam totiž přirozená.

Družstevní pivovar hostinských. Hostinští z okresů semilského, železnobrodského, jilemnického, vysockého, novopackého, turnovského a českodubského ujednali koupi pivovaru i s velko-statkem Malým Rohozcem od šlechtice z Ungrů. Pivovar v Malém Rohozci je nově strojově zařízen na 35 000 hl.

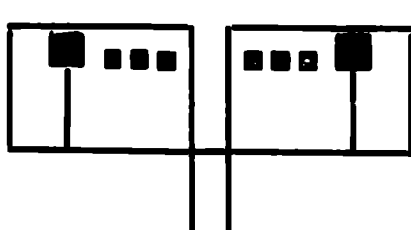
Zdravotní význam košího mléka. Aby se zjistilo, jak postižen je dobytek souchoti-nami, tuberkulosou, r. 1908 prozkoumáno v ně-meckém Rotenburgu 27,183 dojníc a shledáno, že 289 kusů bylo postiženo souchotinami, 507 kusů podezřelo z tuberkulosy. Naproti tomu za 7 let zjištěna jediná koza chorou plicní postižená. Z uvedeného patrné, že lépe pochodí, kdo požívá mléka košího, a to platí zvláště o dětech. Vaře-ním sice zárodky souchotin se snižují, ale lehce zá-živné bílkoviny mění se v těžce stravitelné slou-čeniny, tudíž pro děti mléko to je nevhodné. Koší mléko jest netoliko prosté zárodky souchotin, ale ono obsahuje též více stravitelné syroviny, více vápna, látek kostikových, tudíž lépe dětem slouží než nejlepš mléko kravské. Chceme-li tedy chrániti před nebezpečím nákazy tuberkulosy a tělesný vývoj zajistiti, dávejme dětem mléko koší. Lépe jim poslouží než všemi těmi moučkami, přípravkami a „dětským“ mlékem, jež obchod vy-počítavý nabízí lidem důvěřivým.

Kydání hnoje ze chlévů má být konáno denně v ten způsob, že všecek hnoj se vyveze na hnojště, ale nerozhodí po celém hnojšti, nýbrž urovná na jednom místě a ušlape. Když dosaženo

výšky 1 5—2 metrů, ukládá se hnoj těsně vedle první hromady do výše stejné. Tak se postupuje neustále, až celé hnojště jest hnojem vyplněno. Hnoj urovnaný a ušlapaný způsobem takto nazna-čeným občas náležitě se postříká hnojůvkou a po-sype suchou hlinou. Také mezi jednotlivé vrstvy s dobrým výsledkem se hlna prosypuje. Uzlalý, t. j. prohnalý hnoj se včas vozí na pole a dle mož-nosti ihned zaorá. Čím dříve se dostane do země, tím menší jsou ztráty čpavku a jiných drahocen-ných látek hnojivých.

Olejovou barvou natřené předměty dieti se chladnou vodou, do níž přidáno salmiaku (na 60 l vody 200 g salmiaku). Po usušení vyleští se viněnou hadicí. Teplou vodou, mýdlem neb sodou nesmějí býti čistěny, neboť se velice rychle kazí nátěr a lesk mizí.

Zužitkování jitrocelového semene. Mnohý ani neví, že by mohl semeno jitrocele pro domácí zuzitkovati. Semeno toto svaříme po menších dávkách a pak lze jím hovězí dobytek krmiti. Mladému dobytku z mlékem kravám velice svědčí; vykonává tu náhradu za lněné semeno. Vedle toho semeno jitrocelové obsahuje v sobě olej, jenž se snadno dá průmyslně vyrobiti. A jitrocele roste plno v jeteli, po cestách a mezích, tak že i děti mohou ho na podzim vydrhnouti hromádečku . . .

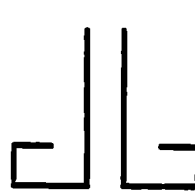
STAVITEL

JAROSLAV PAŽOUT

HRADEC KRÁLOVÉ,

:: STAVÍ

**- LEVNĚ, -
SOLIDNĚ,
MODERNĚ.**

OD 1. SRPNA V ČELAKOVSKÉHO TR.

BLÍŽE NOVÉHO MOSTU.

Školský obzor.

Jak se časy mění. Roku 1891 přednášel v pardubské Budči p. Karel Baraš o zpěvu chrá-movém. Láska ku posvátné písni, porozumění pro nejsvětější city českého lidu, upřímná snaha po svorném působení a duchovenstvem na tomto poli mile na nás věje z každého řádku. Čtete jen po-čátek: „Uctívá-li církev Boha, modlí se a pjeje. Poněvadž ctí Boha jest jedním z nejvznešenějších úkonů člověka, jest veškeru péči vynaložiti, aby stávalo se to způsobem nejdůstojnějším. Protož také usilujme o dokonalost zpěvu chrámového jako znamenitého prostředku ku počtá Boha, neboť jest zpěv chrámový nejslavnějším tvarem modlitby cír-kevní; oslavovati Boha a vzdělávati větší lid i ku pobožnosti povzbuzovati jest jeho účelem.“ Od této doby neuplynulo ani dvacet let a učitelstvo téže Budče zve na přednášku pro své členstvo Machara! — Zpěv chrámový jest na mnohé škole popelkou a učitelstvo, majíc dozor na mládež při službách Božích, povětšinou neotevře v chrámu úst svých, leč — aby sávalo! Zpěv chrámový hyne a nebude-li škola konati v této věci svých povin-ností, nedochová se česká zbožná plesť budoucím pokolením. A přece máme tytéž školní zákony a předpisy jako r. 1891! Máme však jiné lidi na místech, kde se zákony vykládají a kde se nad jich plněním bdí. Masarykovci se nám usadili ve školních úřadech a ti dovedou si zákony vykládati již tak, aby nebyly na prospěch náboženské vý-chově katolické mládeže. Tím se vysvětluje, že předpisy o pěstování církevního zpěvu vydané se neplní. Bylo by zajímavé dovědět se, zdaž pp. c. k. okresní školní inspektoři při svých inspekcích o pěstování církevního zpěvu se přesvědčují a jak v c. k. okresních školních radách o něm referují.

Dvorní rada Wenig. Novinami proletěly v poslední době dvě správy z kruhů školských: Dvorní rada Wenig podal žádost za pensionování a druhá: Dv. rada Wenig bude jmenován před-nostou české sekce zemské školní rady. Dojem těchto správ na různých stranách jest různý. Muž,

B. MELICHAR

KNIHKUPECTVÍ
NAKLADATELSTVÍ
ANTIKVARIAT.
ZÁVOD HUDEBNÍ

HRADEC KRÁLOVÉ

ZALOŽ. R. 1808

ZAKLADÁ A DOPLŇUJE
KNIHOVNY KNÍHMAŘI
NOVÝMI I ANTIKVARNÍMI
SEZNAMY KNÍH POSÍLA
ZDARMA A FRANCO

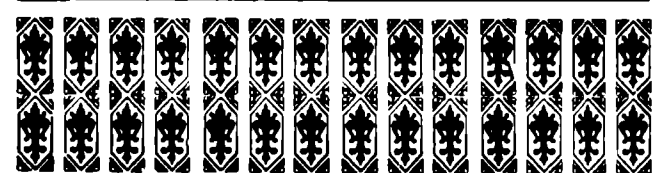

kteř stojí na tak vynikajícím místě, získá si za dobu 22letého úřadování přátelství i nepřátelství. Se stanoviska náboženského nebylo by správné dáti se svěsti k unáhlenému posuzování na základě toho, že zvláště kruby pokrokové kolem „Času“ se kupíci s neobyčejnou vervou mluvili o kandidatuře dv. r. Weniga na vicepresidentství z. š. rady. Zdá se, že v tomto „usilování“ jevila se příliš předčasně a nešetrně snaha jistých krubů využití vhodné nálady, jež v kruzích českých vůbec jevila se pro kandidaturu dv. rady Weniga na vicepresidentství z. š. rady a tak dokumentovati vliv svůj, který v poslední době byl značně oslaben.

Jisto jest, že dv. rada Wenig stál vždy jako zemský inspektor mimo strany a nad stranami a v úřadě svém byl mužem zákona, spojuje vždy přesné vykonávání povinností s neobyčejnou laskavostí a lidumilností, která mu získávala srdce všech, kteří s ním do styku přišli. Proto odchodu jeho stejně by litovali jak učitelové světští, tak i duchovní, jimž byl opravdu dobrým a laskavým představeným. Na nábožensko-mravní výchovu kladl důraz a kdo zasvěcen jest v dějiny zřizování soukromých ústavů katolických, neodepře uznání, že dv. r. Wenig počínal si s neostrannou spravedlností, jakkoliv v době té vál z Vídně vítr snahám katolickým nepřátelským.

V obhledu národním byl upřímným národovcem starého zrna. Jako učitelský syn propagoval se vlastní silou k vysokému postavení a viděl jen v poctivé práci budoucnost českého národa. A byla to také jen poctivá práce, kterou plně oceňoval u svých podřízených a která také rozhodovala.

Bylo by žádoucí a k prospěchu našeho školství, kdyby mužové tak osvícení a nad vřavu stranických bojů povznesení stáli v čele našeho školství. Dv. rada Wenig nebyl naším stranníkem, ale byl spravedlivým a spravedlnost žádá po té stránce plně ho oceniti.

Československá záložna v Praze

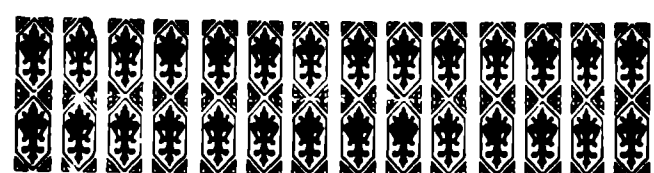
Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,
" 4 1/2 % " s 30denní výpovědí,
" 4 3/4 % " s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek, prodává a kupuje ::
cenné papíry. Složní listy zašlou se na požádání. Záložna podléhá povinné revisi Jednoty založen.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

SOCHY, RELIEFY,
OBRAZY (NA PLÁTNĚ, DŘEVĚ,
PLECHU)
A VŠEKÉ KOSTELNÍ PRÁCE
DLE PŘEDPISŮ CÍRKEVNÍCH, VE SLOHU
SPRÁVNĚ, SOLIDNĚ, VKUSNĚ A LEVNĚ

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ
PETRA BUŠKA SYNOVÉ,
UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ,
ŘEZBAŘSKÝ A MALÍŘSKÝ
V SYCHROVĚ.
(ZÁVOD TRVÁ OD R. 1853.)

Do domu duchovního na venkově přijme se starší služka,

jež má obstarat domácí úklid, prádlo a žeblení —
hospodářství neal. Služné 16 K měs. Nastoupit
1. listopadu. Přihlášky do téhodne do admin.
Obnovy pod značkou A. B.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína
za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.

ALOIS ČÍZEK,

velkoobchod vínem

:: V HUMPOLCI, ::

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů
v Želivě a pro četné důstojné farní úřady
v Čechách.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nejlépe
— — — a nejlevněji u — — —

Josefa V. Paďoura,

velkovinařství a zastupitelství předních vinařských
firem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu
dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h,
70 hal.

Koberce
JAN
Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.
Havelovy. — Pláště do deště.

Přikrývky
flanetové, se srstí velbloudí.

Pokrývky
na stoly a lůžka.

Župany v každé veli ostí.

Deštníky. — — — **Železný nábytek.**

v bohatém
výběru.

Zbytky koberců
a značné
snížené ceny.

v cenách
nejlevnějších

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejvýhodnějších dodává
cís. [král. dvorní a komorní fotograf]

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.
Skupiny snubních.
Skupiny svatebních.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.
Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkravů, keberců a
keového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrazkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

F. J. DYCK,

akademický malíř
ve Smidarech.

Atelier pro malbu obrazů figurálních, podobizen, krajin
atd. nabízí se k provedení nových a

opravě a čištění starých kostel-
ních obrazů.

Atelier založen r. 1875. Odporučení k nahlédnutí.

Nejstarší pražská, křesťanská, výhradně česká továrna
na železná kamna a stol. sporáky firmy

Horák a Ullmann

(maj. MUDr. Vend. Šnopl & F. Novák)
v PRAZE II., Vyšehradská tř. 49.

doporučuje své uznané nejlepší výrobky mo-
derního hygienického úsporného topení a
větrání.

Kamna pávodní Heidingeraova.
Kamna regul. násypná se šamet.
vložkou. Nepatrná spotřeba paliva.
Osvědčená školní kamna.
Železné sporáky, všech velikostí.
Ceny levné. Cenníky zdarma.

MOSAIKY

sklenné

120 let, dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzeš-
tem ale i svou krásou přetáhly
[vlastní, hotový]

mal. ústav pro malbu na sklo

B. Škarda,
Brno.

Licenci pro chů-
mova okna, mosai-
ky, malby.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte nám látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Odebírejte a rozšiřujte všemožně

KVÍTKY

obrázkový časopis katol. školní mládeže, redakce
a nákladem P. Františka Svatka v Praze-III., Li-
pová ul. č. 5. Vychází 10krát ročně.

Roční předplatné:

na 1 výtisk poštou 60 hal., na 5 výtisků na jednu
společnou adresu 2 K 50 hal., na 10 předplace-
ných výtisků jedenáctý zdarma. Na nepředplacené
výtisky se náklady nemohou dávat.

Premie pro předplatitele II. ročníku:

Předplatitelé v měsíci září a říjnu (tedy jen
do 31. října 1909) obdrží zdarma jako bezplatnou
premii krásný kapesní „Kalendář českých dětí
na školní rok 1909—1910“ v krásné ceně 30
hal., poštou 36 hal.

Kalendářik se zajímavým obsahem má veli-
kou výchovnou cenu. Zápisníková část nabádá
majitele ku všestrannému pořádku.

Důležitá poznámka. Kalendářik bude zaslán
předplatitelům jako příloha čísla, jež po dojití
předplatného nejprve zasíláno bude. Nejlépe jest
předplatné hned s objednávkou zaslati; pak bude
kalendářik zaslán hned s první zásilkou.

Premie pro příznivce a sběratele Kvítků:

Každý, kdo získá předplatitele, obdrží za ka-
ždých do 31. října 1909 po 50 haléřích společně
předplacených 20 výtisků zdarma a franko po 1
výtisku oblíbeného účetního zápisníku a rádce křes-
tanských žen a dívek „Šťastná Domácnost“ na rok
1910, jež vyjde v listopadu tohoto roku. Pro prak-
tický obsah bude vhodným dárkem pro matky,
sestry a příbuzné činné u vedení domácnosti.

Objednávky a předplatné přijímá:

Administrace „Kvítků“ v Praze II.,
Lipová 5.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručním obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

ZARUČENÉ NEOMYTNÝ PRÁSEK
KU PRÁNÍ PRÁDLO

SNĚHOBÍLE PRÁDLO
SLIBEČNOU VONI FIALEK DOČILI POUZE
ALBÍN
JOSEF JELINEK
Uvrobí
V HRADCI KRÁLOVÉ

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

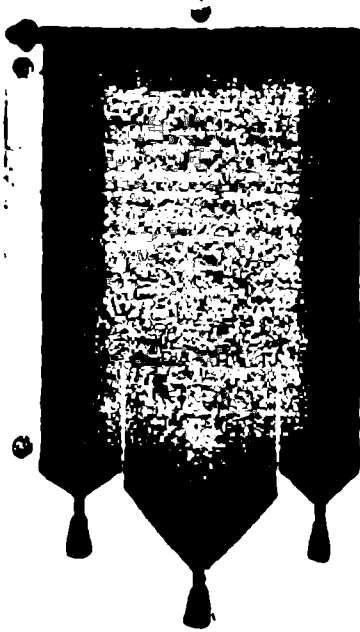
výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

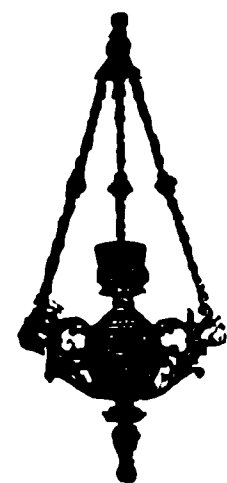

Dělna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Nejlepší
prstýnků, tabulek, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínské vady na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamy kupuje se nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a císleceur

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Modní a galanterní

závod pro dámy a pány

Fejgl & Byčičtš

Hradec Králové.

Divadelní ulice. — Proti kostelu P. Marie.

Turistické košile a půlvesty. —

Prádlo — Deštníky. — Šněrovačky.

Přípravy pro švadleny a kroje.

Kněžské kalárky a náprsenky.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Ledničky

patentní, s nedostižnou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanici za K 50.—

dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleďstojnému ducho-
venstvu a al. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a bronzové
stříbrné medaili z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 22. října 1909.

Inzeráty se počítají rovně.
Obnova vychází v pátek v polodni.

Ročník XV.

Ve jménu humanity a bratrství?

Sledujeme-li randály, které se dějí po porazení španělského zednáře Ferrera ve většině států evropských, nevíme, máme-li zednářskou humanitu nazvat čirým švindlem či nejpošetilejším fanatismem, který zašlapuje poslední špetku lidského rozumu. Titěz lidé, kteří nyní se vši okázalostí pronášejí kletby proti krutosti vlády španělské, jásali zcela veřejně, když barcelonští anarchisté páchali násilnosti zulukařské i proti bezbranným ženám. Barcelonští revolucionáři odsuzovali hromadně i osoby úplně nevinné zcela bez výsledku, vraždili katolické ošetřovatelky ubohých nemocných, prováděli palčivost v místnostech, kde ubozí pacienti zápasili s těžkými chorobami, takže ti ubozí tvorové hynuli v plamelech. Revolucionáři snížili se k hyenismu nejpustějšímu, neboť nedali pokoje ani mrtvým tělům jeptišek. Rvali mrtvoly řeholnic z brobů, aby s nimi prováděli surové kratochvíle, hanobili bezduchá těla tak zvířecky, že by si i divoch při tom řádění zastřel tvář. Neušetřili života ani těch řeholnic, které s nadlidskou silou odnášely z plamenů těžce nemocné, chtějíce je zachrániti před katanstvím bezcitné hordy.

Na uměleckých památkách tito zběsilci napáchali tolik škod, že ztráty utrpěné nedají se nahraditi ani třiceti milliony. Jednání sverepé vášně bylo odstrašujícím příkladem, jak se nikdy humanita a svoboda prováděti nesmí, nemá-li skytati Evropa scenerii tygřích džunglí asijských. Základní zásady kultury byly fackovány tak neomaleně, že vlasy vstávaly lidem nestranným, v nicčl aspoň jiskřička lidského citu zbyla. To se dělo ve chvíli, kdy zájmy žebrácké vlasti byly v krajním nebezpečení, kdy afričtí barbari sahali španělskému žebráckovi na mošnu. A přitom — v rudých listech českých i cizokrajných veliký jásot, jak se rudí soudruzi španělští s anarchisty činí, jak bojují za svobodu, vyšší kulturu!

O Ferrerovi dobře se vědělo, že jest jedním z hlavních strůjčů revolučního kvašení. Když však byl dán do žaláře, židovský tisk vyšlil jako jankovitý, upadal do hrozných křečí; lhal křiklavě, bezuzdně, jak Ferrer jest vlastně

tichým, mírumilovným geniem, šlechtným vlastencem, jemnocitným lidumilem; prý úpí ve vězení, jež jest nejhorší mučirnou středověku atd. Svolával velikým, dryáčnickým bubnem celou Evropu k záchraně anarchisty, který při surovostech barcelonských zákeřníků ani prstem nehnul na ochranu zcela nevinných obětí. Přes křiklavý alarm židovsko-zednářského tisku však se dostávaly do veřejnosti zprávy, které do pravého světla postavily vzlykání a ohlušující povyk zednářské internacionály a jejich pomocníků. Dokázalo se, že na bouřích barcelonských má kapitalista a zakladatel „volných škol“ podíl lví. Ferrer účastnil se horlivě při vydávání školních knih pro anarchistickou mládež. V čítance pro tuto mládež čton se fanatická slova: „Všech sociálních zlořádů, hlavně však nerovného rozdělení statků, jež statisíce lidí odsuzuje k hladu, k práci a pohrdání vším, nese vinu jedině víra v Boha a jeho prostředníky. Kněží jsou ještě nebezpečnější, nežli divá zvíř, protože lidi od dětinství již mravně otravují, aby je tím spíše ovládati mohli. Sveržení, kteří udržují armády, jsou k člověčenstvu. Vojáci jsou pro svou oblibu a výsadu k zabíjení od lidu velebeni. Prapor je barevným hadrem, je symbolem bíd, vraždy a tyranie. Zbraně mají býti namířeny na ty, kteří je dali mužům z lidu. Všeobecná stávka vojáků jest jedinou odpovědí na vypovězení války. Z pouhé chutky po vraždění evropské vlády každého měsíce ubíjejí tolik lidí, kolik je hvězd na nebi. Všecky nespravedlnosti opírají se o tu blbou a brutální smyšlenku, kteréž se říká vlast. Všecko, co slouží k vykořisťování chudiny, všechny zákony a nařízení, policie, žandarmové, vězení a šibenice spočívají na smyšlence vlasti.“ Co tu otravy a lži v několika řádcích!

Ferrer sám svými úmysly se netajil. V listě k příteli pravil (viz „Kölnische Ztg.“): „Abych lidi nesalekl a vláde nedal příčinu k uzavření mých škol, nazývám je „moderní školy“ místo „školy anarchistů“. Účelem mé propagandy jest, doznavám to přímo, v mých školách odchovávat anarchisty z přesvědčení. Mým účelem jest, připravovati revoluci. Přitomně však musíme se spokojiti, ve hlavách mládeže ideu násilného vyklizení vypěstovati. Mládež musí se učiti, že

proti četníkům a policii jest jen jediný prostředek puma a jed.“

V bytě Ferrerově nalezeno svolání, zvyšující k odstranění všech řádů, vojska a válečného loďstva, k zabavení banky a majetku všech osob civilních i vojenských. Nechť se mládež učí hlavním zásadám anarchistickým z paměti. Provolání končí: „Ať žije revoluce!“ Připojen návod k hotovení pum. Ferrerovo knikupectví zásobovalo španělské nepokojné živly anarchistickou literaturou, u Ferrera nalezeny při prohlídce dopisy a pozdravy ze všech končin světa.

Teď se ukazuje stále víc, jak Ferrer před soudem lhal. „Oničem nevím, byl jsem ukryt, neschvaluji násilí, starám se jen o školy“, tak se odvažoval tvrditi muž, který byl v Barceloně nejhorlivějším šířitelem násilnické literatury. Chtěl snad těmi spisy krotit, mírnit, odsuzovat násilí? Založil a podporoval 900 „svobodných škol“, jichž žáci hlitali pumovou literaturu z jeho skladu. Revoluce se účastnil osobně. Tato okolnost však jest malicherností proti tomu, co spáchal soustavným podněcováním. Kdo hodí pumu, nedopouští se tak veliké viny jako ten, který promyšleně učí celé valné zástupy pumy vrhati a k těmto činům je podněcuje.

Uvážíme-li tuto drsnou skutečnost, nevíme, jak nazvati knyf židovského a jemu příslušujícího tisku, který honem nestrčil obratně před tvář veřejnosti dcera Ferrerovu, která prý prohlásila: „Přisahám, že otec nic neudělal. Nerozumím politice, ale znám dobré srdce svého otce; jeho jediným (!!) neštěstím jest, že je upřímný člověk. Nesouhlasím s jeho ideami; jsem royalistkou a měla jsem se stát jeptiškou. Plakala bych, kdyby se malému králi mělo stát neštěstí.“ — Opravdu velice chytrá sít! Buď vědomě lhala dcera nebo ti lidé, kteří jí tyto výroky připisali. Snad jí takle slova napověděli, aby se dostavil kýžený efekt.

Jak mohla dcera s tak velikou určitostí tvrditi, že otec jest naprosto nevinný? Když byly zvířecím způsobem odpravovány v Barceloně jeptišky, nečetlo se v novinách ani slovo o nějakém pláči dcery Ferrerovy, která prý najednou už předem nabízela svůj pláč pro případ, že by se stalo neštěstí člověku jedi-

Peníze teď máš; teda proč zpíváš takový smuteční koncert?

U Nehta se nedostavila náprava ani v pozdějších letech. Někdy dělal dobrotu třeba celý měsíc, ale pak si vynahradil újmu už třídenní útratou. Krám hynul, kupci se mu vzdalovali; malý Francek chodil do školy ve vetchých, záplatovaných šatíčkách. „Ty to přivedeš tak daleko, že ten hoch bude chodit na jídlo po numerech“, bědovala Tereška. Zatím Francek, který se stával postrachem zabradám i polim, nalezl si sám pramen skrovnoučkových příjmů. Běhal po numerech — ale s obězníkem a plakáty divadelním ochotníkům a vysloužilcům. Pomáhal při kulisách, nosil rekvizity atd., tak že přece několik šestáků měsíčně si vydělal. Jako dobrý znalec administracních činností spolkové nevzdal se svých drobných funkcí ani jako učedník. Tatík se mnohokrát chlubil v hospodě, jakého má chytrého kluka.

Dávalo se divadlo „Chytrý kos.“ Druhý den měl režizér doma nemilé nesnáze. „Nestydíš se, starý? Přijít domů bez klobouku! To's měl hlavu v plameni. Dívno jsem ti říkala, abys už těch komediantů nechal.“

„Ale když ti říkám, Mančo, že jsem cestou klobouk neztratil. Zkrátka hledal jsem za jevištěm, u šenkýře . . .“

„Aha, u šenkýře! To bych ještě věřila. Jen se tak hloupě nevymlouvej! Přiznej se, že's byl namotaný. Váš jsi šel domů tiše jako myš na špek, že jsem tvůj příchod ani nepoznala. Je to hanba . . .“

Když se končil hasičský ples, nastala v sále hádka dvou občanů. „Vy máte klobouk a já nemám.“ — „Co z toho? Vždyt každý přece má mít klobouk.“ — „Ano, já mám mít, přinesl jsem si jej, ale vy nemáte mít — aspoň ne tenhle, rozumíte!“ — „Cože? Já svůj klobouk přece

FEUILLETON.

Výnosný podnik.

Kloboučník Nehet v mladších letech si přilíhl hlavu starostmi o svůj závod nelámal. Vyženil dva tisíce a oddal se kartám a hodování. Mladá žena z počátku jemně upozorňovala, pak napomínala, hubovala, křičela. Všecko marno. Mistrovi se líbilo v hospodě víc než v krámě. Již bylo skoro celé věno v kapse hostinského „U raka“ a v toboolkách spolubráčů, když došel ženě Terešce list od bohaté tety z Ječmenova; teta chtěla vidět svoji neteř i s jejím malíčkým synkem Františkem.

Co dělají? Tetě bylo již 78 let, peněz měla jako třísek. Tereška před odjezdem proslovila k muži čtyři velice důtklivé a delší řeči. „To ti povídám, Franc, pamatuj na zadní kola!“ tak končila každé kázání. — „No, vždyt mám, Tereško, přece rozum a víc než ženská; jen se neboj!“

Právě do týdenní nepřítomnosti Terešiny padl v Kvíčalově trh. Tři dny se Nehet statečně držel, rovnal klobouky, kartáčoval, prohlížel, počítal, jaký asi bude zisk. Leč večer před trhem už se nezdržel. „Musím se jít na zítřejší starosti trochu posilnit, rozptýlit z hlavy trochu těžké existenční myšlenky“, tak uvažoval — a už seděl „U raka“. Společnost byla tentokrát trochu větší. Nehet se pustil o karet a rozptyloval tísnivé myšlenky z hlavy tak dlouho, až ji měl třikrát těžší, než před vstupem do hostinského lokálu.

Teprve k ránu bral se domů, zápasě těžce se zemskou gravitací. „A co, jaké starosti! Tetka má, ať jen hodně dá! Stejně jsem pil se zlosti nad tou kloboučnickou miserií. Co po všem?“ — A když už se na náměstí veselo prodávalo, Nehet

ještě spal. Teprve o desáté se strojil. Filosofoval: „Jaké vykládání? Hádát se do krve se sedláky? Ti smlouvají třeba hodinu a mně se do toho nechce; stejně moc chraplím. Váš ostatně lidé vědí, kde mám krám. A trápímne žízeň. To abych svázal uzle; nějakým likérem si musím spravit žaludek.“

„To jsi brzy, Nehte, otevřeš, směli se jiní kloboučníci, kteří již měli na náměstí krámky v plném pořádku.“

„Aťsi, aspoň vy budete tržít více, odbyval je Nehet. „A ty, kluku, tam, co máš tady na práci? Dej ruce z kapes a nečum tam líně na krámy! Stejně nic, lenochu, nekoupíš. Pojd sem, dám ti práci; tamhle se postavíš k mému krámu; já jdu k „Raku“. Až by některý kupec přišel, oznámíš mi to v hospodě, rozumíš! Dostaneš za to šesták. Už mašruj!“

Právě když pil Nehet třetí sklenku kmínky, přišel mladičká dozorce závodu, že prý dva mužští by si chtěli něco koupit. „I to je starost, sotva člověk sedne . . . No už jdu — na, kluku, dopij to!“ Po skončení obchodu udělal kloboučník nový rozkaz: „Hochu, stůj tu ještě. Mám v hospodě s dobrým známým důležitou poradou. Za každé oznámení kupce dostaneš pětník.“ — Hoch přišel už po šesti minutách. „A kolik je kupců? To si nemohu ani chvíli odpočinout.“ — Jen jeden. — „Teda ať si počká, až jich bude víc. Bodejt, k vůli jednomu budu vstávat, nechám na sebe křičet a k tomu všemu neutřím třebaš nic.“ — Takhle prodával Nehet ještě odpoledne. Hoch si odnesl dvě koruny a kloboučník utřel sotva desítku.

Tereška se vracela domů veselo; nesla si od tetky pět stovek. Doma však spráskla rukama, když poznala hospodářství svého muže. — „No, no, deláš rámus, jako by mi dávali krám na buben.

němu. Ferrer upřímný! Zcela ho nejlépe jeho rozvedená paní; Ferrer byl zachráněn před těžkým trestem v procesu proti útočníkům na královské manžely jen proto, že soud svědectví rozvedené paní odmítl. Ferrer spekuloval zcela byrokraticky na burse, zednářská činnost učinila jej milionářem. Katolická dáma Arnoštka Meunierová odkázala Ferrerovi pařížský dům v ceně 750 000 franků, aby založil ašyl pro chorobné dívky. Leč chytrák založil místo toho soukromý podnik pod titulem „moderní škola“. Ten „upřímný“ Ferrer jen velikou přetvářkou získal si přiležitost bohaté katoličky. Hrál si na nábožného; jednou daroval docela Meunierové sošku Panny Marie s Ježíškem. Není tudíž divu, že tento muž, jemuž poskytl zednářské listy slavožár hrdiny-mučedníka, snažil se podváděti i soud.

A teď ty uměle vydupané kravály! K vůli smrti Ferrerově znovu musely trpěti tisíce a tisíce zcela nevinných lidí. V Barceloně vybuchaly nové pumy, v Toulonu seřvaný dav řádil v kathedrále, jako Vandalové v dobytém městě, v Terstu při randálech zranění policejní strážníci, ve Florencii bylo nutno proti demonstrantům povolati jízdu, říšští Ferreristé učinili stávkou v plynárně a elektrárně, čímž poškozeny tisíce osob stojících mimo zednářský zápas, v Pise založen v koutele oheň, jinde trýznění kněží atd. Tak tedy snad chtěli „přátelé vyšší kultury“ Evropě dokázati, jakou kulturu, svobodu a humanitu by začali šířit, až by je vojsko a policie pustily k volnému jednání!

Ferrer popraven. Ačkoli byl intelektuelním původcem strašného krveprolití, ačkoli měl na svědomí krvavé celých zástupů svedených anarchistických mladíků, jeptišek atd., přece ani při této příležitosti není potřebí činiti výjimku od pravidla: „Milujte nepřátely své!“ Zabít člověka kteréhokoliv nemůže býti reformním ideálem křesťansko-humánním. Lépe jest, podaří-li se státu přisnou svědomitostí a důkladným poučováním popraviti v duších občanstva otravné, zhoubné býti převrácených názorů. Leč — v jakém světle se jeví ti, kteří fanaticky vyčítají vládě španělské krvelačnost? Hotová bestialita revolucionářů od nich odsouzena nebyla. Pro Ferrera uměle vyvozený pláč usedavý, křik až k oblakům. Když však v Turecku bylo pobito na 30 000 křesťanských Arménů, tu ti dobrodinci konstatovali příšerný ten zjev několika řádky, jako by se jednalo jen o malý úraz na dráze, na stavbě a pod. A přece krev nevinných mučedníků sama volala k nebesům. Mladoturci, nad nimiž nedávno syn Heliův zapěl hymnus, odpravují beze všech překážek šlechtěné Jihoslovany, kteří touží aspoň po troše lidské svobody. A „Neue Freie Presse“ jakož i jiné volnomyšlenkářské listy jen konstatují — a pak zase hrobové ticho. Tytéž německo-židovsko-volnomyšlenkářské listy, které velebí „šlechtetnost a svobodomyšlnost“ Ferrerovu, které nechťají pochopiti, že se musí stát bránit proti krvelačným zákeřníkům, mají radost z protičeských štvanic vídeňských, dráždí německé davy proti lidským právům našich krajanů. A najednou pro Ferrera tak srdcervoucí pláč! Ten alarm pro svobodu ozývá se zde výhradně tenkrát, když se má útočiti proti krubům křesťanským. A naše rudé a pokrokářské listy vždycky v takovém případě se dají assestovati za sluby despotismu a mám mít. — „Ale tenhle nemáte mít, já mám mít, to vám opakuji znovu, protože ten klobouk je můj.“ — Slova byla stále ohnivější, ostřejší. Pak se šlo ještě k soudu, kde nastalo pracné luštění, „kdo měl mít“ a kdo urazil.

Bylo už k ránu po zábavném večírku u Raks. — „Tuhle visel můj klobouk; nevypůjčil si ho někdo?“ tázal se účetní Lamač. — Tážavé pohledy. „Nespadl vám za podium, pane účetní?“ — „Taky jsem se díval. Což se mi zde ztratí klobouk už potřetí? To je škandál, taková hospoda.“ — „Prosím, neurážet“, ozval se hostinský. „Po těch legracích nikdo na podiu nebyl mimo toho kluka blikavého Nehtova, který odnášel pulty.“ — „Který to je?“ — „Jnu ten všudybyl, co má nosíček pihovatý jako žestkový rampouch. Trochu šilhá.“ — „Aha, ten kluk v tom bude mít přece prsty. Pokaždé při ztrátě klobouku jsem toho kostrouny viděl v hospodě. Počkej! Pane hostinský, snad mi zapůjčíte klobouk, abych nešel domů jako z putyky?“

Pan účetní kupoval si u Nehtů o 11. hodině klobouk nový. „Výběr máme velký, zboží nejčerstvější, jen poroučejte, klaně se Nehet, mžikaje zrudlými víčky očními.“

„Chci mít zrovna takový, jaký jsem měl doposud“, odvětil účetní. „Prosím, tuhle je ta sorta.“

Kupec vybíral, až si jeden ponechal. Na cestě si řekl: „No — šelma, jak dovedl rychle přišit novou podšívku! Ale kůži, na jejímž vrubu jsem měl svůj monogram, zapomněl odpárat. Počkej, ji ti tvůj kšeft přetrhnu!“

Francie s tatikem stáli před soudem. Frenta brečel, Nehet zlosti zatínal pěsti. Starý dostal měsíc, hoch dvaletní dní. To všechno za to, že účetník nosil tatikovi z hospod zánovní klobouky k opravě.

okého tisku zednářského. Svatý Turek při všech ukrutnostech má pokoj. Tak se provádí humanita a bratrství!

Volné listy.

Pravda v Macharových „Konfessích“. Minule uvedli jsme vypravování, v němž Machar líčí sám sebe jako filosofa již ve stáří šesti let. Nemožnost úvah uvedených ve věku tom kde komu bije do očí, a kromě toho vzpomenu si jame, že struna ta zazněla v „Rozhledech“ poprvé, když Macharovi bylo již asi třicet rokův. Hned na počátku „Konfessi“ tedy přistihován jest spisovatel při neupřímnosti, která čtenáři dává právo obrnit se nedůvěrou vůči celému ostatnímu obsahu. Slyšíme sice o neobyčejném hudebním nadání projevujícím se již u dítěte, ale nikdy neznamenáme u nich vyspělosti filosofické z té jednoduché příčiny, že činnost rozumová rozvíjí se teprve ve věku dospělejším.

Pojem „životních vyznání“ sám sebou již vnuká čtenáři očekávání, že v nich člověk přirozeně líčí, jak bral se cestou svého života, co všechno činil a zkusil. Řekli bychom, že z životních vyznání má vyznívati ona pravda, kterou vyslovil latinský básník: „Jsem člověk a nic lidského není mi cizím.“ Na místo této pravdy u Machara však vztyčují se pósa hned na prvních stránkách jeho „Konfessi“, dokazující, čím by rád byl býval, ale čím nebyl.

Jak Machar okatě přenášá nyní své protináboženské myšlenky ve své mládí a jak je zohyzduje, vysvítá z této jeho chlouby: „A po zpovědi cítil jsem se čistým a vznešeným a přemýšlel jsem hned, co mám provésti jako první hřích na nové konto — to byl facit první zpovědi.“ Zase odporný divadelní výstup a k tomu ještě hmatavě nelogický. Machar jest ve svých protináboženských posměších tak nedočkavě horlivý, že na svůj neprospěch zapomíná hned v druhé větě, co řekl v první. Již jako šestileté dítě, jak vypráví, vypořádal se „s pánembohem Starého Zákona“ a jako pětáctiletý spisovatel láme logiku přes koleno, jako by k ní nebyl posud přičichl. Dle kterých zákonů zdravého myšlení lze připustit, že dítě cítil se po první zpovědi čistým a vznešeným, hned by zlomyslně přemýšlelo, co by spáchati mělo jako první hřích na nové konto? I tento rohatý rozpor netrkl filosofickou duši Macharovu hlavně proto, že jeho samolibost a touha po originalitě jsou větší, než láska ku pravdě a upřímnosti.

Ba nikoli! Jest nám vzíti malého Machara v ochrannu před Macharem dospělým, neboť tehdy o takové zkaženosti dítěte nebylo možno ještě mluvit, a ani dnes by žáci takových myšlenek neměli, kdyby k nim nedonikaly od chvástavých a hloupě frivolních novinářů a spisovatelů. Jest ještě mnoho pozoruhodného v uvedeném vyznání Macharově, ale, nemohouce se dlouho na jednom místě zdržovati, podotýkáme jen, že jest jakýsi způsob vypravování své chyby, jenž jest ošklivější, než vymyšlená chyba sama.

Bylo by možno zastavovati se u mnohých věcí v Macharových „Konfessích“, ale pro důkaz neupřímnosti spisovatelovy několik jen míst zajisté postačí. Machar vyliče tam všude sám sebe jako člověka reálně myslícího, jenž o svém okolí má svůj určitý úsudek a jenž nedá se opřísti zbytečnými romantickými fantasiemi. Proto velmi překvapuje, když z nížeho nic chtěl býti vrahem. Četl knihu Dostojevského „Zločin a trest“, a za četby pořádku ho nechávalo na pokoji, až na konec ho divě popadlo, o čemž vlastnoručně píše takto: „Dočetl jsem — a najednou bylo ticho. Cítil jsem, že musím zavraždit člověka.“

Nastojte a nadívno vám slucha! Machar vyhlídl si stařenu za Staroměstským náměstím, a poznamenává, že tato matka neprodávala jablák, nýbrž brčky. Vražděný nástroj také byl již přichystán. Byla to dobře nabroušená sekera, kterou strážce plánu štípl kdeś v kuchyni. Po té český Raskolnikov pátravě prohlížel místo budoucího svého činu. Když vše dobře okoukal, byl velmi spokojen a vrátil se do svého bytu, kdež, jak povídá, chladně rozvažoval. A jelikož již tehdy v Macharovi bylo kus Sherlocka Holmesa, staral se, aby vše bylo připraveno důkladně; proto asi prolétla mu hlavou otázka, je-li u dveří krámových zvonek. I vrátil se, vešel do krámu koupit šálek na čaj a uslyšel, jak mu zvonek sadrčel nad hlavou. Věak co to? „Stařena podívala se na mě a zdálo se mi, že tuší, co nesu v duši. Připadal mi tak ostrým a zpytavým její pohled. Vyšel jsem ven a zastavil jsem se před krámem. Stařena mě pozorovala... za chvíli otevřela dveře a utkvěla dlouhým pohledem na mě.“

Řekli bychom, že snad ona matka byla spiritistkou a četla v budoucnosti, ale tak tomu nebylo, neboť český Raskolnikov pro vražděnou svoji historii potřeboval jiné domněnky stařeniny. „Odešel jsem jaksi zahanben“, praví, „připadalo mi, že ta žena tuší ve mně — zloděje, obyčejného krejcarového zloděje.“ Kdyby byla stařena v Macharovi tušila vraha, byl by čin svůj jistě provedl, kdežto hádání její na zloděje tak ho urazilo, že toho všeho raději nechal. Machar chtěl zavraždit, ale nezavraždil, a můžeš si tedy, čtenáři, spokojeně oddechnouti.

Uvedli jsme tuto ukázkou z Macharových „Konfessi“ obšírněji, aby bylo zjevné, jakých nepřirozeností se neleká a jakých odpuzujících nevkuš se neoštidá. Z novin se leckdy dočítáme, že zanedbané duše ševcovských učeníků z Bambasových krvavých románů se pobláznily, a vraždily knejpy, ale nikdo zajisté se nenadál, že český spisovatel na takovou úroveň strhne slavnou knihu Dostojevského. Tento ojedinělý čin stal se úlohou jednoho, a odsouditi tuto nekulturnost, stává se zásluhou všech rozumných. Tolik českých studentů četlo knihu Dostojevského, a nikdo z nich nebyl přiveden na myšlenku vraždit, až Machar. To proto, aby ukázal, že nebral se vyšlapanou cestou obyčejného studentského života a že duše jeho měla své obdivuhodné gigantské zápas. Napněte jen svou obraznost, a změřte náležitě rozesah toho, že Machar byl by málem zavraždil stařenu sekrou jako Raskolnikov! Machar jest toho mínění, že pouhá originalita dnes nestačí a že jest třeba originality nadobyčejné a čím člověk napíše větší nehoráznost, tím je jest lépe. Vždyť na světě pořádek jest ještě dosti lidí, kteří v absurdnostech vidí velikost.

Celá ta vražděná historie jest pathetická, a když pozoruje se s hlediska macharského bludu, že takovými věcmi možno se oslavovat, stává se koníčkem. Ano, Machar jest tady komický, protože chce usmířiti nepřirozené vražděné hrdinství s pravdou a protože dává věcem jména, kterých nemohou snést. Připomeňme Dostojevskému za zásluhu, že „Zločinem a trestem“ varuje před vraždou. Ne, pánové, sto-krát ne. Takovým paedagogem z obecné školy Dostojevský není. Já jej poznal jinak... Zdráv povídal! Machar myslí, že takovým prohlášením přinutí nesmysl, aby se stal méně absurdním, ale v tom se velmi mylí. Ono se jak z kterých knih vybírá a na svůj život nalepuje a aby to nekřičelo, poví se na konec mravokárné naučení s jemným příděchem vyčítavosti.

Ukážku jinou. Syn Heliův nyní jest oficiálním řečníkem o krásách života pohanských Řekův a Římanů a oficiálním hanobitelem křesťanského náboženství, kterým dle jeho rozumu o antický život člověčenstvo bylo okradeno. Pokrokářská strana, přijímající agitaci Macharovu zásadně a vážně, vypomáhá mu tiskem a slovem. Proto jest nutno, aby naše veřejnost posoudila Macharovu opravdovost i z této stránky a dověděla se o jeho mínění, které jest takofka od věřejška.

„Konfesse“ Macharovy vypravují: „Týkala-li se česká úloha starého Řecka, začínával jsem: „Šťastná Hellado! Věčné světlým laurem ozdobili básníci tvou skrář, díla tvých umělců dala studenému kameni nezmrtelné tvary atd.“ — a vlastně mi byla celá ta stará Hellada nesympatictější, než stěhování národů a hříšácké války.“

„Nejen starou Helladu jsem neměl v lásce, ale i její řeč, její umění, její děti. Ta řeč byla mi tuze měkká, nadovitá, nemužná — jaký to rozdíl proti latině, kterou jsem miloval pro její úsečnost, mužnost a ostrost! Xenofon mě přímo trýznil, Homér se mi absolutně neľbil, Demosthenes jsem nerozuměl, Sofoklova Antigona, kterou jsme četli v oktávě, nechala mě úplně chladným. K tomu ovšem slovíčkářství, kterým by byli dovedli zhasiti i hravější věci, než ty, které jsme četli, nesapudilo ovšem vrozený odpor k duchu hellénskému. A řecký národ? Zbabělým, podlým sděl se mi, jako šedý druhý na

svět. Boje proti Peršanům? Potřetí všeobecného tupého asijského stáda v Thermopylách a u Platei pleslo mé odporem. Bitva u Salaminy křídela má přímo o slabosti a strachu, vždyť Themistokles musil vzkázat Xerxovi, aby okázal Řeky, než se ma routekon. A tak to jde dál. V Athenách odsoudí luza Sokrata, Perikles balanceje celý život mezi záviati a nenávisť svých spoluobčanů, nástupcem jeho jest Kleon, jirohář — a tem jest hvězdou Athen. Ještě slovo o tom hrdinství; ti *Macedonci* *Udáti* *uměli dobře psát o sobě* — kdo ví dnes, jaké to byly bitvy, jaká vojska v nich, jaké porážky? Peršané o tom nepsali! . . .

Machar před nedávnem tedy nebyl takovým dobyvatelem antického světa, jako jest dnes. Tehdy spalal řeckým spisovatelům lbáťv a dnes je velebl. Jest tedy podoben onomu mysliteli, jenž danou otázka ze strany na stranu obýbal jako voskový nos. Hecec také masazuje si dnes tuto masku a zítra dle potřeby zase jinou. Dvě tvářnosti, z nichž žádná o sobě není snad směšná, ale přistříli se k sobě, vzniká z jejich sousedství poměr, jenž ke směchu nutí.

A jak vypadá nyní slavná pokrokařská strana s ostatními trabanty? Co souditi o inteligenci této společnosti, která vzala na se péči, Macharovo antické mínění šířiti jako nový názor životní? Nevtrá-li se tu představa o principálovi loutkového divadla, jehož každým zatáhnutím figurky sem tam poskakují? Paschal, taším, řekl ona pravdu, že lidé duševně neasamostatní vybírají si obyčejně to, co slyšeli chváliti a tak přijímají ochotně nastrojený jim podpatek. Pokrokaři dělají se napofád nezavíselými od toho, co by se nazývalo cizím úsudkem, ale sem s tím, jmenuje-li se to hezky jádrné podpatkem! Ostatně nad podpatkem mohou býti také pořádné boty z teletiny a nad botami může býti dřevěný panák na šaty, vystrojený pro výklad krejčího. Nezbytnou podmínkou však jest, aby panák byl vystrojen od Machara, jinak pokrokaři by se s ním nespřátelili.

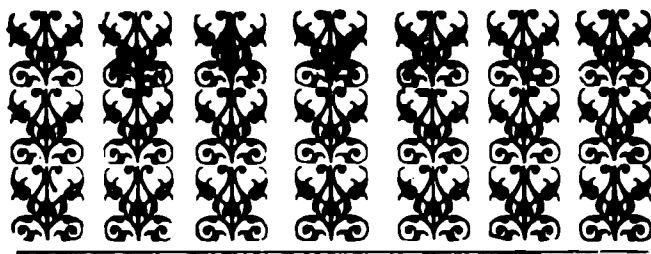
Před několika dny kterýsi pokrokař psal do „Času“ o klerikálech odsuzujících balamucen Macharovo, že „neumějí ani pět počítati.“ Dobrá, napíšeme hned kvitanci. Dokázali jsme v předchozích řádcích, že o antickém životě pronášejí soudy dva zásadně různí Macharové, o kterých skutečnosti není u pokrokařů posud ani vidu, ani slechu přes to, že od nepamětných dob jedna a jedna jsou dvě. Jelikož pak dle Goetheho žádný člověk není tak všední, aby moudrý muž něčeho od něho nemohl získati, upozorňujeme p. t. pokrokaře, že oni sami od nás mohou se naučiti počítat aspoň do dvou . . .

* * *

Křesťanská mravouka a moderní člověk. Dr. Lederer odpověděl na mé články v „Osvětě Lidu“ dne 8. října. V něčem názory své v „Přehledu“ vyslovené zmírnil, zásadně však se nedorozumíme, protože si osvojil myšlenky moderního člověka, jenž se domnívá, že dnešní protináboženský směr má absolutní pravdu. Tato pravdu však oslabuje již sám pojem „modernosti“. Nepředpokládá jsem, že by dr. Lederer snad chtěl zaváděti v dnešních chrámech kult olympských bohův, ale zdůrazňoval-li přednost antického člověka, že tvořil božství svým člověčenstvím, bylo mi nutně ukázati, že ta tvorba za nic nestála a důsledně že v ní není přednosti.

Dr. Lederer opětne uvádí své oblíbené mínění, že člověk budoucnosti utvoří své mravní názory z ducha židovského, křesťanského a antického, kterýž antický učí kladu a radosti z tohoto života. Napopírám, že mnozí přichytí se antiky, což se ostatně po jisté stránce děje již dnes, ale tvrdím, že v tomto průvodu nebude místa pro mravouku křesťanskou, která naturalismu antickému zásadně odporuje. Antický naturalism popřává volného průchodu tělesným vášním a vůbec smyslnému se vyžívání, kdežto křesťanské náboženství, vypověděvši boj hrubým těmto pudům hned na počátku, nemůže ani dnes zraditi to, co jest jednou z jeho nepopíratelných mravních sil a co dnes nemyslivě jmenuje se opovrhováním přírodou a tělem.

Také o sv. Františku dr. Lederer poněkud své mínění opravuje, ale nicméně leká se důsledků, které sv. František z křesťanské pokory učinil, neboť znamenalo prý by to sebeznížení. Moderní člověk ovšem neví, jak život sv. Františka působil i sociálně. Nehledě k tomu, že taková krásná dokonalost křesťanského života, vyvrcholená ve sv. Františku, žádá veliké mravní síly, přece pokora křesťanská neztrácí svého významu a užitečnosti jmenovitě dnes, kdy báječná ctižádost, pýcha a sebevědomí staly se morem, jenž vždy víc zachvacuje moderního člověka a připravuje mu duševní muku, končící se neřídko katastrofami. Právě moderní náboženství buď člověka nezná, nebo nechce mu říci jeho vady, ale náboženství právě ukazuje naše povinnosti i naše slabosti: pýchu a

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1883.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6,000.000.— ca K 920.000.—.

Stav vkladů
koncem září t. r. K 23,871.715.06.

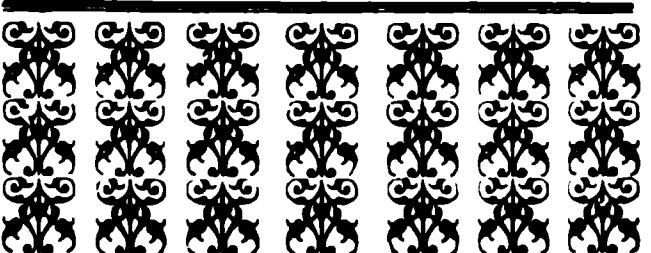
VKLADY
4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.

Vadia a kauce.
Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

žádostivost, a podává lék: pokora a sebekázeň, bez kterýchž dostavuje se nevázanost a anarchie, čehož doklady množí se každého dne.

Dr. Lederer opětne poděkrtil krásu antického života. Jelikož o této věci promluví v příslušné partii proti Macharovi, upočtím na ten čas od širšího výkladu. Podotýkám jen, že to svědčí o podivné moderní přemýšlivosti, když se dnes doporučuje obnovovat krásu antického života a zároveň se zapomíná, za jakých podmínek, jichž dnes právě moderní námosty nemohou přijati, ona krása byla uskutečňována. Mluví-li se také o povahové hrdosti antického člověka, mělo by se také již jednou určitě označiti, v čem a jak ona hrdost sejevila a proč má takovou cenu. Jest toho potřebí z toho důvodu, že leckdo by se mohl domýšleti, že ona hrdost jest zatemněná a těsně souvisí s opovrhováním lidskými bédami, bolestmi, s opovrhováním prací a otroky.

„Moderní člověk“, praví dr. Lederer, „spěje k uplatnění se, k vyžití se individuálně, podle vzoru antického.“ A hned dokládá: „Při snaze té jest mu ovšem vřdčí zásadou, že nesmí svoje osobní štěstí uplatnit újmou na štěstí druhého. Proto ono: „Co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň jiným,“ proto ono: „Miluj svého bližního jako sama sebe“. Jak možno, aby moderní člověk, zachovávaje křesťanskou lásku ku bližnímu, se vyžíval podle vzoru antického, když vrchních deset tisíc lidstva antického mohlo se vyžívat jen proto, že bez lásky ku bližnímu a proti ní dalo za sebe pracovat milionům otroků? Vždyť přece otroci, chtějte, nechtějte, musili se starati o to, aby antičtí lidé mohli celé dny se baviti, tělocvikem se tužiti, divati se hrám, rozprávěti o literatuře, neboli individuálně se vyžívat.

Dr. Lederer o tomto individuálním vyžívání se mluví neurčitě, a proto mám obavu, hovoře o předmětu tomto, abych jím nebyl podezírán, že jeho slova chybně nebo úskočně vykládám. Dotknu se věci tedy jen obecně. Ze spisů Nietzscheho a moderních proroků rozšiřuje se povrchní pojem osobnosti a osobního stupňování života. A přece osobnost lidská probouzí se právě jen bojem proti smyslnosti a jejím všem rozmarům a naruživostem. Tady platí slovo Krista Ježíše: „Zrno pšeničné nevykvetě, dokud nezhyne.“ Goethe hájil důsledně tohoto pojmu: „Zemfi a staň se“, neboť věděl, že vyšší člověk může se teprve tehdy ušlechtilé vyžití, když člověk obyčejný se uskromí a sebe ukázní. Kdo zamítá křesťanské sebekáznění, jako by bylo pohrdou tímto životem a přírodou, ubíjí člověka a seslabuje jeho vůli. Tím právě rdousena jest osobnost, protože vnější půvaby a smyslné naruživosti nabývají moci nad vnitřním člověkem. A proto moderní člověk, který dle dra. Lederera nevěří v zásvětí, nikdy nemůže vypěstovat silnou osobnost, nýbrž důsledně pohlcován jest materialismem, pod jehož vládou hyne veškerá mravnost. Takové jsou důsledky onoho hesla: „vyžívat se!“

Dr. Lederer vytýká mi, že jsem mluvil o autoritativním spontání, o pevném mravním měřítku. Libuje si náramně, že prý může tento rozdíl mezi hlediskem římským a moderním poděkrtnouti. Řím prý má hned pohotové autoritu, kdežto moderní člověk v otázce mravní žádá svobody. Vím ovšem, že vešlo u velikou oblibu pokrokařů, kde jakou autoritu přezímati jako věc dávno prošlou, ale skutečné poměry dívají se na toto velikašství jako na dětinskou hru. Pokrokaři sami následují autoritu více, než si uvědomují, a není spofádaného společenského života, neposlouchá-li se příslušných autorit. A v mravních zájmech jest jich potřebí předem všeho. Má-li příroda podrobena býti duchu, musí tu býti poslušnost, musí tu býti autorita mravních pravidel. Jest-li mravní pravidlo bez autority, ztrácí účinnost; a potom o nějakém mravním měřítku jest zbytečno vůbec mluvit. A to jest právě ten vti, který vězí ve slově „autorita“, kterého jsem užil.

Ostatně jsem v dobré společnosti. Všichni vážní muži, mluvící o dnešní otázce mravní, užívají slov, jako jsou: naprostá poslušnost, přísná podřazenost, pevně určité příkazy, kteréž pojmy ovšem také se svobodou páne Ledererovou hodně se rozcházejí, ač nevycházejí ani z úst římských.

Na konec nemohu zamlčeti, že dr. Lederer pronesl mínění, že židovská mravouka jest dokonalejší křesťanské. Mohl bych tu napsati několik ironických poznámek o zbytečném rozběhu páne Ledererovu proti meči, ale opomím toho. Vzhledem na náboženství křesťanské jest stejně důležité, aby je lidé znali, a jest stejně nebezpečno, uznají-li ho. Kdyby o mravouce židovské měl pravdu dr. Lederer, bylo by pak nutno za hlupáky považovat veliké filozofy, kteří mravouku křesťanskou uznali za nejdokonalejší.

* * *

Kousek praktického cvičení v českém pravopise. K několika těmto řádkům dal podnět p. J. K., jenž v „Čase“ dne 8. října tepe Ludvík

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovací, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se uctivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednavce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četné
doporučení vld. duchovních.

===== Založeno r. 1899. =====

Tošnera, překladatele Hedinova „Tibetu.“ Stě-
žuje si p. J. K., že domorodá česká fráze po-
zbyla domovského práva a že ujal se v jazyce
českých spisovatelů fráze německé. Radí Lud-
víku Tošnerovi, aby se podíval do mluvnice pro
nižší střední školy a podotýká: „A snad si
také při tom už uvědomí, že slyšel v dětství
říkati doma: maminka jest nemocná a tráva
jest zelená; snad přestane potom psát: zůstal
trvale přivětivým.“ Pan J. K., jak patrně, do-
mnívá se, že v uvedeném příkladě nemá býti
výrokového instrumentálu: *přivětivým*, nýbrž
nominativ: *přivětivý*. Oprávoí však stala se tu
nehoda, neboť instrumentál jest tu správný, pro-
tože sloveso „zůstat“ instrumentálu žádá. Pan
J. K. kromě toho opravuje: „A snad dospěje
k *takové dokonalosti*, aby věděl, že tohle je jedna
věta: bylo mojí povinností podati výkon co
nejlepší.“ Dovolujeme si opravit samého pana
oprávce, že by nepostačilo, aby p. Tošner jen
k *dokonalosti* dospěl a zůstal před ní státi, nýbrž
nutno jest, aby si ji skutečně osvojil. Jest tedy
potřebí odhoditi předložku k *a dokonalosti do-
spěti*, protože slovesa dojiti, dosíci a dospěti
spojují se s genitivem. „Můj hoch“, praví pan
J. K., „na takové chyby (kterých dopouští se
p. Tošner) propadl v sekundě, což budu do
smrti pokládat za velikou nespravedlnost.“ A
tatínek by „na takové chyby“ nepropadl? Co
souditi o té brožné frázi? Jazykový cit tu
vnuká, že česky se musí říci: *pro takové chyby*.

Měl bych ještě mnohá přání, ale bylo by
to *pro ponejpro* nadlidské vůbec, vzdychá p.
J. K. Toto: „*pro ponejpro*“ jest také podařená
nestvůrka, a nezbyvá jiného, než aby p. Tošner
stejně oprávcovy obrátil proti p. J. K. samému.
Mohl by ho chytiti na příklad v této větě:
„Tento židibec se však roztahuje *pomocí* dvou
titulních listů a překladatelovy zbytečné před-
mlavy na 35 stran.“ Nežteba psáti *pomocí* (mit
Hilfe, vermittelst), protože máme český instru-
mentál, jímž se nástroj a prostředek zcela jasně
a určitě vyjadřuje. „Konečně severočeské men-
šinové nakladatelství má snad jiné úkoly než
pěstovat literaturu *toho druhu*.“ Proč užívat ne-
pěkného: *toho druhu*, když češtější zní: *takovou*
literaturu? „Neboť tomuto drsnému, kostrba-
nému, *sáhodlouhému* jazyku“ . . . praví p. J. K.
V našem jazyku množí se neslovanské slože-
niny napodobením a překládáním složenin ně-
meckých, ujmají se tedy chyby, na které p.
J. K. mluví, ale sám v ně ubíhá. Na místě: *sá-
hodlouhý* snad by lépe bylo: *rozvěklý*.

Nechceme býti puntičkáři a víme, že v rych-
lém psaní některé chyby se vtiskují a že jich
sami nejeme prosti. Ale upozornili jsme na u-
vedené svrchu nedostatky proto, že realistický
„Čas“ rád katolické noviny jazykově opravuje
a že, otevře-li řádky své pravopisnému horlení,
mělo by se tak dít s opravdovým porozumě-
ním. Když opravovat — tedy opravovat!

Obrana.

Na pranýř! „Lidové Prouty“ dne 15.
t. m. doslovně napsaly: „Pokladník záložny ve
Staňkovech a sloup tamnější posvěcené orga-
nisace klerikální, J. Holub, zpronevěřil v těchto
dnech 101.000 K a při předsevzaté neočekávané
revizi stavu — otrávil se opiem.“ — Kdyby
byl Holub ve straně naší, *tu by rudý a agrární
tisk vytruboval na trombóny „klerikální skáčenost“
do celého světa*. To přece mohou „Lidové Prouty“
dobře věděti. Proč však agrární tisk, který tak
ochotně vytiskl zákeřnou lež o posl. Kadláč-
kovi, chová se k zlodějství Holubovu nápadně
zamlkle? *Protože sištný mlynář Holub byl velice
horlivým agrárním stoupencem a agitátorem*. Ovšem
„Lidovým Proutům“ na nějaké lži nezáleží.
Jestliže dovedly drze lháti ve tvář tisícům a
tisícům otitých svědků, že se nedostavily na
katolický sjezd ani 2000 lidí, pak ovšem si do-
volí také snadno směniti politickou barvu de-

fraudantovu. Mají-li soc. demokraté u nás zkrachované „svatováclavské“ 85 mají jich
agrárníci 11.

**Kradl učitel Kudrnáč z choromy-
slonosti?** Soc. demokraté by to velice rádi do-
kázali. Zvláštní však je, že v účetních kni-
hách se Kudrnáč nikdy nespletl na vlastní ne-
prospěch. Kdo mu do raiffeisenky dal 2800 K,
tému zapsal 280 K, komu půjčil 200 K, tomu
zapsal půjčku 1200 K. Buď jednu nullu při-
psal nebo ubral dle toho, půjčoval-li či přijí-
mal. A při tom řádění měl ještě před smrtí ob-
jednaný automobil v ceně 12.000 K. Snad, aby
mohl snadno zmizet.

Drozd-Kudrnáč. Naskytne se příleži-
tost k zajímavému erovnání. Když propukla
na veřejnost aféra Svatováclavské záložny, od-
soudily naše listy hospodářství Drozdovo a to
hodně přiuvě. Zato však soc. demokraté de-
fraudantovi schystali veliké počty jako muži
nejšlechternějšímu. I když pravda přímo cední-
kem přšela, ochlazuje horká čela soudruhů,
ještě o Kudrnáčovi rudý tisk psal jako o lidu-
milném dobrodinci proletariátu. Drozd sám
nekradl; Svatováclavskou záložnu rozkradli
husité. Kudrnáč však bral z kasy lidí nejchud-
ších peníze na přepychový život. Za Drozda
však snášeli karabáčové rány i lidé zcela ne-
vinní, a to od těch, kteří v záložně ani o groš
nepřišli. Snášelo nízké potupy kněžstvo vůbec,
ačkoli těžce uspořené groše skládalo na oběti
zkrachované záložny. Sociální demokraté však
místo uznání velikých přehmatů Kudrnáčových
ještě se rozfíkovali v tisku na ty, kteří se
odvážili o poctivosti onoho učitele pochybovati.

Kudrnáč slízl med, ale do horké kaše se
mu nechtělo. Tento „udatný a rázný“ muž vy-
hnul se zaslouženému trestu, neboť se oběsil.
Drozd však, ačkoli byl při krachu již starcem,
přece se podvolil přísnému a dlouhotrvajícímu
trestu.

V Drozdově záložně ukradeny obnosy o-
brovské, protože zloději měli hrabat z čeho.
Z raiffeisenky rokytnické vyvlastnil Kudrnáč
obnosy menší, protože se z ní miliony krásti
nedaly. Ale chuť k hrabání byla stejná u Ko-
houta jako u Kudrnáče.

Drozd nechodil po schůzích bouřit proti
vysavačům; zato však Kudrnáč měl na schů-
zích stále v ústech Drozda a Svatováclavskou,
čímž projevil farizejství největší. Vždyť vytý-
kal prudec defraudace jiným právě v ten čas,
kdy sám vykrádal kapsy lidí nejchudších, lidí
těch, jímž s přetvářkou líčil svůj sonet.

Sociální demokraté a národnost.
Na sjezdu „českoslovanské“ sociální demokra-
cie v Praze dr. Šmeral měl řeč o národnostní
otázce a vyslovil se rozhodně proti státnímu
právu, že by prý poškodilo Němce. Při debatě
pak padly tyto „vlastenecké“ nápady: Předák
Granel: „Důležitější, nežli nář. právo, je třídní
boj.“ — Koranda: „Ne „svůj k svému“, ale „socia-
lista k socialistovi“ buď našim heslem.“ — Kdyby
jen něco podobného vyslovil český katolík,
přímě by sršely klatby puncovaných vlastenců
proti celému táboru katolickému. Před sou-
druhy však se smekne klobouk. — Jihoslovan.
soudruh Kristian pozdravil soc. demokratický
sjezd takto: Nepřicházíme v prvé řadě jako
Slovinci k Čechům, ale v prvé řadě jako pro-
letáři k proletářům. A dále pravil: Víme, že
nacionalismus jest posledním opojným pro-
středkem, kterým lid má býti otačen a přive-
den k bezvědomí. Poslanec soudruh Kaclerovič
ze Srbska zvolal na konec svého pozdravu: Ať
žije mezinárodní internacionála! — A v patách
za tím voláním odměnili se němečtí soudruzi
dolnorakouské českým soc. demokratům tím, že
hlasovali na zemském sněmu pro uzákonění
protičeského, nelidského návrhu Axmann-Ko-
liskova. Soudruzi naši vyslovili proti jednání
tomu formální protest, ale zachovají se nadále
tak opatrnicky a nečinně, jako obyčejně.

Politický přehled.

Zahájení říšské rady 20. t. m. provázeno
jeť broživým napětím, jež způsobeno odroče-
ním sněmu království českého a přijetím zná-
mých protičeských zákonů na sněmích dolno-
a hornorakouském, solnohradském a vorarl-
berském, jež prý bar. Bienenrth chystá předložiti
k sankci. Toto vyvolává v celém českém ná-
rodě živelní odpor, který projevuje se voláním:
Pryč s Bienenrthem! Radikální české skupiny
nechtějí ani připustit, aby se poslanecká sně-
movna ustavila. Naproti tomu všichni vážní
slovanskí činitelé zajisté právem žádají, aby
Slovanská jednota, k níž upírá se zrak celého
Rakouska, zachovala klid a s čelem hr-
dým uceleně vyšla nepřítelům vstříc, a tak
v klidu dala pocítiti svůj vliv a moc. Předseda
minister. bar. Bienenrth i vůdcové jeho stran
sklícení jsou nejistotou, jak se zachová Slo-
vanská jednota. Vládě na pomoc přichází zvláště
křesť. soc. strana něm., která má dosti dů-
vodů k zachování dělnosti parlamentu. Ji po-
bok staví se soc. demokraté, kteří ve Vídni
svými řečníky dokazují, že stát potřebuje par-
lament, a sebe prohlašují za ochránce státu. A
tak u jednon revoluční sociál. demokracie
stala se „živlem stát udržujícím“. A do těchto
projevů za dělnost parlamentu bouří ulicemi
vídeňskými volání: „Ať žije císař Vilém!“ a
„Sláva Hohenzollernům!“ . . . Očekává se, že
čestí ministři zadají za propuštěnou, jakmile
se v ministerské radě stane usnesení o sankci
protičeských zákonů. — Parlamentární komise
Slovanské jednoty usnesla se v úterý všemi
proti dvěma hlasům ra likálů zachovat naprostý
klid. Pozoruhodno, že pro tuto schůzi Slova-
cké jednoty odložena porada klubovních před-
sedů, kteráž se měla konati téhož dne, a ur-
čena na středu. V této poradě klubovních před-
sedů na návrh posl. dr. Kramáře usneseno, aby
se volba předsednictva posl. sněmovny konala
až v pátek a volba výborů v pondělí. Minist.
předseda bar. Bienenrth konf-roval také s po-
elancem dr. Kramářem a už se také mluví, že
prý se jedná o vytvoření nového koaličního mi-
nisterstva pod předsednictvím bar. Bienenrtha.
Slovanské jednotě pomoc slibuje vůdce polské
strany lidové posl. Stapiński prohlášením, že
Poláci jsou rozhodně proti sankci známých
germanizačních zákonů a polská strana lidová
prý neustane, dokud celý Polský klub neza-
nechá své nynější opportunity a dokud nevrhne
se celý na vybojování úplné autonomie všech
zemí a národů.

Poslanecká sněmovna první schůzi svou 20.
t. m. měla krátkou. Hned po zahájení byla
předsedou dle stáří dr. Fankem přerušena na
48 hodin. Čestí radikálové jak obyčejně vy-
znamovali se: povykovali po celou schůzi.
Vláda podala sněmovně novou předlohu o do-
movní dani a předlohu o pracovní době a o
uzavírání obchodů v obchodní živnosti a v pří-
buzných obchodních závodech.

O krizi uherké nestalo se rozhodnutí ani
v korunní radě, kterou svolal císař 20. t. m.
do Vídně, aby tu každý člen vlády uher. pro-
jevil svůj názor, jak by se dala krize rozřešiti.

Všeslovinská strana lidová založena byla
17. t. m. v Lublani na schůzi 3500 důvěrníků
slovinských organizací ve Styrsku, Krajině, Ko-
rutanech, Terstu a Istrii. Zase kus síly slovan-
ského živlu.

Car ruský nastoupil cestu do Italie k ná-
vštěvě krále Viktora Emanuela. Cara provází
ministr zahraničních záležitostí, ministr car-
ského domu a jiní hodnostáři. O politickém
významu této cesty není pochybovati.

Turecká studijní výprava. Z Turecka do-
stává se Rakousku návštěvy na 230 účastníků,
kteří tu chtějí studovati poměry naše; ovšem
ujišťuje se, že cesta nemá politického účelu.

Z činnosti katol. spolků.

Jásená u Josefova. Dne 17. t. m. před-
nášel v naší organizaci dp. Jiří Sabula o zlaté
době českého národa za panování Karla IV. Shro-
máždění vyslechlo s napjatou pozorností důkazy,
jak v onom čase vyvíjelo se zdatné české hospo-
dářství, naše kultura, ruch národnostní a bohatství.
S velikým zájmem nasloucháno, jak tehdy byla
zveleboena Praha a jak znamenitě bylo utvrzeno
spravedlivé státní právo zemí koruny české. — Jen
dále ku předu, milí katolíci! Právě uvědomělost
bude naší nejlepší zbraní proti nepřátelským igno-
rantům.

Smiřice. Dne 24. října t. r. o 3. hod. odp.
přednáší v křesť. sociálním lidovém spolku pro
Holoblavu a okolí se sídlem ve Smiřicích sl. M.
Košťálová z Dobrušky o organizaci mládeže v měst.
hotelu ve Smiřicích.

Kolín. Dne 17. t. m. pořádá křesť. soc.
spolek opět svou zdatnou schůzi čtrnáctidenní, při
níž s nevědní obětavostí promluvil vdp. farář K.
Toman z Hloubětína na thema: „Jakou láskou

Sukna, modní pánské látky, soukenné
zbytky, hedvábné, plyšové a prací vesty

Hynek Ryba,

Hradec Králové, vedle pošty.

veškeré přípravy pro krejčí a švadleny
v nejbohatším a nejlevnějším výběru.

k vědě vírou posvěcenou významem se národ český. S nadšením promluvil vdp. řečník a jasně dokázal, že právě v dobách, kdy byla živá víra mezi národem českým, tehdy též věda a umění květaly. Rozkvět věd a umění klesl vždy u nás tehdy, kdykoli povstávaly a zabíjely se náboženské hádky a rozpště. Řeč ta byla s napětou pozorností vyslechnuta od stoupenců našich i příslušníků jiných stran a několikrát hlasitým souhlasem přerušena.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 18. října t. r. Výkaz pokladni hotovosti ze dne 11. října t. r. a výkazy o činnosti policie v měsíci září t. r. vzaty byly na vědomí. Ku zprávě policie o shledaných záležitostech v domech výzvu se majitelé domů k jejich odstranění. Udělena byla jedna chudinská podpora. Městskému zahradníku p. Jos. Valešovi se uložilo, aby okrašloval nadační hroby na hřbitově Pouchovském. Vyboráno bylo žádosti p. Ant. Lohnického, hostinského v domě čp. 108, za prodloužení policejní budovy. Městské Klicperovo divadlo propůjčilo se na den 30. října t. r. p. Adolfo Kabelečovi z Král. Vinohrad pro napřádání koncertu ve prospěch Českého zem. pomocného spolku pro nemocné písařmi a robotami v království Českém v Praze. Tělocvičné jednotě „Sokol“ v Hradci Králové se doporučilo, aby ve příčině propůjčení měst. divadla Klicperova pro uspořádání akademie dohodla se s jednotou divadel. ochotníků „Klicpera“. Vyboráno bylo žádosti p. Ant. Hanuše za připojení vodovodu k jeho novostavbě. Podmínky o dodávání elektrického proudu přistoupeny byly plynárenskému a vodárenskému odboru.

Schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové koná se dnes o 3. hodině odpolední v zasedací síni. Rozhodne se o udělení příspěvku k Svatováclavské millionové sbírce „Ústřední Matiči Školské“, spolku „Komenský“ ve Vídni a jubilejnímu daru „Národní jednotě Prásmavské“. — Zpráva o výsledku konkurzu na doplnění regulačního plánu města Hradce Králové a návrhy na další postup. — Vyzývá se svolení k dočasnému vstoupení domu čp. 62 pro zřízení chlapecké výchovy české zemské komise pro ochranu dětí a péči o mládež v království Českém. — Zpráva o postupu prací na elektr. centrále a návrh stran podmínek dodávání elektr. proudu a stran dalšího postupu práce. — Rozhodne se o aktivování druhé studny pitné vody v Pl. tístech. — Volba reklamní komise pro volby do městského zastupitelstva. — Návrh na koupi domu čp. 5 v Malšovické. — Návrh na koupi pozemků č. k. 298, 299 a 300 ve Věkoších. Vyjádření o žádosti p. Jos. Rastina za koncesi k výčepu a prodeji nápojů lihových v domě čp. 385 v Hradci Král. a p. Al. Hofbauera za tutéž koncesi pro dům čp. 236 v Hradci Králové. — Žádost pravovarního měšťanstva za přidělení pozemku na pravém břehu Orlice proti vojen. plovárně ku stavení studny a na povolení ku vedení roury vodou ze studny té do pivovaru. — Udělí se nadace manž. V. a Al. Pouchových pro 4 chudé. — Udělí se 1 mužská a 1 ženská porce špitálská. — Verifikace protokolů. — Dotazy.

Vyhlášení. Podle § 18 řádu volebního v obcích království Českého se vyhláší, že jsou seznamy voličské pro volbu nového městského zastupitelstva v Hradci Králové u podepsaného úřadu purkmistrovského v hodinách úředních veřejně vyloženy a sice na dobu čtyř neděl, počínaje dnem 18. října 1909 a konče dnem 15. listopadu 1909, aby v ně každý mohl nabídnouti. Kdo by proti těmto seznamům nějaké námítky podati chtěl, nechť tak učiní u purkmistrovského úřadu v nepřekročitelné lhůtě osmidenní, jež počíná dnem 16. listopadu a končí dnem 23. listopadu 1909.

Vyznamenání. Pan Václav Rosa, majitel renomovaného modního velkozávodu v Hradci Kr., vynikal se svojí pílí a velice svědomitou obsluhou tak, že získal mnoho čestných cen za svou záno. nout dovednost. Nyní pak jest mu udělen o. Jeho Veličenstva titul c. a k. dvorního krejčího. Mnoho zdaru snativému závodu!

Koncert ve prospěch lidového samostatného modního velkozávodu v Hradci Kr. vyhlášen se svojí pílí a velice svědomitou obsluhou tak, že získal mnoho čestných cen za svou záno. nout dovednost. Nyní pak jest mu udělen o. Jeho Veličenstva titul c. a k. dvorního krejčího. Mnoho zdaru snativému závodu!

Koncert ve prospěch lidového samostatného modního velkozávodu v Hradci Kr. vyhlášen se svojí pílí a velice svědomitou obsluhou tak, že získal mnoho čestných cen za svou záno. nout dovednost. Nyní pak jest mu udělen o. Jeho Veličenstva titul c. a k. dvorního krejčího. Mnoho zdaru snativému závodu!

Koncert ve prospěch lidového samostatného modního velkozávodu v Hradci Kr. vyhlášen se svojí pílí a velice svědomitou obsluhou tak, že získal mnoho čestných cen za svou záno. nout dovednost. Nyní pak jest mu udělen o. Jeho Veličenstva titul c. a k. dvorního krejčího. Mnoho zdaru snativému závodu!

Koncert ve prospěch lidového samostatného modního velkozávodu v Hradci Kr. vyhlášen se svojí pílí a velice svědomitou obsluhou tak, že získal mnoho čestných cen za svou záno. nout dovednost. Nyní pak jest mu udělen o. Jeho Veličenstva titul c. a k. dvorního krejčího. Mnoho zdaru snativému závodu!

Steinmannová, Mil. Hanušová, Ad. Prádková, M. Laichterová, A. Kofinková, Mil. Vognarová, K. View gh. Začátek arčít v 10 hodin dopol. Vstup volný. Klavír „Petroff“.

Před obecními volbami. Dle seznamů voličů pro volby do městského zastupitelstva, které jsou vyloženy od 18. t. m. u purkmistrovského úřadu na dobu čtyř týdnů k veřejnému nahlédnutí, jest v Hradci Králové všech voličů 1483, kteří platí úhrnem 203.680 K 80 h daní. Ve sboru I, 76 voličů se 67.071 K 94 h daní, je 5 čestných měšťanů, 2 právní osoby, J. Exc. p. biskup, městský děkan, rabín a evang. farář, 2 živnostníci a 65 salaristů. — Ve sboru II, 226 voličů se 67.873-17 K daní, jest 7 advokátů, 1 c. k. notář, 1 právní osoba, 1 soukromnice, 8 lékařů, 50 majitelů domů, 14 živnostníků a 144 salaristů. — Ve sboru III, 1181 voličů se 68.735 K 69 h daní, je 590 živnostníků, 232 majitelů domů a měšťanů, 184 salaristů, 94 soukromých úředníků, 27 soukromníků, 18 samosprávných úředníků, 16 osob různého povolání, 6 osob stavu duchovního, 6 majitelů pozemků, 4 advokáti, 3 lékaři, 2 právní osoby. — Tisklé seznamy voličů prodávati se budou po 1 K u purkmistrovského úřadu.

Z pokračové schůze. „Lid nevzdělaný, prostý obrací své roztřepení proti výkonným orgánům vlády, které těžko jinak jednati mohou; vzdělané občanstvo však rozdílně se hned proti vlastním původci, proti vládě samé.“ (Výborně!) — Komisař, který marně napomínal, aby se tyž řečník držel tematu a neryl do stížení církevního, rozpoštěl schůzi. „Hanba, fuj, hanba mu!“ vřikálem. A řečník vůči komisi: „Tohle jest provokace.“

Na odvrácení germanizace českých dětí dolnorakouských přispěl v měsíci srpnu r. 1909 spolku „Komenský“ ve Vídni III Strohgassee 45, který vydržaje nyní 5 obecných škol, školu pokračovací o 4 odděleních, 2 opatrovny a 5 jazykových škol, politický okres Hradec Králové: Dobřeneš, Obecní úřad 10 K. — Hradec Králové: Stolovalá společnost „kmostr“ 5 K. Odbor zem. jednoty samospr. úředníků místo věnce 1 kol. p. Fuchsovi 20 K, Stanisl. Červený 1 K, Dr. A. Zimmer, adv. v trest. věci 25 K, Společnost pod zrcadlem na Hrázce 3 K, M. Srdínková 3 K. — Chlum. V. Havrda za výbor Mat. slavnosti 8 10 K. — Jenkovec. J. Ludvík 10 K. — Kratochvíl. Jindř. May 5 K. — Makrovoný. M. Pazderna 5 K. — Předměstce n. L. Spol. roln. cukrovar 20 K. — Třebechovice. Městská rada 20 K.

Neštěstí. Františka Součková, 55letá náde-nice ze Svob. Dvůrů v Hradci Králové, nezařila nic dobrého na svět a ke všemu ještě sešla odtud tak tragickou smrtí. Minulý týden zaměstnána byla nakládáním řepy na vůz u rolníka p. V. Morávka ve Svob. Dvůrech. Řepu nakládala košem, kdežto hospodář vidlemi. Nešťastnou náhodou, když Součková sklouznula nabírala řepu, vjel p. Morávek vidlemi do řepy a zároveň Součkově jedním zubem z vidli do oka. Ubohá v bolestech brozných zhroutila se na zem, vždyť jí oko vyteklo a zasaženo i mozek. Dovězena do nemocnice královéhradecké, kdež ještě v noci skonala.

† Jan Nep. Řehák. Zase odešel k Pánu jeden z dlouholetých a velice znalostních dělníků na vinici Kristově. Po vleklé, trapné chorobě zemřel dne 17. t. m. v Opocně ve stáří 61 let prvoděkan, čest. konsistorní rada a bisk. vik. sekretář Jan Nep. Řehák. Svým jemným společenským, vystupováním, upřímností a vřídlostí dovedl si získati srdce všech, kdo ho znali. Učený a bystrozraký tento kněz věnoval své kollaruře všechny síly, plnil svorně nejvznešší povinnosti těžkého úřadu. Pohřeb se konal za neobyčejně četné účasti v Opocně dne 20. t. m. Přijím. sbožná duše, nebeskou odměnou s rukou Pána svého!

† Ludvík Kügler. Dne 20. t. m. pochtben byl mladý, velice horlivý a bystrý kaplan liběšátský. V prostřed nejplodnějších prací, v čase krásných ideálních plánů pokynul mu Pán, povolal ho dne 17. t. m. k sobě. 29letý kněz skončil náhle ochrnutím srdce. Bůh odplat Ludvíku Küglerovi za všecku neuvážnou péči, kterou na sopečné půdě věnoval uvědomění katolického lidu a sdaru liběšátské katolické jednoty! Ač žil krátký čas, naplnil časy mnohé a práce jeho ponese zdárné plody i po předčasném jeho skonu.

Mořice. Ke krásným, nezapomenutelným ovlivň. čítati budeme vždy u nás v Hradci dne 17. října. Zavítal k nám totiž výborný náš řečník lidový, průkopník ideí křesťansko-socialních mezi tím naším drobným lidem, p. H. posl. V. Myslivec. Konečně přišel mezi nás, zvitěšil, podmanil si a získal rázem srdce všech těch přítomných, jimž pravda není „apanélskou vesnicí“, kteří této pravdě ještě nezavřeli svých srdcí. — Pan poslanec přednesl fulminantní řeč, převážně jednající o naší politické situaci, řeč, jakých mážeme slyšeti u nás na schůzích pořídku. Šel „na Doubravce“ zcela naplácen, všichni pak poslouchali téměř lpěti na ústech výmluvného řečníka, jenž svým známým, temperamentním způsobem líčil nentěšené naše poměry politické, sociální, národohospodářské a kulturní. Každá věta jako silový balvan dopadala na naše odpuřce jak politické, tak kulturní. Věru jest opravdu lítoati toho, že p. řečník nemohl promlu-

viti k širokým vrstvám lidovým všech těch našich politických frakcí a stran, což vždy je též jeho přáním, tedy na schůzi veřejné. Než pořádku schůzi veřejnou v Hradci, jest po smutných zkušenostech při známé „toleranci“ našich politických odpuřců podnik velice riskantní. Proto ne snad z bázně před „dávody“, ale prostě z té jednoduché příčiny, aby nám schůze nebyla znemožněna, rozbita „uvědomělými“ našimi odpuřci, utekli jsme se i tentokrát ke schůzi důvěrné. Řečník osvětlil nám politickou situaci se všech hledisek, rozebral program katolicko-lidové strany, rovnal s programy jiných politických stran našich a důkazy přesvědčivými odůvodnil nutnost naší katolické strany, že každý účastník schůze odcházal nejen přesvědčen, ale přímo nadšen pro pilnou práci. Řeč p. Myslivecova nadšeně přednesená vyslechauta byla za vzácné pozornosti a častý, bouřlivý souhlas a potlesk osvědčil, jak mluvil ze srdce všech. Nato p. předseda, okr. důvěrník P. Dzimek ze Sobčic, srdečně p. řečníkovi poděkoval, načež v doslovu vřel děkan vhodně zmínil se ještě o onom momentu z katol. sjezdu v Hradci Král. v roce 1892, kdy host nás, ješ ještě mladý p. krásně přednesené řeči, zvěčným, nezapomenutelným biskupem Bry-pychem byl objat a požehán a tak označen za výtečného hrdcovníka katolického hnutí v Čechách. A skutečně očekávání a naděje zemřelého biskupa se splnily. Vzpomínka tato mocně dojala všechny posluchače. Nakonec ještě se zmínil vřel. děkan o přednášce, kterou bude u nás v listopadu mluvit „nejlepší prý český člověk a básník“ Machar a poukázal na to, jak ve své čítance svým známým „klackovitým“ (sám sebe totiž nazval klackem) způsobem ubíjí v národě našem nejen víru v Krista, jehož potupil cynickým způsobem, jak ještě nikdy nikdo v žádném národě a v žádném jiném jazyku potupiti se neodvážil, nýbrž i cit vlastenecký. Po-sléze účastníci schůze, na níž brali bojnou účast i stoupenci strany z okolí, zejména z Milešína, Lanžova, Sobčic a j., v nadšení se rozeběželi. Schůzi poctili svou přítomností též dpp. farář J. Chodovic, Jeric a Lanžova. Přejeme pak p. poslanci bojnost zdaru k jeho dalšímu práci za práva katolíků a těšíme se na brzké shledání „Zlaté Běhy“.

Z Časlavské. Pokroťácké zachvaty časlavské „Pravdy“ jeví se stáčením opisování všeho, co jaký obskurní plátek přinesse proti klerikálům. Nevadí, stane-li se jí při tom malheur. Tak v minulých číslech přinesla pěkné přibarvený článek proti posí. Kadláčkovu o nešikovně vyhlášené události při důstojnické hostině. Mysleli jsme, že věrná jména „Pravda“ přinese zase o tom pravdivou opravu, ale kdež pak ani slova na třech listech. Dope tam jenom proti velebradeckému gymnasiu nazývající je „potměšlou baštou“, „klerikální rakovinou“ a p. d. pod užšími názvy „vice tmy!“ Odpovídati na tento výpad, bylo by zbytečno, poněvadž podle užívání tam fraz jeť v mosku onoho pisatele tolik tmy, že by tam světlo neptineslo ani nejmenší žárůvky. Jsme jenom zvědaví, obot-li se s toutéž kurací i na nadherný a opravdu ke cti služící klerikální evangelický ústav učitelství v Časlavi, který daleko do okolí hlásá veřejnou instituci náboženskou. Víme ovšem napřed, že ne, vždyť na stavbu jeho přispěla i královská obec! Katolické ústavy a vůbec katolické akce jsou u nás jisté, proti těm je dovoleno všecko! Jak se jeoum na př. rozdělila, když vyšlo vyzvání, aby katolické duchovenstvo protestovalo proti stálému hanobení svého stavu a obracelo se k úřadům o ochranu své cti. Ale přinejmenší resoluci z okresní konference učitelské, v níž se c. k. zemská školní rada vyzývá, aby se zastala učitelstva, aby prý „vážnost školy a učitelstva nebyla porušována hanopisy v různých tiskovinách, a aby působila na povolání řádu, by podobné projevy byly censurovány“, to její klid v nejmenším neporuší. Inu, „pravda“ nade všecko a „spravedlnost“ přidavem!

Z Časlavské. Dívadlo. Ochotnická jednota pospíšila si tentokrát se zabráním podzimní sezony patrně ve snaze oživit společenský život, který povážlivě stůně. Prvý kr. k však nebyl příliš šťastný, nebyla sebrána „Osa“ osau nadostnou, jako jsme vždy byli zvyklí na jevišti Dusíkové vidati, ale jen tak prostřední. Ovšem to to pochopiti, když zaměstnáno v ní bylo tolik mladých adeptů umění hereckého. Rozhodně lepší posítek poskytovali soubra „Zmoklého manévru.“ Naše osvědčené síly ukazovaly tu všem mladým členům jednoty, jak třeba úlohy chápati a předváděti, pozorným studiem úloh. diváním se do života. Byly některé figurky z něho přímo vystřiženy. A mohly býti všechny, protože kde jinde než u nás možno odkoukati dobře vojenské prostředí, v němž se obas bry pohybuje. Obecenstvo tentokrát již četnější, než při prvním večeru, naskrbnilo za dobrou zábavu potíeskem. Dobrým dojmem působilo své vystoupení naší nové městské kapely za řízení p. ředitele choru J. Malého. Přejemu mu, aby tento začátek byl šťastným krokem k plnému sdru. — Zasedání obecního zastupitelstva v konse v minulých dnech rozhodlo stavbu nové poštovní budovy a tím promluvílo různé slovo do prováděných v poslední době agitaci o přestělení pošty. Poštovní úřad bytoval dosud v domě bu-podělské záložny, jejíž místnosti čím dále tím více se jevíly nedostatečné. Ředitelstvo v št. p. m. f. i. l. i.

MOONNÍ SÍN PRO NÁMY KARLA MACHA V HRADCI KRÁLOVÉ

na sjednání místnosti nových a závazky styky se záložnou občanskou, aby při stavbě nové své budovy přijala úřad poštovní. Když však myšlenka této novostavby padla, ujalo se záležitosti město. Jakmile však svěřil o tom venkov, v jehož rukou hospodářská záložna se nachází, nastala prudká agitace, při níž pobouřeno bylo živnostnictvo pohrádkou, že s prásadých místností hospodářské záložny stísen bude agrární hostinec a rolnický kongres. Konání pobouřené schůze hostinských a obchodníků, které vyslovily se proti akci města. Zdálo se, že hospodářská záložna má vyhráno. Než tu při prodávání nájmů kladeny prý ředitelství pošt podmínky nepřijatelné, takže vysvlelo město, aby novou budovu postavilo a za nájem, jenž by proslavený náklad plně úrokoval a amortisoval, erárů pronajalo. Poněvadž měsítním pobouřením mysle se utišily, předložena byla záležitost za obecním zastupitelstvem, které téměř všemi hlasy se pro ni rozhodlo. Město získá tím opět o novou a sázející elouhou budovu více a to jak pro svůj vzhled, tak také pro své finance. Stavba sadána byla p. J. Skřivánkov, jenž má s ní býti hotov do 1. července 1910. Při této schůzi samitout byl návrh na zřízení druhého místa mistra kominičského a schváleno zakoupení akcií první české paroplavební společnosti v ceně 10.000 korun. — Důsledky přeložení služeb Božích k sv. Alžbětě jeví se dle všeobecného nátku mezi obchodnictvem tím, že krámy jejich jsou čím dál tím prásdnější. Venkov přestál přicházeti do kostela a tím tak do obchodu. Patrně s tobo, jak ty klerikální parády a hokus pokusy, proti nimž i v našem městě počala svou činnost Volná Myšlenka, přinášejí lidu škodu! A co při tom nejsajímavějšího, že se toho nátku zúčastňují i občané vysnání molířského, ačkoliv mezi nimi se nachází největší procento přátel volného myšlení. Živnostnictvo žádá, aby aspoň upravena byla k bohoslužbám kaple Panny Marie bolestné, doufajíce, že tím se zvýší příliv lidu do města. Uvádíme k vůli zajímavosti.

Nekupujte uherské mouky! Již často bylo v novinách varováno před nákupem uherské mouky, poněvadž tuto nesvědomití židovští vydělníci falšují a všelijakými sdravi lidákům škodnými přísadami kazí. Dne 14. října zemřela po požití pečiva z uherské židovské mouky ve Friedricshavdu u Kunštátu velice nadaná tákyne Marie Riesnerova za velikých bolestí. Téhož dne se též v téže obci mnoho lidí rozstalo po požití pečiva z této uherské mouky a jen rychlá pomoc zachránila jim život, kdežto slabé děvčátko podlehlo za strašných bolestí otravě. Jak dlouho budou ještě židé mouku falšovati a s kašenou prodávati?

Nový Bydžov. Katolická národní jednota v Novém Bydžově pořádá v neděli dne 31. října 1909 o 3. hod. odpol. v místnosti spolkové veřejnou schůzi spolkovou, na níž o nutnosti odborové organizace promluví p. J. Katnar z Hradce Králové. Žádáme o největší agitaaci, aby se tato schůze vydařila.

Habitinka u Bohdaneč. V neděli 17. t. m. pořádala zdejší odbočka Sdružení katol. zemědělců důvěrnou schůzi, na které o nutnosti organizace katol. rolníků promluvil p. J. Hervert, děkan z Janovic. Katoličtí rolníci nemohou čekat pomoci od žádné jiné strany, musí si pomáhat sami; proto se sdružují. Uptímná slova p. řehatka působila na posluchače tak, že někteří přistoupili za členy. Cíť odbočka má již 30 členů. Krásné zakončila schůzi svým proslavem sl. Ludvíková z Bukovky. Dojemně vysvlela přítomné ženy a dívky, aby i ony se sdružily pod praporem Kristovým, křížem. Vždyť právě ženy to byly, které měly soustrast a trápění Spasitelem; a nyní by lhostejně nechaly tupti jeho sv. náboženství? — Bože! Máme též 27 členů katol. mládeže. Nic nepomáhají pomluvy a posměch našich nepřátel. Zvláště jeden občan, evangelík, který vtel se nám do důvěrné schůze a byl vypovědán, rád by se odškodnil. Straší nádince, že budou trestáni, protože konají tajné schůze protisákonné. Ale proč jen nás již neudal? Jistě by se pak ulehčilo všem našim přítelům. Největší trumf proti nám pronel na agr. schůzi v Bukovce, že prý zakládáme nové náboženství. I ne! V tom jenom jeho strana má právi. My právě toho starého si vážíme a nechceme se za ně stydět a nechceme, aby se o ně každý otlal. My po moderním Práskově náboženství autoučíme. Na smílné agr. schůzi pustil se onen pán do náleho přesvědčení, papeže atd., že ho sami přítomní agrárníci zakřikli, aby nemluvil o tom, čemu rozumí jako husa hvězdářství. Zato budí jim všechna čest! Rozvířilo naši obec založení odbočky katol. zemědělců, přineslo snad leckterému členu již mnohou nepřijemnost se strany nepřátel, ale podstupujeme to pro věc dobrou, nám potřebnou a prospěšnou a proto chutě ku předu! Zdař Bůh!

Heřm. Městec. V neděli 24. t. m. bude provedena za dirigování chvalas známého p. Frant. Procházky Bludkova opera „V studni“ v hotelu Pivničkově od div. ochot. spolku „Heřmana“. Předem se sahraje veselehra „Mlčení“. Začátek přese o půl 8 hod. večer. Dne 31. t. m. opera „V studni“ se opakuje.

Různé správy.

Openděná agrárníka bouřka nad hlavou Jeho Excel. Práška. Již dále omlyvy a výmluvy pohlavář nedovedly zalepiti oči řadovým vojákům. At čísti agrární tisk fraky předák jakkoliv, rolníci stále hlasitěji přisvědčovali kritice katolického tisku. A tak nyní jítí rolnictva proválilo se i do opatnických časopisů, které odvracely pozornost od kotrmelců předáků fanatickými, sákeřnými átky proti katolicko-národní straně. „Nár. listy“ dne 17. t. m. uveřejňují tento dopis rolníka ze Slánka: „Nejen na Pardubicku, ale i v jiných krajích bylo kavalitativ a vlastenecká obětavost Jeho Excellence odezvu. Rolnictvo bývalého předáka svého se zřká a jeho nesolidarita v boji zemědělců se zástupci cukrovarnického kartelu veřejně přibíjí na prany. Tak v neděli dne 10. t. m. konána byla ve Sláně schůze místních důvěrníků řepateckého sdružení okresu slánského, na níž bylo usnešeno, výkoněmu výboru strany agrární a Ústřední jednotě řepat pro král. české zaslati telegramy, jimiž vyslovuje se opovření (!!) nad nesolidaritou ministra Práška a žádost rolnictva, aby s jidášského činu pana tajného rady vyvedeny byly nejkrásnější důsledky. Tato aféra bude asi mít pro Práška a jeho význam ve straně agrární následky, které měly se již dávno (po aféře dietové) dostavit. — Agrární „Hlas Vankova“ dne 14. t. m.: „V sobotních novinách objevil se zpráva, že býv. ministr Prásek vnoval 3000 K na „Ústřední Matici“. Dárce poslal spolu pípis, který byl uveřejněn v Čechu v dolověném znění, v něm vysvětluje, že dar ten je sisk z pěstované řepy pro ústřední jednotu řepat (!!), která prý své poslání neptimo vykonala (?) a která prodána byla po dohodě českým cukrovarům. — Zpráva ta vzbudila úžas v kruzích řepat; v kruzích všech příslušníků strany. Píšeme jen mínění našich lidí prohlášením, že čin našeho předáka, který právě proto, že je v předních řadách, tím důkosněji zachovati musí disciplinu strany, odzazuje naprosto. Bylo-li naprosto odezvením hodné, když exministr Prásek řepu sázel, nemáme pro nyní žádnou jednotu dost ostrého výrazu! Ptáme se, kdo ví o tom, že řepa pěstována pro jednotu, jaké poslání splnila (snad to, že nepřítelům strany dala do rukou sbraň?). Naopak bylo hlášáno, že ministr Prásek dal čestné slovo, že řepa jeho do cukrovary se nedostane. Dohoda uzavřená mezi řepaři a cukrovary týká se řepy z r. 1910 a neměl nikdo práva na zaklád jejím letošní řepu prodávati. Výsya posl. Práška k řepatům, kteří řepu vzdor usnesení sázeli, aby následovali jeho příkladu, je ranou do vody. Stranická a politická čest nevykupuje se penězi!! Lépe by bylo usnutí zcela otevřeně vnu a ne nejasnými výklady zakřívati pravý stav. Čin tento je takového rázu, že nesmí se přejíti přes něj mlčením. Žádáme zodpovědné orgány a zejména i list náš „Venkov“, aby plnily svoji povinnost. Opakujeme, že prospek strany jde přes osoby. Mlčením a sakříváním chyb a poukazováním na „instanční cestu ve straně“ se náprava nejedná. Zájem strany vyžaduje, aby poměry ve straně byly takové, aby výjma věci organizační nebylo třeba kritické stoupence strany na cestu „legální opozice“ odkazovati z obav před kritikou veřejnosti.“ — Leč proti Práškovu měli se sgrárníci důrazně ozvati již při jeho aféře dietové, která českému národu málo slávy získala. Tábor agrární však na Práška skládal chvalospěvy a pomohl mu do ministerského křesla, jako by v celé naší semi nebylo člověka obětavějšího, vlastenečtějšího a bystřejšího, který by sázel úřad tak významný a zodpovědný. Při volbě ministra-krajana mají odpadnouti politické črčnice a osobní zájmy; má se křeslo takové světit mužů nejlepším. A co čínili agrárníci? A proč se také rázně zároveň neozvou proti jednání Udrůlů, Zázvorky a Chaloupky? Proč agrární tisk hned neuposorail, že vítězství řepat bude velice obtížné, když sami agrární pohlaváři jsou již zásadní řepu sázeči? Ubost řepaři při své výpravě přáli o několik millionů korun; a teď jim jsou učiněny malé ústupky — více sásluhou dra Bráta než vůdčí řepařatva. Zásadní, hlavní požadavek agrárníků byl: Prý s rayonem! A nyní po dohodě trvá tento bič dále. Divné vítězství při tak velikých obětech!

Čech připravuje hospodářské povstání Srbska. Srbská vláda světila dvor. rad. a profesorovi dr. Stoklasovi z Prahy prozkoumání poměrů zemědělských a stísení zemědělského odboru a výzkumné stanice na universitě bělehradské. Král Petr pak při přijetí dr. Stoklasu uložil témost, aby důkladně prozkoumal zem srbskou a podal obraz stavu nynějšího i návrhy na zlepšení vzdělání stavu rolnického. Veřejnost srbská provádí kroky tyto s největšími sympatiemi a vesměs s radostí se poukazuje, že bratr Čech ujímá se tak významné práce pro vývoj a blaho srbského národa.

Rakouská vláda proti Slovanečtv. Nový děkan, jak náze vláda pěstuje rovnoprávnost, jeví se právě jmenováním 41 řádových členů nejvyšší zřávací rady. Dol. Rakousy mají 30 členů této rady, Čechy 8 (4 Dol. a 4 Čechy), Štyrsko 4, Halič a Tyroly po 2, Slezsko, Hor. Rakousy,

Přímotí a Istrie po 1; nezastoupeny jsou semé Morava, Bosna a Hercegovina, Dalmacie, Bukovina, Korutany, Solaohrady a Vorarlberg. Dle národnosti mají v nejv. zřav. radě Němci 32 míst, Češi 4, Poláci 2, Ital 1; nezastoupeni jsou: Rusai, Slovinci, Srbo-Chorvatí. Tedy 6 Slovanců proti 32 Němcům. Číslo tato už křídí o udržení německé nadvlády stáj oo stáj. Dle rozlohy patřilo by semím koruny české 12 členů, Dol. Rakousům 3; dle počtu obyvatelstva semím koruny české 14, Dol. Rakousům 6. Morava úpně pomínuta, zato Štyrsko, ně má o jeden milion obyvatel méně, uděleny 4 mandáty. Nejmladší semé rakouské, kterým by měla býti věnována zvláštní pozornost, rovněž odstrčeny; Poláci pak za všechny vládní služby akidili drobeček. Roztrpčení v Slovanečtvu v kruzích politických i odborných jest všeobecné, že Slovaneč udělením pětinašobného počtu míst v nejvyšší zřavotai radě Němcům prohlášení jsou takto vládon přímo za méněcenné.

Katolík lordmayerem v Londýně — a to katolík nikoli jenom matrikový — stal se v osobě Johna Stuarda Kailla. Katolický tisk německý, zabývající se touto volbou, poukazuje na to, že v Holandsku a Anglii jsou protestanté snášlivější ku katolíkům než v Německu.

I v Americe katolický Sokol mehtní. Sjезд katolických Sokolů odbyl se v Chicagu od 17. do 22. září a vydařil se skvěle. V pátek dne 17. byl slavnostní večer k uvítání hostů. Krásné a vlastenecké řeči přednesl dr. Chvátal, předseda slavnostního výboru a redaktor Hlasu p. Dostál, předseda Sokola ze St. Loui a nynější ústřední předseda Katol. Jednoty sokol. Následoval živý obraz a divadelní řeč měl kaplan katolické tělověčné jednoty dp. Chundelák, a most radní p. Ryan. V pondělí byla schůze delegátů. Právě byl velkolepý. Na 5000 lidí bylo v průvodu. Následní bylo neobyčejné. Při závodech nejvíce vysnamovala se South-Omaha, ale i Baltimoreští ostáli skvěle. Většinou prvňci cen dobyli bratři Malcové. South-Omašský Sokol trvá již více let a proto je vyvítězenější; ale ostatní ukázali, co dobrá vůle i u nich za krátký čas dovede. Zúčastnili se závodníci z Chicaga, ze St. Louie, z Baltimore, z Plattamouth, ze South Omahy a z Hallettsville v Texasu. — Zdař Bůh k dalšímu postupu! Horlivost amerických českých katolíků jest krásným povzbuzením pro naše jinochy, žijící v zemích koruny české.

Zasloužilý kněz-spisovatel. Jan Ješek, profesor na pražské ředice v Jedné ulici, dovršil 20. t. m. šedesátý rok svého věku. Narodil se 20. října r. 1849 ve Chvalkovicích u Čen. Skalce, studoval v Hradci Král., sloužil po maturitě jako vojta v Jičíně; pak vystudoval theologii v pražském semináři, byl r. 1875 vysvěcen. Kaplanoval v Křečovicích a v Hotelici, r. 1877 stal se katechetou v Karlíně a pak na Smlebově. Zastával vzorné své volice namáhavé psadag gické povinnosti. Podrobiv se profesorské skoušce s čestným, stál se r. 1883 profesorem náboženství v Jedné ulici. Veliká řada písemných prací vyšla z pera neunavného tohoto kněze. Napsal několik školních učebnic, založil a vydává knihovnu katechetickou, sepsal mnoho kázání, přispíval pilně do katolických časopisů. Z jeho samostatných prací jmenujeme zvláště povídky: Z hor a z kraje, Hodná macecha. Novomodal švindl, Sociální demokrat; básně: Za šera, Jarní květy, Léstré květy; životopisy: Ant. Puchmajera, Fr. Daseše, k Viniticekého, J. Řezáče, atd. Přeložil do češtiny vodoléčebné knihy Kneippovy, redigoval „Pátéře duchovního“, překládal Turgeněva a Tolstého atd. Chystá nyní do tisku životopis arcibiskupa Arnošta z Pardubic Václav literární činnosti Ješkova jest obrovská. Studující poznali v něm laskavého, lidumilného otce, na jehož dobrodiní vděčně vzpomínají. Bůh dejš, aby zasloužilý spisovatel těšil se ve sdravi ještě dlouhým letům!

Obecní statek. O užívání obecního statku rozhoduje dle § 70. česk. sřiz. obec. dosavadní zvyk, ale nikdo k užívání oprávněný nesmí bráti z obecního statku většího užtku, nežli pro své j dům a statek potřebuje. Výjimka připouští se pouze na základě zvláštního titulu právního, který musí prokázati ten, kdo se ho dovolívá. Není tudíž přípustno užitky se statku obecního na některou usedlost připadající prodávati; tím by majitelé usedlosti prokazovali, že užitká těch pro svůj dům a statek nepotřebují, a uspravedlňuje se tím převzetí posměků do správy obce jako jmění obecního. V případě, když některé posmky od usedlosti oprávněného k užívání obec. statku byly odděleny, nebo když třeba usedlost ta byla rozparcelována, rozhoduje v první řadě dosavadní zvyk o tom, zdali též nabyvatel takových parcel právo požívací může vykonávati. Neai-li prokázán takový zvyk, nepřechází na nového nabyvatele právo požívací, nýbrž právo to zůstává jen držiteli usedlosti kmenové. Při případném úplném rozparcelování usedlosti právo požívací pomíjí naprosto. I v tom případě, když oprávněná usedlost po parcelách byla vyprodána, a skupili-li někdo časem tolik parcel a usedlostí, že podle své výměry představní díl, kterému by byl podle platného obyčeje náležel příslušný podíl na politickém statku obecního, nemůže majitel takové skupeně usedlosti číniti více nárok na tyto požitky, ač nebylo-li obyčje, že tyto požitky připadaly k usedlostem takto znesléba skupeným.

Zostření disciplinárních trestů ve vojenské italské. Na rozdíl od jiných států evropských, kde ostří vojenské kázně vlivem humanity přece aspoň poněkud se zmírnilo, odhodlala se vojenská správa italská k zavedení dřívějších, daleko přísnějších trestů disciplinárních. Opatření toto odůvodňuje ministr: vojákům, že disciplinární předpisy nyní již předpokládají morální výchovu, která přejí však není ještě rozšířena měrou dostatečnou. Novým výnosem ministerstva vojenství zavádí se opětně tuhé vězení kasárenské pro mužstvo a zostřešné vězení pro důstojníky. Bez-náboženská škola v Itálii se tedy špatně osvědčuje.

Daň z vouse v Americe. Snaha, sjednání států správy stůj co stůj nové příjmy, přivádí již i k myšlence zdanění vouse. V americkém státě New Jersey podal vynálezavý poslanec parlamentu návrh, aby se na vous obyčejných rozměrů uvalila daň 5 dolarů ročně, na bradu bez kníru však 50 dolarů. Kdo nosí vousy delší než 15 cm, má za každý další centimetr platit 10 dolarů. Největší se nakládá s červenými vousy, pro něž se navrhuje daň o 10 procent vyšší než pro jiné barvy.

Jak je naše obecenstvo divné. Obchodní Listy píše: Krystalový a piskový cukr je čistší než raffinada (cukr homolový a kostky). Kromě toho je na 1 kg levnější o 10 až 12 hal. Ale žádný ho nekoupí. Uvažme, že český národ spotřebuje ročně při 6,000,000 hlav 60,000,000 kg cukru, i činí difference 6 milionů korun ročně. Vezmeme z toho polovinu, 3 miliony. Tyto 3 mil. (ne-li více) vyhazují se zcela zbytečně. Nemohli by to naši obchodníci říci obecenstvu? Máme za to, že ano. Český obchodník má si obecenstvo vychovávat i je poučovat. Zde má veliké pole působnosti. Začneme už tedy jednou!

Pro dluh 3 K vyhnán ze statku. Lehkomyslné exekuce pro několik málo korun — někdy i pro několik málo haléřů — vešly v posledním čase soudním řízením ve známost a daly podnět k rozmanitým rozpravám. Přímo ojedinělý však jest případ, ve kterém majiteli usedlosti prodán byl exekučně pro dluh 3 K 20 h veškerý jeho majetek. Majitel usedlosti Vasil Duch, který — jak bohužel tak mnozí v Haliči — neumí ani čísti ani psát, měl v Bratkovicích u Strýje pozemek za více než 10 000 K. Poněvadž výnos této nemovitosti nestačil k úkojení jeho potřeb — Duch jest ženat a otcem 6 dětí — pracoval každoročně po několik měsíců v boryslavských dolech naftových. Exekuční návrh jednoho věřitele, je-muž Duch byl dlužen 3 K 20 h, dostačil, aby připraven byl o jmění a statek a vyhnán byl on, jeho žena a jeho 6 dětí do bída a nouze. Duch byl dlužen totiž lichváři Šalomounu Mellerovi 3 K 20 h. Co tak Duch v Boryslavě pracoval, začaloval ho Meller o zaplacení tohoto obnosu. Žaloba nebyla doručena Duchovi, nýbrž jeho ženě. Ona nepřistála tomuto spisu žádné další důležitosti a tak byl Duch odsouzen k zaplacení zmíněného obnosu. Meller vedl nyní exekuci a exekuční prodej Duchovy nemovitosti byl povolen, aby se obnosu 3 K 20 h dčbylo. Duch neměl o neštěstí, jež mu hrozilo, pořádku ještě tušení. Prodej se konal a jistý Mojžíš Schwarz, tichý společník Šalomouna Mellera, koupil nemovitost za 2013 K, tedy za pětinu její pravé ceny. Teprv nyní, ovšem příliš pozdě, dozvěděl se Duch, že ho pro směšné nepatrný dluh 3 K 20 h vyvlastnili. Dle ustanovení exekučního řádu má se však exekuce obmeziti, byla-li provedena ve větším objemu, než jest třeba, aby se dosáhlo úplného uspokojení věřitele. Byla by tedy povinnost soudce, přinutiti zákona neznaného analfabetu Vasilu Duchu, aby podal k tomu směřující návrh, a vše podniknouti, aby se dluhu byl jeho majetek zachován. Toho však soudce nečinil. Soudce měl by dále místo dražebního řízení naříditi nucené spravování nemovitosti ve prospěch vykonatelné pohledávky 3 K 20 h a dražební řízení odročiti. Ani toho soudce nečinil. O jmění a statek připravěný učinil udání k státnímu zastupitelstvu (návladnictví) a odvolal se ke všem úřadům, ale vše bylo nadarmo. Nyní pak přijde záležitost na řízení radě k řeči. Bude-li tím chudákovi spomoženo, o tom lze pochybovati. Případ ten mluví mluvou až zdrcující, jak málo jest ubohý rolník chráněn proti šidovským vydrážděním.

Duchovní cvičení pro venkovskou omladinu budou se konati na Velehradě od 6. listopadu večer do 10. listop. ráno. Žádá se, aby účastníci 6. listop. o 5. hod. odp. již na Velehradě byli. Za stravu atd. platí každý 3 K, za nápoj se platí zvlášť. Kdo miní duch. cvičení se účastníti, ať se přihlásí nejdříve do 28. října výhradně u rektorátu T. J. na Velehradě. Kdo se nepřihlásí, aneb přijde pozdě, nemůže býti přijat. Zveme statnou omladinu k hojnému účastenství. Kolem T. J. na Velehradě.

Tržní správy.

V Hradci Králové, dne 16. října 1909. 1 hl. pšenice K 21.00—22.40, žito K 14.80—16.10, ječmene K 11.00—11.40, prosa K 12.50—00.00, vřesve K 12.50—00.00, hrachy K 24.00—00.00, oves K 6.80—6.00, čočky K 22.00—00.00, jablek K 25.00—00.00, kroupy K 22.00—40.00, hrušky K 4.40—5.00, jablekovo-domek K 00.00—00.00, 1 hl. jablekovo-

semínka bílého K 000.00—000.00, mála K 28.00—28.50, lněného semene K 00.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 14.20—00.00, 100 kg pšeničných otrub 14.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.80 až 3.00, 1 kg másla pšeničného K 0.80—0.00, 1 kg sádla vepřového K 2.00—2.20, 1 kg tvarohu 0.30—0.35, 1 vejce K 0.08—0.00, 1 kopa cereale K 0.00 až 00.0, 1 kopa petršele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.20—2.40, 1 hl cibule K 6.00—6.80, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00—3.00, 1 pytel mrkve K 1.40—1.80, 1 kopa okurek 0.00—0.00, zelí K 6.00—10.00, 1 bedna švestek K 0.80—0.00, 1 hl jablek K 5.00—12.0, 1 hl hrušek K 6.00—14.00. — Na týžhodní trh v Hradci Králové dne 16. října 1909 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 478 hektol., žito 180, ječmene 253, oves 363, prosa 00, vřesve 0, hrachu 5, čočky 00, kroupy 10, jablek 6, jablekovo-semínka 00, olejky 00, mála 12. — 2) Zeleniny: petršele 0 kop, cereale 0 kop, kapusty 150 kop, cibule 40 hl okurek 00 kop, salátu 00 kop, mrkve 45 pytlů, brambor 210 hl, zelí 162 kop, drobné zeleniny 420 kop. — 3) Ovoce: švestek 726 bedek, hrušek 163 hl, jablek 170 hl. — 4) Drobn. dobytka: vepřů 10 kusů podvinčat 487 kusů, kůzlat 1 kus.

(Zasláno).

„Literární Jednota“ bohoslovec královéhradeckých oznamuje tímto katolickým spolkům a organizacím diecése naší, že cokoliv jest zasílati jim ze své čítárny přečtené časopisy. Časopisy, jež zasílány budou, pokud zásoba stačí, jsou tyto: Lidové listy, Nášec, Hlas, Selský list, Nový Věk, Katolík, Hlas lidu, Obnova, Týden. Každý necht obrátit se korespond. listem na „Jednotu“ naši a zároveň udá jméno časopisu, jež by si přál.

V Hradci Králové, dne 19. října 1909.

Jménem „Jednoty“ bohoslovec:

Fr. Jelínek,
t. č. předseda.

Václ. Fiedler,
t. č. jednatel.

Do Hradce Král. a okolí!

Marie Zabová,

porodní babička od r. 1898,
z kliniky pp. prof. Rubesky a Pavlíka,

dovoluje si uctivě oznámiti, že

přesídlila

do Hradce Král., Velké nám. č. 19.,

II. posch. (proti obchodu p. Šimka)

a nabízí velectěným dámám

své služby.

Chraňte se nachlazení!

Následky odvrátíte jedině nákupem
teplého trikotového a flanelového prádla
nejlepší jakosti od fy.

Feigl & Byčičtě

Hradec Králové,

Divadelní ulice.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Solidní obalaha. — Pevné ceny.

Odporujeme k hojnému čtení tyto spisy:

Opava Husova	8 h
Vyznání starého hříšníka (o liberalismu)	8 „
Víra jako víra	8 „
Husité jindy a nyní	24 „
Moderní náboženství Masarykovo	8 „
Česká konfese	24 „
Sveobodná škola	16 „
Proti Volné myšlence	8 „
Inkvizice církevní	24 „
Útok prof. Masaryka na církev katolickou	82 „

Při hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky vyřídí

administrace „Čas. Úvah“

v Hradci Králové.

Pardubickou
Franckovku jako ochr. známkou
doporučujeme **nejlepší** přísadu
co uznane **ku kávě!**
Továrna v Pardubicích

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína
za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem.

„ V HUMPOLCI, „

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátní
v Želivě a pro četné důstojné farní úřady
v Čechách.

MOSAIKY
skleněné
10 kusů, dekoraci vnitřní, nejnovejšího,
vlastního způsobu, které nejen vzešle-
něm ale i všem láčpěděckým mosai-
kám, hotoví
mal. ústav pro malbu na stě
B. Škarda,
Beno.
J.oupčt. p. u. u. u. u.
mova ulica. mosai-
kama. u. u.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší, odborná dílna pastíra

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejakvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přenes, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidé-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

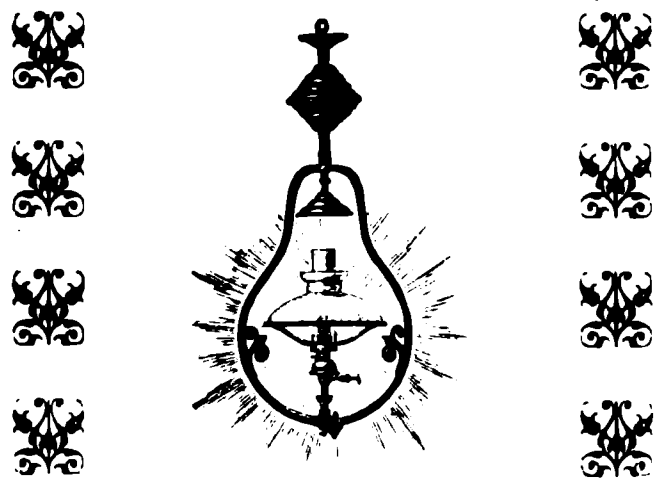
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, a spěšty, nákrasy i
hotové zboží na ukázkou franco
se snáším.

Chcete-li kostelní nádobu možno splácet bez přírátok.
Sta odporučení a četných uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou příšed
a dárání zářada domáším a.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Gasolinové lampy „Ideal“

svítivosti 75—100 norm. svíček

obdržíte

v odborném osvětlovacím a elektro-
technickém závodě

Josef Ježek

v Hradci Králové naproti Grandhotelu.

Žádejte ceníky zdarma.
Žárová tělíska na líh, petrolej, gasolin i plyn velmi
levná.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Již vyšlo II. vydání spisu:

**: Machar :
a křesťanství.**

Pod tímto titulem vyšla brožura jako
7. číslo „Čas. Úvah“. Kniška ta stručně
a jadrně vystihuje rozdíl mezi rozklad-
ným, násilnickým pohanstvím římským a
mezi obrodem, jaký přivodilo křesťanství.
Ku konci úvahy čteme zajímavé do-
klady o literární poctivosti, snášlivosti
a ušlechtilosti „syna Heliova“.

Brožura hodí se právě nyní k bro-
madnému šíření, aby se nejširší vrstvy
lidu přesvědčili, jak vyhlíží drzá pokro-
kářská výprava proti dokázaným pravdám.
Cena 32 stránkové brožury pouze 8 hal.
Při hromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký zívod —

— pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralitnímu provedení a
sice i se složitými
rámci, sloupky, vazacemi.

Všechny rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
všich náležitostí ku definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šahula. Cena 3 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACEHO TR. C. 359, VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
rých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, illuminační osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož
i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zařizuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí
stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vón.
města Hradce Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Zajistě ozdobíte hroby

svých milých k Dušičkám!

Z bohaté zásoby letošní posloužím

věnce

z květů čerstvých i umělých v moderním vázání a lacino.

Přijďte si jen vybrat neb objednat!

Květinová síň

Frant. Kupeček, Hradec Král.,

vedle Grandhotelu.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 42.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

O individualisaci a vývoji vědeckého ruchu napsal dr. Em. Rádl v „Dějínách vývojových teorií“ (str. 541—544) toto: „My jsme bnutí materialistické, darwinistické a nadšení pro vědu zapali. Zdravý vědecký vývoj děje se tím, že proti otevřenému mínění jednoho staví se stejné otevřené mínění druhého: tak Cuviera porazil Lyell, tak Humboldta Haeckel, tak Haeckla Driesch. Věda žije individualitami, osobním přesvědčením, stejně jako kterákoli jiná část veřejného života: u nás však toho nebylo, u nás žila a žije tradice. Vstoupit z toho nelze ovšem nikoho a také by to nemělo smyslu; jen konstatovati a pochopiti to jest naší věcí, tím spíše, že důsledky jdou až do dneška... Nehybnost vědy není dnes jen u nás; ztrnula po celém světě tím, že jdouc za odbornictvím, odcizila se životu. Kdežto básník, filolog, historik svojí vědeckou činností přímo se účastní kulturního života, přírodovědec stýká se s ním jen prostřednictvím, čímž trpí i veřejnost i odborník, jak si u nás často s obou stran bylo stěžováno... A přece vědec prožívá — je-li vědec — stejné svůj individuální poměr k zkoumanému předmětu jako básník. Bylo to jen přeceňování rozumu, které v devatenáctém století postavilo na oltář všeobecné pravdy, pro každého stejně závazné; vskutku však tyto všeobecné pravdy leží nanejdříve v mrtvých knihách a živou v učebnách, kdežto život zná jen pravdy individuální: každý učenec, který byl učením, rozuměl i v devatenáctém století věd po svém a prakticky obecných pravd neuznával. Věda jest tedy stejně subjektivní a stejně objektivní jako poesie. Proto také přirozený poměr mezi učením a veřejností jest též jako poměr mezi básníkem a jeho čtenáři: přímý poměr mezi lidmi sobě rovnými; já pán, ty pán, platí i ve vědě. Opravdový vědec působí jedině svým přesvědčením, svou láskou k předmětu; živého zájmu a čtenáře, u „lidu“ se dovolá jen tehdy, když přestane poučovati a začne hledati porozumění.“

Dějepisec František Palacký proti nesnášlivým evangelickým klerikálům. „Náš je Palacký, náš Komenický, náš je Šafařík“, vykřikují hrdě evangelisté, s nimiž by zasnulí velikáni ani nemluvívali. Dělal-li evang. „Hlas z Sionu“ reklamu volno-myšlenkářskému časopisu, popírajícímu Božství Kristovo, pak se divně starají o šíření evangelia, pak špatně plní odkaz oněch velikánů, na které se přisazují. Evangelik Palacký účastnil se svatováclavské slavnosti, pořádané na památku založení biskupství pražského. Tím dal na jevo, jak ei vážil kulturních důsledků vyplývajících pro náš národ z tak důležité události. Leč liberálové tehdy proti sirovutnému historikovi zlosti jen sršeli. Palackého napadly tehdy i evangelické „Hlas z Sionu“, které se vyznamenaly překladem a šířením bezectného pamfletu „Pogiova“ o soudu nad Husem. Leč Palacký nedal se zmásti a dne 21. října roku 1873 odpověděl v „Pokroku“:

„Pozoruji ne bez bolesti, že otázkám náboženským a církevním, jichž sporné přetřásání působovalo ve vlasti naší tolik žalu, od nějakého času dává se znovu čím dále tím mocnější podnět. Chceť mezi vzdělanci našimi uvést se do módy onen drub liberalismu, kde učí, že všechny naše myšlenky o Bohu, otnosti a právu jsou pouhá pověra, že člověk, jsa jen zvířetem, nemá do sebe ani mravního povolání, ani jakýchkoli povinností atd. Nemohu zde se pustiti do rozjímání, který jest obor rozumu a které jsou jeho meze, kde povstává a kam dosahuje víra v duchu člověka — pravím jen, že víra jest tak přirozená a nutná funkce ducha i rozumu, že se bez ní ani sami tak zvani nevěrci obejítí neumějí. Vyznáním upřímné, že každý prostě věřící katolík jest mi mnohem milejší, nežli vysoce učený nevěrec, jenž domýšlí se nedorozumím svým sbořiti a zase vystaviti celé světy, Boha z nich ovšem vyloučiv. Poznav za svým povoláním lépe než jiní ohromné to zlo, jež z rozbrojů a pátok o víře na národ náš se uvalilo, snaším se vždy k tomu naváděti, co jest přední známkou pravého křesťanství, totiž láska k Bohu a k lidem. Kdokoliv četl různé nevěrecké články poslední doby, nemohl nepozastaviti a neakromontiti se nad krutou nenávisť, která v nich se objevuje nejen proti katolické církvi, ale i proti všemu křesťanství vůbec, jakoby neštětí bylo, cokoliv k Bohu a ke Kristu se nese, a jakoby nevěra a nesnázebožství byly vrcholem lidského rozumu a moudrosti lidské. To není již kritika, toť mluva nezkracené náruživosti, toť útok na svobodu svědomí lidského, toť bezohledný a bezohledný terrorismus. Vždyť jen hrubý nedouk mohl by nevědět, že všakeren pokrok vzdělanosti a osvěty po mnohá a mnohá století závisel jedině na církevních ústavech, že cokoliv zjevilo se dělník na poli jak literatury, tak krasoumy, cdoňváno bylo ve školách duchovenských, církevních. Já jsem přesvědčen, jako poctivý a spravedlivý dělník uvažovatel, že jak křesťanská církev vůbec, tak zvláště katolická spásobila u nás

v Čechách nepoměrně více dobrého, než kdokoli jiný, zasahuje do života lidského jedině vždy ku povznesení blaha, dobra a krásna. Za toto své přesvědčení se nestydím, a kárám i nenávidím ty, kdož zatracují vše to, co jim není po chuti.“

O realistické inteligenci píše nekatoická „Pokroková revue“: „Jeť realistická intelligence sv. u domýšlivosti a nadutosti každému z duše protivna a, skládajíc se ponejvíce z professorů a učitelů, svádí mimoděk k podezření, že v tom jejich protiklerikalismu uplatňuje se stavovská revnivost a různice mezi kollegy t. j. mezi nimi a katechety.“

O poměru náboženství k republice dr. Torquerville: Despotismus může se obejti bez víry, ale nikoli svoboda. Náboženství je mnohem nutnější v republice, kterou zavádějí, než v monarchii, kterou potírají.

Moderní rytíř bez bázně a hany. Nadpokrokovému vědci učitelaké oposice nelíbila se odpověď „Čes. Učitele“ a proto poslal úřední opravu, že prý nemá za sebou veteránství několika pokrokových stran. Leč „Čes. Učitel“ dne 13. t. m. připojuje hned k opravě tyto poznámky: „Ve Vršovicích znají jej jako jednatele mladočeské Besedy a také je v živé paměti účast jeho při sdělávání školského programu radikálů, kde tehdy pracoval vedle dra. Ant. Hajny. V realistické straně bylo tomu také jinak, než jak p. B. píše. Přislušenství jeho k této straně nebylo jen v případě jeho kandidatury, nýbrž patřil k ní hned od její založení, jehož se činně účastnil 31. března 1900, opět hlavně zas při programu školském debatoval. V této straně byl pan B. členem výkonného výboru a posléze jeho místopředsedou. V roce 1901 kandidoval na její program do zemského sněmu proti Kryšovi. Za affaíry Herbenovy adresoval mu básník Machar list, v němž mu za „Benešovskou politiku“ napsal mezi jiným: „... dovolte, abych nazval tu diplomacii, kterou provádíte nyní, novým svinutím.“ Tak Benešovu činn. st. charakterisoval básník (po básnicku? Otázka redakce.) Machar 3. prosince 1905. Pak pracoval Beneš stále ve straně realistické a 14. května 1907 kandidoval na její program do říšské rady na Křivoklátsku a Rakovníku, odkudž je r. dákem a kde ho znají. Nedostal ani 200 hl. sd., vystoupil tedy otevřeným prohlášením v Přebledu ze strany a slbil, že na ten čas zůstává bez politického přislušenství. Ale již v roce 1908 vstoupil k sociálním demokratům. Tak je to, a sebe úskočnější se schovávání za § 19. tady nepomůže.“ Idu — moderní žulový zásadní charakter! Nic mu neprospěly hodiny ve škole Masarykově.

Sociální demokracie a náboženství.

V našich časopisech tu a tam porůznu otištěn některý výrok rudých předáků jako důkaz, jak i v theorii soc. demokracie má program krajně protináboženský. Nyní dr. Novotný v „Časopise katol. duchovenstva“ (v č. 6 t. r.) podal soustavný přehled zvlášť významných prohlášení soc. demokratických pohlavárů. Vyjímáme z onoho článku tyto řádky:

„L. Friedlieb ve spise „Die rothe und schwarze Internationale na str. 18 uvádí slova otce moderního socialismu Proudhona, který řekl: „Gott ist die Quelle aller unserer Uebel. Unser Glück erheischt es, dass wir ihn aus der Welt verbannen.“ (Bůh jest pramenem všeho našeho zla. Naše štěstí vyžaduje, abychom ho ze světa vypověděli.) Bebel, náčelník sociální demokracie, řekl na německém říšském sněmu, že je nemožno, aby někdo, kdo stojí na stanovisku vědy, v náboženské dogmata vůbec věřil, stojí prý v rozporu s rozumem. Když potom hrabě Ballestrem podával důkazy, že sociální demokracie z dělníků neznabohy učiniti chce, potvrdil Bebel toto tvrzení zvoláním: Sehr richtig! (Velmi dobře!) (Str. 21.) V katechismu internacionaly brozným způsobem bezbožectví této strany pronášeno. Na otázku: „Jest Bůh“ zní odpověď: „Nein, es gibt keinen Gott; wenn es einen gäbe, so müsste man ihn erschieszen, denn er ist das große Unglück.“ (Nikoli, není B. ha; kdyby nějaký byl, musil by býti zastřelen, poněvadž jest největším neštěstím.) (Str. 30.) Socialisté vyzývají, aby z církve vystoupili. Na kongressu v Mohuči dne 8. září 1872 prohlášeno: „Odporčuje se členům, aby formálně z církevních společenstev vystoupili.“ (Str. 20.) „Der Socialismus ist die Einleitung einer großen atheisticalen Kulturperiode, an deren Begründung wir gemeinsam zu arbeiten die Ehre haben“ (Socialismus jest uvedením veliké bezbožecké kulturní doby, na jejíž založení máme čest společně pracovati), napsal Das Fürther demokratische Wochenblatt. (Str. 33.) A sociální demokratický časopis „Der Volkstaat“ píše: „Die Zukunft muß dem Atheismus getreu, nur in ihm ist das Heil für die Menschheit zu finden, die ihre guten Rechte so lange für einen Wahn verschacherte.“ (Budoucnost musí náležeti athelismu, jen v něm lze nalézti spásu pro člověčenstvo, které svá dobrá práva na tak dlouho zanechala,“

pro své pohlouzení.) (Str. 38). Ve spisku „Ferdinand Lassalle und die Arbeiterfrage“ od Rausche čteme: „Die Lehren der atheisticalen Philosophie sind auch unter die Arbeiter gedrungen. Früher, noch vor einem Jahrhundert konnte man das Volk auf ein Jenseits verführen. Heutzutage hat der Wechsel, welcher auszahlung von Glück und Seligkeit nach dem Tode in einer besseren Welt verspricht, keinen Cours mehr. Man lacht mit Recht darüber, aber in dem die Arbeiter freiwillig auf den zukünftigen Frieden im Himmel verzichten, verlangen sie mit um so größerem Rechte die Erde.“ (Nauky atheisticalké filosofie vaikly i mezi dělníky. Dříve, ještě před jedním stoletím mohl být odkázán lid na věčn. st. Nyní ta směska, která slibuje vyplacení štěstí a blaženosti po smrti v nějakém lepším světě, nemá žádného kursu. Smějeme se tomu právem, ale dělníci, vzdávající se dobrovolně budoucího pokoji v nebi, žádají s tím větším právem zemi.) (Str. 41.) Nebe i peklo, odplata a trest po smrti otevřeně upírána, štěstí a poslední cíl jen zde na zemi hledati se má. Nápis na p. muřku jednoho socialisty na hřbitově v Berlíně jasně tvrdí naše dovědčující, čtemeť na něm: „Wir fürchten und hoffen das Jenseits nicht mehr, die Besserung des Diesseits ist unser B. gehr.“ (Nebojíme se onoho života a nedoufáme v něj, žádosti naší jest zlepšení života tohoto.) Při jedné slavnosti, kterou pořádali dělníci v Pešti dne 11. června 1872, bylo tvrzeno že všechny revoluce dosud neprospěly: „wail im Herzen des Volkes noch ein Gott lebe, darum müsse Gott jetzt gezeugnet werden“ (protože v srdci lidu ještě Bůh žije, proto musí býti nyní Bůh popírán.) (Str. 55.) V Dortmundu na hrobě svého přítele jeden sociální demokrat začal řeč svou slovy: „Einen Gott haben wir nicht, einen Pfaffen brauchen wir nicht“ (Boha nemáme, popa nepotřebujeme.) (Str. 56.)

K řezbářské krizi ve východních Čechách.

Píše se nám z kruhů uměleckých: Chrudimská škola řezbářská převzala na sebe provedení kazatelny v tamním kapucinském kostele. Náklad na tuto práci povolen prý ministerstvem kultu ze zvláštní dotace. Zpráva tato velice překvapila umělecké závody sochařsko-řezbářské, zejména však absolventy této školy, kteří — jak známo — nedostatkem práce žijí. Zajisté by ředitelství této školy mělo závody svých absolventů příležitostným doporučením podporovati a nikoli v době beztoho tak neutěšené jim konkurenci prováděti. Není se opravdu co diviti, že celá řada řezbář-absolventů této školy přechází k jiným oborům, neboť české sochařství a řezbářství opravdu vážně hyně.

Co je toho příčinou? Na otázku tuto mohly by příslušné kruhy nejlépe odpověděti. My se však stále ptáme, jaká budoucnost kyne absolventům této školy, uvážíme-li následující okolnosti:

1. Jsou ještě četní kněží, kteří sochařské a řezbářské předměty objednávají z Tyrolska a Mnichova. Jeden katolický list ochotně uvěřejňuje inserty těchto cizích firem a tím ovšem nemá je doporučuje. 2. Církevní úřady doporučují prý výhradně i pro malé venkovské kapličky kamenné oltáře. 3. Současný moderní sluh nábytku je téměř bez řezby. 4. Rezané okrasy nábytku nynějšího vyrábějí se v trestnicích. 5. Budou-li k tomu ke všemu ještě řezbářské školy odborné nadále samy dodávky přijímati, pak ovšem za daných i jinak neutěšených poměrů umělecký průmysl řezbářský a sochařský ve východních Čechách mnoho zkvétati nebude. — Toto chtěli jsme poznamenati na uvážení širšího obecnostu a příslušným kruhům.

oooooooooooooooooooo

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví

v Hradci Králové.

Bohatý antikvariát

Velkozávod hudebninami.

(Založeno r. 1863).

Zakládání a doplňování knihoven
za nejvýhodnějších podmínek.

Seznamy zdarma. Telefon 6. 17.

oooooooooooooooooooo

Hospodářská hlídka.

Nová kultura obilí uvedena do Čech vlád. radou Zehetmayerem na císař. panství ve Smiřicích nad Lab. Tato nová kultura obilí vzala původ svůj v Číně, odtud ji zavedl na Rusi Demčineki a zakládá se na přesazování obilí. Rostlinka 15 cm vysoká se přesadí značně hlouběji než byla původně. Ze zasypných kolínek obilí vyvine se dvojitý až trojitý systém kořenů, t. j. řady kořínků nad sebou oddělené. Rostlina má pak více strobů, jimiž potravu přijímá, následkem čehož mnohem bojněji se vyvine, více odnoží, vytvoří delší klasy a dokonale vyvinutými zrny, později sice uzrává a také prý nevymrázá tolik jako osim obyčejným způsobem pěstěný. Tak na př. z trsu ozimé pšenice, jež na zimu byla přesazena, vzrostlo 49 stébel s pěknými klasy. Poněvadž přesazování obilí ve velkém nelze provádět, sestrojil továrník Pracner zvláštní sečí stroj, kterým se obilí seje do brázdiček a místo přesazování okope se pak zemí z hřebení brázdiček pomocí téhož stroje. Nový tento způsob pěstování obilí, osvědčil-li se, znamená stoupení výnosu.

Jak si počínati při prodeji dobytka. Především třeba chovatele dobytka na to upozorniti, aby prodávali dobytek buďto tak, že jej před prodejem dají zvěrolékařem prohlédnout a pak si před svědky s kupcem vymíní, že zvíře stává se hned po uzavření kupu majetkem kupcovým a že prodávající od té chvíle přestává za něj ručiti. Anebo, aby při prodeji písemně neb ústně před svědky uzavřeli kupní smlouvu přesnou, zejména aby vady zvířete nezatajovali, ale aby si vymínili, že po odebrání dobytčete, které se musí stát v dobu smlouvenou a kdyby č. s. ten nebyl přesně dodržen, tedy od té chvíle, kdy zvíře mělo být kupcem odebráno, neručí prodávající za žádnou vadu ani za vady, jež zákonem ve správu (ručení) pojaty jsou. Když si chovatelé dobytka budou takto počínati, pak jistě nebudou toho litovati. Opatrnosti té je nutně zapotřebí, neboť nehodu, která stihla věc po uzavření kupní smlouvy, avšak ještě před odevzdáním nese prodávající, teprve nehodu vzniklou po převzetí nese kupce. Jestliže s řezníkem nic bližšího a určitého se nesmluví, pak za dobytče ručí prodávatel až do odevzdání. Jestli pak výslovně s ním nevyjedná, že neručí za vady, jež zákonem ve správu (ručení) pojaty jsou, pak ručí i po odebrání za dobytče, neboť § 924. obč. z. praví výslovně: Rázstáhně-li se, nebo padne-li kus dobytka do 24 hodin, když byl od něho přijat, má se za to, že byl nemocen již před přijetím. A § 925. obč. z. praví dále: Za to se také pokládá (čili prodávající také ručí po odebrání zvířete): 1. Když do 8 dnů shledají se při prasatech uhry a při ovcích neštovice nebo pravičina, nebo při ovcích do dvou měsíců živý vlas a motolice. 2. Když při dobytku hověším nalezne se do třiceti dnů po přijetí jeho blíza čili tak řčená bykovnice (tuberkulosa). 3. Když při koních a soumarech shledá se do 15 dnů po přijetí jich nebezpečné chřipce anebo ozhibivka, též dýchavičnost anebo do 30 dnů pitomý jasek (jaukovitost), červ (ozhibivka kožní), zvlášlivost, černý cink v oku (krásná slepota anebo slepota měsíční). Nárok ze správy (ručení) musí být proveden, pokud se týče věcí movitých, do šesti měsíců, při věcech nemovitých do tří let. Jestliže řezník pouze oznámil, že prase bylo shledáno nakažené a že mása nelze upotřebiti, pak to daleko ještě nestačí k důkazu, že musí prodávající škodu nésti sám. A jestliže znalec (zvěrolékař) uzná, že prase bylo stíženo nakažlivou nemocí před odebráním, pak teprve je povinen škodu sám nésti.

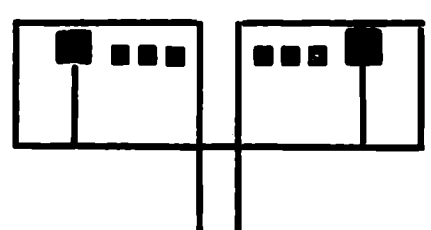
O povaze půdy. Plevel, která na poli roste, ukazuje, čeho půda potřebuje a čeho má nadbytek. Roste-li na poli v osení mnoho ščovníku a kopretiny, pak je půda chudá na vápno. Roste-li v osení hojně kuří oko, pak je v půdě nadbytek dusíku, objevuje-li se ve větším množství rožec a maceška, pak nedostává se půdě dusíku. Rostou-li na poli kopřivy a lebeda, pak obsahuje půda mnoho sanytru, roste-li konečně na poli pelyněk, pak to nasvědčuje, že není v půdě nedostatek drasla.

Nemovaný šípok. Nyní dávají šípka vyhazov na všech stranách, ač týž poskytuje vhodné a bezpečné útulku zpěvnému ptactvu. Zahradník a milovníci růží jej rádi vyhledávají, aby kmen jeho očkem té nejlepší růže zušlechtili. A o hodnotě ovoce šípkového také mnozí nevědí. Marmeláda z uvařených plodů šípkových hodí se velmi dobře našim kuchařkám na omáčky, do buchtiček a koblíh, cukrářům na zjemnění chuti dortů atd. Pražená jádérka hodí se jako dobrá přísada ku kávě. Odvar z celých šípků jest nenahraditelnou pomocí těm, kdo stěžka močí; tu jest nejjištějším a neškodným prostředkem.

Kopřivy skýtají vlákno velice jemné, lesku hedvábného a houževnatější než lené. U nás rostou v zákoutí domů, v křoví nepovšimnuty. Učiněny a pěstěním jich pokusy na polích. Takové kopřiviště vydrží 10 až 12 let; mezi vzrůstem se každoročně jednou okope a po zákvětu se kopřivy poříznou a usuší. Z 1 ha obdrží se na 20 q suchých stonků. Setba děje se na jaře do vyhořelé půdy; ježto je semínko malé, asemi se hluboko stí. Hodí se do všech půd, jen ne do mokřých.

Proč se u nás nekonsumuje krystalový cukr? Z kruhů venkovského čtenářstva se píše v „N. L.“ v poslední době, kdy diktátorství rafinérského kartelu cukrovarů vystupuje neobyčejně drze, objevují se v našich časopisech články, stěžující si na obecenstvo, jak je divno, že nekupuje krystalový cukr a tak do roka vyházuje as 3—6 mil. K. Není pochyby, že by naše obecenstvo rádo kupovalo levnější a dobrý cukr krystalový; kde jej ale dostane? Projďme to, třeba i tisíc obchodů koloniálních, chťjme cukr krystalový a odpověď bude: „Nemám“. Necht se obchodnictvo postará, aby mělo cukr krystalový v krámu, aby jej obecenstvu nabízelo, necht rozdává letáky s poučením atd., zkrátka ať nabízí krystalový cukr po kupecku, výsledek se brzy jistě dostaví. A když toho obchodnictvo docílí, bude mít také jinou moc proti kartelu rafinérů v každém směru.

Urychlování vzrůstu rostlin teplem vodou. Že většina rostlin má ve svém životě periodu klidu, ve které vzrůst částečně nebo úplně zastavuje, je všeobecně známo. Tato období klidu jsou v přímé souvislosti s poměry podnebí, dostávajíce se v době zimní hlavně a také na př. v dobách sucha. Příčiny, proč rostliny v určitých dobách vzrůst zastaví, nejsou dobře známy; že to jen fyzikální poměry prostředí nejsou, dokazují rostliny, které, před dobou zimní přeneseny do teplého skleníku, přece přejdou do stavu klidu. Z důvodů theoretických a ještě více praktických byly velmi záhy čineny pokusy, jak přimět rostlinu k ustavičnému intenzivnímu vzrůstu. Osvědčilo se několik prostředků a ode dávna užívají zahradařiči k urychlení vzrůstu rostlin teplého vzduchu. V loni byly učiněny velmi zajímavé pokusy s rychlením rostlin teplem vodou a zprávy vídeňské akademie přináší o tom referát I. Molische, který zajímavý pokus provedl methodicky. Experimentoval většinou s větévkami stromů a křovin; 20 až 60 cm dlouhé větévky v zimě uříznuté ponořil hned po uříznutí do vody asi 30° C teplé a ponechal je tam asi 9 hodin, načč je pěstoval ve sklenišku, kde udržoval teplotu 15 až 18° C. Pokusy se vydařily se šefíkem, lískou a olší dobře, s březou, bukem, habrem, lípou se nezdařily. Lázeň trávající delší dobu než 9 hodin působila škodlivě; pro různé rostliny je však zapotřebí lázně různé teploty. Ponořování rostlin celé není nutno ani výhodné; stačí jen ponořit pupeny, jichž rychlý vzrůst si přejeme. Větve ponořené do teplé vody a vystavené nízké teplotě nevyrostají; přeneseny však do teploty náležité, vzrostou. Utajený tento účinek teplé lázně udržel se až po dobu pěti týdnů. Pro praxi mohou mít tyto zkušenosti velkou cenu, neboť urychlení vzrůstu rostlin teplem lázní jest laciné a jednoduché.

STAVITEL

JAROSLAV PAŽOUT

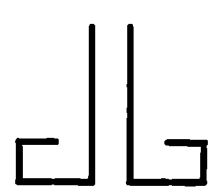
HRADEC KRÁLOVÉ,

:: STAVÍ ::

- LEVNĚ, -

SOLIDNĚ,

MODERNĚ.

OD 1. SRPNA V ČELAKOVSKÉHO TĚ.

BLÍŽE NOVÉHO MOSTU.

Sociální besídka.

Nenasytý jicek kapitalismu. Správní rada želez. společnosti měla dne 4. t. m. sezení, v němž bylo konstatováno, že za poslední roční období čistý zisk se páčí na 11,597.943 64 K. Uzeneseno, aby se navrhlo valné hromadě vyplácti členstvu dividendu čtyřicetiprocentní, totiž za jednu akcii 160 K. Necht se zvýší akciový závodní kapitál z 25,700.000 K na 37,500.000 K. — Dne 2. t. m. kutací společnost v německém Erkelensu uveřejnila roční bilanci, dle níž byl hrubý zisk 7,843.707 marek. Po odečtení daní, nájemného atd. činí čistý zisk

563.728 marek (50 procent akciového kapitálu). „Christlich-socialer Arbeiter-Zeitung“ k tomu poznamenává: „Velkokapitalistům tedy se vede velice zle. V posledních letech stoupla dividendy pražské železářské společnosti z 35 na 37 1/2, 42 1/2 a 45 procent a klesá najednou na 40 procent. Snad přispívá rozmnožení kapitálu o 11.8 millionu a nejnovější snížení mzdy dělnické o 10 procent k tomu, aby byla ubohým akcionářům dividendy opět zvýšena a aby ti to byli uchráněni před nejhroší bídou. Ještě ve stavu smutnější se nachází internacionální kutací společnost, která v předposledním roce z čistého výtěžku 5 millionů marek vyžítvala 500 procentní dividendu, v posledním roce však při čistém zisku pouhého jednoho millionu jen dividendu přes 100 procent. — Ubozí kapitalisté! Svoji velikou hanižnost škodí dělnictvu a všemu chudšímu občanstvu. Kapitalisté vydělávají pohodlně bez práce na akciích šestkrát víc, než kdyby peníze své uložili do záložny.

A zase podivné hospodářství. „České Slovo“ dovědělo se o hospodářství vídeňských soudruhů toto: „Strana soc. demokratická koupila letos velkou tiskárnu na jméno „Kubálek a spol.“; ve vedení vedle soudr. Kubálka a spol.“; ve vedení vedle soudr. Kubálka zaujímal vynikající místo také poslanec Tomášek. Soudr. Kubálek byl říditelem tiskárny a zároveň administrátorem „Dělnických Listů“. Soudruh Němec, jenž spolu s Hrazdrou vydává ve Vídni „Illustr. Listy“, jest zároveň akvisitorem „Děln. Listů“, pro které obstarával celou inserci. Nyní z čista jasna soudruh Kubálek byl vyloučen ze strany a koupil si vlastní tiskárnu rovněž v V. okr. (Zentagasse). Vyloučením stal se po důvěrné schůzi, na níž bylo jednáno hlavně o vedení knih v dělnické tiskárně, jakož i o odvádění peněz za inserci „Děln. Listů“. Dělnická tiskárna ocitla se v krizi a vedení strany naplně všechny síly, aby zabránilo veřejnému skandálu. Odkud soudr. Kubálek vzal peníze na koupi nové tiskárny, není známo. Praví se, že z jakéhosi dědictví. Také s „Illustr. Listy“ to praská a společnosti hledají kupce ...“

Zaopatřovací ústav pro židy. Kdo jsou ti lékaři ve vídeňských nemocenských pokladnách sociálně-demokratických? O odpověď: Abelles, Bartsch, Bass, Bauer, Beck, Benet, Berger, Berliner, Bernfeld, Bichler, Botsticher, Breuer, Briess, Brock, Brunner, Dekura, Deutsch, Doregger, Ehrenfest, Ehrenhaft, Eisinger, Eisler, Ellenbogen, Ernst, Fahn, Fingerhut, Fischer, Forchner, Freund, Freidmann, Fürth, Geiringer, Glaser, Glasspiegel, Gassner, Gözl, Grätzer, Gross, Grün, Grünfeld, Guth, Hasse, Hahn, Hamburger, Hammerschlag, Hand, Hauser, Hirsch, Höflich, Holländer, Jansch, Jelletz, Jilinek, Joachim, Kahane, Kaon, Koch, Kolny, Korvin, Kreidl, Kugel, Leuchter, Löwenstamm, Lustig, Meisner, Neumann, Pick, Pallak, Polak, Polack, Popper, Propper, Redlich, Rosenblatt, Rosenthal, Schlesinger, Schön, Schwarz (pětkrát), Stern, Straicher, Teweles, Winter atd. atd. Hesky dlouhá řada taky-proletářů! Israelité ovšem by nikdy nepodporovali rudou stranu zadarmo; ta musí zaopatřovat židy s poníženu úklonou. Jen malý pohled do soc. demokratického sjezdu v Lipsku! Předsedal tam známý kapitalista žid Singer; vedle něho pak na předsednické tribuně se stkvěli příslušníci židovského národa: Stadtbogen, Rosa Luxemburgová a z Ruska Schönborgová.

Bezeitný útok na existenci jinak smýšlejících. Fanatický hněv lomcuje soc. demokraty moravskými nad tím, že dělnictvo v benediktinské knihtiskárně brněnské zbavilo se soc. demokratického jha, když rudý útisk překračoval všechny meze. Poněvadž již sazeči benediktinské tiskárny neplatí do kasy spravované rudými předáky, schystán proti jejich existenci chytrácký manév. Na moravském sněmu učiněn dotaz posl. Eldersche a soudruhů, zda jest ochoten zemský hejtmán odejmouti benediktinské tiskárně objednávky zemské správy. Prý ta tiskárna se neřídí dle tarifových úmluv, jiné tiskárny jsou zkracovány atd. „Budoucnost“ na to dne 15. t. m. odpovídá, že benediktinská tiskárna zachovává tarif svědomitě, že jest vyloženou lži tvrzení, jako by jen tiskárny obsazené soc. demokratickými sazeči byly tarifové; šlechetařům účelem dotazu „dělnických“ poslanců bylo zničení existenční křesťanské sazeče a jejich rodiny. Napadení dělníci však se proti bezcitnému manévru postaví se vši rázností.

Daň z příjmů u soc.-demokratů. Soudruh Geyer navrhl daň z příjmů na posledním sjezdu v Lipsku. Až doposud platili soudruzi týdně pouze 10 peníků. Ale Geyer navrhl progresivní zvýšení příspěvků dle výdělku. Návrh byl takto upraven: Až do 700 marek má se platit 120 m., od 701 až 858 — 180 m., od 859—1000 marek 240 m. Další zvýšení až k výdělku 2000 marek má být 120 marek za každých 200 marek, až do 3000 marek 240 m. za každých 500 m., poslední pak 3001—3500 m. — 18 m., 3501—4000 — 24 m.

a všechny vyšší výdělky 36 marek. — Ejhle velké přátele lidu a jejich farizejství! Jak často bouřili proti nesnesitelným daním státním! Zatím však v samém Německu jest daně prost každý, kdo nemá ročního příjmu 900 m. lnu, vdčové potřebují na cesty do lázní, na jih atd. a proto jim má platiti i člověk takový, který vydělá ročně 700 marek!

Ze sociálních sjezdů. Na lipském soc. dem. sjezdu konstatováno, že v Německu má strana 44 poslanců v říšském sněmu, v bavorském 20, v hamburském 19, v bremském 18, ve vrttemberském 15, v badenském 10, v pruském pouze 3. V městských, obecních a krajských radách mají socialisté 7191 zástupců. Platících členů strana má 633 000 ve 3281 organizacích (mezi členy jest 62 259 žen). — V Iptwichu v Anglii konán 42. sjezd anglických „trade-unions“ za přítomnosti 497 delegátů, kteří zastupovali 1,701 000 dělníků. Patrně, jak přes všechny křivky soc. demokracie dovede se dělnictvo silně organisovati i mimo rudý tábor.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dříve, než nové

chrámové jesle

zakoupíte,

dopíše si o bezplatný rozpočet a vzorky utěšeně se rozvíjející firmě

Bohumil Bek,

sochařství a řezbářství

na Horách Kutných.

Podporujte umělecký průmysl svého kraje.

Právě vyšly naše kalendáře na rok 1910

„VENKOVAN“

a počaly se již rozesílati. Obsahují řadu povídek, praktických pokynů, spoustu obrázků a j. v. K velkému kalendáři „Venkovan“ přilížen jest pěkný obrázek, kterýž možno dát si zarámovat. Velký lidový kalendář „Venkovan“ stojí 1 K, tucet 8 K, půl tuctu 4 K. Kapesní kalendář „Venkovan“ stojí 50 hal., přístou 60 hal., 1 tucet 6 K, půl tuctu 3 K.

Objednávejte z každé obce hromadně. Objednávky přijímá a vyřizuje „Sekretariát Sdružení českých katolických zemědělců“ v Praze-II., Opatovická ulice číslo 10.

Kupujte a rozšiřujte všude naše kalendáře „Venkovan.“

Prodá se
větší množství
labského šterku
a písku

na náplave pod vtokem Orlice do Labe
za cenu: 1 párový povoz . . 50 h,
1 jednokoňský povoz 30 h.
Přihlášky ve skladišti firmy

Kress & Bernard.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8., str. 82
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberečů a kovového nádobí ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nejčepěji a nejlevněji u

Josefa V. Paďoura,

velkovinařství a zastupitelství předních vinařských firem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h, 70 hal.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové polo- i celohedvábné v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: šitry, strapce, třepení atd.

.. LINOLEUM, ..

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nejč. bisk. Ordinariátem 20. srpna 1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanii za umírající s příslušnými modlitbami (z brevíře), nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice cennou stať O církvích nepravých (blady). Stránkování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné, takže nijak není znesnadněno užívání „Nábož. k Oltáři“ a „Průvodu“ varhan.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihupecké provise bylo nutno stanovit ceny nového vydání takto:

Cena knihupecká — krámská
v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h

bez frankatury 1 výtisk

v poloplošné s červ. ořezkou . . . 65 h 90 h
v plátně . . . 74 h 92 h
v plátně se zlateným křížkem . . . 80 h 1 K
v celokříži se zlateným křížkem a
zlatenou ořezkou . . . 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým archům žádati fiktivní jiných druhů knih at Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, dostati mohou **dotatek „O církvích nepravých“** (v Čechách a na Moravě) jako zvláštní brožurku archovou za 5 hal.

Litanie k sv. Josefu (jiný přídavek nového vydání Oltáře) prodává se na listcích 8° 100 kusů za K 120.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Nejstarší pražská, křesťanská, výhradně česká továrna na železná kamna a stol. sporáky firmy

Horák a Ullmann

(maj. MUDr. Vend. Šnobl & F. Novák)
v PRAZE II., Vyšehradská tř. 49.

doporučuje své uznání nejlepší výrobky moderního hygienického úsporného topení a větrání.

Kamna původní Meidingerova.

Kamna regul. nácvpná se samet. vložkou. Nepatrná spotřeba paliva.

Osvědčená školní kamna.

Železné sporáky vřech velikosti
Ceny levné. Cenníky zdarma

Dobré housle,

struny, smyčce, pouzdra a veškeré hudební nástroje
koupíte nejsolidněji v odborném závodě

Jana Čermáka

v Hradci Král., Palaockého třída č. 83.

SPECIALITY: hliníkové D, florentinské G. —

Vlašské i weicholdské struny, patřičné smyčce a anglická pouzdra.

Gramofony, fonografy, desky, válečky, jehly.

Vše se prodává se zárukou.

Veškeré opravy přemě a rychle.

Všem, kdož pohřbu naší milované tety, paní

JOHANY BURGROVÉ,

vdovy po měšťanu v Králové Dvoře n. Labem,

laskavě se zúčastnili aneb soustrast svou nám na jevo dali, vzdává
jménem svým a všech příbuzných

uctivé a vřelé díky

František Fischer,
c. k. gymn. profesor.

V Hradci Králové, dne 21. října 1909.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze meho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učinite, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Právě vyšel

důležitý spis:

KAREL IV., OTEC VLASTI.

Cena 32 hal. Při hromadných objednávkách
větší slevy.

Objednávky vyřizuje

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

C. k. místodržitelským koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dole, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahranická.

Kancelář „Hôtel Hyrdi“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

ZARUČENÉ NEPOŠKODENÉ PRÁŠEK
KU PRANÍ ... PRÁDLO

SNEHOBILÉ PRÁDLO
SLIBEŽNOU VONÍ FIALEM DOČILI POUZE
V HRADECI KRÁLOVÉ
ALBINE
Uvrobí JOSEF JELINEK mydlář
V HRADECI KRÁLOVÉ

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelově)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

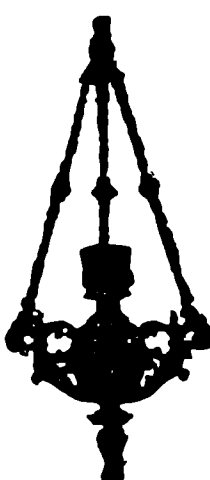

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Videň,

VII o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritského chrámu
Páns.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Veleďstojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovozuje si depo-
rušit veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibále, nádoby, paténky, paciřkály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvením vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez záručenosti koupě.
Vše se posílá poselstvem. Před ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové
prsteny, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínské vady na skladě.

Staré slatě, stříbro a drágozem kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a cizozem

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

z pera redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné
činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I.
oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí
výčet povolání činitelů v sociální politice, v III. oddílu
ličí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů,
dělníků, žen a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ
křesťanské sociální politiky. Spis je bohatý četnými nejnověj-
šími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a
obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas.
Úvah“, přímo objednávatelci u administrace,
10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásluhy na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleďstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaillie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Ledničky

patentní, s nedostlžnou izolací a
výtečnou ventilací,

franko na každou stanicí za K 50—
dodává

c. k. dvorní továrna nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Zástupci na všech místech hledání.

OBNOVA

Číslo 48.

Předplatní na čtvrt roků s k 50 h
na půl roků s k — h

V Hradci Králové, dne 29. října 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Báječné jmění církevní.

Táže se chudší člověk čilého obchodníka: „Proč shromažďujete velké peněžité obnosy? Stanete-li se bohačem, však ty peníze do hrobu sebou nevezmete. Bylo by líp, kdybyste to všechno už za svého života lidem nemajetným rozdali.“

„Ale vždyť těch peněz neschráním z lakoty. Dělán to taky pro dobro chudších. Musím se starat, abych já sám i s dětmi nepřišel obci na krk, jakmile by nastala vážná obchodní krize. Až bych v čase kritickém neměl ani groše, musili by i chudší poplatníci na mou rodinu platit. A ostatně nevím, na jak dlouho by mé jmění nuzákům prospělo, až bych rozdál všechnu svou peněžní hotovost. Dovedl by každý tak opatrně s obdrženým obnosem hospodařit jako já? Vždyť přece víte, že jest ve zdejších městě dost chudáků, kteří nemají nic proto, že se něčemu řádně vyučit nechťeli a že rozházelí všechno, co do rukou dostali. Jen proto, že hodně spořím, mohu udílet některé podpory. Kdybych rozdával bez rozmyslu, brzy bych potřeboval prosit o podporu sám.“

„Proč ty, statkáři, si ponecháváš pro sebe tolik půdy? Rozdej aspoň dvanáct korců lidem chudým. Zbude ti ještě dost.“

Tím darem bych jim mnoho neprospěl. Parcelace usedlostí ponížila a ochudila stav rolnický ve prospěch kapitalistů. Několik korečků rodinu selekou dobře nevyživí, i kdyby se majitelé na poli udělili. Baráčníci jsou nuceni podělkovati na statech, připachtovat si jistě kusy, aby živobytí ubíjili. Jestliže dám některému domkáři do pachtu kus polnosti, mnoho mu za to nepoděkám a tak mu taky vypomáhám. Snažím se se všech sil, abych hypothekární dluhy co nejdříve vyrovnal, statek čistý a ve vzorném chodu udržel; tím mi bude umožněno poskytnouti většímu počtu lidí nemajetných stálou práci, o kterou jest nyní na venkově nouze. Nehleď na to, jak velké lány mám! Raději si vypočítej, co po uhrazení reálních výloh mi zbude čistého. To je chyba moderní demokracie, že blahobyt posuzuje obyčejně dle velikosti a počtu nemovitostí, nepřemýšleje, jaký čistý výtěžek ze všeho plyne. Promluv raději do duše velkostatkářům, kteří probíjejí práci chudého lidu i vlastní

jmění v kartách anebo kteří jinak zcela nerozumně peníze rozhazují. Až jejich statky budou rozparcelovány nebo prodány cizincům, pak to bude veliké národní neštěstí; s chudými našimi krajany bude daleko hůř, než nyní. Kdo stíhá majetek k účelům šlechtickým, rozhodně nechybje.“

„A což biskupové, opatové a jiní vysocí církevní hodnostáři? O jmění církve se mluví nejvíce; jakmile začne prostý člověk důkladněji přemýšlet o velikých millionech židovských kapitalistů, hned mu „demokratičtí“ sluhové židovstva obrací oči k biskupským residen-cím, polím a lesům. Prý tenkrát zasvitnou slibné červánky nové doby pro proletářstvo, až se všechno jmění církevní sebere. Ovšem dlouholetá zkušenost poučuje, že ze skonfiskovaného jmění duchovenstva obyčejně prostý lid neměl nic. Za husitské vojny rozdělili se o statky duchovenské mocní šlechtici se zámožnými měšťany; rozkradly se i statky náležející universitě, tak že tatáž od té doby bídně živila, jsouc pro posměch vzdělaným cizincům. Panstvo, sebravši statky, nevzalo na sebe kulturní povinnosti, které dříve kněžstvo zdatnou měrou plnilo. Za rozmachu lutherství v Německu šlechta konfiskovala dychtivě také pro sebe. A po tom dělení za obojí „reformace“ (v Německu i v Čechách) břemena stavu selekému zvětšena. V Čechách začalo nevolnictví, v Německu poddanství přiosťfeno. A což za Josefa II.? Neocenitelné kulturní památky klášterní rozprodávány za fatku židům, se vzácnými knihami zacházeno jako se dřívím, klášterní budovy přeměněny na kasárna, hloučky chudáků, které přijímaly od mnichů pokrm, přišly o obvyklé almužny. Co z té konfiskace dostali dělníci, chudší rolníci a řemeslníci? Co z toho všeho věnováno na zvýšení kulturní úrovně lidu českého? Paušti drábové vedli si k lidu tak necitelně jako před tím.

A nejnovější smutný doklad podává nám země nejdemokratičtější — totiž Francie. Před konfiskací církevního jmění dělali demagogové lidu laskominy tvrzení, že po zabrání těch statků bude věnováno ve prospěch dělnického lidu tisíc millionů. Zatím posud — po tak dlouhé době — víme jen tolik, že se při konfiskaci obohatili znamenitě advokáti a úředníci, že místnosti klášterních škol proměněny v ži-

dovské nálevny nebo byly prodány za babku kapitalistům k jiným účelům výdělečným. A lid dělnický čeká netrpělivě na miliardu dohod. Nedočká se ovšem ani jedné setiny slíbeného obnosu. V době, kdy moloch mi-tarismu pohlcuje milliony jako mandle, každý frank jest pro vládu dobrý. V novém věku konfiskace církevního jmění měla vůbec obvykle za následek mocnější podporu militarismu, na nějž ti, kteří čekali na podpory z církevního jmění, ještě musili více připláceti. Nyní po zklamání nadějích ozývá se ve Francii klení na ministra Clémenceaua, který naplnil demokracii růžovými nadějemi, aby ji pak na celé čáře zklamal.

Majetek církve v Rakousku dle úředních výkazů z r. 1900 obnáší 813,612,300 K. Soc. dem. poslanec Schuhmeier ovšem r. 1907 vypočítával církevní jmění dopodrobna a udal úhrnou sumu na 950 millionů. Jistě ze skutečného obnosu neubral z lásky k církvi nic, spíše přidal. I kdybychom přisvědčili tomu odpovídajícímu nepříteli katolicity, přijdeme při rozumném uvažování k zajímavému závěru. Poznáme, že obnos (na první pohled závratný) nijak není překvapujícím, pomyslíme-li, jak veliký úkol mu připadá. Při 4% úrocentí by dal tento kapitál ročně 38 millionů. A teď počítejme, co všechno se má z těch peněz hradiť. Sám Schuhmeier tehdy řekl, že je v Rakousku 14,248 kněží v duchovní správě, 19,194 řeholních kněží a bratří a 7,775 řeholnic, tedy dohromady 41,217 osob. Mělo-li by se tolik lidí dělit o těch 38 millionů, přišlo by na každého (počítaje v to i arcibiskupy, biskupy, opaty atd.) pouhých 922 ročně. *Již s toho lze poznati lávce tvrzení, že by rásem chudší kněží měli blahobyť, kdyby pryj hierarchie v jejich prospěch jmění své rozdělila.* Leč podivné tu tvrzení ještě v daleko horším světle se jeví, uvážíme-li tu skutečnost, že do jmění církevního jsou zahrnuty i budovy a vůbec nemovitosti, které nevynášejí nic (na př. nemocnice, ústavy hluchoněmých atd.) Dále z jmění Schuhmeierem vypočteného berou příjmy laikové (ředitelé káru, kostelníci, hrobaři a jiní, jichž jest ještě větší počet než duchovních správců; z toho jmění platí se též na potřeby kostelní (olej, víno, svíčky atd.), které vyžadují ročně při tolika kostelech sumy obrovské. Zkrátka a dobře: spočítáme-li všechno rozvážně, odečteme-li

většícího. Žádný filosofický systém, žádné mimokřesťanské náboženství nevlilo tolik útěchy do srdcí zarmoucených skolem duše přibuzné, jako slova Kristova.

Dřív na hřbitovech ozýval se bezradný pláč, před smrtí byl děs. Nyní, kdy přichází na svaté pole člověk věřící v zmrtných vstání, i při upřímném soustrastí cítí úlevu; ví nadto, že s duší šlechtěného křesťana obcuje živý i po smrti jeho. A jak hovoří křesťanské matky něžné a děcky zemělými, klečící u hrobečků jejich! Jako by dítko svíraly v náručí. Ani hojné slzy přitom nepálí; tyto perly mateřské lásky jsou spíše zvlazující vodou. „S Bohem — na stálou shledanou, dítě drahé!“ Tak se loučívají matky a rovy dítek svých. A podobné děti s broby nezapomenutelných rodičů. A ta radost, že mohou modlitbou svým milým i v záhrobí prospěti!

Křesťanství změnilo místo hořkého smutku v sad nadějných tužeb, v místo útěchy. Křesťan přichází i na hřbitov bez hrůzy, rád, s láskou, modlitbou, dobrořečením. Bezvěrec vyhýbá se hřbitovu úzkostlivě, zakrývá sluch i před smutčným pochodem pohřebním.

V den Dušiček, v době odumírání přírody žlutavé listy chvějí se ve vzduchu, jinovatka snáší se na hřbitovní květy, ledový vítr řídí p'ach zmaru; ale v srdci křesťana kvete i při této příležitosti jaro, sní budba nebeská, slyší se ozvěna památných slov: „Já jsem vzkříšen! a život!“ Duše, dušičky milé, nejsou dotknuty mrazivým dechem přírody. Buď již patří na tvář Boží, buď brzy již vletnou do náručí andělů. S tou útěchou odchází křesťan ze hřbitova.

Egická vzpomínka na drahé dušičky mění se ve vítězný výkřik: „Vzkříšení!“

FEUILLETON.

Dušíčkové vzpomínky.

Dušíčky! Slovo zdobné, tlumočící svojí formou, jak úzce a trvale jest spjato srdce zbožných křesťanů českých s přibuznými dušemi, které odešly k Pánu. Již v dobách pohanských slovanští národové prokazovali tělům zemřelých veliké pocity, jakých těžko hledati u starých národů jiných. A stojí za připomenutí, jak Rusové posud v den, kdy oslavuje se památka věrných zemřelých, i formálně nad všechny jiné národy věnují největší pozornost duším drahých zesnulých.

Není divu, že národové slovanští přijímali se vzácnou horlivostí křesťanství všude tam, kde při šíření tétož neuzívané meče. Nauka o slavném vzkříšení a věčné radosti duší šlechtěných působila jako elektrická jiskra na lidi, kteří tak často a starostlivě přemýšleli o záhrobním osudu drahých zesnulých. Nejpečlivější hloubání, nejopatrnější výklady o posmrtném životě jim byly pouze mědi zvučící, lkavým hlasem člověka bloudícího v pralese; náboženské představy jejich o záhrobním údělu i lidí nejšlechtetnějších působily na ně jako táhlá dumka, znějící z pustých skal.

A jednou Slované slyší slova Písma: „Kristus promění tělo ponížení našeho, aby připodobněno bylo k tělu jasnosti jeho, podle působení, kterýmž také může podmaniti všechny věky.“ Z rukou smrti vysvobodím je, ze smrti vykoupím je: budu smrt tvá, ó smrti, bryzení tvé budu vkleo. — Živi budou mrtví tvoji, sbití moji zase vstanou. Probudte se a chvalte, kteříž bydlíte v prachu, nebo jako rosa světla rosa tvá, a zem obrů strh-

neč k pádu. — Slované slyší, že největší, nejtrpělivější a nejctnostnější mezi syny lidskými, sám Bohočlověk prohlásil: „A tato jest vůle Otce mého, kterýž mne poslal, aby každý, kdo vidí syna a věří v něho, měl žít v věčný, a já ho vzkřísím v den nejposlednější. — Radujte se a veselte se, nebo odplata vaše hojná jest v nebesích. — Ti, kteří hodni jméni budou onoho věku a vzkříšení z mrtvých, oněmž zajisté rovni jsou a jsou synové Boží, poněvadž jsou synové vzkříšení. — Kdo zvítězí, takť bude oblečen v roucho bílé, učiním jej sloupem v chrámě Boha svého a nevyjde více ven, a napíši na něm jméno Boha svého, nového Jerusalema, kterýž sestupuje s nebe od Boha mého i jméno své nové. Kdo zvítězí, dám jemu sedět na trůnu svém: jako jsem i já zvítězil a sedím s Otcem svým na trůnu jeho.“ — „Já jsem vzkříšen! a život; kdo věří ve mne, byť by i zemřel, živ bude na věky.“ A další slova útěšná svatých knih: „Jak veliké jest množství sladkosti tvé, Hospodine, kterouž jsi schoval bo-jícím se tebe! — Čeho oko nevidalo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, to připravil Bůh těm, kteříž jej milují. — Nyní vidíme skrze zrcadlo v podoběnství, ale tehdyž tváří v tvář. — My pak všichni s odkrytou tváří slávu Páně spatřujeme, v týž obraz býváme proměněni od světlosti v světlost, jakožto od Ducha Páně.“

Samý jes zář v duše chmurou zastřené z významných slov bible. Hojivý balsám line se z těch slov do srdcí zraněných ztrátou lidí nejdražších. „Já jsem vzkříšen! a život!“ Slova velebná, jasná, naplňující růžovou nadějí duše, k nimž ledová smrt neodvratně se blíží. „Smrti, kde jest osten tvůj? táže se mysl člověka pevně

od těch 38 millionů výdaje na laiky, budovy a kostelní potřeby, seznáme, že zbývá na jednotlivé kněze, mnichy a jeptišky asi 460 K. Byl by tovarník dělník spokojen s takovou roční odměnou? Oč by zvětšil svůj roční plat, kdyby žádal pouze takový příspěvek, jaký by vynesla knězi ročně josefinská štola? Vždyť přece 22 letý učitel, který má ročně 1600 K, tvrdí, že to jest plat zcela nedostatečný. Kdyby se církevní jmění sebralo, rázem by pozbyli nutných zdrojů příjmu ředitelé škůl, sluhové chrámů, tisíce umělcův a řemeslníkův.

A představme si, co všechno stát ušetří tím, že mnoho úřední práce vykonává kněz státu zdarma. Kněžstvo vede veřejné matriky, vypisuje statistiku narozených, zemřelých, oddaných, očkovaných, vypisuje jména rekrutů, píše spousty křesťanských listů zdarma k úřadům, jedná-li se o soudní řízení; potvrzuje kvitance pensistům, vyhotovuje vysvědčení chudoby a nemajetnosti, má v evidenci děti z nalezince, obstarává chudobní záležitosti, pokud se týkají matrik atd. A tak ve větší farnosti jest tolik úřední práce, že by ji sotva stačil ročně obstarati samostatný úředník; někde by bylo potřebí dvou až tří takových úředníků. A jak velikou kulturní a lidumilnou práci vykonávají milosrdní bratři, školští a milosrdné sestry, benediktini rajhradští, emauzští atd.!

Teď si spočítejte, jak obrovské milliony vydal stát na válečné přípravy, když loni v Srbsku nastalo kvašení. Kdyby nadto bylo došlo k válce, bývalo by se 38.000.000 rozstřílelo v jediném měsíci. A kdyby byla válka trvala déle, bylo by nato prasklo lehce tolik millionů, co obnáší celé jmění kněžstva. Kdyby někdo vykřikl, jak veliký obnos asi vydělá dělnictvo v Rakousku za rok, chytala by se lidí prostomyslných závrat. Kdo by však rozpočetl, co připadá na každou hlavu, poznal by lehce, jak toho je vůči příjmům kapitalistů ukrutné málo. V tom jest právě lstivý knýf, že stále slyšíte od našich nepřátel, jak veliké jmění církev má, aniž byste slyšeli od nich správné vysvětlení, jak důchody církevní se rozdělují.

(Dokonč.)

Dopis z Prahy.

Mladočesko-staročeský kompromis pochován. Čtenáři „Obnovy“ mají zajisté v živé paměti, jak často jsme se vyslovili o zhoubnosti kompromisu na Staroměstské radnici, jenž vázal zástupcům strany národní ruce a umožňoval mladočechům prováděti na Staroměstské radnici pražské činnosti, jejíž neblahé následky pražské poplatnictvo bude po dlouhá léta pociťovati. Teprve nyní počíná vycházeti na jevo, jak mladočeská většina na radnici Staroměstské rozmělila kompromis, jak pod vůdcovstvím dra. Černohorského, známého velmi neblaze z aféry rourové, její členové hleděli si výhradně prospěchu. Se zájmem proto slyšíme, že strana staročeská odmítá účastenství za vše, co si strana mladočeská odhlasovala: zákulisní obchody při koupi podskalských a vysehradských pozemků, vyhnání do ohromné výše tří milionů korun, milionové dodávky dříví a materiálu na milionové stavby mostů, tisícové diety na reprezentační cesty, milionové dodávky pro elektrické podniky, a slyšíme — návrh na prodej velkostatku za sedm milionů, který byl potom obci prodán za dva miliony!

Tážeme se: Nemělo pražské voličstvo dávno věděti o těchto podivnostech? Nemělo býti informováno o všem tom, co dr. Černohorský prosazoval k dobru vlastní kapsy za úplného klidu přítele svého dra. Groše, který k tomu všemu mlčel? Kde jest odpověď? Pravíme, že obecní starší strany národní měli dávno veřejnosti pražské na tyto nepřístojnosti poukázati a bylo by se mnoho ušetřilo, mnoho zla v zárodku vymýtlo.

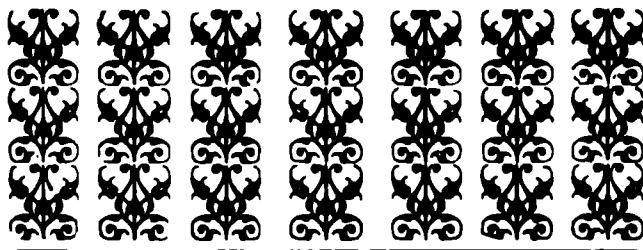
Kéž věci, které nadejdou, jsou lepší těch, které náležejí minulosti!

* * *

Univerzitní stavby na Starém Městě pražském. Můžeme se zadosťučněním prohlásiti, že jsme byli prvními, když jsme upozornili na poškození české věci zamýšlenými stavbami univerzitními před mostem Svatopluka Čecha na Starém Městě pražském, kde vymezeno bylo pro budovu německé university zcela větší místo, nežli pro budovu university české. Dnes uznali „odborníci“, že místo pro budovu české university jest malé, nedostatečné, a že účelu svému prostě nevyhovuje!

Tak tedy bylo vykládání z presidia, které po uveřejnění naší zprávy se objevilo v orgánu svaka dra. Groše, „Nár. Listech“, zcela pouhým vytáčením skutečného faktu, vytáčením, by z toho, k čemu na radnici byl dán souhlas, t. j. aby pro budovu university české bylo věnováno menší místo, nežli pro budovu university německé, nemohl býti obviňován nikdo jiný starosta.

* * *

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6.000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů
koncem září t. r. K 23,871.715.06.

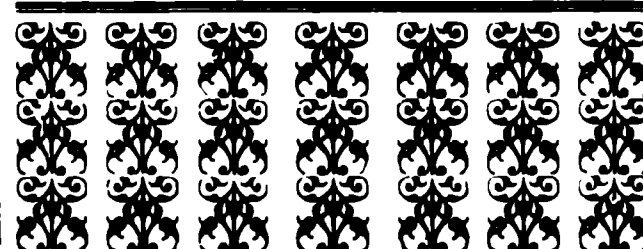
VKLADY
4 až 4½% dle výpovědi.

**Eskont
směnek a faktur.**

**Směnárna.
Skladiště.**

**Vadia a kauce.
Stavební úvěry.**

Filiálka v Semilech.

Z okna samobího uměleckého divadla vychází čadivý dým. Pražská veřejnost zvykla si dávno nepřekvapiti se nad jistými věcmi, o nichž tu a tam pronikne z pražského německého divadla zvěst. Leč překvapila se nadmíru, když se doneslo k sluchu jejímu, jak se tam podporují umělecké síly. Konal se soud proti řídce Neumannovi, při němž tvrzeno, že Angelo Neumann se svou paní vybízí ženy a dívky, aby si přivydělávaly soukromou činností, že jim radí, jak se mají chovati k pánům a že na tom chování kolikrát visí existence umělkyné jako na nitce. Německé musey, zastřete svou tvář! Kam jste to v Praze dotáhly? To že má býti podpora umění v domě tak umělecky důležitém? Soud sice nepřistoupil na podrobné vyšetření; ale co říci tomu, když se Angelo Neumann posud nijak řádně neočistil? Snad přece za stotisícovou zemskou podporu může se německý dům věnovati umění pohodlně, zvláště když sami Češi svou hojnou návštěvou německé divadlo podporují! Bylo by záhodno, aby si čeští návštěvníci dobře průběh onoho soudu zapamatovali.

Obrana.

Pokrokařské učitelstvo nad všelikou kontrolou! Velice šikovně zásady si utvořili tihle pokrokoví učitelé. Rozložili se na funkce okres. inspektorů a docela i správčů škol. Nač potřebují takové kontroly? Vždyť se přece chtějí státí ve škole samovládci. Ba ještě víc. Vždyť „Čes. Učitel“ napsal, že rodiče nemají práva vštěpovati dětem svoje přesvědčení náboženské. Inu ovšem — jen pokrokařský učitel má právo jiným lidem páchovati do hlavy své přesvědčení a případně terorizovati „neposluchy.“ Nyní dne 20. t. m. „Čes. Učitel“ v rozhořčené póse deklamuje: „Odmítáme odpověď Čechu, Obnově, Křesťanské Škole atd. Neuznáváme nad sebou kněze nikde, tím méně na kazatelně klerikálních časopisů. Dotěrní farizejci! Kterak vy můžete se opovážiti býti karateli a rádcí kohokoliv? My vám, plemeno ještěřů...“ Praskání dalších obvyklých rachejtli pokrokařských může si domysleti čtenář sám. Vždyť ty výpady jsou již tolik známé.

Leč nás naprosto aristokratické odmítnutí nezmate. Jestliže si dovolují pokr. učitelé tak často kontrolovati každé hnutí duchovního a katol. organisací, musí být zase katolickým časopisům (a netoliko kněžím) dovolena kritika jednání pokr. učitelstva. „Český Učitel“ opsal zákeřnou lež proti poslanci Kadlčákovi; teď ví, že ta zpráva byla rafinovanou vymyšleninou — ale přece neodvolává. Podivné to chování aristokratického rytíře.

Jest nutno již z lásky k lidu kontrolovati junácké přemety pokrokařského štábu. „Český Učitel“ se naparuje: „Máme-li vady, sami si je vytkneme, tak poctiví a upřímní k sobě jsme.“ Není tu malička mýlka? Dokázané, křiklavé vady pokr. učitelstva vytýkal náš tisk dávno a dávno; za ním přikulhal „Čes. Učitel“ teprve tehdy, když už míra byla dovršena, kdy radikálnížení mladého učitelstva působilo vrchnímu štábu příliš nepřijemné nesnáze. *Proč jste už dávno nevytkli chyby učitelů Kudrňáků?* Dobře jste mohli věděti již v čas říšských voleb, jaká jest to kapacita. Víte také, jak vynikající postavení měl i mezi učitelstvem. Radovali jste se, když byl kandidován do říšské rady. A teď najednou! *Když chudí tkalci jsou od tohoto člověka tolik okradeni, nenapsal do 27. t. m. „Č. Učitel“ ani řádky k jeho odsouzení.* Tak plňte své prohlášení: „Máme-li vady, sami si je vytkneme, tak poctiví a upřímní k sobě jsme.“ Když rozkradli husité záložnu Drozdovu, řádil váš tisk proti kněžím vůbec jako šílený. Plivalo se i po tvářích těch duchovních, kteří své skrovné úspory věnovali na oběti zkrachované záložny. A „Český Učitel“ nazval tehdy kněžstvo české Drozdy vůbec. *Vlastnosti Drozdovy nestyděl se přenést na celý stav.* Teď však pojednou volá, aby si katolický tisk zakryl před učitelstvem výstřednostmi zrak. Vy jste vyzývali učitelstvo, aby vám soustavně sdělovalo nepřístojnosti kněžské; chtěli jste tak svým tiskem systematicky denunciovati a snižovati kněžský stav. A teď najednou cítíte se uraženi, jestliže katolický tisk připomene veřejnosti to, co na sebe sami tiskem žalujete. Váš tisk byl tak drzý, že prohlásil citování nepřátelského časopisu o katol. poslancích (ve Věstníku katol. duchov.) za projev katolického časopisu. Nám však nechcete dovoliti ani otištění svých vlastních slov. To snad k vůli šíření pravdy? Divné rytířství, které na vlastní pravdu chce dávatí plachtu!

Jestliže jste se postarali o zmatení českých morků překladem díla podvodného Haacka, jestliže váš Kudrňák s jménem mrsáků šantročil hář a bezcitněji než Drozd, pak dovolte, abychom o takových veřejných skutcích učitelstvem osvědčená také veřejně promluvíli; vždyť se takové věci dotýkají národa českého vůbec.

Nejlepšími pokladníky papěřovými jsou soc. demokraté a jejich pomocníci.

Počítejte siice každou chvíli jinak, ale nabázejí papěři do rukou vědecky tolik millionů, až s toho má čtenář závrat. Slyšte jen odhad radého „Hlasu lidu“: „Roční příjmy papežovy obnášejí 21 millionů korun. Statky vynášejí (sic!) 985.000 franků (kde jen má tv. otec statky tak obrovské, rudý počítá?), droky ze státních papírů okrouhle (to tedy radí na haléř nespočítali) 4.000.000 fr., dary a petrský halíf vynášejí okrouhle (zas jen okrouhle) 17.500.000 fr.“ — A teď at laskavý čtenář ty příjmy sečte, aby poznal, jak umí rudý tisk žvindelovat, jak si šlape ve své sběratelské horlivosti sám na jazyk. Součet těch obrovských obnosů totiž *děd dohromady 24.385.000 franků*. Ovšem rudý počítá nechtěl sám dobrovolně umazat 3.385.000 franků a tak zmenšit k chvále a cti církve „obrovské“ příjmy papežovy. Lhal skrátka a dobře nazdařbůh. Soc. demokraté totiž potřebovali nějaké takové lži jako soli právě nyní, kdy jest veřejnost rozčilená zlodějstvím radého učitele Kudrnáče. Namáhají se odvrátit pozornost od dlouhých přetů rudých. A že v „Hlasu lidu“ nebyla pouhá chyba tisku, to vysvětlá zřejmě s dalšího pokračování počtářských objevů radého pokladníka. Píše totiž „Hlas lidu“ hned dále o papežském dvoru: „vydání a udržování dvoru obnášejí pět a půl mil. franků. Zbývá mu (papeži) tedy 16 mil. franků.“ Tedy dohromady přece jen pouze 21.500.000 fr., jak již z předu tvrzeno! — Soudruzi, kdyby papeži teklo do rukou ročně tolik peněz, rázem by mohl učiniti neškodnými všechny fanatické své nepřátele v Římě. Není totiž zistnějších a proradnějších lidí nad soc. demokratické pohlaváry, pokrokaře a jejich pomocníky. Ti čenichají nejpilněji tam, kde by něco zadarmo dostali. Cítili u kněze zbytečný groš, věděl-li, že by jim protakce duchovního prospěla, rázem vlkové obleknou roncho beránců a s poníženou úklonou se prohlašují za taky-katolíky — ovšem jen potud, pokud z kněze něco pro ně kouká. Měl-li by papež peněz jako Retschild, oblétovali by ho „osvícenci“ tak dotěrně jako bejna komárů. Poněvadž však ve Vatikánu bohatství necítí, táhnou se svorně za zlatým měšcem israelským; odvracejí pozornost od židovských šoků lícením velikého jména církevního.

Jak rudý učitel Kudrnáč hospo-
-dnil. Raiffeisenka v Rokytníku byla založena r. 1901. V ní začal kráti pokladník Kudrnáč již v prvních letech. Postavil si etkvostnou villu, až se lidé divili, co všechno může činiti, když slyšeli nenastálé náklady na ekrovné učitelské platy. Kudrnáč jezdil do Štuttgartu, do Paříže, Benátek atd., dával velmi časté hostiny, k nimž se scházeli soudruzi hubující na hostiny farské. Toť se rozumí, že už tací pohostění pohlaváci z vědeckosti mnoho nepátrali, odkud učitel tolik peněz bere. — Peníze vytěžené r. 1905 z dětské hry v Rokytníku byly svědomy Kudrnáčovi. Jeden člen katolické jednoty tamější odvážil se říci, že smízezy, aniž se ví kam. *Prohnaný mladý Kudrnáč sňatka žaloval;* rozumí se, že si Kudrnáč sehnal velice snadno celou řadu „hodnověrných svědků“ ze svých „protiklerikálních přátel“. A tak poctivý katolík zavřen po přísaze svědků do žaláře na 4 dny a musil ke všemu platiti soudní útraty. Tak ošatil „přítel proletářů“ chadého borela, ač dobře věděl, že týž mluvil jen ryzí pravdu. Muž, který zaslonžil již tenkrát několikaletý kriminál, dal zavěšiti do žaláře poctivce. To se stalo nota bene právě v čase, kdy soudruzi pomáhali Kudrnáčovi k říšskému mandátu neustálým přemíláním jména Drozdova.

Jak rozuměli demokratické vládě, lidové svéprávnosti „osvícenci“ rudí poddani Kudrnáčovi, to patrnó z toho, že popřávali svému vůdci p'nou volnost a „neobmezený kredit“. Nebyli spoluvládci, protože chytrý zloděj jich samostatně vládnouti neučil. „Vědomělí soudruzi“ byli ve skutečnosti největším dílem prostomyslnými lidíčkami. A ti, kteří byli chytřejšími, nepostarali se o nápravu, ačkoli mohli zřetelně poznati, že venkovský učitel nemůže vésti kavalírský život na vlastní útraty. Kudrnáč totiž svým volebním kortežům platil se vši ochotou. Tykal si se soudruhy a ti byli hned v sedmém nebi, když viděli takového „upřímného demokrata.“

V pražských pánech hrklo, když Kudrnáč žádal za rychlé zaslání 12 000 K. Snad žádost za ten „pakatel“ poboula revisory k návštěvě Rokytníka spíš než vybitnutí některých členů raiffeisenovky. Shledány úžasné směle manipulace. Na př. pí. Křížová uložila si v záložně pro smržačené dítě 600 K, p. Kříž 1700 K, v knize však to není poznamenáno ani čárkou. V příčině vkladu p. Raichla jest rozdíl jen o — 4600 K. Dobrá Kudrnáč také sprostředkoval na jméno záložny koupi sena a ubíl; členové Kudrnáčovi peníze dali, ale nyní po několika letech celá řada zaplativších občanů musila platiti za objednané věci podružné. A tu na jednou vyplatil Kudrnáč „vypůjčené“ tisíce — provazem obočeným kolem hrdla.

Okradení chudí tkalci vzpomněli si, jak soc. demokraté ječivými policíci vytrubovali ka-

tolického kněstova rokas, aby saplatilo do Drozdovy záložny peníze od husitů rozkradené. Pomyšlili si: „Jestliže kněží ochotně podporovali lidi okradené od liberálů, proč by nemohli soc. demokraté něco dáti chudákům, okradeným od radého pohlavára? Leč v pražském soc. demokratickém paláci jim bylo řečeno, že za zloděje platit nic nebudou; přý nadělal raděmu táboru ostudy dost. Taky poslanec učitel Trojan pokrčil rameny; řekl deputaci, že učitelstvo za svého kolega nemůže braditi nic; přý samo dosti trpí tou událostí. A tak se ubozí rokytničtí občané zklamali a obojího demokratického štábu. Kdyby některý nový *Juda pro své lidi napadení lidí věřících přišel o kvintocentku, tu by pokrokové učitelstvo vyběslo ke sbírce na ubohého a pronásledovaného „mučedníka“ kněze*. Leč pro skutečné mučedníky, trpící proto, že věnovali svou důvěru pokrokově-raděmu učiteli, nevypisuje ústřední vedení organizovaných sbírku žádnou. Tu máte ty citlivé lidumily, přátele proletářstva. Rudý štáb vybírá na vězeňský fond, z něhož se dostává tačné podpory soc. dem. agentům a křiklounům; soc. demokraté vypsalí i sbírku pro židovské ruské revolucionáře, kteří zákeřně vraždili. Nyní však, když chudí tkalci do smrti budou pykat za svou důvěru k učiteli vychalovanému rudým tiskem, nevybějí ku sbírce pražské. Připomínáme to zvláště proto, že po krachu Drozdovy záložny přímo s revolverem v ruce radě a jim příbuzné listy natily z kněží peníze.

Rudý tisk o Kudrnáčovi. Nyní již soc. dem. „Podkrkonoské Rozhledy“ začaly s jinou písničkou. Dřív oběšeného Kudrnáče chválily, nyní — nevidouce jiného východu — odsuzují. Dne 22. t. m. napsaly: „Vymstila se tu zle bezmezná důvěra vůči jedinci a padá tím okamžikem nejen všechna jeho práce, ale i jiné zlo způsobeno. Na místo všech dobráckých rysů vystupuje tu Kudrnáč jako nepoctivec. (A dřív nevystupoval jako nepoctivec? Proč jen soudruzi vědy Kudrnáčovi věřili, když na věčné poznamky jiných brosil žalobou a dával se odprošovati?) Na veřejnost největší přítel lidu, že o opravdovosti jeho citu nedovedl nikdo (?!), aspoň ne veřejně pochybovati — ba ani při pohřbu (?? dejte pokoj!) ještě nechtěl takřka nikdo hledati tak zlých motivů (Ty motivy se už přece naprosto zjistily. Jen člověk pylem praštěný by nemohl pochopiti, proč se Kudrnáč oběsil právě při revii!) — ve skutečnosti však člověk nepoctivý, který zneužíval důvěry k cílům sištným Sedm roků prováděl ve svéšase mu záložně Raiffeisenové (Trochu lepší pravopis by neškodil) podvody. . . Sedm roků obohacoval se z mozolů chudých vesničanů a přece měl ještě odvahu, že chtěl horším způsobem zneužiti důvěry lidu, že chtěl ještě více deprese (sklíčenosti) vnésti v řady těch, kteří jsouce utlačováni, ubíjeni, viděli v něm ve skutečnosti to, za co se vydával.

Po úspěšných bojích za všeobecné rovné právo hlasovací v roce 1905 využil pověsti člověka pokrokového, malému pracujícímu lidu přátelského, přiblížil se r. 1906 do strany soc. demokratické, která v těch dobách nabývala největšího politického vlivu a pomocí jí ohtěl dosáti nejčestnějšího úřadu, jakého člověk dosáhnouti může, t. j. mandátu poslanceckého, jenž mu měl snad býti prostředkem k zatusování, k zrestaurování. (Ejhle, proč se mnozí do silné, mocné strany soc. dem. tlačí! Strana natíká na „útlak“, zatím však terrorisuje, zřídá obrovské daně, zneužívá své moci). Dnes, po tragickém konci, diví se každý (?), jak mu bylo možno nenápadně zastřítí pravou podstatu jeho celého konání. . . Vác je pochopitelná, představíme-li si místo jeho působení, Rokytník. Chudá, horská obec, lid lpějící na starých, zděděných tradicích (Tedy Kudrnáč vlastní stoupence ničemu modernímu neučil? Sociální demokrati!), který se těžko vpravuje do řízení nějakých svépomocných podniků. (Soc. demokraté říkají, že kněží žijí a tyjí z hlouposti lidské. Z čeho však žil a tyj opravdu Kudrnáč?) Tím se také stalo, že celá správa záložny, složitosti její valně nerozumějící, vložila vše do ruky jejího pokladníka. . . Vystavěl si slušnou vilu, dle jeho řeči za věno své paní a své vlastní a dovedl mimo to každého (?) přesvědčiti, že jeho příjmy se páchí na 4000 K. (Ovšem že přitom Kudrnáč vyslovoval roztrpčení nad bohatstvím duchovenstva a kněžských paláců). . . Dnes však tato budova uměle spředených lží byla podražena. . . Že to v jeho nejbližším okolí nikdo nepostřehl, tomu se prostě divíme. (Tak? Jenom ne tak farizejsky! *Lidé, kteří nebyli kalnými soc. demokraty, dli se špatnouí proti hospodářství Kudrnáčovu, protože dobře snali rudou mativost a prohanost a protož vědli, že soc. demokrat si sešeme svědků kolik chce*. Kudrnáč dovedl hned „usazovati“. Ošsem soc. demokraté sylvli si prohlížeti kasu Drozdovu tolik pilně, že se jim nedostávalo času podívatí se taky jednou do kasy Kudrnáčovy. Bylo viděti, že o pokladně Drozdově se nezmiňoval rudý tábor k vůli výstraze, k vůli poučení do

budoucná, ale jen z demagogie, z touhy vylíti si zlost). . . Odmítáme od sebe zodpovědnost za jedince (Aha!), jednak už proto, že Raiffeisenka je ústav, který se vymyká dozoru našemu jako strany (Ouha! Kontrolovaly kasu Drozdovu katolické spolky a kněží, že se proti nám tolik řádilo?), ale i proto, že nelze tak dobře činit za činy jedincovy zodpovědnou ani stranu, ani stav, k němuž patřil.“ (Tobhle je pravda; leč soc. demokraté tímto prohlášením faškoví zásady, které vyslovili při odhalení hospodářství Drozdova.)

Tu máte tedy konečně krotké a opatrnické přiznání radého tisku, jež jsme opatřili v závorkách poznámkami vlastními. *Tolik však jest jisto, že by ani nejpocitivější náimci nesměli na ulici na Hromosku vyjítí, kdyby jediný katolík v toměš kraji rozkradl záložnu tak bescitně jako Kudrnáč*. Rudý tisk by volal do zbraň celou svou hotovost, štválo by se na schůzích rychle svolávaných, až by vlasy vstávaly. My však místo zloby projevujeme lítost nad všemi i soc. demokratickými ubožáky, kteří se dali chytit na lesklé hesla demagogie, aby byli náhle ožebračeni.

Kde byl Ferrer? „O ničem nevím, byl jsem ukryt, neschvaluji násilí, starám se jen o školy.“ Neměli sprásknout ruce přátelé Ferrerovi ihned, když se o tomto jeho vykrucování dověděli? Ferrer — vůdce nepokojných živilá barcelonských, jejich učitel — najednou nic, on muzikant. „Neschvaluji násilí.“ Tobhle řekl teprve tehdy, když mu brozil písňový trest. Když však bestiálním způsobem byly zabijeny v Barceloně nevinné katolické ženy, tu ani jednou neřekl: „Neschvaluji násilí, neprolévajte krve nevinné!“ Jestliže způsobili přátelé Ferrerovi po jeho smrti tak bouřlivé demonstrace, bylo patrnó, že na něm lpěli; bylořejmo, že by byli poslechli, kdyby byl Ferrer jedinou větou vydal zákaz bezcitného krveprolití. Zatím však se ukázalo, kdo byl morálním strůjcem děsných barcelonských vražd. Zednářsko-židovský tisk sice lhal o španělském soudu, až se mu od út prášilo. Nyní však přicházejí i liberální listy, které úplně v židovském chomoutu nevězí, s přiznáním, jak bezuzdně byla evropská veřejnost balamucena. Potřena leč, že Ferrer zhyнул metou „jesovitismu“ a krále Alfonsa. Soudilo se nad Ferrerem asi tak, jako jinde při stanném právu a to na základě pravidel vypracovaných od radikálů. Soud odsazuje ve Španělsku k smrti nezávisle od vůle panovníkovy. Kdyby se byl král ptěl do soudcovského práva, byl by jednal proti konstituci. V českých novinách tendence se lhalo, že bylo Ferrerovi 72 let a docela jinde psáno, že 82 let!! Ferrer však ortelován jako muž 52letý. Bouřil proti boháčům, proti velké nerovnosti majetku; zatím však sám spekuloval s jinými zástupci kapitalistů na burse, byl millionářem, rozmnožil své jmění i tím, že si velikou přetvářkou získal přízeň bohaté a zbožné katolíčky. Se svou paní dal se rozvést a vlastní dcera tohoto revolucionářského millionáře živila se nuzně v Paříži jako tovarná dělnice. A pak se tvářil, jako by chtěl prospěti lidstvu celému! Za to, že odsouzen vojenským soudem španělským buřič (jaký by byl odsouzen v samé republice Francouzské), štváry zednářské listy proti všemu katolictvu šmahem. Volní myšlenkáři a soc. demokraté honem začali vytloukati ze Španělska pro sebe kapitál pořádním faustických schůz, aby jim zase do kasy něco přibýlo. Pro odpravení cizích revolucionáře svolávají jerišskými policíci kletby na hlavy lidí, kteří Ferrera ani neznali a kteří se každého krveprolití bojí.

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

Bohatý antikvariát

Velkozávod hudebninami.

(Založeno r. 1869).

Zakládání a doplnování knihoven
za nejvýhodnějších podmínek.

Seznamy zdarma. Telefon č. 17.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna minulý pátek zvolila si za poměrného klidu předsednictvo. Odevzdáno 408 hlas. Hlasků, z nichž 141 bylo prázdných (většinou hlasy Slovenské jednoty); poslanec dr. Pattai obdržel 266 hlasů a tím zvolen znovu předsedou sněmovny. Za místopředsedy zvoleni: Polák ryt. Starsynski 324 hlasy, dr. Steinwender 323, Pernerstorfer 307, Slovinec Pogačnik 208 a Čech Zázvorka 205. Volba zapisovatelů a pořadatelů provedena rovněž dle předchozího ujednání. Slovenská jednota vstoupila tentokrát do sněmovny jednotněji než jindy, tak že jako by se obracel jiný vítr. Ve schůzi Slovenské jednoty usneseno nepropustiti žádnou vládní předlohu bez prvního čtení do výboru vyjímajíc předlohu o starobním a invalidním pojištění, — a podati 14 pilných návrhů, jež jsou rozděleny mezi jednotlivé kluby ve Slovan. jednotě zastoupené. Pilné tyto návrhy nejsou obstrukčními, ale po většině takovými, jež poměry byly vyvolány a jež by musily býti podány i za politických okolností mnohem příznivějších než jsou dnešní. Katol. národní klub podává jediný pilný návrh a to o všeobecném lidovém starobním a invalidním pojištění, mladočeši 3 pilné návrhy, radikálové 3, agrárníci 4, katol. Slovinci 3 a Masaryk 1. — Klub katolicko-národní ustavil se takto: předsedou dr. Hruban, jeho zástupci dr. Horský a Šrámek. Do parlamentní komise zvoleni Šilingr, hr. Thun, V. Myslivec a Šabata.

Pracovní většina jest nyní předmětem snahy předsedy polského klubu dr. Glabiňského, jenž přes všechno zastírání vystupuje na podnět bar. Bienenrtha. Akce této chápe se dr. Glabiňski následkem resoluce polským klubem přijaté, dle níž ukládá se předsednictvu klubu, aby podporovalo všechny pokusy o ozdravení parlamentárních poměrů. Dne 26. října konféroval Glabiňski s vůdci něm. liberálů a předložil jim své návrhy na vytvoření nové pracovní většiny na říšské radě. Stejně bude vyjednávat i předáky Slovenské jednoty. Dle všeho osud dnešního kabinetu jest zpečetěn a jedná se o to, aby Češi a nespokojení Slované byli nějak utišení snad rozmnožením počtu českých ministrů a dali vládě a Němcům na čas pokoj... Ministr dr. Schreiner už se topí, ale z teplého hnízdečka se mu ještě nechce a proto brání se zuby nehty, v čemž mu pomáhají i jeho věrní.

Státní rozpočet. Ministr financí ryt. Biliňski podal sněmovně státní rozpočet na rok 1910, který tentokrát obtížně schodkem 42,052.736 K; schodek za r. 1909 činí jen 1,907.661 K. Dvacet let už jsme neměli schodku ve státním rozpočtu. Příčinu tohoto schodku udává ministr v klesající konjunktuře, že jednotlivé odbory v ministerstvech, které pracují s deficitem, nutno sanovati; že zvýšeny platy četnictva, že zvlášť vrostly náklady na vybudování universit a středních škol atd. Celková potřeba činí 2891,499.477 K a celková úhrada 2,649,456.741 K. Zvýšenou potřebu vyžadují zvlášť: ministerstvo vnitra o 5,842.892 K, položka „veřejná bezpečnost“ vyžaduje více o 5,269.490 K, ministerstvo zeměbrany o 11,430.796 K. Položka „obecné školy“ žádá o 908.556 K více. Položka „státní dluh a správa státního dluhu“ obnáší zvýšenou potřebu 62,078.507 K. Rozpočet ministerstva obchodu žádá o 17,240.681 K více, pošty a telegrafy mají větší potřebu o 15,778.570. V rozpočtu ministerstva železnic jest vykázána zvýšená potřeba 155,577.280 K, v ministerstvu orby 2,855.199 K. Ministr odhaduje celkový schodek na 395 millionů, z čehož má býti 326 mil. hrazeno úvěrovými operacemi. Na krytí schodku chystá vláda daň z tantiem a z dividendy, na kartely si metroufá, dále daň z dědičství, daň z minerálních vod, reformu daně vinné, monopol sirkový atd., jimiž se má uhraditi schodek 42 mil. K.

Návštěva cara ruského u italského krále v Racconigi u Turina jest předmětem mnohých politických úvah. Samozřejmě, že návštěva ta má veliký politický význam; jedná se o další postup na Balkáně. V Německu mají z toho strach o trojepolek, v Turecku pak vidí ve schůzi té úmluvu o dalším dělení Turecka. Na cestě z Racconigi konféroval car s francouz. ministr. zahran. záležitostí Pichonem. Koufurence tato prý znamená nové upevnění francouzsko-ruského spolku.

Z Japonska přichází zpráva, že v Charbině byl korejskými spiklenci zastřelen kuříže Ito, nejprřednější japonský státník, a to právě, když se setkal s ruským ministrem financí Kokovcem. Ito jako místokrál na Koreji stal se obětí tradiční násti Korejců proti Japoncům.

Z činnosti katol. spolků.

Katol. národ. jednota v N. Bydčově koná v pondělí 1. listopadu o půl 8. hod. večer „U zlatého anděla“ divadelní představení „Pasačka

z Lurd“. Ceny míst: Sedadlo 60 hal., člen 40 hal., k stání 30 hal. — V neděli dne 31. října o 4. hod. odpo. ve veřejné spolkové schůzi přednáší o odborové organizaci p. J. Katnar, typograf z Hradce Králové.

Bojanov. Den 24. října byl pro osadu naší dnem radostným, neb v den ten navštívil nás kaplan vlp. Maxm. Smrčka z Potěb, by přítomen byl vzdělávacímu večírku, který uspořádala skupina venkovské mládeže pro farnost Bojanovskou, na němž přes 300 osob zvláště z osad mimomístních, ba až se vzdáleného Krásného účast braly. Po „hymně mládeže“, kterou členové i členky skupiny zapěli, promluvil v delší pontavě, poučné i zábavně řeči vlp. Maxm. Smrčka „O písni prstonárodní“. Na to přednášely básně členky Matějková a Straková z Krásného, Čtveráková a Čtverák ze Sedlitz, jež střídaly se se sbory i zpěvy solovými, v kterých účinkují družky Bulíková, Fr. Mrákna, Kapičková a J. Pilař čestné úlohy svých se zhostili. Solovými výstupy Urbana a Čtveráka mile pobaveni byli přítomní. Po přednášce místního p. faráře V. Šafránka o sdružování na poli hospodářském, ku kterémž připojil i vlp. Smrčka přesvědčující slova, utvořena byla na osadě Bojanovské odbočka „Hospodářského sdružení křesťanských zemědělců“. Za zdařilé provedení jednotlivých čísel zpěvních díky sluší vzdáti p. Jos. Tlapákoví, krejčímu a řediteli kůru v Bojanově, který tyto s účinkujícími s nevědnou plní nacvičil, a za účast četnou nově utvořivší se skupině Nasavrcské, která navštívila nás s horlivým svým předsedou p. Plíškem z Vranova. Vidno, že i na Nasavrcu probouzí se lid, jenž však těžce postrádá ruky vedoucí, kteréž zde potřebí nutně. I horlivému předsedovi skupiny naší J. Bulíkoví děkujeme.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenování: vdp Dr. Frant. Reyl, konsist. rada, ředitel Borromaea, jmenován rektorem b. kněžského semináře, vdp. Dr. Hugo Doskočil z vyššího ústavu sv. Augustina ve Vídni vicerektorem, p. Václav Bayer, protokolista b. konsistoře, jmenován archivářem, p. Frant. Hrubý, vikarista, protokolistou bisk. konsistoře. Ustanovení jsou pp.: Jos. Musil, kaplan v Náchodě, za faráře do Úpice; P. Falg. Khunt, O. S. B., složil kanonickou sponsi na faru Machovskou; P. Bedř. Krieshofer, O. S. B., složil kan. sponsi pro faru Bezděkovskou; Jos. Valenta, koop. v Bernarticích, za prozat. katechetu v Náchodě; Frant. Klusáček, kaplan ve Věstarech, za prozat. katechetu v Náchodě; Arnošt Šternberský, kaplan v Pecce, za kaplana do Věstar; Frant. Daněk za kaplana do Pecky; Jan Dvořák, kaplan v Chocni, za administrátora do Včelákova; Fr. Stříbrný, kaplan v Petrovicích, za kaplana do Chvalče; Jan Biskup, kaplan v Šárce, za kaplana do Petrovic; Frant. Zrzavecký, kaplan, za administr. v Morašicích (u Litomyšle); Jan Novohradský, kaplan v Rychnově n. K., za administr. do Černíkovice; Štěp. Bobek, koop. v Dobřem, za kaplana do Bíl. Újezda; Ed. Švoro, administrátor v Bílém Újezdě, za koop. do Dobřeho; Jos. Jaška, farář ve Včelákově, obdržel dimissi na faru Zlonickou do Pražské arcidiecése. Na odpotínek vstoupil pan Frant. Haizler, děkan v Přelouči. V Pánu zesnuli: p. Jan Řehák (V Vuin.), ř. konsist. rada, vik. sekretář, b. notář, děkan na Opočně + 17. října (naroz. 1848, vysv. 1871); p. Ludvík Kügler, kaplan v Libštátě, + 17. října (naroz. 1881, vysv. 1904). Uprázdňené místa: Včelákov, fara patr. knížete Kinského, od 1. října; Opočno, děkanství, patr. kníž. Colloredo Mansfeld od 21. října; Přelouč, fara, patr. barona Drasche z Wartinbergu od 1. listop. 1909.

Schůze měst. rady dne 25. října 1909. Výkaz pokladní hotovosti se dne 25. října vzat byl na vědomí. — C. k. okres. soudci v Nymburce p. Janu Neumanovi vzdají se díky za dar 50 kor. ve prospěch měst. ústavu chudých, jež daroval k uctění památky zesnulé své matky p. K. Neumannové. — Vzato bylo na vědomí c. k. okres. hejtmantstvím udělené povolení k obývání nově postavené okresní stravovny. — Lesním úřadem v Novém Hradci Králové zaslán návrh těžby z lesů obecních na rok 1909—1910 zašle se okres. výboru. — Zpráva technické kanceláře o žádosti Zál. Úvěr. Ústavu za změnu parcelace v bloku F, jakož i zpráva téže kanceláře o žádosti Spolku pro zvýšení lidového blahobytu za změnu parcelace v bl. VII. podostupí se městskému zastupitelstvu. — Schválena byla zpráva technické kanceláře o žádosti p. Ant. Petra za svolení k přepažení dílny v domě jeho čp. 414., a objednávka dvou šoupátek pro uzavírání kanálů. — Poukázáno se k výplatě drahotní přídatky sdejším učitelstvu v obnosu K 8000. — Žádost „Elšky“, dám. pív. spolku zde, za propůjčení měst. divadla na den 10. listopadu 1909 vyřídí p. referent Dr. Batěk po dohodě s Jednotou divad. ochotníků „Klicpera“. — Udělena byla 1 chudinská měsíční podpora, jedna mimořádná podpora a 2 chudin. podpory byly zvýšeny. Zamítnuta byla jedna žádost za zvýšení chudinské podpory a 1 žádost za udělení příspěvku na očištění.

Ze sociální politiky města Hradce Králové. Městské zastupitelstvo v Hradci Král. ve schůzi dne 22. t. m. usneslo se, aby od pp. manželů Jos. a Marie Růžičkových koupen byl v Zámostí (čtvrt hodiny od Hradce Král.) dům čp. 5 se zahradou za 29 000 K pro byty chudým pšlušníkům obce a pro městské sahradnictví. — V téže schůzi usneseno, aby dům obecní čp. 62 v Rokytanské ulici a zahrada k němu náležející přenechány byly na 10 let k bezplatnému a neobmezenému užívání „Komisi pro ochranu dětí a péči o mládež v království Českém v Praze“ pro její ústav „Chlapcůvých výchovu pro východní Čechy v Hradci Král.“ a aby městská rada uzavřela s Komisí tou příslušnou smlouvu, aby k umožnění účelových adaptací v domě tom byl jí poskytnout příspěvek 2000 K a aby rovněž na 10 let propůjčeno jí bylo k účelům ústavním potřebné pole.

Valná hromada diecéšní Cyrillické jednoty koná se ve středu dne 3. listopadu v Adalbertinu v 6 hodin večer v místnostech spolkových Hojná účast žádoucná.

„Poslední léč“ bude v Hradci Král. pořádána dne 22. ledna. Již nyní se konají k tomu účelu přípravy, aby slavnost svým leskem a vzorným uspořádáním ještě převýšila minulé zdařilé „poslední léč.“

Záložní úvěrní ústav v Hradci Kr. svolává na 30. t. m. mimořádnou valnou hromadu za účelem zvýšení akciového kapitálu. V poslední schůzi správní rady bylo naneseno doporučení valné hromadě zvýšení akciového kapitálu dosavadních K 6,000 000 na K 10,000 000, tudíž o K 4,000 000 vydáním 10,000 kusů akcií po K 400.— nominále. Podmínky emisní budou uveřejněny po valné hromadě. Jako při předešlých emisích bude i tentokrát starým akcionářům podle stanov vyhrazeno právo přednostní na nové akcie. Mimo to však budou přijímány přihlášky i od neakcionářů za kura předem stanovený, aby se okruh akcionářů co nejvíce rozšířil. Ku zvýšení akciového kapitálu odhodlala se správní rada s ohledem na další rozšíření působnosti ústavu. Tak zejména zřídí ústav v nejbližší době filiálku v Praze, v centru to českého peněžnictví a najmul za tím účelem místnosti v paláci Obchodní a živnostenské komory. Prozatím otevřena bude směnárna a jakmile se další místnosti uvolní, což bude 1. únorem příštího roku, rozšíří svou působnost na všechny obory bankovní vůbec. Na popud několika vlivných činitelů turnovských bylo se strany vedení filiálky v Semilech doporučeno správní radě zříditi expositura v Turnově, na čem se správní rada zásadně usnesla, a předběžné práce již sahájeny. Mimo to konají se v centrále ústavu přípravy ku zřízení velkoobchodu uhlím a za tou příčinou vyjednává ústav s odborníkem v uhlénném obchodu na slovo vzatým a ve kruzích průmyslových a obchodních velice dobře zavedeným, který převeze vrchní vedení tohoto obchodu. Prozatímní přihlášky na nové akcie lze již nyní adresovati na centrála Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové a filiálku v Semilech.

Krajský valný sjed. okresní organizace samosprávné policejní stráže bezpečnostní pro kraj královéhradecký konati se bude v neděli dne 14. listopadu 1909 o půldruhé hodině odpolední v Hradci Králové v Živnostensko-čtenářské jednotě, Malé náměstí, čis. 126 — Program: Řeč předsedy okresní organizace. — O významu a účelu organizace promluví p. Jan Procházka, policejní komisař z Nymburka, t. č. jednatel zemské organizace samosprávné policejní stráže bezpečnostní pro králov. Česk. — Zpráva jednatele okresní organizace. — Zpráva pokladníka okresní organizace. — Volba 6 členů výboru, 6 náhradníků a 2 revisorů účtů. — Volné návrhy. — Jde nám o to, abychom při volbě do výboru a na vedoucí místa v organizaci postavili si své nejlepší muže, kteří mezi příslušníky stavu našeho náleží a jest nutno, aby to byly osoby, jež mají zkušenosti ve službě i v životě, jakož i opravdovou chuť a ochotu k práci. Ježto pak organizace naše založena jest na zásadách demokratických, rádi bychom, aby kandidáti členství výboru byli jmenováni se středu členstva samého, neboť ono nejlépe ví, koho by do výboru mělo vyslati. Kdo by se účastniti nemohl, oznam to ihned podepsaným. Za okresní organizaci samosprávné policejní stráže bezpečnostní pro kraj královéhradecký Jan Alex. Masák, t. č. předseda, Václav Nepokoj, t. č. jednatel.

Reklamní skupina „Světové výstavy v Paříži 1900“ ten dobou v Hradci Kr. Všeobecně známá světová firma Sociétés Nestlé (Nestlé-ova dětská moučka) zapůjčila na krátkou dobu sdejší drogerii „U anděla“ pana J. Vaňka akvostnou voskovou skupinu, představující matku s dítětkem v kolébce a hochem v dětské tidli; oba malíči pochutnávají si na Nestlé-ově výživném přípravku, onen v peřinkách z láhve, starší z talířku, kde mu připravena moučka Nestlé-ova jako kašička. Co Nestlé-ova moučka jest, ví zajisté každá matka; jest to déle 45 let nejproslulejší a nejosvědčenější franko-švýcarský výživný přípravek pro kojence a děti, obsahující čistě alpské mléko. Zmíněná reklamní skupina vystavena v r. 1900 na světové výstavě v Paříži, při které příležitosti na sta čítající významnosti tohoto přípravku obohatila

se o nejvyšší významání světové výstavy, totiž rytířství čestné legie. Nastlé-ovv dětské moučky jest používáno v nejchudších chatách a nejbohatších palácích, dítětem dělníka a princem královským. Tak byly jí vychovány děti královské rodiny španělské, portugalské, tou dobou jest v upotřebení a pravoukú Jeho Veličenstva, dítěte jejího c. k. král. Výsosti kněžny Elišky Marie s Windisch-Grätzů, a dítěte královské rodiny italské a korunního prince německého. Také nešťastné lékařské rodiny vytvářejí své děti Nastlé-ovou dětskou moučkou.

Francouzský ostrov Korsika, jeho města, kastelly a malebné partie pobřeží i horské a divokou vegetaci shlédnouti možno ve dnech od 30. října do 5. listopadu t. r. v panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové.

Změna úředování poštovního na Praž. Předměstí. Počinaje 1. listopadem t. r. bude se dle výnosu c. k. ředitelství pošt a telegrafů pro král. České ze dne 25. října 1909 č. 191.493 doručovati pošta na Pražském Předměstí ve dny sváteční, připadající na dny mimosední, pouze jednou denně, jak tomu jest v nedělní dny. Noviny docházející dopoledními poštovními směry, budou na požádání vydány příjemcům na c. k. poštovním úřadě 2 v hodinách úředních. Doručování poštovních zásilek a peněžních dopisů stává výnosem tím nezměněno.

Ubomí mučedníci. Zase se naskytla záminka k fanatisování davů proti katolicismu vůbec. Slyšeli Daleko ve Španělsku vojenský soud odsoudil sedmáte Ferrera k smrti. Proto musil přijít do Hradce (nikoli do Barcelony) p. dr. Stemberka, aby udělal pořádek. A ten chtěl dělat tím, že statečně mluvil proti zpořvdi. Kdyby k vůli milionovému židovskému bankrotáři začali katolici žítvati proti modlícím temnakům židovským, každý by se jim ovšem vysmál. Bylo ohlášeno, že vstup je volný, schůze byla veřejná. Leť jeden zcela klidně se chovající nášinec byl se schůze vystrkován a insulován, jako by byl španělským vojákům pašky proti Ferrerovi nabíjel. Neprosněly mu protesty proti té „svobodě“; šikovni svobodomyšlníci mu začali šlapati na nohy. Neel nad obratnost! Proti takovému týrání těžko se dovolávat paragrafů. Pachatel prohlásil s tváří bezděčnou, že za to docela nemůže, „zavádí-li“ nekoma „nešťastnou náhodou“ o nobu. Dr. Stemberka prohlásil, že ve Španělské vládě sváteční podléhá vládě církevní. (Tu je s podivem, jak mohla ta vláda tolik obohatit židy a platit jim milionové úroky z obrovských výpůjček.) Prý tovarny ve Španělsku nejsou dovoleny (!!), protože by rostlo dělnictvo klerikálům nepřátelivé. Prý téměř veškerá produkce jest v rukou kněžstva a klášterů. (To tedy také kněží mají dílny na anarchistické pumpy a revolvery? Velkoaklad Ferrer byl také zasobován výrobky klášterními?) Země španělská upadá hospodářsky vinou klerikálů. (A což liberálové a radikálové nemají již dávno v té věci velikou moc? Proč se jen stěhují lidé s Uher, kde židé tak obrovskou moc mají, do Ameriky víc než se Španělska?) Jedna dáma si oblíbila Ferrera a odkázala mu veliký peněžitý obnos. (Že jako rozhodná katolická odkázala jmění k zcela jinému účelu, než jak ho využil, o tom ani muk). „Klerikálové“ obvinili F. a pomohli mu k smrti. (Ale vždyť F. sám si stýskal, že byl od vlastních přátel zraněn!) A proto jest potřeba vzít děti z rukou klerikálů. (A dají je na vychování pumařům z Barcelony?) Řečník nesouhlasil s Kristovými slovy: Udeři li tě kdo v tvář pravou ... (To ruští a barcelonští osvícenci raději pobíjeli celé davy, i když udeřeni nebyli). Ve škole „klerikální“ učel se podceňovat dítě pozemský život; jest mu alibován záhrobí. (Vždyť barcelonští vrabové vražděním jeptišek nedokázali, že by pozemský život považovali za veliký poklad.) A tak to šlo dále. Stát zastupce dr. Fiedler napomínal několikrát, aby se řečník držel tematu. Maruě. Napomínání vítáno hlučnými posmělky posluchačstva. A tak při slovech proti zpořvdi stalo se to, co pokračující dychtivě očekávali. Schůze rozpuštěna. Hlavní hlágy dr. Stemberka již utrátil a teď dává záminka k „spravedlivému rozšíření“, což jest vždy hlavním účelem takých schůzí. A že bylo posluchačstvo veskrz nadšeno humanitou, to bylo patrné z hrubého pokřikování po schůzi. „Kluci černo, kdybyte tak na nás mohli!“ atd. A že si přáli pokračovat kus laciného mučednictví, patrné se lži „Čsu“ o „čestě četníků, která s násazeným bodákem vnikla do sálu.“ Brr! Zatím však státní zastupce četníků k vyklizení sálu nepoužil. Venku stáli 3 četníci proto, že se sesnalo, jak po ferrerovských řečech docházelo k demonstracím proti pokojným lidem. „Intelligentní účastníci schůze“ ovšem se nikdy četníků báti nemusi.

Hradec Král. ve státním respektu na rok 1910. Podpora státní realce 4300 K, obchodní akademii 18.000 K, učitelskému stavu 3906 K, na přestavbu mostu přes Labe 170.100 K jako druhé splátka, na dlešbu silnic v okolí Hradce Králové čtvrtá splátka 20.000.

Smířice. Křesť. sociál. lidový spolek pro Holohlavý a okolí se sídlem ve Smířicích sehraje dne 31. t. m. v městském hotelu obraz ze života „Na dušičky, neb Buď vůle Tvá.“ Zvěsták o pól 8. hodíně.

Za Janem Řehákem. Smutný byl den 30. října u nás na Opocně, kdy kladli jsme do hrobu k poslednímu odpočinku volesasloužilého děkana opočenského, vik. sekretáře a č. konsist. radu, vys. dšst. p. Jana Řeháka. Na 54 kněží s bliska i s dále přispěchalo, aby vzdali poslední úctu milému svému spolubratru. Ohromné množství lidu provázelo svého duchovního pastýře na cestě poslední. Byl to pravý vítězný průvod, který konal v Pánu zesnulého a bývalý spolukaplan v Pánu zesnulého, nynější děkan dobrušský vldp. J. Domašínský nadšeně velebil zásluhy jeho abro-mážděnému lidu v chrámu P. Líd alzel posazuje, koho stratil. Přítomní byli mezi jinými správce hejtm. novoměstského p. JUDr. J. Forkert, c. k. úřednictvo s p. H. Schlindenbuchem v čele, úřednictvo patronátní s říditelem pamství opočenského p. J. Bohutínským, sbory učitelské se školní mládeží, opočenské spolky Kodým, sbor hasičů, spolek voj. vysloužilců, spolek křesť. sociálů, Cyrill a zastupcové jiných místních korporací, jakož i zastupcové obcí. Tak se posmurného dne podsmírného uloženo do hrobu blízko kříže na hřbitově opočenském konsist. rada a prvděkan opočenský vldp. Jan Řehák mezi ty, jichž hroby za života svého žehnal. Odpočinutí věčné dejt mu, ó Pane! — Ze života v P. zesnulého poznamenáváme: Narodil se v Jaroměři 9. května 1848, gymnasiu stodoval s výborným prospěchem v Hradci Král. a tamtéž byl i r. 1871 na kněze posvěcen. Nato odešel do Vídně na vyšší učitelské bokoškolovecké Frtanseum, aby složil doktorát věd bokošlových; nebylo mu ale dopřáno propuštění nedah ve studiích pokračovati. Vrátil se tedy do rodného svého města na léčení a po rekonvalescenci ustanoven za osobního kaplana do Prepych k statičkám, etihodnému pánu, č. kanovníku a farářu Vítečkovi. Zde dlouho nepobyl a stal se kaplanem v Dobrušce. T. m. vynikal i jako horlivý a nadšený kněz i jako přemilý společník. Odtud dosal se r. 1885 nejprve za kooperatora do Opocně, roka 1886 stal se tamtéž administrátorem, r. 1889 farářem a když r. 1892 fara opočenská povýšena na děkanství, stal se prvním děkanem na Opocně. Po celou dobu svého působení byl upřímným přitelem a rádcem těch, kteří se k němu s důvěrou obraceli. Byl i věrným v jasné rodině kníže a Colloredo-Mannsfeldů, čehož důkazem byl krásný věno věnovaný na hrob jeho jasnými manželi kněžkami. Za své zásluhy vysmáenán od svých duchovních představených bisk. notářstvem, později stal se vik. sekretářem, a konečně stal se čestným konsistorním radou. Památka jeho dlouho potrvá mezi osadskými farostmi opočenské.

Pocta kněm. Zastupitelstvo městysu Jablonce n. Jiz. jmenovalo jednohlasně svého zasasloužilého rodáka vdp. Josefa Palonše, faráře ve Zdicích svým čestným měšťanem.

Smířice. Má-li organizace katolická mítí naději na život v budoucnosti, jest nesporné, že nutno organizovat i mládež. Proto s povděkem jsme uvítali, že i u nás přikročeno k tomuto důležitému dílu. Stalo se tak na schůzi pořádané dne 24. t. m. v městském hotelu, na níž promluvil st. L. Kosařová z Dobrušky a vlp. Petrásek z Černošic. Jak slečna tak i velebný pán shostili se svého úkolu znamenitě. Všeleté, nadšené a přesvědčivé uvedla nám slečna přčinu, pro kterou jest nutno shromážďovati nezkaženou mládež pod praporem kříže. Velice praktické a cenné byly i pokyny, kterak v organizaci katolické mládeže si věsti, by tato zdárně prosperovala a zachovala si nutnou svěžest i život vůbec. Starosta organizace východočeské mládeže vlp. Petrásek pádnými doklady nám dokázal, že katolici, jak poměry se nyní utvářily, nemohou společně na nikoho, jen sami na sebe. Jak v theorii tak i prakticky dokazují stávající strany v národě českém, že jsou buď proti Kristu (sociální demokraté, národní socialisté), buď se vyvyšují nad Krista (Masarykovci — Macharovci) nebo stojí mimo Krista (strana agrární). Proto katolická organizace vůbec a organizace mládeže zvláště jest naprostou nutností. Pan řečník za svoji řeč kofeněnou sdravým humorem odměněn rovněž jako slečna řečnice hojným potleskem. Též pan předseda dp. Frydrych tlumočil vřelý dík přítomným. Vřelými slovy doporučoval katolickou organizaci a varoval před špatnou společností dp. katecheta J. Vík. Tedy náklad byl položen. Dejt jen Báh, by naše mládež pochopila, co jest jí ku prospěchu a hojně do nové založené organizace vstupovala. Dobře ovšem víme, že překážky, na něž musíme počítati, jsou mnohé. Smutná zkušenost nám již nyní praví, že nepřátelů terorem, posměchem ano i nadávkami hledětí budou odvracet mládež od organizace naší. A právě proto prosíme všechny, jímž blaho mládeže na srdci leží, všechny rodiče a mistry, kteří by rádi viděli mládež vlasteneckou, nábožnou, mravnou a společnou, by nás v činnosti naší podporovali, na organizaci katolické mládeže sponzorovali a ji doporučovali. Jinak například naše mládež ponejvíce do řad sociálně-demokratických, kde stratí lásku k Bohu i lásku k vlasti. Pamatujme, že mládež jest budoucností národa. Zdárná činnost a rozkvět organizace katolické mládeže voláme: Zdeť Báh!

Hrádek u Nechanic. Dne 2. listopadu slaví v sánka Hrádku hrabě Jan Harrach své 91. narozeniny.

Hleřice. Dne 23. vedl vlp. Kordale pohřeb dělnice Pavliny Vrabcové, když s okem tovaryš Hřířovy dopadl kus dřeva zrovna vedle něho, druhým pak, slomkem metru, byl kněz do ruky zasažen, při čemž se dělnice posupně smály. Učily tak, jak tvrdí, nikoli aby kněze zranily, ale aby ho smrtelným učinily a demonstrovaly k vůli tomu, že maniel zemřelého pohřbu si nepřál, duhovní správa jej však přece na žádost rodičů vystrojila. Takové je ovoce rudého tisku a volné myšlenky. Četnictvo zpupnost tato vyšetkuje.

Praha. Dne 17. října o 11. hodině večer vznikl úkladným založením u malorolníka Frant. Havelky v Libži čis. 13. (pošta Divišov) požár, který zničil nejen celé stavení a stroje, nýbrž i celou letošní úrodu, takže Havelka, který jest horlivým katolíkem a důvěrníkem katol. organizace, při nepatrném pojištění se svými 6 malými dětmi ocitl se téměř na mizině. Prosim snažte a uctivé všechny zámožnější nášince, aby každý nějakým dárkem vzpomněl ubohé rodiny. Nenechme poctivého, horlivého našeho člověka bez pomoci zahynouti! Fr. Kamarýt, k. a. vikář a farář v Hrádku u Vlášíně.

Žlitoz svatbám slavili staroněkové p. Václ. Šetina s manželkou Kateřinou z Lohovic dne 25. t. m. V pontním kostele v Píleouci vykonal tichou pobožnost. Pročtenou řeč k nim proslovil syn vdp. dr. Šetina, konsist. sekretář z Hradce Král. Jeho Exc. nejdp. biskup. dr. Doubrava poslal jim vlastnoručně gratulační přepis, což je velice radostné dojala. Přejeme ještě dlouhá léta.

Čáslav. Staré fresky. Při restauraci chrámu sv. Petra a Pavla nalezeny byly v nejmladší části na straně evangelist pod omítkou obrazy četných erbů a letopočtem 1610. To dalo podnět k dalšímu pátrání a nalezen byl na straně epistolní nad kaplí pod větší obraz, z něhož vystupovala postava osátená jako plameny ohně. Nalezena se řada těch, kteří soudili, že jest to obraz Husův, dokládaje svůj náhled tím, že tato část chrámu patřivala kdysi utraquistům. Nechtěli jsme do debaty zasahovati, aby nebyla v tom hledána „klerikální nevráživost“; čimne-li tak dnes, děje se to jenom proto, aby opraveny byly hlasy pražských listů, které špatně informovány přinesly zprávy o obrazu Husově a to právě po dni, v kterém rozhodnuto bylo povoláními znalci, restaurátory Karlostejských fresek, že obraz ten představuje zmrtvýchvstání Páně. Postava, jež brána byla za Husa, jest postava Kristova a ona sáze, v níž hledána byla hranice, jest jas obklopující vítězného Krista. Doufáme, že opravena bude tím mystifikace obecnstva, jak stalo se to již redakci „Národních listů“, a že i případné další nesprávné informace přijaty budou dle skutečné ceny. Ze dají se čekat, patrné s toho, že hned po uveřejnění zprávy v pražských listech dostavil se do chrámu fotograf od nakladatele p. cis. rady J. Otty, aby obraz Husův pro „Zlatou Prahu“ a jiné publikace fotografoval. — Manifestační schůze vědecká kněžna byla 24. t. m. v Dlouhých divadle za četné účasti hostů z Ledčska a Chotěbořska, méně četné však z Čáslavě. Předseal p. JUDr. J. Zimmer, purkmistr a zemský poslanec a referoval obecní starší p. Pešek z Prahy. Přijata byla jednohlasně resoluce, známá s denních listů, v níž vyslovuje se úřednictvo státní zvláště pro časový postup, pragmatiku a zjednot a opravení stavovských potřeb. — Divadlo 31. října sehraji ochotníci Stroupskaického „Naše furianty“. Jak jsme doslechli, připravuje se „Bozejmenná“, která jest všechny naše dámy přivábí do divadla a poskytne jim dávno toužený, cituplný politék. — Hausiralk a antikou a jedním s Judy občasní přj i naše královské město. Máme tu zrovna cirkus, athletické zápasy a pod., nevzdáme tedy aspoň se zábavy. Přidali se prý o to zvláště židovští členové Volné Myšlenky při poslední schůzi spolkové. — Novostavba. Křídla v druhé škole blíží se již k největšímu dokončení. Osvědčila se při tom zdatnost p. stavitele Škvířánka, který v době takřka jednoměsíční ji provedl. Při posledním zasedání obecního zastupitelstva bylo to také uznáno a náklad ochotně schválen. Vspomněli-li si přítom někteří členové vědce na toho pána, který své doby se proti šířší stavbě divčí školy stavěl a který tehdejší špatnosti dnes městu tolik tiše korunek z kapsy vyhnal, nevíme. A za připomenutí by to bylo stalo.

Socha sv. Václava v Hřířicích. Dne 24. t. m. posvěcena byla velkolepá socha sv. Václava, kterou naší obci a osadě daroval bývalý farář mříčenský, nynější děkan bořický vdp. Josef Koneal. Socha, která mohla by důstojně zdobiti náměstí každého města českého, je provedena dle modelu prof. Popaa; nádherný pak podstavec, jenž sám o sobě jest monumentálním zjevem, blázněje amáti c. k. odborné školy bochařsko-kamenické v Hřířicích, zpracován jest dle nákreso profesora této školy arch. Stanislava Ráčíčky. Je s hofického plátkovec 6 1/2 metru vysoká. Strčeno vykonal práce za valného účastenství lidu domácního i okolního, představiv v delší řadě sv. Václava nejen jako vzor křesťana, bláznějícího vřtu Kristova příkladem ale i jako muže o národ náš nad jiné zasasloužilého,

jako představitel jednoty země a tudíž zakladatele koruny české a státoprávního postavení českého národa v Evropě, konečně i jako zachovatele národa našeho před osudem Slovanů polabských. Okolní domy byly osídleny prapory a střelba s hmoždíky závodila s hřibem o slavnostní povznesení tohoto aktu, jenž v době, kdy pracuje se o vzkříšení starobylých národních slavností svato-václavských v národě, nestátane pro osadu mířenskou bez účinku. Zajisté byla slavnost tato pro letošní rok jako stvořená. Sv. Václav je zajisté mužem a osobností historickou, která spojuje a nerozdvouje.

Červ. Janovice. V neděli dne 24. Hřna pořádalo u nás sdružení česk. katol. zemědělců spolkovou schůzi velice četně navštívenou. Zavítal k nám neuvážený a výborný pracovník křesť. sociální, Hlávský poslanec p. V. Myslivec. V řeči 2 1/2 hodiny trvající vyložil nynější trudné poměry hospodářské i politické, objasnil vážnost doby, ukázal na pravé nepřátele národa a na lživost útoků na naši stranu podnikavých, nabádal přítomné slovy ohnivými k šíření křesťanských zásad ve veřejném životě slovem i tiskem, neb jen tak možno odvrátiti blížící se zkázu mravní i hmotnou. V pravdě lidový to řečník! Mluví k lidu srozumitelně, přesvědčivě, mluví se svatým zápallem — od srdce k srdci. Proto také získal si rázem srdce všech a způsobil pravé nadšení. Byli přítomni i četní stoupenci strany agrární a mělo jich být ještě více, aby sami se přesvědčili, jak vypadá pravda a jak pší jejich listy; doufáme, že by se mnohým vyjasnilo, kterým není pravda „španělskou vesnicí“. Ke konci žádal místní p. farář přítomné, aby dle slov p. poslance každý horlivě pracoval k šíření zásad naší strany. Když nikdo ke slovu se nepřihlásil, prohlásil starosta pan J. Bradáč schůzi za skončenou.

Česká Třebová. Volby do obecního zastupitelstva, konané dne 21. a 22. Hřna, nerozbouraly letos obyvatelstvo do té míry, jako volby předešlé. Při předešlých volbách volilo ve třetím sboru asi 80% voličů, kdežto při nynějších pouze 50%. Volby tyto ukázaly, že disciplína ve straně soc. demokratické také někdy selže. Při předešlých volbách obdržel soc. demokrat Páchl v opozici 513 hlasů (oposice pokroková a soc. dem.), kdežto starosta Glücksmann pouze asi 320 hlasů. Letos obdržel starosta Glücksmann 312 hl. a soc. demokrat Filip 201 hlas. Soc. dem. Páchl, zvolený předešle v opozici, zvolen letos ve straně vládní; taktéž pokrokový E. Pětník a O. Tykač. Mezi zvolenými ve sboru třetím nalézá se též Fr. Novotný, stoupenec strany katolické. Ve třetím sboru strana ziskala, zato v prvním sboru nebyl letos zvolen (př. na vlastní přání) vldp. děkan. Ve skutečnosti tedy strana strácí. Neboť prostý, odvislý člověk, volený ve sboru třetím, nikdy nemůže tak uplatnit své náhledy, nemůže ohrožené zájmy hájiti tak, jako na všechny strany neodvislý inteligent, zvolený ve sboru prvním, zvláště tam, kde lidé inteligentnější jest daleko více než lidí prostých. Výsledek volby z této příčiny v kruhu katol. org. není posuzován zrovna příznivě, ačkoliv složení nynějšího zastupitelstva jest nám rozhodně příznivější než předešlého. — Organizace katolická zavedla nyní přátelské schůze, které se odbyvají vždy v neděli po 6. hodině večer. Schůze tyto mají ukázati, zda-li může vedení strany pomýšlet na pronajmutí nové spolkové místnosti (z dosavadní se musí stěhovati), anebo má-li nechat všechno rozpadnouti, což ovšem by bylo velice neblahé.

Debrůvka. Pokroková klika zdejší zase odhalila své zkorumpované nitro a několika výlevy své krasomluvy chrlila po místních duchovních. Od židovských námezdníků nemožno nic lepšího očekávati. Velice je trápí neúspěch jejich snahy o zmocnění se živnostenských dorostů — učňů. Dokud starání se o výchovu a vzdělání učňů bylo ponecháno soukromým obětem, dotud pokrokovci zdejší byli pěkně vzadu a nechali tu práci „páternům“; leda že některého sem tam přemluvili, když byl vyovícen, aby šel doplniti jejich divadelní personál. Teď však nastal obrat. V únoru přišla vyhláška od c. k. úřadů o výbornosti učednických besídek a stanovena též slušná subvence zemaků i státní na udržování a zvelebování jich. Jak to přečetla lačná druž pokroková, už byla v práci. Návodem p. ředitele Frant. Moravce sešli se sloupové učitelko-židovsko-pokrokoví „u Rydů“ a hned se připravili toto zrno sezobnout. Byla natištěna provolání, jaký by kdo chtěl dáti příspěvek (sami nic, to se rozumí), pumpování záložny, závod, soukromníci a pod titulem učednické besídky kapitálek se scházeli. Hned i p. instruktor Polák o tomto lidumilném podniku spraven a žádán za vydatnou podporu. Správcem jmenován jakýsi dvacetiletý nastávající rekrut Halaburda z blízké vesnice, aby tu slatou mládež cepoval. Vše se vedlo pod firmou „Sokol“. Ovšem pp. mistrů se nikdo neptal, souhlasili s tím, čili nic. Docela po pokrokovsku. Rozumí se samo sebou, že pp. mistrů do takového chomoutu pokrokovského nechtěli a rázně se na příslušných místech ozvali. Přišla „šhary“ výsava, aby „Sokol“ od tohoto podniku upustil a zmocnil se ho výbor pokrokový školy. Jiný název, ale lidé už. Což divu, že v senením výboru školy pokrokové „výchlašený“ p. Moravec přeběhl tytéž lidi do správy besídky, kteří byli

dříve pod firmou „Sokola“ a ovšem přijati pokrokovou většinou. Výchova a učení svéšeno zase písaři Halaburdovi, který musí z vesnice chodit do Dobrušky vzdělávat mládež. Dali si to pěkně vysvědčení schopnosti pp. pokrokáři, když nemožnou dokázati tolik, co 20letý hoch z vesnice. Besídka však od konservativních mistrů bude zcela ignorována a zajde jistě na souchoť.

Různé zprávy.

Prý náboženství patří do kostela. Leč nebude mít pokoje katolíci ani tehdy, až své náboženské projevy obmezi na pouhý kostel. Dne 24. t. m. v Auvilliersu (ve Francii) vystřelil jeden otočák třikrát do lidu, vykonávajícího pobožnost. V lisabonském kostele „Corpo Santa“ nalezen pekelný stroj, jehož děsný účinek jen tím byl odvrácen, že kostelník přestříhl hořící knot. Podobné elasty připravili naši protivníci katolíkům na mnohých jiných místech. Katolíci, obmezte se jen na kostel! Tam vás budou zákeřníci přepadatí pohodlněji než na ulici!

Pravým pokrokovým agrárníkem je vicepresident Zázvorka. O politickém charakteru tohoto muže, který nedávno přijel reorganisovat stranu agrární na Moravě, podává pokroková „Samostatnost“ tento obrázek: „Agrární poslanec a místopředseda poslanecké sněmovny p. Ant. Zázvorka býval ještě do nedávna považován za protivního opozičníka. Jeho minulost činila jej sympatickým i v kruzích radikálních. Byl pan Zázvorka činným v pokrokovém hnutí. Ještě, když poprvé kandidoval, rozpokoval se, má-li vystoupiti jako agrárník nebo jako radikál. A v prvních letech své poslanecké činnosti býval rozhodným opozičníkem, kterýž své státoprávní a pokrokové smýšlení hájil i proti vlastním kolegům. Leč časy se mění — a pan Zázvorka změnil se rovněž. V dnešním panu Zázvorkovi nepoznáte onoho národnostně brdého, nepodajného a pokrokového českého sedláka. Změnil se zejména od své kandidatury na místopředsednictví v poslanecké sněmovně. Sotva že byl zvolen, vykonal návštěvu i vídeňskému arcibiskupovi a když nedávno byl v Olomouci, poslal návštěvku i tamnímu Čechobijci, starostovi Brandhuberovi. Předešlý pátek sbrozili se i ti, kteří stále jednání Zázvorkovo omlouvali. Když byl zvolen (vicepresidentem), prohlásil pouze německy, že volbu přijímá, ač před ním Slovinec učinil prohlášení svým jazykem mateřským“. — Ergo nikoli strana katolická, ale Zázvorka sám jest vládný k státní němčině.

Nejnovější důkladně ověřený zázrak v Lúrděch. „Reichspost“ přináší z Londýna tuto zprávu: „Protestantský „Observer“ píše: „S 250 poutníky, kteří šli z Londýna do Lúrd, šla i Miss Lewis Hackneyová. Vrátila se úplně zdráva. Šest let ji lécili v různých nemocnicích, poněvadž její tělo bylo pokryto mnohými vředy, které jí působily veliké bolesti, ale lékaři jí nepomohli. Před odjezdem do Lúrd byla prohlédnuta lékařem a nyní navrátila se úplně zdráva.“

Soc. demokraté ve službách židovských průmyslových kapitalistů a fabrikantů. V neděli konala se v Teplicích schůze ústředního svazu rakonských průmyslníků, i dle „Rovnosti“ největší to organizace kapitalistické. Na schůzi dostal se i ministr obchodu dr. Weiskirchner. V debatě poukazováno bylo i na drabotu potravin. Ministr obchodu pravil, že příčina draboty je v nedostatku řádné zemědělské organizace. Rolníku není možno dnes navázati přímý styk s velkými konsumenty odbytišti. Bude k tomu cíli nutno organizaci zemědělskou řádně vybudovati, a tím se dostane řádné ochrany nejen zemědělstvu, nýbrž i konsumentům. Toť smysl vývodů ministrůvých. „Rovnost“ řeč Weiskirchnerovu glossuje takto: „Na průmyslnickém sjezdu vystoupil také zmíněný ministr Weiskirchner a počal vykládati své názory, jak bojovati proti zdražení potravin. Ministr obchodu je čistokrevným křesťanským sociálem. Drabotu potravin nemůže popřít, ale navrhuje proti ní prostředky, o jejichž bezúčelnosti jest předem přesvědčen. Prý se má zjednati přímý styk výrobce, v tomto případě sedláka s konsumentem a bude po drabotě. Jako kdyby nebyly zde tucty případů, že i tam, kde tu „přímý styk“ ku př. v prodeji mléka, někde existuje, jsou ceny stejné vysoké a stejně se zvyšují, jako kde přímého styku není. Jak naproti křesťansko-sociálním radám se vyjímají vážné návrhy našich sociálně-demokratických poslanců, jež podali v prvé schůzi sněmovní. Bezse vši klerikální demagogie ukázali prstem bollandá místa, která nutno léčiti, má-li se docíliti výsledku: Zrušiti cla, postarati se o dovoz levného obilí a masa! Zda napadl průmyslníky v Teplicích ten veliký rozdíl mezi postupem sociálních demokratů a křesťansko-sociálních „přátel“ průmyslu? Možná, že ano.“ — My myslíme, že ten rozdíl židovští fabrikanti pochopili již dávno a dovedli se také revanžovati. Bylo to dobře, aby ten rozdíl pochopilo také dělnictvo — a pak přijde „den odplaty.“ Vidíte „Rovnost“ na sebe a své pověděla, že pracují pro velkokapitál a fabrikanty a nikoliv pro dělnictvo, a prozradila, jakou komedii hraji soc. demokra-

ti! Vídeňské, vyzývající dělnictvo k boji proti velkokapitálu, pro kterýž velkokapitál vídeňské pracují.

Úpadek hnutí „přes od Říma“ v Čechách. Za poslední půl rok přistoupilo ke katolické církvi v Čechách 375 osob a t. z. protestantismu 209 a ze starokatolicismu 50. Bezkonfesionálních vrátilo se do církve 52. 64 osob přistoupilo z ostatních různých náboženských vyznání.

Vláda proti zdražování potravin. 25. Hřna konala se v ministerstvu vnitra ve Vídni první schůze poradní ohledně zamezení zdražování potravin. Porady se účastnili zástupcové všech ministerstev, místopředsedatelé a města Vídně. Konečně se tedy vláda rozhoupala k nějakému kroku proti zdražování, ale co počne, až si dupnou židovští bursiáni a karteláři?

Klerikálové jsou prý proti národu. Na Hustopečsku má „Matice školská“ 43 členy, mezi nimiž jest 20 kněží a pouze 9 učitelů, ačkoli — jak se samo sebou rozumí — učitelů v tom kraji jest daleko víc než kněží.

Velkoprámyslníci proti sociálnímu pojištění vyslovili se na osmém sjezdu obchodních komor. Dosud prý průmysl nese pouze 99 mil. korun ročně na pojištění drazové a nemocenské; přistě by se náklad zvýšil na 175 mil. Průmysl prý hlavně bude ještě připlácet na státní příspěvek pro sociál. pojišťování, který prý po 30 letech dosáhne výše 95—100 mil. korun, takže průmysl byl prý nucen přisáseti na soc. pojišťování na půltřetího sta milionů korun. To ovšem není pravda, ježto průmysl přirazí celý tento náklad pojišťovací k výrobnímu nákladu zboží, tedy náklad na sociální pojišťování bude platit opět obecnstvo. Mimo to velcí průmyslníci staví se proti zahrnutí samostatných malozivnostníků a maloročníků do pojišťování, ježto prý by se to zase dělo na účet velikého průmyslu. Avšak zemědělství nebude příspěvků od průmyslu bráti tak zcela zadarmo. Kdo pak vychovává průmyslu mladý pracovní lid? Jest to zemědělský venkov. Zemědělství nese tedy náklad na „mládí průmyslové“, bude tedy zaslouženou odměnou, ponese-li průmysl z části náklad na „stárí zemědělské“

Nadbytek studovaných lidí. U zemského výboru v Brně bylo vypisáno 10 míst, o něž se hlásilo 274 absolventů gymnasií a reálků s maturitou. Nezdárvý úkaz tento dokazuje, že naši studovaní lidé především hrnou se do úřadů, kde by si pojištili sebe menší teplé místočko, ale do praktického života, kde by se jednotlivci svou podnikavostí zvlášť uplatniti mohli, tam se málokomu chce. Služebníky dělat dovedou naši lidé, ale na vlastní nohy se postaviti na poli národohospodářském a čelit takto svým krajanům německým, to od nich daleko.

Pardubickou
Franckovku jako ochr. známku
doporučujeme *nejlepší* přísadu
co uznane ku kávě!
... Továrna v Pardubicích ...

Výsledek zápisu na české univerzitě. Do 16. Hřna t. r. zapsalo se na české univerzitě na zimní semestr 1909—1910 úbrnem 3880 posluchačů a to: na fakultu bohosloveckou 128 (v tom 10 mimořádných), na fakultu právnickou 1665 (v tom 1449 řádných, 198 mimořádných a 18 hospitantek), na fakultu lékařskou 668 (a to 658 řádných, mezi nimi 34 ženy, a 10 mimořádných), na fakultu filosofickou 1369 (a to 863 řádní, mezi nimi 34 ženy, 350 mimořádných, mezi nimi 133 ženy, 80 farmaceutů (75 posl. hospitujících, mezi nimi 70 žen, a 1 frekvantant) — Ženy zapsány jsou dosud celkem 272.

Ve výchově sirotků nastoupila praktická novota. Zemský výbor království Českého na žádost okresního výboru ústeckého dovoluje totiž zřizovati za podpory země malých sirotčinců ve formě menších selských usedlostí, čímž má se odpomoci venším velkým sirotčincům. Výchova sirotků má se tak přiblížiti více skutečnému životu. Pro zemědělství má tato novinka praktický význam, neboť jest naděje, že díky takto vychované spíše si oblíbí stav rolnický a že přibude pracovních sil, jichž je na venkově velký nedostatek.

První všeobecný sněm katol. církve v Kanadě sešel se v září v Quebecu. Apoštolský delegát kanadský Msgr. Sbarretti předsedal sjezdu. Městské zastupitelstvo připravilo přátelům biskupům i kleru slavnostní banket, jehož se účastnili i někteří členové vlády. Sv. otec zaslal sněmu blahopřejný telegrafický projev, v němž přeje kanadským katolíkům obojího jazyka (Francouzům a Angličanům) hojně požehnaní při pracích.

Blériot ve Vídni. Blériotův osobní vzelet ve Vídni stal se nevyhlášeně zajímavým historickým divadlem, jemuž přítomno bylo 300 až 400 tisíc lidí. Blériot vzal se o 4. hodině a zůstal

25 minut ve vzduchu. Obepnul škrát nebo 7krát rezavou simeringskou pláň, opsal nejistějším způsobem kličky, letěl brzy těsně nad zemí, brzy nad hlavami obecnstva. Císař blahopřál mu vřelými slovy a vyslovil svůj obdiv nad skvělým výkonem. Blériot vznešl se ještě jednou, zůstal 17 minut ve vzduchu, vykonal opět skvostné obraty, letěl nad císařskou loží, dotkl se několikrát téměř země a vzletl náhle 60 až 70 metrů vysoko kolmo do výše. Po opětovném bláznivém přistání Blériotové blahopřál panovník opět Blériotovi nejliebivějšími slovy uznání a obdivu nad bezvadným fungováním aeroplánu. Obecnstvo dralo se se všech stran prolamující kordon strážce, aby Blériota vysvedlo na ramena. Jízdní stráž zakročila, aby udržela pořádek. Jásot davů byl nekonečný. Blériot obdržel vavřínový věnec s nápisem: „Hrdinovi 20. století.“ S obtíží jen mohl se vzdáliti v automobilu z místa vzletu.

Cvičení zeměbrany ve zbraní, vyjma celovečerního zeměbraneckého pluku pěšího č. 4 a pluků zemských střelců, konají se r. 1910 od polovice června do polovice července (I. období) a od polovice srpna do polovice září (II. období). Neděle a svátky nesmějí být určeny za výzbrojné dny. Každý ku cvičení povinný může určit si období, ve kterém by si ze zvláštních příčin svého povolání přál být povolán. Přáním takovým, zvláště při zemědělství zaměstnaných, jest všemožné vyhovět. V době žňové dovolené (asi od polovice července až do polovice srpna) nemá mužstvo vůbec do zbraní být povoláváno. Výcvik v setnicích trvá u pěchoty až do 31. května, v praporech až do konce června, v pluku od 1. července až do žňové dovolené a pak na začátku posledního období cvičení ve zbraní (srpen). Založenci a náhradní záložníci, pokud nebyli vycvičeni na podzim, mají jak až dosud byli povoláni začátkem března. Určení data ponecháno jest na vůli teritoriálním zeměbraneckým velitelům. Ku vojenskému výcviku na jaře r. 1910 povolání náhradní záložníci mají ihned po výcviku v souvislosti konati první cvičení ve zbraní.

V době drahoty není bez užtku srovnání ceny potravin na různých místech Hše naší. Co dostaneme v Celji a Velkém Varadině za 1 K 4 h, stojí ve Znojme, Křemži, Kološváru 1 K 5 h; v Jihlavě, Lublani, Záhřebu, Zadru, Brašově 1 K 6 h; v Budějovicích, Čáslavi a Tridontě 1 K 66 h; v Linci 1 K 70 h; v Pízni 1 K 76 h; v Opavě, Těšíně, Černovicích 1 K 80 h; v Olomouci, Křakově, Lvově a Hradci 1 K 84 h; v Ústí a Inno-mosti 1 K 86 h; v Brně, Praze a Solnohradě 1 K 90 h; v Liberci 1 K 92 h; v Teratě a Vídni 2 K; v Budapešti 2 K 12 h; v Karlových Varech 2 K 24 h. Z toho patrno, že trpí nouzi v Olomouci, Brně a Praze, kdož v Celji a Znojme s určitými příjmy vystačí.

Ve století humanity. Ruské ministerstvo komunikací vypracovalo nové instrukce pro službu na železných drahách a odůvodňuje ji statistikou neštěstí na ruských drahách 1906—1908. V těch letech revoluce bylo ve vlacích a na nádražích vykonáno 1500 přepadů, atentátů a loupeží. Lidé, kteří buď byli od zločinců zabiti nebo se o život připravili, skákající strachem z vagonů, počítá tato statistika na 7000; zmrazených se stejné přičiny 11.000; atentátů na koleje a vlaky, aby koleje byly vytrhány a vlaky se rozkotaly, vy-da-řilo se 800. — A Masaryk přece řekl, že jen darebák může být proti ruským revolucionářům.

Hodinky pro slepce. Petrohradské noviny sdělují, že jeden hodinářský mistr v Petrohradě vynalezl kapesní hodinky, na nichž slepý hmatem pozná přesně čas na minutu. Hodinky nemají ručiček; měnící se číslice ukazují budou minuty a hodinu. Hodinky státi budou 11 rublů.

Observatoř nad mraky. Nejvyšší meteorologická a hvězdátská observatoř v Americe bude na vrcholu hory Mount Whitney v Kalifornii, v ohromné výši 14 000 stop nad hladinou mořskou. Buduje ji kalifornijská universita velikým nákladem, aby sloužila ku meteorologickým a hvězdátským účelům v ovzduší prachu a továrního kouře prostém. Budova, k níž všechny stavební potřeby bylo nutno dopravovati na ohromnou výši hory na mezích, bude za nedlouho dokončena. Observatoř bude přípustná nčencům všech národů a bude opatřena nejdokonalejšími přístroji vědeckými.

Malá loterie, již se říká dah s hlouposti, vynáší státa ročně čistých 12,126,260 K. Celkový příjem 30,540,150 K. Do této sumy dobrovolně odvádějí: Dol. Rakousy 14 mil. K, Čechy 6,300,000 K, Horní Rakousy 3 400,000 K, Š y r a k o 1,045,000 K, Přímoří 1,320,000 K, Morava 1,250,000 K, Krajina 500,000 K, Slezsko 380,000 K, Tyroly 340,000 K, Solnohrady 250,000 K, Bukovina 179,000 K, Korutany 170,000 K, Dalmacie 70,000 K.

Kalendář „Venkovem“ právě vyšel a jest rozestlán. Pospěš si každý s objednávkou jeho! Necht každý náš stoupenec uváží, že nakladatelem „Venkovana“ není jednotlivec, ale Sdružení naše. Letošní kalendář „Venkovem“ má celkem proti loňskému tyto přednosti: 1. Jest větší. 2. Má vložený obrázek od slavného italského malíře Leonarda da Vinci; obrázek může se dáti sáramovati, tak že bude nemalou ozdobou domácnosti. 3. Desky kalendáře jsou barevné, v náod-

ních ornamentech. 4. Kalendář má mnoho napínavých povídek (zvláště od předního našeho povídkáře J. Š. Baara) a humoresek. V našem letošním kalendáři si každý rád přečte zvonivé básničky rolníka Trávence. Každý si rád přečte podrobný výpočet jmění církevního a židovského. Každý si rád prohlédne obrázky z nedávného zemětřesení v Messině (Italii), ze vzbouření tureckého, z napětí rakousko-srbakého (demonstrace srbaká proti Rakousku v Bělehradě, korunni princ Jiří atd.), obrázky a články o Zepelin. vzducho-plavbě. Cena 1 tuctu 8 K, půl tuctu 4 K, při menším počtu 1 exempl. za 1 K. Objednávky přijímá Sekretariát Sdružení česk. katol. zemědělců Praha II., Opatovická ul. č. 10.

Pozornost bývalé severo-náp. dráhy vůči obecnstvu jest odedávna zajisté „chvalně známa“ a proto s radostí bylo uvítáno její postátnění. Ale zdá se, že zřízení její ani v novém stavu nemohou se naučiti novým způsobům, jak o tom svědčí chování se správy nádraží v Pardubicích, která vypraví zcela klidně vlak o 1. hodině v noci z Pardubic ke Hradci odjíždějící před příjezdem o několik minut opožděného rychlíku z Prahy, takže pasažéři, kteří používají tohoto po tak dlouhé námaze získaného výhodnějšího spojení s Hradcem, jsou nuceni celou noc trávit v pardubských čekárnách. Jest to zajisté křiklavá bezohlednost vůči obecnstvu snad ještě z dob bývalého konkurenčního záští plynoucí, a nepochybujeme, že si naše obecnstvo podobnou — mírně nazváno — nešetnost líbiti nedá a v případě opakování se způsobem co nejrozhodnějším o nápravu zasadí.

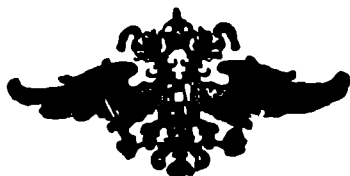
Dary. Na million Ustř. Matice Škol. sebrala společnost „pantátů“ v Adalbertinu při večírku dne 23. t. m. 22 K, jež odevzdány naší administraci. — Pí M. Netuková odevzdala nám pro Utulek sv. Josefa 2 K.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 23. října 1909. 1 hl pšenice K 22 00—23 40, šita K 14 80—16 65, ječmene K 10 40—11 60, prosa K 00 00—00 00, vřkve K 00 00 až 00 00, hrachy K 00 00—00 00, oves K 7 00—8 10, sočky K 00 00—00 00, jahel K 26 00—00 00, krap K 22 00—40 00, bramborů K 4 60—4 70, jetelového semene červeného K 00 00—00 00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 000 00—000 00, máku K 30 50—31 00, lněného semene K 18 80—20 00, 100 kg křídových otrub K 14 00—00 00, 100 kg pšeničných otrub 14 00—00 00, 1 kg másla čerstvého K 2 40 až 3 00, 1 kg másla převařeného K 0 00—0 00, 1 kg másla vepřového K 2 00—2 16, 1 kg tvarohu 0 28—0 32, 1 vejce K 0 07—0 09, 1 kopa cerele K 0 00 až 0 00, 1 kopa petršele K 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 1 00—3 20, 1 hl cibule K 6 00—6 40, 1 kopa drobné zeleniny K 1 00—0 00, 1 pytel mrkve K 2 30—3 30, 1 kopa okurek 0 00—0 00, zelí K 8 00—10 00, 1 bečka švestek K 1 00—1 40, 1 hl jablek K 8 00—10 00, 1 hl brambor K 6 00—10 00. — Na týž den trž v Hradci Králové dne 23. října 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 420 hektol., šita 307, ječmene 203, oves 281, prosa 1 1/2, vřkve 0, hrachy 5, sočky 00, krap 00, jahel 0, jetelového semínka 00, olejky 00, máku 6. — 2) Zeleniny: petršele 0 kop, cerele 0 kop, kapusty 145 kop, cibule 35 hl, okurek 00 kop, salátu 00 kop, mrkve 50 pytlů, brambor 165 hl, zelí 122 kop, drobné zeleniny 410 kop. — 3) Ovoce: švestek 165 beček, brambor 24 hl, jablek 42 hl. — 4) Drobn. dobytka: vepřů 1 kus, pševinčat 585 kusů, kůzlát 0 kus.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové Úvahy!

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejpriznivějších dodává

cis. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatební.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný

— umělecký záved —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 68 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, sítěmi, vsazeními.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Již vyšlo II. vydání spisu:

**: Machar :
a křesťanství.**

Pod tímto titulem vyšla brožura jako 7. číslo „Čas. Úvah“. Kniška ta stručně a jadrně vystihuje rozdíl mezi rozkladným, náboženským pohanstvím římským a mezi obrodem, jaký přivodilo křesťanství. Ku konci úvahy čteme zajímavé doklady o literární poctivosti, snášlivosti a ušlechtilosti „syna Heliova“.

Brožura bodí se právě nyní k hromadnému šíření, aby se nejširší vrstvy lidu přesvědčili, jak vyhlíží drzá pokroková výprava protidokázaným pravdám. Cena 32 stránkové brožury pouze 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Nejstarší pražská, křesťanská, výhradně česká továrna na železná kamna a stol. sporáky firmy

Horák a Ullmann

(maj. MUDr. Vond. Šnopl & F. Novák)
v PRAZE II., Vytěhradská tř. 49.

doporučuje své uznané nejlepší výrobky moderního hygienického úsporného topení a větrání.

Kamna původní Heidingerova.

Kamna regul. náspná se šamot. vložkou. Nepatrná spotřeba paliva.

Osvědčená školní kamna. Železná sporáky všech velikostí. Ceny levné. Cenníky zdarma.

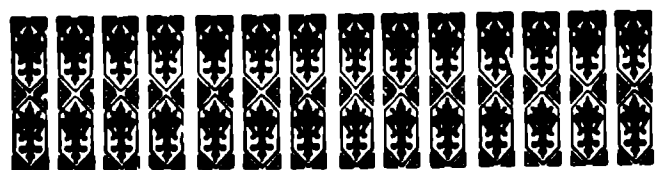
Odpovídáme k hojnému šíření tyto spisy:

Oslava Husova	8 h
Vyznání starého hříšníka (o liberalismu)	8
Víra jako víra	8
Husité jindy a nyní	24
Moderní náboženství Masarykovo	8
Česká konfesce	24
Svobodná škola	16
Proti Volné myšlence	8
Inkvizice církevní	24
Útok prof. Masaryka na církev katolickou	32

Při hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky vyřídí

administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Československá záložna v Praze

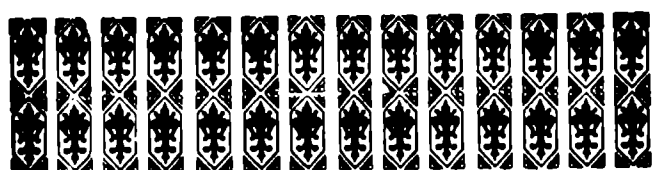
Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/4% úrok bez výpovědi,
• 4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
• 4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje
cenné papíry. Z venkova možno dítiti
vklady složenými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

Právě vyšel

důležitý spis:

**KAREL IV.,
OTEC VLASTI.**

Cena 32 hal. Při bromadných objednávkách
větší slevy.

Objednávky vyřizuje

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

**Legitimace
do důvěrných schůzí**
dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati lze levně
v Biskupské knihárně v Hradci Králové

Jménem

SINGER

ačují se
nejlepší šicí stroje na světě.

Koupiti lze ve všech našich krámech.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradeo Králové, Jiříkova tř. 270.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA
PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY
V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACEKHO TR. C. 359., VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
rých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, illuminační osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož
i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zařizuje stroje a přístroje pro elektrárnu, provádí
stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vln.
města Hradeo Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Poděkování.

V hluboké úctě podepsaní vzdávají tímto

nejupřímnější díky

všem, kteří se pohřbu vysocedůst. pána p.

JANA ŘEHÁKA,

č. konsist. rady, bisk. vik. sekretáře, prvoděkana na Opočně atd.,

účastnili, květinovými dary památku v Pánu zesnulého uctili a soustrastnými projevy účast svou na jevo dali.

Zvláště pak nejuctivější díky vzdáváme J. M. nejdůst. panu biskupu Královéhradeckému za soustrastný dopis, J. Jasnosti knížeti pánu Josefu z Colloredo-Mannsfeldů a vznešené choti za krásný věnec, vysoce důst. pánu Frant. Kernerovi, kanovníku při katedrálním chrámu Páně v Hradci Králové za vedení konduktu a dojemnou řeč na hřbitově, vysoce důst. pánu Václavu Uhlířovi, bisk. vikáři a os. děkanu v Přepychách za konání slavných bohoslužeb ve chrámu Páně, veledůst. pánu Josefu Domašínskému, vik. sekretáři a děkanu Dobrušskému za překrásnou pohřební řeč ve chrámu Páně, velectěnému pánu JUDr. F. Porkertovi, správci c. k. okres. hejtmanství v N. Městě n. M., velectěnému pánu Hugovi Schlindenbuchovi, c. k. okresnímu soudci na Opočně a všem zástupcům a členům c. k. státních úřadů, velectěnému pánu Josefu Bohutinskému, řediteli panství Opočenského a všem pánům patronátního úřadu, velectěným sborům učitelským farnosti opočenské, všem zástupcům samosprávy, slavným spolkům, veledůstojným kolegům v Pánu zesnulého a všemu přítomnému duchovenstvu, kollaturníkům Opočenským a vůbec všem těm, kteří v tak hojném počtu pohřbu se účastnili.

Zaplať Pán Bůh!

Na Opočně, dne 21. října 1909.

Za příbuzenstvo:

Josef Řehák,
sekretariát v Jaroměř.

Za děkanský úřad:

P. Frant. Barviř,
administrátor.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

„Zpátečníci“. Ve dvoře vojenské nemocnice v Longresu v republice Švýcarské konala se před několika dny dojemná slavnost. Řeholní sestře Sofii podal generální guvernér za přítomnosti četných důstojníků zlatou medaili. Mimo důstojníky bylo přítomno této slavnosti hojně obecnost. Generál sám připevnil řeholní sestře vyznamenání na roucho a pravil mezi jiným: „Co znamenají tyto barvy? Modrá barva je barvou nebes, jež budou jednou vašim domovem. Barva bílá je odznakem všech odřekání světských radostí, abyste se tím více věnovali mohla skutkům milosrdenství. Červená barva, to jest krev zraněných vojáků, jež vy ošetřujete a pro něž vy ochotna jste jíti i do vřavy válečné. Tato barva zároveň je též odznakem vaší brdnosti.“ — Do propasti Macochy k vůli vědeckému prozkoumání spustil se jako první badatel minoritský mnich P. Lazar Ecker r. 1728. — Starostou Londýna zvolen upřímný katolík. — V Anglii od r. 1899 vrátilo se do lána církve katolické 446 anglikánských duchovních, 417 členů sněmovny, 205 důstojníků, 162 spisovatelů, 126 právníků, 69 lékařů, 36 námořních důstojníků, 66 šlechticů, celkem 1530 vynikajících osob. Jistě tak neucínili k vůli tmářství a menší osobní svobodě.

Děkan právnické fakulty prof. Emil Pfersich o aféře Wahrmondové napsal do vídeňské „Zeit“ toto: „Bylo dobře známo, že prof. Wahrmondové místo (v Praze) převzal na základě paktu (úmluvy), v němž spatřujeme dobrovolné obmezení postavení profesora. Jediným sporovým bodem byl výklad toho paktu od 17. července 1908, o němž fakulta co nejdříve se vyjádří. Já osobně stojím na stanovisku: *Boje o svobodu učení na universitách ve věci Wahrmondové nikdy nebylo.* Klerikální útok byl hned na počátku kompromisem odvrácen, na němž měl účast též prof. Wahrmond, ovšem, jak sám praví, za „nejostřejšího morálního donucení“. (Tedy hrdina Wahrmond bál se vyhazovu ve chvíli, kdy české studentstvo bylo štváno k přerušení studií ve prospěch toho „neochvějného“ volného myslitele). První klid zbraní vedl k dovolení prof. Wahrmonda na začátku letního běhu 1908 ke konečnému míru paktem v červnu 1908. Nikdo nemohl od prof. Wahrmonda žádati, aby proti vůli svých soudruhů hrál si na mučedníka, nikdo nemohl mu vytýkati, že ke kompromissu, se všech stran mu doporučenému, svolil. Ale to přece dalo se očekávat, aby definitivní vyřízení případu považoval též za definitivní a kompromisní. Jeť méně pohoršlivým (anstössig) dohodu jednou docílenou, ať si již vhodnou či nevhodnou, dodržeti, nežli dodatečně porušiti. Kdyby byl kompromiss ten se strany profesora Wahrmonda dodržen, bylo by autoritě a zájmům university lépe se posloužilo. Míneji toto nelze interpretačními (vysvětlovacími) kejklí a nezdotilostmi otrásti.“ — List tento platí mnichovskému professoru Amisovi, za něhož se prof. Wahrmond schoval, tudíž vlastně Wahrmondovi. Z toho lze poznati, že affaire Wahrmondova dosud skončena není.

Nový židovský manévř. Ovšem se stanou případy, že Israelita, který se dal pokřtít, začal chodit do katolického chrámu a zkrátka vedl si jako pravý křesťan. Leč smutné zkušenosti potvrzují, že valná většina židů vstupuje do křesťanských církví výhradně proto, aby si zjedнала vstupenku do křesťanské společnosti nebo z pohnutek čistě zistných. Do očí knězi takový Israelita lže, když činí vyznání víry a příslušné sliby.

Nyní připadli židé na jiný chytrý nápad. V době, kdy víra v Krista na mnohých místech podvratnou tendencí židovské a soc. demokratické žurnalistiky značně ochabla, již nepotřebují židé vlichotiti se v přiznání křesťanstva předatřaným ctěním Krista Ježíše. Do rusko-polské Lodže přijeli židovští missonáři z Londýna, kteří kázali v lodžském baptistickém chrámu židovské mládeži; tvrdili, že jednou přijde doba, kdy židovstvo vůbec přijme křesťanstvu. Z účastenství na kázání však vyloučili „talmudistické fanatiky“. Leč tato výprava byla podnikem židovských sednářů. Židovská kniha „Sohar“ doporučuje pokryteckou změnu víry. Učení Soharistů objevilo se v ruském Polsku již v minulém století a vyvolalo veliký počet falešných křesťanů, pro formu pokřtěných židů. Víra na venek uspořádána dle augsburgského vyznání. — Teď pak si vymysleli židovští sednáři „křesťanství židovské bez Krista.“ Jedná se o snadnější rozšíření sednářstva v těch krajích. Israelité novým manévrem se domohou křížených výhod lehčeji než revolucí a uplácením. „Ruskoje Znamja“, upozorňující na nový trik, vyslovuje veliké obavy před židovským „křesťanstvím“ bez Krista.

Lombroso.

Zemřel dne 19. t. m. italský učenec Cesare Lombroso, původem žid. Snažil se jako materialista dokázat, že vlastně zločin není věcí, pro kterou by měl býti člověk trestán, poněvadž neplyne ze

svobodného rozhodnutí vůle, ale z fyzické nutnosti; zločin jest výronem té hmoty, která se nazývá tělem. Dle útvaru tělesného — zvláště hlavy — buď člověk činí dobré věci nebo zlé.

Ovšem jest pravdou, že některý člověk tělesně abnormální, mozkově zatížený a pod. páchá výstřednosti, které se nedají přičísti na vrub jeho svobodné zločinnosti. Leč přece jest jisto, že valná většina zločinů plyne z převrácené svobodné vůle. Jestliže již od mládí se vštěpuje lidem bázeň před Boží vševědomostí, je-li v nich buzena od šlechtých vychovatelů láska k etnosti a ošklivost nad skutky zločinnými, pak se z nich vytvoří zcela jiné charaktery než z jiných lidí společensky zanedbaných. To dosvědčuje vlastní zkušenost, která jest stará tak, jako lidstvo samo. Měla-li býti volnomyšlenkářská theorie Lombrosova pravdivou, pak by mohli klidně uzavřítí své vychovávací ústavy sami volní myslitelé. Pak by se nesměl právem ani volnomyšlenkář hněvati na člověka, který by mu ubližoval. Pak by etnost nebyla zásluhou a zločin žádným trestuhodným proviněním. Zločincům by se vedlo lépe než lidem řádným. Vždyť by provinilci chodili místo do žalářů do léčebných ústavů, které by byli nuceni vydržovati lidé poctiví. Lombroso při svém generalisování, při svém přeměštném tvrzení ovšem upadl do mnoha malérů, které svědčily o tom, jak často theorie od praxe daleko se rozchází. Na př. v Paříži r. 1849 princ Bonaparte mu přinesl do shromáždění lebkou Karoliny Corayové. Lombroso, namítav spodním otvorem zvláštní prohlubeninu, prohlásil k úžasu zasvěcených, že jest to lebka zločinecká. Když mu později byla předložena celá řada lebek židovských, prohlásil je šmahem za lebky zločinců, s čímž by ovšem sami volní myšlenkáři nejméně soubhlasili. Lombroso docela na základě své přeměštné hypotézy prohlásil italský národ za „razza maladetta“ — za rasu prokletou. Vzniklo z toho ovšem v italském národě veliké rozčilení. Také několikrát mu byly předloženy otiisky rukou lidí úplně poctivých, jež se zdály svědčiti o zločinnosti. Lombroso byl krátce hotov, prohlašuje dle své hypotézy, že příslušné ruce náležejí zločincům. Z toho ovšem byl veliký smích. Lombroso projevoval při svých názorech umíněnost, která málo člověku učenému slušela. Když jeden francouzský professor prohlásil, že jde po stopách Lombrosovy theorie, vynalezl zvláštní lék, jímž lze vyléčiti zločince, hned chtěl Lombroso zkouseti tu medicínu na „pacientech“ k zděšení samých jeho přátel, kteří Lombrosa těžko od toho počínu dovedli odvrátiti. Přes to všechno theorie Lombrosova měla a posud má obrovský vliv na moderní soudnictví. Nyní daleko častěji bývá podrobován duševní stav zločincův lékařské prohlídce, tím ovšem často se zabráni odsouzení pomateného chudáka, ale přecasto též zločinec, mající zvláštní protekci, unikne trestu nastrojenou „prohlídkou“ velice pohodlně. Zvláště v Německu nalezneme takových případů dost. V soudnictví natropeno theorií Lombrosovou mnoho zmatků. Nyní však již vítr se obrací. Jako sláva Darwinovy theorie dávno pobledla, tak nyní i racionalisté uvažují o Lombrosově „Člověku zločinci“ daleko střízlivěji.

Spiritismus zdokonslením křesťanství?

Spiritismus šíří se i v naší zemi měrou úžasnou. Lidé, kteří lžemi sociálně-demokratickými, pokrokařskými byli připraveni o víru katolickou, nenalezajíce útěchy a pevné životní základny v moderní filosofii, uchylují se k spiritistickému blouznění, utápějí zdravý rozum v pověrách nejhorších. Nyní zvláště křiklavě se osvědčuje pravidlo: Kde mizí víra, tam se zahnužďuje pověra. — Vykladačky karet právě ve velkoměstech vydělávají báječné peníze na lehkověrných bohatých dárných, které se s křesťanskými názory dávno rozešly. A spiritismus? Rozšiřuje se jako zhubná epidemie netoliko v českých krajích podkrkonošských a v zapadlých výškách vysočiny Českomoravské, nýbrž i ve větších městech našich, ba i sama Praha počítuje silný rozmach spiritistických pověr. K mediánům přidává se mnoho lidí i z kruhů české inteligence.

Tu by zajisté měli plno záslužné práce ti nepřátelé naši, kteří farizejsky tvrdí, že bojem proti „klerikalismu“ chtějí národ očistiti od pověrecnosti. Lidé, kteří se tak chvástají, vlastně přívál pověrecnosti jen podporují, poněvadž bojem proti naší církvi nepřítomně vhnávají celé sástupy lidí z náruče katolické církve do tábora spiritistického. A k sektě duchatů chovají se tolik nevěřmavě, jako by nebyla zřídlem pověr nejneumylnějších a nejzhubnějších. A přece jsou tak časté doklady, jak spiritistické blouznění připravuje o zdravý rozum, jak často mediánských kejklř se přichytí zistní křesťati, jak hrozné katastrofy přivodily duchatřské převrácenosti. Vě se dobo, jak lidé svedení k materialistickým názorům brzy padají do extrémů protilehlých. Vždyť na př. sám Lombroso, chlouba volných myslitelů, ku konci svého života uvál v osídlech spiritismu. Monista najednou začal věřiti v nepravé, vyběžené zjevování se různých duchů!

Fanatický boj protikatolický a opatrnícké obcházení stále se šířící záplavy spiritismu — toť nejvýmluvnější ilustrace „upřímných osvětových snah“ našich protivníků.

Proto katolíci tím horlivěji mají se stavěti proti rychle se šířícímu pověrecnému moru. Vydané již u nás také více promyšlených spisů. Nejnověji pak v Hradci Králové vyšla v „Knihovně Obnovy“ kniha z pera dra Josefa Novotného pod názvem: „*Spiritismus sdokonslením křesťanství?*“ Spis jest zpracován na základě četných a závažných pramenů, jest velice účelně rozčleněn a napsán formou takovou, aby byl poučnou knihou pro každého.

V obsažené knize té vysvětlen původ novodobého spiritismu, kvalita medií, kroužky spiritistické, zjvy duchařské, jako překvapující pohyb různých předmětů, zjevy světelné, kresby a písmo duchů, jasnozření, materialisace duchů atd. Spisovatel srovnává ty moderní zjevy se starodávnou nekromantií a magií pohanickou, s pohanickým zaklínáním a citováním duchů; vykládá zjevy spiritistické u moderních národů pohanických. Pak přičiňuje poučení, zda lze všechny zjevy duchařské nazvat podvodem, zda jsou jen hallucinací či jsou totožny se zjevy hypnotickými. Vykládá theorii silly elektrické, psychické, magických a j. v.

V další části uvádí zásady učení spiritistického o Bohu, andělich, člověku, o světě duchů a životě v něm. Následuje důmyslné srovnání spiritismu se zásadami křesťanství. Autor dokazuje, že spiritismus v ohledu věroučném jest pošetilým zvrácením křesťanského učení a moderním blouznivým pohanstvím; od spiritismu nemožno očekávat mravní zúšlechťení společnosti lidské, spiritismus škodí jak rozumu tak lidskému zdraví.

Kniha obsahuje 253 stran, úprava její jest velmi pěkná. Cena 2 K 60 h. Objednávky vyřizuje Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Nutno, aby tato důležitá kniha nalezla nejhojnějšího rozšíření, aby dle ní byly poučovány ubohé duše, které do sítě spiritismu zapadly. Spis nejvš časový a potřebný!

B. MELICHAR

KNIHKUPECTVÍ
NAKLADATELSTVÍ
ANTI-KVARIAT
ZÁVOD HUDEBNÍ

V HRADCI KRÁLOVÉ

ZALOŽEN 1808

ZAKLÁDÁ A DOPLŇUJE
KNIHOVNY KNIHAMÍ
NOVÝMI ANTI-KVARNÍMI
SEZNAMY KNIH POSÍLA
ZDARMA A FRANCO

Hospodářská hlídka.

Předloha o závazných společenstvích hospodářských na Moravě byla tyto dny předložena vládou Z. moravské radě. Vládní předloha přibližuje se stanovisku spolku katolického rolnictva, který důrazně žádal, aby do závazných společenstev byly včleněny pojmání byli všichni zemědělci a nejen velcí rolníci, jak to chtějí agrárníci. V prosinci svolána bude anketa, aby k vládní předloze zaujala stanovisko.

České ovoce do Německa. Z českého Polska bylo letos až dosud vyvezeno přes 80.000 metr. centů ovoce, hlavně do Německa, kde mnohdy mají ovoce lepší a levnější, než u nás doma máme. Malé clo vývozu bylo by zde na místě a zemským financím vznikl by dobrý zdroj příjmů. Ovocnářství české by tím neutrpělo, neboť Německo na ovoce naše jest odkázáno.

Čím dále zemědělci jsou v půdě, tím lépe vyrají a jsou chutnější. Nekopejme zemědělce, dokud mají zelenou nať.

Pro drábež na sílu připravujte dobré a teplé kurníky. Drábež v teplém kurníku a dobře zaopatřena i lépe nese.

Žítí nebo vypásati jetel na podzim? O tom mnohý hospodář uvažuje. Zkušený hospodář doporučuje, aby se jetel na podzim vypásl.

Zavařené ovoce je lahodnou pochoutkou a zároveň léčivem. Ve mnohých nemocích ústrojí našeho je osvědčeným prostředkem zachranným.

Mělo by proto v každé domácnosti stále býti po ruce několik láhví zavařeniny. Zavařování děje se nyní velice pohodlně a jistě ve sklenicích uzavřených tlakem vzduchu bez přídavků a obvazů. Hodí se k tomu účelu všechno zralé, ale ne změkklé ovoce, zvláště však všechny druhy třešní, brusinek, sliv, zelenek, švestek, jeřabin jedlých, brusinky, sratky a jiné plody jedlé. Aby neplesnivěla, nekazila se zavařenina, uschová se ve studené místnosti vzdušné, mrazu nepřístupné.

Větrání peřin na výstupu je škodlivé. Slunečným zářem v peři obsažená tukovina se vyvolává a peřiny pak nepříjemně zapáchají stuchlinou a plesnivinou. Peři pak se láme, v prach mění, kazí. Lépe učiní, kdož za větrné pohody větrá peřiny na chladném místě ve stínu.

Brambory nehníjí ve sklepech, když se mezi jednotlivé vrstvy brambor nasype při ukládání vápno, které odejme zemi vlhkost na bramborách lipící. Vápno mimo to zničí plísňe na bramborách se nalézající.

Stromy nesoucí každý rok ovoce jsou z jabloní: Muškátová reneta, zimní zlatá parmená (nejlepší naše odrůda jablek), Baumannova reneta; z brusinek: Dobrá Luisa, Wiliamova, Boskova lahvice; téměř každoročně mají ještě: Blumentachova máslavka, Princezna Meriona.

Husa emdenská, pověstná svou velikostí a váhou, pomalu šíří se též i po našem venkově. K chovu užívá se jí až deset let, ve 4. a 5. roce klade vajíček nejvíce, až 50 i více. Nevykrmená husa tato váží 7—11 kg, vykrmená 15 kg, ano i více. Výchov emdenských housat nevyžaduje větší pozornosti a péče, ani lepší potravy než u hus domácích. Velmi prospívá křížení husy domácí s emdenskou, čímž se docílí potomstva neobyčejně silného a velkého, jež rychle roste a výborné se hodí pro výkrm.

Užitečnost deštovek. Deštovky přispívají velmi k udržování kyprostí půdy, umožňují snadnější přístup vzduchu do ornice, usnadňují vnikání kořenů rostlin do značnější hloubky; obohacují půdu látkami humusními, které povstávají ze zvařelých listů, jež v době noční deštovky do ornice zatahují; obohacují půdu svými zemitými výkaly. Dle pokusů na zkušební stanici v Urbanu v Sev. Americe rostliny pěstované na půdě deštovkami osazené daly větší výnos, než tytéž rostliny pěstované na půdě deštovek prosté.

Dohoda mezi řepáři a cukrovarníky. Za předsed. místopředs. v Praze konala se 26. října na místopředsedství závěrečná schůze pro docilení dohody mezi řepáři a cukrovarníky. Uvítav přítomné, resumoval předseda stručně průběh porad zvláštního výboru a požádal členy užšího výboru ředitel cukrovaru dra Hanuš Karlika a zemského poslance Bohumila Nováka, aby podali referáty, jimiž je užší výbor pověřil. Oba tito pánové zevrubně přednesli referáty. Po delší rozpravě, které se účastnili skoro všichni přítomní, bylo na základě těchto návrhů jednohlasně schváleno následující usnesení: 1. Stanovení podmínek pro dodávání řepy ponechává se okresním organizacím a cukerním agencím. 2. Jednotlivými cukerními agencemi na r. 1910 nabídnutá cena řepy se přijímá a dosavadní nepřatné difference mezi okresními organizacemi řepářskými a cukerními agencemi mají býti vyrovnány. 3. Po skončení letošní kampaně mají býti za tím účelem, aby zachován byl přátelský poměr mezi cukrovary a řepáři, zahájeny další porady dosavadním zvláštním výborem. Po vyčerpání jednacího pořádku ujal se nejdříve slova majitel cukrovaru Riedl z Riedensteina a po něm posl. Udržal, cis. r. Goller a posl. Wüst, aby vyslovili díky ministru orby za to, že dal podnět k jednání o dohodě, a místopředsedě za mimořádnou trpělivost, prozíravost a odbornou znalost, s jakou vedl zmíněná vyjednávání. Místopředseda německého odboru zemědělské rady dr. Bauer poděkoval členům užšího výboru za velkou námahu a za mimořádnou plli, s jakou se podjali svěřeného jim úkolu. Místopředseda poděkoval nejserdečněji za přátelská slova uznání a zmínil se o důležitosti okamžiku, v němž byl uklizen konflikt mezi dvěma důležitými činiteli hospodářského života a tlumočil své díky všem, kteří zúčastnili se vyrovnávacího díla. —

Chraňte se nachlazení!

Následky odvrátíte jedině nákupem teplého trikotového a flanelového prádla nejlepší jakosti od fy.

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové,

Divadelní ulice.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Solidní obelaha. — Pevné ceny.

Školský obzor.

Němci jsou prý utiskováni. „Uč. Noviny“ přináší velice poučnou statistiku o školách smíchovských. Tamní německá obecná dívčí škola má od druhé třídy počínajíc paralelky ve všech třídách, tak že děti, jichž je celkem 304, vyučují se v 9 třídách. Připadá tudíž na jednu třídu průměrem 34 dětí! Druhá třída má 47 dětí, a ty se vyučují ve dvou! Třída by nebyla přeplněna, i kdyby neměla pobočné třídy, neboť dle zákona může býti ve třídě až 80 dětí, a zde je jich 47! A z těch všech 304 dětí je k tomu ještě 138 českých! „Uč. Noviny“ praví, že město Smíchov jest nuceno vydržovati při německých školách několik zbytečných poboček. Ale možná, že by nemusilo, kdyby bylo trochu více ráznosti. Což nemáme zákony? Či pro Němce zákony neplatí, a k vůli nim se mohou vyhazovati tisíce zbytečné? — Toho zajímavého úkazu by si měli povšimnouti vídeňští němečtí židé i křesť. sociálové a dr. Luegrem. Napiše o tom něco „Neue Freie Presse“?

Středoškolská statistika. Dle statistiky připadá středních škol v jednotlivých zemích na počet obyvatelstva takto: v Norsku 1 střední škola na 26.000 obyv. (všech škol 86), Švýcarsku 1 na 27.000 (všech 120), Itálii 1 na 40.000 (všech 810), Belgii 1 na 41.300 (všech 167), Španělsku 1 na 43.700 (všech 417), Francii 1 na 44.600 (všech 880), Švédsku 1 na 45.500 (všech 111), Holandsku 1 na 46.400 (všech 110), Německu 1 na 54.100 (všech 1120), Řecku 1 na 60.800 (všech 40), Rakousko-Uhersku 1 na 63.700 (všech 740), Rumunsku 1 na 80.000 (všech 75), Portugalsku 1 na 115.000 (všech 47), Rusku 1 na 120.000 (všech 1100), Srbsku 1 na 41.000 (všech 10), Bulharsku 1 na 161.000 (všech 25). Slované jsou tedy v této příčině až — na konci.

Proč jest svaz něm. učitelstva v Rakousku proti postátnění obecného školství? V orgánu svazu něm. učitelstva v Rakousku „Deutschösterreichische Lehrerzeitung“ ze dne 1. června t. r. čteme mimo jiné důvody proti postátnění tento hlavní důvod: „Státní škola byla by neštěstím pro německý národ. Ten je největším poplatníkem ve státě, má nejpokročilější školství, protože pochopil veliký význam školy pro hospodářský vývoj. Školské zákony nyní přinesly německému národu bohaté ovoce (1 proc. analfabetů), kdežto u ostatních národů měly malý vliv (až na 60 proc. analfabetů), ježto nebyly ve shodě s jejich kulturním stavem. Každý národ má školu takovou, jaká vyhovuje jeho kulturnímu stavu. Po sestátnění školy by stát přirozeně musil pomáhati tam, kde by toho byla největší potřeba. Bukovina nemá dnes asi jediné školy měšťanské, Kraňsko jenom jednu, Dalmácie, Přímoří a Halič málo, naproti tomu Čechy 500. Postátnění školy znamenalo by úplný klid ve vývoji německé školy, kdežto školství ostatních národů vybudovalo by se z německých daní. Škola dává výzbroj k vydatnému soupeření národů. Nelze žádati od německého národa, aby z prostředků své píše podporoval konkurenční schopnost a důkladnost svých národních utiskovatelů! Národní boj nelze posuzovati s altruistického stanoviska. Zde platí zásada: býti kladivem nebo kovadlinou. Němci by spáchali sebevraždu, kdyby vydali školu slovanské většině říšské rady!“ Němci právem přiznávají zde důležitost školství, chlubí se svou kulturou a poplatností, neprávem vytýkají, že prostředky své píše by vydržovali školství ostatních národů. Ze se bez Němců rozvine slovanská většina v Rakousku kulturně a hospodářsky, doznává orgán svazu něm. učitelstva sám.

Pokračovací školy ve Vídni navštěvovalo ve škol. roce 1905/6 8482 Němců, 5816 Čechů, 290 Poláků, 178 Jihoslovánů a 341 Maďarů. V jednotlivých třídách byl poměr Němců a Čechů tento: 30 : 139, 40 : 179, 35 : 135, 16 : 84 a v X. okresu dokonce 4 : 112. Pro německost Vídně jsou tato čísla velice zajímavá.

Rakouská spravedlnost. Pro 8880 „terstských Němců“ vydrží stát 3 školy nákladem přes 170.000 K, v Pulji vydává na školu zřízenou pro 7657 Němců přes 50.000 K, v Tridentu pro 2230 Němců 44.000 K. Na Pošumaví jsou zřízeny 3 německé, krásné vypravené odborné státní školy dřevařské, česká jest jediná na východě Čech (Chradim). Z 51 odborných škol v Čechách jest pouze 20 českých, ostatní německé. Na českých jest však 2093, na německých 1384 žáků.

Počet školních dětí v Praze, zapsaných na počátku školního roku 1909-10 na českých a německých obecných a měšťanských školách veřejných, jeví se takto: na 27 českých školách obecných 8142 žáci (proti 8196 roku loňského), na 26 českých školách dívčích obecných 7777 žákyn (proti 7819 r. l.), na 17 měšťanských školách chlapeckých 2567 žáků (proti 2443 r. l.), na dívčích měšťanských školách 3085 proti 3030 r. l. Chlapců zapsáno celkem 10.709 proti 10.639 r. l., dívků zapsáno 10.962 proti 10.849 roku předešlého. Úhrnem zapsáno na čes. školách 21.671 dítěte proti 21.488 loni. — Na 4 německých chlapeckých školách obec. 684 žáci proti 725 loni, na 4 obecných školách dívčích 812 žákyn proti 864 loni, na chlap. měst. škole starom. 266 žáků proti 321 loni, na dívč. měst.

škole starom. 391. žákyně proti 407 loni. Úhrnem zapsáni na německých školách 2153 žáci proti 2307 roku loňského. Na českých a německých školách zapsány letos celkem 23 824 děti proti 23.795 roku loňského. Na českých školách přibýlo o 183 děti, na německých ubyly 154 děti.

Pokrok ve volnomyšlenkářských Uhrách. „Ludové Noviny“ dne 15. t. m. píše: „Kdy by sa hranice (uberské) uzavřely, zaiste by to Rakúšanov tiež značne poškodilo, ale Rakúšanovia sú bohatí, tam bývajú vzdelané, vysoko vyspelé národy, tam bývajú Nemci a Česi, ktorí majú desiatkrát toľko škôl čo Uhorsko, kde len 1—2 ľudia zo sta neznejú čítať a písať, kdežto u nás ešte i z Maďarov 40% nevie, čo je písmena a kniha. Rakúšanovia si veru ľahšie pomôžu ako my.“ Kdy už konečně volnomyšlenkářští židé maďarští začnou místo pronásledování Slováků zakládati více škol? Kdy už konečně důrazně se vysloví, že Slovákům národní škola prospěje víc než židovská kotlina? Ožebračený lid stěhuje se s Uher ve velkých zástupech do Ameriky, ale židovské jmění stoupá v Uhrách dále, aniž by stejnoměrně s tím vzestupem jmění postupovala obecná vzdělanost.

Kožichy

pánské i dámské, cestovní a hospodářské, i levné pro kočl.

Kožešiny

límce, štolý, šály, rukávnický v nejnovějších fazonách od nejlevnějších do nejvzácnějších, v největším výběru doporučuje

František Beran,

vlastní výroba kožešnického zboží

o Hradec Králové, o Velká podlaň.

Žakety kožešinové

nejmodernějších vzorů patřících dle míry se zhotovují.

Nemoderní kožešiny na nové vzory předělávám solid. a levně.

Zároveň

klobouky a čepice

Jsou stále na skladě.

F. J. DYCK,

akademický malíř ve Smidarech.

Atelier pro malbu obrazů figurálních, podobizen, krajin atd. nabízí se k provedení nových a

opravě a čištění starých kostelních obrazů.

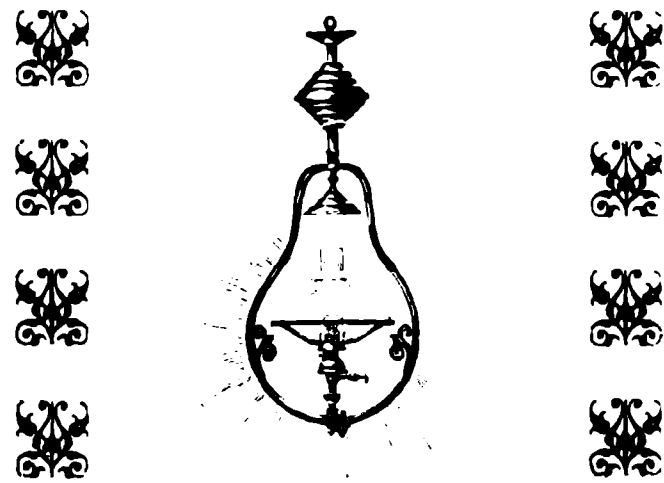
Atelier založen r. 1875.

Odporníci k nahlédnutí.

Gasolinové lampy

„Ideal“

svítivosti 75—100 norm. svíček

obdržíte

v odborném osvětlovacím a elektro-technickém závodě

Josef Ježek

v Hradci Králové naproti Grandhotelu.

Žádáte ceníky zdarma.

Žárová tělíska na líh, petrolej, gasolin i plyn velmi levná.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nejlépe
a nejlevněji u

Josefa V. Paďoura,

velkovinařství a zastupitelství předních vinařských
firem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu
dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h,
70 hal.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.

Kancelář „Hôtel Hyřál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

ZARUČENÉ NEHMOTNÝ PRAŠEK
KU PRÁNÍ ... PRAŠKÁ

SNEHOBILE PRAŠKÁ

SLIBEŽNOU VONÍ FIALEM DOČILI POUZE

ALBINE

Vyrábí JOSEF JELÍNEK mydlář

U HRADCI KRÁLOVÉ

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Vyprachtelích)

doporučuje P. I. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

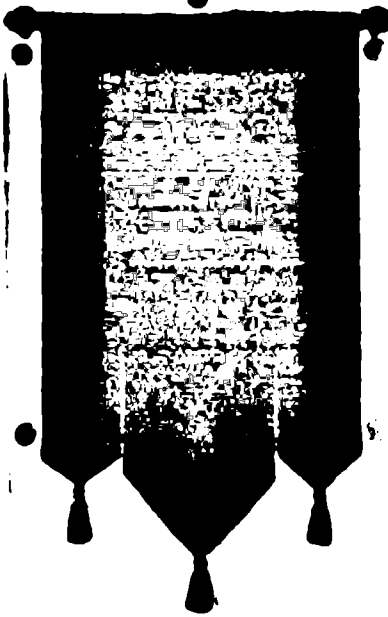
výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

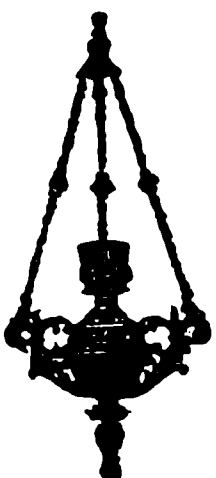

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Veleddstojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům devoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádoby, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez sávozosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Motáček
prsteny, tabulěrky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínské ho vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dráhokamy kupuje se nejvyšší cenou

JAN STANĚK,

pasíř a císelenr

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

z pera redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné
činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I.
oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí
výčet povolání činitelů v sociální politice, v III. oddílu
ličí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů,
dělníků, žen a dětí. Oddíl IV. obsahuje ideový základ
křesťanské sociální politiky. Spis je bohatý četnými nejnověj-
šími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a
obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas.
Úvah“, přímo objednávatel u administrace,
10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Právě vyšly naše kalendáře
na rok 1910

„VENKOVAN“

a počaly se již rozesílati. Obsahují řadu povídek, praktických pokynů, spoustu obrázků a j. v. K velkému kalendáři „Venkovan“ přiložen jest pěkný obrázek, kterýž možno dát si zarámovat. Velký lidový kalendář „Venkovan“ stojí 1 K, tucet 8 K, půl tuctu 4 K. Kapesní kalendář „Venkovan“ stojí 50 hal., půl tuctu 60 hal., 1 tucet 6 K, půl tuctu 3 K.

Objednávejte z každé obce bromačně. O objednávky přijímá a vyřizuje „Sekretariát Sd. u. žení českých katolických zemědělců“ v Praze-II, Opatovická ulice číslo 10.

Kupujte a rozšiřujte všude naše kalendáře „Venkovan“.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dříve, než nové

chrámové jesle

zakoupíte,

dopíše si o bezplatný rozpočet a vzorky utěšeně se rozvíjející úrmě

Bohumil Bek,

sochařství a řezbářství

na Horách Kutných.

Podporujte umělecký průmysl svého kraje.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řezbářských, jako jsou: rámy k obrazům oltářní pultiky, podstavce pod sochy jemně řezané kříže, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavní patronátní úřady a veleduš. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor řezbářský spadájících, v každém slohu a bezvadném provedení v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma

Týž závod přijme hochna z řádné rodiny do učení za mírných podmínek, nejraději takového, který navštěvoval měšťanskou školu.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpravách od K 3-70

Stojany a věšáky
z ohýbaného dřeva od K 20-—

Křesla boupací od . . . K 20-—
Křesla ku psaní od . . . K 9-—
Křesla na šroubu od . . . K 19-—
Sedátka na šroubu od . . . K 12-—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších nabízí velkovývod fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřichská ulice 1.

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nejđ. bisk. Ordinariátem 20. srpna 1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanií za umírající s příslušnými modlitbami (z brevíře), nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice cennou stať O církvích nepravých (bludy). Stránkování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné, takže nijak není znesnadněno užívání „Nápisů k Oltáři“ a „Průvodu“ varh. r.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihkupecké provise bylo nutno stanoviti ceny nového vydání takto:

Cena knihkupecká — krámská
v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h
bez frankat. — 1 výtisk

v poloplošné s červ. ofiz. . . . 65 h 80 h
v plátě 74 h 92 h
v plátě se zlateným křížkem . . . 80 h 1 K
v celokůži se zlateným křížkem a
zlatenou ofizkou . . . 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým archům žádati fikládání jiných druhů knih at Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, dostati mohou **dodatek „O církvích nepravých“** (v Čechách a na Moravě) jako zvláštní brožurku archovou za 5 hal.

Litanie k sv. Josefu (jiný přídavek nového vydání Oltáře) prodává se na listech 8° 100 kusů za K 1-20.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

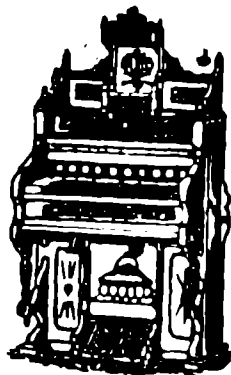
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-körút 15. s. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariabillerstr. 36.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší městní splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákapní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberců a kovového náclní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Joběinám

prospějete, objednáte-li vlněné látky, plátna, šitinky, látky na roby, soupravy, salonní čarmitury, vůbec všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Věnce

Zajisté

Kytice

ozdobíte hroby

svých milých k Dušičkám!

Z bohaté zásoby letošní posloužím

věnce

z květů čerstvých i umělých v moderním vázání a lacino. Přijďte si jen vybrat neb objednat!

Květinová síň

Frant. Kupeček, Hradec Král.,

vedle Grandhôtelu.

OBNOVA

Číslo 44.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 5. listopadu 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Báječné jmění církevní.

II.

Jako u nás rozšiřuje požidovštělý tisk již přímo nestydaté o veliké zámožnosti kněžstva, tak činili protikatoličtí fanatikové všude jinde, pokud nebyly církevní statky „vyvlastněny“. Nejzáhadnější doklad k nestoudnému takovému lhaní podaly v novém čase bájky, rozšiřované od francouzských štváčů o nesmírném jmění kláštera Kartusiánů, který byl považován od katolíků i nekatolíků za nejbohatší klášter francouzský. Zdáni opíjeli prostoduchý lid docela tvrzením, že samojediný ten klášter má jmění na jeden tisíc milionů. Vždyť prý mniši ve svém závodě hromadí jen miliony, aniž by z toho co dělnictvu dávali. Jak obrovské sumy jen na úrocích z toho stále hromaděného kapitálu se scházejí! — Ovšem snadno se rozdává obrovské jmění ústy, pokud ještě není v rukou štedrých „vyvlastňovatelů“. Hůře jest provéstí reální důkaz pravdy. Když jmění kláštera kartusiánského bylo zkonfiskováno a odhadnuto, zatočila se hlava lidem nad nemilým překvapením. Dle státního (nikoli církevního) fiskálního odhadu páčil se majetek Kartusiánů na 13 mil. franků. Ale teď po 4 letech, kdy měl stát aspoň těch 13 milionů hladovému lidu dáti, zase se počítání značně opravilo. Před soudem v Grenoblu se zjistilo, že všech aktiv po mniších jest pouze 7,500 000 franků, za to však pasiv 5 milionů franků.

Teď teprve vešlo v širší známost, proč mniši mnoho zachováti nemohli. Kartusiáni totiž každého roku určovali 1 milion franků na dobročinné účely. Každého dne ráno rozdávali chudším množství chleba, v poledne obědy, večer polévky. Postavili vlastním nákladem velkou nemocnici a sami ji vydržovali ku prospěchu širého okolí, hlavně obcí, které takto ušetřily velké obnosy. Teď po konfiskaci chudina okradena byla o roční 1 milion franků (dosud tedy o 4 miliony fr.) a o množství darů v naturalích. Republikánská vláda dále nemocni vyhostila a usiluje, aby si obce nyní postavily nemocnice samy. Obce ovšem proti tomu vedou veliký odpor.

Obce dále vyslovily požadavek, aby vrátila republika příslušné kapitály klášterní prvotním účelům, aby také vyplácela starobní penze bývalým kartusiánským dělníkům. Dělníci docela žalovali vládu proto, že je okrádala o jejich vlastní majetek, že při konfiskaci jmění mnišského se

přehmátla do kapes dělnictva. Leč likvidátor pokrčil rameny, nezapršel a vyznal upřímně: „Vy máte sice právo, ale já nemám peněz.“ Tedy skonfiskování nejbohatšího kláštera francouzského dělnictvu nepomohlo, ale naopak dělnictvo tou konfiskací bylo ještě okradeno. Vláda též neuznala různých pohledávek, vzácnoucích na majetku kláštera. Prý není peněz...

Tak tedy skončilo triumfální tažení proti klášteru, tak odhaleno v nejhnusnější podobě sednáštic-židovské lži a sliby. Kam se poděly jenom obnosy získané zabráním toho kláštera? Nejistnější křesťané, lidé zcela bezcitní štváli soc. demokraty k odhlasování konfiskace, aby se obohatili sami; proletáři však odešli od zabraných církevních statků s prázdnou kapsou a hladovým žaludkem. Leč chytří demagogové rudí v Rakousku takové odstrašující zjevy svým prostomyslným kmánům zamlčují, ačkoli by v Rakousku po konfiskaci církevního jmění nebyl naprosto pro nezamožné lidi obraz méně smutný než ve Francii.

Tedy ještě jednou: dle vypočítání samého soc. demokratického poslance Schuhmeiera obnáší celé církevní jmění v Rakousku 950 000 milionů korun, tedy necelou miliarda korun. Z výtěžku toho jmění (který by se páčil při 4proc. úročení na 38 milionů korun ročně), žije se daleko přes 100.000 osob duchovních i světských. Kdyby se toto jmění mělo zkonfiskovati, bylo by potřebí v zájmu lidskosti již předem činiti přípravy aspoň k záchraně skrovné existence chudších laiků, zvláště dělníků, kteří obstarávají zakázky do chrámů atd. Dějí se nějaké takové přípravy aspoň od těch, kteří nejhorlivěji konfiskaci církevního jmění schvalují? Ani zdání, protože konfiskaci by tací demagogové rozhodně neschystali pro dobro dělnictva. Konfiskace by měla sloužiti k přeplnění těch kapitalistických wertheimů, které již nyní jsou značně naplněny.

A což kdyby měli ke všemu tomu ještě převzít „vyvlastňovatele“ povinnosti kulturní a lidumilné, které kněží, řeholníci a jeptišky vykonávají buď zdarma nebo za nepatrnou mzdu? Veliký břích na lida páchá ten, kdo mu v této příčině nefekne plnou pravdu.

Srovnajme s jméním rakouského duchovenstva majetek jediného rakouského řádu — vřetenského Salomouna Mojšise Rotschilda. Ten sám r. 1901 úředně přiml jmen 11 116 594 672 K; pravíme: 11 miliard, 116 milionů, 594 tisíc 672 korun. Tudiž jediný žid rakouský má dva-

náctkrát tolik, co katolická církev v Rakousku vůbec. Kapitál církevní slouží k dobru veřejnosti, kapitál Rotschildův slouží ve prospěch jednotlivce, který svou finanční mocí upevňuje svou nadvládu nad nemajetnými vrstvami obyvatelstva. Ti, kteří říkají, že církev má velikou moc, vědí sami nejlépe, jak obrovskou moc a vliv na veřejné poměry má peněžník rázu Rotschildova.

Jestliže kapitál Rotschildův se zárokuje čtyřmi procenty, pak to znamená 440 milionů na ročních úrocích. Tedy denní příjem na pouhých úrocích obnáší u Salomouna Rotschilda přes jeden milion 205 tisíc K. A což teprve, kdybychom chtěli přičísti k té obrovské sumě majetek jiných židovských milionářů rakouských! A majetek židovský každým rokem rychle vzrůstá, kdežto majetek církevní jest i při zdražení různých životních potřeb týž. Z „mrtvé ruky“ plynou veliké sumy na úlevu bídy lidské a na kulturní účely, kapitalisté židovští naopak rozmnožují své příjmy ochuzováním lidu, neboť zdražují nejdůležitější životní potřeby na burách, v kartelech a jiným způsobem.

A teď pozorujme, jak chtějí soc. demokraté napravovati nestejnost majetku! Demonstrují proti kněžským domům, poroučejí na trhu chudým, sedřeným sulkám, sač mají prodávati maslo a vejce, ale před židovskou bursoou, před domy židovských milionářů neucíní ani sluhý projev nespokojenosti.

A ku konci něco pro zasmání. Vizme, jak dovede počítat syn Heliova! Jméním církevním by chtěl pomalu odstranit všechny důležitější sociální nesrovnalosti u nás a na Moravě. Jak si tento počtář počíná v „satyře“ dne 20. července v „Času“, tomu se musí usmáti každý rozumnější žid. Slyšme! „Veliký kmet olomoucký zřizuje českou universitu pro Moravu v Olomouci... cifry, které jsou položeny do vínku tomuto dávnému snu našeho národa, jsou úžasné — pochybuji, že bude v Evropě druhé vysoké školy tak fundované ve všech oborech a potřebách... V Kroměřížském parku dáva postaviti deset tisíc (!) rodinných domků „pro veterány práce“... Kapitula olomoucká přejímá všechny (!) menší školky ve svůj náklad a zavazuje se okamžitě zříditi v ohrožených obcích takový počet škol nových, kolik jich bude z dožadních státům přejato... Ohromné město dělnických domků vzroste u Brna... Pražský Strossmayer, pan Skrbenský, přebírá

nákladem na počest Coulonovu zříditi dal, pronesl krásnou řeč místní farář dp. Ladislav Kalina, načež hosté zapsali se do farní knihy památní. Zatím valily se zástupy lidu venkovského k nedaleké Šabatě, jež stojíc u křižovatky cest, byla centrem slavnosti. Krásná pamětní deska Coulonova, nákladem nadšeného a obětavého p. dra. Alfréda Rudolfa zřízená, zahalena byla praporem červeno-bílým. Řečnický výkon p. starosty nádherně vyzdobené obce Kout, p. Kouta, byl bezvadný a hluboce prociťný. Mohutný dojem zanechal řeč p. dra. Alfréda Rudolfa, český a francouzský proměněný, již následovalo odhalení desky, jakož i obě řeči francouzských řečníků. Zde složili zástupci Francie svému slavnému rodáku ku počtě překrásný věnec. Pomalu kreslily se zase v mlze obrysy Poděbrad. Minulost i přítomnost pamětného tohoto města se vzácnou úslužností a dovedností předvedl p. lékařník Jan Hellich, načež účastníci slavnosti fotografování v hotelu „U Kloudů“. Slavnost zakončena banketem, na němž pronesli řeč, plnou nadšení, pp.: starosta města Poděbrad dr. Jan Kvícala, dr. Alfréd Rudolf a řá. posl. Josef Dürich, jimž všem ohnivým způsobem odpověděl p. gen. kon. Georges Colomiés, načež přečteny došlé blahopřejné telegramy a vypraven telegrafický pozdrav stenografům francouzského parlamentu. Večer na nádraží tiskli si účastníci slavnosti ruče v jednomyslném přesvědčení, že krásnějšího výrazu nemohla dojíti myšlenka oslavy francouzského stenografa, jenž na české půdě klidně odpočívá. —n—k.

FEUILLETON.

Posta českých stenografů francouzského tachygrafa.

Program letošního 7. sjezdu českých těsnopisců v Praze obsahoval bod, k němuž právem obrácena pozornost všeho českého těsnopisectva a každého uvědomělého Čecha vůbec: odhalení pamětní desky francouzskému stenografu Coulonovi Thévenotovi v Koutech u Oumyslovic na Poděbradsku v úterý dne 2. listopadu 1909.

Jean Félicité Coulon de Thévenot narodil se dne 19. září 1754 v Paříži. Zdědiv náchylnost k umění těsnopisnému po svém otci, jenž byl krasopiscem, pěstoval je již od dob útlého mládí a učil dle vlastní soustavy, již sama Akademie francouzská lichotivě schválila a již dcera jeho zdokonalovala a doplňovala. Je prokázáno, že stýkal se s předními politickými osobnostmi své doby; král Ludvík XVI. udělil mu titul „královského tajemníka — tachygrafa“, generál Lafayette učinil jej tajemníkem a tachygrafem při velitelství národní gardy. K stáru ohluchl a vzdal se následkem toho praxe učitelské. Vstoupiv ve věku 59 let do „velké armády“ Napoleonovy, utrpěl poranění v bitvě u Lipska a zemřel borečkou, nejspíše zanedbaným zraněním způsobenou, jako zajatec v Koutech v bývalém osamělém hostinci „Na Šabatě“ u Oumyslovic na Poděbradsku dne 30. prosince 1813. Hrob jeho nalezen byl zvláštní náhodou. Pan řá. posl. Josef Dürich, známý autor vřetovanské těsnopisné soustavy, čta zpráva, kterou

p. René Havette, majitel literární pozůstalosti Coulonovy, napsal, vyrozuměl ze slov „de Schobata“, d' Aumistovitz en Allemagne: a „Podiebrand“, oč se jedná a zápis fary oumyslovické potvrdil, že na hřbitově v Oumyslovicích u Poděbrad v hrobě, jehož dnes již pevně stanoviti nelze, Jean Félicité Coulon de Thévenot skutečně odpočívá.

V ranních hodinách uběhl vlak ze severozápadního nádraží pražského v mlze dušičkové do Poděbrad. Ve jménu národa francouzského zúčastnili se pp.: konsul v Praze Georges Colomiés, jeho vicekons. Sainte Marie, oba v nádherných úředních uniformách se suitou, členové pražské „Alliance française“, pp.: prof. Jules Pichon a ředitelský rada dr. Čeněk Dewetter, za „Ústřední jednotu českých těsnopisců“ dostavil se p. řá. posl. Josef Dürich, jemuž připadl vděčný úkol, uvítati francouzské zástupce, za „Spolek českých stenografů v Hradci Králové“ přítomní byli pp.: dr. Alfréd Rudolf, starosta spolku a prof. Vendelín Honzík, státní zkoušený učitel těsnopisu. V čekárně nádraží poděbradského pronesl uvítací řeč p. dr. Alfréd Rudolf a jeho dcera Mařenka, již p. gen. konsul obdálil krásným zlatým náramkem s přívěskem, na němž usmívá se štěstí ve způsobu čtyřlístku jetelového s věnovacím nápisem. Ve 12 povozích odjížděli účastníci slavnosti, rozmnožení vlasteneckým občanstvem místním, k Oumyslovicím, jichž pečlivá slavnostní výzdoba překvapila každého. Pan starosta obce této pronesl řeč, jež všeobecně pokládána za výkon zdařilý. V kostelíčku, jehož vnější stěna ozdobena pamětní deskou, již p. dr. Alfréd Rudolf svým

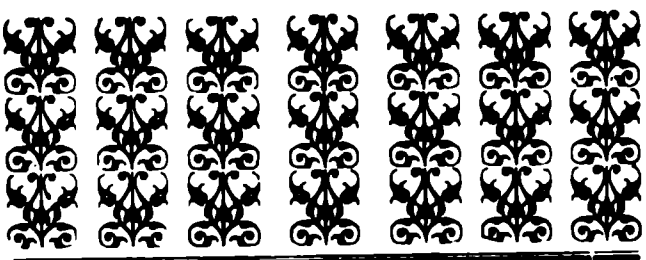
celou (!) Ústřední Matici Školskou pro Čechy ve svůj náklad." A co kláštery? „Ohromné prostory jich otevrou se chudým jako přibytky (a klášterníci půjdou na krk obci?), síně, v nichž bylo dosud hodováno, stanou se nemocničními sály, jejich pivovary, jejich dvory, pole a lesy budou dávat nevyčerpatelné (!?) fondy na živobytí chudáků, mrzáků a opuštěných dětí, na školy, starobince — jedním slovem: *sociální oldáška bude v Čechách a na Moravě rozluštěna originálně a tak důkladně, že budeme prvním národem na světě. V obou semích nebude bídy, nebude jediného samedbaného a opuštěného tvora.*“

Och, synu Heliův, který počítáte to jmění z nadoblačných výšin, platí Vám židovsko-německá banka, u níž sloužíte, opravdu za počítání? Hoch čtrnáctiletý by se musil vysmát Vašemu finančnímu odhadu církevního jmění. Za takové ohlupování tedy platí čtenáři „Času“. Nuže vězte! Jméni církevní v pražské arcidieci. obnáší dle státního výkazu 96.936.516 korun, olomoucké 55.128.144 K, diecése královéhradecké 43.468.081 korun, budějovické 27.765.656 K, litoměřické 40.795.460 K, brněnské 32.096.184 korun. To dělá dohromady 296.190.041. Dejme tomu, že by kněžstvo bohatší i chudší v těch dvou zemích prostě všeho se vzdalo a rozdělilo jmění rovným dílem všem chudším. Tu místo bájení klidně počítejme! V Čechách a na Moravě jest nyní přes 8.756.000 obyvatel. Z těchto lidí jistě jest nejméně 6 milionů lidí, potřebujících podpory. (Sama česká s.c. demokracie tvrdí, že má ve svém středu na 130.000 proletářů. A nařikají-li učitelé na velice skrovné platy, co má říci dělník a malý živnostník?) Tu by si každý odnesl z toho „obrovského“ jmění církevního 493 K 65 hal. Ve skutečnosti jest ovšem nuzných lidí více, tak že by na každého připadl obnos daleko menší. Jak by dlouho stačil takový obnos, aby *nebylo v obou semích jediného samedbaného a opuštěného tvora, aby nebylo zde bídy*? Leč, vy chudšasové, sáhnete do kapes naplněných penězi, které jsou vám z církevního jmění rozděleny. Vždyť Machar nechce, abyste si nechali každý těch 493 K 65 hal. na zcela soukromé vydání. On žádá postavení 10.000 dělnických domků v Kroměříži. Počítáte-li jediný dělnický domek za 6000 K, musíte dohromady vyklopiti obnos 60 milionů K; na celé „ohromné město dělnických domků u Brna“ bude potřeba také nejméně 60 mil. K. Leč platte ještě dále. Machar chce mít z kněžských peněz novou universitu, nejlíp nadanou ze všech v Evropě. Ta na postavení universitního paláce musíte vyklopit nejméně 1 milion korun. Nadto musíte složit kapitál, z něhož by plynulo ročně na vydržování professorstva a celou režii nejméně 900.000 K. Na ten roční důchod jest zapotřebí základního kapitálu 22.500.000 K. (Že nepřeháníme, patrně z toho, že letos stoupily potřeby jediné lékařské fakulty v Praze o ročních 46.630 K, režie stoupila o 87.240 K, náklad na českou techniku 116.093 korun. Tedy jsou-li tak značné přídavky, jaký jest důchod základní?) Leč ještě nezavírejte tobolek! Machar chce, aby se přebíral z kněžských peněz také náklad na Ústřední Matici Školskou. Musíte ještě dát 20 milionů na základní kapitál, aby mohla Matice každoročně vydati na nejnuznější školské potřeby 800.000 K. Pak ještě jest potřeba nejméně vydati 14 milionů na menšinové školy moravské — také dle rozpočtu Macharova. A teď ještě Machar mluví o starobincích atd.! Spočítejte si tedy dohromady, vy nuzáci, co vám zbude, až tyto všechny kulturní a humanitní povinnosti vykonáte! Nezbýlo by vám nic! *To byste musili ještě doplácat ze své týdenní mzdy.* Ale „velice učený“ čtenáři Macharovo počítácké žvatlání spolklí jako sladkou maudli.

Ostatné nejlíp, podíváte-li se do Francie. Tam přece synové Heliůvi shrábli všechno jmění církevní — a je tam pro chudáky ještě hůř. Zato však žid Rotschild jediný by pomohl snadně, kdyby aspoň čtvrtinu svého jmění rozdál k účelům dobročinným. Vždyť by se za pouhou čtvrtinu jeho miliard dala zakoupiti všechna půda v Čechách a na Moravě. Tak se věci mají! Jen počítat a srovnávat zcela rozumně!

Volné listy.

Ferrerové v Čechách. Přihodilo se toto: v Barceloně ve Španělsku usadil se anarchista, bývalý konduktér, jenž nesmyslných cílů chtěl dodělávati se vraždami, paličstvím a bestialitami. Zásady, jimiž vychovával „ve volné“ své škole děti a jimiž nadchnul i dospělé, byly: „příčinou hmotné bídy jest vlast, která jest pouhou smyšlenkou, víra v Boha a náboženství vše viny jsou skleslostí a nemravností lidstva, dosavadní společenský pořádek jest zmatko a násilné rozbití pamamí, revolvery a dýkami.“ Tento člověk ve vhodné chvíli, kdy španělské vojsko bylo posláno z Barcelony do Afriky hájit zájmy vlasti, vypustil a poštal své věrné, aby pracovali o nový pořádek ve

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1863.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6.000.000.— ca K 920.000.—.

Stav vkladů

koncem září t. r. K 23.871.715.06.

VKLADY

4 až 4 1/2 %

dle výpovědi.

Eskont

směnek a faktur.

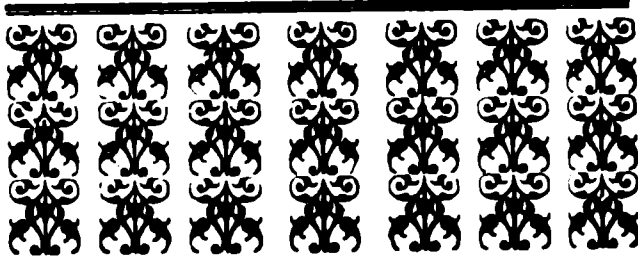
Směnárna.

Skladiště.

Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

společnosti. Učeliví žáci dle zásad svého učitele háseli pamy, zapalovali, pustošili nejceněnější památky umělecké a vraždili, polévajíce své oběti petrolejem. A na konec, aby dílo bylo vykonáno úplně, z hrobů vytahovali mrtvoly jeptišek a dali se s nimi do tance . .

Nastává otázka, co bylo činiti státní moci. Měla se postarati o ochranu vražděných a vypalovaných nebo nikoli? Odpověď rozumných lidí jest jen jedna. Státní moc má povinnost hájiti svých občanů ode všech útoků na jejich život, čest a majetek. Jinak tomu rozumějí však všechny listy, ovládané židovskými vlivy. Když španělští úředové duševního původu hrůzy barcelonské — Ferrera — zatkli, soudili a potrestali, spustily všechny židovské a svobodomyšlné noviny křik, že byl popraven člověk nevinný, nepřítel tmy a zpátečnictví, který chtěl jen dobrou, pokroku a osvětu. Vláda španělská prohlášena za násilnickou.

Touže notou zpívaly u nás listy socialistické, volnomyšlenkářské a jmenovitě pokrokové. „Čas“, orgán professora Masaryka, ukrutného nepřítele násilné revoluce, hrál prim. V něm činil se volný myšlenkář Pelant, seč byly jeho síly, neboť Ferrera dobře znal . . . Tento Pelant stal se najednou svědomím ferrerického ducha v Čechách, neboť nastala mu úloha, aby Ferrera, pokud byl vyslýchán, vysvobodil. Ubohý Pelant! V jeho mozku honily se ohnivě přisěry, jeho přirozenost divě se zmitala protikatolickými vášněmi, pomstychtivý bol, vyhrůžky, honosivost, třešticí hrůza v opětovaných návalech otřásaly jeho duši, takže jen tímto stavem jeho možno pochopiti inkoustovou válku, kterou v tu dobu v „Čase“ proti španělské vládě zahájil. Tu se přikrcoval, tu zase vymršťoval a nad hlavou zoufale zalamuje ruce, panickými ferrerickými výkřiky svolával na pomoc kde koho věrného.

A jelikož sama hrůza, doroste-li určitých rozměrů, stává se zmužilostí, prohlásil Pelant na konec, že Ferrer byl nejšlechetnějším člověkem a nejnadšenějším obhájcem pravdy. Snad si nešedomoval v tom okamžiku, že všichni pokrokařští, socialističtí a volnomyšlenkářští soudruzi uvěřili obyčejně tomu, co jest nemožné a uvěřili tomu, protože to není pravda. A tak teplo z ferrerických požárů ze Španělska rozšířilo se až do Čech a zapalovalo všechno, co bylo slamené. Ze slámy bylo mnoho, svědčí, že se rozhořela i tak zvaná pokrokařská inteligence, která na schůzích, utápějíc se v moři chvástavých frází, navrhovala resoluce na památku Ferrera, největšího lidumila a horlitého pro pravdu. Mnozí dobrovolníci, mezi nimi i doktoři, dávali se zapisovat pod prapor španělského anarchisty a shlíželi se v něm jako Narcis, který zamilovaně obdivoval se svému obrazu ve vodě.

Ti lidé buď nechtou novín, nebo zámyslně lhoun. V „Lokal-Anzeigern“, v časopise jistě neklerikálním, jsou o Ferrerovi uvedena určitá fakta, která napsal novinář, jenž anarchistu dobře znal. Vypisujeme jen něco. Ferrer v Paříži půjčoval ženu, konal tedy služby způsobem Uriášovým. V Mongatu blízko Barcelony měl nádhernou villu, měl milenkou jménem Soledadovou, spekuloval na burse, ačkoli byl proti nerovnosti majetku. Jedna ze dvou jeho dcer tře bídu v Paříži a dostává se jí městské podpory. Druhá dcera jest u divadla des Arts a Odeonu. „Berliner Tagblatt“ pak uvedl, že Ferrer odkázal ve své poslední vůli milence 80.000 peset ročního důchodu, — svým dvěma dcerám nic, moderní volné škole nic, chudíně také nic.

Těchto několik věcí postačuje, aby Ferrer byl nazván člověkem bezcharakterním, neboť činil právě opak toho, co ústy vyznával a co bylo cílem jeho působnosti dle veřejného mínění svobodomyšlníků, kteří se ho ujali. A právě tak jsou bezcharakterní i ti lidé u nás, kteří tohoto člověka dávají za příklad. Všichni novináři naši, kteří se pro Ferrera dali do nářku, vytáli si mravní políček, protože převrátili všechny mravní a právní zásady, kterých člověčenstvo dospělo. Důsledky našich novinářů jsou nejen zdrcující pro ně samé, ale ubízácké pro kulturu, kterou se tak rádi honosí. Pékná kultura! Ode dneška, tak rozhodli svobodomyšlní novináři hájící Ferrera, anarchisté jsou nositelé pravé vzdělanosti, hlasatelé nejprávnějších právních zásad a nejdovednější řešitelé sociální otázky. Pravda jest u anarchistův, a blud jest u těch, kdož odsuzují jejich vraždy a paličství.

„Proč mě zabijíš?“ zvolá pokojný občan na anarchistu, a vražedník mu odpoví: „Nejsi anarchistou! Protože nejsi anarchistou a protože jsi snad katolickým křesťanem, vražedník tvůj jest fádnyň člověkem, o jehož slávu svobodomyšlní novináři div se nepoperou. Vražda není nejhroznějším zločinem, páchá-li ji člověk svobodomyšlný a zatracující víru v Boha. Svobodomyšlní novináři jsou přece pro volnost, a nejvolnější věc na světě jest neznaobžství anarchiistické, které dovoluje i volné vraždit. Neemějte se již Indíanům, kteří si hlavy

aplošťují, nebo Cířanům, kteří si mrzačí nohy, neboť máte se proč vážně zamyslet nad zpořtořenou novodobou vzdělaností, jež vyvrhla i u nás lidi, kteří plní nestydaté odvaby ve Ferrerovi hájí původce vražd a bezcharakterního člověka vůbec. Zbabělost mnohých českých novin byla tak odporná, tak hnusná, že člověku opravdu českému bylo zardívati se studem. Zednářsko-židovská klika pokyne — a již svobodomyšlní novináři odříkávají nepravdy a závratně nesmysly, jimiž dokazují, jak málo mají ducha a mravní odvaby. Skotové — dávají lidem ctnosti, kterých lidé nemají, nepromlouvají jim pravdu prospěšnou a aby získali přízné davu, tváří se, jako by souhlasili, ač dobře vědí, že anarchismus jest rakovinou na těle občanstva.

Proto jest neskonale směšno, když v pokrokových novinách, jako v „Času“ nebo „Osvěte 1.“, dočítáme se o mužnosti, o výchově lidu, o pevných zásadách, když nyní vidíme, že titíž odporní farisejci se pokořují, ponižují a raději lichotí, než aby byli opravdovými muži, odhodláni a velkodušní. povolují a žijí zhoubné předsudky, na místo aby jim zastavovali cestu. Ovšem proti proudu jest potřeba síly a odvaby, kdežto po proudu dovede plouti i leklá, šnilá ryba. Kromě toho jsou tito lidé velmi naivní. Domnívají se, že křikem o zpátečnictví a klerikalismu zakryjí své otročké služby, které vykonávají mocnostem, skrytým za kulisami. Nikoli, doufáme, že většina českého národa a značná část inteligence prohlédá toto otročení a že nebudou mezi těmi, kdož dávají se vésti od pokrokových a socialistických vůdců tak, jako by v hlavě měli pouze hrách a kapustu. Jest ještě dobrým znamením, že inteligence různých českých stran nensilovala o tuto ubohou ferrerovskou svobodomyšlnost a že ráda ponechala mravní zbabělost a nedostatek mužné charakterové nezávislosti doktorů strany pokrokové, socialistické a volnomyšlenkářské.

Aby nám bylo rozuměno, připomínáme, že nám nikterak neběží o smrt Ferrerovu, nýbrž o otázku, *zda jest rozumné a spravedlivé, když která nábožná autorita brání společenských sdělení.* Tvrdíme-li, když takový vražedný nepořádek zůstal by bez trestu, že již žádný pořádek nedá se udržeti, pak zajisté máme na své straně všechny myslící lidi.

Odkud to, že události ferrerovskou nastaly takové štvance proti církvi a proti katolickému kněžstvu? Věc jest příliš jasná, protože nálada taková dlouho se již žije a udržuje. Člověk přirozeně touží po štěstí a blahobytu. Blahobytu však nemožno pracujícím třídám dodělávati se v poměrech sociálních, v nichž kapitalismus je nespoután a může do nekonečna požírat hospodářsky labšního. Pracující vrstvy lidové dlouho sténaly pod tímto tlakem, ale zmatenými nářky jejich znenáhla pronikala představa potlačovaného množství, a lid, hledaje příčiny své bídy, projevoval nedůvěru a také zlobu proti těm, kteří jako vykořisťovatelé nebyli mu posud odhaleni. Tato pátravost lidová víc a více přibírala nebezpečnosti proti pravým vinníkům.

A protože lid takto probuzený musí někoho mít, na jehož hlavu by shrnul všechnu svou nenávist, postarali se včas ti, jimž běželo o kapitalistické měšce, aby hněv lidu byl obrácen na stranu jinou. Včas tedy opatření byli vůdcové, včas v život uvedeno novinářství, které všechnu vinu strkalo na církev a kněžstvo, včas organizovány sbory dělnické, jimž vpraveny bludné názory a vočkována byla nenávist.

A tak i událost ferrerovská a všechny doprovody její u nás v Čechách jsou názorným dokladem toho obrovského švindlu a obelhávání vrstev lidových, jsou dokladem, koho že naše svobodomyšlné noviny schovávají, překážejíce poznání, kde že jest příčina kapitalistického vykořisťování. Jest tedy na bíledni, že všichni novinářští štváci i řečníci, kteří útočili proti katolicismu, balamutili lid, jednali proti jeho zájmu a otročili velmocí, která svými ohpadly rdousí všechn hospodářský život.

„Česká škola“ nedávno si takto zanařkala: „Jest příznačno a známo, jak málo jest soudnosti v řadách učitelstva. Hoříme pro všechno, vzplaneme snadno a vetupujeme ochotně a bez rozvahy do služeb všeho možného. Tak rádi se potácíme v krajnostech. Tak rádi dáváme za sebe mysliti jiné! Snad proto, že nemáme té soudnosti, která se dostavuje z opravdového vědeckého vzdělání a hlubšího divání se do věcí a osob. Přáli bychom si nespokojenců vzdělaných, citem lidskosti prodchnutých, kteří vědí, co jest lepší, kteří dovedou vzorem jíti napřed v práci opravovatelské. Ale nenávidíme nespokojenců otrávených závisí a zášti, jímž z pera i z jazyka kune pouze škarohlídské skuhrání, hanobení poměrů, osob i věcí, kteří šíří zápach frásí, podeřzení, pomlavy a urážek — a sami

nle dobrého nekonají. A nespokojenci ti věří a celému světu tvrdí, že konají práci záslužnou.“

Tyto řádky „České školy“ byly z různých stran opatřeny poznámkami, ve kterých však není věci hlavní. „Česká škola“, jejíž přímou mužnost v tomto ohledu po právu uznáváme, nemůže o jiném učitelstvu mluvit, leč o pokrokovém. Učitelstvo pokrokové to přece jest, které hlučně zasahuje do veřejného života, všude se usiluje uplatnit, usuzuje a opravuje. Soud „České školy“ náleží tedy jen a jen učitelům pokrokovým, ne že by neměli se účastňovat života veřejného, ale že si počínají způsobem lidí povrchních, kteří nemají rozhledu, příslušného vzdělání a zkušenosti. Úsudek „České školy“ však kromě toho nepřímou odsuzuje prameny vzdělání, z nichž pokrokové učitelstvo tuto svoji duševní nehotovost a nezralost načerpalo. Prameny těmi jsou pokrokové noviny a všeliké publikace, jest to škola a směr masarykovský, jenž značnou část učitelstva — ne-li většinu — úplně ovládl. Soud „Čes. školy“ pro masarykovský směr vzdělávací vyznívá tedy způsobem zdrcujícím, okolnost to právě tím významná, že nevychází z řad „klerikálních“, nýbrž z pera učitelského. Člověka obyčejně možno poznati podle knih, které čítá, jako podle společnosti, které obcuje, neboť jest jistá společnost knih, jako jest společnost lidí. A má-li každý člověk hledati společnosti nejlepší, jest na jevě, že společnost pokrokových knih a novin právě nejlepší není. Lidé myslí a cítí společně svými oblíbenými novinami, a že nejoblíbenějšími novinami pokrokového učitelstva jest masarykovský „Čas“, „Osvěta lidu“, „Jiskra“ a jiné listy téhož směru, jest mimo všechnu pochybnost.

Svět vzdělaného člověka jest po většině obmezen myšlenkami, kterých posbírál ze své četby. A jako nejlepší knihy jsou pokladnicemi dobrých slov, zlatých myšlenek, rozvázného jednání a jistého úsudku, tak pokrokové a masarykovské četba působí v učitelstvo tak, jak ličí „Česká škola“: „Tak rádi se potácíme v krajnostech, tak rádi dáváme za sebe mysliti jiné. Nemáme soudnosti, která se dostavuje z opravdového vzdělání a hlubšího divání se do osob a věcí. Škarohlídské skuhrání, zášť a nenávist, hanobení poměrů, osob i věcí, pomlavy a urážky“. Dobře řečeno a prameny pokrokové vzdělanosti přílehavě označeny.

Nikde masarykovský směr ve svých důsledcích nemůže se tak jasně studovati, jako v organizovaném pokrokovém učitelstvu. Jest to sbor určitě vytvářený, jednotný a manifestující se vždy sám o sobě. Vliv Masarykův vnika sice také i v socialistické dělnictvo, ve mnohé professory při středních školách a v právníky a lékaře v životě praktickém, ale nikde nepoddalo se mu organizované těleso tak, jako tomu jest u učitelstva. Proto, jestliže kde jinde, tož jmenovitě tam plnou vahou a významem uplatňuje se ono slovo sv. evangelia: „Po ovoci jejich poznáte je.“ Dle směrodatného úsudku učitelského není tím ovocem nějaká parmiena zlatá nebo chutná reneta, nýbrž pláňata, trpké silvy a hořké šípky. Napověděla-li však „Česká škola“, jest její povinností také dopověděti. Když dobře rozpoznala a mužně vysnala, jest jejím úkolem pracovati o to, aby pokrokové učitelstvo vymanilo se z neblahých vlivů, což by bylo opravdovým požehnáním jak škole samé, tak společenskému životu.

Machar ve svých „Konfessích“. Udává se, že často drobnost, několik jen řádků, osvětluje povahy lidí, kteří se svým bližním dlouho ukrývali. Machar se ovšem neskryval, protože by to bylo marno, neboť jeho povaha, mravní zásady i jeho inteligence zračí se jasně v literárních jeho projevech. Ze Machar jest povahou motivý, dokazují jeho polemiky víc, než jest třeba, a kromě toho v „Konfessích“ vyznává to sám takto: „I jinak byl mi sympatickým prof. Vaněk: nespomínal nikomu ničeho, uměl se exemplárně mlátit a nic mu neimponovalo. Jeho názor světa a lidí byl mu zahořklý, černý, ale cítil jsi vždy pevnost a hotovost“. Tato poznámka, jen tak letmo v Konfessích prohozená, objasňuje lépe povahu Macharovu, než bychom to učinili celými stránkami dlouhého výkladu. Nuže ano, msta náleží duševnímu inventáři Macharovu, jako ježkovi bodliny, neboť záliby v lidech prozrazují jejich srdce.

Pokrokaři o tomto povahovém vředu u svého „největšího českého člověka“ asi nic nevědí, nebo nechtějí věděti, a prospívá tedy, když duševní podobenka Macharova i po této stránce podrobněji se objasňuje. Dle dosavadních názorů jmenuje se velikým nebo největším člověkem ten, kdo vyniká povahově, kdo jest příkladem, kterého jest potřeba následovati. Vědomosti a umění spisovatelské nic tady neznamenají, protože lidstvo nadání spisovatelckého sice se podivuje, ale otcové učí své syny následovati velikých povah, které pro mravní vývoj a společenský život jsou rozhodující. Když kdosi za přítomnosti Waltera

Scotta vyjádřil se o ceně spisovatelských schopností, jako by jedině jim čest a chvála vzdávali se měla, Walter Scott řekl: „Pán Bůh s námi, jak bídný by byl tento svět, kdyby takové učení bylo správné!“

Machar největší český člověk! Ve starém Římě patolizalové volali vůči jednotlivým císařům: božský, veliký! A přece věděli, že císař jest na hony vzdálen božství a velikosti. Po straně ti patolizalové se smáli. Proč se smáli? „Protože“, abychom užili slov Macharových z „Konfessí“, „druh o druhu věděl toto: buď tomu věříš, co povidáš, a pak jsi blb, nebo tomu nevěříš, a pak jsi lump.“

Machar neopomíjí ničeho, jen aby svoji originalnost a důkladnost náležitě objasnil. Kdysi dostal se před soud Sál bil nabít, a byli tam také dr. Herold a dr. Podlipný. Když auskultant předfíkával Macharovi jako svědkovi přísahní formulí a vybídl ho, aby na všechny otázky, které mu budou činěny, odpovídal, Machar postavil si najednou hlavu. Právě: „tu jsem zaražen špatnou vazbou slovesa odpovéděti, opravil formulí takto: že ke všem otázkám, které atd.“ Auskultant se hůboce zamyslel, načež opakoval přísně a s důrazem: že na všechny otázky, které . . .“ Rozvážliví lidé vládní strany (ve městě) zle mi vytýkali tenhle gramatický purismus, měl prý auskultant dojem, že jej chci přivést do nemilé situace a proto prý proces tak divně dopadl.“

Řekl-li by někdo, že tato událost u soudu jest malicherností, odpovéděti bychom, že právě v takové malichernosti jeví se všecak Machar. Již tehdy považoval se za příliš učeného; není tedy divu, že toto jeho sebevědomí se nezměnilo ani do té doby, kdy spisoval své „Konfesse“. Kdyby Macharovi nešlo tolik o to, aby ukázal, že již za studentských let byl člověkem svého rozumu a své hlavy, byl by se podíval pro jistotu do gramatiky. Poznal by pak ovšem, že jeho gramatický purismus jest směšným holedbáním. Škoda, že tehdy onen auskultant nebyl v češtině zběhlejší, byl by vzal Macharovi tpec velmi důkladně. Byl by mohl říci: „Vy nafoukaný chlapečku, dříve se dobře předsvědčte, jaká jest vazba slovesa odpovéděti, abyste si zbytečně, a ještě na nevhodném místě, nepůsobil ostudy svou vtíravou smělostí a abyste si dobře zapamatoval, že odpovídati na otázky jest dobrou českou vazbou, kdežto vaše odpovídati k otázkám protíví se jazykové správnosti. Pamatujte si, že vypravčati hlouposti náhodně a ze slabosti, často se přibíží, ale nelze snést bez dojmů komičnosti, opravuje-li kdo bližního chlubnou nevědomostí.“ Machar se honosí gramatickým purismem, kdežto jeho prósa všude hemží se samými germanismy. Nelze nám již prodlévati při jeho „Konfessích“, ale kdo by se chtěl přesvědčiti, jak jest původní, přečti si „Hrdinu naší doby“ od Lermontova a najdeš tam mnoho podobností s tím, jak se Machar namaloval. Vždyť — aby byl hodně zajímavý — vypůjčil si i dvě bytosti v jednom člověku, které jak v „Hrdinu naší doby“, tak v Macharovi stále si našeptávají a berou se do křížku . . .

B. MELICHAR
KNIHKUPECTVÍ
NAKLADATELSTVÍ
ANTIKVARIÁT,
ZÁVOD HUDEBNÍ
HRADCI KRÁLOVÉ
ZALOŽ. R. 1808
ZAKLÁDÁ A DOPLŇUJE
KNIHOVNY KNÍHAMÍ
NOVÝMI ANTIKVNÍMI
SEZNAMY KNÍH POSÍLA
ZDARMA A FRANCO

Obrana.

Radostné národní spolupracovníctví. V Písku měl přednášeti dne 14. října zastance českého lidu dělnického a redaktor vídeňské katolické „Pravdy“ Kabaň o poměrech našich vídeňských krajanů. Někdo by myslil, že se snad radí poněkud zastydlí ze svého ná-

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se uctivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednavce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četné
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

silnický kravál, který provedli proti schůzi Myslivců. Leč — tito kulturníci mají nyní proti pokrevencům jiného přesvědčení kuráž ještě větší. Soc. demokraté, přijavše do svých řad na posilu ještě jiné „pokrokové“ živly, vrazili do městského divadla a přes všechny domluvy c. k. vládního komisaře nechťli upustiti od vyrušování. Předsednictvo bylo nuceno po zahájení hned schůzi ukončiti. — Huronský řev rozradostněných hrdel soc. demokratických byl na to odpovědí; ozývaly se též sprosté nadávky proti přítomnému duchovenstvu, na něž házeny kusy kostí. Kahoň by byl promluvil netoliko proti Luegrovi a Axmanovi, ale i proti přízni vídeňských židů, a k tomu nechtěli rudi svoliti. Tak tedy pomáhá rudá armáda utiskovaným krajanům! Jak se často křičí, že prý katolíci málo pracují v národní obraně. Když však katolík na obranu ubohých rodáků vystoupí, jest uřván, jedná se proti němu jako proti kriminálníkovi.

Výsledky Kudrnáčova hospodářství. Tedy nyní se už ví, jak velice Kudrnáč jmění chudých tkalců svým pokrokovým hospodařením rozmnožil. Tento veliký cítil Macharův vedl záložnu tak, že v ní byl zjištěn schodek 32500 K 43 h. Mimo to Kudrnáč po sobě zanechal mnoho soukromých dluhů, které přesahují obnos 10.000 K. A tak hodně dlouho budou mít po něm jeho přátelé důkladnou památku. Ve své „pozůstalosti“ zanechal Kudrnáč také různé směnky s falešnými podpisy. Všechny masti mazaný ten pokladník měl po ruce celou řadu falešných vkladních knížek, aby je mohl nastrčiti revisorům, až by tito chtěli srovnávat záznamy. Obelhával docela ústředí zprávami o provedené místní revisi vkladních knížek. Vykoukaný ten zloděj v ničem si nezadal v chytrosti s Bočkem a Vohryzkem. Kdyby se byla náhlá říjnová revise zdržela jen o 14 dní, stala by se katastrofa dvojnásobně větší. Kudrnáč totiž žádal od ústředí zasílání 12.000 K. Dále měl mu být právě zaslán objednaný automobil za obnos 12.000 K. K tomu všemu dne 15. října končila se lhůta ručení tehána Kudrnáčova p. Kříže, který za zetě jako pokladníka ručil obnosem 8000 K. Snad chtěl Kudrnáč na automobilu (objednaném na cizí účet) bezky rychle upláchnouti, protože sám rozhodně nejlépe musil nahlédnouti, že míra zlodějských příchů jest již dovršena, že už pomalu nebude z čeho krást, že to celé hospodaření musí vyjít na jevo v čase nejkratším.

Při náhlé revisi zbavil se následků svých zločinů a povinnosti aspoň částečné nápravy způsobem velice jednoduchým. Jakmile se o-běsil, bylo těžko volati ho k pořádku. Těžko bylo revisorům tázati se na různé vysvětlení, aby revise byla skončena rychleji. Kudrnáč si sebral ze záložny jenom med. Pelyněk a těžké povinnosti přenechal úplně lidem jiným. Okradl tkalce, okradl poctivého svého tehána a svoje přibuzenstvo vůbec, nadrobil celou spousta nevědecké práce, kterou měl vykonati sám, lidem jiným.

A teď si představte! Když každý rozumný člověk pochopil, proč ten marnotratný byrokrat skončil při náhlé revisi oběšením, opovažoval se ještě rudý tisk mluvit o „mučednictví“ výtečného soudruha, o jeho „obětavosti“, o tom, jak byl „nezištným po celý život.“ On prý bojoval „za lepší úděl dělnictva“, byl „soc. demokratickým idealistou.“ *A satim ta liska pálená, která tohle do rudých novin psala, věděla dobře, jak Kudrnáč byl marnotratný, jak se před přáteli chlubil, že bere veliké obnosy za dopisování do rudých listů a že má za svou „dělnickou práci“ ještě jiné příjmy.* Aby pak míra drzosti rudého tisku byla dovršena, lhálo se bezce studu, že mají na jeho tragické smrti, na jeho „duševní rozrušenosti“ podíl jeho političtí protivníci. Ti prý ho pronásledovali. U bohů olympských! Soc. demokrat by se dal nyní trpělivě

pronásledovati! Rudý učitel by nevzbouřil celé rudé a pokrokové Čechy, kdyby mu někdo šlápl jen málo na kuří oko! Když už pravda tekla do veřejnosti přímo cedníkem, odvážil se drzý rudý tisk napadati pro Kudrnáče lidi nevinné, odvážil se pasovati zločince na mučedníka. A soudruhům již v době říšských voleb dokázáno světle, jakou tvrdošíjnou proľhaností hleděl podřázení nohy politickým protivníkům. Už tehdy mohli dobře poznati, jaké charakterní kvítko mezi sebou mají. Ale co jim bylo po charakteru! Jen když Kudrnáčovy lži a knofy nesly soc. demokratům aspoň chvilkový užitek!

A Kudrnáč se nijak netajil, že skanditaturou do říšské rady spojuje čistě osobní cíle. Prý až při volbě zvítězí, nechá učitelství; to už soudruzi se postarají rudému učiteli o lepší zaopatření. A soudruzi zas měli cíle svoje. Důmňovali se, že učitelskou kandidaturu budou podporovati pokrokářští učitelé se stavovských ohledů. Ale obapolná spekulace tentokrát selhala. Učitelstvo znajíc dobře charakter Kudrnáčův, poskytlno rudému učiteli pomoc zcela nepatrnou, podporující výhradně Kotlanda. Učitelé dobře prohlédli, proč se Kudrnáč přilpil ke straně rudé. Byl to člověk podprostředního nadání a povahy odpuzující; nebyl by získal snadno v jiné straně důstojnické hvězdičky.

Proto po první volbě velké překvapení! Kudrnáč obdržel ze čtyř kandidátů hlasů nej-míň. Sklapla mu naděje na sanaci osobních hmotných poměrů. Aspoň se chtěl vymstít vášnivou agitací proti dru Horskému. Ale ani mu nenapadlo obmezit své velké potřeby. A tak ždímal bezcitně Raiffeisenovu záložnu. Starý, poctivý jeho otec, který nikdy k rudé straně nenáležel, nyní odnáší též následky jednání svého syna, který přijal barvu červenou.

Politický přehled.

Schůzení protičeských zákonů. Dny dušičkové vnesly do národního života našeho pochmurnou, tesknou náladu. Německá zvůle zvítězila: zákony, jimiž Dolní a Horní Rakousy, Solnohrady a Vorarlberg doufají si zabezpečiti svůj německý ráz na věčné časy, byly panovníkem schváleny. Bolest, roztrpčení svírá každého Čecha, že těmito protičeskými zákony Češi ve vlastním Rakousku odstrčení, zbaveni vši národní ochrany, jakou jim státní základní zákony zaručují. . . . Uražku národa českého protičeskými těmito zákony vystihuje „Hlas národa“ porovnáním: „Představme si, že by na př. sněm vorarlberský usnesl se o zákoně, že obyvatelé země musí býti vesměs vyznání katolického, že protestanté a židé nebudou v ní trpěni. Bylo by to také uzákonění skutečného stavu (Vládní listy chláchoři českou veřejnost, že těmito zákony dosavadní skutečný stav ve zmíněných zemích byl uzákoněn; ale skutečný stav jest zcela jinaký, jak schválený nový zemský zákon v Dol. Rakousích sám doznává) — neboť ve Vorarlberku jest židů sotva mnohem více než Čechů. Ale nedovedeme si ani představit, jaký strhl by se v Rakousku poprask nad takovým usnesením a že našla by se v Rakousku vláda, která by se odvážila předložiti takový zákon koruně k schválení. Nikoliv snad proto, že by se takovým zákonem děla na př. židům nějaká újma, nýbrž pouze proto, poněvadž všichni příslušníci národa židovského počítávali by v takovém zákoně nejen křiklavé porušení svých práv, ale i zřejmou urážku svého náboženství.“ — Protesty ozývají se ze všech stran. Zástupcové všech českých organizací učitelských, od škol obecných až do škol vysokých veřejně protestují proti činům, kterými statisíce našich krajanů mají býti ve svých právech zkracovány a vydány násilnému odnárodnění a dovolávají

se u všech lidí v pravdě osvícených jejich citu pro nejprostší spravedlnost. . . . Také čeští poslanci a členové obou sněmoven rady říšské a sněmů zemských ze zemí koruny české shromáždění 3. t. m. na Staroměstské radnici v Praze projevují nad uzákoněním těchto jazykových zákonů své nejhlubší rozhořčení. Čech má býti pánem v sídelním městě jeho Veliké-čenstva. Ohlašují nejostřejší boj tomuto ministerstvu i systému takovému. S ministerstvem takovým české poselstvo domluvílo. — V ministerské radě ministři naši dr. Braf a dr. Žáček podali rozhodné ohrazení proti schválení zmíněných zákonů. Ale všemi hlasy proti hlasům ministrů českých, tedy i hlasy obou ministrů polských ryt. Bilińského a dr. Dulemby usneseno, zákony alpské předložit k nejvyššímu schválení. Nato čeští ministři začali za propuštění a císař také je propustil, jmenovav je tajnými rady. Současně odborný přednosta Josef ryt. Pop pověřen správou ministerstva orby, krajauské ministerstvo zatím neobsazeno. Slovanská Jednota zaujme vůči situaci své stanovisko dle usnesení na schůzi parlamentární své komise dne 4. t. m. Poláci, kteří neuznali za potřebno protestovati proti protičeským zákonům, odvažují se zase býti prostředníky.

Poslanecká sněmovna minulý pátek přijala návrh křesť. sociálů, aby protidrahotaí návrhy byly odkázány zvláštnímu 52člennému výboru, který má do 6 týdnů podati sněmovně zprávu a návrh. Posl. Šrámek jménem Slovanské jednoty podal pilný návrh, aby zákonem prohlášen byl výbor pro sociální pojišťování permanentním, tak aby i za odročení a v době rozpouštění sněmovny mohl pracovati. Pilnost návrhu byla jednomyslně přijata. Po vyřízení těchto návrhů jednání přerušeno, a příští schůze, bude-li vůbec, bude někdy až koncem listopadu.

Obecní volby pražské mladočeské straně přinesly většinu na radnici Staroměstské. Na radnici dostali se tento:ráte i dva katoličtí zástupcové, kanovník dr. Tumpach a řed. Chmel.

V Uhřech j st vše při starém, krize vleče se dále. Kořst utěšuje se, že Wekerle odejde do soukromého života a že on sám uchopí se otěží vládních.

Vzpoua v Řecku. Všeobecná nespokojenost a rozbáranost v Řecku provalila se také vzpourou části válečného loďstva za vedení kapitána Typaldosa, jenž s torpedovým člunem a asi 300 námořními vojáky obsadil arsenál na Salamině. Ale vzpoura potlačena a vzbouřenci dali se na útěk, mezi nimi i Typaldos. Zatčeno několik důstojníků. Při srážce válečných lodí více mužstva zabito a raněno. Učelem vzpoury bylo způsobiti úplnou změnu vnitřně-politických poměrů.

Z činnosti katol. spolků.

Renov nad Dobruškou. Katolický sociální vzdělávací spolek „Rovnost“ sebral na den Všeoh svatých divadelní hru „Na dušičky“ aneb „Staniž se vše Tvá“, obraz ze života, o 4 jedn. od J. E. Šechty. Plným právem a s dobrým svědomím můžeme říci, že na našich ochotnických splňuje se pravidlo, že učením se učíme, t. j. že jdeme vpřed. Celá souhra, místy dosti obtížná, podána byla bezvadně. Ani jsme neměli tušení, že z našich jinochů a dívek v tak krátké době vyspějí silly na prknech tolik rutinované. Jsme spokojeni všichni a mohou pp. ochotníci spokojeni býti též. Všem 16 osobám účinkujícím a jednemu každému zvláště volá výbor spolku upřímně „Zaplať Bůh“ a prosí za další jednotnou práci. Milá naše mládeži, vpřed statečně za vytčeným cílem v jednotě a svornosti! „Zdať Bůh!“

Sdružení kř. sociál. mládeže výše-české koná v sále Adalbertina v Hradci Kr. 14. listopadu 1909 o 10. hod. dopol. mimořádnou valnou hromadu. Pořad: 1. Zahájení valné hromady. 2. Čtení zprávy jednatele a pokladní. 3. Návrh na změnu Sdružení v zemský spolek: dělnické, živnostenské a městské mládeže pod názvem Sdružení české mládeže křesť. sociál. 4. Čtení stanov. 5. Zápis členů a ustavení se spolku. Na valnou hromadu mají přítstup všichni členové a jimi uvedení hosté, k bodu 2. smí mluvit dle stanov pouze delegáti, k bodu 3. všichni členové. — Petrásek, starosta.

Zprávy místní a z kraje.

V den Všeoh svatých obrovské davy proudily na hřbitov Pouchovský, Kuklenický i Novohradecký. Jeho Exc. nejdp. biskup navštívil hroby zesnulých kaští a vykonal u nich pobožnost. Konal posvátné obřady v den ten i následující v kathedr. chrámu. I v den Dušiček byl nával na hřbitovy veliký. Valná návštěva hrobů podporována byla velmi příznivým počasím

Slavnostní akademii na počest svého bývalého ředitele vesp. dra Fr. Reyla pořádají chovaní biak. Borromaea dne 7. t. m. Začátek v 5 hod. odpol.

Městské zastupitelstvo v Hradci Králové ve schůzi dne 22. října konané usneslo se, že připojuje se ku protestu českých obcí proti křivdám a pronásledování vídeňských Čechů. Zároveň povolilo ve prospěch „Komenského“ ve Vídni příspěvek 2000 K, pro Svatováclavskou miliónovou sbírku „Ústřední Matice Školské“ 2000 K.

Veřejné přednáškové kursy živnostenského pořádá v zimním období 1909—1910 městské průmyslové museum v Hradci Králové. Účelem kursů jest podati živnostnictvu v lehce přístupné formě potřebné znalosti živnostensko-obchodní i právní. Doploeny přednáškami technologickými a hygienickými, poskytnou účastníkům možnost nabyti nejen veškerých vědomostí k vzornému vedení živnosti nutečných, ale budou zároveň dokonale připraveni pro kursy mistrovské. V kurzech na prvním místě probírána bude nauka o živnostenském účetnictví písemu steh a kalkolace, na druhém místě přednášky rázu živnostensko-právního a národohospodářského, o směnkatství, živnostenském právu, základech národního hospodářství, o družstevnictví, podpůrné akci zvelebovací, úrazovém a nemocenském p. jistování a speciální o spofitelkách, postupuých pohledávkách a obecním rozpočtu, dále o hygieně v živnostech. V oddělení technologickém probírány budou časové útlasky, v prvé řadě o elektřině a jejím praktickém užití a uspořádány budou odborné kursy pro jednotlivé živnosti. Ku provedení obsáhlého programu zlekná řada odborníků místních i cizích. Kursy zabývají budou přednáškami prof. dr. J. Vocásky o živnostenském účetnictví a prof. J. Mareše o elektřině a jejím praktickém užití, o nichž podáváme zprávu níže.

Beplatný kurs přednáškový o živnostenském účetnictví pořádá měst. museum v Hradci Králové od 3. listopadu do 22. prosince. Kurs zabíjen byl ve středu dne 3. listop. a vyhodováno bude až do Vánoc každý pondělek od 7½—9 hod. večer v čtátné musejni. Kurs řídí pan prof. J. Vocasek.

O elektřině a jejím praktickém užití přednášeti bude od 10. listopadu do 23. pros. vždy ve středu od 7½—9 hod. večer ve fyzikální posluchárně p. prof. Jan Mareš. Přednášky spojeny budou s demonstacemi. Kurs pořádá městské průmyslové museum v Hradci Králové. Vstup volný.

Jmenování. Docent české vysoké školy technické v Praze a ředitel obchodní akademie v Hradci Králové, JUDr. Josef Pazourek, jmenován byl mimořádným professorem obchodních věd při c. k. vysoké škole technické v Praze.

Valná hromada Cyrillické diecézní jednoty konala se v Adalbertinu za slušné účasti dne 4. t. m. za předsednictví vesp. dra Al. Mrátky. Jednatelská zpráva konstatovala potěšitelový vzestup smělcké činnosti zásluhou horlivého dirigenta vdp. dra R. Šetiny. Zpráva pokladní byla uspokojivá. Poněvadž dosavadní jednání dp. Sokol předsdílil, zvolen za jednatele dp. Karel Keppl a pak do výboru p. Jan Černý. Vesp. dr. Mrátek skončil valnou hromadu poděkováním a povzbuzením k další horlivé činnosti. — Dne 21. t. m. pořádá jednota Ceciliak věteřek v Adalbertinu s vybraným programem.

K slavnému zasedání poroty u c. k. kraje soudu v Hradci Král. vylosování následující pásové za porotce: rolník Ant. Ermer z Božanova, tovarník Cel. Klemp z Broumova, rolník Antonín Kahler z Volkovai, rolník Jos. Rudolf z Heřmanovic, hostinský H. Walsel z Višnova, obchodník Štěp. Skalický z C. Skalice, tovarník Ant. Bauer ze Dvora Král., mlynář Jos. Hoffmann z Hradiště, rolník Fr. Růžiček ze Zboží, rolník J. Polák z Lochovic, rolník V. Vacek z Plávic, majitel realit Ad. Bartipán ze Štěkova, rolník Jos. Rykl ze Stěže, tovarník K. Vitoušek z Třebechovic, statkář V. Orst ze Správců, rol. Fr. Filip z Heřmanic, tov. Jos. Etrich z Jaroměře, kupec Jos. Otta z Josefova, oekonom Lud. Wansch z Josefova, rolník J. Symon z Doudleb, kupec Gust. Eisner z Mladkova, mlynář J. Schlesinger z Mladkova, tovarník Ant. Just ml. z Červ. Kostelce, obchodník H. Paš z Červ. Kostelce, tovarník Ad. Keyslar z Červ. Kostelce, hotelier Fr. Jančák z Náchoda, stavitel J. Martinek z Náchoda, hotelier Viktor Novák z Náchoda, rolník Fr. Mádl z Želů, rolník Ant. Ješek z Ohňkova, rolník Jar. Kolo ze Slavětina, rolník Ant. Hartman z Bačetiina, rolník Jos. Duseil z Černikovic, rolník Aug. Kaufmann z Horní Dřeviče, tovarník Th. Morawetz z Úpice. — Dále náhradní porotci z Hradce Králové pp.: obchodník J. Baum, profesor Kar. Feierabend, sochař Zdenko Ješek, stavitel Jos. Jihlavec, tovarník R. Rujtr, směnčík Fr. Paulík, obchodník Jos. Sommer, hotelier Jan Vocel.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. Stav vkladů 31. října t. r. celkem 24,486.151:28.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. odbyval 30. t. m. mimořádnou valnou hromadu za hojného účastenství akcionářů. Valná hromada se usnesla jednohlasně na návrhu správní rady zvýšiti akcionářský kapitál ze 6 na 10 miliónů korun,

tedy o 4 miliony korun, vydáním nových 10.000 akcií. (Blíží viz v insertu). Předseda Záložního úvěrního ústavu p. cis. rada Victor Collino odvodnil návrh na zvýšení akcionářského kapitálu ústavu z K 6.000.000 na K 10.000.000 následujícími slovy stručně asi: Prvním bodem programu dnešní mimořádné valné hromady jest zvýšení našeho akcionářského kapitálu o K 4.000.000, tedy na K 10.000.000, ku kterémužto zvýšení máme již státní svolení a potřebujeme pouze schválení valné hromady. Máme za to, velectění pásové, že nyní naskytla se vhodná příležitost dotýčn K 4.000.000 vydati. Obchody ústavu našeho rozvíjely se v posledních letech velice utěšeně, jak vám bude z vydaných ročních a měsíčních zpráv známo a chci se vám zmíniti ještě o činnosti ústavu během tohoto roku: Za prvé pololetí tohoto roku dosáhli jsme celkového obrátu K 518 miliónů oproti K 395 miliónů roku loňského, více o K 123 milióny za půl roku. Zisk za první pololetí letošního jeví se nám obnosem ca K 306.000 oproti K 200.000 roku loňského, více za první pololetí ca o K 106.000 čili o 50 procent. Vklady naše stoupily do 30. června t. r. na K 22.700.000 tudíž více oproti 30. červnu 1908 o K 4.900.000. Koncem měsíce září vykazujeme již vkladů K 23.870.000. Jak pozorujete, zvětšují se značně naše obraty, stoupají značně naše vklady a v poměru stoupá i zisk. Další stoupání vkladů přímo podmiňuje si zajištění i zvýšení akcionářského kapitálu a fondů rezervních, tak aby mezi oběma byl jaksi jistý poměr. Jsem toho názoru, že již cifry uvedené dostatečně odůvodňovaly by zvýšení akcionářského kapitálu, nemáme-li snad zůstatí státi. Leč jak jste se v deníckých listech zajiště již dočetli, máme v programu další nové obchody. Při první naší filiálce v Semilech — která se nám dobře osvědčuje — zřizujeme na popud několika vlivných reprezentantů města Turnova exposituru v Turnově, podřízenou přímo této filiálce. Dále zřizujeme novou filiálku v Praze — centru tu našeho českého peněžnictví vůbec — která již v nejbližších dnech svou působnost zahájí. Za tím účelem najmali jsme místnosti v paláci obchodní a živnostenské komory v Praze. Konečně pak přikročujeme k obchodu s uhlím ve velkém. Doufáme, velectění pásové, že na základě všech těchto okolností uznáte oprávněnost zvýšení akcionářského kapitálu, čímž postavíme se mezi přední činitele našeho peněžnictví. Jménem celé správní rady mohu vás. velectění pásové, jen ujistiti, že máme v první řadě na mysli, aby se ústav náš rozvíjel tempem zdravým — žádám jiné ohledy snad zde nerozhodují — a aby nebyl naprosto na úkor dividend našich velectěných pásové akcionářů. Udržujeme dividendu na výši, odpovídající ceně akcií a poměrům na trhu peněžním a zvyšujeme značně rezervní fondy. Ku př. za posledních 3 leta stoupily naše fondy rezervní o K 491.000 téměř o polovinu všech fondů, takže dnes obnášejí K924.000. Za poslední rok přiděleno bylo fondům K 250.000. Akcie naše znamenány jsou na burse pražské a poněvadž nyní počet našich pásové akcionářů značně se rozmnožil a počet akcií stoupne na 25.000 kusů, žádáme o bursovní komory o znomenání našich akcií na kursovním listku buray vídeňské. Tím stanou se akcie Záložního úvěrního ústavu mnohem hybnější. Po provedeném jednohlasném usnesení zvýšení akcionářského kapitálu o celých K 4.000.000, skončil pan předseda již tento bod programu plněním, aby všichni přítomní akcionáři nejen účastenili se upisování akcií, ale aby i v kruhu svých známých doporučovali akcie nové emise tak, aby V. emise těchto nezůstala posadu za posledními emisemi, kdy vždy vyložený obnos byl značně přeprádo.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc října 1909. Vloženo K 109.856:08, vybráno K 104.980:83, zůstatek K 1.582.684:47. — Záruka: Závodní podílky K 72.967:23, fond rezervní K 109.3.8.46, fond pensijní K 28.724:66, fond pro kursové rozdíly K 14.414:28, vlastní reality K 158.726:50, cenné papíry a přebytky K 306.509:29, půjčky směncké K 407.808:21, půjčky hypoteční K 1.131.998:68, úhrnem K 2.229.537:31.

Ve prospěch prátrů mračen poctivých na Hořicku zejména v obci Třebovčicích došlo c. k. okr. hejtmanství v Hradci Králové tyto další milodary: Veřejná sbírka obcí: Svinary 27 K 30 h, Čibuz 14 K, Světy 60 K, Nový Hradec Kr. 112 K 74 h a sice veřejnou sbírku 66 K 44 h, kostelní sbírku 21 K 30 h a sice obecní pokladny 25 K, Třebechovice 180 K 40 h a sice kostelní sbírku 40 K, veřejnou sbírku 140 K 40 h, Vítkovice 38 K 30 h, Lubno 40 K 90 h, Dolní Přím 43 K 30 h, Rosnice 41 K 80 h, úhrnem 548 K 54 h. K tomu dřívějších 1178 K 92 h, dohromady 1727 K 46 h. Obec Předmětice věnovala katastrofou postiženým v Třebovčicích 200 K, který obnos zaslán byl p. dr. Machkovi v Cerekevici jako předsedovi pomocného komitétu. Sebrané obnosy byly zaslány c. k. okr. hejtmanství v Nové Pace a všem šlechetským dárcům jménem postižených všelá díky.

Na počest Slováků v Kuklenách. Sazbou mnohých a hlavně p. ředitele hospod. školy Michálka pořádan byl dne 31. října u „Černého koně“ slovácký večer. Zavítalo sem 17 slováckých mladíků, aby stouvali 2 leta na zdejší hospodářské škole. Vědci jejich byli pp. dr. P.

Blaho a redaktor F. Štefánek, kterýto však toho dne byl v Opotně. Pan starosta F. Rak uvítal jménem obce p. poslance Blaho i mladíky a přál jim, aby se vzdělali jak theoreticky, tak i prakticky a vědomostí svých pak hojně ušili ve své otkině. Večer tento šťastně propagoval myšlenku vzájemnosti slovanské a hlavně vzájemnosti s bratry našimi slováckými. V ten smysl nesly se krátké promlavy pp. poslanců Srdáky a Vlasů. Pan poslanec dr. Blaho v delší řeči navrhl nám — ovšem že smutný — obraz života na Slovensku. Zmínil se zejména o školství, úřadech a poměrech hospodářských. Tyto poněkud se lepši, ostatní vše ještě ve stavu smutném. Proto vyslání jsou jinoti slováckí do Čech, aby se zde vzdělali a vzdělání pak šílili i ve své domovině. Děkuje těm pp. rolníkům, kteří ochotně a zdarma vzali k sobě jinoty slovácké a dává těmto otcovské napomenutí. Řeč jeho zanechala hluboký dojem. Po té rozproudila se zábava, při níž účinkovala sl. J. Raková přednesem skladby klavírní a slav. zpěvčké spoly „Vlastimil“ a „Libuše“ přednesem písní slovenských, které nacrtil p. sbornísta J. Jelínka, odborný učitel. Jinoti pak slováckí sami zapěli některé písně svoje národní. Též účiňna sbírka ve prospěch Komenského škol ve Vídni, která vynešla 118 K. Návštěva byla velmi častá. —.

V Novém Hradci Král. hráli v hospodě karty Fr. Špičák, známý vráč po okolí, a kamarádem Tlukou, který nedávno vyjel z věznic. Opuštili hostinec v neděli o půl čtvrté hodině k ránu, pobádali se a Špičák Tluku na ulici postřeli. Různý lež v nemocnici, Špičák zase ve věznici. Snad konečně bude mít obec pokoj od obou hrubých chlapíků, kteří již dávno patřili do pracovny. — Zemřel zde dne 30. října a pochován v den Dušiček mladý a všeobecně oblíbený p. František Chládek, akcesista král. hl. města Prahy. Zaslulý stavova, před odchodem do Prahy též theologu v Hradci Králové. Ojpočívaje v pokoji!

Černilov. (Přednáška). V neděli dne 7. t. m. přednášeti bude o půl třetí hodině v katol. nár. jednotě naši vsp. kanovník dr. Fr. Šulc o thematu: „Český člověk a Řím“ — Po přednášce bude výborova schůze.

Pokrokové Kukleny. Do nedávna jsme myslili, že u nás jest pokroku dosti a snad až mnoho. A v domněnání tom žili a pracovali jsme celkem spokojeně v ozvušší tolika stran. Ale tu ejhle! Nastává najednou burcování všech ze zna. Zavolan sem p. Dr. Wagner z Hradce a ten přednáší nám o Macharovi, o tom synu H-liova. To byl tak první pokus připravití pádu pro pokrokový klub, anebo aspoň odbočku klubu hradeckého. Či co znamenala ta účast klubu onoho při slováckém večírku? Jen čistou lásku k větvi národa našeho? Pochybujeme! — Aby to neřiklo a více táhlo, pořádán onen Macharův večer pod plachtou „studující v Kuklenách“. A tuto sobotu zase „studující v Kuklenách“ pořádají programový večer ve prospěch Komenského škol ve Vídni; ádel zajiště šlechetský a humanit. Ale nebylo by to pokrokové, kdyby zase při tom o Bzručovi nemluvil pan Dr. Wagner z Hradce. Snášivati jsme se dříve, až často různého politického smýšlení; ale teď hrany ostře vystupují. Přijde-li to tak dále, bud. me žiti život osamělý! Ale ne! Dáváme radu: Nechť vystaví se extradům „u pokrokových“.

Do Nechanic. V per. časopise „Obnova“ ze dne 23. července 1909 čla. 29. byl uveřejněn pod nadpisem „Zecla originální husitský pokrok v Nechanicích“ článek, jehož obsahem se čiti na své cti dotčen p. okres. tajemník Vančura. Jestto článek ten spočívá na neoprávně informaci, neváham prohlásiti — aby věc mimosoudně vyrovnána byla — že dalek jsem byl toho, p. okres. tajemníka Vančuru z něčeho nečestného vinit. — Antonín Pochman, redaktor.

Hořice. U příležitosti svčenní pomníku p. děkana Magr. Boh. Hakiho, jež umělecky provedla c. k. odborná škola sochařsko-kamenická v Hořicích, došel vdp. děkana anonymní dopis (hořická to specialita), že měl raději postarati se, aby fundace, kterou zemřelý p. děkan ve prospěch městského sirotčince učinil, zůstala v platnosti a aby nedovolil, by tento byl zborfen a je jeho místě divěl škola „Vesna“ byla postavena. Poněvadž otázka tato i v hořických listech byla ventilována, podává duchovní správa, aby v této věci bylo jasno, toto vyavěření: Zemřelý Magr. B. Haki nestřídil ve prospěch městského sirotčince žádné fundace, nejménouval v závěti nikoho, kdo by nad věnováním jeho biěl, nýbrž věnoval městské obci hořické bezpodmínečný dar, s nímž tato mohla ovšem libovolně naložiti. Pan děkan k závěti své nepřipojil žádné vinkula, ač si sobě, neb někomu vyhradil právo nad tím, jak se daru jeho má použiti. Něco jiného by bylo, kdyby byl řekl: „Věnuji 20.000 K k tomu účelu, aby zřízena byla fundace, s níž by byly vydržovány tehloti sestry, které by vedly výchovu sirotků, a jako vykonavatele této své vůle jmenuji biak. konstat.f.“ Proto jeví se všechny debaty o závěti p. děkana Hakiho za těchto okolností jako sbytečné víření prachu. Ostatně másto své sirotky umístilo v sirotčinci okresním.

Machar o H-ře a přípravu hořických kleriků. Tak pojmenoval známý hořický dopisovatel „Čas“ článeček, při jehož čtení

MLONNÍ ČIŇ PÁMY KARLA MACHA

Jsem si vzpomněl — víte, p. dopisovatel, nač? Na kříd, jaký mívá vláda a policie s tak sv. detektivy. Jeon to lidé obyčejně pochybného charakteru, kteří, aby se zapali a postoupili, povídají obyčejně více, než sami vědí. Kolikrát naběhla policie a vyvedla zbytečnost, ne-li bloupost, že sedla na lep svým detektivům, či tajným. A takový tajný vaiki pod č. 299 do důvěrné schůze katolické organizace v Holicích, v níž mluvil poslanec V. Myslivec — poučen, jak opatrněji mají si pořádatelé schůzí věsti — a buď že neměl té intelligence, aby jednání mohlo logicky stopovati a si zapamatovati, buď že chtěl těm, co ho vyslali, něčím hodné drastickým posloužit, ve své fantazii vyrobil a reportoval takové věci, o nichž se schůzi vůbec nejednalo. Píše-li dopisovatel „Čas“ na základě referátu svého tajného o „válečném plánu proti Macharovi v Holicích, o skoupení vstupenek k přednášce jeho, o naplnění domu věrnými svými“, pak se slov jeho mluví na polovic lež a na polovic strach. Náš řečník řekl: „Macharovi měly by se položit tyto dvě otázky“, načest hlas nějaký se ozval: „Půjdemo tam!“ Náš řečník: „To bych vám neradil, protože by vás uctičeli, jako svého času při řeči Pelanta.“ O skoupení listků nebyla vůbec řeč, nikomu nenapadlo „obesdit dům svými věrnými“; nemějte žádného strachu, klerikálové „nechystají Macharovi horké přivítání“, naopak oni vám dají pokoj na celé čáře, jen slova, tušíme, Kolárova, dovolujeme si vám na paměť uvést:

Tak svět činí často jako děti,
do studnice, z níž se napily,
házejí pak kamení a smělí.

To platí o vás a vašem stanovisku macharovakém ku křesťanství, jemuž národové evropské vůbec, národ pak český zvláště mají tolik co děkovati. Náš řečník neřekl to tak o šibenicích, jak vy jste to napsal, nýbrž: „Jestliže Machar přeje si mítí při miliónu šibenic na české vlastence, my nejme tak šibenici nalaďeni, bylo by však účelnější a humánnější, aby se za obnos, co by při miliónu šibenic stálo, postavil v Čechách ještě jeden bláznec.“ Byl jsem ve schůzi po celou dobu, naprosto jsem však neslyšel, že by se v ní spílalo: „lumpové, darebáci, zloději“, to jsou výrazy s realističtějšího slovníku a přítomný tajný je měl bezpochyby na jazyku a byl by je pronesl, kdyby se byl nebál. Kdyby se však slova ta i vyslovila o Ferrerovi, naprosto neměli bychom čeho litovati — leč že jsme tajného vás nevyhodili.

Dobromysl. (Smutná kapitola o hospodářství naší obce.) Již jsme se zmínili, jak se u nás hospodařovalo a obecním jménem; dnes doplňujeme své zprávy kapitolou nejsmutnější. Jako valná část českých dědin, má i naše obec svůj kmenový statek, role i les, jehož po dávném zvyku užívají pouze starousedlíci. Užívali dříve ještě více, ale asi před 30 lety domkáři, kteří na obecních pastvinách pásávali, prosadili státností až u zemského výboru podanou, že jistá část obecních pozemků byla dražbou pronajata a nájemné plyne do pokladny obecní. Obecního statku (více než 42 korců role a přes 34 korců listnatého lesa) užívalo ode dávna 27 starousedlých rolníků. Těchto starousedlých živností zakoupil velkostatek 19, ostatních 8 je v majetku maloroľníků. Výměnou a ostatními uctivatelí scelil si velkostatek své dílce a vlivem svými prosadil v obecním výboru již asi před 30 roky, že s dílci těch neplatí se do obecní pokladny ani tolik, co dle § 77 obec. sf. platiti se má: *daně a obecní dávky jiné, jakož i výlohy a kájením a vzděláváním oněch posemků spojené.* Výnos oněch posemků (znásobíme-li katastrální výnos 5mi) obnáší na K 860 ročně, daně a ostatní poplatky (zemské a okresní přirážky) K 194-25. A tento spravedlivý, zákonem nařízený obnos nechce náš velkostatek do obecní pokladny platiti. Ostatní uctivatelé nevzpírali by se této povinnosti; uznávají, že je to bezprávné ztracování všech ostatních poplatníků, kteří na výlohy obecní a školní 49procentní přirážku platiti musí. Dle starého zvyku jest však a užíváním zmíněných dílců obecních spojena povinnost platiti 60 hal. do obecní pokladny měsíčně, jakmile pravidelné příjmy obecní na vydání nestačí a musí býti vyplatěny přirážky. Ročně tento nejmenší obnos obnáší 97 sl. 20 kr., tedy právě tolik, kolik všeobecný zákon při nynějším stavu zemských a okresních přirážek uctivatelům platiti ukládá, a přece zástupce velkostatku proti usnesení obecního zastupitelstva, kterým se zmíněná povinnost ukládá, protestovatí si dal protest, odírá činiti zadost té nejanejšší povinnosti spravedlnosti a práva. Obec naše nemá dosud obecního domku pro své chudé příslušníky, nemáme místnosti pro případ nakadlivé nemoci, nemáme bytu pro strážníka. Někteří naši chudí ještě před nedávnem umírali ve chlévech, příslušník náš, tichý bláznec, ležl ve dne v noci i v zimě v komůrce bez kamen, kde má obecní strážník brambory, a hliněnou studeou podlahou, téměř ve tmě, neboť dvě okénka komory mají sotva 30 cm. ve čtverci. Obec musí prositi velkostatek o kousek místa pro své příslušníky v panenských barátcích a tu jich bývá v pravém slova smyslu napěchováno. Na tyto obecní potřeby není peněz — a velkostatek s ostatními omi starousedlíky užívá při tom krásných obecních posemků téměř již 30 let zadarmo! A to a ná každý ví; ale osvati se proto nesmí

žádný. Jak působí takové poměry na právní cit obyvatele? Jaký div, že někteří lidé nečiní si výsledek svědomí, když berou s panického, poněvadž velkostatek běte bezprávně ušlék s obecního. Čím kdo hřeší, tím i trestán bývá!

Na kněžské konferenci vikariátů německobrodského, polenského, čáslavského a lipnického dne 21. října byla přijata tato resoluce: Vzhledem na to, že v novinách pomluvy proti katolickému duchovenstvu čím dál víc se množí, vysýváme, aby všichni kněží do jednoho poslali těmto časopisům tiskové opravy, nebo, jest-li urážka šalovatelná, zakročovali u c. k. krajských úřadů. Opomíjí-li kněžstvo této obrany, smélosti u nepřítel jen přibývá. Casopisy protikatolické, podjívaje se úkolů detektivních, každé chybyčky do krajnosti vynášejí, a proto jest nutno, abychom všichni ve svých řečech a skutcích byli co nejvíce opatrní a abychom, jeme-li napadeni nespravedlivě, hájili se důleďně a neústupně.

Nový Bydčov. V dušičkový den konala se u nás dojemná slavnost církevní — posvěcení to prostranné přisavby hřbitova. Slavnosti této zúčastnila se sl. městská rada s náměstkem starosty p. Peřinou v čele a rodák zdejší vasp. bisk. vikář z Lučce Josef Pospíšil, jenž ochotně vykonal posvátný obřad svěcení. O 8. hod. odp. promluvil k shromážděným zástupům v chrámu Boleslav Matky Boží dp. administrátor J. Smejkal, načest se velkého účastenství věřících a asistence místních duchovních vedl vasp. bisk. vikář právod na nový hřbitov a posvětil jej, promluvil dojemnou řeč, v níž pojmenovav toto posvátné místo novým našim předměstím, poukázal, že zde obyvatelé našeho města naleznou toho pravého pokoje, po němž každý touží a jesti marně zde na světě hledá. Povzbudiv přítomné ke konání křesťanských povinností, poděkoval sl. městskému zastupitelstvu za vsorné zařizení této nové části hřbitova a přijav díky sl. městské rady za dojemnou promluvu a posvěcení, dokončil povznášející tuto slavnost v hřbitovním chrámu Páně modlitbou k nebes Královně.

Česká Skalice. V neděli dne 21. listopadu 1909 o 3. hod. odpoledne koná se v České Skalici v sále hotelu paří Františky Bartoňkové přednáška o bitvě u České Skalice dne 28. června 1866. Dle úředních zpráv generálního štábu rakouského i pruského a dle vzpomínek vlastních a zkušeností rodáků svých a jiných současníků bude vypravovati *Dr. Václav Benšíček*, knasos při knihovně muzea království Českého v Praze. Jelikož o přednášku přistupnou i širšimu obecenstvu lze očekávati velký zájem, vybízejí se pp. členové kat. organizace, by sobě zajistili co nejdříve místo naopatřením vstupenek, které vydává p. Hynek Bíl v České Skalici, náměstí č. 45 a sice pro pp. členy kat. organizace: na sedadlo 20 hal., k stání na galerii 10 hal. Cistý výnos věnován bude dobročinnému účelu.

Seleový výstup posl. Udršala v Bělé u Pílemoně. Hrozná věc se stala u nás! A co? Ina klerikálové se tu roztahují tak, že odváří se, hroz se, světe, mlti veřejnou schůzi! U nás, v pašálku p. Udršalové, kde až do nedávna nesměl nikdo ani dýchatí jinak než po agrárníku! Je to smělost! To jim musíme ukázat, že jsme tu pány my! A teď nastal hon. Až s Vídně snad objedná p. poslanec, z celého okolí sehnán každý od p. starosty dočt až k tomu nejposlednějšímu, který se jen poněkud zelenal; a nyní na ně! V neděli 31. října byla schůze. Nasleď přišlo též hojné, takže si p. Udršal povzdých, kde se jen těch klerikálů tolik nabralo. Při volbě předsednictva vypukli agrárníci v řev, ale p. Udršal prohlásil, že je pro naše předsednictvo a proto poslušně utichli. Tím snad chtěl říci: I jen je nechce, ať ukáží, co umějí. Ke slovu přiblížil se náš řečník vldp. Dr. František Šulc s Hradce Kráľ. Mluvil o potřebě katol. organizace. Mluvil tak věcně a přesvědčivě, že po celou řeč, která trvala více než půldruhé hodiny, se nikdo neozval. Odměněn byl od nasleď bouřlivým potleskem. P. tá přiblížila se ke slovu z naší strany sl. A. Ludvíková s Bukovky. Vysvětlila přítomným agrárníkům, kdo jsou klerikálové, poněvadž, jak známo, to nevědí. A nyní přišlo to hlavní. Vážně vylezl p. poslanec na lavici a žádal slovo. Bylo mu ihned dáno. A jak mluvil p. poslanec? Ani slovem nedotekl se věcně přednášky našeho vldp. řečníka. Všecko možné a nemožné, co jsme již stokrát četli v „Oepu“, začal předhazovati našemu vldp. řečníku a při tom nedbal ani osobních urážek, takže p. předseda musil ho napomenouti, aby se mírnil, což on však nepřijal, že prý takový mladík dovolí si jeho, „p. poslance“ napomínat. Nejště se přetel však p. Udršal, když spustil o náboženství, že on je také katolíkem, že mají Vacka, Kroibera atd., a konečně prohlásil, že agrárníci i programem náboženství hájí. Tu vystoupil náš vldp. řečník a ukazuje mu agrární program, žádal ho, aby šel, že mu dá 10.000 slatých, když v tom programu najde aspoň jedno slůvko, které by nasnačovalo náboženství. A p. poslanec se na lavici odíral a ani přes vysvětlení všech přítomných katolíků nechtěl si tak lacině tolik tisíc vydělat. Líp vydělává p. Udršal na řepě. Zať asi dobře svůj program, že to tam není, což slouží mu ke cti,

ale není mu oří, že, ať už je tak starý, neodnaučil se ještě lhát. Aby si s nemilého přefeknutím pomohl, pustil se do řepářství. Přisual se, že má jen 2 akcie, ale jeho matka, chudák slepý (tak dělal dojemnou náladu), že jich má víc a že jí je klerikálové nepřítel, on se řepu sáset musil k vůli matce. Byl však p. předseda napomenut, aby nezasíhal a držel se věci, že náš vldp. řečník o řepě vůbec nemluvil a musil již odjet a rád by mu ještě odpověděl. Velkomožný pán však ze strachu, aby reputace jeho nebyla ještě více pošramocena, neposlechl, ani když mu bylo slovo vzato. Tím vyvolal nevoli na naší straně, které agrárníci odpovídali huronským řevem, takže schůze musila býti ukončena. Oddechli si p. Udršal, když bylo po všem. „Že jste mě sem tahali!“ posteskli si jen, vsedl do landauru p. Topičova a ujížděl s bolestnou myšlenkou, že i v jeho državě to praská. A my jsme si skazili o p. Udršalovi dojem. Vždyť tolik jsme slyšeli o jeho velikosti, ale nedělali schůze to nedokázala. Útočaj ton řeči jeho a přemety, které v ní dělal, tomu nenasvědčují. „Klobouk dolů!“ volalo se, kdykoliv se mluvilo o p. Udršalovi, ale my můžeme říci klidně: „I jen si nechte na blavě!“ Katolíci přítomní ukázali, že si už ne nechají všecko lhát, že dovedou se svého přesvědčení i veřejně zastati. Zmínňvati se o sprostotách, kterými nás někteří agrárníci obšťastňovali, bylo by zbytečné. Schůze tato nám velice prospěla.

Česká Třebová. Ze disciplina ve straně suc. dem. při volbách do obecního zastupitelstva selhala. Jsem předešle napsal; dnes musím napravit, že ve straně té něco se asi stalo, a čímž se nechti pochlubiti. Soudruh Pachel, který po 20 roků stranu vedl, po 12 roků zastupoval stranu v obecním zastupitelstvu, který z církve vystoupil, o potrvání spolek konsumní od jeho založení (asi před 10 roky) se staral, kandidát poslancev při posledních volbách do zemského sněmu za venkovský okres Žamberk — Ústí n. Orl., opouští stranu a stízuje si pro sebe obchod. Jaké boje asi byly dříve mezi ním a ostatními příslušníky strany, než k tomuto kroku došlo, asi se nedovíme. Bylo by dobře, si tuace, která tímto se utvořila, nějakým způsobem v nás prospěch využiti. Jest to ovšem pouz přání, které se asi nesplní, poněvadž máme málo těch, kteří jsou hotovi, ve prospěch strany pracovati a oběti přinášeti. Vp. P. Vala slibil sice, že — pokud mu možno bude — o vzpružení života strany se zasadí, avšak povinností v duchovní správě brání mu, že nemůže tak, jak by chtěl, pro stranu pracovat. Zde dodávám něco, co mi dávno na mysli ležl, ačkoliv se to Třebové netýká; jest to tuha po vysvětleí, proč vp. P. Vilém Krenk s Ústí n. Orl. zanechal úplně veřejného působení pro stranu. Jeho dřívější činnost opravňovala k nejlepšímu nadějm a nyní jeho jméno marně v časopisech hledáme. P. Krenk věstecnost mou mi sajisté laskavě promíne. — V den Všech svatých o 10. hod. večer vypukl z neznámé dosud příčiny v hospodářském stavení p. Klacka, porozníka, oheň, kterýmto byla ztrávena zásoba píce, slámy a vůbec vše, co ve stavení bylo. Na štěstí bylo úplně bezvětrí, tak že se oheň dále nerozšířil, ačkoliv stavení obytné jest vzdáleno pouze několik kroků.

Kněžstvo u Bonova. Dr. Martinu Klogdovi, kaplanu v Bonově a protektoru místní skupiny katol. mládeže v Kněžbích. Račte přjmouti nejserdečnější blahopřání ku svým jmenám! Dea Vašich jmenin jest nám milou příležitostí k projevu lásky a věčnosti. Ukazujete nám se vší horlivostí cestu k pravému vzdělání, k časné i věčné blaženosti. Při vší naší slabosti a nedokonalosti zdámal jste nám vždycky předobrym přítelem. Doujeme Vám vronacé za prokázané dobrodiní. Každý den se modlíme, aby Vás všemohoucí ještě dlouhá léta při dobrém zdraví mezi námi zachoval. Slibujeme, že budeme vždy svorně pod přeporem sv. kříže postupovati. Prosíme Vás, abyste nám i na dále svoji přízeň prosovali. I my setrváme v neubímené lásce k Vám — Za skupinu katol. mládeže v Kněžbích Jar. Ráčička, jednateľ.

Sv. misie ve Vojslavčicích. Od 9.—19. října t. r. pořádaný byly ve vojslavčicích sv. misie, které řídili dpp. OO. Redemptoristé ze sv. Hory. Ačkoliv u nás na Českomoravské vysolíně letos veškeré práce polní byly velmi zpozděny, takže v době sv. misie bylo nejpříhodnější seti, přece byly pobožnosti sv. misie částečně navštěvovány. Velkolepý byl právod s missionářem křížem, jehož se několik tisíc lidí účastnilo; vedl jej J. M. ndp. opat želivský za asistence okolních dpp. farářů a kaplanů. Sbory haničské vojslavský a z Hojanovic svým účastenstvím na právodu dokázaly, že nedbají terroru pokrokové v Ústřední Jednotě a že se za kříž Kristův nestydí. — Sv. misie tyto velice přispěly ku povznesení katol. ducha na osadě. Bylo to patmo při závěrečném kázání; když na kronec ndp. opat želivský po udělení apoštolského sv. poselství vybízel přítomné k stálosti a horlivosti ve víře a dokazoval ve své krásné řeči, že není možno, aby lid, který s takovou láskou sv. misii se účastnil, od Krista se snadno odtrhl a. Jej. Spasitele svého zaplál, oči všech přítomných. smlly se slzami a nadšení na tváři jejich se jovic prozrazovalo, že jsou ochotni všechno podstoupiti pro Krista, že vždycky půjdou za křížem. Spasitelovým.

P. T. občanstvu okrem skutečného! Málo který z okolních okresů má se vykazovat takovým bohatstvím přírodním, takovými památkami národopisnými, historickými a uměleckými, jako okres náš. Avšak památky tyto jedna po druhé s různých důvodů unikají nám z okresu, jsouce většinou nevědomitými překupníky do ciziny vyváženy. Tím nám vzniká v ohledu národním i uměleckém nenahraditelná škoda. Abychom této nevážnosti ku starým památkám po účtyhodných našich předcích přitřázi učinili, abychom soustředili, co po ruce se u nás posud zachovalo cenného a památného, tu po příkladě okresů sousedních sřizujeme *muzeum ve Skutči*, kam by nejen z města, ale i z celého okresu předměty památné se soustředily, zde opatrovány byly a náležitě oceněny a váženosti došly. Za účelem dosažení toho vsazeného cíle spoléháme na blahovolnou podporu a součinnost veškerých korporací, spolků i P. T. občanstva v okrese. Jen spojenými silami můžeme takový podnik k čestnému konci přivést. Pro sbírky našeho muzea hodí se věci důležité: a) v ohledu historickém, b) v ohledu národopisném, c) v ohledu přírodním. 1. Starověké nástroje, nádoby, šperky, popelnice, kostry a podobné. 2. Památky umění církevního: církevní roucha a náční kostelní, modlitby, kancionály, kostelní obrazy, cenné náhrobní kříže a kameny, kovové nářadí a pod. 3. Světové výrobky starožitné jako: hodinové stroje, skřínky, kabanice, švicny a pod. 4. Staré malby a kresby na skle, porcelánu, dřevě a pod. 5. Starožitné domácí nádobí a náčiní, staré míry a váhy, talíře, mísky, džbány, hrnce, sklenice, kamna, křesadla a pod. 7. Starožitné hospodář. nářadí a náčiní, rachadla, koňské postroje, kolostravy, přelice a p. 8. Staré mince, pečetě, odznaky rychtářské, zbraně a válečné nářadí a jiné. 9. Vyšívání staré šátky, pleny, koutní plachty, staré kroje a jiné části a pod. 10. Listiny a spisy obecní, chrámové, zámecké, archivní, pedagogické, mapy a knihy gruntovní a pod. 11. Všecky památky týkající se života rodinného i veřejného našich předků. 12. Vycpaní neb k vycpaní se hodící savci a ptáci, též lebky, parohy, sbírky hmyzu a rostlin, z našeho okresu pozoruhodných. 13. Veškeré oerosty a horniny, zkameněliny, hlíny, hlínky, písek fek a potoků, šterky silniční, pocházející z našeho okresu. 14. Veškeré starší i novější upisy, články časopisecké, noviny a pod., pocházející od spisovatelů v okrese skutečným ušedých nebo rodilých. Uvádíme též na paměť, aby při kopání základů ku stavbám domů, cest, silnic, při orání, při kopání hlíny v cihelnicích, při vykopávání studní, při lámaní v lomech i jinde bylo dbáno případných nálezu nerostů, starožitných kamenůvých neb kovových nástrojů, kostr, kostí, parohů neb jiných památek. Každý jednotlivec, ať zamožný neb chudý, ať úředník, měšťan, rolník, řemeslník nebo dělník, každý bez rozdílu stavu a zaměstnání bude mti zásluhu nehybnou, když podobný cenný předmět muzeu našemu daruje, nebo pod záštitou zapůjčí nebo prodá. Helelem našim budí: „Každá památná věc a našeho okresu nechtě zůstane v našem okrese!“ Případné dary, půjčky nebo dotazy zasílány buďtež laskavě na podepsané členy. Ve Skutči, v měsíci října 1909 Zastupitel komitét muzejní: Václav Jermar, odborný učitel měšť. šk. chl., jednatel a pokladník Jan Gregora, c. k. notář, předseda. Ant. Hliněcký, ředitel ob. i měšť. školy chlap., místopředseda. — Následují další podpisy členů.

Městská spořitelna ve Vysokém Mýstě vyhazuje za měsíc říjen 1909: vloženo na knížky K 260.809.60; vybráno K 157.402.23, vloženo na běžný účet K 30.612.43; vybráno K 32.668.75; zůstatek vkladů na knížky K 4.836.939.73, na běžný účet korun 1.292.422.99; úhrnem K 6.129.362.72; hypotečních půjček vyplaceno K 109.416.37; splaceno K 47.143.48; zůstatek hypotečních půjček K 3.704.812.38; směnek eskomptováno za K 17.880.70, splaceno K 14.612.49; zůstatek K 4.75.866.93; do jiných ústavů vloženo K 369.347.57, vybráno K 227.397.90, zůstatek vkladů v jiných ústavech K 1.474.294.18, cenných papírů v zásobě za K 1.943.918.35; záloh lombardních K 8.630.—, hotovost pokladni K 12.673.07; obrát účet a pokladni za čas od 1. ledna 1909 do 31. října 1909 K 33.938.183.96.

Různé zprávy.

A zase nezlátný pokrokář. Jak se starý masarykovský advokát dr. Bouček (obhájece Kestrankův) zcela realistiicky o tučné příjmy, jest obecně známo. O peclivém obchodním duchu dra Štamberky také pronikly významné zprávy i v časopisech našich zahraničních. — Ale moravský dr. Koželuha, jený pokrokový řečník a bývalý záštitu odpadlého Šroila jest ještě jiný chlapík. „Hlas“ dne 8. t. m. oznamuje: „Tagesbote“ přináší tato zpráva: Disciplinární rada moravské advokátní komory odsoudila zdejšího advokáta dra Frt. Koželuhu k pokutě 3000 K pro přestupek proti etí stavovské, jehož se dr. Koželuha dopustil při vykonávání advokátní práce. Výše pokuty dokazuje, že šlo o těžké provinění proti etí stavovské. Dr. Koželuha měl v lidověpokrokové straně významnou postavu. Potní „Tagesbote“.

My pak dodáváme: Disciplinární rada advokátní komory potrestala dra Koželuhu, poněvadž velmi šikovně koupil od manželů Polákových 3 domy. Krátce po kupu pt. Poláková semfela a p. Poláka odvezli do sanatoria. Věc dostala se před soud, který kupní smlouvu srušil — a poslední slovo pak o šikovnosti dra Koželuby pronesla disciplinární rada advokátní komory. Dr. Koželuha byl vůdcem brněnských pokrokařů, a po fusí s lidovci zasedá ve výkonném výbore lidověpokrokové strany. Dr. Koželuha je výborný obchodník, vyzná se zejména dobře v kupování a parcelování posemků, snad i v prodeji domů — ale v kupování domů je jak vidět ještě slabý — zvláště když kupuje pro sebe.

Politické komediantské. Všecky „pokrokové“ a agrární listy na Moravě byly do poslance Koudely jako finančního zpravodaje v zem. výbore pro plán osdřavění zeměských financí, který ostatně schválili všichni členové výbore i agrární i lidovci. Nadávali mu tak hanebně za souhlasu pokrokových a agrárních poslanců, až se referátu vzdal. A dne 16. října v parlamentární komisi českých stran všichni ti, kteří mu spílali anebo dovolili, by mu bylo v jejich listech spíláno, tedy lidové pokrokoví, agrárníci (kromě soc. dem.) šádali dra. Koudelu, by zase referát finanční převzal. Ale dr. Koudela dle usnesení své strany katol. národní — odmítl. Zcela správně! A teď ukáží ti pokrokoví kritičové, jak oni vykuroují zeměské finance se schodků!

Svatý otec Pius X. o tisku. „Ach, ten náš tisk! Mnozí dopouští nechtějí úkol tisku uznati. Ani kněží, ani věřící nezabývají se tiskem tak, jak by měli. Někdy od „starších“ pánů slychám, že tisk je věcí novou a že jsou již k tomu příliš staří, než aby do ní ještě se vpravovali. Lichá výmluva. Oni že snažili se vésti duše i bez tisku! Možná, že dříve to šlo. Ale nemůžeme se zapomínati, že dříve špatný tisk tou měrou rozšířen nebyl jako dnes a že tudíž protivahy tisku katol. tou měrou nebylo třeba. Zde se nejedná o to, jak to bývalo dříve, my žijeme dnes! Je zjištěno, že křesťanský lid dnes špatným tiskem jest klamán a zkašen. Zakládají školy, všecka dobrá díla, konání misii, všecky náhady katolické zřetou neplodny, nenaučili-li se uživati dobrého tisku, jako zbraně k útoku i vzdoru.“

K volbám do představenstva Úrazové pojišťovny dělnické pro království české. Vzhledem k důležitosti a významu těchto voleb, jež se konají, jak již sděleno bylo, v tomto měsíci za skupiny hospodářskou, chemickou a textilní, jest nutno, aby čeští voličové se volby do jednoho účastnili a hlasy své výhradně kandidátům Českým Pracovním Sboem navrženým odevzdali. — Hlasovací listky neposílaj nikdo ptím do Úrazové pojišťovny — jež jest v rukou německých — nýbrž k vůli evidenci a kontrole výhradně na adresu: Bohoslav Kavka, tajemník Českého Pracovního Sboru v Praze II. Jáma č. 8. Tyž zodpoví veškeré dotazy a podá informace voleb se týkající. — Hlasovací listky, třeba nevyplněné nutno zaslati nejpozději do 25. t. m.

Na řády v Městku rázně si dupnout nebojí se. Neodávno vyhnaly erbské řády dva oberské obchodníky židovské ze země, kteří sbírali ženské copy po zemi, nabízejíce jim za ně trošky, tkaníčky, látky, sráčdka, falešné šperky a jiné šmejdry. **Jen pro města a hlavně Vídeň!** Jedná se stále o dráhotu ve městech, jako by ji na venkově necitili. A přece na venkově žije se draže a při tom hůře a skromněji než ve městech. To je také příčina, proč každý dělník, úředník atd. tlačí se do měst a na venkově nechce konečně zůstat nikdo, leda ten, kdo je přivázan k nějakému tomu statečku po otčích zděděnému.

Dojné krávy místo almužny. Zvláštní druh podporování chudých zavedla obec Langwarden v Horách Rakouských. Obec nakoupila t. sv. chudinské krávy, jež dává v krmení a ošetřování těm, kteří podpory nutně potřebují. Břehového semu dostane každý dělník, jenž zaměstnán jest n nějakého rolníka, od svého zaměstnavatele s dostatek, o pici nemá tedy nouzi. Těle a mléko náleží tomu, kdo jest podporován, kráva sama stává majetkem obce. Obec trati pouze široky a kupní ceny krávy, které jsou zajištěné menší, než peněžitá podpora, již by obec jinak chudinské platila. Tak jest chudina nejen materiálně podporována, ale i morálně posilována. Tím, že krávu krmí a ošetřují, vidí ovoce své práce a brzy vzniká v každém přání takovou krávu jako svůj vlastní majetek si zakoupiti. Výsledky jsou přímo velkolepé. Lidé, kteří dříve jen na chudinskou podporu byli odkázáni, se tímto způsobem znovu propřacovali a pozvedli a mnozí z nich mají již několik vlastních krav.

Kolovrátkářů v parlamentě. Do poslancecké sněmovny dostavili se minulý týden kolovrátkáři se ovšem se svými nástroji, aby poslanceům zahráli, nýbrž se slávností, že smejí hrát jen na dvorech, nikoli však na ulicích a v předstěch. Poněvadž domy s dvory čím dál více mizí, je situace kolovrátkářů velmi neštěsná. Byla jim slíbena různými poslanci podpora.

Královská vědomá na mo hrob. Italské listy sdělují a Belinsovy, hlavního města královna

tesinského ve Švýcarsku, že tam nedávno semře bohatý kupec Arrigo Miceli, jenž byl tak vášnivým kuřákem, že v světě šádal, aby mu dali do rakve dýmku, dva kilogramy tabáku a dvě krabičky sirek, by mohl hned kouřiti, je-li po smrti snad probuzen. Dědicové přání vášnivého kuřáka věrně splnili.

Tuhé zimy. Pařížský meteorolog tvrdí, že nejtěžší zimy dostávají se v letech, jejichž leto-počet končí devítkou. R. 859 zamrzla severní část Jaderského moře. R. 1179 po měsíce ležel sníh na stopu vysoko i v nejmírnějších pásmoech. R. 1209 byl ve Francii následkem dlouhých a ostrých mrazů takový nedostatek píce, že mnoho dobytka padlo hladem. R. 1369 bylo moře mezi Dánskem, Norskem a Švédskem po měsíce zamrzlé, takže spojená byla možno udržovati jen po saních. R. 1339 byla zima v Anglii tak úporná, že lidé umírali hladem. R. 1409 zamrzla Dunaj od pramene až po vyústění do Černého moře. R. 1469 pomrzla ve Francii všechna řeva. R. 1609 mrzlo ve Francii, Švýcarsku a horní Itálii tak, že bylo nutno chléb dáti rozmrazovati. R. 1639 zamrzl přístav marseilský daleko do moře. R. 1709 ve Francii byly mrazy takové, že semě na severu i jihu Francie na stopu byla zamrzlá a moře daleko od pevniny zamrzlé. Tisíce a tisíce ptáků přilétlo k dědinám a tam mřeli hladem a smou. R. 1789 rovněž zavládla ve Francii krutá zima. V Paříži ukazoval teploměr 18 stupňů pod nulou! Nejhorší zima prošla Francií r. 1829. Sníh ležel po 45 dnů na stopu vysoko na silnicích. Bída byla nesmírná. Tuhé zimy byly též r. 1839 1879 a 1899, takže přý letošní zimě dlužno hledáti vstříle se značnými obavami.

Pedvědník. Po řadě chodí slušně oděný mladší muž a pod záminkou, že byl v Brně na nádraží okraden, vypytčuje si na dráhu do Žel. Brodu a snad jinde jinam. Je to průvodník nejhrubšího zrna, a dobře učiní každý, ke komu přijde, když ho dá ihned zatknout a odvést se na tuto zprávu. Bližší pak vysvětlí redakce tohoto listu

Ráko Lurdská. Kteří vrátili teprve 6. čísla, těch prosíme, aby mi vrátili aspoň 4. a 5. číslo, jejichž potřebuji pro novou objednávku. Leop. Kolisek, farář v Předklášteří.

Československá náložna v Praze vyhazuje za první celý měsíc své činnosti potěšitelnou bilanci. Dne 31. října vyhazuje: Příjem: K 123.098.32. Výdání: 121.804.22. Uplatných členských podílů: 205. Splacených členských podílů: K 6.135. — Vklady na knížky: K 79.011.28. Vyplacených zápočtů: K 38.614.19. Z uvedených čísel jest patrné, že hned na počátku své činnosti dovedla si Českoslov. náložna získati důvěry občanstva. Přejeme bojně zdaru k další činnosti a rozvoji. Čtenářstvo na Českoslov. náložnu v Praze II., Spálená ul. 9. upozorňujeme.

Česká zahraničně-ovocnická výstava 1910 v Praze. Do řady okresů a měst českých, které tak skvělým způsobem sympatií této výstavě projevíly, vstoupila celá řada nových korporací. Jaký zájem nejen u nás v Čechách, ale povšechně pro výstavu panuje, lze seznati nejlépe s toho, že vynikající činitelé těchto odborů a markrabatvi Moravského dožadují se, by též moravské zahraničnické a ovocnické jakož i přibuzné odbory, výstavy účastniti se mohly. Jest samozřejmo, že každý český zahraničník, pomolog a průmyslník se jí účastniti může, že nečiní se rozdílu, odkud pochází a kde žije a že politické rozdělení semí neobmezuje obseání výstavy. Proto sčítane vždy výstavou naši českou!

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. října 1909. 1 hl pšenice K 30.00—32.00, žito K 14.40—16.00, ječmene K 10.10—11.20, proso K 13.00—14.00, vtrvo K 00.00 až 00.00, hrach K 24.00—26.00, oves K 6.70—7.90, šošky K 24.00—26.00, jabl K 24.00—26.00, kroup K 24.00—24.00, brambor K 5.00—5.50, jeteleového semene čarvaného K 00.00—00.00, 1 hl. jeteleového semínka bílého K 000.00—000.00, málna K 31.00—32.00, líného semene K 22.00—24.00, 100 kg žitných otrub K 14.00—14.30, 100 kg pšeničných otrub 14.00—14.10, 1 kg málna čerstvého K 2.55 až 3.00, 1 kg málna převařného K 0.00—0.00, 1 kg málna vepřového K 2.00—2.20, 1 kg tvaroha 0.25—0.35, 1 vejce K 0.08—0.09, 1 kopa cereale K 0.00 až 0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.00—2.00, 1 hl cibule K 6.00—8.00, 1 kopa drobné zeleniny K 0.80—1.00, 1 pytlík mrkvy K 1.40—1.80, 1 kopa okurek 0.00—0.00, salát K 6.00—10.00, 1 bečka švestek K 0.00—1.00, 1 hl jablek K 5.00—10.00, 1 hl hradek K 8.00—10.00. — Na týž dení trž v Hradci Králové dne 30. října 1909 odbývaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 645 hektol., žito 216, ječmene 277, oves 277, proso 8, vtrvo 0, hrach 5, šošky 00, kroup 7, jabl 6, jeteleového semínka 00, olejky 60, málna 6. — 2) Zeleniny: petržele 0 kop, cereale 0 kop, kapusty 128 kop, cibule 58 hl, okurek 00 kop, salát 00 kop, mrkve 78 pytlík, brambor 218 hl, salát 188 kop, drobné zeleniny 410 kop. — 3) Ovoce: švestek 750 beček, hrachek 260 hl, jablek 210 hl. — 4) Droby: dobytka: vepřá 4 šun, podávající 848 kusů, křehat 0 kus

Poděkování.

Moji choti při náhlém onemocnění poskytly ctih. školské sestry tak věrnou, horlivou a obětavou péčí, že cítím se povinen vzdát jim

vroucí, upřímný dík.

Bůh seplat jim mnohonásobně!

Richard Šimáček,
knihář.

Odporúčujeme k hojnému šíření tyto spisy:

Oslava Husova	8 h
Vyznání starého hříšníka (o liberalismu)	8 "
Víra jako víra	8 "
Husité jindy a nyní	24 "
Moderní náboženství Masarykovo	8 "
Česká konfese	24 "
Svobodná škola	16 "
Proti Volné myšlence	8 "
Inkvizice církevní	24 "
Útok prof. Masaryka na církev katolickou	32 "
Při hromadných objednávkách značné slevy.	

Objednávky vyřídí
administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Právě vyšel

důležitý spis:

KAREL IV.,
OTEC VLASTI.

Cena 32 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřizuje

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův
synovec, nástupce)

**odborný
umělecký závod
pro malbu**

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 148 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se dekorativní
rámky, střešiny, vraseními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
všechných nákladů ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvitovaní
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Jménem

SINGER
označují se
nejlepší šicí stroje na světě.

Koupiti lze ve všech našich krámech.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradeo Králové, Jiříkova tř. 270.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACEHO TR. C. 359., VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
rých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, illuminační osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož
i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zatěžuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí
stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vón.
města Hradeo Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Díkůvzdání.

Za tak četnou účast na nesmírném bolu, který stihnul rodinu mou úmrtím naší
vroucně milované dcery

Růženky,

vzdávám tímto upřímné díky.

V první řadě Jeho Excellenci nejdůstojnějšímu pánu biskupovi dr. **Josefu Dou-
bravovi** za projev písemné soustrasti, důstojnému pánu **Josefu Kopeckému** za poskytnutou
dceři mé poslední duchovní útěchu, pánu ošetřujícímu lékaři **MUDr. Jos. Holátkovi** a
MUDr. Boř. Hanzákovi a vůbec všem, kteří drahou zesnulou na poslední cestě dopro-
vodili a nám jakýmkoliv způsobem, buď písemně neb ústně anebo darováním krásných
věnců a kytic účast svoji projevili.

Bůh odplatí všem!

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 2. listopadu 1909.

Za rodinu:

Zdenko Ježek,
otec.

Velkomávod krejčovský pro
pány. — Továr. sklad jem-
ných sukcn všeho druhu.

V. ROSA,

c. a k. dvorní krejčí
v Hradci Králové. —

Kulturní hlíada.

Kulturní jiskry.

Monistický experiment selhal. Volnomyslenkářští monisté snaží se dokazovati, že myšlenky a skutky lidské nejsou určovány svobodnou vůlí duše, nýbrž že jest myšlení a konání nutnou výslednicí hmoty. Dle tvaru a velikosti mozku, dle záhybů mozkových odhadují vlastnosti člověka (talent, dobrotu, sklonnost vlnit atd.). Mozek zvláště mohutně vyvinutý přý prozrazuje muže velice bystrého. Zemřelý Cesare Lombroso, největší chloubka volných myslitelů, takové a podobné domněnky široce rozváděl, jen aby zjednal p. vnu p. du m. nismu a determinismu. Pracoval s odhodlání své theorie velice bratně.

Všeobecně tudíž přátelé Lombrosovi soudili, že mozek toho turinského badatele jest silně vyvinutý, těžký. Lombroso sám v poslední vůli vyslovil přání, aby jeho mozek byl vědecky prozkoumán. A ejhle! Když mozek zvažen, shledáno, že byl velice lehký; vážil méně než mozek zcela průměrného, obyčejného Evropana, totiž pouze 1303 gramů. Zjistě velké překvapení pro Lombrosovy theoretičky. Nyní se v mnoha před- uáškách dokazuje, že duševní schopnosti žen jsou obecně zrovna tak značné jako u mužů. Jak však toto moderní nalédky se srovná s jiným moderním názorem, j. j. o mozku prohláší Lombrosovi stoupenci? Mozek ženský totiž jest pravidelně mnohem lehčí než mužský; průměrná váha jeho činí totiž pouze 1200 gramů, tedy o 103 gramů méně než mozek prostředně talentovaného evropského muže. Kdyby tedy duševní mohutnost ženy byla odkázána na velikost mozku, jak by ubohá žena stála v inteligenci nízko proti mužům! Skutečnost však jest dokladem, že malá váha mozku ženě nijak nepřekáží ve vývoji bytosti. A že Lombrosovi samotnému málo vážil mozek nebyl překážkou dítviti, to přece musí přiznati sami ti, kteří jeho účinnost a bystré přemýšlení na výsost velebili. Zkrátka zkušenost dokazuje stále určitěji, že nelze odhadovati duševní mohutnosti člověka dle mozkové theorie volnomyslenkářské.

Rudá věda. Nejbystřejší zrak a nejdůmyslnější duch předních hvězdářů nemohl povad postřehnouti, zda Mars jest obydlen bytostmi podobnými nám. Leč rudá věda najednou vyšlehla tak zářivě jako obrovské ohnivé výbuchy na slunci. Dne 22. října totiž soc. dem. „Nová Doba“ p. u- učuje, že na Marsu lidé jsou — a docela jsou to soc. demokraté. A jaký důkaz na to vede? Ion — přý v jedné své knize tak napsal „anglický spisovatel G. Wells, autor *fantastických a utopistických románů*.“ Tedy fantasie, poetická nálada románopiscova jest rudému listu vědeckým důkazem pravdy! Až přý se nám podaří zachytit a rozluštit první signál z Marsu, pozdraví nás *patrně* martaniští socialisté novým heslem: „Až žije planetarů spojení všech lidí! Až žije socialism!“

Těd jen jest zapotřebí, aby rudi veleduchové co nejdříve rozvážili ty s gualy! Možná, že užasnou, poznají-li heslo opačné: „Přý se soc. demokracií přý s celým zastupem zlodějských rudých kasírl! V dotě, kdy jste ještě větší Kudrnatčím, my martaniští osvícenci takové dobrodince jsme už dávno pozavírali! Taký jsme myslili, že připravujeme ráj budoucnosti, a zatím jsme se dleli na zistné dol rodruby, kteří nás j. z. víckrát nenapálí!“

Věru — tahle soc. demokratická věda vy- řaduje až příliš velkou víru. Snad už nyní rudi učenci přemýšlejí, jak to planetární spojení soc. demokratů provedou. Mnohemu soc. demokratickému pokladníkovi by bylo daleko příjemnější upláchnout bleškurychle až na Mars, protože cesta do Ameriky jest málo pohodlná a dosti nebezpečná, pokud se na led nesedne.

Pravá povaha a účel ferrerovských štvanic.

Každá sebe nepatrnější zaminka jest vhodná soc. demokratům, volným myslitelům a pokrokařům k štvanicím proti katolické církvi. Když na př. křesť. sociálové německí učinili návrh na změnu školských poměrů, pořádky na u nás fanatické školy volných myslitelů, přý nich se švábů ka- rabáčem do zad českých katolíků. Katolíci naši poctivani nejsprostějšími nadávkami. Když dali katolíci Němci německému profesorovi Wahrmundovi na srozuměnou, že urážlivý pauflák, slepený se zastaralých anekdot, není dílem vědeckým, hned v Čechách alarmovány schůze nové. A nyní zase se vytlouká tučný kapital z odpravy Ferrerovy. Vymýšlen krvelačný hastrůb, svitící vltím zrakem a cenící tygři sby; hastrůbů dán byl název klerikalismus a ukasován na četných schůzích.

Leč stále více padá roněka z „mučedníka Ferrera“ a řádění ferrerovců ukazuje se v pravém světle. Velké zklamání způsobila nová liberální vláda španělská židovsko-socialistickému a zednářskému jiskru, který ji po pádu „kněžského pa- choika“ Maura lidí jako mstitelku, která odhalí před celou veřejností „justiční vraždu“, spáchanou na milionáři, buržoazii a při tom revolucionáři

Ferrerovi. **Odhalení liberální vlády dopadlo však úplně naopak.** Minister války v novém liberálním kabinetě, generál Liqne, vyvolal se totiž o pří- padu Ferrerově vůči redaktoru pařížského „Figara- tasto: „Případ Ferrerův odsuzujeme jako poli- tickou chybu, ale odsouzen byl po zákoně a právu úplně správně. Akta procesu nyní uveřejněná aka- zují, že svědectví a indicie (známky) dostatečně dokazují vinu Ferrerovu, ne jako šířitele jiskrych idé, nýbrž jako vůdce vspoury. Proti tvrzení r. z- šitému v cizině, třeba konstat vat, že jednání soudu bylo veřejné a rozsudek jednohlavý. Ti- kdě ž napadají rozsudek, nezajímá španělské o z- konodárství. Souzení občanským soudem bylo ne- možné nikoli na základě jurisdikčního zákona z r. 1906, jeh ž já jsm. p. u odcem a který od- kazuje vojenským soudům přečiny proti armádě, nýbrž dle obecného španělského práva, dle uhož každá vzpoura patří před vojenský soud. Také milost pro Ferrera po popravě ostatních vzbou- řenců byla by nepřijatelnou výjimkou. Jestliže konservativní vláda p. rušila zákonitě předpisy pak jen ve prospěch Ferrera, j. žto dovolila Fer- rerovi n. zákonitě prostředky k obhájení a dovolila líčení protahovat, m. to aby provedla sumární lí- čení okolnostmi vyžadované, podle něhož bezpr- středně na za čen následuje odsouzení a poprava.“ — To zajisté stačí, aby švindl s Ferrerem objevil se v celé své hanobnosti. Tedy žádá „justiční vraždu“, žádná „kněžská vražda“, žádné „obme- zování v obh. j. lé“, žádné „nedostatečné důkazy“ a „svévolné provádění líčení“ — nýbrž ještě na- držování původci vražd a palení v Barceloně. Li- berální vláda je tedy ještě „horší“, než „vrah Maura“.

V 43. čísle liberálního listu „Münchener Zeitung“ uveřejněno jest prohlášení Ferrerovo (z nekonkrétního dopisu), j. z. zřejmě svěděl o tom, že školy Ferrerovy mají za účel odchovat „př- svědčené anarchisty“, kteří mají násilně odkliditi dosavadní státní řád a pracovati pumami i jedem. K t mu týž liberální list podotýká: „Že moderní paedag. g. barcelonský n. čil pr. ktický, to vysvětlá z toho, že za posledních 25 let stalo se v Barce- loně 114 pumových atentátů, při nichž zabito 41 lidí a 241 zraněno a zmrz čeno. Os b. n. nebyl Ferrer ani mučedník ani světec. Svou choť Teresii odstoupil zamožnému Ruizu Zorillovi, svou paříž- skou přítelkyni, s níž zplodil děcko, odstřelil, kato- lícku sč. Meunierovu o její testament obl udil, úplně se nestaral o své tři manželské děti, sk ro celé své jmění odkázav své barcelonské milence Soledadové.“

Jako křesťanský bursián pomáhal Ferrer zdražovati ublí a ublí, čímž na chudém lidu vy- dlel obrovské obnosy. A teď ho oslavují — „ochránci proletářstva“, totiž soc. demokraté.

Svědkové přisežně vypověděli, že Ferrer 28. července vyzval v Masaně revolucionáře, aby se vydali na pomoc revolucionářům barcelonským; intervenoval u starosty barcelonského, aby na radnici bylo prohlášeno sesazení krále a zřízení republiky; vydal prohlášení, že ty, kteří lepu- slechnou revolucionářů komitétu zastihne týž trest, jako ruské revolucionáře, kteří odepřeli „konati svou povinnost“; dne 26. července přišel Ferrer k vůdci radikálů republikánů Ardido, žádaje o přímě důvěrný hovor; a u požádal Ardida, aby se připojil se svou stranou k revoluci. Toto vše bylo dosvědčeno u soudu pod přísahou.

A co činil hrdina Ferrer? Projevil před soudním tribunálem tak velikou zbabělost, že se musili rozčítiti všichni ti, kteří při provádění re- voluce nelitovali vlastních životů. Jejich hlavní podněcovatel zapíral svou „propagandu činu“ jako chlapec chycený na luskách. Když před něho byli předvedeni starosta barcelonský a zmíněný Ardid, naposledy přece jen ze sebe vykřikl, že s nimi „asi mluví“, ale přý nikoli ve smyslu uvedeném.

Ti lidé, kteří křičí, že Ferrer byl utrčen „klerikální mstivostí“, měli by dokázati, kdo tedy vlastně spískal barcelonské povstání. Jestliže hlav- ním strůjcem nebyl Ferrer, kteří lidé probáh po- šťvali celé davy k bezciznému a dobře promyšle- nému vraždění? Kdo působil v tom směru více než Ferrer a jeho sklad anarchistických brožur? Naši odpůrci na tyto otázky odpovědi nedávají, ale roníce slzy, tvrdí prostě, že Ferrer byl obětí nevinou.

V každém státě, v každé republice jsou ustanoveny tresty nejptěnější proti lidem podvá- cejícím násilně státní formu. V samém Švýcarsku, Francii a ve Spojených státech amerických by býval Ferrer za svou propagandu co nejptěnější odsouzen. A španělský vojenský soud měl kapitu- lovat! Měl prohlásiti Ferrera proti všemu právu za beránku, aby se anarchisté strachu vládnímu vysmáli a obnovili povstání se silou zdvojenou!

A naši volní myslitelé? Proti bestialitnímu počínání barcelonských revolucionářů neuspokojili ani jedině schůze. Až když Ferrer byl popraven, začali na komando internacionálního zednářsko- židovského tisku porykovat, jako by je na nože bral. Po zastřelení Ferrerově spustily rydý alarm

všecky přístaly volnomyslenkářského a rudého orchestronu; kř č lo se proti „klerikálům“, ale ani slovem se křiklouni nezmiňují, že Ferrer byl od- souzen na základě zákona vydaného před 30 lety, kdy ve Španělsku byli n vesla radikálové

„Volné Myšlenky“ a soc. dem. kraoii přišla poprava jako na zavolanou. „V. Myšlenka“ již dřív prohlá-řila, jak se ocitá ve finančních rozpa- cích. Proto n. jednou vhodná příležitost k nastá- vení tálfe! A soc. demokraté snažili se odvrátit pozornost od „obětavého působení“ svého Kudr- na č. Tohle př. činání konečně samy liberální kruhy rozmrzelo. A tak na př. sám zcela neklerikální „Jizeran“ napsal: „Zvláštní ráz skýtala schůze volnomyslenkářů v Praze, ač vlastně spolkem „A. g. Smetana“ pořádaná. Němčina ozývala se všude n shromáždění působilo zvláštním dojmem. Uzasli jsme nad tím, že „Volná Myšlenka“, v níž přece jest s. uřaděno také mnoho sociálních de- mokrátů, zvolila si za vel. bitele povahy Ferrerovy p. dra. Václava Boučka, kterýž za pár tisíc dal se do služeb pražské železářské společnosti i Ke- stranka, kteří mají na svědomí tolik vysáté krve dělnické a zničených x stenci dělnických. Divným dojmem také působilo, když Zinger z Vídně obla- žoval shromáždění přes hodinu německou řečí svou a to v době, kdy ve Vídni nesmí se ozvati bez nebezpečí násilí a urážek zvuk český. Přijel z Vídně mluviti s chvályhodnou horlivostí pro volnost školy ve Španělsku, ale nikdo se ho ne- otázal proč jménem zásad „Volné Myšlenky“ ne- mluví ještě j. kř. i. v. pro volnost českých škol ve Vídni. Vypočítával zevrubně, kolik milionů příjmů má panež a kolik každý biskup, zapomněl ale vy- počítati, kolik příjmů mají Rotaschildové, Blei- rölové, Teussigové, Jetelesové, Weinmannové, Petachkové, Wertheimerové a jiní — a soudruh jeh, dr. Bouček, zap. m. l. uvést, že jeho Pražská železářská společnost vyplácí letos 40 procent di- videndy německým akcionářům svým, ale za to nejbídnější mzdy dělní tvu svému. Sympatizujeme se snahami po svobodě př. svědčení a po rozkvětu školství, ale překvapuje nás, že „Volná Myšlenka“, starající se o volnost školy až ve Španělsku a o lidské zacházení s revolucionáři tamními, nepořá- dala ještě zvláštního shromáždění pro volnost čes- kých škol ve Vídni a pro volnost Čechů t. m. n. j- ších, ačkoli svoboda národnosti jest stejně prin- cipem pokroku lidského, jako svoboda náboženství. Či nechce tak činiti z chleba na několik snad ně- meckých členů svých? Uznává také ona snad, že svoboda smí platit jen pokud ji dovolí ráci Němec?“

Hodně daleko náš národ pokročil, až se dá pod komando lidí, kteří jednají dle povela cizích židovských zednářů!

Konec slávy

„utlačovaného“ volného myslitele.

Loni spustily pro Wahrunda židovské a masarykovské listy takový rámus, jak by s od- straněním paufláka Wahrunda měla zmizeti všechna svoboda vědy, jako by odstranění nekritic- kého j. z. i. v. znamenalo smrtelnou ránu pro vědu vůbec. Těd se poznává jasně, jak uměl Wahrund křesťovati s vědou a svobodou jako polský žid. Poslední český student, který se s buršáky spo- joval na záchrau Wahrundovu, jeví se ve světle lepším, než vypočítavý spekulant, jehož velebili celé pluky svedeného studentstva. Sami liberální Němci s odporem se odvracejí od kř. i. v. e, který uměl svou „mučednickou korunu“ prodati za zvu- nivé stříbrňáky, který nechtěl pro „velikou ideu pokroku“ obětovati ani desátý díl toho, co pro něho obětoval kterýkoli jednotlivec z řad student- ských, započav k vůli němu stáku. Divní jsou ti mučedníci moderní!

Wahrund ve své úsni vešel za zády svých spoluh. jovníků v tajnou soukromou smlouvu s vlá- dou. Spekuloval, že vláda k vyvarování vlastních nepřijemností nikdy nepředloží ty písemné závazky před oči veřejnosti. „Národ listy“ dne 29. října (ve več. vydání) sdělují: „Prof. Wahrund ocitl se v nejtěžším rozporu s celým profesorským sborem právnické fakulty německé university pražské. O sporu, jež prof. Wahrund vyvolal, podav protest proti domnělému obmezování své působnosti pražské děkanstvím fakulty, jednal včera sbor a jednomyslně přijal odvetu, kterou proti protestu Wahrundovu sepsal let. ř. ní děkan právnické fakulty německé, prof. dr. Pfersche. Více se stalo: profesoři devzdali tuto odvetu proti svému k. legovi německým novinám. A v odvěě zařaděno je též slovně znění listiny, ve které za- psána je dohoda prof. Wahrunda se státní správou ze dne 17. července 1908. Dle dohody té přejme prof. Wahrund od 1. října 1908 ve Štyrském Hradci nebo v Praze stolicí církevního práva. Kdyby si přál místo svoje změnit, připraví vláda po uplynutí jednoho roku nebo dvou let jeho po- volání na jinou universitu. Prof. Wahrund bude počátkem stadijního roku 1908 počínaje konati dvě speciální přednášky o rakouském právu pa- tronálním a o církevním právu majetkovém asi

≡ SUBSKRIPCE ≡

na 10.000 akcií V. emise

Záložního úvěrního ústavu v Hradci Král.

po K 400.— jmenovité hodnoty,

v úhrnném obnosu **K 4,000.000.—** s nárokem na dividendu
pro rok 1910.

Mimořádná valná hromada Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové ze dne 30. října 1909 usnesla se — na základě povolení c. k. ministerstva vnitra ve srozumění s c. k. ministerstvem financí výnosem ze dne 10. února 1909, č. 4164 — **zvýšiti akciový kapitál**

o K 4,000.000.—,

tedy z dosavadních K 6,000,000.— na K 10,000.000.— vydáním 10.000 kusu akcií nových plně splacených — na majitele — po K 400.— jmenovité hodnoty.

Dle § 7. (nové znění § 17.) stanov banky mají majitelé starých akcií přední právo na akcie nové a případnou tudíž na tři akcie staré dvě akcie nové. Akcie, které nebudou pány akcionáři převzaty, budou dle výsledku subskripce přiděleny pánům upisovatelům-neakcionářům.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. nabízí tímto:

1. dosavadním pp. akcionářům nové akcie ku převzetí za K 430.— za jednu akcii,
2. pp. upisovatelům-neakcionářům nové akcie ku převzetí za K 440.— za jednu akcii jmenovité hodnoty K 400.— s nárokem na zisk od 1. ledna 1910

za následujících podmínek:

a) Upisování akcií nových koná se připojenou přihláškou upisovací od 5. listopadu 1909 do 15. prosince 1909 proti předložení akcií starých bez kuponových archů u pokladen centrály v Hradci Králové, filiálky ústavu v Semilech, Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Praze a Ústřední banky českých spořitelén v Praze.

Staré akcie budou ihned vráceny.

Přihlášky pánů neakcionářů berou se v záznam a přidělení kusů provede se teprve po skončení subskripce.

b) **Při upisování** musí býti složeno na každou upsanou akcii — a to od pp. akcionářů dosavadních K 130.—, od pp. neakcionářů K 140.— hotově jako splátka.

c) **Druhá splátka K 150.—** na každou akcii musí býti zapravena do 31. ledna 1910; zbytek K 150.— do 31. března 1910. Pánům upisovatelům je volno splatiti celý obnos najednou.

Veškeré **obnosy složené** na akcie nové **zúročí banka** ode dne složení až **do 31. prosince 1909 úrokem 5% p. a.**

Naproti tomu hradí upisovatel bance z obnosů složených po 31. prosinci 1909 úrok 5% od 1. ledna 1910 do dne složení obnosu, poněvadž má právo na dividendu již od 1. ledna 1910.

Na vykonané splátky obdrží páni upisovatelé prozatímní potvrzenky.

Vyúčtování provede se k 31. prosinci 1909 při obnosech splacených do 31. prosince 1909, jinak až při úplném splacení.

Nové akcie vydávány budou 1. července 1910.

V případě nedodržení podmínek upisovacích propadá splacený obnos ve prospěch rezervního fondu banky.

Hradeo Králové, v listopadu 1909.

Správní rada Záložního úvěrního ústavu v Hradci Král.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasilá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze nebo ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učinite, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemne látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na kuřky

za 4 $\frac{1}{4}$ % až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
o nejlevnější.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nejépe
a nejlevněji u

Josefa V. Pačoura,

velkovinářství a zastupitelství předních vinařských
firm v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu
dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h,
70 hal.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sabraniční.

Kancelář „Hotel Hyřál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

ZARUČENÉ NEJNOVŠÍ PRAŠEK
KU PRÁNI ... PRAŠKA

SNEHOBÍLE PRAŠKA
SLIBEŽNOU VONÍ FIALEM DOČILI POUZE
ALBIN
VYROBÍ JOSEF JELINEK
V HRADCI KRÁLOVÉ

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachtově)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

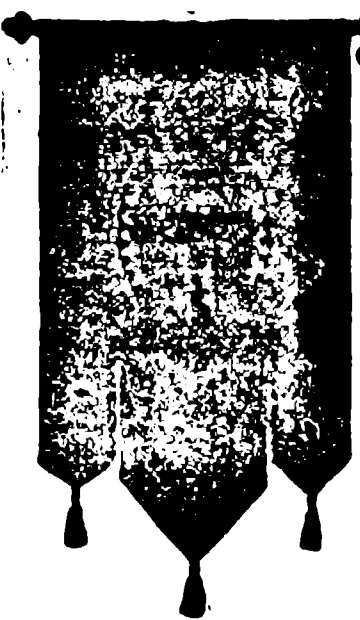
výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
na požádání franko zaslá

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

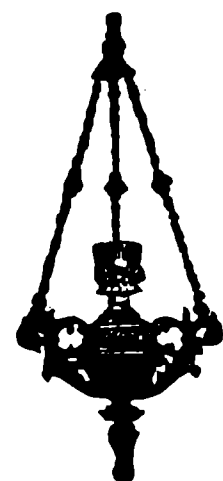

Dělna ku vyřívám
a zhotovení ko-
stelních rouch,
torouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň.

VII o, Kaiser-
strasse 5, vedle La-
zaritského chrámu
Páně

Na ukázk zasilá
se vše franco.

Veleddstojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
rečti veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádoby, paténky, paciřkály,
svícny, lampy, křtitelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
mět opravuje v původní inenci a
v ohni alati a stříbrí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázk franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové
prsteny, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vády na skládě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje se nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a císleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 10. n.

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

a péra redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné
činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I.
oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí
výčet povolání činitelů v sociální politice, v III. oddílu
líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů,
dělníků, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ
křesťanské sociální politiky. Spis je bohat četnými nejnověj-
šími statistickými doklady, nese se sněrem praktickým a
obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas.
Úvah“, přímo objedávající u administrace,
10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

lapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásluhy na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní

v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

OBNOVA

Číslo 45.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 12. listopadu 1909.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Ferrerovci.

Veliký volný myslitel Währmund doporučoval sjezdu pražské „V. Myšlenky“, aby se utvořila rakouská „antiklerikální liga“. To by prý byl kulturní čin prvního řádu. — Velká liga studentsko-antiklerikální se utvořila kolem něho samého, ale tento vypočítavý byrokrat ji sám zradil.

Horlivý volný myslitel Kudrnáč, který z nadšení pro svobodu libal Machara, skončil pro velkou zpronevěru oběšením. Jeho kollega Stulík, nadšený rozšiřovatel „Havlíčka“, po zpronevěře prchl. — Haeklovi dokázány vědecké podvody, jimiž škodil lidstvu víc než velikým poškozením majetku.

Ministr dánský Alberti, čestný člen sjezdu, harcovník nejvolnější volné myšlenky, sedí nyní v kriminále, protože okradl sedláky o 12 milionů — jako by mu jeho tučný plat nestačil. — A což semita Vohryzek? Jak výmluvně uměl hovořiti proti „bezprávnému držení majetku“! A teď pro bezprávné „vyvlastnění“ cizího majetku odsouzen do žaláře s jinými volnomyšlenkářskými dušemi. Když vydával anarchisticou „Kommunu“, běda tomu, kdo by se ho byl dotkl! Hned by ho byli potěpaly samy pokrokové listy. Podvodník a zloděj ten vydával svůj list o 4000 exemplářích. Tedy byl vůdcem značné čtenářské obce. Nyní sedí a v jeho „spravedlivých ideách“ pokračují jiní. Duše s ním spřízněné bájily „volnost svědomí“ tím, že plnily chrámy naše zápachem sirovodíku, což konstatováno od Masarykovského „Času“ s netajenou škodolibostí, s jízlivým posměchem vůči nám.

„Jsem proti revolucionářství. Proto, že větším ve vývoj a pokrok *Revoluce je šosáctví*. Revoluce je aristokratickým sportem, je sázka do loterie... Revolucionář protiví se vývoji a pokroku, protiví se pravé osvědě.“ Tak děl veliký Zarathustra moderní — prof. Masaryk — r. 1898 v „Otázce sociální“. Chytil tak na lep do své strany humanitáře; přitom ovšem pozorně naplnal sluch, kdy promluví něco jiného „nejpokrokovější“ massy, aby mohl ihned otočit a zaplat se v jejich srdce. Kdo chce býti nyní „velkým vůdcem“, neškodí mu nijak, dá-li se věst sám a jestliže zpačnouje nějakou lesklou formou to, co vyjerený dav beze všeho důvěrného hloubání žádá. Takové byzantské ctění „vále lidu“ jest šikovným korkovým pasem, který udržuje popularitu stále nad vodou.

„Jsem proti revolucionářství. Revoluce je šosáctví.“ Najednou tentýž muž prohlašuje, že *ješ darebák může býti proti revolucionářům ruským*

(tedy proti šosákům?). Israelský tisk, který svou obrovskou členitostí nejsnáze lidem k popularitě pomáhá, zatracoval přese lidi ty, kteří se ozývali proti zákeřným vrahům rusko-židovským. Co jich mělo tedy činiti Masaryk, dopisovatel do židovské „Neue Freie Presse“? Dobře vystihl M. cestu židovského komanda. A brzy nato nazval v Olomouci *černou bandou* nerevolucionářské katolíky, kteří chtěli, aby pokrokový pedagog řídil se dle stávajících zákonů. Obrátil filosofii na ruby.

„Jsem proti revolucionářství.“ Jeho intimní přítel Machar dle zprávy „Času“ (ze dne 18. října) „očividně rozechvěný, slovy plamenými protestoval proti usmrcení Františka Ferrera. Jeho projev mocně působil na obecenstvo, které k počtu Ferrerově spontánně povstalo.“ Říjána resoluce, v které se praví: „Skláníme hlavy před velkým dílem (!) Františka Ferrera... Hlubokým smutkem naplněni odsuzujeme násilný čin vlády španělské, jehož tato na ponuknutí kněžstva (!) a jezovitů (!) utrácením života Ferrerova se dopustila. Toto dílo hrůzovlády ultramontánní zůstane navždy hanbou justice španělské. Žádáme, aby naši poslanci demokratičtí a pokrovní v poslanecké sněmovně projevem svým protestovali proti barbarství španělské vlády.“ — Proti bestialnímu barbarství revolucionářů barcelonských ovšem vznešení humanitáři ani nemukli. A jak si počínal Masaryk, jak jeho „Čas“, když Barcelona po štvání Ferrerově poskytovala přišernější obraz než kraje drancované od Avarů a Hunů? „Jsem proti revolucionářství“ — ale jen potud, pokud by se uad takovou zásadou nerozčílil zednářský tisk. Humanitář Machar protestoval „očividně rozechvěný“; jakou hereckou pózu zaujal najednou člověk, který se vyjádřil, že by mu zabít člověka nedělaloby obtíž, který se nijak nerozechvěl proti vraždění milosrdných ošetřovatelů nemocných! Teď už jest dostatečně odhalena křesťanská a podvodná povaha Ferrera, jenž účel posvěcoval prostředky. Neškodí však ještě něco dodat. „Nár. Politika“, která přece ze samé chytrosti pranic Ferrerovi neubližovala, otiskuje dne 3. t. m. tuto krátkou, ale významnou zprávu:

„T. R.“ sděluje z Barcelony: „Francisko Ferrer odkázal před svým popravením veškeré své jmění kterémus známému anarchistovi a své přítelkyni paní Soledad z Villafranky. Za důvod vydělení svých dětí Ferrer udal: Jeho dcera Trinidad nepotřebuje prý dědictví, *ještě byla vždy stoupenkou jeho zásad*. Ostatní dvě své dcery Ferrer vydědil, *ješto si zvolily povolání, jehož Ferrer neschválil* (Paz Ferrerová je herečkou.) — „T. R.“ k tomu podotýká: „Co zdálo se Ferrerovi spravedlivým vzhledem ku jeho dceři Trinidad, mělo proň býti

se od řetězu neutrhl. V noci flantovala táhlým legatem vytrvale proti měsíci, báfala proti kolemjdoucím tak silně, až nevyspalé slepice druhý den chodily jako pitomé. Proti cizím příchozím chrčela jako nejlubší tón fagotu nebo povykovala, tančíc čardáš, až přecházel mráz po těle.

„No — tohle bude dobrý hlídač; takový není k zaplacení“, libovala si hospodyně. „Ale je posud, táto, moc divoká. Až ji dáš od řetězu, ať zatím si běhá jen v malé zahrádce; jinak by těbas bylo soudní potahování. Taková slota by ukousla lýtko jedním klapnutím. Za týden už měla Nora větší svobodu. Běhala v zahrádce divoce jako lev chycený do klece. Hrabala, zakousla dva krtky a tři myši, zkoušela sílu svých zubů na pohozeném polínku, až jí v tlamě chrástilo. Když usedlo pět vrabců na štěp, rozbíhala se proti nim, skákala a řefala jako posedlá; čtveráci se jí však uličnický vyasívali, nezbedně cvrkali, majíce legraci z její malomoci. Nora z bestialního vstupu naposledy vysokým diškantem bědovala. Odpovědi na to bylo znovu dováděné švitoření.

Jednou dopomněla služka branku dobře zavřít. Nyní nastala pro Noru chvíle šíleného veselí. Vyrasila z těsného zajetí a zablaholila z radosti nad plnou svobodou jásavou kadencí. Vpadla mezi slepice, takže poplašené hrabalky s brozným hubováním začaly se učiti umění, jímž jejich prabáby na daleké Javě a Sumatře tolik vynikaly. Malá kuřátka s pískotem se rozkutálela, ale kvočna celá rozčepejřená skočila Noře na hřbet a sekla ji pětkrát hodně důkladně do huňatého krku. Nora se obrátila v pravém úhlu a řefla na husy, až se ozvalo silné klarinetové kvarteto a husy zvyklé

spravedlivě i vůči jeho přítelkyni. Proč nevydělil Ferrer také svou přítelkyni, o níž lze přece předpokládati, že byla také stoupenkou jeho zásad? A co se stalo se zásadou svobody a volnosti, Ferrerem hájenou, když vydělil ostatní své dvě dcery jen proto, ješto si zvolily povolání, jím neschválené, a proto vydal své dvě děti zápasu o existenci bez poněžitých prostředků?“

Věru čistý volný myslitel! Jaké hausné zaměstnání přál své ženě! Ale dcerám ze samé svobodomyšlnosti nedopřál svobody ani tolik, kolik jí dopřával svým dětem zámecký Franc.

A teď celá Praha má býti na nohou proto, že na základě zákonů zpracovaných radikály v dalekém Španělsku vláda potrestá revolucionáře! Co honem dělat, aby němečtí židé měli radost? Ať se rychle pojmenuje Hybernská ulice ulicí Ferrerovou! Ferrer totiž má o tu ulici obrovskou zásluhu. Když přijel na volnomyšlenkářský sjezd, *bydlil v jednom hotelu té ulice*. Jak velké davy slavných cizinců navštívily už Prahu! Mozart, Beethoven, Berlioz, Humboldt, Rodin, Liszt, Paganini, Grieg, Leger, atd., atd. Proč jim volal myslitelé nenavrhli nějakou podobnou počtu? A jsou to přece mužové, kteří mají o kulturní povznesení lidstva nesmrtelné zásluhy! Až teď najednou má Praha na komando volných myslitelů projevovali zvláštní čest bursovnímu křesťanovi, kapitalistovi, který rod nu zanedbával, který ideou vlasti pohrdal a způsobil jak děsné tak neprospěšné krveprolití. Také jichostá státoprávníci se usne-li požádati obecní zastupitelstvo, aby některou jčíuskou ulicí nazvalo Ferrerovou.

My ovšem v Čechách máme mučedníky příliš málo, že se musíme skákatí pro vzory mučednictví až přes Pyreneje! *Andrej Hlinka odhodlal se trpěti pro československý národ zcela dobrovolně*. Jest to muž bez útohy. Kde zůstali volní myslitelé a návrhy na počtu tohoto mučedníka pro národní svobodu? Proč ti volnomyšlenkářští židé, kteří v Buda-Pešti všlekali po smrti Ferrerové na poplach, neúčlnili nic ve prospěch Hlinky? A kde tehdy zůstali volní myslenkáři němečtí? O řádném pomníku Havlíčkově v Praze teprve se uvažuje, uvažuje se o pomníku Riegrově; celá řada kněží žalářovaných r. 1848 pro svobodné národní projevy — zůstává bez povšimnutí. „Pokrokové-vlastenecké kruhy pražské zato čekají, až koho jim cizí židé k oslavě nabídnou.

Ferrerovská horlivost někde přešla v hotové šílení. V italském městě Isola del Lire městská rada se usnesla, že na odvetu vládě španělské (!) sníží všechny kříže v městě a okolí. A to bylo také provedeno. Kříže odvezeny na obecním dvoře

dosud vítězné zápasiti s vodou, pokoušely se po příklade divokých sester zdolávati k své záchraně vzduch.

Ale již se Nora otočila a po šesti skocích houkla na holuby tak řízně, že se poplašení ptáci vznegli hned na deset metrů od země, zapomenuvše ve zmatku hledati ochranu v holubníku.

Zakousnuvši ještě dvě krůty, skočila si fena přes nízkou zeď na ulici, kde řádila jako lehčart uprchlý ze zvěnce. Za půl hodiny přišel k Mudrovi obecní serbus s roztrženou nohavicí; taky jeden šos u kabátu měl roztržený. „Podívejte se, pantáto, jak mne ošatila ta vaše bestie. Tohle není maličkost; musíte mi to nabrátit.“ — „Tak, naše Nora? No — počkejte, dám vám jednu zánovní kalhoty a dva kabáty. Budete spokojeni?“ — „To je málo; ještě nějaké peníze za polekání. Vždyť jsem ze všeho tolik vyjerený a popletený, že se musím napít kmínky, abych se trochu vzpamatoval.“ — „Teda přidám zlatku.“ — „To je málo, nedáte-li aspoň dvě, udám to starostovi.“ — „Tuhle je teda máte; jen o tom mnoho nebreptejte.“

Za chvíli se Nora z výletu vrátila a táhlé skučení, štěkání a trilkování, které se daleko rozlehalo, svědčilo o tom, že se jí za horlivou práci nevede dobře. V několika dnech se přece naučila Nora trochu moresům. „Jen když z ní bude dobrý hlídač, jen když dovede dobře opatrovat“, opakoval si Mudra; „kdyby byla jako sláva, jako hloupá ovce, bylo by hůř.“

Neposedná krev se v Noře neuhlídala. Zajímalo ji bzučení včel. Klápala po mouchách, kamárech i motýlech ostrými tesáky. Jednou si povšímla jakýchsi velkých much, jak bzučí kolem

FEUILLETON.

Není nad dobrého hlídače.

Hospodář Mudra byl mrzut. Ztratily se mu dvě kachny. A starý pes tygr ani v noci nezavyl, když zloději pečínku odnášeli. Už s ním nic nebylo. Jen někdy vybafl, jako by se zlobil, že ho někdy z dřímoty vyrušuje. Chudák invalida k ničemu — dosluboval. Co s ním? Nejlip ho dát pohodnému...

Mudra sháněl se po hlídači novém. Dověděl se, že má mlékařka Kládová velkého psa na prodej; šel se poptat. „Ba že jo“, přisvědčovala stařena. „Chovali jsme to šteně k vozičku, ale teď už z toho nebude, pantáto, nic. Starý mi zemřel, já mlékaření nechám a půjdu k dceři. Fena je mladá, ještě jí není rok; je to silný polobernardin. Pojďte si ji prohlédnout.“ — No — nevrč, Noro, nezlob se, alcu ven, ukaš se, neřáde, přece! Z boudy vylezl statný chundeláč. — „Ach, to bude, pantáto, dobrý hlídač. Nic jí neujde. K domácím je jako maslo, na cizí jako kat. Ta dovede opatrovat lip než tři vojáci na vartě.“

Mudra poznal, že je Nora ještě veliký divous. Dal ji doma na několik dní k řetězu, aby jí krev trochu zchladla, aby před započtím širších hlídačských operací se trochu okoukla, co je domácí, co trhat nemá. A velká fena se vši horlivostí snažila se dokázat, že si zaslouží těch pár kostí a tvrdých kurek. Teď už nemusila se spokojiti šlichtou a různou nezdrávnou matlaninou. Masitá strava probudila v ní energii tak mohutnou, že někdy div

na — smetětky. Leč následoval hned silný odpor katolíkův, kteří znovu kříže zasazovali. Tu však ferrerovci sutiivě vrhali se na katolíky s dýkami a revolvery. Z toho hrozný boj, až před rozčilenými katolíky, kteří se až dotud nechávali ovládati menšinou, městská rada musila přehnouti. Katolíci dopustili se přitom též násilí, kterého nelze schvalovati. Kdo však dal k bouři podnět?

Pokrokářské „vyšší horizonty humanistické, neoslavují mužů těch, kteří skromně a pilně vzdělávají a tvoří, ale muže shouby, jízlivce, křiklouny, kteří mnoho mají a jichž race zbrceny nevinnou krví.

Po rudém učiteli Kudrnáčovi učitel zelený.

Sotva se vzpamatovala česká veřejnost z poprasku rokytnického, už se přihlásil se zdatným dokumentem „pokrokové“ práce učitel agrárnícký. Proč si hraji na venkově pokrokoví učitelé na agrárníky? Inu — dobře vyžili moderní proud; títo chlebaři dobře vědí, že komu se přikřít, před kým sekat komplimenty, aby se dostali k dobrému bydlu. Katolíci rolníci jsou valnou většinou chudasy, kteří ve školních radách a v obcích mnoho vlivu nemají. Zato agrární zemané jsou živly rozhodujícími. Proto venkovští učitelé-pokrokáři se v posledním čase přebarvili velmi rychle na zeleno. Z vděčnosti za to zase agrárníci pokrokářskému štvání těch chlebařů ze msty proti katolické otrkvi nechávají úplně svobodný průchod.

Učitel Jan Stulík ve Velkém Boru u Horažovic byl plnokrevný pokrokář i agrárník šířil zásady agrární tiskem i slovem velice horlivě, protože tomuto ferbláři a marnotratníkovi tohle působení hodně vynášelo. V létě pořádal v obci agrární tábor, schytával agrární schůze na okrese; také pořádal kurs agrárního dorostu. V agrární práci měl zdatné pomocníky v učiteli Vlkovi z Chanovic a v učiteli Peškovi ze Slatiny. Jest podivno, že títo dva pomocníci nevzali důkladně Stulíka na paškál, aby se tolik neoddával ferblu, v němž probíjel veliké sumy. Stulík šířil horlivě i „Volnou Myšlenku“ a „Havlíčka“, aby tak potvrdil prohlášení „Práva lidu“, že agrární veličiny jsou nejhorlivějšími rozšiřovateli volnomyšlenkářských tiskopisů. Práce se mu dařila u jízlivých individuí nad očekávání. Jeho věrní přímo hltali otravnou četbu, aby si mohli pak na schůzích zchladiť žáhu na nenáviděných „klerikálech“. Omámili se tím negativním „pokrokem“ tak, že zapomínali na pokrok nejpotřebnější, na nejdůležitější požadavky, od nichž závisí blaho rolnictva. Věnovali štvanicím protikatolickým tak velikou pozornost, že neměli čas dívati se marnotratnému svému vůdci na prsty. Celý Velký Bor byl agrárnícký. Místní revisoři ze samé svobodomyšlnosti ani i nevzpomněli, že mohou užití svobodného práva svého k prohlídce knih učitele Stulíka, který spravoval tamější raiffeisenku.

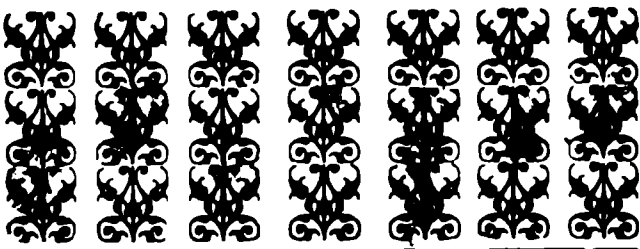
Najednou však hlasné hrdlo Stulíkovo na Horažovicku oněmelo. Stulík dne 27. října zmizel, zanechav doma zcela dle příkladu rudého Jelínka ženu a děti; řekl, že jde k okres. škol. inspektoru do Strakonice. Leč — nevracel se nějak dlouho. Márně pátráno, zda se nezdržel při ferblu dlouho v Plzni, kam často

podlouhlé b udy. Co to je? Blížila se pomalu k malému domečku, z něhož vanula libá vůně, tolik příjemná mlsným medvědům. Už byla u boudy a čichnuvši si pořádně, plácla tlapou do otvoru, z něhož hmyz vylétal; ten jí odpověděl rozkvašeným protestem. A v jedné vteřině měla Nora jedno žibadlo v tlapi a tři v nozdřích. Vyskočila bolestí na metr do výše, zavyla několik chromatických ákál a upalovala se skrčeným krkem, v němž se ještě dvě včely vtekaly, na dvůr. Tam za brozného nátku ryla nosem do písku, točíc se na něm jako vrtohlavá. Od té doby měla před včeličkami náramný respekt.

Nora se za svou bolest vymstila jinde, takže Mudra musel platit znovu. V době kontumace obcházel vesnici otrhaný chlapík, mající tři koťky na psí tlapy v ruce. Když na něho Nora dvakrát blesla, líšák vytáhl z kapsy kus usmoleného cervulátu. „Jen pojd, mela, pojd, neboj se!“ Nora hned byla celá jiná a dala si sejmouti košáček jako tichá ovečka. — A hned pokusa, protože prý z nedbalosti hospodář necha běhat psa bez náhubku.

K hospodáři přišel bratraneček. Nora pod stolem stále vrčela. „Nemůžeš ji, Vojto, zakřiknout, odehnat? Vždyť ta slotá dělá, jako bych byl zloděj.“ — „Ach, Francku, to ti je dobrý hlídač; nebojí se nikoho. Na podezřelé lidi jako kat. Ta by někdy cizího roztrbala.“ — „Ale já se jí, Vojto, neleknu.“ — „Tak? — Že ji vyženul.“ — „No — no.“ — „Chceš-li, uvidíš.“ — „Teda to zkus!“ — „Bude to hned.“

Francek si přinesl z chlěva delší řetěz. „Otevřte, hospodyně, okno! Jděte všichni ke dveřím!“ — Napjaté očekávání. — Nora právě

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1903.

Akiový kapitál: Rezervní fondy:

K 6.000.000.—. ca K 920.000.—.

Stav vkladů

koncem září t. r. K 23,871.715.06.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont

směnek a faktur.

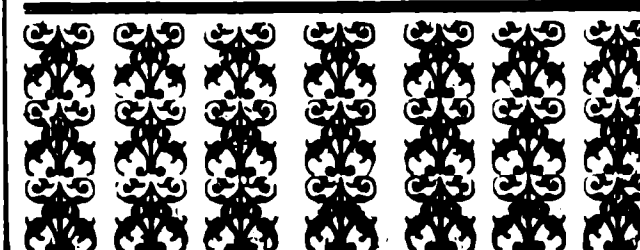
Směnárna.

Skladiště.

Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Přílůčka v Semilech.

přijížděl utráčet veliké obnosy. Teď taprva přicházeli přeosvícení agrárníci ke skutečnému rozumu, o který je Stulík tak dlouho připravoval. Vzpomněli si, že asi v něm důkladně hrlo, když se dočetl o smutném osudu rokytnického kollegy. A naposledy v skutku sesadilo, že Stulík beze všeho rozloučení s těmi, kteří tolikrát lásku projevoval, zmizel do neznáma. Na cestovní výlohy si vzal z raiffeisenky 6000 K, aniž jako volný myšlenkář a demokrat si vzal dovolení od lidu.

Revisé konána v raiffeisence Stulíkovi několikrát. Roku 1902 shledán tam sobodek 800 K, který po zjištění vyrovnán Stulíkem. Před 3 roky již Stulík pokročil. Shledán tam schodek 1400 K, ale to mnoho agrárními zemaný nehnulo. Za Stulíka se sardil jeho švagr sménkou — a tak se šlo přes to „nedorozumění“ dále zcela klidně. Vždyť uměl Stulík tak horlivě klerikály nabírat a rozkazovat jim, aby žili dle pravého učení Kristova! Místní revisoři ze samé osvícenosti zanedbávali kontrolu dále, dokazující, že aféra Svatováclavské záložny jim není poučením a výstrahou, ale vítaným prostředkem k soustavnému štvání.

Nadto revisoři, sloužící u agrárního ústředí, poslali ještě představenstvu velkoborské raiffeisenky poděkovací dopis za vsorné vedení a uváděli tutěž záložnu za vsor okolním obcím. Proč najednou tak veliký obdiv? Není všude povinnou věsti představenstvo peněžní útstav s naprostou vsorností?

A teď? Páni revisoři se ošívají. V „Nár. Politice“ a v „Nár. listech“ čteme prohlášení, že podvody zavinili nikoli tak činovníci (zloděj Stulík nebyl činovníkem?) nekonáním povinností, jako spíše členstvo a vkladatelstvo, které přes všechny výstrahy (kdo jen ty výstrahy dával? Revisoři za ústředí přece řízení záložny velice chválili) splátky na zápůjčky a vklady proti všem předpisům pokladníkovi zamožnému do bytu nosilo a pouhým potvrzením jeho se spokojilo, ba dokonce mu i knížky vkladní i členské v uschování nechávalo. Prý při takovém počínání nelze ani té nejpřísnější revisi výtku činiti, poněvadž revisé může revidovati jen na podkladě knih, a ty jsou právě ve Velkém Boru co do formy pečlivě vedeny.

Tak tedy zní pražský raport. Leč my se tážeme: proč raiffeisenku tu dávali revisoři za vsor, pokud se nepřesvědčili, že konají vsorné povinnosti i místní činovníci? Právě proto, že byla raiffeisenka od ústředí velice pochválena, odtud se agrární vkladatelstvo bezstarostnosti. Co tedy prospívá, že agrárníci vydávají (jak se chlubí) „Nasí Kempelicku“ ve 150.000 výtisků? Snad sami teď dozrají, že lidu zfanatisovanému agrárně-pokrokářským tiskem jest stokrát milejší „protiklerikální“ galáš, zlobné pomluvy katolictva, než všecko poučení. Taková obmezenost, nedbalost, taková nevědomavost k věcem nejdůležitějším jest ovocem agrární výchovy.

A dále ještě něco důležitějšího. V samých „Nár. Listech“ byl dne 7. t. m. uveřejněn dopis Stulíkův představenstvu, v němž se čte: „Mým neštěstím bylo, že dal jsem se na falešnou hru v karty. Peníze opatroval jsem si zadržováním vkladů i splácených zápůjček. Teď nezbyvá mi, než starati se o svou osobu a způsob, jakým bych se dostal v bezpečí. Zatím pr hlažuji, že obě revisé mohly sjistit nepořádky, poprvé napatrné, po druhé věčné. Život mne omrzl a proto jsem odejel a nevrátím se, leč s přinucením. Podaří-li se mi dosáti cíle, který mám přesně vytčený a k němuž mám dávno vše připraveno, budu

seděla hlavou proti oknu. „Břink!“ křepi za ní řetěz vái silou na podlahu mrštěný. Fena vyltla velkým skokem z okna do zahrádky. „Teď vidíš tu statečnost“, smál se Francek. „Jo — takové náhlé překvapení, to věřím, že v ní cuklo, jako by uhodil vedle broma.“ — „Ale vyhnal jsem ji; psice jsou bláznivější než psi.“ — „To je jedno, Nora má kuráž práce velikou. Ta umí dobře hájit. Takové zvíře se nedá ani zaplatit.“

Mudra šel s Norou do města. Fena se honila podle rákosí k ukrácení dlouhé chvíle za ptáky. Když šel hospodář přes pastvinu, Nora začala láskovati s telátkem. „Nora, jdeš sem!“ Ta však jakoby neuslyšela. Kráva vedle stojící naklonila roh a přimhouřila oči. Nevědělo se, jaký úmysl jí táhne ryšavou hlavou. Najednou zdvihla oháňku, rozčepeřila na ní štětičku, vyhodila zadními kopýtky, až písek vysoko vzlétl — a už se hnala rohem na Noru. Fena odskočila a blesla na krávu ze strany. V tom jí však přeletěla včelička kolem nozder. Nora schlípla a čerstva ustupovala k Mudrovi. Kráva rychle za ní, Nora rychlými skoky prchla za hospodáře, hledajíc ochrany. Mudrovi nezbyvalo než čerstva utkat. Nastal hon přes louku, jejíž rezaté bahno hospodáři až přes hlavu šplíchalo. A psice pořád na ústupu před hospodářem. Jedna bota zůstala v mlaskavém bahně. Ještě štěstí, že telátko zabučelo, tak že se kráva vrátila. Z hospodáře kapaly rezaté krůpěje jako z hástrmana. — Není nad dobrého hlídače a ochránce na cestách! Taková psí ochrana není nikdy k zaplacení.

pracovat, uniknu-li dosah spravedlnosti. *Pana redaktora Slavka bude snad najít, jak páni funkcionáři nahodným svých povinností usnadňovali mu, že jsem mohl maloversce provést; pošlu mu podrobný dopis —*"

Jáku, nejsou to slova velice významná? Nedokázal Stulík sám, že zcela lehkomyslně si střídá tu raiffeisenku prohlášení se osornou?

A teď se povede chytrému rychloběhci Stulíkovi dobře dále. Na cestu má. V raiffeisenke zjištěna defraudace v obnosu 25.000 K. Kdyby tam bylo možno hrabati tak hluboko jako v Drozdově, byl by ferblát Stulík hrábí také více.

Rokytnický kolega Stulíkův Kudrnáč jeví se nyní stále ve světle horším. Jak pracoval dle tvrzení rudého tisku „za lepší úděl dělnictva“, to patrně netoliko z toho, že sbrábl peníze z představení chudých dětí, ale i z té okolnosti, že „vyvolastnil“ pro sebe krejčovskou obírku šikovskou. Každý měsíc vybíral mezi žáky na chudé školní děti ve zněmčeném území; leč peníze neodesílal; prý až tobo bude více. Zatím však ten lišák peníze vymámené na chudých dětech potřeboval k svým výletům. A soudruhy nijak nerozčilovalo toto zdržování peněz, neptali se, co dá Kudrnáč sám, když chudé děti samy platily. Mimo obrovskou defraudaci v raiffeisenke spáchal rudý Kudrnáč celou spoustu finančních kumstů jiných, takže soukromé osoby mají za ním pohledávku přesahující 20.000 K. Právě v předešlém týdnu byl překvapen jeden učitel předložením směnky, na níž jeho podpis vyhotoven listivě zlodějem Kudrnáčem. Defraudant si asi myslil: „Ačkoli „Právo lidu“ účty ze sbírky na raněné přes všechny žádosti posad neuveřejnilo, soudruzi jsou docela spokojeni. Proč bych já musil hned ze všeho účty veřejnosti předkládati? Soudruzi jsou vycepováni rudou ukázněností do té míry, že důvěrní slepé.“ A Stulík si myslil: „Vždyť agrární strana přímo zafila proti těm, kteří se ozvali proti agrárnímu chamtivostu a dietářům. Mohou-li mít agrární pohlaví tak obrovské příjmy ze své „obětavé práce“, vezmu si nějaké diety bez dlouhého ptaní, stvzování, bez těžkopádných formalit.“ Tak se osvědčuje čím dál zřetelněji oprávněnost pravidla: čím kdo dělá většího radikála a bojovníka proti „hamiznosti církevní“, tím páněji se mu má diviti veřejnost na prsty.

Dopis z Prahy.

Staroměstská radnice v rukou mladočeské většiny. Pražské veřejnosti bylo způsobeno mimořádné překvapení, že Staroměstská radnice ocitla se zvláštní shodou okolností v rukou mladočeské většiny, a že staročeskí kandidáti při doplňovacích volbách do sboru obecních starších ve velké většině propadli. Lidem v poměry radniční zasvěceným tento výsledek nijak není ku podivu, pouze dočasná vůdcové, samozvanci ve straně staročeské byli jati úžasem, jak neslavně skončila jejich diktatura. Je to v první řadě dr. Antonín Štych, někdejší starostův náměstek, jenž vedl letos doplňovací volby, a sice k úplné porážce. Zatím co mladočeská agitace pracovala se zimničním úsilím po celé dva měsíce, zatím co všichni úředníci obecní a lidé na radnici jen poněkud závisli předstihovali se v horlivosti, aby zajistili mladočeským kandidátům co možná největší počet hlasů, nehnula se téměř do poslední chvíle na straně staročeské ani ruka. Zatím co mladočeská strana, tušíc předobře, že kdyby propadla, byla by navždy smetena a nastoupila by ústup z radnice, vynaložila všechny síly, aby zabezpečila si vítězství, jsouc v této snaze podporována vlivnou organizací úřednickou a učitelstvem, doufali snad staročeskí předáci, že voličstvo dá sluchu jich hospodářskému programu, jehož však téměř do poslední chvíle ani neznalo — a že bude voliti Jednotou pražských občanů doporučené pány.

Chyba lávky! Pražské voličstvo toužilo po zlomení kompromisu po známé aféře rourové, kdy byla nejhodnější chvíle, aby strana národní z kompromisu vypáhla; pražské voličstvo právem očekávalo, že strana staročeská před volbami vysvětlí příčiny, proč do poslední chvíle v kompromisu setrvala — leč to ani ono se nestalo, a strana staročeská představovala před voličstvo s přímo naivní důvěrou. Zklamání, jehož se dožila, jest prospěšné dalšímu vývoji věci, neboť vede ku staré pravdě, že cesta k cíli za očistou má být přímá, bezohledná a také včasná. Právě v politických taženích rozhodují rychlá rozhodnutí, a ne chování jako kolem horké kaše —

Letošní vítězství mladočeské při posledních volbách doplňovacích jest však významným i v tom směru, že jest vlastně vítězstvím celé mladočeské strany, neboť strana vzala je za svou věc vlastní, kterou stůj co stůj hleděla prosaditi. Horlivost v agitaci byla tak prudká ze strany mladočeské, že sám dr. Groš agitoval v úřadech a hleděl si zajistiti přízeň.

Pohříbka, že důsledky mladočeského tohoto vítězství odnesou jen a jen poplatníci.

Praskání rour Káraného vodovodu. Aféra káraného jednotného vodovodu vstoupila do nového stadia, jímž jest praskání rour. Pražské poplatnictvo věru nevychází z překvapení, a jedním z nich jest velká tato a neočekávaná blamáž, které Praha mohla být ušetřena, kdyby kladení rour obrovského vodovodu bylo svěřeno rukám povoláním, a nikoli zcela obyčejnému stavebnímu poltrovi. Jaké náklady vznikají tím, že drahé, z Francie objednané roury praskají, o tom doposud zachová se mlčení; budou však tyto náklady asi velice značné. Jest s podivem, že k podobné kalamitě, jakou jest opakující se praskání rour milionového vodovodu, choval se pražský tisk tak zdrženlivě. Mělo býti přece nejširší veřejnosti uvedeno v žádoucí známost, že cosi podobného, jako poškozování položeného rourového potrubí, vyžaduje mimořádných opatření, okamžitého vyšetření příčin a odstranění závad, které byly zavazeny hříšnou netečností při dozoru. Kde jest dozordí rada společné vodárny, kde presidium městské rady a kde odborníci ve sboru obecních starších zasedají, aby nalehali o nápravu a postarali se, aby podobná — mírně řečeno ostuda již se neopakovala?

„Na Severní točce“ znělo heslo letošního bazaru pražského dámského odboru Ústřední Matice Školské, pořádaného na Zofíně. Bazar byl hojně navštiven, měl zdařilý úspěch, leč znatelé pražských poměrů ujišťují, že mezi účinkujícími dámami byly některé, které — mírně řečeno — mezi nimi prostě neměly být. — Otevřeně tu poukazujeme na okolnost, že podobné bazary vyžadují, aby účinkující při nich dámy těšily se úplné křišťálové pověsti společenské — A toho letos nebylo.

Také všeobecné překvapilo, že veřejně ostentativně vystupovala na bazaru vdova po někdejším ministru finančním, českém poslanci, jež loňského roku za tak zvaného květinového kursa na jubilejní výstavě se svým mladým ctitelem byla středem tragických událostí, sběhších se po uplacení se jejich koní — Na bazaru vedla celé zvláštní oddělení, jež zejména mělo býti reprezentováno. Působilo to dojem velmi neočekávaný, že dámy, jež stojí v čele bazaru — manželka předsedy „Národní rady české“ jest předsedkyní — též povrchně rozlišují společenské své povinnosti vůči široké veřejnosti.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Pod tímto titulem vyšla z pera dra Jos. Novotného v „Knihovně Obnovy“ důkladná studie, v níž velmi bystře vysvětlén původ a charakter spiritismu, jakost medií, písmo a kresba duchů atd. Autor promlouvá o kroužcích spiristických, zjevch světelných, jasnozření, o theorii síly, psychické, magické. Srovnává učení křesťanské se zásadami spiristickými a dospívá k důkladné odůvodněnému závěru, že spiritismus jest svržením rozumného myšlení, že škodí duši i tělu.

Kniha má pěknou úpravu. Stran 259. Cena 2 K 60 h.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Politický přehled.

Bar. Bienenrth a dr. Glabinski v dnešní zachmuřené politické situaci za daných okolností mohou zase do rakouských vnitřních poměrů vnésti rozjasnění. Nejhorším na celé nynější situaci, způsobené sankcí jazykových zákonů německých sněmů, jest dle „Centra“ zakalení poměrů mezi českým národem a korunou, což jest také největší vina bar. Bienenrtha. Ten by nejlépe posloužil, kdyby s celým kabinetem

odstoupil. Vždyť už i Poláci a pomalu i Němci, křesťansko-sociální i liberální, uznávají, že bez krise ministerstva záchrany pro ústavní život u nás není. Bar. Bienenrthovi však se nechce ustoupiti, vyjádřil prý se, že teď Češové musí k němu přijíti s prosbou. Naproti tomu Slovanská jednota rozhodně prohlásila, že s vládou Bienenrthovou v nynějším složení vůbec jednatí nemůže. Jest však ochotna podporovati klidné rozřešení krise a stýkati se za tím účelem s vládou, která by poskytla záruk, že zachová systém úplné spravedlnosti a rovnoprávnosti ke všem národům. Poláci jsou vlastními udržovateli dnešního systému vládního; kdyby se ti postavili po bok Slovanské jednotě, na ráz by se situace vyjasnila. Ale pro to nemají Poláci, vlastně jich šlechtičtí zástupcové, ani smyslu, a proto předseda polského klubu všemožně se namáhá, aby zase nějak sklidil parlament, v němž by i nadále Poláci a Němci měli hlavní slovo. Ale nedaří se mu. Dr. Glabinski konstatoval, že Slovanská jednota odmítla požadavek Bienenrthův, aby si sama stanovila pracovní program. Proto musí program ten stanoviti dnešní vládní většina. Na polské návrhy odpověděl dr. Gessmann, že sice křesť. sociálové jsou ochotni pro dělnost sněmovny všecko učiniti, ale jen potud, jak o otázce té rozhodne většina „svobodomyšlných“ němec. poslanců, čímž samozřejmě přijat i na milost pověstný ministr dr. Schreiner. Po konferencích Poláků s Němci má hlavní slovo zase Slovanská jednota, jejíž parlamentární komise má schůzi dnes. Dr. Glabinski předloží dnes polskému klubu i parlamentní komisi Slovanské jednoty výsledek svého vyjednávání a pak rozhodne se o bytí či nebytí parlamentu, o bytí či nebytí ústavního života v Rakousku vůbec. Němci stejně jako Poláci vyslovují se proti vládě § 14.

Výbory sněmovní. Sněmovna sice nezasedá a není naděje, že by se tak brzo stalo, zato pracuje se ve výborech, aby se jakž takž udržoval parlamentární život. Výbor pro sociální pojišťování přijal návrh, aby bylo upuštěno od generální debaty o sociálním pojišťování, a aby se hned přikročilo k podrobné debatě. Počato tedy s projednáním §§ 1.—15. § 1. v nezměněném znění vládní předlohy přijat. — V národohospodářském výboru přijat byl návrh zákona o pracovní době a uzavírání obchodů se směnami, jaké navrhla paňská sněmovna. Přijat i zákon o úrazovém pojišťování dělníků zaměstnaných při stavebních živnostech.

Krise uherská ocitla se ve znamení zjevné roztržky ve straně neodvislosti. Na manifestační schůzi v Maku, do níž se dostavilo 94 poslanců skupiny Justhovy, demonstrovalo se proti požadavkům stoupenců Košuta, pro nějž na banketu v Pešti horovalo 98 poslanců. Ministři Andrassy a Košut povolání jsou do Vídně a už se mluví, že uherská krise skončí novými ústupky Maďarům.

Zmatky v Řecku trvají dále. Hlavní původci vojenské vzpoury poručík Typaldos a jeho průvodce Dimalis byli zatčeni a postaveni budou před soud. Zástupcové cizích mocností jednali v Athenách o kritické situaci a o případné nutnosti cizího zakročení.

Obrana.

Nedivte se — psal to tisk agrární „Venkov“ dne 4. t. m. lhal, že 1. náš poslanec Adam vystoupil z katolické strany, 2. že prohlásil, že naše strana přijímá od šlechty peníze na volby, 3. že se bratříčkujeme s Luegrovcí a 4. že složil svůj mandát. *Všecko to jest jediným předivem svrhlych lidí*, jak posl. Adam sám prohlašuje; řeč jeho byla rafinované skomolena, aby agrární jízlivci měli pochoutku. Agr. tisk se k Adamovi zachoval srovna tak bezectně jako vůči Šafránkovi a Kadlčákovi. Dovedl ve své zákeřnosti lháti bezuzdně v tvář všem účastníkům schůze v Kameně. Dovidáme se, že fanatikové agrární, aby si ochladili vztek po svých úžasných kotrmelcích, připravují Adamovi chvíli nejtrpčí. Myslíme však, že statečný poslanec nelekne se ani nejjedovatějších žhadel, jelikož všichni dobří lidé jeho práci a charakter ctí; čím parnější boj, tím více zásluhy a cti. Ať každý sezná, jak ti „agrární“ fanatikové dovedou šikanovat právě rolníka.

Z činnosti katol. spolků.

Čermilov. Reč pana kanovníka Dr. Šalee minulou neděli proslavená velice se líbila. Vděčná a poutavá thema jasně pan kanovník vyložil, takže každý s uspokojením uznával. Upřímný Čech musí být i upřímně oddán Sv. Otci. Srdečné díky za krásná slova! — Pan Kořínek z Hradce Králové pěkně promluvil aspoň krátce o odborové organizaci dělnické. O organizaci rolnické též několika slovy zmíněno. Nedělní schůze byla pro nás novou vzpruhou k další práci, k níž vldp. předseda tenkrát v delší promluvě důvodů zvlášť pozdruje.

val. — Ochotníci jednoty sebrali dne 21. listopadu od Svobody „Směry života“. Zdař Bůh!

Katol. mār. jednota v Nov. Bydčově pořádá v neděli 14. listopadu o 4. hod. odpol. v sále „U zlatého anděla“ členskou schůzi s přednáškou slov. p. c. k. okr. lékaře MUDra Hejtmána o zdravotnictví a ochraně proti tuberkulose.

Kutná Hora. Katolická Jednota sv. Vojtěcha pořádá v neděli 14. listopadu odpol. o půl 4 hod. na „Poště“ členskou schůzi s přednáškou vys. důst. p. kanovníka Dra Františka Šulce z Hradce Králové: „Poměr českého člověka k Římu.“ — Vstup volný, hosté vítáni.

Mladotice u Ronova n. Doubravou. Naše katolické sdružení mládeže uspořádalo dne 7. listopadu divadelní představení „Čert a Káča“. S uspokojením doznáváme, že hra provedena byla — ač na jednoduchém jevišti — velmi bezvadně. Naplněný sál p. Šauera domácími hostmi, jakož i cizími, jmenovitě z Ronova, Kněžic, Závratce, Zláb, Chvalovic a odjinud svědčil, jaké oblibě se naše zábavy těší. Zdař Bůh.

Ronov n. Doubravou. Katolický spolek „Rovnost“ pořádá v neděli 14. listopadu dvě veřejné přednášky a to o 3. hodině odp. v Bousově v hostinci p. V. Kaválka a o 6. hod. večer v Mladotici v hostinci p. Petra Šauera. Na obou promluví náš milý p. A. Kaňourek, rolnický syn ze Strunkovic n. Blanicí. Těšíme se na shledanou!

Katolická jednota mužů v Pardubicích pořádá v neděli dne 14. listopadu v sále Městské besedy (v radnici) zábavnou a poučnou přednášku s pokusy o spiritismu. Začátek o půl 8. hod. večer. Přednášet bude v tomto oboru vynikající pracovník, který vysvětlí a provede všechny jevy spiritismu, počínaje klepáním a konče zjevy duchů.

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

Bohatý antikvariát:

Velkozávod hudebninami.

(Založeno r. 1862).

**Zakládání a doplňování knihoven
za nejvýhodnějších podmínek.**

Seznamy zdarma.

Telefon č. 17.

Zprávy místní a z kraje.

V příčině jubileu sv. Otce Pia X. vydal Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Doubrava toto prohlášení: Dne 10. t. m. připadá, jak známo, 25. výročí praeconisace a 16. výročí konsekrace Jeho Svatosti Pia X. za biskupa. Památku tuto oslaví sv. Otec dne 16. listopadu službami Božími v basilice sv. Petra. Ač po vůli Jeho nebude žádných hlučných slavností, přece zajisté hodno, aby jako jinde i v diecési naší oslaveno bylo toto jubileum sv. Otce vhodnou pobožností. Za tou příčinou ustanovují, aby v neděli po 16. listopadu následující v chrámu katedrálním i v chrámech farních a klášterních po službách Božích přičinil se chvalozpěv „Te Deum“ a při odpoledních službách Božích s lidem věřícím konaly se modlitby za sv. Otce. Pobožnost tuto jest příští neděli prohlásiti. Doporučuje se velebnému duchovenstvu, aby dle možnosti i v nedělních duchovních promluvách o památném jubileu sv. Otce se zmínili a k modlitbám věřící vybídli. Dáno ve Vídni, dne 9. listopadu 1909. — † Josef, biskup.

Městská rada dne 8. a 10. t. m. Přijme se legát K 8000.— odkázaný zemf. p. Aloisem Knapem, vrch. inspektorem c. k. morav. slezské vzájemné pojišťovny v Brně v. v., na zřízení nadace pro studující gymnasia Královéhradeckého. — Sdělí se technické kanceláři, že c. k. místodržitelství v Praze souhlasí s návrhem a rozpočtem na zřízení příjezdných ramp a chodníků k novému mostu labakému. — Poukázána k výplatě liquidace výloh a náhrad za přechodné ubytování vojska ve III. čtvrtletí t. r., doplatek kvoty K 89-54, na II. splátku úroku a správního příspěvku na meliorační půjčky Vodnímu družstvu v Hoděšovicích, a c. k. poštovnímu a telegrafnímu úřadu v Hradci Králové poplatek za přeložení telefonu z lycea na policejní expositura. — Panu Příbylovi, hostinskému v Hradci Králové, čp. 13.,

povoleno otevření hostinské místnosti přes policejní hodinu. — Schválen byl návrh technické kanceláře a vodárenského odboru na objednání izolace pro vodovody, plynovod a elektrický kabel přes nový most. — Přijata byla offerita p. Al. Izáka na zámečnické práce v obecním domě čp. 62. — Uděleno povolení p. V. Charvátovi ku stavbě domu.

Divadlo sdružených měst východočeských počiná novou éru své existence. Novému zkušenému řediteli p. A. J. Frýdovi podařilo se sestaviti znamenitý ensemble; orchestr zdokonalen, sbory reorganisovány, angažování vynikající soliisté. Táž zlepšení nastalo v repertoiru po stránce umělecké. Stabilita téhož bude záviseti na hojném abonování, jelikož celková režie přirozeně značně zvýšena. Veškeré premiery oper a operet budou mimo předplacení. První představení bude dne 20. t. m. v sobotu. Zvolena k němu opera „Dalibor“. Záznamy předplatitelů a předprodej lístků obstará z ochoty p. knihkupec Fr. Piša.

Promoco. Pan Ph. C. Netuka, sup. profesor při c. k. reálce v Hradci Král., bude tuto sobotu o 12. hod. polední v malé aule Karolina v Praze prohlášen veřejně doktorem filosofie.

„Obnova“ neutiká, „Osvěta“ lidu, naopak vyšla vstřícná žádost p. Vančury. Na jeho výslovné přání přistoupili jsme na skoncování mimosoudní, aniž bychom se zavázali platiti jeho útraty. Kdo zavinil, že v našem listě uveřejněna tentokrát zpráva postrádající důkazy? Nikoli „klerikál“, ale bývalý pokrokový přítel p. Vančury, který první — jak soudně zjištěno — bezdůvodnou pověst rozšiřoval. Každý jiný žurnalista by se dal lehce chytit, zvláště když p. Teichman se stavěl do pózy tolik bohatýrské, neomylné! Ale jak patrné, není nikdy radno důvěřovati tvrzení kapacity „protiklerikální“. Ostatně jsme uveřejnili jen nepatrnou část z báčorky páne Teichmanovy. A cítili-li se sám p. Vančura přece uražen, tož jsme rádi konstatovali, že jest nevinen. „Osvěta lidu“ ovšem volá taktiku jinou. Je-li navěštěna z naprosté lži, tu dovede znovu bez důkaznosti tutéž promluvu třebas ještě dvakrát opakovat. Máme pomoci slabé její paměti? Takový „pokrok“ ovšem náš list nepěstuje.

Esthetika mládeže. Již jednou jsme upozorňovali, že by čmáraní po různých (zvláště výstavných) budovách mělo naprosto přestat. Leč tento sport mládeže ještě vzrostl; čmárá se křídou, hrudkou i tužkou po domech, pláší se různé nádky a „moudra.“ Zdi stkvostně stavěného Záložního úv. ústava jsou pomazány různými „Perunovými blesky“ a hloupými narážkami; podobně i na zdech synagogy, pivovaru atd. Zlatá mládež docela nějakými ostrými předměty se snaží zvětšiti své umění na mramorových deskách domu Bergrova. Přiznáváme, že se to všecko neděje ze zlovolného uličnictví; děti rády píší a malují na všechny předměty. Ale i slomyslnosti jest v tom dost. Tu jest nutno, aby se dostalo důrazného napomenutí mládeži jak v rodinách tak ve škole, aby se věnovala větší pozornost chlapcům, kteří shánějí křidu, hrudku a p. d. Jinak nejpěknější domy budou znešvařovány dále. Odporúčovalo by se též, aby některému městskému zřízení bylo uloženo pozorovati zevnějšek domů a čmáranice odstraňovati. V zájmu esthetiky města by taková kontrola naprosto neškodila. Ladný zevnějšek domu vyžaduje mnoho nákladu a práce. A pojednou nechutné klikatiny a nápisy pěkný, umělecký dojem ruší. —

Zase pověrečné modlitbičky jsou zasílány zdejším katolíkům. Tentokrát s textem německým! Vždycky jsou psány takové výmysly pěkným písmem, bez pravopisných chyb. Patrné, že tu pracuje ruka protikatolického inteligenta, který ze samé lásky „k pokroku“ nemá nic pilnějšího na práci, než lid balamutit a podvádět ve velkém. Zvláštností jest, že na př. v Praze vždycky dřív o vandrování takových modlitbiček dovědí se listy pokrokové než katolické. To jest patrné, že původce takých ohlupujících výrobků spěchá sám s čerstvou zprávou, jakmile několik modlitbiček rozšíří. Na štěstí už teď katolíci takovým rafinovaným manévrem nedají se másti, třebaže „průkupační pokroku“ by měli největší radost, aby jim hodné lidi sedlo na lep, aby se stali katolíci hodně pověřivými; byla by to vítaná látka k výsměchu. Proti neustávajícímu sportu anonymních rozšiřovatelů mělo by se jednou rázně zakročit. Až by bylo několik pisatelů vypátráno, byl by pokoj.

Spolek na podporu chudých studentů v Hradci Králové koná v pátek dne 26. listopadu 1909 o půl šesté hodině večerní v Besedě řádnou valnou hromadu s obvyklým programem. Nesejde-li se v ustanovenou dobu dostatečný počet členů, bude se konati o půl hodiny později schůze druhá, jež se může usnášeti bez ohledu na počet přítomných.

Konecť pořádají zdejší poddůstojníci tuto neděli dne 14. listopadu ve dvoraně „Adalbertina“ ve prospěch „poddůstojnického podpůrného fondu“. Hudba c. a k. pěšího pluku čís. 42 za osobního řízení p. kapelníka. Začátek o půl 8. hod. večerní. Po vyčerpání programu volná zábava.

První reprezentační ples společenstva hostinských a výčepníků a odbočky Československého občanstva „Otakar“ pro Hradec Králové a

okolí koná se dne 10. ledna 1910. Vstupné: 4 K. Začátek v 8 hod. Dvorana „Adalbertina.“ Jen pro zvané. Hudba Sokola kolínského osobním řízením pana kapelníka Kmocha. Čistý výnos věnován bude „Hradecku Vídni.“

Hříčka přírody. Na zahradě p. Netuky nejen se ukázalo více květů, ale nadto po opadání vzrostlo několik jablíček zvící ořechu. Nyní po hustém prvním sněžení ovšem stromy stáhnou šťávy dovnitř, aby padly v spánek úplný.

V rozpacích ocitl se v minulých dnech brobník na Pouchově. Vykopal objednaný brob; ve chvíli k pohrbu určené přešlapoval netrpělivě s lopatou v ruce, aby zaházal nad rakvi hlínu, kterou ze země dobyl. Ale pohřeb stále nikde. Dověděl se později, že nebožtík pochován v Kulkénách.

Na millionový dar Svatováclavský v Pouchově sebráno od různých spolků, korporací a jednotlivců 313 K 27 hal. Slušná tato částka odeslána včera do Prahy.

Nový Hradec Král. Dne 17. října na den posvěcení chrámu provedeny byly v chrámu Páně sv. Antonína o slavných velkých službách Božích: Asperges me, Introit, Graduale chorálně — „Missa Loretta“, nová mše od Říhovského pro smíšený sbor s prův. hudby a varhan. „Offertorium“ „Pán velký jest“ od Al. Strébla pro sopran a alt s průvodem harmonia. Sanctus, Agnus Dei od J. Č. Drahovského, Benedictus od R. Führera pro mužské basové hlasy unis.; vše provedeno s průvodem smyčcového sextetta. Pange lingua a Te Deum laudamus s prův. varhan jednohlasně. Počet účinkujících 39 členů.

Kněžstvo vikariátů polenského, německobrodského, lipnického a čáslavského dle četných zpráv většinou vše souhlasí se založením přílohy ke „Středu“ pro tamní krajiny a rádo první rok ten groš pro dobrou věc obětuje. Jest cti našeho duchovenstva a znamenitým uvědomělosti, že v nynější kritické době pochopuje dobře důležitost tisku a že dovede ze svých malých příjmů podporovati tiskový apoštolát. Kněz uvědomělý dobře ví, že tisk nepřátelský (třebas i anarchistický) zakofení se hneí tam, kde schází tisk katolický. Doklady toho jsou velice četné, zarmucující, tak že by jen člověk naprosto neznalý pohotově mohl tvrditi opak. Jest zajímavé, že právě kněží nejchudší pro přílohu agitují nejhrošlivěji a nejobětavěji. Tu jest zajisté odůvodněna naděje, že větší beneficiáti nedají se od nich zahanbiti. Vždyť nyní nepřátelé odkryli své podkopné úmysly až příliš určitě, tak že žádný kompromis není s nimi možný. Proto dle hesla nezapomenutelného Brynychy a nynějšího Sv. otce: proti tisku tisk!

Hrádek u Nechanic. Hrabě Jan Harrach slavil dne 2. listop. v Hrádku u Nechanic své 81. narozeniny. Žel Bohu, že zhoršení dosavadní choroby nedovolovalo oslavenci dojemné domácí slavnosti se účastniti; prudké bolesti poutaly ho na lůžko. Dne 3. listop. sloužena byla v krásně ozdobené a osvětlené domácí kapli zpívaná mše sv., již přítomni byli: p. hrabě Marenzi a chotí, inspektor panství Hugo rytíř z Görlichů, téměř veškeré vrchnostenské úřednictvo ze Sádovska, celý domácí personál, deputace obecního zastupitelstva a hasičů na Hrádku, jakož i školní dívky z Hrádku. Před bohoslužbami oslovil zámecký duchovní přítomné případnou řečí. Všeobecného usnutí doznal krásný zpěv školních dětí, který ku slavnosti té navrhovali a pěkně přednesli p. říd. učitel Frant. Ryba a p. učitel Frant. Kalenský.

Machar v Hořelích. Za tepla se postaral jeden lhař v městě našem, aby se Mucharovi udělala předem barnumská reklama na účet pokojných katolíků. Jen aspoň malý trn mučednické koruny předložiti veřejnosti! Pak Machar více potáhne! Leč onen podvodný pisatel pro svou křiklavou prolhanost nabral cedánek. My že bychom chtěli býti tak pošetilí, abychom skoupili ve prospěch tobolek Macharovy všechny vstupenky? My že bychom nevěděli, že by manévr tak hloupě pokrokové vymyšlený setkal se s naprostým nezdarrem? Vždyť při známém fanatismu zdejších našich nepřátel jest div, že ve svých vlastních zchůzích nejame od nich utváni, jak se dříve dělo. Lidé, kteří dovedou kněžím v ráži vytloukat okna, kteří ohrožují osobní bezpečnost poslance, příznivého samým volným myslitelům, lidé, kteří ani katolickému pohrbu nedají pokoje, mají přece kuráže dost, aby nějaký „klerikální útok“ hodně bohatýrsky odrazili. Proto se každý rozvázný člověk nechutným výmyslům a hanobení naší strany zasmál. Taký pisatel mluví o ničemnosti klerikálů a o tlustokožcích. Jemu zpívá sekund nyní „Osv. lidu.“ Na to odpovídáme: sám pokrokový básník Holý napsal na adresu Macharovu tato slova: „Vy jste ve své podrobné, naduřelé autobiografii sprofanoval (smučtil) tolik lidí a svléstě šen přímo, otevřeně, bez obalu, s takovým vulgárním gustem a neostychem, že i otrlý trnul. A Vy chcete mluvit o vkusu, slušnosti a čestnosti? Vy se opovášíte navštívit prý pro výpad proti ženě mě verše surovosti? Čím, dovoďte, je vaše líčení nejpustějších a nejintimnějších scén lásky žen, na něž si okolí jevích prstem máše ukazovati?“ — Nuže, takhle zvěřil a směl Macharovu jemnost, humanitu a útlouit

Sukna, modní pánské látky, soukenné
zbytky, hadváhny, plátnové a prací vesty

Hynek Ryba,

veškeré přípravy pro krejčí a švadleny
v nejbohatším a nejlevnějším výběru.

báseň protikatolický, pokrokatý. U nás v Hořicích zajisté macharovci episy „Heliova dobro znají; jinak by přece byli nepok okovi a oslavovali by episy, které by jim byli panělskou vesnicí. Nevědí tedy nic této příliš rozbušvané mravokárci zdejší o důvodech, jimiž Holý mohl své tvrzení zcela bravě opřít? Vždyť přece sám Machar se neodvážil tvrzení Holého popřít. A teď má přijít Machar k nám, jako reformátor různých „tlustokožců.“ Co se hořickým pokrokatým na episech Macharových líbí, to prohlašují u jiných lidí za největší ničemnost. „Obnova“ uveřejnila zprávu o kolování porěstí, njejmenně určité osoby, Machar však ukazoval na určité jednotlivce. Jak píše labužnický o podobných věcech nyní, to zajisté také nešlo pozornosti zdejší garnisoné pokrokaté. A zapomněli jste už, jakými sprostými vtipy špinil „Čas“ čest kněží zcela nevinných? Uveřejnil opravu teprve potom, když k tomu byl donucen heverem. „Zatili jsme zuby a opravu jsme uveřejnili“, psal aristokratický ten list se vztekem, ačoli dobře věděl, že hanobil nespravedlivě. A odvolal hanebnou nepravdu, otáčenou o jesuitovi P. Sieprawském? Nikoli, ačkoli věděl, jak lezl rudý původce té lži do prosa. A což „Osv. lidu“? Jak ta uměla vládnouti bahnem pomluv nejhnusnějších lidí zcela fádne; s jakým chechtotem a gustem, s jakými pepickými vtipy tupila čest žen a dívek, o tom by byla celá kniha. Každému jest lehce vysvětlitelné, proč sám „Český Ustál“ ji nazval „stokou špiny.“ My že bychom chtěli dělat nějakou bouřlivou demonstraci Macharovi reklamou, na kterou hlavě pokrokatí čekají? I nikoli! Jen ať se Machar vypovídá, ale ať také řekne, proč v té veleučené Francii, kde jest zad nářská vláda s „jedem Jadey“ hotova, nikomu nenapadne zaváděti „antický jas a smavé jitro lidstva“ dle dobrozdání Macharova. Nespokojenost je tam stále větší, ale ani ruka se nehne pro patentovaný vynález syna Heliova. Nejvýš by takové přednášky vzdělanější Francouzové ještě vyslyšeli v některém pařížském „Variété.“ „Osvěta l.“ za známé aféry Herbenovy napsala, že Machar české politice nerozumí a přece ji chce kritizovati a udávati její směr. Teď, kdy Machar kupí přímo krkonošské nepravdy o antice, kdy hlásá věci, pro něž by dostal gymnasiální žádek od pokrokatého profesora nedostatečnou, „Osv. lidu“ mu tleská. Pěkná věda, z níž čpí zavlá zloba na sto honů! Pěkná věda, které dokázáno úmyslné překrucování pravdy! Machar dovede chváliti takové antické chlapy, kteří by v nynější až příliš svobodné Francii ze žaláře sotva vycházeli. Jen si tedy poslechněte zcela klidně ty nové světoborné objevy. Zchladíte si záhu — a o jiného se vám nejedná.

Přednáška v Hořicích. Dne 21. listopadu v neděli o půl 7. hod. večerní konati bude katecheta dp. Václav Pankert v sále na Doubravce v Hořicích přednáška o své cestě po Německu. V přednášce té podá také zprávu o eucharistickém kongresu v Kolíně nad Rýnem, o uvítání kardinála Vanutelliho jako delegáta sv. stolice v Porýnsku, jehož přednášející byl svědkem, o organizaci a tisku katolíků německých. Zajímavá přednáška provázena bude četnými, světlými obrázky skioptickými. Hojně účastenství z Hořic a okolí žádoucí. Vstup volný.

Ředitelství dráh pro výhled Čechy. Pro ředitelství dráh chystají místo Pardubic stejné jako Hradec Král. Určitého není posud nic rozhodnuto. Ale vyskytla se pravděpodobná pověst, že ani Pardubice, ani Hradec Králové ředitelstvo to nedostanou, protože se také o tuto instituci uchází — Liberec. Aby se tudíž Němci nehněvali, zřídí se prý ve zmíněných městech pouze inspektoráty a ředitelství bude ve Vídni a bude po zářlivosti. Podle proudů nahoře vanoucích je tato eventualita zcela možná.

Osobní. Dp. Otokar Hruška, dosavadní duch. správce v zem. pracovně v Pardubicích, byl zemským výborem jmenován duchovním správcem zem. blázince v Bohnicích, kamž v nejbližší době se přestěhuje. Místo duchov. správce v pardubské pracovně nebude zatím dle dosavadních dispozic definitivně obsazeno.

Valná hromada akcelového pivovaru v Pardubicích konala se dne 7. října odpol. v místnostech pivovaru za četné účasti podniků. Po delší době uslyšeli akcionáři radostnou zprávu, že kalamita, hrozící tak vážně tomuto velikému průmyslovému závodu, jest nadobro zažehnána, ba že pivovar utěšeně květvá a že dokonce po několikaleté trapné přestávce bude opět letos platiti dividendu. Na starou akcii vyplácejí se bude letos dividendy v obnosu 16 K a na jednu akcii nové emise 28 K od 1. prosince b. r. počínaje u pokladny v pivovaru. Takový závod, jakým je rozsáhlý a všemožným účelným zařízením opatřený akciový pivovar v Pardubicích, musí i na příští dobu prosperovati, budou-li vždycky do správní jeho rady voleni nejen mužové veskrz poctiví, ale i ti, kteří se mohou vykazati odbornými obhodnými vědomostmi. Rozumí se, že se musí také vařiti při tom pivo konkurence schopné. Přesto, že akciový pivovar vyrobil za letošní sezonu 56000 hektolitřů piva, jest žádoucí, aby tento počet stoup! a mohl se reprezentovati nejen kvantitou, ale i kvalitou svého výrobku u porovnání s podobnými závody v jiných větších městech.

A to je v pardubském akc. pivovaru při smílných podmínkách zcela možné.

Ze sportovního života v Pardubicích. Výšší sportovní život není v Pardubicích ten, jaký býval. Letošní dostihy koňské hned byly tak mizerné, že v Pardubicích toho není nikdo pamětníkem. Vysokého a drahého tohoto sportu uchopili se v posledních letech lidé, kteří k takovému sportovnímu rekordům nemají kvalifikovaných závodních koní a jsou tak tomuto sportu jen na závalu. Svoji nemístnou účastí vypuzují pak přirozeně za závodů ty, jimž majetkové poměry dovolují, aby si mohli speciálně k takovému závalu koně chovati. Proto to také letos na dostizích v Pardubicích tak smutně dopadlo, že koně nemohli dostihnouti ani cíle, nežli aby se mohli vykazati slušným rekordem. Dříve závodili majitelé koní pro zábavu a svoji chloubu, nyní přicházejí na závody přemnozí jen pro kšeft. Také parforsní hony nejsou, čím byly. Účast šlechty je poměrně menší než jindy a kromě toho kladou se tomuto sportu se strany některých venkovských obcí značné překážky, částečně pro odpor vůči pádům a částečně pro škody na polích způsobené. Nedá se ovšem popřít, že náhradu za veškeré škody kryje hanebná společnost obnosem větším, nežli ve skutečnosti jsou, ale snad těm skutečně poškozeným po delších oklikách v přiměřené výši se nedostane. Podivno, že sociálně-demokratický list v Pardubicích brojí také horlivě proti těmto velkopanským kratochvilám, ač známo, že židé až nápadně všude k účastenství šlechtě se vřítají, sociální demokraté se zdvořilou ochotou panstvo vozí a jeden z nich docela ve své vlastní ekvipáži. Kdyby parforsní hony z Pardubic se měly dle pověsti přeložiti jinam, bylo by to pro město jen na škodu, uváž-li se, že by se také zároveň přeložila ekvitační brigádní škola a škola dobrovolníků.

Časlav. Divadlo K vážným dnům dušičkovým vybrali si ochotníci naši Stroupežnického: Naše furianty. A volili správně, neboť nač tahat k náladovým hrám cizím, když literatura naše má dosti her s pozadím probouzejícím v člověku myšlenky nšlechtilé a přinášející hluboké životní pravdy? V celé soubře bylo viděti, že účinkující chápali se úlohy radostně a s porozuměním a by někde z přílišné horlivosti bylo přestřeleno, celk k činil dojem velmi zdařilý. I ty menší úlohy nováčků našich prken byly s chutí sehrány. Ze ovšem těžiško celého tohoto obrazu života držely hlavně ruce osvědčených starších členů jednoty, jest pochopitelné. A počínali si tak zdařile, že mnozí z nich byli znova a znova vyvoláváni. A zasloužili si toho. Meziaktí vyplněno bylo novou kapelou p. Malého, která naděje v ní kladené splňuje úplně. K představení zavítalo i mnoho hostů z venkova, což při tendenci hry může býti jenom pro ně s prospěchem. — **Koncert Ondříčkův,** pořádaný tělocvičnou jednotou „Sokola“, měl úspěch po stránce hudební, jak dalo se očekávati, znamenitý. Měl-li i kasovní, nevíme. Navštíven byl však přece jenom proti minulým koncertům mistrovým u nás značným počtem uměnilmilovného obecenstva z města i okolí. — **Čítárna,** k vůli níž sváděny byly četné ptky, více ovšem pod hladinou veřejného života, vstoupila v činnost v neděli 7. listopadu. Umístěna jest v obecním domku na tržišti a vykládáno jest v ní na 90 časopisů všech směrů politických i kulturních. Náklad vede lvím podílem obec. Zůstane-li pro ni zájem stále tak živý, jako byl před otevřením, ukáže budoucnost. — **Hodiny** na děkanském chrámu Páně působí v poslední době zmatek nad zmatek. Příčinou toho není asi stroj, jak mnozí se domnívají, navrhující, aby při rekonstrukci věže nahrazen byl novým, jako spíše dělníci zaměstnaní při stavbě lešení na věži. Překážili-li trámovi lešení závažím hodin, bylo by snad lépe je zastaviti, než nepravdivým chodem plástiti zvláště mládež, která buď opozdněná do škol přichází, nebo zase leti div duši nepustí. Ostatně při tom bylo by dobře připomenuti těm, jichž se to týká, že věž jest také součástí kostela a že naprosto nejsou její místnosti pro to, aby jich bylo používáno k rozličným lidským potřebám. Tím méně si toho zaslouží tak zv. Žižkova komora. — **Valná hromada prav. měšťanstva** pobouřila značně klidnou hladinu našeho života a způsobila dosti mrzutosti mezi p. t. podniky. Octli se na programu návrh, aby zaměněn byl za pivovar parostrojní. Agitováno bylo s obou stran pro i proti, ale když pro novostavbu se rozhodli zástupcové města, občanské záložny a evang. církevní obce, bylo zřejmo, že návrh schválen bude. A také byl, ovšem po dlouhé a místy velmi pohauté debatě. Odpůrce návrhu zaráželo, že již letos dividendy klesla o 50 K a že další klesání není vyloučeno. Proti tomu zastanci návrhu prohlásili, že náklad na novou stavbu kryti se bude úsporou na reži kol 8000 K ročně. Úplný náklad ovšem znám není, mluví se okolo 130.000 K; jsou však, kteří praví, že stoupne na 200.000 K, zvláště když staré budovy bude nutno přece jenom opravit, neboť úplné zkáze je již správa nevydá. A kdyby měly býti adaptovány k něčemu jinému, stálo by to ještě více. Mluvicím správní rady, jež návrh podala, byl p. MUDr. K. Tešar, jež všechny obavy odmítal jako bezdůvodné, pěkný referát proti přednášel p. městský rada Zatecký. P. ing. Harold navrhl, aby zvoleno byly širší ko-

mité, které by vše podrobilo zkoumání, ale žádost jeho byla zamítnuta a většinou hlasů rozhodnuto ponechat to správni radě. Že i při této příležitosti, jako při jiných nalezli se vtipkáři, nelze se u nás diviti. Že by však jejich vtip, že správní rada pro veliký náklad se zřekne úplné všech odměn, nalezl ohlasu, pochybujeme. Podobně vtipem zůstane i, že podnikci po tři leta nedostanou ani haléře dividendy. Či má to býti šikovný manévrr, aby někdo dostal lacinu podíly, které beztoho v posledním roce klesly o 500 K? Přejeme města nstvu, aby se mu plán zdařil, neboť jest to beztoho jediný náš křesťanský podnik v městě.

Poslanec Udržal v Bělé, jak jste v minulém čísle již osnámili, valně si neposlouchal. Doplnuji dnes zprávu Vašeho dopisovatele o této schůzi. Prohlašuji především, že řečník strany katol. lidu vldp. professor Šule nijak se nedotýkal osob stran protivných; vysvětloval náš program a ob chvíli s názory stran dle jejich programů polemisoval. Sotva se však p poslanec Udržal ujal slova, počal ihned obracet se na osobu p. profesora. Bránil se proti výtee našeho řečníka, že strana agrární není beznáboženská. P. prof. Šule podává mu před celým shromážděním program strany agrární a praví: *Najděte mi tam slovo náboženství anebo nějak jinak vyjádřený pojem toho, co se náboženstvem nazývá, a dokud to nenajdete, platí mé slovo, že strana agrární dle svého programu je strana beznáboženská.* Pan Udržal nebledal, odpověděl na nejdělejší bod, kterým strana katol. lidu od agrární se liší, *stál dlužen a začal překrucovati a osobně snižovati našeho řečníka.* Schválně plete katolickou církev se stranou katol. lidu a volá: „Kdyby katolictví mělo spočívati na takových základech, jako Váš řečník, bídne by to s ním dopadalo.“ — Prof. Šule zmínil se, jak v letech šedesátých minulého století panovala krásná svornost v českém národě a p. Udržal to skroutil — světe, div se a odplivni si! — že si klerikální řečník liboval ty staré časy před 60 lety — „a tenkrát, pánové“ — vlastní slova p. Udržala — „byla ještě robota. My jsme loni zrušení roboty oslavovali a dnes se vzpomíná před naším českým lidem těch dob, kdy ještě robota panovala.“ I stoupenci Udržalovi, pokud si zachovali trochu soudného rozumu a poctivosti, musí se styděti za také jarmareční řečnění svého poslance. Vytykal p. poslanec, že prý jim, agrárikům neprávem se říká „selští baroni“; mezi nimi jsou prý i malorolníci. Vypočítával, kolik korců mají někteří agrární poslanci, jmenoval i poslance Chaloupku, ale „zapomněl“ sdělit, že tento malorolník nedávno si koupil hostinec v Kostelci za 40.000 zl. Když tohle je u agrárního generála malorolník, jak pak asi by nazval skutečného malorolníka, domkáte atd.? A jaké statisíce mají agráři bohatší? Mluvil o Palackém, jaký to byl výtečný muž, ač byl evangelík, jako by politická strana katol. lidu chtěla upírati jeho zásluh Palacký byl evangelík, ale spravedlivý, neupíral zásluh církve katol. na poli kultury a odsuzoval boj proti náboženství, v němž, bohužel, na škodu národa libuje si nyní i valná část poslanců agrárních. I o svornosti mluvil p. kandidát ministerstva Udržal. Ve straně agrární je prý 90 procent českého venkova, strana „klerikál“ měla prý jen 10 procent hlasů a proto prý máme vetoupit do řad agrárních a ve straně agrární, která prý není proti náboženství, se uplatňovat, v ní působit, jako Kroiher, Vacek a Hnídek. Pan Udržal se hodně přepočítal. Strana katol. lidu (dle jeho názvosloví klerikální) dostala při posledních říšských volbách na 84.000 hlasů; agrární pak jich rozhodně nedostala 9krát tolik! Svornost pak může být pouze tam, kde v nejdůležitějších věcech je soublas; ale když agrární strana o věci tak důležité, jako je náboženství, nic neví, kdežto nám svaté naše náboženství Kristovo jest největším pokladem na zemi, je nám základem celého pozemského i nadzemského života. Také tím pozváním ku vetoupení katolíků do agrární strany se p. poslanec trochu flizl. Neudržel pan Udržal v paměti, jak letos na jaře sám ve Vosičích poslal katol. zemědělce do černé Afriky, aby tam šli obracet pohany, agráři prý jsou dobří katolíci. V Bělé už uznal, že by měli katolíci v agrární straně co dělat! Soublasíme a budeme pracovati k tomu, aby četní nábožensky ještě smýšlející stoupenci strany agrární poznali, že strana agrární podává českému venkovu vymlácenou slámu mladoboleslavských liberálních hesel a frásí, ale nasadila mu přitom na oči zelené brejle rolnických sájmů. Budeme vytrvalou prací osvětovou i hmotnou ty brejle čistit a až venkov bude hledět čistými brejlemi, ukáže na zeleno obarveným mladoboleslavům a la Udržal dvěře!

Československo. V roce 1906 založilo několik snaživých dělníků za přispění tehdejšího kaplana zdejšího vp. P. Keppla v obci Parádku konsumní společenstvo „Svépomoc“. Toto společenstvo — vlastně členové, musili podotknouti různé boje s nepřáteli jak konsumů vůbec, tak tohoto zvláště, neboť ze začátku největšími nepřáteli byli členové „potravního společenstva v Parádku“, o čtvrt roku dříve založeného. Po třech letech činnosti s uspokojením musíme doznati, že konsumní společenstvo „Svépomoc“ jest vydatným pomocníkem v boji, který musí strana katolická vésti se stranami, jež o zničení církve

katolické uctívání. Řešilo zemanů mdp. biskupa Brynysa „proti spolku spolek“ se v Parížské době osvědčilo. Národní socialisté vši mocí hledili zabránit němu povahou se usazení, avšak povaha vůli překonala jejich úsilí. Jméno zde — a jen tak lehce se již vyhnati nedáme. Víme však také, že nesmíme přestat na tom, co vykonáno. Druhá strana nelení. Národní sociálové mají soustředěných v potravním společenstvu (mimo filiálky) asi 200 členů, mají již dvě filiálky a co hlavního, vlastní dům, ve kterém mají prostorný, krásný kram a veliké pohodlí. Jestliže si uvědomíme, že soc. dem. mají také vlastní dům ve Trebově, nebudeme se pranic diviti tuzé správy i většiny členů konsumu „Svépomoci“, aby měli též vlastní dům, zvláště když dosavadní kram již dávno naprosto nevyhovuje. Touha tato byla tak mocná, že o stavbě vlastního domu definitivně rozhodnuto; koupeno místo a se stavbou ihned započato. Samozřejmě jest, že společenstvo dosud tolik nastrádaného jmená nemá, koliz stavba bude stát i tu s jistotou neubrání se dojmu ten, kdo pozoruje, jak členové maso, proští dělníci, nabízejí úspory své společenstvu; buď menší částky bez úroků aneb větší částky na úrok takový, jaký by dostali ve spořitelně. Jest však nutné, aby společenstvu poskytnuto bylo co nejvíce půjčky bez úroků. Jelikož však nikdo větší obnos bez úroků půjčiti nemůže, rozhodla se správa společenstva požádati nejen členy, ale stoupence a příznivce strany katolické vůbec o podporu v důležité věci této. Nesnáda darů (někdyli by i ty byly věcně přijaty), žádá pouze, aby ti, kteří mohou bez ublížení sobě samým poskytnouti na čas nějakou částku peněz, společenstvu podporu neodepřeli a buď menší obnos bez úroků, aneb větší obnos na úrok malý dobrovolně zapůjčili. Obnosy větší budou dle přání na domě zajištěny. Koncím prosbou: Pomozte chudému křesť. dělnictvu v jeho bojích, aby dělnictvo zase s láskou a neohroženě bojovalo za ideály, které pojití mají národ celý, totiž za církev a vlast. Zdať Bůh! — V neděli 14. listopadu odpol. o 8. hod. přednáška bude vp. P. Vala s Č. Trebově v místnosti p. Frenkle ve Lhotce o „Bílé boře“. Schůze bude důvěrná.

Svčecní nového hřbitova v Sedlici. V neděli dne 7. listopadu t. r. odbývalo se v obci Sedlici svěcení nového obecního hřbitova, který s nemalým nákladem zřídila obec Sedlice a Kránsko. Rozsáhlý hřbitov postaven jest asi v polovici čtyř masei jmenovanými obcemi u okraji silnice a akýs s úhlednou kapličkou svou zcela pěkný pohled. Slavnost zahájena před 2. hodinou odpol. průvodem vedeným vdp. Ferd. Zajátkem, bisk. vikářem s Holie, s asistencí dpp. farářů Josefa Palouka ze Žďanic a Josefa Krajčeka z Votic, ubírajícím se celou obcí Sedlicí na ke hřbitovu; průvodu i svěcení zúčastnili se basický sbor sedlický a hudbou, školní mládež a obyvatelstvo obou jmenovaných obcí v počtu velikém. O 2. hodině uvítal na hřbitově starosta obce sedlické p. J. Kottál srdečnými slovy všechny ke slavnosti se dostavivší, načež se ujal slova zástupce o. k. okr. hejtmanství v Hradci Král. p. JUDr. Rud. Fiedler, který, poukávav na zdárný výsledek práce snahyřích zástupitelův obou obcí, jakož i na význam nového tohoto kroku na dráze pokroku, poděkoval svátost užitému členům komitátu, jenž stavbu hřbitova provedl s námahou dobrá věcí věnovanou a přál oběma obcím, aby v této dobré své snaze — povznášeli se zcela na výši moderní obce — i na dále vytvářely. Po provedení svěcení vdp. vikářem a krátce poboznosti ve hřbitovní kapli byla slavnost tato skončena. Postavení hřbitova stálo obě obce nemalé oběti finanční a ještě zbývá doplniti vnitřní zařízení kaple, která oběťtvarostí několika místních přísaivců nyní pouze oltářem jest opatřena, i naskytá se tu všem, kdož by náclm přispěti chtěli, dobrá příležitost dobré věci prospěti.

Mládežov v Litomyšle. V neděli před svátkem Všech Svátých zavítal k nám vdp. probošt z Litomyšle Fr. Křivohlávek, aby nám posvětil nové pořízený obraz sv. Františka Seraf. od členů třetího řádu sv. Františka, který u nás utěšeně ukrývá. Vdp. světitel konal zde zároveň shromáždění terciářů, k němuž se veliký počet členů až z daleka sešel, takže náš chrám Páně při odpovedních službách Božích byl většinou lidem celý naplněn. Vdp. světitel v řeči své vybral na slova sv. Otce Lva XIII.: „Přeji si, by všickni pokud možno byli následovníky sv. Otce Františka Seraf.“ ke vstupu v káňstřed, jest dle těchto sv. Otce jest zachránou lidské společnosti. Ano, duch sv. Františka Seraf. má vzniknouti do všech starý lidské společnosti, duch pravého křte otmáství, duch pokory, lásky k Bohu a k bližnímu, prvé kajetnosti, duch vanešených pravd křesťanských a péče o spásu duší. Kde v každé farnosti tento duch opět zavane! Komu se nelíbí, tomu se selaní.

Význam mlilodará ve prospěch pohotělých v Čechotíně (Pokračování). Sbírky konané ve vikariátní leděčském 51.10 K, polestněm 74 K. Sbírky kostelní v ostatních vikariátech prostřednictvím nejdražšího bisk. kronaistofe 700 K, k tomu předešle vykázané mlilodary 1133.23 K. Dohromady 1956 K 33 hal. Všem šlechterným do-

hromadněm vsázavaj obdarovaní srdečně „Odpisť Bůh“ machonsobě!

Význam mlilodará na povodni postižená v Trebovčích: Vldp. Jan Kašpar, farář v Dřetě 6 K, p. Ant. Holub, zřizovatel dráhy v Říčanech 1.87 K, vld. far. úřad v Milešíně kostelní sbírkou 10 K, p. Fr. Kopecký, rolník v Hor. Rápotci 2 K, vld. far. úřad v Stačenci u Horek 43.36 K, vld. far. úřad v Hotičkách, kost. sbírkou 20 K, vld. far. úřad ve Vidochově kost. sbírkou 11 K, vld. far. úřad v Ohnišanech kostel. sbírkou 36 K, vldp. Dr. Sedláček na Smíchově 3 K, vld. far. úřad v Nechanicích, kostel. sbírkou 44 K, vld. far. úřad v Lužanech u Jiřina kost. sbírkou 18 K, vldp. Fr. Koten, farář v Čachotíně 2 K, p. Barb. Větrovská z Dobbenic 2 K, otič. škol. sestry v Chrudimi šatstvo a prádlo, nejmenovaná z Dol. Dobrouče 5 K, nejmenovaná z bisk. knihtiskárny v Hradci Král. 2 K, vld. p. Jos. Vojtěch, far. ve Rtyni, opětně 3.66 K, p. M. Pavlová ze Zvíkova u Nechanic 2 K. Zaplat Pán Bůh! O další mlilodary prosí farní úřad v Hněvčovic u Hořic.

Různé zprávy.

Dvorní rada J. B. Lambi, bývalý profesor čes. techniky pražské, zemřel v neděli vstří 83 let. Zesnulým odešel jeden z vynikajících našich učenců. Byl nejen znamenitým chemikem a technologem, ale i vynikajícím autorem v oboru hospodářství a správoředy, zakladatelem a organizátorem hospodářského školství našeho. Literární činnost jeho byla neobyčejně obšíhlá.

Jednota sv. Metoděje ve Vídni již získala vlastní kostel a klášter pro české bohoslužby (III. okr., Rennweg 63), jenž bude dne 15. listopadu 1909 na den sv. Leopolda za vzácné přítomnosti J. Osv. Jana hraběte Harracha, vznešeného protektora Jednoty, slavnými bohoslužbami o 10. hodině svého účelu odevzdan. Ku této slavnosti nejdutěji sve výbor.

Český cukrovár se významem. Halušský cukrovár na Moravě, při jehož zakládání hřmotně tlačeno bylo na vlastněcký buben, zadal komisionářský prodej svých výrobků vídeňské Ländlerbank, ačkoli se on ucházela celá řada českých bank a to za úplně stejných podmínek, jaké podával tento německý ústav bankovní. Úkaz tento jest tím smutnějším, že tato něm. Ländlerbanka jest téměř osobním bankéřem vídeňského Luegra, smutně proslulého zvláště při sankcionování známých protičeských zákonů v Dol. Rakousích atd. Tak se v praksi jeví naše „Svět k svému“.

Německá povýšenost. V časopise „Statistische Monatschrift“ r. 1909 jsou uveřejněny údaje o vystěhovalectví z Rakousko-Uherska do Ameriky. Jsou pro nás velmi zajímavé zejména tím, že nevědují se již stále chýstati o německé povýšenosti. V letech 1900—1907 vystěhovalo se do sev. Ameriky 1 1/2 milionu lidí, s toho 4.4% Čechů a 11.6% Němců, celkem 68.881 Čechů a 179.166 Němců. Z toho vidno, že vychálený německý blahobyt je pouhou bublinou. Z nich americká nezávislá statistika zjistila analýzou přes 14 let (kdož neumí číst a psát) v letech 1904/5—1906/7 z tisíce u Čechů 12.5, 16.7 a 19.6, u Němců 34.1, 49.4 a 68. Čechové ze všech národů co do literární znalosti jsou na čtvrtém, Němci teprve na devátém místě. Čechové vynikají nad Němce fematnou znalostí, mší vyučených dělníků až 27%, Němci pouze 21%, za to národník bylo českých nejvíce 19.83, německých 24.3. Z 1000 přistěhovalců v letech 1906/7 hlavně pro nemoc a obdoby odmítáno bylo u Čechů 8.6, u Němců 6.9. Kde je tedy ta německá povýšenost?

Americká žena v životním povolání. Ve Spojených Státech Ameriky uveřejňují právě výsledek sčítání dle povolání na rok 1908. Zprávy tyto ukazují, že celkem dobývá si živobytí samostatně 5.007.069 žen přes 16 let starých, takže každá pátá americká žena si samostatně prací svou živobytí dobývá. Z těchto pěti milionů jest jen 97.500 vdancých nebo vdov. V povoláních, ženami provozovaných, jsou všechny možné obory zastoupeny. Tak bylo 186 žen činářů v kovářství, 45 jako řidičky lokomotiv a topičů, 10 jako noční zázazadel, 5 jako lodivodi atd. Zajímavější jest, jak různé přibývalo v rúsem zaměstnaní žen od posledního sčítání roku 1890. Ta jest nápadná, že nejvíce přibýlo procentů žen v povolání právního zastupování, totiž o 88.5 procent. (Roku 1890 bylo advokátů 208, nyní je jich 1010). Dále přibýlo nejvíce stenografek (o 309 proc.) a architektek (o 207 proc.) Z duchovních povolání přibýlo duchovních o 197 proc. a bibliotekářek o 116.7 proc. Naproti tomu přibýlo zaměstnání u nás v Evropě ženám zvláště ponechávaného, totiž služek, daleko sa přibývalim obyvatelstva; toho přibýlo totiž o 91 proc., kdežto služek jen o 6 proc. Podobně křice přibýlo jen 18 procent.

Náhrada škody, způsobené upmážením od sňatků. Nejvyšší soud učinil zajímavé rozhodnutí v otázce náhrady škody za neuskutčený sátek. Šlo o žalobu, kterou podala jistě děvče na svého bývalého milence, jenž téměř před sňatkem se rozmyslil a poměr svůj přerušil. Děvče žalovalo jej na náhradu škody, vzniklé tím, že

málo nastoupit místo vychovatelky, ale odřeklo, když bylo mu sděleno, že za nějaký měsíc bude svatba. První dvě instance žalobu samitly, jelikož ženich neměl žádného vlivu na rozhodnutí děvčete, jest místa se sfeklo, ani jí k tomu neradil, ani neutil. Nejvyšší soud však oba první rozsudky neuznal za správné a rozhodl, že, ač tu nebylo přímého vyzvání k odřeknutí místa, přece ta byla taková jiná přčina (slib manželství), jež k odřeknutí působila. Při novém projednávání případu byl pak věrolomný ženich odsouzen zaplatit děvčeti šmšední plat, jaký v místě onom by byla obdržela a krom toho i náhradu za šmšední stravování, jest by byla dostávala.

Stará indiánská hrobka nalezená polechem. Ve Spojených státech ve státě Arizona u řeky Colorado honil nedávno mrs. Wilkins zajíce. Měl zvláštní smůlu, nenáležela se celé dopoledne ani zajíce noha. Teprve v jednu hodinu uviděl prvního zajíce, spustil, sahámela rána, ale zajíc raněn pelášil k blízkému kopečku následován hostcím psem. Wilkins odebral se za ním; jaké však bylo jeho překvapení, když ne-nalezl ani psa ani zajíce, pouze šramot vycházející z vnitř země prozrazoval, že zapadl oba do zemní dutiny. Hledal pilně a pod křovím našel větší otvor, který s malou námahou rozšířil v pohodlný vchod, který vedl do staré indiánské hrobky, kde lovec nalezl nejen svého psa, ale i zakousnutý tucet zajíců, dvě kostry, několik starých sekýr a nádobu naplněnou zlatými šperky.

Země bez alkoholu. Finský sněm se usnesl na zákazu prodeje líhu k jiným než léčebným nebo technickým účelům. Láh byl státem zmonopolisován a prodává se jen v lékárnách na recept. — Sněm v Islandě v posledním zasedání přijal zákon, kterým se zakazuje dovoz lihovin, vína a piva a všech vůbec nápojů, které obsahují i sebe menší množství alkoholu. Zákonem tím bude pokračováno především Dánsko, které na Island vyváželo pivo a lih.

Papírové láhve na mléko. Z papíru neb z papíroviny vyrábějí se od více let nejrozmanitější předměty, na př. nábytek, plivátka, talíře, ručníky, klobouky, ubrusy, kupesní šátky atd. V novější době založena byla v Marioně ve státě Indiana v Sev. Americe továrna na výrobu papírových láhví na mléko, které zasahují rozhodně přednost před skleněnými blými láhvemi, neboť v těchto, jsou-li světle vydány v šano, se mléko kazí. Láhvi papírových vejde se do jedné bedny 250, takže mléko tím způsobem pohodlně a lacině dá se dopravovati. Papírové láhve jsou velmi laciné, neboť 1000 kusů stojí jen 15 franků, kdežto tisíc láhví skleněných stojí 300 franků. Papírové láhve jsou skleněným úplně podobny a uzávěrky hrdla podobají se oněm skleněným.

Sól v moři chrání vodu před hnitím a rozkladem. Mořská voda obsahuje 3 a půl procenta chloridu sodnatého (kuchyňské soli) a jiných solí. Když úplně vyschla všechna moře, zůstalo by tolik soli, že by bylo možno pokrýt celou zeměkouli vrstvou soli šedesát metrů vysokou. Že toto obrovské množství soli bylo vyluhováno z vnitř země a posazením vodami do moře do-neseno, tato theorie není správná, neboť soli, které se vyskytají v Mči vodě, sestávají osmi procenty z uhličitanů a jen po té malým procentem z chloridů, naproti tomu ze všech solí ve vodě mořské zastoupena kuchyňská sól (chlorid sodnatý) 89 procenty. Vysvětlením vnitrozemských jezer střed-asijských bylo shledáno, že solné vrstvy na vyschlých místech jsou jiného složení, než ve vodách mořských. Pravděpodobně solný obsah jest pradávnou vlastností oceánů. Geolog Suess vysvětlil domněnku, že sól nacházející se v mořích, byla v pravěku, když pevná kůra podla se objevovat na zemi, vyvržena sopkami z vnitř země. Tato domněnku potvrzuje porovnáni optických činných spektr. Tak na př. po každém výbuchu Vesuvy kolem jeho kráteru objeví se bílá leuulá vrstva kuchyňské soli. Sopky v jižní Americe vyhasují takéž nesmírné množství solné kyseliny. Z těchto důvodů sluší mti za to, že náhled Suessův je asi správný.

Pověstný ván potokého sedláka Dřimaly je na prodej! Pruské štáty ani v tom voze mu nedaly pokře a neustále jej pronásledovaly, takže musel vās opustit. Poláci se nabídlí, že vās odkoupí a uloží do národního musea v Krakově. Vās má 2 pokoje a kuchyň a bude v museu sloužit jako malé museum pruského pronásledování. Ve vnitřních místnostech jeho uloží se všechny památky, zákony, výnosy úřadů pruských, namířené proti Polákům. Advokát poznaňský dr. Tad. Javorský je vykonavatelem této národní koupě. Dřimala dostane za svůj přibytok s nuse 2000 m. K tomuto způsobu bydlení byl, jak známo, donucen tím, že mu štáty pruské nedovolily na poli koupěm vystavět obytné budovy. Vpomohl si tedy tím, že sřídil si vās obytný (komediantský) a v tom býval na poli. Ale zakázaly mu zase v něm topit pro nebezpečí ohně a stále novým a a jiným potabováním ho trápyli. Nášel se následovatele v tomto způsobu, ale štáty pruské si ode všech poměly. Poslední zastupje Dřimala, jenž první sešel.

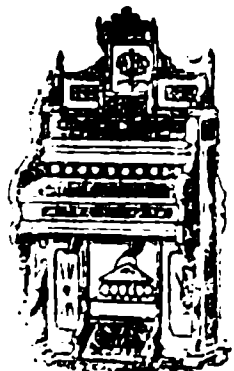
Přibytok žen v Anglii Die posledních statistických zpráv jest v Anglii o 1.284.658 žen více než mužů. Tento přibytok žen je však velmi

Továrna na cottagová americká
HARMONIA

též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

Sklady:
Budapešť, VIII. ker. József-
körút 16. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.
Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody

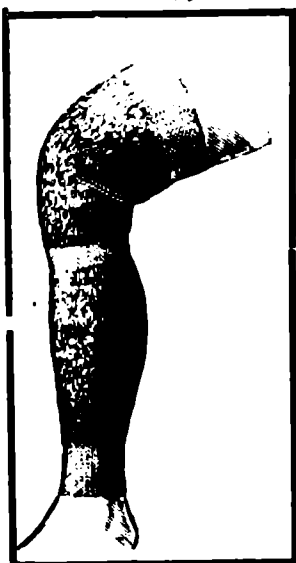
Salonní garnitura

elegantního provedení
se prodá.

Bližší v atel. LANGHANS
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Nepostrádatelnou
nejlepší ochranou
proti reumatismu

a každému nastuzení všem, kdož jsou odkázáni
svým povoláním prodlévati v chladných místnostech
nebo na venku, jsou naše zvláštnosti pletenébo zboží

**z pravé
velbloudí srsti.**

Zvláště doporučujeme obfivky
na kolena, kryjící nohu až po
kotník, 1 pár K 8 —, rukavice
1 pár K 3 —, látku na spodní
kalhoty a kazajky, 150 cm. ší-
rokou, 1 metr K 10 —, veškeré
zimní prádlo, bršni pásky, chrá-
nitka na plíce, na prsa, na záda,
pásky na ledviny, jednotlivé ru-
kávy, jednohl. nohavice, vesty,
ponožky, přikrývky, střevice,
papuce atd. — Velbloudí srst
nepodléhá změnám tepla, ne-
prohřeje ani neprochladí se
snadno, a udržuje při těle stej-
noměrnou teplotu! Nový velký
illustr. ceník zašleme na po-
žádání.

Bratři Samkové v Jičíně,

výroba pleteného zboží.

V Písní: Školní ul. 8, Říšská ul. 1

Pouhou 1 korunu

v 10 hal. pošt. známkách neb v hoto-
vosti předem zaslaných stojl kapesní
mechanický

počítací strojek,

jenž hravě počítá, násobí a dělí i s de-
setinnými čísly. Návod přiložen. Záruka
10 let. Neobyčejná přesnost a úspora
času. Franko každému zasílá výrobce
Fr. Hošík, technik Velká Polem,
Rak. Slezsko.

Na dobírku nezasílám, pro veliké porto.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvakvenálky
(dle Ord. listu č. 3, str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Jménem

SINGER
označují se
nejlepší šicí stroje na světě.

Koupiti lze ve všech našich krámech.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, Jiřikova tř. 270.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli proto úplně nemožna.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Roširujte

Časové úvahy!!

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, šlínky, látky na roby,
soupravy, salonní garnitury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo **VZÁJEMNOST** v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACEHO TR. C. 359., VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
rých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, iluminace osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož
i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zařizuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí
stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vln.
města Hradec Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Velkoprávní krojčevský pro
pány. — Továr. sklad jem-
ných suken všeho druhu.

V. ROSA,

c. a k. dvorní krejčí
v Hradci Králové.

Kulturní hlídka.

Kulturní hlídka.

Neklerikální listy o Wahrmondově aféře. Pokrokový „Přehled“ napsal 5. t. m.: „Wahrmondovy aféry skončily konstatováním německé univerzity pražské, že Wahrmond při loňském přesazení svém z Lošpruku do Prahy závazal se ministerstvu tajným paktem k tomu, že zašle po několika nedělích o dovolenou, po případě o pensionování, začne obdržet podporu několika tisíc korun na „studijní cesty“, resp. přídavek 2000 K k penzi. Tak bláhle a ničemně prodal Wahrmond za „hrnec stuchlé rýže“ svou protiklerikální pokrokovost, do světa rozkřikovanou Věchní, kdo prohlédl jeho učenost i charakternost hned loni a dostali za to od patentovaných církvi protiklerikálních cejch nepokrokovosti — Přehled patří také mezi tyto nešťastníky — mohou se nyní klidně a se zadostučiněním usmát nad hlubokou vědeckostí, politickostí a ostatními — o tmi hrdině Wahrmondovi, z kterých si chráněnců jejich udělal dobrý den.“ — Mladocheský „Den“ se vyjádřil takto: „Záležitost prof. Wahrmonda, která byla z počátku zápasem za volnost vědeckého bádání (?), utonula nyní ve špině, proti níž i pražská rourová aféra jest opravdu krupičnou kaší. Professor Wahrmond byl kdysi mučedníkem (?) za své přesvědčení, a dnes stojí odhalen jako člověk, který dovede se svým přesvědčením obchodovat a po vyhánění kuran do výše výhodně je prodati. Professorský sbor právnické fakulty německé university slyšel v tomto ujednání (Wahrmonda s vládou) právem omezení vědeckého bádání a vyslovil se ostře též proti obchodu, který Wahrmond provedl. Případ tento jasně osvětluje stav, v jakém se nyní kultura rakouských Němců nachází, bylo by však chybou, svalovati veškerou vinu jen na prof. Wahrmonda. I němečtí poslanci tak zvaní svobodomyšlní obchodovali s Wahrmondem. Prodávali ho klerikálům (německým šovinistickým křesť. sociálům) za jejich podporu v protičeském boji. Co to bylo tehdy v Čechách za rámu s Wahrmondem a nyní?“ — Jest dobře si povšimnouti, jak po bezhlavém fanatismu dostavuje se stříslivá rozvaha a jak listy protiklerické najednou přiklábavají k názorům, jež katolický tisk již dávno vyslovil. Máme dobré zadostučinění. Z toho, co jsme o Wahrmondově aféře napsali loni, nemáme nyní ani slova slevovati. Vzpomeňme si, jak k vůli Wahrmondovi německo-židovští studenti se snažili přepadnouti „svobodomyšlné“ říšský parlament. Za volání „sláva Masarykovi“ synové Judovi obsadili rampu, řvali a bučili holemi do vrat. Studenti čeští rušili přednášky pořádané pro „stávkokazy.“ Masarykovští junové křičeli: „Nebudete-li stávkovati, neručíme za vaši osobní svobodu — vy musíte stávkovati, ne-li, donutíme vás.“ Pískali na píšťalky, kopali do zavazadel, až z nich vyrazili jednu desku. To všecko z lásky k „svobodě vědy“. Masaryk pak se zastával německo-židovských junů tak temperamentně, jako by se jednalo o nezadáje právo českého národa. Tisíce těch mládenců, kteří náš národ tolik utlačují, se do hrsti vesele smáli. Jakmile jest vyhlášeno nějaké „svobodomyšlné“ komando od židovské „Neue Freie Presse“, už se ví hned, jak si bude Masaryk počínat. Co zahlahol polnice jerišká, tomu zatleskají ihned vychovanci „největšího filosofa“. — Nesmála se vláda, když nabízela Wahrmondovi na „studijní cesty“ 2000 K? Ovšem tatáž vláda umí tlačovým mimořádným přídatkem potěšiti také lidi jiné. Sám umírněný pokrokatý tisk prohlásil, že jsou „vědecké důvody“ Wahrmondovy a la Rašple. Ale stávkovat se musilo, protože to chtěli němečtí židé, kteří chtěli kaliti vodu v době, kdy parlament se chystal k dělné práci, namířené proti vysavačství kapitalismu. Buršáci se českým spojením odměnili velikými provokačními bumby.

Moravští agrárníci vysílají kulturní úroveň čtenářstva. O Staňkově „Mor. Čepu“ napsala neklerikální „Mor. Orlice“:

„Neradi hasíme, co nás nepálí, leč tentokrát dlužno nám učiniti výjimku. Na důtklivé naléhání četných rolníků. A nikoli rolníků, jak jistě ozve se v odvetu „staročeských“, ne-li dokonce klerikálních. Rolník dobrých, nadšených a horlivých agrárníků. A konečně rolníků nejen z okolí Brna, nýbrž i ze vzdálenějšího českého západu moravského, kteří prohlásili nám, že se do duše stydí za to, jak agrární, tedy rolnický list může tak pečetí o rolníkovi, jak učinil to posledně „Mor. Čep“, list prý pro „výchovu“ a organizaci moravského venkova, o přisedlím zem. výboru posl. Vacovi. Právili nám shodně a všichni jednohlasně, že napřed užasli, ale hned v zápětí že zmocnily se jich ošklivost a haas nad tolikou nízkoostí a surovostí tonu, jímž poslední nájezd „M. Č.“, listu prý rolnického a k tomu ještě výchovného, na rolníka od začátku až do konce jest sepeán. A kdyby ten napadený rolník byl jakýmkoliv, tož je nás hanba za to před sebou, přáteli i nepřáteli, za takovou nízkoostí úroveň ducha a

spustlost srdce.“ — Jest to skutečně zajímavý dokument, když sami neklerikální rolníci se staví proti sprostotě agrárního tisku. Dlužno si dobře pamatovati, že „neklerikální“ farář Vacek horlivě podporoval kandidaturu Staňkovu proti kandidátovi katolickému.

Rudý a národně-sociální tisk suslechl ještě více. Kdo se chce naučit surově nadávat, už nemusel chodit do krčm a na dobytčí trhy. Listy, které si vzaly patent na vyšší kulturu a které se honosí, že bojují proti všem zbytkům středověkého barbarství, poskytnou celý slovník nejhrošších nadávek „Nový Věk“ ukazuje zrcadlo toho „boje o zásady.“ „Právo lidu“ v květnu r. 1906 napsalo o národně sociálních: „... bratr Picl... holka pro všecko... k vůli tomu žvanci chleba kryje v „Čes. Demokracii“ jako stará kuběna svým jménem ty největší infamie, jaké kdy lidská bestie proti bnutí sociálně demokratickému vymyslela... ale co lze očekávat od takového mačského prostituta... Představte si vztekloho mutička s černou opíjí lebkou orangutana — to je Václav Choc... vysemejčil asi dvacet (??) politických stran a teď je — národním dělníkem!... Pál hodiny tento kousavý křeček nadával a spílal sociální demokracii... A takoví političtí ptáční váli se dnes u nás v kanálech veřejného života...“ — Ví o tomto hnusném způsobu politického boje ochránce a služebníci rudé strany Masaryk, který si hraje na velice rozčileného reformátora, kdykoli se ozve osiřelý slovo v časopisech směrů jiných? Vždyť přece velice citlivý „Čas“ rozčileně prohlášoval za velkou hrubost, když „Čech“ napsal, že možno říci o mladochesích, jak dokramafili.

Národní sociálové odměnili se soc. demokratům častě způsobem stejně odporným. Na př. „Kutnohorské listy“ přinesly tento zfalšovaný portrét soudruha dr. Fr. Soukupa: „Vyvalené čti, divoká gesta, tvrdé vyřazení nadávek, zjev šleence, šermujícího rukama, nobama a poskakujícího brzy v před, brzy v zad, tož dr. Soukup. Vlastní soudruzi v Praze, když pozorují blížiti se toto vášnivě bésnění a delirium u Soukupa, tahají jej u fečnického stolku za šosy a napomínají jej slovy: „Františku, neblázni!“ Tento Soukup mluvil v neděli „U Lišků“. Nemluvil, pouze nadával poslancům národně-sociálním...“

Věru, jen s odporem lze konstatovati takové výlevy „zohleštěných duší“, které způsobem tak nehorázným špiní svoje protivníky, neoblížejíce se nic na to, že čtenář uvážlivý ihned pozná v takových výtlacích brožitanské, úmyslné lži. A nemají ti lidé kusa souziti s vlastí; ani jim nenapadne ve vzteklem hněvu, jak poškozují pověst národa našeho vůbec takovými surovými výstřely, vrhanými ve tvář národním pohlavářům. Němec čte, jak český tisk sám mluví o předácích národních jako o nestvárách. Tu si pomyslí: „Vyhližejte-li předáci takto, jaká jest teprve úroveň prostých kmáů?“ Podle popisu takových stranických listů by vypadala naše země jako africké tygří džungle. A žalovati takové novinářské výpady? Při vši sprostotě jsou ty útoky psány tak, aby se mohla redakce vymluviti, že psala pouze dovolenou novinářskou kritiku. Daleko tímto způsobem česká vzdělanost a soudnost pokročila!

B. MELICHAR

KNIHKUPECTVÍ
NAKLADATELSTVÍ
ANTIKVARIAT
ZÁVOD HUDEBNÍ

HRADCI KRÁLOVÉ

ZALOŽ. R. 1808

ZAKLÁDÁ A DOPLŇUJE
KNIHOVNY KNÍHAMÍ
NOVÝMI ANTIKVÁRNÍMI
SEZNAMY KNÍH POSÍLA
ZDARMA A FRANCO

Hospodářská hlídka.

Vynikající reformátor v zemědělství, ruský státní rada Demčinskij, jehož výzkumy těší se dnes pozornosti celé vzdělané Evropy, přednášel také v Praze dne 31. října t. r. o nové své kultuře obilí. Demčinskij ukázal jako způsob pěstování obilí na války ruskojaponské, kdy dlel u generálního ruského štábu v Číně. V Číně a Japonsku velice hustě obydlených, v nichž i na

velkých lánech vše se dělá rukou, ne strojem ani dobyt看, obírají se polními plodinami stejně pečlivě jako u nás se zahrádkami, kdež se zahrádkník každou bylinkou zvlášť obírá. V Číně tedy sázejí po zruku a o každou vyrostlou bylinku zvlášť pečují, zahrnujíce ji vády znovu, aby se hodně zakoketila a mnoho stébel vypustila. Této metody chopil se císař rada ve Smiřicích Zehetmayer a místo ručního přesazování a okopávání použil zvláštních sečích strojů a pak zvláštních zahrnovacích při vyrostlém osevní. A pokusy se částečně zdařily. Výtěžek novým způsobem docílený činil až o 5 a čtvrt metráku po hektaru a slámy až o 21 metráků více u ječmene, a až o 4 metráky zrna a až o 12 metráků slámy u ovsa. Docíleno tím z hektaru více až o 128 K u ječmene a až o 143 K u ovsa. Proti strojové metodě Zehetmayrově v přednášce své poukázal Demčinskij k tomu, že nejlepší jest přesazování obilí. Kde nelze přesazovati, tam jest na místě oborávání obilí. Dle Demčinského obilí až třikrát během vzrůstu oborované nepolehlo nikde a dvakrát tolik i více proti obyčejně pěstovanému sypalo, kdežto Zehetmayrem obilí seté na dva brázdičky a pak převláčené, když na 10 cm povyrosto, později vesměs polehlo. Oborávání provádí se buď silou lidskou (ručními plečkami), nebo silou tažnou, jak se děje při oborávání řepky. Plečky možno upevniti 5 až 7 na společné táhlo, do nějž se jeden kůň zapřáhne, čímž práce jde rychle do předu. Demčinskij odporoučí řádky 18 cm široké a 9 cm od sebe vzdálené. Krátce dle Demčinského osvědčuje se nejlépe přesazování a pak oborávání obilí, při čemž obilí oborávané jest na hřebenu tak povstálých brázdiček, a to nevyvoluje se, nevymrzá, aniž polehá.

O významu automobilismu pro zemědělství. Přibývající užívání automobilu jako prostředku dopravního roste zároveň plocha orné půdy pro lidskou výživu. To bude mít pro zemědělství význam dalekosáhlý a zasluhuje proto, aby o něm obšírněji bylo promluveno. Až dosud ohromné lány půdy ubírány byly plodným lidstvu určeným tím, že na nich musila býti pěstována píce pro domácí zvířata. Jmenovitě kůň spotřeboval značné procento. Automobilism směřuje v první řadě k odstranění tažného dobytka a chce zvlášť koně nahraditi. Samozřejmě nebude se tento přerod moderního dopravního prostředku díti náhle, nýbrž pozvolna a automobilism nevytláčí koně úplně ze služeb dopravy. Ale přece zjevně svým v budoucnosti značně omezí pěstování tažného dobytka vůbec a koně zvlášť. Dle statistik bylo by lze v moderních kulturních zemích evropských při dnešním stavu luk a polí vyživiti o čtvrtinu, ba snad docela o třetinu lidstva více, kdyby úrodu této půdy nespotebovali koně. Kůňský „stroj“ musí býti ustavičně „vytápěn“, i když nepracuje, automobil jen tehdy, když pracuje, a to jest jednou z největších jeho předností. Rovněž nepodceňujeme významu jest, že přibývání automobilové dopravy nemá vlivu na drahotu poměry, kdežto zvýšením pěstování koní poměry ty se zdražují také určitým procentem. Na jedné straně kůň u obchodníků (pekařů, uzenářů, ovocnářů atd.), na druhé ustavičné zvětšování jízdy ve vojenské způsobily jednak přírůstek v pěstění, zároveň však i sdražení cen. S přibýváním obyvatelstva ruku v ruce zároveň by musilo jíti také přibývání domácích zvířat a píce pro ně, na novo by se jen zmenšila osevná plocha k lidské výživě. Tomu automobilism a jeho rozvoj aspoň částečně odpomůže. Prozatím ovšem jen skrovně, ale čím dále tím více. Ve městech vydlážděných jest náhrada za koně automobilem vždy možná a také jí přibývá. Jinak jest tomu ovšem na venkově, kde výkonnou schopnost koně mechanicky nahraditi náleží k nejtěžším problémům strojového zpracování půdy. Proto také automobil bude se především vyvíjeti ve městech jako prostředek dopravní, kdežto na poli kůň ještě dlouho zůstane nepostradatelným činitelem a pluh a jiných hospodářských strojů. Budoucnost však dle všech známek přece ho odkáže do mezí skrovnějších a zemědělství bude moci získané takto plochy orné půdy obrátiti k výživě lidstva. A to není malý význam rostoucího automobilismu.

Podpora družstev rolníckých. V nedávné schůzi zemědělské rady království Českého (Čes. odbor) vedle podpor družstev strojních, lihovarských, škrobárenských, sušárních, čekanových družstev a pod. přitčena podpora i družstvu pecnařskému (družstevní mléti a pečení chleba), družstvu na sušení brambor a družstvu na zavazování brusinek. Poslední tři druhy družstev jsou v našem družstevnictví vlastně novinkou, která má býti našemu rolnictvu pobídkou, aby se dle možnosti všude věnovala větší pozornost družstevnictví, které především jest určeno k tomu, aby zemědělství připravilo lepší budoucnost.

Osmá mléka v Německu. Mléko, o jehož sdrážení vedl se boj před 1. říjnovým a aniž by zastal, má v Německu za tisícůch poměrů odlišných průměrnou cenu v městech 19 fenýků (92 hal.), čili od 18 do 23 fenýků (15 až 27 hal.).

Nejnižší ceny jsou na severovýchodě, nejvyšší v Potsdamě u Berlína (panská čtvrť) a v bohatších obchodních městech německých. U nás ceny mléka jsou, většinou v ohledu na dopravu, od 12 do 24 haléřů. Tím také naznačen nejen vyšší stav zemědělství německého a dražším nákladem výrobám, ale i vyšší blahobyt vrstev městských v Německu, jež vyšší ceny platiti mohou.

Mléce krvavé ohrožuje naše sady ovocné. Třeba tudíž bdíti, aby z krajů zamořených štěpy, rouby neb ovocem a dřevem nepřenesla se do krajů dosud zdravých. Kde se objeví, třeba napadené větve vyřezat a spálit na místě. Kmeny a haluze stromů důkladně oškrabat a vyčistit a napadená místa vytřítati směsí Nesslerovou, v níž jest rozpuštěno 50 gr. zeleného mýdla v 650 gr. vlažné vody a do roztoku se přidá 100 gr. amylalkoholu a 200 gr. čistého lihu vinného. Také směsina 60 dílů sladkého mléka, 20 dílů terpenínu v oleji terpentýnovém rozpuštěných a 20 dílů sirouhlíku. Na kořeny stačí dávka 10 dílů sirouhlíku, kdežto terpentýnu dá se pak 30 dílů. Dobře také působí postřikování stromů silným roztokem zeleného mýdla a čpavkové vody z ply-náren, rozředěným vodou v poměru 1 : 10. V zimě okolo stromu se hlína okope, kořeny čistí, hlína odveze, nahradí čerstvou a posype na 2 cm. vysoko starým vápnem hašeným. Podezřelé stromy od jara do zimy třeba každých 14 dní prohlížeti a kde se objeví stopy bělavé plsti, hned se místo natře oním mazadlem. Pakli však hubení mléce krvavé nekonají všichni majitelé stromů, práce jednotlivce je marná.

Suché ovoce výborné chuti lze v každé domácnosti opatřiti v ten způsob, že plody úplně vysráží, ba u siliv až přezrálé, krabaté, bezvadné, úplně vyvinuté, očištěné rozkrájíme, k sušení upravíme a pak na malých liskách v troubě nebo chlebové peci — kde dosud je! — usušíme. Nejlepší se ovoce suší v chlebové peci potom, když chléb byl vyjmut.

Sušené hrušky a jablka podrží jasnou barvu, když oloupané ponoříme ihned do 1 proc. roztoku solného.

Ovocnou lahůdku si opatříme, když polousušené švestky a slivky rozřizneme, pecku nahradíme jádrem ořechovým, plody napichneme na dřívka a pak dosušíme.

Proti července dobře působí, dávané-li prasatům do žrádla rozemleté dřevěné uhlí. Dobře také jest podestatati pod prasata suchý koňský hnůj.

O prodeji selekčných usedlostí v Dolním Styřsku. Český odbor rady zemědělské upozorňuje na to, že v údolí Saleském v Dolním Styřsku jest nyní výjimečně více selekčných usedlostí dílem celých, dílem rozparcelovaných na prodej. Zemědělcům, kteří by se o to интересовali, podá bližší zprávu český odbor rady zemědělské.

kladů z jazyků světových. Sbírká zabývána dílem Ed. de Courcoura: Miláček, přeloženým O. Šimkem. Každý ročník obsahovati bude 5 až 7 svazků. Sešit za 18 hal.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Roč. 16., čís. 4. Vychází redakcí F. Jirásky, katechety a nákladem R. Prombergera v Olomouci za roční předplatné 7 K.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Roč. VIII., čís. 12. Vychází nejméně o 10 čís. do roka nákladem R. Ruppá v Pelhřimově za roč. předpl. 6-60 K.

Cyrril. Časopis pro katol. hudbu posvátnou v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Vychází redakcí prof. Dobr. Orla desetkrát za rok. Ročník 35., čís. 8. Roční předplatné 5 K přijímá Cl. Kuffner, farář v Praze IV. Čís. 8. má přílohu: Litanie k sv. Josefu od N. Kubáta.

Věstník Jednoty katol. duchovních diecése brněnské. Řídí L. Zavadil, farář v Křižanově. Ročník II., čís. 5. Vychází měsíčně za roč. předplatné 4 K.

Studentská hlídka. List katol. studentstva československého. Řídí V. Bitner. R. č. I., seš. 8. Vychází desetkrát za rok. Nákladem České Ligy akademické. Roč. předplatné 2 K. Administrace: Praha I., Anenské nám. 209.

Vychovatelské listy. Časopis pro pedagogiku a kritiku method vyučování. Za redakci odpovídá K. Tiray. Vychází desetkrát za rok. Roč. 9., čís. 8. Nákladem katol. spolku čes. učitelů na Moravě. Roční předpl. 6 K zasílá se administraci v Ivančicích na Mor.

Nedělní kázání. Cyklus vánoční. Die Massy don Olimpia upravil J. Bělina. Cena 1-20. Nákladem knihkup. G. Francela v Praze.

Šibřaváček. Nové kratochvilné kapitoly. Napsal F. Flos. Nákladem J. Kotlíka na Smíchově. Za 1-50 K.

Hlas Svatohostýnské. Měsíčník lidový. Roč. V., čís. 7. Řídí P. A. Rejzek. Roční předpl. 1 K přijímá administrace na Sv. Hostýně u Bystrice, Mor.

Kalendáře. Nákladem V. Kotrby vydány na r. 1910 velmi pěkné kalendáře: Vlastenecký putovník Řídí V. Špaček. Ročník 42. Za 1 K. — Maria. Za 1 K. — Meč. Roč. 12. Uspořádal V. Kotrba. Za 1 K. — Svatočelavský kalendář, malé vydání. Řídí V. Špaček. Za 60 hal. Roč. 8. V těchto kalendářích setkáváme se se jmény Dostál, Štastný, Kryštof, Žák, Zbáňel, Kopal, Polabská atd., kterážto jména jsou zárukou, že čtenářům dostane se četby zajímavé a poučné. Zdobeny jsou pěknými barvotiskovými obrázky, především každému jest přidán zvláštní, za rámeček se hodící obraz „My tři králové...“ — Z nakladatelství R. Prombergera v Olomouci vydány na rok 1910 rovněž velmi se doporučující kalendáře: Humoristický Ječmínek. Ročník XI. Zábavné poučný Vyšehrad. Roč. IX. Za 1 K. V něm zařazena hojnost článků poučných i zábavných. — Jmenované kalendáře Kotrbovy a Prombergovy více doporučujeme.

Nákladem „Unie“ v Praze. Raisovy spisy V.: Mezi lidem. Seš. 35.—37. Díl VI.: Za světem. Seš. 38.—42. po 32 hal. Raisovy spisy doporučují se každému zvláště. — M. A. Šimáčka sebrané spisy XV. Duše továrny. V bludišti lásky. Seš. 116.—121. Díl XVI.: V novém životě. Sešit 122.—127. po 64 hal.

Máj. Roč. VIII., čís. 1.—6. Red. F. Herites. Nákladem Nakladatelského družstva Máje v Praze. Vychází týdně za čtvrtletní předplatné 2-80 K.

Kožichy

pánské i dámské, cestovní a hospodářské, i levné pro koč.

Kožešiny

límce, štolý, šály, rukávnický v nejnovějších faconách od nejlevnějších do nejvácnějších, v největším výběru doporučuje

František Beran,

vlastní výroba kožešnického zboží

o Hradec Králové, o Velká podlaň.

Žakety kožešinové

nejmodernějších vzorů pařížských dle míry se šitovují.

Nemoderní kožešiny na sové vzory předělávám solid. a levné.

Zároveň

klobouky a šepice

jsou stále na skladě.

Pardubickou Franckovku

..... jako ochr. známkou doporučujeme **nejlepší** přísadu co uznane **ku kávě!** ... Továrna v Pardubicích ...

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/4% úrok bez výpovědi, 4 1/2% " s 30denní výpovědí, 4 3/4% " s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek, prodává a kupuje ::

cenné papíry. Z venkova možno činiti vklady slovními listy pošt. spořitelny, které zašlou se na požádání. — Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen. :-

Nejstarší pražská, křesťanská, výhradně česká továrna na železná kamna a stol. sporáky firmy

Horák a Ullmann

(maj. MUDr. Vend. Šnopl & F. Novák) v PRAZE II., Vytěhradská tř. 49.

doporučuje své uznane nejlepší výrobky moderního hygienického úsporného topení a větrání.

Kamna pávodní Meidingerova

Kamna regul. nátypná se šamet. vložkou. Nepatrná spotřeba paliva.

Osvědčená školní kamna. Železná sporáky všech velikostí. Ceny levné. Cenníky zdarma.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejpříznivějších dodává

čís. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatební.

F. J. DYCK, akademický malíř ve Smidarech.

Atelier pro malbu obrazů figurálních, podobizen, krajín atd. nabízí se k provedení nových a

opravě a čištění starých kresel-ních obrazů.

Atelier založen r. 1876. Odporučení k nahlédnutí.

Chraňte se nachlazení!

Následky odvrátíte jedině nákupem teplého trikotového a flanelového prádla nejlepší jakosti od fy.

Fejgl & Byčičtė

Hradec Králové, Divadelní ulice.

Kněžské keliárky a náprsenky. Solidní obeluha. — Pevné ceny.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Zábavy večerní, roč. 30., čís. 3.: Pohozené dítě. Napsal P. A. Sheehan. Přeložil V. Š. Kronus. Cena 1-70 K. — Libuše, roč. 9., sv. 5.: K lepšimu. Napsal J. Bartoň. Olešnická rybárna, od Mil. Javorníka. Ludmila jest sbírka zábavné četby pro lid o šesti velkých svazcích ročně za předpl. 2-20 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněček. Roč. 16., čís. 12.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. České knihovny zábav a poučení sv. 25., seš. 177.—180.: Astronomie pro každého. Dle S. Newcomba vzdělal dr. B. Mašek. Sešit za 24 hal. — Frt. Heritesa sebrané spisy V.: Maloměstské povídky, seš. 11. a 12. Sv. V.: Psáno pod čáru, seš. 1. po 30 hal.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou věnovanou theologické literatuře národů slovanských. Řídí dr. F. Kryštof, dr. A. Podlaha. Roč. 50., seš. 7. a 8. Nákladem kníž. arc. knihtiskárny v Praze.

Melicharův výkvět světových literatur jest nový podnik nakladatelství Boh. Melichara v Hradci Král., jenž za redakce prof. O. Šimka zahajuje vydávání nové sbírky krásné prosy pře-

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 $\frac{1}{4}$ % až 5%
úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nejlépe
a nejlevněji u

Josefa V. Paďoura,

velkovinařství a zastupitelství předních vinařských
firem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu
dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h,
70 hal.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

ZARUČENÉ NEJNOVŠÍ PRAŠEK
KU PRÁNÍ ... PRAŠKA

SNĚHOBÍLE PRAŠKO
SLIBEŽNOU VONÍ FIALEM DOČILI POUZE
V HRADECI KRÁLOVÉ
UJABÍ JOSEF JELINEK
V HRADECI KRÁLOVÉ

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výpraštiteloh)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

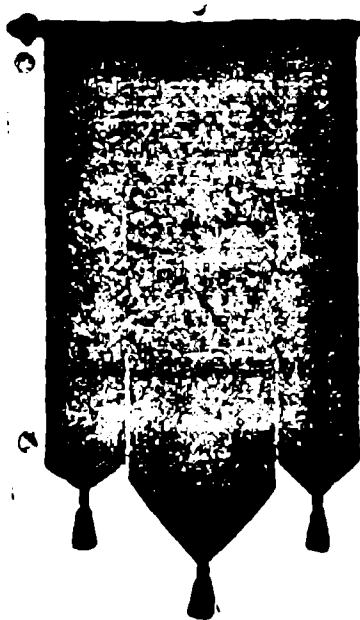
výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a krovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

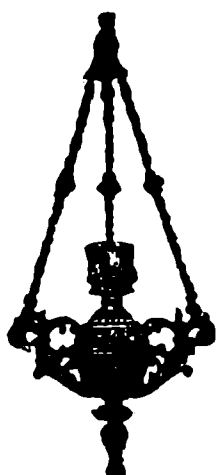

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázk zasílá
se vše franco.

Veleďstojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depe-
rušit veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádoby, paténky, paciřkály,
svícny, lampy, kaditelnice, kroupky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předmě-
ty opravuje v původní intenci a
v ohni alati a stříbrní nebo proti do-
platku se nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kádk franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Prodes rušné.

Sklad veškerých slatých a stříbrných blonotů, jako: řetězů,
madenek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové
prsteny, tabulěrky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i šňáhého vády na sklade.

Staré slato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

s pera redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné
činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I.
oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí
výčet povolaných činitelů v sociální politice, v III. oddílu
líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů,
dělníků, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ
křesťanské sociální politiky. Spis je bohat četnými nejnověj-
šími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a
obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas.
Úvah“, přímo objednávatel u administrace,
10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obaluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásluhy na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní

v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleďstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

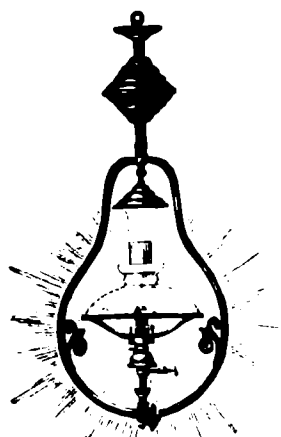
v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Gasolinové lampy

„Ideal“

svítivosti 75—100 norm. svíček

obdržíte

v odborném osvětlovacím a elektro-
technickém závodě

Josef Ježek

v Hradci Králové naproti Grandhotelu.

Žádejte ceníky zdarma.

Žárová tělíska na líh, petrolej, gasolin a plyn velmi
levná.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dříve, než nové

chrámové jesle

zakoupíte,

dopíšte si o bezplatný rozpočet a vzorky utěšené
se rozvíjející firmě

Bohumil Bek,

sochařství a řezbářství

na Horách Kutných.

Podporujte umělecký průmysl svého kraje

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací po- stela od . . . K 7-80	železná mycí stolky od K 5—
železná skládací po- stela s 3 díl. matrací od K 27—	železná noční stolky od K 10—
Úplně zařízená lůžka od K 33—	železná stojany na šaty od . . . K 11—

Skládací polní sedátka
od K 1—
zahrad. sklád. lenošky
od K 5—
zahradní patentní svi-
novací zástěny K 36—

Zahradní nábytek.

Úplně zařízené nemocnice a dobročinných ústavů
za ceny zvláště výhodné.

Právě vyšly naše kalendáře
na rok 1910

„VENKOVAN“

afpočaly se již rozesílají. Obsahují řadu povídek,
praktických pokynů, sponzu obrázků a j. v. K vel-
kému kalendáři „Venkovan“ přiložen jest pěkný
obrázek, kterýž možno dát si zarámovat. Velký
lidový kalendář „Venkovan“ stojí 1 K,
tucet 8 K, půl tuctu 4 K. Kapesní kalendář
„Venkovan“ stojí 50 hal., poštou 60 hal., 1 tucet
6 K, půl tuctu 3 K.

Objednávejte z každé obce hromadně. Objed-
návky přijímá a vyřizuje „Sekretariát Sár-
něni českých katolických zemědělců“
v Praze-II., Opatovická ulice číslo 10.

Kupujte a rozšiřujte všude naše kalendáře
„Venkovan“.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na západě křesťanské
svěpomoci, za dobu svého trvání během jediného
roku vyplatil v 6 případech úmrtí celkem 6300 K,
získav 700 členů. Jak děkované dopisy svědčí,
přišla podarovaným podpora v době nejtěžší
jako pravé dobrodíní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 50 let.
Přispěvek správně každoroční obnáší 2 K, sápisné
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 50 let 6 K. Každý člen se zavazuje, že
splatí při úmrtí spolulčena 2 K, jež se vyplácí
bez průtahů buď zákonitým příbuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
boru za svého života označil.

Spolek stíhá jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi nežívil své
nepřátele, nýbrž sám sebe.

Píšte si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rojl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jednatel.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína
za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.

ALOIS ČÍZEK,

velkoobchod vinem.

„ V HUMPOLCI, “

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátní
v Želivě a pro četné důstojné farní úřady
v Čechách.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům
oltářní pultíky, podstavce pod sochy
jemeň řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavný
patronátní úřady a veledůst. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řízení kostelních v obor řezbářský spadá-
jících, v každém aluhu a bezvadném proveden-
v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma

**Týž závod přijme hochy
z řádné rodiny do učení za mír-
ných podmínek, nejraději takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.**

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nej. bisk. Ordinariátem 20. srpna
1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litani
za umírající s příslušnými modlitbami (z brevíře),
nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice
cennou stať O církvích nepravých (blady). Strán-
kování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné,
takže nijak není znesnadněno užívání „Nábož.
k Oltáři“ a „Průvodu“ varhan.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihu-
kupecké provise bylo nutno stanovit ceny nového vydání
takto:

Cena knihu-kupecká — krámská

v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h

bez frankatury 1 výtisk

v poloplošně s červ. ořezkou	65 h	80 h
v plátně	74 h	92 h
v plátně se zlaceným křížkem . . .	80 h	1 K
v celokůži se zlaceným křížkem a zlacenou ořezkou	2 K 10 h	2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým
archům žádati fiktivní jiných druhů knih at
Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, do-
stati mohou dodatek „O církvích nepra-
vých“ (v Čechách a na Moravě) jako zvláštní
brožurku archovou za 5 hal.

Litanie k sv. Josefu (jiný přídavek no-
vého vydání Oltáře) prodává se na listech 8-
100 kusů za K 1-20.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc
cognacu, srámské slivovice jakož i pův. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvláště výhodné ceny.

MOSAIKY

sklenné

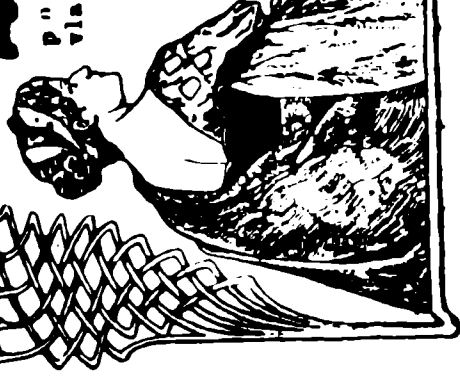
P. řezby, dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzeš-
něm ale i svou krásou předčí mosai-
vlastně, hotoví

mal. stav pro malbu na skle

B. Škarda,

Brno.

rozpočty pro chrá-
m. vá oltářní mosai-
b. splátn.

OBNOVA

Číslo 46.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 19. listopadu 1909.

Inzeráty se počítají levně,
za každý řádek v pátek v poledne.

Ročník XV.

Mravnost dle názoru prof. Dr. Krejčího.

Zdá se, že někteří profesoři našich vysokých škol ve svých universitních extensích neusilují tak o vědecké poučení lidu, jako spíše o podvrácení katolického náboženství. Práci mají dobře rozdělenou; každý z jiného hlediska napadá katolicismus. Prof. Dr. Masaryk se stránky dogmatické útočí na zjevené náboženství, prof. Dr. Krejčí se stránky morální.

Dne 6. t. m. přednášel Dr. Krejčí v Hradci Králové o zamilovaném svém tematě „Náboženství a mravnost“. V celku neřekl nic nového, než co již dávno uveřejnil ve spisku „Svobodná vůle a mravnost“. (Vydáno nakladem Jana Laichtera r. 1907.)

Nebudeme se zabývat všemi nepravdami, které pan professor v řeči své pronesl, jen na to poukážeme, jak nazírá p. professor na mravnost vůbec. Dle posledního čísla „Osvěty Lidu“ řekl p. professor: „Mravnost není pojem nám vrozeným, ale vnitřním zákonem, který si sami ve vlastním sужmu sebezachování dáváme. Duch lidský, dozrívá ve vzájemnost všeho společenského celku, rozhoduje se pro sebezachování a pro mravnost, ne proto, že by to byl příkaz bytosti nadpřirozených, ale proto, že porušením společenské harmonie sám by utrpěl škodu — mravnost jeví se nám výsledkem pudu sebezachování, výsledkem pohnutek přirozených. — Mravnost jest přesvědčením člověka o tom, jak žít ve společnosti, jaký má vztah k ostatní společnosti.“ Prof. Dr. Krejčí, jak patrné, je zastancem a šířitelem morálky bez Boha; je evolutionistou a kantovcem.

Mohou-li však mlti zásady této morálky bez Boha nějaké závazné a zušlechťující moci? I nevěřící může rozumem svým nahlédnouti, že úkony některé lidskému zdraví škodí, že se jich má tudíž varovati; může poznati, že spořádaný společenský život nemůže obstáti bez úcty k životu, cti a majetku bližního. Ale co ho zavazuje, aby dle tohoto poznání jednal? Prof. Krejčí s Kantem řeknou: „Mravní zákony mají bezpodmínečnou platnost, z úcty k rozumu, který zákony ty nám dává, z ohledu na blaho celku třeba zásad oněch šetřiti; ne z úcty k Bohu, ne z úcty k některé jiné mimo nás existující autoritě.“ Zásad mravních šetřiti z ohledu na Boha nebo z ohledu na jinou autoritu, je dle těchto moralistů člověka nedůstojné, nemravné.

Podříditi se Bohu, Tvůrci svému, uznati ho za svrchovaného Pána svého, vůli jeho plniti, má být člověka nedůstojným? Jaká pýcha, jaká domýšlivost obsažena v těchto slovech! Takové názory, které člověka prohláší za nejvyššího, nikomu nezodpovědného zákonodárce, lichotí sice zvrácené přirozenosti lidské, v důsledcích svých vedou však nutně k anarchismu, který neuznává žádné autority a zákony mravnosti podrývá.

Vezměme příklad! Svědomí praví mi: Nelži, nepodváděj, nekraď! Kdo pak vlastně tento zákon mi dal, kdo mi to zakazuje? Můj rozum, já sám. Proč bych toho dbal, když přestoupím-li zákon ten, nikomu nejsem zodpovědným, a přestoupení jeho slibuje mi snad prospěch, úctu, bohatství, pudu sebezachování to lichotí? Ale pak jednáš proti důstojnosti autonomní rozumné bytosti, řekne Kant, pak sám sebou musíš pohrdati, sám za sebe musíš se stydět. Je s to zabrániti tato myšlenka skutku slému? Zdaž zcela lhostejně nesnese člověk tuto výčitku svého rozumu, jen když skutek vykonaný přinese mu prospěch? A proč by měl sám sebou pohrdati, jedná-li proti zákonu, který sám si dal? Vždyť se může od zákona dispensovati. Proč by se měl sám za sebe stydět, když pečuje o pozemský svůj život a blaho přestoupením zákona? Vždyť pud sebezachování ho k tomu vede? Zásada Kantova: jedné vždy, jak ti rozum velí, v praktickém životě zní: dělej, co chceš. Není-li Boha, není povinnosti konati dobré a varovati se zlého. Bez Boha není zákonodárce pravého a také žádného zákona.

Jednotlivec při svých skutečích musí mít

ohled na celek, praví Dr. Krejčí, nesmí jednati proti blahu společnosti. Ale co ho zavazuje, aby blaho vlastní podřizoval nebo obětoval blahu celku? Což kdyby v Ehrenfelsem (System der Werththeorie II., 231) přišel k přesvědčení, že několik zločinů pro pokrok společnosti lidské nejen že není na škodu, nýbrž že jich je potřeba jako štik mezi kapry? Všichni lidé jsou si rovni — hlásají moralisté bez Boha; odkud má tedy právo druhý mi co poroučeti, proč bych ve svém jednání měl být povinen bráti ohled na blaho ostatních? „Není-li Boha, správně jedná bezbožník, pokládá-li se za střed celého světa“, právem napsal Rousseau (Emile).

Morálka bez Boha a náboženství nemá opory, nemá také umravňující síly, nezaslужuje ani jména morálky. Liberální professor národního hospodářství de Laveley táže se: „Může civilizovaná společnost dlouho obstáti bez náboženství? Je mravnost bez víry v Boha a v nesmrtelnost duše pravou mravností? A sám odpovídá rozhodným: ne! „*Bez těchto dvou pravd není ničeho, co by mne zdrželo, abych nehlédl prospěchu a rozkoše vlastní na útraty blaha ostatních*“ — Mohu-li se obohatiti a přitom ujtí tr. stejnému zákonu, proč bych tak neučinil? Lesk zlata dá brzo zapomenouti na skvrnu na mravním charakteru. Nevidím žádného rozumného důvodu, proč bych zdržeti se měl nějakého neúspěšného činu, zůstane-li bez trestu a užitek mi přináší... Čest! Co záleží na cti člověku po rozkoši dychtícímu? ... Svědomí! *Bez Boha není svědomí... Bez Boha byl by pád do barbarství neodratný*“

Známá jsou také slova, která pronesl bývalý španělský ministr Don Pidal y Mon na sjezdu španělských katolíků r. 1889: „Učenec s katedry professorské hlásá: Není Boha. — S úžasem slyší to vrchnost, upraví to pro své svědomí a řekne: Není spravedlnosti. — Zazní to v uších zločincových a řekne si: Není viny. Zasluchne to mladík a důsledně uzavírá: Není etnosti. — Doslechne to poddaný a řekne si: Není zákona. — Sestoupí-li toto učení na ulici, teče krev, a za rachotu děl slyšíš řev revolučních luzy: Pryč s Bohem, pryč s králem, pryč se vši autoritou!“

Náš Palacký napsal: „Každý rozumný musí usnati, že kde není Boha, není ani mravouky.“

Monte-quieu řekl: „Věda bez náboženství tvoří bytosti slušného zevnějšku a uhlazeného chování společenského, zdobí a obohacuje rozum a paměť. Ale to je vše. Jediné náboženství je zákoníkem, upravujícím a řídícím život, jediné náboženství činí lidi mravnými.“

Chesnelong dí: „Není mravnosti skutečné a silné, kromě té, jež věří v Boha, jejímiž základy jsou láska a bázeň Boží. To je morálka křesťanská, z ní vyplývá mravnost a civilizace, každá jiná vrhá nás nazpět do pohanství.“

Tomaseo píše: „Škola bez náboženství není školou, ale morovou nákazou. Vedle ministra pro veřejné vyučování potřebujeme též ministra pro veřejnou výchovu; prvního pro výchovu mužů vědecky vzdělaných, tohoto pro výchovu mužů poctivých. Poctivci činí mravnost, a ta se musí dříve přimykati k dogmatu. Srdeci chovance dlužno většipiti dogmatem křesťanský názor o dobru a zlu, jenž bude vždy základem civilizované společnosti.“

Protikatolický fanatik Diderot píše o vychování své dceryšky: „Prvním a základním poznáním má být náboženství, jakožto jediný základ mravnosti. Proto budiž náboženství první ve vyučování.“

Doklady, jak pohané pohlíželi na náboženství a mravnost. Cicero praví: „Nevím, zda-li věrnost a víra a společnost lidská by mohla obstáti, kdyby zmizela úcta k bohům.“

Plato píše: „*Všechna společnost závisí na Bohu, kdo náboženství boží*“

Plutarch dí: „Snázee jest si mysliti stát bez země, než bez náboženství.“

Na konec uvádíme slova velikého státníka, zakladatele Spojených Států severoamerických, Washingtona; řekl: „Náboženství a mravnost jsou nezbytnými podmínkami veřejného blaha, a neměl by nároku na jméno pra-

vého vlastence, kdo by chtěl zvrátiti tyto dva sloupky lidského štěstí, tyto dva vůdce člověka i občana. Jaká by byla bezpečnost majetku, dobrého jména, života, kdyby s přísahami, které jsou jedním ze základů rozsudků soudcovských, nebyl spojen cit závažnosti náboženské? Rozum a zkušenost nedopustí přijati za správné, že by mravnost odloučená od náboženství měla dosti síly.“

Uvedli jsme více výroků mužů, kterým namnoze svět se koří jako velikánům ducha. Srovnajte výroky tyto s řečí professora Dr. Krejčího a se snahami pokrokařů a volných myslitelů, a posuďte, zdaž dobré služby lidstvu a národu prokazují ti, kteří mravnost od Boha odlučují a náboženství ze škol vyloučiti chtějí. N.

O tuberkulose.

Přeložil na schůzi katol. nář. jednoty v Nov. Bydčově
MUDr. Prokop Hejtmán, c. k. okr. lékař.

Staré přísloví praví: Zdraví jest nejdražší poklad! A ježto nejnebezpečnější nepřítel našeho zdraví jest tuberkulosa, pokládám boj proti tuberkulose za svrchovaně důležitý. Bohužel se u nás boji tomu až dosud malá pozornost věnovala a proto jsme v ohledu tom hodně pozadu za jinými národy a zeměmi.

Nepotřebuji zajisté poukazovati na ony nečetné oběti, které tuberkulosa každoročně s povrchu země smetá, ani na onu hroznou bídu, jakou způsobuje v rodinách postižených.

Jest už zajisté všeobecně známo, že není žádné nemoci, která by člověčenstvu tak hluboké rány zasazovala jako právě tato.

A podivno — lidstvo chránilo se před cholerou karanténami, proti moru vojenským kordonem a desinfekcí, proti neštovicím očkováním; jenom proti nemoci nejběžnější, proti vražedné nemoci prvního řádu nestalo se u nás dosud skoro nic.

Epidemie jiných nemocí stíhají nás v určitém skoro období, hubí lidstvo, avšak opětně zanikají, leč tuberkulosa jest epidemie nepomíjející, napotád vražedná.

Doufám pevně, že stojíme na prahu nové doby. Je nanejvýš nutno, aby lidstvo chránilo se proti nepříteli nejdůležitějšímu. Ostatně káže tak lidskost, zájem vlasti i státu. Kam až lidské dějiny sahají, tuberkulosa se připomíná. Již nejslavnější lékař starořecký Hippokrates ji popisuje a jeho vrstevník Isokrates za nakažlivou nemoc ji prohlašuje. Ve středověku její nakažlivost byla známa slavnému lékaři Montánovi. Učený anatom Morgagni štítil prý se podniknouti pitvu mrtvoly tuberkulou zemřelé. V některých městech italských a francouz. byla v 19. stol. tuberkulosa od úřadů za nakažlivou prohlášena a v Neapoli ke konci 18. století vydáno královské nařízení, aby tuberkulosní byli osamoceni a aby prováděla se desinfekce příbytku, šatstva jejich a nábytku i kuhi.

Ve Španělsku a Portugalsku byli ve století 18. rodiče i příbuzní nuceni, aby současně náře smrti blízké úřadům oznamovali, aby desinfekce mohla být provedena.

Bohužel věnovalo se v první polovici 19. století nakažlivosti tuberkulose velmi málo pozornosti. Podstata tuberkulose byla neznáma a byla pokládána za následek sociální bída. A ježto tato domnělou příčinu nebylo možno odstraniti jednoduchými prostředky, spolehalo se lidstvo na znenáhle zlepšení poměrů společenských a nepodnikalo praničeho proti tuberkulose. Teprve když roku 1865 francouzský lékař Villemin přenosnost tuberkulosních hmot očkováním zvířat dokázal a když berlínský prof. Robert Koch r. 1882 pomocí drobnohledu našel t. zv. bacillus tuber., vypadající jako malá tyčinka a viditelný pod drobnohledem ve světelné síti asi 500—800násobně, dokázáno vědecky, že tuberkulosa je nakažlivá a jinými různými pokusy Koch získal si neocenitelných zásluh o nový velký pokrok ve vědě lékařské, že nej-

většího nepřítel lidstva pod drobnohledem zachytil a zjištil.

Dnes víme, že sociální bída k šíření tuberkulosity značně přispívá, že však vlastní příčina tuberkulosity je parazit (cizopasník), tedy viditelný nepřítel, kterého právě tak pronásledovati a ničiti můžeme jako jiné parazitní nepřátele člověka.

Tuberkulosa je všude domovem a rozšířena ve všech zemích civilisovaných; jinak řečeno: „V říši tuberkulosity slunce nikdy nezapadá.“

Divocí neb méně vzdělaní národové podlehají nemoci této velmi rychle, jakmile přijdou do styku s civilisací. Tuberkulosa jest nemoc ovšem nejčastější. Nešetří žádného stáří ani pohlaví, stejně oběti své uchvacující mezi bohatci jako mezi chudinou.

Statistika učí, že pouze v civilisovaném světě tři miliony lidí touto chorobou ročně smírají! 33%, tedy bezmála třetina všech úmrtí náleží tuberkulose.

Ve zdejšímu okresu zemřelo v předešlém roce 1908 celkem 253 osob tuberkulosou, t. j. 21% všech úmrtí. Nejvíce případů zaznamenáno v zdejšímu městě (37), pak v Chlumci (22), ve V. Veselí (13), v Žiželicích (11), ve V. Chomuticích, Smidarech a Sloupnu v každé obci 7 osob tuberkulosou. Ostatními nakažlivými nemocemi zemřelo v témže roce pouze 21 individuí a to: záškrtem 7, kašlem zujímavým také 7, spalničkami 3, horečkou omladnic 1 a infekčními nemocemi 8.

Tedy 6 nemocí nakažlivých usmrtilo pouze 21 osob, kdežto jedinou tuberkulosou zahynulo 253 osob za 1 rok v politickém okresu novobýdovském.

Tuberkulosa jest nakažlivé onemocnění plic, aspoň u převážného počtu nemocných, kteréž povstalo vniknutím bacilla tub. do plic, načež se zde vyvinou bezpočetné malé uzlíčky, které se v brzkou rozpadávají, vředy a hnisání v plicích působí a určité jedy tvoří. A jako David malým oblázkem obra Goliáše skolil, tak může nepatrný bacillus tub. mnohého statného, zdravím kypícího muže zničit, právě jako nepatrný kůrovec pyšné a nebetyčné lesy v niveč uvádí.

Hlavní známky tuberkulosity jsou: kašel, chrchle, horečka, krátký dech, bolesti na prsou a pod lopatkami, noční poty, nechut k jídlu, všeobecná zmalátnělost, někdy nepřirozený hlad, nápadná bledost, nebývalá dráždivost, chraptoty, průjmy a chrčení, krve.

Trvání nemoci je rozdílné; tak zv. rychlé souchotiny usmrť člověka za 2—3 měsíce a přicházejí ve stáří 17—25 roků. Formy vleklé mohou se po léta táhnouti, hlavně když člověk se může šetřiti a ve vyšším stáří se již nalézá.

Z počátku ovšem působí tuberkulosa málo obtíží. Kdyby obtíže byly tak veliké jako je nebezpečí, mnohý beznadějný případ byl by dříve rozpoznán, nežli když k lékaři se přichází — již pozdě. Ještě když i plicce značněji již jsou rozrušeny, netrpí nemocný příliš a toho jest příčinou okolnost, že plicce mají málo nervů.

V chrchlích lze pomocí drobnohledu bacilla tub. dokázat. Z toho soudíme, že bacillus tub. dýcháním do plic se dostal. Víme totiž, že souchotinář i v onom období, kdy ještě neleží, může denně ohromné množství bacillů — jak bylo vypočteno až 7200 milionů — vychrliti.

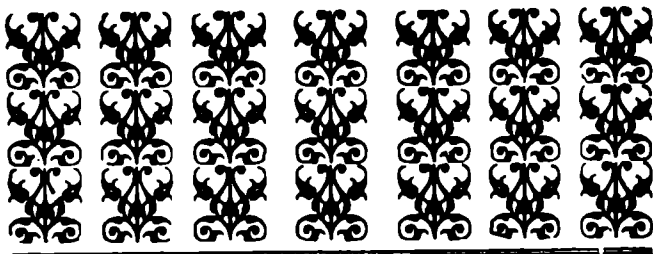
Jestliže tudíž nemocný svůj chrchel lehkomyslně na zem plivá, tak že na zemi uschne, může v podobě prachu jinými lidmi býti vdechován. A jestliže jich organismus poskytne vhodnou půdu bacillům, nastává v plicích nákaza tuberkulosa. Každý prach je tudíž nebezpečný, zvláště však prach nasycený bacilly nakažlivými.

Jak hojně prachovité hmoty ve vzduchu jsou rozšířeny, přesvědčíme se, když do zatemněné místnosti, jejíž vzduch zdá se nám úplně čistým, vpustíme skulinou světlo. Tu vidíme, jak se ve vzduchu třepetají bojující jemná tělíčka a ta jsou buď povahy nerostné, jako hlína, písek neb saze, buď jsou to součástky původu živočišného: různé buňky zvířecí, bůie, krev atd., nebo jsou původu rostlinného: semínka, buňky a j. anebo mikroorganismy choroboplodné, které prostřednictvím vzduchu nakažlivé nemoci hlavně vdechováním mohou vyvolati. Tím způsobem mohou býti přeneseny na člověka neštovice, spála, osypky, tyf, mor, tuberkulosa, zimnice i difterie.

Ale tuberkulosní lidé mohou při kašli, ba i při mluvení ve formě malých kapiček tub. bacilly rovněž vychrlovati a mohou osoby v nejbližším okolí jejich se nacházející rovněž tímto způsobem nakaziti. Bez nákazy tudíž tub. nevznikne a nejnebezpečnější šířitel nákazy jsou chrchle z plic tuberkulosních. (Dokonceň).

Volné listy.

Budoucí revoluce. Všem těm živlům, kteří jsou rozpaleni pro Ferrera, načrtáme poměry,

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1863.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6,000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem září t. r. K 23,871.715.06.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont

směnek a faktur.

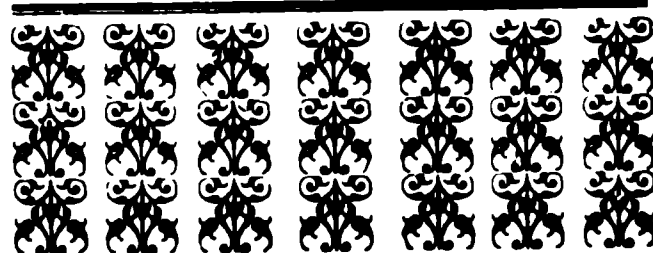
Směnárna.

Skladiště.

Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

teré se ve společnosti vyvinou dle programu španělského anarchisty, hlásajícího tyto zásady: „Vraždí nás a vykořisťují, protože neumíme jednat jako mužové. Považují nás za prašivé stádo, ale hodina se blíží, v níž ukážeme světu, že se více vykořisťovati nedáme. Soudruzi, buďme mužové, v hodině revoluce krácejme přes mrtvoly bezectné měšťácké společnosti. Náš program jest: Zrušení všech zákonů, rozpuštění úřednictva, vojska a námořnictva. Zboření kostelů, konfiskace všech bank a majetku všech osob civilních i vojenských. Zatčení všech těchto lidí, až by buď se ospravedlnili nebo byli popraveni.“

Zatím dosti; několik těchto programových věcí zajisté podává dosti látky, abychom mohli dle pravděpodobnosti nastítni počátek a rozvoj budoucí revoluce. Inteligenci pak, které srdce pro Ferrera měklo jako sněh na slunci, prosíme o trochu pozornosti.

Hlavní příčina, která živí a podněcuje nespokojené myslí, jest přesvědčení, že jest mnoho bídy a hladu na jedné straně a hromady kapitálu na straně druhé. Pracující třídy jsou vykořisťovány a za práci není jim dle spravedlnosti placeno. V těchto věcech sociální demokracie již desetiletí nespokojenost myslí udržuje na bodu varu a obratnou a důslednou agitací dosáhla toho, že zaujetí proti měšťáckým třídám, proti majetku vůbec a proti kapitálu zvláště rozlévá se mořem po celém světě. Jsme bídní, myslí si miliony lidí, a není možno si jinak pomoci, než rozbitím všeho. Vyděračskou společnost musí zachvátiti pomsta, a ti, kteří staletí sténali pode jhem, udělají takový společenský pořádek, že všichni lidé budou sobě rovni a že nebude bídy, ani hladu, ani utlačování. Naděje roste a její svit ozářuje nejen třídy pracující, ale vniká i do sklepení a hlubokých bahnišť, do temných skrýší, v nichž ukrývají se zákonem stíhaní pobudové, tuláci a zločinci.

Noviny neustavně píší o vysilujícím otročtém dření, o závratných číslicích poplatků, které lid musí do státních a zemských pokladen odváděti, řečníci zprávy novinářské rozšiřují a doplňují; čtenáři a posluchači horlivě o všem hovoří doma se svými sousedy, myšlenky jejich stále hučnou, takže docházejí všichni k přesvědčení, že skutečně musí se všechno rozbiti, a ti, kdož za nynějšího pořádku společenského jsou dobře situováni, musí býti svrženi.

Jest pomalu rozeznávati všeobecné a hluboké dunění nastávajícího vzteku. Zdá se, že mění se povaha lidí. Jsou nedůvěřiví a vzpurní. Jsouce štváni, jmenovitě proti náboženství, častěji, tu hrubostmi, jinde vražednými útoky mstí svoji bídu na kněžích. Vědí, že proti knězi jest již vše dovoleno, a pak jejich vůdcové je přesvědčili, že nespravedlivou a vykořisťující společnost udržují také kněží.

Toto zuřivé útočení proti kněžstvu jest významné. Útočníci, jako apoštolé revoluční myšlenky, zkoušejí tedy svou sílu a pozorují, že skutečně kusy společenské zdi se ulamují a že ostatní strážcové si toho valně nevšimají. „Tak jen, přátelé, ulamujeme; až bude vše připraveno, jen malý podnět postačí, abychom udělali široký průlom, kterýmž zachvátíme všechny ostatní, kteří nám dnes proti kněžům pomáhají.“

Pomahačem revolučních činitelů jest jmenovitě známá kapitalistická vrstva, které budoucí revoluce právě jest se nejvíce obávati a která přes to všude má zákulisní styky s těmi, kteří tiskem i na schůzích bijí do katolické církve. Lidová obraznost, jak již jsem minule tady pověděl, potřebuje živých osob, na které by mohla svésti všechnu svou bídu. Posud jsou hromosvodem kněží, ale v revoluci vždy zasahován bývá také kapitál, a kde ten jest, netřeba obšírně dovozovati.

Židovský poslanec Breiter na příklad jistě nemá ani ponětí, co revoluce podstatně jest a co umí. Jestliže provolal v parlamentě Ferrerovi slávu, dokazuje jen, že psychologie a postupu revolučního posud nestadoval a že vyvolává zlého ducha, jehož spárám nevymkne by se ani jeho souvěrci, ani on sám. V revoluční horečce a sirnatém šílení není protekce, které p. Breiter a jeho souvěrci za klidných dob od živil, revoluci připravujících, tak hojně užívají, a také marno bude dovolávati se dřívějšího přátelství v dobách, kdy smetena jest logika společenského pořádku a kdy budou rozhodovati docela jiní činitelé než nynější vůdcové, s nimiž židé tak rádi se bratříčkují. V revoluční době, kdy všechny ohledy mizí a všechny společenské svazky úplně se zpětrhávají, nabývají vrchu vášně bídy a pudry protimajetkové, které jsou hlavními jádrem hnutí a které tryskají plnými proudy na všechny strany, nikoho nešetříce. A k tomu bouřlivému smatku připojují se hned všudy vztaky bytosti ze spodiny společnosti, jejichž zločinné myslí těší se z každého nepořádku a řítí se slepě na svou kořist s onou chtivostí, které cestu rovná společenský a politický rozklad. Ve všech velikých povstáních jsou slodiáci, lidé bez přístřeší, ne-

příteli zákona, divocí a zoufalí pobudové, přibíhající jako dravci odevšad a mířící tam, kde tuší kofist. Ti jsou vykonavateli soukromé i veřejné pomsty a ti smocňují se velení, které nesná spravedlnosti, práva, nesná inteligence a lidskosti...

Machar a pravda. Již minule bylo řečeno, že človecnost navyklo si největšími lidmi nasyvatí ty, kdo slynou svými povahami, a nikoli ty, kdož předčí nad jiné uměním, vědomostí, nebo čimkoli jiným. Že ku povaze Macharovi schází mnoho, několika doklady již jsme dokázali, a dnes zase objasníme, jakým jest milovníkem pravdy.

Předem slyšme, co povídá o pravdě ve svých „Konfessích“: „Mučivá touha po pravdě seděla jako pavouk v mém duchu a pletla pavčinkou sítě každému slovu, které jsem slyšel — člověk, jenž mi jedinkrát něco nahlal, měl u mně ztraceno vše. Tak se stalo, že celé řadě lidí stavěl jsem v duši své trůny a sázel je na ně; klaněl se jim a při nejbližší příležitosti jsem je sbízel dolů a měl jakýsi pocit spokojenosti nad jejich pádem.“

To vyznání Macharovo dokazuje, jak sám si jest dobře vědom toho, že pravdivost povahy má býti nerozlučným průvodcem každého člověka a zejména toho, jenž veřejně působí a jenž jako spisovatel usiluje čtenářům vtiskovati své myšlenky.

Jenže Machar jest obrem v teorii, ale trpaslíkem v konání právě tak, jako většina příslušníků pokrokové strany samé. Jest obecně známá příhoda jeho s Dostálem-Lutinovem, kterého „největší český člověk“ a básník usiloval vykrřičeti za pijana a karbaníka. Dostál však měl několik svědků, jak „největší český člověk“ prohnán lže, a, což mnoho znamená, mezi nimi byl stoupenec pokrokové strany, ctitel Macharův a Masarykův p. Jindřich Kalman. Pan Kalman napsal, že, „jakkoli byl od jakživa ctitel Macharovým, počul proti jeho článku odpor, protože byl nespravedlivý.“ Když Dostál po všech stránkách své příhody dokázal, jak Machar nestoudně lhal, dokládá: „A já, který jsem šestý rok duchovním správcem „vyvrhe lidstva“ v polepšovně, mohu říci, že jsem se nesetkal posud s padouchem, který by tak drse lhal a tak surově tupil, jako čim famulus humanitář ve vědecké revui (Masarykové Naši Době).“

Kdyby tato hrozná slova někdo byl promluvil o Čechovi, Vrchlickém, Nerudovi, nebo o jiném významném spisovateli českém, byl by sázel jeden výkřik rozhořčení, ale když toto známení padoušství Dostálem bylo vpáleno v čelo Macharovo, nikdo ani nepípł, ba nezvali se ani nadšení ctitelé „největšího českého člověka“. Všichni činitelé spravující veřejné mínění, jímž za jiných okolností tímto zdrcujícím výrokem bylo by se zabývatí, mlčeli; věděli proč a bylo jim s dostatek známo, kterak „největší český člověk“ lžemi tak sešel, jako koště od častého metení. A jak odpověděl Dostálovi sám hlavní brdina, Machar? Kdyby takovým způsobem, jak to učinil Dostál-Lutinov, byl zasažen poslední socialista jen trochu nevinný, neopomenul by své cti hájiti zajisté jak možno nejdůležitěji. Ale „největší český člověk“ toto dotčení žhavým železem zcela mlčky strpěl. Řekl bys, že tady nelze mlčeti, a hle, horlivel pro pravdu, Machar, neuměl se brániti, jakkoli byl postaven na pranýř a jakkoli všechna veřejnost se dívala, jak z jeho cti sype se pazeří.

Po tomto výkladu však přečtete si „Čas“ ze dne 12. září 1909, kde Machar vyškrukuje na spodině své hlavy poslední zatuchlé vtipy a kde lži, za něž se mu dostalo tak hrozného titulu, ještě zveličuje a rozšiřuje takto: „Byl to Dostál s přisvěskem Lutinov, a ten, věřte mi jen klidně, neb tohle je ještě jasněji dokázáno, pil pozdě do noci skoro do křupění a o stůl mlátil kartami, jako by to byli sami bludaři a kacíři. A byl by zajisté jimi mlátil do křupění, kdybych mu to byl kategoriicky nezakázal.“ Tedy Dostál mlátil kartami skoro do křupění a kdyby mu to nebyl Machar zakázal, byl by mlátil kartami do křupění. Machar jede na lži jako na koni, který jest však pořádným jankem, neboť vzpíraje se běžeti přímo, zastavuje se u rozličných zmol, trhá se a vyhazuje, takže jezdec blekoce a přisedává si jazyk jakoby o závod. Jinými slovy, i sama lež vypovídá již Macharovi služby. A k tomu ke všemu, pomyslete si, Machar osobil si právo zakazovati a prikazovati, jak kdo smí se baviti. Neodůhá z toho se všeho konečně i hloupost? Člověk neví si opravdu již ani rady, má-li o synu Heliova mluvití vášně nebo se smíchem, vždyť přece tak často představuje se nám jako osoba oblečená v oděv sešitý z pestrých stužek, s berlou ověšenou rolníčkami a s hloupým vzezřením.

Načneme z jiného soudku. Machar ve svém „Římě“, který byl napsán prý na zakázku, tupí katolickou církev, že prý posud v Římě otí se ostatky křídla archanděla,

přítel z Jakubova řebřika a jiné. V tomto listě však jsem již dokázal, že Machar tuto lež opsal z „Křáků“, v nichž Sienkiewicz popisuje jistého Sandera, jenž takovými smyšlenkami obchodoval. Sienkiewicz podotýká, že papežové v tehdejší době vydávali proti takovým slofádům zákazy, charakterisuje Sandera jako světoobědňáka, lásky a mluby, pročť jsem v „Obnově“ řekl, že Machar projevuje podivuhodnou přímýkavost talentu, když onoho Sandera umí ještě dnes po staletích tak dovedně napodobovati.

Vzpomeňte si také, jak Machar odsuzuje ve svém „Římě“ velika díla Rafaelova a jiných slavných umělců, a uvědomíte si, že i vyhlášená kulturnost syna Heliova rozplývá se jako mlha před ranním úsvitem. Jinak ovšem má i tento ubohý úsudek Macharův za základ lež, neboť taková jest tendence celé jeho knihy. A lži dal se tak uchvátiti, že před celým vzdělaným světem dal výhost uměleckému smyslu, spisovatelské slávě a neostýchal se spískati tak vřeštivou protikulturní kočičku. Jednotné mínění všech odborníků, úsudek všeho vzdělaného světa o dílech Rafaela, Michaela Angela a jiných umělců u Machara nic neznamenají. Všichni velicí kritikové tedy klamali svět, a musil přijíti Machar, aby jejich rozpravy o umění jak náleží vysprávil. A zajímavý jest ten jeho hrdopysný, nadutý a útrpný pohled, jímž dívá se na umělecká arcidíla. Tento pohled může označovati buď genia, jenž hlavou dotýká se samých nebes, nebo krtka, který z temné své díry mžourá očima a litoje těch, kdož podívají se zářivému slunci.

Jakého bezpráví dopustila se ona umělecká díla proti Macharovi, že je odsoudil? Toho bezpráví, jaké spáchaly katolické římské chrámy, bezpráví, jež páchají katakomby, bezpráví, jehož dopouštějí se vůbec všechny katolické památky. *Jsou totiž sousedy židovské synagogy.* Vezměte v úvahu, jak Machar na jedné straně odsuzuje svétové umělce, jak všechno katolické úporně a důsledně v Římě pomlouvá, nechťže viděti nikde ani jednoho jasnějšího paprsku, jak na druhé straně činí ponížené poklony židovské synagoze a — náhlý blesk pootevře vám vchod do výhně Macharovy duše. *Bažta sáší proti všemu katolickému a veleba židovské synagogy!* Srovnání těchto dvou skutečností dává smysl celé Macharově knize a jest zorným úhlem, s něhož posuzovati třeba poslání Macharovo v Římě a ta jeho slova o největších mistrech, kterýchž by nepronesl ani poslední začátečník. Ať již byl Machar jakkoli a odkudkoli podezřán, že jeho cesta do Říma neměla čistých účelů, hlavním svědkem proti němu jest jeho kniha.

Kniha nikdy nezastře osobnosti spisovatelovy a nemůže ani „Řím“ Macharův zakřítí jeho úmyslů, které objevují se jako na dlani, jakmile knihu rozeberáme s hlediska dušeslovného. Logika pravdy jest vždycky přímá a lež má tu zvláštnost, že není trvale ani ke službám toho, jenž z ní usiluje pořídití soustavu.

Machar viděl také v římských kostelích věci, kterých tam není, což mu bylo také dokázáno. Zároveň za čerstvé paměti ještě uvádíme, jak obvinil mnicha v katakombách, že chtěl učiniti násilí jeho průvodkyni. Lež tato byla mi hned patrna, jak jsem ji v Macharově Římě přečetl a hned tehdy jsem si pomyslíl: „Hlava bych vsadil, že to není pravda.“ Machar svou průvodkyni vydává za Rusku, ale jest pravděpodobno, že to Ruska nebyla. Spisovatelka Svobodová aspoň mluvila v „Case“ o svém pobytu s Macharem v Římě, ale ani slovem se nezmiňuje, že by se jí byla stala nějaká pohana. Když tato otázka byla přetřásána a o Macharově pravdomluvnosti vyslovovány pochyby, objevil se jako na zavalanu v „Case“ dopis, v němž pisatel se nepodepisuje a vypravuje, že se jeho ženě stala také taková příhoda, nebo-li že ji mnich znepokojoval. Divno jest, že onen pán při své pokrokové lásce ke katolicismu nedal hned po svém návratu z Říma příhodu na bubnu a že vystoupil s nepodepsaným jménem, až když Machar potřeboval pomoci. Vše to velmi podezřelá. Teprve po žhavých poznámkách „Dne“ neznámý pisatel prohlásil, že se tedy podpisuje. Ale jak? Dvěma začátečními písmeny, které zase nezjevují nic, pranic. Přitom pak ještě dělá mučedníka, co prý za své přiznání zkusil.

Při tom nemohu neposnamenati: čeští kněží pobývají v Římě, nedávno popisoval jeden v „Čechu“ svou cestu po římském okolí, a jest tedy snadno s nimi navázati styky a požádati jich, aby Macharovu příhodu v katakombě vyšetřili. Jest se proč diviti, že již z Čech dávno se nezakročilo, neboť příležitosti jest zajisté dosti a pravděpodobnost, že Machar lhal, jest veliká. Kdo tak zhušta lže, jako Machar, tomu nemožno dávatí nikdy hned víry, a proto jest jen rozumné, když nevěříme ani vypravování jeho o vilném mnichovi v římské katakombě. (Sdělujeme p. dopisovatelci, že na tu září svědek Macharova mnicha v katakombách již důkladně posvítil „Našinec“. Mělo se

to ovšem státi dávno dříve. Pozn. red.) Jsou lidé, kteří lhou, vykrucující se chytře a kolem pravdy pobíhající, ale Machar jako stísečný rytíř neotesané trámy svých nepravd hází na bromady bez bázně a bez ostychu.

Když onehdy zemská školní rada zakázala studentům účastňovati se Macharovských přednášek, „Čas“ v dojemných hymnách se rozepěl, že se to děje proti básníku, *jenž jest vyslovením českého svědomí.* Proč jen „Čas“ tuto báchorku pořád ohřívá, když přece jest jisto, že české svědomí není svědomím židovským a že slozkou českého svědomí není prohanost. Machar sušlechtně české svědomí jako člověk, jenž okna utírá špinavým lavičníkem.

Nechť již „Čas“ mlčí se svým Macharem a deklamováním o svědomí a zásadách. Neboť lépe jest pak žítí bez zásad, nežli se zásadami a tak — při nejmenším nedůsledně.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4 1/2% dle výpočtů.

Věškeré půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Obrana.

Vzhůru k tiskové obraně! Proti slovu slovo, proti tisku tisk! Tak zní heslo nezapomenutelného biskupa Brynychy. Když nynější Sv. otec byl patriarchou v Benátkách, staral se o katolický tisk se vši horlivostí. Podporoval politické denníky, hospodářské časopisy, ilustrované listy pro dům a rodinu, až se finančně vyčerpal. Když jedenkrát hrozila finanční pohroma listu „Difesa“ (Obrana), pravil, že raději prodá svou arcibiskupskou berlu i svůj kardinálský purpur, než by dopustil, aby ten časopis zahynul.

Na Moravě pochopují katolíci důležitost dobrého tisku lépe než my v Čechách. Tisk katolický šíří se tam právě nyní s překvapující rychlostí. Na př. v samém Prostějově vychází kromě politického týdeníku „Hanáckého Kraje“ křesťan. soc. list „Ječmínek“ dvakrát týdně. V Olomouci vycházel výborně řízený „Našinec“ třikrát týdně, nyní jest již vydáván čtyřikrát a v minulých dnech stalo se rozhodnutí, aby se stal již denníkem. A tak nyní čeští moravští katolíci budou již míti velmi pečlivě redigované denníky dva. Gratulujeme všem moravským bratřím k jejich zasluženým úspěchům. Leč tento stkvělý vývoj na Moravě nutká nás k srovnávání s podniky v našem království. Kdybychom na př. my přijímali po způsobu křesťanských listů pokrokových inserty židovské a od firem německých, našemu národu krajně nepřátelských, velice snadno by začala „Obnova“ vycházeti dvakrát týdně. Israelských insertů dochází českým listům z Krakova, Vídně, z Berlína a odjinud celá sponsta. A jak jsou ty firmy svyklé na žebření a oboření českých listů, tu vysvítá z toho, že docházejí do Čech objednávky se záhlavím: „Na Vaši nabídku zadáváme Vám insert ve velikosti...“ Několik takových objednávek došlo i nám a to od firem, na něž jsme si nikdy ani nevzpomněli. Patrně, jak takové firmy žebrotu většiny českého tisku dobře znají, jestliže počínají svoji německou objednávku slovy výše uvedenými paušálně u českých listů vůbec.

Leč katolický tisk nesmí si dáti zlatý náhubek v podobě insertů německo-židovských, jimiž se podporují firmy našemu národu nepřátelské. Katolický tisk musí se hlavně spolehati na podporu svých odběratelů a na inserty firem národních.

Všecko by šlo dobře, kdyby všichni nášinci dobře si uvědomili, jak obrovskou mocí jest tisk. Proč soc. demokraté při římských volbách tolik vítězili, ačkoliv jejich tisku byla dokázána tolikrát úplatnost a nepoctivost? Proč získali tolik mandátů, jakkoli bylo dokázáno, jak velika řada rudých pokladníků sedí a seděla pro velké zpronevěry ve vězení? Poněvadž rudý tisk je obrovsky rozšířen. Méně rozšířený katolický tisk rozhodně nestačil na to, aby každá obec, každé sdružení dělnické a všechny významnější spolky byly zavčas uvědoměny, jak jsou rudým tiskem křiklavě klamány.

Celé sponsty katolíků byly nachytány do rudých řad proto, že těm lidem málokdy se dostal do ruky tisk katolický. Mnozí z nich o katolickém tisku sotva svědčili. Všimneme si té velikosti rudé záplavy! Na příklad „Plameny“ mají náklad 80.000 výtisků, „Koptivy“ 20.000. Románová knihovna „Záře“ vydala a rozprodala prvního svazku 14.000 výtisků, druhého 16.000 výtisků. Časopis pro děti „Jaro“ vydává se přes 10.000 výtisků. Náklad „Zít.“

zvýšil se o 8000 exemplářů. Veškerých publikací strany vydáno celkem 938 500 výtisků za 21 měsíců a prodáno jich za 117.990 K. Rodinného kalendáře prodáno 84 000 výtisků. Největšímu odbytu těší se brožury protikatolické a agitací. Tak brožura „Na soud národa“ vydána ve 200 000 výtiscích, „Válka blada“ měla 80.000 výtisků. Tu se ovšem nesmíme diviti, že lež, vržená do lidu tak obrovskou spoustou tiskopisů, silně se zakoření a že místa dříve čistě katolická rudnou stále více tam, kde není příslušné protiváhy tisku katolického.

A jest tolik obtížno šířiti katolický tisk? Vždyť tak může dosti snadno činiti i ten, který má prostředky velice skrovné. Kdo přece něco odbírá, nechť po přečtení časopis nepohodí; může jej snadno zapůjčiti lidem jiným. Kdo neodbírá, může aspoň jiným lidem doporučovati katolický časopis, jež si vypůjčuje. — Kdyby každý odběratel „Obnovy“ získal jen jediného nového předplatitele, hned by se kruh našich abonentů zdvojnásobil. A nedá se toho bravě docílit? Kdo se vymlouvá, že se nerad jiným lidem se svou radou vtírá, může přece aspoň administraci oznamiti vhodné adresy našich, při nichž jest naděje, že by se stali předplatiteli.

S'nší připomenouti, jak obrovské sumy věnovali a věnují katoličtí kněží na podniky, z nichž nyní tyjí naši zarytí nepřátelé. Právě tyto podpory umožnily mnohým fanaticům nejzavilejší boj proti katolictvu. Rozdávají se veliké obnosy lidem, kteří hned po obdarování za zády se pošklebují. A za takých okolností nezbyvá už na katolický tisk nic? Podpora katolického tisku jest často záslužnější než almužna. Odvrácení od otravné četby, nasycení duší četbou křesťanskou jest skutkem duchovního milosrdenství. Proto kdo vážnost doby a důležitost našeho tisku pochopuješ, podporuj naše časopisy ze všech sil! Místo stýskání přilož ruku k práci. Komu se nelení, tomu se zelení.

Svoboda? Masaryk poslal z Ameriky sjezdu „Volné Myšlenky“ projev, v němž praví: „Potřebujeme v Čechách, potřebujeme v Rakousku svobody, svobody a svobody, potřebujeme svobody duchovní vůbec, potřebujeme zejména svobody náboženství... vycházím-li z jiného základu, ze základu náboženského, pracuji ke stejnému cíli — k duchovní volnosti.“ Tak řekl český Sokrates, aby se ani při sjezdu atheistů, tropících si posměch z ideí Boha, sláva jeho jména neztratila. Aspoň vhodil do sbromáždění několik frazí, při nichž si může každý mysliti cokoliv. Vždyť přece tentýž „největší český filosof“ zároveň chválí Machara, který způsobem zcela nejpřímým chce vycházeti ze stanoviska protilehlého, zamítaje zcela zřetelně víru v Boha.

A teď ještě něco zajímavějšího. V Bohousové na valné hromadě učitelského spolku „Komenský“ po delší debatě došlo k tomuto jádru: usnesení proti učitelům katolického smýšlení: 1. musí se s nimi obmeziti všechny styky; 2. vystoupí-li učitelé někde veřejně, nebudiž „klerikální“ kollega přijímán do jejich řad; 3. spolkových schůzí se účastniti nebudiž katolickým učitelům dovoleno; 4. pohřbu jejich se pokrokové učitelstvo nesúčastní; 5. při obsazování učitelských míst nechť komise obsazovací k žádostem katolických učitelů nepřihlíží.

Takhle tedy plní učitelé prodchnutí macharismem slova Masarykova: „Potřebujeme svobody, svobody, svobody, potřebujeme zejména svobody náboženství“... Jestliže Masaryk v jediném souvětí bral jméno svobody nadarmo tolikrát, domníval by se někdo, že snad aspoň nyní se v něm trochu pohne cit, že učiní svá velikáská slova aspoň částečně skutkem, že vystoupí proti tak fanatickému útoku na svobodu katolických občanů. Vždyť dávají proti lidem nábožensky smýšlejícím na jevo zavlou nenávisť mužové ti, kteří přísahali, že budou mládež vychovávat nábožensky-mravně. Ale ticho po českých nivách. Ostrý severák nezadul proti Bohousovi ani z úst Masarykových, ani z „Volné Myšlenky“, která pro formu a mámení lidí napsala, že jest pro volnost projevu svědomí. Kdyby se šláplo na kuří oko rabinovi, hned by pracovaly volnomyšlenkářské stroje plnou parou. Zloba, která chce trestati i zesnulého bližního, která ho pro jeho přesvědčení chce vyhladovět, rozhodně náleží do galerie ctností a svobod černošských. A ten, který dříve otevřel tak výmluvné ústa k velebení svobody, jest tiše jako lasička v díře. Jak ti lidé budou prováděti svobodu teprve tehdy, až dostanou plnou moc?

Hlasy časopisů o Kudrnáčovi a Stulíkovi. K poznání povahy české literární obce jest vhodné posvítiti na hlasy časopisectva o dvou protikatolických mužích, kteří se dopustili bezcitných krádeží na celých 12. stopech chudých lidí. „Osvěta lidu“ dne 12. října otiskla tento dopis z Dobrušky: „(Umrtí.) Hlubokým dojmem působila ve zdejších kruzích pokrokových zvěst o náhlé smrti J. Ku-

drnáče, učitele v Rokytěsku, rodáka dobrošského. Mladá choť a děti ztrácejí v něm vzorného manžela a otce a strana sociálně-demokratická pilného a obětavého pracovníka a pracovníka svého bratří na Náchodsku.“ Tedy ani slovo o oběšen: jen „umrtí“ a „náhlá smrt“. Kudrnáč se chlubil veřejně, že mu jeho politická činnost vynáší tisíce — ale u „Osvěty lidu“ byl ten muž „obětavý“. V následujících číslech (dne 14. a 16. října) Hájův orgán o Kudrnáčovi ani muk, ačkoli Drozd přemítal několik let a jakkoli docela besectně lhal, že „Obnova“ hájila Drozda s jeho hospodářstvím. Zato si vzala „Osv. l.“ na mušku jednoho dolnorakouského kaplana, uveřejnivši nepravdivou zprávu, jak prý vyzýval Pannu Marii na potření Čechů. Hned tu rozlehla blikavého, umělého světla plno, ale při Kudrnáčovi a Stulíkovi stáhla knot.

„Čas“ otiskl nesmyslnou lež o posl. Kadlčákovi, lhal, jak prý člověk usvědčený z cizoložství začíná vydávati na Moravě katolický časopis (ačkoli katolické kruhy hned před zprávu „Času“ oznámily, že s tím listem nic společného nemají), lhal, jak prý jeden „klerikál“ v Praze strašně trýznil chlapce, lhal v případě Mezírkově, překroutil rafinované povahu procesu Světlíkova, uveřejnil nepravdivou zprávu o schůzi katol. žurnalisty Němečka atd., ale — o Kudrnáčovi celý měsíc nic. Stulíka pardonoval taky. Teprve když již sami soc. demokraté všelicos přiznali, dodal si sluha soc. demokracie trochu odvahy, takže dne 10. t. m. uveřejnil několik krotkých řádek (drobným tiskem), ale přitom výhradně za tím účelem, aby sekl „klerikály“ a okradené lidi. Prý „Drozd defraudoval se svými společníky desetkrát více, než bylo zpronevěřeno ve všech Raiffeisenkách v Čechách dohromady od počátku jejich trvání.“ Pozorujete prohraný manévr „Času“, chápete účel té mazané stylisace? Snad mají Raiffeisenky miliony, aby se dalo ukrást mnoho? Kudrnáč a Stulík brali tolik, co se dalo. A že by byl promarnil Kudrnáč miliony také, o tom není pochybnosti. Dále „nekradl Drozd se svými společníky“, nýbrž kradli husitští společníci Drozdovi a za to „Čas“ napadal katolictvo několik let.

„Český Učitel“ teprve 27. října uveřejnil několik řádků o Kudrnáčovi. Prý nechtěl ani věřit... Jako by nevěděl, že pokrokářství a vůdcovství u soc. demokracie jest výnosným kšeftem.

Agrárníci si vedli také hodně chytře. V „Hlasech Venkova“ uveřejněna kratičká zpráva o defraudaci Kudrnáčově s dodatkem, že nelze pro defraudaci viniti celou stranu. Pravda; ale poslyš, cituplný vykladači: Kdo pak to tak zuřivě napadal katolickou stranu vůbec pro defraudace pražských husitů? Byly to listy a letáky agrárnícké. „Venkov“ nevěděl, jak si rychle pomoci z kaše. Proto přinesl dne 11. t. m. posvícenskou kachnu o fidecím učitelů v Rábí, který prý byl horlivým klerikálem a pro své vedení Raiffeisenky se ocitl v choullostivé situaci. Hned z nejasného slohu vysvítalo, jak chce kalit vodu. Kdyby byl věděl „Venkov“ něco určitějšího, byl by vyrazil dvousloupovým úvodníkem. Leč v „Čechu“ dne 16. listopadu bylo oznámeno, že ten fidecím jest smýšlení liberálního; při volbách hověl nikoli Brožovcům, ale Majerovcům.

Vrcholem však drsosti „Venkova“ bylo, že se pokusil narychlo hlavní oporu horáčekového agrárního hnutí, samého Stulíka, darovati straně katolické. Až, jak by byly hřměly agrární boulnice hned z počátku, kdyby býval Stulík opravdu přízniv straně katolické. Farář velkoborský Václav Janota odpověděl „Venkovu“ dne 17. listopadu, že není „důvěrným známým“ Stulíkovým. Defraudant naopak byl farářovým nepřítelem politickým, náboženským i tajným osobním. Byl důvěrníkem strany agrární, na jeho adresu docházely agrární časopisy, které po obci šířil. Agrární tábor, pořádaný r. 1908, byl jeho dílem. Stulík rozšiřoval i „Havlíčka“ a jiné protikřesťanské listy. A tak agrární list znova pohořel, jako když chtěl straně naší darovati onoho agrárního defraudanta mlynáře Holuba, který se ve Staňkovech otrávil.

Nár. sociální „Lidové Prouty“, které jsou naším zásadním odpůrcem, napsaly dne 5. t. m. toto:

„Ubohý horský svedený lid, který celá léta v Kudrnáčovi viděl „svého člověka“, obrátil se na pány sociální demokraty v Praze vysláním deputace, sestávající z pána Němečka a Vítky — ale v Praze vedoucí soudruzi jim docela otevřeně řekli, že „za žádného zloděje platit nic nebudou — nadělal prý jim ostudy dost“. A tak dobří horští tkalci vrátili se do svého Rokytěska a — proklínají vyhlašovaného dobrého svého vůdce učitele, který o posvícení házel desítkami, zatím co jeho oběti sotva najedli se bramborů! Chování se pražských sociálních demokratů je odsouzené hodné. Když Drozd vykradl (?) Svatováclavskou, „Právo Lidu“ den co den běsilo a volalo kaplany k úhradě — dnes to „Právo Lidu“ a druhé soudru-

žské časopisy mlčí, až samy od toho Kudrnáče peníze braly, anebo — nadávají! Docela bravě bylo by těm ubožákům pomoheno, když jen část úhrady vzala by se z fondu sebraného na raněné, z čehož do dnešního dne nebyly ani účty předloženy, až tu přispěl haléřem každý“.

Za mladíky zfanatizované macharovskem a jinou volnomyšlenkářskou četbou mají odpovídati — nevinní kateřiči. V „Času“ dne 14. t. m. bylo uveřejněno, za jakých prý okolností spáchal žák 3. ročníku příborského pedagogia sebevraždu. Zpráva ta tak tendenčně a prohraně průběh aféry překrucuje, že i člověk tupého citu trne.

Pravdou jest tolik. Když dne 6. t. m. šel příborský ředitel měšť. škol Mezírka kolem učitelského ústavu, volal na něho onen žák Žárek s okna I. poschodí: „Klerikální pse!“ Mezírka žádal za vyšetření a viníka při konfrontaci dobře poznal. Jakkoli Žárek statečně za horlivé pomoci svých spolužáků zapíral, byl usvědčen. Zvlášť horlivě pomáhal lháři a provokatérovi jeho spolubydlící Neuwirth. Konference rozhodla, aby se udělila důtka smělému pomocníkovi, který již dříve několikrát se drze choval. Zároveň ředitel dopsal otci, aby mladíka napomenul. Rodiče přijeli, aby se informovali, ale syn se zastřelil ve svém bytě ranou z revolveru.

Profesorský sbor jednomyslně prohlásil v novinách, že ředitel Mezírka provokatéra dobře poznal a že nadto jeden vzorný a pilný chovanec oznámil sám jméno toho nesvedence řediteli pedagogia. Když se ho ředitel ještě tázal, zda se nemýlí, řekl žák zcela určitě, že nikoli. Všecky okolnosti udané Mezírkou se shodují s výpověďmi onoho chovance. (Tě bude uiti ten „denunciant“ mezi spolužáky statečně lhavými hotový očištěc. K moderním zásadám pokrokové mládeže náleží, aby i největší uličník, tropící zlou pověst celému ročníku, byl z kolegiality chráněn. Kdo proti němu řekne pravdu, jest „bezcharakterní“.)

„Čas“ ovšem by jednal proti vlastní přirozenosti, kdyby nerouil slz nad čtenářem spisů Macharových. Proto lže, 1. že Neuwirth „hlava otevřená, sčtetá“, byl zakřiknut. 2. Nesmíňuje se ani slovem o svědectví samého spolužáka Žárkova, za to však kalí vodu prohlášením, že Mezírka, nemoha v žácích dle abecedy volaných poznati viníka, řekl aspoň o dvou posledních: „Tak jsou to ti to“. 3. Lže rafinovaně, že řed. Mezírkovi „se zdálo“, jak na něho bylo pokřikováno. Rádi bychom věděli, kdo by proti pokrokářské mládeži chtěl nyní rázně vystoupiti jen na pouhé „zdání“. 4. Hledí úskočně snížit katechetu Myslivce sdělením, že týž „kolportuje tvrzení, že nebožtík (Neuwirth) byl blázen.“ Ani slovem se nesmíňuje, že samovrah už loni se chtěl ve své chorobě utopiti, že udělal značnější dluh, že byl trestán za vzpurné jednání již dříve se opakující. Byl nervově chorý, což snadno se vysvětluje četbou spisů Macharových, Zolových, a Arcybaševových. Masarykovský orgán chytře zamlčel též, že vlastní otec nebožtíkův řekl ku knězi, povolnému k umírajícím, před 4 svědky toto: „Sem ho dovedla špatná četba a špatná společnost“.

Jak pravou podobu události hleděli naši zavilí nepřátelé znetvořit, patrně z „Lidových Novin“, kde se tvrdí o Mezírkovi: „Zaslechl prý na ulici, že jeden z kandidátů za ním kráčejících (?) řekl: „To je též takový klerikál“... Následovaly výtky rodičů a Neuwirth v návalu lítosti a trpkosti spáchal sebevraždu“. Lži jako sukovitá polena! Výkřik Žárkův šikovně uhlazen, žáci vyvedeni na ulici, vymyšleny výtky, kterých nebylo, protože se syn střelil již před vytýkáním. Všecko upraveno tak, aby ti lidé, kteří od nesvedenců již dříve trpěli, byli trestáni znovu. Běda katolíkovi, který se ohradí proti sprostému výkřiku! Jest strhán a vláčen pokrokářskými tiskovinami jako zločinec.

Politický přehled.

Bar. Bienert hledá pomoci u koruny. Zuby nehty pomáhá si bar. Bienert, aby se udržel u vesla. Neslýchaným způsobem vtažena tu koruna do víru politických událostí na prospěch minister. předsedy Bienertha a jeho kabinetu. Při audienci polského ministra dr. Dulemby vyslovil se císař se zvláštním uznáním o korektním, přísném věcném vedení vládních záležitostí vládou Bienerthovou a projevil také naději, že polský klub bude vládu a její politiku vydatně podporovati. Uveřejnění zprávy o audienci ministra Dulemby způsobilo největší rozpaky, ježto zpráva o výroku císařově jest neúplná a zbarvena. A zjištěno, že zpráva o audienci této zdělána vládou. Všechna chvála o bar. Bienerthovi a jeho kabinetu byla uveřejněna, kdežto část císařových výroků o dělnosti parlamentu byla vynechána. Z toho povstalo i v polském klubu roztrpčení. Předsedovi činěny prudké výčitky, že Poláci jsou a mají zůstat

pouhými pomocníky Němcům proti Slovanům a tím také sami proti sobě. Předseda Glombiňski omlouval se pak předákům Slovanské jednoty. . . A nedostí na tom. Slovanská jednota na tento manévř vládní dala patřičnou odpověď, ale orgán vlády „Fremdenblatt“ nepřináší doslovné znění usnešení Slovanské jednoty, nýbrž falšuje a zbarvuje je, vynecháváje celé odstavce, jež Slovanská jednota na svou obranu a na důkaz protislovanského jednání nynější vlády ve své prohlášení pojala. Císař, který čte „Fremdenblatt“, nemá se dovědět, co Slovanská jednota na domnělé výroky panovníkovy odpověděla a jak nynější vládu obžalovala. . .

Slovanská jednota na schůzi své, v níž se jednalo o situaci nastalé audienci ministra Dulemby, vděčně vzala na vědomí výrok Jeho Veličenstva, dle něhož panovník by nedovolil, aby se dělala protislovanská politika. Zároveň však bylo projeveno nehlubší politování nad tím, že vláda nesprávně a jednostranně informuje korunu, neboť jen tak lze vysvětliti císařův výrok o nynější vládě, že neprovozuje proti slovanskou politiku a že státní záležitosti řídí korektně a objektivně. Při tom bylo vzpomínáno všech dosavadních protislovanských činů nynější vlády. Také bylo vysloveno hluboké politování nad tím, že autority koruny bylo využito k upevnění ofěšeného postavení vlády a tendenčnímu nátlaku na rozhodování politických stran a že nejen z konstitučního stanoviska, nýbrž také především proto, že autorita koruny, která v zájmu státu má býti neseslabeně uchována, takovými vládou vyvolanými výroky panovníka u slovanského obyvatelstva beztak krajně rozehvěného, vypočítanými vládními činy se přímo nebezpečně poškozují a ohrožují.

Co teď? Vyjednávání, kterak uklidniti rakouskou krizi, vleče se do nekonečna. Přes vši horlivost vrchního režiséra předsedy pol. Kola Glombinského, jenž je neustále na poradách s vládou, Slovanskou jednotou, s německými stranami i s vlastním klubem, všecko vyjednávání marné. Výkonný výbor německých stran usnesl se, že německé strany nemají příčiny měniti své dosavadní stanovisko. Vlády § 14. se Němci nestrachují, ba právě očekávají, že by takto tím spíše vliv německý stoupal. Německá svobodomyšlnost neodmítá ani čirý absolutismus, ale o změně ministerstva nechce ani slyšet. Bar. Bienert chystá zase porady Čechů s Němci a nechce ještě připustiti, že úlohu svou dohrál. Dr. Kramář horuje zatím pro kabinet úřednický, který by byl přechodem k ministerstvu parlamentnímu a Nár. listy píší, že rekonstrukce kabinetu jest rozhodnutou věcí. Nejdříve má býti povoláno přechodní ministerstvo, které by se dohodlo se stranami o přesném pracovním programu do Vánoc, nato by se sešel český sněm a po něm jmenováno bylo definitivní ministerstvo.

V Uhrách nastala změna poměrů. Justh a Košut se rozkmotřili nadobro. Košut byl opuštěn většinou strany (neodvislostí), která přidala se k Justhovi, jenž trvá na samostatné bance uherské od 1. ledna 1911 a samostatném celním území od r. 1917. Košut se svými věrnými přidal se ke straně ústavní, Andrassyové a lidové, z kterýchžto stran má se utvořiti nová vláda. V uherské sněmovně došlo zatím k volbě předsednictva, poněvadž předseda Justh a oba náměstkové vzdali se svých míst. Předsedou zvolen 202 hlasy vládní kandidát posl. Gál. Na návrh předsedův schůze sněmovny odročeny na tak dlouho, dokud nebude krise rozřešena. Předseda uher. ministerstva a Košut s Andrassym byli přijati v pondělí panovníkem; ale místo jmenování nové vlády přinesli do Budapešti sdělení, že rozhodnutí se nestalo, a že se bude vyjednávati dále.

Z činnosti katol. spolků.

Zemská rada nepolitické organizace katolíků v království Českém svolává schůzi zemského sboru na pondělí dne 29. listopadu 1909 o 3. hod. odpoledne v domě Jednoty katol. tovaryšů v Praze I., Aunenské nám. č. 209 s tímto programem: 1. Zahájení schůze předsedou. 2. „Soustředěný útok proti křesťanství vyžaduje soustředěnou jeho obranu“ — promluví prof. Dr. Kordač. 3. Zpráva jednatele. 4. Zpráva pokladní. 5. Zpráva revisorů. 6. Volba zemské rady. 7. Volné návrhy.

Patřín a Nymburka. Členové katolické organizace pro Loučeh a okolí z Patřína sešli se 4 t. m. k zábovnému večírku v hostinci p. Šulce. Trochu přátelského pohovoru, nějaká deklamovánka a zpěv při houslích; hodiny ubíhaly, jako by je nějaký ferina postrkoval. Zálbil se členům našim nová selská píseň z letošního kalendáře „Venkovana“ od Trávence: „Sedláci, sedláci!“ Domáci starodávny kroj sotva se kdy na náš milý venkov vrátí; hajme si tedy aspoň své víry a své řeči. Nemile se dotkne zajiště každého přítele našeho lidu již i na venkově šířící se záliba v hledaných cizích slovech, aby ten neb onen dal svou vzdělanost na jevo. V tom nehldejme vzdělanost, ale hledejme ji ve správné mateřštině své, jak ústně tak i pís. mně. Titěrným nám připadá, když některý venkovan, aby ukázal, že také na školách pobyl, při svém horlení proti katolické organizaci ohání se slovy: jádro populace, pojmy abstraktní, abstrahování nároky, strana propagovaná, dispute, politický iniciátor. Co tu cizích slov, která se dají dobře nahraditi slovy českými! Řeč naše je živá, dalšího rozvoje schopná, schopná proto též ku tvoření nových slov, kde by snad myšlenka posavadními slovy nemohla býti úplně vystižena. Nemile se nás venkovanů dotýká, když i některý katolický řečník zanášá z Prahy na venkov spoustu cizích slov. Vážme si své řeči a chraňme před cizotou v řeči venkov, který nám zachoval dědictví našich otců, naši milou mateřštinu. Dalším úkolem našich organizací, zvláště organizací mládeže bude: Vstěpovati do srdcí nás všech lásku k venkovu a k práci, jež venkov s sebou přináší a zabrániti tomu, co hubí venkov, zabrániti útěku z venkova.

Loučeh a Nymburka. Dne 7. listopadu konala se důvěrná schůze katolické zdejší organizace v hostinci našeho milého p. Muzikanta. Pokladní naše, p. Cibulková, chof stavitele, předčítala řeč p. Gotlibové, která nemohla k nám přijeti a k slovu se pak přihlásili domáci dva řečníci. Pan Říha, syn rolníka ze Sovenic, se svou milou družinou sem zavítavši uvedl, jak lid náš venkovský tak i náš český dorost pouze ke straně katolické se může přidati, nemá-li úhonu vzíti jeho láska k víře a vlasti. Pan Brandýský z Patřína, účastník letošního sjezdu katolického v Hradci Kr., zmínil se o útiscích, které prodělává strana katolická, když hájí svou víru; hledá rovněž dobro lidu našeho a slávu milené naší vlasti, čemuž ovšem nechtějí někteří rozuměti. Všechny ty řeči byly pozorně vyslechnuty a máme přání, aby při našem katolickém lidovém hnutí povstávali domáci řečníci k další práci v organizacích a čeliti mohli pak tomu neb onomu nezvanému řečníku. Místním dp. farářem učiněna zmínka o úmrtí někdejšího odpůrce našeho red. Tajchmana, jenž před svou smrtí kněze si povolal. Předvečer nešťastné bitvy bělohorské věnován též vzpomínce na tuto hroznou pohromu našeho národa českého, kterou zavinila nikoli církev katolická, ale cizí dobrodružové panští bez lásky k lidu českému a dokonce též i bez znalosti jazyka českého, hraječi o korunu českou, čemuž svedený lid český propůjčil své vlasy, svá záda a nastoupil pak za to cestu utrpení. Za zpěvu a přátelské nálady schůze ukončena.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: p. Josef Domašínský, děkan v Dobrušce, vikariátním sekretářem; p. Jan Veverka, professor na učitelském ústavu v Hradci Králové, assessor m. cir. diecéšního soudu. Usta noveni jsou: p. Frant. Mimra, farář v Krouné, za faráře v Č. Heřmanicích; p. Rudolf Dufek, administrátor, kaplanem v Činěvsi; p. Aug. Michálek, kaplan ve Vejvanovicích, za kaplana do Chocně; p. Jos. Hanzlík, kaplan v Karli, za koop. do Nové Vsi; p. Jan Novák, katecheta na reálce v Náchodě, za katech. na gymnasiu v Chrudimi; p. Lad. Novotný, katech. ve Vys. Mýtě, za gymn. katechetu v Rychnově n. K.; p. Jan Šandera, katecheta na gymn. v Rychnově, za katech. na reálce v Náchodě; p. Frant. Svoboda, kaplan, za admin. v Přelouči; p. Otokar Hruška, duch. správce donucovací pracovní v Pardubicích, za duch. správce zemského ústavu pro choromyslné v Bohnicích (Pražská arcidiecése); p. Bedřich Hrazdára, neomysta, za kooperatora do Velké Úpy; p. Karel Drda, neomysta, za kooperatora do Hořic; p. Frant. Barvíř, kaplan, za administrátora v Opočně; p. Jan Sobota, koop. v Kuklenách, obdržel dovolenou ke studiu v Římě;

p. Theod. Pathy, fundatista ve Vrchlabí, za kaplana do Trutnova; p. Jos. Papáček, kaplan v Hostinném, za fundatistu do Vrchlabí; p. Karel Sovák, koop. v Kuklenách, za kaplana do Hostinného. Na odpočinek vstoupil: p. Václ. Ehl, farář ve Schwarzenthalu. p. Frant. Úrválek, farář v Heřmanicích, p. Ed. Stock, farář v Nasavrkách. Uprázdňená místa: Krouná, fara, patron. knížete Thurn Taxise, od 1. listopadu; Nasavrký, fara, patron. knížete Fr. Jos. Auersperga; Heřmanice, fara, patron. fundace Kukuské; Schwarzenthal, fara, patron. nábož. matice, vesměs od 1. listop. b. r.

Schůze městské rady dne 15. listopadu. Výkaz pokladní hotovosti ze dne 8. t. m. byl vzat na vědomí. — Žádosti p. J. Větrického, hostinského, za svolení ku prodloužení polic. hodiny se vyhovělo. — Panu Jos. Pilnáčkovi, c. a k. dvor. do davateli, uděleno bylo povolení ku stavbě skladiště na surový glycerin uprostřed prvního nádvoří jeho továrny v Pospíšilově třídě. — Žádosti p. Frant. Černého, mistra zednického, za udělení povolení ku obývání drabého poschodí, přistavěného na jeho domech čp. 350 a 407 v ulici Rettigově, bylo vyhověno. — Zaplatí se účty za léky, dodané pro zdejší chudé v minulém měsíci. — Oznámení, že se bude konati v Poličce ve dnech 28. srpna a 8. září 1910 krajská hospodářsko-průmyslová výstava, postoupí se živnostenskému odboru. — Živnostensko-čtenářské jednotě v Hradci Králové udělí se obvyklý příspěvek na vánoční osázení chudých dětí. — Žádost p. Josefa Potějšinského za svolení ku pouličnímu prodeji uzenek, ohřívacích v kotlíku, postoupí se živnostenskému odboru. — Vzat byl na vědomí výměr c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové, kterým byl schválen projekt na zřízení elektrické centrály a vodárny při novém jezu na levém břehu Lábe, jakož i položení sítě elektrického osvětlení města Hradce Králové. — Jedna chudinská podpora byla zvýšena a uděleny dva příspěvky na byt.

Cyrillská jednota v Hradci Král. pořádá v neděli dne 21. listop. 1909 o půl 8. hod. večer v sále „Adalbertina“ Cecilijský večírek. Program pestrý a vybraný. Sbory navštívil a řídí dirigent Jednoty p. dr. Rud. Šetina. Vstupné: 70 h, pro členy 50 h. Po programu volná zábava.

Svoji k svěmu! V minulých dnech roznášely se reklamní letáky bez firmy, nabízející mýdlo „s jelenem“ a mýdlo „s labutí“. Upozorňujeme vážené obecenstvo, že tyto výrobky nejsou naše a poněvadž naše české se těmto úplně vyrovnají, bude konsumující obecenstvo plniti pouze svoji povinnost, dá-li přednost výrobkům českým. Neustále volání „to a to nám schází“ nás nespasí, ale uvědomíme si konečně, že moc je v našich rukou, uhaíme a posílme zatím to, co již máme! Doba je zajiště vážná a troufalost německá roste; záleží tudíž na obchodnictvu, živnostnictvu a hlavně konsumujícícm obecenstvu, aby ukázalo národní ukázněnost a hrdost a překazilo tak rozpínavost německou.

Jem důsledně! Píše se nám: Ve výkladu některých „vlasteneckých“ firem zdejších ozdobeny jsou látky vzoru mod. ženského kroje, pod nimiž jsou tyto nápisy: Chr. Geipl & Sohn — Asch, Wolfram — Aussig u. Wien, Gebrüder Adler — Wien a pod. Představme si, jaký hluk stropili by Němci v Aši, Ústí i ve Vídni, kdyby německé firmy tamní vyložily zboží s českými nápisy výrobce, na př. „Jellinek, Cervený — Hradec Kr.“ Kupující výrobky zurivých nacionalův z Aše, Ústí, Vídne, sami je podporujeme v protičeském řádění. V místním listě, jenž od nedávné doby má patent na vlastenectví a vylučuje dokonce „klerikály“ z národa, nachází se opětovně dobře zajiště zaplacený insert „Mýdlo s jelenem jest nejlepší!“ Výrobce z opatrnosti se v českých listech neudává, podobně jako v českých krajinách (u nádraží a pod.) vůbec. Redakce zmíněného listu není snad tak naivní, aby neznala výrobce — jest jím, jak známo, Schicht z Ústí n. L. Inserty svými nabádá mu takto „vlastenecký“ list české odběratelstvo, ač jiný místní list už výslovně na původ mýdla s jelenem toto upozornil. Při tom vybízí však a pochvaluje si „vlastenecký“ list sbírky na rozmanité nář. účely: po korunách sbírejme, abychom národ z tísně bezohledným sousedem způsobené vymahovali, a po stech sami sousedu tomu zanášejme za výrobky jeho — aby nás tím úsilnější potlačil. To není Kocourkov?

Společenstvo řezníků a uzenářů pro Hradec Králové a okolí pořádá dne 28. t. m. o 2. hod. odpo. v sále Živnostensko-čtenářské jednoty veřejnou schůzi, v níž bude promluveno o neudržitelných poměrech na městských jatkách.

Repertoár východočeského divadla v Hradci Králové: Sobota 20. listopadu zahajovací představení „Dalibor“, neděle večer „Krista z myslivny“, pondělí „Falkenstein“, úterý „Krista z myslivny“ (v předplacení), středa „Werther“, čtvrtek „Osamělé duše“, (v předpl.), v pátek „Revisor“, sobota „Zakletý princ“, neděle odpo. „Maryša“, večer „Dráteníček“.

Úmrtí. V Libčanech zemřel včera ctihodný stařeček p. Ant. Šimek, otec tamějšího dp. faráře a bývalý soused lomnický. Tělesná sobráuka bude v Libčanech v sobotu o 8. hodině vyzdvížena a v Lomnici pochována v neděli o půl 3. hod. odp.

MNOHO ŘEČÍ

ušetřilo by se o volbách, kdyby byl o nich každý dobře informován. Proto bylo by záhodno, aby každý volič koupil si VIII. svazek „Melicharovy Biblioteky“, obsahující spisek Ed. Srba:

OBECNÍ VOLBY

a nálezy správního soudu v jich záležitostech.

Na skladě ve všech knihkupectvích v Hradci Králové, jakož i u nakladatele Boh. Melichara. Račte žádati výslovně jen vydání z „Melicharovy Biblioteky“, poněvadž je nejnovější.

CENA 1 KORUNA.

MNOHÁ SÍŇ DÁMY KARLA MACHA

Ve prospěch sbírky „Hradecké české Vidni“ věnovalo „Dramatické sdružení Tyi“ v Hradci Králové obnos K 30.—.

Všeobecný spolek pro Hradec Králové a okolí obdržel 5. prosince o 2. hodině odpol. řádnou valnou hromadu ve spolkové místnosti hotelu u „Černého koně“. Po valné hromadě bude pořádán pro členy a jich hosty zábavní večer pěvecko-hudební za přispění známých výborných ochotníků a spojený s tombolou a mikulášskou nadílkou. Čistý výnos ve prospěch „Komenského ve Vidni“.

Upozornění na vyhlášku o seznámech voličů ku doplňovacím volbám do odhadní komise pro osobní daň s příjmu. Za příčinou doplňovacích voleb do odhadní komise pro osobní daň s příjmy odhadního okresu: polit. okresu Královéhradeckého zhotoveny byly seznamy voličů oprávněných ku volbě členů jakož i zástupců jich do zmíněné komise. Tyto seznamy voličů, na základě nichž poplatníci osobní daně s příjmy odhadního okresu Královéhradeckého dle § 181. zákona ze dne 26. listopadu 1898 č. r. s. 220 do tří sborů voličských zařazení byli, jsou na základě ustanovení § 184 cit. zákona u zdejšího berního referátu c. k. okres. hejtmanství v kanceláři č. 4. v Hradci Králové v době od 22. až včetně do 29. listopadu 1909 v úředních hodinách ku nahlédnutí do těchto se strany poplatníků osobní daně s příjmu jakožto oprávněných voličů vloženy. Před nahlédnutím do volebních seznamů jest se řádně legitimovati (na příklad platebním rozkazem). Případné stížnosti proti nepravděpodobnému zařazení do některého sboru volebního lze u c. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové podat ve sbora označené propadlé lhůtě osmdenní; stížnosti takové však nepřekážejí tomu, by platné volby byly vykonány.

Sbírka ve prospěch prázdnin mračen střížených na Hořetech. Ve prospěch prázdnin mračen postižených na Hořetech zejména v obci Třebovských došlo c. k. okr. hejtmanství v Hradci Králové další tyto milodary: Vářejná sbírky obcí: Trnava K 30.30, Věkoše K 23.06, Zvíkov K 13; u obecní pokladny obce: Bělč 50 K, Lípa 20 K, Polánka 20 K a Nedelčice 50 K, úhrnem K 206.36, k tomu dřívějších K 1727.48. Došed celkem K 1933.82. Sebrané obnosy byly zaslány c. k. okr. hejtmanství v Nové Pace a šlechtovým dárčům vyslovují se jménem postižených arduše díky.

Z cesty k protinožkům just thema zajímavé a poněkud přednášky chvalné známého cestovatele dp. Aloise Svojsálka, člena Národní rady české a spisovatele z Prahy, pořádané v sále u Černého koně v Třebovšovicích dne 21. listopadu 1909 o 8. hod. več. Přednášky Al. Svojsálka o této cestě mají velkolepý úspěch všude, kamkoli zavítá, o čemž nejlépe svědčí ta okolnost, že po návratu z cesty v Praze během 6 neděl přednášel při vyprodaných domech dvacetkrát. Denat listy pražské zaznamenaly jako unikum, že na přednášku o témtéž tematě byl velký sál oostrova Zofinského do posledního místa šestkrát za sebou vyprodán. Tentokrát provázeti bude přednášku svou více než 240 světelnými obrazy umělecky kolorovanými, a nichž obrazy s Japonska zhotoveny jsou od tamních fotografů a umělecky kolorovány japonskými dívkami. Bude to nejbohatší cestování po světě. I. místo 1 K 40 h, II. místo 1 K, III. místo 60 h, k stání 30 h. Odpoledne ve 3 hod. téhož dne koná se přednáška o témtéž tematě pro školní mládež za vstupné I. místo 30 h, II. místo 20 h; pro dospělá platí vstupné večerní. Čistý výnos bude věnován na milion pro Ústř. Matiči školokou.

Oprava kostela v Babicích s překládkami. Na kostele babickém prováděny byly letos opravné práce a sice obnovení nátěru uvnitř i venčí. Venku pracováno od začátku dubna až skoro do konce června; uvnitř bráti si natěrači pak přes dva měsíce, neboť dodělali práci teprve 9. září. Celou opravu řídil p. stavitel Josef Novotný z Hradce Král., jemuž zadána 12. ledna 1909 výnosem c. k. okres. hejtmanství v Hradci Král. č. 905, za celkový obnos 8592 K za práce sevnější a 987 K za nář. uvnitř kostela. Když konečně natěrači uvnitř kostela byli skoro hotovi, žádal podepsaný pana stavitele, by kostel byl konečně dán do pořádku, jelikož si lidé stěžovali, že po celé boží léto pro smetl, prach a vápno do kostela jíti nemohou. Chtěl tedy farář, aby konečně byl kostel vymyt a zaskříkaná okna očištěna. Stalo se. Dva dělníci čistili okna celkem tuším 3 nebo 4 dny a tři ženy umývaly podlahu po tři dny. Podepsaný domníval se, že vyčištění kostela přináší tomu, kdo jej při práci své znečistil; včtyř na borách pan stavitel dal na své útraty vyčistiti kostel beze všeho sdráhání. Ale v Babicích bylo jinak. Pan Novotný podal nyní účet za vymytí kostela sněžíci na malíčkosť — 90 K. Jest patrné s toho, že musí býti zde v kraji člověk trochu opatrnější nežli — na borách. Píši toto na výstrahu pp. spolubratřím, aby nežádali od p. stavitele vymytí kostela, kdyby se snad stalo, že by jemu zadána byla oprava vnitřku kostelního. A nyní prosím zkušenější o radu. Pan stavitel, vlastně jeho stavbyvedoucí, žádal mne, abych mu zapůjčil stodolu k uschování některých věcí — že by prý neměl stavět před kostelem prkennou boudu. Učinil jsem tak. Ale jak jsem se podívil,

když nejna stodolu, ale i celý dvorek jsem měl dřívím, prkny a vším možným nářadím sedalickým nastavený. A podivení mé rostlo, když přivešli do stodoly vápno a neostýchali se je ve stodole — hasiti! Jak stodola vypadala, možná si pomysliti. Ale když odvešli věci ze stodoly, marně čekal podepsaný na vyčištění její. Chtěl-li tam dáti obilí, musel si farář stodolu vyčistit a vysmýčít — sám. Ptám se tedy: měl bych právo žádati od p. stavitele nějakou náhradu za použití stodoly a vyčištění její? Pany spolubratry, kteří jsou v paragrafech obeznámenější, prosím o dobrotivou radu.

P. Alois Krsek, farář.

Jak se podporuje český živel na dráze. Píše se nám, že bude učiněn pokus obsaditi místo přednosty trati v Kyšperku Němcem Wessellym anebo německým židem Waldeckem. Nynější přednost trati v Kyšperku p. Pank přijde pravděpodobně do Hradce Král. a na jeho místo má přijít nějaký Němec. Počítá se při tom prý s panující národní vlností v Kyšperku a s tím, že kyšperští takové jmenování zcela klidně přijmou. V Kyšperku jsou topírny obsazeny jen Němci, zástupce přednosty trati je německý žid a nyní chtějí německou posilu poslati ještě německým přednostou trati, co zatím čeští úředníci jsou s německých stanic úplně vyloučeni. Není potřeba důrazné obrany?

Obecní volby v Pardubicích. Pardubice chystají se k volbám do obecních zastupitelstva. Všecky strany v Pardubicích existující budou všemožně usilovati, aby dostaly tam své zastoupení a vynaloží vše na získání vlivu v této samosprávné instituci. Posud vládnoucí strana mladočeská bude mít asi mnoho práce, aby posavadní všechny svoje posice udržela a bude hleděti za týmž účelem získati pro svoje kandidáty hlasy i odlišných stran politických. Dle všeho hodlá strana mladočeská vztyčiti při volbách svůj prapor národní vedle praporu rudého. C. k. státní úřednictvo v Pardubicích vydalo již za týmž účelem provolání k pardubské inteligenci, ve kterémžto provolání enaší se semknouti k volbám veškeré kruhy pardubské inteligence bez ohledu na politické sdružení a dostati tam takové lidi, jimž nezáleží tak na vysoké politice, za nž se skrývají obyčejné osobní zájmy, ale více takové, jimž jde především o blaho a prospěch obce bez jakékoli politické tevnosti. Počtybujeme ovšem, že za nynějších dravých proudů politických podaří se inteligenci v Pardubicích při sebe větším sebesáporu přivést k řízení obce v místě tak pestrých politických směrů do klidného toku, prostého veškerých stranických politických vln. C. k. státní úřednictvo svolalo dne 16. listopadu t. r. schůzi do hotelu „Střebeky“, aby tam další propoalice k naznačenému účelu vykonalo.

Dosaz v okresním sírotčinci v Pardubicích. Výnosem zem. výboru král. Českého byl jmenován důvěrníkem zem. výboru v okresním sírotčinci v Pardubicích na místo pl. M. Vojáčkova p. Jos. Lukesle, c. k. vrch. pošt. oficiál v Pardubicích. Zároveň okresní zastupitelstvo ustanovilo zvláštní komisi pro dozor nad sírotčincem, jejíž předsedou jmenován p. Jan Liebich a členy pp. Jeřábek a Žižkovský. Má tedy okr. sírotčinec tímto již druhou dozorní radu, neboť před časem ustanovila také sírotčí rada města Pardubic do tohoto ústavu své dozorní zástupce. Bylo by záhodno, aby podobně i v jiných okresních ústavech zřídila se takováto komise pro dozor. Neškodilo by to zajisté třeba v okresní nemocnici a jinde. Máme sice jakési kuratorium nemocnic, volené s okres. zastupitelstva, ale toto dohlíží více k administrativní stránce nemocnice. Dohlédnouti také občas na vnitřní vedení bylo by užitečné. Možná dost, že k tomu časem musí dojít a zřídí se zvláštní komise pro dozor nad nemocnicí jako nad sírotčincem.

Katolická organizace v některých okresích diecése královéhradecké utěšeně skvělá, zvláště tam, kde duchovní správce činí se organizování ústátní. Není však tomu dosud všude, ano jsou místa, kde o organizaci není možno ani mluvit, poněvadž si ji duchovní správa — nepřije. Někdo by se domníval, že to asi jsou příznivci agrárníků, ale není tomu vždycky tak. Pisatel tohoto zná jedno místo, které do nedávna bylo celému okolí vzorem jak v ohledu náboženském vůbec, tak v ohledu spolkovém zvláště. Jako starostlivý otec pečoval tehdejší duchovní správce o všechno, co se životem katolickým souvisí a snaha jeho nešla dozorní oves. Spolkový život katolický utěšeně se rozvíjel, zvláště když dosazen byl sem kaplan, kterýto pro život katolický hrdlivě pracoval. Hrdlivost jeho seznáme s toho, že asi za půl roku pořádal v místě a okolí 20 přednášek. V tom čase stala se v duchovní správě směna; dosazen do města toho za duchov. správce muž, který organizaci katol. nepřije. Na důkaz tohoto několik obrásků. Dříve katolické spolky kromě předplacení časopisů a příležitostných darů každoročně dostaly zdarma tolik dříví, kolik ho ve spolkové místnosti bylo potřebí. Na žádost spolků, aby tak bylo i nadále, odpověděno: „Co dělal předešlý, do toho mi nic není, to já dělat nebudu.“ Kaplanovi tak dlouho vyčítal, že by nejráději nic nedělal, než jezdil na výlety, až docílil toho, že týž činnost ve prospěch strany katolické úplně zanechal. To bylo roku loňského. Letos opět učinil šetřiti jinak. Odpíral svým kaplanům topivo,

o které se v místě tom nikdy kaplan starati nemusil; tito stále čekali, kdy se jim v pokoji bude topiti, avšak marně. Musili si sami dříví a uhlí ve městě sehnati, jestliže nechtěli smraznouti. Že takové jednání nedá se utajiti, jest zcela přirozeno a tu, aby sebe omluvil, v kostele při výkladu (!!) mesi máš sv. vypravoval věcím, jaké má s kaplany trápení, že by ho nejráději o všechno připravili. Vypočítal na halét příjmy kaplanů, jakož i co jej který kaplan denně stojí. Je to jako v pohádce, ale pravdivé. A takové jednání rozhodně církvi neposlouží.

Opočno. V klášterním chrámu Páně řádu Kapucinského v Opočně bude se letos konati Triduum t. j. slavnost 700leté památky založení řádu sv. Františka Serafinského. Slavnost ta započne první nedělí adventu slavnými službami Božími o půl 11. hod. dopol. Odpoledne shromáždění terciářů řádu sv. Frant. s požehnáním, při němž bude uděleno papežské požehnání. Slavnostní mše bude mši nejd. p. P. Hubert Etl, provinciál téhož řádu.

Mladotice u Ronova nad Doubravkou. Dne 14. listopadu k nám zavítal p. A. Kaňourek v průvodu všech duchovních z Ronova n. D. Předsedou schůze zvolen místní starosta rolník p. Václav Petržílka, místopředseda p. Pustina, hajný z Patřova a zapisovatelem p. Štýkora z Bučovic. Pan Kaňourek mluví o kulturní otázce s velkým záplem. Přechází ku otázkám národohospodářským a k heslu „Svůj k svému“. Dotýká se židovských bur a poukazuje na pravé původce zdražených životních potřeb. Žid nepracuje těžce, ale hledí si vzdělání; užze, hledme i my se povznést a vzdělávati nyní hlavně ctělní! Doporučuje „Dědictví Svatojanské“ jakožto základ knihoven. Končí vyhlášením k svornosti slovy: „Svorný duch kde, tam se dlo podaří.“ Bůnfe potlesku a volání slávy osývá se sálem p. Petra Šauera. Ku slovu hlásí se dp. farář z Ronova n. D. Vzpomíná osady, na nž dříve působil a to s trpkostí a těší se z toho, že přišel mezi osadníky nábožensky založené. Vyhlásí zvláště organizaci mládeže ku čestě v nastávajících dlouhých zimních večerech. Zevrubněji obeznámuje s „Dědictvím Svatojanským“ jakož i „Dědictvím Matičkých.“ Preje činnosti další Zdat Bůh! Voláno: Sláva! Předseda děkuje oběma řečníkům a rozpuští schůzi. Ku předu!

Humpolec. Dne 7. listopadu obléklo se město naše ve slavnostní háv, neboť konána tu převrácená slavnost svěcení nové jubilejní obecné a měšťanské školy. Po slavných službách Božích, sloužených o 9. hod. v děkaněmském chrámu Páně J. M. nejd. opatem Sal. Roubíčkem se Želiva, šel průvod, v němž zastoupeny všechny spolky i řády k nové škole, kde již čekalo veliké množství obecenstva. U hlavního vchodu zapěl sl. zpěrácký spolek chorál Svatojánský, načež nejd. opat poověřil zevnějšek budovy. Poté ardečnými slovy odevzdal slovně p. starosta Ad. Wurm školu p. řediteli, žádaje ho jménem celého města, by pečoval o to, aby ta nová škola vychovávala mládež pro Boha, vlast a krále. P. ředitel J. Řeháček tklivými slovy, která tlumočila optimist. jeho vnitřní přesvědčení, slibuje jménem svým i jménem všech páni učitelů, že očekávání rodičů nikdy nezklamou a v mezích zákona mládež sobě světemou vždy nábožensko-mravně vychovávatí budou, aby s ní byli dobří lidé, poctiví občané a nadšení vlastenci. Po krásné řeči jeho otevřen portál a zástupy naplily do posledního místa prostora na tělocvičnu a sousední chodby. Zde ujal se slova nejprve místní p. děkan Norb. Benec a přesvědčivou řečí, jaká se málokdy slyší, dokázal, že škola, má-li veliké poslání své splniti, musí býti dle slov Komenského pravou dílnou smění, čtosti a pobožnosti. Nato nejd. avětitel dokončil posvátný akt svěcení, zaveřil kříž a obrátiv se k zástupu praví, že chce též několik málo slov promluvit ku slavnosti tak vzácné. Lidé pak dojemným zpěsobeem — sobě jen vlastním — dle Komenského, jaké má míti vlastnosti pravý vychovatel mládeže a ubezpečuj, že modlitbou jeho vždy bude, aby ta nová škola v intencích nesmrtelného Komenského vychovávala město, vlasti a církvi řádně, pevně a šlechtně charaktery. Po zapění slavnostního sboru ujal se slova ještě dp. evang. farář Jos. Cohorna, jehož krásná řeč byla opravdu skvělou apologií Krista a jeho náboženství ve škole. Zapěním rakouské a národní hymny ukončena tato krásná slavnost, která státně sajitě v milé paměti všech přítomných. Večer pak pořádaly sdružené katolické spolky za veliké účasti přátelský včtyřek s přednáškou dp. katechety Oddona Vorlíčka o povinnostech rodičů ke škole. Ve své promyšlené řeči p. dal oblíbený a obratný p. řečník rodičům přemnohé vzácné pokyny, jak mají pro budoucí dobro a štěstí svých dětí a sobě ku radosti pracovati svorně se školou.

Mladotice. V nedělí dne 7. listopadu pořádala místní skupina mládeže divadelní představení „Čert a Káta“, historický kus o jednom jednání. Vstupného vybráno bylo K 108.60, čistý výnos vložen jest v pokladnu. Mile nás svým příchodem překvapili děst. páni z Ronova: Fr. Kaňák, farář, Karel Bláha, katecheta a Martin Klouda, kaplan, se svojí sestřičkou. Srdečný dík vzdáváme jim za návštěvu nám želice milou. Díky též všem

ostatním účastníkům přítomným. A pak upřímý dík vzdáváme sirákovské skupině za zapůjčení jeviště. Provedení jednotlivých úloh dle úsudku účastníků bylo velice krásné a končilo dlouhým potleskem. Ku konci voláme: Zdař Bůh!

Loučeň u Nymburka. Výbor zastupitelstva městyse Loučeň konal 7. t. m. volbu starosty a tří radních za přítomnosti p. komisaře s polit. expositury nymburské, do jehož rukou zvolení slib svůj hned ukládali. Starostou zvolen p. Renč, radními pp. Čihák, Kudrnáč a Muzikant. Přijetím zvolením, jakož i výboru mnoho zdaru v blahodárném působení ke klidnému dalšímu spoležití občanstva a váženému starostovi p. Renčovi přejeme i nadále klidnou mysl při všech těch nepěkných útocích v novinách na činných pro jeho přínos a lásku ke katolické naší straně.

Kostelní sbírka ve farnosti mládežnické na nebožky postižené v Třeboveticích povodní vynesla 50 K.

Různé zprávy.

Biskupské jubileum Sv. otce Pia X. Dne 16. listopadu r. 1884 byl nynější nástupce sv. Petra vysvěcen v Římě na biskupa. Dle vládního nařízení biskup Sarto uvědomil mantovského syndika písemně o svém povýšení, doloživ: „Mohu Vás, vysoce ctěný pane, ubezpečiti, že jsem si netoliko vědom úlohy, kterou mi Bůh vykázal, nýbrž pochopil jsem také dokonale povinnost, ukázati svou poddanost vůči stávající autoritě. Jako sluzebník onoho náboženství, které má za své znamení korouhev míru a za svůj zákon přikázání lásky k bližnímu, mohu Vás ujistiti již pro svou povahu i ze svého nejhlubšího přesvědčení, že jenom tam, kde svornost panuje, může kněz svůj požehnaný vliv uplatniti, že se budu ve svém působení přičiňovati o pokojnou shodu a že jsem hotov, potřeba-li, ke každé čestné oběti, abych zabránil i nejmenšímu nedorozumění, které by mohlo býti osudno blahu země a souladu myslí.“ — Ejhle, tak prohlásil z upřímného srdce biskup té církve, již se spílá „krvelačná hydra“. A Sarto byl pravým knížetem pokoje jako biskup a později jako patriarcha. Vládcem trpělivým a míramilovným jest i jako papež. O jeho dobrotě, soucitnosti, účinné lásce k bližnímu není sporu ani v kruzích nekatolických. — Při své skromnosti však byl nejoblíbenějším strážcem Sionu, důsledně uměl vždy hájiti nezadatelná práva církve. V době, kdy rakovina nevěry zachvacovala velké davy dělnictva, neoddal se jalovému stýskání, ale zasáhl účinně do otázky dělnické. Chudším rozdával tak štědře, až nejdnou nemohl si koupiti pro vlastní osobu věci nejpotřebnější. — Skutkem dokázal a dokazuje, jakým jest nadšeným milovníkem věd a umění, jak se stará o blaho mládeže a dobrého tisku. Proto katolíci hradečtí při nedělní pobožnosti se srdcem vroucím budou se modliti, aby nám Bůh šlechetného papeže na dlouho zachoval.

Starý papežský palác v Avignonu. Starého papežského paláce bude nyní příhodněji užito, poněvadž vláda dlouhou dobu užívala ho jako kasáren. Nyní se totiž konečně probudil zájem o tuto velikolepou historickou stavbu. Pobídka k tomu byla dána od zvláštního družstva, které si postavilo úkol zachrániti tuto stavbu od záhuby. Ministr krásných umění nařídil malíři M. Ypermannovi, aby obnovil a la fresco veliký obraz, který je ve veliké dvorané audienční a představuje pro-roky. Tento obraz je v dolní části paláce, který vystavěl Kliment VI. Právě minulého roku Ypermann obnovil freskovou malbu, kterou před nedáv-nem našli ve „vířce pro šatan“, když umělec již dříve obnovil (nebo aspoň se postaral o obnovu) obrazy, které jsou v jiné veliké dvoraně soukro-mého bytu Klimenta V. Patříšský ústav krásných umění dostane věrnou kopii všech těchto obrazů.

Svátek Čechů vídeňských. Od pondělka mají čeští katolíci vídeňští svůj vlastní kostel. Je to bývalý kostel Redemptoristů v III. okr. na Rennwegu, který i s klášterem zakoupen pro české bohoslužby nákladem 520.000 K a v pondělí tohoto dělí slavnostně odevzdán. Českého lidu dostavilo se ke slavnosti na tisíce, že chrám ani nestačil. Před bohoslužbami, které sloužil prelát Marat, měl slavnostní kázání probošt dr. Stojan. Slavnosti přítomni i hr. Harrach, který na zakoupení kostela a kláštera daroval 200.000 K a 100.000 K zapůjčil, pak ministr Žáček, správce ministerstva orby ryt. Popp a mnohé jiné vynikající osoby. Čechové vídeňští nemusejí se tedy doprošovat milosti, jsou ve svém, třeba že na jejich stánku vázne na 200 000 K dluhu. Duchovní správu při kostele povedou foholníci řádu Nejsvětější Svátosti, jichž superior-em jest O. Kaboš.

Podpora jsme se! Týdeník českých katolíků vídeňských „Pravda“ napsal: „Pomáhejme sobě! Před nějakým časem prohlásil pokrokový „Ženský obzor“: „Ani haléře na dobročinné instituce, pokud jsou v rukou kleriků.“ — Tento hlas není ojedinělý. Ducha bojkového této výs- lase pozorovati ve všem jednání pokrokových jed-notiček i stran: Nepřispějí ani haléřem na dobré účely katolické — ani na ty, které prospívají ne-stranně všem! Z podpor jsme vyloučeni všude.

Na svoje podílky musíme si sbírat po haléřích sami. Proto se nás tak trapně vždy dotkne, když vidíme, jak naši dávají veliké sumy na věci, které nejen že nejsou všeobecné, nýbrž naopak hodně a hodně nepřátelům straníc, a pro svoje vlastní nemají porozumění. Platiti nepříteli, když přítel trpí, není rozumné. Což neznají různí štědrí dárcové, ať kněží, ať katol. laikové, našich potřeb? Nevědí na př., že katolíci čeští ve Vídni mají o-brovský dluh 200.000 korun na získaném kostele a klášteře? Či myslí, že nám na ten kostelíček náš přispívají soc. demokraté, nár. socialisté, realisté a jiní pokrokovci svými sbírkami? My katolíci zde ovšem platíme a rádi platíme na českou školu jako na všechny jiné strany — ba více! Ale na český náš chrám nedá nám nikdo z těch stran ani haléře. Prosíme proto, aby naši štědrí dobro-dincové katoličtí pamatovali v první řadě na svoje ubohé bratry a pak teprve na nepřátele. Pomá-hejme sobě! V tomto smyslu musíme rozuměti heslu: „Svůj k svému.“

Důležitá sociální reforma. Vláda po-dává právě sněmovnám návrh na opravu daně do-movské. V něm nalézáme novou a v pravdě so-ciální reformu. Je to t. zv. stavební fond, jenž od r. 1911 do 1919 naroste na 10 milionů korun a z něhož se budou dávatí příspěvky na stavbu no-vých domů. Tento výpomůž, když stavitel domku sám složí aspoň 15 proc. ceny jeho, ústav tvěrní (i pupilární) výpůjčku dá 50 proc. a státní fond stavební dopřítel scházejících 35 proc. Tím bude umožněno stavět domky pro malé lidi s ma-lou zálohou i z takových fondů, jako jsou úra-zovny, pokladny, různé spořitelny, jež vesměs své půjčky dávají s nejmírnějšími podmínkami. Sta-vební družstva, jak měla domů těžký a nesnadný vývoj, tak v budoucnosti budou moci velmi lehce pokračovati. Nebude potřeba, aby tak pracně sbí-rala v příspěvcích členů svých záložní kapitály, vdyť na 3000 až 4000 K stojící domek bude stačit, složí-li stavitel (majitel) domku 450 až 600 K. Ostatní vše se mu dopřítel z jakéhokoli ústavu tvěrního a ze státního fondu. Ovšem i ten 15-proc. obnos bude pro mnohého značný, ale přece se jen spíše sežene, než 30, 40 ba 50 pro-cent celé ceny, jako dosud bylo nutno!

Roosevelt jako zakladatel kostelů. Bývalý předseda Spojených států severoamerických, Theodor Roosevelt, a jeho syn Kermit přišli do Kiabo v britské východní Africe. Bývalý prezident založil tu nový misijní kostel a školu pro sirotky. Při stavění základního kamene měl krátkou řeč, v níž mimo jiné prohlásil: „Vážděho plemene úlo-hou jest, aby níže stojící lidi přivedlo k vyššímu stupni vzdělání. Práce misijnářů je v té věci velmi znamenitá. Raduji se nad vámi právě proto, že tolik činíte ve svých školách i pro děti bílých osadníků.“

Francouzský socialista Proudhon o církvi katolické praví: Církev katolická věří v Boha a věří v něj lépe, než každá jiná sekta. Je nejčistším, nejdokonalejším, nejzářivějším zjevením podstaty Boží, a jen ona se dovede Bohu klanět. A poněvadž rozum lidský ani srdce lidské nedovedly se sprostít myšlenky na Boha, jenž je životem církve, proto přes všechny bouře církev zůstala nerozborna.

Revvoj křesť. soc. organizace mlá-deže české pokračuje zdárně především na Moravě, kdež dle zprávy z valné hromady Sdru-žení venkovské mládeže na Velehradě dne 10. t. m. jest 390 skupin s 15.000 členy. V Čechách bylo do 5. listopadu t. r. sdruženo 5880 členů katol. omladiny ve 212 místních skupinách.

Zlým duchem rakouských vlad jest sekční přednost v presidiu ministerské rady dr. Sieghard, pokřtěný to syn opavského kantora Singra. Jeho prací byla falešná zpráva o audien-ci ministra dr. Duleby u císaře. Dr. Sieghard s vojenským okolem panovníkovým a německým vy-slanectvím ve Vídni jest hlavní příčinou zmatků, které smítají oběma polovicemi říše drahnou dobu a poslanci měli by věru nasadit vše, aby tato židovská Excellence konečně jednou zmizela z ve-řejného života.

Zruřivé anglické suffragettky. Banket na počest nového lordmayora v Guildhallu dne 10. listopadu byl vyrušen suffragettkami (hlasatelky volebního práva pro ženy), které se chápou každé příležitosti, aby upozornily na svůj požadavek. Právě když lordmayor pronášel přípitky králi, za-činčela rozbitá tabule v okně a ženský hlas křičel do místnosti „Volební právo pro ženy!“ Zároveň appalo se sklo na sochu vévody z Wellingtonu, stojící proti lordmayorovi, jiná suffragettkka rozbila okno druhé. Obě ženy vloudily se do budovy pře-strojeny za posluhovačky a po provedené demon-straci pokusily se uprchnouti přes střechy, ale ně-kolik pánů ve fracích, policistů a sluhů z Guild-hallu je pronásledovalo a po vzrušující honbě byly dopadeny a zatčeny. Jedna suffragettkka na-padla na břištolakém nádraží železničním bičkem ministra obchodu Vinstona Churchilla. Ministr jí však bič vytřel a vrátil jí ho na památku. Suffra-gettkka byla zatčena.

Celková délka rakouských drah ob-něší 1.702 kilometrů. Roční průměrné doprava-váno je 233.727 mil. lidí a 761.941 mil. tun zboží.

Celkem zasnamenává statistika z roku 1907 2905 neštěstí a různých nehod. Definitivně zaměstnáno jest 113.124 osob.

Příležitost k výdělečnému umě- lce, jehož práce a návrhy schválila c. k. ústřední komise pro zachování uměl. a histor. památek ve Vídni, král. stát. ministerstvo bavorské, veldúst. arcibisk. a bisk. instance, atd., ochoten jest v roce 1910 vymalovati jeden chrám neb oltářní obraz zdarma — pouze za obnos režijní. Bližší zprávu podá redakce „Rozhled v umění církevním“, Praha, Kr. Vinohrady 177.

Duchovní cvičení pro venkovskou mušketu omladinu budou se zase konati na Velehradě od 1. prosince večer do 5. pros. ráno t. r. Žádá se, aby účastníci 1. prosince o 5. hod. odpoledne již na Velehradě byli. Za stravu atd. platí každý 3 K; za nápoj se platí zvlášť. — Kdo miní duchovních cvičení se účastniti, ať se při-hlásí nejdříve do 27. listopadu výhradně u Rekto-rátu T. J. na Velehradě. Kdo se nepřihlásí, anebo přišli pozdě, nemůže býti přijat. Zveme statnou omladinu k hojnému účastenství.

Němci a letošní doplňovací volby do představenstva Úrazové pojišťovny dělnické v Praze. Dalekosáhlý jest význam letošních doplňovacích voleb do představenstva Úrazové pojišťovny dělnické a to jak po stránce hospodářské tak i politické. Zjevno to i z úsilí strany německé, aby i při letošních volbách ve skupinách průmyslových opět zvítězila kandi-dátní listina jejich, na níž ve svorné shodě se na-lézají velkoněmečtí kapitalisté a sociální demo-kraté. Jedná se letos v první řadě o skupinu III. v níž k volbám povolány jsou veškeré chemické továrny, pivovary, lihovary, cukrovary, výroba po-živatin všeho druhu, uzenářství, pekaři a pod., osvě-ťlování elektrické i plynové atd. Letošními volbami má a musí býti porážka ta odčiněna a že se tak při všestranném úsilí českých voličů státi může, patrně z borečné agitace německé. Její vůdcové zaplavují voliče této skupiny letáky a cirkuláři, v nichž se upozorňuje, že jest při letošních volbách ohroženo nejen opět získání této skupiny pro stranu německou, ale že by neúspěch znamenal i ztrátu majority v představenstvu pojišťovny vůbec. Letáky takovými účinkuje se zejména na národostně indifferenční majitele průmysl. vých podniků z kruhů velkostatkářských a jest tudíž z české strany na-prosto nutno napnouti všechny síly. Veškeré bla-sovací listky buďtež ihned zaslány na adresu: Bohuslav Kavka, tajemník Českého Pracovního Sboru v Praze II. Jáma číslo 8.

II. reprezentační výšeček České Ligy Akademické bude se konati 20. ledna 1910 ve dvoraně hotelu „Central“. Plesový výbor, který se právě ustavil, započal již se zvaním. Zájem, jaký o výšeček se jeví, jest dostatečnou zárukou, že dvorana hotelu „Central“ stane se 20. ledna dostaveníčkem katolické intelligence a že ples bude důstojnou reprezentací katol. studentstva. Rekla-mace přijímá „Čes. Lga Akademická“ Praha I -209.

Zákaz hry v uherské třídní loterii. V zájmu veřejnosti se připomíná, že dle platných zákonných předpisů hra v cizozemskou loterii jakéhokoli druhu, tedy i hra v uherskou třídní lo-terii jest zakázána a že na přestupky tohoto zá-kazu stanoveny jsou citelné tresty, neboť pokuta mimo propadnutí losu obnáší 5 až 15 násobný obnos učiněného neb zamýšleného vkladu. Z té příčiny varuje se důtklivě před koupí neb prodejem losů uherské třídní loterie a připomíná se, že i ten se důchodkového přestupku dopouští, kdo losy jemu třeba bez objednávky od uherských firem neb od-jinud zaslane si podrží. — C. k. vrchní finanční rada a okresní finanční ředitel Marvan.

Lži „Lidových Proudů“. „Lidov Proudy“ napsaly, že vídeňský kněz dp. Bláhé sbíral na postavení úlny českých učů ve Vídni a teď prý se útluna nestaví, žebrání zmliklo a o „pá-terovi Bláhovi není delší dobu nic slyšeti“. Lži velikou jest, že o Bláhovi není nic slyšeti. Slyš se mnoho a vždy věci nejlepší. Na čest tohoto horlivého pracovníka náboženského i národního neodvažují se sáhnouti ve Vídni ani naši odpár-cové. „Lidové Proudy“ dávají teď slovo nám. My však máme za to, že v první řadě má míti slovo proti tomu zkeřnému napadení pomluvený kněz sám, jemuž hanlivé řádky „Lidových Proudů“ k po-souzení zasíláme

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 13. listopadu 1909. 1 hl pšenice K 21-30 — 22-40, žito K 14-50 — 16-40, ječmene K 10-60 — 10-80, proso K 00-00 — 00-00, vlna K 00-00 až 00-00, hrachy K 00-00 — 00-00, oves K 7-30 — 8-00, bobky K 00-00 — 00-00, jablka K 24-00 — 26-00, krupy K 22-00 — 24-00, brambory K 4-40 — 4-80, ječmenevého semene červeného K 00-00 — 00-00, 1 hl. ječmenevého semínka bílého K 000-00 — 000-00, máku K 20-00 — 22-00, lněného semene K 00-00 — 00-00, 10 kg. žitných otrub K 14-30 — 00-00, 100 kg. pšeničných otrub 12-30 — 00-00, 1 kg. másla domácího K 2-40 až 2-60, 1 kg. másla převařeného K 0-00 — 0-00, 1 kg. másla vepřového K 2-00 — 2-10, 1 kg. tvarohu 0-22 — 0-26, 1 vejce K 0-02 — 0-04, 1 kopa cereál K 1-00 až 2-40, 1 kopa potráva K 0-00 — 0-00, 1 kopa kapusty K 2-00 — 0-00, 1 hl. uhoří K 2-00 — 3-00, 1 kopa dřeva

zeleniny K 1.00—2.00, 1 pytlík mrkve K 2.00—3.40, 1 kopa okurek 0.00—0.00, selí K 7.00—8.00, 1 bečka švestek K 3.00—5.00, 1 hl jablák K 6.00—14.00 1 hl hrůšek K 7.00—12.00. — Na týždní trh v Hradci Králové dne 13. listopadu 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 57 hektol., žito 54, ječmene 93, oves 134, pšenice 0, vike 0, hrachu 0, čočky 00, krup 0, jahel 6, jetelového semínka 00, olejky 00, máku 2. — 2) Zeleniny: petržele 20 kop, cerele 0 kop, kapusty 25 kop, cibule 15 hl, okurek 00 kop, salátu 00 kop, mrkve 10 pytlík, brambor 60 hl, selí 267 kop, drobné zeleniny 20 kop. — 3) Ovoce: švestek 29 beček, hrůšek 27 hl, jablák 62 hl. — 4) Drob. dobytka: vepřů 5 kusů, podvinčat 164 kusů, kůzlat 0 kus.

Lístárna redakce.

Dopisy z Dobřenic, Ústí n. Orli., Čes. Třebová, Mříčce, Bousova, Čáslavě, Jičíně přístě. Mnoho látky vůbec z nedostatku místa odloženo do čísla příštího.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Pod tímto titulem vyšla z pera dra Jos. Novotného v „Knihovně Obnovy“ důkladná studie, v níž velmi bystře vysvětlí původ a charakter spiritismu, jakost medií, písmo a kresba duchů atd. Autor promlouvá o kroužcích spiritistických, zjevech světelných, jasnozření, o teorii síly, psychické, magické. Srovnává učení křesťanské se zásadami spiritistickými a dospívá k důkladné odůvodněnému závěru, že spiritismus jest zvrácením rozumného myšlení, že škodí duši i tělu.

Kniha má pěknou úpravu. Stran 259. Cena 2 K 60 h.

Objednávky vyřídí obratem

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

Pouhou 1 koruna

v 10 bal. pošt. známkách neb v hotovosti předem zaslaných stojí kapesní mechanický

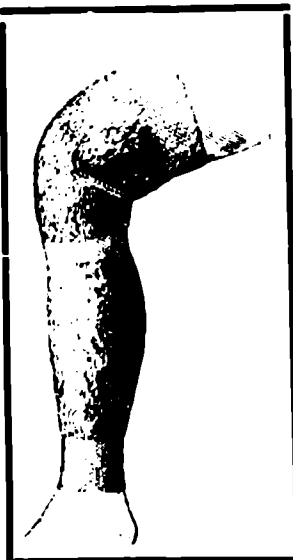
počítací strojek,

jenž hravě počítá, násobí a dělí i s desetinnými čísly. Návod přiložen. Záruka 10letá. Neobyčejná přesnost a úspora času. Franko každému zasílá výrobce **Fr. Hošík, technik Velká Polom, Rak. Slezsko.** Na dobírku nezasiílám. pro veliké porto.

Nepostrádatelnou

nejlepší ochranou proti reumatismu

a každému nautžení všem, kdož jsou odkázáni svým povoláním prodávati v chladných místnostech neb na venku, jsou naše zvláštnosti pleteného zboží

z pravé velbloudí srsti.

Zvláště doporučujeme ořezky na kolena, kryjící nahu až po kotník, 1 pár K 8.—, rukavice 1 pár K 3.—, látku na spodní kalhoty a kazajky, 150 cm. širokou, 1 metr K 10.—, veškeré zimní prádlo, bráni pásky, chránitka na plíce, na prsa, na záda, pásky na ledviny, jednotlivé rukávy, jednotlivé nohavice, vesty, ponožky, přikrývky, střevice, papuce atd. — Velbloudí srst nepodléhá změně tepla, neprohřeje ani neprochladí se snadno, a udržuje při těle stej. nomernou teplotu. Nový velký ilustr. ceník zašleme na požádání.

Bratři Samkové v Jičíně,

výroba pleteného zboží.

V Plzni: Školní ul. 8, Říšská ul. 1

Dobrá pověst

pardubické **FRANCKOVKY** s kávovým mlýnkem,

jakož i její všeobecná obliba odůvodňují se výtečnou jakostí výrobků firmy

Jindř. Francka synové v Pardubicích.

Doporučujeme tento domácí výrobek co nejvíce.

Právě vyšlo a začíná se rozepisovat

třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nej. bisk. Ordinariátem 20. srpna 1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanií za umírající s příslušnými modlitbami (z breváře), nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice cennou stat O církvích nepravých (bludy). Stránkování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné, takže nijak není znesnadněno užívání „Nápevů k Oltáři“ a „Průvodu“ varhan.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihu knihu provise bylo nutno stanovit ceny nového vydání takto:

Cena knihu knihu — krámská

v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h

bez frankatury 1 výtisk

v poloploché s červ. ořezkou 65 h 80 h
v plátě 74 h 92 h
v plátě se zlaceným křížkem . . . 80 h 1 K
v celokůži se zlaceným křížkem a
zlacenou ořezkou 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým archům žádati říkadání jiných druhů knih ať Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, dostati mohou dodatek „O církvích nepravých“ (v Čechách a na Moravě) jako zvláštní brožurku archovou za 5 hal.

Litanie k sv. Josefu (jiný přídavek nového vydání Oltáře) prodává se na listech 8° 100 kusů za K 1.20.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Salonní garnitura

elegantního provedení

se prodá.

Blíží v atel. **LANGHANS** v Hradci Králové, Adalbertinum.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, síťmi, vsazením i.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatná, bez vázavosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání. Založeno roku 1836.

Káva

výtečné chuti a pěkného zrna, přebíraná, kamení prostá, zelená: K 11.—, 12.—, 15.—; pražená: K 13.—, 14.—, 16.—. Zásilky od 5 kg počínaje vždy franko. Známá solidnost závodu, dostatečná záruka dobré chutě. Nákladnou režií na úkor jakosti nevedu.

Fr. Jelinek, Slatiňany.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACEHO TR. C. 359., VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veškerých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, illuminační osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zatěžuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vln. města Hradce Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Velkoobchod krejčovský pro pány. — Továr. sklad jemných suků všeho druhu.

V. ROSA, c. a k. dvorní krejčí v Hradci Králové.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Kovařovicova opera „Na starém bělidle“ vyšla v klavírním výtahu, upraveném samotným skladatelem, nakladem Hudební Matice Umělecké Besedy již tento týden ve čtvrtek a bude subskribentům ihned vydávána. Krámská cena jest 12 K, z níž členům Umělecké Besedy poskytuje se při přímém nákupu sleva 20%. Objednávky na toto krásné a vděčné dílo, které se hodí zejména za levný a pěvům milý dar vánoční, za hotové přijímá Umělecká Beseda v Praze II., Jungmannova tř. 39 n.

Alois Hnilička. Neodnavý skladatel, dirigent a učitel hudby Alois Hnilička zemřel 10. t. m. v Chrudimi v pozeňaném věku 83 let. Jméno skromného, ale vynikajícího tohoto umělce zapsáno jest zlatým písmem v dějinách vývoje české hudby. Seznam jeho prací obsahuje na půltřetího sta tisíc. Vedle předatných skladeb církevních složil zpěvohru „Žitkův dub“, kantáty: „České dumy“ a „Lilie“, oratorium „Ztracený ráj“, symfonickou básň, 2 symfonie, 6 sesítů skladeb pro varhany atd. Čestná budiž paměť tomuto ideálnímu pracovníkovi!

Cecilánský sjezd pro církevní hudbu byl zahájen 17. října v Pise kardinálem Maffi, jenž byl provázen četnými toskánskými biskupy. Sjezd pozdravil předseda italských cecilánských jednot, načež bylo provedeno oratorium San Ranieri. 18. října sloužil livornský biskup pontifikální mši a byla zpívána mše „de angelis“. Pak byla první schůze, v níž Don Ferreti pojednal o akci seminářů pro reformu gregoriánské hudby. Žádal, aby byla provedena zásada, vyslovená na sněmu milánském r. 1865: „Cantores, ubi fieri potest, clerici sint“. L. Atanasio navrhl založení zvláštních gregoriánských škol ve všech seminářích, s čímž všichni nesouhlasili, žádajíce, aby tebořský zpěv nebyl výlučným předmětem vyučování hudebního v seminářích. Odpoledne podával zprávu opat Amelli o pokroku cecilánského družstva a zvláště pochválil diecési Fiesole, Padovu a Veronu jako vzory. — Bohužel byli účastníci sjezdu vydáni útokům lazy, rozpoutané následkem štvánic ve prospěch Ferrerův. Mnozí byli i kamenem raněni. Policie i vojsko musilo zakročiti k ochraně biskupů a duchovenstva.

Cyrril, časopis pro katolickou hudbu posvátnou, reprezentuje číslem 8. zase velice důstojně esthetické snahy našich cyrrilistů. Důkladný referát o cyrrilském sjezdu v Plzni jest důkazem, jak rychle se ujmají a mohutní idey cyrrilské tam, kde jest k práci dobrá vůle. V čísle tom čteme též instruktivní pojednání o festivalu chrámové hudby v Pasově, o pohřbech v Praze, atd. A že umělecká díla českých pracovníků těší se veliké vážnosti i v cizině, to patrně ze zprávy, že téměř veškerá díla skromného skladatele Říhovského byla pojata v Cecilský katalog fezenský a přijata do privátní knihovny Pia X., který pronesl o skladbách českého mistra velmi lichotivý ústdek. Proto jen s jarem myslí dále ku předu!

Český slovník bohovědný. (Red. dr. Jos. Tumpach a dr. Ant. Podlaha). Sešit 5. Cena K 1.40. Obsahuje 96 aloupek (str. 193—240) od hesla Ailly až Albin Jan, kněz Jednoty bratrské. Z ilustrací uvádíme celostranné přílohy IV.—V.: Albani Francesco: Odpouštěk Sv. Rodiny na útěku do Egypta a Albertinelli Mariotto: Navštívení Panny Marie. V textu nalézají se: Akácie egyptské, Akadémie Křesťanské v Praze: Vnitřek kaple zbudované pro její expozici na výstavě pražské Obchodní komory 1903 — Akant — Akantový ornament na svonu — Hořejší část oltáře s vyřezávanými akantovými rozvilinami — Akordion — Alabastrové nádoby — Alamagna: Madona — Alba sv. Bernulfa (XI. stol.) — Alba sv. Tomáše z Canterbury (XII. stol.) — Vyšívání ozdoby alb XIV. stol. (v pokladu Svatovítském) — Vyšívání okraj alby (motiv prastarých výšev) — Albani Francesco: Sv. František z Assisi — Albano Dóm — Alberta ze Šternberka: 1. Přenosná oltářní deska (strana přední i zadní) — 2. Pontifikál (první strana) — Albert Veliký (fresko Fra Angelica da Fiesole v kapitoli síni kláštera San Marco ve Florenci), Vnitřek chrámu San Andrea v Mantově, zdobeného dle plánů Leona Bapt. Adalbertiho-Albi. 1. Kathedrála a biskupský palác. 2. Kathedrála (pohled od východu). — Celkem dvě obrazové přílohy, jedna celostranná a dvacet ilustrací v textu.

Z Hle esperanta. Krok za krokem. Jest po barcelonakém esperantském kongresu. Nešťastí říci, že byl pro nás katolíky úspěchem pouze, neboť byl velkým triumfem.

Na žádném jiném sjezdu dosud nebylo tolik užitečné práce provedeno pro naši dvojnásob důležitou věc, jako na tomto posledním.

Desetkrát sešli jsme se v onom nezapomenutelném táboře, jednak abychom studovali příští program a stanovili další cesty k němu, jednak

abychom společným pomocným jazykem obětovali Pánu všehomíra pokorou modlitbu myslí spojených touze věrou a nadějí.

Přičinili jsme se; organizovali jsme nejen slovy, nýbrž i skutkem světovou společnost katolických esperantistů, již nazvali jsme „světové katolické sdružení esperantské“.

Usnesli jsme se oddělovati v Paříži r. 1910. od 31. března do 3. dubna „první mezinárodní kongres katolických esperantistů“.

Toto usnesení jest velmi závažné, neboť my katolíci budeme prvními, kdož na speciálním kongresu budou účedně jednati pouze pomocí esp-ranta.

Kongres ten bude novou fází v dějinách našeho buutí. O věci té jest již definitivně rozhodnuto.

Pracujme tedy pilně, abychom se dodělali velkých výsledků. Jest nesporné, že po takových důkazech životnosti a užitečnosti pomocného jazyka navždy zaniknou mezi našimi souvěrci ony absurdní předsudky, jež přemnohé z nich esperantu odcizují.

Zajisté více pokročí naše věc tímto čtyřdenním kongresem, v němž pojednáme o záležitostech katolických, než desetiletým bojem proti zaujatosti a předsudkům.

Necelých pět měsíců pouze zbývá nám ku přípravě na kongres. Ujijme tedy účinně toho času. Jest doba zimy, a tu každý z nás vynasnaž se seznamovati kruhy katolické s esperantem; pořádejte kursy jazyka toho.

Čím horlivěji budeme pracovati, tím dříve přijde doba, kdy katolíci esperantem si budou všude rozuměti a pak budou moci tím snáze pracovati na společném poli svém.

Aby bylo vidno, jaké pochopení pro esperanto mají katolíci západních zemí evropských, uvěřejňujeme tuto důkázání patřičného katolického šéfredaktora Colase:

„Vrátivše se z Barcelony, zasláme srdečné díky všem tamějším svým přátelům, kteří nás laskavě přijali a nám tak na ruku šli v témdní sjezdovém.“

Zvláštní díky vyslovujeme Jeho Biskupské Milosti, jenž nám dal na jevo své nejvyšší sympatie, dovoliv všem sjezdovým kněžím, aby přislubovali sv. svátostmi, a uděliv všem katolickým esperantistům dispens páteční.

Díky vzdáváme svým horlivým spolupracovníkům dpp. M. Lirovi, opatu Tacherovi, Dr. Kollovi, otci Baziliovi, opatu Richardsonovi a mnohým jiným, kteří tak upřímně po dobu kongresu pracovali.

Díky předsedovi, sekretáři a členům spolku „Joventud katolika“, jehož krásné spolkové místnosti byly k naší dispozici.

Děkujeme správe chrámu „la Casa de la Caritat“, ctih. sestrám sv. Vincence, jakož i milým sirotkům, jejichž dětské hry tělocvičné a dojmavé zpěvy nás okouzly.

Srdečným díkem konečně jsme povinováni pohostinským montserratským mnichům, u nichž jsme ztrávili nezapomenutelné hodiny a u nichž byl posvěcen náš esperantský lurdský prapor.“

„Esp. K.“

Kulturní jiskry.

Kdo má obrovskou zásluhu o rozvoj Japonska. Jest to zesnulý dr. Roesler, který pocházel z české rodiny protestantské, jež se odstěhovala do jižního Německa. Tam se narodil veliký reformátor Japonska. Po obdoby právnických studiích a po skvěle započaté dráze učitele práv z hlubokého přesvědčení a po důkladných studiích stal se katolíkem. Krok ten jej připravil o výnosnou profesuru. Tu přijal pozvání japonské vlády a zde vzkrásl národ duševně bohatě nadaný. Japonské obchodní zákonodárství, studium právnické v Japonsku. Zde vybojoval také svobodu vyznání. Churav opouštěl Japonsko, aby dlevo hledal v Rakousku, kde v Bolzanu našel klid po klopotné práci životní ve smrti. Zemel smíten s Bohem a s křížem v ruce v blahém vědomí, že vykonal velké věci kulturní. Tak pracují praví katolíci! — Dr. Roesler byl hlavním rádcem japonského knížete Ita, předního státníka. Zajímavé, jak protestanté ctili učnost. Odstěhovali bystrého myslitele pro jeho katolické přesvědčení, takže z jeho talentu měla veliký prospěch říše císař.

Katolictvo v úpadku? Dle právě vydané statistiky konvertitů ve Spojených Státech přestoupilo za loňský rok z církve protestantské do katolické na 3000 osob; z nich je 332 pastord, 126 důstojníků, 126 advokátů, 115 lékařů, 86 vysokých státn. úředníků a 206 spisovatelů, umělců. Tudíž právě odborářů znalců — bohoslovců — vrátilo se do naší církve v tamních krajích nejvíce. Jistě proto, že američtí pastoři si dosud evangelia váží. U nás naopak „ochránci evangelia“ (klerikální evangelici) se spojují se soc. demokraty a volajími mysliteli proti věřícím katolíkům — tedy proti ctitelům evangelia. Ve štvání a síkoti v utváření evangelia jest jejich existence.

Taky menšinový pracovník. Byli jsme nuceni vystoupiti proti trutnovskému Calabovi, který v dubě, kdy vystoupil „na obranu práv češtiny“, ještě česky sám neuměl. Calaba sám vyprovokoval příslušnou naší odpověď svými barnamskými protesty, jimiž se snažil dělati své ubohosti reklamu. Nyní pak dne 12. t. m. samy nár. sociální „Lidové Proudny“ napsaly: „Pan red. T. V. Jindřich Calaba v posledních dvou číslech zahájil proti nám válečné tažení. V článku „Českým učbům trutnovským věnováno“ postavil p. C. svoji menšinovou žurnalistickou činnost do pravého světla, jezuistství, nadávky, lež a hlavně denunciaci braje zde svoji roli. Mládež nár. soc. poznala zde svého „dobrodince“ a také tak v budoucnu s ním bude jednati. Jestliže p. C. se cítil uražen, když jsme napsali, že jest na čase, aby jeho list zmizel z obzoru a jestliže se kdysi hájil proti klerikální „Obnově“, jež napsala, že česká menšina trutnovská se zřekla jeho vůdcovství, pak my tuto „nepravdu“ dodatečně potvrzujeme, poněvadž p. C. k této funkci nemá docela žádné schopnosti. Zde, na tomto místě konstatujeme, že menšina trutnovská se již dávno zřekla jeho listu a za žádný menšinový časopis ho neuznává a proto jest povinností p. C., aby menšinu naší nedělal ostudu a odstranil název „Orgán menšin českého severovýchodu“, kterého neprávem užívá, protože v žádném směru naší menšině neprospívá, ale právě naopak jí jen škodí. Pan Calaba, zvaný také „redaktor“, vydává „Trutnovský Věstník“ výhradně pro svůj prospěch.“ — Tedy jen potvrzení úsudku našeho dopisovatele.

Francie upadá dále.

Stále určitěji vysvítá, jak o protiklerikálním pokroku ve Francii mluvili větším dílem zistiť křesťati, vypočítaví byrokrati, kteří chtěli protikatolickou válkou rozmnožiti svoji moc nad lidem a hodně si napěchovati kapsy. Jest to stará zkušenost, že o „klerikálním křesťu“ mluví nejčastěji lidé ti, jichž mysl nad křesťanské úmysly málokdy se povznesse. Nyní nevlivnější úřady jsou předmětem houněného výdělkářství, jak samy některé pokrokové listy francouzské nepokrytě přiznávají. Třetí republika zklamala obyvatelstvo francouzské kapitálne. Stále větší nátek obrací se proti parlamentarismu, ačkoli přece ve Francii jest všeobecná blasovací právo. Peníze i u zástupců lidu francouzského rozhodují více než potřeby lidové. Poslanci mají velice tučné platy a rozštějí se pro blaho lidu jen potud, pokud jim to kapitalisté milostivě dovolí. Kdyby začal některý zástupce lidu proti kapitalismu vystupovati soustavně a důsledně, srazila by mu vaz obrovská moc kapitalistů zcela lehce. Peněžní velmoži pracují ovšem potichu, ale přitom výsledně, s neodolatelnou mocí. A bez protekce vládních poslanců člověk sebe nadanější nedostane se k důležitému a dobře placenému úřadu. Panující radiklové a zednáři drží pevně při sobě, ruka ruku myje. Tito lidé považují republiku za výdělečný podnik, hledí na ni tak materialisticky jako židé na výnosné doly a železářské kartely.

Velice rozšířený pařížský list „La Revue“ napsal článek, v němž dovozuje, že z ideálů třetí republiky nebyl uskutečněn ani jediný. Prý finanční hospodářství za Napoleona III. bylo téměř maloměstácky spořivým proti bláznivému rozhazování radikální republiky. O bratrství, spravedlnosti, nezištnosti nenachází se za nynějších pánů ve Francii ani nejmenší stopy; státníci císařští měli své chyby, ale proti hyenám třetí republiky byli dokonalými bytostmi. Tak píše v „Revue“ muž, který není monarchistou, nýbrž republikánem. Celé zástupy francouzských politiků zneužíly lidové důvěry k tomu, že si zaopatřily tučné osobní sinekury nebo že se daly zaopatřiti státem ve státní správě. Vydávají se celé miliardy na věci, které nenesou žemí prázdného užitku. Výsledky na poli sociálním jsou tak malé, že nestojí za řeč. Republika stojí nyní před nejtěžším úkolem, před řádnou výchovou lidových mas, před očistou politického života. Tuto úlohu musí prý provésti, nemá-li zabynout.

Tak tedy vykládá sám republikán. Věří v možnost nápravy? Bojí se při svém republikánském smýšlení vysloviti pravdu, kterou cítí. Kdo zde má první s reformou započíti? Lidové zástupci a kapitalisté. Leč stará zkušenost nás učí, že pokrokové se pěstuje hlavně pro výhodný osobní křesť. Lze snad mezi těmi křesťovskými příživníky nalézti statečnost a obětavost Panny Orleanské? Takové úšlechtilé vlastnosti marně by se hledaly i u těch „protiklerikálů“, kteří proti nynější vládě protestují. Troubí na poplach proto, že závidějí jiným tučné žlaby a že se chtějí dostat k hojnému zdroji osobních příjmů sami.

Nyní časopis „L'Univers“ oznámil, že ve francouzském ministerstvu obchodu byly odhaleny obrovské malversace. Stát připraven byl rásnými machinacemi o 8 milionů franků. Věru velká to suma! Leč není divu. Jestliže nižší úředník byl svědkem, jak se obohacují z církevního jmění úředníci vysocí, lákal ho ten příklad k následování

Nejnovější statistika opět jest pádným dokladem, jak obyvatelstva francouzského ubývá. A všichni francouzští synové Heliovi nevědí si rady, jak by nabradili marasmus republiky „smavým jítrem lidstva.“ Snad Machar nejučenějším tamějším státníkům poradí.

Vědo, prečni a zhyň! Jen když se velké jméno Dalajlamy zachová.

Dr. Chalupný stále světleji dokazuje, že jsme měli pravdu, když jsme důvodně kritisovali, jak se Masarykové družině jedná o vědu. Osobní kult, zavedení moderního modlářství, urputné hájení osobní neomylnosti — toť bylo věci hlavní. Kdo se odvážil v zájmu prospěchu vědy připomenouti věčné Masarykovy omyly, podráždil sobělibost velikého Mogula měrou vrchovatou. Místo loyálního konstatování protidůkazu, místo radosti nad postupem reálního myšlení — cholerické novinářské výpady. Jak při takové osobní nedůtklivosti pochodí věda, netřeba široce vykládati.

Nyní zase dr. Chalupný citil nutnost proti Masarykovu kultu vystoupiti. Dne 12. t. m. napsal v „Přehledu“ pod titulem „Navazuje se na Havlíčka a Palackého“ toto:

„Havlíček napsal o Jungmannově významu buditelem: „V Jungmannovi Čechové ctí svou vlastní národuost, totiž muže, jenž o její zachování mezi žijícími největší zásluhu měl.“ Palacký jako přítel a mladší spolubojovník Jungmannův řekl o něm: „Ve věkovitém boji českého národa Jungmann první proklestil cestu, cestu, která vedla národ k spasení, a to naučil nás mysliti a mluvit po staročesku a novoevropsku zároveň.“ To řekl Havlíček a Palacký. Dne 11. listopadu 1909 orgán, který už deset let bere jména těchto dvou mužů nadarmo v čele svých sloupců, který nepřetržitě se vychloubá, že na jejich myšlenky navazuje, napsal: „Roku 1848 měli jsme řadu lidí, kteří měli mnoho jiných užitečnějších věcí v hlavě, než filologii, spor o *l* a *y* nebo *v* a *w*. Cestu k těmto lidem nenaučuje Jungmann, nýbrž Bolzano. Havlíček se naučil víc u „Němce“ Bolzana než u všech českých filologů. Lidé jsou živi ideami nyní, byli živi také před stoletím“ a tak to jde dále. Kdo o našich buditelích ví víc než „Čas“, mohl by jeho redaktora poučit, že 1. Spor o *v* a *w* nevedl Jungmann, nýbrž právě Havlíček, „Časem“ předstíraný jako opak těchto sporů. — 2. Pravopisný spor Jungmann prohlášoval za „titěrky“, kdežto právě zas Havlíček jej vedl důrazně a vášnivě ještě v letech, kdy dle „Času“ lidé měli již užitečnější věci v hlavě. — 3. Filologie není totiž jako „spor o *l* a *y*“. — 4. Havlíček vyspěl ve velkého spisovatele právě studiem Jungmannova. — 5. Bolzano nebyl „Němec“ v nvozkách, nýbrž sám se pokládal za Němce a až do 11. listopadu 1909 nikoho na světě nenapadlo brát jeho němečtí — n. b. beze všeho důkazu — v pochybnost. — 6. Jungmann nebyl pouhý písmenkářský filolog, nýbrž člověk ideje, umělec, učenec a politik, a kdo to neví, kdo nezná na př. jeho programy národního úsilí z let 1806, 1814 a 1827, měl by mít aspoň tolik studu v těle a duši, aby mu v brobě dal pokoj — ale nač se namáhat dokazováním? O Jungmannovi v „Čase“ nepíše člověk, kterému jde o pravdu a který by se dal fakty poučit; tam píše člověk vedený jediné tendencí, aby dojem práce dra Chalupného o Jungmannovi oslabil postaranním, úskočným, hadím povídáním, protože v přímý boj s prací tou se on a vůbec nikdo z jeho tábora neodvažuje. Proto se chytá z čista jasná brožurky Helfertovy (!) o Bolzanovi, proto Jungmannova snižuje na pouhého bojovníka o „*l* a *y*“ a upírá ideje mužů, o kterém Palacký, domněle předchůdce „Času“, výslovně a slavnostně prohlásil, že naučil jej i národ myslit česky a moderně. *A v celém táboře „Času“ není osoby, která by proti tomuto rádně a falšování historie konečně vystoupila!*

Poslední věta jako by byla opsána z „Obnovy“. Nepoukazovali jsme předešle, jaké polemové lži realistického tisku smísli masarykovští „myslitelé“ beze všeho protestu, ba s radostí? A když jsme jednou navrhovali, aby se předložila sbírka nejkrivlavějších vědeckých omylů a kontradikcí Masarykových příslušným kruhům, tehdy ještě „Přehled“ provázel náš návrh úštěpkem. Nyní oape pomalu za náhledy našimi. „Čas“ ovšem si pomůže z bryndy „realistický“; místo věcného vyvrácení předhodí svým nemyšlícím stoupencům obvyklou kost: „Chalupný soublesl s „Obnovou“, tím je řečeno dost.“ Takovým lyrickým knyfem si pomáhal lišácký „realistický“ tisk často, když byl s vážnými důvody naprosto hotov a když dobře poznává, že by v zájmu skutečného uvědomění bylo potřeba říci: „Jiný list nás reálně poučil.“ — Co po vědě, která nepochlebuje Masarykovi a Macharovi? Ať si zhyne, jen když se lesk jména velikého Mogula zachová!

Pátý světový esperantský kongres v Barceloně.

Byly to doby nejvíc nebezpečné v letošním červenci a srpnu pro celé Španělsko, zvláště však pro Barcelonu, kdež vypuklo povstání velkých rozměrů.

Zdalo se, že tak krátce po dnech, kdy Ferrerovi poštvaná luza vandalsky plenila chrámy

a kláštery barcelonské, kdy prolévána nevinná krev těch bytostí, jež zasvětily život svůj službám pravé humanity, že po těch dnech hrůzy nebude lze obývatí projektovaný od 5.—11. září světový kongres esperantský. Přece však přese vši nepřítelň doby k tomu došlo.

Pod krásným, modrým nebem jižním, na čarokrásných březích moře, ve městě s vegetací subtropickou, dali si začátkem září dostaveníčko esperantisti celého světa. Sešli se, aby změnili své síly, aby porokovali o dalších krocích v propagaci esperantismu.

Za těch nevlídných revolučních poměrů vydatil se sjezd nad očekávání. Bylo pohromadě přes 1300 zástupcův esperantismu.

Čestným předsedou sjezdu byl král španělský Alfons, čtyři pak ministři převzali protektorát; mezi nimi byl sám ministerský předseda Maura. Ministr vnitra pozval cizí mocnosti, aby na sjezd vyslali své oficiální zástupce. Dostavili se: delegát Spoj. Států severoam., belgický a švédský. Mnoho států rozkázalo svým konsulům v Barceloně, aby sjezdu úředně se účastnili.

V sobotu 4. září přijel do Barcelony sám autor esperanta lékař Dr. Zamenhof, ruský Polák. Byl uvítán starostou barcelonským, zástupci vlády španělské, deputací provinciální a nejvyšším vojenským velitelem barcelonským.

Před průvodem, jenž se ozdobenými ulicemi bral od nádraží ku kongresišti, jela městská stráž na koních — vše v lesku a v gala.

Starosta D. Layret vítal kongres velice vřele, děkuje za počtu, která návštěvou tolika reprezentantů španělských různých národů se Barceloně a celému Španělsku stala.

V neděli bylo v Barceloně vše na nohou. Započal již opravdový život esperantský. Konány slavné bohoslužby, při nichž po esperantaku kázal opat Richardson, načež udělil papežské požehnání.

V pondělí byl sjezd oficiálně zabýven za přítomnosti městských, státních a vojenských zástupcův. Reprezentanti různých národů pozdravili sjezd dle abecedního pořádku, takže první ku slovu se dostal Čech (Bohemo).

V ostatních dnech až do soboty pilně odbyvány schůze různých profesí. Podrobnější program, zvláště pokud se týká našich záležitostí katolických, přineseme příště.

V sobotu odhlasováno, aby příští světový esperantský kongres se pořádal r. 1910 ve Washingtoně a po té r. 1911 v Antverpách. Toho dne večer se veškerý deputace s kongresem slavnostně rozloučily.

Povšimnutí zasluhují tak řečené „Floraj ludoj“ květinové hry, jež byly pořádány během kongresu. Jsou to závody literární — specialita španělská — v nichž dle daných themeů závodí mezi sebou spisovatelé, aby dosáhli čestných cen. Tentokrát v těch hrách závodili esperantisté celého světa, neboť „floraj ludoj“ daly se ve znamení esperanta; ceny poskytl četní mecenáši, mezi nimi král španělský, ministerstva, stát, město Barcelona a tamější biskup.

Ceny dobyla svou básní „La simbolo de l'amo“ paní Marie Haukelová, vdova univers. profesora z Drážďan, známá esperantská spisovatelka. Tím stala se „královnou květů“, zasedla na připravený květinový poslácený trůn a z její rukou pak obdrželi ceny ostatní účastní „laurati“.

Zvláštní zmínky zasluhuje esperantské divadelní představení. Jako loni v Drážďanech, tak i letos v Barceloně podjali se toho těžkého úkolu herci z povolání. Dáváno nesnadné Gualsovo „Mistero de doloro“, „taj bolu“. Hrál se v „teatro Romea“.

Autor Adrià Guala osobně děkoval sjezdu a překladateli svého díla Pujolovi za čest, že před elitou celého světa kus jeho provozován.

Herci zhostili se úloh svých co nejčestněji. Mluva byla úplně jasná, provedení, jak u profesionistů samo sebou se rozumí, bylo výtečné.

Mezi hrou obecenstvo téměř ani nedýchalo a teprve ku konci jednání to vždy prostorným sálem zaburácelo. Na konec pak kusu frenetický potlesk nebral konce; na jevišti vše zasypáno květinami, věnci a guirlandami. Rovněž autorovi a překladateli se dostalo se všech stran lichotivých uznání.

Po celou dobu sjezdu otevřena byla výstava časopisů, děl, map a jiných k esperantu se vztahujících předmětův. Hlavně byl zastoupen horlivý nakladatel esperantský Jan Heyn z Lipska a knihkupecká firma Rosale z Barcelony. Pan Heyn již několik dní před kongresem přijel se svou paní a šesti obchodními příručími, aby své oddělení ve výstavě co nejapartněji zařídil; rovněž výstava Rosalova dělala co nejlepší dojem. Celá výstava poskytovala dokonalý obraz nynějšího stavu esperantismu.

Účastníci sjezdu nespokojili se pouze Barcelonou, nýbrž po kongresu navštívili ještě Valencii, kdež právě pořádána byla výstava, jini Madrid, velká část pak zajela si na slavný Montserrat. Přes 1500 poutníků může najednou bytovat v tomto slavném klášteře a to úplně zdarma.

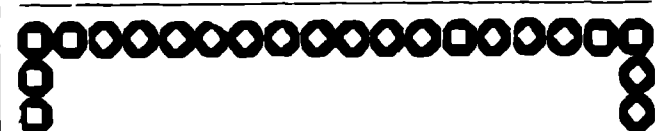
Kongresisté vyjeli z Barcelony v neděli ráno vlakem ze severního nádraží, projeli překrásnou krajinou, minuli město Sabadell a městy Monistrol. Tu již lze slyti klášter v překrásných horách. V klášteře konány poslední esperantské

služby Boží, při čemž měl nadšené esperantské kázání sabadellský farář Marco Lliró. Spolu zde posvěceny esperantské prapory, z nichž jeden vzali s sebou do Lurd katolíci-esperantisti, aby jej obetovali jako dar esperantistů nejsvětější Pauně.

Se srdcem plným děkův opouštěli esperantisté hostinné zdi montserratské, aby rozjeli se dlesem do svých domovů, dlesem k návštěvě nejv. Panny lurdské.

Ač jeli sjezdovci s jakýmsi strachem a nepokojem do Barcelony, vraceli se odtad velice spokojeni s výsledkem sjezdu.

Nyní těšíme se my katolíci opět na náš speciální katolický mezinárodní sjezd esperantský, jenž bude obhýván o velikonočních prázdninách r. 1910 v Paříži a jehož zajištění i mnozí esperantisté ze zemí koruny sv. Václava se účastní. K.

B.E.Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

: Bohatý antikvariát :

Velkozávod hudebninami.

(Založeno r. 1862).

Zakládání a doplňování knihoven
za nejvýhodnějších podmínek.

Seznamy zdarma. Telefon č. 17.

Hospodářská hlídka.

Volná hromada 1. českého spolku pro zvelebení včelařství, zahrádnictví a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimi koná se v neděli dne 21. listopadu 1909 o 2. hod. odpo. v Zaječicích, v hostinci „na Křepelce“. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Rokování o těchto otázkách: a) Užitek z řádné pěstovaného stromoví; výběr pro zdejší okolí. (Sdělí pan Václav Doležal, absolvent vyšší zahrádnické školy). b) Život včel v zimě a jarní přehlídka úlů. 3. Volné návrhy.

Divné hospodářství provádíme u nás a pak zebráme na slé časy. Kde co sklídíme, hned hledíme prodati za každou cenu, jen abychom našli hotových několik grošů. Nedbáme, je-li ta cena přiměřená, nedbáme, jaké jsou poměry trhové a zdali není naděje, že o něco později strážíme více. Bez rozmyslu, bez počítání, bez odhadu se vším se vrháme rázem na trh a tak sami ceny stlačujeme, sami překupníkům pomáháme k velkým výdělkům sebe ochuzující. Pozdě, i pak třeba vlastní své plodiny z třetí ruky zpět kupujeme za drahé peníze a tak se ochuzujeme dvojnásobně. Svě zrní dáme za babku a kupujeme drahou mouku všelijakou, kupujeme drahy a špatný chléb, místo abychom sami doma si namleli, napekli. Urodí-li se ovoce, neumíme úrodu zpečetit; neurodí-li se, kupujeme dr. h.é ovoce cizí. A tak to chodí se vším. Po žních prodáme lacino svůj oves, žito, ječmen, z jara to draho kupujeme. K tomu všemu kde kdo se vyhýbá práci tělesné a námase. Místo abychom v zimě doma si pořídili dřevěné nářadí, přístroje, tkali pletiva, pletli košiny a koše, šili a pletli, jehlou, sekerou atd. krátili si dlouhé chvíle zimní, považujeme se po hospodách, po kletkách. Nic se doma nezhotoví, neopraví, nezlepí, nezdokonají. Vše se to lacino koupí — ususuje kde kdo — a kupujeme všechno za hotové, i věci takové, jež bychom doma mohli a měli hotoviti sami. Což divu pak, že příjmy nestačí, všude je stále potřeba o peníze, je zle na venkově a vše se hrne do města, kde je pak ještě hůře. Náprava v těchto věcech je nutná, nechceme-li všichni utonout v tom novodobém bahně, jemuž se říká požitkářství a lenost tělesná i duševní.

K mlesňování strání a svaňů v poloze západní a severní hodí se liska obecná. Chrání dostatečně svahy, stíní a zadržuje půdu a dává slušný výtěžek. K pěstování v polohách pro stromy ovocné již nevhodných doporučují se oříšky celerské a Lambertovy. Nejlépe se osvědčují sáseň 2—3letých prutů, z nichž již v pátém roce získáme pěkné a hledané oříšky. Občas-li keře ořezujeme, svíží se jejich plodnost. Sady lískové u nás všude se dobře daří a ceny oříšků jsou obtožné. Výhony na obrube také se dobře spenějí. Doporučuje se tedy pěstování lísky v polohách, kde sady ovocné se nedaří.

Polní holubi bohatě nahradí škodu způsobenou zobením zrní na povrchu rozbořeného tím, že hubí slímáky polní a sbírají semeno plevele. Je tedy holubářství se stanovištěm hospodářského chvályhodno, nepřehlíděje k požitkům, jež chov holubů přátelům svým poskytuje, jak po stránce duševní nemalou rozkoš způsobuje, tak i po stránce hmotné v podobě mládat a korunek stržených za odprodání holuby a holoubátka. Měl by tedy každý seleký hoch míti pořádný holubník, oživený statnými holuby polními.

Pro včelaře. Jistý včelař kolem Nového roku našel letorostů z lísky, vrbin, trnky, třešně, ptáček a dal je ve vodě postavené do světnice ke kamnům. Pupy rychle se nalávaly, záby pukaly a netoliko zeleně ale i květy se ukázaly v době, kdy venku sněh. Kdy pak nastala jarní pohoda, zatím úplně rozkvetlé pruty vystavil na dvorku na výsluní. Za chvíli se na květech včely jen hemžily. Hltavě se sháněly po pelu, kterýž v té době byl jim netoliko vítanou pochoutkou, ale i léčivem. Případ ten zaslubuje pozornosti včelařů.

Pravý med. Známkou pravého medu jest, že za několik neděl ztuhne, zcukernatí. Kdo chce míti med nefalšovaný, ať nekupuje leč med zcukernatělý, kterýž se na mírném teple, nahoře na kamnech rozpouští. Nebo se dá láhev medu do teplé vody, v níž se pomalu rozpustí. Zvařit se med nesmí, ježto vařením pozbývá oněch cenných látek prchavých, které právě med činí medem. Zvařený med už neztuhne.

Pe vejcech je poptávka velká. Zvláště vejce čerstvé je všude hledané a platí se dobře. Též maso je velice drahé. Je tudíž chov slepic nyní velmi výnosný. Doporučuje se tudíž, aby zvláště v krajích méně úrodných, kde obilnictví nestačí a všude je dosti palouků a křovin, chov slepic se rozšířil a zdokonalil. V době, kdy za kuřátko více se tržní než do nedávna za dospělou slepici se žádalo, kdy po drůbeži a vejcech je šhon, je drůbežnictví výnosným zdrojem, z kterého i drobní hospodáři, chalupníci mohou získat slušný příjem. Zvláště dobře pochodí, kdo si zahřívá drůbežnictví tak, aby na jaře měl co nejdříve kuřata a v zimě co nejvíce čerstvých vajec. A toho lze docílit všude teplým, čistým, vzdušným kuránek, přiměřeným krmivem a pečlivým ošetřováním slepic od jeseň do jara. Též chov krocanů, kachen a hus nyní je výnosný a u nás daří se všude. Nepatříme na zlé časy a chopme se toho, z čeho plyne slušný zisk, tak lépe odstraníme bídu, než když stále budeme láteřit na zlé časy, spoléhat na jiné a sami nečině dřept leckde — v hospodě.

Zelené krmivo pro slepice v zimě lze opatřit v ten způsob, že se bednička nízká střídávě plní pískem a promíchaným nějakým zrním. Bednice se postaví do tepla. Za 4—5 dní zrní v navlhčeném písku skličilo. Teď se písek přeseje a obilí skličeno slepic cím předhodí.

Uherský dobytek vzrůstá počtem. Dle sčítání r. 1907 v Uhrách provedeného vzrostl počet koní z r. 1906 na 1.788.416 vypočítaných a dostoupil čísla — 1.797.664 kusů. Hovězí dobytek ze 5.624.555 za rok se rozmnožil na 5.952.929 kusů, ovce pak z 6.891.089 na 7.549.336 kusů. Nebyly tudíž správné výkazy našich zástupců, když tvrdili, že v Uhrách dobytků ubývá, a třeba u nás hodně dohánět, abychom se Uhrám vyrovnali chovem dobytků, aby se náš masný trh vymanil z područí uherských masatů.

Sociální besídka.

Úpadek sociálních demokratů na Ostravsku nejlépe dokumentovaly obecní volby na Mar. Horách. Obec tato byla největší chloubou sociálních demokratů a považována za nedobytnou baštu soc. demokratů. Obecní volby ukázaly však, jak posice sociálních demokratů na Mar. Horách je slabá, že to až všeobecně překvapilo. Ta tam je důvěra dělnictva k soc. demokracii. Nebýt znásilňování hrozeb ze strany soc. demokratických agitátorů, byl počet hlasů soustředěných na kandidátku soc. dem. a pokrokovskou až uboze malý. Výsldek voleb agitatory přímo omráčil. Sám re Čermák prohlásil, že takového rozdílu hlasů neočekával. Do poslední chvíle oddávali se naději, že Mar. Hory jsou stále tou socialistickou baštou. Výsledek voleb je poučil, že doby, kdy dělnictvo slepě šlo za vůdci na Ostravsku, minuly.

Organisace typografů kvetla na Moravě velice utěšeně, pokud sledovala cíle, k nimž byla bystrými průkopníky určena. Jakmile však vedení této organisace urvali pro sebe sociál. demokraté, hned začaly svízele. Kdo nebyl v organisaci soc. demokratem, s tím se jednalo zcela bezohledně. Sociál. demokratičtí výboři podporovali z peněz svěřených rudé kandidáty do sněmu zemského a říšského, dávali ze spolkové pokladny příspěvky na „Rovnost“ a „Volksfreund“, nutili členstvo pokladny oslavovat 1. květen; ti, kteří neposlechli, byli insultováni i tělesně týráni. Rudí vůdci začali docela poroučeti, v jakém spolku smí nebo nesmí člen býti; kdo neposlechl, tomu se zastavovala členská práva, brožilo se mu vyloučením, ačkoli vysoké týdenní příspěvky se od něho požadovaly dále. Naposledy členové Všeoborového sdružení křesť. dělnictva po systematickém šikanování vystoupili a založili si odbor. organisaci vlastní. Rudí se začali z počátku pošklebovat, ale když viděli, že posměch nepomáhá, utekli se k bezohlednému terroru. Nařídili svému členstvu, že nesmí pracovat společně s křesť. soc. typografy a zakazovali docela členům stýkati se s nimi; brožili jim zastavením členských práv a docela vyloučením. A teď zase kladou rudí podkopy našincům v zemském sněmu. Věru — zvláštní to přátelé proletářů a dělnictva zvláště!

Nejstarší pražská, křesťanská, výhradně česká továrna na železná kamna a stol. sporáky firmy

Horák a Ullmann

(maj. MUDr. Vond. Šnopl & F. Novák) v PRAZE II., Vítězslavská tr. 49.

doporučuje své uznane nejlepší výrobky moderního hygienického úsporného topení a větrání.

Kamna pávodní Meidingerova.

Kamna regul. násypná se šamot. vložkou. Nepatrná spotřeba paliva.

Osvědčená školní kamna.

Železné sporáky všech velikostí. Ceny levné. Cenníky zdarma.

Kožichy

pánské i dámské, cestovní a hospodářské, i levné pro koč.

Kožešiny

límce, štol, šály, rukávníky v nejnovějších fazonách od nejlevnějších do nejvzácnějších, v největším výběru doporučuje

František Beran,

vlastní výroba kožešnického zboží

○ Hradec Králové, ○ Velká podlaž.

Žakety kožešinové

nejmodernějších vzorů pařížských dle míry se zhotovují.

Nemoderní kožešiny na nové vzory předělávám solid. a levně.

Zároveň

klobouky a čepice

jsou stále na skladě.

Letos žádné Vánoce

bez svíčky a nádherných ozdob na stromek, jež prodává

JOSEF JELÍNEK v Hradci Králové.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dříve, než nové

chrámové jesle

zakoupíte,

dopíše si o bezplatný rozpočet a vzorky utěšené se rozvíjející firmě

Bohumil Bek,

sochařství a řezbářství

na Horách Kutných.

Podporujte umělecký průmysl svého kraje

Koberce **JAN** Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Haveloky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srsti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé veli osti.

Deštníky. — — — Železný nábytek.

v bohatém výběru.

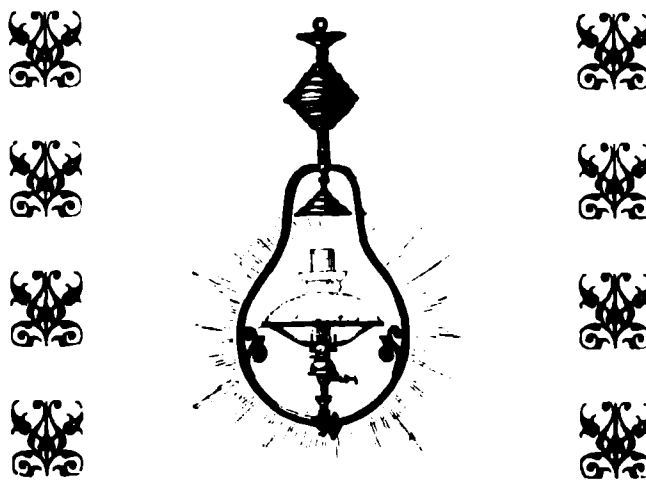
Zbytky koberců sa značně snížené ceny.

v cenách nejlevnějších

Gasolinové lampy

„Ideal“

svítivosti 75—100 norm. svíček

obdržíte

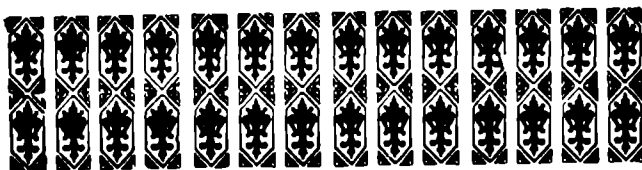
v odborném osvětlovacím a elektro-technickém závodě

Josef Ježek

v Hradci Králové naproti Grandhotelu.

Žádáte ceníky zdarma.

Žárová tělíska na líh, petrolej, gasolin i plyn velmi levná.

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

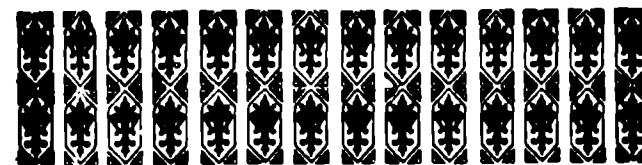
přijímá

vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,
• 4 1/4 % „ s 30denní výpovědí,
• 4 3/4 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek, prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činiti vklady složenými listy pošt. spořitelny, které zašlou se na požádání. — Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

z pera redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné činnosti uložil ve větším 320stran čítajícím spise. Dílo v I. oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí výčet povolání činitelů v sociální politice, v III. oddílu líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů, dělníka, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ křesťanské sociální politiky. Spis je bohatý četnými nejnovějšími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávaní u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zárukou na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledušojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nalézajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Chraňte se nachlazení!

Následky odvrátíte jedině nákupem
teplého trikotového a flanelového prádla
nejlepší jakosti od fy.

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové,

Divadelní ulice.

Kněžské košárky a náprsenky.

Solidní obsluha. — Pevné ceny.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěle)

doporučuje P. T. veledušojnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
ne na požádání franko zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

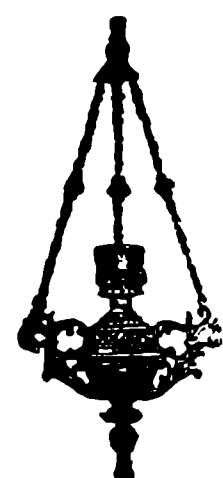

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýňů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkou saslá
se vše franco.

Veledušojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovozuje si depo-
ručují veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy,
oběři, nádoby, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni alati a stříbři nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy saslá na u-
kásku franko bez závatnosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. z: **Metálové**
prsteny, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

poslů a císleour

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
duš. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oo nejlevnější.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nejlépe
— a nejlevněji u —

Josefa V. Paďoura,

velkovinařství a zastupitelství předních vinařských
firem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanicí za cenu
dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h,
70 hal.

C, k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, čtů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Kulturní hlička.

Věda a umění.

České Inteligence. Doplnky k Ottovu Slovníku Nauč., jež tvoří zvláštní samostatný díl XXVIII., byly právě vydaným sešitem 655 ukončeny. Monumentálnímu dílu naší literatury naučné dostává se tak náležitěho vyvršení, neboť obsah jeho doveden jest až do doby nejnovější, tak že Slovník informuje nyní čtenáře ve všech směrech až i v událostech posledních dnů, včetně to vlastnost díla tak rozsáhlého. V posledním sešitě žádá nakladatelství J. Ottů ve-keru naší veřejnost, aby si neobtěžovala sdělit mu jak event. nedostatky, jež by snad při upotřebení našla, tak i návrhy na zdokonalení díla. Veškeré důležitější události, jakož i event. upozornění z kruhů čtenářských budou vedeny stále v evidenci pro případ nových doplnků, tak aby toto nákladné dílo zachovalo si i v budoucnosti pro majitele stále cenu časovou. Rozumí se, že dobře míněné upozornění bude vítáno od každého čtenáře i bude jen v zájmu věci, jestliže čtenářstvo žádosti vydavatelstva vyhoví.

Kulturní jiskry.

Z říše modlářství. Slyšme, jak píše o Macharovi soc. demokratická „Pochodeň“ dne 19. t. m. Někdo by myslil, že soudružský list bude psát o Macharovi ve znamení rovnosti a bratrství, nikoli tedy modlářsky. Ale soudružský list píše takhle: „Přišel antik. Člověk prostý, milý (vždyť nadal i pokrokařům, rudý list!), upřímný, srdečný (nevíš nic o jeho zámýšlém lhaní?), tak jak jsme zvyklí říkat po dobrácku „naš člověk.“ (Machar sice napsal nitscheovsky, že jest „také aristokrata kus“, ale umí markýrovat demokrata znamenitě hned tam, kde mu to trochu popularity vynese.) Do šeda brájlí oči (jinde zas říkali pokrokaři o sovím zraku Macharově), čtyřhranný obličej, výraz zvláštní (taký si myslíme), jasný hlas (někdy až příliš ryčný; to dobře poznal na př. sám Masaryk, když Machar jeho šalomounský rozsudek ve při Herbenově odsuzoval), přívuk měkký, to vše působí na posluchače poutavě. Jinak měkká slova jeho dopadají vahou centů na hlavy nepřátel (inu, takové centy, jakými jsou nadávky v jeho spisech, dovede vyrobiti taký formán zcela snadno), určitý přívuk je jed, jenž zžlžrá umělé poslátko — farizeů, pichlavé oko (to je poklona!) vpíjí se ve tvář úlisných a slizkých klerikálních měkkýšů (pro bohy nesmrtelné, synu Heliovi! Kolik těch měkkýšů slizkých na té schůzi v Horicích bylo, že jste se tolik hněval na jejich přítomnost a existenci vůbec? Vždyť k vám žádný ten měkkýš nebyl v Horicích úlisný). Člověk antik přišel a o svých Řecích a o svých (tot se rozumí, že jen o těch svých), o své (také věříme, že o své) Heladě vyprávěl své zkušenosti (podle toho byl asi Machar v Heladě asi dávno před Kristem; my však posud víme, že nemá zkušenosti vlastních ani o Heladě nynější, protože tam nebyl), sny a touhy, své ideály, své poslání, aby naučil myslet, přemýšlet, jednat. (Neležel pisatel těchto poklon před Macharem v prachu? „Uvědoměli soudruzi“ musili si tedy Machara pozvat, aby je naučil „myslet a přemýšlet.“ Tohle se povedlo.) Chce rovnou páteř, jasné oko, hrdoč mysl (no — no!), zdravý rozum, milé srdce, vztyčenou hlavu (no — no!), celého člověka. (Milí soudruzi, to byste čubrněli, jak se snaží Machar nadávkami ohnouti přímou páteř a vztyčené čelo, jestliže se takové čelo v zájmu pravdy postaví proti němu. O tom by vám mohl ledacos vyprávět sám žák Masarykův dr. Chalupný.) Chce pravdu (proto lže), chce krásu (proto mluví o „měscích“, proto se nazval sám „klackem“), chce dobro (proto projevil přání, aby jeho odpůrci byli postaveni mimo zákony jako škodná zvířata). To je jeho náboženství. Do volné školy volný učitel, ze školy — kněží! Nevstane na nesmrtelné tváři syna Heliova pot, až tohle nešikovné modlářství přečte? „Do šeda brájlí oči, čtyřhranný obličej, pichlavé oko.“ To je tak něco pro moudrost Kašpárkovu z divadla Matěje Kopeckého; čtyřhranné obličej přicházejí patrně do módy. Ale marné namáhání. Macharova osobní produkce nepochvátí. Někteří prostomyslní lidé se mohou do antiky zbláznit, ale při patření na Macharův originál podrží vždycky zdravý vkus. Docela ani do té antiky se jim naprosto nechce. — Jest to směla, chce-li některý frásista modlářit a neumí!

Z pathologie veřejného života. Píše se nám: Čís. I. Při smrti učitele Kudrnáče proběhla sloupce novio správa, že „dostal slavným poslaneckým mandátem si pomoci s těžší finanční úsluhou.“ Jest viděti, k čemu tedy vlastně dnes poslanecký mandát veliké věctiže těchto pánu kandidát má sloužiti. Že by si s finanční tísní maohatelské pomohl z díti, to se může vykládati jenom politickému dítěti; z čeho tedy? A potom má sárod dosáti svých politických práv a lid svých životních potřeb. Jak jsme to hluboko

klesli, když i vedoucí žurnály vlastenecké, a la Národní Politika atd. chtějí tímhle malversace omluviti a přikryti! — Čís. II. Klassickou omluvu vydala Ústřední jednota českých hospodářských společenstev při zpronevěře uč. Šulika ve Velkém Boru u Horažďovic. „Revise máše revidovati jen na podkladě knih a ty jsou právě ve Velkém Boru co do formy pečlivě vedeny.“ K čemu tedy vlastně ty revise jsou? Proč se neuajde způsob jiný? Proč teprve generální revise, když už jsou peníze fač? A ještě lepší jest, co praví před tím: „Podvody zavínili ani ne tak činníci nekonáním povinností jako spíše členstvo a vkladatelstvo.“ Tedy zloděj není ani tak vinen, jako ten, kdo si nechá majetek ukrásti. Vyborně, páni omlouvatelé! Také se z Prahy tvrdilo, že defraudace Šulíkova nebude po skončení důkladné revise shledána větší nad obnos 25.000 K. Zatím však nyní zjištěno podrobnou revizí, že ukradeno 27.000 K. Proč tedy zbytečně páni přisakovali ochotně se zcela zbytečným proroctvím před skončením šetření?

Machar.

(14) Ještě snad před 5 roky vedl se u nás boj pouze proti klerikalismu, ac jsme dle všech známek byli přesvědčeni, že je to vlastně boj proti křesťanství. Jestliže tenkrát se hoj ten maskoval, vystupuje dnes již bez ostychu jako boj protináboženský. Dnes neosekávají nepřatelé Kristovi ratolesti s jeho stromu, dnes přikládají sekeru k samému kmeni. Co před 10 lety bylo by nemožným, oslava Machara a Ferrera, to se děje dnes bez ostychu, nikoli že by intelligence naše, jež tu padá hlavně na váhu, byla anarchisticky naladěna, ale že pobáňena volnoumyšlenkářskou knoutou, s tupou resignací neb dokonce ze strachu pohlíží vstříc budoucnosti a věcem, jež přijdou a jež po jejím soudu nikdo neodvratí.

Též není pravda, že by Machara a jeho antiku vážně brala a křesťanství šmahem odsuzovala, jest však pravda, že mezi klerikalismem a náboženstvím rozdílu nečiní a k tomuto tak lhostejně se chová, že proh ani pratem nehne a pouze kněze, s těmito pak něco málo uvědomělejších laiků zůh bojovati nechává. Počíná si ta naše intelligence jako člověk nerozumý, jenž opouští pevné postavení, aneb posavadní byt, aniž by si dříve nový byt našel, o nové postavení se postaral. Naše intelligence nemá místo křesťanství též žádné náhrady a přec se ho vzdává, Machar jí nic pozitivního nepřináší, an pouze „modly kací“ a ani on, ani ta intelligence, jež se na jeho přednášky dere, po žádné náhradě, po něčem lepším, než je křesťanství, se neohlíží, jako by bylo m žno, aby nějaká společnost bez náboženství existovat mohla.

Viděli jsme ten Macharův den, t. zv. intelligence a kdo by se rád k ní čítal, spěchal na přednášku o antice, choval se na ni s rezervou, na důkaz, že se vším nesouhlasí, ale v tváři mnohého, když vyšel na ulici, bylo čísti sarkastický úsměv, libující si, že „padlo zas kus roušky“. Volná myšlenka zná tu naši společnost liberální; kdyby nebylo nového a nového biče, ona by usnula, zlobostejněla a proto je třeba pobídnouti ji čas od času někým, kdo se k tomu propůjčí, jakým je služebník židovské banky a t. zv. první český básník.

Dostal jsem do ruky nový vídeňský t. zv. Frauenzeitung, podivil jsem se však, jak se i tu pracuje starotřimskými kostýmy a úctay pro Macharovu antiku. To není věra věc nahodilá; v tom vidím odvěkého nepřitele křesťanstva, věnde si vydržujícího své pochopy. Dnešní lidstvo nechce antické bohy, ale ono chce antickou morálku t. j. pohanskou volnost a svobodu; vznešené zásady křesťanské víry, které tolik divů vykonaly a tolik křesťanských heroů zplodily, staví hráze všeobecné požívatosti a proto, třeba se jim na oko uznáti upříti nemohlo, v praktickém životě nenacházejí obliby a následování. Přitom nevidí, vlastně nechce viděti ta naše křesťanská společnost tu třetí ruku, která se jí nabízí všude a ve všem, v politice, v kultuře, umění — i v módě, nechce viděti sprostota a kšest, věci, v nichž bývá jindy tak citlivá.

Ovšem je těch inteligentů málo, kteří antiku znají z její spíši, kteří studovali klasiky, číněl si posmých z brozých poměrů společenských i mravnostních své doby, ale je jich přece tolik, že by ne dva, tři, ale celá legie najednou měla povstati proti prazniti křesťanství, nedoukoví, který v neznalosti antiky dělá si antiku svou, antiku, jaká nikdy neexistovala, jakou mlti chce a ve svém boji proti křesťanství potřebuje. S tal-mudem by proti křesťanství nevyvedli Machar et cons, ničeho, to dobře vědí a proto sáhli k antice. Co na tom, že polovina posluchačstva tomu nerozumí, surovým vtipám, v nichž si tento „nejlepší český člověk“ libuje, rozumí přec a poněvadž vidí, jak stádovali páni se usmívají, jak v celých Čechách, kde má tolik nepřátel, nenašel se laik, jenž by ho okřikl, jenž by aspoňděl protipřednášku o té pravé antice, odchází s přednášky jeho rozrušená, poštvaná, nespokojená. Jak docela jinak zatoučila s tímto rouhačem seesteraká Morava! A po-

névadž polovici posluchačstva Macharova tvoří mládež, lze si na prstech vypočítati, jak bude vypadati budoucí generace. Na to vše se vláda dívá klidně, jako Zeus na Olympu; leč ztrpěla by protizidovské přednášky podobného rázu? Vždyť se o židech nesmí hlásati ani pravda, ať už aby bylo dovoleno šfíiti o nich způsobem tak cynickým nepravdy!

První oběžník „světového katolického sdružení esperantského“ v Paříži.

Drazí bratři! Často bylo nám řečeno, a my sami říkali jsme vždy nové získaným stoupencům, že mezinárodní jazyk má pr spívatí mezinárodním kongressům.

Že to možno, dokazuje nám pět dosavadních vydatých světových kongresů esperantských.

My katolíci hodláme provéstí ještě makavější toho důkaz. Na jedné naší katolické schůzi, odbývané za posledního barcelonského kongresu v universitní budově, byla odhlasována tato resoluce:

„Za příčinou sesílení hnutí esperantismu a k vůli nesčetnému již počtu katolických esperantistů všech zemí, zvláště pak z té příčiny, že jazyk esperantský jest pro katolicismus tak důležitý, vyslovují esperantéti kongresisté-katolíci v Barceloně shromáždění přání, aby každého roku odbýván byl speciální mezinárodní kongres katolický, na němž pomocí esperanta budou přetřásány všemožné otázky náboženské, filosofické, sociální a praktické, jež zajímají katolictvo celého světa.“

První kongres katolickv-esperantistů bude se odbývati v Paříži r. 1910 (od 31. března do 3. dubna) v prázdninách velikonočních.

Netřeba, drazí bratři, vykládati vám důležitost a spolu nevšední zájmy tohoto sjezdu Chapete to sami.

My katolíci tedy první budeme uživati oficielně mezinárodního jazyka na speciálním kongresu a za speciálním účelem. Dáme takto příklad ostatním sdružením stavovským a dosáhneme při tom dvojho cíle:

Katolíkům, kteří následkem absurdního předpojetí esperantu nedůvěřují a se domnívají, že jest dítkem svobodných zednářů, evidentně dokážeme, že esperanto jest podivuhodným neutrálním nástrojem, jímž patří komakoli, jenž jest schopen státi se užitečným a který skutečně již prospívá právě tak katolíkům, jako ostatním lidem jiným.

Bezbožcům pak dokážeme, že naše víra katolická nepřekážá pokroku, aťbrž naopak, že jest pramenem, z něhož čerpáme posilu ku práci věnované dobru lidstva, a že esperanto napomáhá k uskutečnění ideálu lásky Kristem na svět přinesené.

Vy všickni, drazí stoupenci, musíte přispěti ku zdárnému výsledku tohoto kongresu, a docílíte toho nejlépe tím, když se kongresu osobně účastníte.

Každý hled získati kongresantky mezi svými přáteli a známými. Každý šetří již nyní nezbytný peníz na cestu do Paříže. Ostatně se organizační komité všemožně přičiní, aby usnadnilo jízdu i pobyt a vše zpříjemnilo.

Naš čtyřdenní kongres vzbudí v nás nej-příjemnější reminiscence na dosavadní světové sjezdy. Ničeho nebude opomenuto, ani slavnosti nebudou scházeti ani návštěva nejkrásnějších památek at náboženských at světských v tomto veleměstě.

Kongresní legitimace je za 2 fr. 50 ctm. a lze na ni obdržeti:

1. Zvláštní odznak, jež účastníci dostanou při zahájení sjezdu.

2. Všecky dopisy, oběžníky a oznámení sjezdového komitétu.

3. Slevy na tramway a železnici, zvláště pak slevy pro vycházku do Versailles a do opatství St. Denis.

4. Účastenství na všech schůzích kongresu.

Kongresní legitimaci lze obdržeti proti předem zaslaným 2 fr. 50 ctm. u pokladní kongresu „S—ino Baronino de Ménéil, 46, boulevard Magenta“, nebo u generálního sekretáře „S—o Cl. Colas, 10, rue Béranger, Paris“.

„Esp. K.“

Kupte si

důležitý spis:

KAREL IV.,

OTEC VLASTI.

Cena 32 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřizuje

administrace „Casových Úvah“
v Hradci Králové.

Hospodářská hlídka.

Sadař v zimě důležitý výkon má svědomitě obstarat, chce-li stromy uchrániti před škodou a zajištit sobě úrodu. Je to čištění stromů a keřů, jež dlužno vykonati dříve, než se příroda budí z klidu zimního. Zejména třeba v každé zahradě, v každém sadě a kdekoliv nějaký strom stojí, pečlivě posbírat všechny suché lupeny, pavučiny, prsténky housenčí a plstnatým povlakem opatřené bromádky vajíček po kmeni a haluzích nakladené. Kmeny a většíc haluze dlužno řádně oškrabat a vše pak na místě spálit, což odstraněno se stromů. Současně se koruna prořídí, přebytečné větvice a haluze se křídí, pak větve choré, zaschlé, zakrnlé, poškozené u prstenu hladce se zřiznou a spálí bez průtahů. Okolo kmene půda se prokope a nechá promrznout, čímž se zničí hmyz v půdě ukrytý, načez k jaru vhodným hnojivem řádně hnojíme. Při čištění třeba odstraniti též plody zaschlé, na větvích zbylé. Také letorosty chorobami postižené třeba vyřezat. Neškodí, když lupení v sadě pečlivě shrabeme a spálíme: ničí se tím i zárodky různých škůdců, jež lpí na suchém lupení. Zároveň opatříme si již v zimě vhodné budky pro ptactvo, jež připevňujeme na stromy. A ptactvo užitečné, zejména sýkorky, přilákáme a chráníme tím, že v zimě opatříme jim hojný zob na místech chráněných.

Perličky. Žádná drůbež nehledá tak pilně potravu jako perličky. Neunavně sbírají v zahradě i v poli larvy a hmyz všeho druhu, že v létě jich ani doma krmiti netřeba. Mimo to prokazují hubením škůdců, zejména v zahradách zeleninových, hospodáři dobrou službu. Třebas perlička nenese tolik vajec jako slepice, jsou zase její vejce chutnější. Také pečení dává lepší. Křik perliček bývá sice protivný a odpuzuje, ale přes to zasluhují, aby pro své ostatní dobré vlastnosti v našich dvorech byly zastoupeny.

Voda na lukách velice škodí v zimě. Pod ledovým škráloupem do jara vyhnou nejlepší traviny. Uduší se a vyhynou. Třeba proto na podzim každou louku osušit. Čím méně vody na louce zůstane na zimu, tím lépe drn přezimuje, tím lepší bude přístří sklizeň.

Smeti se dřevě a cest nedávejme do hnoje. Obsahuje mnoho plevelů, jež v hnoji nezhají, nýbrž naopak jako by posílené na poli tím lépe klíčí a roste. Smeti dejme do kompostu a ten polevejme hnojávkou, vápnem prosypeme a občas přehodíme. Zlákáme tak dobré hnojivo a plevel zničíme.

Vydělávání koček, zvláště králíčků, lze provésti snadno doma následujícím způsobem: Kozka, je-li vyschlá, natvo ji před vyděláváním několik dní ve vodě mčetí, rozřízne se pro odříznutí blavy a nožek na břišní straně po délce a přibije se malými hřebíčky se širokými blavičkami tak, aby ležela vnější stranou, t. j. srstí. Na prkénku po té natřeme vnitřní stranu kůže rostokem 100 gramů kamence a 20 gramů kuchyňské soli v půl litru vody. Po oschnutí natřeme ji poznavu, což opakujeme pak ještě dvakrát nebo třikrát. Po té, nemáme-li vydělávacího nože, obyčejnou plechovou lžící seškrábeme zbývající ještě kousky masa a přischlé soli a vyvěsíme kůži, aby vyschla, nesmí však býti pověšena na slunce. Vyschlou kůži taháme pak vnitřní stranou přes hranu stolní tak dlouho, až stane se vláčnou a poddajnou. Pak prosypeme srst horkým jemným pískem a vtíráme tento do ní tak dlouho, až srst nabude lesku a chlupy na omak jsou hladké. Po vyklepání písku pak je zpracování hotovo. K pracím kožešinovým arciť nesmí se užívatí koží jiných, než v zimě stažených, neboť pouze zimní srst hodí se k tomuto účelu.

Na spalování působí tišivé obklady z čerstvého tvarohu rozmíšeného. Také semáky syrové, na kaši postrouhané, dobře působí na spalování i opatření.

Zároveň též v době nastuzení si pohlíme z odvaru ovesné slámy zdravé, medem oslazeného, jež vypije se hodně teplý. Kašel, choroby prsní atd. tím polevují znamenitě.

Chraňte se nachlazení!

Následky odvrátíte jedině nákupem teplého trikotového a flanelového prádla nejlepší jakosti od fy.

Fojgl & Byčičtš

Hradec Králové,

Dívalská ulice.

Kněžské kalárky a náprsenky.

Solidní obelaha. — Pevné ceny.

Záložna v Hradci Králové

trekuje vklady 4% až 4 1/2% dle výpovědi.

Všecké půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

Bohatý antikvariát

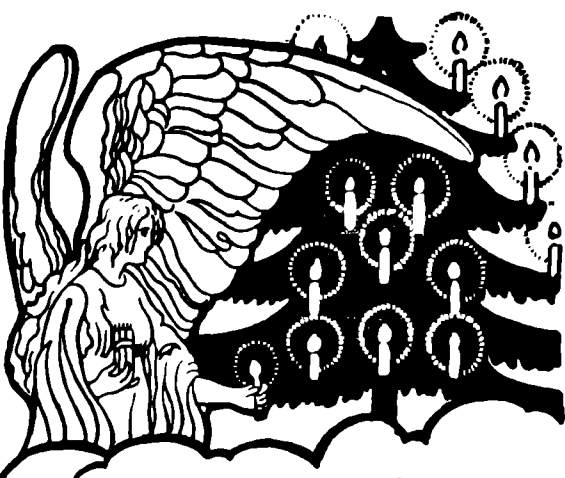
Velkozávod hudebninami.

(Založeno r. 1862).

**Zakládání a doplňování knihoven
za nejvýhodnějších podmínek.**

Seznamy zdarma.

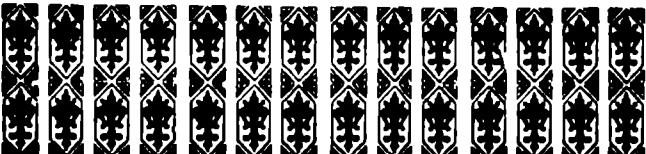
Telefon č. 17.

Letos žádné Vánoce

bez svíček a nádherných
ozdob na stromek, jež prodává

JOSEF JELÍNEK
v Hradci Králové.

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

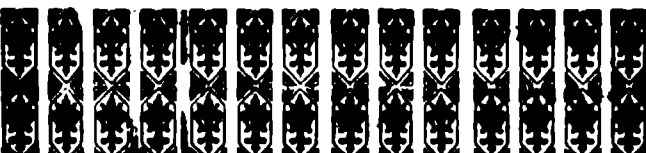
přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
• 4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
• 4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje

cenné papíry. Z vankova možno činiti
vklady slovními listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

Kožichy

pánské i dámské, cestovní a hospodářské, i levné
pro kočl.

Kožešiny

límece, štolý, šály, rukávničky v nejnovějších řá-
dách od nejlevnějších do nejvzácnějších, v největ-
ším výběru doporučuje

František Beran,

vlastní výroba kožešnického zboží

Hradec Králové,
Velká poště.

Žakety kožešinové

nejmodernějších vzorů pařížských dle míry se
shotovují.

Nemoderní kožešiny na
nové vzory předělávám solid. a levně.

Zároveň

klobouky a čepice

jakou stále na skladě.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dříve, než nové

chrámové jesle

zakoupíte,

dopíšte si o bezplatný rozpočet a vzorky utěšené
se rozvíjející firmě

Bohumil Bek,

sochařství a řezbářství

na Horách Kutných.

Podporujte umělecký průmysl svého kraje

F. J. DYCK, akademický malíř

ve Smidarech.

Atelier pro malbu obrazů figurálních, podobizen, krajin
atd. nabízí se k provedení nových a

**opravě a čištění starých kres-
telních obrazů.**

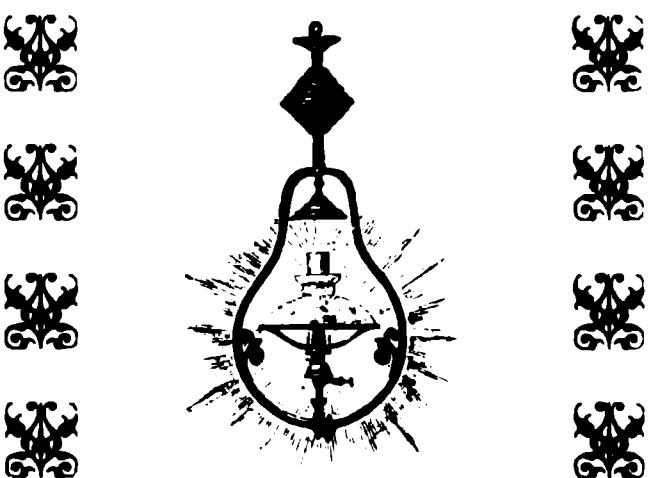
Atelier založen r. 1875.

Odporučení k nahlédnutí.

Gasolinové lampy

„Ideal“

svítivosti 75—100 norm. svíček

obdržíte

v odborném osvětlovacím a elektro-
technickém závodě

Josef Ježek

v Hradci Králové naproti Grandhotelu.

Zádejte ceníky zdarma.

Zárově bliska na lžh, petrolej, gasolin i plyn velmi
levně.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

z pera redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I. oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí výčet povolání činitelů v sociální politice, v III. oddílu líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů, dělníka, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ křesťanské sociální politiky. Spis je bohatý četnými nejnovějšími statistickými doklady, nese se směřem praktickým a obsahuje bojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávatel u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěryhodným zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písma a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hrosová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šušry, štrapece, tře-
pení atd.

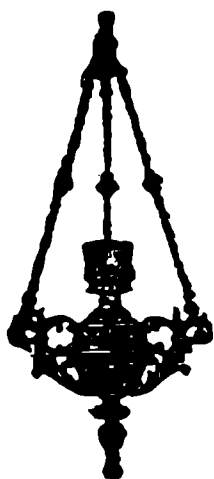
LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.

— za nejlevnější cenu nabízí firma —

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Veleúspěšnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovozuje si dope-

ručit veškeré kostelní nádoby a

náčin a to: monstrance, kalichy,

cibáče, nádoby, paténky, paciškály,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré před-

měty opravuje v původní intenci a

v ohni zlátí a stříbrí nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kázku franko bez závaznosti koupě.

Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězků,

madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Notářské

prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní se stříbra pravého

i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a orléleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čís. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Východě)

doporučuje P. I. veleúspěšnému duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázku
se na požádání franko zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. c., Kaizer-
strasse 5., vedle La-
zaritakého chrámu
Páně.

Na ukázku zasílá
se vše franco.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
úst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
saze meho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nejlépe

— a nejlevněji u —

Josefa V. Paďoura,

velkovinařství a zastupitelství předních vinařských
firem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu
dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h,
70 hal.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.

Kancelář „Hôtel Hyrál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Pouhou 1 korunu

v 10 hal. pošt. známkách neb v hotovosti předem zaslaných stojí kapesní mechanický

počítací strojek,

jenž bravě počítá, násobí a dělí i s desetinnými čísly. Návod přiložen. Závazka 10 let. Neobyčejná přesnost a úspora času. Franko každému zasílá výrobce **Fr. Hodík, technik Velká Polom, Rak. Slezsko.** Na dobírku nezasílám, pro velké porto.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

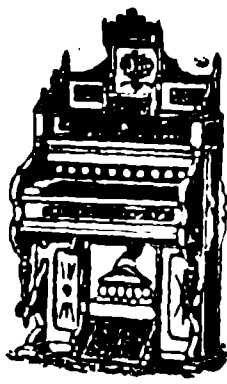
Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-körút 15. a. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilfstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejvýhodnějších dodává

cís. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

Hradec Králové, Adalbertinum

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.
Skupiny snoubenčů.
Skupiny svatebčanů.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné látky, plátna, štrlinky, látky na roby, soupravy, salonní čamilitury, vůbec všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ

Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Dobré housle,

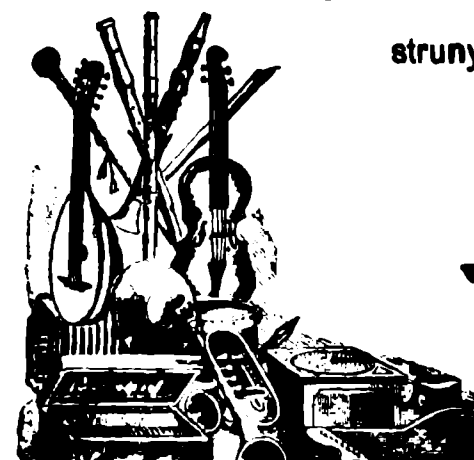
struny, smyčce, pouzdra a veškeré hudební nástroje koupíte nejsolidněji v odborném závodě

Jana Cermáka

v Hradci Král., Palackého třída č. 83.

SPECIALITY: hliníkové D, Sorrentinské G. — Vlněné i weicholdské struny, pařížské smyčce a anglická pouzdra. Gramofony, fonografy, desky, válečky, jablky.

Vše se prodává se zárukou. Velké opravy přesně a rychle.

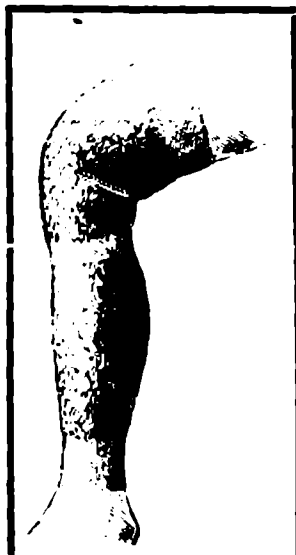

Nepostrádatelnou

nejlepší ochranou

proti reumatismu

a každému nastuzení všem, kdož jsou odkázáni svým povoláním prodlévati v chladných místnostech neb na venku, jsou naše zvláštnosti pletenébo zboží

z pravé velbloudí srsti.

Zvláště doporučujeme ohřívky na kolena, kryjící nohu až po kotník, 1 pár K 8.—, rukavice 1 pár K 3.—, látku na spodní kalhoty a kazajky, 150 cm. širokou, 1 metr K 10.—; veškeré zimní prádlo, břišní pásy, chránilka na plíce, na prsa, na záda, pásy na ledviny, jednotlivé rukávy, jednotlivé nohavice, vesty, ponožky, přikrývky, střevice, papuče atd. — Velbloudí srst nepodléhá změnám tepla, neprohřeje ani neprochladí se snadno, a udržuje při těle stejnoměrnou teplotu. Nový velký ilustr. ceník zašleme na požádání.

Bratři Samkové v Jičíně,

výroba pleteného zboží.

V Plzni: Školní ul. 8, Říšská ul. 1

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Pod tímto titulem vyšla z pera dra Jos. Novotného v „Knihovně Obnovy“ důkladná studie, v níž velmi bystře vysvětlen původ a charakter spiritismu, jakost medií, písmo a kresba duchů atd. Autor promlouvá o kroužcích spiritistických, zjevech světelných, jasnozření, o theorii síly, psychické, magické. Srovnává učení křesťanské se zásadami spiritistickými a dospívá k důkladné odvodněnému závěru, že spiritismus jest zvrácením rozumného myšlení, že škodí duši i tělu.

Knih. má péknou úpravu. Stran 259. Cena 2 K 60 h.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nej. bisk. Ordinariátem 29. srpna 1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanií za umírající s příslušnými modlitbami (z brevíře), nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice cennou stať O církvích nepravých (bludy). Stránkování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné, takže nijak není znesnadněno užívání „Nápěvů k Oltáři“ a „Průvodu“ varhan.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihkupecké provise bylo nutno stanoviti ceny nového vydání takto:

Cena knihkupecká — krámká:

v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h

bez frankatury 1 výtisk

v polooplátně s červ. ořízkou . . . 65 h 90 h
v plátně . . . 74 h 92 h
v plátně se zlaceným křížkem . . . 80 h 1 K
v celokůži se zlaceným křížkem a
zlacenou ořízkou . . . 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým archům žádati fiktivních jiných druhů knih ať Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, dostati mohou dodatek „O církvích nepravých“ (v Čechách a na Moravě) jako zvláštní brožurku archovou za 5 hal.

Litanií k sv. Josefu (jiný přídavek nového vydání Oltáře) prodává se na listech 8° 100 kusů za K 1.20.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Kupte si důkladný spis:

= ZRCADLO =

pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

■ Cena K 1.70. ■

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod — pro malbu oken kostelních.

PRAHA—I., č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 14. Znové blíže Malého náměstí, dříve přel. 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, střešními, osazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez vší závaznosti na definitivní objednávce.

Neodolatelně vstřícná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

OBNOVA

Číslo 47.

Předplatní na čtvrt roku 2 a 50 h
na půl roku 1 a 25 h

V Hradci Králové, dne 26. listopadu 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Veliké rozpaky moderní vědy.

Volnomyšlenkáři na základě Haecklové a Lombrosové šíří monismus, nauku, která tvrdí, že člověk není bytostí složenou z duše a těla; člověk prý totiž duše nemá. Tak tvrdí lidé, kteří se pokládají za smetanu intelligence, kteří se představují jako zástupcové nejvyšší vědy. Zatím hlavní dogma své vědy mají ti páncově teprve dokazovati. Odůvodnili přesně vědecky, a matematickou jistotou směle tvrzení, že jest duše pouhým výmyslem? A přece prof. dr. Krejčí se vyjádřil, že o duši nyní již není možno diskutovati; to prý jest překonané stanovisko. Tážeme se: čím překonané? Je-li vědou justament, bezohledný dogmatismus strannického muže, pak ovšem ano. Ale pravá věda žádá něčeho jiného, nutí železnou rukou k důkaznosti. — A co vidíme v době úporného popírání existence duše? Právě nyní šíří se spiritismus s úžasnou rychlostí. Nečiní mu propagandu pouze lidé prostomysli; naopak horlivě podporují duchařské blouznění i učenici, jichž jméno těší se velikému významu. „Český Svět“ by si rozhodně nedal líbiti výtku, že jest časopisem zpátečnickým. Vždyť dělal velikou reklamu i volným myslitelům — zvláště před pražským sjezdem. A 8. číslo tohoto ilustrovaného týdeníku píše: „V dnešním čísle přinášíme zajímavou fotografii světového žurnalisty a spisovatele W. T. Steada se zhmotněnou postavou ducha Pieta Botha. Věc budí právě senzací, jeonc předmětem rozprav a polemik předních anglických a francouzských revu. W. T. Stead vzbudil pozornost spiritistických články, uveřejňovanými počátkem letošního roku v „La Revue“ a v „Reviews of Reviews“, — články, které vydal také v brožurě, před nedávnem přeložené i do češtiny. V knížce té plaiduje (zastává se) pro pravdivost svých spiritistických a oprávněnost hnutí tohoto slovy tak důraznými a přesvědčivými, uváděje argumenty tak

pádne a fakta tak nepopíratelná, že rásem postoupil v přední řady spiritistických praktiků. Co ho přivedlo spisovatele tak pozitivního, žurnalistu přisásl objektivnosti, aby se pro spornou posud a ne zcela jasnou věc spiritismu vyslovil tak rozhodně? Nic než překvapující výsledky, jichž se vlastními pokusy dopracoval. . . . Praví o tom sám: „Podal jsem veřejnosti vše, co se mi zdá zřejmým potvrzením nepřetržitosti života po smrti. Všecka ta fakta čerpám ze své vlastní zkušenosti. . . . Věci staly se přesně tak, jak jsem je napsal. Dejme tomu, že by se staly vám samým, mohli byste je pak odmítnouti a ne bedlivě zkoumati?“

Nelze popřít, že fakta spiritismu obsahují pro vědu mnoho cenného materiálu. Jest to pole, kterým půjde bádání budoucnosti.“

Potud „Čes. Svět“. Mluví tedy o argumentech pádných, faktech nepopíratelných, překvapujících výsledcích, dává ve vědě budoucnosti spiritismu významné místo. Nuže, Volná Myšlenka, vyrukej proti argumentům těm argumenty vlastními, máš-li jaké. Postav proti pádným faktům fakta odporná, která smetou důvěru v tvrzení Steadova a dokáží, že fakta Steadova jsou a musí býti pouhým výmyslem. Vždyť přece základní článek vědy volnomyšlenkářské hlásá, že existence duchů jest bajkou, že záhrobního života nestává, že katolická víra v obcování svatých tudíž jest bludná. Rázem byste pohrobili zásady Steadovy, pokud tyto souhlasí s naukou katolickou, kdybyste fakta hlášená od Steada zesměšnili fakty lépe dokazanými, reálním vědeckým postupem, vylučujícím každou pochybnost.

Kde vlastně pravá věda se nachází — u volných myslitelů či spiritistů? Zde jsou dva zcela protilehlé extrémy, opačné póly. Učenici v „neklrikální“ Francii horlivě se dušeslovím Steadovým zaměstnávají, prof. Krejčí však se svého povýšeného trůnu kategoricky usazuje, že pojem duše jest ideou naprosto odbytou. Není takový vědecký dogmatismus komický?

Vždyť přece volní myslitelé sami říkají, že kde zavládne jakýkoli dogmatismus, tam přestává věda; má se prý zkoumati všechno stále — i poučky, které jsou prohlašovány za dokázané.

Ergo právě tábor „Volné Myšlenky“, který Krejčímu tleská, měl by v prvé řadě říci, že o duši má se diskutovati dále a že není skutečným volným myslitelem ten, který prohlašuje diskusi o svém dogmatu za naprosto skoučenou.

Každé zlo má svou — třeba nepatrnou — dobrou stránku. Hypnotismus fakty nepopíratelnými vyvrací materialistické fráze. A spiritismus i při své velkém blouznění pochytil mnoho z vědy těch učenců, kteří se vážně hypnotismem zabývají. Leč jakou smutnou scenerii poskytuje pohled na „nejmodernější vědu“, která přece hrdě napsala na svůj štít heslo: „Boj proti všem předsudkům a pověrám!“ Stále zřejměji se jeví, že vyšla v přední řadě poškozovat náboženství a že šíření poznatků skutečně vědeckých jest jí cílem zcela podružným, ano přechásto velice nemilým, jak již často dokázáno. Do mnohých zásad se mlátí hlava nehlava jen proto, že je vyslovila církev a zase jen potom, pokud by se mohlo takým útlačením obližiti církvi. Vysloví-li tytéž zásady někdo jiný, má pokoj. Kdo mluví proti Božství Ježíšovu, otírá se pritom o papežskou stolicí, aniž by stejně zdánlivě bušil do protestantismu. Kdo se snaží dokazovati, že svět povstal jinak, než jak v bibli psáno, zlobí se na katolické kněžstvo, ale o rabínech, kteří přece považují bibli také za knihu posvátnou, hanlivě nepíše. A co těch fanatických článků proti „klerikálním pověrám!“ Zato o strašných pověrách spiritistických, které vzaly zdravý rozum celým zástupům, čteme v pokrokovském a volnomyšlenkářském tisku velmi málo; spíše v listech nekatolických se dělá bludům těm někdy reklama. A „Volná Myšlenka“, jako vyzuavačka monismu, měla by se dle svých vyslovených zásad na předním místě postaviti proti té pověřečné potopě.

FEUILLETON.

Horliví hospodáři.

Od té doby, co si v pohorské vesnici koupila vdova Majková barák, zpyšněla jako hraběnka. Stýskala, jaké nesnáze má s podruhy, co si všechno ti lidé dovoli proti své domácí. „Když jsem byla podruhyň já, chovala jsem se jako úkropeček. Někdy se na mne díval sedlák jako výr — já ani nevěděla proč a celá jsem se strachy třásla. A teď ta chasa mizerná? Jako bych ani nebyla jejich paní. Ještě si houknou, že si platí. No — desítka nebo osm zlatých ročně, to jsou nějaké kapitály! A každou chvíli se přizívají ti lidé večer při málampičce. Ale já jim dám! Rude se svítit pořadem. Já jsem dobrá hospodyně.“

Zatím Majková neměla ani korečku pole; kozu si však přece chovala. Podělkování na cizích polích mnoho nevynášelo; proto byla trocha mléka dobrá.

Srdce Majkové bylo jako podsímní, odumírající list. Nepomýšlela na druhé vdavky. . . . Ale přece po roce se v srdci jejím zazelenalo jaro. Fláinetář Brok několikrát ji zabral před barákem dojemnou píseň, která plácala z nitra podzimní mlhy jako jižní vánek. Brok měl ušetřenou padesátku a ta nebyla také k zahození. — Ale když bylo po svatbě, začala Kačka komandovat jako kaprál od hulanů. „To jsi hospodář — tohle jsi hospodář? — bučelo někdy v uších Brokových od rána do večera. „To chceš, abych ti dala upsat polovičku? Holenku, já nejsem tak hloupá holčička; napřed se musíš přičinit, hodně dělat.“ Honila muže jako drobkářského valacha. Měla radost, že do baráku přibyla nová duše, které mohla rozkazovat. Pravda, Brok se do práce nutil. Musil obstarávat i veliké správký na dřevěném stavení, které se už vážně na stranu chýlilo, až při ostrém severáku čarvotočina praskala.

To už muži Brokově odpustila, že si někdy zavdal ze sklínky trochu nad normál. Taci světoběžníci málokdy bývají jináč. Jen když zase Brok

svou buňatou ruku přikládal k další pilné práci!

Jednou v létě vypravila se Kačka k sestřenicí do Rostova. Měla s ní důležité jednání v příčině králiků a jiných hospodářských potřeb. Byla to velká vzdálenost — celé tři míle. Stěžkým srdcem opouštěla své „hospodářství“. — „Kdybys nebyl balík, odcházela bych s lehčím srdcem“, povzdechla si před mužem. A teď mu dávala tolik příkazů, až mu šla hlava kolem. Ač mu rozkazy několikrát zopakovala, pamatoval si nebožák sotva polovičku. . . . Když vycházela na ulici, provázela ji koza, uvázaná na dvorečku, bolestným altovým trilkem. „Budeš ticho, sloto? Máš tady ke křoupání tolik trávy a ještě budeš vyvádět?“ přisnil Brok zarmoucené zvíře. Ale koza zpívala elegické verše půl hodiny, než se pustila do trávy, které jí pečlivá živitelka před vousatou bradu hodně nastála.

Suchý, vysoký přístipkář Cvok, který bydlil v menší světničce, jejíž podlahou byla jen ztuhlá maznice, vzdychl si: „Kčž by se ta kyrysarka už ani nevracela! Ta nás komanduje hůt než panský šéf.“

Opoledne se plácl Brok do čela. Vždyť jest přece potřebí kozu podojiti! Ani se nepamatoval, zda mu to Kačka také přikazovala. Vzal velký hrnec, aby se pocvičil v tom nezvyklém umění. Koza se na něho podívala udiveně a když zatáhla poprvé, vyskočila a kopla zadními kopýtky, až byl z hrnce mraček.

„Sloto škaredá, rohatá, ty že nebudeš pěkně stát?“ zabřímal zplnomocněný správce domu. Vzal zvíře za rohy, cloumal mu hlavou nahoru dolů, aby je za neposlušnost vytrestal. Přinesl hrnec jiný a znovu se pokusil o mlékařské vyssa-vačství. Koza však uběhla a dala svými rohy Brokovi, sedícímu ve dřepu, ránu, že se svalil i s hrncem. „V tom neštědí je jistě rarábek,“ ule-voval svému hněvu domácí pán; již druhý hrnec je pryč. Taková mrcha by chtěla rozstřískat všechno jako o muzice. Ale já ti dám! Ty nade mnou nezvítězíš, jako že se Brok jmenuje. Vzal kozu u hřbetu za chlupy a cloumal rohatou stvůrou nahoru dolů, na pravo na levo. Přístipkář právě

nablížel do chlévka a škodolibě se smál. „Pantáto, tomu se musí jináč rozumět!“

„A co tady máte dělat vy? Co? Já jsem domácí pán a vy jenom podruh, rozumíte. Tady hospodářím já, teď jenom já. Maštrujte si ke kopytu a směle!“

„Inu snad právě proto jsem se tak natrefil k té směle, že jsem švec. Počkejte, až tohle povím hospodyně, jak jste kozu vychovával a napomínal! Ta vám dá na pamětnou. Víc rozumí koza petrželi než vy koze.“

„Co, vy že budete ještě žalovat?“ boukl Brok, snaže se marně zakrýtí veliké rozpaky.

„Toť že jo; tak zacházeš s dobrým zvířetem. Kdyby vás hospodyně viděla, ruce by vám přerazila. Máte je zaplácené, že by nikdo nechtěl to mléko po vašem dojení pít.“

„Nic nebudete žalovat; jináč se mnou budete mít kříž. Vlak já podojím přece.“

„Uvidíme.“ Cvok šel do světničky. Brok uvázal nato hlavu kozí těsně u stěny, vzal hrnec nový, přimáčkl se k zadním nohám dojnice, aby se nemohla ani hnout a začal tahat znovu. Ale vzdorovitě zvíře, které nezapomnělo na krutý trest, náhle se poněkud uvolnilo a vrasilo jedním kopýtkem do hrnce, na jehož dně se již bělela živná tekutina.

„Ne — tohle už dál nejde, to bych tu mrchu musil rozpéret, abych z ní mléko dostal“, posteskli si mlčky, stíraje s čela hojný pot.

„Poslouchejte, Cvoku, ať jde podojit vaše Manča! Já se s tím patlat nebudu. Trochu mléka si může oddělit pro sebe. Jen nic nežalujte hospodyně!“

„Vidíte; co pak jsem vám říkal, hospodáři?“ — „Ale Kačka bude spívat sloun, až sponzoruje strátu na hrncích“, uvažoval Brok. „Jaké potěšení jenom jí přichystat, aby se udobřila? Nejlepší je jít po té štrapáci na sklínku k Rosendufovi. Tak se člověk uklidí, při posilnění nebude dobrého úmyslu. Kačka ho teď nehlídá, dvanáct šestáků na hotovosti je tu. Hajdy tedy ven!“

V krámu Rosendufové seděl při sklínce

Leč prof. Krejčí a s ním ostatní volní myslitelé mají řaději horlivě, kde a kdy by mohli udáti své rozmyšlenky proti katolicismu. A přece — má-li existenciální dogma volnomyslního křesťanství Haeckla a Lombrosova monismu něco znamenati, mají volní myslitelé jednomyšlně a rázně obrátiti své šíky proti — spiritismu. Zatím však pánové spiritistické rejdy obcházejí, proti spiritistickým učencům se přímo nestaví. Mysl si totiž: Vše jedno — ať hubí katolickou církev monismus či spiritismus, jen když se jakýmkoli způsobem zkáza této církevní společnosti připravuje. Náš hlavní cíl spiritistické vlastně podporují. Proč se obrátiti proti vítaným pomocníkům? V minulých dnech byly uveřejněny v „Kurýru“ obrázky staveb a jiných důležitostí, nacházejících se na planetě Martě, které kreslil jeden spiritista. Obrázky jsou provázeny velmi vážným vysvětlováním. Na Ostravku se mnozí pověrně spiritistické modlitbičky. Kdyby takové sporty páchali takhle „klerikálové“! Hned by se bubnovalo na všech stranách proti klerikálnímu ohlupování. Jiným lidem se přeje blouznivé žvatlání beze všeho protestu. Dva extrémy stojí nyní proti sobě — duchařství a monismus. A každý tvrdí o sobě, že má zcela rozhodně pravdu. A církev by se měla dáti do služeb toho některého sportu?

O tuberkuloze.

Přednesl na schůzi katol. nář. jednoty v Nov. Bydčově
MUDr. Prokop Hejtmán, c. k. okr. lékař.

II.

Proti tomu nebezpečí velikému ničeho jiného není jistě potřebí, leč aby souchotinář v zájmu svém i svého okolí chrchle na podlahu nebo na zem neplival, nýbrž do plivátek a nádob vodou nebo desinfekční tekutinou plněných. Neboť plivání na zem jest jistě nejen odporový, ale i nebezpečný zvyk. A proto dlužno tato plivátka zdravotní vřele doporučiti. Ona mají důležitost nesmírnou, zrovna jako karantény a zdravotní kordony. Plivátka tato neměla by ve školách, kostelích, úřadech, na železnicích, v soukromých bytech, čekárnách a schodech vůbec, slovem neměla by nikde chyběti.

Všude mimo to buďte rozvěšeny nápisy stručné: „Neplivejte na zem!“ Jestliže nemocný tuberkulosou užívá plivátek, chrání i sebe před novou nákazou; do šátků kapesních nemá býti pliváno, leda by tyto před uschnutím byly buď vyvařeny aneb spáleny. Rovněž nemá nemocný chrchle polykati, neboť jinak hrozí jemu i tuberkulosa střev, jak nás u choromyslných zkušenost poučuje. Rozumí se, že příbytek, kde tuberkulosní spí a obývá, musí býti občas desinfikován, zvláště však po úmrtí nebo po vystěhování, ale nejenom byt, nýbrž i nábytek, knihy, peřiny i šatstvo jeho. — Přenášení tu-

čisté s rumem dělník Vejpada, starý kamarád Brokův. „Na zdar, Francku, co tu děláš?“

„To je právě teď má bolest, že nedělám nic. Tereza pořád hučí, že potřebuje peníze a já právě nemám do čeho klepnout. Co pak je tobě? Má chalupu, jsi teď slavným vdovcem. Ty si můžeš výskat. Ale takový ubohý podruh, jako já...! Zkrátka piju na zlost.“

„No — no, jen se nedej ještě do brečení. Pane Rosendufte, nalezte mu čerstvou a mně taky jednu!“

A když už pili kamarádi sklínku třetí, měklo Brokovi srdce jako tvaroh ve vlhkém přístěnku. „Vždyť jsem té měl, Francku, vždycky tolik rád. A já vím, že se mají bohatí lidé starati o chudáky. Já ti práci dám, jistě dám — aspoň pro dnešek. Pojd se podívat na naši chalupu. Stejně už ta klec straší jako ubřečená čarodějnice.“

Vejpada byl dělníkem pro všechno. Tenkrát ještě nebyly organizace dělnické tak pevně spořádány, aby se překázelo svobodnému umění. A tak Vejpada pomáhal zeďníkům nejen s maltou, ale i při stavění zdí. V létě sekal, v zimě pomáhal přístipkovat, nebo dělal kořata, brábě a hole. — Obhlédli učené barák a vyjádřil se s vážnou tváří jako architekt: „Tahle barabizna je už jako perník, že v ní není radno zůstat. Na tuhle stranu střechy jest potřeba dobrých pětadvacet nových šindelů. Vždyť vám jistě na půdu zatéká.“

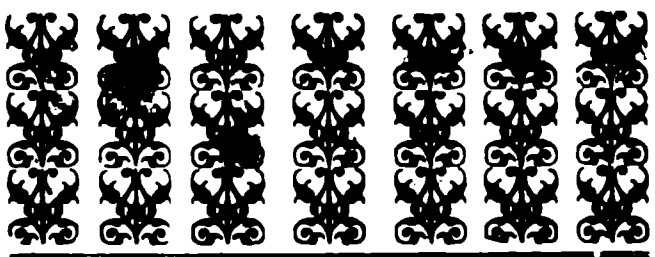
„Už trochu kape, pravda; to vždycky Kačka při dešti tam nastrčí plechač; ale brzy by ani vanička nestačila.“

„Teda šindele koupíme u Krahujce; on jich má právě celý magacin.“

„Ale nevím, brachu, stačí-li mi na to hotovost.“

„To je jedno, tobě vždycky rád počká. A zrovna tahle strana chalupy se musí nějak podepřít. Jináč vám to spadne jako suchá kupa sena. Ale zatím honem ty šindele!“

Na střeše bylo živo. Vejpada bouchal, div že staré latě nezpřetržel, dolů se sypal mech a zvětralé drobtý starých šindelů, polepené šedavými lišejnky. Do večera byl s nejnutnější správou střechy všeuměl hotov. V noci však přišel silný

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6.000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem září t. r. K 23.871.715.06.

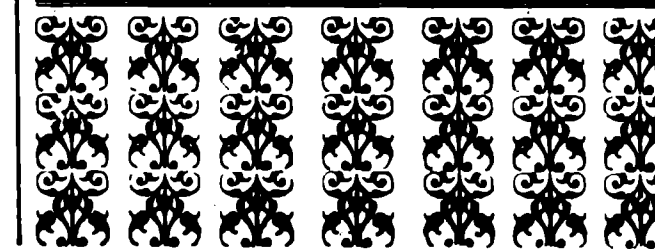
VKLADY
4 až 4½%
dle výpovědi.

**Eskont
směnek a faktur.**

**Směnárna.
Skladiště.**

**Vadia a kauce.
Stavební úvěry.**

Filiálka v Semilech.

berkulosa knížkami je dotvářeno, zvláště když nemocní mají obřep listy při ohřívání dlaní navlhčovati.

Šlauný pozor máti dlužno proto na veřejné knihovny, neboť každý bývá při kašli deštěm kapiček sliny s baccily pokrytý.

Nemohu potlačiti odpor, jaký s očlema již řešených chovám proti veřejným knihovnám a mám za to, že jsou příčinou mnohého onemocnění. Knihy neměly by se nikdy do rodin půjčovati, když nějaká nakažlivá nemoc panuje, ješto desinfekce knihy je nadmíru obtížná.

Musíme-li se delší dobu zdržovati v nejbližším okolí souchotináře, učiníme dobře, abychom se nebezpečí nákazy vyhnuli, jestliže při kašlání anebo mluvení asi na 1 metr odstupíme.

Hlavní věcí je však, aby v pokoji nemocného prach se nezdvihl. Proto podlaha nemá býti pokryta koberci, nýbrž má býti holá a vlhkými rouškami stírána, nikdy však koštětem metena.

Rovněž i nábytek má se vlhkou rouškou čistiti. Každý souchotinář má míti, nemůže-li míti vlastní pokoj, alespoň vlastní oddělenou postel. Neboť ležení a spaní zřavého s tuberkulosním člověkem na dvou těsně sousedících postelích je právě tak nebezpečné, jako pospolitě spaní v jedné posteli. Netřeba připomínati, že všeliký zbytečný styk s tuberkul. nemocnými, jako líbání nemocných a mrtvol, naprosto je nebezpečný, zrovna jako pít a jísti z téže jejich nádoby, používati dýmek anebo prádla a šatstva dříve nedesinfikovaných.

Ostatně nejen tuberkulosa přenášeti se může líbáním, ale i obřipka, spalničky, kašel dusivý, ba i zánět plic. Veškeré špinavé prádlo souchotinářů má býti ihned do mýdlové vody vloženo a půl hodiny vařeno. Nemocní tuberkulosou necht při prudkém kašli před ústy roušku nějakou sobě podržti, aby okolí nepoprskali. Abychom každého nemocného, trpícího tuberkulosou, do nějaké nemocnice nebo léčebny umístili, nedá se provésti a není také třeba. Neboť souchotinář, který baccily tuber. vykašlává, není proto ještě naprosto nakažlivý, pečuje-li jen o své chrchle, aby byly odstraněny a neškodnými učiněny. A to je zvláště v zámožnějších rodinách možné.

Bedlivý dozor dlužno dáti na děti, aby ruce jim často byly umývány, aby špinavé prsty do úst aneb do nosu nekladly, špinavé předměty do úst nedávaly a nehty si neokusovaly. Byly jistě zjištěny pod nehty dětskými baccily tuberkulosní a jiné choroboplodné zárodky; proto špina dětských rukou je v předešlých případech příčinou různých nemocí nakažlivých. Dále necht děti ovoce nepožívají hlavně v létě dříve, než bylo očištěno; necht psů, koček a jiných domácích zvířat nelíbají, ješto tuberkulosa u těchto někdy nezvyklým způsobem probíhá a nebývá poznána. Pozor též na mazlení se s papoušky, ješto tuberkulosa rovněž v zajeťi podléhá. Pozor také na oiga-

liják, při němž vždy častěji se ozývalo pod střechou: „Akoráko-kol!“

„Co ty slepice se plaší? Vždyť bouřka není, divil se Brok, který už ležel.“

„Já bych to asi, hospodáři, věděl, ozval se na druhé posteli ovdovělý podrub Klíč. Už mi třikrát káplo na nos; že ten Vejpada správil střechu špatně!“

„No — já jako hospodář to musím prohlédnout; snad jsou šindele dosud příliš suché, že vodu propouštějí.“ Škrkl sirkou a přiložil ji ke knotu blikavé, kulaté lampičky, která tkvěla v zamaštěném špalíčku. Malý, červený plamének se vzňal. Ale náhle knot zasyčel a plamének zmizel. „Slota trestavá“, huboval Brok, „to snad ten vítr. Kdyby někdo na to světélko křikl, hned se poroučí. A už přece dávno říkám Kačce, aby koupila lampičku s cylindrem nebo aspoň lucernu. Ale ona ne, je to lakota taková.“

Brok škrkl podrubě, ale knot prskal jako kosa, když se jí předložil shnilý brambor. „To asi na lampičku káplo“, uvažoval moudře Brok; a už mu také jako na svědectví spadly tři kapky zrovna na pleš.

„Hospodáři, honem radši na půdu, slepice vyvádějí dál; nebo tu ráno budete chytat ryby. Už mám peřinu celou mokrou. Já vám pomohu.“

Dvě vaničky vnesli oba muži pod nové šindele potmě. A už byl nejvyšší čas. Když zapálil Brok novou sirku, shledal tam hotovou záplavu.

A toho domlouvání druhý den! „Francku, ty's to vyvedl; tuhle hloupý přístipkář Cvoek na to přišel, že jsi kladl šindele špatně. Neviděl's, jak jsou kladeny ostatní? Koukej, ty jsi nechával vrchy nad hofejšími šindeli a na spodek nových šindelů jsi přibíjel níž vřeh šindelů nových. Vždyť jsi to kladl zcela obráceně. Byl by nás liják pomalu vytopil i se slepicemi jako krtky.“

„I to nic nedělá, však to napravím.“ Vejpada vylezl na střechu i s Brokem, aby „odlupovali“ šindele; šlo to těžko, Brok lál, že zas musí na zlost pít. „A tahle se přelomila jedna lat.“ — „I vzal ji čerchmant, stejně nestála za nic, koupím novou u Krahujce“, odpověděl Vejpada. „Jsem tu hned.“

rety a obálky, protože je mohli vyrábět i tuberkulózní lidé.

Naproti tomu je možné též přenesení lidské tuberkulózy na domácí zvířata, jako psy, kočky a dle hlavně chrochly i výměty lidskými a špinavým prádlem.

Některí pozorovatelé dokázali, že i monchy jed tuberkulózní mohou roznášeti; proto pokyn tento nabádá k opatrnosti a čistotě, aby potraviny nikde volně neležely. Prof. Lunden doporučuje k zamezení šíření se tuberkulózy tato pravidla:

1. Nedopusťte, aby tuberkulózní nemocní na vás kašlali nebo vás líbali.

2. Neplivejte nikdy na podlahu.

3. Zachovávejte úzkostlivou čistotu svých rukou, šatstva i prádla.

4. Tuberkulóza je nemoc bytová a proto do každého obydlí musí mít hojný přístup světlo (slunce) a vzduch.

2. Vyživujte se rozumně a otažujte tělo své.

Uchýlý lidský chrchel tuberkulózní zachovává do 6 měsíců, ve vodě do 12 měs. svoji jedovatost. Jestliže však chrchle z plivátek do klosetů vyléváme, bývá bacil tub. vzrůstem jiných plísní hnilobných brzy zničen. V tmavých koutech lidských přibytků, hlavně nečistých, zachovává bacil tuberkulózní svou jedovatost též přes tři měsíce. Nejlevnější a nejmocnější a všude na snadě jsouci prostředek k hubení nejen bacilů tuberkulózních, ale i jiných (tyfových, choleryových atd.) jest slunce a světlo denní.

Proto nezdá se býti prach z ulice tak nebezpečný, jako prach v přibytku a důkazem toho, že metaři a povozníci skoro vesměs tuberkulózy zůstávají ušetřeni. I nejhoněznatější zárodky t. zv. tetanu (strnutí) ničí slunce za několik hodin, kdežto prostředky desinfekční potřebují k tomu dlouhého času. Proto dlužno hojivou moc slunečního světla a tepla co nejlépe doporučiti v počátečních tuberkulózách a již starořecký mudrc Aristoteles pravil, že slunce je z léků největší a Hipokrates, Galenus a Avicena doporučovali vše slunce co velecenný lék. O Diogenovi — mudrci podivínu, bydlícím v sudě — všeobecně známo, že nedovolil Alexandru Macedonskému, aby stínem svým omezoval jen na chvíli dobrodiní sluneční lázně.

Rovněž i lékaři ve středověku psali o velké léčivé moci lázní slunečných. Slavný Hufeland praví, že světlo je největší dar nebes a první strážce života lidského a šťasten ten, komu příroda uštědřila převzáceného jeho podílku.

Vystavíme-li totiž své obnažené tělo přímým účinkům slunce, v naší kůži, která pro rozlehlost, jakož i pro bohatost svých nervů, cév a porů jest nejvydatnější ústrojí výměny látek sloužící, ježto vylučuje ze sebe více nepotřebných pro tělo látek než všechny ostatní

Přítel teprve za dlouhou chvíli s očima rozjařenýma. »Nesu, Broku, taky dubovou fošnu s novými hřebíky. Pěkně se postaví na podezdívku, vrchem přijde až pod trámy u střešy a barák je zachovaný.«

»No teď už se opravdu musím napít, aby mne zlost aspoň trochu přešla«, prohlásil Brok. »Vejpado, kdybys nebyl tak dobrý kamarád, já bych tě rozdrtil. — Cvoková, tuhle máte flašku a šesták; už běžte honem k Rosenduftovi.«

»Bročku, napřed musíme s tou fošnou; nepodepře-li se ta chajda, já na střechu nelez. Mohl bych slítnout se vším dolů. Beztoho se mi celá hlava motá z toho sedění na střeše už teď.« — Cvoke se z okénka přitom ušklíbl.

»Počkej, jak to, Broku, tošnu držíš? Vždyť bych ti rozbil palec, neškol! Trochu níž, níž!«

»Vejpado, vždyť ta fošna je krátká, nevidíš?« — »To je jedno, však se nastaví.« Celý barák ranami se otřásl, velké kusy vápna lítaly z červotočiny k zemi. — Ohnul se hřebík, dál se mu nechťelo. »Tot je v tom rarach!« Bác, buc, duc — do druhého hřebíku. Zase ohnutí. »Ty za to můžeš, Broku, proč jsi mi tou fošnou hnul? A zase nové rány, až jeden zvětralý trámek vltí do světnice.« »No — ještě tohle! Nějak to spravíme.«

»Jo — ale kdy? Vždyť večer naše Kačka...« Jen neměj strachu, ale napřed se musím ještě jednou posilnit na nové dření a k vůli dobrému rozmyslu.«

Kačka přišla, když už se smrákalo. Za chabupou klidně spali oba snaživí pracovníci na trávě; vedle nich ležela fošna pobitá pěti ohnutými hřeby, střešna oškubaná...

???

»Ach, milá tetičko, to vám bylo hotové zemětřesení, vital Cvoke!« »verpánek jsem si musel vynést ven, aby mi strop na hlavu nespádl. A chlapi si fici nedali, chtěli mne ještě zmlátit.«

A to všechno proto, že Brok svou pilností chtěl udělat drabě Kačence potěšení.

vyměňovací ústroje dohromady, nastane šlejší výměna plynů v oblasti vlásečnic, neboť kyselina uhličitá snadněji křídí uniká, kdežto kyslík dychtivěji krevními tělisky jest přijímán.

Tato okolnost značí úlevu pro plíce, rozhodné umenšení práce pro srdce a zlepšení výživy celého organismu po kyslíku tak lační. Tím podporuje se okysličování, rozpouštění a vymytí jedovatých sloučenin, které tělo opouští kožními póry, aby byly splachnuty finocím se potem. — Historie vypráví, že již Assyrové ve svých visutých zahrádách těla své na slunci vyhřívali. To sledujeme u starých Číňanů a Židů. Život polodivokých národů kolem rovníku není nic jiného, než nesmírně dlouhá, světlá koupel, přerývaná pouze pauzami hvězdnatých nocí. A jestliže na lid ten přikvácí přece vážnější choroba, uchyluje se obyvatel tropů opět jen k lékařům — slunci, puzeť jsa podobným puadem, jak to u nás činí domácí zvířata, na př. nemocný pes. Proto moderní mořské lázně a jižní mořské stanice klimatické těší se nejlepší pověstí, že sluneční paprsky bacilly tuberkulózní ničí a výborné služby v začátečních dobách plicní tub. prokazují.

Dopis z Prahy.

Snak starosty dra Groše — městským fysikem v Praze. Pražská veřejnost počíná chápati, že starostování dra Karla Groše v okolnostech, které nastaly po nezdaru doplňovacích voleb pro kandidáty strany národní čili staročeské, nebude nepodobati se jakémusi samodržaví a umlíněnému prosazování »svých věrných« na místa nejvýznamnější. Odborné kruhy učitelské nejsou doposud uklidněny vychytralým zvolením cís. rady Schröttera za ředitele pražských škol pokračovatelů, a již dr. Groš chystá nové překvapení jiným kruhům, tentokrát lékařským, v zamýšleném zvolení svého svaka — fysikem král. hlav. města Prahy.

Leč ne pouze kruhy lékařské, všechno obyvatelstvo i poplatnictvo má býti překvapeno důkazem zvláštního nepotismu, že starosta pražských měst neostýchá se pracovati o zvolení svého svaka na místo tak významné. Jak překvapující to poměry! Kde jest nezištný štít někdejších pražských primátorů, ziskuchtivosti prostá snaha prospěti jenom občanstvu a městu? Nehleděti svých prospěchů vlastních?

Každý přítel samosprávy a rozvoje měst pražských bezděky musí sám sebe tázati se, kam že ty poměry až dojdou, bude-li se strany vlivných osob na radnici Staroměstské tak zneužíváno jich postavení. Zda není to pokračování rourové aféry, nejšpatnější příklad pro nejširší vrstvy, jak jednají čeští předáci, když se domohou vlivného postavení?

Chťejí-li členové strany staročeské, ve sboru obecních starších na radnici zasedající, opravdu očistě radnice, pak musí s podobnými aférami jinak nežli doposud zatáčeti, musí je bezohledně odkrývat, celou pražskou veřejnost o nich informovati a povzbuditi ji, aby náležitým ilustrováním před světem podobné aféry nebyly možné.

* * *

Lannovy sbírky rozprodány do ciziny. Nedávno odehrávala se opět aféra, která Praze ani jejímu zastupitelstvu nemůže rozhodně sloužiti k žádné zvláštní cti, ani slávě: vzácné sbírky umělecké, jichž většina měla pro Prahu veliký význam umělecký i historický, prodávány v Berlíně ve veřejné dražbě, aniž na radnici Staroměstské někdo hnul prstem na jejich záchranu. A přece dalo se učiniti mnoho, daly se pohnouti zámožní jednotlivci i korporace, aby konali svou povinnost a hleděli přispěti k záchraně alespoň té části sbírek, mající pro král. České trvalý význam.

Však chyba lávky! Kdykoliv šlo o umění, o kulturně významné záležitosti, pravidlem nebylo na radnici Staroměstské pochopení ani porozumění — leč když se jednalo o výlety na obecní útraty, tu byl takový nával přiblížek, že div nejel celý sbor obecních starších, jako na příklad poslední do Polska.

Lannovy sbírky rozprodány byly za hranice a Praha takto zbavena možnosti honositi se jimi před celým světem.

* * *

Ústavní hospodářství obecní. Turecká výprava byla v Praze při návštěvě na radnici slavnostně uvítána a pohoštěna — svého času výprava ruských umělců a umělkyní na radnici byla jen stručně pozdravena druhým náměstkem — na nějaké pohoštění nikdo ani nepomyslel. Proto tím více překvapilo, když Turkům — jichž polovice náležela vyznání mojžišskému — byla vypravěna nákladem skoro pěti tisíc korun ještě jedna hostina, a sice v elektrárně, kde členové správni rady podniků elektrických

hostili Turky na cizí útraty, až se hory se-lenaly.

Jest doposud v paměti, proč svého času první náměstek starostův, cís. rada R. Jaha, resignoval na hodnost předsedy správni rady elektrických podniků, když nemohl zabrániti, aby přepacením turbíny někdo neplnil si kapsy. V Praze pak jest veřejným tajemstvím, že banketování hodně nese hlavně těm, kteří bankety obstarávají. Proto není nikomu s podivem, že jakmile nasytne se příležitost, banketuje se zas a zas, a proto banketovalo se v elektrárně města Prahy, aniž pořadatelé banketu pomysleli, že hostiti někoho na cizí útraty, za peníze poplatnictva, sotva jest přípustno.

Očekáváme, že staročestí členové ve sboru obecních starších tuto aféru přivedou na přetřes, když nechali aféru praskání rour milionového vodovodu uplynouti bez jediného hlasu protestu proti zavládnuvší při stavbě vodovodu lehkomyšlnosti.

MNOHO ŘEČÍ

ušetřilo by se o volbách, kdyby byl o nich každý dobře informován. Proto bylo by záhodno, aby každý volič koupil si VIII. svazek »Melicharovy Biblioteky«, obsahující spisek Ed. Srba:

OBEČNÍ VOLBY

a nálezy správního soudu v jich záležitostech.

Na ekladě ve všech knihkupectvích v Hradci Králové, jakož i u nakladatele Boh. Melichara. Račte žádati výslovně jen vydání z »Melicharovy Biblioteky«, poněvadž je nejnovější.

CENA 1 KORUNA.

Politický přehled.

Bar. Bienert se hájí. Překvapení způsobila řeč ministerského předsedy bar. Bienertha, minulý týden ve čtvrtek večer v panské sněmovně. Baron Bienert hájil se proti obviňování jeho systému z nepřátelství vůči Slovanům a prohlásil, že jeho systém je systémem nepředpojatosti a věcného posuzování. (Ale praxe nynější vlády jest zcela jiná.) Není vůči vládě, aby se starala o dělnost parlamentu, nýbrž je to povinnost parlamentních stran, na které padne zodpovědnost, vyloučí-li se parlament z ústavního života. Řeč Bienerthova ovšem situaci zhoršila. — V poradě předsedů klubovních 24. t. m. chtěl se bar. Bienert obhajovati proti výtce, že se chce udržeti jen pomocí neschopnosti parlamentu a bránil se tak nešikovně proti této výtce, že roztrpčil své odpůrce ještě více nežli byli proti němu roztrpčeni dříve. Svou bezohlednou smělostí dokazuje, že nechce míti parlamentu.

Poláci a Slováci o situaci. Na nedělním sjezdu polské strany lidové prohlášeno, že jako nemohou Poláci přidati se ke Slovanské jednotě, tak také nemohou býti děle ve spolku s Němci. Polská strana lidová uznává nutnost přeměny ministerstva tak, aby v kabinetě vedle Němců a Poláků zastoupeni byli také Češi a Slováci. Protestuje se rozhodně proti tomu, aby polští ministři zůstali ve vládě, kdyby se mělo vládnouti dle § 14. Předseda lidové strany Stapiński vysváz, aby byl svolán kongres strany, kdyby většina polského klubu chtěla jíti s Němci; kongres by případně i odhlasoval vystoupení lidovců z polského klubu. Na 58 schůzkách slovinské strany lidové bylo protestováno proti poslednímu projevu vlády a Slovanská jednota se žádá, aby se vši neústupností působila k tomu, aby nynější systém povalila.

Slovanská jednota a Němci. Předseda polského klubu dr. Glombiński všemožně pracoval k tomu, aby došlo k jakési dohodě mezi Slovanskou jednotou a Němci, aby byl parlament dělný. Zdálo se, že přece dojde k úmluvě na základě mínění německého poslance dr. Sylvestra, mluvčího rozvášněných Němců z Alp, že se o změně ministerstva může začít jednat, jakmile bude na denní pořádek připuštěn prozatímní rozpočet, kdyby se totiž mohlo uvolnit první čtení prozatímního rozpočtu. Ale německá panovačnost Němců z Čech ústy poslance Chiariho prohlašuje, že se Němci nepustí do žádného jednání, dokud zatímní rozpočet nebude úplně vyřízen. Naproti tomu Slovanská jednota 24. t. m. se unesla setrvati na svém unesení ze dne 4. listopadu, ježto Němci svému pátečnímu unesení o uvolnění denního pořádku k propuštění prozatímní

ního rozpočtu dali jiný výklad, než jaký byl sdělen dr. Glombišskému a tímto Slovanské jednotě. Tím nejlépe prokázáno, že Němcům nejde o dohodu, ale o panovačnost, kterou se všechna dobrá vůle slovanská mafi.

Schůze předstevní Městská konala se ve Vídni 24. t. m. Účelem jejím bylo přemluvit Slovanskou jednotu, aby odvolala pilné návrhy a připustila projednání prosatimního šestiměsíčního rozpočtu. Dr. Hruban dovozoval, že jest zřejmo, že se nejedná o obstrukci a proto jest zbytečno stále mluvit o bezpodmínečném vzdání se obstrukce. Po čas nezasedání parlamentu nahromadilo se pilné látky, která má býti také pilně projednána. Dr. Glombišski opět tu zdůraznil, že se musí pracovat k dohodě se Slovanskou jednotou a k nápravě poměrů. Kdyby se zjistilo, že si toho Němci nepřejí, pak by Polské kolo bylo nuceno vyvoditi důsledky a ponechat si úplně volnou ruku, jak ohledně taktiky, tak politiky. Tím Poláci projevují, že už nechťejí býti ochotnými přisluhovači Němců.

Schůze poslanecké sněmovny konala se zase jednou 24. t. m. a začala jako obyčejně výtky čes. radikálů. Přijat pilný návrh posl. Kurandy, aby byl zvolen 52členný výbor, v němž by se projednávaly záležitosti společné s Uhrami. Nato dostal se na řadu pilný návrh dr. Kramáře o ochraně menšin. Dr. Kramář odůvodnil včerejší usnešení Slovanské jednoty a prohlásil, že jeho pilný návrh není obstrukčním.

Panská sněmovna minulý týden schválila usnesení poslanecké sněmovny o prohlášení permanence výboru pro sociální pojišťování, k čemuž už také císař dal svou sankci. V téže schůzi panské sněmovny prohlásil hr. Latour, že dle náhledu pravice může býti povolen náklad na starobní pojištění, až budou vojenské potřeby povoleny a uhrazeny a zemské finance sporádány. Zdravý rozum však i prospěch státu žádá, aby se sociální pojištění neotstavilo, ale první provedlo, aneb aspoň s vojenskými náklady zároveň.

Krise uherská. Ve Vídni konala se zase uherská korunní rada, ale nedocílilo prý zase dohody ani v nejmenším. Panovník zdůraznil, že si přeje rozřešení krise způsobem ústavním. Slováci uherští budou podporovati stranu Justhovu, s kterou souhlasí co do volební opravy. A Justh se chystá dělat na sněmu obstrukci.

Boj mezi sněmovnami anglickými. Jedná se totiž o rozpočet. Dolní sněmovna chce upravit rozpočet dle své vůle v dohodě s parlamentní vládou, horní sněmovna (lordů), již se letošní rozpočet nelíbí, zamítá jej, dokládaje výmluvu, že lid musí býti otážen o úsudek o novém rozpočtu. Lordům zvláště zdá se nepřijatelným, že pozemkový majetek více než dosud má býti zdaněn a to podle přírůstku na ceně. Lordům se nechce z jejich knížecího majetku nic platit.

Z činnosti katol. spolků.

Z Opočna. Spolek křesťansko-sociální pro farní obec opočenskou pořádáti bude v neděli dne 5. prosince o půl 8. hod. večer ve velkém sále Kodymova národního domu přednášku, po níž bude volná zábava. Přednášeti se uvolil P. T. pan Hugo Schliadenbuch, c. k. okresní soudce a přednostu soudu v Opočně, na thema: „Obrazy z mých cest“. — Vstup volný. Uctivě se svou okolní spolků a organizace katolické k hojně účasti.

Cornillev. „Směry života“ od F. X. Svobody sehráli ochotníci katol. jednoty při přepíchném sále velmi pěkně. Všichni, nikoho nevyjímaje, hráli s opravdovým pochopením, takže znalci se vyslovili: „Ani ve velkém městě nemusili by se stydět za své výkony.“ Katolická jednota vybírá vždy jen divadla poučná, takže vždy přivábí hojně posluchačů. — Někdy přátelům chťel nedělní zábavu pokazit. Mezi divadlem dohýval se na děkanství věda asi dobře, že všichni jsou v divadle. Všichni souhlasili, že to bylo z velikého pokroku, ale zábavu si pokazit nedali. — „Směry života“ doporučujeme katolickým divadlům co nejvíc. Drama to hodí se dobře pro posluchačstvo městské i venkovské. V neděli 28. t. m. bude ve spolkové místnosti ustavující schůze křesť. soc. „Orla“. — V adventě bude v jednotě přednášeti oblíbený český spisovatel a politik Dr. Václ. Rasníček. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada dne 22. listopadu. Panu Jos. Fišerovi, obchodníkovi, udělí se povolení ku přeměně výkladní skříně na domě čp. 156. — Vypíše se offertní řízení na pronájem vybírání poplatků o trzích týdenních, výročních a dobytých na rok 1910. — Oznámení okresního výboru, že zemský výbor a c. a k. místodržitelství povolily oběi vybírání dávky z piva na

dalších 5 let, oznámení c. k. okres. hejtmanství, že c. k. zemské finanční ředitelství povolilo odpis daně činnosti z obecních domů čp. 33 a 230 za rok 1907 a 1908, a oznámení téhož, že firmě Dr. R. Anninger uděleno bylo povolení ku zřízení výtlahu na bavlnu, vzato bylo na vědomí. — Požitky z nadace, založené u příležitosti oslavy 50 letého panování J. V. císaře a krále Františka Josefa I. na památku pí. Josefy Červené, ohoť c. a k. dvorního továrníka, za rok 1909 uděleny byly Barboře Pultrové, vdově po nástrojářovi. — Návrh ředitelství c. k. vyšší reálky v Hradci Králové na udělení požitků z nadace Václava Miloše Červeného za rok 1909 postoupí se měst. zastupitelstvu. — Oznámení c. k. okr. hejtmanství zde, že ministerstvo vyučování vzalo na vědomí prohlášení obce zdejší ohledně obsazování místa ředitele a míst učitelských při měst. dívčím lyceu, vzato bylo na vědomí. — Přistoupeno bylo na podmínky ve příčině postavení nové dělostřelecké kolny v náhradu za stávající dělostřeleckou kolnu proti Adalbertinu. — Na základě svolení c. k. místodržitelství v Praze vyplátí se Ot. Bergrovi, žaku III. třídy c. k. reálky v Hradci Králové, požitky z nadace F. X. Lauřmana ještě do konce září 1909. — Návrh důst. děkanského úřadu na rozdělení požitků z nadace biskupa Ed. Jana Brynychy za rok 1909 postoupí se měst. zastupitelstvu. — Jedna chudinská podpora zvýšena a jedna prodloužena.

Cecilský večer Cyrillské jednoty v Adalbertinu těšil se jako vždy hojně účasti obecnstva. Program zahájen byl Mendelssohnovou písní, kterou bezvadně přednesl dámský sbor. Dp. Jiří Šahula zahrál pak s osvědčenou virtuositou Rodeř koncert č. 7., slč. Náhlčková přednesla úchvatnou báseň Klášterského „Sylvia“ a slč. Dvořákova (soprán) se slč. Vicienovou (alt) zapěly Picčovo duetto „Věrná milá.“ Krásné jejich hlasy vzbudily obdiv obecnstva a něžný přednes byl odměněn zaslouženou blůnou pochvalou. Ze sborů líbila se hlavně Vognerova „Soukenná“ a Šístková „Čtverylka.“ Dirigent vldp. dr. R. Šetina osvědčil znovu plnou měrou svou dirigentskou i aranžérskou zdatnost. Udržeti a k stále větší umělecké zdatnosti přiváděti velký pěvecký sbor, toť zajisté práce veliká. Další činnosti mnoho zdaru!

Na odvrácení germanizace českých dětí dolmorakouských přispěl v měsíci září 1909 spolku „Komenský“ ve Vídni III/3. Strohasse 45., který vydrží 5 obecných škol, školu pokračovací pro učně, 2 opatrovny a 5 jazykových škol, politický okres Hradec Králové: Dvory Svobodné. J. Holeček čistý výnos z vlnu „Mládenec a dívek Svobodnodvorských“ 50 K, J. Kupka 8 K. — Hradec Králové. J. Holub 13 K, MUDr. J. Král 2 K, J. Pilc, sb. při schůzce čtení 5 K, Společnost „Mrtava“ 28 K. Jednota stát. střízenců z výletu 8 VIII. pot. 5 K, Časopis „Obnova“ od abiturientů královéhradeckého gym. z r. 1907 15 K, St. Petřova, ták. III. tř. měsč. dívč. lycea 1 K, M. Melicharová za sdružení „Volná myšlenky“ sb. srpnové manifestace 300 K. — Hradec Králové Nový J. Strachota 1 K. — Kukleny. A. a J. Nejedlý 2 K. — Lhota. Při posvícenské zábavě ve Lhotě, již odvedl pan učitel Pacák 51.30 K. — Předměstí a. L. A. Petr 2 K. — Předměstí Pražské u Hr. Kr. A. Šmída za studenty čistý výnos ze zábavy a sice: subakripi v Praž. Předměstí 108.02 K, v Hradci Králové 183.80 K, v Kuklenách 15.40 K a u pokladny vybráno 60.50 K, MUC. H. Ganz, první částku sb. pot. pp. studenty pražskopředměstské královéhradecké 50 K, po odečtení výloh 78.19 K, zasláno 289.53 K. — Sadová. A. Blažek a spol. 22 K. — Stěžery. J. Zitko 1.50 K. — Třebchovice. Občanská záložna 10 K.

Přípojení nového potrubí říčního vedevedu ke starému výtlakovému potrubí provádí se v neděli, dne 28. listopadu. Za tím účelem nebude možno po celý den vodu do reservoiru čerpati, takže zásoba v reservoiru musí na celodenní spotřebu vystačiti. Za tím účelem upozorňuje se obecnstvo, aby toho dne s vodou z říčního vodovodu co nejvíce šetřilo a veškeré výtoky, zejména u pisců, na tento den úplně uzavřelo. Domy v bloku na Eliščině nábřeží od Chmelovy ulice až k vodárně tohoto dne vůbec vody říční míti nebudou a musí svoji spotřebu kryti z vodovodu pitného.

Na millemový svatevčelavský dar U. M. Šk. aločila společnost „Krákora“ v hotelu „Černý kůň“ v Hradci Králové dne 6. října K 100.—, 22. října K 50.— a 25. listopadu t. r. K 50.—, tudíž úhrnem K 200.—.

Husné volební zbraně. Ve volebním boji užívá se různých zbraní k oslabení nepřítelaké posice, ale zbraní rozhodně nemravnou je, když se chudý poplatník vyloučí z voličského seznamu z důvodů, že nezaplátí daně. Tím je chudák nejenom zbaven práva občanského, ale i vystaven na pranýř všeobecnému posměchu aneb soustrasti, což obě boli stejně. Ze takové vyhledávání a pranýřování chudých poplatníků je zcela aprostou denunciací, nežli snad žádná pochybnost. V Hradci Králové dosud žádná strana si nedovo-

lila aliditi po majetkových poměrech voličů, proto všeobecně překvapilo, že letos podali pokrokaři reklamaci proti celé řadě chudých živnostníků, kteří neměli zaplacené daně. Jsme dále valice zvědaví, jak to ospravedlní pokrokový klub, jenž ještě před nedávnem se prohlašoval za přítele živnostníků. Tážeme se zdejších živnostníků: Srovnáte to se svou otčí, abyste volili denuncianty a necitelné sobce? Naskytá se ovšem otázka, kdo pokrokařským sobcům dovolil nahlédnouti do seznamu nezaplacených daní. Tážeme se dále, zdaž by také jiným občanům bylo možno nabýti tak důkladných vědomostí o majetkových poměrech zdejších občanů, jaké mají n. př. dr. Klumpar, městský úředník Kašpar, městský důchodní Vojta atd.? Horlivým slidičem po nezaplacených daních se však přihodil nemilý přehmat, neboť reklamovali pro nezaplacení daní některé občany, kteří mají zaplacené. Samo sebou se rozumí, že tento nemravný manévr bude mít v zápětí vyšetřování u berního a důchodenského úřadu, jak je možno, že platební archy občanů jsou přistapny pokrokovému táboru, aby jich mohl zneužívat k své násilnické politice.

Soudní síň. Red. Fňouk, obžalovaný red. Rydlem, odsouzen k 150 K pokuty nebo měsíčnímu vězení. Výrok poroty tudíž dopadl tak, jak si red. Fňouk v duchaplné řeči přál, aby totiž vzešly národu českému lepší daové. — Proces hr. Stara-berga proti red. Al. Hajaovi rozhodnutím kasačního soudu jest obnoven.

Upozorňujeme na neřvar, který se v našem divadle tak zahníždil, že se stává již až nesnesitelným. Po obou stranách křesel a sedadel nahromadí se vždy tolik stojícího obecnstva, že majitelé krajních sedadel musí vždy o své místo svádět pravé boje a při představení jsou od stojících obtěžováni takovým způsobem, že sezení na těchto místech je vlastně trestem. Správa divadla, která stanovila ceny sedadel na slušnou výši, měla by opravdu míti trochu více ohledu k obecnstvu, které si své místo draze zaplatilo a místo pohodlí a klidu jenom nepřijemností a obtěžování jest vysazeno. Bariera, kterou by místa k stání obraně byla, postačila by k odpomožení a náklad s tím spojený jistě by nebyl tak veliký. Doufáme, že oprávněnost této stížnosti z řad obecnstva bude sl. městskou radou plně uznána a že bude ještě v této sezóně sjednána náprava.

Hradečtí řemeslníci a uvědomělí, kteří odvádějí obci na poplatcích asi 18.000 K ročně, přednesou dne 28. t. m. na veřejné schůzi stížnosti a návrhy k jejich odstranění. Jak obec tak i celá veřejnost již vzhledem na výši odváděných poplatků po vyslechnutí nestranného vyřízení poměrů jatečních vyjde zajisté k odstranění neudržitelých poměrů vstříc, aby „horká páda jatek“ nebyla nadále předmětem nedorozumění a čestně se opakujících stížností se strany řezníků cestou — jak až dosud — privátní projednávání a k záduemu cíli naprosto nevedoucích. Proti prováděným zdravotnickým prohlídkám řeznické nikdy nic nenamítali, vědouce, že ono zakročení jest nejlepší reklamou pro jejich zboží, ale snaží se, aby zacházení s nimi na jatkách zavládnutí se změnilo, aby se nelpělo v některých případech a chvílích na matematickém puntičkářství, které za nynějších okolností může řezníky a uzenáře finančně poškoditi. Trochu dobré vůle stačí zajisté ke vzájemné dohodě již z ohledu na širší veřejnost, která konečně má také právo věimnouti si jatek jako obecního útava z peněz poplatníků vystavěného a poplatky hlavně řezníků a uzenářů vydržovaného. Stížností jest mnoho, bromadí se denně, tak že se volá o jejich odstranění veřejnou schůzí. Ve městech, v nichž byly sřízeny městské jatky, neshledáváme se s tím, co vede k nespokojenosti neb dokonce i k šikanování interestentů. A protože stížnostmi privátně vedenými u osob stojících v čele správy jatek nepřišlo se k nápravě, nutno obrátiti se veřejnou schůzí na obec, aby již jednou zavládly poměry směřující k utišení a uklidnění myslí. Zásupci obce a jatek budou míti příležitost vyslechnouti stížnosti řezníků a uzenářů a zajisté najdou „slatou střední cestu“ k nápravě, po níž tolik let již se volá bez výsledku. Vzhůru tedy dne 28. t. m. o 2. hod. odp. do Živnostensko-čtenářské jednoty.

Osební. Na základě zkoušek vykonaných ve zkušebním období červen—listopad t. r. při filosofické fakultě university v Grenoblu byl pan Maxime Emmanuel Isnard, professor při obchodní akademii v Hradci Králové, ministrem veřejného vyučování v Paříži prohlášen „Licencié. ès. lettres et langues vivantes.“ — „Licence. ès. lettres“ (licentia docendi) jest zkouška, které se vyžaduje k vyučování ve vyšších třídách škol středních (gymnasií, reálce a lycei) ve Francii.

Matěmí plet r. 1910 uspořádán bude v nově upravených místnostech „Besedy“ dne 5. února. Přípravné práce jsou již oběma odbory U. M. S. zahájeny a ke konstituování pletového komitě se rovněž záhy přikročí. Přístí schůze dne 1. prosince v Besedě.

Zbytečnosti jest dláždění sněhu křemeny zvířecími. Sníh se tím stejně nestane kompaktnější a křemenitý stěrk překáží v chůzi. Stačí úplně na posypání zaměřených chodníků drobný písek, jehož jest přece v Hradci dost.

Výrobky z vosku. Pl. Marie Horneková z Prahy začala na útisku z vosku vyrobenou růží, narcis, jablko, hruška a okurku. Výrobky tyto jsou dílem velice zdařilým, lze je spatřiti ve výkladu skříně fy V. J. Špalek v Hradci Králové. Pl. Marie Horneková jest ochotna ve 12 hodiném kursu výroby této naučiti. Přihlášky do kursu do dne 1. prosince přijímá p. V. J. Špalek.

Pěvecko-hudební škola L. Knepra a klavírní škola Ferd. Knepra v Hradci Králové pořádají za laskavého spolupůsobení pp. prof. J. Mikana a vrchního oficiála K. Paula v neděli dne 28. listopadu 1909 ve dvoraně Měšťan. besedy druhé hudební Matinée. Účinkující zactvo: Mil. Hackerova, A. Faltin, A. Staňková, M. Hofmanová, J. Strádal, J. Komárek K. Jungwirth, L. Vančura, R. Guth, St. Laukaš, Lad. Souček. Začátek určité v 10 hodin dopoledne. Vstup volný. Klavír „Petrof“.

Sbírky pořádané v obcích okresu královéhradeckého na jubilejní dar Národní jednoty Pošumavské. Sbírky odvedené okresnímu výboru měly tento výsledek: Bělč 7.14 K, Blesno 7.36 K, Březhrad 8.70 K, Břiza 7.00 K, Bukovina 6.54 K, Černilov 39.38 K, Čibaz 2.92 K, Čistova 10 K, Divec 4 K, Nový Hradec Král. 30 K, Jeníkovičky 19.08 K, Krásnice 4 K, Kukleny 50 K, Lhota Malšovice 6.04 K, Libníkovice 6 K, Lipa 10.40 K, Malšovice 19.60 K, Neděšitz 10 K, Nepasice 6.94 K, Oujezd 7.22 K, Piletice 3.70 K, Pláče 12 K, Plotiště n. L. 50 K, Polná 12 K, Pouchov 20.98 K, Praž. Předměstí 61.80 K, Prácheň 10 K, Předměstí n. L. 50 K, Řibsko 7 K, Roudnička 8.92 K, Rozbátice 5.18 K, Rusek 5 K, St. Předměstí 20.10 K, Sedlice 4.86 K, Skalice 10.60 K, Skalička 7 K, Slatina 12.20 K, Stánek 5 K, Stěžery 20 K, Strbeš 58.01 K, Světí 10 K, Svinary 10 K, Svob. Dvory 34.90 K, Trábechovice 86 K, Urbanice 6.08 K, Věkoše 10 K, Vlčkovice 6 K, Věstary 8.45 K, Výrava 16 K, úhrn 832.10 K. Hradec Králové odvedl přímo N. J. P. 164.58 K, okresní výbor věnoval obvyklý roční příspěvek 50.00 K. Tedy celková sbírka činí 1046.68 K. Sběrka nebyla aspoňádána v obcích Chlumu, Krňovicích, Libančicích, Ločenicích.

Úmrtí. Dne 18. listopadu zemřel v Novém Hradci Král. p. Ant. Lorenz, poštmistr v. v. a pokladník občanské záložny, v stáří 70 roků, raněn jím mrtvici. Pohřben byl v neděli dne 21. listopadu. Zesnulý byl znám po celém okresu jako dobrý a vyskolený rolník, který přes to, že byl inteligent, za žádnou práci na svém velkém hospodářství se nestyděl. Zároveň byl přes 30 roků pokladníkem občan. záložny a rovněž tak dlouho v obecní radě. Mimo to zastával mnoho významnějších míst, která svědomitě až do své smrti zastával. Byl též upřímným katolíkem. Obec ztrácí v něm svého nejlepšího rádce. V kostele nad rakví velice pěkně promluvil a zásluhy jeho ocenil vldp. Ant. Vitvar, bisk. notář a zdejší děkan. V průvodu ubírala se místní školní mládež se svými pány učiteli, zástupce okresu, okresní školní inspektor p. Krémář, zástupce Hradce Král. p. Hubáček, býv. p. s. l. Formánek, obecní zastupitelstvo, zástupcové pošt a mnoho vynikajících osobností z blízka i z dál, všechny takřka spolky místní i z okolí. Na hřbitově promluvil p. V. Jandík, starosta a dlouholetý přítel zesnulého a p. Jan Sovák, velitel hasičů. Odp. čte, v pokoji! — a.

Smutné kapitoly z Dobřenic. Přes 30 let užívá náš velkostatek jako majitel 19 starousedilých živností a ostatními 8 starousedilky 42 korců pole a 34 korců lesa, aniž by aspoň to, co zákon vel, po případě co místní zvyk ustanovuje, platili. Za 30 let přišla tím obec bez úroků o K 5882. Co za to k obecnímu dobru mohlo být pořízeno! Velkostatek zneužíval a zneužívá hmotné odvislosti přečetných zdejších občanů. pamatoval a pamatuje vždy výhradně na sebe. Dokázal, že některé podílíci na obecním statku své dílce s ním proměnili, takže dílce užíváné velkostatkem jsou sečleny a téměř všechny přirány k jeho sousedním pozemkům. Kdybychom neměli v obci katastrální mapu, asi bychom nevěděli, co je obecní a co panské. Protokoly, záznamy, smlouvy o těchto důležitých záležitostech obecního jmění se ztratily anebo snad ani nebyly sděleny. Tyto nepotřádky zavazily, že vypravovaly se věci mnohem méně pravdě podobné, nežli jest tato skutečnost. Uražený cit pro právo a spravedlnost bledává a prostého lidu alevy ve slovech nehledaných, až příliš ostrých. Jednalo se také o to, aby zanikl právní zvyk platiti 30krát měsíčně od každého užívatele, jakmile nastala nutnost vypěstí obecní přirážky. Hospodářstvo se tedy tak, aby přirážky nebyly. Všecko, z čeho jiné obce našeho kraje dávno se těší, nemělo a z části dosud nesmí u nás být. Škola se roku 1879 vystavěla ze staré hospody, kterou velkostatek obci draho vyměnil za obecní pozemky a vydělal při tom asi 19 1/2 korce pěkných roků. Na přestavbu staré této hospody, její doplnění dvěma učebnami a časté opravy, obětováno během let tolik, že by za to při dřívějších cenách práce a stavební hmoty byla se tenkrát postavila škola nová. Byly by však přirážky v obecním hospodářství, muselo by se platit z obecního statku. Když přece pravidelné příjmy obce na vydání nestály, určily se přirážky „tajně“, se veřejná, v účtech dle daní jednotlivých poplatníků rozpo-

tené; ale všemohoucí p. zástupce velkostatku řekl: Tohle dá obec, to dá kostel, to velkostatek, ostatní poplatníci neplatili. V obecních účtech se tyto přirážky jako přirážky nevykazovaly — a velkostatek s ostatními osmi užívali obecního statku zadarmo a nerušeně dále. Kdyby tento nezákonný stav trval 40 roků a staří pamětníci vymetli, jaký vzejít by mohla pro obec škoda! Zákoně neznali staří dobřenská občané toho všeho dobře nevěděli a v čele obce bývali lidé, kteří měli za své mlčení a spolupůsobení, jak se u nás někde říká, „velké táhlo“; aby pak byli ještě spolehlivější, nechal ten hlavní „machr“ ty menší také trochu z obecního si šlupnout a byli potom na věky jeho, museli mlčet, protože by byli povídali také na sebe. Není nám možno věřiti, že by nynější p. velkostatek do všeho byl dle pravdy zasvěcen a proto jen na něm samém se probíhají ti z úředníků jeho, kteří pravý stav mu zamlouvají, při případě svými intrikami zbraňují, aby mu od jiného bylo vše vysvětleno. Máme u nás zavedenou kofaleční a pivní dávku, takže vlastní jeho čeledínové a dělníci by musili naříkat, že doplácují, co jejich páni nezaplatili. Myslíme proto, že protest, který diktoval si do obecního protokolu proti usnesení obecního zastupitelstva o placení z obecních kmenových pozemků nynější zástupce velkostatku, jest pouze výronem jeho nešikovné politiky, kterou už tolik pokazil, co na dobré cestě by se bylo dalo vyrovnati.

Nechanický parlament v práci. Aby nebylo čtenářům divné, co tím chce Mei, podotýkáme, že my u nás máme tak zvané samodržaví. Jak známo, volí se starosta na tři roky, ale my ho budeme mít již 5 let. Z městských rad zbyvají ze 6 již také jenom 4, ale vládne se vesele dál. Ještě škoda, že není v obecním zřízení také nějaký § 14. Letošní rok byl na zasedání velmi hubený — tak as čtyřikrát nebo pětikrát do roka; oposice se jednání vyhýbala skoro vždy ze strachu před pokutou. Poslední schůze však byla výjmkou. Projednával se obecní rozpočet a to jest věc velmi důležitá již tím, že váže jenom poplatníky, ale městské hospodářství nikoli. Máme na stole rozpočet na rok 1908 a 1909 a tu nikde není zmínky, že by se něco nedostávalo; vše bylo kryto. Ale, nyní na r 1910 vyskytuje se položka na vypůjčení asi 20.000 K k uhrazení schodku. Tu se musí každý jistě nad tím pozastaviti a ptáti se, k čemu a zač, když se přece letos skoro nic nedělalo. Ovšem my, kteří jsme lépe zasvěceni, víme, že to jsou dlužné úroky; ale co tomu řeknou ti druzí, kteří jsou udržováni v naději, že finance naše jsou výtečné? Bohužel našel se jeden člen obecního zastupitelstva, který horlivě obhajoval rozpočet a přimlouval se za schválení; prý v zemském výboru se děje zrovna tak. My tomu pánovi tu radost popřejeme, poněvadž jej dobře známe, že totiž on sám v řízení věcí i okrášlování na cíl účel se velmi dobře vyzná; však to již někdo zaplatí. Proti starým rozpočtům jest letošní rozhodně lepší, poněvadž částečně aspoň odpovídá hospodářské pravdě. Pro nás poplatníky zůstává to jako dříve s 50%, obecní přirážkou, u školních místo bývalých 15%, letos 25%, a dluhy stoupanou asi ze 140.000 na 160.000 K. Snad účinkoval členek v „Obnově“, anebo to byla řeč dra Bartoška, kterou si na naši radnici vsali k srdci. Vždyť p. purkmistr mu dělal sám čestnou stráž. Tehdy dopisovatel byl „bidníkem“, a netrvalo ani půl roku a slova tenkrát psaná došla stvrzení i na radnici, že totiž děláme dluhy. Při tom dotkla se též jiné věci. V Nechanicích se to posavad černá a tu je potřebí ten náter trochu změnit. Pan starosta jako obchodník prodává sice barvy taky, ale barvit a lakovat spoluočtany — to přece nejde. Proto si pozvali na nás letos pomahače, aby to za ně vykonal a nás trochu přebarvil a natřel. Přál bych si vědět, co as dr. Bartošek si myslel o páně purkmistrově řeči, na kterou on měl potom navazovat. Bylo to komické, v obyčejném životě se tomu říká pech aneb smůla. Co se týče té knihy, kterou Hus má hodit parlamentu na hlavu, to bylo mluveno v jiném smyslu. Jest sice pravda, že někteří lidé říkali, že jsou v ní obsaženy obecní dluhy, ale to jsou jen ti posměváčkové. My druzí víme, že dluhy máme na radnici, a že ta kniha, kterou Hus drží, znamená Písmo svaté; a tu by jistě neškodilo, kdyby ji náš parlament trochu studoval. Jsou tam velmi krásné a užitečné věci, ze kterých si může každý pro život něco vypůjčit. Ke konci vracím se ještě k rozpočtu. Na oslavu 60letého panování Jeho Veličenstva usneseno, aby zařazena byla jistá částka každý rok do rozpočtu na sbudování obecního chorobince. Věc zajiště velmi dobrá a může se Mei i potřebovat. Leč schvaluje se již druhý rozpočet a nikde ani zmínky o tom. Také nenašel se ani jeden člen zastupitelstva, který by na to upozorail. Snad těchto pár řádků postačí, aby byla v té věci sjednána náprava.

Obecní volby ve Smiřicích. Dne 16. a 17. listopadu konány a nás volby do obecního zastupitelstva. Výsledek jejich uspokojil všechny rozumné a vážné zdejší občany, za to však Israel a celá strana židovsko-úřednicko-pokroková, jdoucí ruku v ruce se sociální demokracií, naplněna jest nevěřivým zármutkem, který ohlítili propuká v divokou suťivost. Nepřirozená tato koalice ústy svého vůdce Pavla Kleina (Kleinař Pavel zajistí

promíne, že před jeho jménem vynesčáváme skratku „inž.“ Znamená asi „inženýr“, ale tu by musil dříve dokázat, že má zákonitě právo titulu tohoto užívat!) již dlouho před volbami prohlásila heslo pokrokové: „Klerikální radnice musí být vyčištěna“, k jehož uskutečnění užila prostředků hrozdě nepokrokových. Vážení a o město zasloužili členové obecního zastupitelstva v posledních číslech „Ratibora“ hanobení a tupení tak neurve, že i mnozí pokrokáři nízký tento způsob dopisování odsuzovali. Věděli asi proč. Tušili, že je Pavel Klein s Volfem cestujícím smiřického lihovaru, podobným jednáním jenom ubíjí. Ze „autority“ hanopisů v „Ratiboru“ byl Pavel Klein s Volfem, dosvědčil moudrý Pavel Klein sám. Svoji pokrokovost a svobodomyšlnost dokázal však Klein i jiným způsobem. Nejez že svou jízlivostí potřešnil každého, kdo se mu nezdál dosti pokrokovým, ale Pavel Klein spolu se svým souvěrcem správcem lihovaru Politzrem dopustil se činu, kterým svoji pokrokovost a svobodomyšlnost nemilosrdně zpoličkoval a který my tímto přibíjíme na prant, poněvadž je pádným dokladem opěťovaného našeho tvrzení, že pokrokáři vyžadují volnost a svobodu jenom pro sebe, na ty však, kdož jako nemyslivci stádo nejdou za nimi, připraveny mají dtky afrických otrokářů. Ve Smiřicích před volbami konány různé schůze. Dvakrát mluvil pokrokový řečník Harmach z Prahy o obecních volbách, o právech občanstva, o obecním hospodářství atd. Mnohým, a zvláště Kleinovi, byly přednášky tyto ovšem na výsost potřebny, což patrně z toho, že jak Klein, tak stárek Semrád, kteří přišli volit s plnou mocí, byli odmítnuti. Harmach by se zajisté mrzel, kdyby věděl, že měl tak neobčasně poslouchat. Sociální demokraty poučoval řečník z Hradce Král., úředníci rovněž schůzi odbývali. Co však dovoleno bylo všem těmto stranám, mělo se zakázati místním živnostníkům. Klein, správce lihovaru Politzer a dělník Bělina ve jménu svobody zaslali k c. k. hejtmanství svými jmény podepsaný telegram, ve kterém žádali, aby c. k. hejtmanství schůzi tuto zakázalo. Něčeho podobného takhle kdyby se dopustil ten nenáviděný „klerikál“, to by byla pochoutka pro pány od pokroku, tu by ušlechtilý „Ratibor“, „Osvěta lidu“, „Čas“, a jak se ty pokrokové listy jmenují, do omrzení do světa vykfikovaly klerikální denunciaci. Pokrokáři však zesilují své protivníky beze stádu a bez bázně, že jeho pokrokovost vezme té nejmenší úhony. (Dokonč.)

Hora Kunětická. Přičiněním jednoty pro zachování historických památek v Čechách bylo v kamenných lomech na Kunětické Hoře dobývání kamene tak omezeno, že úplnému zničení tohoto památného hradu je pro tu dobu zabráněno. Přes to však láme se kámen jak v lomech panských tak i v lomu patřícím okresnímu výboru bojičkému, ovšem v míle daleko zmenšené. Následkem otfášení při trhaní skály dynamitem a také sešlosti stavby jsou některé hradištsí a budovy tak zchátralé, že hrozí sesutím. Za tou příčinou navrhli konservátoři Dvořák a Diviš v Pardubicích, aby takové části hradu byly sesíleny a podepřeny. Týká se to zvláště rohu jiho-východního a západního průčelí.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867

.. dostati lze levně ..
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Již vyšlo II. vydání spisu:

**„Machar“
a křesťanství.**

Pod tímto titulem vyšla brožura jak 7. číslo „Čas. Úvah“. Knížka ta stručně a jadrně vystihuje rozdíl mezi rozkladným, násilkočným pobádním římským a mezi obrodem, jaký přivodilo křesťanství. Ku konci úvahy čteme zajímavé doklady o literární poctivosti, snášelivosti a ušlechtilosti „syna Heliova“.

Brožura hodi se právě nyní k hromadnému šíření, aby se nejlépe vrátil lidu převeděnému, jak vyhláší drží pokroková výprava protidokázaným pravdám. Cena 32 stránkové brožury pouze 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřídí obratem
administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Rozšiřujte „Obnova“ časové úvahy!

Městské divadlo v Pardubicích. Stánek mus byl kousek v Pardubicích dostaven a upraven. V prosinci bude slavnostním způsobem vyvěšena odevzdání. Při tom promluví notář dr. Štolba, načech sehráji se divadelní kusy od spisovatele K. Maška a dr. Štolby, jednající o životě v Pardubicích z 18. století. Druhý den nato sehraji ochotníci Smetanovu „Hubičku“ a budou tutáž opera opakovati. Po novém roce zavítá do Pardubic východočeská divadelní společnost a začne pravidelně v novém divadle hrati.

Dráha z Pardubic přes Bohdaneč do Chlumu dojde pravděpodobně v nejbližší době ku svému uskutečnění. Rozpočet páčí se skoro na 3 mil. korun. Interesanti v atrakčním obvodu vynavili se vesměs pro tuto stavbu. Zřídí se co nejdříve komité, které má připravné práce zahájiti. Novou touto dráhou nejvíce tiaká Bohdaneč; přispěje se mu ku kysnému rozkvětu.

Organizační slasti. Píše nám jeden kaplan: U nás život organizační spí. Ale či živem? Právě těch, kteří by v našem kraji měli býti katolickému hnutí největší podporou. Volá se: Organizujte! A zatím aby se člověk skoro po kolesech plasil o hodinu dovolené. Mít přes 22 hodin týdně školy, psát polovic matrik veliké kolatury, konat ob týden všechny funkce, každou neděli kázat poloprázdnému kostelu a mít spívanou! A pak úpěnlivě prosit, aby „někdo vzal za nás pošetlně“ — jeliže chce jít na schůzi, a být odmítnut! Tmu se bez nadávků říká nekřesťanská koruna mšečníká; v duši to páli tím více, čím lépe vidím, jak nám schůze nepřátelské rvou kolaturalky jako listy podzimní do svých štítů. Jen prý si dobře hledět kostela a do častního se neplést! Dobře, také mám zdravý smek a hledím si kostela daleko víc než píni, kteří takhle říkají. Co však platno, když nám nepřítel kostel svými štvárci vyprazdňují! A kdyby tak aspoň mluvili kněží, kteří jsou jinak pro blaho lidu horliví! Ale to jsou pánové, kteří se oddávají klidu tepanému od samých pokrokatů. Jejich nečinnost bási se nám do očí na schůzích. Věru že mám někdy chuť raději jazyk si utnout než prosit o to, co se mi má nabídnout. Leč přece mi to nedá. Vždyť vidím přece lid, který by mohl k straně naší přilnout, jen kdyby se k němu častěji promluvil! Soudím dle vlastní zkušenosti, že bychom nejdříve ve třech letech stranu soc. demokratickou předstihli, kdyby bylo popřáno horlivým kaplanům trochu přilepšlosti. Ten dravý klerikalismus! Je jako putička, jako myška skřena za sdi. Kdyby všude horlivému faráři pcháhal zdáně kaplan a snaživému kaplanovi farář, hned by se všude zalesenalo. Kdo si myslí, že katolické organizování jest zábavou, jen at' skusí vetoupti do lvích jam našich odpěrců, at' skusí také ostatní elasti. Leč dobrý pastýř oveček neopustí.

Zájem syna boha slunce do Heřic dopadl náramně blbě. Ani paprsky vycházející z jeho jasné hlavy nedovedly vnést trochu tepla do toho nynějšího smutného chladu. Zjevil se nám viditelně, nebylo ani potřebí v nějakém antickém chrámě se mu klaněti. Modláři Macharovi vyřítali Vrchlickému, že chodí za peníze přednášet. Nyní už nemusí závidět, neboť na p. Machar sebral v Heřicích 400 K, aby týž den shrábl v Jičíně nových 400 K. I protiklerické kruhy nyní erov. návají šlechtanou cestu Hlinkovu a vydělečnou praksi Macharovou. Chudák Hlinka! Cestoval jen při brašení nejzajímavějších útrat, jakkoli byl zbaven fary a jakkoli nebral plat ze židovské banky. Šelral leda na slovácký lid. Sv. Vojtěch, Václav, Cyrill a Method také nekřesťovali s vědou, ale obětovali zdraví, spokojenost ano i život k větší kulturnímu povznesení lidu. „G-niální vůdce doby“ ovšem jest chytřejší. Sam to cítí. Proto sliboval, že si to všechno nenechá, to že něco z toho přijde na národ. Ina bodej by nechal! Vždyť při cestování musel dávat díkřece i chudý řemeslník. A s kavalírešského platu 800 K za dvoji přefikání otkopených frací (za jediný den) už se také může něco utědit. Však Machar neopomene se znova v „Čase“ pochlubit, jak jest k národu štědrý. Jest potřebí hodně drzosti k prohlášení za jed z Judey to, co náš národ vůbec považoval za nej-cennější poklad a co mu přineslo počátky vyššího vzdělání. Machar si hodně oblíbil zvláště tvrzení, jak v Římě utvářejí šebfik Jakubův (!) a plátek Eliášův (!), jako by Hmáské sbírky jiní lidé neviděli. Zeč pokládá horlivý ten úředník židovské banky, že nám věší na nos tak velké bulky! Také dojem byl podle toho; Machar neodpírá, že na vítězném voze. Potlesk jen obligátní a k nádraží ho doprovázeli jen dva lidé. Posluchačstvo strnulo, když sennalo, jak dověd Machar přeraziti filosofii svých dvou intimních přátel-Masaryka a Drtiny. Také bylo velké sklamání nad seznámkou toho „apostola“; lidé se hrnuli do sálu hlavně se zvědavostí, aby ho okoukli a pak dělali kyselé obličejy. Když jedna slečna si vypůjčovala od učitele spisy Macharovy, řekl jí: „No, vám je, slečno, nepáčí.“ — „Protože jsou

hodná.“ — Zvláštní svědectví, jak ty nadávkové spisy Macharovy vnímá a vnímají!

Židovský festival v Jičíně. Nemí potřebl dokazovat, že si sdejší lidé hledí křesťan celou duší a myslí svou. Ale reklama jest stále potřebná. Ovšem takovou by jim těžko udělal židovský agent. Proto přivábili jinou atrakci. Sám syn Heliáš přišel utvrzovat jejich moc. Rozumí se přece samo sebou, že skoro všichni lidé jsou pokrokoví, i ti, kteří se učí s talmudu a opakují hebrejské modlitby, které vymysleli rabíni před staletími. Však se žid Goliath něco nabáhal, aby festival dopadl zanesitelně. Takový obchodník jest ovšem v přední řadě povolán, aby sháněl muše řečnické proti „klerikalismu křesťan“. Měl dost pomocníků; na p. to byli: žid Guttman, c. k. komisař finanč. ředitelství, žid Engel, obchodník, profesor dr. Vátočka, bezkonfesiční MUDr. Rys, učitel Lelek, advokát dr. Lohat, rolník (jistě takykatolík!) Holvek, c. k. přednosta dráhy Voboř, c. k. kom. finanč. ředitelství Hroa. Po hostině u dra Lohatě přišel Machar do „Sokolovny“ o půl deváté večer. Měli jste vidět, jak jeho jízlivost účinkovala jako elektrická jiskra na přítomné židy a židovky. Když mluvil o klerikalismu křesťan a vyděračství, hned se židovská hromada na sebe s úsměvem obracela v tom povném přesvědčení, že mezi křesťany nepatří. Vždyť ti chudáci jičínští lidé již tolikrát od klerikálů byli odírání, až se divíme, že se raději taci vysmívání chudáci neobráti jinam. Podotknouti sluší, že židovka Goliathova podala synu Heliovu kytiči dříve, než otevřel antická svoja ústa. Vždyť přece byli lidé již předem jisti, že jim úředník židovské banky ani vlasu neskrývají. A to jen proto, že i o židech mluje — jen a jen pravdu. Co na tom, že má ten smělý orol podvázaná křídla službou v židovské bance! — A co těch židů se sešlo! Měli jste vidět, jak jim očka zářila cynickým semitickým plamínkem, jak kývali spokojeně hlavami při účení „zvrhlosti klerikalismu“. Jak byli rádi při vzpomínce, že lidé se nikdy ničeho zlého nedopusťli, že nikdy žádný žid nesvedl fabriku, že žádný židovský bankrotář jiných lidí neokradl, že židovský tisk mluví jenom pravdu atd. Když si dobíral syn Heliáš katolické obřady a nazýval křesťany bílými, chechtali se židé se židovkami zcela nenuceně a tiše. Vždyť věděli, že proti obřadu mluvití nebude. Ale tu již přítomní křesťané — i ti „protiklerikální“ — poznávali, do jaké pasti se dali vláskati, jak obětavě platili na židovský festival, který byl urážkou ne-židovských kruhů vůbec. Začali přemýšlet, zda aspoň v tomto okamžiku není něco pravdy na slovech Macharových o bílosti křesťanů. Tázali se v duchu, zda by aspoň volnomyšlenkářští židé platili ochotně na hanobení židovského náboženství. Svedení křesťanů slouží se chvěli. Machar o- hřívá svou vtip o ostatcích svatých: „Nad tím postaví se kostel, vedle kostela klášter, do kláštera naleznou mníši, žijí a týž s bloupostí lidské.“ Teď Machar sklonil hlavu a čekal na kysený ú- činek. Ale nemilé překvapení; potlesk žádný. Pokračoval už s menší kuráží. Pokoušel se znovu o tyž vyšeptaný vtip, ale chechtání žádné. Když byl básník (!) napomeat přítomným politickým úředníkem pro své hrubé výrazy, nějak nápadně zkontl a přednášku rychle, asi v pěti minutách dokončil. Posluchači si vzpomněli po zmatečném vtipu Macharově, jak žijí a tyž s bloupostí lidské tak mnozí pokrokatři. A ostatně přijímali za ově- řenou, tolikrát opakovanou přednášku pravidelně 400 K, to také není obous k zabosení, že pane Machare! Jak sebou nervosně cukal syn Heliáš, když se orval občas ve shromáždění hlasitý odpor! Snad si předtím myslil, že jsou tu všichni lidé (vyjma židy) na hlavu padli. — Ale sje se těch židů! Až z Lomnice nad P. Zrovna jako by byl pohteb rabína. Každý otvíral oči údivem nad tou obrovskou židovskou synodou, která si šla zchladiť záhu na křesťanech. Vždyť židé byla na přednášce většina. Kolik židů se asi dostaví, až bude konána schůze ve prospěch Matice školské? Podle toho hromadného sletu židovských „taky-čechů“ hned každý poznal, má-li sloužiti přednáška dobra ná- rodu či semitského rodu. — Hesky šikovně to na- ratčil s přednáškou učitel Lelek. Právě na den 14. listopadu svolal schůzi, na které mluvil „ne- obyčejně činný“ p. profesor Martinek, známý ce- stovatel po našich šarách za známými umě- leckými pozřiky. Lelek po té přednášce s někte- rými věrnými vodil učitele po Jičíně, jen aby je zdržel na večerní přednášce Macharovy. Jistě při přednášce sral již do budoucna, jak ti učitelé po rozschodu hodí klíči od káru farářovi pod noby, aby „nešli s bloupostí lidské“. O ostatním ještě přídá. Zatím víme totiž, že provokace macharovců, štvání lidí, kteří ústy hlásají náboženskou snáše- livost, roztrpčila víceko neutrasné občanstvo. Teď aspoň jest jasno a každý vidí, jaké boránky máme před sebou.

Sbírka pro povodni postižené v Třebov- tčích ve vikariátě kopidlenském vynesla koruna: Kopidlno 28-20, Chotěboř 8-20, Křečice, vdp. farář Němeček 2, vlp. kaplan May 1, Král. Městec 18, Ostružná 4-30, Slávič 14, Veselí 20-90, Vřec 25-16, Žitunice 22, Veliz, děkan Tichý 5. Úhrnem K 156-76. Obnos ten byl zaslán nejd. b. konsistoci.

Z Čáslavě, Divadlo. Senožit „Besejmen- ná“, která se těší takové oblibě v národním di-

valle panském, pohrnu dílou divadelní jednotu náš, aby se o ní potrádili na příznach Jevišť Du- ňkova. Byla to myšlenka odvážná, ale naše ve- domí zná své časy. Dákladné ohouknutí seday hlavného města stačila, aby se s plnou chutí pu- stili do díla. A radostné konstatajeme, že se zdarem. Hlavní zásluha o výborné provedení mají p. t. manželé Skřivánkovi, na jejichž bedrech spo- čívala nejtěžší práce, obě hlavní úlohy a obadná režia. Ukázali, že jsou v obojm mistry; zvláště p. Skřivánková podala takový kus vědomého umění, jaký dávno jsme již nezapřili. Pp. Pertold a Janda snažili se státi jim co nejbliže a dosáhli toho. Sympatie obecnstva strhl k sobě tentokrát v ne- obyčejné míře p. Kondratický Joa., v němž oboh- netnictv naše by získalo skutečné platonu a výbor- nou mladou silu, kdyby mohl býti připoután trvale. V prostředí tak povzneseném vystupovali přirozeně nad rámec vědomosti také ostatní úlohy dámské i pánské, takže souhra byla nad obýej sdařilá. Nelze se proto diviti, že i reprisa dr- běho dne odpoledne naplnila dům do posledního místa. — *Přednáška krematoristů* pořádná byla Čtenářskou besedou a Sokolem v Dvůrkově di- vadle snad proto, aby městskému střednímu hřbitovu se ulehčilo, či aby snad městští pánové se káli, že dopustili takovou devastaci hřbitova av. Alžběty, jak to bylo v přednášce připomenuto: Přednášející činovníci pražského spolku p. dr. Záhoř a stavitel Čížek snažili se ovšem slovy i obrasy získati pro svou myšlenku lásku obe- censtva; zda získali také jeho akci, nevíme. V tom ohledu konkuruje s nimi od měsíců neke „Volné Myšlenky“, která abrá již pojistky na posmrtné upálení či lépe řečeno „pohtřívání ohněm“, ač-li nejde obojí z těchto pramenů a z podnětu tébož činitele. Posluchači přišlo dosti, nebylo kam jiti, mnozí však poděšení obrasy od- cháceli. — *Mikulášskou sňatku* pořáá 4. prosince v hotelu „U modré hvězdy“ klub státoich úřed- níků pro členy a uvedené hosty. — *Práce na ho- stele* sv. Petra a Pavla zastaveny byly nastáými mrasy. Bylo by záhodno, aby příkryty byly prázdné časti střechy, zvláště u hlavního štítu, neboť klenba kostela vytrpěla již dosti, než aby ještě sněhem a případným deštěm měla býti rozmo- čena. Ci snad to bude jako s vaitkem, kde pří- kryty byly oltáře a varhany, když je prach již na polovic skazil? Pracuje se toliko na snímání malty vnějši kostela, aby nalezeny byly další náspisy a obrasy. — *Náš strážník*, aspoň některým členům, měl by připomenouti policejní pan rada, aby si všimla také veřejných opiců. 28. t. m. válel se opilý venkován v Radolfově tčidě, pro- vázen zástupem dětí a strážník, jehož jméno ne- chceme uváděti, šel klidně kolem, aniž by si toho povšiml. Jakým dojmem to působí na cizince, kteří právě přicházejí od vlaků, lze uhodnouti. — *Ve prospěch postavení pomníku p. H. Koopelové* sehraji ochotníci 28. t. m. „Nora“ s hostem z Ná- rodního divadla sl. Suchánkovou.

Lidový křesťansko-sociální spolek v Dašicích pořáá v neděli dne 28. listopadu 1909 v sále p. J. Dvořáka, hostinského „na Ve- selce“ v Dašicích, divad. představení: „Furiant“ Napesla Eliška Pešková Začátek v 8 hod. večer.

Veřejná schůze v Bensové u Ro- nova nad Dobruškou. Na den 14. lisopadu b. r. zavítal k nám náš milý a obětavý řečník p. Antonín Kaňourek, rolnický syn se Strunkovic n. Blanicí. Sál p. V. Kaválka byl zcela naplněn účastníky. Velmi mile překvapilo, že také přišel mezi nás horlivý pracovník vdp Ant. Schreiber, bisk. vikář ze Žlebě, s mnohými členy tamní or- ganisace. Zvláště byli zastoupeni účastníci z Ronova n. D., ze Žlebě, Vlnat, Závratce, Lipovce, Te- chova, Licoměřic, Loučie a Nového Dvora. Po za- hájení schůze vlp. Martinem Kloudou, kaplanem z Ronova n. D., svolení do předsednictva p. Ne, sládek, pokrývač z Lipovce, předsedou, p. Nesládek- rolník z Ronova, místopředsedou a p. Jiřík, obuv- ník z Nového Dvora zapisovatelem. Pan Kaňourek promlouval nadšeným způsobem o otázce národní a poukazuje na nespravedlivé jednání vlády ve příčině schválení protičeských zákonů v Dolních Rakousích. Prechází na starobní a invalidní po- jištění, řka: „My již takové pojištění zde máme!“ Na příklad vládnou placení Masaryk, at' mu bude určitý počet let, obdrží několik tisíc penz; a bude zapotřeben. Povinnosti státu však jest, aby se také staral o ty, pro něž, když sestáli a nemohou pra- covati, nezbyvá nic jiného, než aby byli jako ne- potřební násilím odstraněni. U nás musí být upravena otázka výměnku. Po té mluví o všeo- becném hlasovacím právu do smetěného sněmu, na jehož nespravedlivost natřkali si již naši bývalí dobří politikové. Mimochoodem přirovnává politiku českou ke mýtnu, kde dříve měl stárek, pak mládek a nyní — prášek. Končí vysvětlením, abyochom pracovali svorně v lásce, majíce na pa- měti, že svorností i malé věci rostou, nesvorností však se i velké se rozpádají. Nestuchající po- tlesk byl odměnou této promyšlené a pročitěné řeči. Ke slovu hlásal se dp. Frant. Kašák, farář z Ronova n. D. Začíná šertovně o učáčku rú- ných spolků, kdy jemnocitná šouska říkávala mluví spolky: „Čert aby vzal všechny spolky!“ Během času povstávaly spolky dobré, poudě, spě- vácké, hasičské, dobročinné a nyní i spolky a

organizace katolické, jejich účelem jest poučování a směřování vřelých mládeží, vychováni ji v duchu vlasteneckém a náboženském. Zdá se, že mimo nás katolíky není již žádných křesťanů v Čechách, a přec jsou zde evangelizací reformovaní, vyniká anglikánské a jiné, a přece řádný z nich mimo katolíky neuvádí se rovněž proti pustému štvání, ve kterém Machar, úředník říšské banky, uráží nejvyšší cíty křesťanské. Ne — tobo si libiti nedáme; my posvědíme hlasu svého, my protestujeme a dovedeme se ochrany Krista a sv. náboženství na místech nejvyšších. Na to přijata resoluce: „Katolíci na veřejné schůzi v Bousově u Housova nad Doubravou uvádějí o hnutí Volné Myšlenky, již propaguje Machar po vlastní česka v síti tupí Krista spůsobem cynickým a uráží nejvyšší cíty katolické, a vidouce neúčinnost, s kterou hledí se u nás a míst, jež o národ a jeho blaho, jakož i vira mají se starati, ale proti Macharovu a rejdmu volných myšlenkářů se neúčinně mají, odstavíme rejdy a štvánice volnomyšlenkářských odpadlíků a protináboženských štváčů u nás co nejrozhodněji, a žádáme, aby si jich všimla česká směřovaná veřejnost a odmítla bezbožickou internacionální Volnou Myšlenku a její protikřesťanské štvánice na celé čáře s důvodů vlasteneckých a náboženských; jedná se o křesťanství, na němž založena jest přece celá civilizace našeho národa.“ Resoluce páni farářova schválena jednomyslně s aplausem! Schůze p. předsedou za povznesené nálady skončena. Po schůzi v přední místnosti přítomný evangelik, místní rolník p. Vraný blásl se ke slovu; ač schůze ukončena, poprámo mu slucha. Ochránil se proti tomu, že dp. farář pravil, že mimo katolíky žádná strana křesťanská v Čechách nedala obrazení proti Macharovu, že prý nábožanská opozičnost evangelicko-reformovaná na Časlavsku obrazení dala v soukromém časopise „Hus“. Na to dává p. farář odpověď, že prohlášení takové má státi se v časopise určeném pro širší veřejnost. Ostatně že s radostí něco podobného vítáme a kvítujeme, a že uvidíme, co na věci pravdy, až, jak psala Obnova, že snad také Machar na přísní šidli z Časlavě tam přijde, jak se zachovají evangelici na Časlavsku vůči jeho špičatí křesťanství. Katolíci na Časlavsku posortí Židé volají Machara, aby vám zlehoval vaše přesvědčení.

Z Orlických hor. Před několika dny napadlo zde tak mnoho sněhu, že tu v pravém slova smyslu „ležíme“ ve sněhu, jak zákony kázaly nám. Všechna komunikace byla přerušena, neboť záveje dostupily výše až 2 metrů. Zasněžení farářů a kaplanů smutně hledí z oken, přemítajíce, kdy zas budou moci šlapati — kilometry do venkovských škol. Přisná paní sima slavila tedy svůj trináctý věk — neměla to navštěva; neš, nač soufat, vždyť i sima se svými sněhovými vánicemi má své pávaby! Každý má přece právo na plný život; tož i ta sima chce žiti a nikoliv — živorit.

Pustviny. Dne 8. listopadu večer uspořádalo místní sdružení mládeže veřejnou spolkovou schůzi, na níž pojednal o boji protináboženském spisovatel p. Špaček. Přesný pochod myšlenek řečnických trpes dolehal na přítomné sociální demokraty, kteří prý od jistého pána z horního konce byli posláni k děláni kočičiny. A vskutku nebyli té, nerozšli by se poslouchati a tak veselou záležadou. O zábavu postaral se totiž jeden ze soudruhů, který mocně sedal, jak on říkal, do „tečnického turnaje“ a děláje die svého tvrzení „pa-náška na komedii“, brzy v povídání dopanáškoval. „Pravdou naplněný“ rudý bojovník byl usvědčen na místě se samých nepravd, což působilo posluchačům milé pobavení. Nemoha snésti nevole, opustil i se soudruhy právě v nejlepšíh s velkého potlesku účastníků místnost, čímž jasné dokázáno, že v Pustvinách jsou dnes lidé už prosíraví a snajíce pokrokaté švanění, nelibují si v lepších besedech, nýbrž drtí se směre katolického. Touto schůzí zasadili pokrokatí z horního konce evym odporem své straně v Pustvinách smrtelnou ránu. Občané, čest budí vašemu pochopení! Pamatujte i na své děti a místní skupině mládeže zachovejte svoji přislah!

Obětoběh. V „Hlasech z Podstavi“ jistý pán našel, že přitčením katechety studentům (soud šákům měšť. školy?) zakázán byl vstup do veřejné čitárny. — Nepohrdne ten starostlivý zastance chotěbošské mládeže maličkou radou? Až přijde do čitárny, ať náhléne laskavě do domácího řádu veřejné čitárny na zdi zavěšeného a přečte si tam čerás na bílém: „Školní děti přistupu nemejť.“ Z toho se poně, že zákaz vydala správa čitárny. Měl tedy tato především „strhati“ a na ni spravedlivý svůj hněv uvrhnouti. A že katecheta s tím zákazem souhlasil a o jeho respektování školní mládež se postaral, to přece každý rozumný člověk, jmenovitě pak rodiče schválí. O tom není sporu, že mládeži čtení novin ještě neprospívá a že více užitku jí přinese četba učebních knih ze školní knihovny než čtení surových nářadů. — Mimo to bádnuje p. dopisovatel, že katecheta chce celou školu komandovati. K tomu zase třeba malé poznámky. Dotyčný katecheta až dosud čmil ve škole jenom to, co mu předpisují a dovolují školní zákony; považuje-li pak p. dopisovatel za komandování to, že katecheta dbá, aby mládež byla „střídmá“ a mravná a za tou přičinou ji chrání před vším, co by tomu bylo na škodu?

nás v tomto případě před čtením nevěrečských tiškovia, má svému pravdu: Komandovati v tom smyslu ve škole chce a bude a nemá si nikým v tom brániti, poněvadž k tomu ve škole jest ustanoven. Naopak by zaslechl od rodičů pokárání, kdyby děti krmil stravou Hofrychtrovou.

Želiv. Pohodný úrad kněze. V sobotu dne 14. t. m. po prudkém větru a lijavci šel s Nejvyšší svátostí zaopatřování svátostmi umírajících náš milovaný pan farář Cyrill Valenta. Na cestě deštěm rozmočené, když překročiti chtěl louč vody, uklouzl tak nešťastně, že slámal si nohu v lýtku, takže delší čas na látko jest upoután. Litujeme opravdově milovaného našeho pana faráře a prosíme Pána Boha, by opět brzy jej uzdraviti ráčil.

Z Českotřebovského okolí. Na Českotřebovsku se hnutí katolické po delší době probouzí k čilemu životu k nemalé zlosti všech pokrokatů, kteří měli za to, že odejítím dp. K. Keppla hnutí katolické na Třebovsku bude navždy smeteno. Skutečně se tak také zdálo, neboť bylo málo těch, kteří by dovedli činiti nepříteli tolik smělému. Ze však jejich radost byla předčasná, toho důkazem, že poslední dobou naše organizace účinně pracují, při čemž nemalé zásluby získává si dp. R. Vala, kaplan z Č. Třebové. Tak v neděli 14. listopadu pořádána důvěrná schůze v hostinci p. Jos. Frenkla ve Lhotce, na níž přednášel o „Bílé hoře“. Velice pěkná a časová tato přednáška vyzlechnuta s napjatou pozorností a odměněna hlubkým potleskem. Jelikož postrádali jsme v našem spolkovém životě někoho, kdo by nám častěji přednášku konal, bude nám tato laskavá ochota, ovšem kdykoli dást pánovi čas dovolí, vítána. Poznali jsme v něm nejen dobrého kassetele, ale i výtečného řečníka spolkového a doufáme že — pokud možno — v náš prospěch vědomostí svých použije. Druhým řečníkem byl p. Štěpán Jakubec z Ústí a. Orl., který mluvil na thema „Koma patří škola.“ Ačkoli již čas pokročil, byl tento mladý a nadějný řečník vylechnut s velkým zájmem a upoutal na sebe všechny své posluchače, sviděti rodiče mu projevovali blahostřej souhlas. Oběma řečníkům vyslovujeme tímto nejserdečnější díky. Zdařilá tato schůze byla na všeobecného nadšení a za spěvu národní hymny skončena. — V neděli dne 21. listopadu přednášel dp. R. Vala v D. Třebové. Zdař Báh!

DI. Třebová. Na přísní mnohých člen katol. organizace byla pořádána schůze důvěrná v DI. Třebové. Referát vzal na se ochotně vlp. Robert Vala, kaplan v Čes. Třebové. Ač přetlčen prací ve správě duchovní, přece savitval mezi nás třebováky, jak nás nasývá, když nám chce ukázati, že nás má rád. Schůze byla navštívena asi 200 účastníky, ač agitace nebyla pro schůzi vlastně žádná. Snadno se mohl počet zdvojnásobit. Vždyť — jak z dobrého pramene vím — albíl p. řečník 14 dní napřed, že k nám určí 21. listopadu sávitá. A divným působí dojmem, když v den přednášky dopoledne po službách Božích nikdo o něčem neví. Nebude snad nikdo šádati, aby řečník sám obstarával dodání legitimací. Od čeho máme důvěrky? A dnes ve 14 dnech a sviděti u nás dá se při dobré vůli vykonati mnoho. Ukázal nám p. řečník v přednášce půldruhé hodiny trvajici, jak svírají nás proudy nepřátelské, jak zhoubný vliv má účení jejich na veřejnou mravnost. Po-drobně probral podvrátne snahy demokratismu sociál., agrariemu a pokrokatství nepravého. Proti těm všem musíme my katolíci jako jeden muž vaktivnosti: Až potud a nic dále! Má-li však hlas náš býti slyšán, musí vycházeti z tisíců hrdel sjednocených — sorganizovaných. Řeč vylechnuta se zájmem a libila se obecán, o čemž svědčí časté projevy souhlasu se slovy řečníkovými. Jest vroucím našim přáním, aby nešťastalo při pouhých slovech. Vlp. vzdáváme zaslaněný dík a nebudeme nám snad vykládáti za neskrupulosť, projevovali-li zde přání, aby co nejdříve se k nám podíval znovu.

Nová Raiffeisenka v Dublovicích. Dne 15. t. m. za plného počtu našich pořádali jsme valnou hromadu katol. organizace. Z počátku provedeny volby nového výboru a pak se roz-předl živý rozhovor o výhodách a přednostech spo-řitelna a záložna Raiffeisenových, který trval po 3 hodiny. Důvěrník P. Srámek, který zastával po 6 let v Brosanech na Podtípku úřad pokladníka, podal potřebné informace, takže u přítomných vzbuzen pravý zájem o tento svépomocný útav a drojeveno všeobecné přání co nejdříve místní Raiffeisenku založiti. Přání to uvedeno ve skutek hned následující neděli 21. t. m., kdy po řeči p. Z. Roudnického, účelného Zemského Svazu z Prahy, komana I. ustavující schůze a přihlásilo se hned 30 členů. Též nás, že po překonání všech obtíží a především budeme mítí Raiffeisenku dříve, v místě a jame přesvědčení, že tímto započatým dílem přispějeme k mravnímu i hmotnému povznesení obyvatelstva našeho okolí.

Škatek: Pan MUDr. Ferdinand Adam, se-kundární lékař v Kozmonovicích a síd. Malá Bro-žová, dcera p. Karla Brože, městského pokladníka v Nulšech, slavili ve středu dne 24. t. m. v chrámě Páně sv. Václava v Nulších škatek.

Výstava obrazů mistra J. Dédliny v Nové Láně. Otevřena bude od 23. listopadu

včetně do 13. prosince 1900 v tělocvičně školní. Současné vystaveny budou rovněž knihy, hodící se za dárky mládeži. Výstava otevřena bude: ve všední dny od 1. do 4. hod. odpo-l., v neděli a ve svátek od 9. do 12. hod. dop. a od 1. do 4. hod. odpo-l. Vstupné: za osobu 40 h, děln. lístek 20 h, děti platí 10 h.

Východočeské divadlo.

Nesne popřít, že nájem, který kdys v městě našem o divadlo se jevil, značně poklesl a zastalí vzbuditi jej ani intenzivní šáplí povolaných šáplál, ani pronikavé změny v ensemble i repertoaru. Bylo to viděti hned při prvním představení „Dalibora“, kde řady sedadel zely meserami. Dosti podivno, že stu-dentstvo ještě tak hojným počtem se reprezentuje, neboť jestliže která novota byla nemístnou, bylo tu jistě svýšení ona pro studenty. Toto svýšení ona ani na ostatních místech se neosvědčuje a bude mítí snad důsledky kritické.

Co se osazý samé tkne, ta přičinai zcela téměř nová a výměna osob je celku velmi na prospěch. Je to v první řadě tenorista — již nas na účtku — p. Gelller, který rásem šáplal si všeobecných sym-patií a reprezentuje se co umělec dokonale krom i spřevem. Snad střední poloha hlasu by mohla býti sy-tější a barvitější — ale to věru v celkové posou-zení trati se, a nemám pro podání jeho Dalibora a Werthera nic než slova chvály. Nové alfy: p. Balas (baryton) a p. Vřba (tenor) dosti dobře si vedou, leckde však bude potřeba výslovněji více pils správ-nější vokalizací a u posledního též správnějšímu tvo-ření tónu. Síd. Baldini je sájeté dobrou spěvákou a neobhájí jí sájeté vyškolenosti; ale snat (při „Wer-theru“) nebyla disponována — scházeli jí pravý timbr hlasový. Z divějška známí p. Kuzová i p. Perli hájí nejen dobrou svou pověst, nýbrž i sájeté pokračují. — „Werthera“ bude potřbi ještě studovati, sviděti v posledním aktu. Nezapírám, že příšerná jeho har-monie i instrumentace není prostě velkých obtíží.

Orchestra je lepší než roku ložského. Posorají v něm několik nových a dobrých sil, které ovšem mají značný podíl na úspěchu. Velmi pěkné poslouchá se umírněná trubka, lahodná v planisimích. Rovněž ostatní plechy bývají dobře na svých místech. Vědi pročinností smyčcem a přesnější nástup divějším nástrojům by neškodily. Contrabas a cello vždy správ-ně, vždy delikátní a měkké. Tympani přilisi klusné, někdy až neesteticky hřmotné. — Kapelník p. Char-vát jest dokonalým hudebníkem; je viděti, že sklady říšené úplně ovládá; v taktování i nástupoch je přesný, třeba že někdy až přilisi ohnivý; ale drží sezení i or-chestra pevně v rukou. Fortissimo v orchestru je někdy takové, že spěváci fyzicky nemohou jest proniklostí — na těch místech bude třeba, aby dirigent vlyv orchestru smínil; rovněž krescenda a dekrescenda, tato nejhlavější čadba orchestru, scházají a bude nutno ve směru tom ještě pilovat.

O číněte přístě.

Dr. Aliquis.

Různé zprávy.

Hasiči, power! „Pražské Noviny“, orgán českého místodržitelství, uvěřují v nedělním čísle následující notici: „Z kruhů hasičských. V ně-kterých hasičských kruzích převládá poslední dobou mylný náhled, že hasičský sbor, který by buď do-brovolně se svazku župy vystoupil nebo po ja-koukoliv příčinu se svazku té které župy a v dš-ledku toho se svazku „Ústřední hasičské jednoty“ král. Českého byl vyloučen, posbude práva poža-dovat podpory ze zemského hasičského fondu, jakož i že posbudou pak členové jeho pro případ, že by přišli ve sněbě k úrazu, práva domáhat se podpory z hasičského fondu osobního. Die infor-maci nás doříých jest náhled ten úplně nesprávný, neboť je v přímém odporu s předpisy zákona se dne 24. prosince r. 1884 sem. zák. č. 62. o přis-pěvčích pojištoven pro výdaje k účelům hasičství a k podpoře hasičů úrazen postížených, jakož i s předpisy prováděcího nařízení k zákonu s 19. listopadu r. 1885 sem. zákona č. 50. Vyplázení zmluvných podpor není nikterak závislým na tom, zda ten který sbor hasičský je členem některé župy a následkem toho „Ústřední jednoty“ nebo ne. Přesné provádění uvedených předpisů saručeno je tím, že právo rozdělení podpor jednotlivým sborům přisluší die článku VI. a násled. uvede-ného nařízení zemského výboru, jenmž vyhrašes článkem XIV. nařízení také pozor nad správou zmluvného fondu osobního.“ Nuže, katolíci hasiči, konejte nyní svoji povinnost! Čím Vše strážili, mohou strážiti nyní sebe. Přýd od těch, kteří se posmívají našim zásadám!

Kněz — mučedník pro svůj národ. Již blíží se doba, kdy katol. kněz, farář Hlinka, mučedník pro svůj slovenský lid, má vyjít z vězení, do kterého uvrhla jej maďarská „spravedli-nost.“ Proč? Nezapřel, že je Slovákem a lid svůj slovenský budí z národní mdloby. Koncem února vyjítí má Hlinka ze žaláře. Ze však vězení jeho ducha nezlomilo, že znovu zápasiti bude za práva svého národa, ví dobře maďarský otrokář. A proto chystá pro Hlinku pouta znovu. Zaovu octne se Hlinka před porotou, a znovu, to předeem je listo, maďarskými soudci bude odcizen, ačkoli, jaa ve vězení, nic trestného nemohl spáchat. Maďarí už něco našli: Slovenský jeden list, v Americe vy-cházející, bez vědomí Hlinkova půdký jedná jeho články, který i v samých Uhřech bez zábrů by

otičtém; a k vůli tomuto článku odsouzen bude Hlinka. Trpěti bude zase, trpěti pro svůj lid, slovenský, katolický kněz. Kolik pak „ovčích“, kolik úředníků, advokátů, učitelů „pokrokových“, kolik redaktorů velkohubých pracuje pro slovenský lid tak, jako farář Hlinka?

A zase agrární defraudant. Bydlovská „Stráž na Cidlině“ uveřejňuje dne 6. listopadu zajímavou historii z agrární samosprávy. V obci Kobylčích u Nechanic měly se konati obecní volby. Starosta Vojtěch Korel měl dáti do pořádku děty obecní. Dlouho se mu nechálo, poněvadž se mu v nich nedostával obnos 3000 K. Aby se starosti o ně zbavil, udal na četnictvo, že mu byl obnos 3000 K sensačním způsobem ukraden. Četnictvu se udání zdálo podezřelé a proto pátralo nejprve u starosty Korela a obnos 3000 u něho ve stodole našlo. Jak se praví, Korel se k činu již přiznal. — Když tato správa proběhla novinami, čekali jsme, jak slovenská agrární tisk vyrazí. Leč tentokrát se choval jako ovečka. Patrně, jak kultura agrárnícká jest vysleznává v „slepšování hmožné existence venkova“. Za tohoto defraudanta ovšem celá strana nemůže. Ale vzpomeňme si, jak řádil agrární tisk proti straně katolické vůbec pro Drosda.

Zednářsko-židovské lži o španělských poměrech. „Apolog. Randschau“, v Kolíně vycházející, na základě dat přináší stručný seznam lží, jež rozšiřují listy církve nepřátelské o Španělsko. Lži je 1., že by ve Španělsku byl 250 000 žeholníků. V pravdě dle posledního sčítání r. 1907 bylo tam 12.142 žeholníků a 42.596 žeholnic, zaměstnaných ponejvíce v nemocnicích, azylech a školách. — Lži je 2., že dle úmluvy s Vatikánem r. 1868 směji ve Španělsku býti pouze kláštery tři. Jsou ovšem jen tři kláštery tam privilegované a státem podporované, ale zákon dovoluje každé žeholi ve Španělsku se usaditi, pokud veřejným zájmům se to nepřetí. — Další lži 3. jest, že prý španělské kláštery svou práci ničí práci v zemi. Je statisticky dokázáno, že právě práce domácí je tam v rozkvětu. — 4. lži je, že kláštery ve Španělsku mají 35.000 údel, včetně a hostely, školami a továrnami. Ve skutečnosti je tam pouze něco přes 1000 klášterů. Ty „ostatní“ kláštery jsou veřejnými školami, nemocnicemi, azily, pensionáty a pod., jež žeholníky jsou vedeny, zemi a obcím dobré služby prokazují a nákladu nespoutují. Továrny kláštery vůbec nemají, až na závod Kartuziánů v Taragoně, kdež vyrábějí světoznámý likéry. — 5. lži je, že kláštery ve Španělsku mají 10 miliard jmění. Tolik jmění není v celém Španělsku. — 6. lži jest, že kláštery tam neplatí žádných daní; ve skutečnosti platí daně stejně jako osoby jiné dle poměrů majetkových. — 7. lži jest, že španělští katolíci papíři platí ročně 100 milionů pesetas. Naproti tomu je zjištěno, že celý rozpočet papíře obnáší jen asi 5 milionů, z nichž poměrně málo přichází ze Španělska. Z uvedeného jest patrné, jak drsý jest tisk zednářský, z něhož vysoškali své přednášky i volní myslitelé čeští, jen aby hodně oslavili zaso-baného millionáře a bursiána Ferrera.

Židovstvo a žurnalistika. „Moravská Orlice“ zabývá se jubileem vídeňského žurnalistického spolku „Concordia“ a píše: „Několik číslíc. Jich mluva hovoří nejjasněji a nevyvratně. Chyba je být líným a nevěřmat si jí. Všimli jsme si jí a sice přesně dle zásad „Fremdenblattu“ z listiny slavnostního shromáždění přítomných. A listina tato nám vykazala: Vysokých stát. úředníků s p. m. pres. bar. Bienenstem v čele byli přítomni 93 účastníci. Z nich 15 židů. Bez malinka cela šestina. Ze světa finančního, obchodního a přemyslnického dostavilo se 78 hostů. A z těch bylo židů 36. Nescházel tedy mnoho na celou polovici. Vědecké kruhy zastupovalo 13 hostů. Šest židů z nich tvoří také takotka polovici. Dvorních a soudních advokátů bylo 12 a polovice (šest) bylo z nich židů. Více jak třetinou židů zastoupení byli lékaři. Z 11 lékařů byli tam 4 židé. Zastoupení vídeňských divadel bylo toto: Dvorní divadlo, opera, německé lidové divadlo, Karlovo divadlo, divadlo na Vídeňce, Raimundovo divadlo, městské divadlo, divadlo Jana Straussa, nové vídeňské jeviště a předsednictvo rakouského společenstva divadelního — 41 reprezentantů a z nich 14 židů. Neschází tedy mnoho do dvou pětina židů. Z vídeňských málo výše vzpomenutých různých korporací dostavilo se 28 hostů a z nich bylo 6 židů, tedy bez něčeho celá čtvrtina. Ale nyní pro naši dnešní věc to nejvýznamnější a nejpádnejší. Z 30 zástupců žurnalistických korporací dodalo tak hrozného lesku slavnostnímu shromáždění vídeňské „Concordie“ jenom — 19 židů. O málo tedy jen židů dvě třetiny. Ze 34 zástupců písemnictví a publicistiky vůbec bylo židů 18, tedy také nedaleko dvou pětina. Tisk v rukou židovstva: To jest náš nepřítel a ohrožitel! A židovsko-německý tisk ve Vídni všemu ostatnímu v čele! Světovláda jest jménem i účelem jeho. Židovská světovláda tiskem: toť očekávaný, usilovaný mešic židů. A té nájmě a nás pomáhá — kde kdo!“ — Z toho nejlépe viděti, jak jest třeba, aby katolický tisk nehoučel.

Uplatňme se na poli práce národohospodářské. Každá strana politická, která chce zabezpečiti si budoucnost a skutečnou svobodu

program, musí se starati, aby stoupence své cele upoutala, aby ovládla všechny obory života společenského, pro které má v programu svém reformní požadavky. Mezi příslušnými strany a stranou samou musí býti nejen pouto mravní a kulturní, ale i pouto hospodářské, pouto zájmů hmotných. Nelze popřít, že strana naše, strana katol. lidu, uplatnila se v boji politickém, má své zástupce v obcích, zemi a státu, má svůj tisk, třebaž málo organizovaný, a má své organizace politické. Jen v jednom odvětví jest ještě slabá a potřebuje práce intenzivní: na poli národohospodářském. Musíme se starati, abychom si vybudovali velký, vzorný řízený peněžní ústav, který by jednak hospodářským podnikům, jednak příslušníkům strany poskytoval potřebnou finanční oporu, aby nebyli odkázáni na milost různých nepřátelských veličin v městských a obecních záležitostech a v politice, jenž by sloužil k ukládání úspor katolického lidu a katol. korporací. Ústavem zájmům těmto sloužícím má býti dle intencí zakladatelů Československé záložny v Praze-II., Spálená ul. 9. Postavme ústav tento na pevný základ závodního kapitálu bojným upisováním a skládáním členských podílů, učiníme ji velkým závodním kapitálem konkurence schopnou a budme ujisti, že zajíme mezi peněžními ústavy místo takové, jaké cti a mohutnosti strany právem odpovídá. Na venkově nutno uplatniti se zakládáním Raiffeisenek a družstev. Jest ohromné množství obcí, kde Raiffeisenky dosud není. Kolikrát stačí pouhé upozornění ze strany duchovního správce a občané jsou pro založení Raiffeisenky sáskáni. Ve mnohých obcích Raiffeisenka již existuje, ale pro věc katolickou nemá významu, protože ovládána jest agrárníky nebo pokrokatými učiteli, ačkoliv členstvo záložny jest většinou smýšlení katolického. V takovýchto případech jest svatou povinností katolíků a zvláště duchov. správce, aby Raiffeisenku a tím i katol. lid vysvolodili z hospodářského zajetí nepřátel. Ať při valné hromadě Raiffeisenky bezohledně odstoupí z představenstva a dozorcí rady lidi nepřátelské a zvolí funkcionáře, hlásící se ke straně katol. lidu a Raiffeisenku ať hned přihlásí za členu k Zem. Svazu čes. hospodář. družstev a společenstev v Praze-II., Spálená ul. 9. neboť členstvím v agrární Ústřední Jednotě posiluje se finančně strana agrární, nehlédě ani k hospodářství a postádku v Ústř. Jednotě, o nichž v poslední době bylo často psáno. Doufáme, že čili a uvědomělí pracovníci přičiní se, aby národohospodářské posice strany katol. lidu sesílily a nových přibývalo. Jen ta strana má budoucnost, která hospodářsky pra-

cuje pro lid. Všecky informace o Raiffeisenkách a družstvech jakož i řečníky na ustavující schůzi zdarma poskytuje Zemský Svaz čes. hospodářských družstev a společenstev v Praze-II.

(Zasláno.)

Výborová schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 1. prosince 1909, o 2. hod. odpo.

v diecéaním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tř. č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Rojl,
jedenatel.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 20. listopadu 1909: 1. pšenice K 20.20 — 21.50, žito K 14.00 — 15.50, ječmen K 10.00 — 11.10, proso K 00.00 — 00.00, vřkve K 00.00 — 00.00, hrachy K 26.00 — 28.00, oves K 6.80 — 7.80, čočky K 28.50 — 00.00, jahel K 25.00 — 00.00, krup K 22.00 — 44.00, bramborů K 4.40 — 5.00, jetelového semene červeného K 00.00 — 00.00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 000.00 — 000.00, máku K 27.00 — 28.00, lněného semene K 00.00 — 00.00, 100 kg žitných otrub K 14.40 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub 14.00 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.48 — 2.64, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 0.00, 1 kg sadla vepřového K 2.08 — 0.00, 1 kg tvarohu 0.24 — 0.32, 1 vejce K 0.08 — 0.10, 1 kopa cerele K 0.00 — 0.00, 1 kopa petržele K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 2.40 — 3.60, 1 hl cibule K 6.80 — 8.00, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00 — 1.20, 1 pytel mrkve K 1.20 — 1.50, 1 kopa okurek 0.00 — 0.00, zelí K 4.00 — 6.80, 1 bedka švestek K 3.00 — 0.00, 1 hl jablek K 3.00 — 8.00, 1 hl hrachů K 6.00 — 8.00. — Na tyhodní trž v Hradci Králové dne 20. listopadu 1909 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 794 hektol., žito 518, ječmene 576, oves 615, proso 0, vřkve 0, hrachy 2, čočky 1, krup 109, jahel 0, jetelového semínka 1, olejky 0, máku 40. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, cerele 0 kop, kapusty 60 kop, cibule 30 hl, okurek 00 kop, salátu 00 kop, mrkve 35 pytlů, brambor 105 hl, zelí 280 kop, drobné zeleniny 50 kop. — 3) Ovoce: švestek 53 bedek, hrachů 41 hl, jablek 348 hl. — 4) Drob. dobytka: vepřů 3 kusy, podváděnat 471 kusů, kůsel 0 kus.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1906 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACEHO TR. C. 359., VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veškerých závodů průmyslových.

Speciální instalace chránit, iluminací osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Shled osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a zafixuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí stavbu elektrovedných sítí a veřejného osvětlení hrád. vln. města Hradce Králové.

Projekty a rozpočty na pořádání

OBNOVA

Číslo 48.

Předplatní na čtyři roky a k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 3. listopadu 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Zbahnění.

I.

Snad ještě nikdy nebyl bodrý český venkov obětí tolika zrádných vůdců jako v čase přítomném. Důvěřivý lid pomohl k mandátům a k zinekurám liberálům přebarveným na zeleno. Vůdce se odměnili aspoň tím, že do konservativního, zdravého kmene vočků li jmelí různých „pokrokových“ hesel, že páchovali do prostých hlav nestravitelné a nezdravé pojmy a lidu za jeho ochotu rozdávali štědré tituly uvědomělosti; čím který rolník, sedající na vějíčku, méně přemýšlel, tím byl uvědomělejší, čím byl horlivějším rozšiřovatelem „Havlíčka“, „Čepu“, „Volné Myšlenky“ z pouhé zášti ke katolické církvi, tím byl pokrokovějším.

Agráři nedali si ujtí příležitost, aby na štvavých schůzích „Volné Myšlenky“ aspoň ústy manifestovali pokrok nejvyšší. Takové ujišťování chytrákům aspoň zabezpečovalo u pokrokařů a soc. dem. částečný paron, zaručovalo shovívavost k úžasným kotrmelcům agrárních dietářů. Jen tak si můžeme vysvětliti, že agrární klub dle prohlášení Jeho Exc. Práška byl na říšské radě v poměru nejlepšímu právě s Masarykem a Drtinou. Jinak by byly hnaly volnomyšlenkářské živly politický stroj plnou parou proti agrárním machrům.

Pojem „pokroku“ jest v přítomné době roztahitelný jako trojřadová harmonika. Pod střechu pokroku dá se snášeti všecko. Proto celé nůše „pokroku“ rozdala výmlavná agrární ústa zcela pohodlně a lacino. Když se však přikročilo k rozsáhlejší akci národohospodářské, kterou měla v prvé řadě k prospěšnému cíli přivésti právě strana třídní, prohlášení se za přední štít hospodářů, takla z řepy místo syrupu řízková břecha, podobná svou vůní agrárnímu „pokroku“, až nad tím výsledkem řádní řepaři rukama lomili. Samy „Lidové Noviny“ dra. Stránské doznávají: „Nyní byly ujednány pro některé okresy ceny za řepu menší nežli byly před řepařskou stávkou vůbec.“ A nejvíce se vyznamenal muž, jemuž agrární venkov tak velikou důvěru věnoval, že jemu jedinému ze všeho rolnictva českého pomohl do ministerského křesla! Nejlepší, vyvolený mezi agrárníky — a řepařskou akci zradil způsobem nejkřiklavějším! To už byla silná paprika i pro ty stoupence, kteří omlouvali nebo domestickým mlčením pomíjeli ty stinné vlastnosti Práškovy, jež kárali na jiných osobách se vši bezohledností.

Z venkova ozvaly se hromové výkřiky, aby vedoucí žurnály a ústřed. výbor konaly svou povinnost. Leč ministerský velkoměstský orgán „Venkov“ stávil se nabluchlým. Potřebuje netoliko podpory židovských inserentů, nýbrž také vlivného přátele Práškovy. Konečně přece po delším čase dostavila se průzračnější odpověď, až nad ní trnuli ti, kteří četli dříve ve „Venkově“, že rolník sázející řepu má být pokládán za prašivou ovci. Dne 28. listopadu uveřejnil „Venkov“ referát o schůzi Práškových důvěrníků v nádražním hotelu v Lysé n. Lab. Prý „po obsažené a věčné řeči“ pánové poslancův přihlásili se ku slovu tři účastníci, „kteří vesměs mluvili pro vyslovení úplné důvěry panu poslanci.“ Je-li to tak úplně pravda, pak patrně, že ti lidé jsou „Čepem“ důkladně vycepováni k slepé, nemyslivé poslušnosti. (Po říšských volbách nazval „Čep“ vzornou obcí ves, kde dostal Prášek od voličů — ovšem „uvědomělých“ všecky hlasy.) Co Prášek mluvil, o tom „Venkov“ moudře pomlčel, zato však uvedl jednohlasně přijatou resoluci, z níž vyjímáme: „Prohlašujeme, že ve všech směrech (!) se svým poslancem souhlasíme . . . V soustavných útocích nepřátel strany (?) agr. v poslední době ne poslance našeho podniknutí spatřujeme starou zášť a snahu oslabiti pevnou posici jednoho z předních bojovníků za práva národa a lidu venkovského (!) zvlášť. Toto zbešílé (och!) štvání odpárců české strany (?) agrární proti našemu

poslanci je však neklamným (zcela tedy neomylným!) znamením, že poslanec náš pokračuje neochvějně na dráze, kterou se vždy ubíral, směřující ku prospěchu jeho venkovského voličstva, kterážto jeho činnost ovšem hněte a řezá nepřátele naše do živého . . . Žádáme Tě, milý příteli, bys věřil, že si tě vážíme, že Ti důvěrujeme i na dále. Očekáváme od Tebe, že tak jako dosud . . . i dále společně s ostatními předáky povedeš nás i stranu naši posílen naši plnou důvěrou a podporou v duchu a zásadách zakladatelů české strany agrární.“

Co věta, to ubohá fráze nebo nepravda! Tedy Prášek má vésti stranu jako dosud — od desíti k pěti, ma se chovati v řepařské akci jako dosud. Projevuje se mu vděčnost jako milostivé vrchnosti, která ráčila blahosklonně vzhlednouti na mozoly upracovaných rukou. Za 16.000 K ročně už formální, zevnější projev přízná k lidem potřebným jistě stojí. Bez pomoci rolníků by byl Prášek jistě takového ročního důchodu nensbýl. Ejhle, jak přátelé Práškovy odsoudili trůnfa a bezohledné hlasy — samých zrazených agrárníků! Ti, kteří proti Práškově nedůslednosti pověděli čirou, jasnou pravdu, dostávají na zelený kabát bičem. A což výkonný výbor strany po tolika protestech venkovských listů agrárních, po žhavých a spravedlivých tlipkách zakladatele strany agrární Alfonsa Štátného? Mlčí jako zařezaný, neodvažuje se „dělat pořádek“ ani potom, kdy sezvaní „spolehliví“ agrárníci tak úžasně překvapující resoluci jednohlasně schválili. A pak mají míti Němci náležitý respekt před českým poselstvem, jehož valnou část tvoří poslanci agrární! Pravda — mandáty shánět, v tom projevíli agrárníci horlivost, jaké není hned tak rovno. Nyní, kdy se poukazuje stále hlučněji na potřebu vnitřní očisty strany, kdy agr. poslanec Bergmann slibuje odkryti ještě další doklady zrádnosti a korupce agr. pohlavců, kdy řepařské tažení skončilo právě zradou vynikajících agrárníků faskem, kdy moravská agrární strana jest rozvrácena, tu se již generálům do nevděčné, ale záslužné práce nechce. Zbavnění trvá dále a nškodilo našemu národu v jednom roce víc než radikální, neúspěšná politika mladočeská v jednom desetiletí.

Co dříve tvrdila o agrárních kaceřované strana katolická, to nyní vidí agrárníci z kruchty a rozvášněni opakují to, co našiinci proslovili již dávno.

O tuberkuloze.

Přednesl na schůzi katol. nár. jednoty v Nov. Bydčově
MUDr. Prokop Hejtmán, o. k. okr. lékař.

III.

Druhá cesta, na které bacill tub. do těla může vniknouti, jest přijímání tuberkulosních hmot s potravou — hlavně s masem a mlékem ze zvířat tuberkulosních. Nutno proto vše doporučiti, by maso hovězí, ježto tub. mezi skotem velice je rozšířeno, požíváno bylo jenom dobře vařené nebo pečené, a mléko když bylo po 5 minut ve varu aneb když bylo půl hodiny na 85° C zahříváno čili sterilizováno.

Třetí cestou, na které nákaza tub. do těla lidského může vniknouti, jest očkování v kůži. Nejčastěji se tak děje, když se někdo poraní o rozbité plivátko, též u lékařů, zvěrolékařů; řezníci a pomocníci na jatkách mohou poraněním od zvířat tub. se nakaziti.

Tuberkulosa nemusí ovšem pouze v plicích se usídliti, nýbrž pozorujeme ji v mizních žlázách, křídli, chřtánu a v kostech, i na četných jiných místech.

Mladší děti bývají nešťádky zachváceny tuberkulou blan moskových, nebo tub. střev a pobřišnice.

Často se přihází, že v celém těle náhle tub. se vyvine, kteroužto formu jmenujeme rychlé souchotiny. Je to onemocnění tyfu podobné. Nemoc pod jménem lupus známá jest vlastně odruda tub. kožní. Rovněž i tak zvaná scrofulosa jest lehčí formou tub.

Zajisté je oprávněna otázka a tane mnohemu na mysli, zdaž organismus zdravého člověka neochrání před vniknutím nákazy tub. Ve větším městě, kde žije mnoho lidí pohromadě a tudíž také dosti souchotinářů, musil by skoro každý člověk onemocněti, neboť bacillů zde je až nazbyt, když jediný člověk může jich miliardy vychrliti. A přece tomu bohudík tak není. Jestliže zdraví a nemocní dle návodu předeslaného se řídí a nejjednodušší zákony čistoty zachovávají, jest nebezpečí nákazy o polovici menší. V úplně zdravých plicích nemůže se bacill tub. usídliti ani v ústrojí trávicím! Netřeba se báti, že každé vdechnutí bacillů, každý doušek tub. mléka nebo každé poranění tuberkulosu našeho těla musí míti v zápětí.

Dýchati máme nosem! Prachovité hmoty i bacilly tub. zadržují se na vlhkých stěnách sliznice dutiny nosní a na slizu nosním nenačejí bacilly a jiné bakterie vhodných podmínek k životu. Proto přemrštěná bázeň před tub. jest hlavně u zdravých lidí nemístná, postačí zajisté, když možnosti nákazy se varují. Proti tub. ochraňuje člověka ovšem dále správná výživa a čistota těla, časté koupele, studené sprchy, plný tělocvik, hry, rozumný sport a co možná nejdelší pobyt na volném, čistém vzduchu.

Co se týče účinku kouření, lze kouření nedospělých, i když neděje se nemírně, prohlásiti za škodlivé. Není proto snaha odpárců tabáku, pokud se obmezuje na ochranu mládeže nedospělé před morem tabákovým, přemrštěná, neboť kouření nedospělých znamená menší vzdornost organismu proti škodlivostem, nemocem a zlozvykům jiným. Ze by tabák u dospělých osob působil tuberkulosu, jak obecný náhled zavládá, nelze dokázati. Dráždivým kouřem působí ovšem katarh břtanu a průdušek, znečišťuje vzduch, v němž kuřák dýchá a zeslabuje takto obranu proti tuberkuloze, usnadňuje její vstup, bývá tedy nepřímou příčinou její choroby. Rozhodně však není pravda, co přívrženci tabáku tvrdí, že kouř tabákový desinfikuje plice, že je tudíž vlastně prostředkem proti tuberkuloze, neboť kouř tabákový není s to, aby bacilly tub. zničil.

Tuberkulosa je *shojitelná* hlavně v období počátečním. O této pravdě nepopíratelně poučuje statistika plicních léčení.

Ze 100 nemocných bylo ročně 25 zhojeno a dalších 40%, 50%, zlepšených a k práci schopných domů propuštěno.

Ostatně při pytlé mrtvol lidí ve vysokém stáří zemřelých shledáváme v plicích zhojené, tvrdé, zvápenaté tuberkule a přemnoží z nich za živobytí ani netušili, že byli souchotináři.

Nejlepším léčebným prostředkem naproti tuberkuloze, tomuto nejjarputnějšímu lidskému moru jest správná životospráva a dobré, výhodné zdravotní poměry. Těchto dvou činitelů nedostává se bohužel ohromné většině tuber. nemocných. Souchotiny jsou velmi často nemocí chudého, nezámožného člověka, jemuž nedostává se obyčejné, což je nejbolestnější, doma pro vleklý ráz choroby řádného ošetření, a ježť neboží štíť ve svém bytu, při hladu a v bolestech nákazu na své děti, svou manželku a celé okolí.

Cizinci staví pro tyto nemocné zvláštní léčebny pro prání choroby, kde skytají se jim podmínky k dosažení zdraví neb toho stupně zlepšení, aby při každém jednání byla zachována, byť třeba jen na čas, schopnost k práci a výdělku. V Rakousku zřídil zvláštní vídeňský spolek dosud jedinou léčebnu pro nemocné plicními chorobami v Allandu. Vynaložený peníz a péče přináší dle statistických výkazů veliký úrok a v národohospodářském ohledu zachraňují se miliony národního jmění.

Německé léčebny, jichž příčiněním lidu milióny spolků, nemocenských pokladů a továren sřízeno je na 90, vykazují 20%, vyléčených. Co tu sliz, co tu strádání užiténo!

U nás v Čechách máme posud pouze jeden větší podobný ústav a to „Albertinum“ v Záměru, určený jen pro sirotky stížené scrofulosou vedle soukromého ústavu dra

Hamsy v Laži u Vys. Mýta Pro dospělé, tub. stížené osoby hodlá postaviti se sanatorium v Pleši u Dobříše a aby týž co nejdříve ku blahu lidstva trpícího stížením byl, prosí se, aby dobročinný tento ústav byl hodně podporován.

Aby pak i se zdejšího okresu chudí nemocní, stížení tuberkulosou, dobrodini ošetřování v sanatorium tom, až zřízeno bude, účastnými státi se mohli, založili jsme zde místní odbor „Čes. pom. zemsk. spolku pro nemocné plicními chorobami“ a zvu Vás co nejsrdčněji ku přistupování k humanitnímu spolku tomu.

Nechť v řadách našich neschází nikdo, komu leží na srdci veřejné dobro a v jehož hrudi plá plamen lásky k bližnímu!

Volné listy.

Machar na poli kulturním. Pozornému čtenáři pokrokových novin bylo zajiště s podivením, že nemohl se v nich nikdy dočísti pravého obsahu Macharových přednášek, kterými největší český člověk osvětluje své posluchače. Každý pokrokový referát odbývá věc několika běžnými frasemi, jejichž hlavní jádro vyznívá neobmezenou pochvalou pravdy, které z úst Heliova syna vycházejí jako nějaké zjevení. Jsme tedy vděční dopisovateli „Čecha“, který na přednášce Macharově v Mladé Boleslavi podstatný obsah macharské moudrosti zachytil. A protože „Český Učitel“ nedávno pověděl, že klerikálové proti vědeckosti Macharových přednášek nemohou ničeho namítati, jest nutno, abychom této vědeckosti podívali se důkladně na zuby. Obsah přednášky v Mladé Boleslavi potvrzuje jen náš úsudek, že Machar sice dovede robiti verše, ale udá-li se mu mluvit o věcech, které žádají vědomostí a kulturního rozhledu, rozkládá se kolem něho zvukná — prázdnota.

Machar přezývá dříve vyvrácené nepravdy, sbírá kde jaké protikřesťanské odpadky na smetišti jako hadrník, naspává vše do svého pokrokovského pytle, tam to přehazuje a konečně vysypává s dodatky své antickozidovské fantasie. Hlavní však známkou vývodů jeho jest úžasná nevědomost a zlomyslné překrucování. I nezvedený uličník zazvoní u leckterých dveří anebo se skrčí, aby namázl své jméno na pěkném pomníku . . .

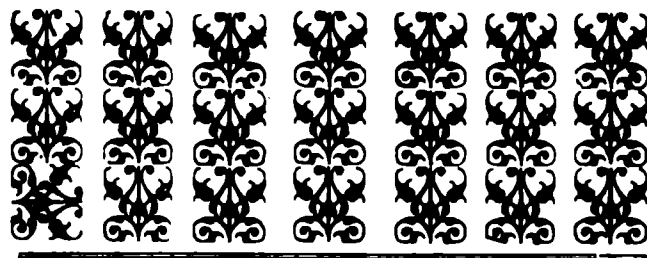
Majíce úmysl epochální objevy Macharovy pořadem oceňovati, vezměme dnes v úvahu způsob, kterým mluví o pravdě mesiánské. „A co se stalo v Judei?“ táže se Machar. „Žil tam národ zbavený politické samostatnosti, národ židovský, snící o svém království, čeká na Mesiáše. Takové báje mají též jiní národové. Němci spoléhají na Bedřicha Barbarosu, Češi na Blanického rytíře. Židé tedy sní o nadpřirozeném pomocníku, který Bohem posláný vrátí politickou samostatnost. — To se však nesplní.“

Již vzpomínka na Barbarosu a Blanického rytíře svědčí, jak malicherně si Machar vede. Barbarosa zajiště nebyl Němcům prorocky předpovídan a Blanický rytíř nemohou se zafazovati v pásmo historické, v němž má pevné místo mesiánská pravda, kterou Machar nazývá bájí.

Abychom na jisto postavili, že Machar nemá o mesiánské historické pravdě ani poňtí, jest potřebí, stručně ovšem, vytyčiti její rozvoj a konečné její splnění. Ano, jsou časté zmínky v podáních různých národův o budoucím Osvoboditeli, čehož Machar určitěji nedokládá, ale to právě dokazuje, že podání ta vyšla ze společného jednoho pramene, z původní fyzické jednoty všeho lidstva. Nikde také myšlenka mesiánská nestala se skutkem, než v národě vyvoleném, kterýž určitým způsobem na budoucího Vykupitele byl připravován a jehož dějiny právě utvářely se pod vlivem myšlenky mesiánské tak význačně, že popíráti pravdu onu znamená, popíráti sám židovský národ.

Národ židovský věřil, že přijde čas, kdy jeden Bůh a Stvořitel, jemuž se klaní, stane se Bohem celého světa. Věřil, že tato revoluce bude způsobena člověkem, nazývaným Mesiášem, Svatým, Spravedlivým, Spasitelem, Očekávaným národů. Věřil, že bude z kmene Judova a z domu Davidova. Věřil, že bude trpěti a umře, aby dokončil dílo proměny, jež mu Bůh uložil.

Prvé slovo o budoucím Mesiáši zaznělo na polích Chaldejských k Abrahamovi: „Vyjdi ze země své a přibuzenstva svého, v tobě budou požehnána všechna pokolení země.“ Dva tisíce let před Kristem, způsobem nerozlučným, přichází na svět národ židovský a s ním idea mesiánská, která se rozlévá po celém světě. Jakub, máje kolem sebe dvanáct synů, ohlašuje každému z nich několika charakteristickými ryey jeho budoucí úkol. K Judovi praví tato památná slova: „Nebude odháněna berlá od Judy, dokud nepřijde, který má býti poslán a který jest očekáváním národů.“ Objevení se Mesiáše jest tedy označeno známkou, kterou potomstvo

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen r. 1863.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6,000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů
koncem září t. r. K 23,871.715.06.

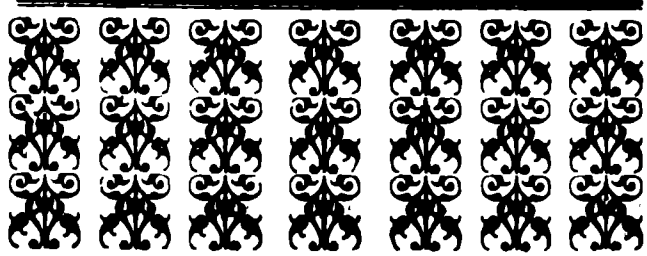
VKLADY
4 až 4½%
dle výpovědi.

**Eskont
směnek a faktur.**

**Směnárna.
Skladiště.**

**Vadia a kauce.
Stavební úvěry.**

Piliálka v Semilech.

snadno pozná. Vyjde z větve Judovy a v době, kdy bude nad zemí panovati již cizinec.

Balaam předpovídá: „Vzejde hvězda z Jakuba a povstane prut z Israele. Přijdou na lodech ze Vlach, přemohou Asyrské a zhubí židy a naposledy také sami zahynou.“ Prorockví toto, jak patrně, ohlašuje vládu Římanů nad Východem a nad národem židovským jako předchozí znamení příchodu Mesiáše. A ono slavné prorockví Danielovo, které předpovídá určitě čas příchodu Mesiáše a druhé zboření chrámu a Jerusalema, rozptýlení lidu a naprosté vyvanutí oběti Starého Zákona! Předporočen Alexander i jeho čtyři říše po jeho smrti, předpověděno asyrské zajetí židů bez návratu a zajetí babylonské s návratem. Jeremiáš prorokuje, že Bůh ustanoví zákon nikoli na vnějšku, ale v srdcích, že bázeň před ním, která byla jen vnější, obrácena bude v srdce. Kdo nevidí v tomto prorockví zákona křesťanského?

Mnohá prorockví rovnají se matematickým výpočtům a podobají se méně pohledu do budoucnosti, než vypravování o minulosti. Nelze nám uváděti všech překvapujících podrobností a jest nám se spokojiti tvrzením, že myšlenka mesiánská v proudu tolika století a tolika událostí co do určitosti a souvislosti prorockých projevů nemůže od myslícího člověka přirovnávána býti k bájím, jak to učinil Machar. Tady mluví dějinná skutečnost, neboť ony četné předpovědi staly se skutkem, a myslící lidstvo jim právě proto porozumělo, že se vyplnily. Na Ježíše Krista hledí oba Zákony, Starý v něm vidí svoji naději, Nový svůj vzor, oba svůj střed.

Confucius na východním konci Asie mluvil o svatém, který, jak pravil, byl pravý svatý a měl přijíti od Západu. Tacitus za vlády Vespasiánovy očekává ho z Východu. Racionalisté XVIII. století přinuceni určitostí, uznali často tuto jednomyslnost očekávání mesiánského. Voltaire na příklad pravil: „Bylo od nepamětných dob zásadou u Indiánův a Číňanů, že Mudrc přijde od Západu. Evropa říkala zase, že Mudrc přijde od Východu.“

Pro badatele stává se skutek zajištěným, jestliže byl metodicky potvrzen. Co se týká tedy prorockví, běží hlavně o to, zda před Kristem byla téhož znění, jako za Krista a po Ném. Nehledě k tomu, že tu jest pravý svědek a strážce svých knih, národ židovský, jest tu ještě skutečnost, která ze základů vyvrací wszelké podezření, že by snad byla prorockví hned po Kristu Pánu tak uzpůsobena, aby se mohla na Něho vztahovati. Dvě stě let před Ježíšem Kristem egyptský král Ptolomeus Filadelfus rozkázal celý Starý Zákon přeložiti do řečtiny, čímž knihy ony staly se majetkem světa řeckého i římského, tedy všeho světa vzdělaného, takže totožnost prorockví možno každému zjištěti. A tak pravda mesiánská a její vtělení, Ježíš Kristus, mají pevný svůj podstavec v dějinách a nejsou-li skutečností, pak není skutečností již nic. Vzhledem k tomu jest zjevno, nazývá-li Machar myšlenku mesiánskou, Ježíšem Kristem uskutečněnou, bájí, že on sám epřádá báje, aby zastínil dějinnou pravdu, která jest potvrzena tisíciletími před Mesiášem a tisíciletími po Ném.

Židé tedy sní o nadpřirozeném pomocníku, který Bohem posláný vrátí politickou samostatnost. — To však se nesplní.“ Machar domnívá se, že těmito slovy zasadil smrtelnou ránu křesťanskému náboženství. Dokážeme tedy, že sázel svá slova na vítr a že rozmach jeho heliovské pravice jest méně, než švelem spadlého lupenu. Úlohy se vyměňují. Machar vybíjí si, že vůli osudu jest určen, aby napravoval české hlavy, a nyní nás přímo provokuje, abychom narovnávali hlavu jemu samému. Kdyby Machar prorockví o Mesiáši znal, mohli bychom o něm užiti slov proroka Daniela: „Žlí neporozumějí, ale moudří porozumějí.“

Macharovi však jsou španělskou vesnicí, ač opovažuje se o nich pronášeti určité úsudky. Švec i krejčí mají tolik svědomí, aby se svému řemeslu vyučili, ale největší český člověk studium o nejvážnějších otázkách považuje za zbytečnou přítěž a spravuje se oním šlendriánským heslem: „Snadno a rychle!“

Židé sní o nadpřirozeném pomocníku, který Bohem posláný vrátí politickou samostatnost. — To se však nesplní.“ Kdyby Machar aspoň něco si byl zapamatoval z náboženství, jehož přednášení na gymnasiu tak zhusta kritizuje, zatanula by mu sama sebou ona předpověď Jakubova: „Nebude odháněna berlá od Judy, dokud nepřijde Ten, jenž jest Očekáváním národů.“ A jako toto prorockví, tak všechna ostatní nenazývají Mesiáše svetským panovníkem, nýbrž králem duší a Obnovitelem mravním.

Proroci předpovídali, že *poslední království židovské přestane*, že budou *hlídě des krále a des královky*. (Ozeáš.) Mojžiš předpovídá židům, že je Bůh *rozptýlil mezi všechny národy země*. Když Nabuchodonosor přivedl národ z Judské říše do zajetí, aby se snad nedomnívali, že berlá jest

Již od Judy odhláta, bylo židům předem, že tam bude nedlouho a že se vrátí do své vlasti. Byli stále utěšováni proroky, králové jejich vládu po návratu stále. Ale druhá skáza (Titus) jest v proroctvích beze *obnovy*, bez proroků, *bez krále, bez dědice, bez naděje*, protože *berla jest odhláta navždy*.

Ostatně bylo předpovíáno také, že židé proroctvím neporozumějí. Smyslní židé duchovní smysl proroctví setřeli a očekávali krále pozemského. Mesiáš sám jim vysvětloval, že království jeho není z tohoto světa; zamítli ho, kteréhožto zamítnutí jest rovněž určitě předpověděno. Důvod tohoto zamítnutí, vyskytující se ve všech jejich knihách, v Talmudu a Rabínech, jest ten, že Ježíš Kristus nepodmanil národů rukou ozbrojenou. A právě proto, že Mesiáš nebyl výbějným králem pozemským, jest pravý Vykupitel duchovní, právě proto jest veliký a svatý.

Kdyby Machar měl trochu jemného citění, sám by si uvědomil, že by se nesnášelo s povahou proroctví, kdyby předpovídala krále krev prolévajícího, a bylo by nedůstojno Boha, kdyby na takového pozemského vládce řídý byl připravoval. Konec konců právě tím odpiráním jsou židé svědky bez důhony a kromě toho splňují tím proroctví. Kdyby Mesiáš byl býval králem pozemským, jak tomu chce Machar, byl by ukázal, že nevyplnil proroctví a že není pravým Mesiášem. A tak důvod, Macharem vedený proti Mesiáši, jest skvělým důvodem pro Něho, svrhne Machara s jeho hlediska a ukazuje jeho slepici rozhled.

Znám kněze, kteří tyto věci vykládají dětem v obecné škole. Představte si nyní pokrokařskou agitaci, která shání posluchače na Macharovy přednášky, uvědomte si barumekou reklamu, která hlásá, čeho se tam všeho lidé dovědí, pomyslete si, že tam jsou inteligenti, kteří studovali na vysokém učení a že tyto inteligenti berou vše za bernou mímici od největšího českého člověka, jenž žák z obecné školy dal by zcela nedostatečnou — a poznáte, jak se sesouvá volnomyšlenkářská vzdělanost, která oplývá všude sebechválou. Ovšem, nemáme inteligentů všechny. Bývají na přednáškách Macharových také vzdělanci, kteří si odplivují.

Sotva si Machar otřel mastná čsta po jedné nepravdě, již pronáší vtip, aby prý po odstranění náboženství ze škol dívky chodily k farářům na hodiny jako na fortepiáno. Zároveň však, jak jsme dokázali, podal přesvědčující doklady, že pak sám musil by se od těchto žáků důkladně přiučovat. Kdyby však takový skutek duševního milosrdenství, pro něj tak potřebný, byl mu nepohodlný, bylo by užitečno, aby se kající přiznal: Jsem v těchto věcech nevědomcem. Tím získal by si jen vážnosti, neboť lidé otí toho člověka, který mluví o sobě mužnou pravdu. — A tak Machar, jen si uvedeným místem o Mesiáši pro hlavy klerikálů, přinesal hlavu vlastní, což znamená, že se již uvádí v zoufalství. Podobá se ovšem také Balaamovi, jenž poslán byv složit, musil dobrořečit. Jenže tam byli dva, Balaam totiž a osel — kdežto tady jest jen jeden, a nelze dobře rozhodnouti, který z nich chybí.

Budoucí revoluce. V revolučních dobách nezůstávají nikdy osamoceni ti, kdo o nový pořádek plánovitě usilovali a na převrat připravovali byli tiskem, organizací a schůzkami. Mohli bychom nazvat tyto činitele uvědomělými revolucionáři. Jest však ještě množství existencí, které jsou nepřítelem skutečného pořádku a kterými každé povstání jest vítanou příležitostí dáti svobodu svým pudům a nahromaděnému zlosti. *Všichni takoví v revoluci mají za přední cíl plátní si kapsy.* Ba jsou takoví, kteří předtím žili jako klidní občané, ale bouřlivé evzduší je strhlo ve všeobecný vír. Takový člověk nedobrovolně nebo z nedorozumění zapletený do vzpoury zúčastňuje se jí posléze velmi ochotně, protože ho svádí beztrávnost a ehtivost. *Postupně uvědomělí revolucionáři stávají se mentinou a vedou jim umíká docela.* Vůdcové, kteří slovem a tiskem revoluci připravili a na konec způsobili, že vybuchla, jsou svrženi a za vůdce postoupí lidé, o nichž před tím nikdo nealýchal. Neboť v každém sběhu ten, jenž jest nejodvážnější a nejméně obtížený ohledy, kráčí v čele a zabíjí dilo spousty. Příklad jest nakažlivý. Z počátku běželo o nový řád společenský, o vyrovnání protiv mezi chudými a bohatými, na konec jde o vraždy a poklary. Z počátku byla vzpoura obmezena potřebou, ale brzy připojují se neobmezené síly, dodáváné odpoutanou divokostí.

Velká slova o svobodě, rovnosti a blahobytu provádějí svůj úkol. Hle, tak již tedy nebudeme chudí, nebude pánů, jichž jsme musili poslouchati, nebude úředníků, kteří nás odsuzovali, nebude majetníků, kteří pohodlně bydlili a dobře žili, tedy již nebudeme platit ani daní ani dluhů. V tomto nepořádku běda těm, kteří přímo neb nepřímo udržovali předtíší pořádek!

Jest přirozeno, že všechny rozehnané myslí ženou se proti majetku. Všechny křivdy v paměti ožívají, a ti, kteří se stali pány, oplácejí všechno, čím dle svého rozumu předtím trpěli. Všichni zabouřenci jsou přece lidmi nevinnými a složitci jsou ti, kteří v předchozí společnosti veleli nebo měli z ní prospěch. Veřejná moc sice se brání, ale vojsko, o něž se opírá, projevuje nespolehlivost, ano leckde zjevně nebo potají straní revolucionářům. Vždyť ten však je člověkem z lidu, ví o jeho stescích, byl také občánem, jemuž dostávalo se dosti poučení, jak se má zachovati, až prováděna bude rovnost všech a dobývána svoboda; vždyť četl antimilitaristické noviny a slyšel řečníky, kteří prohlašovali, že vojenský stav jest nejmocnější oporou všech utlačovatelů.

Svoboda, rovnost majetku a jednomyslný křik ostatních zapalujících hesel roznášej se po městech i po venkově, vniká do dílen, továren, do kasáren a úřadoven. Všude se řeční a nikdo necítí zodpovědnosti za to, co se povídá. Množství dává se unášeti vírem velikých slov, vymyšlených novinek, pověstí a všelijakých zveličených příhod. Vykřikuje se již směle, které stavy dlužno zničit a označují se jména těch, kteří jsou podezřelí, že kuji pikle proti lidu, jenž povstal za svá práva. Od podezření, podíraného sílou lidu k násilnostem, k vraždám a drancování jest jen krůček, a postačí jen výkřik, aby oběti byly nalezeny a potrestány.

Zákonná moc jest již potlačena, neboť vyvstala nová moc, moc bezuzdná, nezodpovědná, hnaná ku předu záštími proti měšťáctvu a proti vřem, kteří něco mají a kteří dosud slušněji se šatili a pohodlněji žili, nežli davy, které nyní určeny jsou k tomu, aby nespravedlnosti odklidily a vzaly svou pomstu nad domnělými i skutečnými utlačovateli. Ponenáhlu tato nová moc zřídí si své poradní sbory, ustanoví soudce i bifíce, neboť jakkoli revoluce znamená na první pohled zmatek, přece i ona potřebuje určitého pořádku a správních zařízení, ovšem že vše to zjednává sobě dle revoluční mravonky a dle revolučního způsobu myšlení. A správa revoluční jest také podle toho, neboť jest hroznou diktaturou. Po svobodě obecné není ani potuchy. Byla sice slibována byla jako heslo dosti vhodná, aby podněcovala, ale nyní, když nabyli vrchu živlové revoluční, na svobodu mají právo jen přátelé a stoupenci nového pořádku, buďtež třeba největší vyvrhelové společnosti. Proto jest přirozeno, že nyní o majetku a životě rozhodují lidé násilnických hlav a násilnických rukou, a tak nebezpeční ztřeštěnci s nebezpečnými dravci zatopí společnost potoky krve.

Kněz a pokrokařský učitel. Když byla v plném rozkvětu aféra s Drozdem, „Český Učitel“ napsal, že *takový Drozd jest na každé faře.* Jestliže toto mizerné bládní v novinách pokrokařského učitelstva tehdy ohromilo, dnes již nikdo takovým výrazům by se nepodívoval. Pokrokařský směr v Čechách vůbec a v učitelstvu zvláště podal takové přesvědčující doklady o vyšší mravnosti, že tehdejší podiv náš zdá se nám dnes býti naivností. My jsme tehdy zajisté nemohli očekávat, že pokrokařský směr v učitelstvu povede k takové pustotě duševní a novinářské nevázanosti, že již samy rozumnější učitelské časopisy z takového názorného vyučování mravnosti a životní opravdovosti jsou všechny poděšeny. Hluk z defraudací učitelů Kudrnáče a Stulíka posud se neutišil, a proto ještě za čerstvé paměti upozorňujeme ušlechtilého „Českého Učitele“, že v katolických listech nikde nebylo napsáno: „Takoví Kudrnáčové a Stulíkové jsou na každé škole!“ Když zachováváme příslušnou skromnost, můžeme vším právem tvrditi, že mezi knězem a pokrokařským učitelem jest rozdíl patrný, a jest osudným vysvědčením pro „Českého Učitele“, že právě vinou jeho výchovy tento rozdíl nemůže býti zapáán k dobru pokrokařského učitelstva.

Transfúze krve. Tuto operaci vykonal dne 19. listopadu na Masarykovi dr. Vohrysek a líčí ji v židovském „Rozvoji“ takto: „Masaryk. Vyslovte jméno to s r a pak s řinčivým, měkkým, nelibozvučným ř. Jaká sprostota a nelibozvuk s tím ř. Jaká určitost, konciznost, jasnost a pádnost ve slově Masaryk. Ne, to není dětinské ani směšné (asekurace včas. — pozor. redakce), pro mne to znamená více, při nejmenším nezvratný důkaz, že nepochází Masaryk z té chabé české krve, bledé, rozředěné, že je jeho vlastní Slovač, a že má v sobě několik kapek *tatarské krve.*“ Dosavad měl Masaryk krev českobratrskou, dr. Vohrysek vstříkl do jeho žil tatarskou. Nic jiného, než transfúze.

Porád říkáme, že to přispůsobování pokrokařských židů jest ličené a neupřímné. Vždyť dr. Vohrysek vysvětluje otevřeně, jak ta česká krev jest chabá, bledá a rozředěná, kdežto tatarská jest jasná a pádná. Ostatně kdo ví, jaké ještě veliké idee hrají v hlavě

dra Vohryska; jeho filosofování s r a ř ve slově Masaryk skýtají aspoň při nejmenším nezvratný důkaz, že vyskočil z levého boku Jupiterova.

Obrana.

Prohnaný papírový lhář náčelný klerikálů. „Lidové Prouty“ v č. 46. dne 12. listopadu napsaly tuto perfidii, spředenou hned z několika nejdrzejších lží: „Klerikální listy jsou plny provolání k českému dobrému lidu venkovskému, aby pomohl utiskovaným bratřím na Dunaji. Můžeš-li, bratře, sestro, pomoz své utiskované krvi na horké půdě vídeňské. Tak volají téměř všechny klerikální plátky. Naše čtenáře upozorňujeme, aby venkovský lid před tímto zbračením varovali. Lid žije v domněni, že pomáhá spolku „Komenskému“, který vydržuje ve Vídni české školy. Peníze však jdou na čistě klerikální podniky a ohlupování lidu. V živé paměti jsou sbírky, které vedl známý vídeňský páter Bláha na postavení útulny pro české učně ve Vídni. Sbírky ty dosáhly obnosu 30 000 zlatých, zbralo se u úřadů obecních a největší obnos daroval ovšem lid chudý, který si těžce své groše vydělává. Páter Bláha byl několikrát v časopisech vyzván, aby složil své účty a veřejnosti oznámil, kam peníze uložil. Do dnes tak neučinil. Velebná „Obnova“ by mohla veřejnosti říci, co se s penězi stalo. Útulna se nestaví, žebrání pro útulnu umiklo a o páterovi Bláhovi není delší doba nic slyšeti. Nic jim nevěřte a nic jim nedávejte! „Obnova“ má teď slovo.“

Věru nevíme, proč právě „Obnovu“ nutí „Lidové Prouty“ k zúčtování za sbírku vídeňskou. Složití účet jest povinen ten, kdo vybíral a sice tomu, kdo peníze dával. Pražádnou pak povinností není skládati hned na zavolání účet lhavému časopisu, který na útulnu ani krejcaru nedal.

Mizerný účel „Lid. Proutů“ jest zřejmý: pošpinit zúmyslnou lží ctihodného kněze a to tak chytrácky, aby se nedala pomluva s úspěchem žalovati. Takovému zákeřnému péro rozhodně se odpovídati nemusí. Aby však poznala nestranná veřejnost, oč se jedná a jak bezcharakterně jest napadán obětavý vlastenecký kněz, podáváme informace, jichž pravdou a faktickým zdůvodněním neotřese péro sebe prohnanější.

Tedy: r. 1890 vydala vídeňská Jednota sv. Methoděje tištěné provolání ke sbírce, jehož jeden exemplář leží na našem redakčním stole. Pod provoláním jest podepsán prelát dr. Horný, tehdejší předseda Ústř. jednoty a Ant. Jelínek, předseda I. odboru. *P. Bláha tam vůbec podepsán není.* Naopak doslovně se tam čte výzva: „Dárky ty buďtež zaslány na tuto adresu: Dr. Antonínu Hornému, prelátu metropol. chrámu ve Vídni I., Stephanzplatz, Domherrenhof.“ Deset let na *tuto adresu* zaslány peníze, až se sebralo 22.000 K. Dary ty byly kvitovány v *tištěných správách*, jichž nám také z Vídně zaslány.

Jest tedy bezectnou lží tvrzení, že 1. Bláha ty sbírky vedl, 2. že dosáhly obnosu 30.000 zl., 3. že byl marně vyzván, aby složil účty.

Pokladníkem byl napřed dr. Fr. Preisler, později — a to dosud — c. k. vlád. rada Ferd. Menčík. Ten přejímal dary od preláta Horného a dával jednateli Bláhovi jejich seznam k otištění a veřejnému poděkování. Tak se to dělo i s milodary na služby Boží a na kostel až do úmrtí Horného († 12. října 1908).

Poněvadž však sebranych 22.000 K na koupení domu naprosto nestačilo, přidal Horný napřed 20.000 K. A tak byl zakoupen dům v XV. okresu. Leč cena jeho obnášela 66.000 K!! Proto též šlechtitý Horný později přidal ještě druhých 20.000 K. Vymínil si pouze pro svou domácnost svobodný byt až do úmrtí. V domě tom má svůj útulek I. odbor jednoty, všeodb. sdružení, katol. polit. jednoty; scházejí se tam četní učňové, hrají se tam i divadelní kusy.

Tolik zatím na vysvětlenou těm, kteří na dům platili. A ku konci se říkáme, *kdy katolici vybírali na „klerikální podniky“ s podvodným tvrzením, že peníze se dají na školu Komenského a v kterých časopisech musí být dp. Bláha něčím brát vysvětlen, aby složil své účty?* Hanobit dobrodince českého lidu vídeňského, toť specialita „Lid. Proutů.“ Ted zase mají slovo „Lidové Prouty.“

Co tomu řekne „Obnova“? Tato otázka vložila dne 27. listop. „Osv. lidu“ do přediva lží o processu p. Šupky. Odpovídáme: 1. že „Osv. l.“ podvádí veřejnost tvrzením, že oblaňovaný a jeho zástupce důtklivě nabízel smír, zaplacení útrat a otištění „ponižujícího“ odvolání; 2. že se zavázal zaplatiti veškeré útraty právního zastupování i útraty soudní. Smír nabízel velice ochotně Hofrychtr a sám se rozhodl platiti část útrat. Odvolání pak praví, že čtenářstvo vztahovalo inkrimované řádky „Štítu“ na Hofrychtra mylně.

Politický přehled.

Pilné návrhy v poslanecké sněmovně. Minulý pátek jednalo se v poslan. sněmovně o pilném návrhu dr. Kramáře na ochranu národních menšin a 3 návrzích příbuzných, proti nimž, vlastně proti Slovanské jednotě vyrukoval dr. Pergelt s návrhem, aby vládní předlohy o úpravě jazykových poměrů v Čechách a o zřízení krajských úřadů byly bez prvního čtení přikázány výboru. Nastalo vyjednávání a konec konců byl ústup Němců, z jejichž pilného návrhu (Pergeltova) nezůstalo téměř nic. Současně projednáváné pilné návrhy (i Kramářův) odvolány a přijat kompromisní návrh posl. dr. Stözla ze Spunohradu, aby byl zvolen 52členný výbor pro úpravu národnostních záležitostí a příslušných zákonitých osnov a návrhů, které budou v budoucnu výboru přikázány k projednání se zřetelem na poměry platné v různých královstvích a zemích, a výbor ten nechť podá do tří měsíců sněmovně o tom zprávu. Jen čeští radikálové, část r Němců a část Poláků byli proti tomuto návrhu a ze sálu odešli. — Ve středu přišla na řadu druhá skupina pilných návrhů, týkajících se menšinového školství. Jsou v ní návrh čes. agrárníka Dürriha a čes. radikála Kaliny, k nimž přibyl ještě návrh soc. demokratů o témž předmětu. Posl. dr. Velich žádá, aby školy české v Dol. Rakousích, českými penězi zřízené, byly aspoň tak trpěny, jako ku př. řecká a turecká škola ve Vídni. Něm. posl. dr. Michl potírá požadavek český, aby náklad na menšinové školství byl přikázán státu, Čechové nechť si útraty menšinového školství uhradí ze svých kapes. Posl. Šilinger prohlašuje: Když může stát zřizovati německé školy menšinové v Gorici, Istrii a Dalmacii, pak můžeme vším právem žádati, aby zřizoval a také udržoval školy menšinové pro velké menšiny české, jaké jsou v Dol. Rakousích. Z výsledku sčítání lidu může vláda velmi dobře poznati minimum velikosti menšiny národní a zajisté může také poznati, kde jest potřeba menšinové školy. Ministr vyučování hr. Stürgkh uznal, že na žádné menšinové školy dnes platný říšský zákon ohledu nebral, poněvadž v době jeho vydání byly jiné poměry než dnes. Ministr ubezpečoval, že záležitosti týkající se menšinových škol, jsou ministerstvem vyučování co nejrychleji vyřizovány, jeho stolek že jest prázdný. Ovšem, zato stolek Schreinerův jest plný, kdež se zadržují stížnosti ministerstvem vyučování již vyřízené.

Slovanská jednota svým hlasováním pro návrh Stözlův popudila proti sobě české poslance radikální a státoprávní-pokrokové. Ve Slovanské jednotě jsou dva směry, jež oba chtějí porazit dnešní vládu. Radikálové obstrukcí a nepřipuštěním prvního čtení zatímního rozpočtu. Druzí chtějí buď urychleným projednáním pilných návrhů nebo zatímním jich odstavením připustiti první čtení rozpočtu, ale zabrániti druhému a třetímu čtení, jestliže dnešní vláda hned po prvním čtení rozpočtu neodstoupí. Tato skupina má zajištěnou pomoc Polského kola, které prohlásilo, že považuje změnu této vlády za nezbytnou a nesúčastnilo by se hlasování o druhém čtení rozpočtu, kdyby vláda před druhým čtením neodstoupila. — Význam a moc Slovanské jednoty tentokrátě dobře oceňuje posl. Udržal: „Stále vidíme v Polácích vinu a nikoliv také v sobě. Nezapomeňme, že tak, jak se u nás mluví o Polácích, mluví se i o nás mezi nimi. Příčinou toho jsme my sami. Kdyby naše česká delegace tvořila trvalý, jednotný celek, na nějž možno se spolehnouti, pak bychom jevíli tak značnou přítelovost, že by šli Poláci a Rusíni s námi, jako dnes už jdou Slovinci a polští lidové.“

Poláci. Předsednictvo polského klubu oznámilo bar. Bienerthovi, že odstoupení jeho ministerstva považuje se za nevyhnutelné, má-li nastati dělnost sněmovny. Proti posl. Stapiňskému, který se svou lidovou stranou zvláště kloní se k Slovanské jednotě, osnují se pikle, aby jeho působení veřejné bylo znemožněno. Ale polský klub vyvrací všechny utračené zprávy proti Stapiňskému rozšiřované. I sám ministr Biliński a dr. Kramář se ho zastali. Zde se jeví prsty nepřátel Slovanstva, kteří se namáhají, aby spolupracovníci Poláků se Slovan-skou jednotou znemožnili.

Krise uheráků. V politických kruzích peštských očekává se rozhodnutí s netrpělivostí. Vypravuje se, že jsou ministři Košut a Apponyi odhodláni k ministeraké stávce, nena-stane-li brzo rozhodnutí. V Uhrách počala s agitací nová křesť. sociální strana. Nedělní její schůze v Udvardu účastnilo se deset tisíc lidí. Hr. Szapary vyslovil se tu pro všeobecné hlasovací právo a spravedlivé rozřešení národnostní otázky.

Boj o rozpočet v Anglii. Horní sněmovna anglická schválila 350 proti 75 hlasům resoluci lorda Lansdowne, v níž se praví, že horní sněmovna nemůže schválit rozpočet se zvýšenými daněmi, dokud by nebyl předložen roz-

Každý P. T. kupující před volbou mikulášských a vánočních dárků shání se po levném pramenu a kde hodně velký výběr zboží nalezne. Všeobecné mínění hlasů

z obecnstva je, že veškerým požadavkům P. T. zákazníků vyhoví solidně firma

FEJGL & BYČIŠTĚ

HRADEC KRÁLOVÉ,
DIVADELNÍ ULICE

141.

čís.

Trikové zboží. Pánské modní vesty, jakož i vesty pletené s rukávy. Spodní vlněné a polovlněné sukně. Kasety plyšové i hedvábné vyšíváné pro límce, kravaty, rukavice a p. Prádlo Klatovské, kapesníky, hole, deštníky. Dámské vlnové soupravy. Šněrovačky, pasy. Ruské galoše.

Specialita: Japonské milie, barevné, zlatem vyšité a bílé.

Kněžské kolárky a náprsenky.

sudku voličů a národem schválen. Rozpor mezi oběma sněmovnami má nejen ústavní, ale také hospodářský význam, ježto jsou lordové přívrženci ochranných cel, kterým dávají přednost před zaváděním nových daní.

Portugalský král byl návštěvou ve Francii, kdež byl přijat vládnoucími kruhy velmi přátelsky. Ale když král Manuel navštívil francouzskou operu, elektrotechnikové v divadle zaměstnaní zahájili proto stávkou, a jen když jim slíbeno zvýšení mzdy, upustili od stávky.

Z činnosti katol. spolků.

Nový Hradec Králové. Katolický lidový spolek v Novém Hradci Králové pořádá svatomikulášský zábavní večírek s nadílkou dne 5. prosince o 7. hod. večer ve svých spolkových místnostech „u Dušků“. Zábava ta bude s velice bohatým programem. Žertovné výstupy pořádá naše známá mladá generace. Krásná hudba, tombola a jiné. Žádáme proto příznivce, by zábavu naši laskavě navštívili.

Kutná Hora. Katolická Jednota sv. Vojtěcha pořádá v neděli dne 5. prosince divadelní představení veseloherní „Ona mne miluje“ a „Telegram“ od Gustava Pfeigera-Moravského ve prospěch vánoční nadílky chudých členů v sále „U slovanské lípy“ o 1/2 8. hod. večer. — Přednáška p. říd. učitele V. Špačka, obhlášená na 8. prosinec konati se nebude; upozorňujeme však pp. členy, že p. řídící přednáší týž den ve 2 hod. odp. v Suchdole a o 1/2 5. hod. v klášterní besídce v Hofe Kutné.

Místní skupiny „Sdružení Venkovské mládeže“ Dobruška-Miskovice-Suchbát pořádají ve středu 8. prosince 1909 v Suchdole v hostinci p. Lisky přednášku o křesťanské výchově v rodinách. Promluví slovně p. řídící učitel Václav Špaček, spisovatel. Vstup volný. Hosté vítáni. Protože p. řečník ještě týž den bude přednášeti v Kutné Hofe, raději se P. T. pp. účastníci v čas sejdí, neboť začátek bude přesně ve 2 hodiny odpol.

Dalnice. V neděli dne 29. listop. přednášel v katolické organizaci zdejší „Na Veselce“ p. říd. učitel Václav Špaček z Březových Hor o nynějším protináboženském boji. Hned tak neslyšeli jsme tolik věcnou a poutavou přednášku. Pan přednášející odhalil před duševním zrakem četných posluchačů celý plán nepřátel naší svaté víry na zničení téže, který začal v letech padesátých soustavným a nespravedlivým tupením katolického duchovenstva a hozením do lidu hesla „klerikalismus je náš největší nepřítel.“ Katolíci, nechtějí-li dopustiti zkázu svých dětí, musejí štkati se nevěře postaviti mohutnou hráz organizací spolků, hlavně katolické mládeže obojího pohlaví. Přednáška místy dojala posluchače až k slzám a byla odměněna bouří potlesku. Těšíme se, že nás slovně pan řídící navštíví laskavě častěji a poučí o časových otázkách, o tak zvané volné škole a rozluce manželské. — Týž den večer velice pěkně sešli členové katolické organizace naší obraz z venkovského života „Furianti“ od E. Peškova. Sál byl naplněn do posledního místa vybraným obecnstvem. Zdejší vážené měšťanské kruhy začínají chápati důležitost katolických spolků k nápravě všeobecné rozhranosti a laskavou návštěvou katolických zábav a divadel podporují ony spolky i přes kyselé obličejové kruhů socialisticko-pokrokových. — Na památku dvoustaletého posvěcení zákl. kamene našeho far. chrámu P. bude konati dp. P. O. Hradilák C. S. R. z Prahy u nás třídní pobožnost od 4.—6. prosince.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 29. listopadu. K žádosti p. K. Dixe, majitele domu čp. 143., povoleno zařízení výkladní skříně uvnitř zdi budky pod podloubím téhož domu k účelům reklamy jeho obchodu. — Vzato bylo na vědomí, že v revíru Novohradeckém vyvráceno bylo as 60. ve svinarakém as 90 kmenů vichrem dne 13. t. m. Dále, že čistý výnos letošního výlovu rybníka „Cikán“ činí K 937 73 a rybníku „Plachta“ K 860 10. — Výkaz pronájmu obec. i fondovních pozemků, pronajatých v roce 1908-9, vzat byl na vědomí. — Uděleno bylo povolení ku stavbě třípatrového domu nájemného na parc. č. 20 v bloku E v Čelakovského třídě p. Al. Krémátovi. — Usneseno bylo, aby přechodník u továrny p. Katschnera přes okresní silnici byl proveden. — Fč. J. F. Langhans, c. a k. dvorní dodavatel, uděleno bylo povolení k umístění výkladních skříní na zdi plotu semináře naproti vchodu kasáren za roční nájemné K — 60 a na domě p. Skály čp. 321 ve třídě Čelakovského za nájemné K — 76. — Pro chlapeckou výchovu v obec. domě čp. 62 zadá se práce natěračská p. Ottovi Fejglovi, práce malířská p. J. Stoklasovi, práce sklenářská jednak p. Kratochvílovi, jednak p. Rálišovi, práce kamnářská p. Hradeckému. — Dodání asbestových podlah pro hydroelektrickou stanicí světlí se firmě Všetická a spol. v Praze. — Žádost l. rybářského

klubu v Hradci Králové za pronájmu rybolovu na Labi a Orlici postoupí se rozpočtové schůzi měst zastupitelstva.

Volby do městského zastupitelstva v Hradci Králové konati se budou ve směr v sále „Besedy“ v I. patře domu čp. 89, zde. Ve III. sboru v pátek, dne 10. prosince 1909 o 9. hodině dopolední; sčítání hlasů v tomto sboru odevadání přede v téže místnosti v sobotu 11. prosince t. r. o 9. hodině dopol. Ve II. sboru v pondělí, 13. prosince 1909 o 10. hod. dopol. V I. sboru v úterý, dne 14. prosince 1909 o 11. hod. dopol. Každý sbor voličský voliti bude 12 členů městského zastupitelstva a 6 náhradníků.

Před volebním bojem. Za týden započnou volby do obecního zdejšího zastupitelství. Nedá se sice přesně určit, jak dopadne volební vítězství, ale pokrokatý štáb nečeká příznivého výsledku pro židovské zájmy, protože nálada voličů je silně proti zpuštění židovsko-pokrokaté rozpínivosti rozezlenu. Příklad z Chrudimě a Rychnova, kde pokrokatí byli z obecních výborů po zásluze vysmyčeni, dává též hradeckým voličům naději, že se budou moci při svorném postupu zbaviti velkohubého pokrokatství. Leč orgán zdejších židů bije již na poplašný buben a obviňuje mladočeský klub, že se spojuje oficiálně s klerikáli, kteří jsou prý největší odpárci kulturního Hradce. Vyčítá též starostovi Dra Ullrichovi, že pasivně přiblížil k událostem a nevaruje ani své stoupence před ztřeštěným paktováním s klerikáli. Strach má velké oči a proto „Osvěta lidu“ dopouští se předčasné jeremiády nad zkázou panství israelského v Hradci Králové. My ani nevěříme, že bude lze úplně vyčistiti obecní náš výbor od židovských lokajů, ale tolik je jisto, že naši stoupenci budou voliti svorně s jednotnou občanskou protipokrokatou listinou. Můžeme své stoupence a tím i pokrokový štáb upokojiti prohlášením, že naše strana neuzavřela s mladočeským klubem žádného kompromisu a že půjdeme do boje proti pokrokatům jen na základě dikátu zdravého rozumu, jenž veli přimknouti ku zdravému, čistému a větrnému proudu. Při té příležitosti musíme „Osvětu lidu“ poučiti, že klerikálové nejsou tak velikými nepřáteli kulturního Hradce, za jaké je pokrokový list vybláňuje. Nechtě vzpomene „Osvěta“ jen na tu okoluost, že přední ozdoby pokrokového štábu dostávali polévku v klerikálních domech na svých studích buď sami aneb ve svých předcích, a tím se jim umožnilo, že dnes mohou pro kulturní pokrok Hradce na cizí účet útraty tropiti mnohdy zbytečný lomoz. Kdyby si „Osvěta“ nemohla vzpomenouti na ty seminářské polévky, jsme ochotni pomoci její zapomnělivosti. Nemusíme bráti v ochranu p starostu, že nevaruje své lidi před ztřeštěným paktováním s klerikáli, protože je v dobré ještě paměti jeho výrok z říšských voleb: „S klerikáli se nesmí vyjednávat“, jenž umožnil volbu poslance Drtiny na Královéhradecku. Nevíme ovšem, jak má p. starosta z pasivity vystoupiti, když máme přece volební svobodu. Měl by snad policii zakročiti proti voličům, kteří nemají chuti táhnouti vítězný vůz Israele v chomouté pokrokovém? Kdyby byl starostou dr. Klumpar, dovedl by jistě s těmi neposlušnými již nějak zatočiti. — Nějaké to udání o nezaplacených haléřích. výpověď z obecních bytů, odeřpení obecní podpory a jiné „demokratické“ prostředky dají se vždycky v „Osvětu lidu“ vykroučiti, protože prý právo není nic jiného nežli násilí silnějšího. Dává se tedy p. starostovi dosti srozumitelně do péra, jak by měl pomoci ohroženým pokrokatům. — Než, pokroková „Osvěta lidu“, doba starých Franců s liskovkou již minula a proto nesmíš se ježiti, že si nedáme diktovati, koho si zvolíme. V obci musí rozhodovati vůle občanstva a ne zpučný diktát podplacených fíosemitů. Proto voláme ku svým stoupencům: Jděte všichni do boje volebního a volte svorně se stranami protipokrokatými!

Zaměstnavatelům čeledě. Okresní pokladna pro léčení čeledě v Hradci Králové zřízená počátkem roku 1908 netěšila se se strany pp. zaměstnavatelů té pozornosti, jaké v jich vlastním zájmu zasluhovala. Přiblížilo se dosud za celý letošní rok za členy pokladny 191 zaměstnavatelů s 335 pojištění. Z těch bylo 86 z města Hradce Králové a 91 z venkova a to pouze z 20 obcí. Ze 33 obcí a měst venkovských, mezi nimiž jsou obce velké a lidnaté jako Třebechovice, Černilov, Praskačka atd., nepřiblížen nikdo. A přece zřízení pokladny bylo s dostatek publikováno vyhláškou okresního výboru, rozeslanou do všech obcí v okrese a v místních listech uveřejněnou. Nemůže se však žádati, aby pokladně, jež není podnikem výdělečným, dělala se křiklavá reklama, a to již proto ne, poněvadž výlohy s reklamou spojené museli by zaplatiti členové pokladny ve zvýšeném členském příspěvku a tím mohly by se státi výhody z pokladny pochybnými. Členský příspěvek činil v tomto roce 4 K. Okresní výbor však přes to, že počet přiblížek v r. 1909 nebyl příliš velký, snížil pro rok 1910 členský příspěvek na 3 K a mohl by příspěvek tento při značnějším počtu členů ještě snížit. Doufáme, že páni zaměstnavatelé čeledě ocení nepopíratelné výhody, jakých jim pokladna pro léčení čeledě za tento levný peníz placením ošetřovacích výloh za onemocnělou čeled po dobu 28 dní poskytnouti může a hojnými

přiblížkami tomuto ústavu, střízenému ve prospěch jak zaměstnavatelů tak i čeledě, dopomohou k náležitému rozkvětu. Přiblížky pro rok 1910 přijímají se již v měsíci prosinci t. r. Mohou však býti učiněny kdykoliv i během příštího roku. Dosavadní páni členové upozorňují se, aby členství své pro rok 1910 obnovili — pokud možno — již v měsíci prosinci t. r.

Velkolepou mikulášskou zábavou spojenou s rozdáváním dárek pořádá tuto neděli (5. prosince) v Adalbertinu jednota katol. tovarův. Programu věnována velice bdělá péče. Vystoupí sbory tamburašů i tamburašek, sebráno bude koncertní číslo na housle, provedou se dvě zábavné jednoaktovky (Salon paní starostové, Fabián Kahálek) a různé solové výstupy. Začátek o půl 8. hod. Vstupné osoba 40 h. rodina 1 K. Dárky se přijímají ve spolkové místnosti (vedle sálu v I. patře, čís. dveří 26) od 8. hodiny ránní po celý den.

Těsnopisný kurs všeobecné sestavy Dürichovy pořádá v době od 1. ledna do 31. března 1910 o 2 hodinách týdně „Spolek českých stenografů v Hradci Králové“ v místnosti spolkové. Dámy a pánové, kteří se účastní chtěl, nechť lašk. přiblíží se ústně nebo písemně do 31. prosince včetně u starosty spolku p. JUDr. Alfréda Rudolfa, nebo u správce kursu p. prof. Vondelína Honzika, jenž po vzájemné úradě vypočítá dobu učení, nebo u p. hoteliera Pavla Hyřela. Zápisné pro členy aspoň 3 K, pro nečleny 6 K. Bude-li dosti zajímavé, utvoří správce kursu i běh jazyka srbo-chorvatského a bulharského. Valná hromada spolku koná se dne 7. prosince 1909 večer o 6½ hod., po případné o hodinu později bez ohledu na počet účastníků v místnosti spolkové.

Okresní pokladna pro léčení čeledě v Hradci Králové zapravuje za své členy výlohy spojené s léčením onemocnělého služebníka, které zaměstnavatelé dle § 20. a 22. čeledního řádu po dobu 28 dnů ze svého nésti jsou povinni. K pokladně této přiblíženy býti mohou všechny osoby mužského a ženského pohlaví, které jsou povinny opatřiti si čelední neb pracovní knížku a říditi se v poměru svém k zaměstnavateli čeledním řádem. Členský příspěvek pro rok 1910 obnáší 3 K a poplatek 20 haléřů za členkou knížku. Přiblížky přijímá Okresní ústav pro všeobecné zprostředkování práce a služeb v Hradci Králové č. p. 439, proti Adalbertinu.

Spolek na podporu chudých studentů konal dne 26. listopadu t. r. svoji valnou hromadu při níž podány obvyklé zprávy funkcionátů. Ze zprávy pokladní vyjímáme: Příjmy za poslední rok činily 2561 K 99 h, výdání 2540 K 55 h. Na podporu studentů vydáno pro c. k. gymnasium 850 K, c. k. reálku 1000 K, c. k. pedagogium 500 K. Rezervní fond zůstal nezměněn a činí 10.229 K 82 h. Spolek těšil se také tento rok velkomyšlné přízni mnohých dobrodinců; dostalo se mu následujících darů: 300 K sl. městská spořitelna, 200 K sl. městský úřad, 39 K P. T. negratulanti, 30 K sl. úřednický spolek, po 20 K P. T. Zál. úvěr. ústav, Všeob. úvěr. společnost, okres. výbor, z výnosu zápasu hokejového; po 10 K P. T. záložna, právovár. měšťanstvo; 5 K vdp. prelát Hampl. Veškerým příznivcům vzdává spolek upřímný a srdečný dík. Pro nový správní rok zvolen starostou Fr. Ruth, c. k. gymn. ředitel, místostarostou cts. rada V. Collino, em. lékařník, jednatelem Boh. Hobzek, c. k. gymn. prof., pokladníkem Jan Veverka, c. k. prof. pedagog. a. Do výboru zvoleni: J. Novák, c. k. vlád. rada, A. Libický, c. k. ředitel reálky, J. Vojta, c. k. řed. paed., JUDr. M. Kukla, advokát, J. Tolman, knihkupec, Fr. Fischer, c. k. prof. gymn., Fr. Hnilička, c. k. prof. reálky, K. Feierabend, c. k. prof. paed.

Před porotou c. k. krajského soudu v Hradci Kr. minulý týden sprotřán obžaloby se zločinu násil. smilstva Frt. Suk; v ostatních 5 případech (přečiny proti bezpečnosti cti spáchané tiskem): JUC. C. Mourek proti dr. Bartoškovu — vyrovnáno; J. Peřina proti J. Rýdlovi a B. Svobodovi — sprotřeno, Ferd. Řhouk však odsouzen na dobu 1 měsíce s 1 postem nebo 150 K pokuty; J. Horák a E. Pavlát proti J. Pláškovi — odročeno; F. Šupka proti J. Hofrychtrovi — vyrovnáno; J. Weideman proti R. Veselému — vyrovnáno.

Opatření k zamezení nebezpečí přenášení nákazy knihami z veřejných knihoven. Se zřetelem na vynesení místodržitelské ze dne 9. dubna 1909 upozorňuje správa knihovny a čítárny městského průmyslového musea všechny, kdož sobě knihy a předlohy domů vypůjčily neb v čítárně sami používají, na nebezpečí nákazy, které vzniká nešetrným používáním knih a předloh. Zejména budiž vyvarováno kašlání neb kýchnutí nad knihami a listování pomocí nasliněných prstů, kterým se knihy nejvíce kazí a nebezpečí přenesení se zvětšuje. Každá vypůjčená kniha budiž vypůjčujícím opatřena čistým obalem, který se při vrácení knihy odstraňuje.

Čítárna a knihovna měst. prům. musea v Hradci Kr. zůstane za příčinou odbyvání kursu lakýrnického od středy dne 1. do neděle dne 12. pros. zavřena. Z toho důvodu nebude v pondělí dne 6. t. m. pokračováno v před-

nášce p. prof. Vocásky o živnostenském účetnictví, nýbrž až 13. pros. v obvyklou hodinu večerní.

Benečnice pl. Hany Vojtové ustanovena na úterý dne 7. t. m. Provedena bude v ten den Scribeova šaktovka veselohra „Povídky královny Navarské.“

Městské prům. museum v Hradci Králové pořádá za přispění technologického musea v Praze v době od 3. ledna do 5. února 1910 bezplatný mistrovský kurs pro malíře pokojů a dekorací. Kurs potrvá 120 hodin vyučovací a vyučováti se bude denně dle následujícího programu: 1. Kreslení ornamentálního, studii, stylisování a hotovení ornamentálních návrhů pro malbu stěn a stropů; vyučováti bude pl. Ella Mikánová, absolventka c. k. umělecko-průmyslové školy v Praze a spec. kursu p. prof. J. Bouče a malířka v Hradci Králové, 4 krát v týdně, vždy v pondělí, úterý, ve čtvrtek a v pátek od 2—5 hod. odpol. Celkem 60 hodin. 2. Nauce o slozích, barvách a harmonii barev ve středu dne 5. ledna a 12. ledna od 8—12 dop. a od 2—5 hod. odpol., p. akad. malíř E. Neuman, zde. (14 hodin.) 3. O různých technikách malířských ve středu dne 19. ledna od 9—12 hod. dopoledne a od 2—5 hod. odpoledne, p. Em. Neuman. (6 hodin.) 4. Nauce o látkách v malířství potřebných, (chemické technologie) ve středu dne 26. ledna od 8—12 a od 2—6 hod. odpoledne, p. inž. Břet. Setlík z Prahy. (8 hodin.) 5. O účetnictví a plasmnostech pro malíře pokojů, vždy v pondělí, ve středu a ve čtvrtek od 7—9 hodin večer., pom. prof. A. Pávek, zde. (30 hodin.) Kursu mohou se účastniti mistři i jejich pomocníci. Přiblížky přijímá do 24. prosince 1909 ředitelství musea průmyslového v Hradci Králové.

Kurs lakýrnický zahájen byl ve středu dne 1. prosince v čítárně musejní. Vyučování praktické jest celodenní a potrvá do 12. pros. V kursu vyučuje p. R. Ubliarik, mistr lakýrnický z Prahy.

Francouzská města a zámky a jiné místa pamětihodná bud dějinami nebo průmyslem svým, hrady a zámky jako Blois, Tours, Chonoucoaux a j., tyto krásné památky středověkého umění stavitelského v malebném rámci krajiny se budou se svým starobylým a rázovitým vzhledem líbiti každému kdo navštíví panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech od 4. do 11. prosince 1909.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. Stav vkladů 30. listopadu t. r. celkem 25.009.427 92 K. Na V. emisi akcií splaceno 1.829.696 — K.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc listopad 1909. Vloženo K 100.217 81, vybráno K 91.847 45, zůstatek K 1.595.930 06. — Závazky: Závodní podíly K 74.147 28, fond rezervní K 109.444 45, fond pensijní K 28.734 66, fond pro kursové rozdíly K 14.414 28, vlastní reality K 158.726 50, cenné papíry a přebytky K 217.657 26, půjčky směnečné K 426.594 34, půjčky hypoteční K 1.177.525 34, úhrnem K 2.207.274 11.

Spořitelna Královéhradecká. V měsíci listopadu 1909 bylo vloženo K 308.490 16, vybráno K 170.117 26. Stav vkladů koncem listopadu korun 13.387.652 94. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 47.100 —, splaceno 58.131 09. Na hypotékách koncem listopadu K 10.147.049 64. Zásoba cenných papírů K 2.770.600 —. Uložené přebytky korun 1.247.709 59.

Promeco. Právnik p. Otokar Hušák, městský koncipista, zdejší rodák a absolvent zdejšího c. k. vyššího gymnasia, c. k. poručík v neakt. svazku zeměbranceckého pěšího pluku č. 18. v Přemyslu, byl ve středu dne 24. t. m. o 12. hod. polední na c. k. vysokém učení Karlo-Ferdinandském v Praze na doktora práv veřejně povýšen.

Uprázdňené nadace. Od 1. října t. r. uprázdňena jsou nadání V. V. Tomka pro studující na české universitě a Frant. Palackého pro studující na české technice v Praze, určená pro královéhradecké rodáky, a není-li jich, pro královéhradecké příslušníky. Žádosti podány buďtež purkmistrovskému úřadu do 31. prosince t. r.

Dar. Na milion U. M. Škol. odvedli naši administraci dpp. Lad. Leder a J. Širáček z Opotovic n. Lab. 2 K.

Třebechovice. Jak minule v tomto listě bylo oznámeno, pořádala katolická jednota v Třebechovicích dne 21. listop. přednášku dp. Aloise Svojsíka, cestovatele z Prahy a to odpoledne pro školní mládež, večer pro dospělé. Obě přednášky byly velice zdařilé. Doprovod k světelným obrazům při odpolední přednášce přednesl s nevšední ochotou neúnavný pracovník pro Jednotu dp. Jos. Světlý, katecheta v Třebechovicích, jenž náležel vřelý dík a uznání za zadr. i přednášky večerní. Večer přednášel dp. cestovatel sám způsobem tak zajímavým, poutavým, že obecenstvo skorem po 2hodinové pozornosti nebylo pranic unaveno, a jen a lito! vrátilo se domů z příjemné cesty k protinočím, po níž nás vedl dp. Svojsík. S povděkem budiž zaznamenáno, že přednášky účastnil i se obecenstvo ze všech skorem politických stran; jen tolik zaráželo, že páni aranzérové milionové sbírky pro Ústřed. Matici Škol., ač přednáška také ve prospěch „milionu“ byla pořádána, zůstali doma s Isaacem. Čistý výnos

Přes velkou rektu obnáší 60 K 52 h a byl zaslán Ústř. Matici škol.

Obecní volby ve Smiřicích. (Dokont.) Tentokrát se však Klein se svým štábem přepočti. Tohle „pokrokové“ jednání otevřelo oči místnímu voličstvu, tak že samo sebe se távalo, co by se tak dalo, kdyby osady města měly být svěřeny lidem podle vzoru takového Kleina, Volfa a jejich nohaleď. Proto také výsledek voleb byl pro Pavla a vedkerou Israel zdrcující. Ve třetím sboru, ve kterém promluvil lid, kandidáti strany pokrokové obdrželi 42 hlasy, kdežto 136 hlasů odevzdalo straně konservativní. (Kandidátní listina pokroková ustavičně měněna, nejsajímavější byla prvá, na níž se stkvěla jména 5 židů a 3 dělníků a Kleina návod.) Podobné vítězství dosaženo ve sboru II. a I. Všichni kandidáti strany konservativní zvoleni, a mezi nimi i ten tolik proskribovaný klerikál Bartošek! Strana konservativní ukázala se tu velkomyšlnou tím, že kandidovala lékař. Suchánka, ačkoliv týž stál ve straně protivné. Jobovou zvěstí bylo, že ten nenáviděný Ryt, který osmělil se Kleinovi říci pravdu do očí, přece jen je zvolen, přes to že israelita Khon imperatorsky po hostincích prohlašoval: „Ryt zvolen být nesmí!“ Iu, jak říkáme, je všeobecný smutek v Israeli. Pokud se týče Kleina, dodáváme, že ani mezi pokrokaty nenašel se ten, kdož by jeho moudrost obdivoval, ale že všeobecné obdivována jest jeho smělost. Bylo to viděti před volbami, když šel na hlasy. Všude vaňk, a byl-li dopoledne odbyt, dával lůžtu na rozmyšlenou, a že prý přijde odpoledne. Ačkoliv nebyl voličem, vedral se do schůze voličské, kde ovšem spolknouti musil mnoho trpkých pilulek. Kleinův Pavel má však žaludek zaamenitý. Při samé volbě vešel se do volební síně opětně a ačkoliv byl vysván, aby místnost opustil, zůstal klidně, beze studu seděti v místnosti dále. Svoji však smělost kornoval tento mladík, když při skrutině odvážil se volební komisi obviňovati, že ve svůj prospěch napočítala o 4 hlasy více nežli on. Tu i nejmirnější členové komise naplněni spravedlivým hněvem nad touto neslýchanou a zajisté trestní opovrhlostí, řádili Kleina, aby okamžitě se vzdálil, a když slova jejich vysněla na prázdno, povolán strážník, který mladého panáčka z místnosti vyvedl. Kdyby se něco podobného stalo Kleinem stále citovanému Pamánkovi, byl by do své smrti nešťastný. A tak velice tragicky, vyhasovem, skočila sláva neohroženého hrdiny posledních dnů, Pavla Kleina, nastrčené, neobratné do šturky mnohých jiných se zlatými kordy i bez nich, kteří neměli odvahu, aby sami veřejně vystoupili, ale za nezkusného mladíka se kryli. Nyní ovšem po prohrané bitvě se ho stíkáji. Kdyby však obmyšlené plány se byly zdařily, pak by býval Klein obdivovaným, nadaným, obratným mužem pokrokovým, takhle však i ten Pavlovi blízký pán s poprášenými vousy si postěžoval: „Ten náš mladěj je t. . . . Šel s bubnem na vrabce.“ A tak ubohý Pavel může si povzdchnout jako onen líbák ve známé bajce: „Tak svět odpálci.“ Ku konci celou tu tředinicko-židovsko-pokrokovou a sociálně demokratickou partaj ujíždíme svojí nejvřelejší soustrastí a již předem gratulujeme ku šťastnému pořízení podaného rekursu. Také se mluví o boykotování konservativních sdejších živnostníků, obvyklé to zbrani pokrokatů a sociálních demokratů. Zbraň tato však je na obě strany broušenou a tu je samozřejmě, že i v tomto boji zvítězí většina. A tu pokrokatů doposud nemají, a jak pevně doufáme, mít ani nebudou.

Katel. mār. jednání v N. Bydčově pořádá ve středu 8. prosince Mikulášskou zábavu s pestrým programem. Dárky se přijímají „U slatého anděla“ 8. prosince od 9. hod. dopol. do 6. hod. večer.

Obecní. Pan Rudolf Juliš, o. k. správce pošt. a telegraf. úřadu v N. Bydčově, jmenován vrchním správcem a ponechán na dosavadním svém místě.

Keštnice u Dašle. Vážený a záslužný náš starosta p. Fr. Polák vynamenal byl s zásluhou své o postavení útulné jubilejní kaple, jež je pravou ozdobou naší milé osady, pochvalným dekretem od Jeho Excellence nejdp. biskupa dra. Jos. Doubravy. Jméno přesvědčení, že i od vya vlády dostane se p. starostovi uznání za jeho věstřanou a záslušnou činnost. Neboť on založil záložnu Kampelicku, strojní družstvo, pořídil plány na řádnou regulaci naší rozbohněné návsí a o provedení oné regulace se všech sil svých se stará přes neporozumění několika málo sousedů našich. Vábec stará se o hmotný i duševní rozkvět naší osady.

Valná hromada K. českého spolku pro zvelebení vědního, národnostního a obecního hospodářského svícetva v Ohradím koná se v neděli dne 5. prosince 1909 o 3. hodině odpolední v Úřetich, v hostinci pana Fr. Jušky. Pořád: 1. Zahájení schůze. 2. Rokování o těchto otázkách: a) Jak možno povznést i nás ehor vepřov. dobytka. (Sděli hospodářský správce p. Fr. Brabec.) b) Jaký účinek poskytuje nám řádná pěstovaná ovocná stromová. (Pořád p. V. Dolná, zahr. architekt.) 3. Volné návrhy.

Obecní volby v Hromově, konané minulý týden, vzbudily zde veliký zájem. Strana ko-

tolická šťastně se jako strana opoziční a se 24 kandidovaných svítěnila svými 15 zvolenými. Do obecního zastupitelstva zvolen i p. farář K. Menstager, k vůli čemuž dělají pokrokaté brozav rámus. Kdepak, takové pokrokové město a má najednou faráře v obecním zastupitelstvu!

Studence u Horek. Ve středu dne 8. prosince b. r. o 8. hod. večerní konati bude v sále p. Jos. Jona, hostinského ve Studenci, dp. Václav Pankert, katecheta v Hoticích, přednáška o své cestě v Porýnsku. V přednášce té podá také správu o eucharistickém kongresu v Kolíně nad Rýnem, o uvítání kardinála Vautelliho jako delegáta sv. Stolice v Porýnsku, jehož přednášející byl svědkem. Zajímavá přednáška tato bude provázena četnými světelnými obrazy egiptickými.

Pamák. V neděli 28. listopadu se konala v host. p. Fr. Rybky veřejná schůze, na které přednášel zemský poslanec dr. Stemberka o volebním řádu do čes. sněmu a politické situaci. Správně mluvil o nespravedlivém voleb. řádu sněmu českého, o nutnosti všeobecného hlasov. práva do zem. sněmu, o útisku čes. menší. Leč mimo jiné také pravil, že máme pracovat, aby škola byla zbavena vlivu „klerikálního“ a zpátečnického a nevyvstětil, co tím míní. Také by bylo nešťastím, kdyby se prý stal ministrem nějaký český „klerikál.“ Nezmínil se, co záslužného učinili čes. kat. poslanci utvoření Slovenské Jednoty a co činí pro starob. pojištění, jak odsuzují politiku něm. křesť. sociálů v Dol. Rakousích. Správně také žádal, aby se neprováděla na říšské radě politika radikálních nár. soc. rozbitelů říšské rady. — Připomínáme p. řečníkovi, že právě velká nešťastí stihla náš národ tenkrát, když se stali ministři čeští „protiklerikálové.“ Nepamatuje se, jak se nám vedlo na př. za Praška? Naopak však konservativní dr. Bráf svým bystrým talentem a vzácnou učeností ukázal stkvěle na správné cesty politiky hospodářské. Ten imponoval každému. Jen žádou bázeti! Našinci mají na srdci blaho úroda a nikoli sinekury, diety a zvýšené penze.

Radovesnice u Žitčic. Při katolické zářavě v Radovesnici u Žitčic na výzvu členů „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“ bylo vybráno 7 K 30 h na poštované povodní v Třeboveticích. Částka tato svěřena na 11 K 50 h zvláštní sbírku, kterou podniku horlivá členka „Sdružení“ sl. E. Vokálová z Radovesnice. Celá částka zasílána administraci t. l. k laškovému doručení. Čest budí horlivým členům i členkám „Sdružení“, kteří, i když se veselí, nezapomínají na plát a slzy trpčících.

Městská spořitelna ve Vysočém Město vykazuje za měsíc listopad 1909: vloženo na knížky K 348.794.20; vybráno K 213.025.46; vloženo na běžný účet K 57.663.13 h; vybráno K 14.597.06; sčítatek vkladů na knížky K 4.971.508.47; na běžný účet korun 1.336.679.06; úhrnem K 6.308.187.53; hypotečních půjček vyplaceno K 79.600; splaceno K 25.085.47; sčítatek hypotečních půjček K 3.761.326.91; směnek oskomptováno za K 53.897.91 h, splaceno K 50.960.38; sčítatek K 4.8.804.46; do jiných ústavů vloženo K 369.980.77, vybráno K 251.747.55, sčítatek vkladů v jiných ústavech K 1.612.527.40; cenných papírů v zásobě za K 2.140.298.35 h, lombardních záloh K 86.20, hotovost pokladni K 19.120.94; obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1909 do 30. listop. 1909 K 36.161.954.28

Výkaz milerárů na povodni postižené v Třeboveticích. V korunách: Vid. farář úřad ve Chvalovicích u Č. Skalici 17.—, ct. Anna a Milada Jiráskovy a Marie Baumheierova, takové měšť. školy v Jičíně 0.80, vid. farář úřad v Lučici u Něm. Brodu, kostelní sbírka 10.84, vid. farář úřad v Chotčicích, kostelní sbírka 4.63, ct. obecní úřad v Radoušovicích u Vlastimě 15.60, vid. p. Frant. Plichta, farář v Lev. Olešnici, kostelní sbírka 18.—, vid. děkan úřad v Černilové novou postel od p. Ant. Bálského, mistra truhlářského darovanou; kostelní sbírky od vid. farářů úřadů: v Jestbovicích 11.83, v Moravanech 9.10, v Liběšíně 26.40, v Lánech u Pardubic 6.20, v Potčechách 10.—, v Bezdkově u Police u. M. 4.36. — Farář úřad v Hněvčevsi vzdává šlechtickým dárcům upřímné díky a srdečné „Zaplat Pán Bůh“ ve jménu těch nebohých, jímž v přikvapivší símě každý balíček jest velevitáný.

Východočeské divadlo.

Právem bylo mi vytýkáno, že v posledním referátu odbýván Masenetova „Werthera“ několika slovy, neboť opera tato na repertoaru našeho divadla je sjevem vakatru mimořádným. Leč časná snávěrka listu a vědomí, že opera opakuje se během týdne znovu, byly příčinou, že robor i důkladnější posouzení podávám teprv dnes.

Zák Meyerbeerův Masenet jest mistopsem moderního směru dramatického. V hudebních efektech instrumentálních, v bizarních barvách harmonie strhuje hudeba jeho, tu plně zřetelně vášně, tu roztoučené snivě lyriky. Všecky přednosti jeho komposice vrehol v jeho „Werthera“, jenž složen r. 1866, poprvé předveden byl obecenstvu potěškem r. 1893 ve vídeňské dvorní opěti. Jest to skladba méně šťastná svým librettem, nato ještě líčená lyrickými i náladovými; přemá v motivickém zpracování nepotřebá skvělé melodické noty a působí dojmem jednotnosti dramatické. Celý

děj vysloven jest v prvních čtyřech akordech; čisté oktavě přecházejí v mollový akord a dissonantní septimou v bassu, stupňují se v smetaný septimový, na němž ve fortissimu následuje draký, ještě bizarněji postavený a přístřežený instrumentací. Zprvu slabě a stěnně ovse se motiv beznadějně lásky, jež brzy vrehol v plném orchestru a znovu bolestně utichá.

Safot melodii smyčků a podkladem dřev a flauto solo přerušuje první motiv nešťastně se osyřující. Následuje idyllická scéna dětí i otce a jednoduchou píseň vánoční a intermezzem obou veselých přátel. Zmínka o Albertovi pfináší v orchestru nový motiv, jež ustupuje lehké rytmické melodii, znásorňující bezstarostnou veselost v hostinci. Při vstupu Wertherově opakuje se snivá kantilena ouvertury.

Rovněž lehkým rytmem nanesená melodie, provázející hosty a plesu, přerušena je volnými akordy, jejich monotónní melodie d—f, podložená příkrov harmonií, výtečně znásorňuje oba podány horující o Klopotočku. Alberta pak ihned poznáme dle současně vystupujícího motivu.

Taneční motiv smřf v pianissimu a nastupuje melodii lásky zprvu violoncello a housle solo a převodem harfy; vášnivě vysvání Wertherovo prování bolestně smyčků, ale brzy plný orchestr v pravé bouři opakuje prvníjší melodii. Zoufalé odhodlání líbí několik trhaných akordů posledních.

V druhém aktu po duettu obou přátel Schmidta a Jana zvlášť pozoruhodná jest bolestná píseň Wertherova: výstup s Albertem a setkání s Lottou. Motiv soufalesti vystupuje tu v pianissimu v augmentaci, kdežto motiv lásky zprvu nejasně vyřčen, posléž arditě sní. Třetí akt začíná jako ouvertura, jež o kon výše. Zde jest vrehol dramaticčnosti: orchestr býti nádhernými línými, když Lotta čte listy Wertherovy; tu samota jeho líčena bolnými smrtami, živá hra děsí septolami poletujícími orchestrem; končí rozlíceným motivem zklamání.

Živá Zofie líčena velmi pkaou a správnou melodií, která stále se vrací. To jest jen intermezzem k hlavní scéně, kdy přichází Werther. Píseň jeho harfu doprovázená brzy mění se ve vášnivý výbuch lásky, jež Lotta podléhá. Ostré tremolo smyčků kreslí soufalon reakci, kdežto základní motiv prudce znovu vystupuje. Motiv Albertův vnáší duseň ticho do orchestru a větší katastrofa.

Poslední obraz — Wertherova smrt — má být proveden následovně: V proměně objeví se v dále Wetalar, zasměšený a oevřelými okny; Lotta rychle přeběhne jeviště, apobuho k obydlí Wertherova; dříve než přijde, padne rána; scéna mění se v pokoj Wertherův, kde on sám, smrtelně raněn leží. Menzura jest velmi pkná, melodičká a krásná základním motivem. Kontrasty: umírající Werther a radostný spěv dětí působí hlubokým dojmem.

Co se provedení týče, nejvíce ohrožili muzik kapelníka a orchestr. Čím déle posorují dirigenta, tím plnější ho oozhují, a nemylim se, když řím, že je dnší celá opy. Orchester, v němž jsou velmi dobří hudebníci, mírání se a byl o mnoho lepší než poslední. Krásně vyvedly smyčce náležitě melodii, rovněž řetna a ples. Violoncello vynameno se v solové líněi večera a znovu podivoval jsem se, jak řetna v obtísné spodní poloze pěkně přinesla vánoční melodii; rovněž šagot lehce a bezstarostně opakoval smírající taneční melodii a hospodský motiv. Dvanáctičky v houslech autou hráti jednotejně — doum se nepovedly, také i jindy nemohou se shodnouti. Piccolo někdy ani dobře — jindy o správnosti jejího posnutí dalo by se disputovati. Velkým defektem orchestru je harfa — ta opoťe této scéně, často schází a nahraďování se ne vždy daří. Ovšem, tákto ji posádoval při stávajících poměrech.

Z hrajících patří palma p. Gsitarovi, jež pro úlohu Werthera jest jako stvořen. Všechny přednosti jeho hlasu i hry mohou plně vyniknouti. Zasloužil opravdu pochvaly obecenstva, se nemohu nekráti naralé publikum, které se dává strhnutí k applausu při otevřené scéně. Dále pl. Kurzová (Lotta) pfidala pěkným vypracováním své role novou krásnou postavu svému repertoaru. Slá. Saldini (Zofie) i p. Perli splna dostáli požadavkům na ně kladeným. Také p. Baláš (Albert) uspokojil. Slabý byl spěv dětí; předt se kani illusi, když dětské role spírají dospělí a za druhé o bytelnou vánoční píseňku by mohli naspijati lépe a stejněji. To platí zvlášť o posledním obraze. Celkové patrné jest, že scéna Východočeského divadla stannala na té výši, na které pfinávei vždy přáli si ji mít.

Dr. Aliquiza.

Různé zprávy.

† Biskup Emanuel Schoebel.

Dne 28. listopadu zemřel ve věku Jeho Exc. ndp. biskup litoměřický dr. Emanuel Schoebel v požehnaném věku 86 let. Zesnulý hodnostář narodil se v naší diecési v Radouci r. 1824, r. 1848 složil v řádu křižovníckém v Praze řeholní sliby a téhož roku vysvěcen na kněze. — Na vřetná uchvacující kázaní zbožného, skromného a bystrého Schoebela hrnuly se velké sástupy věřících. R. 1850 prohlášen doktorem teologie, načež v letech 1853—4 přednášel na theologické fakultě pražské biblická studia. Stal se i inspektorem juniorů křižovníckých, katechetou na obch. akademii, kdež si získal svou stálostí a dobrotou velikou lásku žáků. R. 1866 stal se sekretářem řádu křižovníckého a r. 1871 kvestorem řádovým. R. 1878 jmenován čestným komtarem, r. 1879 zvolen za generála-velmistra; tu rozvíval velice nárnou činnost ve výsadbě chrámů a v podpově jiného umění. Chudina volala jeho velkou dobročinnost. Jen rodem Němec, přiučil se brzy če-

skému jazyku tak, že plyná po česku kásal. Při volbách do sněmu král. českého pomínul ústavky a volil s českou stranou konservativní čili historickou. Biskupem litoměřickým byl od r. 1882. To nutno s pochvalou uznati, že k naší národnosti se choval spravedlivě, tak že se stal terčem hustých kalených střel, vrhaných z tábora velkoněmeckých štváčů; to nespravedlivé bésnění ztrpčovalo mu stejně nesnadný úřad velice. — Když se dověděl o státním uvěznění biskupa Rudigiera, pravil: „Byl bych ochoten vězením vykonpiti svou dobu a podobný rozkvet své diecése.“ Přinesl veliké oběti katolickému tisku a mnohým účelům dobročinným, takže častěji pro štědrost svoji se ocitl v značných finančních nesnázích. Bůh odplác borlivému služebníku svému mnohonásobně!

O následcích defraudace agrárního učitelského Stulíka ve Vol. Boru napsal „Hlas lidu“ 29. listopadu: Rozechvění dostoupilo vrcholu, když vešlo ve známost, mnoho-li určitě bylo v záložně defraudováno. Jak bylo zjištěno revisí, ztráta v pokladně obnáší 27.000 K (dvacet sedm tisíc korun). Poněvadž po větším dluhu členy jsou chudší zemědělci, není divno, že schůze členů, která se konala dne 18. t. m., byla velmi bouřlivá. Členové představenstva a dozorců rady projevíli krajní obětavost tím, že upsali 6000 K na sanaci spolku. Sedm tisíc je kryto věnem p. Stulíkové a rezervním fondem. Po odepsání členských podílů zbývá přece ku hrazení 12.000 K, jež mají býti rozvrženy na členy. Kroky sice již na sanaci učiněny, ale s jakým výsledkem se potkají, nedá se předvídati. Na každý způsob lepší špatná sanace nežli veliký konkurs. Kdyby tak dříve zbožňovaný p. učitel Stulík zavítal nyní do Velkého Boru, byl by asi špatně přivítán od svých dřívějších agrárních přátel.

Mladěčeská charakteristika českých radikálův. Dr. Kramář mluvil tak, jako by největším národním nebezpečenstvím byl klerikalismus, ale náhodou zas jeho „Den“ hned v následujících dnech uveřejnil tyto řádky: „Člověku je opravdu hrušno obrátiti se špatností našich radikálů. Představitelé jich sedí ve Slovanské Jednotě, slyší všechno, znají všechno, vědí a přece vědomě a obmyslně lhou, klamou své čtenáře a českou veřejnost způsobem přímo úžasným. Takových profesionálních, obmyslných, zlých lhářů ještě v české politice nebylo. Bylo mnoho lehkovérnosti, nepěkné spekulace na českou podezřívavost, ale tak *apostolské, osklivé lživosti ještě nebylo*. Člověk, který sedí ve shromáždění, ve kterém mluví se o všem, jen aby se všestranně mohlo posouditi to, co bylo by české věci nejpříznivějším, jde ven a diktuje vědomě lživou zprávu o tom, co čeští poslanci chtějí, ačkoli zrovna slyšel, že opak jest pravda. A bohužel, jisté vrstvy českého národa jsou už proti této lži tak otrlé, že jí věří, že berou ji za bernou minci, a že se dokonce po ní shání, poněvadž je tak příjemno číst, že jsou ti čeští poslanci takoví darebáci... Demokracie volebních řádů je nutná a potřebná — ale snížení úrovně politiky na úroveň skrachovaných existencí, pro které jest politika jedinou spásou a které potřebují: mohou jenom *politikou nejneštěšlivější, hrubou, surovou*, poněvadž jen v té mohou vyniknouti, domoci se úspěchů a mandátů, je velikým neštěstím pro každý národ a může mítí přímo shoubné následky.“ — Nuže, p. dr. Kramář, nejsou takové rejdry horší než ten celý „klerikalismus“? Z úst vašeho orgánu dovídáme se o tom daleko větší nebezpečnosti, které již svou zbrklostí a rámusením natropilo našemu národu škod nejpalcivějších.

Sjedná zastupitel českých okresů konal se v neděli dne 28. listopadu na Král. Vinohradech. Poradní sbor českých okresů prohlašuje, že k zákonitému upravení otázky jazykové při samosprávných úřadech jest příslušným jedině a výhradně zemský sněm království českého. K úpravě jazyka u úřadů státních v království českém není potřebí žádného nového zákona, neboť rovné právo jazyka českého s německým v království českém zavedeno bylo Obnoveným zřízením zemským z r. 1827, dále kabinetními listy císaře a krále Ferdinanda I. ze dne 28. března 1846 a ze dne 8. dubna 1846 a § 19. zák. zák. státních o všeobecných právech občanů státních. Mají-li však býti vydána podrobná ustanovení o užívání jazyků u úřadů státních, tu trvá národ český bezpodminečně na tom, aby mu bylo přiznáno totéž právo jako národu německému. Mají-li se upravit jazykové poměry pouze v království českém, pak ku projednání dotyčné osnovy jest příslušným pouze sněm království českého. Pro země korunní české budiž stížen nejvyšší správní soud se sídlem v Praze. — Sjedná účastnilo se 165 delegátů zastupujících 106 okresů.

Kmetické soudy. Ministerstvo spravedlnosti předložilo v úředním listu plán na zřízení kmetických soudů, kterými by byly nahrazeny v mnoha případech poroty, o kterých se praví, že se neovědčily. Kmetické soudy by byly dvojího druhu: velké i malé. Velké kmetické soudy složené ze 3 soudců s povolání a 3 soudců laických rozhodovaly by o tiskových přetlačích, malé kmetické soudy soudily by ve věcech spadajících nyní do pravomoci soudů sborových a složeny by byly ze dvou soudců s povolání a dvou soudců laických.

Soudcové laikové budou mít nejen hlas poradní, nýbrž hlas rozhodující. V případě tom, že hlasují pro vinu, musí své hlasování odůvodniti. Poroty nadále by soudily o sločinech jim přikázaných. Okresní soudy zůstanou nedotčeny, jak co do své pravomocnosti, tak i co do své organizace. Ačkoliv i tu bylo by si přáti, aby konečně zřízeny byly smírčí soudy obecní. Návrh ministerstva spravedlnosti nebyl přijat příznivě.

oooooooooooooooooooo

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

: Bohatý antikvariát :

Velkozávod hudebninami.

(Založeno r. 1862).

Zakládání a doplňování knihoven
za nejvýhodnějších podmínek.

Seznamy zdarma. Telefon č. 17.

oooooooooooooooooooo

Na ochranu českých dětí v Dolních Rakousích. V nalezené péči zemského výboru království českého je ročně průměrně 8600 dětí, v nalezené péči zemského výboru dolnorakouského 3600 až 4000 dětí, příslušných do Čech. Roční náklad na nalezence v péči zemského výboru českého činí 813 000 K, na děti do Čech příslušné, ale v nalezené péči dolnorakouského výboru zemského chované ročně průměrně 564 000 K. A dle zjištěné statistiky umírá nalezenců do Čech příslušných a v dolnorakouské péči žijících v prvním roce jich života průměrně 41 až 45 procent, kdežto v nalezené péči zemského výboru českého ne plných 28 procent. Na základě všeho toho navrhl předseda zemského výboru Žďárský, aby zemský výbor na základě § 6. řís. zákona ze dne 29. února 1868 převzal všechny nalezence příslušné do Čech do vlastní péče nalezené. Návrh tento byl přijat a při zem. výboru bude zřízen zvláštní referát nalezeneců. Nalezencům půjde toto opatření k duhu nejen tělesně, ale za dnešní germanizační borečky dolnorakouské i duševně bude jim na prospěch.

Místem 40 národností je Chicago ve Spojených státech. Počítá ono dnes 2,572.835 obyvatelů a tudíž více jako Vídeň nebo Berlín. Z toho počtu připadá pouze 700.000 na Američany, ostatní na evropské národnosti. Němci bydlí v Chicagu v počtu 568.708, tedy více než má obyvatelů Mnichov, Irčanů 240.000, Poláků 300 000, Švédů 143.000, Čechů 110.000, Rusů 23.000. Jiné národnosti jsou méně čísně zastoupeny, jako: Vlaši, Španělé, Číňané, Japonci, Indové, Židé, Ma-lajci, Francouzi, Portugalci, Rusíni, Slováci Uhři. — V Novém Yorku je podobný poměr. Na 3.500 000 obyvatelů je sotva 737 000 Američanů, Němci bydlí tam 900 000, Irčanů 395.000. Židé bydlí v Novém Yorku až 800 000. Je to světové sídlo Židů. Evropským Jerusálemem je Varšava se svými 280.000 Židy.

Pro vojenskou čest. Přikázaný souboj musil podstoupiti před časem nadporučík V. Sidorovič, sloužící v 1. pěš. pluku č. 102. Ačkoli čestný soud vojenský uznal jednání jeho za správné, velitelstvo natáhlo mu přece souboj, při němž byla mu přetržena pravá ruka a ztracena. Jakkž mrak z rozkazu vrchnosti dán do pense a vyloučen 1456 K. Žaloval vojenský erár, pak i sborového velitele Czibulku pro uvedení příruční k souboji a náhradu bolestného, léčebného a roční rentu, prohrál však ve všech soudních instancích.

Katastrofa na planetě. Orgán britské astronomické společnosti uveřejňuje správu o nápadných změnách, jež jsou patrné na povrchu Marsu. Změny ově nasvědčují tomu, že planeta Mars musila v posledních letech prodělati katastrofu neúměrných rozměrů. Od září r. 1892 nepřiblížil se Mars tak blízko k zemi jako v letošním roce, čímž nýčejší bádání vykazuje také neobyčejně příznivé výsledky pozorovací, a nichž dá se souditi, že duševní podoba a útvar Marsu jsou zcela jiné než byly tehdy. Změny tyto mají dalekosáhlý význam vzhledem k teorii prof. Lowela, jenž tvrdí, že Mars jest obýván živými bytostmi. Domněnka amerických astronomů doznala v posledních letech pevné podpory v okolnosti, že ve spektru Marsu konstatován byl kyslík, dusík i vodík, čímž dokázáno, že přírodní podmínky na planetě jsou takové, že obydlí aspoň připouštějí. Ny-

nějš katastrofální změny na Marsu pozorované jsou tak značné, že život domnělých lidí na něm sdá se býti ohrožen a příčina toho hledá se v účincích elektrické aly sluneční, jež považuje se rovněž také za původ nedávného magnetického sneklidnění země.

„Můj bratr zemřel před 150 lety“, prohlásil nedávno svědek před londýnským soudem na otázku, má-li bratry či sestry. Soudní dvůr se domníval, že si chce svědek z něho dělat šašky a hotovil se již pokárati muže pro urážku soudců. Leč svědek dokázal svůj výrok. Otec svědkův se oženil ve stáří 19 let a brzy po té narozený syn zemřel ještě v témž roce. Později oženil se ve stáří 75 let po druhé a z tohoto manželství pochází druhý syn, uvedený svědek. Tento jest 94 let starý. Připočítáme-li k tomuto stáří dobu mezi narozením obou bratrů 75 méně 19, neboli 56 let, máme číslíci 150. Muž tedy měl pravdu, když řekl: Můj bratr zemřel před 150 lety.

Českoslov. Abstinentský Svaz, jenž organizuje protialkoholní práci v českých zemích, pořádá loni přes 40 přednášek, rozšířil 50.000 letáků a množství brožur. Nově vydal brošuru prof. Kabrhela „O významu malých dávek alkoholu“ (15 h) a St. Kukly „Hospodářský význam ostřizlivění“ (40 h), jenž zaslal za předem zasláné pošt. známky. Spolkům, jež o to aspoň 3 neděle napřed požádají, zaopatří řečníky, a všem, kdož chtějí ve snu protialkoholickém pracovati, podá všechny potřebné informace, rady a pokyny, seznam literat. a p. Brzy začne vycházet „Protialkoholní korespondence“, jež bude zaslána listům zdarma k otiskování a členům za poštovné. Objednávky brožur a j. přihlášky za členy, dotazy a p. vyřídí ihned Českoslov. Abstinentský Svaz, Praha II., Na Bojišti 3, Hygien. ústav.

Zahradnicko-ovocnická výstava r. 1910 v Praze. Dle usnesení výkonného výboru ze dne 18. t. m. přijat návrh na plakáty výstavní, zhotovený akademickým malířem p. K. Šimůnkem, jenž svojí elegancí a uměleckým provedením důstojně vřadí se do rámce celého podniku. Pro nároží provedeny budou plakáty v sedmi barvách, pro závody a vnitřní místnosti pak na kartonu, a budou zároveň vzorem pro první serii výstavních pohlednic. Plakáty rozeslány budou do hlavních měst a významných světových středisek vábec. Pohlednice, v barvotisku provedené, rozeslány a do prodeje dány budou co nejdříve. Odbory Zem. ústřed. jednoty čes. zahradníků, jakož i spolky zahradnické, obdrží tyto pohlednice za ceny nejlevnější. Veškeré záležitosti řídí: Výkonný výbor České zahradnicko-ovocnické výstavy 1910, Praha, 658./II., Příkop.

Nový způsob léčby souchetin. Dr. Briggs, vrchní lékařský rádce zdravotního odboru v Novém Yorku, po náležitém prostudování léčebných ústavů ve Švýcarsku povede léčení osob souchetinami stížených směrem jiným, v jistém ohledu senzacním. Budou musit jít do práce, a čím těžší práci budou konati, tím dříve prý se souchetin zbudou. Vedle toho budou také musit všichni pacienti spát venku i za zimy 10 stupňů pod nulou. Co se týče těžké práce, o to se ústav postará. Špitál v Otisville se musí přistavět, tak plicním neduhem stíženými pacienti se postaví do práce, musí dělat sedníky i pomahače, dělat i přinášet maltu a cihly a také ženské budou musit konati práci druhu co nejtěžšího, dokonce prý práci teasáskou. — Za takových okolností jest jisto, že špitál ten souchetinami přeplněn nebude, leč by zkušenost opravdu dokázala, že těžká práce lépe prospívá nežli způsob posavaďat, jenž natíval pravý opak.

Počasi v prosinci. Prosinec má celkem 7 povětrnostních poruch, jež dle theorie ustanovené prof. Zengerem připadají na 4., 6., 10., 16., 22., 29. a 31. prosinec; silnější z nich jsou 16. a 29., nejsilnější 4. prosince. Měsíc prosinec prý bude na začátku a ku konci hojně oplývati sněhem, kdežto střed měsíce má býti ponejvíce jasný, ale chladný.

Ples české ligy akademické v Praze. Veliká čest, které se dostalo II. reprezentativnímu věnečku české ligy akademické tím, že Jeho Jasnost kníže Zdenko Lubkowicz, vévoda roudnický, převzal co nejlaeskavěji protektorát, opravňuje k nejkvětější nadějí ve zdar věnečku. Svorné práci české ligy akadem. a členů družstva Arnošta z Pardubic, kteří účast na věnečku přislíbili, podají se zajiště uspokojiti všechny návštěvníky plesu. Reklamacce přijímá česká liga akademická (Praha I. — 209.)

Na katolický nářtolský ústav v Běhemě vybráno mezi katolickými příslivci z lidu (farnost, důvěrníci): Svinčany: Eberh. Čuda, farář 12 K 60 h, Černoušek: Jos. Trykar, arcb. vikář 40 K 40 h, Braník: Jan Otto, soukromník 36 K 58 h, Čestice: Josef Kohout, farář 18 K 90 h, Říčany: Josef Smath, kaplan 29 K — h, Liběň: Karel Jedlička, farář 43 K 90 h, Král. Vinohrad: Katol. organizace 117 K 38 h. Dary zaslali: P. T. Kocábek Jak., arcb. vikář 10 K, Kong. Nejez. Svát. v Plásku 10 K, Staň. Bamba, č. k. prý. 100 K, Dominik. konvent v Praze 100 K, Maltézský konvent v Praze 100 K, Bedř. Pátek, sám. farář v Litomyšli 200 K, Pájeří: N. N. 100 K,

St. Ant. Janotková 1250 K (4 1/4 %). N. N. v Praze 10.000 K, N. N. v Praze 10.000 K (4 %), Fr. Pohůnek, farář 200 K. Sbíráme nyní v národě milionový dar „Ústřední Matice školské“ pro národnost; nadchněme a uvědomněme se k stejné horlivosti pro sv. náboženství své — k sbírce na svůj národní katol. učitelský ústav; to je jádro naší národní katol. školní Matice. S náboženstvím to není v národě našem lépe než s národností. — Stavba katol. paedagogia vážná; nesnáze jsou veliké. Pomozte! Sbírejte a pamatujte také při zábavách! Za zaslané Bůb zaplat! Jména jednotlivých dárců budou uveřejněna ve zvláštní zprávě.

Zářeckého „Kalendář českých pekařů“ na rok 1910. Letošní vydání kalendáře tohoto vyniká nad všemi odbornými kalendáři velice bohatou a cennou úpravou, kde každý pokrok milovný pekař najde svého upřímného rádce a vůdce ve všech možných potřebách svých. Nejen nám možné vyhládky zde podrobně celý obsah této nadmíru praktické knížky; poukazuje však na jednu ještě důležitou okolnost, a to poměrnou láci 1 K 50 h, kdy možno za tak nepatrný obnos získati si přítele nenahraditelné ceny. Příhlášky přijímá vydavatelstvo, Praha, Václavské nám. 45.

Upozorňujeme P. T. obecnost, že jako léta minulá také i letos pořádá fa Feigl & Byčičt v Divadelní ulici výstavu zboží, jako vhodných vánočních a novoročních dárců ve středu dne 8. t. m. odpol.

Příloha. K dnešnímu číslu našeho listu přiložen je obrázkový vánoční seznam Singer Co. akciové společnosti pro šicí stroje v Hradci Král., Jiřikova třída 270, obsahující doporučení její výtěžných, co užitečný vánoční dar zvláště se hodících původních Singerových rodinných šicích strojů.

(Zasláno.)

K její při s redaktorem Hofrychtem.

„Osvěta lidu“ dne 27. listopadu přinesla drze překroucené, zúmyslně nepravdivé poznámky o mém vyrovnání se s Hofrychtem. Necht se tedy přesvědčí i širší veřejnost, jak ve svém lhavém temele „Osv. lidu“ stále dále pokračuje.

Hofrycht mne žaloval, čímž se uraženým jadrnou kritikou, které „Štít“ jeho „ušlechtilý“ žurnalistickou činnost podrobil, Hofrycht ve svém listě napadl p. faráře Křikavu ze Bítč v době, kdy týž, posbív matky a sestry, byl duševně rozdrážděn, spílal katol. dívkám a ženám „nebeských kos“, katolíky šmahem označil za „černou armádu“ a pontní místa prohlásil za „paženíště hlouposti“ a „peleše orgi“... „Štít“ dle zásluhy přibil Hofrychta na pranýř a razal jeho žurnalistickou činnost neurvalostí a bezměrnou drzostí. K tomu přičinil poznámku o jednom cizoložníku v Něm. Brodě. Hofrycht žaloval. V žalobě rozvláčně poukazoval, jak záslužná (!) jeho činnost žurnalistická jest napadána a poznámku o cizoložníku potáhl na sebe, veda za svědky pokrokařské učitele Fohla a Kofinka a agrárníky Chronstovského a Mielouna. Já jsem před vyšetřujícím soudem prohlásil, že, co se neurvalosti a bezměrné drzosti týká, nastoupím důkaz pravdy; výslovně jsem však protestoval proti tomu, aby Hofrycht poznámku o cizoložníku na sebe potahoval. Uvedl jsem, že Hofrycht sám ve svém listě nepopíral, že by pokrokařský cizoložník v Něm. Brodě nebyl; pouze prohlásil, že týž se list jeho zodpověden není.

Uvedl jsem dále, že ve „Štítě“ třikrát veřejně jsem prohlásil, že poznámka o cizoložníku neměla s Hofrychtem nic společného.

Dne 26. listopadu měl pan Hofrycht před porotou svoji záslužnou (!) žurnalistickou činnost obhajovat — měl dokazovat, že nepal o „nebeských kózách“, že netahal v kalu poctivé kněze a že všecko, co o p. faráři Křikavovi pronesl, spočívá na pravdě. Porotoové byli již na místě, p. farář Křikava a jiní svědci čekali a tu pokrokařský hrdina, čímž, že mám nezvratné důkazy jeho záslužné (!) žurnalistické činnosti v rukou, v posledním okamžiku prohlásil, že bře celou žalobu zpět a že bude stihati pouze výtku o cizoložníku...

Tak směšné, uboze vypadal pokrokařský redaktor před porotou, maje urážky katolíkům učiněné odůvodňovati. Ovšem, prohlašuji: Takové zbabělosti jest schopon pouze pokrokař. Zde též slušná veřejnost v pravém světle vidí tu „záslužnou“ žurnalistickou činnost pokrokařskou. Celý rok spílal, rval poctivé jméno křesťanským dívkám, dráždil se surově v bolu faráře Křikavy. Když však před soudem s lidu měl svoje jednání ospravedlniti, utíkl jako hoch před výpraskem. A rafinovaná „Osvěta lidu“, aby ukryla nešťastnou blamáž, kterou si pokrokařský štáb zbabělým útekem před porotou utráil, poukazuje pouze na směr, ani slůvkem se nesmíňuje o tom, jak statečně její spojenec před porotou utíkal... To si ovšem máše dovoliti pouze „O. L.“ Slušný žurnál k takovým úskokům se nepopřejí.

Výslovně prohlašuji, že i Hofrychtovi i dru. Štemberkovi mnohem více záleželo na smíru, než mně. Důkazy: Dr. Štemberka a Hofrycht žádali, abych přý zaplatil 100 K na jakousi vánoční nadílku. Když jsem prohlásil, že nedám ani haléře a půjdu před porotu — a ohvatem vzali svůj návrh zpět. Proč jen, proč? Učinili by to, kdyby jim o smír nešlo? — Dále žádali, abych přý hradil veškeré soudní útraty. Když jsem o tom ani slyšeti nechtěl, opětně přivolili, že se tedy Hofrycht 280 K, pohledávka to dra. Petra, na porotní vydání věnuje... Zde nezvratné doklady, že na smíru záleželo pokrokařům a nikoli nám, jak „O. L.“ perfidně tvrdí. Tolik považoval jsem za potřebné a veřejnosti sdělit, aby učinili si mohla pravý důdek o „O. L.“, která, chtějíc smutnou blamáž a zbabělý jednání svého spojence ukrýti — vypomáhala si nestydatými lžemi.

Frant. Šupka, redaktor „Štítu“.

Odvolání. Já podepsaný František Šupka, redaktor „Štítu“ v Hradci Králové vycházejícího a tištěného, prohlašuji, že nemohu pana Josefa Hofrychta, redaktora „Školského Obzoru“ a „Hlasů z Posázaví“, obviňovati z nějakých nečestných aneb opovrhlivých skutků, nebo vlastností, pokud se týče jeho soukromého a rodinného života, ježto jsem přesvědčen, že jeho soukromý a rodinný život jest úplně korektní. Lituji, že čtenářstvo dotýčný odstavec článku nadepsaného „Z Posázaví“ dne 8. dubna 1909 ve „Štítu“ uveřejněného mylně na pana Josefa Hofrychta vztahovalo. František Šupka.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. listopadu 1909 1 L1
pšenice K 20'20 — 21'40, žito K 14'00 — 16'00, ječmen K 10'00 — 11'00, prosa K 00'00 — 00'00, vike K 00'00 až 00'00, hrachu K 28'00 — 00'00, oves K 6'80 — 7'50, čočky K 27'50 — 00'00, jahel K 25'00 — 00'00, krup K 24'00 — 00'00, brambor K 5'00 — 5'60, jetelového semene červeného K 109'00 — 00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 000'00 — 000'00, máku K 80'00 — 32'00, lučného semene K 20'00 — 00'00, 100 kg žitných otrub K 14'00 — 00'00, 100 kg pšeničných otrub 14'00 — 00'00, 1 kg másla čerstvého K 2'40 až 2'80, 1 kg másla převařeného K 0'00 — 0'00, 1 kg sádla vepřového K 2'00 — 0'00, 1 kg sádla ovč. 0'24 — 0'32, 1 vejce K 0'08 — 0'11, 1 kopa cerele K 0'00 až 0'00, 1 kopa petržele K 0'00 — 0'00, 1 kopa kapusty K 2'40 — 3'70, 1 hl cibule K 6'00 — 8'00, 1 kopa drobné zeleniny K 1'00 — 1'20, 1 pytel mrkve K 1'30 — 1'80, 1 kopa okurek 0'00 — 0'00, zelí K 4'00 — 7'00, 1 bečka švestek K 0'00 — 0'0, 1 hl jablek K 5'40 — 10'40, 1 hl hrušek K 7'00 — 8'00. — Na týž dení trž v Hradci Králové dne 27. listopadu 1909 odbyvány přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 337 hektol., žito 285, ječmene 551, oves 216, prosa 0, vike 6, hrachu 12, čočky 4, krup 10, jahel 13, jetelového semínka 5 1/2, olejky 0, máku 26. — 2) Zelenin: petržele 00 kop, cerele 0 kop, kapusty 65 kop, cibule 38 hl, okurek 00 kop, salátu 00 kop, mrkve 40 pytlů, brambor 77 hl, zelí 260 kop, drobné zeleniny 80 kop. — 3) Ovoce: švestek 00 beček, hrušek 22 hl, jablek 280 hl. — 4) Drob. dobytka: vepř 6 kusy, podsvinčat 298 kusů, kůzlat 0 kus.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a koveho náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Nádherné dary!

Madonny a Krista

a vůbec veškeré druhy

obrazů, zrcadel a rámců,

jakož i nejružnější

umělecké výrobky

doporučuje levně

závod umělecký a papírnický

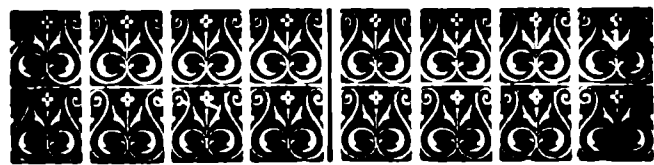
Jos. Kieslicha

v Hradci Králové.

Vlastní dílna na zářezování.

Obrovský výběr doplnění a všeho zboží papírnického.

Chvalné známý domů výrobní pramen od r. 1891.

Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. mistodržitelstvím koncesovaná

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích skládá

přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

prodává

vlastní objekty za výhodných

platebních

podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Veřejné zkoušky z Esperanta pořádá na základě svých stanov a v souhlasu s autorem Esperanta dr. Zamenhofem Ústřední Svaz Českých Esperantistů (Bohema Unio Esperantista). Čtvrtý termín letošního roku stanoven na svátky Vánoční. Zkoušky možno skládati dvojí: a) nižší, o znalosti Esperanta, b) vyšší, o způsobilosti vyučovati Esperantu na školách. Zkušební rád zasílá na požádání zdarma komise B. U. E. Praha-I, 342, kavárna Union.

Jubiläum. Dne 9 listopadu slavil srbsko-lužický vlastenec a mecenáš kanovník Jakub Herman ve Votrově v Horní Lužici své 50leté kněžské jubileum. Oslavenec byl vždy nejprřednější mecenáš při všech srbsko-národních institucích a dobyl si o srbské písemnictví nesmrtelných zásluh. J. Herman narodil se ve Svinarni r. 1836. Studoval theologii v Praze. Byl vzdělav v čilém spojení se všemi českými literárními přáteli svého milovaného národa. Do Čech jezdil často a velice rád. Svěho času pobyl jako milý host v „Marianu“ v Janských Lázních. Nedávno umřel v jeho působení první lužický básník a oddaný přítel Hermanův Čišínský.

Věda a víra. V Římě zemřel nedávno slavný matematik prof. Valentino Cerruti. Byl delší dobu rektorem římské university a od 6 let ředitelem vysoké inženýrské školy a autorem mnoha učebních děl. Od svého 36 roku byl jako státní sekretář činným v ministerstvu vyučování. A tento veliký učenec před svou smrtí pravil: „Vždycky jsem hájil zájmy náboženské a nyní připravuji se k smrti v té víře, v ní jsem byl od chudé matky vychován a která po všechny čas mého vědeckého života ve mně rostla. Umíraje opakuji slova: Nechápu, jak mohou učenici tvrdit, že při studiu ztratili víru. Já jsem přece také studoval a mnoho studoval, a nabyl jsem přesvědčení, že naše sv. víra jest sestrou vědy.“

Umění a věda pro lid. Již svého času Pelelovy „Rozhledy“ pozastavily se nad překotným suggerováním vyšších uměleckých produkcí a vyšší poesie vůbec širokým davům lidovým. Neaporně jest, že lid se napřed musí důkladně ku prospěšnému strávení vyšších, kombinovaných uměleckých požitků vychovávat. Práce ta jest spojená s velikou námahou jak u estetických mistrů tak jejich prostých žáků. Tu se i vážnému pokrokaři namane otázka, zda široké davy lidové ukázněně delší výchovu takovou vydrží, zda se budou učiti trpělivě abecedě vyšších pojmů. Vždyť přece velká část samých studujících a velkým repertářem zasedá k básním římských a řeckých klasiků. A lid přece není z krve jiné, má ještě menší podmínky k chápání vyššího uměleckého krásna. Leč „Rozhledy“ nadto vyslovily ještě obavu jinou. Lid, který by byl odkojen velkými dosemi umění akademického, posbude tvrdě činnosti samostatlé; máje stál bohaté připravený, nebude se snažiti, aby uplatnil talent vlastní. — Ostatně víme, že píseň národní smírá tam, kde se poslouchá mnoho melodii operních. Zákeřným nepřitelem samostatlé písně národní jsou různé kuplety a nevkusné odrhovačky, přinášené k nám z ciziny. Sama pokrokařská „Česká Škola“ napsala: „Kacířské mínění o poslání umění vyslovuje Bernhard Ihlinger: „Já říkám, že všechny ten křik s heslem „umění pro lid“ jest jedinou velkou karikaturou. Ve všech dobách opravdu umělecké povahy dovedly samy od sebe nalésti cesty k svatyním; nepotřebovaly k tomu žvanivých ciceronů, kteří by se jim stále pletli do cesty. Pro mne, vyzdobte si třeba všechny dělnické byty obrazy mistrů. Řeknu vám k tomu i své amen. Avšak potom se nedivte, že lidé budou před tím státi chladní a strnutí a budou přece jen toužiti po svých starých otiscích a rytinách, kterým aspoň trochu rozuměli a tedy se jimi těšili. Je to vždy tentýž klam, jemuž propadají všichni messiiští lidového umění: domnívají se, že všichni lidé musí se vyšípati na jejich vysoké stanovisko a ukázati se vlnmavými pro jejich aesthetické přednášky. V době, kdy se tolik zdůrazňuje ryze přípravného vzdělání a oceňuje vlastní práce ve všech oborech, nemělo by již býti takové zaslepenosti. „Umění není pro každého“ — toto Böcklinovo slovo měli bychom hodné často připomenouti přepjatým horlivcům, aby konečně zanechali své sice dobře míněné, ale špatné hravé úlohy.“ A „Česká Škola“ k tomu dodává: „Ať i toto kacířství považujeme za poněkud přehnané, přece sledujeme v něm zdravé jádro pravdy a doporučujeme o něm přemýšlet.“ Dodáváme, že bez autonomního umění národního nebylo by dnes Smetany, Dvořáka, Alše a Manesa. Byl zdroj krásy sluní pilně ostříhati. A má-li akademické umění lidu prospěti, nutno napřed přikročiti k namáhavé výchově. A srovná tak s vědou! Jaké přecpávání lidu různými blýskavými „ismy“ a to často lidu toho, který sotva zná

abecedu vyšších filosofických pojmů! Jaké pochlebování „bujaré, uvědomělé mládeži“, která někdy ve škole těžce chápe i pojmy jednoduché! Lékaři horlivě radí, jakou stravu snese mladý žaludek, ale strava duševní se cpe do mládeže na schůdkch beze všeho výběru; mladík pochytil několik frází, kterým ani dobře nerozumí, ocitne se v chaosu, ale má pevné přesvědčení, jak vyniká i nad některého staršího filosofa!

Kulturní jiskry.

Z říše modlářství. Organ českých židů „Rozvoj“ přirozeně cítil k Masarykovi velikou vděčnost. Leč jeví nad ním víc radosti než Israelité pod Sinajem nad zlatou modlou. Dne 19. listop. píše: „Působení prof. Masaryka v Čechách znamená boj proti diletantismu (také Macharovu?), znamená vědecké hodnocení a zkoumání veškerých otázek (proto tedy Masaryk klesal do tak křiklavých protimodlů?), týkajících se života českého národa... Masaryk obyčejně vyhrává všechny své procesy (process s Macharem však dle všeho prohrál, když mu na obraně protest při ututlání aféry Herbenovy neodpověděl; process s katechetou vyhrál tak, že k blavnímu přelíčení nepřišel, dávaje popírati inkrimovaný výrok svým advokátem). Jaký jest to muž tento profesor Masaryk, že mu všechna ta bezčetná příkoří (!?) neodhala chuti k práci a nepodlomila sílu vůle? (Nekalte vodu! Masaryk přece na ta „příkoří“ čekal, aby se o něm hodně mluvilo jako o reformátorovi originelním, „nepochopeném“.) Pr. č právě on buší nejvíce do náboženských a státoprávních předurků, kácí jeho modly a ruší falešné ideály? (To by přece musel napřed různé vystoupiti proti utopím a surovostem soc. demokratů. Modlu Machara neskácel. Buší do náboženských představ — pravda; ale na to jest velikým chytrákem, aby chtěl různé bít do duše rabínů; vždyť rabínský tisk jest největším Masarykovým chvalořečníkem. Nikdo tak dobře neví, kde popularita káže couvnout a schovat se jako Masaryk)... Bude se to zdáti mnohým čtenářům směšným, ale vyslovte jméno to (Masarykovo) s r a pak s finčivým, měkkým, nelibozvucným ř. Jaká sprostota (!) a nelibozvuk s tím ř. Jaká určitost, konciznost, jasnost a pádnost ve slově Masaryk. (Tak pošetile modlářství věru ještě u nás nebylo. Klanět se jmenu, jako by si je byl sám Masaryk vymyslíl! A přitom nadávat české měkké souhlásky! Jak jsou ubozí čeští vynikající mužové: Bačkora, Klecanda, Skočedopole a jiní! Vždyť už jejich podivná jména dokazují, že nejsou proti Masarykovi ničím!) Ne, to není dětinské, ani směšné, pro mne to znamená více, při nejmenším (!) nezvratný (!?) důkaz, že nepochází Masaryk z té chabé české krve, bledé, rozředěné, že je jeho vlastní Slovač, a že má v sobě několik kapek tatarské krve. (Proč už ne japonské? Ostatně jest známo, že Tataři vynikli mnoho v surovostech, ale málo ve vědách. Machar na př. na Krymu se mohl přesvědčiti, že Tatar umělejší číst jest velikou vzácností. Poděkuje Masaryk za tu semitskou poklonu? Jméno Masarykovo nezvratným důkazem!! Nebylo by jméno Riegrovo a Grégrovo zas „nezvratným“ důkazem původu německého? Semito, buď rád, že jest tu hodné krve bledé — chabé — rozředěné. Jinak by židovští majitelé kořalen špatně pochodili.) Neschází (u Masaryka) ani jediná z charakteristických vlastností cholera, psychických a fysických, neschází ani vychrtllost (ale čím tedy bude chudák Herben?), ani olivová barva obličeje (tu mají neapolští lazzaroni také), zkrátka vše, jak to v knize stojí“. Ale už dost. Jest s podivem, že ještě modlářský „Rozvoj“ nevelebí moudrost Masarykovy brady, že podle zvlnění vousu nehadá na temperament a zcela originelní talent Masarykův jako cikánka z ruky. Nevíme, kolik lidí pročte další tetáž modlářské chvalořeči se vši trpělivostí. Ale ten, který „kácí modly“, měl by také jednou švihnout modlářstvo, plazící se u podnoží nohou jeho.

Hrozné pronásledování pokroku. Pardubský dopisovatel „Práva lidu“ líká dne 30. listop. nad hrozným pronásledováním „Osvěty lidu.“ Kdo zná požidovštělou tu služku soc. demokracie, ten se ovšem dojemnému pláči rudého dopisovatele nepodiví. Prý v Pardubicích „jakákoli kritika klerikálního hnutí a tím více ovšem kritika církve katolické a jejích zřízení bezohledně se potlačí, slovem, konfiskuje se tu přímo zuřivě.“ Taková slova píše dopisovatel proto, že byla „Osv. lidu“ zkonfiskována nikoli pro kritiku církve — ale militarismu. Náhled státního zástupce o antimilitarismu strčí se na krk „klerikalismu“, katolické církvi. Ale vreholem všeho jest balamucení, jako by „Osv. lidu“ byla konfiskována pro „jakoukoli kritiku klerikálního hnutí.“ Kdo se odvážá tak vyloženou lež napsati, tomu pojem pravdy a poctivosti jest naprosto cizím. Surové výlevy a pepické sadávký otiskované v „Osv. lidu“ proti katolíkům — nejsou raděmu dopisovateli ničím. Když „Osv. lidu“ s krajní drzostí proti klostalnímu spěvu katol. žen komandovala, že „řádění nebeských kos“ musí

se učiniti přítrž, to také nebylo nic. Když „Osv. lidu“ otiskla surový posměšek proti proroku Jonášovi, také se nedotkla katolické církve. A útoky proti katolickým processům, zpovědi, biřmování atd! Nepoplel si to radý dopisovatel příliš s jinou náboženskou společností? Vždyť přece časopis kritizující názory a skutky židovské každou chvíli se musí báti tužky censorovy.

Pak jim mluvte o důležitosti pravdy!

Dne 7. listopadu v „Besedách Času“ píše jakýsi poeta St. Cyliak, jak před Bílou Horou „z povzdálí mnich Dominikus vetchým cárem sejobáhl a žehnal lidské šelmě, již vzbudil v řadách žoldnéřského vojska.“ Ještě jinde jmenuje básník obraz Panny Marie ušlechtilé „špinavým cárem, kusem plátna děravým, veteš“, atd. Zvláštní jemnocit! Dotýká se útěku protestantských pluků a dokládá: „A div ten vykonal kus plátna umazaný, a děravý jak myši prokousaný, a chytrost mniicha Dominika ctného, jenž užil včasné tady nauky Loyolovy, že účel prostředky tam posvěcuje, kde o zvýšení slávy církve běží.“ A teď, básníku (!), několik otázek. Pasmíval jsi se někdy pověrecným Táborům, že tito nesli v proštíplé hole Svátost oltářní do krvavého boje? Sluší se na inteligenta tak hrubě se otlíati o obraz Panny Marie, kterého jsi ani neviděl? Oč jest horší takový žoldák, který onen obraz znetvořil? Nikoli „špinavý cár“, ale špinavé, hrabivé ruce některých protestantských předáků to byly, které zaviniily pohromu bělohorskou. Měl bys přece vědět, jak z peněz vyždímaných na chadém lidu někteří vřdcové povstání tyli. A teď hlavní otázku: *Kde napsal veliký Ignác s Loyoly, že účel posvěcuje prostředky? Jest účelem básně obelhávati čtenářstvo způsobem tak cynickým?* Měl bys vědět, že ani zarytí nepřátelé jesuitského řádu neodvážili se tak lháti o samém Loyolovi. Lhali pouze pausálně, že takové pravidlo prohlásili jezovitě. Když pak měli dokazovati, schovali se. V nejnovějším čase nechtěl se schovati aspoň odpadlík Hoensbroech, vytruboval do světa, že tu „jezovitskou zásadu dokáže“, ale svůj spor slavně prohrál. A po takové Jobově ráně odvážá se masarykovský jízlivce vymrštiti kalený šíp přímo na Ignáce, jehož vznešených spisů vůbec nezná. Jak se říká takové „osvětě“ a „poctivosti“? Kudrnač měl v „Čase“ pokoj; leč velký katolický myslitel a reformátor, kterému prokazují účtu sami vážní nekatoličtí učenici, musí býti potíšen jedem nepoctivě pomluvy.

Gorkij v rudé klatbě. Dosti krátce trvala jeho sláva, kterou si dobýval hájením rudých zákeřníků ruských. Zvážen jako Wahrmond a — shledán lehkým rovněž. Prý nesmysl přese dle rudého programu a počíná si měsíčky. Proto vyložené ze strany. Dopadl podobně jako onen klerikální komediant Gapon; ten vedl v bohoslužebném rouchu revolucionáře k carovi jako zbožné účastníky processů. Zneužil tak drze zřízení církevního ke svým protikřesťanským rejdm; brzy však nato upadl u rudých, bezvěreckých přátel svých v nemilost a byl uskrčen.

Jak rudý tisk omlouvá rudé zločiny.

Věru stojí za pozornost humoristické výklady „Podkrkonošských Rozhledů“, které se snaží kolem kudrnačových kaněk malovati ornamenty. Ten rudý list dne 26. listopadu píše: „... dělníci jsou více lidmi, nemají tolik předurků a dovedou odpustiti.“ Za to naše vratvy privilegované mají jich nadbytek a nemůže býti horší přítěže ke zlém skutku, než intelligence, jako by inteligent musel lépe znáti dosah svého skutku, než jiný člověk. Proti těmto předurkům je přetěžký boj, nedají se odstraniti jako všecko, co tkví svými kořeny hluboko v pádě náboženské... spojení učitele Kudrnače se stranou sociálně-demokratickou bylo zcela nahodilé (!?); Kudrnač klesal po nakloněné ploše již dávno, než se ke straně přihlásil, *oň ještě učinil pouze na sobeckým účelem.* (Tchle soc. demokratičtí ostrovidové přece docela dobře mohli poznati, ale přes to Kudrnače netoliko přijali, ale i důležitějšími funkcemi jej pověřili. Zlobili se velice, když někdo o charakteru Kudrnačově řekl pouhou pravdu). Sociálním demokratem nikdy (!?) nebyl, třebaže sympatisoval s tím, k čemu se přihlásil. (No — tohle je z brusů nový objev! Nepřebarví svého poslaneckého kandidáta rudá strana ještě na klerikála?) Naše jednání jest výslednicí zevních vlivů a vnitřních vloh, to, čemu se říká svobodná vůle, to pro myslící lidi dávno přestalo existovati. (U brady Masarykovy! Proč jenom s touto filosofií nevyrukovali rudí za aféry Drozdovy? Proč tolik spílali člověku, který dle nyníjší rudé zásady přece také svobodné vůle neměl a tudíž trestu nesasloužil? Proč rudá strana tenkrát docela surově hanobila i lidi, kteří na nepořádek Drozdových vůbec podílů neměli? Proč se pepicky nadává lidem těm, kteří se zpědní vstoupiti do rudé brigády? Vždyť přece dle rudé a volnomyšlenkářské zásady ti lidé jednají s autostí, nemohou za to, že se jim rudý prapor nasamlouvá, nemají svobodné vůle). Jest na čase,

aby k lidu promluvil jedenkrát také lékař... A tento lékař vám kladě následující na srdce: Neboďte po nikom kamenem, nikoho neodezujte a na sločince dříve se ne jako náboženství (snad rudí?) fanatikové, nýbrž jako ten ruský člověk, který v něm vidí jen člověka nešťastného, nepřidávejte k trestu světskému ještě opovržení, které padá i na nevinné. Pamatujte, že není na světě žádné svobodné vůle a to že jest matematicky dokázáno a všemi (???) mysliteli světa uznáno.

Takové rozumy věru sluší každou chvíli připomenouti rudým řečníkům, kdykoli proti chybám „mestáků“ strašně se rozčilají a tlukouce pěstí na stůl, surově nadávají. Kdyby měl židovský ten pisatel matematicky dokázat neuvolnost vůle lidské, velice by se kroutil; a hleděl by zmizeti jako syse, až by mu byla jmenována celá řada největších myslitelů lidstva, kteří svobodu vůle lidské uznávají.

Ejhle, dříve naši odpůrci tvrdili, že sločiny jsou smutným následkem nevědomosti, malého vzdělání; prý čím více bude nčenost pokračovati, tím bude počet přečinů menší. Lidstvo prý dokáže, že s vývojem světské kultury poroste mravnost i bez náboženství. Leč nyní, kdy padla rána na Kudrnáče, hned se vytáhla z magacínu zásada zcela opačná. Prý jest předsudkem mysliti, že intelligent musí znáti lépe dosah svého skutku než jiný člověk! Tohle se neostýchá vytisknouti rudý tisk, který jindy slibuje, že postupem vědy, rozmnožením intelligence lidstvo se přetvoří tak, jako by se duševně znovuzrodilo.

Kudrnáč tedy byl jenom člověk nešťastný! Bojoval pro „svobodu“, ale sám svobodné vůle neměl! Pane pisateli, ti okradení tkalci by si taky přáli býti aspoň rok tak „nešťastní“ jako Kudrnáč. Kdyby si mohl postaviti každý villu, pořádati bankety a dělati nákladné výlety, tu by již taková „neštěstí“ lehkou snášel. Jenže ti prostí tkalci mají svědomí a nechťejí si takové rážové „neštěstí“ koupiti za cizí peníze. Když se stalo „neštěstí“ Drozdovi, tu jsme ani za mák nepřekrucovali své zásady k jeho obhájení, ale odsoudili jsme jej ostře hned celým úvodem m. Rudý tisk však, který na Drozda dotíral několik let, našel na zločin Kudrnáčův nový loket.

MNOHO ŘEČÍ

ušetřilo by se o volbách, kdyby byl o nich každý dobře informován. Proto bylo by záhodno, aby každý volič koupil si VIII. svazek „Melicharovy Biblioteky“, obsahující spisek Ed. Srba:

OBEČNÍ VOLBY

a nálezy správního soudu
v jich záležitostech.

Na skladě ve všech knihkupectvích v Hradci Králové, jakož i u nakladatele Boh. Melichara. Račte žádati výslovně jen vydání z „Melicharovy Biblioteky“, poněvadž je nejnovější.

CENA 1 KORUNA.

Hospodářská hlídka.

Sociální pojišťování. Dne 23. listopadu konala se ve Vídni porada, svolaná výborem pro sociální pojišťování. Dříve než se sešla, konala se v ústředně pro zemědělské záležitosti porada zastupců zemědělských korporací v přičině sociál. pojišťování. Ve výboru pro soc. pojišťování byla myšlenka sociál. pojišťování jednotlivými znalci — kteří podali výboru tomuto obraz smýšlení, jaké panuje v zemědělských kruzích o sociál. pojištění — jednomyslně uznána, starobní pojištění bylo se všech stran žádáno. Vzhledem na nucené pojišťování byla všeobecně za správnou uznána příjmová hranice 2400 K. Většina znalců žádala nemocenské pojišťování zemědělských dělníků, zamítla však nemocenské pojišťování členů rodiny, někteří pak přáli si dobrovolné nemocenské pojišťování členů rodiny. Jednotliví znalci projevili ohledné členů rodiny přání, aby tito teprve ve 20. roku pojetí byli do závazného starobního pojištění. Ohledné nemocenského pojišťování zemědělských dělníků bylo upozorněno na to, že mezi těmito a továrními dělníky jsou značné rozdíly. Všichni pak vyslovili přání, aby správa pokud možno byla levná, t. j. aby nebyla byrokratická, aby totiž veliký stav úřednictva nepobítil velkou část pojišťovatelů příspěvků. V souvislosti s tím bylo nalehavě doporučeno vládě, aby založena byla spojitelná pro důchody a aby stavěny byly dělnické domky. Většina znalců projevila přání, aby starobní renta byla vyplácena již v 60. roce.

Na povznesení českého láňství. V letošním hraděním němu moravského podal zemský výbor správu, která byla přidělena posl.

Samalíkovi k vyřízení. Zpráva ta jest pro naše láňe velmi zajímavá. Zemský výbor zakročil u zemědělské rady, aby poměry láňské, zvláště poměry třeň, založených a subvencovaných, prozkoumala a zemskému výboru zprávu podala. Vedle toho zemský výbor zakročil u místodržitelství, aby zakročeno u c. k. vlády, aby se strany státu v návrhu projevenému přání bylo vyhověno. A c. k. ministerstvo orby již od delší doby jedná s příslušnými ústředními úřady o otázce, pokud by státní úřady mohly potřebovat láňných výrobků. Všecky úřady i c. k. vojenská správa zamýšlejí větší měrou užívati láňných výrobků místo výrobků bavlněných. Mimo to obrátil se zem. výbor na všechny zemské humanní úřady, by podaly zprávy, jak se u nich láňných výrobků užívá. Skoro všechny zemské úřady chválí láňné látky jako zdravé, pevné a trvanlivé. — Kdyby se láňných výrobků užívalo jako dříve místo lacinějšího, ale dvakrát placeného zboží bavlněného a kdyby stát výhradně pro státní a země pro zemské úřady láňné zboží braly, pak by naše láňství vzkvétalo až radost. Takto naše láňství jenom žije, ať i nyní se láňství dobře vyplácí. Jistý rolník na Královéhradecku ze dvou korců pole osetého lánem získal 400 K, a to pouze za len osušený, nespracovaný a vedle toho ještě semínko.

Výlohy na silnice uhradíme bez přirážek, bez nových daní a poplatků. Na silnici 10 km dlouhé lze všude na vzdálenost 8 metrů vysázeti ovocné stromy celkem 2500 ástěpů nákladem 2800 K. Vyrážování stojí ročně 100 K. Deset let užítu nedají. Potom strom začne roditi a počítáme-li jen 2 K zisku, máme 5000 K ročně. To je subvence — co? A sami si ji můžeme všude opatřiti bez milosti a proseb! Což bychom získali peněz, kdybychom všechno silnice a cesty osadili dobrým ovocným stromem, a ten účelně pak ošetřovali sadářsky vyškolenými cestáři! Více jak polovice nákladu by se dalo uhraditi sady ovocnými podél silnic. U nás v Čechách už to leckde zkoušeli.

Chov králíků — vedlejším výdělkem pro ženy. Bude to ještě dlouho trvati, než také u nás, jak tomu je ve Francii a Belgii, každý dělník bude chovati si několik králíků jako levnou výpomoc při dnešní drahotě masa. U nás dosud králíčí maso jest podceňováno, kdežto v Anglii platí přímo za pochoutku a ve Francii denně lze je čísti v hotelích hned několikrát na jídelních listech. Že však chov králíků nejen k domácí spotřebě, ale i pro trh by se musil vždy vyplatiti, toho dokladem je následující rozpočet: 5 ramlí, na něž stačí 1 ramlík, vrhne ročně 100 mladých, z nichž 75 se chová pro trh. Počítáme-li, že jich maso, kdyby vešlo v oblibu, mělo by cenu nejméně 2 K, byl by výnos z nich 150 K. Všecky výlohy pak obnášejí: oves 1½ libry denně na jednoho králíka — 40 K, seno a zelená píse — 10 K, brambory a otruby — 20 K, drobné výlohy (nájemné, sláma atd.) — 40 K, úhrnem 110 K. Šest chovných zvířat dá ročně tudíž výnos 40 K, 50 tedy, která spotřebují poměrně tolik jako kráva, 300 K. Ba ještě více bylo by lze docíliti, kdyby u nás králíčí maso stalo se předmětem tržním, jak je již věru nejvýš na čase.

Kde se se zrodí, nejlépe se hodí, platí netoliko o lidech, zvířatech, ale i o rostlinstvu. At strom, at keř, ubilnina nebo zelenina, vždy se zdaří nejlépe ze semena všech rostlin, kteréž vyrostly v poměrech příbuzných. Co jest z hor vysokých, do hor nejlépe se hodí; co z pláseňatých úvárů, nejlépe prospívá v podobné poloze. A co z úrodných niv a lahů, na stráních a temenech výšin mnoho užítu nedá. Jen šídka se ujme a dobře se daří strom, keř atd. v úplně změněných, cizích poměrech. Na to důlno pamatovati již při volbě semen, jež z cizích, úplně jiných poměrů vsaté k nám se málo kdy hodí. I v tomto směru platí zásada: Svůj k svému!

Klíčivost semen vyskoušejme vždy, neboť jinak snadno můžeme přijíti ke škodě následkem toho, že vysejeme semeno neklíčivé. Za tím účelem vyberme 100 semen a dejme je mezi navlhčené hadříky vlněné na vlažné místo. Též piják šedý nebo písek vlhký se k tomu hodí. Vlhko se udržuje stále až do sklíčení. Do 10 dní je pokus ukončen. Každý den zaznamenáme počet sklíčených zrnek. Sečteme-li vše, máme procento klíčivosti. Počet zrnek po třech dnech sklíčených ukazuje mohutnost klíčivosti.

V zimě nastřádaný popel záhy na vesno za tiché pohody rovnoměrně rozboďme po jetelíšti, po louce anebo po sadě.

Lopuchový olej, jenž výborně se hodí k přípravě mazadla na vlasy, připravuje se z jara z kořenů očištěných, neomytých a na vzduchu sušených. Kořen se tence pokrývá a močí v jemném oleji olivovém. Dává se na každý dkg kořenu po 3 dkg, oleje. Po půl hodiny se zvolna vše obhívá, pak nechá ustát, sceď se a v láhvi nechá zčistit. Za několik dní se přeleje do čisté láhve, vhodnou vohavkou opatří a k další potřebě v době zatkání láhvi ušchová v místnosti tmavé. Je to nejlepší mazadlo na vlasy.

Respušené ruce lehce zhojíme, natřeme-li medovou vohou, k níž jsme přimísili glycerinu. Na litr vody dejme velkou láhvi medu a klíč glycerinu.

Záložna v Hradci Králové

trekuje vklady 4%, až 4½% dle výpovědi.

Všecké půjčky na nejvýhodnějších podmínkách.

Sociální besídka.

Sociální pojišťování a živnostnictvo. Ve výboře pro sociální pojišťování shrnul v sobotu křest. soc. posl. dr. Drexal výsledek živnostenské ankety o pojišťování takto: Všichni účastníci ankety vyslovili se pro sociální pojišťování a uznali jeho zásadu. Změny byly by žádoucí v tom směru, aby všichni živnostníci mohli býti bez výjimky do tohoto pojišťování pojeti. Kdyby se však ukázalo, že by bylo účelným stanoviti jistou hranici příjmu, tu by měla býti zvýšena na 3600 K. Zcela zvláštní váha kladě se na rozšíření pojišťování pro případ úplné neschopnosti k vykonávání svého povolání. Otázka, zda by živnostnictvo bylo s to platiti zvýšené příspěvky, vzniklé takovým rozšířením, byla většinou expertů zodpověděna záporně. 66. rok věku byl stanoven jako rok, v němž má býti vyplácena starobní renta. Avšak bylo vysloveno přání, aby pro vyplácení této renty byl stanoven rok 60.

Pracovní spory v Holandsku. V roce 1905 bylo v Holandsku 121 stávek s 11 882 stávkujícími, v roce 1906 bylo 164 stávek s 11 690 stávkujícími, v roce 1907 bylo 138 stávek s 11 646 stávkujícími, v roce 1908 bylo 108 stávek s 5650 stávkujícími. Jak počet stávek, tak i počet stávkujících tedy klesá. Příčiny ku stávkě byly: v 57 případech požadavek zvýšení mzdy, ve 20 případech jiné mzdové spory, v 9 případech odpor proti snížení mzdy, v 7 případech pracovní doba, ve 3 případech spory pro dělnickou organizaci, v 15 případech propuštění dělníků, v 8 případech pracovní řád a v 30 případech jiné pracovní spory. Solidární stávky byly pouze tři. 24 stávek s 996 účastníky skončilo plným úspěchem, 36 s 1267 účastníky částečným úspěchem a 45 s 3196 stávkujícími skončilo bezúspěšně. O 8 stávkách není známo, jaký byl jejich úspěch. Počet ztracených pracovních dnů obnašel r. 1906 227 749 dnů, r. 1907 347 823 dnů, r. 1908 56 882 dnů. Výluk bylo r. 1908 v Holandsku 27 s 1517 vyloučenými dělníky a 34 978 ztracenými pracovními dny.

Ve Francii proti novým daním křičí velice důrazně rudí vůdcové. Tento protest jest čirou demagogií, jelikož zvýšení daně jest v návrhu proto, aby se mohly aspoň malé částky vyplniti požadavky dělného lidu. Jak jinak nutně peníze sehnati — to rudí poslanci poraditi nedovedou a přece bouří statečně, jen aby si laciným pochlebenstvím získali přízeň dělnické třídy.

Těžká sociální práce rudých. Na Prostaňovsku ve Vrahovicích dne 23. listopadu velice horlivý soc. dem. Fr. Halenka vykuli ze salu Nedělníkova hostince půlku piva a uschoval v příkopu. Cutěl ji vypít se švakrem Em. Břízou, který jest také statečným rudým agitátorem. Stavěl se nemocným, bral delší dobu nemocenskou podporu, ale na spolukrádež a hodování byl silný dost. Oba pobertové dání do vazby. — Prodáváč rudého konsumního spolku v Žebřidovicích ve Slezku prolomil v nádražním skladišti bednu se svíčkami, jež měly býti dodány tamnímu farnímu úřadu, ukradl z obsahu 15 kilogramů svíček v ceně 58 K a prodával je v konsumu na svátek Všeoh svatých pod tovarní cenu. Vachtarzyk jest jméno toho vybarveného klerikála, jenž církevní slavnosti zneužil k svému obohacení a který „klerikální vynálezy“ nezničil, ale „klerikálům“ prodával. — Vedení organizace typografů na Moravě nachází se v rukou rudých. Když měl býti otiskán v „Našinci“ pravdivý a přesvědčujícími fakty opřený článek o boji pronásledovaných typografů našich a rudými pohlaváry, zakázalo vedení článků ten otisknouti. To je tedy svoboda slova! Kdo si chce postěžovati na rudé násilníky, tomu se mají zamknouti ústa. Sazeti prohlásili sami, že takové jednání jest nesprávné, ale že jsou přece nuceni poslechnouti, jelikož se jim hrozí vyloučením z organizace, čímž by se jim způsobila veliká ztráta hmotná. Leč tiskárna podala stížnost pro porušení tarifu a smírdi soud rozhodl, že organizaci naprosto nepřislouží právo censure. Vůbec tentokrát rudé komando zašlo se zášti proti katolictvu tak daleko, jak se dosud nestalo. Nejhoršímu zločinci dávají před soudem největší byrokrati právo sebesoudy. Katolický dělník však na fanatické útoky rudé, které mu sázejí na hrdlo, nesmí ani odpovéděti!! — V káznici se dovoluje větší svoboda

Uhlí nejlepší jakosti
on nejlevnější!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

s pera redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I. oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí výčet povolání činitelů v sociální politice, v III. oddílu líčí nejblíže cíle sociální politiky v ochraně středních stavů, dělníka, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ křesťanské sociální politiky. Spis je bohatý četnými nejnovějšími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávatel u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledušojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

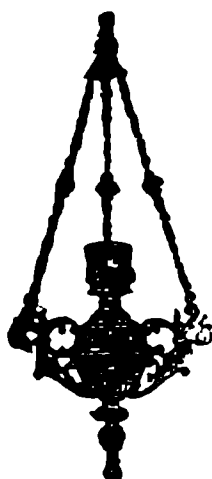
své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleduš. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledušojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, balichy, cibáče, nádoby, paténky, paciškály, avicny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlatí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukádku franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Motáček prsteny, tabulěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čís. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)

doporučuje P. T. veledušoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukádku
se na požádání franko zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritáckého chrámu
Páně.

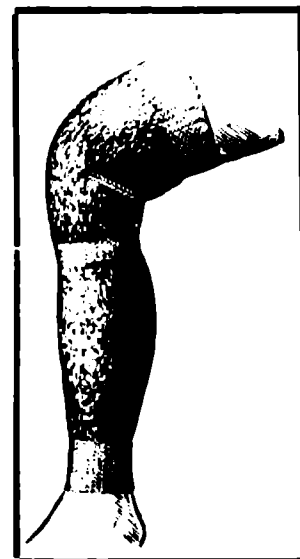
Na ukádku zasílá
se vše franco.

Nepostrádatelnou

nejlepší ochranou

proti reumatismu

a každému naruzení všem, kdež jsou odkázáni
svým povoláním prodlévati v chladných místnostech
nebo na venku, jsou naše zvláštnosti pleteného zboží

z pravé
velbloudí srsti.

Zvláště doporučujeme obfity
na kolena, kryjící nobu až po
kotník, 1 pár K 8.—, rukavice
1 pár K 3.—, látku na spodní
kalhoty a kazajky, 150 cm. ší-
rokou, 1 metr K 10.—; veškeré
zimní prádlo, břišní pásy, chrá-
nítky na plíce, na prsa, na záda,
pásy na ledviny, jednotlivé ru-
kávky, jednotl. nohavice, vesty,
ponožky, přikrývky, střevice,
papuce atd. — Velbloudí srst
nepodléhá změnám tepla, ne-
prohřeje ani neprochladí se
snadno, a udržuje při těle stej-
noměrnou teplotu! Nový velký
illustr. ceník zasíláme na po-
žádání.

Bratři Samkové v Jičíně,

výroba pleteného zboží.

V Plzni: Školní ul. 8, Říšská ul. 1.

MOSAIKY

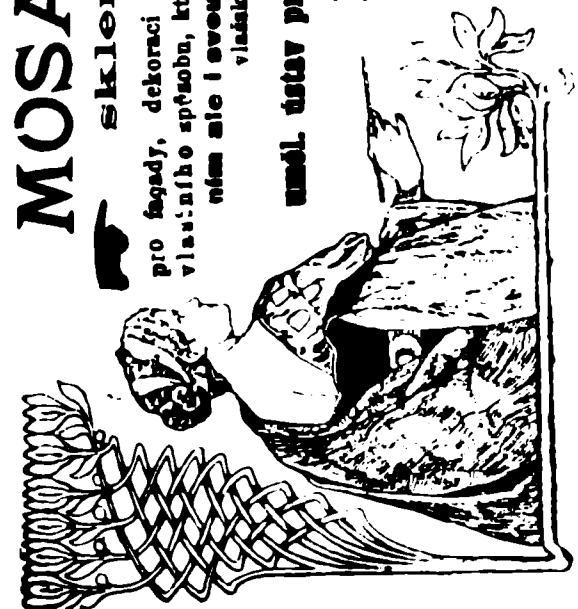
skleně

pro lžady, dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou ideálně krásnou
vládnou, hotovi

uměl. ústav pro malbu na sklo

B. Škarda,
Brno.

Poručet pro chrá-
m v obnovení mosai-
ky b. splatně.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srámské slivovice jakož i pát. jam-
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

OBNOVA

Číslo 49.

Předplatné na čtvrt roku 5 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 10. prosince 1909.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Zbahnění.

II.

Tudíž agrární důvěrníci v Lvě n. Lab. odhlasovali Jeho Excel. Práškovi nadšený projev důvěry. A hned nato dostalo se „stkvělého zadostučinění“ ubohému pronásledovanému místopředstodovi posl. sněmovny, agrár. poslanci Zázvorkovi. Coudák, jak obětavý to zástupce lidu! Znám, že se vyslovil proti volební reformě, čímž projevil pramalou lásku k právním drobnému lidu. Svému bratru, který na vlastních pozemcích dohospodařil, dopomohl k řádu správce zemského ústavu v Bohemicích. Znám, že jak ochotně bohatý Zázvorka bral tučné subvence, jako by nemohl meliorovati z prostředků vlastních. Letos „Podřipské Slovo“ uveřejňovalo jména agrárních předáků, kteří přes nesení řepařské (agrární) organizace sázeli řepu. Nazvalo ty pohlavary zrádci, mezi které vpočetlo i Zázvorku; otisk o též, že Zázvorka za tučný zisk napomáhal kupovat řepu cukrovaru zlonického. Zázvorka žaloval a 29. listop. stál redaktor „Podřip. Slova“ před mosteckou pouton. Tu Zázvorka překvapil veřejnost doznáním, že nikdy nebyl členem řepařské organizace a že jako hlavní akcionář zlonického cukrovaru musí hájiti jeho zájmy především. Redaktor tedy po tomto prohlášení podepsal vyjádření, že Zázvorka zrádcem není, že obvinění Zázvorkovo z členství řepařské organizace bylo nespravedlivé. A „Venkov“ jako věrný orgán Práškův a Zázvorkův dodává k tomu skoncování pře: „Tím dostalo se panu poslanci Antonínu Zázvorkovi skvělého zadostučinění a veškeré výpady naň činěné.“ — A teď rozum do hrsti! Vždyť přece v též „Venkově“ uveřejněny řádky, v nichž se nazýval prašskou ovcí každý rolník, který by se odvážil sázeti řepu pro cukrovar. Nenapsalo se, že agrární klatba se nevztahuje na agrární majitele akcií a karteláře. Kdyby bývali totiž drobní řepaři věděli, jak velké lány osázejí řepou právě agrární předáci, byli by pozbyli chuti k uposlechnutí agrárního komanda. Dále agrárníci zakazovali hodně bezohledně sázeti řepu i těm drobným zemědělcům (zvláště našim), kteří vůbec v řepařské organizaci nebyli; zato však kryli chytrým mlčením opačně jednání velmožných pohlavárů. Jak čile nabíjeli agrárníci své bouchačky proti cukrovarům! Vybízeli je hlasem hromovým, aby zanechaly vydřidušství, vysávání rolnictva. Tu však agrární pohlavár prohlašuje, že bylo jeho přední povinností starati se právě o zájmy cukrovaru. Kdyby nebyl poslancem řepařského lidu, pak by takové prohlášení bylo místné. Ale za stávajících okolností? „Venkov“ staví se na ochranu muže, který jednal proti hluchým a jasným heslům „Venkova“ samého. Teď zklamání řepaři jistě pocítí velikou „radost“ nad vítězstvím Zázvorkovým! Proto jen, že Zázvorka nebyl členem organizace řepařské, že byl horlivým cukrovarským akcionářem, proto, že podporoval průmysl cukrovarský víc než zájmy zemědělců a že se tedy měl dát spíš voliti od průmyslníků — dobyl stkvělého vítězství.

Ačkoli nazvalo „Podřip. Sl.“ zrádci také Práška i Bergmanna, který nyní slibuje, že stranu zreformuje, přece ani jeden z těch pánů se dosud neodhodlal slískati si „stkvělé zadostučinění.“ A přece z radosti „Venkova“ nad vítězstvím Zázvorkovým vysvítá, že by si srdečně přál, aby i drazí pánové chytili štěstí pevně za ruku. Kde je agrární zásadovost? A přece agrární listy dovedou tak přilehlé kritizovat každý nedůsledný krůček pohlavárů strany jiné, umějí nafukovati malé bubliny na veliký balon, s nímž litají od osady k osadě s poplašeným štěbetáním jako špačkové.

Vzpomeňme si na volby do zemského sněmu. Agrární strana při té příležitosti řádila proti straně katolické (která jest jí přece sociálním programem nejbližší) desetkrát hůř než proti všem stranám jiným. Lhalo se potom zvláště při volbě za Kutnohorsko—Čáslavsko tak cynicky, femeslně, s takovou otrlostí, že

slušní agrárníci, kteří četli také neagrárnícké listy, byli naplněni hnusem. Z usvědčených, křiklavých lží, které tehdy jedovatý inkoust chrtil, dala by se sestaviti obstojoá kniha. A jak při obecných zemských volbách, tak při volbě za Kutnohorsko stat.čně pomáhali proti katolickým straně agrární — soc. demokraté.

A co hovoří rudí pomahači o agrárních veličinách nyní? „Právo lidu“ dne 1. t. m. píše: „Vedle národních sociálů — kteří ostatně vládnou v agrárních redakcích (?) — není v českém národě strany tak prohané a na podvodu budované, jako strana agrární a není vůbec strany, která by tak surovým a bezohledným terorem si udržovala vliv. Představme si jen, jak by muselo takové generální čistění české strany agrární vypadat. V popředí lidé, kterým jest politika čirým obchodem, usvědčení z pr. rady na řepařích, v parlamentě poslanci, zvolení znásilňování zemědělského lidu, odvislého od sedláků svou existencí, lidé zvolení z velké části klerikálními hlasy na základě kompromisu a vydávající se při tom za protiklerikální... A což kdybychom otevřeli krčníku o agrárníckém ublížení občanských svobod chudého lidu!“ — V takové tonině pokračuje dále orgán, který pomáhal dřívě agrárníkům tlačit k zemi katolické zemědělce, z jejichž předáků netěšil se tučným sinekurám a subvencím ani jediný. Nuže, slyší agrární strana těžké žaloby svého bývalého pomahače? Necht' jen se rychle zastane vlastní cti! Lže-li „Právo l.“, které ovšem při bouchání do odpůrců pravdu na citlivé vázky nebere, nebude nesnadno všechna ta krutá obvinění vyvrátiti. Při říšských volbách r. 1907 vydali (před první volbou) soc. demokraté proti agrární straně leták, v němž vytištěno doslovně: „V politickém boji v Čechách nebylo dosud použito tak ničemných zbraní, jako činí agrárníci. To proto, že jiných zbraní nemají, neboť špatná věc může být hájena pouze špatnými prostředky.“ Tak napsali sami soc. demokraté; hlavní ostří nejdrzejších agrárních klevet však bylo obráceno proti straně katolické, tak že tato mohla býti oprávněna k takovému výroku tím spíše. Ten leták šířen v době, kdy na Hronovsku rudý Kudrnáč zapřisahal své věrné, aby volili proti našemu kandidátovi agrárníka. Významné, že právě do těch dnů padlo tak ostré odsouzení agrární taktiky. A což teprve ty strašné volby zemské proti hr. Sternbergovi! Tak veliké, systematicky prováděné zbahnění v Čechách ještě při volbách vůbec nebylo. Takovým způsobem se mělo prováděti zvýšení mravní úrovně venkova! Agrárníci se zkrátka se svým „lepším, reformovaným křesťanstvím“ tužili při různých příležitostech tak, až byla jejich korupce odsouzena od samých jejich volnomyšlenkářských, bezvěreckých přátel! A my jsme je měli v té „reformě“ podporovat!

Nekorunovaný vladař.

Stále sluší míti na mysli, proč židovské a požidovštělé listy pokrokové soustavně alidí, kde jaký kněz požádal vyšší štolový poplatek, jaké příjmy mají biskupové, jak veliké polnosti náleží církvi atd. Tisk ten docela poukazuje i na „veliký blahobyt“ kostelníků. Všecko to se děje výhradně za tím účelem, aby se odvrátila pozornost od skutečných peněžních velmožů, kteří svým obrovským jméním provozují pronikavý vliv na veřejné záležitosti vůbec. Vzpomeňme, jak často rudý a pokrokové list vypočítával jmění arcibiskupství pražského a olomouckého! Kdy jste však četli v též tisku podiv nad jménem žida rytíře Taussiga a spravedlivou, důkladnou kritiku téhož peněžního velmocentství? A přece tyž edlešský lid měl větší osobní důchod než tři králové dohromady. Nenutí tak významný zjev sociální k nejdůkladnější úvaze?

Slyšme, jak rychle Taussig svého jména nabyl! Taussig narodil se r. 1849 v Praze. Nedokončil ani svých studií na realce, ale již v 17 letech měl v židovské bance 30 zl. měsíčního platu a ve 24 letech stal se ředitelem Rakouského ústavu pro pozemkový úvěr. Který z nejbystřejších křesťanů tak rychle v bance povýší? Jelikož se r. 1873 vedlo ústavu zle, vláda mu pomohla osmi milliony zlatých. Bývala by tak ochotně podpořila některý lidumilný ústav katolický? Taussig se ovšem svým talentem počtářským vyznamenal tolik, že by deset universitních profesorů matematiky nesvedlo dohromady tolik, co dokázal sám. Peněžnímu trhu rozuměl tak výtečně, že jeho sok Rothschild se všemi svými počtáři naposledy byl přinucen postaviti se s Taussigovými finančníky do jedné řady.

Taussig skupoval akcie průmyslových a dopravních podniků; zdroje příjmů, z nichž se živilo velké množství lidí, staly se kořistí jednotlivce. Dráhy, které byly pod jeho mocí, byly spravovány tak, aby při nejmenším nákladu hodně vynášely. Nařikáno stále více, jak málo jest postaráno o nejnutnější požadavky pasažérů a železničního úřednictva. Stesky vyznívaly většinou na plano, protože by se byl uestal Taussig millionářem, kdyby býval věnoval na zdokonalení železniční dopravy peněz více. Sama židovská „Neue Freie Presse“ tentokrát se poděkla, napsavši o tom velmi:

Taussig byl v Rakousku skutečnou veřejnou mocí. Vlady, které v Rakousku se střídaly, nic nemohly proti němu, také bankovní ředitelé jiní s ním nebyli, též kursy cenných papírů a parlament byly slabé na Taussiga. Taussig měl za posledních desetiletí největší vliv na Rakouskou vládu. Byli ministerští předsedové, kteří tak trochu skrze prsty hleděli na Taussiga, ale vlas na hlavě mu zkriviti nemohli. Žádná vláda nechťela si se svým bankéřem rozlíti ocel. Taussig mohl si opravdu dělati co chtěl: Hrál si s rakouskou vládou. Dal se do sporů s vládou uherskou, a jak rakouský, tak i uherský ministr obchodu byli v obraně proti Taussigovi velmi skromní. Rytíř von Taussig dosáhl největšího svého životního úspěchu tím, že stal se vládním bankéřem. Taussig měl úvěr světových bankovních domů, takřka seděl v nesčetných millionech a mohl milliony tyto buď nabídnouti neb zapřít. — Taussigův ústav pro úvěr pozemkový a skupina Rothschildova v Úvěrním ústavu po čtvrtstoletí samy prováděly všechny státní finanční operace, emise rent atd.

„N. F. Presse“ dále, že ve věcech finančních byl bezohledný, oči jeho se hleděly tvrdě, že však hledal hluboce a ušitak. Od svých plánů nedal se žádnou mocí odtrhnouti.“ Ryt. Taussig měl tyto řády: komthurní kříž řádu Františka Josefa s hvězdou, řád železné koruny druhé třídy a velkokříž řádu Františka Josefa.

Trvalo by dlouho vysvětlení, čím vším vládl tento syn chudého židovského učitele počtů a jak jeho milliony, nastřádané z mcozů těžce pracujícího lidu, rychle vzrůstaly.

Teď však pozorujme, jaký měl býti poměr našeho národa k němu. Sám židovský „Rozvoj“ napsal dne 26. listop.: „Ve Vídni zemřel dne 24. t. m. Theodor ryt. Taussig... Přítel českých smak kulturních a zejména hospodářských nebyl, o čemž svědčí nejlépe duch, panovavší na obou výše jmenovaných nyní postátněných dráhách.“ A dne 3. t. m. čteme v též listě: „Zemřel nejen že se vždy hlásil k židovství... ale účastnil se i velice účinně správy náboženské obce židovské ve Vídni, k jejíž reprezentaci patřil, dokud nebyl z ní vyřtán. Vyřtán neznáči tu: neprávem. A přece troufám si tvrditi, že právě rytíř Taussig byl nejméně židem, židem v tom smyslu, jenž nám pokrokovým lidem značí židovství.“

Pro nás Taussig židem nebyl, právě proto, že v tomto slově hledáme něco neskonale vyššího (jen aby se to brzy nalenolo), ideu mnohem vznešenější, než byla ta, již sloužil guvernéř, rytíř Taussig. Taussig vystoupil se správy náboženské obce pro poplach, který zdvihlo židovstvo, když vystoupil pro účast Rakouska na posledních ruských půjčkách.

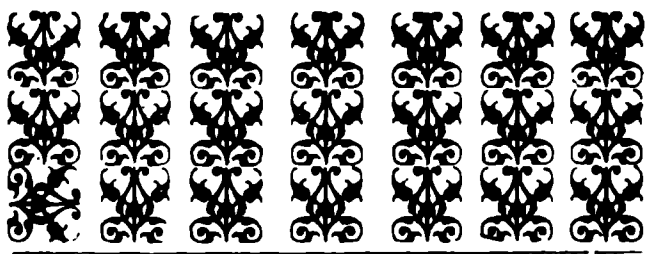
Ergo pokrokovým židem Taussig nebyl; klonil se spíše k zlostnatějším sionistům. A na

drahé straně „pokrokovější“ lidé ho prohlásili za to, že nesouhlasil s židovsko-ruskými revolucionáři, kteří napáchali tolik „kulturních“ roztomilostí. Cíle a skutky tak mocného žida rozhodně zasluhují vší pozornosti než nějaká „nesnášlivost“ nebo „obmesenost“ pohorského kaplana. A přece požadovatelé listy české napsaly proti Tausigovi i po jeho smrti míň než — listy židovské. A co dříve? Masaryk dne 20. července 1907 v říšské sněmovně promluvil, z níž vyjímáme: „Národní otázka nezáleží přece jen v otázce jazykové. Téměř všichni řečníci poukázali již na to, že národní otázka je také otázkou hospodářskou — kladu důraz na to — a zároveň sociální otázkou... My chceme školou, chceme vzděláním svůj národ zabezpečit jak národně tak i hospodářsky a pro všechny veliký život přítomnosti... Tu ve Vídni se provozuje politika košteinu věže; se Štěpánské věže se do Čech a do různých jiných zemí nevidí, ještě méně však se tam vidí s věže radniční, která je o mnoho nižší.“ Zkrátka Masaryk mluvil mnoho o potřebě sociální a hospodářské práce ve prospěch národa, vytýkal vídeňským křesť. sociálům jejich protižidovské stanovisko. Nerovnosti právní prý zavinila z největší části činnost vládní. „Nerovnost je zejména dílem této aristokratické vlády, aristokratismu, který stále a stále zde panoval a ještě panuje.“ Tedy aristokracie, vláda, Štěpánská věž — o *velemocných bidech, kterých se přece tolik vláda bála, proti nimž byli ministři slabí, o židovských millionářích, kteří jediným pokynem ruky mohli děliti v sociální a národnostní reformě díly*, Masaryk chytře pomlčel. Proti výřiku jednoho křesť. sociála židů se ujal při této řeči. A jak se okolo židovských wertheimů točil opatrně jako liška kolem vlní jámy, patrně z těchto jeho charakteristických slov: „Když dr. Lueger vystoupil, poslouchal jsem s největší pozorností a byl jsem zvědav, jakou dá radu. Pravím vám upřímně(!): čekal jsem, že řekne: „Pánové! Pánové, jako reprezentant hlavního města říše činím návrh, aby církev, bohatá církev, bohatá hierarchie, bohatá aristokracie, bohatá plutokracie učinila dar...“ (Hlučný souhlas, potlesk, výkřiky.) Mám přece právo říci, co jsem čekal. (Hlučný souhlas, výkřiky.) Posl. Bielohlavský vykřikl: „Snad taky jednou dostaneme něco od Rotschilaa?“ — Tu najednou výmluvný Masaryk uhnul; řekl, že otázka starob. a invalid. pojišťování není vůbec otázkou filantropie (lidumilnosti), nýbrž zákona a spravedlnosti. Před tím však volal na palubu k práci církev. Jen dobře se zamyslet nad slovy námi pořízenými! K darování zval církev docela dvakrát, hierarchii jednou, pak ještě aristokracii (všecy bohaté), a pak ještě — plutokracii (peněžní moc). Tolik slov, o církevních třikrát, ale o hlavních peněžních velmocích, reprezentovaných Tausigem, Rotschildem a Kornfeldem — ani slova. Proč ještě nadbytek filosof. (!) přidával slovo plutokracie? Vždyť ten pojem rozčlenil (ovšem opatrnicky, jednostranně) už slovy předešlými. Tato zajímavá okolnost snad se zdála někomu nepatrná, ale charakterisuje významně muže, který přece peněžní moc Rotschildů a Tausigů, pronikavý vliv těchto peněžních vládců na hospodářské, národnostní a sociální poměry našeho národa rozhodně dobře znal. Věděl dobře, že všechno jmění církevní v Rakousku jest v porovnání s jměním pouhých tří rakouských židů částkou malou. A tenkrát právě tak horlivě se protřepávala otázka Tausigových drabů, tehdy tolik byl lid roztrpčen nad jednáním židovských bursiánů a kartelářů! A přece tak odivně vyhubiti — Nekorunování millionářů vládaří těší se velkým privilejiem i u tak zv. demokratů.

Obrana

Pravýř učitelů na Zámbořsku. Píše se nám: Spolek učitelů „Komenský“ v Zámbořsku vydal nufizení svým členům, kterak vystupovati mají proti učitelům neorganizovaným, tato: 1. Osobní styky s nimi omeziti. 2. Vystoupiti-li jednota jako korporace (nejpíš o Buzím Těle), nebudiž nikdo z neorganizovaných učitelů přijíman do jejich řad. 3. Schůzi spolkových nesmějí se neorganizovaní účastniti. 4. *Pokřbu takových kolegů neúčastní se jednota korporativně.* 5. Na programu každé schůze budiž připojena poznámka: „Jen pro členy!“ 6. *Při obsazování míst nechť obsazovací komise kádostem neorganizovaných učitelů nepřijímá.*

Ou tomto posledním bodu řekne as okresní nebo zemská školní rada? Na Zámbořsku bude místa učitelů obsazovati nyní „obsazovací komise“ a koho ona navrhne, ten musí dostati nejvyšší sankci! Neorganizovaný učitel ať působí ve škole sebe lépe, hlavu ať má bělejší mléka, kvalifikaci účtečnou, nechť u obecnosti požívá vážnosti a úcty, nedostane ničeho. Jest větší vadnější, budou-li se místa obsazovati takto epravedlivě a stavu učitelského důstojně. Obsazovací komise bude jako

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akciový kapitál: Rezervní fondy:
K 6,000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem zář. t. r. K 23,871.715.06.

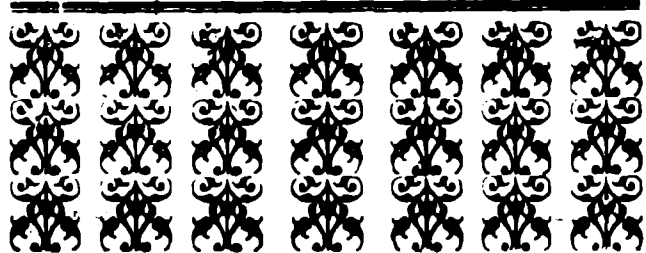
VKLADY
4 až 4½%
dle výpovědi.

**Eskont
směnek a faktur.**

**Směnárna.
Skladiště.**

**Vadia a kauce.
Stavební úvěry.**

Filiálka v Semilech.

treťající Nemessia. Zato však organizovaný učitel bude mít přednost, třeba tu a tam na čist stavu svého zapomněl, v karbanu stovčičky prohrával, s manželkou z příčin tajemných rozvésti se dal, v záležitostech peněžních trpěl lehkomyseľností Kudrňákovou a Stalíkovou, to vše bude mu prominuto, jen když bude organizován!

K tomu dopisu podotýkáme, že organizovaní pánové jsou velice chytrí. V resoluci neřekli otevřeně, že se tak vyhlásuje boj na nůž učitelů pokrokových proti katolickým. Byly by z toho třebas nepřijemné oplatečky. Proto si chytře otevřeli zadní dvířka kaučukovými slovy „organizovaný“ — „neorganizovaný.“ Až by se shůry učinil dotaz, jak, mohou *paedagogové, zasvěcení k náboženské výchově dětí, maršiti postup učitelů větších*, umyji se ruce a pokrokařská ústa prohlásí: „Vždyť jsme se tak usnesli jen ze zájmů třídních, pro posílení stavovské organizace. Kdo nám může bráti stavovskou svobodu?“ O tom ovšem pomlčí, jak tíživý pokrokařský, protikatolický chomout vkládá organizace na bedra členstva, jak pránýje a pronásleduje i členy organizované, kteří projevují přesvědčení katolické. Kam až letivá zloba zajde, až „utiskovaným“ pokrokařům budou dána zcela volná křídla a vrchní komando nad lidmi konservativními?

Nová drsná agrární lož objevila se ve „Venkově“. Prý hr. Thun chce vystoupit z katolického klubu proto, že posl. V. Myslivec jest stíhán pro urážku Veličenstva. „Čech“ konstatoval 1., že Myslivec dovede se proti obvinění obhájit a 2., že zpráva o rozhodnutí Thanova jest agrární smyšlenkou. Jak „Venkov“ beze všeho studu otiskuje systematicky polemové lži proti straně katolické, o tom se přece „Osv. lidu“ už mohla dávno přesvědčiti; leč přes to s velkým gastem otiskla avšak nepotivého šurnála agrárního.

Politický přehled.

České pilné návrhy pokročily. Pilné návrhy posl. Dürriha, Kaliny a Tomáška o menšinovém školství nedosáhly v poslanecké sněmovně žádný dvoutřetinové většiny. Návrhy Dürriha a Kaliny propadly vůbec; Poláci postavili se tu na stranu českou pouze při hlasování o prvním bodu návrhu Kalinova, týkajícího se odsouzení vídeňských nepokojů proti českým. Čeští soc. dem. hlasovali pouze pro pilnost návrhu svého posl. Tomáška, který dosahl při hlasování prosté většiny a byl přikázán školskému výboru. Tim, že soc. dem. nepodporovali ani tu část návrhu Kalinova o protižidovských výtržnostech v Dol. Rakousích, vyvolali na straně české oprávněné rozhořčení; jednání jejich jest neomluvitelné, patrně na nimi zase zavisť karabáč Adlerův, který nikdy nedopustí, aby čes. social. podporovali sebe spravedlivější národnostní návrhy ostatních stran českých. Svě hlasování proti českým návrhům odůvodnili Poláci tím, že záležitosti školské patří na zemské sněmy. Po odvolání pilných návrhů Slovanskou jednotou přišly na řadu pilné návrhy radikálů čes. Lisého a Choc. Návrh Lisého týkal se německých násilností na Čechích v Jablonci a v Šumberku, ale propadl. Stejně návrh Chocův o pronásledování českých trhovců v německých městech v Čechách.

Slovanská jednota obrací. Parlamentární komise Slovanské jednoty ve schůzi 1. prosince změnila svůj taktický postup. Usnesla se vyslat kluby v ní sdružené, aby své pilné návrhy odvolaly, což se také stalo. Dále vzhledem k tomu, aby Polskému klubu popráno bylo potřebného času k jeho akci, rozhodla se Slovanská jednota připustit pouze první čtení prozatímního rozpočtu za nynější vlády. Druhého čtení a vyřízení bude možno jen, když o ně požádá jiná vláda, jež svým složením bude poskytovat záruku, že bude spravedlivá. Tak rozhodla parlament. komise 13 proti 3 hlasům (Choc, Baxa a dr. Stránský). Usnesení Slovanské jednoty jest v nynější situaci velkým politickým činem a východiskem k novým poměrům. — Vedle toho prohlásila parlament. komise Slovan. jednoty, že v novém ministerstvu musí býti provedena rovnost Slovanů a Němců. Vedle toho žádá odstranění krajaňských ministerstev českého a německého. Tento bod byl usnesen parlamentární komisí Slov. Jednoty 8 hlasy proti 7. Původem myšlenky odstranění krajaňských ministerstev byl dr. Kramář. Než český klub (mladočeský) čtšinců hlasů se vyslovil pro podržení krajaňského ministerstva a tak dr. Kramář musil tu sám hlasovati proti svému nápadu. Pro zrušení krajaňského ministerstva hlasovali 2 čeští radikálové, zastupci slovinické lidové strany, čeští agrárníci a Bas Hlibovický, te y celkem zastupcové 60 poslanců z čtení Slov. Jednoty. Proti zrušení hlasovali zastupcové katol. národních klubů, českého klubu, jihoslovanského svazu a prof. Masaryk. Posl. Stránský scházel. O Slovincích je známo, že jsou odpáři této instituce v pr-

Napíši více spisů, zejména „Českou knihu. Bible Star a Nov. Zákon“ V Nové Pace bude asi přemýšlet památka v brzké době příležitostným způsobem oslavena. — Opravené vedlejší oltáře uviděli jsme o slavnosti Posvěcení chrámu Pádem farářem. Když byl snovařem hlava oltářů dle návrhu prof. Stan. Suchardy, muselo se přikročit k oltářu opravě těchto vedlejších, jakož i k ostatním. Tato práce provedl ku spokojenosti zdejší pouzavatel p. Fejfar. U těchto oltářů spatřujeme také obrazy, které s ochotou a velmi pěkně vymalovala zdejší malíř p. E. Klementa. Obojí firma, jak p. Fejfar tak p. Klement dle duchovním správcům všeobecně doporučujeme. — Přednáška Svojského v o. cestě kolem světa, doprovázená souborem nejvyššími světelnými obrazy, konati se zde bude v hotelu Central dne 19. prosince o 8. hod. večer. O 3. hod. odp. bude přednáška pro dívky. Vtěloměr doporučujeme. — V poslední době všeobecně několik časopisů vzneseno posloužit duchovní správě zdejší. Věštáci kněží s duch. správou dostali různé díla a i sice v Pokroch. listech, Pocheďni a Cepu. Jsou to větinou smyšlenky a ší, na jejichž vypracování by nestačilo ani celé dlo. Nebudeme s nimi obrátit, a odpovíme pouze na zasláno p. Podzimce z Vrohaviny do Cepu, týkající se započatého vážení jeho manželky. O slavnosti Posvěcení chrámu zdejší jsou po celý den kostelní funkce a kromě toho byla ještě dálejší ochota katolické jednoty přišel p. Podimek dopoledne s dotazem na vypracování Salského, kdy by mohl přijet pro, aby jel s opatřít nemocnou jeho manželku. Volebný pád se ho tázal, mohl-li by to počkat do večera, po návědi je celý den zaměstnán. P. Podimek se pověděl, že to počkati může, a že přijede tedy po 6. hodině. Kdyby byl řekl, že to spěchá, aby jel hned, byl by vp. 3. věstoř. funkce opatřil, a byl by i hned. Večer se jednalo nově o ně.

kolik minut, a i kdyby vel. pán byl jen okamžitě, byl by přijel pozdě, poněvadž manželka Podzimkova byla již mrtva. Každý musí své poměry nejlépe znát, a proto má kněze rád informovat. Taková vážná věc, zejména když se jedná o cestu do venkovské osady, se nemá nechávat na posledních několik minut před smrtí. To je chyba v našich rodinách, že se pro kněze velmi často jede pozdě, a pak když kněz ve čtvrti hodině není pohotov, dává se mu vina. P. Podzimek sám celou tuto nemilou věc zavinil tím, že nepřijel hned dopoledne s povozem a že nesdělil velebnému pánu pravý stav věci.

Schůze agrárních nemanů a masarykovců v Šepčicích a Přelouči. V neděli 5. prosince t. r. vyrušena byla naše obec z obvyklého klidu. Konala se zde veřej. agrární schůze. „Domkáři“ v bryčkách a landaurech sjížděli se se všech stran. Jím na pomoc spěchali i učedníci Masaryka a Machara. Mluvil p. Udršal. Rozvínoval poslušnostem taje politiky a státního deficitu. Ministr financí, který často neví si rady, kde vzít peníze a kam je vrazit, mohl mít z něho radost. — „To je šákejš milionů“, povydechl si jeden panáček, když řeč skončila. Nezapomnělo se ani na klerikály. „Ti se musí co nejvíce potírat“, rozhodl Udršal a ostatní tleskali. Některé agrárníky však přece mrzelo, že Udršal v Belé dr. Sulčovi nedokázal, že mají i v programu řeč o náboženství a proto žádali, aby se vyslovil. A Udršal se přiznal. V Belé sice tvrdil, že agrárníci i programem náboženství hájí, ale u nás řekl výslovně a to stojí za zapamatování: „Čestí agrárníci ve svém programu náboženství nemají, ale moravští ano.“ Děkujeme mu za ta slova. Přiznává tedy veřejně Udršal, že česká strana agrární svým programem je beznáboženská a to je přece to hlavní, co se agrárníkům vytýká a co tolik popírají. Nyní slyšíte to z úst svého předáka. Zdež otevrou se jim oči? Důkud agrárníci nebudou mít náboženství také ve svém programu, jsou a budou stranou beznáboženskou, třeba se stokrát dušovali, že jsou také katolíci. Opravdový katolík, kterému záleží na náboženství, nemůže být jejich stoupencem. Největší radost z přiznání Udršalova měli ovšem přítomní pokrokoví osvícenci. „Ten je náš“, radoval se jeden, až mu čupřina na volné myšlce hlavě poskakovala. „Ovšem, kdyby tak místo Udršala mluvil Machar, to by bylo teprve něco! Ten by té klerice tmě teprve posvítit! Ale zatím musíme se spokojit s tím, co je. My sice na agrárníky také nedržíme, ale jsou-li proti náboženství, jdeme s nimi. My totiž náboženství, kostel, kněze nemůžeme ani oštit.“ Tak rozvažovali pomocníci agrárníků, když se rozházeli a nadšení protiklerikální mluvil jen děť, který se právě apustil.

Česká škalkice. (Osvědčení důvěry). Veleváženému pánu Josefu Brandejsovi, měšťanu a majiteli domu v České Škalici. Zaujme Vás jako charakterního a nejvíce poctivého muže, nemůžeme lhotačně přehlédnouti, že jste podestván z anonymního dopisovatele. Nehodláme kritizovat poctivost a nezávislost osobnosti, vysazených v anonymním listě. Ale že Váš poctivý, pravého Čecha důstojná a přímá povaha takového psaní schopna není, o tom jsme pevně přesvědčeni; víme, že při každé příležitosti řídíte se zásadami poctivosti a vzácné, neochvějné přímosti. Z jakého ovzduší nástraha proti Vaší cti se vede, o tom zmiňovati se netřeba. Radeč přijmouti výraz naší plné důvěry a štěstí! — Sdrážení katolického lidu v České Škalici.

Omševníci. Ve zdejších farních chrámu Páně bude se konati od 11. až do 19. t. m. sv. mše. Pinomocné odpustky při těchto duchovních cvičeních získati sobě mohou ti, kteří aspoň pěti kázání se účastní a pak k sv. spovědi a k sv. přijímání přijdou.

Holice. Brého času přinesli jsme zpráva o nepřistojnostech páchaných při obecních volbách. Podán proto protest, a volby také srušeny ve všech třech sborech. To byli jistě „čistě“ volby. Pamatujeťe ještě, křesťanství voličové, jak strana soc. dem. přímě soudila a za mučedníka prohlásila p. starostu a řádu Scholhoza, že byli vyloučeni z kandidátní listiny? Ano chtěli jsme předejít teroru a házením kalem po lidech jim nepohodlných a nabídlí jsme kompromis všech politických stran. Strana soc. dem. vyslala 3 delegáty, z nichž byl jediný volič p. Komárek, předseda okres. nemocenské pokladny, kterýž prohlásil: My násdně nemůžeme jít se stranou křesť. sociální. Ovšem nemocni a nechtějí s námi, že jen strana naše ukazuje, co se vše děje pod komandem soc. demokracie. — Pavlat odchází na nové působení do Chrudimě, proklíná vším dělnictvem, neboť za něho vyřoubovány jsou příspěvky do nemocn. pokladny do nebyvalé výše. Do Holic přišel v rozruchaných plátěných střevících a dom odcházel odně se slatým řetězem. Dělníci křesťanství, probudte se, dvacíta již bije. Budte na stráži, dokud ještě čas, aby nestalo se zase obecní zastupitelstvo bašton k započítování soc. demokratů.

Ombelavice. Katolická jednota v Ombelavicích pořádala dne 5. prosince mikulášskou zábavu. Program vykazoval zdařilou veselohru o jednom dějství, celou řadu komických kpletů, vystupů a humoristických scén, jichž přednes

členky a členové se zdarem provedli. Dvě členky přednesly dvě zajímavé básně. Po vyčerpání programu následovala mikulášská nadílka. Návštěva byla hojná. Ač počasí nebylo přívětivé a hustý déšť snášel se s oblak, přece hosté se značně dálky se dostavili. Mnoho nás potěšilo, že z Nové Paky k nám zavítal velký počet horlivých členů a členek katolických spolků novopackých. Z nich některé dámy a páni, chvalně našmi na jevišti katolického divadla novopackého, obohatili program zábavy a pobavili příjemně obecenstvo mistrně přednesenými sólovými výstupy a šertovnými deklamacemi. Buďtež jim za to vzdány upřímné díky.

Nový Bydčov. Ve středu 8. t. m. konal se zde za velké účastenství pohřeb nadějněho bobolovce ctih. o. Jos. Pospíšila. K pohřbu dostavil se vesp. Th. Dr. Frant. Reyl, rektor bisk. kněžského semináře, se 26 bobolovci, kteří jednali spěvem, jednak asistenci a špalírem doprovázeli mrtvolu milého kollegy ku hrobu. Po vykonaných obřadech rozloučili se se zesnulým dojemnou řečí ctih. p. bobolovec Beneš a jménem semináře a přítomných poděkoval všem účastníkům vesp. rektor ThDr. Fr. Reyl. Se slzami v očích odcházeli účastníci od hrobu našeho milého a na kněžský stav stále se těšícího tohoto bobolovce a litovali předčasněho jeho odchodu. — Milou slavnost Narození Páně oslaví dítka zdejšího sirotčince v sobotu 11. a v neděli 12. prosince 1909 o 4. hod. odpol. v sále „na Kopečku“ následujícími způsoby: P. T. obecenstvo uvítá Řázena Teplá. Pak následuje tlocvičná hra „Měluce“, a veselohra o dvou jednáních od F. B. Hakla „Mlýnský Jarouš“. Koleda (báseň). Směs vánočních písní od Fr. Musila, zapěje sbor s průvodem/ klavíra. Předprodej lístků převzala ochotně vešlec pí. J. Harterová. Čistý výnos věnuje se sirotkům. — Dobročinnosti se meze nekladou.

Česká Třebová. Odbodka všeob. sd. křesť. děln. v Čes. Třebové odbyvala v neděli dne 5. prosince valnou hromadu, při které přednášel p. Jakubec z Ústí n. Or. o nebezpečí, jež hrozí organizovanému dělnictvu ze strany továrníků, kteří hledí organizovati dělnictvo tak, by v organizacích těch měli rozhodující vliv. Krátká, avšak věcná přednáška se všem přítomným líbila. Při volbě, která provedena téměř jednomyslně, zvoleni do představenstva: Gregar V., předseda, P. Rob. Vala, místopředseda, Hybl Ant., zapisovatel a Klacel Jos. pokladníkem. Do výboru zvoleni: Müller Em., Habigr Jan, Dvořáček Jos., Rössler Jan, Kovář Vilém, Švoboda Ant., Hofman Jos. a Píša Jos. Ze zprávy zapisovatele uvádíme: Odbodka čítá 80 členů, z nichž jest 40 mužů a 40 žen. Schůzi pořádáno (od dubna) 8 výborových, 3 členské a širší důvěrné, ve které přednášel P. R. Vala o „Bílé hoře“ a p. Jakubec z Ústí: „Komu patří škola“. Odebrali se mimo „Práci“ tyto listy: Obnova, Nový věk, Naše Listy, Štít, Meč, Selský list, Venkovčan, Naše mládež, Jiřtůnka, Časové úvahy a Ludmila, z nichž v místnosti spolkové vloženy jsou: Obnova, Naše Listy, Časové úvahy (p. Novotný). Nový věk, Selský list a Venkovčan (p. Habigr), Meč (pí. Sachmelová). Odbodka dodává Obnovu do jiné hostinské místnosti. Zvláštní směrky zasluhuje zde p. Habigr, který neuváží se stará, aby co nejvíce časopisů se rozšířilo a který ochotně všechny nedoplatky, ku kterým se někdo nechce hlásiti, sám vyrovná, ačkoli je prostým pouze dělníkem. Jeho obětavost ve prospěch odbocky a strany katol. vůbec zahanbuje tak muobého, který si daleko lépe stojí, strana katolickou za potřebnou uznává, avšak má za to, že není potřebí přinášeti nějakých obětí, že stačí, pakliže se proti straně přímo nestaví. Hnutí naše na Třebovsku jest nerozlučně spojeno s p. Habigrem a bez něho by sotva zde odbodka (a tím i v Pančuku komeau) byla založena a proto prosíme každého příslivce strany, by p. Habigrovi co nejvíce v jeho snášení pomáhal a když s nějakou prosbou ve prospěch strany přijde, je; neodmítal. Tolik, mnoholi obětuje sám, na nikom nikdy nezádá a žádati nebude. Jeho pak prosíme, by ve svém ušlechtilém snažení dále setrval a přejeme mu, by práce jeho čím dále hojněji užitek straně, jemu pak s užitek tohoto potěšení přinášela. Zdaž Bůh!

Východočeské divadlo.

Opera byla v posledních dnech masochy odbyta; nato operu slyšeli jsme dost. Výběr jejich je poctivý; jsou to věci nejen nové, nýbrž i dobré a veskrze slavné. Provedení však mnohdy velmi věcne a ačkoli právě opereta těší se veliké návštěvě, přec ve výkonech východočeské scény patří jí místo poslední. Při všech stereotypně ukazují se tytéž chyby: nemovitost orchestru, slabý sbor; nato solisté většinou dobří, někdy i velmi dobří.

Zmínky v první řadě zasluhuje Falláv „Veselý Maňáček“, jež librettem svým vymyká se z rámce obyčejných oper. Námět jeho, až opatřen scénami komickými, sděluje vážný a nepostráda mravní tendence; hudba jest lehká, melodická, nikoli však všude, a svlášť dobrá svou orchestrací. Provedení bylo ucházející a má o to zásluhu jen ovděčená trojice: sň. Měchová (Babělnka), p. Kovář (Maňáček) a p. Prašný (Polka). Těs dosti slavné provedení byl „Podzimní masoch“ od Kolmána; zde opět p. Prašný v komické roli kadeta dovedl obecenstvo k smíchu ať už vob; talent jeho jest překvapující; stáčí připomenouti jeho partora v „Osmalých duňkách“, sedláka v „Maryše“, řádu

v „Dráteníku“: jsou to postavy do posledního detailu vypracované, veskrz pravdivé; karikuje-li, nepřehání, ale činí to s humorem, jenž nikdo neodolá. Z ostatních dobře si vedli sň. Saldini (Rina), sň. Karbucová (Trunka), které vůbec nainři role velmi svědčí. I sň. Micková byla dobrá v úloze dobrovolnice, neuspokojil však p. Vrba, jenž nemůže si odvyknouti falešný přízvuk v deklamaci. Na třetím místě jmenoval bych Weissova „Revisor“, který je sice velmi dalek Gogolově veselohře, ale dobrý k rozesmání. Má pěkné melodie i obraty v orchestru (na př. chrápaní sácorašné fagotem) a proveden byl dobře.

Slabší byl Albinho „Baron Trank“; p. Gaitlerovi úloha Trankova vůbec neupadne, zrovna tak sň. Saldini není pro úlohu Lidie; proto nedostatek celkového úspěchu nedovedly skřítki ani výborná fagoty Warmbachera (p. Prašný), Marice (sň. Mickova) a dosti zdařilého Nikolaj (p. Vrba).

Lehárův „Dráteníček“ má pěknou předohru, ale následující dvě jednání, zvlášť poslední, jsou něco tak fraňkovitě hloupého, že se člověk diví, jak podobně vše může udržeti se na scéně. Toho bychom na reportoiru očelili. Také hudebně za mnoho nestojí a před nedupčehem zachránil jej p. Prašný v hlavní úloze Pfeferkornas, kterou sňhrál a nedostatkem komikou. — O sborech mluvíti moha jen všeobecně, a jak dříve jsem podotkl, jsou slabé. Soprán je nejistý, v altu sotva jedna dobrá sň, tenor lehké nemůže sápadnout a bas se strácí. Není ovšem možno žádat sbory dokonale, ale jistě mohly by býti mnohem lepší; je to naší někdy při všech zcela lehkých, melodických, že sňhrál jen píle. Orchester v operetě jako by se vyměnil. Vzpomínám, jak dovedl štítit divy ve Wert-heru a pak najednou stačí několik akordů v přechodu lehkého kpletu, aby jej přivedl z klidu. Nasazuje často nejistě a nestojí a spěv přehlušuje.

Činohra pozdvihla se k výši nebyvalé, poněvadž cproti ložku disponuje několika výbornými silami. Hauptmannovým dramatem „Osmalé duňky“ rázem do byla si úspěchu a všeobecně uznání. Sňstautů dvou národů, z něhož athelismus odchází poražen, vyvrholeno v tomto dramatu znenáhla, ale tak psychologicky přesvědčivě, že nemůže se minouti úspěchem. Tím spíše, když interpretace hlavních rolí byla výborná. To platí o párku stačických Vocherátů (p. Kovář a pí Pešková), jejichž jímavá starost o blaho dětí a trpké posnutí chyby bylo podáno věrně a pravdivě. K nim řaditi dlužno vsáky výkon pí Vojtově (Kataše), mistrný zvlášť v úskotlivě snaze šasy, která činí vše možné, aby spát získala lásku svého muže. Oproti ní dobře kontrastoval p. Baloun v úloze lehkomyšlného a přec za dobráčkého malíře. Zato oba představitelé moderních ideí p. Čonský (Vocherát) a sň. Kloustermannová (Mahrová) nedovedli získati plnohý sympatií svým rolem a svlášť Mahrově scházel vyslovovaný uměti charakter, leč přes to dostali úloze své dosti dobře.

Z dalších jmenují valice sňstilion „Maryše“, kde palma patří p. Prašnému. Pí Kovářková v titulní roli vedla si velmi pěkně v posledních jednáních; z počátku byla její „Maryše“ tragédií, nikoli však moravským děvčetem.

Molnárova veselohra „První statupos“ jest břitkou, snad až někdy příliš ostroz satirou a je velmi zdařilá v prvních dvou aktech. Leč autor zapletl níže tak, že nestačí na rozuzlení, a tak třetí akt je nedařenté a rozsmásné slátanina, se které se vlastně nic nedovíte. Hráno bylo s chutí a vesměs dobře: p. Baloun v úloze advokáta, p. Čonský (Často), pí Vojtová (Sarkanyová), sň. Karbucová (Lanyška) a její partner p. Janáček (Bertalan), p. Kovář (Čeremanyje) a svlášť výborný p. Frýda v úloze sňdžde Pusaera.

Vysoké nívau, na kterém ošlo se jevišti Východočeské společnosti, má ten poctivějš následok, že návštěva v divadle neobvyklé stoupá, takže zatím býrá přeplněna. Povolání činitelů, kteří sodeu osvobodili od triviálních frašek a bezcenných knud, mohou mít s toho značnou radost. Dr. Aliquis.

Různé správy.

Všam našim důvěrníkům a stoupencům. Čl. 11. velebního řádu pro Město radu pravi: že starostové obcí jsou povinni vyloučiti ku konci každého roku na osm dní veřejně k nahlédnutí seznam voličů do říšské rady, aby se každý, i když volby nejsou vypsané, mohl přesvědčiti, je-li v seznamech volebních a jsou-li seznamy ty doplněny a opravovány. Zároveň jsou povinni veřejným vyhlášením oznámiti day, kdy seznamy jsou vloženy. Upozorňujeme co nejdůtklivěji zejména naše důvěrníky a stoupence na ustanovení zákona, aby u starosty v místě svého bydliště vložili seznam voličů seznam s účelem provedení reklamaci a exekucí. — Sekretariát strany katolického lidu v Čechách v Praze-II. Opatořická ul. 10.

Mezi předními průkopníky národů jsou prý židé. Ovšem vlastně svobodu dovedou si hájiti tak udatně, až křesťané trnou. Leč ku kterému národu valnou většinou náleží lidé, kteří velice výnosně obohacují a děvčaty, zavlákajíce je do otroctví horšího, než jakým bylo otroctví starověké? Téměř každý měsíc přibývá novinami správa, jak byl chyčen některý takový židovský kšeft. V minulých dnech v Černošicích byla zatčena židovka Kejal Gilserrmannová roče Koflerová z Halice, když chtěla odjeti s šestou 18letou dívkou do Hamburhu a dále do Číny. Gilserrmannová má v Sačahví vyhlášený dům a získala za svého pobytu v Černošicích mnoho dívek, které chtěla v létě odvésti do Číny. Při zatčení bylo u ní nalezeno 5000 korus, 5000 dolarů a 1000 marek, jakoi i četné obchodní depozy, z kterých patrně, že provozovala rozsáhlý obchod s děvčaty také v Hollandsku, Americe a Japonsku. Skoro současně na nádraží v Přemyslu

Zatčen byl v minulých dnech šid Isak Donner v tom okamžiku, když chtěl odcestovat do Hamburku. Zatčen byl policií označen co nebezpečný obchodník s dývkami, jenž dodává dývky do Ameriky. Žid tento v tomto oboru užívá zvláštní metody. Obvykle se s vyhlášenými oběťmi seznámí, načež se sasnoubí, po případě i ožení a pak je začachruje. Tak v samotném Přemyslu během 14 dnů sasnoubil se s 31 křesťanskými dývkami! — A jakou svobodu přejí židovští majitelé kofalů Slovákům, to pověděl otevřeně Hlinka. Izraelité dostávají koncese na kofalny s největší ochotou právě pro svou velkomadžarskou práci.

Komedie plná omylů. Jak v jediném týdnu politika strany agrární přijímá několikero tvářností, o tom sestavilo dne 5. t. m. „Právo lidu“ (tentokrát zcela pravdivě) tento přehled: „V neděli 28. listopadu: Posl. Udržal ve Vankovu oblaňuje, že čeští agrárníci podají na říšské radě návrh na změnu jednacího řádu v tom smyslu, aby každá obstrukce na říšské radě byla znemožněna. Téhož dne agrární p. slaneč Velich mluví na schůzi v Říčanech pro obstrukci. — V pondělí 29. listopadu: Agrární poslanci jedou do Vídně s úmyslem upustit od obstrukce a odvolat obstrukční pilos návrhy. — V úterý 30. listopadu: Agrární poslanec Dářích provozuje v parlamentě obstrukci pilným návrhem o menšinových školách. — Ve středu 1. prosince: Agrárníci ve Slovanské jednotě hlasují pro upuštění od obstrukce pro odvolání obstrukčních návrhů a pro projednávání rozpočtu. — Ve čtvrtek 2. prosince: Sociální demokraté hlasují proti obstrukčním návrhům a agrárníci jim za to nadávají. — V pátek 3. prosince: Agrární posl. Zabradaň odvolává svůj obstrukční pilný návrh současně s ostatními obstrukčními návrhy, podanými Slovanskou jednotou na nátlak agrárníků. — V sobotu 4. prosince: Venkovská soc. demokraté Jidašů, kteří českému národu vpadli v týl, pomohli vládě a Němcům, protože sociální demokraté hlasovali proti obstrukčnímu návrhu.“

Agrární-pokrokový podvodník. Nadučitel Procházka z Brankovic vymámil padělaným směnkem na četných záložních penízů. Nadto ještě spronevřelí všecky subvence, které Zemědělská rada vyplácela okresu bučovskému. Vianík bude postaven před porotu. — Václav to přece bylo dávno zřejmo, proč pokrokovější ziskubratové zvláště z kruhů učitelských na venkově se přidávají tak rychle k straně agrární. Z chudých katolických zemědělců málo „koukalu“ a při obsazování učitelských míst na venkově právě agrárníci vedou hlavní slovo. Sam pokrokovatko-učitelský tisk dal přechod svému rozsmyslu, že učitelé, nemající ani kouska pole, přebírají tak ochotně k vůli protekci svůj kabát na zeleno a posilujíce třídou stranu, s níž mají v příměsí a cialně tak málo společného. Jeden agrárnícky pokrokový subvence spronevřel, druhý — chytřejší — zbytečnou subvenoi dá si protokolovat pro vlastní osobu hned.

Kdo to všechno zaplatí? V r. 1910 mají jednotlivé nepřímé daně výděl: Lh 94 mil. K, kvamice 800.000 K, pivo 78 1/2 mil. K, cukr 136 1/2 mil. K, víno 13 mil. K, petrolej 21 4 mil., maso 167 mil. korun. Z daní přímých má výděl: daň pozemková 53 milionů K, daň domovní 108,390 000 K, daň výdělková (z podniků menších) 35,850.000 K, a podniků továrních a závodů veřejně účinných 64 750 000 K. Z kolik očekává financeční ministr v r. 1910 příjem 52 414 000 K, z tax 841.500 K a z jiných poplatků 115,517 200 K.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

těží evropského systému

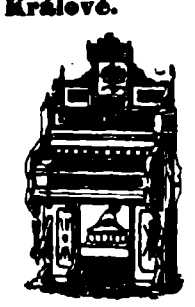
Rudolf Paikr & spol.

v Hradci Králové.

Sklad:
Budapešť, VIII. ker. József-körút 16. a. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 68.

Conditky zdarma a franko.
Nejméně měsíční splátky.

P. E. deschovenstva zvláštní výhody.

Kdo trpí nejvíce po rozlučtelnosti manželství. U nás v Rakousku se rádo tvrdí, že ti, kteří si rozlučtelnost manželství přejí, jsou právě v nerozlučtelném manželství nešťastní ka. Jak to je pravda, víme dobře všichni. V Rakousku připadá na 1000 manželství 23-9 židovských, 9-9 protestantských a 47 katolických rozvodů. V Uhrách na 1000 manželství je rozvodů

44-8 helvetických, 48-5 židovských, 32-9 angaburských a 18-1 katolických. Křk po rozlučtelnosti zvědaří nejvíce ti, co rozlučtelnost mají největší — židé.

Židé stávají se pány českých měst. Kam vede „protiklerikální“ boj našich potříbých voličů i nevoličů, možno seznati také trochu z této zprávy: „Ve Vodňanech konaly se minulý týden obecní volby. Zvoleni byli do obecního zastupitelstva v I. sboru tyto židé: dr. O. Hirsch, advokát, Brock Arnošt, obchodník obilím, Vilém Mayer, obchodník obilím, Kander Adolf, obchodník, Lederer Antonín, obchodník, Kraus Zikmund, řábní!“ — Tedy šest židů! Mezi zvolenými konšely města Vodňan je tedy šest židů a ani jeden uvědomělý katolík!

Výlohy na slavnost Božího Těla před správním soudním dvorem. Minulý týden rozhodoval správní soudní dvůr o zřízení obecního příspěvku 4280 K na 21.280 K na slavnost Božího Těla ze ve Vidui. Stížnost zastupoval dr. Otaer. Wotachel hájil svoji stížnost tím, že vystoupil z církve katolické a proto jako jinověrec a poplatník nemůže býti nucen přispívat na obřady jiné náboženské společnosti. Magistrát komisař dr. Kupečný zdůrazňoval, že slavnost Božího Těla není úkonem náboženským, nýbrž lidovým svátkem a výlohy že jsou výlohami reprezentací. Správní soudní dvůr za předsednictví presidenta senátu bar. Schwarzenaua odmítl na to stížnost s odůvodněním, že usnesení obecní rady nepřekročilo okruh samostatné činnosti obce. Obnos věnovaný obci na slavnost Božího Těla není věnován na účely náboženské, nýbrž na reprezentaci obce a výši jeho určovati připadá obci dle volného uvážení.

Slovanský úspěch v poslanecké sněmovně. Ve schůzi poslanecké sněmovny 4. pros. dobyli Slované úspěchu při volbě 27členného výboru pro reformu státních dárků. Zvoleno bylo 13 Němců a 13 Slovanů. Předsedou zvolen byl posl. Russ a místopředsedou posl. Maštálka. Němci snažili se prosadit, aby voleno bylo dalších 9 členů, aby tak mohli další Němce do výboru propašovat. Podobný návrh byl také přijat. Slované a zvláště čeští poslanci se tomu opeli a vymohli zvrácení tohoto návrhu a přijetí původního návrhu na 27 členů zmíněného výboru.

Výheva čes. dětí v něm. školách, kdež české děti už se nenavídají svůj jazyk a svůj rod, jest všeobecné známa. V Brně na př. mladiství zločinci, jak se soudních protokolů zřejmo — jsou s 90% bývali žáci něm. škol, jejich rodiče byli Češi a z nevědomosti neb ziskuchtivosti dali své děti do německé školy. V Olomouci vychovávají se v přeljevárnách z Čechů rvači a zločinci, jak dokazuje tato zpráva, která probíhá deními listy: „V úterý byl na Novo-ádech u Olomouce přepaden sluha Tomáš Krávek pěti německými výrostky, kteří si naň poděhali v příkopě u silnice a do krve ho sbili. Útočníci byli už zjištěni; jsou to vesměs děti českých rodičů, z nichž se však stali v německých školách zutíli německí rvači.“

Car skvěl výbrabí vojínů. Asi před měsícem dal si car Mikuláš přinést dluhou polní výsbroj protěho vojína 16. střeleckého pluku cara Alexandra III., oblekl ji a opatřil služební páskou, 120 patronami a polní lábrí na vodu, podíkl samojediny v okolí Livadie dvouhodiny, 10 verst dlouhý pochod, při čemž se cestě dle předpisů pozdravil kolemdoného důstojníka. Totéž opakoval car 14 dní později. Oblekl stejookroj staršího poddůstojníka i. prapore tělesné gardy, takže osobně skusil plnou výsbroj vojínovu a mohl rovnávati přednost výsbroj armády a výsbroj gardového vojína. Oba příslušné pluky uschovaly stejookroj a pásku, které car nešl.

Millardářka selkem. Slečna Hary Harrimanová, nejstarší dcera seznalého krále tělesnic, jest nyní správkyň ohromných pozemků, které matka jejího sdělila. Miss Harrimanová, mladá, krásná a sdravá dívka, dávala vždy přednost žiti venkovskému před žitím v salone přes to, že jest velmi nadaná a vzdělaná (Jest dobrou hudebnicí a naučila se mnohým řečem, mezi jinými také japonštině). Již před několika roky převzala řízení společnosti, která se jmenovala „Arden Farms Dairy Company“, pracovala a půl milionem jmění, vyráběje maslo a sýry. K tomu cíli bylo chováno 250 krav. Podnik za vedení miss Harrimanové prosperoval a vyplácel krásné dividendy. — Páda, kterou nyní miss pod svou správou převzala, jest z velké části prales; tento dala miss Harrimanová z největší části vyčistiti, proměnila takto stánekou pádu v pole, které přepřazly nově stěsnými zavazují a nově založenými silnicemi doputapě čai. Po celý den objíždí svůj podnik, udržuje vřáde vzorů potědek a osobně dostrajic ku práci 400 dělníků.

Prohlášení městské rady metropole království Českého i výboru Ústřední Matice Školské ku lide českému, aby v odpověď na prudké útoky Germanstva na české menšinové školství v poslední době podnikané, dle receptu n. Polských posmahkých vyukačů, v odpověď na Rose-gorv milionový dar školství, sebral a Úst. Matice školské daroval „milion svatováclavský“, alide snad nepočítala se s takovým posmahem

jako za hranicemi ve všech těch českých kroucích, ve kterých tam, odtády vzdáleni, scházejí se krané naši. Vzpomínka jich na vzdálenou vlast, ve všech městech bez rásdla — at již v Evropě, v Asii nebo v Americe, vložila se v peněžitý příspěvek na svatováclavský milion Ústřední Matice Školské Zahanbena nad vlastní vlastností — ne-li přímo náctecností — státní by státi velká část celá česká veřejnost, kdyby četla ty upřímné a nadšené projevy nezískného citu vlasteneckého, dokumentovaného obětavostí, jaké „doma“ pohledati bychom museli. Hle příklad: Jediný apolek český v Sofii „Cech“ zaslal Ústřední Matici Škol. 800 K. Jak vedle tohoto daru několika málo náctac vyjímá se příspěvek 10 K i méně velké a mnohdy samočné české obce nebo českého penězního útava! Jak trapné a bolestné pak působí — když z tisíců rozsekaných archů sběracích třetina vrací se s posmávkami českých starostů, českých obol, českých funkcionářů, českých korporací „Nepřijímá se!“

Dan s hlepestí . . . V letošním rozpočtu bylo přelimitováno příjmů z malé loterie 30,500.000 K. Na r. 1910 očekává ministr financí příjmů z malé loterie 33,500 000 K, tedy o 3 mil. K více. Posl. Roser třicet let brojil proti malé loterii a žádal její zrušení. Je již mrtve, ale malá loterie se pro kasy státní udržuje a rozvíjí dál. Že výnos z loterie lze právem nazvatí daní z bioposti, vysvitá z toho, že pan ministr financí určitě ví, že na výhry v malé loterii v r. 1910 bude potřeblí nejvýš 17 5 mil. K, tedy 52%, obnosu, který lidé, a to obyčejně malí chudí lidé do loterie vsadí. A budou-li i výhry činiti rozpočtenou sumu 17 5 mil. K, pak „šťastní“ hráči z těchto výher zaplatí ještě 15%, daň státu, tedy celkem 2,825.000 korun. Za vsazených 33 5 mil. K obdrží tedy trati v malé loterii necelých 15 mil. K.

Cihly a písku a vápna. Ve zkušebním útavu v Charlottenburgu provedeny byly zkoušky a pískovými cihlami a zjistilo se, že cihly pískové vadoují obai stejše, jako cihly pálené. Tajný rada Eger dal rozbořiti pilíř z pískových cihel postavený a zjistil, že malta uprostřed pilíře byla stejná jako ve zdívě z cihel pálených, ipěla však pervěji na cihlách pískových, než na cihlách pálených. Pískové cihly nahlyly značného rozšíření a upotřebení zejména v Dánsku. V roce 1904 byly postaveny dvě továrny, a po dvou letech dvě nové. V roce 1907 bylo jich již 8, takže výroba stoupila ze 3 milionů v r. 1904 na 6 mil v r. 1906, 17 mil. v r. 1906, 24 mil. v roce 1907 a 27 4 mil. v r. 1908.

Ženit se či neženit. K otázce této prof. dr. Al. Velich snesl řadu zajímavých statistických dat. Srovnává nejprve úmrtnost mužů svobodných a ženatých a přichází k výsledku, že rozdíl v úmrtnosti jsou velice značné a lze pozorovati, že mezi stejným počtem svobodných a ženatých lidí do státi 50 let umírá svobodných jednou tolik co ženatých. Pro ženy jsou tato čísla zcela jiná. Umírá z 1000 svobodných žen ve věku 25 let 5, vdánych 6, ve věku 30 let svobodných 6, vdánych 6, ve věku 35 let 7-7, ve věku 40 let 8-8, ve věku 45 let 10-8, ve věku 50 let 12-9, ve věku 55 let 17-12, ve věku 60 let 23-17, ve věku 65 let 34-27, ve věku 70 let 49-42, čili příznivý vliv manželství jeví se u žen v době, kdy dosahuje věku, v němž pomějí u úspěšně a vysilující vlivy, jež v manželství nese s sebou povolaní ženy jako rodičky. Je tedy zřejmá výhoda manželství na straně mužů, ovšem po stránce sdravotní. Jaká data by přinesla statistika po stránce sociální a hospodářské, je jiná otázka. Zatím je jisto, že muži těchto výhod zneužívají a počet sňatků sejmá v čistě klesá. Ve Francii zabývají se právě výsledky statistiky porodu a úmrtí za prých šest měsíců tohoto roku, jež ukázala, že v této době obyvatelstva absolutně ubylo. Známý národohospodář Leroy-Baulieu vidí v tom do budoucnosti přímo pohromu Francie. Uváží-li se, že Francie v dotě číselství při počtu obyvatelstva 37 milionů má průměrně 1 milion porodů, v roku 1880 pak 940.000, r. 1889 již jen 880.000, v r. 1907 dokonce již jen 773.000 a nyní poměr ten ještě se zhorší a nestane-li se nějaká náprava, máže Francie ke konci století místo 38 milionů míti jen 30 milionů obyvatel. Leroy hledí přičiný úbytku porodů v úmyslné a chtěné neplodnosti následkem tisírcých poměrů hospodářských a proto obce, aby stát podpořil přiměřené rodiny a větší počet dětí, odstraní tak starosti rodičů o hospodářskou rovnováhu v případě rozmnožení rodiny a tím samým aby odvrátil je od zamezování plodnosti. Má proto stát, departemanty a obce nejen při zadávání míst dávat přednost otocím s větší rodinou, nýbrž má ptímž za každé třetí a náctiojeté dítě platiti 300 franků. Jedna se o sumu asi 150 milionů franků, ta však Leroye neleká při pomýšlení na budoucnost, které Francie jde vstříc, nebude-li se proti klesání porodů skutečně účinně pracovati. Hospodářské přičiny nejsou jistě jedinou příčinou úbytku porodů, jsou však jednou z nejpalnějších a odstranění jich jest by poměr porodů velmi příznivě srovnávalo, ale jest také jisto, že nějakými pěstistovkovými premii přičinny ty daleko se neodstraní, nemavší tkří daleko hlouběji.

Výnosy České ligy akademické. Píseový výbor repruz. vědecku a náctní máže ve-

nejnosti sdělit, že čestné předsednictví věnochu přijal laskavě již dr. M. Hruban, zem. a Hl. posl. Ústní svaz právě s nejlepším výsledkem bylo skončeno a se zvaním písemným plesový výbor započne v době nejbližší. Též ostatní přípravy jsou v plném proudu, takže již nyní můžeme s oprávněnou nadějí prohlásiti, že věneček náš bude skutečně důstojnou reprezentací. Jak výslovnou sálu tak uměleckým provedením tanečních pořádků pp. návštěvníci budou mile překvapeni. Všecky písemní záležitosti, týkající se věnochu, budtež adresovány České Lize Akademické, Praha-I., 209.

Živnostenskému společenstvu nedostává se právní způsobilosti ku provozování živnostenského podniku. (Nález správního soudu.) Živnostenská společenstva jsou korporace veřejnoprávní, jsou články organismu správního a zahrnují držitele živnosti a jejich pomocníky. Jejich právní postavení spočívá na řadě živnostenském, který vytýčuje jejich práva i povinnosti. Jejich právní způsobilost sahá tudíž jen potud, pokud jim ji vyhraňuje řád živnostenský a nutně jest vyloučiti z ní vše, co se nesrovnává s účelem a zřízeností živn. společenstva, by přestovalo ducha pospolitého, udržovalo a zvelebovalo čest slavu, jakož i podporovalo společné humanitní, hospodářské a vzdělávací zájmy svých členů a příslušníků. Tyto účely jsou veskrze společné účely členů i příslušníků společenstva, z čehož následuje, že živnostenská společenstva nejsou oprávněna počítati a provozovati vůbec jakákoliv výdělková odvětví, nebo výnosné podniky, nýbrž že předmět jejich činnosti musí vždy býti v nutné spojitosti se živnostenskými zájmy členů společenstva tou měrou, by činnost a podniky společenstva měly se ku živnosti členů jako prostředek k účelu. Jakmile o nějakém podniku dlužno říci, že nevyhovuje této kvalifikaci, na § 114 živn. řádu založené, nedostává se také společenstvu právní způsobilosti pro takový podnik a společenstvo není také dále právním podmětem takovýchto podniků, zákonem mu odňatých. Může se tedy jednati toliko o to, zdali společenstvo po rozumu tohoto zákonného ustanovení jest oprávněno rozšířiti svou činnost také na provozování koncessované živnosti hostinské a výčepnické. K otázce té však dlužno odpověděti záporně. Jest na snadě, že provozování živnosti hostinské a výčepnické s uvedenými shora účely společenstva není v žádné spojitosti a že je nelze uvésti v žádný vztah k humanitním, živnostenským a vzdělávacím zájmům členů společenstva. Provozování živnosti hostinské a výčepnické směřuje toliko k docílení zisku ve prospěch společenstva samého, ale nikterak neslouží ku přímé podpoře zájmů členů společenstva, zákonem jediné zamýšlené, spadá tudíž mimo účely společenstva zákonem vytčené a společenstvu se zákona v ohledu tom nepřislouží právní způsobilost. (Nález správního soudu ze dne 9. června 1909, čís. 5298.)

Československá záložna v Praze (Společná ul. č. 9.) vykasuje koncem listopadu (za celé 2 měsíce činnosti své) příjem: 174.389 25 K; vydání: 170 904 11 K. Uplatněné podíly: 256. Splacených podílů 10.668 K. Vklady na knížky 101.891 34 K. Zápůjčky 63.244 19 K. Úroková míra pro vklady 4 1/4—4 3/4 % dle výpovědi. Všele doporučujeme svým členům Československou záložnu jakožto ústav ve všem solidní.

Društvo pro vystavění Českého domu ve Vídni, E. Tiefer Graben 7., zapsané společenstvo s ručením omezeným, vládlo 1. prosince celkem splaceným kapitálem 318.349 56 K a rezervním fondem 31.612 73 K. Od počátku r. 1909 přibýlo na podílech 86.170 96 K, na darech 2488 K. Za listopad přirůstek na podílech 8625 K, na darech 286 K. Podíly po 20, 100, 200, 500 a 1000 K záručují se již nyní 4 %. Podílníci ručí jen dvojnásobným podílem. Větší podíly zakoupili: p. Ant. Neumann v Praze, okresní výbor v Hradčovicích, p. Jos. Seichert a manželé Kuzákové ve Vídni po 1000 K, p. Václ. Hruška v Meljane a okres. výbor v Unhošti po 800 K.

Vánoční výlet do Itálie uspořádá dr. d'Alfonso (Praha II., Příkopy č. 13) se svými posluchači (dámami a pány). Navštíví se Benátky, Florencie, Řím, Neapol, Pompeje a ostrov Capri. Odjezd z Prahy dne 16. prosince 1909, návrat 2. ledna. Zajímavé výpravy této mohou se účastniti také jiní přátelé slušné Itálie a její vzácných uměleckých památek. Bližší pořad výpravy u dra d'Alfonsa.

Sdělení. Passas odvolání mého ve věci p. Hofrychtra znějící „jest přesvědčen, že soukromý život p. Hofrychtra jest korrekt“, má správné a úplně sáti „jest přesvědčen, že soukromý život p. Hofrychtra jest a byl úplně korrekt“. — František Šupka.

!!!!

Důležité upozornění. Již se blíží konec roku a posud mnoho odběratelů „Obnovy“ a „Časopisu Úvah“ nedostalo svým platebním povinností. Nechtějí tudíž každý sáti povinný obnos bez všeho odkladu! Ušetří se nám tak mnoho práce při celoročním účtování a odpadne nemilá upomínka. Každý má sáti přemýšlet na poctivost k listu čtenářskému.

Každý

P. T. kupující

před volbou

vánočních a novoročních
dárků

shání

se po levném pramenu a kde

hodně

velký výběr zboží nalezne.

Všeobecné mínění

hlasů

z obecnstva je, že veškerým
požadavkům P. T. zákazníků
vyhoví solidně firma

FEJGL & BYČIŠTĚ

HRADEC KRÁLOVÉ,
DIVADELNÍ ULICE

141.

čís.

Trikové zboží. Pánské modní vesty, jakož i vesty pletené s rukávy. Spodní vlněné a polovlněné sukně. Kasety plyšové i hedvábné vyšíváné pro límce, kravaty, rukavice a p. Prádlo Klatovské, kapesníky, hole, deštníky. Dámské vlnové soupravy. Šněrovačky, pasy. Ruské galoše.

Specialita: Japonské milie, barevné, zlatem vyšité a bílé.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Konec starostem

učiníte, vzpomenete-li si, že největší radost svým drahým k Vánocům způsobíte krásně vázanou knihou - - - - -

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební v Hradci Králové má na skladě - - - - -

= vše =

co knižní trh k Vánocům za vhodné dárky - - - - -

= nabízí =

a ochotně Vám veškeré literární novinky k nahlédnutí předloží. Seznam zasílá - - - - -

:: zdarma ::

a objednávky z venkova vyřizuje obratem. - - - - -

Tram. zpravy.

V Hradci Králové, dne 4. prosince 1909. 1. 1. plemice K 10:00—21:40, žita K 14:00—5:50, jedme K 10:00—11:00, prosa K 12:00—12:40, vřkve K 14:00—14:50, hrachy K 24:00—00:00, oves K 00:00—0:00, došky K 28:00—32 00, jahel K 28:00—00:00, krup K 22:00—40:00, brambor K 2:40—5 20, jetelového semena červeného K 112:00—120:00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 000:00—000:00, máku K 28 00—28,00, lněného semene K 20:00—00:00, 100 kg žitných otrub K 14:00—00:00, 100 kg pšeničných otrub 14:00—00,00, 1 kg másla čerstvého K 2:64 až 2:80, 1 kg másla převařeného K 0:00—0:00, 1 kg sádla vepřového K 2:00—2:12, 1 kg tvarohu C 24—0:22, 1 vejce K 0:08—0:10, 1 kopa cereale K 0:00 až 0 00, 1 kopa petršale K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 1:60—2 60, 1 hl cibule K 5:00—5:40, 1 kopa drobné zeleniny K 1:00—1:20, 1 pytel mrkve K 1:50—2:00, 1 kopa okurek 0:00—0:00, solí K 6:00—8:00, 1 boček švestek K 1:20—0:0, 1 hl jablek K 4:00—10:00, 1 hl hrachek K 8:00—12:00. — Na týhodní trh v Hradci Králové dne 27. listopadu 1909 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: plemice 562 hektol., žita 517, jedme 225, oves 294, prosa 1, vřkve 4, hrachy 16 1/2, došky 0, krup 8, jahel 18, jetelového semínka 28 1/2, olejky 0, máku 00. — 2) Zeleniny: petršale 00 kop, cereale 0 kop, kapusty 22 kop, cibule 55 hl, okurek 00 kop, salátu 00 kop, mrkve 108 pytlé, brambor 114 hl, solí 176 kop, drobné zeleniny 76 kop. — 3) Ovoce: švestek 16 boček, hrachek 58 hl, jablek 228 hl. — 4) Drobn. dobytka: vepř 6 kusy, podvinčat 462 kusů, křeliat 0 kus.

Do Hradce Král. a okolí!

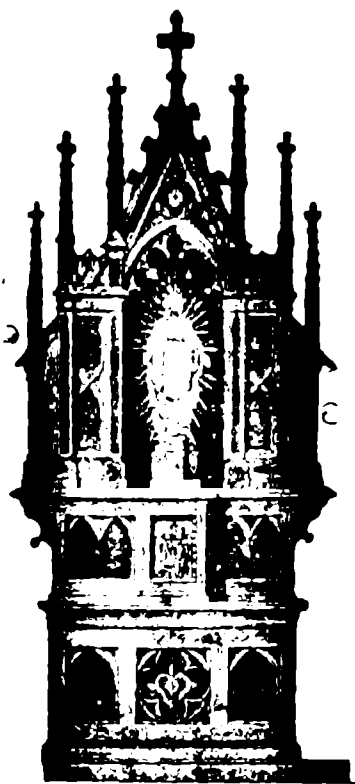
Marie Žabová,

porodní babička od r. 1898, s knížky pp. prof. Rabočky a Pavlíka, dovoluje si aktivně osnámiti, že bydlí

v Hradci Král., Velké nám. č. 19.,

II. posch. (proti obchodu p. Šimka)
a nabízí velectným dámám
své služby.

Kupte si za K 1-70 obilniný spis
„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“
Objednávky vyřizuje Biak. knihtiskárna v Hradci Králové.

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)
odborný závod pro veškeré
kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.
v Hradci Králové,
doporučuje se aktivně vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednavce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejevhodnější, o čemž svědčí četná
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma
lého náměstí, dříve pře
šlá na Malém ná
městí pod loubím) dopo
ručuje se

ku dodání oken chrá
mových od nejjednoduš
šího až k bohatému fi
guralnímu provedení a
sice i se barevnými
rámy, síťmi, osazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
všácnosti ku definitivnímu objednavce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej
jednoduššího do nejkvalitnější
ho provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přesné, čisté a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, náčrtky, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílám.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez
bářských, jako jsou: rámy k obrazům
oltářní pultiky, podstavce pod sochy
jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavn
patronátní úřady a veledúst. ducho
venstvo, že zhotovuje též všechny části za
řízení kostelních v obor řezbářský spadá
jících, v každém slohu a bezvadném proveden
v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma

Týž závod přijme hocha
z řádné rodiny do učení za mír
ných podmínek, nejraději takového, který na
věštoval měšťanskou školu.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Dalmatská a uherská vína
za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vinem

„ V HUMPOLCI, „

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů
v Želivě a pro četné důstojné farní úřady
v Čechách.

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

— třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nejđ. bisk. Ordinariátem 20. srpna
1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanie
za umírající a příslušnými modlitbami (z brevíře),
nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice
cennou stať O církvích nepravých (bludy). Strán
kování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné,
takže nijak není znesnadněno užívání „Náboží
k Oltáři“ a „Průvodu“ varhan.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihkupecké
provisie bylo nutno stanoviti ceny nového vydání
takto:

Cena knihkupecká — krámská
v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h

bez frankatury 1 výtisk

v poloplatné s červ. ofiskou 65 h 90 h
v plátěné „ „ „ 74 h 92 h
v plátěné se zlaceným křížkem 80 h 1 K
v celokůži se zlaceným křížkem a
zlacenou ofiskou 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým
archům řádati řezbářské jiné druhy knih at
Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, do
stati mohou d. datok „O církvích nepra
vých“ (v Čechách a na Moravě) jako zvláštní
brožurku archovou za 5 hal.

Litanií k sv. Josefu (jako přídavek no
vého vydání Oltáře) prodává se na listcích 8
100 kusů za K 1.20.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Již vyšlo II. vydání spisu:

: Machar : a křesťanství.

Pod tímto titulem vyšla brožura jak
7. číslo „Čas. Úvah“. Knička ta stručně
a jadrně vystihuje rozdíl mezi rozklad
ným, náboženským pohanstvím římským a
mezi obrodem, jaký přivodilo křesťanství.
Ku konci úvahy čteme zajímavé do
klady o literární poctivosti, snášlivosti
a ušlechtilosti „syna Heliova“.

Brožura hodí se právě nyní k bro
madnému šíření, aby se nejširší vrstvy
lidu přesvědčili, jak vyhlíží drzá pokro
kářská výprava protidokázaným pravdám
Cena 32 stránkové brožury pouze 8 hal.
Při hromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřídí obratem
administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Pod tímto titulem vyšla z pera dra
Jos. Novotného v „Knihovně Obnovy“
důkladná studie, v níž velmi bystře vy
světlí původ a charakter spiritismu,
jakost medií, písmo a kresba duchů atd.
Autor promlouvá o kroužcích spiriti
stických, zjevech světelných, jasnozření,
o theorii síly psychické, magické. Sro
vnává učení křesťanské se zásadami spi
ritistickými a dospívá k důkladné odů
vodněnému závěru, že spiritismus jest
zvrácením rozumného myšlení, že škodí
duši i tělu.

Kniha má pěknou úpravu. Stran
259. Cena 2 K 60 h.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

MODNÍ SÍŇ PRO DÁMY

KARLA MACHA
V HRADCI KRÁLOVÉ,

Narodová ul. č. 404. naproti „Krátké“.

Ceny levné.

dovoluje si nabídnouti veškerým dámám své služby.

Rychlá obsluha.

Inž. C. Jana Kotrče

c. k. mistodržitelstvím koncesovaná
**prostředkovací
a realitní kancelář
v Hradci Král.**
(proti poště)

prostředkuje
při 2% provisi
prodej a koupi

veškerých druhů
realit,

při nahodilých par-
celacích skládá

přiměřené obnosy

co záruku
správnosti provedení.

Kupuje
na svůj účet za hotové
a

prodává

vlastní objekty za
výhodných
platebních
podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o květenadělky
(dle Ord. listu č. 8., str. 88)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Nejužitečnější **vánoční dary**
SINGEROVY
šicí stroje

Koupiti lze ve všech našich krámech.

HRADEC KRÁLOVÉ,
Jiřákova tř. 270.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysekomytá, 2. vřelční poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Kupte si důkladný spis:

ZRCADLO
pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

■ Cena K 1.70. ■

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Kupte si
důležitý spis:

**KAREL IV.,
OTEC VLASTI.**

Cena 32 hal. Při bromadných objednávkách
větší slevy.

Objednávky vyřizuje

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Král.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, štrínky, látky na roby,
soupravy, salonní čarmitury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo **VZÁJEMNOST** v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACEHO TR. C. 359., VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
rých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, illuminační osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož
i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Bedává a zařizuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí
stavbu elektrovední sítě a veřejného osvětlení král. vln.
města Hradec Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Za světlym vzorem. Syn Heliův příkladem ukázal, jak se kupuje velika popularita v přítomném čase nejlaciněji. Nutno házet do davu slova jako sochory; zní-li nadávky trochu originálně, fanatikové hned je budou považovati za mohutný projev „rozhořčení nejspřavedlivějšího a nejbolestnějšího“. Dale jest potřeba vymýšlet nové fráze, jež se dokazovati nemusejí; jest však nutno vysloviti je kategoričtí a despotičtí. Pak fanatikové budou omračeni radostí z „nové filosofie“. Všecko to však by nic nepomohlo, kdyby takové zeli nebylo omaštěno při každé sebe menší příležitosti protiklerikálním margarinem. Odporuje se vzlti si demokratickou masku ostrakovaného, ale přitom statečného, zmařeného bohéma. Přiblížit se případně do některé „černé mafie“ a máte obdivovatelů hned na kopy. Karel Horký jistě byl ochrácen velikým bolem, když poznal, že mu všecko Machar už napřed přebíral. Snažil se tedy aspoň capat za ním. Vydal básničky s hrůzostrašnými nadpisy a že se pustil do světoborné, zcela originální kritiky, rozumí se samo sebou. Vycházel hrůz, „Horkého Týdeník“; když však zmizel z obzoru, objevila se po něm aspoň „Stopa.“ Leť patřte, jak sami někteří pokrokaři už mají toho aristokratického kašpárkování a nadlidské pózy po krk! Přicházejí k myšlenkám téměř, které vyslovily již dávno listy katolické. Pokrokařský „Přehled“ píše dne 26. listopadu o „Stopě“ takto: „Báť má úplně stejný jako zaniklý Týdeník: titíž spolupracovníci, týž obsah (charakteristický je název rubriky „ode všeho trochu“), týž satiricko-triviálně-diletantsko-filosofický vtipkujičtí tón, v němž vážnější příspěvky — tentokrát zejména v literární rubrice nepodařené — vyčnívají jen jako ostrovy. Přáli bychom „Stopě“ ze srdce, aby se uchytila a stala se cennou tribunou lehčího slohu, jaké česká literatura potřebuje, ale do toho jí chybí zatím příliš mnoho. Starý myšlenkový inventář „Týdeníku“ vystupuje tu se všemi dřívějšími nedostatky; jeho povrchnost, jednostrannost, pohodlná konservativnost, a jakou samolibě trvá na relativní úrovni dříve zaujaté, staré, nové omílané temata beze snahy po pokroku, velkopanské soudy, jimiž traktuje všechny možné veřejné zjevy a jichž sebevědomí naprosto neodpovídá intelektuální výše listu (ani obsah a dokonce ne forma), způsobují, že jeho aforismy od bratří Čapků, mifené jinam, nejvíce pálí vlastně do orgánu, pod jehož střechou se zrodily. Pochybujeme, zdali tato slova budou přijata tak opravdově jako jsou psána, ale myslíme, že p. Horký by jimi a ještě více osudy Týdeníku mohl se dát upozornit na šikmou plochu, se které se opět svezl, nenastoupil-li včas cestu poněkud jinou.“

Macharovi proti svobodě umění. Jak se pokrokaři rozčilují, když někdy jest skonškována protikatolická básnička, která vnaší mezi davy místo umění *výhradně nepravdu a štvání!* Tu hned hovoří o potřebě nejjíší volnosti, která přý přinese jistě nejkrásnější květy poesie. Ale tatáž ústa najednou protestují, když český umělec jména světového má svůj talent uplatnit ve své vlasti, v národním reprezentačním domě! Když byl projevem úmysl, aby dekorace primátorského sálu byla světská Alf Muchovi, ozval se silný odpor ze středu výtvarnických spolků „Manesa“ a „Jednoty.“ Mucha stavil veliké triumfy v Paříži; brdó toto město samo přiznalo, že český malíř jest průkopníkem zdravého pokroku v malbě dekorativní. Z Paříže roznesla se Muchova sláva po celé kulturní pevnině evropské a sama Amerika vzdala v přítomné době nadšený hold geniálnímu pracím a náležitým úvahám našeho slovutného krajanu. Mucha, zdržující se nyní v New Yorku, nenavracuje celé davy duší umělecky založených. V Čechách však malovati — nesmí, ačkoli nikdy svůj původ nezapřel a právě koná obsáhlá studia k vytvoření velikého díla slovancké epeje. Kdyby se pouze proklamovalo právo umělců sdružených v naší zemi, bylo by to lehce vysvětlitelné. Leť se řekne, jestliže někteří i „pokrokoví“ umělci z chlebičkářství začínají snižovati bezohledně a nespravedlivě tváří talent vlastního krajanu? Nejsou právě umělci povoláni k tomu, aby úspěšný, osvědčený směr umělecký s největším nadšením podporovali a nestranně informovali o pravém krásnu kruhy neodborné? Samy „Nár. listy“ tentokrát (5. prosince) napsaly: „Proti Muchovi byla zahájena novinářská kampaň, připomínající spíše hrůtálnost politické polemiky, nežli uměleckou diskuzi. Jsou to zejména různé listy, které slouží tendencím „Manesa“. . . „Manes“ má své nadšené přívržence v listech, jež si vyhraňují jediné privilej pokrokovosti a do nichž i o literárních a uměleckých věcech píší často lidé, kteří mají skutečně vše pokrokové nadšení, nežli vzdělané a nadané. Tito horlivci zahrnují Muchu hrubými útoky, poeměchem a podezříváním. Orgán „Manesa“ „Volné Směry“ esval se proti úmyslu městské

radu, přijmouti nabídku Muchovu vyzdobiti primátorský sál, důrazně, ale tonem příslušným listu vážnému. Podobnou umírněnost nelze hledati u listů, jež se vrhly na Muchu ve své lačnosti skandálu a pomluvy. Je požitak, sápati se na osamělého muže, jenž se uměle brání. — Veřejnost nemůže přiznávati jakoukoliv vážnost těmto nenávisťným výpadům na nmělece osamělého a vzdáleného. Takovými tupými zbraněmi, jakými na př. „Novina“ útočí na Muchu, nebyl ještě nikdo zraněn. Mucha je příliš znám i vnaší veřejnosti a řekne-li někdo o něm, že je *pathetickým, bombastickým malířem bez originality, působí to tak jakoby řekl, že Neruda byl analfabetou.* Dílo Muchovo, jež si podmanilo Paříž svou poesí, grácií a vzletností a jež nyní s úspěchem se vyvíjí v Americe, nemůže být potopeno urážkami a pamflety. Ovšem Mucha nesouvisl s naším životem, není členem nijakého spolku uměleckého, není vynášen nijakou klikou a *tak i nejpodříšenější reportér výtvarnický má odvahu sdělit ho svou kritickou autoritou.* . . . Lidé neinformovaní a předem zaujatí kritizují dílo jeho dříve ještě, než i čárku z něho viděli. Mucha cítil si, že vymaluje vlastenecké ctnosti. Ozvaly se hlasy proti banálnosti thematic. Myslím, že velké pravdy jsou vždy tytéž — ale vyjádřili je malý duch, klesnou na niveau retoričnosti a banálnosti, vyjádřili je geni, zažítí svou pravou velikostí.“ — Teď i v macharovské „Novině“ jest zcela bezohledně a zcela nespravedlivě snižována umělecká potence našeho krajanu, jehož tvůrčí činnost sklídila vavřiny všude tam, kde byla sledována „od seriosních odborných kritiků. Možná, že se teď dá do malování sám čelný spolupracovník „Noviny“ Machar, aby i na tomto poli dokázal, jak nutno prováděti neomylnou uměleckou reformu a jaké „zastaralé předsudky“ nutno odstraniti.

Kulturní jiskry.

(14) **Vedetta.** Posud málo bylo básníků u nás, ač nejsme zrovna národem vědným, kteří by v tak krátké době byli si znepráčetili tolik svých kolegů na českém Parnassu, jako tomu je u Machara. To je opravdu umění, jež Macharovi neuprámé. Svědčí to jistě o tom, že svou povahou je tento náš „největší básník“ nesympatickým kde komu, až na pp. kolegy z tábora realistického a pokrokařského, pro bezměrnou svou nadutost, domýšlivost a měkchubost čili citlivost. Macharovy pozéreské výroky o půl milioně šibenic, o utlení slabikování českých lidí, jeho cynické: „ne — nemám proč vlast tu milovat“, otevřelo oči každému, kdo docela není zabedněn. Má také Machar pravý křtí s dr. Chalupným, jenž bo nejlépe demaskoval, s Dykem a j. Pěkuš jest parodie, kterou napsal Dyk na báseň Macharovu „Vedetta.“ Parodie zní:

Ballada o osamělé vedettě:

Na jihu někde v dalekém kraji
vedetta máme na Dunaji.
Ať maszy cizácké hrnou se na ni,
ona jim čelí ostrou zbraní
dnem nocí na stráž
útoky odráží.

Naduté kupčičky poeměchem cuchá
vedetta svatého Ducha. —

Více než jindy obzor se chmuří,
více než jindy bouře zuří.

Vojáku, vojáku, povinnost káže,
povinnost osamělé stráže,

čestný to cit,
zůstaň se bít! —

Ale osamělá stráž
rozhodla se osvětit kraj náš.

Jezdí a jezdí tu po vlasti nejdrazší,
co stokrát říkala, znovu zas přednáší,

stokrát je dojata, stokrát děkuje,
z předu a zadu se ofotografuje.

Sbírá tu obdivuhodné vzpomínek,
kytice přijímá nadšených slečinek,

showířavost v rozjasněné lici
podpisuje pohlednici. —

Slečna zrakem podpis přelétá:

„Na Dunaji osamělá vedetta.“

K tomu autor Viktor Dyk (v Pokr. revui) připisuje: „Napsal jsem tyto verše, abych chikanoval autora „Říma“, abych popíral jeho právo projíždět Čechy, jak činí. Nedovedl jsem se však zbaviti myšlenky, že by básník mohl a měl učiniti mnoho v dnešních poměrech vídeňských . . . Nebylo by právě na takovém „Čechu“, aby dnes promluvil? A nebylo-li by to možno jinak, mohl by „Arbeiterzeitung“ odmítnouti jeho projev? A kdyby . . . ani ten ještě, jsou týdeníky, revue. Slova básníka, žijícího po dlouhá léta ve Vídni, měla by větší váhu, než všech přespolečných „Čechů, s nimiž se modá mluví.“ Machar má tak vyvinutý smysl pro aktualitu, že nemohu věřiti v jeho klid. Jaký je tedy důvod jeho mlčení? Považuje (on, neznávající hranic) právo na vynučený rodný jazykem za záležitost jen a jen politická? — Ano, tím je celé to jezzení po Čechách — fotografování, podávání kytic, podepisování pohlednic a — aby-

chom na hlavní věc nespomněli — vybírání bakšišů. Vrchlickému to měl za své a sám to nyní dělá. Co udělal Machar pro vídeňské Čechy, jež má — jak se říká — u ruky, a kteří pomoci jeho by spíš než my doma potřebovali? Prý ho tam ani osobně neznají. Ovšem pro úředníka židovské banky není to žádná společnost.

O národu degenerovaném, ohloupěním klerikalismem a stémajícím pod nášlím napsaly mnoho a mnoho pokrokařské listy za aféry Ferrerovy. Náhodou však na fotografii vyhotovené židovskou fantasií dělá silné škrtý sám feuilletonista „Času“, který píše dne 3. a 4. t. m. dle vlastní zkušenosti o Španělech: „Všude lze vidět rasu zdravou a neobyčejně energickou, rasu, která sice není tak vzdělaná, pracovitá a pokročilá jako jiade, ale která má přirozené podmínky k vývoji, jakých nemá snad žádný národ v Evropě, vyjmajíc Rusy. Všechny řecí a představy o vyžlím a zbankrotlém Španělsku jsou po této stránce hálá báj a nepravda. Neú životnějšího národa v Evropě nad Španěly. Z přirozených podmínek vývoje španělské rasy nejpřednější jest střídmost v jídle a pití. (Až tam přijdou volní myslitelé židovští z Uher s kofalkou, brzy se poměry obrátí). . . Nejsympatičtější známka v jejich způsobu života je zdr elivost v pití opojných nápojů. . . Střídmost a zdr elivost Španěla v jídle a pití jest spojena s neobyčejnou vytrvalostí v snášení útrap a únavy; poslední příklad poskytla válka španělská v Maroku, vedená proti Rifenským, v níž chování se španělských vojáků po této stránce vzbudilo obdiv a uznání u všech cizích pozorovatelů (srov. článek jednoho franc. generála v „Le Temps“ z 15. října). Mluví o vojácích, podotýká ještě, že žádná vojsko nečiní dojem takové vytrvalosti, odvážnosti a přirozené ukázněnosti, jako vojsko španělské bez rozdílu provincií. Španěle jsou rození vojáci a sláva španělských „tercios“ neumřela v jejich zemi. Z morálních známek životnosti španělské rasy kladl bych na první místo silné sebevědomí a hrdost národní i osobní. Španěl má nezkalenou víru v sebe a v budoucnost svého národa a považuje sebe hrdě za potomka Španělů ze slavné doby Karla V. a Filipa II.; správně bylo řečeno, že právě toto vědomí o historické a mravní kontinuitě národa je znamením vnitřní síly a ne úpadku; znamením úpadku bylo by naopak pohrdání tradicí, opíčení se po cizích národech a dětinské vyhledávání cizí chvaly a uznání. Španěl toho nechce. Španěl nemá nijak vyvinutou nápodobovací schopnost, jako mají jiní národové, Španěl nevystavuje s naivností dítěte nebo s vy počítavostí a vtravostí malého člověka svoje vítězství i svoje porážky na světový trh, Španěl nežije zkrátka pro cizího a navzdor cizímu, nýbrž žije pro sebe a podle svého bez valného ohledu na mluvené ciziny. A tak žije každý velký a zdravý národ. I nejpřostší Španěl dovede se chovati velice slušně a uhlazeně; poté stránce není valného rozdílu mezi měšťany a venkovany ani mezi jednotlivými třídami společenskými; všichni jsou sebevědomí, dbají své cti, respektují sebe i druhého, a proto u nich sociální rozdíly, jež u jiných národů působí bohatství, zaměstnání a vzdělání, není veliký. Bohatí, nebohatí, vzdělaní, nevzdělaní, všichni mají stejnou kulturu povahovou, stejnou ušlechtilost v nazírání a v jednání, zkrátka stejnou noblessu, jež všem pravým Španělům je vrozená a staletími vypěstovaná a kterou právě Španěle vynikají vysoko nad ostatní národy, i nad Francouze, nemluvě ani o germánských a poger-mánských barbarech. „Grandeza“ španělská má za následek netoliko uhlazené a ušlechtilé chování společenské, nýbrž i opravdovou demokratick-nost. Neú druhého demokratičtějšího národa v Evropě. Všichni cestovatelé v tomto bodě vyslovují se souhlasně. Angličan John Chamberlain praví: „Třídni rozlišení jest ve Španělsku velice oslabeno. Jsou řídké rodiny šlechtické, které nechťi jednati s bohatými plebeji, a není skutečného rozlišení mezi peněžní aristokracií a střední vrstvou, ani mezi střední vrstvou a lidem.“ Francouz Théophile Gautier píše: „Španělsko je pravá země rovnosti, ne-li slovy, tož skutky. Poslední žebrák zapaluje si svoje „papelito“ o „puro“ šlechticovo, jenž je nastává bez nejmenší přetvářky blahovolnosti; markýzka přecházejí s důstojem žebráky v čárech, kteří usnuli u brány, a na cestě neošklibá se, má-li píti ze stejné sklenice, jako provázející ji mayoral, zagal a escope-tero . . . Se slušnými jedná se s familiární la-skavostí, která jest velice odlišná od francouzské afektované zdvořilosti, jež každou chvíli připomíná jim nízké jejich postavení.“ Také Čech Ota Pinkas pozoroval, že „vůbec nelze zde pozorovati kastovního ducha.“ Mezi vojáky a občany, mezi kněžími a laiky nelze viděti třídních rozdílu, všichni se spolčují navzájem lehce, vesele a sr-dečně . . . „Demokratická“ Evropa mohla by v tomto oboru dlouho choditi do španělské školy. . . O hospodářské a duševní opozidlosti Španělska bylo by lze mnoho psáti, též o nedostatcích politických a osvětových, ale odkazují v té věci na věcnou a spravedlivou knihu Johna Chamberlaina,

ež je přeložena též do španělštiny pod názvem „El atraso de España“. Říkáťkám jen, že opoždění (atraso) španělské jest, jak ostatně patrné, následek nejen zahálčivosti a netečnosti Španělů obecně známé, nýbrž i následek přírodních podmínek, jež jsou velice nepříznivé k intenzivní činnosti, jak mi dosvědčí každý, kdo blíž se Kastylii, Leon, Aragonsko nebo Estramaduru. Zdálo se mi dokonce, že Španěl není tak klasicky líný jako Vlach (oč tvrději musí Španěl pracovat v španělské pustině než Vlach v italském ráji), a že lenost či lépe zahálčivost Španělova vyplývá ne tak z fyzické nehybnosti, jako spíše z nedostatečného cenění tvrdé práce a z vrozené i pěstované náklonnosti k zábavě. Problém mravní a kulturní (kulturní ve smyslu snášení osobního a společenského) není u nich problémem, což je pochopitelné u národa tak pravdivě kulturního, jakým jsou Španělé. Povaha španělská nemá těch trhlin, nedostatků a zbytků barbarství, jaké má povaha jiných národů, a její přirozené vlastnosti jsou celkem tak úspěšné a vyrovnané, že o výchovně-karacteru není třeba uměle pečovat. Takové a jiné chvaloteče jsou obsaženy v řádcích dr. Kybala o španělském národu. Snad fotografie ta přizpůsobena barvami až příliš jasnými. Ale stojí za zaznamenání po útocích židovského tisku K čemu „humanita“ škol Ferrerových, jestliže u Španělů „o výchovu charakteru není třeba uměle pečovat?“ V přístavním městě Barceloně, kam vniká „travný dech“ ze všech končin světa, jest ovšem množství lidí zcela jiného rázu, jak svědčí bomby a žhářství

Z 56 učenců nejvyššího obdržel — Jesuita. Královská vědecká akademie ve Florencii, která naprosto není klerikální, počila první cenou (2000 lir) práci dějepisce Jesuity, Tacchi Venturiniho „O stavu náboženství v Itálii v polovici XVI. století.“ — Teď aby se vzal syn Heliův znovu za hlavu! Itálie, ovládaná od volnomyšlenkářů, nezavádí naprosto antického jasu; Machar, ačkoli italská „vrátna“ nezná tak dobře jako sami Vlachové, dokázal, že církevníci šmahem byli v Římě zpátečníky, že byli tomu městu a vědě neštěstím. A teď právě vědecká akademie o církevních poměrech Itálie nejraději s. učí z knihy — jesuitské, jako z knihy vědecké a pravdomluvné! Teď jest jenom strach, aby se tam Machar nepustil se svým bromotlucným perličkem! On totiž umí dělat pořádek rázně a krátce.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4 1/2% dle výpovědi.

Věkové půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Hospodářská hlídka.

Letošní sklizeň v Čechách. Celkem sklídilo se v Čechách tržního i netržního zrna (číslo v závorkách znamená loňskou sklizeň) metrických centů: pšenice 4 345 708 (4 371 142), žito 10 085 235 (9 695 772), ječmene 6 621 081 (5 477 992), oves 8 569 493 (6 431 482). Průměrný výnos po 1 ha činil v zemském průměru (opět i se zadimou a p.) v metrických centech u pšenice 19 6 (19 5), žito 17 9 (17), ječmene 20 3 (18 2), oves 18 (18 9). Plocha sklizená byla letos u obilnin podstatně jiná než letošní plucha původního osiva, jež i nežli loňská plocha sklizená; byloť zejména ozimé pšenice velmi mnoho letos zasaženo, nemálo též ozimého žita. Činila pak plocha sklizená v Čechách v hektarech u pšenice 221 218 (224 682), žito 563 035 (571 046), ječmene 325 992 (300 864), oves 476 789 (463 756). Průměrná váha 1 hl. zrna opět tržního i netržního dohromady činila kilogramů u pšenice 77 7 (77 7), žito 71 2 (71 3), ječmene 67 7 (67 5), oves 48 9 (48). Dle toho byla letošní úroda obilí v Čechách u všech druhů lepší nežli loni, neboť i nižší celkový výnos pšenice způsoben byl jen zmenšením plochy sklizené, kdežto průměrný výnos i u ní jest letos o něco málo větší než loni; způsobeno to bylo zvláště zdarem pšenice jarní, letos mimořádně hojně pěstované. Jarní obilniny vykazují vůbec letos lepší úrodu než ozimé; nejlépe se urodil oves.

Jak odstraníme vlhkost zdi ve světnicích a obývacích. Vlhké a mokré zdi ve světnicích a obývacích jsou škodlivé nejen lidskému zdraví, ale i majetku. Poněvadž ale největším a nejcenějším majetkem člověka jest zdraví, mámu dbáti v prvé řadě z ohledu zdravotních shvítu se vlhkých zdí. Zdraví bývá vlhké ze tří příčin: 1. Buď jest stavěno z velkých, křemenem bohatých kusů pískovce, nebo 2. vlhne od země následkem přílišné průlničivosti kamene, aneb 3. vlhne od stěží — což jest nejneprůjemnější. Je-li zeď vlhká povahou materiálu, poznáme to snadno, poněvadž zeď taková jest lesklá a mokrá v neustálých plochách. Vlhne-li zeď od země, tedy se vlhkost do výšky ztrácí. A vlhne-li od stěží, vyráží na zdi jemné bílé chmýří — ledek. V tomto posledním případě opadá také omítka. Můžeme-li toto, ať je již původu jakéhokoliv, samostatně tím způsobem, že vlhkost zeď

natřeme horkým asfaltem. Nejprve ovšem odesekáme důkladně všechnu omítku (málo), natřeme ji kamenným asfaltem natřeme a plekem zasypáváme. — Tento náter opakujeme třikrát a poslední vrstvu zasypeme hodně hrubým pískem, aby držela omítka. Zeď takto izolovaná (osamocená) nikdy více již vlhko do omítky nepropustí a tak si levě zjednáme zdravý a suchý byt.

K odvětvování pozemků osvědčily se trubice zhotovené z cementu a písku, jež si každý hospodář může po domácku sám zhotoviti, pakli má na pozemku některém písek ne příliš jemnozrný. Také trubice na močůvku, můstky, odtoky, pak tláčky atd. lze doma vyráběti z písku a cementu

Tavení vosku, vlastně rozpouštění většiny či souše je práce velice piplavá a zdionhavá, ale nelze ji nijak obejít, neboť činí značnou součástku výtěžku. Proto tavení vosku patří k nejděležitějším pracím včelařským v době, kdy na včelíně je klid. Než i v létě lze práci vykonati bez obtíží způsobem snadným. Od jara včelař k tomu účelu shromažďuje veškeré úlomky ze souše — prázdných plástů včelích — měl neb jemné drobečky nadrobené včelami vykusováním víček z medu a plodu na dně úlu nashromážděné, pak staré čerové plasty a plesnivě dílo, které dříve ve vodě opere a od plesně očistí, vyřezané dílo trubcí neb nepravdělné nástavky na plástech, odstraněné bahky královské atd., z čehož všeh. pak najednou v době příhodné vosk vyvátí. Poněvadž se však stává, že larvy včelího mola kdes nashromážděné tyto odpadky ne dosti b. dlivěmu včelaři zásoby ty úplně zničí, vyhodným je pro včelaře tavidlo sluneční, do kterého v době letní všechny ty odpadky dáva, aby teplými paprsky slunečnými ve vosk se proměnily. Jest to krabice dvojitém poklopem skleněným přivřená a zaklopená, v níž uvnitř je drátové sítko, nad plechovou nádobou poněkud nakloněné umístěná, na což odpadky se kladou a vosk stéká dolů do korýtka podél plechové nádoby u spodu ležícího.

Nehodí se všechno do všech poměrů. To se nejlépe pozoruje na pšenici. Nasejme do méně úrodné půdy ne dosti vysejzené úspěšný druh pšenice — výsledek neuspokojí. Nasejme do žirné půdy velice úrodné druh méně výnosný, výsledek také zklame. Sejme tedy do úrodných polí pšeničných dobře vyhycených druhů nejvýnosnější, na příklad Square head, ale do méně plodné půdy žitné sejmeme raději naše domácí holice (pšenice Prolific), kteréž snadno nevymrazí, a v polohách drsnějších lépe se osvědčují, než zjemnělé cizinky. Účelným výběrem osiva a pozvolným snášením lze ostatně domácí pšenice pozvolna tak zlepšit, že výnosem pak rovnají se pšenici cizí, ale mají lepší vlastnost, zejména pro mlynáře a pekáře, což také padá na váhu.

Vánoční knižní dárky

■ nakoupíte nejvýhodněji ■
■ a vždy vše jen ■
■ na skladě ■

ve východočeském knihkupectví

B. E. Tolmana,

v Hradci Králové.

➔ Zásilký na venek franko
při zaslání peněz předem. - -

Seznamy na přídání. Telefon č. 17.

Sociální besídka.

O sociálním působení církve katolické v Anglii napsal sám anglický socialista Hyndmann v knize „The hist. Basis of Socialism in England“ toto: „Věrnou pravdou jest, že kněží a mníši v Anglii byli nejlepšimi zemědělci a že lid bly a strádání neznal, dokud katolická církev měla své statky. Jakmile však statky církve přešly do rukou nových držitelů, staly se nástrojem ujařmování. Vydírání zemědělců a lidstva byly pak dovoleny a protestantism stal se přímou příčinou lichvy v Anglii.“

Rudý tábor zlatým delem pro pohlavý. Obrsoudruh posl. Seubameier, dříve poměrně u kolotoče, chodí nyní vyřizovaný jako nějaký velmož a kavaler na bou. Obrsoudruh posl. Reitzner, bývalý malíř na porcelánu, co-

toval letos po Solnohradsku a „otavoval se“ v Reichenhau. Obrsoudruh posl. Schrammel, kdysi dělník knoflíkářský, strávil se svou paní letní pobyt v Kortině, kdež bydlal v nejdražším hotelu „Welses Kreuz“. Obrsoudruh poslanec Löw vyučený sedník, má nyní v Drahovicích villu, v níž bydlí sedm rodin. Přes to však nestyděl se Löw nazvati v parlamentě (32. sezení XIX. schůze) tuto villu „malou chaloupkou“. — Při takových zjevech nelze se diviti tvrzení samého rudého tisku, že Kudrnáč chtěl si pomocí z finanční tísně poslanec. mandátem. Víme tolik, že pohlavářům rudým vede se tím líp, čím více podřízení jejich kmáni na špatné existenční poměry nařikají. Nepamatujete se na křiklavé zjevy ze stávky na Ostravsku?

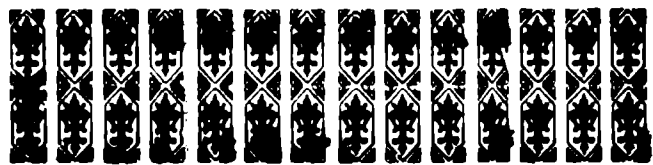
Bezděčná chvála. Soc. dem. „Dělnické listy“ v č. 250 napsaly: „Klerikálové triumfují. Dolnorakouský sněm, sněm země nejprůmyslnější, s nejlepší snad sociální (roz. křesťanský sociální) organizací, jest nejklerikálnější korporací v celém Rakousku“. — Ejhle, tudíž „klerikálové“ sociální práci dobře rozumějí! Právě sdělily vídeňské listy, že 26 listopadu vídeňská městská rada povolila 10 983 012 K na stavbu špitálu. Též odhlasována subvence 25 950 K na odborné školy a 35 570 K spol.ům, které pečují o chudé děti. Tedy zdravá sociální politika! Kéž by vídeňští křesť. sociálové luštili také spravedlivě otázku národnosti!

**Všeobecné volební právo — rudým vše-
lěkem.** Co všechno soc. demokraté slibovali od všeob. hlasovacího práva! Konziliu lidu před očima pravý ráj. Nyní však, kdy říšská sněmovna tolik zrudla, vede se chudému lidu ještě hůř. Soc. demokracie vyřikovala, jak volební reforma bude radikálním prostředkem proti národnostním štvanicím! Lidový parlament přý nacionální vášně utišil. Zatím však nyní nacionální štvance se stupňují netoliko v říši, ale i v parlamentu samém. Při českém boji našeho národa rudí poslanci buď pomáhají Němcům anebo šikovně třenicí obchazují. A teď najednou žid Austerlitz, šéfredaktor adlerovského ústředního listu rudého „Arbeiter-Zeitung“, zpívá o otevřeně ve vědeckém rudém listě „Kampf“ (v listopadovém čísle) tuto smutnou píseň: „... že všeobecné a rovné hlasovací právo, místo co by přípravu k národnostnímu míru stupňovalo, nacionální boje přirostilo, o tom nelze nyní pochybovati, dosvědčuje to nejnamáhavější přítomnost. Demokracie nezbližuje svátcích se národů, stává se proti sobě vždy nesmířlivější a vzd. rovitější. A tak silou, která měla nacionální spor ukončiti, národnostní boj teprve se rozvinul v celém svém rozsahu a v celé své pádnosti.“ Toť vyhláška úplného bankrotu rudých hesel, jež byla házena k stravení nemyšlícím davům.

O ženě řemeslnici napsaly „Ženské listy“: „Od té doby, co povoleno bylo ženám státi se učitelkami a úřednicemi u telefonu a telegrafu, bylo pro tyto úřady vzdělané a vyškolené tolik sil, že jest všude o taková místa veliká nouze. A přece mnohá dívka uplatnila by mnohem lépe svou inteligenci, svou technickou obratnost i tvůrčí sílu — v řemesle. Proto v Německu velmi vážně se pomýšlí na to, aby všechna řemesla, která zvláště k ženě povaze přiléhají, byla ženám dostupná. Jen že se musí dívky zrovna tak jako hoši řemeslu několik let učiti a nesmějí chtíti, jak se dosud děje, hned býti mistry. Jest také dobře, aby se ženy s počátku takovým řemeslům věnovaly, která se speciálně ženskými zovou. Hotovení dámských šatů, klobouků, prádla, ruční a strojové vyšívání, přýmkařství, obor textilní; — česání vlasů, f. t. grafování, knihařství, květinářství, cukrářství — to jsou obory, ve kterých ženy mohou vyniknouti a mohou i zbohatnouti, kdežto u telefonu a telegrafu stávají se nervozními a sotva životní potřeby kryjí.“

Rudá spravedlnost stále kulhá. Národ. soc. „Lidové Prouty“ oznámily, že 1. listopadu nastoupil v Jičíně pátiletý vězení soudruh Exberden za to, že zpronevěřil peníze Typografické Besedy. „Lidové Prouty“ poznamenávají, že takové věci rudý „Východ. Obzor“ neuvěřejí; jest po smrti Kudrnáčových jako zataženy. Těže se, kdy konečně soc. demokraté vrátí ožebračeným tkalcům ty tisíce, které z jejich kasy dával Kudrnáč štědrě na rudé účely. Leč ti lidé, kteří dříve tolik svolávali knáze k placení na oběti Drozdovy, nyní dělají zrovna obraceň. Chytrá nedůslednost!

Pardubickou
Frantkovku jako ochr. známku
doporučujeme
co uznápe **nejlepší** přísadu
ku kávě!
... Továrna v Pardubicích ...

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

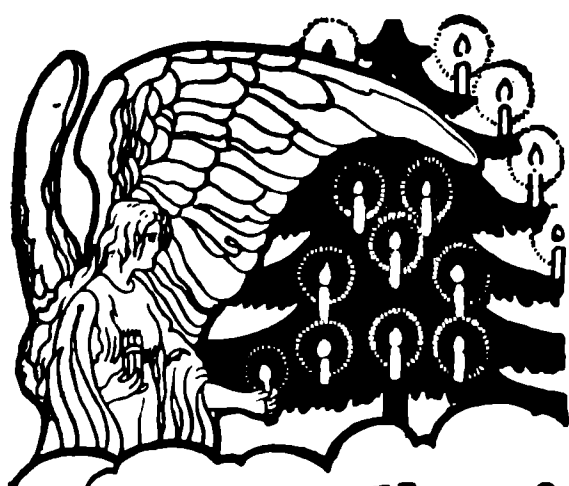
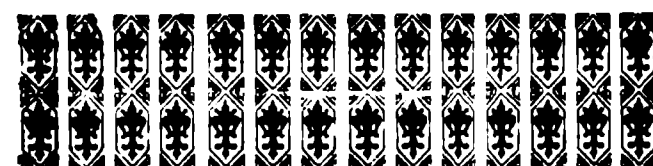
přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
• 4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
• 4 1/2% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady složnými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen. —

Letos žádné Vánoce

bez svíček a nádherných
ozdob na stromek, jež prodává
JOSEF JELÍNEK
v Hradci Králové.

Rozšířte

Časové úvahy!!

Nádherné dary!

Madonny a Krista

a vůbec veškeré druhy

**obrazů, zrcadel
a rámců,**

jakož i nejrozličnější

umělecké výrobky

doporučuje levně

závod umělecký a papírnický

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové.

Vlastní dílna na zarámcování.

**Obrovský výběr doplnění
a všeho zboží papírnického.**

Chvalné uznání domácí výroby přinesl od
r. 1891.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, vzorky, vzory a letové zbo-
ží výběru franko

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gabelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: štůry, stěpce, tře-
pení atd.

.. LINOLEUM, .. VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Pouhou **1** korunu

v 10 hal. pošt. známkách neb v hoto-
vosti předem zaslaných stojí kapesní
mechanický

počítací strojek,

jenž bravě počítá, násobí a dělí i s de-
setinnými čísly. Návod přiložen. Záruka
10letá. Neobyčejná přesnost a úspora
času. Franko každému zasílá výrobce
Fr. Hedšák, technik Velká Polem,
Rak. Slezsko.
Na dobírku nezasílám, pro velké porto.

Káva

výtečné chuti a pěkného zrna, pře-
braná, kamenně prosta, zelená: K
11—, 12—, 15—; pražená: K
13—, 14—, 16—. Zásilky od 5 kg
počínaje vždy franko. Zaručí solid-
nost závozu, dostatečná záruka dobré
chutě. Nákladnou režii na úkor
jakosti nevedu.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Graudhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/2% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

**Uhlí nejlepší jakosti
se nejlevnější.**

Kožichy

pánské i dámské, cestovní a hospodářské, i levné
pro kočl.

Kožešiny

límce, štolky, šály, rukávky v nejnovějších fa-
cích od nejlevnějších do nejvyšších, v největ-
ším výběru doporučuje

František Beran,

vlastní výroba kožešnického zboží

○ Hradec Králové, ○
Velká pošta.

Žakety kožešinové

nejmodernějších vzorů pařížských dle míry se
šitovují.

Nemoderní kožešiny na
nové vzory předělávám solid. a levně.

Zároveň

klobouky a čepice

jsou stále na skladě.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dříve, než nově

chrámové jesle

zakoupíte,

dopíše si o bezplatný rozpočet a vzorky utěšené
se rozvíjející firmě

Bohumil Bek,

sochařství a řezbářství

na Horách Kutných.

Podporujte umělecký průmysl svého kraje

Legitimace do důvěrných schůzí

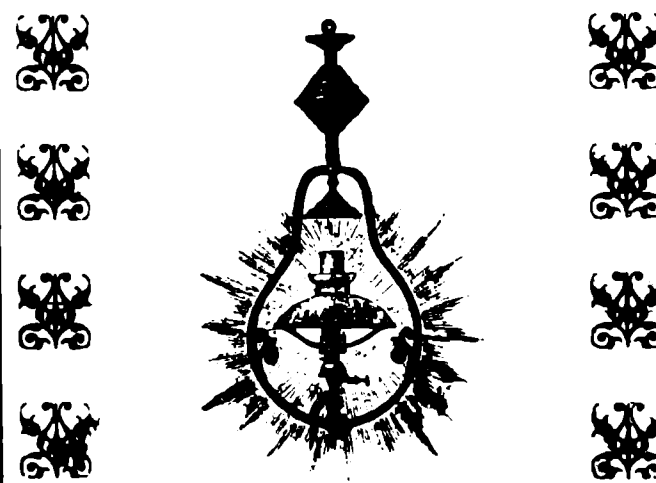
dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

.. dostati lze levně ..
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Gasolinové lampy

„Ideal“

svítivosti 75—100 norm. svíček

obdržíte

v odborném osvětlovacím a elektro-
technickém závodě

Josef Ježek

v Hradci Králové naproti Graudhotelu.

Zdobte ceníky zdarma.

Zárově blízko na výhled, plynová i plyn velmi
levně.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Právě vyšel obsažný spis

„Úkoly sociální politiky“

z pera redaktora Č. Ú., jenž své 20leté zkušenosti z veřejné činnosti uložil ve větším 320 stran čítajícím spise. Dílo v I. oddílu vyšetřuje rozsah pracovního pole, v II. oddílu uvádí výčet povolaných činitelů v sociální politice, v III. oddílu líčí nejbližší cíle sociální politiky v ochraně středních stavů, dělníka, ženy a dítěte. Oddíl IV. obsahuje ideový základ křesťanské sociální politiky. Spis je bohatý četnými nejnovějšími statistickými doklady, nese se směrem praktickým a obsahuje hojnost u nás nezpracovaného dosud materiálu.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávatel u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleodstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

z tovární fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

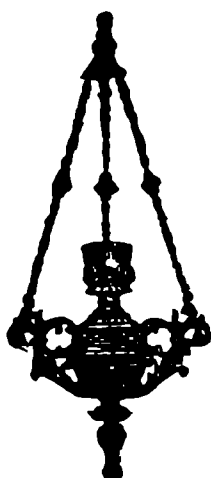
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleodst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veleodstojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si doporučit veškeré hostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibáče, nádoby, paténky, paciškály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlátí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukásku franko bez závažnosti koupě. Vše se posílá posvěcené. Předce ruční.

Shledá veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Motářské přetony, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i únikového vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posl. a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čís. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. veleodstojnému duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a krovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporek; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretního chrámu Páně.

Na obálku zasílá se vše franco.

Nepostrádatelnou

nejlepší ochranou proti reumatismu

a každému naružení všem, kdož jsou odkázáni svým povoláním prodlévati v chladných místnostech neb na venku, jsou naše zvláštnosti pleteného zboží

z pravé
velbloudí srsti.

Zvláště doporučujeme ohřívky na kolena, kryjící nohu až po kotník, 1 pár K 8.—, rukavice 1 pár K 3.—, látku na spodní kalhoty a kazajky, 150 cm. širokou, 1 metr K 10.—; veškeré zimní prádlo, bráni pásy, chránitka na plíce, na prsa, na záda, pásy na ledviny, jednotlivé rukávy, jednotlivé nohavice, vesty, ponožky, přikrývky, stěrice, papuce atd. — Velbloudí srst nepodléhá změnám tepla, neprohřeje ani neprochladí se snadno, a udržuje při těle stejnoměrnou teplotu! Nový velký ilustr. ceník zašleme na požádání.

Bratři Samkové v Jičíně,

výroba pleteného zboží.

V Plzni: Školní ul. 8. Říšská ul. 1.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejpriznivějších dodává

cis. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatební.

MOSAIKY

skleněné

pro loupky, dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vzhledem, nýbrž i svou trvanlivostí přesahují vše ostatní.

mal. obraz pro malbu na stě

mal. obraz pro malbu na stě

mal. obraz pro malbu na stě

mal. obraz pro malbu na stě

mal. obraz pro malbu na stě

mal. obraz pro malbu na stě

mal. obraz pro malbu na stě

mal. obraz pro malbu na stě

mal. obraz pro malbu na stě

OBNOVA

Číslo 50.

Podplatní na čtvrt roku a h 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 17. prosince 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Kavalíři.

I.

Jestliže v době přítomné celé houfy různých příživníků rachotivým bubnem oblaňují svou demokratičnost, jest jim potřebí připomenouti, že k demokratické povaze nestačí — žítí v blahobytu na účet chudého lidu, platícího velkou daň svým pohlavářům. Jestliže nyní tisíce a tisíce pozérů se prohlašují za věrné ochránce dědictví přejatého po husitských předcích, řekněme jim: „Abyste se mohli hlásiti k husitům, nepostačí tropiti si pepický posměch z těch věroučných článků, na nichž staří husité lpěli jako na posvátných pokladech. Skutečný dědic husitů nemůže na př. proti Nejsv. svátosti psáti články tak rouhavé, až jsou konfiskovány, nemůže psáti pro rozlučitelnost manželství, proti zvědi, nebude se spojovati s německými židy volcomyšlenkářskými proti lidu domácímu, majícímu ve vážnosti evangelium.“

A kdo jest pravý kavalír? Stav šlechtický nevznikl náhodně lichvářským trikem, náhlým a násilným okupením lidu o lidská práva. Více sociálních složek působilo k pozvolnému jeho vytváření. Šlechtic, těšící se velkým právům, měl i velice závažné povinnosti netoliko vojenské, ale i humanitní. Při krystalisování společenských útvarů vzrůst feudalismu středověkého vyvíjel se přirozeně a měl důležitý koncentrační úkol. Ovšem časem mocnější dávali znáti příliš markantně svou moc slabším, jak se obyčejně všude jinde děje. A čím více velká část šlechticů zapomínala na původní svůj úkol, tím silněji lidová práva byla stlačována, tak že na př. v Čechách v době husitské otřesená královská moc naprosto nestačovala k úspěšné ochraně lidu. Pojem národního svazku zatemněn — český bohatý šlechtic měl větší sympatie k rovnorodému druhu německému než k ujařmenému lidu, ke krvi vlastní, která žila v bídě a nevědomosti právě trestuhodnou nedbalostí rytířův a pánů. Leč i tehdy v táboře šlechtického probleskovala jasná jména; i tehdy se vyskytovali někteří šlechtici (náležející různým náboženským společnostem), kteří stále měli na mysli, jaký patriarchální, otcovský úkol jest jim evangeliem přidělen. V době nejvyšší šlechtické zpučnosti právě někteří bohatí pánové počínali si spíše jako obozřetní a štědrí správci rozsáhlých statků než jejich majitelé; užívající velikých důhodů pro osobní potřeby zcela skrovně, šlapali na paty zisknému svému úřednictvu a bděli nad tím, aby poddaný rolník žil při pracném námaze lidsky. Přitom však veliké mínění o šlechtické povýšenosti nad prostý dav a jiné kastovnícké předurky trvaly dále. Tyto tradice, dlouholetým historickým vývojem utvrzené, přetrvaly Bílou horu; ani lepší šlechtici, kteří užívali jméni štěstí k dobru lidu, nebyli srozumění s újmou některých vlastních privilegií. A přece sociální vývoj stále markantněji šlechtu upomínal, že v novém věku jí připadá úloha jiná než jaká byla ve středověku. Konečně přikročeno k nejnútnejším reformám přes hlavy šlechty; nový řád způsobil leckde mezi národem a šlechtou — většinou poněkudem — rozstrk ještě větší, než předtím. Národ stýskal a huboval na šlechtu větším dílem spravedlivě. Leč — bylo slušno upadati do podobného předurku, jaký se šlechtě vytýkal? Značilo už samo jméno „šlechtic“ národní pohromu? Židovsko-liberální tisk postaral se závčas o důkladné klapky na oči, aby národové neviděli hlavní své utlačovatele. Manévr se podařil, peněžní židovská šlechta dostávala pardon a hlavní síla hněvu obracela se proti šlechtě historické, pozemkové.

Přes to však v novém věku nalezl národ v některých šlechticích přátele upřímné, obětavé, kteří s velikou, v pravdě kavalírskou energií vymanili se z předurků, jimiž byli opřádáni a přilnuli upřímně, demokraticky k lidu, který jejich jméni prací svojí udržíval. Mezi tyto šlechtce, pravé kavalíry ná-

leží v přední řadě hrabě Jan Harrach, který zemřel dne 12. t. m. ve Vídni. Byl to nšlechtitý kavalír každým směrem. Zářivým příkladem ukazoval jiné šlechtě cestu, na které může získati vřelé sympatie nezkaženého jádra českého národa. Po jeho smrti starosta praž. dr. Groš dne 13. t. m. pravil ve sboru obecních starších mimo jiné toto: „Dovedete si představit, jaké tento kavalír, kavalír opravdový, nejenom rodem, ale i celým svým posledním smýšlením, musil zakoušeti ústrky, když chtěl státi v čele obrany této (Slovanské besedy ve Vídni) pro náš národ? Všeho toho nelitoval a rád nasadil svoje prsa, rád otevřel své srdce každému, kdo žádal jeho pomoc“ — Hr. Jan Harrach náležel k předním a nejšťastnějším národním našim křesitelům a podpůrcům. Byl členem Musejní společnosti přes půl století, členem správního výboru Musea od r. 1861; jako president Společnosti musejní řídil od r. 1890 osudy vlasteneckého našeho ústavu rukou nejzručnější. Přes 40 let byl předsedou vídeňské Slovanské besedy; naše menšina na půdě tolik palčivě poznala v něm předního mecenáše vzhlížela k němu jako k dobrodruhu otci. Byl delší čas též předsedou sboru pro vystavání Národního divadla v Praze; k vůli rychlejšímu vývoji české opery vypsal ceny, jimiž poctěny byly práce Smetanovy a Šeborovy. Přitom byl horlivým sběratelem na divadlo. Horlivě podporoval národní ruch hospodářský, stál v čele hospodářských snah v krajích těch, kde měl statky. Horlivě se staral o výstavy hospodářských spolků. R. 1863 založil s prslulým Lamblem hospodářskou školu ve Stěžerách Dávěry naby; v národě tak veliké, že r. 1865 byl zvolen jednoblásně zastarostou okr. zastupitelstva v Nechanicích a později poslancem do sněmu českého i do říšské rady, kde byl členem českého klubu za předsednictví Riegrova. Zastupoval na říšské radě venkovské obce okresu královéhradeckého až do r. 1884, kdy povolán do panské sněmovny. Vždy horlivě pracoval, aby byly odstraněny překážky, které nakupili protičeští fanaticové mezi říší a našim národem; hleděl k tomu, aby národ jako jednotná hradba vzdoroval úspěšně těm, kteří našim právům kladli ošidla.

Harrach vydal též některé bystré politické úvahy. Dlouho by trval výpočet jeho zásluh o národ náš. Největší jeho zásluha ovšem spočívá ve vzorné a obětavé péči o kulturní potřeby Čechů vídeňských. Netoliko pracoval horlivě v Besedě, ale věnoval mnoho práce i spolku „Komeuský.“ Vydal obrovské sumy na stavbu české školy a českého kostela.

Neunnávné jeho kulturní práce mu však nebyla žádnou překážkou v plnění náboženských povinností. Byl katolíkem horlivým. — Pravý kavalír, který pochopil výtečné úlohu šlechty v době přítomné!

Volné listy.

Machar a římské papežství. Jednou z nejzvláštějších kapitol českého života jest pokroková strana. O pokrok bije se v novinách každodenně, kdežto prakse její jest hrozná a zastráňující. Noviny, které podporují a schvalují řádění Macharova, ohlupují vlastně lid, a tyto noviny jsou vesměs směrem pokrokového. Nevědomost Macharovu přibírá jsem již v minulém článku, když jsem mluvil o znalosti jeho vzhledem ku pravdě mesiánské, jak se projevila v Starém a Novém Zákoně. A přece přednášky Macharovy táhnou, což vlastně dokazuje nepravdu přísloví: „Mouchy na ocet se nesetují.“ Kdyby kulturní dějiny byly citlivé a mluvící bytosti, ozývaly by se po Čechách s mučidel Macharových hrozná steny. Jelikož však kulturní dějiny nemohou křičeti a protože na takové trápení není posud paragrafů, provádí Machar své katovské řemeslo nerušeně dál a obecenstvo za každou popravu platí po čtyřech stech korunách.

Machar ve svých přednáškách odsuzuje římské papeže vůbec. Nic dobrého pro člově-

čenstvo nevykonali, nemají žádného významu. Úsudku toho došel proto, že si přečetl něco o několika špatných, nehodných papežích. Ostatně i kdyby všichni papežové byli světci, Machar by jim toho nikdy neodpustil, neboť jméno „katolický“ vyslovuje s pánou o út a se zatátními pěstmi.

Nepřátelé katolické církve nechtějí o živý svět věděti, že papežové jsou právě tak lidé, jako mnohé jiné osoby, které spravovaly vysoké úřady. Ale tito odpůrci dobře vědí, vytýčeli-li se hodně lidské chyby, že tím trpí vznešený úřad sám. Odstraní-li se účta, zmizí autorita, a pak lze již nemyšlícím davu dokázat, že římské papežství vlastně jsou skvrnou a přítěží obecné vzdělanosti. Pak snadno ovšem mluví se o hříších papežův a papežské morálce a pak bez námahy sestaví se tak zvané papežské zrcadlo. O hyenách jest známo, že vyhrabávají mrtvolu, a takové hyeny v lidské podobě pobíhají také na poli dějepisu. Dle klasického nevědomce a zarputilého lháře jsou pak papežové žrádci, pijani a nemravové. To jest charakteristika papežství, kterou podává Machar. Charakteristika papežství?

Protože mezi císaři tohoto světa vyskytl se Nero, jsou všichni panovníci takovými cbludami jako Nero, kterého velebil Machar? Jest Nero charakteristickou značkou císařství vůbec? Protože se mezi knížaty a králi vyskytli lidé nehodní, byli pro to špatnými všichni knížata a králové? Před několika roky na jistého stoupence strany pokrokové bylo prozrazeno, že jest denunciantem. „Čas“, jenž všechny činy Macharovy schvaluje, tenkrát volal do světa: Jak možno tak nesmyslné chybn jednotlivce rozšiřovati na celou stranu? „Čas“ mluvil správně. Ale jest-li tato zásada jediné rozumná, pak musí se jí dbáti při každém stavu: i při kněžích i při papežích.

Jak hanebné jest zobecňování chyb na všechny papeže, vysvítá z toho, že dvě stě šedesát papežů posuzováno jest dle dvanácti nehodných. Z těchto dvou set šedesáti bylo sedmdesát pět světcův, a v době pronásledování skoro všichni papežové semřeli na své přesvědčení smrti mučnickou, kdežto Machar dnes za své štvaní dává si platiti po čtyřech stech korunách a jest odměňován židovským potleskem.

Zapíráme my katolíci, že nehodných papežů nebylo? Nezapíráme. Žádáme však, aby tato skutečnost, jako se to děje s každou jinou, osvětlována byla tehdejšími poměry a aby nehodnost několika papežů nebyla vykládána jako výsledek, pochůdek se samých základů křesťanského náboženství.

Na konci evátského století začaly v Itálii a zejména v Římě neblabé spory mezi stranami šlechtickými, z nichž každá usilovala o vládu nad ostatními. Jelikož v ten čas šlechta i lid rozhodovali o volbě papežů, jest zřejmo, že nastala anarchie i v papežství samém. Sbor kardinálský za této anarchie byl bez moci. Protože vládyctvím šlecht. rodinám římské církve stát byl příliš mocným, staraly se o to, aby za papeže nebyli voleni mužové rázní a výteční, nýbrž slabší nebo takoví, kteří straných svárů zúčastnění jsouce, dávali záruku, že budou sloužiti zájmům své strany. *Nehodné papežové byli tedy od šlechtických stran církvi vmuceni.* Protestantský dějepisec Gregorovius, jeunnš láska k papežství na žádný způsob vytýkati se nemůže, o tehdejších poměrech píše: „Strany shrnuly do svých rukou všechnu moc, stolice Petrova stala se jejich kořistí, a tak papežové, sotva že v úřad se uvázali, hned po té umírali...“

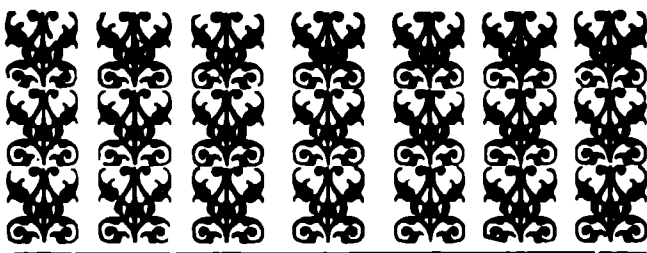
Tyto zmatky vynesly na trůn papežský nehodného Štěpána VI., Sergia III., Jana XI. a Jana XII. Záchrana přišla s nítra církve od řádu Benediktinů a zevně od císaře německého Otty I., který šlechtě římské volbu papežů odňal. Či jest tedy vina, že byli v onom století římskými papeži lidé nehodní? Od kterého času zajatec jest vinen hanbou, která jest na něho od jiného metána? Nuže, právě papežská stolice byla tehdy v zajetí a okovech, z kteréhož jasného důvodu žádný jen trochu pravdy

milovný člověk nemůže viníti papežství z hanby, kterouž tehdy od nevázané šlechty bylo pohasováno. My katolíci víme také ještě o jednom stínu v dějinách papežství, jenž nazývá se druhým babylonským zajičím. Mnoho sá spůsobeno bylo církvi katolické tím, že papež Klement V. přesídlil se z Říma do francouzského Avignonu. V tomto období dlouho jmenovali jako nehodného papeže Jana XXII. Ačkoli není všechno pravda, co o tomto papeži slomyslně se vypravuje, přece jest odsouzení hoden proto, že udílení milostí učinil pramenem příjmů. Vytkneme-li ještě obzvlášť Alexandra VI., který vášnosti svého úřadu uškodil nejvíce, ukončili jsme výčet nehodných papežů. Tedy dvě stě šedesát papežů, z nichž bylo šest méně hodných a šest nehodných papežské důstojnosti. Vyjádříme-li věc statisticky, na padesát není zůplna ani tří nehodných, poměr to, který i před nejpřísnějším soudcem obstojí. K tomu však ještě třeba doložití jest, že i o těch nehodných vypravují se skutky, kterých nebylo a které vznikly v myslích, jichž jediným účelem bylo a jest špinit, což již častěji bylo dokázáno. Julius II. na příklad hadaním dějepisce Pastora jeví se dnes ve světle docela rozdílném od toho, ve které ho postavily pomluvy.

Na veliké ošle s kritickým hlediskem. Machar umínal si dokázati, že křesťanské náboženství zničilo krásný antický život a že se tak stalo na velikou škodu lidstva. Tento úkol jest zajiště světové důležitosti a již průměrný vzdělanec očekává, že srovnání těchto dvou světových útvarů provedeno bude v hlavních základních liniích co nejsvědomitěji a že nebude opomenuto ničeho, co náleží k podstatě věci. Machar však není z těch lidí, kteří sledující veliká hesla, dovedou se také do práce vážně zabírat. Máje v přednáškách svých vyličiti činnost papežů na život národů vůbec, vyčerpává úkol svůj dle stříhu tuctových socialistických nedouků. Vrhá se na nehodné papeže, chyby jejich rozšlapává a hájí tato tučná sousta přiměřeně ustrojenému posluchačstvu. Není to nic jiného, než ztrnulý postoj na krtině. A z této krtiny Machar ne a ne se hnouti! Ovšem on si myslí, že stojí nejméně na Cimborasu, ale co na plat, když krtina jest krtinou! Ovšem byli nehodní papežové, ale jest macharské líčení nehodných papežů pravdou o papežství vůbec? Nikoli! Není to ani celá pravda ani všechny skutečnosti. Bylo by napsati životopis Masarykův. Životopisec by napsal: Masaryk dříve přednášel na universitě vídeňské, pak byl jmenován universitním professorem do Prahy. V Praze zúčastnil se bojů rukopisných. Byl literárně činný a vydal „Havlíčka“, „Českou Otázku“ a též některé jiné spisy. Mimo to působil politicky, poslancem byl poprvé za Čechy a podruhé za Moravu.“ — Postačil by snad tento životopis? Nikoli! Nevyhovoval by sám o sobě a rozhodně by byl neúplný, kdyby běželo o srovnávání činnosti Masarykovy s některým jiným spisovatelem a politikem. Necht vytkne mi někdo jediné slovo, které v uvedeném životopise Masarykově nebylo v skutečnosti! Zajiště, všechna ta slova vyslovují skutečnosti, ale nikoli skutečnosti všechny, vyslovují pravdy a přece nikoli pravdu celou. Přes všechny skutečnosti není svrchu uvedené líčení na žádný způsob životopisem Masarykovým, neboť kdo by Masaryka neznal, významu jeho z tohoto líčení nemohl by sobě uvědomiti, neboť devadesát procent z jeho života a činnosti tu chybí.

Mnohem hůře nakládá Machar s významnou činností papežů. Kde z jakých kontů vyšřará skandální historky, sestaví je v celek a přednese posluchačstvu jako dějepis papežův a charakteristiku veškeré jejich činnosti. „Skutečnosti, to jsou skutečnosti!“ křičí Machar. Ovšem je skutečnosti, ale jenom jedno procento skutečnosti, které nestranný dějepis o papežích vypravuje. Ostatních devadesát devět procent skutečnosti Machar zamlčuje, protože by jeho karikatura papežství z kořene vyvrátila.

Přesahovalo by rámec této krátké rozpravy, kdybychom jen nejstručnějšími slovy měli narysovati zásluhy římských papežů o člověčenstvo. Nicméně však stavíme proti Macharově krtině vysvědčení znalců, proti nimž jest úředník židovské banky mizicím pídimužikem. Dle znamenitých myslitelův a učenců panovnícký stav vůbec neměl tolik vznešených a vynikajících mužů, jako úřad papežský. Protestantský spisovatel a myslitel Herder, jenž jest i Masarykovi autoritou, napsal: „Jest zásluhou papežů, že Evropa nebyla pohlcena od Hunů, Tatarů, Saracenův a Turků.“ O zásluhách papežův o obecnou vzdělanost a pokrok hospodářský píše protestantský dějepisec Ranke. Protestantský dějepisec Pertz tvrdí: „Nejllepší obranou papežů jest vyličeni jejich jeončnosti.“ Prvé čtené university založeny byly od papežů, taktéž kolegia pro šíření

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K 6.000.000.— ca K 920.000.—

Stav vkladů

koncem září t. r. K 28,871-715.06.

VKLADY

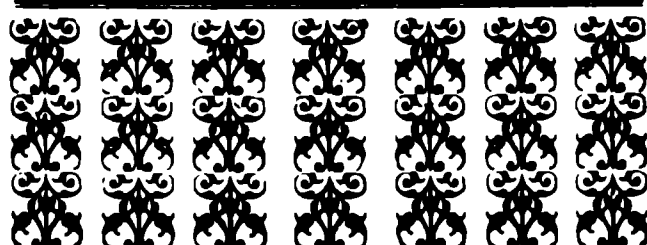
4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.

Vadia a kauce.
Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

vzdělanosti, taktéž obecné školy. Vzápňm všem lidem, toto heslo poprvé zaznělo z úst papežových; vychvalovaná Macharem antika ho ovšem snáti nechtěla. Benedikt XIII. prohlásil: „Nevědomost jest kořen všeho zla, obzvlášť u dělníků“. Znají tento výrok socialisté, kteří radují se nesvědomitěma žvaněm Macharova? Voltaire dne 19. března 1768 napsal: „Nemusí lidé vládnouti, ale není třeba ho poučovati.“ Slyšíte, socialisté, co soudil o dělnictvu zapřisáhlý nepřítel náboženství a učitel Macharův? Ale nicméně význam a nikým předstížená činnost papežů bila do očí všem vzdělaněm tak mocně, že i Voltaire o papežích pronesl tento úsudek: „Chyby několika papežů nemohou upadnouti v zapomnění. Nemohla-li pokášenost mravů zachrániti i některé papeže? Leť pro vlastní stavěti na pranyř chyby několika papežů! Kde chos padá dějiny papežů, musí býti úplně prost všeho stranictví.“ Proč Voltaire netupil papežství jako Machar? Protože se ničeho tak nebál, jako přistizení při nějaké nevědomosti — a protože stranictví při tak stkvělém a viditelném zjevu dějinném považoval za hloupost. Nestranné dějiny svědčí, jak papežové podporovali umění, vědy a sociální blaho národů. Muhlí bychom i v této věci uváděti výroky četných spisovatelů církvi katolické nepřátelských, ale spokojujeme se pro nedostatek místa tvrzením, že dějinná pravda mluví o zásluhách papežství tak výmluvně, že všechny potupy vyznívají skřehotavým hlasem zabedeného fanatika.

Konečně, kde prohlásil Ježíš Kristus, že nástupcové sv. Petra budou všichni světci? Kdyby dle vůle Boží všichni papežové byli světci, kam se poděla svobodná vůle člověka? Byli by pak pouhými stroji, což by nesvědčilo ani o důstojnosti lidské, ani o moudrosti Boží. Kdyby nebylo hříchu, nebylo by ani svatosti. A hledíce k této lidské svobodě, tážeme se: Kde jest který stav, ke svým účelům lidí potřebující, aby neměl nehodných členů? Dle krtčí své logiky musil by pak Machar volati: „Pryč se stavem soudcovským, pryč s lékaři, s professory, s učiteli, s pokrokaři a konečně také pryč s největším českým člověkem Macharem!“

Slovem, dějiny a spravedliví myslitelé a spisovatelé uznávají, že papežství jest základním pilířem vzdělanosti lidské, a Machar toho nemůže proto uznati, jelikož jest jen protikatolickým štváčem a jelikož proti spravedlnosti obrněn jest krunýřem mravní otupělosti.

Macharovým přednáškám darův a různých mlaek nandává Haeckel, tatíček volných myšlenkářů a vůbec všech těch lidí, kteří proti katolicismu chtějí se vědecky sytiti bahnem. Aby neše veřejnost učinila si úsudek o pramenu, ze kterého žíznivě pije Machar, uvádíme z mnohých dokladův aspoň jeden. „Sepher Toldoth Jesu“ (Kniha o původu Ježíšově) jest židovským spisem, který jest pln posměškův a sprostot proti křesťanství. Mimo jiné mnohé hanebnosti jest tam také uvedeno, že Panna Maria měla Pána Ježíše s ne, nelze opakovat této surovosti. Haeckel toto místo zařadil do svých „Welträtsel“ (Záhady světa) a připomenul, že jest obsaženo v podvržených evangelích. Když mu německý spisovatel Loofs dokázal, že místa toho v podvržených evangelích není, Haeckel dne 8. prosince 1899 sice odvolal, ale ve svých „Záhadách světa“ r. 1900 dřívější své tvrzení zase opakoval. A takoví lidé odvažují se tvrditi, že bojují dle pravdy a na vědeckých základech.

Po této odchylce vraťme se k Macharoví. Vzhledem k životnímu názoru jeho o nezodpovědnosti lidí jest přece podivno, že papeže za zodpovědné považuje a z jejich skutečných i vymyšlených chyb se tak raduje. Čím to, že včera měl jiný životní názor a dnes zásadně všerejšímu odporující? To jest tak: kdyby Machar pojednou stal se důsledným, sklamal by mínění lidí, kteří ho dobře znají.

Konec konců každý člověk vykládá dějiny dle svého mravního rozvoje, a u Machara pozorujeme, že o světých stránkách papežství nechce věděti a že silně zděrazňuje stránky temné. Z toho plyne, že jeho pohnutka jest nemravná. Machar ostatně již dávno klesl pod úroveň osobní a literární důstojnosti. Vyznáváme-li, že pokrok záleží v rozvoji jednotlivce a ve vtělení pravdy a spravedlnosti ve společnost, pak rozhodně Machar jest nejvýznamnějším vzorem pokrokařského násilníka a zpátečníka, neboť nejen zúmyslně zakaluje posluchačům rozhled a jasné poznání, ale také sám se svými útkvělymi útoky vrací se stále na tutéž krtinu, jako čáp usedá na tutéž střechu, na které seděl před rokem. Jako španělští sedláci zabalili Sancho Panzu do plátna a sem tam jím házeli, tak nemilodárně zachází Machar s kulturní historií, jentě nedusí ji v plátně, nýbrž v židovském kaftanu.

Na příklad u papežů majetek, na němž přece nevylichracem, vidí, běží-li však o židovský kapitalism, má hned vylámané saby a dostává na oči „cink“, a před svými židov-

skými poslouchači bude hotov konečně tane-
vatí třeba i po jedné noze . . .

Největší český člověk o sv. Pavlu. Založena byla sekta, která věřila, že již Mesiáš byl, o-
mezovala se na Palestýnu a byla by začala ve
druhé generaci, kdyby nebyl přišel v čas muž
s Tarsu (Pavel), povaha vášnivá, silná, hrdá,
neústupná, jedna z těch, které jsou odhodlány
podstoupiti vše za svou ideu. Byl fariseem,
znal kulturu helenskou. Halucinace, kterou měl
na cestě do Damašku, způsobila v něm známý
obrat. Ten musil nalíti nápoj do poháru, aby
mohl být pit. Po požáru v Římě za Nerona
zahynul. Černá jeho hlava s pichlavými očima
svalila se do prachu cesty Ostiánské a oheň
jím zapálený zaplál.

V těchto řádcích Macharových silně zni-
tendence všem nepřátelům náboženství křes-
tanského apokryf: potlačiti a odstraniti Ježíše
Krista jako zakladatele našeho náboženství.
Proto také Machar o Kristu vzal na jazyk ona
známá slova, která stydno na lopatu vzíti a
pro která se s ním postupem těchto úvah po
zásluze ještě vypořádáme.

Proti uvedené fantazii Macharové tlačí se
ka předu tyto historické kritiky potvrzené
skutečností: Sv. Pavel byl rozhodným a ener-
gickým fariseem, židem, který soustřeďoval a
živil v sobě všechnu pychu svého národa, všemi
prostředky zdůrazňujícího své zvláštní posta-
vení mezi pohanskými sousedy. Tomuto muži
byla dána od židovské hierarchie úloha, aby
kriticky zkoumal nové náboženství, proti ně-
muž vždy roznícen byl neúprosný boj. A
Šavel, vysbrojen jsa vzdělaností, nejen zkou-
mal, ale také sušivě stíhal a vyhlašoval. Za
tři roky po smrti Kristově stal se obrat v ži-
votě farisea Šavla, a pronásledovatel křesťanů
navrátil se z Damašku, aby třicet roků hlásal
světu Toho, Ježíš posud nenáviděl. Tímto obra-
tem opustil sv. Pavel všechnu svoji minulost,
ve chvílích těch nastala u něho zásadní výměna
starého názoru názorem novým. Takové obra-
cení není možno bez mohutného dojmu, pře-
měňujícího duši od základu. Nositel tohoto
zásadního převratu na steré otázky a námítky,
které se z nitra derou na povrch, musí sobě
dátí steré, úplně nespokojující odpovědi. Ze sv.
Pavla velmi kriticky myslil, svědčí zejména
tato jeho výpověď: „Jestliže Kristus nevstal
z mrtvých, marné jest kázání naše, marná jest
i víra vaše.“

Představme si ustrnutí a pak hněv těch,
jimž Šavel posavad proti křesťanství tak od-
daně sloužil! Nelze připustiti, že tento pro-
dějiny křesťanství tak důležitý obrat Ša-
vlův byl možný, kdyby úřednické osobnosti
protikřesťanské v Jerusalemě bývaly měly
proti němu přesvědčující důkazy. Sv. Pavel
byl by hned umlčen, kdyby židovská hierar-
chie byla mohla v nívě obrátiti jeho kázání
o životě Kristově, učení o jeho smrti a
z mrtvýchvstání. Zatím co nepřítelé jsou bez-
radní, sv. Pavel hlásá vítězství Krista, o němž
praví: „Nejjiž již já, nýbrž žije ve mně Kristus“.
Tento svědek každým svým nervem a každou
myšlenkou připíná se na Krista, bez něhož
život jeho stává se záhadou, které nelze roz-
řešiti. A tento muž, jehož celý život závisl na
Mistru, že jest tvůrcem křesťanství? On, který
křesťanem státi se byl přinucen? Úžasné sma-
tení myslí jest ve tvrzení, že sv. Pavel jest
otcem věci, která již před ním a nezávisle na
něm zdravým životem existovala. Machar tvrdí,
že mesiánská sekta omezovala se před svatým
Pavlem na Palestýnu a zatím tento apoštol
přišel do Říma, kde již před ním byla založena
křesťanská obec sv. Petrem a měla tisíce vě-
řících a kdy již sv. apoštolé na všech stranách
plnili ono: Jdouce do celého světa, kašte evan-
gelium všem národům! A připomíná-li Machar
o sv. Pavlu, že byl odhodlán podstoupiti za
svou ideu smrt, pak ve své přednáškové theo-
logii zapomněl, že *tytéž vlastnosti měli všichni
osvatní apoštolé*. Z této důvodu může kdokoli
Macharovi namítnouti: „Ne, p. Machare, mylíte
se, křesťanství nezaložil sv. Pavel, nýbrž sv.
Petr, sv. Jakub . . .“

Je to zábavná podívaná na ty naše od-
párce! Promus na příklad ve spise „Die En-
stehung des Christentums“ o sv. Pavlovi tvrdí,
že *jest osobou vymyšlenou a že ho nebylo, a u
nás syn Helios sase salová sv. Pavla takovým
světem, které ho činí přímým zakladatelem nábožen-
ství*, že založeno bylo již před ním. Oblubující
slovo Bartolákovy, že Krista nebylo, také jest
již známo a přetrvává zajisté člověka, který je
vyslovil.

Škoda, že tenkrát Machar nebyl v Jeru-
salemě. Byl by jistě odkryl „halucinaci“ sv.
Pavla, a bylo by bývalo po křesťanství.

Prosím vás, řekněte někdo Macharovi,
že není synem, nýbrž otcem svého otce. Ne-
trkne-li ho tento nesmysl, pak z něho již
nikdo nic nevycepuje. Všecka veřejnost musí
si Machara všimati, protože vyhlásil krutý boj
lidskému myšlení. A přirovnáme-li sv. Pavla

k obětníci, která přijala světlo a pohyb od
svého slunce, totiž od Krista, pak nemohou
Macharovi odpastiti ani hvězdáři, protože jest
to tolik, jako by chtěl božiti sluneční soustavu,
v níž uznává více planety, ale popírá slunce,
které planety ovládá.

Mohli bychom srovnání uvedené důvody
proti omračujícímu rozumu Macharovu roz-
množiti o sto jiných, ale není toho potřeby,
protože tragédie největšího českého člověka
odehrává se velmi určitě. Vždyť způsobila-li
halucinace sv. Pavla onen dějinný převrat,
jenž nazývá se křesťanstvím, pak prohlásuje
Machar skutečný zášrak, a nežli toho, kde
kdo dříve by se nadál, že blížící se vlasťice
rozbiže naši zemi.

Vybírá-li Machar s takovým přepychem
svá poučení z rozličných odpadků, jejichž
nádhernou dekorací jest spekulace na lidskou
hloupost, radíme mu, aby si přečetl aspoň
protikotolické Harnacka, jenž mu určité
poví, kým křesťanství bylo založeno. Bude
to pro Machara s velkým prospěchem, neboť
nahromadil již tak četných nesmyslů, že by
bylo již potřebno je číslovati, jako se číslují
vagony, v nichž vozi se čtvernožci. Či jest
Macharova sebeláska již tak veliká, že jest
hrdá na svou nevědomost? Člověk, který
nezná chemie, má se na pozoru, aby nemluvil
o chemii; člověk, který není obeznalý v dě-
jinách, vystřihá se pečlivě těchto nebezpeč-
ných předmětů rozprávky. Běží-li však o
pravdy křesťanské, tu již nezáleží na tom,
kdo mluví, co a jak mluví, neboť pak stává
se pravidlem: čím nevědomost hlubší, tím slovo
jest jistější, kteréž pravidlo vysedlo si u
Machara již teplé hnízdo. Nežli takto filosofo-
vati, věru, bylo by lépe, aby největší český
člověk sedl si u kamen a hlídal buchtu, aby
se v troubě nepřipálil.

Dopis z Prahy.

*Nájemcem v reprezentačním domě obce praž-
ské — Němec?* Opravdu zvláštní hříčkou osudu
bylo by možno nazvati výsledek hlasování o
návrhu na pronájem místnosti v reprezentač-
ním domě obce pražské. Ze tří žadatelů byli
dva označeni jako Češi, třetí jako „někdejší“
prý Němec. A komu restituce byla zadána?
„Někdejšímu“ prý Němci — Pelzovi, který píše
se nyní Pelc. Tak se tvrdí v kruzích hostin-
ských, tak probíhá se s míst kompetentních
k malému ovšem radosti hostinských kruhů praž-
ských, zadáním tímto velice podceněných. Jiná
jest ovšem otázka, zda ošerující dva čeští ho-
stinští poskytovali tolik potřebné záruky, aby
jim funkce tak zodpovědnosti plná mohla být
svěřena, a zda se svoji nabídkou do opravy
to smýšleli. Pokud o osobu paně Pelcovu jde,
vystupuje ve společenském životě pražském
bezděnně, k národnosti české chová se ohledu-
plně. Ze pronájmem místnosti v domě repre-
sentačním byla na něho vložena úloha nemalá,
nahlédne každý, kdo historii obecního domu
u Pražské brány zná, kdo ví, že v sousedství
tohoto „domu u zakopaných milionů“, jak obec-
nímu paláci reprezentačnímu již nyní se říká,
jest mnoho velikých podniků restauračních,
jež všechny těší se pěkné návštěvě obecnstva.

*Znovuzřízení památných sousoší na mostě
Karlově.* Po devatenácti let zabývá se pražská
rada městská otázkou, jak nahraditi sousoší
sv. Františka Xav. na mostě Karlově, při po-
vodni v měsíci září r. 1890 zničené. Bez počtu
uměleckých komisí, anket a porad bylo koná-
no, spousty papíru vyplývány, leč k žádnému
určitěmu usnesení se nedošlo. Když celá zále-
žitost stávala se již kulturním skandálem, při-
šla konečně rada městská s návrhem do sboru
obecních starších, aby pořízena byla kamenná
kopie podstavce, na níž by se postavila původní
socha světoova. Návrh narazil však na četné
překážky, z nichž jednou byla zaujatost vůči
ideji sousoší, aby nebylo obnovováno. Bohužel,
padla i slova, která za nynější doby padnou
neměla: že sousoší sv. Františka Xav. bylo
zbudováno na potupu (!) českého národa, že
bylo umělecky bezcenné, a že má být nahra-
ženo dílem doby moderní. Rozumí se, že to
přijali mnozí obecní starší s povděkem za ná-
vrh svůj, a že jako obyčejně došlo ve sboru
k veliké tábani, po níž konečně dobrý návrh
svítězil. Viděti z toho, že dobré věci jsou vždy
dobré cíle, jenom potřebí, aby důrazně byla
hájena.

Subvence Národního divadla. Po delší dobu
prosekávají Prahou pověsti, že Společnost Ná-
rodního divadla miní žádati obec pražskou o
subvenci, odůvodňující toto počínání okolností,
že každé hlavní město zemské buď vydává
samo divadlo, buď na ně přispívá velikými
obnosy. Praha doposud na ně nepřispěla, po-

kud o subvence jde, ani haléřem, aš používá
divadla tohoto mnohokrát do roka k účelům
reprezentačním. Platí-li obec pražská rok co
rok spolku většinou německému 80.000 korun
subvence na pořádání koňských dostihů Chuchli,
nemělo by se zapomínati, že mnohem větší
ohledy má mítí vůči Národnímu divadlu i jeho
kulturnímu poslání, a že tudíž nejméně dvoj-
násobným obnosem by měla přispívati na di-
vadlo Národní, jsoucí ozdobou Prahy. Netřeba
tu uváděti různé jiné okolnosti závažné, jaký
má Národní divadlo význam pro Prahu, dra-
matické umění i pospolitý život v Praze.

Dobrá pověst pardubické FRANCKOVKY

s kávovým mlýnkem,
jakož i její všeobecná obliba odůvodňuje se vý-
tečnou jakostí výrobků firmy

Jindř. Francka synové
v Pardubicích.

Doporučujeme tento domácí výrobek co nejvšlejší.

Obrana.

*Biskup Jeglič, brožurka věnovaná
sneženčím a „reformační“ tisk pokro-
kářský.* V lublaňské diecési rozšířeno tištěné
poučení ženichů a nevěstám, za jehož autora
prohlašují noviny biskupa Jegliče. Tak laply
pokrokářské kapely dlouho hledanou záminku
k ohlašujícím protestním signálům. Zahlaholily
vřiskové trubky i bombardony po celém Ra-
kousku. Pokrokáři dříve horlivě v žurnálech i
zvláštních brožurách vybízeli, aby byly ve
škole už nedospělé děti poučeny o pohlavních
věcech. Odsuzovali církev, která s nimi v tom
zebra stejný krok držeti nemínila; říkali, že
duchovenstvo zbytečným obcházením sexuální
paedagogiky, mlčením před dětmi zaviňuje
vzrůst pokrytů a mnoho tajných hříchů, které
páchají z nerozumnosti nepoučené děti. Ze ta-
kové výtky byly holou komedií, to patrně na
příklad z toho, že pokrokářský tisk na druhé
straně zapovídal vykládati ve škole o zavraž-
dění Abela Kainem. Leč nejostřejší světlo
vrženo na pokrokářskou komedii po vydání
lublaňské brožurky. Ty listy, které dříve tolik
hartusily, aby byly poučeny o pohlavním ži-
votě děti, markýrují bolestné mlčky nad tím,
že ta brožurka má poučovati směrem žádáním
dospělé snoubence. Ba ještě něco více. Brožurka
nakvap přeložena do češtiny a ope se do rukou
nedospělé mládeže. Horšího rozporu v pokrokář-
ské filosofii být nemůže. Ti lidé strkají mlá-
deži před zrak spisek, o němž tvrdí, že i star-
šího člověka může pokazit. Tu vidíme pravý
oíl pokrokářské sexuální paedagogiky: štvát
proti církvi všemi možnými prostředky! Když
vyšly spisy „Krása ženského těla“, „Muž a žena
v manželství“, „Co by dospívající děvče mělo
vědět“, tu se protikotolické listy nepohoršo-
valy, naopak dělaly těm spisům za peníze re-
klamu. A přece ty spisy dle soublasného soudu
lidí neustranných jdou v pohlavním poučování
dále než lublaňská brožura. Ejhle pravý oíl
protikotolických živlů! *Cynickým způsobem na-
prosto sordátiš účel, za kterým ovrhura vydána,
s gusem si pomlaskovat a nabízet s pošklebkem
k ochutnání mládeži!*

Týden“ dne 10. t. m. napsal slova, jež
zasluhují všestranné pozornosti; čteme tam:
„A nyní o tom, jak biskupem Jegličem obta-
raná brožurka vznikla. Ve příčině té došla nás
současně z českých lékařských kruhů tři sdě-
lení, jež v podstatě souhlasně praví: „Na
sjezdu srbských lékařů a přírodospytů v Bě-
lehradě doporučoval a odůvodňoval jistý vy-
nikající srbský lékař potřebu toho, aby ne-
mocný byl o podstatě své nemoci poučován.
Poněvadž lékař nemá k tomu vždycky dosti
času, zařídili se to přednášející tak, že píše ne-
mocnému recept na listě, na jehož zadní straně
nachází se tištěné poučení, jak se nemocný sti-
žený součotinami, přijíci atd. chovati má. Po-
dobné návody pro nemocné mají také některé
nemocenské pokladny u nás, které svým, ku
práci nezpůsobilým členům vydávají kontrolní
listky, na jichž rubu nachází se pro ně pří-
slušné poučení. O tomto způsobu poučování
nemocných rozpřel se pak na bělehradském
lékařském sjezdu delší rozhovor, vedený něko-
lika slovanskými jazyky, jehož účastnili se
také několik lékařů českých. Souhlasně od
jihoslovanských řečníků bylo při tom toutženo,
aby především ženich a nevěsta byli v ohledu
pohlavním a vzhledem k nastávajícímu jim man-
želským povinnostem příslušně poučeni. A při
tom jednalo se především o otázku, jak? Ne-
věsta a ženich obyčejně nemocni nejsou, tudíž
k lékařům nepřicházejí, neboť v jihoslovanských
krajích lidé k lékařům nejdu, ani jsouce se-

moční. Proto na smírném sjezdu bylo vzhledem k poměrům jihošlovanským uvedeno, že by nejlépe o zdravotní poučování lidu postaralo se prostřednictvím — duchovenstva. Poněvadž však ve spovédnici nebo ve chrámu vůbec není k tomu vhodné místo, doporučeno bylo duchovním, aby se postarali o účelnou brožurku, jež by se ženichům a nevěstám před sňatkem mlčky rosdávala. Lublaňský biskup tomuto doporučení a přání sjezdu jihošlovanských lékařů vyhověl a octl se za to na evropském — pranří.

Tedy že katolická Lublaň šla s pokrokem, předepsaným osvěcenými lékaři, pokročili propukají v posměch, jásavost a nadávky.

Israelitům se hr. Harrach nelíbí. Jest to ovšem zcela přirozené. Proto se nepodivíte těmto slovům, napsaným dne 14. t. m. v „Osvětě lidu“: „Hr. Harrach byl konservativní aristokrat, typický representant rakouského patriotismu, kterému scházelo však pravé citění s naším národem... přes to však přilnul k národu našemu daleko víc, než kterýkoliv jiný aristokrat konservativní... Pro kulturní potřeby českého lidu ve Vídni neměl takového porozumění jako pro náboženské ceremonie, o čemž svědčí jeho dar 200.000 K na „český“ kostel. Co mohl mítí spolek „Komenský“ aspoň za čtvrtinu toho obnosu! Co mohly z toho mítí dívky českých dělniců!“ — Zrovna jako byste slyšeli útlocitného Jidáše bádovati, proč drabá masť nebyla prodána, aby se rozdaly peníze chudým! „Osvěta 1.“ chtěla aspoň nějak potěšit roucho Harrachovo, a jak patrně, jest v rozpaczích, jak do toho! Harrach neměl „pravého citění s národem“, zato podle všeho měl toho soucitu velmi mnoho volnomyšlenkářští židé vídeňští, kteří aspoň jazykem rozdávali na pražském sjezdu samé dorty národně utiskovaným. Zda ti všichni židé dohromady učinili pro kulturní potřeby mrskané české menšiny aspoň desátý díl toho, co učinil Harrach? A přece v pokrokové tisku zvůčely polnice mohutný hymnus chvály na volnomyšlenkářské humanisty. Leč možno sestoupiti ještě níže k pohledce toho krátera, chrličého bahna. „Pravé citění s národem“ totiž podle pokrokařského receptu se projevuje tím, že se na povel židů tupí jádro českého národa, že se tisknou uličnické pošklebky na náboženské citění toho lidu, až se hranice židovských jaslůvčů chuchtotem div nepotrhlají. Takového „národnostního citění“ ovšem Harrach neměl.

A nazvatí velkolepý dar na český kostel pouhým projevem obliby v „náboženských ceremoniích“ — to může učiniti jen omezený ignorant, nechápající vysoký kulturní a národnostní dosah činu takového, anebo farnostní lhář, který chce oslepniti zdravý zrak. Když v naší zemi byla česťina vypuzována z úřadův i ze škol, byly to chrámy, kde česká řeč se nerušeně osývala, kde posilován národný duch utlačovaného českého rolnictva. Staví-li se chrám pro „ceremonie“, proč už dávno pokrokařský tisk nekáral stavbu nových synagog a chrámů evangelických? Pro posilu ducha národnostního najímají se a staví zvláštní budovy; leč lidé nábožensky založení by si pořizovali budovy jen pro pouhé ceremonie!! A což umělci k stavbě a výzdobě chrámu povolání? Také jen provádějí ceremonie? — Leč — mluvte s židy a jejich služebníky! Nechtějí si vídeňští Čechové dobře zapamatují, jakou zakoptěnou rouškou chtěl požidovštělý žurnál přikryti jasné čelo jejich milovaného mecenáše.

Politický přehled.

Odsouzení ministerstva. Ministerstvu bar. Bienertba za debaty o prvním čtení prozatímního rozpočtu minulý pátek v poslanecké sněmovně dostalo se odbyti. Předseda Slovanské jednoty dr. Šusteršič ve své řeči prohlásil, že Slovanská jednota svým postupem nežádala nic pro sebe, než odstoupení nynější vlády, v níž vidí velikou překážku normálních poměrů parlamentních. Při jednání o rekonstrukci kabinetu nejednalo se o žádné osoby. Dr. Šusteršič uznává, že nelze v Rakousku vládnout bez Němců, ale s důrazem prohlašuje, že nelze vládnout ani bez Slovanů a že Slovanská jednota jest ochotna k poctivým kompromisům, při nichž nebude ani vítězů ani poražených. Stát a parlament mají býti vítězi, nikoli však nynější vláda bar. Bienertba. Pro odstranění nynějšího ministerstva vyslovili se zároveň za Polské kolo dr. Glombiński, za něm. křest. sociály dr. Gessmann a dr. Adler za soc. dem. Celkový dojem páteční sněmovní debaty jest, že na všech stranách jest rozhodná vůle zachovat parlament, uznat slovanský národ pro účastnatel v správě státní, zbavit se nynější vlády, a nevyvolávat obstrukci ani vlády absol. § 14. ani stavu mimozákonuho.

Prozatímní rozpočet po prvním čtení v sobotu odkázán výboru. Ministr financí ryt. Billíkovi v debatě o rozpočtu opět připomenul, že na

r. 1910 vykazuje deficit 42 mil. K, dále jest neuhrazený schodek 27 mil. K, celkem 69 mil. K. Nebude-li rozpočet vyřízen, pak přibude dalších 18 mil., které se mají uhradit ze zamýšlené půjčky v prozat. rozpočtu obsažené a jichž má býti upotřebeno na hrazení dluhů. Každým způsobem musí býti rozpočet seškrtnán. Bude-li povolen, bude seškrtnáno 65 mil., nebude-li povolen, pak 87 mil. a kromě toho investice v obnosu 89 mil.

Boj o obchodně politický náhon. Jedná se o vyřízení všeobecného zmocňovacího zákona obchodně politického, zejména pak o schválení smlouvy s Rumunskem. Agrárníci všech stran jsou proti všeob. zmocňovacímu zákonu. Němečtí agrárníci byli v této příčině u bar. Bienertba, ale obdrželi odmítavou odpověď. Něm. křest. soc. agrární poslanci jsou pro to, aby projednána byla pouze obchodní smlouva s Rumunskem a projednání všeob. zmocňovacího zákona aby odloženo bylo na dobu pozdější. Slovanská jednota naproti tomu se usnesla, aby obchodní smlouva s Rumunskem v prvním čtení byla propuštěna za těchto podmínek jako první čtení prozatímního rozpočtu. A bar. Bienertb brozí, že v případě, bude-li obchodní smlouva s Rumunskem zamítnuta, bude poslanecká sněmovna rozpuštěna.

Obstrukce v parlamentě. Parlamentní komise Slovanské jednoty usnesla se, že zahájí se neprodleně nová obstrukce. To stalo se také ve středu ihned podáním 37 pilných návrhů, jež odevzdal posl. Rychtera jménem čes. agrárníků předsedovi sněmovny dr. Pattaiovi. Jest to tedy vlastně obstrukce pouze čes. agrárníků, kteří tímto svým činem přejímají všecku zodpovědnost za další následky. Usnesení ve Slovanské jednotě nestalo se jednomyslné. Pro obstrukci hlasovalo 10 (2 Mladochéši, 3 agrárníci, 2 radikálové, 2 Slovinci (skupina Šusteršičova) a posl. Stránský), proti obstrukci odevzdáno 6 hlasů (2 z katol. národní strany, z Jihošlovánů 2 hlasy skupiny Plojovy, Masaryk a Starorus Hlibovický). Unesení Slovanské jednoty stalo se proto, že vláda odepřela pronikavou rekonstrukci kabinetu, jak ji žádala Slovanská jednota, aby totiž v novém ministerstvu bylo 6 Slovanů a 6 Němců a pouze ministerský předseda a ministr zeměbrany nebyli počítáni mezi ministry, přináležející určitému seskupení ve sněmovně. Před parlamentem hlučí tisícový dav proti obstrukci i proti vládě. Pryč a Bienertthem, pryč s nepřátelskou vládou! — Němci, Poláci a soc. demokraté chystají se zdolati obstrukci. — V rozpočtovém výboru prohlásil dr. Kramář opět, že Slované nežadají nic jiného, než stejné zastoupení s Němci v ministerstvu.

Zemský rozpočet. V úterní schůzi zem. výboru království čes. projednán zemský rozpočet na rok 1910. Celková potřeba stanovena na 96,591.787 K, celková úhrada, čítající v to výnos 55% přírážky zemské a ostatních zemských dávek, činí 74,128.181 K, z čehož plyne schodek 22,463.586 K, proti loňsku o 654.185 K menší. Zlepšení jest následkem stoupnutí řádných příjmů. Obnos přírážkový zvýšil se okrouhle o 2,800.000 K, z čehož připadá na domovní daň činžovní na 2,000.000 K a na daň výdělkovou z podniků veřejnému účtování podrobených 800.000 K; úděl státní z výnosu daně z kořalky jest jako loni, úděl z výnosu osobních daní jest proti loňsku o 1,085.204 K větší.

Uherští krize dosud v nejmenším nerozřešena. Ministr Košut a Apponyi hrozí, že Novým rokem složí úřady.

Nemoc krále belgického shromáždila u lože jeho všechny členy rodiny, vyjma princeznu Louisu Koburskou. Na králi provedeny dvě operace, a stav jeho nepovažuje se za příliš uspokojivý.

Ve Francii nenávisť proti církvi katolické projevuje se nyní od učitelů vyháněnlm ze škol těch dětí, které se zdráhaly používatí učebních knih biskupem zakázaných.

Z činnosti katol. spolků.

Černilov. V neděli dne 19. t. m. bude předsádati ve spolkové místnosti o náboženské otázce jednatel dp. Petrásek. Začátek o půl 3. hod. odp. Toto časové thema vybízí jak dospělé tak mládež k nejhojnější účasti.

Smířice. Dne 12. t. m. sešli ochotníci katol. spolku žertovnou hru od Kajetána Tyla „České Amazonky“. Zájem o toto představení jak ve Smířicích tak i v okolí byl veliký, proto také divadelní sál do posledního místa byl naplněn a ještě značná část obecenstva — ať nerada — nucena byla pro nedostatek místa odejít. Pokud se týká provedení hry, tu zajisté neoadasujeme, tvrdíme-li, že ochotníci naší s výkony svými mohou býti úplně spokojeni. Slešay Pácaltová, Kaubová, Merglová a pány Pluhafem, Vachkem a Votálkem, jímž jako osvědčeným silám světey hlavní role, vyhověli zcela požadavkům na ně kladeným, také vystoupení jejich možno nazvatí

velmi zdařilými. Též i ostatní účinkující, slešay Černá, Nováková, Behaoutková a Doktorová a pánové Hladík, Nepokoj, Zlatník, Ohmellik, Šmejda, Zalabák zaslouží si plného uznání. Mile překvapily pěkné přednesené zpěvy, zvláště sl. Pácaltová s p. Pluhafem pochlebili se obecenstvu lahodnými blasy, takže klidili za odměnu bouřlivý potlesk pokaždé, když skončili. V pánu Votálkovi získali jsme znamenitý herecký talent, jehož velice si vážíme. Všem účinkujícím vzdáváme vřelý dík, zvláště však oceňujeme obětavost sl. Pácaltové, která i za nepřítomného počasí konala cestu ze Semonic ku zkouškám. Vážená úspěch představení naplňuje nás radostí, ochotníci naší čerpají pak z něho nové nadšení a povzbuzení, by i na dále vlohy své uplatňovali k pobavení i poučení členstva a všech, kdož nás podporují. V neděli dne 19. t. m. „České Amazonky“ se opakují. Doufáme, že i tentokráte návštěva bude čísná. Zdař Bůh!

Lázně Bělehrad. Lidový křest sociální spolek pořádá v neděli dne 19. t. m. v nové spolkové místnosti hotelu p. H. Hlouška přednášku dp. V. Paukerta, katechety z Horic, o cestě po Německu. Přednáška provázena bude světelnými obrazy skioptickými. Začátek o 4 hod. odp.

Suchbát v Kutné Hory. Místní organizace strany katol. lidu českého spolu s místními skupinami Sdr. venk. mládeže Dobřeš—Miskovice —Suchbát konaly u nás dne 8. prosince veřejnou schůzi, při které přednášel slovaty p. řídící učitel V. Špaček z Březových Hor o křesťanské výchově v rodinách a nynějším protináboženském směru. Schůze ta opět byla velmi zdařilá, přehojně navštěvovaná stoupenci našimi ze všech osad farnosti i hosty ze sdružení agrárního. Všichni přítomní s velikým napětím sledovali vývoody p. řečníka a slzy v mnohém oku svědčily, že ardečná slova jeho šla k srdci. Krásná slova jeho byla provázena častým souhlasem a ku konci odměněna hlubokým potleskem. Po řeči jeho pronesl přítomný předseda místní organizace miskovické statků p. Č. Pospíšil několik upřímných slov povzbuzení, jakož i jednatel katol. jednoty z Hor Kutných p. Mašlá. Schůzi tu řídil předseda místní organizace suchbátské rolník p. J. Převrátíl, který také p. řečníkovi upřímnými slovy za jeho námahu jménem všech tlumočil díky. Ku konci přednesly členky skupiny naší mládeže J. Stránská a M. Bukovanská básničky obsahu náboženského a národného. Mile dotkla se nás účast přátelského křest. sociálního spolku z Kolína, odkudž vážený předseda stavitel p. Koudelka s více členy k nám zavítal, rovněž deputace katol. jednoty z Hor Kutných. Také rádi viděli jsme hosty s okolních farností, zvláště radbořské a tamolní vdip. farářem k nám přítel, některé i z farnosti sopolské a nebovidské, kteří, schůzi naší nadšení, vyjadřovali touhu, aby také u nich již katolíci podobně se sdružovali. Kéž povolání činitelů njmou se i na tomto poli práce a bez ohledu na pomětné obtíže přikročí k nutné činnosti organizací. Díky všem, kteří nám schůzi tuto připravili, zvláště p. Č. Pospíšilovi za laskavé přivzení a odvezení p. řečníka, p. K. Liszkovi, starostovi v Suchbátě, za besplatné přenášání sálu, vzdává výbor skupin „S. v. m.“ v Dobřeš, Miskovicích a Suchbátě.

Nová Ves nad Popelkem. Dne 12. prosince pořádala katolická jednota v sále p. Jos. Noska mikulášskou zábavu, kteráž se akvěle vydařila. Prostranný sál byl přeplněn a ještě mnohým se nedostalo místa. Pestrý program byl pečlivě proveden a zasloužili sobě všichni účinkující pochvaly. Pěkný přednes kupletů a výstupů bavil po celou dobu váženého obecenstva, přispěchavší z blízka i dál. Naše omladina se tuž jen co! Krásná hudba omladiny vsudila zasloužený obdiv; a díky za to budíž veřejně vzdány p. dirigentu Jos. Kuntovi, předsedovi Raiffeisenky, jenž tak obestřetně kapelu řídil. Sláva naší omladině za její výkony! Jen ať svorně bez rozdělení pokračuje! Za laskavou ochotu a přisvět děkujeme p. předsedovi katolické jednoty a všem, kteří při ovičení působili a o zdar zábavy se přičinili; zvláště hostinskému p. Jos. Noskovi, jenž nové podíam pořídil a vždy zvláštěna přisvět za laskavou ochotu katolické jednotě naší prokazuje.

Kolín. Zdejší spolek křest. sociální koná přičiněním svého neuznavného předsedy p. stavitele Koudelky s plna žádost účelu, ke kterému byl založen. Dne 5. t. m. konána přednáška v odvetu za přednášku Macharovu. Dp. řečník dr. Černovský z Prahy na základě historického objasnil, jak třeba pohlížeti na antikvu a na křesťanství. Obsah nebudeme uváděti, jesto laskavě tak učinil jeden dopisovatel „Čas.“ Jen že pisatel viděl kolem sebe jen „ženy-báby“, a přece s posluchačů, jichž bylo přes 500, mohl napočítati na 300 mužů. Zastoupeny tu byly všechny vrstvy obyvatelstva, hlavně intelligence, jež s vývoody dp. řečníka úplně souhlasila. Po řeči dp. dr. Černovského pronesl několik slov dp. dr. Hrachovský a předseda p. Koudelka, jenž se usmírnou a obětavou činností ve spolku přes veškeré překážky náležeji upřímné díky. V tomto roce konáno bylo přes 20 přednášek — na různá časová témata — jež vždy v hojném počtu byly navštěvovány. Vystřídali se cizí i domácí řečníci, jako dpp. Cigánek, Toman, Mašina, Kratochvíl, Holas, Kubec, dr. Hájek,

dr. Hrachovský, Fridrich, star Kondek, dr. Černovský a j. Tímto působením plní spolek své kulturní poslání, vychovává a vzdělává své členstvo. — Příteli přednáška je 19. t. m. „Reformace XVI. a XX. století“ a pak 25. t. m. „Nám narodil se“, čili „O způsobu křesťanství mezi lidstvem.“ — Dne 26. t. m. pořádá spolek divadlo „Sedlák Zlatovorský“ ve prospěch sirotků.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 14. prosince Požitek nadání Jos. Mikešové udělil se 25 zákyním obecní školy dle návrhu ředitele škol. — Poukázalo se ku příjmu K 20.000 —, třetího splátku státní subvence na vydláždění erární silnice obcí Královéhradeckou. — Žádost „Svazu českých měst v Království Českém v Praze“ za udělení příspěvku pro „Svaz“ a pro „Národní radu českou“ na rok 1910 postoupena byla k rozpočtu na též rok. — Zpráva technické kanceláře stran zřízení druhé studny při nové vodárně vyřídila se v rozpočtové schůzi obecního výboru. — Požitek nadace Laušmanovy udělen byl k návrhu sboru professorakého c. k. vyšší reálky Jos. Duškovi, studujícímu II. třídy téhož ústavu.

Schůze okresního zastupitelstva konati se bude dne 20. prosince 1909 o 10. hod. dopol. v zasedací síni okresního domu v Hradci Králové. Program: Volba tří verifikátorů protokolu. — Zpráva o činnosti okresního výboru. — Verifikace doplňovací volby provedené v kursu velkého průmyslu a obchodu. — Volba revisorů účtů okresních za rok 1909. — Návrh okresního rozpočtu na r. 1910. — Žádost obce Urbanic o vyloučení ze zdravotního obvodu kukleanského a přidělení ku zdravotnímu obvodu v Libčanech. — Návrh správního výboru všeob. veřejné nemocnice na propuštění Frant. Hubičové ze služeb domovnice v epidemické nemocnici, udělení jí příspěvku starobního a jmenování sedmé služby. — Volba II. sekundárního lékaře všeobecné veřejné nemocnice. — Žádost p. MUDr. L. Tvrzkého, I. sekundáře všeobecné veřejné nemocnice, o jmenování ordinujícího lékaře a udělení osobního přídávku. — Návrh okresního výboru, aby místnosti, vyhrazené v okresním domě čp. 439, byly trvale, výlučně a bezplatně věnovány účelům okresní stravnice a okresního ústavu pro všeobecné sprostředkování práce a služeb. — Doplňovací volba důvěrníka pro vyměťování osobní daně s příjmů. — Doplňovací volba jednoho člena siln. komise. — Návrh služební instrukce pro okresního cestmistra.

Pe obecních volbách v Hradci Kr. Volební bouře se pozvolna utišuje a všichni občané se již klidně oddávají, protože nám byli šťastně zachráněni v obecním zastupitelství pokrokoví lidé, bez nichž by se v obecních dlužích nemohlo prý ani pokračovati. Obraz nového zastupitelství nedoznal mnoho směn, takže se každý poplatník mimovolně táže, proč bylo utnuto, aby se oba dva úspěšné listy „Osvěta I.“ a „Ratibor“ změnily v posledních 2 týdnech v hotové menažerie, kde se bez milosrdenství nepohodlní sokové trhali na kusy a požírali dravou krvežíznivost. Pokrokovým lidem ovšem hrozil osud, že budou po své blahodárné činnosti dáni na zaslužený ošpicek; proto vytaženy byly do boje volebního nejhrubší kusy, které postrádací reputaci pokrokovské zachránily. Je to celá řada přehmatů a hříchtů, jichž se t. zv. pokrokoví lidé při volbách dopustili. — Zvlášť pokrokových kurnálů jsme již připomněli. Mnoho lidí zvlášť tisk rozrápal a pochoval, aby je zase po čase s hrobu vyhrabal a posnovu na veřejnost k novému kanibalismu vyvěkl. Než běsnění toto jest již obvyklým zjevem, na který při charakteru pokrokových novinářů musíme si zvyknouti. Ostatně „Ratibor“ možná vyplíchá z pokrokové aráti a přebarví se od Nov. roku na mladočesko. Naskytla se mu příležitost, aby se opět dostal ke žlabu, u něhož v dřívějších letech dělal svou rodinnou a kapesní politiku. Pokrokaři na něm asi nic neztratí a Mladočeši nenakají. Nám to státně lhotejano, pod jakou firmou bude nadávati dále. Horšími jsou přehmaty, jichž se dopustili pokrokaři sami. Předák strany Dr. Klumpar vyloučil celou řadu občanů s volebního práva, že neměli zaplacený všechny dárky obecní. Při tomto však udání státní v seznamu celá řada dlužníků pokrokových, ba docela jeden, jenž se 2 léta dluhuje, byl kandidován a také zvolen za náhradníka. Ze tento druh denunciací netí stranu pokrokovou, pochopí i politické smílně. Proto nezapne vytáčky pokrokaři o špatných volebních fidech jsou jen novým pokrytectvím, které by mělo být pokrokařům zjevem neznámým. Když lupič svlékne kabát pocestnému na silnici, nemá se vymlouvat, že to zavínil malý desor policie. Před volbou samou neřítíli se pokrokaři vydati podepsané kandidátní listiny „katolických voličů“ pro III. sbor a listinu „pravověrného měšťanstva“ pro II. sbor. Každý volič má ovšem právo vydati si svou listinu kandidátů, ale poctivý člověk nevydává svůj výplod pod cizí firmou a neapíše na listinu, že byla přijata ve schůzi výboru pravověrného měšťanstva. Falešná firma je dosud trestným činem a jen mravně

pokleslý člověk dovolí si takový podvod. Co si máme mysliti pak o straně, která se vlastně skládá z mladé intelligence, z kruhů učitelských, professorských, úřednických, bankovních atd.? Jakou důvěru lze mít potom k úřadům a ústavům, které jsou obstarávány přivřecí tak nevázané společenské morálky? Ale na tom není ještě dosti. Při hlasování ve III. sboru dostavili se k volebnímu osudí lidé, kteří předložili falešnou plnou moc, a teprv, když jim bylo pohroženo trestem, odstranili se z volební síně. A víte, kdo jedině překládal falešnou plnou moc? Byli to vesměs plnomocníci, kteří hlasovali ve prospěch kandidátů pokrokových. Podvodem tedy domáhali se strana pokroková mandátů do obecního zastupitelství a nyní ji máme věřiti, že poctivě a nezištně chce ve prospěch občanstva mandát svůj zastávati. Jestliže vůbec někdo nesnaží pokrokaře v plné jejich hodnotě, nabyli náležitěho pojmu o nich z vyhlášeného negliž, v jakém se pokrokaři zjevili o posledních volbách. My víme, že tisk těchto Katonů vrhne se opět obvyklou surovostí na nás a bude pravdu zastíratí nadávkami, ale to na faktech, svědky osvědčených, nic nevyvrátí. Nás ostatně tyto ukázky pokrokařské korrupce ani nepřekvapily, protože mravní úpadek je zcela nutným důsledkem náboženské frivolity, kterou mladá, realismem otrávená generace překypuje. Kdo ztratil náboženskou víru, nemá k nepoctivosti daleko. Pokrokaři pozvali si před volbami dra Krejčího, aby jim konal kázání o mravnosti bez Boha; svým jednáním však o volbách dokázali, že mezi mudrováním filosofa a životem je hrozný rozdíl. Poslední obecní volby byly v mnohém ohledu poučnými.

Stráhlivě chytrá politika. Pověstná politická chytrost mladočeská obohacena byla novým úspěchem při obecních volbách v Hradci Králové. Na četné navštívené schůzi voličské v Besedě byla přijata kandidátka pro III. sbor, na níž bylo 10 kandidátů mladočeských, 1 divoký a pouze 1 katolický, což při početní síle katolické strany nebyl přílišný požadavek. Byla odůvodněna naděje, že navržená listina projde, bude-li podporována místní mladočeskou organizací. Vedoucím politikům mladočeským se však tato listina nelíbila, protože nebyla jednobarevnou a proto si vydala organizace mladočeská svou zvláštní listinu. Výsledek toho zmatku byl, že z volebního boje vyšli vítězně 2 katolíci, 2 divoci, jen 1 Mladoček a 7 pokrokaři. A takovou stráhlivě chytrou politiku pěstují Mladočeši všude. V katolických nalezájí podporu ve všech národních podnikcích, ale na to Kramář se neohlíží a vypovídá bezohledně vyhlazovací boj proti „klerikálům. Za nějaký čas bude se ucházeti opět o jejich podporu. „Klerikálům“ by se mohl jen tehdy vypovídati vyhlazovací boj, kdyby byli Mladočeši tak silni, aby jej mohli též prováděti. Klesající strana však musí se varovati každého rozdělování, aby se nestala kořistí drahých stran českých, které ji předstihují určitým programem a čilejší činností. Zkušenost učí, že každým úderem na klerikalismus zasazují Mladočeši sami sobě těžké rány. Hradecký případ je malým dokladem této zkušenosti.

Výsledek voleb do obecního zastupitelstva. Volby konány s velikou horlivostí ve dnech 10.—14. t. m. v místnostech Besedy. Súčastnilo se ve III. sboru z 1186 oprávněných voličů 907, ve II. sboru z 226 voličů 184, v I. sboru z 81 voličů 57. Ve volební komisi zasedali pp. dr. Ulrich (co předseda), J. Rejchl, J. Tolman a Ant. Fait (18. a 14. V. Rosa). Intervenoval c. k. místodržitelský koncipista p. dr. Fiedler. Při návalu voličů ve III. sboru měla komise úkol zvlášť obtížný. Pracovalo se bez zastávky od ranních hodin až dlouho do večera. Leč při osvědčené odborné znalosti komise i státního zástupce šlo se ku předu rychle a korektně i v případech obtížných a velice spletitých. Nutno ovšem podotknouti, že v našem zastaralém volebním řádu jest celá řada ustanovení, která vedou při hlasování k luštění otázek velice choullostivých, kde i odborný právník musí velice vážně přemýšlet, a co nejhoršího — vždy jedná se stran odcházející neuspokojena. Hlavně při odevzdávání plných mocí docházelo k scénám humoristickým, když se objevili dva plnomocníci z různých táborů, kteří si navzájem vytýkali nesprávnost plnomocenství. Na př. jeden horkokrevný pokrokař prohlásil plnou moc jiného občana hesky s patra za šviadl — a pak musil odprošovati. — Zvoleni ve III. sboru do výboru pp. Píša (573 hl.), Rejchl (493), Ješek (487), Špalek (476), Fait (470), Urner (455), Hlávka (454), Pinkava (439), Černý (420), Hanousek (405), Thoř (390), Halounek (386). — Za náhradníky pp. Košťál (402 hl.), Stoklasa (374), Rabas (366), Čermák (349), Huňáček (340), Tintěra (326). Jiní pp. kandidáti obdrželi hlas: Růžička 377, Řezáč 364, Medek 340, Hofbauer 344, Macák 346, Krémář 319, Beneš 352, Haller 336. — Ve II. sboru do výboru zvoleni: Dr. Ulrich (182 hl.), Collino (162), Pílnáček (146), dr. Pokorný (121), Huňáček (112), Mareš (111), dr. Batěk (100), dr. Tvrzký (101), Divočský (81), Hofmann (86), Helwich (79), Malý (75). — Za náhradníky: Paldus (98), Haak (89), Morávek (85), Řehák (85), Maryška (79), Brtoun (77). — V I. sboru do výboru pp.: Ruse (53), s Isakowicš (52), Obermann

(52), Šrp (51), Novák (49), dr. Zimmer (46), dr. Domebýl (44), Vojsa (43), Wippler (40), Rejthárek (39), Musil (37), Rosa (35). — Za náhradníky: Hnilička (59), Sláma (45), Fišer (38), Haas (38), dr. Šule (35), dr. Czarba (53).

Domácí slavnost vánoč. stromku v ústavu bluhoněmých „Rudolfinum“ pořádá se dne 23. prosince o 4. hod. dopol. Při ní chudí chovanci bluhoněmi podělení budou od ct. dobročinného komitétu darů štátním, obavi a jinými dárky. Vstup jest volný.

Z městského průmyslového muzea v Hradci Králové. Kurs lakýrnický pro napodobení mramorů nátěrem ukončen byl v sobotu dne 11. prosince. Za neobyčejně příznivý výsledek kursu děkují účastníci svědomitému a skutečně odbornému vedení učitele kursu p. R. Uhlyarika, mistra lakýrnického z Prahy, kterého technologické muzeum v Praze vyslalo ku provedení praktických cvičení kursu. Každým účastníkem zhotoveno bylo 24 vzorů nátěrem provedených různých druhů mramoru a řada vzorů mramorových provedených ináčením. Bohatý vzorník, který každý z účastníků kursu odnášel si domů a nabytá praxe vyváží jistě všem pilí a čas, který na absolvování kursu věnovali, tím spíše, že veškeré vyučování i materiál poskytl jim muzeum zdarma.

Kurs pro malíře pokojů zahájen bude v pondělí dne 3. ledna 1910. Podrobné programy zaslány byly již všem přihlášeným 18 účastníkům.

Přednáškový kurs o elektřině a jejím upotřebení zahájen byl ve středu dne 15. pros. a potrvá asi 6 večerů. Přednášeti bude vždy jednou týdně ve středu večer o 7½ hod. p. prof. Jan Mareš ve fysik. posluchárně c. k. reálky zde.

Účastníci kursu účetnického upozorňují se, že přednášky odbyvají se nyní dvakrát v týdně a sice v pondělí a ve čtvrtek večer o 7½ hod. v čítnárně musejní.

Výkupné z vánočního a neověřeného blahopřání v obnose 1 K možno složit v knihkupectví p. J. Tolmana ve prospěch spolku na podporu chudých studujících zdejších středních škol. Jména P. T. pp. dárců budou uveřejněna v místních listech.

Lákavý titul. V některých výkladních skříních, aby se hodné kupců nalákalo, parádují „vánoční ceny“ — jako by jiní obchodníci neprodávali též levně. Tak se dělá reklama při výprodeji, kdy knpuje konsument zrovna se takové obnosy, jako jinde.

Výbor obch. gremia místo rozdávání vánoč. a novor. dárek učinil sbírku mezi svými členy na menšíno vě školství.

Střelil se na stráž v úterý večer o 6¼ hod. za augmentačním skladištěm dělostřelec Fr. Scholz, syn hostinského z Broumova. Ubořák byl ihned mrtev. Byl povahy mírné, veselé, těžil se na dovolenou, kterou si již vymohl. Z krční nemocí, kterou před 2 týdny trpěl, se již úplně vyléčil. A najednou střelná rána do spánku! Následoval veliký směl lidu. Žalostné svátky pro rodiče.

Okrašlovací spolek v Hradci Král. v poslední schůzi výborové jednání o školce, které vykonati předsevzal si příštího roku. Nebylo by ovšem možno provésti je se skrovných prostředků spolkových a jedině za vydatné pomoci a přispění obce může se jich odvážiti. Vhodnou koupí získal spolek větší počet kaštanů, planých třešní i jiných stromů, kterých užije se jednak k vysazení levého břehu Orlice a spojeného Labe pod bývalou vojenskou plavárnou, kde na přilehlé písčité louce zřízen bude malý hájek, jednak k osazení písčitého pozemku u Šostan. Podle plánu pokračovati se bude za přispění obce a za dozoru městského zahradníka p. Valeše ve zřizování parku podél silnice mezi Rudolfínem a okr. nemocnicí. Jeho první část již letos se značným nákladem byla založena a všeobecně se líbí. — Nové stromořadí platanové se zřídí mezi zahradou obec. a měst. škol a Rudolfínem. Také prostranství před hostincem „Na Balkáně“ za továrnou Katschnerovou proměněno bude v malý sad, čímž splnění dříve dávně přání obyvatelstva této části města. Jako loni také letos postaral se spolek o to, aby sady na Žižkově záhy z jara staly se libeznou pastvou očím. Všechny záhony na podzim osázeny jsou maceškami, hyacinty a tulipány, jichž květy s probuzeným jarem všemi barvami budou hřítiti. Zajiště každý, kdo loni záplavou barev se kochal, těší se na novou podívanou. To všecko ovšem stojí mnoho peněz, ač někomu ještě se zdá, že spolek rozvíjí málo činnosti. — Jako zvláštní úkol předsevzal si spolek zříditi v našem městě sloup meteorologický, jenž v mnohých městech, zvláště německých, stal se občanstvu nezbytnou potřebou. Spolek hodlá též u nás pořídití jej nejen na okrasu města, ale i k užitku a poučení občanstva. Železný sloup, jenž k návrhu ředitele c. k. odb. školy pro um. zámečnictví p. arch. R. Němce vypracován bude žák téže školy, postaviti dá obec, spolek okrašlovací pak opatří jej potřebnými přístroji a to takovými, aby účelu svému vyhovovaly co nej přesněji. celkovým nákladem asi 1000 K. Budou to: 1. *Lambrechtův polymetr* — vlnový vlahoměr a rtuťový teploměr, ukazující relativní i absolutní vlhkost vzduchu, bod rosný, t. j. dobu, kdy jest vzduch parami nasycen, tak že se začínají srážeti; teplotu vzduchu, nejvyšší možná napětí par a ska-

Z Bělé u Písečné, Needv. listina
do Pardubic. Vala správa o soběti semímá
v naší obci dne 31. října konané podává skuteč-
nosti velmi překračující. Nebudeme opakovat
co jsme pravdivě o této schůzi své v Ob-
servatorii. Žejdeť neustánně občanstvo tolikrát
mláky k pravdě má, aby si učinilo svědek.
přijímá pravdu. Lidi jsou slova, se vad. The
Sule k věčnému zatracení občanstva mladoboh-

socialisty atd.; nenavsal agrárníky nenabohy, nýbrž řekl, že strana agrární ale svého programu jest strana demokracická, což p. poslanec Udršal v Bopřech dne 5. t. m. sám musel doznati; již jest tvrzení, že „ovčesky Šulcovy“ t. j. přívrženci strany katol. lidu, nesmějí s agrárníky seděti, jim pomoci, jich jako hlíasy se chrániti. Nikdo jich k tomu nenaváděl. Kdyby byl vasp. dr. Šulc takto mluvil, jistě by četní stoupenci agrární strany „s důstojným“ klidem jeho řeč nevyalechali, byli by začali křičeti hned jako křičeli později, když náš řečník pana poslance Udršalovi žlu zatal. Klid při řeči vasp. dra Šulce byl nejlepším důkazem, že nikoho neurážel, ale mluvil věcně. Ukázal, proč *vešdomělý český katolík máše politický být organizován pouze ve straně katolického lidu a v žádně jiné straně politické*. Vldp. farář Novák z Dobřenic po celou schůzi ani úst neotevřel, přišel, poslouchal a odešel; proč se tedy na něho váš dopisovatel tak hrubě vrhá a po způsobu neurvalých chasníků dává na jevo, že se smí Bělé přibližovati „na distanc“? Jeho působení v Dobřenicích není rozbižením společnosti. To říkájí pouze ti, kteří zobou rádi panský semenec od velkostatku, ač by dle svého vzdělání a svědomí proti přehmatům velkostatku měli se postaviti po bok p. faráři a chrániti českou půdu a českou obec, aby lehkomyslným hospodařením nedostávala se do naprosté odvislosti německého velkostatku. Ze velkostatek, jemuž náleží právo patronátu, na vldp. faráři ve věcech patronátních vylévá si svou zlost a šikuje proti němu i obecní představenstvo, které velkostatku oddané ve všem je po vůli, to právě jen ukazuje, že p. farář má asi pravdu. Jsou to právě stoupenci agrární strany, kteří v Dobřenicích na škodu drobného českého lidu s velkostatkem drží. Tolik všim i my v Bělé, ale váš dopisovatel toho věděti nechce; jeho nenávisť ke katol. knězi jest větší než zájem národní. Svornost chceme i my, ale na základě křesťanské pravdy, spravedlnosti a lásky! Věru jest podivné, jak strana agrární provádí své sliby o záchraně lidí chudých a utiskovaných. Pánové se staví po bok bohatého velkostatku proti chudším a jejich ochránci.

Studence u Jilemnice. Konečně letošního roku s pomocí Boží ukončili jsme vnitřní opravu a výzdobu chrámu Páně. Katolíci studenečtí mohou býti brdi na krásný svůj kostelíček, který nákladem 9099 K 28 h byl opraven. Obnos tento na chudou pohorskou vesnici zajisté obrovský — sebrali si farníci sami mezi sebou, až na 2000 K, které věnoval veliký dobrodinec chrámu Páně, rodák studenecký vldp. Jos. Přibla, c. k. gymn. prof. v Mladé Bolešlavi. Bůh všemohoucí budiž mu odplatitelem nejštědřejším! Již loni zakoupeno bylo 14 nových oken železné konstrukce a sice: osm do chrámu, tři do sakristie a tři do věže. Letos kostel jednoduše, ale velmi vkusně vymalován. Malbu provedl p. J. Janša, akademický malíř v Praze. Za svoji svědomitost a solidaritu v práci zaslouží si plného uznání, upřímného díky a všestranného doporučení. Dříví na lešení pro malíře zderma zapůjčil p. t. p. Jan Hák, patron kostela studeneckého, což tímto s uctivým díky kvitujeme. Opravu oitářů, kazatelny, křížové cesty provedl vkusně a důkladně p. J. Mikulec z Hradce Králové. Novou dlažbu (xyolit), která se zamlouvá jednak svým ladným, elegantním zevnějškem, jednak svojí teplotou, k úplné spokojenosti položila firma Větečka z Prahy za dozoru p. stavitele Černého z Hradce Králové. Aby vnitř upravená svatyně tvořila krásný harmonický celek, o to se svácnou obětavostí se staral p. J. Němec, architekt a řídící c. k. odborné školy v Hradci Králové, který plán na opravu chrámu téměř zdarma vypracoval. Vícekrát osobně do Studence se dostavil, by práce kostelní přesně dle jeho projektu prováděny byly. Mimo to věnoval kostelu zdejšmu krásný, drahecenný dar v podobě umělecky provedeného akordionu. Za veškerou péči věnovanou kostelíčku našemu, jakož i za skvoštný dar jménem svých vděčných osadníků vzdávám tímto p. řídící J. Němci nejserdecnější dík. Frant. Řib, farář.

Čes. Třebová. „Kdo by to byl řekl! Toho bych se byl nikdy nenadal!“ Takové a podobné úsudky ozývaly se na večer dne 8. prosince po našem městě. A co se stalo? „Klerikálové“ měli schůzi. A, panečku, tentokrát to nebyla schůzicka, ale důkladná schůze. Přes 400 osob nalezlo místa v prostorném sále p. Hurta, kdež shromážděným hravě uběhlo skoro půldruhé hodiny v místnosti příjemně vytopené. Při této schůzi se ukázalo, že nejlépe dopadne to, čeho se člověk nejvíce obává. Nebylať schůze projektována, nýbrž sál zadan původně ke konferenci sdružení křesť. dělnictva českého a moravského. V poslední chvíli konference odřeknuta pro nahodilé překážky, a sál měl zůstat neupotřeben. Kdo zná naše poměry, kdo ví, jak se mnohdy tísíme v malé spolkové místnosti, ten pochopí, proč se vlp. Vala vyjádřil, že schůze za každou cenu být musí. Po tomto rozhodnutí už nám nechybělo nic než — řečník. To jest ovšem také jedna bolavá stránka v našem blízkém i vzdáleném okolí. Nemá na koho se obrátit. V rozhodné chvíli jsme si pomyslili: Když vlp. Vala neodřekl jindy, snad vypomůže i nyní. Ujednáno — vykonáno. Tak i poslední překážka odstraněna. Pan řečník referoval o moderních prouděch: Rozeslal působení „Volné trybrenky“ a s ní související působení „syna Heli-

ova“ a poukázal na mravní důsledky z toho plynoucí. Kam tento moderní proud se přiválí, tam utěpuje mřávonka založená na Bohu a nastupuje heslo: Dobré jest to, co jest člověku příjemné. A tu jsme my katolíci především povoláni, poučiti naši společnost o lepším. Úspěchu však dosáhneme jen tehdy, budeme-li vytrvali a v práci organizační náležitě obeznámeni. — Po schůzi, již předsedal p. V. Gregar, přiblížilo se několik členů ke sdružení. — Lvi podíl na zdaru schůze náleží svolavatelii našemu p. Fr. Novotnému, o němž toliko říci, kde jest horlivější, než v péči o svou rodinu, či ve službě Boží, či v činnosti spolkové. Bůh ho posilni! — Po krátké debatě se slovy díky přítomným a p. řečníkovi rozpustil p. předseda schůzi. Svítá, svítá — kěz by se rozednilo docela! Tuť úkol náš a té obří práci: Zdať Bůh!

Nasavrky. Dne 9. prosince 1909 byla zde slavnostní schůze okr. výboru nasavrckého. Před 40 roky slpžil nyníjší okr. starosta p. Ant. Hájek slib a od té doby okresu je v čele. V 10 hodin byly služby Boží a po navrácení se do okr. domu přednesl za okr. zastupitelstvo blahopřání náměstak okr. starosty p. Jos. Salášek, za venkovské obecní starosty v okresu p. Jos. Pilař z Křižanovic, pak p. Sommer, vrchní nadlesní z Libaně, zástupce knížete p. Fr. z Auerpergu. Těm odpověděl vlídně, uznale okr. starosta. Řekl: „Obecní zastupitelstvo v Seči učinilo mi 3. prosince oslavu 50letého starostování obecního u nich a nyní mě sem vypravilo. Přijímám vše, dobré, pánové, od vás, ale ne pro sebe, nýbrž pro vás, kteří jste mi byli po boku. Bez vaší práce a dobroty bych na své vzdělání a okolnosti nemohl tak dlouho v tak chudém okresu vám sloužiti. Děkuji vám a jsem ochoten, čím mohu, i dále prospívat.“ Pak přistoupili zástupci sousedních okresních výborů, různých odborů z okresu a naposled nesplnomocnění soukromníci z různých vrstev. I na banketu došlo na ty, kteří nechtěli zůstat pozadu. Celá slavnost vyzněla krásně.

Mířátky u Habrů. Dne 8. prosince opět zavítal do okresu našeho p. poslanec Adam, který uspořádal odpoledne schůzi ve Frýdnavě a večer u nás v Mířátkách. Pan poslanec promlouvá, jak jest neblahým zjevem třístění sil v národě českém pro zbytečné třenicí náboženské, z čehož Němci ve svůj prospěch těží. Dále promlouvá p. poslanec o starobním pojištění, o všeob. hlasovacím právu do sněmu, o pojištění proti krupobití, o dani pozemkové atd. Řeč jeho na obou místech přijata s nadšením od předjetých posluchačů z osad až přes hodinu vzdálených a ode všech projevena p. poslanci všestranná důvěra jménem voličů ve Frýdnavě shromážděných p. Fantou a v Mířátkách p. Nadvoříkem, rolníkem v Jitřkově. K záslužné činnosti p. poslance gratulujeme; v politickém českém světě vyšinul se na veličinu, s kterouž počítati se musí velice vážně.

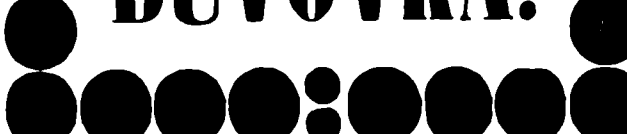
Chotěboř. Koncert koná pěvecko-hudební-čtenářský spolek „Doubrava“ v Chotěboři v panském domě v neděli 19. prosince 1906 v 8 hod. več. Obsah zpěvní i hudební velice vybraný. Zahřívání restaurační. Vstupné za osobu 1 K. Členové „Doubravy“ a jich rodiny za osobu 60 h.

Nejlepší cikorka jest

BUVOVKA.

Jičín. („Hubička“, opera Bedřicha Smetany, opakovaná v Jičíně po tři večery). Celá jičínská veřejnost — až na několik realistů — byla velmi příjemně zrušena z klidu obyčej. života ochotnickým provedením Smetanovy „Hubičky.“ Provedení celkové bylo krásné a můžeme s klidem pronésti, že dlouho již neviděli jsme tolik živého umění v jičínské Sokolovně, tolik pochopení, lásky a nadšení pro krásnou hru, dávno již neslyšeli jsme tak bezvadně hráti orchestr „Hudeb. Spolku“, jako ve dnech 8., 9. a 11. prosince t. r. O to vše má zásluhu v pravdě inteligentní městský kapelník a učitel hudby a zpěvu p. Patsch, který hru scénoval, nastudoval, obsadil silami výbornými. Povzněl se na výši uměleckou tím, že snažil se vychovávat jičínské obecnstvo vážným spěvem a vážnou hudbou a odvrací zvláště náš mladý dorost od různých omezených a pitvorných operet a od šamafiny jednotlivců a některých divadelních kočujících společností, kterých členové sňskávají si posluchače ne uměním, ale kultem omezenosti a monstrositou. Škoda, že p. kapelník Patsch se svého klidu nepovstal dřív. Mohlo býti v hudebním světě u nás mnohemu zabráněno. Měl pan Patsch dříve ukázati, že v něm nabývá převahy člověk, který prohlédl různé pohodné triky a manýry různých nepovolaných (protože povolavělých) učitelů hudby a zpěvu a s ním se vymenil v charakter čestného a vědomého umělce, který

má zbystřený sluch nejen pro dissonance životní, ale nedá se nikým sviklati a svěsti na cesty vřed ních hudebníků a šaríkovatých spěváků. Při opeře účinkovali: slč. Volfová (Vendulka), p. Ph. C. Randák (Lukáš), slč. Černáková (Barča) — náš nově jmenovaný člen opery „Národního divadla“, p. Ph. C. Valoušek (Tomeš), p. Tejška (Palouček), úředník kořete Paara, slč. Steinfendrová (Martinka), redaktor Hyleký (starý pašít) a p. Zajček, knihkupec (strážník). Úsudek o interpretech předních velkých partií v opeře a radosti shrnujeme ve větu: bylo to umění — umění, k němuž veřejnost jičínská bude se vraceti se zálibou a vděčností ke všem účinkujícím.

Rozsah škod, způsobených záplavou na Hořicku a dary na postižené. C. k. okres. hejtmanství novopacké sestavilo pečlivě statistiku, týkající se škod způsobených průtří mračen na Hořicku a zaslanych darů. Na soukromém majetku odhadnuta škoda na 787.979 K 35 h, na veřejném 75.509 K 20 h. Na silnicích okresu hořického vyšetřena škoda částkou 12.550 K. Celková škoda na budovách obnáší 101.795 K, na cestách a silnicích 44.100 K. Ve prospěch postižených chudších zasláno c. k. okr. hejtmanství v N. Pace do 30. listopadu 29.088 K 29 hal. a pro občanstvo třebovického zvlášť 3.797 K 15 h. Pomocnému komitě v Třeboveticích do 21. listop. 21.143 K 64 h, dp. Panskému, faráři v Hněvčevsi 968 K 18 h, p. Fr. Kulhánkovi, důvěrníku strany soc. dem. v Třeboveticích 90 K 60 h. Mimo to darováno mnoho šatstva, prádla, obuvi, potravin atd. z různých stran. Ovšem dary daleko nevyváží hroznou ztrátu, ale tolik jest patrné, že živelní neštěstí vyvolalo mohutný soucit u valných tisíců šlechtatých srdcí.

„Poněvadž židé stojí v řadách našich nepřátel, musí býti heslem českého obyvatelstva: Ni jediný haléf židovským obchodníkům! Jako doupatům morovým vybybejte se židovským obchodům! Zradu na svém národě páše každý křesťan, když kupuje u žida!“

Z interpelace poslance V. Myslivce, Šachla a soudruhů, podané v poslední schůzi rady říšské r. 1908 v zasedání předvánočním.

Pemčeni o výměně kolkových známek emise 1898 za příčinou vydání nových známek kolkových dnem 1. ledna 1910. Počínajíc 1. lednem 1910, dány budou do prodeje nové známky kolkové. Znamky kolkové vydány budou v 27 kategoriích (a to v 16 kategoriích haléřových a 11 korunových) po 1, 2, 4, 10, 14, 20, 24, 25, 26, 30, 38, 40, 50, 64, 72 a 88 h a 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 20 a 50 K. Kolkové známky r. 1898 vydané, nyní v oběhu jsoucí, vzaty budou dne 31. března 1910 zcela z prodeje. Kdo by po tomto dni známek kolkových z užívání vzatých upotřebil, pokládán bude tak, jako by nečinil dosti povinnosti kolkové zákonem ustanovené, a vzejde mu z toho škoda podle poplatkového zákona s tím spojená. Kolkové známky z oběhu vzaté, kterých nebylo užito, budou se od 1. března až včetně do 31. května 1910 u skladních a prodejních úřadů kolkových za nové známky kolkové zdarma vyměňovati, šetříc při tom zákonných ustanovení a předpisů. Příslušná podání stran jsou kolku prosta.

Odporučujeme všem vyšší katolický kalendář kapesní „Křesťanský Organizátor“, jenž jest pro každého našeho příslušníka strany velenutnou pomůckou. Články jsou od nejlepších organizátorů katolických. Úprava velice vkusná, takže při levné ceně 70 h (v tuctu) možno každému si jej obstarati. Jednotlivý exemplář poštou i s náležitým obrazem Sv. Otce za 1 K. Objednávky přijímá p. Jos. Polák v Hradci Králové, Adalbertinum aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Každá praktická hospodyně bude nyní vařit jen dle

Úsporné kuchařky

Anuše Keřťové, která právě v podepsaném nakladatelství vyšla. Kniha tato je dílo umělecké, poněvadž za nynější drahoty vařit

levně a ochutně

je opravdu uměním; cena knihy je 2 K, vázané K 2:50, poštou o 30 h více. Na skladě v každém knikupectví, zejména v nakladatelství Bohdana Melichara v Hradci Králové.

Besídka.

Lišky Samsonovy.

Bylo, nebylo. Byl jednou jeden národ a ten úpěl v porobě. Země, jemu kdysi zaslíbená, mlékem a strdím oplývavší, byla již na dobro vyessáta; bylo třeba nové země zaslíbené, bylo třeba nového vysávání. I usnesli se starší lidu, by národ svázal rance své a vydal se do světa, leč ne najednou a jedním směrem, nýbrž v partách a do všech úhlů světa hledat, kde by se dalo co dělat. Disciplína byla v národě tom. I vyšlo se; šli a pořád šli, až jedna taková parta přešla mnoho krajů, mnoho řek a došla až do jedné země v sedm a sedmdesátém kraji. Byly to Čechy. I zde oplývala ta krásná země mlékem a strdím a měla přednost, že jí dosud nikdo nevyessal.

Ráno bylo, když vystoupil vůdce party se svými věrnými na horu Říp a rozhlížel se s ní na všechny strany. Krásný ráj tu na pohled jevil se lačným zrakům jeho. Přicházel až z dálného východu, spatřil cestou hezké věci, ale tak tučného sousta, jaké leželo pod nohama jeho, dosud nespatriil. Není divu, že zmocnilo se ho nadšení a že zvolal: „Země Česká — domov můj!“

Souhlasné mručení ozvalo se celým davem. Leč vůdce pokynul — nastalo ticho — a promluvil: „Bratři, jsme lišky Samsonovy! A hle, pod námi pole nových Filištinských. My se-žehneme je chvosty svými a zlatem svým. Ty širé lány — kam oko sahá — budou naše a našich dětí. Přestává vandrování, přestává sedm let hubených, a nastává nesčetný počet let zas tučných. My, teď krásy hubené, pozřime dole tam ty tučné filištinské — ale, než je shltáme, dřív je vydojme! Nepůjdeme na ty dole tam ani s troubou, ba ani s mečem, tím již dávno vlastní neumíme, ale půjdeme proti nim se svým zlatem, kšeftem a rozumem. My je koupíme!“

„Koupíme, ale až budou v konkursu“, zvolali všichni jednohlasně; a když se utišili, mluvil vůdce dál: „Máme mnoho peněz, ale budeme mít tisíckrát více. Rozejdeme se jeden každý z nás do větší osady. V každé obci budí naš důvěrník. Ten bude mít k obvodu každé osady v rukou klíč — klíč zlatý, jemuž však neustupují poměry vždy a všude, třeba se tak stávalo pravidelně. Proto zacházejte s klíčem tím úlisně a opatrně. Ze vsí půjdeme do měst, získáme půdu ve výborech, zabní-zdíme se v zastupitelství, navážeme styky v landtágu a pak půjdeme na rajchsrát. Půj-číme, kde třeba, ovšem vždy šikovně a na hodné procento, strhneme na sebe tisk — a pak jsme pány situace a království našeho nebude konce. Lišky, buďte vlastenci! Inzerujte v Národní Politice, Národních, Cepu — všude kde můžete; kupovati ty listy nemusíte, leda pro oku. Když se zmátnete již a předplatíte na čtvrt roku Zlatou Prahu, uhoďte hezky s důrazem na vlastenecký buben, aby ozvěna se nesla co nejdál. Dle potřebi buďte Mlado, buďte Staro, třeba i zelení, ale en gros držte se soc. demokraty! Doma buďte věrni tradicím svým, čtete a podporujte Prager Tagblatt, Bohemii, třeba i Kuhův Montagblatt. Leč varujte se, byste do nich nebalili koření a šafrán. Buďte mazaní!“

Pohleďte kolem! Co ves — to štíhlá bílá věš — a pod každou tvr — to fara jest. Tvrze ty jak skála. Leč i skála se rozpadává a časem roste nadše. Proti té skále buď váš útok veden píli mravenčí. Těžký a nemožný byl by váš výpad, kdybychom na štěstí neměli vý-tečného prostředku — injekce protiklerikální. Každý máte v ranci lahvičku i s návodem. Osvědčený prostředek ten možno u každého důvěrníka v každém množství zdarma dostati. Stačí zcela malá dávka; do koho se vsřebá, toho se zmocní furor antiklerikální — bude jako časem posedlý. Tedy opatrně, při tom snadno a rychle provádějte tyto injekce na knázi filištinských. Ostatně záře zlata osvíti vám všude i nejtajnější poměry. Naši genti napřed poslaní zjednávají vám potřebné správy. Dovíte se i toho, co se nestalo, a jen státi mohlo, neb mělo. Naše kšeftovnost je zárukou, že kotlinu tuto opanujeme. Pracujeme en gros, en detail, ak se dá, ale dřív nechejme tam těm dole. Budeme mít dostup všude, zmůžeme vše, co budeme chtít, a nepřítel proti nám ničeho nepořídí, zejména spotřebitelé-li všude hojně in-jekoi. Jakmile oslábne mrtvá ruka, nastanou nám pravé štěstí. Tedy dítky, jménem antikle-rikálního vshůru na filištinské! Děle a po-nujme! Antiklerikalismus je naše znamení, v tom svítáme!“

„Zvítěšme!“ zvolali a povstali. A s hory rozběhly se lišky do vsí, měst, níží, bojují zlatem, lichvou, — ale nejvíce svými injek-cemi...

Vánoční knižní dárky

■ nakoupíte nejvýhodněji ■
■ a vždy vše jen ■
na skladě

ve východočeském knihkupectví

B. E. Tolmana,

v Hradci Králové.

➔ Zásilky na venek franko při zaslání peněz předem. - -

Seznamy na pořádání. Telefon č. 17.

Kulturní hlídka.

Hudba vánoční v minulém století o půlnoční.

Vzpomíná V. S. Libčanský.

V první polovině minulého století velice se těšili koláturníci vápenští na půlnoční služby Boží. Na kruchtě provozovala se slavně česká pastorální mše. Tenkrát byla vápenská kapela daleko v okolí proslavena. Starý učitel byl mistrem v hudbě; zvláště vynikal ve hře na varhany, tak že býval od svých pánů bratrů v okolí zván na pouti, aby jim zahrál na varhany. Učitelovic Cecilka mívala hlásek jako zvonky, synové jeho byli též dobrými zpěváky. Jeho bratr, starovodský učitel, přicházel o svátcích do Vápná, aby při-spěl dotvrditi kostelní muziku, jsa dobrým houslistou. I tamní pan epomocník Dufek co dobrý hudebník na kruchtě se osvědčoval. Proto není divu, že prostory kostelíka vápenského bývaly o svátcích věřícími přeplněny.

Přehlížeje v tyto dny staré hudebniny, přišel jsem na onu figurální pastorálku a dle melodie i textu, kterou teta Cecilie, jsouc již v starších letech, mi jako malému chlapci z paměti předzpí-vávala, poznal jsem, že jest to ona pastorální mše, která ve Vápně a snad i v jiných českých far-nostech o půlnoční bývala provozována. Má název: „Pastorální česká mše pro 4 zpěvy C, A, T, B, 2 housle, violu a violon, 4 clarinety mut. C, C, G, F, 2 clariny do C, 2 horay do A, tromba basso D, flétna solo a varhany solo.“ Na jednom listu jest poznamenáno, že „auctorem“ jest Ryba (český učitel, který několik má, offertorií a gra-duale složil). Skladatel textu byl asi neznámý samouk, jehož verše prozrazují nevšední poroz-amění pro potřebnou dramaticklost a lehký, přiro-zený rhytmický spád slov, určených pro hudeb-ního komponistu. K vůli zajímavosti podávám text té mše, neméně ničeho v pravopise ani v rozdě-lovacích znaménkách. U každého jednotlivého od-dílu skladby uvádím tempo, toninu a takt, jakož i hlas, pro který jest text psán.

Kyrie.

Allegretto do A dur $\frac{3}{4}$ takt.

(Varhany hrají 19 taktů předešlou pastorální. Jen Tenor a Bass zpívají).

Tenore:

Hoj místě
vstaň bytře
vsh.édni na jasnost
nebes na švarnost
kráse uhlídáš
v tento noční čas.
Hvěsdy jsou již krásnější
obloha teď jasnější
méle krásné plápolá
světí ním sad stodola
denice již vychází
s hají zve svět
ovrlinkáním přelíbám
ptáčku svuči keť
roalíhá se keť. (9 taktů mezihry).
Slyším sa horou tam svak
moldánkový jemný hluk. (6 taktů)
Kihle! slyšší?
místě slyšší?
dudlování
líbí hraní
jak to svuči
krásné hučí
honem vstaň místě
prohlédni bytře.

(34 taktů dohry)

Basso:

Nu, nu, proč mi nedáš
v spaní pokojel
proč mne nyní lekáš?
řekni co to je?
celý den jsem v práci byl
ať do potu lopotil
a tu když mám odpočinout
ty mne nedáš spáti
řekni, řekni co pak předeš
má to znamenati?

Allegretto: A dur $\frac{3}{4}$.
(Varhany 8 taktů předešly).

Tenor i Bass: Co jest to, co jest na líbě hraní
nebeský toť jest zpěv a plesání
toho já s'yším dnes celou noc
toť musí znamenat velmi moc.
proto jsem tě probudil
abys slyšel hraní
jsem rád šes mne probudil
k tomu podívání.

Tenor:

Basso:

T:

B:

T. a B:

Bez všeho honem prodlení
běžme tam kde to líbě zní
této noci přepodivne
všecko vřady, jest jak ve dne
jak vše padá líbě v uši
jak vše pronikuje duši.

(Varhany 8 taktů preluduje).

Zas to hučí
mile zvučí
pojďme tam se podívat
nechtějme dýl prodlévat.

(Varhany 14 taktů dohry).

Gloria.

Andante do J dur, takt $\frac{3}{4}$.

Sopran

a Alt:

Sláva buď Bohu velikému
pokoj lids všemu pokornému
neb se narodil Spasitel
všeho světa Vykupitel.

Allegretto $\frac{3}{4}$.

Tři hlasy:

Vsaďte rychle pastýřové
srdce věrného
zanechte vše sprostáckové
srdce dobrého
pojďte k Betlému
pánu věrnému,
uhlídáte tam světlo nebeské
Syna Božího v podstatě lidské
to vám zde zvěstujem
nad tím se radujem.
Vsaďte rychle béře k Betlému
J šiku teď narozenému.
Co jest to?
kdo jest to?
Co to slyším sa hlas
jenšto volá na nás
A hle, všecko vřady jasno
vše se krásné třpítí
neobyčejným způsobem
obloha se svítí
to musí něco znamenat
musím hned stádo domů hnát
zbudím svou chasu
aby té krásy posorovala
a pak se mnou šla k Betlému
jak jsem slyšel
s oblohy když hlas vyšel!

Andante molto, E dur $\frac{3}{4}$.

Alt a Tenor

Solo:

To jest jasnost skvoetná
to jest noc milostná
hvězdíčky krásné plápolají
krásni to nově se všech stran
se roalíhají
Ó vy krásné nebesa
proč se dnes šlechtíte
proč se dnes tak přeslavně
nad námi třpítíte
Betlem stojí jak v ohni
co to má znamenat
jenom bratře tam vzhleďni
pojď se tam podívat!
(Hudba 7 taktů dohry).

Allegro do A dur $\frac{3}{4}$.

Basso:

S. A. T:

B:

S. A. T:

B:

Bratři moji!
Co pak chceš?
vám svěstuji
jám pověsť
že jsem slyšel s nebe hlas
a to v tento noční čas
že se narodil
světa Mesiaš. —
Alleluja Alleluja
chvalme Boha velkého
Alleluja Alleluja
otíme Boha dobrého.
Pojdme tam pojdme tam děti uvítati
písanými hudbami vychvalovati
Bohu sprostým srdcem díky vzdávati
slavně hlásně spívat děti vítati.
Pojdme tam pojdme tam děti vítati
jemu díky vzdávati
Alleluja Alleluja
Chvalme Boha dobrého
Alleluja Alleluja
chvalme Boha mocného
otíme Boha dobrého.

Celý sbor:

Evangelium.

Allegretto do C dur, 3/4. (7 taktů předehra).

Sopr.: Vahura bratři jenom
čerstvé vetavejte
k Betlemu se semnou
homem vydejte
pospíchám tať svátovat
velikou radost
nelenujte jenom vetát
spatříte jasnost
která Betlem ovládne
celé nebe okrádluje
vstaňte v rychlosti
pojdte k Betlemu
neviňátkovi
dnes zrozenému.

A. T. B.: [Kdo pak se narodil pověz nám:]
kde pak je? kde pak je?

S.: Mesiáš dnes přišel k nám
vstaňte pojdte se mnou tam
kde se zjevil nám
světa všeho Mesiáš
vykupitel náš
vstáhně božme tam
kde se zjevil nám
světa Mesiáš
Vykupitel náš.

A. T.: Jste všichni připraveni?

B.: Jáme jame

A. T.: na cestu přistrojeni?

B.: Jdeme!

A. T.: Musíte teď semnou jít
k místu jistě svatému
hleďte bratři pospíšit
Krista narozenému.

(Dokonč.)

Také národní církev.

Ať prý se čeští katolíci odtrhnou od Vatikánu, ať si církev řídí národ sám! Tak křičí do světa lidé, kteří buď prozrazují úžasnou ignoranci anebo se snaží křesťanství vyhubiti. Jak to vyhlíželo v národní církvi husitské? Ožebračení husitští kněží stali se ubohými otroky zbohatlých kollátorů — zvláště šlechty, která páchala krvavé hříchy na lidských právech kněžstva i lidu. Lidé obmeseni netrápí se otázkou, kdo všechno může reprezentovati národ a při té reprezentaci církvi poroučet. V novém věku by byla neobmezenou paní kněžstva šlechta, po ní by nutili kněze k „ryšímu křesťanství“ (a zvláště k obětavosti!) Heroldové, pak Klofáč se sociál. demokraty a — konečně nyní agrární dietářští zemani. A že by se svobodě kněžstva nyní líp nevedlo než za doby husitské, to každý uhodne z pánovitosti a nafouklého komanda agrárních zemanů nynějších. I žid by velmi mnoho do církevních záležitostí našich mluvil. — Popatřte jen na Uhry! Maďari také se všech sil se snaží, aby učinili za vydatné podpory volnomyšlenkářských židů z církve katolické církev „národní“. A už jsou hodně daleko. Na kterého kněze má na Slováků pisku žid, buď pracuje složitý stroj k pronásledování nebožáka. Lftají přené fermany i do residenci biskupských a ubohý kněz je hnán z místa na místo jako betar. Tém kněžím, kteří se zapomenou nad svou krví, kteří opouštějí lid od Boha svěřený, aby poklonkovali židům, vede se tam ovšem velice dobře. Poučné obrázky ze „znárodnělé“ církve přináší dne 10. t. m. „Ludové Noviny“:

„Řekli ti, máš se organizovat proti nepřítelům církve. Pýtaš se ich, kteří sú to, kde sú? A oni ti zase polepkajú, že „židia a liberáli“. Ja tomu neverím a ty, ludu mój, tiež never. Pozri len na volby. V pezijskom okrese išli všetci židia a liberáli s našimi katolíckymi farármí hlasovať na „katolíckeho“ kandidáta. V trenčianskej, lipťovskej stolici sú naši veľbní páni najlepši pusipajťáši so židmi, notármi a slúžnovecami. Mój miestny katolícky pán farár každodenne odpoľudňa hraje so židmi a notárom karty, pán rektor im kibicuje. Ako sa máme proti pusipajťášom my organizovať? To by bola urážka, u preto nedávaj korunku na organizáciu nápcvečku.“

Máme sa vraj aj vo verejnom živote kresťanskej pravdy zasať a dla tej jednat.

Náš miestny pán farár ešte nikdy nekúpil nič od nášeho kresťanského obchodníka, všetko len od židov, a susedný pánko, bär je tam kresťanský potravný spolok, ani za halier v ňom nečupuje, všetko len u Mórica. Mali sme kaplána horlivého, chcel nám založiť spolok, na žiadost nášeho pána notára náš pán biskup ho hneď presadil na maďarskú stanicu. Ty ale len bojuj a dávaj korunky a choď na offere pre nápcvečku a šajtočká. — Ergo — stkvostná národní církev na postapu! Zatláčej s ní volnomyšlenkářští židé jen co! A u nás? Již mají také peněz dost, aby za pomoci pokrokařů mohli připravované národní církvi poroučeti. Soc. dem. s pokrokaři a všemi volnými mysliteli by židům drželi při té „reformaci“ palec hned. Dočkali bychom se i takové chvíle, že by spoutaný kněz právě v „národní“ církvi nemohl nic prospěšného pro český lid dělati. A proto ve jménu náboženské a sociální svobody pryč od takového znárodnění!

Tiché jubileum.

Literární a řečnická Jednota boboslovců královéhradeckých, která nese jméno kněze-vlastence V. B. Třebízského, jest prvním sdružením boboslovců v Čechách a jistě jedním z nejstarších po-

dobných útvarů, jejichž členy jsou posluchači vysokoškolských. Plných 30 let již tiše působí v semináři i mimo seminář od 2. února 1879, majíc za předmět své činnosti nejen podporovati členy své ve snahách po vzdělání všeobecném, theologickém a národním, nýbrž podporovati také církevní a národní podniky.

Zda měli zakladatelé její Fr. Kamaryt, nyníjší farář na Hrádku u Vlastimě, zesnulý spisovatel a farář skuhrovský Fr. Košťál a Václ. Dvořáček, farář nížkovský, na mysl, že dílo jejich bude se moci pochlubití takovou činností, jakou honosí se nemůže mnohý z našich „vlasteneckých“ spolků? Sotva.

Většina kněžstva naší diocese byla jejím členem a počátek činnosti mnohých zdatných pracovníků na poli sociálním má původ svůj v práci pro zdar Jednoty v semináři.

Přednáškami boboslovců i pozvaných řečníků, stizováním odborových kroužků, odebráním časopisů a novin, knihovnou a pořádáním oslav mužů o Církev a vlast zasloužilých snažila se Jednota povznést, poučovati své členy a býti pro jejich budoucí život významným činitelem. Proto těšila se vždy pozornosti a přízni představených seminářů i jiných vážných mužů.

Když oslavovala desíletí svého působení, mohla se již pochlubit, že přispěla 2000 K na národní i církevní podniky, že osvědčila se užitečným činitelem národním základáním knihoven. V roce 1883 byl totiž založen odbor pro jejich zřizování, aby se českému lidu dostalo dobré četby. Během 26 let střízeny byly asi 88 knihovny, z nichž mnohé byly vyměněny. Na penězích bylo tomuto účelu věnováno duchovenstvem a boboslovci okrouhle 8600 K. R. 1893/4 vyslovil si výbor U. M. Školské boboslovcům potěšení, že může jméno jejich zaznamenati mezi přáteli Matice nejzasloužilejší. Na 4000 K již U. M. Š. prostřednictvím Jednoty bylo darováno, takže jsme několiknásobnými jejími členy skutečnými a nového diplomu členství zakládajícího se nám dostane. Na garanční fond výstavy národopisné upsáno bylo 249 K a expozice umístěná v oddělení akademickém odměněna byla bronzovou medailí s diplomem. Toto uznání, jakož i předešlé jest Jednotě jistě chloubou a ctí. Jednota naše jest zakl. členem Vlasti a splácí vklady Matici Opavské a Matici České. Od r. 1884 posílány byly snad každoročně příspěvky na vánoční nadílku dětem školy matiční v Trutnově. I na žádosti z jiných matičních škol býval brán zřetel.

Nelze zde uváděti všechny sbírky a příspěvky na časopisy, na účely národní a církevní, mimo sverchu vzpomenuť, ale tolik lze říci, že obnos 4000 K není přehnaným. Naše domácí knihovna vyžádala si nejméně náklad 5000 K.

Takovým směrem brala se Jednota v uplynulém třicetiletí. Díky budtež vzdány všem, kdož v činnosti její ji hleděli povznést ať slovy či hmotnou pomocí. Bůh odměň jim obětavost jejich! Kéž i v budoucnosti plní Jednota zdárné úkol svůj v semináři i mimo seminář, aby i léta budoucí byla léty činnosti! Neposkrvňná Panno, pros za nás, aby Bůh nám svého potehnání uděloval! Václav Fiedler, boboslovec a t. č. jednatele.

Kulturní jiskry.

Učenec odpovídá volným myslitelům. Kam až může sahati zášť proti víře Kristově, patrně z toho, jak někteří nadmoderní lidé (zvláště v Anglii) velebí bezútešný, zoufalý buddhismus i nad křesťanství a snaží se zaváděti jeho idey na místo zásad křesťanských. Anglie tvrdila o sobě, že do temnot indických chce vnášeti světlo. A zatím někteří fanatické angličtí přijímají ochotně — tmou. U nás jest zajímavá podivná na lidi, kteří násilným překrucováním dějů a zřetelných pojmů v potu tváří snaží se dokazovati, že křesťanství vzniklo z buddhismu. Křesťanství, šířící naukou o vzkříšení jas, posvátnou radost a mocnou nadějí — z pochmurného učení! Proslulý učenec dr. Ebers proslulými výzkumy v Egyptě učinil své jméno světosmáým. I u nás jeho spisy horlivě se čtou. Najednou roznesla se o něm tendenci, nepoctivá zpráva, že odpadl k buddhismu. Když se o té lži dr. Ebers dověděl, napsal paní E. Reeslové do Chicaga toto: „Jest pravda, že sledávám v buddhismu mnohou pravdivou a krásnou myšlenku, ale toho jsem velmi dalek, abych tuto soustavu i jen doporučoval. Zdá se mi, že to, co křesťanstvím zoveme, leccos v sebe pojalo, co nikterak se neshoduje s úmyslem jeho zakladatele, a má tudíž reformy velice zapotřebí; to však nikterak se netýče osoby Ježíše Krista, jenž jest mi nejvše milovanějším. Syn panny, narozený v jeslích, ten, jemuž v tvář pivali a jež ukřižovali, o kolik vzácnějším jest on obtíženým a zhněteným, než onen princ filosof indický! Kdo zůstavil nám lásku vroucnější a blaženější než ten, jenž sám lásku jest a ji prvý světu daroval? Než přišel on, lásku člověka obmesila se na jeho národ, jeho stát, jeho rod a některé vyvolené, ale Kristus přinesl světu velikou tu lásku, která objímá lidstvo celé. Nikdy nedovedl bych Krista se zřící, neboť jej miluji, a on to dosazista ví. Nikoli, vážná přítelkyně — nestal jsem se buddhistou; křesťanem zůstanu až do konce, a tak i dítky své

ochot vychovati. Vyučuji je s touž opravdovostí, s jakou matka má jedinému svému synu tyto pravdy věštěovala, abych totiž miloval toho Svátého. A moje vroucné křesťanské chot stojí mi v tom ohledu po boku. Acoť pak jsem nucen podivnou onu povídku (o jeho přestupu k buddhismu — r.), které v Americe vznikla, prohlásiti za bezdůvodnou a osvědčiti Vašemu lidu, že ničeho nejsem více dalek, jako toho, že bych se hodlal zpronevěriti Kristu, připojuje se ku křesťanskému náboženství. Vy, ctěná přítelkyně, se mi zavděčte, sdělíte-li svým krajanům, že zůstanu, čím jsem vždy byl — křesťanem. Přesvědčení moje zakládá se na vážném přemýšlení a zvláště na zevní i vnitřní zkušenosti, na čem moha spoolehnoti. Mnoho jsem miloval, mnoho snášel a mnoho pracoval.“ Nad tímto prohlášením Ebersovým by se měli vážně zamysleti volnomyšlenkáři čeští, jestliže to myslí s „vědeckými názory“ opravdově, poctivě. Ebers totiž sná buddhismus daleko dokonaleji než všichni čeští volní myslitelé dohromady. Kdo chce z různých tendenčních pamfletů za každou cenu sumírovat „vědu“ protikřesťanskou, ten ovšem bude vždycky hluchým a slepým k varovným hlasům vážných badatelů, kteří v pracné a poctivé vědě zešedivěli.

Práve katolická francouzských na sebeobranu uznává neklerikální „Hlas Národa“ dne 11. t. m., který píše: „Francie chystá se k volebnímu zápasu. Je přirozeno, že katolická Francie nemíní se mu vyhýbatí ve chvíli, kdy židovsko-radikálně-socialistická sněmovna dávno již od hesla odluky církve od státu přešla k pronásledování kněžstva a všech církevních institucí vůbec. Nancy, Toulous a Remes budou asi hlavními středisky organizace katolického volebního zápasu a v Paříži, směme-li věřit pověstem, má býti úřad nuncia opět obsazen a sice Vanutellim. Svobodu a volnost milující Francie ku podivu nerada vidí tuto pobotovost katolických voličů a volá již nyní v „Radicalu“ po policii proti „machinacím kardinálů“, jež přiodívá k svým účelům zbrojí royalistickou.“ Co zbylo francouzským zednářům z hesla rovnosti a volnosti vůči církvi? Ti lidé, kteří dříve přímo fanaticky žádali svobodu pro sebe, žalují francouzskou hierarchii u soudu proto, že duchovní hodnostáři odvážili se prohlásiti, jaká četba, jaké vzdělávací knihy se hodí pro katolickou mládež.

Zpátečníci. Nemáte-li pozerský akademik studia dokončiti, nebo dostane-li výpověď z úřadu pro neschopnost, pasuje se sám za pokrokového žurnalistu a karatele celého národa, tvrdí o sobě, že jest schopen šířiti vyšší osvětu, kterou sotva dovede chápati univerzitní professor. A takový jun — jak se samo sebou rozumí — spílá i katolickým učencům tmářům. A jak si počínají „tmáři“? Na české universitě v Praze byl za doktora práv promován dp. Jos. Choc, kaplan z Jelen, jenž zprvu byl odborným učitelem na košíkářské škole. Soukromě studoval gymnasium a stal se pak knězem. Studoval však dále a dosáhl hodnosti doktora práv. Tedy prostý katolík, sám na sebe odkázaný, železnou pílí dosáhl vysokého stupně učenosti.

Dvě cesty filosofo. Masaryk a Machar už jsou s filosoři nad katolickou církví hotovi. Masaryk studoval dějiny trochu, Machar sem tam něco pochytil z historických — pomluv, co se mu hodilo k ukojení jízlivosti. Tak se dělá věda, takovými „vědeckými“ sloupy se podepírají moderní zásady. Leč jinde zase vidíme opak. Slovnatý učenec Manning začal pilně studovati katolickou theologii a historii za tím účelem, aby dokázal světu neúčinnost církve katolické, aby odůvodnil snahy protikřesťanské. Leč — čím dále studoval, tím více jeho srdce louno ke katolické církvi, až konečně k velikému úžasu svých rozkolnických souvěrců vrátil se do církve katolické, k jejíž cti a slávě horlivě do smrti pracoval. Vykonal obrovskou práci netoliko náboženskou, ale i sociální, tak že sami angličtí rozkolníci vyslovují jeho jméno s velikým respektem. — A v minulých dnech stal se případ ještě zajímavější. Professor dějepisu dr. Ruville, člen filosofické fakulty protestantské university v Halle, stal se katolíkem. Ačkoli na universitě té vyučují pouze docenti protestantští, ačkoli učený Ruville dobře znal dějiny církve, jak ji protestantští historikové líčí, ačkoli prokázal daleko větší znalost dějin než Masaryk, přece dal přednost působení církve katolické před skutky a vývojem církve protestantské. Ovšem že jeho rozhodnutí v době, kdy církve i z krubů univerzitních jest soustavně napadána, způsobilo v Německu veliké vzrušení. Jda za pravdou, nijak se nelekl učenec trpasličích přezdívek „tmář“, „zpátečník“. Z jeho pera vyjde nyní kniha pod titulem: „Zpět ke katolické církvi!“ Ten spis ovšem volní myslitelé šířiti nebudou, ale budou dále bezmyšlenkovitě papouškovati po zarytých pamfletářích, že katolicismus jest „překonáním stanovištěm“.

Věda a umění.

Z říše esperanta. Aby čtenáři naši měli jakýs obraz o činnosti kongresův esperantských, jmenovitě pokud se týká záležitostí katolických, reprodukuje tato dle „Espero Katolika“ program přáho světového sjezdu esperantského v Barcelo-

4. září. Vítací schůze v místnostech spolku „Joventud katolika“; řečnili opat Richardson a šéfredaktor Colas. — 5. září. Služby Boží v kostele „la Casa de Caridad“; kázal esperantsky opat Richardson a udělil papežské požehnání; obdivány dětské hry v sirotčinci. — Přijmutí dra. Zamenhofa v paláci krásných umění. V témže paláci generální schůze kongresu. Schůze kněžsko-esperantistův a katolického komitétu. — 7. září. Dopoledne generální schůze. Večer schůze katolická v „Joventud katol.“ Čtení dopisu katolického kněze Dombrovského z Litvy. Návrh na založení „světového katolického sdružení esperantského! Návrh přijat. — 8. září. Svátek Narození Panny Marie. Služby B ží v kostele „la Casa de Caridad“, při nichž hudbou a zpěvem se vyznamenali baronka a baron de Ménil. Kázání kapucína otce Bazilia, horlivého esperantisty Spolek „Červeného kříže“ experimentoval pomocí esperanta pod vedením generála Priou. Večer „květinové hry“ v bursce. O 9. h. dině velký propagační meeting v „Joventud katolika“. Řečnili: Richardson, Colas, Koll, Lliro, Tacher. — 9. září. Rozličné stavovské schůze. Vycházka na vrch Tibidabo. — 10. září. Smuteční služby Boží za zesnulé esperantisty. Kázal esperantsky Rev. Tacher. Nato oficiální schůze „světového katolického sdružení esperantského. Zpráva z různých zemí o propagaci esperanta. — 11. září. Bohoslužby v kostele „N Sino de la Merced“. Odchod mnohých katol. sjezdovců na Montserrat. — 12. září. V klášteře montserratském služby Boží. Esperantsky kázal farář M. Lliro. Slavnostní posvěcení esperantského praporu, určeného k pouťi do Lurd. Rovněž posvěcen prapor esperantské katolické skupiny barcelonské. Řečnili šéfredaktor Colas. Procházka pohořím. Návrat domů. „Esp. K.“

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4% až 4 1/2% dle výpovědi.

Veškeré půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Hospodářská hlídka.

Rozdělení erárních otrub. Jako v letech minulých, budou i v období 1909—1910 (od prosince 1909 do května 1910) prodávány erární otruby v c. a k. voj. zásobárnách v Praze, Plzni, Josefově, Terezíně a Hradci Králové pouze oněm reflektantům, kteří se vykážou certifikátem zemědělské rady. Proto vyzývají se hospod. spolky (družstva), které by na nákup reflektovaly, aby svou přihlášku do konce prosince 1909 podaly. Čes. odbor zeměd. rady rozdělí otruby, pokud zásoba stačí, přihlášeným spolkům a vydá jim certifikáty, které budou legitimací u správy voj. zásobáren. Jinak jest uzavření koupě soukromou věcí spolků a zásobáren. Ceny otrub posud oznámeny nebyly; rozhodně však cena bude nižší než bursovní. Více než 100 q nebude v žádném případě jednotlivému spolku dáno.

Subvencování nákupu lněného semene. Český odbor zeměd. rady pro král. České bodlá též na jaře 1910 podporovati nákup dobrého lněného semene (původního pernavského, v případech odvodněných i jiného). Podpory udílěny budou pouze členům hospod. spolků a družstev; žádosti nechtě podávající pouze spolky neb družstva, nechtě však v žádostech udají, pro které členy o podporu žádají. Podpory povolovány budou asi ve výši 13—15 K na jednu tunku; výše podpory bude různá dle celkového počtu subvencovaných tunek v okrese a dle různé výše dopravného. Žádosti, opatřené dobrozdáním okresního delegáta zeměd. rady, podány buďtež nejdéle do konce prosince 1909.

Vývoz rakouského cukru do Indie v poslední době značně vzrostl. Nejvíce se ovšem dováží do Indie třtinový cukr z Javy a sv. Mořice, v teplém však už pět let je Rakousko na prvním místě. V posledních dvou letech pak klesl dovoz z ostatních zemí tak, že vůbec nepadá na váhu. Roku 1907—1908 bylo z Rakouska dovezeno do Indie 730.000 ctů. (po 50 kg.), r. 1908—1909 pak 1918 ctů., z ostatních států skorem nic.

Peří z drábožky včelíkové, a nejenom z hus, dobře se hodí do peřin a podušek. Nevycházíme tedy peří ze slepic, holubů, kuřat, krůt atd., nýbrž pečlivě je sbíráme, vysušíme, v zimě odeberme a k další potřebě uložíme v díšce vzdušné, anebo prodáme. Sami-li takové peří neceníme, dejme alespoň sluzkám, aby si pořídily bez nákladu vlastní peřiny.

Ovesná sláma hodí se ze všech druhů obilní slámy nejlépe ke krmení dobytka, ovšem je-li zdravá a byla-li pošta náležitě zralá. Obsahuje hojnost bílkovin a dobytek ji velice rád požírá; zejména hodí se ku krmení dojníc. Cepem mláčená je cennější než mláčená strojem. Je-li sněžitá neb rezivá, může se krmiti jen v podobě spařené řezanky. Ovesná sláma jako krmivo jest lepší než ječná.

Jetelové seno ke krmení drábožky připravuje se následovně: Seno musí se především rostěti na velmi drobnou řezanku. Nato vezmeme 2 díly této řezanky a 1 díl šrotu neb mouky. Řezanka jetelová se nyní vaří, aby náležitě změkla. Potom se šrot neb mouka s uvařenou řezankou smísí a směs nechá se přes noc státi. Ráno jest píce hotová, příjemné voní po čerstvém jeteli a drábož, stará i mladá, ji blitavě žere. Při vaření řezanky jetelové musí se vzít dostatek vody, aby byla směs dostatek promočená; neboť vezme-li se málo vody, zůstane píce ve velkých kusech a drábož ji ráda nežere. Kuřátka rostou rychle po takové píci, ale neztloustnou, ani slepice, které po ní pilule nesou.

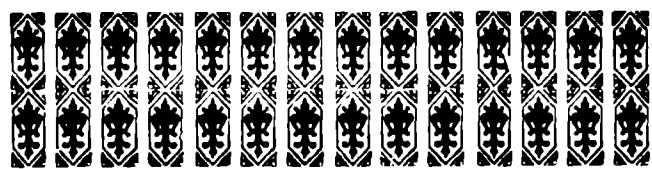
Ovocné skvrny z rukou nejlépe vypereme v podmáslí.

Myši v příbytech jsou velkou ostudou. Nejspíše je zapudíme divokým hečmánkem, jehož myši nesnesou. Také karhol myši z příbytků zapuzuje.

Zavěsíme-li březovou větvičku v místnosti na stropu, slétí se na ni na večer všechny mouchy, které můžeme pohodlně zničit.

Věci tmele hodíme-li na rozpálená kamna, vyvine vůni po celém pokoji. Vůně ta je velmi zdravá a příjemná.

Velmi dobrý tmel na rozsediiny sbíto-viti možno z tvarohu a nehaseného vápna. Naškrabeme nehaseného vápna do rozdrobeného tvarohu; mícháním utvoříme kaši, kterou ihned skulinu umážeme. Musíme ale pracovati rychle, poněvadž masa ihned kamení.

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

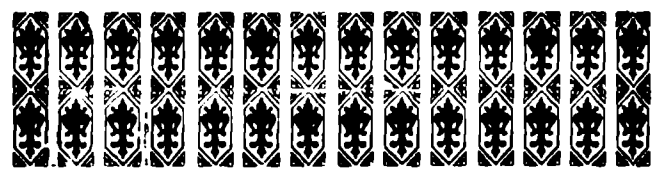
přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
• 4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
• 4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje :

cenné papíry. Z venkova možno činiti vklady *služebními listy* pošt. spořitelny, které zašlou se na požádání. — Záložna podléhá *povinné revizi* Jednoty záložen.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Český slovník bobovodný. Pořádají dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha. Sešit 5. za 1.40 K. — Vzdělavací knihovny katolické sv. 47., sešit 1.: Dr. Jar. Sedláčka Biblické zprávy v různém světle. Kniha východu H-broš z Egypta. Za 50 hal. — Rajska Zahrádka. Časopis pro mládež. Roč. 19., č. 2. Vychází 10krát za rok redakcí V. Špačka a J. Bartoně. Roč. předpl. 1.60 K. — Český jinoch. Časopis pro mládež dospělejší. Řídí V. Müller. Vychází desetkrát ročně. Roč. 15., čís. 2. Sešit za 10 hal. — Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v čes. školství. Řídí V. Špaček. Roč. 8., čís. 24. Vychází dvakrát měsíčně za roční předplatné 7 K. S přílohami: „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě a zvláštní oddělenou přílohou: „Rodinné vychování“, již řídí J. Šauer z Augenburgu. Roč. X., čís. 10. Tato vychází desetkrát za rok za roční předpl. 4 K.

Z nakladatelství R. Prombergera v Olomouci. Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Řídí F. Jirásko v N. Městě n. M. Roč. 17., č. 1. Celoroční předpl. 7 K. — Knihovna „Kazatel“ č. 29.: „Kázání sváteční.“ Sedesát řečí duchovních na zasvěcené svátky církevního roku s přílohou kázání příležitostných. Napsal V. Kubiček. Cena 3.20 K. — Moravsko-slezská kronika. Ročník 20., sv. 2.: Myrta. Román z jižní Moravy. Napsal F. Novák. Za 1 K. Sv. 3. a 4.: Dílo sané a jiné prósa. Napsal V. K. Jerábek. Za 2 K. Celý ročník „Moravsko-slezská kronika“ obsahuje vždy 6 svazků za roč. předpl. 3 K.

Spisy Ralsovy. Sv. VI. Za světem. Sešit 43. a sv. VII. Sirotek. Seš. 44. až 46. po 32 hal. Spisy ty jsou všeho doporučení hodné.

Melicharův výkvět světových literatur. Podává Ot. Šimek. Seš. 1.—7. Ed. de Goncourt: Miláček. Sešit za 18 hal. Nákladem B. Melichara v Hradci Král.

Dekret sv. římské Kongregace koncili ze dne 20. prosince 1905 o každodenním sv. přijímání. Napsal P. F. Zák, T. J. v Praze. Nákladem vlastním.

O školních spořitelnách. Napsal A. Tománek, místopředseda chrudimské spořitelny. Nákladem Východočes. odboru Spolku úředníků českých spořitel. Spisek 3

Eva. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu se zřetelem k ženské otázce. Vede a vydává B. Konařík v Prostějově. Vychází měsíčně za roční předpl. 3 K. Roč. 6., čís. 8.—10.

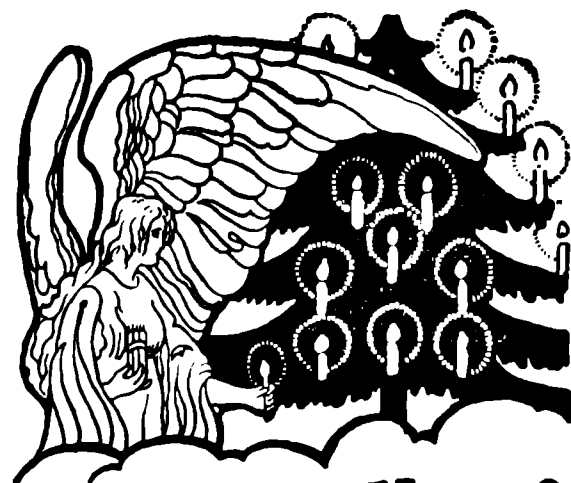
Husitství ve světle pravdy. Vydává Tisková liga v Praze. Řídí dr. R. Horský. Roč. VI., čís. 3—4.: Co nám prospěl Hus a co Žižka? Uvažuje dr. K. L. Rohák. Za 80 hal.

Pod praporem královny nebes. Napsal P. Leopold Škarek T. J. — Velmi praktická knížka, zasluhující hojného rozšíření. Je určena nejen za příručku Mariánských družin, ale též má šířiti o nich známost. Obojímu účelu v plné míře vyhovuje. V první její části spisovatel zajímavě líčí zásluhou činnost českých Družin v dobách minulých; v druhé a třetí seznamuje čtenáře se stanovami a pobožnostmi družinskými. Zvláště důležitá je část další, obsahující řadu praktických pokynů pro život 38 písní vyplňuje poslední oddíl. Nejlepším doporučením je, že první vydání bylo v krátkém čase úplně rozehráno. Cena druhého značně rozšířeného vydání stanovena co nejmírněji. Vkusně vázaný výtisk o 266 stranách stojí i s poštovní zásilkou K 1.25. Při větší objednávce sleva. Objednávky vyřizuje Mariánská Družina na Velehradě. Morava.

Kupte si za K 1.70 důkladný spis

»ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.«

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

Letos žádné Vánoce

bez svíček a nádherných ozdob na stromek, jež prodává

JOSEF JELÍNEK
v Hradci Králové.

Nádherné dary!

Madonny a Krista

a vůbec veškeré druhy

obrazů, zrcadel a rámců,

jakož i nejrůznější

umělecké výrobky

doporučuje levně

závod umělecký a papírnický

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové.

Vlastní dílna na sarámcování.

Obrovský výběr dopisnic

a všeho zboží papírnického.

Chvalné známý domácí výrobní pramen od r. 1891.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
za 4¼% až 5%
úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleřádnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně-fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

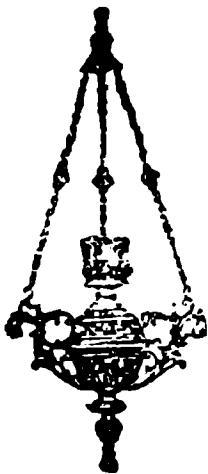
své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veleřádnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
rment veškeré kostelní nádoby a

náčin a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádoby, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práces ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Nežádá se
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.**

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

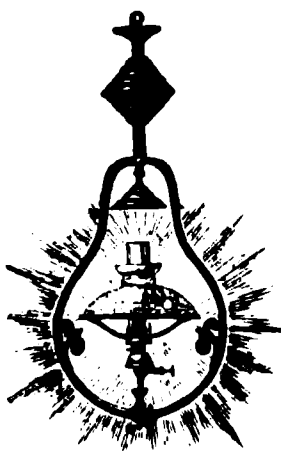
Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Gasolinové lampy

„Ideal“

svítivosti 75—100 norm. svíček

obdržíte

v odborném osvětlovacím a elektro-
technickém závodě

Josef Ježek

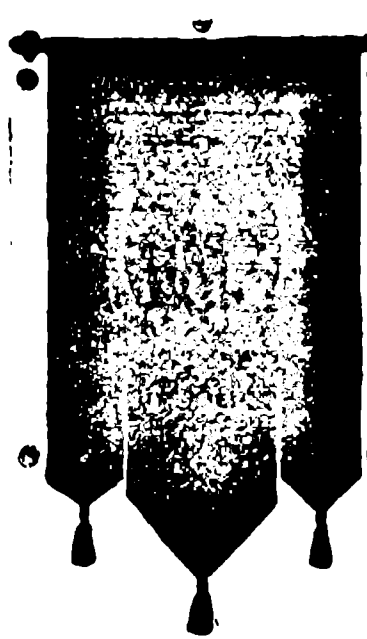
v Hradci Králové naproti Grandhotelu.

Žádáte ceníky zdarma.

Žárové tělíska na 110, petrolej, gasolin i plyn velmi
levně.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně

Na ukázkách zasílá
se vše franco.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20—

Křesla houpací
od . . K 20—
Křesla ku psaní
od . . K 9—

Křesla na šroubu
od . . K 19—
Sedátka na šroubu
od . . K 12—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízí velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřišská ulice 1.

Kupte si

důležitý spis:

KAREL IV.,
OTEC VLASTI.

Cena 32 hal. Při bromadných objednávkách
větší slevy.

Objednávky vyřizuje

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvků, keberců a
keverců náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové sbo-
k výběru franko.

Adresování vždy dolevné se vyplňuje.

Veliké obchody v Hradci Králové v den „Nového roku“ po celý den státnou svátek. **Exekucní dražba domů v Hradci Králové** konána byla dne 20. t. m. u c. k. okr. soudu v Hradci Kr. Právopřevodní dům čp. 122 se zahradou v Hradci Kr. vydražila městská obec královéhradecká a dům čp. 235 v Hradci Králové vydražil p. Pavel Bayer, majitel koncesované informační kanceláře v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Kr. ukončil dnem 15. pros. svyšení svého akciového kapitálu o K 4.000.000 — tudíž na K 10.000.000 s výsledkem opravdu skvělým, neboť vyložený počet 10.000 kusů byl nejen upsat, nýbrž o 2.217 kusů přepsán, takže nebude možno akcionářům přidělití platy počet akcií. Millerádi zaznamenávají tento výsledek, který svědčí nejlépe o tom, jaké důvěře ústav se těší. Ústav zvyšuje své rezervní fondy o ca K 300.000, a bude mti nyní k dispozici celkem K 37.000.000 provozovacího kapitálu. Dnem 1. ledna zahájí filiálka v Praze svoji činnost v budově Obchodní a živnostenské komory na Josefském náměstí.

Ze Záložny v Hradci Králové se nám sděluje: Jednota založen v Čechách, na Moravě a ve Slezsku v Praze, jakožto ústředí československých záložen, založila k uctění památky zakladatele českých záložen Frant. Šimátka pořídný fond ve výši K 10.000 ku podpoře snahy přelůstka stavu živnostenského, za účelem jich odborného vzdělání. Požitky tohoto fondu obnášejí K 20—100 a udují se za účelem návštěvy tuzemských odborných výstav, mistrovských a odborných kursů. O stipendium toto může se ucházeti jak samostatný živnostník, tak živnostenský pomocník a mají přednost členové záložen. Oudílent stipendii rozhoduje správa fondu (§ 9.) na základě návrhu, k jichž podáván jsou oprávněna ředitelstva pro zvelebování živnosti, technologických průmyslových muzeí neb jiných institucí, sledujících tyto účely, zřízených v zemích koruny české, jakož i ředitelstva oněch v Čechách, na Moravě a ve Slezsku zřízených českých škol odborných a průmyslových, které pořádají odborné kursy pro samostatné živnostníky a živnostenské pomocníky. Navrženi mohou býti živnostníci neb živnostníci pomocníci, kteří podobný kurs odbyli aneb kteří se k návštěvě kursu přihlásili platně, prokazavše splnění všech podmínek pro návštěvu kursu. Blížíší vysvětlení mileráda podá Záložna v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.

Všeobecná úvěrní společnost zapsaná společenstvem s ruč. obmes. v Hradci Králové, podává následující výkaz: za měsíc listopad bylo vloženo na vkladní knížky a běžný účet K 79.202.19, vybráno K 23.135.84. Na zápočty v tomto měsíci splaceno K 113.939.43, půjčeno K 127.650.59. Účet členských podílů koncem listopadu vykazoval K 111.966. — Společnost zavedla pro místní obchodníky a živnostníky kontokorrentní úvěry pro ty, kteří své běžné tržby u společnosti na běžný účet ukládají, auli by takový účastník musel býti členem společnosti na čez zvlášť zmíněné kruhy uposobujeme.

Dobročinná sbírka ve prospěch prátrků mračen stihových na Hoficku. Ve prospěch prátrků mračen postižených na Hoficku věnovala obec Janovice z vlastních prostředků 20 K, a obec Černilov zaslala 120 K, k nimž přispěly obec Černilov z obecní pokladny 50 K. pojišťovací ústav proti ohni a občanská záložna v Černilově po 20 K a sbírka mezi členy představenstva a některými členy výboru obecního 30 K. K tomu dřívejších 2287 32 K. celkem 2427 K. 32 h. — Nebraně obnosy zaslány byly c. k. okresnímu hejtmánství v Nové Pace a šlechterným dárcům vsdávaje se jménem pojištěných darceů díky. C. k. okresní hejtmánství v Hradci Králové.

Nový Hradec Králové. Váncat slavnost stromkové konána byla ve čtvrtek dne 16. prosince o 3. hod. odpoledne v místnostech opatrovny ctih. školských sester v Novém Hradci Kr. Program byl pestrý a bohatý: zpěvy, deklamace, vánoční hra „Od jesliček září láska.“ Dítky držely se statečně. Svědčilo to o nemalé pili a snaze jejich učitele — sestřiček, které starají se pečlivě o to, aby se 90 dítčím v opatrovně dostalo i nadílky vánoční. Návštěva letošní slavnosti byla velká a celý program byl v neděli dne 20. prosince se veliké účastí obecenstva opakován. Čitobné sestry zasluhují všeho uznání za uspořádání tak milého pobavení.

Místo duchovního správce v král. zem. domovních pracovně v Pardubicích uprádnilo se neodkladně odchodem dp. Ot. Hračky do Bohnie. Zemský výbor král. Českého vypisuje konkurs na toto místo a roční remuneraci 1000 K a pauzáli na povosy 200 K. Poněvadž celá povinnost duchovního správce bude záležeti výhradně ve výkonu máe sv. a odpoledního potěšení o nedělech a svátcích, hodí se toto místo pro kněze descianta, majícího skromnou penzičku. Jest to místo pro kněze chudého, jenž každý dobře situovaný polubratr sjetě bratřky ustoupí. Zemský výbor a biskupské konsistoře prohláší skutek dobrý a milosrdný, udělí-li zmíněné místo knězi nejpoctěnějšímu, bez ohledu na věk a jiné podobné okolnosti. Nechtě se chudí spolebratři informují všem! —

Několik pomínek na čerstvý rovní Harrachův. Píše se nám: Jako budova není vybudována ihned, nýbrž ponáhla, tak ani ideál ta duše neobjevila se hned v plné kráse, ale pečlivou sebevýchovou ku své kráse se vyvíjela a dospívala. Základem krásného jeho charakteru byla veliká skromnost, která nad každého člověka se vynášela. Bil do oči čím dál více tento rys jeho povahy, naklonující mu srdce všech, s nimiž mu stýkali se bylo. — Byl mužem práce, plný činnosti. Známé jest o něm, že časné vstával a pracoval, a jen tak lze vysvětliti všestrannou jeho činnost jednak v řízení statků, kde téměř až do posledka svého života osobně o všech důležitých věcech rozhodoval, jednak ve vytisování přemnohých záležitostí veřejných i spolkových. Nevýběhal se žádné činnosti ať ve věcech hospodářských, kulturních neb vlasteneckých, dávaje všude příklad nadě-ní, pracovitosti a sebezapření. Vynikal neobyčejnou pamětí, která v úas přiváděla jeho úředníky, když mluvil o věcech dávno již v archivu uložených. Je-li v práci život, tož žil, žil po celý dlouhý věk plnou činností bohatého svého ducha. — Byl milováním spravedlnosti zrovna tak jako střídmosti, spokojuje se nejprostším jídlem a nápojem, tak že by to mnohého z kruhů jen prostředně zámožných z míry přivádělo. Přisný sám k sobě, dovedl pro jiné občovatí tisíce a dobročinnost jeho za celý život spočítána i miliony by vyžádala. — Zamiloval si český lid a pro jeho povzneseení nebyla mu žádná námaha ani obět taktiku. Nebylo vlasteneckého a kulturního podniku za celou tu dobu, aby při něm nebylo jméno Harrachovo buď jeho mecenáše neb obětavého pracovníka. Zvláště však se zapal do srdce národa pro činnost a obětavost, a jakou se ujal Čechů vídeňských. On byl duší a středem i protektorem i podporovatelem všeho, co se pro Čechy vídeňské podnikalo, ať ve školství ať v bohoslužbách ať ve spolecích. Nemůže otec dítěti prokazovati větší službu než on Čechům vídeňským. S nimi trpěl, s nimi se radoval a již smrt v sobě nesa účastnil se radosti jejich při svěcení českého kostela. — K podivuhodné této činnosti vlastenecké poznamenaní důrazně, že činnost ta nebyla mu chvilkovým sportem, nebyla mu houbou za popularitou a časovým prospěchem. Celý národ brzo to vycítil, že činnost ta pyne z povětivého, spravedlivého srdce a že by Harrach nepřestal býti vlastencem optimáym i kdyby se setkal s neuznáním ba i nevděkem, ja-ž sem tam se i přihodilo. Obraz tohoto tak harmonicky sladěného ducha nebyl by úplný, kdyby nebyl připomenuto, že to byl duch eminentně náboženský, katolický, plný živé víry, která přepjatě nikde nevytápovala, ale která byla jeho duši potřebou tak jako dýchání plícím, která ji sjembovala, k činnosti a obětavosti pobádala, která ji pomohla vytvořiti takovou, jakou byla — ušlechtilou a krásnou. — Uvádíme příklady na pohled nepatrné, ale přece významné charakterisující jeho zbožné srdce. Dostal telegram o smrti udalosti v Černové na Slovensku, jak bylo steleno do lidu. Neobyčejně byl rozčilen, zbledl a nemohla dobře mluvit, jen vyrazil slova: „To jsou rány na církev. Ti to zas vykotí!“ Jako když zabýváme; ale s několika těch slov je zřejmo, jak se církev se radoval i trpěl, jak ji miloval. — Dojemný výjev se přihodil, když po operaci a přestálé nemoci na poděkování Bohu vykonal sv. spověd. Nyní se jednalo o přijetí Nejsv. Svátosti. Byl ještě slab a do kaple bylo potřeba sestoupiti po více schodech. Zámecký kaplan se nabídl, že mu Tělo Páně v pokoji podá. A tu zase — jako když zabýváme — ukázala se jeho živá víra — ve slovech: „Pán Ježíš takovou cestu za mne vykoná, nyní mne usdravil — to by byla pěkná vděčnost, abych těch několik schodů nešel za ním.“ — Takový byl Harrach. Povaha vznešená, ucelená, v níž živá dětiná víra poj se s lidskostí a povětivým, účinným vlastencstvím. Jedno proniká druhé a doplňuje i uceluje a tvoří podstatu ušlechtilé té postavy. Pomník živý má v srdci českého národa, pomník tím vzácnější, že si ho sám sbudoval. Slávu nehledal, ale sláva šla za ním. — Světlo věčné ať mu svítí!

Chrástovské. Katolíci, na palubu a na stráž! Nastává významný den katolický, tolik nám drháv, ale křesťanská víra jest v našem kraji ohrožená. Nepřítelé nás všude zaplávají stvým tiskem. Agrárníci v té příčině předčí i sociál. demokraty. Snahy se zastaví vývoj našeho hnutí různými úskoky. Hledí nás rozseztí. Páni ti si ovšem rádi potrpí na pronásledování jiných lidí a na kažení práce strany jinak smýšlející, protože málo co kloudného a prospěšného dovedou svěsti. Proč raději neovládají veliký svůj důvtip na dobré skoncování krise teprve, proč zapomenli na Práskovu sradu a pořád se snažíli osamčovatí za srdce nás? — Po obcích vykládají své veliké rozumy zvláště páni agrárníci: Vála a Motýčka a Roec, mlynář Kratochvíl a Chacholic a Erdliha a Restok. Radíme jim, aby reformována morálku agrárníkou, v jejíž praktikování se vyznamenali Prásek, Udral a Závorka, nechali jen pro sebe. Také by měl každý agrárník pamatovati, že není radno choditi na slunce a málem na hlavě. Jen meče, pánové, tlustými košaty hodné před prchem agrárním. Tam máte celé kupy neodklizeného smeti. Ať se v něm neudusíte! Politika agrární podobá se skrachovánímu mýsu. Přátek už v něm

domiel a teď v něm málo dobré mouky namelou hlásící se agrární mladkové. Povinností dobrých katolíků jest starati se o největší rozkvet katolického tisku, pod jehož důvodnými žalobami se a velkým spíláním svlejí agrární dítčata a soc. demokratičtí demagogové. Tisk jest mocnější nad velké armády; a jelikož nás tisk nemůže čekati podpora od židovských insertů, mají jej se všech sil podporovati právě kruhy křesťanské, jež jsou našim tiskem hájeni. Musíme býti křesťany praktickými. Uspořádejte o vancích na všech stranách horlivou agitaci pro katolické časopisectvo! Vády k tiskové agitaci aneužívají našich katolických svátek právě nejsilnější strany protikřesťanské. Václave svatý, vévodo Čechů, s námi buď v boji, k slávě veď své ayy! Vámi své víře, do sledního dechu hájit chcem práva české domoviny. Václave svatý, chráň nás v těžké pouti, nám si budoucím nedej zabynouti!

Chrást. Bojá rana stihla proslulého lékaře p. dra Karla J. Schmoogra úmrtím jeho válečné choti pl. Anny Schmoograové, roz. Klesalové, která zemřela v Pánu dne 18. t. m. u věku 55 let. Zpráva o této bolestné ztrátě přijata od širé veřejnosti s hlubokým soucitem.

Čáslav. (Divadlo). Poslední večery předvánoční sezony věnovány byly reprii „Nory“ a „Právěmu zástupci.“ V prvé hře objevil se a nás vsácný host, slč. Suchánková z Národního divadla, čímž ovšem hra získala mocné přítažlivosti. Obecenstvu dostalo se jomého požitku a našim p. t. členům občanské jednoty odlesku bouřlivých sympatií, jimiž umělkyně byla obsypána. Druhá hra, veselohra Molodcové, neschází na působivých momentech. Naše předstí síly daly si také záležeti, aby posluchači dšili co nejrozděčnější zábavy a bojný potlesk byl jim odměnou. A tak možno úbrnem říci, že podzimní sezona letošního roku byla celkem velmi uspokojivá a škarobohá, které si malovalo úpadek jednoty na jeře, výšlo úplné zklamání. Kmitavší se nové síly dávají naději, že život i rozkvět naší jednoty jest zajištěn. A bude-li sladěna ukvapeně vyvolaná disharmonie a novou divadelní kapelou, lze se na jarní sezonu plným právem těšiti. — K koncert „Hlaholu“ na paměť 25 výročí amrti Bedřicha Smetany a 5. výročí amrti Dvořákovy vyzněl zcela zdatile. Obzvláště libila se obecenstvu slč. B. Ptáčekova a p. filosof J. Kondratický. Pl. Mila Kesslerová ukázala, že přáet ji předcházející nepřeháná, jest opravdovou umělkyní. Zpěval čísla p. MUDra. Kesslera a budeba p. O. Pígrava naleziy u našich budymilovných goarmadů vďačné přijetí. Viděla-li přisná kritika kde jakých nedopatení, třeba uvážiti, že není to tak snadné vybrati řadu čísel, aby se všem zamlouvala a při slabším obsazení také perfektně byla přednesena. Plati to mužskému sboru, při němž jistě p. sbornistr nejčtější pocitaje nedostatek tenorů. Ale ta ani nejlepší vále někdo nesvede. Po koncertě sešli se účastníci k přátelské zábavě v místnostech členářské Besedy. Myšlime, že však naprosto nebylo třeba výročí amrti našich mistrů skončiti — tancem. — Osvětový svaz založil v minulých dnech u nás vzdělávací odbor pro okres čáslavský. Do přípravného komitatu zvoleni byli zástupcové samosprávy, učitelstva a sboru profesorského. Řečník z Prahy p. učitel Moravec krásně promluvil o úkolech tohoto nového vzdělávacího střediska, k účasti svázi byli zástupci všech politických stran bez rozdílu a proto podivným dojmem působí, když v referátu o schůzi této čeme v čáslavském listě, že tento nový odbor bude počátkem akce „pro paralysovaní činnosti čerňech rukou.“ Pěkný začátek! — Před dvěma lety zrušený cukrovar širmy Schoeller a spol. dostal nové majitele. Koupen byl komanditní společností Blase a Budy, která má v sousedství jeho lihovar. Koupě tato způsobila dosti bluku i v obecním zastupitelstvu; bylo vytkáno, že mělo koupiti ten objekt město. Myšlime, že mělo-li se proti kome ostří žalob obrátiti, byla to německá firma Schoellerova. Město jí přinášelo od počátku tolik obětí, vytěšila tu tolik peněz, že byla to její mravní povinnost městu veřejně vyjiti. Nevýstla-li, jest to jenom zástupcům města dobrým poučením pro budoucnost. — Přednáška p. dra V. Sixty „K severnímu a jižnímu pólu“, která měla býti konána v neděli 19. pros. odpoledne, byla odložena na neurčito, v poslední chvíli, kdy čtené obecenstvo se hrnulo v prostory Duskova divadla. Technická přednáška všechno pokazila a pořadatelstvu způsobila značnou mrzutost, horlivým posluchačům pak nemálo zlosti, zvláště těm z venkova.

Čáslavsko. V posledním čísle „Volné Myšlenky“ jakýsi J. Navol v článku „povádivé přisnaky“ rozkati se na klerikalismus, jehož rosmach prý v celém bývalém kraji čáslavském jest přímo ostudným a v případě voleb mohl by býti osudným. Jako každý zaslepený pokrokat bije hlavu sehlava, jen aby své fanatické slosti ulevil! Píáme se pisatele této zbrklé stati, který pak ráf v organizaci širný sotročuje malorolníky, který z těch voj. vavých kaplanů a katechetů politiky a organizace působících má tím šikovný plátek k sakrým svých sociálních toniek se pitkou, karbanem a zástěrkami? Víte, umravený pokrokatý plácatel, jak se takovému vědomě neoprávněnému spěšnému panu říká? Nechtěl byste se spíše podívatí do zrcadla vy a vaši stoupenci? Jem-ž-že

Kde jsou pijani, karbaníci a zástěrkáři, jest to v řadách volných myšlenkářů, tak že již oba pojmy ty takřka srovnatelně dohromady, jak to také náš venkov správně prohlédl. S díky kvítujeme, že uznáváte náš tisk za nejnebezpečnější zbraň a voláme proto ke všem našim přátelům, aby katolický tisk co nejvíce šířili a protože vás, volné myšlenkáře, svláště v hostincích mstí, aby jej tam co nejhojněji a všude vykládali. Co se týče poměrů v městě Čáslavi, doufáme, že se dostane pisateli odbyti od tamtudy. Chceme jenom ukázat na surovost, již se pisatel dopustil na katolické mládeži, která přý „aranžuje výlety, poutě, slavnosti a večírky, které muzikami, pitkami a tělesným poznáním koočl a tak mládeži k zapovězenému ovoci pohudině a často pomáhá.“ Jest viděti, kolem čeho se smysly pisatelovy stále točí. Jsme jisti, že si to mládež s volnomyšlenkáři vypořádá sama. Na podobné nactiutřače se na venku v rukavičkách nechodí, na ty se rukavice svleknou.

Kde rozeštvává českou menšinu trutnovskou Věru těžké okamžiky prožívá naše menšina. Když už se zdálo, že se Němci spřátelili s myšlenkou dobrého soužití s českými občany! Na tom má zásluhu naše veled. kněžstvo, které mírní každou nacionální vášně. — Let do vod se skládajících vplula náhle bitevní loď, která čerpal hladinu divnými manévry a působí krutý svár mezi těmi, kteří mají státi jako pevná bradba proti mocným nepřítelům. Jsou to světloňosi s „Volné Myšlenky“, kteří nemohou snést zdravý a svorný vývoj menšiny. Ti lidé vědí dobře, jak volnomyšlenkářští židé se staví proti českým snahám, vědí, jak četní volní myšlenkáři němečtí surově urážejí náš národ. A místo co by ty tlačovatele napomenuli, podporují jejich zlobné dílo, řadíce se v nenávisti protikřesťanské s nimi do jednoho řádu. Olupování jsme o tu věru, která byla největším pokladem a útěchou našim předkům v dobách nejstrašnějších. Krade se nám idea Boha, tupeno jest kněžstvo šmahem. Hlas varujících zaniká v bouři fanatických hlasů. Jen mezi návštěvníky naší kapličky vidíme ještě pravé zánícenosti; tam dostává se nám týdně duchovní posily. Leč volnomyšlenkáři i tu mají každého na mušce. Běda, vidí-li některého národního funkcionáře účastniti se služeb Božích! A počínají si hodně rafinovaně. Plotou se do záležitostí církevních, žádají s velikým křikem věci, o nichž zatím dobře vědí, že pro nás dosažitelné nejsou. Ale oni takovým mazařím způsobem chtějí podrážditi Němce proti katolickým Čechům, aby se nám ještě hůře vedlo. Hodně snadno stávají se populárními — ale velice těžký účet musíme za tu slávu platiti my. — Sotva se první krise poněkud překonala, už tu začíná fanatisovat volnomyšlenkářský listek, vydávaný v Úpici. Jest věru zvláštní, že právě naše menšina má tak veliké štěstí na takové „menšinové obhajce“, kteří pod pláštěm menšinových snah nám berou tu věru, která nám jest útěchou a posilou v nesnadném menšinovém boji. „Věstník vzdělavčího sboru a VII. sboru N. J. S.“ jest řízen bezkonfessioním realistou a důvěrníkem „V. M.“ p. Vlčkem, úředníkem německé bádské společnosti v Mal. Soutonovicích, která k českému lidu jeví příliš málo lásky. Jen ať si hledí pilně svého úřadu a poučuje horlivě své německé pány o právech českých menšin! Jádro toho časopisu nutí až příliš, abychom my katolíci povstali na sebeobranu jako jeden muž. Máme si nechati všechno libit? Náboženství Kristovo dává duši klid a soulad, volnomyšlenkářští agenti však sijní rozervanost a sváry. Mýlilo se s počátku, že ten list bude o nás potírati jedno palčivé volnomyšlenkářské zlo, a proto i my jsme mu poskytli podporu. Leč teď jsme se dožili odměny! Již první číslo se hemží volnomyšlenkářsko-usurpatorskými, zapuštěnými pokusy o zdoření našeho náboženského citu. Israelité ovšem z toho mají radost. „Utílele, pojďte k nám“, láká „V. M.“ Nu — chtějí-li pány nové ještě takto rušiti shodu českých inteligentů s menšinovým lidem, pak nechtějí vědět, že se budeme brániti se vši energií. A teď mají na volnomyšlenkářskou činnost ještě přispívati korporace, jako na p. N. J. S. Jestliže však obnos připomenutý jest fondem menšinovým a pro menšinové potřeby, pak žádáme rozhodně a rázně, aby část toho fondu byla věnována ihned ve prospěch české kaple v Trutnově. Neustane-li so tak, pak voláme k úst. výboru N. J. S., který nám jenným přispívá, aby prohlásil ten volnomyšlenkářský list za osobní orgán p. Vlčka, který chce hodně lacině došpihati se k významným národním funkcím. Vždyť žádal plné moci ode všech odborů N. J. S., aby mohl při valné hromadě mluvit za všechny odbory. Zatím ho však nikdo neuzaává a bezkonfessioního vůdce nechceme. Či se má s toho fondu zaplatiti Macharovi za přednášku, která se u nás připravovala? Ať si to jen poplatí němečtí židé, ti mají na takové kratochvíle peněz dost. Katolíci čestí, na stráž, na obranu! Čím báliivěji se budeme v koutě krčiti, tím více poroste smélost nepřítel! Do boje zveme všechny lidi dobré vůle, kteří dobře vědí, jakou jest nám duchovní a národní posilou česká kaple. Pan Vlček na sobě již zastupuje spolků 28. m. m. jinak mluvil, než jak potom jednal ve svém listě. Proti nám má stále zbraň vytýčenou, ale životopis generála „Volné Myšlenky“ dra. Bartoška nám nevyloží. Máme proti takovým dobrodružníkům vystoupiti veřejně.

Vánoční knižní dárky

■ nakoupíte nejvýhodněji ■
■ a vždy vše jen ■
na skladě

ve východočeském knihkupectví

B. E. Tolmana,

v Hradci Králové.

➔ Zásilky na venek franko
při zaslání peněz předem. - -

Seznamy na požádání. Telefon č. 17.

Různé zprávy.

Budme pamětlivi svých povinností v době přítomné! Necht každý náš přítel na sklonku tohoto roku zmužile se odhodlá k šíření a utvrzování křesťanských zásad dle nejvyšší možnosti! Zvlášť vhodným prostředkem k posile ducha náboženského jest tisk — tato velmoc, jejíž obrovský dosah nemůže podceňovati žádný rozumný člověk. Kdokoli chce býti řádným členem některé společnosti, nemůže se spokojiti pouhým neplodným sympatisováním se spoločenými; jest jeho velikou povinností činně podporovati rozvoj takového sdružení. A jestliže naši protivníci s horivostí přímo fanatickou rozšiřují tiskopisy šalebné, jízlivé, hrubé, má tím větší povinnost katolík šířiti tisk odražející nespravedlivé rány. V době, kdy samu vmešenou osobu Kristovu pohasují blátem podplacení štváči, kdy se vyhláší zcela otevřený boj křesťanskému národu vůbec, nenalezne naprosto omluvy katolík takový, který skládá ruce v klín. Zvlášť ti, kteří mají státi na přední stráž, neospravedlní se žádnou vytáčkou, jestliže netiněně hledí na ohlupování lidu spoustou tiskopisů protikřesťanských a štvavými přednáškami. Zde kritické okolnosti hřimají do duše zcela jasně: „Proti slovu slovo, proti tisku tisk!“ Jinak lidé nejhodnější podlehnají častým nárazem nepřátelských vln veliké nákaze. *A něco aspoň proti rmutnému příválu dělání máče každý.* Máme zkušenosti, že na mnohých místech lidé zcela prostí získali si značných zásluh rozšířením katolického tisku. Co teprve může dělati všecko v tom směru intelligent! *Kdyby každý odběratel „Obnovy“ získal pouze dva nové předplatitele, hned by byl počet odběratelů trojnásobný.* Nedalo by to zajisté žádné zvláštní námahy a každý takový náš horlivý přítel posloužil by tím jen sám sobě. „Obnova“ není podnikem výdělečným; tudíž její valným rozmožněním odběratelů ihned světlí svůj rozsah, sdokonalí a rozšíří svůj obsah. Toho se jeví stále větší potřeba za soustavného příboje nepřátelského vichru. — Politické dražstvo tiskové snaží se, seč síly jeho stačí. Záležel tedy na čtenářstvu, aby dobré snahy v zájmu vlastním horlivě podporovalo. Sebe nepatrnější služba čtenářstva může velmi mnoho prospěti. Z kapek stávají se velké řeky a četné malé podpory jsou dohromady velikou mocí, obrovským pokladem. — *Nikdo se neodkasuj na lidi jiné! Každý plní povinnosti s ochotou osobně!* A nelze-li jinak, může každý aspoň náš tisk ústně známým doporučovati nebo nám oznamovati adresy, na něž by se mohla „Obnova“ zaslati na ukázkou s pravděpodobným úspěchem. **Předem o všem každý musí vyplniti povinnosti nejbližší, nejmolehavější.** Necht všichni dlužníci vyrovnať des odkladu nadoplatky sa „Obnovu“, „Časové Úvahy“ a jiné tiskopisy družstva. Kdo odkládá, lehce zapomene. I ten, kdo dluží nepatrný obnos, raději zaslati ihned. Právě proto, že na p. „Čas. Úvahy“ jsou tolik levné, má každý zaplatiti bez meškání a nemá zvyšovati útraty a práci nakladatelstva čekáním na upomínku. Příkladáme k dnešnímu nákladu „Obnovy“ slovní listky prosíce, aby byly vyplněny již před novým rokem. Kdo zaplatí později, zavíná obtížnější celoroční sčítování. Kdokoli již zaplatil, necht slovní listek uschová k výplátě pozdější. Děkujeme již předem všem vlnem vlnem přátelům, kteří naši snahu proebu beze všeho prodlení již před novým rokem vyplní. Všem u milému čtenářstvu přejeme šťastné, spokojené svátky.

Papežská česká kolleje v Římě. Společným čtením 24. listopadu i ve Viterbiadu, že se celý sdělilý průběh slavnosti 25letého jubilea pap. české kolleje slávi děkovati p. t. vedpp. bývalým představeným i nyníjším, a zejména i bohoslovci Josefu Cibulce, řídícímu káru a Janu

Tisovi, ceremoniáři. Také Jeho Em. p. kardinál Merry del Val dal si představití po audienci u sv. Otce dp. Cibulka a druhého diecézního královéhradeckého Oldřicha Svobodu, skladatele hymny „Oremus pro Pontifice nostro Pio.“ — Dne 18. t. m. v basilice Lateránské vysvěcen již na kněze milý jáhen náš královéhradecký dp. Josef Cibulka od Jeho Em. p. kard. Respighi, generálního vikáře sv. Otce Pia X. První mši sv. obětoval 19. t. m. v kolejiálním chrámu Páně. Až daleko vzdálen od milené vlasti, v den primice se zdálo, že jest v kroutku svých nejmilejších. Vždyt přišla si pro požehnání i sestřička novosvěcence, v Pánu zesnulou matku zastupoval vldp. vicerektor Dr. Jan Dvořák (boden zajisté jména matky — kolleje), při oběti nejav. s otcovskou pečlivostí doprovázel novosvěcence vsdp. Magar. Solieri, rektor kolleje, kněze diecézní a býv. spuluchovance zastupoval Dr. Jan Sobota, kaplan kuklenský t. č. konviktor Animy. Ostatní spolubratři přistoupili všichni ke stolu Páně, při čemž zapěna nová skladba ctih. p. Oldřicha Svobody, prodchnutá vektu citem andělským „Cor Jesu corporissimum“ Nescházeli ani ostatní pp. duchovní v Římě dleli na p. P. Hadeček C. SS. R., P. Ignác O. P. s milým průvodcem poutníků ctih. br. Slovákem Aloisem Kotáčkou a j. Rodinné hostiny účastnil se též zvlášť všem milý býv. rektor a přítel kolleje vsdp. Mgr. Leva, kanovník sv. Petráky, Magr Rella, řídící šestinské kapely, P. šlechtic Lassberg a j. Důkazem pravé lásky bratrské byly s nadšením přednesené básné skladatelů — bohoslovců královéhradeckých: české, německé a latinské, jakož i večerní zdařilá akademie. — Vyhovujeme rádi skromé prosbě nadšeného nového kněze a modlíme se, aby nejen oběť jeho a naše, nýbrž i celý život jeho a náš stal se příjemným u Boha Otce Všemohoucího!

K defraudaci učitele Stulíka ve Velkém Boru. „Hlas Lidu“ píše: Ve středu dne 8. prosince konala se schůze členů „Společnosti a záložního spolku pro Velký Bor a okolí.“ Jednalo se o tom, kterak provésti započatou sánnaci záložny. Členové upsali již vše, až na 5000 K, které se nemohou sehnati, poněvadž někteří členové nechťejí dobrovolně ničím přispěti na sánnaci a druzí již více dáti nemohou. „Ústřední Jednota“ hraje podivnou hru se spolkem. Vysílá delegáty a ti radí: „Jen to všechno upište a my pak, svolí-li k tomu výbor, také pomůžeme. Něčím přispěti nyní, je proti stanovám.“ Děkujeme za tu radu. Každý přece ví, že až se členové za s. hodek zaručí, potom není třeba pomoci druhého. Jak jsou ti páni v „Ú. J.“ bdělí stanov! A přece se dnes všeobecně ví, že v „Ú. J.“ nad šst stanov přivřely se oči nejednou. V „Hlasu Lidu“ ze dne 7. prosince správně bylo napsáno, že „Ú. J.“ má také vinu na defraudaci ve Velkém Boru, že se nepostarala, aby jednou chybný pokladník-defraudant byl odstraněn. Jáme opravdu dychtivi, jak se „Ú. J.“ zachová. Na konec nezbuďe, nežli aby členové ještě těch 5000 K rozebrali a pánu z „Ú. J.“ řekli: „Páni, mějte se rádi a buďte „bez nás“ zdraví!“

A zase nová sprenevéra v domácnosti pokrořského učitele. „Čech“ 18 t. m. píše: V Huštěnovicích u Uh. Hradiště byla dne 14. prosince vzata do vyšetřovací vazby u krajského soudu v Uh. Hradišti choť tamějšího nadučitele a poštmistrová Olga Chlapíková pro zpronevěru v úřadě. Revidenti zjistili dosud zpronevěru na 20.000 K. Podvodné manipulace prováděla paní nadučitelová již po delší dobu. Při první revizi před rokem a hledány nepotřádky a zjištěn schodek, než věc ututlana. Chlapíková zdržovala si annuity hypoteční bance jednotlivými dlužníky zasílané. Klín vytloukala pak klínem. Tak z Huštěnovic do Brna potřebovaly splátky k dopravě 198, 492, 230, 208 a 131 dnů. Mimo to na obálce hypoteční banky, jež byla opatřena razítkem ze dne 1. prosince 1908 a již doručila paní poštmistrová teprve po roce, jednoduše z 1908 udělala inkoustem 1909. Na podvod se přišlo, když přijel do místní Raiffeisenky revisor. Raiffeisenka vykasovala zaslaných 8000 K ústředí již skorem před rokem, revisor z ústředí však představenstvu oznámil, že v ústředí neobdrželi ničeho. Mimo to na četné dlužníky byly hypoteční bankou vedeny exekuce. Paní poštmistrová vždy den před dražbou splátku poslala a tak exekuce byla zastavena. *Nadučitel Chlapík hlásil se vždy k pokrořské straně a velkou přehlopnicí pokroku byla jeho manželka — defraudantka.* V sousedních Babicích se opět dle našich zpráv cosi nepřijemného pro pokrořové a sociálně-demokratické agrární panstvo chystá. Neopomeneme o tom, až to propukne, podati zprávu. Jako zajímavost uvádíme, že p. nadučitel Chlapík, velký pokrořák, když viděl, že je sle, obrátil se o pomoc na různé kašše. Nezá nám známo, dal-li se někdo napádit!

Z maďarského ráje. Některé listy uvádějí, proč nyníjší uherská vláda nemůže se dostat k urovnání zápletek. Pány Weckerla a soudrahy nedrží dle správy té na ministerstvěch křeslech politické motivy, nýbrž důvody čistě obchodní. Lidé, kteří snají dobře poměry, praví, že od roku 1867 do roku 1907, tedy za čtyřicet let, nevydělali uherská politická tolik, co za posledního pátile-

tího roku. A teď se vypravuje: Ministerský před-
seda dr. Al. Weckerle byl z domu bezes jmení, se-
ženou vyženil nanejvýš 300.000 K. Nyní se oc-
ňuje jménem Weckerlova na 5 až 6 milionů K. Jak
k tomu Weckerle přišel? Loni uváděno bylo jméno
„Weckerle“ v obchodní spojení se stavbou dělní-
ckých domků v Budapešti s rozpočtem na 6 mili-
onů. Tehdy restaurovala se finančně jako zpro-
středkovatelka koupě pozemků také jistá dáma
z polověsta. — Pro Frant. Kořuta hledali agenti,
než se stal ministrem, stále důvěr na lichvářském
trhu. To od jeho jmenování ministrem přestalo.
Státní sekretář v ministerstvu obchodu Šterenyi
(žid Stern), který řídí obchody ministrů, byl z domu
nemajetný. Teď se jeho jméno pátí na půldruha
milionu. Stačí!

Zajímavá statistika. Nařízení dekretu
„Ne temere“, aby se poznamenávaly zdevky také
v matrice křesťanů, ukazuje v jednotlivých farnos-
tech, zvláště v krajích chudších, jak veliké
procento mladých lidí zakládá svoji domácnost
jinde, než ve svém domově. Je sice známo, že
z krajín výhradně rolnických a k tomu chudších
mizí obyvatelstvo hodně — to ukazuje vždy po
10 letech sčítání lidu — ale dle dekretu „Ne te-
mere“ lze buď konstatovati jak ubývá z těch
krajů mladých lidí, kteří zakládají jinde nové do-
mácnosti. Na př. z jedné farnosti horaké s 3000
duší bylo od velikonoc 1908 do konce roku zda-
vek jinde (ale ne následkem delegace, nýbrž v ci-
zině a pro cizinu) 24, a roku 1909 do dneška 26
— Bude tedy tato statistika církevní jednou dů-
ležitou pomůckou kulturní.

**Odpor proti židům — vojenským
lékařům.** V sezóně vojenské komise říšské du-
my přijat byl 21. proti 4 hlasům návrh krajní
pravic, aby vojenští lékaři židi vyloučení byli
z armády jak v době míru tak i za války. Ná-
sledkem toho nebudou židé připuštěni k medi-
cinskému studiu na vojenské lékařské fakultě. —
Je vidět, že Rusko provádí očistu od svých „přá-
tel“ důsledně a že není nikterak spátečnické, jak
by všechny liberální haty tak rády chtěly všemu
světu namluvit!

Parlamentní idylka. „Hlas“ napsal o
noční schůzi sněmovny z 16. t. m.: Sněmovna po-
dobala se dnešní noci válečnému ležení, když nad
ulicí noc rozestře své perutě. Na lavicích v ku-
loárech leželi ospalí poslanci, rovněž tak v polo-
tmavých klubovnicích sních. Spali „v pohotovosti“,
připraveni jsou saskočiti na první signál, který
dal posl. Choc na trubku neb Buřival na řeh-
tačku, se svých nepohodlných improvizovaných
lůžek. Vrchol stavební rada Günther klidně pro-
cházel se na chodbách sněmovních s velkým po-
státem pod paží a v plstěných pantoflích. Z jedné
výborové místnosti utvořena byla kavárna. Dne-
šeno pivo a káva a najednou k „vyjasnění situ-
ace“ objevily se na zeleném stole taroky. A
svorně utvořilo se z německých nacionalů, něm.
radikálů, něm. křesť. sociálů a moc. demokratů
pět skupin hráčů a „kibiců.“ V saloně předsedy
dra Pattaie také sebylo ale. Baron Chiari, mi-
nistr Weiskirchner, dr. Glombiški a polský mi-
nistr krajn Dulemba oavěžovali se tam z „brůz-
dne.“ Tak „pracuje“ se v parlamentě — za doby
noční obstrukce.

**Počet posluchačů na české vysoké
škole technické v Praze** — přes to, že stře-
žena byla v r. 1899—1900 druhá česká technika
v Brně, skoro se strojnásobil a dostoupil čísla
3024. Vedle Čechů zapsáni tu jsou letos: 4 Slováci,
81 Poláků, 27 Slovinců, 87 Srbo-Chorvatů, 26 Rusů
a 51 Bulharů. Pozoruhodným jest, že počet posl-
uchačů naší techniky dosáhl čísla posluchačů navště-
vujících techniku vídeňskou, ostatní technické školy
rakouské v tomto ohledu daleko za sebou pone-
chávají.

Nejsemtnější vánoce. Vyhaslé a mrtvé
oči chudých, slepých dívek radosti Vánoc neuzří;
jen váš, šlechetný dobrodruzi, dárek je v jejich
věčné tmě potěší. Pošlete jej — třeba i sebe
menší — tímto nejnešťastnějším z nešťastných do
„Útulny slepých dívek“, Praha—Kampa, nebo do
administrace t. l.

Na ochranu dětí. Česká zemská komise
pro ochranu dětí a péči o mládež přijímá nean-
onymní udání o nelidském nakládání dětmi, činí
nutná další opatření, jmenovitě podniká — pře-
svědčí-li se, že se udání zakládá na pravdě — po-
třebné úřední kroky k zachráně nešťastného dítěte
a k potrestání nelidských rodičů, aniž by osoba,
jež pravdivé udání činí, se musela obávat něja-
kých nepřijemností, četných pochybností k úřadům.
(Česká zemská komise pro ochranu dětí v Praze
III., Letenská ul. č. 4.)

Americký student. Jako v mnohém o-
hledu jeví se v Americe pravý opak k poměrům
evropským, tak zvláště v životě studentů ameri-
ckých a evropských je zarážející rozdíl. Americký
student nenavléká si rukavičky ani „neplaubuje“
dvěři dveří o prázdninách a nemaže šůšku, nehraje
kuželky, ani neprovedí celé dny u karet, nýbrž
navlékne si tak zvané „modráky“ t. j. modré plá-
tvě kalhoty jako mrvy v našich školách, a jde na
výhled, aby rodičům ukázal svého věku a stáří si
umožnil. Vyvážením hlíny, kácení stromů, zavážení
vodovodu a jiné unázané zaměstnání není ničím
neobvyklým pro pana studenta. Tak jeden morav-

ský abiturient, který právě letos byl vysvěcen na
kněze, každé prázdniny dostal od města Clevel-
andu práci ve veřejných sadech: přistřihoval keře,
salval trávu, přibíhl k dětem na veřejném hřišti
atd. za dva a půl doll. denně a z toho si pak při-
lepšoval po celý rok. Jako doklad studentských
poměrů stáží zde výkaz, který uveřejnili studenti
univerzity chicagské sami: Osm set padesát stu-
dentů chicagské university, kteří pracovali odpo-
ledne a večer loni, aby si vydělali něco na výlohy
s návštěvou university spojené, vydělali dohromady
62.285 marek. Dotyční studenti pracovali: při ob-
sluze hostů v restauracích, obstarávali parní to-
pení, myli nádobí a drhli podlahy, ošetřovali starce,
uváděli obecnostvo v divadlech, roznášeli plakáty,
prodávali zboží v obchodech. Posluhové v restau-
racích vydělali nejvíce a sice 22.382 marek. Stu-
denti zastávali též úřady volebních úředníků v čet-
ných procinktech a vydělali tím 920 marek. Značný
obnos vydělali studenti také kletkováním starých
dluhů. Toť se rozumí, že u svých kolegů se ani
o žádnou kolekci nepokusili. Bylo by to marné.

Jak spoříme. Za první čtvrtletí r. 1909
prokontili jsme v Čechách 28.511.660 K. Na Mo-
ravě 8.539.824 K. Ve Slezsku 3.780.232 K. Je
oprávněná naděje, že v dalších čtvrtletích méně
jme neprokontili, tudíž za tento rok do větru
pustíme v Čechách jenom 114.046.640 K. A pak
naříkáme na slé časy! Zemský rozpočet vykazuje
schodek neubrazený přes 22 mil. K. Kdybychom
v Čechách měli dosti silné vůle a koutení obme-
zili na pětou, úsporami tím získanými bychom
uhradili celý schodek v zemském rozpočtu. A
kdybychom se na rok ztekli koutení, mohli by-
chom si za uspořené peníze zregulovat mnohé
řeky. A což bychom si mohli zříditi průmyslových
závodů za ty peníze, jež rok vedle roku v ze-
mích českých prokontujeme.

Zvláštnosti Prahy je pilsenský „Restau-
rant Korynta“ na Staroměstském náměstí, proti
radnici. Restaurant tento je jediný svého druhu
v Praze, kde nalezne každý vše dle přání svého;
může zajíti do „Pivního sanatoria“, lidové restau-
race nebo do místnosti zařízených s úplným
komfortem. Vše obdrží nejvybranější jídla a ná-
poje za ceny nejnižší až do nejvyšších. Doporuču-
jeme návštěvníkům Prahy.

Praví francouzští klerikálové. Proč
nechce sednáťská vláda francouzská uzavřítí Lurdy,
ač na jiných místech netrpí ani náboženské vyu-
čování? V posledních deseti letech přijelo do Lurd
2866 zvláštních vlaků s 53.985 nemocnými a 3049
lékaři, ostatních poutníků a jejich průvodců nečíta-
jí; tento dopravou samy dráhy vydělaly přes 26
milionů franků. Jako dráhy, obchoduje také dobře
správa pošt: počet známek, prodaný v Lurdech,
jde ročně do milionů. Jak vysoký je tento počet
(číslice není udána) a jak rychle stoupá, viděti
z udaného rozdílu: r. 1908 bylo známek prodáno
o 110.000 víc než rok před tím. Ročně (1908) se
odhaduje počet poutníků nemocných na 10.000,
všech poutníků na dva a půl milionu; léčebných
ponoření do zázračné vody bylo za rok 131.261,
zvláštních vlaků za rok 1908 bylo 602, opatrov-
níků nemocných zaměstnává správa 5646. Má slou-
ženo 94.500; přijímání svátosti oltární 1.160.400.
Město Lurdy má na potravní dani z poutníků
sisk 185.000 franků. Celkový přínos peněz od
poutníků do Francie se odhaduje na 50—60 mi-
lionů franků ročně. — Tudíž „protiklerikální“
byrokrati francouzští dobře vyčítali, kdy je pro
kapou dobře státi se nedůsledným. Ačkoli se da-
šují, že přejí každému náboženskému svobodu, vy-
mazují jméno Kristovo, jméno Boží z knih. Na
druhé straně pustě se posmívají Lurdům, jako
místu největších pověr. Leč — pronásledující samo
jméno Boží a vyhánějící jeptišky docela i z ne-
mocnic, „místu pověr“ neubližují, aby se neseschly
jejich příjmy. Věru vybarvení klerikálové, kteří
z velikých davů poutnických těží horlivěji než
Jidáš z peněz apoštolů!

**Listovní doprava v době vánoční a
novoroční.** Při velikém návalu zásilek jmeno-
vitě v době vánoční a novoroční jest nezbytné
třeba, aby veškeré listovní zásilky, sněžící do
všech měst, obsahovaly vedle úplného a správ-
ného jména příjemceva též okres (čtvrť), ulici,
číslo domu a případně též bližší údaj bytu. Na
zásilkách do Vídně adresovaných třeba mimo měst-
ský okres udati též dotyčný doručovací okres a to
v podobě zlomku, jehož římskou číslicí napsaný
čitatel značí městský okres, arabskou číslicí psaný
jmenovatel pak dotyčný poštovní okres doručovací
(Vídeň I/1. atd.) Dále se p. t. obecnostvo dáleklivě
žádá, aby za účelem usnadnění manipulace nena-
lepovalo známky na zadní straně dopisu, nýbrž na
straně adresní a to pokud možná uchoře v pravém
robu. Listky, jejich přední strana kolmon čarou
rozdělena jest ve dvě polovice, mohou obsahovati
písemná sdělení jak na zadní straně tak na levé
polovině přední strany. Ustanovení to platí pro
dopravu tuzemskou i pro styk se všemi zeměmi
světového společenství. Na třídních visit-
kách, listech vánočních a novoročních, zaslaných
s použitím značky pro tiskopisy, jest dovoleno mimo
adresu obstaratelova a jeho stav připojití ještě
blahopřání, poděkování a jiné dodatky zdvořilostní,
vyjádřené nejvýše v pěti slovech, neb obyčejnými
zkrácenými (p. f. a pod.) Výmiseratě toto usta-

novení platí pouze pro řečené druhy tiskopisů a
nelze je rozšiřovati na tiskopisy vůbec. Veškerí
p. t. obchodníci, majitelé firem a závodů, zejména
nakladatelé se žádají, aby kalendáře, novoroční
blahopřání a pod. nepodávali najednou a bezpro-
středně před novým rokem, nýbrž aby zásilky ty
odevzdávali poště k dopravě po částkách a to po-
kud možno co nejdříve, poněvadž při nahromadění
podobných zásilek v posledních dnech roku jak
poštovní doprava tak doručování ve značné míře
se stěžuje.

(Zasláno.)

Veštecšému Pánu,

panu Hanuš C. Bartíkovi, podnikateli staveb
v Hradci Králové.

Prohlašuji Vám tímto veřejně, že veškeré zprávy,
jež o Vás váš bývalý účetní Karel Budinský, bytem
na Praš. Předměstí, po Hradci Králové u různých do-
davatelů a pp. stavebníků rozšiřoval a to na podkladě
dopisů svých, nezakládají se nikterak na pravdě a žá-
dám Vás tímto, abyste mi odpustil, že jsem se tím
Vaší cti dotknul; znám Vás co musé ryšho, čestného
obaraktern, který nerovným bojem, vedeným s kla-
denskými pp. staviteli, za soudanosti Pražsko-žele-
zářské společnosti, stavební vřátkou v r. 1908 o celý
majetek přišel.

Jsem kdykoliv ochoten Vám přispěti, aby indi-
vidua, která podobným způsobem zákeřnický a podle
jeu se masy Vás špiní, soudně byla stíhána a veškeru
korrespondenci ve věci této dám Vám k dispozici ku
dalším krokům soudním, jeť proti p. Karlu Budin-
skému podniknete, jakmile mi dopisy ty od soudu
vydány budou.

V Kladně, dne 18. prosince 1909.

JUDr. B. Seidl, Jindř. Bürgel, Filip Bíl.
svědkové.

Prohlášení.

Tímto prohlašuji panu Hanuš C. Bartíkovi, pod-
nikateli staveb v Hradci Králové, že za souhlasu jeho
umožněn mi byl prodej společné naší parostrojní ci-
helny v Kladně, že podnikmky prodeje cihelny pro
pana Hanuše Bartíka vypadly tak neptěznivě, že se
snažného kapitálu, který p. Hanuš Bartík do podniku
hotově vložil, nezbylo mu k dobírání ničeho.

Jelikož pak já sám hotovým kapitálem jsem se
neúčastnil, pouze v zástavu dal domy své na Kladně
a v Praze, na kterých simultánně kapitál na stavbu
cihelny použitý byl přijat, jsem panu Hanuš C. Bar-
tíkovi díky zavázán, že k prodeji svolil.

Na Kladně, 18. prosince 1909.

JUDr. B. Seidl, Jindř. Bürgel, Filip Bíl.
svědkové.

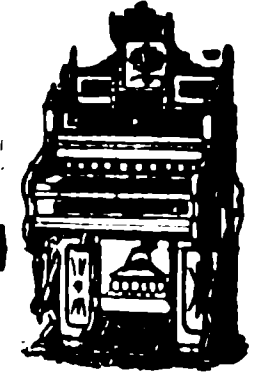
*Hoj, ty štedrý večere, ty tajemný
svátku, jakou asi přineseš na
„Obnovu“ splátku?*

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

S k l a d y:
Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Connolly zdarma a
franko.
Nejméně měsíční
splátky.

P. T. důchovenstvu zvláštní výhody.

Doporučuji všem oblíbenou píseň vánoční:
„Pojďte všichni k jesličkám.“
Sepsal P. Florian Březina O. S. Fr.
100 kusů 1 K 50 h franko.
Právo varhan od J. A. Wüschke ochotně podle
na požádání
Josef Špáta,
knihařství a obchod papírem v Hronově, K.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejvýhodnějších dodává
cís. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.
Skupiny snoubenců.
Skupiny svatebčanů.

Kožichy

pánské i dámské, cestovní a hospodářské, i levné
pro kočl.

Kožešiny

límeč, šatky, šály, rukávky v nejnovějších fa-
cích od nejlevnějších do nejdražších, v největ-
ším výběru doporučuje

František Beran,

vlastní výroba kožešnického zboží

○ Hradec Králové, ○
Velká poště.

Žakety kožešinové

nejmodernějších vzorů pařížských dle míry se
šitují.

Nemoderní kožešiny na
nové vzory předělávám solid. a levně.

Zároveň

klobouky a čepice

jsou stále na skladě

Kávu praženou

na zdravotním stroji **pravý**
Ceylon velmi silné chuti
1 kg za 3-50 K vyplacené do každé sta-
nice doporučí milovníkům černé
kávy křesťanská odborná firma

Marie Katlák v České Skalici.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dříve, než nové

chrámové jesle

zakoupíte,

doplate si o bezplatný rozpočet a vzorky utěsně
se rozvíjející firmě

Bohumil Bek,

sochařství a řezbářství

na Horách Kutných.

Podporujte umělecký průmysl svého kraje.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitování
(dle Ord. listu č. 9., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 60 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Rozšiřujte
Časové Úvahy.

Nádherne dary!

Madonny a Krista

a vůbec veškeré druhy

obrazů, zrcadel a rámců,

jakož i nejrůznější

umělecké výrobky

doporučuje levně

závod umělecký a papírnický

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové.

Vlastní dílna na zarámcování.

Obrovský výběr dopisnic
a všeho zboží papírnického.

Chvalně známý domácí výrobní pramen od
r. 1891.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, širťky, látky na roby,
soupravy, salonní garnitury, vůbec
všeho zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALACEHO TR. C. 359., VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
rých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, iluminace osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož
i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Bedává a natazuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí
stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení kral. vln.
města Hradec Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

OBNOVA

Číslo 51.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 23. prosince 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Stkvělá naplň prorocství Danielova.

Prorok Daniel napsal: „Léta prvního Daria syna Asvérova z semene médeckého, kterýž panoval nad královstvím chaldejským: léta prvního království jeho já Daniel porozuměl jsem v knihách počtu let, o němž se stala řeč Hospodinova k Jeremiášovi proroku, že se dokoná zpuštění Jerusalema za sedmdesáté let. A obrátil jsem tvář svou ku Pánu Bohu svému, modle se a pokorně prose v postech, v žízni a v popeli... A když jsem ještě mluvil a modlil se a vyznával hříchy své i hříchy lidu israelského a prostíral prosby své před obličejem Boha svého, za hora svatou Boha svého: ještě jsem já mluvil na modlitbě, a aj muž Gabriel, kteréhož jsem byl viděl u vidění na počátku, rychle letě dotekl se mne a mluvil mi a řekl:

Danieli, nyní jsem vyšel, abych tě naučil a abys rozuměl. Od počátku proseb tvých vyšla jest řeč: a já jsem přišel abych ti oznámil, neboť muž žádostí jsi; protož ty pozoruj řeči mé a rozuměj vidění tomu. *Sedmdesáté téhodné ukráceno jest nad lidem tvým a nad městem svatým tvým*, aby se skonalo přestoupení a konec vzal hřích a shlazená byla nepravost a přivedena byla spravedlnost věčná a aby se naplnilo vidění i prorocství a pomazán byl Svatý svatých.

Věz tedy a pozoruj: od vyjití řeči, aby zase vzdělán byl Jerusalema, až do Krista vévody, téhodné sedm a téhodné šedesát a dva budou: a zase vzdělána bude ulice a zdi v úzkosti časů. *A po téhodných šedesáti a dvou sábit bude Kristus*: a nebude lid jeho, kterýž ho zapře. A město i svatyni rozmeze lid s vévodou, kterýž přijde: a konec jeho pohubení, a po konci boje uložené zpuštění. Utvrdí pak smlouvou mnohým jedním téhodnem: a v polovici téhodné přestane obět a obětování; a bude v chrámě chabnost zpuštění: a až do skonání a konce trvati bude zpuštění.

Ejhle prorocství velevýznamné, tak jasné, předpovídající s plnou jistotou dobu umučení Ježíšova, osud Kristův, lidu židovského a Jerusalema! Aby pak zvláště toto věkopamátčné prorocství mělo lidstvo stále na pilném zřeteli, přičiňují se k slovům prorockým důrazná připomenutí: „Pozoruj — rozuměj — věz tedy a pozoruj — nyní jsem vyšel, abych tě naučil a abys rozuměl“ a pod. Takové širší slovní důvody vyskytují se v Písmu vždy tehdy, kdy se sděluje něco zvláště důležitého. Veliký, zanečený vlastenec Daniel vyprosil si to významné, podrobné sdělení dojmavou, srdcelomnou prosbou, provázenou skutky kajícími, upřímným doznáním hříchů svých i lidu israelského. Na počátku určuje přesně dobu, kdy „porozuměl v knihách počtu let, o němž se stala řeč Hospodinova k Jeremiášovi proroku.“

Pohlédneme na to předpovědění shora otištěné blíže. Zcela rozhodně jest *mesiašské*; vysvětá to z pojmenování, poněvadž ten, jehož příchod se oznamuje, nazývá se *Svatý svatých*; tak vznešený titul nikdy v Písmu se nepřikládá pouhému smrtelnému člověku. Zřejmo to dále z prorokovaných skutků, které Svatý svatých vykoná; jím bude skonáno přestoupení, konec vezme hřích, shlazená bude nepravost, přivedena bude spravedlnost věčná, naplněno bude vidění a prorocství. Toto všecko vykonati nemohl a nemůže nikdo jiný než Vykupitel.

Prorok předpovídá přesně 1. dobu příchodu Vykupitelova, 2. jeho život, 3. čas jeho smrti, 4. dobu vystavění a zániku Jerusalema a 5. zavržení lidu israelského. To všecko má se státi během 70 „téhodnů.“ Každý zajisté uzná a všichni ti, kteří četli slova Danielova, dobře věděli, že k věcem tak velikým nestačí 70 týdnů po 7 dnech. Za dobu asi 17 měsíců naprosto všecko to, co vypočítáno, státi se nemůže. K tomu jest potřebí doby mnohonásobně delší. Vědí-li tudíž Israelité, jak rozuměti týdnů v tomto případě. Kdyby se snad byli domnívali, že rozumí Daniel týdnů obyčejné, byli by a roztřpčením jeho prorocství jako mylné vyloučili z posvátných knih ihned po 17 měsí-

cích, kdy předpověděná lhůta by byla dle domnění jejich končila zcela na plano. Leč u Israelitů bylo zcela běžným zvykem nazývatí týdnem i sedmiletí. Na př. v III. knize Mojžišově (25, 8) čteme: „Sečteš také sobě sedm téhodnů let, to jest sedmkrát sedm, ješto spolu činí čtyřicet devět let.“ Tedy byli Israelité zcela oprávněni ve smyslu Písma rozuměti týdnů po sedmi letech, čili dobu 490 let.

Důležitá jest otázka, od které doby máme tyto roky počítati. Prorok praví: „Od vyjití řeči, aby zase vzdělán byl Jerusalema, až do Krista vévody téhodnů sedm a téhodnů šedesát a dva budou.“ Máme tedy začít počítati od nějakého rozkazu týkajícího se města Jerusalema. Jsou takové rozkazy čtyry: první od Cyra z r. 538 nebo 536 před Kr. (1 Esdr. 1, 2); druhý od Daria Hystaspa r. 518 (1 Esdr. 6, 1), třetí od Artaxerxa Longimana roku sedmého, čili z r. 487 (1 Esdr. 7, 22) a čtvrtý od téhož krále z roku dvacátého jeho vlády, totiž z r. 454 (2 Esdr. 2, 2). *Jest třeba rozuměti tento rozkaz poslední, neboť jen v tom jest řeč o stavbě bran a hradů.* A prorok Daniel praví výslovně: „Zase vzdělána bude ulice a zdi v úzkosti časů.“ Jest sice pravdou, že Artaxerxes Longimanus začal samostatně vládnouti r. 465; ale Daniel, který na jeho dvoře žil, *sajisté počítal léta jeho království od té doby, kdy se mu dostalo titulu královského* — a to bylo *dvadécátého roku panování Xerxova*, čili roku 473 nebo 474, kdy se Xerxes připravoval na známou výpravu proti Řekům a proto přijal spojuvatele. Pak 20. rok království Artaxerxa Longimana jest 454. před Kristem. Počítáme-li pak od toho roku 7 a 62 týdnů po sedmi letech, obdržíme 483 roky a tento rok 483. od 454. před Kr. je rok 30. po Kristovu narození. A Kristus skutečně veřejně vystoupil, čili vůdcem, vévodou se stal v 30. roce věku svého.

Po týdních šedesáti a dvou měl hýti dle prorocství Kristus zabít, lid ho měl zapřít; tak se také stalo.

V polovici následujícího týdne měly přestati oběti a obětování; a skutečně, když Kristus pro tříletém vynučování, tedy v polovici týdne 70. byl usmrcen, když se obětoval na kříži, přestaly oběti starozákonní. Později přitáhl „lid s vévodou“, totiž Římané a zejména r. 70. Titus; tento „lid s vévodou“ dobyl o velikonočních města Jerusalema; a jakkoli Titus přikázal přísně vojínům, aby nádherného chrámu šetřili, byl přece chrám spálen, že z něho nezůstal kámen na kameni. Tak se vyplnilo prorocství Danielovo i Kristovo. Lid židovský rozptýlen pak do celého světa a jakkoli má velké bohatství, nemá krále, nemá chrámu ani obětí, nemá vlasti. — Tak se důležité prorocství Danielovo naplnilo a naplňuje dosud.

Nyní, kdy zakrášle mozečky tolik se snaží překrucovati jednu z nejvýznamnějších dějinných pravd drzým tvrzením, že jest Kristus jen „osobou legendární“, potřebí jest se všim důrazem poukazovati zvláště na prorocství Danielovo, o němž si rozbili hlavy nejbystřejší naši protivníci umělým překrucováním letopočtu, lhaním o prorocství Danielova atd.

Starý Zákon jest pln stkvělých prorocství o Svatém svatých; předpovědi jsou tak významné a určité, že z nich lze složiti životopis Ježíšův, i kdyby zprávy evangelistů neexistovaly. Lid israelský velmi dobře pochopoval řeči svatých věstců, střežil je jako poklad nejvzácnější, o čemž dávají svědectví současní spisovatelé pohanští. Kdyby sladké zvěsti apoštolů o naplnění řeči prorockých jen v malíčkostech byly mylné, bývali by s nimi fanatičtí farizeové krátce hotovi. Málokdo tak nenáviděl křesťany jako zatvrzelí židé, kteří se pokřtiti nedali. Hněv jimi lomcoval při vzpomínce, že vyplnilo se prorocství Kristovo o skaze jím drabého Jerusalema. Proto po svém rozptýlení šťvali pohanské vladaře proti křesťanům, ale neopovážili se dokazovati, že apoštolé a jejich přátelé šíří o Kristu bezpodstatné legendy. Veliké drama golgotaké, skutky Kristovy až příliš dobře znaly tisíce a tisíce očitých svědků. Když sv. Štěpán jím do duše zahrml a pou-

kazoval na skutečnosti, které sami dobře znali, nepoučovali ho zatvrzelci nějakými důkazy o pravém opaku, ale zapali si uši a prohlili nevinnou krev statečného milovníka pravdy. A hned potom tolik tisíců obětovalo své životy za „legendárního Krista“! Což byli i učení filosofové, vstupující do církve, tak pošetilí, aby se dali voditi na jatky pronějakou „osobu legendární“, o jejíž jsoucnost a skutech se důkladně nepřesvědčili? A zvláště v kulturní době, kdy golgotská tragédie se odehrála v zemi podřízené vzdělanému národu římskému a kontrolované i spravované od inteligentů římského národa! *Právě v té době legendy strácely na své ceně, racionalismus filosofů je podroboval vážné kritice.* A na rumech legend pohanských že by najednou tak neočekávaně získala víru legenda jiná, nedokázaná, odporující tradicím a zásadám římských učenců? Tu by bývalo šáleno celé vzdělané Středomoří, což jest naprosto nemožno.

A ke všemu slyšíme trpasličí skřek, to že prý Čechové mají také svou podobnou legendu o rytířích Blanických, Němci o Barbarosovi! Neřekne se ovšem při tom, že takové legendy nemínili opravdově ani ti, kteří je vymysleli a kteří je první slyšeli. V době, kdy pohádky byly tolik vítané, přirozeně lidé vlastenecky citící skládali též pohádky k povzbuzení ducha vlasteneckého! Sem také náleží prorocství kněžny libuše, atd. A teď srovnávaní takové báje s přesnými prorocstvími o Kristu, pod nimiž se právě první majitelé Písma svícejí, o jejich velikém významu sami pohané se rozepisovali! Židé zbožní, kteří si nedali zakrýti zdravý rozhled farizejským fanatismem, také příchod Kristův čekali přesně v tom čase, o kterém mluvil Daniel. Proto na př. staříček Simeon sám věřil pevně, že ještě zde na zemi spatří Světlo národů.

Prorocství, jež vála tehdy celým vzdělaným světem — jen klamným bajkami! Snad by byli židé ve své zášti i některá prorocství mesiánská a zvláště Danielovo z bible vyloučili — kdyby se zatím nebyla stala tatáž posvátná kniha majetkem národů jiných. Leč Israelité jsou nuceni uchovávat i čísti dále ty knihy, které mluví výrazně proti nim.

Když zazářila hvězda nad Božským děckem, hned se rozjasnilo všechném těm, kteří prorocství Danielovo znali. Toto podrobné, epichální prorocství stojí nepohnuté a hrdě jako ocelová hradba proti komickým boucháčkům a přeskávkám moderních trpaslíků, Thersitů a Herostratů. Čím více snaží se moderní fanatikové zabláceným podpatkem roucho Kristovo potřísňiti, tím postava Kristova jeví se v záři jasnější, tím vznešený Ježíš ukazuje se nám ve světle velebnějším.

Ano — narodil se Očekávaný, Žádaný, Světlo k zjevení pohanům, k slávě lidu israelského, k potěše všech strádajících. Narodil se a nasil požehnání do všech končin světa. Zehnaná budiž ona chvíle velepamátaná, kdy andělé zapěli: Pokoj lidem dobré vůle!

Pohřeb hr. Jana Harracha.

Pohřební den šlechtetného českého kaváliera byl důkazem, jaké vroucí lásce a vděčnosti těšil se zesnulý u všech vrstev českého národa. Obrovský počet vynikajících reprezentantů českého národa shromáždil se u rakve hraběte-mecenáše. Hodnostáři církevní i světské sešli se v neobvyklém počtu, aby utvořili u rakve čestný průvod, který se rozvinul dne 17. t. m. v Branné u Jilemnice. Mimo mnohé jiné vynikající muže byli zde: nejv. zem. maršálek princ Ferdinand z Lobkowitz, Ferdinand Zdeněk kníže z Lobkowitz, Fr. princ z Lobkowitz, bar. Hildprant, dr. Lad. Pinkas, pražský starosta dr. Groš, za Museum král. Českého a Matci českou Jeho Exo. nejv. biskup dr. Josef Doubrava, dr. Václ. Řezníček, posl. Hucl, za Lvovskou polytechniku prof. Lásk, za sokolské jednoty pražské Církla Karl, za Malostranskou Besedu měst. radní

Brož, za Jednotu nár. soc. živnostníků Zadák z Nuslí, farář Svěc, Kašpárek a j., za Vývozní spolek předseda Votruba, za Jednotu českých lesníků inž. Josef Blažek z Plzně, zástupci o zbrojených měst. sborů pražských atd. atd.

U kostela byli uvítáni příchodí od hrabat J. Otty a Arnošta z Harrachu. Zatím co v kostele se shromáždili hr. Mensdorf, za Hradec Králové posl. dr. Ulrich a cís. rada Pilnáček, správce jilemnického okr. hejtmanství Šlechta, okr. soudce dr. Pardus, okr. výbor nechanický, městské zastupitelstvo nechanické, mnoho jiných zástupců zeměpanských i samosprávných úřadů, úřednictvo harrachovských panství atd.

Když rodina zesnulého a smuteční hosté zaujali místa kolem katafalku, přistoupil Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Doubrava za assistance místního faráře dp. Stříbrného a patronátního duchovenstva k oltáři, kdež sloužil rekviem. Při rekviem zapěl řízením p. učitele Matějky místní pěvecký kroužek tklivě a mistrně několik smutečních sborů.

Po mši sv. přistoupil nejdp. biskup ke katafalku a za hlubokého ticha promluvil u velikém pohnutí tato slova:

„Jan hrabě Harrach! Z tisícerych úst zní v těchto dnech jméno toto po vlastech našich i v dalekých krajích za pomezím českým, a k němu pojí se vzpomínky, do nichž nesčíslná srdce skládají vroucí hold hluboké úcty, tklivě vděčnosti, opravdové lásky . . .

Zde odpočívá, jehož jméno velebeno, zde odpočívá, jehož památka požehnána: Štít před rakví hlásá prostě jméno, rod a úmrtí, však srdce naše ohlasem obecného soudu přičiňují k nápisu, že tu bohatýr vznešený rodem, duchem, srdcem.

O něm v jedné z posmrtných vzpomínek pověděno bylo: Hvězda, jež zářila na obzoru našem, zhasla . . . Ano byl hvězdou; paprsky její zářily v kruh rodinného života, v zákoutí bíd a hořesti, ale též na kolbiště zápasů a snah v životě veřejném. V rodině hrála jeho manželská a otcovská láska, v řadách nuzných těšila jeho dobročinnost, ve veřejném životě uchvacovala jeho věrnost k císaři a králi a oddanost k dráhé vlasti a národu.

Hvězda čerpá paprsky své ze zdroje světla; i zesnulého zářivá vznešenost měla svůj zdroj: lásku k Bohu, vlasti a králi. Kdož by neznal, jak mocně působila v životě hraběte Harracha vzpruha lásky k širší i užší vlasti a Jeho Veličenstvu císaři a králi; kdož, s ním sblížen jsa, nepoznal, kterak ušlechtilost svoji živil z lásky k Bohu! Sám toho tklivý doklad mám: Touhou zvěčnělého bylo dosíci dovolení, aby v kapli zámekové na Hrádku chovati se směla Svátost Nejsvětější. Když k mému zadání dovolení došlo, napsal mi dne 28. července 1909 list, v němž jsou tato vroucí slova: „Dle sdělení ráčil Svátý Otec milostivě dovoliti, aby v mé zámekové kapli Nejsvětější Svátost Oltářní uschovávána býti mohla . . . Mám velikou radost a vážím sobě nade vše jiné, že svátostný Spasitel v domě mém dnem i nocí přebývá; Bůh sám to odměň, . . . že mně i mé rodině návštěvy Nejsvětější Svátosti tak jsou usnadněny.“

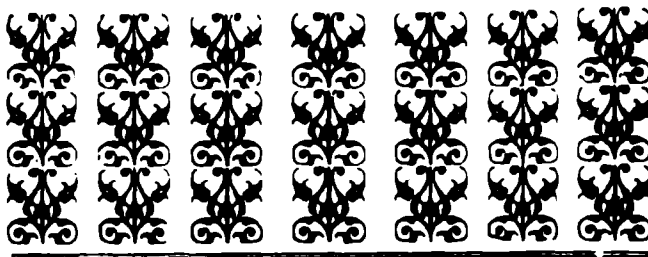
Kladu tento květ vzpomínky na rakev vznešeného kmeta, jenž ve své lásce k Bohu svítil v temné doby naše jako zářný maják, a plamenným písmem píše doklad, že v srdci ušlechtilém vedle opravdové vzdělanosti a nevroucnější lásky k vlasti i národu dosti místa má též živá víra a láska Boží . . .

Byl hvězdou, a hvězda — zhasla! Ne — neshasla, spíše říci jest: zašla; sešla jen s očí, zapadla za obzor vezdejšího života, nesešla však s myslí . . . Připadájí mi tu slova Senecova: „Mors ex natura omnibus aequalis, oblivione apud posteros aut gloria distinguitur“ — smrt, jež po přirozenosti všem jest stejným údělem, liší se v potomstvu buď zapomněním aneb slavnou pamětí.

Po přirozenosti i vznešenému kmetu smrt stala se stejným údělem; však není pochyby, jak bude v potomstvu: nepropadne zapomnění, ale vzpomínána bude slavnou pamětí. Srdce rodiny ni srdce národa nevyhostí paměť jeho; a kdyby, co pravdě přímo nepodobno, stalo se přece skutkem a památka šlechtěného Jana hraběte Harracha vlnami věků splachnuta byla v propast zapomnění, nezahyne: „Zdali může žena zapomenouti se nad dítětem svým . . . ? a byť ona se zapomnula, já se nezapomenu nad tebou“, tak druhdy zaslíbil Hospodin Bůh ústy prorokovými lidu svému (Isaiaš 49. 15.)

A mně v této chvíli připadá, jako by prohlásoval Hospodin: „Zda může rodina zapomenouti se nad dobrým otcem svým a vlast nad svým věrným synem: a kdyby zapomnula se ona, já se nezapomenu!“

Ano Hospodin Bůh nezapomene se: Jak věřice doufáme, ověnil skráně zvěčnělého bohatýra korunou slávy a v ruku jeho dal pásmu vítězství v říši nadhvězdě, kde lesk slávy nebledne a palma neuvadá . . . Tam tedy koruna na skráních šlechtěného Jana z Harrachu

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1868.

Akceový kapitál: **Reservní fondy:**
K K
10,000.000.— ca 1,300.000.—

Stav vkladů

koncem měsíce listopadu t. r.
K 25,009.427.32.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.

Vadia a kauce.
Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

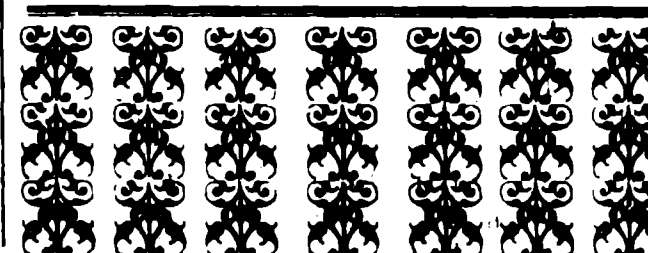
Velkoobchod

UHLÍM

Filiálka v Praze.

(Josefské náměstí — palác Obchodní a živnostenské komory).

Expositura v Turnově.

stkvíti se bude na věky a palma v ruce jeho neuvadne nikdy! —

Nato hnul se obrovský průvod k mausoleu za zvuků smutečního pochodu Chopinova. Za rakví kráčí chovanci Harrachovského ohodbince, učitelstvo se školní mládeží, sokolské jednoty, hasičské, spolek ostrostřelecký z Jilemnice, vysloužilcké spolky, katolické spolky atd. Za nimi následovalo na 40 duchovních s J. E. nejdp. biskupem dr. Doubravou v čele; za nimi lesnický personál nesl četné nádherné věnce. Roníce slzy, skládali lesníci rakev s nosítek a nesli ji do krásného románského mausolea. Když spouštěna rakev do hrobky, ozývaly se rány z hmoždíků.

Tak uloženy tělesné ostatky vzácného, velikého Čecha za nelčeného smutku a pláče velikého davu. Bůh odměň horlivému služebníku svému stonásobně!

V „sklerikalizovaném“ Rakousku židům největší svoboda — křesťanům pouta.

Machar zcela svobodně může hlásati, že kněz musí ze školy ven, že katolíci mají býti postaveni mimo všechny zákony jako škodná zvěř. Rudé listy štvou proti katolictvu jako zběsilé, urážejí náboženský cit náš tiskutím nejeurověšších karikatur. Leč — opovažte se říci o židovi čistou pravdu! Hned jest list skonfiskován. Konfiskuje se i tehdy, kdy se židovské působení dost málo kritizuje. Posl. V. Myslivec a soudruzi podali v té příčině dne 20. října ve sněmovně interpellaci na ministra spravedlnosti. Myslivec citoval předem skonfiskované sprosté věty, obsažené v Macharově čítance o Kristu Pánu, a pokračoval: Zcela jinak počínají si úřady, když běží o židy. Tu až úzkostlivě dbají úřady ochrany židovstva. Zvlášť tiskové úřady v Praze. Každá sebe nevinější zpráva o řádění židovských pijavic, každá, v mezích střízlivosti se pohybující věcná kritika bez milosti propadá konfiskaci.

Co se v Praze konfiskuje?

Jako doklad toho uvádíme zde konfiskaci pražského denníku „Čech“, zabaveného dne 2. srpna pro následující zprávu:

„Od Orlíka. — Židovská rozpínavost v některých vesnicích kraje našeho nezná mezí. Dnes sice již ve všech krajích země české snaží se křesťanství hospodáři býti nápomocnými opětně křesťanským snaživcům k zavedení odchodu, ale u nás dosud probuzení nenastalo. Pohledme jen na vesnice Lašovice, Předbořice, Chrást, Kovářov, Planou a jiné, i doznáme smutného závěru. Židovské rodiny přišly sem před časy chudé, a dnes? Jsou pány situace. Lašovický Freumuth sice zemřel, ale za to jiní souvěrci jeho se tu rozmnožili v okolí jako písek. Čím to, že pánů židů zde přibývá? Není to vinou rolníků samých?

V poslední době jistý (jindy bohatý) statek v Předbořicích, nad kterým se již svažuje Damoklov meč jedině vinou nesvědomitých vyasavačův, je smutným důkazem tvrzení našeho. A kněz, obklopen jsa všude jen židovskými obchodníky, nucen je ze skrovných příjmů svých (několika to stovek za rok) většinu dáti židům za předražené zboží.

Křesťana v oboi není. Páni řídí však obchodují i s dobytkem, jsou někde namnoze jedinými dodavateli masa atd.

A ten lid to ví, ale nevzchopí se. Není prozíravý. Kdy prohlédne? Pamatuje na sebe a nezaprodávejme své statky nikomu a nikdy! Silná vůle mnoho zmůže. Podporujme snahy křesťanských obchodníkův. Ceny jinde levné jsou jen zdánlivě nižší! Probudte se, hospodářové, dříve, než bude — pozdě!“

Jak posuzuje talmud křesťany.

Kde je tu jaké křivdění židům, kde jaké popuzování proti nim? Zpráva tato je tak věcná, mírná, že je přímo v úžasem, jak mohla tiskovými úřady býti zabavena. A přece se tak stalo. Následkem takového praxe tiskových úřadů jest ovšem lid a jeho tiskový tlumočník bezbranný. Žid lid podvádí, vysává, šidí, okrádá, s ušlechtilostí po předcích sdělené a i na krutých dob roboty zachované vyhádní, a když na tyto poměry křesťanský list ukáže, je zabaven. Což tiskovým úřadům není známo, jak zhubnými zásadami se židé řídí? Neví, že podle židovského talmudu veškeren majetek světa patří židům a že si tudíž žid s toho ládně svědomí nedělá, když křesťana o majetek jeho připraví? Není tiskovým úřadům známo, že žid dle talmudu křesťana ani za člověka nepovažuje, jako na světě náš se děje a také mandelstev křesťanů na stejný stupně se spojím s zvířaty stává?

Ano, židovstvo právě pro zásady talmudu jest nebezpečné společnosti křesťanské, jakoby šakal a tygr nebezpečnými byli, kdyby s kleece puštění v cizí u nás mohli se pohybovati. Tisk

křesťanský má dokonce povinnost, na nebespědi tota poukazovat. Když mu však tiskové úpady i ve věcné a nevinové kritice překážejí a napotád vše, co židům nepodkazuje, konšakují, jak teprve může na zlořády židů volně poukazovati?

Sebeobrana křesťanů.

Tiskové úpady se mylí, pakli se domnívají, že touto persekcí tisku křesťanského, touto protekcí, židovstvu poskytovanou, lidu křesťanskému lásku a dozu k židovským vysava- telům vnutí. Pravý opak se docílí. Lid se bez- toho dnes již domnívá, že úpady proto tak židům straní, že jsou od nich buď upláceny nebo na nich jinak finančně závisly. Domnívka tato straněním židům se jen posiluje a kdyby to mělo chodit tak dále, může se snadno státi, že lid sáhne k sebeobraně a židy strestá sám. A bylo by se tomu co diviti? Žid žid křesťanský lid hmotně, vyháni z usedlosti, svléká někdy i z poslední haleny a k tomu všemu náboženské cty jeho uráží.

Co je výše zmíněný Machar jiného, než židovský úředník, najatec, který v zájmu a snad i žoldu židovstva tak hanobně tupí Krista, zakladatele křesťanství, jež předkové dneš- ních židů na kříži přibíli? Židé také rovněž a šlechetně protikřesťanské spisy Macharovy nejvíce šíří, doporučují, schválně a přednostkami Macharovými po- řádají a pro ně nimníme agitují.

Nebude se proto čemu diviti, když ko- nečně lid křesťanský, hmotně i kulturně židy ubíjen a šizený, obrátí se místo proti leda- jakému Macharovi proti těm, kdož nitky všeho v rukou drží, proti židům.

Jsmo dalecí nějakého podněcování proti židům, necháme je žiti v pokoji, zanechají-li šíření křesťanů a tupení křesťanské víry. Dokud to obě však budou provádět, ani sebe větší persekce ze strany státních, zvláště tiskových úřadů nepřinutí křesťany k mlčen. A židům může se to jednou špatně vyplatit. V Raknu také lid dlouho trpěl, ale když už řádění ži- dovstva nemohl snést a státní úřady byly ne- činný, sáhl lid k zoufalé sebeobraně. A po- mohlo to.

Vzhledem k uvedenému táží se podepsaný: „1. Jak vysvětlí Vaše Excellence tiskové úpady neprospěšné úžasné tupení nábo- ženství a jeho zakladatele Ježíše Krista?

2. Hodlá-li Vaše Excellence i nadále tr- pět, aby jakákoli věcná a spravedlivá kritika o řádění židovstva byla potlačována?“

Obrana.

Odpověď venkova agrárním, spasi- telům" řepařstvy. Tedy za vládního pro- střednictví došlo k pevné dohodě agrárních vědců řepařstva s cukrovary. Leč samy řepař- ské organizace hlasitě protestují nelibost nad tou neprospešnou smlouvou a většinou žádají na cukrovarech zvýšení ceny. Začalo to na Kutnohorsku, kdež přátelé prodali řepu cukro- varu ovčářskému za cenu o 60 hal. vyšší. Tento příklad napodoben i jinde. A překva- pené cukrovary? Unesly se, že už s generály nikdy vyjednávají nebudou, protože smlouva se nedodrží. Teď vidí generálové, od nichž vojsko prohá, že o boji řepařským psal kato- lický tisk přes všechny agrární výpady úplně správně.

Lidovým Freundům. Na Vaše ubohé floakule o dp. Blahovi konstatujeme krátce: 1. Lhali jste, že vedl sbírku kněz, o němž není došlo dobu nic slyšeti, 2. lhali jste, že dosáhly obnosu 30.000 zl., 3. vypustili jste bezchara- kterní lež, jako by katolíci předstírali sbírky na „Komenského“, aby peněz sebranych zne- užili pro účely vlastní. Nic jste z těchto na- ňích výtek nevyvrátili, ale přece chcete potu- piti právě muže ty, kteří se vyčerpávali štá- drostí k českým lidem vídeňským.

Politický přehled.

Boj s obstrukcí. Vídeňská poslanecká sně- movna byla minulý týden divadlem, jehož snad dosud svět neviděl. Před parlamentem tiskové zástupy bouřlivě demonstrovaly proti obstrukci, jistě policie obklíčila parlament na ochranu před bouřlivými zástupy a uvnitř sněmovna ve dne v noci na všeobecné nase. Čeští poslanci agrární odváděovali svoje obstrukční pilné návrhy, každý až několik hodin — poslanec Kotlář mluvil téměř 12¹/₂ hod. — ale proti — obstrukci sněmovníci byli pohotově a pilné návrhy samitli jeden po druhém. K tomu s galérie bylo několikrát sabouřeno do sně- movny, obstrukčníci uráženi, tak že galérie musela být několikrát vyklisena. Všecko o- hrátilo se proti obstrukci, kterou se chystali zdelati trvalou schůzí, třeba až do Nového

roku. Polaké lidová strana se usugla, že se nesúčastní potírání obstrukce. A nejednou agrár. pilné návrhy odvolali.

Nemadří obrat. Schůze sněmovní trvala už 86 hodin, tolik se zápasilo s obstrukcí, zdálo se, že jediným východiskem je uzavření nebo rozpuštění sněmovny, a nejednou obstrukce povolena namými obstrukčníky. Z řad Slovan- ské jednoty vyšel totiž návrh Slovinců dra. Kreka, pozmeněný návrhem dra. Kramáře a soudruhů na změnu jednacího řádu ve sně- movně, jímž se předsedovi sněmovny přede vším dává moc t. zv. pilné návrhy odstatit až na konec schůze, po projednání řádného denního pořádku a tím znemožnit duchaprázdnou tech- nickou obstrukci, a poslanec brubým způsobem porušující důstojnost sněmovny, neb který od- poruje opatřením předsedovým aueb předsedu urazí, může být předsedou ze sněmovny vy- loučen až na tři dny. Tento návrh na povolení obstrukce způsobil v první chvíli velikou ne- důvěru, přý to snad past na Němce, ale brzy pro návrh na změnu jednacího řádu byli zis- kání soc. demokraté, Poláci, něm. křesť. so- ciálové, se Slovanskou jednotou většina to nejen pro pilnost potřebná, většina ne pouze dvoutřetinová, nýbrž tříčtvrtinová. 315 proti 91 hlasům schválena pilnost návrhu Krekova — Kramářova i ve třetím čtení. V debatě meri- torní poměr hlasů křesť. při provokačním ná- vrhu Weidenhrova, aby němčina byla pro- blašena za jedině pět postou jedné řeč říšské rady. Ač všeci Němci pro návrh Weidenhrova hlasovali, dosáhl jen 134 hlasů, proti němčině bylo 267 hlasů, tedy třetina proti dvěma tře- tinám. Návrh Weidenhrova cedokasal nic ji- ného, než že Němci ve skutečnosti jsou v Ra- kousku a tedy i v parlamentě menšinou. Ně- mečtí liberálové a radikálové si také ulevili tím, že po tomto výsledku hlasování sněmovnu demonstrativně opustili. Při obojím hlasování die jmen bylo zejména hlasování ministrů poslanců dr. Dulemby, dr. Weiskirchnera a dr. Schreiners. Schreiner měl tolik neomalenosti, že na lavici ministrů hlasoval proti pilnosti návrhu protiostrukčního, tedy ministr hlaso- val pro obstrukci. Toto hlasování vyvolalo na lavicích slovanských velikou bouři nevole. Ministři dr. Dulemba a dr. Weiskirchner hlasovali rovněž proti obstrukci; při návrhu Weidenhrova hlasoval dr. Dulemba proti, dr. Schreiner ovšem zase pro němčinu, ale Weiskirchner se takticky hlasování zdržel. — Zákon o změně jednacího řádu sněmovny byl již panekou sněmovnou schválen a dostal i císařskou sankci. Česká veřejnost zatím neví, co si o náhle změně v parlamentě má pomyslit. Zdá se však převládá mínění, že se stala chyba. Agrárníci se „vyznamenali.“

Rozpočtový výbor poslanecké sněmovny schválil 20. t. m. prozatímní rozpočet 26 proti 18 hlasům. Tento výsledek nelze však nikte- rak považovati za úspěch vlády nebo dnešní většiny. Neboť zástupové většiny až na posl. Stapišského byli do jednoho na místě, a pro rozpočet ve výboře hlasovali i něm. radiká- lové, kdežto na straně opoziční byly četné mezery. Bar. Bienerth se v rozpočtovém vý- boru hájil proti předháněm, že jeví nepřá- telství k parlamentu. Bránil se i proti výtkám, že jeho vláda jest protislovanská a přiznal politickým stranám právo připravit cestu ku sestavení kabinetu.

Krise v Uhrách. Nyní vstoupil do po- předí hr. Khuen-Hedervary a Lukács, které aplnomocnila k sestavení nového ministerstva koruna; ale nedali se jim. Zatím zasedá uher- ský sněm, kdež přijat návrh Holldv, aby je- náno bylo o adrese k císaři v záležitosti samo- statné banky uherské.

Změna na trůně belgickém. 75letý král Le- opold dotrpěl. Nový král belgický Albert I. (jste nepřímým dědicem trůna) složil již při- sahau na ústavu a chce být panovníkem plněné datavním. Cílem jeho přý bude, aby dělnictvo prosperlo. Socialistická strana ráda by vyvolala hnutí republikánské, ale není naděje, že by se jí to podařilo, ježto nový král jest a dělnictva oblíben. Zesnulý král Leopold II. nestáčetnil se činně ani v politice domácí ani v zahra- niční; vše ponechával ministerstvu a sněmovně. Milostné pletky a vlastní obohacování byly jeho snad jediným cílem. Na své dcery snámou rozmařilou Louise a Štěpánku, hraběnkou Lo- nayovou zanevrel, naposled i na nejmladší svo- bodnou dceru Klementinu a věnoval se baronce Vaughanové.

Z činnosti katol. spolků.

Z Nov. Hradce Král. Katolická jednot- haost v neděli dne 2. ledna 1910 o 6. hod. odp. děvřnou schůzi ve spolkových místnostech „u Dukla.“ Přednášet bude p. A. Kefínek z Hradce Králové. Po přednášce bude se příměský večerák na společničkování nám všem známých sil. Či- nové katolické jednoty se řádají, aby se v nejho-

nějším p. žto dostavili a také jiné hosty s sebou přivedli. Zdat Báh!

Cermillev. Minulou neděli přednášel J. Jed. notě naši vel. p. Jan L. Petrásek. Mluvil p velmi zajímavém předmětu: „Katolíci a jejich nepřátelé.“ Velice případně rozdělil lidstvo ve čtyři tábory a probíral dovedně a přesvědčivě činnost jejich vzhledem ku katolíkům. Mnozí jasné počali po- znávati tajemnou a donad jimi netušenou působ- nost zdálivých svých přátel. Téměř 2 hodiny trvala přednáška, ale zdálo se býtí krátkou. Dlouhý potlesk odměnil po sázaze osvědčeného řečníka. Téžme se na bratrov přednášku vel. pána. Na závěr poukázal p. předseda, kterak katolíci větší podporu svým nepřátelům si počínati mají: prac- cujme a hledme se brániti! Na to učinil smínku o novém našem sdružení „Orla-Brynychu“, jež odporučil co nejvřeleji a který také přese všechny snahy odporců též se co nejvřeleji pěníti a den ke dni se utěšeně rozšiřuje. Zdat Báh!

Smířlice. Dne 26. t. m. pořádá sdružení křesť. dělnictva v měst. hotela spolkovou schůzi, na níž přednášeti bude dp. Fr. Novotný, kaplan z Holohlav. Zvčátek o 3. hod. odpol. Jsmo nejen přesvědčeni, že členové sdružení v plném počtu se dostaví, ale žádáme i horlivé členy katolického spolku a své přátele, aby se schůze účastnili. Jak sdružení tak i katol. spolek mají stejný cíl, proto jest třeba vzájemné podpory. Páme tedy ochotně a svědomitě povinnosti, které nynější pro- tiobozenská doba nám ukládá. — Nemlým nedo- patřením nebyla uvedena mezi účinkujícími v di- vadelní hře „Amazonky“ slé. Šanderova. Dopla- ňjce proto zprávu o činnosti našich ochotníků, vzdáváme slé. Šanderové, která ve všech předsta- veních spolkem pořádaných účinkovala, zasloužené díky. Zdat Báh!

Dvůr Králové n. L. Místní organisace české mládeže křesťansko-sociální pro Dvůr Král. a okolí svolala na neděli dne 19. prosince děvř- nou schůzi do Hankova domu, na které promluvil vadv. dr. Fr. Šulc, prof. z Hradce Král., „Může-i český člověk býtí člověkem římským.“ Již dávno neslyšeli jsme tak poutavé a přesvědčivé před- nášky! Pan přednášející v řetě téměř dvě hodiny trvajici krásně, na základě dějin vysvětlil, že český člověk může býtí dobře i člověkem římským. Dě- kuujeme p. profesorovi za tuto poučavou přednášku, s přáním, aby dobrotitiv Báh jej ještě dlouho za- choval, a aby k nám zase brzy zavítal!

Javorníke. Dne 5. t. m. konala místní or- ganisace katol. lidu členkou schůzi, při které se odbyvala ustavující valná hromada odboč. y ho- spodářského sdružení. Dp farář ve své zahajovací řeči za přítomnosti 70 členů poukázal, proč kato- líci se nyní organisují a jako nutným jest sdružo- vání zemědělců v ohledu národohospodářském, maj-li se domoci lepších poměrů. Pak mluvil velmi horlivý organisátor dp. Josef Novotný, kaplan z Kostelce n. O. Mluvil o důležitosti odboček hospodářských, vyložil část programu katol. strany a povzbuzoval k statečnému projevování nábožen. přesvědčení. Velmi vhodným, na mnohých místech humoristickým způsobem vyvrátil námítky od ne- přátel nám činěné. Řeč vylachnta s velkým sou- hlasem přítomných a přihlížící se nových 20 členů. Odbočka čítá 45 členů, kteřížto počet se zajiště brzy zvýší. Dp. řečníkovi děkujeme za ochotu, s jakou za tak nepřiznivého počasí k nám zavítal. Na vyzvání přítomného p. starosty hasič sboru v Betlémě učiněna sbírka, která vynesla K 8.60 ve prospěch tamního sboru hasičského.

Rovnost nad Dobruškou. Sdružení mlá- deže s katolickým spolkem „Rovnost“ sehraly dne 19. prosince divadelní hru „Česty Boží jsou nevy- sptatelný“, či „Pasačka z Lurů.“ Můžeme směle říci, že hrou tou dosáhly účinkující sledný pravého rekordu jak v provedení tak i po stránce finanční. Bylo nám líto, že jsme při takovém návalu nemohli rozšířiti místnosti p. Vávry o několik metrů jak na délku tak i na šířku. Dějem prolétá se boj moderního pohanství, které nevěří v zázraky, se světem věčím. Vedle venkovských zbožných a upřímných duší vystupují tu násozy novodobé in- teligence, která popírá vše nadpřirozené a holduje pouze hmotě. Vedle prostě Bernadetty, která tak přirozeně brala, vystupuje kněžna protinábožensky zfanatisovaná, jež podávala s úplným porozuměním sobě světený úkol. Celé hře dodávala avistatního rázu šafárka, pro níž vybrána díloha byla jako stvořená. Tato byla ve svém žitru. S pravou in- teligencí vřily se do svých rolí dcery kněžny se svojí vychovatelkou Mírou a sousedkou Barbarou. Velmi rostomile počínali si nejmladší členové sečay. Velebný sjev dívky představující Pannu Marii pō- nobil dojem uchaucujícícm. K zvýšení efektu pō- nobily svrchovanou měrou kostymy vypůjčené od firmy Hynek Frýda z Prahy. Tak pečlivě nastudo- vaná hra ctěnými slozami zaslubuje všobecně veřejné pochvaly. Zvláštěního díku zasluhuji p. Em. Oulek, učitel a neuvěřivý režisér p. Ant. Baroš, kteří zhotovili se všecným vkusem jeckyni k sje- vení se Panny Marie, kterážto sjevení jsoce pro- věseno bozgaliam a světlem magnetyismu působilo čarokrásně, nebesky. Vzdáváme všem ct. účinkují- cím sledným vesměs upřímně sapsat Pís Báh! Nemenáti díky patří p. t. pp. J. Auerovi, J. Šve- bodovi, J. Urbanovi a A. Karaběhovi, členům spolku „Rovnost“, kteří horlivě pomáhali při pro- měnách a uváděni hostů. Zdat Báh!

Josefa Mikulce

(dodavatel J. E. ndp. biskupa)

odborný závod pro veškeré

kostelní práce pozlacovačské, řezbářské, malířské atd.

v Hradci Králové,

doporučuje se aktivě vld. duchovenstvu ku provedení veškerých
v obory tyto spadajících prací.

Nákresy a rozpočty

na oltáře, kazatelny, boží hroby, křížové cesty atd., zhotovují
úplně bezplatně, bez nároku k objednávce.

Rekonstrukce a opravy

oltářů starých provádím co nejsvědomitěji, o čemž svědčí četná
doporučení vld. duchovních.

Založeno r. 1899.

Hrochův Týnec. (První důvěrná schůze sdružené katolické mládeže.) Třetí neděle adventní milou vzpomínku zanechala v myslí mládeže nejenom farnosti hrochovo-týnecké, nýbrž i jiných osad, jelikož v ten den dvorana restaurace zdejšího cukrovaru do posledního místa byla naplněna těmi, kteří byli dychtiví, aby vyslechli přednášku p. Kaňourka o nutnosti organizace katolické mládeže. Již před 3. hodinou valily se početné zástupy do dvorany, tak že o 3. hod. byla dvorana přeplněná. Rázem 3 hodiny schůze zahájena a po zvolení předsednictva uděleno slovo p. referentovi, který v řeci dvě hodiny trvajících a častějších potleskem přerušovaných úkol svůj nadšenými slovy provedl. Dovedl, že organizace jest potřebí z ohledu náboženského, vlasteneckého a hospodářského. Po přednášce, která bouřlivým souhlasem byla odměněna, na důkaz, že posluchači své výklady referentovými souhlasí, přiblížil se ke slovu pan Kubelka, agrárník ze Slatiny. Hleděl výklady řečnickovy oslabiti, útoče na aristokracii a hierarchii, vyzývá a zapřísahaje přítomné, aby všichni vatopili do organizace řepářské. Poslední šlágr si nechal ke konci, totiž Svatováclavskou a Drozda a skončil promluvu slovy: V práci a vědění jest naše spasení. Trefně odbyl výklady jeho p. Kaňourka a za jednu záložku Svatováclavskou připomenul p. Kubelkovi jedenáct záložek nesvatováclavských, nýbrž agrárních. Po p. Kubelkovi přiblížil se ke slovu ještě vlp. Beneš, kaplan chrastický, který svým známým způsobem šrýmovaným zrovna posluchače elektrisoval, tak že se pončili i pobavili. Písní „Kde domov můj“ schůze tato byla skončena. Budiž podotknuto, že my mladíci, kteří jsme byli vzadu, nemáme jsme byli roztrpčeni tím, jak se tam choval jeden ze zdejších učitelů, který svým chováním budil takovou pozornost, že, jak sám se veřejně přiznal, mnozí se naň obraceli a jemu se smáli. Nemohl si to vysvětliti a prosil o vysvětlení. Bude mu v příští schůzi dáno, nenaučil-li se do té doby pravidlům zdvořilosti. Ku konci sluší díky vzdáti zdejšímu kaplanovi vlp. F. Houdkovi, který organizaci založil a o její rozšíření a upevnění vši se uho odá. My katolíci těšíme se, že i nadále neustane v práci, aby po své schůzi velmi zdařilá následovala schůze veřejná, a aby nadšení nebylo podobno ohni ze slámy, který, sotvaže vzplanul, již také zhasne. Další práci kéž dá Pán Bůh svého požehnání!

Nový Dvůr u Čáslavě. Odbočky Všeob. sdružení křesť. dělnictva a Sdružení českých křesť. zemědělců v Novém Dvůře uspořádaly v neděli 19. t. m. veřejnou spolkovou schůzi, na které věcně promluvil dp. F. Jukl, tajemník zemského svazu z Prahy. Jelikož druhý p. řečník Adámek z Vojtěchova za organ. rolnickou pro svoji vážnou chorobu dostaviti se nemohl, probral tudíž dp. Jukl otázku dělnickou i rolnickou. Žel však, že vzhledem k omezenosti času musil svoji přednášku poněkud zkrátiti. Docela věcně promluvil též p. Jan Kutlík, rol. syn ze Sobolusk, o pokroku ve vědě hospodářské. Odhlasována též resoluce na obhájení katol. náboženství oproti Macharovi. Při schůzi této pak vybráno bylo p. Frant. Doležalem, rolníkem z Podhufan, 13 K 14 h, kteréž zaslány jsou na zřízení učitelského katolického ústavu v Praze. Děkujeme všem dobrodincům, kteří tento šlechtitný podnik jakýmkoliv způsobem podpořili. Srdečný dík též vzdáváme p. J. Polákovi, rol. z Rašiv, za laskavé přivzetí a odvezení p. řečníka, což při tak velké vzdálenosti s velikou námahou a obětavostí spojeno bylo. Jedno však by u pp. řečníků býti nemělo, to jest omezenost času. Tim schůze pozbyvají velmi mnoho z toho, k čemu právě sloužiti mají.

Zdařilá konference křesť. dělnictva v Čes. Třebové. Trvalou památkou a světlým bodem stane se pro kat. hnutí na Čes. Třebovsku 19. prosince t. r. Snad samým řízením Prosfektel-nosti se stalo, že město naše vyvoleno za místo důležitě akce, že právě u nás skutkem se stala velká myšlenka, jež od mnoha let zaměstnávala vážné pracovníky na poli oprav sociálních. Dne

19. prosince 1909 podepsána na konferenci kat. dělnictva vzájemná dohoda a společný postup všech sdružení zemí koruny Sv. Václavské i obou Rakous, zvláště organizací vídeňských, za něž mluvčími byli zástupcové z Moravy. Oko jasněji se nám zalesklo, srdce prudčeji zabušilo při pohledu na svornou práci zástupců všech korunních zemí. Kéž by na toto pole nedostal se koukol zmatku! Však nač ta pochybnost? Vždyť nestaví se na vetších základech, ale na křesťanství, vždyť nepracuje se pro osobní prospěch, ale pro blaho milionů. A tyto miliony dělníků spojití vůdčí myšlenkou: Blaho věčné a blaho časné, utvořiti nerozborný šik křesťanský jako protiváhu soc. demokracii — toť asi program konference. Za pokrok ručí osoba, jež celou akci řídí, jeden z nejlepších a nejčinnějších poslanců našich, p. docent Šrámek z Brna. — Po konferenci promluvil p. poslanec o politické situaci. Oči všech téměř visely na řeči p. poslance, a dech se ve všech tajil, když oznamoval řečník, že přichází přímo z parlamentu, bezprostředně z oné památné 86 hodin trvající schůze a že my v Třebové máme tudíž první zprávy od očitých svědků. Mluví o situaci politické jest dnes skoro nemožno. Takového fiaska nezažila už dávno česká politika. Jedná se o povalení vlády nám nepřátelské buď obstrukcí nebo opozicí. Agrárníci přes odpor Slov. Jednoty rozhodli se pro obstrukci a zatarasili jednání pilnými návrhy. Konservativní strany hnaly na opozici. *Za to od agrárních srádcův. A výsledek jednání zelených zemanů? Sobotní návrh na odstranění obstrukce! Jsme zvyklí na pořádné kotrmelce agrárních, ale tento nesmysl, tato politická nevyspělost sarsila příliš.* Bez českého sněmu není říšské rady — trouбили do světa zelení a z mody vyšli Mladochéši. A co ochromuje český sněm? Wolfiánské obstrukce. Té zbraně, která znemožňuje činnost českého sněmu, zlekli se z nepochopitelné příčiny agrárníci na radě říšské. Němcům ji ponechali, sami ji odhodili do žita. To už jistě bude brzy dohoda česko-německá, když takovou mírností snaží se zelení zlákat Němce. Nu ovšem, i z viržinka i z agrární politiky čouhá slama — říkajíť přý v parlamentě. Zdravý rozum chybí agrárníkům v politice a trochu upřímnosti a otevřenosti vůči voličům. Styk poslanců s voličstvem je nutný a tomu děkují moravští poslanci onu popularnost a oblíbenost. Lid neodejme své důvěry těm, kdož řeknou celou pravdu. — Přáním, aby Hospodin naši politiku při zřetelém rozumu zachovalí ráčil, končí p. poslanec svůj referát. Učiněn dotaz na p. poslance, jak pokročilo starobní a invalidní pojištění. To dalo příležitost, zmíniti se o zdoluhavém jednání parlamentárním, než předloha se stane zákonem. Pak přiznal otevřeně, že do tří let těžko očekávati uzákonění předlohy. Jest třeba opatrného postupu, aby zákon byl co nejdokonalejší. Na to polemizuje p. poslanec se soc. dem., kteří alibi miliony, ale starost o ně nechají „klerikálům“. Výtku „Čes. Slova“, že se tajně spojuje s demokracií, odmítá p. poslanec jako kachnu. Zmínka p. poslance o styku poslanců s lidem dala příležitost k věcné poznámce, aby i náš poslanec za venkov p. Dr. Jos. Myslivec své voliče navštívil. Toto přání alibil p. poslanec Šrámek tleskoti p. Dr. Jos. Myslivci. Že se tak dosud nestalo, omlouvá zaměstnanost p. poslance Myslivece i v jiných okresech. Ježto čas pokročil, schůze za všeobecného nadšení skončena. — Bolestně se nás dotklo, že s blízkého Ústí nebylo zde vůbec zástupce. Proč? Pozvání byli. Vlná hromada konsumu neomlouvá, aspoň ne všechny. — Novou sílu, a vé nadšení přinesl nám krátký pobyt p. poslance Šrámka mezi námi, zvláště upřímná a laskavá dyčící slova. — Díky, vroucí díky! K veteru vyprovodili členové místní organizace vsácné hosty na nádraží a srdečně a přáním zdaru se s nimi rozloučili.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové Úvahy!

Zprávy místní a z kraje.

Dezvky volební. „Osvěta lidu“ nechce věřiti, že její lidé předkládali při volbě falšované pláse moci. Po skončené volbě nemůže se ovšem žádné řízení zavěsti o pravosti dopisů na plátech mocích, ale tolik tvrdíme, že *sa falešné listiny byly prohlasovány veřejně přítomnými voliči plné moci č. 985, 964, 986 a 998.* Mimo to v 8 případech ještě mohlo se pochybovati, že podpis na listině je poctivě získaným. Neběžíme s těmi případy k soudu, protože denunciací bijuje ve volbách jen strana pokroková; uvádíme je pouze jako doklad čistých a nezištných úmyslů samozvaných reformátorů našeho města. Radost nad úspěchem volby ve prospěch kandidátů pokrokových není ovšem tak upřímnou, protože v předelém období pokrokaři si diktovali v III. a II. sboru, letos však se o křesla starších doprošovali u těch, které předešle z II. sboru vyhazovali. Jsou tedy pokrokaři letos v zajetí pravovárečnicků a proto budou musiti se své výbojnosti sleviti. To je faktum, že se letos dostali pokrokoví lidé do zastupitelství kompromisem s Mladochéši a várečným měš anstvem. Kdyby se byl udržel blok protipokrokový solidární, nebyl by přišel ani jediný pokrokař do zastupitelstva. Pokrokový štáb však prohlédl v čas nebezpečnou situaci; proto se postaral, aby si opatřil spojence, čímž obelstil lidi, kterým dělal dříve různé nepřítelny. Není tedy pokrokový štáb vybíravým v prostředcích, ale tolik se mu musí přiznati, že je chytřejším, nežli všichni jeho ubozí spojenci. Nemáme proti tomu nic, když někdo líbá dítka, kterými dostává výprask, proto také nás výsledek voleb pranic nepřivedl z klidu. Jen jsme chtěli povědět pravdu.

Dvojí loket. Požární naše policie měří dvojím loktem. Když zde hrála společnost Zöllnerova v sále Adalbertina, byla jí existence velicek ztrpčována, ačkoliv nežádala žádných tiskových presentů na poplatnictví, jaké dostává společnost východočeská. Na tom neměli jistí pánové dosti a proto nastroili zdejší hasiče ku stížnosti na hejtmanství, že přý sál Adalbertina nevyhovuje, ačkoliv při kolaudaci Adalbertina byl úplně způsobilým pro divadelní představení uznán. Předseda hasičů šel ve moudrosti tak daleko, že sál prohlásil za nezpůsobilý ku jakémukoliv shromáždění. Tot se rozumí, že státní úřady nemohou provozovati strejcovskou samosprávu, proto šalomounský diktát pana klempíře Hlávky zůstal jen na papíře. Nevšimli bychom si ani takových ztřeštěných nápadů, kdyby nebyly v Hradci jiné sály, které mají jen jeden východ a přece se v nich vesele hraje a odbyvá shromáždění, aniž by se při tom svědomí našich hasičů bouřilo. Tak zrovna pod radnici vedle policejní strážnice a vedle hasičské stanice je sál Živnostenské jednoty, kde je sice jen jeden východ, ale ten se ještě zastaví jevištěm, takže sál tento tvoří vlastně past na obecnstvo. V tomto sále odbyvalo se divadelní představení v listopadu, tedy již po stížnosti hasičů na sál Adalbertina, ale nezákonitost tato prošla zcela klidně, protože Jednota nepatří „klerikálům“, nýbrž pokrokařům. Naši milostpáni měli tedy dvojím loktem, ačkoliv se obánějí stále frasem o občanské rovnosti. Doufáme, že nebude dovolena koncesse na spalování publika ani těm sálům, které jsou pod patronací pokrokového tábora.

Výstavku dětských hraček pro děti, knih pro mládež a drobných předmětů umělecko-průmyslových uspořádalo ve velké výkladní skřini bývalé tržnice na Malém náměstí městské přám. muzeum v Hradci Králové. Vystavené dřevěné hračky hořické mají již své dobré jméno, tak že netřeba ještě zvlášť na ně upozorňovati. Vedle hraček hořických zasluhují pozornosti hračky umělecko-hořické „Artěl“ v Praze, hračky p. E. Mikanové a Kufnerova olověné husitské vojsko. Prodej hraček dřevěných i rostomilých panenek převzala tržnice krajek p. M. Klumparové, vojáčky olověné prodává v krabicích s různě velkým obsahem p. Frt. Čupr, obchodník vedle kostela Panny Marie.

Mimořádné osobní vlaky ve vánočním čase r. 1909—10. Dne 23. t. m. na trati Josefov—Hradec vlak čis. 5328 přijede do Hradce Král. o 12 hod. 48 m. odpo. Týž den vlak čis. 5319 na trati Hradec—Josefov odjede o 2 hod. 4 m. odp. z Hradce Král. Týž den na trati Hradec—Kyšperk vlak č. 4384 odjede z Hradce o 2 h. 16 m. odpol. Dne 24. t. m. na trati Josefov—Hradec vlak čis. 5328 přijede do Hradce o 12 h. 48 m. odpol. Na trati Hradec—Josefov vlak č. 5319 odjede z Hradce o 2 hod. 4 m. — Pro večerní vlaky na trati Pardubice—Josefov ustanoven tento pořádek: dne 26. t. m. vlak č. 229 přijede do Hradce o 8 h. 43 m., zdržení 12 min., odjezd v 8 h. 55 m. Dne 28. t. m. a 2 ledna 1910 týž pořádek.

Stav dělnictva je dosti ubohý a ke všl té bédnosti nemá v celém roce jediného vedera a dne volného. Na „Stádrý den“ každý rád je v kruhu své rodiny a protož jménem dělnictva se p. t. obecnstvo žádá, aby se na „Stádrý den“ zbytečně nezdržovalo v hostincích a kavárnách. Ať mají tito lidé také čas ke svým drahým přítelům a s nimi se potěšiti! Protož po 6. hod. nechod nikdo do hostinců!

Příloha „OBNOVY“ k číslu 51.

Kulturní hlídka.

Hudba vánoční v minulém století o přelomu.

Vzpomíná V. S. Libčanský.
(Dokončení).

A. T.: jdeme stádo spravit
potom přijdem k Betlému
a přivítám pohledem
Ježíškovi milému.
B. (Solo): Jedna svolá všechnu ohru
a jí vyřídí
aby vzali touhu basu
to jí nařídí.
Ty pak Ferdó bíš za báj
vsbudiš celý zálesní kraj
a ty Josko jdi na hora
Janku svolaj lidi v boru
pozvi všechny dobré hudce
spěváky a hodné trubce
a tak přijdem k Betlému
a hluchou muzikou
k místu právě šťastnému
[: a chutí velikou:]
Sbor: Budem Boha ctít
srdecm zbožným jeho velebit
duchem pokorným všechny vřady
avoláme
[: na cestu se vydáme:]
[: k Betlému teď půjdeme
Boha slavit budeme:]

Credo.

Moderato do D dur 4/4 takt.

Sbor: Pospěchejme k Betlému
místu svatému
k dítěti nebeskému
Pánu věčnému
budem se mu klaněti
spěvy slavně chváliti
nejradostněji vřati
Pána věčného
Syna Božího.
B. Solo: Již se jen připravte
hudby si opravte
budem Boha správně chválit
ale upřímně
budem dítě Božské slavit
spěvy úplně
jenom všichni se mnou pojďte
přítaly a trouby strojte.
(7 taktů hudba).

S., A. a T.: Co pak sebou máme do Betléma vzít,
co pak předce všechno máme sebou
vzít?

B.: Janko
Kubo
Ferdó
ostatní všichni
S., A. a T.: co pak máme
s sebou vzít
aneb nač pak
máme bráti
jenom nám řekni.

Andante D dur 4/4.

B. Solo: V pravé nábožnosti
v svatě zbožnosti
muzikovat budeme
Bohu poděkujeme
za nám darcé spasení
skrze Ježíše zrození
pojďte pojďte k Betlému
k místu přeblesnému
chválozpěvy zavzneme
jak jen Betlem užítme.
S., A. a T.: Kdo pak dary ponese?
B.: Ty nám Tomek poví se!
A. a T.: Tak již raděj půjdeme
Pána vítat budeme
[: budeme vroucně spívat
Mesiáše k nám vítati:]

Allo D dur 4/4 takt.

Sbor: Tak již půjdeme v rychlosti
dojdeme velké milosti
Mesiáše spatříme
Božské dítě užitme
budem vítat Ježíška dobrého
milostného laskavého alleluja.
Bohu pějme nebes
Oto slávu vzdejme
radujme se srdečně
u Ježíšek společně
Sláva buď Tobě Bože věčný Bože velký
neskončený v své moci jsi jediný
budiš na věky od nás všech chválen
věčně oslaven, nejvyšší všech
to aš na věky amen, amen.

Offertorium.

Andante do J dur 4/4.
(8 taktů předehra)

B. Solo: V pokoře poklekneme
dítě Boží uctíme
dary mu obětujeme
a jej srdcem oslavíme.
S. a A.: To jest dítě vznešené
nebes slávou oděné
jak vstahuje k nám radíčky
jak milostné jsou očičky!
T. a B.: Jak nás rádo všechny vidí
jak milostné na nás hledí.

Celý sbor: [: Ó, dítětko milostivé
buď nám všechněm dobrotitivě:]
Ótverospév: Tobě se zde klaníme
Solo: obět svou zde činíme
obejmi nás láskou svou
potěš tváří milostnou
obdar všechny milostí
zbláť nás věcnou radostí
zde nám uděl poselství
pokojné obcování.
T. sám: Nuže bratři zahrajeme
potom také zazpíváme
ke cti toho dítětku
outlého nemluvnětku.
B. sám: Nastemujme hudby jasné
ať nám to jde všechno krásné
jenom řádně do toho
hrajme co jest slušného.

Allegretto do C dur 4/4.
(Varhany 64 taktů pastorely).

Sbor: Radosti a plesáním
bratři pojďte chvály zde
všeobecným hlášením
ať vás hláhol k nebi jde
trouby zněte zvůně dnes
vděčný zpěv se k Bohu vznes
neb dnes jest den spasení
lidu osvobození
Ježíš vykupitel náš
vytrh z služebnosti nás
začť jemu d. knjme
v plesáním dnes budujme
Bože budiž zveleben
na věky věkův amen.
(Varhany 20 taktů past. dobry).

Sarcina.

Adagio, D dur 4/4.

S. A. (Solo): Nebe hlásej Svatý
obloho sní Svatý
Svatý, Svatý země pěj
chválu Bohu v síle dej
nejvyšším On Pánem jest
nejvyšším mu budiž čest.
Celý sbor: chvála věčná budiž Tobě
Bože věčný v každé době.

Allegretto, A dur 4/4.

Sbor: Nebe, země hlásejte
chvály slávy zpívejte
všichni anjele nebesí
všichni tvorové posemí
[: prospěvujte nekonečně čest
Bohu kterýž všemu tvůrcem jest:]
(Hudba 7 taktů dohry).

Benedictus.

Andante, D dur 4/4.

S., A.: Pane země i nebe
T., B.: my zde chválíme Tebe
Sbor: klaníme se Synu tvému
oznamujem světu všemu
že již přišlo spasení
skrz Kristovo zrození.
(6 taktů hudba)

B.: Co se zdávas předtímalo
to se nyní vykonalo
neb leš v jesličkách již
zrozen Pán Ježíš.

Sbor: Tu se jemu obětujem
pravou láskou přilíbujem
Tobě chceme sloužit vždy
tím pak dojdeme věčné mady.
Rozpal hojné srdce
láskou víc a více
nedej vpadnout v nepravosti
přikloň nás všech k pravé cnosti
a tak šťastně dojdeme
nebe jistě najdeme.
O dítě dodej milosti
ať s Tebou vejdem v radosti
v blažené věčnosti.

Agnus.

Andante, J dur 4/4.

Sbory: Nyní se do Tvé ochrany poroučíme
s Tebou se dítě nebeské zde loučíme
sejtra zas přijdem chvalit Tě
budem srdečnou věčností
budem slavně spívat
zde Tě vychalovat.
Tebe nyní řádíme
o pokoj prosíme
uděl nám všem pokoj svatý
uděl nám všem pokoj svatý
po němž všichni toužíme
po němž všichni dychtíme
uděl pokoj uděl pokoj
po němž všichni dychtíme.

Chorus (Dona).

Allo, C dur 4/4.

(8 taktů předehra.)
Sbory: [: S radostí a plesáním s veselostí,
srdecm spokojeným:]
od Betléma kráčíme
radost velikou cítíme,

radujme se veselme se
že sme viděli Ježíše
který se dnes narodil
celý svět vyvolal.

(4 takty hudby).

Tebe Bože
nebe mote
lesy bory
všemi tvory
ať se klaní vše stvoření
že nám nastalo spasení
skrze Ježíše Krista
zaplešej duše čistá.
Radujte se všechno stvoření
z Syna Božího narození
slavme Boha nejvyššího
Syna jeho jediného
hudkami citarami varhanami
táť cymbali píšťalami
táť jak bubny tak trouby
otěme Pána mocného
jenž nám dal Syna svého
uděl nám všem spokojenost
vř (vřij) do našich srdcí svornost
abychom se milovali
tím jen Tebe vyznávali
Bože náš dobrotitivý
Otče vždy milostivý
budem Tebe věčně chváliti
Tebe Pane vždy velebiti
budem chválit svého O'ce
z upřímného srdce
písněmi modlitbami
milováním Tě vzýváním
Otce Boha, jeho Syna táť i Ducha
budem vždy velebiti
Tě na věky chváliti
budiž zveleben
na věky amen amen.

Každá praktická hospodyně bude nyní
vařit jen dle

Úsporné kuchařky

Anuše Kejřové, která právě v pode-
psaném nakladatelství vyšla. Kniha tato
je dílo umělecké, poněvadž za nynější
drahoty vařit

! levně a !
! chutně !

je opravdu uměním; cena knihy je 2 K,
vázané K 2-50, poštou o 30 h více. Na
skladě v každém knikupectví, zejména
v nakladatelství Bohdana Melichara
v Hradci Králové.

Věda a umění.

Převod a vývoj pokolení lidského
známější. Dr. Karel Weigner, asistent anato-
mického ústavu Janošikova na české universitě
v Praze, sestavil opět přehled názorů a rozporů,
jaké během roku vzneseny v debatě o původu
člověka (Věstař České Akademie, říjen). Pro po-
pulární přímočarou nauku o vzniku člověka z c-
pice je takovýto přehled vědecký nejlepší vy-
stří-
slivěním. Přináší takovou směs hypotéz navzá-
jem se křídících, takový zástup vědců navzájem
se potírajících, že poněkud svědomitý člověk couf-
ne před tímto chaosem. Je tu hypotéza a každá
má jen platnost a přesvědčení pro autora a něko-
lik nejbližších stoupenců. A čím více materiálu
starožitnického se objevuje, tím více se otázky
zamotávají. Dokladem toho jsou nové objevy, o
nichž jsme se časem zmínili (homo heidelberg-
sie). Vyniká zvláště poznání, že z dnešních ple-
men lidských, jak to chtěl prof. Schvalbe, nemožno
na žádnou prehistorii a vývoj člověka usuzovat.
Není plemene čistého, jsou už všechna smíšená.
Jeví se pouze dvě krajnosti: negroidní a mongo-
loidní, jež mnozí (Boas) přijímají za prvotní dvoj-
typ lidský, ale druzí i tomuto odporují. K tomuto
všeobecnému přehledu přidán opět přehled o spe-
ciální otázce o vývoji brady lidské, již na před-
potopních tvarech lebky (Krapina, Spy, La Nau-
lete) nezbledáváme. Proč a jak vnikla najednou
u člověka brada tak výrazná od spodní čelisti
ostatních savců, tyto otázky jsou novou neba-
datelnou záhadou. Mluva, poživací činnost čelístí
se vynořují jako vážné příčiny bradotorné. Hlavní
dva bojovníci na tomto poli se potýkající jsou
Told a Walkhof, tento hájí řeč artikulovanou jako
příčinu vzniku brady, onen ji popírá. — „Hlídka“
Umělecké obrázky náboženské vy-
dal právě dr. A. Podlaha ve prospěch Útalku pro

zmrzačené a opuštěné dívky („Růžencová výroba“) v Praze. Jest to sbírka šedesáti obrázků dle vynikajících prací umělců domácích i cizích. Tuto výbornou pomůcku k vyučování náboženskému i ku vzdělání uměleckému vřele doporučujeme. Cena sbírky jest velice mírná, pouze 2 K. Objednávky přijímá Dr. A. Podlaha, metropolitní kanovník v Praze (Hradčany).

Hudba církevní. Na Boží hod vánoční provedena bude v děkaněm kostele v Hradišce přehrášná 8 hl. a capella mše od Hallera. O půlnoční mši sv. a na sv. Stápana zpívána bude vánoční mše od Cainera, složená na motivy písní ván. dních.

Intimní večer klavírní posle J. S. Suka pořádán bude dne 11. ledna 1910 v sále Národního domu na Smíchově o půl 8. hod. več. Večer tento zajímavý bude již tím, že jako interpret svých skladeb vystoupí skladatel sám a zahráje cyklus klavírní: „Jaro“ a „Léto“, „O matince“ a „Životem a snem“.

Nový významný podnik literární pro studenty, milovníky a pěstitele moderního jazyka francouzského. Nakladatelství Kabátů a spol. v Jičíně vydalo 6. číslo nového zábavně-poučného francouzského časopisu pro české čtenáře „Lectures françaises“ redakcí profesora dra Ad. Mikouška v Jičíně. Roční předplatné K 4.—, jednotlivé číslo za 20 h.

Kulturní jiskry.

Lidská lživost a vytáčky vrehního pohlavára „Volné Myšlenky“. Prý „V. Myšlenka“ přinese na místo „Jezovitské šálby klerikální“ našemu národu světlo rytířské, nedstupné pravdy, ona utvoří nové žulové churaktery. A jak tu zásadu provádí sám pohlavár dr. Bartošek? Tak úbočovitě jedná, takové kličky a knyfy k zakrytí pravdy těžko lze jinde poblelati. Dr. Bartošek v č. 10. „Volné Školy“ (z r. 1907) napsal a dal posl. Modráčkem imunisovati slova: „*Bůh je lidskou představou, ničím víc . . . Ve skutečnosti nešlo lidem nikdy (?) o nějakého nadhovědného boha, ale vždy a v první řadě jen o symboly dokonalosti lidské . . . Netoliko církevní náboženství, ale, což jest více, objektivní náboženské systémy vůbec jsou naší civilizací věcí odbytou . . . Křesťanství je mysl dítěte.*“ Tím také udal směr „Volné Myšlenky“, charakterisoval hlavní část jejího programu. Vždyť přece vidíme, v jaké vědě „V. M.“ nejvíce působí. Každá přednáška volnomyšlenkářských sloupů má za účel snižovati význam křesťanství, otřásti vírou v Božství Ježíšovo a vypuditi ze srdcí posluhačů víru v Boha. Kdyby nebylo u „V. M.“ promyšleného a soustavného boje protináboženského, přestala by mlti „V. M.“ důvod k existenci. Vždyť pravá věda se pěstuje na universitách a v jiných tichých studijních síních, pozitivní kulturní potřeby národa obstarávají umělečtí odborníci, o sociální a hospodářský rozvoj se stará několik mocných stran. „V. M.“ bere jméno vědy potud nadarmo, pokud se jí to hodí k podráždění a zmrskání lidí věřících; přitom balamutí lid „objevy“ stokrát vyvrácenými. Leč šikovný dr. Bartošek, který dal imunisovati tak radikální slova, prohlásil na „debatě“ královéhradecké velice chytře, že prý podpisuje tvrzení dra Keyla, že náboženství je nutné, že býtí musí. Přidal ovšem hned své „ale.“ Muž, který Boha prohlašuje za pouhou lidskou představu, najednou by byl pro náboženství! Leč ještě něco zajímavějšího. Moravské listy „Pozorovatel“ a „Noviny z Podhradí“ vystoupily proti dru Bartošekovi právě proto, že v Kroměříži popřel pravdivost evangelia, reální jsoucnost Boha, že se dotýkal nešetrně křtu a zpovědi. Jmenované katolické listy také uveřejnily něco ze života toho nejcharakternějšího a nejvčetnějšího vůdce „V. M.“, načel dr. Bartošek žaloval. Aby pak přiměl porotu k odsouzení r. daktora, zastavšho se církve, mluvil jako nejkrotší beránek: „Bylo zde mluveno o „Volné Myšlence“, že je proti náboženství, proti církvi. *Pánové poroto, ujišťuji vás, že to není pravda (19).* „Volná M.“ chce jenom, aby lidé získali svého rozumu a aby šli za pravdou a za svým přesvědčením a aby se jim dobře dařilo. *Nejsem ani proti Bohu, ani proti náboženství katolickému, ani proti křesťu.* Ujišťuji vás, že jsem byl ve zbožnosti vychován, že jsem se modlil. Byl jsem v semináři a chtěl jsem se státí dokonce knězem a vystoupil jsem ze semináře jen proto, že jsem se s něčím v životě rozešel, jak už to bývá, *ale svým zásadám státi jsem věrným.*“ — Tak blánil tedy dr. Bartošek nepravdy jako pyramidy. Kdyby byl skutečně takový, jakým se z nouze na chvíli tvářil, *nebyl by trpěn mezi volnomyšlenkáři jako pohlavár ani hodinn.* V „debatě“ nazval křesť. symbolem přejatým z náboženství pohanského. Proč se mu dlouho libilo vlastně v chlapeckém semináři a že zde rozhodovala hlavně otázka chlebařská, to před porotou neřekl. Zamířel také, z jakých důvodů již jako předák „Volné M.“ odporučoval jinochům nekatolickým vstupování do církevních konvikť. Prý ty církevní ceremonie jsou nesitelné . . . Ergo dle Bartošekovy reformační morálky jest dovoleno volnomyšlenkářskému mladíkovi se přetřafovati a vyjídát chléb, určený pro mladíka věřícího; tedy — účel světlí prostředky. Prý není „Volná M.“ proti náboženství. Proč jen

ve „V. M.“ byla uveřejněna oslavná básně na Satana? Proč dr. Bartošek ani slovem nepokřál císl volnomyšlenkářské židy, kteří si tropili při „debatě“ v Praze pusté posklobky z vlastností Božích? Proč sloupce „Volné M.“ jsou vyplňovány výhradně útoky na křesťanské přesvědčení? Proč vytrubuje „V. M.“ tak vřikavě do světa zásadu, že náboženství musí ze světa ven? Leč kůže beránčí, kterou si náhle dr. Bartošek nastrkoval při své obhajobě, byla jen vyvráhlením kliček a obmyslných manévřů, jakých užívá k vůli zakrytí pravdy před hlavními soudními křivkami.

Pestré cesty odpadlického přesvědčení, které se dají zcela dobře charakterisovati slovy: velká nafonkanost a bouba za chlebičkem. Odpadlík Svozil, který byl vítán velkými pokrokařskými fašárami, jest opouštěn od vlastních přátel. Uvažte! Ještě když nosil kollar, byl stoupencem dr. Hajna, do jehož „Samostatnosti“ horlivě přispíval. Pak se stal pohlavárem pokrokařské strany na Moravě. Leč když sekat se spolupracovníkem Neumannem do soc. demokratů a také do semity dra Stránského. Leč chlebiček obrátil zas jeho „přesvědčení“. Se Stránským se smířil. Pak stal se spolupracovníkem pokrokařského „Ostravského Denníku“. Ač dříve do masarykovců sekal, najednou zase začal hájiti Machara. Nyní pak odešel k národ.-sociálnímu „Čes. Slovu“. Neklerikální „Opavský Týdeník“, poctivý orgán menšinový, věnuje dne 18. t. m. na cestu do Prahy Svozilovi delší stať, z níž vyjímáme: „Čím prospěl české věci v Ostravě a okolí? Učinilo rolnictvo, živnostnictvo neb dělnictvo aspoň krok ku předu jeho přičiněním? Nikoli; kde bylo před ním, tam jest i po něm. Prospěl listu, u něhož byl angažován, t. j. „Ostravskému Denníku“. Naopak, zotudil jej před střízlivější veřejností našich výrobních tříd. Prospěl žurnalistice poctivě pokrokové? Nikoli; rozešťval, otrávil poměry tou měrou, že nevážnost občanstva k žurnalistice jen vzrostla. Z počátku soudili jsme, že se Svozilovi z církevních kruhů stala nějaká křivda, která jej pudila z církve. Dnes jsme z té duše přesvědčení, že Svozil nebyl žádným mučeníkem církevníků, ale výstřední povahou, která nemá trvale nikde budoucnosti ani setrvání. Vůdtkem Svozilovi byla, pokud jsme ho poznali, jediné nezřízená domýšlivost na jeho duševní vlny, které přechoval a která mu jediné překážala v jeho podřízeném postavení církevním. *Kdyby Svozil byl to dotáhl na samostatnější duchovní správu, sotva který mladý kněz byl by u něho vydržel, leda že by se byl vzdal vlastního rozumu.* (Vždyť se nesnesl ani s odpadlíkem Roučkem. Pozn. red.). Aneb byla to láska k národu, která jej na tyto cesty vedla? Nevěříme docela! Známe dosti duchovních, kteří v duchovním postavení avém pokroku národu velice nápomocni byli a dosud jsou. Ano i národohospodářská práce Svozilova v Klimkovicích byla i přes krátké trvání její daleko blahosmělnější než celá potomní žurnalistická činnost jeho, již jeden střízlivý žurnalista ostravský nazval případně „teznickou“. Šlo tehda o divadelní kritiku Svozilovu. O kolik byla by hospodářská organizace na Klimkovsku pokročila, kdyby kaplan Svozil byl zachoval trochu kněžské skromnosti a v postavení svém pracoval tam dosud! Činí tak jiní poctiví kněží jinde s úspěchem, aniž by jim vadilo při tom povolání duchovní. Na Svozilovi osvědčilo se přísloví: „Pýcha předchází pád“. Stav se redaktorem „Mor. Kraje“ domníval se bláhově býtí pánem veřejného mínění, poručíkem odběratelů listu i inkvisitorem smýšlení pracovníků kraje. Svobodářský terorismus Svozilův musel urážeti kde koho; nebo tak věru nerozumíme pokroku doby, aby občanstvo české po 60letém trvání svobody ducha dalo se leckým terorisovati. Ex-pater Svozil je takto neschopen založiti a udržovati vlastní list, neboť nemá porozumění pro svobodu smýšlení a přesvědčení i pro jiné. V Ostravě pak, kam se po bankrotu svého listu uchýlil, postavil své nesnesitelné domýšlivosti přímo korunu! Napadal osoby, které osobně ani neznal, zlehčoval pracovníky národní, kteří mu nebyli ničím povinni, chápal se osob, od kterých mohl očekávati něco ve svůj prospěch, a házel klacky po korporacích odchýlného jemu smýšlení, třeba by sebe úspěšnější pozitivní činnost vyvíjely než on svým — brkem. Sebe poctivější, nezištnější pracovník nebyl jist před jeho novinářskými klacky. Svým krasořečnickým jalovým mnohým posluchačům ománil, hraje si domýšlivě na mravokárce. Zatím však leckteré nanky své mohl dobře obrátiti na své — slabosti a chyby. Šarlatanství věru odporové! Pomocí svého frydeckého náseptávače bral si na mušku kde kterou veřejně činnou osobu na Frydecku, zahráváje si na soudce a spasitele kraje, arci za novinářskou mřdu. Bil do lidí, kteří kdys novinám připravili v kraji pádu, bil do osob, které nezištnou prací svojí jemu dodávali látku k dopisování. A to je bývalý hlasatel křesťanské snášlivosti a lásky! I ne, u posledního horala hezkydského najdeme více citu a rozvaby, více smyslu pro snášlivost a právo jiných než u tohoto vysoce učeného žurnalisty a hlasatele „svobodomyslnosti“. — Samy pokrokařské strany nyní svým poměrem k Svozilovi prozrazují, že vlastně „snášlivá“ církev byla s ním nejtrpělivější. „Svoboda“ mu nebyla trpěna nikde tak dlouho jako v církvi.

Millardář Rockefeller o katolické opřeví. Nedávno zesnulý Rockefeller platil za největšího bobáče na světě. Vydal před smrtí své paměti, jež vyšly též v německém překladu a z nichž „Wr. Abpost“ uveřejňuje: „Nemohu opomenouti — pravil — že církev katolická v ohledu tom již heský kus cesty urazila. Byl jsem překvapen, když jsem slyšel, jak světuji se kněží, Vincenciánům a řeholnicím peníze a jak se jich k dobru bližních využívá. Uznávám sice všechny skutky jiných konfessí, ale žádná z nich nedosílila úspěchů větších nad církev katolickou. Její charitativní organizace je ze všech nejlepší.“

Záložna v Hradci Králové

trekuje vklady 4% až 4 1/2% dle výpovědi.

Veškeré půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Hospodářská hlídka.

Opětná rozlika mezi řepaři a cukrovarníky? Delegáti cukrovarníků neseli se na schůzi dne 11. t. m. jednomyslně na tom že vzhledem k protismluvnému postupu organizovaných řepařů nezúčastní se již nikdy více podobných jednání za účelem společné d hody o cenách a podmínkách prodeje řepy, jak původně bylo umluveno; bylo vyloveno přesvědčení, že žádný ze zástupců cukrovarnických nepropůjčí se tak k bezúčelné akci, za niž musí pak soudruhům, jejichž jménem a plnou mocí jednal, zodpovídati. Toto rozhodnutí delegátů cukrovarnických bylo odůvodněno ve zvláštním pamětním apise, jenž byl podán místodržiteli.

Cukr opět podražil. Ve velkém už stojí 75-75 K v Čechách, až 76-25 na Moravě, až 76-75 ve Vídní. Na drobno tady 84 až 88, 90! To jsou ceny dříve neslýchané. A po letošší výrubě cukru, která podle mezinárodní statistiky spolku cukerního obnášeti bude jen 598 mil. q oproti 649 mil. q vloni. Surovina už vystoupila oproti předlošským cenám o třetinu! Kartel rakouských rafinerií míní zvýšiti cenu cukru až na 80 K. To jest odpověď na úmluvu organizace řepařů s cukrovary.

Odměňování řádně vedených hospodářských účtů. Český odbor zemědělské rady moravské usnesl se, že vyplše odměny pro ty, kdož po celý rok 1910 zápisův své svédomitě provedou dle návodu vydaného českým odborem zemědělské rady. Odměny udělí se jen samostatným hospodářům moravským. Odměňování toto jest vhodnou pobídkou aby si rolníci více všímali účtářnictví a vzorně si je vedli, ješto ono přispívá k řádnému vedení hospodářství a jeho rozkvětu.

Ovocenářství americké. Zemědělci američtí pěstují ovocné stromy v sadech rozlehlých, ale vždy jen druh jediný, nejvýnosnější a nejlépe se prodávající. Snaží se vypěstovat ovoce bezvadné, veliké a pečlivě vybírají plody pro trh, pozadek doma zužitkují. Podle toho je též výsledek. V roce 1900 stržili za zpracované ovoce 56,688,313 dolarů a v 1908 závodech ovocenářských měli zisk 49,278,791 dolarů, čímž uložený kapitál zarákovali 26%. A u nás?

Starší stromy osvědčily, když starou kůru oskrabeme a strom pak natřeme tekutinou z vápna a bíliny zrobenou, do níž přidáno ještě něco kuchyňské soli a něco moče. Když nátěr zaschne, drhne se kmen i větve ostrým kartáčem napřed suchým, pak mokřým. Odpadky se pečlivě seberou a spálí, čímž zničí se zárodky všech škůdců.

Bobulové keře za úlevy v zimě řádně prořezme, chceme-li docíliti hojně sklizené a pěkných bobulí. Staré výhonky zvláště mechem porostlé vyřezme a nechme vždy jen mladé, pěkné ovětvené výhonky, nejvýš 3—4, vše ostatní hladce, u kořene vyřezáme. Také pupeny a letorosty na krku trsu nasazené odstraniti třeba, načež se trs pohnojí a země dříve odhrnutá opět ku keři přihraze. Zkracování letorostů se nedoporučuje.

Resumny hospodář na počátku zimy spočítá a sváží zásoby krmiv i steliva. Vypočítá, kolik píce na den třeba pro kus dobytka, porovná zásoby své s počtem dobytka a dle toho pak buď odprodá přebytečný dobytek včas, anebo přikoupí krmiv i steliva, dokud za levné peníze si je může opatřiti. Velice špatně počítá, kdo píce nedostatečnou rozdělí na malé dávky a myslí, že o hladé dobytek do jara přechová. Deset žebrácká hladem zmořených nedá tolik užítka, jako tři kusy dobytka řádně krmené a ošetřované. Nechovajte přes zimu více dobytka než dovedete řádně vyživit. Stelivo pak řezte neb sekejte, abyste méně spotřebovali slámy a lepšího získali hnoje.

Masť na spáleniny upravuje se z bílky a smetany. Obě se důkladně smísí, na plátno natře a na ránu přiloží. Dobře také působí masť moučky ovesné a vepřového sádla.

Nespáření holubi způsobují v holubíku stále pranic a na konec i škodu semalou tím, že nespokojí holuby hlásící. Samice nespáření zpravidla zmlsá s holubem cizím. Je tedy potřebno včas odstraniti holuby nespáření a netrpěti v holubíku samotě. Ositely samcům buď cizí holubice dlužno opatřiti, anebo je prodáme, po přepadě v kuchyni zužitkujeme. Samice nespáření rovněž buď zpeněžíme anebo jinak zužitkujeme.

Nervosním poslouží velmi dobře následující koupel, která se nejčastěji použije ráno a po posteli a po použití lehne se opět na čtvrt hodiny do postele. — Koupel dělá se takto: Vana nebo necky naplní se vlažnou vodou, nemocný se celým tělem do ní položí, obsluhující osoba pak tře rukama postupně spouky nohou, ruce, prsa, život, záda, pak škopíčkem asi 10krát vrhne vodu na prsa a život, na to na záda, vše se ještě jednou opakuje a ku konci se v stoje nemocný ze zadu třikrát polije studenou vodou od krku dolů po celém těle. Po celou dobu koupele musí se stále studené vody přilévati, tak že vlastní koupel konečua je zcela studená, aniž by jinak nemocný pociťoval nějakého chladu, spíše cti ulehčení. Koupel ta kura se denně ráno až do uzdravení, které nastává za 3—4 neděle. Třikrát týdně možno ještě konati střídavé koupele na noby a pti Křiftovu jalovcovou stávu. (Křifta, Praha-Smichov 722). „Přirodní lékař.“

Zadlužení půdy v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Honosíme se stále našim vyvinutým zemědělstvím, aniž bychom si byli vědomi, že stav jeho ve skutečnosti neodpovídá vábným představám o čemz nejlépe svědčí stav dluhu ve všech kn.hách pozemkových, obnášející na p. v Čechách v r. 1902 již 3455.6 mil. korun, na Moravě 994.8 mil. korun a ve Slezsku 281.8 mil. korun, celkem 4732.2 mil. korun, a od té doby dluhy ty ještě značně vzrostly, že dnes možno je počti jistě na 5000 mil. korun. Ježto pak v r. 1868 činila výše těchto dluhů pouze 1961.4 mil. kor., vzrostly do dnešní doby asi o 3000 mil. kor. cili o 150%. Za 40 let že výše dluhů neodpovídá srovnatelnému zařízení, vysvitá z nenstálého exekučních prodejů. V období od roku 1868 do r. 1902 bylo v českých zemích prodáno 160.676 nemovitostí za vydraženou cenu skoro 784 mil. kor., při čemž ještě přišli knihovní věřitelé o 558 mil. kor. pohledávek. Neuvěřitelné číselce tyto jsou nejpadnejšími důkazem nezdramosti zemědělských poměrů v minulých letech. Ač dnes pomocí intensivnějšího hospodářství, svépomocí, jako Raiffeisenkami, nákupními a výrobními družstvy atd. jeví se značný obrat k lepšímu, přece ještě zbývá mnoho práce; vidyti i v posledních poměrně úrodných letech zadlužení stále stoupalo. A v první řadě nutno upozorniti na hospodářský způsob života, odpovídající daným poměrům.

Už se nenávímě sami? V první polovici letošního roku bylo k nám přivezeno z Uher 156.151 kusů hovězího dobytka za 53.5 mil. K a 275.689 vepřů v ceně 36 mil. K. Z toho je patrno, že naše dobytkařství klesá, nestací ani ubrzditi domácí spotřebu masa, a že i v tomto oboru hospodářském již na cizinu jsme odkázáni. Smutné vyhlídky do budoucnosti.

Holswartův kapesní kalendář hospodářský na rok 1910. Vydán redakcí týdeníku „Hospodář Československý“ v Praze. Příruční tento rádce pro každého hospodáře obsahuje více užitečných rad se zápisníkem hospodářským. Kalendářik tento v pěkné vazbě stojí 1.50 K.

Letos žádné Vánoce

bez svíček a nádherných ozdob na stromek, jež prodává

JOSEF JELÍNEK
v Hradci Králové.

Sociální besídka.

Svár mezi rudými. „Hlas lidu“ sděluje: Na Plzeňsku nastal rozvat mezi sociálními demokraty. Soudruh Čipera za pomoci boje mezi staro- a novosedlíky zorganizoval mnoho

tisíc domkářů a začal býti ve straně nepohodlným. Proto se soudruzi postarali, aby se Čipera dostal přes palubu. Ten si to však nedal líbiti. Z „Pekla“ (sociálně-demokratický dům v Plzni) sice musel odejít, ale nešel daleko. Zastavil se v hotelu „Hamburk“, založil nový list „Rozhledy“ a nyní palí do soudruhů bez milosti. V čísle 41. svolal na den 19. prosince zemskou konferenci domkářů do Plzně, kde se jednalo o užívání obecního statku, o nutnosti změny volebního řádu do zemského sněmu a do obecního zastupitelstva a o dalším postupu domkářů.

Nabídnutí mistrovská zkouška z praktické sociologie. Soc. demokraté rádi poukazují na to, jak prý sedláci průmyslové dělnictvo zvyšováním cen okrádají. Předně jest rozhodně jisto, že by se napřed měli soc. demokraté vypořádati s bursiány, kteří lichváři z plodů, poskytnutých upracovanou rukou rolnickou. A pak by měli rudí agitátoři sami prakticky dokázati, že při dobrém hospodaření se má spokojiti rolník cenami zcela nízkými. „Národ. hospodář“ dne 19. t. m. sděluje: „Když nabídl mlékařská organizace smíchovská „Právu lidu“ 2 stáje za účelem, aby se konečně přesvědčilo, z vlastní zkušenosti o výnosnosti mlékaření a aby tak uvedeny byly na pravou míru všechny nevěcné a nesprávné výtky sociální demokracie vůči rolnictvu, tu „Právo lidu“ odmítá a vykručuje se“. V obci Řeži (na okresu karlínském) zakoupili soc. demokraté loni statek č. 1. ve výměře 200 korců. Z počátku bylo v družstvu lidí 6, později se počet členů rozmnožil na 26. I členové nové přistoupivší byli vesměs z rudého tábora. Rudí jásali nad svým pokrokem a letos o 1. máji byly zavěšeny rudé prapory i na stromech řezských. Ale — nastal výmlat a prodej sklizených plodin a tu bylo ihned po jásotu. Ti, kteří byli balamuceni rudým tiskem, jak jest hospodářství výnosné, vyjevili udiveně zrak a honem z rolnického ráje přechali. První vzal do zaječích vůdce podniku, který při tom experimentu přišel skoro o celé své jmění, které do hospodářství dal. Po něm přchli jiní, tak že v družstvu zbývají už jen 3 členové. Zarátko dle všeho ten „zlatodol“ bude co nejdříve opuštěn. „Národní hospodář“ k tomu dodává: „Zde se tedy naskytá „Právu lidu“ příležitost, aby chopilo se hospodaření, aby vás na vás dokázalo světu, jaké obrovské zisky zemědělství přináší, aby dokázalo, jak během krátké doby lze na rolnické usedlosti zbohatnouti, aby přineslo důkaz nad slunce jasnejší, že mlékaření jest báječné výnosným odvětvím, aby konečně přineslo světu určitá čísla, že rolník může všechno laciněji prodávati oproti dnešním cenám; dnes je na soc. demokracii, aby vyslala své delegáty k vedení oné usedlosti a tam dokázala, že opodstatněny byly její výtky, že rolnictvo lichvář a vykořisťuje města a průmysl! S otevřenou náručí budou zastupci výkonného výboru strany soc. dem. od družstva v Řeži přijati.“ S touto věcnou agrární kritikou soc. demokratických „lidumilů“ plně souhlasíme. Snadno jest rozdávatí dělnickému lidu pouhým jazykem a pomáhati mu hubováním na rolnictvo. Ať také konečně rybná hrdla přikročí sama k práci! Ať vůdcové rudí dokáží prakticky, že jejich humanitářské „rozčilení“ plyne z upřímnosti a nikoli z rudého křesťu, lovicího nové rudé poplatníky!

Rudé proroctví stále v horším světle. Čím dat více skutečný sociální vývoj usvědčuje z klamu rudon předpověď, dle níž menší podniky budou neodolatelně poraženy od provozovareů větších. Zemědělská statistika v Německu z poslední doby zadala velikou ránu předpokladům Beblovým. Teď ke všemu přistupuje zdrcující statistika z Francie. V listu „Sozialistische Monatshefte“ (v č. 17.—18., str. 1191.—2.) se dozývá, že v přirovnání k roku 1892 sice pozemkové podniky, mající výměru 1 až 10 hektarů, klesly z počtu 2.617.558 na 2.523.713, tedy o 93.845; leč větší hospodářské podniky (ve výměře přes 100 hektarů) poklesly číselně ještě více — z 33.280 jich zbylo pouze 29.541; tedy jest jich méně o 3.739. Prostřední hospodářství (od 10 do 50 ha) stouplo počtem snadně. Dříve jich bylo 711.118, nyní pak 745.862; přibýlo tedy takových hospodářství o 34.744. Pro vývojový rudý „zákon“ jest ještě zajímavější statistika plošné výměry jednotlivých statků. Malá hospodářství získala na ploše dohromady celých 1.176.042 ha, střední se zvětšila dohromady o 1.878.898 ha; zato však velkostatky ztratily na rozloze pozemků 2.309.144 ha. Tedy vývojový proces hlásá ve Francii pravý opak toho, co soc. demokraté předpovídali. „Koncentrační zákon“ socialistický tedy zde úplně pohořel. Ale rudí zpátečníci drží se proroctví Marxova a Beblova dále.

Rudá příprava sociálního ráje pro vlastní příslušníky. Bývalý majitel knihutskárny „Javavie“ v Salpurku Josef Schorer, který byl 14 let horlivým příslušníkem rudé strany, vydal brožuru „Za kulisami sociální

demokracie“ (Hinter den Kulissen der Sozialdemokratie). Schorer zde praví, že zůstal zásadám soc. demokracie věren, ale podotýká, že jeho socialismus vyvěrá jen z nejjistějšího idealismu, ale nikoli z egotismu a špihalství. Prohlašuje se za nepřitele „tak často hrubého karabáčnického systému v tisku a diktatury strany“; praví, že jest nepřitelem tak četných vysokých i nízkých „majestátů strany“ a „obecného špihalství“, jaké lze často pozorovati u rudé strany v Salpurku. Praví, že velkému organizátorovi Prähauerovi jeho nástupce kopal hrob. Brzy ten „reformátor“ pro zproověru opustil Salpurk a nyní jest zodpovědným redaktorem soc. dem. listu. Prähauerovi dáno odbytné; byl vystrčen do ciziny. Leč ubohý muž vrátil se zpět se svou rodinou bez chleba a nenáviděn. Neobdržel žádného místa a ti, kterým sloužil do úpadu, odbyli ho několika drobty. Nyní musí se starati o něho — „byrokratické“ městské zastupitelstvo. Další případ. Salpurský pakař přijal do práce jednoho soudruha. Jednou spatřil, jak místo práce jest v komoře s jednou služkou. Propustil jej. Následovala stížnost u vedení strany. A rudí se usnesli na bojkotování mistra. Dále líčí Schorer, jak s utm nemilosrdně jednauo, když se ocitl ve finanční tísi. Ačkoli prokázal rudým veliké služby, přece na jeho místo nahazen po pokoutních kličkách jeho dlouholetý osobní protivník. Konečně praví: „Dřív než soc. demokr. vedení strany v Salpurku se odhodlá vzít pod pitevní nožik kritiky kapce a jiné blížni, necht napřed se pokusí vymástiti ve vlastním táboře nejhorší nedostatky, jež jsou: terrorismus, svévole a potlačování těch, kteří obětovali straně své nejlepší síly a přesvědčení.“ — Mezi soudruhy ovšem nastal po prozrazení Schorerově veliký poplach.

Důležitost katolického tisku.

Dobytat Napoleon správně prohlásil: „Čtyři nepřátelské časopisy učiní více škody než sto tisíc mužů v otevřeném boji.“ Knížata a státníci, kteří hrde veřejně prohlašovali, že mimo Boha nikoho na světě se nebojí, velikými ročními obětmi, ba miliony tisíc do služeb svých dostati se snažili.

Církev poukazovala a stále poukazuje na zlobu tisku špatného a na veliký prospěch tisku dobrého. Papež Pius IX. prohlásil: „Naše doba potřebuje mnohem více obhájců pravdy perem, než kazatelů pravdy na kazatelně; proto všichni křesťané, jimž blaho věčné vlastní i jiných drahým jest, a vlastně ti, jichž povinnost jest hájiti víru na kazatelně, dle možnosti necht snaží se proti špatnému tisku pracovati rozšiřováním tisku dobrého.“ Jindy řekl Pius IX.: „Je to svatou povinností každého katolíka, aby katolický tisk podporoval a mezi lidem co nejvíce rozšiřoval. Dobrý tisk je dílem nejvyšší důležitým a užitečným.“

Lev XIII. řekl katolickému redaktorovi amerického: „Považuji tisk za nejpříhodnější prostředek uvésti náboženství a víru opět do oněch kruhů, kteří sice tvrdí, že jsou katolíky, ve skutečnosti však jsou jimi pouze dle jména. Katolický tisk vnáá často tam, kam duchovnímu správci vniknouti nikterak není možno.“

Slavný biskup mohučský Ketteler řekl: „Katolík, který katolický tisk dle sil svých nepodporuje, nemá práva nazývati se dobrým synem církve.“

Kardinál arcibiskup z Malines praví o tisku nynějším: „Velikým zločinem naší doby je zneužívání tisku. Zločin ten denně tisíce listy a spisy všech odtínů jest páchan.“ Co proti tomu činiti? Na to odpovídá linecký biskup Doppelbauer: „Naší úlohou jest, špatné noviny nabrzditi dobrými. Chceme-li s výsledkem pravdu hlásati, pečujeme o to, aby katolický tisk kvetl a vzrůstal.“

Pardubickou Franckovku jako ochr. známku doporučujeme nejlepší přísadu! co uznane ku kávě!
... Továrna v Pardubicích ...

Doporučujeme
našim rodinám

Kočínskou cikorku!

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zpracování písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásluhy na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

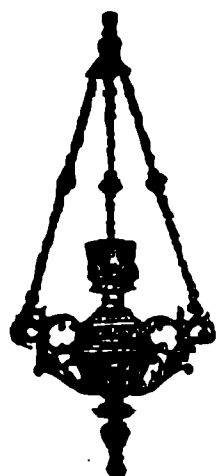
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze moho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veleúspěšnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

rušit veškeré kostelní nádoby a

náčin a to: monstrance, kalichy,

cibáče, nádobky, paténky, paciškály,

svícny, lampy, kavitelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni zlatí a stříbří nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kážku franko bez záruční kúpě.

Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové
prsteny, tabulěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého**
i čínské vldy na skládě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

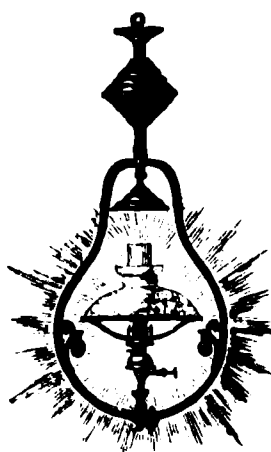
Rozšiřujete

Časové úvahy!!

Gasolinové lampy

„Ideal“

svítivost 75—100 norm. žvícěk

obdržíte

v odborném osvětlovacím a elektro-
technickém závodě

Josef Ježek

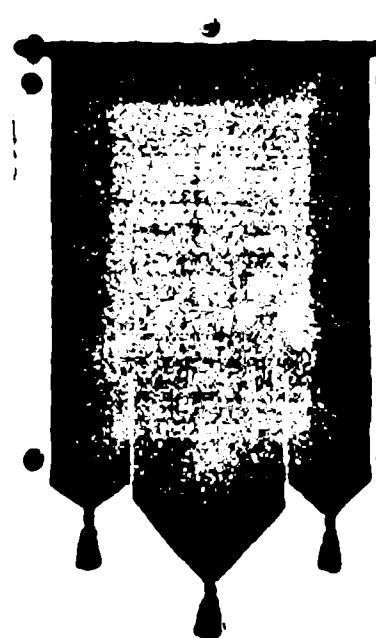
v Hradci Králové naproti Grandhotelu.

Zádejte ceníky zdarma.

Zároveň těliska na líh, petrolej, gasolin i plyn velmi
levná.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřívna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukážku zasílá
se vše franco.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železné skládací po- stele od . . . K 7-80	železné mycí stolky od K 5-—
železné sklíňové po- stele s 3 díl. matrací od K 27-—	železné noční stolky od K 10-—
	železné stojany na šaty od . . . K 11-—

Úplně zařízená lůžka od K 33-—

Skládací polní sedátka od K 1-—	Zahradní nábytek.
zahrad. sklád. lenošky od K 5-—	
zahradní patentní svi- novací zástěny K 36-—	

Úplně zařízené nemocnice a dobročinných ústavů
za ceny zvláště výhodné.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer, Hradec Král.,

podává rychle a spolehlivě veškeré
správy obchod. i soukromé, provádí též

== půjčky ==

na hypotéky i na úvěr osobní bez
ručitelů na měsíční splátky. — — —

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyproduje.

OBNOVA

Číslo 52.

Předplatní na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku s k — k

V Hradci Králové, dne 30. prosince 1909.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XV.

Stále v před!

Pravdou jest, že katolický ruch postupuje dosti zdařile. Leč tu právě na rozhraní dvou roků, kdy ledná pravice jednoho klesá a jarou ruku svou druhý rok nám podává, nutno každému jednotlivci zvlášť přemýšlet, co pro zdar katolického hnutí vykoná. Budou-li dále pracovat jenom někteří, pak se povede mdlý zápas ve stavu kritického nepochopného dál a červánky dokonalého vítězství dlouho se budou skrývat za neurčitou, pochmurnou mlhou. Jako lavina, jako jará horská bystřina bychom letěli vpřed s korouhví vítěznou, kdyby v organizaci naší každý katolík plnil horlivě úkol, jež mu okolnosti přiděluje.

Nejhorší balamucení dovolují si naši protivníci tam, kde ruch katolický pohodlně dřímá. Děje se úkročný, rafinovaný a složitý útok na základy víry svatováclavské, po dobrých předcích zděděné. To, co bylo našim poctivým, zkušeným předkům pokladem nejposvátnějším, odvažují se moderní apoštolové nevěry zvátí jedem. A kde posud necítí pevné půdy pod nohama, tam se oblékají do kůže liščí, pleťouce lid nepravdivým tvrzením, že nebojují proti křesťanskému náboženství, nýbrž proti klerikalismu.

Kdyby v srdci takových chytráků bylo aspoň trochu vášnosti k vznešené osobě Kristově, pak by se jistě aspoň někdy sustali tupného lidu věřícího, pak by oásovali aspoň někdy rázně křiklavě lá, jež překrucují dějiny církevní a které samo jméno Kristovo u velikou nevážnost přivádějí. Zajisté člověk spravedlivý, byť by ani katolíkem nebyl, nemůže se dívat s chladnou krví na uličnické pošklebky nevěrou, na hrozné štvání, které tito zanášeji svými nepravdami do klidných vln katolických.

Leč co vidíme u nerozhodných Pilátů umývajících si ruce při řádění přímo barbarským našich odpovědných protivníků? Jak se chovají tito Piláti, když katolický dělník jest pro své přesvědčení vyháněn z práce, když se chechtají nedozralí mladíci do očí tomu lidu českému, který zachová náboženské zvyky svých otců? Co činí proti surovosti, která se snaží potřásti světlo roucho Kristovo uličnickými přezdívkami? Jak se zachovali, když lidé ve službách německých židů zaměstnaní počali rozkazovati, aby českému katolíku byla odňata práva ta, kterým se těší v naší zemi cizák, zbohatlý švindlem a tvrdou, mrazivou prací českého lidu katolického? Jak protestovali, když průvodu katolického lidu bylo od surovců do očí pliváno? Při takových příležitostech Piláti rozpačitě se usmívají a radí katolíkům k trpělivosti a veliké opatrnosti; jinak prý by se šířila v národě nesvornost ještě víc.

Ale jakmile dá „Volná Myšlenka“ signál, jakmile pozve opatrnícké Piláty ke schůzi, spěchají tito dle povelu ryhle složit poklonu, až se jim hlavy třesou. „Jsem taky proto, aby náboženství bylo vyloučeno ze škol. — A naše strana také sleduje pokrok, souhlasí s bojem proti rozpínavosti klerikalismu. — A co se týče naší strany, teda — teda my taky jsme osvícení a protestujeme proti sklerikalismu. — A já, veleváženě shromáždění, vyslovuji úplný souhlas s řečníkem. Proti klerikalismu všichni pokrokoví lidé se musí spojit.“ Tak a podobně hovoří Pilátové při volnomyšlenkářských schůzích, ač tam mají nejlepší příležitost dokázat statečnost skutečnou a vytknouti, jak nestydaté agenti nevěry lid šálí, až by sám pohan nad tím trnul.

„Nebojujeme proti náboženství! Ale prý s klerikalismem! Náboženství se nemá zatahovat do veřejných a zvlášť politických záležitostí.“ A i někteří prostomyslní katolíci někde zatleskají. Neřekne se, že právě naši protivníci již hodně dlouho vládli náboženství do politických schůzí, štváli proti němu v parlamentě, ostouželi a pronásledovali i ty hlasatele křesťanství, kteří do veřejných záležitostí nezasahovali, vedouce si proti dryádickým

prodavačům bezvěreckých pokroutek přímo zbaběle. Neřekne se, jak má náboženství plnit svůj světový úkol, má-li býti vytlačeno dle přání listivých liberálů z veřejného života. Tu se děje přímo útok na zdravý rozum. Každý jen trochu chápavý člověk přechví, že křesťanské náboženství řídí vnějš, veřejné skutky, že pracuje na praktické reformě lidstva, že poroučí jak státníkovi, tak vojínovi, soudci, vychovateli a vůbec každému, dle jakého měřítka má ve veřejnosti pracovat. A kdyby katolíci dle náboženských příkazů se řídili jen v kostele a jinde by všecko dělali dle komanda politiků protikatolických, každý nestranný člověk by jim vyčetl brožnou nedůslednost, obojetnost, bezcharakterní ramenařství.

A přece sám mladočeský vůdce dr. Kramář po všech životních zkušenostech právě v době, kdy není radno nespravedlivě ráždití některou stranu národní, promluvil dne 20. listopadu t. r. ke studentům: „Vedle boje za kulturní samostatnost musíme vésti boj proti klerikalismu ve veřejném životě. Nejde o to (?), vyrvat lidu víru, dokud pokročilejším vzděláním mu nedovedeme dát za ni náhradu — jiný mravní podklad života. Avšak bojujeme proti tomu, aby se z největších věcí nedělal obchod. Hausírovat s Pánem Bohem po voličských schůzích je odporné a musí býti odporné těm, kteří si náboženství cení. Chce-li církev šířit křesťanství, učeť nezneužívá náboženství lidu. Nechť se neplete do věcí, do kterých nemá práva zasahovat.“

Co věta, to rozšíření, vyseptalá fráse anebo nepravda. Dr. Kramář patrně se domnívá, že lidé nyní zrovna tak málo myslí, jako když se dali mámiti husitsko-liberálními opiem. Mluvíte-li, p. dre Kramáři, ušlechtilé o „hausírování s Pánem Bohem“, což se snad upamatujete, že ku konci minulého století hausírovali čile mladočeští agenti s prohnanými, podvodnými pamflety, které ořásaly netoliko katolickým přesvědčením, ale pevnou vírou vůbec. Hausírovali jste po hostincích s jinou vznešenou ideou, s vlastenectvím — a nebáli jste se ani za mák, že vám ji doutníkový dým očadl. A mažou-li se v hospodách karty, jestliže se tam kouří, není jistě na škodu, odloží-li na chvíli hráči doutníky a karty, aby vyslechli něco o Bohu. Vždyť dle zásad samého Husa všude má míti člověk Boha před očima. A hostince přece nejsou a aspoň nemají být místnostmi tak hroznými, aby se do nich nehodilo promluvení o Bohu. Kdo by i do putyky vkročil a tam upomenul nuzáky na náboženské povinnosti, naprosto nechybí. Jak byste nazval, ušlechtilý karateli, chování sv. apoštolů, kteří vnikli do každé společnosti, jen aby lidi pro Krista získali? Kdo si, pane Kramáři, náboženství cení, ten právě naopak počtí veliké roztřepení, jestliže v hostinci vyplachuje si někdo ústa protináboženskými frásami. A takového člověka nábožný muž okřikne. Kolikrát tak učinili bez bázně vaši stoupenci? Kdy pak tehdy jste říkali, že luštění náboženské otázky do hospody nepatří? A jaké byly názory o veřejném působení náboženství u vašich lidí v době největšího vzepětí husiary? Veřejně se štválo proti katolíkům, proč prý ve veřejnosti neprokládají křesťanství tak, jak je uplatňoval Hus. A že nejde nyní „protiklerikalům“ o to, aby vyrvali lidu víru? Když nejvíce počtvou proti kněžím, proti zřízení církevnímu, proti dogmatům našim, ani slovem se nezmíní, aby se posloucháctvo varovalo těch agentů, kteří mluví proti náboženství vůbec. Vezme si někdo z těch štvanic aspoň něco k utvrzení ducha náboženského?

Vy prý bojujete proti obchodování s věcmi největšími. Až, až! Kolik mladočeských advokátů a jiných kapacit znamenitě zbohatlo právě proto, že uměli velice šikovně kšeftovat s ideou vlasteneckou!

Naše přesvědčení by se stalo právě tehdy klerikalismem, až bychom potměšile jednali ve veřejnosti proti katolickým zásadám. Klerikály jsou pokrokaři, kteří z církve nevystupují pouze z chlebařských příčín; jsou

jimi volnomyšlenkářští učitelé, kteří již při přísaze na náboženskou výchovu přemýšlejí, jak budou křesťanské názory podvracet; klerikály jsou kandidáti poslanectví, kteří jsou v nevelikých stycích s protikatolickými křiklouny, katolíkům se posmívají a pak při schůzích k vůli ulovení mandátu se dušují, že jsou také katolíky. To jsou praví sílní smušivatelé náboženství, čili klerikálové.

Jestliže jste tak rádi dělali katolické kostelníky, rozkazující s patra, jak a čemu má církev učit, pak nemluvte o tom, do čeho zasahovati má právo církev. Ta má, pane Kramáři, božovou povinnost říci i politikům pravdu, jestliže si počínají nekřesťanský.

Týž dr. Kramář prohlásil, že jest klerikalismus našim největším nepřitelem. Jaký klerikalismus a jak se má uplatnit církev ve veřejné činnosti neklerikálně, to nepověděl. Vizte muže chytrého! Na německý útok hájil českou vzdělanost, ale vybral si výhradně k obhajobě doby ty, kdy naše kultura buď byla v počátcích nebo v úpadku. Době „klerikální“ Karlové se dosti chytře vyhýbal, ačkoli právě tehdy česká kultura vynikala smáčně nad kulturou německou a středoevropskou vůbec. Ale přes opatrné ohýbání Kramářovo celá stará Praha mluví jasně o veliké starobylé kultuře katolické a tedy o tom, že ten „klerikalismus“ nebyl národem nepřitelem, nýbrž výtečným živým chlebem, jak sám Palacký doznal.

Ejhle, katolíku, rozvaž si, jak proti tobě mluví i politikové strany umírněné! Nevybízejí takové okolnosti přímo hromovým hlasem, abys nemlčel k takovým nespravedlivostem, abys nemlčel pohany smyl a svůj štít v plném lesku zachoval? Jen chutě v před! Netoliko zájmy náboženské, ale i národní a hospodářské mocné tě upomínají, abys nezůstal v polovici cesty. Či snad ti lidé stkvěle o národ se postarají, kteří proti katolickému lidu českému bezcitně se spojují s cizími volnomyšlenkářskými židy? Proto v před na dráze započaté! Dlouho jsme trpělivě nesli kopance, jsouce považováni pod svou vlastní střechou od protikatolických parasitů za milostivě trpěné nájemníky. Tedy v před, ať imponujeme těm, kteří při naší veliké trpělivosti posmívali se nám jako znetvořeným žebrákům! Každý nechť v novém roce ze všech sil se stará, aby prapor náš co nejdříve zavlál vítězně! Bůh požehnal Gedeonovi i mladistvému Davidovi, požehnal i nám.

Volné listy.

Mluví se dále o Macharovi jako theologu. Již z předchozích úvah naší čtenáři zajisté poznali, že Machar, popínaje se na otázky, které sám sobě namítl, nemá ani vědomostí obyčejného vzdělance. A protože i odborná jeho znalost jest neznámou zemí někde za devátým mořem, nezbyvá mu nic jiného, než pouštět si důkladně žilon, kteréž záslužné dílo jeho ochotně krok za krokem zjišťujeme.

Dnes dodatečně jest třeba doplniti několika slovy minulý článek o sv. Pavlovi, o němž Machar důrazně tvrdí toto: „Ten musil nalíti nápoj do poháru (křesťanství), aby se mohl pít.“ Již nejjednodušší logika napovídá, že sv. Pavel byl nemožným bez předchozího obsahu náboženského, daného samým Kristem Ježíšem. Dejme však v této věci závěrečné slovo dvěma protikatolickým spisovatelům. Harnack dí: „Jest jistou dějinnou skutečností, že nikoli teprve sv. Pavel zdůrazňoval pravý význam smrti Kristovy a význam zmrtvýchvstání, nýbrž že jeho učení bylo totožné s názorem prvotní křesťanské obce.“ A Werner praví: „Pavel rozvíjí v Novém Zákoně křesťanské náboženství na základech, postavených Kristem. Katolicism přijímá skutečného Krista a bere se přímou cestou, která vede od Pavla k Janovi a k Justinovi.“

Kdo tedy máže tvrditi, že sv. Pavel nalil nápoj do poháru, aby se mohl pít? Věda se toho neodvažuje, ale ovšem máže to činit jen

Ušlechtilým našim buddhistům se to velice líbí, ať by měli více pamatovati na bídu lid- skou. Slovem buddhism pákou kultury není, a ne- za ho vůbec srovnávat s křesťanstvím, které mohutným světlem a teplem děinné vniklo ve všechen sociální život. Ukládají práci jako povinnost, křesťanství způsobilo sociální revo- luci, která odstranila otroctví a cti pokryla veškerou práci tělesnou. Buddhism takových činů pro svoji slabost jest neschopen, jelikož není mravoukou „kutků, nýbrž spánku. Indií procházeli národové a přivlastňovali si její drahé kameny, protože buddhisté svého ma- jetku a vlasti nedovodili hájiti, rovněž i Číny není viděti na velikých drahách lidské my- šlenky a pokroku, ale všude vlají vítězné pra- pory vzdělanosti evropské, ktercu vybudovalo křesťanské náboženství.

Vzbuzuje tedy podiv, když novodobí bud- dhisté velebí Buddha jako sociálního reformá- tora, který přece o odstranění tuhých indic- kých kast ani se nepokusil. Není náhodou, že přívrženci, kteří Buddha obklopovali, byli ze šlechtických rodin, a že nikdy nebylo mu vy- týkáno, jako Pánu Ježíši, kterak důvěrně ob- ceje s lidem. Oldenberg, výtečný znalec bud- dhismu, dí: „V Indii nebylo ničeho, co by se nasývalo sociálním hnutím. Stát, společnost a kasty zůstávají si, jakými jsou, buddhisti i jich nevídáme a v jejich složení nezasáhá, pro- tože žádná pozemská věc nemůže ho dojmouti.“

Všechno, co posud řečeno, zajisté postačí, aby poznány byly zásadní rozdíly mezi bud- dhismem a náboženstvím křesťanským a aby v jasné světlo byly postaveny snahy, které učení Kristovo odvozují z Indie. Konečně ještě jedna věc bije do očí. Kdežto Krista od ná- boženství křesťanského nelze oddělit, protože jím jest Ježíš ctěn jako jediný Vykupitel a jako Bůh a člověk, Buddha jest jen jedním z mnohých. Možná si Buddha odmysliti, a přes to zůstává buddhistické učení, čím pod- statně jest, totiž otázkou vykoupení od bolesti a útrap pozemských. Naproti tomu odmysleme si Krista Ježíše, a křesťanské náboženství jest to tam. Pozorujme konečně, že stop buddhismu není u Židův ani před Kristem, ani po Ném.

Jakého násilí dopouštějí se buddhisté, aby podryli křesťanství, o tom nechť svědčí aspoň dva příklady z mnohých jiných. Lipský profesor Seydel tvrdil, že evangelia jsou zbytky *nynti ovšem již stracené legendy* o Buddhovi. Vše- stranně zajištěným a v historii pevné místo zaujímajícím evangelium Seydel dává za podklad legendu o Buddhovi, o níž neví, zda vůbec byla, jaká byla a má ještě tolik odvahy, že ji prohlašuje za ztracenou! Dosavad lidé ztráceli, co určité měli, dnes ztrácejí již, co nemají. Tímto způsobem Seydelovým vyvrátím všechno na světě. Ze máte historii o Napoleonovi? Co vás vede, knihy o Napoleonově činnosti jsou zbytky *nynti ovšem již stracené legendy* o egypt- ském Ramsesovi. — Buddhista Nodwitsch chtěl na hlavu hřebíkem uhoditi zase jinak. Tvrdil, že našel v klášteře mnichů buddhistických v Ti- betu listinu, svědčící o pobytu Kristovu mezi tamními klášterníky. Světový znalec sanskritu, Max Müller, dokázal však, že tvrzení to jest nejapnou smyšlenkou, a Nodwitsch musel držeti ústa na závirc.

Konec konců domněnka, že učení Kri- stovo jest plagiátem buddhismu, bez dlouhých řečí vysvětluje se hned nesmyslnou každému, kdo vezme v úvahu charakteristická učení obou náboženství. Důkaz o závislosti evangelia na buddhismu jest vlastně důkazem o kvadra- tuře kruhu, neboť neběží o nic jiného, než dokázati, že evangelia povstala z buddhismu, tedy z toho, čemu zásadně a naprosto se pro- tiví, jako světlo protíví se tmě. Z těžké pan- theistické mlhy buddhistické, z učení plného nejasností a rozporů vyvozovati křesťanské náboženství, jest tolik, jako chtít ze staré roz- valené pazdery vystavěti nádherný gotický dóm. —

Na tento buddhism ulakomil se tedy i Machar, jenž podle všeho má výsadu na každou nemotornost. Zatlubuje síť a loví, a když myslí, že chytil rybu, tiskne v ruku jen žabu, o které se vztýčenou hlavou přednáší, že jest lososem, čímž ovšem převrací všechnen zoologický po- řádek. Machar má podivuhodný talent, strkati prsty v místa, kde na domyšlivé nevědomce nastrojen jest zrádný ekvipos. Machar jest oby- čejným šosákem, jenž bez studia a spoléhaje na různé protikřesťanské klepy, špindířským způsobem řeší otázky, které mají životní důle- žitost. Roznáší se, že jest to u něho již nemoc. Přísloví praví: Čím kdo zachází, tím také ochází. Proto, aby Machar na konec nesháněl se po baběských mazání, když rozne- mohl se již baběskými klepy, dáme mu radu. Recipe: sedmkrát týdně bedlivě studium kul- turní historie. Léku budíž užíváno, dokud se stav nemodného znatelně nezlepší. Medikament třeba bráti z lékárny u „Všestranného Rozhle- du.“ Jelikož však asi jistě dostaví se recidiva, neboť protikřesťanská motolice drží Machara,

jako opium čínskému dřevaře, bude nutno, aby se předepsané dávky opětovaly . . .

Aby slyšel i lid. Na říšské radě promluvil poslanec V. Myslivec Feč, která pro svou ča- sovost, pro vystižení sociálních, politických a náboženských poměrů zaslubuje, aby byla co nejvíce čtena. Výťah má sice také význam, ale trvalé účinnosti bude dosaženo, když bude roz- šířována celá řeč v brožůře. Jest třeba tedy, aby do každé farnosti a organizace značným počtem byla objednána. Žádáme jmenovitě ka- tolické důvěrníky a kněze, aby ku prospěchu katolického hnutí této věci účelně užili.

Každá praktická hospodyně bude nyní vařit jen dle . . .

Úsporné kuchařky

Anuše Kejřové, která právě v pode- psaném nakladatelství vyšla. Kniha tato je dílo umělecké, poněvadž za nynější draboty vařit . . .

levně a
chutně

je opravdu uměním; cena knihy je 2 K, vázané K 2-50, poštou o 30 h více. Na skladě v každém knihkupectví, zejména v nakladatelství Bohdana Melichara v Hradci Králové. . .

Obrana

Nad čím se pohoršili mladočeský majestát. Hipmanův „Český Svět“ pronesl výrok o „tajrlitv“ zimního krále Friedricha Falckého. Tule však pobouřilo velice krev mladočeského „Dne“, která jest posud až příliš prosáta historickou lyrikou, vyvěrající z po- věstných novohusitských rozběhův a dobro- družství. Jak se žilo mladočechům pohodlně, když beze všeho hlubšího studia se živili z pod- vodného a hanebného pamfletu „Pegiova“! Dle tohoto švindlu a jiných podobných brožurek, laskaných od mladočechů, vykládány posucha- čům dojemné historické ballady a romance, které nutily k slzám „statečné dědice husit- ských a protestantských předků.“ Katastrofa bělohorská také vykládána jako nejnespraved- livější pronásledování protestantských beránků, jako nejtěžší rána pro nejlepší a nejobětavější syny národa. A mladočeské srdce posud se ne- může vymaniti z těch limonádových, neživot- ných tradic. Není tudíž s podivem ani to, že výrok o „tajrlitv“ Friedrichově vlastenecká duše „Dne“ nazvala „neslýchanou surovostí.“ Předně: jaká surovost jest už dnes v českém časopise „věci neslýchanou“? Naše žurnalistika hází s cynickým pošklebkem bláto na nejsvě- tější osobu Kristovu, na svatého knížete Vác- slava; hanoben byl neurvalým způsobem dr. Kieger, sypon se pošklebky na náboženské smýšlení českého lidu. To všechno snesla mla- dočeská duše klidně. Ale — dotknout se ci- záka, který hraje tak důležitou roli v prote- stantské balladě? Surovost neslýchaná!

Nikdo tak barbarsky nenakládal s posvá- tným, velkolepým odkazem Karla IV., s vele- chrámem Svatovítským, jako zhýralý tajrlík Friedrich. A to jeho pobožnost v dómu Svat- vitském! Na holý stůl položen veliký kvašený koláč, krájený na skývy. Z něho se jedlo po kuse a víno z kuflíků každý z přítelů ch če- ských pánů pil sám. To vzbuzovalo veliké po- horšení mezi samými protestanty; tento nový způsob „sv. přijímání“, zavedený pánovitým tajrlíkem, ovšem hned pak přestal. Ale „Den“ jest najednou velice nábožný a hrůza jeho ně- nou duši pojímá, souhlasí-li někdo nyní s na- šími předky různého náboženského vyznání, kteří byli rozhodně zbožnější, než německý vyřídňáský dobrodruh. Kletby lidu českého jen se sypaly na hlavu „krále“, který v nej- vážnějších okamžicích vysával zemi, produ- koval se v umění plovacím, v statném lezení na strom a hodoval bezstarostně, jako by celá jeho vláda byla posvěcením.

Zato však jest „Den“ hezky tiše jako žába v bahně, když jedovatá slina „taky-vlasteneč“ stříká na vsnešenou postać Otce vlasti, když se tropí uličnický posměch a těch obřadů, které byly posvátny jak husitům tak katolíkům. „Den“ žije dále v copářských romantických tradicích, ačkoli nové výskumy historické

přímě hřímají, aby názory na minlost českého lidu byly radikálně opraveny. Friedrichova německá chasa, budící pohoršení mezi zbo- žným lidem, chtěla „reformovati“ po kalvásku samé české protestanty, vytýkajíc jim, že „za- páchají římanstvím.“ Takového samozvance by byli jinde hnali ze země karabádem; předkové naši byli však trpěliví a — „Den“ se rozčiluje nad správným označením jednání nezkušeného německého šaška. Co mají říci bořivé činnosti toho bezcitného komedianta mužové, usilující aby stará Praha byla zachována?

Agrární hospodářští ostrovidové vrtí sebou a cukají při poznání, co všechno jejich jasnému dohledu ušlo při péči o pod- dané finančníky. Tak velká, zababující kata- strofa velkých Raiffeisenek není žádnou ma- ličkostí pro stranu tu, která dlouho posice své upevňovala posměšným i soudcovským pouka- zováním na Svatováclavskou záložnu; a přece kněží učinili k její zachráně tolik, k čemu by se ve prospěch potřebné záložny agrární neohodlal celý tábor barvy zelené.

Teď agrární „Naše Kampelička“ všemožně hledí upokojiti agrární poddané, ale mnoho se jí při tom nedáří. Natírá agrární Ústřední Jednotu lesklým lakem, který však při nepi- trném funktní odpyskává. Praví na př.: „Je- diné nezachovávaním stanovených předpisů jest umožněno nepoctivým lidem podvody či- niti. A proč nejsou tedy ty předpisy přísně zachovávány? Proto, že je mezi činovníky mnohých spolků mnoho nemístné důvěřivosti, zaviněné i nezaviněné nevědomostí a trestu- hodné nebalostí.“

Nepozoruje „Naše Kampelička“, jaké to dává vysvědčení svým věrným uvědomělcům? Před tím byli agrárníci lidmi „neuvědomělejšími“, třebaže podvodcové jejich neznali dobře ani agrárního programu. A teď se také ukazuje, že mrskáni katolíků Drozdovou záložnou dělo se výhradně k vůli vylítní jedu jízlivosti, z dryáč- nictví, ale nikoli pro vážné poučení agrárníků; ti byli „svatí, neomylní, nejpoctivější“ a proto neuznalo vrchní vedení agrární za vhodné říci: „Čerpejte z té katastrofy poučení pro sebe! I vám se může při nedbalosti podobné neštěstí přihoditi. V Svatováclavské panovalo strýč- kovství, vy však musíte zachovávat přesné před- pisy. Místo utiskování katolíků spolu sčast- ných raději pilně kontrolujte a pracujte!“ Teď teprve ví „N. K.“, že mezi činovníky pa- novala nedbalost, nevědomost a pohodlná dū- věřivost. A to že jsou jediné chyby? Což ti lidé nepoctiví, kteří bezradně kradli, nebyli pokládáni dřív za svědomité, za nadšené, obě- tavé vůdce? Předně musejí býti vyzkoušenými poctivci ti, kteří mají od pokladu klíče. Ale agrárníkům byl dobrý každý trochu proctělejší agent, který uměl hbitým jazykem posekat ka- tolickou stranu.

Ostatně Ústř. Jednota má ve stanovách za účel „zdokonalení zařízení a správy jednc- tlivých společenstev znaleckou poradou“. O nemístné důvěřivosti kalených agrárníků také měla a mohla dobře dávno dříve věděti. Je- stliže valná většina agrárníků polkla bez hlesu tak velká sousta, jako byla řepa Prašková, Zázvorkova a Udržalova, pak Ústř. Jednota mohla dobře uhadnouti, jak agrárníci nedo- vedou samostatně přemýšleti, jak uctivé při- jímají sdělení a posudky agrárních časopiseč- kých koranů.

Jak rády agrární orgány (a „Venkov“ sám) otiskovaly uměle vzbuzené projevy nedůvěry proti dru Horskému! Ať prý se mandátu vzdá! Zatím však zrovna v okrese Horského ušlo zraku jejich hospodaření Kudrnáčovo. Agrár- níkům tudíž bylo milejší zchladiť si žáhu než abáti o řádné hospodaření. A největší neoma- lenosti bylo, že do politických, strannických protestů satahovány byly samy Raiffeisenky; ty začaly politisovat, ale Ústř. Jednota jich nenapomenula, aby si jen hleděly raději svého vlastního účelu, zkrátka aby zachovávaly sta- novené předpisy. Začala pravý účel Raiffeisenek teprve tehdy široce vykládati, když katolíci po nesnesitelných kopancích zakládali vlastní svaz. „Kampelička“ praví, že členstvo nemělo po dva roky mlděti ke Kudrnáčově hospodářství. To měla však říci raději tehdy, kdy se tolik na Kudrnáče zapomínalo pro bezcharakterní boj proti dru Horskému a hr. Sternbergovi. Proč si nedala Jednota předložit řádnou bi- lancí za ty dva roky, kdy se v Rokytínku ne- konaly předepsané valné hromady? Naopak: když se obecně vědělo, že někteří katolíci po- jali proti Kudrnáčovi nedůvěru, byl jeden pro otevřenou kritiku zavřen do kriminálu a Ústř. Jednota nerozpýtala důvěřivost jiných.

A což se Stalíkem? Vždyť přece byl seznán u něho důkladný škratoun již před větší defraudací. Měla tudíž jak „Kampelička“ tak Ústř. Jednota sama povvednouti varovný hlas. Teď, kdy mají katolíci svůj dobře vedený svaz, „Kampelička“ najednou ve strachu trochu obrací. Málo platno; půjdeme samostatně dále, silíme známenitě a z chyb jinde páchaných vezmeme si načeň pro podniky vlastní, aniž

bychom odbývali nehody pouhým zesměšňováním a tupením strany jiné. Naše Raiffeisenky stoupencům Práskovým poddány nebudou.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna v předvánočním sasedání. V poslední své schůzi 22. t. m. v tomto roce jako by chtěla posl. sněmovna nahraditi, k čemu po celý rok dostati se nechtěla a nedostala. *Proslulým rozpočtem* byl v druhém a třetím čtení vyřízen za tři hodiny a přijat 246 proti 202 hlasům, při čemž ze Slovanské jednoty samé scházelo na 80 poslanců a to i z těch řad, které se vrhly do obstrukce, jež tak protiobstrukčně skončila. Ještě větší chaos byl při hlasování o smlouvě s Rumunskem a o zmocňovací zákoně. *Smlouva s Rumunskem* byla přijata 277 proti 155 hlasům. Kluby hlasovaly rozděleně, zástupcové měst pro, venkova proti nebo odešli. *Zmocňovací zákon* (k uzavření smlouvy se Srbskem, Černou Horou, Bulharskem a Argentinou) byl přijat 243 proti 181 hlasům. Z klubu katol. národního hlasovali poslanci z Čech proti, moravští a dr. Horský odešli. Stalo se tak proto, že klub katol. národní, chtěje zůstat na stanovisku opozičním proti vládě, ale nechtěje mařiti předlohu hospodářsky velmi závažných, dal členům svým na vůli, zda chtějí odejít či hlasovati proti smlouvě s Rumunskem a zmocňovacímu zákonu. Podobně bylo u radikálů. — Pro zemědělství zřízena *úspěšná na slevěbní chovu dobytka*, schválen *sákon o odpisech daně posemkové, sákon o pracovní době* v neděli pro obchodní pomocnictvo, rozšíření *úrazového pojištění pro stavební dělnictvo*; při této předloze přijat byl pozměňovací návrh šl. Stránského, aby z pojišťovací povinnosti byly vyňaty ty živnosti, které nejsou bezprostředně účastněny na stavbách, nýbrž které pracují toliko v dílnách, jako zámečníci, truhláři, klempíři a pod. Pro tento dodatek (tedy proti dělnictvu) hlasovalo 212: agrárníci, Mladočeši, Poláci, Jihoslované, něm. křesť. sociálové, něm. liberálové a Rusíni. Proti dodatku (tedy pro dělnictvo) hlasovalo 110: český katolicko-národní klub, soc. demokraté a nár. socialisté. — Přijata byla i správa o rozšíření vicepresidentských míst z 5 na 7. Při hlasování o *kontingentu lihovém* běželo o resoluci, která po přání Polského kola měla býti zamítnuta. Něm. křesť. sociálové hlasovali však pro tuto resoluci, která také přijata. Poláci následkem toho uražení a roztrpčení vyšli ze sněmovny. — Takovou moc měl upravený jednací řád sněmovny na množství projednaných předloh ve středu před svátky, kteréhož dne odebrali se poslanci na vánoční prázdniny, které prý potrvají do 10. února.

O rekonstrukci kabinetu, která prý není dále než u poměru 5 Slovanů a 5 Němců, bude se jednati po Novém roce. Parlamentární komise Slovanské jednoty dne 22. t. m. usnesla se pověřiti předsednictvo (dr. Hruban, dr. Kramář, dr. Ploj, dr. Šusteršič a Udrkal) úkolem účastniti se jednání o změně ministerstva, jakmile toto vyjednávání bude zahájeno.

Sněmy zemské moravský, hornorakouský, tyrolský, gorický, slezský, štyrský, kraňský a bukovinský sešly se ku krátkému zasedání. Co se týče sněmu českého, konají se prý porady k jeho uvolnění, ale ministr dr. Schreiner už napřed prý prohlásil, že se sejít nemí.

Náměstkem sem. hejtmana na Moravě v řízení sněmu jmenován katol. posl. dr. M. Hruban, v jehož jmenování spatřiti lze velký morální úspěch pro stranu katolickou.

Do panické sněmovny jmenováno bylo 6 členů dědičných, 24 doživotních, mezi nimi pouze 2 Češi.

Krise v Uhrách. Ladislav šl. Lukace, nastávající ministerský předseda uherský, dal se do práce o sestavení kabinetu nového. Do Nového roku má býti hotov. Kořut prohlásil, že jeho strana a strana ústavní nebude podporovat Lukace, ješto má v programu nové volby.

Ve Finsku učiněna vážná opatření na ochranu ruského obyvatelstva proti možným útokům Finů.

Z činnosti katol. spolků.

Slonské Předměstí. Sdružení pořádá v neděli dne 2. ledna o 3. hod. odpoledne v hostinci p. Šprýhara přednáškovou schůzi, při níž vldp. farář Filip Jan Konečný z Pouchova promluví o významu spolků katolických v našem životě.

Pouchov. Dne 23. ledna v hostinci „Na Staré“ o 8 hod. odpol. pořádá schůzi místní organizace katol. lidu. Vldp. farář Filip Jan Konečný bude mít přednášku o významu katolického tisku.

Čes. Skalice. Dne 23. ledna 1910 o 7. večer pořádá se věteček strany katolického lidu

v Čes. Skalici v hotelu pl. Bartoníčkové. Hudba novoměstská osobním řízením pana kapelníka J. Boše.

Reven v Pardubicích. Dne 26. prosince sebrala zdejší katolická jednota jinoců a mužů společně s organizací mládeže divadelní kus „Jesličky.“ Již tento název opravňoval k velikému účastenství. Naděje ta neklamala, neboť velké množství hostů těsnilo se v sále divadelním. Litovati jen dlužno, že místnost nemohla pojmuti tak velké účastenství. Tato okolnost bude snad mocnou pobídkou, aby sál byl o několik metrů prodloužen. Účastníci sledovali s neobyčejným zájmem výkony našich milých členů a členek, kteří úlohy své velice pěkně provedli. Bylo vysloveno všeobecné přání, aby kus tento byl opakován, což se i stane. Díky velikými závazání jsme vldp. Františku Orlovi, řídícímu v. v., jakož i vldp. prof. D. Orlovi z Prahy za jejich lásku a obětavost, která velice přispěla k zdařilému provedení tohoto dojemného a vánočního náladu zvyšujícího kusu. Doufáme, že vldp. řídící nám opět brzy tak milý a radostný okamžik připraví. Též našim milým členům jednoty a mládeže budte vzdány díky za jejich plli a obětavost. Další činnosti voláme upřímně: „Zdať Bůh!“

Kolín. Dne 19. prosince byla zde zřízena odbočka Piova spolku. Při schůzi křesť. soc. spolku po přednášce vldp. B. Fridricha: „Reformace XVI. a XX. století“ ujal se slova p. inženýr Dostálek a promluvil nadšenou řeč: O důležitosti tisku a Piova spolku. Po řeči této, jež byla přerušena častým souhlasem přítomných, přihlásilo se přes 40 z přítomných za členy Piova spolku. — Na Boží hod vánoční konána spolkem křesť. soc. opět přednáška, již měl dp. Fr. Holas, katecheta v Kolíně. Ve své řeči „Nám narodil se“ krásně vyvodil a předvedl, co značí křesťanství pro celé lidstvo. — Dne 26. prosince 1909 sebralo se divadelní představení „Sedlák Zlatodvorský“ ve prospěch sirotků. Úspěch byl skvělý, všichni účinkující vpravili se do svých úloh jak náleží. Účast byla tak veliká, že Zámecké divadlo bylo do posledního místa naplněno a vše vyprodáno.

Zprávy místní a z kraje.

Slavnost vánočního stromku vydařila se dne 23. t. m. v „Radolfinu“ velice krásně. Dostavil se nejdp. biskup dr. Doubrava a s ním mnoho jiných dobrodinců blachoněm mládeže. Díky přivítaly hosty a poděkovaly velmi rutinovaně. Hra „Nespravedlivý správce“ provedena výtečně, tak že chválena obecně. Dětky byly hojně zvláště od nejdp. biskupa obdarovány.

Hradecko-nechanický okrsek Národní Jednoty Severočeské přijal 100 K od dámského odboru Národní Jednoty Severočeské ve Svobodných Dvorcích.

Zpráva o děsné katastrofě na dráze u Uherska vsbudoila i v našem městě veliké vzrušení. Mnoho lidí jelo na místo neštěstí. Obecně byl litován snaživý obchodník p. Byčičtš, který dle poslední správy bohudík vyvázl již naprosto z nebezpečí smrti. Noviny šly po svátcích na dračku.

Velkolepý večer Sylvestrovský pořádá jednota katolických tovaryšů v sále „Adalbertina“ dne 31. prosince. Začátek v 8 hodin. Vstupné: rodina 1 K, osoba 40 hal. Program velice pestrý. Spoluúčinkují členové východočeského divadla pp. Velický a Souček. Režii má p. Velický. Z bohatého programu uvádíme: Veselý snář, Dva dragouni, Proces o hubičku, Páni z Koktalo, Siciliana z operety „Chansonetta“, Právodce cizinců, atd. Přestávky vyplní hudba tamburašská.

Reklamacce v příčině representace plesu společenstva hostinských, výčepníků a odbočky českoslovanského číšnictva „Otakara“ pro Hradec Král. a okolí přijímá p. Alois Hofbauer, hotelier a p. Ant. Fíšer, vrchní číšník v Grand-hôtelu. Přípravy jsou v plném proudu a návštěva se očekává stkvělá.

„Poslední léč“, velkolepý budebně pěvecko-humoristický večer pořádá se pro přátele myslivosti 22. ledna přesně o půl osmé hodině večer v sále „Adalbertina.“ Výhradně pro svané Reklamacce přijímá p. Ad. Fiala, Hradec Král. II.

Z místního odboru Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové. Vánoční školní slavnost ve prospěch českých menšin uspořádaná dne 22. prosince studujícími dívkami městského lycea zásluhou pana profesora Jaroslava Mikana vynesla 20 K, jež místní odbor Národní Jednoty Severočeské vděčně přijal. Nadílka oděvů a hraček, o níž s pečlivostí se postarala profesorka lycea sl. F. Vocásková, odešla naša česká menšina v Nové vsi u Duchcova, odkudž 362 hornických většinou nemajetných dětí dochází do vzdálené české školy v Oseku a jimž dárky našich lyceístek velmi budou vhod.

Klondyke, město slatokopů a výjevy z bědného života jejich na cestě za slatými ložisky za průmyslem Cilkovským v nebesitných pustkách zasazené Aljašce (v Severní Americe) zobrazeny jsou v Panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové od 1. do 7. ledna 1909.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové upozorňuje, že vkladní knížky za příčinou připsání úroků pololetních předkládati nečteba, jelikož banka účtování provede ve svých knížkách a úroky do vkladních knížek připsá sama po 15. lednu 1910 při nejbližším vkladu nebo vybrání.

Filiálka Záložního úvěrního ústavu v Praze. Správní rada v poslední své schůzi kooptovala do správní rady pro pražskou filiálku pana Bohumila Čerycha, továrníka na Král. Vinohradech. Dirigentem pražské filiálky stanoven došavodní dirigent centrály p. Josef Fér, pokladníkem jmenován likvidátor centrály pan Karel Suchánek, chéfem korespondence pan Frant. Pospíšil, účetním pan Václav Libánský a likvidátorem pan Alois Šprýhar. Filiálka zahájí činnost dne 3. ledna 1910.

Na odvrácení germanizace českých dětek delmorakouských v jazyku mateřském přispěl v říjnu spolku „Komenský“ ve Vídni III. 3 Strohgasse 45., který vydru e 5 obecných škol, školu pokračovací, 3 opatrovny a 5 jazykových škol, politický okres Hradec Král.: Babice. J. Rychnovský sb. mezi 18 dárce 5 K. — Hradec Král. Pokrokový klub 8 K, Časopis „Obnova“ sb. mezi hosty v lokále „Adalbertina“ po divadelním představení na popud J. Nováka 4 K, Společ. „Krákora“ v host. „Čeray kůh“ prošť. „Videňského Denníku“ 50 K. — Hradec Král. Nový Sokol prošť. Videňské záložny 238-70 K. — Nechanice. J. Košťál 5 K. — Pouchov. Z. Kávoval, zákyné 0-10 K, O. Stantejský, žák 0 15 K. — Předměstí n. Lab. Ochot. spolek „Kolár“ 125 K. — Syrovátka. F. Neuman sb. 33 dárů 21 K. Třebechovice. V. Novák, sb. při gramofon. večírku 10-30 K.

Na pouchevském farn dosadila pokrokatá konsistoř dekretem otištěným dne 28. t. m. v „Osvěte I.“ jakéhosi P. Pokorného z Prahy. Jakkoli nám náhodou jest tento farář zcela nevěstný, přece „Osvěta I.“ mu už připravuje docela teplé místo v Hradci; při tom se jí ježí vlasy hrůzou nad bojovností toho klerikála. Proti tomu „strašidlu by snad tedy bylo nejradikálnější prostředkem napsanou presentaci škrtnout.

Dar. Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Doubrava daroval spolku sv. Vincence v Novém Hradci Králové 20 K, za čož konference vzdává nejserdecnější dík Zaplat Pán Bůh!

† František Heráček. Zesnul v Pánu velice zaslužilý kněz, č. kanovník katedrální kapituly královéhradecké, majitel zlatého kříže záslužného s korunou, emer. c. a k. kurát, superior a professor na c. k. Teresiánské vojenské akademii v Novém Městě Videňském, spisovatel a člen mnoha vlasteneckých a dobročinných spolků atd. Narodil dne 5. prosince 1851 ve Studenci u Jilemnice, na kněžství posvěcen dne 16. července 1876 v Hradci Králové, sv. svátostmi zaopatřen a do vldle Boží odevzdán zemtel ve výslužbě v Železnici dne 25. prosince 1909 a byl tamtéž ve středu dne 29. o 10. hod. dopol. po zádušních službách Božích ve vlastní hrobce pochován. Služebniče věrný a horlivý, vejdí v radost Pána svého!

Miletím. Lidový spolek křesť. sociál. měl 19. prosince schůzi. Přednášel náš p. farář o alkoholismu. Přednáška líbila se obecně. Na schůzi této bylo i několik posluchačů jiných táborů. — Poslední dobou sažila se hoteřká žurnalistika, snad mimovolně, by vyvolala nějaký malý run na zdejší záložnu. Snaha ta se nepovedla, ale ukázala nám, jak strany pokrokové drží se hesla: Svůj k svému! Pokladník zdejší záložny byl totiž jejich člověk a když nyní se záložnou jejich se rozloučil a chtěl se jí odvděčiti způsobem velmi šlechetným, ta ovšem musili mu pomáhati všickni „pokrokoví lidé.“ Neteklo se: Příteli, chybil jai, nechej toho! Ale hned se blásalo do celého okolí, že se v Miletím s pokladníkem jednalo nekulantně pro jeho správnost! Telefon pracoval, tisk pracoval, státní zástupce, spolek úřednický, svaz záložen zalarmován a přece nikoho nezavřeli, ani run nenastal! O smálo!

Neštěstí na dráze u Uherska. (Pávodní zpráva). Na Hod Boží vánoční rozléta se před polednem správa o hrozném neštěstí na dráze za samou stanicí Uherskem na trati Pardubice—Choceň. Z Pardubic a od Choceň byly ihned vypraveny pomocné vlaky s lékaři a s celým sanitním příslušenstvím. Před polednem byl záchranný vlak zpět v Pardubicích a přivázel 13 těžce a množství lehce zraněných a větší počet udášených cestujících. Někteří z pasažérů, kteří vyvázli bez pohromy, byli tak zděšeni, že pro hrůzu od další cesty upustili. Těžce zranění v úplném bezvědomí doneseni byli do okr. pardubské nemocnice. Dne 27. prosince ráno z nich už tři zemřeli. Většina z nich utrpěla těžká zranění na nohou a na hlavě. Za nádražím v Uhersku byla hotová hrůza. Obě těžké lokomotivy trčely v sobě jako dva hrozni dravci vraženy do sebe s v předních částech stroje nadobro rozdrnceny. Při srážce nastala tak strašná rána, že celé okolí se domnívalo, že nastalo semětřesení s otlásajícím výbuchem. Vozy za lokomotivou rychlíkovou byly v pravém smyslu u roztrhání, svrženy s náspu dolů a cestující v nich buď zabiti anebo zranění. Někteří vyhození byli prudce z vozů a váleli se s náspu železničního dolů. Vět-

žina zraněných a zabitých byla ze šatů téměř svlečena. anebo na nich zůstaly pouhé čáry. V rychlíkových vozech všude se plyn, vozy začaly hohet a některé osoby byly popáleny. Tak pí Těrové z Pardubic, která byla na cestě ke svým rodičům do Opocna, shofel klobouk na hlavu a spálem její bobatý vlas. Její manžel, který ještě o půlnoční zpíval na kůru v Pardubicích, ošlo, hrázou se pomáti na mysl. Na místo neštěstí povolána byla celá řada četníků, dostavili se četní středníci nádraží a tisíce lidstva proudilo sem po celé dny na podivnou, aby byli očitými svědky nevidané katastrofy. Železniční koleje pod nárazem železných kolosů byly zabuty do oblouku. Třisky, kusy prken, železné nápravy, kola, šrouby, různé apnádla a přechodné různé kovové části železničních vozů ležely tu v hrozném smésici v kupách. Mezi tím lidská krev, čáry z lidského oděvu, vslíjalká savazidla, koše a různé drobnosti cestovní. To všechno dohromady budilo dojem, který zachvěl celou bytostí lidskou. Zvláštní jest, že strojvedoucí na rychlíku odnesl to pouhou odřeninou na hlavě. Topič byl zabít a uhlím zasypán. Osoby na lokomotivě nákladního vlaku seskočili včas dolů a ušly tak jakékoli nehodě. Ti vozy nákladního vlaku, nalézající se bezprostředně za lokomotivou, byly taktéž rozdrceny a zboží z nich rozmetáno po trati a náspu. V nádražním skladišti uloženo bylo 9 mrtvol, které byly v neděli pytlány. Jeden z raněných umrl cestou do nemocnice a 8 zemřeli v nemocnici v Pardubicích. Dohromady jest tedy mrtvých 13 osob. Asistent Zeis, jenž přičítá se hlavní vina neštěstí, byl suspendován a zatčen. Vypravuje se také, že v západě katastrofy přišel na nádraží jistý advokát, který raněným a příbuzným usmrceným nabízel právní pomoc, žádaje plnou moc k žalobě proti dráze. Nejzanejší vozy zůstaly bez pohromy a cestující v nich odnesli to pouze nesmírným zděšením. Dojemně působily mezi nahromaděnými troskami roztráštěných vozů dva věnce pohřební, které kdosi z cestujících patrně vesl otkmnu na pohřeb.

Německá „pomoc“ postiženým. Německo-židovský „Prager Tagblatt“ zneužil i příležitosti děsného náštěstí železničního k pomluvě českého lidu. Prý byly mrtvolky olapovány a pomoc odprána. Na základě nejdůkladnějších zpráv vážených svědků prohlásujeme, že mrtvolám nebylo ukradeno nic a že venkovské obyvatelstvo se předstihovalo v obětavém pomáhání nešťastníkům, jak ostatně sám vidp. Blátek, jeden z prvních svědků a horlivý těšitel raněných také již v „Čechu“ dověděl. Nutno zdáti největší chválu jak uher-skému obec. zastupitelstvu a hasičstvu, tak nádražnímu personálu, lékařům a všem ostatním obětavým obětovatelům.

Jmenování. P. Frant. Bartoš, dosavadní profesor na čes. státní reálné v Č. Budějovicích, jmenován byl ředitelem státní realky v Pardubicích a od 1. ledna nastoupí toto místo.

Divadel v Pardubicích. Divadelní ochotníci v Pardubicích sehlali v novém městském divadle pětkrát se sebou Smetanovu operu „Hubičku“. Kdo zná obtížná hudební a spěvní místa tohoto díla Smetanova, musí se obdivovati s umáním vzácné pěvecké zdatnosti a vytrvalosti jak ochotníků tak i hudební výkonnosti a obětavosti hudebního sdružení v Pardubicích. Divadlo bylo při všech pěti představeních ve všech prostorách naplněno. — Ve čtvrtek sehlali žáci a žákyňe školy novoměstské za vedení svého učitelstva vánoční hru „U jesliček“ ve prospěch chudých dětí.

Vysnazená tehelní měštitka. Ctihodná sestra Rudina Houdková, bývalá vychovatelka v okr. sirotčinci v Pardubicích, vysnazená byla v těchto dnech písemným pochvalným usnáním, které jí na doporučení sirotčí rady udělil okr. výbor v Pardubicích pro blahodárné, úspěšné a taktai působení v tomto dobročinném ústavě. Liobovité usnání zaslané bylo této opravdu ctihodné sestře tehelní do Horádkovic, kamž musela se odebrati za svým povoláním k litoosti všech sirotků, kteří ji ve smet milovali jako svou rodnou matku a k litoosti všech, kteří tu rozsáhlou a zbožnou tehelnici poznali.

Chrást. Jak veliké vážnosti táčila se skromná choť slovatného lékaře dra Schmoegra, o tom svědčila obrovská účast na jejím pohřbu. Kondukt vedl Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Doubrava. Účastnily se ho: spolek vojenských vysloužilců, katol. jednota, živnostenská jednota, sbor dobrovolných hasičů a jiné spolky a korporace. Mimo kněststvo místní kráceli v průvodu i každý z jiných míst, učitelstvo z Chrásti a okolí, deputace okr.s. výboru z Chrásti a okolí. Průvod čítal mnoho set účastníků. Odpověď v pokoji, duše šlechtná!

Křtná Mlva. (Úmrtí představené kláštera.) Všemohoucí pokynul a anděl smrti spěl, aby šlechtnou duši představené kláštera řádu sv. Votřily Jakubinu doprovodil v kraje blaženější. Zesnala ude v Pánu dne 24. t. m. na Štědrý večer. Jak klidný a doby byl život její, tak klidná a tichá byla i smrt její. Kdo na věčnost odešel, v době chudý lid, kterému byla pravou dobroditelekou. U-dělovala chudým po celý rok obědy, hlavní podělování však nastalo od 19. listopadu, v den sv. Alžběty (jakto upomínka na svěcení císařovny), které trvalo až do 19. března. Chudým dětkám a chudákům dáváno přes 150 oběd denně. V den,

kdy hlavní podělování nastalo, totiž 19. listop., bylo na sta dětí sejen z Kutné Hory, ale i ze vzdálenějších osad obdarováno i úplným oděvem. Každý, kdo potřeboval její rady a pomoci, utíkal se k ní s plnou důvěrou. Za její neuvápné a téměř horečné činnosti, která neopouštěla ji ani na smrtelném lůžku, horlivě zvelebovala v klášteře školství a to školy obecné a měšťanské, pro které dala vystavěti nové, krásné budovy, také i ústav učitelův, že chovanky věčně vzpomínají na doby jejího vedení. — Pracovala bezce všl reklam, ale jistě, odhodlaně s výtečnými výsledky. Jak svědomitě se s chovankami jednala, jest viděti z toho, že když se něco objednáti musilo, předložil se vždy účet chovankám, aby viděly samy, co ta věc stojí a bez balde výdělku se vše přenechalo Společným ob-jednávám byla velkou nepřítelkyň, neboť slatá zkušenost vedla ji k tomu, že, kdyby haléře výdělku nebylo, přece se řekne: „Mají na tom výdělku!“ — „Naši obchodníci chtějí býti také živi“, býval její důvod, a proto každá chovanka si koupí, co potřebuje, v městě. Co v klášteře zapotřebí, kupuje se jen od domácích obchodníků. Tímto svým rozsáhlým jednáním a řízením dočkala se vždy toho, že školy a ústav kutnoborský mezi nej-přednějšími ústavy patří a jsou všude chvalně známý. I nepřátelé katolíků uznali to vzorné vedení a bez obavy světují své doručkyv tomuto ústavu, dobře vědouce, že jsou v nejlepšíh rukou. Tot sájeté důkazy nejstkvělejší! — Že tak v pravdě bylo a jest, toho důkaz podali všichni, kteří v pondělí dne 27. pros. (kdy k pohřbu se sešli nešťastné davy z blízka a z daleka, ač čas byl velice nepřítivý a úmrtní zprávy během svátků ani nedo-šly) doprovodili drahou, milovanou matinku k od-počinu. Viděli jsme zde mnoho a mnoho provda-ných dam, všeobecně vátených, které nemohly a nemohou zapomenouti na láskyplné jednání a proto z velkých dalek konaly velice obtížnou cestu. Aby tak ta šlechtná duše její byla se mohla podívat, jaké nepřehledné zastupy ze všech dálných krajů přišly ji doprovodit na poslední cestu! Jakou ra-dost by přičítati musila, že takové množství přátel měla! V arci všech těch postavila si nehybnou pomník; tito lidé volají: „Pokoj věčný dežj jí, ó Pane!“

Kostelec n. Orli. Spolku sv. Vincence Pavlauského konference sv. Jiří pro dobrovolné obětování chudých v Kostelci nad Orlicí pořá-rovala ve XII. správním roce 83 chudých a roz-dala 1952 kilogramů chleba a 1954 kg mouky. Přičiněním a péčí vldp. děkana Ant. Kašky vy-strojen chudým vánoční stromek a v sáři světla jeho rosláno: 26 sukní, 4 šátky vlíné, 20 šátků bavlněných, 48 párů punčoch, 8 párů ponožek, 4 páry dětských punčoch, 40 párů nátepníček a 74 vánoček. Spolku sv. Vincence Pavlauského pro dobrovolné obětování chudých v králov. Českém konference sv. Jiří v Kostelci n. O. vzdává všem p. t. šlechťanům dobrodincům srdečné díky a prosí o účinné přispění k další lidumilné činnosti „s Pa-nem Bohem pro chudé.“ Lidé, kteří jest helem doby nyní, nechť osvědčí se prakticky skutky křesťanské lásky k chudině.

K činnosti dra Myslivce v jeho volebním okrese. Píše se nám vzhledem k předání správě s Českotřebovska: Poslanec dr. Myslivec vždy ochotně přes všechny překážky na okres přijel, kdykoli byl od voličů požádán. Jen ve venkovských obcích malého okresu ústeckého konal deset schůzí voličských a mimo to několik konferencí důvěrníckých. Mimo ty konference konal v Ústí n. O. několik schůzí pro obyvatele ústecké — hlavně pro dělnictvo a živnostnictvo. Podobnou schůzi konal i v Českém Třebově. Na okresu litomyšlském konal šestnáct schůzí ve venkovských obcích a celou řadu kon-ferencí důvěrníků v Litomyšli. V okresu políčském a laoskrounském měl po osmi schůzích (resp. zábořech lidu) od doby svého zvolení. Patrně tu-díž, že dr. Myslivec náleží k poslancům nejhor-livějším, nejpracovitějším, nehladíme-li ani k jeho velké práci v parlamentě a k přednáškové čin-nosti na jiných místech. Ovšem dr. Myslivec pra-ceje důkladněji, vážněji a svědomitěji než po-slanci agrární, kteří v nejkritičtějších okamžiku obstrukce tropili masopustní žerty, jako by jim česká politika byla maskarním průvodem.

Křtívání starosta K. Urbánek obdržel si hotový odětec přičiněním ubohých — ovšem všude pro-následovaných — „českobratrských pohrobků.“ Má-li býti schůze zastupitelstva, beránské už pře-dem se starají, aby řádná schůze se odbyvala te-prve po třetím vysvání. A při schůzi hned opo-sice nebo obstrukce — blava nehlava — ať už tak-ovými špasy trpí obecni náležitosti sebe víc. Sta-rostu velmikej má práce po krt, ale „pokroková“ většina evangelická mu nepovolila ani 480 K na obecního písaře; zato mu snížila reprezentační peněz 1000 K na 300 K. Takových roztomilostí „dítky čistého evangelia“ dopouštějí se víc, jen aby dohnali starosta k resignaci. Evangelik Sixta, který se nemůže dočkat času, kdy zasadne na stoličce starostanskou, vyšetl Urbánka, že prý zá-myšlně neuvolal schůzi, aby byla promlouca lháta k podání jednoho rekursu kařivských kleriků. Starosta byl nucen šalovati tu nepravdu. Věci u-jalo se i státní návladnictví a šalovalo Sixta, který již jednou byl trestán pokutou 50 K pro urážku

starosty. Před soudem kolínským dne 21. t. m. Sixta cosi mluvil o dovolené kritice. Prý stejné první dvě schůze zastupitelstva se nekonají a proto (ovšem k vůli justamentu evangeliků) měl svolati Urbánek všechny tři během jednoho týdne. — Ur-bánek dokázal, že schůze byla v pravý čas svolána; pravil, že očekával sjízdotou příchod Sixto-vých souvěrců, poněvadž se mělo jednati o zále-žitosti tolik evangelikům důležité. Ale svou velkopanvkou neváimavostí páni lháti k rekursu sami propáli. A p. Sixta měl ještě tu kuráž, že si své obvinění dal protokolovati! Starosta měl tedy choditi a takovou tabulkou hasby na hrdle. Když se tázal soudce Sixty, nebyl-li snad rozšleu, odvétit! tentokrát nechápavý obžalovaný: „Ale kde pak, já vůbec nikdy nejsem rozšleu.“ — Pa-trně ani proti katolíkům? — Sixta usnán vin-ným urážkou úřední osoby a odsouzen vzhledem k polebnající okolnosti, že *jednal v rozšleu* (ač sám vyhrkl opak), k pokutě 20 K a k náhradě soudních útrat. Beránek se ovšem nesměl. Teď teprve musí být Urbánek hodně ostražitý. Není nad tu „rysl evangelickou“ lásku!

Německý Brod. (Vánoční stromek v ne-mocnici). Jako léta minulá, tak i letošního roku připravily šedé sestry ve zdejší okresní nemocnici přispěním dobrodinců místních i okolních nemoc-ným o Štědrém večeru vánoční stromek. Při spěvu písní saleskila se sice radosti v oku přítomných a zapomenuto na všechny bolesti, jimiž dům tento v tak hojné míře jest naplněn. A co jásootu te-prve, když rozděleny byly dárky: 19 hochů a 21 děvčat poděleno bylo celým oblekem a brčkami, ostatní pak nemocní menšími dárky, tak že rázem jaro by místo trpících proměněno bylo v síň ra-dostného veselí. Všem vzácným štědrým dobro-dincům veškerých vrstev, kteří velikou obětavostí nadluku umožnili, budtež vzdány díky nejserdeč-nější! Báh jim odplaf stonáoboe!

Z farnosti Oumylovické n. Podě-brad. Radostné dny, právě kody dnešní sašli katolíci ve farnosti zdejší od 11. do 19. prosince t. r. V sobotu dne 11. t. m. k večeru svatili do Oumylovic dpp. OO. T. J. Karel Lorch a Josef Strýhal z Hradce Králové, aby u nás konali sa-sluznou práci misijnářskou. Co psáti o celém průběhu sv. misie? Nic jiného než samou chválu. Sami misijnáři nejednou dali na jevo svou spo-kojenost při svých promluvách, jak je to těži, že jest taková čestná účast. Přímno překvapovalo také veliké účastenství mužů nejen při chosení na ká-zání, ale také při sv. zpovědi. Celkem bylo 28 promluv a při každé hojnost posluchačů. Co chvá-liji více, zda námahu dpp. misijnářů či tu ohoctu věřících v poslouchání slova Božího? Kam jsi zašel v těch dnech, všude chvála. Nemohlo to býti ani sdat.lejší. Koronou slavnostech dat bylo svě-cení misijnářského kříže. Křtí mohutný davový věnoval osvědčený příznivec zdejšího chrámu Páně p. Vít Lazar, statkář z Kout a jeho choť pí Marie Lazarová. Křtí 8 metrů dlouhý, nádherně zeleň a květy ozdobený, přivázen do Oumyl.vic na ohrázeném voze, provázen řadou družiček a mládenčů a skoro celými Kouty. Na návsi u váhy vsazl křtí mládenčí, před nimi řada družiček, k nimž přidaly se družičky z Oumylovic, Ne-třebic, Sambora. A nyní mohutný průvod, mající v čele vys. důst. p. probošta a kanovníka J. Zá-vodního a duchovenstvo, za zvuku hudby a spěvu lidu ubíral se na stanovené místo u kostela, kdež slavnostně posvěcen. Po svěcení bylo slavnostní závěrečné kázání a poděk všci Bohu K sázám byli pobuzti věrní katolíci, když slyšeli kázání, v němž misijnář vroneně děkoval všem účastným a s námi se loučil. Jim za práci vzdala díky nad-šeným proslavením sl. Růžena Doušová a p. J. Němec, oba z Kout. Dovelom místního faráře slavnost i celá sv. misie se pozvezněm náladý a opravdového nadšení nboženských skončena. Při zpovídání ochotně vypomohli vys. důst. p. děkan Ant. Nýlt z Cínčvsi a dp. Jos. Mencl, duch. správce z Dymokur. Nádherné kytice, které jmésem mládeže podány pp. misijnářům, věnovali tito ku ozdobě Marianského oltáře. Jmeovatí všechny dobrodince, kteří přispěli ku sdaru sv. misie, mnoho sanjalo by místa. Všem, kdož přáli, kdož dary obětovali, kdož přítomností svou zvýšili lesk slavnosti, káž odplatitelem jest Pán Báh sám! Svaté svátosti přijalo 530 osob a průvodu při svěcení dobře účastnilo se osob tisíc.

Reformace n. Labem. (Oprava kostela). Konečně provedena oprava a obnovení milostného oltáře, kasatelny, varhan, soch a různých před-mětů v našem poustním chrámu Páně, kteréžto práce p. Josef Mikulec, stavitel oltářů a posla-ovač v Hradci Králové s obzvláštní sdarlostí dokončil. Hlavní oltář, s milostným obrazem Panny Marie, jest pravý klenot našeho kostela; veškeré tóny barevného náteru voleny jsou oku velmi la-hodící a příjemné, slaveno prým datčtčtčvým systéem, též velmi čistě provedeno; sochy umělecky a akrostně polychromovány, veškeré řezané orna-menty s obzvláštní bedlivostí upraveny a oba-veny, takže vše krásný harmonický celek tvoří. Teprve nyní viděti, jak jest krásným a uměleckým dílem hlavní oltář, jak se daleko široko v celém okolí sotva podobný dal by se nalésti. Každý, kdo oltář vidí, obdivuje se jeho krásě a bohatosti i barokové ornamentice; řádý div, že se výtčbně líbí. Bohužel jest jen litovati, že i postranní oltáře

nemohli souhlasit v novém rouchu se zálezkostí. Doufati však možno, že zbohatí váleci a přisluhivci kostelní další oběti přinesou, by celý chrám Páně úplné se mohl obnoviti a v novém lesku zasvětili. Za vkusné a opravdu umělecky ceně provedení těchto prací, jakož i přiměřenou cenu zasluhuje p. Mikulose nejvšeobecnějšího doporučení.

Trutnov. Píše nám dp Vaněk: Poněvadž se mi přičítá článek uveřejněný v poslední „Obnově“ o rozedívání české menšiny trutnovské, prohlašuji tímto, že pisatelem jeho nejsem. Nemám také posud příčinu vystupovati proti p. Vlčkovi, jehož ani neznám, ba ani ne proti jeho Věstařku, jež dle prvního čísla nemohu odsazovati; a právě proti p. Vlčkovi a jeho Věstařku jest ten článek psán. Nemohu se zbavit domněnky, že snad docela některý volnomyšlenkář, přestrojený na rychlo za „klerikála“, psal článek s jinou tendencí, než jaké slouží „Obnova.“ Byl bych velice povděčen pisateli, kdyby své jméno přihlásil; měl-li umysl dobrý, nemusí se přece před českou menšinou za své řádky stydět a svým mnohým vystoupením rospýtl dokonale podezření o mém autorství. Nemáže mi býti lhostejno, přičítá-li se na můj účet věc, již jsem naprosto vzdálen. — Václav Vaněk, kaplan. — Odpověď redakce t. l. Tentokrát můžeme posloužiti dp. Vaňkovi zcela rychle sami, ježto pisatel byl podepsán netoliko v žádosti za očištění, nýbrž plným jménem i pod článkem samým, tak že si přál, aby jméno bylo uveřejněno. Osobně ovšem pisatele neznáme, ale důvěřovali jsme jeho dvojmu podpisu, zvláště když dopis poslal rekomandovaně. Jinak by byl dopla letěl do koše, protože byl trochu podezřelý někde mnohomluvný a někde až drsný, tak že jsme důkladně vřhonky oklestili. Podepsán p. Josef Štránský. Tituly jeho zatím vynecháváme, protože jest nám dovoleno jenom to, co sám chtěl mít v „Obnově“ otištěno. Bylo-li v dopise snad něco nepravého, jsme ochotni v zájmu menšiny opraviti dle informace kterého-koli věrného menšinového pracovníka.

Trutnovský Calaba. Jak se s několika stran dovídáme, ocitl se nyní v kaši velice nemilé. Když se proti němu různé ozvali sami národní, sevrkl se počet abonentů na 60. Atrakce, které dříve využíval k šíření svého listu, již není a proto s típkostí neznávanou pomáhá si jiným způsobem. Hned chtěl svůj list za 9000 K věnovati menšině, hned zase nabízel různé služby svého pravopisného pera do služeb šéfredaktorských. Nic naplat. Hrdinistvi a „upřímné vlastenecké“, které pobouřilo a okázalo projevovali ukusování na ubohé nepokřtěné děcko, pomohlo jen na chvíli; a teď sami pokrokaři se odívají při vzpomínce, komu vlastně dělali reklamu. Jenže Calaba jest nezmarom a běhá jako s koscem, aby několik nových lidí pod svůj vyradil deštář přiláká. O tom kolují správy velice zajímavé.

Víděň. Potěšila nás zpráva, že nové chrámové Jeze v českém kostele ve Vídni, které svým rásovitě českým uměleckým provedením mile každého Čecha překvapily, jsou dílem uměleckého závodu sochařského p. Beka v Hofe Kutné. Pánu Bekovi dostalo se prý také pochvalného připsu vídeňské Jednoty sv. Metoděje. My, těšice se tímto úspěchem české práce našeho kraje, s radostí znovu tento umělecký závod p. Bekův našemu velledstojnému duchovenstvu vřele doporučujeme.

Východočeské divadlo.

Opera posledních čtrnácti dnů vypravila Smetanovu „Rusalku“ a to velmi zdařile. Některé postavy samy jsou dostatečně a divy: výteční Palouček p. Perle, ne méně i Vendulka p. Kurno; Martinka al. Jovanovičová, až šivá hrou, ukazují stálý nedostatek určitě intonace. Z nových smeloučtějších aplausů získal si oblíbený p. Gellner (Lukáš) a též českého úspěchu dobyl si p. Balas (Tomáš). Jeho baryton má právě, sýtě zabarvení a sním má hdy velmi příjemné. Škřivánek píseň prozradila nedostatek koloratury u al. Saldini. Sbory se temobokráte opět nepovedly, nemluvě ani o úplné smotaném sboru pěveckém. Orchester skusil na rukou p. Uharvátu byl velmi detailní, ale roll tu sviděl jsem ani na nejvíceš scénách podati lépe. To, co ukásl p. Gellner svládl v posledním aktu, byl výkon mistrovský; jeho nádherný tenor závidil a vřelou hrou v dokonalé podobě ovládl. Orchester držel se smazaně, někde však upříliš dirigent tempo tak, že se mnoho stránilo.

„Starý ženich“ Bendlov je nešťastná věc svým librettem. Nepravdivost a samotářnost jeho bje do očí a tím dojem. Budba též je málo dramatická a dosti chudá v invenci; jsou to spíše kusy, které samostatně dobře obstojí. Nejlepšími jsou ani partie sborové, ve kterých ovšem je Bendl mistrem. Zdařilá jsou scény prvního a posledního jednání. Provedení vše; v orchestru nastádlý smyčce v ouvertuře i

jiné. Ze solistů vesměs dobrých nejvíce pomal k mletý pan Franc (p. Perle).

Operetta je slabá a odbývá se. Bylo to markantně viděti v „Dollarových přáncích“, které pstrádaly velkého chion — šoků vinn nose také nevhodně rozdělení rolí. P. Gellner neal pro operettu a odivně hraje a nechutí svidět mluvené slovo. Úloha Dioka naprosto nevhodně svěřena byla al. Karbuso a a svěčila by jediné p. Kovařkovi. Dobrymi byly sč. Mickova (Alice), p. Peškova (Thompsonová), p. Vrba (Werkburg) a p. Práský (Cander). Na slabší orchestr v operettě už jsme vyšli.

Jiráskův „Pan Johanes“, pohádka — snad allegorická — jest jen pohádka a snad představením pro děti. Vyděch aspirací máti nemůže a jen dote přel autorem brání mi náti slov ostřejších. Vinn neděpchu nose a valce části též naprosto nedostatek v nastudování; někteří s hravostí neznali ani souvislé věty. Vroblem všeho byli aktérkové, kteří na jevišti četli svou roli při lampíře, a ještě ne plynalší Naro podobného pastiti za očasn je přes trochu mnohí kus podmiňuje výprava, kterou má naše jeviště ne mže dáti.

Dr. Aliquis.

Různé zprávy.

*Všechněm milým přátelům
a zvláště obětavým dopisovatelům
srdečně děkujeme, prosíme
je za přilzeň další a přejíce vřele
vše dobré v roce příštím.*

Redakce „Obnovy“.

Poslane V. Myslivec o židech promluvil dne 11. t. m. v parlamentě řeč, v níž se zamínil o Milostivém létě, zavedeném od Mojžíše; to se slavilo každý padesátý rok, v čase tom zastavila se práce a každá rodina židovská musila se navrátit k tomu jménu, jaké měla o předchozím Milostivém létě, tudíž před 50 lety. Myslivec pak pokračoval: „Proč to Mojžíš tak nařídil? Bylo to, pánové, velikolepé sociální řízení, mající za úkol zameziti, aby na jedné straně bromaždilo se velké bohatství a na druhé vzrůstalo proletariát. To bylo jádro onoho ustanovení a proto Mojžíš Milostivé léto zavedl. Závěr z toho jest krátký a stejný. Rakonský finanční ministr necht židy, na Mjžíše zapomenouti, naučil znáti Milostivé léto, pokud běží o jeho majetkové předpisy. Pánové! Dnes jsou lidé ducha toho daleko. Dnes pro ně platí předpisy talmudu, v němž se pravi, že *veškeren majetek světa patří židům a že jen na nich je, aby majetek ten na sebe převládli*. Necht-li tomu pánové věřiti, poukazují jen na autoritu, profesora Wahrunda, otec nyní známého prof. Wahrunda, který knihu „Nomadengesetz und das Judentum“ napsal a rovněž professorem v Innspruku byl. Uvedl doklady toho, že židé dachem talmudu naplněni, majetek celého světa za svůj považují. Proto si nedělají příliš velké svědomí, mohou-li majetek křesťanů lehčím způsobem do svých kapes dostat. A poněvadž mají talmud zapomenuti na Mojžíše a proto také jest vzrůst židovského jmění tak obrovsky veliký — Můžete býti ujistěni, že neminim pronášeti žádou palácovou řeč proti židům. Jsem dokonce ochoten i svobodu židů chrániti; kdyby se někdo dotýkal chtěl jejich náboženské svobody, budu první, jenž vstane a řekne, že náboženská svoboda státem uznávaných vyznání jest zaručena a já se všemi ostatními lidmi dobré vůle i právo židů budu zastávati. Proto ale nemusím být slepý a hluchý ke skutečnosti, že během posledních 50 let židovské jmění tak obrovskou měrou vzrostlo, že žádný sociální politik, hospodářské poměry sledující, nesmí věti skutečnosti té zůstatí němý. Pánové! Otázka tato stane se otáskou palčivou, jakmile národové sesnají, že *nejm dluženě, pomocí časopisů, knih atd. od židů jsou otročtí, ale že i v hospodářském směru v židovském otroctví se nalézají*. Na každý pád byla by to už i dnes děsivější otázka než ona, o níž se Malik a soudruzi jeho zajímají. Máme v Čechách řadu měst, v nichž do r. 1848 neeměl žid ani přes noc zůstatí; tak bylo tomu v Budějovicích, Plzni atd. Jděte ale, pánové, dnes do Budějovic, Plzně, krátce do měst, v nichž do r. 1848 neeměl žid přenocovat, podívejte se na nejkrásnější a největší domy na náměstích a pak se takto: Komu patří všechny tyto domy a paláce? V odpověď uplyňte: Jelitěsovi, Terelesovi atd. Tak tomu bylo před rokem 1848. Dnes ovládá židovstvo vše, vládnou jménem národů, na moslech a pota křesťanského lidu sbudovalo své bohatství. Zvláště na burze vévodí. — Pravdou nepopíratelnou jest, že obrovský vzrůst židovského jmění nedá se vysvětliti přirozeným způsobem, nikoliv jen pilí, nebo vadeláním. *Křesťané přece nejsou hloupí a tupí, aby vůbec neuměli vydělat, ale mají svědomí, přinejmenší předpisy náboženské, jak jim nedovolují tak manipulovati, jak to talmud připouští*. — Pánové! Abych dospěl ke konci, musím finančního ministra upozorniti, aby v bibli, v knize Mojžíšově předešl si kapitolu o Milostivém létě, a toto opět pro židy navedl. Nám bych se přišel do Vídne podívat, až by ti bohatí židovští miliardní opouštěli své paláce na Okružní třídě a vraceli se k těm

racům, jež před 50 lety byly jejich rodu akorojediny vlastnictvím.“

O zdravotním významu postů píše v „Nár. listech“ dne 24. t. m. dr. Ant. Wiesner a dává konci slory: „Ze stručného výkladu podaného vysvitá, jak důležitý význam ve výživě člověka sdravého i nemocného má oběsný půst a jak rozumným hlavě pro lidi majetné jest třídí přikázání církevní, které zní: „ustanovené posty zachovávat“. Zcela rozumně se stanoviska zdravotního nahnuje církev dvoji půst: 1. půst zdržlivosti od masitých pokrmů, který se má zachovávat každý pátek celého roku a, kde to ještě přikázáno j st, také každou sobotu; 2. půst zdržlivosti od masitých pokrmů a zároveň dmy, při kterém se zdržujeme od požívání masitých pokrmů a jen jednou za den, a to nikoli před polednem, do syta se najíme; tento druh postu zachovávatí jsme povinni a) každý den čtyřicetidenního postu od popeleční středy až do Velikonoc; b) ve středu, v pátek a sobotu čtvera suchých dnů, c) ve svatečery jistých velkých slavností, kam patří v prvé řadě satečery před Vánocemi, dále před svátky svatodušními, před svatým Petrem a Pavlem, před nanebevzetím Panny Marie, před všemi svatými. Jest tedy lidem bohatě a hlavně masem se živícím dáno s dostatek příležitosti po celý rok, aby se aspoň částečně zbavili zbytečných a mnohdy přímo škodlivých usazenin v těle svém.“ Tak mluví vášný učenec. Leč fanatikové dělají na církevní posty nemastné vtipy.

Vzrůst katolických řádů a řádových osob v Německu předstihl v posledních třiceti letech průměrný vzrůst katolických obyvateletr rychlostí rapidní, až nápadnou. Od r. 1870 do r. 1908 vzrostl počet katolíků okrouhl: z 12½ mil. na 22 millionů; řády se rozmohly z míst 996 na 5211. Řádové osoby z 9735 na 60.000. V procentech vyjádřeno: čelo obyvatelstva katolického stouplo o 77%; řády však o 423%. Řádové osoby o 516%. Jiným poměrem srovnano: před 30 lety připadala jedna řádová osoba okrouhle na 1800 duší, dnes na 400 duší.

Již čtvrtý exemplář pokrokařského Kudrnáče. „Selákem listu“ dopisno k Kolínsku: To, co stalo se ve Velkém Boru a v Rokytňsku, málem by se stalo i u nás, kde pokladníkem byl též učitel. Proti katolickému spolku našemu založil agrární-helvetickou besedu, dopisoval statně do „Venkova“ a „České Stráde“ (sálý orgán pastora Dnška), skrátka vedl agrárníky v obci proti katolickým semedělcům. Najednou přišla revize a p. pokladník-učitel musil vystavovati důhops na K 2000 a vsadit se funkce pokladníka. Iu, agrárníkzi-kobral, a takových exemplářů měli rychem v obci více. Což bývalý obecní starosta-svagoalk? O tom psáti — to by byly kroniky!

Dobré a zlé srdce Harrachovo. Nedávno semfely hrabě Harrach prodal před lety jedno se svých panství, při čemž kupec přejal i služebnictvo a tředulky. Ale jak to bývá, věsmocnému fidei i nového pána nezalibili se všichni úředníci, zvláště mnoho zakusil jeden z myslivců, bodrý a tádný muž. Zanjatost proti němu dosáhla takového stupně, že byl konečně i propuštěn. Ve svém souzení a starostech, kam se a rodinou odebere, vydal se na Sv. Horu a tam Králově nebes přednášel svůj žal a utrpení. Zabrán v modlitbu nepozoroval, že starý vážný pán bedlivě pozoruje usouzenou jeho tvář a že mu neustí, že se mu perli slzy v očích. Vykonná pobouřenost, vyšel lesník ven a hned za ním onen starší pán, který venku jménem ho zavolal. Lesník překvapen se ohlídl a překvapení jeho vzrostlo, když poznal bývalého svého šlechtického pána, hraběte Harracha. „Těš mne, že tě vidím,“ dí mu pán laskavě, „ale co ti sehási? Vidím, že jsi přepadlý a utrpený.“ Lesník mu upřímně vyjevil svůj osud. Hrabě dojat, pravil mu laskavě: „Vidíš, vidíš, dosti jsi akusil a já o tom nevěděl, ale dobře jsi hledal zde útěchy, kde dle „potřební harmonice““. Již se netrap, přijde zase ke mně. Neděkuj mi, ale poděkujeme Králově nebes, že jsem si právě dnešní den vyvolil ku své soukromé potu a zde tě zastihl.“ Už napřed vidíme, jak se žid a jeho náhonci cynicky uškibnou nad dětem Harrachovou k Panně Marii. Ta se však hned těšeme, zdať tři kompanie takových jslivců učinily pro pokrok, osvětlu a chudasy aspoň desátý díl toho, co vykonat katolík Harrach.

Nová atrakce „Volné Myšlenky“. „Bylo zde mluveno o „Volné Myšlence“, že je proti náboženství, proti církvi. Pánové porotci, ujistěni vás, že to není pravda... Nejsem ani proti Bohu, ani proti náboženství katolickému, ani proti křtí.“ Tak se zaháňval pohlavár „Vol. Myšlenky“ dr. Bart.šek, když mu takia voda do bot. Nyní má po soudu a proto neal potřebí ménit s nouse na chvíli „převrácení“. Není tudíž pranic divno, že „Čas“ sděluje dne 27. prosince: „Ve smyslu nanesení listopadového sjedn delegátů místních sdružení české sekce Volné Myšlenky byl v prvé ustavující schůzi nově konstitovaný prezidiální komite české sekce Volné Myšlenky básník J. S. Machar zvolen jednoshaně čestným předsedou. Básník Machar přijal a potěšením tato čestnou funkci.“ — Jak za tedy vlastně je o povahu „Volné Myšlenky“? V téžto msnici, kdy se sahá, že není proti křtí a proti

našemu náboženství, usazuje na vysoký trůn muže mluvíceho o „jedu s Judey“, radícího lidem, aby vespeli do svého nacionále v rubrice „náboženství“ „atheismus“ a otrajícího se o Krista. Teď tedy zase začíná platiti kura této zásady Bartoškovy: „Bůh je lidskou představou, ničím víc.“ Zkrátka — kdy se to hodí. Lide malicherní, drobní, toužící po slávě Titanů!

Kde je nepřítel parlamentarismu v Rakousku? Kdežto panická sněmovna, která od soc. demokratů líčena byla jako sarytá nepřítelkyně parlamentarismu, schválila rychle změnu jednacího řádu, tuří tisk velkokapitalismu a kartelářského vyděračstva a zároveň volnomyšlenkářstva, tisk padesátiprocentových a stoprocentových parazitů na těle křesťanského lidu proti změně jednacího řádu a hlásá, že ani nynížli změna nezabrání obstrukci. Zde je vidět, komu záleží na stálých štvanicích a rozvratu veřejného života a komu to prospívá! Právě křesťanská demokracie zachránila parlament tehdy, kdy nešikovná obstrukce agrárníků vlekla parlamentární lokomotivu do bahna a kdy Bienensth již již jásal, že se lidový parlament porazí sám a že si ruce při té lidové katastrofě umyje.

Jmenování nových členů panské sněmovny dopadlo pro náš národ velice chudě. Jmenování byli: 1. jako členové dědiční: Komorů, majitel velkostatku Bohumír princ Hohenlohe-Langenburg, tajný rada a komorů, generálmajor m. sl. velkostatkář Hugo hr. Kalnoky, komorů, poslanec na zemském sněmu, velkostatkář Alfons hrabě Mensdorff-Pouilly, komorů poslanec na zemském sněmu, majitel velkostatku Gothard hr. Trapp, komorů, rytmistr m. sl., velkostatkář Otokar hr. Westphalen z Fürstenbergu, tajný rada a komorů, místodržitel m. sl. majitel velkostatku Karel hrabě Zierotin. 2. Jako členové doživotní: Komorů, majitel velkostatku František hrabě Colloredo-Mannsfeld, řádný profesor na české universitě v Praze dvor. rada dr. Jaroslav Goll, komorů, poslanec na zemském sněmu, majitel velkostatku Adam hr. Guluchowski, řádný profesor na české universitě v Praze dv. rada dr. Jan Horbaczewski, poslanec na zem. sněmu, prezident Obchodní a živnostenské komory v Opavě, komerční rada Jindřich Janotta, tajný rada, poslanec na říšské radě a na zemském sněmu, ministr m. sl. Witold šl. Korytowski, legační rada m. sl., majitel velkostatku Maximilián sv. p. Kúbeck, universitní profesor ve výluště dvor. rada dr. Adolf Lieben, velkopřemyslník Theodor svob. p. Liebieg, předseda zemského výboru advokát dr. Leopold Link, tajný rada a komorů, mimofádný a zplnomocněný velevyšlanec u královského italského dvora Jindřich hr. Lütsov, velkopřemyslník Hugo šl. Noot, tajný rada, odborový přednost v. v. Antonín hr. Pace, zemský poslanec, opat kláštera cisterciáckého řádu ve Vyšším Brodě Bruno Josef Pammer, zemský poslanec, velkostatkář Oskar svobodný pán Parish ze Žamberka, prezident vrch. anglické církevní rady vyznání anglikánského a helvetického, odborový přednost dr. Heřman Pfaff, řádný profesor na universitě vídeňské dvor. r. dr. Eugen sl. Philipowich, velkopřemyslník Alexandr Richter, předseda vídeňského bankovního spolku Adolf ryt. Schenk, tajný rada, odborový přednost v. v. dr. Fr. Stibral, tajný rada a komorů, generál jízdy, kapitán švadrony tělesné jízdní gardy Alexandr hr. Uexküll Gyllenband, universitní profesor v. v. dvor. rada dr. Tadeáš Wojciechowski, spisovatel Antonín Otokar Zeithammer.

Soudní řízení s Ferrerem vydáno tiskem. Nařídila to sama odstoupivší konservativní vláda Maurova, aby se dostatečně Evropa přesvědčila, jaký šviadl s ní prováděl židovsko-zednářský tisk; protivníci naší církve chytli se zuby nehty záminky k pronásledování „klerikálů“. Pro rozsudek vojenského soudu napadány jednotlivými jazyky katoličtí kněží šmahem. A přece jest známo, že sice katolici v Barceloně vytrpěli strašlivá muka od bestialních revolucionářů, ale že na potrestání hlavního strůjce těch děsných vražd podílu neměli. Popsal Ferrerova processu obsahuje 65 oktavových tištěných stran; patrně tedy, že soud proveden velice důkladně, kdežto ferrerovci pobíjeli a děsně ohavili nevinné jeptišky beze všeho soudu. Učinili se najednou i soudci i žalobci.

Náš domácí peněžní trh zajisté jen s největší sympatií přijímá zprávy o zdražilé subskripci na nové akcie České průmyslové banky v Praze a Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. Obě subskripce provedeny byly se zdarem úplným, byly přepsány a jsou jen novým dokladem, jak šití se porozumění pro dobré bankovní akcie v našem národu. Jest to znamenitá opora pro všechny ty, kdož chtějí věnovati svoje síly hospodářskému našemu postupu a rozmachu. Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové náleží mezi nejstarší naše ústavy a ve svém původním užším okruhu ve východních Čechách vykonával nejeden krásný a záslužný čin. Posledním svyšením svého akciového kapitálu stává se bankou s 10 miliony akciového kapitálu, při čemž disponují po provedení emise a převedení akcí v rezervní fond rezervním fondem 1,800.000 korun. — Lze s největším nadostudním kon-

statovati, že „vyložeré čtyři miliony přepsány byly téměř o 1 milion korun (nehledě na sto akcií), čímž dán nejlepší důkaz, že reálná a řádná obchodní působnost Záložního úvěrního ústavu je schvalována nejprovanějšími kruhy, našim hospodářským myslitelům a uvážlivým obecnostem. Od nového roku zřídí Záložní úvěrní ústav filiálku v Praze, takže vystoupí jaksi z dosavadních mezí své užší působnosti. Tím jest zřejmé doloženo, že program Záložního úvěrního ústavu nese se k tomu, aby se stal bankou s širší činností, která i na dále bude rozšiřovati prostředky k dispozici jí dané. Jsme přesvědčeni, že bude se tak dít na stejném podkladě solidnosti a rozhledu obchodního, jako tomu bylo u závodu tohoto dosud a že i na dále zůstane podpora a rozvoj českého průmyslu, speciálně na východě našem tak důležitém, jeho vůdčí ideou.

Význam změny jednacího řádu pro parlamentarism a další vývoj v parlamentě líčí „Mor. Orlice“ takto: V tom spočívá význam práce skutečných přátel parlamentu vykonané ve dnech 17. a 18. prosince, že formální, duchaprázdňá a respekt k parlamentarismu ubíjející obstrukce je odklizená, ano víc: že byl náš parlament vyléčen z těžké choroby, která hrotila na samých základech jeho, ohrožujíc v nejvyšší míře jeho existenci. Day 17. a 18. prosince znamenají veliký obrát: parlament postavil se na vlastní nohy a ukázal, že proti jeho vůli jsou druhdy sebe mocnější vlivy slabými, nepůsobivými. Orgány německých liberálních stran vyslovují obavu, že sobotním hlasováním dosavadní většina parlamentu (Poláci, křesťanští sociálové a německo-liberální strany) přestala trvati a nahrazena byla jinou (Poláci, křesťanští sociálové a Slovanská Jednota) a že této nové většině přizpůsobí se za krátko či za dlouho i vláda. V Rakousku je nebezpečno, býti politickým prorokem a nevíme tudíž, zdaž věci opravdu se vyvinou tak, jak německé liberální listy je předpovídají; kdyby však politický vývoj šel se u nás normálně a dle pravidel logiky, tedy by k tomuto obrátu nezbytně již dojiti musilo, neboť německé liberální strany svým sobotním hlasováním postavily se proti nejpřednější státní nutnosti a zároveň proti vládě, jež tato státní nutnost co nejvíceji doporučila. Tím se z většiny samy vyhostily, samy dosavadní většinu pohtbily. Na její místo nastoupila nova. Poněvadž staré většiny již není, tedy je samozřejmo, že ztratila všeliký důvod své existence i vláda, jež byla jejím výrazem a že nastoupiti by měla rekonstrukce její. Německo-liberální listy obávají se již také, že dojde k novému železnému kruhu pravice a vyhrožují, že přese změnu jednacího řádu budou přece obstrukovati, kdyby nová většina chtěla Němce nějak znásilňovati, na př. usnesením, že v Brně má býti zřízena česká universita. Rozbili bychom — volají — v takovém případě i okovy nového jednacího řádu, a kdyby kdokoli byl předsedou sněmovny, nechat se sstěš, aby národ německý ve způsobě jeho představitelů ze sněmovny vylučoval. Ani stromy tohoto jednacího řádu neporostou do nebe. Tak vypadá ten státnický element, za nějž německé liberální strany tak rády se vydávají.

Podpora katolického mládeže! Všecky strany v poslední době organizují mládež. Strana agrární, soc.-demokratická, národně-soc i jiná, každá má své desetitísíce organizovaných mladých stoupenců. Aby strana katolická dala si takto vyrvatí zbožnou dosud mládež, znamenalo by stratiť budoucnost, ochromiti budoucnost katolické věci v Čechách. Proto nadšení přátelé katolické mládeže a katoličtí zemědělci založili „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“, které čítá po jednorocní činnosti už na 6000 stoupenců. Roste utěšeně, místních skupin mládeže přibývá. Jedná se ovšem o to, aby místní skupiny vyvíjely žádanou činnost vzdělávací a mravně-náboženskou. Bez knihovny ovšem tato činnost možná není. Ve schůzích skupiny třeba přednáseti, předčítati, tedy třeba knihovny. Doma pak při dlouhých večerech potřebuje mládež zase číst pro sebe i pro jiné domácí, potřebuje poučení a usměrňující zábavy. Proto každá místní skupina mládeže touží po vlastní knihovně, byť sebe menší. Ale prostředky mládeže, která nemá vlastních prostředků, ovšem nestačí na zakládání knihoven. Proto Ústředí mládeže venkovské se rozhodlo, každé skupině dáti základ knihovny, asi 20 zábavných a nábožensko-apologetických knih. Dosud už na 70 knihoven darovalo jednotlivým skupinám a denně nové a nové žádosti o knihy ze skupin přicházejí. Některé knihy koupilo Ústředí samo, jiné od příznivců darem dostalo, ale zásoba těchto knih bude již v brzkou vyčerpána. Obrací se proto nášepsané Sdružení na příznivce katol. mládeže a prosí, aby pamatovali novými dary knih pro Sdružení. Snad mnohde leží ladem spousty knih, mnohé knihy u inteligenta nemají významu, ale pro venkovskou mládež by přinesly užitek stonásobný. Račtež tedy, komu záleží na budoucnosti mládeže, podobně vhodné knihy zaslati třeba nevyplacené Ústředí, které jimi spravedlivě všechny skupiny podělí. Za tyto knihy, i případné peněžité dary „Zaplat Pán Bůh“ volá „Sdružení venkovské mládeže v Čechách“, Praha, Opatovická ul. č. 10. — Ant. Kabourek, rolnický syn, t. č. předseda, Jos. Novák, filosof, t. č. místopředseda, Jos. Fibeja, tajemník, t. č. jednatel.

Náš Zemský Svaz — u síle. Radostnou a dlouho již čekanou správou můžeme všem našim Raiffeisenkám a hospodářským družstvům zvěstovati. Dekretem c. k. místodržitelství ze dne 18. prosince r. 1909. č. 271.108 přiznáno našemu „Zemskému Svazu českých hospodářských družstev a společenstev v Praze“ (Spálená ul. č. 9) právo revizní. Zpráva tato jistě způsobí radostný ohlas ve všech hospodářských družstvech a korporacích naší strany, pokud revizi podléhají. Doufáme, že nyní všechny Raiffeisenky a družstva, která až dosud z důvodů revizních byla členy agrární „Ústřední Jednoty“, při nejbližší valné hromadě se usnesou z Ústřední Jednoty vystoupiti a přiblíží se za členy „Zemského Svazu.“ Všechny potřebné informace náš „Zemský Svaz“ ochotně poskytne. Očekáváme, že nyní čilý život družstevní a hospodářský rozproudí se ve straně naší, protože již máme pevné středisko, které všem našim potřebám může vyhověti. Každý příloz ruce k práci za hospodářské osvobození a posílení katolického lidu. Přátelé naši v Raiffeisenkách, kteří dosud jsou členy Ústřední Jednoty, necht v brzkou učiniti všechny potřebné přípravy k tomu, aby na jarních valných hromadách každé Raiffeisenky, v níž rozhodujeme, vystoupila z Ústřední Jednoty a přestoupila k našemu „Zemskému Svazu.“ Bylo by to těžkou, neodpuštělnou chybou, abychom penězi svými podporovali a sesilovali Ústřední Jednotu, kterou mají agrárníci v rukou a kterouž i pro účely politické i strany agrární zneužívají. Na valné hromadě Raiffeisenek pozvete si našeho řečníka, kteréhož Vám vyšle „Zemský Svaz českých hospodářských a společenstev“ v Praze-II, Spálená ul. č. 9, kterýž též i potřebné pokyny, tiskopisy a rady ochotně a rád vám pošle.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. prosince 1909 1 hl pšenice K 00:00—00:00, žito K 14:00—16:00, ječmene K 9:80—10:60, proso K 0:00—00:00, vřbe K 00:00—00:00, brambory K 29:00—00:00, oves K 7:00—7:50, řepky K 28:00—00:00, jahod K 22:00—25:00, hrub K 22:00—40:00, bramborů K 5:00—5:40, jetelového semene červeného K 000:00—000:00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 000:00—000:00, máku K 28:00—32:00, lněného semene K 00:00—00:00, 100 kg křídových otrub K 14:40—00:00, 100 kg pšeničných otrub K 14:00—00:00, 1 kg másla červeného K 2:12—2:86, 1 kg másla převařeného K 0:00—0:00, 1 kg sádla vepřového K 2:00—2:10, 1 kg tvarohu 0:84—0:86, 1 vejce K 0:08—0:10, 1 kopa cereale K 0:00—0:00, 1 kopa petršle K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 2:00—2:20, 1 hl cibule K 5:20—5:60, 1 kopa drobné zeleniny K 0:80—1:00, 1 pytel mrkve K 1:20—1:60, 1 kopa okurek 0:00—0:00, salát K 6:00—8:00, 1 bedka švestek K 0:00—0:00, 1 hl jablák K 4:00—12:00, 1 hl hrůšek K 0:00—00:00. — Na týž den trž v Hradci Králové dne 24. prosince 1909 odbývaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 3 hektol., žito 47, ječmene 29, oves 87, proso 0, vřbe 2, brambory 2, řepky 0, hrub 2, jahod 3, jetelového semínka 12, olejky 000, máku 2. — 2) Zeleniny: petršle 00 kop, cereale 0 kop, kapusty 12 kop, cibule 6 hl, okurek 00 kop, salát 00 kop, mrkve 9 pytlů, brambor 11 hl, salát 5 kop, drobné zeleniny 14 kop. — 3) Ovoce: švestek 0 bedek, hrůšek 00 hl, jablák 64 hl. — 4) Drobn. dobytka: vepřá 0 kusy, podvinčat 219 kusů, kůzlát 0 kus.

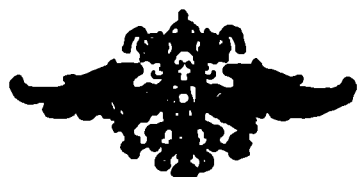
Nádherné dary!

Madonny a Krista
a vůbec veškeré druhy
**obrazů, zrcadel
a rámců,**
jakož i nejrůznější
umělecké výrobky
doporučuje levně
vlastní umělecký a papírnický

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové.
Vlastní dílna na zarámcování.
**Obrovský výběr doplnění
a všeho zboží papírnického.**
Chvalné známý domácí výrobci pramen od
r. 1891.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejpriznivějších dodává
cís. král. dvorní a komorní fotograf **J. F. LANGHANS**

J. F. LANGHANS

Hradec Králové, Adalbertinum.

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.
Skupiny snoubenců.
Skupiny svatebčanů.

Umělecky zpracované
OBRAZY, KRÍŽOVÉ CESTY,
OLTÁŘE BOŽÍHO HROBU,

SOCHY TĚLA PÁNĚ VZKŘÍŠENÍ
KLEČ. ANDĚLŮ

dovoluje si veledůstojnému duchovenstvu

nabídnouti absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ,

DĚLNÁ

PRO UMĚLECKÉ PRÁCE ZE DŘEVA.

Kupte si za K 1.70 důkladný spis

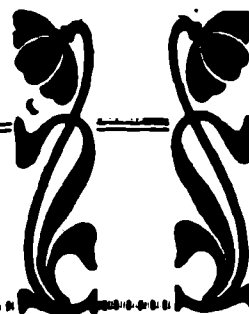
„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

K Novému roku

svým vzácným příznivcům
a zákazníkům uctivě blahopřeje,
za přizeň projevo-
vanou srdečně děkuje a o
její zachování i v příštím
roce snažně prosí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,
4 1/2 % „ s 30denní výpovědí,
4 3/4 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek
prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady složenými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

Všechněm veleváženým příznivcům

v hluboké úctě blahopřeje

k Novému roku

Anna Sternbergová,
hoteliérka v Adalbertinu.

S novým rokem

nové zdraví a štěstí přeje všem svým
vzácným odběratelům a o další přizeň
prosí

Josef Jelinek,
mydlář v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keřevého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Všem tancechtivým

doporučuje svůj hojně zásobený sklad

plešových potřeb

jako: Hedvábní, krajkové látky, vojsky,
rukavice, punčochy, hřebesové soupravy,
prádlo, kravaty, salonní bílé vesty atd.

Fejgl & Byčičtš

Hradec Králové,

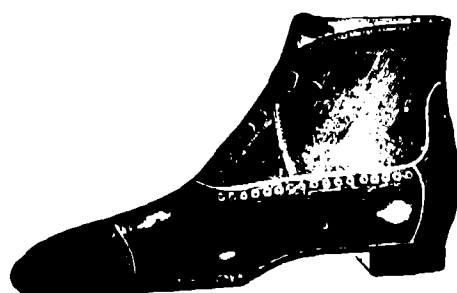
Divadelní ulice.

Katčíkové koldrky a náprsenky.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Nejvhodnější obuv pro veled. duchovenstvo
pro zimní čas jest

kolumbovka s přeskou
a teplou podšívkou.

Jest to nejpraktičtější obuv vůbec a nej-
pohodlnější. Jest lehce oboustranná. Žádné šně-
rování. Stačí zaslati obrys chodidla. Jest
to nejelegantnější výrobek v oboru obuvi a
velmi oblíbený.

Objednávky ihned vyřizuje

Jan Hrubý, výrobce spec. obuvi.
Slatinany u Chrudimě.

MOSAIKY

skleněné

pro lampy, dekoraci vnitřní, nejnovější,
vlastního spředení, které nejen vzeře-
něm ale i svou krásou přitahuje
vládní, hotoví

mal. tisk. pro malbu na sklo

B. Škarda,

Brno.

lozop. št. pro chrá-
m v okna i mosai-
ky bezplatně.

Besídka.

Královéhradecký kalendář pro čas a věčnost.

Proroci, sledující horlivě tajné cesty a povahu vichrů, deště, mrazu a sněhu, tentokrát nás šeredně napálili. Jejich úsudek se shodoval v tom, že bude zima nejtužší a to hned. Už proto tak předpovídali, že tak prorokoval před dávnými lety jeden učený kalendář, tištěný švabachem. Abychom po tom skandálním bankrotu tištěného proroctví aspoň trochu vzkřísili důvěru ke kalendářním věštírám, pokoušíme se sestavit kalendář nový, platný aspoň pro Hradec a okolí; chceme v něm umístiti předpovědi podstatné, které jistě se splní, neudělá-li v pravidelném chodu všehomíra obávaná Halleyova kometa veliký nepořádek.

Obyčejné komety bývají milosrdné; našenou hodně strachu, spředou velice živé sny, jichž následek jest veliký nával do loterie — a zmizí zas tiše jako na podzim rorejs. Halleyova veliká kometa však nadto není nezkoušeným mládětem. Za dlouhověkého svého vandru vesmírem nabyla vzácných zkušeností, kudy letět, kde se otčít, kde uhnout, aby se nestal zbytečným karambol, který by jí rozhodně neprospěl. Vyzná se v tom světovém tanci tak výtečně, jako p. Čtvrtečka při čtverylce.

Kometa dobře ví, že není radno žertovati si s kuličkami tak masivními, jako jest naše zeměkoule, Mare, Uran, Neptun. Nejsou to kuličky billiardové, které se dají beze vší pohromy odstrčiti nebo lehce odfouknouti. A její pyšný ohon tolik a tolik tisíc kilometrů dlouhý jest vlastně neškodným pávím chvostem. Má příliš měkkou náuru ke skutkům světoborným; čím delší, tím fidliší, milosrdnější. Tudíž takové světelné těleso těžko učiní trhlínu do pravdivosti osvědčeného kalendáře pro čas a věčnost. Kdo se komety bojí, ať blízko nechodí a může klidně spát. Tolik předem k vůli upokojení nevěřících Tomášů; a teď k jádru kalendáře!

Leden. Na Nový rok časné z rána skupiny pozemských aviatiků zkoušejí pravdivost pořekadla: „Ranní ptáče dál doskače.“ Ti, kteří musí se zemskou gravitací příliš zápasit, přestávají věřiti pořekadlům. Muzikanti teprve v těch temných ranních chvílích si uvědomují, jak jest těžká i ta pikola, klarinet a flétna; div že je ty dle zdání lehké nástroje nepozrazí. — V dalších dnech Bílá věž stává se opravdu bílou. Silnice i střechy bělají, vrabci rychle černají. Dva drátenci kladou na dům p. Hanušu ruce; při dotazu, proč tak činí, odpovídají, že se ohřívají. — Snih se dláždí velkými křemeny, aby při nenadálé oblévě rychle nentekl; křemeny se sypon zároveň s pískem. — Dva vandrovní zmrazili při čtení trojdišného nápisu na zdejší stravovně, třetí ze čtení té kapitoly dostal do očí křivé náhledy. — Rozváží se konzervovaná zima v dlouhých, průzračných tabulích a zároveň konzervované teplo v černých balvanec. Ta zima posud zdaněna není a proto se vozí ve sešleji než dříví. — Vyhánění plesových výborů; pláň dcerušek, jimž odepřen plesový sbor a strašné hubování manželů, kteří přece byli přinuceni ženuškami otevřítí toboleku, aby vzdali hold Terpsichoré. — Tři kavky sedí na veliké rafii hodin bělověšských a kontrolují její pohyb. Hodiny se zpozdují; tytéž kavky přijaly druhý den kamarádku a drží se pohromadě na rafii ukazující na druhou polovinu ciferníku; hodiny příliš spěchají. Horlivě a důmyslně dohady, jaká příčina masopustního chodu, zda jinovatka, či vlhkost či silné větru tažení. Ale kavky to vědí dobře. Hodiny na krajském soudě jdou dobře, ale příliš se nechlubí, protože ani mnohé bystré oko nepozoruje, co rafičky dělají. Mráz klene rybám nad vodou ochranný krov; čím u vody mrazivěji, tím tepleji v plesových sálech. Mládež se pokouší krájeti led tupou ocelí a někdy přece rozkrojí tak důkladně, až jest pod vodou. — Přitáhlo. Na telegrafních drátech roste peří, i mladistvý knír bělá jako vous děda Vševěda. Na akátu v Komenského třídě krčí se čtyři vrabci jako sevrklé, sšedlé hrušky, hlavičky stahují do popelavých límečků. Nejstarší ovřík: „Sláva všem koním v době zimní! Kam se náš ubohý, vždy potřebný ptačí nářádek poděje, až i v zimě místo koní budou jezdit automobily?“ — Mlékaři prodávají bílé tabulky ledu. Gambrin na pivovaru jest tak stuhlý, že ani nehlesá. — Janův zasněžený den. Kavky jej oslavují rytčným kvákotem, černí vrabci již při vzlétnu z komínů radostně švitoří; na obloze nádherný modrý azur, jež však pro koně továrních komínů nikdo nevidí. Dole temno posud. — Pro náměstí a Komenského třídu platí noční pravidlo: Jasně hromnice — tmavě svítilny;

tmavě hromnice, tmavě svítilny. — Syčeni v plynárně zahání strnady a sýkorky až za vodu. — Kdo nemá na čaj a na likéry, silně baští, aby měl aspoň něco teplého v žaludku. — Havrani krákají: „Ach není, tu není, co by nás těšilo.“ A přilétají na dělostřelecké cvičiště pátrat po ztraceném štěstí. — Vodičova kasárna se i ve dne mračí. — Březvými a jedlovými větvemi v parku při zavazutí severáku šelestí táhlý, elegický vzdech: „Bývalo dobře.“ (Dokončení)

Nejlepší [cikorka] jest

BUVOVKA.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Na pařížské universitě bude po celý rok přednášeti o české literatuře professor české university Jellinek. Tedy prokázána tak čest našemu rodákovi. Při tom jest vhodné vzpomenouti, jak veliké cti požívali čeští učenci v Paříži za zlaté doby Karla IV. R. 1348 stal se na pařížské universitě mistrem (profesorem) svobodných umění český učenec Vojtěch Rankův; vážnost jeho rostla tou měrou, že r. 1355 byl zvolen za rektora téže university. I pozdější spisovatelé dějin university pařížské řadí našeho mistra Vojtěcha mezi přední hvězdy učení pařížského v století XIV. — Kdy se konečně dočkáme toho, aby po tolika přátelských stycích Francouzů s našim národem byly v Paříži vypraveny nádherné opery Smetanovy? Vždyť se tamtéž hrají kluzké, jarmareční operety německé s velikým gusem. Dá se Paříž, že na umění pohlíží s největší vážností?

Kulturní jiskry.

První důrazné vystoupení proti železnému moci kapitalismu jest zásluhou sv. Antonína Paduanského. Ten dle nejnovějšího spisu dr. K. Wilk-Plawniewce první zlomil nesnesitelnou moc kapitalismu nad dlužníkem. Hrozné bylo ustanovení zákona, které se dlouho udrželo z pohanského práva římského, dle něhož mohl věřitel dlužníka uvřhnouti pro neplacení dluhů do vězení; dlužník byl držen v žaláři tak dlouho, dokud nezaplátí. Ovšem tím způsobem dávana též výstraha před nasekáním zbytečných dluhů. V době přítomné pak naopak marniví a marnotratní lidé dovedou přivést důvěřivé věřitele na mizinu, aniž by za to sami pykali. Leč uvažme, že dřívě i dlužník ubohý, nešťastný byl ve vazbě držen třeba po celý život. Sv. Antonín proti bezcitným věřitelům uvedl v život zákon, který podstatně jest přijat v zákonodárství všech moderních států. Jest to tak zv. zákon konkurzní. Světec navrhl, aby bylo dovoleno věřiteli vzíti si z jmění dlužníka tolik, co by nepřevyšovalo výši dluhu; nepotřebnější věci však nechť věřitel dlužníkovi ponechá a po exekuci ať nemá žádného práva na osobu dlužníka; ta zůstane na svobodě. Místo Padua přijalo návrh Antonínův; a zákon ten rozšířil se po celém světě. Bystrý světec dal základ k modernímu konkurznímu podstatě, již se ovšem často od dlužníků zneužívá, ale která jest přece daleko lidumilnější, než pravidlo přejaté od pohanů. Lid světeci tomu osvědčil již v XII. století svou vděčností tím, že jeho obraz dal již v XIII. století zasaditi do okna kostela sv. Františka. Antonín vyobrazen, jak podává ruku vězňům, pro dluhy zavřeným a jak je zbavuje okovů. Světec zbavil lidstvo veliké přitěsny, přejač s „antického jasu“, před ním by právě stoupenci syna Heliova prchali jako diví.

Protestantský dějepisec anglický Macaulay napsal ve svých dějinách tato vzorná slova o církvi katolické: „Na této zemi neexistovalo nikdy a existovati nebude dílo lidského ducha, které by zasluhovalo takového studia, jako římsko-katolická církev. Dějiny této církve obsahují obě veliké epochy civilisace. Žádný jiný útav, který dosud existuje, neodnáší našich vzpomínek spět až do oné doby, kdy ještě končí s obětí v pantheonu vystupoval k nebesům a kdy v amfiteatru Flaviánově tygr a leopard se proháněli. Nejvzácnější královské rody datují se od věrejšáka v přirovnání s osou dynastií nejvyšších kněží, která jde nepřetržitě spět od papeže, který Napoleona pomazal, až k onomu, který v 8. st. l.

Pipina korunoval. Ale ještě daleko za Pipinem se ztrácí apoštolská dynastie v mlhách báječné minulosti. Republika Benátská, která hluboko ve starověku kvetla, byla založena až po vzniku papežství, byla tudíž v přirovnání s ním ještě mladší. Ji není už dávno a papežství trvá dosud; ono jest ještě zde, ne jako zřícenina, nýbrž plné života a mladické síly. Katolická církev vysílá je tě nenestále, až na nejzazší konce světa missonáře, kteří osvědčují podobnou horlivost, jako měli oni missonáři, kteří vystoupili s Augustinem na hrabství Kentském, — missonáři, kteří před nepřátelskými králi ještě s touz neohrožeností mluví, jako kdysi papež Lev s Attilou. Počet její dítek jest nyní značnější, než v dřívějších stoletích. Co zřekala v novém světě, to její ztráty ve starém více než nahradí. Její duchovní moc rozprostírá se po rovinách Missouri a po krajinách, které provide podobně ještě před uplynutím jednoho století budou mítí zalidnění stejné s Evr pou. . . Ani nejmenšího smutku není, že se blíží konec tohoto rozsáhlého panství. Ona bude velká a mocná i tehdy, až jedenkrát poctník z Nového Zeelandu zastaví se na zlomeném oblouku ohromného mostu londýnského, uprostřed nepřehlédnutelné pouště, aby nakreslil si zříceniny chrámu sv. Pavla. . .“

Pokrok ve Francii. Že moderní osvětlová hesla pokrokové jsou výhradně fanatickými škeky protikatolickými, to jest markantně patrné také ve Francii. Tam udolali církev, „největší nepřítelkyni pokroku“, tak že mohli nabíratí nápoj osvěty plným džberem. Leč sám čelný francouzský státník Briand ve sněmovně prohlásil: „Roku 1882 bylo v celé Francii 14 procent analfabetů, r. 1907 však 25 až 30 procent.“ Tu máte tu nejvyšší osvětu! Lidé tam zapomínají pomalu číst a psát a u nás se žvaní vesele o potřebě pokroku dle příkladu francouzského!

Nejbohatší země na světě jest poměrně katolická Belgie, jejíž osudy řídí po 25 let katolická vláda. Dle liberálního listu „Stampa“ činí obrát Belgie v mezinárodním obchodě 6 miliard a 100 milionů. Antwerpy, největší přístav belgický, přijímají ročně 12,000 000 tun, více tedy než Hamburg a Liverpool. V zemi pracují stroje, jež úhrnem mají 2,000.000 koňských sil. Bursa má v oběhu 11 miliard 345 mil. franků. Veškeré jmění Belgie pách se na 33 miliard. Na jednoho občana připadá tedy — Belgie má 7 a půl mil. obyvatelů — kapitál pět tisíc franků. Zato pod zednářskou vládou v Itálii množil se žebráci a ve Francii dělnictvo hlasitě protestuje proti zednářským vysavačům.

Syn velkého filosofa. Právě nejmodernější filosofové, kteří chtějí reformovati celý svět, mají to veliké neštěstí, že nedovedou ani řádně spravovati svou rodinu. Již jsme psali, jak v Jasně Poljaně, kde sídlí hr. Tolstoj, jsou poměry přímo strašné. Lid zanedbaný, hladový, pomáhající si krádežemi na panském, škola na rozpadnutí, noční přepady atd. Stařec Tolstoj pozvedá svůj hlas ke všem národům evropským, ale ve vlastním sídle jako by zpátečnictví a zbledovanosti neviděl. A teď nová rána! Tolstoj hlásal reformované křesťanství, poukazoval na biblické příkazy; teď však najednou jeho vlastní syn Lev Lvovič Tolstoj byl odsouzen k 5000 rublům pokuty, resp. k měsíčnímu vězení pro rouhání. Nechtěl se tento bráda ani k soudu dostaviti a proto byl policejně předveden.

Příliš řádní a vědomí reklama. Machar četl na četných schůzích z těchže lester stejné nepravdy, až sebou pokročil nad tím nezdařeným napodobením socialistických agentů cakali. Povídalo se, že járá hrdla socialistická takové stokrát otřepané šlágry aspoň chrčí z paměti; to prý vlc působí. Aby však přece nějaká reklama „obávanému“ se stala, přišlo se na nový nápad. Macharovi prý zaslán huňvový dopis od katolíka, končící větou: „Pojedeš-li, ty sak . . . chlape, do Přerova, vyletiš i s vlakem do povětří.“ — Na první pohled se pozná, že takový „klerikální“ dopis byl zhotoven v dílně, kde se vyrábějí k balímučení katolická pověřené modlitbičky. Kde který katolík u nás rábiátskou pumou ruskou ohrožoval pokrokové? Kdy naši katolíci po způsobu Ferrerových přátel pracovali petardami? O takových kamátech přece nejraději přemýšlejí lidé ti, kteří židovské zákeřníky ruské a Ferrerovce chválili. Poslední věta tedy odkryla čertovo kopytko důkladně. A proto taková reklama zůstane pro slávu Macharova naprosto bezvýslednou.

Kulturní skandál.

Veliké nadšení u liberálních našich listů vsbuzovala agrární obstrukce. Zatím však nepřátelské kruhy vídeňské měly vhodnou příležitost Slovanům se hodně vychechtati. „Nejeme méně cenit, my vám to dokážeme!“ sni výtky s radikálními hrdel. A dokazovala se rovnocennost takovými šlágry, takovou komedii, že s toho bylo úsko všem upřímným vlastencům. „Nový Věk“ praví: „Největším štěstím obstrukčních hrdinů je, že tyto

„feči“ nebyly zaneseny do stenografického protokolu. Jejich doslovné otisknutí a uveřejnění bylo by nejstrašnější zbraň proti těm, kteří „feči“ ty pronesli. Člověk slušný a poněkud cti posedstva českého dbalý musel se věru stydět za tuto komediantskou produkci nejhoršího druhu. Jestli jsme někdy věřili, že nepřítelé parlamentu mají své spojení v parlamentě, kteří rozbitím a sesměšňováním podkopávají parlamentu půdu, pak tato domněnka v nás byla seslana ve dnech obstrukčních a my zároveň jasněji viděli, kdo proti parlamentu lidovému pomocí agrární strany vede tajný boj. — Poslanec Srdínko (agrárník) mezi jinými perlami ve své řeči uvedl i tuto: „Já už se pla-bočím dlouhá léta po této zeměkouli, mám ve své obci šťastnou rodinu a jsem také šťastným otcem. (Veliký potlesk od agrárníků, kteří mu ostentativně blahopřeli). Já jsem byl již 9krát zvolen za před-staveného ve své obci. (Výborně, potlesk, blahopřání). Když jsem po desáté nechtěl volbu přijat, zvolili mne svým čestným občanem. (Potlesk a výborně). Já nejsem žádný březník, já jsem prodělal několik kol, ale v naší obci nebyla.“ (Posl. Zahradník: „Tuhle kolega Rychtera to nerad slyší, když chválí svou obec a že mluvíš pravdu“ Rychtera: To ne!). Srdínko pokračuje: „Kolego Zahradníku, podívej se mi do očí a řekni mi, věříš mi nebo nevěříš?“ Zahradník: „Věřím“. Rychtera: „Kolego Zahradníku jako kněz musí všemu věřit!“ ... Někdy to už „kolegy“ omr-zelo poslouchat takové duchaplnosti a oni opatili řečnicka. V takových chvílích lapal po vzduchu jako kapr na pluku. — Srdínkovi se tak stalo. Zachytili jsme jeden takový okamžik plav zou-faleství; Srdínko: „... stav náš naléhá se na nakloněné ploše, která je do jisté míry nebezpečná (sotva dechu popadaje). No tak řekněte přece vý-borně (k poslanci Padourovovi před ním sedícím), necháte člověka mluvit do řádu, bez odpovědi?“

Agrární poslanec Špaček hájil obstrukci, že byla provozována, jak agrární tisk veřejnost bala-mu, z důvodů politických, takto: „V Haliči a Bukovině pěstují určitý druh koní, tak zvaných dráždílek, někteří je také nazývají Probiehengst. Když kobyla nechce přijímat, pustí se na ni Probiehengst jiný; tedy něco, co i u lidí, jako nej-dokonalejších tvorů není právě žádoucí zvláštností.“ Těto duchaplnosti se páni agrárníci srdcečně smáli. Podobně mluvili radičkové. Zde několik ukázek z řeči posl. Lisého: „Vedle koně arabského je nejlepší kůň berberský. Pochází z jižního Alžíru, není sice tak ušlechtilý, jako arabský, poněvadž je nižší a těžší a není tak rychlý, nemá také takové pružnosti a ušlechtilosti těla jako kůň arabský... Ukáží posměji ve své řeči na ušlech-tilou povahu, ale také na surovost koně. Jsou při-pady ve válce, kde člověk žasne, jak koně do-vedou vyžít svých hrůzných zbraní: kopyt a zubů. Poslanec Lisý promlouval dále strašně, hrozně ne-smysly o koních. Přichází Srdínko a ptá se: Kde nabyl ten Lisý těch odborných vědomostí o koních? — Posl. Šablik: Mluví furt samé koniny. (Velký smích u kolemetojících agrárníků). Udržal: Nechtě mluvit také o ocasech! — Posl.: Prosim vás, ne-buďte jen tak nepokojní a nervošní. — Srdínko: Vysvětlíte nám též holandské koně! — Závorka, místopředseda sněmovny: Zdáli pak mluvíte také k věci? — Suhrada: Ovšem, mluví samé koniny! (Smích). — Lisý: Máme různé koně. — Závorka: Koně boupači. — Jiný agrárník: Perníkové koně. Lisý: Ale prosím, pánové! Moje řeč je sice ob-struční, ale se k tomu přiznávám... Kdyby vás to zajímalo, přečetl bych vám jména hřebců všech hřebčínů. — Hráský (prof. techn.): Jak by se, jen ať spustíte! — Lisý čte jména hřebců. — Posl. Hráský: Semka nemáte žádného! — Posl. Lisý: Za to tu máme jednoho, jmenuje se Pro-stějov! — Hráský: Což nám neřeknete něco o umělem rozplisování koní v Rusku? — Lisý: Máme plachetevné, polokrevetné, ba i čtvrtkrevetné koně, bílé, červené a strakaté. Teď bych vám měl sdělit rodokmeny, rok narození, „Mág“ a „zuwače“, a jak se to u každého koně jmenuje. — Hráský: Jen nás poučujte o tom! Abychom to pochopili, je to důležité! — V tom přichází posl. Zahradník. Směje se těmto duchaplným vtipům a dělá v tak významné chvíli tlusté vtipy. Byl upozorněn, že soc. demokraté je zasmělovávají; hned žádal, aby rudý redaktor Němec byl k němu velkomyšlným a přilil jej v novinách nepotahoval. Také řekl: „Pane re-daktore, když máte dáte do novin, nespomeňte také na Hráského; on dělal také vtipy.“

Tak a podobně se bavili pánové několik dní a nocí, jako by bývali v masárně sáňavé. Při tom ti hrdinové, jejich dlouhé řeči se český tisk obdi-voval, mezi mluvením se pohodlně najedli a na-pili, mluvili většinou tiše, tak že je sotva nej-bližší sousedé slyšeli. Byl to hrůzný skandál, který nás uvedl v posměch, skandál páchaný na účet tolik významné Slovanské jednoty. Jiní po-slanci slovanští rděli se stadem nad tou lehkomyšlnou komedií. Tak vyhlásila „pracná, nama-havá obstrukce“. Pánové neměli k české veřejnosti ani tolik takta, aby nastodovali několik obstojných řečí a aby ti, kteří jim svými výtky a poznámkami ulevovali, měli připraveny poznámky místné. *Hlasové svržení o pojmu parlamentu. Pro takové nevhodné konání poslanci sešli své zástupce do Hlasové rady?* Tim se mělo pomoci strádajícímu rolnictvu? Hrdinové!

Agrárníci svou zábavnou a pohodlnou vze-lohrou zakopali se tak, že by byly následovaly pro ně strašné následky — nebyli návrhu katolického poslance Kreka. Protibobstrakční návrh Kreků v době nejsilnějšího řádění zelených obstrukčních na nás podepsalo — *jedenáct českých agrárních* Spolupodavatelem pak posměšného návrhu Krekova byl — *sám Udržal. Hře a jasněji nemohli už agrárníci dosáhnouti pořádku své kašpárkovské produkce.* Zatím, co agrární listy velebily jejich „státnost“, zatím co docházely do Vídně tele-gramy: „Vytřvejte, sláva vám, rozbijte in“, — odvolávali agrárníci svých 30 pilných návrhů.

Národ, rolník, živnostník, dělník čekali na pomoc; a panstvo se bavilo vesele jako kavalíři po dobrém honu, smáli se, vtipkovali, jako by naše země nekrvácela se starych ran. Taci lidé ovšem se srdcem zcela lehkým dovedou projevovati Práškovi důvěru.

Nestranný učenec o katolické církvi.

Srovnávací vědu náboženskou pěstují různí synové Heliovi u nás velice snadno, tak pohodlně, že to dokáže i patnáctiletý chlapec, který sotva k náboženské vědě přičichl. Z dlouhých řetězů dějin různých církví vyjmou se pouze zrezavělé články z řetězu církve katolické a ukazují se s dryádníckým povykem jako v kočovném panora-matu. „Víte ty zrezavělé články, ty jsou z řetězu katolického! Takové jest dlouhodobé působení toho „Jedu z Judey“!“ Tak křičí vyvolávající až do ochraptění. Zatím však právě lidé taci mají nej-méně chuti pohroutiti se do vážného studii sro-vnávací vědy náboženské. Vždyť přece právě v době, kdy Masaryk potádal nejhrošlivěji protikatolické přednášky a *kdy tvrdil, že vstoupil mezi studenty sájem o náboženství, že je naučil nábožensky myslet, milé akademikové masarykovští nechtěli si odborných přednášek náboženských, noblesných od universitních profesorů laiků.* Návštěva před-nášek těch byla tak malicherná, tak ubohá, že sám „Čas“ uznal za dobré pronésti výtky. Kde pak náboženská věda! To nic není. Potřebí jest něčeho hlubšího, co by pobavilo, co by rozmno-žilo jed jizlivosti a štvání!

Nyní oddal se vážnému studiu náboženských věd muž, který nevyrostl ani v „klerikalismu“ ani v protestantismu, zkrátka učenec, který, stojí mimo náboženské společnosti evropské, může beze všech předudků zcela nestranně povědět pravdu. Jest to japonský dr. Anezaki Masaharu, professor srovnávací vědy náboženské v Tokiu. O něm sděluje „Čech“:

Nedávno, opatřen doporučením své vlády, podnikl zvláštní cestu Evropou, aby na místě prostudoval řádový život a zařazení katolické církve, a pak promluvil ve veřejných svých přednáškách na o-sařské universitě v Tokiu následující pozoruhodné výroky:

„Církev katolická jest nejmocnější, nejdoko-nalejší, nejvelkolepější náboženská organizace, již dějiny lidstva vykazují. — Jediné pravé křesťan-ství jest to, jež má své centrum v Římě. — Ná-boženství katolické církve již proto se odporčuje zvláště pro Japonsko, že více, než kterékoliv jiné zastupuje princip autority.“ Na jednom místě svých přednášek mluví s obdivem o našich svatých. „Svět potřebuje takových ideálů vysoké mravnosti, zvláště v naší, tak silně materialisticky zatížené době.“ — „Pro pokrok společnosti jest svatost velmi nutným živlem.“ V ohledu tom jeví se mu katolická církev obdivuhodnou, neboť snaha po vyšší mravní dokonalosti jest její holem, a zvláště nápadnou jest v řádovém životě církevním. Tichý, nenápadný vliv římské církve — slušný, jež lidské společnosti prokazuje, jsou neobhádné. Anezaki líčí hluboký dojem, jež naň učinily římsko-kato-lické kláštery v Evropě. Zavřené kláštery fran-couzské naplnily prý ho steskem a zdály se mu býti „Symptomy (příznaky) země, jež umírá“. Přímou okouzlen jest svatým Františkem z Assisi, jeho osobností a vystoupením. S ošivdnou láskou líčí zjev svatého Františka a zdobí ho nejkrás-nějšími črtami a legendami z jeho života. „Chu-doba františkánská jest nejen chudobou ma-teriální, ale jest zároveň odfeknutím se statků duševních. Bratři Františkáni zabývají se ovšem také vědou, ale ne s tím úmyslem, aby se vědo-mostmi obohatili, ale aby jich užíli jako prostředků ke svatosti. — Poznal jsem proti svému očekávání, že vnitřní život klášterů jest pln zářící radosti. Čteme v jistých knihách tolik o korupci klášterů a v rozhovoru slycháme také takové výroky. Ra-dím k naprosté neověřené věci takovým klamným obviněním, která pocházejí většinou od abelýchých klášterů.“ Všeobý charakter, upřímná srdeč-nost řeholefů, jež jsem poznal, učinily na mne veliký dojem.“ — Výroky Anezakioho končí pozoruhodná věta: „Kdybychom se obmezili jenom na kláštery sv. Františka, — poznáváme, že duch křesťanství ještě dlouho se nepřiblížil svému vy-hašení. Náš kdysi tak kvetoucí badhistický kláš-terní život naproti tomu hluboce poklel. A přece by nám byl takový způsob života na několik let, nebo aspoň na několik měsíců v roce tak potřebný, a sice nejenom pro sluby náboženství, nýbrž pro všechny světské osoby.“

Rozmach katolicismu.

V americkém státě New-Yorkém v Graymooru celý klášter anglikánského vyznání protestantského přidal se ke katolické církvi. V zastoupení arcibiskupa Farleye přijímal je do církve magre. Jos. Conroy. I ženský klášter anglikánský nedaleko Graymooru žádal za přijetí do církve katolické. Již šestnáctý sbor katolického Sokola v Americe založen při osadě sv. Prokupa v Clevelandě. I počet katolických sokolův amerických rychle se umnoží. A osvědčoval tam přece české občany ve-liký Pelant! — Česká katolická dobročinná a vzdělávací společnost otevřela v New-Yorku již vlastní velkolepý dům. — V Chicagu do první katolické čtenářní jednoty žen amerických vstu-puje veliký počet žen.

V Clevelandě odbyval se sjezd katol. polské jednoty, která čítá přes 45 000 členů. Mayor (purkmistr) Johnson přivítal vše delegáty, ne-strachuje se nijak, že by se tak v svobodné Ame-ricе zahodil. K počtu účastníků hráno dvadio, jednající o polském hrdinovi Poniatowském. — V Kanadě odbyval se v Kijuu první církevní sněm, t. j. porada biskupův a kněží. Anglický prote-stantský král poslal svoje blahopřání. V r. 1908 v Americe přestoupilo ke katolické církvi 28.709 osob, nepočítáme-li ani rozkolníky a přestoupilé, jejichž křest uznán za platný. Tak sděluje oficiální výkazy gener. vikariátů. Leč ve skutečnosti počet obrácenců jest daleko větší, protože mnoho intel-ligentů svůj přestup úředně neohláší.

Ruské ministerstvo vnitra podalo úřední výkaz odpadů od pravoslavné ke katolicismu od 30. dubna 1908 do 14. ledna 1909 (tedy za posledná necelá 4 léta). Dle těchto úředních dat přes 233.300 osob v ruské říši přestoupilo do církve katolické. Ovšem že ruská vláda, hájící tak houževnatě pravoslavi, nepřidala k výkazu nových katolíků ani jednotku spíše ubrala.

A jak tomu jest u nás? I upřímný katolík dá se časem zastraditi štvavými fanatiky a myslí, že křesťme, že naše zástupy jsou md é, bezradné. Ať každý pracuje na svém místě řádně, ať neo-brotené každý katolík zastává se své vry, necht každý horlivě šíř katolický tisk! — Pak se uvidí, jak brzy zajde smích zpupným našim protivníkům. „Hanácký Kraj“ sděluje, že v jednom týdně při-hlásilo se do „Všeodbor. sdruženi křesť. dělnictva“ 100 nových členů. Katolický rach tam mohl být, až radost. Vzhopme se tudíž k práci čilejší i my! Za svobodu a lepší los katolicтва bojovati má povinnost každý řádný katolík.

**Novoroční
knižní dárky**

■ nakoupíte nejvýhodnější ■
■ a vždy vše jen ■■

na skladě

ve východočeském knihkupectví

B. E. Tolmana,

v Hradci Králové.

➔ Zásilký na venek franko
při zaslání peněz předem. —

Sesnamy na požádání. Telefon č. 17.

Hospodářská hlídka.

Zmocňovací zákon obchodně-poli-tický schválen poslaneckou sněmovnou dne 22. t. m. Prvá část tohoto zákona obsahuje obchodní smlouvu s Rumunskem, kterou se povoluje doroz určitého množství vepřového a hovězího masa. V druhé části obdržela vláda směrnicí, aby ob-chodní smlouvy, které uzavře se Srbskem, Bulhar-skem, Řeckem a Černou Horou, ihned provedla prozatímne, pokud v nich nebude obsaženo povolení k dovozu živého dobytka, vyjímaje pohra-niční převoz pro potřebu Boky kotorské. Uzavřené smlouvy musí však býti parlamentu předloženy k dodatečnému schválení. V třetí řadě byla vláda zmocněna uzavřít se sámočeskými státy smlouvy o nejvýhodnějších výhodách; týká se to hlavně Ar-gentiny.

Zákon o podpořování chovu do-bytka, přijatý rovněž 22. t. m., jest částečným nahrazením domnělých škod, jež prý hrozí našemu zemědělství smlouvami se slovanskými státy na Balkáně. Po devět let bude věnováno na smíšené účely 6 mil. K., z čehož připadá na organizaci udržování dobytka 1 mil. K., kdežto 5 mil. K.

na podporování chovu dobytka. Tento obnos bude rozdělen mezi jednotlivé země dle počtu dobytka na základě sčítání z r. 1900. V důvodech k osnově zákona výslovně se praví, že až dosud cena masa byla čtenými a často i nereálnými prostředky mezi zemědělcem a konsumentem zdražována a že nová organizace bude s to maso slevnit a učinit tak přístupným i vratvým chudším. Jsou ovšem v zákoně tom některá ustanovení, která vzbuzují jisté pochybnosti. Tak má býti podporován vývoz dobytka zvláštními premiemi, kdežto přece v poslední době vývoz dobytka byl velmi značný a nad to, má-li konsument maso stoupnouti, lze toho sotva docílit umělým vývozem dobytka. Jest to také rozdělování podpor na chov dobytka, které zdá se míti chybu každého takového dělení, ježto podpory mohou se dostati tam, kde jich není potřebí a v krajinách, kde by mohly v pravdě mnoho vykonati, bude se jich nedostávat.

Zákon o odplacích daně pozemkové, vymazali obilí, přijat rovněž sněmovnou.

Rozparcelování velkostatků. Dle slováckého Hospodářského dvoru velehradský a polešovský na moravském Slovácku budou buďto převzaty do vlastní správy nebo rozparcelované pronajaty rolníkům; rovněž i bachlovské panství nebude více pronajato. Přichází se, bohužel, pozdě na to, že židovští nájemci dovedou půdu jen vysát a z ní co nejvíce těžit. Nejsprávnějším činem bude, když velkostatky pro nájem určené přenechají se rolníkům, což musí býti také snahou a cílem stavu rolnického.

Nouzový tarif. Ministerstvo železnic povolilo pro řadu okresů v království Českém, majících nouzi o píce, nouzový tarif, který vztahoval se jen na seno, slámu, otruby a sladový kvěb, ačkoliv pro jiné země kornatí povolen byl nouzový tarif, jenž se vztahoval i na jiné druhy krmiva a na stelivo. K protestu, jež český odbor rady zemědělské podal, povolilo ministerstvo železnic rozšíření tarifu nouzového vedle uvedených již krmiv ještě na krmné rostliny, krmnou řepu, řezanku, jetel, melasu, výpalky, plevy, mláto, rašelinné stelivo a rašelinnou drů.

V nouzi pomoc dobrá. U nás v Čechách měli jsme letos nevidanou úrodu švestek. Místy nemohli ovoce ani odbyt ani za ceny, jež nehradily výlohy za česání. Na zpracování ovoce nebyli zaříceni, obyčejně nebylo a tak ovoce nesukovitě pohnulo. Při tom se ještě natáhla na drahotu. Jistý hospodář i v této okolnosti si pomohl. Nabídl dělníkům z okolních závodů, že jim prodá ovoce na stromě lacino: za ovoce na jednom stromě — 2—4 bečky po 1—1.60 K. Dělníci nabídku přijali a získali obě strany. Hospodář měl po starosti, kde nabrat dělníky, kteří by ovoce otrhali, ušetřil času a námahy, neměl starostí, jak ovoce zpeněžit. A dělníci získali lacino bezvadné ovoce, jež si pozvolna ve chvílích oddechu sami otrhali. Což abychom i jině následovali příkladu a přímo dělnictvu podobně nabídl způsobem podobným výrobky své! Leckde by tak rolník více získal bez tíživých starostí a dělník lacino nabyl by netoliko ovoce, nýbrž i jiných potřeb. Uvažujme o věci. Snad v nejbližší věci přijdeme tak na kořen té drahoty a sami si od ní pomůžeme ku spokojenosti všech.

V době odpočinku projděte nivy a luhy své, vyhledejte mesníky, prohlédněte meze, a kde uvidíte chybu jakoukoliv, za souhlasu a s vědomím souseda ihned uveďte do náležitého pořádku. Předějte tím mnohé mrzutosti a sporům nákladným. Kde nestačí dobrá vůle, zavolejte zeměměřiče, aby náprava se provedla, dokud je vše čerstvé v paměti a žijí svědci.

Oziminy nevymrzlou, napadne-li sníh na zamrzlou půdu i za sebe větších mrazů. Htíže je, když sníh na povrchu pozvolna taje a pak zledovatí. Pak oziminy se zadusí — sníh je vyleží. Pomoc je možná v ten způsob, že se škrabloup dřevěnými paličkami rozdrtí anebo branami rozmělní. Jakmile uhodí obleva, třeba se postarat o volný odtok sněhové vody. Zůstane-li na poli, anebo zamrzne-li v brázdách, ozim zahyne. Dobře je vyvážeti na sníh hnojívka: posílá se ozimina slabá. Na smrzlou půdu však hnojívka nesmí se dávat, holé osení by pod ledovým škrabloupem zašlo. Po holomrazích, jakmile nastane obleva, oziminy převálejme dřevěným válečkem, aby kotlíky z půdy vytažené se do země zatlačily.

Hroznový cukr vyskytuje se netoliko v ovoci, nýbrž i v semáčích. Pakli se semákový škrob vaří v rozředěné kyselině sirkové, rozpustí se úplně a promění v cukr. Tohoto semákového cukru užívá se v pivovarnictví, libovarnictví, v cukrářství, perníkářství, a sice obyčejně v podobě polotekuté, anebo zrnité. Odpadků se užívá za krmivo anebo hnojivo. U nás dosud výroba hroznového cukru, ba i škrobu semákového k výrobě cukru je v plénkách. Až není pochyby, že by v krajinách semákových družstevní cukrovary semákové důležitě prospívaly. V Rakousku se vyrábí dosud okolo 100.000 q hroznového cukru semákového. V Německu však jenom pro vývoz více než dvakrát tolik semákového cukru se vyrobí.

Záložna v Hradci Králové

trekuje vklady 4%, až 4 1/2% dle výpovědi.

Všecké půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Sociální besídka.

Jak se starají rudí o dělnictvo. Dle zprávy „Ostravského Kraje“ na závodě „Marie-Anne“ jest soc. dem. předákům trnem v oku horník Adam Plodzien právě proto, že se stará pečlivě o zlepšení osudu dělnictva. Již mnoho soc. demokratů opustilo rudý ráj a přidali se k němu. Tu intrikami rudých pohlavárů byl přeložen Plodzien ku smění, kde rozhodují samovládne soc. demokraté, kteří rozlušili proti horníkovi mládež. Když Plodzien sjede do šachty, až za ním nadějují rudá kvítka ječí z plna hrdla: „Plodzien buc.“ Když vyjždí Plodzien na povrch, obstoupí ho 200 až 300 uličníků, dají jednomu havíři do rukou „Buditele“ a nutí Plodziena čísti; osvěcují ho lampami s pokřikem: „Podívejte se, jaký pěkný buc.“ Při převlékání a v koupelně chudáka provází burouský řev, až přijde Plodzien domů celý utýrán indiánskou kulturou světlo-nošů. „Leč to všecko nestačilo. Dne 22. pros. v závodní kanceláři tito citelští syna Heliova zapřeli před závodním Kramrem všechny své sprosté a surové skutky. Nadto rudý delegát Rys žaloval před závodním u přítomnosti několika úředníků, že Plodzien poučuje havíře, aby každý směl dobře tarify, aby si práci zapisoval a vy počítal, aby se mohl bránit, kdyby se mu stala křivda na mzdě. Rys žaloval závodnímu, že Plodzien nutí delagáty, aby také dělnictvo počítávali, jak si má mzdu hájiti; oni však prý k tomu ustanovení nejsou a dělají to nechtějí. Po této příšerné denunciaci závodní horníkům nezakázal pronásledování Plodziena, ale — podržel si Rysa k vůli soukromé rozmluvě. Tu zajisté Rys ještě více projevil svou oddanost k zájmu kapitalismu a přidal ještě další slova proti Plodzienovi. Tu máte tedy rudé přátele dělnictva! Jen když se dobře vede vůdcům, jen když se dovolí mládež zesurověti a počítati ji proti skutečnému zastanci dělnictva! Otročká denunciaci „zástupců dělnických“ u zástupce kapitalismu proti tomu, kdo se dělnictva zastává! Soc. demokraté, kteří v Ostravě tolik tleskali synu Heliovu, patrně chtějí zavěsti stav „dobře opatřených antických otroků.“ Tu patrně jasné, jak se rudým jedná o práva dělnictva! Plný žlab pro pohlaváry a nesnesitelné štvání, vylévání jedu proti spoludělníkům věřícím, polévání suchého dělnického chleba pelyňkem — toť hlavní cíl rudých machinací. Mládež na té směně jest tak zesurovělá, že každý mladík bez rozdílu na otázku, jak se jmenuje, odpovídá: „Kuš, samaritáne, táhni, smrdíš“, atd. Věru stkvostná vůně rudé poesie! Nic snadnějšího, než počítat mládež k surovostem. Dobře prohlásil Plodzien před inkvisicí soc. dem. v závodní kanceláři: „Ano, poučoval jsem dělníky o mzdě a poučovat budu. To je moje právo a povinnost a od toho neupustím.“

Rudá svoboda. V Knittelfeldu ve Štyrsku byl přepaden obuvnický dělník, který se nechtěl dát zapsati do rudé organizace, od tří soc. demokratů a zmlácen byl tak bestiálně, že zůstal ve vlastní krvi ležeti. Soudruzi dání za mříže.

A zase vydaření soc. demokratičtí prácedárci. Kolínský orgán soc. demokratický napsal, že poměry dělnické v soc. dem. listě „Vorwärts“ a „Leipziger Volkszeitung“ jsou o mnoho lepší, než jak knihtiskářský tarif předpisuje. Leč odborný orgán rudých sasečů „Korrespondent für Deutschlands Buchdrucker und Schriftgießer“ sděluje: „Jestliže se praví, že pracovní poměry ve „Vorwärtsu“ a „Leip. Volkszeitungu“ nejsou dosaženy od žádného měšťáckého podniku časopiseckého“, pak to může jen k smíchu dráždit. Pracovní poměry ve „Vorwärtsu“ v příčině placení jsou od četných měšťáckých časopiseckých podniků dosaženy a z části převyšeny. Naproti tomu jednání s personálem „není ani od jediného měšťáckého časop. podniku docíleno.“ To jest správně. Jen myslíme, že závod „Vorwärtsu“ na tuto vymoženost nepotřebuje býti pyšný. Pokud se týče „Leip. Volkszeitungu“, nejsou u žádného měšťáckého podniku stejné velikosti pracovní poměry horší než v „Leip. Volkszeitungu.“ Zajisté soc. demokratičtí saseči nejlépe vědí, jak se k nim rudí zaměstnavatelé chovají a proto odkrývají bezohledně jeden stinný kout připravovaného „ráje budoucnosti.“

Z rudého ráje. Před třemi lety upadl v konkurs soc. demokratický konsom na Vsetíně a jeho následky jeví se ještě nyní tím,

že 463 dělníků soudně je nuceno zaplatit závodní podíl znovu na uhrazení schodku 15.000 K. — Soc. demokraté rádi by všude strbli na sebe správu obce, aby pak po socialisticku mohli penězi občanstva poroučeti. V Rudici na Blanensku se připravovali k obecním volbám skoro celý rok a při volbách praskli úplně. Ani jednoho soc. demokrata nedostali do výboru. — Proti soc. demokratům vzbouřili se dělníci v závodech Breitfeld a sp. na Blanensku. D) nenasytných pokladen soc. dem. musí dělník až 40 K ročně platiti a co z toho dostane? O tom přemýšlejí dělníci a již na 60 odpírá placení příspěvků. Poslali na ně vůdce soc., ale vše marno.

Jak soc. demokraté splňují volební sliby. V říšské radě jest 89 soc. dem. poslanců. Co ti lidé všecko slibovali! Chudšasové čekali hotový ráj. Leč právě teď drahoty dolehá na chudé vrstvy víc než předtím, kdy rudí znamenali v parlamentě tak málo! „Právo lidu“, které má s velkokapitalisty velice čilé jednání, dovídá se, že od 1. ledna 1910 bude zase dražší uhlí. Velkoobchodníci uhlím prý se tak v důvěrné schůzi usnesli. A dělá „Právo l.“ veliký rámus? I kde pak! Vždyť přece uhlobarony jsou židé. Proto krotce radí konsumentům, aby si zaopatřili včas hojně zásoby. Ovšem že židovští uhlobaroni budou vděční; odmění se ve formě předplatného nebo dají do „P. l.“ větší inzeraty.

Když je kasa ve sklepě. Soc. demokraté v Nebovidech u Brna zařídili si společnou pokladnu, do níž přispívali týdně poměrně dosti značnými obnosy. Pokladna umístěna byla ve sklepě u soudruha Karla Fialy. Právě se, že již v ní bylo uloženo na 4.000 korun. Než na jednom nastal mezi soc. demokraty v Nebovidech poptach. Minulou neděli se v hostinci důkladně pohádali. A jak by ne, když zase kterýsi soudruh šel ve „šlépějích kudrnáčových“ až do sklepa, kde byla soudružská komunistická pokladna a pořádně si v ní „omočil“ prsty. — Takhle ovšem laští soc. demokraté dělnickou otázku až příliš zhnstá. Pak prý právě tito lidé jsou povoláni, aby začali žít vykořisťovacímu systému! Na př. v minulých dnech vzal do zaječích horlivý rudý agitátor a důvěrník v hornorakouském Attersee; v pokladně totiž zjištěn schodek a po pokladníku přídavkem zůstaly na památku ještě značné dluhy.

Dobrá pověst

pardubické FRANCKOVKY

s kávovým mlýnkem, jakož i její všeobecná obliba odůvodňují se výtečnou jakostí výrobků firmy

Jindř. Francka synové
v Pardubicích.

Doporučujeme tento domácí výrobek co nejvšeleji.

KONKURS

Na vykonávání funkce

duchovního správce

v král. české
zemské donucovací pracovně
v Pardubicích

postávající hlavně z konání bohoslužeb ranních s kázáním i odpoledních střídavě v jazyku českém i německém, vypisuje se tímto veřejný konkurs.

Uchazeči o místo to, s kterým spojena jest roční odměna 1000 K a náhrada za povoz z města do statku 200 K, podejte žádosti své předepsanými doklady o způsobilosti ku vykonávání úřadu toho, 1 K kolkem opatřené a na zemský výbor království Českého sejíci do 15. ledna 1910. prostřednictvím úřadu podepsaného.

Ředitelství

král. české

zemské donucovací pracovny
v Pardubicích,

dne 21. prosince 1909.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Všeob. úvěrní společnost,
zapečené společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4½% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složní listky na požádání zdarma.
**Uhlí nejlepší jakosti
o nejlevnější.**

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veleúspěšnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlakování
oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
**k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**
zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

**Veleúspěšnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručit veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádoby, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kadidelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předplácím
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuji v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrní nebo proti do-
platku za nové vyměňuji. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez záručky koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.**
**Shled veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. :: Netřase
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.**
Staré slatě, stříbro a drakokamy kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
pasíř a ciseleur
Praha I., ul. Karoliny Světlé, čis. 19. n.

Rozšiřujte
Časové úvahy!!
Gasolinové lampy
„Ideal“
svítivosti 75—100 norm. svíček

obdržíte
v odborném osvětlovacím a elektro-
technickém závodě
Josef Ježek
v Hradci Králové naproti Grandhotelu.
Žádejte ceníky zdarma.
Žárová tělíska na líh, petrolej, gasolin i plyn velmi
levná.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná
Informační kancelář
Pavel Bayer, Hradec Král.,
podává rychle a spolehlivě veškeré
správy obchod. i soukromé, provádí též
půjčky
na hypotéky i na úvěr osobní bez
ručitelů na měsíční splátky. — — —

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch.
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň.
VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukásku zasílá
se vše franco.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem
jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi
Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.
Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Starší nábytek,
zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu
na prodej
v továrně fy.
K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Koberce **JAN** Záclony
STOUPA
V PRAZE, Jindřichská ul. 1.
Havelovy. — Pláště do deště.
Přikrývky
lanelové, se srsti velbloudí.
Pokrývky
na stoly a lůžka.
Župany v každé velikosti.
Deštníky. — — — Železný nábytek.
v bohatém
výběru. Zbytky koberců
za značně
snížené ceny. v cenách
nejlevnějších

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporek, přikrývek, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy dolevné se vyprošuje.